

Bartholomej Montagnan
Medica Consilia &

Ex libris ~~Libri~~ Libri Masumiani

1940

Bartholomaeus Wortschauer
Medit. Geistl. 2

Ex libris Joh. Baptistae

1710
v. 10

Bartolomei Montagnane medici clarissimi
Consiliorum aggregatio de egritudinibus tam
cōmunibus q̄z particularibus a capite usqz ad pe
des: Et de cōseruanda sanitate feliciter Incipit.

Consilium primum

De cōseruanda sa
nitate: quoz caput z stomachus ab eqli declinant ad inten
sam humiditatē. Et diuidit in capitula septem.

De fundamento regiminis sanitatis.

Cap. 1.

Ad precipuo

Domino generosissimo atqz
reuerēdissimo in christo
p̄i dño Petro Donato sū
mi p̄sificis protonotario cō
dignissimo Bartolomeus
de mōragnana physicorū
minimus salutē z eiusdē cō
seruationis canones diri
git. Cupiēs canones cō
seruādi sanitatem atqz eu
tādī nocumenta itinērandi
uel cōmorādi dño p̄scripto

diligēti cōsideratione dirigere p̄mitto necessarium esse ad cu
iuslibet mēbz cōseruationē intēdere. uerūz magis ad ea que
sibi in genere mēbz magis lapsa vident. Cum igit ipsius
caput z stomachus ab eqli declinant ad intēsam humiditatē
satis: eap̄pter esse cōscribēdum regimen: z si alioz mēbz
cōseruationem intēdāt: rit in excessus hoz duoz mēbz
p̄prie cōrectiūm. Huius aut fundamētum stabilendū cir
ca sex illa sine quoz applicatione corpus humanūz nec esse
nec p̄sistere p̄t. que res nō nāles a medicis numero sex nun
cupant. Et sunt aer. Cib⁹ z potus. Exercitiū z q̄s. Inanitiō
z repletio. Somn⁹ z vigilia. Et aīe accidētia. Neqz etiā itine
rātī nobis hoc regimē solūmodo: uerū etiam p̄sistētīp̄m dili
genti affectione tenēdum. Ip̄sum aut in septem secū capitū
la. 1° Prīmū qdē qd cōsulendū fundamentum est uenatū.
2° ponit causam cōseruandī sanitatem per regimē aeris
3° per regimen cibi z potus. 4° per regimen motus z
quietis. 5° per regimen inanitiōis z repletionis. 6° p
regimen somni z vigilię. 7° per regimen accidentiūz aīe.
His enīz arētis facile sanitatem gubernare poteritis.

De cōseruatione sanitatis per electionem z rectificationē
aeris.

Cap. 11.

Uia sū Salenō terapētica nono. Alerem uelim⁹
siue nolimus vnicuiqz cōcedimus. igit merito ab
ip̄so inchoandū. Eligat igit aer ciuitatis uel loci
uel camere hyemali tēpore ad caliditatē notabili
ter uergens. reliqz aut tēporibus in calore sit eq̄
lis. Quouis aut tēpore anni semp ad notabilem siccitatē de
clinare debet. Euitent igit camere uel loca antiquis muris
cōdita: testudinales etiā coopturas habentia: mucore z reu
mate plena: aq̄s etiā p̄p̄inqua: z sole z stellis z aeris sere
nitate p̄uata. uasta etiā habitacula uēto z occidēali aspe
ctui aglonari exposita reproben. habeant aut camere orien
talem aspectū z meridionalē. lz non totaliter meridionali ex
poni debeant. Et qz uestes aliter z aliter aerē modificantes:
z occurrere phibētes aerī cōnectunt. Ideo p̄uē generosi ca
pitis uestri tecture sint ex bīrretis uel infulis scarletinis colo
re kesmeo diligēter intincte aut sibi similes. Laudo etiā p̄ma
xime hyemali tēpore bīrretū fulciri debere uariōz doctis.
Neqz etiā in sola capitis tectura leui p̄sistendū: quinimo
in cōsumptione humiditatis que cōtinue paueat uigilandū.
est enim in ip̄so marcoris capitis canitiei: z reliquoz cōsimi
liū causa. Sint igit capitis coopimenta sibi decēter applica
ta: z ip̄m nullatenus cōstringentia. Neqz etiāz relique uestes
collum z pectus stringere debēt. Stomacho aut z uētri uestes

decētius: ac q̄si cōstringendo copulate seruent. in uestibus
etiā uentris crocus lignū aloes z ambra seruent. Est enim
odor hoz cerebri vigore addens. Quicum aut uobis mal
ta sui euaporatiōe nō laudo. Inierāt aut uobis diligētius
in nocte muniat caput: ut simplici scarletino bīrreto suppo
nat aliud p̄fato modo suffultū. In die vō caput bīarico ca
pello equitādo tegat. qui sui amplitudine non soluz caput:
sed collū z humeros abundanter opiat. Aliter enim de noctu
mento nuche z filioz hoz p̄pter humiditatis z frigiditatis
excessum timeret. Manū etiam optimā cōseruationē opti
ma tectura p̄curare oportet. Memoria etiā nō excidat de
fensionē attēdere peduz ip̄os caligulis omni sero p̄mutatio
uel exiccatis: uel ex filtro factis ambire. Et qz iter agētes
oportet frequēter loca fetida aeris nebulosa pestifera uel ca
liginosa trāsire. Ideo ad hoz p̄seruationem oīz iuuat pomū
hoc odorare frequēter. R. laudani electi. 3. li. ligni aloes. 3. j.
ambre. 3. 5. gallie m̄p̄cate: storacis: calamite. an. 3. 1. 5. fiat po
mum cū aqua ros. muscata. Et si huius descriptioni addatur
cāpore. 3. j. melius esset in phibendo pestiferi aeris imp̄m̄
nem. Loco etiā pomi huius cōueniret odor maiorane: serpil
li: roris marini: saluie z similia. Stātes aut habentes aer
em male q̄litas ip̄m corrigere possunt. R. storacis: calami
te: laudani. an. 3. 5. thuris gumosi. 3. j. ligni aloes. 3. j. fiat pul
uis: ex quo mediū coclear ignitis superasp̄gat p̄unis. talis
enim fumus malitiā aeris rep̄mit. Optimum etiā est accen
dere ignē magnum in camera cū lightis iuniperi: lauri: cup̄
si: uel similia. rectificat enim ignis talem aerē z regalia mem
bra cōfortat. z hec p̄sepe necessaria sunt iter agētibz: z pesti
fera loca p̄transeuntibus z colētibz. uel ea in q̄bus de pesti
lētie dubitat euentu. Ut cōstantie ciuitas in qua conciliūz
pro sacresancte christiane fidei: quā deus influat vñione. an
no grē christi millesimo. CCC. v. celebrat. ubi me iudice ba
nd parū de pestilentie casu uersus sinem domini germanoz
z deiceps dubitat. Similiter quoqz z p̄efate suffumigatio
nes utiles existunt transeuntibus z habitantibus hospitia
uel immunda loca. aut ea in quibus p̄bospitati fuerūt pe
stifera z immunda loca colentes.

De cōseruatione sanitatis per electionem z rectificationē
cibi z potus.

Cap. 111.

Hoz aut z p̄tus regimē exequendo aliquos si
cut z in sequētibz capitulis premittaz canones.
1° Prīmū. nunq̄ comedēdū est nisi fames nā
lis insurgat. z cū affuerit ilico comedendū. quo
nia tolerare famē stomachum putridis repletu

moribus. ut 3° p̄imi. 7° cap. 2° Secūdu. stante intēsa fame
nō est comedendū usqz ad saturitatē. imo cibus accipiat
fame reliquīs adbu c in stomacho manētibz. 3° Terci⁹ ca
nō. nō est comedendū: nisi dū p̄ceptū fuerit p̄mū cibum a sto
macho ad intestina descēdisse: z in hoc limitatio t̄pis habeat
ut inter p̄mū z scōm cibū hore intercedāt octo saltē. 4° Quar
tus. nō est comedendū dū in stōcho sentis fastidiūz: z p̄prie
cū fuerit fastidiū ex grossis nutritiōibz. qm cū fastidiū p̄ue
nerit ex grossis nutritiōibz facit hereditare dolores iunctu
rarū: renum: z oīniā: podagrā: duritiem splenis z epatis: z
morbos melācholicos: z flegmaticos. 5° p̄imi. 6° Quintus
subtiles cibi semp p̄assumant grossis. qui aut sint ista vi
debī. 7° Sext⁹ canō. mēsurā cibi talis existat ne stomachus
grauiter: z potus etiā ne in stomacho fluctuet. deterior est co
mestio que stomachi grauitatē facit. sicut deterior potus est
qui tēperamentum egredit: z in stomacho nātūbi sup̄ia.
8° Septimus. p̄cepta stomachi debilitate pariat cibū re
spectu soliri. itaqz portio que in vice vna accipi solitus est in
duas p̄atur. sic enim melius digeritur.

In ciuis igit in pane exordiū capiam z merito cum
sit fere totius cibationis fundamētum: ut
Sa. alimentorum p̄mo. Euitet igit panis oīs sacrus ex fru
mento male messis: aut in pestifera regione collecto. Corū
punt enim mortalitates uegetabilia z plantas z corrupū

tur a talia eis uelētia. Eritetur etiā panis non bene coctus humidus et fermenti et salis parū recipiens. si igitur panis de puriori parte farine quā simulā uocant factus. cōmuni modicū salitior: et eo fermenti amplius recipiens non per coctio- nem denigratus: sed candidus manens et partibus cōbustus si contingit uel crustosis abiectis tritū uel quatuor ad plus dierum etatē habens. Laudo etiā uobis biscocū panē cū granis feniculi ex eo aliqd ante cibum sumendo. nisi uētris constipatio probiberet.

De carnibus

aut vidēdū est. Primo quorū aia- lium carnes cōpetant. Secundo que de numero ptilum animalū laudabiliores existant. Ter- tio quis cognitionis uel preparationis modus. In aialibus pmo iterum de domesticis. 2° de syluestribus dicendū. Ad- huc ex domesticis. pmo de quadrupedibus. 2° de uolatilibus transeundū. Ex aialibus aut quadrupedibus ueniūt carnes vituli lactantis natiuitati non ualde ppinqui per duos men- ses ab ea distans. et annum unū non ualde transeūtis. Cōue- niunt etiā capreline suo tēpore per. XX. dies a sua natiuitate distantes. Castratine etiā iuuenes et non macre cōueniunt. Porcinarū aut carniū usus elōget: nisi parū macraruz: ut longie et humerorū recentius suo tēpore et affate potius q̄ eli- xe pbantur. Agnine etiā carnes ei non cōueniunt. naporo- sum enim et flegmaticū dant sanguinem. Si tamen aliquan- do placeant eligat agnus a natiuitate distans et cū suo gre- ge exercitando degens. nutriti aut in stabulis agni et farinaz lini pingues tenelli studio comedentes euitētur. Ex qua- drupedibus syluestribus eligant carnes capreoline lepori- ne: et apriue: ceruine etiā sumi possunt relique aut: q̄ nō sunt in usu sciratulorū et similibus reptilium carnes dimittantur. De uolatilibus aut domesticis cōueniunt pulli: nō tamē parui qui solū si babeant iunioribus absentibus affati q̄ elixi meliores. Laudant galline: capones: pauones iuuenes: et colūbini salē per. XX. dies a natiuitate et nondū perfecte pē- nati. Horum tamen oīum solide et antieque carnes dimittan- tur. Anates autem si fuerint iuuenes non ualde pingues laudantur: raro tamen usu et rariū anseres. Anates autem asse meliores erunt. Anseres uo elixe. De uolatilibus uo syluestribus laudant starnes: perdices: fasianī: grues: et par- ne aues in dumetis et nemoribus degentes: et turdi: meruli: finchi: carduelli: muscardelli: betucij: ptilomene: ficedule: alaude: caude tremule: turtures: et relique similes. Qualee uo difficilis sunt digestiōis et nauseatiue stomachi. Passeres: anthyrundines: pice et reliquorum non usualium carnes dimittantur. Animalia uo uolatilia in aqua degētia uo- bis in usu non existant. Et si quādoqz accipiant. fiant cū ali- quo saporis in frascriptorū condita. Laudo etiā colūbos syl- uestres iuniores in ex eis. Cōueniunt etiā uobis in usu accipere salitard carniū aliqd elixarum in cibis que ma- cre sint: q̄ stomachū confortant.

De partibus

aut animalium premittēdum p- mo. q̄ omnium animalium quo- rū nutrimentum grossū frigidum et viscosum oppilatiuum et uaporosū est carnes dimittantur. Secundus canon. animalium omnium anteriora calidiora sunt et digestiōis le- uiora. posteriora uo econtra. Tertius si caput stomachus collū ale grossi et viscosi nutrimenti partes assumere libet in- cōtione remittendi calorē. aut excitandi appetitū melius est predicta aceto p̄macerata fuisse. A capite igitur incipians in- q̄ cuiusqz cerebri cōplexiōne frigidam esse et humidam et esse mali et viscosi nutrimenti generatiuam. Ideo cū specie- bus et sale bene cōdiri debet. raro in tangatis. remollit enim stomachū. tarde digerit. appetitū deicit. Laudabilius tamē ceteris est cerebri hedi et vituli et pullos: et in summa oīū na- talis uolatilium cerebri et maxime montanorū quadrupe- dū cerebri laudabilius extat. Capitis autem partes alie di- mittantur preter oculum. Namille autem sicce comple- xionis existunt. Et si iuuenis fuerint animalia collaudant.

Medulla igitur calida sit et humida deuitetur. stomachū enī conturbat et mollificat et appetitum delet. Pulmo accidē- tali cōplexione frigidus est et humidus: q̄ flegmaticus. Cō- plexione uo radicali calidus est et siccus et non est malus.

Cor igitur calide cōplexionis et sicce sit: q̄ tū difficilis digestiō- nis nisi fuerit iuuenis et mollis aialis non ualde frequentes.

Epar calidum est et humidum tarde digeritur sanguinē prebet grossū: et in uenis tarde penetrat. De uolatilibus ta- men melius est epar galline et anatis. De quadrupedib⁹ epar- bedi porci et vituli. Splen frigide cōplexiōis est et sicce mo- li nutrimenti tarde digestiōis. melius tamen in eodē gene- re est splen porci. Laudatur enim stomacho sua stipticitate conferre. Renes in caliditate non multum eleuantur: sed in siccitate ualde. Ideoqz nutrimentū paucū exhibent et grossū. meliores tamē renes sunt porci et hedi et nō mul- ti usus. Ventres uo sunt cōplexionis frigide et sicce nutri- mentum paucū et grossū dantes. Laudabiliores uo sunt uentres anium q̄ quadrupedū. comedant tamen cū aro- matibus. Galline autem stomachus et maxime interior pellicula stomacho confert si bene digeratur. Cauda cali- da est et cholera generat: et laudatur: q̄ in fastidium redit sto- macho. non sit in multo usu maxime si fuerit ualde pinguis.

Pedes uo igitur viscosum dant nutrimentum. non tamen ualde vituperantur: eorū tamen nutrimentū est paucū su- perfluitatū: sunt etiam boni chimi: et sui uentrē leniunt nutri- mento. Cauendū tamen ne comedantur cū diu in aceto ma- cerati fuerint. Testiculi calidi sunt et humidi laudabile nutrimentū exhibent: quantoqz iuniorū animalium eo melio- res sunt. Ex quadrupedibus aut meliores sunt vitulorum et bircorū. De uolatilibus pauonū pullos et fasianorum per- dicum uel similibus. Et elixi etiā meliores q̄ alio preparatio- nis modo.

Alie animalium omnium iuuenum laudabi- les sunt. Caro autē rubra et sine pinguedine ut musculi et pulpe animalium laudabilis est. generat enī bonus sangui- nem paucarū superfluitatū. et melius nutrit q̄ pingues ani- malium partes. Pinguedinis nāqz nutrimentum uaporo- sum est et uictuosum et multatū superfluitatū. Caro autem sibi cōmixtam habens pinguedinem uirgulatam uocatam fatis est laudabilis. nisi salita fuerit et rancida. Lactis uo nutrimentum frigidum est et siccum viscosum et oppilatiuum: ideo dimittatur.

De preparationis

aut modo hunc dicen- dū premittendo cano- nes. Primus q̄ omnium animalium habentium grossa et macra corpora carnes meliores sunt elixe q̄ affate et in sa- poribus macerate q̄ sine. Secundus q̄ carnes uirtutem acquirunt eorū quibus coquantur et preparantur: et si cū fabis et fescolis et in summa cū leguminibus omnibus uen- tole et grosse sunt. Si uo cū ouis riso berbīs et folijs calidis odoriferis econuerso. Tertius q̄ affatorū superficies in- durata non comedatur. Quartus canon. summo opere ca- uendū est: stando uel itinerando maxime comedere carnes affatas: que post coctionem calide suffocate fuerint: ut inde eleuatus uapor super eas reflectatur: parna enim uenenosi- tate participant: ut sexta quarti colligendū. Caro anima- lis laudabilis elixatione sufficienter cocta p̄e alio nobis est eligenda. Imitantes autem cōmunem cōsuetudinē con- cedimus in mane magis elixum. in sero uo affatū. est enim difficilior digestiō. quare in sero laudabilior cū melior in no- cte digestiō celebretur. Caro uo super prius cocta diffici- lis digestiōis existit: ita q̄ nunq̄ bene tota digeritur: et sola comedi debet nullo eam precedente uel subsequente cibo: et post eā parum bibatur. si tamen bene digeratur multum nu- triens corpus robustum reddit. Caro uo cū pinguedine frixa fastidium et nauseā generat. et grauior est q̄ cocta super prius. frixa uo cū oleo moresarracenorū uel diligentiū oleū melior et leuior esse dicitur. Caro uo in furno cocta ceteris est laudabilior et multū benenutrit: non tamen ex ea

magna sit repletio. ¶ Caro autē in ueru assata laudabilis est sed iā nunc dicta minus. ¶ Caro omnis cōseruata et salsa ut farciminum landutulorum et aliorum non ualde pinguium est laudabilis. exicat enim et consumit superfluitates. ¶ Caro uero cocta cum laganellis et pastilibus cibus alijs cū frumento cum boldonacijs et similibus grossis mala est.

¶ Carnes autē cum aceto condite saltē estate laudantur. similiter cum agresta succo arancioꝝ lyonibus. succaro tamen his omnibus rectificatis. Vigorant enim preparationes tales stomachū et epar. Hyeme autē istis addantur aromata. ¶ Carnes uero cum gelatina succida soffritis camellino et similibus permaxime utiles. ¶ Carnes etiam cū onis caseo et aromatibus laudabiliter preparate sunt utiles. similiter cū plantis et folijs odoriferis de quibus infra.

De piscibus uero quod fidelibus legē colentibus nō semper in carnibus licentia donatur in quadragesima: ideo post carnes ad pisces sermo pertransseat. ¶ Primus canon in piscibus. omnes quicunq; sunt molliorum carnum ut tince cefali: et similes quanto maioris corporis tāto meliores. In bñtibus solidas carnes ecōtra. utrobique enim excessus etate. ¶ Secundus omnes pisces actualiter calidi comedantur. ¶ Tertius est ex nullo piscium genere fiat repletio: ita quod minus ex eis sumi debet quod ex carnibus. ¶ Quartus canon non multum insistatur uisui piscium. ¶ Quintus tempore quo necessitas exhibet eorum usum comedantur cū aromatibus aniso feniculo et saporibus infra dicendis. ¶ Eligantur igitur ex eis fluuiales fontales aut lacunales non stantiū aquarum imo currentiū. Conueniunt etiā maritimi solide carnes: ut orate: uarioli: marfiones: steriliones: rābi: menule: sturiones: et sibi similes quos diu consuetudo probauit. Similiter ex alijs torrentine: carpiones: lucij: capedani: et sibi pares. Omnes autē lacunales: et lutosi: et stantibus aquis cōmorantes: et maritimi etiam molles et ample carnis euitentur: ut regine tince anguille et scardulle. ¶ In salinis autem eligantur sturiones carpiones lucij: et regine: accefalis uero et murenis salis non utendus est. Cancros uero fluuiales raro tamen et ex eis modica assumptione laudo. Cancrī uero maritimi paruuli laudabiles sunt.

De ouis uero dicimus quod ipsa quouis modo conueniunt. meliora tamen sunt in aqua cocta sale et aromatibus condita et agresta suo tempore. frixis autē raro utendū ouis. et si placeant preparantur cū petroselino feniculomentha et similibus. ¶ Sintque oua galline non anseris uel alia.

De lacte uero eius usum omnino uobis reprobō. et similiter lacticiis forū ut colostre casei recentis uel mollis. ¶ Caseum uero inter nouum et antiquum medium laudo. sique solidus non viscosus et salsedine magis quam dulcedine participans.

De leguminibus autē ut fabarum: usus fasolorum: cicerū alborū euitetur. Ciceribus autē rubeis feniculo aut petroselino cōditis uti potestis. Similiter rīso pannico: et farre. frumento autē cocto et dorella nequaquam.

De oleribus autē laudo feniculum: petroselinum: serpillum: saluiā: mentha: rosmarinū: cerefolium: bletā: boraginem: maioranā: et reliquas calidas plantas. Caulibus etiā rationali iudicio in brodio pingui coctis uti potestis. cucurbite uero angurie et cucumeres reprobentur. ¶ Melone autē uti potestis: sed non cum cibo quoque: ut mos est bodie plurimū. et melius est comedere ipsius solū: et consuetudo contradicat post cibum sicut Auicēne preceptū. Melo autem est tarde digestionis nisi quando comeditur cum eo quod est interius: et eius humor est melior. oportet preterea ut post cibum sequatur alium. Qui autē concesserunt ipsius ante cibum non querunt ex eo nutrimentum multum et timet longā eius in stomacho morā si detur post cibum propter quod putrefactionem ex ipso fieri suspicantur.

¶ Olera autē frigida ut lactuca: endiua: portulaca: bletones: cresciones que in fontibus crescunt: atriplices: et similia: uobis non conueniunt. magni tamen estus tempore in ferculo uel salatio: cū aceto uel agresta accipi possunt. et melius erit ei commiscere calida: ut mentham: petroselinum: saluiam.

De radicibus autē laudabilis est baucia. i. pastinaca sicut omnē preparationis modū. ¶ Allium autē cepe: porrum: et bulbū: et ex parte cōplexionis calide conueniunt hec tamen oia quod inflatiua stomacho nocua et mali sunt humoris generatiua dimittantur. Rapa autē ac napi: quod frigide sunt et humide non conueniunt: quod tamē prouocatiue sunt: et superfluitates aquosas a corpore educunt laudantur cū pinguibus carnibus in igne cocte cū sale et feniculo comeste. Cōposte autem non ualde acerosae sufficienter melle et bonis speciebus condite sunt utiles. Raphanellus autē que comeditur quandoque uobis concedi potest maxime post cibum: et inflatiua sit: tamē eius inuamentū est multiplex. quod aperit subtiliat resoluit et exicat. sit tamen eius usus non multus: quod oculis nocet. Locuste autē et ualde laudantur. calide enim sunt aperitiue et resolutiue et boni humoris generatiue.

De ferculis autē laudantur pannata christianorum: cibus brodium laudabilis carnum: ius cicerum et caulium: et bletarum folia: et radices petroselini ferculo condite cū granis et oleribus omnibus supra cōcessis. Sparagi quoque et bruscanoli suis temporibus conueniunt conditi sicut consuetudinem.

De fructibus autē primus canon est: quod fructus omnes humidi et aquosi viscosi euitandi sunt. nihil enim ita uaporosum sicut fructus. tertius tertij. capitulo de egritudinibus stomachi. ¶ Secundus. generaliter oēs fructus recentes deteriores sunt siccis. ¶ Tertius fructus lenitiui uentris super alijs ab eis omnibus permittantur: constipatiui econtra. ¶ Quartus fructus post cibum sumpti plurimū meliores sunt cocti quam crudi. ¶ Poma igitur euitentur et maximus eorum usus: meliora tamē sunt cocta: et succaro conspersa. mellorat enim ipsa succarū et descendere facit. eligantur igitur ex eis apiola dactylica calimana galiola: et in summa citrina uel rubea boni odoris: et dulcedine participantia magis. ¶ Similiter pira: ut ea que sancti Nicolai cognominantur: et reliqua dulcia non ualde solida et sint post cibum cocta aniso condita conspersa. Cibum enim in stomacho uinunt et melius digestionis preparant et caput a uapore securant. Reliqua uero terrea pira calculosas partes in substantia habentia dimittant. similiter suo tempore laudantur muscata pira iunola glaciola et similia. ¶ Persica uero quod frigida et humida et aquosa renuenda forent. uerū quod sunt in stomacho et diuretica eligantur ex eis citrina per maturationem non ualde mollia: et sicut Auicēne preceptū deberent ante cibum accipi. post ipsum enim propter eorum humiditatem multam pna sunt corruptioni: ad quam et reliquum inclinant cibum. uerum circa hoc stādum est consuetudinis et quantitati assumptionis eorum. parū enim ex eis nō tanta minas picatila: et quod cibum etiā alius per acceptum laudabilis eorum nocumēta castigat. ¶ Pruna quoque quod frigida et humida nō placerent gratia tamē mūdificationis stomachi et uentris et estus tempore laudantur quinque uel sex et sint citrina magna recentia et bene matura et ante cibum capiantur suo cortice denudata. sic ea non nisi medicinis gratia conueniunt. ¶ Ficibus autem uti potestis et meliores sunt albe citrine et magne recentes et bene mature: et comedantur ante cibum. Eis enim inest lenificatio ultima. can. secundo. proprio capitulo. propter quod post eas conceditur aqua ut lenificationem augeant. meliores tamen nobis existunt sicce. aperiunt enim oppilationes epatis et splenis: et uentrem mutant. uerum quia habent partem acutam epati nocuam. laudauerunt sapientes ut cum amigdalibus dulcibus comedantur. Corrigitur enim pars ista

Lōsi. primum

acuta cholere rubee generatiua z eas etiam ante cibū sume
re melius. ¶ Dactyli autē q̄ calidi conuenient nobis. ar quia
sanguinē generāt grossūz oppilatiuū: ideo nō multus sit eo
rū usus. ¶ Pinearū etiam grana calida sunt z bona essent
uerū non laudo. sunt enim de reb⁹ stomacho nimia vinctio
sitate nōtibus. 3°. 13°. cap. de iuuatibus z nocētibus sto
macho. ¶ Fisticī autē calidi sunt z sicci. cōferunt stomacho z
epati ualent appetitū z nauſeā p̄bent z post cibū capiunt
¶ Amigdale vō dulces lz tēperate ponantur cū succaro co
medant. tunc enim leuius nutrimentū exhibent. Laudo ta
men magis iuscula ex eis facta italicōz modo. ¶ Anellane
calide z sicce sunt tarde digestionis. uomitū excitant: caput
granant: ideo dimittantur. Torrefacte vō z succaro condite
epati conferre dicuntur. 3°. 14°. de bis que epati conferunt.
laudauit autē eas peritissimus hippocras q̄ in cerebro au
gmentum faciunt. ¶ Citrorum usus hic non habetur z di
mittantur: q̄ ualde frigida. nisi uasti estus tēpore. tunc enī
pulpa in centro existens caloris est potenter remissa z frigi
da z sicca. eorum vō cortex calidus z humidus ualde cordia
lis z capitalis. semen autem calidus z siccus: z sunt a natu
ra dotem habentia corrigēdi pestiferum aerem eius a natu
ra occulta castigando malitiam. Melle vō ipsa cōfecta quā
doq̄z tangi possunt z fm Auicenne p̄ceptum quādo ante
ipsa nihil nec postea comeditur. ¶ Cerasis autem non uten
dum. frigida enim z humida sunt putrefactioni ualde para
ta. quod ostenditur: q̄ tertia fere die in eis per semitam pu
trefactionis uermes increscunt. Eligantur autem ex eis re
mittendi feruoris alba uel rubicunda solida cōpacta z pau
ce humiditatis recenter ab arbore lecta z post cibum lz pau
ca capiantur. ¶ Crisomilla frigida sunt z humida febribus
homines inclinantis: quia humores uelocis putrefactio
generantia ante cibum etiam accipiantur. z postea vini ma
gnifici potus addatur. Comestio anisi conditi rectificat ea.
¶ Castanee vō frigide sunt z sicce permaxime uentose z dif
ficillime digestionis: z nimirum q̄ species glandium sunt. z
sunt ex his etiam que non digeruntur: quare dimittant q̄
si ipsas capere p̄tingat comedatur etiam post eas anisum.
¶ Iuiubas iterūz nobis euitari debere enuntio. frigide enī
sunt in primo gradu. in humiditate z siccitate ambigue. de
quibus Galenus inquit. Non reperi iuiubas in conseruā
da sanitate z egritudine remouenda aliquid operātes. Sed
difficilis digestionis z pauci nutrimenti. ¶ Mora vō si be
ne matura fuerint ad caliditatem declinant. z ante cibum
sumpta uentrem leniunt. Non perfecte vō matura sipticitā
tem habent: ideo fluxum humorum ad stomachum p̄bi
bent. z post cibum conueniunt. ¶ Granata trium sunt spe
cierū. dulciaque frigida sunt z humida. Acetosa que frigida
z sicca. Mūsa. i. medij saporis inter prima z secunda cōple
tionem mediam obtinentia. Dulcia sibi aliquid habere ui
dentur. non est tamen eoz usus utilis. Acetosa vō gratia p̄
seruationis a putredine magis q̄ cibationis via probantur
Mūsa vō utriq̄z borū extremorum uirtutibus approba
tur. Esti granata omnia sint urine p̄uocatiua. magis ta
men acetosa fore talia comprobantur. mirabilem habēt etiā
p̄prietatem corruptioni cibi in stomacho: ut Auerrois 5°
colliget. quod sane intelligi debet de corruptione a calore p̄
uenibili. ¶ Citonia frigida sunt z sicca: que ante cibū quo
uis modo preparationis assumpta uentrem stringūt. Post
cibum vō comprimendo laxant. omnes igitur eoz species
tam dulcium q̄ acrim conuenire uidentur. stomachus cō
fortant appetitum excitant z urīnam p̄uocant. ¶ Nuce
autem q̄ calide sunt z sicce. ex hoc conuenire deberent: sed
q̄ stomacho graues: digestionis difficiles: uomitū sunt: z co
piti z pectori nociui: ideo dimittantur. Corrigitur tamen ea
rum malitia eas permiscendo ficibus. Impediunt autē ser
monem: z quia lingue paralelim faciunt detestant. ¶ Mes
spilla vō z sorbe frigide sunt cōplexionis z sicce: z ante cibū
uentrem stringunt digestionis sunt. difficiles: sed q̄ excitāt ap

De cōseruāda sanitate

petitū: ideo quādoq̄z post cibū tangi possunt. ¶ Une autē
pensiles z albe magis nigris accipi possunt. z post cibū nisi
uentris constipatio p̄positum mutaret. Et si renū aut uesi
ce nocumenta perciperentur dimittantur. nā uia omnis
nocet renibus z uesice. carī. secundo. ¶ Relique vō terre na
scentia ut fungi boleta z spongiola q̄ uenenosa sunt z apo
stemata terre dicuntur: ideo fugiantur. Inter ipsa tamē spe
cies quedam tartufole nominate minorem habent malitiā:
lz z ab ea non euacuentur.

De saporibus autem uti potestis: sihapismo
ad acutum magis q̄ ad dulce
uergente. conuenientior tamen est comestio cum grossis q̄
leuib⁹ carnibus. ¶ Alleatū etiā quādoq̄z laudo. sit tamē
p̄coctum alleum: z cum granis feniculi: pipere: z sale con
diatur. ¶ Salsa etiam utendum cum folijs feniculi: petro
selini: mentha: z gariofil. facta: z cum maiorana: z serpillio.
¶ Sapor etiam amigdalarum quem camellinum uocant
laudatur uobis. Et iterū ex amigdalīs succaro fisticis agre
sta z croco fit sapor bonus. Adhuc ex mica panis agresta
croco passulis z vitellis ouī fit sapor bonus carnibus aspers
gendus. ¶ Et condimentum factum cum aceto succaro:
passulis: pipere: croco: collo: pedibus: stomacho: z epate galli
nardi est laudabile. Et in summa: sapores omnes quib⁹ oul
cia subdominant acetosis cū pipere: gīngibere: z galanga: z
reliquis aromaticis collaudantur.

De conditis vō competunt olive. calefaciendo
enim exiccant aperiunt uentrem le
niunt os stomachi virile faciunt. ¶ Napi etiam conditi cū
bonis speciebus: ut supra laudantur. ¶ Cepe vō conditi z
cibi mellis omnes non bene laudantur: quia uentositates
adaugēt. ¶ Cappares autem fm communem preparatio
nem collaudantur. ¶ Salsamenti autem genus omne col
laudo p̄ter anguillas: z nisi repugnet aliqd: ut scabies p̄
ritus calor epatis z similia. ¶ Zuccaratos autem cibos acci
pere etiam bonum. ¶ Sapa etiam z condimentis ex eo fa
ctis uti potestis. ¶ Uinum vō uel granatorum succus non
concedantur uobis. uentosum enim est frigidum z sipti
cum. ¶ Oleum oliuarum dulce z non annosum uobis
eligatur.

De speciebus autem quibus uobis in cibis
uti confert. sunt omnes calide z
sicce: ut sal: cinamomum: gariofil: galanga: gīngiber: ma
cie: cardamomum: feniculus: anisum: petroselinum: crocus:
lignum aloes: piper trium generum: scilicet albus longum z
nigrum. ciminum: carui: leuisticum: origanum: serpillum:
mentha: z etiam usualia aromatica fortis in hyeme: dulcis
vō in estate. ¶ Ego autem pro casu uestro has ordino pro
hyeme species. 1. cinamomi: piperis albi z nigri. añ. 3. j. gīn
giberis electi: granorum paradisi: croci: gariofilorum. añ. 3.
5. foliorum origani calamendi. añ. 3. ij. fiat puluis cibis asp
gendus. ¶ Pro estate vō he conueniunt. 1. piperis albi. 3. j.
5. cinamomi. 3. 5. coriandri per quatuor dies in aceto infusi
deinde exiccati. 3. ij. fiat puluis subtilissimus.

De confectionibus autem que in estate
laudabiles z cibales
magis sunt iste. Pinachea sanonea marçapan. Pistachea.
amigdale condite que sunt calide non ualde. frigide vō. so
lum magni estus tempore capiende sunt. citrum conditum
succarum: poma arancia: tota confecta citonia z manu
ebusti cum perlis z reliquis melius est coriandrum confe
ctum. Medicinales autem magis z estate conuenientes sunt
he. Confectio dyarodon ualens epati z stomacho supercale
facti z confectio triasandalorum. ¶ Confectiones autem
cibales magis in hyeme conuenientes sunt baucie condite:
irīngi cōditi: tragea maior: z cypriensis. ¶ Medicinales au
tem pro hyeme magis sunt gīngiber conditum: quod viri
de dicitur. cinamomum: z anisum confecta: z sunt cordia
les z stomachales: dyacinamomum: z electuarium de gem

mo: laetificans Almansoris. aromaticum rosatum descri-
ptione Gabrielis. Laudo quoque maxime mirabolanos ke-
bulos conditos: et accipiatur ex eis vnus per quinque bo-
ras ante cibum sine potu: et mirabiliter confert stomacho
epati et capiti: exiccat enim flegma digestiuam confortat ce-
rebrum vigorat et memoriam acuit. ¶ Confectio ad hecom-
nia per me pluries experta nobilis valde. Rx. galange: cassie
lignee: calami aromatici: croci: ciperi: spice nardi: gariofilo-
rum: cinamomi: costi: cardamomi: carpobalsami: piperis al-
bi: et long. assari: cinisiberis: seminis myrti. ana. 3. j. mastice.
3. v. fiat confectio solida: et ponatur. 3. j. spectrum istarum
pro lib. j. succari dissoluti: cum aqua menthe: et fiat in rotu-
lis trium. 3. et accipiatur ex eis vnus per horas quatuor ante
cibum sine potu. ¶ Confectio alia ad ea que dicta sunt simi-
liter conferens. et pro estate magis et accipienda ut alia. Rx.
succari albi manne. añ. 3. j. succi liquiritie: dragag. seminis
portulacae: sandalorum citrinorum: gummi ara. añ. 3. 5. amidi. 3. ij.
spodij: rosarum. ana. 3. ij. se. cucumeris: angurie: cucurbitae.
añ. 3. ij. mastice: ligni aloes. ana. 3. 5. croci: cardamomi. añ. 3.
j. fiat confectio solida cum lib. j. 5. succari albi dissoluti cum
aqua rosata.

De regimine autem potus canon primus. Po-
tus cuiuscunque vini et maxime su-
mosi euictetur ieiuno stomacho: imo prius cibi notabilis
quantitas premittatur. ¶ Secundus si in prandio vel ce-
nae exercitij causa aut sius plus de vino sumatur quam consu-
ueris cibum notabiliter minuatur. ¶ Tertius potus vini su-
mosi post comestionem fructuum humidorum inconueni-
ens est saltem si multa fructuum quantitas praesumpta
fuerit: tunc enim vinum eorum aquositate in uenis pene-
trare facit et sanguinem putrefactioni preparat. ¶ Quar-
tus canon. dum ex fructibus modicum comeditur: vinum
optimum post eos bibere magis conuenit: corrigit enim et
rectificat eorum malitiam. ¶ Quintum bibentibus vinum
lymphatum conuenientius est antequam bibatur per duas bo-
ras lymphare quam in mensa. ¶ Sextus. quod si in vini potu ma-
litia artificij uel quantitate caput lederetur comedatur post
ipsum sex uel octo grana myrti. Et si propter hoc caput non
alleviaretur prouocetur uomitus: cum his que in quinto ca-
pitulo videntur. ¶ Septimus si post cibum valida sitis
infestet vinum dimittere melius est. Bibatur autem succari ro-
sati. 3. j. cum cyatho vno aque cocte. in hyeme autem sit succari
album cum predicta aqua.

Vinum autem uobis pre ceteris eligendum sit album
vel colore rubicundum in substantia subri-
le clarum aromaticum stipticitate magis quam dulcedine par-
ticipans. dulcia enim quia epatis opilatiua uentosa et uapo-
rosa sunt: et quia impinguant non laudantur uobis. Sumosa
vero et estuosa uina dimittenda sunt. Gratia tamen exiccatis
humiditatum et consumptionis uentositatum laudo parum
vini vinosi ante cibum sumpti: ut scilicet greci uel mali-
natici. 3. in uobis semper suspectam habeam malitiam. pro-
pter gipsum cum quo artificiatum quod est stomacho et capi-
ti valde nocuum est. ¶ Aliqua uero qua utimini cum vino et
reliquis sit liberi fontis celo et aeri detecta non stant: imo flu-
ens odore uel fetore horribilibus denudata. in qua etiam
arborum corpuscula non latent. et si non talis habeatur: tunc
eius decoctio malitiam corrigit et castigat. propter quod ad
cautelam itineranti cuiusque melius est aquam quam uescis pre-
coctam fuisse: et post eius residentiam denso panno colata.
Aqua uero qua fercula conduntur a suo fonte uel puteo per
duas horas prius bauriri debet in uase ligneo quiescere pri-
mitur. Post hoc leniter accipiatur: ne superfluitas que in-
fundum perierit sine iterum substantie euerrendo commisceat
et capituli tertij finis.

¶ De regimine sanitatis per electionem motus et
quietis. Cap. iiii.

De regimine uero per motum et quietem dicendum
primo quietem uelocium maxime uobis inimi-
ca fore. conuenit tamen post cibi assumptionem
quiescere per horas tres magis quam exercitari: sal-
tem exercitio forti. Exercitij autem maxime uo-
bis collaudandum est. Exeritij enim omnium fere digestio-
num superfluitates calorem naturalem roborat. virtutes om-
nes reficit et corpus agile et robustum reddit. unde secundo
de regimine sanitatis. secundo capitulo. Exercitium est mo-
tus uehemens intantum ne alteret in maius uel minus uelo-
cius uel spissius. Adipiscuntur enim ex exercitio ea que dicta
nunc et quae solidantur membra. propter quod laboribus ipassiv-
ibilia sine nocumento redduntur: augmentatur calor natu-
ralis: melioratur mutatio que digestionis omnium perfectionem
presupponit: aperiantur corporis porae: depuranturque sumo-
sis exaporationibus spiritus qui omnium sunt instrumenta vir-
tutum. ¶ Species autem exteriorum exercitiorum et similitudine sunt: lau-
dabiliore tamen uobis existunt: ut exercitia equestre ac per-
ditando aliquantulum per solem festine procedere: aut aliquo
ueloci cursu currere ludere: aut lapidem uel ferreum: aut li-
gneum iaculum agitare: aut ludo pile: quem bodie tolli et man-
da uocant inter alios et uobis idoneos solatiose ludere. Est
enim hec exercitij species: in qua partes omnes sufficienter
et equali feremotu et non superfluo fatigantur. Caput enim
inferiora et intermedie partes omnes si diligenter attenditis
fatigantur. de hac exercitij specie considerans utilitatem Gale-
nus librum edidit quendam de exercitio parue sphaere. i. pile in-
stulatum. ¶ Gratia etiam exercitij capitis eius fricationes et
pectinationem laudo. ¶ Pedum autem et aliarum partium fri-
cationes et ablutiones que loca exercitij tenent collaudant.
Circa tamen talia iuuenilis etas vigili studio et occupationi-
bus arduis alijs non distracta moribis: quibus lassitudinem potius
ostendunt non multum instare debet. ¶ Mane quoque alio
uerbis moderato tam sermone loquar: ut lectionem uel psalmos
elevant uoce cantare bonum est exercitium. ¶ Haec autem omni-
um exercitiorum species fieri uenit prima iam et secunda digestionis
completis. et est tanto exercitandus tempore quod totum corpus nota-
biliter caleat etiam usque ad aliquam lassitudinis sensationem:
qua percepta ilico ab exercitio desistendum. Et si in exercitij
tempore sudare uos contigisset pannum iam humefactum ab-
iectione membrisque sufficienter exiccatis alios induere pannos
procuretis omnino.

¶ De regimine sanitatis per electionem inanitionis et reple-
tionis. Cap. v.

Quarta res non naturalis in ordine supra premis-
sa fuit inanitio et repletio. ¶ De qua primus ca-
non. repletio omnis vitanda et maxime ciborum
humidorum et uaporosorum ualde actu et poten-
tia. de quibus tertio capitulo visum est. ¶ Secun-
dus ex cibo non tantum ad repletionem perueniatur ut pe-
nitius satur fiat: imo comedendus est reliquus appetitus ad-
huc in stomacho manentibus: ut etiam supra. ¶ Tertius ci-
bus amplior debet esse in prandio quam in cena cum afford pa-
ritate. ¶ Quartus canon. in sanitate uestra melius est ad-
latum inanitionis aliquale. i. abstinentie quam repletionis decli-
nare. ¶ Obseruetur igitur in cibis ordo talis: quod postquam ma-
ne surrexeritis intendatis mundificationi uentris et urinae.
Deinde ad huiusmodi demutationem et excreationem spiritui. Post
hec si hora cibi assumptionis consueta perceperitis in sto-
macho uel in capite grauitatem a prandio abstinendum est.
Si autem non: premisso ut supra mille fere passuum per sa-
lam exercitio prandendum est. ¶ Si autem post cibi assum-
ptionem grauitas et nausea percipiatur in stomacho: aut pro-
pter cibi multam assumptionem: uel propter cibi qualitates
malas ilico prouocandus est uomitus. ille enim sublimis
est medicina. unde Anticena quarta primi. capitulo de clamo-
terio. Et uomitus quidem euacuat flegma et cholera et mu-
tificat stomachum: et remouet grauitatem que accidit capi-

et clarificat visum: et auferit fastidium: et confert lassitudinem: est medicamentum malicie coloris: et securat ab euentu egritudinum chronicarum: quinimo curat eas cum acciderint. **¶** Adhuc iterum nulla in stomacho percepta gravitate quādoque conueniens est uomitum facere: ipso enim precipit Vipocras utendum esse singulo mense duobus continuis diebus: ut in secunda die educatur quod per uomitum in prima die agitatum et non eductum fuit. Laudo autem nisi aliud repugnet: quod singulo saltem uere uomitum procuretis. **¶** Si ergo uomere tentaretis: aut ad illud necessitas induceret premitte dipteros sunt huiusmodi canones. **¶** Primus quod si uomitus sine medicinarum administratione fieri potest: melius est quod ipsum cum medicinis inuitare. **¶** Secundus quod si cum medicinis fiata leuoribus inchoandum de quibus statim. **¶** Tertius quod tempus uomitui conuenientius est estas. deinde uer. **¶** Quartus si expediat alijs uomere temporibus anni eligatur hora diei calidior. **¶** Quintus quod nō fiat uomitus stante uentris constipatione: sed primo uenter leniatur: ut infra dicitur. **¶** Sextus si libet uomitus procurare: capiantur in prandio cibi multi et diuersi in substantia ut grossi et subiles: in odore: quia et fetidi et leues aromaticitatis: in sapore: quod dulces acres acetosi salsi insipidi: ueniosissimi similiter et oleaginei et calidi et frigidi simul ut carnes et pisces: ex tanta enim ciborum diuersitate stomachus fastidius uomitui paratior fit. **¶** Septimus canon. tempore prouocandi uomitus: cibis non bene masticari debet. **¶** Octauus tempore uomendi moneatur et exercitetur corpus motu magnifico satia: motus enim magis facit uomere. quarta primi. capitulo undecimo. **¶** Nonus canon. hora uomendi diligenter oculi ne recipiant fumos et humores. **¶** Decimus canon. post uomitum lauatur facies tota aqua rosata. **¶** Undecimus canon. post uomitus est leuiter comedendū: quod stomachus ex illo motu et euacuatione debilius factus est. **¶** Duodecimus electiores cibi post uomitum sunt leues digestionis et assati meliores quod elixi. **¶** Adhuc si post uomitum sentiat in stomacho mordicatio superponatur lana oleo camomillino calido infusa. **¶** Amplius si post uomitus superueniret singultus: bibatur sepe aqua calida. Et si non cōfert prouocetur sternutatio cum insufflatione pulueris pipperis in naribus et fortius hoc non ualente est administratio pulueris elicbori albi naribus insufflati uel cum penna impositi. **¶** Modi autem uel instrumenta uomendi sunt: ut post predictorum ciborum assumptionem per horas digitus imponatur ori usque ad lingue radicem et ibi stillatio cum ipso fiat: et prouocabitur. Quod si non: intromittatur penna anseris longa bene inferius aut ipsa tingatur oleo communi simplici. aut oleo et aceto commixtis: aut sumatur cyathus unus aque et quarta pars aceti fortis: et mixti totum tepidū bibatur. Exolunt enim tepida omnia robur uentris. i. stomachi undecimo. therapentice huiusmodi uomendi modi leues sunt et securi. **¶** Si autem per hos uomitus non prouocaretur fiat cum hac mihi experta medicina sepe. **¶** Succus radicum liliorum alborum. 3. j. pulueris salis gemme: pondus granorum sex ordet. bibatur totum tepidum cum aqua. **¶** Aliud. **¶** Succus corticis radicum sambuci. 3. j. misceatur cum cyatho medio aque: et totum tepidum bibatur. Hec uomitua primis aliquoties sunt fortiora: et etiam secure fieri possunt. **¶** Plurima autem mihi experta fortiora et imitto.

Ad intentionem iterum minorandi plenitudinem utendum bis clisterebus. **¶** Clistere pro estate. **¶** Malu. mercurialis: foliorum violarum. añ. 3. j. foliorum bleue. 3. j. coquantur in phiala una aque usque ad consumptionem medietatis. Deinde colatur et exprimantur: et ex hac colatura accipiantur tres cyathi: in quibus misceatur olei communis cyathus unus medius in uere et tantūdem violacci in estate salis coclear unū cassicifule: succari rubei. ana. 3. j. et fiat clistere in mane. Et si grauitatē capitis sentiret adiungatur predictis iere pigre

3. j. Si autem in intestinis uentositatum copia sentiretur: cuius signū rugitus et gurgulatio in eis dē: tunc predictae de coctioni addantur anisi: cimini: feniculi. añ. 3. j. et fiat ut supra. **¶** Clistere pro hyeme. **¶** Foliorum bleue. 3. j. furfuris: malue. añ. 3. j. coquantur ut supra: et colature addatur hec mixtio. **¶** Iere pigre benedictae: cassicifule: succari rubei. añ. 3. j. olei de camomilla: et de aneto. ana. 3. j. salis coclear unū fiat in sero si frigus intensus fuerit. **¶** Et adhuc si uentositates appareant melius est loco olei communis ponere tantūdem olei de rutha: et loco salis ponere salis gemme. 3. j. et fiat ut dictum est. **¶** Laudo etiam pro euacuatione leuissima: ut utamini saltem a mense nouembrii inclusiue usque ad mensem iunij exclusiue capere pillulam alexandrinā descriptione Mesue ante cenam per horas una et in hebdomada semel uerum si capitis instaret grauitas: laudo magis ciue assumptionem per horas duas post cenam: aut sumatur pillula. 3. assalareth descriptione Auicenne. prima tertijs. hora id nunc dicta. mundis: cant enim pillule tales stomachum: caput et instrumenta sensuum. Neque aliquid anxietatis includunt. **¶** De inanitione quoque supra dixi: quod stante sanitate ad latitudinem inanitionis mediocriter declinare conuenientius est uobis quod repletionem euacuando tamen: sicut et in replendo ueretur excessus in extremis. superfluitas enim et defectus ad eandem ducunt causas. scōtegni Sale.

De regimine sanitatis per somnum et uigiliā. Cap. vi.

¶ Oderantes uigiliam et somnum premittemus causam. **¶** Primus quod sicut mediocri somnus. s. nō prolixus et non profundus uirtutes fortes efficit ita e contra cōtrarius: quia cerebrum humectat et totum corpus et reumatismos facit. **¶** Secundus quod dormitio diurna uitanda est: nisi repugnet uigilie prolixitas in nocte preterita. In die enim dormire malum ad malas preparans egritudines: generat enim morbos humectantes et reumatismos: corrumpit colorem: grauat splenem laxat nervos: et efficit pigritiam. tertia primi. capitulo nono. **¶** Melior autem somnus est nocturnus: ipse enim uirtutes fortificat: nisi si perfluat. **¶** Tertius canon. non est dormiendum post cibum: nisi post saltem per duas horas. **¶** Quartus. cauendum est dormire membro aliquo remanente discooperto. **¶** Quintus canon. non est dormiendus resupinus: preparat enim corpus ad difficiles egritudines maxime nervorum: quod superfluitates ad posteriora declinare facit. **¶** Sextus. naturalis somnus in estate non transeat octo horas inter nocturnum et diurnum: et non excedat diurnus horam: in hyeme sufficit dormire horis nouem. **¶** Si uigilatio talis: uigilate ad minus per duas horas post cibum. deinde uos lecto exponatis prius super latere dextro ubi per primum somnum est dormiendus. postea super sinistro post quod iterum et super dextro reuoluendo reuertendū. **¶** In omni quoque dormitione caput sufficienter eleuatum seruet. **¶** Dormire autem super uentre digestionem uigorat: sed oculis nocet. **¶** Amplius non est dormiendum stomacho uacuo. **¶** In uigilijs autem reliquum temporis expendat: et ab excessu in eis fugiendum: superflue namque uigilare ualde debilitat: et spiritus resoluit. **¶** Post autem excitationem a somno intendendum est expulsiōni superfluitatum: ut capitulo precedenti uisum: post que omnia sit occupatio sermonibus rerum animam delectantium et et uariatione prudentiū: aut locutione uel narratione hysteriali et non ex delectabiliū: et eorum que spiritus dilatant leui et moderato motu. unde ad subtiliora speculari pcedendū.

De regimine sanitatis per electionē accitiōis. Cap. vii.

¶ Unum autem propositum expediens: scilicet nunc ad anime mensurandum accidentia transendum. Dicendum ergo talia fore: ut letitiam tristitiam iram sollicitudinem angustiam melancholiam: et similia. et quia in omnibus his passionibus motus sunt in spiritibus inordinati: aut subito de

centro corporis ad circūferentiā: aut econtra: quibus violēter et importune motus accidit et in virtutibus magna mutatio cū spiritus ipsarū sint instrumenta: alia oīa euitari debent. ¶ Primus igitur canon. accidentia oīa in quibus subitus et fortis sit motus de centro ad extra summopere fugiantur. nā in breui tēpore ut frequenter extinctioni spiritus preparant regalia membra. Hec autē sunt letitia maxima que gaudii perintensum a medicis nūcupat: uel emēsis ira et angustia fortis. me. Si recētra ea in quibus sit motus maximus de circūferentiā ad centrū euitari debent. Excessus tamen istorū equalitate minus malū est q̄ in alijs: postponantur igitur omnia ista: ut Saleno placuit. Exterminant et mutant hec oīa corpus ab ea que sū naturam consistētia. tertio regnā. ¶ Denno vō: q̄ apud hec accidentia coitus annecti solet. ideo eius excessus inq̄ tanq̄ uenendū pestiferum fugiendū: ita etiā q̄ natura ad ipm studiose nullatenus inuite tur: imo econtra. Extenuat enim et exanimat corpus superfluis eius usus. Incitante igitur uos natura ad coitum et non aliter fiat in septimanabis uel semel: licet minus in estate. Et sit in mane prima iam et secunda digestionē completis. s. stomachi et epatis: et fiat suauiter non cum impetu: et post ipsum modicū dormiendum. Neq̄ eadem die exercitandum ualde. Nec mirandum ex his que de coitu dixi. Eius enim excessus ultimos medullas immitit aculeos: ut accedente senio incurabiles et effeminantes passionē: quibus motus preeligienda foret: adducat. est igitur ab eius sicut et alterius culu scūq̄ supradictorū excessu fugiendū. Et expulsis his freno sobrietatis et reliquis aīe accitibus intellectus libia recte p̄satis felicē iocundā et sospitē uitam ageris: quā uobis annuat cunctipotens ille deus qui cūcta regit alieno minime motu uel regimine uectus. Amen.

Cōsiliū. 2. De regimine transfretāti et cura accidentiā eiā contingenti que sunt.

¶ Nausea conturbatio stomachi et immoderatus uomitus. ¶ Fluxus uentris et proptie dyaricus. ¶ Dolor capitis. ¶ Valida sitis. ¶ Vigilia immoderata. ¶ Debilitas virtutis. ¶ Debilitas appetitus et abominatio cibi. ¶ Extenuatio immoderata.

Reuerēdissimum

In christo patrē et dominum oīm Abbatē camarascensem de punitia anglie: consiliū pro transfretando in terram sanctā hierosolymitanam ad sepulchrum saluatoris nīi domini Jesu christi. ¶ Vir deuotissime atq̄ benignissime pater accidentia que transfretantibus accidere possunt plurima sunt numero. ¶ Prīmū quidem est fortis nausea conturbatio stomachi et immoderatus uomitus. ¶ Secundū est fluxus uentris ut plurimū dyaricus. ¶ Tertiū est dolor capitis ex agitata lōne materierū adueniens ut in plurib⁹. ¶ Quartū est ualida sitis. ¶ Quintū est vigilia immoderata. ¶ Sextū est debilitas virtutum omnium predicta accidentia necessario cōcomitans. ¶ Septimū est abominatio ciborū oīum aut appetitus ablatio uel corruptio. ¶ Octauū et ultimū est macrefactio uel immoderata extenuatio.

Et primū quidē accidens siue cōtingat propter agitationē in humoribus puenientē in undationibus et fluctibus aquarū: siue proueniat ab accidente animi quod est timor magnus oīno difficile est: et magni nocumēti indigens cita et conuenienti procuratione. ¶ Prouideat itaq̄ primo huic accidenti anteq̄ eueniat accipiendo post cibū coriandri conditū cū bono succaro coclear: aut et melius accipiant post cibū frusta duo uel tria dyacitonitem sine speciebus. Ego vō multis gallicis qui uisitauerunt terrā sanctā solui facere confici cōfectionē hanc. R̄. cōterne citoniorū absq̄ sp̄ibus lib. 5. massicio. 3. j. granorū myrti amicos: coriandri preparati puluerizatorū. añ. 3. ij. incorporent simul

cū mīsa citoniorū: et fiat cōfectio solida: et est multus efficacior. Cuius usus preseruat ab euentu accidentis predictorū: imo curat cū iam enenerint. ¶ Cū vō accidentia predicta inuasuerint ad subueniendū cito primo ligentur et arbia et gerit super functuras per quatuor digitos ligaturis dolore aliquot facientibus: et si contulerint bonū est: et si non contulerint tunc bonū est q̄ ponatur uentosa magna in medio sc̄i marci absq̄ scarificatione. ¶ Secūdo fiat ei sup̄ positorū si non fuerit fluxus cōplicatus euz melle aut cum candela de pinguedine inuoluta cū modico puluere collog. aut supponatur radix bleteris: spica allei inuoluta cū modico puluere scamonee: et si non fuerint sedata accidentia infundantur subito pedes in aquā frigidā. ¶ Post hoc autē in ungat sc̄i machus hoc unguento. R̄. olei de massico: olei de myrto. añ. 3. 5. olei de citoniorū. 3. j. ambre: musci. añ. 3. j. laudani purissimi gallie mul. ligni aloes. añ. 3. j. resine electe. 3. j. res. coriandri preparati spodi: ciperi: squinanti añ. 3. 5. gari. menthe. añ. 3. ij. cere quantum sufficit. fiat unguētum bene glutinosum et applicet stomacho pluries in die. ¶ Si si fortis desiderare fiat cerotum. R̄. resine. 3. vj. picis nautalis. 3. 5. laudani: gallie mul. añ. 3. ij. colofonie. 3. j. 5. acacie: hypogistidos: iburie: sandarace. añ. 3. j. cere quantum sufficit. fiat cerotum stomachale et est elegans medicina. ¶ Sexto iterū si non quicquid fuerint accidentia accipiat. 3. j. syr. de berberie: aut de ribes: aut de granatis: aut oxigaccare: aut syr. pi de mētib⁹: aut mīse citoniorū: aut syr. de succo fructuum: cū aqua decoctionis coriandri preparati: aut granorū myrti: aut massicie: aut granorum ribes: aut cū berberie: et similibus. Cū uis aq̄e potio sic diu pla aut tripla ad syrupos predictos de quibus omni mane et pluries in die accipere pōt. Et comedat cibaria facili digestionē ut pullos carnos uulorū castratorū iuuenūz bedoniz colūborum oīs conditis cum aceto: et meli⁹ cū succo arāciōz: aut agresta uel uino granatorū. ¶ Confectiones vō in casu isto cōuenientes sunt coriandri preparati anellane asfate: citonia odita: pira odita: mirabolani kel uli cōditū. Hec sunt quibus stomacho prouideri potest.

Pro regimine vō sc̄i accidentis. s. fluxus uentris p̄ferūt oīa predicta stomachalia. et cōseruēt beclistere. R̄. granorū myrti: cupularū glādiū: acacie: hypogistidos: iburie: ciperi: sandarace: balai. Nīe añ. 3. j. coquantur oīa in lib. viij. aque usq̄ ad cōsumptionē medietatis: et exprimentur fortiter: et de hac colatura. R̄. lib. 5. mīse citoniorū. syr. de myrto. añ. 3. 5. electuarij de ibure. 3. j. olei citoniorū: olei de myrto. añ. 3. j. 5. dissoluantur oīa simul: et fiat clistere. ¶ Pro isto etiam p̄fert in ungere uētre in inferiori cū hoc unguento. R̄. olei ros. olei de myrto. añ. 3. j. ito: cis. de spodio: de bolo ar. de balauitio. añ. 3. ij. cere. q. s. fiat unguētum molle qd bulliat in. 3. liij. succi plantaginis usq̄ ad cōsumptionem succi. ¶ Pro ista intēctione p̄fert sepe apponere uentri uētosā magnā inter umbilicū et pectinem sine scarificatione. ¶ Suffumigiū bonū ad fluxū uentris. R̄. certicū granorū balauitiorū: colofonie. añ. 3. j. iburie: scoracie: calamite: gallie mul. acacie: granorū myrti: coriandri preparati: b. poquillidos. ana. 3. 5. boli ar. san. dra. ana. 3. j. 5. fiat puluis mōrtis ex quo piccio sur et carbonē igneos suffumigetur: et partes inferiores. ¶ Confert etiam ad hoc hic p̄ctus. R̄. electuarij de ibure. 3. iij. mīse citoniorū. 3. 5. acacie decoctionis coriandri preparati. 3. ij. et detur in potu in auro repleto.

Scdatur autem dolor capitis accipiendo de syr. p̄dictis quietantibus agitationē materierū Item cum diuersionibus antepositis. ¶ Et iterum pot⁹ bonū ad illud. R̄. syr. de papanere. 3. j. oxigaccare. 3. ij. aque decoc. coriandri preparati. 3. ij. detur in potu post cenā per duas horas. ¶ Linimētum bonum ad dolorē capitis. R̄. olei de nenufere: olei ros. añ. 3. j. 5. se. lactuce: papaneris albi: añ. 3. j. 5. anisi: feniculi. añ. 3. j. ros. sief. mēmite. añ. 3. j. 5. iburie acacie: hypogistidos. añ. 3. j. cere quātū sufficit. fiat unguētū

molle: qđ bulliat in .3. li. emulsionis papaueris: usq; ad consumptionem eius: et est medicina conueniens.

Curatur et quartū accidens. s. sitis cū syr. supius posito in sedādo fluxu et agitatione stomachi.

Appropiatius potus bonus ad illud est. Rx. syr. de nenufare .3. s. sy. acetositaris citri. .3. i. aque deco. maluarum: aut sublimationis earū uel aque ordei duplū: et bibat de hoc sepe in potu. Melior autē est hoc. Rx. syr. de limonib. .3. ii. aque fortis cum est ualida sitis tantūdem. Cōmunior autē et melior est iulep violarum: aut rosarū simul aut diuisum accipiendo. .3. ii. cum equali pondere aque ordei. Ad hanc intensionē ualeat retinere in ore sacculos puos rotundos. fiat ex predictis mucillago: cui addantur pulueres isti. Rx. seminum lactuce papaueris al. succi ligri. se. scariole et acetose. añ. .3. s. cōficiantur simul et impleantur ex eis sacculi q̄ semp teneant in iulep ro. et unus eorū in os teneat pmutando ipsum sepe.

Curatur aut aliud accidens. s. insōtia uigiliā pmo cum syr. iam p̄dicto de papauere. Itē cū linimento super fronte sup̄ascripto. Item cū potu isto accepto in sero per duas horas post cibum. Rx. syr. violarum: syr. de nenufare: syr. de papauere. añ. .3. s. aque deco. papaueris al. .3. ii. et accipiatur et c. Cōfert ad illud abluere pedes in sero cū hac deco. Rx. floz nenufaris: violarum: lactucarū: solatri: folioz uitis et salicis: floz camomillae. añ. .3. s. coquantur omnia in aqua ex qua mediocriter calida abluantur pedes usq; ad coras et manus et brachia per horas ante cenam. Cōfert etiam ad hanc intensionem odorare sepe poma mandragore et flores violarum: aqua nenufaris extremoz uitis et folioz salicis: et filis frigida et humida.

Pro curatione sexti accidentis. s. debilitatis et rursus cōserunt b̄odia pullorū cōuenientis deco. cū aqua bugloz. et modico uini aro. dulcis et suauis sepe bibita. Itē aqua sublimationis caponū uel gallinarū. Item eluarij regis ex quo in mane ante cibū assu mat coclear vñ et in die pluries. Itē optima est confectio de hyacinto descriptione Aulc. 5.º can. summa p̄ma. Itē cōfectio dyamargariton descriptione Nicolai in Antidotario. Et beo cōferunt maxime quando debilitas cōuenit cum signis frigiditatis. Quando uo debilitas cōplicat caliditatem cōferunt pmo cōditum de rosas: de floribus bugloz. aut boraginis: aut de uiole quā sepe in potu accipiat cū aqua sublimationis pulli: aut aqua bugloz. aut aqua recentis et modico uini maluatici uel alterius dulcis aromatici et suauis. Cōfert etiam ad intensionē istā sepe odorare pomū hoc. Rx. violarum: ros. floz nenufaris: sandal. al. boli ar. añ. .3. i. capbore. .3. i. se. basiliconis. g. kemes gap. se. acetos. coriandri preparati. añ. .3. s. macis. .3. i. s. puluerisent oia cū aq̄ ro. muscata: et .3. s. lau. purissimi fiant poma que sepe odorata potēter uiuificant uirtutem uitalem et aialem et in euacuationibus et in accidētibz alijs. Si itē etiā ad hanc intensionē accipere pulueris descript. predictae. .3. i. aque bugloz. aquero. añ. .3. i. s. musci: ambre. añ. .3. i. capbore. g. iii. acet. uini maluatici. añ. .3. i. plient oino in mortario et ex eo sepe madesiat stomachus facies et nares et uole manus et pulsus brachioz cauille et plantepedum. et est uile ualde et c.

Penultimū uo accidens qđ est ablatio appetitus et abominatio ciboz oium si bene cōsideret facile remoueri pot cum his que sedant turbationes et uomitū super his factis cū succis arandoz: uino citoniorū: et aqua ro. muscata. uino maluatico: et modico acetib: bonus enim odor excitat appetitū stomachi et p̄pue cum fuerit in nutritiuis. 13.º tertij colligendum. Linimentū bonū ad illud est hoc. Rx. mīce panis assate et infuse per quatuor horas in uino citoniorū: et aceto. añ. .3. ii. postea terat in mortario ultima cōtritione: et cū illis. Rx. refine dissolute cum uino maluatico. .3. i. sumach: granorū myru: ameos: coriandri preparati. añ. .3. i. s. macis: gariof. añ. .3. s. incorporentur simul in mortario usq; ad bonā glutinositatem et stōcho supponat.

Pro cura ultimi accitis. s. macrefactionis et resolutiois obseruent oia que dicta sunt in regimine sexti accitis. s. debilitatis oium uirtutū. Cōposita uo duo nunc elegātia scribēda sunt. p̄mū est hoc. Rx. albumina ouoz recentiz numero. x. succari al. lib. i. aque bugloz. .3. iii. quāffent simul oia in caecola diligēter. deinde sup cīneribus calidis absq; flāma cū spatula agitando coagulent et in fine supaspergat modicū uini citoniorū. Aliud cōpositū ad hoc. Rx. palpe pulli pinguis et iuuenis bñ cocilib. .5. sp̄rum eluarij regis. .3. i. s. trocif. de uiole. .3. s. amili. .3. s. succari al. .3. i. granorū pinearum infusoz in aqua calida per tres horas. .3. iii. incorporentur simul et fiat electuariū. De quo omni fere tempore accipere potest coclear vñ bibendo post illud et in m album dulce et suauē cōmixtū equali quāritate aque fontis electi et c.

Consilium. 3.º De p̄seruatione corporum debiliū in aere subtili.

Coniā aer cituratis florentie multa sui subtilitate facile penetrando in corpora alterat ea si fuerit in diebus frigiditatis uel caloris occurrēs corporibus facile alterabilibus: aut rōne raritatis eoz: aut rōne debilitatis totius corporis que disponit corpora ad ualde facile alterari uel rōne debilitatis quāritadē

determinatarum p̄tium corporis. Et qz uir egregius dominus Baptista aliquamine ualde patus est ledi fm totū corp⁹ ppter debilitatē que est in eo: etiam ppter texturē raritatis. Et tertio iterum ppter ea qz caput eius et pectus frequenter laborat lapsu frigido ex materia superiori ad ipsum pectus catarrigāte. Etiam stomachus eius naturaliter est debilis. Ideo oportet eidem aliquod p̄seruatiuum regimen fm rationem p̄parari.

Uidef itaqz mibi qz uir iste uat quatuor ifrascriptis remedijs: quoz unus sit a principio mensis marci per totum mensem septēbris: deinde alijs quinque remedijs utatur a principio mensis octobris per totum mensem februarij. Primum itaqz remediū quo uti potest fm primum ordinem iam dictū est hoc. Rx. aloes infusi in succo endiuie per quinque dies. .3. i. masticis thuris corallorum amboz cubebarum añ. .3. s. exticcetur aloes cū succo illo in sole uel sub tegula. Deinde superaddantur pulueres predicti cum. .3. i. reubarbari electi: et fiant pillule ex ois .3. vi. de quibus in septimana ter parum ante cenam accipere potest vñam. Et si caput eius notabiliter graue percipit accipiat aliam per duas horas post cenam: ut dictum est multoties. Secundum uo remediū est confectio ista de qua sepe accipiat saltem in septimana quater parum ante cenam uel antepandium rotulam vñam ponderis. .3. iij. Cuius descriptio est hec. Rx. specierum electuarij de ligno aloes specierum dyambre. añ. .3. iij. liquiritie anisi violarum. ana. .3. i. succari albi libram. .5. fiat confectio cum aqua menthe in rotulis iam dictis. Tertium uo remediū principale est hic puluis de quo saltem in septimana bis hora dormitiōis supaspergat commissurē sagittali capitis quādrates granorū ordei quinque. Rx. ligni aloes. .3. i. garioflorū. .3. s. sandarace rosarum. ana. .3. ii. violarum. .3. i. fiat puluis subtilis. Quartum uo instrumentum est istud cōpositū de quo aliquando accipiat tribus uel quatuor dieb⁹ continuis. Cuius descriptio est hec. Rx. aque menthe aque absinthij aque cicorree ana. .3. i. s. mīce.

Primum uo remediū quibus uti debet a mense octobris usq; per totum mensem februarij sunt pillule iste de quibus accipere potest sicut de predictis dictum est. Rx. specierum lere absq; aloes. .3. i. aloes infusi in succo uel in aqua maiorane per octo dies. .3. ii. s. lalis indi. grana. vi. reubarbari electi. .3. i. s. reformentur pillule cum syrupo de ficados ex omni. .3. vii. Secundū uo remediū

medium principale est ut descriptioni pulveris capitalis supra positi addantur folia ameos amomi. ana. gra. v. ambre gra. ij. et fiat pulvis cuius usus sit ut de predicto dictum est. Tercio vero speciale remedium est electuarium hoc. de quo accipiat omni tempore dicto saltem tribus vicibus in septimana in aurora et tardetur post ipsum cibum boricum quatuor aut saltem quatuor. R. specierum plurimarum con. 3. li. specierum dyatrion pipereon. 3. li. capillorum ueneris liquoris violarum lambusce foliorum nenufaris. an. 3. i. seminis endiuie acetose scariole an. 3. i. sy. conseruationis gingiberis lib. i. penidiarum 3. i. s. fiat electuarium. Quartum vero speciale remedium est pulvis iste qui ligatus in syndone frequenter odoretur. R. ligni aloes 3. i. galie muscate. 3. i. storacis calamite been albi et rubei sedoane cubeborum. ana. 3. i. corallorum rubeorum sandalorum alborum corlandri preparati rosarum lambusce. ana. 3. i. s. seminis basiliconis macis. ana. 3. i. s. fiat pulvis: uel ex eo cum electo laudano fiat pomum. Quintum vero speciale remedium quo uti debet est ut sepe in diebus hyemis faciat gargarisma ex hac mixtione bis uel ter in septimana per unam horam ante cenam. Cuius descriptio est hec. R. aque sublimationis malorane. 3. li. syr. de calamento. 3. i. oximel de squillitici. 3. s. misce totum et calidum in os gargarizandum teneatur: et sufficit quantitas ista pro duobus aut tribus diebus. De regimine autem per cibos et potus observando per applicationem sex rerum non naturalem teneat ordinem quem alias sermone meo declaravi sibi et in scripturam redegi. Ad laudem dei. Amen.

Bartholomei Montagnan medici preclarissimi.

De egritudine cerebri Consilia sequuntur.

Consilium. I. De sorda cholera vitellina partim per essentiam in capite partim per colligantiam stomachi chistis fellis et epatis.

Urbumanissimus et mihi legi doctor dñs Antonius Bertoldus dilectissimus gener meus molestas dispone que apud arabes sorda: apud grecos sace phaleadē. et est dolor capitis caput totū cōprehēdēs satis intēsus tpe quo piodicar. nā est affligēs ipm nō semp: sed quodā de

terminato tpe ut inferius apparebit: quare periodicus. i. reuerfus dicitur talis dolor. Est aut talis dolor partim per colligantiam a stomacho dependens. Et primum quidem declaratur propter fixationem doloris: licet non multum intensi a quo non euacuatur in magna parte sue vite et occupatione eius. Secundum vero declaratur eo quod iste dolor reuoluitur de intenso ad remissum secundum uarietatem dispositionis stomachi. Et mirabile quidem dictu nouum genus accidentis est hoc. Nam cum vir iste ieiunaret sicut sepius sua deuotione consuevit illa die parum aut nihil molestatur a dolore. sed die sequenti cum cibatur siue parum aut multum uel mediocriter quodque cibo accepto quacumque qualitate participet dolorem tante intensiōis incurrat quod ipsum vix tolerare possit. Et ad soluendum hoc problema quare iste dolor intendit die sequente ieiunans et non eadem die opus parumper physice contemplari. Supponat igitur si quis ille vir a generatione sanguineus est. Supponedum scdo. quod maxime epas eius sanguineus est. Premittendum 3o. quod sanguis huius viri notabiliter grossus est: quod ex multis declarari potest. si quis compressis uenis eius tumesceribus sanguis eius pigra cursibilibitate mouetur in eis. Scdo probat. quod propter amplam humiditatem stomachi multa flegmata mucillaginosa per viam indigestionis generantur. humiditas enim membri maior quam debet redditur. Adhuc idem probat tertio. quia sanguis eius ingrossatur a flegmate defluente a cerebro eius. Et quarto iterum. quod propter notabilem caliditatem epatis magna pars vniuersalis et acritudo et calide partis sanguinis resoluitur. ergo reliquum re-

manet spirituosus. Et quinto iterum probatur. quod propter caliditatem renum et amplitudinem viarum urinalium magna pars aquositate educitur per vias urine. ergo reliqua massa sanguinis remanet spissa. Premittendum ergo quod in epate huius viri uel in chistis fellis eius cholera que reperitur etiam notabiliter grossa est: quod facile probari potest per sex rationes quibus probata est grossitudo in sanguine: et maxime per tertiam rationem. scilicet per commixtionem grossi flegmatis cum ipsa cholera. Ad talem enim commixtionem generatur cholera non solumosa vitellina dicta que et sine dubio grossior est quam rubra et citrina cholera. Premittendum ultimo quod omne epas in quo vitellina cholera multiplicatur ualde paratus est ad oppilationes et frequentes. Istis premissiis soluat problemam primum dicendo quod tempore ieiunij sanguis et cholericus materia facile ingrossatur. si que est inuenta in epate magis quam quando homo non ieiunat: sed ad talem ingrossationem sequitur oppilatio in concauo et gibbo epatis. ergo prohibito transitu consuecte quantitate cholere per vias urine et per vias ventris. ergo cholera ista retenta retro cedit et multiplicatur per canales chistis fellis ad profundum stomachi. et per clausuram gibbose partis epatis inferioris materia cholericus multiplicatur in uena chili ascendente. ergo poterit ad caput cum maiori quantitate et potestate sua ascendere. probatur consequentia hec. quia materia multiplicata in stomacho ad ipsum delata facile potest euaporando dolores efficere et intensos in capite. et multiplicata per concauum chilis ascendente corporaliter poterit fluere ad caput per uenas a chili ascendente ramificatas et caput interius ingredientes. Prime autem rationis maior sustentatur ex suppositione quarta cum suis probationibus. minor scilicet probatur ex suppositione quinta. ergo sequitur ueritas consequentie. scilicet quod propter talem oppilationem dolor capitis intenditur in hoc viro. Contra. quod data illa ratione sequitur quod in die ieiunij non minus debet dolere caput quam in die sequenti. probatur consequentia. quod in die ieiunij non minor potest accidere oppilatio quam in die sequente ieiunans sed ad talem oppilationem sequetur euaporatio. uel delatio cholere ad caput. ut concessum est. ergo et in die ieiunij hic vir debet magnifice dolere caput. ratio autem repugnat experientie. hic viro nunquam manifeste dolet caput in die ieiunij. et in die sequente seipsum fortissimo dolore molestat. Ad hoc motum respondendum est negando illam consequentiam. Primo quidem ad uiam dicendum est quod dato quod in die ieiunij intendatur caliditas in stomacho et in epate: et etiam multa resolutio de aqueo aereo et vinctuoso sanguine et cholere. et adhuc dato quod sanguis et cholera ingrossentur magis quam tempore cibationis. non ualet tamen consequentia. caliditas resolutiva est intensior. materia attracta inuenta est notabilis grossitudinis et quantitas. ergo ab eis maior fiet oppilatio. Illa ratio fallit: non enim fit oppilatio membro propter principem aut multa et grossa: et adhuc in uiso posita: sed oppilatio principaliter fit propter impotentiam virtutis materiam a uiso expurgare non potentium enim fortior sit virtus tempore ieiunij ad prohibendum oppilationem: quod non est aggravata simul a cibo et materia humoralis. sequitur quod ipsa prohibebit oppilationem. die autem sequente ieiunium iam a duplici causa grauatur virtus. videlicet a materia in stomacho inuenta attracta et ingrossata et a cibo qui de nouo acceptus est. ergo ipsa virtus tunc minorem habet proportionem ad resistendum sicut die et inceptis oppilationibus quam quando non erat aggravata cibo ut in tempore ieiunij. Et ex fundamento consideranti apparebit pulchre solutio ad problemam secundum. scilicet quare hic vir magis dolet caput in die sequente ieiunium quam in eadem. Apparet secundo principaliter quod sequela illa nihil poterit concludere. nam talis sequela non probat hunc dolorem capitis superuenire nisi in virtute prout: sed destructa consequentia destruitur et sequela: quia ad destructionem prout sequitur destructio antecedentis: ut in sermonibus logicis apparere potest. Et ex hoc fundamento iterum sequitur iterum quod hic vir non.

fere a leni dolore euacuat. pbatu concto. qz tota habitudo eius z epar notabilr sunt calida. ex prima z scda supponib⁹ z in eo inuenit cholera multa euaporatiua ex suppone quarta. z in eo inuenit pntia oppilationum aliquanti in coeca uo aut in gibbo epatis ex suppone qnta. ergo sequit qz chole- ra potest euaporando ad caput illum dolorem efficere.

¶ Et ex dato fundamento iterum sequit quarto qz dolor in alijs tpbus diuersis a die sequente leuiss est paruus z le- nis. pbat correlarium. qz dato qz in his tpbus adhuc mul- ta cholera ferat z euaporet ad caput: nō pōt in eo grandem efficere dolorem. ppter ea qz vms non granata cibo fortior est ad resistendū impressioni mārū z rectificationi earum. fortis enim virtus omnia contēit z sustinet. imbecillis z de- bilis ab oibus contristatur. vndecimo terapentice. etiaz for- ti virtuti nihil resistere potest in expellendis nociuis. 7° affo- risinoz. commento. 55°. ¶ Adhuc ex p̄fato fundamento seq- tur quintum correlariū. qz talis egritudo in viro est prim p̄cū- tiā dispō capitis. prim p colligatiā sōchi chistis sellis z epa- tis. ¶ Et sequit penultimo inuentio cause materialis huius egritudinis. est enim ipsa cholera vitellina ut patuit supra tertia z quarta suppositionibus. ¶ Et sequit ultimo qz hec dispō in hoc viro non leuiter est uerenda. est enim egritudo duoz mēbroz pncipaliū. s. cerebri z epatis z duoz notabiliū mēbroz: quorū vnum seruit toti seruitute pparatoria z la- toria ut sōchus: qui. s. transmutat cibū in chilū: z desert ipm ad epar per meseraicas uenas. Et est dispō alterius membri seruiens epari z toti vtute latoria in q̄tum trahit cholaz ab epate purificando sanguinē ab ea. z desert p̄tē eius ad inte- rina in vigorando solutionem z ad fundum sōchi vigoran- do digestiuam. ¶ Ex quibus tandem ultimate concludit qz opz hunc virum solertē esse z assiduū in sui curatione z felī- citabitur opus eius. Igitur regimen huius viri in duo capi- cula partiendum est.

Capitulum de regimine per dietam.

¶ Primū quidē caplm sex p̄tinebit p̄tulas fm numerū sex rex nō nāliū que p̄ueniēter admini- strari oportet. Et p̄^a p̄tula erit de regimine p̄ cō- neniēte applicationē aeris: z sic de alijs. ¶ Quā- tū aut ad p̄mā p̄ticulā p̄mittendum est qz oportet eligi aerē ciuitatis loci uel camere inclinātū ad ifridationē z humectationē gratia p̄seruādī nālem dispōnem que calida est notabiliter: ut supra pbatū est. et qz remissa caliditas re- mittit intensam caliditatem. Igitur zc. ¶ Regimen sex reruz non naturalium queratur in illo consilio quod incipit. Ne mens mea.

Capitulum de regimine per medicinalia.

¶ Ro regimie vō cephalice hui⁹ viri. 4. mibi occur- rāt instra obseruari debere necessaria. ¶ Et p̄^m qdē est ut si p̄tingeret pp̄ uarietate occupationū seculariū hūc virū eē remōtū a p̄ntia medicorūz salte p̄ duos annos statū in fine mēsis februarij: aut in p̄n^o marcij faciat sibi fieri purgationēz ulem p̄ hunc modū. ¶ Primo qdē distāter a p̄assumpta cena p̄ nouē ho- ras in aurora accipiat istas pillulas. R. pillularū aurearum z cochiarū añ. 3. ij. reformēt pillule cū succo ros. z dormiat post eas zc. ¶ Die vō immediate sequenti per horam vnā z mediam post ortum solis flebotometur sibi basilica sub cubi- to dextri brachij inuenta per quā educant sanguinis. 3. v. ¶ Tertia vō die immediate sequente hora pillularum p̄ce- dentium accipiat hunc potum. R. aquarum cicoree: scario- le: z eupatorii. ana. 3. j. misce z calide accipiantur continuan- do eas p̄ sex uel septē dies usqzquo in fundo urinalis appare- bit hypostasis alba coniuncta equalis dyasana. z figure p̄ira- midalis. Aliter non dimittatur potus nisi apparente aqua cum maiori p̄te conditionum p̄dictarum. ¶ Cum ergo ita fuerit tunc iterū purget cū istis pillulis. R. pillularum cochi- arum. 3. j. pillularum aurearum. 3. j. formentur pillule. vii. cū succo rosarum z accipiantur ut p̄dictae obseruatio zc.

¶ Scdm vō p̄ncipale remediū ab hoc viro obseruandum est hoc. R. aloes abluti. 3. 5. pulpe colloquintide. 3. 5. bdelijs mol- lis z subalbidis. 3. j. formentur pillule cum succo rosarum de q- bus omni tertia die accipiatur vna tempore quo assumit di- gestiuum p̄dictū. p̄ter qd non accipiat ipsam die immediate se- quente purgationem ultimā facit. ¶ Et nota qz istis pillul- etiam uti poterit p̄ totā vitā suā accipiendo de eis vnā uel duas immediate ante cenā fm maiorem z minorem ventris s̄pticitatem. Et si cōtingeret ventrē eius nō esse multū s̄pti- cū z maiore in capite per ipi grauitatē: tunc accipiat de istis pillulis vnā uel duas post cenā per horā cum dimidia z spe- ro qz multū s̄pti habet cura p̄ eas. ¶ Tertiū instrū p̄ncipa- le qd est necessariū est qz iste vir iterū in mense septēbris aut in p̄ncipio octobris purget per hunc modū. ¶ Primo nāqz vno mane in aurora in hora purgationis ueris accipiat hoc. R. cassie nup de cāna p̄parate cū aqua cicoree. 3. vij. renbar- bari electi. 3. ij. spice nardi. 3. v. salis gēme. 3. j. misce z totū acci- pias cum medio cyatho aque decoctionis calide seminiū gn- decim melonū p̄tororū. ¶ Die vō immediate sequenti hora p̄e assignata accipiat hunc potū. R. syrupi rosarum syrupi de endinīa. ana. 3. vj. aque absinthij z cicoree. ana. 3. j. 5. z ipsum accipiat hora p̄dicta calidum toticne qz in urina videatur hypostasis circumstantis supradictis mensurata. ¶ Tunc ergo die immediate sequenti purgetur cum hoc. R. pillularum aurearum. 3. j. pillularum cochiarum. 3. j. formentur pillule vij. uel. viij. cum succo ros. z accipiantur hora z conditionib⁹ obseruandis que supra dicta sunt zc. ¶ Et attende qz in pur- gatione autumnali non feci mentionem de flebotomia: aut quia fortassis uernalis flebotomia excusauit ab ista: aut qz estiuo tempore nō ita multiplicatur sanguis: sed materie acu- te pharmaco educende conuenientius sunt p̄scripto. aut qz autumnus inimicū sanguini fm contrarietatem cōplexionis eius: si nō in hoc tēpore perciperentur signa repletionis z ex- berantie sanguinis circa superiores partes: tunc laudarem: qz ita in autūno post minoratiū p̄eassignatū die immediate sequenti applicaret flebotomia cephalice in parte superiori cubiti inuente: aut inter pollicem z indicem: per quā educerē- tur sanguinis. 3. iij. ad plus. Amplius enim sanguinis q̄ti- tas educi pōt a basilica z nigra uenis q̄ a cephalica ut notū est intelligenti causas. ¶ Et nota qz in istis purgatiōib⁹ ue- ris z autūni sustentat p̄ncipium eradicationis suarū egrī- tudinū z p̄seruationis corporis a nocuentis epatis z sō- chi. z adhuc cōseruationi sanitatis huius viri. ¶ Quartus p̄ncipale instrū est ut inter assignata ep̄purgatione hic vir utat hoc electuario accipiendo de eo omni septimana ter uel saltem bis quantitatem. 3. 5. deglutendo ipsum mane ante pranditū per horas 4as. ¶ Cuius descriptio est hec. R. semi- nū quatuor coinz fridoz. añ. 3. ij. seminiū endinīe acetose sca- riōle. añ. 3. j. adianti polutricicetrac capilloz ue. bedeguar. añ. 3. ij. spod. j. rasure rboris. ana. 3. iij. ros. sandaloz amborum corallorum amborum. ana. 3. 5. croci. 3. j. cinamomi electi liq- ritie. añ. 3. v. macis. 3. iij. p̄bisticorum mundatorūz. 3. ij. cuc- cari secunde coctionis. 3. iij. oximellis compositi. 3. iij. infun- dantur per diem naturālē p̄bistici in aquam scariole: de in- de coquantur succarum simul z oximell in quibus in corpo- rentur p̄bistici ultimata contritione conuiri: z tandem uebe- menti contritione z longa addātur alie species. z fiat electua- rium reseruandum in uase vitreato stricti orificij. hec enim medicamen magnum iuamentum facit in vigorando di- gestiuam stomachi z epatis: z aperit oppilationes eorum di- uertendo motum cholere ad superiora z precipitando ipsaz cū flegmatibus per vias urine z ventris: z tu cōsidera ex vir- tute componentūz. ¶ Quintū p̄ncipale instrū est hoc. R. cōserue citonoz succarine. 3. ij. spodij z coralloz p̄ru. in arbo- males resolutiones reductoz. añ. 3. ij. byaciti smaragdi saphi- ri. añ. 3. 5. semis acetose pulueris sumach. añ. 3. ij. succari cā- di. 3. j. dissoluatur succarum cum syrupo de mentha z uli- mate concurendo in corporetur dyacitonitez cū alijs sp̄ebus.

fiant ergo formule in rotulis. 3. iij. uel. iij. de quibus accipiat semper in fine prandij z cene vnam bibendo uel abstinendo post ipsam suo libito. ¶ Sextum vō instrumentum principale est hoc. ℞. florum nenufarum. 3. iij. rosarum violarum seminis endiuie acetose z portulace ana. 3. j. macis. 3. j. 5. camphore. 3. j. ligni aloes. 3. iij. terantur omnia subtilissime per se. deinde ligentur in syndone retorta bene tensa z sepe odoretur hic puluis. cōfortat enim cerebrum ab eo repellendo imprefiones cholericas z aliorū calidorum humorum. Et si desideraret rem hanc solidiorem efficere: tunc accipiatur resine electe z landant purissimi. ana. gra. v. z dissoluta in uicez uel per se incorporentur cum aqua ros. muscata z modico aceti cō predictis speciebus: z fiat pomum qd odoretur ut prius.

¶ Septimum principale instrū est hoc. ℞. aque decoctionis foliorū blete. violarū. mercurialis. z furfuris. ana. simul coctum lib. j. succari ru. calicis fule benedicte iere simplicio. añ. 3. iij. olei violarum. 3. iij. in diebus caloris: z olei oliuarum 3. iij. in diebus frigoris salis cōmunis. 3. 5. misce totū simul z fiat ex eo clistere per boram vna cum dimidia ante cenam. Et nota qd bulus clisteris usus debet fieri post purgationem ueris per totū mensem maij omni septimana semel: z post purgationem autūni per totū mensem octobris. iterū omni septimana semel. ¶ Octauū instrumentū est ut post purgationem ueris usqz ad autūnum omni mense bis diebus intermedio assumptioni clisteris per vna uel duas boras ante cenā abluat pedes a planta usqz ad inguina cū aqua calida huius decoctionis. ℞. foliorū salicis vitis violarū rosa. camomille z foliorū populi ana. ʒ. j. coquantur in aqua quousqz fiat bene viridis. Post purgationē vō autūni saltez in mense semel predictaz faciat ablutiones cū aqua decoctionis foliorum lauri maiorane saluie rosmarini z similitum calidorum. ¶ Nonum vō instrumentum est hoc. ℞. macis 3. j. 5. sandarace. 3. iij. ligni aloes spodij. ana. 3. j. mastice. 3. 5. puluerizentur omnia per se. deinde cōmiscantur z caluaria capitis cū setula diligenter pectinata in sero cum uadie ad lectum cum hoc puluere ad quantitatez quinqz granorū frumenti aspergatur inter capillos saltem in septimana bis cum setula deponendo primum puluerem quando uadie vult ponere secundum. ¶ Decimum vō instrumentum est hoc qd iste vir sepe ante prandium uel cenam saltem bis in septimana comedat vna radicē petroselinī recentis longitudine digiti medij cū dimidio minutissime mastigando eaz: z hoc saltem per mediam boram ante prandium z cenam.

¶ Undecimū instrumentū principale est ut iste vir sepe ante prandium uel cenā salte bis in septimana assuescat mastigare quantitatez grani ciceris rubei de electo agarico nihil deglutendo de eo: z est mirabile ingenium in attrahendo flegma aquosū mucilaginosū vitreū z salsum z superfluitates etiaz cholericas a capite eradicando cepheas antiquas si non timetur eius amaritudo nihil deglutendo de eo uel de humiditate inuenta in ore. z adhuc si deglutiretur non esset eius nocumentum de quo curandum. ¶ Duodecimū instrumentū est hoc ut diebus intermedio puluerificationi capitis assuescat bora intrandi lectum deglutire vnum uel duo grana mastice electi z elari. cōfortat enim stomachum reprimat fumositates z aperit urine vias. ¶ Tertiumdecimum instrumentū principale est hoc ut iste vir quantum potest caueat e decubitu resupino. z saltez in septimana semel uel bis totaz spinaz inungi faciat ex oleo nardino z citoniorū equaliter mixtis leuiter calidis z superponat pannū siccu non ualde calidū. ¶ Ultimū vō instrū principale est hoc. ℞. oximellis squillitici. 3. j. aque maiorane aque lauri. ana. 3. j. 5. misce z ex hoc actu calido saltez oī mense ter colluat os suū z gargarisma etiaz cū eo faciat. z proprie quando percipit sibilum uel tinnitū in auribus grauitatez in palato z oppilationez in superiori parte nasi. tollentur hec oīa facile per ablutiones z gargarisma auxilio illius qui sanat zc. Ad laudem dei. Amen.

Consilium. 2. De dolore capitis a cholera vitellina per colligantiaz epatis z renum causato.

Vnorabilis vir Antonius de sancto Joā nelaborat dolore capitis a mā cholica p modū euaporationis ad caput delata: z pprie p colligatiā epatis z renū ad ipm caput: que mā cholica pprie vitellina est. z nō facit hūc dolorē solū in capite suo per modū euaporationis: sed p modū substantialis dilationis eius ad caput per chilim ascendente a gibbo epatis: qd epar eius notabilr calidū est. Ideo hic dolor diuturnus est. z cum etiam fm cōplexionē suā uergat in adustū nō est mirabile si dolor capitis eius cum acuitate notabilr ledit eum.

Pro regimine igit ipsius lz multa dicēda z declarāda eēt. septē tū modis vī mibi sibi cōsulendū eē. ¶ Primus modus est ut in cibarijs suis euitet calida z sicca z acuta euaporabilia oppilantia caput z uentosabilia in ipso: uelut sunt vinctuosa brodialia sal. sa oīa multe salfedinis z acuta. uelut alleū cepe porrū sinapis oliue cōdite raphanus: z silia istis. Et effugiat usqz vinorūz ualde potentium: z adbereat uini magis ad debilitatem qd ad fumositatē tendentis. ¶ Scōs vō modus est. utat istis faciētibus lubricū uentrē suū: z distrabentibus materias ne repant ad caput. ℞. aloes abluti cum succo endiuie. 3. j. reubarbari electi reupontici ana. 3. iij. dyagridij. 3. j. violaz spice mastice rosarū se. endiuie añ. 3. viij. salis indij. 3. 5. cum succo rosarūz fiant pillule de omni. 3. vj. ¶ Tertius modus est ut iste vir in tpe caloris saltē tribus vicibus in septimana lauet se ab inguinibus usqz ad pedes cū aqua decoctionis violaz solatri rosarū foliorū salicis in vna situla aque ponendo de predictis herbis plenas manus z bene coquendo. z sit bora ablutionis vna ante cenā: z sit aqua calida. ¶ Quartus modus est ut iste vir assuescat frequenter facere sibi fricationes cū pāno aspero incipiendo a pncipio spatulaz apud collū trahendo inferius usqz ad finē natiū. ¶ Quintus modus est ut ipse assuescat sepe pectinare caput suū cū setula z fricare ipsum cū pāno mane ieiuno stōcho. ¶ Sextus vō modus est: ut ipse saltē bis in septimana qū uadit ad lectū ponat sup anteriore parte capitis sui a sumitate eius usqz ad frontē de hoc puluere quantitatez quatuor granorū frumenti spargendo ipm inter capillos per latitudinē quatuor digitorū dextro in sinistrū. Cuius descriptio. ℞. mastice. 3. j. 5. gariofilorum. 3. j. rosarum florum nenufaris añ. 3. iij. ligni aloes. 3. 5. siac puluis. ¶ Ultimus vō modus est ut ipse procuret aperire sibi emorroidas fricando ipsas cum recentibus folijs ficis: aut cōsolide mā. uel medie. Et si nō posset puocare emorroidas saltem in mense Marcij z septembris duobus annis succisuiis faciat sibi apponi uentosas super natiū cum bona scarificatione. Attendat autem qd supradictis pillulis uti potest semel in mense accipiendo septē ex eis in aurora dormiēdo parā post eas. z tardādo cibū boris saltē sex. qd pillulō etiam uti pōt accipiendo de eis ter in septimana vna qūqz imediate ante cenā. quandoqz vō per duas boras post cenā zc. Amen.

Consilium. 3. De triplici mala dispōne videllī cet. De mala cōplōne cerebri calida z sicca. De motu cordis qui proprie salus dicitur p colligantiam ad os stomachi.

De mala complexionē cal. z sic. in toto a corde communicata.

Riplex est dispositio qua hic iunenis urbis vīn cērine bonorabilis ciuis laborat. Et p^a qd ē mala cōplō cerebri ipsi^a ad caluitatē iclinata z siccitatez maior sic ad caluitatē

Et ad necessitatem lapsus in eo: quia tamen caliditatem accidit
talem credo magis esse pronentem et a caliditate cordis que
in eo multiplicata est ut paulo post dicetur. pp quā comuni
cantur cerebro e corde vapores igniti male qualitatis mo-
di substantie inflāmates cerebrum: qd facile deduci potest ex
continuatione corruptionis in somno. eo qd somnia terribi-
lia somnia et furiosa uelut rixas et contumelias ipm impetuo-
se excitat et magnifice timere facit. Et apparet hoc pha-
ri posse ex pte totius corporis in quo color apparet melanco-
lic aduste significatus. Et Tercio iterū hoc deduci potest per
maciē et extenuationē corporis totius et maxie faciei. Et Quar-
to p oculoꝝ scanitatē solito maiore que psecuta est ascriptio-
ne pinguedinis et humorum quoz ptesenda eminens reddi-
tur oculus et magnus.

Secunda dispositio est motus cordis pternalis qui nō est
iectigativus: eo qd ille est motus notabilis
parvus. Neqz est motus tremulus pp eandem cām. et etiam
qd tremulus motus oino frequēs est. sed iste cordis motus est
ppē salu⁹ noiat⁹ eo qd iste motus viciabili reuoluit⁹ de sua nota-
bili magnus est: pp qd elōgat⁹ a iectigatione. et cū sua magni-
tudine notabilē hēt raritatem: pp quā secedit a tremulo motu.
Est autē hic motus spē noiat⁹ pprie cassacan: eo qd est motus
cordis p colligatiā oris stomachi ad ipm: ut colligēdū est. 11°
tercij. cap de tremore cordis. et pūm. 13° tercij. cap de egritudi-
nibus stomachi.

Tertia dispositio ex hoc fundamēto correla-
rie pcludit que in hoc viro
appet que est mala cōplo cal. et sic. in toto domināo pncipalr
e p dīcto lapsu cordis pueniēs. Et Unō nō est mirabile pclu-
dē qd hic vir existat debilis in opōnib⁹ oium vtrū: eo qd egritudo
in eo est vltio totū et est appropata cordi tanq̄ p pncipio
oium vtrū et opationū. Et ex hoc fundamēto pcludit
secundo hanc dispositionem eē seuā et uerendā. Et sequit⁹
tertio ad ipsius remotionē intendēdā eē qd citius est posse. ali-
ter enī videt⁹ esse parata bec dispositio ad trāsmutationem ipsi-
us in etbicā aut salte in marasum. Et bec quidem est bui⁹
viri dispositio taliter complicata suis causis: et signis aperte
manifesta.

Pro huius itaqz dispositio curatione canonica et
sic sermone plixo opus esset. Duo in
principalibus curationi sufficiētia expedire percurram.
Prīmū est aliquāter discurre p regimē rep non nālium
Secūm est quāqz utilitū medicinalū admīstrationē ponē.
Itaqz pro expeditiōe pūm euitet hic vir māsiōnē in ciui-
tate loco uel camera fri. et bu. antiquoꝝ edificiorū uel habentem
residualē reuoluntōes uel ppinquā cursibus aqua-
rum. Silr hic iuuenis euitet omne exercitium forte: et pprie
post cibū factū. Effugiat mām oēm clamandi uociferandi
uel rixandi uel uehementis tristitie aut furiositatis. Item
effugiat multā ciborum assumptionem in quacūqz sit ci-
batione: imo conuenientius est ei parit⁹ accipere cibum q̄
completa saturitate cibare se. Et ita de potu dicendū est
Item effugiat oēm materiam notabiliter vigilandū: imo vi-
giā omnis est ualde uerendā: ita qd declinari ab equali per-
augmētum dormiendi est ei conuenientius q̄ per multitu-
dinem vigilandi. In cibis uoluit se discretē regat ut euitet
cibos grossos oppilatiuos viscosos et difficilis digestionis.
Silr itaqz eius cibus panis recens vnius uel duorum
dierum purissimus et candidissimus. Et carnes eius sint ue-
lut pullorum agnē bedine vituline: et capulorum iuuenū.
reliquas autem dimittat. piscium paruorum recentū usum
et cancrorum fluuialium laudo ei. Lacticiā cibaria ex la-
cte caprino uel de vitulo iuuenē accipio. Caseus recens sine
sale est ei optimus et melior eo est ei recoct⁹. Colostia uo que
est lac congelatum non est ita conueniens ei. Fercula ex
bleta spinachis maluis: lactucis: portulacis: crisolouanna
cucur. et similibus suis temporibus sunt conuenientia. Pri-
tana oideacea: et cicet rubeum contritum: et pānicum cum la-

cte est sibi conueniens. Salsa autem cibaria notabilis salcedi-
tis et acrofitatis dimittantur. Cerasa suo tempore sunt ei
conuenientia: Ellane amigdale et pira muscata et melones
dulces: et similia talia collaudanda sunt ei. vino utatur albo
subtili non ualde fumoso ad mediocrem dulcedinem incli-
nato: quod semper sit lymphandum cum quarta uel tertia
sui parte aque buglosse. uel boraginie. bec de cibis et poti-
bus.

De rebus de medicinalibus pūm est qd usqz
ad duos uel tres dies in aurora accipi
et hoc minoratiū cum. 3. iij. aque lactis calefacte et tardē
post ipm cibum horis. vi. et post quintam predictarum hora-
rum accipiat cyathū aque ordi calide: et sexta sequenti hora
prandeat. Cuius descriptio. Rx. cassie fistule de sua cāia ex-
tracte cū aqua buglosse. 3. x. reubarbari electi. 3. iij. squinanti
gedoarie añ. 3. v. salis gemme. 3. i. misce. Et secundum me-
dicinale instrumentū est hic sy. quez incipiat assumere die
immediate sequenti post minoratiū et continuet ipsum
x. diebus continuē in aurora calidum accipiendo. Cuius
descriptio. Rx. sy. de corticibus citri: sy. de bisatiis: syr. de en-
diuis. añ. 3. 5. aque buglos. 3. 5. aque cicoree: aque capit. ne.
añ. 3. i. misce. Et tertium in istm medicinale sunt pillule iste
de quibus tpe quo assumit digestiū accipe debet vñd oī alter-
no sero parum ante cenam grā diuersionis materierum: ut
mō ipsam non accipiat in sero immediate pcedente noctē assū-
ptionis sequenti purgationis. De quibus etiam pillulis ac-
cipere poterit post purgationē omni quarto uel quinto sero
vñam immediate ante cenam: pp cōsumptionē residui māe-
rum. Est autem descriptio talis. Rx. succi buglos. succi sumi-
terre. añ. 3. 5. reubarbari electi. 3. 5. aloes epici. 3. iij. agarici
thimiptidimi. añ. 3. i. lapidis armeni: lapidis lauli preparati.
añ. 3. iij. spice nardi. caput rō. r. se. clari foliorum an-
ri. añ. 3. i. puluerigentur omnia et infundantur in predictio-
succis et conquassentur diligenter et exponantur soli usqz ad
consumptionem succorum et ita iter fiat renouatio et cicca-
tio: et de hac mā fiat pillule pro omni. 3. vij. et accipiantur ut su-
pra. Et quartum pncipale instrm est solutiū hoc qd acci-
piat u⁹ immediate die sequenti assumptionem sy. in aurora eo-
dem modo et conditionibus obseruatis que de precedente
minoratiū scripta fuerunt supra. Et est eius descriptio talis
Rx. trisere persice. 3. 5. reubarbari electi. 3. 5. cassie fistule extra-
cte cum aqua cicoree. 3. vij. squinanti rō. spodij. añ. grana.
ij. fiat omnium mixtio conueniens et accipiat ut supra.
Ultimum remediū et spale est ut facta purgatione iam p dē-
cta: hic vir de electuario infra scripto accipiat omni mane bo-
ra syru. 3. iij. deglutendo ipsum: et bibat post ipsū. 3. 5. aque
buglos. et 3. coctari vno maluasie uel alterius vini boni aro-
matici. Cuius descriptio. Rx. limature auri et foliorum eius.
añ. 3. i. ossis de corde cerui doronici hyacinti smaragdī sa-
pbiri. añ. 3. 5. coral. r. 3. i. seminis basiliconis gariosi. añ.
3. iij. florum boraginie buglos. mellis. rosarū. violarum. añ. 3.
5. pul. interiorum uel exteriorum corticum fisticorn. 3. 5. cor-
ticis citri. 3. 5. mirabolānorum indorum. 3. 5. kebulori. m. 3. v.
specierum leucicantis Almans. 3. 5. granorum phisticorum
3. iij. succari candi. 3. iij. cinamomi folij gariosilorum mactio-
been al. et r. añ. 3. i. terantur igitur mineralia: et omnia alia
per se. et infundantur phistici per duos dies naturales in. 3.
iij. succi buglos. et 3. i. vini al. dulcis et aromatici. deinde ex-
trahantur et ultimata contritione terantur et coquantur succo-
rum candidū cū lib. 5. succari taberget cum aqua buglos. Et
igitur per coctionem receperint mediocritatem spissitudinis.
tunc apponantur alarum rerum spēs diligenter cōmixti: et
contrahantur longa stritione usqz ad debitā electuarij formā
Et hoc enī cōpositū sibi cōsideret in se aggregat pncipatū
oium medicinalū cordialit⁹ et capitalit⁹. Sit igitur eius usus
sui formam et modū parratum. Et iste actus scribat dispo-
sitionem sui status: et prouidebitur ulterius de locahus et
eius opportunitis fin qd melius conuenire videbitur.

Consilium. 4. De quadruplici dispositione videlicet. De cephalica piodica a mē flegmatica dñante: et cholica subdñante et proportionali ut est aquositas et uentositas causata. De nausea et uomitu cum diminutione appetitus et corruptione ciborum et potuum. Et de oppilatione stomachi a mala complexionē cū mē flegmatica aquosa et mucillaginosa dominantibus et cholica effusa ab epate subdominante. De stipticitate ventris ex distractione cholere ab intestinis et diminutione quoque humiditatis nalis intestini mesenterij: et debilitate expulsiue ite stinox. De lipotomica dispositione cū tremore cordis et colligantiam ad stomachum.

De preservatione ab egritudinibus renum et vesice.

Quiunctissimus adolescens

de marino filiali mihi zelo coniunctus quadruplici laborat dispositione in quocumque uerenda: maxime autem in adolescentia ubi uir tuus in vigore suo potentissime florere solet.

Primum itaque horum accidentium est dolor capitis uel cephalica periodice molestias ipsum. Secundum est nausea stomachalis cū diminuto appetitu et lesione diminutionis et corruptionis ciborum et potuum in eo: imo quicquid perducit ad uomitum inueniunt et extensiuē magnā. Tertium uero accidens est lipotomica dispositio uel defectus animositatis et virtutis cum tremulo motu cordis. Quartum uero principale est uentris stipticitas ualde magna.

Et horum quidem accitium cause inuestigande sunt. videtur enim

rationale oia ista accitua radice habere: et dependētia a mala complexionē stomachi. Est enim stomachi sui mala complexio mē flegmatica mucillaginosa et aquosa dependēs a mē. cui est per viam latitudinē iter stomachi et epate eius quod est ualde magnū: et cholere multe generatiuum commiscet huius cholere quod sitas notabilis cum predictis flegmatibus: quare laborat stomachus mala complexione frigida et humida flegmatica dñante et mala complexionē cholericā subdominante. multiplicat autem in stomacho eius flegma duplex predictū per viam indigestionis pueniens a predicta mala complexione: quā non dubito a generatione contrariam: eo quod genitrix eius que fuit mihi consors dilectissima laborauit a consili dispositione stomachi ex qua tandem defecit. Non igitur mirabile videtur si hec mē semper in stomacho suo inuenta nauseam facit et inclinationem ad uomitum. Etiam si dimiuit appetitū remolliēdo stomachum. Et 3° itē si dimiuit digestionē minorādo calidū inatū stomachi. Et 4° si corripit digestionem: per cholericā materiā tali flegmati commixtā: cuius est efficere nocumētū corruptionis: per quod cibaria in aquositates ut in pluribus uertuntur. quicquid uero in uentositates. non raro in materias acutas dolores pungitiuos et extensiuos efficiētes in stomacho tante intensiois quod oportet preternaturaliter moueri stomachum ad uomitum cuiuscumque rei que reperitur in stomacho.

Ad hec autem accitua stomachi notabiliter intendenda non parum iuuat stipticitas

uentris ipsius inferioris. Que potest contingere per multe cholere augmentū in stomacho: per latitudinē pori fellei a canali cibi stio fellei ascendētis ad fundū stomachi: per quā et uia amplitudinē infelices ab Auiē. nūcupati sunt qui talē dispositionē patiuntur. Cū ergo mē cholericā distrahatur ab intestinis que sui propria expulsiuam eorum stimulabat: ita quod per eius diuersionē ab intestinis ad superiora debilitatur expulsiua intestinox vigoratur retentiuā ipsorum. Potest et scđo hec uentris stipticitas in hoc viro contingere per debilitatem intestinox acquiritā in eis propter colligantiam ipsorum a stomacho patiente.

Potest iterum tertio stipticitas in hoc viro contingere: propter humiditatis priuationem ac minorationem que solet reperiri in glandosis carnibus mesenterij gratia finis: propter glandosas carnes ibidem multiplicatas aquositate re-

pletas a qua irrorantur intestina ut lubriciora forent. Cum ergo talis aquositas non abundauerit in carnibus glandosis predictis: eo quod per frequentatos uomitus educitur necessario sequi stipticitatem in intestinis: cuius enim presentia tanquam agentis positiui aliquis effectus induci solet: eius remotione eiusdem effectus euentus prohibetur. Et sic apparet stipticitas uentris huius adolescentis causari multipliciter.

At uero iterum non est difficile videre causas defectus animositatis uel lipotomice dispositionis que non est aliud formaliter quam uitalis uirtutis casus. quis enim dubitat quod per malā complexione: imo per malā complexione. uel oppilationē ipsius stomachi non leuatur cor. potest enim per complexione absolutā simplex nocumētū stomachi coicari cordi et ab ipso stomacho itē mē flegmatica commixta cum cholericā substantia ascendere potest ad cor: et ab ipso stomacho preternaturaliter incitato percellit ad ipsum cor: et quod iterum uapor aut uentositas ab his mēbris delegari cordi: et tunc complebitur in eo excellentia nocumētū. scilicet per duplicē colligantiam absolutā ex discursu per: et non absolutā ex discursu 2° cordi coicatum. Et quod hec dispositio in hoc viro cronica est cum durauerit mensibus et annis non est mirabile concedere in corde suo contractam esse dispositionem male complexione frigide et humide fracte a cholericā mē predicta. ergo iterum in corde eius assignabitur nocumentum eius per essentia: sed nullā fere uidetur nocumētū malus quam id quod est per essentia: et per oēm modū colligantie. simul ergo in hoc viro non est mirabile accitua predicta esse intensiuē magna et extensiuē quidem: quia multo tempore durauerunt.

Rursus iterum facile est uidere causas cephalice huius adolescentis. Efficiens enim uel productiua causa uel species male complexione in cerebro huius uiri: et paniculis eius per colligantiam a stomacho dependēs utrumque. scilicet absolutā et non absolutā: ut propter de corde demonstratū est. Et ita quod opus procedē in cerebro acquisita esse speciem male complexione frigide et humide que generat malā complexione frigidā secutā ad putantē et doloris effectiua: ita quod duplici mala complexione laborat cerebrum. prima per dependētiā eius a stomacho. scđo per essentia acquisita in eo tempore diuturnitate. Cū uero efficiens malis huius cephalice est mē flegmatica dñante et cholica subdñante et proportionale ei ut aquositas et uentositas in cerebro multiplicata. Cū uero per quam hic dolor non est assiduus. est quia mē non est in paniculis cerebri: et uenis et arterijs eius cōtēta: sed in inferioribus effusa et coicata. Ex quo appet facile solui posse: quare hic dolor prodiēce reuoluit. aliqui oī sero: et propter hora motus flegmatis cuius est intrinsece lingua die piodicare. quicquid uero hic dolor terrana circulatione reuertitur. et hoc per dominium cholere potestatiuum quidem et non quantitatiuum: ut superius declaratum est. Non raro uero cephalice piodice molestias ipsam de quarto in quartum. et hoc quoniam predictis mēbris flegmaticis et cholice permiscetur aliqui potestatiue melice mē que uero non sint efficiens causa et malis predictorum accituum: ita per uerbementem agitationem in lipotomia in nausea subuersione et magnifico uomitu stomachi coicatum ipsi spleni effundi potest ad stomachum aliqua materia melica que commiscetur predictis. potest igitur eius totum mouebitur ad affligendum de quarto in quartum. sicut de flegmate et de cholera id fieri demonstratum est.

Ex hac igitur contemplatione theorica inferuntur plura correlaria. Primum quod radicalis causa egritudinis huius uiri: et principalis est mala dispositio stomachi ipsius. Secundum correlariū quod efficiens causa horum accituum est mala complexio stomachi composita ex frigida dñante et calida subdominante. Tertium correlariū quod non euacuat stomachus ab egritudine complexionali. scilicet ab oppilatione tunicarū stomachi: et propter intrinsece magis. Quartum correlariū quod si becegrundo procederet de come-

positionali egritudine facile pmutari posset in compositam
v3. in apha de quo non raro in hoc adolescente dubitauit.
¶ Quintum correlariū: q̄ malio causa harū dispōnūz est mā
mixta ex flegmatica mā aquosa z mucillaginosa dominantib
bus z cholera ab epate effusa p̄dictis cōmixta subdominan
ter. ¶ Sextum correlariū q̄ nausēadiminutio appetitus z
digōis p̄ncipalr pueniunt a materiēbus illis frigidis.
¶ Septimū correlariū est q̄ corruptio digōis in eo p̄nci
paliter prouenit a mā cholericā in stōcho multiplicata a cā
nali hīstis fellis effundente ipsam ad fundum eius. ¶ Octa
uū correlariū q̄ stipticitas uentris huius viri auget z exten
dit nocumenta p̄dicta. ¶ Nonū correlariū q̄ stipticitas ta
lis uentris huius viri prouenit ex distractione cholice māel
ab intestinis ad ipm stōchū. Prouenit 2^a debilitate v̄utis ex
pulsue intestinox acq̄sita per colligantiā ipsoz ad stōchū.
Prouenit 3^a bec stipticitas per minorationem aquositatis
in glandosis carnibus cuius p̄ntia irrorata intestina lubri
ciora redduntur: z contra. ¶ Decimū correlariū q̄ nocumē
ta cordis in eo pueniunt a mala cōplexione a stōcho coicata
cordi p colligantiā absolutā z non absolutā. ¶ Undecimūz
correlariū est q̄ iterū in corde acq̄sita est species male cō
plexionis frigide z bumide dominantis: propter quod hic
adolescens est factus pusillanimus z est facta conuersio co
loris de rubicunditate ad squaliditatem. ¶ Duodecimum
correlariū est q̄ nocumenta cordis in eo proueniunt a mala
cōplexione a stōcho coicata cordi p colligantiā absolutam z
non absolutā. ¶ Tertiūdecimū correlariū est q̄ causa mate
rialis horū accidentiūz est materia uel proportionale mate
riēbus flegmaticis dñantibus z cholere subdomināti. ¶ De
cimūquartū correlariū est q̄ casus virtutis aut lipothomica
dispositio huius viri prouenit a magno nocumento p̄cepto
in partibus cordis propter cuius fugā mouetur cor motu cō
tractu o ad quā sequitur multorū spiritūū qui solent inueni
ri in sinistro uētriculo eius expulsio aut fortassis aliqualis z
magna resolutio. sicut ergo multorū vitaliū spiritūū p̄senta
tia potens est cor ad operationes eius: ita eorū euanescentia
resolutione aut suffocatione debilitatur necessario. z sunt ser
mones p̄ncipis 11° terij cap̄ de syncope in diffinitione eius.
¶ Decimūquintū est q̄ cephalear huius viri est mala z uerē
da satis. quoniā est in cerebro dispositio p̄ essentiā z parti per
colligantiā. ¶ Decimūsextū correlariū est q̄ si bec cephalear
perseueraret dubitabile est q̄ non ledat organū auditus vi
sus aut olfactus lesione diminutionis aut corruptionis pro
pter dilatationē z multiplicationē materiēz uel uentositatē
in organo p̄dictorū sensuūz. ¶ Ex quibus omnibus de
cimūseptimū concluditur q̄ magna sagacitas z solertia
debet esse huius viro ad procurandum de sanitate sua recu
peranda.

Regimen per sex res non nāles est in illo cōsilio ma
gno qd̄ incipit. Vir insignis eximius utri
usq̄ legis doctor dñs Antouius de pgamo. ¶ Cura aut̄ dis
pōnū huius viri multipliciter uarianda est. s̄m uarietate egri
tudinū z accitū supradictorū. ¶ Itaq̄ p̄io ponā regimē mo
le dispositionis stōchi cōplonalis. ¶ Scdo vō ponā modūz
curationis oppilationū stōchi z alioz mēbroz que consequū
tur has dispositiones. ¶ Tercio ponā aliqua inst̄ra rectifi
cantiā malā dispositionē cordis z cōfortatiua eius. ¶ Quar
to vō ordine nōnulla ponā remedia stipticitati uētris cōferē
tia. ¶ Quinto ponā ea que conueniunt ad dispōnē rendū ad
p̄dicta consecutiua. ¶ Sexto loco ponā inst̄ra conferentia
cephalee supradicte. Ex quibus tandē apparebit complemē
tum regiminis dispositionum huius viri per sex capitula di
stincta.

¶ Caplm̄ de rectificatione male dispōnis stomachi.

Itaq̄ p̄io rectificatiōe male dispōnis stōchi ne
cessariū v̄z mibi q̄ iste adolescēs purgeſ saltem
per duos annos in uere z autūno. ¶ Pro ueris
purgatiōe hūc obseruet modum. Versus finem

enim februarij a. v. die lunaris usq̄ ad. xx. eius vno mane
in aurora accipiat hūc potū. ℞. aque mellisse z absinthij. añ.
3ij. iere simplicis Sal. 3. vij. succari albi. 3. vj. calefiant aque z
cōmisceant cū electuario: z totū calidū per vnam horam uel
duas ante diē bibat. z post ipsūz imēdiate per horā dormiat
z tardet p̄andū. v. horis zc. in quartā sine accipiat cyatbus
vñū aque succarate calide. aut cyatbū brodi macri pulli p
quod brodium iterum tardetur p̄andū per vnam horam.
¶ Die vō imēdiate sequenti accipiat hoc digestiū. ℞. oxī
mellis cōpositi mellis ros. co. añ. 3. v. aque eupatorij absinthij
z cicoree. añ. 3. j. misce z totum calidum accipiat diebus
octo continuis: post qd̄ tardetur p̄andium horis ad minus
quatuor. ¶ Nono vō die imēdiate sequenti purgeſ cū hoc.
℞. pillularū de iera cōposita: pillularū aurearū. añ. 3. 5. refo
ment pillule. vj. uel. vij. cū melle ros. z accipiat bora z con
ditionibus oibus obseruandis ut supra. ¶ Propter purga
tionē aut̄ in autūno celebrandā modus obseruetur talis. ℞.
pillularū cochiarū. 3. 5. refoiment pillule. vj. uel. vij. cū electua
rio ros. z accipiant oia in eis obseruando zc. ¶ Die vō ime
diate sequenti accipiat hoc digestiū. v. uel. x. diebus inci
piendo a. xx. die septēbris: cuius descriptio est bec. ℞. sy. dñi
rij uel de bisantijs. 3. j. sy. ros. 3. 5. aque viol. scariole z absinthij
ana. 3. j. misce z calm accipiat tardando cibum horis zc.
¶ Cum ergo accepti ipsūz diebus tot q̄ appareat urina in
substantia zc. tunc die imēdiate sequenti accipiat hunc potū
℞. aque decoctionis menthe z nucis muscate stimul. 3. iij. ele
ctuarij de epithimo. 3. ij. 5. electuarij ros. 3. j. 5. utriūq̄ equalis
ponderis. cōmisceatur ergo cūz p̄dicta aqua actu calida
eligendo boram z alias regulas iam obseruatas in solutiūis
p̄cedentibus. ¶ Secundūz vō p̄ncipalē remediūz pro re
ctificandā mala cōplexione stōchi est hoc. ℞. aloes epici electi
3. iij. masticio: spice nardi macis ros. seminti endiuie: acetose
z scariole. ana. 3. j. salis indi. 3. j. 5. puluerigent oia per se: dein
de cōmisceant z infundant in succo menthe z exiccant sub
radij solis: deinde itez renouetur succus duabus vicibus
z exiccat. De bac ergo materia fiant pillule de quibus iste vir
omni fine. v. uel sex diez vñā accipiat p̄ mediā borā ante ce
nā quando in stōcho eius perceperit nausēā z angustia: aut p̄
dictā pillulā accipiat p̄ duas horas post cenā quando magis
molestabit a dolore capitis. Et itez attendat q̄ in diebus in
quibus accipit syrupos antedictos si uenter eius non esset
bene fluxibilis de istis pillulis potest accipe vñā parnā parū
ante cenā: imo earū usus in magna parte vite sue erit suffici
ens rectificare stōchū: caput: z oia mēbra p̄dicta que lesa sūt.
¶ Tertiū p̄ncipale remediū est ut iste adolescens omni
septimana salē semel in aurora deglutiat coctlear vñū xilobal
sami conditi. Est enim vigoratiuum dispositionis stomachi
carminat uentositates: z digestionē procurat z capiti z cor
di magnum affert iuuamentūz. ¶ Quartū p̄ncipalē re
mediū est ut iste iuuenis longis diebus in fine suarum ci
bationum comedat. 3. 5. solide confectionis facte de corticē
bus z carne citri. z est sublimē remediū ad omnia p̄dicta
¶ Quintū remediū p̄ncipale est hoc. ℞. cinamomi ele
cti. 3. j. ligni aloes spice nardi macis ana. 3. j. pulueris men
the solij: z leucopiperis. ana. 3. 5. puluerigentur omnia per
se: deinde commisceantur z istis aromatibus utatur in oi
bus fere condimentis suis. ¶ Sextū remediū p̄ncipa
le est ut aliquando ante p̄andium saltem per duas horas
comedat duo grana carpo balsami bene masticata z deglu
tita. ¶ Septimū p̄ncipale remediū est hoc. ℞. laudani ele
cti. 3. ij. refine clare z munde. 3. j. solij xilobaloes ameos cala
mi aromatici: cardamomi maioris. ana. 3. j. menthe. 3. ij. dis
soluatur resina cū sufficiēti quantitate cere albe simul cum
laudano: z coquantur usq̄ ad bonā glutinositatem. Ex hac
quidē mā fiat extensio sup pāno de grana figure scutalis ma
gne amplitudinis: ita ut cōprehendat medietatez hypocun
driorū z applicet a pomo granato usq̄ ad umbilicum. z ibi
per multūz tēpus ponetur renouando ipsūz si oportuerit z

propter euzia calore naturali fuerit dissolutum. **U**ltimum principale remedium est ut iste adolescens faciat sibi fieri plinmatolum de sustaneo et impleat pluma vulturis aut saltem minutissima pluma anseris et ipsum amplexarum magna parte noctis super stomacho hypochondrijs et toto ventre retineat bene calidus: et propter hoc rectificabitur dispositio stomachi sui.

Capitulum de cura oppilationis stomachi.

Oppilationes in stomacho soluerunt accidere coartatione ut in pluribus a matre genita in eo per viam indigestionis. et quicquid aliunde impulsit ad ipsum ut a capite pectore epate splene: utrumque ut in pluribus oppilationes succedat male complexionis debilitandi virtutem digestionem, unde supfluitates in fundo stomachi et in ore eius inferiori existentes et tunice eius in interiori inuiscate inferius orificium frequenter claudunt. Et si contingat eas esse subtiles imbibunt in tunica stomachi per se. et si flegmatice fuerint commixte cum cholera acquirunt penetrationem a subtilitate ipsius. **E**x quo fundamento apparet quod intentio in eorum cura est quadruplex. prima est enim minorativa earum. 2^a est digestio ipsarum. tertia est eradicatio eductio ipsarum. 4^a est assumptio et exiccatio eius cum medicinis fortioribus stomachi. **D**e rebus vero coibus et magni iuuamenti ad omnem materiam predictam esset hic potius. **R**. iere simplicis. 3. 5. reubarbari electi agarici. an. 3. 5. spice cinibre. an. 3. 5. salis geme. 3. 5. misce et totum in potu accipiat cum. 3. 5. aque decoctionis assari calide. **S**imiliter ad hanc intentionem utiles essent et pilule. **R**. pillularum de iera maiori: pillularum de agarico. an. 3. 5. boni ponderis fiant pilule. vj. cum electuario ros. et accipiantur cum conditionibus obseruandis etc. **S**ecunda intentio completur per administrationem huius syrupi. **R**. sy. compositi acetosi. sy. de calamito. an. 3. 5. aque femiculi: et assari. ana. 3. 5. misce: et totum accipiatur calidum obseruando ut de alijs syrupis. **C**ompletur autem intentio tertia eradicandi materiam cum hac infusione. **R**. aque eupatorii aque assari. ana. 3. 5. agarici electi. 3. 5. reubarbari. 3. 5. cinibre. 3. 5. spice nardi. 3. 5. salis geme. 3. 5. succari albi. 3. 5. pulueriscentur omnia et infundantur in aquis predictis calidis per naturalem diem: deinde calefiant et colentur cum expressione uehementi: quorum colatura bibatur in aurora memorando regulas. Siquis autem desideraret habere solutium delectabilius. accipere potest. 3. 5. de electuario indo: aut. 3. 5. electuarij de dactylis uel dyatiniconis. quod idem est euz vino calefacto obseruando. **Q**uarta vero intentio compleri potest per ea que preteracta fuerunt in predicto capitulo. et proprie per administrationem duarum confectionum: et cerotum ibidem descripti et electuarij de xilaloos: que pro hac intentione optima essent. **U**erumtamen tria ponam instrumenta debilitatis et lassitudinis stomachi remouitua et materiam in eo existentium consumptiua. **Q**uorum primum est. **R**. olei de mastice. 3. 5. olei nardini: et absinthij. ana. 3. 5. spice: calami aromatici: xilobalsami: xilaloos: ameos. ana. 3. 5. menthe 3. 5. ciperi ros. spodij. ana. 3. 5. conquassentur omnia pulueriscentur in mortario diu: et de hoc linimento saltem per. xv. dies ante prandium et cenam calefacto stomachus inungatur et superponatur stupa canapina diligenter calefacta. **S**ecundum vero remedium est hoc. **R**. electuarij dyacalamenti. 3. 5. aque assari: et aque menthe. ana. 3. 5. misce et accipiat in aurora calefactum octotum. v. uel. vj. diebus. **T**ertius vero remedium speciale est ut in aurora quibusdam diebus: ut. x. uel. xij. continuis deglutiat gna. 3. 5. mastice clare et electe. hec quidem remedia facere poterit quando perciperetur maiorem esse lesionem in stomacho quam in capite: licet etiam ipsa eadem utilia forent quando simul stomachus et caput egra et debilitata perciperet.

Capitulum de regimine nocuamenti cordis. **N**ocuamentum cordis in hoc commendatissimo adolescente non est ei egritudo per essentiam: sed per colli-

gantium eius ad caput. Cum ergo ipse percipit uehementem caliditatem totius corporis per resolutionem que associat sibi motus quasi syncopales: et defectus quasi animositate. Tunc primum remediorum est frequentare assumptionem xilobalsami conditi duobus capillis precedentibus preactis. **2°** principale instrumentum est ut tribus uel quatuor mane in aurora bibat. 3. 5. electe tyriace Andromachi etatis ad minus. 12. annorum cum. 3. 5. aque ros. muscate tepide. **3°** instrumentum principale est ut sepe accipiat de confectione dyamusci dulcis quantitate unius nucia muscate: bibendo post ipsam. 3. 5. aque sublimationis foliorum basiliconis gariofilati. **4°** remedium est: ut quasi semper portet appensum collo suo frustum smaragdi electi: aut saltem radicem unam corallorum rubeorum electorum. **5°** principale remedium est hoc. **R**. ros. ru. que nondum expansa fuerit. 3. 5. lambusce: flor. salicis. an. 3. 5. bech albi et ru. flor. basiliconis et seminis eius: bedrolibani: maiorane. an. 3. 5. mellisse. 3. 5. capbore. 3. 5. ambre electe. 3. 5. musci. 3. 5. pulueriscentur omnia per se. deinde ligentur in syndone retorta de grana: et sepe odoretur. **S**i autem iterum per hoc non alleviaretur cordis debilitas et lipothomia. que mihi ualde suspecta sunt: tunc iterum eidem prouideatur cum hoc epithimite. **R**. aque mellisse lib. 1. aque ros. muscate: violarum: florum salicis: et lambusce. an. lib. 5. spodij: ros. sandalorum: amborum ossis de corde cerui: foliorum et seminis basiliconis. ana. 3. 5. musci. 3. 5. ambre gr. v. vini maluatici metretam unam. species omnes aliquandiu bulliant cum aquis et vino per quam partem bore. in quibus infundatur quadratum frustum panni de grana: et calidum mediocriter applicetur cordi obora quater uel quinq. Et si in predicto liquore iterum infunderetur frustum spongie mollis et sepe odoraretur etiam grandi iuuamento conferret. **A**d huc iterum si cordis necummenta predicta non tam facile et celeriter alleviarentur quam oporteret: tunc accipiantur. 3. 5. spem epithimatis imediata ante scripti: et commisceantur cum. 3. 5. farine ordei. et. 3. 5. croci: et bulliant cum sufficiente quantitate vini antiqui aromatici usque ad convenientem spissitudinem. Deinde in mortario conterantur cum 4° folijs auri: et. 3. 5. pulueris margaritarum non vitiatarum: et de hac massa extendatur super panno de grana predicto et calidum applicetur super mamilla sinistra. mirabiliter enim omnem resolutionem et lipothomicam disponem cordis per ipsum alleviari uidebit in spatio minori octaue partis bore.

Capitulum de regimine abscindente stipticitatem uentris.

Quise stipticitatis uentris in hoc viro ipso opio cap declarate sunt. et 13 stipticitas in ipso multipliciter et multis remedijs abscidi possit: quicquid tamen meliora et securiora infra describam. **P**rimum itaque ipsorum est hoc elidere. **R**. radicum altee: et liliorum alborum. an. 3. 5. maluarum: blete: mercurialis. an. 3. 5. seminum feniculi: petroselinis: carui. an. 3. 5. tertia parte bulliant in lib. v. aque usque ad assumptionem medietatis: et de colatura cum expressione ipsarum accipiat lib. 1. olei olivarum 3. 5. salis comunis. 3. 5. succari ru. cassie fil. an. 3. 5. misce et totum accipiat per horam ante cenam. **S**ecundum vero remedium est: quod accipere poterit per mediam horam ante cenam frustum unius cassie fistule longitudinis digiti indicis extra cannam confractam suggendo medullam eius. **T**ertium vero principale remedium est quod accipiat. 3. 5. sene preparate descriptione mea imediate ante cenam: cum medio scutellino brodij carniui uel vini electi calefactorum. **Q**uartum vero principale remedium est quod parum ante cenam deglutiat. 3. 5. electuarij de epithimide descriptione mea. **Q**uintum et ultimum et melius omnibus alijs est ut ante cenam imediate deglutiat de electuario de psilio quantitate. 3. 5. uel triu aut quatuor sem stiptici tate maiore aut minore: rememorando tamen in hoc casu quod non minus utile esset uti pillis supra compositis in casu de purgationibus ueris et autum sem modum ibi datum.

Capitulum de preservatione ab oppilatione apostemate lapide excretionis uelice uel renum.

In hoc 5° cap^o parū p^oplādū est ne adolescē iste incurrat oppilationē apostema lapidem uel exco-
riationem uesice uel renū. nā plerūq^{ue} eueniūt dolo-
res eidē in renib^{us} distēsi: z ēt per spine ptes inferio-
res qui non sunt in lumbis exterioribus: sed in p-
tibus interioribus predictis. Et hoc quidem uerificat^{ur} per
signum sumptum ab exeunte mutato qd^o est urina. Nam ple-
rūq^{ue} post dolores stomachi z uentris inferioris supuenit ei
micrus urine in q^{ui}ritate discretus. idē frequenter qui fm mo-
dernosuria notatur uel dissillatio urine. Etiam in quantita-
te continua: q^{ui} multam singula vice emittit urinam que itez
conturbata est flegmate mucillaginibus: trumbis: harenis:
z peraloidibus cōmixta q^{ui} multis. z hoc qdē p^{ro}seuerādo pue-
nire non pōt ab altera pte q^{ui} a renibus z urinalibus uis. z
sunt Auct. sermones. 18° tertiū colligēdi. cap^o de egritudinib^{us}.
renū. dum inquit. Et cum aliquis hēt dispōnem pp^{er} quā ad
mingendū surgit multotiens z multum. tunc scias q^{ui} in reni-
bus eius est egritudo. p^{er} autem intelligenti q^{ui} mā saltem gros-
sa facile posset oppilationes efficere in uisio urinalibus: z ipa
eadem multiplicata in eis z retenta leuiter ap^{er}are poterit pre-
dictas ptes. Et si ibidem mā putreret absq^{ue} ap^{er}ate ualde facile
posset pp^{er} acuitatem suam p^{re}dictas excoriare ptes: z ulcera in
eis efficere. Cum autē mā talis nō multum grossa est: z a calo-
re excoquit^{ur} in barenas cōuertit^{ur}: maxime q^{ui} ipsa non diu re-
tinetur in renibus ante colatorium pāniculū eorum. ubi ecō-
tra q^{ui} retinet^{ur} z grosso flegmati cōmiscet^{ur}: z maiori coctione
aduritur in lapides conuertit^{ur}: z si contingat illos dolorem
efficere in pāniculo colatorio non raro pp^{er} uehementem im-
pulsionem a uirtute factam non solum debilitabit poros co-
latorij. uerū tamen etiam frangit^{ur} z scindit^{ur} ab eis intantum
q^{ui} renes z uritides: z non raro uesicam ad mala ulcera p^{ro}du-
cit frequentius incurabilia q^{ui} sanabilia.

Propter quod ante q^{ui} hic moralissimus ado-
lescens p^{ro}ducatur ad hec accētia
septē remedijs eidē p^{ro}uidere decreui. **Q**uorū p^{ri}mū p^{ri}ncipale
est: ut cum iste p^{re}ceperit dolores in spina z ilijs: tūc statim ac-
cipiet hūc potū. ℞. cassie nup^{er} extracte de cāna cū aqua milei
sol. 3. vii. reubarbari electi. 3. j. spice nardi. 3. v. salis gēme. 3. j.
misce: z totū accipiat in potu cum. 3. ij. aque decoctōis duo-
rū sebesten calefacte: z obseruet oīa in solutinis oibus ordia-
ta. **S**cōm p^{ri}ncipale remedium est hoc. ℞. aque sparagi. 3.
ij. aque apij: syru. de sebesten añ. 3. j. misce z calidum accipiat
sicut supra dictum est de alijs syrupis obseruando. **T**er-
tium p^{ri}ncipale remedium est. ut cum acceperit hunc potū
per vnam septimanam. tunc die imēdiate sequenti euacuet
materiei residuum cum. 3. iij. electuarij indi descriptiōe **D**e
sue in antidotario cum. 3. ij. aque apij. **Q**uartum p^{ri}nci-
pale remedium est. ut iste vir semper recipiat ante prandiu
z cenam coctear vnum huius tragee deglutite. ℞. seminū
endiuię: acetose: scariole: calamenti: politrice ca. ue. añ. 3. 5. gra-
norum milei sol. 3. iij. orobi. 3. j. 5. succari triplum ponderis
omnium: pulueriscentur omnia per se: deinde cum succaro
commisceantur. **Q**uintum p^{ri}ncipale remedium est hoc.
℞. olei nardini. 3. ij. olei amigdalorum amararum. 3. j. olei
de sisamo. 3. j. 5. butyri non salui. 3. j. croci: spice nardi. añ. 3. ij.
cere albe quantum sufficit. fiat vnguentum molle: de quo p-
tes ilioz omnes z spine a furcula spatularum inferius bene
calefactio inungatur mane z sero antecibum: z superligetur
cum lana mollificata. **S**extum vō p^{ri}ncipale remedium
est hoc. ℞. capil. ue. 3. j. spice nardi: seminis apij: feniculi: z pe-
trofilini añ. 3. ij. anisi liquiritie milei solis. añ. 3. iij. cere albe
q^{ui}antum sufficit: z fiat vnguentum molle. z in fine coctionis cō-
spargatur cum aceto squillitico. **U**ltimum vō remedium
est: ut iste vir frequenter assuescat bibere cyatbus. 5. aque de
coctionis rubee tinctorum recentis calefacte cum. 3. 5. peni-
diarum per duas horas ante cenam. quibus vō ex tali potu
contingit nausea soleo p^{ro}are ad comedendum radicem vna
predictę plante recētis longitudine digiti medij p^{re}scripta bo-

ra ad comedendum ante cenā. z forte q^{ui} in oppilationibus
renum medicinam huic parem inuenies: sed niscuz magna
difficultate meliorem non reperies.

Caplm de instrumentis conferentibus cephalee.

Icet plurima imo fere remedia oīa que in q^{ui}q^{ue}
aūcedētib^{us} caplis posita sunt: tā ex parte purga-
tionū ulium q^{ui} ex pte digerētū z diuertētū: z eoz
que p^{ro}fortāt mēbra possent p^{ro}ferre in hoc cap^o. nihil
ominus hic ponā octo instra que multū appropia-
ta erūt z p^{ro}ferentia cephalee. i. magno dolori capitis huius
adolescentis. z cum hoc post ulia predicta leuius: z cum mē-
nori occupatione approximari poterunt.

Et primum qdē est: ut oī septimana bis aut saltē
semel añ cenā p^{ro}pletā horā abluat
sibi extrema inferiora ab inguinib^{us} usq^{ue} ad pedes cū bac de-
coctiōe cala a superiorib^{us} ad inferiora trabendo cū fricatione
conueniēti. ℞. solio plauri: calamēti mētastris: hedē z eupato-
rij. añ. 3. j. ros. 3. iij. z incidant^{ur} z coquant^{ur} cū q^{ui}tuor situ-
lis aque usq^{ue} ad cōsumptionē medietatis de qua fiat ut dictū
est. **S**cōm p^{ri}ncipale remediū est: q^{ui} dieb^{us} intermedijs inter
ablutionē p^{ri}mā z secūdā assuescat sibi fieri fricationē p^{re}dictis
extremis a superioribus ad inferiora trabendo ut dictū est.
z si non habet tempus occupādū in fricationibus que indi-
gerent tpe bore saltē medie. tunc loco earū faciat sibi fieri li-
gaturas super clauicula pedū per duos digitos bñ constrin-
gendo cum chordina uel stringa. Altera autē vice faciat eas
fieri sup^{er} genu per duos digitos. z melius ēēt ut aliq^{ui} appli-
caret duas uētofas in carnosā pte tybiarū domestica uel itri-
seca: quas ibi teneret saltē p^{ro} mediā horā absq^{ue} aliqua scarifi-
catione. Et altera vice applicaret illas uentosas in domesti-
ca pte coxarū in loco ligature. Et tertia vice iterum applica-
ret eas in inferiori pte natiū. z ita reuoluendo procederet ap-
plicando uentosas de tybijs ad coxas z de eis ad nates reuol-
uēdo p^{re}cedere. z hec qdē instra meliora forēt q^{ui} ablutiones
z ligature predictę. Et si p^{re}dictas uētofas semel aut bis in an-
no in uere z in autūno applicaret post purgationē in illo tpe
factā cum scarificatione omnino esset ei sue curatiōis instru-
mentum eligibilis. **T**ertium p^{ri}ncipale remedium est: ut
iste vir in septimana semel aut bis masticec electi agarici q^{ui}rit-
tatem vnius grani fabę expuendo totum qd^o attraberetur a
capite z nihil deglutendo de illo. Et si terreretur ex amaritu-
dine agarici tunc loco illius masticec radicem vnam calamē-
aromatici: aut duo uel. iij. grana carpobalsami: nel totidē gra-
na cubebarum saltem per quartam partem bore. **Q**uar-
tum instrumentum p^{ri}ncipale est hoc. ℞. ligni aloes. 3. i. 5. flo-
rum hedere: sticados: spice nardi. añ. 3. j. macis maiorane. añ.
3. ij. assari: origani. ana. 3. ij. lambiusce. 3. j. 5. pulueriscentur oīa
per se: deinde commisceantur: z ligentur in syndone retorta
de grana z sepe odoref. **Q**uintum p^{ri}ncipale remedium
est: ut cum iste vir querit ablutionem capitis tunc faciat ip-
sam cum aqua cineris in qua prius decoquantur assari pa-
nis porcini: ligni aloes: z extremitatum hedere ana. 3. j. ma-
iorane. 3. ij. z faciat ablutionem cum sapone: in cuius. 3. j.
incorporentur. 3. 5. pulueris ireos. **S**extum p^{ri}ncipale re-
medium est hoc. ℞. gariofilorum: ligni aloes. ana. 3. j. rosarū
lambiusce: sandalorum alborum ana. 3. 5. pulueriscentur oīa
per se: deinde commisceantur. z de hoc puluere in tempore
ueris z autumnij post descriptas purgationes utatur super
aspergendo partī anteriori capitis a summitate eius usq^{ue} ad
frontem exclusiue per medietatem capitis per quatuor digi-
tos: ita ut amplectatur locū commissure sagittalis z corona-
lis continuando hunc modum pulueriscenti saltem per vñ
mensem: ita tñ q^{ui} semp pectinādo deponat primum puluerē
q^{ui} vult apponere 2°. z forte q^{ui} hoc instrū melius esset ei q^{ui}
ablutio capitis. licet etiam ipsa non sit reprobāda. **S**epti-
mum p^{ri}ncipale remedium est hoc. ℞. iere Sal. 3. ij. salis in-
di. 3. j. 5. fiat electuarium de quo. 3. j. 5. ponatur in lib. j. deco-
ctionis maluarū: blete: mercurialis: z violarū in diebus

caloris: quibus addat assari: maiorane: sicados. añ. ʒ. ʒ. in diebus frigoris: et hec tota materia mixta post purgationes peris et autum: accipiat clisteria quatuor in quatuor septimanis applicanda. ¶ Ultimū vō infirmū est: ut si per hec particularia remedia nō inuenit manifestū inuamētū in eradicatione sue cephalæ: tūc oī tpe anni uti pōt pillulis suprascriptis accipiendo de eis vnā uel duas post cenā per duas horas. Et si quereret bēre remedium particulari appropinquatum. tunc utat istis pillulis. ʒ. pillularū assariet descriptione Aui. prima tertij. cap. de canonibus curationis capitis. ʒ. ʒ. pillularū de sarcocolla descriptione Aui. 5.º canonis summa prima tractatu de pillulis. ʒ. ʒ. incorporentur sūt. et fiant pillule de oī. ʒ. ʒ. de quibus iste cōmendabilis vir accipere potest vnāz bis in septimana per duas horas post cenā. eradicabunt enī mās sue cephalæ. que mixta est ex cholera et flegmate reprimendo et prohibendo coicationem uaporū ad cerebrum: qđ sibi sua misericordia concedere dignetur altissimus per infinita secula benedictus ad laudem dei Amen.

Consilium. 5. De soda a mā cholericā citrina pro-
ueniente partim p colligatiā ab epate: et partim per essentiam nocuenti ipsius cerebri.

Ic nobilis adolescēs ueronē-
lis egrotat soda. i.
dolore capitis magno: qui apud grecos
cephalea noia ē et est dolor medietatis an-
terioris capitis ptingens usq; ad frōtes.
¶ Prouenit aut dolor iste puz p colligatiā
ab epate ad caput. prim p eēntiale no-
cūmētū cerebri in quo inualuit mala cō-

plo cala cuz dñio cholere citrine facte ex mixtione flegmatis
aquei cū cholā rubea: que mā siue in cerebro eius generet p
viā mixtōis cholere delegate ab epate ad caput: et flegmatis
aquei in uenis pāniculorū cerebri abūdātiō. Siue hec mā pls
in epate generet ex cōmixtione duarū māerū pdictarū ad inui-
cem. nō tollit ex hoc tñ qñ egritudo sit p colligatiā et p eēntiā
denoianda. qđ ēt appet demonstrari posse: qñ qñ est discra-
sia epatis pp cibos uel alias causas notabiliter intendit dor-
lor in capite: et econuerso. dum bene disponit epas manifeste
remittetur dolor capitis. pp qđ apparet q cura huius dispō-
nis dependet ex recificatione epatis et mundificatione cere-
bri et cōfortatione corāmborū sūt. ¶ Signa autē ulteriores hāc
dispōnem notificantia non est necessariūz hic adducere: qñ
res est per se nota. si diligenter perquirantur signa a tactu ca-
pitis et epatis accepta: et a pulsū magno ueloci: et frequenti: ēt
in tpius percepto. Et adhuc a uigilia: siti: amaritudine oris
et sputo aliquando ad salsedinem lz leuem: aliquādo ad ama-
ritudinem tendente: et sic de alijs: propter quod regendus est
iste vir regimine conuenienti: ut in sequentibus nunc ap-
parebit.

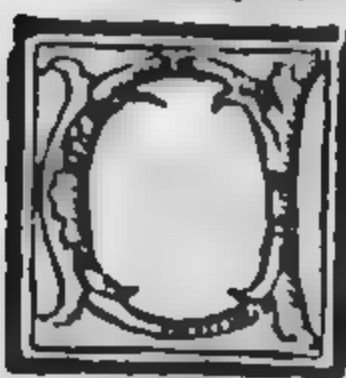
Euitet ergo stationem in locis calidis et uehemen-
ter siccis: sed aer eius declinet ad leuē
caliditatem et euetatus existat et elongatus a cursibus aquarū
et conuallium: et a locis reumaticis terraneis et antiquorum
edificiorum: et caput eius in nocte saltem leui cooptura tnea-
tur. Et caueat a statione aquilonaris uenti. ppter ea qz redu-
dit poros et mās in cerebro confirmat. ¶ Fugiat et hic vir ci-
baria rebus acutis condita. uelut rapbanum: cepe: alleum: et
consilia. et dimittat oia que humores corporis exacuat et inflā-
mant. uelut crocus: piper: et reliqua aromatica calida. Et ca-
ueat ab usu rerum sua multa euaporatione replentium cere-
bri: uelut sunt legumina: lac: brodia pinguis: et fructuum:
multitudo. et dimittat enīz viscosa et oppilantia epas et uenas
propter que intenditur caliditas in membris propter pbitā
euentationem. Salsa ēt cibaria multū non sunt ei uenientia.
In relijs hēat licentiā suo mō. ¶ Dimittat etiam quantum
pōt exercitia et fortes motus tam aiales qz corporales et pro-
prie super cibo. imo uenientius est ei quiescere saltē usque-
quo erit sanitati restitutus: qđ cito erit ei. ¶ In mō autē sue

cibationis morose comedat: et nō impetuose deglutiat cibos
et potus absq; congrua masticatione. Et qz cholericus est nō
conferet ei abstinentia longa ne inflāmetur epas: sed conueniē-
tius est ei ter comedere in die inter cenā et prandium aliqd
accipiendo circa borā. 20.ª qz abstinere superflue: aut qz bis
stomachum multo cibo replere et potu. ¶ In dormiendo tē-
pus expendat condecens: ne propter multas uigilias uirtus
debilitetur et cerebrum eius ad exiccationēz perducatur que
sit causa attractionis materierum ab interioribus membris
ad seipsum. propter quod temporibus condecens laudo
sibi dormitionem. per octo horas in naturali die siendaz ma-
gis qz pauciori tempore laboret dormire. ¶ De passionibus
vō anime: qñ iste vir complexionē cholericus est: et hēt mās
humorales facile acetosabiles. Ideo euitet aie accitiā quibz
uelox et uehemens motus ponitur in spiritibus et humoribz:
ut sunt ira: furor: iracundia: uelocitas et fortitudo consurba-
ti sermonis. Et in summa oium boz accitium euitet intem-
periem: pp que cor et pectus uehementer inflāment et perdu-
cant ad anbelitum magnum uelocem et frequentem. pp qđ
correlarie concluditur. Iste vir parcus existat in assumptio-
ne potus uini saltem fumosi et ualde potentis. et adhuc tem-
periem in multitudine ponat et frequentia coeundi. hec enīz
fortasse perducerent ipsum ad antiquam sodāz uel cephalæ
incurabilem. et malorū accidentium productiuam.

Regimen itaqz medicinale huius cephalæ comple-
tur per octo remedia congruis temporibus
administranda: ut nunc scribitur. ¶ Primum itaqz bo-
rum est qz iste vir adueniente medietate septembriis purget
per hunc modum. ʒ. syrupi rosati. ʒ. ʒ. syrupi compositi ace-
tosi. ʒ. ʒ. aque acetosæ: aque cicoreæ et absinthij. ana. ʒ. ʒ. misce.
¶ Item recipe pillularum cochiarum et de reubarbaro. ana.
ʒ. ʒ. boni ponderis cum eluatio ros. formēt pillule. vij. et ac-
cipiantur vñ mane in aurora dormiendo post eas per bo-
ram vñam: et post quinq; horas ab assumptione earūz bibat
cyathum vñum aque ordei succarate calide: postea padeat
per boram vñam post istam aquam. ¶ Post illud minorat-
tium accipiat digestiuum suprascriptum eadem hora cali-
dum septem diebus continuis: et post ipsum tardet cibūz bo-
tis quatuor. ¶ Assumpto ergo digestiuo octaua sequenti die
purget per hunc modum. ʒ. cassie nuper pparate cuz aqua
endiuiæ. ʒ. vij. reubar. electi. ʒ. ʒ. spice nardi. ʒ. v. salis gēme. ʒ. v.
aque lactis. ʒ. iij. misce et parum calidum accipiat obseruan-
do post ipsum conditiones que scripte sunt post pillulas pre-
cedentes. ¶ Secundum vō principale remedium est. qz ad-
ueniente uere circa finem februarij. i. principium martij pur-
getur per hunc modum. ʒ. electuarij rosarum. ʒ. ʒ. electuarij
indi. ʒ. iij. utrūq; auari ponderis misce. et bibatur cum tertia
parte cyathi uini albi aromatici et calefacti. et post hoc obser-
uentur conditiones que superius dicte sunt obseruari debe-
re post pillulas. ¶ Die vō sequenti accipiat hoc digestiuum
hora et modo dicto de digestiuo autumnij. ʒ. mellis rosati. sy-
rupi compositi acetosi. syrupi de absinthio. ana. ʒ. ʒ. aque be-
thonice. ʒ. ʒ. ʒ. aque cicoreæ. ʒ. ʒ. misce. ¶ Post istud vō dīge-
stiuum mane immediate sequenti purgetur cum istis pillu-
lis. ʒ. pillularum die iera maioris. ʒ. ʒ. pillularum cochiarūz
ʒ. ʒ. fiant pillule. vij. cum syrupo composito aceto. et accipian-
tur obseruando conditiones in alijs pillulis narratas. ¶ Ter-
tium vō principale remedium est hoc. ʒ. aloes epatici electi
ʒ. iij. reubarba. electi. et agarici. añ. ʒ. ʒ. dyagridij. ʒ. ʒ. masticis
rosarum. se. acetosæ: endiuiæ: et cicoreæ: ʒ. ʒ. spice. añ. ʒ. ʒ. salis
indi. ʒ. ʒ. pulueriscentur omnia per se. deinde commisceantur
et infundantur in. ʒ. iij. succi endiuiæ. et ʒ. ʒ. succi maiorane: et
commisceantur et pōnantur sub radijs solis: usquequo exic-
centur. deinde iterum superaddantur succi et permittantur
exicari: ut dictum est tribus vicibus renouando. de hac igitur
materia fiant pillule de omni. ʒ. ʒ. uel. vij. de quibus tem-
pore quo assumit digestiua: et alijs temporibus omnibus in
septimana bis uel ter accipere potest vnā parum ante cenā

et secundam per duas horas post cenam continuando eas si
q viderit necessitatem maiorem vel minorem cum capitis allevia
tione: aut gravitate eius et non dubito q he pillule sunt poten
tes ad eradicandum dolorem suum et preservandum ipsum
ab incurfu in ipsum. et sunt solenes ad mundificandum sto
machum epas et caput eius mundificandoe temperata. ¶ Quar
ta principale instrumētū est hoc. R. trociscos de violis: et de spodio
an. 3. j. trociscos dyarodon. 3. ij. succum albi lib. 5. cum aqua
cicoree fiat confectio in rotulis magnis de qua per totū mē
sem Julij accipiat. 3. 5. ante prandium et tantundē ante ce
nam immediate. Et si non timeret expensam laudare q ute
ret ea per totum mensem septembus saltez quater uel ter in
septimana accipiendo de ea quantitatem predictāboris iaz
scriptis. ¶ Quintum principale remedium est hoc. R. spo
dij: coralloz ru. labrusce: coriandri preparati. an. 3. 5. macis.
3. j. 5. rosaz. 3. ij. gariofi. 3. j. et puluerizetur oia p se. deinde cō
misceantur: et de hoc pulvere saltē bis in septimana. quando
uadit ad lectum puluerizet prius capitis eius immediate p
latitudinem quorū digitorum a superiori parte frontis usqz
ad limitatē capitis. ¶ Sextum principale remedium est hoc
R. succi moris galline habētis flores rubeos. 3. j. succi radi
cis blete. 3. 5. aque mellis. 3. ij. misceantur et calefiant: et imple
eo ore aqua frigida leui tractu trahat p utraqz narē dex
tram et sinistram ualde suauiter semel in septimana ante prā
dium per duas horas per totum mēsem septembis. ¶ Se
ptimū principale remedium est hoc. q postq iste vir fuerit
purgatus uere et autumno ut predictū est. si remaneret gra
uitas in capite fronte et circa oculos: nōcū: naribus eius ante
prādium per duas horas bis in septimana inter dies caput
purgisuprascripti insuffletur in nares eius cum vna penna
de hoc pulvere ad quantitatem vnius grani frumenti: puoca
bit enim sternutationē dilatando et mundificando meatus
cerebri. R. pulpe nigelle. 3. j. florum roris marini. 3. j. pulueris
ellebori al. 3. 5. subtiliter puluerizentur et commisceantur.
¶ Octauū et ultimum vō principale remedium est hoc. R.
conserue rosarum. 3. ij. conserue boraginis: et violarum. an.
3. j. se. acetos: cicoree: endiuic: et scariol. an. 3. j. violarum flo
rum nenufaris. an. 3. j. 5. coriandri preparati. 3. ij. vini gra
natorum. 3. j. 5. succum al. 3. ij. fiat electuarium. Cuius usus
est coclear. j. uel medium diebus et horis quibus hic vir fuit
amaricatus habet os et sentit caliditatem hypochondriorum et
stomachi et pulsationem et saltum in temporib⁹ de eo potest
sumere ter uel quater in die ad libitum subbibēdo post ipsuz
cyathū aque ordet bene succarate si desiderat bibere. Et bis
remedio ita diligenter obseruatis: non dubito qn sanitates
prosperare obtinebit et cōfirmabit in eo: quā sibi misericorditer
cōcedat altissimus per infinita bñdict⁹ ad laudes ei⁹ ppetuas

Consilium.6. ¶ De duplici mala disposiuitone vi
delicet. ¶ De mala complexiōe fri
gida cerebri a causa primitiua inducta cum presentia mate
rie flegmatice subulis: caliditate etiam participantis. ¶ De
mala cōplexione stomachi calida et sicca a mā calida et acuta.

Consideranti diligenter apparere
potest q egritudines
quibus molestatur s Joannes de mediolano
teruissimū malum uerendū et molestū sunt: si
ue ipsas plures egritudines complicatas inui
cem conceisserim: siue vñicam dietam etiā esse
egritudinem que associat sibi aliam ab ea dependentē: nihil
enim defectus in theoria medicine neqz in opere apparebit
quecunqz istarum duarum viarum teneatur. quolibet enī
disposiuitonum de quibus paulopost dicetur propter uebe
mentiam lesionis earuz per se aduocat curationem: ita ut re
mota vna: non tamen apta est remoueri altera cum nō sim
plicitet dependeat ab ea.

Est autem prima huius viri disposiuitio mala com
plexio fixa in cerebro ei⁹ que fuit a pri
mitiua causa producta. s. uehementi tristitia anime que cōsecu

ta est mortē filie eius: siue igit ppter uehementē resolutionem
spirituum substantie cerebri et materierū laudabilium in eo
que fuerunt cōsecuta oia: aut ppter uehementē euacuationē
in effusione lachrymarū cōtingētē: aut ppter immoderatissī
muz motū in spiritibus et humoribus cerebriacquisita fuit
in capite eius inflāmatio in materiebus: et acuitas in eis: que
virtutem expulsiuam cerebri irritauerunt ad mām expellen
dam. Un ex hoc fundamento deduci pōt cerebrū eius egro
tare mala cōplexione frigida et priuatiua denominanda ta
li: eo q cōsecuta est resolutionē euacuatīuā spirituz et ma
terierum laudabilium ut iam deductū est. Et q in humori
bus et spiritib⁹ tā in substantia cerebri q pāniculis in uenis et
arterijs eius inuentis remansit motus inflāmatius non est
mirabile: si iterum inuenitur alia species male complexiōis
calide denominanda: ad quod videtur inuare innata cere
bri complexio: quam a generatione credo fuisse calidam: ut
in altera egritudine in ipso per me curata iam uerum inue
ni. ¶ Ad primam autem egritudinem inueniendam in plu
ra motiua persuadere videntur. ¶ Primū quidem est sum
ptum a primitiua causa que fuit passio in anima ualde for
tis que perduxit virum hunc ad paucificationem innati ca
loris. ¶ Secundum motiū est uehemens perseverantia
in vigilijs que etiam finaliter infrigidant. ¶ Tertium vō est
grauitas capitis ipsius. ¶ Quartum est substantia materiet
que descendit: quam omnino oportet esse subtilem: argumē
to sumpto a uelocitate descensus eius. ¶ Quintum est quia
caput et adiacentes partes tangenti non representatur cum
caliditate: imo cum percepta frigiditate: et sic de alijs. ¶ At
vō materias istas flegmaticas et fluxibiles caliditate partici
pare plura argumenta cōcludunt. ¶ Et primum quidem est
q iste vir consuevit ciuilibus occupationibus agere capite
discooperito semper reuerentia consuete honestatis. Ex casu
autem filie sue oportuit ipsum capite cooperto exercitari et
maxime euz magna capiteorum uanagloria sicut bodie mo
ris est. ¶ Secundo vō deducitur hoc ex uelocitate materie
rum et resolutionis earum. Cum enī descendunt mae per ue
nas post aures laterales colli et arterias eius per musculos
chordas et neruos a cerebro prodientes cito imprimunt sen
sationem tristēm quod arguit potētiā materierum in pe
netrando et imprimendo. Quomodo enim materia frigida
et grossa posset tam cito dolorem ingentem efficere. ¶ Ter
tium motiū est uelox remotio doloris et absentia postq
euenit. neqz enim materia frigida uel grossa quantuncunqz
multa tam cito descendere posset neqz post eius descensum
tam cito absolueretur a mēbro et cessaret dolor. ¶ At vō ite
rū nō leuiter deducunt acuitatez materie duo motiua penul
tima. s. q iam materia que descendit exorauit linguaz eius
et fecit fissuram labiorum magnam: exicauit guttur et par
tes oris que omnia a materierum acuitate et caliditate pro
uenire concedēdum est apud eos qui aliquid ueritatis gusta
uerūt ex philosophia et medicina. ¶ Apparebit autem ite
rum horum ueritas ex instrumentis curationis. que scribas
inferius a quibus non dubito ipsum sanari sine magna an
xietate: et hec de disposiuitone prima dicta sufficiant.

Secunda vō huius viri disposiuitio est circa stoma
chum conuersa. iuxta opinionem patien
tis est frigiditas immoderata stomachi. quod minime credē
dum est: imo stomachus eius egrotat mala complexione ca
lida et sicca positiue proueniente a materia calida et acuta: qd
ostendunt motiua q plurima. ¶ Primum: quia q distem
perantie egritudinales inuentur a contrarijs alijs paribus
tamen non semper est uerum propter accidentia consequen
tia egritudinis. Scribitur enim q cum iste vir deglutit ali
quid actu frigidum siue aqua sit: siue uinum uehementis
sime leditur: et uidetur ei propter hoc concludere lapsum
frigidum oris stomachi: sed in ueritate in stomacho inueni
tur lapsus calidus iam dictus: qui intenditur ex assu
ptione rerum frigidarum sibi contrariarū: siue contingat: q ma

la cōp̄to calida et sicca in ore stomachi vigorat in stōcho per
antiparistasiā: siue accidat hoc: q̄ in ore stomachi inuenitur
mā subtilis et acuta: que uehementius pfundat a friditate q̄
refugit: siue iterū cōtingat illud: q̄ mā acuta in ore stomachi
exiit ibi fecit excoꝛiationē quādā cuius nocumētū auget res
frigida. p̄pterea q̄ oē frigidū corp⁹ nocet ulcerib⁹ et oī soloni
cōtinuatio. 5° affo. sermone illo. Ulcerib⁹ fridus mordax ē.
Hāc autē excoꝛiationē iē se ori stōchi p̄suadet accitū i eo inē
ta que ēt p̄suadet lapsum et casum mālē eius. Et p̄mū est sitis
2^a amaritudo oris. 3^a est pūctio in ore stōchi percepta. 4^a est
excoꝛiatio lingue. 5^a est scissura labiorum: et plura alia mon-
na adducere nōsi longitudinem timerem. ¶ Ex quibus oī
bus primum cōrelarium annectitur q̄ possibile est tenere
vnam fuisse egritudinem in viro isto. scilicet malam complexionē
calidam in cerebro eius inuentam: a quo materia descensum
habuit ad stomachum et ad alias partes. et sic egritudo stō-
chi fuisse per colligantiam eius ad caput et cetera. ¶ Sequitur se-
cundo q̄ egritudo huius viri est cōplicata ex egritudine ce-
rebrī et stomachi: quātiūcūq̄ enim in principio stomachi egritudo
eius fuit ad caput. tamen facta est in stomacho fixa
non remouibilis oīno remotione egritudinis cerebri. ¶ Se-
quitur 3° q̄ hec egritudo rationabiliter est p̄ colligantia et per
essentiā utriusq̄ horū mēbroꝝ sūt. p̄obatur cōclio: q̄ si egritudo
stomachi fuerit p̄ colligantia ad cerebrū et stomachus non mi-
nus ledere potest cerebrum q̄ ledi ab eo: ergo etiam egritudo
cerebri p̄debet ab egritudine stomachi. ¶ Utrū autē hec due
egritudines in his duob⁹ mēbris inueniantur et non in alijs?
credendū est q̄ non. Raro enim stomachi egritudines perseue-
rant aliquanto tpe q̄n ledant epar: et lesum epar nocet stoma-
cho ut pōt colligi 2° tegni. et 3° can. 13° et 14° tertij. et tu conside-
ra. Ex quibus sequitur ultimate in cura hui⁹ dispōnūz hui⁹
viri necessarium esse attendere ad epar et stōchū: et nūc seq̄.

Iam autem discurrendū est per administrationē
regiminis rerum non nālium huic
viro conuenientium: cōter autē medicinalium. ¶ Euitet igit̄
vir iste mansionem in loco et camera uehementis caliditatis
imo aer in eo sit ad caliditatē mediocriter declinās et ad leuē
siccitatem: imo fere non sensibilem neq̄ multum intense ca-
lescat et caput teneat mediocriter erectum. ¶ Scdō p̄inci-
paliter q̄to magis pōt tristitia ab aīa sua excludat. p̄ quid
enim op̄z occupare aīam circa passionem rei amisse cum re-
cuperatio est impossibilis. Est enī addere stimulū stimulo q̄d
est incurrere vitii officipdi. ita q̄ memoriā suā uoluntatem
et aīam oīno cōformet uolūtati altissimi. Iudicia enī dei aby-
sus multa. Fortasse enim vir iste tristitiā maiorem ualde rece-
pisse ex longa uita filie sue: que ab humanis periculis fere in-
finitis non erat tuta: et maxime in hoc tpe nostre infelicitis eta-
tis subiecte tribulationib⁹ insidiarum odij belli et aliorum of-
fcriminum. Equo itaq̄ aio tolerandū est q̄d et p̄sum et fa-
ctum euenit. Alr enī piculū sue uite grande ualde p̄parat si-
bi vir iste ex forti passione aīe. Tales enī passionēs exter-
minant et mutant corpus ab ea que est sū nām cōsistētia 3° tegni.
¶ Silr 3° in ciboz assumptione ex pte q̄ntitatis mensuram
beat ut ter aut quater paulatine cibet in die nāli magis q̄ se-
mel aut bis: stomachus enim p̄ sui debilitatem non multaz
toleraret cibi assumptionem. nam p̄sus spargere cū debilita-
te virtutis est securius. prima quartī. cap de cōbatione febrici-
tatiū. p̄ q̄d etiam non multū tpe inter vnam cōbationem et
aliā interueniat ne nocumētū inferat ex inanitiōe nimia.
op̄z enim ut neq̄ in vno die uenas inaniri permittas pro-
pterea q̄d deterior est fertilitas in tpe sterilitatis q̄ sterilitas in
tpe fertilitatis. 3^a primi. cap de regimine per cibum. ¶ Quar-
to p̄ncipalr vir iste summo opere occupari debet in dormien-
do plix. p̄ ut cesset motus aīe a tristitia: ita ut q̄scat corpus
et organa et instrumenta. secundo ut intercipiatur fluxus: q̄
somnia fluxus oēs p̄ter eum qui per sudorem. 2^a primi. ca-
pitulo de his que proueniunt ex somno: sed multitudo sudo-
ris esset ei conueniens diuertendo lapsum. ergo et cetera. ¶ Sed

ultimum remedium inueniat sibi et consulo q̄ in oī cibario
ponat emulsionis seminis papaueris al. scutellā vna uel me-
diam ad m. inus. ¶ Item grā bulus instantib⁹ vigilijs p̄ borā
post acceptionē cene accipiat hanc mixturam tepidam. R̄.
emulsionis seminum papaueris al. facit cū aqua violariū. 3.
lij. syr. nenufaris. 3. j. aut loco syr. nenufaris apponatur. 3.
j. 5. syr. de papauere al. et erit melius somniferum dare. 2^m
l3 minus extinctiū. p̄mū tñ magis est extinctiū et min⁹
somniferū. ¶ Et si desideraret somnū inducere absq̄z pota-
bili conferente ex descensu eius ut iaz descripsi: tunc salubre
remedium est ut hora p̄scripta deglutiat. 3. j. dyapapaueris
descriptione Nicolai et erit iuuamentū excellens. ¶ Quin-
to vō p̄ncipaliter conformiter loquendo predictis abstine-
debet a motu corporis uel exercitio fere oī. Si enim maior sit
in corpore humano agitatio p̄ aīe exercitia: q̄to maior sit
in corpore agitatio p̄ motū corporis et p̄tū eius: quare loco ex-
ercitij salubre remedium erit: oī mane per tres horas aī p̄ā-
dium exhibere fricationes a genibus usq̄z ad pedes. scdario
ab inguinibus usq̄z ad pedes. 3° a spatulis usq̄z ad nates sem-
per trahendo inferius: usquequo membra caleant et rubeant
et est consilium bonum in alleuando caput distrahendo mās
¶ Sexto vō p̄ncipaliter in qualitate ciboz agēdū est: ita ut
cibaria eius leuia sint tam ex parte quātitatis: ut in 4° cap
dictum est q̄ ex pte q̄ntitatis: q̄ digōni ualde facilia et boni
chimi gētiua cōtinent bētia ad lapsus p̄dictos: ut in sequē-
tibus exemplariter videri pōt in aqua decoctiōis uel emulsio-
nis semind. primo seminum portulace. scdō seminu3 quatuor-
coium frigidoz. tertio seminū lactuce. quarto et ultimo semi-
num papaueris al. p̄mū enī et duo ultima sufficiētia sunt ad
sanādū ipm. et fiant bec iuscula cum brodio pulloꝝ et caponū
mediocriter pinguium et cū emulsionibus p̄dictis aut cū mī-
ca panis macerata in illis emulsionib⁹: aut cum vitello ouī
eodem modo p̄parat et magnum secretum inueniet si fece-
rit sibi iusculū cū p̄dictis emulsionib⁹: et pulpa p̄dicti uel pulpa
pullarum iuuenūz diligenter decoctis: et si bñ cōsideras bec
oīa conferunt lapsui cause mālī et accitib⁹ cōntib⁹. Deglutiat
et vitellum ouī in aqua nenufaris uel papaueris albi longo
tpe infusi: q̄d remediū cū p̄dictis emulsionibus erit sibi utilis-
simū. Et silr iusculum de saria ordeī cū se. papaueris: ad huc
etiam fercula facta cū brodio decoctionis bletarum et spina-
chiarum sunt ei laudabilia: et aqua carnis accepta ex pulpīs
fasianoz p̄dicti ultimate contrius et uolēter exp̄ressis. ad huc
etiam et vitellus ouī cum mica panis macerata: ut dictum
est: et cocta in aqua lactis cuiuscūq̄ usualis laudabilis erit.
Non multum amplius in cibis me extendo: qm spero q̄ cū
his dictis facile sanationem acquirat. ¶ De potu autē et cū
dicendum nūc q̄ potus eius sit aqua cocta cū succaro mul-
to absq̄z ordeo: cum aliquāto granis papaueris sūm hūc mo-
dum. Accipe aque uerī fontis lib. x. succari secundē decoctio-
nis lib. ij. granoz papaueris al. 3. j. bulliant prius in sū aqua
et papauer usq̄z ad consumptionem tertie partis: deinde sup
addatur succarum et iterum superebulliant in uase lapideo
cum codeari diligenter dispumando usquequo cadat quar-
ta p̄s trib⁹ remanētib⁹ ipsi: hoc p̄mittat in frigidari et coletur
totum per pānū bis spissum: et bibat hunc potum simplicem
et extra ipsam etiam. ¶ Et si desideraret aliqd extinctiū
magis: tunc R̄. huius potus partes quinq̄z syr. uel iulep:
nenufaris p̄tē. vj. et bibat simul. ¶ Si autem p̄ consuetu-
dinez aut p̄ etatem non posset oīno dimittere vinū: aut q̄
ex p̄dictis potus assumptiōe debilitatē v̄tutis incurreret: tūc
eligat vinū colore albu3 substantia dyaphanū odore suauē: sa-
pore vō dulce notabiliter: ut sunt vina de seletto del montello
et misceat p̄dicta vina cū altera medietate sup̄scripti pot⁹ et
felicitabitur eius cura: et bec de regimine fex rerum nou natu-
ralium sufficiant et cetera.

Iam uero de regimine ex parte instr̄oz medica-
lium p̄transire necessarium est. Itaq̄z po-
nantur instrumenta medicinalia: quorum septem applicabo

capiti et quicquid stochbo. Itaque si constat virtus huius viri principium curationis eius et securus modus operationis esset ut fieret flobotomia uene cephalice per quam educerent sanguinis. 3. iij. aut parum plus tolerante virtute. ¶ Scdm vō re medium est: ut post factam flobotomiā de cuius applicatione non dzeē timor ex pte etatis si toleratē vtiū: et si nō toleraret vtiū adhuc flobotomiā post flobotomiā pcedā cū applicatione horū clisteriorū: et iterū si non fieret flobotomia oī die per horā vñā post ortū solis vñā applicet sibi clistere hoc mō factū. R. decoctionis maluz blete mercurial lib. i. et fiat bec de cocno tādū q aqua viridis fiat. R. sere simplicis. 3. 5. sere ruffini. 3. ij. cassie succari ru. añ. 3. iij. olei viol. 3. iij. butyri. 3. 5. salis cois. 3. iij. misce et totum accipiat in vna vice saltez tribus diebus. Et illos tres dies sufficiant illi accipere oī die solā medietatē p̄dicte q̄ritatis. ¶ Tertium remedium est ut p̄iora anterioris partis capitis eius omni sero inter capillos eius de hoc puluere spargatur ad quantitatem sex granorū semper cum pectine deponendo puluerem primum quādo ponit scdm. ¶ Quartū spāle remediū est ut teneat semp bñc puluerem ligatū in syndone de grana retorta in manu sua et odoret ipm. ¶ Quintum spāle remediū est p spatium vñi septimane oī mane p duas horas ante cibum faciat hoc gargarisma. R. aque maiorane: aque ireos: et arthanite añ. 3. j. iere ruffini. 3. ij. succari al. 3. 5. calefiant oīa solū usqz ad liquefactionem. deinde ex hoc impleat os et diu teneat: post fiat cū eo gargarisma. ¶ Sextū p̄ncipale remediū est hoc. R. oī de croco et de camomilla añ. 3. j. 5. olei de myrto: et de mastice añ. 3. ij. gallarū cupressi: spodij: rosarum: et granorū myrti. añ. 3. 5. coriandri p̄parati et subtiliter puluerisati. 3. ij. farine uolatilis molēdini q̄tum sufficit fiat linimentum bñ viscosū. de hoc igitur actu calido extenso super pāno extēdat sup spatulis: et super partibus omnibus per quas dolo extendat. ¶ Septimum et ultimū remediū est hoc. R. linimentū immediate scriptū. 3. ij. olei de myrto: et de croco. añ. 3. j. musci. ambre. añ. 3. ij. pulueris arthanite uel ciclamini. 3. j. 5. terantur simul in mortario subtilissime: deinde cū hoc vnguento oīs pres capitis oī sero diligenter inungant excepta pte cōmissure anterioris sup qua puluis sup̄scriptus apponatur.

Modus vō prouidendi dispositionibus stomachi sui consistit in his remedijs. ¶ Primus est hoc. R. syr iulubini. 3. j. aque farsfelle. 3. ij. aque mēthe. 3. j. Et si abominaretur syrupus. R. aque farsfare et menthe añ. 3. j. 5. vini citoniorū. 3. j. misce. et detur ei in potum actu tepidum per duas horas ante dies et proderit ei solēnter cōtinuādo ipm saltez. 8. uel 10. diebus. ¶ Secundum vō spāle remediū est hoc. R. cserne violarū. 3. iij. cserue bugloise. 3. j. 5. trociscopstelle. 3. 5. trociscorū de violis. 3. j. 5. vini granatorū: muscorū et dulcium. añ. 3. j. succari al. 3. ij. fiat eluarius de quo semper p horā cū dimidia ante prandium et cenam et imediate post prandium et cenam deglutiat q̄ritatē vñius nucis maioris. ¶ Tertium vō speciale remediū est hoc. R. aque pouniace et lactuce añ. 3. j. diagaganti: gummi arabici. añ. 3. ij. pulpe sebestē. 3. j. 5. succari al. 3. j. penidiarum. 3. ij. incorporetur oīa simul ultimata cōtridē: et fiat locb de quo cōtinue in ore teneat ad q̄ritatē vñius fabe: ita ut permittat descendere panlarine ad inferiora. ¶ Quartū spāle remediū est hoc. R. olei de nenufari: et cytoniorū. añ. 3. 5. olei de mentha uel origano. 3. j. gallie musci. 3. j. 5. violarū: floz nenufari: se. cuscute. añ. 3. j. 5. rosarū: spodij: mēthe: mastice: coralloz ru. gariofiloz. añ. 3. iij. cere al. quātum sufficit: fiat vnguentū molle de quo quater in die naturali actu calido liniat stomachus ab ore eius usqz ad vmbilicum et supponatur ei pannus duplicatus calidus et suffumigatus cum puluere gallie muscate. ¶ Quintum et ultimū remediū est hoc. R. māne electe. 3. j. aque lactis caprini. 3. v. dissoluat māna in aqua lactis calefacta. deinde coles et bibat totū bñ calm. hoc enī erit utile ualde mltū post assūptionē sup̄scripti digestiui p̄ quoz uel qn qz dies accepti ubi appeant signa dīgōis et mācrum mobi-

lum: 13 ego credam q non erit opus euacuandi mās altera spe eūonis q̄ p clisteria sup̄ius descripta. Ipsa enim p se elctiue attrahendo et dīuertendo mās puenienter eūant a capite et stochbo mundificando. Si m̄ pter becoia tardaret aduentus sanitatis rescribat de statu suo et pvidebit de remedijs fortioribus fieri opus ad laudem dei. Amen.

Consilium. 7. De supflua vigilia ab imoderata siccitate organi pmi sensitini cū corruptione operationum imaginative et cogitatie potētiarum cum participatione epatis et totius.

Superflua vigilia bulus nobilis viri prouenit ab

imoderata siccitate organi pmi sensitini et est uētrīculus anterior cerebri. qui licet respectu medij generis et generatione declinet ad caliditatem et siccitatem. q̄ hic vir cholericus fuit: et est m̄ positua siccitas inuēta in cerebro ei⁹ toto: et maxie in anteriori pte multiplicat ibidē a uaporib⁹ cholericis positue et p se exiccātib⁹: et q̄ hi uapores sūt cū alijs ab vniuersa mēbro rū inferiorū cōgerie mlt. iplicat et in cerebro iducit in ipso priuatiam siccitatem p viā resolutionis. ¶ Adde p̄terea p̄dictio q̄ epas eius qd est notabilr calidum non euacuat ab adu-

rendo materias cholericas: pp quā aduersionē transmutant in melichas. Et iste est vnus de illis qui per decidentia in etate paugmastica transmutant in melancholicitatē. Juxta illud secundi tegni. decidente vō calida et sicca crasi. ¶ Et hoc totum demonstrari pōt ex pluribus signis. Primo. q̄ tactu p̄cipis caliditas et cū acuitate notabili. 2º q̄ hīrudie macer est et extenuatus. 3º ex uelocitate et frequētia pulsus eius in quo non seruatur magnitudo pp debilitatem vtiū eius. 4º q̄ color eius est rubicundus cū claritate. 5º ex imoderata siti. 6º ex uentris cōstipatione: et sic de alijs. Unde non est mirabile si vir iste aliquantulum in operationibus imaginative potentie et cogitatie corruptionem habet: qm̄ becoia que dicta sunt m̄nant sibi non leue periculum corruptionis operationis interiori sensui. Unde op̄zistum virum esse sollicitum et bñ attēctum in curatione sui: aliter non bene terminabit res eius.

Occurrunt ergo mibi decē sibi p̄scribēda. Et p̄-

ma qdē horū est ut abstineat a cibis falsis. 2º ab acutis ut aromatibus oib⁹ p̄ter q̄ a croco et ab aneto que sunt due medicine cum sua calitate somnū inducētes. Itē abstineat ab aceto. Itē abstineat a rebus ualde pinguib⁹ et proprie cōmixtis cū p̄dictis mediocriter: brodiaia nō sunt vituperāda p̄ter ista: alijs cibis utat ad libitum. Vinum vō eius albū subtile dulce non ualde fumosum. Et si non eēt bñ dulce dulcoret cum succaro aut cū aq decoctiōis radicū mquiriū m̄datarū. Si ualde fumosum. tunc frangat cū aq boni fontis: aut cum aq cisterne que melior est. ¶ Scdm instrm est. q̄ iste vir procuret bēre uentrē eius mundū et p̄prie cū usu eluarij de sebestē fm hunc modū. R. eluarij de sebestē lib. 5. eluarij de psilio. 3. iij. incorporent sūt longa cōtritione. de hoc accipiat semp ante prandium et cenam q̄ritatem vñius nucis muscate: aut saltez de eo accipiat p̄p̄ ante cenā quantitatem p̄dictam duplicatam. ¶ Tertium instrumentum est q̄ iste vir omni sero cum uadit ad lectum super tota caluarie capitis sui ponat quātitatem. vj. granorū frumētī de hoc puluere. R. floz nenufari. 3. j. 5. se. lactuce: scariole croci: corticum papaueris. añ. 3. 5. fiat oium per se puluis: de inde cōmiscant. ¶ Quartū instrm est. q̄ iste vir oī sero cū uadit ad lectū totā spinā inungi faciat ex hoc linimēto min⁹ calido q̄ tepido. R. olei de semib⁹ lactuce: olei viol. et de sīsa mo añ. 3. 5. olei de nenufa. 3. j. trociscorū de viol. 3. j. 5. cere al. quātū sufficit. fiat vnguentū molle: et postea bulliat in lib. 5. emulsionis papaueris albi: usqz ad consumptionē illius. ¶ Quintum p̄ncipale remediū est hoc. R. corticum mādragore: se. scariole: lactuce: et portulace añ. 3. 5. floz nenufari: corticum papaueris ana. 3. iij. fiat omniū per se puluis:

deinde cōmīscas et aspergas et imbibas cū succo foliorū papa-
ueris albi: deinde exicces sub radijs solis renouando succus
et exiccādo ip̄s. hic ergo puluis liget in syndone de grana re-
torto et semper aut q̄ multū olfaciat ip̄m patiens. ¶ Sextus
principale remediū est hoc. ℞. foliorū maluarum: violarū: sca-
riole: et lactuce añ. ℞. iij. mādragore: foliorū nenufaris: et pa-
pa. añ. ℞. iij. bulliant bec oia in decē siculis aque usq; ad
consumptionem tertie partis: et cum ista decoctione tepida
oī sero p̄ borā ante cenā abluant extreme partes inferiores a
pedib⁹ usq; ad inguinā: et a natib⁹ usq; ad humeros et facies
tota et collū. ¶ Septimū remediū est hoc. ℞. se. anet: croci:
flos liliorū al. violarū. añ. 3. j. 5. flos nenufa. lactuce añ. 3. j. pul-
ueris foliorū mādragore. 3. ij. pulueris croci per se: et cū suc-
co foliorū papa. fiant pillule de oī. 3. vij. uel. viij. de quib⁹ iste
vir oī sero uel nocte q̄ dormire non poterit: deglutiat duas
uel tres continuando eas. ¶ Octauū remediū est hoc. ℞. loch-
de papauere. 3. j. pulueris flos narcisci: pulueris flos liliorū
cytrinorū: qui nascunt in uallib⁹ añ. 3. ij. et si nō reperiunt p̄-
dictorū flores: tūc accipiat folia ipsorū loco flos papaueris al-
bi. 3. ij. pinearū mūdātū. 3. ij. pomorū mādragore numero
3. siue maturū aut imaturū: siue recens siue siccū habeat amili
3. j. se. lactuce et flos nenufaris añ. 3. 5. macis: capil. ue. añ. 3. v.
ligni aloes. 3. j. mell. viol. lib. j. succari albi. 3. ij. fiat eluarius
de quo patiens iste accipiat ante cibū coctar mediū: et tantū
dē post ipsum imediate: frangit enī calitatē epatis et cholere
et p̄hibet adustionē et euaporationē acutā ad caput: facit hūc
ctationē uenientē: et ingrossationē in uaporibus et cerebro.
¶ Nonū remediū est: ut hic vir attēdat et p̄curet sibi aperire
emoirōides fricando eas frequenter cum felle tauri uel gas-
celli: aut cū pāno aspo bisello uel de terlisio. Et si prouocate
fuerint emoirōides permittat eas fluere mediocriter. nullus
enim remediū eo felicius inueniri posset. Si autem super-
ueniret ipsarum emoirōidagā: tūc constringat emplando
eas cum stupis infusis in aceto: et expressis uel madefactis in
albumine oui cōquassato cum puluere turis: massicis: san-
dia. boli ar. et corallorum. ru. et ematidis ana. ¶ Ultimū spā-
le remediū est ut si in hoc viro nō possent emoirōides ape-
riri per ingenia predicta: tūc tentet apertio tybiarum in lo-
cis in quibus aquositas et virulentia emanare solebat. et hoc
quidem fieri pōt superponendo emplm factū de folijs apij
ranini. qd in ripis fluminum reperit bñ p̄terendo: et sup cru-
ribus applicet tādū ut fiat ibi uelicatio. Cū uideris tybiarū
apertionē intendat eas mūdificatiōi cū hoc unguēto. ℞. un-
guētū basiliconis: et aptorū añ. 3. j. litargiri: sarcocolle: sandara-
ce añ. 3. ij. incorporent sū et bis uel ter medicef mēbrū patiens
cū eo. Et sic tādē non est dubitabile qd res eius terminabitur
ad bonum siue ad salutem si continuent bec remedia: qd nō
spero ip̄m esse facturum: sicut soluit ad laudem dei. Amen.

Consilium. 8. De duplici mala dispositione
videlicet. De mala complexio-
ne frigida et humida cerebri a multo flegmate aquoso et mu-
cillaginoso proueniente. De sonitu in auribus represen-
tante sonum aque fluentis aut uenti reuerberati ad parie-
tes montium.

Enerabilis in christo pater
et sacre theologie
doctor magister hieronymus de ordine
sancti Augustini laborat duplici dispo-
sitione omnino uerenda multū. ¶ Est
enī prima mala complexio frigida et hu-
mida cerebri materialis a multo flate
aquoso et mucillaginoso proueniens: si-
ue istud flegma in capite eius multiplicatum fuerit a mala
complone p̄cedente qd rōnabilius est: siue flata ista aliūde
ad caput propulsa generauerint ibidem malam cōplonē fri-
dā et humidā pp multā morā p̄dictorū flatum in capite suo.
Et qualiter cūq; concedatur necesse est qd cum egritudo eius
lōga fuerit qd am becāe iste reperiant ibi. quārū una est esse

etūs alterius et cōuerso. ita qd reciproce se iūcē efficiūt et aug-
mentāt. Propter quod nō est mirabile si vir iste hyeme nu-
per p̄terita passus est torurā oris. p̄pter enī ista aquosus
infusus in musculis et neruis suspendētib⁹ et sustentētib⁹
ossa maxillarū ad ossa tēporū fuit facta mollificatio: et cūq; p̄
materiei in altera contraria pte grossa mota fuit in predictis
musculis et neruis etiā genarū et faciei p̄ ista cōtracta fuit: et
fortassis qd tūc laborauit duplī egritudine. s. spasmodica in
vna pte: et paralytica in alia parte. qd tūc non credo: qm egritu-
do ista non ita facile curata fuisset: nisi cura ipsius egritudis
fuerit cā subtilis prouidentia sapientū doctorū qui pertracta-
uerunt ip̄m. Cū istis aut est argumentum sumpto ab etate et
complone eius qd mī ista flegmatica fuerit grossa et effusa ad
musculos et nervos faciei genarū et tēporū in eis dē bibita: et cō-
traxerit predictas ptes fm longitudinē abbiuando: et fz la-
titudinem extendendo: ita qd spasmus acciderit qui formalr
nō est aliud qd actualis contractio p̄tū mobiliū vsus p̄ncipiū
sū cā ipotentia dilatatiōis uel expāditionis predictarū p̄tū
de spasmus in fieri intelligendo tūc hāc descriptionē. Cū bec
torura fuit egritudo solum spasmodica: ita qd per contractionem
p̄tū ubi erat spasmus in altera pte contraria de necessitate cō-
tingit tractus et extēso ad inferius: pp quod p̄ ista apparet
magis mollificata et magis egra: et tūc nō est. Cūq; apparētie
mollificatiōis efficiēs cā fuit attractio totū: ut lralr colligitur
2° terij. cap de torura. subtiliter intelligēdo cōtra opinionez
Alexātri p̄pate. quē Auiē. ibidē aliat si bñ intelligit.

Propter qd ex p̄dictis nō ualde angustiosus est itel-
ligere causas euentus scōe male dispōnis
huius viri que est sonitus in aurib⁹ rep̄tans et auditū aque
descendētis: et impetuosē fluentis. aut collisionē uētorū reuer-
beratorū ad parietes montium uel syluarū et c. ¶ Est ergo dis-
positio huius scōa uerēda multū. est enī corruptio in opatio-
ne sensus auditiue: nullo enim obiecto uel causa in medio ex-
teriori existente talis sonitus effectiue p̄cipit exterius sonati-
uū esse: qd non sonat quod est formale in corruptione opera-
tionis auditiue potentie. ¶ Est aut huius dispōnis imedīa-
ta cā mala cōplo in toto cerebro: et miringa auditua. Cā uo
māhs uel eidē p̄portionata est uapor uel uentositas grossa in
miringa p̄dicta: et neruis uenientibus a 5° pari neruorum ad
ipsam. Auditus enī fundat in 5° pari neruorū: sicut gustus
fundat in 4°. ut prima p̄mi colligēdum est in cap de anorho-
mia neruorū. 14° a medullari substantia cerebri orientū. Cū
ergo cōtingit qd uapor iste mollis est et fluēs rep̄tat sonitus
cōilis impetuosus decursu aq̄rū. Cū aut cōtingit uentositatem
istā grossiorē esse: et uehemētē ad p̄dicta organa collisionem
se tūc accidit sonitus agitatione uentorum cōsimilis. ¶ Ex
quibus oībus correlarie cōcludit qd bec dispō hūc viro mī-
natur ingenia p̄cula. Multiplicata enī mā istorum uap-
porum et uentositatū: et causa exis in uenis et rumositatibus
cerebri minas sibi apoplexiā si fecerit oppilōnē cōpletam: et
epilepsiā si fecerit incōpletā: multiplicata uo ista materia in or-
ganis p̄mi sensitiui: futurū subetb p̄nuntiat ei. In posteriori
uo pte multiplicata ista mā litargicā p̄tendit ei: suspensionē:
sicut si mā aquosa fuerit et subtilis et a posteriori pte cerebri
defluens per nuchā suspicandā p̄alesim p̄tendit ei. Et cum
fixa fuerit mā ista in organo auditus completā ibi efficiens
oppilationē necessario p̄nuntiat ei surditatē fortasse incur-
bilē. et p̄prie qd fuerit cōfirmata: ut colligendum est 4° terij.
In proprio capitulo litteraliter.

Pro regimine aut curatio predictarū dispō-
nā multo quidē et accurato ser-
mone intendēdū esset. ¶ Et p̄mo qd oportet dirigere regi-
men distinctum et cōuenienter electū circa oēs sex res nō nā-
les nlr et particulariter cōsiderandas. ¶ Scōo nota qd idem
modus de electione instrumentorum et intentionum curati-
onarum extendendus esset: uerum qd vir iste religiosus est et
officio diuino instantē obligatus: et adhuc etiam quia dis-
positio eius ad melius prompta est: inuoluntate ad perfectam

curationē ex pte totture oris: remanserit sibi nocuentis corruptionis in operationibus auditus ut declaratum est. Ideo videtur mihi ut nunc sufficere satis describere regimē eius in octo particulas diuisum: ut nunc sequitur. ¶ Primo quidem vir iste effugiat usum ciborum olum calitate et humiditate sua nimium euaporatiuorum. Exemplum horum est alleum: cepe: bulb: legumina oia et ppue elixa: et pinguis. omnia huiusmodi: et sic de alijs. Item effugiat usum rerum acutarum nimis sua euaporatione promouentium mas ad caput: et facientis eas a capite colligiri: uelut est raphanus: sinapis: et alia. ¶ Euitet etiam cibaria oia frigida actu et potentia: ut bletam: spinachiam: porulacā: lactucā: endiuia: semina colae: et similia. ¶ Effugiat et viscosa et oppilatiua sua euaporatione capitis grauatiua: uelut lac: et lacticiua cibaria et pisces et proprie elixos et pastula oia: et silia digestionis diff. cillima: et materiarum flegmaticarum et frigidarum generatiua: ut antique carnes oēs: panis asinus aut non bene coctus: et similia. ¶ Secundum uero principale in eo obseruandum est ut caueat quantum potest multitudinem potus: et proprie uini dulcis grossi et conturbati: imo recte loquendo bonum esset ei ut oino uinum dimitteret saltem per totā hyemē futuram: et uteretur aqua mellis infra scripta. Si autem argumentū aliquod inclinet ipsum ad potum uini: uelut etas: consuetudo: et debilitas stomachi: et non bona tolerantia aque mellis: tunc saltem eligat uinum colore sub rubrum aut album dulcedine oino purum: et comixtum cum medietate sui dulcis aque mellis facit secundum hunc modum. R. aque fontis uel fluminis electi: aut saltem aque cisterne que melior est pro subtilitate lib. xv. flor. roris marini 3. ij. bulliat silente igne usquequo aqua ista odore flor. uenienter precipitabit: tunc ergo addat predicti mellis electi lib. j. s. mediocriter coquendo et continue cum cocleari dissumendo usquequo cadat tertia pars duabus remanentibus: et tunc colet per pannum spissum bis aut saltem semel: et reponat in uasis vitreis bene mudiis et uas ea. ¶ Tertium uero principale remedium est: ut utatur medicinis per tertiam operationem cardis mundificatiuis: et confortatiuis organi auditus: que etiam purum et expurgatum conseruent spiritum aiale: qui est in istis auditibus. tunc iste medicinis debet esse calefactus subtiliatiue uebementer. uelociter penetratiue absterfuerit: et exiccatiue uiarum predictarum. ¶ De numero autem horum simplicium sunt: sicut assarum: cinam omni: lignum aloes: amomum ameos: sticados: pulegium: calamentum: amaracum: et dedrolibanum. ¶ De compositis electis ad istud sunt sours descripta 5° canon. summa prima. Et confectio alkekēgi magnas yriaca metridatum. et inter reliqua elixaria est elixum Esdra intulatum descriptum a Nicolao in antidotario eius: et silium predictorum usus esse debet accipiendo ex eis omni septimana semel uel bis. 3. j. cum. 3. j. aque solue uel roris marini calefacte per duas horas post cenam: hoc enim elixarium et aliud sours dictum gentes quod plurimas ab antiqua surditate sanat per longum sum eius: hoc aduersetur in istis. 4° tertium. in cap. primo. ubi dixit. quod antiquata surditas non recipit curationem. Et tunc ego intelligo istam illam. scilicet nisi cum magna difficultate et tempore plixitate. Experimentum enim est contradictorium lre Aui. ut patet in fratre Thoma anglico in conuentu heremitarum sancti Augustini de Padua qui sanat^r est de surditate. 12. annorum. ¶ Quartum principale remedium est. quod iste vir sepe assuescat supponere aurem leuam aut ambas: si notabiliter lese sunt super tabula de ligno cypressi uebementer calefacta in sero qui uadit ad lectum: sed si uellet remedium elegantius hoc esse: tunc isti tabule calefacte superponat bonam quantitatem pulueris foliorum origani: hoc enim est remedium sublime pre ceteris: et istud quod multos viri nominauerunt sanienegi ignoratum a quod pluribus et scire ab omnibus. ¶ Quintum principale remedium et proprie sonitus predictos in auribus repetatos ex fractione uel collisione medij intranei est: ut applicet auribus suis mane ab aurora usque distanter a prandio per horam unam ter uel quater sacculum infra scriptum: et eundem supponere per duas horas ante cenam. Cuius de-

scriptio est hec. R. assari: calamenti: pulegij: sticados a. n. M. iij. spicenardi: et romane: florum roris marini: foliorum basiliconis a. n. M. j. s. ligni aloes. 3. ij. macis. 3. j. origani. 3. ij. pulueriscentur oia per se subtiliter: et fiant sacculi quantitate uero pedalis: et calefiant super tabula in. 4° remedio scripta et supponat toti medietati dextre uel sinistre capitis: aut utriusque si ambe aures egrotabunt. ¶ Sextum remedium principale est. quod iste vir assuescat manere ante prandium et ante cenam etiam in fundere auribus eius aut alteri tantum unam uel duas guttas de oleo infra scripto: obseruans tamen regulas medicandi aures que sunt infra scripte. ¶ Prima quod nullum medicamen auri imponat nisi uel corporis eione premissa et particulari capitis. ¶ Secunda regula nunquam auri imponatur aliquid nisi uenter uenienter a fecibus expurgatus fuerit. ¶ Tertia regula ut auri nihil imponat nisi premissa mandificatione et absterfione foraminis auditus: et proprie in profundo eius fractuoso et tortuoso multum. ¶ Quarta regula ut nihil auri imponatur actualibus qualitatibus uehementer. ¶ Quintus: quod liquor auri imponendus ois debet esse non uebementer calidus actu nec frigidus: et sciquis ex hoc quod debet esse actu tepidus: 3. liquor ois possit esse uebementer exiccatus et siccus sermones. 10. tractatus. et libro terrap. Organum enim auditus uebementer passibile est tenuitate raritate et subtilitate sui: et uebementer siccum est naturalitate siccitate conseruanda per plura: ut deducit ibi Galenus. ¶ Quinta regula quod medicamentum quod imponitur auri non sit multe quantitate. propter enim impletionem foraminis auditus prohibet expulsio fumositatis ab intus ad extra: adhuc receptio spiritum audibilia ab extra ad intus. ¶ Descriptio autem predicti olei talis est. R. olei nardi facti secundum artem et non per infusionem. 3. li. olei de origano. 3. v. pulpe colloguide subtiliter pulueriscent. 3. x. origani: ligni aloes a. n. 3. li. oia in uase vitreato diligenter comixta bulliant lento igne usque ad consumptionem tertie partis: deinde cum expressione condecanti colentur bis per pannum spissum et reponantur in uase vitreo expositi radijs solis: hoc enim medicamentum est sublime ualde. In eius enim laudibus conuerunt oēs illustres viri: quod ipsa est de melioribus medicinis ad oēs egritudines fridas: 3. alicuius uel immatiles organorum auditus. ¶ Sextum principale remedium est. quod iste vir assuescat accipere ois mense semel. 3. ij. maiorum pillularum de sarcocolla in aurora: et tardet prandium horis ad minus sex cum conditionibus sepe in assumptione pharmacorum obseruandis: quas dimittit longuinem effugiens: legant autem pillule iste a. n. elue de consolatione medicinarum cap. de sarcocolla. Si autem vir iste haberet uentrem non bene fluxibilem et materne propter illud inclinarentur ad caput: tunc potest uti pillulis alexandrinis descriptis a Mesue in antidotario descriptione. 8° cap. primo. Stomachum enim caput et infra sensum mundificant: ut ibi scribit Mesue: et oēs alij concordant cum eo: de quibus uide precepta grauitate stomachi accipiat. j. uel. ij. parum ante cenam. Cum in istate uero capitis grauitate accipiat eas per. 2. horas post cenam. ¶ Ultimū remedium est. quod iste vir assuescat supalpgere per rā capitis per totum spatium extensionis commissure sue sagittalis in sero qui uadit ad lectum cum infra scripto puluere quantitate sex granorum frumenti bis uel ter in septimana. Cuius descriptio est. R. flor. roris marini: sticados: maiorane ana. 3. j. gar. 3. ij. alperlio enim gariofilorum super pre capitis oem malā complexionem frigidā male uel immatile emendat. ut scripsit Aue. in suo thesaur. lib. 2. cap. primo. pulueriscent autem oēs medicine per se et subtiliter: deinde conuassent in mortario. Leus deo.

Consilium. 9. ¶ De quadruplici mala dispo-
ne videlicet. ¶ De mala complexionem
frigida et humida cerebri: cum multis accidentibus complicata.
¶ De mala complexionem frigida et humida stomachi cum
debilitate virtutis digestiue communis in eo. ¶ De doloribus
renum a mala complexionem humoralis: Arenulis et lapide.
¶ De doloribus spatularum usque ad collum: et hypochondrio-
rum et uentris totius anterioris. ¶ Diuiditur autem con-

filium in capitula quatuor: fm q̄ quatuor sunt dispositioes in eo tractate.

De dispositione mala cerebri z eius cura.

Cap. 1.

Intentio mentis acuitate profunda: si studij contemplatione sublimi cōplonis in humani corporis discrimine vel lagore summa cū affectiōe contemplādū est. maxie tñ illis opportunū hoc esse vī qui sunt lagores seu z piculosi adhuc z numero plures. Et iterū qñ accidūt illis quos videm⁹ nobis dilectiōe

benigna cōiunctos: z esse de numero virorū honestissimorū z moralitū quorū pauci repiunt hac nostra etate. Propterea ergo nobilis z moralissimus vir ser Marcus quadruplici z ingenti ualitudine laborat cui non solū afficior: sed tantū z cōpatior q̄tū amicus amico concedere pōt. Ideoq̄ cū magna mee mentis onerositate calamū assumpsi pp̄ dolorem amici: z uehemētī auditate cōtēplationē aggressus sum ut eidē subueniā fidelr z opportune. Laborat hic vir primo mala cōplone frida z bu. cerebri sui que magis in eo repit ex tpe q̄ a gñatione dcta. Credo enī cerebri eius respectu tēperati cerebri a gñatione declinauisse ad siccitatē uel ad ualde remissam humiditatem z aliq̄lē caliditatē. plasma enim p̄tū capitis: uenarū ipsius multitudine z magnitudine: uariā op̄tione: faciei colore rubicūdo satis: imo uelocitas in op̄ationibus interiorū sensuū z mobilis p̄fectio in eis ad actiones: actualis calitas in oibus p̄tib⁹ capitis tactu p̄cepta: z capillorū soliditas: z grossitudo: bec. x. signa caliditatem capitis arguūt magis q̄ oppositū. Sed humanorū actū occupatiōes ad magna negocia z plurima expedienda pp̄ necessitatē op̄ationū sensuum interiorū z exteriorū ēt sūt cāe p̄mutatiōis cōplonū radicaliā calidarū ad frigidās pp̄ uehemētē resoluōē in spiritib⁹ z humorib⁹: z substantia cerebri adueniētē ex eis: ad que ēt occurrere pōt regimē ex pte sex rerū nō nāliū p̄mutās ad humiditatē z frigiditatem. In summa igit̄ siue cōtingat pp̄ dispōnē cerebri p̄ cēntiā fridā z humidā māerū frida: rā multiplicatiua: siue ēt magnificet bec pp̄ colligatiā inferiorū p̄tū: z p̄p̄tēstōbi z epatis: de q̄b⁹ dicet paulopost. Veritas est q̄ huic nobili viro accidūt oppilatiōes in meatibus z uentrib⁹ cerebri: pp̄ quas claudunt̄ uie euentationis cerebri: partium nasi: palati: pororum z aurium eius: unde non potest conuenienter anhelitum cōplere: z maxime in spirationem z respirationes per partes nasi z palati. Et ex hoc fundamento intelligere potest hic vir causas plurium accidentium que superueniunt ei. primo apparet ei q̄ claudatur pars nasi superior: ita q̄ non bene attrahat aerem nec p̄inde aliqd̄ caliditate edet. Materia enim p̄dicta oppilans loca cerebri apud carūculas eius est causa huius accitio. Sequitur 2⁹ q̄ hic vir cogit uehementer insuflare per nasum patet: q̄ natura conatur mouere aerem spūm uapōrē z uentositatē. ut reuerberet mām oppilatē: z spargat ipsam. Unum enim de iuuamentis uērositatū est ut reuerberet in faciem secum spargendo eas. prima p̄imi. finali cap colligēdū. Sequitur 3⁹ q̄ hic vir percipit quandoq̄ magnam grauitatem in capite. patet propter materiam infusam in panniculis facientem in eis dolorem extensuum grauiatum. Sequitur 4⁹ q̄ hic vir quandoq̄ percipere debet in aere aperitionem uaporum linearum z figurarum per aerem uolitantium. Sequitur 5⁹ q̄ hic vir quandoq̄ percipit lachrymas descendētes ad oculos. patet quoniam materiei pars subtilior z aquosior fertur ad anteriorem partem capitis. Sequitur sexto. q̄ iste vir quandoq̄ percipit punctionem in naso cum cori: q̄a: uel descensum materierum acutarum ad ipsum. patet pp̄ diuersitatem materierum quarum aliquę partes acute peluntur per eandem partem. Sequitur 7⁹ q̄ iste vir quandoq̄ percipit pondus z grauitatem in concauo palati. patet propter descensum materiei ad colatorium. Sequitur octauo. q̄ hic vir percipit tumorem z punctionem in glandosis

partibus z sine castillarum z partibus uunle. Sequitur nono. q̄ quandoq̄ hic vir percipit descensum z dolorē in musculis colli posterioris partis eius z gule. Sequitur decimo z ultimo. q̄ hic vir non raro incurrit difficultatem anhelitua ex pte pectoris: z nō solū ex pte ispirationis z respirationis per ptes nasi z colatori: de quibus dictum est. Ex q̄bus oibus ultimate concluditur q̄ hic vir non leuib⁹ periculis est paratus que hic scribere non curo: sed magis eius utilitatem intendens ad remedia pertransibo.

Eum ergo hic nobilis vir perceperit aliquod benocumentis tam p̄actis statim ei puldendum est fm̄ in scriptum modum. decem instrumenta decez intentiones complētia eidem ordinando ut nunc sequitur. Si igit̄ apparet in ipso uehementia accidentiū p̄dictorum z subito z impetuose euenientium: tunc oportet de necessitate concludere materiam esse multam.

Primam ergo intentionē cōplere debet primus instrumentum sic. A prima die p̄ncipij motus eius uentre existente mediocriter lapsō fiat eidem flobotomia de cephalica uena brachij contrarie parti ad quam mā descendit. Si autem uenter esset stipticus tunc ante flobotomiam administretur hoc clistere fm̄ hunc modū. R. aque decoctionis malue: blete: mercurialis: z fursuris lib. j. ei violarum. 3. li. cassie fistule succari rubei: z salis communis. añ. 3. 5. misce totum z fiat clistere saltem per tres horas ante flobotomiam.

Secundam intentionē cōplet scdm̄ instrm̄ quod postq̄ facta fuerit flobotomia statim applicet: qd̄ est hoc. R. decoctionis maluarum: blete: mercurialis: z fursuris lib. j. cum expressione eorum diligēter facta: succari rubei: cassie fistule: iere simplicis: z benedictę. añ. 3. li. j. olei de sisamo z viol. añ. 3. j. 5. misce z totum accipiat in auro ra: z hoc etiam clistere precedere debet flobotomiam cui succedere consuevit stipticitas uentris uel propter euacuationem materierum ab ea: uel propter distractionem ipsarum de centro ad circumferentiam.

Tertiam intentionē cōplet tertium remediū spale z memoradā qd̄ est ut subiungant̄ diuersiones que lz multis instris z uis administrari possint sex diuertendi instra in hoc viro securiora z meliora uident̄ ultra flobotomiam z clistere p̄actū: que ēt duo euando diuertunt. Primum itaq̄ ipso est aptio emorroidarū: q̄rū euentū in hoc viro sperare ēt optimū instrm̄ curationis oīum suarū egritudinū. Ap̄iri aut̄ p̄t̄ emorroides multis instris: de quorū numero p̄imū z leuissimū est fomētatio uel encatisma factus sepe in aquā sinuiale bñ calidā. Scdm̄ z forū illo est. ut fiat decoctio ei⁹ cū radicib⁹ seniculi. Tertiū z adhuc forū est: ut fiat decoctio ex radicibus liliorū al. z est notabile remediū z sublimē. Quartum remediū est decoctio radicum ireos recentium. Quintum adhuc melius est decoctio radicum ciclamini recentis. Sextū z p̄ncipatum habet super alia est decoctio radicum ellebori al. Septimū est fricatio emorroidarum cum pāno aspero ut folijs fici: aut folijs consolidate ma. Octauum vō est earum confricatio cum omni felle: z proprie cum taurino. Nonū vō est emorroidarū fricatio z leuis excoctio cum vngue. Decimū vō est applicatio sanguisugarum super eis. Undecimū est uentosarū applicatio super fiteri. Duodecimū z ultimum est sectio earum cum acuto flobotomo post tumescētiā earum in aliqua primarū decoctionū que posite sunt. Cum ḡ eger perceperit pondus z grauitatem in alcatim: z illis apparebit tēfio z pōdus qd̄ magnū p̄cipiet: in fiteri tumor z excrecētia. predictarum uenarū pruritus: in eo loco tunc statim applicet aliqd̄ de p̄dictis instris z p̄mittat exire sanguis cum alio trium modorū cognoscendi sufficientiam euacuationis. Quorum p̄mus est cū p̄senerantia alleuatiōis z roboris uirtutis. Scdm̄ ḡ euacuata fuerit materia nigra melancholica simplex aut cōmixta. Tertius q̄ fiat permutatio

exiens a sanguine predicto ad sanguinem rubicundum leuiter purpureum et calidum: cuius euacuationis debilitas subsequatur. Si ergo tunc costringet a virtute regulata semper cum materia fluctuatione cum sui potentia: tunc bonum est. Si autem tunc transeat operator ad costringendam emorrosagiam ipsarum cum aliquo duorum instrumentorum convenientium.

Quorum primum est hoc. R. melle. 3. ij. aque decoctionis sumach uel semina myrti uel se. platanis. 3. ij. misce des in potu tepidum statim cum fuerit oppositum: tunc uenientius operabitur quam stochus et uenter erit munda. Est autem melle electuarium mulorum iuuamentorum colligendum a Nicolao in antidotario a carpellantibus medicis nominatum melle. Scdm hoc instrumentum est. ut in potu dent. 3. ij. pillas de bdello que descripte sunt a Rasi 9° Almasoris in proprio cap. Tertium uero principale diuersum materiam est applicatio uetoris: nunc carnosus pub. tybiar. et crurid: nunc uero natib. aliqui uero spatulis applicatarij fm q. emergit intentio superioribus inferioribus et intermedijis partibus que applicant. aliqui cum et. one insensibili: uerum sine scarificatione. aliqui uero econuerso cum scarificatione.

Quartum uero principale diuersum materierum est distractio earum ad cutaneam partem cum fricationibus aut uesticationibus de quibus prolixius satis in altera materia super locutus in magno tractatu compilato ad. 12. accidentia ad spectabilem miluem florentinum nomine Julianus de basano. Quintum uero diuersum est materierum distractum per urinales vias et est securius et felicissimus modus diuertendi materias: qui compleri potest quinqz instriis. Quorum primum est ut exhibeantur parienti. 3. v. aque litospermatis cum succaro calefacte in aurora. Scdm et fortius illo est. ut in potu dentur. 3. iij. succi feniculi sicut est. Tertium uero est. ut in potu dentur. 3. ij. succi apij ut supra. Quartum uero compositum et adhuc melius est: ut in potu dentur. 3. v. aque sublimationis corticum interiorum auellanarum. Quintum uero compositum elegantius omni altero est. ut in potu dentur. 3. j. boru trociscorum. R. granorum orobi lentis. 3. j. 5. spice nardis rubee tinctorum. se. apij et scordeon. silecos fur. et meu. pul. erigent. et fiat troc. cum succo uel aqua su. et est haleriana. Quintum uero diuersum de autenticis est: ut in potu des. 3. 5. electuarij Justiniani cum. 3. ij. aque apij: est enim honestus laudes conferre illustribus qui pro nobis insudauerunt assidue contemplando in quorum inuentis oportet adhibere grates. Ultimum et melius diuersum materierum per vias urine est: ut in potu des. 3. 5. electuarij de seminibus descripti ab Auicenna. 5° canone. summa p. et a Me. in antidotario distinctione p. proprio cap. Ultimū principale diuersum materierum est per vias uentris. et 13 nonnulla eorum que dicta sunt et inferius dicenda diuertere possint materiam precipuando eas per uentrem. Ego mihi scio q. istum optimū est dare in potu. 3. iij. calide aque decoctionis lisonotis: et est in rei uitate planta in magno usu medicorum fere continue applicata: 13 multi ignorent de ea copiam: et locum etiam ubi de ea scribit. Ego autem adequatum de ea capitulum inueni a Gal. ab Oribasio et a Dyascoride.

Quartam intentionem que est rectificatio regiminis ex parte sex rerum non naturalium complere debet quartum instrumentum: pro qua intentione et eius instriis uiter et particulariter ponendis fiat recursus ad ultimum capitulum huius tractatus. In ipso namqz ponetur doctrina conueniens regiminis omnium dispositionum huius uiri per singulas res non naturales.

Quintam intentionem quantum instrumentum principale complet. uidelicet digestionis materierum. Cum enim materia fuerint euacuata uiter: ut supra per fibotomiam actum est: etiam cum fuerit per intentionem secundam euacuata materia coisestitinoz et aliquantulum appropriata: ut patuit per clisteria iam posita. Et qz etiam fuerit facta materierum diuersio per regiones sex: ut apparet in ordine tertio: et tactus fuit modus regiminis per res non naturales: ut autem immediate appuit. Jam oportet subiungere quantum intentionem digestio-

nis materierum. et qz in premissis capto id deductum est materiam dñan- tes in capite et flegmaticas esse a diuisio: 13 eisde aliquid de materia cholericis sit comixtum. Ideo describam hic digestiua que mihi conuenientiora videntur ad materias. Tene igitur digestiuium potest esse primum hoc. R. aque saluie: aque lauri. añ. 3. j. 5. aque violar. 3. j. pme enim due aque sunt digestiua capitalia calida: 13 de saluia non inueniam mirabilia que dicuntur a doctoribus modernis. Auicenna enim de ea 2° canone non facit aliquod capitulum: 13 scribat duo capitula de saluia oris. Sed de ea legi potest a Dyascoride et a Serapione in cap de ellisago. Secundum uero digestiuium et fortius illo est hoc. R. aque forismarin: aque maiorane. añ. 3. ij. aque violarum. 3. j. et erit ualde melius primo. Tertium digestiuium et adhuc melius illo est hoc. R. syrapi de calamito. 3. j. mellis rosati cocti. 3. 5. aque hyssopi. 3. ij. aque memithe. 3. j. misce. Quartum digestiuium iterum elegantius est hoc. R. syrapi de sticados. 3. j. aque endiuie. 3. j. 5. aque betonice. 3. ij. misce. Quintum digestiuium sublimius omni alio poterit esse hoc. R. syrapi de calamito. syrapi de hyssopo. añ. 3. vj. aque scariole. 3. j. 5. aque ruthe. 3. ij. misce. Etiam digerere possunt materias electuaria quedam: uelut est metridatum: cuius 3. j. in potu data cum. 3. j. aque betonice per tres horas post cenam magnum affert iuuamentum. Secundum uero remedium est electuarium dyambra descriptum ab Auicenna quinto canone. summa prima. uel a Mesue in antidotario distinctione prima: quod exhibeatur ut precedens. Tertium uero licet remedium non minus elegans alijs est electuariū dyamusculi bul. descriptum ubi supra: et eodem modo in potu datum. Hec enim electuaria etiam si darentur mane in aurora sublimius iuuamentum afferunt ut quotidiane experientia comprehendere potui.

Sextam intentionem complet instrumentum sextum sic. Cum hec omnia diligenter administrata fuerit et apparuerit remissio egritudinis et accidentium eius: et urina substantie mediocritati fuerit vicina. In cuius fundo apparuerit sedimen album coniunctum et equale in substantia satis: tunc oportet subsequi intentionem sextam euacuando. Primum remedium. R. electuarij indi. 3. ij. agarici electi. 3. j. boni ponderis. 3. 5. aque decoctionis ameos anisi uel feniculi. 3. iij. totum calidum detur in potu. Secundum remedium eradicatorium et melius est hoc. R. ieralogodion. 3. 5. et detur in potu cum. 3. ij. aque betonice. est enim solutiuum equale satis de melioribus et securioribus que fuerint usitata ab antiquis. Si autem uolueris solutiuum equale in potentia. tunc detur in potu. 3. j. iere Sal. cum aqua ruthe uel lauri calefactis. Hec omnia electuaria cum magno suo iuuamento etiam sunt abominabilia propter ipsorum amaritudinem. Ideo modus euacuandi cum abominatione leuiore est cum pillulis: quare descriptio est hec. R. pillularum de iera simplici Sal. 3. iij. et exhibeantur in aurora cum iam cibus a stomacho descendit. Alię pillule fortiores istis sunt hec. R. pillularum de sarcocolla. pillularum de agarico. ana. 3. 5. fiant. vij. Iterum et tertio pillule fortiores istis sunt hec. R. pillularum cochiarum. 3. 5. pillularum de sarcocolla inuentarum in capto de ea. 3. j. formetur pillule. vij. cum electuario rob. si intentio est ad choleram aliam quam: aut cum electuario indo si intentio uerteretur ad flegma magis. Et si fiat intentio ad materias pariter ad hum. participantem. tunc R. pillularum cochiarum. 3. j. pillularum aurear. 3. 5. formetur pillule. vij. uel. vij. et exhibetur hora predicta et dormiatur per horam cum dimidia post eas et non amplius: et tardetur cibus quinque horis: tunc ergo accipiat cyathus unus aque succarate calide post quam per horam accipiat prandium: neqz super his euacuantibus fiat exercitium aliquod.

Septimā intentionem complet instriū septimū quod complet intentionem consumendi residuum materierum: igitur reliquas prout prima instriū consumere: et de equalibus

melioribus est ut iste vir per. xv. dies accipiat xilobalsami cōditi coclear. j. et tardet comedere per quatuor horas. ¶ Secundum remedium est: ut comedat mirabolani vni chebulū cōditum faciēdo post ipsum: ut dictum est. ¶ Tertium vō et fortius illo est: ut mastice et deglutiat radicem vnam elegantis cingibe. conditi. ¶ Quartus vō et nobilius predictis est hoc. ℞. specteruz dyambrie et dyamusci dul. añ. 3. s. specierū electuarij de ligno aloes. 3. ij. succari al. 3. iij. coquatur succarum cū aqua maiorane et cum speciebus illis: fiat electuarium de quo huic nobili viro per duas horas cum vadit ad lectū accipiat q̄ritatem medie nucis musca. in aurora vō de ipso accipiat q̄ritatē vnius nucis mus. deglutiedo ipm omni mane per. xv. dies. et ab ide omni quarta die in aurora a principio mēsis octobris usqz ad finem mēsis februarij: et in hoc fiat fundamentum sanitatis eius.

Octava Intentio sequitur que est confortandi caput huius viri: licet plurima: imo fere omnia que in precedenti cap̄ sunt posita sint ad huius intentionez convenientissima. ¶ Tria tamen placuit mihi instrumenta cōscribere que cōplexionis et substantie cerebri uehementer sunt rectificatiua. ¶ Quorū p̄mū est hoc. ℞. pulueris floz rorismarini. 3. ij. folij ligni aloes: cing. añ. 3. s. gariofiloz. 3. s. radicum liquiritie munde. 3. j. succari al. 3. iij. et cū aqua rorismarini fiat cōfectio in rotulis. ij. 3. de quibz sēp comedat. j. in fine cibationis oīs. ¶ Scōm remediū est hoc. ℞. asfari: pulegij: origani: sticados. añ. 3. s. folij ligni aloes añ. 3. ij. macie. 3. j. s. violarum specierū nensaris. añ. 3. s. corallorum al. 3. ij. pulueris oīs per se. deinde cōmiscant adinuicē et de hoc puluere omni sero cum vadit ad lectum: saltē omni septimana per totā byemē pulueris pars anterior capitis secundū iessuz cōmissure sagittalis per tres vel quatuor digitos longitudinis usqz ad summitatem capitis. ¶ Tertius remediū ad hanc intentionem est hoc. ℞. maiorane folij floz rorismarini: assari. ana. 3. j. fiat omnium per se puluis et ligetur in syndone de grana: et odoretur sepe.

Nona Intentio sequitur que est rectificatio mēbtoruz mandantiū: et q̄ in hoc viro membra mādāria ut certissime video sunt tria. videlz: renes: epar: et stomachus. 3o pro rectitudine renū fiat recursus ad ea que scribent in cap̄ 3o subsequēti ubi eritimo de dispositiōibz renū. ¶ Scōz vō mēbiū mādās est stomachus ei⁹ pro cui⁹ rectitudine lege ea que scribunt in feri⁹ cap̄ 2o ad istud. ¶ Tertiu vō membruz mandans est epar: quod sui caliditate euaporando vel transmutēdo cholera notabiliter alterat cerebrū ei⁹. ¶ Pro cui⁹ rectitudine plurima tāgent in regimine per res nō nāles: et supra posita fuerūt duo vtrā nobilissima. v. z. xilobalsami cōditū: et mirabolani kebuli. Ego tñ scio q̄ cū p̄cipis caliditas in epate cū multa euapariōe cholericā ab eo facta: tūc sanū remediū est comedere ante cibū sex vel octo auellanas torrefactas cū nō apparuerit lapsus ad calidū ualde intēsus. Et si apparuerit ille: tūc secretū magnū est comedē a. x. usqz ad. xx. grana ribes: aut loco illorum grana granatorum. xx. acrum cōminutis et masticatio diligenter eorum arillis et deglutitis.

Decima Intentio seq̄r que est correctio accitiūz sunt aut accitiua que cōsueuerūt hūc virūz molestore p̄ncipalr quatuor ab eadē radice eueniētia. ¶ Et p̄m qdē hōz est obturatio et cōstrictio rīcē pelpū nāsi radicalis. ¶ Scōm vō est māexrheumatismus ad p̄tes colli faucum amigdalaz et palati. ¶ 3o vō accis est catarrus ad pect⁹ defluēs. ¶ Quartū vō est disnia uel orthomia: que oīa q̄tuor accitiua ab eadē radicali causa sunt pueniētia: ualeat a mā flegmatica in p̄bus cerebri. ut in p̄mo cap̄ diffuse et aperte demonstratū est. ¶ Cū ergo mā defluerit ad rīcā oppilādo eā tūc p̄missio minoratiuis euacuationibus et diuersiuis ubi materia fuerit multa statim applicet nigella torrefacta in syndone ligata que sepiissime odoret: aut loco illius applicetur puluis maiorane et sepe modicum superasperfus et siccat⁹ aut tertio loco illius applicetur puluis ligni aloes: folij assa-

ri cum grana feniculi torrefactis: aut cū aqua calida sublimationis maiorane per nares trahiat leniter. ¶ Pro accidēte vō secūdo appet q̄ huic viro administret gargarisma tepidū remisse s̄m hūc modū. ℞. aque ordeī. 3. iij. rob nucū. 3. j. misce: et fiat ex eo gargarisma. Et leuius illo est ut gargarismus fiat cū aqua ordeī et electuario de moris. Collo vō et p̄ibus gule euaporatio fiat cū aqua decoctionis camomille et tertia parte rosarū pāns lenibz vel spōgijs ibibitis in eis et circūplicatis. ¶ Pro tertio vō accidēte intēdas mūdificatio nī pectoris cūz excreantibz leuibz: nelut est in ore tenere loch istud. ℞. loch dyapenidion: loch de papauere. añ. 3. s. incorporēt simul et teneat in ore quasi sēp uelut loch. ¶ Secundum remediū est: ut mane et sero huic viro detur hic potus. ℞. penidiarū. 3. s. loch de pino. 3. ij. aque ordeī. 3. ij. s. totum hoc in potu tepidū exhibeat. ¶ Pro remotione ultimi accidētis quod suspectius est puidendum est et cōtemplādus subtilius. Omne enim nocumētum anhelitus leuiter perdurare posset hunc virum ad empima: aut ad apostema partis pectoris: et finaliter ad p̄sim. Est enim disnia nocumentum in anhelitu contingens in inspiratione et respiratione simul. Orthomia vō est tante malitie nocumentum q̄ eo git bolez rectum stare: si debet anhelitus opera complere. et quodlibet horum prouenit ut plurimum a mala complexione materia li a multo flegmate mucilaginoso et vitreo replentibus canulas pulmonis. Unde valet acris quantitas necessaria continenter non attrahitur. neqz sumositates et vapores in pectore congregati conuenienter expelluntur: propter quod crescit caliditas in corde et in toto pectore: que est causa putrefactionis materierum in eo: et tractus ipsarum ad apostemandum. ¶ Quare cum iste vir percepit nocumentum in anhelitu: dolorem in pectore et in partibus posterioribus spatularum perseuerante tussim: et multitudinem sputi. aut saltem incitationem ad illud: tunc statim accipiat hoc minoratiūz: ℞. medulle castellestule: et mucillaginis sebesten: quorū utrūqz sit preparatum cum aqua ordeī. añ. 3. s. reubarbari electi 3. s. agarici tertiam partem. 3. spice nardi. 3. v. cingl. 3. ij. misce totum: et bibatur cum medio cyatho aque ordeī calide et bene succarate: et post illud tardetur cibus per horas sex aut quinque. ¶ Secundum vō principale remediū est hoc. ℞. ficuum pinguium numero. x. violarum: liquiritie rase: capil. ue. anisi: et se. feniculi. añ. 3. s. grana sebesten numero. v. bysopi. 3. s. passularum nigrarum. 3. vj. bulliant omnia in lib. x. aque usqz ad consumptionem medietatis: de qua in potu detur apud somnum cyathus vnus. et in aurora cyathus secundus. et ante cenam per horam cum dimidia tantundem et si de ea biberit aliquid pluries in die bonum esset ei. Digerit enim materias dilatando pectus: prouocando sputum: et diuertendo materiam ad inferiora. ¶ Tertium remediū est hoc. ℞. loch de papauere. 3. s. loch de pino. 3. j. incorporēt simul in mortario: et de isto patiens quasi sēp in ore suo tenens premittit ipsum lubricando descendere ad inferiora. ¶ Quartum vō speciale remediū est hoc. ℞. olei de sisamo et amigdalorum dulcium. añ. 3. j. croci. 3. j. viol. enul. farfare ireos: feniculi: anisi. añ. 3. j. cerealbe quantum sufficit. fiat onguentūz molle: quo quater in die inungatur pectus: ut in aurora parum antepandium: et hora vigesima: et hora introitus in lectum preponendo magnum frustum lane pectinate uel cori uel stupe mollissime diligenter ligando cum binda. ¶ Quintum vō remediū est hoc. ℞. dyapenidionis: descriptione Nicolai rotulam vnam: et de ea sēp teneat in ore suo alternatim permutādo: sicut de superiori loco dictū est. ¶ Ultimū vō remediū quātū ad hoc memoret in cibariis eius sēp accipe aliquid croci: et de enula cocta comedere: aut de brodio eius bibere: et per hoc instrumenta si bñ ppendis pōt simul cōpleri cura oīuz specierū disnie et materierum que catarrisando descēderūt ad pectus euacuādo per sputū faciliter. Et ex oibz istis appet cura cōueniēs et cōpleta nocumētōz capitis et pectoris huius nobilis viri.

De complexione frigida et humida stomachi.

Cap. II.

Am vobis videtur instare tempus declarandi secundam dispositionem huius ingeniosissimi viri. Est autem ipsa mala complexio frigida et humida stomachi per quam debilitata est digestio a cois in eo. scilicet ipsorum ciborum et potuum: et non solum ipsa: sed etiam propter eius digestionem que est nutrimenti in propria substantia sui conuersio: propter que multiplicatur in eo superfluitas cois digestionis: que sunt flegmata per indigestionem genita: et aquose superfluitates: et ex mala conuersione sanguinis in propria substantia stomachi nascuntur oppilationes in tunicis eius: dolores extensivi: et quicquid pungitiui et mordicatiui ex corruptione predictarum materiarum aduenientes. Et credo quod ista mala stomachi dispositio fuit primaria causa egritudinum eius in alterando et nocendo capiti et pectori: de quibus dictum est in capitulo precedenti. que etiam stomachi dispositio nulla est causa effectiua et seruatiua omnium nocumetorum huius viri. Cum ergo iste vir percipiat in stomacho suo frigiditatem lenitiue pondus tensionem in eo multam salualem aquositate aut mucillaginem. et pulsus in eo inueniatur paruus: tardus: et rarus: et urina in substantia et colore aquositate vicina: tunc statim deduci potest stomachi lapsum esse a flatu humiditate proueniente. Si autem ab hoc viro percipitur status amaritudo: aut siccitas in ore caliditas et inflammatio in stomacho: lingue siccitas punctio et mordicatio in regione stomachi. pulsus velocitas: aut frequentia urine tinctura a citrulari usque ad igneam: tunc concedendum est stomachi lapsum esse calidum.

In primo

ergo casu septem in istis eidem prouidendum est. In secundo vobis sex mihi videtur sufficere posse medicamina. Primum principale remedium et conueniens in premissis lapsu stomachi est clistere descriptum in precedenti capitulo. quod mane aut sero hora maioris alleviationis exhibeat ad lenificandum ventrem: et diuertendum materias a stomacho. Secundum remedium est hoc minoratiui. R. aque eupatorii aque absinthij. an. 3. j. s. agarici electi 3. ij. turbit al. leuis et gumosi. 3. s. cinisi. 3. j. dyagridij. 3. j. si fundantur oia in predictis aque calcfactis per diurnalem: deinde calefiant et colentur cum expressione uehementi et colature addantur cassie fistule. 3. iij. et totum bibatur calidum observando regulas que in precedenti capitulo scripte sunt in alijs solutiuis. Tercium vobis remedium est: ut iste vir in cibis suis accipiat semper radicem feniculi uel petrose. et comedat fercula ex eis facta: et brodium caulium: et cicerum al. et ru. et panicum in bono brodio. et cappares: et carotas in suis temporibus et lymones in brodio: et ficus siccas ante cibum: et auellanas modicum torrefactas post cibum: et semina feniculi et anisi et nigelle: et methum serpilluz bysopi saluiam: rorismarinum: et consilia vegetabilia cala: et carnes pullorum colubellorum: castrati et vituli. Et vinum bibat albu vel rubeum bone potentie absque aqua. Et effugiat bletam: spinam cibam: portulacam: cucurbitam: lactucam: endiuia: et omnia frigida: et dimittat pisces elixos: salitis autem uti potest mediocriter. Quartum remedium est hoc. R. sy. compositi acetosi. 3. j. syr. de eupatorio. 3. s. aque bysopi et eupatorii. an. 3. j. s. misce et calidum accipiat in aurora tardando cibum horis ad minimum 4. Quintum est. ut iste vir postquam acceperit digestionem adeo quod apparet rectificatio stomachi urina in colore: et substantia mediocriter et vicina cum hypostasi alba coniuncta equi et in fundo sedentis: tunc statim purgetur cum istis pillulis. R. pillularum de agarico: descriptione Mesue in antidotario. 3. s. pillularum cochlearum. 3. s. fiant pillule sex cum electuario ro. et exhibeantur observando regulas scriptas in alijs solutiuis. Sextum remedium est hoc. R. specierum dyacini descriptione Mesue. 3. j. specierum dyacalamenti. 3. s. succari al. 3. iij. fiat compositio cum aqua absinthij in rotulis. ij. 3. de qua semper rotula una ante omne cibarium comedatur. Septimum remedium est hoc. R. olei de methum olei de origano et de croco. an. 3. s. cinisi. cinamomi folij origani. an. 3. j. ligni aloes: gallie musc. an. 3. s. cere albe quantum sufficit. fiat unguentum cum resina bene tenax: et extendatur super panno de grana: et semper stomacho

applicatum teneatur. et hec de prima stomachi frigida dispositione sufficiant.

In secunda

dispositione stomachi calida parum ante notificata primum adiutorium est hoc. R. cassie nuper preparate cum aqua cicoree. 3. vj. reubarbari electi. 3. ij. aut. 3. j. spice nardi: salis gemme. 3. j. misce et totum in potu accipiat cum medio cyatho aque calide succarum: decoctionis se. comunium. Secundum vobis remedium est: ut ad inferius materia diuertatur cum hoc clistere. R. decoctionis malue: blete et mercurialis lib. j. cassie fistule. iere simplicis et succari ru. an. 3. s. salis gemme. 3. j. olei violarum. 3. iij. misce: et ex tota ista materia fiat unum clistere mane uel sero hora maioris alleviationis: quod continetur omni die saltem per septimanam unam. Tercium remedium est hoc. R. syr. de endiuia 3. j. syrapi simplicis acetosi. 3. s. aque cuscute: et endiuie. an. 3. j. s. misce et hoc digestum accipiat. v. uel. vj. vicibus cum additione obseruandis que dicte sunt in lapsu frigido stomachi perordinato. Quartum remedium est hoc. R. pillularum de reubarbaro. 3. ij. pillularum cochlearum. 3. j. auari ponde. fortimentur pillule. vj. uel. vij. cum succo ro. et exhibeantur obseruatis conditionibus dictis in alijs solutiuis. Quintum remedium est hoc. R. troscord dyarodon. 3. j. specierum triandalarum absque camphora. 3. j. s. succari al. 3. iij. cum aqua angurie: et fiat compositio in rotulis. ij. 3. de qua semper ante cibum accipiat rotulam unam: et aliam post cibum. Sextum remedium est hoc. R. olei de mastice et de myrto. an. 3. s. olei citoniorum. 3. j. corallorum amborum rosarum spodiis sandalorum gallie muscate. an. 3. s. cere al. quantum sufficit. et cum sufficienti resina fiat unguentum mediocriter viscosum: de quo stomachus quater totus inungatur et supponat pannus triplicatus calidus: et cum thure suffumigetur. Vigoratur enim stomachus probibendo fluxum materiarum ad ipsum. et exicat materias in eo contentas remittendo etiam caliditatem et acuitatem ipsarum.

De egritudinibus renum.

Cap. III.

Etiam vobis egritudo prefati viri crudelior in renibus eiusdem. cuius etiam possunt assignari quod plurime cause particulares. una tamen generalis et utilis causa omnium accituum eiusdem est mala complexio eius que notabiliter calida est. et humiditati accituali etiam coniungatur. Et modus eius est: ut quod propter multam caliditatem attractio sit fortis a circumstantibus partibus ad ipsos renes. et propter materiarum que inueniuntur in illis metheris. Adhuc et 2. propter debilitatem que consecuta est mala complexione suorum renum: gignantur enim metheres flegmatici per indigestionem et accumulantur in renibus. Et tu adde istis quod si fuerit in renibus acquisita debilitas ab exterioribus causis: ut multitudine coitus et frequenti decubitu super spina et uehementi strictione illorum a uestibus: uel strictione facta a lubalibus partibus tunc plures associate cause debilitatis plurimum materiarum eunt gignatiue et congregatiue. Quare quicquid igitur contingat siue una siue plures inueniantur cause debilitatis: oportet de necessitate concedere quod metheres illi diu permanentes in renibus a caliditate magna amplius cocte conuertuntur in substantiam duram. Et si quidem in angustis partibus ille contineantur ab aquositate urinali lauare et abstergente ducantur ad extra. tunc patet quod erit arenarum gignatio. Si autem amplior tempore remaneant et uehementius excoquantur cum hoc quod non euacuantur a viscositate: et flegmatibus etiam viscosis commisceantur genitis per viam indigestionis in renibus: patet quod omnino in renibus in loco ante coctionem gignantur lapides. Multe enim arche inuiscate et superflue cocte sunt metheres lapidibus: quorum efficiens causa est caliditas egressa a tempore metheris. 18. tertij. cap. de causa generationis lapidum in renibus. Ex istis sermonibus sequuntur correlaria plura. Primum quod renes istius viri semper sunt egritudine compositionali. Sequitur secundo quod etiam egrotat egritudine compositionali. patet quia oppilationem habent: Sequitur tertio quod egritudo compositionalis eorum est in via. Sequitur quarto quod egritudo compositionalis iterum est

In numero probatur quia est lapis in renibus. ¶ Sequitur quinto quod paratus est iste vir permutari facile de egritudine coponali ad copositam. probatur conclusio. quia materia oppilata ualde facile transire posset ad apostemandam. ¶ Sequitur 6° quod quasi semper in renibus huius viri inuenitur dolor granatius. patet propter materiam retentionem que ponderosa sunt. ¶ Sequitur 7° quod dolores in eo non raro inueniuntur extensui. patet propter materiam replentem extendentem membra. ¶ Sequitur 8° quod dolores in isto viro cum hoc sunt fixi etiam non raro sunt mobiles de loco ad locum. patet propter materiam conversionem in uentositates et impulsionem earum a virtute factam. ¶ Sequitur 9° causa adueniens doloris extensui: et in renibus magis qui est talis. Cum enim retinentur lapides et arene grosse extendentes ipsam colatoriam faciunt dolores extensivos et magnos: quorum etiam causa est fortis conatus virtutis ad eorum expulsionem. Quod enim imaginari potest quod lapides notabiliter grossi descendere possint ad poros uritides nisi uehementi impulsione virtutis frangat panniculus colatorius et producat ad ulcera ualde raro curabilia. aut expellat lapides per colatoriam: eo quod impulsio facta a virtute cum grauitate materiam a uentositatibus ampliatur pori colatorij: per quorum amplitudinem descendunt lapides arene et trumbi et petala. ¶ Et ex hoc fundamento iterum sequitur quod non est mirabile si mixtus sanguinis sequitur educationem lapidis a renibus. Erupit enim panniculus erumpit uene et arterie in eodem contextu. ¶ Et ultimo ex hoc deducitur uerificatio multorum apparere. Cum enim fracto colatorio descendit lapis ad uescicam apparet in latere spine dolor horridus: ac si esset chorda tensa inferius distracta. et hoc quia lapis descendit per poros uritides qui sunt canales ualde angusti et quando dolor apparet stans in superiori parte natis prope spinas. illic enim terminantur poro puritidorum extreme partes inferiores. propter quod etiam non raro contingit materiam in uescicam impulsam a superioribus detineri. et oppilare collam uescicę simul cum humoribus: lapillis: arenis: et lapillorum fractionibus: ex quibus in collo uescicę putrescentibus non raro excoriatur uescica. quare aspicienda est quantitas et quot periculis subiecta sint corpora egrotantia doloribus renem proueniētibz a lapillis et arenis. In quorum curam prouenienda est cum instrumentis conuenientibus et uelocis iuuamenti.

Horum igitur cura conuenienter fieri potest sex intentionibus administrandis circa taliter egrotantes. Et prima quidem intentio est materiam minoratiua eductio. 2^a uero erit distractio ipsarum ad alias partes. 3^a materiam adequatio. 4^a est particularis ipsarum eradicationis. 5^a est rectificatio regiminis. 6^a est completa viarum urine mundificatio cum rectificatione compositionis earum.

Prima igitur intentio est complere potest fere omnia infra euacuatiua: que in duobus precedentibus capitulis posita sunt. Uere sciētificę magis loquendo oportet infra non solum materiam educendis esse appropriata: sed oportet eadem ad precedentia membra proprietate hęc per operationem a virtute 3^a medicinarum proueniēte. a parte enim particulari semper oportet prima curatio assumere. 4^a prima capitulum colligendum. Propter quod tria hic describam remedia materiam a renibus leniendo euacuatiua. ¶ Quorum primum est hoc. R. mucilaginis mubeete extracte cum aqua sublimationis altee cassie preparate cum aqua capilli. uel misce totum in potu accipiat cum medio cyatho aque tepide decoctionis mercurialis. ¶ Secundum speciale remedium est hoc. R. benedictę simplicis. 3. 5. que leuiter mundificat renes et uescicam. cassie nuper extracte decana cum aqua paritarie. 3. vj. et totum accipiat in potu cum. 3. iij. aque farsare uel agrimonie. ¶ Tertium remedium est hoc. R. agarici electi hermodactylorum et reubarbari. añ. 3. ij. spicēnardij. 3. v. cincl. 3. 5. infundantur omnia diligenter puluerizata in tribus. 3. aque capilli. uel per diem naturalem: tunc ergo in auro calefiant et colentur cum expressione forti. et colatura illa detur in potu hora et conditionibus omnibus obseruandis in farmacando: que in capitulo primo particulariter et complete scripta sunt.

Secunda uero principalis intentio est compleri potest infra diuertendi quod plurima que tacta sunt in 2° capitulo et tu redi ad illud: quatuor tamen principalia memorie reducendo ibidem tacta. 1^a est diuersio cum clisteri ibi posita. 2^a est distractio cum medicina solutiva imediate ante hoc capitulum descripta. 3^a est prouocatio uel apertio emorroidarum cuius ibidem plura potes legere in instrumentis. 4^a est distractio materierum a renibus ad superiora per uomitum. ut in eodem capitulo legere potes. et est de melioribus et securioribus a renibus diuertendi materias. et tu lege 4° primi. capitulo de iuuamentis que affert uomitus.

Tertia intentio nunc administrari debet que est materiam adequatio. ¶ Cum enim in renibus materiam spe diuerse congregentur et declinent ad eos cum eis gignunt per viam indigestionis: oportet digerere materiam multas respicere: uelut in hoc. R. aque cicoreę ad calidas materiam. aqua eupatorii ad frigidas. aque iris ad grossas et ad viscosas. añ. 3. j. misce: et cum modico succari al. ¶ Secundum uero remedium est hoc. R. aque capilli. uel. 3. iij. aque genestę. 3. j. 5. misce. ¶ Tertium remedium melius illo est hoc. R. syrupi compositi acetosi. 3. j. aque lupulorum. 3. ij. aque su. 3. j. misce et ad frigidas materiam. R. oximellis compositi. 3. j. et ad materiam difficilis eradicationis syrupi eupatorii. 3. 5. aque apij. 3. iij. misce. ¶ Quartum digestiuum ad materiam ultimam resistentem est hoc. R. oximellis squillitici. 3. j. oximellis de keisim. 3. 5. aque paritarie et milij sol. añ. 3. j. 5. misce. Plura potuissim describere digestiua: sed hec bene possunt sufficere ad omnem digerendam materiam: si bene inspiciantur eorum virtutes.

Quarta uero intentio que est materierum eradicatione euacuatio per plurima predictorum in antibus capitulis et etiam per ea que in hoc capitulo de lenitiue euacuantibus scripta sunt compleri potest. si dosis eorum aliquam augeatur. ¶ Ad materiam autem plurimam magnam iuuamentum affert dare in potu. 3. 5. electuarij de psilio: cum. 3. ij. aque decoctionis mercur. calefacti. ¶ Secundum remedium et fortius illo est dare in potu. 3. iij. electuarij in diuersa descriptione Mesue in antidotario. ¶ Tertium uero est ad materiam resistentem fortius dare in potu. 3. j. pillularum feridarum. ¶ Quartum uero non ita potens: conferens materię diuersis et diuerse corruptionis est hoc. R. electuarij de epithimo. 3. ij. electuarij electos. 3. j. 5. cassie paulo ante de medulla extracte cum aqua capilli. uel. 3. iij. misce detur in potu cum aqua lupulorum: aut cum aqua paritarie calida: memorando canones in qualibet purgatione positos.

Quinta uero intentio premissa est rectificatio regiminis et circa ipsam non extendo sermonem. quia finali capitulo huius tractatus hec materia amplissime pertractabitur illuc: ideo recurrenisi quod oportet rememorare quod usus aque lactis: imo et lactis ouini et ciborum cum eo conditorum habet magnam intentionem et proprietatem ad confortandum renes debilitatos. Lactis enim ouini nulla medicina compar est in debilitate renem. 18° tertij capitulo 3°. uerum quia renum egritudines plurimę sunt ab oppilationibus aut complicantur cum eis. 30° securius est in usu lactis commiscere aquam capilli. uel. aut aliam: et est sparagus. In discrasia calida uelut aquam uiolet. nenufaris et scariole. In discrasia uero frigida apponere aquam eupatorii su et meui. In frigidiori uero apponere aquam apij milij solis: ireos: polij montani: et saxifragie.

Sexta autem intentio est complendo nunc uidetur bora ad ministrandi medicinas que complere mundificent renes et urinales vias omnes. et erit hec mundificatio completa prohibitiua regnationis nouę materię in eis. Ego itaque hanc intentionem soleo complere tribus solenibus et appropriatis medicinis. 1^a est per elium licontripon. 2^a est elium Justinus 3^a est electuarij ducis: que omnia tria descripta reperiuntur a Nicolao in antidotario. saltem duo prima ut in pluribus. ¶ Primum autem electuarij apitlauat et abstergit renes: educit arenas et frangit lapillos: propter quod licontripon notatum est.

a tripos qd est cōtritiō ut p̄cussio: z lītos qd est lapī. ¶ Sed et dī dō Justinū noīant. qz a Justino impatore composuit istis egritudinibus cui romana schola cōposuit hoc cōpositum. ¶ Et similiter 3^m electuariū ducis. ducis siculorū cōpositū fuit ex speciebus ergo alicuius istorū euz succaro fiat cōfectio cum aqua capil. ne. mīlij solis aut saxifragie aque. de qua semp ante cibū omnem patēs comedat rotulā. i. durarum. z aut ex eorū speciebus cū oximelle cōposito fiat electuariū. qd si uelis efficere fortius fiat cum trib⁹. z medulle fisticeorū: z cum oximelle cōposito: aut cum oximelle squillitico. si ip̄s postea fere ultimate efficere uolueris. ¶ Ego autē ex plentia certe scio qd si nefretici z circa uescā dolētes utant tyriaca Andromachi postq̄ t̄ssint decimū sue etatis annū curabūtur: z securabūtur ab euetū z recidua egritudine renā. Tyriaca enim talis cōfert doloribus z egritudinibus renū a plurimis causis puenientibus: ut 5° canone summa. i. cap. de sublimitate tyriace legere poteris. Cōfectio etiā alkekengi magna descripta eodem loco p̄allegato non decidat a memoria tua. Qdāqz aut istorū delegeris exhibe ip̄s in aurora 3. i. uel. j. cum. 5. dando in potu euz medio cyathō aque cicep rubeorū. bis enim modis gentem qd plurimā curauit: z p̄seruauit a predictis. ¶ Ultimo dō supradde istis qd oled factum ex oppoponaco molli resina z pice sublimatis exterius. indictū calidum mirabile suauitū efficit in renū discrasijs frigidis: sicut oleum de nenufare z de florib⁹ cucurbitē cōfert in calidis: z tu cōsidera. hec de tertia egritudine qua vir iste molestatur sufficere possunt.

De doloribus spatularum usqz ad collū z hypochondriorū z uentris totius anterioris. Cap. III.

Quarta dō egritudo hui⁹ uiriterū uertēs ad securā in hoc viro est multiplicitas doloris exterior in diuersis partibus corporis hui⁹ uiri. Quāqz enī apparent dolores in spatulis hui⁹ uiri z ascēdētes usqz ad collū eius: quorū quidem causa pōt esse mala complexio partium pectoris z capitis uehemēt cōmutatione cōmunicata predictis partibus. etiam materia p̄uam defluxus aut paulatine congestionis ibidem multiplicata dolores istos eff. cere pōt: alterando subito uel oppilandō: in quorū cognitionē tactus peruenire potest. ¶ Et horū quidē dolorum qui plurimū sunt a mā flegmatica cōmixta sanguini. Cura sit p̄ ea que tacta fuerūt in p̄ caplo hui⁹ tractat⁹. ¶ De localib⁹ aut appropatis ad istos dolores est hoc Rx. olei de violis citrinis. 3. j. 5. olei de costo. 3. j. 5. spodij: rosarū sandalorum amborum. ana. 3. j. 5. amili. 3. j. 5. croci. 3. j. 5. vitellorū ouī numero. ij. puluerigēt medicine subtiliter z in corporentur cum alijs longa contritione in mortario eneo euz suo pistello. ¶ Secundum dō locale conueniens ad istos dolores: z propie quando participant caliditate a sanguine uel a cholera dominantib⁹ erit hoc. Rx. mucillaginis psilij. amili. 3. j. 5. croci. 3. j. 5. rosarū se. plantaginīs acerosē. añ. 3. 5. vitellorū quorū numero. ij. fiat linimentum in mortario: ut supra: z applicetur tepidum actu euz frictione leuī: sicut p̄cedens applicatur calidum actu: z cum frictione magna. z cōferūt hec localia doloribus etiam totius spine z renū.

Et similiter etiam a predictis causis non raro eueniūt dolores in hypochondrijs: z in toto uentre anteriori. Et si fuerint complicati cum stipticitate uentris: tunc remoueat stipticitas cum clisteri z medicinis solutis: quorum multa fuerunt tacta primo secūdo z tertio capitulo antecedentibus. ¶ Et si neqz remoueantur per illa: tunc triplici instrumento ei prouidendum est. Et primum est de dolentib⁹ partibus z etiam si ualiter cōtrarijs sepe applicētur uentose magnorum orificiorū absqz aliqua scarificatione. ¶ Et si nō pueniēt abscindant dolores per eas: fiat hoc e. vaporatiū siccd. Rx. furfuris grossi scutellas quatuor magnas. mīlij non coī fracti scutellas duas. cimini 3. ij. camomille manipulos sex. calefiant omnia super cineribus calidis in fundo caldariole sicce: p̄ter camomillam:

que debet poni uersus finem: tunc ponantur in sacculis magnis z actu bene calidi sepe applicentur toti uentri. ¶ Euz autem dolores tales iterum remoti non fuerint per predicta tunc fiat hec somentatio humida: que non solet mibi deficere in suamento. Rx. arthemisie: matricarie z rutbe recentis añ. 3. ij. hedere arboree uel muralis. 3. ij. camomille. 3. ij. 5. capicum papaueris numero. x. radicum paucedani. 3. ij. 5. incidentia incidātur z reliqua contendantur z bulliant in tribus situlis aque lento igne usqz ad cōsumptionem tertie partis. Infundantur ergo in hanc decoctionem calidam magne spongie: que inter duo icisoria magna expresse z acta calide toti uentri applicentur z sepe permūtētur usqz ad cōpletam doloris sedationem z felicitatem eius cure auxilio p̄issimī Saluatoris z misericordia sua huic viro subuenire dīgnetur. ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 10. De mala complexione cerebri frigida z humida cum multitudine flegmatice materie mucilaginosę z partim aqueosę. euz octo malis accidentibus coniuncta que sunt. ¶ Dolor capitis. ¶ Conturbatio in somno. ¶ Nocuumtum in prolacione sermonis. ¶ Urine retentio. ¶ Dolor spatularum z brachiorū grauatiuus z extensiuus. ¶ Emorroidarū restrictio. ¶ Debilitas genū z fere omnium iuncturarū. ¶ Dolor z grauitas in stomacho.

Molestus quidam de ciuitate Vincentina famosa satis dispositione quadam multū uerenda z sociata pluribus accidentib⁹ nō minus timorosis molestatur. Est autem dispositio eius mala complexio cerebri frigida z humida cum multitudine flegmatice materie mucilaginosę z ptiz

aqueosę que in capite euz multiplicata est propter multam euaporationem a stomacho eius capiti cōmunicatam cum suamento multe euaporationis ab epate z ab alijs mēbris inferioribus proueniente. alia dō pars materie in cerebro z suis concauitatibus genita est propter debilitatem digestiue ei⁹. Que quidem ambe materie in capite multiplicatę se sunt plurium accidentium non minus molesantiz ip̄m qd faciat p̄ncipalis egritudo: que propue soda uel dolor capitis grauis z antiquus denominari solet ab auctoribus uel cephalia. ¶ Primum igitur accidens est ipse dolor capitis tam dictus ab illa mala complexione proueniens. ¶ Secundum accidens est nocuumtum in operationibus animalis virtutum sicut conturbatio in somno proueniens. ¶ Tertium est nocuumtum in sermonis prolacione contingens. ¶ Quartum est urine retentio. ¶ Quintum est dolor grauatiuus z extensiuus in spatulis z brachijs sepe proueniens z aliquando in musculis pectoris apparens. ¶ Sextum est emorroidarū restrictio. ¶ Septimum dō est genū z uul uel silit fere omnium iuncturarū debilitas in motu progressiui z sustentatione corporis apparens. ¶ Octauū dō est mala dispositio stomachi quāz pro nunc credo esse magis accidens a nocuumto capitis proueniens qd nocuumtum capitis ab eo puenire: 3. fortassis nocuumtum capitis p̄us a nocuumto stomachi incipiendo prouenerit. Egritudines enim per colligantiam euenientes frequenter sunt causa ut una eueniat z intendatur ab altera z ecōtra. quare 2° p̄mi doctrina p^o 8° cap. z est cū societas puenit ad casum: quēmadmodum cum cerebrum egrotat a sociat ei stomachus. debilitat enim tūc digestio z mandat ip̄i stomacho nāpores malos: z nutrimentū non digerit. z auget ip̄ius cerebri egritudinem. z sic ex hac egritudine p̄ueniūt patētes ad debilitate z circūtionē. Et alia littera habet. z sic hec societas. i. colligantia cadit in iudiciū permanentie z circūtionis: z est littera clarioz. Siue igitur nocuumtū cerebri a stomacho quāqz pueniat z intendat: siue econtra cōtingat: tamē nō uidet in hoc acceptādam esse cōtrouersia: cū amborū mēbrorū predictorū

nocumentū fixationis euidenter appareat ab eadē causa malī
 et efficiēte puenire: ita ut nō diuersificet curationis modus
 neq; ratioe bñdior: neq; instrū nisi parū ut apparebit. ¶ Re-
 liqua etiā accitū nōnulla apparent in hoc adolescente ut de-
 bilitas rēnd que puenit per colligantiā a cerebro que est mo-
 dus colligantię per 3^m. Renes enī colligant cerebrū. ppter ea
 q; colligantiā hñt cū epē. et par colligantiā habet cū cerebro. et
 ita cerebrū renibus colligatur ppter ea: ut 2° pmi. cap. de com-
 plēdis dispositionib⁹ apparet in 6° colligantię ibidem legen-
 dum. ¶ Aliud aut accitū est uentris rugitus uel gurgulatio.
 et qñq; stipticitas. et aliqñ emorroidarū aliquatū. tumescen-
 tia que oīa ab eadē radice tanq̃ cā efficiente pueniūt ut con-
 siderāti satis facile apparere pōt. ¶ Et ne ea que dicta sunt
 gratis et uoluntarie scribi videant^r eoz aliq̃ rōnibus et aucto-
 ritatibus vigorare bonū est. Quod aut pmi accitū soda uel
 cephalica noiari debet manifestū est ex cōi auctoz et doctorū
 cōcordia. et colligi pōt p^o tertij. tractatu 2° cap. b. Quod aut p-
 ueniat a mala cōplexiōe totius capitis pbat fixio nocumentū
 grauitatis et offensionis in capite apparentiū. Quod vō mā-
 lis cā sit flegma appet ex accitibus que sequunt^r ad ipsū: et
 q; egritudines cronice. Egritudo enī huius cā tēpus plōga-
 tum est: est frigida sū oēm essentiā. i. tam frigida cēntialr q̃
 malit^r p^o tertij. tractatu 2° ultio cap. colligendū. ¶ Aliorum
 aut accitūz causas parū per reddere utile uidetur. Mā enī
 flegmatica congesta in cerebro. siue fuerit in ipso aliunde re-
 cepta. siue per viam debilitatis digestiue ipsius multiplicata
 per uenas et arterias per nervos chordas et porosa cerebro
 propulsa uel descendens elemētalr. ut sua grauitate uel fluxi-
 bilitate recepta in musculis spāularū et pectoris. ibidem do-
 lores extēsiōis soluēdo p̃tinuū aliq̃liter facit. Ultimo gñat
 in ipso malī cōplexiōe frigida que est illorum dolorū causa
 2°. Altera vō māci pō in cerebro retenta qbusdam acutis na-
 poribus uel humoribus cōmixta spūs inficiēs est causa no-
 cumentū in operationibus interiorū vñtū eminentis. et est cē
 causa conturbationis et corruptionis in somno prouenientis
 Qualē enī imp̃ssiōe receperūt spūs talē representāt organo
 sensuū interiorū. q̃re non est difficile videre si qñq; in dormiē-
 do murmurat bō conquerit^r et alias corruptas operationes
 interiorū sensuū habet: et exteriorū ut sepe sonitū et sibilū in au-
 ribus hñe videat^r et corruptionem in sensu visus ut imagina-
 tiones et siliā hñe videat^r. ¶ Ex quo fundamento clare vide-
 ri pōt. q; si mā ista dñans aquosa eēt et subtilis facile videtur
 q; iste paratus eīet paralysim incidere. bec enim mā si multi-
 plicaretur in posteriorib⁹ partib⁹ cerebri facile deferri posset
 per concūitatē spondiliū et in nuchā recipi et paralysim effi-
 cere. eo q; nucha a pte posteriori cerebri oritur et ei seruit la-
 torie: ut p^o tertij 2° cap. Nucha enim est vicarius cerebri iur-
 su doxi ibi colligendū. Et ex hōz oīum fundamento leuiter
 deduci pōt causa aliorū oīum accitūm: que q; parua sunt
 omittantur: cum ad sapiētes sūmo iste dirigatur. ¶ Ex quib⁹
 oībus ultimo huius dispōis timor et grauitas appere pñt.
 Est enim vir iste paratus egritudinibus repentine et male ter-
 minationis sicut squinantia si mā in partibus gula detinere-
 tur: aut suffocatiōis subite si multa mā et cito ad pectus efflue-
 ret: aut dolori iuncturaz p̃m q; mā ad diuersas partes efflue-
 ret. et ita doloris genuus: qd est vñd de alijs accitibus causa
 facile apparere potest. Que oīa cōsiderantū dimittit. ¶ Pro-
 pter quod regimen eius procuratiūm sollicitum multum et si-
 ne mora obseruari debet: quod in duos tractatus diuidēdū
 esse cōsideraui. Et primus erit de regimine eius per sex res nō
 nales. Secundus vō de curatiōe dispositionis ipsius per me-
 dicinale regimen. ut inferius videri pōt.

De aere.

Cap. i.

Rimus itaq; tractatus sex capla cōtinebit. i. sū
 numerū sex rerū nō nālū facile pcurandū. In p^o
 igit^r cap. mēsurā aeris regionis et loci eligi debet.
 Sit igit^r loci uel camere eius aer ad siccitatē et ca-
 liditatē actualr inclināt^r. magis uī per siccitatē

excedere debet q̃ per caliditatē: ne per ipm pueniat ad inflā-
 mationē argumēto sumpto ab etate que cōsistentia est. etiam
 q; nālīs eius cōplexiō ad caliditatē infallibilr inclinare vi-
 det^r. si ēt nō posset hñer aer ita notabilr ad siccitatē inclinatus
 suppleri debet cū electione ab arte pueniēte ut inhabitet ca-
 merā edificio parietibus cōstructā: uel suffiam siccā in se bñtē.
 aut 3° cū magno igne. aut 4° cū suffumigationib⁹ spērā siccā
 tiū aer exiccationis inclinet^r. ut comburendo ligna iuniperi
 abietis lauri et similiū: aut cū puluere hoc carbonib⁹ ignitiū
 sepe asperso camerā suffumigādo. R. laudani storacis cala-
 mite. añ. 3. 5. ligni aloes: sandarace: myrre: gallic muscate. añ.
 3. ij. alipte muscate. 3. iij. fiat puluis. Si uersus finē byemis et
 autūni frangatur cum altera medietate pulueris gallarū cu-
 pressi aut nucis muscate. ¶ Ad hāc cōplexiōe cōferūt cōbu-
 stio storacis calamēti pulegij origani mēta stri: et siliūz: quo-
 rā siccitas cū aromaticitate sua lapsus cerebri cōueniēter est
 rectificatiua. ¶ Et itē p̃dictaz medicinarū puluis in syndō
 ne colligat^r et sepe odorat^r magne utilitatis existit. Et si adhuc
 ex p̃dcis forment^r poma que in manibus sepe odorent^r utiliū
 mū erit. ¶ Rursus bonū est alia cōuenienter limitari. Caput
 igit^r bñ muniat^r birreto notabilr et multā calo suffultopellib⁹
 vulpinis aut salit^r de dossib⁹ uariōz uel de pellib⁹ agnoz ni-
 gris et siliūz. Et uestes doiso et uētre adiacētes p̃dictis pellib⁹
 bus muniri debēt: ppter qd etiā iuncture ab humiditate p-
 uideri debent et calciamētis notabiliter calefacientib⁹. ¶ Et
 ex his facile cōsiderant^r apparere pōt q; uitari debent aquis
 decurrentibus p̃pinqua et uentis septētrionalibus exposita.
 Similiter et mansio terrea et antiquis edificijs murorum cō-
 structa. bec de aere et sibi annexis.

De motu et quiete.

Cap. ii.

Non istat hñc adolescēt paroxysmus dolorū aut
 alioz accitū p̃hibētū motū corporis: nullo mō
 est sibi laudāda quies. est enim causa fixationis et p-
 manētie materierū in iūcturis et capite et reflexio-
 nis uapoz: ex quoz cōmixtiōe cū spiritibus laxi-
 tudinis spēs aduenire posset in iūcturis et toto: ut colligit^r 2°
 pmi. caplo de his que pueniūt ex motu et quiete. ¶ Exercitiū
 itaq; ult^r: ut motus p̃gressiuus egratio mediocritis et sibi siles
 multū utiles sunt ei. q; iuncturas cōfortant excutiēdo māo la-
 xitudinis et doloris et oīum accitū sup̃a noiatoz. ¶ De p̃ri-
 cularibus autēz exercitijs optia sunt ei frequēs capitis frica-
 tio. abstersio uel pectinatio. siliū et mācrūz a capite abstractio
 per denuntiationē eleuationē uocis caloz pānoz applicatio
 nē et frequentem externurationē regulariter administratam
 post ules cūones: et paucam repletionē capitis sensatam: que
 per absentiam doloris capitis cognosci potest. Igitur mane
 et sero stomacho non grauato cibis puocet sternutatio cum
 puluere hoc narib⁹ insufflato uel attracto. Cuius q̃ritas non
 trāscendat quantitātē grani frumētī. et fiat leuiter eius attra-
 ctio uel insufflatio. Est aut pulueris bec descriptio. R. costi:
 pipcris albi: staphisagrie: arthanite: p̃iretri. añ. 3. 5. ellebori
 al. 3. j. partes. ij. pulueriscentur: et fiat ut dictum est. ¶ Exer-
 citiū etiā speciale iuncturaz ad defendendū eas a fixione māe-
 rum in eis est fricatio leuis earū. et p̃prie facta cū his que ca-
 lefaciendo resoluendo et exiccando mediocriter māo iun-
 cturis excutunt: sicut frequēs aspersio earum cū aqua salsa
 maritima uel artificialiter tali: et cum fricatione earum facta
 cum oleo et sale contrito. q̃re breuiarij 4° cap. de preseruatō-
 ne iuncturaz a doloribus. Et ex eis que custodiunt boīem
 ne accidat ei podagra: est embrocatio cū aqua salsa qñ fun-
 ditur sup̃ duos pedes semp. et sal trisum qñ aggregat^r cū oleo
 et fiat ex eis emplastrum in pedibus uel super fricatio. bec de
 motu et quiete et annexis.

De mensura somni et vigilię.

Cap. iii.

Ro mensura itaq; hōz p̃mittēdū: q; cōueniētiōz
 hora dormiēdi est nox q̃ dies. i. s. ppter p̃tingen-
 tias nō paucas dormitiō etiā diurna iterdici non
 debeat: ut cum contingeret laxitudinem successisse moribus

corpore et alialib⁹ fortibus. que 2° pmi cap ut supra. Natio eni
dormitio est et in cursu nature facta que nocte non effu
git et diem non impedit. Ubi autem adolescens iste non multum
ex lassitudine debilitatus esset. et magna in spiritibus alialib⁹
resolutione non habet: quop⁹ restauratiois gratia inuictus est
somnia: non uenit ei aliquo modo diurnus somnus. Quare
2° pmi. doctrina 2^a. summa 5^a. cap 13°. In die dormire maluz
est et ad malas pparas egritudines. gratia eni egritudines hu
mectantes et reumatismos. corrumpit colorem. et inflat sple
nem. laxat nervos: et efficit pigritiam. Ex quib⁹ concludi pot
est et si somn⁹ gra diuisione et restorationis alialib⁹ spum huius
iuueni ueniret esset. tutius tamen est ei a temperata dormitione re
cedere parumper per remedium uigiliari quod econtra. Itaqz dor
miendum est ei capite notabiliter eleuato. talis enim prepa
ratio materias ad caput euaporare minus inclinat. eo quod non
sit tanta membrorum utriusque uentris inferioris inuicem copu
la. Quino autem euitare debet dormitionem resupinam: quoniam magis
ad posteriora: ut ad nucham et nervos declinare facit: ut 2° pmi.
mi. allegato cap colligendum. Et si oia eque bene in ope sicut in
uerbo librari possent: prius quidem super dextro: deinde super si
nistro latere dormiendum esset. et tertio iterum super dextro la
tere accubitus fieri debet. Talis enim dormiendi modus or
gana digonis omnia conuenienter rectificat aliter vigorat.
Neqz attendendum est quod frequenter a multis dicitur: quod dormi
duz sit super lecto pleno coto aut siliabus. tales enim fantasie:
neqz a posteriori: neqz a priori uitate hnt. Ego eni tales sibi di
mitto fantasias et lectum ex pluma molli eligo: quod utilius.

De regimine accidentium anime.

Cap. iiii.

In aliquot pmoerit me argumentum ab etate sa
ptu pnuentiarum audacter conuenire debere huius
iuueni oia aie passionis: per que fortis et satis ue
lox fieret in bonis et spiritibus motus. Quare
aliqui iracundiam incidere bonum esset. Si etiam et
forte et longa meditatione circa delectabilia et tristitia: ut fre
quenter uersari in locis ubi bystorie delectabiles pferant: ad
risus notabiliter inclinatos: aut rerum transientium memoriam addu
cant. Ex quibus oib⁹ facto in spiritibus et bonis notabili mo
tu: et uaporum uel uentositatum sumptio. et bonorum digon et excussio
meli⁹ fieret: que tamen hoc facilius dici quam administrari securius
est. raro ira et siles passiones aie uehementer agitantur incidere
et maxime in pseuerando in eis. Exterminant enim bec oia: et mu
tat corpus ab ea que est sibi natura consistentia. 3° tegni. Et quod
apud illustres pbycos ut in pluribus sub accitibus aie coi
tus collocari solet: ppter uehementem aie affixionem ad appeti
tum eius sepe: aut ppter delectationem ingetem que in eo contin
git. Itaqz de ipso paulisper agendum: neqz igitur multotiens appe
ti debet coitus: neqz etiam eius ludio frequenter insistendum est.
Nihil enim est quod corpus exterminet magis et exanimet quam
coitus: et nihil etiam est quod bischeas. i. ancharum dolores et in
curabiles egritudines bono corpori irradicet quam coitus mul
tus. ut clare colligi potest 20° teruij. cap de nocuentis coitus.
Raro igitur ab hoc iuene coeundum est: et ppter usquequo non
plene curatus fuerit. Ad officium igitur coitus nemo accede
re debet nisi prius incitatione ab appetitu naturali inclinante debi
te facta. neqz naturaliter promoueri debet ab oblecto extrinsecus
frequenter occurrente. Siatqz prima iam digone completa. et scda
etiam quod uidetur esse ipsa aurore in diebus hyemis. et ab hora de
cima usque ad 12^{am} in tpe estatis. Sicqz ut praeterea est ad coi
tum inuitate appetitua uirtute transiri potest semel aut bis in
septimana ad plurimum expediendo actum eius absque magna
excussione: sed motu suauit corporis delinam eius uoluntate exe
quendo. post quem actus eius dormitioni accubandum est. et ab
exercitio abstinendum saltem fortis. et per interuallum bore ad
minus corpus cibariis facili et boni nutrimenti cum men
sura rationis assumpti restaurari debet.

De regimine per inanitionem et repletionem.

Cap. v.

Uenit iste repletionem oem euitare debet: eo quod
caloris natio suffocaua est. De bonali autem re

pletionem nihil ad prius: quod in regimine medicinali de eo aliquid
agatur. Solus autem hic intelligitur de repletionem per cibos et potus
eueniente. Pro qua aliquae regule breuiter tractantur. Prima
ma est. quod nunquam cibum aut potum accipiat stante fastidio aut
abominatione stomachi. tunc enim neque cum delectatione
assumentur nec bene digerentur. Secunda regula. nunquam ac
cipiendus est cibus stante uentris stipticitate saltem magna
uel retentione aliarum superfluitatum. Tertia regula. quod non
quam assumatur cibus nisi fames aut appetitus ad ipsum inui
tauerit. Quarta regula est. quod nunquam assumantur cibaria
ex pluribus et diuersis cibis et potibus facta. Quinta re
gula. quod leuiora cibaria alijs premiti debent de quibus infe
rius. Sexta regula. quod non oportet in cibatione longum tem
pus expendere ne diuersitas digestionis in nutriente acqui
ratur. Septima regula. quod cibus omnis antequam deglutia
tur conuenienter premasticari debet. Octaua regula. quod nunquam
ciborum et potuum tanta quantitas accipiat ut ex ea graues
stomachus. deterior enim cibatio est que in stomacho graui
tate efficit. sicut deterior potus est qui in stomacho fluctuat.
Ultima regula. quod euitentur cibi qualitates malas ratione
intensionis gradus habentes uel uenenosa qualitate partici
pantes: sicut fungi omnes et similia. Itaqz cum condigrie
aliqua de causis factam esse repletionem ad ipsam euacuandam
subito festinandum est. Si enim ciborum corruptorum in
stomacho signa apparuerint ex odore uel fetore ipsorum eru
ctuatione diuersa: aut alio signo cognoscibili saltem cibus il
le a uomitu educi debet. et laudo etiam uomitum non solum
gratia euacuandi corrupta cibaria: sed etiam gratia minorandi
et eradicandi materias egritudinum que naturaliter longe sunt.
De egritudinibus enim dignioribus: ut in eis fiat uomitus
sunt cronice: ut bydropis epilepsia: melancholia: lepra: poda
gra et sciatica. 4° pmi. cap de uomitu. et 2° tertij et 22° eiusdem.
Neqz etiam instantia est conueniens: quia uir iste non ap
pareat habitudine et complexione cholericus. quoniam regule ille in
telliguntur de operatione regulari. Instante autem necessi
tate uomitus prouocari debet. semper non exite magna dis
tractione ad oppositum: et maxime in iuene isto. cuius col
lum pectus et stomachus in suo plasmate videntur fortis sa
tis. De melioribus autem instrumentis ad prouocandum uomitum
est hoc et leue. R. aque decoctionis granorum uel carnosita
tis raphani. 3. iij. syrupi simplicis acetosi. 3. j. 5. exhibeatur to
tum tepidum. et si non uomuerit post illud per unam horam
intromittatur digitus usque ad radicem lingue: aut penna in
uncta oleo. et fiat ibidem tiullatio et uomet. Si autem vo
mitum fortius facere uolueris decoctioni granorum ra
phani quando fiat addantur grana duo ellebori nigri: et fiat
ut dictum est. Si autem repletionis in uentre inferiori si
gna apparuerint euacuandum est cum clisteri. Cuius descriptio.
R. decoctio foliorum blete malue: et mercurialis lib. j. olei oli
uap. 3. iij. sal. cois. 3. iij. bndicti. 3. iij. succari cassicisul. a. 3.
vj. In tempore autem hyemis predicto clisteri addantur ie
repigre. 3. vj. aut iera logodion tantundem. et melius est pro
pter impedimentum quod quicquid contingit ei in platione ser
mone. et potest et multiplicari dos. bndicti a medio septembri us
que ad prius aprilis et loco olei cois predicti clisteris in tpe esta
tis potest poni olcum violap. Quantum uero ad inanitionem rui
tet omnem inanitionem superfluentem propter debilitatem uir
tutis que necessario sequitur oem euacuationem. forte. bec
de inanitione et repletionem.

De regimine per cibum et potum.

Cap. vi.

E cibis autem et potibus nunc ultimo dicendum est. Sit igitur
tur panis ei⁹ plus fermentatus et salis quam cois pa
nis et uenienter coctus. et si tpe ueris utref pane
ordaceo: aut de spelta facto melior est ei quam ma
ioris exiccatione. Euitet autem oino panem acrimum: aut
non bene coctum. similiter etiam effugiat cibaria oia de pasta
ut laganae: uel de farina frumenti facta. nisi prius fuerint in
furno bene cocta: farina autem ordaci non est ei vituperabilis

neq; iuscula pifana de ea facta. ¶ Carnibus autē utat' que non habeant supflūā humiditatē actualem uel potētiā sed magis ad exiccationem inclinent: ut sunt carnes lepox gaſelli et apri et omnium auium sylueſtrū in aqua non degentius ut sunt columbi: et proprie sylueſtres: turtures faſiani pdices et ſimiles. ¶ De quadrupedib' ut ſunt carnes vituli lactēis etiā annuālis carnes hedine. Rariuſ autē aſſumant' carnes agnine et caſtratine. Carniū ō ſalutaz nō ualde piguiū uſuſ ualde pueniens eſt ei. ſiue fuerint elixe uel aliter cocte. In ſūma igit' ut in plurib' adbereat carnib' pullox et colūborum et maxime q; digeſtio in eo uidet' eſſe fortis: et ſi non eſſet ita non laudaretur ei uſuſ carniū colūborū: ſunt enim tarde digeſtionis et lōgemore in ſtomacho 13° tertij. licet ſylueſtres colūbi: imo et omnes carnes tales ſint meliores domesticis quare 3° Almaſoria cap 32°. Sylueſtres carnes meliores exiſtunt: et ſanguis ex eis genitus paucas habet ſuperfluitates caro etiā magne auis que habet dentes in ſuo palato que ſolet inueniri ſepe in montib' vincētiniſ eſt ſibi utiliſ: et indi-gene auct' illā uocāt plonem. ¶ Piſciū autē uſuſ nullo mō pueniens eſt ei: et meliores forent ſalci q̄ recētes. et frixi q̄ cli-xi. Raro igit' eis uti debet. ¶ Et ſi qñq; accipiat ex eis ſint ſicut luci: marſiones toſſētine et ſileſ: anguillas aut tēchas et caneros dimittat alijs. ¶ Lactis aut uſuſ oīno reprobabiliſ eſt qualitercūq; accipiat'. ¶ Caſeus ō vni^o anni mediocri-ter ſali^o ſoliduſ et per incioneſ frāgibiliſ ſibi cōcedi pōt et. ¶ De olerib' aut eueniunt omnia frida et humida potētiā: ut blete ſpinachie portulaca endiuiā cucumeres cucurbita et pepones ſalē multa uſuſ. ¶ Olera ō minuta ut ſaluia roſ-marin^o: et petroſelinū ſenticuluſ apriū bugloſſa ſerpillā hyſo-puſ mētra cauleſ oīa ſibi cōueniētiā ſunt. ¶ De radicib' aut uti pōt aliqui raphano: et cepe ſub cinerib' cocto oleo melle et ſale addito et bulbo. ¶ Alled ō et porruſ. et ſi rōne caliditatis puenire viderent'. dimitti tñ debēt ppter multitudinez uen-riſitatis pueniētis ex eis. alled enim ſiſam facit 4° de regimi-ne acu. ¶ Rape aut et napi omnimō pparationis ſibi utiliſ ſunt. Si ſiſt paſtinache ſylueſtres et domesticę. et in ſumma ra-dices oēs caliditatē et ſiccitatē būtes nobilē abſq; uenſitatis eoz. ¶ De fructib' aut eueniunt oēs borarij ut ſunt ceraſa: quoz uſuſ ppter ſupflūā humiditatē eoz nō placet niſi ra-ro et gratia mollitiōis uētriſ accipiant'. Apud aut italos que dā ſpēc ceraſoz inueniunt' que acetofa ſunt: amarilia noiata: et aliqua inueniuntur ſolida dura que utraq; frequentius ei concedi debent. eo q; minus humida ſunt. imo aliq' ſiccitate participantia. ppter eandem etiā cauſam nō placet mihi frequēſ uſuſ piſcorum: iuiubarum: pomorum apriū: et ſimiliū. fructuſ ō omnes notabili dulcedine picipantes et ſoli-di ſubſtantia pſunt eunt ſunt ſicus et yue bñ mature: poma et pira notabil' dulcia: auellane: amigdale dulces: etiā nuceſ ſibi conueniunt. Caſtance ō omnino dimittātur: licet enim caſtaneas in nutriendo qñ pareo frumēto ſcripſit Sal. 2° ali-mētorū. cap 36°. qđ qđem intelligi debet eaſ comparando ad alioſ ſylueſtreſ fructuſ: q; tamē earū nutrimentū uentoſum eſt compactū groſſum et viſcoſum dimittatur earū uſuſ. ¶ Siana ō pinearum licet cōmuni auctorum ſentētiā ner-uis videant' habere inuamētum. tñ q; parua caliditate ſua et vinctuoſitate multa remollitiua ſtomacho nocēt: ut 13° tertij collr. cap de nocentibus ſtomacho. 3° dimittantur: et intātū ſcripſit Auicēna 2° canone. qui uoluit ipſa inſundi debere in aqua calida: et condiri cū melle ad homineſ frigide com-plexionis: cuſ ſuccaro ō ad calidoſ. ¶ Fiſtici autem q; po-nuntur calidi et ſicci in ſecundo. 22. continentis. cap 53° aucto-ritate Biſaſij. conuenientes ſunt ei: eo q; aperiunt meatuſ uētriſ et expurgāt cānales pulmonis. 8° de ſimplici medicu-na. ¶ Dactyli ō non videntur eſſe conuenientes. eo q; uen-trem conſtringunt et punctionem in ore ſtomachi inſerunt: et dolore in capite faciunt et oppilationeſ in epate et ſplene. 23. continentis. 2° cap de palma. licet etiā calidi ponantur in primo. De ſecunda ō qualitate paſſiua eozum ſuit diſ-

cordia apud ſapiēteſ: ut patet in Aggregatore cap. 65°. no-mināt eoſ inter medicinaſ calidaſ et ſiccaſ. Auicēna ō de eis parū ſcripſit: ut patet cap de palma. 2° canone. ubi dicit: q; pterijt ſermo de eis cap de dactyliſ. 13 in multis uolumini-buſ nequa q̄ inueniunt' cap l'm de dactyliſ: neq; de ſeniciā: neq; de rotab: et ſunt termini qđ cognoscunt' qualitercuq; tñ ſit: ſiue in ſiccitate parā et notabiliter eleuent' nō cōueniūt ei ppter ea que dicta ſunt. ¶ Mora ō celli uel parui et criſo-milla nō placēt ppter humiditatē eoz. ¶ Siana ō dul-cia aliquādo ſibi cōuenire pñt. Pōtica ō et muſca nō ſint ei in uſu: niſi gratia lenitionis nētriſ et extinctionis caloris aut ſedationis ſitiſ. ¶ De ſaporib' aut uti pōt aceto pter q̄ tēpo-re paroxiſmi. ipſm enim nocet neruiſ. pmo cap. ſecūda. tertij. Agreſta autē mediocriter ſalſa melior eſt ei. Meliores autem ſunt ei lymoneſ ppter caliditatē aſquilla acquiſita. Sue-cuſ etiā citrangulorum ſibi contienire poſſunt. ¶ De cōditis autem utat' qñq; cibere condito a principio menſis octo-briſ uſq; ad finē. ſiſiter accipiēdo de eo radicē vnā biſ in ſep-timana: et tardeſ poſt ipſum cibū ſaltem quatuor horiſ. ¶ Citonia ō cōdita aut qualia ſunt nō placēt eo q; debili-tant' iūcturaſ: ut patet 2° can. q; ſtomacho notabiliter cōueni-unt: pōt ex eis aliquādo accipe poſt cibum: et pprie in mane. ¶ Corticeſ etiā citranguloz et citri cōditi et ſecacul condituz omnia ſibi utiliſ ſunt. ¶ Accipe autem biſ in ſeptimana mi-rabolā vñū kebulum conditum eſſet ſibi utiliſſimuſ. Ol-uetiam condite: cappareſ et rape et napi optime ſunt ei. ¶ De granis autē dicēdum primo q; oīa leguminum uſuſ abhorreduſ eſt. Elenes enim incurreret debilitateſ neruorū ppter comēſtionē leguminū. ut 2° aſſo. cōmēto 17°. ¶ De le-guminib' aut quib' uelci pōt ſunt cicera rubea: et pprie iuſ eorū coctū cū radicib' aperitiuiſ: tale enim neruiſ et iū-cturiſ laudat': eo q; materiaſ ab eis diſtrahit. ut 3° can. cap de cura paralitiſ. et nō deberet comēdi in pncipio. neq; in ſi-ne cibationis: ſed in medio: ut 2° can. cap de cicere. ¶ Pani-ci etiā uſuſ mihi placet. ipſm enim ppter ſuā ſiccitatē parā et bñ nutrit. et ppter ſuā lenitatē urīnam puocat: licet frigi-dum et ſiccū ſit in ſecūdo. 21° cōtinētis cap. 109°. et colligi pōt 2° can. cap de gegueriſ. ¶ Riſum aut cōueniēſ eſt ei: q; cali-dum ſiccū in pmo. 21° cōtinētis cap. 126°. et quia etiā pueni-ter nutrit et exiccāt nō tamē cōmendat' cum ſtipticitate: eo q; aliqua ſtipticitatē habet. 8° de ſimplici medicina cap l'o ſuo. ¶ Lentec autē ſalē abiecta pma decoctione aliquādo come-di pñt ppter exiccationē quā būt. Si ō aſſumant' cū pma de-coctione magis apitine ſunt: earū tamen uſuſ non mult' ſit. ¶ Fabę ō faſcoli et cicera alba dimittant': eo q; caput et ner-uoſ ledūt et iūcturaſ debilitāt. hec de cibis dicta ſufficiāt et. ¶ De potu aut pauliſper agēdum. pmittēdum pmo q; uini uſuſ abſcindēduſ eſt: et pprie tpe iſtantię doloris capitiſ et iūcturariū: in quo tpe conueniēſ eſt ei uſuſ hydromellie fa-cti ex ſexdecim partib' aque et xviij. mellie. Cuiuſ decoctio ſit uſq; ad cōſumptionē tertie ptiſ. Et ſi ppter nocumentuz ſtomachi noceret a melle bibat aquā ſuccaricū admilceat' ſexta pte ſucci n' uini granatoz ſuiſ tpiſ. Reliquo aut tpe bi-bere pōt uinum: et argumento ſumpto a nocumēto capitiſ et ſtomachi conueniētiuſ eſſet ei uinū albū: eo q; digeſtibiliſ et mēti. i. caput minus pcutit. 2° de regimīne acutoz. ueruz p-pter maiorē aptionem eiſ per quam materiaſ ad iūcturaſ inclinat non detur eidem. quare uinum eligendum eſt ſub-ſtancia nōn ualde ſubtile colore cereſolum ſapore mediocri aut ad aliqualem ponticitatem inclinatū: et ad remiſſam dulcedinem: habent et odorem delectabilem: quod quidē ſi non fuerit ualide frangatur cum aqua frigida in dieb' ca-loriſ et crudū. Coctū ō in diebuſ frigoriſ. hec de cibis et pot-

bus et. ¶ Tractat' ſecūduſ de regimīne per medicinalia. Itaq; primo regimīne bui^o adoleſcētiſ per mēſurā rerū

nō nāllum ad regimē medicinaliū trāscundū est. Et erit hic tractorius in tot capla partiēdus quorū sunt intentiones in regimine harū dispōndū necessarie. 1^a intentio erit māernū eūo minoratiua. 2^a erit diuersio earū. 3^a vō māernū digestiua narrabit. 4^a vō māes eradican das euacuabit. 5^a erit accitūz correctio. 6^a vō z ultima erit membrorū recipiētiū confortatiua z mandantiū rectificatiua.

De flobotomia z euacuatione minoratiua.

Cap. i.

In huius capli mā parū oportet extendere fmo nē: eo qz eximij doctores: qui paulo ante hāc dispōnem magno rōnis scrutiūo pcurauerūt pāli est ea a qbus vlr incipiēdū est optime pcurauisse. Vtrū qz bōiū dispōnes nō sunt fixe z p-

manētes: imo maxime mobiles: z frequēter cōtingit renouare repletiōes: aliqua circa intentionez hanc gratia pulchritudinis opusculū leuiter percurrantur. Apparētibz igitur signis vliis plectorie fōmetur hic iuuenia de iuena nigra de ptri brachij educēdo sanguinis. 3. liij. uel. v. ad plus. z si viderent signa lapsūz epatis ostēdētia flobotomē eius brachij basilica sub cubito inuenta: aut ramus eius saluatella noia tus inter auriculare z anularem digitos apparēs: z extrahatur sanguis: ut dictū est. Apparētibz aut signis plectorie nō necessitantis ad flobotomiā euacuāda erit mā cum pharmaco electiue educēte māes: quarum dñgm apprebēdetur: z qz uerisimile est z deducibile de his que posita fuerunt in caplo p hui^o opusculū dñari māes fūaticas notabilr. chole re vō parū z multo minus apparere sanguis. Ideo euacuetur hēc mā cū hoc appropriato pharmaco. R. pillularum de iera gal. 3. j. agarici electi. 3. j. cin. 3. j. g. iij. reformēt pillule. vij. uel ix. cū electuario succi rosarū: z exhibeant in aurora: z dormiat post eas per boram vnam. z bora quinta post assumptionez earum bibatur cyathus aque cocte cum succaro: z tardetur cibus per horā vnam. Melius autē minoratiūm materiarum istarum esset hoc. R. pulueris bermodactyloz: agarici electorū. añ. 3. j. turbit electi. 3. 5. cin. 3. j. dauci: cinamomi electi. añ. 3. 5. salis indi. 3. j. aque folliculorū uel lupulorū: z capil. ue. añ. 3. ij. fiat oium borum infusio per diem nālem: deinde calefiat totum. z coletur z expumatur: z detur in potu: z obseruetur oia que de pcedentibus pillulis scripta sunt. Ego vō inter reliqua minoratiua magis laudare apertionem emorroidarum: eo qz iam cōsueuit hic eas. Enā qz eaz eductio magnum affert iuuamentum oibus cronicis egri tudinibus. ut patet 17° ternj. Ideo cum opportunitate rpiis apertantur fricando eas cū folijs ficus: aut cum panno aspero: aut fricādo eas cum radice arthanite recentis: aut radice ireos: uel cum pauco puluere euforbij: aut fōmādo eas: aut sanguisugas eis applicando: que magis tumentes apparebunt z erit modus facilis satis. Et solet eaz eductio vna uel duab^o septimanis durare: deinde per se restringunt ut in pluribus. Hanc ē intentionem cōplet: sed in longiori tpe abstinētia a qritate ciborū: qz ipsa exiccat corpora. 7ª affōz. affo. 59°. Si militer administratio clisteriorū z uomitus que supra scripta sunt. Pillule bone ad minorandū māes si accipias ex eis oī die uel saltē tertia die vna ante cenāz. R. aloco succotrini 3. j. agarici bermodactyloz: turbit electorū. añ. 3. 5. mastice 3. j. spice cinamomi electi. añ. 3. v. fundant oia pulueris: ta in. 3. iij. succi foliorū ireos: z exponantur soli ut exiccant: deinde iterum superaddatur succus: z ita terrenouet: z fiat ex eis pillule ex omni. 3. vj. que exhibeantur ut supra.

De modo diuertendi materias.

Cap. ii.

Pparet ex pmissis in precedenti caplo esse difficile imaginari posse qd aliqua sint istra māes euacuanda minoratiue quā eas diuertat. Itaqz p huius intentionis in precedenti capitulo subinclusa videt. z maxime ubi de emorroidib^o actus est. Si aut diuersioni fortiori magis esset op^o istate necitate fōmet sapbena dextri pedis sup caucula illius posita et extrahat ex ea minue de sanguine qd de alijs dñi est: eo qz

fōmis uenarū inferiorū magis debilitat qd superiorū. 4° pū. mi. cap 20°. Si etia zferūt uentose cū scarificatione nātibz appositae aut spatulis fm exigentiā diuersionis distantiōis aut ppinquioris: que fieri debet per plus qd per vna z diametru: z minus qd per duas: ut 4° pū. mi. caplo pmo. colligendū. Frequēs etia z fortis extremorū fricatio: z eorūz ligature dolorose materias a superioribus ad inferiora: z a centro ad circunferentiā cōuenienter mouent. Ampli^o z 4° medicine rubificantes z disiccantes extremis mēbris apposite: cōuenienter māes diuertere pnt: sicut appositio emplū cū sermēto z aceto: z corporib^o cataridārū facti: ut sup carnosie ptribz tyblarū z coxarū: aut sup nātibus uel spatulis applicari debet fm qd videretur opus distrahendū ab vna parte magis qd ab alia: z hoc remaneat in coniectura exercitati viri. Domesticū aut diuersiū pōt esse hoc. Recipiantur recentia folia flammule uel apij ranini: z diligenter conterantur z apponantur: ut supra.

De regimine per digerentiā zc.

Cap. iii.

Digerentibus aut cola sunt sicut geleniabini z oximel utrunqz z syrupus de sicados z de calamento z cōpositus acetosus succarinus. De domesticis aut z cōpositis est hoc. R. aque mellisse que aduclatur flegmati. 3. v. Et fortius illo est. R. aque mellisse. 3. ij. aque iris. 3. ij. misce. Et iterum fortius illo est hoc. R. aque sicidis. aque iris. añ. 3. ij. 5. Et iterum fortius illo est syrupus de sicados: syru. de absinthio. añ. 3. vj. aque mellisse: aque absinthij. añ. 3. ij. misce. Et si ppter tem tumeretur ex istis caliditas epie: frangantur digestiua p dicta ex cōmixtione aque cicoree uel endiuie ad epar z splenē: z aque lupulorum: z silium ad renes: z sic de alijs. Digestiūm bonūz ad māes fūaticas: qd est stomachale cerebrale: iuncturis z oibus mēbris conueniens: de quo magnā inueni utilitatē: z per me composui. R. mellisse: pullegij: salutes florū roris marini: betonice. añ. 3. ij. herbe palisio: paucedanix meos: assari: sicados: enpatorij. añ. 3. j. galage: naci mus. granorū paradisi: baccarū lauri: granorū peonie. añ. 3. 5. infundantur oia in lib. viij. aque per duos dies: deinde coquantur lento igne usqz ad cōsumptionez medietatis. postea colent z fortiter exprimant: z colature addat succari lib. 3. 5. aceti squillitici. 3. iij. deinde leniter bulliant: in qua decoctione bulliat species iste in syndone ligate. R. ambre musci. añ. 3. ij. amomi: granorum paradisi: radicū peonie: acori calamenti: galange. añ. 3. 5. z oia subtiliter pulueriscentur: z fiat ex eis syrupus longus de quo assumantur. 3. v. in aurora: z sit calidus. z tardet post eius assumptionem cibus quatuor boris. Si aut z ueliam ipm facere cōplete decoctionis accipiantur ex eis. 3. ij. cū tribus. 3. aque maiorane: aut betonice uel mellisse uel salute. hēc de intentione tertia.

De euacuatione eradicatoria māernū.

Cap. iiii.

SRadican māes oia minoratiua superius tacta si dosis illorum augeatur in sexquialtera magis qd sit scriptum: aut fm tenorem virtutis comprehensum ab eo qui fuerit doctrina z experientia doctus. De euacuātibz autē māes flegmaticas securis z conuenientibus sunt pillule de sarcocolla de descriptione Mes. maiori z minori: quarum dosis sit a. 3. ij. usqz ad. iij. sed mediūz tenere qd complete euacuare tutius est. Item pillule de iera de descriptione Auic. 5° canon. Pillule bone z secure ad hanc intentionem sunt hēc. R. arthanite: bermdactylorum: agarici electi. añ. 3. 5. turbit. 3. j. partes. ij. 3. j. anisi: dauci: ameos. añ. 3. ij. forment pillule cū suc. maiorane z exhibeant: z sunt vna dos z mediocri satis. Eradicatiūm vō liquidum z conueniens poterit esse hoc. R. le resimplicis. 3. 5. agarici electi. 3. j. cin. 3. j. g. iij. totūz hoc det in potu cum aqua decoctionis macis: aut sublimationis saluie uel maiorane. In oibus autem solutiūis istis obfuent canones qui supra posui fuerunt in p caplo de minoratiuis. Solutiua vō fortiora binde plurima ab auctoribus

eligere potes: sed non sunt hec secura.

De accidentium correctione. Cap. v.

Et itaqz accidētia correctiōe indigētia plurima sunt. Quorū primū est Soda. Secūdū cōturba-
tio in sōno. Tertiū est impedimētū proferēdi sōno
nē expedite. Quartū est dolor z grauitas in sto-
macho nō raro apparēs. Quintū est dolor spatu-
larū. Sextū urine retētio. Septimū est emōroidarū restri-
ctio. 8ma z ultimū iūcturārū fere oīz manifesta debilitas.

De cura doloris capitis. Cap. vi.

Rimū itaqz. s. dolor capitis extēsiuus z grauati-
uus toti capiti cois: z maxime posteriori pti que
ab arabicis sodos: a grecis vō cephealea nomina-
tus est: z sūm q in altera pte magis nocet q in ali-
is monopagia noīari pōt. Si totū caput iugit:

galea ab antiqis dictus est: oēs in q be species doloris per
ea que posita sunt in quatuor capitulis antecēdētibz curari
possunt. nā z minoratiue euacuationes digestiones z eradi-
catiue euacuationes materiēz ueniētes sūt: imo necessarie.

De pīcularibz aut exiccātibz materias ad caput z dē-
tes z solūētibz eas sunt pille assaiaret descriptiōe Auicē. p^o
tertij. cap^o ult^o. z pprie si eis addas tertia ps agarici z fiat
ex eis pulla. j. magna que exhibeas p duas horas post cenā.

De exiccantibus vō non resolutiuis sunt sicut tyriaca
hermetis z metridatum: z aurea alexandrina: ex quibus
exhiberi pōt. z. j. per duas uel tres horas post cenam cū mo-
dico aque maiorane. Ego vō libentius exhibeo talia per
septem horas post assumptionem cibi.

Locale bonum ad dolorē capitis antiquū: z leue est hoc. R. ruthe recentis.
7 d. liij. solatri recentis. 4 d. j. s. croci. 3 j. salis cōmunis. 3. s.
farine ordei. 3. j. cuz albumine viuis out: z applicet calidū
dolentibus caput uel toti capiti.

Et fortius illo est hoc. R. radicū bionie recētū lib. j. absinthij: calamētū: origanū
recentiū. añ. 4 d. j. farine ordei. 3. ij. croci. 3. j. scamonee. 3. j. s.
olei liliorum al. 3. iij. fiat emplastrum omnibus minutissi-
me contritis: z calidum applicetur ut supra.

Corrigatur 2ma aut accis. s. cōturbaō in somno
cum electuarijs supra positis: z pro-

prie cum tyriaca hermetis. Et si apparerent agitationes
in somno magne: melior est aurea alexandrina exhibita cū
decoctione granorum papaueris. Ego aut tales cōtur-
bationes sepe remouē dādo in potu. 3. ij. syrupi de papaue-
re cū. 3. iij. aque distillationis floz camomille: aqua etia z di-
stillationis recētū. florum croci mirabilis est: si dent ex ea
tepida. 3. iij. eunti dormitum. Et digne quidem: quia cro-
cus est de medicinis calidis somnum prouocantibus: ut
patet secundo cañ. cap^o de croco.

Tertiū vō accis. s. impedimētum proferendi sermo-
nem corrigatur exhibendo bis in septimana
3. j. s. ieralogodion cum aqua decoctionis roris marini.

De cōforis collutione sepe facta: z decoctione ista. R. pul-
pe colloquintide. 3. j. herbe bistorte que uocat Sula. 3. ij. cin-
si. electu: galāge: colti: granorū paradisi. añ. 3. s. Coquant oīa
in lib. iij. aque usqz ad cōsumptionē medietatis: deinde co-
lentur z fortiter expmānt: deinde addas oximellis squillit-
alib. 5. z iterū aliq dū bulliat. Ex ista igit decoctione cali-
da sepe retineat in ore: z fiat ex ea collutio z non fallit.

Quartum vō accis qd erat dolor stomachi extē-
siuus uel granatiuus cuz nocumento
digestiue eiusdem etiam notabiliter corrigitur per ea que
in quatuor immediate precedentibus capis posita sunt.

De exptis aut ad illud est hoc. R. pulueris gariofi. 3. ij.
aque decoctionis origani. 3. iij. succari al. 3. j. detur ciliūz
in potu in aurora: z tardetur cibis quatuor horis: z solet
sedare stomachi dolores z singultu z a frigido puenientes.

Decocō ē assari z calamētū utilissime sunt. Et qdā lau-
dāt succū recētē camomille: si ex eo calo. 3. ij. detur in potu.

De bis autē que laudauit Auicē. est puluis ameos: z p

priedatus cū aqua mēthe calida. De localibus aut exp-
tis ad illū est ut inūgat stomach^o cū calido oleo de neride:
deinde emplastret cū emplastro ad dolorē frigidū stoma-
chi descripto a Rasi 9° Almāsh. cap^o de dolore stomachi. v.
sus fines. Si aut instaret uehemēs in stomacho dolor pro-
pter euitare apā eius piculū maius necesse est qnqz trāsire
ad oppiata. def itaqz patiēti. 3. j. nouelle tyriace cū modico
vini dulcis precalefacti. Et si nō habes illā def. 3. s. filonij
bene fermentati sūm canones cū eodem vino: ut dictū est.

Quintum accis supra tactum qui fuit dolor spa-
tularū cū his que de diuersionibz uen-
tosia rubificantibus z uescicantibus dicta sunt facile curari
pōt. Et si uehemētius instaret inūgant sepe spatule vnguē-
to arogon calido descriptiōe Nicolai in antidotario. z for-
tius illo est vnguētū marciaton ibi positū. Locale bo-
num z equale magis est hoc. R. olei de croco: olei vulpini:
pinguedinis dabaon: z est tassus. añ. partes equales calefi-
ant: z fiat ex eis vinctio. Ego autē scio a posteriori expe-
riētia ductus. q oleum de piretro z oleum de euorblo-
omnes antiquos dolores spatularum potenter curant.

Sextum vō accis q me iudice difficilior est. su-
it Suria. Lurine denegatio. Et ipsūz qui

dem discreta multūz z festina procuratione indiget: q
dem, accidens plurimis z diuersis indigeret instrumen-
tis secundum diuersitatem causarum a quibus prouenit.

Uidet tū in adolēscēte isto a duplici puenire cā. Prima
est multitudo materiēz flegmatica: obturātū collum ue-
sice adherētia z viscositate sua: z forte etiā contingit a mate-
riebus eisdē oppilari vias trāsitus aquositate ab emulgē-
tibus ad renes: aut arenibus ad uritides uel ab eis ad uesi-
cā. Et scōa causa pōtēse pibitio trāsire debire quātitas
aialij spiritūz per quos dilatari z cōstringi debet uesice
collū. que oīa adeo difficilia sunt q nō subiacēt recte cogni-
tioni nisi cū plectura magna: ut patet 2° pūm. doctrina p^o

8° cap^o. Si igit hoc accis ab hac uel ab illa cā prouenit
ut procuret cū bis duobz. R. decoctionis granorū milij so-
lis. 3. iij. spērūz litontripon descriptiōe Nicolai. 3. j. detur
totum calidū in potu. Aliud z fortius illo est hoc. R. ra-
dicis rubeetincorum. spice nardi. añ. 3. ij. detur totum ca-
lidum in potu cuz 3. iij. aque distillationis capilli ueneris.

Septimum vō accis. s. emōroidarū cōstric-
tio cōplet ex bis que supra scripta
fuerūt capitulo de euacuantibus minoratiue: z tu lege ibi.

Octauum vō accis. s. mēbrozinneaturalium de-
bilitas uilis corrigat ex bis que supra
partim ex cibis in pmo tractatū habita sunt. ptim ex eua-
cuantibus z diuertētibz que scripta fuerunt. Et pro cōple-
mento horum uidetur mibi salubre fore q anno isto uere
z autumno exponat se balneis naturalibus. premissis eua-
cuationibus z cum consilio sapientum.

De cōfortatione mēbroz mādātū z recipiētū. Cap. vii.

Lame vō intētionis finis acgrit per ea que in
quinque alijs intētionibz tacta fuerunt: vñz
supaddēdo tū q usus cōfectionis de acoro mi-
rabilis est ad recificādū mēbra mādantia: z ad
fortificandū recipiētia ad laudem dei. Amen.

Cōsiliū. II. De mala cōplexione frigida z
humida cerebri accidentali cum
naturalī complexione totius calida z sicca: cum malis dis-
positionibus sensibus tam iterioribus q exterioribus cō-
plicate. z diuiditur in quatuor capitula.

De causis z signis dictarum dispositionum. Cap. i.

S diligēter consideretur disposi-
tio uenerabilis patris
z serui dei fratris Thome bononiēsis de or-
dine z sacra religione predicatorum videbi-
tur q duo sunt principalia puncta in eo con-
siderāda. Quorum primū est uilis eius cōple-

pro que indubitate declinat ad calidum et siccum per se et notabiliter. Secundum vero punctum est mala cerebri eius dispositio ad frigiditatem et humiditatem accidentaliter conuersa. Et primum quod ex multis deduci possit. Sed sufficit argumentum sumptum a tactu caliditate in toto percipiente. Et 2º ex gracilitate humiditatis. Et 3º ex conuersione coloris eius ad citrinum cum aliquili opacitate comixtum propter adustionem alicuius partis cholericæ materiei. Et 4º signum est caliditas a patiente precepta que coegit ipsum: ut in longo tempore vino granatorum et reliquis in frigiditibus. Et 5º argumentum est urinarum interea citrinis pseuduerano. Et 6º est uelocitas et frequentia pulsus eius. Et 7º est passibilitas eius a calore. facile enim ex applicatione aeris et aliorum calidorum inflammasse iste uir: et frequenter ledas ex applicatione frigidorum ad ipsum hoc contingit propter raritatem substantie eius magis quam propter frigiditatem complexionalem. Et quod confirmat totum est quod ex applicatione potus dulcis et aliorum calidorum statim inflammasse iste uir.

Secunda uero principalis dispositio eius est mala complexio cerebri sui frigida et humida: quare credo magis esse accidentalem quam naturalem. Siue permutatio cerebri prouenerit ex malo regimine non bene cooperiendi caput: et exponendi ipsum ad extrinsecus in frigiditatem. Siue contigerit propter nebulam et longitudinem studij ad quod sequitur resolutio substantialis cerebri spiritum et humorum laudabilium. Siue humidi conuersio cerebri facta sit propter longam et profundam somnitionem replentem caput. Aut quarto huiusmodi mala complexio frigida et humida in cerebro acquiri potuit propter nebulas vigilas: que per somnium calfaciant et excitent finaliter in per longitudinem uigiliarum sit resolutio substantialis in cerebro ad quam sequitur multiplicatio materiarum frigidarum per uiam indigestionis. Etiam uigilie calefaciendo potest esse causa attractionis materiarum ad caput. Siue etiam assumptio ciborum et potuum multorum frigidorum et humidorum. Et coitus super replone. Et capitis decoctio. Et rara eius ablutio et humectatio absque excitatione. Quacumque igitur harum uel consilium curam data facile percipi potest totum caput eius et maxime cerebrum humidum esse humiditate infusum que est aquosa et mucillaginosa in omnibus partibus cerebri infusa: et maxime in anteriori. Et nisi esset eleuatio uaporum cholicorum ab inferiori regione ad caput: que est causa resoluedi preter predictarum materiarum aut aliquiliter rectificandi eas in modo substantie: et faciendo eas penetrare profundatas magis quam per se penetrarent. necessarium esset quod iste uir continue pseudueraret et affligeret magna effusione et fluxu materiarum a capite per rivas per palatum per aures et oculos.

Ex hoc igitur fundamento consideranti elici possunt correlaria plura. Primum quod hic uir non euacuatur a nocumeto operationum imaginatiue potentie interioris. patet propterea: quod aliqui habuit corruptionem in somno terribilem: per quam clamando time faciebat astantes et socios excitationibus ualde corruptis: et adhuc aliqui corrumperunt operationes et nunc imaginatiue potentie per nocumetum colcatum per nervos secundi et tertij paris descendentes ad maxillas: et ad ginguas: siue huiusmodi nocumetum fiat in ginguis per colligantiam absolutam: uel per simplicem dolentiam siue accidat hoc per colligantiam non absolutam ut aliquid uaporum uel humorale ferat ad ginguas inferius. patet: quod miranda species nocumetum percipit a sensitiua potentia ginguarum et duorum dentium anteriorum in sinistra parte superiori: et uidetur eos esse diuinos raros in quorum medio imaginatiua potentia in sua operatione corrupta percipit rem siue fam obligam in medio duorum dentium predictorum stare et fixam quam si esset nervus in medio illorum dentium positus. Uide ergo quod subtiliter et sublimiter oportet uirum sapientem contemplari causas mirabilium effectuum in corpore hominis appetitum. Quod uero ledas iterum lesione corruptionis operatio imaginatiue potentie iterum a posteriori manifeste demonstrari potest per corruptam operationem sensus uisus comprehendam per imaginationes et diuisiones oculorum: Siue enim defendit opinio pythagoricorum que ponebat fieri et mittendo hoc facile tolerari potest.

Spiritus enim uisibiles cum uaporibus secum comixtis extra pulsati ab oculo recipiuntur in medium impmentes in ipsum idola uel similitudines materiarum ex quibus sunt geniti uapores qui sunt comixti spiritibus uisibilibus. Si uero uapor fuerit eleuatus a cholera subtili acuta et leui mouebitur talis spiritus motu recto sursum: et apparet linea uel predicta colorata colore citrino que parum durabit: et resoluetur: et succedere alio uapore cum spiritu pseuduerabit huiusmodi dispositio longo tempore corrupte diiudicante imaginatione potentia corpora taliter colorata et mota esse in aere: que nequaquam erunt. Ex quo fundamento contemplatur pituitus in scia quare quicquid apparet in imaginationibus corpora extra ferri motu circulari ascensus uel descensus uel ad latera: et quare quandoque ista corpora apparent biangularia triangularia: citrina: alba: subrubea: et sic de alijs. Et cum correlariuz est quod hic uir est patens ad freneticas dispositiones: per frenesim intelligendo corruptionem factam in operationibus imaginatiue aut cogitatiue potentiari: aut per frenesim intelligendo uerum apostema paniculorum cerebri. Tertium correlarium est quod hic uir est patens ad uigiliam compositam cum somno corrupto. patet quod in eo inuenitur augmentum flegmatis facientis dormitionem profundam et profundam oppilando et mixtum materiei cholericæ facientis uigiliam calefaciendo et resoluendo: quare erit dispositio composita ex dormitione uigiliatiua et uigilatione dormitiua. Quartum correlarium est quod tales dispositiones minantur huic viro cecitatem facile uenturam. patet: quia aqua descendens multiplicata in oculo facile congelari poterit: ita ut fiat ex ea pannus cecitatis inductionis. Quintum correlarium est quod hic uir non euacuatur a suspicionis corruptionis operationum audituiue potentie: uidelicet a sibilu: tinnitu: et sibilu. patet per malam complexionem predictam cum suis uaporibus corruptiua organum auditus et spiritum eius. Sextum correlarium est quod hic uir patens est ad nocumeta corruptionis olfactus et ablationis eius. Primum patet per percipiendum uaporum cholicorum qui habent corrumpere organum olfactus et eorum spiritum: ita ut fetidum percipiat aromaticum et econuerso. Septimum correlarium est quod huic viro imminet periculum repetitionis suffocationis. patet: quia materia multiplicata in cerebro et uentriculis eius facile poterit descendere ad torcular uel lacunam cerebri et infundi in rete mirabili super strato ossi petroso: quod est basis teste hominis. Hec in summa uidetur esse dispositio huius uiri ex tactis periculis aggregata propter que concluditur uirum istum oportere esse ualde diligentem in regimine suo secundum quod in posterum declarabitur.

De intentionibus uidebis in cura huiusmodi malorum dispositionum. Cap. II.

Itaque ex premissis appet quod regimen huius uiri debet administrari circa tria in ipso principali corrigenda. Primum est circa nocumeta in cerebro presentia et futura fieri a materia in uentriculis eius congregata lesiua operationum interiorum eius.

Secundum principale est circa nocumeta corruptionis operationum uisuiue potentie. Tertium regimen debet attendere ad egritudines cholicas et etiam ad augmentum nocumetorum cerebri et uisus propter magnam euaporationem ab epate ad caput comunicatam. Ex quorum fundamentum appet quod istud regimen debet esse complexum ex his que calefaciendo excutendo resoluendo et subtilizando corrigant lapsus stomachi et cerebri in quibus augmentatur flegmatica materia: et etiam ipsum oportet esse comixtum ex regimine in frigiditate et humectate et corrigere lapsus epatis et cholicas materiam in eo inuentam. Et quod longe maior est lapsus frigidus et humidus maliter et effectiue in cerebro et stomacho quam sit lapsus calidus in epate. Ideo oportet omnia ista moderare secundum iuris modum: et hic ostenditur sapientia predicti uiri qui omnia ista medicinalia administrare debet ex his que sunt calida et sicca in prima mansionem tertij gradus: et ex his que sunt frigida et humida in prima et secunda mansionem secundi gradus: ut omnia talia deducant ad medium: quia secundam mansionem secundi gradus. Et colliguntur hi sermones 3º regni. §. illo.

Sicet q̄ tē numeris: z cōmēto illius ptis ab halyrbodo an. z plus q̄ cōmētatore: z adhuc 4° p̄mi. cap. 2°. Curatiōis malay cōplexionū: z. y. illo. Amplius si sanatiua cōplexio becti sūt mibi difficultia: dato q̄ illa credā esse leuissima vi- ro magne utilitatis z celeberrimo doctori dño Bernardo de garconibus: qui valde facile oīa cōplere potuit: cū iam oīa hesperie studia sua profundissima scia decorauerit zc.

De regimine aeris somni z reliq̄rā rez nō nālū. Cap. III.

Nūc vō paulisp̄ discurrendo dicamus q̄ aer cli-
matis regionis ciuitatis z canere quam habitat
iste vir declinet ad caliditatem z siccitatem: qualis z
quāta est caliditas z siccitas que inuenit̄ in p̄ma
pte estatis comparata ad ultimā p̄te ueris: z quāta
est caliditas que inuenit̄ in stua sicca remisse calefacta: cō-
parata ad eādē itēse calefactā. Et q̄ inuenire talē aerē nō est
ubi q̄z locorū vñ possibile artificialr p̄paret̄ accēdēdo in ca-
mera ignē nō valde magnū: z sumigādo locū bicationis cū
thure: aut colofonia uel ligno aloes: quorū alterū p̄iciatur
super carbones ignitos: z cōburant̄ in loco ligna abietis
iunip̄: pomorū: lauri: z cōsiliū: z teneat vir iste uestes sto-
macho decēter applicatas: p̄mū magnū de grana sup̄ sto-
machū portādo: aut plu. naceolū de pelle vulturis: aut cero-
tū factū. 3. j. resine cū aī. 3. j. masticiis: z gay. Et caput suū q̄tū
est possibile teneat munitū fulis calis de gna ul̄ altero de
lana duplicato ul̄ de pellib⁹ agnitis bñ artificialr fcis. Et
cōsideret et bñ munire pedes suos rebus bñ calefaciētib⁹.

Pro altera vō re nō nāl: hic vir gescat ab omni
exercitio post cibū: tam corporali q̄
spirituali animali ex parte proficiēde contemplationis in
studio: z hoc saltem per quatuor horas: 3. exercitium oran-
di psalmodias lectiones legendi z leuiter uociferandi non
noceret ei: ab alijs autem exercitijs omnibus quiescat.

Pro tertia re nō naturali iste vir euictet dormitiō-
nē post cibū subito factā: cū enim pp
reciprocationē caloris in somno fiat augmentū in eo: tūc fu-
mi z vapores grossi z rudes a cibo eleuant̄ qui replēt caput
repletionē non bene corrigibilē: elapsis igif duab⁹ horis ab
assumptione cibi dormiat capite suo be te coopto notabil-
ter eleuato: recubēdo super dextro latere prius: deinde reuol-
uēdo se ad latus sinistrū: z tādē super spinam. Et exa-
minatis diligēter oībus circūstāijs non esset incōueniēs ip̄-
sum freq̄ uerter dormire resupine magis q̄z incuruari super
latere dextro: ut euictet caliditatis augmentū in epate: z chole-
rice materiei. Et dormitione autē sup̄ facie z pectore oīno
fugiat uelut ab igne ne materie inclinet̄ ad oculos. Et de
sura autē somni huic viro est satis cōueniēs a sex usq̄z ad octo
horas. cōueniētius nū est ei dormire octo horis q̄ p̄cise sex: ut
melior fiat in cerebro digestio z materierū z vaporū rectifica-
tio cōueniētiō: alia vō t̄pis parte vigilādū est ppter cōsum-
ptionē z distractionē que sequitur ad vigilias.

Pro quarta vō re nō naturali. Iste vir euictet aie
accidētia cōtristatiua: ut angustias
melancholiā tristitiā z meditationes p̄anas z horribiliū by-
storiā lectiones repetit̄es martyria siue mortes: z filia. Sili-
ter etiā oēs impetuose aie passiones per quas fortis z festi-
nus ponit̄ mors in spiritib⁹ z humorib⁹ enitāde sunt: ue-
lut ira fortis z furor magnus ad vindictā magnus appeti-
tus. per hec eniz oīa debilitat̄ cerebrū z materierū: digestio
phibetur z augmentū caliditatis in eis acquiritur zc.

Pro quinta vō re nō naturali. hic vir effugiat malū
regimē penes repletionē ciborū z potu-
um. Et primo nāq̄z nunq̄z cibū accipiat nisi uerus ad ip̄m
accipiendum inducat appetitus. Et secūdo nunq̄z accipi-
at cibū nisi precedētē assumptū cognouerit a stomacho ex-
pulsū: quod per eius alienationē percipiet. Et tertio vō
nullū accipiat cibū uel potū subito uel ingluuiose deglutitū
Et quarto oīs cib⁹ calid⁹ actu melior erit q̄ frigid⁹:
ut eius actualis caliditas z potētiā cōtemperet frigidita-

tem potis qui cōmuniter accipit̄ frigid⁹. Et Quinto nō
accipiat cib⁹ potētiā sapore z substantia multum diuersos.
Et Sexto nō accipiat cib⁹ specie colore z substantia diuer-
sorum multiplicatē. Et Septio nō deglutiat cibū nisi optima
masticatione p̄cedere. Et Octauo in comedēdo nō expēdat
t̄pis multiplicatē qd̄ solet esse p̄prium sacerdotib⁹ qui
multū t̄pis expēdunt in comestationib⁹: neq̄ etiā uelociter
deglutiat: quia illud est p̄prium falconib⁹ z gulosis. Et idē
de potib⁹ dicēdū est. Et In summa igif ciborū z potū mē-
sura debet esse tāta ut per eā nō p̄cipiat in stomacho grau-
tas tētio z fluctuatio. Colligunt̄ hi sermones 3° p̄mi. cap. de
regimine hominū per cibū z potum.

Pro ultima vō re nō naturali. s. per cibū z potū
in eligēdo debitā quātitatē in cibis
z potib⁹ z qualitātē oportet p̄mittere. q̄ q̄ materia egritū di-
nū huius viri videt̄ esse e: herogenea in specie z in substantia
Dico autē in specie: q̄ dato q̄ maior pars eius existat siegma-
tica z mucillaginosa z aquosa: tū ei cōmisset̄ aliqd̄ materiei
cholericę hñis gradū adustionis a caliditate notabili epa-
tis huius viri. ppter qd̄ oportet oīa cibaria participare cali-
ditatē nō valde intensam. In siccitate tū possent esse magis
eleanata. Exēplum horū esset uelut panis bñ coctus: z quāti-
tatē fermenti z salis habens plus q̄ panis cōmunis: propter
que omīa cibaria de farina z de pasta euitāda sunt ab eo.
Et Carnes antique difficilis digestionis z grossi nutrimentū
dimittant̄: z adhereat carnib⁹ de pullis: de p̄dicib⁹ z fassa-
nis: merulis: z turdis z auib⁹ minutis: z capreoli lepores et
sunt ei utiles. Carnes pulline z colubine placēt mibi z fran-
colini z starne Et Pisces vō oēs fere dimittēdi sunt maxi-
me in usu multo: z tuncbe z anguil e cancri z molles z visco-
si pisces oēs z antiqui dimittant̄: z meliores ei forent saluti
pisces z frixi magis q̄ elixi. Et ppter que simi iter omni
no dimittere debet lacucas: spinachias: bletas: portulacas:
z crisolicanā: cucumerē: z cucurbitā: citrullū. Melonibus au-
tē mediocriter uti nō vitū: cro. Et Omniū autē leguminū
usus z p̄prie elixorū displicet mibi: 3. assumptio leguminū
cū bonis carnib⁹ cū salina z roremarino non mibi displice-
at. Et herbarū vō calidarū z p̄prie oculistārū usus mibi pla-
ceret sunt feniculus: organū: serpillus: bethonica: mentha
hyssopus: z cōsimilia. Canles vō oīno dimittant̄ z caputij:
quia obtenebrāt vīsum. Et Lactis autē z lacuciniorū usus
oīno fugiat. Butyrū etiā pro cōdinēto ciborū nō mibi pla-
cet: quoniā oculos z spiritū multa uaporositate replet: 3. me-
lius est oleū oliuarū z de amigdalīs dulcib⁹. Et oleū de
nucib⁹ nō mibi displiceret. Sufaminū vō nō mibi placet: p-
pter magnā vinctuositatē z humiditātē eius. Caseo autē uti
pōt salte habēte etatē plus q̄ sex mēsiū. Et Lolis autē caseus
z colostrā z recocta dimittēda sunt. Et fructus autē cōueni-
entes sunt ficus recētes z sicce ante cibū comeste: z vne albe
bene mature recētes z exiccate: z amigdale z fistici z poma-
granata dulcia z mediocris saporis tēpore suo nō vitupera-
bo. Et amigdale recētes z sicce mibi placēt: z castanee cocte
post cibū nō sunt vituperāde: z uti quādoq̄z spiritus dulcibus
coctis post cibū cū aniso z feniculo bonum est ei: z carobe z
pastinacerecentes z condite mibi placēt: z oline cōdue itez
sunt ei laudabiles. Cin giber conditum z mirabolani indi et
rebuli conditi sunt sibi utiles. Et Deperegrinis vō specieb⁹
cōueniunt ei ut piper utrunq̄z: crocus: galanga: ciminū: ma-
cis: cin giber z cōsimilia siue sint simplicia siue condita cum
succaro uel melle. Et Vinū vō coctūz habeat in paruo usu
z acetum rari⁹: sed agresta z vinū granatorum z arancio-
rum succus placent. Et Depotu autem dicendum est q̄ eli-
gat vinum remissum in potētiā album uel subrubrum: cla-
rum z saporem habēs quē diligat gustus z stomachus ei⁹:
z si esset in locis in quibus vina non reperiuntur nisi valde
potentia z fumosa. tunc laudo q̄ commisceat cum aqua eu-
fragie: aut saltem coquat aquam cum floribus eufragie: z
bene colatam misceat cum vino per tertiam uel quartā par-

et si ei videbitur opportunum propter fumositatem vini. Ne
fura vobis et cibi tanta sit ut ex ea non precipiat in stomacho
grauitas: neque tunc fluctuatio: neque gurgulatio multa. Hec
sunt in summa que videntur mihi huic viro opportuna pro re
gimine: et ex parte eius observando in rebus non naturalibus etc.

De regimine per medicinas.

Cap. III.

Eniam ad quartam partem pro regimine iterum purgetur in
tempore huius hyemis per hunc modum. Primum quod circa
horam XI. a principio huius mensis. scilicet decembris per totum me
se Ianuarii accipiat istas pillas. scilicet pillarum de
iura composita. 3. ij. pillarum de sarcocolla. 3. ij.
pillarum cochiarum. 3. s. formen pillule. vij. cum eluorio ro. et ac
cipiant in aurora dormiendo post eos immediate per horam cum
dimidia et non amplius. Deinde sedeat et expectet euonem usque
ad. v. horas: et tunc accipiat cyathum. j. aque cocte cum gnis feni
culi. bñ succarate et cale: et post illam taret comestione ad mi
nus per horam. j. Die vero sequenti hora prescripta accipiat hunc
potum calidum: et post ipsum comedere taret et per 4^{or} horas: post
que potum exercitet et dormiat ut placet sibi. Huius autem potus de
scriptio est hec. scilicet. aque arthanite. 3. ij. aque feniculi. 3. j. aque
eufragie. 3. j. s. misce. Et si desideraret habere potum maioris
impulsiois capiat istum. scilicet. syrupi compositi acetosi. 3. j. syrupi
rosarum. 3. s. aque nenufaris. 3. j. s. aque celidonie. 3. ij. misce
Toties igitur assumenda sunt huius digestiua ut appeat urina co
lore et substantia satis mediocriter reducta: et sit in ea sedime
ntum in fundo sedes albi coactum et equale. Et tunc purgetur cum
hoc. scilicet. serelagodion. 3. vj. aque feniculi: et eufragie. añ. 3. j.
succari scilicet decoctionis. 3. vj. misce: et totum accipiat ut supra
observatis canonibus qui dicti sunt post minoratum
preassumptum. Cum ergo fuerit purgatus per hunc mo
dum tunc utatur istis tribus remediis usque ad medietatem me
sis februarij. Quorum primum est hoc. scilicet. succi feniculi de
purati per residuum. 3. j. succi foliorum serpentarie quam vocant
saron. 3. s. et est illa cuius folia assimilantur figure sagitte bar
bulate de qua magister iste suus dei: saltem quater in die in aurora
ante prandium per horam et ante cenam bis cum vadit ad le
ctum linat oculos suos interius et exterius: et erit ei presi
dium singulare. Secundum remedium est hoc. scilicet. aloes epatici
3. ij. pulueris subtilis: et cum succo ro. formetur pillule ex ois. 3. vj.
et a quarta die purgationis deinceps ois quarta sero recipiat unam
cum vadit ad lectum. Tertium remedium est hoc. scilicet. ligni alo
es. 3. j. s. folij. 3. j. macis. 3. ij. violarum: floz indiue et acetose
añ. 3. j. s. pulueris ois per se. Deinde commisceantur bñ co
quassando. Deinde de hoc puluere hic vir usque ad finem martij
cum vadit ad lectum pulueris: et anteriore parte capitis per me
diu ei per quatuor digitos super spemdo quantitate sex granorum
dei: et cum apponet 2^m: tunc in setula conficando deponat primum
Et hec quidem instrumenta videntur satis convenientia usque
ad medietatem mensis martij vel finem eius.

Cum autem aduenerit medietas mensis martij. tunc iste
vir ois mane in aurora cum conditioni
bus euacuandi superius tactis accipiat. scilicet. iere simplicis
galieni cum. ij. s. aque maiorane calefacte et obseruet post
ipsum: sicut de alijs euacuandis dictum est. Secundum vero
speciale remedium est hoc. scilicet. paucedani: arthanite: utri
usque aristolo. baccarum lauri. añ. M. j. bulliant in bona quanti
tate aque usque ad assumptionem medietatis: et cum hac aqua
calida per horam ante cenam abluat omni die pedes suos
a genibus usque ad plantas. Tertium remedium est: ut
memor sit apponere capiti pulueres: ut in capite precedenti
dictum est solus omni quarta die semel. Et cum accipit istum
puluerem super caput semper accipiat unam de pillulis ante
scriptis. Quartum remedium est hoc. scilicet. costi: staphisagrie: pipis
al. calamini aromatici: et cubebarum. añ. 3. j. ligri. mudate et mi
nutim icise. 3. j. piretri bñ triti. 3. ij. s. bulliant in. vj. lib. aque
usque ad assumptionem medietatis: et ex hac aqua calefacta ac
cipiat cyathus cum. 3. j. succari duarum coctionum: et tunc pati
ens accipiat de ea in ore suo bis bene lauando ipsum: et tertia

vice gargarizet: et sic renouat operationes a collutione ad
gargarismum: et econuerso: usque ad assumptionem dicti cy
athi: et ita faciat per horam et dimidiam ante cenam solus medi
um cyathum illius decoctionis: consumendo usque ad com
plementum totius decoctionis: et hec sufficiant ei continua
ta usque ad principium geminorum vel medietatem maij.

Cum autem aduenerit estatis principium natus quin
que remedijs infra scriptis. Primum
scilicet. aque berbene: aque eufragie. añ. 3. j. aque feniculi. 3. ij.
misce. et accipiat in aurora mediocriter calefacte post qua
rum assumptionem immediate deglutiat pillulam unam factam de
aloe abluto a. vj. pro. 3. cum succo ros. Erit enim modus dige
rendi materias et attrahendi eas a superioribus ad inferio
ra medio tractu diuersionis etc. Secundum remedium est hoc
scilicet. succi arthanite. 3. ij. aque mellis. 3. ij. calefiat totum et de
eo actu tepido vel mediocriter calido circa horam. XXI. ois die
semel a fine maij per totum mensem fiat tractus leuiter per nares ter
ex una aqua quipaz in spatium unius hore. Et attedat quod quia ar
trahit hanc aquam habeat semper osplenum aqua tepida et succara
ta ut melior fiat illius caput purgij ingressus aliter nihil face
ret. Tertium remedium est: ut cum aduenerit principium me
sis iulij ois singulo vel tertio mane deglutiat coctear unum et
lobalsami. aditi. Et si per necessitatem celebrandi non posset re
cipe illud in mane recipiat ipsum in sero per tres horas ante cenam
Quartum remedium est. scilicet. fellis gacelli: vel capoli: fellis sa
boris piscis: et est lucius fluuiialis. añ. 3. ij. fellis capni. 3. ij. s.
aque mellis lib. 5. eufragie: ligni alo. añ. 3. ij. s. pulueris ois
puluerisada et misceantur bñ adiuicem in ampulla bene grossa
et circumdet ipsa argilla bene implata ad grossitudinem unius
digiti. Deinde ponatur in furno post extractionem panis et ibi
dimittat tota nocte: deinde extrahat ab ampulla argilla illa
et reuertet collirium in sua ampulla bene obturata. De isto enim
post finem mensis iulij incipiat mane ante cibum ponere in ocu
lis cuilibet oculo unam guttam decumbendo super spinam in an
tro obscuro. et hoc collirium erit sibi semper utile omni pte
su vite sue: et est remedium magne utilitatis. Quintum re
medium est hoc. scilicet. granorum feniculi: anisi: carui: leuistici. añ.
3. s. se. gallitrici vel floz ei. 3. ij. aloes preparati. 3. j. salis geme
3. s. cum succo raparum viridum fiat pillule de quibus hic vir a
principio mensis augusti usque ad medietatem octobris accipiat unam
parum ante cenam: et aliam tertio sero post ipsam per duas horas
post cenam: et ita renouando procedat ab illa que ante ad illam
quam post cenam accipit usque ad medium octobris etc.

Cum ergo aduenerit medietas octobris: tunc inci
piat uti tribus remedijs infra scriptis conti
nuando ea usque ad medietatem nouembris: et tunc incipiat uti reme
dijs ois: que posita sunt in superiori capite regiminis medicinalis
Primum autem istorum est hoc. scilicet. refine electe bñ attrite. 3. ij.
ameos: amomi: ligni aloes añ. 3. s. ambre. 3. vj. musci. 3. ij.
macis. 3. j. s. violarum: floz nenufa. añ. 3. ij. dissoluatur resina cum
succo rosarum: et cum sufficienti quantitate cere fiat cerotum bñ
tenax: de quo extendat super panem de grana latitudinis medi
ocri spatule: et applicet rasis pilis super anteriore parte medij ca
pitis: et ibi continue adhereat: et si deponeret crescentibus pilis
reiteret rasura et apponatur secundum cerotum. Secundum vero reme
dium est hoc. scilicet. oppoponacis: serapini añ. 3. j. s. refine. 3. ij.
eufozbi. 3. j. calamini combusti: auripigmēti. añ. 3. ij. icozpen
fil cum aqua salis armoniaci: et fiat cerotum longitudinis submissio
et applicetur posteriori parti que dicitur alteraten: et est locus ubi
coniungit finis colli cum principio spatularum: adhereat ergo cerotum
illud tanto tempore ut parte excoriet: ita ut educat virulentiam ab ipsa et
tunc curet cum vnguento aploz per spatium duorum vel trium
mensium. Tertium remedium est hoc: ut. scilicet. hoc tempore iste
vir omni septimana ter vel saltem bis masticando deglu
tiat unum mirabolanium conditum et sic renouando cu
ra per tria anni spero quod misericordia elementissimi Iesu di
centur ad sanitatem: et perseruiatur ab euentu predictorum ac
cidentium ad que paratus est. Et hec ad laudem omnipotentis

sufficere possunt ad recuperandā sanitatem quam sibi impartiri dignetur misericors deus qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Cōsiliū. 12. De plenitudine capitis ex multa materia flegmatica que in spatulis et lumbis recepta et renibus causat dolores: et etiam disponit ad dolores iuncturarum.

Ste nobilis alamanus egrotat plenitudine capitis a multa mā flegmatica descendente ad partes inferiores que recipit in musculis spatularum: et quāq multiplicata transit usq ad lumbos renales: et recipit etiam in renibus: et est causa doloris extēsiui et grauatiui in predictis partibus. Et quāq bec mā multiplicata et in renibus retēta a calore potēti epatis et renum ouertit in multas barenas ex quibus satis pparatus est ad gñationem lapidum in renibus: et ppe si erit homo multo coitus utēs et multitudine vini albi et ualde fumosi et multitudine aromatum et forti equitatione super egs laboriose incedētibz. Ex quibus etiā oibus facile est videre qualiter iste est pparatus ad dolores iūcturarum: et iaz appet in eo pncipium suspēctio nis talium dolorum in eo: quā iam pluribus ante diebus passus est dolores in coxis usq ad gēua.

Pro regimine igit eius enitet usus ciborum multorum et ppe pignorum et lactici niorum: pastilium: leguminum: et reliquorum uentoso: ut cepe: allei: rapban: enule: porro: et similia. Euitet etiā uina fumosa: ut tactus est et coitus et forte exercitium et ppe post cibum. Procuret purgare se a tpe pnti per totū hūc mēsem: aut salte usq ad medietatem maij: cum hoc minoratiuo. R. eleuarij indi. 3. iiij. agarici electi. 3. 5. salis gēne gra. ij. cinzi. 5. vj. accipiat totū calidū cum aqua mellis in aurora: et tarde tur cibis eius per sex horas: accipiendo tū post qntam horā vnam scutellā brodij macri cum 3. 5. succari albi. Accepto minoratiuo accipiat hoc digestiū quod cōtinuet sex uel vij. vicibus utēdo toto hoc tpe regimine laudabili ciborum et potui. R. syrupi de eupatorio: syrupi de calamēto: oximel lis cōpositū. añ. 3. 5. aque betbonice: aque absinthij: et saluie añ. 3. j. misce: accipiat calidū et post ipm tardet cibis quatuor boris. Accepto digestiū mane in aurora accipiat hoc solutiū. R. pillarū de sarcocolla. 3. ij. pillarū de reubarbaro. 3. 5. boni pōderis reformet pillule. vij. cum eluano succi ros. Si aut diebus quibus assumit digestiū ueter eet stipticus accipiat oī sero vna de pillulis istis. R. aloes abluati cō modico aque maiorane calide. 3. 5. mastice: cubebaz: ireos. añ. 5. iij. salis idi. 5. v. reformet pillule cum succo ros. ex oī. 3. vj. et accipiat ex eis oī sero immediate antecenam. Postq vō fuerit purgatus diligēter oī mane cum surget a lecto lauet se ab iquinibus usq ad platas pedis cum forti lixiuio in quo cocte fuerint nuges cypsi usq ad xl. et sit calidū Et iterū tpe quo se abluat accipiat semp añ pādū et cenā per. 5. borā rotulā vna istius cōfectionis. R. spērū eluarij de acoro. 3. ij. spērū plirisarchoticon. 3. j. succari al. lib. 5. cum aqua maiorane fiat cōfectio in rotulis medie. 3. Cōpletis aut istis si remanebit sanus bonū est: si aut non: exponat se ad balnea que inueniant in diocesi ciuitatis padue in quibus balneet se bis in ortu solis: et in. 13. hora: et non stet in balneo infusus amplius q per mediam horam. Et caueat sibi a potu omni dum est in balneo: et post illud per horas duas: et etiam a coitu et a ludo mulierum.

Cōsiliū. 13. De mala complexionē cerebri frigida et būda cum multa materia flegmatica aquosa et mucillaginosa multotiens. Aliquando autem salia et acetosa cum dolore capitis grauatiuo: et cum tussicatarrosa. Et cum conturbatione visus et auditus a cholericā euaporante aut ascendente ad caput ppter malā cōplexionem calidam et siccam epatis.

Dispositio huius nobilis ragusei pncipalis est mala complexio cerebri frigida et humida cum multa mā flegmatica aquosa et mucillaginosa ut in pluribus. Raro aut salia et acetosa. Ex quibus puenit in toto capite dolor aggrauatiuus et frēquēter multarū uēto sitatū et uapoz in eodē motus et cōgregatio. Quā nō raro mae pēdicte catarricātes ad pectus multiplicāt in eo sputū cū multa rascatione frēquentius et raro cū tussis: in quo qdē sputo quāq a credo reputat: quā ppter multā eius quāntitatē et frigiditatē sapor talis acqrit. Cā vō ppter quā in eo frēquēter saliedo q a credo repit est ppter māz cholica: in epate suo quod a gñatiōe ualde calidū est multiplicata: que cholica mā potuit capiti coicari p modū euaporationis: aut quā sil peruenas cū sanguine in ppa substantia ad caput delata est: ppter quā cāz etiā in eius oculis citrinitas cōtinua semp appet: et totius faciei color ad citrinū uergit: et in organo auditus eius quāqz tinitus pntia nō abscedit. Quā et facile videri pōt: ppter quod añ oculos eius delusiones apparēt iterū 3. et 3. tertij. tractatu 4. imaginationes appellāte. Ex qdē iterū fundamēto apte deduci pōt cuiusdam difficultatis anhelitus interpollata exacerbatio que ad spēm asmatis quādā ad quā patus est ex pēdicatū māeruz defluxu deduci pōt ut collr x. tertij. tractatu 2. cap de asmate. Hec eniz egritudo quāq reuoluit per pios dos in exordio capli illius legēdū. Leuiter igit pōt deludi isup frēquē oppilatio in eius epe adueniēs cū rēsiōe aliqua et dolore nō leui molestās ipm. Quārenim mae ab epe ad caput delegari pnt talr et facili flegma a cerebro ad epar facile effandi posse nō videt difficile. Colligit igit in sūma lapsus istū cōplicatū eē ex mala cōplexione frigida et humida māli ipsius cerebri: mala cōplone cala et sicca epatis: que ambe deteriorē lapsu efficiūt iter alios. ut 5. tertij. cap de causis catarrhi in lra colligit. Sūt aut lapsus isti uarijs accētibz supius tactis cōcomitatur: ut grauitati uēto sitatibz capitis. Tinitui auris et imaginationibz oculorum multitudini sputi excreatiui et rascati: tēsiōibz et oppilatio hibz epatis et doloribz eius que oīa ualde facile signis ppiis mōstrari pnt: que quā in enarratione caruz virtualr icludūtur dimittant ad pēs. Colligēdū igit ex pēdictis q dispositio talis difficulter: et cum magno labore curari pōt. Et indiget regimine per res non nāles et medicinales multuz scientificē mensuratas. Qd apparet: quā ea que caput calefaciendo et exiccando conferrent omnia fere talia epatis distensam predictam deteriorē efficiērent.

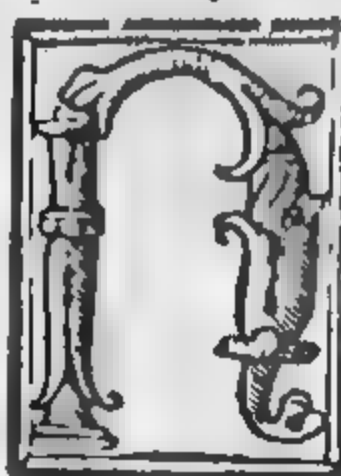
Regat igit pmo ciuitate regione camera uel loco binationis aerē hūcū parūper ad calidū et siccū iclinatū et nō excellēter. Quare fugiat locū uentosū et būmū subterraneū antiqua et testitudinalia edificia būreni: et ppe aquas et flumina et reliq humectatione multa nocētem. Silr euitet capiteos et uestes multo sudore infusas caput pectus et corpus ad oppilationes pparantes. Dimittat etiā cibos uaporosos: ut sunt piguedines oēs: legumina et aquosa cibaria oīa ut fruct recētes: ut cerasa et fabas: effugiat etiā frigida cibaria ualde ut lac et sibi filia. Jtē et viscosa oīa cibaria: ut pisces cutes uentres: neruosas et viscosas aialia ptes. Dimittat etiā acuta cibaria ualde ut allei: cepe bulbū: rapbanū: sinapismū: et gñia oīuz saliametoz. In reliquis aut cibarijs pter bec gñia regat suo mō. De uino aut utat uino nō ualde acuto uel fumoso opaco grosso uel viscoso: uinū aut eius sit colore albū uel gauz ceresoleū dictū substantia subtili nullo mō grosso: et sit dyaphanū et nō turbidū. In sapore ad aliquatā dulcedinē nō tū excellēter: sed mediocriter elenatū: aut sit mediocriter pōticū et būscuz: et nō ita mibi placeat hoc scōz sicut pnt. Qd aut tale aromaticitatē habeat nobilē. Et qd vō eius sit ex bono fonte uel fluuio accepta dyaphana substantia subtilis vinctuositas et limositatis pte oēm excludēs: aut ex puteo electā mineram.

bñte: aut de cisterna accepta. Ab aqua falsedo ois excludat
qñs solet bñi falsedo in cisternis ciuitatis nenetiaruz ut in
plurib⁹. ¶ Exercitio aut utēdū est a nobilissimo mane in re-
cēiori diei pte: et hoc in dieb⁹ caloris: ut a pñ⁹ aplis usqz ad
mediū octobris. Reliquo vō tpe exercitari magis ueniret
in sero et aī cenā. Meli⁹ autē exercitiū est passiz mediocri fre-
quētia ambulare: aut ego sup sedē qñ nauib⁹ uehi et currib⁹.
¶ Multā autē ciboz ianitionē euitare debet et maxie in die-
bus caloris ppter debilitatē et inflāmationē ad que par⁹ est
argumēto accepto a distēperie epatis suprascripta: et ad ab-
stinētiā inclinare magis qñ ad ciboz quātitatē multā sibi cō-
ueniēti⁹ uideret ppter malā cōplonē frigidā et humidā su-
prascriptā. In sūma igit⁹ ab abstinentia discedat saltē frequē-
ti. Citat autē ciboz quātitate uenireti qua stomachus non
grauet: neqz in eo pot⁹ fluctuare pceptat. Ex qb⁹ vires cor-
poris restauratas pseruare pceptat. Et si qñqz a mediocri
ciboz et potu quātitate secedēdū pgeret pbabilr defendi
pōt qd minus malū est ad mēsurā auctā ascēdē argumēto
sumpto ab etate: qñ pñtēs est et a digestiua stomachi que cō-
ueniēter se bēt: et a tēpamēto epatis supius assignato. ¶ In
somno autē sic et in ciboz mēsurā nō minus sapiēter agē de-
bet. Sōnus enīz lōgus parūper equali amplior uidet uen-
nre magis qñ breuior: uiuificat enīz aīalē vtutē: lapsus cere-
bri corrigi: mās frigidās digōni disponit: digōnes pñmā:
et scōaz ineli⁹ pfici facit: neqz ex eo augmētū hegmatucuz in
cerebro et reumatismū ad pect⁹ timēda sunt et nō amplior:
capite ueniret eleuato et a tecto: sup dextro latē pñs: dein
de sup sinistro dormiēdo. Resupinas autē dormiēdi figurā
et alias pter istas enitet ppter cām notā. ¶ Accituz aut aie
tristitiū timere faciēti et occupationes melācholicas imp-
mētum: euitet occurriz: et maxime oēm ppter quē et a som-
no et exercitio et bora uenienti assumptionis cūbi separet.
aliter non sibi leuis periculi onus incumbet.

De regimine vō medicinali sollicitus esse de-
bet ex sequētib⁹. Igit die decima
gnta bui⁹ mēsis mane duab⁹ boris aī diē accipiat hoc mi-
noratiū cū medio cyatho aque calide cū succaro coctē cō-
mixtū: post cuius assumptionē immediate dormiat per borā
vnā. Deinde vigilet boris qtuor post qñs bibat cyathū magnū
aque ordē coctē cū succaro: post quā per borā accipiat piā-
diū. ¶ Est autē minoratiū tale. R. manne electe. 3. j. s. reu-
pōuci electi. 3. j. salis gēme. 3. j. s. gnāti: anisi. añ. 3. j. aque cico-
ree: aque eupatorij. añ. 3. j. s. remaneāt infusa per diē nālez:
deinde colent et uenienter expmānt et bibat totū ut supra.
¶ Post minoratiū pñctū accipiat hoc digestiū: qñs qz
videbit in urina nubē albā in fundo et sedētē diūctā et tras-
parētē: et accipiat bora pñctā calidū: et post eius assumptio-
nē tardet cibū qtuor boris ad minus. R. syrupi de endiuia
3. j. syrupi de sticados. 3. s. aque cicoree ppter epar: aque
absinthij ppter stomachū: aque mellisse ppter cerebrū. añ. 3. j.
misc. ¶ Post illud autē digestiū eradicef mā cū hoc so-
lutiū. R. pillaz de iera ma. pillaz de reubar. añ. 3. j. pillu-
laz de sarcocolla. 3. s. reformēt se: cū modico cassie: et ac-
cipiant bora et additionib⁹ ut de minoratiūo stomachi dēni
est obfuar. ¶ Facta eradicaōe māeruz trāseat ad pñctā
tionē pñctoz mēbroz cū hoc eluārio cōplāte vtutes cere-
brales stomachales pectorales et epaticas. R. floz anthos
M. ij. ipiconis: saluie: berbonice: sticados: pulegi: bysopi: li-
gritic: cinamomi electi. añ. 3. j. s. roiaz: violaz: spodij: floz eu-
patorij. añ. 3. j. s. se. endiuie: scariole: cuscute. añ. 3. j. capil-
ue. pñssij: arist. rotun. fu. me. añ. 3. s. granor silicor per
diē nālez infusoz in aqua maiorane. 3. iij. succari albi. 3. j.
iij. mellis ros. colau lib. 5. fiat eluāriū. de quo oī mane in au-
rora accipiat usqz ad quātitatē. 3. s. et in hoc stat fundamē-
tū curationis oīum dispōnū pñctaz. ¶ Adhuc etiā si post
pñctā purgationē stipticitas uētris iualesceret: aut grā cō-
plete abscessionis reliqaruz māeruz utat istis pillulis ex q-
bus accipiat qñ qz vnā usqz ad duas bis in septimana: et pa-

ruz aī cenā. aut accipiat ex eis bis in mēse in aurora qñqz
ut de minoratiūo et eradicaōe dictū est. et sunt iste. R. alo-
es epatici electi. 3. vj. ifundant in. 3. v. aque cicoree cū istis
spēbus. R. mastice: reupōuci: aganici: cin. spice nardi. añ.
3. s. diagridij. 3. v. exponat soli usqz ad pñmptionē aque:
deinde itez renouet: et sic fiat ter: et forment ex eis pillule ex
oī. 3. vj. ¶ Ad bācetiā intētionē pñctalis pñctionis usus
ex qua per totā istā etatē uti pōt accipiēdo rotulā vnā ime-
diate aī prandiū et cenā. R. trociscoz de viol. descriptione
Mesue in antidotario elnarij de xilaloes descriptione Aul-
cē. 5. canone. sūma pñma. añ. 3. j. spēruz diarodon usualis. 3. s.
succari albi lib. 5. fiat confectio solida in rotulis paruis.
¶ Cōfert insup frequēs usus ablutionis pedū cū aqua de
coctionis viol. ros. folioz salicis et nenufaris et camomille
in estate qb⁹ addant folia saluie: lauri: et rorismarini in hye-
mez fiat ablutio semp aī cenā. ¶ Utile etiā multū est sepe
caput fricare et frequēter pectinare. Ablutione aut capitis
nō utat frequēter: sed sufficit bis in mēse caput abluere: fa-
cta semp ilico ipsius exiccatione uenireti. ¶ Cōfectio bo-
na ad attrahēdū catartos a capite et faciēdū expuē et excrea-
re mās viscositate et frigiditate in colatorio gutture et isofa-
go iūscatas. R. penidiar. 3. iij. pñssij: bysopi: oppopona-
cis: arist. ro. añ. 3. s. iresos: se. urtice. añ. 3. j. liquiritie: anisi:
capil. uene. añ. 3. vj. croci piperis albi: et lō. añ. 3. ij. succari
albi. 3. iij. aque sublimationis pñssij: quātuz sufficit. et fiat
pñctio solida in rotulis paruis. Nec sunt que iudicio meo
utiliora fieri possunt in casu cōsimili. Amen.

Consiliuz. 14. De octo malis dispositionib⁹
videlicet. ¶ De Soda siue mono-
pagia piodica a cholera vitellina. ¶ De ablatione odorā-
tus. ¶ De dispōne scotthomica cū imaginationib⁹ diūctā.
¶ De diminutione et corruptione digestionis stomachi cū
ardoris sensatione. ¶ De dolore renuz interpolate affligē-
te. ¶ De mala cōplexione calida et sicca epatis cū frequēti
febricitatione ppter ipsam. ¶ De pñctione fluxus emor-
roidalis pñcti. ¶ De motu tremulo caloris cū frequēti
leptothomia et etiā syncopi. Diuidit autē pñctiū in sectiones
tres. ¶ Sectio pñma pñctens vnū capitulum de enumera-
tione egritudinum siue accidentium curandoz.

Mens mea ociosa fortasseut credo
delirio uilesceret. Ne quoqz
fructuosa mihi et pñctā pñctatio in scibilib⁹
et opabilib⁹ sapiētie medicinalis ab honesta
exercitatione desisteret. Rē mihi nup ardua
pñctatione dignā humane spēi pñctula fragi-
litas pñctauit. Est enīz nobilis qdā Ziliolus
de Ursinis et cōmēdatissimus adolescēs uari-
is dispōnibus et anxiose satis affligit: ex aliqb⁹ quaz neuter
decidēte et tertiū significati denotari pōt: nōnullis vō egrit-
udinib⁹ laborās dici pōt. ¶ Et enīz vir iste laborat Soda
piodice affligēte ipm aliqñ post. 20. dies. aliqñ vō frequēti⁹.
Et est cū hoc dolor iste capitis in anteriori pte eius usqz ad
oculū eneniēs et pñctās nō raro. xv. uel. xx. dieb⁹ qui nō so-
lū enā sensu tactus intrisecus: sed in exteriori pte etiā pñcti-
tur. ¶ Scōa vō pñctalis dispō ipsius est egritudo sūm-
plex semp in eo epis. et est apta pñctā ppter fixationē suam.
nisi aliter eidē diuina pñctentia: aut medicinale bñficiū
subueniat: que qdē est odoratus ablatio per quā a cuiuscū-
qz odorabilis pñctatione puatus est. ¶ Tertiū vō pñctale
accis est dispō scotthomica: que etiā pñctā est imaginari-
onibus que nō aliud ipñctat qñ corruptā esse opationē visi-
ue potētiē: ita ut eidē appeat in aere exterius pñcti sensata
uel formas uel colores qui nequa qñ in aere repñctantur. ue-
lut sunt nebule aqurino et rubeo colore colorate. a qbus cū
contingit ipsum liberari remanet eidē in toto capite dolor.
¶ Quartū vō accis est cōplāta dispō stomachi ex dimi-
nutione et corruptione opationis digestionis ipsius. Scribit
enīz qñ diminute digerit. et septis in stomacho suo ardorez

qui nō aliud iporat q̄ corruptionē digestionis per quā ob-
iectū. q̄ cibis in q̄o debet opari digestiua potētia pmuta-
tū est ad inflammationē uel adustionē. ¶ Quidē vō accis est
dolor in renib⁹ interpolate affligens ipsum z non assidue.
¶ Sextū vō accis ei⁹ est epatis ipsius a p̄po tēperamento
pmutatio ad caliditatē z siccitatē notabilr intēsas. per quā
etiā notabilr solct z pluries cholerice febricitare. ¶ Septi-
mū vō accis in eo est fortis z fixa fluxus emorroidaz con-
strictio: que tū in eo nō raro fluē solebāt z mltū. ¶ Octauū
vō accis est motus tremulus cordis ppter quē frequenter
vir iste ducit nō solū ad defectū aiositatis sed lipothomiā
z etiā ad uerā syncopim. ¶ Hec in sūma est hui⁹ viri dispō
aggregata in qua si cōtemplatur q̄spiam subtiliter meditari
debet. appet q̄ difficile satis erit inuenire modū saluandi
euentū horū accitum an ab vna z eadē causa pueniant an a
pluribus z diuersis. Et in dubio nō minus videt esse dif-
ficile curationis infra puenientia reperire. ppter q̄o circa
ea videt mibi cōtemplādum esse: ut nunc sequit̄.

Secutio scda narrat causas illoz accitum z declarat
ea per signa puenientia: z cōtinet octo capitula
la sm numerum accidentium in predictorum.

De causa monopagie periodice.

Cap. 1.

Rimū caplm̄ inuestigat cās p̄mi accitis. s. doloris
capitis hui⁹ viri: qm̄ nemo itromittē debet ma-
nū suā ad medicinā nisi doceat in p̄mis: ut scri-
psit Gal. 2º ceticoz. 3º cap. Ideo anteq̄ enūtiez
aliquid de modo curationis hāz dispōnūz: oportet
ut in p̄mis doctus sim de essentia ipsaz. ¶ Est itaqz do-
lor hui⁹ viri per essentiale nocumētū cerebri ipsius. z per col-
ligatiā ipsius capitis ad cor z stomachū z epar p̄ncipalr: q̄o
qdē facile itelligi pōt: qm̄ in capite hui⁹ viri per viā idigō-
nis mltiplicata sunt flegmata accitāl r grossa magis q̄ nā-
liter: qm̄ vir iste hēt epar z renes notabilr calidos. Vapor
ergo a sanguine z cholā a p̄dictis mēbris eleuat⁹ occurrēs
flegmatice m̄iei in cerebro iūte per modū resolutionis reddit
flegma grossius q̄ nāliter existat. Et qm̄ vir iste hēt ex nālī
cōpōne cerebri vias angustas ut ex sensu visus cōprehēdi
pōt. Et etiā hoc appet eo q̄ per cōes vias effusionūz nihil
euacuat. aut parū de eo q̄o in cerebro abūdāt: ideo mā hec
flegmatica cōmixta cholē ualde facile mēbris: uel vias cere-
bri nālīter strictas oppilare pōt cū nō deficiat ex pte mēbris
uel viāz: uel ex pte materiei. Hec igit̄ mā in cerebro multi-
plicata z in pāniculis eius dolores facit: ut plurimū exten-
sios z grauatiuos ex parte domini flegmatis: z pungiti-
uos ex parte mixtionis cholere.

Uñ ex bis cōcludit q̄ hec est soda pueniens a mā fleg-
matica grossa z cholera iūicē cōmixtis. ¶ Et
sequit̄ ex illo q̄ hic dolor est a cholera vitellina pueniens.
¶ Et sequit̄ 3º q̄ hic dolor anterioris partis capitis.
¶ Et sequit̄ 4º q̄ hic dolor debet denoiari monopagia
vnius ptis. ¶ Et sequit̄ 5º q̄ hic dolor nō est emigraneus
denoiandus: qm̄ is iste dolor sit vni⁹ medietatis anterioris
s. disticte a posteriori: nō tū est emigranea: eo q̄ emigranea
iporat dolorē vni⁹ medietatis capitis. s. disticte a sinistra ul
ecōuerso. ut scripsit Cornelius celsus p̄ practice. cap de emi-
granea. ¶ Et sequit̄ ultimo q̄ hic dolor est piodicus no-
minādus eo q̄ reuoluit̄ reuolutione afflictionis per nume-
rū dierū inter vnā periodū z alteram interpositarum.

At uero iterum ex p̄dictis declaranda sunt tria.
¶ Primū qdē est quare dolor iste magis
anteriorē ptem occupat q̄ aliā ptem capitis. ¶ Dicēdum
itaqz q̄ cā est duplex. Vna qdē assignāda est. ut hic dolor
eueniat p̄tīm per colligatiā stomachi aut mirach. Hec enīz
duo mēbra talē dolorē faciūt in anteriori pte: ut p̄ma tertij.
tractatu 2º. cap 7º. dū inqt. Sed ad illud. i. soda qnqz signi-
ficat̄ ex pte doloris: que cū sit cū coitate stomachi plerūqz
icipit in anteriori pte capitis z infra paz. z que. i. soda sit cā
mirach declinat ad anteriora ualde. ¶ Et ex hoc fūdamē-

to soluere potes facile: q̄re dolor iste occupat oēm pte fron-
tis usqz ad medietatē cōmissare sagittalis. dū dixit Auic. ad
anteriora ualde. i. ad totā anteriore pte declinat talis dolor

Possunt aut p̄dicte ptes. s. stomachus z mirach
cōmunicare magis anterioribus partib⁹
capitis q̄ alijs ppter plura. ¶ Primū est q̄ si talis soda fie-
ret per colligatiā nō absolutam ab anterioribus ptibus
ad anteriore alijs paribus facilius pōt eleuari vapor uel
mā ad anteriore ptem capitis q̄ ad alias ppter rectitudi-
nem aspectus. ¶ Et scdm̄ motiū est. q̄ vapor uel mā ma-
iorē ppinquitatē z rectitudinē hēt ad anteriore ptem dum
eleuat̄ a stomacho uel mirach: q̄ ad posteriore uel ad aliā
ptē capitis. pbat̄ q̄ uenaz z arteriarū per quas a mirach
z a stomacho trāsire pōt ad caput uelut vapor uel mā ma-
ior est rectitudo ad anteriore q̄ ad alias ptes capitis. igit̄
z c. cōtia patet: z antecedēs arguit̄: eo q̄ a supiori ptechilis
ascēdētis ramificant̄ uene que mergunt̄ in panniculos
cerebri iteriores z exteriores. ¶ Tertia ratio est: q̄ cū hoc
q̄ hec mēbra sunt rectiora z ppinquiōra ad caput. uene ta-
men p̄dicte z arterie iterum latiores z aptiores existunt.
¶ Et quarta rō est euidentis: eo q̄ cū stomachus sit substā-
tia a p̄dominio neruofus coicat in nā cum substātia panni-
culoz cerebri: imo in se maiorem sensationem hēt quantū
ad os suūz q̄ habeāt pāniculi ipsius cerebri. ¶ Et q̄nta rō
est. q̄ alijs paribus q̄libet uere leue nocumētū illatū ori sto-
machi ledere pōt caput uel pāniculos cerebri magis q̄ no-
cumētūz exis in renibus epate z splene potētius. ¶ Ulti-
ma rō z adhuc euidentior est ppter colligatiā stomachi ad ip-
sūz caput: z maxime ad pāniculos cerebri esse maiore ali-
cuius mēbroz inferiorz ad ipm̄ cerebri: eo q̄ os stomachi
colligat̄ pāniculis cerebri z cerebro per neruū reuerſiū in-
uoluentē os stomachi circūquaqz ramificatum sexto parī
neruoz a medulla cerebri seruieniū: ut patet p̄ma p̄mi do-
ctrina q̄nta. summa tertia. z cap 2º. ¶ Per has itaqz rōnes
aut ipsarū plures appet q̄ rōnale est per colligatiāz stoma-
chi z mirach ad ipsūz cerebri: nocumētum in p̄dictis exi-
stens facile posse cōmunicari anteriori parti magis q̄ po-
steriori. ¶ Et si argueret̄ tra hoc. q̄ saltem nō videt tene-
ri posse dolorē in anteriori pte capitis puenire saltē per no-
cumētūz mirach: cū mirach ipsūz nō habeat tātam colligā-
tiā ad cerebrum z pāniculos quātam stomachus. ¶ Huic
motiūo dicendum est q̄ lz ipm̄ mirach non habeat ad cere-
bri colligatiā tātam quātam habet stomachus ad ipsum
neqz ita imēdiatē: tū nocumētūz ipsius mirach facile coica-
tur stomacho: z exinde facile peruenit ad cerebrum.

Secūdū vō p̄ncipale declarādū in mā hac est: quā-
re dolor iste piodicus est. videt̄ enīz q̄ de-
bet esse māsius: eo q̄ in cerebro inuenit̄ mala cōplexio ac-
cidētalis frigida z humida a multitudine flegmatūz cōta:
q̄ fixa est in cerebro. igitur cōtinue ab eadem puenit dolor.
¶ 3te mā cōmixta in flegmate z cholera semp repit̄ ibidez
ut dictū est. z pāniculi sunt mēbra sensibilia: z mā est conue-
niēter applicata. ergo semp ibi debet esse dolor. patet cōtia
ex altiori ſcientia: eo q̄ ibi est agens passio disposito sufficē-
ter applicatūz cū tēporis circūstātia. igit̄ z c. ¶ Amplius
mā illa in pāniculis est quantitatiue z p̄ter nālīter aucta. er-
go saltem in pāniculis cerebri debet agens facere extensiuū
dolorem. consequens repugnat formali rationi doloris
periodici z experientie. igitur z c.

Pro solutione horū motiūoz uerificādus est
p̄mo modus quo dolores pio-
dici in cerebro fiant: deinde soluende sunt rationes p̄dicte
z tales consimiles. Ex illo fundamento. ¶ Supponendū
itaqz p̄mo q̄ p̄iodici accidunt in egritudinibus dupliciter
ut p̄posito p̄sentis spectat. Primo qdē rōnes specificē p̄prie
tatis inuenit̄ in humoribus: z hāc itellexit Auic⁹ p̄ma quar-
ti. tractatu quarto. cap de febribus apostematū dum in-
quit. q̄ vnicuiqz humorū inest p̄iodus que sibi conuenit

Supponendum 1° q^d ite^r piodicatio a mēibus puenire re-
perit ppter quā^{ti}tate auctā mēerū u^t dīminutā: ppter mo-
dū^{ti} substā^{ti} se eaz grossitudinē uel subtilitatē: fluxib^{us} silitatē: u^t
viscositatē. Et sunt s^{er}mones Gal. 2° de dīijs febriū. penultio
cap. Et intellexit hāc s^{er}monem pnceps pma q^urti. tractatu allega-
to. cap. de febre sextana dū in q^u q^d melācholia g^{er}nat q^urtana:
nō ppter ea q^d ipsa est melācholia: imo ppter ea q^d est pauca
grossa. Uide q^d uult Aui^{sc}. piodū q^urtanariorū nō solū sequi
specificā p^{ro}prietatē melācholie: imo etiā quā^{ti}tate pauca z
grossitudinē eius: z per hoc conat^{ur} pbare aliquā mām pos-
se facē sextanā z septenā febres. Si enīz mā determinate q^u-
titatis z grossitudinis facē pōt paroxysmū q^urtanariū qd re-
pugnet q^d mā minoris quā^{ti}tatis z minoris grossitudinis
q^d p^{re}dicta possit facē paroxysmū tardius eueniētē: sed pma
facit paroxysmū q^urtanariū ppter aliquā^{ti} actiuitatē ex pte
quā^{ti}tatis z mō subtilitatis ei^{us}. q^u 2° facit paroxysmū tardius
eueniētē. patet p^{ro}ptia. q^u sic ex augmētata p^{ro}portione actiui-
tatis cū alijs p^{ro}prijs peruenit uelocitas effectus.

Istis positis ponunt^{ur} p^{ro}cliones r^{ati}onē ad q^ustū.
Et p^{ri}ma p^{ro}clio est q^d dolor capi-
tis hui^{us} uiri q^uq^{ue} est piodic^{us} piodo p^{re}dicta que p^{re}seq^{ut} spe-
cificā p^{ro}prietatē humoris. pbat^{ur} p^{ro}clio. q^u talis dolor p^{re}seq^{ut} tā
q^d cām agētē cholera vitellinā. ergo debet piodicare piodo
de tertio in 3° reuoluta: sed talis est ordinata alijs paribus
ig^{it} 2°. Et scda p^{ro}clio. q^d atigit hūc dolorē in hoc uiro esse
cōtinuū. pbat^{ur} p^{ro}clio. q^u sicut a cholera vitellina ex uasa mo-
ta uel extraneata sit dolor tertianari^{us}: ita ab eadē in uenis
p^{re}dicta mota uel alterata puenit dolor cōtinuus. p^{ro}ptia patet
eo q^d mā in uenis contenta aut sui multitudine aut maiori
sua caliditate uel acuitate: aut q^u p^{ro}prijs cerebri p^{ro}prijs
or^{is} est pōt continue in eis subitā alterationem inducere ma-
gis q^d cum materia fuerit extra uenas posita.

Ex hac p^{ro}clione potes solvere duo p^{ro}blemata.
P^{ri}mu est. q^ure hic dolor q^uq^{ue} solū in tēdi-
tur de 1° in tertiu. z iam appet eius cā ex p^{re}dictis. Et 2° p^{ro}-
blema. q^ure hic dolor lz sit piodic^{us} eius q^uq^{ue} durat trib^{us} u^t q^u
que dieb^{us} z nō plurib^{us}. cā enīz accipit^{ur} ex pte obediētē ma-
teriei ad digōnem z resolōnē z ex pte subtilitatis z pauci-
tatis. Et seq^{ut}ur ex hoc solo p^{ro}bleumatis tertij. q^ure q^uq^{ue}
hic dolor durat piodic^{us} reuolutus. xv. uel. xx. dieb^{us}. hoc
enīz accipit^{ur} ex parte multitudine z grossitudinis ipsius
materiei: z inobediētē eius ad uirtutē. Et solui pōt ite-
rū quartū p^{ro}blema: q^ure q^uq^{ue} hic dolor appet p^{ro}prijs in
flāmatiuis z p^{ro}prijs. totū enīz hoc puenit ex pte calidi-
tatis intēse materiei z ex pte subtilitatis eius. Et ex rōnē
bus aduersis solui^{nt} q^untū p^{ro}blema. q^ure hic dolor q^uq^{ue} est
grauatius. z q^uq^{ue} extēsiuus. P^{ri}mu enīz solū seq^{ut}ur ad
magnā p^{ro}portionē flegmatis supra cholera. Scdm vō seq^{ut}
ad uelocitates ex tali mā genitas. Et seq^{ut}ur ulter^{ius} decla-
rari posse p^{ro}blema 6°: quare hic dolor oī die affligit egrū:
sicut enīz ex dīo p^{ro}ptio chol. rice māci sup flegmate piodi-
ce pueniebat tertianari^{us}: ita ex p^{ro}ptio dīo flegmatis su-
p^{er} cholera piodice puenit quotidianari^{us}. p^{ro}ptia patet. q^u
nō minus specificā p^{ro}prietatē flegmatis facit piodic^{us} quoti-
dianā q^d cholere tertianā. Et Soluere vō p^{ro}blema de cō-
tinuitate doloris apparet facile ex p^{re}dictis.

Iā iterum appet necessariū esse solū difficultatē
tertiā: que est q^ure hic dolor q^uq^{ue} xv. q^u
q^uq^{ue} viij. q^uq^{ue} pluribus diebus durat. z q^uq^{ue} accelerat ma-
gis euectus eius. q^uq^{ue} vō tardat. Et dicēdūz ig^{it} p^{ri}mo q^d
causa minoris z maioris p^{ro}prijs eius pōt esse multiplex.
P^{ri}ma q^u virtus aliq^ui iuenit^{ur} potēti^{or} sup mām in vna
piodo q^d in altera: eo q^d ipsa nō fuit debilitata ab excessu z
regimine sex rerū nō nāliū uel aliorū plurimū p^{ro}tingentium.
Secūda vō causa pauce durationis est materiei pauci-
tas z subtilitas. z contra vō maioris durationis. T^{er}-
tia vō causa potest esse poroz z viarum expulsionis maior
apertudo vna vice q^d altera. Quarta causa esse pōt p^{ro}prijs

quitas materiei ad vias expulsionis ppter quā seq^{ut}ur uelo-
citas expulsiois eius ad extra. z mortalis resolutio sicut ad
materiei sicut oppositū seq^{ut}ur egritudinis elōgatio. Pro-
pter has itaq^{ue} causas apparet q^d ubi materia fuerit pauca
z ualde grossa: tūc periodūz faciet eueniētē de septimo in
septimum: de octauo in octauum: z sic de alijs. Et contra-
uariata faciet periodum uelocioris euectus. Appet etiāz
scdm q^d ubi materia fuerit grossa z multa multo tēpore du-
rabit periodus z ecōtra. z sic de alijs correlarijs que per te
concludenda diuinito intelligendum esse.

Et ex oib^{us} istis inuicem collectis diligens cō-
siderator eligere poterit signa spe-
cierum huius sode distincta. Quicunq^{ue} enīz in vitellis
na cholera inuenit^{ur} quā^{ti}tas z acuitas eius ualde potens
super flegmate: tūc dolor iste percipit^{ur} cū inflammatione fa-
ciei: pulsatione uenarū: capitis inflammatione ipsius p^{ro}prijs.
ne. z mordicatione eius cū uigilijs: sit amaritudine: oris ap-
petitu: ad iracūdiam z rixē conturbatione in somno: uelo-
citate mobilitatis in operationibus: z sic de alijs. Cū autē
atigit flegma multūz cholē cōmisceri: tūc faciūt opposita
signa. P^{ri}mu grauitas z p^{ro}derositas capitis. Scdm
somnia p^{ro}funditas uel p^{ro}prijs. T^{er}tiu corpora que in
dormitione apitio. 4° oris salsedo uel silitas. 5°
viscosē mae in palato inuēte. Sextū faciei paliditas ali-
quali subcitrinitate refracta z pulsus nō magna uelocitas
uel frequētia uel magnitudo sicut ecōtra domināte chole-
ra cū alijs p^{ro}prijs de causis p^{ro}ptiis pulsū 2°.

Secūdis 2° de cāis ablatiois odorat^{us} hui^{us} uiri. Cap. 11.

Icet nocumētū hui^{us} uiri in olfactu cōpletū sit. q^u
ablat^{us} est. huiusmodi nō olfactus potēti^{or} q^uq^{ue} di-
minuit^{ur}: q^uq^{ue} corūpūnt^{ur}: q^uq^{ue} auferunt^{ur}: sicut
z oīz aliaz uirtutū opationibus triplex nocu-
mētūz tā dictū accidere pōt. Pro puenientio-
ri itaq^{ue} haz intellectu p^{ro}mittēdū q^d mēbroz que olfact^{us} opa-
tionē cōplent aliqua dicta sunt attrahētia. aliqua vō defen-
dētia. altera recipiētia uel colligētia. reliqua vō p^{ro}ficiētia.
P^{ri}mu itaq^{ue} ipsoz est lacert^{us} sparsus per substātiā p^{ro}prijs
culi iterioris p^{ro}prijs nasi uelitis: qui qdē mouet per aialē spi-
ritū delatū sibi ab anteriori pte cerebri per panniculos co-
opientes ipm. Et hic qdē lacert^{us} inuat ad olfactū attrahēdo
aerē ab extra ad iteriora nasi qui aer necessarius est ad de-
scrēdū spēs odorabilis uel fetidi uel uapores ab eodē ele-
uatos: q^u sine aere tanq^u medio nihil contingit olfact^{us}. Et
hic etiā lacert^{us} est ille per quē fit aeris z uapoz inspiratio
ab extra z eorūde ad extra ab itus expiratio. Scdm vō
mēbroz olfact^{us} defensiuū est os cōcauū cū inferiori carulagi-
ne nasi per que duo defertur aer uel fumus ad cerebrum.
T^{er}tiu vō mēbrū colligēs illū aerē uel fumū detinēs uel
p^{ro}seruās ipm sunt cartilaginee nasi superiores nominate rice
multiplicib^{us} foraminib^{us} cōcauate in qbus aer uel fumus re-
ceptus p^{ro}seruat^{ur} in quo aere obiecti odorabilis spēs recipiū-
tur absq^{ue} necessitate alicuius uaporis a corpore odorabili
uel fetido eleuati. Et hoc ē nō opinionē que tenet q^d ad hoc
q^d odoratus p^{ro}ficiat nō est necessariū ab obiecto odorabili
eleuari fumū mediū organi: z potēti^{or} olfactus immutatuū.
Lz opinio pluriūz sit illā euaporationē esse necessariā z ma-
xime illoz q^d dicūt q^d odor est fumalis euaporatio. i. q^d odo-
ratio sit per fumalē euaporationē. Et colligunt hē specula-
tiones 2° de aia. z 4° de acciti z morbo. z 5° tertij cap p^{ri}mo.
Qualitas vō odoratus tā dicta est in cap^{it} v^{ir}utūz. sed odo-
rat^{us} fit in aere. i. per aerē delatū ad cerebrū cū passione ipsi^{us}
s. aeris in spēbus odorabilis in aerē impressis. Aut supple
odorat^{us} fit ppter uaporē qui resoluū^{nt} z qui eleuat^{ur} a corpo-
re odorabili. Uide q^d has duas opiones in p^{ro}prijs sermone i-
tellexit Aui^{sc}. determinās has duas qōnes quātū ad p^{ro}prijs.
tū p^{ro}prijs. Inq^u q^d medicus recipiat q^d odoratus est aut p^{ro}fici-
cit in radice. i. in p^{ri}ncipio sensuū immediate qd est cerebrū
ppter conuersionem aliquā. i. impressionem in aere factāz

siue a spēs siue a uapore a corpore odorabili eleuato fm vi
as delationis. s. ipsius aeris ad carunculas mamillares im
mutantis eas et potentiam olfactiuam que fundatur in eis.
¶ Quartū vō mēbrū olfactū perfectiū sunt duo additāmē
ta filia papillis mamillarū que noiantur ab auctorib⁹ carū
cule mamillares que in rei ueritate sūt de substantia cerebri
in quib⁹ mediātib⁹ poris earū recipit aer cui cōmixtus est
uapor ab odorabili corpore eleuatus: aut qz aer a spēs odor
abilis alteratur est absqz necessitate alicuius uaporis in eo
dem aere cōmixti. Hic igitur aer recipit in poris harū ca
runcularum trāsies per seramē pāniculi cooperientis illas
carunculas quem oportuit esse pforatū ppter hanc causam.
Et iterum ppter aliā cām que est ut supfluitates in duob⁹
anterioribus uētriculis cerebri pgregate ualde facilius a
cerebro propulsi ad extra expelli possent. ¶ Cum attracti
one igitur huius aeris imutantis organa predicta. s. carū
culas et spm animalē a cerebro ad eas puenientes immu
tatur potētia olfactiua ibidē radicata taliter qd exiit actus
sentiendi sensatione. s. olfactiua noiata. Et potes oēs istos
sermōnes colligere pulcherrime 5^a tertiij. p reallegato cap
cuius lram in alio tractatu de hac materia per me particu
lariter expositam consideranti nunc dimitto.

Et ex horum fundamento plura potes soluere
probleumata. ¶ Primū ppter
qd ifrigidati aut oppilati predictas vias nequaquā odorāt
odorabilia neqz percipiunt fetida aut diminute hoc faciūt
Sicut enim parua exite oppilatione parū odorāt et dimi
nute. Ita completa exite oppilatione nullo mō odorare pnt
¶ Scdm pbleuma est qre qdā boiūz prauē odorant. Alij
vō non ita prauē odorāt. Hūidus enīz et repletus in antero
ri parte cerebri malus est odoratus: ut p 3 de cholericis cōpa
ratis ad flegmaticos: et de melicis ad sanguineos: hēni san
guineo ppter augmentum hūiditatis deberet esse imperfectio
olfatus. In melico vō perfectio eius ppter maiore expur
gationem et exiccationē organoz olfactū que in eis est. m qz
virtus fortior est in sanguineo qm in melico ipa cum maio
ri augmento hūiditatis pfectū odoratus qz virtus melicorūz
que debilis est cum minori qtitate humiditatis eorum.

Et ex collatis in hoc cap diligenter elicitur q
nocumentum in odoratu ptingere pōt ex parte sex nocumētoz diuersas ptes cernētiū.
¶ Quoz p^m est ex parte virtutis. ¶ 2^m est ex parte instru
menti. ¶ 3^m est ex pte organi pncipalis pficientis olfactum.
¶ 4^m est ex pte membri susipientis et colligentis aere et im
mixtum uel iformatū spēs uel uaporibus ab odorabili
corpore eleuatis. ¶ 5^m est ppter nocumētū inuētum in mē
bro attractiuo aeris. ¶ 6^m et ultimū est ex pte mēbroz uel
viarūz per quas pdictus aer defertur ad organūz olfactus.

Et primū qdem boz declaraf: qm cū virt⁹ totū mē
brū debilis fuerit: tunc membra non pnt
operationes pducē que necessarie sunt ad bñ eē in diuīdū
Un et per hoc in senib⁹ et in debilib⁹ a gñatiōe et resolutis in
longis egritudinibus: et in fortib⁹ euacuationib⁹ odoratus
ut in plurib⁹ aufertur: aut saltē ut in plurib⁹ diminuitur.

Secundū nocumentum ex pte instrū. s. spūs aialis q
defertur a cerebro ad carunculas mamilla
res declaraf: qm potētia olfactiua nō exiit in opationē suāz
aut ppter penuriā spūs pdicti: que ptingē pōt ppter oppila
tiōes cadētes in pari neruoz q oriunt ab anteriori pte cere
bri. ¶ Si igit in pncipio eoz orit⁹ a cerebro: aut in medio
eoz: aut in altera extrema pte ipoz terminata in substantiā ca
runcularū ptingit oppilatio: tūc aut erit cōpleta: et negabit oī
no trāsīt spūitū pdictoz: et accidet inde ablatio olfactū sicut
credo in hoc viro ptingē. Si autē oppilatio semicōpleta fu
erit: tunc accidet diminutio ut in operatione sensus olfa
tus ut patet intelligēti. ¶ Cōtingit etiaz qnqz penuria uel
paucitas spūuz p ptes euacuationes a capite distrahētes
¶ Silr etiam qnqz ptingit nocumētum in olfactu ex parte

qualitatis spūs uel distemperiei in complexione sua: et non
pōt esse instrumentum opationum pueniens: qz non bene
mobilis: nec penetrabilis in substantiam carunculari ppter
frigiditatem suā: eo qz sine calore. s. actuali uel potenciali
sentiri non contingit. 3° de anima colligendum. ¶ Silr eti
am si ptingit spm in sui complōne ualde discrasiatum esse
in calore: tunc dato qd expellatur a cerebro cum debita sul
qtitate: tūc nō poterit esse pueniens instrū potētie olfacti
ue: aut qz in via trāsitus eius a cerebro ad carunculas iā re
ceptus prius insensibiliter exalabit qd recipiat a carunculis
temperamentūz quo producat olfactiua operatio. ¶ Et
iterum silr contingit nocumētū in olfactu ppter permuta
tiōē spūs in substantia: ut qz nimis grossus et uaporib⁹ tur
bulētis cōmixtus nō poterit debite mūdificari forma carū
cularū: ita ut fiat instrū olfactui cōueniens. Et etiā poterit
hoc ptingere p pmutationē spūs ad magnā subtilitatem et
evaporationem. ¶ Ex qb⁹ nocumētis in olfactu appet qd cō
tingere pōt ex pte instrū ualde pauci subtilis et transpirabi
lis: sicut econtra qm ptingit spm esse grossum et frigidis ua
poribus cōmixtū. ¶ Utū aut opatio olfactiua noceri pos
sit per augmentūz qtitatiū cū debita ipsius cōplexione et
mō substantie. questio est que nō idiget discussione: sed credo
ego qd stāte tēperamento spūs in qualitatibus pms et secū
dis: et si qtitate augeatur spūs: non pōt tamen operatio
olfactiua per ipsius augmentum ledi aliqua lesionis specie
lz aliqui crediderint oppositum esse uerum.

Tertium vō de pmissis declarandum est qd ppter
nocumētū ptingens in pncipali organo
olfactū impficiat operatio ipsius. De hoc aut bñdī opatiōis
olfactiue organo: uarie sunt inuente opiniones. ¶ Quidā
enim crediderūt tale organum esse duos uentriculos ante
riores cerebri ponentes additāmēta mamillaria cerebri nō
esse pncipale organum olfactus: sed solū receptiuum aeris
uel spūs obiectoz: eo qz aut ille caruncule mamillares sunt
de substantia cerebri: aut nō. si dicis pncipū habet intentū: eo
qz illa additāmēta sunt partes cerebri que coicant cum eo
noīe et diffōne. qd erat pductiue opationis cerebri cū sint ce
rebri ptes. Si vō dicatur qd tales nō sunt de substantia cere
bri: tunc apparet necessario collocare eas sub denominatio
ne alicui⁹ mēbroz simpliciu aut cōpositoz. Et non poterit
assignari hoc nisi qd sint de eētua medulle. Et tunc neces
sario pbabit qd erūt de eadē medullari substantia que in cere
bro est: et tūc stabit ueritas discursus precedentis. et hec opa
tio olfactiua appropriabitur cerebro: ut pns deductum est.
¶ Si aut dicat qd reponēde sunt sub denoiatiōe alioz mē
broz simpliciu: tunc hoc uidet⁹ impossibilē: qm caruncule
mamillares non sunt caro: nō nernus: non os: nec cartila
go. ergo et. Et pari rōne non poterit dici qd sit mēbrū com
positum: qz nec brachium: nec pes: nec cor: nec epar. et sic de
aliis. igit et. Relinquitur igit fm hāc opinione qd pncipa
le organū olfactus est cerebrum: qd erat deducēdū. Et pōt
aliquatrabī ex snia Auicē. quinta tertiij. cap p reallegato
dum inqt. qd odoratus est in radice. i. in cerebro qd est or
ganū manifestatiū sensuū oīūz. ¶ Altera aut opio ponit qd
pncipale organū olfactū sunt caruncule mamillares: eo qz qd
cito aer cū spēs odorabilis uel uaporib⁹ eius deferat ad
eas tā cito et instātaneē fit sensatio: sed nō tā cito et instāta
nec uidet⁹ aerē talē deferri posse ad cerebrū. ergo nō pote
rit fieri tā subita uel instātanea odorabilis obiecti sensatio.
psequens aut repugnat experientie. igit relinquitur qd in carū
culis fundat⁹ vis uel potētia olfactus. Et clare tetigit hanc
opinionem in 5^a tertiij. pmo cap. ubi inquit. Et anothomia
instrū quo fit odoratus supple cōprehendit anothomia
nas: qz nasus includit carunculas in sui anothomia. et sub
iungit. Illud quidem. s. instrū odoratus sunt duo additā
mēta mamillaria: que sūt in anteriori cerebro. et extēdunt
i. extra prominet a duobus uentriculis anterioribus cere
bri. ¶ Tertia vō opio posuit qd pncipale organū olfactū est

cerebri fil' cū p'dictis carūculis mamillarib'. Et dedit bec opio in carūculis mamillarib' p'cise nō posse p'duci opatio nē olfatiua absqz alijs p'tib' duoz uētriculoz anteriorz cerebri. Et clare exp'lit bāc opione Quic. p'allegato cap. 5. 3. ubi inqt. Et ex duab' extremitatib' ei' recipiunt cerebrū: z duo additamēta. s. mamillaria nata ex eo. s. cerebro odorē. i. speciē odoris cū attractiōe aeris. Et ego autē credo q' in pri bus mamillarib' iā p'dictis radicaliter fundet opatio olfa tiua: p'pterea q' uelociter potētia ipsarū exit in actū olfandi cū debitis circūstātijs ad opandū requisitis. Et iterū olfar' est potētia exterior sensitua. sed oēs alie potētie sensitive exteri ores hnt mēbz adequatū in quo fundant. igit' z ista o'z hie Et itē q' sicut in determinatis qbusdā alijs p'tibus cerebri essentialib' fundant diuerse vtutes diuersarū opationum p'ductiue. Ita nō in cōueniēti carūculis que sunt essentia les p'tes cerebri fundari potētiā olfatiuam. s. p'ma p's anice dentis est ueracē q' in anteriori uentriculo sensus cois z fantasia in medio vō uentriculo cerebri vtus imaginatiua z cogitativa locantur. In posteriori vō memoratiua. igit' z in partib' mamillarib' fil'i rōne poterit olfatiua potentia collocari. Ampli' ex sola caruncularum lesione comple xionali compositionali z unitatis absqz aliqua partiu' cerebri lesione ledit opatio olfatiua z non ecōuerso. s. q' per le sionē p'tium aliarū cerebri necessario ledatur operatio olfati ua. igit' in carunculis mamillarib' p'ncipal'r potētia olfati ua collocat: q'derat deducendū. Et nota q' motiua p'ima satis p'suadendo pbant. hoc vō ultimūz motiū videtur z a priori z a posteriori probare satis si bene consideras.

Et ex horum oium sententia cludit si leditur opatio olfatiua lesione appropia ta mēbro ipsi' p'ductiuo: q' talis lesio cōsequi pōt oēm spēm male cōplexiōis imoderate. pōt enī nimia caliditas frigiditas siccitas z hūiditas imālis esse causa diminuēdi corrū pēdi z auferēdi opationes olfatiue potētie. Qm ois imode rata discrasia deijcit actuz p'prie vtutis afforismoz 2° cō mēto. In morbis minus periclitant. Et adhuc fortius ois spēs male cōplexiōis hoc nocumētum efficere potest ut intelligenti apparet. Et iterū q' olfatiue potētie opa tio ledat per spēs male cōpositionis accētis sup'ficiē in fi gura z in poris ei' organi. uelut cūz accidūt oppilationes clarum est videre. Etia egritudines cōposite iterum. ut apostemata in naso uel carūculis eueniētia: ut emorroides polipus cancer noceant olfatiū vnusqz experientia cedit. Et iterum q' solutio cōtinuitatis casus percussio attritio exoratio a fortibus caput purgijis facta olfatiū noceant ab omnibus vniuersaliter concessum est.

Iam aut ex p'missis facile cōsideranti patere pōt quo mō nocumētū in opatiōe olfatiua cōtin gere possit ex parte mēbz cōcurrentis ad bāc opationē per modū suscipiēdi z colligēdi aerē iā inspiratū que foramina etiāz multū angusta sūt. Et fuit multitudinis hoz foraminū cā ut aer iā inspirat' in multas diuideret p'tes. Si enī multū vnir' aer deferret ad carūculas z ad pāniculos z ce rebri: tūc notabiliter lederet ipz p'pter sui frigiditatē aut su bitū ipetuz. Fuit vō angustoz hoz foraminū cā: ut ibidē aer in angustis p'tib' detineret: ita ut aliqua'r remitteret in friditate sua z subliaret si grossus fuerit: aut saltē paulatī afflaret z attraheret ad cerebrū. Patet autē q' si foramina illa pauca z ampla fuissent: z aer vnir' magis uelocius ad cerebrum pueniret: z nō ita cōuenienter restauraret. Hec videtur esse multipliciū hoz foraminum z stricture ip sorū cause necessarie ad hoc p'positum facientes: z alie ipso rum foraminum possunt assignari cause ex parte superflui tatum que in eis detinentur: ut non continue oris z nasi operationes impediāt distillando ad ea.

Unde ex omnium hoz fundamento apparet q' la psus complexionales frigidi diminuunt z auferūt opationē olfatiuā: ut patet in ifrigidatis cerebri z

anterioris. Et fortius b' lapsus bāc opationē ipediūt cū fuerint materiales. Et similiter etiā lapsus cōpositionales ut p'dictoz foraminū coangustatio a g'atione uel a tpe pueniēs z ipsoz exaspatio z tanq' receptaculū repletio z apostemata z soluta cōtinuitas eoz in olfatu nocumētū diminutionis ablationis aut corruptionis efficere possit.

Et ex hoz oium sermonū cōsideratione isimul appa ret q' nocumētū in olfatu cōtingē possit ex sex causis sup'ius enarratis. Prima qdē ex debilitate vtutis ipotētis ad p'ductiōē opationis olfatiue: ut patet in debilitatis longis z fortib' egritudinib'. Scda vō ex pte in stric' q' spūs in q'ritate z q'litate uariatur. Tertia vō ex pte nocumēti p'ncipalis organi qdē est cerebrūz aut carun cule mamillares uel utrūqz simul. Quarta ex parte ad ueniētiā accidētis in osse radice nasirica nominati. Quinta ex pte membri attractionis aeris qdē est lacertus p'dictus Sexta z ultima ex pte viarum que deferre debēt aerem iam attractū: ut q' solute clausē uel exasperate sunt. Et ex istis ultimo cludit: q' ad perfectam curationem huius dispōnis necesse est cognoscere partem uel partes: ex qua rum nocumēto contingat lesio in opatione olfatus: qua rum rectificatio in uera curatione est necessaria.

Sectionis secunde de causis imaginationum uel corrup tione visionis. Cap. III.

Iam vō ex p'dictis videt' esse acceptū fundamen tu z uerificatiōis harū dispōnū. s. imaginationū: eo q' in cerebro huius viri z toto capite eius p' pter debilitatē g'iant' z cōgregant' uapores mul ti: q' cōmiscēt spūi aiali z deferunt ad organū visiōis qdē est cristalloides: z fm q' cōtingit hos uapores turbulētos cē nel opacos uel colorē būres subcitrinūz uel subrubēdū. Ita cōtin git potētiā visuā corrupte iudicare de spēs' obiectoz visi bilū. Ita q' qnqz vifima indicat uel ap'p'ndit colores illos qm cōmiscēt spūitib' obiectoz exteriorūz eē exteri'. dato q' in aere nullus talis color existat qualis representatur orga no z potētie visuē a p'dictis uaporibus qui commixti sunt spūitui visibili z colorati talibus coloribus. Et ex istis scōario cludit q' si iū mō potētia visuā corrupte indi cat uel p'cipit qnqz corpa in aere exteri' moueri circulari ter uel laterāl'r uel fm ascēsu z descensu uel p'forata uel in modū retis fm q' cōtingit uapores p'dictos spūitui visibili cōmixtos in spūi p'dicto efficē motū rotatiōis uel alterūz de p'dictis: z fm q' cōtingit ipos uapores uarijs sitib' situari qui cōmixti sunt spūitui iāz p'dicto. Propter qd app'et q' uo lentū canonice curare opationes p'dictas necesse est huius nocumēti causas p'ductiua z ueniēter cognoscere: z hoz sūtam colligere potes 3° tertij. tractatu 4° caplo partim de imaginationib' dū inqt. Imaginationes sunt colores qui sentiuntur corā visu. z siqdē longo tpe tales uapores in ce rebro p'maneant tanto tpe uel per viam in frigidatione cō uertantur in aquam que deflūē ad organum visionis ipe diat receptionem spērū ab obiectis: tunc patet q' parat' est eger de imaginatiōib' trāsire ad aquā que est catarata. s. defluxus denomiā: z tandem de aqua ad pānum. Ad cuius cōfirmationem sequitur cecitas. Et hos sermones intel lexit Quicēna p'allegato tractatu de aqua dūz inquit. De scensus aque est egritudo oppilatiua stans.

Sectionis secunde declaratiuum causarum diminutio nis digestionis a stomacho Cap. IIII.

Iter cause diminuentes digōnem z corrupentes illā plurime possint esse: ergo tū eas tāgā causas que vident' mibi ad p'positū magis cōuenientes. Una igit' causarum nocumētū diminutionis digestionis in stomacho huius viri est multitudo hūmīdi tatis p'ti a capite p'ti ab epate cōmūcate stomacho: que etiā am sui frigiditate dimiuit calorem naturalem stomachi. Scda vō cā est paucitas caloris coicati stomacho a mēbris circūstātib': quoz iuuamēto p'ficiū stomachi digō. Sūc

entz musculi uentris longitudinales z latitudinales pance carnositatis. z mirach etiam est exile uel tenuer pance pinguedis: z par eius lz sit ad caliditate z siccitate lapsus: nū qz in eo multe aggregant humiditates per modum indigestionis ab hoc lapsu puenientis que attinent nature flegmatis. Ideo ppter bec oia stomachus diminute digerit.

De causis vo per essentielle nocumentum stomachi digestionem diminuentibus.

¶ Prima z coior est mala cōplexio frigida z bāda ipsius stomachi cum multitudine humiditatum iam dictarum. ¶ Secūda vo est multitudo uentositatum que in eius stomacho generantur: que sunt cā diminute digōnis inquietando z spargendo cibum qui debet in stomacho vnitus z congregatus permanere si debet conuenienter digerit.

De causis vo accidentaliter diminuentibus digestionem sunt multitudo potus.

¶ Secūda vo est multitudo cibi. ¶ Tertia vo est frequens ciborum assumptio ut idigestū supueniat idigesto. ¶ Quarta cā est motus per exercitium forte post cibi assumptionem. ¶ Quinta causa est frequēs z multus coitus. ¶ Sexta causa est frequens euacuatio per uentrē per fluxum sanguinis z per euacuationes artificiales. ¶ Septima causa esse potest paucitas dormiendi z multitudo vigilandi siue uigilium. ¶ Octaua causa assignari pōt ex parte ciborum difficilis digestionis de quibus oibus in posterum videbitur.

Inter quas oēs cās qnque principaliter in hoc viro diminutā digestionem mihi videt assuē. f. vna est essentialis que est diminuta caliditas stomachi. ¶ Secūda ex parte pance cōmunicationis caloris stomachi a circumstantibus membris. ¶ Tertia vo cā z q̄ta paulo an dicit: z sexta etiā vident in hoc viro digestionis efficere nocumētum iam predictum.

At vo ite causa corruptionis digestionis in eo mihi videt esse multitudo delegatiōis cholerice materiei a kisti fellis ad stomachū ipsius: eo qz in hoc viro nō dubito esse amplitudinē canalis ramificatiua kisti fellis p que portat materia cholerica ad fundū stomachi: qd p̄uaderi pōt ex multis. ¶ P̄mo pp multitudinē materiei cholerice in stomacho ei q̄nqz p̄cepte. ¶ 1° pp uelocitatē iursus ardoris in stomacho. Si enī mā eēt pauca z trāsiret per angustā viā: nō ita cito z eque magnū eff. ceret nocumentum. ¶ 2° qz alie viesatis ample cōprehēdunt in eo: z pp̄ie sup uentrē. ¶ Secūda vo causa corruptionis digestionis in stomacho ipsi pōt eē mala cōplexio calida epatis ipsi stomacho coicata ad huc sine mā cholerica. Sic enī ut in pluribus opationū diminitio z ablatio pueniūt a frigiditate: ita z ipsarū corruptio puenit a caliditate: ut p̄. 3. z 2° regni colligēdū. ¶ Tertia etiā causa corruptiōis digestiue stomachi z ardoris in eo pōt eē materia salia a capite defluēs ad stomachū: sicut in eo q̄nqz cōtingit. ¶ Quarta vo causa eē pōt ex pte ciborum plurium qui in quorūdā hoīz stomachis corūpi cōsueuerūt patet de ouis z similibus. Et ad hāc causaz corruptionis cōcurrere pnt plurime de causis que assignate sunt in diminutione digestionis: z tu considera illas. Un necesse est debetē curare talia accidētia fm canones cognoscere causas illorum productiuas.

¶ Sectionis secūde de causis dolorum renum. Cap. v.

Qntingūt aut in renib⁹ huius viri nobilis dolores ab ieriori causa pp oppilationes in renib⁹ factas: z maxime in pncipio poroz uritudū. vñ qz ab eis aquositas humoralis nō euacuat pueniēter z q̄ cito oportet: imo retinet circa ptes renū simul cū materiē⁹ que cū ea cōsueuerūt euacuare: accidit in eis dolor pp subitā alterationē pueniēte a materiē⁹ frigidis uel calidis. ¶ Aut eueniūt in his dolores: ppter ea qz materie ibidē retēte uētosant z faciūt solutionē cōtinuitatis per modū extēsiōis. ¶ Aut iterū 3° dolor in renib⁹ ipsi⁹ euenire pōt: qz materie flegmatice aut mixte cū cholera z fleg

mate pp oppilationes in renib⁹ lōgo tpe p̄seruatas excoq̄tur a forti caliditate. Un ex eis gñant harenē uel lapilli qui retēti in colatorio pāniculo renū cause sūt doloris uehemētis. Nā enī tētat emittē harenulas uel lapillos illos: z nō est ei possibile nisi per uehemētē extēsiōē uel dilatationē pororū colatorij que nō pnt fieri absqz uehemētē dolore. Un in viro isto sepe eueniūt dolores a mala cōplexione frigida uel calida solutione cōtinuitatis iā p̄dicte. ¶ Cōgscunt aut dolores a mala cōplexione frigida per urinarū albedinē z colorem aquosum earū. ¶ Et cōgscunt oppilationes per ipsaz tenuitatē uel subtilitatē: quoniam urine oppilationū sūt tenues z clare. ¶ Et cōgscunt harenaz z lapilloz diuersitates qm harenē rubee ad opacitatē tēdēt sūt ex sanguine cadu sto flegmati cōmixto. z rubee clare uel citrie sūt ex cholericā materia flegmatib⁹ cōmixta: sicut albe sūt ex flegmate uehemētē coctione in renib⁹ putrefacto. ¶ Et ex signis quib⁹ eo cōprehēdi dolores renū eius sunt ab oppilationib⁹ z ab harenulis a mala cōplexione calida p̄ueniētes.

¶ Sectionis secūde declaratiuum complexionis calide z sic ce epatis ipsius. Cap. vi.

Qmplexionē epatis huius viri declinare ad siccitatē z caliditatem multa motiua declarant. ¶ Et p̄ quidē caliditatē eius declarat tact⁹: eo qz tāgēdo totū corpus z pp̄ie hypocōdriū dextrū p̄cipit ibidē manifesta caliditas. ¶ Secūdo vo declarat illud signū ab opationib⁹ sumptis: eo qz totū corpus calefit caliditate sanguis z spirit⁹ naturalis ab epate totū coicata. Apparet enī in eo uestigiū caliditatis intense pueniēte ab epate magis q̄ a corde. quoniam neqz a iostis uel audacia nō furoz: neqz pulsus magnus uelox z frequēs notabiliter. Nō etiā piloz multitudo sup pectore neqz alia signa cordis calefaciētia uisificant in eo. Igif caliditatis augmētū in hoc viro in totū corpus puenit magis ab epate q̄ a corde. ¶ Amplius coloris rubicūditas urine tinctura notabiliter supfluitas indigestionis attestant calori aucto epatis eius. ¶ Siccitatē vo epatis declarāt paucitas carnis: z uenarū amplitudo nō mltā. z sitis z oris amaritudo: z urine tenues acute z tincte: z vniuersaliter totius corporis habitudo gracilis uel macra. ¶ Preterea naturalē siccitatem et caliditatē arguit frequēs euentus egritudinū cholericarum z uigiliarū instātia: nisi oppositū cōtingat ppter euaporationē multā a stomacho delatā capiti propter flegmata in eo cōgregata per viā indigestionis. Et plura alia signa huic p̄posito cōueniētius adducere possem: nisi timēre longitudinē. ¶ Neqz etiā deficit quin in hoc viro frequenter multe humiditates in epate ipsius cōgregent. Nā ppter lapsum calidū z siccū notabiliter intēsum per viā debilitatis epatis chilus in multas ptes aqueas cōuertit. Nō enī cōtēplan ti exteriora difficile videt cōcedere in eodē mēbro duos lapsus cōtrarios: uel vñ z eūdē lapsum duorū uel plurium cōtrariorū effectū pductiū. A caliditate enī z siccitate ipsius per se puenit macies. z extenuatio z priuatio humiditatis: z ab eo per accidēs debilitādo digestiua puenire pōt humiditatis augmētū: sicut in viro isto de facto cōtingit. Epar enī eius est lapsum ad caliditatē z siccitatē posituā z naturalē: ut supra ostēdū est. Et ad humiditatē multā infusūā per viā indigestionis etiā est permutatum.

¶ Sectionis secūde inuestigans causas retētiōis fluxus emorroidalis. Cap. vii.

Sicut ex his que ore ei⁹ z astatiū sibi familiarit accepi. Jā als vir iste solit⁹ est hie aptionē emorroidarū p̄odicā: ita q̄ q̄nqz euacuatio p eas pducit a spatio. 20. dierū usqz ad vñ mēsem. A tpe vo. v. uel. vi. annor⁹ citra iā est facta retētiō earū. z nō dubito q̄ magna cā grauitatis capitis z alioz accitū est ipaz retētiō. Sicut enī per earū aptionē educit sanguis uel alie materie cum eo cōmixte que pnt grauare caput debilitādo stomachū epar: z oia alia mēbra: dum retinent pōt corpus

ad i
mch
signa

non
ta
and
f
pul
m
bol
fo
p
h
p

securari ab euentu p̄dictor̄ accit̄inz imo ⁊ de facto curari ab eis: si iā euenerint: ita nō dubito eaz retētiōē in hoc viro maximā cām fuisse p̄dictor̄ accit̄um: siue q̄ massa sanguinea retēta per modū alterationis calefaciēdo uel infrigidādo grauauerit ep̄as renes ⁊ stomachū. Siue m̄ae p̄dicte retēte cōprimēdo mēbra nocuerint: siue m̄ae p̄dicte retēte per modū euaporationis fecerint lodā uētōsaz uel uaporo sam: ⁊ tremorē cordis: ⁊ alia iā p̄dicta nocumenta potuit in eo fieri retētiō emoroidarū multis ex causis. Et prima q̄dez causa pōt esse debilitas v̄tutis expulsiue. Et scda vō causa ex parte lapsus pōt esse frigiditas ⁊ siccitas contractiua uel clausiua uenarum. Et tertia vō causa potest esse paucitas sanguinis eius ⁊ grossities cum remissa ipsius humiditate. Et quarta causa potest eē diuersio ipsius sanguinis ad superiores partes propter dolorem. Et quinta ⁊ n̄tima cā pōt esse clausura extremitatū q̄qz uenarū que distemiate repiunt in inferiori pte intestini recti siue sit clausio a frigidityte ⁊ siccitate uel a renib⁹ stipicantib⁹: uel ab euentu apostematum in intestino tam dicto. Vñ ppter hanc clausiōem necesse est materias superioribus partibus nocumentum efficere: ut iā dictū est.

Sectionis scde explicans causas tremoris cordis huius adolescentis zc.

Cap. viii.

Considerati diligēter ex p̄dictis facile videbitur inuenire cās mor̄ tremuli cordis. Pōt enī mala cōplo hūda ⁊ remisse cala cordis ipsius esse cā tremoris. si ipsi: siue per viam debilitatis v̄tutis motine cordis hoc efficiat. siue q̄ multa humiditas reddit coricōstās ⁊ fluidū: siue ppter debilitatē caloris mult⁹ uapor uel uentositas in corde ḡnet: sicut in isto inueni credo cōtingē: cuz credā cor eius frī. ⁊ hū. magis q̄ alia cōplexione cōplonari. Et pōt itēz 2^a cā hui⁹ tremuli mor̄ p̄signari ex pte colligatiōe mēbroz que in eo lapsa sūt: ut stomachi ep̄as ⁊ renū ipsi: ⁊ v̄silius sit q̄ nocumētū hoc cordi uenerit ppter retētiōē sanguis qui solit⁹ est euacuari p emoroidales vias: ⁊ erit colligatiua per tertium denotanda qm̄ uene b̄it ad cor colligatiua mediāte epate a quo oriunt. Qualiter cūqz enī cūngat rōnabili⁹ est cedere hūc tremulū motū cordis per nocumētū cēndiale cordis: ⁊ et per colligatiua q̄ per alterū ipsorū tñ. Et existis oib⁹ ccludi q̄ nō leni sollicitudine oportet attēdi hūc tremulo motū cordis: cū a multiplici causa pueniat. Et iterū q̄ est egritudo uel accidēs ualde tremēdū: qm̄ ille qui hēt tremorē cordis sibi cōtinuū cauere debet ne subita intercipiat morte. 3^a p̄mi. cap de his que p̄nosticant egritudines. Et hec sufficiat p̄uificatiōe p̄dictor̄ accit̄ū. 8. que molestāt hūc nobilē virum zc.

Sectionis 3^a De regimine boz accit̄ū cōtinēs duos articulos. Prim⁹ articulus ponit regimē per cūueniēte administrationē sex rerū nō naturalū. Secund⁹ vō articulus per administrationē intētiōnū ⁊ instrumētōz medicinaliū. Primus articulus cōtinet sex capitula s̄m numerum sex rerū nō naturalū.

De regimine aeris ⁊ ei annexorum

Cap. i.

Capitulū p̄mū ponit regimē eius per aerē ⁊ annē. Si diligēter cōsideret lapsus ep̄as hui⁹ viri ⁊ renū ipsius: ⁊ etiā dolor capitis pueniens a cholera vitellina: ut p̄ cap̄ secūde sectionis visu est. Appet q̄ aer ⁊ oīz aliarū rerū nō naturalū applicatio fieri deberet cū ifrigidatione ⁊ humectatiōe eoz qd̄ enī cōfirmat ex etate eius: q̄ adolescēs est. ⁊ ex habitu dīne eius q̄ satis macer. huiusmodi aut̄ macredo caliditatem ⁊ siccitatē arguit magis q̄ frigiditatē ⁊ humiditatē: uerum q̄ in eo inuenit stomachi frigiditas ⁊ humiditas ⁊ motus tremulus cordis a frigiditate ⁊ humiditate p̄ueniēs. Inuenit ⁊ tertio in ipso multarū humiditatū augmētū qd̄ cōsecutū est remissionē caloris inati que sūt cessit retētiōi euacuationis cōsue: ut supra visum est penultimo cap̄ sectionis 2^a. Ideo ppter hāc secūdā cōsiderationē opoueret admi-

nistrari res nō nāles in caliditate ⁊ siccitate elcūatas. In eo vō q̄ tales auerēt lapsum ep̄as ⁊ renū ⁊ dolorē capitis: ⁊ ex altera frigida ⁊ humida auerēt lapsum stomachi ⁊ cordis. Ideo necessariū est mediū tenē: ita ut admiscerēt calefaciētia ⁊ exiccātia p̄mi gradus ⁊ remisse dosis. Talia enī respectu caliditatis ⁊ siccitatis ep̄as ⁊ renū que itēsa est paulatinā administrationē erūt remissius lapsus illoz mēbroz: ⁊ erūt cōria lapsus stomachi ⁊ cordis: quare vident ei cōueniētia. Et ḡit aer loci uel bitationis eligat ad leuē caliditatē eleuat⁹: ⁊ notabiliter siccior q̄ calidior. minime aut̄ frigidus ⁊ humidus. Et domus itaqz eius hēat aspectū oriētāle: ⁊ sit camera tabulis cōdecēter munita a flatu uenti ⁊ a cursibus aquarū uel a p̄p̄inquitate fontū elongata. Et si non esset in ea aer nāliter talis: tunc sepe in ea accendat ignis cū lignis oliuarum lauri iuniperi abietis ⁊ similiūz. Et aer ipsius sepe suffumiget cum sandaraca colofonia thure ligno aloes: aut cū storace calamita p̄p̄rie: uel cum hoccōposito. 18. pulueris mēthe: storacis calamite ligni alo. aff. 3. ij. thuris colofonie laudani. q̄. 3. iij. fiat puluis grossus de quo aspergant carbonēs igniti: ⁊ suffumiget locus saltem trib⁹ vicib⁹ in septimana: cuz quo puluē ē suffumigent in fule ⁊ birreta que in capite tenet. Et attēdat q̄ caput ei⁹ pueniēt defendat a frigore cū birrenis de grana suffultis pel lib⁹ agnoz ⁊ uarioz ⁊ alioz aialū notabilr in ferētiū calorē ⁊ augmentantū ipsum in capite.

Particule prime sectionis tercie de administratione somni ⁊ vigilie.

Cap. ii.

Conitio in viro isto non debet esse breuis: imo lōgior q̄ cōsueuerit ante q̄ egrotaret p̄dictis dispositionib⁹: eo q̄ per talē vigorabit digō tazcibi q̄ humor in stomacho ⁊ in capite ppter meliorē applicationē digerētis ad digestibile que sit in somno: qm̄ ipe est causa redit⁹ ⁊ cōgregatiōis spiritūz ad interius. Mōē sura igit̄ dormiendi nō sit in eo minor q̄ septem horaz: ⁊ esset ei melius declinare ad octo horas q̄ ad sex.

Si aut̄ cōtingeret q̄ in eo accideret vigilia ppter latidinem m̄aeruz ⁊ uapoz calidoz ut supra visus est: tunc p̄uideat eidē cū altero illoz triū remediōz. Et p̄mū q̄ in cibis eius q̄qz coquātur grana papaueris albi: ⁊ silcū cibo comedant. Et 2^a vō est: q̄ q̄qz comedat lactucas elixas cū alijs cibis. Et 3^a est q̄ an̄ cenā p̄ vnaz horā faciat ablutiōē pedū ⁊ cruriū usqz ad ignia ⁊ manūz ⁊ brachioz ⁊ faciei cū calida aqua hui⁹ decoctionis. 18. floz salicis uel florū viol. rosarū nenufaris ⁊ folioz lactuce ⁊ solatri. aff. 10. ij. affari. 10. j. camomille. 10. ij. coquant oia in situla vna aque usqz ad consumptionem tertie partis.

Si autē in eo q̄qz supfluerit somnus: tunc p̄uideatur ei triplici remedio. Et p̄mum q̄ fiant sibi fricationes a spatulis usqz ad nates: ⁊ pedes ⁊ brachia usqz ad manus cū pannis calidis cutez rubificantib⁹ ad inferiora trahendo. Et secundū est. ut abluatur caput eius cum lixiuio satis acuto: ⁊ cuz sapone albo. ⁊ diligenter exiccetur. Et tertiūz remediū est: ut accipiat in mane. 3. j. tyriace antiquē cū. 3. j. aque roris marini calefacte: ⁊ tardē cib⁹ horis q̄qz dormiat itaqz elapsa hora cū dimidia post cibū capite notabilr eleuato sup dextro latere p̄ma dormitiōe: deidē reuoluat se ad sinistraz partē dormitiōe scda.

De motu ⁊ quiete.

Cū esset tremulus mor̄ hui⁹ viri videt q̄ exercitiū paulo forti⁹ mediocri hūc viro cūueniens eēt argumētū sumpto a nocumento capitis stomachi ep̄as renū ⁊ alioz oīz accit̄ū ⁊ a mālī cā ipoz: eo q̄ per exercitiū tale q̄lis esset mor̄ p̄gressiū: ⁊ equatio sup gradario equo esset sibi cūueniēs: qm̄ per talia exercitia cōsumeret: aut saltē minoraret mālī illoz accit̄ū: ⁊ diuerteret ad vias expulsiōis uelut ad poros ad viā urine uel nētris aut sputa ⁊ siliū. Uerū q̄ ppter motū uel exercitiūz m̄ae ponuntur in fluxu: ⁊ more coiter fluunt uel

expellunt ad debilia membra. Ideo dubitandum est: ne propter motum uel exercitium mae per modum fluxus uel euaporationis tremor cordis adaugeat: quod quidem facile potest experiri hic adolescens in seipso. eo quod post exercitium forte augmentatur ille tremor cordis: et fit leuius magis. Ita quod diligenter attendat quod ab omni exercitio foris oino abstineat: et proprie ab equitudo equum in conuenientis incessus: et uehementer agitati. Item caueat ab omni exercitio et proprie post comestionem facto sicut enim motus ante comestionem est sanitatis conseruatiuus: ita post comestionem egritudinum inuenit generatiuus. quarto Alimās. scdo cap. In summa igitur conuenientius est huic viro ad plurimum quietare et raro et parum exercitari.

De inanitione et repletione.

Quoniam accitua octo predicta oia pueniunt ex plenitudine totius corporis et membrorum que lesa sunt. Iam appetit repletionem omnem euitanda esse: et quoniam males replones augent in corpore propter multam ciborum et potuum assumptionem: et inordinatum modum usus eorum. Iam vir iste a ciborum et potuum repletionem oino sibi cauere debet. Quamcumque enim cibi existat cibales: tamen multitudo eorum dupliciter nocere potest. aut enim augere mas quantitatiue: uel quod propter eorum multitudinem calor naturalis per modum fere suffocationis minuitur et augent mae per viam indigestionis genite.

Igitur in cibis et potibus sint regule tales obseruande. Prima quod nunquam comedat nisi uerum et naturale appetitum euenisse perceperit. Secunda regula quod cito talis appetitus euenierit cibari debet. Tertia quod in cibatione leniora proponant grossioribus: quorum notitia ultimo capitulo huius articuli haberi poterit. Quarta regula quod mensura ciborum et potuum conueniens sit per quam ois grauitas cesset et fluctuatio a stomacho excludantur. Quinta regula quod nunquam accipiat cibum neque potum: nisi cum senserit passum ipsum cibum a stomacho descendisse. Sexta regula quod nunquam cibet cum pueritia abominacionis fastidii ac redinis uel nausae que in stomacho precipiantur. Cum autem neutrum istorum adfuerit ilico cibari debet.

De passionibus anime.

Afflictio anime et tristitudo et mentis et corpus angustiare faciendum ois applicatio euitari debet: quoniam spiritus aut suffocatur et detinetur et coartatur in istis: aut per contrarium et repetitum motum resoluitur et consumitur: aut quod motu spirituum magno inordinato ad diuersas distrahuntur: quare sepe et magna corruptio corrumpunt. Si etiam passionibus anime per quas in motu uehementer ponuntur spiritus et humores mae euitari debet: uelut ira uehemens furor et tristitia accitua: propter causas allegatas et maxime: quod propter tales uehementes fit morbus in spiritibus et humoribus. Unde augmetatur necessario morbus tremulus peris et fixus. Si enim ira cundia magna in homine sano nullum habet cordis motum propter naturalem: talia enim euenire possunt ut sensus omdic: quanto forius talia contingere possunt in his qui laesi sunt et egrotantes: quare oia euitanda sunt propter uehementer corporis agitationem quam efficiunt. Iam enim ex terminat et mutat corpus ab ea que est secundum naturam consistencia. 3o regni.

De cibo et potu.

Conformiter predictis sermonem faciendo de regimine huius viri per administrationem ciborum et potuum. Appetit quod regimen eius per cibos proprie cibales dictos conuenienter fieri deberet. Tales enim cibi qui quam non opantur precipue mae non augerent lapsum totius nec prius alicuius. Verum quod raro et pauci tales inueniuntur cibi et potus: quoniam nutritia quibus humanus accitum nescit plurimum sunt opantia a quantitate et a ma simul. Iam de talium ciborum applicatione dicendum: quod oes tales cibi et potus huic viro sunt conuenientes qui sunt a ma opantes et sunt quantitates remissas ut caliditate frigiditate humiditate et siccitate: et quod inter reliquos conuenientiores erunt ei oes qui non transcedunt quantitates primi gradus aut prime mansionis secundum gradus. Et si cibi tales raro inueniantur aut paucissimi oportet alterum frangere cum altero: ut frigidum

cum calido: sicut lactuca commisceremus coquendo et infundendo puluerisado cum carnibus pullos coluborum uel similia: et cinamomum uel aliud aroma commiscere cum acrimonia uel acetosis cibariis. et sic de alijs. In discurrendo autem facile per species predictorum eligat ab eo panis de uera simula uel polline farine factus parum fermenti recipiens plus quam cois panis et parum salis etiam. Et sit bene coctus non acrimosus et adustus: nec factus ex frumeto ex locis malis collecto etate sua duorum dierum uel trium ad plus terminum non transcendens. De carnibus autem de quadrupedibus vituli lactentis et caprietum iuuenis et castrati in uentri bene pinguis. et aliqui iuuenum porcellos domesticorum carnes: et proprie partes eorum non ualde pingues: quoniam inter alias nutritissime sunt. 1o therapetice. capitulo primo. Carnes etiam agninae: et proprie cum fuerint de animalibus bene nutrito non transcedente annum etiam laudabiles sunt ei. Neque timeatur de humiditate eorum: quoniam ea sunt boni nutriti et uelocis digestionis. De quadrupedibus uero syluestribus laudabiles sunt carnes capolorum: ipsi enim inter syluestres carnes meliores existunt. et sanguis ex eis genitus paucas habet superfluitates. 3o Alimās. 32o cap. Caro enim leporis conuenire potest propter augmentum siccitatis que aduersatur multiplicationi flegmatis: et proprie qui odit cum cinamomo croco et silib: et odit etiam conuenienter cum piguedine remouere preparationem eius ad generationem sanguinis melici. Caro autem iuuenis porci syluestris conueniens est ei. quoniam augmentum humiditatis eius refragatur ab exercitio uehementi quo uenatur cibum suum: qui plurimum est ex glandibus nucibus: et radicibus olerum caliditate precipitatum. Etiam eide conuenire possunt cernorum carnes propter elongationem earum ab excessu humiditatis: et proprie cum fuerint animalium iuuenum: quorum carnes facili digestionis existunt propter augmentum humiditatis inuente in etate pueritie uel patrie eorum. Carnes etiam cuniculorum et proprie non nutritorum in carceribus: sed in ruribus degentium eide conuenire possunt. De carnibus autem uolatilium: et proprie domesticorum: laudabiles sunt pulli non multum parui: imo bene adulti et capones etiam et galline proprie. Caro namque gallinarum est oia alia carne melior 24o continentis. capitulo 97o. Laudabiles etiam sunt uobis canes coluborum iuuenum completas pennas habitum. Pulli enim coluborum dant in cibo illius cuius corpus euacuatum est sanguine: aut infirigidatum ex longo morbo. 24o continentis pallegato capitulo. Carnes etiam iuuenum pannonum utiles sunt cum bene digerunt. Anserum uero et anatum usus non sit uobis nisi ualderaro. Caro enim anatum habet superfluitates et fastidium multum facit. 3o Alimās. capitulo 29o. Carnibus uero syluestrium animalium uolatilium: ut predictum fasianorum coturnicis et francolinum. Similiter et carnes minutarum auium in dumetis degentium: ut ficedule meruli turdi cardelli et sibi similia. Volatilium uero syluestrium et proprie quando nutriuntur in stagnis et paludibus: non sit uobis usus. De plantis uero utiles sunt uobis omnes plante calide decoquendo cibaria cum eis et odinando: et proprie cum ex eis parum accipitur: ut sunt feniculi petroselinum apium mentha salvia rosmarinum serpillum et similia: et proprie quando coquuntur cum frigidis ut refrangant et refrangant ab eis. uelut sunt spinachia bleta lactuca endiuia cucurbita et sibi similes. De granis uero utile est uobis ordeum et dimenta ex eo facta et rici cum multo lacte amigdalorum factum. et far etiam similiter parantur. et cicerrum. et al. et panicum etiam cum lacte amigdalorum parantur uel animalium. Robilia uero fabae faseoli et dorelle dimittantur. De radicibus uero laudantur uobis sparagilolus et ampunciolus et napi: et baucis: et carotte. Rapis etiam uti potestis et proprie in igne coctis uel cum brodis pinguibus. Aliae autem radices: uelut alleum cepe porrum et bulbis dimittantur Raphano etiam non utamini nisi raro. Lactis uero et proprie coagulati usus non est uobis laudabilis propter caput et stomachum principalem. Cibaria uero cum eo cocta et parata non sunt vituperanda. Potestis autem uti caseo non multum molli nec tenero: sed aliquantulum frangibili.

Butyri etiam in nostro usu non placet mihi. Oleum vero recens olivarium in cibariis omnibus conveniens est nobis: et per aliquantum tempus usque ad quatuor vel tres annos. In usu vero magis placeret mihi oleum amygdalarum dulcium. Aromaticum vero usus. ut cinisi. piperis cinamomi gariofi. galage: et silium multum calidum non est conveniens: sed croci usus in omni cibario nobis conveniens: et si niliter macis quod temperatum est capitale cordiale et stomachale. De sallaticis vero laudatur nobis cappares. Item extremitates lupulorum et cicorea buglossa endivia scariola crellones fontales et locustent supra dictum est. Porulacea vero et lactuca non comedantur simplicia nisi cum mixta cum herbis calidis supra tactis. Lactuca enim cum hoc quod multa sui frigida itate stupefacit: etiam oppilat et visui nocet. multus enim usus eius obtenebrat visum: ut secundo canone. in proprio capitulo. alij laudant usum eius quod temperata. Et rubra etiam: quod corrumpit sanguinem: ideo dimittenda est. Et si niliter portulaca: quod est difficilis digestionis. De succis vero quibus conduntur saporibus: laudabilis est succus arariorum et limonum non valde salitum granatorum et agresta non multi saporibus: et actum mediocriter acuitatis. Et vinum coctum et proprie cum apertis refrigerantibus ipsius ab aptitudine oppilationis quod habet. Succus vero citri non est nobis utilis nisi tempore magni estus. De conditis vero placet mihi pinee napi conditi et olive non multum salite: et citri conditi et cucurbita et mirabolani kebuli et xilobalsamum conditi. cinisibere vero condito non utamini frequenter: et parum assumendum est de eo. Citonia autem condita non placent mihi: nisi post cibum et in parva quantitate. carotte autem et napi conditi et pira condita post cibum omnino laudabilia sunt. De perfectionibus vero placet mihi pinee perfecte amygdale: sed pinearum usus debet esse ut infundantur in aquam calidam ubi stent per unam diem nates renouando eam bis. Fistic autem conditi magni sunt inuamendi ad omnes fere dispositiones nostras. Et coriandrum post cibum etiam conveniret nobis. Auellane vero condite et proprie cum fuerint depillate et bene torrefacte mirabilis laudis existat nobis: eo quod conveniunt cerebro intantum ut augmentum efficiant in eorum et sunt stomachales et mirabilis laudis dignificantur ad epas. Cinamomum etiam cum succaro perfecte et cucurbita perfecte et citri: et proprie cum succaro albo laudabilia sunt nobis. Confectio vero de oleo amygdalarum dulcium cum succaro et amilo facta: quam multi italici vocant margaritanam: non est nobis laudabilis: eo quod remollit et nauseat stomachum. et restorationem efficiat corporibus extenuatis. De perfectionibus vero que intentioni medicinali subserviunt magis quam cibali erit inferius sermo. ubi cum in singulis predictorum acciderit particulari regimine conscribatur. hec de cibis ita sufficiant. Potus autem eius existat vinum album vel clarum colore cerefolii notatum: ut nullo modo nigrum valde. substantia vero sit tenue a fumositatibus limosis et terreis partibus denudatum odore suave et bene aromaticum: sed sapore non valde sed leniter dulce: aut ad leve potuitatem inclinatum. Postea vero satis fumosum magis quam aquosum. Et si tale haberi non poterit bibatur purum: et nullo modo aque commixtum. Si autem inueniret vinum fumosum et ab his additionibus elongatum: tunc frangat cum aqua laudabili cisterne. aut saltem cum aqua puteali vel fluviali precoctis et desiccatis. Et si cum predicta aqua tempore hyemis coqueret quantitas duorum granorum frumenti laudabile foret cum predictis aquis coquere. Item de seminibus cicoree in quolibet fiala. Ad cellis vero usus: vel succari in decoctionibus aquarum potabilium non est mihi dilectus multum. et succarum in cibariis laudabile sit. non in multo tamen usu. mel autem nequaquam mihi placet in eis. hec in summa de sectione secunda sufficiant.

Paras secunda sectionis tertie de cura accidentium superius positum: que dividit in octo capitula secundum numerum illorum octo accidentium.

De cura fode periodice hunc virum molestantis. Cap. i. Quoniam igitur primum acciderat Soda periodica affligens ipsum a colica vitellina pueniens. Ideo cano

curationis ipsi sicut et aliorum accitum singulorum est ponendus. Itaque cum acciderit dolor ille cum uenarum tempore et faciei extensione: et plenitudine cum rubicunditate coloris ad citrinitatem inclinati: cum pulsatione: et aliqua punctione et caliditate perceptis in capite: et pulsus magnus et uelox apparuerit. et urina grossa in tinctura notabiliter elevata fuerit: statim stomas eiusdem cephalica lateris in manu educantur sanguinis. Item. iij. uel quatuor: primum tamen uentris lenitione congrua naturaliter aut artificialiter administrata. Secundo vero remedium est ut post flobothomia die immediate sequenti uenter eius soluat cum hoc medicamine. Item. cassie nup de cana extracte cum aqua lupulorum. Item. j. reubarbari: garici electorum. Item. j. spice nardi. Item. g. iij. salis geme. Item. j. accipiat cum. Item. j. aque lupulorum calefacte. et tarden cibum per horas sex permittendo assumptionem brodis pulli maioris cum succaro calefacti post horas quatuor. Tercium infirmum est: ut mane immediate sequenti accipiatur: hoc digestum calidum: et tarden cibum post ipsum saltim per horas tres. Item. syrupi de nennifare: syrupi de endivia an. Item. vj. aque saluie: aque bethonice an. Item. j. aque cuscute boni ponderis. Item. j. misce: et tinnuet ipsum diebus decem. Quartum vero singulare remedium est ut frigus et tempora eius in sero et mane diligenter liniantur hoc linimento expressissimo. Item. terre sigillate. Item. viij. tucie preparate. Item. ij. acatie. Item. vj. pul. corticis papaueris. Item. v. sumac. Item. j. scamonee: croci an. Item. j. vitellos ouorum numero. Item. j. et aque rosarii. Item. j. pulueris hanc oia per se: et longa tritione ipsando ipsa cum puluere amili ad sufficientiam. Quintum remedium est singulare: ut in sero quando uadit ad lectum pulueris caput eius per incessuam commissure sagittalis usque ad summitatem capitis cum hoc puluere iter capillos peracto ad quantitatem quatuor granorum ordeii. Item. pulueris floz. camomille. Item. j. s. croci. Item. j. s. ligni al. Item. ij. corticis mandragore. Item. v. se. plataginis: sumac acatie an. Item. j. et commisceantur. Sextum remedium est. quod semper ante cibationem accipiat clistere per hanc formam. Item. aque decoctionis viol. maluarum sicilib. j. olei viol. Item. iij. electuarij de psilio. Item. j. salis geme. Item. j. misce et accipiat semel in die hora maioris alienationis. Septimum remedium iterum est. quod semper ante cibationem oem fiat extremitatum fricatio trahendo uersus inferius. Cum enim cibum habentem dolorem capitis frica ei extrema. prima tertij tractatu primo in fine. Octauum remedium est. ut postquam acceperit digestum iterum reuertat ad accipiendum solutium supradictum minorando uel subduplando cassiam cum alijs additionibus ibidem tactis.

De cura ablationis odoratus. Cap. ii.

Si cura autem scilicet accitis. s. ablationis olfactus committitur tempore landum est. Si enim nocumendum hoc puenit a debilitate uirtutis aialis in cerebro que dicta fuerit a principijs generationis uel post illa. et fuerit hoc nocumendum fixum cum paucitate spirituum aialium: aut in dispositione eorum propter cruditatez et grossitudinem eorum. Et adhuc etiam quod hec duo iuncta fuerit cum nocumemento prius organice seruientis ad operationem que est cerebrum: et caruncule mamilares. patet si hec nocumenda confirmata fuerint: non recipiet curationem: et si recipe possent illud fieri non posset nisi cum magna difficultate et plixitate temporis. Quod enim pnt saluari operationum integritates et reduci: quod simul nocumendum puenit uirtute organa et infra. Et si forte quod hoc est quod a sapientibus scribitur quod odoratus ablatio confirmata non recipit curam. confirmatio autem nulla potest esse fortior quam ex parte nocumendi uirtutis instrumenti et organi puenientis cum temporis plixitate.

Propter quod intentio in cura talis ablationis olfactus esse debet primo ad vigorandum uirtutem. Secundo ad restaurandum spiritum: et cerebrum quod est organicum principium huius operationis. Et primum quidem completum cum cibis uelocis digestionis: et boni nutrimenti appropriatis capitibus: uelut sunt aqua carnis: vitelli ouorum: cerebella et testiculi galloz: et uinum album subtile mediocriter fumositas: et carnes pulloz columborum: et

carnes pulloꝝ: et caro p̄dicū: et fassianoꝝ: et lactentis vituli: et oia sordilia: et p̄pe cū vino albo subtili cocta et quassata. Cibaria oia cocta cū andacocha: saluia: maiorana: bethonica: et rore marino: et cerebri leporis: qđ hēt in hoc p̄peta: et auelane comeste: que in cerebro augmētū faciūt: et oia filia istis. ¶ Et vō que uētriculos cerebri: et poros carūcularū mamūlarū et uenas: et arterias earum expurgatas dēt nēt: sunt p̄dicta oia. ¶ Et de medicinalib⁹ magis sunt ambra: rosmarinus: cinamomū: gariof. lignū al. et nigella: que diu odorata oēs oppilationes cerebri apiunt: et rutha etiā: et p̄pe sicca: et camedreos: et camepitheos: calamētū: et origanū: et sternutatio facta cū inspiratione ligni aloes: pipis al. et stasifagrie. ¶ De numero p̄dictoꝝ est gargarisma factū cū hac decoctione apiente oppilationes cerebri oēs. R. radica scordeon castorei serapini añ. 3. s. costi dul. stasifagrie: ligni al. piretri origani. añ. 3. ij. corticis agarici. 3. ij. liqritie: anisi: peucedani: collequtide. añ. 3. ij. salis indi. gra. j. coquant oia mediocriter cūsa in lib. ij. aque usq; ad cōsumptionē tertie ptis. deinde colent: et fortiter exprimantur. Cū ergo hac colatura calefacta fiat omni mane in medijs tertijs gargarisma quatuor vicibus: et iterū ante cenā per horā vnā continuādo ipsum per integrā septimanam. ¶ Descriptio odoramēti bona ad illud est. R. nigelle torrefacte: prius in aceto infuse. 3. j. castorei: nucis muscate. añ. 3. j. 5. been al. et ru. galange: piperis al. origani calamēti. añ. 3. ij. costi serapini: ruthe: se. basiliconis. añ. 3. j. pulueriscentur oia per se: et ligent in sindone retorta: et sepe odorent. Et cōferunt hec oia nocumētū odoratis a mala cōplexione frigida māli cum oppilationibus: uel sine eis eueniente.

Si autē in odoratu ptingeret nocumētū ex pte nariū per quas fit attractio et delatio sp̄rum odorabiliū: uel aeris hūis in potētia sp̄m odorabilē. tūc necesse est: qđ aut in p̄dictis p̄ribus sit oppilatio: aut apostema: aut caro addita: aut crusta: aut ulcus: aut excoꝛatio. Si autē in odoratu nocumētū ptingat ppter oppilationē: tūc aut erit hec oppilatio a natura cōcta: aut aduētina. Si autē esset p̄mo modo inuēta sicut ptingit in multis melancholicis: aut multū frigidis corporibus: tūc ipsius curatio perfici pōt in his que paulo ante dicta sunt apiente oppilationes cerebri. ¶ Et iterū fieri pōt huic oppilationis cā: aut a frigidityte pura: uel simul cū mā pueniētis: tūc curatio fieri debet cū istis quique instris: quoz p̄mu3 est descriptio huius syrupi. R. pulegij cardamomi ma. et mi. granoz paradisi: bethonice: yfopi: sticados: gummi arabici. añ. 3. j. floꝝ rō nenufaris et violarū. añ. 3. s. maiorane: floꝝ rorismarini: acori: peucedani: calami aromatici. añ. 3. s. se. peonie excoꝛicatoꝝ: ligni aloes. añ. 3. vj. galāge cinamomi: nucis muscate. añ. 3. ij. ambre musci. añ. 3. ij. hec oia bulliant in lib. x. aque in qbus steterint infusa per dies duos: et coquant usq; ad mediētē: deinde cū nebemētū exp̄ssione colent: hūic itaq; colature addant aceti squilicici. 3. iij. mellis disp̄mati: et succari al. añ. lib. 5. in simul lento igne coquant usq; ad pueniētē insp̄ssationē aromaticādo eadē cū musci et ambre añ. 3. j. de hoc itaq; syrupo decē diebus p̄tinuis in aurora exhibeant. 3. ij. cum aqua rorismarini et saluie. añ. 3. j. calefactis: et tardē post ipsuz cibis saltem horis quatuor. ¶ Scdm remediū est: qđ vñdecimo sequēti die mane soluat uēter cū hoc cōposito. R. pillularū cochiarū. 3. j. pill. stomaticharū alkidi. 3. ij. 5. reforment pillule. viij. cū aqua maiorane: uel rorismarini: et sunt ualde solēnes: qđ pillule stomatichē alkidi cum sua euacuatione sensus oēs et eorum organa confortant. ¶ Tertiu remediū singulare cui nullū inueni par in apiendo oppilationes cerebri anterioris: et colatorij eius est hoc. R. nigelle tribus diebus in aceto acutissimo infuse et exiccare. 3. ij. agari ci electi: ligni al. castorei oppoponacis. añ. 3. iij. laudant purissimi. 3. ij. pulueriscent oia: et ifundant in. 3. iij. suc. maiorane. aut salicē que sublimationis eius. ita qđ sub radijs

solis: nē ad ignē exiccent. Ex hac igit massa accipiat. 3. j. et misceat cū. 3. iij. aque sublimationis maiorane: et ore p̄us impleto aqua traiiciat lenitē per nares. hec mixtio ter uel quater per singulā noctē cū vicissitudine et interpolatiōe aliquāta facta. videbis enī mirabile de ipso. ¶ Quarta instrū est: ut sero et mane aliqui nares liniant cū hoc linimēto. R. olei philosophoz. 3. s. ambre. 3. ij. terant simul et cū pēna liniant nares de hoc tepido. ¶ Quintū cōpositū: qđ p̄tinuatū nō est minoris efficacie est hoc. R. radicio bzionie ligni al. granoz paradisi añ. 3. j. maiorane: gariof. añ. 3. ij. castorei siccoris. 3. j. musci ambre añ. 3. j. 5. pulueriscent oia per se et misceant. Et de hoc cōposito inter capillos a fine capilloꝝ usq; ad summitatē capitis aspergatur quātitas quatuor granoz ordeī per icessū sagittalis cōmisure per quatuor digitos oī sero quī uadit ad lectū cū pectine deponēdo p̄mū puluerem quī uult ponere secundū. ¶ Et nota qđ per bec instrū iā paulo ante tacta facile curari pōt ois cerebri oppilatio tā a tpe qđ a nā cōcta. Cū existis instris apparet sufficēter euacuari posse nocumētū olfactus pueniēs a debilitate virtutis cerebri. 2º ex defectu sp̄ritus aialis qui esse debet eius instrū. 3º ex defectu lacerti ad attrahēdu3 aērē ordinatū. et fuerūt tres de causis nocumēti olfactus posite sup̄a sectione scōa capitulo scōo in fine.

Quā autē ptingerit qđ nocumētū i odoratu accidat ppter a p̄a in cōcano viā p̄mis tūc necesse est qđ illud a p̄a sit p̄fundū et p̄pericā magis sensus visus effugiēs: aut sit inferius in viā manifestior: et sensu visus discernibile: et quodcūq; ptingat illud a p̄a: erit illud qđ coiter moꝝ noiant: aut polipū aut cancrū uel emorroides nasi. ¶ Si autē hoc a p̄a existat polipus: uel emorroides et extrisecus apparēs: tūc cura eoz faciliōr est ppter multa. ¶ Prima qđ materia talia apostematū: ut in plurib⁹ est sanguis aquositate flegmatice cōmixtus. 13 quicq; fiat ex flegmate falso sanguini cōmixto: tales aut materie sunt obediētes ad curam magis qđ melācholicē uel acutē. ¶ Itē qđ bec apostemata non sunt ita p̄fundus mēbro immersa: ut 3º tegni. quare facilius et cōuenienti⁹ possunt eisdem applicari localia remedia. ¶ Tertio iterum qđ operatio manualis ad caput: ea cōuenienti⁹ peruenire pōt. ¶ Quarto adhuc qđ talia apostemata sunt elōgata magis a sup̄ioribus partibus rīce uenarū et arteriarū: circa quas cū localibus: et cum opatione manuali p̄cedi non pōt sine magno labore et timore.

Itaq; cū talia a p̄a medico occurrerēt cū repletionē corporis totius notabili. flōmetur basilica lateris oppositi nari patienti: aut saltem uena nigra: uel media si fuerit repletio maior. si autem nō tanta fuerit repletio sufficit flobothomare cephalicā aduersi lateris extrahendo sanguinis. 3. iij. uel. v. fm p̄iecturā viri in scientia et opere periti. ¶ Facta vō flobothomia sequenti die digerat materiam cum hoc cōposito. R. oxīachare syrupi nenufarini añ. 3. vj. aque acetose: et feniculi añ. 3. j. 5. misce et exhibeatur in aurora: ut de alijs dictum est. ¶ Sumpto autē syrupo octo uel decem diebus euacuetur cū hoc medicamine. R. succi ros. 3. j. cassie cum aqua violaz nuper extracte. 3. j. 5. totum hoc cum. 3. ij. aque ordeī parum calide sumatur. et fiat post ipsum obseruatio eorum que de alijs euacuantibus scripta sunt.

Postquā autē euacuatus fuerit tūc p̄cedatur ad curam cum tribus localibus que per me uiliarepta fuerunt p̄re alijs. ¶ Quoz p̄mu3 est linimētum hoc de quo totus nasus exterius et ptes adiacētes et ptes intermedie frontis per quas extēditur uena recta in eo inter mediū utriusq; sup̄cilij: cuius descriptio est. R. succi uermicularis: suc. plantaginis: et burse pastoris añ. 3. j. albumina buꝝ ouoz. eamphore subtilissime trite. 3. iij. tucie preparate: acatie: sumac. añ. 3. j. corallorum cōmibustorum: karabe. añ. 3. ij. amili. 3. j. 5. terantur omnia simul ultimata contritione in mortario plumbeo cum suo

pistello: et ter uel quater in die renouetur eius applicatio. **¶** 2^m in istm est ut sepe saltē in die quater per nares trahātur succus folioꝝ virge pastoris: et est cardus maior uocatus a quibusdā semp sine. Et si timeres audacē in frigidatione eius: tūc eidē cōmisceas tertia uel quarta pars saluie uel bethonice. **¶** 3^m cōpositū est hoc apatū pueniēter exiccātum: cū quo magnū decus in plurib⁹ acq̃siuit. **Rx.** tucie pparatē: et propile cū urina infantis annoꝝ duoz ceruse. añ. 3. ij. 5. plūbi usti. 3. iij. litargiri spumificati. 3. j. caphore. 5. j. 5. suc. sempulue. 3. v. terant hec ola saltē trib⁹ dieb⁹ lōgo tēpore in mortario plūbeo cum suo pistello: et exponant soli: cūque exiccata fuerint: bis uel ter renouet succus: ex quo medicamine ter uel quater in die liniant apata predicta: et hoc medicamen est rare nobilitatis: q̃ cum eo multitudinē boiū habētūz cancrū: et polipū ulcerata blandiēdo pduxit usqz ad finē uite corruptiones frequēter serpētes prohibēdo et remittēdo. Et tu cōsidera virtutē simpliciū ex sententijs illius virorum acceptam et videbis ueritatem.

Quarto iterū p̃dictis supaddēdum est: q̃ si p̃dicta apostemata mollia fuerint: nō obedirent curationi per predicta instrumēta: sapientes scripserūt curā opatione manuali tripliciter fieri debere. **¶** Ex primus qdē modus est cū acutis forficibus supaditā illam carnositate a naribus iccēdo. Deinde post eius incisionē residuūz cōsumēdo cū unguēto viridi qd sic cōponit. **Rx.** mellis. 3. ij. aceti. 3. j. 5. sarcocole: armoniaci añ. 3. j. bulliant oia lento igne sup carbonibus ignitis absqz flāna usqz ad puenientis glutinositatis acq̃sitionem. Et de hoc liniat tenta: et ponat in naso et est efficax linimētum fm descriptionē. **Rasis** quarto Almaris. septimo caplo. **¶** Scōs vō modus opationis manualis est: ut predictis iā nō nālētibus cauteri: ētur apostemata illa cū cauterio ignito plane figure per capulū erēā circūferētiāliter madefaciā aqua ros. imisso usqz ad cōsumptionē illoꝝ apatū: et pluries reiterato: deinde locus inungat cūz recētū butyro usqz ad casūz escare. postea curet cū equali p̃mixtione unguēti basilico. et de cerusa: uel cū unguēto supascripto an opationē manuā. **¶** Terti⁹ modus deponēdi p̃dicta apata est per viā sectionis: et modus est talis ut accipias seta de caudā egna. cuius vna extremitas in naso pforamē eius in os trahat: et extra dentes: et alia eius extremitas extra nasūz sit tēdens. Tale ergo filiū sursum et deorsūz trias extremitates trahēdo latera p̃dicti apatis amplectat: et ista cōtinuet opatio usquequo per filiū apostema radicitus cōplete scet. Cum ergo sectūz fuerit restringat sanguis cum hoc puluere. **Rx.** mire sarcocole. boliar. san. dra. añ. 3. j. tucie pparate. 3. j. 5. pulueriscentur super loco: uel in uoluas in ipsum tenta cum albumine ouis: et imponatur. Cū ergo restrictus fuerit sanguis curetur cum unguēto ante manuales operationes iam descripto.

At uero iterū si p̃dictis locis scleroticū fuerit apatū: uel sephiroticū ut iā trāsierit mēsurā sex mensūz nūq̃ vidi illius p̃fectā opationē. sed melius est blādiēdo cū ipso pcedere. Et de meliorib⁹ instris ad illud cū rectificatione regiminis et digestiuis: et euacuatiuis melie est ut sepe fiat oris collutio cū oleo amigdal. oul. simplici: uel cōposito cū aqua viol. uel nenufap añ. de quo etiam sepe per nasūz iterū trahātur usqz ad rīā: ita ut et per os descēdat.

Cum autē cōtigerit in p̃dictis locis cīerosuz apatū: tūc si ne fuerit ulceratū siue nō nūq̃ i⁹ si⁹ curationē vidi. neqz ab aliquo sapientū leni. sed oīnz sapientū coitas cōiter cōcorditer cēdē: q̃ in cura ipsi⁹ palādo et blādiēdo pcedat cū hōmīss melagogis. i. euatiuis melie: et digestiuis appropriatis: que hic propter breuitatē omitto. et tu regre in alijs cōsilijs que de hac materia non raro compilauit.

Apparet insup ex fundamento predictoꝝ: q̃ nocumētū ablatiōis odorat⁹ p̃ueniēs p̃pter exoriationē: uel vulnera: uel ulcera p̃dicta p̃ptiūz nasi eodem fundamēto curari pōt: qm̃ p̃missis eūonibus p̃reta

ctis interius in naso p̃ponat unguēti qd ante manuales operationē scriptū fuit. qd ciatalia ulcera cum rectificatione regiminis illius in breui tempore curabit. **¶** 2^m aut tria singularia remedia ad nocumētū odoratus describā ut nunc sequitur. **¶** Primū itaqz de exptis mihi sepe est caput purgiū hoc qd virtute sui aperit: dilatat vias odorat⁹ abstergit: et educit materias in eis cōtētas. resoluit et cōsumit eas: et cōfortat organa ola olfact⁹ et p̃prie cōtinuatā ter uel quater in septimana actu calidū sex vicibus vicissiz iniectū ieiuno stomacho cuius descriptio est. **Rx.** suc. cucumeris asini. 3. iij. salis armonia. subtiliter puluerificati. 3. 5. misceant et ponant in ampulla: et infundatur aqua usqz ad mediū ampulle. De hac igit aqua sepe trahātur in nares modo dicto. **¶** Scōm vō est succus origani et pulegij anteq̃ exponant ad solem et ad quēcūqz 3. eoz addantur musci. 3. ij. et fiat ut de alio dictum est. **¶** Tertiū cōpositum est hoc. **Rx.** pulegij: origani: calamenti. añ. 3. j. granorum paradisi. 3. iij. fiat puluis et ligetur in panno et sepius odoratur. **¶** Et si bene cōsideras id apparet sufficēter esse positā curam oīum sp̃erum nocumētū olfactus que puenire possunt ex sex causis. scilicet pte debilitatis virtutis olfactiue: aut cerebri: aut caricularūz mamillariūz: aut utriusqz simul: aut instrū qd est spiritus: aut ex pte nocumētū in offerri se cōstingentis: aut qnto ex parte lacerat attrahentis aeris uel species odorabilium: uel sexto et ultimo ex parte viarūz ad hoc deseruentium. et sic apparet sufficēter et laboriose satis assignatum fuisse modum curationis secundi accidentis: qd erat ablatio odoratus: ut supra visum est.

¶ Sectionis secunde de cura scorbomic et imaginationum principale.

Cap. iij. **S**icut videri pōt ex his que legunt⁹ 3° tertij cap^o de imaginationib⁹. et ex his que intelligi pōt ex p̃ma tertij tractatu 5°. cap^o de uertigine. Oēs be dispōnes vidēz scorbomia uertigo et imaginationes siue delusiones cōicant in hoc q̃ sunt nocumēta corruptionis sensus visus: differt tamen parū per uertigo a duob⁹ predictis: p̃ dato q̃ in uertigine assignet nocumētū corruptionis visus tū in eo etiā est nocumētum motiue potētiē: q̃ appent in eo corpora gescēna circulariter moueri: et est in ea nocumētū diminutionis substantiue uel retētiue potētiē q̃ appet boī qnqz q̃ cadat. et per hoc sufficēter appet differētia iter uertiginē ex vna pte: scorbomiā et imaginationes ex alia pte: ita a sapientib⁹ pōt colligi oīa etiā cōtēntialis iter p̃dicta: eo q̃ cā nocumētū in uertigine ponit in cerebro: q̃ mor⁹ in spiritib⁹ in uētriculis: aut in rimosis tibus cerebri cōtēntis rotatiuis assignat. Causa vō nocumētū scorbomie ponit in spiritib⁹ p̃tēntis in nervis obitio. Cā vō essentialis imaginationūz ponit in cristalloide et in organis actione cerebri: q̃ tū hec oīa ex pte locoꝝ assignata leuis et parua nō est magna oīa curationis intētionib⁹ et instrumētis medicinalibus ab auctorib⁹ assignata: et maxime q̃ oīa predicta accitūa pueniunt in gñe cause efficiētis. scilicet materie humoralis flegmaticę uel uapoz uel uētositatum eius. **¶** Idcirco nō video plūx multū occupādū esse a multiplicatione instrumētoꝝ curationis earū: nisi q̃ qnque singularia remedia ponam per me frequēter experta.

¶ Quorum primum est electuarium Sotira nominatūz. **¶** Secūduz vō est electuarium de ambra matris dādo ex hoc uel illo. 3. vi. in mane hora syropoz per mēsem cōtinuū p̃missis sufficēter euacuationibus. **¶** Tertiūz vō remediū et mihi magis usitatū est cōfectio hermetis descripta ab Auic. 22. tertij. cap^o de cautela a dolorib⁹ iūcturariūz. cuius modus et dosis sit ut dictū est de p̃dictis. **¶** Quartūz remediū est ut oī fine p̃dictū accipias. 3. j. in infra scriptarū pillularū et tardet post eas cibis bonis sex obseruādo regulas in assumptione farmacoz ordinatas: que p̃ descriptio est hec. **Rx.** pil. de sarcocola: pil. fetidarum. añ. 3. j. arbanice. 3. 5. fiant pillule cū succo folioꝝ b̃zionie. de quibus dicitur. 3. j.

Quintū remediū tpe usus p̄dictorū medicaminū est ut assuescat saltem tribus vicib⁹ in septimana ponere in oculo quolibet guttas duas huius collirij. ℞. suc. ros. 3. j. suc. arthanite (z est porcī⁹ panis). 3. ij. fellis piscis saboth (z est lucius flumialis). 3. ij. suc. violarum. 3. vj. ponantur in ampulla: z exponatur soli saltem per dies. xv. deinde sit ex eo usus ut dictum est zc.

De cura nocumēti digestionis. Cap. iiii.

Am pro nocumēto huius. x. tangunt. quorum quodlibet ad diminutā z ablatam digestionem confert: uno ad corruptam notabiliter iuuat.

Primum memorabile est q̄ longus usus syrupi de absinthio solēniter iuuat z pprie fm hunc modum. ℞. syrupi de absinthio. 3. j. aque decoctionis granorum paradisi cimini. 3. ij. misce. Secundum instrumentum simplex est frequēter deglutire duo uel tria grana carpopassami ieiuno stomacho. Tertium est cōmunis usus cūciberis viridis saltē ter in septimana assumpti. Quartum instrumentum est ut sepe fiat inunctio stomachi cum oleo de mentha facto de mastice gariofilis z mace. Quintum instrumentum est frequens usus electuarij de ligno aloes descripti ab Auicē. quinto canonis summa prima. rubrica illa. Electuarium de xiloaloes. Sextum remediū est frequens calefactio stomachi: z euaporatio eiusdem facta cūciminio z granis orobi mentha z lambusca equalibus partibus calefactis in calderiola sicca z positis in sacculo. Septimum vō est defendere stomachū cum hoc ceroto portato sup ipso. ℞. resine electe. 3. j. 5. masticiis. 3. j. garris. 3. ij. dissoluatur resina cum bono aceto: z fiat cerotū scutale super panno de grana. Octauum remediū z cum si gnis etiam frigiditatis z uentositatis. sicut post cibum cum modico aromatici vini bibatur. 3. j. pul. ameos: de quo dixit Auicē. q̄ erat mirabilis: z est uerus. Nonum remediū est usus confectionis diacitonitē cum aromaticis speciebus: que colliguntur a Mesue in antidotario: z ab Auicēna q̄nto canone. Decima z ultima medicina infallibilis inuamenti est electuariū alkēken gi descriptione Auicē. 5º canone. z accipiat ex eo omni alterno mane in aurora. 3. j. z tardetur cibus saltē horis. v. nullū enī stomachū quasi cōplexione debilitatum esse vidi ex usu eius non fuisse sanatū.

De cura dolorum renum huius viri. Cap. v.

Am vō superius apparuit dolores in renib⁹ huius viri consequi oppilationes z uentositatum cōgregationes in eisdem esse. Pro canone igitur curationis eorum premitendum p̄mo q̄ abstinendam est a frequentia coitus: z maxime instantia frequentium dolorum. Secundo q̄ euitetur summo pere stipticitas uentris: cui si euenierit prouideatur cum enemate superius tacto: aut cum pillulis positis in capitulo de olfatu. Tertio q̄ euitetur frequens equitatio: z pprie super equo finistre gradationis. Quarto q̄ summo pere euitetur decubitus super spinā tā euigilando q̄ dormiendo zc.

Deinde predictis doloribus subueniendum est cū tribus remedijs. Quorum primum est q̄ tēpore doloris accipiantur olei nardi. 3. v. paritari recēns uel: mace cōtrite lib. j. coquantur ambo simul in sartagine super carbonibus ignitis absqz flamma. z in fine apponatur croci. 3. j. z extensis super panno calidis actu fiat emplastrum super renes: sedabit enim dolorem fere in instanti. Secundum remediū est descriptio huius tragee: de qua tam tempore paroxysmi doloris q̄ gratia preferuādi accipiatur coclear vnum ante omnem cibum. aperit enī oppilationes. soluit uentositates. prouocat urinam mundificando materias. ℞. granorū milij solis. 3. j. granorū pinearum. 3. ij. se. portulacelactuce. endiuie scariole añ. 3. 5. granorum papaueris al. 3. j. 5. suc. al. duplum pondus omnium. terenda terant z incidenda incidantur: z commisceā

tur adinuicem. Tertium remediū z infallibile est q̄ sepe patiens saltem in septimana ter accipiat. 3. j. electe tyriace andromachi cum. 3. j. 5. aque sublimationis milij solis. z est nobile medicamen. scripsit enim Auicēna quinto canone. q̄ tyriaca andromachi cōfert doloribus renum ex pluribus causis zc.

De cura male cōplexionis capitis huius viri. Cap. vi.

3 bene z diligēter considerent instra z intentiones curatiue in p̄cedentibus capitulis posita intelligi poterit: q̄ plura illoz malitiā cōplexionis epatis huius viri superius posita z declarata curare poterūt. At vō nūc memorāda sunt octo instrumenta que partiz a natura cōmuni dislēperiem epatis corrigere possunt.

Memorādum ergo p̄mo q̄ oēs endiuie spēs comperunt nocumento epatis siue earū pulueres decoctiones sublimationes z syrupi: z confectiones exhibeantur. Scdm speciale est limatiarū usus: z sunt codie que inueniunt in rubis: quarum carnes elixe comedant: z pprie secum decoctis radicibus scariole taraxacon. Tertium vō simplex est: ut saltē in septimana ter hic vir accipiat 3. j. pul. epatis lupi abluti cū aqua endiuie: z in furno exiccati. z accipiat cum. 3. j. 5. aque endiuie. z bec quidē tria assumi debēt tempore apparitionis discolorationis faciei: z extenuationis eiusdē: etenim in instāti dolorem z tensionem in epate sedant: z colligunt bec tria a p̄ncipe decimasexta tertij. capitulo de iuuantibus z nocētibus epati. Quartum vō famosum cōpositum z approbatum ab oibus fere electum dialacca maius cum suc. reductum in forma solidā de quo semper ante cibum rotulam. 5. ij. 3. z pprie factam cum aqua cicoree accipiat. Quintum cōpositum est usus pillularum stomaticharum alkindi descriptarum ab Auicēna quinto canone. summa prima. tractatu nono. Sextum medicamen est confectio de xiloaloes superius nominata frequēter. Septimum infirmum est usus susfusobede cuius pul. def in septimana bis uel ter. 3. j. cum. 3. ij. aque eupatorij: cuius laudes z descriptiones collegi 5º canone. summa p̄ma. tractatu 4º. Octauum z ultimum expertum est electuariū positum ab Auicēna q̄nto canone summa p̄ma. ℞. illa. cōfectio kimia medici que facit ad malitiā complexionis z apostema epatis z soled uti eadando de ea ante cibum rotulam. 3. ij.

De cura istris apiedi emorroidas cōstrictas. Cap. vii.

Uoniā alias vir iste emorroidales uenas fluentes z aptas habere solitus est non est dubitabile exretētiōe cursus earū plura de nocumētis supra positis euenisse: aut saltem augmentata fuisse. Restrictio enī cursus earū est causa plurium

nocumentorū quare 17º tertij cap 3º. Scias q̄ in sanguine qui currit ab emorroidalibus z ex ano est securitas ab herpestiōmeno z mania z melancholia. epilēsia. melācholica z berisipilla: z ex alijs que sunt sicut miliū z cācro: z exoriatione: z scabies: z lepra: z pleuresi: z piplemonia: z frenesi. z qñ retinet sanguis ex eis cōsuetis timet aliqua harū egritudinū supple p̄dictarū: z timet etiam hydropisis ppter illud qd accidit in epate de apostemate malo z duro: z corruptione male cōplexionis: z timet ptisis z dolores pulmonis ppter expulsionem sanguinis mali ad ipsū. Cū ergo vir iste aliquod dictorū accidentium iam inciderit q̄ citius est possibile insistendum est apertioni uenarum emorroidalium que. v. infra scriptis ingenijs z instrumentis aperiri possunt a lenioribus inchoando. Primum itaqz est ut eger sepe cum digito uel cū candela titillationem faciat in circūferētia intrinseca intestini. Secundum vō parumper fortius illo est: ut cōfricet loca predicta cum folijs fici. Tertium adhuc fortius alijs est ut confricet eas cum cepe squille circūz inciso. Quartum est q̄ si predicta non aperirent fiat plurium illorum decoctio z in aquam calidam sedeat: deinde loco existente bene calido actu fiat cō-

fricatio earum cum aliquo de predictis. ¶ **Ultimum** vo est qd si ex predictis ingenia tales uene aperiri non possunt quod tamē apud me nu. nq. contigit: sic fiat intestini compressio ad extra: et cum flobotomo aperiat vna uel due de predictis uenis que grossiores fuerint.

¶ **De cura tremoris cordis** viz hūc molestatis. Cap. viii.

Regimē tremoris cordis in hoc loco in duas diuisiōnes. Prima qd est respiciens tēpus paroxysmi et augmētū tremoris illius qui tūc maxime debilitat. Secūda vo est regere ipsū tēpore quo non ita frequenter molestatur.

Pro expeditione

vo prime quique ponam ingenia: pro cōplemento secunde ponā tria instrumēta. ¶ **Prīmū** itaqz instrū pme intētionis est ut cū medicus occurrat egro molestato a resolutione nimia ante uelocem et fortem motū et spirituum et humorū de circūferentia ad ipsū cor statim sollicitus esse debet de augmēto resolutionis illius pbiēdo: qm si perseueraret ualde facile posset egrū ad cōpletam extinctionē pducere iuxta sniaz hyppo. affōz scōa sermōe illo. Qui exoluatur frequēter et fortiter sine manifesta causa repēte moriuntur. Itaqz pīmū instrū est ut statim facies et extreme ptes irforent cum bac mīxtione actu frigida. Rx. aque ros. 3. iij. aque menth. e. 3. ij. ros. spodij sandal. al. et ru. añ. 3. ij. musci ambre oriētalis. añ. 3. ij. aceti. 3. ij. vini maluatici. 3. iij. pdictarū spērūm pulueres per se striti cū liquoribus uehemētū stritione aqua sent in mortario. hec enim irroratio virtutem vitalē resolutam tā in febribus q in alijs dispositionibus reseruare solet. et colligit ex sermonib. scōa pīmi. in fine capituli illius. In harena sepelire. ¶ **Scōm** instrū ad hoc est istud. Rx. vini aromatici aque buglo. añ. 3. j. spērūm diamusci dul. 3. j. misce et def in potu calidū. ¶ **Tertiū** instrū est hoc. Rx. sol. basiliconis siccoz. ros. violaz spodij ossis de corde cerui. añ. 3. j. cāphore. 3. ij. musci ambre electoz añ. 3. iij. sandaloz amboz coralloz amboz añ. 3. j. pulueri gent per se et misceant et ligent in sindone de grana: et odor recipiunt eger quasi cōtinue. ¶ **Quartū** instrū est hoc. Rx. diamusci dul. spērūm electuarij de gēmis: spērūm letificantis Alināf. añ. 3. j. vini aromatici maluatici. 3. iij. aque buglo. aque acetose cicoree et viol. añ. 3. j. fragmētū biacincti sinaragdi et saphyri. añ. 3. 5. margaritarū. 3. ij. aqua sentur oia in mortario: deinde leuiter calefiat et intingat in eis pānus qui applicet super mamilla sinistra frequēter. releuabit enim et restaurabit virtutē in breui tēpore. ¶ **Quintū** remediū et fortius alijs si frequētare tremor et resolutio virtutis est puluis iste: de quo def in potu. 3. 5. cū aqua ros. buglo. et vini maluatici oīz trīz añ. 3. j. cuius descriptio est hec. Rx. coral. ru. biacincti sinaragdi saphyri. añ. 3. v. limatur subtilissime auri. 3. iij. margaritarū. 3. 5. dent in potu supaspēdo pdictis aceti al. coclear. j. et nota remedia talia.

Pro secūda

vo intētionē. l. pseruandi in tēpore minoris molestie: q vir iste nō euacuat ab aliquali motu tremulo cordis. Ideo nō est desistendū ab applicatione remedioz pseruatiū. ¶ **De modo** ergo eoz pīmū est memorādū q in oī cibario suo semp ponatur aliqd croci quātū est granū vniū frumenti: et in eius cibarijs bulliat semp folia buglo. recēris et comedat ea. aut saltem pul. ipsius exiccatus ponat in cibo. Est enī pceptū Auic. xi. de curatione tremoris cordis dū inqt. Super buglossam vo sis audax: et nō timeas malitiā eius: et utere ea in oī qd in potu tribuis et in cibo das. ¶ **2°** vo remediū est electuariū hoc: de quo saltē ter in septimana accipiat coclear vniū in aurora et taret cibū saltem horis quatuor. et si cogeret bibere post ipsū bibat. 3. 5. vini aromatici cū aliquali quātitate aque ros. mixte adinūcē. Est aut huius electuarij descriptio. Rx. spērūm letificantis Alināf. spērūm diamusci dul. et spērūz electuarij de gēmis añ. 2. vj. sandal. et coral. amboz añ. 3. j. spodij ossis de corde cerui añ. 3. ij.

viola. ros. añ. 3. 5. syru. ros. syru. acetositis citri. syrūpi simplicis acetosi. añ. 3. v. cuc. al. 3. iij. coquant syru. cūz cuc. usqz ad spissitudinē et post infrigidationē ponantur species. ¶ **3°** remediū est sacculus iste quē semp sūtū portet: et renouet ipsum renouēdo semp de latere in latus. Et melius esset ut haberent sacculi duo qui alternatim renouarentur Rx. se. basiliconis: floz buglosse: boraginis origani capitis ros. coral. et sandalorum amboz añ. 3. 5. biacincti sinaragdi saphyri añ. 3. v. cāphore. 3. j. labrusce. 3. ij. macis. 3. j. 5. teratur oia simul: et fiat sacculus in sindone de grana retorta. ¶ **Et spero** q remedia hec bñficio summi et dulcissimi saluatoris curabūt ipm ab instātia pdictoz accitūz et pseruabunt ipsum a transitu in dispositionē deteriore quod totum sibi misericordia sua concedat omnipotēs altissimus ad laudem eius sempiternam. Amen.

Consiliū 15.

De deez malis dispōnibus videlicet. ¶ **De mala cōplexione frigida et humida cerebri** cū nocumēto in operationibus virtutū intrinsecap ipsius videlicet apprehēsiue imaginatiue demonstratiue et. ¶ **De profunditate stomachi** cum corruptis fantasīs in eo et cum difficili excitatione ab eo et cum timore. ¶ **De diminutione visus.** ¶ **De multitudine aquositate in oculis.** ¶ **De debilitate digestiue stomachi et appetitiue etiam.** ¶ **De ablatione operationis olfatiue.** ¶ **De debilitate motus progressiui.** ¶ **De fluxu emorroidali** frequenter molestante. ¶ **De motu pulsatiuo: siue de tremore cordis.** ¶ **De frigiditate multa membri genitalis** cum difficultate coeundi. ¶ **Diuiditur autem consiliū in tres particulas.** ¶ **Particula prima** continens duo capitula.

¶ **De discussiōe et enumeratione accitū curadōz.** Cap. i.

Abilis

humane nāe cōpago multisqz lapsibus pōptissima rem mihi magna speculatione dignissimam nuper obtulit. Vir enīz quidā de his qui nro lato flore tūsim existunt. Spectabilis miles legūqz peritia et pbiē mediocriter eruditus. alio vo noie pro nūc occultandus est: videt plurimīs accitibus et difficilib. molestari. ¶ **Primo** in opationibus virtutū cognitiūz uel memorabiliūz qm ipse tardius appbendit ea que per opationē appbensi uā celeriter appbendē solebat. Sili etia nō est bñ disposit in opationibus imaginatiue potētie cōponēdo et diuidendo. et adhuc fortius qm memorabilia nō conuenienter nec diu retinet. ¶ **2°** enī vir iste somno pfundo molestatur a quo nō nisi difficulter excitat: etiam in domiēdo somnijs corruptas fantasias representatibus agitatur. Et adhuc l3ra ro cū timore excitatur a somno. ¶ **3°** pncipalr in visu eius nocumētūz pcpit diminutionis notabile: ita q nō nisi cū magna difficultate legere pōt. ¶ **4°** pncipaliter in oculis suis multitudo representat aquositate ita q quasi semper madefacti sunt. ex quo pcpitur lapsus cerebri ad humiditatem: et quoniam retēta est multe aquositate presentia quāz facere solebat. ¶ **5°** pncipaliter vir iste molestatur debilitate digestiue stomachi. ¶ **6°** vir iste quasi pūatus est operatione olfatiua. obiecta enīz odorabilia aromatica: uel feūda ferenō percipit. ¶ **7°** vir iste in opationibus motus pgressiui manifestam pcpit lesionē et lapsitudinēz intātūz q genūa eius nō vident habere potētiāz sustentandi conueniēter corporis molē. ¶ **8°** super vir iste molestatur fluxu emorroidali bis uel ter in mense. ¶ **9°** adhuc vir iste pcpit pulsationem in parte sinistra cordis sub mamilla quam dicit esse tremorem cordis cum aliquali grauedinē in anbelitu. ¶ **Decimo** in gēti molestatur accidēte qd est multe frigiditatis sensatio in toto genitali mēbro: et maxime in bursa eius ita q ad uenerē accūz ualde raro et difficulter incitat. et ipsum nō nisi cū magna difficultate complere pōt. Quedam alia iterū in eo accidētia appēnt que in radice istoz accitūm pdictoz dependent. hec in summa videtur esse

dispositio huius viri predictis. x. accidentibus complicata. que oia sunt abscisione uelociter fieri debent itelligenti facile manifestat.
De investigatione causarum egritudinum et accidentium predictorum. Cap. II.

Oportet autem pariter contemplari theorice in causis predictorum accituum antequam curationis infra exprimant. In operationibus enim prius quod corporum dispositio et accituum cognitio haberi debet. Deinde et salubritatem carum inuenire. primo tegni. quomodo enim in

infra curationis et preservationis eligi et cognosci possunt sine precognitione causarum egritudinum et accidentium earum. **O**portet autem hic fundamentum accipere. quod oium predictorum accidentium una et sufficiens causa est mala complexio frigida et humida in toto corpore huius viri multum aucta. **H**oc autem ex pluribus signis deduci potest. Primo quod ab inherens substatie quod per tactum in quacumque parte eius mollietates representat et frigiditas etiam sit remissior quam humiditas. Lapsus enim huius viri ad humiditatem magis est quam ad frigiditatem inclinatus quod appetit ex nebulositate oium partium corporis mollietate et remissa in eis rubedine carnositatis augmento cum magna ipsius mollietate ex pluribus alijs nunc ressecandis. **I**terum predictus lapsus demonstrari potest per signa sumpta ab operationibus. **P**rimo quod virtutis pulsantis: quod pulsus est mollis et tardus. Item humiditas habet arterias reddere molles: multitudo uero eius id disponit ad motum ut patet in palati. **E**tiam est puus propter remissionem caliditatis et auctam humiditatem: et propter hoc non est uelox: sed ad frequentiam inclinatus. **C**um enim virtus sue necessitati per magnitudinem et uelocitatem non sufficeret satisfaciendi: suppletur aliquali frequentia. **A**ppetit etiam hoc precipue per nocumetum anhelum huius viri: quod in ueritate est anhelus restrictio. Multa enim humiditas comprimendo membra anhelus est causa anhelus. uel restrictio: ita quod videatur patienti eum dilatare organa anhelus comprimendo hanc dilationem impedire. **E**t ex hoc fundamento iterum declarari potest causa alterius accitui scilicet motus tremuli cordis: virtus enim recopians necessitati cordis non potest facere diastolem magnam propter ipsius debilitatem et inobedientiam. quare humiditas augmentata lassitudinem facit in partibus mobilibus cordis. quare accidit motus tremulus cordis. quoties enim virtus mouet cor ad diastolam cum multa humiditas. et eius uapor impediendo motum lassitudinem et debilitatem quam facit est causa motus tremuli cordis et est accituum ualde uerendum: et propter se si perueniret. **U**n qui habet motum cordis tremulum continuo caueat ne subita intercipiat morte. quia primi. cap. de signis pronosticantibus egritudines. **E**t adhuc et tertio mala complexio frigida et humida corporis declarari potest ex multo et prolixo somno qui reduci tur ad operationes animales. **E**t iterum hoc apparet ex nocumeto moralium virtutum contingente in hoc viro: cum difficultate enim apprehendit et imaginatur et memorat ut supra declaratum est. **I**nsuper talis mala complexio ab operatione appetitive stomachi cognosci potest: quoniam appetitus est a multa humiditate sopitus: siue propter oppilationem a materia tali cadente in nervo reuersuo oris stomachi: per quem descendere debet aialis spiritus a sexto pari nervorum cerebri appetitus excitatus. **S**imiliter etiam ex diminuta stomachi digestionem excessus frigiditatis et humiditatis deduci potest. tarde enim et non nisi longo tempore digerit et fluctuant in eo cibaria ita quod eorum digestio in uentositates permutatur. **P**reterea predicta mala complexio de nostris facile ex notitia et operatione generative potestie que in eo dici potest nocumetum scilicet diminutionis: quod parum appetit et minus potest in operatione uenerea. **E**tiam potest transmutatio sanguinis in spina in operatione sua corrupta est. **E**tiam debilitata est ex pulsua uasorum seminalium: quod semen effundere non potest nisi cum tempore longo et cum labore magno: et hec oia ordinantur operationibus uegetative potestie. **E**t rursum iterum augmentum frigiditatis et humiditatis pulchre demonstratur ex ma-

gno nocumeto in motiva potentia huius viri appetit siue motu progressivo quantum ad totum corpus: siue partiali membrorum ut capitis: quod non bene suslineri potest brachiorum et pedum: quorum motus ad omnes differentias positionis est in viro hoc ualde difficilis. **E**t uidetur hanc dispositionem in hoc viro non solum esse a tempore contraxisse: sed a principio generationis maculatam. **R**efert enim genitorum cum in tali preetatis esset in qua ipse nunc constitutus est: nunc ex frigiditate et humiditate cum magna debilitate fuisse molestatum. **E**t adhuc inteream frigiditatem in membris genitalibus ualde magnifice fuisse passum. propter quod huius viri egritudo hereditaria denotari potest: et est peior quam si esset a tempore precipue contracta alijs paribus. **A**dde iterum longa et frequens euacuatio emorroidarum hunc virum produxit ad similem dispositionem magnifice augmentadam. **O**is enim euacuatio intestine magna a longo tempore duras perducit ad lassitudinem et debilitatem membrorum motus et destructionem innati caloris augmentum frigiditatis propter quam diminuantur et corrumpuntur operationes membrorum: ut 14. tertij. cap. de ascite. **E**t quorum oium fundamentum iam manifeste appetit quod huius viri dispositio est mala complexio frigida et humida totius corporis malis que eum inuadit magis in capite stomacho et membris genitalibus eius ut iam deductum est. **A**ppetit secundo quod egritudo dispositio cum suis accidentibus est ualde uerenda. **E**t sequitur tertio quod ad eius curam citissime propterandum est. **E**t sequitur quarto quod cura accituum predictorum uana esset et pauca utilitatis sine permutatione eius ad subtractionem frigiditatis et humiditatis malis de qua dictum est. **S**equitur quinto: quod cura huius viri fundari debet super debito regimine mensurato multum accurate et discrete per res non naturales et medicinales: ut nunc sequitur etc.

Particula secunda huius tractatus de conuictu enti regimine huius viri per res non naturales continens capitula sex.

De habitatione et loco sibi convenientibus. Cap. I.

Quonia huius viri dispositio ut appuit in precedenti capitulo est lapsus ad frigidum et humidum notabiliter intestus. **I**deo indiget regimine reductiuo ad dispositionem meliorem: quod per tria fieri debet: ergo locus ubi habitare debet eligendus est ad caliditatem et siccitatem declinans: sed hoc regimine huic viro non nisi cum magna difficultate eligi potest: quoniam ipse propter magnas italie discipulas oratorie dignitates: uel officio diuersas urbes: et loca necessario cogit pambulare: quod tamen contingat eligat sibi habitaculum a uento et cursibus aquarum elongatum. **E**t caueat moram habere in habitaculis antiquorum edificiorum et prope puluerulentam humiditatem corruptorum: et frigiditatem magnam. propter quod eligat locum satis uenienter ornatum et munitum: in quo etiam ignis accendat non ex carbonibus: sed ex lignis abietis: quercus: lauri: pomorum: iuniperi: et consimilibus. **I**n quo etiam sepe suffumigatio cum puluere storacis calamite superasperso prunis ignitis: aut cum laudano thure ligno aloes sandaraca colofonia: resine bene dura. **U**el cum trociscis istis. **R**. gallie musci. laudani electi. an. 3. j. storacis calamite. 3. vj. ligni al. 3. j. bacarum lauri. 3. iij. pul. foliorum cupressi. 3. v. pulueriscent omnia per se et incorporentur cum succo foliorum lauri: et fiant troscisci poteris. 3. iij. quos poterit secum portare suffumigando ex eis cameras uestes capiteos et birreta. **S**imiliter etiam quantum ad annexa stet uestibus in nocte uenienter tectus. imo et adhuc in estate caput eius pelibus suffultis et dossibus uariis: aut pelibus vulpinis conuenienter tegat. **F**requenter pomum istud die noctuque in manibus odorato teneat. **R**. troci. 3. s. maiorane: resimarini sticados folij. an. 3. j. s. ambreorientalis. 3. s. musci. 3. s. storacis calamite laudani an. 3. s. dissoluantur hec duo in uino aromatizzato et fiat pomum ut dictum est.

De regimine eius per exercitium. Cap. II.

Exercitiū equestre et melius pedestre sibi conueniē-
tissimū esset: quoniam ipsum est calefactiuum et
materierū consumptiuū insensibiliter: et sensibiliter.
uerū et corpora plena mā frigida et humida mul-
ta nō sine suspitione exercitari possunt. nisi pre-
euaquētur: quoniam ex motu materie in fluxu ponentur ad
membra ut ad caput stomachū genitalia et nervos. Idcirco
exercitiū qd nunc ei administrādum est debet esse leue. gra-
dario etiā suauiter ambulare: aut passibus lētis per vnam
horā incedere: et melius esset loco exercitiū ut administrare-
tur sibi fricationes ad extremas ptes incipiendo a genib⁹
usq; ad pedes: et ab igitinib⁹ usq; ad os. 3° a spatulis usq;
ad nates cū fricatione conueniēti usquequo manifeste rube-
ant. Et per iternallū bore post illud pectinet caput ei⁹ a sur-
suz in deorsuz et ecōtra. et a dextro in sinistrū. demū cū pan-
tis mediocriter calidis pfortari licet suauiter et nō violen-
ter. Laudo autē ego hoc tēpore magis getem q̄ exercitiū:
usquequo euacuabit ut in tertia particula scribetur.

De regimine eius per somnum et vigiliā. Cap. iiii.

Ropter iuuamētiū qd acqrit ex lōgitudine vi-
giliā: que corpus exiccat et calefaciunt magis q̄
in frigidet ppter motum corporis qui est in eis:
quoniam sicut somnus genit atinet ita vigilia mo-
tū: ut appetit scōa pmi. cap de his que pueniunt
ex somno et vigilia. Ideo huic viro conuenit inclinari magis
ad augmētum vigiliādi q̄ ad somnū plicitū et eius perseue-
rātiā. ppter illud laudo q̄ vir iste non transeat in nocte
sex horarū spatium: aut septē ad plus. Et melius est ut ipse
nullo modo in die dormiat nisi gratia recuperandi somnū
quem contingit perditum esse in nocte propter occupatio-
nes mundanas etc.

De modo quo dormiēdi ponunt aliqui canones.

Primus canon est q̄ nunq̄ expo-
nat se ad dormitiōnē post cibum nisi transuerit ad minus
hora vna cum dimidia. Scōs canon q̄ incipiat prius
dormire sup dextro latere: deinde reuoluat se sup sinistro in
scōa dormitiōne. 13 minorē moram cōbere debet super sinis-
tro q̄ super dextro: ppter tremorē cordis qui ex tali occu-
bitu intēderet. Tertius canon est q̄ dormiat capite con-
ueniēter elevato et nullo modo declinū. Quartus canon
q̄ oīno caueat a decubitu resupino. talis enī pparat ad ma-
las egritudines. s. spasmum epilēsiā paralysim et nocumen-
tum anhelitus et maxime in hoibus pparatis ad hoc in fri-
giditate et humiditate. et multam mā replētē nervos huius-
bus sicut est in hoc viro. Quintus canon est q̄ fugiat
dormitiōnē super ventrem: 13 videat aliquātū lūz lunare ad
digestiōnē stomachi. inclināt tū materias ad vēres mediū
cerebri: et sequēter ad oculos. Un facile incurret reumatif-
mos cecitātē: aut debilitatē visus ad quā notabiliter est pre-
paratus. ppterea q̄ nocumētum visus in eo est notabilr
auctū et lesū lesione diminiutionis et corruptionis ut in p-
mo cap declarātū est. Sextus canon est q̄ iste vir in dor-
miēdo quantum potest euitet agitationes reuolutiūas de-
latere in latus et ppte propter somni interruptionē. In
modo autem quiescendi se habeat sū figuram iacēdi aut
sedendi sū debitos modos superius tactos.

De accidentibus anime. Cap. iiii.

Odius excessus in aliquali iracundia et perse-
uerare aliquantulū in passionibus anime vo-
cem exaltantibus esset huic viro ualde conueni-
ens: tales enim motus resolutionis et consum-
ptionis disponunt humores frigidos et humi-
dos: dūmodo non superfluant. Inducunt letitiam sibi cō-
ueniunt ut sonus organorum et tubarum et oratorum: fu-
giat passiones generantes angustiam et tristitiam anime:
quoniam exterminant corpus a naturalī consistētia ut
tertio regni.

De inanitione et repletionē.

Cap. v.

In hac re non nālī mediū tenē debet ita q̄ ad nū-
lū extremorū inclinet. 13 in pce comedēdo et poti⁹
bibēdo sit ei data licentia amplior q̄ replendo.

In mō ergo comestitionis obfuent hec docu-
mēta. Primū q̄ nunq̄ accipiat cibū nisi cū
nālī appetitu incitātē ipm ad hoc. Comedē enī sine conueni-
enti appetitu disponit stomachū ad abominationē que est
ciborū corruptiōis cā. 2° documētū est q̄ comedēdo opti-
ma masticatione deglutiat et poti⁹ paulatim: qui cōrūz facit
odit vitā suā. 2° p. 3° documētum est q̄ nō multā morā
cōbat in assumptione ciborū ne pmiuz cibū sumptūz digerat
anteq̄ ultimūz recipiat: et ita corrūpat totus. 4° docu-
mētū est q̄ non accipiat cibaria plura et diuersorū saporūz
in vno padio nec acerosa cū dulcib⁹. 5° documētū est
q̄ vitet cibaria in substantia multā dēsa cū cibis subtilib⁹: cū
grossis viscosis et fluxilib⁹. 6° documētum est ut euitet
cibaria graua cū lenibus. stiptica multū cū lenibus et uē-
tosabilibus. faciat q̄ lenia nō supnatent: sed preponantur.
7° documētū est q̄ discedat a mēsa cū aliq̄li appetitu: 13
nō cū stomacho fluctuātē ppter nīmīum potūz seu cibū etc.

De electione ciborum et potuum. Cap. vi.

Am vō videt instare tēpus ordinādi regimē hu-
ius viri ex pte ciborū et potuū. Et q̄ q̄q; huic vi-
ro siēda est subtractio materierū frigidarū et hu-
midarū ut patet supius in 4° cap precedenti. Ideo dicēdū pmo: q̄ hic vir est regēdus regimi-
ne ciborū pte cibaliū. Tales enīz cibi qui sunt opantes so-
lū mā nō conueniēter calefaciēt et exiccarēt quācūq; oportē-
ret. Unde ipsi semp sunt cōmiscēdi medicinis cibali⁹ ad
calidū et siccū notabiliter inclinat. 13 eius corpus nō indi-
geat regimine precise pseruatiue: nel reductiue solū: sed cu-
ratiue ppter qd per contraria fieri debet. Itaq; panis hu-
ius viri e. debet ex frumēto debite messis factus: et plus
fermētū et salis recipere debet q̄ colis panis. et sit vnius uel
duorū dierū ad plus conueniēter coctus absq; adustione ip-
sius ppter qd panis agimus humidus et nō bñ coctus eui-
tari debet. Et ideo si vir iste sepe utret pane biscotto et p-
prie artificiato cum granis feniculi uel anisi aut similib⁹:
laudādus esset: et graua huius oīa adimenta pastilia qua-
litercūq; cocta et preparata dimittere debet.

De carnibus aut dicēdū pmo. q̄ conueniēs esset
ei comedere carnes de uolatili-

bus domesticis ut carnes pulloz oīum quacūq; pparatio-
ne coctas et ppter frequentius aīatas q̄ elixas. Tales enīz
carnes et si substantia sic nutriunt magis cūz bñ digeruntur:
qualitatiue tū minus humectādo alterant: et ppte quando
coquunt cum diure icis calidis et siccis ut feniculo petro-
sel. serpillo cinamomo mace et alijs. Cōueniunt enim ei
iter cetera carnes colūboz pulloz in cōp̄te penaroz: dūm
mō parūper post eorū mortē obfuent. Tales enī calitate eo-
rū et siccitate cerebro nervis et oī lapsū frigidū māli et unālī
cōueniūt ei. pulli etiā colūboz dant in cibo illi: cui⁹ corpus
euacuātū fuit a sanguine aut in frigidatū ex lōga egritudi-
ne. 24° continentis. cap 69°. Unde 13 oīum colūboz carnes
conueniant maxime tū syluestriū de quibus apud simpliciū
duplex est opio. Quidā enīz credūt per tales intelligi de-
bere magnos colūbos in ruribus habitantes magna voce
murmurātes et plurimū arboribus nidificātes qui noīant
palūbi in medicina proprie. Alij vō dicūt per istos itelli-
gi debere colūbos quantitate sui corporis minores dome-
sticos: et p̄dictis in uolatu suo leuissimos qui rubeos habēt
pedes et raro pariūt in turrib⁹ et ruribus habitātes: et hec
via teneri debet: q̄ melior et uerior. Carnes vō anatum
nō placent mihi ideo dimittant. generant enīz supfluitates
melancholicas et fastidium stomachi. 3° Alman. cap 10°.
Similiter carnes anserum syluestrium et domesticorū
euitari debent. sunt enim difficilis digestiōis: et humores
generant satis humidum et grossū. De syluestrib⁹ d.

volatilibus: laudat carnes fasianorum et perdici propter laudabilitatem repletionis eorum et quia generant sanguinem ad exitum cadum proptum et propter cordialitatem que inuenitur in eis. Et propter eandem causam omnium animalium carnes syluestrium que cibum suum querunt et uenantur cum uolatu et labore magno laudabiles existunt. Tales enim ex numero a sapientibus ponuntur carduelli: philomenae: alaudae: et passeris etiam reliqua uero praeter istas dimittantur. Conueniunt etiam coturnices: que multum abundat apud siculos: et frascolini: quorum copia est apud tridentinos: et sturne que multum abundat in diocesi aqlegiensis: sine per starnam aial specie distinctum a pice intelligas sine pice: utraqz eorum eiusdem complexionis scribitur. et ideo tales utiles sunt huic viro: quoniam caro perdicis auget sanguinem ualde: et conueniens est si ea utatur conualescens: cuius corpus fuit in frigiditate et sanguine diminutum. 23° Continentis caput preallegato. Et eadem ratione laudantur fasianae ut dictum est: quoniam caro eorum est melior carne pullo. scdo canone. caput de duragi. Caro uero uolatilium quam lombardi dicunt Quatulam: greci autem Uertiginem dicunt: et ianuenses uocant Squiscalam raro accipi debet. quoniam generat sanguinem humidum et uetosabile: et sua pinguedine facientem lassitudinem in nervis et nauseam in stomacho. et ideo usus eius sit paucus: et cum aromatis condita. De carnibus quadrupedum laudantur capretine: propter inclinationem complexionis eorum ad leuem frigiditatem cum augmento siccitatis: bone etiam sunt vitellinae. Carnes uero castrati et propter ualde pinguis et iuxta ualles nutriti dimitti debent. Item Auerrois 5° colligit carnes castratorum uideat preferre carnibus vitulorum. Dicendum est: quod intellexit de his que oriuntur in climate uel regione magne caliditatis et siccitatis: qualis est regio hispanorum: unde oriundus fuit erat enim Cordubensis: ut in scriptis inuenio. Similiter etiam intellexit de castratis qui nutriuntur platibus calidis exiccatis ut melliloto andachocha thimulo trifolio et similibus. propter quod et carnes castratorum in motibus vincetinis nutritorum: et in similibus propter caliditatem et siccitatem a nutrimento acqum ita collaudari debent sicut carnes platibus frigidis et humidis nutritas reprobare conueniens est. Caro uero agni propter excedentem humiditatem eius non habeat in usu nisi raro et cum speciebus aromaticis calefacientibus et exiccantibus condita. Et adhuc conuenientior est ei assata quam elixa. Caro uero domestici porci recens omnino dimittatur. generat enim molliem in nervis et cerebro et iunctura.

De quadrupedibus syluestribus praeter ea conuenire carnes syluestris porci: raro tamen et in paucis usibus: et meliores erunt ei carnosae partes in pinguedine minorate et propter conditam cum aromatis et plantis calidis et siccis. Caro uero caprioli est ei ualde laudabilis bonitate sui nutrimenti levis. a superfluitatibus expurgati: ipse enim inter syluestres carnes meliores existunt. et sanguis ex ea generatus paucas habet superfluitates. 3° Almah. caput nono. Caro uero leporis iterum conueniens est ei ratione paucitatis humiditatis et multe siccitatis: que inuenitur in nutrimento eius. Item ratione remissionis caliditatis non uideretur aduersari frigiditati supacutae. Inuenio tamen si artificialiter praeparatur cum pipe croco cinzibere et similibus erit ualde conueniens. tunc enim per ambas qualitates aduersabitur generationi flegmatis. Carnes uero ceruorum quorum magna copia est apud romanos: et in usu habetur ibi non est multum discoueniens et propter cum aromatis conditam. Caro uero cuniculi omnino reprobanda est. Aliae uero carnes syluestres non sint multum in usu praeter urforum: quorum usum abscondite uobis propter grossitudinem et viscositatem et remissam caliditatem sanguinis generat ex eis. In summa igitur omnium animalium carnes a medio in specie sua multum elongate per augmentum frigiditatis et humiditatis meliores erunt ei salite et assatae quam elixe.

Quia uero propter sacre legis reuerentiam non semper licet comedere carnes. Dicendum primo generaliter quod omnium piscium usus reprobatus est: et propter inquantitate multa. Et melius est uti salinis piscibus quam recubus: et in oleo frictis uel assatis quam in aqua elixis. Sicut tamen pisces minus inconuenientes eligendi. Illi quorum complexio caliditatis et siccitatis vicinior est: et eorum substantia duriciei. De quorum numero elegatiores sunt carpiones in comitatu ueronensi et brixienti abundantes. Scdo etiam sunt torretine fluuiales uel principio maris vicine sicut in extremitatibus attasis et padimare attigebus. Sicut etiam pisces alij uarioli notati: de quorum numero est speres solis semilunare figuram in squamis eius habens. etiam conueniunt ei more dicto lucij in aquis non limosis inueniri. Et aliquando qui uocatur capedani sturiones et temali boni sunt et orade. De maritimis sunt rumbi menole sardelle et alij omnes solidarii carni inueniri in mari nutriti a limositatibus et ciuitatibus elongati. Conchilia et ostrae quarum propter lasciuia magis quam propter utilitatem et inuacumetum nostris temporibus cibatio libet non placet nec uobis utiles sunt. Talia enim aialia genita sunt ex limositatibus et fecalibus partibus in fundo maris et ripis inueniuntur magis per modum putrefactionis quam propagatione seminis: de quibus alio sermone plerum feci rationibus et auctoritatibus reprobantibus aialia talia: ut patet in consilio scripto ad Angelicum abbatem Camaricesem. Propter quod anguille tunc et omnes pisces mollium carni et magnorum corporum non sunt accipiendi. Unde et cancri abhorreantur in uobis fluuiales et marini similiter quos Masantos uocant.

Lac uero et lacticinia omnia similiter euitentur. usus enim eorum sensibus interioribus nocituum est: et amerie gratius et mollior et dispositionis palisio: augmentatiuum: ut colligit 2° canone in primo capitulo: ubi dicitur. Lac enim propter declinationem eius ad frigus aliquod nocet flegmaticis: quoniam eorum caliditas non conuertit ipsum ad sanguinem sicut oportet. Et in aureola oculi dicitur quod lac facit euenire tenebrositatem visus ad caliginem. Propter quod etiam caseus mollior et recens euitari debet. Sicut et butyri usus oino est ei inconueniens propter magnam molliem et relaxationem stomachi et nervorum. Est tamen calidum et humidum in primo. humiditas tamen eius est amplior caliditate ipsius. Cum propter hoc conuenientior est ei usus olei olinarum bene maturarum. Est enim calidum in primo et humidum in fine eius. Propter quod et conuenientius esset uobis oleum de nucibus solenter approbatum ad dispositiones nervorum. Et oleum de amigdalis dulci et adhuc conuenientius esset oleum de fisticio. fistici enim calidi sunt ut infra patebit de fructibus.

Similiter etiam et mellis usus conueniens est in cibariis et ceteris. Mel enim potenter aduersatur flegmati ut colligit scdo canone. et 6° de regimine sanitatis. vbi et mellita cibaria conuenientiora sunt quam succarata. Succarum enim in passiuo temperamento obtineat: ad caliditatem tamen pariter inclinatur: propter quod non est sufficiens usus: sed gratia lasciuie cum aromatis calidis.

Ac uero quibus adiunguntur cibaria que attrahentia sunt in multo usu non conueniunt: minus tamen nocua sunt uobis quam acetosa. Acetum enim potenter nocet nervis ut patet scdo canone. et scdo tertij. capitulo primo. Et dicit de eo Serapio auctore Galeni quod ualde nocet nervis ut experientia docet. Et si bene consideres acetum quanto magis acre et minus acutum tanto minus nocumetum erit uobis. Quia insuper laudanda sunt non ualde dura quocumque modo coctio prepararetur praeterquam fixa. De aromatis uero quibus fercula coniunguntur conueniunt uobis calida et sicca. Talia enim capiti cordi et stomacho sunt utilia. omnia enim aromata diliguntur a membris principalibus ut 4° p. et 2° tertij colligendum.

Jam uero de leguminibus pariter agendum est. Premittendum primo quod omnium talium usus abstinendus est a uobis propter eorum uetosabilitatem et uetosarios

ne que repler nervos evaporatione eorum ad caput proprie
uelut pisa fabae faseoli et cicera alba. Unde elenes. i. greci
incurrerunt nocumeta iusturarum propter comestione multam
eorum. Si qua tamen venire possunt sunt cicera rubra que ca-
lida sunt et sicca: et veniunt apertius et precipitius materum
flegmaticarum per vias urinae non tamen sunt in multo usu: eo-
rum inflata sunt et non debent accipi in principio nec in fine ci-
bi: sed in medio solum. secundo canone proprio cap. Laudo
vobis panici usum: lenis sit frigidus et siccus: quoniam tamen parum nutri-
trix et propter sui levitatem et siccitatem non veniens est: et urinam
provocat. continentis cap. 99. Silvestris etiam veniens est vo-
bis risu. est enim calidus in primo et siccus in secundo. 21. continentis
cap. 26. veniunt nutrit et exsiccat et siccitat etiam: quoniam habet ali-
quam stipticitatem. octavo de simplici medicina. primo capitulo
Alia autem legumina non placet mihi propter allegatas causas.

De oleribus

autem dicendum primo. quod nullum est co-
nveniens vobis frigide complexionis
et humide: nec his humiditatem multam facile ebullibilem
et putribilem: qualia sunt spinachia bleta portulaca lactuca
cucurbita et endivia cressones et similia. 22. continentis. Quod
si aliquid istorum olerum contingit accipere: frangat eorum calidis et siccis
ut mentha serpyllo feniculo petroselinum et alia. Aut saltem ista
ante predictorum assumptionem accipiant. Dicendum tertio
quod olera venientia vobis cum hoc sint calida et sicca debent esse
apertius mediocriter: ut menses consumant et precipitent per vias
urinae. De quorum numero est salvia sepe laudata. 3. canone
ab Avicenna. 13. spale capitulum non fecerit in 2. canone. Dia-
scorides vero cap. de lilis 30. videtur ascribere operationes a calidi-
tate et siccitate eius venientes: 13. eam non gradat sicut ne-
que aliquod aliorum simplicium nisi valde raro. Joannes vero Se-
rapio in aggregatio re simplicium. cap. 49. enumerat ipsam in-
ter medicinas calidas et siccas in secundo: et dicit quod est calida
caliditate manifesta et parum stiptica. De hac planta multi
modernorum ampla dicunt in egritudinibus: quod tamen non
ita auctoritatem invenio ab illustribus antiquis. Laudo
etiam vobis feniculi usum: non tamen in magna quantitate:
est enim calidus in tertio et siccus in primo. 8. de simplici me-
dicina. tamen propter eius inuamem ad nocumeta visus que
gradia sunt in vobis etiam quoniam calefaciendo divertit materi-
as a remotis partibus per vias urinae educendo convenit re-
cens in quantitate maiori: siccus vero minori. Similiter
etiam et secunda species apij petroselinum notata venit vobis. est
enim calidus et siccus in 3. 8. de simplici medicina. 13. aliqui
ponant ipsum in tertio gradu caliditatis et in secundo siccitatis:
quicquid tamen sit est veniens in provocando caput siccando et sto-
machum ut a pluribus colligitur. 13. Ruffus dixerit quod nocet sto-
macho attrahendo ad ipsum menses acutas aliunde. Sed si bene
consideretur in uetio eius fuit de apio ut est prima species: ambo
enim ponuntur eiusdem specie: ut patet secundo canone. primo capitu-
lo. et 8. de simplici medicina. allegato loco. et 21. continentis.
cap. 63. et a Serapione simplicium 4. Aliter autem ad Ruffum
dici potest negando contrariam suam: non enim est argumentatio
bona. petroselinum trahit materias acutas aliunde ad stomachum
ergo nocet. Cum hoc enim quod attrahit eas abstergendo et ape-
riendo cito educit eas: ita quod in eo non contrahant moram tan-
tam ut possint ledere. Mentha vero cuiuscumque species usum
laudo vobis: siue igitur per ipsam intelligat species eius cuius
sue folium parumper rotunditatem attinet et stipes est subru-
bus et parum plus semipedali a terra elevat et eius odor est
suavis et amenus: et talis ponitur calide et sicce complexionis
in secundo canone et lege ibidem quod siccitat stomachum calefaci-
do ipsum: et sedat singula et digerit et prohibet vomitum flegma-
ticum. Et si per mentham intelligat alia species fistulicium no-
minata: que apud venetos mentha reputatur etiam hec plan-
ta veniens est vobis. quoniam eius caliditas et siccitas per-
venit usque ad tertium gradum. Si autem per mentham in-
telligatur tertia species eius que balsamica vocatur: etiam co-
venit: est enim in astasia caliditatis et siccitatis sicut secunda:

est caput et nervis convenientissima: quod eius aromaticitas
amena declarat. Propter quod et mentastrum quod est
eius species agrestis etiam consimiliter laudandum est vobis.
Neminem iterum quod Avicenna. 2. canone serpyllum nominat et Dia-
scorides serpyllum vocat: venit vobis. Avicenna. ponit ipsum
calidum et siccum in secundo: et dicit ipsum aromaticitate sua sto-
macho et capiti conveniens esse: et provocat urinam: 13. Sera-
pio enumerat ipsum inter medicinas calidas in 3. Ad-
huc et saget a linaria quam rosamarinum Serapio nominat lau-
danda est vobis propter caliditatem et siccitatem eius in tertio gra-
du: et venit stomacho capiti nervis et oculis. Amaracus
etiam quam maiorem vocat propter virtutem eius attenuantem et
dissolventem a caliditate et siccitate tertij gradus pervenit 8.
de simplici medicina venit valde: et eo fortius quam aperit
oppilationes cerebri et colatorij. et venit doloribus capitis
a flegma et uetositatibus pervenit ab Avicenna. ut 2. canone suo caplo
colligendum in membrorum capitis. Ocinum etiam venit: sed illud
magis quam aromaticitate habet silem gariofilis et magna folia
extensa et minus etiam quod aromaticitate amenam habet silem gario-
filum. veniens est ei calidus et siccus in secundo ut Joannes Serapio
de begeresen. Propter quod dicendum est: quod 13. multa sint ole-
ra propter ista que usui hominum in cibis consueta sunt: tamen origanum
calamentum daucus et similia. omnia tamen aromatica: quorum
aroma emanat a caliditate et siccitate et non a frigidityte et
siccitate velut in camphora laudantur vobis in usu. De
aliis autem oleribus cum iam excluserim ea nihil ad presens
nisi de rebus quarum communis est usus. primo de caulibus
Prima enim apparentia videtur convenire vobis: quoniam ca-
lidi sunt in primo et siccus in secundo: et in domo naturam leniunt. si uet-
erem exsiccat et provocant. secundo canone. caplo proprio: 13.
21. continentis. caplo. 64. scribatur auctoritate Galeni et Bina-
sij sanguis generatus ex caulibus est horribilis et mali odo-
ris quare melius est ab eis recedere. Borago etiam 13. sit in
usu multum mihi tamen non placet propter uetositatem suam
per quam nocet digestionem in getando cibum in stomacho
etiam quoniam non habet tantam caliditatem quantum vobis oportu-
num est. Ponitur enim temperata: quoniam est species buglosse ut
colligendum est secundo canone. primo capitulo cum speciale
capitulum de ea non habeatur ibidem. Medicine autem
temperate ad lapsum frigidum et humidum. notabiliter inten-
sum non habet sufficientem activitatem: quam a proportionem mi-
noris inequalitatis non pervenit actio sufficiens. Cerefolium
etiam quod est in usu non parvo quod calidum est in princi-
pio secundi et siccum in eo veniens est vobis subuliativum
diureticum et confortativum.

Quia vero antiquorum consuetudo erat nume-

rare inter olera citrullus cucumeres
angurias et pepones: dicendum est de eis parumper. Et
primo quidem angurie cucumeres citrulli parvi oino a vobis
evitandi sunt. Et sic sit cois usu utendi et curbis. neque usus
eius apud vos oino evitari debet: quoniam generat humores
frigidus humidos et crudos et male substantie ut apparet
secundo alimentorum. caplo 3. tamen si in quibus tangitur potest artifici-
aliter ita componi quod ipsa inclinetur ad generationem lauda-
bilis humoris: propter quod consuetudo fere cois artificialiter fa-
ciendi ipsam cum modico croco et caseo vobis esset lauda-
bilis. Cum agrestis vero non. Similiter et portulaca spinachia
et bleta et crisolacina omnia dimittantur. De melonibus
vero dicendum quod pari ratione dimitti debent quia sunt frigi-
di et humidi: quoniam in eo minus frigidi sunt quanto maiori dul-
cedine participant: et sui substantia soliditati attinentes: ideo
magis utiles videntur esse: et ex eis comedere potestis et proprie
an cibum et bibendo post eos laudabile vinum in quantitate
pervenit absque aqua: ut colligitur 2. alimentorum. caplo quinto.

Insuper iterum dicendum parumper quod omnes fructus actu
et potentia frigidi et humidus dimittendi sunt.
Propter quod cerasa non placet mihi: dulcia autem 13. et sint le-
nitina ventri: tamen sunt nociva stomacho: acris vero 13. stomacho.

videantur utilia et aliter icisua: non tamen sunt uobis laudanda quia uentre retinent: ut Dioscorus. In summa tamen aliqui potestis accipere de illis que sunt substantie compacte et grosse: saporis medij inter dulce et acrem que uocantur marasche. Per sica est propter frigiditatem eorum in primo et humiditatem in secundo non sunt conuenientia: et enim stomacho sunt bona et appetit in citatiua: ut 2º canone. tamen non sit eorum usus multus: et eligantur compacta dura aromatica et citrini coloris et saporis ad dulcedinem eleuati ab omnibus non separabilia nisi per incisionem. Et eadem ratione de pomis dicendum est quod eligantur que aromatica sunt colore rubra et citrina substantia solida in sapore dulcedine notabiliter participantia et raro utantur. Propter quod et piraminus discouenire videntur propter siccitatem eorum que aduersatur humiditati. sunt enim frigida in primo et sicca in secundo. 21. Continentis. capitulo 9º. Ex eis tamen eligantur: ut de pomis dictum est. De ficibus pariter considerandum: sunt enim sicce ex eis calide in primo sicce in primo secundo. humide vero ex eis non tanta caliditate et siccitatem habent: sed magis nutritiua quam sicce: et non ita conueniant stomacho ut sicce: quicquid tamen sit conuenientiores sunt uobis inter alios fructus sunt enim meliores alijs fructibus in terris et regionibus in quibus esse consueuerunt. 3º primi. capitulo de regimine per cibum et potum. sunt enim stomacho spleni renibus et hepatis utiles apud abstergendum et mundificandum: in eis enim est lenificatio uiscerum et nutritio maior quam in alijs fructibus. 2º capitulum. pro primo capitulo. Passule vero stomacho et pectori approbantur et enumerantur a sapientibus inter ea que sunt calida ad caliditatem declinantia. In summa igitur ex eis meliores sunt uobis ille que habent arillos et bene comedunt debet ultimum masticari: talis pars arillosa terrea est et sicca fragilis carnis uictuositate et humiditate superflua propter quam sunt nocue lapsibus humidis. Noces autem numerantur inter edulia et medicinas calidas et siccas: propterea uobis conueniunt: uerum quia propter uictuositatem multam earum nauseant stomachum et grauatur caput et pectus. ideo non conueniunt. Castaneas autem usus et ratione siccitatis uideretur utilis: earum tamen nutrimentum quod est grossum et siccum difficile transmutatio nis et earum humiditas est in grossas uictuositates conuertibilis non placet: et adhuc quia sunt nutrimentum brutorum. tractantur enim de eis in capitulo de glande ut colligitur secundo canone. Crisomilla uero que nonnulli antepfica et false uocant: quam antepfica sunt parua que murescunt in mense iulij: non conueniunt uobis: quia frigide et humide complexionis sunt in secundo. generant enim febres malas uelocitate putrefactionis eorum: et precipitur a sapientibus quod si aliquando comedantur accipiantur cum eis anetum uel semine eius. Propter eadem etiam cam non laudo uobis iuiubas: et frigide sint in primo et temperate in passiuis ut dicitur de eis Galenus. non reperi iuiubas nec in seruando sanitatem et in remouendo egritudinem aliquid conferentes. sed reperi eas difficiles digestionis et pauci nutrimenti et malas stomacho: et in earum digestionem est discordia magna inter auctores quam hic disputare non curo. Mora autem bene matura et dulcia declinant ad caliditatem et humiditatem: quia tamen stomacho nocent dimittantur: illa tamen que de eis non sunt matura ponuntur frigide et sicce complexionis: et de eis aliquando comedere potestis quia confortant stomachum: ante cibum tamen sumantur. Dactyli bene maturi uniuersa boium discordia ponuntur calidi in primo. in passiuis tamen de eis discordant sapientes fere omnes. Serapio enim in aggregatore enumerat eos inter medicinas calidas et siccas in primo gradu. Auicenna uero 2º canone capitulo de palma. parum de eis dicit. scilicet quod preterijt sermo de eis: sed in pluribus uoluminibus non inuenio de eis capitulum neque sub rixica dactyli neque de fenikia neque de rotab. 23º continentis capitulo de palma sic scribitur. Dactyli maturi calidi sunt in secundo humidum in primo. Auctoritate Binasij 8º de simplici medicina legitur quod cum hoc quod abundanter nutriunt uentrem stipticant et inferunt dolorem pungituum stomacho et oppilationes hepatis et splenis. quare dimittantur.

De pineis iterum dicendum quod in passiuis grana earum temperata sunt parum ad caliditatem declinantia. ideo non multum curandum est de eis. Si tamen accipere placeret aut in uiujs esset necessarium: tunc meliores sunt cum infundantur per noctem in aqua calida et sic remouebitur ab eis acuitas acrimonia et mordicatio: et efficiuntur optime ad nutriendum: et proprie magis condite cum melle et calefacte cum succaro. De fistis dicendum. ponuntur enim calidi in fine secundi et est in eis humiditas non limitata. Ras. 22. continentis simplici. 53. auctoritate Archigenis et Binasij ponuntur calide et sicce. In summa igitur laudo uobis eos: aperit enim meatus nutrimenti et oppilationes hepatis expurgando ipsum et canales pulmonis octauo de simplici medicina. Jam de granatis dicendum. trius specierum inueniuntur. propter quod non raro et partem eorum complexio diuersificat: dulcia sunt frigida et humida: acris uero frigida et sicca in secundo et muca tenet medium. dulcia enim et bene matura comedere potestis: conueniunt stomacho propter stipticitatem subtilem.

Quoniam uero parum differunt species alimentorum inter se sumpte ex carnibus propter partes aialium. Ideo dicendum est de eis parumper. Et primo quod omnia aialium membra uel partes sua potentiali uel actuali humiditate nimium molles et lapsitudinis membrorum positue enitande sunt. de quorum numero sunt cerebrum medulle partes medullares et pinguedines omnes multipliciter enim leduntur aut multa euaporatione implente cerebrum: aut nimia eorum mollietate ledendo stomachum et nervos. Secundo etiam quod omnes partes animalium viscositate habentes notabiles dimittende sunt: uelut cutis membrana uel partes cutanee et neruose et ligamentales. Premittendo 3º quod omnes partes que substantia earum difficilis transmutationis et grossi nutrimenti ponuntur dimitti debent. Sic caro cordis hepatis splenis renum et fere omni intestinum. Propter quod inferendum est quod sole et laudabiles partes aialium existunt carnes musculose non multum pigres substantie solide mediocri colore rubee et odore suauis et de iuuenibus aialibus accepte post occisionem aialium non diutius quam per diem unum uel duos conseruate. Hec in summa de regimine cibationis sufficere possunt.

Jam autem ut conueniens videatur hora dicendum est de potu secundum conuenientiam. Premittendo primo quod uina fumosa sua uinositate et subtilia in substantia actuali uel potentiali: quia nimium penetratiua euitari debent: et conueniant stomacho rectificatione digestionis eius: tamen quia multum replent caput et nervos maius esset nocumtum eorum quam iuuamentum: preparentur enim aduentum non solum palis sed et appoplie et tenebrositatis uisus: quare dimittenda sunt. Amplius cum alijs que rectificant organa digestionis et gilationis non minus prouideri possunt uobis quam uino: plurimum enim medicinales potus sunt uobis utiliores uino ut statim dicet. Si tamen non placeret dimittere uinum argumentum sumpto a consuetudine bibendi uel incurrendi nocumeta ex potu aque cuiuscumque: aut propter lasciuia que est argumentum accusandi fere omnes homines propter blanditiem magis quam propter ueritatem. Ideo condescendendo dicendum quod uinum conuenientius esse debet odore suaue substantia dyaphana colore rubrum et uinositate sua medio cre declinatum magis ad paruam caliditatem quam multam. Quod si tale uinum non inueniret predictis circumstantijs additio naturis permiscendum est cum aqua fontis accepta liberi aeris et decursus celo et aeri exposita a lacunis et limosis partibus denudata in qua non inueniatur multitudo ranarum uel sanguisugarum: uel plante fetore habentes: uelut aggregari nenufar lentacula tribulus et filia. Et si talis aqua procoqueretur: et proprie quia scaturit a montibus et decurrit per riuulos lapidosos ual de melior esset propter quod ultimo concludendum quod aqua cisterne melior esset uobis quam altera aqua. Dico autem consilio salubri si utens quod melius esset uobis spatio inter gri anni uti. Sacro simplici aut composito: quod nonnulli ueterum laudant. Talis enim potus sua conueniente

caliditate et siccitate potētiā q̄ diuretic⁹ est. Et iterū q̄
mūdificatiū⁹ est capitis nervorū et insirorū sensus. Et ad
huc q̄ satis conueniēter est nutritiū⁹. Id oīo eligēdus est uo
bis. Et igit̄ queritis bēre syrupū describat̄ p̄ hūc modū.
℞. aque sup̄scripte lib. xxv. mellis citrini odoriferi cum
sua dulcedine hūis aliqd acuitatis lib. ij. coquant̄ s̄ in la
pideo uase usq̄ ad cōsumptionē tertie ptis spumificando su
cessiue et cōtinue abijciendo: deinde coletur bis per flamine
am spissā: et cū in frigidatū fuerit reponat̄ in uasis lapide
is: et utendū est eo ad libitū: et poterit cōseruari per mēsem.
Et cū aut̄ desideraueritis efficē ipm cōpositū: tūc qdē acci
piēda est descriptio q̄liter rep̄it̄ in receptariis. s̄ cōpositio
eius fūdari debet sup̄ vniūb⁹ medicinarū hūitū cōtrarieta
tem ad lapsū. id debet eē calide et sicce: et hūitū eleuationez
ad cerebrū per vniūte tertiam q̄les sūt galāga nux muscata:
macis peonia et silia. Et iterū eorū que hūit calefacere et
confortare stomachū. uelut macis gariofil. mastix pip al. et
silia. Et iterū recipe debet hic potus virtutem medici
narum per tertiam opationem respiciētium nernos: uelut
acorus grana peonie cardamomum utrunq̄. Recipe
etiam debent medicinas cōfortantes membra generatio
nis uelut daucus petroselinum crocus ambra muscus
arthemisia matricaria semina baucie et consimilia. Pro
pter qd eligendum esset uobis hoc cōpositū magistrale qd
omnes p̄dictas amplectunt̄ vtutes et opationes cuius de
scriptio est hec. ℞. ambre orientalis. 3. 5. musci. 8. 6. 5. de
mecha nncis muscate galanga costi. ol. piperis al. añ. 3. 5.
cinamomi subtilis et acuti. 3. 5. cubebarum granorū peo
nie se. baucie ligritie añ. 3. ij. masticio. 3. 5. gariofil. 3. 1. aque
laudate lib. xl. mellis p̄dicti. 3. xlv. coquantur usq̄ ad cō
sumptionē tertie ptis dispumatiōe facta conueniēter: et cedem
spēs ligari debent in p̄ano raro et prius in aqua modicum
coqui ante q̄ ponat̄ mel: et post reseruetur ut dictum est.

Particula

tertia huius tractat⁹ de regimine acci
tūm hui⁹ viri que cōtinet capla septē.

Capitulum primū de regimine vniuersali per euacua
tiones vniuersales appropriatas s̄m tempora anni. Capitulum
secundū de electione medicinarum corrigētūz
lapsū frigidū et humidū materiale cerebrū. Capitulum
tertium de medicinis conuenientibus nocumento
diminutionis et cōruptionis visus. Capitulum quartū
de medicinis curatiuis lapsū frigidū et humidū stomachi
et rectificatiuis eius. Capitulum quintū de medicinis
preseruatiuis a paralisi et confortatiuis nervorum. Cap
itulum sextū de medicinis rectificantiis membra ge
nerationis et disponentibus ea ad uenerē actū. Cap
itulum 7^m de medicinis et insirīs correctiuis quorundam acciden
tiūz que in hoc viro perseverant et curationem ad se uocāt
De purgatione in uere eē. Cap. 1.

Itaq̄ pro declaratione capituli primū premitten
de sunt medicine necessarie ad purgatiōes regu
lares que fieri debent in uere iuxta s̄miam summi
hypp. sexto afforismo et afforismo 2° ibi. Quibus
cunq̄z farmacia aut flobothomia necessaria est

hos in uere farmacaret aut flobothomare conuenit. Et ex hoc
fundamento apparet q̄ euacuationes in autūno celebrate
si utiles existant non tamen sunt ita regulares sicut ille que
in uere fiunt.

Igitur a p̄ncipio mensis martij usq̄ ad mediū apri
lis conueniens est: ut iste vir purget̄ bis. s. ol
xx^o die per hūc modū. Nā mane in aurora accipiat hāc
infusionez calidā: post quā dormiat per vñā horā cōpletā:
et non dormiat sup̄ ipsam nisi spatio p̄me borez: et tardet ci
bū suū usq̄ ad horas sextz q̄nta p̄cedēte borā sextā acci
piat cyathū vñā aque cocte cum succarū et calefacte. Est
enim infusiōis descriptio talis. ℞. turbit. electi pulueris
bermodactyloz. añ. 3. 1. agarici albi lenis fr. 3. 1. et non
nodali. 3. 1. 5. cinamomi anisi dauci spīce. añ. 3. 5. salis gē

me. 8. 1. 5. aque mellis. 3. 1. 1. calefiat aqua et infundantur in
ea pulueres cum. 3. 1. penidiarum: et ita cōseruetur per diem
nālez: bora vñā sup̄ius tacta calefiant oīa simul et diligenter
colentur et exprimantur: et bibat de colatura illa calida: ob
seruatis conditionibus iam paulo ante dictis. Et cū ergo
fuerit hac minoratiua euacuatione mūdificatus sequēd
immediate die in mane accipiat hūc syrupū calidū su
p̄scripta bora: cuius descriptio est hec. ℞. syrupi de stica
dos. 3. 1. syrupi acetosi cōpositi. 3. 5. aque berbonice saluie
et eupatorii añ. 3. 1. misce et totū accipiatur calidū et tar
detur cibus post ipsum horas ad minus quatuor. Et cū
ergo sūperit hoc digestiū sex uel septem diebus aut toties
q̄ in urina ei⁹ appareat mediocritas in substantia et in colore
citrinitas et hypostasis in fūdo uasis alba cōiecta et eq̄lis: tūc
mane immediate sequenti purget̄ cū istis pillis. ℞. pillaz
fetidaz. 5. 5. et de sarcocola descriptione Mesue. 3. 5. formen
tur pille. vij. cū succo ro. et accipiantur in aurora: q̄b⁹ acce
ptis post eas obseruent̄ regule que in minoratiuo dicte sūt
Et cū aut̄ trāsiuerit spatū. 16. aut. 20. diēz iterū purgetur
cū hac scōdā purgatione que vñā a p̄dicta differt debet
aliquātulū. Pro q̄ nō debet eē scōdā purgatio in gdu
et potētia sua eque fortis et calefaciēs ut p̄ma: q̄ tūc vñ⁹ erit
parūper eleuata pp subtractionē ptis m̄aei. Et itē q̄ caliditas
cōtinetis tūc est maior et potēti⁹ ad mobilitadū m̄as.
Et itā q̄ vie euacuatiōis sūt patiores: pp qd pro minora
tiuo recipiat hoc. ℞. eluarij indi. 3. 1. agarici electi. 3. 5. me
dulle cartami. 3. 5. 5. anisi cinamomi añ. 8. 1. 1. misce. acci
piat hoc totū cū. 3. 1. aque sublimatiōis radicio acori cale
facte: et tardet cib⁹ ut de minoratiuo dictū est. Et nota q̄ aga
ricus et cartamus uehemēter cōferunt in dispōnib⁹ neruorū
Collige hoc 2° tertij. capitulo p̄mo in fine. Post illud vñ
minoratiū mane immediate sequenti accipiat hoc digestiūz
℞. syrupi de eupatorio. 3. 1. mellis ro. co. 3. 5. aque absin
thij. feniculi et cicoree añ. 3. 1. misce et accipiantur ut ad ope
rationē bone digestiōis sic sup̄a scriptū est in p̄mo syrupo
Et cū ergo acceperit hoc digestiū mane sequenti euacue
tur cū hoc medicamē. ℞. agarici electi. 3. 5. medulle carta
mi. 3. 1. cassie fistule syrupi viol. añ. 3. 5. cingiberis. 8. 1. 1. acci
piat cū cyatho medio aque ordeī calefacte: et fiat post hoc
sicut scriptum fuit post minoratiūm primum.

De purgatione

vo in p̄ncipio autūni s̄m
da sic p̄cedat. In fine nāq̄z
mēsis septembris uel in p̄ncipio octobris vñō mane in au
rora accipiat hoc minoratiū. ℞. tyriace permetis descri
ptione Auic. 22°. tertij. 3. 1. electuarij indi. 3. 1. 5. aque ordeī
succarate et calide. 3. 1. 1. misce totū in simul et accipiatur
obseruatis conditionibus in minoratiuo dictis. Post
hoc aut̄ digeratur materia sex uel octo diebus cū hoc syru
po. ℞. syrupi de bisatib⁹ mellis ro. co. syrupi de eupatorio
añ. 3. 5. aque mellisse lupulorū et cicoree añ. 3. 1. totū calidū
accipiatur ut sup̄a de alijs dictum est. Et si bene cōprehē
des hoc digestiū conueniens est ad materias frigidas et cali
das: et aliquāliter ad materias adustas quas est rationale
fuisse reseruatas et genitas in cōsistentia estatis et exercitijs
fortibus et similibus. Accepto itaq̄ digestiū accipiat
hoc solutiūz. ℞. benedictie simplicis. 3. 1. cassie fistule. 3. 1. 1.
electuarij succi ro. electuarij indi añ. 3. 1. totū accipiatur cū
cyatho medio aque ordeī succarate calide cōditionibus oī
bus obseruandis que in alijs solutijs dicte sunt. Et nota
q̄ hoc solutiū educit electine materiam calidam et iun
cturiā virtute electuarij succi ro. et materiam frigidam ab
eisdem: et a remōis locis virtute electuarij indi. et materias
flegmaticas et aquosas a stomacho et neruis vtute agarici:
et educit etia materias cholericas flegmaticas et partim ad
ustas a stomacho epate et uenis vtute cassie fistule. P̄dictis
autem sup̄addendū est q̄ si tempore istarū purgationū
q̄ accipit digestiua ueter nō esset bñ fluxibilis itus mittat
aliqd cōsistere in aurora cōpositū hoc modo. ℞. folioz blite

malue mercurialis añ. .M. ij. polipodij cartami añ. .M. i. s. fursuris bñ cribellati. .M. ij. coquant oia in lib. quatuor aque usqz ad consumptionē duarū prius: et de hac colatura bñ ex- p̄ssa accipiat lib. j. bñdicte cassie fistule succari rubei. añ. .3. s. olei oliuarū. .3. iij. salis colis. .3. s. misce et totū mediocriter calidū accipiat: et q̄scat post eius assumptionē: et calidos p̄anos sup uētrez frequēta. ¶ Qd si vir iste aut alter abo- minaret clisterioz assumptionē sicut mos est plurū et ma- xime dñorūz alamanorū: tūc oī die aut saltē tertia die parūz ante cenā accipiat vnā de istis pillulis. Et placēt mibi ma- gis ppter aspectū quē hñt ad stomachū nernos caput et ge- nitalia mēbra. quarūz descriptio est hec. Rx. cinamomi. .ss. mastice nunci muscate radice peonie. añ. .3. s. salis indi. .3. j. s. radice feniculi. .3. ij. agarici electi. .3. iij. bermodyctyloz turbitū. añ. .3. s. croci ligurie añ. .3. s. aloes epatici electi. .3. v. pulueriscent oia per se et fundant in .3. v. succi maiorane. et .3. iij. succi saluie. .3. iij. succi cicoree et diligēter cōmisceantur et ponant sub radijs solis usqz ad consumptionē succoz deinde iterū renouent succi et exiccant: et ita tertio fiat ut di- ctūz est: videbis enīz operationem diuinā in euacuādo mās predictas a predictis locis et confortando ea et.

De cura lapsus cerebri frigidi et humidī materialis. Cap. ii.

Qum vir iste fuerit euacuatus ut supra dictū est procedēduz est ad consumptionē materiēz fleg- maticarū que in cerebro eius p̄ncipalr abūdāt. Et p̄mo qdem cum medicinis simplicibus.

Et de leuioribus simplicibus est spica nar- di de qua soleo dare in sero qñ eger uadit ad lectū pillulas duas factas cū puluere eius et modico tyriace hermetis per duas horas post cenā est enīz potissima ad p̄dicta ut scripsit filius Serapionis in suo cap dñ in q̄t. Spica nardi exiccat humiditates in capi- te aggregatas confortat cerebrū et p̄hibet reumatismos. ¶ 2^m simplex p̄dictis appropriatū est ambra et p̄p̄e p̄tib^o patienti bus apostema: de ea enīz accipio g. iij. et cū. .3. ij. syrupi de ca- lamēto cōmixtū exhibeo in aurora cū. .3. iij. aque maiora- ne calefacte. Ambra enīz assumpta confortat cerebrū et corro- borat ipm et sensus oēs et cor enīz et p̄p̄e in senib^o frigidis cō- plexione. ¶ Tertiū simplex est caput purgiū factū cūz mu- sco per hunc modū. Rx. pulueris musci. g. ij. aque maiora- ne. .3. ij. calefiant ambe simul: et in medijs tertijs aut per ho- ram ante cenam ore p̄us repleto bydromelle tepido plena palma manū de predicta mixtione leuiter calida trahicia- tur per nasum leui tractu per utrāqz narem bis in spatio medie bore. Est enīz remedium ualde efficax. ¶ Quartū simplex ualde ueniēs est comedere sex uel octo auelanas torrefactas post cibum. Scribitur enīz de eis scđo canonis in primo capitulo. q̄ augmentum efficiunt in cerebro.

De cōpositis aut medicinis mirabiliter confortatiuis cerebri et exiccatiuis hu- miditatu abūdantiā in eo et de p̄ferētib^o neruis est electua- riū ab Auiē. descriptū 5° canone. sūma p̄ma. et denotat toti- ram magna. i. saluatrix. Ego enīz mirabiles effectus cogno- uī de ea exhibēdo de ipsa. .3. ij. cū. .3. j. s. aque sublimationis so. herbe roris marini exhibēdo in aurora modo predicto. ¶ Scđm cōpositū ad easdē itētiōnes et eodē mō exhibitū est electuariū ibidē descriptū selite ab Auiē. notatū: qd tñ ab Haliabate decimo p̄actice. cap. sexto. notatur selpbe. et mirabiliter approbat ipm. ¶ Tertiū cōpositū est xilobalsa- mū p̄dictū: et sunt virgule ex arbore balsami recētes accepte et addite enīz syrupo succarino modico musci que in mane accepte et bñ masticate et deglutite mirabiliter cerebro et ner- uis p̄ferunt ut elici pōt ab auctorib^o cap de ligno balsami et balsamo. ¶ Quartū cōpositū usuale sūt mirabolani ke- buli p̄dicti quoz usus in sero et in aurora est bonus: et diffi- cile sit inuenire ipsos electos: qm̄ oia fere medicamina ab arborib^o paganie asportata corrupta sunt et sophisticata:

¶ Ego aut experientia certa scio q̄ inunctio oīz spōdiliū a p̄n^o colli usqz ad fiteri facta cū israscripto oleo calido po- tēter p̄fert locis laxatis nervosis et paliticijs. Cuius descri- ptio est hec. Rx. olei de costo olei lilioz alboz añ. .3. ij. ambre oriētalīs. .3. s. terant subtilr in mortario. deinde incorporent et ponant in ampulla stricti orificij bñ obturata saltez. xx. diebus teneant sub radijs solis: calefacto coeleari vno ex eo et facta inunctione: videbis rem tibī ualde gratam.

De cura nocumēti diminutionis et corrupti- onis visus. Cap. iii.

Quoniam aut in visu huius viri diminutionis et corruptionis notabile nocumētūz p̄secutum est ad malā cōplonē frigidā et humidā stomachi et cerebri bñ viri. Ideo in hoc cap leuius trāseun- dū est et succicte magis. Oia medicamina que cerebro ner- uis et stomacho scripta sunt et dicent^r visu ei^o notabile in- uamētū afferūt. A. ā enī flegmatica et uapoz ei^o spiritū visū bili et neruis opticijs et humorib^o oculi cōmixta et imersa no- cumētū p̄dictū in visu efficiūt ut supra in p̄ cap^o deductū ē.

Propter qd hic quatuor solū ponā in ista. duo qdē p̄hibitiua lapsus: et duo p̄hi- bitiuā nocumēti ei^o. ¶ Primū itaqz de p̄hibitiuis est usus pillularū in p̄ cap 3° p̄ticule scriptarū quas dñ uolueris ef- ficē efficaciores: cōmiscē debes cū tertia sui pte pillularū lucis descriptione Mesue in antidotario. Et accipiat ex eis vnā per duas horas post cenā et p̄p̄e qñ ex. .3. j. sex pil- lule facte fuerūt. ¶ 2^m instrū est pectinatio leuis capitis per duas horas post cenā. post quā sup aspergat toti medie- tati anteriori capitis. .3. s. pulueris gariofi. In hoc enī me- dicamine magnū inuamētū posuit. Auēsoar p̄ Theisr cap p̄mo. ¶ Tertiū instrū de abscedētib^o nocumētū diminutio- nis et corruptionis visus est ut sepe oculi lauent^r cū aqua ci- neris capitali et medietate sui aque maiorane. ¶ Quartū instrū et elegātius illo est. Rx. balsami electi. .3. s. aque maio- rane. .3. ij. misce et pone in amphora obturati orificij: et ex- ponat radijs solis saltem per octo dies: de hoc ergo linian- tur oculi intus et extra est et notabile medicamen.

De medicinis curatiuis lapsus frigidi et humidī stoma- chi rectificatiuis eius. Cap. iiii.

Quoniam enī est nō eligē ista curationis lapsus frigidi et humidī stomachi que et cōsumēdo ma- terias in eo inuētas ipm confortare possint. ¶ De numero igit illoz est succus absinthij assumen- do de eo. .3. j. cū aque mēthe et mellisse añ. .3. j. s. et cōtinuetur saltē per decē dies. ¶ Scđm p̄ferēs stomacho etiā euacuā- do mām est iera simplex Sal. accipiēdo de ea. .3. j. cum. .3. ij. aque calamēti et est ualde efficax obseruādo post eā p̄ditio- nes supius tactas in solutiuis. ¶ Tertiū ualde ueniēs fio- macho calefaciēdo ipm cōsumēdo superfluitates carminat etiam uētositates: et est semē carui: de quo facio patiētes in mane masticare. .3. j. uel. .5. per horas tres ante cibū. Est enī bonus stomacho calefacit et corroborat: et facit digeri cibū et nutrit in p̄fectionib^o medicinarū faciētiū descēdē cibū: ut Serapio in aggregatore scripsit in p̄po cap. ¶ Quartūz est mastix de quo saltē ter in septimana facio deglutire g. ij. uel. iij. est enī medicina stomaticha epar et uentrē. defectos corroborat et ad inflationes eoz inuatabsqz molestias: ut scri- psit Dioscorides p̄prio cap. ¶ Ad hāc etiā intētiōnē cōfert electuariū diasciminū: et p̄p̄e descriptū a Nicolao in anti- dotario accipiēdo de ipso añ cibū rotulā vnā. .3. vni^o et me- die. ¶ De nobiliorib^o aut medicamib^o ad uigorādū stoma- chū et cōsumēdū mās duo sūt mibi expta cōposita. ¶ 1^m est electuariū de ambra descriptione Mesue in antidotario distictione p̄ma descriptione 2^a. et est medicina sublimis ce- rebri confortās et cor et stomachū: et oia mēbra nutritiōis: digōnē pcurat: intētē ea letificat: cōuenit senib^o et frigidis nā et mulierib^o ad egritudines matricis: dosis eius est ut scribit ibi. .3. ij. in aurora cū. .3. ij. aque mēthe grā stomachi

gum aqua mellisse ppter eoꝝ. cū aqua absinthij ppter epart
aut oīz aut plurius simul cū interidit ad oīa simul aut ad
plura eoꝝ. ¶ 2^m cōpositū expertus est electuariū de aroma
tibus descriptū etiam a Mesue ibidē distinctione prima: et
cap pūmō. et debent dari ex eo. 3. ij. cū vino odorifero in
aurora calefacto: aut cum aquis statim dictis.

Hic etiam adduco duo medicinalia simplicia: et
pūm etiam cibalia. ¶ Prīmū sunt ca
rice. i. ficus sicce. fm Diascoridē stomacho sunt utiles acce
pte ante cibū. ¶ 2^m sunt fistici post cibū accepti qui etiam
stomacho conueniētes existūt auctoritate Diascoridis. Plu
ra etiā medicinalia pter dicta inueniunt confortātia stoma
cho. ¶ Et pūm qdē est cerotū istud qd sup stomachū cōti
nue portet. R. laudani electi. 3. ij. resine. 3. vj. galie muscate
storacis calamite ligni aloes añ. 3. 5. mēthe absinthij añ. 3.
j. mastice. 3. 5. dissoluant gūme cū modico aceri vini cito
niz: et fiat massa bñ glutinosa et pijciat sup pāno de gra
na fm figurā scutalē cum extēsiōne conueniēti: et sup ipsum
puluerisct puluis gariof. aspersione leui. ¶ Si qd aut de
sideraret bēre medicīnā leuioris applicationis et facilioris
pmutationis cōponat sibi hūc sacculū in sindone de grana
retoꝝta: et portet ipsum sup stomachū maioris tēporis par
te. Cuius descriptio est hec. R. ameos carui fileris mōtani
cimini añ. 3. 5. mēthe origani absinthij. añ. 3. 5. ligni al.
folij añ. 3. ij. rosarū spodi j mastice añ. 3. 5. puluerisct oīa
per sc: deinde misceant et mittant in sacculo lōgitudinaliter
et latitudinaliter. ¶ Adhuc ego experiētia certa scio qd si sto
machus iungat mane et sero cum supradicto oleo de balsa
mo actu calido et portet super eo pānus calefactus suffu
migatus cum puluere galie muscate in breui tēpore vigo
rat stomachū debilitatū. ¶ Scio etiā qd portare continue
plumaceolū magnū sup stomacho plenū pluma vulturis
mirabiliter vigorat stomachum et rectificat ipsum.

De medicinis pseruatiuis a paralisi et cōfortatiuis ner
uorum.

In hoc cap diligēter cōtemplandū est. oportet enim
medicinas que boiem paratū ad enervationē
uel paralisi pseruare bñt. Etia si iā egrotet possent
curare: memorādo p q opz pntelligēta que di
cta sunt in regimine per cibos et potus: ita ut ea

que ibi cōcessa sunt accipiant: reliqua vō pibita dimittā
tur. ¶ Premittēduz scdo q talia infra que dicent felici
opantur post euacuationes in uere et in autūno celebratas.

De numero ergo harū medicinarū alique sunt
iterius assumēde: nōnullē vō exte
rius applicāde. De his vō que applicāde sunt interius nō
nullē earū sunt cibales et medicinales: sicut dī de cerebro le
poris et de andachocha et plurib alijs in scda tertij. sicut de
carne colūboꝝ et ppe syluestriū. comestio enī eoꝝ cōfert ad
relaxationē neruoz mēbroꝝ oīz et tremor totius et cordis
et trahētibus post se crura et pedes et mēbris pūatis sensu et
motu et interfectioni loquele. p Theisir. p cap. ¶ Nonnullē
vō harū sunt medicinales penitus: de quarum numero
cois est acorus cōditus accipiendo de eo in mane radicem
vnā uel duas. ¶ 2^m est sotira magna de quadictum est su
pra. ¶ 3^m est tyriaca hermetis etiā ibi tacta. ¶ 4^m specia
le est confectio anacardina descriptione Auicē 5° canone
summa pma: et dosis eius est ab vno. 3. usq ad. 3. j. ¶ 5^m et
speciale de solutibus est cōpositio pillularū almarasceni
que describunt ab Auicē. tertia tertij. et pillule fetide et pillu
le de sarcocola mundificāt neruos et cerebrū et materias frī
gidas attrahūt ab eis aquosas et grossas. ¶ Ego aut exper
tus sum sepe electuariū hoc faciēdo boiem uti ex eo per in
tegrū annum accipiētem. 3. ij. in aurora cum. 3. ij. aque sub
limationis andachochē et tarde post ipsum cibū horis
quatuor. hoies plures relaxatione iacere pactos vidi re
stitutos esse ad pgressiū motū et ad alia opationes vi
gorose satis. Cuius descriptio est hec. R. floꝝ rogismarini

floꝝ saluie et maiorane añ. 3. ij. se. rutbe herbe palisio radi
cis acori añ. 3. v. cinamomi elci. 3. ij. galage. 55. triuz piperū
nucis muscate añ. 3. j. 5. croci. 5. 5. sticados arabici. 3. ij. ra
diciis peonie. 3. v. musci grā. 3. ij. ambre. 3. 5. pulueris cerebri
leporis cōbusti. 3. 5. balsami electi. 3. j. 5. mellis dispumanti
lib. ij. succari lib. j. coquant simul succarū et mel usq ad
conueniētem inspissationē. et cum inceperint in frigidari im
ponant pulueres aliarū medicinarum per se puluerisctata
ruz que tū conueniēter quassando incorporent diu et usq
referuent in uase vitro bene obturato. ¶ De his aut me
dicinis que exteriū applicāde sunt paliticiis et paratis. cō
muni oīz auctoꝝ fama sunt aque balneoꝝ nālium: nō tū
oīum sed eligēde sunt sulphuree pprie et cimericie et etiam
aspaltine. Alluminose vō ppter stipticitatē et attramentine
cōsimiliter et ferree aque et que scaturiūt per riuulos calibe
os dimittēde sunt. ¶ Cū ergo desiderū fuerit intradi ba
nea eligant sulphuree aque aerī celo et astris conueniēter di
scoopte et a paludib et uallib fetidis elōgate que recipiūt
in aluenz arenosuz uel lapidosuz nāliter uel artificialiter
factū. Et uētre conueniēter mōdificato a cibo et potu uacuo.
In ortu solis fiat introitus in balneū. et conueniēs erit fricatio
cū luto innēto in aqs balneoꝝ a pncipio nuche usq ad fi
nē spine: et obaf mora in balneo usq ad tolerātiā que ex
cludat debilitatē. ¶ Tū ergo corpore diligēter coopto fiat
exitus a balneo et introitus in lectū usquequo reducatur ca
lor ad pstinā tēperie: et tū accipiat cibū in moderata quā
titate diminutus magis q cōplete satietatis. Postq autē
trāsuerint bore septē: et in die itē fiat in balneū introitus
cuz fricatione p dicit: et introitus in lectū et alia ut iaz dicta
sunt. ¶ Cū ergo igredis lectū tota spina eius a fine usq
ad pncipiū nuche leuiter cōfricādo iungat cum oleo de
ambra calido: uel cū oleo de andachocha: aut oleo philoso
phoꝝ. ¶ Cū ergo taliter pertransuerint duodices accipiat
aquā super capite suo cadētem a uase eleuato a capite per
quatuor pedes: qd uas impleat aqua balnei virgineae uel a
pmo fonte scaturiēte absqz tactu hoīz uel alioꝝ. Canula
ergo sit grossitudinis digitalis a laterali pte exteriū apud
fundū posita aperiat et cadat sup prora capitis frōte eius:
et alijs pūbus circūquaqz coronatis pāno lineo satis gros
so: deinde uoluat se a prora ad dextram et a dextra ad sinistrā
et de sinistra ad posteriorem usquequo pcpiat caliditatem
aque in pfundo cerebri conueniēter puenisse: et poterit etiam
corpus cū conueniētia tolerādi infusū stare usq ad spa
tulas uel medietatē corporis. ¶ Post hoc aut cum iā bal
neū acceperit sup capite alijs qnque uel sex dieb laudo et
horis conueniētibz dimissa balneatione oī ingrediat stuf
fam ppe balneum factū: ut coiter fiat et euz eadem aqua bal
nei et nō cum dulci in qua pmaneat bora vna tam mane
q sero. hec in summa est balneadi forma conuenientior que
obseruari pōt. ¶ Postq ergo a balneo discesserit necessa
riū est ut qbusdā dieb intēdat ad subtractionē materiēz
que dissolute sunt: et de his que trahūt mām a cerebro et p
pne est caput purgiū hoc. R. pulueris nigelle que per qua
tuor dies infusa steterit in aceto. 3. j. aque maiorane. 3. ij. mī
sceant simul et calefiāt et trahiant per nasū fm modū su
perius dictū. ¶ De his vō que mām abscedūt a nucha ner
uis et musculis est oleū de pietro de quo calefacto fiat inū
ctio ipm enim torpidos et paliticos inuat 6° de simplici me
dicina p cap. ¶ Etia conueniēs est oleū de castoreo et oleū de
croco. ¶ Itē conueniēs ericcatium et cōfortatiū est hoc. R.
olei amigdalaz dul. 3. ij. sandarace baccarū lauri piperis
nigri costi añ. 3. j. 5. terant diu in mortario: deinde calefiāt
et applicent ut dictū est. Plura alia describere potuissē
que dimittunt: quonīā ista meliora et elegātiora sunt.

De medicinis rectificantiibus membra gene
rationis. Cap. vi.
Riusq explicent infra curatiōis actus ueneret
oportet in grere cas boꝝ noꝝ documentoz neqz enī

sermo eoz rōnabiliter adimpleri potest sine istis. ¶ Propter qd pmitēdum primo qd cause ppter quas cōtingit ho minē ledi in actu coitus due principalr existūt. ¶ Prima includit causas primitiuas uel extrinsecas corpori applicabiles. Scda vō causa huic opposita a sapientib⁹ partit in 7. modos causarū efficientium hoc. ¶ Quarum pma assignat pp pncipale nocumētū in virga ipsa. ¶ Scda vō assignat ex pte defectus in mēbris spmatis. ¶ Tertia in mēbris principalibus. ¶ Quarta in mēbris que sequuntur principalia. ¶ Quinta ex pte nocumētū a dūenientis mēbris que sunt intermedia inter mēbra principalia et membra coitus. ¶ Sexta propter nocumētum proprium in mēbris que sunt vicina mēbris coitus. ¶ Septima ex pte paucitatis uetositatē in toto corpore iuēre.

Pro Declaratione itaqz p rime cause exterioris. Dicēdum pmo qd quecunqz causa primitiua data que applicetur corpori assidue finaliter pducit ad permutationē corporis ad lapsum complexionalem uel compositionalem. ¶ Scdo qd nō semp cause ita pmutāt corpus imo remanent tenentes se ex parte aie aut ex parte agētium que corpori applicata alterant ipm. imo impediūt ab opationib⁹ nālibus. et de numero eoz dicuntur uenefice incatōnes maleficia fascinoes et psilia. uelut pluries inuētum est viros et mulieres ab opatione coitus esse p̄uatos intantum qd speculationes et p̄physica instra nihil ualuerūt in curatione eoz. sed oportuit applicari nōnulla instra ab occulta pprietate permutantia corpus: ut sepe cōtingit me uidisse auduisse et curauisse. et sunt tres cāe p̄cesse a sapientib⁹ de quibus paulopost dicet. ¶ Alique ē de numero harū cārum tenēt se ex parte aie uel pp angustiam uel tristitiam que phibent hoies ab actu uenero. ¶ Cōtingit etiā defectus iste quandoqz ex parte timoris in quo fit uelox et fortis retractio spirituum a mēbris in quibus elaborari debet semē. ¶ Tercio itē ex parte uerecundie in aiaz imp̄ssē hō cōtingit aliquem uerecundari a tractu mulieris: ut pusillaminib⁹ cōtingit hoib⁹. ¶ 4° iterūz cōtingit hoc ex pte imp̄ssionis in aiam recepte propter abominationem que qnqz repit in actib⁹ coeūdi: frequenter enīz aliqz uidēt aut audiēt in honestūz modūz sodomitice coeūdi aut more brutoz abominationem resipit in aia ob quā non solum coitus dimittit: sed frequēter illo p̄uatur. et potest colligi hec sententia. 20° tertij. ¶ 5° iterūz hoc cōtingit ex parte imp̄ssionis in aia facte per amorem castitatis ex lege uel ex religione seu deuotione poptata ut cōtingit sanctis uiris in lege dei militantibus et in eremo deo seruientibus ppter deuotionem non solū castos: sed quādoqz (ls raro) uirgines permanere in tota uita sua. ¶ 6° iterūz hoc cōtingit p̄t ppter nocumētū in aia reminiscitiua factum ppter longā dimissionē coitus: frequenter enim mēbra gñationis ppter longā abstinentiam a coitu intantum debilitant qd aia non memorat neqz sollicita est de gñatiōe seminis sicut cōtingit mulieri que ablactauit pucrū et dimittit ipm incurrere nocumētum phibitionis lactis. Et oēs bi sermones pulcherrime colliguntur 20° tertij. et ualde subtiliter caplo de diminutione coitus dum inquit. Et de eis que debilitāt coitum et dūenient eius sunt tres meditative q̄tum ad actū imaginatiue potētie. uel sicut horribilitas coeūdi: aut uerecundia ei⁹ q̄tū ad actū cogitatiue uirtutis: aut antecessio intellect⁹ ad cor. i. actualis opatio intelligēdi: que intelligētia: imo oīs opatio iterior et exterior ponitur in corde ab Aristot. ut patet pmo de sensu et sensato quam etiam opationez in pte hac secut⁹ est Auiē. 20. tertij. cap pmo in fine ubi dicit. Et apd me pncipium ei⁹. i. opationis est ex corde. Et subiūgit qd oēs tales imp̄ssiones in anima debilitāt a coitu: idest diminuūt. imo faciūt deficere uel abscindunt: et pprie qn sine aduertētia uel a casu cōtingit hoiem incurrere has imp̄ssiones in aia: sicut si aliquis inopināte uideret aliquem iboneste uel sodomitice coire.

Et sensit hoc subtilr Auiē. dum inqt. Et pprie cum illud aliqua hora casu accidit supple decurrēt: tunc quoties enenit iteratio assimiliat illud in mēte: idest reiteratur imp̄ssio in aia per spēs in organo memorie reseruatas. tales spēs uelut fantasinata monēt aiam intellectiua ad abhorredūz et fugiēdum coitum. Et iterūz subdit. Et fit cā in illo. i. nocumēto diminutionis uel ablatiōis coit⁹ dimissio. i. abstinentia: et qd aia obliuiscitur ei⁹: ppter qd subsequitur cōstrictio. i. priuatio mēbroz coit⁹ ab eo. Et iterūz subdit q̄tū ad ultimā cām qd paucitas p̄parationis nāe in gñatione spmatis sicut accidit in deuotis et religiosis est cā ut non generetur semen. nec moueantur membra in generatione illius. imo neqz ad appetitum: sicut natura non est sollicita in generādo lac in mamilla remouendo filium a lacte. ¶ Uide q̄tū speculationis oportet hē in intelligēdo p̄mitiuas cās que diminuūt aut auferre p̄t coitū. Reliqs aut cās p̄mitiuas que nocumētum hoc efficere p̄t non curauit extēdere hic qm oēs eodem modo curationis fere abscondi poterunt. aut corporalibus pmo ordie dicēdis poterit esse nocumētum eēntiale in uirga

De causis cōtingens: et ipm p̄t esse lapsus cōplonalis et cōpōnalis: et de natura cōi. ¶ Lapsus cōplonalis p̄t ēē caliditas et siccitas: friditas et siccitas. Calitas et hūiditas: friditas et hūiditas mōles in ipsa uirga inuente. Nec tū uolo negare qd lapsus cōplonalis simplices et mōles in eo accidēt p̄t. sed qd ibi raro cōtingunt: et etiā qd curant curatione cōpositoz uel materialium lapsum in quos facile permutantur. Ideo de eis pncipaliter tractatum est. ¶ Quō autē cōgscantur lapsus calī et siccis: facile est uidere ex calitate sensus tāgentis repūtata et ēt per egrūz pcepta ex rubore uirilis mēbri ex cōsione uenarū et arteriarū partis: et inuamento percepto ex applicatione frigidarū rerū: et sic de alijs. ¶ Frigiditas vō et humiditas uirilis mēbri percipit ex actuali frigiditate ipsius: uenarū angustia: et puitate mēbri: molitie et ipsius poriderositate: et ipm inuari a calidis et noceri a frigidis: debili tarda et difficili seminis emissionē per canalem suum: et sic de alijs. ¶ Signa lapsum calidū et humidū cōgscuntur per signa contraria his que nunc dicta sunt. ¶ Et ita signa lapsum calidū et frigidū et siccū per signa opposita lapsum calidis et humidis.

Potest iterum in uirili mēbro inueniri lapsus cōpositionalis simplex ut oppilatio uenarum essentialium illius mēbri. ¶ Aut oppilatio cū paralitica dispositione completa sicut quando cōtingit oppilari uenas transitus spūs aialis sensibilis et motiui intantum qd nullo modo erigitur nec moueri potest. ¶ Et si fiat clausio viarum per quas fit transitus spūs sensibilis tū: tūc mēbrum mouetur et non sentit: aliquando uidi. ¶ Et ecōuerso. si fiat clausio viarū per quas in vga recipitur spūs motiui tūc sentit et non mouetur: et istud sepe cōtingit in multis in quibus mēbrūz sentit obiecta tāgibilia oia sibi applicata: non tū mouetur ad aliquā dñaz positionis nec erigit. ¶ Cū vō nerui ramificent qd in uirgā deferat aialis spūs sensibilis et motiui: patet qd ueniunt a spondilib⁹ candel ut colligitur scda tertij. primo capitulo. prope finē. ¶ Laceru vō per quos vga mouet q̄tuor sunt: duo qd em in ipsa laterales in dextra et sinistra pte inueniuntur: qm cum descēdūt sunt cā dilatationis corporis uirge et aptiōis canalē per quem facile semen cum urina effundit extra. ¶ Alij vō duo lacerti a femore exeunt et sū transuersum per uirgā incedunt: quoz contractio cuz est uersus superiora uirgā erigunt sū illam partem: et eōuerso.

Et ex hoc correlarie concludere potes quedaz correlaria apparentia. ¶ Primū est quare in quibusdam hoibus vga cōtrahitur vsus osent. in alijs vō vsus mirach. in quibusdam vsus dextruz in quibusdam vsus sinistrū. ¶ Cū enī cōtingit cōtractionez fieri in musculis uirgā p̄tis. tūc mēbrum inclinatur uersus illā: et ecōuerso.

Tercio in correlariis que in quibusdam hominibus virga reperitur tetanosa. Hoc enim contingit propter spasmodum in utraque partibus musculorum. Cum enim fuerit tanta potentia materiam ad contrahendum versus supra sicut versus infra: et tanta vis in materia fuerit ad contrahendum ad dextrum sicut ad sinistrum necesse erit membrum remanere rectum et extensum: et hec est species spasmi Tetani nominata. scilicet tertium. cap. de spasmo. ¶ Qui differt a papismo uel a satyriasi et aliis: licet enim in omni papismo sit immoderata membri distensio: in illa tamen non est spasmus necessarius: sicut neque in spasmo inuenitur multitudo uentositatis que est effectiua uel materialis priapismi causa.

Amplius euenire potest nocumētum cōpōnale virge cōsequēs apostema cuiuscunq; generis et speciei: quorum quodlibet impedire potest. imo prius a uenereō actu: unde hec omnia memorare oportet.

Similiter etiam solutio cōtinuitatis in ligamentis et parabus nervosis arterialibus et uenalibus genitalibus membri poterit esse causa impediēdi: imo auferendi uenereū actum: siue solutio cōtinuitatis fuerit vulnus siue ulcus longum latum profundum biangulare et triangulare: et sic de alijs.

Secunda causa nocumēti actus uenereī contingere potest ex parte membrorum spermaticorum propinquorum uel essentialium. Sicut autem hec membra duo essentialia. scilicet recipientia et gignantia sperma: de quibus est discordia non parua inter philosophos et medicos illustres. ¶ Aristoteles. namque 4° de partibus animalium credidit sperma gigni in uasis inuolutis mediante caliditate spiritus gignitiui puenientis ex aggregatione spiritus vitalis animalis et naturalis: ita quod purior pars sanguinis elaborati in uena ciliis et in alijs sibi propinquis per uasa spermatica deferat ad oscum et recipit in illis uasis inuolutis ubi mediante influxu cordis sanguinis illa pars in uasis inuolutis ultimo elaborata spermatis formas recipere poterit: et quod testiculi ad generationem spermatis effectiue non concurrunt nisi cōadiuuatiue ad effusionem spermatis in mīricē: pondera enim testiculorum ipsorum distensa et apta magis reddunt talia uasa: ut per ea liberius semē effundat in mīricē. ¶ Illustissimi uero medicorum plurimi: ut Galienus in libello de spermate noue translationis: et Haliebas collega eius fidelissimus: et Halirodoas super secundo tegni posuerunt in testiculis temperamētum factum a gignitiuo spiritu ex cōmixtione spirituum vitalis animalis et naturalis. Dixerunt quod materia sanguinea pura tam praeterita recipit in uasis inuolutis: et ibi detinetur: cum sit copula uiri cum muliere materia talis expellit et trahit ad testiculos: et ibidem mediante temperamento aggregato ex praedictis conuertit in uerum spermā. Et hec ueritas auerretica est a principio. 20° tertij. primo cap. in exordio dum inquit. Sublimis deus creauit duos testiculos sicut sciuit qui inter membra principalia in quibus gignatur sperma ex humiditate delata ad eos de uenis superioribus uel in uenis. scilicet suis que est quasi superfluitas cibi in corpore toto: et est sanguis magis digestus et magis subtilis. ¶ Ex quo fundamēto appetit sine teneat Aristoteles. opio autem alia secunda nocumētū in coitu contingit potest propter lapsus cōpōnalem et cōpōnalem et unitatis inueniuntur in uasis inuolutis quod in substantia testiculorum et pāniculo uestiēte eos Quid autem intelligendum si per uasa inuoluta patet: quod ipsa sunt extreme partes uasorum spermaticorum: de quibus parum post dicitur.

Tertia causa nocumēti de corporaliū iterū assignatur ex parte nocumēti in membris principalibus inueniuntur: propter quod intelligendum est quod licet secundum Aristoteles. sperma maliter non decidatur a principalibus membris omnibus: tamen quia a corde principali et a cerebro et ab epate delegantur spiritus: ex quorum cōmixtione gignitiuus spiritus fit: idem sicut partes virtuale spermā decidit ab omni membro principali. Virtuale autem partem intelligo virtutem ipsam in testiculis uel uasis inuolutis a spiritu gignitiuo pducto qui est instrumentum aie ad dāz virtutem praedictam membris in gignatione seminis necessariam. ¶ Hippo. Sale. et Halie. collegae eius posuerunt sperma materialiter decidi a

cerebro et delegari per uenas que sunt post aures ad uasa seminaria: quod probatur quoniam sectio illarum duarum uenarum prohibet gignationem et pducit ad sterilitatem: que opiniones tantorum uirorum et discolorum beneant cōtradictoria: conat^{ur} tamen fuit Aulic^{us} talem discolorum cōciliare caute in his sermonibus dum inquit. imo oportet ut sit ei. scilicet spermā et cum membro principali fons: et ut sit ex membris alijs ocludatio etiam ad istas radices. ¶ Quicquid tamen de praedicta opinione tibi tenere placet cōcedendum est tamen a corde quod a cerebro uel epate influxus necessario oīum trium membrorum principalium concurrere ad gignationem seminis ad coitum et ad fecunditatem: et sunt sermones collecti 20° tertij. primo capitulo prope finem dum inquit. Et scias quod uirge accidit virtus erectionis et uentositatis a corde: et aduenit virtus sensuum ex cerebro et nucha: et aduenit ei virtus sanguinis equalis et subtilis et desiderium naturale ex epate.

Et ex hoc fundamento facile potest intelligi quod oportet propter hunc semē ad gignendum et ad coitum necessarium esse sanitatem membrorum principalium. ¶ Et sequitur etiam quod si membra principalia sunt distemperata aut non sana non erit possibile uerū semē et plificus generari. ¶ Sequitur tertio quod causa multarum egritudinum que a principio gignationis contrahuntur ualde facile assignari potest ex nocumēto et egritudinibus principalium membrorum. ¶ Sequitur 4° quod non est mirabile quod hic uir est impotens ad coitum et gignationem. In omni enim principali membro ipsi deputato ad cōseruationem idui inuenit lapsus fridus et humidus malis. ¶ Sequitur 5° quod non est mirabile quod cōplexio membrorum gignationis huius uiri trāsinutata est ad lapsum frigidum et humidum: difficile enim est imaginari et difficillimum inueniri membra gignationis eucrata aut sana cum discrasia egritudinum membrorum principalium: temperamētū enim membrorum gignationis dependet a temperamento principalium membrorum et non econuerso.

Quarta causa principalis propter quam contingit nocumētū in coitu et generatione et assignabatur superius ex parte nocumēti membrorum que sequuntur principalia membra et hoc intelligi multum necessarium est: cum spiritus et virtus sensibilis deferatur a cerebro ad membra gignationis necesse est assignari vias per quas ille spiritus deferat. Cum ergo delator spiritus et virtus sensibilis et motiue sit neruus uel nucha aut alia membra proportionalia istis: ut cor. p. 3. ex nocumēto talium membrorum deferuētū cerebro seruitute latoria necesse erit uariare temperamētum sensus in membris genitalibus multiplex.

Primo quidē si erit lapsus frigidus in membris praedictis quod tunc cerebrum effundat spiritum aialē sensibilem et motiuum in quāto et quali ueniēte propter frigiditatem illorum membrorum prohibebitur delatio illorum spirituum ad organa generationis. ¶ Propter quod frigiditatis est immobilitare calitatis uero mobilitare. ¶ Secundo: quia frigiditas illorum membrorum remittit caliditatem spirituum per quam constat temperamētum eorum. ¶ Tertio: quia frigiditatis est coartare poros per vias et transitus eorum spirituum. ¶ Quarto iterum: quia frigiditas in grossat substantiam spiritus aialis qui subtilior est. propterea quia trāsit per subtiliores vias. ¶ Quinto et ultimo frigiditas aduersat potentie virtutis. ¶ Propter has itaque causas uide quanta temperies cōplexionalis et cōpositionalis necessaria est in membris que seruiunt cerebro uirtute delatoria.

Si autem iterum contingat cum distemperamēto membrorum taliter seruiētiū cerebro: et esse distemperatum cerebrum lapsu frigidus et humidus malis: tunc necesse est cōcedere magnū nocumētum in membris gignationis et coit^{us} quoniam ad sensationem necessariam et ad uenereū actum qui inuenit in membris gignationis propter dependentiam eorum a cerebro: ut dictum est. ¶ Et ex hoc manifeste apparet quod in uiro isto inuenit debilitas sensus in membris coit^{us}: hoc contingit propter immoderatum lapsum fridum et humidum malum in cerebro eius magnificatum. ¶ Et pari ratione dicendum est hoc nocumētū in membris gignationis et coit^{us} in hoc uiro dependere a magna distemperatiōe nuche neruorum renū et aliorum a nucha oriētū per quos aialis spiritus

sensibilis et motuus ad membra generationis delegari debet
Similiter etiam contemplari oportet per alia membra que sequuntur principalia intelligere posse stomachum epasplenem arteriam adorti ascendentem chilis et descendente. Si enim nocumentum attingat in stomacho diminutionis corruptionis aut ablationis operationum que proprie sunt sibi attribuite. scilicet appetitive et digestive primi alimenti quo modo poterit generari sanguis laudabilis ex cuius puriori parte generatur semine. Ex nocumentis enim stomachi et proprie generationis istimbre eius acciuntur egritudines numero plures et male. imo omnes fere propterea quod nocumentum digestionis minus est et fundamentum fere omnium egritudinum corporis. 13° tertiij. cap. de nocumento digestionis. Et ex hoc fundamento facile est intelligere: quomodo nocumentum epatis sit causa nocumenti coitus. Et iterum si potentia splenis non convenienter mundificet et depuret melancholiam a sanguine: tunc patet quod sanguis non erit conveniens generationi spermatis: quia sanguis est frigidior et grossior quam oportet si fuerit spumofus: aut quod non erit virtuti transmutative proportionatus: ut ex eo sequatur pars purior subtilitate acritate caliditate et virtuositate eius. Adhuc etiam quarto his nocumenta complexionalia vel compositionalia vel in natura coirentum: non possunt convenienter generare sperma neque tantum caliditas influere membris generationis et coitus quantum oportet. Desiderium enim naturale. scilicet coeundi quandoque provenit in membris generationis causa renum. 20° tertiij. cap. primo in fine. Ex hoc fundamento nolo esse manifestum quod propter nocumenta complexionalia vel nature communis existentia in uena adorti descendente: et si in uena chili non paruum sed excellens et magnum nocumentum accidit in membris generationis et cordis.

Quinta causa principalis nocumenti coitus assignabatur ex parte nocumenti inveni in membris que sunt intermedia inter principalia membra: et inter membra generationis. Sunt autem membra hec que servant membris coitus servitutem propria ista que spermatica uasa nuncupantur: que duplicia sunt. scilicet dextrum et sinistrum. Dextrum vero uas oritur ob emulgenti uena et descendit inferius usque ad os utriusque extremis inferioribus partibus si facit: quod uelamentum a sapientibus dedimus nominatum est. Et hoc quidem spermaticum uas a sapientibus positum est deferre materiam generationis spermatis. scilicet sanguis iam depuratus in uena chili et alijs ramificationibus ab ea a quarum cauitate continuatio earum ad inuicem sanguis ille delegatur ad emulgentem uenam. Cum ergo ab illa oriatur uas predictum sequitur quod convenienter deferre poterit materiam talem que prius recipitur in inuolutis uasis in osseo inuentis: in quibus Aristoteles posuit talem materiam in sperma conuerti. licet Hippocrates et Galenus et college ipsorum posuerint sperma illud ultimam suam perfectionem acquirere in testiculis ut supra. Secundum uero spermaticum uas est sinistrum quod oritur a ramo arterie adorti descendente: et hoc quidem tale a sapientibus ponitur ad membra generationis deferre obiectum quod tenet locum formalitatis magis et est spiritus vitalis ex cuius temperamento in membris coitus et generationis: deferretur virtus formalitatis spermatis in membra generationis spermatis. Utrum autem per hoc uas spermaticum ad membra generationis deferatur precipue spiritus vitalis: aut simul cum ipso sanguine arterialis: est questio quam pauci sapientius aggressi sunt et raro de ea inuenitur bene determinatum. Credo tamen ego quod sicut per dextrum uas spermaticum deferretur sanguis et spiritus naturalis ad membra generationis: ita per uas sinistrum spermaticum deferretur spiritus vitalis et sanguis arterialis. Dico 1° non esse necessarium sanguinem arterialem ad membra delatum ita maliter transmutari in sperma sicut sanguis uenalis transmutatur in ipsum quoniam transferretur in uas dextrum: etiam probabiliter teneri posset hoc. scilicet quod sanguis arterialis posset esse materia spermatis. In summa ergo ex hoc fundamento pulchre intelligi potest quomodo ex distemperie uasorum spermaticorum accidat nocumentum in coitu et generatione.

Sexta causa principalis nocumenti coitus assignabatur ex parte nocumenti inueni in membris vicinis membris coitus. Membra autem talia plura specie distincta intelligi possunt. Quorum primum sunt spondiles caude. Secundus est fiteri uel circulus ani. Tertius est musculosa uel carnosapars fiteri circum appposita. Quartum est uene emorroidales in extremitate intestini recti imbibite. Quintum etiam est attractio et quassatio uel dislocatio in spondilibus predictis: magnum enim inde nocumentum nucbe coicari potest et contra coitui eo quod a spondilibus alkatim et caude ramificantur arterie spiritum aialem et sensibilem portantes ad predictas partes et membra generationis. ut potest legi prima primi. doctrina quinta. summa quarta. finali capitulo. Adhuc etiam si coniungat anima in circulo ani: et partibus adiacentibus propter compressionem et factam in uasis spermatis potest fieri impedimentum in coitu. Dolor etiam magnus in circulo ani: et emorroidalibus partibus magnum nocumentum efficere potest in coitu persternendo virtutem et facit fluere materiam ad predicta loca. Similiter et inmoderata euacuatio emorroidalis idem efficere potest. propterea quod musculorum qui sunt mouentes circulum ani continitas est magna cum musculis uirgeut potest uideri prima primi. doctrina quinta. summa tertia. cap. 25. et 26.

Ultima uero causa nocumenti coitus posita fuit quantitas uentositatum in toto corpore et in membris coitus. Cum enim in actu coitus necessaria sit erectio per efficientem causam caliditatis: que sufficienter possit dilatare et ampliare partes uere substantiales et in breui tempore mouere causam materiam: aut sibi proportionatam. que. scilicet sanguis arterialis et uenalis spiritus aialem naturalium et vitalium multitudo et uentositas notabilis quantitas. Cuius ergo quolibet istorum a naturali caliditate membris predictis influxa a corde ualde facile moueri rarefieri et dilatari possit. patet quod necessarie sunt concavitates in quibus talia corpora recipi conueni rarefieri et dilatari possint tales sunt porose partes uirge ipsius ampla concavitas uenarum et arteriarum multitudo in quibus cum talis recipitur uentositas et spiritus eorum rarefactione fit uirge tensio. Multitudo uero uentositatum in magna parte ambitus corporis inuenta in partibus etiam que sunt propinque membris coitus est causa coitus et contra generationis. Et e contrario defectus uentositatum in partibus remotis et propinque membris generationis est causa defectus in coitu et generatione. Et omnes isti sermones pulcherrime colligi possunt 20° tertiij. cap. primo. ubi inquit. Circa enim est membrum instrale generatum ex membris ligamentosis uenosis et carnosissimis. Et principium originis eius est corpus ortum ex carne pectinis ligamentali: et est plurime concavitate late quous sit generatum in pluribus disponibus coopertum: et ideo cum ipsum implet uentositate fit erectio. Et infra in eadem sententia. cap. de diminutione coitus inquit. Et scias quod erectionis causa est uentositas procedens a spermate: aut non a spermate: sed supple a toto corpore et partibus propinquis iam declaratis. In hoc autem tractatu non curauimus de quo in coitu et generatione nocumenta coniungant propter egritudines uesice et collicis. Hec enim in alio loco per me bene iam declarata fuerunt. Et patet etiam quod si nocumentum accidere potest in membris generationis per colligantiam ad remota membra manifestum erit quod propter nocumenta essentialia uesice magnifice ledi possunt membra coitus: quoniam uesica est eis colligata non solum colligantia situs uel propinquitatis sed colligantia pueniente a ligamentalis nervosis et musculosis partibus. ut patet intelligenti per ea que scripta sunt. Ex quorum omnium fundamento iam apparet quantum oportet habere speculationem in declarando et explicando nocumenta coitus et generationis que omnia in predicta particula declarata sunt. Et propterea nihil speculabile haberi potest quod non sit in predictis contentum aut ad ea reducibile: et tunc est finis particule huius tractatus.

Capitulum de rectificatione coitus.

Portet inq̄ discurre per regimen ad rectifica-
tionē coit̄ diminuti. ¶ Pro cui⁹ declaratione p̄
mittēdū p̄ q̄ cū lapsus sit frigidus z būdus ma-
lie: ut in p̄ma p̄ncula hui⁹ declaratur est: necesse
est. t̄ intēdā ad ipsi⁹ regimē p̄ euacuātia mām
digerētia ip̄am: z rectificātia mēb̄ia ḡnationis reducētia
ipsa ad temperamentum satis ueniēs. ¶ Premittēdum
2º q̄ tam canones z instr̄a euacuādi materiāz q̄ digerēdi
ip̄am patent sup̄ia in cap̄lo ubi descripte fuerunt euacua-
tiones t̄pe ueris z autūni ueniētes. ¶ Premittēdum 3º
q̄ regule z instrumenta rectificationis male complexionis
memb̄oz generatiōis possunt accipi ex his que nunc di-
cētur immediate. ¶ Premittēdū 4º q̄ aliqua sunt que eui-
tari debēt a quocūqz hūte diminutionē coit̄ siue p̄cedat a
caliditate siue a frigiditate siue ab aliqua de numero septē
causarū diminutiōis coit̄ que in hoc cap̄lo seriose declara-
ta fuerūt. ¶ Et p̄mā qd̄ h̄or est q̄ hūtes diminutionē coi-
tus dimittit multā repletiōē stomachi: z nauseatiā satieta-
tem que p̄uenit ab ea ad hoc q̄ stomachus reddat alleuia-
tus z ad ueniēti⁹ digerēdū. ¶ Secundūz p̄ncipale est po-
tusa que frigide est enīz res nocibilior eis. 2º t̄rtij. cap̄lo
de cura diminutionis coitus. ¶ Tertiū p̄ncipale est q̄ eui-
tent oia nutrimenta uehemētis caliditatis z siccitatis. talia
enīz p̄ducūt uehemēter resoluēdo corpus ad uehemētem
siccitatē sanguis hū cocti qui deberet esse mā sp̄matis: z re-
soluūt z exiccāt sp̄us z uētositates que debebāt currere ad
erectionē. Talia autē sūt sicut rutba: maiorana: rutba syl-
uestris: marmacor: z est gallitricā: uel salua domestica: cimi-
nū: semē agni casti z silia. ¶ Quartū p̄ncipale est. q̄ eui-
tentur frigida uehemētis exiccationis: q̄ cōgelāt sp̄itus z
materiā sp̄matis z claudūt uias trāsitus eoz: z p̄prie q̄
sunt exiccatiua: tunc enim cōtrariānt̄ duobus p̄ncipijs. ut
te z augmētū coit̄ qui uigorat per calidū z humidū. Talia
autē sunt sicut tētes: pilocarate z sunt carubie: sumac: miliuz
solatru: z sunilia. ¶ Quinto euitentur acetosa quoniam
sūt frigida z plurimum exiccatiua propter causas dictas.
¶ Sexto iterū dimittant̄ stiptica oia: aut q̄ talia sunt ue-
hemēter cala. ut patet in atramēto: aut uehemēter frida ut
patet in galla quercu cypresso z balaustia: aut q̄ sunt uebe-
menter exiccatiua. ut patet in sandaracha: aut q̄ hūit stipti-
citatem ualde potētē resoluēt̄ p̄iunctā. ut patet in calidis
z siccis in fine t̄rtij gradus substantia terreis z solidis. ¶ 7º
euitent̄ etiā oia stupefaciētia instr̄a siue sint frigida z sicca
sicut opium: cāphora: iusquiamus: z mādragora: siue sint
frigida z būda sicut nenufar: psiliū: z lactuca: z p̄pter hāc
cām papauer licet sit destupefacientibus: q̄ n̄ leuiter hoc
facit non p̄hibet eius applicatio. 2º itēz q̄ in eo est p̄gus-
do quedam uētosabilis que iuuat ad erectionē. Unde 2º
t̄rtij. p̄allegato cap̄lo. 13 in semine papaueris sit parū stupe-
factionis: t̄i eius pinguedo z qd̄ ip̄m cōmouet uentositatē
succurrit ei. s. coit̄ui diminuto z addit super ipsū. ¶ Octa-
uo euitent̄ mult⁹ diureticorū usus: siue q̄ diuertunt mās a
memb̄is coitus: siue q̄ acunt z exiccant eas z sp̄itus: uel
quia debilitāt organa delationis sp̄matis. ¶ Nono eui-
tari debet coitus cū muliere egra siue egritudo sit cōp̄lo-
nalis calida: neqz resoluendo z exiccādo debilitet: siue egritudo
fuerit frigida: z debilitet cōgelādo: siue egritudo fuerit
cōp̄donalis ut fortis oppilatio z āp̄a in m̄rice uel collo eius
que debilitant̄ v̄gā resistētia sui: aut q̄ fuerit egritudo com-
p̄donalis ut excoiatio m̄ricis partium eius: aut raga die. i.
fissure ulcerose in ea: aut alia ulcera que virile membrum
inficere p̄nt. ¶ Et p̄pter hanc cām tales hoies euitare de-
bent copulā cum uetulis. frequēs enī tractus earūz debili-
tat virile mēbrū. ¶ Silr p̄pter idē fundamentūz effugiāt
isti tactū puellarū que nondum puenerūt ad etatis comple-
mētum: angustia enī uiarū in talib⁹ debilitat mēbrū eius q̄
conatur z studet sepe deuirginare eas. ¶ Nō ē coire cū mu-
liere que nondum uenit ad etatem perfectam: z adhuc est

virgo deducta ad debilitatem mēb̄i virilis: ut iā dictū est.
¶ Adhuc etiā hūtes diminutionem coitus euitare debēt
aspectum eoz qui inuēde z inboneste: aut extra legē coeunt:
aut coire soliti sunt: imo etiam effugere debent eos qui ser-
mocinantur z qui scribūt de inhonesto z vitupato coeun-
di modo: oium enim taliumz imp̄siones facte in aia mouent
abominationē coitus intantum q̄ q̄qz ex imp̄sionibus
talibus in aia receptis multi destiterunt coire z fuerunt mē-
bra coitus tandū ab eius exercitio priuata q̄ nunq̄ aut nō
nisi cū magna difficultate deinceps coire potuerunt. Nec
omnia in sūma euitari debent ab eo qui habet diminutio-
nem coitus a quacūqz cā contingat ip̄m puenire. ¶ Pre-
mittēdum 5º q̄ instr̄a quibus uigorantur hoies in coitu di-
minutionem hūtes sunt diuersa: aut enīz sunt cibi cibales:
aut cibi medicinales: aut medicinae: aut q̄m̄or sunt instr̄a a
specifica p̄prietate hoc efficiētia. ¶ Et de numero istoz
instr̄oz meliora z magis eligenda sunt ea que tenent se ex
pte ciboz cibaliū si per ea cura cōpleri poterit. talia enīz
cōueniūt multipl̄r. ¶ p̄mo q̄ uigorāt uirtutē que nō p̄sistit
z cōseruatur nisi in nutrimento bono. ¶ 2º q̄ tales cibi repo-
nūt p̄te mālē. s. sanguinē laudabilē qui est mā sp̄matis. ¶ 3º
q̄ ex eis ḡnatur amplior z melior sp̄m̄ q̄ritas. ¶ 4º q̄
non tollit ab eis multitudo uētositatis que est erectiōis mē-
b̄i cā sufficiens: ut sup̄ia declarātū est. ¶ Talia ḡ instr̄a sūt
que penitus in hūanū corpus opant̄ a mā nullū gradū q̄l-
tatis p̄me uel scōe manifestā reponentia. ¶ Panis landa-
bilis z uinū subtile dulce ueniētis potētie. ¶ Et carnes
laudabiles ut pullos asianorū p̄dicū: z caro vituli lactentis
caprieti annualis agni z teneri castrati z vitelli ouoz. Et re-
liq̄ que sup̄ius declarata sunt in regimē per cibos z potus
¶ Scōi v̄o ḡlis instr̄a sunt sicut illa que multā partē sangui-
nis z nutrimenti reponūt cū pauca t̄i alteratione per q̄lita-
tes p̄mas ab eis facta sic eēt panis ordeaccus: z uinū ponti-
cū acre acutū uel notabilr̄ fumosū: z carnes lep̄oz z cuni-
culorū colūborū: z siliz: quoz est alteratio cū frigiditate ut le-
poris: cū humiditate multa ut agni z cuniculū: cū caliditate
magna: ut pulli columborū: z sic de alijs. ¶ De nume-
ro v̄o eoz instr̄oz que sunt in t̄rtio ḡle z magis alterāt q̄
nutriūt magna diuersitas a sapiētibus in scriptis repitur:
quoz aliquę sunt medulle: aliquę cortices: aliquę succi: alię
que gūme: aliquę radices: aliquę aque: aliquę sunt fructus
aliquę sunt olera: z aliquę sunt aialium partes. ¶ Quē v̄o
in p̄mo loco positā sunt augmētant̄ coitum multis de cau-
sis: aut q̄ sunt uētositati z māliter generatiua: ut semē napi
lupinus: eruca: baucia: semē melonis: z silia. ¶ Scōo effici-
unt hoc q̄ apitua mēb̄oz sp̄matis dilatatiua ut spara-
gus: semē raphani: urtica: api: petrosel. ¶ Aut 3º iuuant
q̄ dissoluūt mām z sp̄mā in uis grossatū z cōgelatū: ut gra-
na alkerua carni z pip̄lōgū. ¶ Uel 4º iuuāt ad illud actua-
li uel potēiali lenificatione eard̄ p̄pter quā mās z uias flux-
ibilitati paratas efficiūt ut semē lini: fenugrecū: grana aze-
lini z silia. ¶ Hec igi in summa cōplāda sunt ut vnum
qd̄qz ip̄soz ad suā cām ōriam remouēdam conueniēter ap-
proximet: z sic de oibus alijs sequētib⁹ intelligēdum est.
¶ De granis v̄o est granū ben a sapiētib⁹ approbatū: calidū
enī est z humidū in 2º ut p̄z in aggregatore Serap̄. in p̄-
p̄io cap̄lo scribēdo ben per simplex ei z nō per duplex. grana
etiā azelini uel grana canapis: z cicer: z faber: ac faseoli sunt
hui⁹ ḡlis. ¶ Cortices v̄o q̄bus utimur sunt sic macis. In
oi fere dispōne p̄pter tēperic suā tenet enī locūz corticis: sic
cortex in recētū auellana: z cinamomū in dispōne frigida z
humida qualis est nostra: z sic de alijs. ¶ Quē v̄o tenēt lo-
cū fructuum z granorū sunt sicut fistic: z grana pini: z gra-
na uiridia: z sunt semina albotin: z amigdale dul. z tribuli
marini: z silia: ut lingua auis: z est semen fragini z relique
medulle istis proportionales. ¶ Sāme v̄o uel succi sunt si-
cut assa fetida in dispōne frigida z humida: dragagantum,
z gūmi arabicū in dispositione calida z sicca: z sic de alijs

Radices ad hanc dispōnez utiles sunt ille pncipalr que cum sua caliditate mālter sunt etiam uentosabiles: sicut est testiculus vulpis. i. satyrion cum spēbus suis et ppe radix eius que mollis est. Illa enī que sicca est semper est diminutiva in coitu et coitui aduersat. Recens vō est uehemētis potētie ad faciēdū erectionē: et de melioribus istoz est secacul et est Iringus duarum spērum potens ualde ad erectionem virge et napi et baucie domesticę et cepe assatum et radix cardi ma. et piretrū recēs: et omnes species hermodactiloz recētū sunt ad oīa predicta uenientes. De aq̃s vō et ppe medicinalib⁹ laudant aque ferree: et hoc itelligēdū est ubi stringat nocumētū in coitu uenire ppter lapsus hūidū: tales enī aque bibite uel exteri⁹ applicate potēter exiccādo ad hāc itētiōē inuant. Aqua aut sublimatiōis baucie domesticę: radicis irigini: et oīz spēz satyrionis in cibo et potu. posite mirabilr iuuāt. Fruct⁹ iuuātes ad hāc dispōnē s̃z ptem tacti sunt supius. S̃z amigdale: fistici: pinee: auellāe: et psillia: s̃z iter reliq̃s ficus recētes utiles existūt: et dactyli bene maturi nisi aduerset oppillatio: et uue recētes et ppe albe et dulces ueniūt. Olera vō ueniētia sūt: sic eruca: fenicls herba baucie: dauc⁹: sisam⁹: fenug. recēs et herba tribuli marini uel fontalis. Deinde iterū inueniunt in s̃tra coitū uigoratiā que sumūtur ex aialib⁹. Et de his quedā que exteri⁹ ministrātur et corpi appēdunt uelut scribit a Rasi qui dicit q̃ fel urfi alligatū femori boīs facit ip̃z coire. Dicit etia3 q̃ cauda lacerti ab boie portata facit coire potenter. Et nodus spine stinci spine boīs alligatus reddit ip̃m uigoro sum ad coeūdū. Kiranides aut subdit q̃ lapis iuētus in dextro laterumculo stinci appensus collo excitat coitum. Silirex tremitas testiculi vulpis appēsa facit tensionem uebementem. Et scribitur mirabile qd a fidedigno habui q̃ si iungantur aures birci cum oleo spmanābit potēter si ergo colligas spma illud et ex eo indugat vgarbois tēstis facit inexpugnabilem a muliere quaq3. Auic⁹ vō 20° tertij. duo mirabilia scripsit ad hanc intentionem eoz. i. que currūt cursu ppetatis in augmētādo coitū. Et p̃mū est ut accipiat vgar tauri et exiccetur in tegula calefacta: dein depulueriget et hui⁹ pulueris q̃ntitas donat suo oua sorbilia: et est res uerificari iuuantem et ppe qn q̃s uult eo frequenter. 2° vō mirabile est q̃ accipiat coagulū camelī masculī iuueculi et dissoluatur de eo q̃ntitas ciceris cum duabus tertijs aque uel. 3. viij. et bibat duodecies aī uoluntatē coeūd: que qdem duo vident cū sua ppetate cōueniētius iuuare coitum q̃ ista que exteri⁹ administrant. Uerū de numero p̃tū aialū iste ueniētius iuuare videntur que opantes a mā in humano corpe sanguinē multū vinctuosū uentosabiles gñantia sunt: uelut pisces pui Aspratiles noia ti qui hūt squammas solidas ut carpiones: lucij: torrentiue: narioluz consileoz: et oua fecētia galline pdicis et colūbi: et cerebra pulloz pinguiū: anatis: arietis: galliaz: et silūz: et gñia lactis supius noiata et laudata et oua sorbilia frequētata et p prie cū sale stinci aut cum puluē carniū ei⁹ exiccataz. In his quidem oib⁹ est potētia magna excitādi et uigorandi coitū. De cōpositis tria sunt mihi expta et sublimiora iter cetera alia que nūc scribo. p̃mū est istud. R̃z. dactyloz pinguiuz numero. xxv. fenugreci. 3. ij. coq̃ntur in lib. vj. aque usq3 ad ip̃oz dissolōnē: deinde extrahant ossa a dactylis et terant silū ultimate cum fenugreco et lib. 5. mellis dispumati et bñ cocti: fiat elium: in cuius fine apponē soleo. 3. j. pulueris radicis satyrionis. De hoc g̃ eluario exhibē soleo. 3. 5. p duas horas aī cenā: et tātūde ex eo per duas horas post cenā cū cyatho 5. vini al. dul. et est medicina efficac et cōplete securitatis. 2° est pfectio de medullis descripta ab Auic⁹ 20° tertij. ubi inquit. Et de medicis bonis est confectio de medullis et colligatur ibi. R̃z. amigdalaz dul. auellana et excorticataz granoz fisticoz: et naregil: qd apd ueronenses noca futra siuz: nucleoz: pinez: granoz alkekil: qn oz acclini: granoz viridiuz. añ. 3. 5. neberemisch. pipis lō. gñgl. añ. 3. ij. teran

tur omnia ultimata stritidē et cū lib. 5. penidiarū dissolutaz et coctarū cum vino albo dul. fiat eluariuz. de isto ergo eluario ante prandiu et ante cenā comedat ad quantitātē ouī vniuz: et est in eo inuamētaz efficac et sine piculo. Tertiū medicamen et cognitiue descriptiōis exptum: et bñ secuz est eluariū diasatyrion: qd s̃m meliorem descriptionē inuētuz est positum a Nicolao in antidotario suo q̃ in alijs locis: cuius usus esse debet sic p̃mī pcedētis. De nūero istoz tria bec sunt que meliora et securiora reperiri potui iter cetera.

Capitulum ultimum de memoria quorūdam medicaminum ad diuersa membra lesa et accidētia conferentium. Et p̃mo de confortandis omnibus virtutibus cerebri.

Ucet ex his que supra tacta sūt in p̃cula 3°. cap̃ de regimine hui⁹ viri per eūones in uere et autū no faciēdas: et ex eis que ulr visa sunt in qnque caplis pcedētib⁹ possit haberi ingeniū puidēdi accidentib⁹. x. que in p̃mo caplo huius op̃is po

sita molestare solēt. virū istū: in hoc caplo fiet memoria quorūda in s̃troz simpliciu et cōpositoz que laudata sunt a sapientibus pferre ad diuersa accitā que in hoc viro apparent. Et p̃m qd in s̃trū est ut accipiat. 3. j. ambre electe: et ligni al. 4° ps. 3. j. de qb⁹ per se diligēter tritiscū vino aromatico foiment pille pro oī. 3. viij. de qb⁹ os sero per duas horas aī cibum deglutiant due. Est enī in eis iuuamentum magnuz per me exptū ad confortādum cerebrū et uigoranduz sensus omnes et ad acueudum virtutes eorum. Cōpositū vō eluariuz ad hoc est eluariū de ambra descriptione Mesue in antidotario distinctiōe p̃ma de quo accipiat in aurora. 3. j. 5. cum. 3. j. aque maiorane calefacte et tardet cibum post ad minus boris quatuor.

De molestia in profunditate somni.

Remediū principale correctiuum accitīs qd est molestia in p̃fido somno est hoc. R̃z. castorei electi. 3. j. staphisagrie: costi. añ. 3. 5. aceti. 3. j. 5. cucumeris asinini. 3. ij. terant silū minutissima stritidē. Et de isto actu calō iungat totū caput in sero qn uadit ad lectū. Secundū remediū appropatuz ad hoc est ut mane aī prādinz et ante cenā per boram. j. 5. et post cenā fiat fricatio sub lingua eius cum modico metridato antiquo: hoc enim distra bendo materias a capite a somno profundo excitat et securat et proprie si eius usus frequens existit.

De cursu lachrymarum.

Tertio accidenti. i. cursui lachrymarū experta habeo bec duo remedia. p̃mū est hoc. R̃z. myrre. 3. 5. lapidis ematitiz. 3. j. succi tenerri maz p̃tūz rubi: et extremitatū plāte ros. añ. 3. j. misceant silū in ampulla et clauso orificio ei⁹ bulliāt in caldario aque bulliētis usq3 ad cōsūptiōnē medietatis: deinde colet et ponat gutta vna actu frigida saltē q̃ntoz vicib⁹ in die in oculis. 2° remediū est ut frōs et tēpora ei⁹ sepe liniātur aut saltē in sero et leniter fricent cū succo rosato. De nocumēto olfatus.

Quartū accitīs cui p̃uidēdum est. Est nocumētū olfatus cui p̃scribo duo appropata remedia. p̃mū. R̃z. succi maiorane. 3. j. 5. ambre electe. 3. j. arthanite. 3. 5. terant simul in mortario subtilissime et ponantur in ampulla stricti orificij et exponatur soli: et de isto succo actu tepido mane ante prandiu sepe attrahatur per nares: aperit enim potenter vias olfatus et uigorat ip̃um. Secundum remedium est ut frequenter olfaciat puluerem maiorane cum quarta parte pulueris de origano.

De debilitate in motu pgressiuo.

Quintū accitīs. i. debilitas in motu pgressiuo fundamētuz accipit curatiōis ex his que scripta sunt supra cap 3° hui⁹ tractat⁹. et cap 2° et 5°. s̃z h appōit hoc remedium leue et multeuilitatis: et est ut eger sepe lauet crura sua cum lixiū decoctionis bacarum lauri: et granorum peonie excorticorum.

De fluxu emorroidali.

Sextum accis erat multitudo fluxus emorroidalis cui pncipaliter est puidendum: eo qz in stantia eius perducit ad augmentum oiu3 predictoz nocu mentoz: ppter ea qz resoluat & reducat sanguinem laudabile & spūs qui sunt infra virtutum omnium. Huic ergo acci denti pvideat tribus infrascriptis remedijs. ¶ Primus est hoc. ℞. ossiū mirabo. indoz cōbustoz. 3. iij. scorie ferri preparate. 3. ij. lapidis ematit. 3. j. 5. gipsi. 3. ij. terant simul in mortario ulamata stritione cu3 succo plantaginis: & de hoc sepe liniatur circulus ani exterius & interius. ¶ 2^m in strum si dictum non ualet: tunc emplastre totum fiteri cu3 hoc vngueto. ℞. succi extremitatū ros. 3. ij. albumina duo rum ouorum: pulueris gipsi. 3. iij. terantur simul in morta rio: & fiat emplastrum ut dictum est. ¶ 3^m remedium est ut si predicta duo non valent: tunc per octo dies cōtinuos acci pias omni mane in aurora quique pillas de bdelio descri ptas 9° Alman. & post eas tardetur cibis horis ad minus quinque. Et si ueter eius fieret sipticus ualde prouideat ei cum aqua decoctionis mercurialis cui commisceatur 5. j. olei recentis amigdalorum dulcium.

¶ De pulsu cordis.

Septimus accis emēdari pōt cu3 hoc experto re medio qd est tale. ℞. lapidis sinarag di electi karabe. añ. 3. 5. se. basiliconis: biaciti. 3. j. siar pille de quibus deglutiat quique tpe qd pulsus cordis uchemēter molestat eā.

¶ De frigiditate membri genitalis.

Ego aut scio q octauus accidens qd est frigiditas membri genitalis curatum fuit in viro de crepito cum frequenti linitione illius membri cum succo folioz origani. ¶ Reliquis vō accidētib⁹ vigētib⁹ in hoc viro omnino & complete satis pvideri pōt per ea que scri pta sunt particulariter in sex capitulis tertie partis: que oia in salute huius spectabilissimi militis & celeberrimi docto ris dirigat altissimus ad laudes eius perpetuas. Amen.

Consilium. 16. ¶ De septe malis dispositionib⁹ videlicet. ¶ De mala cōplone fri gida & humida cerebri cū sex accitib⁹ que sūt. ¶ Dolor ca pitis. ¶ Cōturbatio uel corruptio in somno. ¶ Corruptio in sensibus interioribus. ¶ Locumētuz diminutionis & corruptio in sensu auditus uel eius operandib⁹. ¶ De fluxus flegmatum a capite ad inferiora. ¶ Debilitas in oib⁹ fere articulis. Diuiditur autem Consilium in caplin vnum pbenia⁹ & duos tractatus curatiuos.

¶ Caplin pbeniale inuestigās accidentia & causas eorum

Arima clementia & amplissima pictas uenerande memo rie excelsa benignitas & generosa uetustis sumoz illustrissimoz patrum progenies. Serenissimū ac illustrissimū principis dñi nūc Lodouici comitis palatini renēsis graniaq3 & numero plura accidētia que in ipius illustrissima dominatūe vidētur

me compellere qnum ex ingenio colligere potui: ut regimē debite commensuratum in non naturalibus & medicinali bus sibi conscribam quo diuina interueniente gratia tan tis & tot alienari possit accitib⁹. Vident enim numero sex accitia pncipalr ipm molestātia. ¶ Primū est dolor capi tis. ¶ Scō3 est cōturbatio uel corruptio in somno. ¶ Ter tiū est corruptio in sensib⁹ interiorib⁹. ¶ Quartū est nocu mētū diminutiōis & corruptiōis in scsū audit⁹ uel ei⁹ opatio nib⁹. ¶ Quintū est defluxus flati a capite quq3 fau cib⁹: qu q3 rige: quq3 pectori rematiqās. ¶ Sextū est debilitas fe re in articulis oibus maxime tū in inferiorib⁹ articulis ab anchis usq3 ad pedes. ¶ Si qua aut accitia alia his inue niantur complicata: utpote raucitas: appetitus diminutio digestiue debilitas: & uentositatum in oib⁹ visceribus magna quantitas. Omnia hec ab eadem videntur pende re radice & eisdem ingenijs curari posse.

Horum aut accitium omniuz & si particularē cause aliqualiter diuerse assignari possent: ab vna tū gñali omniū ipsorū effectiua causa pue nire vidētur: ita mala cōplexiōe cerebri frigida & humida que siue a pncipijs gñationis siue a tēpore talis existat ual de facile plurimis ex signis declarari pōt. ¶ 1° quide3 ta ctu in partibus capitis & annexis frigiditas cum moilitie notabiliter percipiuntur. ¶ 2° vō ex his que a capite deci dunt supfluitatib⁹. Est enī mētū flegmancarū que aquo se & mucose sunt & quq3 grossiores continuus a suo capite fere defluxus. ¶ Adhuc etiam ex colore faciei & capillorū & ipsorū tenuitate paucitate & reliquis hoc videri potest. ¶ Amplius ex opationibus aīalium virtutum & nālium. ¶ Iterum ex paucitate carnis & cutis raritate & subtilitate cranei maxime in caluaria hoc liquere pōt. ¶ Adhuc eu3 ex nauseatino sermone uel uoce. ¶ Itē ex capitis gravita te uentositatibus & pluribus alijs. ¶ Ex quoz gñe signoz assumptis pbari possēt rationibus. ¶ Erut igit illa mala cōplexio egritudinis & oīum illoz accidentium pdictorū effectiua causa. Nam ex debilitate in cerebro ipius uel ex mala cōplone siue māq3 non credo aut raro contingere poterit dolor in toto capite pueniens: aut ex mala cōplone cu3 mā frigida & humida uel sibi pportionatis uentositati bus & uaporibus in medulla cerebri & in utriq3 pāniculis & neruis a cerebro orientibus credo caput eius diuersis do lere partibus. Cum enim in aliquo septem parium neruo rum a cerebro oriētūz mā uel uapor in fundis dolor in fun do cerebri notabilr pcpit. Cum aut a medulla cerebri ad eius cūuexum & utrunq3 pāniculum cerebri mā uel uapor impellitur dolor in osauo cranei magnus pcpit. Et si uer sus cōmissurā coronālē ipellit uel sagittālē monopagiā facit Si vō in magna pāniculorū aut oī eoz extēsiōne materia p pellat dolorē capitis & uis a sapiētib⁹ noiātū facit. Si vō p suspēnsoria pāniculorū interiorū cerebri in miringā cōuexū cranei uellantē ad exterius materia ppellat dolorē in cute capitis & exterius uellātū pāniculo vniuersalē uel particula rē facit. quē manus sensu tactus demōstrādo scit. Ex qb⁹ liqde declarari pōt quare dolor in capite huius serenissimū Principis quq3 pfunditus: quq3 exterius: quq3 partib⁹ iter medijs pcpiat. Materia enim ad oēs delata ptes talē effi cit dolorē quē ueteres Soda uocāt. ¶ Hec igit mala cōple xio cōturbationis in somno cūenīens effectiua causa assi gnari debet. fumositates enī tēpore somni interius cōclu se ex collisione calorē notabiliter ignite spiritib⁹ cōmiscēt & talē in organis sensuum impssiōē faciūt quale in se idō lū habuerūt. Presen tata igit potētie sensitiue alicui sensatio ne tristi vti⁹ motū impēras partib⁹ mobilib⁹ cerebri ipsuz a somno excurit quq3 clamorū: quq3 uelut a bello & rixa lu giētē: quq3 stupidū & impēsiōib⁹ fere melan cholicis agi tatū. ¶ Ad hoc aut nō parū cōferre pōt impssiōes melan cholicę aut alia animi accidētia tristia a causis pmitiuis ori gine habētia: ut amissione cēsus affiniū amicorū uel filioz que oia per serenissimū Principē me derari debere cum bu militate & patiētia cōsulo. Exterminant enim hec & mutant corpus ab ea que fin naturā cōsistētia. 3° tegni. ¶ Ex his igit tur elici pōt causa scūdi accidētis. s. corruptionis in somno & iterū tertij. s. corruptionis in sensib⁹ interiorib⁹. ¶ Ex qb⁹ etiam diligēs cōsiderator facile reducere possēt quare & qua liter nocuentū: quq3 ptingat in opationibus sensus cois aut fantasie quq3 imaginatiue: quq3 cogitatiue & aliquan do memoratiue potētie. Vñ qz alioz sensuū iterioz opatio nes ordinātur ad cogitatiuā uelut ad finē ex corruptione in operatione cogitatiue potētie accis uel egritudo desiciē tia nominata. Ex ei⁹ vō diminutiōe stultitię: ex ei⁹ ablatiōe dementia facile seq⁹ possēt: ut 3° de acciti & morbo. 2° caplo colligi pōt. Verēde quidem & oīno effugiēde dispōnes be quemlibet sapientē ad carū remotionē pmouere debent. ¶ Accitis vō 4° loco supra tacti facile cauē patere possūt.

Mala enī cōplo frigida et humida: aut frigida tū: aut humida tū facile idisponē pnt organū audit⁹ ad debite opandū: cū ipsa fuerit possidēs ptē anteriore cerebri in duobus eius laterib⁹: et in loco originis qnti pīs nervoz in quo ponit pñm auditūne potētiē: ut pma pñi. docui. 5°. sūma tertia. et cap 2° colligēdū. vñ ibidē auditus in 5°. s. pari nervo rū et paruz supra. Cui qdē origo est a duob⁹ cerebri laterib⁹. Siue igit ab hac mala cōplexione idisponant⁹ nervi qnti pīs uel organū auditus ex pte q̄litate pmax: ut qz nimium humectent⁹ calefiāt ifrigident⁹ et exiccant⁹ silt ex pte q̄litate scōaruz: ut qz indurent⁹ et exaspant⁹ et aliter idisponant⁹: siue ppter paucitatē spūs sensitī ad organū auditus transire debētis: siue ppter idisponē eius. ¶ Propter cōplexionem aut aliā efficiētē cām hec ptingē facile in opationib⁹ auditūne potētiē nocumētōz spēs diuerse demonstrari pnt. Cū propter siccitatē pūatiuā uel positīuā organū audit⁹ reddatur magis sonoz debito pceptiū leuiter tinit⁹ et sibilos ad hec seq deduci pōt. Cū a mala cōplexione frigida uel ab humiditate uel spiritū defectu obtusuz reddi⁹ organū in sensu audit⁹ diminutionē euenire opz. Cū aut hec oīa aut horuz plura multū augmētari ptingūt ablationis audit⁹ causē facillime cōprehēdunt. Oīs enī imoderata discrasia deicit acuz ppter uirtutis. afforis. scōa. ¶ Post hec ilup qnti accidētis siue ipm talē siue egritudinē noiare uelis: qz curam ad se uocat sicut et de alijs itelligi pōt nō nisi magno labore assignari pnt cause. Si enī mala cōplexio frigida et humida anterioris pīs cerebri in digestiū suū debilitando pcedat leuiter reumatō a sapitib⁹ corripa noiati deducet cā. Si uo hec mala cōplexio anteriore in sui fine et mediā ptē cerebri possederit catarrhū efficiet. Braciū noiati: si ceciderit in fauces tusses uo alinata et uarias difficultates anbelitus in pect⁹ decidēdo gñabit. Est aut maxie suspicādus ne mae ad posteriore ptē cerebri ppulse ibidē cumulent⁹: et ad nuchā deferant⁹ et palis et siliū egritudinē gñationē efficiētē cause fiāt: aut ibidē stātes ad obliuionē aut forte ad lītargiā disponāt. Posterior enī cerebri uētricus meatū nō hēt singularē sed anterior oculos et nares: ut decia tertiū. 2° cap colligēdū. Sexti aut accitis ex pmissio fundamēto leuiter cause elici pnt. Pōt enī pdicta mala cōplexio frigiditatē et humiditatē coicare nuche. vñ in vñute sustētatiua motiua et aliter opatiua nervoz oīuz ab ipso oriēti debilitas gñabit: q̄lē enī a cerebro ifluxū recipit talē oīb⁹ mēbris sensus inferiorib⁹ delegat. Est enī nucha vicarius cerebri icursu doisi. pma tertiū. 2° cap. Siue igit discrasiet siue oppilect a mala cōplexione cerebri facile in oīb⁹ mēbris in que per ipm sensus delegat⁹: et mot⁹ nocumētū ptingē pōt in pdictis. Ex qbus oīb⁹ clare deduci pōt debilitatē oīuz pedū magnā que in serenissimo pncipe et illustrissimo dño i ciuitate Venetiaz appuit originē habuisse a mala cerebri cōplexiōe pdicta. Qd etiam a posteriori appere pōt. Nā ex calefacientibus leuiter et exiccantib⁹ calidis capitalibus cōferētib⁹ puluerib⁹ syrupis et clisterib⁹ iuuamētuz habuit manifestum.

Hec sunt accitis et egritudines que in serenissimo pfato pncipe lōga mihi inuestigatione apparuerūt et cōplatione: qbus cū hoz qōlibet et difficillimū sciri et ualde circa ipm operari difficillius existat. Quoniaz pūideri pōt leuiter et securius ex claro sermone ordinandi duxi hoz regimē in duos ptēduz tractat⁹. Primus erit de regimine eius per administrationē sex rerum nō nālium. Scōs uo medicinalis opationis moduz et ordinē instrorū pñuntiabit apte. ¶ Primus igit tractatus in sex distiguitur capitula fm numerum sex rerum non nālium.

De regimine seruando per administrationem aeris et sibi annexorum. Cap. 1.

Quoniam igit corporib⁹ paz ab eucrasia ppria lapsis aerē et siliā paz distātia in cōplonib⁹ administrari opz. Et iste lapsus ad frigiditatē et humiditatē notabilē deduct⁹ est. opz aerē nō oīno

in q̄litate silt: sed in eis oppositē q̄lificatum administrare. Taliter enim corpa ad depditam sanitatē reduci pnt maxime aut aerem moderari oportet. Si enim in egritudinibus pedū abstinentiam obfūam⁹ a contrarijs. ut pmo Theislr. tractatu 8°. cap 24° colligenduz. quāto magis in dīspōne pfati pncipis tot accidentibus et uarijs complicata. ¶ Eligat itaqz aer⁹ ad caliditatem et siccitatem notabilē inclinat⁹ nāliter: silt domus locus et camera in qbus habitat. Et si non fuerit aer in q̄litate ita nāliter dispositus artificialiter diponat⁹ magno igne in camera accēso aut stuffa sicca uel alijs ingenijs mundificato aere. Aerem enī stuffe humide actu et potentia omnino dimittatur. ¶ Amplius etiā aerē diuersas figurarū impōssiones habētē ut motus circulares in aere cōprehensos euitet. ¶ Silt et aerē nebulosum caliginosuz magna uētoz turbine uariatū fugiat tales enī in aere impōssiones uertiginis magne qua als molestatis fuit pnt eē cāe facilliter. ¶ Adhuc et aer igne calefiat accēso in arborib⁹ bonos odores emittētib⁹: ut iunipi: lauri: abietis: tamarisci et sibi siliū. Si aut ligna talia non sunt: pntia odorem in aere camere ex suffumigationibus in ea factio imponamus. ¶ Suffumigiuz bonū in estate qñ pp aeris frigiditatē uel aliā cām oportet in aere cām cōmorari. Rē storacis calamite. 3. j. galie muscate. 3. s. cāphore. 3. ij. pulueris et fiat trocisci cū aqua rosa. pōdē. 3. ij. et exiccantur in umbra: et cū op⁹ fuerit puluis eoz carbonib⁹ ingnitis et a fumo pūatis aspgat⁹: ex quo diligēter camera uel stuffa suffumiget⁹. ¶ Suffumigiū bonū in autūno. Rē. storacis ligde 3. s. sādaloꝝ al. spodij. añ. 3. j. thuris: storacis: calamite. añ. 3. v. fiant trocisci cū aqua mellis: et fiat ex eis suffumigatio: ut supra cū uino maluatico uel sibi siliū: et administret⁹ ut supra. ¶ Suffumigiū bonū in uere. Rē. violarū: floꝝ boraginis: cāphore. añ. 3. j. ligni aloes. 3. j. s. laudani: storacis. añ. 3. ij. fiant trocisci cum aqua violarum: et administrent⁹ ut supra. ¶ Quia enī aer nō paz camere uel alteri⁹ bitabilis loci uarietatem recipit ex uarietate aspectus ad diuersas mundi plagas. Ideo eligatur locus aspectum habens orientalem aut meridionalez paruz uo occidentalem. ¶ Sitqz locus a defluxib⁹ aquarū fluuioꝝ paludū et aquarum notabiliter elōgatus: neqz habeat stuffa uel camera testudieas renouationes ex muro constructas: neqz ex lapidibus antiquissimo magisterio laboratis edificijs.

Et qz aeris applicatio ad corpus humanum propter uestes multis modis uariari pōt. 30 uestes sub determinatiōe aeris reponi solēt. ¶ Primo quidez insigne caput serenissimi pncipis cum decentibus coopturis optime muniri debet: eo qz est aīe rōnalis dom⁹ p theorice: et qz debile et qz pdictoz accitiū oīuz uidet eē pncipium effectiuium: ut aiti cap⁹ deductum est. ¶ In estate igitur in nocte in fulis et birretis ex doisi⁹ uarioruz pelliibus bene suffultis custodiat⁹. Et sint in fule bites appēdicia usqz ad alkeel. i. locum ubi collū cum spatulis iungit⁹. ¶ In uere autem muniatur in fule ex pelliibus martyruz. ¶ In hyeme uo ex pelliibus agnoz lanositate bñ pinguib⁹. Et si egrotare ptingerit pfatus pncipem in fule sint ex pelliibus vulpiū bene munite: ut capello de lana bene cooperto. ¶ In autūno uo eligantur pelles remissius calefaciētes ut de mediocribus agnis martyrib⁹ et alijs. Neqz placet qz infra pelles tales portetur in fule de pāno de grana facta: sed meli⁹ est pelles illas cuti capitis imediate applicari. Quālitercunqz tamen ptingat in fule oēs debent sepepmutari et calefieri ut deficcetur vinctuositas eis adherēs. ¶ Silt etiam relique partes corporis pñenientibus uestibus notabiliter calidis suis tpibus muniri debent factis ex panno tincto ex kemes. i. grana ut decet pncipem et aromatizatis in sua capsula cum musco et ambra ligno aloes: aut reponantur in capsis pulueres descriptionis pomorum que supple composui: que in hoc capitulo infra plegant⁹. ¶ Partes aut inferiores ut crura tempore byemali caligis ex pel-

le vulpina factis bene muniantur aut ex pelle leporina. Est enim nervorum confortativa: ut Avicenna primo libris. neque placet ut solutares portent ita stringentes cavillas et pedes ut venetis vidi. Si vero neque caligat tanta applicatione stringentes portari debet. Hec enim prohibent sanguinem et spiritus ad predicta membra indeterminata quantitate diffundi.

Quia vero sunt determinatos corporum celestium et planetarum influxus et coniunctiones nostris temporibus pestilencie multe multiplicantur: siue propter hoc siue quod sumus opifex hominum contagiosas labeis ultione puniat tali. Ideo aliquid de preservatione ab impressione epidemie narremus. Est autem opus bene contemplati ponere canones preservandi ab epidemia estiva distinctos ab epidemia vernali hyemali et autumnali: ut alibi sermonem completum satis in hac materia descripsi. Quicquid autem ex coibus contra pestilentiam omnem valentibus ex sententis illustrium auctorum haberi potest ut ad multum in usu eorum que nunc scribam redactum. Quia igitur humorosa repletio sanguinis, scilicet et aliorum humorum. Nam summa preservationis et curationis ab epidemia est exiccatio corporum prima quartum tractatu 4º. et 4º Almanach. 25. cap. colligendum. Corpora igitur robusta crassa et sanguinea notabiliter repleta convenienter evacuari debet per siccitatem venie nigre, scilicet cois vel saluatelle. Si vero alius fuerit repleta humoribus diversis convenientius pharmacia purgant. Quod de nunc pharmacia quo in quibusdam pestilentibus usus fuit in civitate gentium quod evacuat superfluitates cholę flegmatis et melancholie adustas: et sanguinem clarificat: et cor et principalia confortat est hoc. R. succi sumit terre boraginis vel buglosse vini aromatici albi subtilis. an. 3. li. reubarbari electi. 3. iij. agarici. 3. ij. aloes succotrinii electi. 3. ij. caphore: boli ar. margaritarum ligni aloes: sinaragdi: biacini: cois an. 3. j. se. citri. 3. s. fig. spice nardi: mastice: croci: niri. an. 3. ij. pulveriscent oia et fundant in predictis et exiccantur soli: et sic fiat ter. Deinde fiat magdaleones et reserventur. Cum autem opus fuerit. R. predictę compositionis. 3. j. diagridi. 3. j. et forment pillule et exhibeant in mane: et tunc cibum ad minus quatuor horis permittendo haustum aque ordeii calide cum succo. per boram unam an prædix. In cibariis vero uertat usus ad acetosa et acris ad carnes laudabiles non valde pingues ad plurimum a fatas. Usus etiam boraginis: buglosse: serpilli: menthe: salvia: et aliorum aromaticorum olerum conveniens est. Vinum etiam utendum albo aromatico subtili claro aliquale punico minime dulci. Et optimum est ut consuevit facere vinum lipbari ex aqua sublimationis buglosse boraginis vel acetoselle que proprietate habet in hoc. Spalia vero medicinalia quorum usus ab illustribus auctoribus approbat sunt pillule ex aloe myrra et croco que ponuntur primo quartum: et fuerunt pillule Ruffi. Ex quorum usu dixit Ruffus. oino corpora a pestilentia preservantur: ut 17º continens. 3º cap. colligendum. Si vero etiam merida et usus conveniens est accipiendo oia mane in aurora. 3. j. vel. 3. s. cum modico vini subtilis et tunc cibum quatuor horis. Ad hoc etiam et tyriaca assumendo ex ea hora eadem oia mane. 3. j. vel. 3. s. cum vino eodem optima est. Qui enim utitur ea securus erit ab egitudine pestilencie in 5º cap. tractatu 3º. et 3º cap. colligendum. De simplicibus vero valent pulvis margaritarum dando ex eis in potu et in cibis quacumque die simpliciter. scilicet lignum aloes. Item semine ocimi gariosi. scilicet semine citri: quod trias veneno oia ut sexta quartum. tractatu 3º. cap. secundo colligendum. Potest autem oia horum simplicium singula die exhiberi. 3. j. vel. 3. s. cum vino aromatico subtili. Variant autem doses secundum etates complexionem et virtutes et alia libito tuo. Luta etiam armenia danda ex eo omni die. 3. j. cum vino prescripto optimum est auxilium. 6º de simplici medicina. et 17º continens. allegato cap. et cap. 2º. primo cap. Unde Serapio simplici. 36. quod datur ex eo in potu cum vino subtilissimo mediocriter limphato confert febribus pestilentialibus valde. Et qui assuescit potui eius tempore pestilentie preservatur a noxumeto pestilentie. Conferunt etiam suffumigationes facte in camera cum aromatibus simplicibus: ut thure storace calamita laudano colofonia myrra et ligno aloes.

Suffumigium vero. R. colofonia: usnen: et est lanugo in corticibus vetustissimarum arborum inuenta: myrra storacis calamite. an. 3. j. caphore: musci. an. 3. ij. colofonia: laudani an. 3. s. pulveriscent et fiat trocisci pondus 3. s. cum vino predicto et exiccant. et cum opus fuerit unus eorum pulveriscent et carbonibus ignitis apponant. Conferunt etiam odorare sepe aromatica simplicia ut ocimum: rutha: mentha: caphora: ambra musci et filia. Et compositum in forma pomorum transmissum se renitanti. cuius descriptio est talis. R. storacis: calamite: granorum lauri: sandarace: gari. croci: squinati: cinis. an. 3. s. ligni aloes: camphore: nucis muscate: resine pinis: macis. an. 3. s. laudani. 3. iij. seminis basiliconis. 3. ij. musci. 3. ij. s. ambre 3. s. pulveriscent: et fiat poma cum vino maluatico vel cum succo basiliconis vel cum aqua rosa de damasco apporata vel biero solymitana et sepe odorent. Ex eorum pulvere suffumigia fiant ut dictum est. Principium autem a coitu et maxime ab usu eius in aere pestilentiali fugiendum est: quod innatus calor debilitat superfluitatem ultimi alimenti et spiritus evacuando. Similiter etiam et exercitium forte evitandum est: propterea quod anhelitus magnitudinem et frequentiam facit per quem multus et sepe aer inspiratur infectus. Similiter etiam et pisces evitandi sunt qui non procedunt nisi cum fuerit assati super carbonibus: ut 4º Almanach. allegato cap. colligendum. Et universalem oia cibaria ad velocem corruptionem prona habitantibus in aere epidemia evitari debet. Hec de aere.

De regula et mensura in cibis et potibus observandis. Cap. II.

Quorum convenientiam oium in regimine disponum. prefati serenissimi principis eligere oportet aliquas premittendo regulas observatione dignas. Prima nunquam comedendum nisi ieiunia et universalis fames affuerit. patet: quod si sic assumantur cibi sine naturali appetitu aut significat cibum preassumptum non digestum aut stomachum plenum esse humoribus maturatione indigentibus. Secunda regula non tardet comestio dum verus appetitus advenit. patet: quod tolerare famem stomachus putridus replet humoribus. Tertia nulla cibaria actu vel potentia frigidum sit vobis in multo usu: patet indicatione sumpta ab humiditate et notabili debilitate stomachi vestri. Quarta dum appetitus fuerit intensus nunquam est usque ad saturitatem completam comedendum. patet: quod stomachus non est tante potentie ad digerendum quante frequenter est ad appetendum. Quinta regula nunquam comedendum est nisi precipue preassumptum cibum a stomacho ad intestina descendisse: et in hoc consideret tempus quantitatis et qualitatis preassumpti cibi. Securus autem est ut iter vnde et alterum cibum interueniant hore octo vel ad minus septem. Sexta regula nunquam comedendum est donec sentiat in stomacho fastidium: quoniam generat morbos melancholicos et flegmaticos. Septima subtilia cibaria grossis semper permitti debet que inferius appebunt. Octava mensura quantitatis in cibis et potibus talis et tanta sit ut ex eis non grauet stomachus. Deterior enim comestio est que stomachi gravitatem facit: sicut deterior potus est qui temperamentum egreditur et in stomacho natat. Nona quousque ex assumptis cibis et potibus sentiat in stomacho gravitas a cibo abstinentendum est donec sequatur lenitas. patet: quod adiungere debilitas debilitati. Decima dum precipue in stomacho debilitas a comestione abstinentendum est multa etiam simultus fuerit necessarius cibum. per ut procedens. Undecima state necessitate cibationis cum debilitate stomachi cibum et potum in plures sunt partiendi partes. spargere enim idem cibum in partes plures cum debilitate caloris optimum est. Duodecima state debilitate stomachi cum necessitate cibandi cibum et potus debent esse medicinales: ita ut suis qualitatibus conveniant debilitati stomachi et sue cause. Hec omnia legi possunt tertio primi. de regimine eius quod comeditur. et quarto Almanach. capitulo quarto. et primo practice. 20. et 21º capitulis. et 21º continentis primo capitulo.

Eligatur igitur panis de frumēto bene mūdo cō-
uenienti mēte collecto: sitq; solenniter elā-
boratus: et determinata fermentū quantitate spumificat⁹: me-
diocriter coctus nō aīlatus: colore cōdidus: pōdere lenis:
substantia nō cōpactus: mediocriter salis: duoz uel triū die-
rū etatē nō trāscendēs. Et si quāq; accipet panis leniter
opirus. i. furfuraceus: ueniēs esset: talis enī nō est multi
nutrimēti et viscosi: et est facilis descēsus. 21. cōtinētis. 21. cap.

De carnibus autē vidēdū est p̄ quoz aīalium
carnes ueniūt. 2º quoz mēbro
rū. 3º qd p̄parationis modus uel coctionis. In p̄mo autē
de domesticis. 2º de syluestrib⁹ carnib⁹ trāseundū. Sīa
liter autē eūtenī carnes oēs difficilis digōnis grossi et visco-
si nutrimentū et multū supfluit: ut bouine: uaccine: ouine: an-
serine et aquatice fere oēs: et aīalium p̄tes viscositate hñtes:
ut capita collū et cutis. Ex aīalib⁹ autē domesticis q̄drū-
pedib⁹ ueniētes sunt carnes vituline nō multū natūritati
pp̄inque: sed a diebus quinquaginta usq; ad cētū limitatē.
Sīlī carnes bedine nō trāseūtes dies. XL. Conueni-
unt etiā agnoz et castratoz carnes suis p̄tib⁹. Carnes vō
porcine salite inacre: tñ aliqñ ueniūt. De syluestrib⁹ autē
ueniūt et bone sunt capoline: ipse enī inter syluestres car-
nes meliores existūt: et sanguis ex eis genitus paucas hēt su-
pfluitates: ut 3º Alimā. 32. cap. Caro etiā leporis laudat⁹
q; utraq; q̄litate aduersat⁹ frigiditati et humiditati capitis:
ponit⁹ enī calida et sicca. can. 2º. cap. de carnib⁹. Caro au-
tē uris cuniculi et erici: et siles dimittant⁹. De uolatilibus
autē domesticis ueniūt pulli nō ualde p̄uici: capones et galli-
ne. Caro nāq; gallinaz oī alia carne est melior. 24º cōtinētis
cap. 669. Eligant⁹ etiā carnes starne et coturnicis que
iter reliquas uolatiliū syluestriū carnes ponunt⁹ laudabilio-
res. 3º Alimā. cap. 43. Laudant⁹ etiā carnes inuēculorū
colūboz cōplete pēnatoz uolare icipiētiū. Pulli etiā colū-
boz dant⁹ in cibo illius cui⁹ corpus enacuātū est de sangui-
ne et ifrigidatū est ex lōgo morbo. 24º cōtinētis. ubi supra.
Caro autē anati nō placet: q; multas hēt supfluitates et
fastidiū multū gñat. 3º Alimā. 39º cap. Sīlī caro anseris
p̄pter difficultatē digōnis eius dimittat⁹. De uolatilib⁹
autē syluestrib⁹ magis laudant⁹ p̄nices: q; ad caliditatem et
siccitatē declinat⁹ et ueniūt ualefēcēti: cui⁹ corpus fuit in
frigidatū et sanguis diminut⁹. 24º cōtinētis. allegato cap. in
fine. Optimi etiā sunt fasiani: eoz enim caro est melior
carne pulloz. 2º can. cap. de durach. Aues etiā minuti in
syluis uel dumentis degētes bone sunt: ut turdi meruli finci
carduelli philomene ficedule alande caudetremule: et quā-
q; passerēs: oēs enī nutrimentū supfluitatib⁹ expurgat⁹ et exic-
catū reddūt. Caro vō artiginis uel q̄tule uidet⁹ esse uen-
iēs cū sit resumptiua ad caliditatem et siccitatē inclinēt⁹: ut
colligat⁹ 6º de igenio sanī. cap. antepenultimo. Reliquę vō
aues: ut pice picus hyrūdines et sturnelli dimittantur.

Quia uero p̄pter sacre legis reuerētiā nō licet
semp comedē carnes. Ideo de pisci-
bus p̄mittēdū: q; cōtinuus eoz usus nō est uobis ueniēs: si
quo vō mō uenire p̄nt eligant⁹ pisces substantia mediocri-
ter solida: humiditate supflua: et viscositate p̄uati: ut sūt tor-
rētine aurati pisces uel uarioli marsiones petrii themali
lucij steiliones capedani carpiones oraterūbi menule et si-
bi siles. Melior autē eoz p̄paratio est ut coquant⁹ cum
oleo olinarū cū petrosellino millefolio mētha aniso fenicu-
lo et silibis. Anguille vō tince: regine: cephalī graues: et
oēs grossaz et mollū carnū dimittant⁹: et istoz salitoz usus
est melior q̄ recētūz. Cācroz etiā usus nō est ualde uen-
iēs nisi coqñt⁹ i vino aut lixiuio aut in aq̄ mediocriter sa-
lita cū mētha: petrosellio et reliqs aromaticis calis et siccis.
Deinceps autē que aīalium p̄tes ueniūt trāscēdū
est. Premittēdūz p̄mo q; oīum mē-
broz carnes frigidū grossū viscosū et oppilatiuum nutri-
mentū exhibētes dimittant⁹. Scdō q; si tales aīalū p̄tes

quāq; placēt melius est aditas esse cū sapore aliquo incisivo
subtiliatū aromatic⁹ et aceto cōposito q̄ simplr acceptas
esse. Tertia regula: q; oīum aīalium anteriora calidiora
sunt et digestionī meliora: posteriora vō ecōtra. Colligitur
hoc in dietis vniuersalib⁹ et alimētoz tertio. p̄ cap. Cere-
briū igit aīalium nō sit nobis in usu multo: qm stomacho
nocitiū frigidū grossū et viscosū nutrimentū generatiuum. ter-
tio alimētoz 7º cap. Melius tñ est syluestriū aīalium cere-
briū q; domesticoz: et maxime cerebrū leporis qd maxime et
mirabilr laudat⁹ ad neruos. Et adhuc uolatiliū cerebrum
est supflūz minus q; peditatiūz. et vniūq; talūz melius
est cū aromaticis aditū q; simplr acceptū. Medulle vō
vniuersalr q; stomachū p̄turbāt et mollificāt et appetitū tol-
lunt. difficulter etiā digerī p̄nt p̄pter vinctuositatē que ip-
sas leuigare facit male sunt. Minus tñ mala est medulla
spinalis q; alioz ossiū: oēs tñ cū calidis assumi debēt: me-
lius tñ est eas dimittere. Uter frigidū ponit⁹ et siccū: quo-
ti quandoq; uti potestis ut caliditate cōtinētis accepto ex
aīali pingui lachūte et cum aromaticis cōdito. Pulmo
frigidus est et humidus et non boni nutrimentū: ideo dimit-
tat⁹. Cor autē calidū est et siccū: difficilis digōnis pauci et
grossi nutrimentū ideo dimittēdū. Epar lē calidū et hu-
midū sit tarde tñ digerit⁹ ideo non placet. Melius tñ inter
alia est epar galline et anatis porcelli et bedi. Splen frigi-
dus est et siccus mali nutrimentū et grossi et tarde digestionis.
Melior tñ inter eos ponit⁹ splen porci. Dicit⁹ enī p̄ferre sto-
macho pōticitate et sīpticitate suis. Renes autē in calidi-
tate lēquales existūt: in siccitate tñ excedūt et nutrimentū ex-
bibēt paucū et grossū et sunt difficilis digestionis. Me-
liores tñ sunt porcini et bedini ex qbus potestis accipere: lē
nō multo usus. Et stomachus et intestina aīalium frigi-
de cōplexionis et sicce sunt. ideo pauci nutrimentū flegma-
tici et grossi. Si autē accipiantur aromaticis cōdiri debēt.
Uēres tñ aīum magis laudant⁹ q; quadrupedū. Uē-
tres autē galloz et gallinarū si bene digerant⁹ stomacho p̄fe-
runt maxime iterioz pellicula stomachi in vino aromatico
pluries abluta et in furno exiccata et puluerigata magnum
stomacho p̄bet inuamētum. Aīalium cauda calida po-
nit⁹ et cholera generare et in stomacho fastidium facere:
ideo dimittat⁹. Aīalium pedes nō multū a sapientib⁹
vitupant⁹ q; nutrimentū exhibēt paucū et supfluitatū et
humor ex eis genitus est laudabilis et sunt boni et nō multi
nutrimenti lē viscosi ideo eis uti potestis simplr et quāq; in
aceto maceratis. Testiculi aīalium calidi sunt et humidi
quātum vō aīalia grossiora sunt et maiora tātum eoz testi-
culi digestionī difficiliores existūt: plurimi tñ nutrimenti si
bene digerant⁹. Et melior testiculus est iuuenis animalis.
Et inter testiculos uolatiliū meliores sunt galloz p̄dicūz et
fasianoz. Quadrupedūz vō aīalium testiculi meliores sunt
ut agnoz vituloz et bedoz annuāliūz: meliores tamen testi-
culi sunt elixi: q; nutrimentūz p̄bent laudabilius q; alio p̄-
parationis modo. Oīūz vō aīalium ale et notabili exerci-
tio exercitate p̄tes et debitūz influxum habentes sanguinis
ab epate et spiritū a corde laudabiliores inter alias p̄tes
existunt. Caro igit musculosa rubea oībus alijs melior
existit: et proprie cū nō fuerit multa pinguedine cōfusa nec
ab ea denudata. Pingues autē excellenter carnes nutri-
mentū humidū exhibent et multarū supfluitatūz. Cū caro
virgulis pinguib⁹ subdominātibus et carnosio predomi-
nātib⁹ confusa nutrimentūz exhibet equale satis et conue-
niens. Caro vō ossibus et mēbris spermaticis pp̄inqua
grossū et viscosū nutrimentūz exhibet lē saporosū ma-
gis. Et de animalium partibus succincte tacta.

De modo vō coctionis et preparationis parum
per dicēdūz. p̄mittēdo p̄mo q; que.
Primum q; oīum aīalium habētūz corpora grossa soli-
da inacra carnes elix meliores sunt q; aliter preparate.
Secūduz q; uolatiliūz aīum pinguiū carnes assate

Interior p̄t
Ca. 4. v. 1. h. 1.
li. 3. v. 1. h. 1.
ma. 4. p̄t
ab. 4. p̄t
6. h. 1. p̄t
7. h. 1. p̄t
8. h. 1. p̄t
9. h. 1. p̄t
10. h. 1. p̄t
11. h. 1. p̄t
12. h. 1. p̄t
13. h. 1. p̄t
14. h. 1. p̄t
15. h. 1. p̄t
16. h. 1. p̄t
17. h. 1. p̄t
18. h. 1. p̄t
19. h. 1. p̄t
20. h. 1. p̄t
21. h. 1. p̄t
22. h. 1. p̄t
23. h. 1. p̄t
24. h. 1. p̄t
25. h. 1. p̄t
26. h. 1. p̄t
27. h. 1. p̄t
28. h. 1. p̄t
29. h. 1. p̄t
30. h. 1. p̄t
31. h. 1. p̄t
32. h. 1. p̄t
33. h. 1. p̄t
34. h. 1. p̄t
35. h. 1. p̄t
36. h. 1. p̄t
37. h. 1. p̄t
38. h. 1. p̄t
39. h. 1. p̄t
40. h. 1. p̄t
41. h. 1. p̄t
42. h. 1. p̄t
43. h. 1. p̄t
44. h. 1. p̄t
45. h. 1. p̄t
46. h. 1. p̄t
47. h. 1. p̄t
48. h. 1. p̄t
49. h. 1. p̄t
50. h. 1. p̄t
51. h. 1. p̄t
52. h. 1. p̄t
53. h. 1. p̄t
54. h. 1. p̄t
55. h. 1. p̄t
56. h. 1. p̄t
57. h. 1. p̄t
58. h. 1. p̄t
59. h. 1. p̄t
60. h. 1. p̄t
61. h. 1. p̄t
62. h. 1. p̄t
63. h. 1. p̄t
64. h. 1. p̄t
65. h. 1. p̄t
66. h. 1. p̄t
67. h. 1. p̄t
68. h. 1. p̄t
69. h. 1. p̄t
70. h. 1. p̄t
71. h. 1. p̄t
72. h. 1. p̄t
73. h. 1. p̄t
74. h. 1. p̄t
75. h. 1. p̄t
76. h. 1. p̄t
77. h. 1. p̄t
78. h. 1. p̄t
79. h. 1. p̄t
80. h. 1. p̄t
81. h. 1. p̄t
82. h. 1. p̄t
83. h. 1. p̄t
84. h. 1. p̄t
85. h. 1. p̄t
86. h. 1. p̄t
87. h. 1. p̄t
88. h. 1. p̄t
89. h. 1. p̄t
90. h. 1. p̄t
91. h. 1. p̄t
92. h. 1. p̄t
93. h. 1. p̄t
94. h. 1. p̄t
95. h. 1. p̄t
96. h. 1. p̄t
97. h. 1. p̄t
98. h. 1. p̄t
99. h. 1. p̄t
100. h. 1. p̄t

sunt meliores q̄ elixir matorum aut econtra. ¶ Tertium q̄ carnes oēs cum cibis grossis viscosis frigidis et corrupti bilibus cocte oīno enitari debēt. Exēplū prīmū: carnes cocte cū corpore leguminū: ut faberīcī et similia. Exēplū scđm: carnes cocte cū nervis cutibus et passilibus. Exēplū tertij: carnes cocte cū lentibus et cōdimentum de pomis vituperabile quo utunt̄ alemāni et similia frigidorum. Exēplū quartū: cibi omnes cum lacte preparati cū dulcibus et acetosis uel acribus et pōticiis reb⁹. ¶ Quartum q̄ superficies assatorum ciborum cum fuerit torrefactione candens nullo modo comedatur. ¶ Quintum q̄ nullo modo comedant̄ carnes assate postq̄ fuerint in uase per modum suffocationis p̄seruate: tūc enim reponunt̄ in specie uenenosoz. ut sexta quartū colligēdum. ¶ Inter reliquas igit̄ carniū preparationes elixa sufficiēter cocta p̄ alijs eligi debent. ¶ Caro aut̄ in ueru assata ueniēs est si bñ digerat̄: q̄ tū tarde digeritur non debet ex ea fieri repletio. ¶ Caro vō euz pinguedine frixa fastidiūz gīlat: stomachū nanseat: caput grauat: et nervos emollit: et digōni grauior est q̄ assata super priuas. ¶ Caro aut̄ super priuas assata si bene digerit̄ multum nutrit et corpus robustum reddit: q̄ tū a sapiētibus adeo difficilis digestionis esse ponit̄ q̄ nunq̄ tota digerit̄: ideo sine alijs assumi cibarijs debet ut stomachus potēti⁹ reddat̄ ad bene digerēdum ipsam. ¶ Carnes vō in fornace uel furno assate uel super craticulas p̄parate: et digestionī graues existāt: tamen q̄ nutrimentum dant solidūz nō uaporosūz l̄z paucum si bene digerant̄ laudabiles sunt. ¶ Carnes vō conseruate in moriolis cum feniculo et alijs speciebus condite farcimina uel lādūculi noīate bonum laudabile exiccātium p̄bent nutrimentum. ¶ Reliquae vō carnes cum canabit. i. caulib⁹ caputis nominatis et reliquis cibarijs et laganellis de pasta syluestribus et ruriculis condimentis dimittant̄. ¶ Carnes vō in aceto p̄dite almosos in arabico et galatina in italico idiomate noīate conueniētes sunt: choleras enim reprimunt: epar confortant: appetitum incitant et bonū nutrimentum exhibent cōuenienter acceptae. ¶ Succida vō uel salsa noīata saporis aceto: gariofilis: amigdalīs: pipere: et petrosellino: cōpositus ueniens est. ¶ Caro etiā euz ouis speciebus mica panis et caseo p̄dita ueniens est: si caseus nō fuerit excedens in quo alamanoz usus peccare solet: et maxime dum fuerit pinguior caseus: qui uia nutrimenti detestabilior est sed delectabilior. ¶ Carnes aut̄ commixte euz cōdimentō ex alleo nucib⁹ et mica panis p̄fecto: q̄q̄z laudari possunt: si grauitas capitis aut uentositatum molestia non prohibeant. Allenū enim si sanū: id est uentositates facit. quarto regiminis acutorum.

De ouis paulo dicēdum breuius. Oua enīz l̄z ad equalitatem tēdant in partibus tū eorūz determinatas habet operationes. ¶ Vitellus nāq̄z in caliditate tēperatus est: nutrimentum facili p̄mutationis ueniētis qualitatis delectabile et multūz affert. ¶ Albumen vō frigidūz est difficilis digestionis nutrimentum exhibet viscosūz et sanguis ex eo genitus nō est bonus. tertio Alūa soris cap. 89°. ¶ Oua vō inter reliqua meliora sunt ex aialibus gallinarum et fassanoz: deinde anatū: p̄iora vō sunt anserum. ¶ Et fm etiā preparationis modūz diuersificantur: sorbilia enīz a tremulositate remota minus nutriunt et uētem magis lubricant: et asperitates uocis in cāna pulmonis leniunt. ¶ Tremula vō. i. per coctionem aliquantū in spissata magis ut in manu tenētis in cortice suo confecta tremere videant̄ meliora sunt alijs. ¶ Dura vō per coctionem facta ad digerēdūz sunt difficilia et nutrimentūz exhibēt grossūz et tarde penetratiūz. Adhuc cū fuerint in aqua durificata et fortius cū fuerint cum cineribus cocta. ¶ Oium aut̄ pessima sunt frixa: pessimum enīz generant alimētum. ¶ Eligant̄ igit̄ tremula et sorbilia: relique autē eoz p̄parationes dimittantur: lege de his alimentorū ter-

tio capitulo vigesimo primo.

De lacte vō paulisper dicēdūz. nullius enim lactis usus uobis ueniens est: qm̄ p̄pter declinationē suā ad frigus aliq̄d nocet flegmaticis: qm̄ caliditas eoz nō uertit ipsum ad sanguinem bonū et vniuersaliter inconueniens est ei qui indiget regimine subtiliativo. ¶ Amplius nō est cōueniens habentibus sodam uertiginē et tinnitūz: et capita debilia: ut cañ. scđo. pprio. cap. colligēdum. et 3° alimētōz. 14° cap. ¶ Si aut̄ q̄q̄z lactis placeat usus eligat caprinūz lac a femina iuue per quatuor saltem mēses a suo ptu distante et mēse. xvi. a suo partu nō trāseunte. Et sit ex capra rubea uelut ex sanguinea lapsūz sue speciei corrigēte in mōticulosis pascuis aut faxeis non paludosis nutrita. ¶ Neq̄z sit lac a tēpore sue mulsionis notabiliter elōgatum: et coctū magis q̄ crudūz eligi debet. ¶ Similr et caseus debet etate nō multum grauis nec inuētute mollis et viscosus multūz: sed in partes leniter separabilis nō multa viscositate et cōpacitate resistēs. ¶ Forte aut̄ eligibilior esset caseus quē Sal. 3° alimētōrum cap. 16° nominat Oxygalacticū. i. ex lacte acetoso factū. ¶ Baticicus aut̄ caseus est qui de lacte buffularū fit: quo romani diuites in suis delitijs utunt̄. lege ibidez ut supra. ¶ Butyri vō usus uobis nō est ueniens: p̄pter multam eius humiditatem: et q̄ stomachum debilitat et qui utit̄ eo in comestione flegmaticas patiet̄ egritudines. Remollit etiā nervos et caput euaporatione replet. ¶ Recocta aut̄ post caseum accepta potestis uti: q̄ ad equalitatem tēdit. ¶ Colostra aut̄ q̄ tarde digestionis et grossū nutrimentū non multūz habeat in usu nisi euz cōgibere feniculo petrosellino aniso et multa succari quantitate supera spergat. ¶ Caseus vō ad falsedinem aliquantū licet nō excellēter eleuatus uenire pōt.

Olei vō oliuārū usus bñ maturarū ueniēs est: l̄z calidū sit in p̄mō p̄mūz et humidū in p̄mō: forte aut̄ cōueniētis est oleū de nucib⁹: q̄ calidū est in 2° et humidūz in p̄mō. l̄z caput aliquantū grauet q̄re p̄mūz eligat̄.

Oel aut̄ uobis comedēdūz esse uidet̄ q̄ calidū est et sic cū in scđo et nibil uidet̄ flegmaticis eo ueniēti⁹: ut 6° de regimine sanitatis colligēdum. Si tū diuini cholere p̄cipere in stomacho fiti magna amaritudine oris aut alijs causis dominātib⁹ eius renoueat̄ usus. ¶ Hydromel vō ex eo factū et p̄prie cū decoctione specierū capitaliūz et stomachalium inter reliqua mihi sūme placeret. Pōt aut̄ hydromellis descriptio utilis talr assignari. Rx. melis al. uel citrini medicriter spissi boni odoris et nō ualde antiq̄ lib. 5. ameos. 3. 5. floz roris marini: galāge: assari: sticados: berbe paleis. añ. 3. i. 5. cinz. cinamomi electi. añ. 3. iij. granoz paradisi. 3. i. aque fontis lib. v. coquant̄ usq̄z ad cōsumptionem tertie partis semper despumādō: deinde colet̄ per colatorium spissum vna uice et utatur eo.

zuccari etiā usus quonīs mō cōueniēs est: q̄ calidū in fine p̄mi aut equalē in passiuo uel sic euz in eo fm quosdam et confert stomacho et abstergit flegma. scđo cañ. proprio capitulo colligēdum.

De cōdimētis aut̄ et saporibus ueniunt oia cōposita ex speciebus aromaticis ut piper utrūq̄z cinamomū grossūz et subtile: crocus nux mus. gariofilī cingī. cardamomū utrūq̄z galāga carui cūminū feniculū petrosel. ameos mētha origanū calamētū et similia. ¶ Hec igit̄ spēs cum aceto cū agresta cum succaro melle amigdalīs dulcibus nucib⁹ fisticis passulis et anellanis et mica panis in diuersos saporē a perito coquo cōdiant̄. ¶ Sapa etiā euz talibus saporibus conueniens est similiter succis aranciorum et limonum.

De cōditis aut̄ primo placet cōgibere cōditum ex quo bis uel ter in septimana radīcem vnā accipere potestis et p̄fert capiti et stomacho et renibus: et ueniētior est eius usus a medietate autūti usq̄z ad medietatem ueris. ¶ Cōueniunt etiā miraboiani conditi

estate magis et secacul et pulpa exterior citri conditi in altera parte ueris et autum. Nucis etiam condite optime sunt capiti et stomacho convenientes. Olive etiam condite placent et napi conditi. Cappares etiam et lupuli conditi convenientes sunt secundum exigentiam et tempus.

De leguminibus

aut nunc dicendum est: non tamen de eis sermo pro longadus est: cum non sit apud principes: imo vero apud germanos eorum usus. Si tamen decoris operis promittendum: legumini omnium genera uetosa et inflata sunt. ideo dimittantur ad placitum. Scdo quod inter reliqua faseoli fabe et cicera alba caput et nervos ledunt et iuncturas debilitant: ideo dimittantur. Cicere tamen rubeo et eius brodio quicquid uti potestis. quod calidum est et siccum in principio scdo convenienter nutritivum apitium et lautinum et materias diuertit ad urine vias et non comedit in principio neque in fine cibi: sed in medio eius. can. 2º. pprio cap colligendum. Et melius est si coquantur cum radicibus feniculi petrosellini dauci in tempore hyemis: aut cum predictis et radicibus endivie et cicoree et similibus in tempore estatis. Pannici etiam usus placet mihi: et enim frigidum sit in primo siccum in scdo. 2º continentis capitulo. 199º. ipsum tamen propter suam siccitatem parum et bene nutrit. et propter suam lenitatem urinam provocat ibidem. Ruscum autem calidum est in primo siccum in scdo. 2º continentis. capitulo. 126º. et enim habeat aliquam stipticitatem. 8º de simplici medicina in pprio cap. non conveniret stare uetris compositione. quod tamen convenienter nutrit et exiccatur ideo placet. Papavere autem albo et nigro cum utriusque sit stupefactum sensum et organorum ipsorum et spiritibus maxime contrahitur nullo modo est utendum: imo neque olei ipsius et aliorum mucilaginosorum seminum: ut lini fenugreci sisami dorelle et filii. Lentescunt autem abiecta prima decoctione frigide et sicce compositionis ponunt: ideo evitari debent. Cum prima vero decoctione quandoque ex eis accipere potestis.

De oleribus

vero promittendum primo quod olerum sylvestrium non bene cognitorum usus omnino fugiendus est. et debet esse apud principes hec cautela cum sepe contingat eos diversa pergrere climata cum exercitiis et similibus. Scdo quod multus et continuus usus olerum frigidorum et humidorum evitari debet. 3º quod partes omnes olerum antiquorum in paludosis et umbrosis locis oriuntur et in caveris motum dimitti debet. Quarto quod omnium olerum calidorum et siccorum et aromaticorum usus conveniens est. Galenice igitur bolus conveniens est vobis de qua 13 apud modernos magna sit opinio iuvamenti eius ad cerebrum et ad nervos: non tamen ab auctoribus authenticatum aut parum de ea scriptum est. quod tamen calida et sicca ut Sera. simplici. 149º. dicitur quod est calida caliditate manifesta et parum stiptica. Et Dioscorides scripsit cap de elilifago: ideo placet eius usus Avicenna vero scdo can. et Rasis 5º continentis usque ad vigesimum quartum inclusive nihil de ea scripserunt. Feniculus autem calidus in tertio siccus in primo laudat vobis: quod offert caput et visui et vias ad urine vias diuertit et aquositates a stomacho deducit et ventositates: ideo placet. Petroselinum vero calidum est et siccum in scdo. 8º de simplici medicina in suo cap. 13 Avicenna. ponat ipsum calidum in primo. siccum in scdo propter tamen suam provocationem et exiccationem. et quod stomacho et capiti confert conveniens est vobis. Et 13 Rufus de eo scripserit quod nocet stomacho attrahendo vias ad ipsum alium de. non propter de petrosellino: sed de apio intellexit: si bene consideret littera scdo can. cap 2º de apio. Nam petrosellinum est species apij: et de eo simul fit mentio cum cap de apio: ut 2º can. et 8º de simplici medicina. allegatio locis. et in Aggregatore Sera. cap. 274º. et 23º continentis cap. 649º. Menthe vero et omnis speciei eius usus convenientissimus est vobis. quod stomacho et capiti viscera fere omnia confortat: et est calida et sicca in scdo. 23º continentis. 732º. et 2º can. pprio cap. Serpillum etiam quod calidum et siccum in 2º. ut 2º can. cap de nem. 13 in ag-

gregatore numeret inter medicinas calidas et siccas in 3º. quod tamen sua aromaticitate et provocatio cordi pectori et stomacho et capiti conveniens est valde placet. Laudo etiam vobis rorem marinum: quod calidum et siccum in tertio. ut aggregator cap de lagerralmarie. et quod capiti et cordi pectori et stomacho conveniens et ad confortandum nervos magnam habet proprietatem. Malorana etiam vobis utilissima est. calida enim est et sicca in 3º et habet virtutem attenuativam dissolutivam: ut 8º de simplici medicina suo cap colligendum. aperit enim oppilationes cerebri et offert doloribus capitis a flegmate et ventositate convenientibus: ut scdo can. in areola mentis capitis colligendum: sepe igitur ipsam cibis immiscendo ipsos moderando pulvere eius sagittali commistute supponendo uestes ex ea aromaticando omnino uti debetis. Ocimum etiam gariofilum soleniter laudo. quod capitale cordiale et calidum est et siccum in 2º ut in aggregatore cap de berëgemisch. frequens tamen eius usus non bene placet: quod comestio nocet visui ut tertia tertij. tractatu quinto. cap de nocetibus visui. Anetum autem quod calidum est in gradu scdo logico aut in tertio brevis et siccum in scdo in principio aut in primo in fine eius: ut 6º de simplici medicina. quod tamen maturativum est humorum frigidorum sedativum et carminativum in hoc placeret: nisi quod assiduatio comestionis eius nocet visui: nocet etiam stomacho: imo semine eius uovere facit ut scdo can. suo cap colligendum. Blete vero compositarum sunt virtutum. ille namque que coloris aliquantulum exstant opaci maculis rubeis colorate ad caliditatem et siccitatem declinat. Albe vero ad frigiditatem et humiditatem: quod tamen in omnibus est aqueitas cum qua de nitrositate et lenitie sunt et aperitiue oppilationis hepatis bene cocte placet et propter cap petrosellino. Caules quod calidi sunt in primo siccum in scdo et quod maturant et leniunt deficcant et provocant venire videntur 13 23º continentis. cap. 651º. auctoritate Gal. et Bimafij scribatur quod sanguis ex eis genitus est malus et horribilis odoris. Cerefolium etiam quod stomachale aperitium et subtiliativum est placet. Boragine etiam uti potestis: quod temperata ponit. est enim species buglosse. de ipsa tamen parum authenticum habetur et singulari cap ab auctoribus traditum. Lactucam autem et endiviam et spinachiam et portulacam cressiones strinchiones tribulum epaticum et reliquas frigidas et humiditas platas in fontibus vallibus vel stagnis commorari solentes a continuo usu vestro plögare debetis. Raro itaque ex eis accipiendum est ut tempore caumatis lactucam et portulacam aut gratia subveniendi appetitui senationes et cressiones: aut gratia confortandi epas endiviam et cicoream: aut alterius intentionis medicinalis gratia accipi possunt. Securius tamen est eas mentha feniculo et petrosellino commiscere quam simplices accipere. hec de oleribus.

De radicibus

post hec quod non parum dietandi usus consuetudinis in cibis accepit utendi eis ex plantis acceptis parum iudicio rationali quam convenienter discernendum est. Raphanus igitur omnibus fere communis in edulio de domestico intelligendo calidum est in primo humidum in scdo. ideo propter hoc et quod apitium dissolutivum et flegmatis per urinameductivum est: melius est ipsum comedere post cibum contra eorum usum: et folia valde meliora sunt quam radix. Bulbus autem cepe parum scalonia notatum apud italicos quod stomacho conveniens est et facit digeri cibum conveniens est tamen in parvo usu: quod nocet oculis. Allenus vero 13 calidum sit et siccum in tertio non est vobis laudandum: 13 contrahit flegmatem et maxime quod gravat caput visum debilitat et caput et nervos fumositatibus implet dimittit: fetore eius principibus non convenientem vel competentem. Cepe autem est calidum in tertio quod 13 habet humiditatem superfluum: tamen quod incisivum aperitium et subtiliativum est venire potest. Melius tamen est ipsum coctum et conditum cum melle aut succaro et aceto quam simplex accipi. Porrum similiter 13 sit calidum et siccum in tertio: quod tamen caput gravat et facit videri mala somnia et nervos fumosita-

tribus implendo relaxat et visui nocet dimittat. si tamen libeat ex eo quandoque comedere accipiantur cum melle. ¶ Rapae iterum quod superfluum humiditatem habet et difficilis digestionis sunt non laudant. Democritus dicitur eas tanquam corpori nocivas et inflationum in stomacho excitatas predicauit: quibus Dyocles et Dionysius oppositum sentiunt. Si tamen condite forent cum aceto melle et speciebus consuetis non videntur reprobabiles esse. ¶ Carottis autem quod calide sunt in primo aperit et convenientes stomacho et precipitantes flegma uti potestis. ¶ Bauca autem. id est. pastinaca quod calida est et exsiccantia siue per se siue per accidens diuretica et mundificativa conueniens est. ¶ Napi etiam idem iudicium videntur habere quod de rapis dictum est: propter tamen eorum humiditatem superfluum non est multum eis utendum: quare frequens cibuseorum et modus preparationis in brodio caulium apud alamanos consuetus. id est. sit minus malus non tamen laudatur.

De alijs aut partibus plantarum ut extremitatibus superioribus sparagi vniuersaliter a Galieno nominati secundo alimentorum. capitulo 55. uti potestis siue fuerint sparagi uere uel sparagi. id est. extremitates a plantis aromaticis calidis aperitiuis a stomacho epate et nervis materiarum flegmaticarum attractiuis: ut sparagi lupulorum et sparagi proprie accepti qui ponuntur tempore ab aggregatore capitulo de halione. ¶ Similiter cappares conditi. quod calidi sunt et sicci in secundo diuretici: et abstergunt flegma conuenientes sunt. ¶ De vero ex quibus simul cum radicibus folia comeduntur sunt sicut locuste. id est. raponcioli quod calidi aperitiui et bene nutritiui sunt: ideo placent.

De fructibus vero generaliter permittendum quod fructus omnes. quod uaporosi uentrosi et humidi et corruptibiles ut in pluribus dimittendi sunt. ¶ Secundo quod fructus omnes humidi deteriores sunt quam ipsi sicci. ¶ Tertio quod fructus lenitiui ventris permittendi sunt alijs cibis. conspiciuntur vero e contra. ¶ Quarto ut plurimum fructus qui comeduntur post cibum cocti meliores sunt quam crudi. ¶ Ab horarijs igitur fructibus incipiendo cerasa quanto magis dulcia tanto videntur nutritiua magis. nimia tamen molliфикация et relaxatione stomacho nocent. ¶ Acacia vero cerasa amarilia uocata apud italicos. id est. sint incisiva aliquantulum et aliquantulum aperitiua et stomacho aliquantulum utilia: quod tamen ventrem constipant: ideo neque prima neque secunda in usu placent. ¶ Persica vero frigida sunt in primo et humida in secundo dimittenda sunt: quod tamen stomacho videntur conuenientia et appetitus excitantia ideo eis uti potestis et melius est ea ante quam post cibum assumere. ¶ De pomis autem dicendum quod poma quae bene matura fuerint et solida ad caliditatem declinare videntur. Acacia vero uel potica: quod ad frigiditatem inclinata sunt nervis conuenire non possunt: ideo dimittantur. Assiduatio enim comestionis eorum facit euenire dolorem nervorum. secundo canone proprio capitulo. ¶ Pira similiter: quod frigida sunt in primo et sicca in secundo: id est. frigida sunt propter terrestrem partem. propter aqueam vero ad equalitatem inclinatur et propter dulcia: ut 8. de simplici medicina: ideo eis coctis cum aniso feniculo et succaro uti potestis. et iterum meliora sunt elixa quam cruda. ¶ Auellana etiam id est. ex parte qualitatum primarum conueniens videatur: quod calida est et sicca in primo gradu: non tamen sit multus et frequens eius usus: quod evertit stomachum et est tarde digestionis. Torrefacta igitur in primis et comesta non multum vituperabilis est. Existimauit enim Hippocrates quod ipsa facit augmentum in cerebro. ¶ Amigdale vero quae in calore equalitatis vicine sunt. quia et boni nutrimenti et aperitiui et abstergunt conuenientes sunt si bene digerantur melius est eas coctas uel crudas cum succaro comedere ne grauent stomachum et impedian. ¶ Ficus autem sicce sunt calide in primo sicce in principio secundo. et ideo albe et citrine bene mature ex eis collaudantur quod conferunt stomacho aperitiui oppilationes epatis renum et splenis. et

est in eis lenificatio ultima et nutritio maior quam in alijs fructibus: ut secundo canone colligendum: ideo placent. ¶ Humide vero id est. recetes ficus magis nutritiue sunt quam sicce: id est. stomacho non sint ita conuenientes possunt tamen accipi: sed caueas assumptionem fumosi vini post eas propter aptitudinem corruptionis earum. ¶ Passule etiam placent: quod epati stomacho pectori laudantur. et sunt boni nutrimenti quocumque sumantur modo: et id est. numerentur inter equalia: videntur tamen ad caliditatem et siccitatem aliquantulum inclinare. quare placent. ¶ Noces id est. numerentur inter fructus calidos et siccos: tamen quod sunt stomacho graues ad digerendum uominine pectori et capiti nocive dimittende sunt: et eo maxime: quod impediunt sermonis et lingue paresum faciunt. ¶ Castanee iterum frigide sunt et sicce in primo gradu: et sua pauca dulcedine parum nutriunt comedi possunt uel cum succaro et maxime quod eorum nutrimentum dum bene digeruntur satis congruum est: et omnia membra confortant secundum Auiennam. id est. in nutriendo. Galenus ipsas quasi pares frumento dixerit. alimentorum secundo. capitulo 36. quod tamen intelligendum est comparando eas ad alios syluestres fructus. quod tamen earum nutrimentum grossius est uetosius compactum et viscosum: ideo dimittat. ¶ Crisomilla insuperque sunt psicorum species frigide sunt et humide in secundo: quod tamen sunt uelocis corruptionis non habeantur in usu. si tamen quod accipiantur sit antecibum et postea comedatur anisum additum: et bibatur uinum bonum. ¶ Grana vero pini temperata sunt in passiuis declinata ad quam caliditatem: et ideo multum sua uinctuositate remolliantur et stomacho nocina: ut in declaratione tertij. capitulo de nocetibus stomacho. quare dimittantur nisi infundantur in aqua calida et sint addita cum melle ad homines frigide complexionis: cum succaro uere albo ad homines calidos canone. secundo suo capitulo colligendum. ¶ Fistici vero calidi sunt in fine secundi et habentes humiditatem non grauatam sunt ergo conuenientes quod apiunt meatus nutrimenti. expurgant canales epatis et pulmonis. 8. de simplici medicina. Et adhuc magis: quod 22. continentis. capitulo 53. auctoritate Bimasij ponuntur calidi et sicci in secundo. ¶ Dactyli vero bene maturi et dulces calidi sunt in primo. id est. de secunda qualitate eorum sit discoloria inter sapientes. Nam Aggregator capitulo 65. notat eos inter medicinas calidas et siccas in primo. Auiennam vero capitulo de palma dicit parum et quod preterit de dactylis sermo id est. in libro meo non inueniam ab eo capitulum neque de dactylis neque de fenikia neque de rotab. sed 23. halani. capitulo de palma. auctoritate Bimasij. dactyli maturi recentes calidi ponuntur in secundo humidi in primo. quod vero cum hoc quod abundanter nutriunt uentrem stringunt: et inferunt punctionem in ore stomachi et dolorem in capite faciunt et oppilationes in epate et splene nunquam accipiantur nisi raro et post cibum. ¶ Iulube autem frigide sunt in primo temperate in humiditate et siccitate: et quod male sunt stomacho pauci nutrimenti ut Galenus scripsit de eis quod non inueniteas utiles in seruanda sanitate neque egritudine remouenda: ideo dimittantur. ¶ Mora vero celsi quod calida sunt et humida cum sunt bene matura quocumque accipi possunt ante cibum ad confortationem quam in stomacho faciunt: non sit tamen frequens eorum usus propter humiditatem preparatam ea ad corruptionem facilem.

Granata vero dulcia quae ponuntur frigida et humida in primo et stomacho conuenientia accipi possunt. Acacia vero frigida et sicca non placent nisi eorum succus in ferculis cum alijs conditur. Musa vero. id est. medij saporis conuenire possunt in plurimis cibis. ¶ Pruna vero frigida sunt et humida: et ideo quandoque uti potestis eis bene maturis gratia leniendi stomachum et incidendi et aliquantulum prouocandi et sunt citrina uel rubea a suo cortice depurata. ¶ Citonia vero id est. frigide complexionis et sicce ponantur: tamen conuenire possunt post cibum accepta. Cocta uero cum succaro uel cum melle condita: non tamen in magno usu. multitudo enim comestionis eorum ledit iuncturas: ut secundo canone colligendum: ante cibum vero accipi non debent

nisi gra confortandi uentrem z remouēdi lenitatem uel stomachi lubricitatem. Hec de cibis pauca sufficiant.

De potibus

congruis post hoc dicendum est. Premittendo primo qd vinum uobis uenientius debet esse colore albi substantia clarum z dyaphanum potentia subtiliatum exiccatum z aperitum. sapore uo aliquantulum dulce non multum z aromaticum. Vinum uo odore abominabile grossum turbidum non bene defecatum omnino euitari debet. Uini uo operatio non paruum diuersitatem accipit a loco unde ortum habuit. Melius est vinum ex montibus uel planis acceptum a paludosis z umbrosis locis elongatum. Et si uo componitur uinum cu aromacitate caliditate z siccitate z apertione ualentibus artificaretur bonum esset. Fiat igitur vinum cuius usus in estate meo iudicio ueniens erit. ℞. musti lib. centum. florum roris marini: florum saluie. añ. lib. 5. se. feniculi. 3. iij. passuli. nigrarum lib. 1. se. acetose: se. cicoree añ. lib. 5. mellis electi lib. v. ponantur omnia ad bulliendum suo modo. Pro hyeme uo placeret mihi uinum hoc modo confectum. ℞. florum sticados: florum roris marini: florum saluie. añ. lib. 1. galange cingiberis granorum paradisi. añ. 3. 5. passuli lib. 5. fiat ut supra. Iterum hydromel huiusmodi descriptionis in hyeme ueniens est. ℞. spes nunc ultimo descriptas aque fontis electe lib. ducetas: mellis electi lib. 25. coquantur simul lento igne usqz ad consumptionem octauae partis: deinde per filtrum bene spissum colent. Posset etiam hic potus in estate esse ueniens duplicato pondere aque reliquis remanentibus. Quomodo cumqz tamē siue his potibus uel uino uti libet in eo aliqui can. obseruentur. Primo qd si ppter estum uel exercitia inualescat sitis z multa potus quantitas necessaria sit: tunc parum de cibo assumendum est. Secundus canon. qd si uinum limphari oporteat fiat per quatuor horas anteq bibat. Tertius qd in estate limphetur cu aqua decoctionis anisi z feniculi uel cinamomi in hyeme. In estate uo cum aqua simpliciter cocta uel decoctionis passularum uel se. cicoree. Quartus qd non debet bibi uinum post cenam uel prandium cu iam transierit quarta pars hore aut media hora ad plus quare nō est laudandus usus eorum qui apud somnū bibunt. talis enī potus digestionē stomachi impedit: spūs rudib⁹ pmiscet uaporib⁹: caput etiam uentriculos cerebri z omnes nervos uaporib⁹ z supfluitatib⁹ implet z laxitudinē in articulis z dolores iuncturarū hereditare facit. Quintus canon. Euitatis bibere uinum ieiuno stomacho: est enī de rebus maxime nociuis ad nervos z ad iūcturas. z iterum nō accipiat uinum nisi p⁹ de cibo aliquid notabiliter sit assumptū. Trahitur enī facili⁹ ad remotas partes anteq digeratur bene z in nervis accetat z ad plura nocumenta pducit. Sextus canon. qd potus uini nō est ueniens post comestionem fructuum recentium z humidorum: facit enī eorum aquositate in uenas labi. qz penetrator est bonus. Septimus canō. qd si ex tpe caput lederet ex assumptione uini. bonū est post cibum comedere quatuor uel sex grana mirri: maxime enī cōferunt ad pibēdum nocumēta talia. Octau⁹ canon. qd si adhuc notabile nocumētum ex assumptio uini percipere z pseuerans post ipsius illico prouocandus est uomitus: ut sequenti capitulo colligendum. De aqua uo simplici regulas non pono: qz ipsam nō laudo uobis. Hec de potu dicta sufficiant.

De mensura repletionis z inanitionis. Cap. III.

Quoniam itaqz diligenter imoderatā plenitudinem ciborum z potuum: imo z oīum aliorum humorum euitari oportet. Est enī hoc principium oīum egritudinū materialium. Euitetur ergo repletio ex cibis omnibus z maxime malas qualitates habentibus: de quibus satis visum est: imo optimum est comedenti reliquas famis uelut thesaurum cōseruare sibi: tunc enī potentior est stomachi calor ad bene digerendū

ex saturitate uo uel repletionē suffocatus detinetur. In comedendo igitur sepe potum accipere z parum melius est qd raro z multum bibere. Amplius cum uētris cōstipatione z uiliter cuiuscūqz solite euacuationis retentione non est comedendum: imo prius mane corpus a cibibus supfluitatibus uentris z urinesputo z nafim mundificationibus z leui exercitio euacuari debet. Post hec autē comedendum ita ut nulla ex potu z cibo gūtas uel fluctuatio in stomacho percipiatur: ut supra tactum est.

Si autem gravitatē in stomacho ex cibis z potib⁹ uel nauseā uel aliam doloris spēm cūnē nisse cōtingeret. illico uomitus prouocandus est. maxime enim confert egritudinibus cronicis: ut quarta primi. caplo de uomitu. Et egritudines quē sūt digniores ut in eis fiat uomitus sunt cronicę: ut hydropisis epīlia melancholia lepra podagra sciatica. idem etiā scribitur secunda tertiij. Amplius etiam laudaretur uobis uomitus quantūcūqz magnā aut nullam percipetis in stomacho gravitatem: qm cōplexio uestra est de illis quę non sunt suspecte ad uomitum. Uñ quarta primi capitulo de iuuamentis uomitus. Et ille quīdem cui maius iuuamentum affert uomitus: est cuius cōplexio prima est cholericā z est macer. Si autē liberet prouocare uomitum modus est ut accipiat frustum coti z superponatur oculis z ligetur adberenter cum uitta. post autem digito in ore posito z titillatione facta cum eo in radice lingue uel cu pēna oleo prius vncta uel sine oleo prouocetur uomitus. Melius enim est taliter qd cum medicinis uomitum prouocare.

Sunt autem canones in hoc obsuadi. Primus qd conuenientius est uomere in fine ueris uel estate qd alijs temporibus. Secundus. qd nunq fiat uomitus stante cōstipatione uentris: imo sēper ante leniatur uenter. Tertius qd si fuerit necessarium cum medicinis prouocare uomitum sunt leniores premittende. Quartus qd si uomitus prouocare oporteat in hyeme eligat hora sexta diei uel calidior. Quintus canon. qd ante uomitum repleatur stomachus cibis multis in substantia odore z sapore diuersis z grossis subtilibus uentosis vinctuosis dulcibus acetosis z acerbis. talibus enim fatiditus stomachus ad uomitum facilius inclinatur. Cui igitur taliter fastiditus est stomachus exercitari debet corpus: tunc enim facilius euomet. Notus enim magis facit euomere z quies minus. quarta pmi. capitulo de uomitu. Sextus canon. qd post uomitum lauet facies cum aqua rosa. Septimus qd post uomitum non fiat repletio ex cibis neqz ex potibus: z maxime euitanda est aqua frigida. Octauus canon qd post uomitum qescēdum est per duas horas anteq cibis accipiat. Nonus canon qd post uomitum comedantur assata lenis digestionis: ut sunt per dices aues minute z similia. Decimus canon. qd si post uomitum remanserit in stomacho mordicatio: comedantur fercula pingua: portet lana infusa in oleo calido. Ultimus canon. qd si post uomitum remanserit singultus bibatur aqua calida sepe z paulatim z prouocetur sternutatio cum tractu pulueris piperis per nares.

De medicinis uo uomitus securior est hec z famosior usitata. ℞. Syrupi acetosi simplicis. 3. iij. aque fontis. 3. iij. succari albi. 3. j. detur hoc totum in potu tepidum non calidum. exolunt enim omnia tepida robur uentris. i. stomachi. xj. terapentice. Similiter accipi potest aceti. 3. j. aque. 3. iij. 5. cnc. 3. 5. z tepide bibatur. Si autem cum istis leuib⁹ non prouocetur uomitus accipiat hec mihi sepe experta medicina. ℞. succi radicū liliorum alborum: olei communis ana. 3. 5. salis gemme. grana. vi. aque fontis. 3. j. bibatur tepidum. Uel sumatur succi coxici radicis sambuci. 3. j. 5. z tepidum bibatur. Uomitum uo cum elleboro fienda z reliquis fortioribus omnia euitari debent. Si autem cōtin-

geret repletionem ex sanguine uel alijs humoribus facta. puldendum est ut in secundo tractatu videbitur.

Ad repletiones vo ex fecibus mucosis sup-
fluitatibus et aquositatibus
in stomacho et intestinis et vicinis partibus tollendas lau-
do prius ad hoc convenientia clisteria. **Clisterium bonum**
in estate fiendum. **Rx.** foliorum violarum. **M.** ij. foliorum blete et
mercurialis. ana. **M.** j. succari rubei. **℥.** j. salis communis
℥. iij. olei viola. **℥.** ij. olei de camomilla. **℥.** j. misce cum lib. j. de
coctionis predictorum foliorum. **Aliud temperatum ma-**
gis. **Rx.** brodij pulli lib. j. succari ru. **℥.** ij. vitellum unius oui
salis communis. **℥.** ij. misce et fiat ut supra. **Clisterium bonum**
pro autumno. **Rx.** foliorum blete. **M.** ij. violarum mercurialis.
a. **M.** j. succari rubei. **℥.** j. benedictae simplicis. **℥.** ij. salis co-
munis. **℥.** iij. olei oliuarum. **℥.** ij. fiat clistere. **Aliud con-**
ueniens magis cum adsunt uentositates et eodem tempore.
Rx. foliorum camomille. **M.** j. s. foliorum blete foliorum
malue. ana. **M.** j. s. olei de bacis lauri. **℥.** j. olei violarum suc-
cari rubei. ana. **℥.** j. s. salis gemme. **℥.** j. cum lib. j. predictae de
coctionis fiat clistere. **Clisterium bonum p hyeme.** **Rx.** foliorum
malue et blete et foliorum camomille. ana. **M.** j. granorum
anisi et feniculi. ana. **M.** s. olei de sisamo et amigdo. dulcium
ana. **℥.** j. s. salis gemme. **℥.** j. s. misce. **Clisterium secundum** pro eo
dem tempore cum adsunt uentositates et grauitas capitis.
Rx. anisi feniculi ameos se. anet. ana. **M.** j. brodij pulli uel
caponis uel galli antiqui qd melius est lib. j. salis niri. **℥.** ij.
olei oliuarum. **℥.** ij. olei de aneto. **℥.** ij. fiat clistere. **Clisterium bo-**
num pro tempore ueris. **Rx.** brodij pulli lib. j. olei de camo-
milla olei liliorum alborum. a. **℥.** j. s. succari rubei. **℥.** j. vi-
tellos ouorum duos. butyri. **℥.** j. salis cois. **℥.** j. fiat ut supra.
Aliud simile huic sed minus calidum. **Rx.** olei de sisamo
amigdalorum dulcium. a. **℥.** ij. vitellos oui numero. ij. buty-
ri. **℥.** j. s. croci. **℥.** j. s. brodij pulli uel decoctionis maluarum
uel violarum lib. j. fiat ut supra.

Conferunt etiam ad minorandas mas et repleti-
ones meborum nutritionis et capi-
tis etiam et aliam partium electuaria q plurima ab au-
ctoribus hincinde tradita: ut electuarij de ligno aloes de
scriptione Auicene. quinto canon. summa prima. **Item**
electuarium de piperibus acceptum a Saleno in secretis
ad omonteum descriptione secunda pro Albucase religio-
so uidi ibi magnas laudes eius: et est mihi domestica medi-
cina. **Item** pfectio diamusci descriptione Auicene 5° ca-
non. summa prima. uel Mesue in antidotario distinctione
prima. **Item** confectio aromatici ro. descriptione Sabri-
elis a Me. ibides. **Item** descriptio tragee serenitati uestre
transmissae que talis. **Rx.** ligni aloes. **℥.** ij. liquiritie et succi ei-
anisi. ana. **℥.** j. s. violarum rosarum sandalorum amborum. a. **℥.** j. s.
ij. macis galange nucis muscate folij ameos granorum para-
disi. a. **℥.** j. s. cinamomi electi. **℥.** ij. se. basiliconis. **℥.** j. s. marga-
ritarum contritarum sicut alcobol. **℥.** j. s. foliorum lauri numero
x. succari albi duplum pondus omnium. de hac ac-
cipi potest semper a. cibum. **℥.** j. s. et post cibum. **℥.** j. **Ad hac**
etiam intentionem pferit electuarij serenitati uestre transmissi-
sum. cuius descriptio est talis et accipiat ex eo colear me-
diu per duas horas a. diebus septimana ter et dormiat super
per eo. **Rx.** flos signanti spice ameos galange cinamomi ci-
mini a. **℥.** ij. s. mastice feniculi anisi pipis nigri et longi ca-
lamenti. a. **℥.** j. v. folij cipi croci assari cassie lignee se. apij ga-
riofilorum cardamomi maioris et minoris cubeborum nu-
cis muscate macis. carpobalsami xilobalsami piretri. ana.
℥. j. s. mellis dispumati quantum sufficit fiat electuarium
ita q pro lib. j. mellis ponantur specierum. **℥.** ij. s. **Item** ad
eadem intentionem cofert elegans mea pfectio transmissa
serenitati uestre. Cuius descriptio est. talis. **Rx.** galange cas-
sie lignee calami aromatici cipi croci spice nardi gariofilo-
rum cardamomi maioris et costis dulcis cinamomi car-
pobalsami ameos assari amomi se. mirti cinami trium pi-

peru. a. **℥.** j. mastice. **℥.** ij. piretri se. ruthe. a. **℥.** j. s. flos hypi-
conis flos saluie et roris marini. a. **℥.** j. s. succari al. q. t. suf-
ficit cum aqua bethonice fiat confectio solida in rotulis ma-
gnis. **Conferunt** etiam hec descriptiones tres in uamento ma-
gno oibus egritudinibus de materia frigida sumendo eas:
et digerendo carminat uentositates capitis pectoris stomachi
et omnium membrorum nutritionis digestionem procurat
cibum penetrare faciunt. spiritus clarificat. nervos cofor-
tant et oppilationes aperiunt et exterminant descriptiones
earum ex theorica medicine deduci possunt. **Solent** aut
regibus ducibus et magnis p. latis ad hoc et similia coposita
adiungi mineralia: ut biacitus et smaragdus saphirus lima-
tura auri: et similia. que qualiter et q. tum sint necessaria no
vituperor: nec talia multe necessitatis esse credo.

Ad minorandas etiam repletiones p. l. ma-
repunt infra mas exic-
cantia ab illustribus auctoribus hincinde collecta: ut pillule de
icra simplici descripte a Sal. 7° terapentice. xi° cap. lo. Et
qbus in septimana pot accipi. **℥.** j. s. paz a. cen a. **℥.** j. s. se-
mel uel bis in mese in aurora tardando cibum per sex ho-
ras p. mittendo per una horam a. prandium abstinent ex
vno cyatho aque ordeii cum. **℥.** j. succari rub. calidus acce-
ptum. his autem pillulis moderniores nonnulli addunt aga-
ricum subtripulum eius: aut subquadruplum cum eis copo-
nendo: ut. **Rx.** pillularum de icra simplici. **℥.** j. agarici electi. **℥.** j. s. m. p. m. modum: aut grana. xv. iuxta secundum: cin-
beris. **℥.** v. refoventur cum melle ros. et accipiantur ut p. us.
Conferunt etiam ad hanc intentionem pillule alefangi
ne descriptione Mesue. **Ego** vo serenitati uestre transmissi
pillulas in hunc modum descriptas que caput nervos et ol-
um sensuum organa et membra nutritua emendando p. for-
tant: nec magna custodia indigent. **Rx.** aloes epatici electi.
℥. ij. agarici electi. **℥.** j. s. salis gemme. **℥.** ij. infundantur in succo
maior anent ab eo bene sint cooperta et exponantur soli ut
conseruentur in loco calido bene usq. ad consumptionem
succu tertia vice factam. post hoc. **Rx.** ameos florum roris ma-
rini sticados assari nucis muscate galange. a. **℥.** j. s. niri. **℥.** j. s.
vj. mastice croci. a. **℥.** j. s. v. formentur pille cum aqua ma-
iorane. et de eis p. accipi una uel due uel tres ante cibum:
et post cenam per duas horas ad libitum. **Ad hanc etiam**
intentionem confert puluis iste de quo accipi potest. **℥.** j. aut
℥. j. s. parum ante cenam. **Recipe** turbith electi. **℥.** ij. polipo-
dij. **℥.** j. s. folliculorum sene. **℥.** ij. s. cinberis ameos cinamo-
mi feniculi. ana. **℥.** j. anisi. liquiritie. ana. **℥.** j. s. tartari. **℥.** j. s. fiat
puluis subtilis. **Ad minorandum** vo partialem repleti-
onem capitis conferunt pillule assageret ab Auicena de-
scripte. p. ma. tertij. capitulo de canonibus curationis capi-
tis. et accipi p. due uel tres ex eis p. duas horas post cenam.

Inanitionem vo imoderata ex longa cibi absti-
nencia s. r. a uobis enitenda p. solo.
Un longa ieiunia aut fortia ualdeur pane et aqua celebrata:
et si ppter reuerentia legis et deuotione approbari debeant. ipa-
ti loquendo p. physice oia uobis reprobari debent. p. duceret
eniz uos ad debilitatem non facile recipiabilem q. re dimittant
Silr inanitiones per oia loca imoderate factas curare
oportet: ut per nares per uomitum per urinam per sudatio-
nem per uentrem et per emoroidas et similia loca. hec de
repletionem et inanitionem dicta sufficiant.
De ueniendi mensura ad ministrandi exercitium et gete. Cap. iiii.
Quia in p. seruatione a dispositionibus suprascri-
ptis et earum euacuatione completa exercitium
non modicum uidetur asserre iuuamentum. Ideo
paulisper dicenda est. **Premittendo** p. mo q. st. ate
notabili dolore capitis aut iucturaru exercitium eq-
tadi aut peditadi non est conueniens. Patet q. ponere mate-
rias in fluxu ad maiora non cumeta iducit q. utilitate a. fferat
2° q. st. ate notabili plenitudine corporis ab exercitio ite-
rum abstinendum est: imo quiescendum ut patet supra.

E 3° q^{uod} mēſura exercitij tāta debet eſſe: ut hoīem perducatur ad laſſitudinē excluſive. **E** 4° q^{uod} cuſq^{ue} cōtingeret ppter exercitiū laſſitudo abſtinēdūz eſt ab eo iuxta illud famoſum. In oī motione corporis zc. **E** 5° q^{uod} cōſuetudine exercitia, cōueniētia ſunt z minus nocumētūz adducūt cuſq^{ue} maiori etiā facilitate tolerāda: imo z apud debile: iuxta illud famoſūz ſermo: nē byppo. Alſiueti aſſuetos ferre labores. **E** 6° q^{uod} ſm diuerſitate ptiū diuerſificant exercitia. Uniuerſale aut exercitiū oī alio melius eſt ſeiuno corpore lōgo tēpore mediocriter peditare aut gradariūz equūz eqtare aut fricationem: toti corpori applicare icipiēdo a pedibus uſq^{ue} ad gennā: z a genibus uſq^{ue} ad radices coxarū: a manibus uſq^{ue} ad humeros cuſq^{ue} ſicco pāno aut manibus inferius trahēdo z medio criter mēbra cōprimēdo: uſquequo notabilr rubedine picipientiales enīz fricationes mās cōuenienter a ſupiori ad inferiora z a pſundo corporis ad exteriora deducūt. **E** De ptiularibus aut exercitijs trāſeundū: mane expulſis coib^{us} ſupfluitatibus urina ſputo z fecib^{us} fieri pnt p̄dicte fricationes: poſt ipſas aut caput pānis calidis mediocriter fricari oportet: ut pectine pectinari ſi nō ſentiſ in eo dolor capitis ſtate enīz dolore capitis eius fricationes nō cōueniūt: ſed p̄me cōueniētioreſ ſunt. In tali enīz capitis pectinatione nō debet multū caput diſcoopitūz detineri in quo nō parū errat ſerenitas uſq^{ue} ut Venetijs vidi. imo frequēti pāno coopertura muniri debet. Et adhuc tēpore caliditatis: cuſq^{ue} enīz in nocte caput fuerit cōueniēter in ſolis bene calefactū ex eius diſcoopertura a matutinali uel nocturna frigidityte facile pcutit: quare ad nocumēta mltā pducit. **E** Poſt aut exercitiū cōueniens oculis eſt applicari mediocrem legendo litteram. remota non ualde obiecta reſpicere a flāma ignis oculos elongare z reliqua ſimilium facere. Voces aliquantū alte ſublenando hymnos deo z pſalmos cātando pectus exercitant. **E** Juncture aut exercitio ſibi cōuenienti fatigant ut non ſuperfluat: quoniam exercitiū ſuperflūz excitat podagrā z dolorem iuncturaz. 22° tertiū. Neq^{ue} igit laudādū eſt ut calige multum coxas z crura z iuncturas ſtringāt: ut eſt multoz alamanorum uſus. **E** Si ſit etiā iūcturas gennā z pedū uel anchaz lōgo tēpore incuruatas detinere nocet. phibet enīz hoc innati calor ſanguinis z ſpūs debitā quātitatē ad iūcturas influere: quare cōplexio eoz debilitat z ad dolores z ad reliqua nocumēta pparat. Unde h̄z deuotis frequēter cōſuetudo ſit lōgo tēpore flexis genibus orare: qd apud theologos approbādū eſt. In ſcholis tñ phyſicorū non videt^{ur} approbādūz imo omnino fugiēdū. Forte enīz uerus theologus non approbaret ea que pro ſalute anime detrimētum corporis inducūt ſi euitari poſſunt: z tu conſidera. **E** Loco aut exercitij iuncturarum cōferunt fricationes p̄ſcripte. Iterum z embrocationes z fricationes cum aqua z ſale: aut cum oleo ſali cōmixto ſup iūcturas facit: quare breuiarij quarto Serapio ſcripſit. Et ex eis que cuſtodiunt hoīem ne accidat ei podagra eſt embroca cuſq^{ue} aqua ſalfa qñ fundit^{ur} ſuper duos pedes ſemper. Et ſal iterum qñ aggregat^{ur} cū oleo z ſit ex eo emplaſtrū in pedib^{us} uel ſuper fricatio. **E** Quieſte autem utendū eſt maxime ſuper cibum z tempore laſſitudinis uel debilitatis uel neceſſitatis dormiendi z reliquorum. Hec de motu ſufficiant.

E De cōuenienti mēſura ſomni z uigilie. Cap. v.

Ro quibus p̄mittēdū p̄mo q^{uod} cōueniēti^{or} hora dormiēdi eſt nox q^{uod} dies. Naturalis enīz dormitio z ſm curſum nature facta eſt que noctem non effugit: z diem non impedit. **E** 2° q^{uod} nō eſt dormiēdūz immediate poſt cibū aſſumptionem: imo diſtant^{ur} ab eo ſaltē per ſpatiū duarū horaz uel vnius. **E** 3° q^{uod} nullo modo dormiēdū eſt diſcooperto exiſtente. **E** 4° q^{uod} quātūz fieri pōt euitari debet ſomnus diurnus. In die enīz dormire malū z ad malas pparans egritudines. generat enīz egritudines humectātes z reūmatismos. cor

rūpit colorē: z grauāt ſplenem: laxat nervos: z efficit pigritiā. tertia p̄mi. doctrina ſcōa. ſumma p̄ma. cap. nono. **E** 5° q^{uod} eleuato capite dormiēdū eſt. talis enīz ſitus caput minus ad repletionem uaporum diſponit. **E** 6° q^{uod} non eſt reſupine dormiēdū. Quoniam mās ad poſteriora ut ad nuclā z ad nervos declinare facit. **E** 7° q^{uod} nālīs ſomnus mēſuraz horaz. 7. 8. uel. 9. nō trāſeat. **E** 8° q^{uod} dormitio ſup uētre digeſtionē roborat: ſed oculis nocet. **E** Sit g^o canon talis. q^{uod} aſſumpta cena uel p̄adio occupet^{ur} tps in lectionibus ſanctorū patrū: narrationib^{us} byſtoriaz: p̄tractionib^{us} negotioz coitū ducatus n̄i uſq^{ue} ad ſpatiū duarū horaz: deinde ſubito exuto corpore lecto diſponamini. **E** Nō enīz lando ut diſcalciādō pedes. diſcoopiendo caput. detegendo pectus z corpus reliquū introitū lecti tardetis: ut Venetijs vidi. Talis enīz modus corpus neſtrūz ad malas egritudines pparat ſubito. Igit^{ur} ut p̄tactū eſt lectū ingredi debetis. caput altūz cōuenienter decūbēdo tenere p̄us ſup dextro latere p̄mūz ſomnū occupare. Deinde ſup ſiniſtro noſmet reuoluere debetis. Poſt bec aut ſup dextro retrocedēdūz eſt: ſi opus fuerit. Talis enīz dormitio organa digeſtionis ad bene digeſtūm optime diſponit. **E** Neq^{ue} ſit ſtratus ex rebus actu uel potētia frigidis artificiat^{ur}: imo de molli pluma uel bñ carpinato cotto cōſtructus: liteolis ſerici uel molibus ſm p̄ncipatum ueſtrū decēter ornatus. muſco ambra ligno aloes gariofiloz galanga nuce muſcata ſolijs lauri melliffe menthe ruthe decēter aromaticatis: que oīa aut ipſoz plura in loco cōſeruatiōis linteaminum z reliquorū pānoz reponi debent: z maxime puluis uel mā poniorūz deſcriptoz ſupra cap^{ut} de mēſura aeris. **E** Uigilie aut que z ſi ppter exiccationem quā inducunt eſſent. p̄ficue. q^{uod} tamē multū reſoluēdo ſpiritus z humores laudabiles multum decōuenire vident^{ur} euitande ſunt. Cum igit. viii. uel. ix. horarū ſpatiū in die nālī cōuenienter dormiēdo expenſum fuerit reliquo tēpore uigilādū laudabilius approbatur.

E De cōuenienti mēſura accitiū anime. Cap. vi.

Quē igit tā dulcius moderari poſſe animi paſſiones ur̄e q^{uod} diligētius optarē. Quis enīz eſt qui phyſica induſtria: qui ornato ſermone: qui accuratiſſima dilectione accitiū anime p̄ncipū metiri poſſet. nūc enīz z frequenter eis triſtitia z frequentius q^{uod} dulcia q^{uod} delectabilia ex nouis huius fragilis mūdi caſib^{us} enarrata z p̄tractata porrigunt^{ur}. **E** At q^{uod} quātūm potui phyſicorū induſtria diligēter inſpicē ex paſſionibus animi: qñq^{ue} motus ſiūt repēti in humorib^{us} z ſpiribus de cētro ad circūferentiam: ut in forti riſu uel gaudio tales euitari debēt. **E** 2° q^{uod} motus etiā oppoſiti repētiue faciūt in timore forti uerecundia z ſimiles euitari debent. **E** 3° q^{uod} accitiū aīe tantū metiri oportet cū ſcrutinio rōnis ut eoz excellētia motus iā dictos phibere poſſit. **E** Neque igit cōſiliantes non ſecretarij neq^{ue} familiares byſtorias aut nona magne triſtitie inductiua p̄ncipib^{us} debent explicare: nec cū p̄cipient eos mediocriter in intelligenda diſpoſitos p̄tenta mēte exercitatos exp̄ientia: z doctrina rez mūdānarū attractos z eruditos z maxime cū cōtingit eos eſſe egritudinibus z dolorib^{us} z ſimilib^{us} corpus affigētib^{us} ipeditos. **E** Et h̄z plurimoz illuſtriū ſnā de coitu ſermone faciat qñq^{ue} ſup cap^{ut} de exercitio ppter agitationē corporis z motūz quo exercitantur humana corpora cum ſua miſeria delitiā illam affectantia. Similiter z alij ſub capitulo inaniſtioni ipſum repoſuerunt propter euacuationem laudabilis materie in coitu neceſſariam. Mihi autem placuit ſub accidentibus anime collocare propter affectionem z propter delitiā magnam que ſequuntur ad ipſum. **E** Neq^{ue} igit nullus affectādus eſt coitus: imo neq^{ue} coeundū eſt. Effeminat enī ſuperfluous uſus coitus z exanimat corpus z nihil eſt quod magis ſchias. i. ancharum dolores z incurabiles egritudines humano corpori irradicet. **E** Nunq^{ue} igit ad coitum accedēdū niſi cū incitatione a natura

Intrinfecus absq; exteriori inuolutione pducatur corpus. Tunc eni si fuerit pma digestio cōpleta cum scōa. qd vide tur esse tēpus aurore in diebus byemis z bore none uel decime in diebus estatis. ad ipsum iam irritate nā exequē dum transiri pōt bis in hebdomada aut ter ad plus eius actum expediēdo nō magna cōfusione in ipsuz elaboran do: sed suauī motu corporis eius delinā acgrendo. z post eius tēpus in dormitione occupandum est. z post illud ab exercitio saltem forti abstinere oportet. Et cibis puenientib; cum mensura rationis acceptis oportet nutriri cor pus. Hec de tractatu primo.

¶ Tractatus secundus de regimine egritudinum z accide ntium predictorum per medicinalia.

Declarato igit regimine penes sex res nō nāles pro correctione ma le cōplexionis frigide z humide cerebri z acci tiuz sequētiuz ad ipsam qd obseruādum est per illustrissimā prefatuz pncipē tanq; pncipiuz cu rationis illoz accitiuz. Jam restat ponere canones cura tionis illoz accitiuz. ¶ Et cū iam in pñemiali cap pceden tis tractatus deductū fuerit oīum pñdictoz accitiuz causas pncipalr esse malā cōplexionē frigidā z humidā cerebri. Uidel; curatiū regimen pncipalr ad ipsuz dirigēduz esse. post hec aut si qua hēri pñt remedia accitiib; pñfatis appro priata illa ordinate scribēda sunt z qñter obseruari debeāt pñticulariter declarādum est. ¶ Partier igitur regimen in duo capitula: ut in sequētib; nunc legendum.

¶ Capitulum pñmum de regimine male complexionis fri gide z humide cerebri.

Itaq; in regimine male cōplexionis cerebri pñfa te. per qd pñuenter curari possit ab ea pñfatis serenissimis pñnceps z ab accitiibus ipsam pñse quētib; sex vident pñcipales intētiōes ob seruari debere. ¶ Prima intētiō est euacuatio minoratiua materiēz flegmaticaruz in cerebro abundan tiuz z in nutritiis mēbris cōgestaruz. ¶ Scōa est digestio pñdictaruz materiērum. ¶ Tertia est euacuatio eradica tiua dictarū materiērum. ¶ Quarta est mēbroz mandantiuz rectificatio. ¶ Quinta est cerebri tanq; suscipientis mem bri cōfortatio. ¶ Sexta z ultima est materiērum in cerebro fixarū z in alijs membris exicatio.

Prima igit intētiō cōplet per hec infra materias a capite nervis pectore z membris nutritiis educentia. Possunt autē esse instrumenta hec medicine for tes debiles: aut debiles fortes nuncupare. ¶ Prima igit medicina fortis debilis erit attrahēs materiā viscosā grossā z multē resistētē in cerebro existentē de coib; usualib; ut. R. pillularū de iera simplici Sal. agarici ele cti. añ. 3. j. cing. 3. v. reforment pillule. vj. cum succo maio rane z exhibeant. ¶ In ipsis aut accipiēdiōz quocunq; alio pharmaco tales regule obseruari debent. ¶ Prima q accipiunt in aurora a pñassumpta cena distanter nouem horis aut saltem octo. ¶ Scōa q super eas dormiatur per mediū horam. sup pharmaco vō forti cōpleta hora dormien dum est. ¶ Tertia q exercitium post horam pñdictā de bet esse leue z non pñuerans ut leuis ambulatio. ¶ Quar ta ut applicent panni frequēter mediocriter calidi sup to to uentre inferiori. ¶ 5^a q nō sunt siēde fricationes aliquē saltē fortes. ¶ 6^a q post qñque horas ab assumptione pñdi caruz accipiant. 3. vj. aque ordē calide cū. 3. 5. succari in estate: in byeme vō tot. 3. brodiū pulli macri cū pñdicto suc caro. ¶ Septima q post assumptū brodiū uel aquā nō ac cipiat cibis nisi transeat vna hora. ¶ Scōm vō minora tiuz cōmune pōt esse hoc. R. agarici electi. 3. ij. aque sal nie. 3. j. 5. aque maiorane uel lauri. 3. j. cingibe. 3. j. infundat agaricus in pñdicta aqua per diem nālem: deinde in auro rā calefiat totum z colat z exprimat z colatura illa def ca lida in potu: ut supra scriptum est. ¶ Tertia vō medicina

fortis debilis de mibi expertis est: ut def in potu. 3. j. aut. 3. 5. pillularuz de sarcocolla maiorz descriptiōe De. ¶ Si aut uelis facē medicinā debilē fortē z appropriatā ad educēdu flegma ligdū z mucillaginosuz poteris describē talr. R. Ni cados hysopi. añ. 3. 5. pulueris hermodactyloz. 3. iij. masti cis cing. floz roris marini. añ. 3. vj. agarici. 3. ij. turbith. 3. j. aque saluie aque hysopi. añ. 3. j. 5. Pulueres oēs infundan tur simplr in aqua: hermodactylus vō agaricus z turbith ligent in sindone z ifundant in ea per diē nālem: post hec aut calefiat colent z exprimant z cū. 3. j. mellis rosati cola ti hec aqua in potu exhibeat. ¶ Alia vō medicina huic cō similis poterit esse talis. R. iere simplici. 3. 5. agarici ele cti. 3. j. cing. 3. iij. aque saluie betonice maiorane uel lauri 3. j. exhibeat ut supra. ¶ Ad hāc etiā intētiōem seruiūt oēs diuersiones materiērum a capite: ut lotiones pedum cū aqua decoctiōis maiorane saluie mellisse pulegij sticados calamēti folioz lauri origani anthos z silium. ¶ Silr z li gature extremis pñibus applicate ut sup caillis genubus manibus cubitis z adiutorijs. ¶ Adhuc etiā fricationes sup eisdē. ¶ Itē etiā spatulaz fricationes cū surfurib; pul uere sticados maiorane pulegij z siluiz. ¶ Itē uētositates sine scarificatione sup spatulis facte z filia ingenia gratia breuitatis omiāsa. Hec de intētiōe pñma leuiter tacta.

Secūda intētiō digerēdi mās sequit. Sequenti vō die post pmissuz euacuatiū digerat mā assumēdo omni mane ifra scripta uel ipsoz aliq; hora no na post cibū z dormiēdo post ea horis duabus z tardādo cibū horis quatuor saltē cuitādo forte exercitiū ut currēdi egandi clamādū rixādū z irascēdi. z hec additio est in digesti nis obseruāda ut totiens assumatur ut appeat rectificatio urinarū in colore substantia cum nube alba equali cōiuncta in fundo sedēte. ¶ Hec igit digestiū pñmūz pōt esse tale descriptione coitatis. R. syrupi de sticados. 3. j. 5. aque sal uie betonice. añ. 3. j. aque mellisse. 3. j. 5. misce z calidū exhi beat in potu. ¶ Scōm vō z icisiū z subtiliatiū magis eē poterit hoc. R. oximellis cōpositi. 3. j. syrupi de sticados. 3. 5. aquarū ut supra. ¶ Tertiū vō poterit esse hoc subtiliati uum magis absteriū z materiēz difficilis eradicationis extirpatiū. R. oximellis squillitici. 3. j. syru. de hysopo. 3. 5. aque lauri. 3. j. aque maiorane. 3. j. misce. ¶ 4^a z meli^o hoc māerū flegmaticaz z viscosarū z grossaz z uctositatuz in ca pite rectificatiū. R. syrupi de calamēto. 3. j. oximellis squil lici. 3. 5. aque decoctionis macis. 3. iij. misce. ¶ Melius au tē pñter hec oīa z magis exptum est digestiūz hoc cōposi tionis mee. R. floz roris marini floz saluie mellisse pulegij betonice. añ. 3. ij. herbe paralepis paucedani ameos affa ri sticados eupatorij. añ. 3. ij. galāge nucis muscate gno ri paradisi baccarū lauri granorū preonie. añ. 3. j. 5. Infun dant oīa in lib. viij. aque per duos dies: deinde coquant lēto igne usq; ad cōsumptionē medietatis: deinde colentur cā forti expñsione z colature sup addatur succari lib. j. acetū squillitici. 3. iij. z leni ebullitione coquant: z in hac decoctio ne bulliant the spēs in sindone rare ligate. R. ambre musci añ. 3. iij. amomi: granorū paradisi radicū peonie acori cala mēti galāge. añ. 3. 5. oīa subtiliter puluerisent: z mixta cūz pñdictis fiat syrupus lōgus de quo assumant. 3. v. ut supra placebit eniz iter cetera: rectificat eniz cerebri. digerit mās in eo abūdātes. soluit uētositates. cōfortat organa sensuum oīum interiorū z exteriorū: z pñcipaliter cum ipso sepe audi tus nocumenta remouit. Hec de intētiōe secūda.

Tertiam aut intētiōem cōplent eradiciā mātē rias iā digestas. ¶ De quoz numero ele gātiōres sunt pillule de sarcocolla iam pñacte: dādo ex eis añ. 3. 5. usq; ad. 3. ij. z nō trāscendēs dosim: qz fortes sunt. Item pillule de iera cōposita descriptione Aliū. v. canon. ¶ Bonū etiā solutiū z secūz iuueni hoc. R. pulueris artha nite hermodactyloz agarici. añ. 3. 5. turbith. 3. j. partes. ij. cingiberis anisi macis dauci ameos. añ. 3. ij. formētur pilule

cum succo maiorane uel saluie: et totus exhibeatur in potu. Aliud uero eradicatiuū bonū securū et liquidum poterit esse hoc. ℞. iere simplicis. 3. 5. agarici electi. 3. j. cingiberis 3. iij. misce: et dentur in potu cum decoctione macis calamēti uel alterius capitalis. Fortiora autem scribere non curauimus multa sunt: sed non ita secunda.

Quarta intentionē cōplēt oīa in ista rectificantiā cor. qd̄ frequenter in serenissimo principe ledit uentositate iectigationē in ipso faciente. sicut rectificantiā stomachū humidū multaz uentositatū et tarde digōnis in psato pncipe exitis. Amplius etiam confortatiā epas in quo facile corrūpit kilus exidigōne in ipso ppter frigiditatem et ali qñ ppter calitatē adustiuā in eo a fortib⁹ exercitijs et passionibus p̄dictis mēbris poterit esse p̄la: ut troc. de cāphora descripti nono Almanforis: cum aqua cicoree ad caliditatē epatis: uel acetose ad caliditatem stomachi et cordis: uel cum aqua absinthij ad frigiditatem omnium p̄dictorum. Item electuariū dīamuscu in nono Almanf. ad cām frigidam cum aqua decoctionis ligni aloes aut similitum. Item electuariū deligno aloes in precedenti tractatu et tertio capitulo descriptum. Item syrupus iste mirabilis iuuamēti ad dispōnes pectoris stomachi epatis pulmonis splenis et similitū. ℞. cepe squille minutū in cise. lib. j. se. feniculi anisi petrosellini piretri bysopi se. oīmi gariosi. costī. assari. añ. 3. 5. se. apij. pipis cimini. añ. 3. vj. dauci ameos leuistici rauseni cordumē. añ. 3. ij. folioz oīmi gariosi. 3. vj. acetī lib. ij. 5. mell. lib. ij. sape lib. ij. 5. Terant oēs medicine et infundant in aceto p̄dicto per dies tres coquant cū p̄dicto aceto usqz ad cōsumptionē medietatis: et tūc superfundat sapa usqz ad cōsumptionē medietatis: deinde colentur et fortiter exprimantur: et cū fuerit infriidatus totū supaddat mel. deinde coquatur usqz ad spissitudinē. De hoc igitur recipiantur in potu. 3. ij. 5. cum tribus. 3. aque buglosse. Rectificantiā uo lapsus calm mēbtorū p̄dictoz esse p̄ficut trocī. de cāphora descriptione Mesue. et Aliū 5º canone. Item trocī. de violis descriptione Nicolai. Item syrupus ros. syrupus acetosus citri. syrupus de berberis. syrupus de ribes. Item compositum bonum. ℞. violarum rosarum se. endinie lactuce sandaloz alborum et rubeorū spodij sumac berberis se. acetose scarle. ossis de corde cerui. añ. 3. 5. aque buglosse: aque cicoree: aque mēthe. añ. lib. ij. croci anthos macis se. basiliconis. añ. 3. 5. Infundatur omnia per tres dies: deinde coquantur usqz ad cōsumptionem duarum partium p̄dictarū aquarū. post hec autē colentur et fortiter exprimantur et colature addantur vini granatorū syrupi acetosus citri. añ. lib. 5. succari al. lib. ij. 5. deinde coqñt et aromatizentur cum puluē. 3. j. spodij. et 3. 5. cāphore: et dentur ex eo in potu 3. ij. cum. 3. ij. aque buglosse. Ad hāc etiā intētiōne p̄ferūt facellatiōes vnciōes lini tiōes embroce emplastra epithimata et reliq̄ silia. de quib⁹ non curauimus propter fastidiū applicationis earum: et qz ex p̄tactis facile cōponi possunt et considerā.

Quinta uo intētiō supra p̄missa cōpleri pōt per ea que tacta sunt in intētiōne precedenti.

Item et melius per oīa que tacta sunt supra tractatu p̄mo. cap. 3º de electuarijs p̄fectiōib⁹ trageis puluerib⁹. et reliquis ibi uidentur. Ad quam etiam intētiōnem magnifice confert usus tyriace maioris metridati. Domestica autem magis sunt electuariū dianthos: et letificans Almanforis: et multa talium que scribere non uidi opus: cum sufficiant ea que supra tacta sunt.

Sexta uo intētiōne cōplēt omnia facili⁹ superius tacta. tertio capitulo p̄mi tractat⁹.

Item gargarismata collutiones caputpurgia sternutatoria ablutiones et pulueres capiti superaspergi. Gargarisma bonum post premisas euacuationes poterit esse tale. ℞. aque decoctionis maiorane et cing. 3. iij. oximellis sili. 3. j. 5. misce et ex ipso calido fiat gargarisma. Secū

dū poterit esse ex decoctione ruthe sticados pulegij calamēti betonice et arthanite. 3º et meli⁹ p̄dicto est hoc. ℞. radicū arthanite bysopi calamēti folij ameos pulegij sticados añ. 3. 5. piretri. 3. j. ireos. 3. iij. aque fontis lib. iij. mellis dispumati lib. j. coquant oīa simul et de hoc calō ieiuno stomacho in mane et uespere fiat gargarisma: ex hoc etiam pōt fieri collutio absqz exercitiō gargaleōis. Masticatoriū cōmune pōt esse masticare ceram frustum ligni corij glutinis et masticis. Meliora autē masticatoria: non ita delectabilia sunt ut masticatio ireos arthanite corticis agarici galange gnoz paradisi et plurima talū. Caputpurgiu autē optimuz ex aq̄ maiorane calida cū succaro in ea dissoluto attracta per nares mane et uespere ore prius pleno aqua succarata. Item attractio aque mellis cū subtriplo succi radicis blete Item attractio aque mellis cum modico pipis et puluere agarici sicut facta. Sternutatoria uo coīa sunt insufflatio pulueris pipis uel attractio ei⁹ per canulā usqz ad rīcā facta. uel insufflatio pulueris ellebori uel pulueris se. urtice: aut granorum paradisi. Uel euaporatio facta sup aceto calido in quo cocta fuerunt staphisagria. cing. galanga grana paradisi et silia: ita qd̄ uapor per nares attrahatur. De ablutionibus uo bona est ablutio cum lixiuio facto ex aqua decoctionis maiorane ruthe sticados bysopi pulegij calamēti ameos baccarū lauri et similitum. Item ablutio aliquā facta cum uino aromatico subtili. Item ablutio in dieb⁹ frigoris ante facta cum aqua uitis calida. Ego uo insudare soleo cinerem in aqua iris calida et ex ea facio lauare caput cum sapone albo in quo parum musci et ambre fuit incorporatum.

Pulueres uo capiti superaspergendi fieri pōt ex omnibus supradictis. Melius autē qd̄ fieri pōt est supasp̄sio pulueris gariosiloz super cōmissura sagittali: ut scripsit Auencor in probemio thesiri. Item puluis iste. ℞. pulueris maiorane. 3. 5. sticados betōice florum rorismarini: galange. añ. 3. 5. sandarace. 3. ij. superaspergantur capiti: ut supra.

Capitū scōm scōi tractat⁹ erit describēs remedia singularia simplicia et cōposita remouentia accitū sex: quoz dearticulata expressio facta fuit in p̄hemio huius operis.

Quorū fuit dolor capitis ad qd̄ duo ponantur singularia medicamina per me sepius expta. Quoz p̄mū est. ℞. aloes epatici. 3. j. infundatur in trib⁹. 3. succi caulū: et exponat soli usqz ad cōsumptionem succi: et ita fiat bis. deinde ex eo fiat pillule ex vna. 3. vj. de qb⁹ accipiant vna uel due per duas horas post cenā: et mirabili iuuamēto p̄ferunt ut expiri pōt. Scōm est locale exteri applicadū hoc. ℞. folioz ruthe recentis. M. iij. folioz artemisie. M. j. 5. folioz solatri. M. j. folioz betonice. M. iij. croci. 3. j. salis comestibilis. 3. 5. terantur omnia simul cum albumine ouī reducant in emplm ex quo frons et tempora et p̄ora capitis liniantur et remouētur dolores omnes a causa frigida facti iuuamēto solēni.

Secundum uo accitū malā cōplexiōne calida et humidā cerebri uis erat cū turba

tio in somno corrupta que amplius scriptura non extēdit. De his q̄ que expta a sapiētib⁹ p̄nūtiata sunt est adamātem lapidē anulo ligatū uel collo aut alteri p̄ti suspēsus h̄re et sub capite dormiēdo tenē. aut alr quolibet ppe se gestare. Cōpositū bonū ad hāc intētiōne exptū est hoc. ℞. mirabolanz kebulorū et indoz. añ. lib. j. folliculorū sene lib. 5. infundatur in aqua violarum et buglosse. añ. lib. iij. per quodue dies. deinde coquantur cum p̄dicta aqua usqz ad cōsumptionē medietatis. Post hec autem p̄dictis apponantur species iste. ℞. ambre electe. 3. j. granorum peoniez et paradisi amomi: ameos cubeborum florum rorismarini añ. M. j. granorum papaueris albi. 3. j. violarum siccardi. 3. j. croci seminis aneti assari cassie lignee ana. 3. j. Bulliant hec omnia cum p̄dictis usqz ad cōsumptionem

medietatis remanentis: deinde cum lib. s. succari albi: et fiat syrupus plene coctiois: de quo per duas horas post coctio-
nā accipiant. 3. ij. cū. 3. ij. aque decoctiois macis succarate

Tertius aut accidens. i. corruptio in sensib⁹ interiori-
bus remoueri pōt cūz bis que posita sunt
in pmo tractatu caplo tertio. et in scdo tractatu ubi de con-
fortantib⁹ cerebri: et de exiccationibus mās in ipso visum est.
Ego aut expleta certa scio. q^d masticatio hoz trocisco-
ruz facta stomacho ieiuno oīz sensuū iterioz opationē so-
lūter rectificat. R. agri elci. 3. s. musci ambre. añ. 3. s. cu-
bebarum ligni aloes. añ. 3. j. fundat oīa in aqua sublimati-
onis radiciis iris usqz ad exiccationem aque: deinde formē-
tur trocisci et exiccantur in sole: et fiat ut supra. Ad hanc
intentionem ualet anacardina confectio: de qua oī septima-
nā bis accipiat in mane. 3. s. cūz modico vini maluatici
calidi et quiescat post quatuor horis. Ualet etiam ad hanc
diamuscus diambra confectio de biacincto sotira et similia ab
auctoribus hincinde collecta.

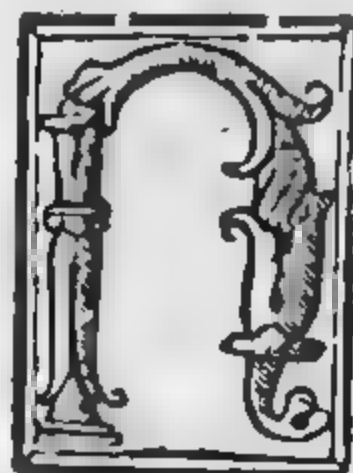
Quartus vo accidens erat nocuentū diminutio
nis aut corruptionis in organo audit⁹
eueniēs: cuius quidē correctio duobus cōpleri pōt in istis.
Pmū est. R. olei amigdalaz amaraz. 3. iij. succi raphani
qui comeditur. 3. vj. pulueris musci electi. 3. s. Bulliant oīa
simul in fiala bñ obturata suspēsa in aqua bulliēte usqz ad
euanescentiaz succi et remanēte oleo in stillentur in quālibet
aures gutte due hora eūdi ad lectū. et est medicina potens.
Scdm cōpositū est hoc. R. folioz bedere recētis et mura-
lis. M. ij. cepe qd comedit lib. s. coquant in hydromelle suf-
ficienter: deinde terant ultimate in mortario et de hoc calo-
bis uel ter in septimana post pmissas euacuationes et pur-
gationes emplastrentur aures: foramine tñ prius cum sin-
done cooperto. Aut fiat aurium euaporatio cum aqua
decoctionis. 3. s. euforbij et quatuor. 3. maiorane.

Quintus vo accidens erat defluxus māeruz a capite et
ad pectus et remouentur per diuertentia
que superius in hoc tractatu in pma intentione sunt ta-
cta. et secunda similiter per confortantia et exiccantia. Cō-
positum bonū ad illud. R. laudani purissimi. 3. j. nigelle. 3.
j. s. ambre musci. añ. 3. ij. torrefiant omnia super patella fer-
rea et ligentur in sindone et sepe odorentur. Secundū ad
illud et conueniens est. R. thuris. 3. s. sandarace. 3. s. macis
3. j. puluerizentur oīa subtilr de puluere hoc supaspergat
piora capitis hora dormitionis et optime confert. Tertius
ad illud est cōpositū hoc. R. sandarace. 3. s. thuris gū-
mosi masticis rasure eboris amomi floz roris marini cube-
barum baccarum lauri. añ. 3. j. aluminis crudi vitrioli. añ.
3. j. saponis solidi. 3. ij. s. fiant trocisci pōderis. 3. ij. cū qd et
lixuio calido fiat capitis ablutio in septimana semel et oēs
catarrhantes mās et flegmata in capite stantia cōsumunt.

Sextus vo accidens. i. debilitas in articulis fere oī-
bus et maxie inferiorib⁹ remouet per regimē
supra scriptū per euacuationes cōfortantes et exiccationes.
Et sumopere puidendū est. ut post euacuationes sereni-
tes ura expo. iat se balneis sulfuris in qbus moram saltez
viij. dierū uel. x. contrahat corpus oī die ab anchis usqz ad
plantas pedū in tales aquas infundēdo et cūz eo pluto arti-
culos omnes diligēter cōfircando. Rarius vo totum corpus
in eis infundēdo: qd tamen omni die tertia fieri pōt. Et
sic in iūcturis fortitudo diuina gfa cōcedēda accretur et soli-
ditas. Nec sunt serenissime pnceps que de regimine urō et
canone curationis dispōnum pmissarū cūz solerti confide-
ratione ex illustrium auctoz snijs et expiētis qadiana accipe
potui. Que omnia in salutē uram ille sumus et clemētissim⁹
saluator dirigat: qui cuncta nutu suo gubernat. Amen.

Consilium. 17. De septe malis dispositioni-
bus: videlicet. De dolore gra-
natio capitis a mā frigida et hūida et maxie tēpore icurua-
tionis. De debilitate visus cū qbusdā imaginatiōibus.

De sibili et sonitu uelut aque currentis et titillatione sens-
satis in aure cum destitutione virium corporis. De fluxu
reumatis ad nares pectus et stomachum et dorsum. De
tussi cūz emissionē sputi tenacis et clari et maxime ex assum-
ptione succari mota. De dolore stomachi tpe repletio-
nis cum nausea tempore inanitionis. De dolore contra-
ctiuo viscerum si viscera constringerentur.

E laudabile māuetum et gñosuz
exercitium ociose q
etis argumētis molestari possit. et ne etiaz ego
ferre mentis et ab oī māuetudine elongate
aculeis detestari possit: decreui poti⁹ uolumi-
nibus sapientuz in cōtemplationibus phisicis
laboribus ingentibus tēpus expēdē: q^d q^d m i-
bi quiete blādiens ab opere tante nobilitatis

et utilitatis desistaz. Quid enī viro pclaro sublimius? qd ne
cōmodi⁹ indigētib⁹ et qd fructuosum magis q^d languētib⁹
opem asferre cōgruā: et maxime his qui ualitudinib⁹ igētib⁹
longo tpe afflicti sunt: et pprie magis illis qui cōtemplationi
in opib⁹ diuini cult⁹ sūma cū affectione itenti sunt. Eapro-
pter si cui pia atqz mansueta affectiōe cōdolendū est: et non
minus auxiliandūz maxime reor id tribuendum esse viro
huic: imo vni de cultorib⁹ sacre sancte fidei feruentissimo
aio laborati. o. dño episcopo frisigiēsi. Est enim huius viri
viuendi modus tāta māuetudine tantaqz deuota caritate
et mox uenustate ornatissimus: q^d nedum ego sed quilibet
animi q^d tūcūqz durissimi compos moueri deberet.

Ego itaqz ut necessitatibus hui⁹ viri ope fructuo-
sa magis q^d sermonū ornatu cōplacē
possum. Pmo enūtiabo ualitudines et earz accidētia qb⁹
ille molestatur a capite in itū faciēs: deinde ad alia descen-
dēdo mēbra: super aliqd phisice cōtemplationis adijciā quo
ualitudinis eius uarietates et earz cause cognosci possint.
Tandem istis adijciētur auxilia sūm opportunitatē. Pmū
mā itaqz mēbroz omniū est caput in quo grauatiūz pē-
pit dolorem: et maxie tpe declinationis ei⁹ i. icuruationis.
Secundū vo mēbroz capitis est organū visus: qd est to-
tus oculus uel ambo oculi: et dicit q^d visus eius est repidus:
et interdū apparent ei res mote. Tertium mēbrū de pti-
bus capitis sunt aures in qbus dicit pēpire sibilū uelut
aque currentis: et in eis etiā titillationes pēpit et sonus in eis
psentat: ac si aliqd in eis moneret. Et cum accidit sibilus
fit cum destitutioe viriū corporis. Quartū est nasus per
quē dicit reuma defluē qūqz ad pectus: qūqz ad stomachūz
et ptiā ad dorsūz. Subiūgit etiā q^d per nasū ei⁹ descēdit fleg-
ma pspiciūz: et cū per ipm bñ purgat caput descēdēte flate
grosso et nō bñ pspicuo: bñ stat. Quintū de mēbris lesis est
pectus in quo dicit supuenire tussis assumpto succaro: per
quā tussim pax aut nihil educit. illud vo qd educit per eā
tenax est et clax: et dicit q^d in tacēdo anbelit⁹ ei⁹ granioz sit: et
sitr in motu pgressiuo. De mēbris lesis est stomachus i
quo repletionis tpe extēnsionis sequit⁹ dolor: et sitr in pectore
uel sub eo et cum ille dolor intēdit accidit in toto corpore vi-
riū debilitas. Subiūgit etiā q^d tpe uacuitatis stomachi nau-
sea pēpit: que tñ assumpto cibo parū ualescit: quo tpe eru-
ctuationes et graues non raro euenire solent. Ultimūz
mēbrorum est uenter. i. inferior in quo dicit apparere no-
cumentum ac si viscera constringerētur. De in summa
est viri huius dispositio uarijs et grauib⁹ ualitudinibus et
accidentibus non leuioribus complicata et.

Super istis itaqz accidentibus contemplandū
est subtiliter fundamentum ut recti-
simus consilij ad predictas dispositiones et accidētia. Ac-
cipiam itaqz mibi tria fundamenta quorum uerificatione
omnia predicta accidētia demonstrabunt euenire. Pmū
itaqz hoz est: q^d complexio huius viri nō declinat a
medio per augmentū frigiditatis et humiditatis et. Se-
cundū q^d cerebri cōplexio etiā notabilr est frigida et hūida:

is amplius humiditatis existat in eo q̄ frigiditatis. ¶ 3^m est q̄ stomachus ei⁹ notabiliter frigidus est et humidus.

Prima autem conclusio pbanda sic multis motibus declarari potest. ¶ 1° q̄ corpus hoc tactu repitatur frigidum et humidum. ¶ Scdm motuum est: q̄ substantia mēbroz ei⁹ ad mollitiē declinat notabilē: sed mollities maior eq̄li arguit friditatis augmentum: et est illi⁹ cā: et cōverso etiā friditas itēsa est cā augmenti humiditatis: ut p̄ma p̄mi. cap de cōplonib⁹ collr. §. illo. Frigiditas maior q̄ debet reddit corpus humidius q̄ oportet. Hec sunt signa a substantiā inberentib⁹ accepta. 2^m p̄ncipale motuum est sumptus ab opatione v̄tutis vitalis: ut pulsus ei⁹ declinat ad paruitatē tarditatē et raritatem respectu etatis ei⁹: et s̄l̄r anhelit⁹. Sed de dīe pueniunt ab augmento frigiditatis ut colligēduz est x^o et xj^o tertijs suis locis. et scdo regni cap illo. In fridiori. v̄o corde et c. ¶ Accipit etiā hoc ex opationibus aialis v̄tutis motue: motus enim progressus et omnis alius mēbroz declinat ad tarditatē et ad debilitatē in exercitijs et in p̄seueratiā in eis. ¶ S̄l̄r etiā hoc deducitur ex operationibus v̄tutis nālis vel vegetatiue: ppter enim augmentū friditatis et humiditatis in toto: hic vir extenuatus et ad macredinem declinās repit⁹. ¶ Cum igitur ex opationibus triū mēbroz p̄ncipaliū. s. cordis a quo pulsatilis originatur et tūc: et cerebri a quo aialis motus dependet: et epatis qd est p̄ncipium vegetatiue potētie: hoc deducatur ex signis sumptis ab opationib⁹ eoz que sunt euidentiora alijs generibus signoz. ut scda p̄mi de signis cōplonum patet manifestū esse per substantiā signa opationuz eius: q̄ eius complexio vniuersalis frigida est et humida. ¶ Tertiū p̄ncipale motuum est sumptum a calibus. Color enim olum mēbroz huius viri ad albedinem declinat. ¶ Amplius idem inuenit⁹ in colorib⁹ capilloz declinantibus ad albedinē leui citrinitate refractā. et iterū capilloruz paucitate et eoz etiam lentitē et planitiē. ¶ Ampli⁹ hoc declarari potest ex effusionib⁹ māerū a capite et exit⁹ māei aquose et mucillaginosę per palatum et per nasum et per emissionem urinarū: quaz color est infra citrinū: et ois talis color frigiditatis augmentum declarat. scda p̄mi. caplo de signis urinarū sumptis a colorib⁹. Et iterū ei⁹ urine tennes et aquose sunt. ¶ S̄l̄r supfluitates nētrio vel stomachi sunt spuramīna multa aquosa et mucillaginosa. ¶ Et ventris etiā inferioris supfluitates existūt molles et discolorate: et oia talia signa sumunt⁹ a calib⁹ sicut itelligēti patet. ¶ Lū igitur nō sint alia ḡna signoz q̄ ea que sumunt⁹ a substantiā inberentib⁹ ab opationib⁹ et calibus et per ea deductū sit hui⁹ viri cōplonē v̄lem ad frigiditatem et humiditatem declinare. ut ex singulis inducēdo declaratū est. ¶ Patet p̄ncipalis v̄ritas q̄ cōplō hui⁹ viri tota declinat ab eq̄li per augmentū frigiditatis et humiditatis: que qdē cōclusio vigorari potest per ea que sumunt⁹ ab extrinsecis alteratib⁹. Hic enī vir ab occursum rerū frigiditatem et humiditatem impmētū notabilr ledit: sic inuamentum recipit a calidis et liccis pueniēter applicatis.

Secūda v̄o p̄ncipalis cōlo parib⁹ argumentis deduci potest. s. q̄ cerebri hui⁹ viri cōplō frigida est et humida: t̄genti enī tibi oēs capitis partes repitatur friditas vel saltē remissa calitas cum humiditate et mollitiē. ¶ Et in opationibus sensuū interiorū nō est iste vir valde p̄mptus ad app̄hēdendum imaginādum cogitandū et remouendū: imo magis declinat ad tarditatē in eis: et etiā est longi somni m̄lte etiā effusiones a cerebro sūt magis q̄ pauce. ¶ Et capilloz substantia et color et planities hoc declarare p̄nt. ¶ Et non diligere applicationem in frigidantium et humectantium suo capiti sine leſione notabili. ¶ Et ledi catarroſis defluxibus et in oculis humiditatis augmentum et in palpebris inuiscatio mucosa: et v̄l̄r ledi a frigidis et inuariā calidis. Hec omnia augmentum frigiditatis et humiditatis declarant in cerebro huius viri. ¶ Et tu quidem cōsiderando ex predictis deducere potes diari humi-

ditatem super frigiditate magis q̄ e contra.

Tertia v̄o p̄ncipalis cōlo etiā intelligi potest et ex predictis verificari. s. q̄ cōplō stomachi huius viri frida est et humida: ppter qd is in hoc viro saluet ne in pluribus appetat bonitas: nō tñ in eo eque bñ saluat digētiō cois vel p̄prie p̄fectio: nō enim eque bñ digerit et trāsmutat cibū in kilum sicut appetit ip̄m: neq̄ etiā sanguinē in propria substantiā trāsmutat: q̄ tñ esset ei opportunū: ppter ea q̄ stomachus fridus appetē bonus: digerē v̄o nō eque alijs. 1° regni. et 13° tertijs. caplo de nocumētō digētiōis legi potest. ¶ Mollities etiā et remissa caliditas sup stomachi regione p̄cepta et paucitas carnositatis ibidē et pilorum nuditas et gurgulationis aut r̄ngitus p̄seuerantia in stomacho cum eructationibus. hec oia augmentū frigiditatis et humiditatis in eo declarāt. ¶ Et tarditas digētiōis vel lōga mora ciboz in stomacho plene demonstrant stomachi huius viri cōplexionem frigidam esse et humidam. Ex quibus oib⁹ appet fundamētum p̄dictarum trium cōclusionum satis apte declaratur esse. Et q̄ loquor ad sapientes non curant hic p̄ticulari sermone q̄ tñ potuissē has materias extēdere longitudinem euicāns.

Ex hoc itaq̄ fundamētō verificari p̄nt omnia accidentia in hoc viro apparētia que p̄missa fuerunt. ¶ Primo enim non est mirabile si vir iste gravitatē hēt in capite suo. Nā gravitas capitis non est aliud q̄ grauatiōis dolor eiusdem: sed talis puenire potest a mala cōplōne. s. a frigiditate cerebri hui⁹ viri: p̄p̄ea q̄ frigiditas et alie q̄litates sunt obiecta sensus actus: ut patet 1° de anima. et 2° p̄mi. capitulo de causis dolorū. quare frigiditas intensa in cerebro huius viri potest efficiē dōlōrē grauatiū: sicut enī frigiditas et alie q̄litates prime sensu tactus p̄cipi p̄nt: ita et durities et leuitas gravitas et leuitas p̄cipi p̄nt: et p̄p̄ie qñ tales lapsus p̄sentātur cum mēbris grauatiōis effectiuis: sicut cum flegmate diuersarum speciez quale et quantum diātur in cerebro huius viri quantum ad partes sensibiles eius in p̄niculis nervis et similib⁹. ¶ Unde ex hoc fundamētō plura colligi p̄nt correlaria. ¶ p̄mū q̄ hic dolor in hoc viro mansiuus est et q̄si semper affligens. p̄bat⁹ q̄ cum hic dolor sit effectus pendens a mala cōplexione subito permutante et a multitudine māerum que nētosare extēdunt et corpulentia sua cū pondē gravitatē et cause hui⁹ doloris in cerebro semp assitāt et dolor p̄dict⁹ ab eis depēdeat in fieri cōseruari sequit⁹ q̄ nunq̄ erit reperire hūc virū nisi cū nocumētō p̄dicti doloris. cūtia tenet: ppter ea q̄ i effectib⁹ a suis causis depēdentib⁹ remanētibus causis eoz necesse est effectū cōtinue remanere. ¶ Scdm correlariū est q̄ hic dolor intēdit et remittit⁹. patet quia s̄m q̄ intenditur frigiditas cerebri aut remittitur cū motu materiē p̄dictarū aut quiete earuz: ita necesse est accidens hoc intendi et remitti. ¶ Tertiū cor^m soluit appentiā que est i eo. videlz q̄ tpe inclinationis capitis quāt magis a dolore q̄ qñ nō inclinatur caput. ¶ Hui⁹ accētiō cā multiplex est: q̄ qñ inclinatur caput id est ad inferiora curuat: tunc mouent⁹ māe motu recto deorsum magis q̄ p̄us mouerēt⁹: sed māe magis nocent mobilitate q̄ quiescēte: ut patet scdo interiorū. igitur. ¶ Scda causa est quare in tali motu materie plurib⁹ partibus cōmunicant⁹ q̄ quiescēte. ergo sequitur q̄ dolor in tali incuruatione maior fiet saltem extēsiue. ¶ Tertia causa est quia materie in tali motu magis profundius immergūtur membris sentire paratis. ergo dolor in tali motu intensior percipietur. ¶ Quarta causa est: q̄ in tali motu māerū pars uentofatur que magis p̄parata est uentofatiōi: sed in tali motu extēduntur panniculi et alia membra sensibilia magis q̄ quando quiescebant. ¶ Cum ergo extēsiō p̄ier naturā suspēs solonis continuitatis que est secūda causa p̄ncipalis doloris: bene sequitur q̄ dolor talis intenditur tpe incuruationis capitis: qd erat deducēdum. ¶ Cum ergo in capite huius viri inueniantur due cause p̄ncipales

olum dolorum effectum: videlicet mala complexio fiens ut diuersa et solutio cōtinuitatis: nō erit mirabile si iste vir semper grauat caput suum grauitate etiam multiplicata, tēpore icuruationis: qd fuit primum accidens in capite huius viri existens et superius premissum.

Secundū uero nocumentum huius viri est in operatione visus potētie.

¶ Lupiens ergo intelligere causas huius: poterit facile intelligere qd mala complexio cerebri frigida et humida de necessitate comunicatur oculis: qui sunt membra genita ex superfluitate materie generationis cerebri. ¶ Sunt etiam cerebro ppinqua situata: ut sensus ostendit in anorthomia. ¶ Et tertio sunt ei ppinqua per colligantiam essentialē: videlicet nervorum quorum cruciatorum qui exeunt a parte anterioris uentriculi et sunt de materia eius. ¶ Et quarto iterum qd sunt nervi satis grossi maxime maioris concavitationis qd reperiantur in toto corpore. ¶ Et quinto adhuc cōtinuitatem habent cum cerebro per pāniculos inuolutes nervos opticos: et per uenas et arterias que ramificantur a uenis et arterijs pāniculorum cerebri. ¶ Quid igitur mirabile apparet si pncipale membrum qd est cerebrum notabiliter leditur a mala complexione dicta: qd etiam oculi qui sunt debilia membra et tanta ppinquitate et colligantia propinquata cerebro ledi debeant: ex qua debilitate accidit nocumentum tepiditatis. i. debilitatis visionis in ipso visu. ¶ Amplius et scōo confirmatur: qm cum in cerebro abundet flegmatica mā aquosa que facile descendere pōt per concavitationem pdictorum membrorum et arteriarum et uenarum non est mirabile si oculi eius madefacti molles ut in pluribus et aliquando lachrymantes efficiuntur. ¶ Et rursum iterum arguit qd talis aquositas et mucilliginosa mā uia transitus spūs aialis ad oculum ualde facile oppillare pōt sed per negationem transitus debite qritatis aialis spūs accidit in visu tepiditas pdicta: quare et. ¶ Et iterum qnto arguitur sic: qd talis mā spūs uisibili per modum euaporationis cōmixta conturbat ipsum. Cum ergo aialis spūs ingrossatus et conturbatus a uirtute cristalloidis recuficari nō potest, sequitur qd obiecta uisibilia quorum species in cristalloide recepte sunt percipientur sub modo tepiditatis et debilitatis uel diminutionis visionis. ¶ Potest autem hec tepiditas uel debilitas uisionis a te imaginari diuersimode. ¶ Primo ut obiecta uisibilia non videantur a tanta distantia qta p̄us solebāt. Licet enim obiecta uisibilia per medium extrinsecum: qd est aer exterior: et per medium intraneū qd est aer etiam limitatus multiplicent spēs suas usqz ad organum uisionis: qd est cristalloides: tamē qd spēs ille ab organo nō conuenienter dearticulantur ppter debilitatem et ppter defectum ex parte spūs uisibilis contingentē: qui iam conturbatus est: patet qd oportebit obiecta uisibilia non apprehendi nisi de propinquo: quod erat deducendum. ¶ Et hāc tepiditatem intelligere potes ex parte uarietatis obiectorum uisibilium: ut qd ipsa non appbendantur tante extensionis qd te sunt: neqz eorum colores determinati et distincti p̄cipiant a potentia uisua: neqz etiam talr situata s̄m elevationem et depressionē obiectorum: qualr situata sunt et sic de alijs. Et hoc totum est expmē tepiditatis. i. debilitatē uisionis ex pte distantie s̄uete. ex parte quātitatis. ex parte colorū et situationis et figurarum et integritatis et diminutionis eorum que sunt differentie uisioni attributę: et speculandum est. tertia tertij. caplo de debilitate visus. et tertio de accidenti et morbo. in capitulo de nocumento sensus visus. et pluries alibi. ¶ Et sic appet formale tepiditatis visus et appet que sint cāe efficiētes huius: qd cōplonales ut friditas et humiditas cerebri preter nāles et cōplonales cāe. uidelz oppilationes p̄dicte et nāles cāe: qd subiective. i. cruciatio nervorum opticoz in qua fit uisio s̄m opinionem quandam aut cristalloides et spūs aiales iam uisibiles facti si tenet positio qd cristalloides et spūs illi formalr sint animati. alr aut tenendo non es-

sent subiectus denotatiōis talis egritudinis: ppter qd subiectus denotatiōis cuiuslibet dispōnis sane neutre uel egre p̄cise est mēbrū et spūs copulatiue. Si aut tenere spm esse aiatum: tunc cedere opinio p̄ma. i. qd spūs esset subiectus denominationis huius nocumenti uisionis: ppter qd esset corporis humani uiuens particula cui accidere pōt sanitas egritudo aut neutralitas: et alijs partibus non. ppter qd sanitatem et egritudinem impossibile est accidere carentibus uita. primo de sensu et sensato prope principium. ¶ Qd uo subiungit scōo qd cum talis tepiditate apparēt res mote etiam indigent speculatione non leui siue teneat apparitio rerum que mouent in exterioribus siue in interioribus et utriqz horum concedi debet apud speculatores. Tenendo enim uisionem fieri intus suscipiendo: ut contra Pythagoricos pulchre pbanit Al. pmo de sensu et sensato. nō est difficile cōcedere etiam spēs obiectorum uisibilium que mobilitant extra multiplicare spēs suas per mediū usqz ad cristalloidē. ¶ Et adhuc subtilius dicendo imaginādum est: qd obiecta que p̄us mouebant euauerint uel remota sint: tñ spēs ab eis de cise p̄us in mediū reuante per ipm deferri pōt ad organum uisionis p̄dictū. Et si potentia uisua p̄cipiat obiectorum motū uisibilium tantos et tales et atāta distantia et situatione quantā de facto sunt non erit aliud qd assignare p̄fectionem uisionis. Si aut obiectorum motus p̄cipiant sub maiori uelocitate tarditate distantia et situatione qd de facto sunt: p̄p̄ hoc erit assignare nocumentum in operatione potentie uisue. Si aut cōingat in cerebro ḡnari et in oculo multiplicari uapores et uētositates que cōmisceantur spūs uisibili: tñc patet qd uapores abitus in medium exterius ppulsi: et spūs etiam cum eis in aerem sigillabunt idolum sue similitudinis. Cum ergo aer transmutatus erit ab eis per multiplicationem iterū sp̄erum a p̄dictis per medium deferet ad cristalloidem. Cū ergo potentia nō exeat in actū nisi s̄m qd mutabit ab obiectis et instris qui sunt spūs: patet qd potentia uisua deludet: et decipiet in apprehensione obiectorum apparentiū exterius que tamen de facto nō sunt ibi: et hoc est formale nocumentū uisionis: quod corruptio nominatur. ¶ Quare non immerito hec dispositio a quibusdam antiquorum delusio uisionis nominata est. ¶ Collige igit qd pulchre potes intelligē nocumentum tepiditatis uisionis ex apparitiōe rerum que mouent aut mote fuerunt: qd in totum minime conuenienter cape potes nisi perit in nālī sciētia: et in speculabilibz theoricę medicie: et tu supadde istis ut libet et cetera. sequit

Tertium nocumentum in superioribus pmissis qd molestatur hic p̄latum: uidelz sibilus et reliqua nocumēta aurium absqz anxietate multa: intelligi pōt cum suis causis. Multitudo enim uaporū et uētositatū que generantur et cōgregantur in cerebro ppter ipsius debilitatem a mala cōplone frigida et humida eius puenientē est causa nocumētorum tante uarietatis in auribus euenientium. Quis enī habet dubitare qd mala cōplō frigida et humida auribus a cerebro comunicata est cā uētositationis māerū in ipsa aure que cum fuerint eleuate mā terrestre itate aut acuitate participāte reuerberate ad organum auditus qd est tenuissimus panniculus superextensus ossi auris mīrice et tortuose compositus: sonitum in eo causant cum collisione etiam mediij intranei ipsarum aurium. ¶ Propter qd correlarie cōcluditur. Primo qd a tali mā terrestri et acuta causatur sonitus sibilus proprie dictus. ¶ Secundū correlarium. qd si uapor ille participās nā aqueus actu et potentia reuerberat ad organū p̄dictum in eo causabit sonitum silem aeris fractioni facto a decursu aquarum: et si talis uapor cum p̄dicta uētositate acuta cōmisceatur tunc causabit sonitum cōpositum ex sibilu et sonitu aquarum decurrentium uel collisatū a litore maris uel fluminum. Si aut uapor ille grossitudine participauerit in substantia sui et uēhemētī impulsione frangat aerem intraneū et reuerberet in panniculam auditus causabit in eo sonitum cōsimilem

collisioni uentorum in aere: aut reuerberationum eorum ad parietes montium sylvarum uel edificiorum. ¶ Et quibus quod clauditur ueritas apparet que est quod quibusdam hominum repñtant in auribus simul sonit⁹ sibili decursus aquarum et fractiones uentorum. Patet correlariū. quia tales op⁹ percipi sonit⁹ et effect⁹ quales replunt in multiplicitate et potētia carum efficiētū: sed contingit casus efficiētes esse cōmixtas ex uētositate terrestri: uel acuta et ex uapore aqueo et grosso simul agitat⁹ et agitatibus mediū intraneum aurium et miringam audit⁹: quare correlarium uerum. ¶ Et tandem igitur claudit⁹ quod in auribus egrotantibus: et proprie huius uiri percipit quicquid motus aque decurrētis: et hoc totum uerum est quod aquositas aliqua subtilis multiplicat⁹ in uenis et arteriis organi audit⁹ et partit⁹ propinquarū. que aquositas decurrēs et agitata motū fluxibilitatis representat in organo audit⁹. ita quod hominibus appet in eorum auribus aquositas defluere: et per eas que iterum aquositas si a concavo uenarum et arteriarum et poris panniculi auditus effundat⁹ ad foramen uel concauitatem aurium non raro distillabit ad extra: et erit aquositatis defluxus ab auribus. ¶ Et ex hoc fundamēto apparet intelligi posse causam titillationis auri misse. Cum enim aliquid uentositatis tenuis uel uaporis includitur et detinetur in poris miringę auditus aut in uenis uel arteriis: tunc cum in talibus uentositatibus insit naturaliter mobilitas et aptitudo ad exitum et ad eleuari sursum et uia uel porus sunt clausi: sequitur quod talis motus ad partes laterales et non sursum uel deorsum representabit partibus sensibilibus similitudinem motus ad predictas differentias positionis: sed hoc est forma titillationis: igitur in auribus huius uiri quicquid apparent titillationes et rationabiliter. ¶ Quod uero ultimo scribitur quod superuenit destitutio uirtutis corporis cum accidit sibilus: non est credendum quod sibilus per se possit esse causa tante debilitatis in uiribus corporis eueniētis. sed intelligi debet: quod cum mouetur materia uel uapor sibilum faciens per agitationem ipsius resolo fit in spiritibus et substantia cerebri ad quam sequitur debilitas in uirtute sustentatiua membrorum: ita quod appareat patienti caput et membra cadere et detineri non posse. Si uero et accidere possunt in uirtute uitali: propterea quia patiente cerebro nocetur etiam cor. et inter uitalis uirtus queradicatur in eo. Et ista est causa destitutionis. Imagne debilitatis uirtutis uitalis et sustentatiue et motiue totius corporis: ut premissus est. Hec in summa est uerificatio tertiij nocimenti apparentis in hoc uenerando prelato.

Quarti autem nocimenti op⁹ iterum reddere casus apparetis in quarto membro nocito quod est nasus. ¶ Cum ergo materia aquea et mucillaginosa fuerint in cerebro congeste propter debilitatem incitata uirtus a nocimento materiarum que more sunt spargit eas et expellit per uias expulsionis. Cum ergo nasus sit uia et in eatus expulsionis superfluitatum cerebri: expellitur inde flegma aquosum quod est per spicuum. id est darum reuma uelut scribitur. ¶ Pars autem huius materię fertur per medium uentriculorum cerebri ad collatorium quod est foramen ossis basilaris in medio superioris palati inuentum. illud ergo propulsa materia uolenter impulsam per spatum extra deducitur. ¶ Nonnulla uero pars huius materię ab ore descendens per tracheam arteriam immersa pulmonibus efficere potest diſſiniam asma et ortomiā et alias species difficultatis anhelitus. ¶ Et si contingeret materiam acuitate precipare uel salsedine non esset mirabile isti uiro incubere periculum transitus in pituitam aut empima et proprie si materies grossior esset ad concauitatem pectoris propulsa uel defluens. ¶ Si autem materiarum pars fertur ad stomachum ut sepiissime contingit: tunc non est mirabile: si ab eadem materia remolitione sua cadit appetitus: ipse enim sic uigoratur sicco ita debilitatur humido. ¶ Quod uero ab eadem materia digonnis accidat impedimentum probatione non indiget propter ipsius frigiditatem que contrariatur calori uel calido a quo fit omnis digestio que est perfectio a proprio et naturali calore. metha uero quarto. ¶ Pars autem materiarum

a cerebro propulsa per uenas et arterias descendentes: aut per poros carniformium membrorum uel per nervos descendentes ab eo si retineretur in uis intermediis: et in loco colatorij minatur huic uiro apopleiam. ¶ Si autem propinquas pelleret ad posteriora minatur ei apostema in uula et in amigdalis eueniētia: et si paulo magis descenderet materia et detineretur in musculis gula periculum esset euentus quinantie sinantie aut squinantie. ¶ Harum igitur materiarum aliquid periculum si contingenter expellere tur per interiores cerebri partes ad nucham minatur huic uiro euentum paralisis cōplete: et proprie cum materia aquosa foret uel multa. ¶ Si igitur materia illa cerebro pelleretur per exteriores partes in spatularum musculis et spina recepta: patet quod in eis efficiet dolores extēsiuos aut cōpressiuos uel aliarum spirituum diuersitate illarum materiarum in specie sua et in modo substantie. ¶ Et si contingeret huius uiri uirtutem expulsuam potētiorem esset: tunc huic uiro imminet periculum euentus doloris iucturarum uariarum spirituum doloris spine anchorarum genuum aut pedum diuersum raptum materiarum ad illas partes. ¶ Et ex hoc fundamento intelligenti appet ualde facile posse reddi casus propter quas cum euacuatur flegma per nasum grossum aut subtile iste uir melius se habet: patet quia sicut retentio huius flegmatis est causa incitationis uirtutis ad expellendum ipsum per uarias regiones predictas: ita euacuatio illius flegmatis per nasum est causa allenationis et securationis huius uiri ab euentu predictorum accidentium et egritudinum: et tu considera. quia hoc est demōstrabile a priori et a posteriori: et sic apparet uerificatio nocimentorum quarti membri superius premissi.

Quintus nocimentum superius positum fuit propter quod tum membrum in hoc uiro lesum fuisse perceptus: et iam in precedentibus immediate duobus capitulis apparuit: quod materia diuersos raptus huius spirituum partem expellebatur ad pectus: et quas quales et quantas facere poterat egritudines: ut uarias species nocimenti anhelitus aperta in pectore empima et sic de alijs. Ex quibus facile intelligi potest quare assumpto succaro incitetur tussis. ¶ Hoc enim non potest esse propter aliud nisi quia succarum cōmixturam materibus quibus obuiat leniendo et abstergendo mobilitatem siue fuerint infuse substantie pulmonis et canne eius: siue fuerint inuisate superficiebus concavis eorum. ¶ Cum igitur materia effunduntur ad concauitatem predictorum membrorum necesse est uirtutem moueri ad expellendum eas: ad hoc ut possit uenienter euacuatio fieri pulmonis et cordis. stante enim pituita predictarum materiarum in trachea arteria et in canalis pulmonis non posset ingredi quantitas aeris sufficiens ad refrigerandum: quare intederetur caliditas in toto pectore. Et iterum statibus materibus in concauitatibus predictis non uenienter expelli possent fumus capinosus et aer iam factus inutilis a pulmone: sed per receptionem talium fumorum intederetur. ¶ Amplius et tertio superexcrecente caliditate non naturali crescut proportio colliuationis et resolutionis aliarum materiarum in pectore. igitur fieret repletio maior quam prius esset. si si aliquanta repletio incitabat uirtutem ad expulsionem materiarum repletiū. ergo repletio magna magis incitabit: et sic apparet manifesta causa quare succarum assumptum incitat tussim. ¶ Contra. quia succarum tollit et sedat tussim famositatem omnium auctorum. Iterum temperatum existens aut temperamento propinquum remittit caliditatem factam in pectore. ¶ Et tertio iterum. quia leniendo tollit siccitatem pectoris. ¶ Et ad hoc quarto quia ipsius abstergendo uias anhelitus libiores efficiunt: et per hoc omnia uidetur sedare tussim: et non incitare. ergo concluditur contradictoriū eius quod dicebatur: scilicet quod succarum incitat tussim. ¶ Ad hoc omnia dicendum est primo: quia succarum per occursum eius ad materiam leniendo et abstergendo et effundendo materiam in concauitatem necessario est causa tussis. Cum autem materia predicta per tussim expulsa fuerit: statim cessat tussis. succarum ergo dissoluenso et leniendo materiam est causa tussis modo predicto. Accidentaliter ergo sedat tussim in quantum est causa ut moueatur uirtus ad expulsionem materiarum quibus expulsis cessat tussis.

nota

Ad motiva g̃ facile r̃ndet. Auctores g̃ uoluerūt quicquid
sedare tuſſim p̃paratiue: q̃ p̃parat uel digerit mās ut p̃m̃-
pte ſint ad expulſionē earuz cum iaz p̃parate ſunt. ¶ Et q̃-
bus facile itelligit q̃re expellunt m̃ae ſubſtātia diuerſe ut
aquoſe aut mucillagiноſe ex quarū educatione alleuiat pe-
ct̃r̃ et anhelit̃. Si l̃r̃ appet cā q̃re q̃nq̃ per tuſſim nihil aut
parū educit de m̃a. Illud enim cōiungit q̃ m̃a aut eſt imbi-
bita aut eſt luſcata multū parietib⁹ iſt̃iſecis pulmonib⁹: q̃d
apparet: q̃ illud q̃d educit eſt tenax et viſcoſus. ſi fuerit in-
digestū icitat̃ ṽtutē ſynthomaticē ad ſui expulſionē. ſi autē ſi
erit aliquāl̃r̃ digestū acq̃ſiuit tenacitatē q̃ fuit deductum
ex aquoſitate ad groſſitudinē ſubſtātie. māerum eni aquo-
ſarū digō eſt ipſarū aliquātulū ingroſſatio. ¶ Q̃d ṽo ſcri-
biſ q̃nq̃ in anhelitu nocumētū cōiungit in p̃greſſiuo motu
eſt facile vidē. motus enim p̃greſſiuus aut calefaciēdo aut
ſpargendo uel diuidēdo mās faciteas p̃fundari magis in
cōcavitatib⁹ pulmonis et membroruz anhelitus. Cūz g̃ in-
gete corporis et animemāe nō ita p̃fundentur aut aſpgan-
tural plurimas anguſtas p̃tes anhelitus. ſequitur neces-
ſario alleuiatio in anhelitu tam inſpirādo q̃ expirando. et
ſic eſt declarātū nocumētū q̃nti membri cum eius cauſis
uarietatibus et ſignis q̃d fuerat ſibi ſupra p̃miſſum.

Sexti nocumēti facile cōtemplāti ſup̃ p̃dictis appa-
rere pōt uerificatio. ſ. nocumētorū ſtomachi:
quis enim dubitare debet p̃pter malam cōplexionē cere-
bri magnifice ledi poſſe ſtomachū et ecōuerſo. ¶ Nullū enī
mēbroz n̄ ſi corporis ſere tātā h̄et colligātiā cū cerebro quā
tam h̄et ſtomachus. Eſto enim q̃ ſtomachus ſit denā ner-
uoſa. Cerebrū ṽo de medullari. nō tū tollit ex hoc quā ſto-
machus magnifice colliget cerebro p̃pter ſubſtātia p̃āicu-
larē pie et dure m̃ris. ¶ Sc̃do iterū talis colligātia demon-
ſtrat quoniā a 6° pari neruoꝝ deſcēdit neru⁹ ad os ſtom-
achi eidē circūuolu: et iterū reāſcēdēs ad ip̃z cerebrū: p̃pter
q̃d neru⁹ reuerſu⁹ nolat̃ eſt. Uñ enī tanq̃ a p̃ncipio deſcē-
debat ad os ſtomachi ab ip̃o ore ſtomachi aſcēdēdo reuer-
ſu⁹ noiatus. Et ex hoc appet̃ error illoꝝ qui credūt iſtos eē
duos neruos. Eſt enī ſolus vn⁹ neru⁹ cui⁹ p̃tes oēs conti-
nue ſunt. ſz cōtinua ſunt quoz extrema ſunt vnū. 6° phyſi-
coꝝ. g̃ r̃. ¶ Propter hāc cām iſerit q̃ nō raro ledit ſtom-
achus a cerebro p̃ cōpaſſionē abſolutā: et ecōuerſo cerebrū a
ſtomacho. Tātā enī utriuſq̃z boꝝ mēbroꝝ eſt colligātia per
p̃dictū neruū q̃ ſenſatiōe trīſtente in cerebro dolet nauſea-
tur et euomit ſtomachus: ut patet in cep̃haleis et p̃cuſſioni-
bus capitis: et ecōuerſo ut apparet in ſingultu uomitu et do-
lorib⁹ oris ſtomachi. Nullo ergo corporeo uel uaporeo de-
lato a cerebro ad ſtomachū: nec a ſtomacho ad ip̃m cere-
brū: patiēte tū ip̃oz altero uel utroq̃z nocumētū eſt dictum
p̃ colligātiā abſolutā. p̃ tertij. tractatu ſc̃do. et p̃ cap. q̃re r̃. ¶
Et ſi tu cecidiſ utruq̃z boꝝ mēbroꝝ poſſe ledi alternatiz
per colligātiā ſam p̃dictā: tūc qua opinione uti potes ad
negādūz bec duo mēbra alternatim noceri poſſe per colli-
gātiā non abſolutā. Nā g̃ bec uel illa aut uapor uel uetoli-
tas ab vno boꝝ mēbroꝝ ad alterū delegata et econuerſo po-
tēdior eſt ad nocēdū q̃ ſimplex cōdolētia aut diſcrasia. p̃-
pterea q̃ m̃a aut ſibi p̃portionata nocēt qualitatibus eoz
actualib⁹ aut potētiālib⁹ ſimplicib⁹ uel cōpoſitis calis uel
frigidis: et ſic de alijs alterando ſubito aut nocēt m̃ae ſuis
quātitatib⁹ et mō ſubſtātie cōprimēdo cōulcādo grauādo: et
ſic de alijs: ſed hoc eſt formale cōpaſſiōis uel cōdolētie non
abſolute. ut p̃ma tertij. p̃reallegato cap̃lo n̄bi ſupra. ¶ Spe-
cies igitur male cōplōnis mālis uel im mālis quecunq̃z fue-
rit p̃ter n̄alis ori ſtomachi applicata magis nocēbit: ita q̃
appet̃ cois uel diminuit aut corrūpit aut auferit: et ſi fue-
rit inuenta in p̃fundo ſtomachi talis mala cōplō nocēbit
digestiue coi et p̃prie ipſius. ¶ Et ſitam in fundo q̃ in ore
ſtomachi repiat mala cōplō utraq̃z barum opationū no-
cēbit: ita q̃ q̃nq̃ diminuit appet̃ intātūz q̃ ſaturat vno
uel duob⁹ bolis: aut corrūpit appet̃ adeo q̃ non appet̃

nifi extranea et ualde contraria: que etiā non ſunt cibaria uel
potabilia. ¶ Et q̃nq̃z intantū inuenit̃ hec diſcrasia inten-
ſa q̃ oino eger p̃uatur omni appetitu: et bec p̃prie cōiungit̃
quando ſtomachus mollificatus lenitus et humectat̃ effi-
citur a multo aquoſo et mucillagiноſo ſlegmate. ¶ Si l̃r̃ eſt
contingit ut diminuat̃ operatio digestiue potētie taliter
q̃ non trāſmutet cibum niſi ualde diminute: aut corrūpat̃
opatio eius tal̃r̃ q̃ cibaria et potabilia trāſmutet in uento-
ſitates ſuſmoſos uapores et aquoſos. ¶ Aut q̃nq̃z intantūz
augetur ṽtutis digestiue nocumētū q̃ nullaten⁹ trāſmu-
tatur ipſe cibus a ſtomacho: etiā ſi notabili tpe detineretur
in eo: et accidit diſpō Lienterica noiata a ſapiētib⁹. ¶ Si
ergo cōiungat̃ bec nocumēta repiri cū inuētiōe friditatis in
ore et fundo ſtomachi et oib⁹ partib⁹ ei⁹ cū m̃ltitudine ſputa-
minis ſaliualis cū nauſea abomiatiōe et ſaſtidio: ſignificans
hec oia malā cōplōnē frigidā et humidā ſlegmaticā. ¶
Si ṽo ſtomachi regio tactu p̃cipiat̃ calida cum ſiti cūz
amaritudine oris incendio et amaritudine eius et lingue
rubedine cum ſciſſione et inſlāmatione: patet hec oia pro-
uenire a lapſu cholericō in ſtomacho multiplicato. ¶ Si
autē frigiditas in ſtomacho p̃cipitur cum tēſione aliquāta
duritie oris ac redine: paucitate ſputi: aut nulla emiſſione
eius cum uentoſitatibus et gurgulationibus ſorubus. hec
omnia lapſus melancholici erunt ſigna propria. ¶ Leniti-
es autem ſtomachi cum caliditate in eo multitudine ſali-
ualis humiditatis et dulcis et actu calide: uenarum ſtom-
achi tēſione ſignificāt dominium materiei ſanguine.

Ex quibus hic patiens multa correlaria elice-
re poſeſt. ¶ p̃mū eſt p̃pter q̃d q̃nq̃z
dolores repēte in ſtomacho eueniunt pungitiui et mordica-
tini q̃ ſiunt a lapſu cholericō. ¶ Secundū p̃pter quid in
hoc viro multum et ſepe perſeuerat ſitis: bec enim ab eadez
radice proueniunt. ¶ Tertij p̃pter q̃d repēte q̃nq̃z in hoc
viro ſit nauſea et ſubuerſio in ſtomacho cūz ſiti et amari-
tudine et caumate magno partib⁹ coſtarū et oris ſtomachi p̃ce-
pto. hec enim omnia proueniūt a raptu materiei choleri-
carū ad ſuperiora. ¶ Quartū correlariū p̃pter quid talia
accidentia quādoq̃z hunc virū moleſtāt ſemp̃ indefinenter.
¶ Quintū correlariū p̃pter q̃d q̃nq̃z accidit iterpollatio in
iſtis accitibus et q̃ aliqui affligūt et aliqui nō. hoc enim cōi-
gūt q̃m m̃ae effuſe ſunt et natantes in ſtomacho. Non enim
tunc applicant̃ tunicis ſtomachi cum potētia ſui nocumē-
ti. Sicut ecōuerſo cōtingit uerificari de imbibitis m̃aibus
que cūz ſemper ſint applicate paſſo parato pati: ſemper eſt
earum nocumētum ip̃m inſepabile. Colligi poſſunt bec
oia et alia q̃ plura que p̃termitto. decimatertij. partis
capitulo de egritudinibus ſtomachi: et partim capitulo de
modis ſignificatiōis egritudinis ipſius. ¶ Propter q̃d ul-
timate cōcluditur q̃ non eſt mirabile ſi huic viro aliqui ſup-
uenit deſtitutio virium corporis: iō p̃pter nocumētūz ſto-
machi uehementer colligatū cerebro cordi et epati uehemē-
ter nocent oīum membrorū p̃ncipaliū opationes vitalis et
aialis motiua ſc̃ſitiua et n̄alis uegetatiua: que ſūt fores oēs
corporis humani ṽtutes a plurimis ſapiētum liporbonie
et q̃nq̃z uere ſyncopes noiata: et p̃prie cūz fuerint appropate
cordi. Taceo hic de caſu alterius ṽtutis videlz generatiue
nominata. Multis enim hominū habentibus longā ſto-
machi debilitatem inuentum eſt hanc virtutez ſeminis ge-
neratiuam ita debilitari q̃ priuati ſunt coitu et conſequēter
generatione: et bec poſſunt colligi vigesima p̃ma tertij. capi-
tulo de ſterilitate. et tu lege ibi. Ex quibus apparent cauſe
nocumētorum ſtomachi cōplexionalis huius viri. ¶ Ti-
mū autē hic extēdere ſermonē de lapſibus cōplōnalib⁹ ſim-
plicibus ut oppilationib⁹ extēſionib⁹ et cōſumptionib⁹ ſto-
machi que uocātur maraſmodee: et p̃r de egritudib⁹ cōpo-
ſitis ei⁹ que apoſtemoſe ſunt: et tu ſup̃ adde iſtis ſi tibi libet.

Septimi nocumēti iā tēp⁹ eſt inueſtigare et reddē
cās. ſ. nocumēti ſeptimi membri et eſt

uenter inferior in quo vir ille precipit motu ac si viscera contraherentur: qui motus puenire potest propter multam siccitatem uentris propter quam feces in colon et intestino recto multiplicatur et congregantur: que propter extensionem et gravitatem in illis intestinis facta sunt causa contractionis aliorum intestinorum versus ea.

¶ Secunda causa huius potest esse multitudo uentositatum que congregatae sunt in illis intestinis. Propter ergo uehemetiam doloris consequentis ad illarum uentositatum extensionem sequitur tractus spirituum et humorum versus illas partes et de circumferentia ad profundum corporis: ita ut precipiant intestina illa contrahi et comprimari.

¶ Tertia causa huius contractionis posset esse apostema in aliquo illorum intestinorum: propter quod fieret contractio aliorum ad apostematum locum.

¶ Quarta causa potest esse uehemens et tortuosus motus uentositatum immersus in ileon intestinum. Cum ergo illud intestinum pluribus reuolutionibus in uentre inferiori reuoluatur ad omnes diuersas positiones: ut sensu in anothomia discernitur. ergo uentositates in eo uehementer impulse ad omnes predictas partes faciunt tristis sensationem in diuersis partibus. Ita quod cum pellitur uentositates a dextro in sinistrum precipit sensus tactus quasi motum intestinorum de dextro in sinistrum latus et e conuerso. et de sursum in deorsum et de ante et retro et e conuerso.

¶ Et quanta causa huius contractionis motus intestinorum potest esse: et sic est de facto mala complexio siens calida uel frigida a stomacho coicata intestinis inferioribus: quomodo enim non: cum intestina sint omnino de essentia stomachi et eidez continua: ut 16° tertij. primo capitulo colligendum est.

¶ Plures causas ad uerificationem huius accidentis adducere potuissim: sed iste sufficiant tanquam potiores: de quarum numero penultima et postrema non solum hanc ueritatem persuadent sed etiam demonstrant: et tu considera.

¶ Nec in summa est huius uenerandi prelati ex uarijs accidentibus complicata dispositio: quorum inuestigatio et uerificatio non cum paruo labore inuenta est: et inueniri potest: et qui intelligit diiudicet.

¶ Cum ergo de dispositione in hoc viro quod maxime sunt timore: opus eisdem ingenijs auxiliatricis sapientie medicine prouideri.

¶ Pretermissis itaque regimine sex rebus non naturalibus quod ad caliditatem et siccitatem notabiliter eleuatam declinare debet huius uiri egritudinibus ac suis accitibus subuenire tentabo cum quindecim instrumentis uel adiutorijs medicinalibus conuenientibus.

¶ Quantum uero ad secundum oportet in cura suarum egritudinum facere euacuationes in uere et in autumno appropinquas que erunt preseruatiue eius a predictis: sic enim procedendum est in cronicis egritudinibus que sunt plurimum reuoluunt reuolutione ueris et autumnus: ut clauditur in sententijs Hippocratis et Galeni afforismorum 6° sermone illo. Quibuscumque flumina aut farmacia conueniunt: hos uere flumare et farmacare conuenit. Nam Commentator ibi dicit se multa corpora preseruasse ab euentu talium egritudinum euacuando ea in fine hyemis aut in principio ueris: et similiter de autumno.

Appropinquate igitur medietate mensis februarii: hic uir uno mane in aurora accipiat hanc infusionem calidam. R. aque eupatorii et absinthij. ana. 3. j. 5. aque cicoree. 3. j. agatice electe. 3. j. 5. hermodactyl. reubarbari ana. 3. ij. cinchiberis. 3. 5. spice nardi. 5. sex. salis geme. 5. j. succari albi. 3. j. 5. penidiarum. 3. 5. calefiant aque et dissoluantur cum eis succarum et penidie et remaneant ita per totam noctem: in aurora uero calefiant et exprimantur a colatura illa actu calida tota bibatur et post ipsam dormiat per horam unam aut per horam. j. 5. et quiescat usque ad horam quantum sepe applicando pannos calidos toti uentri. Cum ergo transierint hore quod bibat situlam unam brodij pulli macri et post ipsum pertransiatur hora prandeat. Mane uero immediate sequenti accipiat hoc digestiuum. R. syrupi de calamento. 3. j. oximellis compositi. 3. 5. aque betonice: aque mellisse ana. 3. j. 5. calefiat totum et accipiat per nouem horas post cenam tardando cibum horis ad minus quatuor: et teneat ergo ipsum usque ad septem dies aut toties ut uideatur ut urinas colore et substantia rectificatas et hites hypostasim uel sedimentum in fundo album equale iunctum et dyaphanum.

¶ Tunc si purgetur cum istis pillis. R. pillarum de sarcocolla denotatione inuenta a Mesue in caplo de ea. pillarum de iera composita uel maiori ana. 3. 5. formentur pille. vi. cum bieralogodion et exhibeantur in aurora seruatis conditionibus omnibus in minoratio precedentis descriptis.

Secundum uero principale instrumentum tale est: quod fiat ei euacuatio autumnalis. Adueniente igitur medietate uel fine mensis augusti euacuetur cum istis pillulis. R. pillularum cochiarum. 3. j. pillularum de agarico comuni descriptione. 3. ij. boni ponderis formentur pillule vii. cum electuario rosato et accipiantur hora et conditionibus in minoratio uernali descriptis.

¶ Mane uero sequenti. R. syrupi compositi acetosi. 3. j. syrupi de endiuia. 3. 5. aque fumiterre. aque cicoree et saluie. ana. 3. j. misce. Et si uelis digestiuum leuius et delectabilius. R. aque absinthij et fumiterre. ana. 3. j. aque eupato. 3. ij. 5. misce et accipiat hora et diebus omnibus obsequatis descriptis in digestiuo uis.

¶ Cum uero uiderit rectificationem urinarum in substantia et colore steterit: tunc sequenti die euacuetur cum hoc potu. R. bieralogodion. 3. ij. eluarij bamech. 3. ij. 5. misce et totum accipiat cum aqua feniculi calida et succarata. Et diligenter euacuationes cum pillis: tunc R. pillarum aurearum pillarum de sarcocolla. ana. 3. 5. incorpent cum succo rosarum et accipiant limitando modum cum bis que dicta sunt de euacuatione ueris. Non timeat aliquis exhibere bieralogodion quod est pharmacum laudabile et securum intantum quod illustres antiqui nullo fere pharmaco utebantur nisi ipso: ut legere potes 5° can. summa 6^a in descriptione. Neque molestare me debet aliquis: quod in digestiuo et euacuatione autumnali posuerim medicinas cholere et aduste materie eductiuas. Tales enim materie multiplicari solent in autumno propter reliquas impressiones estatis.

Tertius instrumentum medicinale est hoc. R. aloes epatici electi lib. 5. agatice electi candidi et leuissimi et a nodositatibus mundi. 3. ij. hermodactylorum. 3. j. turbit al. plani canulosi et mundati. 3. 5. mastice. 3. j. 5. cinchiberis 3. ij. sicados hyssopi absinthij eupatorii scolopendrie. ana. 3. j. salis indi. 5. ij. succi cicoree: succi scariole et rosarum. ana. lib. 5. pulueriscentur omnia per se: deinde infundantur in predictis succis mediocriter calidis diligenter agitando et exponantur radijs solis usque ad succorum consumptionem sepe agitando: deinde iterum bis renouentur succi predicti. Cum ergo materia illa fuerit indurata ex ea fiant pillule cum opus fuerit de omni. 3. vij. de quibus omni tertia uel quarta die unam accipiat parum ante cenam secundum maiorem et minorem fluxibilitatem: et hoc tempore quo assumit digestiuum predictum si uenter non esset bene fluxibilis. Eisdem etiam pillulis utendum est ab eo in omni tempore anni et uite sue accipiendo unam omnino ginta uel sexta die parum ante cenam: et proprie cum percerit stomachum eius grauatum abominationem habentem et uentositatibus plenum. Capite dolente ergo uel grauato reumatico ante accipiat ex eis unam per duas horas post cenam. Ego enim credo magnam partem recuperationis sanitatis eius sustentari in illis pillulis. Nam si bene consideras uirtutem simplicium ex quibus componuntur uidebis quod distrabere possunt materias a capite pectore stomacho et pate et a toto predicta membra confortando et uentositates resoluendo et teneas secretas.

Quartum uero principale remedium est a quo non discedat ut celebratis id euacuationibus predictis statim in mane deglutiat coclear unum xilobalsami conditi et tardet cibum suum ad minus horas tribus. Credo enim hoc esse potentissimum instrumentum confortandi caput pectus stomachum que principaliter in hoc viro lesa sunt et continuet per mensem unum.

Quintum principale remedium est. R. spiritus dyaboli. 3. ij. spiritum electuarij de xilaloco

descripti 5° canone. summa prima. 3. v. sp̄rum dyacimini
descriptione Nicolai in antidotario. 3. ij. succari secunde
coctionis. lib. 5. granorum fistulicorum mundatorum. 3. iij.
infundantur fistici minutim incisi per duos dies nales in
libra vna aque mēthe: deinde extrahantur ultumate pterantur
et coquantur cum succaro et lib. semis mellis rosati cum folijs
podii. Effundantur autem postea ad mortarium: et incorporentur
secum alie sp̄s et fiat electuarium: de quo comedat et deglu-
tiat quantitatem duarum. 5. per duas horas ante cenam: et
tantundem per duas horas post cenam et est optimum re-
ctificatum omnium suorum membrorum.

Sextum medicinale instrum est. 17. sp̄rum electua-
rij dyabos. 3. ij. sp̄rum dyacinamomi. 3.
j. succari albi lib. j. granorum fistulicorum ut supra in 50 lib.
mediam: coquantur succarum cum aqua mēthe: et fiat p̄fectio in
frustulis uelut pineata. De hac ergo p̄fectione bibe p̄latue-
nerandus semp post oēm cibum comedat vnum uel duo
frusta bibendo post ipsum vinum non ualde fumosum.

Septimum medicinale instrum est hoc. 18. am-
bre orientali. 3. j. ligni aloes. 3. j. mus-
sci. 3. j. qz timeo fumositatem eius. storacis: calamite: spodiij:
sandarace: gariofilorum. ana. 3. mellisse betonice ameos añ. 3.
5. florum rorissimarini. 3. ij. succari albi lib. j. coquantur suc-
carum cum aqua mēthe et fiat cōfectio. Cum ergo iste vir
fuerit usus p̄fectione immediate antescipta per quatuor-
decim dies: tunc dimissa illa permutet se ad accipiendum
de ista hora eadem: deinde iterum de ista reuoluat se ad ali-
am sic continuando pro maiori parte sui regiminis.

Octauum medicinale instrumētū est. 19. laudani
electi aromatici et bene molliis excludē-
tis sensibilem arenositatem. 3. 5. storacis calamite. 3. ij. am-
bre orientalis. 3. j. sandarace. 3. j. gallarum cupressi mastice
corallorum. amboz spodiij añ. 3. ij. resine electe. 3. vj. dissol-
uantur simul laudanum et resina in vino antiquo et coquantur
usqz ad viscositatem bonā: oibus ergo simul incorporatis
fiat cerotum latitudinis quatuor digitorum et lōgitudinis tan-
te: ut coopiat p̄ncipium cōmissionis et finem eius usqz ad lau-
dā inclusiue. Depositis ergo capillis cum nouacula hoc ce-
rotum extensum super panno tincture kesnes locis p̄dictis
semper affixum p̄seruetur: antiqua enī reumata et catarrhos
in plurimis hominum iam consumpsi.

Nonum instrum est. ut cum cōtingerit mās per mo-
tum defluxus reumatizare ad mēbra iam
p̄assignata factis euacuationibus per duas horas post
cenam bibe dñs et pater uenerandus deglutiat duas de se-
quentibus pillulis. 20. coriadi preparati granorum mirti cu-
pularum glandium spodiij. añ. 3. j. gallarum cupressi coral-
lorum amborum añ. 3. 5. mastice. 3. j. 5. cum mīua citoni-
orum formentur pillule de omni. 3. vj. de quibus deglutia-
tur due: intercipient enim et exiccant reuma frigidum ex-
cellenter confortando cerebrum.

Decimum instrum est: cum adhuc materierum fluxus
a capite et si utamina multiplica-
ta fuerit a stomacho ultra cōsumptiones et diuersiones quas
faciunt pillule cōfectiones et electuaria supra scripta diuer-
tas materia. 21. Primo q̄dez confricationib⁹ utriqz magno
pedi añ cibū per duas horas applicatis: et sili manib⁹ ma-
gis cū panno aspo calido trabendo inferius usquequo ru-
beat ptes. Et si vir iste non esset delicat⁹ conuenientissime di-
uerterentur materie per applicationes uentosarum absqz
seccione super carnosiss domesticis partibus tybiarum co-
xarum et sup inferioribus partibus narium et spatularum.
22. Tertium autem instrum diuertēdi optimū est ut in hoc vi-
ro uere et autūno aut saltem semel in anno puocarentur et
aspirent ei emorroidales uene. Non enim solum per eas
defendit corpus ab egritudinib⁹ melancholicis uel adustis
sed etiam a flegmaticis tā distinctis ex pte saporis q̄ modi
substantie ut clau. 11. in sentētijs Gal. 5° afforismoz cōmēto

illius. Emorroidas sanari antiquas. et legit pulchre. 17° ter-
tij. de iuuamentis sequētib⁹ emorroidagiaz emorroidalem.
Undecimum instrum est. 23. dedrolibani maio-
rane ligni aloes folij mellisse añ.
3. j. macis. 3. ij. puluerigentur omnia et ligent in sindone aro-
matica et sepe odorētur: et est bonum rectificatum cerebri
et viarum anbelitus. Iuuamenta enim mellisse collige scō-
canone. ubi uoluit q̄ ipsa confert omnibus egritudinibus
flegmaticis cerebri et.

Duodecimum instrum est. 24. sp̄rum electua-
rij de ligno aloes. 3. j. florum
buglosse mellisse foliorum basiliconis biacincti sinaragdi of-
sis de corde cerui been al. et rub. croci. ana. 3. ij. macis. 3. j. 5.
margaritarū vginearum. 3. ij. puluerigentur oia per se sub-
tilissime: deinde cōmisceantur et cōsuant in sindone rector-
ta aromatica sacculo ente q̄drangulari et appodient super
mamilla sinistra cum capite vno super medio toracis ap-
plicato et altero uersus latus transuer saliter.

Tertiumdecimum medicinale instrumē-
tū est hoc: ut cum iste
vir pcepit mās in pectore fixas que non conuenienter et cito
expelluntur cum tussitunc accipiat de hoc electuario: qd sepe
in ore suo teneat cum lingua reuoluēdo per os absqz masti-
catione quantitatez grani fabae: et p̄mittat distillando id qd
colliq̄bitur in ore: hoc enim leniendo mēbra pectoris equā-
do mās et p̄parando eas educationi per sputum. p̄feret. etiaz
alleniando anbelitum. Cuius descriptio. 25. granorum pine-
arum. 3. 5. granorum sebesten numero. xx. passularū nigrarū 3.
3. vj. ligritie rate. 3. j. 5. capill. ueneris. 3. ij. hyssopi. 3. j. granorum
fistulicorum. 3. ij. infundantur grana et sebesten in aquam deco-
ctionis ligritie per diem et noctē: deinde coquantur cum ea
usqz ad cōsumptionem aque. tūc ergo abiectis ossibus sebe-
sten ultumate pterantur in mortario et incorporentur cū. 3. iij.
penidiarum. 3. iij. succari scōcoctionis et fiat electuariū
ultumate pterēdo. Huic enī viro necessariū esset hēre secū-
de hoc eluario semp: ppter enī mutationē diuersarū q̄lita-
tum aerarū et ppter uarietate ciboz et potū et exercitiorū
mouentur et fluctuant materie que frequenter in pulmone
et pectore recepte parit accidētia ualde difficilia: a quibus
huius electuarii usus feliciter p̄seruabit ipsum.

Quartumdecimum instrumētū est. 26. resine electe. 3. j. 5.
laudani. 3. ij. ligni aloes gallie muscate añ. 3. j. mēthe balsami-
te gariofilate añ. 3. 5. macis gariofilorum añ. 3. j. cimini ame-
os carui añ. 3. j. storacis calamite. 3. ij. dissoluatur et coquan-
tur gūmi cum uetusto vino potenti et cum sufficienti quā-
titate cere fiat cerotum bene tenax: qd extēsum super panno
de grana sperico et bene magno: ita ut app̄bēdat regionem
a granato usqz ad umbilicū et medietatem hypochondrio-
rum potenter rectificat stomachum ep̄m et intestina.

Ultimum vō instrum est ut si in hoc viro q̄qz p̄ita-
rentur urine albe subtile uelut aqua
aut serū: tūc dubitādū est de euentu doloris in renib⁹ eius de
q̄ nō bēo suspitōne leuē: tūc ergo fiat linumē a p̄ncipio
spatularū per totā spinā usqz in finē cū hoc vnguento actu
calido ter uel q̄ter in die supponēdo p̄ntū linē duplicatū
calidū. Unguenti cōpositio est hec. 27. olei de violis citri-
nis. 3. ij. olei liliorū al. 3. j. spodiij. 3. j. seminis endiuie scario-
le añ. 3. ij. spicenardi. 3. j. violarum florum nenufaris florum
eupatorii. añ. 3. ij. cere albe quantū sufficit: fiat vnguentum
mediocrius mollitiē: in cuius fine ponantur capbore. 3. v.
hoc enim vnguentum defendit renes ab agitatione ma-
terierum resoluendo mās et sedando dolerē: quod totum
et omnis sanitatis eius cōplementū concedat ei altissime
misericordie saluator cunctipotens dñs noster Iesus chri-
stus ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 18. De quinque malis dispositioni-
bus videlicet. 1. De dolore ca-

pitio inordinato periodo affligente per communitatem ad inferiora. ¶ De debilitate digestiōis stomachi per quā magna pars cibi mutat in uēositates et flegma. ¶ De debilitate cordis et totius corporis. ¶ De lassitudine dolorosa renum et totius spine. ¶ De mala dispositione matricis a multitudine materierum congestarum in ea.

De nobili viro et generosa domia

Porte prefati Spectabilis viri puidendum utile vidi cum. v. remedijs quibus accidentia quęque a quibus molestantur conuenienter releuari possunt. ¶ Primum itaq; est capitis dolor inordinato periodo affligens ipsam. ¶ Secundum vero est stomachi debilitas in digerendo cibū per quā magna cibi q̄titas in uēositates pmutat et flegmata. ¶ Tertium vero est cordis et totius corporis debilitas. ¶ Quartum est renum et totius spine lassitudo dolorosa. ¶ Quintum vero et ultimum est mala dispositio matricis eius pueniens a multitudine materierum que cōgerunt in ea.

Et primum qdem accidēs attingit in capite per colligantiā ei⁹ ad stomachū: et scōario ad matricem a quibus p̄tibus materia et vapor mult⁹ coīcatur cerebro et p̄niculis ei⁹: vñ in toto capite grauius et extensius accidit dolor. Et huic qdem accidenti puideri et puidendum omnino credo cum istis tribus remedijs. ¶ Quorum primum est hoc. ℞. electuarij indi. 3. iij. benedicti simplicis. 3. iij. 5. aque sublimationis matricarie uel arthemisie. 3. iij. 5. misceatur totum et calidum in potu detur in aurora: et tarde cibis horis quęque ad min⁹. ¶ Scōm vero instrūm est sacculus iste quē calidum sepe teneat stomacho suo applicatus. ℞. rubee camedreos camepitheos mēthe absinthij ana. ℞. ii. agarici: cimini: macis ana. 3. j. galie muscate. 3. 5. pulueriscentur omnia per se: et fiat sacculus magnus amplectēs stomachum totum et partem hypochondrii. ¶ Tertium vero instrūmentum est q̄ utatur pillulis istis de quibus accipiat omni quarto sero aut sexto vñā immediate ante cenam: quarum descriptio. ℞. pillularum nlesanginarum. 3. j. 5. agarici colloquintide ana. 3. 5. salis indi. 3. v. reforment pillule cū mīna citōiorū aromatisata et.

Secundo vero accidētī p̄ncipali. s. stomachi debilitati iam bene sufficienter p̄uisum est per remedia sup̄ascripta: quibus nihil aliud mihi videtur addendum nisi q̄ assuescat sepe in mane accipere rotulam vnā huius p̄fectionis. ℞. specierum electuarij de ligno aloes. 3. j. 5. specierum electuarij de seminibus. 3. iij. succari al. 3. iij. cum aqua absinthij fiat confectio in rotulis. 3. iij. et utatur ut dictum est.

Tertium vero accidēs fuit cordis debilitas et totius corporis puenientes per compassionē nō absolutam cordi ipsius ad stomachum renes et matricem. ¶ Et huic qdem accidētī puidendum est per remedia duo: quorum p̄mū. ℞. doronici been albi et rub. ossis de corde cerui ana. 3. iij. se. basiliconis. 3. j. 5. biacincti smaragdi saphiri. ana. 3. j. macis folioz basiliconis ana. 3. 5. ligni aloes gariofilorum cinamomi ana. 3. iij. margaritarum electarū. 3. iij. pulueriscentur omnia per se et consuuntur in sindone retorta et fiat sacculus amplitudinis semissis et portetur sub mammilla sinistra continue adherens. ¶ Secundus vero instrūm huic p̄posito seruiens est electuarium hoc. ℞. specierum electuarij de ligno aloes. 3. iij. specierum electuarij cordial. descripti a Ras. 9º Almanf. cas de egritudinibus cordis. 3. vj. pulueris saphiri biacincti et smaragdi. ana. 3. 5. margaritarum. 3. iij. syrupi de calamēto. 3. v. succari albi. 3. iij. coquantur simul succarum et syrupus usq; ad bonā glutinositatem: deinde ponantur species et totum diligenter incorporetur cum decem folijs auri et accipiatur ex eo mane ante prandium per horas quatuor. 3. 5. deglutiendo ipsum et bibat post ipsum. 3. j. electi maluatici vini et.

Renum vero disponi confert hoc vnguentum de quo sepe spina eius tota a furcula spatularum usq; ad caudam iungat calido mediocriter fricādo usq; ad finē spine et supponat p̄anus calefactus et suffumigat⁹ cum puluere storacis calamite. Et est eius descriptio. ℞. olci de violis citrinis. 3. iij. musci ambie ana. gra. iij. rosarum spodijs seminis plantaginis ana. 3. j. spice nardi costi xilobalsami et carpobalsami ana. 3. j. cere quantum sufficit et fiat vnguentum mediocris glutinositatis cum modico resine electe et applicetur ut sup̄a.

Dispositioni vero matricis eius que puenit ab oppilatione uenarum emicroidalium ab humoribus grossis et viscosis in eadem multiplicatio puidendum est duplici instrumento. ¶ Quorum primum est. ℞. fenī. mēthe assari cassie lignee aristologie rotū de calamētī origani ameos ana. 3. 5. spice nardi. 3. j. myrre. 3. vj. bulliant omnia in situlis duabus aque usq; ad cōsumptionē tertie ptis. Et huic decoctioni actu calide infundat lapis albus rotundus in fluijs inuētus calidus: ex fumo illius suffumiget⁹ hec domina tali situatione: ut matricē ingredi possit. ¶ Scōm vero speciale remediū huic dñe opportū est hoc. ℞. rubee tinctoris siseleos enule assari pulegij origani ana. 3. 5. semis apij et petrosellini anisi. ana. 3. iij. spice nardi. 3. iij. croci. 3. j. musci. 3. j. aloes infusi per quatuor dies in succo matricarie uel arthemisie. 3. iij. coquat⁹ aloes lento igne usq; ad cōsumptionē p̄dictę aque et incorporent⁹ cū eo species sup̄ascripte per se puluerisate et fiant pillule de omni. 3. vj. Accipiant⁹ ergo ex eis omni mēse bis. 3. iij. in aurora et tarde post eas cibis per horas. vj. Et his obſuatis felicitatem sue terminationis hēbit ad laudem dei omnipotentis.

Consilium. 19. De soda flegmatica pueniente per essentielle nocumentum in cerebro: et per colligantiā stomachi ad caput cum multitudine lachrymarum difficultate masticationis et nocumento dentium et alijs nocumentis tristis sensationis in partibus exterioribus et interioribus capitis accidentib⁹. ¶ Diuiditur autem cōsilium in sectiones tres.

Seccio p̄ma est capitulū vñā uerificans essentiā dispositionis: et ostendens necessitatem sequele accidentium ad ipsam et uarietatis ipsorum.

Diligenter examinatis oib⁹ que per informationē ex smone et scriptura comprehensa sunt dispositio generosi viri dñi Andree bernardo est soda per essentiā nocumenti in cerebro et p̄niculis interiorib⁹ et exteriori p̄niculo etiam coīcata:

que qdē nō ita p̄p̄e est p̄ cētiā: q̄netiā per colligantiā stomachi ad caput magnifice itendat⁹ et foueat⁹: et q̄ stomachus euaporat multitudine fumoꝝ ad caput ut paulopost videbitur. ¶ Et ad m̄alis cā hui⁹ sode flegmatica materia locis p̄dictis infusa cū p̄ntia multoꝝ fumoꝝ qui funi l3 sm partem aliquā eleuent a materia in capite cōtēta: sm tñ maiore partē euaporat a flegmatibus in stomacho cōtētis: quorum quidem uapoꝝ pars maior tñ spirat insensibiliter per poros cranei et cōmissuram sagittalem propter caliditatez nālem resoluentez et expellentez ipsos: et p̄pter raritatem cranei in loco bregmatis etiam hāc expulsionē iuuantez. ¶ Que qdem oia facile videri p̄nt si diligēter ad scripta et informata inspiciat⁹. Dispositio enim ista minus nocet tpe getis et iuuat⁹ ab ea: et nocet⁹ ab exercitio: eo q̄ motus corporis uaporationem ad inferius ad caput excitat: mās etiam in capite cōtētas euaporare facit. Lū ergo incipit exercitium incipit nocumentum angēri adeo q̄ caput cooptum detineri subtiliter nocet ei: imo necesse est ipsum discoopiri ut melius transpirare possit quod euaporat. ¶ Qd⁹ vero mā in capite continēat⁹ denotat nocumenti p̄seuerantia. ¶ Et q̄ etiam per colligantiā se habeat hec dispositio a stomacho ad caput apparet eo q̄ tpe quo stomachus non bene

digerit et quoniam uentositates in eo et intestinis congregantur tunc primo efficitur hic morbus. Adhuc etiam quod post assumptionem cibi alleviatur: sed in principio aliquantulum inflammatur caput: que tamen inflammatio cito remouetur. Quod autem materia huius morbi flegmatica existat apparet ex priuatione sensationis sitis et amaritudinis oris uel dulcedinis et aliorum saporum calidas materias significatum. Et iterum flegma falsum frequenter spuitur: cuius quidem falsedo puenit ex fumo a materia cholericam eleuato uel a mixtura modice quantitate cholere cum predicto flegmate. Adhuc etiam quod materia flegmatica sit apparet ex frigidityte grauitate et reumate ad oculos dentes et maxillam sinistram perceptis. Quod etiam inuamentum percipiat hic nobilis ex mora in aere frigido et tunc anni frigido facile declarari potest: sed enim morbus iste maliter sit frigidus: cum actuali tamen caliditate sociatur: que puenit a multitudine uaporum: qui generantur in cerebro: et qui etiam effunduntur ab inferioribus partibus ad cerebrum. Cum ergo uapores tales existant actualiter calidi percipit patientis inflammationem et caliditatem augmentatas. Cum uero uapores illi resoluti sunt: cessat predicta caliditatis sensatio et remanet effectus a materia flegmatica pueniens cogens et incitans ipsius ad tecturam capitis cum caputro uel birreto. Ex quibus facile deduci potest quare inuatur ipse ex mediocriter calefacientibus caput et nocetur a uehementer inflammantibus et calefacientibus. Mediocris enim caliditas a uirtute dirigitur melius ad materierum digestionem et expulsionem. Fortior uero caliditas nocet magis uaporum quantitate augendo quam consumendo. Ex quibus iterum facile concludi potest dispositionem istam esse complicatam ex malitia complexionis frigide et calide unius potentialiter: alterius uero accidentaliter. Tercio concludi potest quare nocetur a cibis et potibus calidis. Quarto quod legumina nocent eo quia uentosa. Quinto intelligi potest quare ex motu capitis ad diuersas differentias positionis nocetur: eo quia ex tali motu agitantur materie et euaporant magis. Sexto quare calet trons: quod summi illi sunt huius effectus causa. Et septimo uideri potest quare non sudat caput: eo quia uapores illi primo insensibiliter transpirant quam in aquositate sudoralem conuertantur. Ex quorum etiam fundamento facile intelligi potest fricationem capitis esse inuatiuam et pectinationem. Similiter etiam intelligi potest quod uapor materialiter ad hanc egritudinem conficiendam concurrat per presentiam sectigationis in superficie cutis comprehense. Et ultimo facile intelligi potest inuamentum sequi ex potu pillularum demirabolans: educunt enim materie minoratione et sua stipticitate uaporationem prohibent.

Accidentium autem que sibi eueniunt reddere causam non est difficile. cum enim materia multiplicatur in capite comunicatur in profundum eius a frigidityte continentis parte superioris eius expulsa ad oculum lachrymas accidere contingit. Cum uero nonnulla eius pars pellitur ad maxillam prohibetur masticatio conueniens. Ex parte uero materie que confert ad dentes nocumenta in eis contingere est necesse. Palam igitur replicando dispositionem uideri potest quod dispositio huius nobilis est soda. id est lesio uel offensio in membris capitis: ut in cerebro in paniculis interioribus et in exteriori: et cuti capitis: et est egritudo per essentiam magis in predictis partibus. sed non leuiter per colligantiam stomachi ad caput talis dispositio foneatur et intendatur ut supra premissum est. Et ex hoc ultimo colligendum est. quod cura huius dispositionis compleri debet ex conuenienti regimine per sex res non naturales et per conuenientem medicinarum exhibitionem ut deinceps sequitur.

Secundo secunda ponit regimen huius dispositionis per conuenientem administrationem sex rerum non naturalium et continet capitula sex.

De regimine huius dispositionis per aerem. Cap. i.

Est habitatio eius uersatio et mora esse debet in climate regione ciuitate loco et camera ad caliditatem mediocrem: imo etiam parumper a mediocri caliditate ad intesam eleuatis. Et iccitas uero in omnibus his debet esse caliditate intensior: propter quod uersatio in stufis siccis et siliis. Loca humida loca terranea humida frigida et uentosa summope uitando. iuxta quorum regimen etiam caput: et propter post euacuationem puenienter calidum conseruari debet tecturas eius habendo suffultas pellibus et dossibus uariis aut de pellibus agnitis et siliis.

De regimine ipsius per motum et quietem. Cap. ii.

Et motu autem dicendum: quod motus ut nunc et exercitio non sunt ei demerenda: et propter quod assumit nocumentum ex eis: ergo quiescere melius est ei donec non sit eius egritudinis puenienter digerant et euacuentur. tunc enim exercitium sibi puenientissimum

esset ad excitandum caliditatem innatam: et prohibendum materierum multiplicationem et ad consumendum et diuertendum uapores qui quotidie ad caput effunduntur.

De regimine ipsius per somnum et uigiliam. Cap. iii.

Dormitio mediocris in quantitate pueniens est ei cum ipsa uigoret uirtute aiale et spiritus eidem seruientes: et faciat ad bonam digestionem materierum que in capite reperiuntur et in membris inferioribus.

Longa autem dormitio ut excedens mensuram septem uel sex horarum non uidetur mihi eidem esse pueniens nisi ad oppositum pinoueret me consuetudo: quam etiam corrigere uelle in interpolatis subtractionibus dormitionis longe. Longa enim dormitio materie in capite multiplicat propter attractionem earum ad ipsum que fit ex reuocatione et unione caloris tunc dormitionis. Reliquo autem tempore propter mensuram dictam uigilare melius est ei. Debet autem dormitio eius semper fieri capite notabiliter eleuato: et incubari super dextro latere primo: a qua fiat permutatio ad sinistram post somnum primum. et ab eo iterum super dextrum latus reuolutio fiat. Resupinus autem decubitus omnino non conuenit. decubitus autem super uentre anteriori factus conueniens esset ei: et propter quando stomachi lesionem in appetendo digerendo et uentositates multiplicando percipit.

De regimine eius per inanitionem et repletionem. Cap. iiii.

Ibis et potum quantumque laudabilius quanto magis strariorum multam quantitate oino euitare debet. palam est quod nalez caliditate stomachi suffocando minorat et extinguit. Mensura igitur ciborum et potum canonica est que efficit in stomacho grauitatem uel extensionem fastidium nauseam abominationem uel siliam sicut potus mensura pueniens est que in stomacho non natat fluctuat: uel est causa rugitus. tertia primi. de regimine per cibum et potum. Neque etiam tempore quo neruus et non medosus insurgit appetitus a cibi assumptione desistendum est.

Tolerare enim famem stomachum putridis replet humoribus ubi supra: siue sit eo quod tempore famis intensior facta caliditas humores alii de nociuis attrahat: aut illos qui in stomacho inueniunt extraneos et corruptos.

De regimine eius per accidentia anime. Cap. v.

Nimic etiam accidentia sapienter moderari oportet. sed enim aduentu melancholie ut in cursu in ipsam. aut in ira uel indignationem comprehendat aliquando inuamentum sequi ut retulit. hoc tamen fieri non uidetur fore rationale: nisi quod tempore harum passionum

ebullitione quadam in humoribus facta fiat uaporum consumptio uel diminutio: uel prohibitio ascensionis eorum ad caput. maius tamen nocumentum ex talibus passionibus rationabiliter sequi decet. propter ebullitionem ad quam sequitur euaporatio: et extraneatio humorum quam propter assumptionem ipsorum.

In summa igitur signa sunt anime accitiae: per que fiat spiritus motus de circumferetia ad centrum que non ualde repente et

fortiter pnt fieri talia iuuamentā afferunt ut p̄dictū est: sed lōge melius est niri uel instare aie passionibus letificantibus solantibus ⁊ aliter animam letantibus q̄ oppositis.

De regimine per cibos ⁊ potus.

Cap. vi.

Dist hec aut in administratione ciboz ⁊ potuz amplius speculandū est qui q̄les q̄liter ⁊ q̄i conueniunt. si diligēter inspiciat fundamētū in capitulo p̄mo stabilitū videbit cōsiderātū q̄ oportet cibos ⁊ potus esse mediocriter calidos: amplius aut exiccationis apituios materietū ad inferiora deriuatiuos. Similiter etiam per opationē uel virtutes tertiā uel q̄rtā stomachū ⁊ caput respicere debēt tales cibi ⁊ potus omnes. **I**git utatur pane purissimō uenienter cocto: ⁊ bñte fermētū quāritatē ampliorē q̄ cois panis. Et si q̄dē q̄qz pcepta fortitudine stomachi accipitur panis opirus. i. parum furfuraceus ueniens ē. Panem antez aq̄mū antiquū humidum exustum aut non bene coctum omnino uitet. **C**arnibus aut utat pullinis: vitulinis: castratinis inuenibus ⁊ non antiqz ⁊ mediocriter pinguibz. **U**tat etiā carnibus syluestriuz aialū: ut leporz: apiz: ⁊ silium. omniuz enim animalū carnes suū victuz lōgo labore uenantiuz siue de peditantibz: aut uolatilibz sint: oino ueniūt. **D**e bis vō que elegātiora sunt alijs sunt sicut carnes capelli. i. caprioli uel domestici capreti. **E**x uolatilibz carnes fasinor: p̄dicū meruloz ⁊ minutarum autū aliaruz quas consuetudo hēre victui adonauit humano ⁊ pprie carnes coluboz parnoz domesticoz uel syluestrium qui meliores sunt. **P**iscū ⁊ oium aialū in aqua degētū euitādus est usus indicādō a mālī causa egritudinis etiā a posteriori qz nocumentum p̄pit ex usu eoz. **S**i tamē q̄qz opportu num esset uti eis cōplacētia nobilium aut ex pcepto legis nre: si piscium uel similituz usus assatorum magis q̄ eliorum: qui cum aliquibus aromantibus mediocriter conduntur cum seminibus uel folijs uel pulueribus plantaruz stomachalium: uel capitalium: ut menthe: feniculi: petrosellini: maiorane: betonice: salue uel silium. **S**int autem pisces omnes solidarum carniū ⁊ nō mollium: neqz sine antiqui: uel etate parua degentes: sed mediocres inter primam ⁊ secundam etates dictas. **D**e melioribus autem sūt torētine: orate: menule: rumbi: de maritimis. Lucij aut sibi similes de fluuijs uel lacunis. **O**lera autē inconuenientia eidem sunt oia frigida ⁊ humida: ut lactuca: endiua: spinachia: portulaca: citrulli: cucumeres: cucurbite: ⁊ pepo num usus ⁊ omnium aliorum fructuum mālīter ⁊ effectiue sanguinem aquosum generantium vitari debet. **L**z enī iuuamentum aliq̄d p̄cipiat ex talium olerum uel fructuū usu: eo qz uētem eius emolliunt ⁊ lubricant. fortius tamē nocent ei mās frigidas multiplicando: ⁊ uapores multos effundendo ad caput: ⁊ pprie in fructibus hoc attendi debet. Nihil enim aque uaporosum est sicut fructus. **S**⁰ tertiū capitulo de catarro colligendum. **D**e oleribus autem illa que ueniunt sunt sicut tacta dī de piscibus esset p̄mo: ⁊ alie etiam siles zc. **R**ape uel borago que multum uentose sunt: non sunt ei uenientia. **C**aulibus aut aliquando uti potest ⁊ alijs ferculis herbas recipientibus. **L**egumina etiam omnia dimittere debet pppter eorum uaporationem: lz brodijs eorū aliqui uti possit. **D**e bis aut meliora sunt sicut cicera rubea cōfracta: rīcū: far: ⁊ p̄anicum: ⁊ silia. **E**tia pastiles cibos euitari oportet: ⁊ maxie recētes. **U**ti vō minutellis ⁊ silibus cibis pastilibz solerti industria cum fermēto laboratis ⁊ exiccatis saltem uti pōt q̄les sūt bi qui a regione siculorū ad nos apportant. Reliq̄ aut dimittant. **D**e saporibus autē uti potestis aceto: ⁊ agresta: ⁊ succo arancioz: raro m. limonum autem succus ⁊ substantia mibi placent magis pppter exiccationem ⁊ aptionem quam habent. Placet etiam mibi: ⁊ pprie post mundificationem si nāpismi mediocris usus. **O**liue etiam mibi placent. **R**ape autem cōdite etiam uenientes sunt: ⁊ maxime argumen-

to sumpto a condimento earum. **C**ortex autē arancij etia conuenit. **E**cucurbita vō confecta etiā dimittenda est. **L**ibaria lacticia omnia omnino fugiat. **C**aseus vō mediocriter exiccatus ⁊ mediocriter antiquus ueniens est ei: ⁊ pprie post cibuz etiam in condimentis assumptus: si declinauerit ad aliqualem falsedine melior erit q̄ si fuerit dulcis: uel falsedine priuatus. **D**e cōfectionibz sunt sicut cōfectio de fisticiis siue pineis: eo qz grana pinī nocent stomacho. tertia tertiū capulo de iuuantibz ⁊ nocentibus eidem. **E**tiam auellane cōdite placēt mibi: ⁊ confectio de aniso ⁊ cinamomo ⁊ cum. q̄. ⁊ galaga: ⁊ tragea grossa ⁊ imperialis ueniūt ei. **C**oriadri vō cōfecti usus nō placet pppter frigiditatem eius ⁊ pppter nocumētuz q̄ isert stupefaciēdo nisi bene corrigatur: ⁊ difficile est ipsum bene corrigi ab apothecario. **X**ilobalsamum vō cōditum. q̄. ⁊ similia mibi bñ placent: ⁊ pprie mirabolanorū usuz in mane laudarem accipiendo vnum: tñ dādo cibū post ipm per q̄nque horas. **D**e potu aut aque usus multus euitari debet. ⁊ si cōsuetudo lōga duceret ad oppositum: melius ēē aquā ēē p̄coctam ⁊ paulatim quāritatem eius minorari. Neqz enim aliquis uenit ei potus qui in frigidando ⁊ humectādō rugitus ⁊ uērositates generādō nocet stomacho. **I**gitur potus eius sit uinū colore album: uel aureū: siue cerefoleum non ualde nigrum substantia subtile potentia mediocriter sapore leuiter dulce: non ponticum uel acre. **Q**uantitas autē aque cōmiscende sibi sit quarta aut tertia pars fm regimen a di-
fcreta cognitione proueniens zc.

Sectio tertia de regimine hui⁹ sode per medicinalia continens caplm vñ in quo diuersa ponitur in sra medicinalia pro cura huius dispōis necessaria.

De regimine vō earū que per medicinas fieri oportet videtur mibi sic pcedendum esse. **P**rimo q̄ omni uere ⁊ autūno uenienter purgetur euacuatiōe vniuersali. caput tñ ⁊ stomachi: magis respiciēte. **E**t modus purgatiōis uernalis talis ēē debet. **M**ense aplis uel martij bora a sexta diei usqz ad vigēsi mātētiā nouilunaris accipiat hoc minoratiuū. **R**x. agarici electi. 3. ij. q̄. 3. j. aque salue: aque menthe. añ. 3. ij. reubarbari electi. 3. 5. spice nardi. q̄. 3. vj. infundatur oia simul per vñ diem nālem. deinde calefiat in aurora ⁊ conuenienter exp̄matur ⁊ colet: ⁊ colatura illa in corpore cū 3. vj. iere Sal. descripte 7⁰ terapēnce. capulo de cura plenitudinis mālīs stomachi. ⁊ tardet cibuz post assumptionem huius per sex horas: p̄mittendo post quintam horam assumptionē vñ cyatbi brodiū macri de pullo cum succaro calefacti tēpore hyemis aut debilitatis pcepte. **T**ēpore vō estatis ⁊ fortitudinis stomachi loco eius accipiat aqua ordeī cū succaro tantūdem: ⁊ similiter tardetur cibuz quinqz boris. **C**ontinuetur ipsum octo diebus continuis. **I**tem tempore quo assumit digestiū si esset stipticus uenter accipiat paruzante cenam vñam pillulam alefanginam descriptione Mesue. aut loco eius accipiat clistere hoc. **R**x. decoctionis malue: blete ⁊ mercurialis. lib. j. 5. olei cōmunis. 3. iij. salis 3. 5. succari rubei: cassie fistule. ana. 3. v. iere simplicis. 3. ij. **E**t si uellet uti hoc clisteri tempore caloris loco olei ponendum est olei violarum. 3. iij. ⁊ loco iere. 3. 5. electuarij de psilio uel alterius sibi similis. **A**cceptādī itaqz digestiū descriptio est talis. **R**x. mellis rosati. 3. j. syrupi de calamēto 3. 5. aque absinthij. 3. j. 5. aque betonice: salue añ. 3. j. misce ⁊ calidum totum accipiat. **S**umpto itaqz digestiū immediate p̄dicto euacuetur materia cū istis pillulis. **R**x. pillularum de iera maiori. 3. ij. pillularum coebiarum. 3. j. reformētur pillule. 3. vj. cū aqua uel syrupo de hysopo ⁊ detur in aurora obseruando post eas omnia que in assumptione minoratiū sup̄ascriptū obseruari debere sup̄ascripta sūt. **E**uacuatio vō tempore autūni fienda poterit ēē talis. **R**x. syrupi acetosi compositi. 3. j. syrupi de sticadōe. 3. 5. aque violarum betonice: absinthij

ana. 3. j. misce et accipiatur calidum et obseruentur post ipsa ea que super alio syrupo scripta sunt obseruari debere. **¶** Uerū si tēpore autūni p̄cipet plenitudinē stomachi capitis: aut utrūq; simul uel totū: bonū ēē ante digestiū p̄dictū p̄mittere minoratiū tale. **℞.** electuarij dyafinico: nis. 3. j. electuarij indi. 3. 5. accipiatur cum aqua saluie calefacta obſuatis his que tacta sunt in alio. **¶** Et si uelis minoratiū leuius accipe. **℞.** Accipe. 3. ij. pillularum de iera composita cum. 3. 5. pillularum aurearū. **¶** Accepto itaq; digestiū p̄dicto: accipiat hoc p̄is eradicationi materierū **℞.** pillularum de iera composita. 3. ij. anari pōderis. resormentur pillule cum syru. de sticados. et post eas obseruent oīa que in primo minoratiū scripta sunt.

Elebratis itaq; his euacuationibus temporaneis procedat cum his. **¶** Et primo utatur cōfectione hac accipiendo de ipsa. 3. 5. parum antecenam in septimana. **℞.** specierū dyamusci dulcis: specie rum dyambrie ana. 3. j. specierum triasandalorum. 3. j. suc. albi. 3. v. fiat cōfectio solida cum aqua menthe. **¶** Item utatur hoc puluere quo bis saltem in septimana pulueri et loco cum bregmatis quando uadit ad lectum ponendo de eo quantum essent quatuor grana frumētū. **℞.** ligni aloes. 3. j. ambrie grana. v. storacis calamites: sandaracerosarum: laudani. añ. 3. 5. florum rorismarini. 3. ij. fiat puluis subtilis. **¶** Item sepe odoret hunc puluerem quem in sindone ligatum habeat. **℞.** granorum kelines: et sunt grana tinctorum 3. j. 5. maiorane sicce rosarum ana. 3. j. ligni aloes: folij storacis calamite añ. 3. 5. fiat puluis subtilis. **¶** Itē si abluir caput: qd̄ debet esse raro: fiat lixiū eius ex aqua in qua prius bullita fuerint ista ante positionem cineris. **℞.** assari calamī aromatici: ligni aloes maiorane. añ. 3. 5. et semper fiat eius ablutio cum saponē aromatico et exiccetur condecenter caput eius. **¶** Item ad cōfortationē capitis et stomachi utat sepe electuario de ligno aloes descripto ab Aui-cēna 5° canone. sūma p̄ma. et accipiat ex eo in aurora. 3. 5. absq; potu et cibo per tres horas. **¶** Et ad hanc intentionem etiam optimus esset usus. 3. j. optimi metridati et cōfectionis de tribus piperibus. **¶** Mirabilis autem descriptio et multum laudata ponitur in libello ad Omontheuz et est cōfectio de tribus piperibus descriptione tertia: quā uide ibi. **¶** Frictiones etiam et ligature inferiorum partium et brachiorum stricture interiecte frequenter cōueniūt. **¶** Similiter et abluiones extremitatum inferiorū facite cum frondibus saluie: betonice: rorismarini: calamenti: pullegij et similia conuenientes sunt. **¶** Abuc etiam si aliqui caput purgium fecerit trahendo aquam maiorane in qua prius decoctū fuerit de ligno aloes calefactaz per nares ei⁹ hora uesperaz esset ei utile aliqd. **¶** Sometatio bona pro maxilla et aurib⁹ suis fiēda tpe quo reuma descendit ad ptes illas ē. **℞.** calamētū pullegij: sticados arabici: betonice bysopi: semis aneti: ameos. añ. 3. j. cimini. 3. ij. camomille. 3. ij. aquassent oīa et calcfiat in tegula leni igne et impleatur sacculi ei⁹ et supiaceat ipis. **¶** Compositum bonū pro reumate ad oculos et lachrymas eorum. **℞.** sief de olibano. 3. ij. ligni aloes: rosarum. añ. 3. j. aque celidonie: aque berbene: ruthe. ana. 3. 5. fiat collirium: de quo in oculum eius utrūq; ponatur gutta vna uel due ter uel quater in die. **¶** Pro reumate vō ad dentes eius fluēte fiat hec decoctio que reuma p̄bibebit et collectum resoluūt et dentes cōfirmat **℞.** corticis radici capparorū: corticis radicū mori balauſiaz. ana. 3. j. sin. calami aromatici paucedani: piretri. ana. 3. j. seminis iusgamī al. corticis mādragore. ana. 3. j. florum rorismarini. 3. iij. coq̄ntur oīa in uīno mediocri rubeo stiptico usq; ad cōsumptionem medietatis. Et de hac decoctione calida sepe in ore teneatur: et collutio ex eo fiat: et erit ei iuuamētū sublime ad p̄dicta. Hec sunt que mihi in dispositione huius generosi viri meliora uisa fuerunt que omni potens altissim⁹ ad sanitatem eius feliciter dirigat. Amen.

Consiliū 3.20. **¶** De sex malis dispositionib⁹ uel delz. **¶** De dolore quatuor capitio a mala cōplexione frigida et humida cū materia. **¶** De gravitate et intensione in musculis colli et spatularum et partium omnium adiacentium. **¶** De lassitudine et impotentia ad motum omnium q̄si partium corporis. **¶** De dolore renū extensiuo et grauatiūo communicato quandoq; etiā anchia. **¶** De ineptitudine ad esse secundum. De cuius cura nihil loquitur. **¶** De difficultate anbelitus quasi semper molestante: propue tamen in ascendendo scālas et montes.

pectabilis vir quidem de militari et celeberrima p̄genienobilium de Sabrognano de p̄ia aq̄legiensi dñs Urbanus multis diuersis et grauib⁹ molestatur egritudinibus et accidentib⁹. quorum quidem **¶** Primū est capitis grauitas uel grauatiūo dolor totius capitis et maxime posterioris partis. **¶** Secundum vō accidens est grauitas et tensio in musculis colli et spatularum omnium et adiacentium partium. **¶** Tertium vō est lassitudo quedam uel impotentia ad motum oīm partū spatularū et spine usq; ad finem eius intantū q̄ cum conat exercitari peditado postq̄ sedes fuit notabili tēpore: est ei difficile multum erigere seipsum et flecti ad differentias positionis in motu progressiuo necessarias. **¶** Quartum vō accidens est renū extensiuus dolor et grauatiūo qui quandoq; cōmunicatur etiam usq; ad anchas. **¶** Quintum vō nocumentum est ineptitudo ad esse secundum etiam cum muliere prolifica: nedum q̄ cuz sterili. **¶** Sextum vō accidens et ultimū est difficultas anbelitus quasi semper aliquante molestante ipm: dato q̄ nō raro hēat intensiones periodicas qbus magis ingēter molestatur: et pprie in ambulando: scālas uel mōtes ascendendo: et sic de alijs. **¶** Et istis accidentibus nōnulla alia sine cōplicata accidentia uelut multitudo sputaminis: debilitas digōnis: multitudo uentositatū cōgregatarum in stomacho et toto uentre inferiorib⁹ec tamen tria et alia accidentia eodem modū bñt theorie cognitionis et curationis eorū cuz dependant fere omnia ab vna p̄maria et radicali causā ut inferius demonstrabitur. Hec in summa uidetur esse huius generosi viri dispositio congregata et copulata accidētibus iam predictis.

Et autem p̄dicte dispositio aliquid scientifice bēri possit p̄mittendum p̄mo q̄ cerebrū huius viri declinat a medio generali et specifico: id est cerebro per augmentum humiditatis excellenter et frigiditatis quā credo in eo accidentaliter acquisitam esse. **¶** Et primum quidem horum ex multis declarari potest signis demonstratiuis. Et primum quidem est mollities uel lenitas cutis capitis colli et omnium partium faciei. **¶** Scōm vō est ex superfluitate humiditatum que generantur in cerebro eius p̄pter frigiditatem acquisitam etiam ex multarum humiditatum oīio et p̄ntia. p̄pterea q̄ ista duo inuicē reciprocē se adiuant. Frigiditas enī maior q̄ debet reddat ipm humidius q̄ oportet. sicut econuerso humiditas maior q̄ debet reddat corpus frigidius q̄ oportet. 13° terij. capitulo de complexionibus. Apparet autem humiditatz augmētum ex abundanti expulsionē earum: per sputum: per nares et per oculos: ita ut etiam ualde facile ad lachrymādūz promptus existat. **¶** Tertium signum principale deducitur augmentum humiditatum propter ipsum ualde facile pati et permutari a caliginoso et pluuioso aere: propter facilitatem transmutationis a genere proportionali. **¶** Et quarto hoc probari potest ex profunditate et longitudine somni et inclinatione ad ipsum. **¶** Et quinto iterum ex intentione et fractione uentositatum in capite suo: que multiplicantur inter concuum cranei et conuexum dure matris. sicut etiam inter ambos p̄niculos et inter concauitatem eorum

et conuexa cerebri partem: ita quod etiam per uenas et arterias disseminatas in cerebro: et per rimas et ostia eius multiplicatur uetustitates usque ad organum auditus et cant in eo corruptionem operationum et sonitum tinitum sibilum et sibilum filia. Et sexto et ultimo diuisum multarum humiditatum in inferiori parte capitis et lacuna et colatorio que non facile possunt esse cause oppilationis aut clausione colatorii. propter quod non leue incubit sibi periculum apoplexie et aliarum dispositionum sibi primarum. Plura alia potuissim adducere signa augmentum humiditatum in suo cerebro demonstrantia. sed ista sufficiunt si bene perpendis: quoniam aliqui ipsorum sumpta sunt a substantia altera inheretibus: alia ab operationibus. et nonnulla a casibus.

Quod uero in viro isto natura cerebri complexio fuerit causa ex pluribus deduci potest signis.

Primo quod bene carnosum est caput facies et omnes partes eius. Secundo quod bene colorate sunt partes. Tercio quod effusiones cum sua humiditate calide sunt actu. Quarto quod ualde facile sudant partes capitis. Quinto quod etiam tactu calide percipiuntur: id remissum. Sexto ex nobilitate in opinionibus et operationibus interiorum sensuum. unde ex istis probaretur augmentum caliditatis in cerebro. Verum quod superius dixi et iterum affirmo complexionem cerebri eius frigidam esse saltem permutatiue propter augmentum humiditatum in eo. Ideo facile possunt solui monita iam dicta. Dicendo ad primum quod licet in eo carnositas non tamen est uera carnositas. sed a sanguine multo flegmati commixta genita. Et ad secundum negandum est quod color eius sit rubeus uerus et uisum: immo mixtus ex eo et subalbido. Et ad tertium dicendum est quod caliditas reputata per humiditates est ualde remissa: et aggregata ex caliditate innata et aduentitia a multis uaporibus ad caput eleuatis imposita. Et ad quartum dicendum quod si sudat non est quod materia sit calida: sed quod subtilis et aquosa cui parum cholere commixtum est. Et ad quintum iam dictum est quod remissa caliditas potius arguit frigiditatem quam caliditatem propter tertiam mensuram caloris inuentam. Et ad sextum dicendum quod mobilitas in opinionibus et operationibus sensuum interiorum puenit a multitudine humiditatis organorum et spirituum et multarum uetustitatum puritia. Quare ex omnibus aggregando uidetur securius esse dicendum quod cerebrum huius uiri declinat ad frigiditatem et humiditatem multum intensam respectu sue frigiditatis. Et si iuuenilis intellectus subtiliari uellet posset dicere quod cerebrum esset frigidum frigiditate accidentali iam declarata: et calidum caliditate naturalis. De humiditatis autem augmento ei nullus habet dubitare

Et ex horum fundamento facile saluari possunt accidentia que in hoc viro apparent.

Et primo quod grauitas capitis puenit a multa humiditate grauitante. Etiam quod frigiditas debilitando calorem innatum et permutando complexionem et substantiam spirituum est causa ut grauitet caput eius magis quam leue fiat. Et iterum facile est uideri causam grauitatis. id est grauium doloris primum colli spatularum et adiacentium. Nam enim frigida et humida immersa musculis paniculis et ligamentis est causa illi accidentis. Tercium uero accipis causa est debilitas in omnibus oriens a spodiis colli usque ad infimas spine ipsius partes. Nam enim cum hoc quod ifrigidando subito alterat etiam humiditatem suam laxat musculos et nervos a nucha oriens: per quod non sunt organa conuenientia uirtuti ad motum efficiendas secundum opportunitatem. Rursus iterum non est difficile intelligere causam nocuenti in renibus eius. Sunt enim renes eius multo flegmate pleni: quod quicquid causa esse debet difficultatis micet propter frigiditatem ipsius et uetustitatem. Et iterum mala complexio frigida cum flegmate illo est causa doloris extensui et grauium in eis propter caliditatem que diuina ratione decursus etatiui: non dubito quod in renibus eius genite sunt harenule multe: immo et lapilli. Caliditas enim vincens agens in materiam illam frigiditatem et viscositatem suam aptam indurari ualde facile terminat ipsam ad lapideitatem: ut colligendum est ex decima octaua

tertij. capitulo de generatione lapidis in exordio eius. et hoc potest esse accidens aliud consecutum ad dispositionem uel nocuentum quartum superius pretactum. Preter bec autem intellige quod si materia illa diu figeret in renibus dolores extensiuos faceret et iam fecit in eis. Et si materia illa a uenis et arterijs effusa colligeretur in carnosam partem: et porositatem eorum ualde facile apostema generaret in eis. His enim modis apostemata generantur ut colligendum est tertio tegni. scilicet illo Periculum est effundi in medias regiones. Si autem materie tales a putredinali caliditate euerterentur: tunc ualde facile cum hoc quod generaret febres mixtas in renibus et in poris urinalibus ex coriacione uesice efficere repessent. Uide ex istis quot et quod arduis periculis humanum genus expositum est. Et uero iterum circa quantum accidens principale non leuius speculari debet. Est enim de secretis nature individuum non esse secundum. oportet enim secunditatem consequi debitam dispositionem complexionalem et compositionalem membrorum: que generat in ista et maiorem generationis. patet autem quod in ista generationis principale effectum est spiritus gignitiuus aggregatus ex aiali vitali et naturali spiritibus. Oportet igitur hec membra esse debite disposita. scilicet cor cerebrum et epa: si debet generare spiritum vitale aiale et naturale: ex quorum omnium commixtione fit spiritus gignitiuus noiatus siue huius generatio fiat per occursum et commixtionem utriusque trium ad inuicem: siue fiat per alterationem ipsorum in simul: siue fiat per conuenientem commixtionem et transmutationem substantialem utriusque illorum trium: per quam corruptionem et transmutetur in alterum: sicut in quolibet uera commixtione necessarium est fieri. Corruptum enim omnia que commiscuntur supple uera commixtione primo de generatione in fine. et tu considera: quia iste est punctus eximie speculationis. Locessio enim isto oportet dari quartum spiritum in corpore humano profecto et non oribato generationis et productionis sui filis enti apto. Tamen non esset ualde difficile tenere tres esse spiritus necessarios ad individui humani constitutionem. quartum uero spiritum esse ad spiritus conseruationem. et primi quod tres vitalis aialis et naturalis spiritus noiati sunt. quartus uero gignitiuus nuncupatur. Utrum autem hic gignitiuus spiritus generetur in corde sicut spiritus vitalis generatur in eo: que pipatetici tenent esse quodammodo maiorem aialis et naturalis: aliter tamen et aliter modificato in cerebro et epate: ut simul accederet Aristoteles et philosophantes medici non est hic magna cura. Omnes concorditer concedunt quod ad hoc ut spiritus fiat in istum conueniens aie sensitive et motiue necesse est ipsum recipere primam perfectionem in cerebro: et ita dicunt de naturali spiritu quod ipse recipit ultimam perfectionem in epate. Et ita accederent quod gignitiuus spiritus ultimam recipit perfectionem in uasis in uolucris secundum Aristotelem: et in testiculis secundum medicos licet originem naturalem habuerit principium sue productionis in quolibet membro principali. et hoc quod colligitur expresse a principe. 22. tercij. capitulo de causis spiritus cum dixit: quod oportet ut ei. scilicet spiritui et gignitiuo spiritui insit ex omni principali membro fons et origo. propter quod ex hac maiore uidentur consequi correlaria plurima. Primum quod fatui ameres stolidi et melancholici raro generantur: et hoc propter distemperie in ipsis egritudinibus necessario inuentam in cerebro. Secundum correlarium quod iracundi furibundi tristes et angustia habites magnam raro generant. propterea quia iste egritudines arguunt magnam distemperie cordis. propter quam etiam causam frequenter resoluti lipothomici et syncopizantes non bene generant immo raro nisi in muliere uagina. Tercium correlarium est quod hydropici: tympanici: leucoflegmatici: et ascitici nunquam generantur et si generantur corrupte efficiunt. Propter quod ultimate concluditur quod quicquid intendit ad generationem et secundus esse: vitam suam regulare debet in accidentibus anime: et operationibus virtutum vitalium. et naturalium medium tenere quod magis est possibile: et hec quidem ratio in viro quam in muliere est necessarie uitae conclusio. Et uero quod tunc concedit gignitiuum spiritum in quanto et in quali perfectionem recipi nisi semialis materia conuenientia haberet ad generationem nunquam fieret conuenienter generatio. Variant enim effectus in

spere actiuorū et passiuorū multū excellēter ppter indisposi-
tionē: aut dispōnem māerū in quib⁹ agūt agētia. quantum
cūqz enī celestia corpa et impsōes aeree que gñant boiez
per se bñ disposita repirent: si sanguis mēstru⁹ eēt nimis aq̄
suo fluxibilis nō debite retētiuo: impsōis in ipz facte aut
nō eēt illius impsōis receptiū⁹ ppter frigiditatem ipsius
grossitudinē aut viscositatē: nequāq̄ eēt ad mēbroz fetus
gñationē dispositus. Et si supueniret ei spma aquosum fri-
gidū pauci spūs nequāq̄ posset fieri gñationis receptiū.
sicut enīz fermētūz nimis aquosus antiq̄tūz grossus et semi-
corruptus farine et aque mixtis ad inuicē suppositus nō bñ
fermētat eā: et cōuerso qñ semini viri miscet spma mulie-
ris si bñ spma plificūz negatuz ab Ar. aut pmiscet ei san-
guis mēstruus nimis frigidus et extinguit semē viri aut
exoluit ipm: aut nimis humidus et facit ipm fluxibile et in-
cōlās: nequāq̄ poterit uera et conueniens iueniri plificatio.
¶ Ex qb⁹ oib⁹ tanq̄ ex fundamēto intelligi pōt cā phibiti-
onis gñatiōis in hoc viro. Cum enīz amplissima inueniat
humiditas in cerebro et alijs pncipalibus ut pdictū est. non
appet mirabile si bñ nō est bñ fecūdos quātūcūqz eius con-
sors et uxor bñ sana existeret. quid ergo affirmandū esset si
uxor eius etiaz in predictis distēperata existeret. ¶ Ex qui-
bus oib⁹ collige quātū est difficile intelligē causas sterilita-
tis in viro et muliere. ¶ Collige 2⁹ quātū est difficile re-
ducere ad fecūditatem virum et mulierem sterilem. ¶ Collige
3⁹ contra Liaryelliones medicos q̄ non est data vna medi-
cina impgnationis et fecūditatis effectiua causa sicut dicit
mādragora a quibusdā illud affirmat. et ridiculosum cre-
ditur de nepita qd scripsit Macer caplo de calamento dūz
inquit: fertur q̄ castas impgnat odore suo. ¶ Ultimate cō-
cluditur uerificatio quinti accidentis videlicet huius viri
ineptitudo ad generationem. ¶ Jam vō appet satis facile
intelligi posse causas sexti accidentis videlicet difficultatis
anbelitus. Multe nāqz materie flegmaticae a capite ad pe-
ctus eius effuse cānulas pulmonis: et vias ei⁹ angustas op-
pilauerunt et totum pulmonē debilitauerunt a cōuenienti
dilatatione et sistole ipsius. ppter qd cum nō recipiat debi-
ta q̄ritas aeris euentare debentis crescit caliditas que facit
a. necessitatē magnificandi aut velocitandi motum pul-
monis et iam fumositates et mae recepte incitant vtutem et
cogūt ipsam ad magnificandū aut velocitandū et frequētan-
dum sistolem. ¶ Cum ergo istoz cāe pseuerāt tunc neces-
se est noceri anbelitūz magnitudine uelocitate frequētia tar-
ditate et raritate et puitate sū q̄ cāe harū dñarū pductiue
dñant et subdñant aut aliter variant. ¶ Et hoc totū nō est
aliō q̄ eē nocumētū in anbelitu ita ut qñqz nō possint bñ
dilatari pulmo et pect⁹ qñ facta est caliditas intēsa in corde.
debilitas vtutis: et inobediētia organoz anbelit⁹ ppter mul-
titudinem materierū et distēperiez earū. ¶ Unī qñqz in hoc
viro anbelit⁹ est prius uelox et frequēs: qñqz vō magn⁹ tar-
dus et rarus ppter debilitatē vtutis inobediētiaz organoz
et frigiditatē materierū: et qñqz parū aut nil molestans: qñ
qz vō mltū. Et hoc est illō qd intellexit pnceps x⁹ tertij cap
de asmate dū inqt q̄ hecegritudo qñqz reuoluit per poris-
mos. ¶ Et iterū ex hoc appet facile itelligi posse ppter qd
iste vir grauetur magis qñ post getē lōgā incipit ambula-
re. et qñ per scalas uel mōtes ascēdēdo pgredit: tūc enīz in
motu dilatant et extēdunt mae et magis infunduntur in
mēbris: vñ magis cānales et vias replēdo pulmonis sunt
causenocumēti maioris in anbelitu. ¶ Et eadem rōne
cum infundant mae in musculis et mēbris uoluntarijs et
afalis motus magis nocet: et sic appet quomō est leue que-
rere cōsiliū circa accidentia et egritudines diuersas. Dif-
ficillimum autē est declarare et soluere eas. quoniam solue-
re vñculum non est ignorantis. elencorum primo.

Ex omnium igitur horū fundamēto colligitur
q̄ causa oīum accitūz et nocimē-
torum huius viri est mala complexio frigida et humida ce-

rebrī cordis et genitalium membrorum ipsius. Concludit
2⁹ q̄ malis cā huius est flegma mucillaginosum et aquosum
qb⁹ cōmiscet aliqd se ositatis cholere: et par. ¶ Sequitur
tertio q̄ accedens causa harū dispōnū est cōtenta in uenis
pāniculorum cerebri pectoris et genitalium. ¶ Sequitur
quarto q̄ cōiuncta causa est immersa poris cerebri pulmo-
nis et mēbroz anbelitus et generationis. ¶ Sequit 5⁹ q̄
non videt aliqd membrum in hoc viro remāse conueni-
ter se bñs magis q̄ epar argumento sumpto ab opationi-
bus coibus attributis ei. s. conueniēter attrahēdi alimētū pri-
mūz. s. cibū in quoz humores pmos retinendi et uertendi
ipm et vtutē bñs expellendi uel depurādi humores quoz a
supfluitatib⁹ et delegādi ipsos ad loca nutritionis appo-
nendo vniendo et assimilando. Et qñ bec accidentia pdi-
cta vident esse suspecta et timorosa multum apparet in hoc
viro necessarium esse regimen festine et sollicitę pcuratiōis
eius qd nunc sequendo declarabit particulariter.

Regimen sex rerum non naturalium contingit
in illo consilio quod incipit.

Uiregrius et in iure canonico licentiatus.

De regimine medicinalium.

Cap.

Explanato itaqz regimine huius viri per res nō
nales medicinale regimē eidem declarādum est
propter cuius fundamentūz pmittēdū pmo. q̄
accitia nouē molestāt hūc generosum virum
pncipalis tamē egritudo est mala cōplo frigida
et humida totius corpis et maxime cerebri ipsius: que siue
fuerit a gñationē talis siue a tpe non est mō discutiēduz cō
appet in viro isto multitudo māerū frigidarum que sunt
aquosae et mucillaginosae: imo etiā sū ptem sunt flegmata vi-
treā que nullo mō generari et multiplicari pnt uera gñatio-
ne in epate suo aut quocā gñatione in cerebro stomacho
et in alijs locis: nisi complexio nālis aut accidentalis decli-
naret a medio per augmētū frigiditatis et humiditatis. Cū
igit becoia in hoc viro nobili sint manifesta ut in pmo pnci-
pali caplo demonstratū est. Oportet regimen omniūz in-
strorum medicinalium sustentari super hoc fundamento.
¶ Propter qd in applicatione medicinarū que aduersari
debet male cōplexioni et mālīb⁹ causis pdictis septē vident
mibi necessarie intentiōes curatiue penes quas diuersifi-
catur regimen oīum instrumentorū medicinaliū. ¶ Et p-
ma intentio erit minoratiua materierū euacuatio. ¶ Se-
cunda vō erit illarum diuersio. ¶ Tertia erit ipsarū recti-
ficatio et digestio. ¶ Et quarta erit regiminis in qualitati-
bus primis et secundis quorundam simplicium medicina-
rum conferentium ad predicta accidentia electio. ¶ Qui-
ta vō erit eradicatiua pdictarum māerū euacuatio. ¶ Et
sexta enūtiabit plurima instrumēta correctiua male com-
plexionis frigide et humide huius viri. ¶ Septima vō et
ultima sollicitabit cōpletā cōsumptionem materierū pdicta-
rum: et ponet quedā instra cordi cerebro stomacho et reni-
bus conueniētia: in qua etiā nōnulla simplicia et cōposita me-
dicamina sū sententiā illustriū auctorum cōscribētur que
virum et mulierem de sterilitate reducant ad fecunditatem
et tandem erit opusculi finis.

Pro intentione pma executioni mādāda p-
mittendūz q̄ oportet instra
minoratiua materias hēre virtutē attrahēdi flegmaticas
materias pdictas a capite stomacho: a pectore et renibus:
et a musculis et iuncturalibus partibus: cuius iste nobilis nō
leuiter sit preparatus ad nocumēta iūcturarum. ¶ Cum
itaqz vno mane in aurora fuerit distans a cena preassum-
pta per nouē horas accipiat has pillas. R. pillarū cochia-
ruz: pillarū de sarcocolla descriptiōe Mesue in cap suo. añ.
3. 5. in corpore cū iera simplici et fiant pille. vij. et assuman-
t oēs. post qruz assūptionēz qnta hora accipiat cyathū vñz
plēnū aqua ordeī succarata: et post per vñz horā accipiat
prādū. Neqz sup eas dormiat nisi valde par: q̄ debiles sūt.

Si autē nō diligeret accipe pil. tūc accipiat hāc medicinā. ℞. mellis ros. 3. j. 5. agarici electi. 3. j. pul. hermodacty. loz. 3. j. cinçiberis viol. cinamomi. añ. 3. j. salis gēme. 3. j. ꝑuc. 3. j. incorporent oia simul z accipiat totum. **E**t si adhuc ppter amaritudinē abominaret hāc medicinā accipiat hāc tertiā. ℞. electuarij indi. 3. j. 5. benedictē. 3. j. hermodactyloz. 3. j. cinçiberis macis. 3. j. misce z accipiat cum medio cyatho vini albi subtilis z aromatici. **E**t qualiscūqz de numero hāz. medicinarū accipiat post eaz obseruande sunt conditiones que scripte sunt in assumptio. ne pil. suprascriptarum obseruari debere. Et hec de mino ratina euacuatione sufficiant.

Secūda vō intētio est materierū diuersio. p qua p mittēduz p q si iste vir in etate adoleſcen tie nel pueritie soluit hēre fluxū emorroidarū nulla melior posset inueniri spēs diuersionis q apire eas: uel fricando ipsas cū felle tauri: aut cum folijs fici recētibus uel ficcis. **E**t 3° cū folijs pfolide maioris. **E**t 4° cū pāno bisel lo bñ aspo. **E**t aut 5° pūgēdo eas cū setis porcinis uel cum flōmo. **E**t aut ultimo supponēdo puam uētosam circulo ant. Et q̄litercūqz apiant pmittat exire sanguis usqz ad debilitatē vītutis exclusiue. **S**i aut ut frequenter cūngit fluxus sanguinis supflueret: tūc supponat hoc medicamē ℞. acacie: lapidis ematit: gāmi arabici: dragagāt: fuligi nis inuēre ante faciē furni añ. 3. ij. puluerisent oia subtili sime z aqua assent cū albumine oui cū quo cotuz nel stupa de lino pus in aceto nigro isusa z bñ exp̄sa madefiat: de in de cū eo emplastre fiteri. **E**t si iterūz pſeneraret earum emorrosagia tunc exhibeant ei pil. de bdelio descriptione Rasis 9° Almāforis cap de emorroidibus ragadijs z fistu lis in ano. de qbus paties semp añ prādiuz z cenaz p duas horas accipiat tres: z in aurora accipiat de eis septem uel octo z felicitabilis eius cura. **S**cōs modus diuertēdi ma terias est cū puocātibz urina. de quoz numero tria sunt inſtra ſecura z elegātiora. **Q**uoz p̄mū est hoc. ℞. aque milij solis. 3. v. z bibant in aurora calide. **E**t si uolueris fortius illo. Accipe aque apij rubee tinctoz z su. añ. 3. j. 5. Accipiat totū ut supra. **E**t si iterū uolueris medicamē fortius: tūc. ℞. rubee tinctoz: spice nardi granor orobi: su: meui. se. apij: anisi: feniculi. añ. 3. j. puluerisent oia per se: de inde cōmisceant: z cū succo apij fiant ex eis pillule: de qb^o in aurora accipiant. 3. iij. aut. 3. j. 5. Et de eis etiā accipian tur añ prādiuz z cenā per borā cū dimidia quatuor uel qn que. sunt eniz utiles z magne puocationis z ſecure. Et cre do ego q post diuersionē per emorroidas nulla eſſet spēs diuersionis melior z ſecurior q urine puocatio. **S**i q̄ edt diligeret magis materierū diuersionē per uētris pu ocationē: tūc posset fieri hoc clistē. ℞. folioz malue mercurialis z blete. añ. 3. j. folioz altee. 3. j. se. lini. 3. j. 5. fur furis. 3. j. coquantur oia in quatuor ſitulis aque usqz ad cōsumptionem medietatis. Et de tali colatura cū exp̄sione bona accipiat lib. j. olei de ſisamo: olei lilioz alboz z de ane to. añ. 3. j. 5. salis cois. 3. 5. bñdicte. 3. vj. ꝑuc. ru. cassie fistule añ. 3. 5. misce oia z cum eis mediocriter calidis fiat clistere. **C**ōueniēter etiā per uētrē diuenterēt mās he pil. ℞. al. epatici pōderosi. z bñ pinguis. 3. ij. masticio se. apij: feniculi z aneti. añ. 3. ij. dyagridij. 3. 5. macis cinamomi añ. 3. j. salis indi. 3. ij. ifundant oia subtiliter puluerizata in lib. 5. succi lupullos z ponant sub radijs solis z exiccant. postea autēz bis renouet succus z exiccant. z de mās remanēte fiāt pillu le de ois. 3. vj. de qbus accipiant añ cenā due uel tres. Aperi unt eniz uētrē pueniēter z mediocriter educēdo mās ſeca les z alias in uenis ppingo inuentas. **P**ossunt etiā 4° diuertī mās per fricationes administratas a pedibus usqz ad genua: z ab illis usqz ad inguina: de qbus usqz ad na tes: z de natib^o usqz ad spatulas: z de manibus usqz ad hu meros reuoluēdo fiat fricatio cū pāno aspero semp ad ife tiora trahēdo usquequo fricate ptes efficiant rubee z bñ

calide actu. **E**t 5° iterūz diuerti possunt mās per applicati onem uētosarū absqz scarificatione que apponant dome sticis ptibus carnosistybiarū z corazz aut ponant super nates: aut tertio sup spatulas intelligēdo ipsas semp appli cari debē absqz scarificatione. **E**t si q̄s desideraret mate rierū diuersionē cū euacuatione manifesta nulluz eſſet in cōueniens administrare ſtobotomiam in borā electa de ue na nigra purpurea: uel coī in brachio dextro uel sinistro in curuatura eius: aut de uena basilica ibidem apud cubitūz inferius inuēta per quā extraherent quatuor uel. v. 3. san guinis. In viro enī ista multiplicat sanguis notabiliter ppter bonā dispositionē epatis. z hec de intentione diuer sionis materierum pueniēter sufficere videntur.

Tertia vō intētio pmissa laborabat ad materierū di gestionē que cūz infraſcriptis inſtris cōpleri pōt. **Q**uoz p̄mū est hoc. ℞. aque capilloz ueneris: aque milij solis: aque hyſopi. añ. 3. j. 5. misce z calide assu mant i aurora: post que tardet cib^o horis quatuor. Capil lus eniz ueneris respicit pectus cor z vias urinales. quā lz temperatus existat. tūc est tante puocationis q de eo scribit Auerrois qnto colliget. q erat prouocatiuus in 3° gradu. **M**iliū solis aut respicit epa stomachū splenē z vias uri nales digerēdo mās i eis. hyſopus est de meliorib^o medici nis capitalib^o pectoralib^o stomachalib^o epaticis z splenetis cis z aduerſant ſlegmati pueniēter in digerēdo z diſtra hēdo ipm a mēbris illis. **E**t 2° vō digestiū delectabilius il lo eſſet hoc. ℞. syrupi de hyſopo. 3. j. syrupi cōpositi acetosi 3. 5. aque feniculi absinthij z apij añ. 3. j. misce z totūz cali duz exhibeat. **E**t 3° digestiū pueniēs est hoc. ℞. sp̄rum dyacinamomi: sp̄ruz electuarij de ligno aloes z dyamusci dul. añ. 3. j. ꝑuc. scōe decoctionis: qz calidius est: tabarçet. 3. v. cū aqua betonice fiat cōfectio in rotulis duarū. 3. de quibz semp vna imediate añ cibuz z altera post ipm. z tertia in aurora accipiat. Tales eniz cōfectiones lz nō ſint liqdi tate ſua adeo facile penetrātes ad remotas ptes: nō mino ri tū vīute digerē p̄nt mās ppter morā quā trahūt eisqz cito penetrāt. Et fortassis ista ſūt cā ppter quā illuſtres viri ue teres mās digerēbāt cūz cōfectionib^o: electuarijs: trociscis: z pul. quos pul. arabici ueteres noiant viur: z greci noiant eos ſuſuf. Nos vō itali medici noiamus eos trageas. **E**t iterū quartum digestiū est hoc. ℞. trociscoz de spica de ſcriptione Raf. 9° Almāforis. trociscoz de eupatorio deſcri ptione Auic^o 5° canoñ. añ. 3. j. cū succo absinthij formentur trocisci z exiccant in ymbria: de qbus cūz exiccati fuerint def. 3. j. in potu post ultimā cōtritionem eoz cum. 3. ij. aque maiorane uel betonice. Et si patiens timeret abominatio nē uel amaritudinē: tūc ex eis puluerizatis forment pil. v. uel. vj. z accipiant in aurora. Ego aut ex eis exhibere ſoleo pillulas tres per borā vnā antep̄adium z totidē ante ce nam z qnque ex eis offero in aurora: z ita pueniētur: z ſi ne nocumēto digero mās febriū z oīum egritudinū. **S**i mīlīter etiā digeri poſſunt mās pueniēter per adminiſtratio neſelectuariorū mollium: ſicut erat antiquoz cōſuetudo. p pter qd optia eēnt eluariatū dyābra noiatū dyamusci dulce dyacinamomū aromaticū roſatū deſcriptiōe Gabriel. dy a calamētūz dyaitis z eluariū de gēmis: z eluariūz de ligno aloes deſcriptū ab Auic^o 5° canoñ. ſumma p̄ma. hec enī oia pueniētia ſunt ad digerēduz mās ſlegmaticas z frigi das alias imineras in p̄funditate mēbroz quorūcūqz z aromaticitate ſua vigorāt mēbra illa: z a multiplicatione ſupfluitatum defendūt ea. Soleo aut ego in aurora exhibe re. 3. 5. ſimpliciter deglutitā aut ſaltem cum aqua calamen ti: betonice uel ſaluſe calefacta potatam. Neqz timeo de eis exhibere quantitatem caſtanee vnus imediate uel pa rum antep̄andium z cenam. Et video omnia proſpere z conueniēter mihi ſuccedere. Altissimi tamē prouidentia magis q̄ industria mea. Et hec de intētiōne digestionis z inſtrumentis eius talia ſint.

Quarta Intētio laborabat ad inueniēdum aliqua medicamina accitibus huius viri uenientia capitis grauitati et oppilationib⁹ cerebri: et spatulaz et pectoris repletioni uenientia sunt hec oia instrumenta. ¶ p^m est pilobalsamū additū: de quo coclear vñū in aurora deglutiedo comedat. Et etiā aliqd de eo accipi pōt imedia te post cibū. ¶ Si l^r etiā hūc Intētionē pferūt cubebe. 3. u^l 4. in mane masticate expuēdo supfluitates dissolutas per eas. ¶ Et radix etiā gētiāne masticate optima est: si nōn timet eius amaritudo. ¶ Et nux muscata diu in ore retēta magnifice pferit capiti et oib⁹ oppilationib⁹ cerebri. ¶ Et pfectio de acoro post cibū comesta usqz ad mediā. 3. ¶ Et calamētuz recens in pncipio prandij et cene comestuz cuz bysopo et sine illo est ualde ueniens. ¶ Spatularū autēz tētionē et granitātē pferit fomētatio facta cū folijs betonice calamēti: lauri: rosamarinī: et similiū calidox: et inunctio ipsarū cum oleo irino calefacto: uel cuz oleo de violis citrinis. Aut cuz oleo de andacocha: qd adhuc melius est: uel cuz oleo de pipibus et de croco. Hec oia aut ipsorū aliqua uel simpl^r aliqd ex eis accipiēdo solēniter conferūt. ¶ Et madefacere pānos de lino in aqua uinib⁹ exp⁹ssos calefactos apponere spatulis tollit oēz earū lapitudinē: siue per eā itelligat^r nocumētuz in sensu uel in motu inueniunt. ¶ Et vō si huius viri pectus p⁹stipātū p⁹cipiat qd apparebit per aliquā spēm diuile. In nocumētū anhelit⁹ eidē puidēduz est in sero apud somnū deglutiedo. 3. j. electuarij de calamēto descriptione Nicolai in antidotario. ¶ Et si rauca p⁹cipietur uox eius eadē hora deglutiat electuarij dyaris. 3. j. descripta ubi supra. aut saltē bibat dissoluta cū modico uini albi dulcis p⁹calefacti. Dilatāt enīz hec talia pectus apiedo oppilationes eius: dissoluēdo mās: et puocando sputum. ¶ Et vō si motus tremulus cordis adesset tūc accipiat pul. sedoarie. 3. j. et dissoluat cū aqua decoctionis croci: et fiat ex ea linimētuz sup mamilla sinist^ra. Sedoaria enīz cōfert tremori cordis uehementē ualde et p⁹p⁹e a frigore et frigiditate facto. Si aut stomachus eius nausearet et abominationē hēret: tunc pferūt eidē pillule suprascripte in intētionē diuersionis et electuariū de pilobalsamo supra statiz positū. ¶ Et optimū instrūm est ad hāc intētionē inunctio ex oleo nardino cū puluere ameos facta: in qua etiā insundant^r coruz uel lana et stomacho actu calida superponant^r. ¶ Si aut p⁹cipieret in epate oppilatio per tētionē ibidē representatā: tūc ueniens instrūm de localibus ad eā est enpatoriū recens calefactū fomētando ipz epar sub hypochondrio dextro. ¶ Aut def. 3. j. trociscoz de spica cuz. 3. j. aque absinthij p⁹calefacte. ¶ Aut saltē eidem exhibeat^r in aurora electuarij de ligno aloes. 3. j. 5. cū. 3. ij. aque iris aut capilloruz ueneris calefactis. ¶ Dolori vō renū eius si supueniret puidēduz est fomētando eos cū paritaria recēti calefacta: aut cuz fursurib⁹ et milio. ¶ Et melius illis est fomētū factū cuz serpillio recēti calefacto et renib⁹ applicato et est de exptis meis. ¶ Et scio etiam ego qd tales dolores uenienter aufert offerre. 3. iij. aque capilloz uene. calefacte cū medio. 3. croci. cū in aurora exhibent^r. ¶ Et expiēcia certificatus suz qd exhibere. 3. j. tyriace Andromaci cū. 3. j. 5. aque eupatorij est ualde ueniens: ipsa enīz pferit doloribus renuz ex plurib⁹ causis adueniētibus et pluribus etiam modis iuuamētū in 5° canon. summa p⁹ma de laudib⁹ tyriace colligēduz. Hec in summa uident^r mibi sufficere pro intētionē quarta eligēdi medicinas nōnullas ueniētes accitibus qd pluribus molestātibus hūc uiruz: neqz existimādū est qd hec oia uel eoz plura simul cōfundi debeant. Sed sapiēter intelligēduz est. Nequa qd enīz esset possibile tot et tāta medicamina cōfusa administrare. Cū neqz uirtus pati posset eoz p⁹operationem: nec illa ueniēter actuare posset.

Pro quinta vō intētionē pncipali apienda describat^r p⁹ boccōposituz. 3. j. agarici electi. 3. j. bermodactiloz. 3. ij. turbit albi leuis et gūmosi. 3. 5. 5. in g⁹.

3. j. salis gēme. 3. ij. dyagridij. 3. ij. puluerizent^r hec oia per se et misceant^r in. 3. iij. aque eupatorij per diem nālem. post hec calefiāt et cōmisceant^r et fiat eoz colatura cū expressiōe forti et illi colature addat^r suc. 3. 5. et totū hoc calidū bibat obseruādo post illud regulas in p⁹ minoratino descriptas. ¶ Si vō eger abominaret^r hāc infusionē tūc exhibeant^r ei pillule iste. 3. j. pil. fetidaz. pil. de agarico: et de bermodactylis. añ. 3. j. fiat pil. vij. uel. viij. cū suc. rosaz: et exhibeantur oēs. ¶ Tertiū eradiciuū pōt eē puluis iste. 3. j. turbit electi pulueris bermodactyloz añ. 3. 5. dyagridij grandū vnus 3. iij. ciberis anisi ameos liquiritie añ. gra. v. puluerizentur oia per se et cōmisceant^r. et totus hic puluis bibat^r cum. 3. ij. aque eupatorij succarate et calefacte obseruādo post hoc modos in alijs euacuantibus obseruandos et descriptos. ¶ Si aut eger desideraret accipere electuaria: tūc conueniens erit electuariū indum electuarium de dactylis et de dyafinicon nominatum electuarium elescos descriptione Mes. in antidotario. Et plura alia que hic p⁹pter breuitatem pertransco cum predicta bene sufficiant.

Pro sexta vō intētionē expediēda p⁹mittēduz p⁹ plurima illoz que scripta sunt in intētionē p⁹ma de minoratibus. in intētionē 3^a de digerētibus in intētionē 4^a de pferētibus ad accitia diuersa ad hāc intētionē adaptari possunt. Quis enīz dubitat qd minoratiua: digestiua: correptiua accituz et eradiciua medicamina sufficiēter corrigē possūt malā cōplexionē frigidā et humidā huius uiri: uerū adhuc inueniunt plurima a sapiētibus laudata. ¶ Prīmū est usus tyriace Andromaci propter multas cās: et p⁹p⁹e qd ipsa p⁹fortat calorem innatuz 5° canon. ubi supra. ¶ Scōm vō est usus metridati. ¶ Tertiū est usus electuarij dyatos. ¶ Quartum est sotyra magnū: idest electuariū noiātū sotyra: idest saluatix. ¶ Et quātū est electuariū alchebengi magnū. ¶ Et sextū est electuariū dyalacca. ¶ Et 7^m est electuariū dyacurcuma noiātuz. ¶ Et 8^m est electuariū dyabra noiātū: quoz oīuz accipiat^r a. 3. j. usqz ad duas deglutiedo ipm aut dissoluēdo et bibendo cū aqua calida distillationis maiorane: uel rosamarinī p⁹pter cerebri. Et buglosse uel mellisse p⁹pter cor. Et bysopi uel prassij p⁹pter pectus. et absinthij et menthe p⁹pter stomachum. et eupatorij et apij p⁹pter epar. et tamarisci uel scopolēdris p⁹pter splenē. et su: meū: et capilloz ueneris p⁹pter renes: que oia aut ipsorū aliqua tepida: aut paruz calida exhibeant^r cum aliquo de p⁹dictis electuarijs in aurora uel per tres horas ante cibū. Hec enīz sufficiēter cōplexionem hoīuz a tēperamēto suo elongatam a frigiditate reducere possunt uenienter ad tēperiem consuetani. Et tu p⁹sidere p⁹dictoz uirtutes p⁹mas: secūdas: tertias: quartas: et inuenies hoz ueritatē: et hec de intētionē sexta.

Pro septima vō intētionē pncipali iā apparet manifestū esse qd oia ista que posita sunt in intētionē 6^a pcedēte psumē pnt et exiccare mās in p⁹dictis mēbris remanētes. Uerūti scītuz est qd galaga est de medicinis psumētib⁹ mās frigidās in cerebro abundantes. ¶ Et grana tria cubebarū deglutita hora dormitiōis multuz euā pferunt ad hoc. ¶ Et flores rosamarinī comesti post cibū mirabiliter ad hoc pferūt. ¶ Et odor maiorane sicce et recētis etiāz est ualde utilis. ¶ Et supaspergere p⁹ anteriori capitis sero et mane aliqd de puluere gariofiloz est potēs medicina ad psumptionē supfluitatuz frigidarū capitis sicut placuit Auençoar p⁹ theisr. cap p. ¶ Ego vō nō minus iuuamētuz inueni in puluerificatione p⁹dicte parit^ris cū puluere de electo ligno aloē facta. ¶ Prassij aut bysopi: enule: et calamēti usus in cibus psumūt mās frigidās in pectore hūtes. ¶ Cordis aut supfluitates exiccat et educit succus enule mellisse: saluie: maiorane: macis: croci: et sedoarie. ¶ Puluis vō camedreos: mētastris: storacis: calamēte et serpilli mūdant stomachū a supfluitatibus frigidis. ¶ Splenē vō expurgant adiantum cortex capparorum

tamariscus scolopendria et similia. ¶ Epar aut mundificat et in eo mas exiccant calamus aromaticus opobalsamum carpobalsamum et xilobalsamum et fumeus aristologia longa et rotunda. ¶ Renibus vero offerunt grana milij solis deglutita semine apij rubea tinctorum radix ligritie: carne pithos dāpneta: et uenen pprae test matricaria de qua in dispositionibus renū videlaudes scō canon. cap de uenen. ¶ Si enim hec simplicia adiungunt cum cibis et ex aliquibus fiant decoctiones syru. iulep: trocisci: cōfectiones: et trageet: et dent ad comedēdū uel ad bibēdū nō est dubitādū tales posse pducere operationes rectificantes pdicta mēbra cōsumentes mas in eis abūdantes: et tu cōsidera hec esse uera per quaternas virtutes in medicinis inuētas ut supra tactum est: et hec de intentione septima bene sufficere possunt.

Consilium. 21. De dolore capitis cōposito ex emigranea et cephalaea a mala cōplexione frigida et humida capitis cum mēbra cum cōplicatione plurimū accidentium. que sunt. ¶ Dolor musculorum lacertorum et pāniculorum faciei. ¶ Nocumētū visionis. ¶ Nocumētū auditus. ¶ Nocumētū in sensibus interioribus. ¶ Profunditas somni cum grauitate capitis. ¶ Tinnitus aurium. ¶ Saltus oculi. ¶ Difficultas motus brachij et manus. ¶ Instantia doloris capitis.

Dispositio huius nobilis et laudatissime dñe uxoris celeberrimi Baptiste de ualle marana si diligenter inspicitur absque dubio est emigranea: quod facile deduci potest ex accidentibus multum accurate notatis subtilius atque profundius inuestigatis per clarissimos doctores Petrum Sulmonensem: et Baptistam Vincetinum: qui huius dispositionis ueritate accurate multum rimati sunt. Et principalis egritudo in ea est mala cōplexio frigida et humida substantie cerebri: imo totius capitis cum mēbra flegmatica pāniculis intrinsecis immersa: et sui multitudine per cōmissuras ad extra ppulsa. tāta enim et tot accidentia nō bene saluari possunt: ut precise fiat a mala cōplexione cerebri et pāniculorum intrinsecorum: propter quorum colligatiam exterior pāniculus patitur. ¶ Etiam quod egritudo longa fuit lapsusque magnus rōnabiliter. coicata mala cōplexio partibus exterioribus fuit: et potuit esse cōgenerationis materie flegmaticarū per uiam indigestionis exterius cōgestarū. ¶ Possibile etiā est plurimū materie effusam esse ab intus ad extra. Itaque nō uideatur necessarium propter ineptitudinem transitus materie per uias angustas cum sit ipsa grossa et viscosa et torpidi motus. ¶ Adhuc egritudines etiā per colligatiam cūperseuerant transeunt in eas que per essentiam noiantur. ¶ Quare dolor pceptus in musculis mēbra dibulari: et pāniculis partibus faciei: et in temporibus et profundis partibus a mala cōplexione pdicta cū profunda uentositate in eis indubie accidit. ¶ Est autem in superficie cutis faciei stupor propter oppilationem cadentem in 2° 4° pari neruorum orientium a cerebro. propter quod sensus in istis uiget partibus. ¶ Stupor autem in brachio apparere nō precise nocumētum in cerebro factū arguit: sed etiā coicatum per 2° et 3° parib⁹ neruorum a tribus primis spōdilib⁹ uenientibus: ex quo facile deduci potest cō difficultatis mor⁹ brachij et manus et tremoris eius aliqui et nōnunquam nocumētū eius in capiēdo et retinendo puenientis. ¶ At uero saltus in oculo principaliter a nocumēto pāniculorum cerebri ptingit. Deinde per cauos neruos facile uētositas ad oculos pellit. Itaque ex motibus nō nālib⁹ cerebro et eius pāniculis aduenientibus saltus in oculo absque aliquo uapore ptingere possit. Et in super horum uideatur accētium dispositio fixa sinistre partis magis quam dextre. Et ita per hūc terminū emigranea ppius importari ut in diuisionibus 4° cap colligēdum. et in uiatico absolute cap 2° legi potest. ¶ Mirabile quod uidetur quare in operationibus sensu exteriori nocumētum diminutionis corruptionis uel ablationis quicquid uulter ptingit. In sensu quod uisus operatio

nis diminutio uel corruptio perturbatione importare uideatur. In sensu auditus corruptio per tinnitū et fragorē intellecta. Adhuc etiā somnus profundus nō uidetur per se cōsequi dispositionē hanc: cum ad ipsam nō fiat necessario nocumētū in organo pmi sensitiui aut rete miraculoso. Adhuc etiam quare nocumētū utriusque oculo puenit et auri cū distincte sint ab inuicē dextra et sinistra pars capitis per lineam seccatē cerebri in duas medietates cū uētriculis eius puenit. pma tertij. cap 2°. interior 3°. cap 8°. determinat etiā alterutrumque partem corporis dexterā et sinistrā dyametrum que secundum longitudinem extenditur que inter ossia lineam que mediam cerebri diuidit ordinata est: ad quam utriusque puenit distinctio interiorum duorum uētriculorum cerebri. ¶ Propter quod fortasse dispositionē hanc nō purā emigraneā credo: sed ex emigranea et cephalaea cōpositā: terreri enim a strepitu et actibus fere omnibus et a luminositate fere quacumque et ab his dolorē excitari tenebras et solitudinem diligere resupinationem et taciturnitatem: et similia accētia oia que patitur hec generosa dñia pprae uidentur potius sub cap cephalae collocari quam emigraneae appropari. Reliqua uero eidem pprae sunt. ¶ Hanc igitur dispositionē ex kantari et ex emigranea cōpositā credo: ut de his legi potest. 3° primi. tractatu 2°. penultimo et ultimo cap. et interior 3° cap. ¶ Nec obstat quod quidam dicant quod cōprehendat caput totū: quod de cōprehensione aptitudine et nō actu intelligitur: ut seipsum Auiē. declarat. Hec pauca scripsi clarissimi doctores ut uobiscum aliquid theorice agerem. Et quod nos ipsi sublimius uestro ingenio istam dispositionem inuestigādo cognouistis: neque in his mirandum: cum dispositiones ualde raro: ita simplices uideantur ut per auctores capitulantur.

Et quia dispositio hec ualde uerēda uidetur: quod longa et fortis est: et principali mēbro pprae et accētia multa et suspecta sibi complicata et lapsus nāli oria. Ideo in regimine ipsius accelerare magis quam amplius theorice indulgere decreui. ¶ Et si regimen ipsius in duo capitula partiendū sit. scilicet nālium pmo: deinde medicinalium administrationē pgruā pmi ordinis expediendum. decurrā: cum sapiētibus non sit opus extendere capitula. ¶ Cū itaque quod dispositio ista sit mala cōplexio frigida cum mēbra flegmatica in toto capite neruis et pluribus adiacētibus partibus coicata et coicari apta. Ideo aeris cibi et potus exercitij et aliarum regimen inclinare debet ad moderate calefaciendum et audacius exiccādū in terminis in istis nō transeuntibus secundum siccitatis gradū et caliditatis pmi. Itaque aer cibi et potus artificialiter pparent. ¶ Adhuc etiam cum in hac dispositione multum inueniat ex uaporibus fieri nocumētum. In omnibus talibus exterminādis et carminādis uirtus immisceatur moderato usu. Et ex his que nō sunt in gradu eleuata multum: hec enim talia grauant caput multum siue calida sint siue frigida: propterea quod aperiunt uiam uaporum ad cerebri. tertia pmi. tractatu scō. capitulo septimo.

His itaque mēsuratio ad medicinalium regimen accedendum duxi. Cū itaque in particulari patiente et in dispositione ipsius utraque malū inueniamus ut alias in simili dispositione et nobili quadā ordinari dominā utinēserit in. 8. intentiones diuisus. ¶ Prima est materierū ad orium diuersio. ¶ Scōda est ipsarum minoratiua euacuatio. ¶ Tertia earum digestio. ¶ Quarta eradicatoria euacuatio. ¶ Quinta accidentium correctio. ¶ Sexta residui materierum cōsumptio. ¶ Septima est mandatum particularum rectificatio si quae sunt. ¶ Octaua capitis et neruorum confortatio.

Prima intentio fulcit per diuertētia absque manifesta euacuatione: uel cū his que euacuādo distrahūt. ¶ p⁹ gen⁹ cōplex per fricationes extremorum an cibū factas iuxta illud tertij. tractatu p. cap ultio. Cūque cibis patientes egritudines capitis males frica extrema et incipiat ab inferioribus cū mediocri fricatione ascendēdo quātāto lenior esse debet quātō capiti uicinior. ¶ 2⁹ est in ieiunio facta.

Tertius est sola fricatio pedum. **Quartus** est effusio aque calide sup eis. Hec enī assidue facta frequēter resoluit solidā p̄matertij. tractatu 2°. cap x°. **Quintus** est p̄anox calidox sup extrema pō. **Sextus** et fortius est ligatura extre mox cu3 strictura. **Septimū** est uctosaz absq3 scarifica tione posido sup domestica pte carnositatis tybiar3 cruriū et spatularū: hec enī oia maximū afferūt suuamētuz caput grauatū a m̄a: inio plura co3 conferunt dolori in mate riali et in omni Soda cui nō iungitur reuma. Et si eorū aliqua in reumatica Soda utilia forent. Que vō cu3 euacuatione manifestā diuertūt sequēti intētiōne ponentur.

Secūda vō p̄ncipalis intētiō remouēdi m̄as com plet plurib3 instris. **Prīmū** est ut sen sientē v̄tute cū habitudine conuenienti fiat ei flobotomia: nec error ex ea: et si nō appareant signa domini3 sanguinis manifesta: qm̄ qnq3 humores occultant. **2°** q3 alleviat plenitudinē. **3°** q3 diuertit si conueniēter fiat. **4°** q3 est euacuatio cois humores etiā a sanguine distinctos euacuans aut euacuationi disponēs. Un3 p̄actice ultimo cap Et si alij etiā dominent humores: tñ ab ea incipimus: qm̄ flobotomia est euacuatio cois humor. **Sit** autē in hac flobotomia cōsideratio: qm̄ si suspicamur aliqd de mēbris in ferioribus sua discrasia in nocumēto coicato adhibendo uel alterādo m̄as in capite: fiat optio uene illud mēbrum aspiciēti: et nō debet esse flobotomia multa sed lentis quā titatis. **In** qua etiā inspiciat cōsuetudo euacuationis cō sucte iuxta quale et quātuz. nā si soluerit suis tēporib3 debi te mēstruari: et accidit uarietas in tēpore et in quātitate euacuationis flobotomē p̄petēpus cōsuetē mēstruationis de saphena sinistra. 3. iiii. sanguinis educēdo fm̄ iudiciū cla riss. mō3 docto3 aut plus aut minus. **Sit** si epar aliqd coicet in causa: et iterū si splen ap̄iatur saluatella dextra aut sinistra. **Si** aut nullum inferio3 mēbro3 coicet flobotomē de cephalica aduerse p̄tis: ut maior sit in sanguine motus et in humorib3 distractio etiā q3 debilitas p̄tis si nistre inuitat ad illud. **Si** aut euitet flobotomiā: aut sapientiū nō placet qbus credere debeo: tunc ad alia deueniat diuersionis instra: puocent̄ igit mēstrua si iuuamen tuz sperat ex illis: et ne magna fiat alteratio cū medicinis le uioribus fiat nascale ex radice ciclamintis recētis uel ireos uel p̄ucedani. **Aut** fiat ex folijs mercurialis cū musco croco et myrra. añ. 3. iiii. et interponat post mediam noctē: forte aut flobotomia excutabit ab istis. **Tertium** instrū est puocatio emorroidarū facta cum fricatione folio3 si cus aut p̄ano bisello aut seta tamisi3 aut alia re aspera: aut cu3 vngue scalpēdo aut cornua uel nētosas apponēdo su per fiteri absq3 scarificatione. **Quartū** instrū est nētosaz r̄dē3 scarificatione posido sup domestica pte carnosa tybiar3 uel cruriū aut sup nates uel spatulas bac uel illa pte uel p̄ibus fm̄ iudiciū docto3 p̄efato3. **Quintū** instrū est clisterio3 administratio et p̄tes capitales euacuantium que sunt. 108. sed taliū inhibemus usum. 3. colloquīn. ci clamintis. añ. 3. i. blete. saluē: sticados. añ. 3. 5. malue. vio laz. añ. 3. 5. Ex hac decoctione. 3. lib. 1. iere galeni. 3. 5. bieralogodion. 3. ij. benedictē. 3. iij. olei irini. 3. ij. olei lilio3 al. 3. ij. salis cois. 3. 5. misce: et fiat clistere. **Sextum** instru mētum est per euacuantia ebibita: ut pillule de iera maio ri. simplex enī iera hic nō conuenit. **Soleo** aut hoc facere cum. 3. ij. pillularū de sarcocolla maiori aut cu3 pillulis lu cis et de iera dādo añ. 3. i. **Aut** cum infusione hac. 3. 5. aque betonice. 3. iiii. agarici electi. 3. iiii. nitri gra. iij. cinē. 3. ij. infusa māneant per tres dies: deinde colentur et cum. 3. 5. penidiarum colatura tribuatur cum obseruatione in farmacis conuenienti.

Tertia intētiō p̄ncipalis que est digestio materierū fiat cū iulep aliq uel syrupo caput et orta ab eo et flegma respiciētib3: ut syru. de bysopo de calamēto de sticados cū aqua saluē: roris marini: maiorane: betoni

ce: et silibus. **Spālem** in hoc est syrupus iste. 3. 5. foliorū hed3: lauri: betonice: roris marini: ruthe. añ. 3. 5. origani: bysopi: pulegij: calamēti: assari. añ. 3. 5. acori: sticados: ar tetice: bypiconis: paralisis. añ. 3. 5. macis: satur regie: ireos. añ. 3. 5. 3. 5. 3. 5. 3. 5. granox peonie: cubebaz: ameos: sifilos amomi. añ. 3. 5. Infundantur hēc oia per dies. 4. in lib. x. aque: et deinde coquant usq3 ad mediū. postea fortiter exp mant et colature addat pulueris cuc. lib. ij. aceti squillinc3 3. 5. coquant et aromatizent cum galaga: et fiat syrupus 108. 3. 5. Si vō fiat plene decoctionis dentur ex eo. 3. 5. cum aqua iris saluē betonice. **Digerūt** etiā mām bāc cōfectiones magne: ut dyamuscus dyambra dyalibanum dyacinamomū dyamacis: et similes. **Ad** bu c etiā nō parū iuuat quies ab excellētia motuū corporeorū alialium: conueniens dormitio etiā hora et quātitate conueniē bus et letari et bonā habere de salute spem et deo placabilē esse et nō nālium oium rerum administratio congrua.

Quarta p̄missa intētiō fuerat eradicatione euacuans mām antecedētem que cōplet per medici nas per tertias et quartas v̄tutes hoc faciētes: parū vō et ra to sperādo et educant mām cōiunctā nisi in lōgo et forti usu: sed hoc conueniētius dicit in intētiōne sexta. **De** numero aut oium instrū sunt pillule iā dictē: et infusio iā dicta: que ubi pus erat debiles conuertant in fortes et cōuerso additi one dosi penes v̄tutes cum lenitate conueniūt: et maxime pil lulis de sarcocolla p̄ciosa sunt bec: ut videt finalr. **Sit** aut plurime et expte ex antedictis medicinis: ut bieralogodion qua multas cronicas extirpat dolores capitis et iera phaneligoris et busicus ex qnto cāndi. tractatu scōo. et de eas cu3 decoctione seminū peonie. **Infusio** solutua domestica satis. 3. 5. arthanite. 3. i. acori: peonie: mucis mus. beyl. añ. 3. i. agarici. 3. 5. pulpe colloquintide. 3. 5. dyagridij gra. i. subtiliter omnia benetrata infundantur in. 3. 5. aque mulse per diē nālem: deinde calefiant et colentur et expman tur et additis succa. al. 3. x. totum calidum exhibeat in po tu lenis est et conueniens. **Pillule** etiā alcfangine conue niunt aucta dosi et reliqua similia.

Quinta intētiō que fuerat accitū3 bāc disposido nē cōmitatū3 correctio per administrati onem p̄scriptarū3 acqritur. uerū q3 frequēter debilitas partiū3 nālis uel accidentalis est causa fixationis et augmē si accitium. bonum est unicuiq3 suo conuenienti prouidere auxilio. **Decoctio** maiorane: camomil. cū nuce muscata cū spongia optima est doloribus musculorū lacertorū et pan niculorū faciei et tempoz. **Nocumētum** aut visionis cor rigit per comestione eufragie in omni cibo et potu. **Ma** defacere etiā oculū omni mane cum aqua cineris est utile ualde. Et sit cum urina p̄pria. **Aqua** vō decoctionis colloquintide audituz roborat actualiter auribus calida in stillata et supponere sacculū3 beyl et peonie factū3 cum ma iorana. **Cisgorat** aut interiores sensus tyriacamāioz p̄ rum ex ea deglutiedo. **Cōfectio** etiā anacardina aut plirisarcoricon optima sunt. Auferūt etiā grauedinē ca pitis: somni p̄funditate: doloris fixationem: lotiones odora mēta facelli et plurima in tribus sequētib3 intētiōnibus tacta. **Tinnitū3** aut aurium conuenienter tollit succus elle bori nigri mane et sero calidus in eisde3 instillatus. **Sal** tum vō oculi conuenienter amouet madefactio bis in diē fa cta cū lixiuio infusionis ligni aloes et cāphore in subduplo **Difficultati** amplius motus brachij et manus subuenit inunctio facta sup spondilib3 quatuor p̄imis colli cum oleo de lauro de rutha uel de cinamomo. **Mibi** aut exp tum est oleum spice per sublimationem faciū. **Instantie** vō dolo3 multum subuenit exhibere in sero distatē a cena sa tis. 3. 5. auree alexandrine aut sotiē magne aut tyriace: nec timeatur in istis. **Et** lixiuū factum ex decoctione peonie et bionie antiquos capitis rotore3 auferit ablu cione cū hac facta. **Ego** autem in forti et lōgo dolore ca

pitis ultimā inueni linitioē factā ex dyaltea ad ℥ libet. 3. eius in corporādo duo grana musci subtilissime triti &c.

Sexta vo intētio pmissa residui materierū cōsumptio quā multiplicibus adimplebimus instrumētis. Primum est flobothomia uene frontis que in casu isto predicto mihi placeret consentiente uirtute. Secundum est flobothomia uene sinistre partis post aures cum euacuare & distrabere intendimus. Tertium est sectio uenarum temporū sinistre partis que omnem antiquā sordam eradicat. Quartum est positio uentosarum super loco cōiunctionum colli cum capite & cum scarificatione. Quintū est gargarisma ex hac decoctione factum mane & sero per mediam horā ante cibū. ℞. arthanite: collo. qntide: aga. añ. 3. j. staphisagrie: piretri: costi: iris: piperis al. añ. 3. 5. galāge: gariofiloz: cīnci. añ. 3. 5. macis. 3. j. coquant in lib. x. aque usq; ad cōsumptionē medietatis: deinde expmēdo colent & colature addat mellis mūdi lib. j. aceti sgl. lici. 3. 5. & coquant usq; ad medietatē. De hac aqua accipiat pars vna aque decoctionis passularum. & maiorane partes tres: & fiat gargarisma. Ad hoc etiam confert gargarisma factum ex metridato cum aqua p̄dicta. Sextū est collutio ex decoctione iris cu; melle sepe facta & calida. Septimū est mastiatio sepe facta cu; mastice aut piretro & cīnci. simul: aut cu; galāga & heyl. Octauū est caput purgius cū modico mumie & aque maiorane calidum aut cu; succo arthanite: aut cu; succo bleter: & aque maiorane: sed primus melius est. Nonū est linitio super nasū & tempora in sero facta cum tyriaca uel metridato. Decimus est usus electuarioz magnorum: ut tyriace metridati. Ego vo exp̄ientiam magnā habeo in cōfectione anacardina scōbe descriptionis Auic. 5. cañ. 2. etia; ibi posita optima est. De simplicibus ad ericcādum materias capitis optima est pillula vna facta ex ligno aloes per duas horas post cenā accepta & incorporet cu; succo maiorane.

Septima & penultima intētio erat rectificatio mēbroz mādantiuz si que sunt: difficile tñ in cronicis egritudinibus reperiri aliq̄ mēbroz quā in cā morbi uel in augmēto accituz nō coicet. Igit̄ q̄d cūq; fuerit mēbrūz lesūz malitia cōp̄onis nālis regat sibi appropato regimine digerētium & euacuatiū: ut plurib⁹ locis ab auctoribus colligendum. Post mūdificationem attendat cōfortationi ut pulmonē & pectori cu; enula & hylopo & croco cū dyahysopo dyacalamēto dyairis. Stomacho aut̄ cum ameos: absinthio: amomo: mace: & mētha cum dyacinamomo: dyamace. Splenē etiam cum scolopendria: tamarisco: cortice capparoz: dyamace: dyacurcuma. Epāt cū spodio: endiuia: cipro: squinato cum dyarodon. dyalacca cōfectione de seminibus cū aqua radicis & emorisia. Cordi vo cum blacincto: smaragdo: osse de corde cerui margaritis & croco cū letificante dyamusco: trociscis de croco electuario dyambrie cōfectione de blacincto. Matrici cū artbemisiam: matricaria: betonica cū trifaria magna theodoricon: anacardina cōfectione de seminibus benedicta: electuario de galia muscata: & similib⁹. Renibus aut lūbis: aut spine subuenimus cū spica dauco comestione renū aialuz lacte ouino & reliqs cum nuce p̄dita dyamace cōfectione de seminibus b̄dicta iustino & similibus cum oleo scorpionum nardino & similibus.

Octaua & ultima intētio erat cōfortare caput. s. ipsi⁹ partis v̄tutes. Et h̄c intētio ex supradictis puenientius adimpleat: aliqua tñ utilia p̄tracta in intētionē sexta hic apponere mihi utile visum est. Cōfortat itaq; caput & v̄tutes eius semen mellisse capiti superaspersum comestum & bibitū. Et spica nardi cōfortat cerebrū & prohibet reumatismos 2. cap. Xiloaloes ut dicit Auic. etia; cerebrū & sensus cōfortat ut supra. Similiter ambra cōfert cerebro & sensibus. Castoreū etiam in sero deglutitū, quantū est granū cicēris est mirabile in casu isto

Cinamomū etia; in cibis huic dispositioni ualde utile: mundat enīz cerebrū attrahendo superfluitates ex eo & ponatur in medicinis aureis Auicenne. Auellana torrefacta & comesta post cibū caput cōfortat. De rebus aut̄ ad extra approximatis bonis cōfortatiū est suffumigiū factū ex laudano: ligno aloes: storace sicca & ex decoctione camomille que specialis est in hoc cu; sepe caput sup̄ eius fumo inclinā. Eximie etia; confert capiti superpuluerisato ex puluere gario: cōmissure coronali & sagittali facta. Sacculi etia; ex speciebus dyamusci dyambrie & dyaxilaloes mirabiliter caput cōfortant. Odoriferuz bonū ad istud. ℞. origan: folij ameos. añ. 3. j. ligni aloes. 3. j. 5. storacis calamite: mastice: cipi. añ. 3. 5. ambrie. 3. 5. fiat pomūz cū. 3. j. boni laudani: nel ligentur in pāno de sindone. Lotio bona capitis cōfortatiua. ℞. ex lixiuio facto cum camo. & folijs hedere arboree. Aut ex lixiuio cum sapone. Trocisci boni cū quibus illinias caput: & postea exiceat ualde cōfortat. ℞. mastice: storacis calamite: granoz catapucie: piretri: gypsi. añ. 3. 5. eufoz. 3. j. spice: gariof. laudani: florum roris marini: cubebaz. añ. 3. ij. & fac trociscos cum succo maiorane p̄deris. 3. ij. & ex eis vnus accipiat. Omnipotens autem saluator hec dirigat in salutem anime & corporis huius domine.

Cōsiliū. 22. De octo malis dispositionib⁹ videlicet. De mala cōplexione frigida & humida cerebri cu; materia. De mala cōpositione cerebri. s. de oppilatione eius & coartatoria. De uertigine. De debilitate retentive mēbroz mortuoz: scilicet mollificatione & paralisi. De scotomia. De impotentia motus brachiorum & crurium. De doloribus crurium. De defedatione cutis in manibus & pedib⁹ periodice eueniente. Diuiditur autem cōsiliū in tres particulas.

Particula prima hec accidentia enūmerando distinguit & eorum causas & signa ponit & continet capitula nouem.

De nli sermone narratiuo p̄dictoz accituz. Cap. 1.

Doricus de Coloreto vir nota bilis diuersis accidētibus laborat ingēter siue ipse egritudines aut accidentia nominare uolumus. Primus itaq; horū est mala cōplexio frigida & humida malis cerebri illius: siue ipsam a gñatione aut a tēpore contracta; intelligere uelimus. Scōa vo ipsius dispositio est cerebri sui mala cōpositio. s. in rīa cadēs uel in poris & est oppilatio coartatoria uel implectoria pueniēs a multitudine mucilaginosi flegmatis in predictis locis. Tertiū aut̄ principale accidens est uertiginosa dispositio alternatis vicibus eidez eueniens. Quartū vo p̄ncipale nocumētū est debilitas in p̄tentia uel retentia v̄tute que etia; includit in se spēm corruptionis in opatione motiua & sustētatiua: ita q̄ ei ar̄ peat q̄q; inclinari ad cadere: l̄z non cadat: q̄q; tñ euenit nocumētum ablationis in operatione sustētatiue potētie: ita ut neduz inclinetur timendo cadere: sed de facto cadit. Et est locus iste punctus altissime speculationis ut videbitur. Quintū accidens p̄ncipale est scotomia dispositio: per quam ei apparet q̄q; volantes muscas: & similia animalia in mediū percipere uolantia uel mobilitata uarijs differentijs: que tamen nequa q̄ inueniunt in medio. Sextū nocumētum p̄ncipale est impotētia ad motus iteriores in brachijs eius fortius & in oib⁹ cruribus minus eueniens. Septimū p̄ncipale accis est dolor extēsiuus & contractiui in sinistro crure eueniēs: magis tñ in musculis tybie apparen. Octaua vo dispositio p̄ncipalis est periodica pustularū cu; rubore & infectione cutis tybiarū & manū apparēs determinato tñ tēpore anni & nō in oī: qm̄ hoc ei accidit p̄cipue in uere

z in autūno. hec in sūma est ipsius dispositio ex tam uarijs nocuētis cōplicata difficilibus: nōnulla tū alia accidentia frequēter in mēbris alijs apparēt: ut aliquādo leuīs tussis cum facili anhelitus cōstrictione: z qñq; stomachi discrasia cū debilitate digestiue: z nō raro lumborū z renum dolores extēsi: ad quos qñq; leuiter cōsequit̃ difficultas urinandī. Sed hec ultima quatuor accidentia z q; leuia sunt z q; ab eadem radice pēdentia in fieri z in cōseruari a qua pendent pmissa octo accidentia: ideo non sunt multum mētem molestantia egrotantis neq; medicantis.

Principale declarās p̃dictarū dispōnū cās z signa. z p̃ mala cōplo cerebri p̃ cās z signa ei⁹ declaraf. Cap. ii.

Quoniam impossibile videt̃ alicuius dispositiōis rōnale ostēdere curā sine ipsius distincta cognitiōe: neque hēri debet p̃mo ex causis dispositiōis cuiuscūq; pductiuis. Et scōdo iterū ex signis vniuersalibus z p̃ticularib⁹ demonstratiuis cuiuslibet egritudinis. Et 3⁹ itē ex accitib⁹ coib⁹ z p̃p̃ijs vnāquāq; egritudinē cōcomitātib⁹: ex qbus egritudines oēs specificant̃. Ideo in p̃missis dispositiōib⁹ declarādīs parūper est theoricē cōtēplādū. Et rōnib⁹ z auctoritatib⁹ discrēdādū: eo q; iniustus est vni p̃alijs credē demonstratione alimētōz p̃. z cap p̃mo.

Prima igit̃ huius viri dispositio erat mala dispositio frigida z humida cerebri: que aut est a generatione talis aut a tēpore: qm̃ hec diffinitio cuiuscūq; egritudines essentiam euacuat. Videt̃ aut̃ q; cerebri eius a generatione nō sit discrasiat⁹ in frigore z humiditate. Primo qdē ex signis a casib⁹ hoc declarari pōt̃. facies enīz huius viri z tota cutis capitis ipsius manifesta rubedine colorat̃. 2⁹ capitis capilli z plurimi sunt z satis grossi: z ad mollitiē tendentes z sunt manifesta rubedine colorati. 3⁹ vō cutis eius ex parte essentialiter inherētū tactu percipit̃ calida notabiliter z leuīs. Iterū effusiōes que ab operatione digestiue potētie emittunt̃ mediocriter sunt digeste in substantia satis adequate in colore suo albedine manifesta p̃cipātes. Et ut in pluribus actu calide: z multa in actu expulsionis percipiunt̃ accidentia ex qbus hoc facile declarari pōt̃. Ex pte tñ operationū aīdis potētie sensitīue sensib⁹ exterioribus apte oīditur. Et q; obiectoz tāgibiliū oīum impressiones z facile z cōueniēter p̃cipiunt̃ z distinguunt̃ z reseruant̃. Sicut in sensus visu nālīter fuit bene dispositus in cōprehendēdo obiecta oīa usq; ad distātiā magnā in suo colore: ut alba z rubea in sui quantitate: ut magna uel pua in sui figura: ut lōga uel sp̃erica in eoz situ: ut inferius uel superius situata in eoz substantia uel p̃tinz cōtinuitate uel separatione: ut solida uel p̃forata in eoz se hēdi modo ut mobilia uel geta: z sic de alijs: que oīa arguunt bonitatē z p̃fectionem visīue potētie. Adhuc etiā gustatiua potētia exit in actūz cōueniēter p̃cipiendi dulce amarū p̃tīcūz z acūmē: z sic de alijs z distinguendi inter illa. Et itēz olfatiua potētia obiectū oē debilitē aut potētē sub modo delitię uel tristitię imp̃mēs app̃bēdit z p̃cipit̃: z iter illa distinguit. Sicut etiā exteriores motus diuersos sonādī modos sibi associātes sub spē acuitatis: ut tinītus sub specie grauitatis: ut tonitruū magnū z sic de alijs cōueniēter p̃cipit̃. Igit̃ appet̃ in opationibus exteriorz sensuū z cito z cōueniēter cerebri ipsius est bene dispositū. Amplius iterū dispositio caliditatis in cerebro hui⁹ viri assumi pōt̃ ex pte opationū interiorz sensuū: sensus enim cois opatio uelox est z uehemēs in discernendo uel distinguēdo opatiōes exteriorz sensuū. Sicut etiā fantasia que ponit̃ in postrema iteriōri pte anterioris uentriculi cerebri z facile spēs a sensu cois sibi delatas recipit̃ z modificat̃. Et itēz imaginatiua potētia uelociter exit in actū cōprehendēdi z diuidendī. Sicut etiā altioris potētie que cogitatiua est opatio z festina est: z cōueniens in eligendo z prosequēdo hoc in euitādo z fugiēdo aliud. Sicut z facit memoratiua potētia z detinet spēs eidē delatas: z q̃ primum

est necessariū reminisci de p̃teritis: tam cito rememoratur oīz que tā per spēs in cellula sua reseruat̃ fuerūt. Hec aut̃ oīa vident̃ attestari iudicio caliditatis z humiditatis in cerebro suo: ut 2⁹ tegni p̃cessu multo. z 2⁹ cōplexiōnē. z p̃ma tertij. tractatu p̃mo. colligi pōt̃ in radicibus theoricę medicine: que oīa satis nota sunt. Ex qbus oībus videt̃ cerebrum huius viri nullatenus debere poni frigidę cōplexiōis nālīs sicut supra p̃missum fuit. Neq; enim est alius modus demonstrandi alicuius mēbri cōplexiōnem naturalem q̃ similitudo super ipsam ex signis ab operationibus a substantialiter inherentibus assumptis z a casib⁹: z tu iam vidisti omnia hec: quare zc.

Nunc aut̃ oportet sumere p̃ncipiū aliud declarandi lapsus cerebri huius viri ad frigiditatem z humiditatem nālem. Pro cuius declaratione p̃mittēdūz p̃ q; oēs cās p̃mitine in frigidantes z humectantes cū sua excellētia applicate mēbro cū diuturnitate applicationis earū z dispositione mēbri ad pati ab eis de necessitate inducēt in frigidationē z humectationē. sed cerebro hui⁹ viri potuit applicari uehemēs humiditas ab aere uel aqua cum frigiditate agens in ipm̃. Sicut z multitudo ciboz talīū z potuū: z medicinarū in frigidatūz z humectatūm fortis z diuturna applicatio. Et passionū aīalīūz multitudine z impressio fortis: ut tristitia uehemēs cogitatio z timor magnus. Et iterū lōgītudo z p̃sueratiā in dormiēdo: ut est cōsuetudo nobiliū: qm̃ sup̃flus somnus in frigidat z humectat: sicut vigilie multe calefaciūt z exiccāt: ut scōda p̃mi. cap de his que pueniūt ex somno z vigilia. Amplius iterū excessus in altera re nō nālī. s. in multa repletionē: qm̃ qui in glūtiōse comedūt z cibū sine cōueniēti masticatione deglutiūt z potū uoracissime hauriūt: oīno calorem nālē stomachi debilitādo pducūt ad augmētum generationis humiditatis flegmaticarū. qui postea in kilo remanētes cause sunt g̃tationis aq̃si sanguinis q; postea in cerebro frigiditatis z humiditatis augmētum g̃nat. Et itēz facilius z citius m̃ae frigide z humide in stomacho genitę per modū euaporationis delate ad caput: z ibidē retētę p̃pter frigiditatem cerebri igrossant̃ z in aquā cōuertunt̃ que per totū cerebrū sparsa z coicata malā cōplexiōnē frigidā z humidāz efficiūt in eo. Pariter etiā excessus in sup̃fluitate motus z exercitij per viā resolutionis est cā ut in cerebro acgratur mala cōplexiō frigida z humida mālīs. Pro q̃ruz enīz p̃tiam mēbri aliq̃d essentialiter est calidū z humidū per eorū remotionē efficiūt frigidū z siccū: sed per p̃tiam spūūz multoz z sanguinis in cerebro ipm̃ reddit̃ calidūz. ergo p̃pter remotionē ipsoz ipm̃ efficiūt frigidū. Sed sup̃fluum exercitiū ipsūz est cā cōsumptionis spūūm in ipso cerebro per modū resolutionis spūūm z humoz z innatī caloris. igit̃ zc. Sicut etiā ad hoc caplm̃ adde. q; vna de causis cerebri notabilr in frigidatib⁹ est multitudo coitus z sup̃fluitas in eo. Coitus enīz multiplicat̃ pducit ad ifrigidationē totius corporis: ad debilitatē innatī caloris: ad mortificationem vtutis: ad debilitatē sensuū: ad epilepsiā occultā: ad caluitiē z debilitatē iūcturaz: que oīa pueniūt a frigiditate z humiditate cerebri mālīb⁹. ut 20⁹ tertij. tractatu p̃. cap de nocumēto ex coitu collr. Quare appet̃ q; plurime baz carūz poterūt in hoc viro augmētū frigiditatis efficiē: z ipse debet esse cōsiderato: circa istas cās: z iueniet ueritatē in eis ex p̃terito regimine suo deducēdā. Ex qb⁹ oīb⁹ satis leuiter cōcludit̃ q; mala cōplexiō frigida z humida mālīs in isto accitilis est: z a tpe: p̃pter icōueniēs regimē ex pte p̃dictoz z male obseruatū. Et ex hoc ultimo appet̃ declaratio p̃me dispōnīs eius. s. q; iste vir egrotat mala cōplexiōne frigida z humida cerebri. z accitiliter in eo acq̃sita. Ex q̃rū etiā fundamētō cōsiderās itelligē poterit. q; hec mala cōplexiō est fixa magis q̃ fiēs: qd arguit lōgītudo ipsi⁹: z etiā in eo possit assignari aliq̃ spēs male cōplexiōis fientis per colligatiā in fieri z in cōseruari depēdēs a mēbris inferioribus.

ut stomacho epate uel alijs: ut in posterū videri poterit. Nec in summa est p̄medispōis ipsius aperta declaratio t̄c.

De mala cōpositione cerebri ipsius. Cap. III.

Unc autē declarādū est in hoc cap. 3° nocumētū cerebri hui⁹ viri pueniēs ex cōpōne nō nālī sui cerebri. Est autē mala cōpositio eius oppilatio coartatoria qdē pueniēs a multitudine māerū coartātū vias cerebri: per q̄s itelligo arterias z uenas in pāniculis ei⁹ z medullari substātia disseminatas in q̄b⁹ z circa q̄s mucillaginosa mā multiplicata p̄ idigōnē coartationē fecit: ad quā seqtur māerū intēsiō z augmētatio que est aggrauatiua. Uñ caput eius dolore grauatiuo molestat^r magis aut min⁹ fm augmētū q̄tatis extēdendo eas. **E**t q̄ etiā iter pāniculos cerebri z in substātia cordā detinent: id scōaz spēs doloris efficē p̄t extēsiuum noiati. **E**t si cōtingat huic māei admixtionē fieri māei acute aut felle: cū nūc p̄dictis dolorib⁹ cōplicari p̄t dolores pūgitiui z mordicatiui z fm spēm māei que cōmiscet flegmati mucillaginoso. **E**t itē si magna p̄ hui⁹ māei cōtinet in cōuitate arteriarū ad ipsas seqtur pulsatiuus dolor: z sic de alijs fm māerū diuersitatē. **E**x q̄ fundamētō ualde facile itelligi pōt: q̄re vir iste q̄qz p̄cipit cū grauitate capitis extēsiōne ac si magnificaret caput ei⁹: aut pūctionē ac si pūgerent^r pāniculi cū spina uel acu. z pulsationē magnā in temporib⁹ z in toto capite. **E**t iterū ex hoc fundamētō cōcludit^r q̄ si mā ista nō solū in uenis z arterijs aut porosīs cerebri p̄tib⁹ cōtinet: sed etiā i originib⁹ neruoz de septē parib⁹ q̄ oriunt^r a cerebro: tūc necessario cōtingēt nocumēta diminutionis in opatiōib⁹ illoz mēbrioz: si oppilatio illa semicompleta fuerit. aut nocumēta oblationis opationū in p̄dictis mēbris: si oppilatio cōpleta fuerit. **E**x quo fundamētō iterū subtili⁹ z pulchre p̄ticularius deduci p̄t nocumēta opationū sensus tact⁹: si enim semicōpleta fuerit oppilatio in neruis q̄ expādunt^r per cutē capitis: tūc nocumētū dimiutionis in sensu tact⁹ sentit^r in tota cute capitis extēsius. Et iste est ille stupor q̄ in cute capitis p̄cipit. **E**t si cōtingat iterū q̄ bec oppilatio accadat in neruis disp̄sis per cutē totius corporis: tūc in toto p̄cipiet stupor: sic p̄z in tota spina ipsi⁹. **S**i autē huic māei cōmiscet^r aliqd̄ uētofitatio uel uaporis p̄tētis exitū ad eē. nūc patet q̄ cū stupore uel dimiuta sensatione in cute ipsius p̄cipiet^r mor⁹ iectigationis. Et iste nēre est ille motus uel sensatio f̄ter nām quā hīc vir fornicationē noiati in sua spina p̄senerātē. **N**ō cūro hic extēdere que z q̄lia nocumēta cōtingāt in opationib⁹ alioz sensuū: q̄ hoc facile itelligi pōt ex hoc fundamētō z maxie a viro p̄ito in notitia originis septē parium neruoz a cerebro oriētū: z tu per te cōsidera: q̄ talia nō sunt multū de p̄posito isto: z a me sepe in alijs cōsilijs declarata fuerūt. Hec de accidente scōo p̄missio superius pertranscant.

De uertigine huius viri. Cap. III.

Ides iterū neciuz esse declarari modū enēt^r uertiginis in hoc viro. **E**st autē uertigo ista per quā hōi hūti eā appet ut mediuz z res altiores sup̄ ipm̄ exites uoluant^r in giruz: ita ut appeat egro cerebri ipsi⁹ reuolui adeo ut se a casu cōtinē nō possit: imo aliqui cadit. **P**rouenit autē bec dispō a multitudine uapoz uel uētofitatū que in an̄iori p̄te cerebri cōmiscet^r spūi aīali z reuolutione giratiua mouēt sp̄ritum. **E**x cuius motu potētie sensitiue sensu tact⁹ appet q̄ cerebri z oēs p̄tes capitis rotari z moueant^r. Neqz enīz alr potētia sensitiua sentire pōt q̄ sibi offert ab obiecto uel sp̄eb⁹ eius: tale autē obiectum est uapor uel uētofitas circulariter mota que spūm eadē sp̄e motus mouet circulariter: ex quo mouent^r in spū talr motu facto z imitant^r organa mor⁹. vñ potētia etiā sensitiua imutat^r: ex motu enim obiectoz mouent^r infra quoz motu mouent^r organa ex q̄bus imutant^r potētie. Uñz obiectū z ipsi⁹ imutatio sit iterū potētia tñ sensitiua indicat motū in exteriorib⁹. **E**t ideo appet q̄ in hoc est cor-

ruptio in sensu tact⁹ p̄cipiētis moueri extēsius q̄ nequaquā mouet^r. **U**ñ ex hoc fundamētō appet q̄ uertigo est dispō p̄cipue sensui tact⁹ approp̄ata. **Z**ipper 2° q̄ pōt esse talis dispō interiori sensui etiā approp̄ata. s. imaginationi. **E**t enīz hoc nocumētū z sua cā cōmiscet^r an̄iori p̄ti uētriculi ipsi⁹ cerebri scōi: tūc patet q̄ nocumētū accidet imaginatio nūc iā dictū est. **E**t seqtur ex hoc fundamētō itē q̄ declarari pōt q̄ uertigo est nocumētū corruptionis euēniens uisue potētie. **S**i enīz uertiginosus ituitine ispicat mediū p̄pter motū a uētofitatib⁹ factū in sp̄itib⁹: ut declaratum est p̄cipiet uisua potētia corpora in mediū posita circulariter moueri: eo q̄ spūs uisibilis tali motu p̄alteratus quī refert^r ad cristalloīdem representauit in eo motū circularē. **E**rras ergo potētia uisua p̄cipiet moueri in exteriorib⁹ cor̄pora que gescunt: ut iam p̄dictū est. **4°** iterū ex hoc fundamētō apte colligit^r q̄ bec dispō seu a uerēda est: eo q̄ ut in plurib⁹ nocumētū eius in uisua potētia tactiua z imaginatiua coicatur. **E**t adhuc hoc ex hoc sermone appet q̄ bec dispō cū p̄seuerat pōt enūtiare epilepsiā aut apoplepsiā multiplicata mā ipsi⁹: ita ut nō solū euaporādo noceat: sed in cōplete aut cōplete oppilādo uētriculos cerebri: ut itelligēti appet. **P**rius hec etiā cōsiderādū est: q̄ bec dispō a p̄mitiuis causis nō raro p̄cedit: sic appet in pueris aut in alijs sup̄ suū caput giratiue inuolutis. **E**t sic appet etiā hōi q̄ distrabit^r a sono circulari: z sic cōtingit etiā q̄ hō seipm̄ giratiue reuoluit intātū q̄ cū a motu tali cessat ad terrā cadit. **E**t sic appet in cerebro hōis r̄seruari motū discurrentiū aquaz que in syluis aut in mōtib⁹ appuerunt ut nauigāti cōtingit. **S**pēs enīz ab obiectis decise z recepte z r̄seruate in organis sensuū rep̄tant in eis imagines cōsiles que si lōgo tēpore imp̄sse detineant^r faciūt appere accitiā cōsimilia. **E**t si hīc bec dispō cōtingē pōt p̄pter aspectū cor̄porū que rotatiū mouent^r sic in rota fabri z molēdini p̄cipi pōt. **E**t bec oīa pulcherrime sentit p̄nceps. p̄ma tertiū tractatū 5° dūzinqz. **E**t bec qdē uertigo q̄qz accidet hōi p̄pter qdē reuoluit seipm̄. s. inferiores p̄tes eleuādo z caput deponendo giratiue p̄pter quē motū reuolunt^r spūs z uapores in ipso. s. cerebro sicut reuoluit^r uas plēnū aqua post quā circūductū fuerit z ab ipellēte dimissū. uas enīz mouet^r dimissū sup̄ p̄le ipulsionē. **E**t q̄ reuolunt^r spūs. s. a uaporib⁹ sibi cōmixtis imaginat^r hō q̄ res uolunt^r. s. extēsius. **E**t p̄pter hoc sup̄ius dixi q̄ nocumētū istud etiā cōtingit imaginatiue potētie. **E**t subdit de rōne huius rei demonstratiua dicēs **N**ā equale. i. simile est siue diuersificet^r p̄portio p̄tium spūs ad p̄tes mundi. i. ad corpora que in medio inueniunt^r: uel ad p̄tes m̄di. i. ad p̄tes ipm̄ spūm cōtinentes. **E**x p̄te spūs. s. moti circulariter siue diuersificet^r illud. i. nocumētū illud cōtingat ex p̄te m̄di. i. ex p̄te cor̄porū que extēsius in medio mouent^r cum pro q̄ fuerit sensibilitas per eas. s. p̄tes m̄di. i. res in medio positas facta fuerit sensibilitas. i. imp̄ssio. **E**t sunt sup̄ple tales reuolutiones que sunt p̄pter opp̄nē. nā cūz pro q̄ sentiēs mouet^r sup̄ple cū spūs sensibilis mouet^r z mouet organa z potētiā p̄mutant^r opposita. i. a potētia sensitiua p̄cipit obiecta p̄mutari. sicut cū pro q̄ sensatū mouet^r. i. q̄ obiectū imp̄mit in instra z organa mouendo potētiā: z subdit. **E**t bec qdē uertigo q̄qz fit p̄pter cōsiderationē ad res que reuolunt^r. s. cōtinuat^r z fixim ita ut ifigatur. i. imp̄mat forma illa sensationis aīa. i. spēs ab obiecto ifigatū z organo moueat potētiā: ut iā dictū est. **H**ec lra magne speculationis in summa plus nō laborat oīdcre q̄ q̄ a sp̄eb⁹ obiectoz extēsius in m̄do giratiū reuolutoz in sp̄itib⁹ z in organis pōt imp̄mi z remanere impressio uertiginis effectiua cā sufficiēs: sicut si cōtingat giratiū motū in sp̄itib⁹ ab interiorib⁹ uētofitatib⁹ z uaporib⁹ faciem p̄mutare organa potētiā: ut p̄dictum est. **Q**uare iterū subiungit p̄nceps. **E**t p̄pter hoc dī q̄ oēs opationes sensibiles pendent ex instris corporeis compatiētib⁹: quorum p̄mūz z dignius est spūs sensibilis: z remanet in ipso ab oī

sensato forma. i. spēs ipsius post eius. i. obiecti separationē cō
pro qñ sensatū. i. obiectū fuerit forte. i. potēs ad impmēduz.
Qē enīz sensatū nō efficit in instrō sensibili nisi formam. i.
spēm uel actionē que est sibi siliō: deinde cōformas forma
illa in aia ppter qd cōformas etiā dispō ppter spēs in orga
no resuatas z retētas z euanesce. i. dato q remoueat obie
ctū uel eius impssio in quāitate. i. cū uehementia uel dispō
ne receptionis instrū. i. spūs z fortitudine sensati. i. obiecti
uehemēter impmētis. hec qdēz sunt pūcta sublimis specu
lationis. ppter qd subiūgit huius vō. i. speculationis expo
suiō ppter in scia nāli. Uide quātū subitū cōplādo oportet
ad itelligēduz dispōnes humani corporis esse medicūz
speculātem. ¶ Ex hoc sermone notabilr appet q l3 hec dis
positio in hoc viro a primitiua cā fieri potuerit: ipsa tñ ad
huc post sue cāe efficiētis remotionē reseruata z fixa remā
sit. fuit autē ipsi cā uehemēs z subitū motus in spiritib⁹ aia
lib⁹ z in cerebro fact⁹ a subitū z uehementissimo motu pp qd
ad terrā pstrat⁹ notabili tpe pmasit: z maxie uerificat hoc
qm excellētie sensibiliā corūpuit sensus. scō de anima.

¶ De debilitate retētiue potētie facta in musculis z mēbris
molem corporis sustentantibus. Cap. v.

Soligēter cōsideret pcedēti capli snia appebit
satis leuiter deduci posse debilitas sustentatiue
potētie. Cū enīz in cerebro qd est organicū pnci
piū mor⁹ z qetis effectiū in spiritib⁹ z organis
motuū imponēdo qetiz impletū fuerit multitu
dine uapoz z uēositatū que etiā musculis z neruis totius
corporis ifundunt. ¶ Si cōtingat ab illis uēositatib⁹ mo
tū fieri giratiū uel inclinātū ad dextrā. tūc potētia sensiti
ua piculi casus pceptiua conat⁹ erigē z figurare corpus ad
dūam positionis oppositā. ¶ Et si qdē potētia uel actiui
tas uēositatū pseueret z cōtinuādo resistat ita ut uicat sustē
tatiue potētie actiuitatē: tūc patet q vīte victa necesse est
egrū cadē. Et si qdē vītis actiuitas uel resistētia tāta fuerit
ut casus phibeat saltē ex actiuitate uel pseuerātia mor⁹ facti
a uēositatib⁹ sit inclinatio corporis ut moueat⁹ ad dūaz ad
quam inclinat uēositas. Et ex pmo sequit⁹ casus. z est abla
tio opationis sustentatiue potētie. z ex 2º sequit⁹ diminutio
nē opationis illius. ¶ Si autē cōtingat q motus in spiriti
bus factus a uēositatibus nō sit ualde excellens neqz ma
nifeste inclinatiū corporis ad aliquā dūaz positionē: sed
per modū impressionis eius nocumētum pceptiat sensitiua
potētia: ac si inclinaret⁹ ad casum: tūc nocumētū istud cor
ruptionis denominari debet. per potētiā enīz sensitiuam
pceptiat qualiter nō est z quale ei nō offerat⁹: sed hoc est esse
corruptionem in opationib⁹ sensitiue potētie siue ipsa fue
rit imaginatiua uel tactiua. igit⁹ zc. ¶ Et ex hoc fundamē
to apparet q hec dispositio iterūz uerēda est: patet q ualde
facile pducere pōt ad epilepsiam ppter qd pma tertiū. tracta
tu 5º cap de epilepsia inquit princeps. Aut supple sit epile
psia ppter uētum grossum retētūz in trāsitiū spiritibus
fm q uisum est pbo magno Alx. Et uidit ipsam esse vna z
causari epilepsie quare leuiter de hoc viro timendum est
netalem incidat egritudinem infelicitissimam.

¶ Verificatiū scotomie in hoc viro apparētis. Cap. vi.

Scotomiā appellauerūt antiq nocumētū corru
ptionis in opatione uisue potētie pueniens ex
multitudine uapoz qui spūi uisibili cōmiserūt
sicut enīz bi uapores spūi cōmixti z rotatiūz moti
in anteriori cerebro ppter neruos opticos uertū
gīnē faciunt: ita q bi uapores spūi uisibili cōmixti in cōuū
tate neruoz opticoz z interpolatiūz moti aut ppter paucita
tē aut ppter subtilitatē eoz in organo uisibis impmūt spe
ciē cōsimilē motuū muscarū uolūtatiū uel pulicūz. Potentia
itaqz uisua ppter impssionē interiūz factā uidet⁹ appben
dere obiecta exteriūz mota que nequaquā ibi sunt nec mo
uent⁹. vii meruo hec noia corruptionis in opatione imagina
tiue potētie. hec de accidente quinto.

¶ Demonstratiū causari nocumētū uel impotentie mor⁹
brachiorum z crurium. Cap. vii.

In nos recte cōpando huius nocumētū cās assi
gnare uelimus necesse est cōcedē q hoc nocumē
tū pueniat aut ex pte debilitatis vītis motiue
pdictarū pūiz. aut ex pte instrōrū qui sunt spūs
aiales. aut ex pte organoz que sunt nerui uel si
bi pportionales ptes: uel musculoz qui sunt uolūtarij mo
tus instrā: aut saltem cōtingit hoc ex pte oīum predictorū.
¶ Nō qdem rōnale uidet⁹ hoc deduci posse ex pte debili
tatis vītis: eo q vir iste in etate cōsistēte positus est cōple
xione a gñatione sanguineus: neqz aliquē fortes cāe debili
tatis vītis ipsi applicate fuerūt uelut resolucentes ex mul
to exercitio potu medicinarū calefaciētium euacuātum: z
sui acuitate spūs z laudabiles humiditates cōsumētum. ne
qz aliqua euacuatio ab interiori causa pueniēs: ut sudor
fluxus sanguinis emorroides dyaria z cōsiles. ¶ Et pari
rōne nō uidet⁹ asserēdū esse nocumētū istud cōtingē ex pte
paucitatis spūiz per cōsumptionē ipoz subsequētis. ¶ Uid
et igit⁹ q cā debilitatis sustētādi molē corporis cōtingat z
ex pte oppilationis cadentis in neruis octauiparis de bis
qui nascunt⁹ a cerebro: silt ex pte oppilationis eueniētis in
neruis septime spōdilis colli. z pme z scō de spōdilib⁹ dor
si a quoz ramulis ad brachia z spatulas coicatis ptransit
sensibilis spūs z motiūz. facta igit⁹ aliquāta oppilatione
in originib⁹ pdictoz neruoz a cerebro z a nucha uenien
tū necesse est potētiā actiua ppter necessitatē instrōz mo
tus debilitē opari. ¶ Et si cōtingat ppter oppilationē talē
diminute ptransire spm tā sensibile q motiūz: tūc necesse erit
assignare diminutā paralesim quandam. ¶ Et si ulterius
oppilatio magnificaret⁹ z cōpleta fieret: sequer⁹ cōpleta
paralexis picularis in brachijs aut pedib⁹. ¶ Et si oppila
tio talis fieret in altera medietate nuche: tūc iam fieret vni
uersalis paralexis vniūz medietatis corporis. ut secunda
tertiū. capitulo de paralesi intelligendum est zc.

¶ De affigione cāe doloris i sinistro crure h⁹ viri. Cap. viii.

Icet dolor in crure hui⁹ viri apparēs fieri pos
sit a mala cōplone frigida pti illi⁹: tñ rōnabili⁹
est cōcedē ipm fieri a specie solutiōis cōtinuitatis
extēsiua que puenit ppter multitudinē mēcrūz
que in musculis imerse sunt extēsiōē in ipsis fa
ciētes. Un erit accis silt a mala cōplone frida z solone cōti
nuitatis eueniens. Et si mā ista qritate z actiuitate sua mu
tiplicaret⁹ ita ut nocumētū iponeret nuche z cerebro: tūc
patet q vir iste spasmū icurrē posset. Et si mā illa ad iūctu
ras multiplicata descēderet: tūc infundēdo ligamēta iūctu
rarū ualde leuiter in eis efficerēt dolores multū molestātes

¶ De assignatione defedationis cutis in crurib⁹ z mani
bus eius euenientis. Cap. ix.

Idocumentum defedationis cutis qd manib⁹ hu
ius viri tpe ueris z in pedibus ipsius in fine au
tūni accidē solet cū pruritu pdictaz pūum oīno
cōtingit a mā salia flate aquofo multo inuenis ei⁹
repto cōmixta. ¶ Periodice autēz in tpe ueris
mām istā vītis ad extra propellit sui fortitudine ad cuius ex
pulsionē adiūuat viarūz apertio que in tempore ueris fa
cta est a caliditate in cōtinēte vigorata que etiā adiūuat ad
attractionē barū materierum de centro ad circunferētiāz.
¶ Causa vō ppter quam tpe uehementis frigiditatis iterūz
be mēae multiplicantur est: qz cūz partes aliquē subtiliores
z acutiores mēcrum cōtinue a vīte expellantur de centro
ad extra frigiditate cōtinētis oppilante poros tales in pri
bus subcutancis detinentur z igrossantur: ita q neqz in sen
sibiliter neqz sensibiler expelli possent ad extra in subcuta
nea. igitur partie retente pruritu dolore z rubore effu
ciunt fm essentiam ipsarum. ¶ Ex quo apparet q talis
dispositio in extremis apparens est per modum crisi fa
cta que nequaquā cobiberi debet ut inferius apparebit.

Ex quibus oibz tandem ultimo apparet accitum p̄dictorū
viri declaratio ex suis causis signis & diuersis causis assigna-
ta: reliqua p̄o accitia subiuncta leuiter ex fundamento decla-
rationis p̄dictorū haberi potest & tu considera. ¶ Et ex fun-
damento oīum p̄dictorū consideranti apparet q̄ ad p̄dictarū
dispōnū regimē p̄seruatiū ne augeant & curatiū se
stinanter accedendum est sicut mox sequitur.

Partícula scda. De modo inuentionis regiminis
obseruandi circa predictas dispositiões
in sex rebus non nālibus: z continet capitula sex.

De electione aeris et loci habitandi sibi convenientiū. Cap. I.

Sic igitur regimē huius viri p̄ciendū in duo. Prīmū
qdē in electionē admiſtrationis rerū nō nālium
ſim debitis eorū cūueniētiā. Scōm vō in electionē
intēſionū ⁊ inſtroꝝ medicinaliū ⁊ modi admiſtra-
tiōis eorū ut nunc appetēſequēdo. Prīmū itaqz

**Secunde partie de regimine huius per exercitum & quic
tem. Cap. II.**

Саб. II.

Ques lōga huic viro oīno euitanda est ne per ip
sam fiat augmentum in māeb⁹ que enaporando
capiti ⁊ remolliēdo iūcturis ⁊ neruis magnifice
nocerēt. Sicut enīz exercitiū ⁊ pprie post edōnes
uiles iā sibi applicatas pueniens est ad cōsumēdū
supfluitates quē p dīgōnē scōam ⁊ tertiā multiplicari solēt
Ita dīmissio illius est cā augmētī supfluitatum illarū: nō qdē
qī ocidit ⁊ quies positiue bumectent: sed qī ad eoz lōgā appli
cationē phibet resolo ⁊ cōsumptio eoz quē cōsumi debēt p ex
ercitiū: quare 2° pmi. doctrina 2^a. ⁊ sūma pma. cap^o 12° inquit
Huic. Ques semp est infriidās pp puationē viuificatiōis ca
loris ⁊ pp cōstrictionē quē est suffocans ⁊ bumectat pp resolu
tionē supfluitatū. In hoc ti attendat qd exercitiū oīno quo ex
ercitari debet excludat omnē potētiā bumectādī: sicut eēt ex
ercitium piscandi ⁊ circa aquas negociandi uel nāuigandī.
Sed utat exercitiū equitandi per montes ascendendo ⁊ de
scēdēdo sepe peditandi usqz quo corpus eius perducatur ad
augmentū rubicūdi coloris ⁊ caliditatis perducens ad an
belitum magnum alīqualiter uelocem ⁊ spissum.

¶ Secunde partis de administratione forni et vigilie conuentientium huic viro. Cap. III.

Cấp. III

Quoniam loquendo premissis longus somnus
ab hoc viro fugiendus est et adherendum est excessui
vigilandi magis quam somni si oportuerit illud effi-
cere. Sicut enim per otium superfluitates multi-
plicantur: ita et per somnum longum. Et sicut per exercitium con-
ueniens mensura naturalis caloris vigoratur et superfluitates consumuntur
ita et per vigilias. et in hoc videntur bene in summa habere convenientiam:
quare 2° primi. summa prima. 13° cap. somni^o quatuor uerbimur filio
existit supplet effectiue: et vigilie ualde sunt morum siles. Mensura
itaque naturalis somni est ut vir iste dormiat saltem horis ad
minus septem usque ad octo quolibet tempore: 13° dormiendi men-
sura amplior conueniat ei in hyeme quam in estate: et in uere quam
in autumno: tunc enim per tantam dormiendi mensuram naturalis calor
vigoratur et eius operationes fortificantur: eo quod non tanta sit calo-
ris exalatio in somno quam in vigilia. Mensura uero vigilandi
amplior esse potest quam dormiendi: propterea quod 13° aliquod per re-
solutionem nocumens accreretur in vigilando iuuamentum
tamen maius esset consumendo superfluitatem quam in resoluendo
naturalem calorem paucificando.

Secunde parrie de quententi electione repletionis et inanitionis; Cap. iij.

Сәріт

Item hac pte non intendo aliquid dicere de repletione mæru humoraliū: neq; de eſſione earū: quoniam illud p̄tinet ad regimen medicinaliū magis q̄ non naturalium rerum: ſed de repletionē per cibos ⁊ potus hic pertractandum eſt. ¶ Uigitur vir iſte omnino fugiat ſtomachum eius replere cibis ⁊ potibus: imo remanente operatiōe appetitiue potentiē naturaliter ſe habente ad huc minus cibi ⁊ potus aſſumere debet q̄ omnino eidem comedendo uel bibendo plene ſatiſſacere: quare 3° p̄mi. Conſeruatoꝝ ſanitati cum deſiderio uel appetitu tantum comedere uel bibere debet ut relique ſanitiæ uel ſitiæ ad huc in ſtomacho remaneant. ¶ Cuſcuſq; igitur cibi ⁊ potus aſſumpti meſura talis exiſtat: ut omnem grauitatem ⁊ fluctuationem a ſtomacho excludant: tunc enim conuenientiſſe cibis ⁊ potibus applicatur ſtomachus calefaciēdo rarefaciēdo reſoluendo ⁊ diſgregando ⁊ vniēdo uel cōmiſcendo cibi ⁊ potus partes groſſas cum ſubtilibus calidas cum frigidis molles cum humidis ut priſanaria maſſa que ebilis eſt equalioꝝ ⁊ conuenientiōꝝ generetur: ex qua uelut materia quatuor p̄mi humores in ſua ſpecie conueniētes generentur: ⁊ a ſuperfluitatibus conuenienter ſeparentur ⁊ illas ſuperfluitates potens exiſtens calor ad loca ſuarū expulſionum conuenienter inclinēt ⁊ ab eis a corpore cōuenienter extra ducat qđ totum conuenienter uidetur effici poſſe.

non assumatur mensura cibi et potus amplior quam oportet. Et tu considera quod sermones isti a posteriori verificari debent et proprie per effectus post cibationem consecutos etc.

Secunde partis de electione passionum aialium. Cap. v.

Omnes morbi et alterationes in humanum corpus inducite passionibus aialibus quas innat calor suffocet: enitari debet. Et prope ille que inducit ad extinctionem innati caloris celeriter: uelut timor. et sicut omnes passiones aie quelen te et paulatim pda-

eunt ad extinctionem innati caloris euicande: sicut est tristitia uehemens: quare 2º pñmi. ubi supra. cap. 15º. Et motus qui dem ad exteriora aut sit subito sicut fit cum est ira supple magna: aut sit leniter et paulatim sicut contingit cum adest tristitia: et suffocatio quidem et resolutio pñte nunq sequuntur nisi illud quod subito euenit: diminutio uero et pñsis. i. consumptio nñe nunq sequuntur nisi id quod leniter et paulatim et non subito. Et sic et pro hoc 3º regni scribitur: quod passiones aiales multum exterminant in natu calorem resoluendo uel suffocando exterminant et mutant corpus ab ea que est sñm nām sustentia. Letari aut et bñ sperare de salute sua summo opotente contribuentem multum adiuuat ad ipsam recuperandam testimonio summi hyppo. affo. 2º. sermone illo. In olegitudine confortamente.

Secunde partis de administratione ciborum et potuum in qualitatibus conuenientium. Cap. vi.

Ex his que in cap de aere dicta fuerunt appet quod cibi conuenientes huic viro magis debeant esse cibi medicinales aut medicine cibales quam cibi absolute: quia uirtus in ipso non est adeo debilitata ut oporteat intendere precise ad restaurationem cum cibis cibalibus.

sed opus pcedere in ipso cum cibis qui operantes a mñ nutriendos relinquant: gradum remisse caliditatis et notabilis siccitatis quod nequaquam in cibalibus inuenit cum sint pñse a mñ operantes: sed hoc est bñ repibile in cibis medicinalibus aut in medicina cibalibus notatis de quibus in posterum apperbit. Eligat igitur panis qui de fermento et sale paratur aliquid magis beatum quam cois panis: et si est modicus uel leniter fursuraccus est sibi conuenientior: quam panis de pura si. nula: quoniam est maioris exiccationis effectus. Si est conuenienter coctus non adustus uel torrefactus. Panis autem agimus non bñ coctus: et farinacei uel pastilles cibi oino dimittantur. De carnibus autem eligantur oēs lenis digestis et boni nutrimenti et virtualiter exiccationem accipiant cum aptatione viarum urine sibi data ex decoctione feniculi petroselin. salute rosamarin. serpilli et filium in eis facta de quibus conuenientes sunt. De uolatilibus domesticis: carnes pullos galinas et fasianorum: et meliores sunt carnes coluborum et proprie in turribus degentibus quibus et meliores sunt syluestriū coluborum oēs. Anserulorum autem et anserum carnes et uulter olum autum carnes in aquis degentium non sunt laudande. De syluestribus autem conueniunt fere omnes carnes uolatilium usus humane consuetudinis: uelut perdicum fasianorum autum minuartum et consimilium. De domesticis uero quadrupedibus laudabiles sunt et carnes vitulorum usque ad unum annum uel duos. Et castratine et bone sunt: et meliores illis inter oēs sunt carnes caprine et carnes agnine et proprie assate. et cum exiccationis saporibus condite sunt ei conuenientes. Carnes uero porcorum domesticorum et proprie ualde pingues non comedant nisi ualde raro et pro uisu. Carnes autem quadrupedum syluestrium sicut gellu leporis et apri sunt sibi utiles: omnium enim talium animalium carnes cum sua conuenienti nutritione solidum et exiccatum exhibent nutrimentum. De carnibus autem salutis datur eis licentia amplissima siue fuerint assate uel elixate. Piscium autem usus recentium omnium dimittatur: imo raro ualde accipiantur. Et non nisi conditi fuerint pipere cinamomo mace aniso petroselin. et similibus. Sallorum autem piscium usus laudabilis est quocumque preparationis modo propter accidentalem nutritionem et nutrimentum pauci exhibitionem. Sicut lactis et lacticiniorum ciborum usus quino sagiendus est propter amplissimam in frigidationem et

humectationem quod efficiunt in toto corpore et remolliunt in nervis et quia lac nocet grauius caput uertiginis et scorbomias: ut patet 2º casu. in proprio casu. Propter quod similiter dicendum quod caseus recens et mollis omnino dimittendus est: salito autem caseo et proprie solido frangibili uti potest. Oleum autem usus oliuarum uel nucum conueniens est: et similiter oleum de amigdalibus dulcibus expressum. Butyri autem usus non mihi placet propter nauseam stomachi et remolli-tionem quam facit in nervis et in toto corpore. Cuius uero omni modo preparationis conueniunt ei preter quod frizione cocta: quoniam talia propter nimiam euaporationem suam uertiginis nocent et laborantibus egritudinibus oculorum. Mel lis uero et mellitiorum ciborum usus omnino sibi utilis est propter caliditatem et exiccationem suam per quam confert corporibus amplissime humectatis. Succari etiam usus ei de laudabilis existit. De aromantibus uero et proprie calidis omnino dicendum: ipsa esse conuenientia uelut piper: cingiber: cinamomum: galanga: macis: nux muscata: cimini: grana paradisi et consimilia. De olcribus uero euitet omnia: que in frigidantia et humectantia sunt et iacturas et nervos remollientia: uelut sunt porulaca bleta spinachia lactuca endiuia: et consimilia. Et de horariis fructibus effugiat cerasa: recentes auellanae pira mollia cucumeres cucurbitam anguriam: et consimiles. propter omnia autem aliqui uti potest propter apertionem suam et nutrimentum quod minus est laudabile in eis quam in predictis. De fructibus uero dimittat pira et poma mollia et multa a quositate participantia: ut persica et iulubas. et granata dulcia multo usu. Reliquia uero fere oia tam olera quam fructus uidentur esse ei de conuenientia propter ista. propter quod mentha sisimbrium salua rosamarinus feniculi petroselin. serpilli rutha tarcon: et consimilia placent. Et de fructibus ficus et amigdale recentes uel siccis: et granata mñsa eidem conuenientia sunt. De radicibus autem laudantur ei baucis cicorae raphanus bulb. rape et proprie napi sine elixi siue in prunis cocti sñm consuetudinem. Alleu non placet propter granitatem quam in capite facit. Cepis autem quicquid uti potest et proprie addit cum melle et speciebus. Spargagi autem et cappares iterum sunt sibi conuenientes suis temporibus et sñm consuetudinis assumendi modum. De parabis autem aliis euitent pinguedines medulla et cauda: similiter et uentres nisi in raro usu. Cerebri etiam uitandum est nisi rarissime cum multis aromantibus conditis: sed cerebrum leporis cum proprie tate quam habet ad caput et nervos est sibi ualde laudabile. Similiter splen et renes et neruose ualde animalium partes non placent. Et par ad et musculose partes penitus eligende sunt. Acciti uero usus propter nocumentum quod efficit in nervis non placet mihi: sed loco eius utendum est agrestia et proprie salita et succi aranciorum et proprie lymonis addito sale. Unum ad granatorum in paucio usu est habendum. Nec in summa de cibis obseruari debent.

Potus autem eius esse debet uinū rubicundū dyaphanū tercia partibus et aapore sine bene priuato aromatico sapore laudabili non ualde dulci: sed puritate quada aut leui dulcedine participantis. Et si quidem saltem a principio mensis octobris usque ad finem februarii cum miscetur eidem hydromel tenne et ita ei de ualde conueniens. Si uero mosca aut uina omnino euitet et proprie ieluno stomacho aut in principio cibationis ne penetrantem multa aut ueloci iterum in nervis: melius autem esset ei ut frangerent aliquantulum uina cum aqua piecocta si non placeret ei hydromel. Sed omnino credere debet quod potus hydromellis excellentior esset ei quam uinum et proprie facti sñm hunc modum. R. aque electissimi fontis lib. xxv. mellis electi lib. j. cinamomi macis gariohil. granorum paradisi cimini anisi an. 3. fiat olum per se subtilis puluis et liget in syndone rara. fiat ergo decoctio usque ad consumptionem tertie partis dispuando semper. Et bulliant cum eo predicta species: deinde colent per panem spissum uel sacculum. Si ergo eidem potus huic conditus simplex: aut saltem fiat eius comixtio cum reliquis potibus sñm tertiam uel quartam partem. Hoc

In summa est regimē huius viri per sex res non naturales.

Particula 3^a de electione instrōz medicinalium: et continet capitula nouem.

De euacuationibus faciendis in determinatis temporibus anni. s. uere et autumno. Cap. I.

Am qdē videt restare p̄dictarū dispōnū assignare regimē per instra medicinalia. Et igit in hac mā per nouē capla seu ptes pcedendū. In p̄mo nāqz ponent instra euacuādi virū istū in de terminatis p̄tibz anni. s. uere et autūno puenientia.

In 2° dō cap ponent instra. xij. malā cōplonē cerebri frigi. et hu. nālē corrigētia dētēci^o et sensus et mor^o oēs cōfortantia. In 3° dō cap quinqz ponent instrumenta oppilationes omnium partium cerebri et nervorum remouentia: et materias frigidas a p̄dictis membris educētia. In 4° dō cap conabor eligere medicamina experta vtiginis afflicta mā laborantibus simplicia uel composita. In 5° dō cap eligā medicamina nōnulla relaxatis et mollificatis puenientia simplicia uel composita que ad paralelim a sapientibus sunt approbata et quotidiana experientia verificata.

Sexto dō loco tria singularia composita describas que ad stomachos cholericos electiora sunt ut apparebit. In septimo dō capitulo debilitati mortue virtutis et brachiorum et extremorum opponam cum. x. singularibus et compositis expertis medicaminibus. In octauo autēz capitulo quinqz ponentur medicamina ad dolores crurium a sapientibus hinc inde collecta. In 9° dō et ultimo cap ponent cāi. et instra curationis defecationis cutis uel impetiginose dispōnis in cruribus et in manibus periodice euenientium. et hic terminabitur huius operis finis.

Pro expeditione dō p̄mi capli vir iste adueniente fine mensis februarii vno mane accipiat istas pillas. Rx. pillarum de sarcocolla maiori descriptione Mesue in antidotario. 3. ij. pillularum aurearum. 3. j. boni ponderis fiant pillule. vij. cum iera Sale. Et post assumptionem earum dormiat per horam vnā aut vnā cum dimidia. Deinde surgat paucis et lentis passibus raro ambulando pertransseat usqz ad horam quintā: tūc ergo accipiat cyathū vnum aque ordei succarate calefacte et per horam istam accipiat prandium suum. Sequenti dō mane immediate accipiat hoc digestiuum calidum et continuat ipsum. vij. vicibus. Rx. syrupi de calamento compositi. syrupi de sticados ana. 3. 5. aque saluie. aque rosamarin. ana. 3. 5. aque absinthij. 3. j. 5. misce. Nonā dō die sequenti accipiat hoc radicatum. Recipe pillularum fetidarum. 3. ij. pillularum cochiard. 3. mediam. reformētur pillule octo cum syrupo de sticados: et capientur hora et conditionibus de p̄cedenti minoratio dictis obseruandis. Attendendo etiam qd si diebus quibus assumunt digestiuūz uenter eius nō esset bene fluxibilis: tunc omni sero ante cenā parūz p̄dē accipere vnā de infrascriptis pillulis. Rx. pillularum alefanginarum descriptione Mesue. 3. ij. fiant. vij.

Adueniente autē fine mensis septēbris vir iste purgetur per hunc modum. Rx. electuarij dyacastorei descriptione Nicolai. 3. ij. tere Sale. 3. vj. accipiat cum. 3. ij. aque saluie hora et conditionibus obseruandis que de minoratio tempore ueris dicta sunt. Sequenti dō mane accipiat hoc digestiuum calidum qd continet. vij. diebus. Rx. syrupi compositi de cetosi. 3. j. syrupi de eupatorio 3. 5. aque feniculi. 3. ij. aque cicore. 3. j. 5. misce et accipiat fm qd de p̄dicto digestiuo in uere scriptum est. Sumpto dō digestiuo mane immediate sequenti euacuet cum hoc. Rx. pillularum cochiard: pillularum de sarcocolla. añ. 3. 5. reformētur pillule. vij. cum iera simplici et obseruentur post eas hora et canones de alijs solutiis dictis. Et memor sit iterūz qd si tpe quo assumit digestiuum uenter eius esset stipticus prouideatur eidēz pillulis superius positis et eodēz mō assumēdis zc. De regimine male complexionis cerebri frigide et humide

per instrumenta medicinalia.

Cap. II. Romā huius capli ponēda sunt. viij. simplicia et quatuor cōposita que sua caliditate siccitate malā cōplonē p̄dictā corrigunt: et proprie per opationē et virtutē ternā in cerebro efficiunt. Primum qdē simplex est xiloaloes qd est calidū et siccū in 4° fm Alii. 13 alij dixerūt audacius ipm esse calidū et siccū in 3°. Est aut xiloaloes radix arboris que recens ab eo colligit et sepelit in terra usquequo cortex exterior putrefiat et ab eo excorietur: tunc obseruatur ita ut exiccet: et 13 beat plures spēs fm diuersitatem locoz a qd colligit. melius tñ est xiloaloes indum qd ponderosum est uario colore coloratum sub citri no refracto ab opaco qd proiectum ad aquā statim submergitur in profundum. Cuius usus apud me est faciendo pillulas ex puluere ipsius cum aqua maiorane de quibus tres trasglutiant bora introitus lecti aut saltem ex puluere ipsius suffumigetur caput ipsius et infule que portantur. Scdm dō simplex est spica neriden uel nardus nominata a loco ubi colligit: et est calida in primo et sicca in secundo aperitiua et resolutiua et prohibet reumatismos et confortat cerebrum: ut scdo cāi. suo cap colligendum. Tertium simplex p̄ncipale correctiuum lapsus p̄dicti: et proprie expurgando caput: et proprie attrahendo ab eo mās est staphisagria: et est semē plāte nominatum vna lupina calidum et siccum in tertio: cuius semen si masticeatur attrahit a cerebro materias per colatorū et nares. Quartum simplex est sticados planta quidem calida in primo sicca in 2° que resoluit et subtiliat amaritudine sua et aperit oppilationes egritudinum frigidarum in nervis quare oportet ut assidue utatur eo qui debiles habet nervos et qui ex frigidityte in ipso patitur: ut 2° cāi. cap colligendum in areola iuncturarum. Quintum simplex est ruiha et intelligo de domestica que cala est et sicca in 2° dū fuerit recta et cala et sicca in 3° si fuerit exiccata et est intensiua resolutiua carminatiua ualde et mundificatiua uenarum et confert p̄lāsi coxture sciaticae et doloribus iuncturarūz bibita et mō emplī supposita: et cum melle contrita. Sextus simplex est acorus et est planta gladiolus noiata: cuius radice utimur calida quidem est et sicca in 2° usqz ad mediū eius aperitiua incisiua uenositatis et inflationum resolutiua nervorum et iuncturarum confortatiua que tante excellentie ab auctoribus ponitur qd radice eius eluatio de ipsa exiccata facio confidunt auctores de correctione cuiusqz male dispōnis frigide nervorū et iuncturarum: et proprie si frequens fuerit eius usus. Septimum simplex est ambra de qua non leues fabule in medicina dicunt. qdā enī dicit qd ipsa est spuma maris calore solis et astroz terminata et indurata: nōnulli dō dixerunt qd est sperma ceti et est piscis maior qd vnq nā pduxerit. Effundit ergo ab aiali illo semē suū qd in aqua congelatum tāde caliditate continet indurat. Alij aut dixerūt qd ambra est sterco aialis marini. Verior tñ snia que ab illustribz de ea reperit est qd ambra est humiditas grossa pinguis et viscosa a fontibus in mari exitibus emissa que tandem caliditate continet et caliditate salsedinis maris congelat. Nec ergo a uētis vndas maris agitatib^o p̄pellit ad ripas quā incole colligūt substantia qdē dēsa qñ uelut cera: colore dō gipsea: odore dō aromatica delectabilis: sapore dō aliq̄tulū acuta pceptibilis calida tñ quidem et sicca in 2° habet calorem subtilē quo cerebrū cōfortat et sensus oēs interiores uel exteriores. Et proprie qñ ex ea cō aqua auricule muris decocta frequens facta fuerit collutio oris: aut in pillas redacta bora somni deglutiendo ex eis duas uel tres. et est medicina illa de qua auctores diuersa cōposita scripserunt caput vigorantia ut in posticum videbit. Octauū simplex est castoreū qd in reueritate nō est aliud qd testiculi bisfali marini uel gacelli marini: qd quidem calidum est in fine tertij usqz ad principium quartū: et siccum in 2°. qd quidem confert mirabiliter nervos calefaciendo et cōfert tremori et spasmō humi. et aliusen humido: et supori et paralisi et confert obliuioni et litargie et est subtiliatuū et for

huc omni alia re que calefacit et explicat. Lege 2º can. in aseo-
lio de na et de iuncturis et de membris capitis et videbis eius
laudes. quare de eo taliter egrotantes sepe consulo deglutiri
pillam. j. hora post nitonem et est mirabilis iuuamenti.

De compositis

ait quatuor inueniunt iter
reliqua pbatissime laudata.
¶ Quorum primum est electuarium dyambre descriptum ab
Aui. q. 10 can. summa prima. Aut uel accipere illud qd
Mesue scribit in antidotario distinctione prima. ¶ Secun-
dum vero compositum est electuarium de musco duce: et quod
ualet ut predicta. ¶ Tertium vero est electuarium indum.

¶ Quartum principale est electuarium mitridatum. Cuius
usus esse debet post euacuationes ter in septimana accipien-
do ex eo aut. j. aut. 3. j. cum. 3. ij. aque rosinarini calefacte.

¶ Alio vero precedenti medicaminis usus est faciendo ex eis
cum succaro solidas pfectiones: aut eluaria cum melle dispu-
mato. et assumi pnt ex eis. 3. ij. aut. 3. ij. in aurora. Et per duas
horas ante cenam et apud dormitionem. Et oia hec eluaria mi-
rabile iuuamentum in cerebro sigillant: et tu considera.

¶ De regimine male compositiois uel oppilationis cerebri per
medicamina ipsum exoppilantia.

Alia vero cerebri compositio uel oppilatio: ut in 3º cap. p-
cipali visum fuit remoueri poterit per ea que exop-
pilant cerebri et uias predictas attrahendo materiam ab eis
que si securus administrant pmissis euacuatio-
nibus uelibus de quibus in primo capitulo huius

tertij principalis visum est. Ponent etiam pro huius cap. li. co-
plemento tria simplicia que aperiant predictas oppilationes.

¶ Et primum quod est bop et se. up est masticatio agarici in mane
facta que potens est in attrahendo materiam flegmaticam et me-
lancholicam a capite et pprie si pluribus diebus fiat.

¶ Secundum vero principale simplex est caput purgum factum ex suc-
co arthanite et altera equali portione hydromellis qui attra-
hitur leniter per utrumque narum aternatim epio interpollatione
aliquanta facta ore etiam prius existente pleno aqua calida.

¶ Tertium vero principale est gargarisma factum cum aqua calida
decoctionis maiorane que similiter aperit: ut dictum est. ¶ Pri-
mum vero et pprie de compositis est electuarium quod felite deno-
minant Aui. q. 10 can. summa prima. Vallabao vero 5º pra-
ctice. sexto capitulo uocat ipsum felse.

¶ Secundum vero compositum est eluaria solita nolacti quod exponit saluatrix et merito
quod san et ab oib. fere egritudinibus cerebri malibus frigidis.

Cuius eluarij sicut precedentis usus esse debet in sei o hora in-
troitus lecti accipiat ex eo. 3. j. deglutita cum. 3. ij. aque subli-
mationis maiorane calefacta. Et si sit de eisdem accipi debet
mane in aurora ut dictum est. Et si sit tam excellentis virtutis
quod corpus uisus sanat oia predicta cerebri dispositiones tam materiales
complexionales quam oppilatiuas. Dec de cap. 3º.

¶ De instrumentis curationis uertiginis.

In hoc capitulo intendo ponere nouem medicami-
na appropriata ad uertiginem materiales et pro-
prie frigidam et uentosam et uaporosam. ¶ Pre-
mittendo primo quosdam can. obseruari dignos
quorum primus est quod etionibus uel uersalibus pmissis

non permittat quod fiat sibi oborbomia uenerit post aures. Ipsa
enim est optima in curatione oculi specierum uertiginis ma-
terialis. prima tercij. tractatu 5º. cap. primo. ¶ Secundus can. quod
frequens appositio uel osari super summitate capitis abiqz
scarificatione optima est in cura predictae uertiginis: et pprie
quando est uentosa magis uel uaporosa. ¶ Tertius can. quod
in diuturna uertigine sumum remedium est applicatio cauterij po-
tentialis super loco conuulsionis commisure sagittalis cum co-
ronali. Per tale enim cauterium longo tempore vigilans ma-
terias consumit omnes in cerebro fixas et de nouo adducen-
tes materias non permittit fieri fixas et uapores et uentosita-
tes exalare facit notabiliter.

¶ His premisis ponuntur quinque simplicia.
¶ Primum est lignum balsami

conditum mirabile est in hac dispositione si de eo sepe accipiat eger
codlear medullam deglutendo ipsum in mane et sero et tardando cum
bum boris ad minus tribus. ¶ Secundum simplex ad eandem
intentionem usus mirabolanoz kebuloz est optima masticatio
deglutitoz. ut melius euaporent ad caput et boris pre-
dictis assumi debent. ¶ Tertium simplex est frequens odora-
tio seminum anis calefacto et euaporatio facta cum eis calefa-
ctis in regula circum applicata capiti in sacculis in predicta
uertigine mirabiliter confert. Euaporatio enim eius et odor
ipsius naribus attrahit sedat sodam et uertiginem. scilicet frigidam
Est enim calidus et sic in tertio gradu testimonio Gal. 3. Dy-
scoridis. ¶ Quartum simplex est quod in talibus speciebus uer-
ginis confert usus coriandri post cibum assumpti cum suc-
cero conditi: et proprie cum fuerit preparatum et infusus in aceto
decoctionis maiorane. Scripsit enim de eo Aui. 2º can. in
areola membrorum capitis: quod confert uertiginis faciem uapore
flegmatico uel cholericis et epilepsie facit ex hoc. et eius proprie-
tas est prohibere uapores ad caput. ¶ Quintum simplex est ca-
put purgum factum ex succo cucumeris asinini. Ego enim so-
leo ipsum administrare cum aqua mellita decoctionis maiorane
que oia mixta inuicem attrahant per nares ore prius pleno
aqua ut supra et proprie describendo sic. R. succi cucumeris
asinini. 3. j. hydromellis facit cum aqua decoctionis maiora-
ne. 3. ij. misce et attrahatur ut prius.

De compositis

primum medicamen est confe-
ctio anacardiis: de qua. 3. j.

pluribus annis diebus assumat in aurora cum. 3. j. aque sub-
limationis maiorane: et tardet post eam cibum bonum quatuor

¶ Secundum medicamen de compositis est terra Hermetice: pro-
prie que ponit ab Aui. 22º tercij in cap. de cura sciaticae sim-
bunt mod. 3. R. camedreos gentiane. an. 3. ix. aristologie ro-
3. ij. se. rubre lib. j. terantur omnia per se et cribentur et cum 3. x.
lib. mellis dispumari et conuenienter cocti fiat eluarium. Hoc
enim eluarium multum in operatione mea in oibus disposi-
tibus frigidis sibi et cerebri et nervorum quod ex eo cum coctari de-
glutito. 3. j. in mane do: postea tardetur cum uel boris quatuor

¶ Tertium medicamen de compositis est electuarium de ambra
magnum cuius usus oim malis cerebri dispositionem frigidam et
oppilatiuam abscindit. Et si pprie ex eo cum ad lectum uadit
deur. 3. j. deglutendo assumpta. et tardet ex ea in mane oia al-
terna uel tertia die.

¶ Et nota quod in compositis ipse solus quicquid
subduplare dosim iungami et opij inuentum in compositione
sua. timeo enim illos stupefactione audaces et proprie in bol-
bus cerebri a generatione uel re debile habentibus.

¶ Ad-
buc et attende quod pro penuriam olei de balsamo sul contectus
in descriptis illa loco magne dosi balsami accipere. 3. j. bal-
sami cum. li. 3. terbenine. sic enim a sapientibus percipitur
in permutationibus medicinarum obseruandum esse. ¶ Am-
plius memorandum est quod electuarium istud et reliqua anti-
dota magnarum descriptionum non debent exhiberi nec in usu ha-
beri nisi post ipsorum fermentationem. Et hoc est quod uoluerunt
intelligere sapientes plerique de consimilibus medicinis scri-
bentes non datur nisi post sex menses etc.

¶ De electione instrumentorum conuenientium mollificationi et
paralictis membris etc.

Cap. v.

Alta bicinde a sapientibus inueniunt scripta medica-
mina que relaxata et mollificata membra corporis
restaurare dicunt. Ego solummodo rationem remedia
mibi quotidiana experientia utilis et uera esse com-
probata.

¶ Et primum quod ex his est frequens inun-
ctio membrorum enteratoz et sctricatoz cum calefacto oleo de pire-
tro facto secundum artem collecta a Mesue in antidotario in cap. de
oleis. membra illa fortificat et sanat a relaxatione et adhuc nota-
biliter fixa. Et colligit ex sententia Gal. 8º de simplicibus medi-
cinis in primo capitulo cum inquit. quod oleum de piretro corporis
dos et paralictos iuuat. et per torpidum tu intellige stuporem
habentes: eo quod stupor et torpor nomina synonyma sunt.

¶ Secundum vero compositum est. R. piperis costi sandarace

Alta bicinde a sapientibus inueniunt scripta medica-
mina que relaxata et mollificata membra corporis
restaurare dicunt. Ego solummodo rationem remedia
mibi quotidiana experientia utilis et uera esse com-
probata.

¶ Et primum quod ex his est frequens inun-
ctio membrorum enteratoz et sctricatoz cum calefacto oleo de pire-
tro facto secundum artem collecta a Mesue in antidotario in cap. de
oleis. membra illa fortificat et sanat a relaxatione et adhuc nota-
biliter fixa. Et colligit ex sententia Gal. 8º de simplicibus medi-
cinis in primo capitulo cum inquit. quod oleum de piretro corporis
dos et paralictos iuuat. et per torpidum tu intellige stuporem
habentes: eo quod stupor et torpor nomina synonyma sunt.

¶ Secundum vero compositum est. R. piperis costi sandarace

baccorum lauri. ana. 3. s. olei amigdalorum dulcium. 3. liij. coquantur in simul usq; ad consumptionem medietatis, et de hoc calido inungatur spina tota. ¶ Tertium compositum et adhuc efficacius illis est hoc. ℞. vnguenti marciatonis descriptio Nicolai. 3. liij. olei de croco. 3. j. s. de cinamomo facti 3. artē. 3. j. dissoluant et incorporent in simul: et ex eo fiat inunctio totius spine et membrorum relaxatorum. ¶ Quartum compositum est de expertis meis et longo tpe continet saltem diebus. xv. assumptio. 3. j. metridadi electi cū. 3. j. aque rosamari. Hoc enim eluarium releuauit multos iam paliticos ut patuit in bonorabili viro Burgesio notario qui adhuc viuens est.

De simplicibus aut p̄mū q̄ aq̄ thermarum boles relaxatos ad sanitatem reducit et p̄pe post et̄onē et post administrationē convenientē p̄ sex res nō nales. Intelligit in p̄ aquā thermaꝝ aquā nālīū balneorum actu et potētia calōꝝ que sūt aque sulfuree enee cinerine calce attramētine et siles: et mixte ex eis. ¶ Scōz de simplicibus medicinale et cibale sūt est frequēs comestio coluborum syluestriū. Cōfortat enim relaxationē mēbroꝝ et tremorē totius corporis et trahētib⁹ post se crura et pedes et brachijs p̄uationē sensus et mor⁹ et intersectionē loquē. scripsit Auēsoar thesir lib. 7. cap. p̄mīs. ¶ Tertiu simplex est q̄ patietes sepe accipiāt. 3. s. pulueris sc. abiotani cū. 3. ij. hydromell. calefacti in fil in aurora et tardet cibū. iij. horis. Et est de expertis in aggreg. cap. de abiotano. ¶ Quartū simplex ē q̄ patietes se faciāt caput purgū ex nigella q̄ steterit iusula p̄ duas horas i aceto iussu flet in narib⁹ mūdificat enī cerebrū et p̄hibet raptū māex ad nervos.

De iustis appropriatis ad scotthomiam. Cap. vi.

Hic que in trib⁹ p̄cedētib⁹ capis scripta sunt appere p̄t q̄ oīa remedia in ipsis posita que a capite mās eūant et exiccant eas et cōsumūt uentositates et vapores in cerebro inuētas uilia sint in cura cuiusq; scotthomie. Tria enī cōposita ponent hic que expta sūt et iuuamento mirabili approbata. ¶ Primum est iera Archigenis et p̄prie illa que scribit ab Auē. 5. cap. summa p̄ma. et tractatu 2. et cap. 7. Ipsa enim confert ad uertiginē ad epīliam et ad inceptionē egritudinē visus oīū. Et p̄prie si ex ea oī septimana exhibeant aū. liij. uel. 3. liij. s. cum decoctione granorū feniculi facta. ¶ 2. vo cōpositum et sublimius p̄ est theodorico. i. medicamēta deo datū collectū ibidē descriptio 9. et datū sū eundē modū. ¶ 3. vo cōpositū est hoc locale. ℞. liquoris qui emanat ab epate birci dā assat in ueru. 3. j. tucie p̄parate. 3. j. licij sarcocolle nutritē in aq̄. aī. 3. j. misceantur inuicem et teneantur sub radijsolis et de hoc collirio vna gutta in quolibet oculo quatuor uel sex vicibus actu frigido imponatur. Et quiescat eger super spina decumbens in aere tenebroso et oculis clausis saltem per octauam partem hore.

De instrumentis appropriatis ad debilitates pedum et brachiorum. Cap. vii.

Non minus videtur utile in hoc cap. conscribere medicamina quedā que uilia sunt ad debilitatem in brachijs et pedibus magnis remanentes. Præter plurima autē et uilia et p̄prie ea que scripta sūt hoc cap. p̄cedēti scribant hic quatuor simplicia: et tria composita que uilia sunt ad debilitatem predictam. ¶ Et primum quidem de expertis meis est q̄ accipiatur succus ucbuen in quem infundatur p̄nī aut lamina de spō gis et est melius et calidus actu convenienti adberentia circūligetur predictis membris. Est enim hec planta calida in 3. et sicca in 2. Et si bene perlegeris est illa planta quā italicorū nōnulli noīant matricariā. Alij vo morellā et nōnulli mris calem dicunt. de qua lege bystoriā cum muliere arabica habitam a p̄ncipe illo uerificatore medicinarum simplicium Simone ianuenſe. ¶ Secundū vo simplex ad hoc utile est ut sepe membra predicta lauentur et convenienter fricentur eum calida aqua cineris bene acuta quam italicī lixiuium uocant. ¶ Tertium vo simplex et p̄ncipium inter ista est ut ex

oleo antiquo oliuarum sepe membra confricentur actu calido et quanto uetustius erit tanto melius. Quartū vo simplex est iterum de expertis mihi ut patientes sepe deglutiant pillam vnā factā ex castoreo pingui et p̄prie hora introit lecti faciendo ex vna. 3. castorei pillulas. vij.

De cōpositis vo p̄mū est ut membra debilitata sepe embrocant ex hac decoctione. ℞. radicū artetice brionie pauccedani bistorte filipendule gēiane sticados. aī. ℞. liij. coquant in magna q̄tate lixiuij capitalis in quo calido totū corpus aut saltem brachia et pedes sepe infundentur: aut ex eo superfuso embrocantur. ¶ Scōm vo cōpositū est: ut mēbra sepe liniant et fricentur ex hoc cōposito. ℞. castorei. 3. ij. gallarū cupressi lib. 5. terent sūt ultimata contritione cum lib. xx. ultime aque capitelli: et cū eo sepe cōfricentur membra: ut dictum est. ¶ Tertium vo cōpositum conuenienter exiccantium et confortantium neruorum est hoc. ℞. succi mentastri lib. ij. sticados camedreos cētaureos minoz. ana. 3. j. s. pulueris peonie et bermodactylorū. ana. 3. liij. et terantur in mortario longa contritione et ex eo actu calido sepe fricentur.

De iustis p̄ferentib⁹ ad dolores crurū. Cap. viii.

In hoc caplo nō itēdo ad dolores crurū p̄ hoc cōpleto termino includunt dolores in iuncturis coxarū uel pedū: sed itēdo hic ad dolores in carnosīs uel musculosis p̄tib⁹ crurū uel tybiarū eueniētes q̄ pueniūt a mala cōplone sūt te in p̄tib⁹ p̄dictis que p̄t ibi p̄seruari p̄ p̄ntiā māex que in ueniētia maioribus et minoribus p̄dictis p̄tūmerse et coarta teremanēt. ¶ Et p̄t be mās s̄pe caliditatis extranee alterari sine putredine et cū putredine: et erūt doloris cāeffectiua in p̄dictis locis alterādo. ¶ Et si erūt q̄tatis notabilr aucter tūc paret q̄ extēdēdo faciēt spēm solute cōtinuitatis: et sic erūt due cāe doloris uehemēter alterādo et cōtinuū soluēdo. ¶ Ex q̄b⁹ apper q̄ oporet itēdere ad alterationē et corruptionē illi male cōplonis et cōsūptionē materierū ibidē immerfarū: p̄ q̄b⁹ hic ponent tria infra curatiōis. ¶ Prīmū itaq; istorū est: ut si mā apperet nobilis quātitas et supcutanee magis post p̄missas euacuatiōes in domesticis uel posteriorib⁹ p̄tib⁹ carnositate tybiarū uel coxarū apponant uetose cū scarificatione per tres septimanas pro q̄libet ipsarū semel in hora augmenti luminis lune. taliter enim poni debēt uentose. 4. p̄mi. caplo 21. ¶ Scōm vo instrū: ut si appuerint signa caliditatis in mēbro: tūc emplastre i p̄m cū hoc cōposito. ℞. succi vnicularis maioris et minoris. aī. lib. 5. et ipsa q̄de est sempuius duplex. farie ordet. 3. ii. farine fabaz. 3. liij. albumina ouorū duorū gallaz cupssi gallaz p̄foratarū. aī. 3. ij. menthe recētis uel portulace loco ipsius. 3. liij. spodij rosaz gdmī arabici diagagāū torefactorū bypoqstidos aī. 3. j. s. fiat emplz super oib⁹ calidis usq; ad bonā spissitudinē semp agitādo cū spatula iterū uehemēti cōtritione p̄terat in mortario. De eo igit emplastre mēbrū bis in die et est efficac multum. ¶ Tertiu vo cōpositū adhuc utile et p̄prie cū signis frigiditatis est hoc. ℞. absinthij enpatorij. aī. ℞. liij. ruthe recētis ℞. ij. camomille: melliloti. aī. 3. j. s. farine ordeī. 3. liij. vitellos ouī numero. ij. croci. 3. j. fiat omnium emplastrum cū decoctione plantarum minutissime contritionis: et ex eo emplastre tur membrum.

De remotione defecationis cutis in manibus et pedibus huius viri periodice euenientis. Cap. ix.

Remittēdū p̄ p̄tellectu huius capli q̄ si hec cutis infectiua dispō puenit p̄ modū crisi nullo mō cohibēda est: imo mādātia mēbra vigorāda et vie p̄parāde ad expulsionē taliū māerū. Cū autē p̄tigerit mēbra p̄mūdificata fuisse: tūc p̄cedat ad resolutionem et cōsumptionem taliū materierum. ¶ Et quia mās tales nō euacuant acuitate per modum falsedinis: aut per modum adustiois uel p̄ modū p̄mixonis cholericarū māerū aquosa mā: iō remedia localia debēt eē composita:

ex his d. refragat aculeatē resoluūt & consumit mās cū tali acui-
tate associatas. Pro q̄b^o duo ponent cōposita. ¶ Prīmū est
hoc & ppe ad mīstrādū cōsignis calitatis itēse. R. succi folioz
enule: ucl radice ci^o. 3. iij. succi ros. 3. vi. amili. 3. iij. vitellos
oui nūcro. ij. plūbi usti. 3. iij. ceruse liargiri spumificati. añ. 3.
j. thuris sarcocolle. añ. 3. j. olei onfancini. 3. ij. terant oia sūt in
mortario plūbeo subtilissima strindō: & fiat linimētū quo to-
tū mēbrū diligēter circūtegat. ¶ Scōm cōpositū & ppe cū si-
gnis friditatis est hoc. R. olei de gnis frumētū: olei de lunipo
añ. 3. ij. thuris sarcocolle sandaracē serapini. añ. 3. j. s. plūbi
usti 3. iij. albumia ouoz ouoz croci. 3. j. terant oia sūt in mor-
tario p̄tis bñ pista usqz acgrāt auenientē glutinificatū: tūc ḡ
ex eo liniaf mēbrū tepido uel calido actu & sanabit iternuē
te oīporēdo misericordia amplissima. Et hec sūt que in sūma
in curatione dispōnt bñ^o uirt nobilis colligere potul. Oia
aut ea clementia saluatoris in utilitatem eius erigere digne-
tur ad laudem eius sempiternam. Amen.

Consilium. 23. De mala complōne frigida &
humida cerebri a flegmate mucil-
laginoso cum colitate stomachi & epatis. ¶ Diuiditur autem
consilium in tria capitula.

¶ Dispōnem ipsam & cās eius & signa inuestigat. Cap. i.

Dispositio

lratissimi Adolescentis
Antonij de risi de ianua
est mala cōplo frida & humida cerebri sui nō
a generatiōe: sed a tpe stracta: qm̄ argumēto
sumpto a rubicūditate faciei notabili carnos-
tate uenarū amplitudine & earū repletiōe vi-

detur nālē cōplōnē cerebri eius ad caliditatez nāliter inclinatū
fuit aut in eo multiplicata mā flegmatica per modum euapo-
rationis a stōcho eius qui satis humidus est. Vapores igitur
illi in cerebro successiue multiplicati conuersi fuerunt in fla-
mucillaginosum satis. & ab hoc flate gñata fuit in cerebro ac-
ritalis cōplo frida & humida que p̄ternālis est: l3 eius nālīs
dispō totius & cerebri calida & humida fuerit a generatione.
¶ Multū aut ad hāc dispōnē acgrendā adiuuit calitas epa-
tis eius notabilē intēsa que multiplicat cholam & ipsa eadez
cholā uaporib^o p̄dictis & flati cōmixta reddit maioris actiui-
tatis q̄ per se forent: qm̄ mā cholica flina reddit q̄ fluxibile
magis & subtiliat & penetrare facit ipm̄ in rimositates & p̄fun-
das p̄tes cerebri in quas p se penetrare nō posset. Quousqz
igif hoc fla remanebit mucillaginosum hec dispō trāsibit f3
būc modū. Si aut flati tali supadderet mltitudo aquosi fla-
tis cui cōmisceret cholica mā de facili gñaret in eo fla falsus
q̄d esset in eo suspectū magis ne decidendo inferius p̄ccr^o &
stōchū aut alia mēbra excoriādo uel ulcerādo lederet. ¶ Qd
aut in hoc viro tale fla mucillaginosum abundet ex multis
deducit. ¶ Prīmo ab exētib^o: qm̄ mā que a palato deduci-
tur & naso viscosa est notabilr. ¶ Et iterum urine eius colo-
re suo ad paliditatez tendūt cū leui citrinitate a p̄dictis cholā
pueniente. ¶ Et adhuc contētū in urinis eius apparens in
fundo residet uelut mucillaginosum in plurib^o uel q̄si semp.
¶ Sitr hoc uideri pōt q̄ pulsus eius ad lenitatez tēdit: q̄d est
signū humidū lapsus cōplōnalis. Tōtū ē corpus cutis capi-
tis & adiacentium p̄tū tactu p̄cipit molis. ¶ Et plura alia
signa bis adiungē potuissē sicut de longitudine & profun-
ditate somni de frigiditate capitis: & sic de alijs. ¶ Unde ex
his oib^o recolligendo considerāti appere pōt: q̄ hec dispō sa-
tis est difficilis: eo q̄ ipsa est lapsus ad ōrium cōplōni etati
regioni epi anni: & sic de alijs. Unde ad ipsius curationē acce-
lerādū est p bñ modū occurrēdo p regimē rep non nālūm. &
3° tangetur regimen per medicinalia sibi conueniens.

¶ De dieta.

Cap. ii.
Ro expediendo igif p̄mū p̄mitēdū. p̄ q̄ oīum re-
rū non nālū inclinatio fieri debet ad cala & sicca
eo q̄ talia aduersant^r duab^o q̄litatib^o flegmatis q̄
bus nocet ei: nec pp siccitatez & caliditatez multipli-
cari & istamari potest cholericā mā: qm̄ lapsus ab

ea pueniens est nālīs qui obseruatione indiget p sua similia.
¶ Eligat igif aer calidus & siccus notabilis gradus sic ima-
ginamur aerē effectiue calū & siccū usqz ad finē scōi gradus
¶ Sitr ē idēz & de cibis intelligi debet. Cibaria enim ei^o sint
effectiue calida & sicca in 2°. pp q̄d cuitari debēt frigida & hu-
mida notabiliter: ut lac pisces blea spinachia portulaca atrī-
plex uiole malua cucumeres cucurbita anguria melo. saltem
in multo usu. ¶ Et uind eligi debet ab eo mediocre ad leuez
ponticitatem tendens: nequa q̄d uolce. ¶ Et oīno cuitetur
ab eo potus aque & quociqz mō assumptionis. ¶ Et adhuc
3° effugiat quantam pōt dormitionem longam & profundā
imō melius est ei breuib^o & interruptis dormitionibus age-
re q̄ longis & profundis insistere. ¶ Similiter & 4° ocium p-
lixum cuitare debet: imō exercitiū passim tactum plixorpe in
seino uelut eēt p barenam incedere potens & scalas diu &
frequentē ascendere & ueloci passu incedere. ¶ De 5° dō re-
non nālī in accipiēdo cibum: ita p̄cedat q̄ semp in q̄titate
eius parcus existat: ita ut a mensa recedat cum aliquali appe-
titu obseruato magis q̄ cū cōpleta saturitate p̄cedēdo. ¶ Et
pp hoc ē oia aie accitia timorofum sollicitū & angustiosum
efficiētia ipm̄ cuitare o3. hec de regimine p res nō nālēs.

¶ De cura per medicinalia.

Cap. iii.

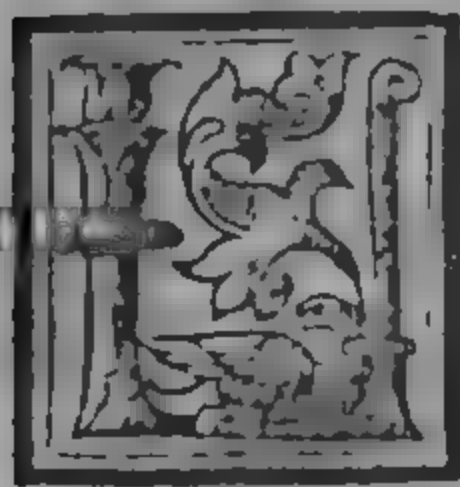

Tantū regimē eius p medicinalia aggrū assignet
decē remedijs eidē p̄uidēdū ē decreuit. ¶ Quo-
rū p̄mū est usus istarū pillarū de q̄bus oī mense
bis accipiat. 3. j. in aurora: & nō dormiat sup eas
ultra boram vñd: & post q̄ntā borā ab assumptione

ne cap bibat cyathum vñd aque ordi calide cum succaro &
post per boram vñam prandeat. Quarum descriptio. R. pil-
lularum anreorum pillularū cochiarum & de sarcocolla. añ. 3.
j. reformentur pillule. vij. cum electuario succi ros. ¶ Secū-
dum remedium est ut diebus intermedijs ter uel quater acci-
piat hoc clistere gratia diuersionis a capite. Recipe decoctio-
nis facte ex furfuribus blea malua sicados & arthanita lib.
j. olei violarū & de aneto añ. 3. ij. salis gēme. 3. iij. lere simpli-
cis. 3. 5. dyacastorei. 3. iij. succari. 3. j. misce totum: & fiat cliste-
re mane per boram post ortum solis. ¶ Tertium dō p̄nci-
pale in s̄mū est ut semp anteq̄ assumat pillulas sup̄scriptas
hora eadez accipiat de istis aquis ter uel quater ante eas. R.
aque betonice aque hypericonis & maiorane. ana. 3. j. 5. cale-
fiant cum modico succari. & post eas tardetur cibus horis
quatuor & c. ¶ Quartum in s̄mū est ut iste vir in sero q̄ u-
dit ad lectum super cōmissura sagittali spargat. g. v. hui^o pul-
ueris inter capillos. R. betonice pullegij origani calamenti si-
cados puluericatorum. añ. 3. j. macis ligni aloes. ana. 3. j. 5.
maiorane gariofiloz añ. 3. ij. fiat olum per se puluis & com-
misceatur. ¶ Quintum instrumentum est: ut vir iste saltem
bis in septimana quando uadit ad lectum accipiat. 3. j. butus
electuarij. R. specierum dyatrion pipereon specierum pluri
sarcoticon. añ. 3. j. metrida añ. 3. iij. syru. de sicados. 3. j. cū mo-
dico succari fiat electuariū & bibat ipsum cu3. 3. j. aque ma-
iorane. ¶ Sextum dō instrumentum est ut diebus interme-
dijs quibus assumit p̄dictum electuariū bis inungat si-
bi interiora nālī cum modico electuarij dyacastorei descri-
ptione Nicolai & c. ¶ Septimum instrumentum est ut ipse
portet in manu puluerem istum in syndone ligatum quem
frequentissime odoret: cuius descriptio. R. gariofilorum li-
gni aloes. añ. 3. j. macis maiorane. añ. 3. j. folij ruthe sicados
nucis muscate. añ. 3. iij. ambre musci. añ. 3. iij. puluerigent
omnia per se & commisceantur. ¶ Octauum instrumentū
est ut ipse saltem in septimana sūt in medio tertio caput suū
lauet cum hac decoctione. R. radice arthanite serpentarie
& peonie. añ. 3. ij. foliorum bedere lapide maiorane betonice
ronismarini. añ. 3. ij. coquātur in sculis onabus aque usqz
ad consumptionem tertie partis: deinde superadiungat ci-
neris cribellati scutella. j. uerbement agitando: deinde colat
diligenter. & post q̄ caput fuerit ablutum diligenter exicet
¶ Nonum instrumentum est ut assuescat facere saltem in

septimana bis gargarisma cum .s. i. oximellis squillitici. 7. 3. ij. aque moliorane diligenter calfacte. ¶ Declinū 7 ultimus infirmus est ut salū in septimana semel apponi sibi faciat uentosas super carnosio pibus spatula lateraliter 7 teneat eas salū per horam. 5. sine scarificatione. Si autē attingeret q̄ loca uentrosata denigrarent notabiliter bonum esset ei per totum mensem septēbris semel facere eas scarificari ab octaua die lunari usq; ad .xiii. qm̄ illud est tps̄ augmētū luminis lune in quo uentose apponi debēt. q̄ta p̄mi cap. 21°. De his que mihi meliora uisa fuerūt in hac dispositione.

Consilium. 24. ¶ De quadruplici mala dispositione. videlicet. ¶ De mala cōplexione frigida 7 humida cerebri a materia slegmatica mucilaginosā. ¶ De mala dispositione splenis. ¶ De debilitate memorie. ¶ De debilitate stomachi per defluxū materierū a capite. ¶ Diuidit ad consilium in tria capitula. ¶ Capitulum primum has malas dispositiones 7 earū causas 7 signa inuestigat.

Icet unicuiq; languentium summa cum affectione 7 caritativa multum sit p̄missū puidere. reor tñ ego his p̄cipue ingēti caritate puidēdum esse qui nō solum deo altissimo se dedicauerūt: sed etiā toti mūdo maxīmā cōferunt utilitatē 7 p̄prie hoībus: quorū aīas dirigēdo ad cōplacē.

dū altissimo 7 be. e agere 7 beatificari faciunt. Idcirco viro māfueritimo 7 de pia religione sancti francisci fratri Seco gio mihi nūc decretum est subuenire quosdā languores sacris medicinis subsidio subleuādo. ¶ Quorū p̄mum est mala cōplexio frigida 7 humida cerebri eius ppter quā cōgerit̄ in eo stas mucilaginosā 7 aīsa in opationib⁹ cū multuz infestātia. ¶ Et p̄mo qdē hic vir habet defluxum materierū nūc qdē ad palatū p̄p̄t qd̄ frequētissime ledit̄ 7 ad spūedū incitat̄: que m̄a cū sua mala cōplexione est cā ut magis multū p̄lucet tempore sermocinandi q̄ quiescendi ab ope uocali. cū enī in exp̄nēdo sermones per uocē labores aīa: eo q̄ uox est sonus aeris ispirati 7 collisi ad arteriā uocalē cū imaginatōne significandi aliqd̄ uel aliq̄. 2° de aīa adcirco in tali motu defluunt materie plures q̄ in quiescendo ab eo. ¶ Et sequitur secundo ex hoc fundamento posse intelligi causam p̄p̄ter quam hic vir frequēter efficit̄ raucus. ¶ Et sequitur ter tio posse solui pbleuma: quare quādoq; sunt dolores 7 inflammationes in parubus faucibus. ¶ Et sequitur quarto inueniri cām: quare qñq; grauat̄ in anhelitu. ¶ Et sequitur ultimo reddi causam: quare quādoq; molestas aīas.

At uero iterū: q̄ hic vir a gñatione epaticus est 7 ad caliditatē cholericā lapsus est eius epas qd̄ ex multis argumētis deduci pōt̄ ex facie eius citrinitate 7 caliditate acuali pcepta in hypochondrio dextro. Idcirco est facile intelligē causam ppter quā spurū huius viri qñq; salsum est: qm̄ mixtio māci calide terrestris 7 pauca cum multa equosa m̄a est cā faldedine: ut patet p̄ma p̄mi. cap. de gñatione humorū. 5. illo. Ois vō saluginis causa. 7 colligit̄ etiam a phosco merbauroz. ubi est sermo de faldedine aquarū. ¶ Et ex hoc fundamēto 2° deducit̄ piculositas buī viri 7 p̄parano eius ad egritudine pectorales ualde nerendas. q̄ enī dubitat q̄ si m̄a faldet funderent̄ ad pulmonē ibidem pmanētes exorire possent 7 p̄parare ad pusum. Effuse vō ad p̄cauum pectoris perducere possent ad empima.

Post hoc aut̄ iterū subūgendū est q̄ hic vir p̄parat̄ est ad splenēcas egritudines. est enī in eo splen notabilr magn⁹ 7 magnā q̄titatē melie in se detinēs l3 ad magnitudinē mēbru sequat̄ potētia illius ut in plurib⁹ ppter ea q̄ in multitudine m̄a plus est de multitudine forme q̄ cōtra. 7 ppter ea splen ipsius magnā quantitātē meliē ab epate trahit. non tñ tantū de ea digerit 7 expellit quāuz attrahit. Idcirco appet huius viri color fuscus in facie

7 ambitu totius intelligēdo per colorē fuscū illum qui asurgit ex nigro domināte 7 albo subdomināte. ¶ Et ex hoc fundamēto plura possent deduci correlaria plurid̄ accidentium in hoc viro manifestatiua. ¶ Primum est q̄ hic vir in studio 7 cōplationibus suis nō raro mobilis est. hoc enī est ppter spūm ipsius factū quasi syluestre ad opa sensu interiorū videlicet sensus cois fantasie 7 imaginative potētiarū: ppter quas hō moralis 7 rōnalis dicit̄ xi° pbleumatum. ubi querit̄ p̄bū ppter quid sapiētissimum 7 prudentissimū est animalis homo. ¶ Sequitur 2° ex hoc fundamēto solui pbleuma ppter qd̄ in hoc viro est memorie debilitas dato q̄ organū memoratiue potētie qd̄ est cerebri uētriculus posterior existat siccum mediocriter. 7 humores etiā illam partem nutriendos sint satis euerati in quāto 7 in quali. nō in sequitur actus memoratiue potētie debēt esse bonos: qm̄ imperfecti sunt ex nocumēto facto in infirmo qd̄ est spūa aīalis illi organo 7 infirmo necessarius. ¶ Sequitur 3° ex hoc fundamēto id dicto q̄ hic patet est ad oppilationes dolores 7 tensiones in splene suo. p̄bat̄: q̄ m̄a in eo multiplicata talia accitua facere possunt 7 multiplicare. ¶ Sequitur 4° q̄ si nā hūc puidet̄ set de aptione uenarū emorroidalium ipse lōgeuus sanus 7 in oībus operationibus perficeretur egregie.

Quod uero ad huc in hoc apparet nocumētum in opationibus stomachi in appetēdo 7 digerēdo satis est facile deducere ex multitudine materierum que defluūt a capite ad stomachū: 7 ppter malam cōplexionē frigidā 7 siccā a splene suo ad stomachū coicētam. Ois enim immoderata discrasia ledit̄ actū p̄p̄rie dīutio. i. opationis. afforissimoz scōa. circa illum afforissimum. In morbis min⁹ periclitantur egrotantes: neq; etiam ois f. i. gīditas 7 siccitas est causa perficiendi appetitus: imo frequēter cōrumpēdi 7 auferendi: 7 tu considera.

Hec igitur in summa est huius serui dei cōplicita dispositio: ita ad cōpendiū declarata: qm̄ eius dispoñeo 7 accitua minant̄ cū terminationē angustiosā: ut id p̄bat̄ est. Idcirco cū puidēdū esse de te ui. ¶ Et p̄mo quidem male cōplexioni cerebri sui puidet̄ per septē remedia. ¶ Secūdo vō male dispositioni splenis puidet̄ per sex opportuna remedia. ¶ Tercio vō pro vigoratiōe memorie scribent̄ tria sapiētib⁹ appropata. ¶ Quarto vō debilitati stomachi scribent̄ duo solēnia medicamina. ¶ De regimine per sex res nō naturales.

Quantum aut̄ ad expeditionē oīum istoz oportet discurrere generalr per rectificationes sex rerum non nālium. ¶ Igit̄ argumento sumpto a lapsu utriusq; mēbru qui frigidus est 7 humidus oportet uti calefactiū 7 exiccātib⁹: q̄re tā ex pte aeris q̄ aliarū rerū non nāliuz utēdū est eis. ¶ Prīo qdē aer ē eligēdo 7 camē 7 loci habitandis calidū 7 siccū. ¶ Si l3 etiā in cibis oleōdū est. Et si qdem hēri nō possent cibaria calida 7 sicca nāliter artificialr corrigēda sunt coquēdo cū eis fenicolū petroselinū anisū 7 betonicā saluā bysopū aut saltem eis cōmiscēdo puluerē piperis 7 p̄pe albi qd̄ conferi stomacho cerebro spleni 7 materiēb⁹ peccātib⁹ in eis. ¶ Si l3 intelligēdū est de alijs reb⁹ nō nālib⁹: ut q̄ exercitiū eius debet esse mediocriter calefactiū uelut descēsus 7 ascēsus montium gradatus 7 leuis: 7 uti qñq; aliq̄re caliditatis excitatiua sicut subtilizari in studio rerū p̄fundē speculationis erit ei uti lepro passionibus aīa: qm̄ aīa in tali exercitio fatigat non solum spūa: sed etiā mēbra calefactiū 7 exiccādo. ¶ Amplius oportet potū istius esse calidū 7 siccū uelut est uinum subtile clarū aromaticū bene potēdo: grossum aut turbatum insipidū fumosum acerbū 7 p̄cūcū oīno olīmitant̄. ¶ Si aut̄ hic vir a p̄a mēsis decēbris p totū finē Ianuarij uteret̄ hydromelle facto ex .xv. lib. aque 7 vna lib. mellis decoctis cū .z. ij. cinamomi subtilis esset ei utile ualde ad oēs dispoñeo eius. Et si pmutaret̄ multū in opationib⁹ ex potu buī bydromelle simplicis saluē ipm̄ gmiscēdū est cū uīno cū altera medie.

nate sui. Et hec sufficient circa regimē rerū nō nālium.

De curaper medicinalia.

Cap. iiii.

Curaper medicinalibus uenientibus capiti. Primum est ut saltem a medietate uel fine mensis octobris usque ad principium februarii caput eius teneat bene calidum infulis et cooperturis bene munitum. et si cooperturas capitis haberet ex panno de granasup renouato aut abluto multum utile foret sibi. Deinde postquam uenienter purgatus est primum remedium est quod oī sero aut saltem alterno sero pulueris et parā anterior capitis eius per directum sagittalis commissurę usque ad genit capitis cum hoc puluere. *Rx. macis. 3. s. solij. 3. s. ligni aloes. 3. ij. maiorane floruz roris marini. añ. 3. ij. s. pulueris gent. ola per se. deinde cōmiscant.* ¶ 2° uo speciale remedium ad cerebrum est hoc. *Rx. pillarū de ser cocolla que inueniunt in cap eius a Mesue. 3. j. pillarū affa faret descriptione Auiē. pma terti. tractatu p. finali cap. 3. ij. forment pillę ex ol. 3. vj. cū eluorio rosaz. de quibus oī fine. vj. diebus deglutiat unā quā uadit ad lectum: ita ut sit pō unius bore cū dimidia post cenā eius. tales pillę caput mundificant oppilationes apiunt et leni quāā stipticitate cōfortant cerebrum et excādo humiditates flegmaticas et distrabendo eas.* ¶ 3° uo speciale in strum est hoc. *Rx. spēruz plurisarcoticon. 3. j. s. spērdi dyactron pīpeon. 3. j. s. succari albi lib. 5. cūz aq. maratī. fiat cōfectio in rotulis magnis de quibus bīc trisignato tpe semper in hyeme accipiat ante prādiu rotulā unā. 3. ij. et ante cenā tantūdem. patet enī in ea maxima uis cōfortādi cerebrū ppter plurisarcoticon quod interpretat plurium iuuamētorum.* ¶ 4° uo speciale remedium est hoc. *Rx. tyriace andromachi trāscendētis etatē. x. annoz metridati cōsimilr. añ. 3. ij. specieruz cōfectionis anacardine descripte 5° cāi. summa pma. 3. j. fiat eluarium cū syrupo de calamēto de quo iste uir oī fine. xv. diebus per horas. v. post cenā accipiat. 3. j. cū cyarbo medio hydromel. lo descripti in regimine rerū nō nāliuz et totum sit calidū. Ego enim in cōfortatione cerebri nō inueni medicinā hūc parē. et sūt in repatione sensus interior. et nō est mirabile si cōsiderabis uirtutem eoz ex quibus cōponit.* ¶ 5° speciale remedium est hoc. *Rx. oximellis squillitici syrapi de calamēto. añ. 3. s. sticados galange bysopl. añ. 3. j. iresos pīetri. añ. 3. s. pulueris gent. et cōmiscant ad inuicē et de cōposuo accipiat quarta pars cyarbi et misceat cū hydromelle ante scripto. et de ipso actu calido fiat gargarisma omni die per borā cū dimidia ante cenā per totā septimanā unā in illo mense: uidebis enim in eo magnum iuuamētu in attrahēdo mās a capite et cōfortādo ipsum.* ¶ 6° speciale remedium est hoc. *Rx. ligni aloes. 3. j. s. macis. 3. ij. solij. 3. ij. capilloruz ueneris corticū cūtrī. añ. 3. j. s. pulueris gent. oia subtiliter: deinde cōmiscantur et ligent in syndone retorta et teneat bīc seruus dei in manu frequenter olfaciendo.* ¶ Ultimū est ut iste uir a principio mēsis februarii usque per totū mensem mai iuat pillulis alesanginis. i. de spēbus odoriferis a Mesue in antidotario descriptione pma de pillulis utēdo eis quicquid una uel due ante cibum accipiendo et ppter quādo stomachū eius grauatur sentiat. post cibum uo per horas duas accipiat unā uel duas et ppter quā caput eius sentiat grauātū magis. tāta enī in istis pillulis est potētia quā mūddificant caput stomachum et ola in strumēta sensuum ut scripsit Mesue de ipso. et tu lege ibi.

Gratia prouidendi disponi scōe pncipali buius pmit tendū quod multotiens egrotat splen egritudine buis cōplexionalib⁹ et nō minus uel rarius egritudine of ficialib⁹: dato quod bec snia fm prem sit aduersa medicis de secta Archistrati qui uoluerūt membra nō dici infirma nisi ppter vulnera aut grossitates uel apostemata eueniētia in eis quod quidē tanquā aliēda ueritate supponēdum est. multitu do enim mās melācholice congregare in splene pōt malam cōplexionem frigidā et siccam in eo generare: imo in epate et mēbris alijs ad que colligāriam habet: quoniam agētia appli cata passio cū debita circūstantia tpe et dispositione passorū agunt in eis fm naturalem potētiā ipsoz sed materia melā

cholica est agens in frigidano et exiccano quod applicat passio: quia spleni cum sufficienti quantitate temporis agit in ipsum etiam facit labi ad frigiditatem et siccitatem preter naturam. Et ex hoc fundamento apparet facile deduci posse quomodo stomachus epas cerebrū et cor per colligāriam splenis ad ea noceri possunt: quoz pimum apparet in appetitu canino malācholico. 2° patet in fluxibus epaticis melācholici: 3° uo apparet in egritudine melācholice facta in cerebro per colligāriā splenis ad ipsum. Et quartū apparet in tremoribus cordis et melācholice passionibus in eo factis a splene cū contingat ut in pluribus nocumētum splenis puenire a malācomplexione materiali melācholice. patet quod in hoc viro oportet magnam habere procuracionem ad splenē eius: et possunt hī sermones colligi 15° terti. de egritudine splenis. et pulchrius interiorum 5°. cap. 9°. Modus autē prouidendi dispositionibus splenis bulis uiritalis est. ¶ Primum omni mēse semel in aurora iste accipiat. 3. v. electuarij dyasene descriptione Nicolai in antidotario suo cum. 3. ij. ucl. ij. aque buglosse calefacte et succarate. et tardet post assumptionem eius comestionem saltem per horas. v. ¶ Secundum speciale remedium est hoc. *Rx. capilloruz ueneris. seminis acetose et plātaginis. añ. 3. s. floz boraginis buglosse scolopēdrie tamarisci corticū capparorum. añ. 3. j. succari secunde decoctionis. 3. v. cū aqua tamarisci uel scolopēdrie fiat cōfectio in rotulis. 3. ij. de qua semper ante prandium parum accipiat rotulam unā cōtinuando ipsam a principio mēsis per totum mensem februarii.* ¶ Tertium remedium est hoc. *Rx. armoniaci pinguis et mollis. 3. j. tamarisci scolopēdrie seminis agni casti. añ. 3. s. cū syrupo compo suo acetoso fiant pillule de omni. 3. vj. de quibus post purgationem predictam per dies. viij. continuos accipiat oī sero unam parum antecenam. Intelligo autem purgationem prescriptam factam cum electuario dyasene.* ¶ Quartum est hoc. *Rx. aque tamarisci scolopēdrie et cicore. añ. 3. j. s. acetū squillitici. 3. ij. succari albi. 3. s. misce totum et accipiat in aurora post assumptionem pillularum immediate prescriptarum de armoniaco continuando hunc potum diebus ad minus. x. Non enī est mirabile quod hic potus cum pillulis immediate prescriptis sint duo remedia efficacissima ad curationem fontem cuiuscuqz male dispositionis splenis.* ¶ Quintum uo est hoc. *Rx. armoniaci mollioris et bene pinguis. 3. j. bdelij mollis et subalbidī. 3. ij. seminis agni casti corticū capparoruz tamarisci scolopēdrie. añ. 3. s. seminis plantaginis 3. j. cū sufficienti quantitate cere fiat cerorum super panno lino et conspargatur aceto squillitico et sit figure semilunario quod spatio. vj. mensium ad minus possit applicari regionī splenis in hypochondrio sinistro. oportebit enī ut splen eius magnifice cōfortetur.* ¶ Ultimū est ut iste uir saltem omni sepumana semel per quatuor horas ante prandiu comedat unū mirabolandū indum cōditum et est potens remedium in omni splenis egritudine materiali.

Pro reparatione uero memorie quod fuit ultimus intentum premittendum est primo quod electuarium de tyriaca et de metridato ante scriptum in regimine dispositionum cerebri ualde uuluum est. ¶ Secundum uo speciale remedium est ut iste uir utatur electuario descripto ab Auiēna quinto cāi. summa prima. et uocat cōfectionem philosophorum: cuius usus esse debet post cenam per tres horas accipiendo de eo quantitatē. 3. j. cū modico uini aromati cū bene potētia. ¶ Tertium uo est ut iste uir utatur hoc remedio mihi experto. *Rx. smaragdi electi. 3. j. ligni aloes. 3. j. s. limature subtilissime auri. 3. j. florū roris marini. 3. j. s. cū succo assari formentur pillule ex omni. 3. v. de quibus iste uir saltem quinque vicibus omni mense accipiat unam quando uadit ad lectum per horas duas post cenam. Si cōsideras uirtutē simplicitatē ex quibus cōponuntur: quoz eius operationes et uirtutes sunt in salutem disponēdū buius uiri.*

Propter debilitatē autē stōchi sui: p̄mittendum est q̄ oīa fere remedia que capiūt buius sunt conferentia ēt erūt stōcho iuuenius p̄pterea q̄ nōcūmēta stōchi buius viri s̄m maiorem p̄tē depēdēt a cerebro p̄ colligātiā: q̄m cerebri eiūs multitudinē mācēt que abundāt in eo colcat stōcho p̄ vīdē defluxus. Et iō p̄ter ea que tacta sūt duo obseruanda sunt singularia remedia stōchi vīgoratiā. ¶ 1° itaq̄ sp̄s est ut multis vicibus hic vir post cibum deglutiat. ut. ii. uel. iii. ḡna mastice aut saltē tburis gūmōsi electi. ¶ 2° vō remedium sp̄ale est ut q̄i q̄z bīc vir post q̄ celebravit p̄ boram deglutiat coctear vnum xilobalsami conditi z est potēs medicina in rectificando stōchū z caput buius viri ad laudem dei om̄i potētijs. Amen.

Consilium. 25. De mala cōplone frida z bu. mida cerebri cum descensu mācēt ad pectus. vnde sit tussio: z ad stomachum vnde debilitatur digestio z appetitus z inflatur splen.

Ro altero seruo dei dñi Marco Veneto p̄dicti ordinis p̄fessore s̄mope intēdēdū est in admistratio ne remedijs: q̄m dispō ei⁹ in armonia plurimū mēbryō vīcē p̄uersa. ¶ Caput enim eius tā in cōplone q̄ in cōpōne est fridū z humidū lapsis vō in vīso z aptū in poris ita ut facile labat ab excessu cuiuscūq̄ q̄ltatis alteratiō siue calefaciēdo siue in frigidando siue bumectando. ¶ Ampli⁹ caput eius effundēs mām multam ad pectus ipsius implet pulmonē eius incitando ad tussim z excreationē frequentē z non raro pars illius flegmatis in uentositates conuersa pectus eius inflat z in coactionem sepe deducit. ¶ At vō iterum nōnulla illarū mācētum pars a capite in stōchum p̄cipitata appetitiuā aufert in eo frequenter z diminiuit. frequēter ad digestiū eiūs impediēdo p̄ducit ip̄m ad lassitudinē quādā post cibū acceptū ut appareat ei se nō posse bī mouē: z si appeteret p̄p̄ q̄z bāz uentositatum p̄ multa per uenas inter medias spleni colcatas rugarū gurgulationes z extensionē in ip̄so facit. vnde a debita operacione anbelitus uociferandi z cantandi impeditur.

Propter bec itaq̄ oīa tam manifestū est q̄ op̄z oībus istis sublimi ingenio p̄uidē z ordinatiz applicando remedia. 12. p̄mutatim z succēsiue sicut nūc sequit̄ quoz tria capiti p̄ncipalr applicabunt̄. q̄nq̄z vō describent̄ appropriata pectori de quo maxime dubitandū. tria vō stōcho z vñ spleni applicanda erunt. ut nūc sequit̄. ¶ 1° itaq̄ de his que capiūt eius conueniunt est eluariūz hoc. de quo oī mane in aurora accipiat q̄titatē medie nucis deglutendo ip̄m z tāndē accipiat in sero q̄ uadit ad lectū oī die bis cōtinuādo ip̄m p̄ totū mēsem ap̄ilīs. Post illud adī sufficet ei escape de eo quater in septimana bis in mane z bis in sero alternatim p̄mutādo ip̄m de mane z sero: cuius descriptio. R̄. sp̄rum plurisarcoticon sp̄rum electuarij dyatriopipereō aī. 3. 5. violaz floz p̄nensaris ros. aī. 3. 5. coralloz amborum aī. 3. 5. mellis ros. 3. 5. succari. 3. 5. coquant̄ simul mel z uicē eorum z fiat eluariū. ¶ 2° in s̄m p̄o capite est ut utat̄ pill. oīstis de q̄b̄ saltē bis in septimana in sero q̄ uadit ad lectum oī quarta die accipiat vñā quarū descriptio. R̄. pillarū alla taret. 3. 5. pillularum alefanginarum descriptio Mesue. 3. 5. fiant pillule p̄o om̄i. 3. 5. cum syrupo de calamēto. ¶ 3° in s̄m p̄o capite est q̄ per totum mēsem maliporet sup̄ capite suo per directum cōmissure sagittalis: z est locus ubi apparet linea sequens capillos in dextram z sinistraz p̄teez que uocat̄ semita. R̄. ambre. 3. 5. musci gra. v. ligni aloes storacis calamitelandani electi. aī. 3. 5. macis. 3. 5. spodij coralorum rubeorum. aī. 3. 5. pulueriscentur om̄ia per se z post commisceantur.

De his que conueniūt pectori eius p̄m in s̄m est q̄ post medietatē mēsis ap̄ilīs fiat ei purgatio s̄m hunc modum. R̄. pillarū de agarico. 3. 5. pil-

lularum de sarcocolla. 3. 5. reformēt̄ pille. vi. en̄ electuario indo z accipiat eas in aurora z non dormiat post eas nisi per vñam boram cu. 3. 5. z postea stet ieiunio boris. v. deinde accipiat cyathum vñū aque oīdei calide bene succinate: z post ipsam tardet prandium per boram vñam. ¶ 2° remedium est ut post q̄ fuerit minoratiue euacuatus accipiat hoc digestiū in aurora calidum q̄b̄ continuet octo diebus. R̄. sy. de passio de hyssopo mellis ros. colati. aī. 3. 5. aque mellisse 3. 5. aque sarfare. 3. 5. misce. ¶ 3° in s̄m est q̄ die sequenti. i. x. post assumptionem digestiui accipiat hoc eluariū. R̄. electuarij indi. 3. 5. dissoluatur cum cyatho. 5. vini al. dulcis calidi z bibat in aurora. post q̄b̄ obseruent̄ solēnitates scripte supra post pillas obseruande. Et attendat q̄ si diebus q̄bus accipiat syrupum uenter eius nō ēt bene fluxibilis: tunc oī tertia die parū aī cendā accipiat vñā de pillulis sup̄ascriptis p̄o dispōne capitis. ¶ 4° in s̄m est istud post q̄ fuerit euacuatus: tunc utat̄ hoc eluario. de quo oī sero q̄ uadit ad lectum per dies. 10. accipiat. 3. 5. cum modico aque hyssopi calide: cuius descriptio. R̄. locb de pino descriptio Mesue. 3. 5. electuarij dyatri. 3. 5. in corporent̄ simul cum modico syr. de liquiritia. ¶ 5° in s̄m pectori appropriatiz est ut post q̄ iste usus fuerit electuario predicto: tunc teneat in ore suo mane z circa uesperas: z quando uadit ad lectum modicū de isto locb z permittat ip̄m dissolui a calore nālī: cuius descriptio. R̄. locb de sglla. 3. 5. locb de pino. 3. 5. electuarij dyatri. 3. 5. in corporentur simul cum modico syr. de passio z. 3. 5. penidiarum.

De appropriatis stōcho primūz in s̄m est hoc. R̄. sp̄rum electuarij de gēmis descript. Aliū 5° canon. s̄ma p̄ma. 3. 5. sp̄rum plurisarcoticon. 3. 5. succari li. de decoctione lib. 5. cum aqua mellisse fiat confectio in rotulis magnis de qua per totum mēsem maij accipiat frustulum. 3. 5. ante prandium z ante cenam. ¶ 2° in s̄m de conueniētijs stomacho est hoc. R̄. cinamomi electi. 3. 5. gedoarie granorū paradisi galange aī. 3. 5. anisi se. rutbe siccleos leuistici. aī. 3. 5. fiat puluis de quo semper aliquid ponat in cibo eius. ¶ 3° in s̄m de appropriatis stōcho eius est cerotum cōe q̄b̄ semp̄ debet bīc applicatūz stomacho suo z propiue cum percipit ingitus gurgulationes z inclinaciones ad uomitum z humiditatem in stōcho notantes. cui⁹ descriptio. R̄. refine electe. 3. 5. laudani. 3. 5. gariofilorum nucis muscate galange ana. 3. 5. ligni al. gallic muscate ana. 3. 5. dissoluantur gumme cum modico acci montani z infundantur species: z fiat cerotum super pannum de grana s̄m figuram scutalem.

Spleni autē eius ultimū in s̄m appropriatūz est cerotum hoc q̄b̄ fiat figure semilunaris z applicetur sub hypocōdrio sinistro: cuius lōgitudō attingat usq̄ ad totum ilon inclusue z latitudo usq̄ ad umbilicum: cui⁹ descriptio. R̄. se. agri casti tamarisci kolopendrie se. planta ginis cicorce z cuscute ana. 3. 5. armoniaci mollis. 3. 5. bdelij mollis z subalidi. 3. 5. se. rutbe. 3. 5. cere al. 3. 5. dissoluant̄ gumme cum aceto fortissimo: z coquantur simul cum cera z cum ceperint in frigidari super addantur species z effundantur super corio s̄m figuram sup̄ascriptā. ¶ Nec est summa oīum in s̄m que p̄o s̄m dispōnibz eligerē potuit. At tēdat autē q̄ si p̄ceperit aliq̄n stōchūz molestari magis q̄ caput: tēdē incipiat uti remedijs stōcho appropriatis: z cōuerso de capite cōcēdū est. z s̄m si nōcūmēta pectoris maiora cē p̄ceperit utatur remedijs que ordinata sunt p̄o pectore. z cōuerso temp̄ ex fundamēto scientifici habitus intelligēdo q̄ q̄m in eodem correlarie plures egritudines z accidentia complicantur incipiendū est curare illam que suspēctior est z molestior sine cuius curatione altera curari non potest.

Consilium. 26. De quinque malis dispositionibus. videlicet. ¶ De mala complexionē frigida cerebri multiplicante flegma a quo suz frigidū actu zc. ¶ De difficultate anbelitus dicta aīma.

De debilitate digestive stomachi a mala complexionis frigida cum materia. De motu tremulo cordis. De retentione mēstruorum.

Dannes de Venetijs vir commendabilis filiam hanc

que gravibus accitibus et numero pluribus molestata est iādiu. Primum quod est cerebri dispositio frigida propter quam per viam indigestionis in ipso gēat mēstrum flegmaticum aqua multa que adeo intrinsece frigiditatis existit et cum decidit per colatorius in os quod

quod sensui tactus repitatur velut glacies. Et hoc quod est mēstrum raro decidit per viam nasi nisi postquam beneficio medicinarum videri aperte fuerunt. Et huius quidem dispositioni tam premissa vultus digonibus et rationibus solēnia adhibuit medicina que magnifice contulerunt rectificando digestivam et prohibendo tantemāci gēat hanc exiccando eam. Quod est pulvis iste de quo oī sero a pō capillo usque ad summi caput per incessum commissure sagittalis per quatuor digitos latitudinem per capillos spargi oportet usque ad quantitatē sex granorum ordet: cuius descriptio. R. folij indi cubeborum storacis calamite baccarum lauri. añ. 3. j. ligni aloes gar. añ. 3. iij. fiat oīum p se pulvis et postea misceant. 2° principale remedium est hoc cōpositū de quo actu calido impleat manne et si prius ore suo pleno aqua leuiter ipse trahat per narem dexteram. Deinde per sinistram aliquanto temporis intervallo facto: et ita per oīem narem tribus vicibus trahat demittendo mēstrum quod de capite descendit: et hoc faciat saltem quatuor vicibus in septimana per duas horas post exitum a lecto. Cuius descriptio. R. aque sublimationis radice treos aque maiorane. añ. 3. j. aque mell. 3. j. s. misce. 3° principale instrumentum est hoc eluvarium: cuius usus debet esse saltem duabus vicibus in septimana per. ij. uel. iij. horas post cenā de eo accipiendo. 3. j. cum quarta parte cyathi vini al. calefacti: cuius descriptio. R. auree alexandrine metridati. añ. 3. s. syrupi de calamito. 3. iij. ligni aloes. 3. j. incorporentur sūt.

Secundum principale accitibus huius iuvenule est anbelitus difficilis que proprie aff

ma denolari dicitur et ei contingit hoc accitibus ex oppilatione pulmonis facta a predicta aquositate que distillat a capite suo et maxime dormiendo: que aquositas etiam in corpore posuit speciem male complexionis frigide et humide ad quam sequitur viarum anbelitus coangustatio. Et huius quidem dispositioni duplici providendum est remedio. quorum primum est. R. loch de pino. 3. s. loch de squilla. 3. ij. incorporentur simul et de hoc mane et sero quantitatē unius granī fabe in ore suo teneat: ita ut distillando per cannā pulmonis recipiat in concavitate pectoris. 2° remedium est cum molestas hoc accitibus ut tribus vel quatuor mane in aurora accipiat hunc syrupum calidū actu. R. syrupi de passio. 3. j. aque vngule caballine: aque bysopi. añ. 3. j. s. misce. et post eum tardetur cibis saltem horis quatuor.

Tertium principale accitibus est stomachi debilitas in

olgerendo que contingit ei a mala complexionis frigida et humida materiali stomachi specie consimili dispositionibus capitis et pectoris iam predictis: propter quas etiam dispositiones oīs hanc mulier marasmodea facta est adeo ut a pluribus dubitatum fuerit ipsam laborare et hanc prime spiritus: cuius tamen non apparuerunt signa. Et huius quidem dispositioni duplici provisum est instrumento et mirificum inventum. Primum itaque instrumentum est administratio huius eluarij. de quo in aurora accipere oportet quantitatē nucis muscate deglutendo ipsum et tardetur cibum post horas quatuor: cuius descriptio. R. musci. 3. j. spice inde cas. lig. folij lacce ablute et usent. añ. 3. j. se. ameos seminis apij mastice. añ. 3. iij. gentiane. 3. ij. cinamomi pipis aristo. ro. añ. 3. ij. ligni aloes garlosi. añ. 3. i. s. rantur omnia per se et diligenter cribrentur et fiat eluvarium cō melle disputato cuius quantitas sit lib. iij. Soleo ego huius elua

rii medietatem conficere propter cultare expensam et est mirabilis operationis ad oīa predicta si considerent simplicium virtutes. et est ex descriptionibus Avic. 5° canon. sūma p^o. descriptio secunda. confectionis de musco. Lege ibi. 2° remedium ad stomachi dispositionem est hoc cerotum quod super pāno de grana factū bñ tenax super stomacho suo quasi semper sustentet: cuius descriptio. R. laudani resine elector. añ. 3. s. myrre mastice ligni aloes folij gar. ameos absinthij cubebatur menthe. añ. 3. i. n. cis muscate. añ. 3. i. s. se. ruthe cimini pipis al. ana. 3. i. storacis calamite. 3. vi. picis navalis cocte cō vino fumoso et aromatico. 3. i. colofonie. 3. i. s. cere quod tantum sufficit fiat cerotum tale magnum et stomacho applicetur cum pyramide eius super pomo granato posita.

Quartum accitibus principale in hac dñā inventum est motus tremulus cordis qui valde

rendus est in ea: et maxime quod continuus est. qui ille qui tremorem hēt cordis sibi assidue caueat: ne subita intercipiatur morte. 3° pmi. cap. de his que pronosticant egritudines. et huius quidem dispositioni duo offerunt solēnia remedia. 1° quod est cōfectio de musco iā immediate a scripta. 2° remedium est sacculus huiusmodi. cuius descriptio. R. spiritus cluvarij de ligno aloes descriptio Avic. 5° canon. sūma p^o rubrica illa. Eluvarium de ligno al. 3. s. spiritus cluvarij de gēmis. 3. iij. se. oīum garrio. 3. iij. foliorum rof. coralloz ru. añ. 3. i. misce et in syndone de grana retorta fiat sacculus quantitatē semillis et semper super corde eius appensus teneatur.

Ultima vero dispositio seu accitibus huius iuvenule est

paucitas mēstruorum: que indubitate puenit ex paucitate sanguinis in ea inventi: cum hoc mulier iam marasmodea est ut supra pmissum est. Et pōt ēt puenire propter debilitatem expulsiue potentie cum grossitudine sanguinis et aliarum mēstrum sibi cōmixtarū. Et huius quod est dispositioni providendum est duplici instrumento. 1° est semicupium hoc in quo sedeat sepe infusa usque ad umbilicum et sic alim. R. matricarie. 20. liij. artēmisie. 20. ij. se. ruthe recēne. 20. i. coquant in aqua diu et fiat ex eo ut dictum est. 2° instrumentum est ut si huius mulieri contingat mēstruorum reitio forte accipiat ipsa propinqua eruptioni tribus diebus in aurora tres vel quatuor de istis pillis infra scriptis. Pille bone. R. cyperena. 10. pinguloris. 3. i. s. serapini mollis. 3. i. cassie lignee: croci. ru. tinctor. añ. 3. i. s. cum succo ruthe. reformentur piller ex oī. 3. vij. et administrentur ut supra dictum est. Abstineat autem hanc mulier ab oī cibo oppilativo viscoso frido et grosso. quod exēplū est lac et cibi oīs lactici et pastiles: et partes nervose et paniculose alium et legumina elixa et panis agimus: vel male coctus: aut cōbustus. pira citonia mēspila et talia similia. Effugiat potum vini nigri grossi et turbati stipici et pontici vel buisci: et aque frigide potum summopere fugiat. Hec sunt meliora que accipere possunt ex sententijs illustrium virorum bic inde collectis.

Consilium. 27. De quinqz malis dispositionibus: videlicet. De mala complexionis frigida et humida cerebri humiditate tamen dominante. De mala complexionis frigida et humida stomachi cum multo flegmate. De motu cordis preter naturam per communiter ad stomachum. De mala complexionis calida et humida epatis humiditate tamen dominante. De mala complexionis frigida et humida renum cum impotentia cordis et gonorrea. Dividitur autem cōsiliū in vñā summā et duas sectiones.

Itr nobilis Magnolus demō te sancto de marcbia anchonitana provincia celeberrima varijs et multis accidentibus et egritudinibus infestatur. Et primum quidem horum est discrasia cerebri sui ad humiditatem notabiliter elevata: et ad

frigiditate. estimanda in est cerebri elus a gflatione respectu medie sp̄ei fuisse calidi magis q̄ frigidū. Sed in eo est mala cōplo frigida ppter multitudinem uaporū flegmaticorū ab inferiori corpore et proprie a stomacho eleuatorum.

Quod autem augmentum humiditatis existat eo ex multis declarari potest. similiter et frigiditatis remisse. ¶ p̄ quidem q̄ tangenti rep̄itaf cutis capitis et partes eius adiecte remisse caliditatis et notabilis mollitiei. ¶ 2° vō q̄ ex parte visus color ei⁹ uergit ad aliquantē paliditatem imixte ualde rubedini confractam. ¶ 3° ex operationibus nālium virtutū cerebri hoc apparet: q̄ diminute digerit et superfluitates pigritanter expellit. ¶ 4° ex operationibus sensuum exteriorū: eo q̄ visus eius quibusdā imaginationibus q̄q̄ corrupte opat. ¶ Et iterū in sensum tactus q̄q̄ diminute percipit obiectorū impressiones. ¶ 3° q̄tum ex hoc: q̄ olfactus eius diminutus est clauisione viarū per quas uapores ab odorabilibus uel fetidis eleuatis obiectis ad cerebrū: uel ad carūculas mamillares deferri debet. ¶ Et adhuc: q̄ in sensu gustus in operatione cadit diminutio. propterea q̄ panniculus in superficie lingue cōtentus multis humiditatibus infusus et limosis superfluitatibus est uelatus. ¶ In super etiam in sensu auditus q̄q̄ in eo apparet corruptio in operationibus et diminutio. per cū p̄t enim nō raro diminute sonos et strepitus in aere exites: et q̄q̄ eius apparet sonitus et motus uentositatum uelut agitantium et quā qd est in sensu auditus corruptio nominatā. ¶ 5° p̄ncipalr cerebri ipsius lapsus ad amplissimā būditatē et ad remississimā frigiditatē intelligi pōt signis s̄d̄p̄is ab operationibus et uirtutib⁹ cognitiuarū interiorū: quas philosphi morales appellant. ¶ Est enī in operationibus sensus cōis imaginatiue potētie et fantasie et cogitationis q̄q̄ nocumētum diminutionis: q̄q̄ corruptionis: ut induciue ex singulis facile deducere possem. ¶ Sensus enī cōis diminute apprehendit. ¶ Et s̄l̄r fantasie sp̄s a sensu cōi delatas non conocienter detinet et moderat. ¶ Propter qd imaginatio eius diminuta est in cōponendo et diuidēdo. ¶ Quare potētia cogitativa nō uenīēter eligit ex sensatis. ¶ Un̄ nō mirum est si in operatione memoratiue nocumētus assignatur. ¶ Sp̄s enī obiectorū nō cōuenienter in organo memoratiue recipiuntur nec retinentur. ¶ Horū autē cōium cā est multitudo flatū in cerebro eius: que cum hoc q̄ infundunt organa: uel uentriculos cerebri: et distemperant instr̄m. s̄. sp̄m aialem: ipm permutando in cōplone ad frigiditatē et humiditatem: et in mō substantie ipm grossum et non bñ mobilē et penetrabilē reddendo qm̄ et quare opz. vnde et potētie interiores p̄ indispositionem instr̄orū quibus opant: et organorū in quibus locant nequaquā uenīēter opari p̄nt. ¶ Et clare colligi p̄nt horū sermonū inie p̄ p̄mi. doctrina 6^a. caplo de virtutibus aialibus comprehendētib⁹. et tercio de accin et morbo. et ubi cunqz 3° colliget. et virtualiter trabunt originem ex his que a philospho et commentatore eius scripta sunt in tercio de anima. ¶ 6° p̄ncipalr lapsus ad būditatē et friditatē in cerebro cognosci pōt per signa sumptā a iuuātib⁹: eo q̄ p̄ applicationē calidop et siccop iuuat: et iterū a nocentibus: q̄ cerebri eius per occursum ad infrigiditā et būectanna magnifice leditur. Lapsus enī nō nāles iuuat a p̄trariis. Nāles vō notabilr eleuati facile nocent a s̄lib⁹: eo q̄ uersio in ḡte p̄portionalis facilior est. 2° p̄mi. caplo de signis complonnm. ¶ 7° p̄ncipalr iterum hoc etia apparet pōt per signa sumpta ab exētib⁹. si enī atigit cerebrius eius moueri: aut nāliter aut sintomaticē ad expellēdū aliqd per congruas regiōes mā que expelluntur ab eo p̄ palatum: p̄ nares: p̄ oculos substantia et colore est flegmatica aquosa et mucillaginosa et alba. ¶ 8° itez hoc apparere pōt: eo q̄ impedimentū aliquod in lingua ipsius assignatur in debite mouendo ipsaz: et sermocinando. Neqz enī aer ab ea uenīēter frāgi pōt ad uoces dearticulādas. p̄pterea q̄ v̄rus pigritata est ab augmēto humiditatis: et musculi lingue ifusi sunt ab eadem ita q̄ non p̄nt uenīentē

moueri qm̄ et q̄re opz. ¶ Et confirmatur hoc signum cū multa sit lenitas: seu lenitio in substantia ligue p̄ tactū pcepta: et cū albedine et mucillaginositate ibidem apparente. ¶ 9° iterū predicta cerebri dispō intelligi pōt per signum sumptū qui inter aiales operationes enumerari solet. p̄pterea q̄ virtus aialis motiua retrahit sp̄s et inatū calores de circūferētia ad cētrū: et etiā q̄ virtutū sensitiuarū exteriorū et iteriorū operationes detinent et ligant in somno s̄m placitum earū. Est enim in hoc viro somnus plūxus et p̄fundus a quo non facile excitari pōt: et significat augmentū būditatū. p̄p qd uapores ab eis dē eleuati sunt multi: et p̄funditas ipsius significat grossitudinem m̄erum effluentium uapores grossos qui nō nisi longo tpe a virtute resolui possunt. ¶ At vō uli momala cōplo būda mālis a multo flate pendens deduci pōt ex lassitudine totius motiue uirtutis et impotentia non solum ad incipiendū: sed etiā ad cōtinuādū motus progressiuos et alios inchoatos. ¶ Si rētiā et in musculis colli et sp̄tularum p̄ntantur in eo dolores extensiuī ex multa materia ab eis dē infusa p̄nientes. Et ex his facile p̄bari pōt eius cerebri mala cōplo iam p̄dicta que uidet esse cā magis suaz dispositionum. et clarius apparebit in sermone.

Secunda dispō p̄ncipalib⁹ viri est mala cōplexio stomachi ipsius frigida et būda. p̄p quā flegma multū per viā indigōnis in eo congregat. 13° enim ut plurimū in fundo stomachi reperiat flā: ut 13° tercij. cap de egritudinib⁹ stomachi appet. In hoc tñ viro amplius de flate ḡtāf p̄p p̄dictū lapsum q̄ in coitate boiū reperiat. ¶ Hec tñ flata sunt magis nō nālia in q̄tū nō sūt uere dicta flata. Nullā enim est uerum flegma deuolendū nisi illud qd scōa digōne ḡtāf in epate. Alia vō flata equoce talia dicta sunt. ¶ Ex hoc autem flegmate attingit intendi p̄dictā malā cōplonē et cōfirmari in stomacho et ipaz eandē eē ḡtationis ipsius cām. Un̄ effectus est sue cāe augmētatiuus et conuerso. ¶ Hec autē sui stomachi mala cōplexio a me creditur esse radicalis causa oīum malarum dispositionum aliorum membrorum de quibus paulo post dicitur. ¶ Hanc igitur malā cōplonē significat debilitas appetit⁹ et digestiue ipsius propter augmentum humiditatum p̄dictarum. ¶ Secūdo vō significat ipam perseverans stomachi lenities ad tactus perceptibiles. ¶ 3° sigt ipam facilitas lesionis ab assūptione humectatiū. ¶ 4° demōstrat eādē iuuamētū et sequēs ex assumptione cuiuscūqz rei calefaciēis et exiccāis satis notabiliter. ¶ Quinto cognoscitur ipa per intentionem rugitus gurgulationis: uel fractionis uentositatum in stomacho. ¶ Sexto significat ipsam multitudinem ructus. ¶ Septimo significat salualis humiditatis multitudo: que tamen in eo non multum perseverat: propterea quia caliditas epatis minorat humiditatem et exiccat eam. ¶ 8° sigt ipam uentris lenities aut saltem priuatio stipticitatis. Superfluitates enī p̄ me digestionis multa humiditate commixte lenitionis. uentris et priuatiōis stipticitatis sunt cause. reliqua signa dimittito alijs quia hec meliora sunt.

Tertia dispō būis viri est motus p̄ter nām cordis q̄ nō pōt eē lectigatio ipsius propter sui magnitudinem: que repugnat lectigationi. Nec est hic motus tremulus: q̄ non est par uis neqz multum spissus: neqz est hic motus saltuosus ab auctoribus notatus. qm̄ iste est melior illo: neqz habet augmentum diastolis magnum notabiliter interpolatum succedentibus uel precedentibus quieti aut sistoli. Est igitur hic motus cordis nominatus stomachalis: quem Auiē. 11° tercij. caplo proprio casacan notauit. ¶ Post aut in hoc viro hic tremor puenire p̄p malā cōplonem stomachi per colligantiam absolutā: n̄b̄l corporeum cordi coicantis. ¶ Sed cōtinuatio huius motus p̄ternālis facit me euidēti⁹ credere q̄ puenit a stomacho p̄ colligantiam non absolutā. Eḡrūdines enī mēb̄orū per colligantiam dicte absolute: et si q̄q̄ si antraro tñ p̄seuerāt qn̄ trāleant in colligantia non absolutam: ut colligi pōt 2° p̄mi. caplo de complendis

dispositionibus. Et arguitur ratione pariter: quoniam omnis egritudo per colligatam absolutam dicitur debilitare naturalem complexionem membri in quo ipsa est. Amplius et fortius videtur debilitare naturalem complexionem membri a quo ipsa coicatur alteri. sed ad debilitatem membri coicantis sequitur generatio materierum per viam digestionis et multiplicationis in eo. Igitur ab illo membro nec materia vel eius vapor ad cor delegari potest: sed illa est ratio formalis colligatæ non absolute. 1° tertijs tractatu 2°. cap. 1° colligendum. Igitur ita conclusio vera. scilicet quod egritudines que per colligatam absolutam perveniunt in aliquo membro raro perseverant quin transierint in egritudines per colligatam non absolutam: quod fuit conclusio demonstranda. Non est autem hec cordis dispositio licet consideranda pro pluribus. 1° quod nocumens cordis omnibus alijs membris corporis coicatur. 2° quod spiritus vitalis qui est generale instrumentum omnium operationum pacificatur: et in complexione et modo substantie sylvestris efficitur. 3° quod hic morbus et propter cum perseverat a pitioribus medicis suspectus est habitus et propter cum est tremulus. Ille quibus tremor cordis assiduus caueat ne subita incipiat morte. 3° primi de signis pronosticantibus egritudines. 4° iterum quod motus puer naturam cordis frequenter solet associari sibi lipothomia: aut syncope: sed omnis casus plurimum videtur aut maioris preterit carus est valde verendum. Igitur conclusio vera.

Quarta principalis dispositio eius est mala complexio calida et humida epatis. Id enim ego credam quod dispositio epatis eius a generatione contracta fuerit calida et sicca: tamen in posterum contraria est in humiditate materialiter notabiliter. Potuit autem hoc contingere in hoc viro pluribus ex causis. 1° ex primis: eo quod hic vir habuit corruptionem notabilem super sinibus pectoris et hypochondrijs: sed ad ipsam propter debilitatem per viam digestionis multiplicata fuerat flegmata: que naturalem complexionem evertunt ad humidam. Secunda vero huius permutacionis causa potuit esse mala complexio frigida humidam stomachi predicta que per colligatam absolutam: vel non absolutam: vel per utramque simul permutavit complexionem epatis. 3° causa esse potuit usus rerum refrigerantium et humectantium longus. 4° causa de remotis tamen esse potuit multitudo descensus materiei flegmaticæ a capite ipsius quod receptum in stomacho permixtum fuit kilo reddendo ipsum frigidum et humidum. Epar ergo cum non poterit rectificare diminutam digestionem stomachi permutatum fuit per illa et in humiditatem contrarium. 5° causa potuit esse perseverantia oppilationum in epate huius a materiis iam predictis. humores enim materie citius et fortius permutant membris complexionibus quando in eis fixi permanet: sed oppilationes sunt cause fixationis materierum in epate suo. Et si bene consideras bene quoniam cause inuicem connexe huius rei veritatem manifeste aperiant. Potest autem aliquid in huius lapsus cognitio nem deuenire per multa. Primo quod tangens hypochondrium plurimum percipit in eo friditatem: aut remissam caliditatem cum manifesta mollietate. 2° quod in eo abundat sanguis multum aquosus. 3° quod color in corpore perveniens ab aquoso sanguine cum remissa rubedine ad paliditatem tendit: vel remissam citrinitatem. 4° quod totum corpus molle et lapsus est. 5° quod in eo apparet multitudo urine ut plurimum crude et aquosæ: aut saltem levis tinctura tincte. et inveniuntur in ea nubes pedicula in medio et supremo vasis divisa ad colorem aque usque tendentes. Sexto quod superfluitates intestinales mucosæ et aquosæ ut plurimum expelluntur. Septimo hypochondrium dextrum pilis est denudatum propter augmentum humiditatis. Octavo quia cholere rubee paucitas in eo reperitur et passionem et accidentia eius. Nono et ultimo quia in toto fere corpore apparet dispositio quasi cæcia. nec autem assignari non potest proprie dicta sine documento epatis plurimum contrahente ab augmento humiditatis in epate. Et ex omnibus istis inuicem congregatis et proprie ex virtute ultimi signi concluditur quod vir iste facile paratus est ad bydropem ascitem nisi discrete providetur: ut infra taceatur. Nec de epate ipsius dispositione.

Quinta dispositio principalis est mala complexio in renibus eius: que est frigida et humida: siue ipsa fuerit per eentiam in renibus incipiens: siue ipsa fuerit per colligatam semper per ab epate et a stomacho eisdem coicata. Et verisimilius est quod hec dispositio in renibus eius sit magis accitallæ et temporanea quam naturalis. iterum per colligatam veniendam talis quam per eentiam qualitercumque contrigerit videtur quod hec dispositio frigida et humida in renibus perseverans: quod per multa declarari potest. Primo per signum sumptum ab operationibus virtutis naturalis digestive eo quod propter digestivam ipsorum multas superfluitates congregat in renibus propter debilitatem: que superfluitates cognoscuntur: quia in aquositate urinæ sedime appetit et nubes grossas: quoniam capillaris non raro crinoidalis vel berbina: et aliquando furfurea: sed hec præter signum renum debilitatem. 16° tertijs. cap. 3°. Item urina mingitur ut plurimum multa in quantitate continua et discreta: ut pallegato loco colligendum. Et ille qui mingit urinam: propter quod multoties ad mingendum surgit in renibus eius est egritudo. Et similiter qui habet urinam in qua est sedimen carnosum. capillorum. et berbina. Secundo illud declarari potest ex substantia urine: que ut in pluribus aquosa est: et perseverat frequenter in ea remissa tinctura palcaris vel subcitrina: omnes autem gradus colorum qui sunt infra citrinum significant frigiditatem augmentum. 2° primi. cap. de signis colorum urine. Contra: quod urine huius viri non raro ostenditur tincturam nobiliter elevatam: ita ut quoniam in teste citrine ruffe: aut subruffe videantur: sed omnes hi colores caliditatis augmentum significant. 2° primi ubi supra. Item urine ille frequenter sunt grosse nubes grossas in medio vasis pendentes: et colore citrino coloratam. sed multitudo nubis arguit potentiam caliditatis separantis. et grossitudo arguit materiam calidam et propter complicatam cum colore citrino. igitur in renibus eius caliditatis omnium significat et non friditatis. 3° ad idem in renibus eius apparet generari non raro multitudo barenarum: ut ab effectu in urina conspicitur: sed ipse signat caliditatis augmentum. 16° tertijs. cap. de lapide renum. causa enim vincens in generatione lapidis et barenarum est caliditas egressa ab æqualitate. Et per easdem rationes et similes pariter probari posset quod in epate eius vincit caliditas et non friditas: cuius oppositum apparuit posse colligi ex precedenti cap. Ad hec omnia ridetur. Et per ad ultimum dicitur quod ex signis in precedenti cap. tactis omnibus vel ipsorum aliquid non bene concluditur in epate huius viri dominari friditatem: imo principalis et loquax in precedenti cap. fuit quod epar eius erat lapsus ad calidum et humidum. verum caliditas in eo est ita notabiliter ab humiditate ipsius superata quod apparent manifesta omnia humiditatis epatis signa: occulte vero caliditatis respectu illius signa percipiuntur. Licet enim in alio corpore caliditas vincat friditatem. ipsa tamen remissa respectu humiditatis est causa generationis et multiplicationis plurium flegmatum. Nec igitur flegmata caliditatis naturalis actus sua humiditate opprimunt instanti quod non apparet manifeste caliditatis improprie fidei. propter quod ad motum predictum facile solvi potest. Et per ad primum dicendum quod non semper ex tinctura urinarum necesse est arguere caliditatem epatis aut renum: contingit enim materiam que sunt tincture urinarum efficientes cause aliunde decidi: et ad urinam effundi: in membris urinæ nullum caliditatis augmentum percipiatur. Ad formam igitur argumenti cum dicebatur quod urine huius viri sunt notabiliter tincte conceditur illud: et si conceditur quod tinctura illa signat augmentum caliditatis in omni loco ubi ipsa ostendit principium effectuum et materiale. sed negatur consequentia: quoniam neque in maiori neque in minori concluditur distemperamentum eentiale in epate nec in renibus. sed est quod cholericæ materie multa quoniam detinetur in kisti fellis: et in venis epatis et renum circumstantibus propter aliquas oppilationes. cum ergo aperiantur ille effunditur materia cholericæ ad vias urinales et tingit aquositate. Et simile est de hac materia accidentali tingente urinam sicut accidit in ceticis transmutationibus completis vel incompletis. Et similiter motum 2° solvendum est: quia dato quod multitudo et grossities urinarum cum tinctura attestetur caliditatem: non tamen

edicta dūt caliditate illā inualluisse in renibus neq; in epate.
 ¶ Ad 3^m autē videatū difficultus dī q; barenarū & lapidis
 gñatio sūt a caliditate egressa tēperamētū: ut pulchre argue-
 bas. nō mī cōcludis in renibus eē auctā caliditate barenarū
 & lapidis gñatio. Cōrigit enī ad iparū gñationē fortius cō-
 currere caliditate cōstānti mēbroz & calitates accitālī in
 renibus genitā q; calitate ppiā ipoprenū. Exēplū pmi. si
 aut multotiens ab epē a sanguine in arteria oritbi descēdē-
 ter: & in uena kilī frequēter intēsa caliditas in renib; pducit.
 Exēplū scōi. sicut cūz pseuerāt oppilones: & multiplicatū cir-
 ca renes intēdis caliditas & multiplicatū in eis. Ad formā igitur
 argumētī. a renib; expellunt lapilli & barenē q; gñant a ca-
 liditate egressa tēperamētū. ergo illa caliditas est necessaria a
 renibus: patet q; vitis fallit ex predictis. ¶ 2° p; cipalr bec
 renū dispō pōt pbari ex nocumēto in opatione coitus con-
 tingēte. debilitat enī ppter frigiditātē & būditatē in renibus
 uenerēus actus: ita q; qñq; nō solū diminiūt: sed etiā aufer-
 tur. quare 18° tertiū. caplo palleato de egritudinibus renūz
 ingt pnceps. Et cōmittat qdē debilitatē renū qualitercūq;
 q; defectus in coitu. ¶ Et autē subtilr cōmemorādū ppter
 qd renū debilitas sit cā defectus coitus: & scēdā itaq; q; act^o
 uenerēus a vīte gignitiua pfiat multiplī. ¶ p; ex parte cō-
 uenientie mēe seminalis in quanto: & in qli debite disposit.
 ¶ Scōo ex debita dispōne organoz: in qbus ultimate pfi-
 ciunt semē. ¶ 3° ex debita dispōne spūuz: qui necessarij sunt
 ad illius mēi gñationē. ¶ Quarto ex debita dispōne via-
 rā per q; effundit mē semis. ¶ Quinto ex debita dispōne
 mēbroz: in qbus semināns mē gñat. ¶ Exēplū pmi: sicut
 mē seminalis mediocris quātitas: & cōuenienter cōplexio-
 nata effusa ad testiculos recipit ab eis tēperamētū quo ad de-
 lectionē & gñationis aptitudinem recipit. neq; enī aliqua
 mē p cānale tertū in mēbro virili spmaticum noiatur effu-
 sa delectationē in co. u. & fecūditatē efficere pōt nisi tempera-
 mētū predictū a testiculis accipiat. ¶ Propter qd correlarie
 concludis q; multotiens exit aliq; spmatica mē: aut sibi consi-
 milis a membro genitali sine aliq; penitus delectationē: ut pa-
 tet in multis gomozis. Et bece est ppe huius viri dispō qui
 habuit lōgo tpe spmatico mēi educationē multā ut in plu-
 ribus absq; aliq; delectatione: aut cum eadez remisse ualde.
 ¶ Exēplū scōi. multiplicē bē dubitationē sū multiplicatē
 mēbroz. qdā enī posuerūt spmaticā mē gñari in uena kilī
 & sibi ppinge tēperamētū epatis per renū ad illius gñatio-
 nē cōcurrentib; ut colligēdū est 18° tertiū. cap de causis spma-
 tis. & aliq; 21° tertiū. cap p. Et eadē mē p predictas ue-
 nas effundi per uasa spmatica: quoz aliez: q; dextrū oritur
 ab emulgeub; sinistrū vō ab arteria oritbi. Hec igit mē per
 pdicta uasa effundit ad testiculos. ¶ Alij aut uoluerūt hāc
 seminālē mē gñari in uasis inuolutis circa testiculos a quo
 rū tēperamētū sanguis effusus dealbatur & in spma uertit
 & est opinio imposita Aristoteli 9° animalū. cap de spmate.
 ¶ Nonnulli aut uoluerūt mē illā p; cise in testiculis gñari ut
 tā rifiuz est. ¶ Et si bñ cōsideras faciliēter istas apparenter
 dissōnas opiniones cōsiliari pōt. Sperma enīz completiue
 gñat in testiculis. Quā vō illius aliq; 1° remotā tēperamen-
 tū recipit in uasis inuolutis. Quā vō remotā magis neces-
 se est pdisponi a mēbris superioribus in qbus digestiua vīte
 potentior est. i. in epate & in renibus. Patet aut q; impossibile
 est sperma uerū gñari nisi organa uel mēbra predicta sint de-
 bite cōplonata & organata in cōplone & unitate eoz. ¶ 3^m
 pdictoz iterū necessariū est. nisi enī debita q; nitas spūm vi-
 talium aialū & nālū occurreret: eoz cōplonale tēperamen-
 tū: qud possēt alie materia gñari. ¶ Exēplūz qru est ut sibi
 uasa spmatica & viciā pdictē: per q; semialis mē effunditur
 & recipit nō essent bñ disposit: nequāq; possēt spma gñari.
 ¶ Exēplū quintiam apparuit declarauonez habuisse in
 declarando mēbra ad gñationē spmatis necessario concur-
 rentia. ¶ Ex his cibis cūgenter cōsideratio apparere pōt
 cā ppter qd bic vir a copula ueneret actus est pūatus. ¶ 3°

principaliter bec renū debilitas apparere pōt ex debilitate
 motus pgressiui: & sustentatione totū corporis sup cruribus.
 renū enī debilitas multotiens pducit ad egritudines iūctu-
 raz. & hoc qdē est satis rōnale. qm supfluitates ab epate ad
 renes ualde facile delegari pnt per uenam renib; ab epē ad-
 uenientē: ut 18° tertiū. cap p. ppe finem. ¶ Si rētiā a reni-
 bus ad iuncturas inferiores ualde facile declinare pnt ma-
 terie fluxibilitate & grauitate eoz. ¶ Et iterū per ramū ne-
 ne kilis descendēis in duas ptes ramificatē: descendētis
 per coras. ¶ Et adhuc etiā propter colligantiam situālē ad
 nuchā: & ad sex paria nervoz descendentiū ad alkatī: qui
 oriuntur a nucha ualde leuiter mē a renibus ad pdicta mē-
 bra delegari pnt. Un & bñtes debilitatē in renib; in motu pro-
 gressiui sunt lesi. Et plurimū aliquaz spēm doloris iunctu-
 rarum inferiorū incidunt. plura alia signa debilitatis renūz
 demonstratiua adducere potuissē. sed bec cā his que supe-
 rius dicta sunt de nocumētis in urina cōingētib; suffice-
 re pnt. ¶ Et ex oibus in hoc caplo & in pcedētib; declara-
 tis sūmatz colligi pōt hui; viri dispō: ita q; cōplō ei; ex oib;
 aggregata pnculis declinat ad frigiditātē & būditatem: ma-
 gio mī ad būditatē q; ad frigiditātē. tēperamentum enī nāle
 epatis nō sufficienter pōt contra opari si dicitur sōchī epatis
 & alioz: & cū humiditate intēsa stat augmentū succedere frigi-
 ditati. ut pma pmi. caplo de cōplonibus. humiditas enī ma-
 ior q; debet reddere corpus frigidius q; oportet. ¶ 2° ex pre-
 dictis correlarie cōcludis q; oportet huic viro conueniēter
 & celeriter puidere: eo q; respectu cōplexionis eius a genera-
 tione cōtracte: & respectu etatis hic lapsus est sibi ad contra-
 rium: & omnis talis ut in pluribus est uerendus: & male ter-
 minationis iuxta sermonē summi ueteris afforismoz 2°. In
 morbis minus periclitantur egrotantes.

Sectio 1^a de administratiōe regiminis debiti per sex
 res non nāles continens capitula sex.

¶ De electione aeris & loci habitabilis.

Cap. 1.

Regimē autē eius in duas ptes diuidit. Ex prima
 qdē rectificauit rep nō nālē ad ministratiōem.
 2° vō medicinaliū exhibitionē. ¶ 1° autē harum
 sectionū sex cōtinebit breuia capla. ¶ Quorūz
 1° est de loci habitabilis electione. Eligat igit
 clima regio ciuitatis domus uel camera ad caliditātē & siccī-
 tatem tendentia in agro mī ad siccitatem q; ad caliditātē. & sit
 locus eius partialis orientali & meridionali aere detectus a
 uētia būdis borealibus & occidentālib; elōgatus: & a decursi-
 bus aquaz uel uallū remotus: in quo frequēter ignis accē-
 dat ex lignis lauri abietis pomoz iunipi: pini: & frondibus
 berbarū cōsimilr calidarū. In quo ē sepe iūffumigium fiat
 ex colofonia storace calamite: resina: pice: sandara: ba: bure
 laudano: & similibus. ¶ Et gratia annexoz aeri uestes ei;
 sint bñ calefacientes: & membris adherentes cōueniēter strī-
 cturē. Et in hyeme ex conuenientibus pellibus dipplotēz
 muniat: & caput eius birreto agnino pellib; sufflato in hye-
 me: & leuioribus in estate regendum est. i. caput.

¶ De regimine per repletionem & inanitionem.

Cap. 2.

Ioniābui; viri dispō a multa repletiōe depen-
 det. Ideo ciboz quātitatē mediocrē accipe de-
 bet. melius est eiā dicta cōmuni media eque dī-
 stanti declinare ad latus subtilitatis q; ecōuerso
 quare ciboz & potū quātitatē accipiat: nec ap-
 peuit. mē excludentem: imo decens est eiā mensa surgere reli-
 quis famis & suis in stomacho remanentibus ut condecen-
 tius amplectente stomacho cibos & potus digestio perficia-
 tur & laudabilior. ¶ Si autem iterum conuigisset ciboz re-
 pletionem fuisse acceptam ad eoz educationem pūlq; cor-
 rumpanitur pponendū est uomitu aut subductione per inferi-
 riu. ¶ Et p^o quidē op perficit imponēdo digitū: aut pē-
 nā oleo inunctā usq; ad pncipiūz meri nullādo. ¶ Et si non
 uomeret p hoc facit: tunc accipiat cyathū aque decoctionis
 radicio rapbani: & cidē addant. 3. ij. accit: & totūz hoc bibat

teplad postq̄ plenus fuerit stomachus cibus in sublimitate
grossitie dulcedine et amaritudine: acedine et acuitate varia
tis. ¶ Si aut per hoc cōuenienter euomuerit bonū est. si aut
non: fiat ei cūstere cōuenientis attractiōis ad inferiora. R. de
coctionis quorū plātarū malue. s. mercurialis: blete: et viol.
lib. s. olet violarum. 3. liij. salis cois. 3. vj. bñdite iere Salenī
añ. 3. liij. succari ru. cassicistule añ. 3. 5. misce et totum hoc ac
cipiatur hora cōuenientiori ut apparebit.

De regimine per quietem et exercitium.

Cap. iij.

Exercitiū extens a mediocri buic viro cōueniens
esset ppter necessitatē sumptiōis supfluitatum
que in ipso abidat. neq̄ in ipso lassitudo no
tabilis appetiō exercitiū pp hoc nō videt̄ eē cō
ueniens. Leuiter ergo incedēdo aut gradatū
equū equitādo nōcho exite a cibus uacuo exercites: aut mon
tis distantiam aliq̄ tā ascendendo vel descendēdo: ita ut ca
dat in eo actualiter et in membris calor acutus percipiatur.
Si autem ex hoc tali exercitiolassitudine incurrat desistat
ab eo sermone ueteri. In omni motione corporis et. ¶ Et
loco exercitiij frictionibus corporis utat a genibus usq̄ ad
pedes. deinde ab inguinibus usq̄ ad eos: et a spatulis usq̄
ad nates: et ab humeris usq̄ ad manus inferius trahendo
cū frictionibus rubedinē aliquā in mēbris inducentibus.
hora qdē qua iam pma cōpleta est digō et uenter a supfluita
te mundificatus fuerit. Reliquo aut tpe cōuenientius est ei
quiescere q̄ exercitari: eo q̄ motus materierum digestionem
impedit. 22° tertiij. cap de doloribus iuncturarum.

De regimine per somnum et uigiliam.

Cap. iij.

Ehis que in pcedentibus declarata sunt patet
buic viro necessariū eē recedē magis ab eq̄li pa
ruper per augmētū dormiēdi q̄ uigilādi ut me
lior in eo fiat digō utriusq̄ māi et uisibilis ea
rā expilso: et lz in ipso multarū māerū augmētū
existat: que exiccatiōe idigēt: et per uigiliā exiccarent̄ magis.
et q̄ p ipam maior fiet in hoc viro laudabili māerū resolo
q̄ oportet. Ideo pp hoc amplior somnus ei cōuenit q̄ bre
uis. ¶ Somnus itaq̄ uel dormitiō cōpetit ei distanter a ci
bo per horā vñā uel duas super dextro prius. deinde super
sinistro latere figura corporis mediocriter erecta. ¶ A decu
bitu super spinam oīno caueatimo cōuenientius esset ei su
peruentrem q̄ super spinam dormire. ¶ Caueat dormire in
camera antique constructionis habente testudinales reuo
lutiones: in quam etiam radius lune nullo modo ptingat.
nocet enim uehementer capiti eius et reumatismā faciendo
sanguinem uel alterum. 2° tertiij. tractatu primo.

De accidentibus anime.

Cap. v.

Affiones aiales: et maxime cōtristates oīno cura
ri debēt. fortassis enim et ita credo in hoc viro tri
stitia magna fuit cā corruptiōis sanguis: et aliaz
māer in eo. Aut per uia congelatiōis que successit
suffocatiōi innati caloris: et in membris acentra
to: aut per uia adustiois māerū illarū. lz pma cā a postero
ri uiderim uerificatam magis: qm̄ iste uir expulit mām me
licam sanguine cōmixtā cū signis frigiditātē testificantibus
magis q̄ caliditatem. ¶ Fuit enim illa mā nigra et obscura
penitus absq̄ aliq̄ luciditate. ¶ 2° fuit fm̄ ptes oēs cōpacta
mūzū. ¶ 3° uo fuit associata fetori horribili. ¶ 4° non hūit
secū cōmixtas spumosas ptes aliq̄: neq̄ colore citrino colo
ratas. et oia ista signa extinctiōis calitatis demonstratiua sunt
sicut istis opposita caliditatis augmētū significant seu osten
dunt. ¶ Igitur oē acciō aie per qd̄ moueant̄ māer: et spūs ad
eē ab intus erit cā p̄dicte suffocatiōis inati caloris: sicut fu
ror iracūdia esset cā inflammationis et adustiois earum ppter
uelocē et fortē motū in spirib⁹ et humorib⁹ cōtingentē iracū
dis et sibilibus. Et forte si bñ consideras inati caloris diminu
tiō que per modū suffocatiōis ptingit potuit eē vna de cau
sis que fecit hunc uirū ad uenereos actus impotentē. ¶ Ex
q̄ cā cōpleret satis numerus causarū diminutionū in colu

efficientiā. Itaq̄ necessarium est huic viro has passiones a
seipso soluat: et bylario et locundus existat: ut confortata ani
ma potentior sit ad salutem inducendam bene regendo ma
terias et membra corporis.

De electione ciborum et potū cōuenientium.

Cap. vi.

Unc aut in hoc cap paulisp subtili⁹ pcedēdū est.
Uidet̄ enī difficile satis posse eligi cibaria suis
qualitatib⁹: et ppe medicinalib⁹ vnicuiq̄ mēbro
lapso cōuenientia ppter cōtrarietātē lapsum in di
uersis membris eius in p̄ principali cap inuesti
gatam. ¶ At uo ut rōnali iudicio modus dietandi in cibus
eligat: p̄mittendū est p q̄ cibaria penitus cibaria olcta salte
aliquis quātūtatē non essent huic viro cōuenientia: eo q̄
augmētū efficerēt in māebus: et iterū q̄ non cōuenienter ad
uersarent̄ lapsibus p̄dictis. Cibi enī tales et potus penitus
a materia operantur et non a qualitate. ¶ P̄mittendū 2°
q̄ tales cibi debent esse medicinales: aut medicinalibus cō
mixti si cibales fuerint. ¶ P̄mittendū 3° q̄ tales cibi de
bent esse leuiter calidi nō trāscendētes primū gradū: aut p̄
mā mansionem secundū: quia lapsus ad frigidum in hoc vi
ro est parum intēsus. ¶ P̄mittendū 4° q̄ tales cibi debēt
esse in siccitate notabiliter eleuari ut in sc̄do gradu: et adhuc
in prima māsiōe tertiij. P̄robā: q̄ lapsus ad hūidū in hoc
viro est amplior in duplo maior: et amplius q̄ ad frigidum
q̄re et. ¶ His p̄missis fiat huic viro panis modic⁹ subtilis
sursuris hīs de sermēto et sale magis recipiēs q̄ colo panis
et si comederet aliquāto tpe panē ex farina spelte factus esset
ei utile magis: aut saltē in quacūq̄ cibatione semp comedat
ante cibū: et post totellos. x. et est bis coctus panis: sit autē bñ
coctus panis etatē hīs duorū aut triorū dierū ad plus. ¶ De
carnibus aut eligant̄ capiti bene aduicti: quorū carnes exic
cative sunt magis q̄ eorū quorū etas mēsem non trāscēderet
sint et vituli aduicti et carnes gocelli et syluestris porci et lepo
ris et cerui. agni aut castrati et domestici porci dimittantur:
¶ De uolatilibus aut utat oib⁹ domesticis et syluestribus p̄
ter q̄ in agro degētib⁹. Un̄ pulli: p̄dices: fasiani: coturnices:
et minute anes cōueniētes sunt. De melioribus aut qbus uti
pōt sunt colūbi iunēculi. eorū uo carnes cōueniunt ei cuius
corpus in frigidatū est et sanguis est paucus. Un̄ ex cōtinē
tis cap. 66°. Pulli colūborū dant in cibo illi cui⁹ corp⁹ eu
cūatū fuit sanguis aut in frigidatū ex longo morbo. Silr et
capitoline carnes. de q̄drupedibus optime sunt ei. ipse enī
inter syluestres carnes meliores existunt et sanguis ex eis ge
nitus paucas hēt supfluitates. Almanh. 3° cap 32°. ¶ Car
nes uo aliaz multe hūiditatis: uelut sunt agni castrati et re
centis porci de quadrupedib⁹. et anates et anseres et origio
nes. i. quallie de uolatilibus nō cōueniunt nisi coquant̄ cum
plātis et exiccatiuis nō multe calitatis: uelut saluia hypericū
aut cā aromatis notabilis exiccationis: de quib⁹ m̄ pauca
q̄ritas apponat: ne ppter calitātē ledāt. pp qd̄ ḡra huius sa
lie carnes huic viro sunt cōueniētes: et silr carnes in morta
riolis adite et in uētib⁹ conseruate. ¶ De plātis cōueniūt ei
saluia: mentha: rutba: serpillū: et p̄prie maiorana: fenī. petro.
dancus. i. baucia syluestris et domestica. Canles etiā cōueniūt
ei: et in sūma oē uegetabile: cuius caliditas non est excedens
mūzū: et siccitas est notabilis laudandū est ei. pp qd̄ lactuca:
portulaca: blete: spinachia: viola: malua: cucur. cucu. et citrul
li: et anguria oīno dimittant̄: nisi in pauca ualde quantitate
et raro usu. ¶ De fructibus uo borarijs: ut cerasa dimittan
tur et auellane recentes. Sicus uo solatione: uel sabatione: et
amigdale recentes: et pira ad notabilē dulcedinē inclinata: et
pepones bñ dulces cōueniunt ei. ¶ De siccis fructibus cō
ueniūt ei sicut sicce fistici: xilokaracie. i. karobe: auellane: ca
stane et elixe: et p̄prie ppter renes: et amigdale sicce et cōsimiles:
et uue recentes bene etiam mature etiam utiles sunt ei: nisi
quia non sit usus eorum frequens et multe quātūtis. ¶ De
radicibus cōueniūt ei rape: et napi p̄prie: eo q̄ mundificāt
renes et exiccāt coitum. Et cepe et et p̄prie cocta cōueniunt

et: p pte bulbis cū cōfortatiōe stomachi quā efficit. Alseū
 vō z porri dimittant. karotis aut cuiuscunqz spēs uti pōt:
 quouis pteparationis mō. Sparagus z lupullus z cappa-
 res cū mōdificatione z exiccatione sua etiā sunt laudabiles.
 ¶ De cōditis placēt mibi oliue: z baucie: z napi cōditi: z pro-
 prie secacul. i. i. rīngus conditus pp renes: z citronia condita
 lēri post cibū sunt ei bona. ¶ De peregrinis cōditis conue-
 niūt ei inter reliqz extremitates balsami cōditi. z dē confectio
 xilobalsamū cōditi. qz. ē cōditi: qd viride dē. hec duo sunt
 in quibus magna sue curationis vis cōsistit. kebulos etiā
 cōditos laudo. Et erit oilum istoz canon administrationis
 in regimine medicinali declarandus. ¶ De bis vō quibus
 cū delectationis cibī cōditiur placet usus acutiissimi: z
 agreste cōuenienter salis: z lymoni etiam usus cū aptiōe inci-
 sione z exiccatiōe sua cōueniens est. Citrūguloz vō z gnatoz
 acutiū usus nō est ei cōueniēs. succus aut muscorū z dulciū gna-
 toz oimodo administrationis placet. ¶ Oleū oliuarum bñ
 maturarum nō multū placet: eo qz humidū est in fine primi
 in qz vō calidū est in pncipio primi cōueniret: sed si erit in
 suo artificio cōuenienter salitū cōueniet ei. ¶ Buryri usus
 oīno dimittat ppter ampliorem eē in eo humiditatem qz in
 oleo oliuari. ¶ Si autē hic vir uellet uti oleo cōuenienti nō
 eligat oleū pter factum de nucibus. Ip̄m enī cū exiccatione:
 calefactione: z aptiōe suis stomacho epati: z oibus urinalibz
 vlij cōuenienti est qz p̄dicta. ¶ Oleū etiā amigdalardū dul-
 cum: z de fisticis summe cōueniunt ei. ¶ Oleum de pi-
 neis z de fisticis oīno dimittant. ¶ Mel vō z cōdita oīa ciba-
 ria laudabilia sunt. cū enī calidū sit z siccū in 2º z potenter
 aduerset statū ubiqz reperiat cōsumendo ip̄m z p̄cipitan-
 do per uentrē z per urinam nō edat ab edone cōuenienti: z
 ppe in vigorando z mundificādo. pp qd oportebit qz vir iste
 nūc non raro hydromelle: cuius descriptio z modus usus
 eius in sequenti cap̄ declarabitur.

De potu autē eius cōuenit ei vīnū substantia purū
 uel dyaphanū colore albū: uel citrinū. odo-
 re suauē potētia sua mediocrē fumositatem hñs. qd tñ si su-
 mosum fuerit aqua cōfrāgēdū erit fm ternā uel qrtā partes
 eius cōmixta que mēsurari poterit fm discretionem patiens
 z vīni fumositatē. z sit aqua ab electo fonte collecta: qz sit
 celo z aeris discopius a uallibus z limosis supfluitatibz: z cor-
 ruptilibz plūis in eo natis denudatus: in quo neqz rana-
 rū: neqz sanguisugarū: uel pisciū multitudo reperiat. ¶ Eli-
 gibilioz autē aqz eidē eēt aqz cisterne que cū uelocitate sue pene-
 trationis: z substantie tenuitate penetrabilior est: z p pte si
 cū succaro cōmiscet z coquat. succarū enī z proprie terrie
 decoctionis taberget nōiauz a medicis cōuenit ei cū eo q-
 dem nutrit calefaciendo z exiccādo. Est enī calidum in fine
 primi: z siccum in eo: z confert stomacho abst. rgendo ab eo
 flegma z a membris nutritionis.

De sectio scda cōtinens capitulum vnum. De regimine
 harū dispositionum per instra medicinalia.

In electione autē medicinaliū dispōnibus bui vī-
 ri cōueniētiā p̄mittēdū p qz difficile est illigere in
 ista oibz dispōnibz simul cōueniētia pp uarietate
 ip̄az: qd enī eēt p̄ferēdo dispōnī remū z epati eius
 nō uideretur uile ad dispōnēdo stōchi capitis z
 neruoz ipsius. 3º securius est intēdē ad rectificationē alicu-
 ius de numero harū dispōnum: z maxie ei que suspectior est
 deinde pmutatiz trāsire ad regimē illaz fm qz magis vī iste
 stare necessitas. ¶ P̄mittēdū est 2º: qz regimē bui vīri per
 medicinalia pmutādū est bz reuolūtiōes pūū anni. Hāz autē
 dispōnū quedā magis infestare solent in uere qz in estate z sic
 de alijs. ¶ Ideo p̄mittēdū est 3º: qz respectu eius in pncipio
 ueris fiateductio materiez: a qd be dispositiōes fieri z au-
 geri solēt ut nūc seqz: z sic de alijs tēporibus. ¶ 3º aqz in p̄n-
 cipio mēsis martij circa sextū usqz ad 1º diē lunare eius ad-
 ministret huic viro hoc p̄nū minoratū. R. agarici electi:
 bermodyctyloz aī. 3. j. 5. ginsiberis: anisi viol. aī. 3. 5. saluē in

di. 8. iij. aque eupatorii: aque viol. aī. 3. ij. aque absinthij. 3. j.
 5. penidiāz. 3. vj. infundant spēs puluerizate in p̄dictis aqz
 p vñā diē nālē. deinde calefiāt oīa z bñ miscant z colent. cola-
 tre illi admisceat electuarij idi. 3. j. 5. totū cal dū in potu ex-
 hibeat. z post ip̄m dormiat p horā vñā: z trāsactis horis qn-
 que accipiat cyathū vñum aque calide ordeī cum succaro:
 z post iterum tardet cibum per horam vñam. ¶ Accepto
 igitur hoc minoratiuo die immediate sequenti accipiat hoc
 2º remediū. R. syrupi cōpositi acetosi. 3. 5. syrupi de eupato-
 rio. 3. j. aque mēberaeque absinthij. aī. 3. j. aque cicorez. 3. j.
 5. misce z accipiat ip̄m usquequo appeat in ei⁹ urina bypo-
 stasis alba eq̄lis cōducta: z in fundo sedēs. ¶ 3º instrūm est ut
 in die immediate sequenti purgetur cū hoc medicamine. R. le-
 re Saleni. 3. 5. cassie fistule paulo aī de cāna extracte cuius aqz
 eupatorii. 3. j. agarici electi. 3. j. ginsiberis. 8. iij. misce z obser-
 uent post ip̄m hora: z cōditiones oēs que de minoratiuo su-
 perius posite sunt. ¶ 4º instrūm est ut postqz iste vir p̄scripto
 mō purgat⁹ fuerit icēdat ad mōdificationē capitis eius cum
 hoc gargarismo. R. corticū agarici: colloqz. aī. 3. 5. costi p̄-
 retti staphisagrie: ginsiberis: cinamomi. aī. 3. j. puluerizent
 omnia z bullāt in lib. iij. aque usqz ad cōsumptionē medietatis.
 De hac igit cōcōde colata accipiat lib. 5. z sup addat eidē
 oximellis sglitici. 3. j. 5. electuarij dyatriis descriptiōe Nico-
 lai. 3. iij. misce: z cū hoc acu calido postqz paulisper fuerit in-
 ore retentū fiat gargarisma mane z sero per horam. j. 5. ante
 cibum diebus sex uel octo continuis. ¶ 5º instrūmēta est
 ut post illud gargarisma gratia cōfortandi caput z cerebrū
 utatur oibus istis instrumentis simplicibus z compositis.
 ¶ Quoz primū est spica īnda que sup bregmate pulueriza-
 ta confortat cerebrū. Cū in aggregatore 30. sap. in suo cap̄.
 Spica īnda exiccat humores in capite congregatos: cōfor-
 tat cerebrū: z phibet reumatismos. ¶ 3º ad hanc intentiō-
 nē confert excellenter ambra puluerizata sup bregmate. Cū
 ubi supra cap̄ de ambra. Ambra supposita capiti confortat
 cerebrū z corroborat ip̄m z sensus eius z cor. ¶ 3º ad ean-
 dem intentiōnē cōfert auellana z comestio. ip̄e enim augmētum
 efficiūt in cerebro. 2º can. auēte byppo. capitu'o de auellana.
 ¶ 6º instrūm est: vir iste postqz usu⁹ fuerit p̄dictis per aliquot
 dies per vñā cōpletā septimanā oī mane ore eius pleno tra-
 bidat per nares eius de hac mixtione. R. aque sublimatiōis
 uis maiorane. 3. iij. musci electi. 8. v. tepetiat totum z admini-
 stre ut supra. Ego enim tota etate mea nullū lueni remediū
 melius celerius z efficacius cerebrū z neruoz cōfortatiuum.
 ¶ 7º instrūm est: vir iste assuescat sepe comedere xilobalsamū
 cōditū nō sopificatū: qd sit ex recentibus vgnis ligni bal-
 sami cū succaro cōdituz: z accipiat in mane cōpleta id pº dē
 gōne coclear vñū ex eo z tardet cib⁹ saltē t. oris qtuor. ¶ 8º
 instrūm qd cōicat in uamētū magnū oibus fere dispōnibz ei⁹
 est usus solire magne posite ab Auiē. 5º can. sumā pº. que so-
 tira. i. saluatrix interpretat. 13. Valiabao 4º p̄actice. cap̄ 6º. hoc
 electuariū nōiauerit selse. Et accipiat ex eo. 3. j. 5. in aurora
 cū aqz maiorane grā cerebrū. z cū aqz rosamarinī ppter neruoz
 z cū aqz absinthij: uel menthe ppter stomachum.

Pro corde 9º remediū est z magis inferioribus
 conferens membris stomacho pectori
 z epati eius z cū apparuerit in p̄dictis: ucl ip̄oz aliquo no-
 cumento manifestū inciplat sibi prouideri. z primo hypo-
 mijo z debilitatibus cordis z defectu animositatis cum hoc
 digestiūo. R. aque sublimatiōis mellisē z buglosse aī. 3.
 ij. syrupi de corticibus citri. 3. j. syrupi de bisantio. 3. 5. deur
 hoc actū calidū in aurora per. 8. uel. x. dies continuos. ¶ De
 cīmū instrūm est ut hic vir accipiat hoc euacuatiū vñā die im-
 mediate sequenti. R. aque sublimatiōis foliorum basilico-
 nis: aque radicis enule. aī. 3. j. 5. rcubarbari: agarici electo-
 rum aī. 3. j. 5. ginsiberis spice nardi. aī. 3. 5. salis gēme. 8. iij.
 infundantur oīa per diē nālē in p̄dictis aqz. deinde
 calefiant z colent z exprimant: z colatur addant. 3. ij. elua-
 rij ad meliā solutiū descriptiōe Auiē. 2º de uiribz cordis.

cap penultimo. et obseruet post istud totū qđ post alia solu-
tiua scriptū est. ¶ Et attēde qđ pscriptū digestiūm imēdiate
et hoc solutiūm coicant intēdēs suas māebus: aut lapsibus
calidis et frigidis. Unde si tua intentio inclinaret magis ad
aduersandū cholere qđ flegmatū: multiplicetur dosi reu-
barbari. et econuerso ad frigidāz intendendo cdm addatur
In dosi agarici fm coniecturam tuam. ¶ Undecimū instrū-
spāle et vltimū est hoc cōpositū. R. aque mellis. 3. ij. pulueris ge-
doarie. 3. j. vini aromatici. 3. ij. misce: et quatuor uel. v. diebus
calidū exhibeat in potu: et fuit de expūctūssimū aucto-
ris Alkasio. scripsit enī in li° simplicium. sedoaria cōfortat cor-
lectificat ipm: et ualet syncopi melie et tremori cordis et multū
corroborat ipm et epar. ¶ Ego vō doctrina Dyaſcoridis: et
expiētia ab eo habita scio si quibūsdam diebus oī mane in
potu dentur. 8. iij. elci musci cū. 3. ij. aque sublimatiōis folio-
rū aut floz croci mirabilr releuat syncopiatos: et resolutos
oēs a qūqz cā cōngerit ipso defecisse: siue calida siue frida
Un Dyaſ. in suo cap. muscus potatus cōfortat cor et omnia
mēbra interiora: siue superpositus. Unde est dāns vigorem
oībus mēbris: uel solatiū: ut habet alia littera: fortitudinez
eius augendo. ¶ Duodecimū instrū de his que cordi cere-
bro et oībus pncipalibus utilitatē afferunt ad elariū de gem-
mis descriptū a Mesue in Antidotario suo distinctione p-
cap 3°. et fuit de medicinis Sal. collectis ab eo in li° tracta-
tū. de quo exhibeat oī mane. 3. ij. et si uolueris ipz cerebro
appropriare magis def. cum. 3. ij. aque sublimatiōis betonice:
uel saluie in frigida cā: in calida cū aq̄ ros. uel viol. et cum
intēdē ad lapsum frigidū cordis cū eo def. cum aq̄ enu-
le uel mellis. ad calidū cordis lapsus def. cum aq̄ acetose uel
floz salicis: uel bugloz. que tēperata est. et respectu lapsus ca-
lidi in frigidū a est: eo qđ remissum additum intēso remit-
tit ipm. ut ex pncipijs theorie deductū est. sīl etia si hoc ele-
ctuario uolueris unī ad stomachū calefactū def. cū aq̄ lam-
bruſce: uel decoctiōe eius: uel cicoree: uel floz salicis: et ad fr-
giditatē eius cū aqua absinthij: menthe: uel betonice. Et qđ
uolueris cum eo uigorare epar calefactū def. cum aqua en-
diuie epatice uel cicoree sicut ad ipm in frigidatū confert
aque eupatorii: hypericonis et simillū.

Pro stomacho

Terndecimū instrū est re-
ctificans stomachū: in quo p-
pter amplā humiditatē eius per vias indigōis mae frigide
generant et cōgregātur: cuius descriptio. R. pulueris carui.
3. 5. mastice. 3. 5. def. in potu cum. 3. j. aque decoctionis gra-
ni piperis longi. Est enim instrū magne efficacie: quod in q̄
plurimi bolū: et in meipso vidi ut ex cōponentibus videri
pōt. Un Dyaſcorides cap de mastice. Mastix eustomatica
est epar et uentrem defectos corroborat: et in actiōes eorum
suauat absqz molestia. De carui vō in aggregatore seraplonis
ita scripsit. Carui bonus est stomacho calefacit et corroborat
ipsum: et facit digerē cibū: et intra in confectionibus medi-
narum facientibus descendere cibū. Piperis longi usus
ad stomachū in frigidatū in cibis eius est optimus. ¶ De
cīndquartū instrū est ad stomachū calefactū experimentū
hoc. R. pulueris lambuſce. 3. j. def. in potu cum. 3. j. 5. aque
acetose actu frigide. Ego enim experientia certa scio qđ si. 3.
ij. rosate nouelle descriptione Nicolai. dentur in potu cum
3. iij. aque acetose mirabiliter confert. ¶ Decimūquintū
instrumentū est et pncipale de his que stomacho cordi cere-
bro et epari mirabile afferunt iuuamentū: ut vir iste frequē
ti usu accipiat in aurora coctear vnum fisticorum condito-
rum fm modum de eis ab auctoribus inuentum. Ego vō si
ne multa anxietate soleo exhibere mundificatos cum subdu-
pla quantitate succari albi.

Pro epate

Decimūsextū instrū et ppe de his que
appropriant epari in quo multum opz
ponere attentionem: eo qđ forma huius viri sine dubio cor-
rupta est: siue per formam colorem aut habitudinem intelli-
gere volumus. est enī color eius ex citrino et albo cōpositus.

forma eius est cacetica: ut videnti apparere pōt. vñ talia et p-
prie si pseueraret nēturam bydropez huic viro pñantē.
Cū igit ad epar eius calefactū intēdē administrat ei hoc
digestiū qđ pñuet per plures dies. R. aque epatice: aque
cuscutē añ. 3. j. 5. syrupi de bisātis: syrupi de eupatorio. añ.
3. vi. misce: et totum detur in potu parum calidum. ¶ Deci-
mūseptimū instrū est educens mās calidas et corruptas ab
epate. R. trifere perſice descriptione Mesue in Antidotario.
3. ij. reubarbari electi. 3. j. squinanti. 8. vj. detur in potu cum
medio cyatho aque lactis caprini: et fiant post ipsū oīa que
de pmo minoratiū sunt scripta. ¶ Decimūdoctauū instrū
est ut intēdāt ad epatis cōfortatiōē post ipsius et iōē cum
hoc cōposito. R. se. enſcutē: cicoree: scariole spodij. añ. 3. j.
elarij dyalacce descriptione Auic. 5° añ. 3. ij. vini granato-
rū. 3. j. 5. suc. candi. 3. ij. fiat. eluariū de quo oī mane in auro-
ra accipiat. 3. v. cū aqua cicoree: et cōfortat ualde: et tardet ci-
bus post ipsum horis quatuor. ¶ Et si uolueris epar cūz his
que appropriatē cōferunt rectificare cōgrue daci in potu qđ uſ
dā diebus. 3. 5. epatis lupi exiccati cū. 3. j. aque cicoree in mā
calida: cū aqua eupatorii in materia frigida. Epar enī ad ib
enumeratur inter res epar cōfortates a pncipitate sua que
sunt tres descripte 14° tertij. cap de cōfortantibus epar in fi-
ne. et sunt oēs species endiue. Caro limaciārū et sunt codie:
que reperiuntur in dumeris. et epar adib. lege ibi. ¶ Deci-
mūnonū instrū ad frigidū lapsum epatis intēde cum hoc
digestiū. R. aque eupatorii: aque absinthij. añ. 3. j. 5. syru.
dyarodon descriptione Mesue in antidotario. 3. j. syrupi de
eupatorio. 3. 5. misce: et detur in potu pluribus diebus cum
apparitione hypostasis supra limitate. ¶ Vigēsimū instrū
et pncipale mundificatiū mēdū frigidarū ab epate est hoc
R. electuarij indi. 3. ij. agarici electi. 3. ij. 5. cinſiberis. 8. vj. sy-
ru. de eupatorio. 3. j. def. totum in potu cum decoctione exte-
riorū corticum fisticorum cum additionibus in solutiū ob-
seruandis ut supra. ¶ Et si uolueris administrare pillulas:
tunc R. pillularum aggregatiuarum descriptione maiorī.
3. j. pillularum de reubarbaro. 3. j. cum suc. endiue reformē-
tur pillule. viij. et dentur in potu. ¶ Vigēsimūprimū instrū
et post pdicta rectificatiūm epatis est hoc. R. elij dyacurcu-
me descripti de Auic. 5° añ. 3. iij. floz eupato. 3. j. 5. spice nar.
ignati: xilobalsami: cameb. añ. 3. ij. syru. de eup. suc. al. añ. 3.
ij. fiat elixir: de quo omni mane assumat. 3. iij. in aurora et tar-
det post ipsū cibum bonis quatuor.

Pro nervis

et iuncturis: si aut in hoc viro appa-
ret reuersatio in nervis uel iunctu-
ris sicut satis in eo suspico: et apparere poterit per impedimen-
ta in motu pgressiūo contingentia: tunc utatur his reme-
dijs simplicibus a sapientibus collaudatis. Quorum pñus
est et. ¶ Vigēsimūsecundū est frequens usus comestio-
nis pullorum columboz. Auēſoar enim mirabilia dixit de
eis: ita qđ comestio pulloz colūboz: et pncipue syluestrium con-
fert relaxationibus membrorū olū: et tremori totius cor-
poris: et trahentibus post se crura et pedes: et priuationi sen-
sus et motus: et intersectioni loquēle. ¶ Itē gra buīa pdicto
auctore collaudantur aque thermarū. i. balneo: nāliū et pnci-
pue sulfureoz. Un et huic viro his diebus libenter balneū
cōcessissimū nisi multitudo humiditātis in eo: de quarum pu-
trefactione dubitauit: et membrorū pncipalium debilitas ob-
stetisset. qre cum per regimē pdictū sufficienter rectificatus
erit in medio autūni summo iuuamēto credo balneum sibi
collaturum. ¶ Vigēsimūtertū instrū est experimentū no-
bile mundificans cerebrū: et a nervis mās infusas attrahēs.
Cuius descriptio. R. pul. nigelle: que per quatuor dies na-
turales infusa steterit in aceto acuto. 3. j. succi radicū sicle. 3. j.
hydromellis. 3. iij. misce et tepesiat: et de eo fiat caput purgi-
um sicut de alio superius scriptum est debere fieri. ¶ Vigē-
simūquartū instrumentū: et pncipale de cōpositis est
usus pñus elarij de acoro: aut saltem additū de acoro: et est
radix eius humida uel tenera cum melle condita: ut p uariis

nolumina hincinde colligi pōt. quorum alterius vel quolibet accipiat in aurora usq; ad quātitatem. 3. 5. tardando postea cibū horis quatuor. ¶ Vigésimū quintum instrūm est ut qui habent lassitudinem in neruis et iuncturis assuescant in ungerespina suam frequenter ex oleo de piretro actu calido: quare octauo de simplici medicina. oleum de piretro torpidos et paraliticos iuuat.

Pro renibus

vigésimū sextū instrūm pncipale: et reliq; qnq; sequētia sunt de appropiatio ad dispōnes renū huius viri: et hoc qdem cōfert ad gomorea: que multū molestant ipm intantū et pduxit ipm ad impotētiā uenerēi actus. vñ assuescat in aurora accipere. 3. 5. pulueris floz nennaris cum. 3. 5. vini nigri stiptici. Ego vō maius inuamētā exptus sum in radice nennaris q̄ in flore eius. et tu eligesicut tibi placet. ¶ Vigésimū septimū instrūm est hoc. 3. 5. se. porulace: et lactuce. añ. 3. 5. suc. extremitatū canebumide. i. recentis. 3. 5. misce et tepidū in potu des in aurora tardādo cibū horis quatuor: et dormiat post ipm ad libitum. Et hec duob; a ppietate cōferant in oī gomorea excellētius tñ inuāt in calida. ¶ Vigésimū octauū instrūm: et ppiē ad gomorea frigidā est hoc. 3. 5. se. seminis agnicasti. 3. 5. aque menthe. 3. 5. des in potu totū ut supra dictū est. ¶ Vigésimum nonū instrūm et ppiē ad cuiuscūq; spēi gomoream cōferens est hoc. 3. 5. se. ros. coriandri pparati: masti. acatie: sumac: granorū myrti: cupulaz gladiuz: spodij de cāna. añ. 3. 5. se. ruthe et agnicasti torrefactoz: et cōpersoz cū aceto mēthe macis piretri. añ. 3. 5. coralloz ru. 3. 5. mive citoniorū succa. añ. 3. 5. fiat eluārium et accipiat ex eo. xxx. diebus oī die in aurora 3. 5. cū aqua sublimationis gallaz cypressi uel decoctionis eorū. 3. 5. et tardet cibū post ad minus horis quatuor. ¶ Trigesimū instrūm est de his que appropiata sunt viris effeminatis qui coire nō possunt: et ad virge erectionē impotētes sūt. 3. 5. rad. aringl mūdificatā dūenietē lib. 5. se. porri: baucie domestice et syluestrie: se. cepe. añ. 3. 5. rad. satyrionis recētū. 3. 5. vñ. macis been al. et ru. rad. ligri. mūde. añ. 3. 5. cauda rāsticorū. 3. 5. ccrebrioz passerū assatoz. 3. 5. suc. al. lib. 5. coquant radices oēs in lib. viij. aque fontis usq; ad cōsumptionē medietatis eius lēto igne factā: deinde sup addat lib. 5. vini dulcis tribiani de mōtesancto: coquant igit oīa in simul minutum incisa usquequo diligēter cōteri possunt: tūc addat ei succarū dissolutū et coctū cum aq̄ cruce. deinde addantur spēs subtilissime puluerizate. hoc enim electuariū mirabiliter cōfert ad coitum rectificādo renes et oīa membra ad seminis generationē cōuenientia. ¶ Trigesimū pimum instrūm est hoc: et breuē et maxime efficacie ad hoc ut omni mane tres vitelli ouoz coquant lēto igne cū lib. 5. vini dulcissimi pscripti: in sine aut coctionis addant penidiarum. 3. 5. pulueris satyrionis. 3. 5. macis. 3. 5. misce et hoc totum bibatur in aurora: et dormiat post ad libitū. est enī coitui bonū: cū quo gentes multas ad uenerēum actum impotētes sepe deduxi. ¶ Trigesimū secundū instrūm et ultimū sunt pillule quedā q̄rum usus cōfert cerebro: cordi: epati: et mēbris generationis et urinalibus mūdificādo flegmata: et mās oēs mixtas: et expellēdo uentositates ab eis: et apiunt etiā oppilationes eo: q̄ q̄rum descriptio. 3. 5. suc. absinthij. 3. 5. suc. endiuic: suc. rotarum. añ. 3. 5. 5. aloes epatici electi lib. 5. agarici al. leuis sine nodis. 3. 5. bermodactyloz cartami añ. 3. 5. mastici. 3. 5. 5. 5. dauci anisi cimini. añ. 3. 5. se. basiliconis: sp̄ce nar. xilobalia: se. apij. añ. 3. 5. salis indi. 3. 5. oīa per se: et in diebus canticularibus infundant in predictis succis et exponantur soli sepe agitādo usq; ad cōsumptionē succoz: sic fiat ter permutandū succos: cū ergo tota massa exiccata fuerit puluerizetur: et ex ea fiat pillule pro omni. 3. 5. 5. uel. vij. et de eis accipiantur due parū ante cenā. et pōt etiam ex eis omni medietate mensis accipi. 3. 5. usq; ad. 3. 5. 5. et obseruādo ea que de minoratiuo superius sunt dicta: et si bene cōsideras mām cōpositionis earum videbis in eis includi inuamēta multiplicia ad has uel alias dispōnes plurimas ad laudes dei omnipotentis.

Consiliū 28. De mala complexionē frigida et humida cerebri a mā flegmatica aquosa et viscosa aliquando ad inferiora descendente.

Dispositio nobilis viri Suidonis est: mala cōplō frigida et humida cerebri a mā flegmatica aquosa et viscosa: que cum multiplicat in capite suo necesse est ut descēdat per aliquā viam expulsionum materierū. aliter immineret ei piculū aut suffocatio: aut alterius male dispōnis cerebri. et cum mā talia in cerebro et in uenis eius multiplicata est incitat vntes ad sui expulsionē et virtū incitata trāsferit mām per locum nō nalde suspectū: qñ descēdit ad palatum et ad os. ¶ In quantum vō fm partē trāsata est ad pectus materia maiorē dubitationē ostendit. Rēnim pmanſua fieret ibidem fortassis virū istum pduceret ad empima: aut ad aliam pectoris dispositionem non leuiter nerēdam. ¶ Qd aut scribit de causa huius dispositionis effectiuis. i. dormitione cū vestibus nō est necessarium credere: sed lōga vigilia: aut interruptio somni: aut multa ciboz assumptio plus in cena q̄ in pradio ut cōmuniter fit: aut fortes motus: et ueloces post cibū et uētris cōstipatio: seu stipticitas: et dormire in locis humidis in multitudine frōdium: et caput in dormiēdo decline tenere: et nō bene coopertū sunt cause fortiores ad intēdendā dispositiones similes ei quāparit. ¶ Prima itaq; intentio est caput rectificare ne materia illas ita succedēdo multiplicet. ¶ Secunda intentio est materias diuertere. ¶ Tercia est pectus mundum et apertum tenax efficere.

Prima aut intentio cōplet abscondendo vel diminuēdo cibum in sero de quantitate cōsuetā. Itaq; parū comedat et oīa fercula et bēdialia euictet et uina ualde fumosa effugiat et nō dormiat post cenā nisi trāseat hora. 5. et caput eius in dormiēdo sit bñ coopertum pānis: et nullo mō decline imo eleuatū dormiēdo teneat. Quicet dormitio nē in vmbis et frōdib; arborū et ppe in locis ad que radius lune puenire possit. et caueat a cibis acutis et salsis: ut cepe: alleo: raphano et silibus. euictet lac et oīa cibaria lacticiā: et vinum qd bibi in sero in cena oīno lymphatū sit.

Pro cōplemēto vō secūde intentionis multa necessaria sunt instrumēta abulic magnifico viro. ¶ Et pimum quidē boz est ut mane hora electa. i. per vñā horā post ortū solis flobotomes de cephalica uena dextre manus iter police et indice posita: et educant sanguinis. 3. 5. uel. v. uentre eius epite fluxibilis: et hoc est curationis eius pimum pncipiū oīno pre alijs eligēdum et pmitendū. euacuat enī mām et diuertit: et subtrahendo ipsas cerebri fortius efficit. ¶ Secundū instrūm est ut mane sequēti flobotomiā in aurora accipiat. vj. de istis pil. post q̄ rā assumptionē non dormiat nisi per horā vñā immediate: et tardet cibū horis. vj. et eo mane cibū in quātitate sit aliquāter minoris quātitatis q̄ soluerit: quarū descriptio. 3. 5. pil. aureaz. 3. 5. aloes ablut. 3. 5. ireos: artbanite sandarace. añ. 5. 5. agarici colloqui. añ. 3. 5. stora. calamise. 3. 5. formet pil. ex. oī. 3. 5. cū mīua citoniorū. ¶ Tercū instrūm est ut post diē euacuationis immediate dicte oī mane abluat os suū: et gargarizet cū hoc gargarismate. 3. 5. aque decocti. anisi cyathū. 5. mel. lis ros. co. 3. 5. misce: et tepidū accipiat in os: et cū eo fiat gargarisma. ¶ Quartū instrūm pncipale est ut vir iste semp in manu sua teneat bñ puluerē in syndone ligatum. 3. 5. pul. immediate ifra scripti. 3. 5. nigelle torrefacte. 3. 5. misce simul et odore. ¶ Quintū instrūm: qd oī sero qñ ponit se ad lectum puluerizet totā partem anteriore capitis imponēdo quātitatem. vj. granorū frumenti de p̄dicto puluere et continet hoc ad minus. xv. diebus et cū ponit secūdum puluerem abstergat pimum cū pectine: uel aliter cuius descriptio est hec. 3. 5. specierum capitalium. 3. 5. spodij: corall. ru. masticio. añ. 5. 5. sandarace: laudani sicci. añ. 3. 5. puluerizent oīa per se: deinde misce. ¶ Sextū instrumentū et salubre est qd salte omni

tertia nocte quando ponit se ad dormiendum deglutiat duo grana mastice electi quantitate granorum cicerum. ¶ Septimo et ultimo infirmus huius intentionis est: quod semper post omnem cibum comedat triangelum quatuor frusta huius confectionis. R. dyacitonem cum mastice lib. 5.

Aluma vero intentio sano facile complebitur observando ea que in duobus precedentibus capitulis sunt dicta: tamen ne in hac intentione fiat transitus absque remedio duo sunt ei observanda remedia. ¶ Primum est ut sepe in ore suo quicquid placet ei teneat de hac confectione non masticando ipsam: sed permittendo ipsam dissolutam inferius descendere. Dilatabit enim anhelum aperiendo et leniendo vias et habilitando vias ad exitum. R. dyapenidionis romula una in lib. 5. ¶ Secundum infirmum principale est quod ipse in memoria habeat accipere omni quod uel quod sero qui vadit ad dormiendum unam de scriptis pillulis. in his enim modis fundat intentio sue curationis et reductionis sanitatis feliciter. quod ei concedat alius mus: qui omnia sanare et benedicere potest. Ad laudes eius perpetuas. Amen.

Consilium. 29. De frigidityte et humiditate cerebri cum remissa caliditate stomachi que dispositiones sunt neutralitas decidencie continentis tria capitula.

De investigatione dispositionis huius viri.

Cap. 1.

Arlinus de Noriberga vir comendabilis et prudens neutrali dispositione laborat in duobus membris. scilicet capite et stomacho suo. Est autem hec neutralitas decidencie per quam facile patius est labi ad egritudinalis dispositionem cerebri enim eius igitur credam a generatione fuisse calidum et humidum: tamen ex signis apparet ad presens frigidum est aut remissa valde caliditate calidum: excellenti autem humiditate humidum. ¶ Quod autem ne frigida caliditas in eo remanserint ostendunt caliditas tactu in capite precepta. capillorum crispitudo aliquanta et nigredo eorum et color cutis et faciei ad rubicunditatem notabiliter elatus et alia signa que dimittunt. ¶ Multum autem eius humiditas ostendit primo lenities totius capitis. magna multitudo effusionis materiei a capite. facilitas mobilitatis in operationibus sensuum interiorum et similia. ¶ Quod autem caput eius non sit egrum vere denotandum ostendit primo lenitas nocumendi preternaturalis et paucitas eiusdem. ¶ Quod autem lesio sit preternaturalis appetitus propter multitudinem uetustitatem et uehemenciam persuerationis eorum per oculos nares et per palatum: et aliaque capitis grauitas que quicquid facit notabiliter impeditur eum et cogit ipsum laborare in uehemencia expulsionis predictarum supfluitatum: que tamen non sunt notumenda egritudinalia. Si enim propter cuiuslibetque nocumendi in corpore conueniens corpus egrum denotari debet: plenulum esset sempiternae passionis arripe dogma nullo corpore habente optimas operationes corporis uniuersas. scilicet regni.

Pari etiam ratione deduci potest dispositionem stomachi ipsius laborare neutralitate decidencie: et primo quidem argumeto sumpto ab operatione eius propria. scilicet appetitibus: appetitus enim eius notabiliter remissus: similiter etiam ab operatione communis que est digestio ciborum qui non bene neque perfecte permittuntur imo per viam diminute digestionis magis flegmatice equo dicitur de flegmate generantur in eo. Ex quo etiam appetitus rationale est ipsum esse lesum in altera eius propria operatione que est forma cibi debita et conueniens introductio: cum enim cibum non est perfecte subtilizatus calefactus comminutus et colliguatus: non potest esse magis conueniens forme cibi receptus: et cum digestio scilicet que est epatis non possit conuenienter corrigere nocumendum digestionis prime. scilicet stomachi: relinquitur quod in uniuerso eius corpore multa generabitur humiditas que preternaturaliter innatus calorem a sua operatione diminuit igitur insensibiliter et non valde manifeste. Ex quibus apparet quod iste vir paratus est facile labi in egritudinem ab excessu humiditatis ingentem calorem

fore in suis operationibus impediens: propter quod sollicitus sit in sui regimine conuenientis observando ei administrato. ¶ De regimine harum dispositionum per conuenientem applicationem sex rerum non naturalium. Cap. 11.

Egat itaque vir iste per conuenientem mensuram sex rerum non naturalium: ita ut quatuor potest euertere egrotare vel exercitari se pluit: et moram multam habere in locis antiquorum edificiorum que propinqua sunt fontibus et decursibus aquarum. Et commodius quod potest effugiat comorari sub flatu ueti septentrioalis et cuiuscunque ualde frigidis.

¶ Et uestibus conuenienter defendentibus ipsum in applicatione frigiditytis et humiditatis se muniat et seruet. ¶ Et caput suum conuenienter infulis et birretis bene calis coopertum teneat et prope in nocte: et oino caueat ipsum madefactum bene post ablutionem ut apud primos germanie colas consuevit esse: et male quod exeat a suffa et cum capite humido per ciuitatem discurrat aut alia loca.

In cibis vero et potibus sibi prestat ut euertere cibos oculo actu et potetia ualde humidos: imo oino sic eorum assumptio praua et ualde rara uelut sunt mucilaginosae carnes antiquae ualde et difficiles digestionis et piscium multum do saltem elixatorum: frigus autem uti potest quicquid et prope aspis cuius granis feniculi uel anisi. Lactro autem anguillis et tectis uti non debet. ¶ Sibi euertere lac et lacticiam cibaria oia et cibos pastillos ut laganas et sibi siles. ¶ Effugiat etiam plures frigidas et usque ut sunt lactuce portulace spinachia atriplex endiuia nisi agre si que cicorea di. Bleta autem quicquid uti potest et prope cum feniculo: perit. et iterum cucur. comedere potest in brodio coctas carnum et caseo salito confectas. ¶ Deponibus autem aliqui uti potest. ¶ Cucumeres autem et angurias nullo modo tangat. ¶ Aceto autem et agre sta salita et limonibus uti potest. ¶ Legumina autem asinum apud se non habeat nisi cicerum rubeum. reliqua vero non placeant. ¶ Butyrum etiam dimittit debet: igitur extra eodem fere usum germanorum sed melius ei est oleum oliuarum aut oleum de nucibus. ¶ Carnibus autem salitis et caseo salito aliqui uti potest. ¶ Pomis vero et pira et rafa crisomilla pfica et filia ualde humida putribilia facile euertere nisi fuerint cum succaro croco cinamomo et alijs speciebus condita. ¶ Radice autem raphanum potest et prope post cibum. ¶ Cepas autem et porros et alleus et similia effugiat. ¶ Preter haec autem res que sibi prohibite sunt: ut in hoc capite appetitus potest quibuslibet alijs carnibus plantis seminibus speciebus et radicibus iam virtualiter tactis. ¶ Uino autem utat claro bene fumoso et aromatico albo: aut saltem rosei coloris et non ualde nigro uel opaco: cui si oportuerit aquam adungere propter consuetudinem uel aliam causam omnino sit pauca et de bono fonte uel cisterna collecta.

Circa tertiam autem rem non naturalis calcat multos cibos et potus assumere quantitate: cum enim calor innatus a materierum multitudine nocet in actionibus suis non est dubium quod multitudo ciborum est causa disponendi ad meliorem ipsius caloris naturalis suffocationem: itaque nunquam comedat neque bibat usque ad implam uel completam saturationem a cibis et potibus: sed potius a mensa surgat et seruat ad huc in stomacho uestigis appetitus ad cibum et potum aliquantis.

Pro quarta vero re non naturali uel perfectiori digestionis cibi et potus et mactance in ipso augmentate digerantur conuenit ei dormitio consueta aliquantulum amplior ut si consueuerat dormire boris. vii. inter dies et noctem conuenit ei dormitio. viii. horarum neque ad dormiendum ingredias nisi post cibum transieris bora una aut una cum dimidia: et caueat dormitionem resupinam quatuor potest et incipiat dormire prius in dextro latere pro primo somno et reuoluit de in sinistro pro dormitione secunda et dormiat capite notabiliter eleuato: curuatio enim capitis fluxus materie inclinatur ad ipsum: reliquo autem tempore vigilandum est.

Circa quintam rem non naturalem conueniens est sibi exercitium non solum mediocre: sed amplius notabiliter ipso siue sit ipsum exercitium equestre siue pedestre: quod tamen iuxta possibile fieri non debet post cibum immediate neque cum magno conatu et prope egrotando. quod in est contra eandem alamanorum modum qui perit

pu & festinatio sunt ad pperam eqtationem: per exercitium enim talis celebratio calor nalis augeat & potetior sit ad mas digerendas & superfluitates excutendas & consumendas.

De ultima vo re nō nali. s. de accitib⁹ aie. dicendū est q^d oia ai accitū que in spiritibus & humorib⁹ notabilē efficiūt motū conueniētia sunt ei: uelut cantādī modus mediocri uociferatione tū & orādī uel psalmisā di cū uocis elenatione notabilī & passiōes aie uehemētī imaginatione cogitatione & contēplatione mouētes spūm & innatum calorem. Adhuc etiā aliq^{ue} passiōes ut mediocri tra nō m̄ ualde pseuerans ei conuenire pōt. In motu enīz spūm & humorū qui p̄ occurſu sit decircūferentia ad cētūz & in 2° de cētū ad circūferentiā habilitant m̄ ad resolutionē & cōsumptionē. Et hūtes nales expulsiue maiore hūit potetia ad humores supfluitates expellēdas sensibīl^r uel insensibīl^r. Ad supfluo autē coitu qui iter passiōes aie enumerari solet pp appetitū imaginationē & delectationem que in ipso necessarie sunt sibi oīno cauē debet: ne materierā decursus augmente tur ad renes: cū etiam ad dispōnes renales parat⁹ existat uelut ad gñationē lapidū & oppilationē in eis sicut facile uideri pōt & cognosci per stenta que in eius urinis frequentantur uelut sunt trūbi petala crinoīdes barena & similia.

De regimine medicinaliū per ipsum obseruādo per duodecim medicamina conuenientia. Cap. iiii.

Quoniam dispō ista ut in pmo cap^o apper cōplicata est ex neutralilapsu diuersorū mēbroz. s. capitis stomachi pectoris & renū. Ideo pro regimine tali uideat mibi sibi. xii. instrū medicinalib⁹ esse puidendū. Quorū pmo est ut oī uere salē usq^{ue} ad annos tres purget fm ordinē infra scriptū. Et purget etia in autūno semel. Scio enīz q^d cū istis purgationib⁹ & cū obseruatione eoz que de reb⁹ nō naliū sunt dicta supius uir iste ad bonā sanitatē solēnter reducat⁹ erit. Itaq^{ue} pro purgatione ueris a medietate mēsis martij incipēdo a qnta die lunaris illi⁹ usq^{ue} ad qntā lunare & usq^{ue} ad medietatē mēsis aplis purget fm hūc modū. accipiat in aurora pillas istas: post q^{ue} dormiat hora una: & taret cibū suū horis. v. & tūc accipiat cyathū vñd aque calide cocte cū succaro & ordeo: & post illā aquam adhuc per borā vñd taret accipe cibū. Pille autē sūt iste. ℞. pillarū cochiāz. 3. j. pillarū aggregatiūaz. 3. j. & tertiāz alteri⁹ reformēt pille. v. uel. vj. cū oximelle cōposito. Post istas autē pillas accipiat hoc digestiū q^o cōtinuet salē. viij. dieb⁹ ℞. sy. acetosi cōpositi mellis ro. sy. de sicados aī. 3. s. aque saluie absinth. j. cicoree aī. 3. j. s. misce. Sumpto digestiū accipiat hoc medicamē. ℞. eluarij indi. 3. iij. eluarij succi ro. 3. j. s. accipiat cū cyatho. 5. uini albi bñ fumosicalidi & post ipsūz obseruet totū q^o dictū est post minoratiū obseruandū. 2° vo pncipale instrū est descriptio purgationis in autūno sufficiens. Itaq^{ue} ex decima die mēsis septēbris usq^{ue} ad finē illius mēsis vno mane in aurora accipiat istas pillas. ℞. pillulaz cochiāz pillarūz de reubarbaro aī. 3. ij. reformēt pille. viij. cū eluario succi ro. & accipiant & post ipsas obseruent ea que post pscriptas purgationes ueris dicta sunt obseruari debē. Post istud minoratiū incipiat assumē hoc digestiū q^o cōtinuet. viij. dieb⁹. & taret cibū suū post ipsi⁹ assumptionē horis saltē. iij. ℞. sy. dyarodon. sy. cōpositi acetosi sy. de eupatorio aī. 3. s. aque cicoree. 3. ij. aque absinthij saluie aī. 3. j. misce. Post istū vo digestiū sequēti immedia te die accipiat hoc eradicatiū. ℞. pillarū de iera cōposita uel maiori pillarūz aureaz cochiāz aī. 3. j. boni pōderis reformēt pille. viij. uel. vij. cū eluario succi ro. & accipiant cū additionib⁹ & modis positis in pcedētib⁹ purgationib⁹. 3° vo pncipale instrū est descriptio baz pillaz de qbus uir iste accipe pōt oī die uel alterna die vñd parā aī cenā tpiūz qbus assumit digestiua pdicta. Si vo ueter ei⁹ fuerit stipticus aut nō bñ fluxibilis & istis pillis etiā toto tpe sui regiminis uti pōt post purgationes accipēdo de eis vñd semel uel bis in septimana fm maiore uel minore fluxibilitatē sui uētrici:

& est descriptio talis. ℞. aloes electi & garici aī. 3. s. s. & infundant in. 3. ij. succi endiuie cū masticio & cc. aī. 3. s. & reformēt tur pille ex oī. 3. vj. de hac massa postq^{ue} fuerit exiccatus succus a sole. 4° instrū pncipale est eluariūz hoc quo uti debet iste uir accipēdo de eo oī mane per. xv. dies cōtinuos post purgationes & est in eo intētio mūdificādi stomachū pectus & caput a supfluitatib⁹ & carminat & cōsumit uētositates in eis cōgregatas. ℞. spērū eluarij dyatrion pīpcon. 3. s. specierū eluarij de gēmis. 3. s. spērū eluarij de ligno aloes & aromati ci ro. descriptione Sabrielis aī. 3. vj. mellis ro. co. lib. 5. acet i squillitici. 3. j. succari scē decoctionis. 3. iij. coquant siml succarū & mel usq^{ue} ad conueniētem glutinositatē & cūz infrigidari cepit dens spēs & fiat eluariūz bñ contritū & quantitas que debet sumi est. 3. iij. 5° vo instrū pncipale est puluis iste de quo per. xv. dies oī sero aspergere debet sup capite suo coronalis cōmissure usq^{ue} ad finē sagittalis quātitatē. v. uel vj. gñorūz oīdel. ℞. ligni aloes. 3. j. macle. 3. j. s. sandarace. garios. aī. 3. ij. cubebaz storacis calamite aī. 3. ij. puluerizētur oia per se deinde inuicē cōmiscant⁹. postq^{ue} aut per. xv. dies usus fuerit pdicto puluere & pdicto electuario eis ambobus uti pōt saltem duabus vicibus in septimana horis & modis pdictis. 6° instrū pncipale est ut postq^{ue} hic uir fuerit purgatus & accepit eluariū tunc omni mane faciat gargarisma cū hoc. ℞. oximellis squillitici. 3. ij. aque deco. radi. ireos. 3. iij. calefiat totū & impleat os & cū fuerit in os parū fiat cū eo gargarisma oī mane & sero aī cenā saltē vicib⁹ sex. Post q^{ue} aut pdictū gargarisma fecerit per septimanā vñd: tunc omni mane per duas horas ante prādium masticeat vñd de istis pillis. ℞. dragagati gdmī arabici aī. 3. j. s. amili. 3. ij. pī retti staphisagrie costi aristologie lō. ligritie aī. 3. i. puluerizēt oia deinde in corporent⁹ cū aqua in qua dissoluta fuerit 3. j. armoniaci. 7° instrū pncipale est ut postq^{ue} iterū gargarizauerit per septimanā vñd: omni sero per duas horas ante cenā faciat caput purgiū cū hac medicina. ℞. succi radicis blete. 3. ij. macle. 3. s. pulueris ireos. 3. s. aque mellis. 3. iij. & pleno pū ore ex aqua frigida accepto hoc medicamine in uola manū leui attractione attrahat per narē dextrā pmo & modico tēporis interpolatione facta iterum fiat eius attractio per sinistrā narē & iterūz pcedat reuoluendo ab vna ad reliquam per quālibet narē tribus vicibus. 8° vo instrū pncipale est ut postq^{ue} uir iste bas solēntates in medicando obseruauerit: tunc vno mane in hora electa faciat sibi fieri floboromlam in basilica dextre partis in domestica parte brachij apud cubitum inuenta & extrahant sanguis. 3. iij. aut. v. 9° instrū est ut uir iste ppter dispositionē suorū renū ppter quā uidet mibi patius esse ad euentū lapidū in eo saltē omni mēse quorū vicibus in aurora accipiat. 3. j. huius pulueris cū. 3. iij. aque calefacte deco. radicis staphisagrie & post illū puluerem taret cibū suū horis quorū ℞. uiri cōbusti. 3. s. lapidis spōgie lapidis iudaici radicis staphisagrie aī. 3. j. puluerizēt omnia per se postea cōmiscant⁹. 10° instrū mētū est ut uir iste ppter dispositionē renū iterum utat⁹ hac cōfectione de qua sepe ante cibū accipiat 3. s. bis uel ter in septimana fm cōmoditatem quam habet. ℞. specterum iustini specierum litontripon. aī. 3. ij. succari secunde decoc. 3. iij. cum aqua saxifragie fiat cōfectio in rotulio. 3. s. 11° ultimum instrumentū est ut uir iste tentet iuxta possibile aperire uenas emorroidales in ano existētes circulum anī interius fricando sepe cum pāno aspero uel folijs consolidate maioris: uel corticibus radicis serpentarie: aut cū felle tauri. si enīm aperirentur emorroidales uene nullūz in eo inueniri posset fm mei iudiciū remedium magis pseruatiuum ipsius a decidendo in egritudines pdictas & ad cōseruandū m̄: imo ad reducendū ipsum ad sanitatem meliorem. Sunt itaq^{ue} becīnstrumenta efficaciora que reperire potui pro regimine huius uiri per res non naturales & medicinales in nomine eius qui omnem remouet languorem. Amen.

Consilium.30. De duplici mala dispositione: vide licet. De mala cōplexione frigida et humida cerebri a flegmate falso. De ardore urine a flegmate falso in epate genito.

Saniel bebreuo de roueredo duplicē egritudinē hēt molestas sariis et suspectam. Prima est mala cōplexio cerebri sui frigida et humida malis ppter quā in ipso cōgerunt superfluitates flegmaticae q̄ plurime que ut in plurib⁹ acgrunt falsedine in capite suo: siue illud cōtingat: ppter ea q̄ ille mae oppilates ptes uenarū et arteriarū capitis p̄hibēt debitā euentationem ppter quam supercreſcēte calore excoquant ille materiei: aut fm ptem putrefiūt ad eo q̄ false efficiunt. Siue iterūz mae ille falsedine acgrat ppter mixtionē materiei cholericæ cū eisdē et nō dubito q̄ ambe iste cause falsedine efficiant in flegmatibus inuēto in capite. Hoc igit flegma falsum retinet in nocte et nō euacuat ppter q̄ somn⁹ est causa p̄hibitiua euacuationis materierū oluz p̄ter eas que sūt per sudorem. cum ergo in aurora uel uersus mane expergetis idē mae tales incitant: utrem ad expulsionem sui: q̄re sit in eo multiplicatio sputi falsi. Cōcedendum etiā est imo nō solū uerisimile q̄ p̄ aliqua barū materierū cadit in pectus ppter q̄ incitat in eo nullis et excreationis multitudo. Et aliq̄ etiam pars horū flegmatū nō raro descendit ad stomachū et corripit in eo digonē: multas etiā uentositates in eo generando: q̄ apparet ex multitudine ructū et rugitus in stōcho eius p̄seuerantiū. Et circa curā huius dispositionis debet esse ualde sollicitus: quoniam praua est ut apparet ex dictis.

Secūda dō p̄ncipalis egritudo eius est ardor in urina: q̄z possit a multis puenire causis malis ut illius cā est flegma falsūz falsedine acgrita in epate ex cōmixtione multi flegmatis a quosd cholera rubea que multa in eo ḡatur: qui est bō epatis notabilis calidi. Ad banc etiā falsedine augmētādā cōcurrē pōt flegma falsūz in stomacho multiplicatū per descēsus ipsi⁹: ut supra dictū est: q̄ flegma cibus cōmixtū in kilo ex eis ḡrato reddit ipm dispositūz ut humoralis massa que ex eo ḡratur in epate falsa efficiat. Ex q̄ fundamēto colligēde sunt tres cāe falsedinis flegmatis. Prima est efficiēs. scilicet epatis. 2^a malis ut flegma ta p̄dicta. 3^a formalis pueniēs ex ambaz applicatione ad inuicē acgritudine modi substātie et saporis in p̄dicto flegmate. Quare cūq̄z igit cōtingat urinalis aq̄ritas que essentialiter falsa est maiorē acgrit falsedinem ab hoc flegmate. Qualiter cūq̄z enīz v̄mo lepariua emulgētū uenarū et sequestratiua p̄ncipuli colatorij renū sit potēs ad colādū aq̄ritatē urinalē a mēbus sibi aī cōmixtis: nō tñ ipsa est potēs ad colādū et mōdificādū eādē aq̄ritatē a q̄litatib⁹ urinalib⁹ imp̄is in eādē aq̄ritatē a flegmate iam p̄dicto. Hoc igit flegma per poros uritides ad uesicā delatū ppter acuitatē suā in collo uesice posuit spēm male cōplexionis que est imediata cā doloris mordicatiui in urinādo appenter: et ipsa etiā mae efficit solutionē cōtinuitatis in superficie colli uesice intrinseca: que est cā imediata doloris iā p̄dicti. Cū ergo urina iā essentialiter et accidentaliter sit acuta mordicat collūz uesice: et fortius eo: q̄ ipsum est passibile magis ppter solutionem cōtinuitatis in corpore ab illa urina factam.

Quod aut in eo talis existat solo cōtinuitatis in collo uesice: superficialis tñ et nō dū profunda ta appet ex grauedine in inferiori pte femoris et in loco iter radicē testiculorū et fiteri iter medio: cā acuitate q̄dam et punctione ibidē. 2° appet hoc ex urina frequēter micra. q̄ cito enim ipsa offert collo uesice iā leso tam cito mouet uesicā ad expulsionē eius tanq̄ obiecti tristantis: et ita expellit. Sed bec est rō formalis frequētis micris noiari dissuria. 3° iterūz appet hoc ex ardore in actu urinādū et post ipm reseruato parāper. 4° iterūz appet hoc ex fursureis resolombus et minutis corticib⁹ multis in urina appentib⁹ qui pueniunt a

collo nescire ex coriato testimonio hypocratis affōz 4°. illo sermone. Quibus cūq̄z in urinis fursure resolones appent bis uesica scabit. Et lege cōmentatorē ibi. Et ex hoc fundamēto appet q̄ iste vir molestas duab⁹ prauis egritudinibus que nō sunt curabiles nisi magna difficultate et sollicitudine: ut nūc sequitur.

Ab aere igit incipiēdo cōtinuitatis habitatiōis et camere aer calidus et siccus conueniens est loca oīa talia ei conueniētia: ppter q̄ nec laudo ei bitaculū neq̄z morā in stussa fm cōsuetudinē rouerētū et ppe in qua dormiūt comedunt et bibūt. in talib⁹ enīz stussis aer uaporosus et plurimū semiseticus et corripit reperit: et nō bñ euētiatus uel euentabilis: talis igit aer suo capiti ualde nociuus est. Caput etiā am suū birretis et caputis bñ rectū cōseruare debet et p̄cōseruare et p̄prie in nocte cū birretis bñ calefacientib⁹ ut de pellibus vulpinis agnitiis et silibus. Lotiōē etiā capitis dimittē debet aut saltē raro facē ipsam et p̄prie cū lixiuio bene acuto et celeriter exiccare ipm. frequens aut pectinatio capitis et fricatio cum pānis calefactis et suffumigatio thure et storace calamita est sibi ualde conueniens.

De cibis aut p̄ euitet oīa acuta nāliter uel artificialiter ut cepe allei potū synapismūz raphanū olinao ualde salitas erucā carconē et rutbā et silia. Si mlti euitet oīa falsa et cōdita ex eis ut notū est in dispositione sua. 3° euitet brodiaua ualde pinguia nisi cū oleo cōdita. 4° euitet cibaria fumosa et uaporosa multa uelut legumina et cōdimenta mellita. 5° effugiat oīa cibaria que multa sua bñditate aquea et viscosa caput gūdēt et replēt uelut lac et oīa cibaria cū eo cōdita et fruct⁹ molles et humidos et p̄prie nō lenitiuos ut cerasa auellane pira muscata cucumer anguria cucurbita et silia illio. 6° dimittat cibaria oīa grossitudine substātie oppilatiua in uiscatiua et materiei notabilis in grossitate ut sunt pastiles cibi oēs frumētū coctūz fabe cōfracte neruose ligamētales et p̄ncipales ptes aialitū et ppe anti quoz et pisces cōsiles ut cārtinche anguille et siles. Luceos vō themalos capedanos carpiones recentes bñ laudosibi et etiā oēs tales leuissime salitos ut sunt carpiones p̄me frictiois in oleo absq̄z sale multo. Piper aut utriusq̄z ḡtis cingiber cinamomū galāgā nucē muscatā māna gariofil. et cōsimilia aromata in puo usu et q̄titate in cibariis apposita laudo et adhuc magis leuistici semē et oīa silia p̄ter apīd q̄ euitare debet ut ignē ne disponat ipm ad epilepsiā uel apopliam ad que fortasse patius existat. Oleū vō oliuaz electum bonum est ei. Butyrum vō et recentem caseum omnino dimittat: et si quis cascus est ei laudabilis est anni etatem habens frangibilis aromaticus et mediocriter falsus: cuius tamē quantitas sit pauca. Acetū aut agrestā succū arācorum aut lymonūz collaudo sibi et granata dulcia et musca bec oīa ter uel q̄ter in septimana accepta aut ipsoz aliq̄. Uinum adē huic viro conueniēs esse debet albū uel cerasolū uel gauz substātia subtilis et bñ claz aromatici et mediocris fumositatis. Uina vō rubea grossa ualde fumosa et oīa dulcia euitare debet. Aque vō usūz dimittat et p̄prie que reperit in roueredo. oīs enī talis scaturit a mōtib⁹ multa calce et gipseis lapidib⁹ plenis: ut sensus oīdit. et ideo nocēt capiti stōcho epati et renib⁹ in frigidādo oppilādo luscādo mās in eis et alias malas q̄litates dimittēdo: ppter q̄ bñ sil t^o locis sūme laudo usūz aque cibalis et potabilis per barenā bñ distillate: et est bebreoz ferrariēsū et plurimū boiū cōsuetudo ubi opoxet. Laudo insup huic viro ut mane aī cibus exercitet motu calefaciēte ipm et ad leuē sudatorem pducere ut passim ambulādo colles mōtiūz ascendēdo aut egdando per miliaria duo: reliq̄ aut tpe quiescat. Et ad diligēter attendat in cibationib⁹ suis: ut nunq̄ comedat neq̄z bibat nisi nālī utriusq̄ appetitu iduēte ipm: neq̄z in cibādo se cōplete saturet neq̄z in potādo imo a mēsa discedat appetitu ad cibos et pot⁹ adhibuāliq̄liter reseruato magis q̄ cōplete victo. Hoc iterūz attendat ne post assumpta cibaria immediate dormiat: sed p̄o

ne expectet spatium duarum horarum aut saltem unius: et tunc dormiat in die non amplius quam per horam et semper capite eius notabiliter elevato et effugiat dormitionem resupinam nocturnam uel diurnam.

De passionibus autem aie effugiat iracundiam furorē et motus similes in fluxu et uaporatione ponentes. hoc de rebus non naturalibus.

Cura autem predictarum disponitur secundum concordiam bene potest in medicinalibus in istis quod ambo conueniunt in forma lute sua. sunt enim complexionis frigide et humide capitis et renū et conueniunt etiam in causa mali quod in utrisque multiplicat flegmatica materia falsa. Si ergo in istis medicinalibus conuenire possint intentiones curative in calefaciendo exiccando incidendo subtilizando et aliquid remittendo caliditate accitalem affate posita a caliditate etinea uel a mēchoica uidetur quod talia omnia fracta esse debent ab infirmitatibus et humectantibus sicut esset commiscere syrupum de endiuia cum aqua absinthij hyssopi et silij et popule quoniam talia utraque particulam patientem respiciunt per operationem conuenientem a virtute tertia medicinalis sicut in composito dicto. Ad quod ens hyssopi aspiciat caput. aqua absinthij stomachum. syrupus de endiuia et aqua feniculi epas et renes: et est in eo fractio ex infirmitate et humectante cum calefaciente et exiccante ut notum est. quare regimen istarum dispositionum in duo capitula parti decem. Primo quidem tangendo ea que mihi utiliora uisa sunt ad dispositionem capitis. 2° ea que ad dispositionem rethi principaliter conueniant: et utrumque sit componendum cum attentione ad alterum et conuerso.

Primo itaque pro dispositione sui capitis septem pono remedia. 1° quod est quod in medietate mensis februarii primis anni hic uir in medietate tertio a 4° die lunaris usque ad xxii. faciat sibi fieri domum de basilica dextri brachij sub cubito posita per quam educantur sanguis. 3. v. quod satis pectoris est. 2° est ut die immediate sequenti accipiat hoc enacuas minoratiuū. 3. v. pillarum de iera maiori pillarum cochlearum an. 3. 5. salis gemme dyagridij an. 3. i. cum succo ciclamini fiat pille. viij. quod accipiat per horas nouē post cenam et post eas dormiat hora una et post quantā horam accipiat cyathum unum aque ordi calefacte et succarate post quam comedat per horam unam. 3° est ut mane immediate sequenti accipiat hoc digestiuum calm in aurora: quod continet per dies. viij. et tardet cibum. iij. horis post ipsum. 4° syrupi compositi acetosi 3. j. syrupi de sicados. 3. vj. aque milij solis aque elcoree et mellisse. an. 3. j. 5. misce. 4° infirmum est ut nona die immediate sequenti accipiat hoc eradicatium post assumptionem digestui. 5° pillarum de sarcocolla et cochlearum an. 3. ij. cum syrupo violato et accipiat eas hora et modis omnibus obseruatis in minoratiuo suprascripto. 5° est ut postquam purgatus fuerit uir iste in septimana ter quoniam uadit ad lectum super tota caluarie sui capitis aspergat huius pulueris quantitate sex granorum frumētū iter capillos cum pectine mundificando postmodum puluerem cum ponere uult scdm. 3. coralloz ru. spo. ro. an. 3. j. folij aloes. gaz. an. 3. ij. macis. 3. ij. sandarace. 3. iij. pulueris betonice. 3. ij. pulueriscent oia per se et misceant. 6° est ut iste uir post purgationem per. xv. dies omni mane et sero per horam ante cibum faciat hoc gargarisma. 3. v. aque decoctionis uel sublimationis radicū ciclamini cyathum unum oximellie compositi. 3. ij. piretri. 3. j. staphisagrie costi an. 3. 5. misce totū: et calefiat et gargariscet duabus uel tribus per horam unam. 7° Ultimū est quod iste uir per totum mensem maij omni 4° die accipiat unam de infra scriptis pillis a prima incipiendo post duas horas post cenam secundam uero accipiat per mediam horam ante cenam et ita reuoluat se de una ad aliam. 3. v. pillarum de sanginaz. Desue pillarum assalaret an. 3. iij. pulueris colloquintide malaxate cum oleo amigdalorum dulcium. 3. j. 5. pulueris arthanite agarici an. 3. j. cum succo violarum fiat pille ex omni. 3. vj. et consulo iterum quod quolibet mense bis accipiat ex eis. 3. iij. per totum mensem maij obseruando post eas que in solutiuis superioribus dicta sunt.

Pro ardore uero in urinando conueniente puldē debet quique remedijs infra scriptis. 1° Primū est hoc. 3. v. olei onfancini uel crudi. 3. iij. olei nardi. 3. ij. g. alkekengi cum pidi-

cto oleo ultimate stricorū numero. xx. ponantur oia in ampulla cuius orificium argilla uel pasta sit bene obturatum et suspēdatur in aqua bullientē bene submersa usque ad medietatem olei assumptionē. tunc ergo remoueat et ex eo omni die semel a furcula spacularum usque ad caudam calidam tota spina ungatur quoniam uadit ad lectum. 2° uero infirmum est hoc. 3. v. aque paritarie aque milij solis an. 3. j. aque portulace. 3. ij. calefiat cum succaro et utatur eis saltem in septimana ter in aurora accipiendo sicut de syrupo suprascripto dictum est. 3° est hoc. 3. v. succari albilis. 5. se. lactuce portulace an. 3. j. granorum papaueris al. 3. j. 5. granorum pinearum minutis incisor. 3. ij. fiat ex istis traga: de qua accipiat ante prandium et cenam immediate coclear unum per tres menses aut saltem omni die semel. 4° infirmum est hoc. 3. v. granorum lebesten numero. xv. radicū ligritie mudatarum. 3. j. 5. radicū iringi et doronici an. 3. j. lauentur per sebesten cum aqua calida: deinde bulliat in lib. v. aque cum alijs rebus minutim incisio ad assumptionem medietatis. de hac ergo decoctione quater in septimana bibat ipse cyathum unum tepidum per horam et mediam ante cenam. 5° Ultimū est hoc. 3. v. foliorum cupressi corticū intermediorum castaneorum an. 3. j. pul. ligritie. 3. j. 5. se. lactuce portulace endiuie et acetose an. 3. j. corticū papaueris al. 3. ij. pulueris iusquiami mēdragore an. 3. 5. pulueriscentu oia per se et misceantur et cum supuenerit magni ardoris instantia omni nocte accipiat. 3. j. huius pulueris cum. 3. ij. decoctionis immediate scripte calefacte. est enim mirabilis ad hanc intentionem et proprie apud non effrenitates in coitu. In quo iste homo ualde auarus esse debet etc.

Consilium. 31. De dolore capitis circa pretem dextrā pretem ad musculos colli et spacularum usque ad adiutorium cum contractione digitorum manus partis eiusdem.

Onceperā et nō minus necius fuisse in accitibus huius die calamitatem erigere et accurate multum: eo quod accitibus que patitur satis ualide sunt. Primus etenim accitibus quod est dolor circa dextrā pretem capitis pretem ad musculos colli et spacularum usque ad adiutorium: oportet mām multā a capite deriuatā esse ad illas partes. Et quoniam multiplicat dolor in manu illius partis adhuc maioris dubitationis existit: propterea quod coniungit cum stupore manus illius partis etiam impedire motum ad contractionem manus. Sed eo minus dubitanda est eo quod deficiente dolore remouetur etiam stupor illius partis: sed in hoc consideratio bñda est non leuis. Quia fixio doloris in loco adiutorij suspicatur euentū apostematis in eo: et adhuc oportet mām esse in cerebro que successive funditur ad inferiora.

Propter quod appet in regimine suo attendendum esse a mulcerebri et prius lesio et dolentibus predictis cum quatuor. 1° Primū est ut abstineat a cibis calidis et uaporosis multum ut sunt brodia pigua aromata uinū album potēs et fumosus et dulce et salis cibaria et acuta ut alleū eruca rapbanus et silis et cibi pastilco et lacticinij et pisces elixi et silia. 2° est ut curet omni die bere bñficiū uētrio saltem bis cum elistere bñte teram simplicem bñdictam: et succarū rubeum. 3° Aut saltem cum istis pillis que mihi placēt magis de quibus accipiat omni tertio sero. 3. j. per duas horas post cenam. 3. v. spērū compositarū iere simplicis. 3. j. aloes abluti. 3. ij. pulpe colloquintide. 3. j. bdellij mollis et subalbidij. 3. 5. forment pille de omni. 3. vj. cum succo maiorane uel saluie. 4° est quod hec omnia omni die post prandium et cenam in fine accipiat frustū unum huius decoctionis. 3. v. spērū aromatici rosa. 3. j. mastice. 3. j. coriandri preparati. 3. 5. succari albi. 3. iij. cum aqua acetose. fiat decoctio in rotulis. 3. 5. 4° remediū est hoc: ut incipiat in unguēto collis spatulas et totū brachium cum hoc unguēto mediocriter fricando: et post supponat pellē agnā calefactā et bene applicatam. 3. v. olei de costo de pipibus et de croco an. 3. 5. sandarace. 3. ij. mastice. 3. ij. boli ar. san. ora. acatie hypogistidos an. 3. ij. cere albe quātū sufficit. fiat unguentū mediocriter tenacitatis etc.

Pro contractione digitorum manne. **¶** Pil
mū remediū. **¶** medulle
crurū boū. 3. j. pinguedinis tassi butyri recēis pinguedinis
anatis. añ. 3. ij. croci. 3. j. mucillagis fenugreci sebesten sisami
añ. 3. ij. olei lilior celestū olei de croco olei violarū citrinarū
añ. 3. ij. 5. cere al. q. s. fiat vnguētū molle. **¶** 2^m remediū est
hoc. **¶** Radicū altee lib. 5. radicū saponarie maior. lib. j. fenū
greci granorū sisami añ. 3. ij. coquant in quatuor stulis aque us
q3 ad consumptionem quarte partis. **¶** 3^m remediū est. **¶** hyssopi
bumide. 3. iij. **¶** 4^m remediū est. **¶** armoniaci bdelij dissol
utorū cū aceto forti añ. 3. j. emplastri de mucillaginib⁹. 3. iij.
amurce oki recēis. 3. v. cere albe q^uā sufficit fiat vnguētū
molle. **¶** 5^m remediū est. **¶** pul. de polip. 3. j. et diuidat in
xxiii. partes equales. **¶** Modus procedendi in suprascriptis est
iste. Primo per octo dies continuos faciat ablutionē cū aq^u ca
lida pedū et manū scripta in 2° cap. deinde mēbris bñ exic
catis fiat inductio eorū cū vnguento tepido descripto in tertio
cap. **¶** Trāfactis vō octo diebus dimittat vncionē pscriptā
et alijs octo diebus sequētib⁹ inungat pdicta mēbra cū vn
guēto scripto in pmo cap et teneat mēbra coopta cū lana mol
li seu succida calefacta. **¶** Deinde trāfactis alijs octo dieb⁹
dimittat scōm vnguētū et inungat mēbra oīa cum vnguēto
scripto in 4° cap. **¶** Et cōpletis istis ultimis octo dieb⁹ reuer
tat iterū ad ablutionē mēbroz cū aq^u pdicta et vncionē post
ipsam: et sic transeat de illis octo ad vngendum cū secunda
vncione: et alijs octo diebus cum tertia. Et ita continuet iux
ta posse per totum istū annum. **¶** Ultimo vō omni fine sex
dierum parum ante cenam accipiat partem vnam de pulue
re scripto in ultimo capitulo. Et ita continuet per totum p
cessum sue cure etc.

Consilium. 32. De dolore capitis a materia fleg
matica mixta cum cholera: do
minante tamen materia flegmatica.

Dobilis vir Jacobus de roma mo
lestas dolore capitis a
mā flegmatica cū cholera cōmixta dñante tñ
mā flatuica sup cholericā: ita tñ q^u nō denotat
cholera vitellina. hec aut mā facit egritudi
nē in cerebro ipsi⁹ per essentia et p^{er} p^{er} collu
giam stōchi ad caput. In stōcho enī ei⁹ mul
tiplicant⁹ flegmata mucillaginosa que euapo
rant ad caput eius et iterū eadē mā cōmiscet⁹ cūz kilo aut re
frāgit ipm in q^ulibet⁹ tūla vnde sāguis reddit⁹ a flegmate no
tabiliter alteratus. **¶** Quā igit⁹ hec aliqui euaporāo caput ferit
ad organa audit⁹ et ibidē facit sonitus eīneoz. qñq3 vō pānī
culle cerebri imersa dolores efficit extensiuos in eis: et f^{er}ialis
uapor spū visibili cōmiscet⁹ qñq3 facit ei illusiones et imagi
nationes in visu. **¶** Amplius si attingat has māo inferius p
arterias uenas et nervos deferri motus nō raro saluosos ex
tensiuos et contractiuos in cruribus facit apparere.

Unde oportet q^u in istis dispōnib⁹ pvideat⁹ cū bis que
p^{ro}hibēt flegmatis illi⁹ multiplicatōnē in stoma
cho et capite cū cibis et euacuationib⁹ opportunis: ut nūc se
quit⁹. **¶** Primū itaq3 hic vir euitet oēs cibos et potus actu et
potētia flatuosos uelut est panis agimus piscis cācri antiqui
et carnes molles blata spinachia et cetera que nō accipiantur
nisi in raro usu. **¶** Dimittat etiā usuz lactis et lacticinorū ci
borū et patulid⁹ et multū usum fructū frigidorū: et p^{ro}prie in quī
bus nō est potētia mūdificationis uelut in cerasis dulcibus.
Anellanas molles pira muscata poma mollia et alios fruct⁹
similiter actu et potētia humidos evitare debet salte ad annū
vnd. **¶** Oīno etiā dimittat multe que frigide potā simpli
cis uel vīno cōmixte. Bibat vīnū rubeū uel album nō ualde
grossūz clarū aromaticū vīnositate p^{ro}cipās et non acutates:
nec su ualde bruscum uel ualde pōticum. Ultra p^{re}dicta ac
cipiat cibaria omnia ad libitum suum.

De medicinalibus aut quatuor sibi cōueniē
ua scribo. **¶** Primū

est q^u ipse accipiat vñā de infra scriptis pillis oī sine. vj. diez
immediate añ cenā et vñā aliā accipiat per borā. s. uel. ij. post
cenā: et ita in curatione sua utat⁹ in tēione reuolutionis ab il
la que sumit añ cenā ad illā que sumit post cenā et 2°. talr
enīz stōchū suū mūdificabit et caput et nouā māerē g^{er}ationē
effugiet. Sūt aut pil. iste. **¶** agarici electi. 3. j. curbitū pul. pul
pe colloquintide añ. 3. v. ij. 5. electi. 3. j. aloes pparati. 5. 5. salis
nitri. 3. v. iij. foment⁹ pille cū succo ro. pio oī. 3. vj. **¶** 2^m instrū
mētūz pncipale est hoc: q^u utat⁹ hac cōfectione de qua accipi
at immediate añ p^{re}dictā rotulā vñā: et sūt ante cenā excepta die
que accipit pillula añ cenā et bibat post ipsaz modicum vīnī
electi usq3 ad tertiā p^{re}z cyathū: et faciet hoc usq3 ad medietate
mēsis iunij. Quis descriptio. **¶** sp^{er}uz electuarij de ligno
aloes sp^{er}uz dyambie añ. 3. j. succari scōe decoc. 3. v. et cum
aq^u mellisse fiat cōfectio in rotulis. 3. ij. **¶** 3^m pncipale instrū
mētūz: q^u ter in septimana per. ij. horas añ p^{re}dictā mastice vñā
de infra scriptis pillis per quā partē hore. **¶** dragaganti gu
mosi et electi. 3. 5. p^{er}etri costi dulcis saphisagrie. 5. 5. electi. añ
3. 5. dissoluant⁹ cū modico aceti: et p^{ro}prie dissolutionē eius icoz
porcū cū puluerib⁹ et fiant pille ad modū anellane et seruen
tur in pixide sicca cū modico puluē nucis muscate. **¶** 4^m pnc
ipale instrūmētū est: q^u vir iste accipiat purgationē infra scriptaz
a. x. die mēsis septēbris usq3 ad. xx. eius et sūt in mēse aplio
futuro fm hūc modū. **¶** pillu. cochlaz pil. aurearūz añ. 3. 5.
reformēt⁹ pille. vij. cū syrupo de ficados et accipiat eas in
aurora et dormiat per borā post assumptionē eaz et tardetur
cib⁹ post per horas. vj. **¶** Post aut istud minoratūz sequē
ti die accipiat hoc digestiū. **¶** sy. acetosi cōpositi. 3. 5. sy. de
ficados. 3. j. aq^u acetos. mellis. et violarū añ. 3. j. misce lumen
do ipm calidū in aurora. vij. dieb⁹ continuis. **¶** Quō si sepe assū
ptionis hui⁹ digestiui ueter ei⁹ nō esset labucus tūc oī alter
na die accipiat vñā de pillis suprascriptis in p^{re}dicta. **¶** 8° vō
sequēti die immediate accipiat has pillas. **¶** pil. de sarcocol
la cochlaz de iera cōposita añ. 3. j. reformēt⁹ pil. vij. cūz suc
coros. et accipiant⁹ hora dicta de minoratūz et obseruentur
cōditiones que circa ipm dicte sunt. **¶** Et sūt cū eisdē medi
cīnis purget⁹ in uerenis q^u in sy. suprascripto adiungat. 3. j.
aque violarū: et loco pillarū de iera cōposita ponat. 3. j. pillas
cūz scitidaz. In alijs aut obseruet oīa que scripta sunt. Amē.

Consilium. 33. De mala cōplexione frigida et hu
mida cerebri pulmonis et pecto
ris a flegmate mucillaginoso et vitreo ad quā sequunt⁹ accō
tia suspecta difficultas anbelit⁹ tussis fortis et elōgatio vule
ex descensu materiei a capite usq3 ad illas partes.

Ereda multū est dispō nobilis vi
ri hieronymi de pōte p^{ro}pte
rea q^u ipsa est dispō mēbroz plurimū nobi
lis p^{ro}prie corporis humani: est enī mala cō
plexio frigida et humida cerebri essentialr
p^{ro}ueniēs a multitudine mucillaginosa fla
tis cui etiā nō dubito cōmixtā esse partes
vitrei flegmatis p^{ro}pter uehemētē frigiditā

tē in exteriorib⁹ et interiorib⁹ p^{ro}ptibus cerebri p^{ro}ceptā imo etiāz
in p^{ro}fundo. **¶** Est etiā hec dispō egritudo pectoris ipsi⁹: q^u
spatiositas eius a multo flegmate p^{ro}dicto repleta est. **¶** Ma
gna etiā p^{ro} illoz flegmatū imersa est pulmonī et dyasfragma
ei suo: q^uo declarat⁹ ex uehemētia difficultatis anbelitus et ex
tussicū expulsiōne multa ut in pluribus difficulte facta.
¶ Propter q^u impossibile est nocumētūz notabile nō esse col
catum cordi: sūt etiā stomacho et epati eius. **¶** Unde non
est mirabile si iste vir ex forti et vniuersali debilitate fact⁹ est
debilis. **¶** Ex q^ubus appet dispōnē ipsam genere esse vñāz
q^u lapsū cōplexionalē frigidū et humidū a flegmate mucil
laginoso dñante et vitreo subdomināte depēdentem. **¶** Ap
paret scōo que sint loca patiētia: q^u cerebri pulmo dyasfrag
ma et pectus totum. **¶** Appet tertiū que sint accōtia suspe
cta ut difficultas anbelitus tussis fortis descēsus materiei ad
pectus. **¶** Et existio facile et ultimate deducti causa mollifi

cationis uel elongationis uult ppter ipsam repleti a flegma
tica mā mollificāte ipsas. ¶ Un ultimare aduclit q opz ipm
esse diligēter sollicitū ad pcuratiōē sui ne mā pectori imer
sa uertat in sanie ppter quā fiet empicus z deempimate trā
seat ad pristinū ad quā satis est paratus ppter maciem pector
is z reliqua signa gratia breuitatis omittā.

Pro regimine itaqz dispōitōis huius cōmēda
tissimi viri attēdat pmo q nra
tur insculis factis ex farina ordei cō altera medietate farine
amili cō bōdio galline uel caponis. ¶ Utaf etiā oule recē
tibz z pipionibus z panatellis z insculis factis in predicto
bōdio z ppte alterato cum folijs violarū z malne blete spi
nachie z atriplidis: utat carnibus pdictis z capretinis etiā.
¶ Et uind bibat albu sapore dulce cum altera medietate cō
mixtum aque decoctionis quorū semina cōsum frigidorum
aut saltē cum aqua decoctionis ligritie rase minutim incise.
aut tertio cō aq decoctionis passularū enucleatarum. ¶ Et
in omni cibario suo semp ponat quātitatē duorū granorum
frumēti de croco: est enim optimus in hac dispositione z est
de summa medicina pferendum nocumēto anbelitus dect
ma tertijs apparet. conuenit etiā sibi quāqz accipere parum
eius in aqua lactis infusi. ¶ Carnes capretine z gacelline es
sent sibi utiles. ¶ Et melius esset ei ut cibum acciper paula
tine deglutiendo z in quantitate pauca quorū vicibus in die
comedere magis q duabus spargere. l. piri cibum cū debi
litate uirtutis ppositus melius est. pma qrti. cap de cibaione
febricitantium. ¶ Euitet etiā neruolas z cutaneas partes z
piscos z passiles cibos z fructus oēs ppter ficos quard tres
aut quorū comedere pōt ante cibum semper. ¶ Caneat etiā
dormitionem uel moram contrahere in loco frigido z humi
do maxime ppter in quo aquis z exposito flauū uenti septērio
nalis z turbidi z uaperosi. ¶ Caneat etiā ab omni exercitio
usqz ad octo dies uel decem: z maxime post cibū instantiū q
exercitiū aiale etiam euitare debet: ut studiū plicitatem z pio
fundantū rerum speculationē: imo iracūdiam z tristitiā z oēs
aie passiones euitare debet. ¶ Euitet dormitiōē immedia
te post cibū imo elōget ab eo per horā vnam saltē: z dormiat
capite medioctiter eleuato super dextrō latere: minime dō su
per spinā iacendū: ppter ea q grauatur anbelitū scōa primi col
legendum. z bec de regimine huius viri rerum non natura
lium succincte pertransiunt.

Pro regimine dō per medicinalia. l. multa z
diuersa medicamina necessa
ria forent ad curā huius dispōitōis z accitū eius: m q in ca
ra egritudinū z accitū uariorū eisde cōplicatōz oportet ac
cedere his que sunt suspēctiora sine quorū cura talia feliciter
curari nō possunt. ¶ Idcirco sex ponā remedia oīo nēcess
saria in cura huius dispōitōis: neqz enī oīa instrā que in sua
rum dispōitōnū curatione a pncipio usqz ad finē forēt ne
cessaria: ita describi possunt uiliter ppter uarietate egritudi
nū z intercedētiā uariorū z multorū accitūz que emergunt
¶ Si qua aut ppter bec sex medicamina erūt auxilia opor
tebit ea administrari sū trāsmutationem que appebit in hoc
uīro ex administratione sex instrorū ptractorū. z totū hoc cō
plebit sū q per calamum fiet notitia de predictis horum
instrorū. ¶ Primū est hoc. Rx. radicū altee seminis lini se
nugredi añ. ʒ. j. blete malne añ. ʒ. ij. coquant oīa in lib.
v. aque usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde. Rx. hui⁹ ex
presse decoctionis libā vnam olei violarū z de sisamo añ. ʒ.
j. s. succari rubei: cassie bndicte añ. ʒ. s. salie gēme granū vñū
misce totum z cūstigeret omni sero per horā vnam ante ce
nā. ¶ 2^m instrū est hoc. Rx. māne electe. ʒ. ij. electuarij de psi
lio. ʒ. ij. infundant in. ʒ. liij. aque lactis capiti per noctem
vñā: in aurora dō calefiāt colent z exprimant z eisdem ad
dant aque decoctionis granorū sebesten. ʒ. ij. z totum parūz
calidius tepido sūsumatur: z tardes cibū boris ad minus
quaque. ¶ 3^m instrū est hoc. Rx. dyapenidionis rotulā vñāz
z si haberi. nō poterit loco eius accipiat penidiarum. ʒ. j. s.

dissoluantur in lib. s. aque ordei calide in quā infundantur
xxv. uel. xxx. grana sebesten pñs lota: cō ergo turgescēt tene
at semper ex eis granum vñū in ore leniter comprimēdo ip
sūz ut descedat ex eo mucillago lenicōdo membra anbelitus:
mām disponet ad expuitionēz z facilitabit anbelitus. ¶ 4^m
instrū est hoc. Rx. aque sublimationis radicū altee. aque
angurie añ. ʒ. j. s. syrupi de liquiritia syrupi violarū. añ. ʒ. v.
misce z totū in aurora accipiat omni mane z tardes post ip
sum assumptio cibi per horas ad minus tres. ¶ 5^m instrū
mentum est hoc. Rx. aloes preparat. ʒ. j. croci ligritie bysopi
vngule caballine añ. ʒ. s. colloquintide bdelij mollior z subalbi
di añ. ʒ. j. salie indi grana. v. cum syrupo de bysopo forment
tur pillule ex omni. ʒ. vij. de quibus omni sero accipiat vñāz
per duas horas post cenā. ¶ Ultimū instrū est hoc. Rx. co
ralloz rubeorū spodij rosarū añ. ʒ. s. sandarace. ʒ. li. folij. ʒ.
s. ligni aloes. ʒ. j. macis. ʒ. liij. fiat oīum per se puluis de in
de cōmiscant. de hoc ergo puluere omni sero tota pñora ca
pitia caluarico noiata pulueriget semp primum puluerem
cū pectine deponendo quando scōm uult apponē. Accipe
igif celantica ritate mi hleronyme bec predicta auxilia so
leniora. Lūqz horū usum per quorū dies xtinuaueris: accipe
calamum z ne sis piger in scribēdo statum tuum: tāz enī
tibi caritatis ostendam quātum scio ab optimo amico te cre
dere posse ad laudem dei. Amen.

Consilium. 34. De sode a mā melancholica cōtēta
in ambobus pāniculis cerebri.

Ste adolescens

egrotat sode
melancholi
ca que est dolor capitis pueniens a materia
melancholica cōtēta in ambobus pāniculis
cerebri sua mala cōplexione z grauitate dolo
rē in eis facit extēnuum z grauatū: cuius m
malorū pars in anteriori uentriculo cōtinet q
in posteriori. ¶ Et signa qdem huius sunt do
lor grauationis cōplexiōis z magis qdem in sinistra q in
dextra pre fixus. l. qūqz angel in dextra magis pp calidita
tē que influit sibi ab epatre: sive sic caliditas simplex: sive a ua
pore cholero pueniens: eo q cōplexio eius a generatione
videt esse cholero ad aduersionē tendēs que reddit materiā
melācholicā acutioris actiuitatis per actiōē q esset per se
sola. Scōm signūz sumi pōt a cōplexione totius que ad me
lācholiā per aduersionem genitā inclinā. ¶ 3^m sumi pōt a
dispōne splenis: qm ppter exercitiū plerūqz mā melancholi
ca agitata uel uērosata dolorē facit in splene eius. ¶ Et 4^m
signum est descensus spūi acris uel pōtici a capite descen
dentis. ¶ Et 5^m signum sumi pōt ab habitudine que ad sic
citate uidet esse inclinata z nō qdem pueniente a simplici sic
citate uel a mā choleroica. igif a melancholica. ¶ 6^m signum
est durities pulsus sine uelocitate z frequentia z absqz spa
simo z apostemate duro in aliquo mēbro. igif uidetur esse a
siccitate melancholica. ¶ 7^m signum pōt esse appitio somnio
rum magis tristitūm q delectatūm: z plura alia signa sub
iungere potuissē que significarent pñciā materierum in
capite: sed ista sufficiant. ¶ Ex his clare aduclit pōt q iste iu
uēculus parus est egritudinib⁹ melācholle. Si enim melā
cholia multiplicaret aut transiret de pāniculis eius ad uen
triculos z medullā cerebri: ita ne pmutaret cōplexiōē eius
z spūm tēperamentū: tunc necessario incurreret melācho
liā que est pmutatio extimationis z cogitationis a cursu nālī
ad corruptionē z malitiā ppter cōplexiōē melancholicā fa
cientē syluestre spūm cerebri interius z facientē ipsum timi
dum ppter tenebras ipsius. Et ex hoc aduclit ultimare q ne
cessarium est ei subuenire celeriter.

Regatur igif hic adolescens hoc regimine. pmo qui
dem euitet māssiones z loca ualde frigida z
excellenter calida z sicca z conet contrahere moram in aere
ad caliditatem inclinato z humiditatem. ¶ Et euitet exerci
tia z labores superfluos saltē usquequo curatus erit: quē
i 4

scat in quantum potest: et summo opere conetur eultra se iracundi-
diam furorem et tristitiam et cogitationes malas et in loco te-
nebroso commorari solus. Et caveat a multa quantitate ciborum
replendum: sed tamen credam sibi melius esse aliquantulum
magis declinare ad quantitatem ciborum quam ad multam subtra-
ctionem ipsorum et ponit. Timeo enim quod augmentum siccita-
tis in ipso producat ipsum ad aliquam melancholicam spiritum. Ad
huc etiam propter hanc causam effugiat multitudinem vigiliarum
limo oportet ipsum parum amplius dormire quam consuevit ad hoc ut
in eo melior fiat digestio et corpus humectatione convenienter
accipiat. In cibo ad ista se regat ut omne genus acetosorum
et acrimiam ciborum quantum potest effugiat: universali ter enim usus
acetii nocet melancholicis. 2º regiminis acutorum. Eultra
etiam cibos valde calefacientes ut sunt aromata et vinum val-
de potens et vegetabilia calida sicut rutba rosmarinum pe-
trocellinum saturegiam mentham calamitum et similia. Effu-
giat etiam vapores multos et propter calida velut alleum por-
rum cepe bulbum et rapanum. Dimittat etiam faciem
mentosam velut legumina et propter fabas fascolos lentes
caules et similia. Effugiat etiam inviscantia et ingrossantia
materias velut cibos pastiles cutes et animalium partes ner-
volas. Et iterum caveat ab usu omnium rerum acutius
humores velut salsa sinapismum et similia. Utas igitur pa-
ne recenti bene fermentato non multum cocto neque combusto et
carnibus bene pinguius facili digestionis et boni nutrimenti.
Et utas carnibus pinguium pullos castrati agni et bedi et recentis
porcellis: utatur brodis medie piguedinis. Macras vero
ananas et grossas carnes dimittat. Et comedat de pisci-
bus fontibus habentibus carnes non valde molles nec feti-
das elixis vel in dulci oleo oliuari assatis et placeat etiam can-
cri non multe tamen consuetudinis: et placeat cibaria ex lacte cocto
preparata sicut perdis ex eis gravitas capitis. Et casus mol-
lis mediocri piguedinis placeat mihi. De serculis vero pla-
cent blebe spinachis portulaca striplex et borago et buglossa
ad quibus ponunt sparagi pauca folia petroselinum et salute fer-
niculi et similia edulis: et placeat mihi omnia cibaria condita cum
sapa et succo pomorum dulcium et succaro. Et de fructibus
cedunt ei cerasa auellane et propter recentes amigdale pira-
muskate et poma et ficus recentes et venter dulces et pepones et
cucumeres et iube et fructus omnes quorum caliditas aut frigi-
ditas est pauca cum augmento humiditatis aut propter caliditatem ad
cerebrum velut amigdale et auellane. De conditis vero uti
potest succaro violacco: sed convenientius est ei additum cum
buglossa et boragine equaliter mixtis de quibus accipiat co-
deat in medijs tertijs aut in vespertis. Cuius vero utas dul-
cis aut sibi vicino et sic album: ipsum enim mentem. Cerebrum
minus percutit. Secundo regiminis acutorum. Textu et commento pri-
mo. Et si quidem tale vinum esset mediocri sumosusatis pu-
rum bibatur. Si autem vinum esset valde potens sicut so-
lent esse vina brixensis tunc frangere debet eius potentiam
cum bona aqua fontis secundum discretionis mensuram. et hec de
regimine non naturalium.

De his quoque per medicinales administrationes ne-
cessaria sunt ei. Primum quidem et principa-
lius est ut dum fuerit domi quietus a quarta die instantis me-
sis usque ad xx. fiat sibi snotomia de cephalica dextre pte
inter pollicem et indicem posita. et extrahant sanguinis. 3. li. us-
que ad quatuor. Et facta snotomia per insignem docto-
rem magistrum Baptistam fuerit convenienter purgatus: tamen pro-
pter vehementem agitationem in humoribus faceret balneo.
Etiam quod urine eius substantia et concreta notabiliter arguunt
repletionem. Et 3º quod pulsus affirmat ipsam. Et 4º ut
quod non habuit alleviationem ex precedentibus sensibilibus con-
vulsionibus. Ideo videtur oino mihi opportunum ut post
snotomiam accipiat hoc digestum in aurora calidum et conti-
nuet ipsum x. vel xii. diebus. R. aque buglosse. 3. li. aque mel-
lis. 3. li. et est valde lenis. Et si volueris digestum poten-
tius vel efficacius illo. R. syrupi de epiburno. 3. j. syrupi vio-

ladi recentis. 3. s. aque buglosse et capilli veneris an. 3. j. s. mis-
ce. Et si desiderares eum digestum manum educere acutatis
aliquid habere vel adustionis. R. syrupi de thimo et de fumo-
terre an. 3. j. aque violarum et nenufaris an. 3. j. s. misce. Si autem
dichº intermedij quibus digestum assumis venter eius esset si-
pucus accipiat unam de istis pillis. R. aloes electi per tres di-
es infusi in succo boraginis. 3. s. mastice violarum epiburno
liculorum sene salis indi. an. 3. s. forment pillis cum succo boragi-
nis ex ol. 3. vi. ex quibus accipiat unam olei alterna die parum ante
cenam. Accepto igitur digestum purget eum altero eorum. R.
pillarum idem pillarum de lapide laetuli an. 3. s. reformens pil-
lule vi. cum syrupo violarum et accipiat in aurora dormiendo post
ea per unam horam et tardando post cibum sex horas. post quod quanta
accipiat unum cyathum aque ordi calide succarare: et in altera
hora comedat. Post purgationem itaque sequenti die 3º fiat
sibi appositio nerosarum in spatulis conscriptione mediocris.
Ad huc etiam oleo sero abluant pedes eius usque ad inguina cum
hac decoctione. R. foliorum violarum nenufaris salicis et solami
an. 3. li. floz camomille. 3. li. coquantur in sufficienti quanti-
tate aque et abluant eum aqua calida predicta extremalia. 3º
quod si per hoc caput eius a doloribus curatur aut notabiliter alle-
viaretur tunc utas hac compositione de qua accipiat olei mane
hora que sumebat syrupum coctum unum tardando post ipsam
cibum per tres horas. R. serue violarum buglosse et boraginis
an. 3. j. in corpore cum melle ros. Et si velis ipsum cordia-
lius et cerebrale magis tunc adde sibi spiritum dyamusci dul-
cis et dyambie an. 3. j. et veniet etiam sibi hoc electuarium si
non fuerit curatus ex primis instrumentis. Post hoc iterum
si insisterit dolor tunc fiat ei hoc gargarisma. R. oximellus
squillid. 3. li. eluarius dyambie et dyacalameti. an. 3. s. in corpo-
rent simul et accipiant ex eo. 3. li. et misceant cum aqua deco-
ctionis radicis blebe et cum hoc bene calido olei mane et sero fiat
gargarisma per duas horas ante cenam. Confortet etiam ei tunc do-
loris capitis ablutio talis. R. folliculorum sene. 3. li. floruz ne-
nufaris violarum buglosse an. 3. li. fol. maiorane. 3. s. co-
quantur convenienter in aqua et addito ei cinis fiat lixiolum ex quo
caput eius convenienter abluit omni alterna die. Ad huc
etiam confortet ei caput purgum hoc. R. aque maiorane. 3. li. aque
sublimationis radicis blebe. 3. li. succari albi. 3. s. dissolvantur
simul et projiciantur ex eo calido leviter per utraque narem om-
ni sero per horam ante cenam quatuor vel quinque vicibus cum
aliqua tporis interpolatione et per os impleat aqua ne
per palatum descendat in os. Si autem per hoc omnia com-
pleat adhuc non esset curatus laudo quod bis in septimana per
duas horas post cenam accipiat. 3. li. auree alexandrine cum
3. j. vini dulcis calidi. Aut in aurora accipiat ut predictum
est. 3. j. rursus recentis cum vino iam predicto. Sed etiam
quod si natura vel ars provideret ei de apertione emorroida-
rum omnino curaretur. Hec sunt que in dispositione ista me-
liora colligere potui etc.

Consilium. 35. De sode a materia melancholica
immersa panniculis per commu-
nitatem inchoantur a splene.

Fluentia bonitas cum copia bonorum
morum et honestissime vi-
te. Fraciscus bondei deduxerunt me ad eri-
gendum quicquid remedia pro sua honestissima
sorte vel uxore necessaria: pro mala disposi-
tione capitis eius que est sode melancholica
ab eadem materia cerebri panniculis immersa: que 3 inchoa-
tione fuerit dispositio in cerebro per colligantiam a splene hunc
honestissime domine: tamen propter diuturnitatem temporis non ita
nunc se habet per colligantiam: quin etiam insit cerebro per
essentiam. Itaque provideat sibi per hunc modum. Pri-
mo quidem abstineat ab usu carniū antiquarum et prope
paludestrium: et dimittat omnia legumina et propter lentes:
et dimittat usum multum salis et salitorum ciborum: siue fue-
rint carnes vel caseus: et inter reliqua dimittat lentes: cau-

les cepe allium porrum et multi rapbani usum et aque frigi-
de simplicis potum: et utatur vino albo subtili dulci et claro:
et nullo modo brusco vel pontico. ¶ 2° vo principale remediū
est hoc. R. epithimi cretensis. 3. i. polipodij folliculorū sene thī
mi agarici añ. 3. s. cinamomi macis violap añ. 3. i. salis
indi. gra. viij. cum succo apij forment pillule ex oī. 3. vij. de qb^o
bet dñā oī sine. 15. oleo p borā añ diez accipiat. vj. et taret ei
bū accipe. v. boris de qb^o ēt pillis oī 4° die accipiat. j. in sero
qñ vadit ad lectum. ¶ 3° vo principale remediū est hoc. R. cō
serue buglosse. 3. iij. cōserue ros. et violap añ. 3. i. hyacinti sma
ragdi doronici oīis de corde cerui. añ. 3. s. margaritarū. 3. iij.
succa. al. 3. iij. fiat eluarius: in culuo sine ponant folia auri
numero. 8. de hoc itaqz eluario bet humilis dñā oī mane aut
saltez alterno mane p tres bōs añ pādium deglutiat qñ tita
tē et inuonuo mulcare. ¶ 4° remediū principale est hoc. R.
spērum letificantia Almans. 3. s. hyacinti smaragdi saphiri
margaritap añ. 3. s. succari al. lib. 5. fiat confectio in rotulis
3. iij. de qua bec dñā semper in fine cibi comedat frustra duo
aut saltem vnum. ¶ 5° et ultimū remediū est hoc. R. violap
flop buglosse et boraginis folij ligni aloes añ. 3. s. ros. spodij
sandarace macis añ. 3. i. fiat oilum p se puluiz: ex quo fiat sac
culus capitalis in syndone retorta: bec dñā hunc sacculū sem
per ponet super capite suo quando molestat uehemēti dolo
re: et sic beneficio misericordie diuine sanitatem consequetur
quā sibi sua largitate concedat altissimus. Amen.

Consilium. 36. De soda dicta cephalica a sangui-
ne melancholico cui etiam mul-
tum flegmate admiscetur.

Soda huius viri pprie dñ de
nomiari cepha-
lea fm iniam ueteris: eo qz est dolor croni-
cus fortis et mansuus: et totum caput cō-
prehēdens intāti qz nō solum huius mā
morbi cōtinet in cerebro et pāniculis eius
imo et multiplicata per uenas iterioz par-
tiū pdictarū per cōmissuras effundit fm
partem ad pāniculum cranei exterius inuoluentem. ¶ Est
autem huius morbi materia sanguis melancholicus cui mul-
tum flegmate admiscetur quod apparet ex colore mixto ex
albo et fusco plumbeo nominato. ¶ Apparet secūdo ex ma-
gna capitis grauitate. ¶ Apparet tertio ex diurnitate ei⁹
et fixione. Apparet quarto ex dolore non solum interius: sed
etiam exterius cutem capitis tangendo percipitur et est ma-
ior huius doloris pars in sinistra parte fixus apparens: qd
contingit per colligantiam splenis ad illam partem melan-
cholicum sanguinem effundentis uel conconitantis: aut sal-
tem qz speciem male complexionis augmentat in cerebro p
communitatem principaliter non absolutam: licet etiam pro
babiliter defendi possit ipsum splenem nocuentum in ea-
dem parte capitis augmentare per compassionem absolutā
sed hoc raro contingit saltem in chronicis egritudinibus.

¶ Ex istis facile concludi potest qz hec egritudo difficilis est
et parata ut ex ea apostema in capite generetur. ¶ Et sequi-
tur secūdo qz oportet ad ipsius curationem festinantiū ac-
cedere ut nunc sequitur.

Abstineat itaqz vir iste a cibis infrigidantibus op-
pilantibus et māz in capite viscosos mul-
tiplicantibus: ut sunt cibi pastiles casei multitudo et lactis
crudi usus et legumina et salite carnes et animalium neruole
et pāniculares partes et vinum rubeum et vinum grossum: et
acrum omnium usum cuius. aceto autem securius uti po-
test. ¶ Et caueat a motu et exercitijs superfluis et pprie post
cibum. ¶ Et somnus prolixus conuenientior est ei qz vigi-
lia: caueat tamen subitam post cibum dormitionem. ¶ Et
caueat se replere cibis mulce qñtatis: imo parte comedere
est sibi utile magis qz usqz ad saturitatem: et nullum cibum
degutiat nisi opuma masticatione contritus. ¶ Et effugiat
stationē sub radijs solis: morari tamen in aere calido abiqz

flāma solis nel ighio perlin gente ipsum est sibi ualde conue-
niens. ¶ Et effugiat uentris stiprictatem imo fluxibilis fiat
per ea que inferius ponuntur. ¶ Et enitet tristitiam iracun-
diam et reliquas animipassiones humorum inflammatorias
et colliquatorias.

De regimine vo medicinali octo videntur mibi
infra necessaria. ¶ Quorum pri-
mum ut circa septimum diem mensis madij fiat huic viro
flōmia de saluatella sinistre partis inter anularem et auricu-
larem digitos posita: et extrahantur sanguis. 3. iij. ad plus.
¶ 2° vo infirm est ut post istam flōmiam accipiat hoc mino-
ratiū cum cyatho vno aque calide decoctionis boraginis
in aurora et cibū suū taret saltem boris sex. cuius descriptio
est hec. R. electuarij de psilio. eluarij dyasene ana. 3. iij. boni
ponderis. misce et totum accipiat ut dictum est. ¶ 3° infirm
est ut post minoratiū pdictū sequenti die bora pscripta acci-
piat hoc digestiū et conuet ipm diebus octo bora pdicta ac-
cipiendo calidum cuius descriptio est hec. R. syrupi cōpositi
acetosi. 3. l. syrupi de epithimo. 3. s. aque buglosse mellisse et be-
tonice añ. 3. l. misce. ¶ 4° infirm est ut post digestiū neno
sequenti die in bora pscripta accipiat hoc eradicatiū. R. pil-
lularum indarum pillarum de lapide leuoli añ. 3. l. pillarū
de sarcocolla. 3. l. boni ponderis. resouent pillule. vj. cum ele-
ctuario ro. et accipiat bora qua pīmū minoratiū acceptum
est: et post ipsas obseruent cōditiones ibidem scripte omnes
¶ 5° infirm est: ut accepto eradicatiū per tres dies postea
huic viro fiat flobotomia de cephalica dextre partis: et extra-
hatur sanguis. 3. iij. uel quatuor et 5. ¶ 6° infirm est: ut tpe
quo assumit digestiū et ei postq fuerit purgat⁹ utatur istis
pillulis de quibus accipiat omni quarto uel quinto sero vñ
parum ante cenam: et alia vice secūda per duas horas post
cenam: et ita reuoluendo procedat ad usum earum ab ea que
est ante cenam ad ea que est post cenam: et conuet eas toto
tpe usqz ad medietatem lunij deinceps uere usqz ad pñ se-
ptēbris rariū utat eis: et tunc poterit eis uti toto tpe anni fz
primam ordinem descriptū. cuius descriptio est hec. R. alo-
es peparati. 3. s. elbori nigri. gra. viij. thimi: epithimi salis
indiana. 3. l. dyagridij. gra. ij. formentur pillule de omni. 3.
vij. cum succo ros. ¶ 7° infirm est: ut postq fuerit purgat⁹
sequenti die in sero qñ vadit ad lectū oī die totū caput suū
piliū abrasum ab auribus superius liniatur hoc linimen-
to. R. radicum bionie: assari: sticadocet betonice: calamenti:
pulegij. añ. 3. l. amili. 3. l. s. croci. 3. l. s. macis. 3. iij. galange: nu-
cis inul. gariofi. añ. 3. l. s. sandarace. 3. l. salis cois subtilissime
tri. 3. s. succi solatri quantum sufficit fiat linimentum et ad-
ministratur ut prius. ¶ 8° vo et ultimū infirm est: ut tpe quo
utitur pdicto linimēto omni septimana ter. s. post duos dies
inter pollacos iter utrūqz mastice vñ de isra scrip de pillis in
mane nihil deglutiedo ex eis neqz de eo qd dissoluit ab eis:
imo exterius expuendo. quap descriptio est hec. R. masticio
3. l. s. piretri. 3. iij. dyagagatū: gummi arabici: glutinis pilciū
ana. 3. iij. s. macis: galange: sedoarie: liquiritie: anisiana. 3. iij.
dissoluantur gumme et glutē cum aceto et cum infrigidari ce-
perint formentur pillule grosse sicut auellana: quarum usus
sicut prius dictus est. Hic actio si annis fuerit laudetur deus
altissimus: si autem non: scribat de statu suo et prouidebitur
sibi ad laudem dei. Amen.

Consilium. 37. De nocumēto diminutionis et
corruptis imaginatiue poten-
tie et cogitatiue qd proprie dissipentia dicitur.

Morem ut fortuna iam mibi
adduxisset acceptabi-
lem et dilectā qz tum arduam et difficilis
considerationis materiam mibi nuper
adduxit. Etenim ex mibi gelatissimis
amicis quidam adolescē uarijs paulo
ante molestat⁹ est accitib⁹ vir qd cōpto
ne a gñatione calidus fz epac. frigidū m

cordis et humidus et cerebri consilium quibus nisi fieret ab epate contra operantia priuatiua fieret in eo in vniuersis membris male complexionis frigiditas et humida augmentum notabile. Hic vir etiam splenem habet magnitudinem et debilem in ventre sua non conuenienter attractatiuum et modificatiuum melie que delegat cum sanguine per vniuersum corpus permutat ipsum ad melicitatem: si tanta fuisset in epate suo potentia adustionis sanguinis et cholę quateret iste vir in complexionem melicam in etate peraugmasticam per deciduam acquisitam. Quicquid sit multitudo melie abundantis in venis propter causam predictam et et ipsius melie pars notabilis cordi coacta per coactam absolutam vel simplicem alterationem: sicut et ad cerebri multiplicata accretalem fecit per mutationem complexionis cordis et cerebri et spiritum vitalium et alia in cerebro vni permutate sunt operationes cordis et cerebri ad accretia melie. Hoc autem sermone declarare veritatem non esset difficile si non timeret prolixitas sermonis. ¶ Potest enim caliditas epatis deduci ex sensatione caliditatis in hypochondrio dextro percepta: sicut etiam ex magnitudine hypochondrij illius et ex uenarum amplitudine notabili: et quarto ex tinctura notabili in urinis apparente. ¶ Cordis vero frigiditas deducitur remissione caliditatis circa mamillam sinistram perceptam. Item inclinatione pulsus ad paruitatem tarditatem et raritatem: adhuc etiam quia pectus totum satis est nudum pilis. ¶ Et ex eodem fundamento deducitur etiam cerebri complexio per signa substantialia casibus et ab operationibus sumpta que hic dimitto.

Quod uero accretum permutata sit complexio huiusmodi ad accretia melie ex multis apparet.

Primo quod operationes imaginatiue et cogitatiue potentie lese sunt lesione diminutionis et corruptionis. cum enim imaginatiua potentia conueritur ad aliquod imaginabile diminute apprehendit species illius a fantasia sibi delatas et laborat in actu diuidendi et componendi notabiliter quod non est aliud quam nocumētum diminutionis in operatione imaginatiue potentie iam factum: ¶ Cumque imaginatiua infidias rixas et melias et offensas non sibi factas et persistit circa illud tunc assignandum est nocumētum corruptionis esse in operatione ipsius imaginatiue. ¶ Cumque cogitatiua potentia non elicit nisi diminute ex sensatione: tunc patet quod est nocumētum in operatione cogitatiue potentie diminutionis notatum. ¶ Cum autem dicitur et in iudicium exit non qualiter quando quidum et ubi deberet patet quod illud est nocumētum corruptionis in operatione cogitatiue potentie. ¶ Et si contingat unum assignari nocumētum in operationibus duarum potentiarum predictarum: tunc patet quod illud est uerendum maxime et proprie quod corrupte sunt operationes istarum duarum potentiarum. Cum enim hoc cum hoc quod corrupte imaginatiua corrupte etiam iudicium affert patet operationes earum potentiarum brutorum operationibus esse consiles: sicut enim hoc per conuenientem operationem istarum duarum utitur est prudentissimus animalium nobis et ratione degenus. Ita exouerio per corruptionem ipsarum virtutum reponendus est inter alia bruta. ¶ Propter quod plurimu illustris virorum talem dignitatem et merito denotauerunt desipientiam 3° de accretis et morbo 2° cap. colligenda. ¶ Aliqui autem talem diminutionem notauerunt soliditatem: ut prima tertiij tractatu 4° colligendum est. beatus autem dispones frequenter contingunt a causis accidentibus que corporales nominare sunt. ¶ Et modus imaginandi euentum barum est talis. supponendo primo quod potentie interiores non exeunt ad actum nisi cum debita dispositione organorum in quibus assignantur imaginatiua ergo et cogitatiua potentie non possunt conuenienter operari nisi per debitam dispositionem complexionalem et complexionalem medij uentriculi qui est sedes earum. ut prima primi. doctrina 6° cap. 5° de virtutibus animalibus complexibilibus literaliter colligendum. necestem operationes sine illius uentriculi temperamento debito possunt conuenienter efficere. s. sexti naturalium cap. proprium. ¶ Premittenda 2° quod potentie supra ducte adhuc non possunt operationem conuenienter efficere cum improprie organorum nisi cum debita quantitate et qualitate istorum qui sunt spiritus animales mediocriter subiles

diaphani clari et debita qualitate calidi et humidus sine spiritus tales non sint essentialiter distincti a vitali spiritu a corde delato ad cerebri: sed solum accidentaliter distincti caliditate et subtilitate aut aliquali dearticulatione limitati: ut tenet peripatetici siue illi spiritus animales a cerebro cum suo temperamento generati sunt ex tenui et temperato uapore sanguinis in cerebro inuenti ut multi galeniste tenent. Qualiter cumque contingat imaginemur spiritui predicto commisceri fumum eleuatum a multa melia que abadat in isto viro. Et patet quod necessarium est spiritum reddi syluestem. id est in eo uentile in infirmis ad opera predicta: et eo fortius quoniam a melia non solum in spiritu uentile in cerebro complexio melica acquisita est. ¶ Hoc igitur concessio patet quod spiritus permutabitur ad friditatem et siccitatem proprie contra complexionem sue et inefficet turbidus opacatus contra conuenientiam eius in modo substantie et claritatis: quare ergo permutatus erit spiritus tali permutatione permutabitur et organa: sed potentie non possunt operari nisi secundum quod imitantur ab organo et in istis ex suppositione 1° et 2°. ergo si spiritus et organa iam sunt corrupta ut declaratum est. patet quod necessarium est corruptas esse operationes amborum potentiarum.

Et ex hoc fundamento deducuntur correlaria plura.

1° quod si imaginatio et cogitatio corruptas faciunt operationes absque saltu rixas furoris et demoniacas operationes talis dispositio proprie melia denotari debet. Et peruenit a mala complexionem melicam naturalium uel immaterialium. ¶ Si autem fuerit cum rixis in iurijs factis: et sic de alijs talis dispositio proprie denominat mania cum suis sequacibus. id est demoniacis lupinis et caninis: et proueniunt de a mala complexionem melancholicam in cerebro acquisita a melia generata ex adustione cholę. ¶ At vero si tales corruptiones in predictis operationibus contingant cum risu mansuetudine et mulcebitate oino fiunt ex melia generata ex adustione sanguinis que minus mala est ceteris. Iuxta illud aristoph. Desipientia quod est risu facta et cetera. ¶ Et si contingat has dispositiones consequi impressionem a melica materia generata ex adustione tales quod species omnibus alijs deteriores existunt et tales operationes producant maniacas et demoniacas ut trahitur ex istis principiis 1° tertiij tractatu 4° capitulo de melancholia. s. illo. Et quibusdam medicorum usum est quod melancholia generatur a demonio. Et eadem sententia colligitur capitulo de mania in exordio dum inquit. Expositio manie est demonium lupinum: canina vero est species eius. Et possunt hi sermones magno fundamento colligi ab Aristotele. ut supra. Et dicitur melia mutatio estimationum et cogitationum a cursu naturali ad corruptionem et cetera. vide ibi quod pulcher sermo est et profundus. ¶ Ex hoc fundamento iterum diligenter considerato poterit intelligere causas et formalitates omnium nocumētorum sensuum interiorum que per 12. terminos spiritus rixas colliguntur in uariis uoluminibus aristoph. Quorum primum est permixtio uel lesio sensus. Secundus est desipientia. Tertius est soliditas. Quartus est amentia. Quintus est infanilis dispositio. Sextus est crasileus. Septimus est frenesia uel karabitus. Octauus est melia. Nonus est sibilare. Decimus est mania. Undecimus est turbubur. Duo decimus est illisibi. Et si non timerem sermonis prolixitatem aperire quod ipse est omnibus istis terminis diffinitione naturali. hec autem colligi possunt ex predictis quod omnia quasi declarata sunt. ¶ De nocumētis vero memoratiue potentie nihil ad presens proposito meo pertinet: sed de nocumētis contingentibus in operationibus alijs duobus sensuum interiorum. videlicet sensus cois et fantasie non intromitto me ad presens in materia talis speculationis: reliquerunt enim hoc omnes auctores medicine: nihil tamen de eis sermocinantes quod mirabile est. Non leuiter autem posuit auctoribus hoc contingere: quod uideretur hos duos sensus et earum operationes ordinatas esse ad sublimiores potentias et perfectiores. scilicet imaginatiuam et cogitatuam. et tu considera ¶ Et sicut iam paulo ante declarauimus diminutas et corruptas operationes imaginatiue et cogitatiue potentie contingere posse a causa corporali: ita facile deducem ipsas fieri posse a causis primis uel exterioribus. ¶ Primo ex parte ale se tenentibus animalium est aliud a corpore quod est prima causa. 2° primi.

doctrina 2^a. et p^o cap. Tante enim impressio sūt passiones aie in corpore q^o exterminant et pmutat ipm ab ea que est fm nās p^ostētia. 3° regni. tractatu p^o colligēdā. ¶ Quis ēt dubitat q^o fortis timor et occursum festinus ad tenebrositatē magnā corpore exterminat et pmutat. sūt ēt q^o cibi et potus melicas impressiones efficiat pp^o usum eoz longum pmutantem corpore ad melicam cōplonem: ut dictum est.

Ex quibus oib^o ultio collr qd speculandus est de bac egritudine: est enī nocu mētū dimi nutiois et corruptiois in opōnib^o imaginatiue potētie. ¶ Secundo p^oncipalr ex isto infer^o cognitio carum interiorum et exteriorū istarum dispositionum. ¶ Sequit^o 3° politas in. mentionis signor signantium bas dispōnes. ¶ Sequit^o 4° q^o necessariū est huic viro festinanter providere q^o magis est potēne nocu mētū illud cōmunice^o parti posteriori cerebri ita ut fiat insipiens. Et sic ad regimen eius distinguendum nunc transeo.

Regimen itaqz dispōnū bulus viri per applicationem rerū nō nālium mensurē hoc mō. q^o inclinē ad leuiter calefaciendū et parū bīectādū: neqz pp^o hoc molestari debeo cum superius dixerim epar bulus viri declinare a medio generis p^o augmētū caliditatis: nā illa caliditas aut reperit^o tante intensiois intra terminos sue sanitatis: et tunc indiget cōseruatione. Si aut^o notabilr sic lapsa et parata ulterius labi: tunc indigeret reductione et hoc per cōtraria fiendum esset: sed medicina pauce caliditatis lapsus intenso applicata remittit ipm tenendo viam p^obilosophatū quā credo ueriores q^o remissum applicatum intēso remittit ipm: igit^o si lapsus esset ad calidum in 3° gradu medicina calida in primo reduceret ipm ad medium igit^o ēt cōueniens. Itaqz oīum regimen ex parte rerū nō nāliū inclinē ad leue calefaciendum et multum bīectandum: talia enim sufficiēt^o ter corrigēt complexionem melancholicāz bulus viri. ¶ Eligat itaqz panem de pariori pte farine que oī simula bā coctū et fermentatum qui nō trāscēdat etatē triū dierū aut duorum. Caueat ēt ab oī cibo pastili uelut de farina facto. ¶ Carnib^o aut^o utat^o laudabilibus etate et nullo mō uetustis que sint bñ pingues: pinguedo enim est in sūm cōuenientia curationis harum dispōnū: imo intentio sapientū fere non laborat ad aliud q^o ad spingūādū talia corpore. igit^o carnes vitulīne lactē. tūz agnoz castratorū annualiū: et pulli galine capone erūt ei ualde utiles. ¶ Et de syluestribus conueniūt sibi anates et domesticæ et caro caprei et apiculi trium uel quatuor mēsiū et gazelli bñ pinguis: et in sūma oēs carnes domesticæ uel syluestres aialium iuuenum et bene pinguium laudantur ei. ¶ De olerib^o aut^o cōuenientia sunt ei spinachia bleta portulaca endiua crisolocana. ¶ Et de fructibus optie sunt ei amigdale et auellane recentes cerasa bñ dulcia et pepones et cucurbita et angurie dulces et ficus recētes et uue et pira et poma bñ dulcia recentia uel sicca sunt ei cōuenientia. ¶ Oleum etiā oliuarum et amigdalarum dul. et de sisamo in diebus reuerētie legis sunt cōuenientia sibi. Silt^o ēt butyrum: sed in paucos uis habēdū est pp^o aptitudinem sue inflāmatiois. ¶ De saporibus vō caueat ab aceto in q^orum potest aut si administratur frangatur cū multa aqua et succaro: sed melior est ei agresta etiā dulcorata cū succaro et citrāguli ēt laudant^o sibi raro uī lymones accipiendi sunt nisi multo succaro dulcorati. ¶ Mellis aut^o usum nō laudo: sed si aliquo dulci saporicāda sunt fercula eius nō eligat supra saporam et est uinū coctum: et quanto dulcius erit tanto melius. ¶ De semib^o vō q^o b^o condiant^o ex spēbus cōueniēs macis et cortex citri et capill. ue. bec oīa temperata sunt: feniculum aut^o petroselinū si talia in se cala non ponant^o in cibis nisi raro et in pauca q^oritate et p^opē q^o accipiunt^o refracta cum seminib^o fridis sicut lactuce. endiue acetose scariole et silib^o. ¶ Salia vō cibaria siue de carnibus siue de condimentis intelligat^o dimittēda sunt oīa q^o efficiāt augmētum mēe melice et disponunt sanguinez et choleram ad adustionem q^o non posset ei deterius esse: ut supra

declaratum est.

De potu aut^o hui^o dicēdū q^o eligat^o uinū albi colore substantia tenuē et bñ dyaphanum et sapore dul. q^o magis ēt p^o uelut est uinū de tibiēnis: et silia sibi. tale enim uinū mētē. i. cerebri minus pcutit q^o reliqua uina: cōuenientius aut^o erit ei si cōfrāgat ipm cū aq^o electi fontis clara et ab oī fetore purgata: itaqz in alueo nō inueniatur multitudine ranarū limatiaz sanguisugaz et viparū: neqz bēat alue^o multitudinē plātarū fetidaz et putribiliū uelut oī uel gladio lūe: et silia. cū hac ergo aqua frāgat^o fumositates uini utruqz p^otiēdo per medietatē et erit ei securius: et p^opē in dieb^o caloris aut salte vñā pte uini duab^o p^otib^o aque cōmīscēdo cū intēdit^o ad vtrūqz magis dū debilis ēt pp^o aliquā etionē aut pp^o vigiliā multas que sunt accōitū inseparabilia istis egritudib^o: si aut^o aliter effrenitaret^o in potu q^o ut dictū est: tunc posset pducere ad alienationē multiplicatā per modū replōis capitis a fumositatibus uini et sic curreret dispōnē supra tactaz que crassiloco nuncupat^o: et nō est aliud q^o ebrietas: ut scripsit Cōmētator q^ota affo. cōmento illius sermonis. Si inebriatus aliquis ēt. ¶ De ingenio uī p^obibēdi nocu mētū cōsecutū in cerebro exbauitū uini pp^o moderamē ipsius ex pte q^oritatis bonū est ut frāgat^o cū aq^o cisterne: minus enim nocere uinū fontalis aque pauca q^oritate cōmixtū: eo q^o faceret ipm penetrare: et ad inferiora descendere subtilitate et puocatione sula talis enim aqua duplicem habuisset purgatore et sufficēte et subtiliatore. ¶ Quorū p^omus fuit uehemens agitatio et collisio eius a uentis cōfrāgētib^o et ex primētib^o ab ea supfluitates. ¶ Scōs mundator eius est transitus eius per rimas terre uehementer compresse et crepate uelut est argilla et barrenas modum congruum conficiendi cisternas. ¶ At vō iterum semen coriādri pparati semen caulio semen acetose portulacæ et nenufaris infusa et in musco bullita disponunt uinum ad non faciendum ebrietatem. ¶ Et dicit^o de lapide gagate et de lapide calaminari et de margaritis recentibus. i. v. gūneis non maculatis q^o oīa bec aut ipsorum plura infusa in uino non pmutūt ipm ebrietatē inducere: et plura alia dicto bute pposito cōuenientia p^omixtatē effugiens. ¶ Si aut^o et si cōbi appetitus et inclinatio ad bibēdū aquā p^optius repleretur laudabile qdē foret: et p^oprium q^o biberet aqua cisterne cum multo succaro tabarsetib^o et albo cōmixto aut salte cum succaro cādī. aut cum decoctione radicum liquir. mūdaz. ¶ Et si in fine estatis ut a medietate angustū usqz ad medietatē septēbris biberet aquā sublimationis buglos. succaro cōmixtū: ut dictū est. nō ēt in sūm sue curationi cōueniēti^o: in q^o enim pnceps 2° tertij. cap^o de canonibus curationis cordis Sup buglossam vō sic audax et non timeas administrare cū in omni reimo et in cibo et potu. et bec de prima re non naturalis sufficere possunt et.

De modo vō exercitādī non vī mibi hui^o viro fore utile exercitium peditandi equitādī uel nauigandi: si tñ ante cibū leuiter exercitio p^ogendo moueret^o per plateā domū uel salam aut lento passu ascenderet tēplūz sancte Marie de mōre salte in septimana ter placeret mibi. ¶ Loco aut^o exercitij uis fiat exercitiū particulare leuiter p^octinādū caput aut eleuata uoce mediocriter cōtādī aut exercitiū in psalmodiis ofonibus aut exercitiū imponendi aie cū armoniis in sūm: talia quidē oīa summe cōferunt melicio oibus. Viri enī pauci non multi lāguētes non rariū curati fuerunt per exercitiū aie q^o p^o exercitiū corpis: ut scripsit Sal. in libello de exercitio ad eptigenē prope pncipiū. ¶ In summa igitur quiescere corpus a motibus et animaz exercitari in p^odictis sibi est ualde utile.

At uero iste nobilis adolescens in modo sue cibatio nis auertat primo q^o nunq^o assumat cibū nisi cum uerus appetitus isurrexerit: si aut^o mendosus et uorax appetitus appuerit ei sicut solus: credendū enī est q^o vir iste cū appetitus uoracitate tanta et tādū comedat illum nō fuisse sibi uicium ap^o etitū: sed non nālem aut forasū pter nām:

puenſebat enim in eo a multitudine materiei melancholice que effundebat a ſplene ad os ſtomachi per uenā magnā a ſplene ramificatā: tōri ſtomachi circūuolutā. Et ſitalis appetit⁹ in eo multiplicaretur et pſeueraret oīno pduceret ipſm ad appetitū caninū: qđ auerrat de⁹ ab eo. ¶ **L**uz ergo appuerit talis appetit⁹ ſūmū remediūz eſt ut bibat bñodialia pinguiſa cū tertia pte vini dulcis et nigri ut trahit⁹ ex ſermonib⁹ cōmē tatoris cōmēto illi⁹ ſermonis. Pot⁹ idigētiā ſoluit, ſ. illo. Oīum uelociter et multū nutriētū eſt vinū lege ibidem. ¶ Et de exptis ad hoc eſt ut bibat in mane. 3. j. ſ. olei recētis amigdala rā dulciā cū altera medietate vini dulcis iā dicti. ¶ **S**ecundus canon in hoc capitulo cū ſupnenerit ei appetit⁹ naturalis ſlico dādus eſt cib⁹ et nō differēdus. tolerare enim ſamem ſtomachū putridis replet humorib⁹. ¶ **T**ertius canon: hīc adoleſcēs nullū cibū uel potū accipiat ſgluuoſe et repētine: ſed moderate deglutit⁹ dōctarde. ¶ **Q**uart⁹ canon: in mēſa vna non accipiat multitudinē ſerculoꝝ ſubſtātia ſapore ac vīte uario rā: imo ſit cōtentus ſerculis duob⁹ uel trib⁹ ad plus. ¶ **Q**uī tus canon: nullū cibū deglutiat ſine maſticatōe optima. quī enim odit vitā ſuā cibū deglutiat ſine illa. ¶ **U**ltimus canon eſt mēſura cibi bñius viri dꝝ eē tāta ut in ſtomacho nō p̄cipiatur tēſio grauitas et dolor. et potus mēſura debet eē tanta ut nō fluctuet in ſtomacho a ſurſum in deoſum et a dextro in ſiniſtrū regurgitādo. colligunt⁹ hī ſermones 3⁹ p̄mī. cap de regimine cibi et potus. et 25⁹ continēdis. cap p̄mo.

Post hec Meſuret iſte vir dormitiōnē ſuā: ita ut lō gioritpe dormiat qđ in ſanitate ſua facere ſolebat: ſic enim vigorabit⁹ vīte digeſtiua ſtomachi et epatis eius que plurimū corūp̄it in hac egritudine fortificabit⁹ vīte aſalis cerebri et digeſtiua ſpūs rectificādo materias in iū uariuo et nociuiuo et p̄bibebit⁹ aſaliū ſpīritū reſolutio: quoz eſt magna neceſſitas in egritudine iſta in qua ſylueſtres efficiunt⁹ ad opationes. ut in p̄cedēti cap̄ dictū eſt. ¶ **M**odus aut talis dormitiōnis talis eſt. qđ poſt aſſumptiōnē cibi per horas 3 cū dimidia dormire icipiat pānis mediocriter cooptus capite eius eleuato ſatio notabiliter ſup dextro p̄mū latere quieſcēdo. deinde reuolutio fiat ad ſiniſtrū: et tādē iterū ad dextrū talis enim dormitiōnis figura laudatiſſima eſt. 2⁹ p̄mī. cap̄lo de his que pueniūt ex ſomno et vigilia. et p̄ tertij. tractatu 4⁹ tangit⁹ cap̄ de cura vigiliādo et ſabara. et 13⁹ tertij. tractatu 2⁹. cap̄ de cura nociuēti digeſtiōnis. ¶ **D**ecubit⁹ aut reſup̄inēdo ſolofugiat uelut ignē ppter ea que tangunt⁹ ſecūda p̄mī pallegato cap̄ vīte ſinē. ſ. illo. Reſupine vō dormire malū et ad malas p̄parat egritudines.

Pro regimine vō ad ſextā rē nō naturalē. ſ. per accitā aīc iā ſatio declarati eſt in p̄cedēti cap̄lo qđ oīa aīe accitā per que uelox et uebemens ponat⁹ motus in ſpīritib⁹ et humorib⁹ cuiſādā ſunt: et in illo cap̄lo ubi iā de exercitio diſputat⁹ eſt appet qđ oīa aīe accitā ſua uitate delectationē et mulcebratē aīa ponētia ſunt buic vīro applicāda ppter cauſas notas. ¶ **H**oc in ſumma eſt regimen huius viri per ſex res nō naturales debite meſurandas: vide itaqz qđ magno labore et ſpeculati ſit opimū medicomēſurare inſtrumenta conueniētia ad lapſus corporis humani cōprehendere potes ex p̄miſſis.

Et autem regimē medicinale ſuenienter adminiſtreſ buic generoſo adoleſcētī p̄miſſen dum p̄mo. qđ hec egritudine frequenter reuoluit⁹ periodice: ut colligitur p̄ma tertij. cap̄ de melia uerſus finem. P̄mit tendum 2⁹ qđ ſuppoſito regimine conuenienti ſi iſte egritudi nes p̄dicant eard p̄odus frequēt⁹ in uere. et uerſus finem autūni ſolet euenire qđ alijs t̄pibus. ¶ **P**rima pars uerifica tur: eo qđ cū mē tpe hyemis groſſe ſint minus mobiles et in p̄fundis p̄tibus corpis imerſe remāſſent adueniente caliditate ueris mē diſgregant⁹ colligunt⁹ et per poros et vias exteriores que iam ſunt raro a calitate p̄tinentis et aperte cōuenientius effundit⁹ cordi et cerebro: q̄re accidunt be diſpōnes in eo et ſunt ſermones cōmētatoꝝ. aſſo. 3⁹ cōmēto illi⁹ caſi. ¶ **U**e

re qđē maniemelie rē. ¶ **E**t 2⁹ pars buius ſuppōnis arguitur qđqz in eſtate p̄cedente autūnū mē melice ſunt generate et multiplicare per viā aduſtionis cōſupuenit autūnus per cōplonē eius aſſimilari cōploni mē mouetur mē tales: qm̄ ſile additum ſili facit ipſm ſurere autē Dycris. aſſo. 2⁹ com mē. In morbis minus p̄clitanti rē. ¶ **3⁹** ſuppō. qđ oēs tales egritudines cronice ſunt: oēs enī egritudines de frigida mā ſunt cronice. ſed iſte ſūt tales. ergo cōclouera. p̄3 p̄itia cū ma iori. et minor eſt cōmētatoris 2⁹ aſſo. cōmēto illi⁹. Senes in uenibus plerūqz minus egrotant. ¶ **4⁹** ſuppō. qđ mē talis egritudinum non ſunt digeſtibles ut in pluribus vnica digōne: ſed plurificata cōclouera p̄3 p̄p ſortem reſiſtentiā mēp̄ friditate cōpactate et etherogeneitate eap. ¶ **5⁹** ſuppō. qđ ſicut talium egritudinum mē non ſunt vnica digeſtione digeſtibles: ita neqz vna euacuatione conuenienter euacuabiles: ſed plurificata. ¶ **S**exta ſuppō. qđ nunqđ dꝝ telinq cura iſtarum egritudinum quouſqz appet earum mē ſufficienter eradicate eē: probat⁹ cōclouera qđ ex oppoſito ueritatis eius poſ ſet frequenter talis egritudine periodicare motu quartanario p̄opter diſpoſitionem inſtricam talium materierum ad talem motum.

Iſtis poſitis elici pōt modus curationis et regi minis hñi⁹ viri p̄ itētiōes et inſtra medicinalia. ¶ **P**rima enī intētiō dꝝ eē ad cōplete eradica dū mē p̄dictas ex ſuppōne 6⁹. ſed tales mē non p̄it cōuenienter et cōplete euacuari niſi p̄ iteratas edones ex ſuppōne 5⁹. ſed frequentata edatio harum mē rā non ſuenienter ſit niſi per reiteratas digōnes ex ſuppōne 4⁹. eo qđ tales materie ſūt ſortis reſiſtentie et facientes egritudines longas ex ſuppōne 3⁹. ¶ **I**gitur ex p̄miſſis p̄ia intētiō eſt ponere regimen ultimate abſciſſionis materierum. ¶ **2⁹** intētiō erit deſcribere digeſtiua reiterāda frequenter. ¶ **3⁹** erit aſpire inſtra conuenientia talium mērum eradicauiua. ¶ **4⁹** intētiō erit in confortando vītem totius corporis. ¶ **5⁹** erit deſcribere que dam inſtra cordi appropriata. ¶ **U**ltima intētiō erit tan gere quedam expta ad rectificandum et confortandum cerebrū et tandem erit buius tractatus ſinīs.

Prima intētiō complet⁹ tribus inſtriis. quoz p̄mī edat mē abſqz agitatione ſorti diuertendo eas p vias urine et uētris. cuius deſcriptio. R̄. epithimi: polipodij: ſene: centauree mi. aī. 3. i. lapidis armeni p̄parati. 3. i. ſ. elle borū nigri. 3. ſ. dyagridij. 3. ſ. mirabol. indorum. 3. iij. violariū floꝝ nenufaris: bugloſ. et meliſſe: cinamī electi: macis: ſe. baſi liconis: been al. aī. 3. ſ. pulueriſcētur oīa per ſe et incorporent⁹ cum. 3. iij. paſſularum nigrarum ultimate contritarum cum ſyrupo conſeruationis mirabol. indorum. et ſi haberi nō poterit loco illius ponatur ſyrupus de corticibus citri: et cu. 3. iij. ſ. ſuccari al. hoc enim eluarium eſt ſecretum magnū in euando mē melice tam hypotaſiua qđ ex aduſtione genitae: et doſis eius ſunt. 3. v. per nouem hōs poſt aſſumptam cenam: bibat⁹ cum. 3. iij. aque lactis caprini: et tarden⁹ cib⁹ boris ad minus ſex non dormiat poſt ipſm niſi per horam. aqua enim lactis et p̄prie aqua cētus eſt caſeus et butyrū in eſt vīte mē diſcandi abluendi et aduerſandi mēbus melicis: imo poſt mē diſcandis cibi lacnecini in ſua diſpōne ualde conueniētes erunt et caſeus mollis leuiter ſaltus eſt ei conueniens.

¶ **2⁹** vō iſtū eſt: ut euentur mē cum iſtis pillis ſi eger abominareſ potabile ſarmacum: quaz deſcriptio eſt hec. R̄. mirabol. indorū et emblicorum. aī. 3. i. ſolliculoꝝ ſene polipodij aī. 3. i. lapidis laſuli et armeni p̄paratorū. aī. 3. iij. croci violarum et uenufaris et ſe. acetofe. aī. 3. ſ. ſalis. indi. 3. i. ſormentur pille cum ſucco roſ. et de eis mollibus exhibeantur. 3. iij. obſeruatio conditionibus in p̄cedenti ſarmacō poſitis.

¶ **T**ertius inſtrū et optimū inter alia eſt: ut ſollicitudo ſit circa iſtū virū in apiendo ſibi emorroides: ſpleneticos et melancholicos emorroides innate bone. aſſo. 6⁹. ¶ **M**odus autē aperiēdi eas multiplex eſt. et p̄mo fricādo eas cū folijs ſoli de ma. aut ficus cum panno biſello bene aſpero. ¶ **E**t ſi iſte

non sufficerent tunc fricentur cum felle taurino: fel oē conueniens est. ¶ Et si per hoc nō obedirēt a pertionē: tunc fiat enkatisma. i. sessio in cala aq̄ decoctionis radicū filipendule arthanite et sanguinarie. est autē bec plāta a terra eleuata per brachia fere duo cui⁹ stipes nodosus est et folia oīno folijs p̄fici simillima sunt: q̄ densiora ad obscuritatē tēdencia et maculis nigris transuersa et maculata pducens flores minutissimos ex refractione colorū rubei et albi coloratoe: bec itaq̄ plāta fricata emolroides apit et infra et sanguine et a naribus educit. ¶ Cū ergo diu sederit eger in tali decoctiōe si nō aperit uenē: tunc uoluntarie cōprimat intestinū ad extra et flos met vna uel due ex eis vulnere ualde paruo. ¶ Quidam ad ministrāt sup̄ intestinū uentosa ignitam notabilr: sed mihi non placet p̄ uehemētiā doloris quem semper inducit.

Secundam intentionē cōplent infra quinqz. q̄ rā tria sunt simplicia et duo composita. ¶ Primum ē simplex digestiū est: ut eger plurib⁹ diebus in aurora assumat. 3. iij. succi buglosse: tpe enī et propter tate suis multuz aduersatur melancholie vnicuiqz. ¶ Scōz vō digestiū simplex est: ut exhibeant. 3. iij. succi lupulorū depurati: in eo enī non depurati inuenit v̄tus solonis lenitiue cum ad per residenciaz depurat non ita manifeste lenit: q̄ moram non contrahit penetrando. ¶ 3^m digestiū simplex est ut infirmo oīdie in aurora et in medijs tertijs et ante cenaz per duas hōs exhibeat coclear vñd coriū citri cōditop: et in uentes ipm efficacius oī alio. ¶ 4^m et principale de compositis est syrupus de corticibus citri factus de quo exhibeantur 3. iij. cū. 3. iij. aque vngule caballine fm̄ Italicos. et ipsam in aggregatore Serapio denominat sarsaram. vide ibi. ¶ Ultimū digestiū est hoc. R̄. aque sublimationis florū croci cū folijs et fructu aque boraginis ana. 3. i. s. syrupi de xibino et de epibimo et de corticib⁹ citri. aī. 3. s. misce et totū sepidum aut pap̄ calidū ext̄ ibeat in aurora tot diebus quousqz appareat urinā in substātia mediocritatē tenere et in colore rectificatā eē: et in fundo eī imersa videbit hypostasias alba cōiuncta equalit̄ partiū dyapbana et figure pyramidalis: tunc ergo apparebit secūda intentionē sufficienter esse cōpletā: nullo enī argumento euidentiori deducere potes a posteriori perfectiōnem digōnis q̄ cum predicto.

Tertiam intentionem tunc p̄z q̄ tempus est cōplendi reiterādi eīonem: ut nūc sequit. ¶ Soleo autē ego grā huius exhibē patienti. 3. iij. pulueris lapidis laçuli. 3. s. lapidis armeni p̄paratoz com. 3. iij. aque buglos. et 3. s. vini al. subtilis aromatici et bene dulcis. lapis enim laçuli et lapis armenus exhiberi possunt cū securitate sicut ellus albus et niger cū cautela et timore. p̄ tertijs. cap̄ de canoij. curationis capitis. ¶ Secundum vō et mihi domesticum est hoc. R̄. eluarij de epibimo descriptione mea facti in altero tractatu de melia. 3. v. aque lupulorum. 3. iij. exhibeatur in potu in aurora. ¶ Tertium instm̄ est mirabile compositū descriptum ab Auiç. cap̄ de viribus cordis finali cap̄. et est electuariū solutiū ad melancholiam: cuius dosis sine 3. v. cū. 3. iij. aque sublimationis florū violarū purpurearū. ¶ Si quis autem diligenter pharmacum nobile exp̄tissimum inter alia facere desideraret. R̄. decoctionem de epibimo descriptam a Rasio 9° Almā. cap̄. de melia. de qua exhibere potes ab. 3. iij. usqz ad. iij. de ello nigro nunq̄ dedi nisi usqz ad. 3. s.

Quartam intentionē ita restat cōplē. i. cōfortādi v̄tutē toti⁹ corpis que p̄prie vitalis et aialis intelligi d̄z. Plurib⁹ itaqz instis p̄fortant toti⁹ corpis v̄tutes. ¶ Primo qd̄ per ueniētē electionē nutrientiū in q̄titate et qualitate debite mensuratoz: et bec qd̄ p̄fici p̄tīm p̄ caplīm. p̄cedens in quo fuit facta determinatio cibop et potuum si bi ueniētis: q̄re apud illa nihil fere addendum est nisi q̄ de scribat eluariū qd̄ v̄tutum p̄fortatiūz modis predictis qd̄ est tale. R̄. carniū p̄dictā sufficienter coctarū lib. i. been al. floz boraginis et buglosse sedoarie. ana. 3. i. croci. 3. i. ma-

cis capit. ue. aī. 3. iij. byacinti smaragdī sappiri ossis de corde cerni. aī. 3. s. limature minutissime auri. 3. s. folioz auri numero. iij. margaritaz non vitiataz. 3. i. granorum pineoz recentium. 3. iij. grana pini et carnes p̄dicte p̄ vñd diē nālē permancāt infuse in. 3. iij. vini dulcis albi et subtilis et in. 3. iij. vini citoniorū. oīa autē n̄cimate terant per se et cūz lib. i. succarū al. cocta cū infusione p̄dictop fiat eluariū ultimate contritiōnis. et detur de eo p̄pe diluculū coclear vñd bibendo post illud. 3. iij. aque buglosse: et de eo medietas des̄ aī prandium et cenā: est enim de utilimis mihi exp̄tis in vigorando v̄tutes. ¶ Scōz vō p̄ncipalr p̄fortantur v̄tutes corpis abscondēdo cās debilitatis earū de quaz nūero est excessus et effrenatio in coitu: est enim tantepotentle ad debilitādū v̄tutes hoīs et dissoluenādū cōpaginē mēbroz et ponēdū malam complexiōnē in oī p̄ncipali mēbro: nihil fere buic corpori deterius est q̄ ipse coitus et p̄prie melica dispōne laborantibus: p̄ qd̄ de terminat epicurus ipm oīno sanitati hoīs et longitudini vite essenociūm. ut legitur 3° regnī. cap̄ illo. Veniereorum vō fm̄ epicurum nullus est salubris usus. ¶ Amplius demonstratur hoc rōne palam: qd̄ cūqz enī corpori humano exhibitur p̄ qd̄ euacuetur ultimi alimenti utilis sup̄fluitas est compaginiū humani corpis destructiūm. Sed coitus est illud. ergo p̄cto uera. p̄z cūcā cū maiori: per cuius p̄tiaz cōstat humani corpis cōpago et armonia per remotiūz illius destruit: et minor collit 20° ternij. Coitus enim non est aliud q̄ copula viri cum muliere per quaz educitur sperma qd̄ est sup̄fluitas ultimi alimenti utilis: si ergo talis sup̄fluitas educit p̄ coitū q̄ tūcūqz moderate et moralr regulatum. tunc que opinio negare pōt q̄ per efficiētatiū coitum non dissoluatur humanum corpus. ¶ Amplius oī illud v̄tutes būanī corpis destruit et dissoluit p̄ qd̄ euacuant p̄ncipia vite que sunt calidum et humidum in cōcreto si p̄ coitū euacuant sp̄ma et sp̄s quoz utriqz est calidū et būidū. igit̄ r̄. ¶ Age igitur isignis adolescēs in hoc actu cū moderamine moralī agendo semel in hebdomada. Si enim p̄ aliud huic uerecundo actui nō est complacendum saltem ab eo discedendū est p̄ pusillanimitatem et infamiā que acqrit in eo: qd̄ enī vilis et detestabilis moralī viro iponi pōt q̄ seipm̄ subiectum faciat mulierculē p̄ lasciuā et delectationē in momento t̄p̄is euanescentē? ¶ At vō itez 3° mēbroz et totius corpore debilitant v̄tutes multā frequentē et laboriosam agitationē in spiritib⁹ et būo rib⁹. Cū ergo p̄ instantiam vigiliop p̄ corruptas operationes imaginatiue potentie et p̄ localem motum corpore hic inde discurrentis agitentur sp̄s et humores. et consuetudo motus māeruz est q̄ ipse inclinānt magis moueri et de facto mouent ad mēbra debilia q̄ ad fortiora. Et in hac egritudīne duo p̄ncipalia mēbra. v̄z. cerebrū et cor magnifice sint lesa. ergo erant receptiua māerum: illa cūcā tenet ex snia p̄ncipis. p̄ p̄mī. cap̄ de mēbris in fine. membra autem fortia sup̄fluitates eoz expellunt ad debilia: et propterea inuentus est tertius modus confortandi membra faciendo ipsa nō eē receptiua sup̄fluitatū p̄dictarū: et totum hoc cōplet cū sipticiis: ut collit 3° regnī. autentico sermone. repellunt enim a se sup̄fluitates supple uasa p̄fortata sipticiis farmacis. ¶ Igitur in p̄fortatione cordis quatuor tangunt̄ exp̄ta medicamina: duo in quā singularia et duo composita. ¶ De singularibus ergo est sedoaria potens pharmacum in confortādo cor. et p̄prie si fiat ex ea linimētū cum aqua sublimationis oīim̄ gariofilati super regionem cordis. ¶ Famatum etiam est per oēs illustres q̄ puluis felū çabaragi in potu datus cūz vino electo p̄dicto mirabili suauitēto subleuat deperditam virtutem cordis. est autē felū çabaragi smaragdus viridis electissimus. ¶ De cōpositis autē ad vigorādū cor p̄mī et electissimū est eluariū letificans descriptiōe Rasio 9° Almā. cap̄. de melia de quo exhiberi debent. 3. iij. uel quatuor cum aqua sublimationis mellis et buglosse: sed secretum maius est dare ipsū in potu cum aqua sublimationis corticis citri. ¶ Secundum compositum est descriptiō eluarij mirabilis p̄ sua a

Consiliatore. dila. 196°. Quid quod approbat ipse lege ibidem. et hoc fuit elius quod descripsit Senilis in consilio suo: et dicit quod accepit ab uno socio fideli. est autem dos ei quod dicitur. 3. liij. in auro. ra cum predictis liquoribus. et hec de intentione 4° et 5° simul.

Pro complemento ultime intentionis pmitte dū p. q. infra quod plura que posita sunt in 2° cap per regimē sex res nō nālium ad hanc intentionem adduci pnt. Plurima ēt imo fere oia ista immediate an posita in 4° et 5° intentionib⁹ buic pposito sunt cōuenientia. Raro enim inuenies aliquā medicinā cordiales que non sit cerebialis in eodem gē cordialitatis. Quēdāqz enī medicamina frida et sicca sūt cordialia cōtrariādo lapsui calido et humido cordis: eadem sunt cerebrialia et cōtraria calido et hūido lapsui cerebri: et sic de alijs. Etiam quēdāqz inueniunt cordialia p operationē pueniēte a 3° et 4° virtutibus medicina: eadē sunt cerebrialia pp illud. si enī aliq dāc medicina p proprietate cordis vigoratiua ut corallus hyacin⁹ sima ragdus margarita been albi et rubei o simū gariofilatus et cortex et semē citri et lignum aloes ponant cōfortatiua cordis per proprietatē specificā ipsorū nō repugnat: imo ita de facto est quod talia p eadē proprietatē cerebri sunt cōferētia ut muscus et ambra mellissa: et sic de similib⁹ per olfactum inspirata cerebri simul confortant et cor. Preter predicta autē de famosis est eluarius dyamuscum dulce eluariū dyambria descriptio ne Mesue in antidotario et eluariū dyanthos descriptione Nicolai in eodem. et elius de xiloaloes. et eluariū philosophorū que ambo descripta sunt 5° canon. summa et tractatu pūmis. Scio autē ego quod si in potu dens. 3. ij. subtilissimi pulueris de electo ligno aloes cum. 3. ij. aque auricule muris virtutem cerebri resolutam melicis impssionibus miro sumamento restaurat et ad ueram sanitatem perducit quem sibi donare dignetur solus ille oium opifex qui cuncta sanat et benedicit ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 38. De apostemate ulcerato in summitate capitis a mā melica cum sanguine dominiū habente.

Sabis que mibi per nuntium istū narrata fuerunt de dispōne generosi adolecētis: spectabilis dñi pātis vicētinī filij appet quod egritudo ista nō leuiter ē uerēda: est enī āpa ulcerosus in summa sui capitis pte: quod enī sit āpa p. q. est eminētia magna in predicto loco: ulcerationes autē illi⁹ demonstrat solo crinitatis iā uetusta cū crinua virulēte māel effusione et multa. Et dō ipsius tumorē oñdit pīs durities cū silu die uerue. Quid nullo mō alteri cāe appropriari potest quod māel melice cū sanguine dñiūm hūit: omīa autē tale āpa et maxime ulceri cunctū paratū est ut facile permutes in cancerū. Ne qz itez tollitur rei bui⁹ timor: eo qz in āpate aliqñ. appareat mollities: cōtingit enī illud qñqz pp retentionem virulente humiditatis pueniēte ex debilitate virtutis digestiue et expulsiue parit. Cum ergo fortificat virtus et expellit. ab ulcerata parte mā virulenta: tunc remouetur mollities et remanet āpatis substantia solida et compacta: et hoc est formale ipsius egritudo leuiter constituenda.

Ex premissis apparet quis dze esse huius egritudinis curationis modus. oportet enī patientem hunc exstare cibos grossi sanguinis et melici gĩa riuos uelut est oium leguminum usus multus et panis non bene coctus et carnes antique et caseus antiquus. Exstare et dze res acutae: uelut sunt salsa oia nuce ceperaphanus alleum: et silia. sūt effugē dze oia cibaria multum calida uelut spēs omnes brodialia pingua et reliqua corruptibilia uelut erucam: et effugiat fumosa et potentia uina nisi cum magna quantitate aque.

De regimine autē medicinalitria pro nunc videtur mibi sibi applicanda esse.

Quorū p^m est quod oī tertio sero p duas hōs post cenā accipiat unam de infra scriptis pillis: quaz descriptio est hec. Rx. lapidis armeni preparati. 3. 5. epibimi. 3. j. aloes pparati. 3. l. 5. reformens pille de oi. 3. vj. cū succo rosar. Scdm dō pncipale remediū est: ut sup loco patēte oī die ter apponat de hoc vnguento: leniter tāgēdo pte nō expmēdo cū violētia: imo cū coto uel subtilissimo pāno abstergat ab eo virulenta tota mā: et supponat vnguentū cum filis subtilissimis: et est eius descriptio talis. Rx. mellis lib. 5. floris eris. 3. 5. vitrioli cōbusti. 3. li. aceti. 3. li. turie preparate. 3. l. litargiri. 3. iij. terre sigillate. 3. l. coquantur sil leu ligno mel et acētū usqz ad pueniēte glutinositatem: deinde pmittat in mortario infrigidari: et tunc superponant alie medicine puluerigate et longa contritione incoz potent in mortario et apponatur: ne iam dictum est. Tertium remediū conueniens est et circa locum apostematosum incipiendo apud radicē eius fiatunctio p qñqz digitos circūquaqz cū hoc vnguento. Rx. boli arme. 3. ij. sanguis draco nis: terre sigillate. añ. 3. 5. sandarace: thuris: bypogstidos: gal larum cupressi. añ. 3. l. 5. amili. 3. l. albumina duorum ouorū. et fiat oium sil longa et subtilissima contritio donec habuerit viscositatē bonā. de hoc g fiat oī die ter lintimētū: ut dictū est. Oportet igitur per quosdam dies egritudinem istam diligenter procurari ut prescriptum est: et terminabit ad finē laudabilem. tunc iam habebitur intentū. Si autē aliter pcedere videret tunc consulo quod tunc et nunc aduocet eximius doctor petrus sulmonensis qui huius egritudinis signa et accūtia fm habitum physici et scientifici cognita conscribat. tūc enī aliter ei pvideret quod iam factum sit et sepe dispōnem videat et p fundissima scientia sua extimet ipsum et procuret ut si non fuisset a nuntio isto ignaro scientie bene informatus poterit presatus doctor.

Consilium. 39. De corruptione sensuum interiorum: et proprie fantasie imaginatiue et cogitatiue.

Consideranti mibi quietē hēre ab exercitio et maxime circa res difficillimas nūc fortuna obtulit mibi speculandi in scibilib⁹ medicine māam arduam et non minus difficillimā. Ut enim qdam nobilis dilectione religionis captus et sacrosancte fidei cultū zelātissime anhelās incidit in nocumenta corporis in sensib⁹ interiorib⁹. Est enī in eo nocumētū in opōnib⁹ fantasie: neqz enī per eam apprehendit rerum uel obiectorū spēs nisi sub modo corruptionis quod enī sibi offert ab aliān⁹ gĩa placandi ipsum et quietandi in operationibus interiorū sensuū et exteriorū sub forma contrarietatis recipit aut doli uel fraudis quod nō est aliud quod fantasie operationes esse corruptas. Et sicut corrupte recipiuntur in eo spēs obiectorum: ita corrupte deferuntur ab ultima parte anterioris uentriculi cerebri in qua locatur fantasie ad primam partem secundi uentriculi cerebri in quo local imaginatiua potētia. Spēs ergo tales corrupte et delate et recepte l organū imaginatiue imutāt ipm qñr est eis ipotentia: et pprie qz iā debilitatū est organū illud a causis infra vidēdie. Et si spēs ille possunt imutare organū: tunc necesse est concedere quod imutant infra que sunt spēs aiales. Cum ergo taliter se bēant potentie ad operationes educendas qñter se habent organa et instrumenta ipsarum potentiarum: et illa duo iam corrupta sunt: ut dictū est. Igñt necessarium est ipsius imaginatiue potentie imaginationes produci corruptas. Cum igitur altioris potentie. s. cogitatiue nō pducantur operationes ab aia nisi mediante organo suo: quod est scōa pars uentriculi medij et mediantibus instris suis que sunt spēs animales in quibus iam facta est alteratio seu pmutatio uel corruptio necesse est cogitatiue potentie operationes fm formas corruptorū producti: et hec oia possunt colligi in exemplis a Gal. dario. Quidam enī erat qui oīs ipm visitantes corrupte

reprehēdebat et inimicos ei eē pñuntiabat et iubebat expellere: opatio enī fantasie in ipso corrupta erat et corrupte apprehendens: opatio tñ cogitativē integra erat qz pñcipiebat expellēdos eē eos ut inimicos. ¶ Alter autē fuit custodiens vasa dñi sui vitrea et stans ad fenestrā uocabat transeuntes an uel lent illa uasa bēre et pñciebat ea ad terrā et frāgebātur: corrupta enī erat in eo opatio imaginatiue potentie qz nō imaginabatur illa uasa vitrea esse frangibilia. ¶ Alter autē discipulus a dogmate pñis fugiebat: pater autem insequēbatur ipsum ipse autē retrocedēs vberēbat pñem: pñ autē acriter repñhēdebat eum et ipse renouens se ad pñem uentam petijt ab eo: opatio enī fantasie et imaginatiue corrupte erat: qz nō cōprehēdebat ipse eē pñem: sed postea a patre monitus cognouit errorē suū: unde apparet qz integra erat opatio cogitativē potentie: et multa exemplaria istis similia adducere potuissē.

¶ Simile accidit huic viro in quo lesa est opatio fantasie et imaginatiue potentie: imaginatur enim demones assistere ei querentes martyriū eius et lesionē. Unī timore illo concitus uerba timoris pñfert et multum sedule assistantibus et in seipso corruptos sermones frequentissime pñfert et timoris magnitudines exprimit: et quāqz corrupte elicit standum et eundē esse ad loca a quibus fugiendum est et eēuerso. ¶ Unde ex his cōcludit qz dispō huius viri est ualde uerenda. ¶ Si enim huic viro succederet nocumētū in opatiōibz memoratiue potentie sicut diminutionē: tunc fortassis ingrederetur capl3 soliditatis et amentie aut dispōnōis in fanatū eē iam ingressus sit nocumētum corruptionis tridūm eē interior. I fantasie imaginatiue et cogitativē potentie. Itaqz collocāda est ei dispō sub cap de pñmixtiōe sensus. pñma tertiij. trac. 4. et sub cap de soliditate et amentia post capl3m illud in qbus ut expñdictis apparet subtilissime cōtēplādū eē si bene subtilit et accurate cōsiderent ea que scripta sūt ibi. et 3. de acci. et mor. in caplis appropiatis. et in lege ibidem.

Morum autē nocumētōz 13 cāe assignent qz pñtres a sapientibus in plurimo tamē cōtingentē caliditas et siccitas imoderate in cerebro sunt potentiores pñalio. ¶ Aut qz imoderata calitas et siccitas cerebri est dispō disproportionalis ut ab oibus concedit. ¶ Aut qz intensa calitas nimis mobiles redit dispōs aiales: uel qz ipsa multum resoluendo spūs consumit sicut partem magnam: itaqz ipsos efficiendo subtiles exaltationi disponit. ¶ Aut qz eadem uentriculos cerebri nimium exiccādo indisponit ad operationes. ¶ Aut fortasse qz uehemens calitas disponit sibi uehemētē siccitatē ad quā sequit uehemēs siccitas ad quā sequunt oppilones p pñis cerebri accidētā siue uel eas attenuatorias siue coartatorias dicē oppilones. ¶ Aut qz distēperies talis humidum substantificū cōsumit et bñduz nuerimē tale contentū in arterijs et uenis ebullire facit. ¶ Uel qz lapsus ille spūs et humores cerebri cōuertit in uapores corruptos. ¶ Uel nimium aliunde attrahit uapores ad cerebrū: que oīa alterando medium et alterando et permutando spūs et organa necessario imutāt potētias in operationibus suis: sed corruptio in operationibz utplm sit a calitate et siccitate: sicut ablatio et diminutio a frigiditate et humiditate. pñma tertiij. cap de signis sumptis ab opationibus moraliū uentum. cuius principium hae operationes ingreditur lesio. ¶ Spūs lesa cause harum lapsus sunt sicut imoderatū exercitium uehementer cōsumptiū siue fuerit corporale siue aiale longa et subtili et acuta cōtēplatiōe. fontes et edones corpa exterminātes et usus ciboz calidoz et siccoz actu et potētia. Et frequēs assumptio aromatum caloz et siccoz. Et imoderata uigilia pñe et cōmorari in aere calido et sicco uehementer et frequēs balneatio in aquis thermañticis uelut sulfureis et attramentis. Et retentio eūonum solitarum sicut menstruoꝝ in muliere et emorroidaz in viro ex quibz accidit ebullitio uel corruptio in humoribus. Et frequēs comestio fungoz et aliarum uegetabiliū medicinarum: sicut dñ de insqamo et bengi. Decem oīa pñt esse cāe acgrēdi spēm male cōpñōis calide et

sicce in cerebro exterminantis organa et spūs et immutantis operationes potētiaz organoz interiorū: ut iā dictū est. quare de eis oibus ab astātibz cōsiderādū an aliquē uel plures de numero pñdictarū eārum in hoc viro applicate fuerint ex qbus apparebit fundamētū inuentionis egritudinē eius. ¶ Cōdō autē ex pte aliarū qñlitarū hic pñmitto tanqz nō multū pñias egritudinē huius viri et timendo magis longitudinez sermonis qz inquisitionis ueritatis. ¶ Si igit vir iste in facie et habitudine tota extenuat est. ¶ Et oculi cecuti. ¶ Et 3.° siccitas est. ¶ Et 4.° amaritudinē hēt oris. ¶ Et 5.° linguā adustā uel denigratā. ¶ Et 6.° color ei cōuersus est ad opacitatē. ¶ Et 7.° aspiciat et soliditate pñcipāt mēbra sua. ¶ 8.° multū uigiliās est. ¶ 9.° inquietus et agitat. ¶ 10.° rixa saltu et agitationibus corpis molestat. ¶ 11.° frequēter et multū abūde loquit et corrupte. ¶ 12.° euomit chol. ru. uel uiridē uel opacitate pñcipātē. ¶ 13.° appetit potus et cibos fridos et bñidos uelut aquā. ¶ 14.° uenter eius stipricus est et supflus que a uentre suo educunt solida sunt et adusta. ¶ 15.° pulsus eius est uelox et frequēs ad magnitudinē tendens. ¶ 16.° urina eius est in tictura notabilr eleuata uelut crocea aut ignea ad opacitatē aliquatā tendens uelut color rose nuperrime expñs: tunc nō remanet aliqua dubitatio quin isti morbi pñouenerint a caliditate et siccitate temperamentum notabiliter excedēte et materialī magis qz iminateriali.

Quibus iam cōprehēsis applicentur instrumenta curationis sex intentionibus complenda.

¶ Prima itaqz est cōdō uis: ita qz huic viro statim sñometur cephalica dextre man⁹ inter pollicē et indicē posita extrahantur sanguis. 3. liij. uel. v. sm qz pñtabit pulsus magnus uel pñus. et fiat hoc mane pñe ortū solis uētre iam mundificato et sñochō eūato a cibis uocat bechora electa. 4.° pñmi. capl3o de sñomia. Si autē apparerēt signa repleñtis uis: tunc securi⁹ esset sñmare nigrā: et si dispō per colligantiā depñderet a splene uel epate: tunc sñometur in primo saluatella sinistra. In secundo saluatella dextra que inueniuntur in dorso manus inter digitum medium et anularem. ¶ Item pro hac intentione soluat uenter eius sequenti mane immediate cu3 hoc potu. 12. aque lactis caprini. 3. liij. mane. 3. i. dissoluant et colent et colature addant epñbimi cretensio. 3. i. dyagridij gra. i. misceantur oīa et totum accipiatur actu calidum et tardē post cibis horis ad minus sex. ¶ Tertiam instrm in hac intentione est: ut attendat lenificationi uentris cum clisteri col in quo opponantur. 3. l. 5. cassie fistule aut saltez vir iste accipiat ante cenam pillulam vñā factam de. 3. 5. aloꝝ abluicū duo bus granis lapidis laçuli preparati.

Secunda intentio pñcipalis est regiminis ex pñte sex rerum non nāllum recuñcatio: unde stet in aere humido et frido et utat lactuca portulaca spinachia bleta cucu. cucur. et filibus. Et non bibat uinum nisi albu et dulce et multa aqz pñmixtū. Et euitet cibos oēs mellitos et multo succaro conditos. ¶ Et ponat in cōpedibus elōgādo ab ipso lapides fustes gladios et oīa cu3 qbus ledē possit seipsum aut alios. frequēter enī interficiunt se et astātes aut acriter pñcutiunt et uulnerāt: pp qd semp assistāt eis viri bone sñi morales et mansueti corrīgentes: et distrabentes eos a corruptis opōnibus intantū qz opz egrotantes istis dispōnibus frequēter a lapidibz et vberibus molestari et pñcuti: ita ut redeat ad ipsos rō et pñpñcū vñus fuerit fortis et eorum cerebra non fuerint a pñata. ut pñ tertiij. cap de cura pñmixtionis sensus. ¶ Si vir iste abstinerē dñ a motibus corporeis: ita ut non occurrat ei aliqz vñbis timorosis et sibi in gratio molestās ipm. ¶ Et de his. cibarijs que vñtē sustētare pñt uenienti⁹ est ut bibat aquā carnis que distillabit ab astanurio aialium iuuenum et pñguū: et sñr bona est et aqua sublimationis pulli. ¶ Aqua vñ cōsumptionis carnis quā vñuersa gēa ueneroz noiat cōsumatū non placet mibi: et pñpñcū cu3 ea dissolunt medulle et neruose pñtes: sed si puracaro excoñaret ab oñibz et minudm incisa coquere in siela usqz ad consumptionem et

dissolone carnis: tunc illa melior est. Et modus usus eius est ut de ea ponatur medius cyathus in oī ferculo: aut bibat de ea cum vno vitello oui secum dissoluto. 3. i. aque lactis. aut papaueris: aut bibat ipsam cum modico vini dulcis et aqua violæ. aut misceat aqua illa cum medietate aque nenufaris: et trititate dupla brodij galline puli uel caponis: aut terat ipsa cum cerebellis pulloz: aut testiculis eorum: et des in potu cum brodio et modico vini dulcis in quibus oībus semper ponat aliquid de minutissimo puluere folioz auri aut limature eius tenuissime aut cum puluere margaritarum quas artificius aliquod non maculauerit: sed nouelle et purissime fuerint.

Tertia intentio est digestio materia pro qua ponuntur remedia tria oībus elegantiora. Quorum vnum est hoc. ℞. Syrupi de corticibus citri. 3. i. succi citoniorum uel vini eorum. 3. 5. aque buglos. 3. iij. dens in potu. Et 2um et lenius est ut oī mane bibat. 3. v. aque buglosse: imo de ea semper ponatur in oī potu et cibo suo. Et 3um est hoc. ℞. Syru. de bigantioz syrupi de corticibus citri añ. 3. vj. aque floz violaz et nenufaris. ana. 3. i. 5. misce et quolibet horum detur in potu in aurora actu frigidum bis diebus.

Quarta intentio est accitum correctio et de numero accitum coius et magis uerendum est in stantia vigiliarum cui multipliciter prouidendum est. Et si quidem ut oī mane constante virtute fiat ei ablutio capitis cum hac decoctione. ℞. violaz corticis papaueris se. lactucay floruz nenufaris se. malue et altee rad. mandragore oīum. ana. M. i. camo. M. 5. se. basilico. M. i. ptes. ij. coquantur oīa in duabus situlis aque usque ad consumptionem tertie partis et de hac aqua actu tepida embrocet caput ante cibum per vnam horam. Et 2um uero remedium ad hoc est ut semper odoret puluerem istum. ℞. corticis papae. añ. 3. iij. violaz nenufaris: se. portul. lactucay et scariole. añ. 3. i. 5. corticis mandragore uel pulueris pomoy eius. 3. iij. ligni aloes. 3. 5. croci se. aneti. añ. 3. v. puluerigent oīa per se et ligent in syndone et odorentur. Et 3um est ut in cibis eius coquantur aliquid de papauere al. Et 4um est quod semper cum cibariis omnibus aut ante bulliant folia lactuce et comedat ea. Et 5um est ut madesiat pannus in linimento infrascripto et circumligentur tempora actu tepido. ℞. se. lactuce nenufaris et papaueris al. añ. 3. 5. terantur ultimate cum aqua nenufaris: ita quod uertant in eam. deinde addant eis amili. 3. iij. lactis lumentre 3. iij. et imixtione hac imergatur pannus: ut dictum est. Et 6um est ut itex oī die añ cibum oīem abluant manus et pedes ei cum decoctione suprascripta cum qua caput embrocandum est. Et 7um et ultimū infrascriptum est ut constāte virtute predictis non ualētibz des ei post prandium et cenā per mediā horā. 3. 5. antiq. philonij añ. 3. 5. aque sublimationis camomill. per remotionem enim huius accitis restaurat virtus naturalis et vitalis et non solum aialis cuius resolutionis restorationem efficit somnus: ut colligitur primatertij. tractatu 4°. cap. 21°.

Quinta intentio est mater diversio que conueniēter fieri potest cum rationibus iam premissis diligenter adhibitis. Et itex de melioribus modis est ut huic viro per nocentur emoroides et prope cum fricatione facta cum folijs ficifellis tauri aut cum modico eufoz. aut cum leui flōmia illaz uenarū aut apponēdo illis locis sanguifugas electas sive sines sapientū. Et 3° diuertēdi modus est fortis frictio domestice peris crurū. Et 4° est attractio sanguis ad uaricales uenas cum forti attractiōe scā cum uetosis ignitis absque scarificatione. Melicis enī et mīacis uarices inate bonū affo. 7°. Huic et intētiōi subseruire potest frequēs uetositio cum scarificatione facta super domestica parte tybiarū super natibus et spatulis.

Sexta et ultima intentio est ut vigoretur virtus uitalis et aialis: que 3° uigorari possit per instrumenta tacta in intentione scōa. tamen scribentur tria solētia remedia ad restaurandum virtutes predictas. Quorum primum est eluatum infrascriptum de quo sepe in die detur coclear vnum et medium patienti ad deglutiedū. Cuius descriptio. ℞. serue violaz serue buglos. et boraginis. añ. 3. iij. fra-

gmentoz saphiri byacinti smaragdi. añ. 3. i. doronici: ossis de corde corui spodij cedoarie. añ. 3. i. musci electi ambre. añ. 3. iij. cinamomi gariof. añ. 3. v. sy. infusionis mirabolanoz herbul. 3. iij. succari al. 3. iij. margaritarum purissimarum. 3. iij. in corpore tenent oīa sibi et confrangant in eis folia auri numero. 10. spero enim quod ex hoc habebit inuamēti. Et scōm vō est ut eidē oī mane in aurora exhibeat. 3. i. 5. letificantis descripti a Rasi cap de melia. et tātūdē des ei circa mediā noctē cum aqua floz nenufa. lactuce uel papa. Et scō aut ego experientia notissime quod patiēti exhibē in die pluries. 3. i. de dyamusco dulci in molli substantia facto finitias auctoz et prope añ. 3. 5. aque rosarum muscate et cum. 3. 5. vini dulcis clari et bene aromatici aialē uitalē et naturalem virtutes uiuificat quod sibi concedere dignetur altissimus qui per infinita secula uiuit. Amen.

Consilium. 40. De mala dispositione capitis complicata ex uertigine et strepitu uel fragore in auribus.

Accidentia que appuerunt in nobili viro seraphino de muscano omnino arguunt difficultatem causae a qua prouenerunt: et est causa illa dispositio complicata ex uertigine et strepitu uel fragore in auribus que ambo in specie sua sunt egritudines uel accidentia difficilia et prolixae curationis et semper difficilis: eo maxime quod apparuerunt in viro forti et bone complexionis: quod calidum et humidum secundum uersam habitudinem membrorum: uerū quod in ipso inuenit excessus humiditatis super calitate non multum eleuatus et prope in capite eius in quo uisum cholericum mater argumento sumpto a tinctura uiridis eleuata et flegmatica mater que indicat ex multitudine sputaminis: et ex alijs gratia breuitatis omisso. Et ideo ex oībus colligendo apparet quod necium est quod festinanter est possibile incipere curationem eius et incepta sedulo peruenire circa sex infra antedēdo: ut nunc sequitur aliter res ingentia pericula minas eidē: ut prima tertij. tractatu 5°. cap de uertigine. et quarta tertij. cap de sonitu et sibilo. et pluries alibi colligendū. Primum itaque infrascriptum est. ut ipse effugiat usum oīum euaporabilia implētia cerebrū multitudinem fumositate limositate et humiditatu oppilatu arū. Et 2° effugiat usum acutoz oīum ut allei cepe raphani et eruce. prope. Et 3° dimittat oīa acuta acuitate salsedinis. Et 4° euictet uina fumosa acuta et eligat uinum al. subtile non fumosum dulce et aromaticum refractū in saltē 4° parte aque ab electo forte accepte. Et 5° effugiat usum coitus saltem frequēti: imo nullus est ei conueniens. Et 6° attenuet dietā suā usque ad aliquot dies saltem abscindendo quartam partem eius quod acciperet uel consueuit accipere. Et 2um infrascriptum est hoc. ℞. pillarū cochiarum. 3. iij. pillularum de sarcocolla. 3. 5. fomentum pilule. vij. cum eluatio rosarum et recipiatur in aurora non multum dormiendo post eas et tardet comedere usque ad sextam horam: duz tamen in quinta hora acceperit cyathum unum aque succarate calide. Et tertium infrascriptum est ut mane tempestiue mediocribus passibus exercitet eundo et redeundo usque ad portam sancti Bartholomei deinde reuersus faciat sibi fieri flōmiam de cephalica super manus posita inter pollicem et indicem dextre manus per quam educantur sanguinis. 3. ad minus quinqz. Et quartum infrascriptum est hoc. ℞. Syru. de calamito qui optimus est ad uentositates syrupi de bigantio ad mās. mixtū ex cholera et flate syrupi compositi acetosi. añ. 3. 5. aque betonicę propter caput: aque cicoreę propter epar eius: aque capilloz ueneris propter prouocationem. añ. 3. 5. misce et oī mane in aurora accipiatur calidum cotiens ut videat urinam esse remissam in colore rectificatam in substantia cum hypostasi alba coniuncta equali et in fundo residere oībus aut pluribus horis circūstantiarum acceptis. Et quā ergo talia apparuerint statim subueniat ei cum istis 5° quod est hoc. ℞. ierologodid. 3. v. iere galeni. 3. v. 5. misce et totum calidum in aurora accipiatur cum 3. iij. 3. aque saluie colesacte et obseruentur post illud regule posue in altero solutio. Et non

miris alijs de doſi buſus ſoluti. Iſa enī eſt eſis qm̄ iere
ſaleni doſis tranſcēdit. 3. xij. 7 ſeralogodion doſis attingit
ad auſ. iij. 7. iij. nec aliq̄ credat ieralogodion eſſe ſarmacuſ
forte. imo eſt debile ſalis 7 olium antiquoꝝ teſtimonio proba-
tiſſimū intād q̄ ueteres nullo mō alio ſarmaco utebantur
p̄ter iſtud: 7 nō dubito q̄ ſi vir iſte oī ſeptimana ſemel ute-
ret hoc ſarmaco ſanaret p̄fecte abſq̄ alio. ¶ 6° 7 ultimum
inſtrm̄ eſt hoc. 8x. coſti p̄retri ſtaphiſagrie ligni aloes ſinſi:
nudiſ mu. aī. 3. j. rad. arthanite 7 dragōtee. aī. 3. j. ſ. Incidan-
tur minutim 7 coquant in. vj. lib. aque uſq̄ ad medietatem
deinde oī mane ex hac mā colata accipiantur. 3. v. oximellis
ſquillitici ſyrupi de calamento aī. 3. j. totū caleſcat 7 ex eo im-
pleat oſ: 7 fiat cū eo gargarisma ſaltis oī mane decico in ſpa-
tio vniſus bore: 7 ſi iterum per vnam horam cū dimidia an-
te cenā ſimiliter faceret eſſet ei conuenientius. ¶ Hec itaq̄ ſūt
mibi viſa meliora que fieri poſſent in diſpoſitionibus p̄e-
miſſis de q̄bus nō leuiter heſitandum eſt: 7 maxime q̄ egrī-
tudo contraria eſt virtuti cōplexioni 7 etati ut ſpeculanti pate-
re poteſt. Hec ad laudem dei. Amen.

Coſilium. 41. De mala complexionē ſtomachi fri-
gida 7 ſicca cum extenuatione toti⁹
7 debilitate renū.

Delectabilis 7 generoſus vir dñs
Ambroſius ſtarenō
plurib⁹ moleſtatus fuit egritudinib⁹. ¶ Et p̄
ma quidē eaz fuit uertigo p̄pter quā perdi-
piebat obiecta viſibilia moueri motu circula-
ri cū intuitiue aſpiciebatur eē extra 7 ſequeba-
tur illud capiti tāta debilitas: ut vix tolerare poſſet multa-
rū gentium conuerſationē 7 aſpectū. ¶ 2° vō p̄ncipalis diſpo-
ſitio ipſius fuit motus tremulus cordis qui erat cauſa ma-
gne debilitatis uelut ſyncopalio i eo. ¶ 3° vō p̄ncipalis egrī-
tudo eius erat mala cōplexio ſtomachi frigida 7 ſicca p̄pter
quā corūpebat diſgeſtio ciboz 7 potū in eo cū conuerſione ip-
ſoz ad ſubſtantiā melācholicā ad quā nō parā ſuauabat ma-
la cōplexio calida a renib⁹ eius coicata ſtomacho. ¶ 4° vō
diſpō p̄ncipalis erat multiplicatio māel melice in ſplene ei⁹
que cōſecuta eſt retētionem emorroidalis fluxus que ſolebat
bere ingētem: vñ 7 p̄pter multiplicationē materiē melācho-
lice in ſplene ſuo nō raro effundebat ab eo mā melācholica
ad oſ ſtomachi que tātum in eo intendebat q̄ finalr erat in
diſpōne trāſitus ad appetitū caninum. ¶ 5° vō diſpō eſt vñ
uerſalis totius corporis arefactio uel cōſumptio a mala com-
plexione frigida 7 ſicca in toto corpore eius multiplicata p̄-
pter qd nō eſt mirabile ſi vir iſte debilis erat in opationib⁹
motiuis ſenſitiuis tā in interiori q̄ exteriori ſenſu: ut iā decla-
ratū eſt qm̄ notabilr debilitata erat opatio nutritiue potētie.
igīf nēcio cōcludit q̄ ſi be diſpōnes in eo p̄ſeuerāſſent dubiū
erat extinctionis eius in breui tēpore future. ¶ 6° 7 igit be
fuerint diſpōnes p̄ternaturam huius viri generoſi non oēs
in eo remāſerunt. plurime nāq̄ ipſarum lōgo labore 7 in-
genti exercitio fuerunt ab eo remote. uertiginola enī diſpo-
ſitio qua laborabat curata eſt. 7 motus etiā tremulus cordis
ſm̄ magnā partem abſciſſus eſt. Adhuc motus materiē me-
lācholicę in ore ſtomachi curat⁹ eſt. fames etiā que in ipſo in-
tendebat abſciſſa eſt ſere tota. 7 mala cōplexio calida renū
p̄pter quā laborabat in pollutione ſm̄ magnā p̄e curata eſt
¶ Solum igīf videt mibi tria remāſiſſe nocumēta in eo p̄-
curatione indigētia. ¶ Quoz p̄mum eſt mala cōplexio ſto-
machi frigida 7 ſicca notabiliter tñ minorata reſpectu p̄e-
cedentis. ¶ Secundū vō eſt extenuatio uel macrefactio. ¶ Ter-
tium eſt debilitas que in renibus remanſit p̄pter quā adhuc
laborat in pollutione: 7 raro ualde. ¶ Qu igit be diſpōnes
tres remāſerint in eo eis attēdendū eſt ſm̄ q̄ nunc ſubſequi-
tur. p̄mo quidē p̄currēdo regimen ab ipſo obſeruādū ex par-
te ſex rerū non nālium. 2° vō quorūdā medicinalium poneſ
memoria que interpollate adminiſtrari debet.

De dieta.

Cap. II.

Rimo itaq̄ quāto eſt poſſibile abſtineat ab exerci-
tio corporis: 7 p̄prie poſt cibū niſi trāſuerint ho-
re q̄tuor ad minus: ſic ſi oportet ipſum exercitio
ri faciat q̄ ſuauius pōt 7 maxime ſedēdo 7 non
ambulando: neq̄ recte ſtando. ¶ Et ſi caueat a
maſſione uel quiete ſub ſtatu uenti: 7 p̄prie orientalis uel occi-
dentalis. ¶ Nec morā contrahat in cameris terraneis: ſed
notabiliter ab aqua eleuatis. ¶ Et pectus ſuū 7 ſtomachū
diligenter cooperta cōſeruet cum diploide ſuffulta pellibus
agninis bene calidis. Et frigiditytē pedum 7 extremitatum
quanto magis poteſt euitet. ¶ Et in cibatione ſua expendat
tēpus notabile bene maſticādo cibum 7 non uelociter deglu-
tiēdo 7 ſtomacho cōplaceat accipiēdo mēſuram cibi: tamen
ut ex ea nō repleat ſtomachus 7 tenſus fiat: neq̄ fluctuet in
eo potus 7 regurgitet. ¶ Et p̄curet quantum pōt dormire
plurē: 7 a vigilia caueat quātum pōt. p̄mo ſi in die natura-
li dormiret decem horis melius eſſet q̄ vigilare p̄ter illas:
imo exceſſus in dormiendo lōge melior erit. ¶ Effugiat etiā
quātum pōt immoderatas animi agitationes: uelut iram tri-
ſtiā 7 anguſtiam. ¶ In cibis vō ſumma ſit ut utat lauda-
bilibus quāto 7 quali ut pane recēt vniſus diei 7 carni⁹ de
vitulo 7 caſtrato bñ pinguib⁹ 7 pullis colūbinis mollibus
pullis caponū 7 gallinarum 7 ſaſianoz 7 p̄dicum bene pin-
guiū. 7 aialium q̄drupedum p̄ces frequenter comedat uel
pectorales 7 mamillares 7 cōſimiles bñ pingues 7 nō nerno-
ſas neq̄ cutaneas: ex quoz biōdijis faciat ſercula uelut cicer-
ra rubea 7 ſuſcula de ordeo de amilo 7 de amigdalio 7 ble-
tis etiā: 7 ſpinachijis quādoq̄z uti pōt 7 raro. ſercula etiā
de rapis 7 naponibus placēt mibi 7 panatella cū ouis facta
ex pane ſupraſcripto utilis eſt ei. Et ouis etiā omni modo p̄-
parationis mibi placet. ſercula vō paſtilia 7 de legumini-
bus oīa dimittant. riſum etiā cum pingui biōdio 7 amigda-
larū lacte coctū placet mibi. 7 ſercula etiā facta cū oleo oliu-
rū electo bona ſunt. Aceti uſus dimittat ab eo. ſed granato-
rum dulciū 7 mediū ſaporis ſuccus bonus eſt: 7 agreſta non
multum ſalita 7 ſercula oīa cum ſapa uel vino cocto cōdita
bona ſunt. Et gſa ſalatiſij uti pōt karotis 7 locuſtis que rā
p̄cioli dicunt. 7 oliuis etiā cōditis uti pōt in ſeptimana ter
7 rape cōdite ſunt etiā ei bone. vinum aut ſit album clarū
conuenienter aromaticum 7 dulce qd purum bibat ſi nō fuer-
it ualde potens aut ſaltem cōmixtum cū quarta uel tertia
p̄te aque ciſterne. ¶ Preparationes etiā carniū p̄dictarū
elixe uel aſſate placēt: 7 aſſatis frequētius adberere debet. rē
ſum etiā 7 oīa cibaria cum lacte aialium cōdita 7 bñ cocta
ſunt ei utilia. a ſalſedine aut quātū poteſt effugē debet. Hoc
in ſumma eſt regimen ab ipſo obſeruādum 7 inter reliq̄ attē-
dere debet q̄ per totum mēſem futurum non exercitetur in
colu plurico q̄ in ſeptimana ſemel. deinceps autem pote-
rit abundantius expendere.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Regimine ex p̄te medicinalium videntur mibi
ab eo obſeruari debere. ¶ Primum eſt q̄ nō de-
ſiſtat ab applicatione ſui remedij ſtomachalis.
¶ Scdm̄ eſt q̄ iterum utat ſuo cordiali per totū
futurum mēſem. ¶ Tertium eſt q̄ a ſpatulis in-
ſerius omni die mane 7 ſero faciat inunctionē ſuper tota ſpi-
na cū iſto unguento qd ſecum portat. ¶ Quartum eſt q̄ fre-
quenter utat ſaltem in ſeptimana ter facere abluſionē ſuoz
pedum cum aqua decoctionis folioꝝ nenufaris 7 violarū.
¶ Quintus eſt q̄ utat confectione ſua de xilobalſamo ſicut
facere ſolebat ſi careret illa loco ipſius accipiat ter in ſeptima-
na ante p̄adiū per duas horas radicem vñ ſingiberis
conditi noiati viridis a vulgo. ¶ Sextum eſt ut omni ter-
tio ſero parum ante cenam accipiat coclear mediū electua-
rij quod ſecum portat: poſt cuius aſſumptionem in media
te cenet. ¶ Septimū 7 ultimum eſt q̄ aſſueſcat uti cōſectio-
ne iſta de qua ſemp poſt p̄adiū 7 cenam accipiat fruſtus
vñ: cuius deſcriptio eſt bec. 8x. granoz ſiliſicorū lib. 5. viola-

rum mastice seminis endiuie scariole et acetose. an. 3. l. semi-
nū coium frigidop. 3. l. granop. papaueris albi. 3. 5. in fundā
tur fustici minutim icisi in aquā buglosse per diem naturalē.
Deinde ultime terant simul cum seminibus coibus et papa-
uere predictis et coquant in lib. i. 5. succari albi electi et aque
buglosse. 3. iii. cum ergo ceperit in grossari et tepescere: tunc ad-
dant relique species: et fiat confectio in frustulis uelut pinea-
ta et erit ei ualde utilis per que instrumenta non dubito ple-
nam obtinere sanitatem: dummodo aduersum me faciat om-
ni septimana semel de re ad laudem dei.

Consilium. 42. De quinque malis disposi-
tionibus videlicet. De oppi-
lationibus cerebri cum nocumēto in sensibus tam interio-
ribus quam exterioribus. De repletionē pectoris propter mās
a capite descendentes. De doloribus colli spatularum et
dorsi. De humiditate superflua stomachi cum superflua cali-
ditate epatis. De uaricali mala dispositione. De iudic-
ant consilium in capitula sex.

De accidentibus distinctis.

Cap. i.

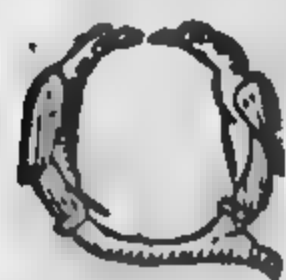

Euerendus in Christo pater domi-
nus Petrus de mō-
te sacrosancte ecclesie protonotarius et collector
adignissimus pluribus disponibus in diuersis
mēbris molestas: que ipsū in rei ueritate
nō reddant manifeste aut notabiliter egrum
nūciant tamē ei fortassis nocumēta nō leuia
puentura ut ex eorum discursu haberi potest.

Laborat enim oppilationibus cerebri que vicissim augmē-
tant nocumētu diuersus in operationibus capiti appropriatis
et coibus. Secundo iterū quadam pectoris dispo-
ne molestatur per quā non raro puenit ad materiem in pectore colle-
ctionē: que si per se uerarent indubitatē ipsū ad empima p-
ducerent aut ad oppilationes uel apostemata eiusdē. Tercio
et tertio nō raro molestas doloribus quibusdam in collo
eius spatulis dorso et per prem adiutorio extēsis. Et 4°
iterum cōplicationē habet caliditatis epatis notabilis ad
multā humiditātē stomachi eius: que humiditas si a p-
dicta epatis caliditate notabili nō puenienter corrigeretur frequē-
ter ipsū ad varias perduceret egritudines. Quinto ite-
rum molestas quadam sua uaricali dispositione: hūc me-
lius quam tempore preterito se habebat. Hec in summa est eius
dispositio taliter congregata.

De causa et signis pmi accētis et de eius cura.

Cap. ii.

Quod autē pmi nocumētu in eius capite existat h-
ex multis demonstrari possit his tamē ualde faci-
le motu aperiri potest. Quoniam in opatio-
nibus sensuum exteriorū aliquale nocumētu app-
hendit: ita ut in visu eius quicquid uehementi intui-
tū aerē aspiciētis quādam figurā et linearum in aere appa-
rentiū et nō existentū forme percipiant. hec qdem corruptio
in sensu visus notatur. uel mutatio a cursu nālī: ut imagine-
tur homo qui nō inuenit exteriorē. pma tertij. 6° cap litteralē
colligendū.

Amplius etiā hoc declarat ex nocumēto di-
minutionis in operationibus auditus. attingit enim qui cū aug-
mentant oppilationes etiā circa guttum par neruorum orien-
tium a cerebro fieri nocumētu diminutionis auditiue po-
tentie. Similiter etiā quicquid in eo odorabilis spēs nō cō-
uenienter recipiunt in carūculis cerebri in quibus ponit ol-
fatina potētia. unde olfactus diminutionē notabiliter perci-
pit: sicut sane operationes sensuum significant cerebrū salutē: ita
sensuum operationes lese significant lesionem in cerebro. p-
ma tertij. cap 5°. Fortis autē cerebri nocumētu demon-
straret si notabiliter lesio perueniret in operationibus au-
ditus et gustus. Reliqui autē sensus qui suis ledunt sensa-
tis significant nocumētu in ipsis caliditatis et siccitatis nō
puenientium ad hoc ut uirtutem pternant. Auditus etiā
et gustus sū plurimū significant quod ista cōplexio est in cere-
bro. pma tertij. cap 6° et 9° de acci. et mor. Charuz autē spe-

ciem debilitatis in cerebro significata sunt quod oīno cor-
ruptio in operationibus sensuum tam exteriorum quam interiorum signifi-
cat caliditatis augmentum. diminutio autē et ablatio in opatio-
nibus eorum significat frigiditatis augmentū. Sermo enim
vniuersus in significationibus operationum est quod ipsarū diminutio
et destructio sūt propter frigus et grossitudinē spūs et humidi-
tatē: et nō sūt ex caliditate nisi magnificet et pueniat ad hoc
ut deiciat uirtutē. pmutatio autē. i. corruptio operationum et que
motui operant sūt ex caliditate et sūt ex siccitate. ut pma ter-
tij. 5° cap litteraliter scripsit pnceps. Et ex hoc fundamē-
to diligens pteplator intelligē poterit quales sint lapsus in ho-
mine puenientes demonstrandi ex p-
bibus lesionibus que adue-
niunt in operationibus sensuum interiorum et exteriorum. Et secun-
do iterū ex hoc fundamēto deducit modus cognoscēdi no-
cumētu in determinata capitis pte pueniens: cū enim in
operationibus sensuum visus puenit nocumētu diminutiōis
significat lapsus anterioris p-
tis cerebri a frigiditate et hu-
miditate et spūum visibiliū grossitudine.

Eius quidem nocumēti curatio pendet ex
pluribus instis. Quorum

p-
mum est: ut cū illud nocumētu p-
seuerat euacuet caput cū
istis pillis. Rx. pillarū de iera cōposita: pillarū de sarcocolla.
an. 3. 5. formēt pillē. v. et accipiant in aurora et tarde p-
randiū. v. boris accipiēdo in hora q-
ta cyathus biidij pilli ca-
lidi cū enecaro tēpore debilitatis aut frigoris aeris. In die-
bus uo calor accipiat aqua ordē: ut dictū est. 2° uo in-
st-
m est ut eotpe fricationes fiant a spatulis usq-
ad nates re-
grabēdo mane et sero per borā ante cibū. 3° uo est: ut dige-
ratur mā cū hoc. Rx. aque saluē et betonice an. 3. 5. aque seni-
culi. 3. 5. misce et accipiant. v. uel sex vicib. 4° ut erad-
cetur mā cum predictis pillis superaddendo eis. 3. 5. amba-
rum predictarum pillularum an. 3. 5. et accipiat. 3. i. cōple-
ta ex eis. 5° inst-
m est ut super cōmissura capitis ei^o post
purgationē omni sero spargatur ne hoc puluē quantitas. v.
g. ordē. Rx. ligni aloes. 3. i. gariofilo galange. an. 3. 5. macio
3. 5. fiat puluis subtilis. 6° est ut oculis imponat sepe ali-
qd de aqua ista. Rx. aque ros. 3. 5. aque seniculi eufragie an.
3. 5. i. i. utie pparate. 3. 5. salis gemme. g. v. misce et sepe cum hoc
abluant oculi. Et si uelis aquā leuiore ista accipias lixiuif
3. 5. et ponant in ea. g. v. salis gēme: et fiat ut dictū est. Ca-
ueatur autē tpe huius nocumēti a comestione multe salsedi-
nis a raphano cepe alleo et alijs acutis a lacte pastilib. et re-
bus viscosis a coitu et uehementi motu: et p-
prie post cibū. que
re nocumētu hoc iterū agētibz esset ualde uerēdd. et euitet
aquā frigidā et uina ualde fumosa. melior itaqz potus esset
uinū album subtile boni saporis mediocri uinositatis exce-
ptum purum. si aut uinum esset ualde fumosum frangatur
cum aqua decoctionis floze eufragie. et hec de nocumēto vi-
sui contingente uelut utiliora sufficiant.

De repletionē pectoris ex materiabus ad ipsum a capite
catarrhantibus.

Cap. iii.

Quod nocumētu quod pectori huius uenerandū
patri attingit est: quod materie multe a capite ipsi^o
effundunt et per se etiam deflunt per arterias et
uenas interiores et pfundiores. adhuc etiā non
raro cadit a capite mā per foramen colatorij quod

est in oscano palati. Et hec qdem mā recepta in spatio sita
te pectoris tensionē et gravitatē facit in mediastino p-
niculo
pectoris. unde in medio toracis usq-
ad posteriōrē partem
spōdiliū extēsius dolor et grauatiū p-
cipitur in parti-
bus illis. Et si attingat mā istaz diffundi in dyaphragma
nō euacuabit a nocumēto anhelitus et tussis humida: et p-
pe
cū fuerit materia flegmatica. si aut fuerit mā cholericā non
euacuabit a simili inflām atione et pūgitiuo dolore in pecto-
re. pceptis: et erit ut in pluribus tussis sicca: eo quod mā sui sub-
tilitate mēbris pectoris impressa nō facilius per spūum edu-
ci pōt nisi pte nimia sui multitudinis uirtutem ad expulsio-
nem uehementē incitaret: sicut patet in pleuresi in cuius p-
n-

capio mē euacuatur l3 omnino indigesta. ¶ Ex quibus facile appet q̄ oportet medicū esse intētum circa patientē ad festi nā hāz materierū educationē ne in pectore morantes aposte ma aut ulcus efficerēt in eo cuius cura fieret nunc sequitur.

Itaq3 pro curatione huius dispōis oēs beintētiones et infra neēia sunt. ¶ Et p̄ma qdē intētio est p̄ abscissio mēerū a capite ad pect⁹ catarrisatū. abscondit⁹ aut mē iste per infra euacuatiā diuertētia digerentiā et sumētia supfluitates cerebri que oia in p̄cedenti cap̄ videri pnt. ¶ 2⁹ p̄ncipalr absconduntur mēe per gargarisma istud. Rx. loch de papau. 3. l. massicis torrefacti. 3. j. aque decoctio nis capiti rosarū cyathū vñū misce et totū tepidū gargarize tur oī mane per duas horas ante p̄adiū: et s̄r ante cenā. Et si uelis gargarisma fortius p̄dicto adde p̄dictis rob nucū. 3. j. pulueris sandarace. 3. j. et erit efficacissimū. ¶ 3⁹ iterū abscon dunt mēe a capite catarrisatē per assumptionē istaz pillu larum. Rx. myrre storacis calamite croci añ. 3. j. opij. 3. vñi⁹ ptes duas cū syrupo ros. fiant pillē de quibus tres aut quque accipiant per duas horas post cenā et mirabilr cōferunt in abscondēdo catarrhos: nec de opio in eis dubitādū est: qm̄ mo dicū est et bene correctū. ¶ Mēe iā ad pectus effuse educun tur cū hoc medicamine. Rx. oliban. 3. iij. myrre. 3. ij. vini co cti. 3. iij. mellis. 3. ij. coquant simul mel et sapa usq3 ad spissitu dinē: deinde addant pulueres p̄dictoz subtilissimz: et fiat loch. de quo teneat in os multo tpe et de ipso etiā deglutiat sepe quātitas vñus gratifabe. ¶ Aliud medicamē et leui⁹ isto est. Rx. succi caulis. 3. iij. mellis. 3. iij. coquant simul usq3 ad spissitudinē et fiat de eo ut dictū est in p̄cedenti. et sunt me dicine ambe securissime et utiles ex sermone Auic. x.º tertij. cap de medicinis pectoris. ¶ Ad hāc etiā intētione multuz cōfert loch de pino descriptio Mesue in antidotario et loch de sglla. et p̄pe cū mē grossa fuerit iuscata in mēbris pecto ris p̄fundata. ¶ Cōfert etiā ad hāc intētione acceptio ficū ficcarū añ cibū comestio enule et crocus semp in cibis acce ptus et vinū albū. dul. et subtile cū aq̄ leuis decoctionis fioruz bysopi. et abstīnē a reb⁹ pastilibus piscib⁹ et leguminibus eli xis a rebus valde salis et grossis et vino p̄dico et aceroso vel brusco et ab aqua frigida et rebus oibus stipticitatem habē tibus. Et hec de hoc documento pectoris.

¶ De regimine dolorum spatularum et colli. Cap. iiii.

Tactacis tertiū facillr remoueri possit qd̄ erat spatularū colli et p̄tiū adiacētum dolor. ¶ Pre mittēdum p̄mo q̄ uariis est curandī modus ex uarietate causarū que dolorē efficiūt. et q̄ dolor in hac pte eueniens ut in plurib⁹ sit a solutione cō tinuitatis que extensua dicit et non separatiua partium.

¶ Ideo huic dolori puidēdum est cū istis que huic aduer sant q̄lia sunt mollificatiā et lenitiua cū tēperamento calidi tatis aut parū ab eo distātia que mām uenienter absq3 su perfluitate resolūē possent. et talia oia infra sunt cōplexio nis mutatiua et materierū resolutiua per que cōplec curatio per duas spēs doloris. s. per stupefaciētia nequaq̄ cōsulo in hoc viro intromittēdū esse: quoniā talia false sunt dolorē sedātia et nō uere eo q̄ sensus a mēbro auferūt: et nō causam doloris effectiua. Et sunt sermones p̄ncipis q̄ta p̄mi. penultimo ca pitulo dū ingt. Et ad summum id qd̄ dolores sedat est aut il lud qd̄ cōplexione mutat aut qd̄ resoluit mām aut stupefa cit. et stupefaciens qd̄z remouet dolorē: quoniā destruit sen sum mēbrū. Modus igit sedādi dolores ex multis canonib⁹ dependet et instis. ¶ Et p̄mus quidē est ut si fuerit doloris instātia grandis p̄us incipiēdum est a sedatione eius q̄ ab euacuātib⁹ et diuertētib⁹ iuxta illud q̄ta p̄mi. p̄mo cap. Cūq3 ad diuersum trahere uolueris mēbrū a quo p̄trahis dolorem p̄us seda. Est aut instm̄ bonū ad sedādum dolorē ut mēbrum fomentel cum spōgia infusa in aq̄ decoctionis hoz. Rx. camomille melliloti. añ. M. iij. se. aneti. M. ij. et si ue lis ipm̄ lenitiuum facere magis huic decoctioni adde se. lini M. iij. si aut uelis ipm̄ magis resolutiū et subtiliatiū face

re adde et se. apij amigdalard amararum añ. M. iij. ¶ Cū ergo mēbrum fuerit quque vicibus somētātū cum spongia ab hac decoctione diligēter expressa exicec: deinde inungat hoc linimēto. Rx. olei amigdalard dul. olei de sisamo. añ. 3. 5. olei de camomilla. 3. j. cōquassent simul cum vno vitello ouī et linat ex eis mēbrum. ¶ Aliud vnguētūz uenientino est hoc. Rx. olei de camomilla olei de aneto añ. 3. j. olei lilioz al. 3. vj. pinguedinis anatis. 3. 5. croci. 3. 5. cere al. quantum sufficit fiat vnguētum molle. et hec qdē remedia dolorem se dant mutādo cōplexione et resolūēdo mām. ¶ Si aut p̄o pter magni doloris instātia opoteret trāsire ad stupefaciē tia nullo mō administrent ea neq3 ualde pura: sed p̄dicto ultimo vnguēto addenda esset. 3. 5. opij et tunc esset efficac et sine aliquo periculo uel nocumento.

¶ De regimine caliditatis epatis et humiditatis stomachi: et p̄mo stomachi. Cap. v.

Ro intētione vō remouēdi q̄rta accis op3 subtili⁹ cōtemplari ex eo q̄ ipm̄ cōplicatūz est ex hu miditate supflua stomachi et lapsu epatis ad ca liditatem intēsā nō solum respectu stomachi: sed cōparatione ad medium generis. ¶ Neq3 enim hic disputādūz est an stomachus eius respectu mediij generis sit humidior q̄ epas respectu illius sit calidior. satis eniz facile cōsiderari appet hoz declaratio: eo q̄ bonitas co loris faciei et totius corporis habitudinis dispō mediocrita tē trāscendēs mēbroz a generatione plasmatio grādis uena rum magnitudo et extēsiō et sanguinis multitudo significat epas nō esse magnifice lapsus ad caliditātē: qm̄ ad ipsam se querec macrefactio et sanguinis paucificatio per viā exicca tionis a resolutione puenientis quam facit calor. ¶ Tardi tas igit digestio nis stomachi mollities ad tactum percepta multitudo salualis humiditatis uetositates in stomacho a multitudine supfluitatū p̄me digōnis: et reliq̄ signa p̄nto ra istis que nūc p̄pter breuitatē abscondo significant augmē tum humiditatis in stomacho magis q̄ ex signis supra feri ptis deduci possit in epate lapsus ad calorē. ¶ Neq3 iterūz spectatio ista impedit medicā a recta curatione eo q̄ in co operatiō istoz mēbroz maxima habet utilitas et nō imp sectio. videt eniz stomachi opationes p̄fici et meliorari a ca liditate epatis p̄dicta magis q̄ impediri.

Ut tñ utriq3 illoz uenientib⁹ instis puideri possit pre mittēdum p̄mo q̄ causa lapsus complexionalis ad humiditātē existat op3 necessario aut q̄ mām in stomacho cōtenta sit in tunicis eius imbibita aut supficiēz caue ipsi⁹ adherens aut in eius cōcavitatem effusa et natans. Neq3 ali ter imaginari possumus mām in stomacho se habere: ut col ligendum est literaliter l3º tertij. cap de egritudinib⁹ stoma chi. ¶ Cum igit contingerit mām effusam esse ad regionem stomachi inferiorem: tūc statim minoratiue euacuāda est cū hoc medicamine. Rx. aque decoctionis se. ameos. 3. j. 5. sere simplicis. 3. x. misce totūz calidum et exhibeat in potu. ¶ Si aut cōtingeret te indigere euacuatione fortiori: eo q̄ mām ma ioris resistentiē tunc educenda est cū electuario isto. Rx. ele ctuarij indi. 3. ij. 5. benedictē simplicis. 3. ij. misce et des in po tu cum aqua decoctionis macis calefacta. ¶ Et si uelis ad huc solutiū melioris expeditionis. Rx. pillularum de iera cōposita. 3. j. reforment pillule. vij. et accipiant ut supra cap de euacuantibus a capite dictum est. ¶ Et si iterum p̄pter hoc minoratiū nō totaliter educeret materia qn̄ opote ret ipsam adhuc eradicari: tūc digerat cum hoc secūdo in stro. Rx. mellis rosati colati. 3. j. syrapi de absinthio. 3. 5. aque eupatorii absinthij et cicoree añ. 3. j. misce et calidum detur in potu in aurora: et tardet p̄adiū horis quatuor. ¶ Si au tem uelles digestiūm leuius illotunc accipiatur istud. Rx. aque absinthij aque betonice et cicoree. añ. 3. j. misce. ¶ Cū aut materiam esse digestam apparuerit: tūc eradicet cum. 3. j. pillularum stomachicarū descriptione Auic. 5º canone. sum ma p̄ma. tractatu 9º. legeas ibi. ¶ Aut soluat ur uenter cū

blo pillulis. R. pillularum de sarco colla: pillularum de iera cōpo-
sita. añ. 3. ij. reformentur pille. vij. et fiat ex eis ut dictum est.
¶ Post q̄ aut mōiam eradicata fuerit tūc accēdat ad nōchi
cōfortationē et p̄prietatē cōfectione ista. R. sp̄eruz eluarij de li-
gno aloes descriptione Aui. 5.º añ. sūma prima: tractatu 3.º.
sp̄erū aromatici ros. fm Sabiellē ex Med. in anecdotario di-
stinctione p̄ma. añ. 3. ij. succari al. lib. 5. cū aq̄ absinthij fiat cō-
fectio in rotulis. 3. v. et vna ex eis accipiat per borā vñā ante
prādium sine potu alicuius liquoris. ¶ Ad hāc intētionem
cōfert linimētū stomachi suppositū cōfectū per hāc modū. R.
olei nardini. 3. iij. cere al. 3. i. 5. aloca masticis. añ. 3. i. 5. incor-
porentur simul et in sine sue decoctionis cōspargant cū agre-
ta. hoc enī medicamen superfluo stomachi humiditates
exicat: et ipsum defendit a receptionib⁹ materierū et suū de
cōpositionibus Sal. in libro de cōtractatū auctoritatē ab
Aui. 13.º tertij. cap. de cura debilitatis stomachi. Lege ibi: q̄
domestice satis rectificant descriptionem illam.

Pro dispōne vo epatis que declinat ad calorē
l3 cū eo sanitas eius ueniēs exi-
stat. opz p̄mo p̄mittē q̄ res uenientes epati sunt sicut ama-
ra ola et ola ap̄tina cū aliquāta s̄pticitate sicut myrra absin-
thiū eupatoriū in dispōnib⁹ frigidis ipsi. cicores eliotropa
ciperus et citoniā et similia. Aut debēt esse medicine aroma-
tice sicut sgnatā cinamomū et s̄siles. Aut debēt esse abster-
sive et mūdificatiue cū aromaticitate sicut crocus et s̄similes.
Aut debēt esse medicine uelociū penetrationis et mūdificati-
onis aromaticitate b̄ntes uelut uinū odoriferū aut passule
cū arillis ficus et s̄ilia. Et q̄n in vna et eadē re aggregant p̄o-
p̄tates istarū illa ueniētior est et p̄prie si nō fuerit recipiēs
putrefactionē facile uelut auellana torrefacta ataraxacon et
endiniā cāpestrio et hortulana. Et est de reb⁹ etiā eidē maxie
cōferētib⁹ p̄pter aromaticitatē suā et s̄pticitatē cū penetra-
tione cōfortatione et mūdificatione viarū sicut scribit 1.º
tertij. cap. de rebus ueniētibus epati. ¶ De reb⁹ vo cōposi-
tis cōferētib⁹ epati calido cōseruātū ipsi in sanitate sua: et
p̄hibētib⁹ lapsu eius intēdi sunt sicut eluariū boc. R. sp̄-
rum dyarodon descriptione Nicolai in anecdotario. 3. 5. se.
acetose cecoree sandaloz al. et ru. añ. 3. i. syrupi de endiniā. 3.
iij. fiat ex oib⁹ eluariū cū. 3. iij. succari al. de quo accipiat
oī mane q̄n a lapsu molestas: aut saltē oī septimana bis uel
ter coclear vnum q̄n lapsus nō ita molestas. ¶ 2.º vo in s̄m
bui cōueniēs est eluariū de scorīa ferri de quo loco p̄dicti
eluarij accipe p̄ot frequēter. 3. iij. in aurora: ut p̄dictum est.
¶ Domesticū remediū est usus istius cōfectionis. R. sp̄eruz
dyarodon. 3. i. 5. spodij subtilissime triti. 3. i. se. endiniē. 3. ij. se.
acetose et scariole. añ. 3. i. 5. suc. al. 3. iij. fiat cōfectio in rotulis. 3.
5. cū aq̄ cicoree: et ex ea semp ante oēm cibū accipiat rotula
vna. ¶ Ultimū vo in s̄m epatis calidi cōseruatiū et vigora-
tiū est vnguentum hoc. R. olei de absinthio. 3. 5. olei de ma-
stice. 3. i. rosaz sandaloz ambroz spodij masticis se. cicoree.
añ. 3. 5. myrrē floz squinantū uel extremitatum eius cassie li-
gneae añ. 3. ij. cere quātum sufficit fiat vnguentum molle ex
quo vngatur hypocūdrium dextrā ab umbilico et ore sto-
machi transversaliter usq̄ ad spinā mane quādo surgit ale-
cto et supponat pānus bene siccus p̄us bene suffraginatus
cum laudano carbonib⁹ ignitis aspsō. et hec de cura quartū
accētis cōplicati: ut supra dictum est sufficiant.

¶ De cura dispositionis varicose.

Cap. vi.

¶ Quidā vo accētis huius uenerādī p̄is est p̄ncipiū
varicose dispōns. de cui⁹ qdē regiminēz alio se-
cerim tractatū ueniētē. Nunc aut de nouo pla-
cent mibi duo ex p̄a cōscribē medicamina: ubi cō-
tingeret narices illas augmētari et maiores fieri.

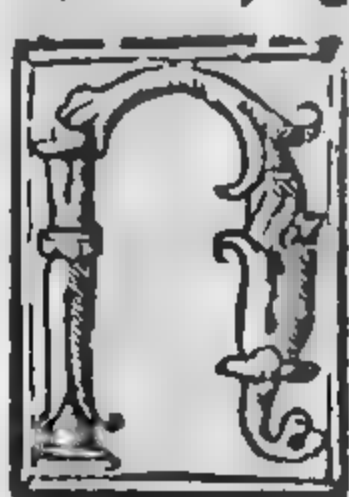
¶ Quoz p̄mū est emplū istud de quo tota p̄ domestica
cruris et tybie mane et sero emplastrada est: cuius descriptio
est hec. R. farine lupinolib. i. stercoris capraz exccati lib.
iij. aceti nigri non ualde acuti in quo extinctū fuerit calib⁹
frustū igniti quique vicibus quātū sufficit ex ipso adueniētē

formā emplī et liniat ex eo mēbuz: ut p̄dictū est. ¶ 2.º vo in
s̄m est embrocatio in s̄scripta. de qua mane et sero medio
criter calida cū sp̄gia a p̄ncipio inguinis usq̄ ad caullam
pedis fiat embrocatio. et est eius descriptio talis. R. gallarū
cupssi gallardū p̄foratū. añ. lib. 5. scorie ferri macerate p̄ octo
dies in aceto partem. i. dragagāi gummi arabici torrefacto
rum. añ. 3. i. 5. bulliant hec oīa in aq̄ pluuiā longa bullitio-
ne: deinde ex ea fiant ut dictum est.

Post hec adscribenda sunt remedia quoz qbus
videt ipm uti debet per trāsitu suū inue-
rio. et iterū bectalia remedia quouisp̄e erunt ei utilia. ¶ Et
p̄mū qdē est barū pillardū usus ex q̄b⁹ accipe p̄ot oī 3.º uel 4.º
die vñā parū antecēdā. et si cōtingeret ipsum p̄meare regione
epidimijs isectas bonū est ut ex eis oī ole accipiat vñā ma-
ne in ortu solis aut saltē in sero ante cenā. Est aut earum de-
scriptio talis. R. masticis. 3. i. croci myrrē añ. 3. 5. se. citri. 3. ij.
hyacinti sinaragdī coralloz rubeoz. añ. 3. 5. infundant oīa
in. 3. iij. succi endiniē et diligēter agitent. deinde exiccent ad
solē. et iterū fiat succi renouatio cū eius exiccatione usq̄ ad
quoz vices. de māgig illa fiant pille que dent: ut dictū est.
¶ 2.º vo in s̄m est usus hui⁹ cōfectionis de qua semp añ ci-
bū accipiat rotula. i. aut saltē in sero añ cenā. R. sp̄erū eluarij
de ligno al. 3. i. sp̄erum dyacinamomi trociscopz de ro. descri-
ptione maiori añ. 3. i. suc. al. 3. v. fiat cōfectio cū aq̄ absinthij
in rotulis. 3. iij. ¶ 3.º in s̄m est ut si cōtingeret ipm molestari
dolore capitis grādī accipiat hāz pillarūz vñā per duas bo-
ras post cibū: q̄ru descriptio est hec. R. sp̄erum de iera sim-
plici. 3. i. pillarūz aurearū. 3. 5. reforment pille. x. ex oī. 3. vi. cū
succo ros. et fiat ex eis: ut dictū est. ¶ 4.º vo in s̄m est barum
sp̄erum usus de qbus accipiat in cibis suis et ferculis quār-
tatē idoneā ad libitū. q̄rum descriptio est hec. R. cinamomi
electi. 3. i. floz nenufaris ros. lambusce. añ. 3. 5. croci. 3. i. 5. spo-
dij. 3. ii. fiat puluis oīum per se subtilissimus. hec in summa
sunt que mibi utiliora visa sunt et oipotens deus in salutem
eius p̄fecte dirigat iuxta optata ad laudē dei. Amen.

Eōsilium. 43. ¶ De epilepsia aut dispōne ad epi-
lepsiā reducibilis mā flegmatica
mucillaginosa cū mixtione alicuius cholē rubee. ¶ Diuidi-
tur autem cōsilium in capitula tria.

¶ Egritudine essentia inuestigat per signa p̄p̄ia et distincti-
ua ab alijs egritudinibus et eius causas ponit. Cap. i.

Super mibi Dispō seuissima obla-
ta est. est enīz p̄us dei
qdā de ordine heremitaz sancti Augustini la-
boras inordinata p̄odo casuū v̄utis ei⁹ fm
modū s̄scriptū. naz aliq̄n exis in sermone
cū aliq̄ sibi p̄dicto socio qdā modus defect⁹
eius oīum accidit: ita ut nō solū in opatio-
nibus sensuū exteriorū: sed etiā interiorū sensuū

nocumēto ne oī diminutionis: imo ablationis molestissime
uexat. ¶ S̄m etiā hoc accidit et nō solū fmocināti: sed etiā
orāti: et quāq̄ sacratissimā missā q̄ tūc q̄z suauissime celebra-
ti: et cū hac qdē dispōne multis tā mētib⁹ uexat⁹ soliter p̄trās-
uit et. ¶ Nūc aut de nouo res ipsa per mutationē ad deterio-
rē uersa est trib⁹ modis. Primo q̄ dispō ista ualde frequē-
tius inuadit ipm q̄ solebat. 2.º q̄ ipsa est intensius maior effe-
cta: eo q̄ uehemēti⁹ lesio opationib⁹ v̄utū interiorū omniū
nūc appet magis q̄ solebat. Et iterū q̄ nocumētū hoc extēss-
ue maius factū est. s. q̄ cōtētiua potētia mēbroz cūm et maxie
me cerebri adeo debilitata est q̄ nō solum ledit in opationi-
bus interiorū et exteriorū sensuū et motus etiā imo uolētia dis-
positionis illius ad terrā cadere coartat. Nec quidē in sum-
ma est huius viri collecta dispositio circa quā oportet tem-
plari diligenter in eius exquisita cognitione si cōsilium eidē
sapienter ordinari debet: ut nunc sequitur.

Licet itaqz plures egritudines a sapientibus posi-
recognoscant a qbus opationes sen-
sū et motū auferunt sicut patet de apoplexia cōgelatione

liturgia subeth forti p̄focatione m̄fictis syncopi grandi & epilepsia saltē in statu eius: videt̄ tñ mibi hāc dispōnem n̄ creduci nō posse nisi ad epilepticos paroxysmos. ¶ Subethico enim nō accidit p̄uatio sensui & motuum nisi p̄cedēte somno pl̄io: nec etiā hoc accidit ei nisi cū magna cerebri p̄mutatione cōp̄onali & cōp̄onali p̄cedētib⁹ in lōgo tñ tpe. ¶ Epileptico autē p̄p̄tū est auferri opationē sensui & motuum in breui tpe intātō q̄ fere cognitio ipsius quātum ad p̄ncipiū & augmētum p̄ticularia occulta est: valde etiā viris p̄funde & lōgo tpe in medicina p̄tissimis. ¶ Apopleptico autē accidit p̄uaciones sensus & mot⁹ fere instātaneē & nullo p̄cedēte signo euentus eius patiēti cognitio nisi fuerit signum illud qd̄ scribit̄ ab Auiē. p̄ma tertiū. & est q̄ apoplepticus clamat. cum enim mā que facit apoplexiā sit multa qd̄ appet: q̄ cōplete oppilat uētriculos cerebri etiā cū ipsa valde subito moueat̄. Ideo p̄pter uehemētē & uelocē motū eius oēs uētriculi cerebri & neruoz origines subito claudunt̄ & distendunt̄. vnde neciū est ad distēsiōnē talem & tātā sequi dolorē magnū p̄pter quē apoplepticus clamat. ¶ Amplius apoplexia nō est egritudo poximalis sicut epilepsia. oīno enim ipsa ueliterfīciroum fortis fuerit uel in paucis ouertit̄ si fuerit debilis. sed epilepsia ut plurimū est multis paroxysmis reuolubilis: & iterā sanabilis est. Et 3° q̄ poximus eius raro p̄trāsīt. v. uel vj. horas. q̄renō pōt credi talē dispōnē apoplexiā dicendā esse quātūcūqz minorē. ¶ Neqz etiā in hoc viro aliq̄ signa fuerūt enūtiātia apostema posterioris uētriculi cerebri litargicū noiātum: nec enī lēte febricit̄ & t̄nuerit neqz in opationib⁹ memoratiue potētie lesus p̄manet an̄ paroxysmū suum uel post solutionē eius ab eo. ¶ Adhuc etiā nō videt̄ ipsuz cōgelatū esse dicendū: qm̄ mala cōplexio cerebri & neruoz frigida & sicca ut in plurib⁹: aut frigida & humida m̄lis nō habuit signa p̄nūtiātia eius euentū. ¶ Adhuc etiā cū iste incurrit paroxysmū suū diuersis figuris & situationibus totius corporis & mēbroz p̄mutat̄. hoc autē est ip̄osibile uerificari de cōgelatione. cōgelari enī oculos aptos tenent & fixa remanēt totius corporis & mēbroz figura eo mō quo repiebatur cū p̄ncipiū cōgelationis incepit. ¶ Quare opz necio dicere hanc dispōnem epilepsiā esse noiandā uel ad illā esse reducendā. ¶ Et si hūc consideras ex hoc fundamēto solui possunt ardue difficultates & dīa iter litargiā & cōgelationē apoplexiā & subeth ex vna pte. & epilepsiā ex alia pte. Et sunt sermones colligēdi pulchre 3° de accidētī & morbo. & 3° interioruz. cap de nouementis cūgētibus opationibus v̄tutum sensuum interiorz & exteriorz & motū ipsorz. Et de his etiā lege 9° theorice & 4° colliget. & sunt sermones p̄ncipio p̄ma tertiū. tractatu 5°. capitulis de epilepsia & apoplexia & differētia inter eas. & tu lege ibi: q̄ pulchrum est. ¶ At vō iterū q̄ altera dispositio reperit̄ per quā sensui p̄dictoz opationes auferunt̄ & maxime cū fortis est & cōfirmata ut patet in statu ei⁹ & est syncopis fortis nōlata & dicta syncopis a syn qd̄ est siml̄ uel instātaneē eueniens & cope qd̄ est defectus: ideo magnāz videt̄ bēre uicinātē syncopis fortis ad dispōnem hui⁹ viri. ¶ Ideo parū p̄tēplādā an hec dispō sit dicēda syncopis an epilepsia. si enī in syncopi destrunt̄. i. auferunt̄ opationes motiue v̄tutis & sensibiles p̄pter debilitatē cordis supple nō potētis expādē sp̄m sensibīlē & motiū ad mēbra necesse est a mēbris auferri opationes sensus & motus. potentie nāqz tales nō mouēt organa p̄ductiua taliū opationuz nisi cum p̄ntia in istoz talium que sunt sp̄s sensibiles & motiui. ¶ Adhuc etiā sp̄ū vitali pauco exite auara est v̄tus cordis ad delegādū ip̄m ad exteriora: imo detinet ip̄m in uētriculis cordis gr̄a cōseruationis ipsius. ¶ Amplius & dato q̄ v̄rt⁹ cordis fortis existeret & vitalis sp̄s in eo mult⁹ rep̄ret si su pueniret cā oppilōnis coartatiōis uel p̄focationis sp̄s in corde quō posset sp̄s talis ad exteriora delegari q̄ in carcere ratur esset. ¶ Un̄ vidē potes tres cās p̄pter q̄s p̄uant mēbra opationib⁹ sensus & mot⁹. Cū enī auferit̄ sp̄s vitalis trāfirurus ad mēbra statim ipsa p̄uant opationib⁹ illis. Siue

cōtingat hoc q̄ a talis sp̄s resoluit̄ a mēbris & euaporat sublato influxu cordis. Siue accidat hoc q̄ sp̄s aialis sensibīlis & motiue adhuc remanēs in mēbris absoluit̄ a temperamento suo qd̄ est per depēdētā se b̄is ab influxu cordis. Siue cōtingat hoc q̄ sp̄s aialis ibidē inuētus corrūpat̄: aut a cōplexione sua uel modo substātie p̄mutet̄ a cōplexione diuersa p̄tium mēbroz plurī. quoz aliq̄ frigide sunt cōplexionis & sicce ut sp̄matica. reliq̄ vō frigide cōplexionis & humide ut pinguedines: & sic de alijs. Et tu considera q̄ alter fere modus assignari nō pōt p̄bysice sub it̄i casus opationum v̄tutū sensus & motus ad que ut in plurib⁹ cū p̄senerat̄ subsequit̄ mors ut scripsit magnus Hip. affōz 2°. sermone illo. Que exoluūtur frequēter & fouiter sine manifesta causa repente cōmoriunt̄. & sustētant̄ etiā sermones isti ex sententia cōmētatoris ibidē. pulchre autē collige talia 1° tertiū. cap de syncopi in exordio dū dicit. Syncopim esse casum uel destructionē plurī v̄tutum motiue & sensibiles p̄pter debilitatē cordis aut cōgregationē sp̄s ad ipsum factā p̄pter aliquā cām mouētē sp̄m ad intra: aut p̄pter causam p̄focantē ipsum sp̄m interius. Ita q̄ nō inuenit̄ respiraculū. i. euētiatōnē sufficientē: aut p̄pter puritatē & subtilitatē sp̄s vitalis qui reseruat̄ in corde p̄pter ip̄m nō esse sufficiens pro membris exterioribus. lege ibi & videbis. ¶ Propter qd̄ ex sententia sermonū p̄sentium diligēs cōsiderator cōcedere posset q̄ dispositio seruī dei huius esset cōp̄licata ex casu v̄tutis succedere motui syncopali iam p̄dicto. ¶ Et p̄pter hoc uel m̄a cōcedēdum esset si p̄cesserunt enūm syncopis cause sufficienter p̄ductiue. Et iterū si accidentia solita comitari syncopales motus cōcomitēnt̄ hanc dispōnē uelut esset pulsio paruitas tarditas & raritas in p̄ncipio syncopie plurimum appens & anhelitus nocumētis istis confimilia. ¶ 2° est pulsus uelox & fortis p̄fundatio anhelitus appatens ablatio. ¶ 3° est pulsus diuersitas ordinem nō seruans & ita de anhelitu dicendum. ¶ 4° est oīum exteriorum membrorum infrigidationis euentus uelox. ¶ 5° coloris faciei & totius corporis ablatio & cōuersio in colorem mortuorum coloris millimum. ¶ 6° est pulsus cordis in p̄ncipio euentus liporibomie magnus. ¶ 7° est tremulus motus eius. ¶ 8° est plurimū interiorz sensuum opationum ablatio: & similiter exteriorz & p̄p̄e in cōsumatione syncopis. ¶ Cū enī hec accidētia p̄n^o casus in liporibomia huius viri p̄sentata fuerint cū alijs accidentibus epilepticū motū p̄nūtiātib⁹ necesse est cōcedere hanc dispōnem cōp̄licatā esse ex casu v̄tutis syncopali & epileptico: qm̄ accidentia inseparabilia syncopis oīa uel ipsorz plura necessario absolunt̄ & distinguunt̄ ab accidētibus que motus epilepticos cōcomitari solēt & cōuerso. ¶ Unde ex hoc fundamēto appet hāc dispōnē maxime p̄iculosam debē cōcedi & maxime si cōp̄licata est: ut id dictū est supra. uerum q̄ ex relatiōe nō appent mibi signa p̄sentia esse totidē & ita fortis que significēt syncopales mor⁹ cordis sicut appent signa motus epileptici: ideo potius affirmo hanc dispōnem sub capitulo de epilepsia collocandā esse q̄ sub mā de syncopi reponendā. Similiter etiam si quid de nouemento cordis cōcludi pōt rationabilis est ipsum nouementū tale in corde reperiri per colligātiā cordis cō cerebri q̄ e conuerso.

Supcrest autē iam nūc mālem causam huius dispositionis inuestigare quā credo esse mālem flegmaticā mucillaginosā dīant̄ que tñ actiua multū redit mobilis & imp̄stia per cōmixtiōnē alicuius cholere rubee que in tale flegma ebullitiōnē facit uelocē & multū absqz putrefactione tñ flegmatis illius: non enim videt̄ rōnale motū tantū & tāte uelocitatis & nocumētū posse attribui flegmati simplici p̄pter frigiditatē viscositatē & grossitudinē ei⁹. ¶ Et si iterū illi flegmati cōmixt⁹ esset sanguis deberent in corpore hui⁹ viri esse p̄ntia signa mor⁹ eius: & multitudis ei⁹ ostēsiua uelut uenarum extēsiō coloris rubedo corporis torpor & grauitas ad motus exteriores & ad operationes iterio-

rd sensum & sitia: que nō vident in hoc viro pūtia. **C**on-
terū hoc flegma actiui redderet per cōmixtionē māei meli-
ce cū sanguine mirabile videret q̄ in opationib⁹ interior sen-
sum nō appareret corruptio uel diminutio que usq; nunc
nō apparuerunt. **P**ropter qd̄ repetēdo cludit q̄ mā hu-
ius egritudinis effectiua cā que flegmatica est mucillagino-
sa: & aliq̄lter aq̄sa calefit dissoluit & rarefit & mobilizat: ut fa-
cile possit ingredi uētriculos cerebali cōplete oppilādo ipsoe:
ut p̄ ex dispōne ipsius p̄ma tertiū tractatu 5°. ubi ingi. q̄ epi-
leptia est egritudo phibēs aīa a sensu & motu & erectiōe nō
integre. i. cōplete & illud ppter oppilationē cōtingēt. i. incō-
pletā in uētriculis cerebri. **U**n ex oībus inuicē collectio
manifeste deducit q̄ dispō hui⁹ viri a deo uerēda est q̄ ut ip-
sū incurabilis est: aut si curabilis nō nisi a viro in scia & ope
q̄ plurimū exercitatio ut nūc sequitur. **I**taq; regimē hui⁹ vi-
ri accelerādo. xv. instris medicinalib⁹ cōplēduz esse deduxi.
Post ista aut lene fiat capitulum ubi succincta memoria per
res non naturales pertractabitur.

De regimine per medicinalia cōtinēs. 15. instra. **Cap. 11.**

Primū itaq; de p̄dictis instris est: ut cū in viro isto
appeant manifesta uis repletionis signa anteq̄
p̄rāseat medietas futurū mēsis aplis fiat ei flōmis
de basilica brachij dextri sub cubito posita hora
electa colligēda. 4° p̄mi. cap 20. & educant p̄ ip̄as
sanguis. 3. iiii. uel. v. **2°** dō instrū est: ut die imēdiate sequē-
ti euacuet minoratiue mā p̄dicta cū infusiōe talī. **R.** agarici
electi. 3. i. 5. pulpe collogntide. 3. i. reubarbari elec. 3. iiii. spīce
salis gēme añ. 3. iiii. 55. dauci anis. añ. 3. iiii. infundant bec oīa
per se diligēter puluerizata in. 3. iiii. hydromellie cali p̄ oīez
nālē: deide in aurora calefiāt & colent cū exp̄sione notabili: &
rōta colatura accipiat in potu bñ cala dormiēdo post ip̄as
per horā tr̄m: deide p̄maneat in camera bñ cala p̄nīs calis
uētrē calefaciēdo & leui & raro motu p̄gressiōe exercites: & cū
trāsuerint bore q̄nque bibat aque oīdei calefacte cyathum
vñ cū succaro: & post vñā horā p̄ādeat. **3°** instrū est: ut
die imēdiate sequēti incipiat accipe hoc digestiū qd̄ calū
cōtinuet oīeb⁹ ad minus. x. in aurora & post ip̄m tardet cibū
horis ad minus. iiii. **R.** oximellie sglitici syrupi de sticados
& de calamēto. añ. 3. 5. aque buglosse ul mellisse. 3. i. aque sub-
limationis radi. peonie. aut saltē decoctionis ei⁹. 3. i. misce &
totū accipiat. **4°** remediū est: ut nona die imēdiate post
assumptionē digestiui eradice mā cū istis pillis. **R.** pillarū
de sarcocolla ma. 3. ii. 5. pillarū aureaz. 3. i. reforment pillē
vii. uel. vii. cū syrupo acetoso cōposito & accipiant in auro-
ra & post eas seruent cōditiones oēs de sup̄ascripto minora-
tūo dicto. **A**ctēde aut hic q̄ pillē de sarcocolla maiores
nō intelligunt a q̄busdā in medicina sciōlis & ut uerū dī-
cā partē exercitatis. Si enīz aliq̄ scripserim pillas de sarco-
colla maiores auctē **M**elue nō iniuste & sine scia dictū est:
Lege enim ab ipso de cōsolatione medicinaz sectione 2° in
suo loco. ubi merito pillē tales maiores nūcupari possunt. &
q̄ in sua descriptione recipi & medicinas elegātoris opatio-
nis & inuamēti. dicit enī **M**el. illas esse mirabiles ad decem
inuamēta que ibidē ab eo colligē potes. educēt enīz māz cru-
dā grossā & difficilis eradicationis & a remotis locis & fue-
runt cōposite a q̄dā famoso sene. **M**inorez aut pillē de sar-
cocolla legant a te in antidotario descriptione decima que
sunt multū leuiorez ad oīa p̄dicta. ppter qd̄ nō opz calūnia-
ri de re incognita. Sedētes & intūētes ad pauca respicientes
de facili enūtiānt. p̄ de gīatione & corruptione. **5°** instrū
est: ut postq̄ hic vir fuerit p̄ticulari euacuatione inanit⁹ per
dies q̄nque post ipsam iterū fiat sibi flobotomia de cephalī-
ca dextri lateris: & p̄p̄ie sup cubito eiusdē in superiori pte
uel p̄p̄ie syluestre & educant per eā sanguis. 3. circa q̄tuor
Uerū ut ad intelligētes alloquar si apper mām que mouetur
ad caput & que cōtinet circa regiōē cordis: tūc conueniē-
tius esset fieri flobotomiā de saluarella sinistri cubiti sub cu-
bito: sicut enī basilice dextre flobotomia euacuat repletio-

nē mālē: ita & sinistra euacuat repletionē uaporesam. decima
tertiū. cap de canonib⁹ curationis cordis. **6°** dō instrū est
ut si vir iste dieb⁹ q̄bus assumit digestiua: & etiā post euacua-
tiones uētrē bēret stipticū intēdat facē ip̄m fluxibilē & p̄p̄e
cū pillis infrascriptis de q̄bus accipiat oī tertio sero aut sal-
tē oī alterno sero vñā parā añ cenā: q̄d̄ descriptio est. **R.** pil-
lulaz alefanginard descriptione **M**el. 3. i. pulpe collogntide
3. 5. agarici electi. 3. i. 5. salis indi q̄nq; peonie ligni alceos sisele-
os. ana. 3. i. pulueris ossis cranei humani. 3. 5. fiat pillē cū
succe uel aq̄ maiorane de oī. 3. vii. & sit ea p̄ usus saltē per an-
nū integrū accipiēdo de eis oī septimana bis uel tertio oīm
est. **7°** dō instrū & p̄p̄e de distrabētibus mām ad uiliora
mēbra & p̄seruātib⁹ ab euētū poxismi est hoc. **R.** q̄nq; & radi-
cū peonie. añ. 3. ii. visci quercini qd̄ a q̄busdā lignū crucis
nolatur. **M**el. 3. ii. granorū padisi ligni alceos storacis calamite.
añ. 3. ii. Conterant oīa subtilr & coquant in lib. c. aque usq;
ad cōsumptionē tertie p̄tis. & cū decoctione talī oī sero per ho-
rā añ cenā abluant extrema inferiora & supiora & manus & fa-
cies eius. **8°** instrū est: ut iste vir oī mane & sero saltē per
horā añ cibū faciat sibi hoc gargarisma. **R.** iereluf & est serpē-
taria. 3. ii. icralogodion. 3. i. aque decoctionis peonie. 3. iiii. cale-
fiant oīa & fiat gargarisma saltē in decē vicib⁹ cōsumēdo ho-
rā vñā. **9°** instrū est cōcedēdo reuerētiā illustrib⁹ auctori-
bus: ut fiat cānula argētea in qua suspendant radices peo-
nie: & aliq̄ dicāt q̄ ponant semina eius. Alij rō vident intelli-
gere de peonia masculo. ego autē ad enitandae oēs discollas
soleo facē ligare in cānula argētea radices peonie nō facien-
tis semina & faciētis ea cū seminib⁹: & patet q̄ peonia que nō
est faciēs semina est masculina. **M**irabilia enim scripsit **S**al.
de peonia & maxime exp̄mētāl cū dixit. q̄ uolēs exp̄iri suū
mēmū eius suspēdit eā collo patiētis & nunq̄ euenit ei po-
xismus: cū autē deposuit eā ab eo reuersus est paroxismus. **E**-
go iterū depono me hāc exp̄ientia oculo meo sepe uidisse.
Princep̄s vō 2° cān. hoc idē affirmādo laudat etiā mirabiliter
corallū rubeum collo suspēsum. Similr & laudat lapis sma-
ragdus & plurima talia que ppter breuitatē omitto. **10°**
dō instrū est: ut vir iste semp in syndone retorta ligat⁹ possit
hūc puluerē sepiissime odorādo ipsum. **R.** pulueris ruthe &
p̄p̄ie mōrane. 3. 5. siseleos. 3. ii. storacis calamite. 3. i. 5. radicti
peonie. 3. iij. pulueris oīa per se & cōmiscant: & fiat ut di-
ctum est ex eis. **11°** instrū est electuariū hoc. cuius exp̄ien-
tiā apud deū testor millies me uidisse sanauisse homies ab
epilepsia. & si nō vis mihi credere quere seruit dei in loco bea-
te **M**agdalene in **P**adua sociū dñi archāgeli. paroxismus
enim epilepticus inuadebat eū q̄nq; decies in die ppter qd̄
minabat ei mortē. iuxta sermonem p̄ncipis. p̄ma tertiū. tra-
ctatu 5°. ubi dicit. Cū frequentant paroxismi epileptici: tūc scī-
as q̄ ipsa iterficiat. Est autē huius eluarij descriptio talis. **R.**
piretri sticados costi añ. 3. x. agarici. 3. v. carui seminis anet
asse feride aristo. ro. ana. 3. iij. 5. succi sgle mellis electi. añ. lib. 3.
& 3. iij. Coquant simul squilla & mel lento igne usq; ad bonā
viscositatem. deinde sup additis sp̄ebus fiat electuariū: cuius
dos sit omni mane. 3. iij. & tardet post ipsum cibū ho-
ris ad minus q̄tuor. **12°** instrū est: ut iste vir saltē trib⁹
vicibus in septimana cū uadit ad lectum inungat sibi nareo
interius cum modico de hoc vnguento leuiter confricādo
eas: ita q̄ quantitas eius non sit maior vno grano milij. **R.**
tellis tauri. 3. iij. amili. 3. 5. nigelle. 3. 5. maiorane. 3. vj. ellebori
at. 3. v. euforbij. 3. iij. terantur simul ultimata stritione & fiat
vngētum molle. **13°** instrumentū est electuariū hoc
de quo vir iste omni die in aurora quādo sumit digestiū
deglutiat post ipsum quātitatem vñus nucis muscate. quā-
do vō assumit electuariū aliud tūc dimittat istud: sed de isto
assumat per horā vñam & dimidiā antecenam & p̄andū
quātitatem vñus nucis muscate. Cuius talis est descriptio
R. granorum fisticoz mundatorum. 3. iij. doronici ossis de
corde cerui florum boraginis & buglosse violarum. ro. ana.
3. iij. been al. & ru. ana. 3. j. 5. basiliconis corallorum rub. ana.

3.ij. s. hyacinti z smaragdi z saphiri. añ. 3.ij. folij ligni aloes granor paradisi añ. 3.ij. s. rorismarini rasure eboris. añ. 3.ij. folior aurum numero 4. musci ambie. añ. 3.ij. mellis rosati z syrupi de corticibus citri. ana. 3.ij. v. succari al. 3.ij. fiat electuarium qd postea bulliatur. 3.ij. succi buglosse vel boraginis usqz ad assumptionem ipsius. ¶ 14° remediū est hoc. R. spērūz eluarij de gēmijs rēu leuificatis Almanā. añ. 3.ij. macis. 3.ij. origani folij ligni aloes storacis calamite. añ. 3.ij. pulueriscent oia per se deinde misceant z cōsuant in sacculo facto de syndone retorta z portet sacculus sup mamilla sinistra z sudor exicet sepe. ¶ Ultimo dō istū est ut iste vir post vniuersas euacuationes saltē in f. 3.ij. mel per totū mēsem iulij in aurora assumat. 3.ij. p. m. meridari cū. 3.ij. aque mellisse z pmaneat in lecto post ipm dormiens horis ad minns quor. z qñ accipit hoc ultm illo mane dimittat oīz aliarū medicinarū assumptionē. cōtinuet itaqz modū istū pmutādo se de vno remēdio ad aliud fm ordinē psignatū z obtinebit sanitatē cū auxilio saluatoris.

De regimine per sex res non nāles.

Cap. iij.

Regimine dō per res nō nāles obseruādo enī ter ciuitatē z locum frigidū z humidum uetofuz apud ualles z decursus aquarum posituz. ¶ Et caueat a cibis frigidis z humidis viscosis z oppilatis uelut pastiles cibi lac pisces cucurbitaz la crucam bletā spinachiam portulacam cucumeres. Et caueat ab usu carniū z brodiaū ualde pinguiū. Et effugiat acuta z acra cibaria uelut sunt cepe allium porrus bulbos raphanus. Et effugiat etiam fumosa z euaporantia cibaria uelut caules erucam legumina elixares multum salitas z aromati immoderatum usuz. ¶ De potu dō effugiat aque frigide usum z cūscūqz uini albi siue nigri potentis usum z ualde dulcis z proprie grossi z turbidi. utal aut uino substantia subtili colore ru. uel subrubeo minime nigro uel obscuro sapore leniter pontico cum aqua buglosse aliquantulū confRACTO uel saltē cum aqua leui decoctionis granor pēnie. ¶ Caueat etiā sibi a multa ciborū assumptione in mensa vna z a ueloci ciborū deglutione sine masticatione congrua z assumptione ciborū frequēti z nunq̄ comedat nisi stomachum senserit preassumpto cibo bene alleviatū. ¶ Et itaqz exercitium nō est ei cōueniens qd cūqz fuerit z pprie ante mūdificationē corporis reiteratā: imo quiescere est ei omni no necessarium. ¶ Effugiat etiam oīno dormitionem oēm plixam z maxime post cibum immediate faciā z a dormitione diurna etiam sibi caueat: ita qd mēsurā dormitionis eius nō transeat spatiū horarū. vij. aut. viij. ad plus z proprie cūz senserit in se debilitatem. ¶ Accidentia dō anime oia sunt ei euitanda z pprie ea quorū applicatione uehemens z uelox in humoribus z spiritibus ponit agitatio: materle enī more inclinānt ad morū ad ptes debiliores. De sunt que de predicta dispōne uerenda mibi taliter collecta sunt: vñs aut omni potens dirigat ad salutē eius. Amen.

Cōsiliū. 44. De epilepsia z proprie in hora paroxismi.

Regimen obseruāduz in his qui molestantur paroxismo epileptico est duplex: ante paroxysmum. s. z in paroxismo. p̄mum cōplet uarijs instris p̄mo cūz clisteri acuto. R. radicū arthanite ellebori nigri cētauree minoris hermodactyloz recētium. añ. 3.ij. cartami bene striti. 3.ij. coquantur in lib. aque tribus: cuius colature. R. lib. i. iera-logodion. 3.ij. olei de euforbio. 3.ij. salis indi. 3.ij. fiat clister potenter distrahēs mām que moueri debet. ¶ Secundo coxarū interioribus carnositatibus applicentur uentose magni orificij bene ignite in inferioribus partibus natiū. ¶ Tercio. R. dyanacardini. 3.ij. electuarij dyacastorei. 3.ij. dissoluant cū aq̄ maiorane calida z de ipsa añ paroxysmum abluat os z trahat per nares ter uel q̄ter. sepe enim diuer

tēdo mās inclināt extra corpus z euadūt a paroxismo. **Regimen** obseruādum cūz iā incipit paroxysmus xv. instrumentis completur. ¶ Primo cum ligaturis fortibus z uentosis. ¶ Secūdo cum fricationibus tempore ligaturarum. ¶ Tercio remotis uentosis p̄dictis super locis uentosarū fiat fricatio cum dyacastoreo z auripigmento. ¶ Quarto cūz colyris longioribus digito medio z inuoluant sale gemma subtilissime puluerisato. ¶ Quinto si nō poterit retineri colyriū ut sepe cōtingit uolenter zc. uel cū candela consimilis grossicie intincta in dyacastoreo titilletur annis diu. ¶ Sexto quantitas magna rubee circūponatur. ¶ Septimo. R. succi arthanite uel ciclaminis que uere sunt idem: se. ruthe coagulati corporis. ana. 3.ij. conq̄assent in mortario in forma electuarij z de ipso in nasum insufflet cum penna vuluorum uidi ex hoc miracula. ¶ Octauo auribus eius strepitus horribiles omnis generis fiant. ¶ Nono aperto ore: ut linatur palatum anacardino. ¶ Decimo eleuato corpore z erecto capite apertis palpebris subito offerantur luminaria magna. ¶ Undecimo R. folior maiorane floz roris marini. ana. 3.ij. ligni aloes. 3.ij. horum puluis per se factus diligēter conq̄assent in mortario eneo cū. 3.ij. uini aromatici z in fine incorporent oia cum. 3.ij. farine ordeī z. 3.ij. farine amili. hoc emplastrum extēdatur super pāno de grana z rasocapite applicet bene calidum prore capitis incipiēdo a capillis frontis usqz ad postremā cōmissurā coronalis z sagittalis circūqueqz per tres digitos mirabili enī p̄fortatione solet releuare de paroxismo. ¶ Duodecimo. R. olei rutini de castoreo z de piperebus ana. 3.ij. colli dulcis piretri. 3.ij. albi galāge z se. ruthe. añ. 3.ij. fiat linimentum in mortario: de quo omnes spatularū partes copiose liniantur actu calido. ¶ Decimotercio de potētiōribus si per predicta nō releuet: tūc accipe choīdulas de corio arietis: z cum ea mediocriter stricta liget bursa testiculorū apud radices infallibile est. ¶ Decimoquarto. R. ellebori al. 3.ij. castorei siccoris arthanite folij origani ligni aloes. ana. 3.ij. fiat puluis insufflandus in nares potenter agit. ¶ Decimoquinto. R. foliorū z seminis basiliconis origani florū roris marini maiorane añ. 3.ij. hyacinti smaragdi saphiri ossis de corde cerui. ana. 3.ij. sedo aric. 3.ij. croci. 3.ij. farine amili farine purioris frumenti. 3.ij. cum aqua rosata muscata hec oia leui coctione coquant: z de hoc medicamēto actu calido pectoris medietas sinistra z retro z diligēter emplastret cum constet in hac egritudine magni. e. lesuz es se cor cui hoc medicamen appositus confert.

Cōsiliū. 45. De epilepsia siue matre puerorum siue infantili morbo.

Diuiditur aut cōsiliū in tria capitula.

Egritudinem inuestigat z distinguit.

Cap. i.

Aulo ante ad me uenit dispositio in pūro vno etatis anhoruz qnque. que quidem dispositio ad tria capitula reduci potest. ¶ Et p̄mum quidem est qd hec dispositio mater puerorū uocari potest. ¶ Secūdo est qd dici potest qd est vna spēs epilepsie syncopalis. ¶ Tercio est qd ipsa est spēs epilepsie que pprio nomine analepsia nominari debet. ¶ Et p̄mo quidem declarari oportet cum alijs ut disputatine discernatur ad quam de numero harum dispositionum reduci debet illa de qua nunc tractandum est. ¶ Est igit circa hunc cōplexum terminū mater puerorū hinc inde ab auctoribus discolia reperta. qdam enim per matrem puerorū penes notitiā termini intelligūt dispositionem istam que est spēs epilepsie eueniens pueris: ppter quod z ipse infantilis morbus nominatus est: ut p̄ter ab hip. 6° epidimiarum. cap 5° dum inqt. Epilepsia est pprie morbus puerorum z pprie nominatus morbus infantilis z mater puerorū: z idem fere literaliter colligit p̄mo ordinēdo. cap p̄mo. q̄re idem Rasis p̄allegato cap sic inquit.

Inueni in quodā libro q̄ morbus qui appellat̄ mater puerorum est spasmus r̄. et eadē est eiūsdē sentētia in libello de egritudinibus puerorū, cap̄ 8°. dum in rubrica inq̄ de alia egritudine que d̄r mater puerorū, hec egritudo accidit pueris in p̄ma eorum etate frequēter. Et hāc sentētiā etiā colligere possumus 7° breuiarij, cap̄ 8° dum inq̄. Epilepsia est sacra que accidit pueris et infantibus. vide hūc sermonē in descriptione que noiatur kebisgeni et est affectio persica. unde de prima tertiij tractatu 5°. cap̄ de causis epilepsie: et illa que apud quosdā p̄prio noie dicit̄ mater puerorū interficit multum: ex quoz omnium sermone deorditer apparet q̄ hic terminus mater puerorū uel morbus infantilis importat speciem epilepsie accidentem pueris non multum a natiuitate distātibz. ¶ In eo vō q̄ importat per terminū magna est discōlia inter sapientes. qdam enim vident̄ intelligē per matrem puerorū spasmū p̄ueniētem a mā calida adusta et sicca faciente se. acutam euz qua inuenit̄ urina alba. et q̄ ex hac egritudine liberent̄ pueri p̄pter multā humiditatē existentē in eoz neruis. si enim hec dispositio accidat pueris quorū etas est annus septimus est eis morbus difficilis et nō liberant̄. et sunt sermones Rasis p̄mo p̄tinentis. cap̄ 5° auctoritate Georgij. et iterū in eodem cap̄ inq̄ enim Rasis explicādo hāc dispōnem clariū. Inueni in quodā libro q̄ morbus qui appellat̄ mater puerorū est spasmus sup̄ueniens ex siccitate et nō liberant̄ ex eo nisi pueri et patiens ip̄m plorat multū et erit cū hoc morbo se. acuta et siccitas cutis et nigredo lingue hōz aut̄ sermonū d̄dictorum fere ibidē reperit̄ a Rasi allegāte Hip. in libro de morbo dei quē nōdum vidit̄ d̄r inquit q̄ hic morbus accidit ex humiditate madefaciente cerebrum et manifestat̄ per pecudes. Cū enim accidit eis hic morbus si aperiret̄ eorū cerebrum inueniret̄ humiditatem multa plenā. clariū aut̄ p̄allegato cap̄ q̄nti p̄tinentis collige p̄teriti sermonis p̄firmationē auctoritate Hip. in libro epidimiarū su p̄scripto. in cap̄ 5° dum inq̄. hic morbus ut pluries accidit pueris ex humiditate t̄m et non oīno ex cholera et q̄qz hic morbus est difficilis sup̄ple penes intētionē et accitū m̄l et pueri moriunt̄ ex eo. Et tāgit mortis causam subiūgendo dicens ex eo. q̄ eorum uene sunt arcte et non possunt recipere multum flegma currens. Qd̄ enim in cerebro puerorū multiplicat̄ flegmatica mā et a virtute impellēte uel conāte transmutare materiam a cerebro per uenas nō potest materia talis et tāta in uenis recipi p̄pter angustiam cōpositionālē eaz quare accumulata remanet in cerebro et suffocat innatum calorem. ¶ Uide quārum apparentis p̄tradictionis accipi pōt ex auctoribus p̄allegatis. Ut aut̄ hec apparens cōtradictio nō remaneat ambiguitatem faciēs collige ex sermonibus p̄dictis q̄ duplex est spēs epilepsie nominate mater puerorum uel morbus infantilis. ¶ Una qdem spēs est que est spasmus ex inanitione pueniens a mā calida et sicca et adusta p̄sumēte humidum substantificum nernorum cerebri p̄pter quā cōtrahunt̄ uersus p̄ncipiū suū et hec qdem cōiungit̄ cū se. acuta. q̄ mā calida est et in mēbro p̄ncipali inuēta et accidunt in ea vigilie p̄pter siccitatē et plactus multos p̄pter nocumētum in cerebro p̄ceptū sensu tactus. et lachrymarum multitudo aduenit eis p̄pter eliquationē humiditātū inuentarum in cerebro. Accidit siccitas et nigredo lingue ab adustione foris. et hec est illa spēs mala sup̄ius allegata auctoritate Georgij per quā spasmant̄ maxille puerorū: ita ut dilatari et claudi nō possunt: et fame cruciati moriunt̄ ut oculus meus uidit pluries q̄ gngētis vicibus. et non est mirabile si morbus iste cū est itēsus ut plurimū est mortalis: eo q̄ est morbus ualde disproportionalis etati puerili que humidissima est inter alias. ¶ Alia vō est spēs epilepsie dicta morbus infantilis que puenit a mā frigida et humida implēte uētriculos cerebri semicōplete et oppilāte trāsitus sp̄dum sensibilibz et motuorū ad organa sensus et motus p̄pter qd̄ sit cōtractio bordū uersus p̄ncipiū. et hec est illa quā affirmant̄ Hip. in libello de morbo dei. et 6° epidimiarū p̄allegatis capitulis. Et

affirmat hāc spēm p̄ncipē p̄ma tertiij. tractatu 5°. cap̄ p̄allegato dum inq̄. Epilepsia vō plurimū accidit in sanubus p̄pter humiditates eoz et plerūqz app̄et in eis q̄ p̄imum nascitur. et q̄qz post pubertatē cordis. ¶ Tertia iterū inuenit̄ epilepsie spēs que d̄r morbus infantilis pueniens ex corruptione lactis in stōcho p̄pter quā per colligatiōem eius ad cerebrum siue p̄pter simplicē cōdolēcentiā siue p̄pter cōpassionē nō absolutā cōtingat contrahunt̄ nerui ad p̄ncipiū et cerebrū uersus cētum ipsius ita q̄ accidit spasmus. Et hāc qd̄ talem spēm cōfirmat Rasis in libro de egritudinibus puerorū p̄allegato cap̄ dum inq̄. hec egritudo accidit pueris in p̄ma etate frequēter. et signū huius est ploratus multus timor in somno vigilie augēt calor et ab ore eorū egredit̄ calor fetidus et causa huius est acceptio lactis plusq̄ digerere possunt: q̄re corrumpitur et facit spasmum iam p̄dictū. ¶ Ex quibus in vnā redigendo summā patet q̄ morbus infantilis est triplex. ¶ Primus est spasmus de inanitione pueniens: ut iam dictum est. ¶ Secundus est spasmus de repletionē iam declaratus. ¶ Tertius est spasmus per colligantiam capitis ad stomachum pueniens ex corruptione lactis in eo. et hec quidem spēs magis p̄prie analepsia nominari debet: ut in seruis declarandum est.

Secundum p̄ncipale est q̄ morbus infantilis de nominat̄ epilepsia syncopalis per quā qd̄ nō pōt aliud intelligi nisi aut q̄ est spēs epilepsie vna que cōiungit̄ cū syncopi que t̄m nō est accitū illius epilepsie. Aut q̄ est vna spēs epilepsie a cuius causa efficiente simul pueniunt epilepsia et syncopis. Aut tertio q̄ repibilis est vna spēs syncopis ad quā sequit̄ epilepsia. et sentit hoc p̄ncipē p̄allegato cap̄ dum inq̄. Et est quidem epilepsie modus compositus cū syncopi quē forsitan medici extrahunt de capite lo epilepsie. uerum in ipso est et est spēs eius. ¶ Modus aut̄ quo saluari pōt q̄ sit quedam epilepsia cui cōiungit̄ syncopis: non tamē pueniens ab ea est ut si existit epilepsia per essentiam nocumētū cerebri ipsius: aut per colligantiam ad aliū quod membrum: et materia illa que mora facit epilepsiam p̄uo tēpore moueat̄ ad cor facere syncopis poterit: patet hoc q̄ hic erit cōplicatio syncopis cum epilepsia: quorum tamē nullum erit alterius causa. ¶ 2° vō facile intelligi pōt q̄ hominī soleat accidere epilepsia in cuius agitatione magna ante q̄ confirmet̄ attingit̄ mā iuxta cor stantes p̄pinq̄uas uel elongatas ad cor moueri neqz tamē ista erit accidē epilepsie imo attingit̄ p̄pter debilitatē cordis aut p̄pter p̄parationem materierum ad motū ad ipsum cor. ¶ Scōs vō modus intelligēdi epilepsia syncopalez est facilis imaginanti q̄ mā in aliquo mēbro mote fm ptem eleuent̄ ad cerebrum et ad cor et faciant nocumenta ad eo intēsa q̄ ex p̄mo fiat epilepsia. ex 2° syncopis. et patet ex hoc q̄ simul et semel be due egritudines uel accidentia fieri possunt aut q̄ epilepsia p̄cedat syncopim: sicut q̄ prius et fortius mā mouet̄ ad cerebrum q̄ ad stomachū aut econtra. ¶ Tertius modus intelligēdi syncopis cōplicationem cū epilepsia est q̄ fiat syncopis per nocumētum essentialē cordis uel per colligatiōem ad aliud membrum t̄c p̄pter nocumētum cordis ipsius ledi pōt cerebrū: ita ut fiat in eo epilepsia et erit ipsa accidens ad syncopim sequens ut intelligenti apparet. ¶ Et apparet q̄ hec spēs epilepsie et syncopis ualde facile saluari possunt multis modis: lz frequentior modus earum eueniendi sit per colligantiaz stomachi ad cerebrum ex p̄sentia uermium in stomacho repletorum: et p̄prie magis quando corrupti sunt. ¶ Aut frequenter ualde euenit̄ hec dispositio p̄pter materierum corruptionem in matrice et in alijs locis. Unde p̄ma tertiij ubi supra. Ex hoc autem capitulo est epilepsia que accidit p̄pter uermes aut ascarides. et infra parum. aut p̄pter dispositionem matricis: et ultra hoc nominatur p̄focatio matricis: et est ut mulieri accidit q̄ eius mēstrua retinent̄ non in hora sua aut cōstringantur cū retinentur ab ea p̄pter dimissionē balnei uertit̄ id in matricem suā ad caliditatē uenenosā

et adfuit ei motus et uaporationes aut cum periodicis aut sine periodicis. cum periodicis quidem tertianariis: sed retenta materia cholericitatis participet et sic de alijs.

Pro declaratione vero eius quod 3° principaliter promissum est de eadem quod triplex iuenit huiusmodi dispositionis denominatio. **Prima** quod de epilepsia. **2^a** analepsia. **3^a** catbalepsia appellatur. **Est** autem epilepsia secundum ueritatem illa propter que sit per nocumētū essentialē in cerebro quod puenit in pluribus a mala cōplexione frigida et humida cum multitudine mēi flaticis in cōplete oppilationis uētriculos cerebri et origines neruorum ab eo oriētium. **Licet** etiā ipsa quicquid fieri possit a multitudine sanguinis in cerebro utēti modo predicto. **Et** etiā 3° fieri possit a uēto uel uapore grosso causato in uisū trāsire spūs ut uisum est magno phō. **Et** ut pma tertij. cap. de epilepsia scripsit. **4°** uero spēs ei^{us} pōt fieri a mē mēlica in locis predictis utēta faciēte oppilationē eo modo quod de alijs dictū est. **Iste** quod sunt 4° famose spēs epilepsie per essentialē ex nocumēto cerebri pueniētis: et oēs tales merito denotantur epilepsia dicta ab epi quod est supra et lesio quod est lesio quā superioris partis lesio: que est cerebrum inter alias partes hoc documento laborans. **2°** spēs est analepsia notata quā sapiētes dicūt puenire propter malā cōplonē aut mām in stōcho retētā que nocumētū eius cerebro coicat et efficit hūc spāsmū qui dicit^{ur} est. **3°** spēs eius notata est catbalepsia que puenit ex nocumēto cerebri in eo recepto per colligatiā totius corporis ad ipsū cerebri aut determinatas partes ad ipsū sicut mirach matricis splenis epatis et sic de alijs. **Et** modus quod intelligēdi vnaquāque spēm spāsmi aut de inanitione uel de repletionē faciēte epilepsia uelut est glibet spasmus ex defectu mē: uel eius ab dāria pueniēs: uel spasmus nulli mēi pportio nāt^{us} uelut est a ueneno inficiēte aerē interius ispirato: uelut a potu alicuius medicine spasmus efficiētis sicut spēs ellebori. **Uel** a medicinis uenenosis sicut napello iusquiamo et silibis. **Uel** a uenenis sic absolute dictis sicut accidit ex punctura ab aiali uenenofo facta et sic de alijs. **Quacūque** enī barā efficiētiū causa applicata tūc nocumētum cerebro impressum a potētia sensitiua eius pceptū mouet expulsuam ututem ad fugā illius nocumēti: et trahit igit^{ur} cerebrū in se ipsum cuius etiā cōtractione nerui et trahunt^{ur} uersus ipsum. **Et** si quod iterū mā uel fumus grossus dilatat cerebrum et neruos tūc cōuenit elōgatio et dilatio neruorum a cerebro. **Et** cū iterum mā claudit uias ita ut contractio supueniat tūc succedit dilatationi noua actio: et cōuerso. **Et** hec est causa assignādi fortem agitationē in pedibus et brachijs factā et torionē mandibularū oculorum colli capitis et aliarum partū que oia tādū p durāt quā diu epilepsia est spasmus in fieri: cū autē ipsa iam trāsuerit finē augmēti et pducta fuerit ad statū tūc ipsa et spasmus in facto esse: et tūc mēbra oia puantur motu nō integre. i. cōplete: aut puant^{ur} sensu nō integre. i. nō cōplete: cū in aliqua particula corporis remaneat quicquid sensus tactus: aut mēbra oia puant^{ur} erectione nō quidem integre. i. totalit^{er} sicut patet in epilepsia reuolubili per plures paroxysmos a quibus eger erigit^{ur} et eleuat^{ur}. et pōt etiā totus corpus priuari cōpleta erectione: ut patet in epilepsia mortali qua eger defecit in ultimo poxismo. **Et** pulchre oēs isti sermones claudunt^{ur} in diffinitione eius data a principe palleгато cap. dū in gr. Epilepsia est egritudo supple cōditionalis quia mala cōplexio plurimū frigida: uel cōpositionalis: quia oppilatiua prohibēs mēbra uiata supple que sunt in strū sensus et mot^{us}: eo quod ista ledant^{ur} lesione diminutionis aut corruptionis a p^{ri}mo incluso usque per totū augmētū eius. et prohibēs etiā mēbra supple ab erectione supplecū est in statu nō integre. i. nō cōplete quā possit eger iterū releuari: et illud quod totū attingit propter oppilationē attingētē. i. in uētriculis cerebri et in pāniculis eius et in originibus neruorum oriētium ab eo. **Et** legi pōt hoc totū infra parū dū in gr. **Et** cū fuerit humor oppilās aut. suēt^{us} grossus: tūc cerebrū cū hoc etiā obit^{ur} ut expellat illud quod impedit: sicut accidit stōcho ex singulū nausea: et sicut accidit

extremore: cū pro quā est cōtractio et cōpressio principis. **Et** sectiū in expulsionē mēbrorū eius que ipsa expellunt supple materiel uel nocumētum: et cū cerebrū cōtrahit^{ur} motus ei^{us} diuersificatur et sequit^{ur} cōtractio neruorū in facie et in alijs et diuersificant^{ur} mot^{us} ipsorū. et hoc quod totū intelligi pōt tā de epilepsia per eēntiā quā per colligatiā facta. **Ex** quibus oib^{us} pulchre intellectus pōt cōprehēdi signa epilepsie in fieri et in facto esse: iterū ex istis pōt reddi rō: quare accidit in epileptico spūma in os eius. propter cū clausione prius ei^{us} colatorij icōpletā a mām flaticis factā icitata utute ad ipsū expulsionē forti agitatione in materia illā facta cōmiscet^{ur} cū ipsa aer uel uapor uel uēt^{us} aut spūs et cū mā sit nobilitet uiscosa inclusum tenet aerē uel uaporem et necessario efficit^{ur} ampulla et multe ampulle inuicē iuiscate facit^{ur} spūmā. quare et c. **Et** ex his oib^{us} ultima cōcludit^{ur} difficultas hui^{us} dispositionis eo quod si cōpleret^{ur} oppilatio tūc ex epilepsia fieret trāsitus in apoplepsiā que magis periculosa est: et si multiplicarent^{ur} materie quāritate et actiuitate ita ut frequētarēt paroxysmi ipsi^{us} cēt mortalis iuxta sermonē Aui. dicentis. **Et** quā cōtinuant^{ur} paroxysmi epilepsie tūc ipsa iterficit^{ur}. **Ex** quibus oib^{us} id cōcludit^{ur} festina necessitas curādi hūc dispōnē ut nūc sequit^{ur}.

Itaque pro Regimine hui^{us} tremēde dispositionis p^{ri}mitte dū pmo quod oportet regimē ordinari secundum cōtrarictatē ad causam ipsi^{us} morbi: quod etiā hēt p^{ri}ncipalē rectificādi particulas lesas. **Cū** igit^{ur} morbi^{us} ipse qui est mala cōplexio frigida et humida stomachi et cerebri: igit^{ur} ampl^{ius} sit humida quā frigida: utraq^{ue} cōueniētia hēt cū materiali que est flegmaticus humor in stomacho multiplicat^{ur}: et per colligantiā eius ad cerebrū delat^{ur}. patet: quod oē regimē eidē cōueniēs d^{ebet} esse ad caliditatē et siccitatē inclinātū: magis tñ ad siccitatem quā ad caliditatē. **Et** cū mēbra hec egrotātia sint stomachus et cerebrū quod magis per colligatiā ipsius ad stomachū ledit^{ur} quā per p^{ri}uū nocumētū ab ipso cerebro: patet quod oia medicinalia instrumēta stomachi et epar respicere debēt tā per opationē cōtrū pueniētē a tertia uirtute medicinali quā quarta: quare p^{ri}us discurrendū est per regimen ex parte rerū nō naturalū secundo medicinaliū ut hūc sequitur.

De cura per regimen sex rerū non naturalū. Cap. ii.

Deneat igit^{ur} hic puer in camera bñ calida uento uaporib^{us} et nebulis et humiditate denudata: cuius aer siccus sit potētia magni ignis in camera facti: et sepe suffumiget^{ur} cū ligno aloes storace calamita et colofonia: et silr pellib^{us} uel pānis aut de doxis uariorū stōchū coopienub^{us}: aut saltē sup stomacho suo teneat^{ur} quadruplicatū pānū in optima grana isinctū qui stōchū suū in laterales partes diligēter amplectat^{ur}: qui pānis sepe calefiat et suffumiget^{ur} cū puluē gaz. ligni aloes et gallie muscate.

De modo uero exercitādi ipsū bonū est quod mane ante assumptionē cibi motu pgressino exercit^{ur} saltē per horā mediā: et caueat^{ur} a regētib^{us} ipsū ut nō permittat^{ur} ipsū egitare uel nanigare uel in curru uehi saltē usque ad spatū unius anni quousque fuerit sanitati plenerestitut^{us}. **Si** autē p^{ri} aliquā cōtingētiā nō posset ambulare ut dictū est: tūc sepe fiat eidē fricationes a radicib^{us} coxarū usque ad plātas pedū ascēdēdo etiā usque ad nates ei^{us} itātū quod per fricationē mēbra ipsi^{us} rubea fiat: reliquo autē tpe sedeat^{ur} et q̄scat et saltē ab oī motu p^{ri}beat^{ur} post cibū: euitet^{ur} et oē exercitiū per quod caput eius incuruatū detineat^{ur}. **Et** si propter exercitiū calefiēret puer iste ut sudaret et exsecūdo sudore humidus fieret pānis quē sup stomacho posat tūc iemp calefiat ille pānis et exiccet^{ur} et supponat^{ur} stomacho: et melius eēt quod uaberēt^{ur} duo pannitales: ita quod de vno fieret permutatio ad alium: et econtra.

Proportet Etiam uehuic pueri adhibeatur regimen cōueniēs ex parte quantitate ciborū et potuū ita quod nō permittatur comedere usque ad plenam saturitatē imo blanditijs agendū est ut a mensa recedat cum uoluntate amplius comedendi quā cū plena saturitate stomachi sui. **Et** similiter etiam potus eius in quantitate pauca assumatur et

sepe magis q̄ multum ex eo raro.

De modo Dormiēdi nō p̄mittat hic puer dormire nisi postq̄ trāsiuerit hora. i. s. ab assumpto cibo et dormiat capite bene eleuato super dextro aut sinistro latere decubēdo. Caveat oīno dormire sup facie sua: imo p̄ueniētius eēt ei dormire sup spina q̄ ecōtra. **De** mēsurā vō dormitiōis eius nō trāscēdat spatiū horarū septē et melius esset q̄ dormiret tpe minori hora septē q̄ amplius easdē excedē. In sūma itaqz melius eēt ei declinare ad excessum in vigilia q̄ in lōgitudine somni: quoniā somnus materiā eliquat et infundit in organa sensuū et eas a toto corpe ad caput effumare facit cū fuerit prolixus.

Pro sexta Re nō naturalis. s. pro accidētib⁹ aledicē dū q̄ ei cōueniētior eēt leuis ira: et turba tia aī q̄ fortis tristitia et timor. p̄pterea q̄ in ira leui excitat et incēdit calor ad quā sequit⁹ materiā resolutio: et aptitudo ad insensibilē et sensibilē euaporationē. **Passiones** vō aie tri stātes p̄pter quas calor naturalis retractione de cētro ad cir cūferētiā magis sunt suffocatiue innati caloris. Deinde sequi tur materiā in crudatio et augmētatio.

De modo vō regēdi eē penes cibos et potus pau lis per magis opz dilatare s̄monē. p̄mit tēdo p̄mo ḡraliter q̄ oīa cibaria frigida et humida actu et po tētia eidē sunt ualde nociua p̄pter causam sup̄tactā. **2°** q̄ oīa pingua et vinctuosa cibaria et corruptibilia uelut lac oīno sunt euitāda. **3°** q̄ oīa uaporosa cibaria et uētosa ab eodēz elōgari debēt uelut legumina oīa et p̄ptie elixa: et maxime sub stātia eorū oēs fruct⁹ recētes et humidī. **4°** q̄ oīa cibaria dif ficilis digestionis euitari debēt ab eo: uelut sunt carnes gros se panis aīsmus vinū grossum et cōturbatū et siliā. et causa est q̄ bec dispositio est mater puerorū analepsia dicta pueniēs a colligātia stomachi ad caput ut superius deductū est. **3^a** q̄ particulariter descēdēdo euitet carnes oēs nimium humi das humiditate cōnaturalis: uelut sūt anatuli anseruī: et oēs in aq̄ uiuētes et genite carnes: et etiā carnes humidās humi ditate etatiua: uelut sunt natiuitati p̄pinque mulā: et etiā de crepitorū aīalid carnes euitari debēt: in quorū utriusqz ex illis supflua humiditas per idigestionē cōgregata. **Secūdo** etiā am euitari debēt oīum aīalid p̄tes cōsimiliter humide: uelut butyrū lac et pinguedines oēs. Vaporosa ēt oīa multū effuge re debet: uelut legumina fruct⁹ recētes iura pingua: et p̄pē pi guedine rācida uel antiqua. Nocēt etiā sibi acia cibaria oīa. acetosa vō aliquādo ut ter in septimana accepta et p̄ptie cōfra cta cū calidis: sicut mace nuce muscata cinamomo galanga et pauco pipe sunt ei tuatiua. **Exolerib⁹** effugiat cauleo p̄n cipaliter et bletas spinachias lactucas endiuā portulacā cu cu. cucur. cerasa et maxime ualde mollia. solidis vō cerasis et p̄ponibus uti p̄t. **Plāte** eidē cōueniētes a q̄bus cibaria sua nō debēt elōgari sunt mētha serpillū origanū bysop⁹ ma lorana betonica thīmus anetū petrosillum feniculus rucha et vnlulr plāte oēs calide et sicce stomachū et caput apte cōforta re et eas a p̄re. **Aromatica** ei cōueniētes quib⁹ cibaria sua cōdiri p̄nt sunt macis nux muscata cinamomū cingiber galā ga piper albū grana paradisi gariofilī p̄ptie antotoli et cōsiliā. **Fructus** vō qui p̄nt eidē conuenire sunt amigdale et auel lane que augmētū in cerebro efficiūt et cōfortant ipsum et p̄ p̄tie torefacte post cibum sumpte. **De rebus** cū quib⁹ cō diunt ferula placet mihi oleum oliuārū antiquū magis q̄ recēs: et cōuenit etiā ei melius oleū amigdalārū dulcium et pin guedo potēti mediocri quantitate: alie vō pinguedines di mittātur. **De modis p̄parationis** ciborū euitet cibaria oīa multe humiditatis et euaporationis: et p̄ptie sicut frixa que sunt caput ualde ledētia: p̄pter quod assata et p̄ptie in sero meliora sunt ei q̄ elixa. effugiat oīno cibaria oīa que cocta et p̄parata sint in uasis ereis: imo talia p̄parent in uasis la pideis et non in alijs. **De cōditis** vō opum⁹ est sinapism⁹ usus et oliue condite et rape condite et napi conditi et citonij post cibū et pira condita et dyacitonitem: sine speciebus opti

ma sunt ei. **Panis** vō eius sit bene fermētatus et parus sa lis habens: amplius tamen q̄ cōmunis panis: et multū pla ceret mihi q̄ panis quo utit⁹ seu uti debet eēt factus cū aqua sublimationis radicū peonie recentis. **Cibaria mellita** ali quādo sibi cōcedi p̄nt l3 succarū sit ei melius q̄ mel argumē to sumpto a materia et ab etate simul.

Potus Quo uti debet sit vini albū subtile et transpa rēs nō ualde fumosum: aut sit vinum coloris granatini uel rubicādi nō spissum neqz grossum. et multum placet mihi q̄ vinū illud cōmiscat⁹ semp cū tertia pte aque sublimationis peonie aut saltē aque decoctionis pul. cōf. ru. **Laudare** etiā magis q̄ egrotās iste a fine mensis februarij usqz per totū mēsem apillio uteret hoc hydromelle q̄ nūc se quis de quo accipiat parū aut saltē cū quarta pte vini secum cōmixti. est ad illius descriptio talis. **R.** rad. is peonie minu tim icise. 3. 5. coral. ru. grosso mō cōtritōrē. 2. ij. bulliant in lib. iij. aque fontis aut fluij bñ clare et ab oī fetore mūdare usqz ad cōsumptionē tertie p̄tis. Deinde eidē supaddant mellis ele cti. 3. xij. et coquant in simul lēto igne cū despumatione contī nua usqz ad cōsumptionē tertie p̄tis: deinde colet per pānus bñ spissum et utat eo ut dictū est.

De cura per medicinalia.

Cap. iij.

Ebis vō quemibi opportuna vident de regimī mine medicinali. xvij. apparēt mihi obseruanda remedia. **1°** Primū itaqz bonū est ut puer iste per totū mēsem maij oī tertia die parū aī cenā accipiat de pillulis infra scriptis: quarū descriptio. **R.** se minis petrosellini sileleos sticados añ. 3. x. agarici. 3. v. carui: asse fetide aristol. ro. añ. 3. i. 5. fiat pillule cū melle dispumato. **2°** remediū est: ut grā lubricationis uētris qualibet septia na saltē tribus vicib⁹ imediate ante cenā accipiat vñā de istis secūdis pillulis: et sic cōtingeret q̄ uēter eius eēt magis strictus posset de eis accipere frequēti⁹: ut oī die aut saltē oī alterna ble. Si autē uēter eius nimid fluxibilis redderetur tunc eas dimittat aut raro de eis accipiat: quarū descriptio. **R.** aque maiorane aque sublimationis peonie aque menthe añ. 3. ij. aloes epatici electi. 3. iij. agarī peonie sticados folij maiorane. añ. 3. 5. ligni aloes. 3. 5. macis grana. xij. salis indi. 3. 5. dyagri dij. 3. xv. infundantur omnia per se puluerisata in predictis aquis per vñam diem naturalē. Deinde exiccantur sub tegu la mediocri caliditatis sepe agitando et cōmiscendo: postea iterum renouetur infusio predictarum aquarū: et iterū exic cetur: et sic fiat quatuor vicibus. De illa itaqz materia fiant pillule de omni. 3. iij. et assumantur ut supra. Et nota q̄ quā do de pillule secunde exhibentur ei: tunc pillulas primas as sumere debet per duas horas post cenam. **3°** remediū est pillulis iste de quo super cōmissura sagittali a p̄ncipio frētis usqz ad summitatem capitis omni sero quando uadit ad le ctum ponatur quantitas. 3. iij. uel. v. frumenti: et quando secū da vice superponitur tunc fiat ei p̄uius pectinatio bona ut de ponatur puluis primo superpositus: cuius descriptio. **R.** li gni aloes. 3. j. storacis calamite gallie muscate añ. 3. 5. folij. 3. j. maiorane betonice peonie añ. 3. ij. ambre electe. 3. j. puluerisē tur omnia per se et utatur eis ut dictū est. **4°** remediū est odoriferum hoc quod quasi semper potest ligatū in pila de syndone retorta de grana: cuius descriptio. **R.** rutbe. 3. ij. ma cis. 3. iij. folij foliorū basiliconis origani meos menthe añ. 3. 5. pulueriscentur omnia per se: deinde misceantur. **5°** re mediū est: ut semper in cibarijs eius bulliant quatuor uel quinque grana peonie ab exteriori cortice purgata. **6°** re mediū est ut in vino quod datur ei in potu semper infuse teneantur radices peonie: scilicet in libris quindēz vini po nentur peonieminutim incise. 3. j. **7°** Septimum remediū est ut collo eius teneatur appensa radix vñā peonie cum fru sto vñō coralli rubei electi. **8°** Octauum remediū est ut sal tem ter in septimana quando uadit ad lectum inungantur sibi intrinsece partes nās cum grano vñō bulus vnguēti. **R.** oppoponacio grana quinque: staphisagrie: costi: peonie

folij arthanite añ. 3. i. fellis tauri. 3. i. 5. succi maiorane uel fo-
lorū lauri uel betonice. 3. ii. incorporentur simul in mortario
minutissima cōtritione et fiat ex eo ut dictū est. ¶ 9^m remediū
speciale est ut ingeniū fiat circa ipm: ita ut oī mane masticeat
tribus usq; ad sex de seminibus siseleos. ¶ 10^m remediū et ul-
timū est ut saltem tribus vicibus in septimana ante prandiū
per tres horas frices palatū eius cū hoc electuario. Rx. metri-
dati electi. 3. 5. liquiritie anisi polipodij añ. 3. 5. g. peonie pīre-
tri castorei añ. 3. i. incorporentur simul in mortario ultimata
cōtritione cum syrupo de calamēto et cum grano ciceris ru-
bei fiat fricatio ut dictū est. ¶ 11^m remediū est gargarisma
hoc de quo per tres horas ante prandiū omni quarta die gar-
garices calide. cuius descriptio. Rx. arthanite piperis albi ru-
be peonie pīretri costi añ. 3. i. staphisagrie acoriūreos paucē-
dani añ. 3. i. 5. coquant oīa simul in lib. ii. aque usq; ad cōsum-
ptionē medietatis: deinde colent et colature superaddat oxi-
mellis squillitici. 3. ii. coquant usq; ad cōsumptionem tertie
partis. de hac igit decocione accipiat. 3. iiii. aceti squillitici.
3. 5. calefiat totū et fiat ex eo gargarisma hora p̄dicta. ¶ 12^m
remediū est ut iterū bis in septimana masticeat vnam de istis
pillulis. Rx. dragagari gummi arabici. añ. 3. i. infundant in. 3. i.
aque lauri. deinde remoueat ab eis aqua et incorporent cū
bis speciebus. Rx. staphisagrie costi dulcis añ. 3. 5. pīretri. 3. 5.
siseleos. se. ruthe assari grana paradisi añ. 3. 5. incorporentur si-
mul et fiant pillule p̄o oī. 3. iiii. et masticeat vna p̄o singula vice
semp expuēdo totū qd eliquat a capite per masticationē illā.
¶ 13^m remediū est ut isti patētū duab⁹ vicib⁹ in septimana an-
te cenā per borā vna fiat ablutio pedū cū hac decocione. Rx.
se. siseleos hypericonis ruthe sicce arthanite baccarum lauri.
añ. 3. i. radicum peonie. 3. ii. coquantur in ficula vna aque
magna usq; ad consumptionem medietatis. de illa ergo aq̄
calida fiat ablutio pedum ut dictum est. ¶ 14^m remediū est
ut puer iste continue super mamilla sinistra ipsius portet sac-
culum cuius descriptio. Rx. doronici foliorū basiliconis
florū boraginis et buglosse añ. 3. i. hyacinti sinaragdi granati
offis de corde cerui añ. 3. 5. foliorū auri numero. vi. margari-
tarū. 3. iiii. ros. gar. cinamomi ligni al. coralloz rub. et alb. añ.
3. 5. macis. 3. i. puluerisent oīa per se et fiat sacculus q̄dratus
uel rotundus sicut hostia: et ponat sup mamilla sinistra cōsue-
uel appēsus. ¶ 15^m remediū est ut hic sup stomacho suo por-
tet semper istud sacculū. Rx. origani mēthe absinthij folij betonice
ameos añ. 3. i. 5. galage granorū paradisi cinamomi sise-
leos se. ruthe cinami apij añ. 3. iiii. macis. 3. i. 5. fiat olus puluis
per se et cōseruet in sacculo q̄titatis spāse bñ dēp̄so de quo fi-
at ut dictū est. ¶ 16^m remediū est ut isti puero vel sepe añ ce-
nā huiusmodi puluis q̄titatis granorū qnque ordēs uel fru-
mentū cū. 3. 5. aque mēthe uel sublimationis radicis graminis
Rx. seminis atriplicis cimini torefacti seminis sancti ana. 3. i.
musci. 3. v. fiat omnium puluis per se et utatur ut dictum est.
¶ 17^m remediū est usus huius p̄fectionis de qua accipere po-
test ante cibū et post cibū usq; ad q̄titatē. 3. 5. Rx. granorū fisti-
corum minutim incisorū. 3. iiii. succari albi lib. 5. cinamomi
electi. 3. i. se. atriplicis. 3. iiii. musci. 3. v. infundant fistici per diē
naturalē in aq̄ decocionis rad. peonie. deinde cōterant ulti-
mata cōtritione et coquant succarū p̄dictū cū aqua menthe
et fiat confectio sicut pīneata et exhibeatur ut dictū est. ¶ 18^m
remediū est ut puer iste usq; ad duos annos purgetur sem-
per in p̄ncipio ueris et in fine estatis s̄m modū in frascriptum
qui est talis. ¶ In uere itaq; in mane vno ex septima die lu-
naris usq; ad 22^m eius accipiat has pillulas gratia euacua-
tionis minoratiue. Rx. pillularum de iera cōposita. 3. 5. refor-
ment pillule tres cū succo uel aqua maiorane et accipiat eas
et post ipsas tardet cibū boris qnque. qnta aut hora accipiat
scutellā mediā brodij macri calidi cū succaro. ¶ Sequenti
dō mane incipiat hoc digestiū assumere et cōtinuet ipm octo
dieb⁹. Rx. aque iris aque maiorane aque sublimationis rad.
peonie añ. 3. vi. misce et cū modica succari detur in potu et tar-
det cibū boris saltē tribus. ¶ Assumpto digestiū sequenti

mane accipiat pillulas istas. Rx. pillularū cochiarū pillularū
de sarcocolla añ. 3. 5. reforment pillule tres cū aqua maiorane
et dent sicut de p̄mis dictū est et obseruet de bis sicut de il-
lis. ¶ Euacuatio vō cōueniēs ei in fine mēsis septembriis sit
ista. Rx. pillularū de sarcocolla pillularū aurearū añ. 3. 5. refor-
ment pillule tres cū electuario dyacastoreo uel indo et dent si-
bi gratia minorationis. ¶ Sequenti die accipiat hoc aliū di-
gestiū et cōtinuet ipm aliquibus mane. Rx. aque cuscute. aque
betonice añ. 3. i. aque peonie. 3. 5. misce et accipiat eas calidas
cū succaro. ¶ Sequenti die accipiat. 3. i. pillularū cochiarum
de quibus fiat tres cū syrupo violarū: et post eas tardet cib⁹ et
fiant oīa que de p̄mis dicta sunt.

Post hec autē Attendat q̄ patiens iste elonge-
tur ab omnibus infrascriptis.

¶ Primo ab exercitio uel cursu super cibo. ¶ Secūdo a sta-
tione uel mōtione in aere uaporofo et nebuloso. ¶ Tertio ab
aspectu lundationis aque saltē a uēto nōbilitate agitate. ¶ 4°
ab aspectu ab alto ad infimū locū. ¶ Quinto ab aspiciendo
radiū solis et corpora ualde luminosa sicut specula uel alia ad
que fiat radiorū solis reflexio fortis. ¶ Sexto euitet ab incur-
su odoris rerū a pprietate agitātū materiae in cerebro: sicut
apij myrragalbanī castorei asse fetide et similiū. ¶ Septimo
effugiat summope ne comedat epas hircinū. Et in sūma meli-
us est ipm abstinere a comestione cuiuslibet epatis. ¶ Octa-
uo vō inter cetera edulia euitet lētes fabas et faseolos. ¶ No-
no et ultimo caueat ne puer aliquod faciat exercitiū reuoluti-
onis corporis ipsius et capitis sui. Hec sunt ualiora in sūma:
que bincinde diuersis uoluminibus reducere potui.

Consilium. 46. De debilitate cerebri et pectoris
non quidem per essentia in mē-
bris p̄dictis: sed per depēdentiam ad matricem.

Accidentium que Senes-
rosam

et egregiam beram istas molestant redder-
e causas: satis mihi uidetur nō facile ex
his que presentī anno ex sua dispositione
multis applicata nocumētis scripta su-
erunt. Sunt enim bec accidentia siue ca-
piti siue pectori contingentia non quidē

per eētia in mēbris p̄dictis eueniētia: sed per depēdentia se
habent ad matricē per colligatiā ipsius ad p̄dicta mēbra: imo
ad q̄ plurimas fere humani corporis particulas. ¶ Siue igit
hec accidentia saluent per cōpassionē absolutā uel simplicem
alterationē a matrice coicātā p̄dictis mēbris siue per aliquod
uaporeū uel mālē a matrice ad illa mēbra coicatur: qd fuerit
aut sperma in matrice corruptū uel in uenis adiacētibus ei:
uel fuerit in mēstruo sanguine: qd in oī uera et nālī impgnatō-
ne retinet: corruptio supadueniēs: ppter quā trāsmuret in
materiā malā qualitatē p̄marū malitia uel secundariā: et qz san-
guis mēstruus in quāsdā uenenosas p̄tes cōuersus fuerit:
totū hoc satis facile p̄bari pōt eē causam horū accidentiū suffi-
ciēter inductiua. ¶ Neq; tamē hic molestari uolo ut ego cre-
dā hāc dispositionē simpliciter repiri in matrice qn per ei⁹ ē
nocumētū spēs mālē cōplexionis ppter diuturnitatez et fortī-
tudinē accidentiū acquisita sit in stomacho in corde et in capī-
te: et fortassis etiā in epate ei⁹ accidere potuit corruptio in ei⁹
substantia aut sanguine ipsius. ¶ Quā appere pōt et demōstra-
ri ex p̄mutatione coloris ei⁹ ad squalidū humidū citrinū uel
subuiridē. ¶ Et ex p̄mutatione habitudis ei⁹ et pp̄le si fue-
rit epatis cōplexio ad frigidū et siccū corrupta. ¶ Aut ē hoc
videri pōt ex tumore et inflatione faciei uel cōuersione habitu-
dinis ad cācticā similitudinē qualis euenit in epatico ita
nomīnatis: de quib⁹ speculādū est 14° tercij in cap de egritu-
dinib⁹ epatis interiorū 4°. et hoc sigillatis capitulis. et 5° de ac-
cidēti et morbo. capitulis 2° et 3° in antiqua translatione s̄m
quotationē med. ¶ Et vō iterum neq; credomalam cōplexi-
onem uel compositionem in epate stomacho corde uel capite
quibuscunq; horum qualitercunq; contingat esse magnam

Intestine: qd est accitua in hac estate fuerint extensue et intensiue maiora qd pntia si lapsus in pdictis mbris fuisset notabiliter intestus: nō possem ego credere qd bec oia impregnata fuisset: et si adhuc cōceptionem et impregnationē incidisset nō fuisset felicitas fetus ppter dispositionem malam aut in matrice preinuentā aut aggregatā ex mala cōplexione pdictorum membrorum et matricis ipsius.

Ex qbus oibus in vnā sniam congregatis apper qd modus regiminis huius nobilissime dñe pēdet ex curatione et rectificatione ad mēbra supiora neēia et ad matricē pncipalr inclinādo fm qd inferius mibi regulariter videt per. xxv. infra pcedēdū esse: quoz p̄mum est ut nūc scribif. ¶ Est itaqz ipm ordine uenitē p̄mū ad mēbra strādū clistē hoc in bora electa qū nōdā poximalr affligit et esset ab bora vna usqz ad. xxi. aut in mane in p̄n° diei eligēda: uerū cōstare v̄tute nō timerē ego p̄dictū administrare clistē cū instātia accitū poximalr: sub duplicādo tñ uel alr minorādo eius acuitatē: et describif per hūc modū. R̄. ḡnoz sisami fenugreci radicū altee minutim icise seminis lini añ. ℥. j. s. camomille melliloti se. aneti senti. añ. ℥. j. s. se. malue et altee añ. ℥. j. s. coquant oia in lib. aque. liij. usqz ad cōsumptionē medietatis et colent cū expressione forti: et huius liquoris acciplas lib. j. olei violaz cīcinarū olei de sisamo añ. ℥. j. s. croci ℥. s. salis colis. ℥. j. s. succari ru. ℥. j. s. et fiat clistē. Et si qd clistē desideraret cōueniētius attrahē v̄tutes p̄dicte decoctioni addant cimini carui ameos. añ. ℥. j. ¶ Facto v̄o p̄dicto clisteri nocte sequēte uel tertia p̄ter illā soluat bec oia cū hoc securo medicamine in quo est intestio in mūdificando intestino a pectore et a matrice diuertē: cuius descriptio. R̄. aque buglosse: aque capiti. ue. ana. ℥. j. s. reubarbari electi. ℥. j. s. mēne electe. ℥. j. s. croci doronici floz buglosse se. aneti et cimini añ. ℥. s. salis gēme. ℥. iij. penidiaruz. ℥. j. s. squinād. ℥. v. fiat oium borū infusio que ita remaneat per diē vnā nālem et in aurora sequentis diei calefiat totū cum expressione conuenienti. colet et addat ei. ℥. j. s. succari albi et caliduz bibatur. ¶ Et si cōtingeret qd nō uoluisset accipe clistere p̄dictum ante hanc medicinā saltē anteq accipiat eam siāt sibi suppositoria de melle duo uel vñū usquequo secum collectio fuerit educta: neqz m̄ ex oblatione huius medicine uel clisteris hesitādum est eo qd p̄gnans ppter duas dispōnes p̄ncipales. ¶ Et p̄ma qd ipsa est in mēsis p̄gnationis in qbus data est euacuādilitēna per hippocratē libro affōz. P̄gnantes purgate si cōuenit. ¶ Et scōdū qd dato qd adhuc esset p̄gnans in alijs tēporibus bec tñ inde sunt uerenda: p̄pterea qd sunt medicine debiles et nō violētē: et sentētie auctord nō excludunt debiles imo fortes medicinas. ¶ Postq v̄o oia p̄euacuata fuerit qd oīno neēium esse videt tunc p̄cedat circa ipsam faciēdo diuersiones leues que mās a matrice supiorib⁹ partib⁹ coicatas diuertē possunt leui tñ tractu p̄pter piculū embrionis: et est instrū 3^m cōueniēdo: ut fiat lenis erulū fricatio a genu inferi⁹ attrahēdo uersus pedes usquequo aliqliter mēbra eius igrossent et rubescāt: et debet bec fricatio fieri cum pānis mediocris asperitatis actu calidis et. ¶ 4^m v̄o instrū supaddēdū est si mulier nō fuerit per p̄cedēna alleniata qd sup caillis pedū eius per mēsuram quatuor digitorū fiant ligature cū instis latitudinis duoz digitorū que mediocrem faciant cōpressionem et frequenter usqueq appareat qd dictum est per fricationes fieri. ¶ 5^m instrū tū est ubi p̄dicta non cōferant qd fiat applicatio uentosarum sup carnosissimis interioribus tybiarū et frequenter sine scarificatione usquequo aliquid de iuuamento per eaz applicationem subsequi videat. ¶ P̄dictas autem uentosas et ligaturas nequaq̄ intelligo appli cari debere coris fm qd fieri consuevit ne p̄pter fortem agitationem in fetu et in humoribus matricis fiat de aborsu suspitio. ¶ 6^m v̄o instrū mentum iterum conueniens ad diuertendū ubi p̄dicta non bene cōtulerint est diuersio que magis cōfert accitib⁹ cordis et capitis: et est qd in adiutorio apud p̄ncipium spatularuz

inferius siāt ligature cū strictura ad leuē dolorē producentes. ¶ 7^m v̄o ad hanc intētionē est uentosarū sine scarificatione applicatio in carnosissimis partib⁹ lateralib⁹ colli supra ossa spatula et inuētus. ¶ 8^m v̄o ingenū et sublimis opationis est ut p̄hibeat matricis supascēsus et uentositatē ad supiora eleuatio cū medicinis interpositis iter stomachū et matricē in qbus sit v̄tus frāgēdi uentositates et repellēdi easdē cum v̄tute carminationis et stiprificationis que oia fundantur in medicinis remisse caliditatis hūitibus aliquantū fetore leui fastidiū et abominationē imponere matrici: uelut est descriptio ceroti huius. R̄. sumach gallarū cupssī mastice acacie seminis plantaginis. añ. ℥. i. cimini modicū torrefacti carui feniculi añ. ℥. i. s. semis petro. ℥. i. coriādri p̄pari. ℥. ii. resine clare. ℥. ii. galbani. ℥. v. dissoluatur ḡmici cū aceto citoniorū et mūdificentur a superfluitatibus per colaturā: deinde cum infrigidari ceperint apponatur species p̄dicte et fiant cerota duo spherica. quoz vnus superponat vmbilico: et ibidē reseruet: et aliquādo permute tur de ipso ad alterū fm opportunitatē. ¶ 9^m v̄o instrū tū est ut si supradicta mulier nollet p̄dictū acceptare cerotum fiat hoc linimētum ab vmbilico superius per omne regionē stomachi et hypochondriorū. R̄. olei de ketri cīcina. ℥. ii. olei de myrto. ℥. ii. laudant electi. ℥. ii. storacis calamite. ℥. iij. squinanti ciperi calamī aromatici spodij añ. ℥. s. coriādri p̄parati. ℥. ii. cere quātum sufficit fiat vnguetum molle et calidū applicetur ubi p̄dictum est. ¶ 10^m v̄o instrū tū est et magnene cessitatis est ut si comprehendatur in stomacho eius corruptam esse materiā cibale et humoralē que multū inclinet ad superius stomachi quādo cognoscit ex nausea et appetitu ad uomitū tūc educat materiā illā cū leui et cōsueto uomitino hoc. R̄. syrupi simplicis acetosi. ℥. i. s. aque putealis grosse et viscosē. ℥. iij. fiat hoc totū tepidū et des in potu: et si post ipsū assumptionē per horā vnā uel duas nō euomuerit imponatur ori digitus aut penna cū quib⁹ tirillatio fiat in p̄ncipio isophagi et materiā educat. Si aut cōtingeret qd compulsa materiā ad stōchū nō ascēderet imo interius p̄cipuaret: tūc tētet ei⁹ subductio cū hoc leui lenitino et abstersiuo. R̄. aque decoctionis tamarin dori. ℥. iij. geleniabin. ℥. ii. misce et da totū in potu calidū hoc liniedo incidēdo et abstergēdo stomachū cōuenienter mūdificare potest. ¶ 11^m v̄o remediū est ut si causa nocumētū illatua in stomacho percipiebat esse multitudo uentositatū quod cognoscitur extensione stomachi cū gurgulatione et rugitu et multitudine eructationum: tūc subueniat ei cum electuario descripto ab Auicēna 21° tertij. capitulo de appetitu p̄gnantis in fine fm hunc modum. R̄. cimini infusi in aceto per triduum: deinde exicati et torrefacti origani olibanī omnium añ. ℥. i. castorei. ℥. ii. geleniabin lib. i. fiat electuarium de quo in mane ante cibum et ante cenam in sero dentur. ℥. iij. uel. iij. cum aque decoctionis garosilorum et indubitanter iuuamentum excellens percipietur. ¶ 12^m v̄o remediū et magnene cessitatis ppter syncopim et pulsū cordis eius est epistima istud quod calide cum pāno de grana applicetur sub mamilla sinistra ipsius ante p̄dium quatuor vicibus et post prandium per vnā boram usqz ad boram cene saltem octo vicibus et erit in coiuuamētum reprimendi fumositates et materias ad pectus. cui⁹ est bec descriptio. R̄. aque acetose aque cicorce et mellisse añ. ℥. i. doronici. ℥. i. s. ossis de corde cerui fragmētōrū byacinti smaragdi et sapbiri añ. ℥. i. margaritarum. ℥. i. foliorum autī cuz p̄dictis contritorum numero sex: macie garosilorum ligni aloes añ. ℥. i. croci. ℥. s. aceti. ℥. i. vini maluarii uel alterius et ne fumosi et antiqui. ℥. iij. misce totum et in uicem ebulliat qbusdam ebullitionibus et fiat ex eo ut iam dictum est. ¶ 13^m v̄o remediū est ut si generosa domina bec nō uellet epistima et iterū dato qd ipsam applicaretur boris iam p̄dictis intermedio v̄o tpe super regione cordis eius cōtinuo teneat hunc sacculum collo alligatū: cuius descriptio. R̄. specteruz electuarij de gēme. ℥. i. specterum electuarij de ligno aloes. ℥. j. byacinti smaragdi sapbiri añ. ℥. j. ynum. ossis de corde cerui

3. ij. oia per se subtilr pulveriscent & suant in sacculo de syndone de grana q̄titatis semissis & applicet ut predictū est. ¶ 14^m vō instrm̄ pueniēs ad mādificādū stōchū & p̄bibendum ascēsum fum̄ ositātū a matrice & ab ipso ad cor & ad caput est mādificatiū stōmachi ei ad ministrandū fm̄ hunc modū. R̄. mellis rosati colati. 3. ij. ligni aloes pulveriscenti. 3. ij. def̄ hoc totū in potu cū. 3. ij. aque acetose & buglosse & est se re de remedijs Aui. descriptionis. 21ª tercij. cap de vniūli regimine p̄gnātiō. ¶ 15^m vō instrm̄ est q̄ dñā hec semp̄ añ cibuz accipiat rotulā vñā vñā p̄fectionis per borā añ. R̄. sp̄rum eluarij de margaritis descriptione Aui. cap statiz allato. 3. ij. suc. albi lib. 5. aque mēbe. q. l. ad coquēdū succarū & fiat p̄fectio in rotulis. ¶ 16^m vō instrm̄ ad intētiōē oīum predictoz & rectificatiōēz stōchi cōsumptionē mārā est usue tyriace Andromachi cū tertia sui p̄te de eluario de seminibus quoz amboz cōmixtoz accipiat. 3. 5. aut. 3. 5. in mane aliqñ cū. 3. ij. aque decoctionis granoz myrti & inueni in eo inuamētū notabile ut apparere pōt ex v̄tute cōponentiū. ¶ 17^m vō instrm̄ est ut hec dñā continue post cibum oēm accipiat frustū vñā dyacitonitē facti fm̄ istū modum. R̄. pulpe citonioz cōseruate lib. 5. doronici mastice mādīs añ. 3. i. gariofoloz ligni aloes. 3. 5. fiat cōfectio in rotulis. 3. 5. ¶ 18^m vō instrm̄ est ut semp̄ in manu sua teneat puluerem istū in syndone ligatum quē sepūssime odoret. R̄. coriandri nō p̄parati. 3. ij. castorei. 3. i. se. nasturtij. se. eruce añ. 3. i. laudani. 3. 5. fiat oīum puluis de quo fiat ut supra. ¶ 19^m vō instrm̄ est q̄ dñā ista sup̄ caput eius teneat sacculum istum a p̄ncipio capilloz usqz ad genit capitis sup̄extēsus. R̄. ambre. 8. vj. musci. 8. ij. mellisse. basiliconis ligni aloes maiorane assari sicados añ. 3. 5. gariofoli. 3. 5. ro. 3. ij. fiat puluis subtilis omniūz per se & cōsuant in sacculo de syndone de grana factobabēte latitudinem quatuor digitorū. ¶ 20^m vō instrm̄ est ut locus matricis eius a spōdilibus renū usqz ad finē spine sepe inūgat hoc linimēto. R̄. olei de violis citrinis olei de myrto añ. 3. i. 5. trociscos de rosīs. 3. i. sandarace gallie musci. squinādi ciperi añ. 3. 5. pulueris mellis. 3. ij. cere. q. l. fiat vnguentum molle & linat locus ille cū ipso calido. ¶ 21^m vō instrm̄ est ut dñā ista sepe masticeat folia menthe subrube in stipite suo aut saltem mēbe aquatice in ripis fluuiorū inuente que a p̄ plurimis sapiētibus balsamita notata est. ¶ 22^m instrm̄ est ut aliqñ saltem in die semel inter coras est retineat frustū coti magnum calefactū & suffumigatum cū puluere gallie musci p̄iecte super carbonibus ignitis. ¶ 23^m instrm̄ est ut genitalia eius uel inguina aliqñ inungant cum calido oleo ita cōposito. R̄. olei de mastice & de myrto añ. 3. 5. gallie muscate. 3. i. terant simul ultimata cōtritiōe & ex calido ipso fiat linimentum ut p̄dictum est. ¶ 24^m vō instrm̄ est ut mulieri ista oī mane ante p̄andī fiat pedum infusio & eoz ablutio usqz ad medietatē tybie cū aqua calida huius decoctionis. R̄. rosarum granoz myrti coriandri p̄parati añ. 12. i. 5. mellisse recentis uel sicce. 12. ij. coquant oīa & fiat ex eo ut p̄dictū est. ¶ 25^m instrm̄ est ut hora paroxysmi cū apparent ei accidentia p̄uatiōis sensus & motus sup̄ capite eius effundat oleum calefactū de maiorana aut oleū nardinum aut oleū lilioz alborū a cōmissura sagittali usqz ad locum cōiunctionis colli cum spatulis ut securet a trāitu in subeth uel apoplexiam uel alteram dispositionem malam. ¶ Ultimū vō superaddēdum oībus p̄dictis est: q̄ in regimine ex p̄te ciborū & potus hec generosa dñā inquantum pōt euitet oīa vīna multū fumosa calida & aromatica: ipsum enim euitare docuit Aui. 21ª tercij. cap de curatione p̄focatiōis. & gratia huius affirmauit Hippocras vinum nigrū esse in his casibus pueniens & nō albū ad hoc ut aliqliter p̄fortet matricez & corilidones: & sit capiti & superioribus minus effumatiūz: & oē tale cōuenire ei: & p̄p̄e cū aq̄ extinctionis calidis. s̄l̄r etiaz euitare debet carnes & cibaria grossa difficilis digestiōis & effugiat etiā iura oīa pluius ualde & v̄tiosa & aromaticum effumatiū capiti & excitatiū v̄tiositate usqz. ¶ Reliq̄ autēz

istis supaddēda & hōz oīūz canonicā applicationē relinā p̄tissimū o phisico suo qui tanq̄ sapiētissimū hōz oīūz regimē & maiore gubernare possit. ¶ Et his ita regulariter applicatis altissimis oīporēs huius generose dñe sanitatē resiliunt: & eā a piculosis accidētibus p̄seruabit qd̄ sui misericordia dignet̄ facere: qui cācta benefacit & regulat. Amen.

Pro uxore

supra scripti domini Salasij de p̄sio: Post cōsiliūz factū transmissa fuerunt remedia ista 7ª ianuarij pro cōseruādo p̄tīm & felicitatē eā ne piclites. R̄. sp̄rum dyamargaritonis. 3. 5. sp̄rum eluarij de ligno a. 3. ij. suc. ros. antiqui. 3. ij. cōserue citoniorum. 3. ij. folioz auri numero. vj. margaritarū. 3. i. fiat eluarium cum syrupo de corticibus citri. ¶ R̄. sp̄rum rosate nouelle. 3. i. 5. trocisc. de ros. 3. ij. succari albi. 3. v. fiat confectio in rotulis. 3. ij. ¶ R̄. aloes ablut. 3. i. 5. gallie musci. 3. 5. mastice coralloz thurā. añ. 8. vj. fiat pille cū succaro rosarū & de aurent. ¶ R̄. puluerū gallarū. 3. i. mastice coralloz prubeo rā acatie hypoquistidos añ. 3. i. 5. succi ros. aque plātaginis añ. 3. 5. amili. 3. ij. croci. 3. 5. fiat linimētum in mortario.

Consilium. 47.

De melācholia a mā melācholica fecali. ¶ Diuiditur autēz consilium in tria capitula.

¶ Inuestigatio ipsi⁹ egritudinis & ei⁹ cāe p̄ s̄iā p̄nostica. Cap. 1.

Aptista

Vincētinus adolescēs de honoranda familia Cripie cōdolēdū est: laborat egritudine que p̄p̄ie melancholia dici debet: eo qd̄ est corrupte in opationib⁹ v̄tutis imaginatiue & cogitatiue: imaginat̄ enīz corrupte se esse plātū & seruūz dñi deuotissimū & catholice legislatorē magnū: cum

neqz habeat dispōnem ad hoc neqz ingenīū neqz exercitiūz ad talia potētem p̄mouere ipsum. ¶ Neqz etiā solūz corrupta est in eo imaginatio ut dictū est: sed cogitatiue potentie opationes in eo corrupte p̄ducunt. ex false enim imaginatiōis sp̄s talidū imaginatiōē corrupte deferunt ad organū cogitatiue & p̄mutat ipsius cōplexionē & sp̄m etiā qui esse debet instrm̄ opationis ipsi⁹ cogitatiue: vñ ex p̄mutatione organū & instrm̄ cogitatiue potētie opz ipsam cogitatiuam corrupte exire in opationes eligendi & eliciendi. 3^gis potētia talis elicit & exit in actum orādī p̄dicandi & de lege dei sermocinādi qd̄ totū in eo appet̄ esse fm̄ sp̄m corruptionis in opationibus ambarū v̄tutū predictarum. s̄. imaginatiue & cogitatiue. vñ de deterior est hec sp̄s q̄ fuerit illa quā narrat Salenus de illo qui corrupte imaginabatur tubicines esse in camera & iubebat expelli eos: imaginabatur enim qd̄ non erat: ferebat tū iudiciū qd̄ afferre debebat: eo qd̄ pulsationes instrumentoz expelli debēt a cameris in quibus sunt hoies talem lesionem cerebri habentes. ¶ Est autēz hec melācholie sp̄s pueniens a mā melancholica fecali eo qd̄ excludit oēm rixam furiam uel querimoniā que sunt accidētia inseparabilia manie & suarum sp̄rum. s̄. canine lupine & demoniace: de quibus tribus nō ad p̄positum ingredi debeo qd̄ adolescēs hic istis nō molestatur egritudinib⁹. neqz enim vnq̄ aliquis demoniacus aut maniacus dicit̄ nisi cum egrotat per melācholiā per adustionem genitā: quare p̄ma tercij. cap 4°. cap de melācholia. Cūqz melācholia cōponitur cum saltu & rixa & scintillis permuat̄ nominatur mania. ¶ Et neqz dicitur melācholia aliq̄ sp̄s nisi illa cuius cūctus est a cholera nigra nō adusta: hec autē melācholie sp̄s partim p̄cedit per essentiā male cōplexiōis fri. & sic. in cerebro multiplicat̄: partim per sp̄m male cōplexiōis fri. & sic. multiplicat̄ in corde p̄pter dominīū melice mae multiplicat̄ in splene que ab eo nō cōuenienter digerit̄ resoluit̄ uel expellit̄ ad mēbra ad que nālīter expelli solet. S̄l̄r etiā epar eius notabilr debilitatus est in expellendo melācholiā & depurgādo ipsam a sanguine. Et splen ipse iterū debilitatus est in attrahēdo melācholiā ab epate quare per vniuersum corpus & ad ipm̄ cor melica mā

multiplicat que inficit ipsum cor permutando complexionem eius et spiritum ipsum faciendo syluestre. i. ineptum ad operationes conuenientes: cum igitur ipse vitalis spiritus hac mala complexionem coplonatus delegat ad cerebrum. necesse est permutari complexionem cerebri ad meliorem dispositionem et syluestre: igitur enim in eo sit fixa mala complexio frigida et sicca ut predictum est: per tria magnam prebuit dispositionem perdere a nocumeto epatis et splenis: et proprie in deputando sanguinem. ut per tertium. cap. pallato. et ultra quod cholera nigra multiplicat et generat quicquid est in mēbris opantis nutrimentum quod est epas cum debilitat ab expulsionem superfluitatis melice. i. quicquid multiplicat melia cum mēbris quod est edatiuū cholere nigre et est sple. quicquid debilitat in duobus rebus. quarum una est attractio fecis sanguis et cineritatis eius ab epate: et altera est expulsio superfluitatibus que ad ipsum ex eo trahitur ad locum qui est ei preparatus. Et ex hoc fundamento intelligenti apparere potest hanc dispositionem esse grauem satis et uerendam: quoniam ipsa sequitur nocumetum epatis splenis cordis et cerebri ut declaratum est.

Quod autem dispositio ipsius dependeat a maiori meli ca fecali ex mēbris apparere potest
 Primo ex permutatione coloris ad liuiditatem quasi plubeam.
 Secundo ex habitudine extenuatione que enersa est in marasimum uel consumptionem totius corporis.
 Tertio ex fitione imaginationum et estimationum corruptarum in quibus continue laborat delusue orando predicando: et sic de alijs.
 Quarto ex uentris stipticitate.
 Quinto ex superfluitatum prime digestionis transmutatione ad colorem liuidum uel opacum.
 Sexto ex somni paucitate: qui tamen profundus est in tempore in quo dormit.
 Septimo quod urine eius limpide uel aquose cum remissa albedine cum aliquali liuiditate apparent et tenues et clare cum cōtento trinoidali uel cineritio ad liuiditatem redire.
 Octauo ex diminuta ipsius digōne quicquid hoc uideri potest
 Nono ex timoris instantia et fixatione.
 Decimo et ultimo ex luctu eius in quo frequenter laborat. Et non dico de pulsu quod notum est omnibus quod est paruus tardus et rarus cum duritie et siccitate representatus. Unde ex omnibus coadunatis ad inuicem deducitur hanc dispositionem esse uerendam satis et ad ipsam curationem transeundum.

De cura per dietam.

Cap. II.

Regime itaque huius iuneculi per res non naturales succincte transibo: quoniam eidem et astantibus satis diffuse pertractaui. Itaque omnino omnium rerum non naturalium operationes ab eis calefaciendo et humectando prouenire debent ut fiat ad lapsum contrarietas: quoniam ipse est frigidus et siccus. Habitet igitur in loco et in camera mediocriter caliditate et humiditate: et panis eius sit purissimus nullo modo surfurus non habens etatem nisi unius aut duorum dierum ad plus. Omnes etiam carnes quibus utitur sint multum pingues ut pulline agnine viruline caprioline et sibi similes. Et utatur sepe lactuinijs cibis et proprie de recocta et caseo recenti absque sale. Et de herbis comedat bletam spinachiam maluam crisolocannā cucur. cerasa melones amigdalas et uellanas recentes et pira dulcia et reliqua istis similia. Salsa uero cibaria et acris et acetosa omnino euitentur et cibos pastiles oppilatiuos viscosos et difficilis digestionis omnino euitet: uino utatur albo subtili aromatico claro et dulci commixto semper cum tertia uel quarta parte sui aque bugloss. et melius esset eidem cibum in quatuor vicibus in die partiri quam unam cibi mensuram in duabus vicibus exhiberi. omnino enim spargere cum debilitate virtutis est ei melius. Caveat a uentris stipticitate: imo prouideatur ei cum instrumentis infra dicendis. Et extendatur mora eius in somni prolixitate et nullo modo in uigilia. Omnino autem in eo procedatur ad diuertendum eius corruptas imaginationes inducendo eidem omnem modum consolationis et leticie: ita quod conuersentur apud ipsum cantantes et diuersis musicalibus instrumentis continue laborantes: et narrentur ei historie delectabiles et proprie de his

que negocia mulierum concernunt. Et omnino autem enitetur accessus monachorum et gabadeorum ad eum et proprie totus qui pannos induunt nigros et retorto capite tristantes et lugentes. Hec de regimine rerum non naturalium breuiter expedita sufficiant.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Uicaster penes rem medicinalis administrationem duodecim instris mihi uisus est prouideri debere.
 Quorum primum est huic puero fiat hec editio quas facere intendebat si tempus expectasset. Rx. aque lactis caprini. 3. iiii. epithimi. 3. ii. polipodij foliorum sene. an. 3. ii. salis indi dyagridij. an. 3. iii. penidiarum. 3. i. in fundant omnia in. 3. iiii. predite aque per diem naturale. deinde colentur et exprimentur et predite colature superaddatur electuarij dyascne descriptione Nicolai. 3. iiii. et totum calefactum in aurora bibatur et post dormiat per horam unam et post quatuor horas accipiat aqua bugloss. 3. iiii. cu. 3. 3. succari calefacte: et post per horam unam accipiat prandium. Symptomata minoratio administratur sibi hoc secundum instrum. Rx. violarum sy. de thimo. an. 3. vi. aque bugloss. 3. ii. aque mellis. 3. i. misce et accipiat ipsum diebus. x. continuis et hora in precedenti minoratio descripta. Tertium instrumentum est hoc quod si diebus quibus assumit digestiuium ueteris eius est stipticus utatur istis pillis de quibus omni sero accipiat unam uel duas immediate ante cenam continuando. j. uel. ii. semper quod conuenientius opabuntur: quarum descriptio. Rx. epithimi polipo. agarici. an. 3. 5. salis indi. 3. vi. lapidis armeni: lapidis lazuli preparatorum an. 3. j. aloes preparati cu. succo endiuie. 3. ij. formentur pillule pro omni. 3. vij. cum succo rosarum. Quartum instrumentum est quod post digestiui assumptionem euacuetur cum medicina parum fortiori uel audaciori quam fuit precedens: si cut cum tali. Rx. pillarum inda. 3. 5. lapidis armeni. 3. i. dyagridij gra. 3. ij. salis indi. gra. 3. i. fiant pille cum succo rosarum et exhibentur hora et condusionibus in primo medicamine descriptis. Quintum instrumentum quod sequentibus. x. diebus post minoratiuium accipiat hoc digestiuium predicto parum fortius. Rx. sy. de epithimo. 3. j. syrupi de corticibus citri. 3. 5. aque mellis bugloss. an. 3. j. 5. misce et accipiat ut in precedenti digestiuium dictum est. Sextum instrumentum est ut post 2um digestiuium edet cum hoc medicamine. Rx. electuarij solutiui ad melia descripti de Auicenne in secundo de uiribus cordis. 3. v. lapidis armeni 3. 5. accipiat calidum ut supra de euacuatio dictum est. Septimum instrumentum est ut postquam iste uir fuerit 2us edat utatur hoc elio de quo omni mane in aurora accipiat ad quantitatem nucis deglutendo ipsum et tardet cibum post ad minus tribus horis: et solo ex ipso exhibere quantitatem ouellane immediate ante prandium et antecenam ut in cibis eius sigilletur uis confortandi cor et cerebrum et purificandi sanguinem et defendendi spiritum ab impressibilibus qualitatibus melicaram. cuius descriptio. Rx. florum boragis et bugloss. se. acetos. scariol. end. et solarum adiantibi polistrici capilli. ue. an. 3. ij. 3. fistulorum in fusorum in succo bugloss. per duos dies naturales. 3. iiii. pinearum sicut preparatarum. 3. iij. corticis mirabolanoz idoz. 3. j. hyacinti smaragdi saphiri an. 3. j. ossis de corde cerui dorici sedoarie an. 3. ij. 5. lap. armeni lap. lazuli preparatorum ana. 3. ij. succari secunde decoct. lib. 3. 5. foliorum auri numero. x. margaritarum electarum. 3. j. 5. coquatur succarum lento igne cum lib. 3. succi pomorum apiorum uel aliorum dulcissimorum usque ad succi ipsius consumptionem: deinde cum ceperint tepescere superaddantur alie species minutissime puluerizate per se et in fine ponantur gra. 3. ij. musci. et 3. iiii. ambrie et fiat electuarium: hoc enim electuarium est efficacissimum: diligenter eius descriptio examine. Octauum instrumentum et principale est descriptio huius emplii de qua semper super mamilla sinistra ponet periam unam quadratam latam latitudinis spatse et sic calefactum et sufficienter superligatum cuius descriptio. Rx. capilli. ue. florum boraginis bugloss. et acetoserecentium aut siccorum ana. 3. v. rosarum recentium nondum apertarum complet lib. 5. farine ordeii. 3. iij. terben. line clarissime. 3. ij. been alb. et rub. ana. 3. j. doronici: ossis de

corde cerui florum rosmarini violarum an. 3. li. 5. croci. 3. li. succi boraginis lib. 5. coquantur simul succus cum terbentina et farina ordei: deinde alio superadditis diligenter incorporentur et fiat emplastrum et applicetur ut dictum est. ¶ 9^m inscriptum est usus pulueris quem fere continue olfaciat. Rx. macis. 3. 5. gariofi. cinamomi electi se. basiliconis ligni aloes an. 3. li. musci ambre. an. gra. 1. 5. fiat pulvis et ligetur in syndone de grana retorta et continue odoret ipsum. ¶ 10^m inscriptum est ut postquam renuerit super corde suo emplastrum immediate dictum tunc faciat istud epithima per alios. 12. dies continuos infundendo in ipso panu de grana duplicatum in mane ante prandium tribus vicibus et per horam post prandium usque ad cenam saltem quinquas vicibus: et ita post cenam apud somnum alio duabus vicibus: et sit iste panus tepidus aut paucis calidus. cui⁹ describitur. Rx. aque buglosse mellisse ana. lib. i. aque rosmarini maioranae ana. lib. 5. musci ambre ana. gra. li. beech al. et ru. se. basiliconis coral. ru. ana. 3. li. hyacinti smaragdi saphiri. an. gra. iij. vini maluatici vel alterius vini aromatici cyathum unum misceantur oia et leuibus bullitionibus bulliant: deinde cum leui panno superponantur ut dictum est. ¶ 11^m inscriptum est pulvis hic de quo vir iste oisero qui vadit ad lectum aspergat a principio capilli usque ad summities capitis per medium ipsius latitudinis quatuor digitorum ponendo de eo ad quantitate granorum vi. ordei. cuius descriptio. Rx. macis corticis citri ana. 3. i. ligni aloes. 3. i. 5. storacis calamite floz rorisinari sicados betonice pulgij an. 3. i. pulueris oia subtiliter et diligenter oia ponderata misceantur. ¶ Ultimum inscriptum est vnguentum hoc de quo scribitur et oia hypochondria imo usque ad inguina iungantur ipso calefacto et supponat panus calefactus et duplicatus prius et suffumigat⁹ cum puluere ligni aloes carbonibus ignitis super perso. cuius descriptio. Rx. olei de mastice olei de metiba ana. 3. i. 5. olei de croco an. 3. vi. gariofi. 3. i. se. leuistici carui sileleos et ruthe an. 3. li. gra. paradisi. 3. 5. cere albe quod tuz sufficit. fiat vnguentum mediocriter tenacitatis et fiat ut dictum est. ¶ Hec sunt que mihi utiliora et magis necessaria in hac dispositione apparuerunt.

De egritudinibus neruorum sequuntur consilia:

Consilium. 48. De parali continens capitula quatuor.

Iacet in hac dispoⁿe parali^{ti}ca sermo pl^us necessarius est utilitate afferens huic dno q^u m^o opera dare non possit q^u est necessarius. Id^o q^u tuz commodius potero ea que mihi utiliora videbuntur enuntiabo q^u tuor particularibus capitulis enuntiando.

De regimine paralisis per administrationem debitam cibi et potus.

Uox p^{ri}ma est hec. q^u hic dno utat⁹ cibis vna^lr calefactis et exiccatis abscedendo oia ifridativa et humectativa cibaria: panis q^u est plus sit fermentis et salis b^uis q^u cois panis. Et carnib⁹ utat⁹ p^{ri}mo cu^m salianox turturu et auu^m minutaru. Carnes vo

castrati et vituli non sunt ita convenientes ei nisi cocte cu^m rosmarino serpillio metiba salvia et silibus. Carnes vo porcine salite sunt sibi utiles: recens vo porcelli caro non comedat nisi cu^m p^{ri}dictis herbis et raro et. ¶ Nullus piscis usus est ei couenies nisi p^{ri}paratus cu^m p^{ri}dictis herbis: piscib⁹ t^u salinis. uti pot^{est} Lac et lacticinia cibaria oia dimittant⁹ et fruct⁹ ois⁹ et p^{ri}ter si cus et amigdalas et auellanas et fisticos: ois⁹ autem alios fructus omnino dimittat. Casus non couenit nisi salus et antiscorbuticus. ¶ Caulis b^ule rape spinachie dimittantur et oia legumina p^{ri}ter cicera rubea: que comedere debet cum mentiba serpillio hyssopo rutba petrosellio et feniculo. ¶ Butyri usus omnino dimittatur. sed oleum oliuarum p^{ri}oprie antiquus est sibi valde utile. ¶ Omnia aromatica calida sunt sibi utilia: ut. 55. cinamomum galanga crocus et similia. ¶ Unum

dimittat oino q^u tuz pot^{est}. si aut^{em} p^{ri} etate aut consuetudine hoc fieri non pot^{est}: eligat vinum ruberum antiquum q^u tuz semp^{er} lymphatum bibat cum 3° aut 4° p^{ri}te aque rosmarini. Et si ab emiarce ex mixtione tali salt^{em} semp^{er} an^{te} prandiu et cenam bibat cyathu unu de decoctione aut aqua rosmarini. Et si aut^{em} p^{ri} consuetudinem nollet aut non posset bibere vinu. beum et inclinaret ad albu tunc eligat vinu albu et auclera lymphata cu^m aq^u decoctiois ii. 5. paradisi positoz in vna fiala co^m p^{ri}te facta q^u teptis trib⁹ remanentib⁹. ¶ In quibet cibatione caueat a potu et cibo repl^{et} tibus stochu cum extensione granatua et pondere: utatur quie te omne exercitium corporale dimittens.

De regimine per medicinalia.

Cap. ii.

De regimine vo medicinali in 2° cap^{itulo} describam que vident⁹ mihi necessaria pro eionibus eius

¶ Primo itaq^{ue} hic dno ois mane bibat. 3. v. de aqua rosmarini calida in aurora p^{ri}mo quinqz dies et tardet cibum ad minus horis quatuor.

¶ Sexta die sequenti euacuetur cum. 3. iii. ieraleogodon: acceptis cum. 3. li. aque eupatorii calefacte: et tardet prandere per sex h^oas: aut ad minus per quinqz. ¶ Licet enim pillule fetide huic viro et egritudine convenientiores essent. Rx. agarici electi. 3. li. alle fetide. 3. 5. 55. gra. xii. dyagridij. gra. 5. fiant pillule cum succo apij et ois exhibeantur in potu. ¶ Postq^{uam} ergo semel purgatus fuerit tunc iteru reuertatur ad accipiendu hoc digestiuu purgatum per dies. viii. hora supra scripta: cuius descriptio. Rx. aque distillationis eupatorii reos et abrotani an. 3. i. 5. et calide accipiantur cum modico succaro: quatum enim hec tria sunt v^{er}uoz mundificatiua legatur a Serapione Auz. et ab ois⁹ alijs. ¶ Cum ergo digesta fuerit m^o bis diebus iterum euacuetur cum aliqua p^{ri}dictarum medicinarum et ita fiat in sua cura reuolutio de digestiuo ad euacuans et contrarias eniz egritudines per se aliter eradicari non possunt p^{ri} physico beneficio. ¶ Si aut^{em} diebus quibus accipit digestiuu intermedio ueter eius non esset b^ui fluxibilis tunc oisero accipiat vna de infra scriptis pillis pax an^{te} cenam Rx. pillaz de sp^{er}b⁹ que d^ur alefangine. 3. i. pulpe collogotide et agarici an. 3. 5. salis indi. gra. v. forment⁹ pille cum succo apij de omni. 3. xi. et accipiantur ut dictum est.

De quibusdam medicinis m^oer^u consumptiuis.

Cap. iii.

Etia cap^{itulo} exprimit⁹ quasdam medicinas m^oer^u consumptiuas: et sunt quatuor. ¶ Quarum p^{ri}ma est q^u hic dno accipiat ois tertio mane p^{ri}mo duas horas an^{te} diem. 3. 5. confectionis anacardine cum 3. i. 5. aque ruthe calefacte et tardet comedere ad minus per quatuor horas. ¶ 2° sp^{er}ale et melius est ut hora p^{ri}dicta idem dno accipiat tres de istis pillis. Rx. castorei et alle fetide an. 3. 5. ligni aloes electi. 3. i. formentur pille de ois. 3. ix. cum eluatio meridato. ¶ 3° sp^{er}ale remediū est hoc. Rx. metris dati uetustioris q^u b^uer^u pot^{est}. 3. i. et bibatur hora p^{ri}dicta cu^m. 3. i. 5. aque saluie calefacte. Et si aqua illa esset de salua syluestri longe melior esset. hec eni^m medicamina oia ab oisbus illustrioribus approbata sunt. ¶ Ego autem experientia certa scio q^u si eger assuescat omni mane accipere. 3. iii. de aqua rosmarini cum tribus granis pulueris p^{ri}etri mirabili inuamento ei confert.

De instrumentis localibus.

Cap. iiii.

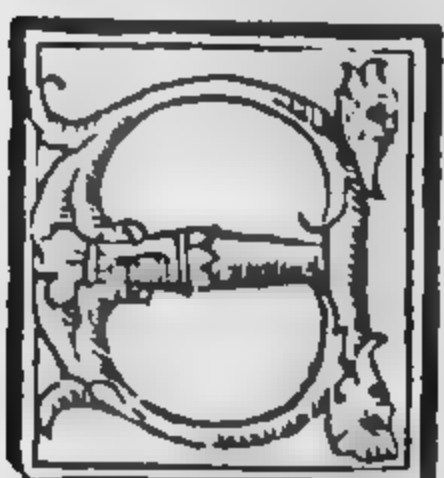
Quartu vo et ultimū cap^{itulo} describit quedam ista localia. ¶ P^{ri}mu itaq^{ue} est q^u si eger balneet aut m^obra sepe infunderet vel embrocet in aq^u thermax securat boiem a p^{ri}natione sensus et motus: sed ois palisio est p^{ri}uatio sensus et mot⁹. igitur et.

¶ 2° locale est hoc. Rx. pul. p^{ri}etri. 3. i. bulliat cu^m lib. i. olei oliuaz usque ad consumptione tertie p^{ri}te. Et de oleo isto calefacto m^obra oia lesa quater aut salt^{em} ter in die n^olli vngantur magnifice p^{ri}fert: et scribitur hoc a Serapione capitulo de p^{ri}etro autentificatum a Gal. 8° de simplici medicina lege ibi. ¶ 3° re^u est ut m^obra iungant⁹ ex oleo cucumeris asinini calefacto ¶ 4° remediū est ut m^obra egra liniant⁹ et fricent⁹ cum vnice

liquida et est p̄sidiu singularare. scripsit eni Sera. q̄ fert fluxi-
bilitati neruorum mēbriosoꝝ pueniēti a replone fri. bu. materie
¶ In istis in istis ordo teneat q̄ ante applicationē ipsos.
membra euaporent cū uapore fumosi vini piceti ad lapides
molarem bñ calefactū: ita q̄ fumus ille recipiat sup membris
oibus lesis: cum ergo mēbra diligenter fuerint cum pannis
exiccata tunc inungant ex aliquo p̄dictoꝝ linimentoz calido
rū pmutādo semp tñ linimētū post aliud. nō ex p̄tinuata ap-
plicatione vnius medicine sup mēbro nō sequit̄ impressio
exoptata: pp qd̄ 4° p̄mi p̄cipit Auz. in meditatione nō eē stā-
dū in vna medicina: imo pmutandū ab vna ad alteram: non
tñ virtute differentē. Cum ergo mēbra fuerint decēter linita:
tunc statim cooperiant cum pelle vulpina bene calefacta. Et
si haberi possit pellis dabaon tunc longe melior esset ad lau-
dem dei. Amen.

Pro eodem de paralisi. R. radicum peonie her-
modactylorum arthanite ruthe aī.
M. s. coquant in duabus situlis aquemarine usqz ad con-
sumptionem tertie p̄tis. ¶ Item. R. olei de castoreo. 3. i. 5. olī
de euforbio. 3. i. aristol. ro. arthanite abiotani sicados et ande
coche. aī. 3. 5. ligni aloes. 3. i. musci. gra. ij. cere albe quantum
sufficit. fiat vnguentum mediocriter molliet. ¶ Item. R. olei
nardini. 3. i. piperis albi camepithæos camedreos centaury
ree minoris ana. 3. ij. trocisci. 3. 5. cere albe quantum sufficit. fiat
vnguentum molle. ¶ Supra scripta tria remedia applicata
cōtinuentur per. x. dies hoc modo. p̄mo omni mane ante ci-
bum infundantur spongie magne in supradictam decoctio-
nem bene calidam: et applicetur oī. nibus partibus stupidis
et dolentibus et vniuersaliter omnibus iuncturis lesis quater
renouando ipsas membris bene applicatas. ¶ Item de se-
cundo vnguento diligenter inungantur p̄dictæ partes.
¶ Itē 3° de tertio vnguento extendat sup p̄anis: et ponat cali-
dum sup oibus mēbris p̄dictis: et semper hoc post applicatio-
nē spongiarū mane et sero per duas horas antecibus cōtinuā-
do per decem dies iam p̄dictos. ¶ Cum ergo p̄tinuauerit
x. diebus p̄dicta remedia: tunc reuoluat se ad sequentia per
alios decem dies. ¶ P̄mo quidem accipiat frustum lapi-
dis molaris ferramentoz et calefiat in igne: et tūc illi lapidi su-
pereffundatur fiala vna: uel lib. i. 5. vini albi subtilis et antiq̄
et bene potentis paulatim super illo lapide stillat mēbro sem-
per diligenter cooperto cum sclauina qñ ita suffumigatur.
¶ Cū ergo ita suffumigat̄ fuerit exicca bñ mēbra p̄ decem
p̄te bore. post illud iungat cū hoc oleo diligēter calo: post cu-
ius vnationē mēbra inuoluant: et ligent cū stupa canabina bñ
cala. Et aut linimētū tale. R. olei de euforbio. 3. i. ij. olei de ru-
tha. 3. i. castorei: p̄iretriariū p̄ipez. aī. 3. i. viol. 3. i. 5. cōquassentur
simul in mortario: et applicet ut dictum est. x. dieb: et post
illud reuoluat se ad altera remedia per alios decem dies et de
bis ad ista remedia reuoluendo se: et econuerso usqz ad medie-
tatem madij: et spero q̄ habebit conualescentiam egregiam.
¶ Ut autem supradicta remedia salubritus conferant utatur
hic oīs confectione sequenti: de qua semper post cibum acci-
piat frustū vñd. R. sp̄rū dyacori. 3. i. xilobalsami: ligritie: anī
stā. 3. 5. suc. albi lib. 5. cum aqua peonice: uel acori fiat confe-
ctio in rotulis. 3. 5.

Consilium. 49. De tortura oris et faciei cum pa-
ralisi totius dextre partis.

Egritudo huius viri multū e-
rēda est. qñ ipsa nō ē
simplex egritudo: imo est cōposita ex gñe
egritudinū male cōplōis et male compō-
nis. Est enī mala cōplō frida et hūida in
p̄tib: oib: cerebri sui et in p̄te cerebri poste-
rioris: qua oriunt̄ nerui mot: et ad plimū
et i p̄te anteriori cerebri: a q̄ oriunt̄ nerui sen-
sus qui existūt ibi a p̄dñio. I. in eadē anteriori p̄te et iueniant̄
vili neruoz mot: sic in p̄te posteriori multi iueniunt̄ vili ner-
uoz sensus: I. i mixti cū alijs. ¶ Est ḡ bec egritudo fortis: qñ

est paralisis que est cōpōnalis egritudo pueniēs ex opp̄ssione
neruoz oriētiā a nucha et fm p̄te ipsius nuche. Est et uerēda
egritudo. p̄p̄ea q̄ ipsa cōplicat̄ cū sp̄asmo musclop̄ faciei mo-
uētū: uel mouē debētū mādibulaz: in quoz origine muscu-
lop̄ et neruoz imersa est mād dilatādo eos fm latū: et abbreviādo
fm lōgū. vñ facta est tortura que est morbus officialis. i. mem-
brioz off: cio mot: uel seruitio mot: inuētoꝝ corūp̄s: ul p̄ma-
tās faciē bñā a formositate sua p̄ quā mādibule strabunt̄
sarsum vsus p̄n. i. cerebri: et remouet̄ p̄ eā bonitas obula-
tionis duoz labioꝝ. i. in p̄te tracta. ¶ Cū enī labiū supi^o cō-
trahit̄: et inferius d̄bit̄ uersus latera accidit ex illo q̄ amboꝝ
labioꝝ superficies nō bene appodiant̄ ad inuicē: itaqz in ex-
tremitate illoꝝ labiorum apparet quasi foramē inter ea: ita
ue eorum lingua ab aspicientibus videri possit. ¶ Et sequit̄
et ex hoc q̄ eger exsufflare nō potest ab inuis ad extra. ¶ Et
sequitur q̄ itē p̄ pomum maxille p̄tis tractet tuberosum fit.
¶ Et sequit̄ 4° q̄ facies discolorat̄ propter priuationem trā-
situs sp̄um: et sanguinis ad superficiem genarum. ¶ Et seg-
tur 5° q̄ supercilium inferius accipit vsus pomū maxille: su-
perius ad labium eleuatur vsus tempus lesum. Inferi^o enī s̄
labium declinat̄: et accidit cū a virtute nō puenienter sustentet̄:
non qz moueat̄ motu recto deorsū: qz immobile est. supercilij
ad supius eleuat̄: qz strahit̄ a sp̄asmo temporalium p̄tium.
¶ Propter quod sequitur sexto: q̄ habentes torturaz habēt
oculum torte partis quasi semiapertum. ¶ Et sequitur septi-
mo: q̄ habentibus torturam: remouentur rugæ que soluerūt
apparere in fronte. ¶ Ex quibus oibus speculator colligere
potest: q̄ tortura est morbus cōpōnalis et officialis per quē
corūp̄t̄. i. p̄mutat̄ humana facies a formositate sua. et cōtra-
hūt labia superius uersus latera. et p̄hibet bonitas obula-
tionis duorum labioꝝ similitudo q̄ exsufflare non p̄nt patien-
tes: neqz exptere per illā p̄te: et sensus visus percipit̄ eorum
lingua detecta: et pomum maxille tuberosum fit. et supercilij
inferi^o accidit: et supi^o eleuat̄ et remouent̄: aut debilit̄ appent ru-
ge frontis et temporū. ¶ Est ad huius viri paralisis egritu-
do cōpōnalis. qz a mala comp̄sione cerebri frigida et humida
proueniens et cōpōsitionalis: qz et multa mād in cerebro mul-
tiplicata contingit. et nisi virtus cerebri fuisset fortis ad pec-
tiendum et expellendū mād fuisset necessariū: q̄ hic vir fuisset
factus apoplecticus maiori apoplexia. Expulsio enī mād
rū ad anteriore p̄te cerebri et posteriore eius arguit fortitudi-
nem virtutis et multitudinem mādum. pauca enī mād non
potuisset duo replere loca et virtus debilis ipsam expellere nō
potuisset. ¶ Est autem ex hoc bec paralisis uerenda duplici-
ter. p̄mo qz egritudo fortioris partis: quia dextre. secundo
qz est vniuersalis: quia totius dextre partis ablatio sensus: I.
non motus.

Hoc igitur in sūma est fundamētū intelligendi for-
male barū egritudinū cās et signa eaz
pp qd̄ ad curā q̄ cit^o est possibile festinādū est. Incipiendo a cu-
ra torture: que morbus est deterioꝝ. et qz boies aspectu reddit
horribiles. Et 3° qz ut in pluribus plene curabilis est cū non
fuerit confirmata. hominū enim multos persepe ab hac tor-
tura cōplete sanau. hoc aut ualde rarū euenit in paralisi.
¶ Propter qd̄ hic p̄ incipiā ponē regimē dicendo q̄ iste vir
bonam bz p̄p̄eritatē sue sanitati acq̄srendē: eo qz non bibis
vñd. pp qd̄ in potu suo utat̄ aqua mell̄ p̄ bñ modū facta. R.
aque fluuialis lib. xv. florum roris marini. 3. 5. bulliant simul
per mediam horam. deinde superaddant̄ mell̄ lib. ij. et coquā-
tur lento igne usqz ad consumptionem tertie partis cum co-
cleari ligneo semp abijciendo spumam. tunc ergo referretur
in uas vitreis colatum et bibat de hoc ad libitū et nō aliud
¶ Carnea ei^o sint vitulīne caprioline p̄ maiori p̄te et cap̄tine
si inueniunt̄ et leporine pl̄m assate in ueru uel super craticula
cū roris marino: salua: origano: et calamento: mēbra: pulegio
saturigia: et serpillio: bis duobus pp̄ie in oī cibario positio.
¶ Et comedat in ferculis cicera rubra: far: et risum: caules et
rapas recentes cū folijs suis et oua quouis mō p̄parationis.

¶ Lac autē caseuz et oīa sua adimēta et pastilia: et nervos: et cutes aīaliuz effugiat tanq̄ ignē: et fructus oēs: et in summa regimē ei⁹ sit attenuatiū. i. paucē quātitatē. ¶ Quiescat autē et nō exercitet et dormiat nō ualde plixē ei⁹ capite semp̄ eleuato in aere uel camera bñ calidis: et p̄p̄in camera ubi ligna abietis: omni: iunipi: et siliuz plātaz calidaz icē dant. ¶ Caput muniat birreto facto de pellib⁹ vulpīnis oīno: aut saltē de agnīis. et hec de regimie penes gñalia zc.

Regimen

autē circa medicinalia hac p̄ma septimana consistit in. x. instris sequētib⁹. ¶ Prīmus est q̄ appente urina bñ colorata fiat ei flobotomia de uena saluatella in manu dextra inuēta iter annularē et auricularē dīgitos per quam educant sanguinis. 3. iij. ¶ 2^m instrū est hoc. R. pillularū cochiarū: pillularuz de sarco-colla et de hermodactylis ma. añ. 3. j. dyagridij. 3. ij. formen-tir pillule. vij. cu3 succo ruthe: et accipiant per. ij. horas añ diē et dormiat modicū post eas: et taret comedere usq3 ad vij. horas. ¶ Tertiuz instrū est q̄ caput eius totuz rasum aut tōsuz cū pānis calidis bñ fricetur leuiter tñ usquequo parū rubeat cutis mane et sero. ¶ Quartuz instrū est hoc R. succi arthanite et est panis porcīnus scutellā. 5. sticados pulegij: calamēti: bysopi. 3. ij. violarū. 3. iij. icorporent oīa in mortario ultimata stritōne sūt cu3 suc. de quo totum caput abūde liniat post fricationē dictaz. ¶ Quintū instrū est ut iste vir semp̄ in manu sua habeat rutham recentem odorando ipsam: et si de ipsa in cibarijs et per se comederet ualde optimū esset ei. ¶ Sextum instrū est q̄ iste patiens semp̄ in ore suo teneat mediā nucem muscatā uel quartam ptem. ¶ Septimū instrū est hoc. R. olei de costo. 3. j. 5. olei de euforbio. 3. 5. calamēti. se. ruthe sticados: pulegij: ligni al. añ. 3. j. 5. olei de castoreo. 3. j. cere albe quātuz sufficit. fiat unguētuz molle aspergēdo ipm cum aceto sqllirico: de quo quater in diē nālī totuz colluz eius a p̄ncipio occipitis usq3 ad finē actu calido iungat. ¶ Octauuz instrū est hoc R. arthanite recentis. 3. 5. maiorane. 3. vij. ligni aloes. 3. j. 5. bulliant oīa in vna fiala aque usq3 ad cōsumptionē medietatis. hic itaq3 paties impleat os suuz aqua mellis aut zuc-carī tepida. deinde impleat manū suam decoctione p̄dicta actu calida: et leuiter trahat de ea ter per narē dextram et totiens per sinistrā: et hūc modū medicādi faciat tribus vicibus in mane: uidelicet apud ortuz solis in meridie et per horā ante cenā et p̄det hic magnū fundamētuz sue curationis. ¶ Nonū instrū est ut iste vir saltē in diē semel ante prādiuz uel cenam subiiciat sibi suppositoriuz vnum factū de radice panis porcīni recētis ad quantitatem vnius glādis. ¶ Decimū et ultimū remediū est ut hic paties omni sero per duas horas ante cenam uel per tres deglutiat duo granā myrre bñ pinguis et citrīne: et sic pcedēdo simul habet ingenia et instra curationis tā paralisis q̄ torture si pitus in medicina bene ppendat. transacta autē septimana vna oportet scire de statu suo. et tunc puidere ei de oppor-tunis: qm̄ tales egritudines magnitudine sui aduocāt medicum semper assistentem eis: et tu considera.

Cōsiliuz. 50.

Situatio

De tortura oris et nālī palisi dextrī lateris et cura per duodecim modos. huius viri per se cognita est ideo nō op3 multū subtiliādo pcedere in theoria. uerū tñ in ea accelerare remedia cōueniētia q̄ magis est possibile: qm̄ egritudo ualde leua est. Est enī cōposita ex spasmo et palisi: et est p̄ spasmus p̄cularis in musculis faciei et mādibulari: ppter que itaz supuenit ei tortura oris: et est nālī paralisis dextrī lateris. Tortura enī oris magis est ī sinistra pte: ppter qd̄ cluditur vniūlr magnā ptez capitis fuisse repletā cu3 ab ipso capite mā fm̄ pte p̄p̄ulsa fuerit ad dextrā. fm̄ vō aliā ptem ad sinistrā. ¶ Est etiā egritudo bec difficilis cū ipsa significet

mām in cerebro multā congestā: eo qd̄ ipa per modū defluxus tēpore q̄si instātaneo p̄p̄ulsa fuit ad p̄dictas ptes: ppter qd̄ nō oportet hic blādiri: sed oportet conari attrahere mām: et euacuare per diuersas ptes. si enī moraret dubitabile eēt qd̄ multū de mām multiplicaret ad ptes totā et paliticā. non enī est rōnabile credē totā mām a cerebro ad p̄dictas ptes fuisse trāslatam: imo reliqas multas ipsarū materiē ad hūc in cerebro remāsisse: ex quarū p̄ntia dubitabile esset de p̄mutatione ad epilepsiā: aut apoplepsiā que supuenire possent ppter qd̄ festināter p̄uideat ei fm̄. xii. modos. ¶ Prīmus igit̄ modus curationis coicans palisi et torture sustētat in regimine per res nō nāles. Et p̄ qd̄ utat brodijs ciceruz et farre et brodio caulū cū petro. se. et semine aneti aut aliquo istoz coctoz in brodio galline uel caponis: aut p̄dictū aut fasianoz si potēs est. qbus etiā carnib⁹ uti pōt. et proprie assatis et etiā elixis. ¶ Ex qbus etiā fiāt iuscula cū farre uel ciceribus cōfractis. et cōferūt etiā sibi vitelli ouī in p̄dicto brodio cocti et aliud nō comedat saltē per p̄mā septimanā. ¶ In potu vō oīno abstineat a vino et utat aqua cocta per istū modū. R. floz roris marini. 3. j. 5. mellis electi lib. j. aque fontis lib. xv. coquant oīa lento igne in uase lapideo bñ dispumādo: flores tñ ligent in pāno raro donec bulliat cū alijs. ¶ Scōs modus est ut in sequēti nocte in aurora dent sibi pil. iste sup quas parū dormiat imediate: et taret cibuz horis sex et per mediā horā ante accipiēdo scutellam vñā macri brodij carniuz sup̄scriptarū. cuius descriptio est. R. pil. de sarco-colla. 3. ij. pil. fetidaz. 3. j. formen-tir pill. vj. cum iera Sal. cōueniētiuz enim opabunt magne exites q̄ parue. ¶ Tertiuz modus regiminis est: ut die imediate sequēti in aurora accipiat hūc potū quē cōtinuet dieb⁹ ad minus. vij. R. sy. de sticados. 3. j. aque betonice rosinarini: añ. 3. ij. totū hoc calidū accipiat in aurora: et taret cibuz horis quatuor. ¶ Quartus modus est: ut die imediate sequēti accipiat istas pil. R. pil. fetidaz. 3. j. boni pōderis. fiāt. vij. cū electuario idi: et obseruent post eas oīa que dicta sūt de p̄mis. ¶ Quint⁹ modus est ut dieb⁹ intermedijs qbus sumit sy. tactū omni die p̄p̄ ante cenā p̄ter ultimā diē qua accipit syru. accipiat pil. j. de pill. istis. R. aloes abluti. 3. j. agarici serapini colloquiti de añ. 3. j. fiāt pil. de omni. 3. vij. cū iera pigra. ¶ Sextus modus est: ut iste vir semp̄ in ore suo teneat mediā nucē muscatā: et teneat ibi quasi semper. ¶ Septimuz modus est ut sup capite suo a p̄ncipio frontis per medietatē capitis per. v. dīgitos usq3 ad p̄ncipium spatulaz puluerisent oēs iste ptes cū isto puluere in bona quātitate leuiter cōfricādo. R. sticados: pulegij: calamēti: betonice añ. 3. j. 5. piretri costi: staphisagrie. añ. 3. j. pul. maiorane. 3. 5. fiat oīum per se puluis et postea cōmiscantur. ¶ Octauus modus est ut tota spina ipsius a p̄ncipio spatulaz usq3 ad finē ipsius tribus vicibus in diē nālī iungat cum oleo de costo calido bene cōfricādo: et toti spine super-aspergat puluis sup̄scriptus. ¶ Nonus modus est ut tota p̄ sinistri capitis et tēpus illius ptis omni mane et sero emplastret cum hoc medicamine rōnali calefacto. R. betonice recētis lib. 5. sticados arabici. 3. ij. calamēti mentastri pulegij: origani. añ. 3. j. farine orobi. 3. j. 5. farine fabaruz. 3. ij. croci. 3. 5. coquant herbe oēs recētes in bono līxniō. deinde incorporent cum alijs et cu3 istis oleis. R. olei de castoreo olei de piperibus et de rutba añ. 3. ij. ¶ Decimus est ut iste vir semp̄ in manu sua teneat magnā quātitatem ruthe: et olfaciat eā. ¶ Undecimuz vō modus est ut ipse semper ante cibuz per vñā horā accipiat rotulā vnam huius cōfectionis: et post ipsam bibat cyathuz vnum sui potus dicti in p̄ modo regiminis cuius descriptio est bec. R. sp̄eruz pliriscoticon: triumphipereon. añ. 3. j. zuc. scōe decoctōis 3. v. cu3 aqua rosinarini fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. ¶ Duo decimus est ut post scōam purgationē sup̄scriptā iste vir omni mane hora syrupoz accipiat. 3. 5. electuarij de acoro et bibat post ipsum cyathū vnum mediuz sui potus calidi.

Hec sunt remedia sublimiora que in hac egritudine fieri possunt saltē pro pma septimana z scōa: poterit tñ patiens in pcessu scribere de statu suo si fuerit opportunum fortas se sibi prouideretur uberius ad laudem dei. Amen.

Consilium. 51. De tortura oris.

A viro isto oportet de necessitate cōcedere fuisse multū de materiēbus pntis in cerebro quānum ad posteriōrē partem. vnde motui neruū z sexti paris z septimi per ramos ab eis prouenientes effundunt aialem spīritum: qui debet esse in strēm motus mādibularum. z qī agitatio in materiēbus in cerebro facta nō fuit fortis in mandibulis neqz in musculis earū: nec materia illuc propulsa fuit vnitā: nec tante potētie ut faceret torturā fortes. Ideo oportet de necessitate cedere virtutē in nitētem cōtra mās esse fortē: z mām paucā: z expulsiōne insensibili z sensibili per os z palatū fuisse euacuātā: z a pfundis cerebri ptiēbus fuisse inclinātā ad exteriora: quare hec diuersio securabit virū istū a forti tortura spasmosa: z fortasse etiā a tortura paralytica. Et qī nō est rōnabile mās inuētas in pncipali mēbro frigido oppilabili z debili uelut cerebri ita pueniēter z totaliter euacuatas fuisse. ideo existimabile est q ptes que remāserunt iterūz possent facere vnā recidiuā paralyticā z torturē: aut epilepsie z apoplepsie si facere cōtingeret mās multiplicare in cerebro dū pmanere: vñ ppter hoc apparet mibi huic viro q cūius est. possibile subueniri debere fm. x. infra ista. Prīmū q abscindat a se vinūz saltē per mēsem futurū: a quo vino secedat: seu oīno dimittat ipz z bibat de hydromelle sz hūc modū. R. aque fontis lib. xv. pul. folioz rosinarini. 3. ij. mellis electi lib. j. bulliant simul paulatīna decoctione usqz ad cōsumptionē quarte partis. deinde colet z utat illo. 2º pncipaliter mane ante diē per borā assumat has pill. minoratīnas dīstra bētes mās a capite. R. pil. de sarcocolla descriptiōe Mes. in de cōsolatione. 3. 5. pill. cochiāz. 3. j. forment pil. sex. cuz electuario ido: z post eas tardet cibum per boras sex. 3º pncipalr intēdat digestionē materiē cū hoc. R. aque iris: betonice. añ. 3. j. 5. aque floz rosinarini. 3. j. misce z calidū in potu recipiat totū per. v. horas añ prādium per diē ad minus. vii. 4º pncipalr in tēpore quo assumit hoc digestiū: si uēter eius nō esset fluxibilis paz ante cenā accipiat vnā de istis pil. R. agarici: hermodactyl. añ. 3. 5. 5. electi: salis indī. añ. 3. v. pil. de spēb. 3. 5. forment pil. de oī. 3. vj. cū syru. de sticados. 5º pncipalr post assumptionē digestionē soluat uēter cū hoc. R. ieralogodion. 3. ij. electuarij de psillio. 3. ij. 5. misce z assumat totū cū aqua sua hydromellis. 6º pncipaliter mastice sepe per borā ante cibūz oēm frustum vnum nucis mus. expuendo quod attrahit. 7º pncipaliter puluerifet tota caluaries capitis eius cū hoc puluere. R. sticados: betonice: arthanite: ligni aloes gaz. añ. 3. ij. macis. 3. j. fiat oīuz per se puluis subtilis: z pectinando abstergatur primus cum ponitur secundus. 8º pncipalr utat hac cōfectionē de qua sēmp ante cibūz accipiat rotulā vnā. R. spērūz electuarij de ligno aloes. spērūm dyambie amboz descriptione Mesue in antidotario. añ. 3. j. fuc. albi lib. 5. cū aqua betonice. fiat cōfectio in rotulis trius. 9º pncipaliter memoret sepe añ cibum suū facere abluionem pedum suoz usqz ad inguina cuz aqua decoctionis foliorum hedere bene calida. Ultimo vō efugiat oīum pisciūz recētium usum. nocēt enim cerebro z neruis. 8º can. in areola mēbroz capitis. meliores sunt ei pisces saliti q recentēs. Et caueat a leguminibus z prope elixis. a cibis pastilibz z lacticinijs omnibus: z proprie ab oibus vniuersaliter actu frigidis ad laudem dei. Amen.

Consilium. 52. De tortura oris.

Ultra alia remedia al's ordinata pro hac adolescētula occurrūt mibi septē alia remedia p dispositione sua administrāda: que cura bāt ipsam cōplete ab illa pauca tortura oris que sibi remāsit z pseruabūt ipsaz ne trāseat z pmutetur ad peius. Sed tñ p pmittēdū q abstineat a cibis ualde vntuosīs euaporosis multū: ut cepe alleo eruca raphano z silib. Et ab illis que uētositatibz replēt caput z uaporibus absqz acuitate: ut sunt legumina oīa ut lac z oēs ptes lactis pter q recocta que est sibi utilis: z casens mollis z recēs: z caules: blete: spinachie: z oēs fructū ualde humidī corruptibiles: uelut cerasa: crisomilla: cucumeres: angurie dī. mutant. z ad ultimū oē cibariū ad qd accipiēdū necessaria sit masticatio fortis z lōga dimittēdus est. Potus vō ei sit vinū rubenz bñ clarū nō ualde potēs: z adhuc refractūz cū medietate aque de cisterna. oīno aut caueat a vino sibi ualde fumoso: qd nō debet tāgere. De remidijs aut medicinalibz pmiū est q oī tertio sero per borā añ cenā abluantur pedes: tybie: coxe: manus: brachia: collū: facies: z gula: cū hac decoctiōe. R. folioz lauri. M. ij. folioz iunipi. M. ij. coquant in magna quātitate aque usqz quo fiat bñ aromatica: z cū ipsa calida lauēt ptes p̄dicte. 2º remediū est hoc q oī sero qn uadit ad lectū ponat collūz z spatulas suas sup tabula de ligno cūpsi bñ calefacta z superuestua pāno subtilissimo: z teneat collū suūz z spatulas sup ea usquequo tepesciat: z tūc vngat cū hoc linimēto. R. olei de cōstoro: olei irini. añ. 3. 5. olei de sisamo. 3. j. olei de sticados: peonieruthe: abrotani. añ. 3. j. cōquassent sū in mortario: z accepta qzitate pueniēt de hoc calefacto diligēter vngat collū z spatulas: z supponat pānus siccus leniter calefactus sup per quo decubere debet. 3º vō spāle remediū est q post predictā vnctionē sup pte anteriore capitis a superiori pte frōtis per qtuor digitos lōgitudinaliter usqz ad sumitatem capitis spargat de hoc puluē qzitas 4º. g. ordeī inter capillos: z si nō curaret interponere puluerē capillis: tūc fiat sacculus de sindone de grana retorto: qui sit longitudinis vnus semissis: z latitudinis 4º digitoz. in quo ponat. 3. j. butus pulueris. Puluis aut iste est. R. g. peonie. 3. ij. macis. 3. ij. gariofili ligni aloes: maiorane floz rosinarini. añ. 3. j. fiat oīuz puluis per se. deinde cōmiscēatur. 4º vō remediū spāle est hoc. R. aurce alexadrine saltē etatis annorū qnque mitridati. añ. 3. 5. peonie maiorane nucis muscate: seminū ruthe. añ. 3. j. incorporent diligēter. deinde post puluerificationē supradictā nō post sacculū deglutiat de hoc electuario quātitate vnus fabe. 5º remediū spāle est: ut oī mane añ prādū z cenā etiā per duas horas sipleat os suūz de aq decocta cuz succaro. deinde in manu sua accipiat de decoctione ifrascripta calefacta: z trabiciat de ipsa leniter per nasū suū saltē qtuor vicibus per quālibet narem: z ita p̄tinuet diebus ad minus octo. Decoctio vō quā trahere debet per nares est ista. R. folij ligni aloes: sticados arabici: radicū cucumeris asinini añ. 3. j. maiorane. 3. ij. succari scōe decoctionis. 3. j. 5. coquātur oīa in libras. vj. aque usqz ad cōsumptionē duaz ptiū lēto igne deinde colent z reseruetur colatura in uase vitreo exposito radijs solis: z cuz opus fuerit de predicta coctione accipiat cyathus vnus z calefiat: z per nares trabiciat ut dictū est. 6º remediū pncipale ē q ista adolescētula sēmp post prādū z cenā accipiat frustū vnuz ifrascripte cōfectionis. R. spērū dyamusci dulcis. spērū dyabie añ. 3. j. succari scōe decoctionis. 3. v. z cuz aq maiorane fiat cōfectio in rotulis. 3. j. 5. Ultimo vō hec adolescētula uti debet ifrascriptis pillis. R. pillarū alefan ginaz descriptione Mesue in suo anndotario. 3. j. 5. bdelij mollis: pulpe colloqntide. añ. 3. 5. fiat pillule cū syrupo de sticados. de oī. 3. j. z circūaurent. Descriptio aliaz pillarū est hec. R. aloes abluī. 3. j. agarici electi. 3. j. 5. ligni alo-

es. g. iij. fiat pille cū succoro. de oi. 3. r. Sit autē bardū pillarū
usus isto mō. qz de pillis aureatis accipiat vna per duas
horas post cenā qñ fecerit fomētū cū tabula cū pss. r vncio
nē post ipaz. r puluerificationē sup caput. r cū accepit eluari
u. suprascriptū. tūc illo sero nō accipiat pillulā. s. illā acci
piat duob' dieb' sequētib'. r qñ accipit illā pillam dimittat
eluariū iā pdictū. ¶ 4° vō sequēti sero p mediā horā aū ce
nā accipiat vnā de alijs pillulis. ita reuoluēdo de ista quā
accipit ante cenam ad istā quam accipit post cenam con
tinuando modum. ita qz qñ acceperit electuarium dimit
tat pillulas. r econtra. r erit perducens ad sanitatem.

Consilium. 53. de impotētia motus pgressiui

De bilis vir

Ludouicus de garço
nib' laborat disposi

one que est impotētia ad motū pgressiuum:
que neqz palisio nere dici pōt. ois vera pa
ralisio auferit sensus r motū r maxime cū ip
sa fuerit vniuersa. i. alterā medietatē corporis
dextrā aut sinistrā inuadēs. ¶ Neqz etiā bec
dispositio pōt dici palisio in sensu cū experiē

tia sit in oppositū. eo qz vir iste in sensu tactus medietatis
dextre. que paralytica fuit. ut dī sensus bēt. ueniētē oīuz
obiectorū tactus pceptiuū. ¶ Sīl r neqz dici pōt paralytis
in motu. eo qz mēbra mouent ut sensus oñdit. oportet igi
de necessitate cedere qz bec dispō est impotētia ad pgres
siuū motū. r extēsiuū r cōtūmū. que est accis palisio conse
quēs. ¶ Pōt autē huius accis uerificatio bēri ut remā
serit aliqua oppilatio in neruis oriētib' a spōdilib' cordis
uel colli per quos sensibilis spūs r motiuis ad brachia de
ferri solebat. sīl r etiā potuit remanē aliqua oppilatio in
neruis oriētib' a spōdilib' rendū alkatū r caude. per qz
spūs motiui deferri debēt ad pedes magnos. ¶ 2° cā pōt
esse debilitas que remāsit in neruis sensus r motus totius
dextre ptiis. ppa enī debilitas illarū ptiū absqz aliq oppi
latione cadēte in nucha r in neruis ab ea oriētib' pōt esse
cā debilitatis r ipotētie ad motū pgressiuū uel aliū. ¶ Cre
do autē ego qz utraqz istarū causarū in hoc viro concurrat
ad impediēduz motū brachij r pgressiuū. ¶ Eūā cōfirma
ri pōt satis ppter longitudinē egritudinis. qñ a sex annis
circa molestā hac egritudine. ¶ 2° etiā hoc confirmari
pōt a posteriori. qz remedia que fuerunt eidē applicata a
pncipio colli usqz ad caudam notabiliter pfuerunt ei. vñ
de in motū brachij dextri r pgressiuo sūm pedē totum ma
nifestāz habuit alleviationē. ppter qd bene sperandum
est. qz si pcesserit in cura sua uenienter r discrete notabilē
habebit oualescentiam ut nunc sequitur.

Modus

itaqz regiminis eius pēdet ex debita ele
ctione rerū nō nāliūz. 2° ex debita admi
nistratiōe instrūz medicinaliū. 3° declaratione itaqz p
mī p eligat aer sibi ueniēs in triūz diserasie. r similiter to
tū regimē sex rerū non nāliūz. ¶ Regimē vō medicinale
huic viro ueniēs. xii. remedijs mibi cōplēduz est. Quoz
pimum est ut iste vir purget oī uere a pñ^o mēsis martij usqz
ad medietatē eius a. xx^o die septēbris usqz ad pncipiū octo
bris per hūc modū. ¶ Prīmū itaqz remediū est hoc mi
noratiuū. qd in mēse martij recipiat in aurora cum. 3. iij.
aque mellis calefacte. r tardet cibū suū post assumptionē
ipsius per horas. vi. accipiens in qñta hora cyathū vñū
aque ordeī succarate calide r post sex horas padeat. r.
electuarij indi. 3. iij. agarici electi. 3. 5. reupontici. 3. j. sc. spice
nardi. añ. g. v. salis gēme. g. j. misce cū aqua pdicta r fiat ut
dictū est. ¶ 2° remediū est ut sumpto minoratiuo iā dicto
accipiat in aurora hoc digestiū calidū. r cōtinuet tota vna
septimana ipm r tardet cibū qñuor horis. r. sy. de calamē
to. sy. de stica. oximel. cōpositi. añ. 3. 5. aque acori. betonice.
r ieros añ. 3. j. misce. ¶ 3° istrū est qz post digestiū pscri
ptū octaua sequēti die in mane purget cū istis pillis. r.

pillulaz de sarcocolla pillularū fetidarū. añ. 3. 5. reformen
tur pillule. vij. cū melle rosato r accipiant ut dictū est. ¶ 4°
remediū est ut in fine septēbris accipiat hoc minoratiuū. r
post ipz obsuet additiones ut de p minoratiuo iā scriptū est.
r. pil. de agarico. pillularū de hermodactylis. añ. 3. 5. boni
ponderis reformentur pille. vij. cū eluatio succi rosarum.
¶ 5° istrū est ut post assumptionē pscripti minoratiui acci
piat hoc digestiū. qd cōtinuet septimana vna hora. r mo
dis obseruadis in syrupo pscripto in purgatiōe ueris. r. r.
aque betonice. aque saluie aque sue. añ. 3. j. 5. sy. de eupato
rio. 3. j. misce. ¶ 6° istrū est ut post qz accepit digestiū p
dictū octaua sequēti die in mane purget cū istis pillis. r. pil
lulaz de hermodactylis. 3. iij. pillaz scudaz. 3. iij. reformen
tur pillule. vij. cū succo rosarū. r accipiant hora r cōditionib' scri
ptis r obseruandis in purgationib'. ¶ 7° pncipale istrū
est ut tpe quo assumit digestiū semper tota spina eius inu
gat bis in die. s. in mane quādo surgit r sero qñ uadit ad le
ctū cum hoc vnguento incipiēdo a pncipio colli usqz ad fi
nē spine leuiter cōfricādo. r. olei irini. r de costo. añ. 3. j. de
piperibus. 3. 5. misce. ¶ 8° remediū pncipale est ut tpe quo
assumit digestiua pdicta si uēter eius foret sipticus utat
hoc puluere. de quo oī tertio sero paz añ cenā accipiat. 3. j.
cū medio cyatho brodi. uel aque ordeī succarate. cuius de
scriptio est bec. r. turbit electi. 3. j. hermodactylorū. 3. iij. po
lipodij. 3. 5. folliculorū sene. 3. iij. cinamomi electi. macis. cin
giberis. violarum gariofilorū. añ. 3. j. tartari. 3. iij. salis indi
3. j. pulueriscent omnia per se. demum cōmīscantur diligē
ter. ¶ 9° istrū est ut post qz iste vir purgatus fuerit utat
confectionē dyacori. aut electuario de acoro. de quo omni
mane per quatuor horas ante cibum accipiat coclear vñū
deglutiendo ipsum sicut Padue facere solebat. ¶ 10° instru
mentum est ut post pdictas purgationes saltezer in septi
mana accipiat omni sero cūz uadit ad lectū. 3. j. buius mix
tionis. r. spērū dyambre. spērūz plirisarcotici. añ. 3. 5. oxim
ellis cōpositi. 3. iij. syru. de calamēto. 3. iij. suc. albi. 3. iij.
coquat succarā cū syru. r cum inspissatū fuerit superaddā
tur species pdictae cū iam tepescit. ¶ 11° istrū est ut dieb'
istis iterpollatis aliqñ bis in septimana in aurora bibat cū
aq saluie calefacta. 3. j. cōfectionis hermetis post quā tardet
cibū horis ad minus qñuor. ¶ 12° vō remediū est ut in se
ptimana vicibus saltē 4° collutionē oris sui faciat cūz. 3.
iij. aque mellis. 2. 3. 5. cōfectionis anacardine iūicē mixtis
r calefactis. hoc enī erit sibi singulare remediū ad impedimē
tū smonis. ¶ Sicut ad impedimētūz motus digitorū in
scribēdo nocitorum singulare remediū erit frequēs ablu
tio facta cūz lib. x. aque cineris. r lib. 5. sulphuris viui deco
ctis usqz ad cōsumptionē tertiē ptiis. spo enī per hoc tale re
mediū manus ei' ad laudabilē dispositionē reduci debere.
sicut r totū corpus cū alijs remedijs suprascriptis ad bonā
cōualescentiā restitui debere. quod totum altissimus miseri
cordia sui concedere dignes ad laudes perpetuas. Amen.

Consilium. 54. de tremore capitis r brachioz ex suc

Remor

quo molestā iste nobil
vir est morbo difficil ual
der. r minas ei piculū. igēs aduēt' egritu
dinū neruoz ut palisio. r fortassis spasmi
r egritudinūz cerebro appropriatarū. ut
epilepsia r fortassis apoplefia. ¶ Cum
enī iste tremor sū pte sit egritudo capitis
sīl r etiā sit egritudo dextri brachij. pater

qz mū que fac^l hunc tremorē facile pōt esse cā epilee aut
apoplefie. mltiplicata enī ipa in mltis ptiibus cerebri ppter
aliqūā de causis mltiplicationis eius facile pōt cōplete uel
icōplete oppilare oēs nētriculos cerebri. r iā fuit iste vir epi
lēticus. aut apopleticus. ¶ Et cā qdē mltiplicationis ei'
facile itelligēti appet uelut est supfluitas in poris. r ppte vi
ni fumosi dulcis r uinositate bñtis. uelut etiā esset imodera

tus coltus z exercitū sup cibatione factū: z cōmorari in ae-
re frigido z exercitari exercitijs: p que oportet caput incur-
uati tenere: z uestibus collā ualde strigentibus uestiri: z sic
de alijs. ppter enī bec oia multiplicaret mā: que si fluxibilis
z aquosa pseueraret molestādo vntē ad expulsionē sui ad
originē nocte delata ulr palisiz in aliq medietatē toti cor-
poris oppilādo efficeret. ¶ At vō itē si mām istā trigeret
z adhuc q̄tate nō multiplicatā: siue in modū substantie
grossiorē fieri icitate vntē ad illi expulsiōē: p neruos p-
pulsā extēdēdo eos s̄z latitudinē facile pōt eē cā dētini mo-
tus neruoz z lacerto puerius cerebri z icurreret spasmuz.
¶ Amplius itē opz ccedē bāc egritudinē neōio eīse uerē
dā ex nocumēto cerebri z neruoz: qd appet ex tremore am-
bap ptiuz. ¶ Adhuc itē 4° oportet bāc egritudinē esse su-
spectā: qm ipsa est facta successione ad cephalē frigidā: que
nō fuit canonicē curata. ppter qd ccludit in cerebro nō so-
lū remāssē reliqas māi buius egritudinis: sed etiā debili-
tatē cerebri que est cā cōtinua gñationis harū māez p vias
idigōis. ¶ Cū g mā buius egritudinis iueniat pns in ue-
nis z neruis z cā gñationis ipsius cōtinue fixa rmaneat ne-
cessē est ccedere egritudinē ipaz gētis piculi esse necessitati
uā nisi alr prouideat ei. uerū quia res ista lōga z accurata
multū in qñatione idigeret: z iaz nō instat tps cōmoditas in-
piculariter describēdo regimē qd esset cūenit ex pte rez
nō nālū z medicinaliū. Idco nōnulla pūcta regiminis ei^o
ex pte regiminis nō nālū z medicinaliū succincte pcurā
reseruās intēuonē ad supplēdū illa si in postez fuerit neces-
sariū. ¶ Igif vir iste oīno abstine debet ab usu ciboz z eo-
rum que sunt fri. z bu. ut pisces oēs: z proprie elixi: cancer z
anguille. Et longe meliores ei sunt pisces saliti qz recētes: z
euitet spinachias: bletas: cucu. portula. z silia. ¶ Et cane-
at sumope a rebz grossitudine z viscositate sua oppilatiōe
sunt pastule panis acimns nō bñ cocr. ¶ Effugiat etiā le-
guinū oīnz substantiā sed brodio cicernuzru. z alboz: farro-
riso amigdalato uti pōt. ¶ Et panis ei melior modicū fur-
furaceus salis z fermēti modicū bñs qz cois panis. ¶ Co-
medat carnes tpe suo vitulina: caprina: z minus frequē-
ter caprina. z caro salita nō pinguis est ei utilis. ¶ Fruct^o
recētes oēs vitare debet. lūmombz aut z arācijs z citro cōdis-
to cū spēbus uti pōt. ¶ Lac vō z lacticinios cibos nullo
mō tāgat: nec caseū dulcē: sed caseus salis cretēis oīno me-
lior est ei. ¶ Feniculū vō z pe. mētbā: z rosinarinū: saluam
serpillū: oīa talia z eoz radices in multo usu bēat. pastina-
chē: karote: cappares z silia bñ placēt. ¶ De potu aut ei^o
dicēdū oīno ipm debē cimitē vinū si est dilector sanitatis
ei^o. pp qd placeret mibi sūne ut uteret isto potu: videlz q
accipiat de aq bone cisterne lib. xxv. floz rorisinarini sicco-
rū. 3. j. bulliat aq cūz bis floribz usqz ad cōsumptionē tertie
ptis ei^o. deinde supaddant ei mel. citrini electi lib. ij. z iterū
simul bulliat successiue bñ dispumādo cū coleari usque-
quo q̄rta ps cōsumat. demuz colet per stamen bñ spūsum
z reseruet bec decoctio in uasis mundis vitreis bñ coop-
ta. De hac aut aqua bibat ad libitū suuz loco vini. si autē p-
pter aliquā cām recipe nō ualet saltē misceat ei tertia pars
uel quarta ps vini rubei clari nō ualde grossi neqz sumosi
vō medicinali cipiēdo curā rō-
nabiliter decem vident mibi ab
eo obseruari debē. ¶ Primum est q ab hac die pti qnta
martij usqz ad duodecimā ei^o vno mane uētre ei^o uacuo fi-
at flobotomia de basilica dextri brachij sub cubito: aut ra-
mo: siue saluatella ei^o in manu inuēta iter digitū annulārē z
auricularē z educant sanguinis. 3. iij. ul. v. z nō miret ali-
q. flobotomia enī ista idicationē accipit a repletionē cor-
poris z ppter epatis a mā flegmatica z cholericā subdian-
te: qd appet ex pulsu eius magno ueloci z frequēti: z colore
corporis uerso ad citrinitatē: z tictura urine ad igneitatez
cū grossitudine inclinātā. Cholericā igif mā illud flegma dis-
soluēs z subtiliās facit ipz ueloci z magis penetrare in pti

capla neruoz: z addē in nocumētz bui^o egritudinis ma-
gnifice. ¶ 2^m instrū est q facta flobotomia sequēti mane
soluat uētre ei^o cū istis pil. 3. j. pill. cochiaz de sarcocolla de
scriptione Med. añ. 3. 5. formēt pillē. vij. cū suc. rob. z tar-
det cibū post hōris sex p mittendo qnta hora potum cyathi
vni^o aque calide succarate. ¶ 3^m q in die imediate sequē-
ti post solutionē dictā accipiat cōtinue hāc potuz que cōti-
nuet ad mīn^o per mensem. 3. j. aque distillationis andaco-
che: betonic: rorisinarini. añ. 3. j. syru. de sticados: oximel.
simplicis. añ. 3. vj. misce: z calidū in aurora accipiat z tar-
det cibuz hōris qtuor. ¶ 4^m est ut oī fine. xii. diez purget
cūz bis pillis post assumptionē digestiui pcedēis. 3. j. pil.
scadaz. 3. ij. pil. cochiaz. 3. j. formēt pil. vj. z accipiant bo-
ra pdicta z cōditionibus obfuitis que in alijs pillulis scri-
pte sunt. ¶ 5^m pncipa^o est ut vir iste oī sero cūz uadit ad lec-
tū accipiat colear vnuz radicū acori cōditū: z bibat post ip-
sum cyathū mediā aque andacoe calefacte z succarate.
¶ 6^m instrū est ut oī sero hora statī dicta z oī mane anteq
surgat a lecto applicet pānos calefactos ab origine nocte
per totas spatulas usqz ad finē costaz: z cū sēserit penetras-
se in mēbra tūc inugat ea ex oleo de andacoe bñ calo dili-
gēter cōfricādo. hēt enī in cura buius egritudinis pprietatē
mirabilez: ut 2° teruz. cap de cura tremoris colligif. ¶ 7^m
est ut iste vir oīno pcurat uti frequēter puluere cerebri lepo-
ris cōbusti: cuius. 3. 5. ante omnē cibū per horā vñā semper
accipiat cū hydromelle suo: aut cū aqua andacoe uel ma-
tricaric. ¶ 8^m instrū est ut iste vir tpe assuptiōis digestiui:
z tpe intercedēte inter purgationes saltē oī tertio die paruz
an cenā accipiat. 3. j. uel. ij. de istis pill. que subducēdo uētre
trahūt aliqd de materia ancedēte bui^o egritudinis. 3. j. alo-
es electi. 3. 5. colloquintide. 3. 5. 5. electi. 3. 5. formēt
pillule de oī. 3. vj. cū aq rorisinarini. ¶ 9^m instrū est ut postq
iste vir bis purgatus fuerit assuescat oī die an cenā per bo-
ras. ij. facē sibi apponē uētras sup spatulis vñus nucham
que sint uehementer ignite absqz scarificatione: z pmutent
diuersis locis ascendēdo z descendēdo. ¶ 10^m est ut iste vir oī
sero cūz uadit ad lectū faciat sibi puluerizari totā posteri-
rē ptē capitis a summitate eius vñus collū cūz puluē isto: p
uo tū cū digitis leuiter madefaciēdo cutiabras cūz aq. vi-
tis. est aut descriptio pulueris bec. 3. j. artēice berbe para-
les. ligni aloes: ireos: pul. hermodact. loz. stica. origā: cala-
mēti. añ. 3. 5. solij granoz padisi folioz rutbe añ. 3. j. pulue-
rigentur omnia per k. deinde commisceantur. Decin sum-
ma sūt remedia meliora: que sibi fieri possunt. que omnia
in sui utilitate z sanitate summus saluator dirigere dignet
ad laudem eius sempiternam. Amen.

Consi. 55. De stupore digiti minoris dextre z si-
nistre manus cūz aliq contractione
eoz vñus domesticā ptē manus per coitatē ad pectus apo-
stemosum: z ad caput catericā: cūz. v. accūtibz videlicet.
¶ Oppilatio colatorij. ¶ Clausio viarum nasi in loco ri-
ge. ¶ Difficultas anhelu. ¶ Debilitas digestiue stomachi
¶ Stipticitas uētris. Diuidit aut cōsilū in tres tractatus.

Tractatus p̄mus cōtinēs caplū vñū de iuestiga-
tiōe dispōnuz pdictaz per cās z signa

Am paulo ante dispō quedā z
scribi difficilis:

z quo ad opus difficillima ad man^o meas p-
uenit. Adolescēs enīz qdā spineta nūcupatus
honorabilis ciuis Vincēmus ab anno cura-
bis accidētibus uelut aculeis spinis molesta-
tus est. ¶ Prmo qdem in digito minori dex-
tre manus ut in pluribus lz etiā in eodē digi-
to sinistre manus: imo: z in oībus manibus stuporē hūit cū
aliq pdictoz digitoz ptractione vñus domesticū manus:
plus tū in dextra q in sinistra manu. ¶ Cui cūz talia acci-
debātūz nocumētz fereūtānei doloris capiti eius ac

cidebat ut sensuū exteriorū opatione fere q̄ plurimū p̄ua-
bat. Steniz auditiva potentia olfativa gustativa z visiva
opationibus suis p̄uant oīno. In sensu etiā tact⁹ adeo ma-
gnifice ledebat: q̄ nisi forti cūssione z distēctione p̄tūz agi-
tatis esset in sensationē obiectoꝝ tactus debitā exire nō po-
terat. ¶ Adde quoq̄z q̄ in opationib⁹ etiā sensuūz iterioꝝ
nocumētū notabile cūtingebat: ita q̄ neq̄z sensus cois tanta
sua imaginativa z cogitativa potētia sibi debite serviebāt
ad opa sua: in q̄bus etiā v̄tutib⁹ inferiorib⁹ opando corru-
pte ledebat: ita q̄ murmurādo extraneos sermones p̄fere-
bat z seipsum neq̄z astātes bñ cognoscebat. ¶ Persevera-
bat autē dispō hec in eo tpe lōgiori q̄z duaz horaz affligen-
do ipm. Cūz autē postea iualesceret v̄r in mām uel cāz bui⁹
lesionis de qua postea iuestigatio p̄cedit remanebat eidez
soda grauis que merito a iuniorib⁹ galeata passio nuncu-
pas: eo q̄ totā caput ingēter molestabat per vñā diē nālē.
¶ Et cūz hac qdē exacerbatiua dispōne p̄māsit fere annū
circulo cōpleto molestat: cui qdē dispōni v̄tutis debilitas
ulīs in opationib⁹ vite p̄gressui mor⁹ sup̄avenit: z etiam
nocumētum nutritiue potētie tātum incidit q̄ extenuari
z notabilius macrefieri cepit ubi in mēbroz habitudine
mediocritatem carnositatis trāscendere solebat.

Post hoc autē circa p̄n^m aplis p̄ntis anni. 1433. In-
cepit ab ei⁹ capite catarrus defluē mā
salsa que semp eide sup̄abūdat per. v. uel. vi. horas post al-
sumptū cibuz. ¶ Et bui⁹ qdē māci p̄s multa catarricauit
ad pect⁹ z ibidē in medio toracis ei⁹ adeo est collecta q̄ do-
lorē in mediastino pāniculo satis grādē cōtinuū z īseparabilē
efficit. ¶ Cuius etiā māci p̄cula nōnulla cordi delata est
z in eodē tremuluz motū efficit adhuc p̄seuerātē: siue ita sit
q̄ uapor p̄pter māci illi⁹ nocumētuz in cor fecerit: siue ipm
cor per cōpassionē absolutā pectori cōdolēdo nocet: ide est
q̄ a tremulo motu cor eius nō deseritur. ¶ Propter eādē
causam etiā in pulsu eius diuersitas appet vnius dyasto-
lis que maior est q̄ altera post q̄tuor uel quinque pulsatiōes
z eadē dyastoles que alijs cōparata minor est: etiā notabi-
liter frequēti⁹ est. z ita etiā dyastoles cordis cū cōsideratio-
ne bona tactu p̄cepta diuersitatē seruāt inter magnitudi-
nē z paruitatē uelocitatem z tarditatē. ¶ Hec in summa vi-
det huius viri dispositio aggregata: cui etiā predicta acci-
dia cōsecuta sunt ut isomnietas. i. dormiēdi difficultas con-
turbata dormitio z cōmotio a somno cogens ipm mittere
mām melācholicā cū tussi fāscatione excreatione violenter
expellēdo mām saliaz multā z uehemētis viscositatis zc.

Que qdē dispō si diligēter a viro in scia exercita-
to cōsideret appebit esse z cognitu z opa-
tione difficillima. ¶ Primo qdē est dispō etati z cōplexio-
ni disp̄portionata satis. ¶ 2° q̄ arguit duoz mēbroz p̄n-
cipaliūz: nē cerebri z cordis notabile nocumētuz: lz etiam
epar nocitū sit excellēter: qd arguit dispō q̄si marasmodē
quāscumq̄. ¶ 3° itēz q̄z bec dispō imo dispōnes socia-
te sunt accitib⁹ que nō sunt uerēda min⁹ q̄ dispō que fuit
illoz causa. cūz g credā boz accitūz q̄ plurima fixa esse z
amplius acā nō depēdere. ¶ 4° itēz bec dispō seu a est: eo
q̄ inuenit in viro p̄uilegijs p̄paratib⁹ ad p̄sim insignito.
est enī vir lōge stature habitudinis macerrime cerebri bñs
humidū: z vias ad ipm notabilr latas uel aptas: ut sūt na-
res z alie. stricturnā bz in rīca: tpa satis nutritiō p̄uata. col-
lū longū z gracile cōpōnē pectoris adeo lōgā: q̄ finis costa-
rū eius q̄si p̄ncipiū anchaz attingit. Estq̄z pectus eius a dyas-
metro ab an z post notabilr angustū: z carne p̄uata: bume-
ros excarnatos z eleuatos bñs cū uētris stipticitate notabi-
lī: z cruriū gracilitate: z excarnatione bñs: z cōtinuū hēt ma-
terierū saliaz a capite defluxū: ergo ad p̄sim parat⁹ est. cū-
tia necessaria est intelligēti terminos. ¶ Adhuc etiā 5° bec
dispositio difficilis est: eo quia prolixitate sui videtur esse
subiecto infixa uelut consuetudinaria facta. tales autem
non facili⁹ remouentur zc.

Propter hec itaq̄z oia si cūueniēter curatiūz regi-
men administrari debet opz inuestigari
plura. ¶ Et p̄mūz qdē est que sit egritudo p̄ncipalis oīum
aliar effectiua cā. ¶ 2° que sit egritudo uel egritudinuz
spēs. ¶ 3° qd sit mēbrū cui dignius z p̄ncipalius intēdi de-
bet. ¶ 4° a qua dispōne incipiēdum sit exigē curationē: eo
q̄ plures sunt inuicem cōplicate: ut ex p̄dictis appet. ¶ Vi-
det autē mibi oīno asserendū esse: q̄ p̄ma oīuz dispōnuz ei⁹
que sit aliar effectiua cā sit mala cōplo frigida z humida
cū multa mā fletica in pectore fixa: z p̄pe in pte posteriori
pectoris magis q̄ anteriori: mā in uenis diffeminatis per
pleuretidem pāniculū etiā in uena chili descendēte. ¶ Ad-
huc etiā 3° in spatio sitate pectoris cōtinet multa mā flegma-
tica: cuius pte patebit esse mucillaginosa: pte vō vitream:
que ambeesse p̄nt ueri humores in epate geniti. z p̄nt esse
flegmata etiā bicequoce dicta talia p viā idigōnis in pecto-
re cōgenita. ois enīz bumoralis mā alibi q̄z in epate genita
equoce dē de sua spē: ut patet 2° colliget. cap de iunamētis
flegmatis. ¶ Neq̄z extimare possum q̄ mā hec cōtineri pos-
sit in digitis z in manib⁹ supra tactis: qm in eis tumorē fa-
ceret. ¶ Adhuc etiā si talis mā inueniret ibidē: mirabile vi-
deret q̄ tāta z tā breui tpe possit in cerebro efficē nocumē-
ta: que supra tacta sunt. ¶ Et 3° q̄ etiā cū digitis manus col-
ligatiā hēant ad spōdiles colli z dorſi: ut patet interior cap
penultio. Si mā hec cōtineret in digitis z manib⁹: q̄re non
appet nocumētuz manifestum in spōdilib⁹ colli z dorſi: qm
talis mā p̄lodice moueret. Rōnale enīz est vñā ptem alteri
colligatā citius ab eo pati z cōdolere q̄ aliam ptem non ita
immediate colligatā. sed neruoz deferētuz sp̄m sensibilem
z motiū ad digitos p̄dictos manuum colligatiā imediata
est ad spōdiles colli magis q̄ ad caput. igit in talibus spō-
dilib⁹ nocumentum p̄us z maius appere debet. cū autē re-
pugnat exp̄ientie in viro isto: igit z fundamentum ex quo
segitur. ¶ Oportet igit hāc egritudinē intelligi talr: q̄z cūz
mouet mā in locis uenaz pectoris cōtenta per colligatiā
absolutā cōpatiunt digitis manus ad pectus z nō ecōtra. f.
q̄ pectus cōpatiat digitis uel manib⁹ tanq̄z illam cōtinenti-
bus. p̄us enim tpe mouet mā z nocet pectori. secundario vō
nocumētum in digitis manus tanq̄z in p̄tibus debili⁹
appet. Cūz igit nocumētum p̄seuerauerit tpe aliquāto in
manibus z in pectore postea per colligatiā absolutāz uel
nō absolutā ledit caput spēs^o lesionis supra tactis. ¶ Cō-
tra: q̄ mā que mouet in pectore p̄us nocumentuz doloris
saltem extēsiuū efficē debet in pectore q̄z in manibus. ptes
enīz ille nō sunt minoris sensationis: z mā cōtinet in eis z
nō in manibus. igit nocumētum in eis dolor p̄us appere
debet. cūtia tenet: eo q̄ agēs rōnabili⁹ p̄us agit in p̄p̄in-
quā ptem q̄ in remotā. ¶ Hūc motiū rōndendum est ne
gādo cūtiā illā. lz ei mā nocumēti illatiua sūt p̄tibus pecto-
ris p̄p̄inqoz necessario cōtenta in eis: z ptes ille nō sint mi-
noris sensationis ut bñ arguebat: q̄z cetera nō sunt paria
ex pte fortitudinis v̄tutis. Ideo in manib⁹ uel digitis tanq̄
in mēbris debilib⁹ nocumētuz appebit excellētius q̄ in
mēbris fortib⁹. ¶ Recolligēdo igit exp̄dicto fundamento
ualde facile saluari p̄nt oia accitia supra tacta p̄ sensuūz in-
teriorum p̄pter distēpiem coicātā organo sensuum ex-
teriorū z iterioꝝ: z etiā p̄pter p̄mutationē tēperamēti sp̄m
qui sunt infra p̄dictaz opationū fiet in opationib⁹ neces-
sario nocumētuz. v̄tus enim adhuc fortis nō pōt cūuenien-
ter opari stāte distēpie in organo z instris: imo forti⁹ qm
cōtingit in utrūq̄z distēpamentū. ¶ Modus autē saluādī
dolorem capitis est p̄pter subitā p̄mutationem tempamē-
ti capitis: aut p̄pter distēsiōnē pāniculoꝝ cerebri: que est
spēs solute cōtinuitatis. Dolor enim ois necessario puenit:
aut a subita alteratione: aut a solutione cōtinuitatis. 2° re-
gnī. ¶ Nocumētuz ablationis visionis puenire pōt: aut p̄-
pter fortē distractionē sp̄m a cristalloide p̄pter qd cristallo-
loides quātūcūq̄z in oī nā bñ tempata nō pōt opari p̄pter

cauentia in stri. Ad buccetiam facile defendi potest quod uapor multus a ma in pectore contenta eleuatus delat ad principia originis neruorum opticoz ibidem oppilatione completam efficitur potest eo quod grossus et viscosus est. sed hoc dato subito amitteret visio: igitur et. Et pari fundamento facile defendi potest nocumētuz diminutionis corruptionis et ablationis ueniens in operationibus tam olfatiue quam gustatiue potest. Quod uero nocumētū accidat corruptionis in operationibus sensui iterioz: ita ut alienando corrupte simocinet imagines et corruptū iudiciū ex sensatis eliciat facile itez ex predicto fundamento deduci potest. Idem etiam concedendum est de nocumentis diminutionis et ablationis in operationibus iterioz sensui puenientibus. Quorum et nocumētū sensui oīuz non est credendum ita fieri precise per colligētiā iam assignatā: quoniam nocumētū male coplonis in cerebro acquisitum fuerit. Hoc quidem facile probari potest per fixationem nocumēti in capite quod neciuz est assignari per continuum defluxum materieeum a capite catarricatus ad pectus. Et etiam quod talia nocumenta per euacuationes et abstinentiam non remanent. plurimum enim nocumētū ipsius. scilicet cerebri quod purgatione et complexionis mensuratione non remouetur est ex cerebro.

Ex quibus oībus facile intelligi potest que sit egritudo pīs istius viri. Est enim mala coplo frigida et humida malis iualescens in pectore et in capite. Patet etiam ex his complicatio disponū hanc iuicē. Ipse enim seipsas reciproce itēdūt. Quare enim que euaporat a pectore ad caput implēdo et alterādo nocet cerebro: et cerebrū suū frigiditate non bene digerit mās illas. imo in eodē multiplicatē descendit ad pectus et pectoris egritudines augmētant. Et sensit hec princeps 5° tertiū. cap. de catarro dū ingit. Cerebrū enim frigidū non digerit illud quod puenit ad ipm ex nutrimento et non resoluit quod ad ipm ascendit ex uaporibus. ouertunt igitur superfluitates nutrimenti et ouertunt in uapores sic ouertit in alēbico id quod ascendit ad ipm ex curbura. Patet itez 3° ex predictis quod sit mēbruz uel mēbra quibus principālī in regimine itēdēdū est. sunt enim pectus et cerebrū. Et itez ex predictis facile uideri potest que et quā sit mā huius egritudinis. Est enim flegma mucilaginosū fm magnā pte quod eius viscositas declarat. est etiam aquosū fm notabilē pte quod eius fluxibilitas ostēdit. et est flegma hoc notabilī salūz falsedine in eo acquisita per cōmixtionē pauce cholē cuius multo flegmate aquoso. Nec molestari debeo si flegma illud ut nūc grossum ualde et viscosūz appareat: quoniam per aquosa eius notabilī sup̄ta est diuturnitate actionis caloris nālis in ipsam. Ex his finalrcludit igitur sup̄a iuestigari pmissūz. scilicet a egritudine et mēbro incipiēdū sit in cura. nā canonice pcedēdo incipiēdū est si pcurare cerebrū ne mās cōtinue ad pectus effūdāt. et cuius hoc etiam pectori attēdēdū est eradicaō mās que in ipso continetur et fixa est quod dolor ostēdit cōtinuus. Et gra qdēz huius intelligēdū quod mā hec continetur in p̄tibus sup̄a tactis: et in p̄niculo mediastino diuidēte pectus in duas ptes dextraz et sinistrā: que iam apostematis principia in eo fecit. dolor enim pseueras in medio toracis sicut tactus ostendit ipm arguit mām ibidem apostematez contineri: ut sumit 8° tertiū. tractatu 4°. cap. de principijs speculatiōis scie apostematū p̄tū pectoris p̄ter cor. Ultimo uero ex predictis facile saluari potest oīuz alioz accidētū euentus. scilicet vniuersalis debilitatis totius corporis sup̄tūis et extenuationis illius. ledit enim potēter vitalis virtus et nālis: quare mēbra pueniēti nutrimento depaupertamara smodeā dispōnē incidūt. Ex eodē fundamēto facile reddi potest cā uehemētis stipricitatis uētris: māe enim que irrorādo itestina fluxiua reddē solent exiccate et cōsumpre sunt: et v̄tus expulsiua debilitata est etiam: quare et. hec sūt que de dispōne huius viri multipliciter cōplicata theorice p̄mitti oportebat. unde ad regimē illius transeundum est.

Tractatus secundus de administratione sex rerū non naturalium continēs capla sex.
De aere. Cap. I.

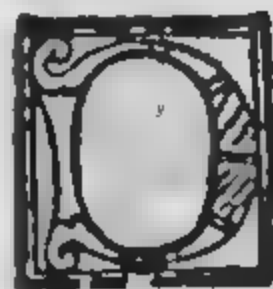
Egimē itaqz huius dispōnis p̄tēdū est in debita cōmēsuratiōe rex nō nāliū. 2° uero in debita mēsurā rex medicinaliū pueniēter applicāda. Prīmū aut p̄tē in sex capla fm nūmex sex rex non nāliū. Pro expeditiōe ergo aeris et sibi annexoz enitet aerē frigidū et humidū: euitet etiā ip̄z frigidū et sic cū. et adhuc etiaz euitet aerē in caliditate et siccitate notabilr eleuātū. et idē de regione climate ciuitate et camera dicēdum est. Sit igitur locus habitatiōis ei⁹ oriētalī et meridionali plage detectus mediocris calitatis et siccitatis: excellentias enī q̄litatū v̄tus debilis non pateret et camera ei⁹ a terra eleuata: neqz sit antiq̄ hīs edificia: neqz testitudinales reuolutiones lapidū a decursibus aq̄rū: a flatu uēti et nebulosi aeris secura. Et si locus nāliter talis bēri nō possit artificia liter pparet tabulis et edificijs alijs: etiā in quo fiat ignis sepe ex abiete lauro et iunipero et silib⁹ odoriferis plāis. Sepe etiā suffumiget cū puluē laudani: coloson: ieriburis: sandarace et silibus. et ppe etiā in hyeme si potēs est. De annexis uero aeris sit uestibus p̄decēter munitus: et ppe cū suffultis pellibus agninis in diebus frigoris: ita ut oīno caueat sibi a frigore pedū pectoris et capitis quod pueniēter debet esse munitū birretis suffultis predictis pellibus: aut dossis uariōz: uel p̄silium. Laudo etiā ad hanc intentionem ut uestes eius suffumigent: aut conseruent in capsula: ubi notabilis quātitas xilaloes condita fuerit ex eo: quod cerebri et pectoris est maxime confortatiuum. hec de aere.

De motu et quiete. Cap. II.

De eo aut quod p̄tinet ad exercitiū et q̄tē dicēdūz p̄ quod huic viro gesmagis quam exercitiū est necia: eo quod v̄tus ei⁹ satis debilis est. etiā quod corpus ei⁹ notabilr repletū est: ppter quod exercitiū et motus oīs salte fortis magis eidē nocet mās in fluxu ponēdo q̄z easdē resoluēdo. si aut eidē aliq̄ videat esse cōueniēs exercitiūz erit sicut leuis deambulation: uel egratio sup gradario equo facta an cibuz. De nā enī motus est quod quā comestione fit calorem accrescē fac inatū q̄z obre et cib⁹ calorem iuenit accensum. i. aliq̄lter auctū: et corpus tū. i. ppter illud exercitiūz grossitudinē. i. potētiā ad resistēdū: et tolerabilitatem. scilicet ad patien dū: et vires acq̄rit supple ad agēdū. Post cibū aut oīno q̄scē debet. sic enim mor⁹ an comestione sanitatis est p̄seruator: ita post comestione egritudinuz iuenit ḡtatiū. 4° Almanf. p̄ cap litteraliter colligēdūz. Si aut necessitate urgente cogeret exercitari forti exercitiū post cibū aut alio tpe bonum est ut pect⁹ eius fascia bñ adherēti circumliget: et tādū teneat illā q̄z diū exercitat⁹ fuerit. Silr et caput ei⁹ insita leui adherētia circumliget: ne ppter exercitiū māe in eo uehemēter agitent⁹ ne etiā caput ad receptionem uapoz et māez aliunde ueniētiuz pparet. Si aut quere ret supfluitatuz q̄rte digōnis p̄sumptionem: loco exercitiūz pot fricari pueniēter mane uel sero per duas uel vnā borā an cibationē: et mūdificatis coibus supfluitatib⁹ icipiat fricari a genib⁹ usqz ad pedes infra trahēdo. deinde descēdat fricatio ab inguinib⁹ usqz ad pedes. Deinde 3° itez a principio natiuz usqz ad pedes infra trahendo. Fricationes autē p̄tūz pectoris an et post suspectas habeo saltē nunc stante plenitudine p̄dictaz p̄tūz: acq̄ret enī ex eis plus nocumētū q̄z iuuamēti ppter agitationē māez in eis mēbris factā. Silr etiā et fricationē oēm circa caput factā uel fiendā detestor: ppter eādē cām: quare pectinare caput: et p̄nīs fricare adhuc quāntūcūqz leniter nō est laudabile: quod per leuem pectinationē uel fricationem capitis agitent⁹ māe et nō p̄summerent⁹: cuius oppositum per motus itēdis. laudo tū exercitiū hoc: siue q̄tem noiare uelis: quod est anbelitus retētio ppter quem ex aucto calore melior fit materiēz cōsumptio et adequatio. In summa igitur ex predictis appet quod q̄scere melius est q̄z exercitari: siue exercitiū vniuersale siue particulare intelligatur de exercitiū et quiete dicta.

De somno et vigilia. Cap. III.

Quoniam autem vigilandi et dormiendi permittendum quod caueat sibi adolescens iste vigilare multum: eo quod debilis est et resolutus satis: et per vigilias amplius consumere et debilitare. vigilie etiam prohibent debitam materiam digestionem et cholera rubea fieri faciunt. de qua multum timendum est in eo: eo quod esset causa augmenti falsedinis in materia febricitandi acriter: quod omnino in eo valde timoroso est. Item 4° Almas. cap. 3° ita scribitur. vigilie multe calorem incendant et formam corruptam corpusque deficiant atque cholera rubea in ipso augmentant. quod precipue operantur cum corpora sunt macra. opus itaque ut aia vigilare non cogatur cum dissoluta et stupida fuerit. **E**t quod facile intelligi potest: quod huic viro somni mensura satis ampla cedere debet. itaque eadem melius est a temperata dormitione recedere per augmentum dormiendi quam vigilare equaliter ne solitum est: aut plus solito. **I**taque dormiat per horam post assumpcionem cenam prius super dextro: deinde super sinistro latere decubendo capite notabiliter elevato omnino dormitionem effugiat resupinus. Dormitio vero facta super ventrem etiam vitiosa: sed minima mala sunt ei quam resupina tria sibi. **D**iurnum vero somnum per unam horam factum saltem in temporibus longiorum diebus aliquoties est sibi utilis. cum vero noctes longiores sunt diurnum somnum evitandum est nisi necessitas aliquid nocturnam dormitionem interrumpat: propter quam supple opus cum dormitione diurna. **Q**uoniam autem caueat sibi dormire revolutionibus pluribus: ut agitationibus de dextro in sinistro: aut e contra sepe factis. tales enim sunt causa corruptionis cibi in stomacho et in ventre toto et faciunt augeri supfluitates. et prohibent materiam debite digerere et ad loca naturalium expulsionum derivari. Hec autem huic viro sunt ingenia convenientia valde: et de somno dicta sufficiant. **D**e accidentibus anime. **C**ap. III.

Accidentia anime omnia que velocis et fortis motus in spiritibus et humoribus in pectore ceteris esset effectus: fortassis prima consideratione videntur ei convenientia: sic ira velox et furor. et in summa accitio omnia per que fieret calor et spirituum renovatio de circiferentia ad profundum corporis. neque quod in motibus talibus magis dubitabile est quod materia predicta putrescant magis quam resolvantur et digerantur. **I**tem hec accitio fortis et velocius motus evitanda sunt. **Q**ue enim aia accitio trahit facit omnibus sanis nocum mentum efficiunt exceptis his qui carnis minoratione indigent. Cum ergo hoc corpus non sit sanum nec carnis minoratione indigeat: immo sit extenuatus vehementer quam oporteat non convenit ei accitio animi trahit facit neque fortis motus efficienda. **A**ccitio ergo aia gaudere facit convenit sibi: eo quod robur tribuit et nunc vires excitat: et ea in suis roboribus adiuvat. 4° Almas. 9° cap. Etiam diversari cum viris venerandis et dilectis: ubi bystorie et sermones delectabiles in medium adducantur omnino ipsi eligendum est. **D**e coitu autem qui et propter delectationem et concupiscentiam ad aie passionem reduci solet: dicendum quod omnino evitare debet: eo quod per ipsum evacuat materiam laudabilem: cuius assumptione non indiget ipse propter extenuationem. **E**tiam 2° propter laboriosum motum qui in tali opere neceus est: ex quo sequeretur agitatio fortis in spiritibus et humoribus. **E**t 3° forte quod talis extensio in coitu neceus parat ad apertionem venarum in pectore vel spirituum sanguinis ex compressione vel resudatione contingit: nequaquam igitur bandanda est opera coitus: immo fortassis sciens loquendo non conveniret actus eius semel in mense expeditur. Hec de accitibus anime dicta sufficiant. **D**e inanitione et repletionem. **C**ap. V.

Quanta autem re non naturali que est repletio et inanitione praeseundum est levius. nam de repletionem et inanitione respiciente materiam humorales dicitur iserius in regimine medicinali. **D**e illa autem repletionem que ciborum et potuum mensuram respicit dicendum quod omnino tale repletionem evitare debet propter plura. **P**rimo quod debilis est eius digestiva. **2°** quod tale sequitur dyastigmatismum compressionem et contra materiam in pectore occlusio et nocum mentum in anhelitu. **E**t 3° propter hec omnia augmentantur materiae humorales. **E**t 4° eadem sit neceus restauratio: non tamen convenit ei alimentum et repletio. immo si quicquam tingeret repletionem

fuisse factam ad evacuationem ipsi subito festinandum est. **E**t prius modus et securior est cum administratione tenuissime diete: aut saltem cum illa que est sibi vicina. **S**ecundus autem modus est vomitus: et prope quod repletio materiam respicit in stomacho. **U**t si suspecta hec vomitum eo quod propter agitationem forte que in ipso neceus est corruptioni disponens materia. **E**t tertius etiam pectoris praeparantur ad distensionem et forte ad eruptionem. **E**t 3° etiam quod vomitus replet caput quod in viro isto est valde repletum. **E**t 4° etiam quod debilitat stomachum. hec etiam hic vir conditiones vomitus negat: quod pectoris hec strictum a dyastigmatismum. que est ab anni ad postetiam nocum mentum hec in anhelitu et aptum est ad spumantem sanguinem propter multam materiam in pectore cetera: et collum hec longum et gracile: neque etiam vomitus assuetus est. Sed iste sunt conditiones propter quas evitari debet vomitus: ut 4° primi. 2° cap. eligi potest. igitur vir iste vomitus evitare debet. **S**i ergo in stomacho ei inveniatur materia cibalis aut altera convenientius erit ei diuertere ipsam ad inferiora cum clisteribus de quibus in regimine medicinalium dicitur: aut ad illam repletionem minoranda procedat cum tracta attenuata diete et fricationibus. **S**ilr etiam adolescens iste abstinentia ciborum et potuum multam evitare debet ex parte quantitate: sufficit enim sibi abstinentiam facere ex parte qualitate: ut in sequenti capitulo videbitur. **E**t credo quod si minoraret ciborum quantitatem: ita quod parte tertiam subtraheret cibi et potus quibus utebatur cum sanus erat esset bene electus et canonica dietatio sibi conveniens. Hec de quinta.

Decibus et potibus.

Cap. VI.

Cibus autem et potibus parum diffusior sermo videtur esse senecellarius. **I**taque cibus in qualitatibus sibi conveniens debet esse calidus et siccus et subtilitativus appetitus materiam assumptionis absterius et modum calidus: tales enim virtutes et operationes earum necessariae sunt ut aduersent lapsui qui frigidus est et humidus. **S**ilr et praerient materiae que grosse sunt per subtiliationem. **3°** ut via reddatur apte que oppilate sunt a materia viscosa. **E**t 4° minoranda sunt materiae: quod per assumptionem efficitur. **E**t 5° a parte cui infixae sunt vel adherentes sunt abijciende quod convenienter per absterium perficitur. **E**t 6° etiam quod oportet canales et vias in quibus retinentur supfluitates ab eis evacuare. Hec quidem efficitur per virtutem appetitivam in cibus et absterium et expulsivam in cibis existentes. **E**x quibus appetit quod cibus huic adolescentis et potus magis medicinalis quam cibalis debet esse propter has rationes immediate predictas. **E**t quod etiam ipse notabiliter debilitatus et extenuatus est videtur quod in cibis restauratio magis quam medicinalis intentio sit neceus. **E**x quibus ulterius sequitur difficillimum esse administrare eidem debitam regulam civationis nisi perveniat hec ab accurata materia et solerti providentia et ex scia quam ex parte medicineeducta: levius enim verba cantantur quam operationes manifestentur. **U**t ut mihi et legentibus complacere videtur quod principalis intentio in principio sue cure in cibis esse debet magis ad qualitates medicinales comparata quam ad restaurandi necessitatem. Neque enim ipse adhuc est ita debilis: nec ita extenuatus quod restaurandi intentio in cibis vincere debeat qualitates praetactas.

Itaque cibus eius sit panis bene coctus fermentatus de pura farina non quod simul dicta: sed parum furfuris virtutem habens. **C**arnes vero eius sint sicut lactentis vituli et agni et capretti et iuvenis porcelli et castrati iuvenis leporis gacelli et silvius. **D**e volatilibus vero sint carnes pullos iuvenis. antiquos enim gallinam carnes aliquoties suspectas hec: eo quod excitat praecocationem nisi fuerint acetosae: ut legitur 2° can. cap. de carnibus. **P**lacet etiam mihi carnes coluborum parvorum domesticorum et sylvestrium. **E**t de sylvestribus fasiani pides turtures iuvenes et aues minute degentes in rubis: et caro iuvenis pavonis et paronis quod est aialibus dices in palato iuventutis in motibus vincendum: et non in alia civitate marchiarum sine. **E**t in summa omnia aialium carnes que non sunt valde antiquae dure viscosae difficilis digestionis et mali nutrimenti placet mihi. **D**e praeparationibus autem carniū elixir placet

mibi magis q̄ assate: neq; etiā vitupandē sunt assate si fuerint molles per cocturā z aialūz iuueniū ut pignū nō qdē p̄guedine porci salita: sed colatura ei⁹ aut recēti adipe vituli aut castrati p̄guttate. Frigiores vō carniū nō mibi placent ppter nauseā z vncuositatē quā efficiūt. ¶ De saporib⁹ aut placet mibi succus granatorū dulciūz z muscorūz nō qdē acriū ppter stipticitatē eorū z frigiditatē. Si rō dulcis curāguli succus: limonē vō acetum acuti z agrestis salisam z ualde pōticā detestor: z cōtinuū usum istorū triūz. Si aut fieret agresta ex vuis manifeste maturētib⁹ z absq; sale nō esset iprobāda. Sape aut usus oīno sibi z ueniēs est q̄ cūq; p̄parationis modo. ¶ Adde quoq; q̄ cū taliū ciborū p̄parationib⁹ semp̄ imiscas aliqd de radicib⁹ uel seminib⁹ plātaz subtiliātū apitūaz z mūdificātū: sicut sunt feniculi z petrosi. sparagus bruscus dancus z horū semina uel siluiz eis ppter cās supius dictas. ¶ De cōditis aut nō placent mibi oliue neq; cappares salini. Napi aut z rape cōdite z nuges z iringi z paria eis placēt mibi: cū mibi nō sint acuta z acetosa multa. ¶ De ferculis aut placēt mibi caules z rape z oīa olera leuē caliditatis. Bleta vō portulaca cucurbita spinachia z oīa filia frigida nullo mō placēt mibi simpliciā: nisi fuerit refracta cū calidis: sicut salua mentha serpillio rosinarino z alijs p̄dictis. ¶ De fructibus vō placēt mibi amigdale auellane ficus recētes z sicce vne bñ dulces: z mora etiā comedē pōt bñ matura: z poma dulcia apia dactylia uel filia z passule cuiusq; manerēci existāt. Fructib⁹ aut frigidis z humidis: sicut p̄ficis cerasis piris z melonib⁹ uti pōt z ualde raro. ¶ Reliq; aut fruct⁹ ut putribiles humidi z stiptici oīs dimittant ut sunt cucumeres crisomilla citonia sorbe mespille z filia. prunis aut dulcib⁹ z bñ maturis uti pōt z ppe a cortice mūdatis ppter acetositatē frigiditatē z siccitatē que est in eis. ¶ Lacte aut cocto uel crudo uti nō debet nūc sed in postez bñ sibi cōueniet. Caseo aut recēti leuē fassedinis uti pōt satis abūde. ¶ Oleum aut nō placet mibi z ppe antiquūz z multi salis lz recēti. oleo oliuaz maturarūz aliqñ uti possit. Usus aut butyri nō saliti sibi z ueniētior est. z si pōt inter cetera in oī fere cibario utat oleo recēti ex amigdalib⁹ dulcib⁹ excoctis: oī hebdomada facto. ¶ De leguminib⁹ aut placēt mibi optime cicera rubea quocūq; mō usūz z etiā alba z cib⁹ oīs de ordco fact⁹ uel de spelta uel de dorella. far vō fasscoli lētes z risuz nō placēt mibi ppter vncuositatē frigiditatē z siccitatē eorū: pānici aut usūz placet mibi si fuerit tñ cōpīngū brodio bene coctus. Robilia aut z pisa z bis similia nō videntur mibi utilia. ¶ De piscibus aut placēt flumiales nō multate viscositatis: sic lucij torrentine capedani sālī z māriones: z alij p̄siles bene cōditi. tince autē z anguille nō placēt mibi nisi usū ualde rarissimū. Cancris aliquando uti potest z ppe bene coctis: eo q̄ sunt difficilis digestionis. ¶ De spēbus aut utat croco in oī fere cibario suo mediocri usū: pīpe aut saltem frequēter z multe quātitatis nō utat nūc sed postq̄ fuerit euacuatus usus eius erit sibi z ueniēs: eo q̄ cōfert capiti z pectori aduersando materiēbus supradictis z eas per vias urine p̄cipitādo. Cinamomo aut maioriz z minori uti pōt: silr z nucē muscata z cortice ei⁹ qui macis appellat: galāga aut cīngi. z rebus acutiorib⁹ non utat nisi raro z in paucō usū. Nec de cibis dicta sufficiāt. ¶ Cibandi autem hora relinquatur cōsuetudini aut saltem bore in qua hic vir percipit se magis alleniatum: aut sapientum doctorum consilio utatur circa bec.

De potu aut ei⁹ utat vīno albo uel subrubeo colore granatino sili potētia mediocri magis tñ ad virile vīnūz q̄ debile iclinatū. Sapore vō dulce z suauē mediocriter ppter iuuenitē. Odore vō aromaticūz z delectabile: substātia claz z dyapbanā: fumositatib⁹ z grossis p̄nibus expurgatū: z bibat oīno simplex absq; aque cōmixtione. ¶ Neq; si vīnum fuerit in potētia nimium audax p̄z sūrtudinē sue urbis opulētissime frāgat ipm cū aqua cla

ra subtili z electa turbiditate z prauitate odoris denudata que sit simplex aut saltē cū 3. x. ucl. xv. g. feniculi bñ cocta z post ifrigidationē ei⁹ bñ colata: z boc ppe in hyeme. ¶ Si etiā a pñ⁹ mēsis octobris usq; per totum mēsem februarij uteret hydromelle facto ex. xx. p̄tib⁹ aque z vna pte electi mellis usq; ad cōsumptionē q̄nte p̄dis: q̄tuor remanētibus ualde utile sibi foret z efficacissimūz remediūz in cura sua z ppe si in p̄scripta quātitate coqueret. 3. 5. electi cinamomi minutim incisi. Nec sunt que de cibis z potibus mibi meliora visa sunt: z sufficere vident de hac renon nālī.

Tractatus tertius continens capitulum vnum de cura dispositionum predictarum per medicinalia continens octo intentiones.

Prima Egimen aut dispōitō bñus adolēscētis per medicinalia cōplēdum oportet p̄iri in octo intētiōnes. ¶ Et p̄ma qdē est māerā bñus morbi euacuatio minoratiua. ¶ 2⁹ est ipsarum diuersio. ¶ 3⁹ est earum digestio. ¶ 4⁹ est māez eradicationē. ¶ 5⁹ est māerum in pectore contentarum ueloz z prompta consumptio. ¶ 6⁹ est capitis rectificatio. ¶ 7⁹ est pectoris cōfortatio. ¶ 8⁹ z ultima accidentiū correctio.

igit intētiō cōplet per edonē minoratiuā. p̄ per flobotomiā factā: z dato q̄ sit capiti intēdēdū sit z pectori p̄ncipālī tñ ppter inflātā doloris flobotomia fieri debet que a pectore euacuet: z bec qdē est flobotomia basilice que euacuat directiōz z immediatiōz ab oī pte pectoris: ut patet 2⁹ regiminis acutoz. textu cōmez. x. z ibidē a Sal. p̄cherrime declarāte hoc z cōhant sanguinis 3. v. in hora electa. Est aut electa hora qñ flobotomia fit p̄p̄ post ortū solis z cōplēmentū expulsiōis supfluitatū cōiuz: ut 4⁹ p̄mi. ca. 2⁹ legēdū. ¶ Sigs aut uellet per flobotomia z immediatiōz a capite z p̄p̄ingz p̄tib⁹ educē flobotomare posset cephalicā que euacuat a p̄dictis p̄tib⁹: ut patet 4⁹ p̄mi. al legato loco. mibi tñ placet magis basilica dextre ptis iaz dīcta q̄ cephalica eo q̄ per ipsam facilius a capite pōt euari mā ppter fluxibilitatē z granitatē sui q̄ per cephalicā edari possit mā in pectore cōtēta. ¶ Cōtra. q̄ flobotomia basilice euacuat illud qdē est a pte sumis uētris inferius. igit per ipsaz nō habet in pectore notabile inuamētū. ¶ Huic ridet dupliciter. p̄ q̄ lz flobotomia basilice euacuat a pte sumis: ut dictū est: per talē euacuationē pōt sufficiēter descendere sāguis a pectore: z hoc sufficit medico ut a pte patiēte diuertat materia ibidē cōtēta. ¶ Dicēdū scdo q̄ flobotomia basilice euacuat directiōz a pectore q̄ a sumine: sicut ex hypop. z Sal. dictū est supra. Textus aut Aulc videt p̄o ista pte facere magis: eo q̄ si flobotomia basilice euacuat a p̄tib⁹ sumis tanq̄ in inferiori parte fortius z facilius euacuare debet a superioribus partibus: facilius enim est materiā descendere q̄ ascendere. ¶ Facta igit flobotomia p̄dicta cū bis que necessario fieri debēt an ipam. s. lenitione uētris sequēti mane mā euacuat cūz boc minoratiuo. Rx. agarici electi. 3. j. 5. reu. 3. j. cīngi. 3. ij. spice nardi tertā pte. 3. j. pulueris sticados. 3. 5. infundantur oīa in. 3. liij. aque saluie z. 3. j. aque bysopi z cassiēsi. z succ. aīl. 3. vj. z ita per vñā diē nālez remaneāt z in sequēti mane fortiter calefiant: z fortiter exp̄mant z colatura illa in potu accipiat z post ipsam dormiat eger per vñaz horam: deinde vigilet z ieiunus p̄maneat usq; ad quintā horā: z tunc bibat cyathū vnus aque ordeī calefacte z succarate: z post illud per vñam horam prandium accipiat. ¶ Sequēti vō die in mane iterū ḡfā minoratiōis accipiat boc clistere. Rx. folioz blete malue mercurialis z bysopi aīl. 3. j. furfuris bene cribellati. 3. j. 5. coquā tñ omnia usq; ad cōsumptionem medietatis: z de hac colatura accipiat lib. j. succari ru. benedictē simpliciō. aīl. 3. j. olei illiorum z de aneto. aīl. 3. j. 5. salis gemme. 3. iij. fiat clistere. Et si timetis eius caliditatem loco predictorū oleorum ponantur. 3. iij. olei violarū purpurearū z p̄p̄ie in diebus caloris. Nec de intentione prima.

Pro secūda vo intētiōe. s. diuertēdi mās appa-
ret q̄ oia que in p̄cedēti intētiōe
posita sunt cū hoc q̄ eūant minorādo mās etiā diuertit eas
¶ Diuertētia aut̄ reliq̄ ultra hec vident̄ eē diuertētia exclu-
dēdo uomituz q̄ mibi nō placet: ut supra visum est cap̄ 6°.
¶ Securiōra autē diuertētia esse possunt p̄ma per frica-
tiones de quibz supra visuz est cap̄ 3°. ¶ Scōper puo-
cāia urīnam mibi meliora videntur: eo quia materia pe-
ctoris frequētius reticeat per vias urīne q̄ per vētrē: ut pa-
tet x° tertij. de clisteribus pleuresis. Igit̄ repeto q̄ bonū est
ut semper in cibis suis coquant̄ radices feniculi petrosi. in
dieb° frigoris. In dieb° vō caloris secum ponant̄ radices
endiuie ul' cicoree citrine. ¶ Pro hac etiā intētiōe lando ut
sepe accipiat syrupū istū. R. radicū se. petrosel. sparagi bru-
sci dauci z apij. añ. oīum. M. j. granoz milij solis. capil. ue-
ne. añ. M. j. s. se. endiuie cuscute acetose z cicoree. añ. M. s.
seminum coīum frigidorum omnium quatuor. añ. 3. ij. su-
z meū. añ. 3. ij. coq̄nt̄ oia in lib. viij. aque usqz ad cōsumptiōez
medietatis. deinde colent̄ z colature addat̄ succari al. lib. j.
uel pulueris ei° lib. j. s. z erit meli°: z fiat syrup° plene deco-
ctiōis z clarificat° de quo det̄ in potu in aurora. 3. ij. cuz. 3.
ij. aque se. z est bonū diureticū. ¶ Et diuersiōē cuz vētro-
sis in boc casu nō multū diligo: eo q̄ tales magis p̄tem sub-
tilē sanguis distrabūt q̄ grossaz z magis attrahūt acutē q̄
a pfundis partib°. Sed mās bui° egritudis sunt grosse z p-
funde: ut supra visuz est. igit̄ zc. ¶ Lando etiā magis in ca-
su isto diuersiōē per emorroidas si nā sibi cessisset illas.
Si aut̄ deficiūt ex ope nāe supplendā cū arte puocādo eas
pāgēdo loca fiteri exteri° ul' cōprimēdo cū setis porcinis ul'
fricādo eas cū bisello pāno ul' de sartia ul' cū setatio uel cū
folijs ficus aut̄ solide ma. aut̄ ad ultimuz cuz felletanri ul'
cū alijs acutis: ita ut sanguis ide educat̄ cuius etiā oti-
nuare dimittat̄ z usqz ad euētū debilitatis vtutis exclusiue.

Tertia aut̄ intētiō est mās digō: digerit̄ aut̄ mās p-
dictas digerentia multa: ut syrupi iulep deco-
ctiones z electuaria z sublimationes. ¶ De quoz numero
p̄mu z leuissimū est. boc. R. aque farsare. 3. iij. aque salute
3. j. misce cū. 3. s. succari z caliduz bibat̄ in aurora tardan-
do cibuz boris quatuor. ¶ Scōm digestiū z fortius illo
est hoc. R. aque betonice aque capilloz uene. añ. 3. ij. syru-
pi de sticados oximellis simplicis. añ. 3. vj. bullāt oia siml̄
cu z modico succari z clarificent̄ z dent̄ in potu ut prius.
¶ Tertio digestiū z fortius istis est syrupus iste. R. syru-
pi de bysopo. 3. s. syrupi de calamēto. 3. j. aque prassij. 3. j. s.
aque farsare. 3. ij. misce: z det̄ in potu: ut prius. ¶ Quar-
tuz digestiū z meli° oib° pōt eē hec decoctio. R. betonice
saluie rorisma. maiorane bedere. añ. M. s. bysopi prassij
feniculi. añ. M. j. pipis al. ligri. anisi capill. ue. añ. M. j. p-
tes duas coquant̄ oia in lib. v. aque usqz ad cōsumptiōē
medietatis de q̄rū colatura in potu dent̄. 3. vj. ¶ Digerunt
etiā mās tales eluaria mltā: sicut eluariuz dyamuscu dyā-
bra dyatriopipereō dyairis dyapassiu: z silia. ¶ Ego etiā
ad has itētiōes utor mixtiōe tali. R. eluarij dyairis dyaca-
lamēti. añ. 3. s. spēz dyābre. 3. ij. trociscor de viol. 3. j. syrupi
violati z penidiāz. añ. 3. j. fiat eluariū de quo in medijs ter-
tij z p duas bōs añ cenā z post cenā det̄ colear medium
ul' 3. iij. z ē medicina solēnis. ¶ Et si uelles hāc mixtiōē effi-
cere delectabilē magis fiat ex illis spēb° cōfectio solida in. v.
3. pulueris succari z bysopi rorismarini ul' maiorāe aque
dent̄ ex ea horis p̄dictis a. 3. iij. usqz ad. v. hec de itētiōe 3°

Quarta intētiō. est ad eradicāduz mās post earum
digōnē: lz aut̄ multa inueniant̄ medicami-
na simplicia z cōposita per auctores. soluz nī illa scribā que
mibi securiora z utiliora cōprobauī experiētia quotidiana
¶ p̄m quidē est pillesse. R. pillaz de sarcocolla ex maiori
descrip. Mes. in antidotario distinctione x°. 3. ij. pillarum
eochiaz descrip. Ras. 9° Almāf. cap̄ p. 3. j. incorporent̄ sil. cū
syr. de bysopo: z fiat. vj. ul' vij. z accipiant̄ i aurora. ¶ Era-

dicatiūuz vō leuissimū istū est hoc. R. pillaz de agari. 3. iij. re-
nouent̄ pille. viij. cū syrupo de sticados z dent̄ oēs. ¶ Ter-
tuz eradicatiūuz poterit esse hoc. R. eluarij idi. 3. ij. agarici
electi. 3. j. cū g. v. incorporent̄ cum syrū. z dent̄ in potu
cu z aqua decoctionis liquiritie z maiorane. ¶ Quartum
eradicatiūuz poterit eē infusio superi° scripta in intētiōe
minorationis z p̄prie si augmentet̄ eius dosis vniuersalis
z particularis. ¶ Oēs aut̄ be medicie limitari debent fm
tenorē vtutis egrotātis memorādo q̄ sēp meli° est edones
iteratas frequētare in oib° morbis: z p̄pe in cronieis q̄ in
vnica euacuatione ad moderatiōē ducere. Iterum post
istas medicias assumptas obseruent̄ omnia que superius
scripta sunt obseruari debere post assumptionem minora-
tiū eradicatiue minoratione. ut melius eaz edo felicitet̄: z
tu vide ibi. hec de intētiōe 4° sufficiant.

Quinta intētiō sequit̄ lz a capite bui° mās continue ad
pect° effundat̄: maior tñ debet esse itētiō ad
mām in pectore agestā q̄ ad illā que continue effundit̄: eo q̄
mā ibi stās facile putrē posset z ad ptisiz pducē: sicut supi°
est oñsuz q̄ propter ad ei° educationē q̄ citi° est possibile p̄pe
raduzest. hec aut̄ mā nō itelligit̄ esse ois mā in pectore iūē-
ta: sed solū illa que est iuncta cā doloris apostatis enī p itē-
tiōes eūonuz diuersiōnū z digōnū que supra posita sūt ad
māz ancedētē videt̄ eē intētiō. Quapropter solū hic in itēdo
educē iunctā māz lz syrupi z p̄dicta excreatiā hāc 2° p̄e
educē p̄it̄ diuersiōnū tñ cu z his que mō ponunt̄ mā p̄dicta
educi pōt. ¶ p̄m qdē est descriptio huius loch. R. loch de
sqlla. 3. j. de papauē. 3. s. misceant̄ cu z modico oximellis cō-
positi z incorporent̄ sil. z de hac medicina sepe teneat̄ in os nō
masticādo ipsaz: imo educēdo per os adeo ut dissoluta trā-
seat per meri z cannā pulmōis usqz ad pectus. ¶ Ad hāc
etiā intētiōē fuit̄ oia eluaria recipiētia enulā bysopum
ligritiā crocuz pip̄ ireos prassiu z gna feniculi aristologiam
ro. oppoponacā ficus passulas z capil. ue. z silia. ¶ Descri-
ptio bona eluarij faciētis ad itētiōē istā est hec. R. gnoz
pineaz amigdalaz dulciū z mūdaz. añ. 3. j. gnoz fisticoz.
3. ij. radicū ireos recētis minutissime icisaz. 3. s. capil. ue. 3.
ij. ligritie anisi. añ. 3. vj. croci. 3. j. s. pipis bysopi prassij. añ.
3. s. radicū zenule. 3. v. ficum pignū z dactyloz. añ. nūero
vj. passulaz. 3. ij. succari scōe coctiōis lib. j. pulmonis vul-
pis p̄parati fm artē. sape lib. 5. coquat̄ sil succariūz cū sapa
usqz ad diuertētiā spissitudinē: z additis reliqz cōstitutiōe lōgis-
sima fiat eluariū de quo mās hora syrupoz in medijs ter-
tij: z per horā añ cenā: z qñ uadit ad lectum accipiat circi-
ter. 3. ij. usus enī bui° eluarij deglutit̄ eradicat̄ oēs mās que
in pectore cōtineri solēt z p̄pe grossas z viscosas. Et si q̄s ti-
meret ei° caliditatē: que tñ nō est valde intēsa: pōt refrāgere
ipm cu z tertia uel q̄rta pte succari violacei. ¶ Memorādū
etiā pro cōplēmēto hui° intētiōis q̄ decoctio superius scri-
pta cap̄ de intētiōe diuersiōnū est eq̄lis huic eluario. Etā
sit memor in oīcibatione sua semp ponē de croco q̄ritates
vniūz uel duoz gnoz frumētū. hec de intētiōe quinta.

Sexta intētiō ponit̄ rectificatiā caput que lz multa eē
possunt hinc inde collecta. tria tñ principaliter
scribam que mibi utiliora videntur. ¶ Et p̄mu est odorū
ferum hoc cuius puluis sepe in sindone de grana ligatus
odore. R. lignū oloes. 3. j. macis. 3. ij. ambre. 3. j. uel. 5. p̄pter
expensam. floz rosinarini maiorane sticados nigelle. añ. 3.
ij. puluerigent̄ oia per se: z fiat ut dictum est. ¶ Scōm vō
capitis sfortatiūum est gargarisma hoc. R. nucis mus. ga-
lange lignū aloes cubebarum ireos p̄iretri. añ. 6. j. maiora
ne betonice floz rosinarini. añ. 3. j. s. rosaz violaz. ana. 3. j.
bulliant oia in lib. ij. aque usqz ad cōsumptiōē medietatis
z de hac aqua calida cum puluere succari sepe teneatur in
ore: aut fiat ex ea garga. cala facta: aut fiat ex ea caput pur-
giū aliqd de ipa leuiter trahēdo per nares ielūo stomacho
¶ 3° principale est puluis iste de quo oī fero qñ uadit dor-
mūtū. i. ad lectuz supponat̄ capiti a p̄ncipio sincipitis usqz

ad summatē capitis q̄ritatis gnoz 4^{or} frumenti z spargat
intus capillos. Descriptio hui⁹ pulueris est bec. R. cubeba
ru z nicio musca. pipis lon. betonice sticados. añ. 3. 5. ligni
aloes ros. añ. 3. j. macis maiorane sandalorum al. añ. 3. ij. fi
at olum per se puluis. Sequēti vō sero cuz debet reapponi
puluis cum pectine mundificet cutis a puluere predicto:
z a supfluitatibus cutaneis. Hec de intēione 6^a.

Septima vō intēio tria ponit remedia pectoris
cōfortatiua. Et p^o qdē est sacculus
cordialis talis. R. been al. z ru. sedoarie doroniciligni alo
es offis de corde cerui croci. añ. 3. j. florum boraginis bu
glosse anthos rosarū violarū. añ. 3. 5. fragmētōz byacincti
saphirismaragdi. añ. 3. 5. margaritarū. añ. 3. j. macis se. ba
siliconis gariosi. añ. 3. ij. fiat sacculus in sindone de grana
quadratus aut lōgus qui semp portet sup mamilla sinistra
sustentatus. Et 2° vō spāle est cerotū boc. R. emplī de mucil
lagib⁹. 3. ij. croci. 3. 5. ligni al. spice nardi floz bysopi radicū
enule. añ. 3. 5. oppopōacis refine electe. añ. 3. j. 5. dissoluant^r
gūme cū vino aromatico: z incorporent^r cum emplīs z addi
tis spēb⁹ fiat cerota duo sup pāno de gna lōgitudis maio
ris ex pāsa: z latitudis digitoz. v. quoz vnū portet semp in
directo thoracis a furcula pectoris superioris usqz ad pomū
gnatū. Aliud vō in pte posteriori opposita silt situet. Et 3°
vō remediū cordis pfortatiuū est descriptio eluarij positi
9° Almanf. cap de tremore cordis qd incipit. Eluariū oya
muscum. vide ibi: qd cū succaro al. factū in forma solida
exhibere soleo usqz ad quantitatem. 3. j. ante z post cibum
semp aut maxime. Hec de intentione septima.

Octaua vōltēio qnque corrigat accitū indigentia
correctiōe pmiū est oppilo colatorij. 2° est
clausio viarū nasi in loco rise. 3° est difficultas anbelitus.
4° est debilitas digestiue. 5° est uētris sīpticitas. Et p^o mū
quidem accidēs corrigat retēio q̄ritatis vnus grani fru
mētī de antiqua tyriaca in ore facta. 2° vō est exptum. ma
sticatio croci integri. 3° vō z fortius illis q̄ritū ad opationē
est retēio aque maiorane calefacie in ore patientis. Et 2°
vō accidēs remouet trabiciēdo per nasum decoctionem
suprapositā in cap de pfortatibus caput. 2° est ut sepe per
nasū trabiciat^r aque maiorane z aqueiris calefactaz per
nares patiētis leui traiectione. 3° est odoratio sepe facta ex
3. j. nigelle non torrefacte cum. 3. ij. laudani purissimi. Et 3°
vō accis remouet exusu eluarij pectoralis supra descripti
in cap immediate pcedenti. Et Ego aut scio q si qd accipiat
mediū granū musci cu 3. j. pulueris croci z bibat cum. 5.
cyatho vini al. aromatici z calefacti difficultatē anbelit^r po
tēter abscedit a q̄ritatē nisi a caumate uehemētis
sime. Et 4° vō accidēs qd est debilitas digestiue rectificari
pōt cū electuario de musco. ex 9° Almanf. allegato cap ime
diate pcedēti. Et Ego aut scio q si diuturno tpe iungat^r sto
machus ex hoc vnguento potenter omne nocumētū frigi
ditatis tam a debilitate vtutis q̄ a raritate texture z frigidit
ate z humiditate pueniēt^r subleuat. R. olei demastice olei
de croco olei de pice. añ. 3. j. laudani purissimi myrre electe
añ. 3. j. 5. macis mēthe absinthij cipi. añ. 3. ij. gariosi. 3. ij. 5. ro
saz spodij mastice. añ. 3. j. 5. cere q̄num sufficit. fiat vngū
tum bene viscosum z applicetur ut supra. Et 5° vō z ulti
muz accis. s. sīpticitas uētris remoueri pōt cū istis duob⁹
inistis. Et p^o mū est hic puluis. R. polipodij. 3. ij. follicu
lorū sene. 3. j. 5. ameos tartari anisi ligritie cinamomi ma
cis. añ. 3. 5. salis indi. 3. ij. fiat puluis subtilis: de quo accipi
atur immediate ante cenā cū modico brodij uel vini calidoz
Et 2° vō pncipale est hoc. R. penidiāz succari ru. añ. 3. j. 5.
pulueris hermodactyloz follicloz sene. añ. 3. iij. mucillagi
nis psilij. 3. iij. cinamomi anisi. añ. 3. j. macis nucis muscate
gariosi. añ. 3. j. coquant^r penidie cū succaro z mucillagine
psilij leui decoctione. deide cum eis incorporent^r spēs alie z
fiat eluariū pueniētis aglutinositatis. de quo an cenā ime
diate oī alterna die accipiat^r a. 3. iij. usqz ad. v. fm maiorē z

minorem sīpticitatez continuando z interpolando ipsum.
Et hec sunt que cū laude oipotētis mēlora mibi apparue
rūt in dispōnib⁹ hui⁹ viri eligēda. Sumus aut oipotens sal
uator oīa ipa dirigat in finem optate salutis. Amē.

De egritudinibus oculorū sequuntur consilia.

Consilium. 56. De triplici mala dispositiōe vide
licet. Et De debilitate visus imagi
nationib⁹ cōplicata a mala cōplexione frigida z sicca cere
bri cū mā. Et De mala cōplone frigida z humida stomachi
cū mā flegmatica mucillaginosa z aq̄sa: epati etiā coicata.
Et De bernia cōposita ex ruptura z uētosa. Et Diuidit aut
consilia in sectiones duas. quarū pma duo capla p̄inet.
Et De dispōnib⁹ dictis per causas z signa. Cap. i.

Quidam curialis vnus ex amicis
nris mibi dilectissimus
triplici dispōne grauaf. Cuius etiā pti
culā aius meus non parūz moleste gerit
Et p^o qdē ē debilitas visus imagiatio
nib⁹ complicata. Et 2° vō est mala dispō
stomachi ipi⁹ per quā digestiua nocetur
nocumētō diminiūōis z corruptiōis. qn

qzenā epati suo coicata. Et Tertia vō est bernie species nō
lenis: sed grauiora z futura accidentia pronuntians ei.

Et prima qdem dispō dicta est mala cōplo sui ce
rebri frigida z sicca mālis domināter: z
etiā sit refracta ab humiditate flegmatis. Cerebri aut dispō
talis cognoscit^r ex grauitate capitis ei⁹ z friditate in p̄tib⁹ ei⁹
pcepta cū exiccatiōe z pauca carnositate eaz: z modica etiāz
effusiōe per aures nares z reliq̄s vias eūonis: z fortiora fi
erēt hec oīa accitū nisi qz flegma cū tali mā in uenis cōmix
tus sua humiditate refrāgēdo p̄tēperat accidentia p̄dicta: si
ue illud flegma ppter debilitatē digōnis in capite gūct: si
ue illud sit uex flegma in epate genitū: aut nō uex in stoma
cho agreatū que capiti effumādo ul fluēdo coicent^r. Et
q̄litercūqz ccedat ppter friditatē in cerebro ei⁹ iualescētē
etiā ppter angustā viarū ei⁹ minorat^r z refrāgit spūs aia
lis in cerebro z p̄hibet transire in q̄ritate debita per ner
uos opticos ad organa visūōis: q̄re appet in eo nocumētūz
diminutionis visūe opationis: z est spēs mala quā sobar
noiauit debilitatē visus ex penuria visibilis spūs pueniētē.
Et Adhuc etiā qz calor inat^r cerebri talis debilis est flata in
eo in multos p̄uertunt^r uapores. Quoz etiā uapoz p̄ticu
la nōnulla ab inferiorib⁹ mēbris cerebro coicat^r: ppter qd
uapor ille spūi visibili cōmixt^r cuz talis spūs desert^r ad cri
stalloidē rep̄itat in ipz spēs colorū mor^r z figura z sibi p̄por
tiōalium: vñ receptis spēb⁹ visibilibz in cristalloidē iā talr
p̄mutata. potētia visūa p̄cipit z iudicat in mediūz exteri⁹ fi
guras formas colores z mor^r eē que nequāq̄ sūt: ppter qd
ab illustrib⁹ antiq̄s dispō talis noiaata fuit delusio visus: in
tānz qz patiēs q̄iqz cuz manu tētat cape muscas ul culices
q̄s in aere credebat eē: deludis q̄ qz nihil uenat. Et bec dis
pō. itez solet noiari imaginatio. ut: 2° tertij trac. 4° dum in q̄
Aui⁹. Imaginatiōes sūt colores qui sentiunt^r corā usu. Ex
quo collr q si bec dispō p̄seuerabit z augebit^r minas sibi pā
nuz. Vapores enī flatici in capite multiplicati tādem p̄uer
tunt^r in aquā: z aq̄ illa defluēs ad oculum ibi agelata p̄uer
tit^r in pānuz: ut legēdū est p̄allato cap ab Aui⁹. cap de aq̄.
dū in q̄. Descensus aque est egritudo oppilatiua z c. S z aq̄
cōgelata p̄uertit^r in pānuz z fac cecitatē: q̄re bec dispō mia
tur ei ablationem visus. Hec de dispōne huius viri p̄ima.

At uero itez iuestigari opz scōe dispōnis essentiam
uarietates z accitū ei⁹. Est enīz ipa stoma
chi sui mala cōplo frida z humida cuz mā flatica mucilla
giosa z aq̄sa que gūat in ipō p viā idigōnis a p̄dicta fridita
te pueniētis: z ē ei egritudo p cēntiā que etiā epati suo p col
ligatiā coicata est: qm nō est possibile aut saltē difficillimuz
calitatē epanis cōplete posse corrigē friditatem stomachi z
maxie cū fuerit diuturna z māsiua: ppter hāc igi⁹ cām epar

ei^o debilitatū sanguinē gñat in eo remissius calim z aqsum magis q̄ fecisset a gñatiōe sua a qua epar ei^o videt^r contra xisse caliditatē satis auctā respectu medij generis. ¶ Propter has igit^r duas dispōnes malas epatis z stomachi non est mirabile si multiplicant^r in intestinis ei^o flegmata mucilaginosa z aqsa que in vapores multos uersa uētrez eius nō raro extēsus rugitu z gurgulationib^o plenum efficiunt. Hec de dispōne scōa. z de accitibus eam cōsequentibus.

Tertia vō h^o dispō est bernia in ignie sinistro que cū bñ cōsiderat nō est relaxatio nll dilatatio p̄cisc: s; est ruptura uera in parte sifac supposita foramini ossis femoris. Cū igit^r in uētre h^o viri gñent z cōgregent uētositates q̄ plime que p̄tib^o inferiorib^o ppulse s̄m ptem magnā recipiunt in didimā nō est mirabile si tales uētositates per didimā descēdētes per foramē iā dictū recipiant in ossē z faciāt in eo tumore z extensionez cū dolore quqz. vñ appet q̄ bec est spēs bernie cōposita ex ruptura z ex uētoza: sicut iāz declaratū est. Propter qd merito hic vir in sui gubernatiōe sollicit^r esse debet: ne pars didimi in cōcūitate ossis tumore facta tandē uertat^r in apā: qd periculosus esset. ¶ Ex qbus oibus intelligentib^o apparet q̄ quelibet barum dispōnū in hoc viro nō leniter est suspecta: z ppe in etate sua. vñ aliqd de regimie suo qd meli^o est z ab eo obseruādum sibi cōscribere determinauit per modum qui nunc sequitur.

¶ De cura per dietam. Cap. ii.

Quoniam aut^r egritudines h^o viri tres p̄ncipales differūt inicez rōne patiētū locoz: etiā 3° differt ab alijs spēs: qz ipa est solo cōtinuitatis sifac in pte in guinis cōp̄iete itestia: videret^r alia z egritudinū curatiōes debz esse diuersas: qd qdēz cedit^r s̄m pte. uerūti: qz oēs ille dispōnes cōueniūt inicez in cāmali z sibi p̄portōdata: qz utriusqz illarū mālīs cā est flegmatica mā z vapores uel uentositates ab ea eleuat^r: ideo in canone curatiōis vident^r hīc cōuenientiā satis tā penes regimen rerū nō nālū q̄ medicinaliū. Si qd aut^r diuersitatis in curatiōe haberi sit necessariū. videbit^r infra in regimie bernie sue. ¶ Dicēdū itaqz q̄ regimē h^o viri per debitā mēsurā sex rerū nō nālū fādari debet: ita q̄ oēs res nō nāles debz esse calefactiue exiccatiue aperitiue z cōsumptiue uentositatuz. ¶ Eligat itaqz ab eo locus bitationis notabilis calitatis z siccitatis. Et sit camera in qua possit fieri ignis elongata ab aere aquilonari: z ab oī humiditate supflua. ¶ Caput suuz tecturis cōuenienti pelle suffultis tueat^r. Et uenter etiā eius z pectus diploide bene calida custodiatur.

De cibis vō effugiat p̄ lacticiuia oīa. Item cibos pastiles saltē elixatiōe factos. 3° dimittat cibaria oīa uentositatū exiccatiua uelut sunt legumina oīa cepe alleuz porrū bulbus raphanū z silia. 4° dimittat oēs fruct^o frigidos z crudos. 5° dimittat ualde pigua cibaria quacūqz pinguedie cōdita p̄ter oleū oliuarū qd non est sibi reprobādū. Butyrū vō adeps proci: z silia nō placēt mibi. Si līr ēteuiter spinaciā bletā cucurbitā portulacā anguriam cucumeres citrulos: z silia. Aceto aut^r cum alijs cōdito agresta succo limonū z araciōz uti pōt. Et caseo etiam uti pōt dulci z salito nō multū tū molli z viscoso. Piperis aut^r croci q̄nqz. ciamomi usus est sibi utilis. ¶ Uinū aut^r eligat substantia tenue z bene potens sapore mediocri iter dulce z acre: dulcia aut^r qz multā uētoza z oppilatiua sūt ei discōueniētia sūt: z acris z acerbis friditate z oppilone sua sūt ei reprobāda. Aquā aut^r oīno dimittat etiā in estate. ¶ Supflui mor^o huic viro nō cōueniūt z maxie post cibū qm agitatiōe sua mās ponūt in fluxu ad debilia mēbra. ¶ Sōnus longus huic viro cōueniēs est ppter vigorare digōnem que a mala cōplone stomachi frigida z bumida debilitat^r. Si tū caput ei^o reumatib^o z cataris molestaret^r: vigilare sibi cōueniētius ēet q̄ prolixē dormire. ¶ Cū aut^r vir iste suū cibū accipit ab igluuioza comestiōe se abstinēat: ita ut cum aliq̄li appetitu surgat a mēsa magis q̄ a saturitate cōpleta. Et ca

ueat deglutire cibū nisi bñ solēniter p̄us masticauerit ipm. Et ita potū suū accipiat parū z sepe magis q̄ multū z raro bibēdo. ¶ Passiones aie z itez tristates melice afflictioēs angustiose z furoz uel iracundia ab eo enitari debent propter exterminationem magnam z motum quē ponunt in humoribus. Hec de regimine non naturalium.

Sectio secunda continens capitula tria.

¶ De rectificatiōis dispositione stomachi. Cap. i.

Omnis aut^r curatiōis p̄dictaz triū dispōnū p̄tief in tria capla. ¶ Cap^m p̄m erit rectificatiū dispōnū stōchi ei^o. ¶ 2^m cap^m nocumēta sui capitis remouē pcurabit. ¶ 3^m cap^m ponet instra ad berniaz suā appropata. ¶ Qm igit^r dispō sui stōchi est

mala cōplo frigida z bumida cū presentia multi flegmatis mucilaginosi z aquosi in eo tam per viā digestiōis cōgregati q̄ trāsmissiōis eoz ab epate oportet p̄us hoc p̄cognoscē.

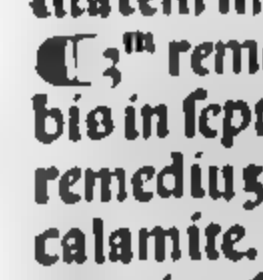
¶ Igit^r leuis calitas aut friditas i regiōe stomachi pcepta sensu tact^r gurgulatio z uētositas in eo pseuerās lenitico p̄tiū ei^o tarditas z debilitas digōnis supfluitatū uētris molities z lenitas eructatiōes acide uel isipide mltitudo spu tamis absqz rursi palā sigre p̄nt stōchi friditatē z hūiditatē

¶ Pro q̄rū dispōnū regimine laudo q̄ iste vir saltē p̄ tres ānos oī mēse martij z septēbris purget^r s̄m q̄ iferi^o cōscribā sibi. facta vō purgatiōe utat^r istis. v. remedijs ifra scriptis.

¶ P^m est hoc. Rx. pillaz alesangina z ul de spēs^o in antidotario Med. distictiōe p^o. 3. ij. spēs dyacalamēti descriptione Nicolai. 3. 5. salis idl. 3. iij. cū syrupo cōposito acetoso fiant pille de oī. 3. vj. de qb^o iste vir per totū mēsem a p̄lis oī q̄nta die accipiat vnā per octauā ptem hore antecenā. ¶ 2^m instrm est hoc. Rx. spēs eluarij de lig aloes spēs dyābre. añ. 3. v. spēs dyacalamēti. 3. iij. q̄noz fusticoz. 3. iij. cūccari al. 3. iij. mell ro. 3. v. ligni al. elci. 3. j. ifundant^r fustici in bono vino mōtano calefcō p̄ tres dies: deide ultimateratur z incorpent^r cū melle z cūccaro bñ coctis usqz ad viscositatē terēdo in mortario: deide additis spēs^o fiat eluariū. z accipiat de eo postq̄ fuerit purgat^r ter in septiana in aurora q̄ titatem medie nūcis z post ipm tardet cibū per horas 4as.

¶ 3^m remediū est: ut iste vir dieb^o ictermedijs eluario saltē bis in septiana deglutiat hora p̄dicta. iij. g. masticiis. ¶ 4^m remediū est hoc. Rx. laudani electi gallie muscate storacis calamite. añ. 3. ij. resine electe. 3. 5. gap. 3. ij. dissoluat^r gñit cū vino fumoso: z fiat cerotum vnum figure scutalis: qd semp aut in pluribus portet super stomacho suo. ¶ 5^m vō spālē remediū est. Rx. cinamomi electi. 3. j. triumphiperū. añ. 3. iij. galāge ligni aloes q̄noz padisi q̄ncl. añ. 3. ij. puluericētur oīa z misceant^r. de hoc puluere utat^r semper in cibarijs suis ad q̄titatē que repletet corticē auellane. z bec remedia etiam iuuamentum non leue coicabunt capiti.

¶ De rectificatiōe nocumētoz capitis sectiōis 2^e. Cap. ii.

Ro dispōne vō capitis ei^o z nocumēti corrupciōnis z diminutiōis visus oportet ei ad ministrare remedia sex. ¶ P^m est hoc. Rx. folioz rosmari ni calamēti origāi pulegi. añ. 3. j. ligni aloes. 3. ij. maiorae macis. añ. 3. ij. ambre musci. añ. 3. ij. fiat

oīuz p se puluis z cōmisceat^r z liget^r in sindone de gñā retor ta z odorez sepissime. ¶ 2^m est hoc. Rx. gap. 3. ij. ligni aloes betonice sādace spodi storacis calamite. añ. 3. 5. fiat puluis: de quo sepe aspgat^r sup prora sui capitis a fine capilloruz usqz ad sūmitatē per q̄tuor digiros per miedietatē capitis. Et semp cum apponit^r puluis diligēter pectinet^r caput.

¶ 3^m vō instrm est: ut iste vir du ab^o vicib^o in mēse q̄n uadiē ad lectū accipiat. 3. i. 5. cōfectiōis dyābre descriptione Med. z teneat ipm in os suum usqz ad dissolōnē deglutien do eā. ¶ 4^m p̄ncipale est: ut oī fine decē dierū du ob^o diebus continuis mane z sero per borā añ cibuz faciat hoc gargarisma: Rx. aque decoctiōis maiorane z ligritie cyathū vnum: iere simplicis. 3. ij. calefiat aqua z incorporet^r cū ea iera z ex eo ca

lido fiat gargarisma circa octo vices in spatio vni^o bore.
C5^m spale remedium est: ut cum ipe attēdit ad caput ppter molestiā quā infert ei magnā: post cibū accipiat semp rotulam vnā hui^o cōfectionis. ℞. spērūz dyābre. 3. j. 5. eufra. celidone feniculi berbene. añ. 3. j. se. ruthe siseleos. añ. 3. 5. succari al. 3. v. cum aqua eufragie: fiat cōfectio in rotulis. iij. 3. **C**6^m ultimum remedium est. ℞. aque ruthe celidonie z eufra. añ. 3. ij. succi seni. succi berbene. ana. 3. j. scellis lucij. 3. ij. ligni al. subtilissimi triti. 5. 5. se. ruthe celidonie maiorane. añ. 3. j. ponant oīa simul bñ puluerificata cūz p̄dictis aqua z felle in uase vitreo: qđ diligēter cooperiat z obturet cū pasta molli: deinde ponat in furno post exctionē p̄cis bñ calo. Sequēti vō die cūbat de furno z mādificet a pasta z orificio bñ clauso exponat soli per. x. dies uel. xij. Post illō aut per p̄nū spissūz colet sine expressiōe z repdat in uas vitreū bñ obturatū: de hoc g collirio oī sero cū uadit ad lectū z mane cū surgit iponat guttā vnā vnicuiqz oculo z q̄scat resupin^o videbit enīz utilitatē ad nocumēta sue visionis notabiles.
C De instris ad berniā appropriatis. Cap. iij.

D Ro dispōne vō herniaca p̄dicta q̄tuor vi tentur mihi necia remedia: cūz enīz vir iste molestaret a descēsu magne q̄titatis uētositatūz iplētū ose nūz tūc statizitēdat ad earū resōlōnē cū hoc eupatorio totā bursam testiculorū notabilr coopientē

℞. fursuris frumti bñ cribellati scutellas duas: cimini daucl. añ. 3. j. anisi seni. carni siseleos. añ. 3. 5. bulliant fursures in. ij. sialis vini nigri bñ potētus z in fine iplētationis eaz supaddat farine or. 3. j. 5. z demuz sināl aliārū spērūz puluis supponat: z fiat emplm qđ calm applicet sic dcm est.
C 2^m remediū est. ℞. pellis arietis que minutim icisa z depillata in aceto nigro steterit ifusa p. x. uel. xij. dies: armōia ei sapinī oppoponacis. añ. 3. 5. picis nauat colosonte. añ. 3. j. 5. gallarum cupressi. 3. j. thuris sandarace bypogstidos acatiē coralloz amboz spo. añ. 3. ij. mumie. 3. v. rasine bñ citrine. 3. j. 5. glutinis pisciū z carne. añ. 3. 5. grime dissoluant in aceto nigro. deinde incorporent cūz glutie z tandē cū pelle arietis. z additis alijs spēb^o fiat cerotūz fortis tenacitatis. Extēdat g de eo sup corio figure scutalis cūz parte lata z piramide iferi^o iquinib^o lateralr applicet. z sup eo portet ligatura ueniētis cōpressiōis: hoc enīz remediūz est de ultimis in hac dispositiōe. **C** 3^m vō p̄ncipale remediūz est hoc ℞. gūmi ara. dragaganti torrefacto: glutinis carne. añ. 3. j. gallaz cupressi mumie spodij. seminis rosarū. añ. 3. ij. fiant pille cū succo plātaginis de ol. 3. ix. de qđ vir iste assuescat assūmē saltē oī septimana bis ex eis. iij. per octo horas post cibū. **C** 4^m vō p̄ncipale remediū est hoc. ℞. pulueris viticelle piloselle. añ. 3. ij. rosarū spodij mirullos coriādrī pparati z seminis plātaginis. añ. 3. j. 5. scorie ferri pparate. 3. ij. succari al. 3. ij. mellis ro. colatu lib. 5. coqnt mel z succarūz sū usqz ad bonā spissitudinē: z additis spēb^o fiat eluariū de quo vir iste a medio mēsis aplis usqz per totūz mēez septēbris duabus vicib^o oī septimana in aurora accipiat coctē ar vnūz: z post ipm tardet cibū q̄tuor horis. hec in summa sunt remedia mēlora que pro istis dispōnibus mihi apparuerunt. Alit^o sumus dirigat omnia in salutem eius.

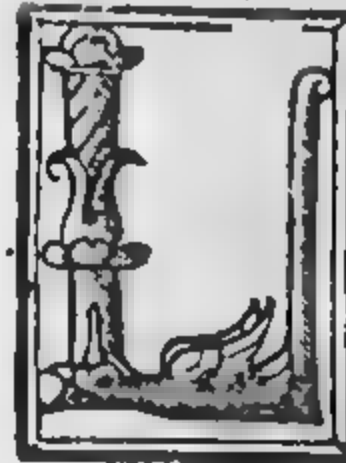
Modus purgationis in uere talis est. ℞. pillaz de iera cōposita. 3. ij. pillaz cochiarū. 3. j. z si ant. vij. cūz iera simplici: z obpauent que debēt obpauari in assumptiōe medicinarū. **C** Digestiūū q̄tu debet dieb^o. vij. capiēdo ē hoc. ℞. syrupi de sticados syrupi de absinthio añ. 3. vj. aque absinthij betonice calamēu. añ. 3. j. misce. **C** Deide purget cū hoc. ℞. eluarij indi. 3. ij. bñdicte simplici. 3. ij. accipiat cum modico vini albi potētis z calefacti cū conditionib^o debitis. **C** Purgatio vō faciēda in autūno a medietate septēbris usqz ad finē eius. ℞. eluarij de psillio. 3. ij. iere simplici. 3. 5. misce cum aqua cicoree accipiat ut supra. **C** Digestiūū est hoc. ℞. syrupi de bicātis. 3. j. syru. de rob. 3. 5. aque cicoree cuscute z absinthij misce. vij. dieb^o: ut su-

pra. **C** Post purget cūz hoc. ℞. eluarij de psillio. 3. 5. z accipiat cūz aqua oidei diebus qbus accipit digestiūū: si uēter esset stipticus utatur pillulis dictis supra ante cenam.

Consiliū 57. De nocumēto diminutionis in usu stomachi cerebri z oclorū: cūz sex accitib^o que sunt. **C** Opilatio epatis. **C** Tēsto z rugit^o in stomacho. **C** Nocumēta diminutiōis z corruptiōis digōnis in stomacho. **C** Fluxus mēerū a capite ad pectus. **C** Dolor grauatiuus capitis **C** Lachrymarum multitudo. **C** Diuiditur autem consiliū in capitula quatuor.

C De dispositione z eius causis

Cap. i.

I cet nocumētu in visu ptingēs ex pluri b^o causis enētre possit exteriorib^o z interiorib^o: qđlibet enīz nocumētū visus ē triplex. videlicet diminutionis corruptionis z ablatiōis assignari pōt aut ppter lesionez adueniētē tunice oculi. 2° ppter nocumētum adueniēs humorib^o. 3° in spū visibili. 4° in vijs per quas spūs visibilis a cerebro delegat ad

oculos. vlt^o vō qđ nocumētū cā illatū a oib^o p̄dictis coicat p̄tib^o. Et hec qđ nocumētū spēs pessima est: quō enīz potētia visua visionē pficere pōt cū spū visibili vijs trāsitus ei^o ad oclūz: z toti oculo nocumētū ptingit: ppter qđ in fortib^o cūsiōib^o z pcusiōib^o capitis z in trāsmutatiōe multo ruz mēerū a calitate sūthomatice deriuātum ad oclūz: z ipetuose nō est mirabile si subito visū ē p̄uat bō ut sepe ptingere vidi: ut patet in altero tractatulo per me cōposito ad notabilē quādā mulierē de monaco ciuitate famosa alamanie. cui fere istātenec ablat^o fuit visus ex defluxu mēerū a capite ad oculum. **C** Multiplr aut ex pte tunicarum nocerī pōt visus. Et p qđ qđ ptingit corneā ppter spēm male cōplonis fride aut cale z sicce in sui substantia reddi nō peruiam ul dyaphanā opacā z tenebrosā: neqz enī spēs obiecto ruz per mediū ab ea poterūt pueniēter recipi. Sillr aut si ptingat in pupilla eē clausiōnē spēs nō pueniēter deferri poterūt ab ea per araneā ad cristalloidē. z idē etiā intelligi pōt de p̄turbatiōe z obscuritate aranee. Et nocumēta istaz triū tunicarūz fortiora sunt ad ledēdū i visum q̄ nocumēta filia ptingētia in sclerotica secundina z retina. Dato etiā q̄ nocumētū istaz triū tunicarum posteriorūz visum imperficē possit. **C** Ampli^o etiā nocumētū visūi ptingit ex pte distēperatiōe humorū oclū in q̄titate z qlitate. quis enīz dubitat q̄ si paucificet grossus z turbulent^o humor fiat albugine^o non erit pueniēter spēs receptiuus neqz eaz delatiuus ad p̄ncipale organūz visūis: qđ est cristallinus humor. Sillr etiāz paucificatio pūe ul oīminuta dyaphaneitas cristalloidis magnifice faciūt ad nocumētū visūis: sicut magna ipsius pfundatio z ad exteri^o eminētia cūz tenebrositate ipi^o semp magni nocumētū in visione est effectiua cā. Et eodē mō de nocumētis ptingētib^o ex pte humoris vitrei. Et enī turbulētia paucitas z spissitudo cāe sūt nocumētū magis in visūe eueniētis. **C** Adhuc etiā cūz spū visibili accidit distēperatiō: aut in q̄to aut in q̄li: z si mltitudo spūs visibilis nō semp sit visui nociuati ppter ipi^o nocumētū in q̄titate p̄cipue pōt ita imoderate oclū calefieri ut fiat in eo humorūz iplētatio aut nimia rarefactio resolo ul disgregatio spēs obiectorūz visibilūz in tunicis z humorib^o oclorū. Plm in nocumētū z frequēte eueniētis i visūe ex pte visibilis spūs est qz ipe paucificat aut rarior ul spūsiōr sit q̄ opz aut turbulētiōz ppter qđ nō est sufficiēs visūis in strm pfectiūū: imo ipeditiūū. **C** At vō iterū nocumētū in visu ptingere ex parte viarū: z totius organizationis oculi iam deductum est. **C** Qualrcūqz aut oculo nocumētū ptingat ut qz diminuat^o tur aut corrupat visio: erit aut per nocumētū eēntiale p̄tib^o integratibus oculū adueniēs: aut per nocumētūz accitiale uel per colligantiā dictum aliunde pueniēs ut a cerebro a neruis opticiō pulmone stomacho: z sic de alijs. **C** Si ap̄t

nocumētū est accitale: tūc puenire poterit a cāis exteriorib⁹
ut ab aeris itēperātiā: qz nīmū grossi caligiosi fridi exiccā-
tio nō resoluetis qz led ē poterit tā pāniclos q̄ humores di-
stēperādo z spūs. Alr aduenire poterit ex supfluo motu nō i
moderato exercitio z ppe post cibuz. Aut ex mltā balnea-
tiōe z ppe post replōnē. Aut ex imoderato coitu nō assum-
ptiōe ciboz sua friditate calitate exiccatione grossitudine
ul viscositate aut altera mala q̄litate de uenenosis ificiētuz
spū visibiles bu. z tunicas uelut accidit utētib⁹ comestiōe
fangoz z alioz ciboz medicinaliū qui bnt aptitudinē uer-
siois ad corruptionē. Silr etiā accit boib⁹ iracūdis z sepe
scandala icurrētib⁹. Aut his qui mltam morā cōtrahūt in
aspiciēdo motū corpoz rotati agitator de quoz nūero eti-
am est frequis aspect⁹ ex alto fact⁹ ad cāuitates ualliū iter
mōtes positar. De his etiā qui exercitia faciūt per que eoz
capita suetudiniō bona aut neccitate opationū curuant z
curuari opz ut multo uisu scribēdi cūz capite ualde declinū.
¶ Ea vō que visui nocēt de iteriorib⁹ stigētia sūt sicut ma-
le cōplones fride z humidemāles a mltō flegmate mucil-
lagioso vitreo z aq̄so in stomacho ul cerebro mltiplicato z
in mēbris alijs que humores mae nocē pnt spm ifridād o
igrossando opacū z obscurū faciēdo: aut vias trāsīt⁹ ei⁹ op-
pilādo: aut pp nocumētū qd e ficiūt in tūcis ut cornea pu-
pilla z humorib⁹ p̄dictis: sicut etiā stigētia in his q̄ etatiuo
decurfu pueniūt ad paucitatē spūs visibiles z distēperātiā
ei⁹ ifriditate z mō substantie: ut qz grossus ul cūeniet⁹ dya-
phaneitate p̄nt⁹ est spūs. ¶ Et forte q̄ ista est p̄pā cā nocu-
mētū visiois b⁹ nobilis viri. Est enī vir etate gūis: qz fere se-
pua genati⁹: z ē bō hūorofus ualde: qd arguit bntdo ei⁹
mediocritatē trāscēdēs p augmētū. est etiā vir in cuius sto-
macho z capite nō parum abundat mae mucillaginosē vi-
treū a quose q̄ritas: z est i eo penuria spūs visibiles: que po-
test ab etatiuo decursu necessario adueniēs assignari: enāz
in eo inuenit⁹ uerus carūz pmouētū ad augmētū mēru z
flegmaticarū. p̄pterea qz fuit homo utens cibarijs grossis
multum uaporosis z oppilatiuis ut scribitur.

Unde ex oibus istis in vnā ueritatē redactā insert⁹ p-
mo q̄ dispō huius viri est mala cōplō frigida z
hūida mālīs stomachi cerebri z oculoz. ¶ Seq̄ 2⁹ q̄ mā-
lis cā b⁹ spēt nocumētū visiois est aggregata ul cōmixta ex
flate mucillaginoso vitreo z aq̄so. ¶ Seq̄ 3⁹ q̄ hec dispō
nō fac simplex nocumētū visiois: s̄ est aggregatū ex spē nocu-
mētū diminutiōis z corruptiōis. ¶ Seq̄ 4⁹ q̄ hec dispō ni-
nal sibi p̄p̄quā cecitatē nisi de sūbuēiat ei cū bñficio medi-
cinaz de q̄b⁹ ifra. ¶ Et seq̄ ulti⁹ q̄ res curatiōis ei⁹ magis
affert ambiguitatē q̄ curatiōis spē. Ne vō boz aliq̄ calūn-
am a morderib⁹ accipiāt: rōnabile est aliq̄liter ea rōne demō-
strare. Multitudo nāqz flatis deducit a diminuta digōne
stōchi: quō enī stōch⁹ p̄ficē pōt digōnē cū diminuta calidita-
te z si calitas ei⁹ diminuta ē: ut p̄z a posteriori ex inētiōe mul-
toz flati in ipō. q̄ diminuta coctiōe gūabit⁹ chilis. igit⁹ ex eo
diminute cocto gūabit⁹ flā qd est mās sanguis diminute deco-
cti. Et cū digō 2⁹ ep̄is sufficiēter corrigē nō possit nocumētū
in p⁹ digōne eueniēs. q̄ sanguis fridus ul remisse calō trās-
mutet⁹ ad cerebrūz. Et cūz cerebrūz etiā sit ifridat⁹ z hūe-
ctatus sequitur q̄ nedū poterit corrigē nocumētū in sanguie z
flate iuētuz: imo poti⁹ augmētare ipm. hō cigit⁹ flā sua cō-
plone z substantia poterit oppillare vias trāsīt⁹ igrossare z
sturbare z bu. tunicas oculi discrasiare i cōplone z cōpōne
igit⁹ facē nocumētū diminutiōis visus. Et si uapoz a flate
eueat⁹ cōmisceat⁹ spū visibili iponit in ipm spēs corrupti-
onis sturbādo spm z mobilitādo ipm uarijs dijs pōnis.
ita q̄ imaginatiua potētia corrupte app̄bēdit corpa exterius
linealia spica uel triāgularia in aeremoueri que nequaq̄
sunt: z ista est corruptio in sensu visus eueniēs: ut p̄z 3⁹ ter-
tij. trac. 4⁹. cap de imaginatiōib⁹. igit⁹ a mā vna z eadē spē
fm tū diuersas mēsuras duplex nocumētuz in visu ptingē
poterit. s. diminutiōis z corruptiōis: ut demōstrat⁹ est: z q̄iqz

mā cū aliq̄ta q̄ritate oppilādo ul alr discrasiādo hec nocu-
mēta effice pōt. q̄ ista eadē mltro z uehemēt⁹ discrasiatā po-
terit facē nocumētū excellēt⁹ p̄dcis: s̄ p̄dcā nocumēta erāt
diminutiōis z corruptiōis visus. q̄ nocumētuz excellēt⁹ illis
erit ablatiōis visus denoianduz: qd formaliter est cecitas.
¶ Quare iā appet sufficiēter demōstratas ē spēs nocumē-
ti visiois hui⁹ nobilis viri: que etiā planius aliq̄liter demō-
strabūtur p̄dictorūz nocumētōz spēs tādēdo signa isepara-
bilis ut nunc sequit⁹. ¶ De signis. Cap. 11.

Um accit nocumētuz visus p essentia a mala cō-
plone cala. Signa sūpta a substantia l̄r iherētib⁹
sunt hec. p̄ qz tactu oculi z totū caput percipitur
calin. 2⁹ cūz aliq̄li soliditate uel dēfite repitat⁹
cutis. 3⁹ q̄ ptes p̄dicte magis ad macredinē q̄ pi-
gue dinē sunt iclinate. ¶ Al casib⁹ vō signa sunt: qz p̄z sup-
fluitatis in āgulis lachrymalib⁹ ocloz appet nisi lapsus fue-
rit ualde magnus. Itēz tales supfluitates magis spisse sunt
q̄ fluide. Itē satis mordicatie sunt. Itē oculi tales parum
lachrymant⁹. z adhuc puritu magno molestant⁹ z colore
ad citrinitatē rēdūt notabiles. ¶ Signa vō sumpta ab opō-
nib⁹ sunt qz in substantia macrefacti magis q̄z pigues appa-
rent. Itē qz mobiles sunt ualde tales oculi. Itē qz visionē
habēt acutā satis in discernēdo obiecta de lōge z de prope
nisi lapsus ultimetur. ¶ Per signa vō contraria predictis
potest intelligi lapsus capitis z cerebri frididi z humididi.

In lapsu vō calo z humido p̄cipit in oculis cali-
tas molities magnitudo pignedo eoz
rubedo ipoz z mobilitas z visus euetudo aliq̄lis cūz aug-
mēto z multitudie lachrymarū z aliap supfluitatuz in angu-
lis oculoz abundātiuz cūz inuiscatiōe palpebrarū z aliq̄li
grauitate eleuatiōis z clausiōis eard. ¶ Per signa istis op-
posita cognosci pōt lapsus fridus z sic⁹ cūz hoc q̄ oculi ta-
les cū fuerint q̄tuor p̄dictis spēs lapsuz distēperati nocē-
tur a similib⁹ z iuuant a contrarijs cū applicatiōe pueniētū.
Si aut tales lapsus fuerint nō multū eleuat⁹ sicut distēpera-
ti distēperātia sibi nāliti: tūc p̄seruant⁹ a filinz applicatiōe se-
cut nocent approximatione contrariorū: z hec qdem cadunt
sub cognitione viroz in canonib⁹ z diuturno opere perito-
rum: etiā qz isti lapsus mansui z fixi sunt.

Si uero ptingat nocumēta visus ēē per colligātiāz
ab alijs mēbris pueniētia: tūc p̄z q̄ nō est
neccūz nocumētū ēē semp pmanēs. p̄pterea qz ipm deficiet
aut saltē notabilr miorabit⁹ cūz tēperie mēbz qd mādabat
ul mioratione lapsus illius mēbz notabiliter miorabitur.
¶ Exēplū est ut si p̄pter plēitudinē stomachi mltā mās fleg-
matica mucillaginosā aq̄sa ul vitrea lederent oculi z otige-
ret stōchū mundificari uonitū nel farmacia aut minorari
mām stomachi per abstinentiā uel dietā tenuē: aut cibari bo-
minē cibis in suis q̄litatib⁹ contrariātib⁹ flegmati z digerētis
bus ipz nece ēēt aut nocumētū visus abesse aut saltē notabi-
liter miorari: per q̄rū enī p̄ntiaz in aliquo mēbro ponit⁹ no-
cumentū z intēdit p eoz remotiōez uel remissionē nece est
nocumētū remoueri: aut saltē remitti. hoc enī neccio sequit⁹
ex ordie depēdētie effect⁹ a causis. ¶ Cū igit⁹ nocumēta vi-
siois per colligātiā inuēta depēdeant a mēbris mādātib⁹ se-
quit⁹ q̄ illoz mēbroz correctione corrigent⁹ nocumēta p̄di-
cta ut deductū est: z hi qd fmones vitatē p̄tinēt de colligā-
tiā absoluta q̄ nō absoluta dictis. ¶ Cū aut iā i visu nocu-
mēta ptingerint per lesionē in alijs naturis eueniētez. tūc si
fuerit nocumētuz in vnitatē eueniēs aut erit p̄pter solutāz
p̄tinuitatē corneē in altera uel plurib⁹ de q̄tuor corticibus
eius in cuius cura p̄fida speculatio neccia est. ¶ Aut etiā
p̄pter solutam p̄tinuitatē in vna pāniculo eueniētez distā-
ter uel in circumferētia pupille: ita q̄ strictior fiat q̄ opz p̄-
pter solutā p̄tinuitatē strabētē ad cētū: aut latior sit pupilla
q̄ exigat dispō nālīs eius a cētro ad circumferētiāz: ita q̄
etiā est curatiōis difficilis intātū. ¶ Autē. scripsit q̄ cā est cō-
firmata nō recipit curā. 3⁹ tertij. in p̄pō cap suo colligēdū.

Silr et si accidat solo p̄tinuitatis i tenuissimo p̄niculo aranea cristalloidi an posita q̄ noceat visio nō est dubitabile. s̄ q̄tū ad cognitionē eius z curā est ita difficile q̄ viri q̄cūq; fuerint illustres de hac enra ualde modicū tractauerūt: q̄ credo eis accidisse p̄pter rei difficultatē sub speculatione z opōne cadētes. Et si p̄pter solone p̄tinuitatis triū p̄nicioz p̄dictoz nece est noceri visionē: tunc que erit opio tua de nocumēto visui p̄tigēte cristalloidi si tenet mēbuz: q̄ pars aiata corpis: ut plimi p̄hantūz specularando p̄cesserūt. Et q̄litercūq; p̄cedat tūc ex solone p̄tūz ei⁹ nece est noceri visionē: si enī alicui⁹ mēbri nocet opatio p̄pter nocumētū adueniēs p̄tib⁹ que nō sunt organa ul̄ instr̄a p̄p̄a illi opatiōis nece est cū paucitate carūz excellēt⁹ noceri opationē illā per nocumēta organa ul̄ instr̄a illi⁹ opationis argumētū est nequū. Postremo autē itē ex nocumēto tertienāe cōpōnalis pōt noceri visio nocumēto in p̄tūz creatura assignato ut in figura sup̄ficie via z receptaculo: siue etiā noceret visio p̄pter in debite locari p̄tes oculi organice uel instr̄a visiois p̄fectas sicut si in sumo multū ponerent cristalloides uel in p̄fundo ul̄ aspera ul̄ torta fieret cornea in suis p̄tib⁹: z tu cōsidera: q̄ speculario est solēnis cui⁹ disticta z clarā doctrinā p̄transiū lōgitudinē effugiēs. Licet ex p̄dictorūz fundamēto elici pōt modus intelligēdi talia. Collige ex p̄dictis q̄tū difficile sit itelligē mām nocumētoz in visu p̄tingētū. p̄p̄ q̄ cū anxietate dolēdo doleo z q̄ri moniā facio de iperitia idiotarū z vulgi qui fidē adhibēt visis iperitis z illatis mūdūz trifatorie circūstētib⁹ qui acciperūt licētiā medicādi egritudines oclorū p̄it⁹ icognitas eis.

De curatiōe dispōndi p̄dictarū per regimē admiistrādū si bi ex parte sexrerūz non nālium. Cap. iiii. Riusq̄ modi curationē egritudinū bñ viri assignēt nequūz ē rectificari admiistratiōē sexrerūz nō nāliū. nō enī instr̄a medicinalia p̄ueniēter opari possent in eo nisi debita mensura sexrerūz non naturalium p̄mitteretur.

Itaq; pro electiōe loci bitatiōis ei⁹ gñat̄ p̄mittendū est p̄. q̄ aeris intēpies queq; possit nimia friditate aut calitate nebulositate ul̄ fiatu uēti acuti z ipetuosū in tunicis oclorū z humorib⁹ z spiritib⁹ eoz efficere p̄mutationē soluēdo p̄tinuū nimūz gregādo ul̄ disgregādo aut spūs z hu. resoluēdo z gregando euitari debet. Propter q̄d caueat bitare loco ul̄ camera ualde frida uentosa z ubi calitatis z humiditatis excellētia distēpet aer. Quare bitet locus a terra eleuātū z distātem a fluxibus aquarū ul̄ lacunaz: z euitet māfionē i loco p̄ticulari ubi ēēt reuolutio testudinālis: z p̄p̄ antiquorū edificiorū z lapidosorū. Et si camera ei⁹ oriētiā z meridiōali plage exposita bñ clausa z fenestris p̄hibētib⁹ igressūz aeris fridi z nebulosū fulcita: q̄rū etiā grā caput ei⁹ bñ cooptūz teneat coopturis pelle agnia aut alpina aut de uariorūz doffibus duplicatis. Et utile multū ēēt ei q̄i q̄z suffumigationē facē in camera sua. R. floz eufragie sen. maiorane. añ. 3. 5. pulueris ligni aloes. 3. j. thuris. 3. vj. pulueriscent: z cū opus fuerit superaspergatur coctear vnum carbonibus ignitis. Et multum utile esset ei camerā suā calidā reddere accēdendo in ea ignē ex lignis abietis lauri iuniperi tecele z similiū arborū aromaticarūz.

De modo vo exercitādi p̄mittēduz p̄ q̄ exercitiūz corpis magnum nō esset ei p̄ueniens nisi p̄us corpus eūaret fm q̄ inferi⁹ ordinabit. Exercitiūz enī sup̄ replōnē factū magis est cā ut mōe fluāt ad cerebrū uel saltē per modū euaporationis augeatur in eo. s. cerebro z oculo. Leue tñ exercitiūm mor⁹ p̄gressiū ieiuno stomacho factūz per camerā z leuiter ascēdēdo z descēdēdo per scalas esset sibi utile p̄pter māerum diuersionē ad inferiora. Animalē tamen exercitiūm orando moraliter sermocinando. sermones p̄ferendo z consimilia cōfert ei. Et si iterum grā exercitij p̄ticularis laudo ei leuem capitis fricationem z pectinationem cūz pectine uel vnguibus me-

diocriter fricando eutem: ut fumositates capitis liberi⁹ traspirare possint: post euacuationes vo p̄dictae fricationes capitis melius conuenirent z fortiores istis.

De modo vo sōni z vigiliē p̄mittēduz q̄ excessus i mltū vigilādo z silr dormiēdo euitā- dus est: q̄ p̄m⁹ mor⁹ vigiliāz agitādo mās augmētaret in capite z disponeret fluxū ad oclorū. 2⁹ vo augez z gñat catarros z reumatismos: z materias in fluxu ad oclorū disponit. Propter q̄d nūq̄ post cibationē dormiat nisi trāscāt ad minus bore due: tunc dormire icipiat capite ei⁹ elenato p̄ueniēter: ut dictū est bñ tecto. z p̄us dormiat sup̄ dextro. de lde 2⁹ reuolutiōe reuoluat se sup̄ sinistro latē. Et euitet dormitiōnē diuturnā quāuz pōt nisi multū vigilauisset in nocte. Et caueat dormire in locis ad q̄neradiū lune i nocte puenire possit. mltā enī aeris luminositas multū disgre- gādo spūs z humores z trabēdo eos ad loca debilia z faciēdo hu. fluxū ad oculos ēēt sibi ualde nociua: sicut ecōtra nimia tenebrositas z statio in ea z in aere caligioso z p̄mutatio de ipa ad aerē luminosū est cā cecitatis in breui tpe futura. Propter q̄d Dionysi⁹ syracusan⁹ tyrān⁹ inimicos p̄n- nire nolēs. faciebateos diu in carcerib⁹ tenebrosis ualde de- tineri. deinde subito p̄mutabat eos ad aulā ualde lumino- sam z multas bñtem fenestras vitreas z fiebant ceci.

De aie vo accidētib⁹ dicendū p̄ q̄ oēs aie passionēs p̄pter quas uehemēs z multus ponat̄ in spi- ritib⁹ mor⁹ z in humorib⁹ maxime nociue sunt. Propter q̄d euitet iracūdiā furiositatē z uehemētā risus. Silr z ecōtra aie passiōes per quas spūs z humores multūz accē- triant̄. ut sunt tristitia uehemēs imagiatio rerūz z effectus terribiliūz euitari debet. talib⁹ enī motibus in aia factis p̄- pter subitā z multā retractionē spūm a cristalloide z a to- to oculo. nō solum accidit diminutio: imo corruptio: z q̄i q̄z ablatio visiois: extermināt enī talia z mutāt corp⁹ ab ea que est fm nām cōsistētia. 3⁹ tegni. Adulci etiā p̄sepe ex lō- go fletu fuerunt facti ceci: sicut etiā sepe p̄tingit ex multitu- dine lachrymarū i uolūtariarūz sicut ac⁹ earūz p̄sepe colli- quādo z resoluendo sunt cā subire delationis mōerum ad- nervos opticos: p̄pter q̄d in instr̄a hō oino p̄uat̄ visu.

Iam vo de 5⁹ re nō nāli. s. ianitiōe z replōne parump̄ dicēduz. Propter q̄d p̄mittendū p̄. q̄ hic non erit fmo de ianitiōe siēda post replōnē. bec enī mā inferius resuat ad caplīm de canonib⁹ z instr̄is eūandi bñc viz: s̄ hic est fmo de mō applicatiōis ciborū z potū in q̄titate ex- cedētiūz z diminutoz in mō assūptiōis eoz. Itaq; oino caueat iste vir a deglutitiōe ciborū nisi bñ z p̄ueniēter masti- catorū. 2⁹ nullo mō accipiat cibūz nisi p̄uenit in eo ap- petit⁹ p̄ueniēs. 3⁹ cum uenerit appetit⁹ ad cibūz cibūz ac- cipiat non strahēdo morā post p̄ntatū appetitū: aliter enīz ipleret stomachus māeb⁹ corruptis z corruptibilib⁹. 4⁹ non mltā plonget morā in comedēdo. 5⁹ vo semper ci- baria leuis digōnis z lubricatiua p̄mittat bis que sunt du- riora digōni z lenitione puata. 6⁹ effugiat assūptionē ciborū spē diuersorū diuersis ferculis p̄mutatoz. 7⁹ effu- giat oēm ciborū assūptionē p̄ quā stomachus p̄cipiat extē- sus z gñitas ab eo apud vmbilicūz z hypōcōdria p̄cipiat. 8⁹ caueat assumere potū tantūz ut in stomacho ei⁹ effu- ciat rugitū z fluctuationē. p̄pter q̄d melius est ei post ci- bationem quiescere q̄ ambulare uel aliter exercitari.

De sexta vo re nō naturalis. s. de cibo z potu sermo diffusior est necessarius. Propter q̄d p̄mittendum p̄. q̄ oia que nāl̄ aut artificialiter sunt acu- ta multum. ut cepe allium porriūz rapbanus sinapis z bul- bus euitanda sunt. Silr effugiantur cibaria nimia sua euaporatiōe caput replētia. ut lac nuces p̄guedies z silia. 3⁹ euitent oia friditate z humiditate sua p̄ticipate visco- sitate nōbili. ut sunt p̄sces z p̄p̄ anguille tūche cācri z ul̄r oēs limosis paludib⁹ inuenti. 4⁹ euitent ea que nimis calefaciendo mordēt p̄gūt z exiccāt: z multū saluti usus z

carniū z pisciū salitorū. ¶ Que vō sunt euaporosa multū fumosa z uentosa ut legumina oīa z oua frixa z fruct⁹ frigidī z bumidi: z sīlīr enī itari debent propter causam notā.

Itaqz panem eligat bñ fermentatū z coctum non tñ adustuz de puriori fari na factū in quo sit aliqd de fermēto plus q̄ in cōmuni pane recēs vnius aut duoz dierū ad plus: z si post cibū suuz acciperet vipā parūper torrefactā de pane biscocto in vi no rubeo z aliq̄līter brusco factā optimū esset ei: panis aut aq̄inus aut nō bene coctus dimittat: sīlīr cibi oēs de pasta facti p̄ter q̄ tri. quod non videtur inconueniens propter exiccationem suam z priuationem a superflua humiditate

De carnibus autem conueniūt ei vituline castratine caprine z colūboz puorū z maxime syluestriū. Carnes vō anserū z anatū de agno nō multū placēt mibi. Similiter castratine nō sunt multū laudabiles z pprie ualde pingues z antiquē. Carnes etiāz oīuz aialū uolatiliū in ags degētū nō sūt ei laudabiles nī si affate et raro aut elixe z pprie p̄parate cū saporib⁹ z specieb⁹ infra dicēdis. ¶ De carnibus vō q̄drupedū etiā cōueniūt ei vituline z de syluestri porco: rari⁹ tñ. leporine vō carnes bñ placēt z ceruine apud cōsuetos non sunt inutiles sicut etiā oīuz aialū caro siue uolatiliū siue peditatium que multo exercitio acgrunt cibū suuz laudabilis est. p̄pterea q̄ nō hñt multas supfluitates. ¶ Qua vō omni modo p̄parationis sunt ei utilia p̄ter q̄ frixa. ¶ Lac vō dimittatur oīno quia facit uenire tenebrositatem visus z caliginem.

De leguminibus vō placet mibi far z tricum qd est calidum in p̄mo siccū in 2º z conuenienter nutrit z exiccāt. sīlīr etiā z panis: z laudabile est ei p̄pter siccitatē z aptiōnē aliquātam. fabe vō z faseolī cicera ru. pisa z fīsamus oīa dimittant⁹ zc.

De oleribus effugiātur caules oīno z bleta z spinachia citruli cucurbita cucumer z portulaca z omnia talia nisi raro z in pauca q̄titate z pprie cōmixta cū calidis z aperitiuis infra dicēdis. ¶ De pōnis vō usuz nō vitupero duz fuerit bñ solidus dulcis z maturus. ¶ Plātas vō calas sicut feniculū eufragiā celi doniam petro. rosinari. menthe spēs omnes z serpillum z sibi cōsiles bene cōmēdo ip̄is utendo solis aut pluribus in uicem cōmixtis: z etiā cum alijs.

De fructibus vō laudo sibi recentes ficus z etiā siccas z uuas suis tēporib⁹ bñ maturas pēsiles noiatas. amīgdal⁹ z auellanis z pprie torrefactis: z eisde z etiā recētib⁹ uti pōt. conueniūt etiā ei cera sa bñ dura z solida amarilia noiata z pprie non ualde acetosa. Alcrib⁹ vō uti nō est securuz nisi ualde parū. Pira vō muscata pauca post cibū suis tēpibus accepta z conueniēter matura p̄t ei uenire. z poma apia ul. citrina dulcia z magni odoris potest etiā accipe. z frequētius cocta q̄ cruda z raro z non in magna q̄titate. Pira vō conueniētiora sunt ei aromatica bene dulcia z meliora sunt cocta q̄ cruda. Nucces aut castanec sorbe mespīle omnia dimittantur.

De radicibus vō plātarum qb⁹ cois est usus ut cepe alled porruz bulbus z rapbanus z siles dimittant⁹. pastinacha vō domestica z syluestri uti pōt. radix alba que rapiali spēs est: z ideo rapiolus noiata ei utilis est. p̄pter hoc q̄ declinat ad caliditatē z conuenienter nutrit cum aliquali apertione quā habet.

De conditis vō conueniunt ei rape: adite z pastinache z secacul uel iring⁹ etiāz oliue adite s̄m cōsuetū moduz p̄pter aptiōnez z exiccatiōez suā cū virtute fenī. notabilr imposita eis sunt sibi utiles.

De speciebus vō que cōuenienter in usu suo administrari p̄t sunt sicut maceis nux mus. cinamomū galāga gariofil. c̄. utrūqz piper semēpetro. z leuistici semē anisi apij z aneti non dimittat z in sūma oīum aromatum calidoz subtiliatuoz apituiuo

ruzusus mediocris est ei conueniens: oīa enī talia stomacho cordi cerebro z oculis sunt conueniētia minorādo flegmata in predictis membris z depurando z mūdificando ab eis z meatibus cerebri z oculorum purgatos efficiendo.

De saporibus vō in sūma acetū acrenalde: arancia limones crudi z succus granatoz z pprie acrim non conuenit ei: s̄ acetum acutum notabilr zagresta cū sale limones infusi z succus granatoz mūcoz z dulciū cū sapa z sine sapa conueniens est ei.

De partibus vō aialūz dicēduz q̄ caput uentres pinguedo cauda z cōsimilia oīa vituperanda sunt z cerebri z etiā oculis p̄pter frigiditatem suā z ḡfali conueniētia mēbri ad membrū collaudandus sit oculus: z pprie aialūz nō ualde humidoz. q̄ omne membrum videtur cōfortare sibi simile alterum.

De his vō quibus cibaria cōdient pinguedines aialūm abijciende sunt z butyrū etiā. p̄pterea q̄ replet caput fumositatib⁹ obtenebratūis. sed olei usus est ei conueniētior: z proprie si fuerit factus de oliuis non ualde maturis nec multo tempore maceratis.

De modo coctiōis. Cibaria oīa affata in usu frequētī meliora sunt q̄ elixa: z elixa semel in die non sunt sibi reprobāda nisi ualde pinguis z in uasis multū coopertis cōseruata cum humiditate que emanat ab eis. hec de cibis z adherentibus eis.

De potu vō dicendum p̄mo q̄ uinūz qd pōt ei eē conueniens debet eē substantia clarā conuenienter aromaticā colore subrubeo non obscurā potētia suā me diocriter uinofū: cuius tñ usus moderat⁹ eē debet z nō supflue. mltis enī modis z causis uidet⁹ ei tale uinū conuenire. ¶ Primo qd ē quia mediocriter nutritiuū est. p̄pter quod uirtutē restaurat z cōseruat. ¶ Scōdo q̄ aromaticitate sua cordi z cerebro conuenit. p̄pterea q̄ omne p̄ncipale mēbriuz diligit aromatica. ¶ Tertio quia nō est ualde euaporatum recipit enī minoratiōē euaporatiōis ab arilis z racemis uuaruz. ¶ 4º q̄ uapores ab eo eleuati subtiles z cōsūptibiles sunt de leni. ¶ 5º q̄ cū q̄litate sua uirtutē exiccāt uaz recipit ab arilis z racemis. p̄pter qd conuenit ad exiccādu flegmaz cōsumēdu uapores. ¶ 6º conuenit huic viro rōne decursus etatiui. z enī fuerit hō a ḡnatiōe sanguine⁹ ut ex iformatiōe accipit: nunc vō in eo facta est cōuersio ad friditatez aut saltē ad humiditatē notabilē remissiōe caloris facta p̄pter etatē. calitas enī nālīs post tēpus cōsistētie incipit diminui. p̄ p̄mi. cap de etatib⁹. ¶ 7º rō est. q̄ tale uinū conuenit rōne oppilationū i cerebro que sūt accis isepabile senibus z pprie decrepitis. ¶ Octaua rō. q̄ uinū magnā conueniētia hēt ad uirtutē hois rōne aptitudinis facilis cōuersiōis ei⁹ in sanguinē z spūm. ¶ Nona rōne conueniētie ei⁹ cū sanguine z spirituosa substantia. Est enī uinū calidum z humidum: licet uinum cum racemis factum minus humidum sit q̄ absqz eis. ¶ 10º z ultia rō est sumpta a cōsuetudie. si enī hō cōsueuit uti uino difficile est trāsmutare eū subito ad oppositū. Neqz enī nā repētinas tolerat trāsmutationes sine nocumēto magno. 3º tegni. p̄pter qd vituperādus est medicus ille ficulus cui⁹ nomē ignoro qui iprobabat assumptiōnē uini in vna dñā sicula bñte imaginatiōes. decrepita enī erat z melica z laborabat cōplone frigida cerebri cū flegmaticis uaporib⁹ spiritui sensibili cōmixtis. ¶ Neqz oportet et terreri argumētis per eū iductis. Arx. enī p̄ de sensu z sensato. Mesue. Auic. z oēs viri illustres q̄tūcūqz z quicūqz fuerit iprobauerunt uinū in curis egritudinum oculorum nisi cum uinum contingebat esse calidum ualde grossuz z uaporosum. cū magna repletionē assumptū: z in quātitate non moderata acceptum. ¶ Neqz rationibus credēdum est. q̄ ipsum est uaporosum. uaporositas enī uini subtilis z aliquāliter fumosi non multa est nec multo tempore permanet quin transpirando exeat aut resoluat⁹: imo notabilr ualde cōfert calefaciēdo apiendo cōfortando z mū-

dādo spirituosas substantiā humidā et pāniculos oculos: ppter qd meli⁹ fuisset huic viro tacuisse qd cū prauo lumine scie approbāda redarguisse. eūtes enīz intuetes et ad pauca respicientes facili enuntiat propter qd sunt motiua equitantis et non bene cōsiderantis. et quieti hominis: sicut de se ipso dicit. Sedendo enim et quiescendo sit anima prudēs. 7º phisicorum. et non uacillando et uagando.

Post hec aut si qua uidetur aqua conueniens esset aqua cocta cum succaro et nullo mō cum ordeo. ppter ea qd cois aqua ordeī inflatiua et uaporosa est sed coqui debet cum succaro taberget usqz ad dulcedinem cōueniētē. et sit aqua accepta ex fonte aeri et celo detecto nō a locis umbratis. nec inter magnos montes inclusis. et ppter cum aqua ab inferiori parte montium scaturit. et sit dyapbana multū omni odore pūata et sapore extraneo a limositate uel a putredine plantarū iposito ei uel ab intēione et statione ranarū sanguisugarū: et viperarū in ea inuētarum aut corruptione eorū uel aliorū cadauerū que aliqui in aquis corrupta malā corruptionē in ipā imponunt. ppter qd et laudabilior fieret aqua cisterne aut saltez petrosi fontis uel barenosi oriētalis et meridionali plage expositi. Si autē vir iste esset de illis qui prudenti regimie se gubernant. ppter ea qd prudentia est recta ratio agibilis 6º ethicoz. Ideo laudare ei potū infrascriptū cum quo gentē q̄ plurimam a tenebrositate visus ab imaginationib⁹ et scotomia uertigine defendi et pseruari: ut patet ex uirtute simplicium ex quibus componit qui talis est. ℞. eufragie sileris mōtani rosarū que nōdum sunt expanse floz celidonie ruthe. ana. 3. ij. radicum fen. celidonie et berbene et ruthe. añ. 3. j. 5. seīs fenī. floz hypiconis macis. añ. 3. 5. coquant oia in lib. aque. 50. usquequo cōsumat tertia pars duab⁹ remanentibus. deinde cum uehemēti exp̄sione colent. et illi colature apponantur mellis citrini mundi odoriferi et ualde dulcis lib. ij. 5. et lēto igne iterū coquant cōueniēter dispumādo usquequo iterū tertia parte cadente remaneāt due. et in hac 2º decoctione aromatizet cum istis sp̄ibus ligatis in pāno raro et laso de sindone. tunc ergo colet totū per stamē spissum et reuel in uasis vitreis uel vitreatis uel lapideis. et sit ei⁹ usus in potu solius aut saltem medietatē eius cum uino miscendo. est enī diuinū medicamē. Sp̄erum aut cum quibus aromatizari debet descriptio talis est. ℞. ligni aloes. 3. j. 5. gñorum fenī. et anisi. añ. 3. ij. macis. 3. ij. pulueris florum eufragie. 3. ij. 5. pulueriscentur oia per se: deinde cōmisceantur in mortario conuassando. et fiat de eis ut dictum est.

De regimine tenebrositatis visus huius viri per intentiones et instrumenta medicinalia. Cap. iiii.

Item vō videt instaretēpus hora conueniens subueniendo huic viro cum medicinalibus. Un cura buius disponis cōplet sex itētionib⁹. **Prima** est materierū in eo supfluentū euacuatio minoratiua. **Secūda** est earū diuersio. **Tertia** est organoz et istoz visus cōfortatio et toti⁹ corpis. **Quarta** est materierū digō. **Quinta** est earū eradiciua euacuatio. **Sexta** et ultima est accidentium correctio.

Prima itaqz intētio cōpleri pōt q̄tuor instr̄is medicinalib⁹. 1º qdem eūare per farmacū solutiuum. 2º vō per uomitiuū. 3º per ap̄tionē emorroidarum. 4º vō per euacuationē per vias urine factā. Et qm mā disponis hui⁹ viri dñantis flegmatica est ad huc. ppter eatez nō curo hic aliqd de flōmia tāgere. et tñ si videret iste in viriū fortitudine p̄tās eā et colore rubeus et bñ carnosus et eēt solit⁹ habē eūationē sāguinis per nares aut per emorroidas: et urina ei⁹ eēt grossa cum declinatione ad tincturam nō. incōueniret ei administrare flōmiā de basilica uel de cephalica dextri brachij. per quā educerent sanguinis. 3. iij. uel. v. **His** aut nō apparentib⁹ euacuet minoratiue per hūc modū. ℞. pillarū cochiarū pillarū de sarcocolla descriptiōe Mesue in Antidotario. añ. 3. 5. forment pille. vi.

cum electuario ido et exhibeant ei in aurora per horas. ix. post cenā. et tardet assumptio cibi per sex horas accipiendo cyathū aque calide decoctiōis succari per borā vnam añ pradiū. **Facta** hac eūone sequēti die immediate accipiat hūc potus. ℞. aque eupatori rosmarini et betonice. añ. 3. j. oximellis squillitici. 3. j. mellis rosati. 3. 5. totū calidum accipiat in aurora. et tardetur cibis horis quatuor continuando hoc digestiuum per dies octo cōpletos. **Die** vō nona sequēti accipiat hūc potus. ℞. eluarij idi fm Mes. 3. v. accipiat in aurora cū. 3. ij. aque saluie aut cum 3º pte vini aromatici calefactoz et obfuet totū in hac eūone. qd dñi est obfuari debere in pillis immediate sup̄ascriptis. et oino pcurer facē eūonē bis in hoc uere. s. semel in mēse martij et scō in mēse apulio hui⁹ anni. 1441. **Silr** etiaz pcurer facē eūonē in autūno bis fm hunc modum. qd semel in p̄ncipio septēbris. et scōa vice in mēse octobris. ℞. pillaz aurearū et de ictra cōposita. añ. 3. 5. reforment pille. vi. et fiat de eis sicut scriptus est de alijs. **Die** vō immediate sequēti accipiat hoc digestiuum calm et cōtinuet octo dieb⁹. ℞. syru. de eupatorio syru. de sticados sy. violati. añ. 3. 5. aque cicoree. 3. j. 5. aque saluie. 3. ij. misce. **Post** assumptionez hui⁹ digestiui nona die immediate sequēti accipiat hoc euacitiuū. ℞. iere simplicis. 3. vj. agarici electi. 3. ij. 5. 5. misce et totū calidū in aurora bibatur obfūado cum ipso ea que dicta fuerūt de alijs solutiuis. **Ad** hāc etiā intētionē minoradi mās per farmaea conueniūt pille iste. ℞. aloes epatici. 3. iij. agarici electi. 3. j. turbit. 3. ij. dyagridij. 3. j. macis. 3. 5. 5. croci. añ. 3. xvj. salis indi. 3. xij. pulueriscent oia per se: deinde infundantur in lib. 5. aque distillationis maiorane in uase vitreo et ponat in furno post extractionē panis ab eo totiens qd aqua exicet que iterū bis renouet et exicet et ex massa illa fiant pille ex omni. 3. vj. de quibus omni alterna die accipiat vnā parum ante cenā. imo si ueretur istis pillis toto tēpore vite sue vnā accipiendo omni quarta die hora p̄dicta mirabile inuamētū percipiet ex eis in vidēdo. **Secundū** vō instr̄m minoradi mās conueniēs est hoc uomitiuū ℞. syru. simplicis acetosi. 3. j. 5. aque fluuialis. 3. ij. bibatur tepidū post assumptionez pradij per vnā horam: ita qd in pradio acceperit cibos multos in sapore et substantia diuersos stomachū aggrauātes. **Et** si vir iste eēt de illis qui nō facile enomūt tunc accipiat hoc uomitiuū qd est paululū fortius p̄mo. ℞. oximellis squillitici. 3. j. aque decoctiōis radicū uel granorū raphani. 3. iij. bibat totū tepidū post pradiū hora p̄dicta: deinde per vnā horā post pradiū imponat digitūz medium in os suū usqz ad radicem lingue: aut saltem iponat pēnam in p̄dicto loco tincta oleo ibi utillando usquequo uult puocare uomitum: liget oculos suos cum globo coti et cū istita ligando eos: et est ei remediūz singulare. **Tertiū** vō minoratiuū uel instr̄m est ut iste vir pcurer sibi apire emorroidas fiteri fricando cum folijs fici aut cum pāno bisello aut cum cortice quercus uel cū modico fellis tauri usquequo aperiant. est enīz in eis iūua mentūz magnum minoradi repletionē a toto. et bonū esset ei qd hāc euacuationē efficeret bis in anno post euacuationes ueris et autūni sup̄ascriptas: ita qd illas euacuationes et istam efficeret duobus uel tribus annis. **Ultimū** vō minorationis instr̄m est per urine puocationē et bec qdez fiet conueniēter comestione radicū dauci fenī. petro. in cibis eius. Sed puocatiūz congruū est. ℞. aque milij solis. 3. v. bibatur calida qnque uel sex dieb⁹ in aurora: et non comedat post eā nisi transeant hore quatuor. bec quidem oia optima sunt in minorando mās flegmaticas et alias diuersas si bene perpendis de uirtute p̄dictarum.

Secunda intentio. diuertunt aut materias a capite in instrumenta q̄ plurima de quorum numero aliqua in precedenti intēione: imo omnia que ibi dicta sunt materias a capite diuerrere possunt. **De** diuertentibus autem p̄ter illa primum potest esse clistere hoc.

℞. folioꝝ blete pastinace violaz ꝛ mercurialis. añ. ℞. j. se
minis lini fenī. recētis aut seminis ei⁹. añ. ℞. iij. coquant
in lib. x. usqꝫ ad cōsumptionē medietatis. ꝛ hūi⁹ decoctiōis
accipiant. 3. xij. olei violaz ꝛ de sisamo. añ. 3. j. s. salis cois
3. s. iere simplicis. 3. j. misceant oīa simul ꝛ accipiat in ma
ne uenietē calidū oī tertīa uel quarta die. ¶ 2^m vō diuer
tēs est: ut fiat fricationes incipiēdo a genib⁹ usqꝫ ad pedes
ꝛ ab inguinib⁹ usqꝫ ad eos: deinde a spatulis usqꝫ ad na
tes inferius trahēdo adeo ut mēbra rubeāt ꝛ leuiter tume
ant. ꝛ hoc in mane per borā vnā ꝛ mediā ante prādium: ꝛ
sī ante cenā. ¶ 3^m insīr diuersiū est frequēs appositio
nētōsaz absqꝫ scarificatione vna die appositaz natib⁹. al
tera q̄rta die applicataꝝ spatulis. p̄us tñ melius ēēt eas ap
plicare carnosio p̄tib⁹ intrisecis tybiāꝝ. 2° corāꝝ. 3° natib⁹.
4° spatulis: ita q̄ in locis semp applicatis p̄maneat saltē
per borā. ¶ 4^m diuersiū esse pōt frequēs applicatio liga
ture hūi strigentis in supiori parte adiutorij apud bume
ros. ¶ 5^m diuersiū esse pōt masticatio añ prādiūꝝ plurib⁹
dieb⁹ facta cuz costo aut masticē aut staphisagria: ꝛ melior
esset sine compatione masticatio sup frustulo agarici si nō
timeat amaritudinē eius. ego enī. excellēs iuuamētū in eo
iueni. ¶ 6^m uenietē diuertēs esse pōt hoc. ℞. aque deco
ctionis assari. 3. iij. oximellis sglitici. 3. j. syru. de calamēto.
3. s. mixtis omnib⁹ ꝛ hūi calefactis sepe fiat ex his collutio.
¶ 7^m insīr diuertēdi mām est: ut sup spatulis frequēter
fricatio fiat cū radice serpētarie cū radicib⁹ flammule uel pe
dis conuini. hec enīꝫ rubificātia mās uenietē a capite di
strahē pōt. ¶ 8^m vō diuersiū esse pōt administratio medi
cinaz uesicātiūꝝ sup partib⁹ carnosio spatulaz infra collū
lateraliter. ¶ 9^m diuersiū pōt esse applicatio potentialis
cauterij sup spōdilib⁹ in loco alkatini ꝛ est locus ubi finis
collū iungit cum p̄n spatulaz circa tertiā uel quartā de
spōdilib⁹ collū usqꝫ ad q̄ntā. pōt aut potēiale cauteriū esse
tale. ℞. arsenici citrini ꝛ est auripigmētum calcātū cōbusti
añ. 3. j. s. argēti sublimati. 3. j. incorporent simul hūi pulueri
ꝛ ata cū sapone nigro: ꝛ fiat ex his pillā magna que cōpres
sa capiat spatulā lee cū qua ludis ꝛ circūtegat coto diligen
ter supligato. ꝛ ibi supposita dimittat per spatulā duaz uel
triū boraz usquequo nigrā fecerit escarā. tūc ergo. inde re
moueat ꝛ supponat butyr usquequo cadat escara: deide
curet cum vnguento egyptiaco equaliter mixto ꝛ. ¶ Pe
nultimū vō diuersiū est: ut circa p̄ncipiū p̄me de spō
dilib⁹ collū applicet laqueus uel setonus eleuādo cutim cū
tenaculis p̄foratis ꝛ cū stilo acuto accēso p̄foret cutis per
quē imponat chorda de serico. ¶ Aliud aut diuersiū
pōtēs est ut rubificatoriū uesicatiū uel potēiale cauteri
um apponat super tempora ꝛ erit uenietē ad diuertēdū
ꝛ interceptū trāsītū materierū ad oculos: ꝛ p̄prie qñ ali
que de uenis que ibi inueniunt cauterizate fuerint. ¶ Ul
timū insīr diuertēdi est: ut sup bregmate capitis ꝛ est loc⁹
ubi in nouiter natis cranē est incōpletū applicet potētia
le cauteriū pueniēs usqꝫ ad p̄niculū exclusiue. ꝛ p̄cedatur
sup escara sua ꝛ curatione ei⁹: sicut de alijs cauterijs admi
nistradis dictū est: ita tñ q̄ ulcus illud nō cōsolidet usqꝫ ad
duos mēses uel tres memorādo ꝛ. ¶ Et cōsta diuersiua
applicant in eoz administratione. obseruet ordo a leuio
rib⁹ eoz incipiēdo ꝛ ad itēstora trāsēdo sicut ordinate scri
ptū est: ꝛ fiat p̄mutatio de vno ad reliquū: ita q̄ nō p̄termi
tat hic modus curationis qñ oī septimana bis uel ter ali
q̄d istoz diuersiūꝝ applicet. est enī in his iuuamētū sub
lime. Si tñ mā ad oculos ita fluxisset ut fecisset p̄anūꝫ noia
tum cataracta p̄az cōferunt hec diuertentia: ꝛ p̄prie cum iā
pannus confirmatus esset. hec de intentione scōa.

Tertia vō intētiō cōfortādi oculos ꝛ visum multipl̄
cōpleri pōt. p̄mittēdo p̄ q̄ cōfortatio multipl̄
intelligi pōt. ¶ Primo nāliter pro oī alleniatione capitis a
materieb⁹ que ipm ad oculos grauare cōsueuerūt. ¶ 2° vō
accipit cōfortatio pro distrāctione māerūꝫ a capite ad oci

los siue fluxerint siue itēꝫ fluāt ubi p̄mus modus intelligitur
solū de mēbris que iā fluxerunt. ¶ 3° vō ꝛ p̄prie magis ac
cipit cōfortatio p̄ uigoratione oculoꝝ per quā reddunt ine
pti ad recipiēdum mās aliunde fluētes. ꝛ hec q̄dem intētiō
cōpleri pōt per ea que stipticitate sua mēbris reddunt vni
tum ꝛ cōpactum: ita q̄ oīno sit supfluitatū receptiūꝫ: imo
expulsiū. iuxta illud 3° regni. repellit a siccis uasa cōfortata
stipticis farmacijs. Et duo q̄dē p̄mi modi cōfortationis
oculoꝝ in p̄cedentibus intētiōib⁹ cōplebunt. ¶ Cōfortā
tur aut oculi remouēdo nocētia multipl̄. Primo q̄dē cū
his que tunicas oculoꝝ abstergendo clarificant ꝛ dyapba
nas efficiunt. 2° vō cum his que bu. oculi claros efficiunt
ꝛ supfluitates aqueas ꝛ uaporosas ab eis expurgant. 3° vō
cū his que spūm visibīlē augmētant ꝛ cōseruat ꝛ clarū ꝛ lu
minosum efficiunt. 4° cum illis que substantiam eius cōser
uant ꝛ a nocumētōꝝ impressione defendunt. ¶ Et p̄mus
q̄dem boꝝ cōplet medicinis q̄ plurimis simplicib⁹ ꝛ cōpo
sitis. ¶ Famosa aut ꝛ ex p̄ta simplicia sunt succus feniculi
a residētia depuratus. ¶ Scōm vō est succus plante que
noiatut cartaphilago etiā depuratus. ¶ Tertius est succus
gallitrici que uocat cētrūꝫ galli. aut fm aliquos saluā syl
uestris eo q̄ magnā bēt uenietiam ad ipsam. ¶ Quartū
est succus ros. etiā depuratus qui etiā mirabilis est. ¶ Quin
tū succus celidonie. ¶ Et adhuc succus memite depuratus.
¶ Itē septimū est succ⁹ berbene. ꝛ hec duo magis in lapsu
calo. ¶ Octauū est succus rutbe ꝛ p̄prie in lapsu frigido.
¶ Nonū insīr est ablutiō oculū frequēter cuz urina infantis.
¶ Decimū est ablutiō eius cuz lixiuio capitali. Et hec duo
ultima lz sint leuia tñ multū utilia sūt. ¶ Undecimū est se
pe aliqd iponē oculis de felle ꝛ p̄prie uolatilū rapaciū sic vul
turis accipitris ꝛ silu: aut cuz felle piscis nominati sabote
qui fm q̄sdā est luci⁹: sꝫ ueri⁹ est q̄ est piscis fluuialis uario
lus noiat. ¶ Duodecimū simplex est balsam⁹ q̄ mirabilr
abstergēdo subtiliat ꝛ oēs tunicas oculi dyapbanas effi
c.

De cōpositis aut ꝛ illustrib⁹ plura posita sūt
colliria. ¶ Et p̄mū est factus de
succo fenī. depurato cum tertiasui ptemellis electi que co
quant adiuicē ꝛ sepe ponant in oculis. ¶ Secūdu est col
liriū de fellib⁹. ꝛ p̄prie descriptū 9° Almani. cap de imagina
tionib⁹. in quo magnā iueni iuuamētū. ¶ Tertū est ut ac
cipiant succi granatoꝝ mucoꝝ. 3. ij. mellis electi. 3. j. s. buk
liāt modicū sil: deide sup addant tucie p̄parate cū aq̄ ros. 3.
v. ꝛ diligēter cōmisceant: ꝛ ponant in uase lapideo detecto
sub radijs solis per duos mēses exposito: ꝛ de hoc impona
tur oculis ꝛ est medicamē bonum. ¶ Quartū medicamē
cōpositū ꝛ iterū hūi uenietēs est hoc. ℞. aque fenī. 3. iij. balsa
mi electi. 3. v. tucie p̄parate. 3. j. cōmisceantur sil diligenter
ꝛ exponant radijs solis per duos mēses post administre
tur oculis ex eo modicum q̄tuor vicib⁹ in die. ¶ Quintū
cōpositū ꝛ bonū est colliriū cū fellib⁹ cōpositū scriptum ab
Alic⁹ 3° tertij. tractatu 4°. cap^o de cura debilitatis visus
collectum ibi medicamē de quo dicitur q̄ est tanti iuu
amenti. vide laudes eius ibi. communicat enim iuuamenta
q̄ plurima tam in abstergēdo tunicas q̄ mundificādo hu
ꝛ spiritum visibīlē illuminando ꝛ cōseruando.

Ea uero medicamina que visui cōferūt uapores ꝛ
supfluitates expurgādo ab humoribus q̄
plurima posita sūt a sapiētib⁹. Et lz plurima p̄dictoz cōse
rāt ad bāc p̄tē spālia tñ collaudāda sunt plurima. ¶ Et p̄i
mū boꝝ est colliriū de antimonio puluerizato quod. meli
us est dicere cobol q̄ colliriū. ¶ Secūdu vō est: ut aliqñ
in oculo apponat de succo assari depurato. ¶ Tertū vō est
aq̄ rosmarini sublimata cū florib⁹ suis. ¶ Quartū est aq̄
flox bypiconis. ¶ Quintū est puluis floꝝ feniculi subtilis
simus oculis insufflatus. ¶ Sextū vō ꝛ mirabile est: ut acci
piat quātitas electi ligni aloes: ꝛ sublimet i alēbico vitreo
ꝛ de aqua illa sepe imponatur oculo est secretum magnū.
¶ Medicamina vō cōposita que bu. oculi diligēter ex
m

purgāt l3 q̄ plurima sint. vnuzni spāle reperit: et est liquoꝝ qui emanat ab epate capno affato fm artē collectū a Rasi 9° Alman. cap de noctilopis. lege ipm ibi. ¶ Ego autē experientia scio q̄ si accipiat. 3. j. aque rosmarini calida et dissoluant in ea. 3. ij. clarissimi salis gēme. et plures in die de ea ponat in oculis mirabilr clarificat hū. oculi intātum q̄ etiaz mirabilr cōfert ad imaginationes et p̄ncipium aque.

¶ Tercia uero que spūm visibīlē cōfortat et augmētāt sunt sicut cibi puenientes qbus determinatio f̄cessit busus tractat. cap 3° p̄ncipali. Quāplurima etiam medicamina ab illustrib⁹ auctoribus cōprobata reperiuntur p̄ter plurima predictoꝝ: que etiam in hac parte cōferūt. ¶ Et p̄mum qdem est: ut cū aqua feni. fiat colliriū ex puluere margaritarū sup lapide porphirico diu cōfricando eo modo quo pictores colores cōp̄terēdo componunt. et de hoc puluē sepe oculis imponat. ¶ Ad hāc etiā intētionem mirabilr cōfert comestio carniū viperarū que p̄parate sint eo modo quo in tyriaca ponunt. ¶ Et si uelis hēre medicamē ualde pueniēs lege colliriū positum a Rasi 9° Almā. cap de debilitate visus. Ista illa. Cōfectio alcohol q̄ ualde acuit visus et administra ipm: ut ibi scribit. ¶ Cōseruant autē spirituosam substantiam in oculis q̄ plurima medicamina. De meliorib⁹ autē que repire potui est hoc. R. mirabolanox indox. 3. ij. tucie extincte aut p̄parate cū aqua sansuci 3. j. succi feni. depurati. 3. iij. puluerisq̄ medicine sic alcohol. et quassent cū succo et exponant soli per duos mēses: deinde imponat oculis et est medicamen diuinū. ¶ Scio autē etiā q̄ si accipiat succus feni. depuratus et misceat cū altera pte succi ros. recētū et tota summa fuerit quantitas. 3. ij. in q̄b⁹ ponat. 3. j. electi balsami et exponant radijs solis per duos menses: deinde colliget in oculū ter uel q̄ter in die gutta vna pua bole lacēte resupino per sextā partē hore intātū cōseruat spiritus et eos efficit claros et luminosos q̄ restaurat visus fere in decrepitiō. ¶ Ult⁹ uo de electis est hoc. R. maniciis electi pulueris eufragie añ. 3. j. succari duplū pondere oīum ex hac mixtione in oī cibario ponat: et ante cibuz et post accipiat. et est in eo secretum magnum.

¶ Quarta uo intētionē p̄ncipalem cōplet digerentia que sup̄scripta sunt in intētionē p̄ma. ¶ Et itē de leuib⁹ p̄mū est hoc. R. aque betonice absinthij rosmarini. añ. 3. j. 5. misce et accipiat. vi. uel. viii. dieb⁹ calidū in aurora: ut dictū est. ¶ Aliud digestiū et fortius illo est hoc. R. oximellis cōpositū. 3. j. syru. de calamēto. 3. 5. aque. eupatorij et betonice. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Tertiū digestiū uū et melius predictis est hoc. R. sy. de sticados. 3. j. 5. aque lauri hypiconis et absinthij. añ. 3. j. misce et accipiat calidū in aurora toties quotiens in urina videat rectificatio in substantia mediocrī et hypostas in fundo alba eq̄lis vnita et mediocriter dyaphana. tūc q̄ trāscat ad intētionē quintam.

¶ Quinta autē intētio cōplet per ea que materias cōuenienter eradicare possunt que sup̄ra fuerūt tacta in intētionē p̄ma. ¶ Et itē p̄dictis p̄nt addi bec tria eradicatiua. p̄mū est hoc. R. agarici electi pulueris hermodactyloꝝ. añ. 3. 5. turbit. 3. 5. ciniberis: anisi. añ. 3. v. salis idi. 3. ij. dyagridij. 3. j. 5. forment pillule. vij. uel. viij. cu3 electuario succi ros. ¶ 2⁹ uo euacuatiū pōt esse hoc. R. pillularū fetidarū. 3. ij. pillu. cochiarū. 3. j. boni pōderis forment pillule. vij. cū succo ro. ¶ 3⁹ uo euacuatiū q̄ mibi placet magis est hoc. R. lere simplicis. 3. j. electuarij indi. 3. j. 5. misce et totū accipiat cū. 3. ij. uel. iij. aque saluie calefacte Et post ista euacuatiua et in eorum assumptione obseruentur omnia que sup̄ra scripta sunt debere obseruari in minoratiuis in p̄ma intētionē positis.

¶ Sexta et ultima intētio est per quā corrigi debēt accētia que dispōnes p̄dictas cōcomitari solēt. sunt autē accētia. s. epatis oppilatio et stomachi cōstio et rugitus in stomacho eueniētes nocumētū diminiutiōis digestionis et corruptionis eius. 4⁹ nocumētū est mā a capite ad inferio

ra catarricās. 5⁹ est capitis dolor grauatiuis 6⁹ est lachrymarū multitudo. ¶ P̄mū autē nocumētū puenit a multitudine mōꝝ flegmaticoꝝ que p̄cipitant a stomacho aut cōmiscant chilo: aut etiā mae tales p̄nt in epate ḡnari per viā indigōnis. et hec oīa facileremoueri p̄nt cū hoc medicamine. R. radicū se. petro. sparagi apij et brusci. añ. 20. j. coquant heradices bii mēdate in aque fontis lib. trib⁹ usq3 ad cōsumptionē tertie p̄tis: deinde colent et ex decoctione tali accipiant. 3. v. calefacte cū. 3. j. succari et cōtinuet diebus. v. uel. vi. et est medicamen nobile. ¶ 2⁹ uo accētis puenit a multitudine materioꝝ flegmaticoꝝ que sunt multiplicata in stomacho: ut flegma aq̄sum et mucilaginosus que ambo ibi dē uētosant. et q̄q3 hec uētositas multiplicat iter tunicas stomachi aut in p̄cauo eius dolores extēsiuos efficiendo. et hoc qdē nocumētū remoueri pōt cū hoc medicamine. R. ameos ligni aloes galāge añ. 3. j. bibat cū modico vini aromatici. ¶ 3⁹ accētis. s. nocumētū diminiutionis digōnis et corruptionis cibi in stomacho remoueri pōt per hec duo remedia. ¶ P̄mū est comedendo per duas uel tres horas añ cibū. 3. 5. cōfectionis dyatrion pipeon descriptione 20⁹ sue in antidotario. distictione p̄ma. nihil bibēdo post ipaz: aut saltē bibēdo modici vini subtilis et aromatici si fuerit opportunū. ¶ 2⁹ remediū ad hāc intētionē est: ut sup stomacho apponat hoc unguētū. R. resine albe et mūde odorifere. 3. j. gallie muscate. 3. j. gariofi. macis galāge granorū paradisi pipis albi et lōgi. añ. 3. j. laudani. 3. ij. cere quantū sufficit. fiat unguētū bii tenax et applicet stomacho renouādo dieb⁹ plurib⁹. ¶ 4⁹ accētis. s. defluxus mōꝝrum a capite ad pect⁹ rectificari pōt cū his duob⁹ instris. ¶ P̄mū est ut q̄n uadit ad lectū per horas duas post cenā accipiat 3. ij. auree alexadrine cū aque maiorane. 3. j. 5. calefacte ambob⁹ dissolutis ad inuicē. ¶ 2⁹ uo remediū est: ut sup loco bregmatis oī fero ponat de hoc puluē quantitas sex granorū ordi spargēdo ipm a cōmissura coronali usq3 ad finē sagittalis iter capillos per quatuor digitos lateraliter. R. macis. 3. j. 5. sandarace. 3. iij. spodij. 3. j. masticiis floꝝ rosmarini et maiorane sticados assari. añ. 3. j. puluerisq̄tur omnia per se: deinde oīa diligenter cōmisceant. ¶ 5⁹ accētis. s. dolor grauatiuis capitis remoueri pōt per statiz dicta remedia duo. ¶ 3⁹ uo per euacuationes minoratiuas in intētionē p̄ma. et per euacuationes eradicatiuas in intētionē q̄nta descriptas. ¶ 3⁹ uo per diuersiones cū uētositis et alijs tactis in intētionē scōa. ¶ Et adhuc remediū bonū ad illud. R. oximellis sc̄llitici. 3. j. aque decoctiōis p̄iretri et staphisagrie. 3. iij. calefactis simul et bii dissoluant. Et cū mixtione calida oī mane per horas duas añ p̄adiū. et oī fero per horā vnā añ cenā fiat collutio oris et gargarisma eiciēdo tūca. ¶ Cōfert etiā hoc remediū. R. folioꝝ lauri saluie rosmarini sticados et assari. añ. 20. j. coquant in magna quantitate aque usq3quo bii aromatica sit aqua: et in hāc aquā bii calefactū per horas duas añ p̄adiū et añ cenā infundant pedes usq3 ad genūa: et brachia usq3 ad cubitos: et ibi teneantur per horā vnā aut saltē mediā. ¶ Ultimū uo accētis est multitudo lachrymarū que puenit a frigiditate et multa repletionē cerebri a flegmatib⁹ aquosis dñantib⁹. et etiā a debilitate cōtine vtutis ei⁹. et hoc qdē accētis uehēmēter aduocat ad se curā: q̄n solet esse cū tractus materioꝝ multarū ad oculos. et adhuc etiā frequētia et multitudo lachrymarū debilitat cerebri et nocet visui. 3⁹ tertiū tractatū 4⁹. et cap p̄ colligēdū est. ¶ Et hūc qdē nocumētū succurrē p̄nt ea que paulo ante dicta sunt in hac intētionē. ¶ Et cōfert ei hoc remediū potēter. R. lapidis ematitidis puluerisq̄ti et quassati in mortario marmoreo cu3 aqua frigida decies renouata. 3. ij. ros. spodij coralloꝝ amborū karabe mirabolanorū cirinorū. añ. 3. j. succi extrenitātū rubi. 3. iij. quassent oīa simul in mortario lapideo et obturata p̄seruent. de hoc q̄ collirio sepe in die imponat oculis et lauent palpebre et madesiat diligenter. et hoc remediū est ei cōgruū in exiccādo lachrymarū. et de

fendēdo oculū a receptione supfluitatū. Hec in summa sūt que in dispōnib⁹ huius viri meliora ⁊ securiora eligere potui. Hec autē omnia in salutem huius viri benedicat ⁊ dirigat altissimus: qui cuncta sanare ⁊ benedicere potest ad laudē dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 58. De ablatione visionis que per transmutationē ceticam accidit.

¶ Diuidit autē consilium in summā vnā ⁊ duos tractatus.

¶ Summa egritudinem per causas ⁊ signa declarat.

Quigere Insignis doctor egritudinē huius boneste dñe tam facilis esse curationis q̄ facilis est cognitionis. Est enim visionis ablatio que ceticā transmutationem materierū in capite latētū est csecuta partim ppter earū multitudinē; partim ppter indiscretam ⁊ irregularem narticoz applicationem.

¶ Dñeniz stāte materierum in capite multitudine notabili ⁊ in toto: qđ facile cludit⁹ ex signis diligēter scriptis. s. continuo capitis dolore: ⁊ isomnietate: nomitu: cōstipatione: frenesi: ⁊ sudoribus: vtus materiez digestionē ⁊ victoriam tētare. ubi cū leuib⁹ diuersionibus ⁊ digestiuis adiunari debuisset nō solū impedita paupcula nā uerū etiam a ppijs opationibus pūata maxima cōmotio: ne mām vibrans auxilio quidē diuino potius q̄ medicinali trāsmutauit mām ad vias oculoꝝ: nō solū per neruos p̄cauos: sed per uenas etiā ⁊ arterias disseminatas per pāniculos opticos neruos inuoluētes. colligant⁹ enim oculi cerebro per pāniculos. ut 3° tertij. in pñcipio dū inqt. Cum nerui ⁊ pāniculi qui eis associant⁹: lz fortius colligant⁹ cerebro per neruos dictos q̄ per pāniculos: cū nerui sint nobiliores oibus alijs neruis capitis: ut Iesus bali. in p. cap 19°. colligant⁹ etiam cerebro mediantibus uenis ⁊ arterijs in pāniculis illis p̄textis. Cū enim ex foramine qđ in ossē est oculoꝝ egrediunt⁹ nerui. s. optici egrediuntur que circa eos uene ⁊ arterie. 3° theorice. per has egdem vias potuit mām pelli usq; ad extremitatē neruoꝝ ⁊ panniculoꝝ predictoꝝ terminatam exclusiue usq; ad humorē vitreum utriusq; oculi. Ex quo colligit⁹ cecitatis huius domine causa prima. ¶ Pōt iterum scđo bec materia p̄tineri in infima pte duorum uētriculoꝝ anterioroꝝ cerebri apud carūculas mamillares vnde oriunt⁹ predicti optici: ubi oppilationē faciens erit cecitatis causa. dato etiā q̄ in opticiis ⁊ oculis nullum genus egritudinum per essentiam inueniatur. ¶ Inter hāc autē cām cecitatis ⁊ p̄mā: lz difficillimū sit per signa distinguere ⁊ forassis sapiētia nō cōphensibile: aliter qualiter est rōcinari possibile. Si eniz esset in foraminib⁹ neruoꝝ opticoꝝ cōtēta mām mirabile videt⁹ q̄ aliqua eius quātitas tanto tēpore nō fuisset cū vitreo ⁊ glaciali humore cōmixta. quare oculū conturbauisset: ⁊ tunicas ⁊ uarietate coloris induxisset sū spēm humoris peccātis. ¶ Adhuc etiam oculū ad calorem frigus siccitatē ⁊ humiditatem pūctionem mordicationem leuitatem grauitatē ⁊ magnitudinē uel paruitatem permutasset. ¶ Et cōfirmat. qz quanto diutius mām in oculo pmanet tāto magis in digerendo ipsuz debilitat: sed maior debilitas est causa multiplicatio: nis materierū in ipso. igit debent signa cōmutatia mās appere. nō repugnate experientie: quia oculi sunt mundi clari a maculis ⁊ relijs: qre ⁊c. ¶ Amplius ut etiā vtrūq; tātū est si mām in cōcauo neruoꝝ ipsoꝝ multiplicaret igit eos extendere deberet. Cum igit sint magne sensationis. igitur dolore extēsiuo dolebunt. ¶ Rursus si extēdunt igit intra oculos in orbitam trahūt: igitur oculi profundiores apparere debēt. ¶ Et si argueret⁹ tra: qz si materia oppilās nō stat in neruis dictis: sed in medulla cerebri ante originem ipsorum opticoꝝ pari ratione debent ad ipsam sequi omnia accidentia predicta. neganda est consequentia. ¶ Et quantum ad primum inductum dicendum q̄ materia in cerebro stans a glaciali ⁊ vitreo humoribus est distantior.

quare non est apta cōmisceri eis. ¶ Et ad 2um dicendum qz qđ distantior est ideo nō conturbauit oculos ⁊ ppter idē non uariavit oculoꝝ colores. neq; etiā eos ad aliquā spēm male cōplexionis pmutauit. similiter dolor ibidem nō percipitur cū medulla cerebri nō sit sensitua. ¶ Et ad ultimū dicēduz qz si materia staret inbibita in substantia opticoꝝ ⁊ neruoꝝ scđi paris: ita ut extēderet eam per latā. qz grossa bene fieret eorū abbreviatio ⁊ cūter profundarent⁹ oculi. sed qz est in medulla cerebri non est necessarium ut fiat talis p̄fundatio. ¶ Neq; etiā bec mām cōtinet⁹ in neruis scđi paris. nec in musculis sex per quos mouent⁹ oculi. Nō eniz in neruis scđi paris: qz tunc necessario impedirent⁹ oculi in motu suo. ¶ Scđm eniz par neruoꝝ ita solū mouet laceratos oculoꝝ sicut a p̄mo paris sensus visus mādāt. interioroꝝ 4°. cap 2°. ¶ Neq; etiam bec mām in musculis p̄tinet⁹ oculoꝝ uel in eorum chordis. Nā apparet necessario nālis situs oculoꝝ uariatio uersus aliquāz differētiā positionis preternaturalis: ut pulchre legēdum allegato statim loco. ¶ Ex qbus oibus mihi colligēduz videt⁹ qz si bec egritudo est mālīs p̄tinet⁹ mām in loco iam dicto. s. in infima parte duoz uētriculoꝝ anterioroꝝ cerebri. vñ nerui oriunt⁹ concaui uel optici. ¶ Qđ etiam a posteriori deduci facile posset p̄mo qz rōnabiliter materie per nasuz ⁊ palatum abundare debēt. Scđo qz potētia olfatiua in opatione sui rōnabiliter debet esse impedita diminutionis corruptionis uel ablationis nocumēto aliquo. Pars eni ista cerebri a qua duo nerui oriunt⁹ optici p̄p̄inqua est pti in qua potētia locat⁹ olfatiua. p̄mi nāq; paris neruoꝝ. s. a cerebro oriētium pñcipiū est ex fundo duoz uētriculorum cerebri antecēdētū apud duoz additamētorum uicinatē mamillarū extremitatib⁹ similitum qbus sit odoratus. p̄ma p̄mi. doctrina 5^a. summa 3^a. cap 2°. ¶ Aduerte autē qz dixi si est egritudo mālīs. posset eniz mala cōplexio frigida absq; mām in partibus p̄dictis intēdi adeo qz opticoꝝ vie clauderētur. ¶ Et iteruz p̄babilr defenderet de mala cōplexione sicca pura: lz hoc sit a mētibus quorūdam dissonā. Non eniz cederēt in mēbro pñcipali tātē humiditatis quāte est cerebrum malā cōplexionē siccam purā adeo magnificari qz sequeretur ad ipsam opticoꝝ clausio stante vita. ¶ Posset etiā ibidem fieri attritio ⁊ apostema. Sed bec oia excludunt⁹ hic per absentia suarū causarū efficiētiam. Cū enim mulierē hanc repletā esse cognoscā lapsus immāles excludo. ¶ Dixi iterū supius qz mālīs causa huius morbi p̄tineri posset in uenis arterijs ⁊ pāniculis inuoluētib⁹ opticos. p̄mā autē non videt⁹. apperent enim oculoꝝ uene plene sanguine splēdido si misceret⁹ cū cholera. subalbido si cū flegmate. obscuro si cū melancholia uel purpureo si purior esset sanguis. Amplius caliditas mollities pūctio grauitas ⁊ cetera in oculis perciperentur. ¶ Si autē in arterijs p̄tineret mām calida in oculis ⁊ p̄tibus adiacētibus perciperetur intēsa pulsatio fortis rubedo ⁊c. ¶ Si autē in pāniculis inuoluētibus p̄tineret mirabile foret tāto tēpore stēnisse mās ibidē absq; signis cōmitantib⁹ eas. ¶ Si autē mām in vno solo p̄tineret optico ⁊ esset aqua nō multum grossa: tunc facta cōpressionē notabili sup oculo patiente dilataretur pupilla sani. ¶ Si vō fuerit oppilatio a mām nō cursibili facta: sed fixa: tūc quātum cuiq; cōmpressio fieret non sequeretur dilatatio aliqua. ut tertia tertij. tractatu ultimo. cap de aqua. ¶ Si autē oppilatio caderet in cruciatione neruoꝝ p̄dictoꝝ tunc subito ambo oculi visionē p̄uarent⁹. Ex hoc multū admirant⁹ medici: sed non est admiratio illis qui sciunt anothomiā. ut Zoar p̄mo thei sr. tractatu 8°. cap 24°. ¶ Mihi autē videtur qz mām huius egritudinis nō sit in neruis p̄dictis: sed in cerebro loco p̄dicto. ut satis p̄suasum est supra. Distinctio tñ huius videtur esse difficilis ⁊ forassis sapiētia non cōprehendere. 3° tertij tractatu ultimo. cap antepenultimo. Qualitercūq; tamen p̄tingat cura huius rei si possibilis est eādē habet procedēdi semitam sine discordia.

Hec aliquo qualiter difficilia ex illustrium au-
ctorū sententijs aggregata
theoricis placet mihi offerre uobiscū insignis doctorū quā-
tum clarius colligere potui. Quibus ante missis regimen
pcuratum duos tractatulos continebit. primus rex nō nā-
liū regimen succincte trāsibit. qz loquor ad pitum virum. se-
cundus vō plixior parum medicinalium semitam distin-
ctus enūtiabit. Primi tractatus capitula erunt sex fm rerū
nō nāliū a medicis uocataz numerum. Scōi vō tractat⁹
capitula erunt septem fm numerum septem intentionum
quibus ad curam procedendum est.

Tractatus primi De mēsurā aeris et an-
nexoz ei. Cap. i.

Aerem igitur et omnem aliam rem nō nāle opor-
tet in hac dispositione maxime
a trijs denudatū esse. Si tenz in egritudine
bus pedū abstinentiā seruamus a trijs quan-
to magis in ista cuius sanitas tātum necessa-
ria est. p thesif. ubi supra. Dimissa igitur impi-
torū deceptorū puerfatione sapiētis medici cōsilio est adbe-
rēdum decipiētūz ribaldoz ppulsata uersutia. Eligat
igitur aer ad calidū et siccū notabiliter inclināt nāliter talis ul-
artificialiter cū igne accēso in cameris ex lignis lauri iuni-
peritamarisci pomoz et silin. sit etiā clarus nebulis uapo-
rib⁹ grossis puat⁹ ut spūs de cētro moueat ad oculos. sitqz
oriētalis puat⁹ deinde septētrionalis: occidētalis vō nō: au-
stralis vō nequaquā. Aer enim meridionalis oculoz egritu-
dinē facit. 3° Almanf. 25° cap. Idem de uētis meridionali-
bus intellige. sitqz domus habitationis eius ab aqz fluui-
is et fontibus elōgata solarata nō terrestris: neqz in cam-
era habitet antiquoz muroz testudinales tecturas hñtium
neqz sit camere aer fumosus puluē sepe turbatus lacunis et
fetidis uaporib⁹ infectus. Sed in hyeme hoc puluē aro-
maticus factus. R. colofonie sandarace gall. mus. añ. 3. ij.
storacis calamite thuris. añ. 3. 5. fiat puluis grossus de quo
ignis aspergat et suffumigetur camera. In estate vō gallia
mus. suffumigent⁹ ut pforēt vñs et dilatent spūs ad extra:
cita de infulis eius dicēdum. Calorem igitur capitis excitet
birretis de doslibus uarioloz factis uel de pellibus martiris
uel pānis in tinctura de kesmes positis: et alijs que in medi-
cinarum regimine ponuntur inferius zc.

De regimine per cibos et potus. Cap. ii.

Cum numero aut ciboz euitentur oēs difficilis di-
gestionis grossi viscosi et flegmatici nutrimenti
existētes. Euitet igitur panē aqz inuiz non bene
fermentatū et coctū antiquū et assūm. Eligatqz
panē fermenti plus qz habeat cois panis hñtem.
Sitqz a suo fermento pueniēter spumificatus ad soliditatē
pueniēte sine pōdere per suā decoctionē pductus obscuro
cādore aut opacitate puatus. Et si fieret de farina modū
cū fursura cea melior esset. Talis enim nō multū nutrimen-
ti et viscosi est et est facilis descēsus. 21° continentis. cap. 22°.
Sal nāqz fermentum et bona coctio remouent ab eo viscosi-
tatem et reddūt ipsum digestionis faciliorem.

De carnibus aut euitent oēs difficilis digesti-
onis ut bouine uaccine porcine
ouine caprine anserine anatine et alium ptes viscositate
hñtes: ut capita et collū. Colluz enim et capita pprietatē ha-
bere pbant in faciēdo cecitate: ut Zoar cap de debilitate vi-
sus. Eligant itaqz carnes gallinarū caponum et pulloz
iuuentū. Caro nāqz gallinarum est oī alia carne melior. con-
tinētis 24° cap. 665°. Eligant etiā carnes starnē et co-
turnicis que inter reliquas uolatiliū syluestriū carnes po-
nunt laudabiliores. 3° Almanf. cap. 43°. Laudant etiā
carnes pdicuz que ad caliditatē declinant et siccitatē. sunt
etiā ualde puenientes ei: cuius corpus ifrigidatus est et san-
guis paucificatus. 24° continentis. allegato cap. Caro etiā
fasiani buic dñe pueniens est cum sit melior carne pullorū.

2° can. cap de durat. Colūbi etiam iunēculi cōplete pen-
nati uolare incipiētes laudant uobis et pprie syluestres. p-
prietatē enim in eis posuit Zoar ad debilitatē visus ex pe-
nuria spūs visibilis: et maxime si coquant⁹ cū rapio. Rape
enim nō modicā pprietatē oculis hñre pbant: ut Zoar alle-
gato tractatu. cap 19°. Caro aut anatus nō placet: qz mul-
tas generat supfluitates et fastidium. 3° Almanf. cap. 39°. Aues aut minute oēs et in dumetis degentes placent: ut
fincij philomene carduelli turdi meruli ficedule alande
caude tremule et passerres. stornelli vō trūdines picus et pi-
ce nō placent. De quadrupedibus vō laudat uobis ca-
ro bedi vituli lactentis et annualis agni: raro et rarius ca-
stratine. nunq vō porcine. De syluestrib⁹ bone sunt ca-
pioline. ipse enim iter syluestres carnes meliores existunt.
sanguis ex eis genit⁹ paucas hñt supfluitates. 3° Almanf.
32° cap. Caro etiam leporis cōueniens est uobis.

De pparationibus vō carniū elixe cūz
feniculo recenti uel
sicco cū rapio et ppe cū eufragia semp accipiant. Alia te etiā
placent. frixe vō cū pinguedinibus et oleo dimittant.

De piscibus aut dimittant oēs. Si qui tñ cō-
uenire possent qñqz ppter reue-
rētiā legis sunt sicut hñtes substātiāz mediocriter solidā
humiditate supflua et viscositate puati: ut sunt toxtēne ua-
rioli marsiones temali lucij et siles. sint tñ semp calidi actu
et spēs et aromati⁹ additi. Oēs alie pisciū spēs dimittant. lz
de salitis aliqd qñqz et nō multo usu accipere potestis.

De lacte aut uisus oīs dimittat. facit etiz enenire te
nebrostatē visus et caliginē. 2° can. in suo
cap. Silr caseus et caseata oīa cibaria sunt mala.

De ouis vō recētia trementia dum sunt cocta igne
uel aqua bona sunt uobis. frixa autem et
dura dimittantur.

De cōdimentis aut et saporibus placēt mi-
hi oīa cōdita cū aceto. agre-
sta vō granata arācia et ciuz boz succi nō placent. limonib⁹
etiam uti potestis et eoz succo. Spēs qbus cōdimenta p-
parare potestis pre alia sunt puluis feniculi eufragie ma-
iorane et ligni aloes. hec quatuor pforāt cerebrū et spūm vi-
sibilem acuit et absterget vias. Adhuc et cinamomū qd
ofert pāno et tenebrostatē 2° can. Et crocus qui abster-
git visum et pbibet fluxuz ad ipm. Et ciniber qd abster-
git tenebrostatē oculi. oīa hec in scōo can. et rutba que vi-
sum acuit ibidē. De melle aut qz calidum est et siccū in
scōo. et qz absterget oculum can. scōo placent omnia condi-
ta. Adhuc oliū oliuarū est uobis cōmendatū magis qz
oleum nucū et buty. Oleum nāqz oliuarū et bñ maturum
calidū est in pñ pñi humidum in fine eius. Olea eniz oīs
ex oliuis bñ maturatis facta pforant corpora et ex oleo an-
tiquo sit colliriū tenebrostatē. nō minus igitur interius assū-
puz ofert aut saltē nō nocet. Oleum aut de nucibus cali-
dū est in 2° humidū in p et caput grauāt. Buty aut cali-
dū et humidū in p. crudū aut nō placet: qz fastidiū facit et su-
perius ad os stomachi ascēdit. 3° Almanf. cap. 95°. coctum
itez nō laudo. qui enim in comestione utit⁹ eo flegmaticas
partes egritudine. ibidem cap. 96°. Succarū etiā qz cali-
dū in fine pñi et equale in passiuis aut parā siccum placet
mibi: et pprie succarū non laboratū puluis succari noia-
tuz. tale enim calidiū est et nō minus potēs in abstergēdo
et mūdificādo qz mel: et tale oculo imposui abstergit euz de
quo infra. In summa vō placet mihi amplius mel. Alie
aut spēs qbus uti potestis sunt macis gariofili nux musc.
cardamomum maius et minus galāga carui petrosel. ame-
os origanum serpillum calamentum et reliqua.

De leguminibus aut dicēduz p qz legumē
nō oīz usus euitari de-
bet. brodium tñ ciceruz rubeoz qz calidū est et siccū in pñci-
pio scōi et diuertit mās: qz diureticū est: potestis uti eo et p-

pie cū radicib⁹ z semine aut herba feniculi cocto. ¶ Pan-
nicum etiā placet. nā lz sit frigidum in pmo siccum in scdo
21° continentis. cap. 199°. tamēq; propter sui lenitatem z sic-
citatem urinam puocat laudatur uobis. ¶ Risum aut lz
sit calidū in pmo siccum in scdo. 21° continentis. cap. 126°. nō
tamen placet: q; aliquāliter stipticum est. 8° de simplici me-
dicina. suo cap. ¶ Fabas aut z faseolos pisa lentes cicera-
alba omnino fugiatis.

De oleribus aut utamini oibus oleribus cali-
dis z siccis apitinis z facili digesti-
onis que mās a capite diuertant z ei appropient. ¶ De
quorū numero est salua de qua multi modernorū predicāt
medici: lz parz de ea in passionibus z capitis oculorū ab au-
ctoribus inueniat. fecit enim de ea Dyasco. capitulum de
lilifago. z in summa ex eo trahit q; est ualde stiptica. In ag-
gregatore vō Seraf. cap. 149°. numerat inter medicinas
calidas z siccas in scdo. z totum dicit qd Dyas. scripsit z ni-
bil de ea capiti aut oculis appropat. Auic. vō can. 2°. z Ra-
fis. 21. usq; ad 24°. nihil dixerūt. ¶ Etiā famosus est usus
feniculi: lz enim sit calidus in tertio siccus in primo. 8° de
simplici medicina. q; tñ maximum iuuamētum prebet vi-
sui z est diureticum placet. ¶ Petroselinum etiā cōpetit
uobis: q; calidū z siccum in scdo. 8° de simplici medicina.
¶ Mētha etiā q; calida z sicca in scdo placet z est stoma-
chalis. ¶ Serpillum q; calidū z siccum in scdo. q; etiā ca-
pitale placet. ¶ Rosmarinū calidū z siccū in 3° uenit ca-
piti z oculis placet. ¶ Maiorana etiā utilis est uobis cali-
da z sicca in 3° attenuatiua dissolutiua. 8° de simplici medi-
cina. z q; apit oppilationes capitis z fert doloribus eius
a flegmate z uēositate factis. can. scdo optima est. ¶ Basili-
conē aut viteris: lz sit calidus z siccus in scdo. tamen come-
rum nocet visui. tertia tertij. tractatu 5° de nocentibus vi-
sui. ubi dicit Albederogi. ¶ Similiter euitare oportet ane-
tum alleum. porros cepas oliuas z caules. ibi videndum.
¶ Lactuca etiā tenebrat visum. qre dimittat. ¶ Blete
etiā cū sua humiditate nō placent. ¶ Boragine uā pote-
stis lz de eo parū ab auctoribus habeat. ¶ Cerefoliūz etiā
placet. q; diureticum. ¶ Alias aut radices: ut rapbanum
scalonias pastinacas dimittatis. ¶ Rapis aut in cibis co-
ctis semp utamini. oēs enim auctores in hoc cōcordant q;
oculis z visui magnifice zferunt: z similiter adite rape me-
liores sunt. ¶ Karotis aut (q; calide in p z apitine sūt) uti
potestis. ¶ Sparagi etiā suo tēpore placent: q; tēperati: ut
Seraf. cap de balyon. aut ad paruam caliditatem inclina-
tur. ¶ Cappares etiā conditi placent: q; diuretici z ab-
sterui flegmatis z calidi z siccī in secundo.

De fructibus vō euitent oēs frigidi z humi-
di: ut cerasa. dulcia enim ex eis
stomacho sunt nociua. Acria vō lz sint incisiua flegmatis
tamen uērem retinēt: ideo neutra placet. ¶ Persica q; fri-
gida in p humida in scdo dimittant. ¶ Pira vō q; fri-
gida in p sicca in scdo non placet. lz eis coctis cū puluere fe-
niculi z anisi qnq; uti potestis post cibū. ¶ Auellane etiā
non placet: q; caput grauāt ppter suam vinctuositatem. si ta-
men qnq; accipiunt sint torefacte z cum ꝑuccaro prepa-
rate fm usum. ¶ Amigdalas vō q; in calore equales q; ab-
stergunt apiunt z sunt boni nutrimenti: laudo uobis. ¶ Fi-
cus vō sicce calide sunt in pmo sicce in scdo cōueniunt uo-
bis pte alijs fructibus: z pprie an cibū. cōueniunt enim epa-
ti stoccho z renib⁹ apiēdo abstergēdo z mūdificādo z in eis
est lenificatio ultima; secūdo can. Recentes magis nutriti-
ui sunt: lz non ita stomachales: potestis tñ uti eis. ¶ Passi-
le etiā placet q; boni nutrimenti stomacho z pectori cō-
ueniētes z epati apiendo equaliter: q; ponunt inter equa-
lia. ¶ Nuces aut lz inter res calidas z siccas ponant. q; ta-
men grauānt stomachū in digerendo pectori z capiti noci-
ue sunt: dimittant. ¶ Castanee etiā lz frigide z sicce sint q;
uentose z grossi nutrimenti: dimittant. ¶ Crisomilla etiā

fugiātur q; frigida z humida in scdo: z caput implent fu-
mositatibus. ¶ Pūnee vō q; in passiuo tēperate ad aliqua-
lem calorē inclinātes infuse in aquam calidā per noctem z
adite cum melle ad infrigidatos z cum ꝑuccaro ad calefa-
ctos bone sunt. Nam tollitur ab eis acuitas z acrimonia.
¶ Fisticuli vō calidi sunt in fine scdi: z est in eis caliditas nō
limitata. sunt ergo utiles. nā apiunt meatus nutrimenti: ex-
purgāt cānales epatis z pulmonis. 8° de simplici medicina
¶ Dactyli vō dulces calidi sunt in pmo. de scdis qualitatibus
discordāt auctores. Seraf. nāq; ponit eos calidos z
siccos. Auic. vō cap de palma dicit. pterijt eorū sermo: lz in
libro meo nō inueniā. 8° vō de simplici medicina scribit q;
cū hoc q; abundanter nutriunt uērem stipticāt: punctionez
in ore stomachi z dolorē capitis faciunt z oppilationes in
epate z splene. dimittant ergo. ¶ Iuube etiā frigide sunt
in p. q; tñ in conseruanda sanitate z remouēda egritudine
dixit Sal. q; non inuenit eas utiles: imo difficilis digestio-
nis dimittant. ¶ Mora etiā q; stomacho nocet z facile
corripunt non sunt utilia. ¶ Granata vō dulcia q; fri-
gida z humida in primo q; stomacho cōuenientia qnq; acci-
pi possunt. Acria vō frigida z sicca in scdo nō placet. Mu-
ça vō quandoq; tangi possunt. ¶ Pastiles etiā omnes
dimittatis cibos z oppilatiuos.

Quia insuper aialium carnes nō parū diuer-
sificant ex pte mēbroz: ideo cui-
tade sunt oēs aialium partes: quard nutrimentum grossum
est difficilis digestio: ut cor pulmo stomachus renes. z uē-
tosum z nauseatum: ut pinguedinis z mamillaz. ¶ Ce-
rebrum aut leporis capitale est. cerebrum aut columborū
visum acuit z sensus fortiores efficit. ¶ Item aialium ante-
riora calidiora sunt z ad digerēdum facilia. posteriora vō
econtra. ¶ De melioribus aut ptibus aialium sunt carnes
rubeę musculose pauce pinguedinis nō multum extremis
aialium vicine. tales nāq; melius omnibus exhibent nutri-
mētum z pprie cum fuerint ex alio coxis elixe in mane: assa-
te in sero. frixa vō caro omnino non placet. Caro vō omni-
bus alijs melior z probata magis est que in ueru z sup tra-
ticulis coquitur. ¶ Caro vō salsa in pauca quantitate pauce
salsedinis z raro nō nocet. ¶ Caro insup feniculo z qbus-
dam aromatibus adita in uescis uel intestinis seruata nō
nocet nisi fuerit multum salsa. nam oia cibaria salsa acuta
uaporosa z os stomachi mordicantia sunt mala: ut supra
tactū. z tertia tertij ut supra colligēdum. hec de cibis.

Deinceps aut de potu dicēdum. pmittendum p-
mo q; vinū eligat albū subtile clarum
aromaticū cūenienter vinosum. Melius aut est ut bibatur
semper cū aqua sublimationis eufragie uel feniculi mixtu z
z assumatur in quantitate discretionē gubernata. repletio
enim vini est vna de causis efficientibus cecitatem. ¶ Cer-
uixia aut de ordeo facta nō placet: q; caput dolere facit z
inflāt. 3° Almanf. cap. 26°. Que vō de vinulo fit minus ma-
la est: sed non placet. ¶ Potus vō ultimus esset talis meli-
or sibi q; vinū. R. aque fontis lib. x. mellis mundi libram
vnam: feniculi. 3. 5. floz eufragie. 3. vj. ligni aloes. 3. 5. coquā
tur mel z aqua z bene dispument: deinde addant species
z bulliant usq; ad consumptionem tertię partis z utat po-
tu tali z bene erit ei ut spero.

¶ De motu z quiete. Cap. III.

Exercitiū ante euacuationes infra dicēdas nō est
bonū: q; agitāt mās z effumare facit ad caput:
post ipsas aut cōueniens erit omni mane me-
dia hora festine satis p domū ambulare. ¶ Aut
fiant sepe fricationes pedibus z tybijs pmo. de-
inde cruribus 2°. 3° coxis z natibus usq; ad spatulas ut ru-
bescant partes. ¶ Sepe etiā utatur capitis pectinatione
que est ualde iuuatiua: imo oī diē multotiens: quoniam at-
trahit uapores ad superiora z remouet eos a pte oculi. ter-
tia tertij. de cura debilitatis visus. quiescat autem ad placē-

num & maxime assumpto cibo & c.

De inanitione & repletione.

Cap. iiii.

Svacuationes fortes oēs uētriae mēstruales emor-
roidales & per uomitū & fluxū a narib⁹ oīno vitē-
tur: & maxime ille que fuit cū medicinis laborio-
se soluentibus & pprie sine digestionē pmissa, nihil
aut ipsam ad melius reducere poterit q̄ euacua-
tiones regulariter administrate de q̄b⁹ infra. **Repleti-**
onē aut ciboz oīno fugiat: imo a comedēdo discedat religio-
sam adhuc in stomacho extitib⁹: neq; vnq̄ accipiat cibū
nisi appetit⁹ insurgat: & tūc comedat & nō tardet & accipiat
cibū bñ masticatū & nūq̄ tāruz ut ex eo graues stomachus
Deterior enim cibationū est que stomachi grauitatē facit: si-
cut deterior potūū est qui in stomacho natat & fluctuat. 3° p̄
mī. & 4°. Almanf. 4° cap. & 5° continentis p̄ cap. Accipiat
itaq; potū sepe & parū ut melius cū cibo misceat. Abstine-
at etiam a uētōsatione frequēti: q̄ attrahit subtilē humo-
rum partem & grossam firmari magis facit.

De somno & vigilia.

Cap. v.

Superfluous somnus oīo vitāduus: q̄ humectat &
flegmata pprie in capite multiplicat. Melius igitur
est aliquāduā ad excessū in vigilia q̄ ad sō-
nū declinare. Vigilie igitur fm consuetudinē nālē
moderate corpus roborat: vtutes aiales excitāt &
mēbra calefaciūt. Somnus autē nel dormitio nālīs fm
nāe cursū facta est que noctē nō effugit: & diē nō impedit.
Neq; dormiēdū imediate post cibū sed distāter ab eo p̄
ij. horas aut. ij. tñ sup strato molli odorifero sup quo mul-
ta spgat rutha & melior est maiorana. sitq; de pluma coto-
uel serico. Dormiēdoq; pus sup. dextro: deinde sup sin-
istro latere capite multū eleuato ei melius est. resupine dor-
mire sup faciē aut uertē & capite inclinato ut ab igne fugiat: ca-
neatq; dormire i loco ad quē lune radi⁹ penetrare possit & c.

De accidentibus anime.

Cap. vi.

Dist evacuationes dicēdas supinducē aliqd ira-
cūdie ntile erit. aliqñ bystorias delectabiles que
distāt spūs & moueāt mās pferret in cura. Alter-
natim igitur super ipsam ab ira ad gaudiū & econ-
tra pmutatio fiat. Multas aut passiones & affi-
ctionē in tristitia afferre malū esset. Delusio autē sen-
sationē coitus & maxime supflui oīno fugiat. est enim de re-
bus cecitatē inducētib⁹ & confirmātib⁹. q̄ aīalem spūm a ce-
rebro extrahit: quare ipm exāgnem reddit. Raro igitur in ip-
sum nitēdū nisi iā potēt inuitatē nā. & cum iā cibus in sto-
macho digestus credit⁹: & cū vtus ad coitus cōplemētū sine
multo labore potēs est & post ei⁹ executionē sentit⁹ corpus
forte & nō laxatū. aliter enī cecitatē cōfirmabit. Hec de reu-
non naturalium administratione pauca sunt scripta.

Tractatus

scōs continebit capla septē fm intentio-
nes septē curam diuino auxilio com-
plentes. Sūt autē iste Euacuatio ulis. Inclination mātū ad
oppositū. Digō mātūz colum & appropatatz. Euacuatio
eradicatīa eaz. Exiccatio pīcularis eaz. Cōfortatio capi-
tis cū aptione oppilationē. Rectificatio rep mādantium.

De euacuationibus vniuersalibus.

Cap. i.

Corpus huius dñe vniūl esse repletū ea
que scripta sunt apte demōstrāt
& egritudo ipsa testat⁹. Nō enī a pauca mā potūū
set tā subito fieri cecitas: illius cā pīcipalis in-
dubitāter penes cōsciētiam mēā fuerit narcotico-
ruz applicatio. hec enīz mām sui frigiditate in pfundo cor-
poris coartauerūt & congelauerūt spūs. q̄bus a tota spē dñā-
tur. Nullus etiā visus est qui narcoticis uteret qui nō icur-
reret corruptionē sensū interior & cecitatē. Et ideo opor-
tet eā diligēter euacuare. Prima igitur hui⁹ capli intentio
cōplet instris quatuor. Quoz pīmū est: ut per dies. viij.
oi mane accipiat clistere tale. R. malua & blete violaz fur-
sup. añ. M. j. camomille. M. ij. ani. fen. añ. M. s. ex hac de-

coctione accipiat lib. j. olei de lilio. 3. ij. olei de absinthio. 3.
j. salis cois. vitellos ouoz duoz cassesi. bñdite iere herme-
tis uel logodion. & si neutra hētur accipiat iera simplex
Sal. oīnz. añ. 3. ij. fiat & c. 2° est q̄ oīsero parū añ cenā ac-
cipiat vnā ex his pillis. R. aloes succotini. 3. s. aque fon-
tis. 3. ij. agarici. 3. ij. sin ci. 3. ij. dissoluant agaricus & sin ci
ber in mortario cū p̄dicta aq̄ calida & coassent diu: oīn-
de expmant & in aq̄ illa infundat aloes per tridū: deinde
colet ab ea: & addat ei masticeis. 3. s. & in mortario agitādo
reducas in pillas ex oi. 3. faciēdo. vi. 3° instrū est: ut post
illa. 8. clisteria hora. xxi. die sequenti flobotomet de saphe-
na sinistre ptis: & exbat de sanguine usq; ad. 3. iij. ne debili-
tet. q̄ flobotomia uenaz inferior magis debilitat q̄ super-
rior. 4° p̄mī. 20°. cap. 3° post hāc flobotomia accipiat
oi tertia die hora iā dicta vnā ex p̄dictis pillulis usq; ad di-
es. 8. sequēti dō die aperiat sibi in mane saluatella dextre
manus: & exbat sanguinis. 3. v. 4° tertia dō sequenti
die accipiat. 3. s. eluarij indi descriptione Mch. & tardet ei-
bū sex horis accipiēdo ciffuzaque oidei succarate post qn-
tā horā. Et si nō hēret eluariuz illud accipiat has pil. R.
pill. cochiaz: & de iera cōposita añ. 3. j. fiat. vi. & dens ut di-
ctum est. Et attēdat incipe has euacuationes circa me-
diatē mēis february: q̄ tps erit idoneum ualde ad sequē-
tia: & nō tardet: q̄ piculū sibi maximū icubit. Et p̄dāt istis
& sequētib⁹ euacuationibus tps. Itaq; accipiat a comun-
ctione lunari distāter per tres saltē dies ante & post.

De canone inclinādī mās ad inferius.

Cap. ii.

Aterias in capite stantes ex p̄pino summo pe-
debet intēdē medicus ad dñā deducē. Et si
qdē fluxus fuerit a mīce ad caput mēstrua mul-
tiplicate: ut dādo iere simplicis. 3. j. croci. 3. s. &
est mibi secretū. Aut R. pillaruz de oppo-
naco. 3. ij. musci. 3. s. fiat cū succo api: & tardet cibū sex ho-
ris. Si dō ab epatis gibbo & renib⁹ fuerit cum diureti-
cis diuertant. ut. R. syru. de radicibus sine aceto. 3. j. s. gra-
noz milij solis. 3. s. de hec. v. diebus uel sex. Si autē sto-
ma. bus mādaret mundificet euz iera simplici uel pillulis
de ea. Si dō a cōcauo epatis trabat per clistere iam scri-
ptum. De coib⁹ aut diuertētib⁹ sunt fricationes de q̄bus
supra tractatu p̄. cap 3° visum est. Aut ligent extrema p̄mo
ppe clauiculas manū & pedū. 2° supra genū & adiutoria
Sitr & tertio apponant domesticis coraz parū sup genu
nētose vitree aut lapidee: aut cornee ignite potēt sine sca-
rificatione. De tractu aut materiez in capite statum in-
fra erit canon cap 5°. Has etiam diuersiones iuuat floboto-
mie p̄misse & clisteria p̄cedenti capitulo tacta.

Intentio digerendi materias.

Cap. iii.

Am enim p̄cesserunt euacuationes ulis: que eu-
acuationē minoratiuā mātūz p̄parum respiciūt
si bñ ueniret. debent igitur digerī mātū digōne ap-
propata: p̄lectorā p̄ ulem. scōo particularē respi-
ciēte. Digerat igitur cū hoc mee intētionis diu-
no lumine expto syru. ad bec & filia. R. floz sticados: tbi-
mī: epithimi: calamēti: pulegij: origani: herbe palis: spice-
neridē: flo. buglos. boraginis: radicuz. Iringi: mirabo kebu-
lo: enule: fen. eufragie: ireos: rutbe: maiorane: nigelle. añ. 3.
ij. seminis & radicū peonie: solij ameo: cardamomi maio-
ris: flo. anthos. añ. 3. j. infundant in aq̄ fontis per dies. v. de-
inde exbat & dimittat exire aq̄ per diē mediā. ponant ita-
q; in alēbico: & cum sapiētia subliment: & huius sublimatio-
nis. R. aque lib. ij. mellis electi lib. s. aceti squillurici. 3. ij. co-
quant: & cū bullit he spēs in sindone ligate secū bulliat. Et si
uelis lōguz facē syr. ut soleo dens. 3. v. uel sex in aurora cali-
de. si dō cōplete coquant: dens ex eo. 3. ij. cum. 3. ij. aque ma-
iorane: & tāundē aque feniculi. Spēs sunt iste. R. macis
nucis mus. añ. 3. j. s. galāge: granoz. paradisi: cubebaz. añ. 3.
j. s. eufragie: feniculi. añ. 3. ij. ambre musci. añ. gra. v. fiat & c.
Alia digestiūz q̄ plurima accipe potestis ex illastrum

anctorū sententijs: ut syru. squillitici oēs et pprie descripti-
one Democriti. Syrupus de calamanto: de sicados: seca-
niabin de keisim et syrupus de hyssopo: et de lilio. ¶ Dome-
sticū vō et bonū digestiū est hoc. R. aqua maiorane fenicu-
li: eufragie rutbe. añ. 3. j. 5. miscet: et calidum det ut supra.

¶ De euacuatione appropriata et radicante. Cap. iiii.

¶ Preparare digōne pueniēti ex nebula alba: uel by-
postasi in fundo sedēti iuncta equali dyapbanapi-
ramidalis figure et rectificatione coloris et substā-
tie urine. Jlico soluat uēter cū his pil. R. pil. lu-
cis. 3. j. pillaruz de sarcocolla: que mirabiles mē-
bi experte sunt in similibus. 3. ij. 5. fiant. vij. uel. viij. cū suc-
feniculi: et dent ut supra et teneat modus in p cap hui⁹ tra-
ctatus positus. ¶ Si vō abhorreret pil. dent iere simpli-
cis. 3. x. cum aqua feniculi. ¶ Scribunt etiā 5° can. summa
pma. tractatu 9° pill. stomatice alkindi: que multum uil-
les sunt: et dosis earum est. 3. j. 5. ¶ Pillule etiā sine qbus ef-
senolo Nicolai bone sunt. meliores tñ sunt pillule auree
eiusdē. placent aut mibi magis suprascripte pmo.

¶ De exiccatione particulari materierum. Cap. v.

¶ Acta purgatione ad particularem exiccationem
deueniendum: que cōplet instis nonē. ¶ Pri-
mū est gargarisma hoc. R. pipis al. colli stapbi-
sagrie: agarici piretri: ireos. añ. 3. j. 5. bulliant in
duabus libris aque usqz ad cōsumptionem ter-
tie ptis: deinde ex hac colatura accipiat medius cyathus:
et tantumdem hydromell. et calefiat: et fiat gargarisma mane
et sero. ¶ 2° est masticatio cubebe lōgo tempore: uel nerno
si alicuius corporis: uel radice ireos: uel agarici: qd meli⁹
est omni alio et fiat hora iam dicta. ¶ 3° est caput purgus
factum cū succ. ciclamini: aut cum hydromelle. ¶ Si autē
nō habet ciclamē accipiat succ. radice blitio. ¶ 4° est for-
tis fricatio facta in fine colli cum pulpa squille: uel cum fri-
catione pulueris euforbij. ¶ 5° est uesticatio sup iā dicto lo-
co facta cū pede coruino uel oleādō stritis: uel cū cataridi-
bus stritis: cum aceto et fermento. ¶ Nota nō ualētib⁹ ali-
is post uesticationē apponat parti posteriori chorda uel se-
tonus cū cauterio. ¶ 6° est cauteriuz potētiāle factum ibi-
dem cum capitello: uel cum cauterio tripunctali. ¶ 7° est
cauterium potētiāle factū sup cōmissurā coronalis et sagite-
talis copula: uel cū cauterio circulari tali. ¶ 8° si mā uider-
et finātr in arterijs remāsi. se est arteriotomia ipsaruz. Et
est ut raso capite aspicias arteria que maior est et facta sup
ea scissione eleuet cū duob⁹ vncinis pax: et apud vncinos
liget: et tunc in medio incidat: et ibidē cauterifet: et filū ex-
tra pendēs dimittat: et curet locus cū basilicōne: et similib⁹.
Si autē mā pānet in uenis fiat applicatio sanguisugarum
uenis tēpore: aut lobotomēt uene anguloz et domesticorū
oculoz. ¶ Auēdēdamqz semp toto tēpore quo patiens as-
sumit digestiua: et quo post purgationes fuit ea que in hoc
9° cap sunt posita: debet uēter esse fluxibilis nāliter uel arti-
ficialiter cū pdictis clisterib⁹ et pillulis. ¶ Nō potui doctor
in signis picularia hec oia multū accurate pcurrere: qz mul-
tis occupationib⁹ distrabor. et qz loquor ad sapientem. sed
legant hec 3° tertij. 13° de ingenio sanitatis in fine. Et in hoc
cap stat ueritas curationis quam deus prestat.

¶ De confortantibus. Cap. vi.

¶ N gñe confortantibus quedā respiciūt caput. quedā
oculos cū spū visuo. Alia utrūqz simul. de pmiis
ergo plura sunt. ¶ Primum odor cēs calidi ut
macis: nucis mus. galāge: gariofiloz folij ambre
musci. ¶ 2° sunt sacculi ex his facti et sup prora
capitis portati: aut pulueres ex his sup cōmissuris tam di-
ctis aspersi. Et placuit 3oar primo cap thesū inter cetera
pulueris cū gariofilis: et est efficac ualde ut milice vidi.
¶ 3° est masticatio cubebe ut supra. ¶ 4° est acceptio mo-
dici metridati in sero cū modico aque lauri. ¶ 5° est cōfe-
ctio dyambra Mesue fiat solida: et teneat in os multoties

¶ Que vō oculū et visuum cōfortant spūm sunt sicut eu-
fragia sepe comesta. ¶ Uidi enim boies et decrepitos fere
ad cecitatem pductos fore integre visioni restitutos cum hoc
pulvere. R. macis. 3. j. eufragie. 3. iij. fiat puluis subtilis
de quo coctar medius semp ante cibū deglutiat. ¶ Itē fe-
niculus sepe masticatus. ¶ Item suc. eius oculis iniectus.
¶ Itē odor maiorane frequēs secretus est magnū. ¶ Itē
colliriū de sellibus rapaciū alalium. ¶ Sextū est iniectio
balsami in oculis. ¶ Septimū est succus celidonie coctus
cum hydromelle et c. ¶ Octauū est pul. mirabilis lunamē-
ti: quē habui ab vno suo dei et ego rectificauit: et sepe expus-
sus: et spo videbit eius in hac dñā lunamēti. R. sileris mō-
tani: cinamomi: cinami. añ. 3. li. se. eufragie: anisi: fen. añ. 3.
5. flo. anthos. 3. j. cubebay: macis: gariofil. gra. paradisi. añ.
3. j. oia per se terant: postea bñ incorporent: et det ex eo. 3. j. 5.
oi mane ante prādium: et modicum ex eo ante cenā. ¶ Con-
fortantia vō utrūqz sunt sicut usus tyriacemagne in mane
per quaque horas ante cibum deglutite. confectio dyamu-
sci dulcis tyriaca dyateseron et reliqua.

¶ De rectificatione mēbroz mādātium. Cap. vii.

¶ Alī aliqd de hoc tacuit in scō cap hui⁹ tra-
ctatus cū de diuertētib⁹ fuit descriptum. ¶ Al-
tō cor rectificamus cū odoriferis ut citro mellis-
sa musco et sacculis ex istis: et eluatijs: ut de gem-
mis: et etiā de biacincto. 5° can. et letificāte Alīmā.

¶ Epar vō cū dyarodon in frigida. triasandal. in calida
cū spodio cicorea et silibus. ¶ Stomacho vō cū absinthia
libus cōfectionib⁹ oibus dyacinamomo: dyamargariton: cū
sagenea: et selite: et silibus. ¶ Splē vō cū dyacapparis sgnā-
ti scolopen tamaris. et silibus. ¶ Matricē vō cum trifera
u traqz cōfectione de semini b⁹ artemisia: matricaria: mellis-
sa: et metridato et c. ¶ Pulmonē vō cū dyahysopo dyagalā-
ga et silibus. ¶ Hec sunt insignis doctor que in dispositione
huius mulieris occurrūt. uos aut clara sapientia uestra et
addens ubi diminute scripsi et regetis: et gubernabitis ut so-
lertia grandis uestra monstrabit. Amen.

¶ Cōsiliū. 59. de imaginationibus oculoꝝ sine
de corruptione sensus visus a mā
flegmatica pueniēte per colligātiā a toto et a stomacho p-
cipue. Et de dolore sciatico continens tria capitula.

¶ De causis imaginationibus. Cap. i.

¶ Rater Jacob⁹ bñxiēsis de religio-
ne sancti dñici multis labo-
rat accitib⁹ que in sunt duo pncipalr
pōderāda pueniētiā tñ ab vna et eadē
cā efficiēte mālī. ¶ Sūt aut eius acci-
tia pncipalia hec. ¶ Prīmū imagina-
tiones oculoꝝ. ¶ Scōm vō est dolor
sciaticus. ¶ Proueniūt aut in hoc suo

dei imaginationes a mala cōplexione frigida et humida to-
tius: et pnc palr capitis: ppter quā in epate suo gñatur san-
guis flegmaticus multū. et in cerebro ei⁹ ppter diminutam
digōnē gñatur et cōgregat flegma multū. cuius uapores spi-
ritui visibili pmixti pmutāt ipm in cōplexione nāliter in fri-
gidādo spūm et in substātia igrossando ipm: et sui grossitudi-
ne et turbulētia reddunt spūm visibilē opacū. ¶ Et adhuc
etiā ps aquosa flegmatis descēdit a cerebro per viā neruoz
opticoz et uenaz et arteriaz ad cristalloidē et araneā pānicu-
lū usqz ad pupillā et corneā. Et hui⁹ qdē aqua descēdēs si de-
us nō iunabit ipm in grossata frigiditate cōtinentio pducet
ipm ad pfectā cecitatē. Et trabunt bi sermones a snia pnci-
pis 3° tertij. 4° cap de aq ubi in qz. Descēsus aque est egritu-
do oppilatiua et c. vide ibi. Cū ergo pmanet uapor ille pēdi-
ctus spūi visibili pmixtus cū defert ad cristalloidem pcpit
potētiā visua impressionē eius in organo. ppter qd aspiciē-
do acrē extra corrupte iudicat uaporē illū in aere impisum
cū tñ interius ledat organum visionis totaliter et pñalr. Et
est modus facile intelligēdi nocumētū opationis in potē-

tia visiva opatione continētis. tenēdo etiā adhuc q̄ visio fiat
lucis suscipiēdo. nā spēs obiectoz visibilibz per mediū exteri⁹
recepte in spū z organo visionis pmutant ad corruptionē
visionis.

Et ex hoc fundamēto poterit hic vir solaz plura
pbleumata. ¶ Primum ppter qd qū z
quāto magis dolet caput: tātō fortiores sunt imaginatio-
nes. patet hoc ppter maiore debilitatē in oculo tūc existen-
tē. ¶ 2° ppter qd imaginationes fortiores efficiunt tpe re-
pletionis q̄ uacuitatis. patet hoc ppter debilitatē eorū z
multitudinē uaporū. ¶ 3° ppter qd cū alterat caput a fri-
gidio in t̄ z extra crescunt imaginationes. patet ppter auge-
ri discrasia tūc magis z spirituosam substantiam pmutari
magis. ¶ 4° ppter qd in vigilia z abstinentia minus male
se bēt. ¶ 5° pp qd siptico ente uentre deterius se bēt. patet
qz tūc auget magis euaporatio. ¶ 6° ppter qd deterius
est ei tpe hyemis q̄ tpe estatis aspiciere obiecta. patet qz illo
tpe auget discrasia. ¶ 7° ppter qd deterius successiue sem-
per de anno in annū corrumpit ei visio. patet ppter debili-
tatē etatiuo decursu acq̄sitam: est enī etas eius in fine p-
stētis. ubi calor notabilr incipit minui. pma pmi. cap de eta-
tibus. ¶ 8° ppter qd linee uapores aut alie figure repitā-
tur visioni sub specie albedinis. patet qz uapor aquens p-
ueniēs ab albo flegmate representat visioni similitudinem
suā. ¶ 9° ppter qd qūqz in hac. visione corrupta apparet
formas z figuras illas aliqui ferri sursum aliqui deorsum. Pa-
tet pmi qm spū visibili cōmiscet uapor ualde levis cui⁹
est moueri motu recto sursum. z e contrario qm ei cōmiscet
aqua aut uapor grauis: quoz est moueri intrinsece motu re-
cto deorsum. Ex qbus cōcludit q si tantum uapor moueret
sursum quātūz aqua mouet deorsum. necesse foret imagi-
nationes repitari fm figurā motus circularis. ¶ Ex quo
fundamēto ultimate soluit pbleuma magnū uidelicet qua-
re in hac dispōne p̄cipit qūqz in capite motus circularis
absqz hoc q bō aspiciat aerē uel alia obiecta exteriora. m-
lotiens enim homini q̄scētū repitāz vltiginosus motus
in cerebro suo ppter quē homo indicat q oia corpora exte-
riora uoluant gyrationē: nullo talis corpōz visu pcepto ex-
terius. Et hui⁹ dispō est uertigo circularis ut pōt pulchre
z subtiliter cōprehēdi ab Alio. pma terti. tractatu 5°. cap
8° in exordio. Uertigo est ut hūi eam appeat ut res mūdā
uoluant in gyroz cū enim in uentriculis cerebri: uel inter ip-
sum z p̄niculos multiplicat uapor qui fm figurā loci spi-
ritui visibili cōmixtus mouet ipm rotatim. Quia hēt dubi-
tare q spēs illius motus circularis p̄cipiat a potētia tacti-
ua prius sensibiliū p̄niculoz z neruoz oriēdā ab antero-
ri pte cerebri: qui sunt infra sensus. Et q spēs illius mot⁹
recepta in spū per mediū intransēdēla ad organa poten-
tie imaginatiue repitēt ei motū circularē. hoc idē oīno rō-
nabile z necessarius est: qz motus est sensibile cōe pluribus
q̄ vno sensu pceptibilis: cuius spēs p̄cipiunt a potētia ta-
ctiua: z a potētia interiori sensitiua uidelicet imaginatiua.
ppter ea qz spēs sensate in spūm z in mediū recepte z in or-
gano mouet potētias que opant fm imp̄sionē ab obiectis
z spēs in medio z organo factā. z sunt smones Alio in
pallegato cap positi ap̄iendi per hunc modum. ¶ Ex hoc
fundamēto collige pulchre differētiā inter scotomiam
uertiginē z imaginationes oculo. ¶ Prima enim dispo-
sitiō puenit ppter corruptionē in opatione imaginatiue
potētie interioris: alia uo nō euacuat a nocumēto in sen-
su visus contingente. z tu considera. ¶ Et hoc quidē manife-
stat hui⁹ viro causam: quare caput eius nō raro percipitur
moueri circulariter. ¶ Et sequitur ulterius ex hoc fundamē-
to q hic vir cōtingētē dispositus est ad epilepsiā z apople-
siā. Si enim uapor ille in aquā uerteter. z mā ex qua gene-
ratur multiplicaret intātum q uētriculus cerebri oppilare-
tur incōplete faceret epilepsiā. si uo cōplete faceret apople-
siā que oia colligunt in diffinitionibus epilepsie z apo-

plepsie collectis pma terti. ubi supra. ¶ Et 4° sequitur ex hoc
fundamēto q non est mirabile si visus hui⁹ viri obtene-
bratus est. intelligēdo per tenebrositatē visus impedimētū
eius in apprehēdendo obiecta visibilia nō clare z distincte
neqz usqz ad distātiā pueniētē. ¶ Et tādē 5° cōcludit q pse-
ueratib⁹ hui⁹modi nocumētis iste suus dei cito p̄nabit vi-
sione: aut qz uapor ille igrossabit. z aq̄ ingrossata totalr op-
pilabit p̄niculū arā eā an positi cristalloidi. aut qz uapor
ille in aquā uersus implebit ipsam pupillā. aut ille idē z aq̄
ex qua ḡnatr igrossabit an pupillā z uertet in p̄nū cō-
plete cecitatis effectiū. Et sunt smones p̄ncipis 3° terti.
tractatu 4°. cap de aq̄. In exordio sicicipiēs. Descēsus aque
est egritudo oppilatiua stās iter corneā quātū ad superficiem
ultime corticis eius. z iter pupillā quātū ad superficiē cōue-
xā eius. ¶ Ex qbus oibus in vnd collectis apper q iste vir
indiget regimine curatiuo multū accurate eligēdo z ad-
ministrando q̄ citius est ei possibile ne cadat in peius.

¶ De cura per dietam. Cap. II.

Laqz regimē hui⁹ viri utiliter administrādū:
deinceps diuidet in duo capla. quoz alterum (z
est scōm in ordine) discurret per administratio-
nem sex rerū non naturalium. Aliud uo qd est
tertiū in ordine declarabit regimē p medicinalia

¶ Pro declaratione igitur pmi discurrendo per cibaria z
potabilia p̄mittēdum pmo q oēs cibi tam medicinales q̄
medicines cibales difficilis digestiōis: aut qz difficulter: aut
non nisi longo tpe trāsmutabiles a virtute seponendi sunt.
patet qz cum lapsus hui⁹ viri in stomacho in toto existat
a frigiditate z humiditate: patet digestiōem in eo debilez
esse. ¶ Secundo p̄mittēdū talia oia cibaria debēt esse ca-
lida z non frigida. patet qz calida corrigent lapsum ubi fri-
gida augerent ipm. ¶ Tertia cōclusio p̄mittēda est q talia
neqz debēt esse excellēter humida. patet qz talia cōmutabi-
lia sūt in aquā z uaporē multū. ¶ Itē qz talia augerent la-
psum. pbat qz humiditas maior q̄ debet reddit corp⁹ frigi-
dius qz oportet. ¶ Exēplū pmo est uelut carnes laudabi-
les: uinū mediocriter bonū. ¶ Exēplū scōp est: uelut fru-
ctus oēs bōidi potētia tactu: ut sūt pira poma nō bñ dul-
cia: citrulli: cucumeres: p̄sica z filia. ¶ 4° cōclusio talia ci-
baria nō debēt esse multum humida maliter: ut lac: pisces
aqua multat z uinū aqueū: z brodia multa saltē macra.
¶ 5° cōclusio q talia nō debēt esse humida humiditate effecti-
ue tali nec maliter. Exēplū sicut porrū: alleū: cepē: bulb⁹
raphanus. oia enim talia bñt humiditatē multam z euapo-
rabilem: z habent caliditatem potentialiter euaporantem.
¶ 6° cōclusio q talia nō debēt esse viscosa in q̄tū est possibi-
le. p̄qz talia ḡnarēt humorē ualde facile glutinabilem z vi-
scosū. ¶ 7° cōclusio q talia nō debēt ēē maliter z effectiue hu-
mida z corruptibilia uelut lac z similia. patet qz essent cau-
sa corruptionis nutrimentū boni z substantie spirituose. ¶ 8°
cōclusio q talia edulia debent esse per operationem a tertia
virtute p̄ueniētē calefactiua aptiua z p̄sumptiua subti-
liatiua z ultimate visus inuatiua. ¶ Primum patet qz talia
oculū z spūm cōtinēis cōseruabūt. ¶ Et secundū declarat
qz aptiua faciūt euaporare sup̄fluitates ab oculo. ¶ Et ter-
tiū apparet cū quarto: qz subtiliatiua z exiccatiua spūm in-
grosstā a uaporibus ad mediū deducēt z ab humiditate
sup̄flua expurgabunt. ¶ 9° cōclusio est q p̄dicta oia debēt esse
bñtia opationes z vtutes visus cōferētes z ipm cōfortātes: si-
ne ipm cōfortēt spūm visibilē sustentādō: z a resolutione pro-
hibēdō: uelut corallū: z margarita: z lapis armenus lotus
¶ Siue spūm clariorē efficiēdo z magis dyaphanū uelut
succus ruthe z feniculi z enfragit. ¶ Siue spūm visibilem
a magna resolutione z frequēti p̄sbeāt. uelut succus rosa-
rum: z berbene quam qdā frigidā ponūt. ¶ Siue talia cō-
ferāt visui abstergēdo panniculos: uelut fella oia z humi-
ditas colliquata ab epate caprino fm doctores p̄ueniētē
assato. his qdē oibus diligens contemplator debet talia

cibaria diligenter coquere commiscere et preparare: ut oculi redantur visui conueniens instrumentum. ¶ Decima conclusio q̄ q̄ be virtutes et operationes nunquā aut ualde rarissime inueniunt in simplici instrumēto uel medicina. Ideo oportet medicū esse cognitorē medicināz simplicium: que has operationes producere possunt.

Particulariter autem quedā ipsorū pertranseundo. Panis talis egrotantium debet esse plus fermenti et salis aliquantulum huius q̄ communis panis bene coctus nō antiquus: sed duorum uel trium dierum ad plus: ex cuius farina euenit lagane: et coctiones in aqua: et placētne sine fermento. ¶ Et sint carnes eorum uelut vituli lactentis castrati iuuenis: pinguis caprioli caprieti domesticū lepore: et iuuenuli apri: et raro. ¶ De uolucris uero domesticis sunt pulli galline: capones: et columbelli: et proprie syluestres: qui magnā proprietatē hnt in confortando cerebrū. ¶ Perdices et fasian: meruli: turdi: et similes probate et laudate carnes: uel coturnices: et frācolini in districtu bixiensis et tridentini: et starnes: et cobugi in regione sicula: siue frigie: siue elix accipiantur be carnes. ¶ Piscium autē usus recētium et elixorū: et ppe lacunarū in aq̄s stantibus degentiū nō placet mihi saltē in frequēti usu. ¶ Ad artem autē pisces et ppe assati uel frixi cū pipere et cināberē: feniculo: aniso: et petrosellino et assilibus calidis et oculis suis plantis preparati: uelut feniculo berbena eufragia rubra huius placent preter anetum: quem oīno uitet: quia facit oculorū caliginē. ¶ Cancri uero anguille et tinche: et oēs limosi pisces oīno dimittant. ¶ Oua uero omni modo pparatio nis mihi placent. Et frigida nō sint ita laudabilia. ¶ Lac autē et lacticia cibaria oīa dimittēda sunt. Caseum dico dimittēdū esse: nisi sit habens etatem ampriorē q̄ sex mensiu: ac aliqd salsedinis habeat. ¶ Zuccari uero et mellis usus oīno mihi placet. ¶ Acetum autē ppter suā pactionē sit in raro usu: nisi cū ponit cū oculistis medicinis. ¶ Sagria: uelut agresta limones: et citranguli placēt mihi. ¶ Stranata uero et eorum succus non multū mihi placet: nisi cū ana: nonio: pipere et succaro uehementer condiant. ¶ Olera uero oīa et ppe acru et potētia frida et humida dimittant: uelut endiua: bleta: spinacia: portulaca: cucumeres cucurbita: et olera: et proprie caules. quorū est obtenebrare visum. ¶ Plāte uero calide aptue subnatiue cerebrales et oculiste aptue sunt: uelut salvia: mētha: et oedrolibanum: calamentum: pulegium: hyssopus: et satyregia et sila. ¶ De radicib⁹ uero dimittantur alleum porri cepe bulbis: imo rapbanus raro accipiat. ¶ Rapa uero et napi comedi pnt: q̄ magnā hnt proprietatē ad oculos instantis q̄ semina utriusq̄ succaro adita notabiliter sunt visus confortatiua. ¶ Karote autē et radícula que dī rampāceolū in cibariis eius uti pōt. ¶ Olum uero leguminū usus oīno ab hoc viro dimitti debet: ppter iporū enaporationē multā qua replēt caput. et ppter ea hnt ledere tunc tunc efficiendo dolores in eis. ut p̄a Sal. colligendum 2⁹ afforū comēto. ubi dixit q̄ elenes ppter comēstionē leguminū currēt dolores tacturaz. ¶ Si qua autem leguminis spēs ei cōcedi pōt. uidet hoc rōnabiliter dici posse de panico: rīso: et farre cōdro nominato ab hyppocrate. ¶ Fructus autē oēs potētia et actu frigidi et humidi dimittant: nisi p̄nus et rarns sit eorum usus. et ppe illi ueniunt qui sūt dulces non ualde molles: uelut poma apia: dactylica et calamana museta et gayolica poma famoso noie in districtu tarnisino inuēta. que sua dulcedine oīz fere aliorū fructuū sapores excedūt. ¶ Cerasa uero et pira muscata pōt concedi q̄ paruo tpe durāt nisi eorum fiat crapula magna. ¶ Ficus uero recētes: et amigdale placēt mihi. et itex auellane q̄ in cerebro efficiunt angmētum. s. v. male resoluēdo. et fistici etiam sunt ei ueniētes: et castanee sicce coctepost cibum comeste ei laudari pnt. ¶ Que autem passe et ppe albe minute in italia inuēte et a romanis exportate quas uocat Ziuic⁹ aromanīaci oēs ueniunt vident. Olenz uero quo cibaria cōdiū

tur sit oleum oliuarū aut de nucib⁹ aut de amigdalīs dulcibus factum. ¶ Butyro autem uti pōt: et nō ita frequenter. ¶ Spēs uero et semina quibus uti pōt et adiri cibos: sunt sicut piper omne galāga: gariofilos: nux mus. macie: cināber: cinamomūz utriusq̄: granapara dīsi: et lignū aloes: crocus: ciminum: et semina ruthe: et daucus et silia. et hec vident satis conuenienter includere regimē ueniētes ex parte ciborum.

In potu uero eligat vinū substantia subtilē aromaticū clarū. hoc enī inter reliq̄ uina mentes et rōnālē partē boīs minus pcutit scdo regiminis acutorū. Et debet esse potētia mediocriter vinosum: ex quo tamen nō fiat magna repletio: neq̄ in usu eius delicia. ¶ Neq̄ timeatur argumēta si qua sunt apparentia: q̄ vinum nō competat in egritudinibus oculorū. hoc qdē negandū est: dūmodo usus eius fuerit mediocris et sapiēter reseruatus. et proprie in boibus cōsuetis ad ipsum cōplone et etate frigidis secundū vniuersum corpus et maxime secundū caput. his enim absq̄ dubio conferret vini usus et non noceret. ¶ Si quis autē desideraret hīc potū his dispōnibus conferret: et nō esset osuer⁹ vino. imo careret eo etiā institutione legis. tūc poterit uti potu in scripto oībus dieb⁹ vite sue. et ppe a principio mēsis octobris usq̄ ad mediū martij. Cui⁹ descriptio est hec. R. florūz uel seminū berbene: celidonie: ruthe: et eufragie. añ. 3. ij. cōq̄nt oīa in cētū libris aque fluuiālis subtilis et dyaphane usq̄ ad cōsumptionem. tertie ptis: et tunc absq̄ colatura supadant mellis citrini huius mundi lib. xx. et leniter oīa bulliāt usq̄ ad cōsumptionē alterius tertie partis: semp cum coleari cōueniēter dispumādo ipsa. tunc ergo per faccā mundā et huius spīsum colet bis: et reseruet in uase vitro: et huius obturet: hic ergo sit potus eius simplex. Et si desideraret eger pōt secūz cōmiscere quintā uel sextam partem vini superius electi. Uidi ego multos ad magnā tenebrositatem perductos etiam in finez pmi senij ab ea fuisse complete sanatos. et tu considera virtutem simplicium: ex quibus conficitur hic potus et poteris inuenire neritatem.

Item enim tēpus est cōsumēdi tertij caplm huius regiminis annūtiādo infra medicinalia que cōuenire videntur: in quo cap̄ hec seruabo: q̄ pponam in ipso ea que videntur uenire in toto tpe hyemalio: et erūt infra quatuor. 2⁹ declarabo ea que ueniunt in uere et erunt infra quinque. 3⁹ ponā ea que ueniūt in estate: et erunt infra tria. 4⁹ uero tangam ea que vident cōuenire in autumno: et erunt infra duo. Ultimo uero describam tria instrumenta sciatice cōueniētia: et erit huius tractatus finis.

De cura per medicinalia.

Cap. iii.

Pro satisfactione uero ad p̄mā ptē hui⁹ capituli adueniēte fine mēsis nouēbris: aut principio decembris usq̄ ad dccē dies hic vir purgabit per istū modū. ¶ Primo qdē vno mane in aurora accipiat pillas infra scriptas: et post eas dormiat p vnā borā cū dimidia. et ita ieiunus pmaneat usq̄ ad horas quinque: tūc accipiat scutellā vnā brodi macri de pullo cū succaro calidi: et post ipm per borā p̄adeat. Sunt autē pillule iste. R. pillularū de sarcocolla. 3. ij. pillularū cochia 3. ij. forment pillule. vj. cū succo rosarū. be enī pillule trahūt potēter a iūcturis: et maxime ab ancha ppter sarcocollam. et trahūt a stomacho capitez oculis pter cochias. ¶ De uero se quēti immediate accipiat digestiū infra scriptū borā p̄scripta calidū: et tardet comedē per quatuor horas post ipm. R. syru. de sticados: syru. acetosi cōpositi acetosi añ. 3. vj. aque feniculi. 3. j. aque apij et eupatorii. añ. 3. 5. anari pōderis misce et calidū accipiat totū toties q̄ appeat urina in substantia mediocriter grossa: et colore aliquāter citrino colorata hīs in fīdo ei⁹ hypostasin albā equalē et cōdictā. ¶ Que cū apparuerit euacuet cū hoc cōposito. R. b̄dictie simplicis. 3. ij. iera gal. 3. v. iera logodion. 3. ij. aut equalis pōderis misce totūz cū cyatho medio aque feniculi calefacte: et quatuor coleari lo vini albi subtilis. Et post assūptionē huius obseruet mo

dum et regulas que posite sunt in minoratino precedenti.
 ¶ Secundū remediū principale est: ut postq̄ fuerit uliter
 et particulariter euacuatis: deinceps oī sexto et quarto die ac-
 cipiat vnā de infra scriptis pillulis parū ante cenā. altera
 vō scōam ex eis accipiat per.ij. horas post cenā. Quaz de-
 scriptio. R̄. pillul. de sarcocolla: pil. de terra cōposita añ. 3.
 j. aloes ablu. 3. ij. pil. lucis. 3. 5. cu3 suc. feniculi. foimentur
 pil. de ol. 3. vij. Sic enī a stomacho capite et a iūcturis ma-
 terias particularibus euacuationibus eradicabit. ¶ Ter-
 tiū instrumentū est: ut iste vir omni mane per tres horas añ
 cibū accipiat radicem vnā. 55. additi: et erit utilis ad oīa pre-
 dicta. ¶ Quartū principale remediū est ut iste vir semp in
 fine prandij et cene comedat. 3. 5. buius p̄fectionis. R̄. spe-
 cietum de ligno aloes descriptione Auiē. 5.º canon. et sum-
 ma p̄ma. 3. ij. sp̄eruz dyacinamomi. 3. j. cū aqua feniculi. fi-
 at p̄fectio in rotulis magna. Et hec de regimine byemio.

Adueniēte

aut uere vir iste p̄p̄ finē mēsis febru-
 arij per octo dies continuos oī mane in
 aurora accipiat. 3. ij. buius decoctionis. R̄. 55. electi pipe-
 ris al. et calami aromatici. ana. 3. j. floz eufragie macis xilo-
 balsami. añ. 3. ij. hermodactylorum electoz mundatorū nu-
 mero. iij. Terant omnia simul et coquantur in. v. lib. aque
 usq̄ ad cōsumptionē duarum partū: deinde colent et re-
 feruent in uase vitreo et accipiant ante prandij per qua-
 tuor horas. ¶ Scōm remediū est hoc. R̄. succi rosari. 3. j.
 aque cineris aque eufragie. añ. 3. j. misce et teneant in uase
 vitreo suspenso ad solē: et per totū t̄pus ueris hic vir omni
 die per duas horas ante prandium et cenā madesat oculo-
 los suos. ¶ Tertium vō sp̄ale remediū est: ut vir iste in tota
 latitudine ueris ante cenā per vnā horā uel duas accipiat
 medium coclear xilobalsami additi. et si non posset ip̄m h̄re:
 tunc loco illius accipiat mediū coclear acori conditi. sed
 p̄mum melius est. ¶ Quartū principale remediū est. R̄. gal-
 lani quercus mastice terre sigillate acarie. añ. 3. j. sanda-
 race. 3. j. succi rosari q̄m sufficit. Terant omnia simul in
 mortario ultima tritione et fiat linimentū bene viscosum
 de quo hic patiens omni tertio sero cum uadit ad lectam
 leuiter confricando cū eo actu frigidus frontem liniat et tem-
 pora. ¶ Quintū remediū principale est hoc. R̄. macis eu-
 fragie añ. 3. j. 5. ligni aloes. 3. ij. feniculi carui ameos. añ. 3. 5.
 carabe. 3. ij. et ponit p̄pter exicationē suam et p̄hibitionem
 cursus humorū. Est autem carabeidem q̄d cachabie. et est
 gūmi acceptus ab arbore que dī populus syluester uel po-
 pulus alba. Et multi incole marchie taruisine noiant hāc
 arborem albarum aliter arbore stultam et est magna eius
 copia apud eos in nemorib⁹ et p̄p̄ ualles. et est gūmi colore
 aureum et aromaticum q̄d durescit uelut lapides. Ex p̄di-
 ctis ergo omnibus cum lib. iij. aque feniculi fiat decoctio
 usq̄ ad cōsumptionē medietatis de qua decoctione capiā-
 tur. 3. iij. calefacte cum succaro ter uel quater in septimana
 ante cibum per tres horas. hec de regimine ueris.

Pro regimine

vō estatis p̄mūz instrū est. q̄
 hic vir memoret accipere de
 pil. antescrisptis regimine frequētado eas ut ibi scribitur
 aut rariū accipiendo p̄pter caliditatē t̄nētis. ¶ Secū-
 dum vō principale remediū est hoc. R̄. suc. ros. suc. fenicu-
 li: suc. celidonie: succi rutbe. añ. 3. ij. suc. candi. lib. 5. peni-
 dis. 3. iij. suc. al. lib. 5. granoz feni. liquiritie: violarum:
 rosarum: eufragie. añ. 3. j. granoz fisticoz. 3. ij. in fundant
 fistici in aquam eufragie tepidam per. v. dies: deinde extra-
 bant et permittant siccari in umbra: deinde terant ultima
 te et incorporent cū alijs. de quo hic patiens omni mane
 in aurora deglutiat coclear vnū Et si p̄pter reuerentiā legis
 et p̄pter necessitatem uacandi cultui diuino non possit ip̄m
 recipe in mane recipiat ip̄m per duas horas ante cenā et
 sufficiat ei. ¶ Tertium sp̄ale remediū est hoc. R̄. suc. ber-
 bene. 3. ij. suc. ros. 3. j. aque feniculi facte cum decoctione ra-
 dici ligritie rase. 3. ij. felis saboth. 3. j. misceant simul: et in

ampulla exponant soli. aut saltē teneant in stussa sicca sal-
 tem per. xv. dies: deinde in subtiliori parte istius madesat
 per horam ante cenā et prandij semel uel bis. et est colliriū
 ualde conueniens et securum.

Eum ergo

uenerit tēpus autūni memorandum
 ¶ p̄mo de pillis antescrisptis. ¶ 2º
 de eluatio iam descripto. ¶ 3º de linimento frontis et tem-
 por. ¶ Et 4º de sp̄ibus capiti superponēdis: que sunt iste.
 R̄. ligni aloes eufragie spilli saturgie: bysopi: sticados. añ.
 3. j. macis. 3. vj. violarum. 3. j. 5. puluerizentur oīa per se de-
 inde cōmisceant. et de hoc pul. oī sero per duas horas post
 cenā supaspergat anteriori parti capitis q̄ntitatis vnus. 3.
 per cōmissurā sagittalem a coronali cōmissura usq̄ ad ce-
 nit capitis fm latitudinē quorū digitorū. ita ut q̄ p̄mū pul-
 uis cū setula deponat q̄ supponit scōus et hoc saltē oī 3º
 uel 4º die. et est auxiliū magnū in dispōnibus suis. ¶ Scōm
 vō sp̄ale remediū est hoc. R̄. extremū edere arborec-
 se. uel folioz gallitrici: ameos: ligni al. sticados añ. 3. j. cala-
 mēti origani. añ. 3. j. 5. radicū saponarie. 3. j. radicū alte-
 ce. 3. 5. bulliant oīa simul in duabus situlis aque usq̄ ad con-
 sumptionem tertie partis: deinde supfundat cinis subti-
 lissime cribratus. De hac igitur aqua cineris bis uel semel
 in septimana lanetur caput leuiter p̄fricando cum sapone
 albo. Exiccat enim mās et nāpores attrahēdo eos ad extra
 et vigorando cerebri substantiam et oculorum.

Ultima

vō pars buius capituli declarat instrūta do-
 lori sciatico ueniētia. Quoz p̄mū est hoc. R̄.
 picis naualis bii cocte. 3. iij. resine. 3. ij. armoniaci: scrapini:
 opponacis. añ. 3. ij. sarcocolle: scordeon: peonie: et hermo-
 dactyloz. añ. 3. ij. coquant oīa cū succo ros. et cera: et fiat bñ et
 ueniēter glutinosa. de hac igit materia fiat cerota rotunda
 sup pāno de lana. quoz vnū applicatū semp potest sup scia
 et cōtinuatū solet eradicare ab ea omne dolorem frigidum.
 ¶ Secūda vō speciale remediū est q̄ iste vir saltē in septi-
 mana bis ponat sibi vnū colliriū factū de recēti radice cicla-
 minis ad quātitatē gladio si fuerit inhabitas loca in quorū
 mōtib⁹ reperit copia magna: sicut Uerone: Bixie: Vin-
 centie: Tridēti: et sic de alijs. ¶ Ultimū vō remediū est. ut si
 per bec oīa nō cōuenienter remoueret dolor sciaticus clisteri
 setur eger in septimana ter cum. 3. viij. buius decoctionis
 calide. R̄. radicis arthanite recētis minutim in ase. 3. ij. peo-
 nie: hermodactyloz: sarcocolle: agarici. añ. 3. j. salis indi. 3. 5.
 coquantur oīa in lib. v. aque usq̄ ad cōsumptionē medietatis
 et accipiat ut dictum est. Et per bec oīa misericordia et
 benignitate cunctipotētis Dei et dulcissimi Saluatoris no-
 stri Jesu Christi ducetur ad salutem.

Consilium. 60. De imaginationibus oculorū.

Ste nobilis

Vir in oculis suis
 egrotat dispositione
 multum uerēda: que quidem fm sententiam
 sapiētum nominatur imaginationes: et sunt
 apparētie quarūda figuraz: que quoniam in
 aere apparent linee: uel viliz: aut sicut culices
 uel musce uolātes: que tamen in aere inueni-
 untur nequaquā: p̄pter q̄d a sapiētibus pluri-
 mis tales apparētie illusiones denominatē sunt: eo q̄d pa-
 tiens ab eis sepe illudis: ita ut p̄iciat manū tētanō capere q̄d
 credit uidere. et tamen non videbat: quia obiecta illa in me-
 dio non erant. ¶ Cōtingit autē bec dispositio ab humidita-
 te multa cerebri que cōuertitur in uapores qui cōmiscentur
 spiritui uisibili: et imprimunt in ipsum figuras iam p̄dictas
 et species colorum uariarū fm uarietatem materiarū in
 cerebro superabundantium. ¶ Et bec quidem dispositio
 timorosa est sicut iam dictum est: eo quia ipsa potēdit tran-
 sū eius in aquam descendētē cum uapor in cerebro et o-
 rgano uisionis dominat: et p̄seuerat ibidem frigiditate cere-
 bri ingrossatus et cōgelatus cōuertit in aquā: que a cerebro

descendens per vias nervorum opticorum: aut per vias venarum atque articularum in oculo recepta recipitur inter superficiem concavam panniculi corneae: et convexam vult: et prope ante locum perforationis eius: qui nominatur pupilla.

¶ Et itez bec dispō minatur cecitatē: eo qz bechumiditas
alegata qñqz ita igrossat ut fiat qñ pāniculus cuz in uerita
te non sit pāniculus: sz est aqua congelata z igrossata in figu
ram pāniculo silez ouersaz ex necessitate cōtinētis: eo qz ipa
ēōgregat iter duas supficies planas corneae z uuee iaz p̄di
ctas. ¶ Et ex hoc fundamento manifeste apparet qz bec
dispō nō recte noiatur pānuus: sed cataracta cū nō sit pānuus
ut predictū est: sed dicis supfluitas talis cataracta: eo qz per
defluxū ad oculuz genita est: qui nominatur catarrus. Ca
tarrus in greco defluxum importat in latino. ¶ Et ex hoc
ultimocludis: qz necesse est patientē esse multuz sollicitū z
sapiētem in intēdendo ad sui curationez: ut nūc sequit̄.

In cura aut disponis praesentibus copediose per sex
res non naturales. primo quod per uenientem mensu-
ram ex parte aeris. unde evitare debet aere climatis regionis
ciuitatis: uel camere fride et humide: et totum corpus ei^{us} uestib^{us}
b^{on}is calis o^{mn}is fere tpe tenedū: et p^{ro}p^{ri}e caput cū birretis pellibus
vulpinis u^{el} alijs b^{on}is calis diligēter muniri debet. et etiā flatū
humectati uēd^{um} nebulas et caligies deferētis evitare debet:
et frequentē aspectū aq^{ui}rum: et p^{ro}p^{ri}e quas uēd^{um} ipetiose agitāt
¶ Penes aut^{em} hec sollicit^{udo} sit ne post cibū exercites motu ali
quo quātūz est possibile: et p^{ro}p^{ri}e foris nauigatiōis per aq^{ue}
per cursus uel per equos. imo tunc oīno gescē debet intan-
tū q^{uo}d si possibile foret etiā abstinēdū esset ab exercitio scribe-
di usq^{ue} ad tres horas post assumptū cibū. Si aut^{em} illud nō
est possibile figurari debet: et melius quidē esset ut scribēdo
se uolueret super altero temporum dextro et sinistro q^{uo}d an-
te super faciem incuruatus se inclinet. ¶ Pro tertia re nō
naturali. s. circa mēsuram cibi et potus ita se habeat q^{uo}d satu-
ritatē cōpletā euitet q^{uo}ntūz est possibile. imo melius est sibi a
mēsa surgē reliquijs appetit^{us} ad huc in stomacho remanē-
tib^{us} magis q^{uo}d a mulamdie ipsi^{us} sepul^{chro}. ¶ Si tū cōtingēter
q^{uo}ntūz in cibis q^{uo}ntitatē uenientez excedendo deliqueret: q^{uo}to
citi^{us} est possibile: procuret eo^{rum} a stomacho depositiōnē accipi-
endo puluē istū. R^{ex}. tartari cartami folliculor^{um}: sene. añ. 3. j.
anisi: feniculi: eufragie: cinaomomi. añ. lib. j. fiat puluis: de q^{uo}
cū modico aque vnius folliculi sene: calidū in potu des. 3. 5.
aut. 3. ij. ¶ Et gratia emūdādi stomachū a supfluitate cibo-
rū oīno euitet uomitū: quoniā ipse nocet oculis. ut 4° p^{ri}mi.
cap^{itulum} de nocumentis uomit^{us}. et 3° tertiij. cap^{itulum} de reb^{us} nocētib^{us}
oculis. ¶ Si aut^{em} abhorreret pul^uer assumptionē tunc conef-
accipe clistere satis attractiuū: ut factū ex decoctione coliad-
isgēdo eidē. 3. j. iere simplicis galieni. aut saltē ad corrigē-
dū sup^{er} abundantiā ciborū in stomacho. et abstineat a cibo vno
die nālī cōpleto. et sit ad hec sollicitus. ¶ Pro quarta re nō
nālī. s. pro accitib^{us} aie effugē debet oīa que uebemētē motūz
agitatiuūz et colliquationē in toto corpore: et p^{ro}p^{ri}e in capti-
te efficē possint. uelut esset ira uebemēs: et furiosus ipetu^s: et
foris aie tristitiaua passio et longus fetor: imo glibet talis
talīa enim māci esfluentis motūz sup^{er} paugēt maxie lesium.
¶ Quinta vō res nō nālī est somnus et vigilia. Unū oīno
ab excessiua vigilia discedē debet. Izeni ad ipam sequatur
exiccatio supfluitatūz in toto corpore. foris nō nocerēt vigi-
lie nīmiūz debilitando caliditatē: et resoluēdo aialē spūm q^{uo}d
exiccādo mās. ¶ Itaq^{ue} accepto cibo post vñā mediā horā
incipiet dormire capite ipsi^{us} decēter eleuato super spina de
cūbēdo ad sinistruz se reuoluēdo et caueat oīno sup^{er} faciem
recurue dormire: et spatium dormiēdi in eo rōnabiliter cō-
cedi pōt non minus sex horis et non plus horis. ix.

De modo aut regiminis circa sextā rem non naturalē bincinde discurrendo. s. pene ciborū cōuenientiā ⁊ electionē. ¶ Primo quidem evitare debet panē aq̃uuz multā humiditatem ⁊ uisionē recipientē coctionem suam ⁊ diminutionē ab ea ⁊ sit panis ei⁹

de purissima farina frumenti: fermenti ⁊ salis amplius be-
bentis parum q̃ cōmunis panis. In quo etiam nōnulla
feniculi grana cōmiscant̃ dum conficitur: ⁊ n. elius qui-
des esset si pulvis granorum feniculi cum eo incorporetur.

¶ De carnib⁹ vō accipiat oēs que boni sunt nutrimenti ⁊ leuis digestionis: sicut carnes pullorū ⁊ colūborū: qui in hoc spālē hnt pprietatē fm sniaz. **¶** Zueſoar. ⁊ ueniūt etiā ei carnes anatulorū: nō tñ in aq̄ degētū. **¶** De quadrupedibus bone sūt ei carnes bedi lactētis vituli castrati. **¶** De syluestrib⁹ uolatilib⁹ ueniunt ei auicule minute: fasciani p̄dices iunēcule turtures. **¶** Itē carnes leporis gaſcelli. capuoli: porci: ⁊ oēs in summa que sanguinē reponūt paucē humiditatis viscositate: uaporositate: ⁊ uērositate puatum. **¶** De ferculis usus raparum est utilis ⁊ naponum: ⁊ oua in brodio illius sparsa cum mica panis feniculi ⁊ petro. mētha: rutha: saluia: origanum: rosmarinum: serpillū: ⁊ in summa plāte omnes calide ⁊ siccenō uaporoſe. **¶** Vegetabilia itaq; frigida ⁊ humida: uelut bleta: spinachia: borago ⁊ endiuiā dimittant oīno: ⁊ pprie lactuca cuius usus obtenebrat uisum. 2º canoī. cap proprio. ⁊ similiter caules sunt nocitui nimia eorum uaporositate. **¶** De radicibus fugiat rapbanā: porru: alleū: cepa: bulbū ⁊ sunilia. **¶** Lactis etiā usus ualde nocitiuus est. Casus vō fragibilis sapore suo ad salcedinem inclinatus cōuenit ei: ⁊ sili: oliue: capares napi ⁊ rape ꝑdite: ⁊ oua oīpparationis mō p̄terq̄ frixa. **¶** Et uinctuosa oīa euitari debēt p̄terq̄ oleū oliuaz: uel de nucibus: uel de amigdalibus dulcibus. ⁊ assata oīa cibaria ⁊ elixa: ueniunt. nequaꝑ autem frixa. **¶** De leguminib⁹ autē ueniūt ei risū ordeū pānicū cicera rub. lētes in brodio pigui p̄parata. Alia vō legumina dimittant. **¶** De fructibus vō ꝑcedū p̄nt castanee post cibū ficus sicce: post cibū auellane torrefacte: amigdale fistici. Nuces vō dimittant ei. Ante cibū ueniunt ei passule: ⁊ pprie nigre ⁊ oēs que sicce. p̄ris vō ⁊ pomis raro utantur. ⁊ semp cocia post cibum cū succaro conditis. **¶** De saporibus ueniūt ei acetum ⁊ agresta salua ⁊ limones. uinum vō granatorū ⁊ citranguli dimittantur. **¶** De ꝑfectionibus optime sunt ei auellane ꝑdue cū succaro p̄no tñ torrefacte. ⁊ ꝑfectio de amigdalibus ⁊ de fisticiis facta: ⁊ anisū ꝑditū: ⁊ trages oīs cum sp̄ibus aromaticis. Cōfectionē vō de granis pini oīno dimittere debet. **¶** Et de exp̄is cōfectionibus sunt ḡna feniculi confecta sicut anisum. **¶** Admirabile iuuamentum inueni in confectione facta de seminibus raparum conditis sicut anisum.

De potu autē dicendū ē qd vinū ei ſuēniēs debet ei
ſe albū coloris: ſubſtātia ſubtilis: et bii dya-
phanū: potētia ſua vinoſum magis q̄ aquoſum: imo nullo
modo placet ſimplicis aque uſus. ¶ **Modus** tū in potu
quo ſe regē dicitur ut obſeruet regulas. v. ¶ **Prima** ut eūret
ois vini potum tpe quo ieiunus eſt ſtomachus. ¶ **Secūda**
regula qd in cibatione ſua frequēter bibere debet magis q̄
raro et in quātitate multa: eo qd per talē modū ſuēniētius
cibi et potus cōmiſcentur adinuicem: neq; contingere pōt
mor et fluctuatio ciborum in ſtomacho: per que caput mul-
ta uaporofitate repleatur. ¶ **Tertia** regula qd cum accepe-
rit cibum caueat a bibitione precedente ipſum: imo aliquā
cibi quātitatē prius comedat q̄ bibere incipiat. ¶ **Quar-
ta** regula qd vinum ſibi cōueniens melius eſt purum q̄ ali-
qua aqua commixtum. ¶ **Quinta** regula eſt: qd ſi ppter cō-
ſuetudinē aut reuerentiam aſtantiū nō poſſit bibere vi-
nū purū melius eſt cōmiſcere ipm cū tertia parte aque per
tres uel per quatuor horas anteq̄ bibatur q̄ ppe tempore
potus ipm permuſcere. ¶ **Si** aut neceſſitas urgeat ad bi-
bēdū aqua; et pprē ſic in diebus canicularibus: tūc ſit aq̄
illa ex cisterna uel laudabili fonte uel flumine accepta: et
cu; ſuccaro cocta uel commixta: ſic etiam eſſet à medietate
iunij uſq; ad medietatem ſeptembris. ¶ **Alijs** autem tem-
poribus ultra hec ſi deſideraret aquam et bibere cogeretur:
tūc melior eſſet potus aque huius decoc. ℞. macis. ʒ. j. ʒ.

feniculi extremitatū eufragie añ. 3. j. 5. aque cisterne lib. xxv. mellis electi lib. j. coquant iſimul oia: puluē in feniculi ⁊ eufragie in ſubtiliſſimo ſindone ligato laſſa ligatura. Deinde coquant inuicē ſemp abijciendo ſpumā mellis. ⁊ coquantur uſqueq remaneāt ptes tres. Deinde per ſpiſſuz pānum colat⁹ ⁊ reſeruet⁹ uſui ⁊ bibat ex eo ſimplici uel cōmixto uino ad placituz ſuum. eſt enim medicina que gētes multas liberauit a cecitate cui ppinq̄ue erāt: quare bec beāt in memoria hec de regimie per res non naturales dicta ſufficiant.

Pro regimie aut medicinaliſ intētionum ⁊ in ſtroz in cura bui⁹ diſpōſio ordi nate assignāda ſmo ſatis plūrio assignāduſ eſt. uerum qz diſpō bec iſa in ſtatu eſt ⁊ fixa uel cōfirmata. Ideo gñales intētionēſ qbus intēdē debēt ad māz antecedentē minoratiue etiādo ipm diuertēdo ⁊ eradicando. hic nō vident⁹ eē magne neceſſitatis. Uidet⁹ aut mibi qz ſufficit buic diſpōſi at tendē ſolū cu 3. x. regulis ⁊ xv. in ſtroz medicinalibus curaz buius diſpōſio cōplentib⁹. ¶ 1ª itaqz regula eſt ut iſte uir bis in āno purget ſe cu 3. reſpiciētib⁹ totū pncipalr caput. ⁊ eligat pme purgationis tps a medietate mēſis martij uſqz ad medietatē maij. 2^a vō purgatiōis ueniētiā eligat p totū mēſez ſeptēbris. ¶ 3^a itaqz cōplēdo pma purgationē poſt qntā diē lunaris renouari uſqz ad uigēſimā ei⁹ vno mane in aurora diſtāter a cena per. ix. horas grā eūſionis mioratiue accipiat iſtas. v. pil. R. pil. de ſarcocolla. 3. 5. pil. cochiaz 3. 5. reformenſ pil. v. uel. vij. cū ſy. de ſticados: ⁊ poſt q accipit eas imediate dormiat per medias horas: Deinde pmitas eas elare per horas. v. Deinde accipiat cyathū aque calē cu 3. ſu. aut tantū dē brodiſ macri pulli: ⁊ poſt illud per vnā hora 3. pādium accipiat. ¶ Accepit itaqz mioratiuo ſequēti mane imediate hora designata accipiat hoc digeſtiuū. R. aque ſublimationis: feniculi: eufragie ⁊ roſmarini. añ. 3. j. oximellis cōpoſui. 3. 5. ſy. de ſticados. 3. j. miſce ⁊ calm accipiat ⁊ tardē cib⁹ ſaltē horis qtuor ⁊ cōtinuet ipm pluribus dieb⁹ qd diu appuerit nubes uel bypoſtaſis in ſundo ſedēs iuncta eq̄lis ⁊ alba. ¶ Tunc iſt ſequēti mane ſoluat uenter eius cu 3. iſtis pil. R. pillaz lucis de iera: de ſarcocolla. añ. 3. j. reformenſ pillule. vij. cu 3. ſy. de ſticados: ⁊ accipiat obſuādo poſt eas canones ſicut de minoratiuo dictū eſt: ⁊ bec quidē purgatio erit ei ueniēs pro tēpore ueris. ¶ Pro purgatione aut ueniēte pro pncipio autūni attēdēdum ē nō opz uti medicis tā audacis calūſtatis argumēto ſumpto a calitate cōtinētis que pceſſit ⁊ tūc adeſt. ¶ Etiā qz ſlegmatica mā q̄titate paucior eſt. iſt erit minoris reſiſtentie ut eſt a vīute. ¶ 3^a rō eſt qz ſtā in tpe illo aut eſt magis digeſti: uel ad digōnē magis pparatum ⁊ ſit ad euacuationē. ¶ Quare digeſtiua ⁊ edatiua poterunt eſſe leuiora: uelut iſtud. R. aque ſalutē ⁊ feniculi. añ. 3. ij. oximell cōpoſui. 3. j. miſce. ⁊ accipiat toticē quotiēs de p̄dicto dictū eſt. ¶ Minoratiuū hoc tpe ueniēs erit hoc. R. pil. de iera ſimpli. 3. ij. pil. de reubar. 3. j. cū gelenabin formētur pil. vij. ⁊ deſt hora p̄dicta: ⁊ obſuet poſt eas qd de alijs dictū eſt. ¶ Eradicatiuū hoc tpe ueniēs erit hoc. R. pil. de iera cōpoſita 3. ij. pillarum cochiaru 3. j. ſiāt pil. vij. ut dictū eſt. ⁊ attēdant de eis oia que in ſuperiorib⁹. ¶ Scōa regula obſuāda eſt ut oī mane aut ſaltē oī altera diē per totū tps eſtatis ut maſticet vnuz grand maſticio: aut ſaltē maſticet vnū fruſtū nerui exiccati: aut maſticet ſaltē cubebā vnam. ¶ Poſt purgationem vō autūni maſticet qnqz calami aromatici. Aliqñ vō fruſtuz vnū nucis muſ. qnqz vō modicum galāge ⁊ qnqz de agarico maſticet q̄titate vnus grani ſabe. per has oēs maſticationes equidem ſemp ſpuēdo totuz qd eliquabit⁹: ⁊ nullo modo deglutendo illud. ¶ Tertia regula obſuāda eſt ut inital frequentib⁹ aſpectibus ſpeculoz ⁊ fenetra 3. vitrea 3. nobilis dyaphanitatē. ¶ 4^a regula ē ut leiuno ſtomacho aſueſcat leuib⁹ pectinationib⁹ capitis ⁊ fricationib⁹. ¶ Quinta regula eſt ut aſueſcat frequēter ante cenā pedes ſuos lauare cū aqua calida decoctionis fo

lioru 3. lauri: ſaluie betonice: ſticados: pulegij: origani: ⁊ reliquo 3. aromatico 3. p̄ter q aneti ⁊ apij: que ambo euitari debent. ¶ Sexta regula eſt ut tētet oī uere ⁊ autūno uenas emorroidas apire poſt purgationes factas: pungēdo eas cum porcinis ſetis: aut fricādo eas cum ſolijs rubee tincto rū: aut boraginis: aut conſolidemaioris uel ſimiliū. ¶ Septima regula eſt ut gratia diuerſionū ſumofitātū ⁊ uaporis ſepe aſueſcat ſicis uentofis ſeu nates uentofare infra medietatē earum. ¶ Octaua regula eſt ut frequēter fricationē faciat a pncipio colli uſqz ad finē ſcapularum in ferius trahēdo cu 3. panno aſpero actu calido. ¶ Nona regula eſt ut poſt purgationes iā p̄dictas in appēdicijs aurium in pte occulta uerſus collum applicet fricationē cu 3. ſlamula uel pſicaria ut uſicationēſ p̄cipiat fieri in pte illa: que p̄uorū paſſa: ita ut aqua ibidē cōtenta eſſuere poſſit. ¶ Ultima regula eſt ut ſtudeat euitare oia puocātia ruſſim: ſicut occurſum ad pul. locum ſumo plendū. aut ad ſtatu 3. uenti multuz ſeptētrionalis. Et eadem rōne pariter euitare debet occurſum eoz: que frequēter ⁊ multū ſternutare faciunt: uelut eē ſnbitus occurſus faciet ad ſplendorem ſolis ⁊ ſubita inſpiratione aeris in forti qualitate acuta. uel odor piperis granorum paradifi ſinapis ⁊ ſimilium.

Nūc autē pro cōplēmēto op̄is ponēda ſunt. xij. medicamina ſm quotidianam opationem non ſolum mibi utilia: imo ⁊ experta ſunt viſa. ¶ Primum itaqz hoc eſt puluis iſte. R. ligni aloes: gar. granoz paradifi. añ. 3. 5. ambre. 3. j. eufragie: feniculi: ſlorū celidone capi tū roſard nō expādīdarū añ. 3. j. macis. 3. j. ſiāt puluis ſubtilis. de hoc itaqz pul. frequenter puluerietur caput eius a pncipio coronalis cōnuſſure uſqz ad finē ſagittalis per latitudinem triū digitorū: ⁊ ſiāt qñ uadit ad lectū ponēdo de eo quātitatē. vj. granoz ordoi: ⁊ cum ponit ſcōm puluerē ſemper cum petia abſtergat primum. ¶ Secundum remediū eſt frequēſ odoratus pulueris maiorane in panno ſindoneo ligati. ¶ 3um remediū eſt frequēſ ſumigatio pannoz ſiue regmētorū capitis facta cū pul. ligni aloes ſuper carbonibus aſperſo. ¶ Quartum remediū eſt frequēſ comestio recentis feniculi: eufragie: ⁊ luminelle. i. cartafilago. ¶ 5um remediū nobile eſt hoc ex cuius uſu diminutaz magnifice uſionē reſtaurari uidet⁹: ⁊ pp̄ie qñ de ip̄o accipitur. 3. j. añ cū bum. R. euſra. 3. 5. macis. 3. ij. ſiāt oīum pul. ſubtil⁹ ⁊ miſce. ¶ Sextū remediū eſt ut añ cōfirmationē ⁊ diuerſionē eius in pānū bis in ſeptimana accipiat. 3. j. iere archigenis in auro ra cu 3. 3. j. aque decoct. granoz feniculi calidum. ⁊ tardetur poſt ipſam cib⁹ ſaltē horis quatuor. ¶ Septimū remediū uſeſt frequēſ comestio rapaz ⁊ naponū in cibis ⁊ ſeminis eius uſus ut ſupra tactum eſt. ¶ Octauū remediū ſunt pil. iſte de qbus oī ſeptimana ſemel accipiat vna poſt cenā per duas hōs. R. ſp̄rū iere ſimplicis. 3. j. aloes in ſuſi per tres dies in ſuc. feniculi. 3. j. icorpoſent ſit ⁊ ſiāt pil. ex oī. 3. vij. de qbus ter in mēſe accipiat. 3. 5. in aurora ſeruādo can. ſuper n^o poſitos de ſolutiua. ¶ Nonū remediū eſt uſus iere ſimplicis: de qua ſaltē oī mēſe cū aqua feniculi. 3. xij. obſuādo can. ut ſupra ſcriptū eſt ⁊ non timeas illam doſim: quia debilis eſt ualde. ¶ Decimū remediū eſt frequēſ uſus cetauree minoris: de qua in potu cū aqua feniculi oī ſeptimana ſemel accipi pōt. 3. 5. uſqz ad. 3. ij. ⁊ tardetur poſt cā ab^o horis ſex. ¶ Undecimo loco ſūt alie qtuor medicīne locales: quaz aliq applicari non debet niſi poſt euacuationes uſeo in anno ſiēdas: que poſite fuerūt ſupius etiā poſt euacuationes particulares que fieri debēt: ut imediate ante ſcriptum eſt. ¶ Prima itaqz medicina localis a ſapientib⁹ laudata eſt ut aliquoties in oculo ponat gutta vna pinguedinis uel li q̄ris qui diſſoluit ſeu ſtillat ab epate birci aſſato ſz doctrinā que talis eſt: q̄ſani birci accipiat cpar recēs: ⁊ poſt q ablutū fuerit cōueniēter vulnereſ plurib⁹ pforationib⁹: ⁊ impleat gñis pipis: ⁊ feniculi: ⁊ euſra. folijs ⁊ ponat in ueru ad aſſandū lēto igne quouſqz ueniēter coctū ſit. cū iſt coquitur

substernat eidē caccola enea ut colligat in ipsa humiditas: que distillat seu cadit ab ipso. et de bacoclo colliriget ut dictum est. ¶ Secunda medicina localis est: ut sepe in oculo ponat lyxium factum cum cinetibus stipitū feniculi. ¶ Tertia medicina localis est: ut cum urina pueri non polluti sepe colliriget oculus. ¶ Quarta medicina et spalis est ut accipiat succū feniculi in fine mensis aprilis et ponat in uase vitreo longo et stricti orificij: et permittat sub radijs solis quoddecim diebus ut bene desiccet: et tunc accipiat leuiter ita quod a fece non conturbetur. ponat itaque in altero uase: et ad quācūque .5. lib. ei imponat. .3. j. subtilissimi pueris ligni albi et ite alij quoddecim diebus sub sole dimittat: tunc igitur accipias ipsum et coles bis per pannū spissum et repōas in uase vitreo bene obturato et colliriget oculos in eo. ¶ Quinta medicamentum quod ex patet de auctoribus est istud. ℞. cineris capitis birudis combustis. .3. ij. mellis electi. .3. ij. succi feniculi. .3. j. misceantur: et ponantur in ampulla vitrea: et claudat orificiū eius. Deinde coquat in caldario pleno aque bullientis quousque una medietas cadat: et altera remaneat itaque colliriget oculos in mēte pestiue: et parat ante cenā: et quā situr ad lectū ex eo guttā unā in oculis ponēdo: ex quo et alijs mihi utiliora iter alia visa sunt per uniuersa uolumina collectis summi oipotētis saluatoris clemētia ad optatū pducatur. Amen.

Consilium. 61. De fistula in oculo.

Encrofa dñia Blancha malipe tro egrotat egritudine in angulo domestico oculi sinistri: que garab dñ ab. A. 3. tertij. et est fistula in lachrymali illo. Cuius quodē ultimata et perfecta curatio fieri debet magis per cauteriū ex auro uel ferro uel calibe. Ceterū quā si fistula illa non uidetur eāntiquā multū sicut patet ex nar-

ratione sua. ideo satis uerisimile est: aut quod in ossē non sit corruptio: cuius oppositum credo esse uerū si qua est ibi corruptio non est profunda. imo leuis et superficialis multū. et ideo in ipsius cura uidetur incipiedum esse a leuioribus prius quam ad cauterium transeam.

Pro cuius quodē leuis et tētatue cure acquisitio: ne recāscat regimē ex parte ciborum et potuum primo: deinde purget caput et corpus eius. 2.º pcedendum est cum localibus panētū picule applicandis: que habeant vim attractā diu ex profundo: et exiccādi eā: et cum sua stipticitate confortādi locū ne sit receptiuus mētrū in postea. quod quodē regimē uidetur mihi debere esse infra scriptū. ¶ Pro primo igitur abstineat hec dñia a rebus ualde euaporantibus: et cibis piguibus: lacticijs et legumibus: et fructibus humidis. ¶ Si abstineat a rebus acutis: ut sunt cepe: alleum: bulb: sinapis: eruca: et ualde falsis et uarijs oib: . ¶ Ad buccetia abstineat ab oib: que sua calitate et uaporabilitate caput replere consueuerunt: ut sunt arōtica oia fumosa uia et cito post cibū dormire: et fortiter exercitio: et reliqua de numero talia. ¶ Pro 2.º uero principaliter euetur corpus prius et argumēto sumpto a cōplexione et habitudine prius est corpus euandū uolūter. deinde canonice pcedēdo trāsedū eē ad pialē capitis euonē. uerū quā talia oia scribi facilius calamo et uerbo cōmēdari pnt quam operi. ideo apparet mihi cum partialibus et repetitis euacuatiōibus facile suppleri potestentibus euonibus. ¶ 3.º igitur prius corp: mioratiue euetur cum bis pillis. ℞. pill. de terra maiori siue cōposita. .3. j. reformetur pille. vii. cum sy. de calamēto uel alio eidē pportionato: et exhibeantur cum septem additionibus: que sup oia farmaco exhiberi debent sparsim colligēdis. 4.º primi. cap. 3.º. et 7.º pactice habiliatio. et ab usu communiter operantiū. ¶ Euacuatiōne minoratiua pmissa digeratur materia cum hoc digestiue et satis leni. ℞. aque betonicę. .3. ij. aque rosmarinī. .3. ij. misce. Dyaolibanum est medicina potens in exiccando materias: et proprie capitis et neruorum. ¶ Digestiue efficiatius predicto potest esse hoc. ℞. syrupi de calamēto. .3. j. oximellis cōpositi. .3. 5. aque decoct. macis. .3. ij. Et si ti-

meres epatis caliditate frāgantur hec digestiua cum aliquo remittente eorum caliditate ut aqua cicoreę et similib: et accipiatur hoc digestiue per septimanā cōpletam. ¶ Et si tpe quo assumit digestiue ueter esset stipticus accipiat omni sero aut alternatiue pillulam unā allefanginā aut de aloē abluo parum ante cenā. ¶ Digone mētrū apparere euacuetur nō cum his pillis. ℞. pill. de sarcocolla. .3. ij. cochiarū. .3. j. reformetur pille. vii. cum electuario succi rosarum et exhibeantur ut supra. ¶ Factis et ionibus iā pdictis oia mane bis colliriget oculos cum collirio immediate infra scripto duas uel tres guttas imponēdo. Post illud aut imponat una petia bui sequentis cōpōnis sup āgulo domestico oculi: et liget firmiter et adberēter cum plūaceolo lachrymali āgulo supposito cum debita adherētia. ¶ Descriptio collirij pnotari est hec. ℞. anti monij tucie preparate añ. .3. j. sarcocollę in lacte nutriti sēp doctrinā. .3. ij. licij: sang. dra. spodij: dragātū torefactū: scorie ferri pparate sēp artē. añ. .3. ij. aque ruthe solatri et celidone añ. .3. j. ex pueris supra scripta et rep: fiat sief cum succo ruthe et exiccet. Deinde cum pdcis aq: fiat colliriū fricādo sup core. ¶ Descriptio emplī supponēdi loco est talis. ℞. mumi boliar. acacie. sang. dra. thuris hypogistidos: mastice añ. .3. ij. cupulaz gladiū: nucis cyssi: gallaz pforatarū. añ. .3. j. glutis pisciū: dragātū: gūmī ara. añ. .3. j. dissoluatur glutē cum aceto nigro fortissimo et ceteris additis fiat emplm solidē substātie. hec mihi visa meliora pro nūc fuerūt. Amen.

Consilium. 62. De palpebra inuersa.

Atiens igitur purget cum bis pillulis prius et tardet cibum per horas sex et sumat mane. ℞. pillulaz aurearū. .3. ij. cochiarū. .3. j. fiat. vii. ¶ Sequenti uero die sumat hoc digestiue per totā unā septimanā. ℞. syru. ro. .3. j. syr. acetosi cōpo. .3. 5. aque feniculi cicoreę añ. .3. j. 5. misce. ¶ Post cōplemētū uero digestiui sumat uerato pillulas supra scriptas immediate: et postea ei quāto die consulo sibi sumat unā de supra scriptis pillulis per duas horas post cenā. ¶ Sup carnositate uero palpebre inuerse fiat linimētū pluries in die cum suc. apij ranini p. vii. dies: deinde per alios. vii. dies madescat loc: leuiter cum aqua salis armoniaci: et sēp post pmo succū et aquā ultimā supponat carnī addite hoc unguētū. ℞. emplastrū de mucillagib: .3. ij. alluminis crudi vitrioli cōbusti añ. .3. j. dissolue emplastrū cum uino antiq: et incorpent cum eo pulueres: et fiat unguētū: ubi glutinatum: de quo ungat palpebra ut dictum est. Amen.

Consilium. 63. De obtalmia a sanguine mixto.

Btalmia huius generis dñe in dictio meo pēdet a mē cōmixta ut san. fleg. falso. Neque credo ipsam mē eē cōmixtā ex cibo. et sang. Et monēt me ad illō plura motiua. 1.º p est lōgūdo butus obtalmie: que plixio tpe durauit. cholericā aut obtalmia nō eēt tātē lōgūdis pp acuitatē mētrū: cuius proodus p se nō trāsit. 1.º die. 2.º uero motiū est uehementē prius cum mordacitē cōmixt: qui ambo sunt accūs. iā mēci false: sicut pūgitiuus dolor est accidens cholericę. 3.º uero motiū est expāsiō uel dilatatiō bui mēci ad frōtē et ad faciē. cholericę autē mēci uehementius exalāt: et citius euāescūt quā fixē pmaneāt mētris. 4.º uero motiū est: quod p bui materiei coicata est pectori: et facit ulceratiōes in mamilla. mēci autē cholericę prius euaporāt quā in sanie puerant. Et plura alia motiua ad hāc intētiōē si nō effugerem longitudinē. ¶ Neque iterum credo: quod huius obtalmie lōgūdo pncipaliter pueniat ppter retētiōem mēstruor: ppter impregnatiōnem: quoniam frequenter uidemus plixas obtalmias in uiris et mulieribus non pregnantibus. ¶ Et ad buccet:

q: cuz mēstrualis mā sit mltiplicata ppter lōgtudinē tpiō impgnationis mirabile esset q ipa nō fecisset in oculo corruptionē magnā in vnea cornea nel iunctiua: aut saltem visui magnū fecisset nocumētum. qm̄ videmus obtalmias a quarta usqz ad septimā diem qūqz auferre visionem.

Qualiter cūqz nūc tūgit dispōnī pūiderē qn̄ que remedijs ifrascriptis. Regi mē vō per edones t digōnes ueniētes non dubito esse cōueniēter administratū sicut cōueniēter fieri potuit. Scio tū in ea que de hoc regimine necessaria fuissent: nō potuerunt eidē cōueniēter administrari ppter impregnationē: ppter quā hec egritudo difficilior est reddita q̄ si nō fuisset pgnās l3 tū hāc dispositionē magis credā eē per eēntiā q̄ per colligātiā matriōis pncipaliter: ut supra pmissū est. Regimē per illa quinquē remedia ita administrare ego si essem patiens. **¶** 1° itaqz hōz remediōz est puluis iste quo mane t sero pulueris caput ei^a p n^o cōmūture cordalis usqz ad finē sagittalē spgendo de eo iter capillos usqz ad q̄ritatē sex gno ruz ordei cum setula semp aspēdo p mū posutū puluere deponēdo qn̄ ponī debet scōs: t est ei^a descriptio tal. **℞.** floz nennariō. 3. j. corticū citri. 3. j. 5. viol. ro. añ. 3. ij. cāphore. g. ij. ligni aloes. 3. j. fiat oīum per se puluis subtilis t cōmisceatur. **¶** 2° Secūduz vō remediū spāle est linimētū hoc de quo magnū in obtalmijs t fluxib⁹ mātrū ad oculos inuamētum lueni mā⁹ q̄ in alijs fere remedijs oib⁹: t linian⁹ ex eo frōs t tempa bis in die actu frido uel tepido. **℞.** amili. 3. j. 5. terrefigillate. 3. vj. tucie pparate. 3. 5. sic memite. 3. j. ro. spodij san. ru. acarie hypogstidos añ. 3. ij. gūmi arabici torrefacti 3. j. succi plātaginis succi cōsolide ma. añ. 3. ij. fiat vnguētū in mortario plūbeo lōga cōtritione cuz suo pistello t spo q̄ utilimū est. **¶** 3° Tertiū remediū spāle est remediū istud. **℞.** sic albi facti ex mucillagine dragagātī. 3. ij. sarcocolle nutritē. 3. j. tucie pparate. 3. 5. suc. ro. 3. 5. aque viol. 3. j. collirigētur oīa sup cote t de hoc saltē sex vicib⁹ in die nālī collirigētur oculus. **¶** 4° Quartū spāle remediū huic dispōnī cōueniēns est epithima hoc. **℞.** aque solatri aque viol. añ. lib. 5. pa pauer. albi. 3. ij. terant⁹ simul ultima cōtritione usqueq̄ papa uer fere vtrā in aqua: deinde pdictio addant⁹ isti plūeres. **℞.** amili de ordeo. 3. ij. sic memite. 3. ij. sandarace. 3. 5. cō q̄ssentur oīa simul t ifundat⁹ in ea pānus qui exp̄llus super ponat⁹ oculo fronti t tēporib⁹. **¶** 5° vō spāle reme⁹ t ultimū est iste puluis de quo bis in die nālī oculo iponat⁹ ad q̄ritatē vni⁹ grani milij t per duas horas aut saltē per vnā in loco opaco tencatur oculus clausus. deinde oculo impo nant⁹ gutte due collirij supra scripti. ita cōtinuet⁹ in opauo ne pcedendo t non subito sanabitur.

De egritudinibus aurium sequuntur consilia.

Consilium. 64. De ulcere in aure cuz exitu virulencie: cum sonitu quodaz t diminutione auditus.

De domina bēt ulcus in aure cum exitu virulencie t cū sonitu quodā t diminutiōe audir⁹. vñ appet q̄ bēt nocumētū diminutiōis t corruptiōis in opatione sensus audir⁹: ppter qd̄ oportet cōsiderare magnū in ea esse pncipaliter t rāsitus in completā surditatem cui sic provideat. **¶** 1° pmo igit abstineat a superflua q̄ritate ciboz t potuū grauātum sto machū t caueat comedē cibos de pasta lac t lacticiā oīa t p̄sces cliros t pprie tunchas t anguillas. Et legumina oīa t caules etiā dimittat t oīa fercula brodialia in sero maxime. Silr effugiat vinū dulce albu grossū turbidū t ualde fumosū: s3 bibat ipm̄ cū aqua recētī cōmixtū iponēdo de ea quartaz partem. Et caueat fortia exercitia t labores sup cibo t effugiat semper caput tenere decliue.

De medicinalibus vō sex sibi sunt necessaria. **¶** 1° pmo est q̄

stāte vntē t reliquis fiat sibi flobotomia super manu dex tra de uena cephalica que est inter policem t indicē a qua extrahantur sanguinis. 3. iij. uel quinque. **¶** 2° Scōm vō remediū est q̄ vno mane in aurora comediat. 3. v. dyaturbit cū reubarbaro: post quā dormiat p horā t tardet comesti onē post ei^a assumptionē p horas ad minus qnqz aut. vj. **¶** 3° Tertiū vō remediū est q̄ faciat sibi sacculū vniū plenū de puluere radicuū assari t sit latitudis spāse vniū qz t ca lesfaciat ipm̄ semp sup vna tabula ligni de ladice aut cypsso bñ calefca t supponat aurē in firmā saltē per q̄rtā ptē bore: aut per mediā horā calefaciēdo ipas: deinde q̄scat per q̄rtā p tē bore. **¶** 4° Quartū pncipale remediū est q̄ oī die nālī q̄tuor vicib⁹ iponat in aure sua de hoc medicamēte duas uel tres guttas tepidas iacēdo sup aure tria p. viij. ptē bore t semp mūdificādo aurē cū vna tēta facta de pāno lini subtili. **℞.** oli de pice. 3. j. oli de costo. 3. 5. oli onfacini. 3. j. 5. ellbori al. 3. j. armoniaci. 3. j. 5. oppoponacis serapini. añ. 3. 5. ligni alo es. 3. j. macis. 3. j. partes duas: puluerigētur omnia pulue riganda t terantur simul in mortario ultima cōtritione. **¶** 5° Quintū remediū pncipale est q̄ post assumptionē supra scripte cōfectiōis hec dñā vno sero papai cenā accipi at vnā de ifrascriptis pillis. 2° vō ex eis accipiat per horas post cenā cōtinuādo hūc modū accipiēdi eas de 4° in quar tum usquequo sanata erit. **℞.** pillarū cochiarū. 3. ij. pillarū aurearū. 3. j. formēt pil. vij. ex. 3. cum succo rosarū. **¶** 6° t ulti⁹ reme⁹ est ut post q̄ medicauerit aurē per. x. dies cum p̄dicto vnguēto: tunc alijs. x. diebus imponat auri quater in die nālī tres guttas de succo ciclamini uel panis porci nī tepido: deinde reuertatur de succo ad vnguentum t ecō uerso semp medicādo aurem t sic cōtinuando usquequo sa na erit. ad laudem dei oipotētijs. Amen.

Consiliū. 65. De triplici mala dispōne in aure: videlicet. **¶** 1° De nocumēto dimi nutionis auditus. **¶** 2° De sonitu p̄ter naturā in aure per cepto. **¶** 3° De exitu humiditatis corrupte ab aure.

Ic reuerēdus in Christo pater t generosus vir de nobili p̄gentē Barbaro sicut nup accepit egro tat nocumēto auris triplici. **¶** 1° Primū qd̄ est nocumētū diminutiōis audir⁹. **¶** 2° Scōm est sonit⁹ p̄ter naturā in aure pcept⁹. **¶** 3° Tertiū vō est fluxus uel exit⁹ humiditatis ab aure corrupte iter polatum eueniēs. **¶** Et hec qd̄ nocumēta l3 nō appeant ex cellētia: sunt tū uerēda multū: minant⁹ enī cōpletā surditatē subsequēturā ad ea. **¶** 1° Ipsa quoqz nocumēta p̄dicta iuicem sunt depēdētia vnū a reliq̄ sicut nūc descēdēdo appet. **¶** Ne cesse enī est oēm humiditatē p̄ter naturā uel corruptā ema nātē ab aure: aut eē ppter nocumētū p̄p̄iū auris: aut pp colligātiā. **¶** Si enī erit pp p̄p̄iū nocumētū auris: aut mā illa corrupit⁹ in uenis t arterijs minutissimis disseminatis p pā niculū nēstētē os anfractuoz auris iteri⁹. Et hic qd̄ mo dus existēdi exit⁹ humiditatis raro cōtingit simplex: t est hu miditas ualde paucissima: a paruo enim mēb io nō pōt mlt ta per se emanare humiditas: t cōprehēdit⁹ hic mot⁹ p hec si gna. **¶** 1° Primū est paucitas subtilitas humiditatis exēntis t raritas euer⁹ ei^a. **¶** 2° Secūdu est sensatio mala cōplexiōis ca lidē cū tūillatione pulsatione uel pruritu in ea. **¶** 3° Secūdu modus descēsus humiditatis ab aure t frequēti⁹ eueniēns est ab ulcerib⁹ iūctis in pāniculo iā p̄dicto que potuerūt sub sequi solutionē cōtinuitatis factā a p̄mitiua cā: ut spina acu arista t osilib⁹. aut subsequēta fuerūt ulcera ista ad āpara cho lerica p̄dicti pāniculi: t hec frequēter eueniūt. **¶** Et uenit i cognitiōe hōz ulcerū p hec sig. p⁹ q̄ p̄cesserūt dolores t feb. ad q̄s cōsecuta fuit subita eruptio cū eductiōe mae saniat⁹ vi rulēte fetide ul. corrupte: t hec qd̄ maei corrupte emanatio frequēter mltio tpe p̄seuerat: ita q̄. x. uel. xv. anni spatio vix bñ curat⁹ nisi a viro scia t ope bñ trito. **¶** Perducit aut bu lusmodi maei p̄ntia qnqz ad nocumētū diminutiōis audir⁹:

aut qđ ipsa oppilat vias transitus spūs aialis a cerebro ad organū audit⁹ p̄dictū. Aut qđ p̄dicte humiditates mala cōplexione corrumpūt complexionē p̄nīculi auditīui. Aut qđ ppter infusione p̄dicti p̄nīculi a mēbris illis spēs sonoz non bñ recipiunt in organo uel p̄nīculo isto: neq̄ in medio intraneo audit⁹: ppter hoc diminute audiūt talē patiētes. ¶ Pōt etiā ab bis ulcerib⁹ gñari nocumētū corruptionis audit⁹. vapor enī uel fumus qui eleuat ab humoribus p̄dictis recepit in p̄nīculū istuz repñtat ei uarios motus sñ qñatitatē subtilitatē uel grossitiē acuitatē pūctionē uel mordicationē in organo audit⁹ factaz z uaporib⁹ illis. ¶ Ex hoc fundamēto cludit intellect⁹ pluriū apparētū: si enīz uapor iste acut⁹ mult⁹ fuerit z pars p̄nīculi istius motus z neruoz neniētiuz ad ipm cerebro p̄cipiet auditīua potētia motū si nilē p̄cussioni aeris armorū uel aliarū rerūz ualde sonatiuarū. z hic mot⁹ talis a sapiētib⁹ tinnitus appellat⁹. ¶ Si aut talis uapor est multus z grossus z aquee nāe p̄cipās fuerit z uehemēter agitat⁹ subito repñtat auditīue potētie motū aque fluētis. ¶ Qđ si p̄dictos uapores cōtingit uehemēti collisiōe reuerberari ad p̄nīculū nō uehemēter infusuz repñtat auditīue potētie mot⁹ cōsimilis collisionis z reuerberatiōis aeris ad flatū uēti uehemēter collisi ad syluā uel parietes uel ad alia: z hec oīa a uiris illustrib⁹ nocumēta corruptionis audit⁹ nominant⁹: tales enī motus in medio intraneo p̄nīculis z neruis cā repñtant seipsos ēē exteriūs in aere innētos uel in medio extrinseco in quo nequaq̄ sunt. ¶ Ex qbus oib⁹ tanq̄ ex fundamēto cludit qđ hec nocumēta tā diminutiōis qđ corruptionis in auditu cōtingētia facile pducē pñt ad destructionē audit⁹ siue ppter maiorez corruptionē in mā cōplonali euenientē ¶ Siue pp oppilones uel apata uel alias egritudines cōpōnales uel subsequētes. ¶ Siue pp magnificatā solonē cōtinuitatis in p̄dictis partib⁹: solutio enī cōtinuitatis mēbro rum est maxima cā debilitatis mēbroz: ut scōa p̄mī cap de cāis debilitatis mēbroz. z p̄mo de accitū z morbo colligēdum. ¶ Siue ppter talia ulcera cōtingat in aurib⁹ multiplicari sorditiez que phibeat receptionē spūs aialis in organo auditus: que etiā sorditiez phibeat receptionē sonoz in organo auditus declarato. ¶ Aut cōtingat post talia ulcera remanere cicatrices magnas in organo audit⁹ ex quibus ipsum fiat non bene sonorum. ¶ Jam autem declarare opz qđ nocumēta p̄dicta audit⁹ cōtingere pñt per colligantia a medullari substātia cerebri cā p̄nīculis eius: ut patet in surfen uel carabito in litargia uel cōgelatiōe in subet apoplefia epilepsia z cōsimilibus. ¶ Etiā cōtingere pñt p̄dicta nocumēta per colligantia organorum auditus a toto ut in febrib⁹ z alijs p̄trib⁹: ut pectore pulmone stomacho splene renib⁹ matrice: z sic de alijs. ¶ Quorum qdem nocumētorum inuentio habetur per cōueniētia signa deducētia in cognitionē nocumētorū totius aut aliarum partium corporis. sed qđ hec non vident⁹ multum ad ppositū facere iam refecui effugiens etiā lōgitudinē. Si qđ autem de inferioribus mēbris frequēt⁹ est causa augendi nocumētū in auditu illud saluatur euident⁹ z frequētius a stomacho puenire qđ ab alijs mēbris. In cuius qdem nocumēti cognitionem coicāt aurib⁹ ex parte stomachi puenit per inuētionem signorū significatiū nocumēta repletionis doloris cōsionis aut alterius nocumēti stomachi: qm terminus discretiuius boz nocumētoz est sensibilis lesio in opationibus mēbris eueniēs a quo per colligantiaz leditur alterum. ¶ In sūma igiŕ dispō bui⁹ reuerendissimi p̄is oñi p̄tono tarij barbaro reducūt ad nocumēta sñ ordinem declarata que fuerunt ulcera aut solones cōtinuitatis in organo audit⁹ exītia. In cuius quidē curatiōis dispōne. xii. mibi vident⁹ necessaria obŕuari ut nunc in posterum sequit⁹.

Primo itaqz pcurrēdū est regimē sex rex non nālūm abbreviate: lz multū diffuse oporteret expēdere calamū si tps adesset. Itaqz vir iste morā strabat

in ciuitate dōmo z camera bñ calis: z oīno effugiat flatum uenti oriētalīs z occidētalīs magnū: z effugiat strepit⁹ oēs z fortes mor⁹ sonātium corporū aerē p̄petuose collidētium: z caueat a cātu z ab approximatione ad cātus multuz excelētes: qm excellens sensibile corrumpit sensum: scōo de aia. ¶ Et caueat ab habitatiōe in locis hñtib⁹ testudinales reuolutiones: imo morari z diu stare in eis non est tutum. ¶ Et caueat a stricture uestiū cōprimētū pect⁹ uentrē itestina z hypocūdria: z oīno caput eius sit bene munitū infusis suffaluis doŕsibus uarioz pellibus vulpinis z agniniis

In cibis vō emitet oīa mltū naporosa: ut brodialia piguia laccinia fructus multos bletas spinachias portulacas z alias frigidās plāras. ¶ Caules vō z rape mētra feniculū petrosel. serpillum ruba saluia roŕinarinus z relique siles calide plāte optime sunt. ¶ Et radices calide pastinache karote rāpūceoli z similes sunt utiles. ¶ Legumina vō dimittant⁹ ppter risum z p̄nīcum z far de ordeo z cicera rubea confracta. ¶ De carnibus laudant vituline capreoline caŕstrine z leporine: z depullis oib⁹ z pprie colūbellis qui singulare z bñt pprietatē in boc casu: z fāsiani perdices starne francolini meruli: z sic de singulis minutis auib⁹. ¶ Fructus vō dimittant⁹ oēs p̄ter ficus ante cibum: z auellane torrefacte optime sunt etiam z pprie post cibum: z amigdale z fistici z nuces etiam non sunt male. ¶ De seminibus vō feniculus anisuz granā paradisi cūminū z cardamomū omnia utilia sūt z pprie sēs z semen origani mirabiliter laudata sunt. ¶ Aceti autem usus in cōdimentis laudandus est z succus limonum salitorum. ¶ Agresta vō et granata et citrangulū non placeant. ¶ Cinamomum autem z nux muscu. galanga piper crocus. q̄z. z omnia talia optima sūt. ¶ Lac vō z laccinia omnia ac pastiles cibi omnino dimittant⁹. ¶ Caseo autēz uti potestis non ualde frequēter z pprie frangibili ad sal sedinē aliquantā declinante. ¶ Carnes vō salite macre z cū seminib⁹ adite in landutulis sunt bone. ¶ Cerebrū sup uētres cor eparrenes z caude aialis dimittant⁹ z vniuersaliter oēs neruose p̄nīculose z cutanee ptes dimittēde sunt. ¶ Uino adritat albo subtili claro bene aromatico z mediocris saporis tēdēte tñ ad fumositatē magis qđ ad aquositatē. Et si tpe aliquo causa est aut cōŕuetudis oportet ipm aque cōmisceri: sñ aqua cisterne aut altera aqua in qua diebus frigoris coquant⁹ pauci flores origani: z in dieb⁹ caloris coquat⁹ simpliciter aqua z cōmiscet quartā pars ei⁹ cū tribus partibus vini aut saltē vtria cum duabus.

De modo aut exercitadi dicēdū qđ oīno quiescat post cib⁹: imo alio tpe neqz video sibi exercitiū saltē magnū fore ei utile. Exercitiū aut peditatiū paulatim z lōgo tpe factū: ut ducat corpus ad augmētū suauis caliditatis est ei cōueniēs. ¶ Loco in exercitiū utat frequēter fricationib⁹ p̄mo factis a genib⁹ usqz ad pedes: deinde ab iguinib⁹ usqz ad genua. z 3° a spatulis usqz ad nates. z 4° loco ab adiutorijs usqz ad manus. ¶ Et loco etiā exercitiū p̄ticularis puenit ei frequēs pectinatio capitis cū setula uel pecune absqz fricatione p̄nōz: lz p̄nī calidi ieiunio sñ cō capiti frequēter applicati sūt cōueniētes absqz fricatiōe.

De sono aut ita regat qđ postqđ cib⁹ fuerit per borā vñ cū dūmidia dormiat capite cōueniēter tecto: ut supra dictū est: z decēter eleuato nequaq̄ inclinato an uel ad latera: z sit ei⁹ dormitio p̄ma sup latere dextro p̄us: deinde sup sinistro facta. Et si p̄cipet capitis grauitatem magnā: tunc caueat dormire post cibum nisi trāsactis horis trib⁹. dormitio enim sup repletionē cito facta caput replet: z reumatismos in eo facit: sed reumata mota fluunt ad membra debilia: sicut ad aures z funilia. quare zc.

Circa modum vō assumptionis ciborum emitet cibuz aliquem accipere nisi uero z naturali appetitu i citante ad illud. corpora enim fastidiata z non pura non sunt cibanda prius qđ materia digeratur replens.

Secunda conclusio. nullum cibum accipiat nisi cōuenienter diu et subtiliter masticatum: qui enim odit vitam suam cibū deglutire debet sine masticatione cōgrua. **Tertia conclusio.** cibaria multa numero et specie diuersa non sunt in vnica cibaratione accipienda: patet q̄ fm diuersitatem odoris coloris et saporis ciboz variat substantia et q̄litas eorū et facilitas et difficultas digōnis ipsorū. **Quarta conclusio.** in nulla cibaratione tēporis comestionis p̄lixitas est fienda. hec conclusio est cōtra p̄elatos: et p̄bat sic: q̄ quando multū t̄pis in comestione expendit p̄mus assumptus cibus aliq̄liter digeritur et cibus ultimo assumptus crudus existens commiscetur ei. ergo in crudabit primum. **Quinta conclusio.** q̄ntitas cūeniēs assumēdi cibi est illa que excludit tensionē grauitatem et dolorē stomachi: q̄re semp accipiat cibus tante quantitatis qua nō grauetur stomachus. **Sexta conclusio.** q̄ pot' non accipiat multus in q̄ntitate cōtinua ne grauetur ab eo stomachus. ergo oīs pot' melior est in q̄ntitate discreta fact': hec conclusio est cōtra multos igluuiose bibētes et p̄bat sic. q̄ melius amplexat stomachus et cum minori labore recipit vnā librā potus partim in quatuor uel quinque vices q̄ semel accepti. **Septima conclusio.** moderata pot' quātitas est oīs illa que excludit oēm fluctuationē rugitum uel gurgitationē in stomacho. patet q̄ aliter non bñ digerunt cibi et pot': nisi qñ bene quiescūt in stomacho. sed rugitus et fluctuatio sunt motus inquietantes cibos et potus in stomacho. igitur etc.

Pro mēsurā igit' sexte rei non nālīs. s. accētūz aīe: dicēdū q̄ oēs aīe passiōes uel accētia ppter que fortis et p̄seuerās fit in sp̄ritib' et humo rib' agitatio euitari debet. talia enī accētia sunt sic subitūs et fortis timor et imoderatūz gaudium et sup̄flus rīsus. ira aut uehemēs iracundia: ppter que oīa uehemēs fit motus et euaporatio ad cerebrum et oēs partes capitis. **Similiter** etiā passiōes animē per quas a circunferentia ad centrum fortis fit mor' in sp̄ritibus humoribus et mēbris eutādē sunt: et talia sunt sicut āgustia tristitia sollicitudo cogitatio uel cōtemplatio p̄funda de rebus tristantib'. hec enīz oēs passiōes extermināt et mutāt corpus ab ea que est fm naturam consistentia. regni tertio.

Secundus vō p̄ncipalis canō de duodecīsupra tactis obfūdus q̄ diligēter fiat aduertētia si nocumētū audir' cōtingeret ppter p̄ntiā multi ceru minis aut sup̄fluitatē in aure intēdat cūuenienti mūdificatiōi eius. **Et primo** quidē cum pannis subtilissimis diligēter et sepe reuolutis in aurem. **Secundo** vō cum eisdem sepe madefactis in tepidā aquā mellis cum decoctione origani factā. **3°** vō et meli' cum aqua mellis et pulpe colloquintide facta. **4°** vō cū auris mūdificatoriis facta ex auro argento ere. s. auricalco: sed p̄mū et ultimū meliora sunt alijs. **5°** sepe imponat auri liciniū factū de pāno subtili lineo intincto in melle et succo sepe madefacto: et hoc simul cūz secundo et tertio remedio experta sunt.

Tertius canō p̄ncipalis obfūdus est q̄ si nocumētūz audir' qd fuerit de p̄dictis trib' contin gat ppter que remāserūt in organo audir' que sunt magne et cōfirmate hec dispositio penitus erit incurabilis. **Pro batur conclusio.** quia per tales cicatricēs organū auditus reddit nō bene sonorū. **2°** q̄ in loco cicatrizzato nō pōt recipi sufficiēs quātitas sp̄s aīalis necessarij ad operatiōnē audiuiā: eo q̄ locus cicatrizzato nō est porosus. **Et 3°** itēz q̄ remedia que eēnt necia ad extenuādā et subtiliādā cicatricem nō pōt cūueniēter applicari tali pāniculo ppter anfractuofam reuolutionem ipsi' exitis super osse auris. **Si autē** cōprehēderet vir in sciētia peritus et remāssent cicatricēs tenues post cōsolidationēz ulcerū in hoc tria sunt mibi experta remedia. **Primum** est q̄ in aure premūdi ficata a sorde ifundat media guttula electi balsami tepidi. **Secūm** est et expertūz ut imponat in ea succus p̄assij te

pīdus cum pauco puluere musci. **Tertium** q̄ auri ipo nat oleum amigdalaz amaraz bullitū per medietatē: hec enī tria etiā cūz testionio auctoz sunt p̄batissima.

Quartus canō est q̄ cura hui' dispōnis est ut iste vir oī nere et autūno euacuet per hunc modū: aliter p̄cessus eius nō felicitabit'. **Et q̄** nunc instat autūni t̄pus euacuet cum istis instris. **Rx.** pil. aurearū et de sarcocolla. añ. 3. s. forment pil. vj. aut. vj. cū eluatio ro. et accipiant per. viij. horas post cenā et nō dormiat post eas nisi per borā et post. v. horas accipiat cyathū vnū aque calide bñ succarate et elapsa hora vna comedat. **Die imediate** sequēti accipiat hoc digestiū. **Rx.** sy. de calamēro. 3. j. syru. cōpositi acetosi. 3. s. aque saluie betonice et lupulloy. añ. 3. j. misce et calm accipiat in auro et expectet post ipm per q̄tuor horas cōtinuādo ipm dieb' octo. **Nonā** vō die imediate sequēti purget cū istis pillis. **Rx.** pillarū de iera cōposita: pillarū cochiaz et de sarcocolla añ. 3. j. forment pil. vj. cū eluatio ro. et accipiat in aurora obfūatio cōditionibus que dicte sunt in p̄cedētib'. **Pro purgatione** aut uenis. **Rx.** agarici electi. 3. j. s. reupōtici. 3. s. penidiāz succari añ. 3. vj. aque saluie et origani uel decoctionis eorū. añ. 3. ij. gīngiberis electi. 3. j. spīcenardi. 3. j. salis gēme 3. j. ifundatur pulueres in p̄dictis aq̄s per diē nālē: deinde calefiant et diligēter exp̄mant que colatura accipiat in aurora calida obfūādo cōditiones in p̄dicto solutiūo autūnali dictas. **Die vō** sequēti hoc minoratiū accipiat hoc digestiūz qd cōtinuet. viij. uel. viij. dieb' obfūando ea que scripta sunt in digestiūo autūnali. **Rx.** syru. de bisantijs. 3. s. syru. cōpositi acetosi. 3. j. aque fenicli apij et absinthij. añ. 3. j. misce hoc totū calm sit acceptū. **Nonō** vō die sequēti purgetur cū hoc. **Rx.** eluarij idi. 3. j. s. iere galieni. 3. vj. accipiat cum aqua calida bene succarata. **Et si** aboiaretur iera ppter amaritudinē: tunc loco eius accipiat pillarū de iera cōposita. 3. ij. pillarū cochiarum. 3. j. forment pil. vj. cū eluatio rosa. vj. uel. viij. et accipiant in aurora obfūatio cōditionibus que in de alijs pillulis dicte sunt.

Quintus vō canon p̄ncipalis est q̄ post istas cōditiones regulares iterū utat pillulis nunc scribendis de q̄bus accipiat vnā parum ante cenā oī. v. uel. vj. die cū rugitu censionē et aboiationē stomachi. Si autem nullum accidētū horū hiet tunc accipiat vnāz de istis pillis per duas horas post cenā die sexta uel septima ut dictum est. Sūt autē pillē iste. **Rx.** succi eupatorij succi ligritie añ. 3. j. salis indi. 3. s. gīngiberis ciuamomi gariofilorūz cubebaz florum rosmarini nucis mus. añ. 3. s. ligni aloes 3. j. aloes epati. electi. 3. j. agarici hermodactyloy añ. 3. ij. pulpe colloquintide. 3. j. pulueriscent oīa et fundant in lib. 5. aque maiorane diligenter cōmiscendo: et ita quater uel quingies fiet exiccādo eam: de ista ergo mā fiant pillē ex. omni. 3. vj. quarum usus fiat ut dictum est. et poterit etiam de eis oī fine. xv. diez accipe. 3. j. in mane obseruādo cōditiones que scripte sunt de alijs pillulis. In is enī pillulis est magnūz secretum mūdificandi caput et omniūz sensuum: instrumēta etiā confortando ea siue de interioribus siue de exterioribus sensibus intelligam.

Sextus canō p̄ncipalis est ut admistret ei hoc aromaticū. **Rx.** ligni al. maiorae floz rosmarini se. basiliconis. añ. 3. j. cubebaz granorū padisi floru ul. se. andacoebe gīngiberis electi gaz. añ. 3. ij. musci ambre añ. 3. ij. rosa. coruc. citri añ. 3. j. origa. 3. ij. pulueriscent oīa per se et ligent in sindone de gna retorta: et sepiissime odorent: hoc enī aromaticū apit oppilones cerebri etiam p̄fundas cōfortatiōni et expurgat mās ab auri' oculis et palato.

Septimus canō p̄ncipalis est ut iste vir saltem oī septimana ter qñ uadit ad lectum pulueriscent totā caluariē capitis cū hoc puluē sup̄aspēdo de ipō q̄ntitatē octo gnoz frumētū semp qñ ponit pulueres scōm cū setula mūdificādo p̄mū. hic enīz puluis magnifice

sonat cerebri commissuras et poros capitis apiendo et mas
sumendo. Cuius descriptio est hec. R. sicados: origani: cala-
menti: pulgij: se. an dacoche: aristolo. rotunde: asari: maiora-
ne añ. 3. iij. betonice: floz hypicōis macis añ. 3. iij. puluerisē-
tur oia per seroide comiscant: et sit ei^{us} usus ut iā dictū est.

Octauus canō pncipalis est: ut hic vir conet mas
a capite diuertē iseri^o distrahēdo nunc
cū frictionib^{us} sup^{er} tactis: nūc cū abluionib^{us} pedū cū deco-
ctione lauri maiorane saluie et filij: nūc vō administrādo
apitionē emoroidaz de q^{uo} si nā sibi puidisset sumus iuu-
mentū obtineret. Et si emoroides non sunt nāliter apte-
tūc qnqz fricent^{ur} cū folijs fici aut solide maioris aut pāno
aspo uel felle tauri. Et si aut nō obediūt emoroides ap-
tionis: tūc saltē mās ad inferiora diuertant^{ur} et cū hoc clisteri
accepto in mane per duas horas ante prādū. R. asari ori-
gani arthanite pulgij calānti betonice maiorane añ. 2. 5. fol. malue et mercurialis añ. 2. iij. furfuris grossi. 3. iij.
coquant^{ur} oia in trib^{us} p^{ro}bialis aque usqz ad cōsumptionē me-
diatatis: de hac igit^{ur} aq^{ue} cū uenied^{it} expōsione colata accipia-
tur lib. j. electi dyacastorei. 3. j. iere Sal. 3. iij. succari rubei: cal-
sifistule añ. 3. 5. olei de lilio et de sisamo añ. 3. j. misce et acci-
piat^{ur} hoc clistere et nō timeat: qz nō est violentum sed sum-
mo iuuamēto attrahit mas a capite ad inferiora.

Nonus canō est ut saltē semel in uere q^{uo} ad medie-
tatē ei^{us} et in medietate autūni in loco ubi fi-
nis colli cūgit^{ur} cū spatulis applicet^{ur} huic viro emplastrū
ad q^{uo}ritatē palmē man^{us} factū cū trib^{us} p^{ro}b^{is} flamule subalis-
sime trite cū quarta pte ferment^{is} sex uel septē diez cū modico
acetū: hoc enīz emplastrū ibi p^{er} q^{uo}rtor^{um} horas retētū cū sua ru-
bificandō et potētī caliditate leuiter uelicitia cutis mas at-
trahit a capite quātūcūqz pfundas. Nō mīres aliq^{ui} qz si
circa vix istū nō fiet diligēta curationis expectat^{ur} in eo cō-
pleta surditas: ut in pmo cap^{itulo} demonstratum est.

Decimus canō itē p^{er}termitti nō debet p^{er} mās a p-
fundo auris ab e^o trahēda et cōsumēda
et in uapōrē uertēda sūm hūc mod^o: accipiat^{ur} enī tabula de
cupressō bñ polita et uehemēter calefiat añ cenā et añ prādū
et itē q^{uo} uadit ad lectū: et tūc supponat aurē suā cū toleran-
tia illius caliditatis usqz ad mediā horam auri magis lese
applicādo ipsam aut utriqz pmutatiz de vna ad aliā aurē.
Et si uolueris hoc remediū efficacius facē tūc R. florū
origani. 3. iij. pulpe colloqntide. 3. j. cōtūdan^{is} minutiz et po-
nant^{ur} in sacculo: q^{uo} sacculus bñ calidus supponat^{ur} tabule p-
dicte et supponat^{ur} auris sacculo p^{re}dicto: ita ut utriusqz vir-
tutem et iuuamētum accipiat^{ur} auris tam sacculi q^{uo} tabule.

Undecimus canon pncipalis est ut auri impo-
nat^{ur} mane in aurora et semel in no-
nis et 3° per mediā horā añ cenā: et quarto per duas horas
post cenā vna gutta olei de pice sublimati diligenter tepidi
positū et non ualde calidi p^{re}medicando aurem eo modo
quo in secundo can. pncipali sup^{er}ius est declaratum.

Duodecimus vōz ulim^{us} canō est ut aliq^{ui} nō
ueniēter ualētib^{us} imponatur
auri hoc cōpositū: q^{uo} mirabili iuuamēto cōferre vidi surdi-
tati: et ad hūc fort^{is}: et hoc remediū iuētōis mee paucis vi-
ris colcaui in dieb^{us} meis. Cui^{us} descriptio est hec. R. origa-
ni pulpe colloqntide floz serpilli et maiorane añ. 3. j. musci
electi q^{uo} tubapirium noiat. 3. j. ambre oriētalis. 3. j. cube-
bay laudani macis storacis calamite añ. 3. 5. olei amigda-
laz amaraz olei lilioz alboz añ. lib. 5. puluerisēnt^{ur} oia per
se et diligēter cōquassata ponant^{ur} in ampulla stricti orificij
cū p^{re}dictis oleis. ista igit^{ur} ampulla cū argilla uel pasta dili-
gēter clausa diligēter suspēdat^{ur} in caldario aque per vnā ho-
rā magnifice bullētis. deinde accipiat^{ur} ampulla ista ab igne
et p^{er}mittat^{ur} refrigerari. De hoc igit^{ur} oleo actu tepido q^{uo}rer in
die mediet^{ate} auris ut p^{re}dictū est in xi^o p^{re}cedēti can. videbis
enīz potētia dei mirabil^{is} opante in seruis suis: q^{uo} feliciter
cedat summus ille hierarcha nāgareneus qui sanat oēs lā-

guores. Ad laudes eius semp^{er} imortales. Accipe igit^{ur} re-
uerēdissime in x^{risto} p^{ro} mibi sūma caritate coniuncte her-
molae p^{ro}notarie de celeberrima p^{ro}genie Barbaro que ti-
bi nō leui labore cōposui salubria remedia in cui^{us} subsidij
et grās age altissimo ipm p^{ro} me orādo et p^{ro} uenerabili in
x^{risto} hūsto p^{re} dño p^{ro}notario de Monte: qui vires suas ad
hec efficiēdū totiens: et tā sedula caritate iterposuit q^{uo} mani-
festari illō tibi mibi eēt difficillimū. Age igit^{ur} feliciter ut spo-

Cōsiliuz. 66. De triplici mala dispōne: videlicet.
De mala cōplexiōe frigida et hu-
mida cerebri gñatiua multoz flegmatum per indigestiōē
Et nocumēto ablationis et parū diminutionis et cor-
ruptionis auditus. De cōfirmata cecitate in vno oculo
et nocumēto diminutionis et corruptionis visionis in al-
tero. Diuiditur autem consilium in duas summas.

Summa p^{ri}ma dispōnes dictas per cās et signa inuestigata.

Anfuctissima

bñanitas am-
plissima qz p^{ro}-
etas q^{uo} multū florē video in reuerende
religionis viro dño Galesio epo et c. satis
angustiose mouerūt mētē meā p^{ro}pterea
qz video ipm diuersis egritudinibus et
accitib^{us} in cōueniēter molestātū. sed et tū
uenerādus p^{ro} bñc terreri nō debet: imo
animosior fieri ad expugnādū labores corporeos et aiales
sic enīz gñosos animos labor nutrit: et extimādum est absqz
dubio aliq^{ui} talia nocumēta in meliorē p^{ro}te salutis aie sue a
sūmo olūz cōditore fuisse collata. Nunq^{uam} enī bella bonia:
nunq^{uam} discrimina desunt: sic p^{ro}pter hoc psalmigraphista da-
uid psal. xxxi^o scripsit. N. ulta flagella peccatez: sed span-
tes in dño misericordia circūdabit. p^{ro}pter que et ego spo-
tis in dño: rogo et exoro misericordiā suā ut apiat mibi vi-
am subueniēdi lāguorib^{us} eius. Sunt autē hūius nenerā
di p^{ro}ptis dispōnes tres pncipales oia alia accitū cōp^{ro}pheten-
dētes. Et p^{ri}ma qdē est mala cōplexiō frigida et humida
mālis cerebri multoz flegmatum gñatiua et cōgregatiua per
viā indigestiōis. Et 2ª pncipalis eius dispō est nocumen-
tum ablationis et p^{ri}mū diminutionis et corruptionis audi-
tus. Et 3^a vō nocumētum est cōfirmata cecitas in vno oculo
et nocumētū diminutionis et corruptionis in opatione
visiua alterius oculi. Et p^{ri}ma qdē sua dispō est p^{ri}mū suo-
rum accitūz et q^{uo} plurimū alioz pncipaliū et euenire potētū.
p^{ro}pter enīz malā cōplexiōē frigidā et humidā corpori aug-
mētant^{ur} supfluitates in anteriori et medio uētriculo cerebri
que per p^{ro}te descēdunt ad q^{uo}ntum p^{ro}neruoz que fecerunt
ibi oppilationē in tota substantia nerui deferētis aut deferre
subētis spūm aialē ad pāniculum tenuissimū et cōopientem
op^{ro}asamac. i. petrosi. et anfractuū sup^{er} cūcā: qui bñ fel-
ueritatē cū annulis eidē cōmixtis a q^{uo}bus trahit originē est
organum auditiū. cum igit^{ur} auditiua potētia nō possit exire
in opationē suā nisi sūm q^{uo} mouet^{ur} ab obiecto: et obiectum
quātūcūqz excellēter sonās exterius eius spēs sufficienter
diffundit per mediā exneum: q^{uo} est aer exterior uel in p^{ro}-
uo auris exis. Et adhuc supposito q^{uo} spēs corpoz sonātūz
recipiuntur in medīz: q^{uo} est aer intraneus in poris p^{re}dicti
pāniculi et neruoz eius innētus et q^{uo}etus. videlicet euz per
talia agētia potētia auditiua nō possit opari sufficiēter sine
instrō p^{ri}ali q^{uo} est spūs aialis p^{re}dictus p^{ro}taliter iā modifi-
catus in aure seq^{ui}tur q^{uo} erit impossibile auditionem fieri: et
becest vna et pncipalissima cā surditatis hui^{us} viri. Hec
autē surditas a speculatorib^{us} diuisa est dupl^{ix}. Aut enīz a nā
i. a gñatione cōta: aut a tpe. Et autē fuerit a nā aut puenit
ab oppilatione mālī neruoz et pāniculi p^{re}dictoz: aut puenit
ab apostemate ipsoz: aut cōtingit p^{ro}pter multitudinē sordis
uel sanie: aut accidit hoc p^{ro}pter soliditatē ossis anfractuoz:
que cōta est a gñatione q^{uo}si mōstruosa: ita q^{uo} os illud nō fue-
rit cōta a vīte generatiua p^{ro}ductū: et sita fuerit hec spēs
surditatis oīno est icurabilis. Et tales hoīes sunt qui surdi

Org. huiusmodi

a natiuitate plurimū sunt stulti: ut scripsit p̄s p̄ de sensu.
 ¶ Si aut oppilatio fuerit in p̄dictis locis p̄hibēs delatio-
 nē aīalis spūs a cerebro ad organū auditū: aut bec oppila-
 tio nō p̄trāsīt multū t̄p̄s: ita ut cōfirmata fuerit. aut ecōuerso
 si p̄ mō tunc erit adhuc curabilis: l̄z cū difficultate: tales au-
 tē infantes cognosci p̄nt. q̄ cāsus & nociferationes auri fre-
 quēter approximatos nō p̄cipiūt nisi p̄p̄. Et cū fuerint ex-
 cellētes motus talis aut pluris sepe curari p̄nt q̄n̄ crescūt in
 etate p̄uectiori rōne caloris minoratiū humiditātū: & ali-
 q̄n̄ curant b̄nficio sapiētis viri cōiis regimē nutriētūz ad
 calidum & siccū: & subtiliationē humorū & diuertētiā mās cū
 rubificātiōibus attrahētib⁹ mās ad extra & cū bis que ponū-
 tur aurib⁹ oppropatis ad apiendū & exiccādū mediocri-
 ter de q̄bus in ferius descriptiones utiles appebunt. ¶ Si
 aut talis surditas tūc a ḡtatione uel natiuitate cōta lōgum
 t̄p̄s habuerit minime curari poterit. arguit enī debilitatē
 mēbroz & dispōnē fixā: & bec est snia oīum auctoz: ut collī-
 git 4° quartū. & 3° cōnētis. p̄ casū in q̄ pluribus passibus
 & pluries alibi. ¶ Si aut surditas a t̄p̄e p̄uenit nō nalde
 cōfirmata ita q̄ nō trāsierit vni⁹ anni: aut duoz spatū: & tūc
 curari poterit t̄m̄ tāto facilius quātō minus longa fuerit: &
 ecōuerso: tāto difficilius quātō antīgor fuerit bec surditas.
 Nō enī est impossibile in viro b̄n̄ regulabili & a medico
 scia & xp̄ientia trīto aliquā antiquā surditatē posse curari
 ne paruit in fratre Thoma anglico qui surditatē habuerat
 plurib⁹ q̄. xii. annis: & fuit p̄fecte curatus. & adhuc in sani-
 tate viger: dū modo cōposui bec dicta. ¶ Et si illustriū snie
 in cōrium appeant dicēdū q̄ ipsi locū fuerūt de bis que
 sn̄ plurimū cōtingunt & nō est neciūz nunq̄s credē posse cō-
 rigē oppositū ei⁹: q̄ a sapiētib⁹ scribit p̄pter diuersitatē cli-
 matū regionū & locoz: & p̄pter diuersitates cōplexionū regi-
 minis boīum & alioz p̄ticulariū que fere innumerabilia sūt.
 Et bec est illa spēs surditatis quā Auicēna uocat tarax na-
 tiuā: l̄z tarax possit importare etiā surditatē a t̄p̄e cōta: & con-
 tra distinctā ḡnatiē que importat nocumētūz dimīnutiōis
 opationis auditus. ¶ Propter q̄d Auicē 4° t̄tj. quatuor
 declarat terminos nocumētūz in auditu p̄ueniens impo-
 tates. s. ablationis: & est tarax uel surditas natiua uel a t̄p̄e
 cōta. ¶ Et nocumētum dimīnutiōis q̄d ḡnatiē noiatur. s.
 q̄ nō possint soni uel uoces audiri nisi a p̄p̄inquo: & adhuc
 q̄ltercūq̄ audiant cū difficultate ab audite audiunt: ita
 ut uoces & smones nō uere & distincte ab auditu p̄cipiunt
 & hoc nocumētūz ibidē grauedo auditus noiatur. ¶ 3° vō
 nocumētūz auditus est alterationis q̄d uocat corruptio. p̄-
 p̄ter q̄d audies p̄cipit strepitus uel sonos in aure quales &
 q̄ nō sunt ibi: p̄pter q̄d merito nō est alteratio in audina
 uel corruptio: q̄ audit⁹ in forma sua uel in essentia sua trās-
 mutatus & corruptus est. Modus aut intelligēdi tale nocu-
 mētūz est ut q̄ frequēter a toto corpore patiete uelut in fe-
 bribus: aut ab aliqua p̄ticulari inferiori uelut a m̄fice in qua
 humores uel sp̄mata corrupta inueniunt & eleuant uapo-
 res uel uetositates a renib⁹ epate splene stomacho uel p̄ca-
 uo pectoris ad ip̄m caput: aut illi uapores uel uetositates
 in ip̄so capite p̄pter debilitatē in nati caloris aut spēm ma-
 le cōplexionis eiusdē ḡlant in uenis & arterijs: aut in uen-
 triculis uel meatib⁹ cerebri ḡlantur uapores & uetositates
 que deferunt per n̄ruos q̄nti parīs ad p̄niculū coopien-
 tem os auri ferius: huiusmodi ergo uapores immiscēt
 aerī q̄eto exiit in p̄niculo dicto & immiscēt etiam sp̄ritū
 animalī alterātes sp̄ritūz & mobilitates aerē p̄dictum
 uelut inundare faciētes: cū ergo in istis uaporibus fuerit
 facta im̄p̄sio strepitus uel soni ex magna collisione uel a ḡ-
 tatione in sp̄ritibus & p̄niculo dicto facta a p̄dictis uapo-
 ribus rep̄tant potētiē auditū strepitus tales: sic aīa p̄ci-
 pit illos strepitus uel sonos: ac si exterius p̄uenirent: & hoc
 est formale corrupte auditionis dū bene cōsideras.

Ex isto fundamēto pōt appere solutio ad plura p̄-
 bleumata. ¶ Primūz q̄re corrupta auditio

aliquā appet & aliquā nō. Pōt enim q̄n̄q̄ corrupti audir⁹ per
 colligātiā totius ad p̄tes inferiores: nō est aut neciū in se-
 riores p̄tes delegare semp uapores uel uetositates ad super-
 riores sufficienter p̄mutātes potētiā auditū. Et itēz dāto
 q̄ semp aliqui uapor uel uetositates in capite cōgregata inue-
 niant: nō oīs t̄m̄ quātitas est sufficiēs ad alterādū organa au-
 ditus & infra ad corruptionē. ¶ Et adhuc subtilius si in
 organo auditus rep̄ret multitudo uaporū: nō t̄m̄ illi suffice-
 rent semp corrumpere auditū nisi ex p̄cussione uel collisio-
 ne uehemētū ip̄soz. ¶ Et ex hoc fundamēto sequitur 2°. s. al-
 terius quesiti. s. q̄re in statu febriū plurimū appet nocumē-
 tū corruptionis in auditu: patet q̄ talī t̄p̄e plurimū uapor
 est maioris quātitatis & uelocioris mor⁹. ¶ De 3° q̄re q̄n̄q̄
 nocumētūz corruptionis auditus est cōtinuūz sit enīz ita q̄
 nocumētūz est per essentia in p̄tibus cerebri & neruoz p̄di-
 ctōz. ¶ Sequitur 4° q̄re q̄busdā appet corrupte auditibus
 p̄cipere semp decursus aq̄ru: est enim q̄ uapor ille est hu-
 midus & fluxibilis: aut uehemēter colligunt humiditates
 ad n̄ruum ad p̄niculū & ad ossa p̄dicta. ¶ De 5° q̄re q̄busdā
 appet cōtinue p̄cipe sibilū: patet: q̄ uapor ille est subtilis
 & uehemētē motus. ¶ De 6° q̄re cōtinue semp appent stre-
 pitus p̄dicti auditu rep̄tati: hoc enī cōtingit in b̄n̄tib⁹
 corruptionē auditus p̄ueniētē ab essentiali nocumēto ip̄-
 su cerebri: que est mala cōplexio ip̄sū frigida & humida
 malis: aut uehemēs collisio in humorib⁹ & sp̄ritib⁹ cerebri
 & uaporib⁹ inueniē ibidem. ¶ De 7° q̄re q̄busdā bōlum re-
 p̄tant sonitus in aurib⁹ armonia bubaz & alioz in strōz: p̄-
 p̄ter enīz boies exites in locis lōgo t̄p̄e ubi p̄seuerāt tales
 soni & armonie cōtingit q̄ spēs sonoz im̄p̄munt & reseruan-
 tur in mediūz in t̄nēdū auris & mouent t̄m̄ spūs & organa.
 & ipsa mota mouēt potētiā cui uidet p̄cipe sonitus illos in
 exteriori aere q̄ t̄m̄ nequaq̄z sunt ibi. ¶ Et ex hoc fundamē-
 to sequitur correlarie intelligi posse difficultatē curationis ba-
 ru corruptionis audit⁹. Plurib⁹ enīz bōlum in tota sua uita
 p̄māsit sibilūz sonit⁹ aut alr strepit⁹ & bi sunt viri in quoz
 rī cerebro uel organo audit⁹ inueniūt essentialr nocumen-
 tum aliquō de numero p̄dictōz. ¶ Et appet 8° ualde facile
 intelligi: p̄pter q̄d aliquē spēs corruptionis auditus facile
 curant. hoc enīz cōtingit q̄ nocumētūz in cerebro: l̄z sit per
 essentia: est t̄m̄ p̄p̄. aut l̄z sit per colligātiā ab isfrigidatib⁹
 p̄tibus: vir t̄m̄ in scia & op̄ebn̄ doctus cām efficientem & mō-
 lem nocumēti in mēbris mādātibus p̄ueniētē dīgerendo
 & euacuādo facile p̄ducit boies ad sanitatē ut mihi frequē-
 tissime uerificatum cōtingere uidi. ¶ Ex q̄bus oībus bene
 cōsideratio p̄nt elici signa boz nocumētōz auditus: quoz
 tamen particularem noticiā uidebis in ferius ubi erit ser-
 mo de cura harum dispositionum.

Secūdo vō p̄ncipale nocumētū in hoc viro iuētūz
 est mala cōplexio frigida & humida & cere-
 bri & totius capitis eius cū abūdātia m̄aerum slegmaticaz
 que mucillaginosē sūt a d̄nio & aquosē & a d̄nio vitre: hui⁹
 enī cōplexionis cerebri signa p̄nt facilius uideri. ¶ Ta-
 ctu enī p̄tes capitis frigide & remissē calide p̄cipiunt est
 etiā substātia mēbroz mollis & facile cedens cōp̄imentū.
 ¶ Et hoc q̄d appet ex exēte m̄uato: plurimas enīz emi-
 tit sup̄fluitates sputādo & excreādo mucillaginosas & aque-
 as: per vniuersas vō fere p̄tes effusionē capitis per oculos
 per nares per palatum & per aures. ¶ 3° iterum cognosci
 pōt q̄ pili eius sunt molles plani & nō crispī & uelociter ca-
 nitēm iciderunt & color in albedinem & paliditatem incli-
 natus & uenaz paucitas extētionis & iuuat a calidis & no-
 cel a frigidis: q̄ discrasia est multum eleuata & somnolētus
 est & capitis grauitatem & lenitatem h̄is. ¶ Adhuc etiam
 in opationibus v̄tutum sensitiuaz sensu exteriori declarati
 est nocumētum dimīnutiōis & corruptionis aut ablatio-
 nis in sensu auditus & visu & olfactus etiā notabilr nocit⁹
 ē. ¶ Si r̄ etiā in hac mala cerebri dispōne demonstrari pōt
 ex nocumētis in opationib⁹ sensuūz interioroz: opatio enim

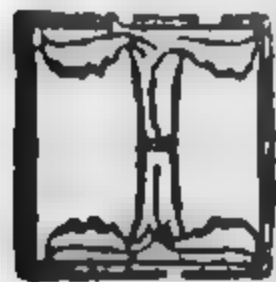
fantasie imaginatiue et cogitatiue et potēti memoratiue flo-
rabilitate sunt lesa: qđ melius est sub nube p̄trāsire: qđ amplius
extēdere. hoc de noemento secundo huius viri.

Tertiu vo spāle noemētū est in sensu visus qđā mō
qđ noemētū lz possit plurib⁹ et diuersis p̄tin-
gē causis: spāliter tñ reduci pōt ad triplex noemētū. scilicet di-
minutionis corruptionis et destructionis: qruz tñ lz pluri-
me possint assignari cāe cuiuslibet tñ noemētū p̄tingē pōt.
¶ Aut ppter lesionē in tunicis oculi. ¶ 2º ppter lesionē ul-
p̄mutationē in humorib⁹. ¶ 3º ppter alterationē in spiriti-
bus aut in his fil. et qđlibet triū p̄dictorū noemētū vide-
licet diminutionis corruptionis et ablationis pōt ēē egrī-
tudo per se oculo pueniē. ¶ Noemēta itaqz per colligan-
tiā in visu repta p̄tingē p̄nt aut a cōplexiōe mala calida to-
tius corporis: sicut patet in febrib⁹. Aut ppter tātā calidita-
tē magna fit resolo in humorib⁹ spiritib⁹ et tunicis oculorū:
ut sepe p̄tingit uerificari in declinatione febrili acuta. Aut
idē p̄tingē pōt in febrib⁹ a multa mā p̄dētib⁹ que euapo-
rat capiti replēdo vias trāsire spūs aialis a cerebro ad ocu-
lū est cā diminutionis visus et qñqz cecitatis cū fuerit mul-
tiplicata potēter. Et etiā p̄dicti vapores spūs visibili cōmix-
ti p̄nt ēē cā corruptionis visus. cū enī vapor ille spūs visibi-
li cōmixt⁹ est imutat organū imutatione sui. Et si fuerit na-
porositati mot⁹ videt potētiē visus p̄cipe motūz exterius:
qui tñ nō repit ibi. eo qđ vapor ille spūs visibili et aeri intra
neo cōmixt⁹ facit potētiā visus errādo iudicare res moue-
ri circulariter in medio exteriori: qđ tñ nō p̄tingit repiri ibi.
¶ Et ex hoc fundamēto appet qđ nō solū per colligatiā to-
tius ad oculū: imo ppter colligatiā p̄tialē ut a mīce renib⁹
epate splene stomacho pectore pulmone ppter euaporatio-
nē a p̄dictis mēbris eleuatā et spūs visibili et itranco acri cō-
mixtā ificiť visio. ¶ Et ex hoc fundamēto itēz cōcludit qđ
sitr a cerebro nēriculis et pāniculis ei⁹ pōt fieri noemētū
in visu ut si oppilēt vie trāsire spūs aialis qđ dī trāsire ad
cristalloidē ita ut nihil trāseat de illo ad oculū subita fiet ce-
citas: qñs p̄tingit in notabili qđā dñā de ciuitate Madagascari-
famosa urbe alamanie cui subita cecitas puenit ex oppila-
tione iā dicta: et tñ p̄fecte sanata fuit per ea que in consilio al-
tero suo hac mā a me sibi p̄scripta fuerunt. anno dñi. 1422.
¶ Sitr etiā pōt accidē noemētū diminutionis in visu ex
oppilatione nō cōpleta in p̄ncipio neruorū opticoz aut in
medietate ipsoz aut in ulāma pte ipsoz ad oculū terminata
et idē spūs ipsoz noemētū visus per colligatiā a sapiē-
tib⁹ noīate sūt. Sole enī egritudines per eēntiā oculi eueni-
entes sūt que cadūt aut in tunicis aut in humorib⁹ aut in
spūs visibili qui iā est a tēperamēto cristalloidis mūdificat⁹.
Pōt aut noemētū in tunicis multipl̄ p̄tingere. ¶ Primo
qđ ex pte p̄ductiue eius noemētū nō per se et imediate ne-
cessario facit ad lesionē visus cū neqz per ipsas deferantur
spūs visibili ad cristalloidē neqz fit per tunicam corneā cū
spūs per istā nō recipiant neqz etiā deferant. uelut fit per
pupillā: et sitr etiā fit per araneā: hec enī tunica per se et im-
ediate nō facit ad visionē p̄ficiēdā et imp̄ficiēdā: sic nec alie
res tunice posteriores: sic retina secundā et scleroticalis cū
faciāt magis ad sustētādū oculū deferēdo ei nutrimentum et
conseruandū cristalloidem: et sic de alijs. ¶ Propter aut no-
emētum in cornea cōtingēs in aliqđ numero qtuor corti-
cū eius pōt accidē noemētū ablationis visus: ut si tota r
obscura fiat uel oppilata: ita ut spūs visibilis deferri non
possent. aut p̄tingat ut sit ita exiccata uel ifrigidata ut spūs
non possit recipe visibilis neqz deferre eas ad pupillā: pa-
tet qđ bō cecus erit. Et si p̄tingat in aliqđ corticum eius fieri
maculā ul p̄ctūz rubrum uel uestigiū cicatricis. ¶ Sitr
etiā accidit noemētum ablationis si cadat in tota pte aū
pupillā: et si fuerit aliqđ tale uestigium in pte visus angulū
exteriorē: tūc oblectoz visibilium ex pte illi⁹ oculi nō p̄cipie-
tur p̄s dextra: aut ecōtra accidit si erit cicatrix uel macula
uersus angulū domesticū: sinistra enī p̄s oblectoz visibili

um nō p̄cipiet si ceciderit macula uel cicatrices in supio-
ri pte corneae anposite pupille. Ex quo fundamēto etiā ap-
paret qđ si p̄dict⁹ macule uel cicatricis fuerit in pte centrali
eqdistate uel circūferētijs anpositis pupille talr obiecta vi-
sibilia appebūt in medio substantie p̄forata: uelut p̄ctus
opacus in circulo. Ex hoc fundamēto etiā plura specula-
bilis correlaria mltorū p̄bleumati declaratiua adduci p̄nt.
Ex quo fundamēto etiāz clare colligere potes noemēta
que sequunt in visu propter turbulētiā oppilationez apo-
stema uel aliud genus egritudinū cōplexionalis euenienti-
um in pupilla que est pars vnee panniculi et c. ¶ Et sitr ea-
dē noemēta p̄tingē p̄nt ppter cōplonales et cōpōnales egrī-
tudines araneae et pāniculi et solonē p̄tinuitatis eius: et tu cō-
sidera: qđ famosa noemēta ab auctorib⁹ n̄r scripta assignā-
tur magis ex parte defectus corneae et vnee p̄uenire qđ ex
pte araneae secundine uel scleritice ut bicide legē potes. ¶ Et
vo itēz in visu noemētū p̄tingit ex pte spūs visibilis. uo-
co aut spūs visibilē spūs aialē qui iā de cerebro delat⁹ est
ad cristalloidē qui dī visibilis in potētia qñ nō dī ad visio-
nē dearticulat⁹ est ppter tēpamentū cristalloides: cū enim
fuerit iā mūdificat⁹ a tēpamento p̄dicto: tūc est actu instrū-
visionis: patet aut qđ p̄dict⁹ spūs tā p̄mus qđ scōsus pōt esse
pauca: et fiet noemētū diminutionis in visu etiā si fuerit
turbulēt⁹ et grossus vaporib⁹ cōmixt⁹. ¶ Si qđ p̄tingat ei va-
pores cōmisceri mobiles circulariter appebit vidēti p̄cipe
ronulas in aere circūgiratas. ¶ Et si p̄tingat vaporē illum
esse grossū et p̄derosūz appebit in aere linea descēdēs ac si
esset aque guttula cadēs. ¶ Et si acciderit vaporē illūz ēē
subtilē et leuē appebit uelut linea semp ascēdēs. ¶ Et si cō-
tingat vaporē illūz ēē paucū et ualde disgregatū appe-
bit vidēti p̄cipere pulices muscas uel alia aialia per aerem
uolitātia. hinc de fm qđ erit intrinseca dispō uaporis ad ferri
sursum motu recto uel deorsūz aut motu giratiuo et sic de sin-
gulis. ¶ Et tu considera qđ hec oia subtilia sūt et nō bñ intelligi-
bilia nisi a viro scia et ope doctissimo. per qrum fundamen-
ta multe uarietates corruptionum opationum sensus vi-
sus intelligē poteris sine qruz cognitione nō eris potens ad
diuinenter curādū eas: ita ut sit muneris tui et nō alieni.
¶ Et ultio itēz per horū fundamēta poteris itelligē qliter
et q̄t modis noemētū in visu p̄tingat ex pte indisponis tri-
um humorū. ¶ Si enī cristallin⁹ humor pauc⁹ dēs et tur-
bulent⁹ fiet aut accidet cecitas aut diminutio visus. et si ei⁹
ptes diuerse sunt: ut quedā min⁹ dēse alie semiturbide aut
nō bñ p̄stātes poterit uarietate hui⁹ assignari noemētum
corruptionis in visu. ¶ Nec nō etiā si vitreus humor qđ cō-
tinet et in se ibibit maiore pte cristalloidis fuit mult⁹ turbu-
lētus et opacus nocebit visio: aut qđ p̄p̄ de cristalloide de-
tectus ab eo reliquet. aut qđ p̄dē uel frigiditate uel grossi-
tie sua alterabit et idisponet aialē spūs et ipsas cristalloidē
ad diuinenter vidē. ¶ Et idē itelligēdum est de uarietate
p̄tingibili in humore albugineo. Cū enī cōtingit qđ mult⁹
vapor inuenit in oculo aggregat⁹ siue fuerit ibidē genit⁹ p-
pter debilitatē caloris ipsi⁹ siue fuerit a cerebro siue aliunde
ppulsus ad oculū oportebit qđ cōmiscat spūs visibilis. et p-
pter ei⁹ cōmixtionē uarijs modis corruptionis nocebit vi-
sus: cū enī spūs alterat⁹ nece est mediū itranē et alio in cri-
stalloide itēz alterari. vapor enī ille est agēs applicatū me-
dio et organo imediate visionis qđ est cristalloides et rema-
net ibi multo tpe sufficiēter agēs. in p̄dicta qđ talr alterabit
eadē qliter est ei in potētia. ¶ Cū ḡ talis vapor multipl̄
posset alterare p̄dicta. aut sui grossitudine spūs aialē igros-
sando. aut sui opacitate ipm turbulētum efficiendo uel sui
frigiditate claudēdo vias trāsire aialis spūs ad oculū po-
terit esse cā sit nocēdi visionē noemēto diminutionis et cor-
ruptionis. Diminutionis qđem: qđ nō erit debita quātitas
instrū visibilis visionis effectiua aut p̄fectiua. Corruptionis
vo qđ si vapor ille satis erit leuīs mobilitabit spūs aialē
motu recto ad supius. ¶ Et ecōtra si vapor ualde grauis

nobilitabit ipm motu recto deorsus: et si tanta erit potentia uaporis mouentis spm ad sursum qsta ad deorsum et ita pseuerauerit motus in spu uapore sibi ipseffo nece erit q spu et medio itranneo oculi continue moueat motu circulari. Et ex isto fundamento colligenda est solio plurius pbleumatus que nece est intelligi in opatione visus astringendi. Ipsa eni oia bec facillime solunt in vna suppone pmissa que est q oia potentia sensitua interior uel exterior erit in opatione hac uel ista fm q obiecta mouet mediu et medium alterat alterat spu. et per hoc alterant organa. tunc q potentia opatur fm q sibi offert. q si offert sibi a uapore uel spiritu alteratio motus sursum uel deorsus: et sic de singulis: talr pcepit potentia et opabit qliter sibi oblatum est a pccis. Solue q pimum pbleuma. qre est q a qbusda boib medium aspiciebatur appet aliqs uapor in aere moueri motu sursum. hoc enim est ppter q talis hō bec caput plenu humorib uaporib subulib cholericis successiue mouet ipam sursum. Et ecduerso appet qbusda q uapor ille semp descēdat inferius hoc est ppter gravitatē et terrestreitatē ipsius. Soluit 3° qre qbusda appet q aer semp moueat motu circulari. sps eni talis motus in spiritu impissa a uapore qui tātus sui leuitate mouet sursum quātm sui gravitate deorsum facit potentia visus corrupte pcepit motu circularē in aere exteriori: qui nō est ibi. Itā talis motus inueniat in spiritu et aere itranneo. ppter qd potentia visus idola talis motus circularis corrupte pcepit motu esse exterioris: cum tñ nō sit ibi. Hoc aut totum teneri debet fm sniam Arx. tenēis fieri visionē intus suscipiēdo. Itā dicēduz esset fm sniam Pythagoricoz qui dicebat visionē fieri ex mittendo: ut colligit p de sensu et sensato. et tu considera: qd hoc subtilidum esset aliq luer fm positionē scōam. Ex hoc itēx fundamento solui pōt aliud pbleuma: uidelicet qre qbusda boium appet pcepit uaporē in aere mobilitatū coloris nigri: aliq rubris nō raro citrini: et frequēter subalbidū. Sps eni talium colorū impmunt in aere a spiritu et uaporib fm determinatas sps qtuor pmoz bumoz bis colorib pps coloratoz. Et appet etiā ulamio ex hoc fundamento: qre qbusda boluz appet uapor colorib iuicem confusis colorat. hoc eni ptingit ppter cōmixtionem māerū humoralū diuersarum sps: qpropter diuersos spsbus uapores alterat spm et mediu itranneoz oculi. Et plura alia pbleumata istis pportio nata soluē possem si nō effugerem lōgitudinē. Et ultio ex oluz hoc fundamento cludit quot et quāte speculationes medico sint nece ad uenientem curā spm corruptiōis visus. Hap eni dispōnum cura pfici nō pōt uenienter a medico ita ut sit sui muneris nisi ipse distictē et diligenter cognoscat: sed euidentē cognitio hoz nocumentord nece p supponit suaz cārnz noticiā. q ad pfectā curā oino nece est causaz et egritudinū ipsaz disticta cognitio. ppter qd subtilr scripsit Gal. 2° tegni. q al p in actionib. i. opationib. pus qdem corruptarū causaz cognitio nece est: de inde salubrium cārum inuentio. vñ et ppter hoc neceum pmo ordinare regimen qd necessariuz est in cura haz dispositionum ex parte rerum nō nālium. scōo vō ex pte medicinalium et instrorum que conueniunt eis et.

Summa scōa de regimine pdictarum dispōnum per medicinalia cūtenens capla qnque.

Am aut instat necessitas ordinandi regimē medicinale huic viro neceum pro cura suaz dispōnū et pseruatione a casu in lapsu deteriorē. qd regimen in qnque capla uolo esse diuisum. In p enim cap ponā aliqua instra per que poterit pseruari a decidēia in lapsum maiorem tā cerebri q auris qua adhuc audit et oculi quo adhuc videt. nō enim per bñficiū plūcum spero ipsum oculum quiā habet pānum pfirmatum posse seruari nedum ad melius trāsire. rōnabile mī est ingenium pbcum posse facere aurem trāsire ad melius quā iā surdus effectus est. Itē in pmo cap descri-

bā vnūtes cān. per ipsum obseruādos. In secūdo vō capitulo ponaz regimē cōueniēs dispositioni capitis. In tertio capitulo ponā intēiones et instrumēta diminutioni audit cōueniētia siue necessaria. In quarto capitulo ponā remedium cōueniēs corruptioni et diminutioni visus. In 5° cap ponā modum deponēdi pānum iam in oculo cōfirmatuz. De regimine vniuersali obseruando per purgationes ueris et autumnū.

Cap. I.

Ro cōplemēto itaqz pmi capli describam pmo purgationē sibi obuari necessariā in tpe ueris. 2° vō in tpe autumnū. 3° vō describaz duo remedia cōueniētia ad pseruādū ipsum tā cerebro q auribus q oculo appropriata. Itaqz pro executione pmi circa finē mēsis octobris uel pncipiū nouēbris in anno. 1441. vno mane in aurora accipiat hūc potum cū. 3. iij. aque feniculi calefacte: et post ipm imēdiate dormiat p vnaz horā et mediā. et trāsactis. v. horis bibat cyathum vñ aque calide cocte cū granis feniculi et bñ succerate: et post istam aquā per vnā horā accipiat pādū et isto mane det in camera a frigore uēto denudata. est aut istū potus descriptio. Rx. le re gal. 3. j. ieralogodiō. 3. iij. misce fiat de eis ut supra. Facta ista mioratiua euacuatiōe die imēdiate sequēte hora pēdicta accipiat hoc digestiū calefactū: post qd nō comedat nisi ptrāseāt bore 4°. Rx. sy. de calamēto. sy. desticados: ori mellis: qlliaci añ. 3. 5. misce et totū accipiat ut supra. Accepto isto digestiū in vno die imēdiate sequēte purget cū istis pillis. Rx. pillulaz de sarcocolla et cochiaz. añ. 3. j. b. p. salis idi. 3. iij. forment pillē. vij. cū sy. de dicados et accipiat hora et additionib obuariis que dicta sūt de p mioratiuo. Cū aut euenerit tps ueris in fine mēsis februarij uel circa pñ martij vno mane hora pēdicta cū luna habuerit dies v. uel sex a reuolutione sua: accipiat has pillas. Rx. pillard feridaruz. 3. 5. cochiarū: et de iera cōp. osua añ. 3. 5. accipiant obuariis additionib in p mioratiuo dictis. Die vō imēdiate sequēti: accipiat hoc digestiū qd cūnet octo dieb calidū obuādo ea q de alio digestiū sunt dicta. Rx. sy. de calamēto sy. de hyssopo oxmellis cōpositi añ. 3. 5. aque lauri saluie et betonice añ. 3. 5. misce. Die vō octaua imēdiate sequēte: accipiat hoc solutiū. Rx. iere dyacolo. 3. 5. eluarij idi. 3. j. 5. misce: accipiat cū cyatho vini calefacti et bñ sumosi et obuet ea que in alijs solutiuis obuari debē sunt dicta. Et si careat iera dyacolo: aut nō possit ipz assumē enne Rx. pillaz fendaz descriptiōe Rasie 9° Almanf. cap de palst. 3. j. pillaz de iera cōposita. 3. j. et accipiat ut dictuz est iuicem incorpate. Post hoc aut fiat sibi hoc tertiu cōpositū. Rx. macis gap. sicados floz rosmarini. añ. 3. 5. folij ligni aloes. 3. 5. añ. 3. j. pulpe colloquinte turbit. añ. 3. j. 5. radicū bermodactyloz electoz. 3. ij. salis indi. 3. 5. aloes epaci electi. 3. v. puluerisēt oia subtilr et per se: deide cū assentur in mortario: et fundant in. 3. v. aque feniculi et totides de maiorana et diligēter in catino vitreato exponat sub radijs solis sepe cōmiscēdo usquequo exiccet: tūc q fundant scōa vice pēdictis aqs calidis bñ cōmiscēdo et ponendo sub sole et exiccādo ut dictū est: et ita fiat qtuor vicib: de bacigirur mā fiat pillē ex oī. 3. vj. de qb accipe pōt oī sero aut saltem oī alterno sero vnā paz añ cenā et alterā per. duas horas post cenā toto tpe quo accipit sy. descriptos et etiā per totū annū poterit eis uti saltē in septimana. j. ul. ij. accipiendo hora pēdicta: et si de eis itēx accipet. 3. j. oī fine. xv. dictum tardādo cibū et additiones obuādo tactas in alijs solutiuis ualde saluberrimū cēt ei. In his eni pillis est potētia mūdicandi stomachū caput et oia istra sensu si bñ consideras. Scōm pncipale instrū huic viro uenientissimū cū quo aliqū surditatē cōfirmatā et frequēter gravitatē auditus et caliginē oculo: vidi sanari: est hoc. Rx. spm sotyre magne. 3. j. specieruz opposite. 3. 5. amborum descriptione Nicolai in anadotario. mellis electi cocti et dispumati libzā mediā. granoz fisticoz mundatoz. 3. iij. ligni aloes electi. 3. ij. isun

danſ ſiſtici per biduum in aqua ſeniculi ⁊ maiorane ⁊ ſtēt
bñ coopti: deide minutiffime pterant ⁊ coquant ⁊ i corpo-
rent cū melle p̄dicto ⁊ poſt tepiditatē eius fiat eluariuz cū
ſpēbus p̄dictis: de hoc itaqz electuario paties quātitatem
nucis muſcate inter tps aſſumptionis pillarum ſupra ſcri-
ptarum in ſero qñ uadit ad lectū aſſumat ⁊ bibat poſt ipm
3. j. aque ſeniculi uel maiorane calefacte ⁊ videbit rem gra-
tiſſimam. Hec itaqz ſufficiant pro primo capitulo.

De regimine ueniēti diſpoſitioni capitis. Cap. ii.

Ecū dū vō caplū regiminis medicinalib⁹ expli-
care debet ea que male cōplexioni frigide ⁊ bu-
mide ſunt ueniētia: ⁊ ea que ſcripta ſunt in p̄-
cedēti cap oia ſunt utilia ⁊ neia: pro diſpoſitio-
ne capitis. hic tñ ponā ea ⁊ in ſtrā deſcribā capi-
ti multū ueniētia ⁊ neia. ¶ Prīmū itaqz ipſoz eſt hoc
℞. ſolij granorū paradīſi pulegij origani calamēti ſerpilli añ.
3. j. 5. ruthe ſicce ſticados maiorane. añ. 3. iij. macis. 3. iij. ga-
riofiloꝝ ſtoracis calamite añ. 3. ij. ambre oriētalīs. 3. j. mu-
ſci. 3. 5. fiat oliuz per ſepuluis: cuius medietas liget in ſin-
done de grana retorta: altera vō medietas cū vino aromati-
co incorporet cū. 3. j. 5. electi laudani ⁊ fiat pomū: utruqz
enim iſtoꝝ alternatim odorare debet: ⁊ erit p̄ſidiū magnū
in p̄fortando cerebrum exiccādo mās ⁊ apiendo vias ei⁹.
¶ 2^m remediū eſt hoc. ℞. ſpērum alipte muſcā e. 3. 5. ſto-
racis calamite gallie muſcate añ. 3. j. laudani electi thuris gū-
moſi añ. 3. 5. pulueriſcent oia ⁊ de hac mās ſepe carbonibus
accenſis fiat ſue camere ſuffumigatio. ¶ 3^m inſtrū eſt hoc
℞. granorū paradīſi gariofil. ligni aloes ſolij amomi añ. 3.
j. maiorane. 3. ij. floꝝ nenufarij. 3. j. 5. pulueriſcent oia per
ſe: deinde ⁊ quaſſent in ſine ponēdo ambre. 3. 5. ⁊ muſci gra-
na. v. de bacigif mās ſepe pulueriſcent media pars anterior
capitis a p̄ncipio capilloꝝ uſqz ad ſummitatem eius per
latitudinē quatuor digitoꝝ ⁊ aſſuefaciat hunc puluerem a
p̄ncipio menſis nouembriſ per totum menſem februarij
ſaltem tribus vicibus in ſeptimana qñ uadit ad lectum: ⁊
qñ ponit puluerem ſcōm cum pectine deponat primum.
¶ 4^m vō ſpeciale remediū eſt: ut iſte diis ſepe aſſueſcat an-
te p̄adiū ⁊ ante cenā apponere pannos calidos triplica-
tos toti capiti ⁊ eos ibidem tenere compreſſos: ⁊ poſt illud
cum ſetula pectinando caput leuiter abſtergat limofitatem
ſupcutaneam. ¶ 5^m vō ſpāle remediū eſt ut ſaltem om-
ni ſeptimana tribus vicibus in mane incipiat ſibi facere
fricationes a genibus uſqz ad pedes: deinde ab inguinibus
uſqz ad eos: tertio a ſpatulis uſqz ad nates ſemp inferius
trahendo uſquequo membra flūbeſcāt: tunc a fricatio-
ne deſiſtat. ¶ 6^m vō inſtrū eſt ut bis in ſeptimana uel ter
in mane per qñque horas ante p̄adiū lōgo tēpore ma-
ſſicet vnā de pillulis in ſcripſis expuendo totā mām que
per eas attrahet a capite ⁊ nullo mō deglutiendo ipſam: q̄
rum deſcriptio eſt hec. ℞. maſſicis diſſoluti cum aceto. 3. j.
gummi arabici dragagati molliſicatoꝝ cum mucillagine
ſebeſtē añ. 3. 5. piretri coſti ſtaphiſagrie añ. 3. iij. ireos. 3. 5.
pul. herimodactylorum. 3. v. incorporent oia ⁊ fiant pillule
ſicut ouellane ⁊ exiccant ſub tegula calefacta ⁊ fiat ex eis
ut dictum eſt. ¶ 7^m remediū qd vidi ualde efficaciffi-
mum in oibus diſpoſitionibus ſuis eſt hoc. ℞. ligni aloes
electi. 3. ij. ſoliorum lauri ambre croci galāge añ. 3. j. pulue-
riſcentur ⁊ fiant ex eis pillule de qbus per longum tempus
in cena poſt ipſam immediate deglutiuntur due uel tres.
¶ Ultimum remediū pro iſto capitulo ⁊ efficaciffimū
eſt ut hic dominus a p̄ncipio menſis decembriſ uſqz ad
medietatem februarij omni tertio ſero qñ uadit ad dormi-
endum comedat vnum mirabolanum kebulum conditū
⁊ electū ⁊ poſt ipſum bibat. 3. j. aque maiorane calefacte cū
modico ſuccaro. ⁊ hoc omni tertio ſero per quinque ho-
ras poſt cenam quando exponit ſe ad dormiendum. In
hoc enim capitulo ſtat magnum fundamentum curatio-
nis omnium diſpoſitionum.

De inſtrīs neceſſariis nocumēto auditus. Cap. iij.

Uncaū ueniēs eſt explicare regimē ueniēns
pro nocumēto audit⁹. Pro quo premitte dñz p̄
q oia que poſita ſunt in duob⁹ caplis p̄cedēti-
bus ſunt utilia ad nocumētum auditus. Itaqz
pro hōꝝ itēione curatua ſeptē ponā in ſtrā p̄-
cīm ſurditatis: p̄tīm diminutioni ⁊ corruptioni eius ueniē-
tia. ¶ Prīmū itaqz inſtrū poſt ules purgationes in uere ⁊
autūno celebrādas ⁊ etiā poſt frequētē aſſumptionē pillarū
que poſite ſunt in ſcōa p̄e hui⁹ tractat⁹ eſt ut bēant tabule
magne cypreſſi ⁊ caleſcāt notabilr: deide ſupponat tēpora
alternatim nūc vnā nunc aliud uſquequo poterit tolerare
caliditatē p̄dictā ⁊ tabulā ⁊ cū auribus diſcoopis: hoc
enim erit ei ſingularē auxilium in curatione ſua. ¶ 2^m vō
p̄ncipale remediū eſt hoc. ℞. pulpe colloq̄tide. 3. j. ſpil.
ruthe abrotani ſticados pulegij calamēti. añ. 3. j. 5. origa-
ni. 3. v. nītri. 3. 5. bulliant hec oia in lib. xxv. aque uſqz ad
aſſumptionē medietatis: deinde ponat in cucuma magna
ſup qua ponat embotū ⁊ aure diligētē mūdificata incline-
tur ipſa ſup extremitatē emboti. In cucuma igit⁹ p̄us poſi-
tus ſit lapillus calefactus: ita q effumare faciat potētē li-
quorem: ⁊ ſuffumiget auris per quartā p̄tem hore: hoc q̄
dē remediū apit oppilationes aurium neruoz ⁊ cerebri re-
ſoluit ⁊ aſſumit mās aquoſas groſſas ⁊ viſcoſas ⁊ uetofita-
tes ⁊ uapores genitos ab eis: ⁊ ſi utraqz auris patiet⁹ utri-
qz applicet hec ſomētatio. ¶ Et ex eadē mās medicinarū
ſolū ſepe facere ſacculos magnos qui caleſcāt ſuper tabu-
lis cypreſſi: ⁊ ſuper eis diu teneant tēpora: imo eoſdē ſac-
culos nō raro aſſueſcunt ponere ſup tabulis calefactis de cypreſ-
ſo: ita q utruqz ſimul opeſ in aures. ¶ Ceterum qz nocu-
mēta diminutionis ⁊ corruptionis auditus frequēter ſiūt
a diuerſis cauſis: ideo hic diuerſa particularia deſcribam
remedia diuerſis nocumētis auditus conferentia.

Si ergo nocumētū p̄uenerit in auditū ab apoſte-
mate calido in aurib⁹: tñc p̄miſſis uſib⁹
euacuationib⁹ ⁊ diuerſionib⁹ applicent auri hec duo reme-
dia. ¶ Prīmū ℞. ſucci ſolatri ſucci nenufarij olei ro. añ.
p̄tes eq̄les bulliāt oia ſimul uſqz ad aſſumptionē ſue coz: ⁊
de hac mās imponat aurib⁹ cū can. obſeruādīs medicando
eos qui ſunt qñque p̄ticulares. ¶ Prīmū can. eſt q̄ nun-
q̄ aliqd imponat aurib⁹ niſi p̄us facta diligētī mūdificatiōe
ceruminis: ⁊ aliaꝝ ſupfluitatū que ſunt ibi. ¶ Scōs can. q̄
nunq̄ aliqd medicamē imponat auri notabilr calidū aut frī-
gidū: imo ſemp tepidū. ¶ Terti⁹ can. q̄ nunq̄ de aliq̄ medi-
cina ponat quāntas multas: imo niſi vnā gutta uel due ad
plus. ¶ Quati⁹ can. q̄ poſtq̄ medicina fuerit ipſa auri
decubat eger ſup p̄te ſana per horā vnā aut mediā ad min⁹
⁊ ſi ambe aures egrotauerūt: tñc p̄us imponat in vnā ⁊ q̄ſcat
ſuper alia. ⁊ ecōuerſo p̄mutet. ¶ Quintus can. q̄ nunq̄ i-
ponat ſcōa medicina auri niſi p̄us fuerit mūdificatum
apoſtema. ¶ 2^m vō remediū ad apoſtema calidū eſt hoc
℞. olei violarū de nenufare. añ. 3. j. pinguedinis capre. 3.
ij. croci. 3. 5. diſſoluantur ſimul ⁊ imponat auri. hoc enim
conueniens medicamētum eſt in principio.

Si aut apoſtema fuerit a mās frigida ſlegmatica: tñc
ſolēne remediū eſt hoc. ℞. olei amigda. ama.
3. j. olei de coſto. 3. 5. croci. 3. j. ¶ Et ſi uelis remediū melio-
ris efficaciet: tñc ℞. olei de p̄tadactylo ⁊ imponat auri ut ſu-
pra. ¶ Et ſi mās eſt mixta ex melācholica ⁊ ſlegmatica: tunc
cōmiſceant adiūcē oleū de amigdalīs amariſ ⁊ oleū de
ſiſamo: deide coopiat auris cū magno fruſto lane aut cori.

Cum aut attingit noceri auditum p̄pter plenitudi-
nē ceruminis aut aliaꝝ ſupfluitatū: tunc
℞. ſucci marubij ſucci porrorum mellis electi. añ. 3. j. acetū
3. 5. bulliant ſimul ⁊ imponantur ut ſupra.

Adbuc ſi attingat nocumētum auditus a p̄ctura
ueruiū uel pulicū exitium in aurib⁹: tñc
auri imponat ſucci mētaſtri aut ſuccus ruthe. ¶ Ego aut

quos necessario inclinatur caput ad anteriora: et ad inferiora et hec quod egritudo est pauci intelligit ipsam recte denotatur gutta serena. Gutta quod est per modum guttarum descendit in eueniens. Serena vero quod per eam oculus ad extra non appetit commotus neque oppilat: imo clarus et serenus. propterea quod humiditas illa non oppilat anteriores partes oculi visu comprehensibiles: sed solum posteriores. videlicet nervos opticos ad quos non pervenit visus hominis exterius aspicientis. Et nota quod hic sermo apertum viam intelligendi sentias plurimum illustrum oculistarum et respondendi ad questionem: propter quod hoc in ista tanea accidit cecitas: cum in substantia sua colore quantitate et dyaphanitate oculus nullo modo turbatus appareat.

Unde ex hoc fundamento elicitur modus curationis harum dispositionum: ut tibi legenti appere poterit triplici sermone sequenti. Et primus ponet causam et infra curationis gutte serene. Secundus ponet infra curationis et intentiones buenas ad aquam descendente pusque congeletur. Tercius vero tangit modum et infra curationis aque que congelari incipit. Pro complemento itaque primi sermonis quatuor sunt necessarie intentiones. Prima est materius euacuatio. Secunda est ipsarum diversio. Tercia est cerebri et partium eius rectificatio. Quarta est materie ultimata assumptio.

Prima quod est intentio complet per tria infra. quorum primum est euacuatio minorativa materius. Secundum digestio earundem. Tertium est eradicativa eorum euacuatio. Primum itaque complet euacuando materiam antea que extitit in membris inferioribus inveniunt: et prope in stomacho: cum hec dispositio fuerit per colligantiam totalem aut partem. Etiam complet cum his que materiam aquosam attrahunt a capite cum proprietate respiciendi oculum et aquosam materiam in cerebro congestam: et ad oculos fluentem: de qua rursus medicinarum numero tres pre omnibus alijs excellentes ab auctoribus illustribus posite sunt ubicunque legatur. Et prima est serapinum quod arabice denotatur sequenabum. propter quod pilule ex eo facite collecte sunt canis. summa prima. tractatu de pillis. et a Mesue distinctione de eis sunt valde solennes: ita ut ex eis deserviat. cum aqua sublimationis vel decoctionis feniculi vel eufragie et observentur post ipsas canones superscripti in purgationibus veris et autum. Gal. ergo 6° de simplicibus medicina serapinum sic descripsit allegat Serapio in aggregatore cap. 286°. quod subtiliat et abstergit maculas que sunt in oculo: et est re melioribus medicinis aque descendenti quod oculos et tenebrositati visus que accidit ab humoribus grossis. Dyasco. vero ita dixit de eo ipsum abstergit nebulas ulcerum oculorum et confert obscuritati visus et aque que descendit ad oculum et prohibet eam. Et 2° vero medicamen appropriatum ad hanc intentionem est eufragium: quod calidum est et siccum in 3° gradu: aut in prima mansionem quatuor: sicut serapinum igitur hoc sit parum calidius illo: et dixit de eo Serapio simpliciter. 336. auctoritate Dyasco. quod qui sit cohol cum eo habet virtutem abstergendam aquam oculi: et eius mordicatio durat tota die: que misceatur cum melle et conficiatur cum siccis supple albo et cum cautela. propter quod ob acuitatem eius bonum est commiscere ipsum cum aqua violarum. Tercia medicina calida appropriata oculis et maxime humiditatibus eorum est colloquintida que inter ceteras medicinas salutiferas fere principatum obtinet in attrahendo materiam flegmaticam aquas et grossas a cerebro et nervis. propter quod medicamina omnia composita solutiva ex ea facta elegantia sunt in casu isto. Si ergo velis convenienter euacuare. Rx. pillularum de serapino. 3. ii. colloquintide kirat. ii. bdellij kirat. i. Tormentum pillule cum succo feniculi et exhibeantur ut supra. Et 2° vero infirmum principale complet hanc intentionem est hoc. Rx. sy. de Ricados. 3. j. aque sublimationis iris et mellisse. an. 3. j. 5. misce et totum exhibeatur calidum in aurora: ut supra. Et 3° vero digestivum et lenius isto igitur perfectius est hoc. Rx. aque maiorane. 3. j. 5. aque sublimationis assari. 3. ii. 5. misce. et hec duo cum hoc sunt digestiva materierum antecedentium etiam divertunt eas per vias urine. Et 4° vero infirmum hanc euacuationem minorative complet est hoc. Rx. pil-

lularum de sera simpliciter. 3. ii. serapini pulpe colloquintide. an. 3. ii. bdellij. tormentum pilule. v. j. et exhibeantur ut in euacuationibus dictum est. et per hoc si bene consideras minorabis materiam que in chronicis egritudinibus non est minoranda secundo quicquid ter vel quater propter resistenciam materium frigidam ex parte huius qualitatis multitudinis grossitudinis et viscositatis. hec de intentione prima.

Pro instrumentis vero secundum intentionem. s. diversificationem iterum tria alia scribuntur infra. Primum est administratio huius clisteris. Rx. radicam ireos recentis polipodij. an. 3. pulpe colloquintide tertia parte. 3. j. foliorum blete se. lini furfuris. an. 3. j. coquantur in lib. i. iii. aque usque ad assumptionem medietatis. deinde Rx. ierologo. 3. 5. olei de sisamo. 3. ii. salis geme. 3. j. et cum. 3. vii. predite decoctionis fiat clistere. Et 2° vero infirmum diversum est frequens fricatio extremorum a genibus usque ad pedes et ab inguinibus usque ad genua: et a spatulis usque ad nates et a superioribus partibus spatularum usque ad cubitos inferius semper trabendo cum fricatione usque ad caliditatem auctam producedo membra et ad rubedinem. Et 3° vero diversum et tamen conveniens est hoc. Rx. colloquintide. 3. v. agari. 3. x. lignitie anili. an. 3. j. succari. 3. j. 5. pulveriscentur omnia cum 3. j. cinet. electi. et ex hoc pulvere per duas horas ante omnem cibum fiat masticatio per octavam partem hore. hec de secunda intentione.

Pro tertia vero principali intentione rectificationis cerebri conscriuntur infra multa. Primum et auctenticum omnium auctorum sententia. et prope Gal. in libello de compositis tyriace est: ut sepe in aurora patiens bibat. 3. j. electe tyriace Andromachi cum 3. j. aque feniculi. calefacte. Et 2° vero est pulverificare caput cum descriptione superius posita. Et 3° est frequens odoratio pulveris maiorane. Et 4° est assumptio duarum pillularum que sunt ex pulvere electi ligni aloes. Et 5° est electuarium dyambria de quo per duas horas post cenam accipias. 3. 5. Et 6° est frequens usus mirabolani kebuli additi. Et 7° est ut aliqui in mane cum aqua feniculi deglutiat infirmus. 3. j. electe sotyre descriptione Autic 5° canis. summa prima. est enim medicina uehemens iuuamentum. Et Octauum et ultimum est ut patiens utatur sepe post cibationes accipe. 3. ii. de perfectione dyatrionis piperon tertie descriptionis que posita est a Gal. in secretis ad Omontheum. et tu lege ibi. et hec sufficiant pro tertia intentione huius sermonis.

Pro quarta vero intentione eiusdem primi sermonis id appetit quod ea que posita sunt immediate ante ipsam omnia octo sunt convenientia. Et propter hec uti poterit hoc electuario quod aggregabit omnes intentiones excecandi complet materiam et prohibedi regenerationem ipsarum confortando epas stomachum cor et cerebrum. Cuius descriptio est hec. Rx. spiritus electuarij dyamusci dulcis descriptione Mesue in antidotario. spiritus electuarij de ligno aloes descriptione Autic 5° canis. summa prima. an. 3. 5. granorum fisticoz mundatorum. 3. ii. succari al. lib. 5. coquantur succorum lento igne cum. 3. ii. sy. acetositas citri. deinde cum eo et spiritibus fiat electuarium de quo egrotans per horam unam. 5. ante pradium et ante cenam accipiat. 3. 5. et complebit intentiones dictas. s. assumendo materias antecedentes. et hoc de primo sermone principali taliter sufficiat.

Pro notitia ergo sermonis secundum principalem sciendum est quod sicut ab illustribus colligitur a qua distinguitur distinctione temporanea: aliqua enim dicitur aqua initias. aliqua que auget. 3° vero confirmata est: et idem valet dicere quod quedam aqua est in principio. quedam in augmento. quedam in statu. et per tale sermonem intelliguntur pica. laro textus aliquorum oculistarum quod aqua est quedam subtilis que. quedam grossa et quedam media inter istas. et dicuntur quod subtilis prohibet beneficio curari poterit. media vero curatur per chirurgicale beneficium: aut in sequenti capitulo videbitur ad plenum. Tercia vero nullo beneficio physicali et manuali curari poterit. Et primus quidem sermo facile verificari poterit. cum enim aqua incipit congregari et fluere ad infirmum oculum pusque manifeste debilitat ipsum. tunc de principium aque: cum autem iam manifestum fecerit

nocumētus in oculo diminutionis visus aut corruptionis lo-
tam est in augmento: sed ppter applicationē pbyfici exerci-
tij oēs iste due spēs curari pūt enacuādo minoratiue dūer-
tēdo mām digerēdo z eradicaōdo: cerebrū z mēbra mādātia
rectificādo: igit talis aqua in pncipio z augmēto existēs cu-
rari pōt. ¶ Scda vō conclusio itēz facile deduci pōt: si enim
aqua sit ppe tēpus trāsēdi in cōfirmationem lz sit difficile:
nō est tū impossibile rectificādo regimē sex rerū nō nālūz
euacuādo digerēdo eradicaōdo z apponēdo medicinas lo-
cales subtiliativas dissolutivas z cōsumptivas. ergo talis
aqua in fine augmēti exis: z in pma pte status adhuc cura-
ri pōt per pdicta. Cū aut aqua ista fuerit cōfirmata. i. poten-
tia frigiditatis igro: sata z cōgelata aut resolutis pib⁹ aeris
z fluxibilib⁹ fuerit inspissata talis est que nō obedit pbyfi-
ce opationi per medicinas euacuātes digerētes aut resoluē-
tes eā: z bec est spēs ista aqua nolata. s. ascōda pte status. us-
qz ad finē eius cōfirmata que solum bñficio manualis opa-
tionis curari pōt deponēdo ipsam: ut paulopost videbit⁹.
¶ Tertia vō spēs grossa nolata que iuenit in fine stat⁹ diu-
turnitate tēporis aut uehemētia resolutionis uel potētia fri-
giditatis congelata est que neqz medicinali igenio obedit.
Nec enī adhuc inuēta sunt medicamina tāte potētie que
sufficiāt ipsam mollificare resoluē exiccare abstergē z con-
sumere ipsam: neqz etiā manualis opatio cū acu pōt ipsa
deponere: est enim iam facta tāte resistētie ex parte duritiē
z grossitudinis eius qz prius per acum frangit⁹ z separat⁹
in partes qz inferius deponi possit. Sola ergo illa manua-
li operationi obediens est que non est ita aquosa: ut ppter
suam fluxibilitatem fluat resuat z reuertatur: nec ita dura
est qz prius frangat⁹ qz per acum colligatur.

Si uero aliqua sunt ingentia z instra que in initio
curare possint z augmēto erūt de numero
xii. que sequunt⁹ z non inuenies aliā medicinā expertam
atqz auctētie approbatā. z legas ubiqz si legē scis. ¶ Pri-
mū ergo hoz. xii. instrōz de simplicibus est exptum quod
scripsit Haliabas 5° pactice. cap. 47°. intitulato de disposi-
tione aque oculorū medela. z est ut accipias lapis marchasi-
te z ponas in crucibulo ubi coquit⁹ vitrum z tādū pmane-
at ibi: ut uertat⁹ in cinerem: de hoc ergo puluere solco. acci-
pere. 3. j. z cōmiscere cū. 3. j. aque sublimationis radicum ra-
phani syluestris z est excellēti iuuamenti. ¶ Est aut mar-
chasita lapis pīretes noiatus z est lapis quo in nocte opor-
tet me accēdere lumen z docet Haliabas inter ipsos accipi
subrubeum. cuius color uertitur ad citrinū de quo magnā
inueni copīā in celeberrimo mōte rīcho ppe mōtem Silī-
cem. ¶ 2° vō pncipale simplex in initio aque pficiūz: sed
est potētius z acutius pmo. z est ut accipias succus ex radi-
cibus serpētarie minoris que iarus nomiatur a Sal. 6° de
simplici medicina. cū ergo succus iste fuerit defecatus per
sui residētiā accipias purior ps eius de qua quater uel
sex vicib⁹ imponas gutta vna oculo: z si uelis hoc remedi-
um facere fortius accipias ps fecalis residēs z exiccat⁹ sub
radijs solis: deinde pulueris et uelut athomi: z fiat ex eo q-
ter in die cobol in oculo. ¶ 3° instrū simplex z adhuc for-
tius pdictis est: ut accipias succus rutbe syluestris z ppie
in mōtibus nascētis. educat⁹ ex ea succus z sine alia defe-
catione colliriget⁹ ex eo oculo: si uelis hoc itēz efficere for-
tius pmittas iterum exiccare succus cū fecali pte eius ut de
pdicto dictū est fiat de eo. ¶ 4° instrū de simplicib⁹ z itē-
rum pdictis fortius est: ut colliriget⁹ oculo ps ppe cū gutta
vna fellis: z lz fel oē mirabili iuuamēto pferant in pibē-
do euentum pānī in oculo z curando ipm qui iam incepit
sua uehemēti subtilitate absterfione z exiccatione ac resolu-
tione insensibili materiēz que sit a uehemēti caliditate: eo
qz omne fel est calidū z siccū in quarto gradu. nibilominus
iterū fel ex alia rōne dī esse poteret calidius: eo magis quan-
do accipit⁹ ab aiali cuius paucitas cholere per vias urine
z nētris educitur. Et ppterea inferitur correlarie qz fel anci-

pitris pādis z gruis elegātiora sunt alijs fellibus: talia enī
aialia nō emittūt cholera per viā nētris: qd a posteriori ue-
rificat⁹: eo qz cop feces albe sunt ut sensus ostēdit: neqz etiā
talia aialia mingūt ita qz cū aquositate nriāli educat⁹ cho-
lera: cū ergo in talib⁹ multa cholera retineat⁹ poterit ipa ma-
iori quātitate cōmisceri ignee spumose z aerce pti masse sū-
guinee que est mā cholere: ut pater pma pmi. cap de genera-
tione humorū. Nutriens masticatione bene. ¶ Et similiter
correlarie cōcludit⁹ qz oīum quadripedū fel est pueniētius
ad hāc intētiōē qd accipit⁹ ab aialibus paz mingētibus z
feces nigras z squibulosas educētib⁹. z bec est causa qua
re fel birci capre elephātis in hac materia pīaudant⁹ alijs:
lz qdam nō docti in sciētia medicine credant illud puenire
in fellibus eoz a forma specifica. ¶ 5° instrū iterum de
simplicib⁹ est lazar: cuius recēs succus imponatur in oculo
si haberi potest. sin autem dissoluatur aut ultimate terat⁹
z oculo ter uel quater imponatur: ut prius dictum est. est
autem lazar assa fetida nominatum. ¶ 6° z ultimum in-
strū de simplicibus z elegantius pdictis z fortius est: ut
de aqua sublimationis salis armoniaci guttula parua qua-
ter in die oculo colliriget⁹. si aut hoc nō pfecerit labores
ardēter inuenire melius qd nō credo: z bec sex instra melio-
ra sunt ad pncipium aque qz ad augmentum eius.

De cōpositis pnum instrū z ppe de his que
ualent ad augmētus aque: tunc
cum iā imagines que manifeste erāt dimīnuuntur z quoti-
die magis obreuebratur visus. z pnum de cōpositis est hoc
Rx. piperis al. 3. ij. balsami electi. 3. ij. misce z guttula vna
ter uel quater oculo imponatur z nō timeas mordicationē
que fit ab eo: quonīā solēnter iuuat in casu isto. ¶ 2° cōm-
pncipale ad hāc intētiōem est hoc. Rx. balsami electi. succi
qui distillat ab epate birci fm artem assato: ut scribitur ab
oibus z maxime a Rasi. 9° Almansoris. cap de noctilopa. añ.
3. j. misce z imponatur oculo: ut prius dictum est. ¶ Tertiū
cōpositū z adhuc fortius pdictis est hoc. Rx. fellis ancipitris
balsami electi. añ. 3. ij. ellī al. pipis. añ. 3. 5. aqua sentur cū
3. ij. aque raphani z ponatur in ampulla vitrea discoopta
sub radijs solis clauso ni suo orificio: deinde post. x. dies col-
liriget⁹ ex eo oculo: ut de alijs dictus est. ¶ Quartūz cō-
positum z adhuc fortius oibus pdictis est hoc. Rx. oppopo-
naxis armo. serapini. añ. 3. j. fellis birci. 3. j. 5. balsami. 3. j. suc-
ci raphani syluestris per defecationē depurati. 3. j. 5. aqua
sentur oia iā per se subtilissime puluerisata in eneo morta-
rio: deinde in ampulla vitrea discoopta z orificio obturata
sub radijs solis per qndecim dies: deinde ex taliliquore col-
liriget⁹ oculo ps ppe. est enim secretum magnū. ¶ Quin-
tum z penultimum de cōpositis conferēs aque z adhuc in
pncipio cōfirmationis est illud qd scribit⁹ 9° Almans. cap de
debilitate visus. z est de melioribus per me exptis. Cuius
descriptio est bec. Rx. tucie abntre. 3. xx. succi maiorane fa-
cta residētia qua cooperiatur pdicta tucia per digitalē quā-
titatem aqua sentur in uicē z exiccantur sub sole uel sub te-
gula caefacta. cū igitur fuerint exiccata. Rx. istius cōpositi
3. v. cinēti. piperis ni. z lon. celidonie. añ. gra. xx. salis armo-
niaci. g. ij. terantur oia per se subtilissime: deinde in corpore
tur in uicē cū succo retēti feniculi. z fiat ex eis sief. z cūz er-
go fuerit opus pficetur super cote cum aqua feniculi z se-
pe in die colliriget⁹ oculo ex eo. cōpositio enim bec est
mirabilis z multum artificiose composita. ¶ Ultimūz vō
instrū. z omni alio fere perfectius est collirium. de fellib⁹
descriptum a Rasi. 9° Almans. cap de aqua descēdente
Rx. v. fellium. añ. 3. j. 5. cum fuerint exiccata: serapini en for-
bij colloquintide. añ. 3. 5. puluerisata tenuissimē: z cum pre-
dictis fellibus: z cum dupla quātitate succi feniculi de-
purata commisceantur. cū ergo fuerit opus imponatur ex
eo collirio toti oculo saltem in die quater. parē enim medi-
cinam in iuuamēto poteris inuenire: sed non meliorem ea-
pppter qd collaudat eam Rasi. dicens qz pferat⁹ aque in initio

dilatationi pupille nō vidētib⁹ in sero ⁊ debilitati vīsus lege ibi. ¶ Sūt autē qnque maneries fellū predictē. ⁊ coi illu strū viroz snia approbate. fel gruis fel pdicis ⁊ ancipitris fel birci ⁊ fel saboth piscis: qd a plurib⁹ credit eē uariolus piscis. Ego autē inuenio qd est lacus fluuialis: ⁊ sic accipio ⁊ collirū ex eo cōpono: ⁊ si per hec quidē istrumēta nō poteris curare aquā incipiētē ⁊ tēdētē ad cōfirmationem nō credo per alia instrumēta curari posse qd per operationem manualet que in sequenti capitulo aperitur.

¶ De modo deponendi pannum confirmatum in oculo p operationem manualet. Cap. v.

Sic iā videt istaretēpus ponēdi cano. ⁊ modū deponēdi aquā que nō fuit obediēs medicinis scribant in qd pmo cōditiones pmittēde ante ip sūa depositionē: sūt ergo a pitiorib⁹ iuētē qn que. ¶ Et pma quidē cōditio est: ut anteqd per

uenias ad opus expiariōis de cōfirmatiōe illi: aliter enī opatio tua euanesceat: neqz enī noluit Salenus aliquē in medicia opari nisi doceret in pms 2° ceticopz. 7° cap. ¶ Secūda cōditio est: qd si pānus nō fuerit bñ cōfirmat⁹ ⁊ nō potuit per resoluētia ⁊ exiccātia cōsumi. regat corpus cum cibis ⁊ potib⁹ sanguis ⁊ humoz grossoz gñatuis: ppter qd cibetur pedib⁹ aialū casco ⁊ lacticiñis cibis leguminib⁹ ⁊ his similibus: ⁊ potus eoz sit vinū rubēd grossū: aut ceruisia de oideo grossa: ⁊ nō bñ purificata. ¶ Tertia cōditio: ut pūs tpe qd pueniat ad actū cōsideret corpis dispositio. ⁊ si iueniat repletū ualde materiēb⁹ simul cōmixtis fiat slobotomia de uena media aut de basilica extrahēdo sanguinis quātitatē cōueniētē repletioni ⁊ tolerātie vītutis: ⁊ hoc per. v. uel. x. dies ante tēpus opationis manualis. ¶ Et itez postq fuerit mīnorata repleō nīs applicet flōmia de cephalica diuerse ptis sup manu apud policē. ¶ Deinde subsequēti die applicet cūstere mūdificatiū fecū a bitestinis. ¶ Si autē cōtingat replētē mām nō eē sanguinē sed alterā mām sūguini nō cōmixtā tūc fiat eūo appropata fm spēm maei dñantis: ut cū medicia flatis melie aut cholere eductiua: aut respiciēte cōmixtiōnē oīuz p dictaz māerū sū aut aliqñ: tales enī euōnes ex mltis causis pmittēde sūt. ¶ Et p⁹ qdē est ut cū applicat opatio manualis pp dolorē nō fluat mā multa a pānis oppilās aut uebemēti suo motu dolorē in oculo efficiēs. ¶ Et scōa causa est qd ppter agitatōnē que fit in mēbris solōnē cōtinuitatis nō acquirat in eis uebemēs ebullitio in ptib⁹ capitis ⁊ oculoꝝ. ¶ Tertia causa est ne ppter resoluētiōnē cōtinuitatis ex fluxu materiē ad oculū fiat noua repletio alia rā imagiationū materialis ⁊ effectiua causa. ¶ Quarta cōditio ante manualet opationē pquirēda est: ut eligat tēp⁹ pportionale huic opationi qd vniuersa oīuz sapiētū cōcordia ponit eī tēpus ueris aut autūni: ⁊ sane itelligēdo debet itelligi ps ueris estati ppinqua ⁊ nō hyemī. tali enī tpe si qmā replēs fuerit hyemē gñata rōnale est qd iā sit dissoluta ad exteriores ptes corpis ppulsa uel attracta ad exteriora a caliditate cōtinuitatis. igit nō remanet tāta ou⁹ defluxu none materiē ad oculū uersus finē ueris. sicut in pncipio ⁊ media parte eius. ¶ Si rētiā declarāda est pars autūni cōueniētē que esset medietas ei⁹: in tali enī parte autūni caliditas est facta remissa respectu pme ptis eius. vñ nō est apta ponē materias in fluxu tātū quātū faceret in pma pte eius. Adhuc etiā in hac medietate autūni poterit cōueniētē fieri cōsolidatio solute ptis pūsq supueniat frigiditas cōtinuitatis: que notabiliter maior est in fine autūni qd in media pte eius. ¶ Quinta cōditio est: ut pūsq fiat opatio manualis cōsideret oculi dispositio ne in ipo aut in palpebris ei⁹: neqz in angulis exstat tumor dolor pruritus scabies excoꝝatio uel disruptio attritio uel cōtusio: si enim oculus apparet lesus aliqua uel plurib⁹ istarū dispositionū nō felicitaret operatio manualis ppter motū materiē ad ipsum oculum.

Premissis autē his cōditionib⁹ iā declaratis iterū pūs qd ad opus perueniat manualet

pmittēda est cognitio aque obedientis ad curā: ⁊ sicut in obediētis: iā apparuit qd cognitio aque obedientis ex parte modi substantie declarata est in pcedēti cap. Opz enī medicina esse inter grossā ⁊ subtilē. aliter operatio uana est. ¶ Opz 2° ipaz cōgsci p per aspectū ut non appareat grossa ualde: cū enī paties aspiciat aerē luminosū si picipit lumē neqz colorē aliquē: ista est de illis que non recipiūt curam ppterea qd ipa significat tātā eē grossitiē in ea qd spēs visibiliū per corneā nō pūt deferri ad pupillā: ⁊ sicut qd eger aspiciat aerē ⁊ percipit lineas colores figuras in aere que non sunt: tunc significat ex hoc qd aqua non est cōfirmata. ¶ 3° signū sumptū ex parte modi substantie est: ut cū artifex posuerit manū suam oculo clauso super pupillā ⁊ cōprimendo interius supius ⁊ inferius ad dextrā uel sinistrā: remanebit pānus non sparsus neqz diuisus: imo in eadez dispōne remanēs: cōgscit ex hoc qd talis pānus est nimīū igrossatus nec obedit depōni: imo pūs frāgeret per pānū qd deponeretur. ¶ 4° signū est. ut cū sanus oculū claudat nō dilate pupilla neqz rareficeat pānus: sū in eadez dispōne remaneat: si enim pānus non esset ita dēfūs erit ppter multitudinem spūz qd in egro oculo dilataret pupilla rarefieret ⁊ disgregaret aqua. ¶ Quinta signū ponit ab expimētatorib⁹ ⁊ est ut accipias frustū corti carminati ⁊ anteponas oculo uebementer insufflādo in ipm: si enim per talem insufflationē aliquā spargitur ⁊ rarefiat pānus: tunc est obediens cure: si vō non: tunc nō est obediens: sed hoc experimentū nō est uerum: quia in panno qui depositus fuit vidē hanc insufflationē fieri pluries: ⁊ non mouebat pānus. ¶ Sextus signū est sumptū a colore pāni. ⁊ iā pueniūt sapiētes qd pānus iste uel aqua qui obedit depōni est qd bēt albedinem aque uel aeris cōsimilē uelut margaritaz: colores enim tales subiectantur in substantia dyaphana. ergo significat substantiā paratā cedē ⁊ deponi per cōueniētē applicationē acus. ¶ Cū ergo aspicias pannū ⁊ videbis coloratū colore gypsi aut albuginis ouiper decoctionē indurati. patet qd talis pānus nō obedit curatiōi. arguit enim tales colores in substantia dēsa ⁊ solida positos que pūs frāget qd iferi⁹ deponat. ¶ Et sicut itellige qd tibi aspiciēti apparebit pannū esse limū dū rubēd obscurū citrinū viridē uel eruginosum: neuter istorum pānoz obediens erit curationi ppter soliditatem duritiem uel siccitatē eorum. ppter que omnia uebementer inuiscant ⁊ adherent: ⁊ tu inuenies rationes ex pmissis declarantes ueritatem.

Ultima cōditio de ppinquirib⁹ obsuādis apud manualet opationē est. ut eger sedcat sup scāno ⁊ admistra ut cū ligaturis firmet caput ⁊ pectus eius ⁊ sit facies ei⁹ in aere claro nō ualde luminoso. tūc g opator pci piet egro ut uertat oculū ad aspiciēdū vīsus angulū domestici vīsus nasū: opator aut accipiat acū in manu sinistra si oculo paties erit dexter: aut in dextra si oculo paties erit sinister: liceniper cōtrapōnē faciei hoīs ad faciē ps dextra vni⁹ opponit dextre alterius ⁊ ecōuerso sinistra: itaqz sedeat mīster sup scāno parūper altiori qd eger: accepto itaqz acu iter policē ⁊ idicē qui ambo sustēnt cū medio digito faciat eē digitos suos emīnē acū p qd titatē. 3. j. digiti: deinde itromittat acū in cōiunctiū vīsus angulū syluestre uel exteriorē. ⁊ p pte in medio eqdistātie ei⁹ iter angulū syluestre uel agilopā. l. capnū ⁊ circūferētia corneē: ipellat g suauiter acū torquēdo ⁊ retorquēdo vīsus pfundū usqueq poterit diecturari sepenetrauisse cōiunctiū: tūc g icliet manū vīsus angulū syluestre uel tps semp successiue paulatiz uel suauiter ipellēdo ipz vīsus corneā: cū g puenit extremitas acus infra corneā videbit ipam acū ppter trāslucētia corneē: sic acus vidēri potest sub viro: ipellat itaqz acū suauiter vīsus pupillā ad superiorem partē circūferētiā ei⁹ itatū qd ptrafeat qsi usqz ad alteram pte: tūc g icipiēdo a superiori pte spericitatis pupille renoluendo acū imbibitū in pāno vīsus iferius torquendo deponat ipam uersus circūferētiā inferiorē eius sup iferi⁹

ori parte cōiunctiue tenēdo ipm ibi aliquantulū fixum ap-
riat oculū egri z aspiciat pupillā. si ergo videbit ipam clarā
z dyaphana opus eius felicitatū est. si autē appebit in aliqua
partē nō bñ dyaphana z opaca: s; obscura: tūc itēz cuz acu-
reoluēdo labore deponēdo ipaz usqueq; oīno clara z sere-
na remaneat pupilla. tūc ergo bēat cotū ibibitū in albugine
oui agitato cū pauca aqua rosa. cū modico pulueris sief. de
cerusa z emplastret oculuz z frōtē: ita ut fixus bñ pmaneat
z sic dīmittat usq; ad tertiā diem: deinde bis uel ter pmutet
ipm z sanatus erit. ¶ faciat autē egruz oīno abstinere a po-
tu vīnīmo non bibat nisi aquā cum succaro coctā z vīno
granatorū z decēter cōmixtā. Et abstineat a cibis fumosis
grossis uaporosis z vinctuosis acutis z falsis. Et comedat
oua sorbilia in aqua dñi ifusa. z iusculū de ordeo bletas z
spinachias bec z alia bibēdo sine masticatiōe salē usq; ad
x. dies. ¶ Vide q̄ta est necessitas medico pteplari corpus
z aiām domitā facē in cōtinua speculatione circa ea que ne-
cessaria sunt in curatione languorum humani corporis.
¶ Propter qd nō possuz desitē a cōtinua tristitia: fletu ma-
gno: z magna cordis z aīe cōturbatione: cuz videā te oīum
aliāz cōtēplatiōnū pter diuinā z nālem merito regnā z do-
minā sacratissimā z altissimā. O medicinalis cōtēplatio. q̄s
enīz possit me a tanto fletu deuīare: cuz videā te ab idionis
rudissimis z illitteratis viris seuiissimis astutijs z cautelis:
z deceptionibus dilacerari cōtinuo. ¶ Hic enim se magnū
facit oculistā: z caret oculis corporis z intellectus. ¶ Alter
circuit ciuitates deponendo pannum z cetos facit hoīes.
¶ Alius vō secat fistulas emorroidaliū partium: z nō co-
gnoscit eas: z martyrio cruciat hoīes. ¶ Nōnulli vō lapī-
dem a uesica deponē cētātes magnā turbā hoīum annua-
tim interficiūt. ¶ Alter vō beget in hydropicis testificat ser-
bñ scire opari: qui tñ bec nō itelligit: nec cognouit. ¶ Mul-
ti deniq; cataractā olfaciētes: z nō gustātes pōponiis uesti-
bus graui face. Tu: cautelosus z fraudulēns vbi p plos deci-
piunt: qbus nō aliter dicēdum est q̄ qd Sal. dixit ad eos
2° de accitū z morbo. q̄ remaneāt cuz ignorātia sua. z si nō
terrent alio motu terreat in posterum cruciari gebēne.
¶ Ego vō corp^o z aiām tibi o sacratissima corporis huma-
ni subleuatric: corp^o z aiām in laudes cūctipotētis dñi a pū-
mis dieb^o etatis mee sūma oī diligentia z maximo feruore
deuouit: ut altissimaz rez: qrum tu noticiā p supponis all-
quā mibi pteculā fructuose speculationis pcedat altissimā: ut
scibilū tuoz ueritatem gustare possim aliq̄liter iuxta illud
poeticū. De vō pūmū dulces aī oīa mūs: Quārā sacra fe-
ro igēti pculsus amore Accipiant: ueriq; vias z dogmata
mōstrāt. Ad ppetuas z imortales laudes oīpotētis. Amē.

Consilium. 67. De sibilo.

Enerosa dñia uxor dñi Simo-
nis de porto laborat si-
bilo in sinistra aure ei^o cōtinue fixo. vñ ap-
paret q̄ est egritudo per cētā in cerebro
ei^o. uēositates enīz uapores in cerebro
suo mltiplicate effundunt ad cōcavitatē au-
ris: z igrediunt in poros pānicli cooperi-
entis os anfractuolum auris: qui pānicu-
lus ualde nerue^o est organuz auditiue potentie. bec igitur
uēositas mouet medium intraneū: qd est aer existens in po-
ris p̄dicti pānicli: z motu uel collisione in p̄dicto intraneo
medio facta ad pāniculū ionatiū accidit sonitus repita-
tus. ergo auditiue potentie percipit ab ea ac si ab extra ad
int^o delate fuissent spēs talis mor^o uel collisionis: z q; uēo-
sitates subtiles existunt z potētia sicce: z organum est ualde
sonorū: z medium est aer tenuis in poris p̄dicti miringe cō-
tentus: iō repitatur sonitus uel species sibili. ¶ Hec etiam
dispo icremētuz recipit a regione ipenis in quo cuz cōtin-
git aliquā adesse oppilōnē z uentositatis cōgestā esse mltitu-
dinē que ad supiora tanq̄ ad ppiā lationē ascēdit magis

q̄ ad iseriora per cōcavitatē uenaz z arteriaz recipit in pā-
niculis cerebri: a qb^o tandē effu- dit ad organū audit^o. Cū
ex hoc fundamēto appet q̄ bec egritudo in ea est corruptio
in opatione sensus audit^o per cōtiale nocumētum in cere-
bro existēs: z per colligatiā ad splenē etiā adueniens.

Abstineat Igitur hec dñia a uaporosis z uētosis ci-
barijs z frigidis z humidis: uelut sunt:
lac: pisces: pastiles cibi: fructuū recētū multitudo: legumia
z pprie elixa. Spiachia bleta portulaca lactuca cucurbita z
cōsilia. Et euīet aque fride potū simplicis uel cū uino com-
mixte. ¶ Et ueniūt ei salsa cibaria z carnes laudabiles z
aromatū usus z petrosel. fenī. salua rosma. z spillū ppe z vi-
nū al. z ru. subtili substātie mediocri sapie z cōuēter potēs

De rebus vō medicinalib^o utat istis q̄tuor instris
¶ 1° est: q̄ accipiat vñā de istis pillulis
aī cenā parū: z secūdā accipiat per boras duas post cenā: z
sic reuoluēdo tūseat ab vñā ad reliquā: q̄rū descriptio. Rx. ca-
stori. g. v. pillulaz de sarcocolla. 3. j. aloes abluti. 3. ij. fiat pil-
lule cū succo calamēti. z accipiant oī q̄rta die alternatim: ut
dictū est. ¶ 2° vō instrū est: ut euaporationē faciat in aurē
suā hoc mō. Accipiat enī urced nouū vitreatū z in ipm ipo-
nat. 3. s. secis olei oliuaz antigoris quā hīe pōt: z coopiat ip-
sū emboto bñte orificiū tenue. ponat ergo urce^o sup carbo-
nib^o ignis usquequo ferueat amurca in eo existēs. Incline-
tur ergo auris sup orificio emboti z circūdet cū pānis uel
coto: ita ut fum^o vñit in cōcavitatē auris recipiat: z fiat usque-
quo amurca euaporare desinat bis in die mane z sero aī ci-
bū per totā vñā septimanā. ¶ 3° instrū est: ut cū recedit a p̄-
dicta euaporatione: tūc calefiat sacculus iste sup regula mū-
da z ponat auris sup ipo tādū ut sacculus tepescat: recedat
ergo ab eo: z aī orificiū auris ponat modicū de coro in quo
musc^o cōuat^o fuerit. ¶ Est autē sacculi descriptio. Rx. calamē-
ti mentastri pullegij origani z ruthe siccoz. aī. ℞. ij. macis
3. j. cimini ameos se. leuistici carni aī. ℞. j. corticē papaue-
ris al. numero. iij. puluerisēnt subtiliter z ponant sacculo
lēgitudo q̄si pedalis qui amplectat totā maxillā z tēpus ul-
q; ad sūmitatē capitis z occiput. ¶ 4° instrū est: puluis
iste de quo oī sero cū uadit ad lectū pulueriget p̄iorā capitis
a sūi sūmitate capitis usq; ad frontē per quatuor digitos iō
gitudinaliter. cuius descriptio. Rx. specierū plurisarcoticon:
sp̄rū dyamusci dulcis aī. 3. i. misce. Istis factis sp̄ro sana-
erit. Ad laudem Dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 68^m. De sonitu z sibilo aurium.

Ostulasti Doctor eximie ut ti-
bi generalem curati-
onis modū sonit^o z tinnitus p̄scriberez
quib^o p̄sepe te molestati dicis: faciā eq-
dē z perueniem tibi dabo viā. ¶ Est igitur
hōz uaria curatio ex uarietate causa-
rū: quoniam sonit^o z tinnitus qui fiūt a fa-
me z in cōualescētib^o curantur per re-
stauratiōē z regimē cōualescētiū. ¶ Factus a crisi uomī-
tu fluxu z similib^o: ex istoz p̄fectione curat. i. si fiūt perfecte
be euacuationes post ipsas cessat: z si nō fuerint p̄fecte curā-
tur cura istoz. ¶ Similiter p̄dens a febrīb^o cura eaz cura-
tur. ¶ P̄dens a suppuratione curatur apostematū cura.
¶ Si fuerit a fortitudine sensatiōis p̄cipiēs leuissimos mo-
tus in aere uel uapore q̄ est in miringa: z talis nō idiget cu-
ra: sed si ista intēsa sensatio insequit lesionem organi: etiā il-
la nō idiget cura: ut Rasis 9°. z Auicēna in 3° p̄p̄ijs capitu-
lis. Cū tamen rasis dicat. q̄ si p̄pter eius supfluitatē opor-
tet fieri dissoluent^o duo grana opij in oleo z distillent in au-
rē. Et Auicēna dicit: sunt qdā hoīes qui p̄cipiūt: uendū esse
stupesciētib^o: sicut oleo ro. decocto cū aceto: q̄si uelint dice-
re q̄ destruere sensum est noua cura: uel etiā debilitare ipm.
¶ Ubi vō insequeret paucitatē spūm quicrenda est resum-
ptio. ¶ Et si malā cōplexionē segitū remoueat p̄ alterā

ad oppositum appropriata. ¶ Sequenti autē pncipia gñationis malaz cōplonē uel raritatez texture tanq̃ desperatā relinq̃mus: nisi q̃ aliquibus ofortatib⁹ aliqui uti possumus. ¶ Tinnitū facit a uentositate grossa generata in cerebro uel in meatibus eius curamus bis intentionibus. ¶ Pma est administratio debiti regiminis sex rerum non nālūm in quo oēs cause multiplicantes uētositatem phibeantur. vñ Rasis monet cibaria minūda: z dimittēdum uinum.

¶ Secunda est digestio humiditatis ex qua multiplicat uentositas cum subtilianibus incidentibus aperientibus zc. uel sy. de sticados mel ro. co. z similia. ¶ Tertia est euacuatio in qua uelut minoratiua si cōuenierit ipsam fieri an digōnem fiat mā existente multa. uel etiam minores post digōnem paulatim euacuando z digerendo donec postea eradicet totum. Et hec cōpletur cuz notatis ut pillis assafaret de iera simplici uel cōposita agarico pillulis cochijis. eleuarijs ut ierapigra. iera ma. ieralogodion. ieradyacoloquintidos z similibus. ¶ Quarta est diuersio que partiz complet cum euacuationibus suprascriptis uel alijs similibus: z cuz fricationibus lotionibus uentosis sanguifugis pronocationibus urine z secessibus fluxus emorroidalis nū menstruoꝝ cauterizationib⁹: z alijs sepe supra declaratis.

¶ Quinta est resolutio uētositatis istius: z aliqualis exop pilatio auris in qua Rasis cōmēdat oleū de semine raphani cū oleo amigdalārū amararū z ro. in quib⁹ castoreus sit di. solutū. ¶ Itē 9° Alishanb. laudat euaporationē cū aqua decoctiōis sansuci. i. maiorane sticados arabici z absinthij mētastri origani. aī. M. j. Et si vis bñ opari post ipam euaporationē distilla olea suprascripta. ¶ Auicēna uo laudat troci. exptum ex ellebori albi partis. v. nitri partis. x. di. soluat in oleis suprascriptis. ¶ Sexta intentio est confortatio que cōplet cū eis dē. z si supra vis lege apd auctores. ¶ Ubi uo eēt hic ianir per colligātiā: tē cura partiz in regimen mā dāns. i. cū cōfortatione digestionib⁹ euacuationib⁹ z alijs. Et in regimen mēbz. i. cerebri z auris recipiētis. phibēdo ne recipiat. vñ Auicēna iubet cōfortari cerebrū cnz oleo mirrino: z aurē cū oleo amigdalino z similib⁹. ¶ Pro qb⁹

intelligē p si materia nō sit in cerebro uel aure peccās q̃ sit audat in reputiēdo materiā z trabēdo inferius z alia faciēdo ut in dolore capitis per colligātiā. hec in sūma doctor insignis generalē cōplet curā tinnitū z sonitus auris. Ad laudes eius immortales qui cuncta moueri iul et.

Consilium. 69^m De vnderim malis dispositi

onibus. uidelicet ¶ De instātia sibilatiōis in auribus. ¶ De reumate a capite descēdēte. ¶ De nocumēto diminutionis in opatione memoratiue potētie. ¶ De inuētiōe z sensatione frigiditatis in partib⁹ nuche. ¶ De debilitate stomachi cū appetitu uomēdi. ¶ De debilitate renū. ¶ De motu z tēsiōe a uētositate in femore facta. ¶ De descensu humorū ad testiculū sinistrū. ¶ De tremore cordis. ¶ De imaginationibus oculorum. ¶ De immoderata siti per duas horas post cibum. ¶ Diuiditur autem consilium in tres tractatus.

Tractatus Primus cōtinens capitula duo: dis

pōnes per causas z signa inuestigat. ¶ De accidētib⁹ omnib⁹ causis z signis sibili in auribus: z est primum accidens.

Antonius Porro Mediolanensis de nobili pgenie Porroruz satius obtulit mihi porrum sapore quidem z masticatione ualde horridū: digestionē autē officillū. Laborat enīz accidētib⁹ q̃ pluribus z egritudinib⁹: ut mihi scribit que oēs z multa uerēde z nocitue existūt simul in eodē corpore inēte: imo que libet illarū per se diligēter considerata scientia z ope nō mediocriter erudito diuersis corporibus magnam speculatione n ad se aduocat: ut diligēter capitulari possit. ¶ Accipias itaqz dispōnes eius ordinate uelut ipse scribit

¶ Et p⁹ qdem earū est instātia sibilatiōis in aurib⁹. ¶ 2⁹ uo est reumatis a capite descēsus. ¶ 3⁹ est nocumēto diminutionis in opatiōe memoratiue potētie. ¶ 4⁹ est inuētiō z sensatio frigiditatis in partib⁹ nuche. ¶ Quinta est debilitas stōchi cū appetitu uomēdi aliqui eueniēte lz nō semp. ¶ 6⁹ est debilitas renū. ¶ Septima est mot⁹ z tēsiō a uentositatibus in femore facta. ¶ Octaua est descēsus humorū ad testiculū sinistrū. ¶ Nona est tremor cordis. ¶ Decima est imāginatiō instātia. ¶ Undecima est immoderata siti per duas horas post cibū eueniēs: z plurib⁹ etiā alijs molestias accidētib⁹ ad hāc sūmā reducibilib⁹. ¶ Cuz q̃ bec cia accitū uel egritudines in eodē uiro cōplicate sint: opz inuestigare an oia talia accitū ab vna radicali causa pueniāt: an habeant cās pductiue eoz diuersas fm diuersitatē mēbzoruz quoz bec accitū sunt passiōes: z fm diuersitatē materiēz que sunt ipsorum pductiue z que sunt ipsorū efficiētes z materiales. ¶ Per hūc igif modū poterit inueniri pncipiūz pductionis cognitiōis z curatiōis talis accitū vñ soluz sufficiens aut plura necessaria ad cōplatiōē z curatiōē talis. ¶ Uides igif apud rōnabilr speculātes q̃ bez accitūz uel egritudinū diuersitas est q̃ quedā sunt dispōnes p essentiā quibusdā mēbzis. quedā uo per colligātiā: nōnūle autem simul per essentiam z per colligātiā diuersorum membrorum sunt dispōsitiōes.

Igitur sibilus in aurib⁹ pñat⁹ z cōtinuus oīno puenit: z imediate a uētositate iclusa in cōcāuitate ossis allamach z est os durū z tortuosū. ualde iparū aurium. ¶ P dē etiā but⁹ uētositatis para imersa ēē in poris tenuissimū pāniculū q̃ inuenit in cōcāuitate pñicti ossis cū uēstiēdo. ¶ Pōt itēz z 3⁹ bec uētositas inueniri in neruo imersa a q̃rto pari neruoꝝ cerebri ramificatiōis: per quas effundit a cerebro aīali spūs qui est instātia auditiōis. ¶ Et pōt etiā bec uētositas in oibus pñictis inueniri mēbzis z simul. Qualitercūqz igif cōtingat bec uentositas immixta aeri intraneo auris agitat⁹ cuz eo z collisionē reuertēdo facit in pāniculū z os ante scripta. ¶ Causat itaqz sibilus ppter ea qz uētositas est exalatio ter restreitate pñcipās: z tenuis existēs reuertēdo ad mēbzis illa que sonora sūt repñtat potētie auditiue spēm cōfractionis sub silitudine sibilandi. ¶ U aut uentositas oīs a calō dimiūto: nō nī excellenter gnetur. Si enīz eēt instātia frigiditas nō fieret generatiō nāpōz nec uētositas: sicut hē hēre excessū a caliditate digerent aut cōsumeret mā in uētositatez resoluibilis z uapores. ¶ Pz igif calū uel calōrē ēē dimiūta respectu temperamenti p pñipatiōis. i. ec igif frigiditas aliquāl r intēsa uel dimiūta caliditas est spēs male cōplonis frigide in cerebro abūdātiōis: z est causa efficiēs predictoꝝ. ¶ Aīas autem cā remota est mā flegmatica ter restreitate pñcipās acq̃sita in ea: aut a mā aliq̃zta cholērica aut melācholica: aut flegma vitreū: a quo per cōtinuā actionē calōris resolute fuerunt partes aeris z aque ipsius: z deductum fuit ad ter restreitatē: erit materia antecedens predicti sibili. ¶ Cōiūcta uo mā uel locum eius tenēs est uentositas in predictis locis imersa repñtās auditiue potētie spēm sibilādi: quare corrupta est auditiue potētie opatio. pñipenim in aere existē sibilāti spēm a qua act ipse euacuatur: sed hoc est formale corruptionis in opatione auditiua: ut patet in speculationib⁹ 2⁹ tegni. cap illo. Nocetur aut opatio triplr. ¶ Formalis uo cā bñ accitū est actualis refractionis z collisiō uētositatum predictarūz ad organa sonora ppter que percipit actualr sensatio rei exterioris nequāq̃ existētiōis. ¶ Finalis autē cām in opationibus aīe attributis in oib⁹ assignare nō est facile. Neqz enī aīa vñq̃ intendit per se: z pñio bunc sibi tanq̃ opationē corruptā. S; finalis causa est conatus ad expulsionem illaz uentositatū a pfundis partib⁹ cerebri. vñ oris quartum par nernoz: qui sunt infra auditiuū organū: cōseruiētiā illi aīe: in quaz conatur ad expellendū illas uentositates. Cum igif nullā uia habeat anima: per quam

*in materia
fuerit*

conuenienter expelli possint uentositates ille q̄ per os affa-
mach anfractuosis: et per nervos p̄dictos patet q̄ uentosi-
tas illa uolenter impulsu sibilum facit predictum. Sonat
enim cū p̄cunī afforismoz 7° sermone illo. Sternutatio fit
a capite rē. Ex quo apparet cōpleta declaratio p̄mī accide-
tis. uidelz sibili aurū. ¶ Uide quāto labore opus est specu-
lātib⁹ ad inuētiōē effectū per quoz causas efficiētem mā-
lem formalem et finalem que immediate declarate sunt.

¶ De scōa mala builis uiri dispositiōe que est reumatis a ca-
pite descensu. Cap. ii.

¶ Fundamēto plecti capli diligēter cōsiderāti facile
est uidē cām scōi accitis supra p̄missi. uidelz reu-
matis a capite descēsus. Cū enim in toto cerebro
existat spēs male complōtis frigide et humide: et
materiei flegmatice mucilaginosē: et vitree multitudine: que
ibidē multiplicatur per vias indigestionis et uaporationis
ab inferiorib⁹ partib⁹ ad ipsum caput multiplicata predi-
cta materiei cogit utrū ad expellēdū māi illā: ut exoneretur
cerebrū ab accitis et egritudinibus que ppter retentionē
illaz māi essent apta cōsequi. ¶ Et q̄ mā fluxibilitate
sua et ḡuitate apta est moueri iheri f̄m maiore partē: iō mā
illa descēdēs aliqñ retinet in locis glādosos laterālē apud
vulā positis et tumescē facit illas et ap̄at. ¶ Quāq̄ vō mā il-
la f̄m partē retineri pōt in vula extendēdo et mollicando
ip̄am. ¶ Et nōnulla pars etiāz bui⁹ māi descēdit ad loca
sub faucib⁹: et facit ibi tumores qui brāchi noiant. ¶ Et si
māe illi⁹ aliq̄ pars descēderet interi⁹ et retineret in musculis
gule et colli facere posset ap̄ata squinātia noīata. ¶ Si autē
illi⁹ māi pars aliquāta descēderet ad pect⁹ faceret dispōnē:
que catarrhis noīat. Ex quo patet q̄ si iterū bui⁹ māi pars
aliqua descēderet ad stomachū noceret eidem appetitū et di-
gōnem eius impediēdo ip̄m uaporib⁹ multū molestātib⁹.
Non curam ponere p̄ bec mā faceret coriā: qm̄ ipsa q̄si to-
ta grossa est. Sed coriā māis causa est aquosa. quare rē.
¶ Multiplicant aīe be māe iterū in capite ex causis exte-
riorib⁹ de quarū numero posset esse multitudo ciboz et po-
tus: et p̄cise potus post vnā horā apud cenā multiplicat⁹.
Et exercitia fortia sup cibū immediate facta. Et coit⁹ etiam
tunc multiplicatur: et igniōse comedē: et cibis uti uaporo-
sis et biodialib⁹ p̄nguib⁹ et dormitio subita post cibū et p̄-
lixitas in ea. Et rixari et alterari cū socijs et agitari in passi-
onibus aīe angustiosis et furibūdis et alia que essent cōsilia
istis. Et q̄bus ualde facile posset intelligi cēntia reumatis
a capite descendētiū et eorum nocumenta et pericula
que minatur. hec de scōo accidente.

¶ De 3° mala dispōne: que est nocumēti diminutionis in
operatione memoratiue potencie. Cap. iii.

¶ Am apparet ex p̄dictis itelligēdū esse cām nocu-
mēti diminutiōis memorie. Cū enī cerebro bu-
ius uiri mala cōplō frida et māe cōsiles multipli-
cate sint patet q̄ organū memoratiue potencie cui⁹
est recipe et cōseruare spēs sensibilib⁹ ledi pōt dupl̄r. aut q̄
nō conueniēter recipit spēs et congruā q̄titate spūs aīalis neces-
sarij ad memoriā: aut q̄ ppter magnā mollicationē a f̄la-
tibus factā uentriculus posterior cerebri nō conueniēter cōser-
uat et thesaurizat spēs sensibilib⁹. Humiditas enim multa
dato q̄ preparat ad facile recipi posse formas uel spēs re-
tū: ip̄a tñ nō minus facit ad nō bñ detinēdum eas: humidū
enī lz formas figurales facile suscipiat: ip̄as tñ ualde facile
amittit p̄ p̄mī cap de elemētis. ppter qd nō est mirabile si
iste adolescens diminutā habet opationē memoratiue po-
tentie. Et bec sufficiant de accidente 3°.

¶ De 4° mala dispōne: que est inuētiō et sensa-
tio frigiditatis in partibus nucbe. Cap. iiii.
¶ Ro declaratiōe vō quarti capli et accidētis in eo
cōprehēsi non expedit multū extēdere sermonem
Cūzā appareat ex positio in p̄cedēti cap q̄ mā
la cōplō frigida et humida posterioris partis cerebri: et mā

flegmatica ibidē multiplicata cause sufficientes sint fridita-
tis in nucha multiplicata: et in nervis spōdiliūz colli et dorfi
superioris ab eo orientibus. Nucha enī est vicari⁹ cerebri in
cursu dorfi. p̄ tertiū. 2° cap. Cū ḡ exeat et oriat immediate a
posteriori cerebro et ḡtata sit ex mā post cerebri ḡtationem
remanēte: opz de necessitate cōcedē q̄ mā in posteriori cere-
bro multiplicata nuchā ifrigidat et humectat et nervus ab
eo oriētes: quare simā fluidior esset et aquosior ingēs eēt pi-
culū et suspitio in hoc viro de trāsitu in paralysim. ¶ Quō
autē mala cōplō frigida acquirat in nucha coīcata sibi a po-
steriori cerebro satis facile est uidere si ipsa generetur a mā
flegmatica ad nuchā effusa: siue a cerebro alterante partes
sibi p̄pinquas generetur in nucha frigiditas et humiditas
per successiua alterationē vniū partis ad aliam. Et appa-
ret ex hoc fundamento q̄ suspectum sit accidens quartum
et molestum. Minus enim huic viro stoliditatem aut amē-
tiam aut paralysim aut planum est ex p̄missis.

¶ De 5° mala dispōne: que est debilitas stōchi cū appetitu
uomendi aliquando emīnēte lz non semper. Cap. v.

¶ Intum autē accis superius positum in hoc 5°
cap declarandum leuissime intelligit ex his que
dicta fuerunt in 2° cap de causis reumatis ad in-
feriora descendētis. Nō solum enim mā a capite
descēdēs ad stōchū pōt debilitare digestiua eius:
et nausēā et uomitum inducē suis alterationibus. sed sola
etiā stōchi cōp̄ssio absoluta ad ipsum cerebrum per simpli-
cem alterationē hec talia accitia efficere pōt: qd facile per-
cipi potest eo q̄ q̄to cerebrum deterius se habet tanto sto-
machus indiget in debilitate nausēā et uomitibus agitat⁹.
hec de accidente quinto dicta sufficiant.

¶ De sexta mala dispōne: que est debilitas renū. Cap. vi.

¶ Enā debilitas que est accis sextū etiā p̄tingē pos-
set ppter materiā per viā indigōis multiplicatā
in stomacho et in intestinis: quib⁹ bec mā coīcare
tur renib⁹ per uenas in mesenterio multiplicat⁹.
¶ Sed bui⁹ debilitatis assignari etiā p̄t
cause alie. ¶ Prima est frequēs et lōgus decubitus sup spinā
qui facit multiplicari māi in renib⁹ que ifrigidādo et mol-
licādo debilitat eos. ¶ 2° cā pōt eē frequentia coit⁹. ¶ 3°
posset eē multa urine retētiō et debita ei⁹ ena cūctio per co-
latoriū et uritides. ¶ 4° cā pōt eē oppilatio in p̄dictis reni-
bus: ppter quā multiplicant in eis materie laxates et debi-
lites eos: et bec cognoscunt per frequētiā mictus et pauci-
tatis emissionis urine clare et tenuis ad subalbedinē tendē-
tis. hec sufficiant de accidente sexto.

¶ De septima mala dispositione: que est motus et tensio a uē-
tositatibus in femore facta. Cap. vii.

¶ Um ergo in p̄cedēti immediate cap declarata fue-
rit debilitas renū cū suis causis. Nō est dubitādū
pp malā cōplexionē et māi iūctas in p̄tib⁹ inferio-
ris uētris multiplicari uapores et uentositates et
pprie cā mā grossior fuerit: ut flegma vitreū p̄e-
assignatū in cap p̄. De igi⁹ uētositates pellunt a v̄tute: et per
cōcavitates intestinoz ut expellant per iheri⁹: q̄d etiā p̄ trās
pirādo per poros recipit iter supficiē duexā intestinoz et cō-
uā sifac. Ipsa igi⁹ ibidē multiplicata extēdit sifac in ext⁹ ossi
femoris: q̄re ibidē necessario facit dolores extēsiuos. ¶ Cū
si bec uētositas multiplicabit in didymo qui est oriēs a sifac
et descēdēs per locū uasoz spermaticoz ad ossē idubitatē
in hoc adolescente faciet utiā fecit p̄ncipium bernie uentose.
¶ Et si ampl⁹ a uētositate distēderet foramē sifac: per qd
descēdūt didim⁹ et pori uritides: aut rūperet substantia sifac.
nō est dubitabile q̄ iste icurreret: aut forte icepit in eo crepa-
tura uel hernia per quā testina apta sunt descēdē in ossē
q̄re maxie neciū est huic adolescenti ut magnā hēat cautelā et
solicitudinē in defendendo se ab euentu p̄tacti periculi. et
hec de septimo accidente.

¶ De octaua mala dispositione que est descēsus humorum ad

testiculum sinistrum. Cap. viii.

Quia vero accitio superius memorata est humiditatis descensus et multiplicatio in sinistro testiculo: cuius quidem accitio iam clare appareret eadem ex precedentibus imedia te cap. Ma enim descendens per didimam et uenas et arterias que portant nutrimentum ad testiculum perennaliter ibi multiplicata colore in testiculo facit grauium et extensum. et si et aliquid matri calide commisceret acute esset predictus dolor etiam cum pruritu associatus: aut cum caliditate notabilis absque pruritu: sic de sanguine si commisceret cum predicta materia. Ex quo apparet quod hoc accitio huic viro minatur eundem apertis in testiculo suo: quare prudenter agatur de resua sollicitus existat.

De 9ª mala dispoñe que est tremor cordis. Cap. ix.

Quia vero tremulus cordis qui postea fuit superius tanquam non accitio. Opus procedit quod est aut dispoñ cordis per eandem aut per colligatam a cerebro pueniens: quod apparet rationabilis. cum distemperamento namque cordis copulati aut copulati tanto quod est ne-

cessarius ut ab eo fiat tremor cordis. non video bene quod saluari possit fortitudo virtutis vitalis quanta perseverat in hoc viro. Si enim etiam neque saluaret bonitas pulsus qui magnus est et mediocriter iter uelociter et tardus et spissus et rarus. Neque etiam saluaretur bonitas coloris: audacia: et animositas que adhuc notabiliter in hoc viro vigent. Quare videtur mihi securus esse dicendum quod hic motus tremulus cordis est per colligatam ipsius cordis ad ipsum caput. per enim malam copulationem in cerebro inuenitur etiam cum multitudine flatu carum discrasia sit in corde frigida et humida et uapores multi a flatu descendente ad peccata claudunt vias euentationis cordis multiplicata in arteria uenali et in articulis et ossibus cordis: quod est virtus cordis mouetur ad expellendum illos uapores et spargendum eos tanquam obiectum tristantium. Sed ex fortitudine conatur et motus cordis ad expellendum et fortitudine resistit predictorum uaporum ad resistendum nascitur motus tremulus: qui si perseveraret maxime uerendus: imo mortalis esset. Iuxta illud auctentum. 3° primi colligendum. Qui enim habet tremorem cordis nunquam caueat ne subita intercipiatur morte: quare audiat patiens periculum huius.

De 10ª mala dispoñe que est imaginatio istaria. Cap. x.

Non est necesse me anxiam multum in inuestigatione et declaratione decimi accitio. scilicet imaginationis. Nihil enim aliud importat per eas quam nocumens corruptionis in operatione visus potentie. Deludis enim visus potentia taliter appetit ei percipere formas si-

guras et colores in medio exteriori qui nequaquam reperiuntur in eo quod est potentia visus percipit se videre quod non videt. et ergo deludis. Et quia imaginatur imaginaria exteriora esse obiecta in medio que non sunt: ideo nocant imaginationes que sunt colores forme uel figure que percipiuntur in aere cum neque sunt in eo. Cum igitur in cerebro huius viri multiplicata sit materia flatu et plurima uapores ab ea eleuati commiscetur spiritui visibili qui delat ad cristalloide et abinde exterius illuminans medium sigillat in ipsum spiritum motus illorum uaporum qui quique mouentur motu circulari. quique vero motu recto ascensus et descensus. et sic quique apparet alicui videre lineas uel alias figuras ascendentes aut descendentes aut circulariter motas. Et si motus igitur illos uapores eleuatos esse a materia colore ualde aquea ita appetit coloris in figuris predictis. Et si quique percipit in eis citrinitas a cholera. rubedo a sanguine. opacitas a melancholia predictis uaporibus repetantibus horum similitudines secundum species predictarum materiarum. Species ergo harum formarum uel colorum imposita in medium uel aerem suscipiuntur in eis uel ex quibus potentia visus corrupte diiudicantur ita apparet. Cum ex istis recolligendo concludis quod si horum uaporum multitudo perseverat in cerebro minatur aqua uel descensum aque cum de aquea materia existant. Et hic descensus aque cataracta nominatur a cataron greco quod importat defluxum in latino. Et si qui dem contingat hanc aquam congelari uel ingrossari inter ocellam superficiem corneae et uerum pupille: tunc facit egritudinem que

nominal panno subite cecitatis effectiuus. Ex quo apparet quod improprie loquitur uulgo hunc pannum nominando cataractam cum cataracta non sit aliud quam aque descensus iam predictus.

De undecima mala dispoñe que est imoderata sitis per duas horas post cibum eueniens et pluribus alijs accidentibus ad hanc summam reducibilibus. Cap. xi.

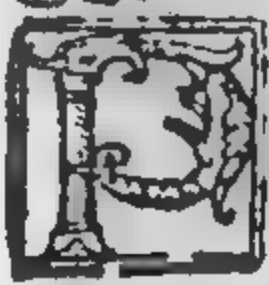

Limini vero accitio et undecima. et sitis ualida que per duas horas post cibum in hoc viro multiplicatur oportet intelligere causam et exclusis acuitate et salsedine in cibis et potibus quandoque existente. De

cedendum quod causa huius accitio est multitudo cholice materie inuente in fundo stomachi et nemo ei quod tempore uiniotio et reuocationis caloris ad ipsum stomachum gratia digerendi cibos excitatur et inflamatur et ad os stomachi delata uel illi inflammatum si tim efficit ita ualida. Non enim efficit sitis illa si per copulationem nis cibi cum non dum cholera illa adeo sit inflammatum quod sufficeret resolvere et exiccare humidum et toridum oris stomachi cuius assumptione fit sitis. Et post hoc expimento a posteriori demonstrari. quod si patiens iste tolerat sitim finaliter liberatur ab ea: quod cholericam materiam digerit aut resoluit. quare cessat sitis que fiebat ab ea. Nec in summa est investigatio et inuestigatio undecime accitio principalium que hunc adolescentem igitur molestant et pericula non minora eis sibi portant. Si quia autem per hec undecim eueniunt accitio radice hinc a predictis undecim: quare de eis extendere sermonem non est opportunum. quorum quidem accitio procuracione fieri oportet: sicut nunc sequitur ordinate.

Tractatus secundus continens capitula sex de regimine dietarum disponere per sex res non naturales.

De electione aeris et sibi annexorum. Cap. i.

Rursusque modi curationum accidentium huius viri assignentur necesse est rectificare administrationem sex rerum non naturalium. Non enim infra medicinalia conueniunt operari possent in eo nisi debita mensura sex rerum non naturalium permitteretur. Itaque pro electione ei-

loci habitationis ei generaliter prouidendum est. Primo quod aeris intemperies quecumque posset nimia frigiditate aut caliditate nebulositate uel flatu neri acuti et iperuosum in cerebro et in tunicis oculorum in humoribus et spiritibus eorum efficitur per mutationem soluendo et inuicem nimium aggregando uel disaggregando: aut spiritus et humores soluendo et aggregando euitari debet. Propter quod caueat habitare in loco non camera ualde frigida uetosa: et ubi humiditatis et caligis excellencia distemperat aerem. quare biter locum a terra eleuatum: et distans a fluxibus aquarum uel lacunarum: et euitet mansionem in loco periculari ubi esset reuolutio testudinalis et prope antiquorum edificiorum et lapidcorum: et sic camera eius orientali et meridionali plage exposita bene clausa: et fenestris bene ingressus aeris frigidi et nebulosi fulcita. quorum etiam gratia caput eius teneat bene coopertum pelle agnina aut vulpina: aut de uariis doliis duplicatis. Et utile multum est ei ut quique suffumigationem faceret in camera sua. R. flor. eufragie. semis maiorane ass. 3. 5. pulueris ligni ass. 3. j. turis. 3. vj. pulueris ass. et cum opus fuerit superaspargat colear uel carbonibus ignitis. Et multum utile esset cameram suam calidam reddere accedendo in ea ignem ex lignis abietis: lauri: unipericedri: et similibus arborum aromaticarum.

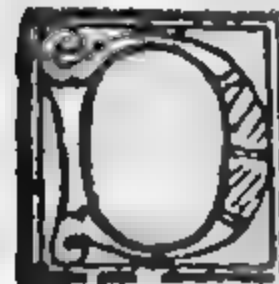
De motu et quiete. Cap. ii.

Et motus autem exercitandi permittendum est primo quod exercitium corporis magnus non esset ei conueniens: nisi prius corpus euaretur secundum quod esset ordinabilis. Exercitium enim super repletionem factum magis est eis ut materia fluat ad cerebrum: uel saltem per modum euaporationis augmentate in eo. scilicet cerebro et oculis: igitur tamen exercitium motus progressum ieiuno factum per cameram et leuiter ascendendo et descendendo per scalas esset sibi utile propter materiam diuersionem ad inferiora. Aliter tamen exercitium orando moraliter sermone cinando sermones proferendo: et consimilia confert ei. Et item gratia exercitij laudo ei lenem frictionem capitis: et pectinationem cum pectine uel unguitibus mediocriter fricando

eutē ut fumositates capitis liberi⁹ trāspirare possint. Post
etiones vō p̄dicte fricatiōes capiti cōducirēt fortiores istis

De somno z vigilia. Cap. iii.

De somno z vigilia p̄mittēdū q̄ excessus in mul-
tum vigilādo z dormiēdo s̄it euitandus est: q̄
p̄mus motus vigiliaru agitādo mās auget in
capite z disponeret fluxum ad oculos. Scdā vō

auget z generat catarros z reumatismos z mate-
rias in fluxu ad oculos dispōit. Propter qd̄ nunq̄ post
cibationem dormiat nisi trāseant ad minus due hore: z tūc
dormire incipiat capite eius eleuato pueniēter: ut dictum
est bñ recto: z p̄us dormiat super latus dextrum. deinde se-
cūda reuolutione reuoluat super sinistrum: z euitet dormi-
tionē diuturnā quantū pōt nisi multū vigilauisset in nocte
Et caueat dormire in locis ad que radius lune in nocte
puenire posset. multa enī aeris luminositas z statio in ea z in
aere caligioso: z pmutatio de ip̄o ad aerē luminosū est cā ce-
citatis in breui tpe future: ppter qd̄ Dyo⁹ syracusan⁹ tyrān⁹
inimicos punire volēs faciebat eos diu in carceribus tene-
brosis ualde detineri: deinde subito pmutabat eos ad aulā
ualde luminosam z magnam habentem multas fenestras
vitreas z fiebant cecī.

De accidentibus anime. Cap. iiii.

Cae vō accitib⁹ dicēdū p̄mo q̄ euitare debet
oēs aie passionēs: ppter quas uel emēs z mult⁹
ponat in spiritib⁹ motus z in humorib⁹. ppter
qd̄ euitet iracūdiā furiositatē z uehemētiā risus.

Silr z ecōtra aie passionēs per quas spūs et
humores multum accentrant: ut sunt tristitia uehementis
imagiatio rex z effectus terribilis euitari debēt. Talib⁹ enī
motib⁹ in aia factis p̄ subitā z multā retractionē spūum a
cristalloide z toto oculo nō solū accidat diminiō: imo cor-
ruptio. z q̄q̄ ablatio visiōis z lesio in opōnib⁹ sensuū inte-
riorū: z etiā nocumētus in corde z in opōnib⁹ ei⁹. Externis
nārenitalia accitū z mutāt corpus ab ea que est s̄m nām
p̄sistētis. 3° regni. Multū etiā p̄sepe ex lōgo fletu fuerunt
facti cecī: sicut etiā sepe cōtingit ex multitudine lachrymarū
in uolūtaria: sicut actus earū p̄sepe colliquādo z resoluē-
do fuit causa subite delationis māeruz ad neruos opticos
ppter qd̄ in iustāti homo oīno p̄nat visu.

De s̄ re nō nāli. s̄ in anitione z repletionē. Cap. v.

Am vō de quinta re nō nāli. s̄ in anitione z reple-
tione parumper dicēdū. Propter qd̄ p̄mittē-
dū est p̄ q̄ hic nō erit sermo de inanitione cū me-
dicina. hec enī iserius reseruat ad caplm̄ de ca-
nonib⁹ z instris euacuādi hunc viruz: sed hic est

sermo de modo applicationis ciboru z potuū in quāti-
te excedentiā z diuiniūto: z in modo assumptionis eorū.
Itaqz oīno caueat iste vir a deglutione ciboru nisi bñ z con-
uenienter masticator. 2° nullomodo accipiat cibuz nisi
puenerit in eo appetit⁹ pueniēs. 3° cū uenerit appetit⁹ ad
cibuz: cibū accipiat nō strabendo morā post p̄sentatū ap-
petitū. aliter enī impleret stomachus materie⁹ corruptis
z corruptibilib⁹. 4° nō multū prolōget morā in comedē-
do. 5° vō semp cibaria leuis digōnis z lubricatiua p̄mit-
tat bis que sunt duriora digōne z lenitione priuata. 6°
effugiat assūptionē ciboz sp̄e diuersoz z diuersis ferculis
pmutatoz. 7° effugiat oēm ciboz assūptionē per quam
stomachus p̄cipiat extēsus z granitas ab eo ap̄ vmbilicū
z hypocūdria p̄cipiat. 8° caueat assumē potus tānq̄ ut
in stomacho ei⁹ efficiat rugitū z fluctuationē: ppter qd̄ meli-
us est ei post cibationē q̄scē q̄ ambulare ul⁹ alr exercitari.

De cibo z potu. Cap. vi.

Sexta vō re nō naturalis. s̄ de cibo z potu sermo
oīssusior est necessarius. Propter quem p̄-
mittendū p̄mo q̄ omnia que naturaliter aut
artificialiter sūt acuta multum. ut cepe alleū por-
ruz rapbanus sinapis z bulbos euitanda sunt.

Similiter effugiat cibaria nimia sua enaporatione capi-
tis impletiva. ut lac nuces pinguedines z similia. 3° cū
tentur oīa frigiditate z humiditate sua particpātia viscosi-
tate notabili. ut sunt pisces z proprie anguille tūche cancri
z vniuersaliter omnes limosie paludib⁹ inuenti. 4° eui-
tentur ea que nimium calefaciēdo mordent p̄gunt z exie-
cāt. ut multi saliti usus z carniū z piscium salitoz. Que vō
sunt enaporosa multū fumosa z uēlosa ut legumina oīa z
oua frixa z fruct⁹ frigidi z humidi: silr euitari debēt ppter
cām notā. hec enī oīa nocent p̄cipalibus mēbris z oībus
opationibus eoz z maxime sensuū interiorū z exteriorū. si-
cut supius declaratus est in duobus caplis precedentibus.

Itaqz panē eligat bñ fermētātū z cocūz nō tū adustū
de puriori farina factū in quo sit aliqd̄ de fer-
mēto plus q̄ in coi pane recēs vni⁹ aut duoz diez ad plus.
Et si post cibū suū accipet vipā parū p̄torrefactā de pane
biscoto in vino rubeo z aliq̄liter brusco facto optimum esset
ei. Panis autē acimus aut nō bñ coct⁹ dimittat. Et si
militer cibi oēs de pasta facti p̄ter q̄ tri. qd̄ nō videt icōueni-
ens p̄ exiccationē suā z p̄uationē a sup̄flua humiditate.

De carnibus ante cōueniunt ei vituline castre-
tine caprine z coluboz paruorū
z maxime syluestriū. Carnes vō anseruz z anatum z de
agno nō multū placēt. Silr z carnes aialium uolatiliū in
ago degētiū non sunt ei laudabiles nisi afflate z raro aut
elixe z p̄prie p̄parate cum saporib⁹ z sp̄eb⁹ ifra dicēdis. Si-
militer z castratine carnes nō sunt multum laudabiles. z p̄-
prie ualde pingues z antique carnes. De carnib⁹ vō qua-
drupedū etiā cōueniūt ei vituline z de syluestri porco: rari⁹
tū. leporine vō carnes bñ placēt: z cernine apud incōsuetos
nō sunt inutiles. Sicut etiā oīz aialium caro siue uolati-
lium siue peditārium que multo exercitio acgrunt cibuz su-
um laudabilis est: propterea q̄ non habent multas super-
fluitates. Quia vō omni modo p̄parationis utilia sunt
ei p̄ter q̄ frixa. Lac vō dimittatur oīno: ppter qd̄ facit
euenire tenebrositatē visu z caliginē: z stupefacit s̄sus oēs
tā interiores q̄ exteriores: z oppilationē efficit in cerebro: z il-
hoc viro oīno corrūperet ppter augmētū cholere rubee i eo

De leguminibus vō placet etiā far z risū
qd̄ est caliduz in p̄me z
sicci in 2°. z pueniēter nutrit z exiccat. Silr etiā z p̄anicum
laudabile est ei ppter siccitatē z aptiōnē aliquātā. fabe vō z
fascoli: cicera rubea: pisa z silanus oīa dimittantur.

De oleribus vō effugiant caules oīno z blete z
spinachia: citrulli: cucurbite: cucu-
meros: z porulace: nisi raro etiā in pauca q̄titate: z p̄p̄e cō-
mixta cū calidis z apirituis ifra dicēdis. Peponū vō usū
nō vitupo dum fuerint bene solidi: dulces z maturi. Plā-
tas vō calidas sicut feniculum: en fragiā: celidoniā: petrosel-
linum: rosinarinum: mēthe sp̄es oēs: z serpillum z sibi con-
similes bene cōmēdo ip̄s utēdo solis aut plurib⁹ cōmixto
in uicem z etiam cum alijs.

De fructibus vō laudo sibi recētes ficus z eti-
am siccas: z vnas suis temporis
bus bene maturas pensiles nominatas: amigdalas z auel-
lanas: z proprie torrefactas: z eisdem etiam recentibus uti
potest. Conueniunt etiā ei cerasa bene dura z solida ama-
rilia nominata: z proprie nō ualde acetosa. Acribus vō uti
non est securum nisi ualde raro. Pira vō muscata pau-
ca post cibum suis temporibus accepta z conuenienter ma-
tura possunt ei conuenire. Et poma apia uel citrina dul-
cia z magni odoris potest etiam accipere: z frequentius co-
cta q̄ cruda z raro z non in magna quantitate. Pira vō
conuenientiora sunt ei aromatica bñ dulcia: z meliora sunt
cocta q̄ cruda. Noces autem z castanee: sorbene spilla om-
nino dimittantur.

Radices vō plātariū qd̄ colis est usus ut cepe alleum
poruz rapbanus z bulbos oīno dimittat

De Pastinacha vo domestica & syluestri uti potest. Radix alba que rāpioli spēs est: & rampiolus noīata ei utilis est: ppter hoc qz declinat ad caliditatem & cōuenienter nutrit cum aliquali apertione quam habet.

De conditis vo conueniunt ei rape cōdite & pāsinache: & secacul uel iringus.

De oliue cōdite fm cōsuetū modū pp aptiōē & exicca-
tione suā cuz vīute feniculi nōbīlī iposita eis sūt sibi utiles.

De spēbus vo que conueniunt in usu suo ad ministrari pūt sunt sicut macis nux-

mus. ciāmomū galāga gario. cinīber utrūqz pip: semē pe-
trorellinī & leuīstici. Semē autē apij & aneti oīno dimittat.

Et in sūma oīuz aromati caloz subtiliatuoz apitūoz
usus mediocritas est ei conueniens. oīa enī talia stomacho cor-
di cerebro & oculis sunt conueniētia minorando flegmata in
predictis membris & depurando & mundificando ab eis &
meatus cerebri & oculorum purgatos efficiendo.

De saporibus vo in sūma. Acetuzacre valde

arācij limones crudi & succo
granatorū & ppe acridū non conueniūt ei. Sz acetū acutum nō
bīlī & agreſta cuz sale limones infusi & succus granatorū
mīzoz & dulcium cum sapa & sine sapa conueniens est ei.

De partibus vo aīalīz dicendū qz caput uen-

tres pinguedo cauda & consilia
oīa vituperāda sūt. Et cerebrū etiā & oculi ppter frigiditatē
& humiditatē suā: lz gñali conueniētia mēbri ad mēbrū collau-
dādus sit oculus: & ppter aīaliā nō valde humidū ppter
gñalē regulā: qz oē mēbrū videt cōfortare sibi simile alterūz.

De his vo cuz qb° cibaria adiunt pinguedines aīa

liā reijciēde sunt & butyrū etiā ppter ea qz re-
plent caput fumositatib° obtenebrātibus. Sed olei usus
est ei conueniētiō: & ppter si fuerit oleum de oliuis nō valde
maturis: net ultimo tempore maceratio.

De modo cibationis. Libaria oīa meliora assata

in usu frequenti qz elixa semel in die
nō sunt sibi reprobāda nisi valde pingua: & in uasis multū
coopertis cōseruata cum humiditate que eueniat ab eis. &
beuicta sufficiant de cibis & adherentibus eis.

De potu vo dicendū qz vinū qd pōt ēē ei cōueniens

debet ēē substantia clarā conueniēter aroma-
tizā: colore subrubē nō obscurū: potentia sua mediocriter
vinosum: cuius mī usus moderat° ēē debet & nō superflue.

Multis enim modis & causis videt ei tale vinū conuenire.

Primo quidē qz mediocriter nutritiū est: ppter qd vīr-
tute restaurat & cōseruat. **Secūdo** qz aromaticitate sua cor-
di & cerebro conuenit. ppter ea qz omne pncipale mēbrum
diligat aromatica.

3° qz nō est valde euaporatiuūz. Recti-
pit enim minoratiōē euaporationis ab arillis & racemis

uapoz. **4°** uapores ab eo eleuati subulcs & cōsumptibiles
sunt de leui. **5°** qz cū calitate sua vīutē exiccatiuā recipit
ab arill' & racemis: ppter qd conuenit ad exiccandū flegma &
cōsumēduz uapores.

6° rō qz vinūz magnā conueniētiā hēt
ad vīutē hoīs. aut rōne aptitudinis faciliā cōuersionis ei°
in sanguinē & spūm.

7° rō est conueniētia ei° cuz sanguine
& spirituosa substantia. Est enī vinū calidū & humidum: lz vi-
num in racemis factum nimium humidum sit qz absqz eis

8° rō est sōpta a cōsuetudine. Si enī hō cōsuevit uti vīo dif-
ficile ēē trāsmutare eū subito ad oppositū: neqz nā repenti-
nas tolerat trāsmutatiōes sine nocumēto magno. **3°** tēgnī

Post hoc aut si qua videt aqz conueniēs erit aqz co-

cta cuz succaro: & nullo mō cuz ordeo.

ppter ea qz oīs aqua ordei inflatiua & euaporosa est. Sz coq-
debet cuz succaro tabarget usqz ad dulcedinē conueniēte. &
fit aqua accepta ex fonte aeri & celo detecta: nō a locis vīu-

biosis & iter magnos mōtes iclusa. & ppter cuz aqua ab in-
feriori pte mōnū scaturit & dyaphana multū oī odore pūa-
ta & sapore eīneo alimofitate uel a putredie plātardū impo-

rtarum ei' ul' ab inuētiōe & statiōe ranarū sanguisugarūz

vīparum in ea inuētarū: aut corruptiōe eoz & alioz cadanez
que aliqñ in aquis corrupta malā corruptionez in ipā ipo-
nūt. ppter qd & laudabilior foret aqua cisterne aut saltē pe-
troſi fontis ul' harenosi oriētali & meridionali plage exposi-
ti. **Si** aut vīr iste ēē de illis qui prudētī regimīe se guber-
nāt. ppter ea qz prudētia est recta rō agibilia. **6°** ethicoz.
3o laudarē ei potum ifraſcriptū cuz quo gētē q' plimā a te-
nebroſitate vīſus ab imagiatiōib° a ſcothomia & vīgīe de-
fendi & pſeruant. ut patet ex vīute ſimpliciūz ex qbus com-
ponit: que talis est. R. eufragie ſileris montani roſaz que
nōdū ſunt expāſe. floz celidonie rutbe. añ. 3. ij. radicū ſeni. ce-
lidonie & berbene. añ. 3. j. 5. ſemē ſeni. floz hypiconis macis
añ. 3. 5. coquant oīa in lib. x. aque uſqueqz cōſumat 3° paro-
duab° remanētib°. deinde cuz uehemētī expſſiōe colētur: &
illī collature apponant mell' citrini mundi odoriferi & ual-
de dulcis lib. ij. cuz. 5. & lēto igne itex coquant conueniēter diſ-
pumādo uſqueqz itex 3° pte cadēter remaneāt due. & in hac
2° decoctiōe aromatizent cuz iſtis spēb° ligatio in pāno ra-
ro & laxo de ſindone. tūc q' colet per ſtamē ſpiſſūz & reſuet in
uaſis vitreis ul' vitreatis ul' lapideis. & ſit ei' uſus in potu
ſolī° aut ſaltē medietatē ei° cuz vino miſcēdo in cena & pīa-
dio. eſt enī diuinū remediū & medicamē. Spērd aut cum q-
bus aromatizari dī: deſcriptio talis eſt. R. ligni aloes ele-
cti. 3. j. 5. gñorū feniculi & anīſi. añ. 3. ij. macis. 3. iij. pulueris
floz eufragie. 3. ij. 5. pulueriſcent oīa per ſe deinde cōmiſcē-
tur in mortario cōquaſſando. & ſac ex eis ut dictum eſt.

Tractatus tertius de regimine dictorum acci-
dētū per medicinalia cōtinēdo capla. 12.

De purgationibus vniuerſalibus ſciendis in uere & in au-
tūno. Cap. 1.

Odus aut neceſſarius pro cura oīuz acci-
dētū ſupraſcriptoz videt mīhi pñ°
fundari in duab° intētiōibus. quarū p° eſt ordi-
nare huic viro regimen purgationis in ſine hye-
mis & eſtatis ex quo poſſit pſeruari ab euentu il-

lorum acciđentium: imo manifeſte alleviari ab illis que
modo inualeſcunt. **Primo** itaqz deſcribam purgationem.
in uere ſibi conuenientem. **Secundo** vo in autūno. **3ta**
qz poſt medietatem menſis februarij a ſeptima die lunariſ
illius menſis uſqz ad vigēſimā mane per horam poſt ortūz
ſolis iam mūdificatis ſuperfluitatibus urinalibus & fecali-
bus: & hora nona ante poſt pſeaſumptā cenā faciat ſibi ſie-
ri ſtobotomiaz de uena nīgra: uel media dextri brachij per
quam educantur ſanguinis. 3. iij. aut. v. **Die** vo imme-
diate ſequēti ſtobotomiā mūdificet cum hoc minoratiuo.
R. reubarbari electi: agarici. añ. 3. j. 5. ſpice nardi. añ. 3. iij.
ſalis gēme. 3. j. caſſie parum ante pſeparate cum aqua abſin-
thij uel ſaluie. 3. vij. miſce & totum calidum ſumat poſt no-
nem horas a pſeaſumpta cenā: & poſt ipſam dormiat per
horam tātu: & tardet comedere per ſex horas poſt ipſius aſ-
ſumptionem. **Die** vo immediate ſequēti incipiat aſſu-
mere hoc digēſtū in aurora: poſt quod dormiat ad libitū:
& tardet cibum ad mīnus horas qtuor. Cuius deſcriptio eſt
hec. R. oximellis compoſiti. 3. j. ſyru. de biſantijs. 3. 5. aque
betonice: cicoree & abſinthij. añ. 3. j. 5. miſce. Accipiat ergo
ipſum toties ut appareat in urinali hypotaſis in fundo ſe-
dens alba coniuncta & in partibus equalis & dyaphana oī-
bus: aut pluribus harum conditionum circunſtātionata.
Tūc ergo die immediate ſequēti purget iterū cū iſtis pillis
quarum deſcriptio eſt hec. R. pillarum coctiaz. 3. 5. pillula-
rum aurearū & de reubarbaro. añ. 3. j. miſceant & in corpo-
rentur pillē. viij. nel. vij. cum ſera ſimplici: & aſſumentur cū
conditionibus pſcriptis in minoratiuo obſeruandis.

Pro purgatione vo autūni celebranda
poſt viginti dies menſis
ſeptēbris mane vīno accipiat hoc minoratiūz: cuius de-
ſcriptio eſt hec. R. pilularum aurearum. 3. mediam: pillu-
larum de ſera compoſita: & reubarbaro. ana. 3. j. foimentur

pillule. vij. vel. viij. cu electuario rosato: et sumantur hora
et additionibus observatio: que scripte sunt in solutio alia.
Die vero immediate sequenti accipiat hoc digestum post quod te-
neat modum in digestum vna die descriptum: cuius descriptio hec
est. R. syru. compositi acetosi. 3. j. syru. violati. 3. 5. aque lupul-
lorum et absinthij. an. 3. j. 5. misce: et calidum accipiat hora et con-
ditionibus post digestum vna die observatis. quod iterum totiens
assumi debet quoties urina fuerit rectificata colore substa-
tia et contento: vel hypostasis superius demonstratio. Et itaque
die immediate sequenti purgetur cum hoc electuario: cuius descri-
ptio est hec. R. electuarij indi. 3. j. 5. misce: et totum accipiat cum
aqua decoctionis succari: aut cum aqua feniculi: aut pauco
vini albi subtilis et dulcis: cum quibus etiam superiora lenitina et
solutiva pariter assumi debent cum omnibus conditionibus preactis.
Quoniam etiam gratia attendenda debet ut si tunc quo assumit digesti-
um tunc vna die aut vna nocte ei non esset bene aut mediocriter su-
xibilis: tunc osero parum aut cenam accipiat vna aut saltem alter-
na die. dummodo in pillula illa non accipiat die immediate se-
quente purgationis assumptionem ne coniungat duorum solutio-
rum operatio in vna die. Si enim accipit pillulam in sero precedente
assumptionem purgationis in nocte: tunc cum talis pillula non
operetur in nocte illa complete propter debilitatem suam. etiam propter lo-
gitudinem somni. tunc cum ipsa sua completeret operationem in die sequen-
ti: in cuius aurora iam assumpsisset solutum aliud: patet quod duo-
rum solutio-
rum operatio coniungeretur in vna die: ut premissum est.
Et hoc non fieret sine agitatione nocturna. quod omnino evitandum est.
Et attendat etiam quod istis pillulis uti poterit in magna parte
vire sue cum magno iuvamento ipsarum: quarum descriptio talis
est. R. agarici. 3. 5. hermodactyloz: turbit ovi et electo. an. 3. j.
salis indi. 3. j. dyagridij. 3. 5. aloes epatici electi. 3. iij. succi lu-
puloz: succi endiuie et saluie an. 3. j. pulueris omnia per se
deinde infundantur in predictis succis bene commiscendo et exponantur
radijs solis sepe commiscendo usque ad consumptionem succo-
rum. Tunc ergo secunda vice renouentur succi superaddendo. 55. spi-
cenardi cubebam gariofilo. been albi et rubei an. 3. 5. et ite-
rum supponantur radijs solis nebementer commiscendo usque
ad consumptionem succo. Et sic iterum 3° renouentur succi super-
addendo predictis salis indi. 3. j. et supponantur radijs solis usque
ad consumptionem ut dictum est. hec igitur pilule magnificum huic
viro iuvamentum afferunt mas flegmaticas cholicas: et in par-
te melicam distrabendo a cerebro et pectore et a partibus cor-
dis stomachi et epatis oppiliones ipsorum aperiendo et predicta
membra confortando: ut patet ex descriptione simplicium que
compositum hoc ingrediuntur. hec de primo capitulo expe-
diente purgatione vniuersales huic viro congruas et op-
portunas dicta sufficiant.

De regimine abscissionis tinitus et sibilis aurium. Cap. ii.

Ecce duz vo caplin ponit regimē abscissionis tinitus
et sibilis aurium eius. Pro cuius capli introdu-
ctione et aliorum sequentiū. premitte duz est p q qn con-
tingit hunc virū maxie molestari tinitus ul sibilis
ul altero de decē accitib⁹ supra memoratis: tunc
ut debet regimē in quolibet illoz caploz per se descripto
Si aut molestet vno ul duob⁹ ul trib⁹ de numero illorum
accidit: tunc in cura illoz commisceat regulā vni⁹ capli cū al-
tero. attendēdo tñ semp illi accitū pncipalr a quo pre alijs
molestat magis. et sic pncipalr in suo regimē discrete pcedat.
Itaqz pro tinitus instatia qnqz vident mibi necie itatio-
nes. qru 3° est minoratiua eius. 2° vo est mærum diuersio
3° est ipaz digestio. 4° est eradicatiua mæru euacuatio. 5°
est capitis totius et organi auditus confortatio.

Primam aut intentionē complere poterit minorati-
um tale: cuius descriptio est hec. R. ier-
re simplicis. 3. 5. electuarij indi. 3. j. 5. misce: et totum accipia-
tur cum medio cyatho vini actu calidi. Si aut eger abo-
miaretur accipe minoratiuum potabile. et quod etiam amarum est
excellenter tunc accipiat istas pillas: qru descriptio est hec.
R. pillaz cochiaz: pillaz de sarcocolla posuaz a Mes. in

cap de ea. an. 3. 5. et accipiant in aurora. Et iterum 3° soluti-
um poterit esse hoc. R. turbit hermodactyloz. an. 3. 5. dyagri-
dij. 3. j. 55. 3. 5. penidiarū. 3. 5. et cum sufficienti quantitate calie
fistule cum succaro albo fiat vnus dactylus et comedat in
aurora observando post ipsum circumstantias que scripte sunt
in solutio vna et autum. Et nota quod tales euacuatio-
nes etiam supplere possunt pro quarta intentione eradicandi mas
dummodo eis pariter adiungat potentia solonis ex parte do-
sis: que oia a viro dogmate et experientia puto limitari debet.

Secunda vo intentio diuersionis compleri potest per
instrumenta quinque et dimittendo cliste-
riorum applicationem que non ita congrue peragratibus
mundum administrari possunt. Primum et saluberrimum di-
uersum esset administrare emoroidarum proocationem que
virum istum preseruent ab omnibus fere accidentibus in duo-
bus capitulis pre nominatis. Secundum est fortis fricatio
inferiorum partium a genu usque ad pedes: et a spatulis usque
ad nates usque quo membra ruborem incurrerent manife-
stum. Tertium diuersum est predictarum partium ligatura
constringens proprie facta super cavillas: deinde super genua
et tadem in superiori parte coxarum apud inguina. Quartum
vo diuersum esset frequens applicatio ventosarum sup-
natibus et spatulis absque scarificatione: aut etiam cum illa
si ventosarum locus manifeste ruberet rubedine coloris mo-
ri propinquum suemurationi. Quintum autem diuersi-
um conueniens esset. ut apparente inflatione faciei cum tumo-
re et tensione venarum faciei et temporum predicto viro ad-
ministraretur flobotomia cephalice dextre per quam sangui-
nis educeretur. 3. ij. vel tres. hec videntur diuertendi ma-
terias instrumenta conuenientiora.

Tertia vo intentio compleri in istis istis. quorum primum
esset hoc leue et delectabile multum. R. aque
salutis: aque roris marini. an. 3. j. aque violarum et betonice.
an. 3. 5. misce: et totum accipiat in potu. Et si fortius illo
uolueris hie digestum erit hoc. R. sy. de calamē. de stica.
an. 3. vj. aque violarū. 3. ij. aque maioris. 3. j. misce. Ad-
huc aut si quis desideraret hie digestum eleganti⁹ predicto
tunc. R. oximell squillitici. 3. j. syru. compositi acetosi. 3. 5. aque
rubre: aque origani vel centauree minoris. an. 3. j. 5. misce.
Scio etiam ego: quod si in nocte post assuptam cenam per duas
horas accipiat. 5. auree alexandrine cum quinta parte vi-
ni albi tepidi: soleniter iuuat ad digestionem mater feruoris cro-
nicarum: et fractionem ventositarum: et ad prohibitionem gignatio-
nis earum in capite. Et similiter ad idem confert electu-
arium metridatum et sotira magna quorum ludeo et memori-
am vide 5° canon. summa prima in eorum descriptionibus.

Quarta intentio pro qua expedienda iam apparuit
memoria solutio-
rum que posita fuerunt in
prima intentione minorandi materias. Ego autem non
dubito quod si acciperet. 3. j. 5. pillarum que descripte sunt su-
pra post purgationem autum mirabili iuvamento confer-
rent. Si aut iterum solutio-
rum fortius etiam securum quis
habere cuperet: tunc accipere poterit pillas que dicuntur fe-
tide magne colligende 5° canon. summa prima. tractatu 9°.
descriptione sexta. Ponuntur enim ibi tres descriptiones
pillularum fendarum. quarum prime dicuntur pilule fetide
magne. secunde dicuntur maiores. tertie vo minores. Et
si desiderares hie solutum maiore nobilitate ad oia se-
re accidentia numerata superius: tunc dare poteris. 3. iij.
teralogodion fermetate post sex menses compositum sua cum 3°
parte cyathi vini aromatici. Vex quod multum abominabile
est gustui et olfactui. ego in pillas conuerto ipsam formam cum
succo rosarum faciendo pillas. vij. vel viij. ex vna dragma
spem eius. Diuinum enim est medicamentum vocatum ab Anic-
benedictum. et merito propter suas virtutes colligendum 5°
canon. summa prima. tractatu 2°. descriptione tertia.

Pro finali vo intentione confortatur caput etiam
per auream alexandrinam: et reliqua

electuaria apud ipsam posita. Et itez solēniter sfortat caput et cerebrū supaspēdo toti caluarie puluerē ligni aloes. Itez puluerē cubebaz. Placuit autē magis Huēsoar ad sfortādū caput supaspērio pulueris gariofiloz sup pīora capitis. Et ego autē in opationib⁹ meis solco uti puluē tali. R. ligni aloes electi. 3. ij. fo. ij. cubebaz gariofiloz. añ. 3. j. sandarace rosaz. añ. 3. ij. maciō. 3. iij. fiat oīum per se puluis deinde cōmiscet et sup tota caluarie ponat distāter a cerna per duas horas post eam et mane in aurora etiā. Et 1° sfortatū capitis quo utor ego est hoc. R. ambre orientalis. 3. j. musci electi. 3. j. ligni aloes. 3. ij. pulueris maiorane 3. 5. ben albi et rubet croci gariofiloz. añ. 3. j. rosaz nō expāsap librucespodij de cāna. añ. 3. j. puluerigent oīa per se deinde cōmiscant et ligent in sindone de grana retorta in similitudinē pomi. hoc ergo q̄sēmp in manibus teneat et olfaciat ipsū eger. Est enim mirabile p̄sidium in sfortādo caput. Et tu cōsidera v̄tutē simpliciū ex qbus cōponitur.

De regimine reumatismi a capite.

Cap. III.

Equis caplm 3^m in quo ponē oportet regimen reumatismi descēdētis a capite. et hoc qdē acciō indigeret discussione solēni pluribus ex causis. Et p̄ma qdē est: qz tale reuma arguit malā cōplexionē frigidā et humidā malē in p̄ncipali mēbro qdē est cerebrū. Et 2° cā est: qz arguit materiei multitudinē ad inferiora descēdētis. qdē enī aliud est reuma nisi materiei motus de mēbro ad mēbra: uel de mēbris ad mēbra. Et 3° cā est: qz stralis descēsus est paulatim fact⁹ arguit debilitatē fixā in mēbro a quo descēdit et uocat reuma ul' stillicidiū. Si autē est ipetuose fact⁹ et cū multe materiei descēsu qui uocat defluxus: tūc minas piculū lgēs. cū enim mā multa descēdit ad aurē ad rīcā ad palatū ad vulā et amigdalas et ad gulā: tūc in talib⁹ minas aut fortis apostemata ul' oppilones aut subitā suffocationē a tali defluxu futura: ut sapius in cap̄ iustigationis huius. et p̄ncipali iustigatum et pbatū fuit. Et quarta cā est: qz mās multas et impetuosas descendentes cōuenienter regere non est bene possibile et viro adhuc scientia et opere bene exercitato.

Ergo dūgit cū gravitatē capitis p̄cipi descēsus māex ad aliquā determinatā p̄tē: tūc si descēsus est ad vīlēs p̄tes et piculo et suspitione nō dignas melius est vigore v̄tutem capitis expulsiuā. vias expulsionis aptas effice et p̄seruare. localia calida mēbris et recipiētib⁹ administrare. Ita qd ad ea sūmope trabat mā et multiplicet in eis. per talia enim ingētia alleuiat p̄ncipale mēbrū et reliq̄ sibi vicina et nobilia. Neqz per tractū illū nocumētū acgrit de quo sit curādū. Delitē enim mēbro vili et exteriori nocumētū effice qd mām in p̄ncipalib⁹ et nobilib⁹ mēbris retinēt. et sunt sermones colligēdi 5° tertij. cap de cura catarrhi. et partim 4° p̄mi cap. 25°. ubi in medicatione apostematū intātū p̄ce: sit qd uoluit sūmope mās extrahēdas esse ad ignobilia mēbra cū emplastris calidis cū sanguisugis et uērosīs cū scarpellatōe. p̄pter qd sūmope errāt q tales mās retinēt cū repulsiuīs. Nō raro vidi medicorū multos nō bñ dogmaticos errauisse. Si autē mā reumatizās descēderet itē rā ad aurē aut ad vulā uel ad amigdalas uel ad musculos gule: tūc si mā pauca est statiz attrahat ad inferi⁹ ad remota et exteriora loca p̄ cū clisteri aliqd acuitatis hūit: ut R. folio rā mercurialis malue blete et ligonotis. añ. M. j. sursuris grossi. M. j. 5. coquant in aq̄ usqz ad dissolutionē ipsaz de qua accipiat lib. j. olei cois. 3. iij. salis gēme. 3. iij. cu c. rubet 3. j. iere maioria. 3. 5. misce et totū accipiat hora electa tā mane q̄ sero. Intelligo autē ierā maiore que ascribit Sal. qnto can. sū. p̄ma tracta. 2° descriptione 17°. ibi iera Sal. descriptione vniuersitatis. Attrahit etiā mā ad inferiora et remota cū his pillis: q̄ruz descriptio est hec. R. pillaz aureaz descriptione Nicolai in antidotario. pillaz cochiāz Rasio 9° Almāf. cap p̄. añ. 3. j. forment pillule sex et exhibeant 63 moduz sup̄a posita in purgationib⁹ ueris et autumnū. Et 3°

itez attrahi et diueri pōt mā cū frictionib⁹ rubificationib⁹ et uērosīs absqz scarificatione. et cū his que statiz sū: bisugunt. Si autē catarrizās mā multa est et descēdens ad p̄dicta loca magna rōnis idagatione p̄cedēdus est. Et enī descēderet ad aurē et multa nō est absqz piculo apostematis oppilationis et surditatis celerrime. Si vō descēderet ad vulā apostemare aut mollicare posset. Et si ad colatoriū palati effunderet: tūc in plurib⁹ suffocationē efficit subitā oppilationē efficiēdo in rete mirabili. Et cū autē descēdit ad amigdalas tumore et apostemata magna efficit in eis. Eius vō descēsus ad gulā exteri⁹ nō est ita suspect⁹. Sed ad p̄tes interiores descēdēs et itermediās ignātes efficit nō raro acutas et plurimā ad mortē terminabiles. Juxta sniam antiq̄ p̄is affōz 4°. Quicūqz sgnātē icurrūt in. vii. dieb⁹ p̄eunt. Si vō bos effugiāt empici fuit. Et descēsu vō materiei a capite ad pect⁹ nō est euadē sine magno periculo: et p̄pē cū mā multa fuerit et acuta que ut plurimū oppilationes et apostemata ulceratiua in pulmone et pectore effice solet. Igit cū viro exercitato apparuerit eger cū magna capitis gravitate: cū faciei extēsiōne et uenaz et tēpoz et faciei magnitudine: et diffcultate in spirationis et respirationis per nasū. et cū magno dolore auris. cū granitate audit⁹. cum vule casu sup meri et cāna pulmōis ipediēte deglutionē et lpirationē: aut rubēt tumescūt et ualde dolēt amigdoles: aut icurrūt eger suffocationē cū nocumēto mori et sensus sili apoplexie. uel tumescūt p̄tes gule iterius tumore vix p̄ceptibili tactu et visu notet lspiratio et respirationis et deglutionis act⁹. Nec nō etiā exclusio istis cū appet magnū nocumētū in anhelitu suffocatiū cū tussis sicca: pectoris extēsiō et cōpressiō dolorib⁹. hec oīa qdē magnum oīdunt piculum et egritudines timorosas in p̄dictis membris et male terminationis ut in pluribus. Quib⁹ appentibus signis illustriū auctoz sententijs qnque intentionib⁹ in cura hāz dispositionum utendum est.

Et prima qdē est euacuatio cois per flobotomias statiz in p̄n^o iūno in p̄ma die cū magna corporis repletionē flobotomādo basilicā aut cōem uenas extrahēdo sanguinis a. iij. 3. usqz ad lib. 5. imo si talis reumatismus ignātes effecisset flobotomia fieri debet eradiciua cū talis egritudo nō ferat iducias. Est enī hecegritudo de magnifice piculosis: in cui⁹ cura auxiliū uelocissimum neciū est: ut 9° tertij. cap de cura suffocationis et apostematis gule colligēdus. In 2° vō p̄te illi⁹ diei administret clister panlo sapius descriptū grā distractionis et euacuatiōis māeru: qd etiā clistere nō solū nunc sed etiā an flobotomia p̄mitti debet. flobotomia enī incōuenienter administrat cū simplicitate nētris: ut legit q̄rta p̄mi canon. cap 20°. Die vō sequēti cū v̄tutis cōstātia administret flobotomia de uenia cephalica v̄rie p̄tis et educant sanguis. 3. iij. ul. iij. Si autē apperet mām reumatizantē que ancedēs est nō p̄ueniēter cōmixtā esse sanguini: tūc administrato clisteri an dicto cois euacuatio et appropata administrari debet. uo co aut cōem: qz plurū māeruz eductiū. p̄cularē vō econtra. Tūc ergo exhibeant p̄tēti pille iste. R. pillarū cochiārum pillarū aureaz et de iera cōposita. añ. 3. j. 2. g. v. forment pillē. vij. uel. viij. cu electuario rosato et patienti offerant oīs ut in purgationib⁹ sapius dictum est. Si autē eger nō esset assumptiōi pillulaz familiaris: tūc exhibeant ei. v. 3. iere ruffini. hec enī medicina p̄mū cognita et usitata a medicis: ut 5° can. summa p̄ma. tractatu 2°. et cap p̄ colligendum est. Aut dent ergo. iij. uel. iij. uel. v. ieralogodion ut sup̄a. Et si tu queris medicinā gustui et olfatiū delectabiliore. R. electuarij in di. 3. iij. electuarij rosati. 3. j. 5. exhibeat totum cum paucō vino dulci dissolutum cum conditionibus in ipso obseruandis: ut sup̄a de alijs.

Secūda vō intentio est regiminis egri rectificatio. Primo ut ponat in habitaculo medio cris caliditatis. Et 2° ut gescat a motu corporis et loco exer-

citij administrant et fricationes a pedibus usque ad genua: a genibus usque ad inguina et nates: et ab eis usque ad spatulas inferius trahendo usquequo membra rubescant. ¶ 3° caueat a somno prolixo: imo vigilijs logis insistendum est circa ipsum. ¶ 4° abscindant ab eo accidia aie tristitia: ut angustia: et tristitia: et ea que motus efficiunt magni et velocem in spiritibus et humoribus: ut ira furor et confusio. ¶ 5° vo paucio cibo regendus est et potu. Patientes enim reumatismata vigilent et sitiāt et famē patiantur: qui sunt initium cure. lege quanta tertij. cap de cura catarri. ¶ De cibo vo et potu dicendum est quod cum iste egritudine oēs sint acute uelocitate sui transitus in eis utendum est dieta tate tenuitatis quod constare virtute nihil debes ei dare. Ad ultimas enim egritudines ultime curationes ad perfectionem sunt potentes. lege afforismorum prima. sermone 5°. propter quod si vultis non conuenienter constaret utendum est prima et secunda diebus pituitana ordeinal de aquosa que colata est a sapientibus: ut per regiminis acutorum. et prima quarti. cap de curatione febricitantium. legere poteris. ¶ Potus vo eius sit aqua ordeis paucis decoctionis et rubedinis: aut aqua simplex cocta cum modico vini granatorum comixta. et similem dietandi modum observare debes usque ad primam quartam radicalem. ¶ Cum ergo pertransierit ipsa: tunc poteris dare purgantia aut insculum substantie solidioris: et ita in potu eius adiungere de succaro et aqua et proprie de succaro candido quem illustres viri noiant Sale antinopolitanum: ut colligendum est prima quarti. de cura suis in febribus. ¶ Trisacta vo septimana poteris dare panem lotum in brodio pulli cum extremitatibus eius cum agresta cum vino granatorum et succo aranciorum offerendo. ¶ Pro multiplicitate vo ciborum et potuum et electione ipsorum regredere superius ad regimen ex parte rerum non nullum assignatum. et per hec compleri potest intentio secunda.

Tertia vo intentio que est materierum distractio uel diuersio multiplicibus intentionibus et instris completa est. ¶ Cum ergo penderit medicus manum descendisse ad colatorium: tunc premissis euacuationibus vniuersalibus et particularibus et diuersionibus: et proprie cum ligaturis fortibus apud ascllas in superiori parte adlutorij factis. et cum multis uetosis et uehementer ignitis applicatis spatulis. Silr etiam applicata uetosa in loco sagittalis commissure uehementer ignita cum oib^{us} istis instandum est. et proprie cum ultimo quod est mibi secretum magni est quo gētes plurimam curauit et a subitanea morte liberauit. ¶ His igitur celebratis statim ad localia procedendum est. Et primum mibi consuetum et utilissimum est: ut fricent palatum et colatorium cum castoreo dissoluto et strito cum aceto squillitico. hoc enim mirabili quadam virtute colatorij aperit oppilationes etiam a manū frigida ualde grossa et viscosa factas. ¶ Secundum vo instum est: ut pres ille similiter fricent cum tyriaca magna: cuius etas transierit decem annos. ¶ Silr et 3° fricent locus ille cum succo amaraci cum quarta parte aceti squillitici commixto. et est hoc secretum magna laude dignum. ¶ Quartum vo remedium ad hanc intentionem est hoc. R. oximellis squillitici. 3. j. succi radicis ciclamini recentium. 3. 5. aque mellis. 3. iij. calefiant hec omnia et cum eis fiat collutio et gargarisma pluribus vicibus in hora.

Quarta vo intentio est materierum illarum digestio et proprie quoniam egritudo offert iducias in curatione sua. et 1° per collutiones oris et gargarismata practa aliquoties possint digerere materiam: hic proprie quatuor appropriata digestiua describā. ¶ Quorum primum horum leue et securum est hoc. R. aque saluie. 3. iij. aque betonice. 3. j. 5. misce. ¶ Secundum vo et fortius illo est hoc. R. aque lauri et calamit. añ. 3. iij. misce. ¶ Tertium remedium principale est hoc. R. oximellis compositi. 3. 5. sy. de stica. 3. j. aque iris et maiorane. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Quartum remedium et digestiua fortius predictis est hoc. R. oximellis squillitici. syru. de hyssopo et de calamito. añ. 3. 5. aque rorismarini et maiorane. añ. 3. j. 5. misce et exhibeantur hec in aurora actu calida: post que ter-

des cib^{us} horis ad minus tribus uel quatuor exhiberi debet toties quod appeat accidentium remissio et sedimen in fundo urine sedens album coniunctum equale et raram satis.

Quinta intentio post hec insurgit que est materierum eradicatione que perfici potest cum administratiōe lerarum quarum supino memoria facta fuit. ¶ 1° potest fieri cum hoc potu congruo et securo: cuius descriptio est hec. R. agarici turbit elector. añ. 3. j. 5. 5. 5. aque betonice. hyssopi. añ. 3. j. 5. salis gēme. 5. ij. dyagridij. 5. j. succari rubei. 3. j. calefiat aque et per unam diem nalem infundantur in eis species. In aurora vo calefiat et diligenter exprimantur et colatura bibat observandis additionibus dictis post alia solutiua. ¶ 2° vo euacuatio bas mas est hoc. R. pulpe colloquintide. 3. 5. agarici turbit. añ. 3. 5. dyagridij gra. j. bdclij. 5. cinamomi. añ. 5. iij. salis indi. 5. ij. cum succo rosarum formentur pillule. vij. nel. viij et exhibeantur secundum quod de alijs dictum est. ¶ Et si uolueris solutiuum lenius: tunc detur. 3. j. nel. 3. j. pillularum de iera simplici Salerni: et hec sufficient ad euacuationem eradicationem materierum.

¶ De remedij appropriatis nocumento memoratiue potentie.

¶ In autem sequitur capitulum quartum in quo ponenda sunt remedia appropriata ad nocumenta memoratiue potentie: que sunt diminute memorare eorum quorum memoria conueniens esset necessaria.

¶ Et quia hoc nocumentum puenit mala complexione frigida et humida mali posterioris parte cerebri: que faciat ad receptionem spirituum in organo memoratiue potentie faciliter tamen magis nocet augmentum humiditatis. quoniam non conuenienter fit apprehensio spirituum retentione. Non enim thesaurizat eas posterior uentriulus cerebri multum humectatus. sicut enim in leui corpore faciliter fit impressorum euanescentia. ¶ Propter quod appetit quod in cura huius dispositionis oportet uti rectificatione cerebri euacuatione materierum ab eo et distractione et fortificatione ipsius ne apparatus habeat ad facile alterari ab excellentia humiditatis. Et 1° oportet hic memoriam agere de digestiuis et euacuationibus. hec tamen ab hoc loco rescinda sunt et accipienda ex precedenti cap de cura reumatismi. Solus ergo hic memorabo. v. remedia appropriata ad uigorationem memoratiue potentie. ¶ Quorum primum est hoc. R. cubebaz calamiti mastice nucis muscate gariofilorum. añ. 3. j. ambre orientalis. 3. 5. musci. 5. v. formentur pillule cum succo maiorane de ois. 3. vj. de quibus patiens oisero cum uadit ad lectum deglutiat unam. In aurora vo accipiat duas et tardet comedere per quatuor horas est enim secretum bonum. Ego enim vidi fratrem virum qui usus est per unum mensem continuus et bonitatem memorie restaurauit excellenter. ¶ 2° vo de autenticiis et phatis remediis est hoc. R. perfectionis anacardine et proprie descripte. 9°. Almas. 3. j. et cum puluere maiorane fiat ex ea pillule cum vino aromatico que accipiantur ut precedenti. Ego vo magis inueni inuamentum dādo huius electuarij. 3. 5. in sero apud somnum. et 3. j. in aurora cum. 3. j. aque sublimationis rorismarini calide. ¶ 3° vo speciale remedium est hoc. R. sticados origani ameos amomi. añ. 3. ij. cubebaz calamiti gariofilorum. añ. 3. v. pulegij folij floz rorismarini et saluie. añ. 3. j. fiat quum per sepuluis tenuis et fiat sacculus tota parte posteriori capitis amplectens secundum medietatem eius qui semper in nocte teneat ibidem. erigit enim potenter et uigorat partem posteriorem cerebri: ut in pluribus gentibus non raro sum expertus. ¶ 4° vo speciale remedium est hoc. R. metridati electi et antiqui. 3. j. gariofi. 3. ij. coquassent simul et ex eo linimentum fiat toti posteriori medietati capitis diligenter confricando mane et sero. deinde supponatur pannus cum thure suffumigatus et calefactus. ¶ 5° remedium. Scio etiam ego experientia infallibili quod omni sero cum eger uadit ad lectum unum mirabolanus kebulum additum mirabiliter confert: et etiam non minus inuamentum inueni in miratola

no indo q̄ in kebullo condito. z bec de reparatione memorie sufficiant.

De remedijs appropriatis sensationi frigiditatis in partibus nuche. Cap. v.

Quartū vō accūs huius virt erat nehemētis frigiditatis instātia in pūb^o nuche. qđ accūs nō pāp augmētū facit in nocumēto memorie respectu cāe efficiētis ipm. ppter qđ oportet etiā accēdere huic accūtū z sue cāe. Etia si huius accūtis pſene rātia fuerit arguit appatuz huius viri ad palissim. Nā si pſeueraret frigiditas que est huius accūtis effectiua cā: tūc per viā idigestionis cōgregarētū mae in posteriori pte cerebri z coicarent ad nuchā z ipsam facile oppilare possent cōple te faciēdo paralissim: ut quilibet ad huc parum sciens intelli gere potest. Propter qđ in correctione huius accūtis sex remedijs opportunis mihi videt esse pcedēdū. memorādo tñ qđ illa remedia que in duobus caplis pcedētib^o imediate scripta sunt etiā in cura huius accūtis inuamentuz afferre possunt. Primū itaqz hōz istoz est: ut pmissis eūonibus pſactis oī sero cū eger nādit ad lectū per. xv. dies pſinos de gluat vñā de ist. s. pullis. R. ambre elcē. 3. j. cubebaz numero. v. forment pille de oī. 3. vij. de qđ eger accipiat ut dñi est. 2° vō speciale remediū est bec. R. ryrice Andromachi cuius etas existat ad minus decēz annoz. 3. ij. dissoluat cum modico vini aromatici calefacti z exhibeatur in aurora super dormiendo saltem per duas horas. 3° spāle remediū ad hāc intentionē est hoc. R. calamētū folij stica dos origanū pulegij betonice. añ. M. iij. folioz lauri z bede re. añ. M. iij. camomi^{le}. M. vj. floz saluie z rorismarini. añ. M. viij. bulliāt becoia in qñque stulis aque usqz ad cōsumptionē tertie ptis. z in hac decoctionē infundat spongia magna que diligēter expſa z actu bñ calida applicetur a supiori pte colli usqz ad medietatē spatulaz oī mane añ cibum sex vicib^o: deinde loco supponat pānus ter uel qter calefact^o usqz ad cōuenientē exiccationem: oēs ptes pdicte diligēter vngant ex hoc vnguēto actu bñ calido: z supponat z circūliget pellis vulpina bñ calefacta. Est aut vnguēti descriptio bec. R. olei de ruta olei de costo z lilioz alboruz. añ. 3. j. pipis albi z nigri. añ. 3. 5. folij rorismarini galange. añ. 3. j. croci scropulos semis: euforbij. 3. ij. cere albe quātum sufficit fiat vnguētuz molle cum modico resine z applicetur ut supra. 5° vō spāle remediū est hoc. R. picis nautalis lib. j. galbanū armoniaci serapini. añ. 3. j. stica dos galage pulueris artetice arthaniz z pulegij. añ. 3. j. castorei. 3. j. 5. cere quātum sufficit fiat cerotū amplectēs collū z spatulas z ibi dē applicet z lōgo tpe portet. Est enim remediū infallibil^o auferēs frigiditatē illā. Siqz aut potens esset z desideraret hēre remediūz facilis applicationis z laboris: tunc faciat inungi collum z spatulas cum balsamo electo calefacto z nō inueniet fortassis remediū eque potens lz sit impense non minoris qđ iuuamenti.

De remedijs appropriatis nausea z appetitui uomeridi. Cap. vi.

Uit aut accūs qñtū in hoc viro nausea cū appetitu uomeridi aliqñ z nō semp molestās hūc vix. z hoc qđ accūs abscondendū est. Nō enim est possibile nauseatū vix caput hēre bonum. ppter

rea qđ stomachus ppter magnā sui colligantiam ad caput notabiliter nocet ei augmentādo accūtia z generādo ea in capite. Tūc ergo supposito qđ bec nausea nō pueniat in hoc viro a multitudine assumptionis ciboz uel ab igluie comedēdi de qđ tactū est supius. z proueniat in stomacho per essentialē nocumētum eius: tūc modus curationis existit sustentatus in quatuor intentionibus. Quarum pīma est mūdificatio stomachi. Scda est phibitio generationis materierum in ipso. Tertia vō est ipsarum materierum distractio. Quarta est ipsius stomachi cōfortatio.

Prima igit intētio cōpleri pōt per mūdificatiā stomachi que sunt duo pncipaliter. Quorum pīmum est ut puocet uomitus cū decoctione semini rapbani tepida assumpta. Et si hoc nō puocaret uomitus conuenienter: tūc R. pdicte decoctionis rapbani. 3. iij. sy. simplicis acetosi. 3. j. misce z totum tepidum det in potu post repletionē stomachi a multitudine ciboz dulcium acrium leuis digestionis z difficilis simul assumptoz. z accipi debet hoc uomitiū per horas duas post cibationē pdictā. 2° vō pncipale mūdificatiū stomachi z distractiūz per inferius est hoc. R. iere simplicis. 3. j. electuarij indi. 3. j. misce z totum calidum accipiat cum medio cyatho vini albi subtilis z aromatici: post quē tardet cibuz boris ad minus gr̄que. Siqz aut effugeret assumptionē iere ppter eius amaritudinem: tūc accipe poterit. 3. iij. de pillulis ex ea factis. Meliores tñ sunt pillule stomachice alkidi colligende ab Aulc^o 5° can. summa pma. tractatu 9°. Sūt enī utiles multum z iuuatiue accipiendo de eis. 3. j. ant. 3. iij. z tu elige qđ tibi magis gratum existit.

Secūda vō intētio cōplet per qtuor ista. Quorum pīmū est: ut oī alterna die paties comedat. nucem aditā z tardet post eā cibuz per horas ad minus. iij. 2° spāle remediū est: ut eger añ cibuz semp deglutiāt duo uel tria grana mastici. 3° spāle remediū est: ut eger portū suūz limphet cum aq decoctionis mastici que est remediū singulare. 4° vō remediū spāle est cerotū istud qđ suo stomacho applicatū portet saltē per. xv. dies in quo iuenit iuuamētū bonū: cuius descriptio est bec. R. resine. 3. j. laudani. 3. 5. picis nautalis. 3. ij. sgnati garlofi. mastici cipi thuris. añ. 3. j. garlofi. cinamomi mēbe. añ. 3. 5. fiat cerotū scutale cū pte pyramidalī supappositū ori stomachi z cū pte ampla pūgēs usqz ad vmbilicūz. Adde etiā huic qđ usus comestionis mēbe in cibarijs potētissime defendit stomachū a multitudine gñationis māeruz in eo.

Tertia intētio sic cōplet. diuertunt a stomacho mae cōi diuersione per uomitū de quo dictū est.

Pit etiā diuertū deitus ad extra per applicationē cerotū ista. 3. descripti. 3° diuertū pīt per administrationē elisterioz supra tactoz. Et 4° etiā diuertent per adminis trationē bui^o collurij. R. mellis bñ cocti. 3. iij. dyagridij. 3. j. colloq itide. 3. ij. salis indi. 3. iij. ciclamini seminis ruthe castorei. añ. 3. j. fiat suppositoria qñtatis digitū minoris: qz vnuz subiiciat oī die bis aut saltē semel añ cibum. Ego etiā sepe soleo diuertē mās a stōcho faciēdo egrū añ cenam semp p borā plrib^o dieb^o ifundē pedes in aquā calidā decoctiōis saluie ruthe rorismarini mēbe z origanū z ualde iuuat.

Quarta intētio appet ex pdictis qđ stomachus etia z conueniēter confortari pōt per multa de his que scripta sunt: pprie sicut est mastix comestio nūcis z mirabolanoz supradictoz z administratio ceroti iā descripti. Gratia cuius etiā nō raro cōposui ego hñc sacculūz. R. mēbe sicce electe balsamite z pprie aquatice. añ. M. ij. origani absinthij cipi sumach mastici. añ. 3. j. garlofi floz lambrusce nucis mus. añ. 3. j. 5. macis. 3. j. pulueris gent oia z con suant in sacculo qui portet sup stōcho sepe ipm exiccādo z suffumigādo cū puluē gallie mus. supaspso carbonib^o ignis. Hec qđem de cura qñti accidentis sufficere possunt.

De remedijs appropriatis debilitati renum. Cap. vii.

Uit aut accūs sextū bui^o viri rend debilitas: cui^o qđ cāe z uarietates fuerunt narrate supius. de qruz numero euidentior z frequēis euēt^o in hoc adoleſcēte assignari pōt oppilatio frequēter eueniens in eis a multitudine materiez que fundā

tur ad eos a supiorib^o mēbris etiā gñant in eis per viā idigestionis. igit ne mae iste diu pſenerātes in eis pducāt eos ad oppilationes z apostemata: aut ad gñationē barenaruz z lapilloz in eis: qñque inſiris videt mihi in eo necinz esse puidē. Quoz pīmū est ut semel in septimana qñ p

capit illa renū debilitatē mane comedat semissum vna cas-
sie suggēdo medullā eius a medinillio t taret cibuz ad mī-
nus boris quor. Est enim in eo magna vna mundificādi
epar renes t vias urinaz oēs: imo fert ad oppilationes t
apostemata eoz ad barenas t lapillos: ut clare legē poteo
14ª tertiū in ppo suo cap. ¶ 2° vō spāle remediū est ut iste
iuuenis oī die an pādū t cenā deglutiat coctear vna bui-
tragee. cui^o descriptio est hec. R. granor pineaz recētū. 3.
j. s. medulle fusticor. 3. iij. semis endiuie scariote acetose t la-
euice. añ. 3. s. añ. 3. v. violaz floz nenufaris capilloz ue-
ne. adūti politrici. añ. 3. iij. floz altee. 3. j. s. puluericent oia
per se: deide cōmiscant cū succaro al. qd sit triplū pōderis
oīuz. mūdificat enī potēter renes: tollit dolores t pūat ab
eis. ¶ 3° spāle remediū est: ut iste vir saltē in septimana bis
oī sine quoz diez accipiat. iij. 3. bui^o mixtiōis. R. aque pa-
ritarie capilloz ueneris t milij solia. añ. lib. 5. aque altee lib.
j. misce t calide accipiat in dieb^o frigidis. frigide vō tpe ca-
loris. ¶ 4° spāle remediū est hoc. R. olei de nenufare olei
de florib^o cucurbitae. añ. 3. j. olei citonior. 3. s. spice nardi. 3. j.
s. seminis acetose t plātaginis. añ. 3. s. rosaz spodij. añ. 3. j.
añ. 3. vj. vitellos oui numero duos t incorporent oia in
mortario cū suo pistello t fiat linimētū: de q vngant renes i
die ter mane sero t meridie. ¶ 5° vō spāle remediū est hoc
R. refine electe. 3. iij. galbani. 3. iij. croci. 3. j. spice nardi. 3. s.
spodij coriādi pparati masticio sandarace. añ. 3. s. dissolua-
tur t coquat resina cū aceto mediocri t ppe tepiditate cor-
porent cū eo spēs. t fiat cerotū latitudinis semissis t tante
lōgitudinis ut cōprehēdat utroqz renes dextrū t sinistrū.
Apponat igit^r hoc cerotum qñ lassitudo fuerit intē sue ma-
gna t in curatione nō obedierit remedijs añ scriptis.

De remedijs appropriatis uēto sitatibus extensio circa
partes femoris. Cap. viii.

Upra declaratū fuit huic viro accidē uēto sita-
tes extensio in pib^o femoris t in oī eo: ppter
qd dubitabat futurā fieri in hoc viro berniam
imo fortassis incepisse ipsaz. Ergo in cura istoz
dolorū intēdendū est septē remedijs ifra scriptis

¶ Primū qdē est: ut ei pcepit vir iste dolores in pdictis pā-
bus statiz fiat ei clistē fm bñc modū. R. granor fenic. añ. 3.
climini. añ. 3. j. semis altee malue. añ. 3. j. ordei. 3. j. s.
soliorum malue. 3. iij. blete. 3. iij. s. furfuris grossi. 3. j. s.
bulliat oia in fialis aque 4° usqz ad cōsumptionē medietat-
is. t bui^o pfectionis R. lib. j. olei de aneto t amigdalorum
amaraz. añ. 3. j. s. salis gēme. 3. iij. cassie fistule. bñdicte. ele-
ctuarij de bacis lauri. añ. 3. j. misce. t totū calidūz accipiat
sero ante cenā. ¶ 2° vō spāle remediū est: ut fomētens in-
guinales ptes t euaporent cū hoc cōposito: cui^o descriptio
est hec. R. furfuris grossi scutellas. iij. milij scutellā vna ci-
mini seminis aneti. feniculi ameos. t carui. añ. 3. j. calef-
cent oia in fundo caldariole sup cinerib^o calidis absqz flam-
ma t ponant i sacculo magno. t extēdant sup femoralib^o
pib^o t mirach ab vmbilico iferi^o añ t retro bis in mane: t
toniēs in sero renouādo ipm: imo pluries in die si molestas-
ret a dolore. ¶ 3° vō spāle remediū est: ut si per talia nō tō
ueniēter alleuiaret dolor: tūc ter uel quater in die accipiat
vna desuppositorijs ifra scriptis. R. seminis rutbe artbani
te. cumini. carui. siuekos. añ. 3. j. salis gēdi. 3. vj. mellis bñ cocti
lib. 5. fiat ex eis suppositoria bñ malaxata cuz oleo de bacis
lauri: t applicent ut dictū est. ¶ Si autē adhuc dolor in stā-
tis pseueraret t nō obediret curationi ueniēter: tūc frequē-
ter applicet uēto sa magni orificij supra lumen in medio t
lateralib^o pib^o absqz scarificatione aliq. ipsa enīz ueniē-
ter attrahit t cōsumit uēto sitates in oī loco cōgestas. ¶ 5° vō
spāle remediū est: ut si adhuc per ista nō ueniēter alleuias-
ret eger: tūc fiat plumaceolus in pāno de lino plenus pi-
lis leporinis qui applicet pib^o in guinalib^o utriqz cōprimē-
do ibidē diligēter liget: t maiori pte tpeis portet. cōpressio
enīz per ipsum facta inclinat mām ad defēcūm t exitū per

viā testinor t alleniant inguinales ptes a cōpressionē nēro
sitari a qbus futura fieri eēt hernia. Et adhuc bec expō-
pdest si iā incepisset ipsa. ¶ Si autē infirmo aut medico ma-
nifestū eēt iā incepisse berniā: tūc si tumor appet in ignib^o
nōdū coicatis osseo per cōpressionē t pmissa remedia cōne-
niēter alleuiari poterit. ¶ Si autē iā tumor appuerit in os-
seo t tēto in ipso fuerit cū rubedine t dolore: tūc statim pa-
tienti fiat flobotomia de saphena tūc pte posita sup cailla
per quā educant sanguis. 3. iij. u. l. v. deide loco igniū sup
ponat emplastrū fm bñc modū. R. folioz plātaginis recē-
tiū folioz citonior t viticelle. añ. 3. iij. coriādi pparati
granor miri acarie añ. 3. iij. mumie. 3. j. gallaz cupssi. 3. iij.
bulliat folia in lixiuo capitali usqz ad eoz teneritatē bonā:
t cū eis incorporent spēs pscripte cum lib. 5. farine fabaz. t
lib. 5. farine uolatilis molēdini. t fiat emplm: qd bñ strictū
alliget femoralib^o pib^o: t taceat tūc eger sup spina sua: t oī
uo a motu pgressiuo caueat usquequo appuerit tumoris
absentia t mēbri reductio ad quātitatē nālem. ¶ Si autē in
osseo tumor pdict^o appuerit absqz magna tēsiōe t rubore
t in ipso osseo gurgulatio uel rugitio cōprimēdo appuerit
t etiā in uētre t in ignib^o uēto sitatū mor^o t fractio pcepta
fuerit: tūc iā incepit bernia uēto sa: in cuius qdē regimine
dato q supiora oia fere remedia sint utilia: tūc bñc spāli tu-
mori cū hoc septimo puidendum est remedio. R. pulueris
cimini t gallaz cupssi. añ. 3. iij. farine fabaz lib. 5. farine uo-
lantis molēdini lib. 5. pulueris ossium boum cōbustorū
mumie. añ. 3. j. s. bec oia bulliant simul in uase vitreato in
lib. vj. aceti nigri t bñ acuti cum. 3. iij. glutinis pscium us-
quequo fiat massa grandis viscositatis. De hac ergo mate-
ria extendat super pāno t emplastreto totum femur t
osseum: t diligēter comprimendo liget. Est enim ualē ual-
de ut intelligenti materiam t modum compositionis appa-
rere potest: t beede accidente septimo sufficere possunt.

De remedijs appropriatis descensu humorum ad testi-
culum sinistrum. Cap. ix.

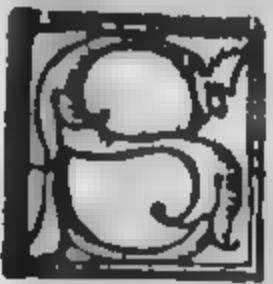
Ute autē octauū accis humorū descēsus ad testi-
culū sinistrū: cuius qdē curationis modus ex
his que posita sunt in cap^o immediate pcedenti
hēre poterit sufficēter: qñ tumorē in osseo iā ac-
cidisse pgerit. ¶ Sed in hoc accite octauo itel-
ligit tumor testiculi quātūz ad substantiā eius: ita q si tumor
ille fuerit pūatus cū rubore dolore tēsiōe t pulsatione p-
tium illaz: tūc fiat ei flobotomia de saphena tūc pte: ut iā
paulo ante dictū est. t administret emplastrū illud: t oia fi-
ant qm mām t modum administrationis collige inde.
¶ Si autē testiculi substantia tumor appet cū puritie nota-
bili t frigiditate ibidē pcepta tūc statim fiat memoria ad
ministrādū clistē in pcedēti cap^o positū oī die semel per plu-
res dies nemā induret: t lapidē uel sephyroticū fiat apo-
stema. deinde loco mediet^o hoc remedio. R. olei amigda-
laz dulcium t de sifamo añ. 3. iij. fecis olei liliorū alborū
3. viij. pul. cimini. 3. j. croci. 3. s. misce bec oia simul t calefiāt
t infundant in eis magnū frustū lane succidez: t calidūz di-
ligēter applicet osseo t oībus femoralibus pib^o saltem
quater in die renouādo ipsum. ¶ Duz autē medico inotue-
rit ossei tumorē esse cum mollitie albedine loci t frigiditate
absqz pulsatione in loco pceptis: tūc patet mām collectaz iā
esse flegmaticā: in cuius regimine pmittat aliqua de euac-
uationibus flegmatis añ dicta: t fiat etiā memoria appli-
cationis clisterij paze ante descripti. ¶ Post hoc autē empla-
stret locus ex hoc emplastro calido diligēter applicato t be-
ne ligato osseo t femoralib^o pib^o: cuius descriptio est hec
R. farie ordei orobi: pul. furfuris bñ pistati t cribellati añ.
lib. 5. sandarace. 3. j. s. serrature ligni cupssi lib. 5. farine sili-
gini lib. j. bulliat bec oia in uase vitreato simul usqz ad bo-
nā viscositatē t applicent ut supra. Et si uolueris ipm effice-
fortius tūc superadde predictis rosaz san. ora. boli ar. spe-
dij añ. 3. s. t erit ad excicandū magis efficax.

De remedijis appropriatis tremori cordis. Cap. x.

Accidēs vō nonū qđ est tremor cordis quo molestas ille adolescēs magis est suspectus: cū ipsum tringat esse in mēbro pncipalissimo oīuz: qđ cū plōgat nūq̄ euacuat qñ ad mala pducatur accidētia et labores difficiles: cuius qđē regimē et si ptiā hēri possit p oia fere remedia que capiti applicata fuerunt. nīlominus eidē puidēdū esse determinauit qtuor remedijs infra scriptis. ¶ Quorū p̄mū est hoc. ℞. serue rosaz et buglosse añ. 3. j. 5. croci. 3. 5. been albi et rubei añ. 3. 5. gario filoz cinamomi añ. 3. ij. 5. padisi. 5. 5. electi galage añ. 3. 5. bīa ancti smaragdi capbiri ossis de corde cerui añ. 3. j. folioz auri numero. vi. margaritaz purissimaz. 3. ij. pulueriscent oia per se cū lib. 5. guttari fiat electuariū cum syru. de corticib⁹ citri. De hoc igit electuario mane in aurora accipiat eger coclear mediū: ut in medijs tertijs et añ cenā per horas vnā et cūz uadit ad lectū accipiat tātundē bibēdo post ipūz coclearia duo vini aromatici albi subtilis et dulcis. ¶ 2^m spāle remediū est hoc. ℞. croci. 3. j. macis. 3. 5. pulueris corticum citri. 3. ij. ligni aloes. 3. j. 5. been albi et rubei folioz basiliconis. añ. 3. iij. pulueriscent oia per se cū granis duob⁹ musci. et 3. 5. ambre et ligent in sindone retorta de grana et sepe et qñ semp olfaciat ipsum eger. ¶ 3^m remediū pncipale est hoc. ut patiens iste aliquoties aut saltē bis cūz moksta tur uehemēter a motu tremulo cordis accipiat hūc potum. ℞. ligni aloes. 3. j. ambre. 3. ij. musci. 3. j. misce et bibat ea in medijs tertijs et per borā añ cenā mediā vnciā aque rosate et eadē quātitate vini supra scripti. ¶ Ultimū spāle remediū est hoc. ℞. folioz basiliconis et semina eius corticuz citri floz buglosse et boraginis añ. 3. j. ligni aloes. 3. j. 5. sp̄rum lctificatio descripti 9° Almāb. cap de melācholia. 3. 5. misceatur oia et fiat sacculus quadrāgularis in sindone de grana retorta qui semp applicatus portet sup mamilla sinistra.

De remedijis appropriatis imaginarijs oculorū. Cap. xi.

Sequit̄ aut vndecimū caplm in quo oportet memorare remedia cōferētia ad imaginationes oculorū in hoc viro. ¶ Pro q̄ruz grā dicēdum est q̄ hic nō intelligo imaginationes put ip̄tant dīminutā aut corruptā opationem solius imaginatiue potētie: sed intelligo per eas nocumētum corruptionis in potētia visuā: ppter qđ ipsa pcipit se vidēre qđ non videt aut q̄le aut quātum aut q̄litercunqz moueri aut in aere exterius appere. ¶ Oportet aut cedere illud puenire propter malā cōplexionē in totali organo visionis. s. in oculo aut in pprio instrō visionis qđ est cristalloides accipere. Et neqz illud cōueniēter intelligi pōt nisi cōsideremus malā cōplexionē in toto oculo supuenisse cum pntia materiez nobiliā que cōmiscēt humorib⁹ oculi a qbus nutritur aut illoz cām esse uapores aut uētositates que imergunt et cōmiscēt spūi visibili ponētes in eis colores et spēs mor⁹ circularis ascēsus et descēsus: ut iā declarātū est in p̄ma pte investigationis horū accitium. ¶ 1^g igit appetq̄ in curatione horū accitium qñque videatur intentiones necessario obseruāde. ¶ Quaz p̄ma est rectificatio regiminis egri ut in clinet ad calefaciēdum mediocriter: et ad exiccandū potēter: ut supra in regimine sex rez non nālium diffuse declarātum est. ¶ 2° vō intētio est materiē euacuatio: minora tūa et appropriata de qua supius in regimine dispositio num cerebri satis cōueniēter declarātum est. ¶ 3° vō intētio est ipsaz materiē digestio que ibidē declarata est ubi digestiua leuia fortia et mediocria scripta fuerunt. ¶ 4° vō intētio est materiē predictaz post digestionē eradiciua euacuatio: ubi l3 multa posita fuerint instrā cōueniēter materiē a capite eradiciua: visum est mibi hoc cōpositum magis appropriatum ad euacuationē materiē ab oculis appropriate eradiciuū. Cuius descriptio est hec. ℞. pillularuz lucis descriptione Mesue in antidotario. 3. 5. pillularuz de sarcocolla descriptaz a Mesue cap de ea. et pillularum

cochiāz Almāforis añ. 3. j. forment pillē. v. nel. viij. cū succo feniculi et exhibeant obseruatis additionib⁹ quas in aliorum solutiūoz assumptione obsuādas esse descriptimus.

¶ 5° vō intētio in cura imaginationis est pfortatio toti⁹ capitis et pncipalr organi visionis totalis: qđ est oculus aut cristalloides. Et qm oculi rectificatio nō pficiat nisi per applicationē medicinaz que teneat substantiā neruoz opticoz cōueniēter aptā. 2° etiam necia sunt ea que spiritu osam substantiā clarā subtilem et a uaporib⁹ et a supfluitatib⁹ expurgatā cōueniēter obseruent: deide cūz his que pāniculoz substantiā clarā et mundificatā efficiāt et pncipalr corneē vūce et arancee. Neqz etiā opatio visus potentie cōueniēter effici pōt nisi per debitā quātitate claritatis et mundificationē humoris albuginei a supfluitatib⁹ eidē cōmixtis et cōmiscibilib⁹. Et amplius qz opatio visus nō pōt pfici nisi mediā te debita quātitate et qualitate humorū trium oculi et pncipaliter cristalloidis. Ideo placuit mibi hac in pte eligē decēz medicinas: q̄rum quelibet est appropriata oībus predictis.

¶ Quocunqz ergo medicina fuerit cōueniēter spūi visibili sustentatiua et clarificatiua et viāz trāsitus eius apertiuā cōueniēter: et fuerit pāniculoz oculi abstersiua et lucidatiua Amplius que fuerit humorū oculi in quātitate cōueniēti cōseruatiua et substantie illoz cōurbate rectificatiua cōueniēter: hec erit uera medicina oculista et visionis perfectiua. Sed hec decē instrā inferius ponenda bāz opationis cōueniēter sunt effectiua. ergo sunt uere visus uel visionis rectificatiua. cōtia necia est. qm ex sufficienti effectus causaz pductio ne necium est effectum subsequi: et maior pbat: qz tota speculatio sapientum nō aliter dixit posse pfici opationē visuaz nisi aut ex pte organoz viaruz pāniculoz et humorū que ad visionem a nā inuenta fuerūt: et minor pbat poterit ab eo qui cognoscet nām medicaminū subsequētiā. ¶ Quorū p̄mū est ut ille qui intendit rectificationē obtenebriationis visus semp añ cibuz et post ipm accipiat coclear mediū huius tragee: cum qua ego multos boiū restaurari ad vidēdum: qui notabiliter obtenebratū habebāt visu: cuius descriptio est hec. ℞. eufragie cū suis florib⁹ collecte et in subtilem puluerem reducte: macis añ. lib. 5. fileris mōtani. 3. iij. guttari albi duplum pulueris oīum. fiat tragea. ¶ 2^m spāle remediū est hoc. ℞. pillarum lucis se. ruthe añ. 3. j. cūz succo rosaz forment pillē de oī. 3. xiiij. de qbus patiens oī sero accipiat vnā cum uadit ad lectum. ¶ 3^m vō spāle remediū est hoc: qz cum iste vir aut alter sibi filis intēdit ad corruptionē uapoz et cōsumptionē uentositatū que abūdāt in oculo et cōmiscēt spūi visibili: tunc supponat caluariē sui capitis oī sero infra scripti pulueris quātitate sex granorū frumēti: cuius descriptio est talis. ℞. se. ruthe. se. gallitrici. eufragie pulueris berbene et plāte quā itālici qđā luminelā. alij vō carthaphyllaginē uocāt. añ. 3. j. ligni aloes. 3. ij. gariofi. 3. j. 5. pulueriscent oia per se: deinde cōmiscēant. Est aut carthaphyllago plāta crescēs a terra per spāsam vnā aut par plūs: virgulas hīs q̄ plurimas tenuissimas folijs minutissimis et cādidissimis ornata substantia mollissima pilis innumerabilib⁹ albis et subtilissimis cōferta. ¶ 4^m spāle remediū est hoc. ℞. laudani purissimi. 3. 5. refine electe. 3. ij. pulueris celidoniē: ligni aloes añ. 3. j. gariofi. 3. 5. dissoluatur cum aceto acuto et bulliāt et coquātur cum vino antiq aromatico et fiat ex eis cerotum qđ applicatum cōseruet super cōmissura sagittali capitis amplectens eā a loco cōiunctionis p̄dicte cōmissure cum coronali ubi ambe linee orbogonāl. i. rectitudinalr sibi inuicē cōiungunt. hui⁹ enī instrī applicatio ad illas ptes calefaciēdo mediocriter exiccādo substantiam cerebri et spm aiālem cōueniēter pfortat. ¶ Est aut hec per mētellecta celidonia per plātam que a terra eleuat per pedem cūz dimidio cum multis virgulis a radicib⁹ eleuatis que sunt q̄ plurimēz florē pducit citrinum et ex fractione folioz et radicū eius emittit succus citrinus: plāta qđez calida et sicca in scōo gradu ab Axiē

scdo canon. notata cauci. de qua dixerunt Dyasco. & Auic.
q. birudines ex succo folioz eius in prima septimana ab-
stergunt pullos suos qui nascunt cec. Ex quo fundamen-
to appet q. membris nō est celidonia: ut scripserunt. qdam
medicinā olfacientes & nō gustātes. ¶ 5^m vō spāle remedi-
um est ut eger assuescat sepe madefacere suos oculos & pal-
pebras cū lotio ppria qd est urina eius. Est enī hoc & spī-
rituum & humorū & pāniculorū cerebri mundificationum ut a
multis auctoz bincinde colligi pōt. ¶ 6^m pncipale reme-
diū est hoc: ut si appuerit per p̄dicta nō puenienter rectifica-
ri opationē visuā quātum oporteret per administrationē
p̄dictorū: tunc applicet hoc colliriū: qd l3 sit in gradu q̄litati-
uo nō multum elevatū: nō tñ est in v̄tute approbatū min⁹.
Cuius descriptio est hec. R. succi feniculi lixiuī capitalis.
añ. 3. ij. nucie p̄parate cū urina pueri. 3. j. 5. misceant simul &
exponant radijs solis saltē per. xx. dies: de hoc ergo colli-
rio apponat oculorū: dictū est de p̄dicto imediate. ¶ 7^m
pncipale remediū est hoc. R. maiorane feniculi & basilico-
nis recētium añ. 3. ij. ruthe recētis. 3. iij. vini mōtani. subti-
lis & clari lib. 5. succi eufragie uel aque sublimationis eius.
dē. 3. iij. bulliat oīa simul in caldariola magne quantitatē
aque p̄tentia: ita q. p̄dicta medicamina suspēsa in vase vi-
treo clausi orificij coquant usq. ad cōsumptionem medietatis:
deinde sub radijs solis exponant iniectis in eis dracmis
duab⁹ nucie p̄parate: deinde ex liquore illo collirigent oculi
& exteri⁹ etiā madefiant: videbis enī iuuamentū barā
imaginationum notabiliter repressum. ¶ 8^m pncipale
remediū est hoc: ut paties sepe inungat tēpora sua & fron-
tem totā cū succo exp̄ssionis folioz rosarū & rubearum. ¶ 9^m
pncipale remediū est ut paties sepiūse aspiciat & conetur
aspicere parietes & domos coloratas colorib⁹ oriantib⁹ cau-
sis imaginationū. Exēpli grā. conetur aspiciere colores alur-
gos uel aculinos in imaginationibus que fiunt a uapore
flegmatico: colores vō opacos in his que fiūt in imagina-
tionibus a uapore sanguinis puenientib⁹. Dyaphanos vō
& multū claros & virides in his que fiūt a mā cholericā. In
his vō que fiūt a uaporib⁹ melācholicis aspiciat colores cla-
ros & cādidos factos ex picturis iersei. i. de cerula factis.
¶ Ultimū remediū pncipale est hoc: q. eger ieiuno stoma-
cho & uētre mūdificato sepe inclinet faciē ap̄tis oculis & suffu-
miget eā uapore elevato ab aqua decoctionis celidonie &
fragie feniculi & luminelle. Hec enī oīa multum pueniunt
ad correctionem imaginationum ut supra argutum est.

De remedijs appropriatis sibi. Cap. xii.

Am vō hora videt⁹ agrua describēdi remedia fi-
tis huius viri correptiua. Et l3 nōnulla fuerint
sup̄ius posita ubi de sale cōstātinopolitano: & al-
iis remedijs memoria fuit habita. Tñ p̄supposi-
tis euacuationibus cholericæ materiei que effe-
ctiua & mālīs cā est huius accitio: ut supra declarātū est: qn-
que ponā in st̄ra stomachū irrorātia & p̄hibētia ip̄m a rece-
ptione cholere & alteratione in eo facta. ¶ Quoz p̄mū est.
ut eger aliquoties in mane ter uel q̄ter in septimana deglu-
tiat. 3. j. 5. uel duas aque rosate tepide in diebus frigoris. &
frigide in dieb⁹ caloris: & tardet cibū hōris duabus uel tri-
bus. ¶ 2^m pncipale remediū est: ut sepe in die in ore teneat
duo uel tria grana muchete p̄us ablute leuiter & infuse in
aquā tepidā ita ut crescāt & turgescāt in ea. ¶ 3^m spāle reme-
diū est: ut saltē patiens per duas horas añ cibū cum aqua
decoctionis semini cōiug bibat. 3. ij. rosate nouelle. & est ele-
ctuariū a Nicolao descriptū in antidotario suo. ¶ 4^m spā-
le remediū est hoc. R. sy. de berberis. 3. j. aque angurie. 3. ij.
misce & totū in potu def actu frigidū 3 bis uel ter in die: &
pprie in diebus caloris. ¶ Scio aut ego & est q̄ntuz reme-
diū q. aqua lactis uaccini simplex in aurora assumpra usq.
ad. 3. iij. mirabilr p̄hibet euētū sius q̄cunq. mā calida ene-
niētis. Intelligo aut ego per istā aquā lactis illā a qua ca-
scalis ps & butyrofa que includit in recoccta extracte fuerūt

remānet enī tunc aqua simplici elemento aque simillima.
¶ Hec sunt accitia huius viri in quoz correctionē ingeni-
um meū & interiorū virtutū actus nō paz anxietatis habue-
runt. Dirigat aut bec oīa in auxiliū huius viri illius oīpotē-
tia que oīa moderat⁹ & regulat affluēt. In cuius laudes i-
mortales hec & oīa alia opa mea semp cōponē suz conatus.

Consilium. 70. ¶ De sex malis dispositiōib⁹.
videlicet. ¶ De sonitu & sibi-
lo auris. ¶ De immoderato fluxu emorroidarum. ¶ De
apostemate in fiteri. ¶ De mala digestionē stomachi epati
cōmunicata. ¶ De mala cōplexione calida cordis cū pul-
su siue tremore eius. ¶ De debilitate cerebri. ¶ Diuiditur
aut consilium in duos tractatus. ¶ Tractatus p̄mi duo
sunt capitula.

De dispositionibus ipsis per causas & signa. Cap. i.

De acutissimo & clarissi-
mo scien-
tie dño Hieronymo de p̄ia foro iulienfi
clarissimo artiū & medicine doctori Ma-
gister Bartholomeus de Mōtagnana sa-
lutes optat ingentes. Saudeo celeberrī-
me doctor q. video te nō in errem studio

sed magna cōtemplatione assiduū & speculatorez in cogni-
tione distincta egritudinum: ex cuius negligentia nō est pos-
sibile aliquā egritudinem bene curari: qm fallunt non mi-
nus medici in curationibus egritudinū q. in digestionib⁹
eaz. Sal. p̄ad Glauconem cap 2°. Auge itaq. & adde p̄tē-
plationē speculationi & felicitabunt opa tua. Ex qbus enī
dispositiōib⁹ arduis & speculabilib⁹ auge labor: & ex eis-
dē auge gloria & fama. uelut ex dispositiōibus cuiusdam
nobilis & legum doctoris de celeberrima stirpe baldanorū
ex celeberrima p̄ia Utinēsi in quo remāserūt debilitas sto-
machi epatis cordis cerebri & intestinorū: ex qbus perduct⁹
est ad accitia varia. ¶ Quoz p̄mū est sonitus uel tinnitus
cōtinuus in aure. ¶ Scdm est pulsus cordis. ¶ Tertium
est eructuatio fortis & cōtinua. ¶ Quartum est uentris tu-
mor & tensio. ¶ Quintuz est sonitus in pte suminis filis so-
no tympani. ¶ Sextum est tumor pedis. ¶ Septimuz est
debilitas magna quā demōstrat pulsus in clocitas: frequē-
tia: durities: lōgitudō. Sitr etiā urina aquosa: substantia &
colore cū hypostasi uel nebula diuisa: que oīa portendunt
suspitionē ingentē future tympanitis aut iā incepit. ¶ Ap-
parēt aut bec oīa accitia fieri ppter ap̄tionem uenaz emor-
roidaliū & maxime in emētiori pte longaonis ppe ifimā
intestini colonis: qd etiā rōnabile est pcedere ppter cōuer-
sionē intestini necessarij in tpe affellationis: ita q. videatur
tūc in substantia intestini: q̄si frustuz carnis: qd nō pōt bene
cognosci an sit emorroidis an cōiloma: uel aliud: ad qd sequi-
tur accitio ultimū qd est uehemēs dolor in tēpore affella-
tionis ppter reuersionē intestini p̄dicti. ¶ Hec sunt in sum-
ma que tua clarissima cōsideratio enantiat de hoc viro. In
qrum qdē utilē cōtēplationē: l3 multum extēdēdo calamum
scribere possem. Solū ea puncta pcurā que mihi pposito
magis p̄tētia cum utilitate vident. ¶ Placet ergo mihi
imo neciū est cēdē ad febrem flegmaticā subsequē imo af-
sociari debilitatē stomachi tā in appetēdo: q. in digerendo.
Imo hoc est ei p̄prium signū. 4° p̄mī. cap de febre flegma-
tica. & cap de signis d̄iam ponentib⁹ inter febres humora-
les. Et rōne declarari pōt. Si enī in stomacho etiā sibi fa-
no per viā indigestionis ut plurimuz repitur flegma. 13° ter-
tij. cap de egritudinib⁹ stomachi: etiā celerius adueniet in
eo debilitas qn iā febris adest. Ex quo fundamento etiā ne-
cessariuz est cēdē debilitatē coicari intestinis. ¶ Sitr seg-
tur necio ppter p̄senerā & magnū nocumētum stomachi
debilitatē succedere epati. Neq. enim epar corrigere potest
nocumētū indigestionis stomachi: ita ut pficiat chilum in
stomacho iā genitum per viā indigestionis. ¶ Qd etiā
accidat nocumētum cordi a nocumēto stomachi. patet p̄t

colligātiā eius: et maxime qñ stomachus nocet et pprie in febriente. ¶ Quid etiā nocumētum a flegmatica febre coice- tur cerebro. patet qñ tumor faciei fere caceticus grauitas ca- pitis et pfunditas somni accētia sunt inseparabilia febri flegmatice. sed hec nō fiunt absqz nocumēto cerebri. ¶ Ite- rū ppter hoc cerebri nocumētū et ppter uapoz coicationē ab inferiorib⁹ ad supiora accidē tinnitū et sonitū in auribus est neūm. ¶ Et qñ istis dispōnib⁹ pductus fuerit ad de- bilitatē cordis cū pulsu ueloci et frequēti duro et lōgo: et exi- stimari possit: tñ nō credo has pdictoz mēbroz dispōnes uel accētia esse immediatas cās et sufficiētes pulsus uelocis frequētis duri et lōgi. Cū enī talia accētia oīa deducant p- cedē a dīminuta digōne que arguit remissā caliditatē. rōna- bile est cū puitate pulsus tarditatē et raritatē uelocitatē et fre- quētiā. Neqz etiā durities sequeret ad lapsum frigidū et p- prie caceticū rōnabilē. ¶ Credo itaqz in viro tali remāsisse adhuc febri: et forte remissam: aut saltē spēm male cōplexio- nis calide in corde suo. Un̄ vtus nō pōt necessitati satisfac- cere cū puitate. qñ recurrit ad uelocitatē: qñ cū puitate dya- stoladi nō tātum attrahit de aere quātū effert neūm ad euē- tationē: qñ oportet qñ recurrat ad uelocitatē. et cū in breui- tpe cōpleat motus arterie uelox: ita qñ non sit capax et rece- ptius tātū aeris quātū esset neūm: necesse est qñ uelocita- ti recōpenset per frequentiam. ¶ Hec igit videt mibi cā fre- quētie uelocitatis et puitatis pulsus: siue cū existat reliqua fe-bris siue mala cōplexio calida. ¶ At vō duritiē ipsius cū existit substantifica psumptio arteriaz. cū augmēto enī hu- miditatis aduētie et qñlitate stat siccitas positua: que po- tuit fuisse in mēbris adepta a pcedentib⁹ febrib⁹ et euacua- tionib⁹ pulchre descriptis. Conat igit vtus mouē arterias magna extēsiōe per lōgitudinē: corpus enī siccat non est aptū eque bñ eleuari et dilatari latitudinalr sicut lōgitudi- naliter. In summa igit ex pdictis pcludo qñ vna de disposi- tionib⁹ huius viri est mala cōplexio calida aut se. que remā- sit in eo. ¶ Cōcludo 2⁹ qñ accētia pdicta remāserunt post fe- bres et egritudines lōgas: quas pessus est. ¶ Cōcludo 3⁹ qñ hec accētia intēdunt et grauiora fiunt ppter nocumētū qd remāsit in intestino recto supius pñtiatū: in cuius qdez- testini dispōnis iuestigatione nō mibi videt magna neces- sitas ampliādi calamā. Est enim hec dispō altera duarū: nē ipsa est imoderata plenitudo uenarū multarū: que in intesti- no recto sensu visus appent in aethomīs: et sunt uene qñ- ruz extreme pres inferiores emorroidales noiant a sapienti- bus: qñ sanguinis eductiue melācholici: aut inuēte ad edu- cēduz ipm. Cū ergo sanguis iste frigidus et grossus existat tum ē facit uenas et porositates intestini quas igredit. Et si q- dem remaneat mā isto mō tūc erit oppilatio in intestino isto a mā extēdente ipz et corpora uenarū: vñ in pte ista neūo sen- tit pōdus et grauitas et plurimum cū frigiditate associata: et cū conat vtus educē mām si ipsa fuerit mā grossa: aut sex- addit grauitas grauitati. i. dolor grauius dolori graui- tiuo. Incitat enim testinū ad expellēdū et fugiēdū rē noci- uā: sed cū nō possit sufficiēter applicari perseverat neces- sitas impulsiois vtute obtinēte: expellit intestinū et euerit cū nocumēto magno. Et qñ expulsa fuit sex post euerfionē tes- tini et remāsit eius tumor et extēsiō. Ideo etiā cum grauitate nō fere minori reintromittit qñ fuit expulsus. ¶ At vō co- lor et substantia carnositati fere pñtis psequunt pñtiā melan- cholici sanguinis ibidē existēis. neqz enim ibi est frustum carnis nisi similitudinariē mō dicto. ¶ Si aut māc pēdis- ete in intestino statēt repñtātes ipsius corpulentia uel sub- stātiā: tūc si ibi esset mā calida sanguinea sentiret graui- tas pulsatio: tēsiō magna: coloris opacitas: et uenarū extēsiō et arteriarū. Si aut māc esset ex cholera et sanguine mixtis pdi- ctis signis cōplicaret pñtio: mordicatio: et inflamatio: et cor- rosio. ¶ Si vō sanguis esset flegmatici iunct⁹ et cōmixt⁹ mol- lities in pte pēperet cū colore subalbido frigiditate pcepta absqz pñtione et mordicatione: et locus qñi semp humidita-

te rorida madefact⁹ pēperet. primūz triapostemata in his lo- cis fiunt solida satis a sanguine cū melācholia pñmixto. pue- nientia qñ a flegmate: et talia apostemata calida apta sanā- ri condilomata noiata: et mala sint et uerenda: tamen suspe- ctiora magis fiūt apostemata in illis locis eueniētia a san- guine melico acuto apto magis corrumpi qñ sanāri: et ista sunt uehemētissimi timoris: apta enim sunt trāsire in cāte- nā bestiomenū et aschakilon. Et maxime video in hoc viro dispōnes: nē ipsarū aliqz psecutinas: et ppe si tumor iste uel apostema in intestino diu pseuerabit absqz sanatiōe ipsius. ¶ Post hec aut pdictis supaddēduz est: qñ nedū accidentia oīa pdicta apta sunt augmētari ab ultimo accēte: qd proue- nit ex nocumēto intestini: huius qd est immoderata emorro- sagia sanguinis puri et clari qui indubitatē emanat ab ar- terijs: ppius enim color sanguinis uenarū est albedo cū opacitate grossitudine substantie et remissiori caliditate ipsi- us: sic pua signa sanguinis arterialis sunt claritas ei⁹ sub- stātie tenuis et spumositas cū intēsa claritate ipsius exētis. ¶ Cū ergo intestinū neūo magnifice debilitet ppter exitū sanguinis: neūo pgregant ibidē supfluitates et ipsuz est pa- tum recipe eas. Quia ifimū est. ¶ Et adhuc qñ ipsum est via exitus supfluitatū. ¶ Et 3⁹ qñ est via receptionis ipsarū a toto corpore ppter uenas emorroidales. ¶ Et 4⁹ qñ mē- brum est multe sensibilitatis. ¶ Et 5⁹ qñ māc in ipso recepte difficulter sunt euacuabiles: qñ frigide et grosse multum. Ideo nō est mirabile si substantia huius intestini remanet sem- per tumēs siue tumor sit oppilatiuus siue apostemofus: ut uerisimilius. ¶ Qd aut suprema sanguinis euacuatione debilitet totū corpus: ondit sensus. ergo lōge magis debili- tat cor epar et reliqua mēbra pñcipalia ab exitu sanguinis arterialis qñ uenalis. Hec in summa videt mibi sententia qua uere cognoscuntur egritudines huius viri.

Ex quibus oibus pcludit p qñ pñcipalis egritudo uel accētia ad qd intēdēdū est in cu- ra huius viri est fluxus sanguinis imoderatus: sine cuius curatione impossibile est vizistū vñqñ reduci ad sanitatem. Imo neūo pñctabit: siue per resolutionē imoderatā: siue ppter sequelā tympanitis et asclitis ad pñctū fluxū. ¶ Seq- tur 2⁹ qñ oīno opportunum est itendere ad curā tumoris uel apostemationem intestini: sine qñz curatione frustra labo- rabit industria physialis. ¶ Sequitur 3⁹ qñ neūm est recti- ficare stomachū eius et epar: pñcipaliter intēdendo ei⁹ epa- ti. Et enī epatis dispositio pñculosa sit qñ stomachi: qñ mī ipsa depēdet a mala dispositione stomachi et nō econuerso. Ideo intēdēduz est prius ad stomachū qñ ad epar. ¶ Se- quit 4⁹ qñ etiā cordi summope intēdēduz est ad remouē- dū malā cōplexionē faciētē in ipso pulsationē forte. ¶ Se- quit 5⁹ qñ rectificatione facta pdictoz qñuor facile rectifica- bit nocumētum cerebri et corruptio in sensu auditus: que sonitus uel tinnitus est. Ex qñrum oīum fundamēto neces- sarium est pcludere: qñ vir iste attentus et sollicitus esse de- bet in sui curatione: ut inferius continetur.

¶ De regimine dictarū dispōnū p sex res nō nāles. Cap. II.

Itaqz pro curatione pdictarū dispōnūz succin- cte pcurrat regimē quādā rex nō nāliū. Cum enim sermo meus dirigat ad virū sapientem in pteplatione nālium et medicinaliū rex nō est mī- bi opus dilatare. ¶ Resecādo itaqz cibaria et si- militer res nō nāles applicent ei cū intētiōe et effectū ifri- gidadi et mediocriter exiccadi. Si et etiā cū his que in pua quātitate multū de nutritiōe exhibent. ¶ Propter quod iuscula oīa et brodialia ex laudabilib⁹ carnib⁹ leuis digōnis et multi nutritiōis repositiui sint: et pfragātur cum decoctio- ne burse pastoris in eis. ¶ Sed pñciosior omni medicina mundi est portulaca a qua cibaria sua nullo modo euacuē- tur: imo semp in eis coquatur. ¶ Et si aqua sublimationis portulace in potu suo semp misceret optimū esset ei. uent- ret etiam aqua rosarū burse pastoris et cuscute. ¶ Et pla-

cerent mibi cibaria oia: aceto agresta uel succo aranciorum
adita. Et si fieret ei sapor et adimeta cum vino deribes uel
crispino delectabili facto cum succaro bonum opus est. Et
quod utat rigo et cicet fracto et cocto cum brodialibus et aliquibus
granis sumach: aut saltem super cibis ei apponatur pulvis gra-
norum mirti: aut pulvis coriandri parati summum esset presidium
in hac cura. Memorandum quod neque cibaria eius ite-
rueuent a coctione gummi arabici uel dragagani in eis: aut sal-
tem unum uel duo grana ex ipsis deglutiantur ante omne cibarium.
Necesse enim est vim i-
glutinationis et grossationis inui-
scationis sanguinis et membrorum sigillari in cibis ei: et gila-
tur ex eis sanguis uenienter et rursus egritudine et laxitudine
membrorum. Et utrumque poterit erit ad regulandum ista latetia in ci-
barijs medicinalia, quod simpliciter exhibetur. Et idem dico de po-
tu suo qui debet esse uinum substantia aliquantulum grossius
dini sapore dulce aut sibi uicinum odore suauis. Cum uino
semper commiscendum est aliquod medicinale: sicut aqua portulace aut
aquam floz salicis: aut aqua sublimationis crisomilloz que tria in
hac dispo-
ne mirabilia efficiunt iuuamenta. Et si abomina-
rent talia: tunc frangat uinum cum aqua in qua extinguitur ca-
libis bis uel tertium summope laudare cibarium eius coquendum
esse cum tali aqua calibeat: et ipsam potum eius commiscenda
esse. De mensura uero aeris appetit quod declinare debet ad fri-
gidationem et exiccationem aliquam. Si uero etiam quod oino a mo-
tu corporis et aie gescere debet: propter quod aie accitit per que
uelociter et multum mouentur spiritus et humores euerti debent
Si uero etiam enitet ciborum assumptionem multum: imo longe
melius est ei quod in die cibari cibo medicinali in quantita-
te pauca multum habere quantitas et nutritiuitatis quod in quanti-
tate multa raro cibum accipe. Propterea enim spargere. id est diuide-
re cibum in plures cibrationes cum debilitate ututis melius
4° pmi. cap. de curatione febricitantium. Et altera causa est cum
frequens et multa fiat in eo resolutio indiget frequentibus ci-
bationibus: ut predictum est. Quod si cacetica dispositio inuita-
ret ad uigilias: tunc quod ipsa dependet ab imoderata emorosa-
gia in fieri et conseruari: ideo somnus competat ei adhuc am-
plius et pluribus horis quod tpe sanitatis propter necessitatem me-
liore restorationis et digestionis: et hec de rebus non nali-
bus succincte ita pertranscantur.

Tractatus scilicet de cura hanc dispositionem per me-
dicinalia continet capitulo sex. De re-
gimine autem dispositionum huius uiri per medicinalia hunc
ordinem obseruabo. Primo enim describam ea que mibi ui-
debunt utiliora in causa fluxus imoderati sanguinis ab inter-
stino puenientis. Secundo principaliter tagam ea que uidentur
mibi congrua ad curam ipsius apostematis uel tumoris et do-
loris eius. Tertio principaliter describam ea que uidentur mi-
hi necessaria pro dispositionibus stomachi eius et hepatis si-
mul. Quarto principaliter describam ea que pulsi cordis
et eius male complexionis conuenientia uidentur. Quinto
aliqua percurram remedia cerebrium confortantia. Sexto
et ultimo tinnitui afferam remedia quedam.

De cura fluxus imoderati sanguinis emorroidalis. Cap. I.

Ro executione itaque primi. v. de-
scribas remedia.
quorum primum est hoc. Recipe. pillarum de bdelio de-
scriptioe Ras. 9° Almas. 3. ii. karabe spodij ema-
titis coralloz ru. an. 3. s. foientur pillule cum suc-
co burse pastoris de ol. 3. vii. de quibus hic uir accipiat per ho-
ram ante prandium et ante cenam semper. ii. In nocte uero per. vii. ho-
ras post cenam accipiat ex eis tres uel. iiii. 2° uero ad hoc
est. Recipe. sumach se. plataginis se. porri torrefacti acacie coria-
ndri. an. 3. j. karabe ematitidis an. 3. j. puluerizentur oia per se
subtilissime: deinde commisceantur et incorporentur cum lib. 5. suc-
cari al. usque ad glutinositatem decocti cum aqua portulace: et
fiat confectio in rotulis. iiii. 3. de quibus una semper ante cibum accipia-
tur. 3° remedium est hoc. Recipe. olei de mirto. olei de mastice
an. 3. j. trociscorum de karabe glutinis carie pulueris ossium

dactyloz combustorum spodij san. dra. ematitidis an. 3. j. cere qua-
tum sufficit: fiat unguentum molle et ex eo actu frigido uel te-
pido unguatur tota pars alkatim et circulus ani. 4° ad
hoc remedium est pulvis iste. Recipe. gallaz cupressi: gallaz quer-
cus perforataz an. 3. s. san. dra. mumie dragagani gummi ara-
bici torrefactorum an. 3. j. pulueris gipsi ad pondus oium pul-
uerizentur oia per se et diligenter coquantur: de hoc igitur pul-
uere totum intestinum suppuluerizet: quoniam in assellando emittitur.
Est enim remedium quod nunquam decipit iterum capiendum fluxum san-
guinis imoderatum: quod non prestantur diebus meis alicui. Ulti-
mum remedium in hoc principaliter est hoc. Recipe. olei de cri-
somillis. 3. ii. olei de mastice. 3. j. olei onfancini lib. 5. acacie
gummi arabici dragagani glutinis piscium longo tpe dissolu-
torum et stritorum cum predictis oleis an. 3. j. s. infundat in predi-
ctis oleis frustum coti et quousque semper super fiteri teneat actu frigi-
dum uel tepidum: spero quod propter hoc fluxus intercipietur.

De cura apostematis in fiteri. Cap. II.

Pro bis uero que opportuna sunt: pro secundo principaliter
scilicet pro cura apostematis ita procedat. Si enim per ap-
plicationem predictorum uidebitur apostema minorari
et resolui: quia talia remedia abscedunt mias aliunde fluentes et non
euacuantur a resolutione subtili. 3° cum ipsis aliquanto tpe proce-
dendus esset. Si autem percipietur ex predictis iuuamentum leue aut
fere nullum: tunc procedat hoc instructio triplici. Primum est
hoc. Recipe. olei de crisomillis. 3. ii. bdelij mollis et subalbidij. 3.
j. storacis ligde. 3. x. butyri recentis absque sale pinguedinis
anatis an. 3. j. amili. 3. vii. ceruse. 3. j. s. commisceantur oia et mul-
to tpe in mortario terantur: et fiat linimentum et ex eo actu te-
pido cum euerit intestinum diligenter inungatur quotiens assel-
lat et uidebitur iuuamentum bonum. 2° uero huic appropia-
tum est. Recipe. maluarum recentium senugreci granorum sisami se. li-
ni an. lib. 5. bulliant oia usque ad eorum fere dissolutionem in aqua
deinde colentur ab ea et incorporentur cum lib. 5. farine filiginis
croci. 3. j. olei de crisomillis onfancini et amigdalaz dul. an. 3.
j. apij corticis madragore an. 3. s. fiat emplastrum: super quo
actu calido sedeat patiens cum fiteri: et de eo etiam emplastrum
fiteri et partes natum et alkatim: et est remedium excellens. Si
autem per predicta non uenienter resolveretur apostema: neque se-
daretur dolor: tunc fiat enkatisma tale. Recipe. olei oliuaz recent-
ium unius anni: quod est magis mitigatum quam antiquum
(13 sit magis resolubile quam ipsius. 6° de ingenio sanitatis) lib.
x. sape uel uini cocti: aut saltem uini ualde dulcis et prope ni-
grilib. xxv. croci. 3. j. s. bdelij mollis et subalbidij. 3. j. bulliant
oia simul usque ad dissolutionem et sedeat post in ea infusus
usque ad ignem quod in die tepidus factus: aut saltem leuiter cali-
da: et spem diuino subsidio sedabitur dolor et euacuabitur.

De cura stomachi. Cap. III.

Tunc subsidium afferat stomacho quod fuit tertium
principale: eisdem tribus instructis uidebitur mibi subueni-
endum esse. Primum itaque ipsorum est hoc. Recipe. mine-
cionioz muscate et aromatizate. 3. j. mellis rosa-
ti: et prope facti cum folijs. 3. j. aque eupatorii et ab-
sintibij an. 3. j. s. misce. Et si abomiarer syrupum: tunc Recipe. aqua
eupatorii et absintibij. an. 3. ii. uini citonioz. 3. j. misce et sta-
te fluxu sanguinis abscedat aqua eupatorii et loco eius appo-
natur aqua portulace cuscute et quouis eorum assumatur tepidum: uel
leuiter calidum in aurora: et tardetur cibum horis ad minimum quatuor.
Cum igitur acceptum erit digestum toties quod appetit in sub-
stantia attineri grossitudinem in colore citrina: et subsidium sibi
prestitum in colore albu substantia eque unitum et dyaphanum: tunc si-
erit opus etiam aliqua eione non appetit signis edoniam ma-
rum a natura factis uel fiendis statim est etanda manus: sumoque ope
dico semper abstinendum esse ab omni pharmaco fortis: et non recedendum
a manu uel cassia cum emulsionem tamarindorum. Aut saltem
exhiberi debet de eluario de psilio cum medicina compressiva
uel octina dicta: quousque est decoctio balaustriaz cum radicibus
et uolubilis minoris: ut aque predictae. 3. ii. s. medulle cassie fistu-
le et pulpe tamarindorum an. 3. ii. mane. 3. v. misce et des in aurora

¶ Scdm hunc intencio subfuit est hoc. R. succari albissi mi lib. 5. pulueris corticis citri mēthe labrusce añ. 3. j. spodij gummi ara. dragagati acacie mastice añ. 3. ij. macis cinamo mi croci añ. 3. 5. coquant succaz cū aq mēthe z fiat pfectio de qua paz añ pādū z añ cenā z post ipaz imediate accipi at quantitatē duaruz ul triū. 3. Cuz vō minori anxietate di cendū q̄ eque bñ cōueniet ei citri carnositas cuz succaro solido condita z nō syrupigata. ¶ Tertium remediū ad hoc est. R. laudani purissimi. 3. 5. refine clare. 3. j. storacis calamite. 3. vj. coralloz ru. spodij sumach gnoz mirti añ. 3. 5. macis. 3. j. 5. colofonie picis naual. añ. 3. j. coquant cum trib. 3. cere: z fiat cerotū scutale bene glutinosū. qd̄ leuiter aspgat puluere mēthe: z calidū applicet stomacho. Si bñ p̄sideras bec remedia efficacia sunt ad subueniēduz stoma cho epati z nocumētis eoz: z tu discurre per eoz v̄tutes.

¶ De cura pulsus cordis. Cap. iiii.

Ro quarto principali tria videntur mibi suffi ci enter pulsui cordis: z eidem male complexionī contrariari posse. ¶ Quoz p̄mū est hoc. R. ma cis folioz basilicōis floz boraginis z buglosse. añ. 3. j. croci. 3. 5. spodij ossis de corde cerui coral loz amboz rof. añ. 3. ij. biacicti smaragdi z saphiri. añ. 3. j. margaritaz. 3. j. pulueris cni oia per se subtilr. deide ponan tur in sacculo q̄drato z applicet cordi ut semp assistat ibi. ¶ Scdm vō remediū est hoc. R. aque buglosse. 3. ij. kara be. 3. j. pulueris smaragdi folioz auri cōmixtorū añ. 3. vij. vini aromatici. 3. 5. conuassentur omnia: z tepidum hoc bibatur in aurora. z videbitur mirabile. ¶ Tertium reme diū ad hoc qd̄ etiā cerebro p̄fert est tale. R. ligni aloes storacis calamite cedoarie karabe añ. 3. j. ambre. 3. j. musci ele cti. 3. vij. rosaz p̄tritaz. 3. j. coralloz. se. basilicōis maiorane añ. 3. ij. macis. 3. ij. pulueris cni oia subtiliter per se: deide sil cōquassent z ligent in sindōe rectora: z q̄s semp odorent.

¶ De cura debilitatis cerebri. Cap. v.

Ro 5° vō p̄ncipali duo remedia p̄scribant debi litati cerebri subuenientia potenter. ¶ p̄mum itaqz boz est hoc. R. metridati electi auree ale xandrine añ. 3. j. ambre orientalis. 3. 5. bibatur in septimana bis per tres horas post cenam cuz 3. j. vini antiqui subtilis aromatici. ¶ Scdm vō seruientis huic dispōni est hoc. R. floruz roris marini assari. añ. 3. 5. li gni aloes. 3. j. ambre. 3. 5. gaz. 3. ij. fiat omniūz per se subtilis puluis: deinde diligenter cōmisceatur: de hoc igif puluere q̄n vadit ad lectum p̄iora capitis eius pulueriget a coro nali cōmissura per spatū q̄tuor digitoz ascēdēdo ad sumi tatē capitis: z est remediū utile multū in releuādo cerebrum a debilitate pueniente a mala cōplone frigida z bumida eius a multitudine uaporum in eo congregatorum.

¶ De cura auditus. Cap. vi.

In subleuatione vō corruptionis audit: qd̄ erat sextum p̄ncipale accidens: duo solēnia remedia ponam. ¶ Primum est hoc: ut accipiat tabula arboris cupssi z calefiat solēniter: z semper ante cibationem mane z sero appodietur auri z toto tēpori partis patientis. Et si ambe aures molestarent am bob^o p̄tib^o tabula ista usqueq̄ ad tepiditatē pueniat appo diet: z ita fiat cōtinuis diebus usqz ad p̄sūptionē uetositatis que sonitū efficit. Scio aut ergo q̄ succus origani tepti dus instillat^o aurib^o plurib^o vicib^o in die tollitoēm sonitū a uetositatib^o z a malacōplone frigida z bumida mālī p̄ ueniētē qui egros solet in getare z a nālī dormitione phibē s quo tinitu z reliquis accidētib^o virū istuz sui misicordia tueat altissimus per ifinita benedict^o secula seculoz. Amē.

¶ De egritudinibus narium consilia sequuntur.

Consilium. 71.

De Sepbiros non puro in na

duos tractatus. ¶ Tractatus p̄mus cōtinēs vnuz caplm de cētia egritudinis z ei^o per cās z signa distinctiōe ab alijs

Ste nobilis

Ragufens ergotat

apate duro in supio ri pte nasi ex latere oculi sinistro apd orbicaz oculi. z domesticū lacrymale finistrū ppter qd̄ medicatiōe sumpta a p̄ticula patiente opz p̄teplari in hac dispōne ut cōueniens inueni ri possit curatiōis canon. ¶ Est igif hoc ap̄a frigidū nāliter z nō qd̄ flegmaticū: eo qz nō

est apostema fluxū apud italicos noiātū uel molle: neqz cī mia qd̄ idē iporat apud arabicū sicut vndimia apud gre cum. Neqz est ap̄a glādosuz ex flegmate idurato pueniēs: siue illi^o duritiei cā fuerit frigiditas cōgelās ul caliditas in spissans. Igif hoc apostema nō pōt reponi sub aliquo gñe flegmaticorū apostematū a sufficiētī diuisione in duas p̄di ctas spēs. ¶ Relinquit igif necessario pcedēdū eē hoc ap̄a eē melācholicū. Et ipm qd̄ nō est cācer neqz nodus neqz scrofule. igif necio oportetbit ipsuz noiare durū apostema apud italicos uel sclironicos apud grecos: uel Sepbiros apud arabicos. Et capiūt bi smōes fundamētū 2° p̄mi. 5° cap. z 14° terr apēuce. cap. 3° penes sinez. Et ne p̄assumpta videant gratis dicta. opz eadem demōstratione p̄firmari. ¶ Qd̄ igif hoc apostema nō sit fluxū flegmaticū appareat: eo qz in apostemate flegmatico p̄dicto inuenit lenities ad sensuz tactus: coloris albedo a naturali partiū colore parū elōgata. ¶ Neqz est illud apostema eleuatū a mēbro ualde: ppter qd̄ a quibsdaz noiatum fuit estuatio uel excitatio. i. parua membri in tumorem eleuatio: ex tertia quarti. tra ctatu 2° colligendū. cap de cīmia uel vndimia. ¶ Ampli^o in tali apostemate ex cōp̄ressiōe per digitū facta remanet in mēbro fouea. In apostemate aut huic viri nullū p̄dictoz signoz est uerificabile. igif tale apostema nullo modo de noiari p̄t fluxuz. ¶ Similiter z hoc apostema nullo modo dici pōt glādula: eo qz glādula est apostema in mēbro col lectū z notabilr eleuatū cum duritie manifesta: ut in pluribus z separabile ul mobile in mēbro cui adheret: sed istius viri apostema nequaq̄ habet ista signa: quare non erit ipsuz glādula nominandū. ¶ Ampli^o cuz oia apostema ta melācholica sufficiētē sub vna trimēbri diuisiōe cōp̄re bēdant: qm̄ eoz aliq̄ sunt dura: alia vō cācer: z alia glādu le: sub qbus reponunt scrofule z nodi. ut colligenduz scōa p̄mi litteralr ab Alio. ¶ Et tale istū viri apostema nullo mō pōt dici cācer. Licet enī sepbiros z cācer pueniāt substā tialr in mēbro qz utriqz eoz sit a mā melācholica: m̄ iter bec duo assignat dīa nō per se sp̄enes accētia inseparabi lia que p̄fluūt ab eis: quare 2° p̄mi. p̄allegato cap. Neqz mul tuz distat quin dīa iter cācruz z duritiē existat ppter accē tia inseparabilia: z nō ppter dīas substāciales. s. ab eoz mate rijs acceptas. ¶ Cū igif accētia isepabilia cācro sint bec qz cācer est apostema mobile. ¶ 2° qz est addēs. i. uelociter augmētū accipiēs. ¶ 3° qz est ledēs. i. sensatiōe tristi. ¶ 4° qz nō est destrūēs sensuz nisi ppter lōgitudinē t̄pis corūpat z moraficet mēbru. ¶ Et 5° qz hētra dices mltas mēbro in nexas que vnde qz apparēt sicut brāce cācri: z etiā qz ap̄ per in eo dolor acutus cū rubore z maxime in augmēto ei^o. Et bec sunt eadem accētia isepabilia. q̄ tale apostema bui^o viri nullo mō pōt dici cācer: z claudunt bi smones in dīf finitiōe cācri collecta 2° q̄rti. cap de cācro dū in q̄. Cācer est apostema melācholicū a mā melācholica genitū: aut in q̄ cōbusta ē mā cholericā: z nō a pura feculēta. Et p̄sidera qz bec est formalior cācri descriptio que dari possit. ¶ Et p̄fir mat iterum q̄ hoc apostema nō sit cācer per q̄tuor accētia inseparabilia sepbiros attributa. ¶ Primum est: q̄ hoc apo stema est quietuz supple a mēbro nō separabile. ¶ 2° est: qz est sedatū. i. uelocitatē augmēti excludens. ¶ 3° est: qz ipm aufert sensuz: z pp̄le cū fuerit purū. ¶ 4° est: qz longo t̄pe in vna z eadem extensione sine aliqua additiōe eius in mē bro pmanet: sed bec accētia non sunt pp̄ia cancri signa: q̄ bui^o viri apostema magis sepbiros q̄ cācer denoiandus ē

¶ At vo itez ne legētib⁹ eñeā videat hoc aṡa non est uere purū sephiros noīandū. ¶ Et p qdez qz puri sephiros color ad cineritatem: uel subplūbeuz colorē vgit. In hoc autē aṡa tenō est notabilis uariatio coloris partis. ¶ Amplius in eo remāsit cuiuscūqz obiecti tāgibilis sensatio siue calefaciendo aut aliter alterādo impmētis: qre itez nō erit hoc aṡa purū sephiroticū noīandū. Un 3⁹ qrti. tractatu 2⁹. cap de sephiros. Si remanet cū eo sensus z dolor puus: nūc nō est illud sephiros purū. ¶ Et ex hoc fundamento cōcludi possent duo correlaria apparētia contradictoria. ¶ p̄mū est: qz hoc aṡa minas suspensionem difficilis curationis. ¶ 2⁹ est qz ipsuz portendit spem facili curationis. ¶ Et p̄mūz qdē declarat: eo qz oē purū aṡa quauto fuerit magis māci apte facē corruptionē p̄p̄quū: tāto ip̄s est difficilioris curationis: s; in tali aṡate inuenit cōmixtio acutē māci cūz melācholica. Igit̄ videt ip̄s b̄e inclinationē ad corruptionē. Et pbat m̄ior duplici motiū. ¶ p̄mū est: qz qūqz in loco aṡa to sentit̄ dolor aliq̄tā b̄is acuitatē. ¶ Et scōm motiū est: eo qz lachryma que ab angulo buic aṡati p̄p̄inquo emanat acuta est: ut paties p̄cipit: s; bec mā multuz facile trāsit in cūctā aṡatis predicti: igitur rē. ¶ Scōm vō p̄ncipale correlariū deducit: eo qz hoc aṡa q̄to puri⁹ est z māci apte facē corruptionē min⁹ cōmixtu z parūz extēsiue z pauci t̄pis z in mēbro satis raro positū tāto curationi paratuz est magis: sed aṡa istius viri oēs b̄et predictas cōditiones: qre facilius videt esse curationis. ¶ Tu aut̄ iter bec cōdictoria apparēter tenē debes ueritatē: z dicē qz illud apostema si nō fuerit purū facilius erit curationis alijs paribus de q̄titate eius lōgitudine t̄pis z alijs similib⁹. ¶ Et ad argumētū quo pbat ipsum esse difficilioris curationis: eo qz p̄det a mā corruptioni disposita: neganda est cūctia: z dicēdū qz īgeniū curariūz p̄t adm̄strare īnsia cūctiēter corrupibilitatē māci rectificātia: etiāz qz difficilior est duritiem aliquā a mēbro raro z calido abscidere q̄ acuitatē māci rēp̄mē: eo qz durities in tali loco est morb⁹ disproportionalis qre rē. Et colligit m̄ior b̄mōe ueteris: z cōmētatoris. affōz 2⁹. In morbis minus p̄clitānt̄ egrotātes rē. Et ex hoc iteruz fundamēto apud intelligentes cōcludi p̄t qz bec dispoīterū est difficilis curationis q̄tūcūqz sit durū apostema z nō purū: p̄pterea qz est parti disproportionalis. ¶ Ampli⁹ 2⁹ p̄pterea quia si hoc apostema magnificaretur ualde facile eēt causa corruptiōis ossis orbite inferioris oculi. ¶ Et 3⁹ iterū hoc demonstrat: eo qz talia aṡata raro p̄seuerāt quīn pducāt egrū ad apostema garab. idest anguli lachrymalis p̄pter uicinitatē eoz ad illum z de tali aṡate q̄si semp̄ peruenitur ad fūlulā in lachrymalis: ut patet tertiā tertiij. tractatu 3⁹. de aṡate algarab. quare rē. ¶ Adhuc 4⁹ z fortius demonstrat huius aṡatis periculositas: eo qz ipsuz est in osse sinistre partis cōponio nasi: z iuxta collateralē cartilaginez eius. De numero enī ossiūz 55. cōponentiū caput humanū duo sunt ossa naris z supiorē humani nasi partē cōponētia: quoz amboz ossiū figura est ut īmagineris duos triangulos b̄ites duos angulos parum eleuationes alteris quī duo anguli cūiungant̄ ad vñ p̄ctū: z alij duo inferiores anguli cūiungant̄ ad aliū p̄ctū. ḡ erūt q̄tuor anguli circa duo puncta cūiuncti: z p̄ter hos duo erunt alij anguli ab eis sepati. Igit̄ de necessitate fiet humani nasi cōpō superius pyramidalis z inferius latā basim b̄is qua demonstrabilis est. ¶ Ampli⁹ 2⁹ 5⁹ inter mediūz amboz ossiū ponitur cartilago quedāz tenuis: z aq̄libet latēz dextro uel sinistro ponunt̄ alie due cartilagines. Unde nasi cōpō integrat̄ ex duob⁹ ossibus z trib⁹ cartilagib⁹: s; q̄libet illorūz ossiū z cartilaginū raritate z tenuitate substantie sūt satis facile corruptibilia. ḡ aṡa in eis dē eueniēs notabilē curationis suspitiōnē oñdit argumēto sumpto a p̄tib⁹ cōponētibus ut deductū est. ¶ Et 6⁹ iteruz arguit̄ dispoīonis periculositas: eo qz p̄seuerans apta est nocere tribus operationibus uel iuuamētis que faciūt humane nares. ¶ Et p̄ quidē est: qz sunt

via z locus per quē ad carūculas mamillares odorabilius spēs deferunt: vñ bō discernit iter odorabilia aromatica z fetida: sed p̄p̄ apostema etiā in loco illo ualde facile claudī p̄t vie ille mirabilis z neruose cōpositionis p̄forate humani nasi: q̄ ualde facile poterit bō nocumētū diminiutiōis aut ablationis odoradi icurrē. ¶ Secūdu vō nasi iuuamētū est ut in illo numero p̄forationis osse retineat̄ aer qui aliq̄liter modular⁹ z fract⁹ faciat ad bonitatē plationis sermonis z sectionē l̄raz z syllabarū z formationē uocis: s; stāte clausione aut oppilatione p̄dictaz p̄tiū aer nō poterit ibi detineri collidi aut modificari: p̄pter qd nō cūctiēter poterit b̄mo p̄ferri: vñ exp̄mēto videmus qz b̄ites clausiones talē loquunt̄ nasantes. ¶ Tertiū vō spāle iuuamētū est ipsaz nariū: ut per loca illa em̄gant̄ supfluitates in duobus uentriculis cerebri an̄riorib⁹ abūdātes: ex q̄rū cōpleta retētiōne boies nō raro suffocati subitā mortē icurrūt: sed p̄ clausione predictaz viarū bec oīa facile cūctiē p̄t: qre facile ex fixione talis apostematis in predictis locis tria p̄dicta nariū iuuamēta p̄biberi p̄t. Et sunt b̄mōes p̄ncipis p̄ p̄mī doctrina. 5. sūma p̄ma. z cap. 3⁹ ibi. Nasī vō iuuamenta rē. ¶ Apparēt itaqz hec oīa in vñā colligēdo snia z q̄ egritudo bui⁹ viri nō tātū est difficilis quātū si extēderet magne piculositatis argumētum ostēdat. ¶ Ex istis ultimo correlarie sequit̄ qz melius est ei alia humana negocia parāper seponere z sue curationi diligēter īnsistere q̄ talibus piculis cūctiēter accidere potentibus subiacere.

Tractatus Secūdus de cura dictaz dispositionum cūctiēs capitula duo. ¶ Igit̄ ad huius dispositionē curādā accedēs eius regimē in duo capitula partiēdum decreui. Prīmū qdē est sermonē p̄tātrei sex rerum nō nālium adm̄stratione z cūctiēti applicatiōe earum. Secūdum vō in adm̄stratione instrumētōz medicinalium conuenienter applicabilium.

De regimine per sex res non naturales. Cap. I.

Iaqz locus habitationis ei⁹ oīno sit elōgat⁹ a cōuallib⁹ z locis ualde humidis z nullo modo habens aspectum meridionalē qualē habet Ragusea ciuitas p̄pter qd māsiōnē suā corrigat recipiēdo z faciē

do aerē camere esse oriētalē aut saltē aquilonarē. ¶ Et de annexis aerī euītet suffumigia camerarum ex reb⁹ calidis aromaticis facta. uelut thure myrra sandaraca z similibus z euītet etiā gratia buis tecturas capitis multum calefacientes: p̄pter qd oīno ponē debet birretum qd nunc portat a p̄ncipio apulis usqz per totum mēsem septēbris. Reliquo autē t̄pe calidiorib⁹ capitis ornamētis uti p̄t. effugiat etiā uestes corpus eius z illa notabiliter stringentes. ¶ De motu vō z quiete eius oīno melius est ei quiescē q̄ fortib⁹ exercitārī exercitijs. Caueat tñ ab oī exercitijs quo necessariū sit caput curuatum tenē z v̄sus faciē iclinatum: imo erectuz q̄ tum est possibile debet esse caput eius: z si ad aliquā positiōnis differētiā iclinare se debet: melius est ut ad posteri⁹ uel sinistrum lat⁹ inclinē q̄ ad alia. ¶ De mēsurā vō cibi z potus accipiēdi caueat ab oī fastidiēte repletionē: p̄pterea qz oīs talis materias euaporātes multiplicat z caput replētēs. vñ materialis apostematis causa augeret̄: z in summa melius est ei saluato appetitu adhuc a mēsa recedē q̄ ciborū quātitatē multā accipe. ¶ De accidētib⁹ aie: ampli⁹ cōsiderādum est subtilius. cum enī apostema illud ut supra demonstratum est in p̄ cap pueniat a mā melācholica oīno sollicitudines melācholicas tristātes z sp̄m in p̄fundo sepe liētes euitare debet. ¶ Et itez qz apostema tale nō euacuat̄ a mixtiōe māci paulisper calide: iō effugē debet oīa accidētia ex qb⁹ uehemēs in humorib⁹ z spiritib⁹ agitatio sequitur: ut de circūferētia ad centrum: aut ecōtra uelut furor ira īsanīa iracundiā z siliā. z si nō alia de causa euitare debet talia saltem p̄pter hoc. quoniam exterminant z mutant humanum corpus ab ea que fm̄ nām cōsistentia. 3⁹ regni.

¶ De annexis aut accidētib⁹ aie quēamodum solet esse coi-
tua. Ideo caut⁹ in eo debet eē: q^o rarus debet eē eius usus
ita q^o nō fiat plus q^o semel in septimana: et uitet eius actus
pprie post cibum etias violenter et impetuose factus: Imo
morose et pbylice multuz in tali actu negociandū est. **¶** De
somno et uigilia dicēdum q^o somnus ei uel dormitio ampli-
or et sueta laudabilis est: ita q^o melius est ipsuz vna uel dua-
bus horis amplius consueto dormire q^o in uigiliando mē-
suram solitam excedere. Et forma dormitionis eius esse de-
bet eleuato capite plus q^o mediocriter et resupine aut super
dextro latere iacere: ut iam dictum est. **¶** De cibo autē eius
et potu: dicendum pmo q^o oīno enitet cibos omnes melici
sanguinis generatiuos. uelut sunt carnes grosse quibus
Ragusei dñi ut in pluribus utunt^r. Legumina omnia et p-
prielesentes fabe et risum. Item caulium usus abominādu-
s est: et caro salita omnis et caseus bubalinus et caseus ois an-
tiquus siue dulcis fuerit siue salitus et panis antiquus nō
bñ fermētat⁹. **¶** Et q^o in materia illa aliqd est de calido ut
pdictū est. Id enitet multoz aromātū usum et salitos cibos:
uel sapores: uelut sinapismū rapbanuz cepe allea et similia.
¶ In sūma itaq³ utat^r pane recēti duoz uel triū dieruz ad
plus bñ fermētato et per coctionē nō adusto: carnib⁹ vituli-
nis bedinis castratinis et pullinis pinguib⁹ et de annuati
agno: et carnib⁹ mīnutarū autū uti pōt. Que uo sunt sic car-
nes lepōz ceruoz: et syluestres porci dimittēde sunt. **¶** Con-
ueniūt etiā eidē cibi cū lacte cocto pparati et colostrā et reco-
cta et case⁹ recēs absq³ sale. **¶** Et de ferculis blata spīachia
porulaca lactuca endiuia et silia olera frigida et humida.
¶ Et de fructib⁹ bona sunt ei cerasa pira dulcia auellane
amigdale recentes pepones cucumeres et silia. **¶** Aceti uo
usus dimittat^r nisi ualde raro et loco eius utat^r a gressa nō sa-
lita: succo citraguloz et huiusmodi. **¶** Butyri etiā usus mo-
desta q^o titate ei uenit et oleū oliuarū dulciū nō ualde salitū
¶ Et de alijs fructib⁹ due dulces et ficus recentes et poma
dulcia sibi ueniūt. Castaneas aut sorba et nespilla et citonia
oīno dimittet. Vinū uo quo uti debet nullo modo sit nigrū
sed sit albu subtile aromaticū mediocriis fumositatis: et si ta-
le nō possit bñ miscat^r cū q^o titate ueniēt aq^{ue} cisterne: et
caueat ab aq^{ue} suis grossis. Et ueniēs eēt ei in dieb⁹ calo-
ris bibē aq^{ue} cisterne cū multo succaro cōmixtā. Mellis
autē et siliu³ calidoz usus nō placet mibi. Hoc in sūma est re-
gimē ei ueniēs ex pte sex rerū nō nālium limitatum.

¶ De regimie ei⁹ per instrumēta medicinalia. Cap. II.

¶ Ro regimie uo per instrumēta medicinalia uidet^r
mibi ipsuz debē hīc instrumēta. xvj. in quoz ad-
ministratiōe curatio ei⁹ rōnabiliter cōpleri debet.
¶ Primum qdē est ut aī oia pcuret si est possibile
facē aptiōnē uenaz emorroidaliū fricando eas
cū pāno bifello bñ aspo: aut cū radice serpētarie uel folijs fi-
cus uel cū frusto cepe sqllitici: aut cū folijs solide mino-
ris descēdēdo usq³ ad fel tauri. In hāz enī uenarū aptiōne
maior erit mibi curationis fiducia q^o in altero fere instru-
mēto: neq³ enī flobotomia aut uentosatio eque conueniēter
emanarēt et diuerterēt nās istas uelut emorroidaz fluxus et
claudis in snia cōmētatoris cōmēto illi⁹ afforsimī. Melā-
cholicis et uaricib⁹ emorroides inate bonū. Idē enī fmo bē-
ri pōt de puocatis artificialiter: sicut de inanis emorroidib⁹
¶ Scōm uo instrumētuz est: ut ad ueniēte sine septēbris acci-
piat hoc euacuās mioratiuum. R. pillaz de lapide laçuli.
pillularuz idarū. 3. 5. reformēt pillule. vij. cū succorofarū:
et accipiat eas in aurora dormiēdo post eas per horā vna: et
post quāque horas accipiat cyathū vnu aq^{ue} ordeī succara-
te calide. et post ipsam per vnam horam pādū 3. unuz acci-
piat. **¶** Tertium instrumētum est ut post mioratiuum pre-
dictum accipiat hoc digestiū qdē cōtinuet octo dieb⁹. R.
mellis violati. 3. 5. syrupi de epithūno. 3. j. aq^{ue} boragini-
s et violarum. ana. 3. j. 5. misce et calidum accipiat. **¶** Quar-
tuz uo instrūm est ut post digestiū illud accipiat hoc eu-

acuatiū die immediate sequenti. R. eluarij amech descriptio-
ne maiori: eluarij dyasene añ. 3. iij. aq^{ue} sublimatiōis uel
decoctionis lupuloz. 3. ij. 5. misce et totū sil calefiat et accipia-
tur bora pdicta: et post ipm obfuent^r oia que post minorati-
uum supra scriptum scripta sunt obseruari debere. **¶** 5^m in-
strūm est ut post eūonē pdictā utat^r istis pillis: de qbus acci-
piat vna uel duas bis uel semel in septiana parū ante cenā:
q^o rū descriptio. R. aloes epatici. 3. ij. thimi epithimi solicu-
lorū sene añ. 3. j. 5. reubarbari electi. 3. ij. dyagridij. 3. ij. ifun-
dant^r oia per tridū in decoctione folliculoz sene: deinde
exponant^r soli usq³ ad exiccatiōē eoz. et ita fiat ter: eorum
decoctionē renouādo semp et exiccādo: hūc itaq³ cōpositiō-
ni addant^r lapidis armeni pparati. 3. iij. oia sil diligēter cōte-
rant^r: et fiat ex eis pille cū succorofarū ex oī. 3. vj. de illis er-
go accipiant^r due uel vna: ut iam predictū est. **¶** 6^m instrūm
est: ut vir iste sepe in os suum mane accipiat 3. j. masti. ipm
dentib⁹ cōterendo et mastiçādo saltē per quartā partē bore et
expuēdo totū illud de aquositate uel altera materia que per
ipsum a cerebro educitur. **¶** 7^m instrūm est ut postq^o purga-
tus fuerit per sex dies post oī sero per horā añ cenā faciat si-
bi hoc caputpurgiū. R. aq^{ue} decoctionis foliorum maio-
rane. 3. iij. oximellis simplicis syru. violati. añ. 3. ij. totū cale-
fiat sil: et tūc impleat os suū aqua fontali uel puteali et accipiat
in palma manus decoctionē predictā et trahat ex ea leni
tractatu per narē dextrā: deinde pmittat exire emūgēdo a
naso illud qdē exibat post eā: deinde iterū ex eadē trahat per
sinistrā narē per interuallum tps quo diceret decies pater-
n^r. post illud iterū de eadē decoctionē trahat per dextrā
narem: ita q^o tribus vicibus per utrāq³ narē trahat hoc
caputpurgiū oī die per itegraz septimanā bora predicta. 2°
uo septimana sufficiat ei soluz facē caputpurgiū illud oī ter-
tia die uel quarta cōtinuādo ipsuz per totū mēsem iunij pro-
xime futuri. **¶** 8^m uo instrūm est: ut post purgationē suā oī ter-
tia nocte qñ uadit ad lectuz supaspergat prorā suā capitis a
pñ⁹ frōtis usq³ ad summitatē capitis cū hoc puluē per me-
dium capitis latitudine triū digitoz: et est pars illa quā me-
dici uocat cōmissurā sagittalem: de quo puluē oī vice pona-
tur quantitas quatuor uel quique granoz ordeī: et imergat^r
in capillis suis: et cum ponit puluē illū scda vice cum pe-
ctine uel setula abstergat puluē precedenti die suppositū
Et hūc etiā modū cōtinuet per totū mēsem iunij. Est aut ei⁹
descriptio. R. folij. 3. j. ligni aloes. 3. 5. violarū floz nenufa-
ris. añ. 3. j. pulueris maiorane. 3. ij. oia per se subtiliter pul-
uerizentur: deinde misceatur. **¶** Nonuz instrūm est: ut vir
iste assuescat saltē qter in septimana mane per duas horas
uel tres añ pādū facē sibi fricationē cum pāno aspero in-
cipiēdo a pncipio colli usq³ ad medium spine inferius tra-
bendo usquequo cutis eius rubicunda fiat. **¶** Decimum
instrūm est: ut vir iste saltē in septimana bis abluat membra
sua ab inguinibus usq³ ad plantas peduz cum hac deco-
ctione calida per horā añ cenā. R. assari pulegij foliorum
lauri añ. 3. j. floz salicis folioz violarū. añ. 3. ij. fiat eoz
in aqua decoctio usquequo uirtus herbarū sufficienter ac-
cipiatur in aqua: et fiat ex ea ut dictum est. **¶** Undecimum
uo instrūm debet esse locale parti patiēti approximādum: in
cuius quidem applicatione premittendum est q^o cura ap-
tūm duroz perfici debet ex intentione mollificandi ad inten-
tionē resoluēdi cōposita: ita ut per spatium vnus septima-
ne applicentur instrumēta lenificantia. Sequenti uo septi-
mana tota applicent^r resolutiua moderatē: nequāq³ enim
materia indurata posset uenienter resolui nisi mollifica-
retur: imo per applicationem pure soluentium mā cōtinue
successiue magis petrificaret^r: ut sunt sermones Sale. deci-
mo quarto terrapentice. capitulo 3°. et colligitur ab Auicen-
na quarta primi. capitulo. 25°. et tertia primi. tractatu 2°. le-
gūtur clarius cap de cura sefiros. **¶** Igitur canonice pce-
dendo ad curam applicanda sunt remedia: has intentiones
cōplentia. Et ego qdē scribā instrūm vna a Saleno acce-

per palleto cap in quo inuenit excellentia inuament: et est compositum ex radice altee qua uocat arborificata cum pinguedine anseris uel galline: aut cum receti pinguedine porci. Et est altea arborificata planta quadam radicem hinc satis magna alba colore sapore dulci simillima radicibus maluausci a qua eleuat stipes altitudinis hois: et folia ei penes radicem inueniunt eleuata. Et sicut per stipites tota pensata appendiculi hinc longius quam una spasa: grossum humore multum plenus qui mucillaginosus est actu et sapore dulcis et colore viridis: et sunt folia eius plurima in figura rotunda in substantia rugosa satis et tactu aspera: et flores producti quasi per totam stipitem suam colore rubicundos ad purpuream similitudinem inclinatos in figura campanellae siles: in cuius floris medio appendiculi inuenit colore albi et mollescentia tinnabulo capane. Et hec quidem est illa planta quam multi uocant maluam hortulanam. Paduane uero mulieres uocant ipsam rosam maluam: quam propter decorum sui floris anponunt spectaculis et fenestris suis et multi uocauerunt ipsam maluam alteam propter elevationem eius in altum. unde de ea scripsit Mascher in simplicibus: dicimus alteam quasi quod crescat in altum. Et propter eam cam Salenus allegato loco uocauit ipsam alteam arborificata: eo quod uelut arbor in altum crescit et ramos producit quam plurimos et semina oino semibus maluausci similia: et illis si ita minora: quam quidem propter excellentiam inuamenti eius ita describere uoluit: eius notitia non sine labore magno uariis uoluminibus hincinde colligat. Soleo autem ego hanc medicinam ex fundamento Saleni ita describere. Radicum predictae plante libra una adipis anserini adipis gallinacei. an. 3. iij. farine ordeii. 3. j. s. olei sabinii. l. a loco penes Romam inuenio ita noiati. 3. ij. Et ego loco sabinii olei accipio oleum de granis sisami genseminum noiati. mudent ita quod et abluantur radices predictae diligenter. deinde subtilissime commitentur et finaliter additis pinguedinibus et farina incorporantur simul in formam bone tenacitatis. de hac igitur materia locus emplastrum per septimanam unam: ut iam dictum est. Aliud autem compositum huic intentioni seruientis accipit ex simonibus Anic. 3. quartum tractatu 2. palleto capitulo. Et ego soleo ipsum componere taliter. Radicum bdellii mollioris dissoluti cum modico aceti. 3. j. byssopi humide. 3. s. cere albe. 3. ij. incorporantur oia simul et fiant cerata conuenientis glutinositatis: que quidem patienti parti applicentur: eo modo quo Paduae ceratum eidem applicui. uerum oportet ceratum illud esse latius ut maiorem partem amplecteretur patientis membrum. Et elicit hoc compositum ex ista Anic. ibi. Et de lenificantibus in quibus est resolutio est bdellium siciliense: et oleum antiquum: et byssopus humida. Uerum hoc remedium facere potes magis mollificationum: et minus resolutionum multiplicando byssopum humidum: aut conuerso si bdellium in compositione diabitur super oleo. Duodecimum instrumentum est ut postquam per septimanam unam continuata fuerit mollificationis intentio perueniatur ad resolutionum applicationem. Et de numero quidem resolutionum plurima composita a sapientibus hincinde colligi possunt. Ego tamen solum illa scribam. que mihi auctoritas ratio et quotidiana experientia notiora fecit. et est modus quem sapientes hoies tenere debent: et preceptum Saleni palleto capitulo positum dum inquit. Rogate medicum quicunque experientia inuenta sunt: et quicunque de ratione sola: et demum cum his quicunque conferentibus utrisque adiucet. oib. enim his recte utitur solus: qui exercitatus est in hac methodo. Et primum quidem compositum est ab Anicena acceptum cap de cura sephiro: quod ego soleo taliter describere. Radicum galbani armoniaci: bdellii: dissolutorum cum modico aceti et bene colatorum an. 3. j. fecis olei liliorum alborum. 3. ij. mucillaginis fenugreci: mucillaginis semi. lini. an. 3. j. s. cere albe. 3. s. bulliant simul: et incorporantur oleum et cere. deinde super addantur gummi dissoluta ut dictum est: et simul cum mucillagine incorporantur oia et fiant magdaleones. et si bene consideres hec est illa descriptio quam sapientes italici medici uocant dyaquilone cum gummi: et parum ab ea differens si bene aspicias uo-

lumina sapientum. Et 2. uero compositum et compositum satis ad hanc intentionem est dyaquilone simplex albu ex quo fiat ceratorum ut iam predictum est. Ego uero propter predicta alias descripti compositum hoc in quo inueni excellentiam inuamenti. Radicum mucillaginis fenugreci: semi. lini: et granorum sisami. an. 3. j. bdellii: subalbidum et mollium. 3. ij. litargiri. 3. j. radicum genestre: foliorum cupressi: radii. hypericonis: radii. scrofularie siccarum. an. 3. j. s. cere albe. 3. j. olei de sisamo olei vulpini an. 3. ij. incorporantur oia simul secundum artem et fiant cerata conuenientis glutinositatis multiplicando ceram et bdellium si oportuerit. hoc igitur est instrumentum magne efficacie si bene perpendis de compositione ipsius quod applicari debet: ut dictum est. Decimum autem instrumentum est ut si contingeret quod materia de resolutione non conuenienter obediret post resolutionum predictorum administrationem fomentes locus cum lana succida bene peccata nata infusa in oleum calidum de granis pinearum factum. et fiat eius applicatio in die ter mane meridie et ante cenam: et post illam applicationem administretur aliquod de lenificantibus scriptis supra an administrationem resolutionum applicandis. Decimum quartum instrumentum item est: quod si dispositio non conuenienter obediret curationi post predicta euaporet locus cum aceto et marchasita: in qua quidem euaporatione est inuamenti sublimitas: ut ab oib. auctoribus hincinde colligitur. Et forma quidem applicationis eius est in hunc modum ut accipias lapidem marchasitem: et est lapis molaris rubei coloris qui igniatur et habeat in uas aliquod positum lapis et super ipsum effundat acetum albu notabiliter acutum. cuius uapor recipias per canulam uitream silem tube: cuius una sumitas sit tate amplius ut totum locum patientem comprehendat et aliquam partem loci sanum: et altera eius extremitas sit lata in qua recipias fumum qui per cautam illam perueniat ad partem patientem et euaporet saltem per quatuordecim dies. Si autem huius euaporationis applicatio non posset conuenienter fieri. tunc accipias mollium spogium et infundat in predictum acetum cum decoctio. pul. marchasite factum et applicet illa spogium actu calida super patientem partem per octo vicibus usque quo in profundo loci egrotantis percipias penetrasse caliditatem. Decimum quintum instrumentum est ut post euaporationes cum aceto predicto factas semper admistretur hoc oleum. Radicum olei de granis pinearum. 3. s. olei de fistulis. 3. ij. mucillaginis radicis altee. 3. iij. misceantur oia et bene commiscuantur et calefiat et infundat in eis frustum lane rotundum et calidum applicet patienti partem: et continuetur ipsi applicatio cum euaporatione predicta aceti per quatuordecim dies. deinde misceat ad resolutionem iam predicta. Decimum sextum et ultimum instrumentum est ut si percipias quod hec durities paulo magis iterum coacta fiat sepe linimentum narium iterum cum hoc composito. Radicum olei amigdalorum dulcium: fecis olei liliorum al. olei de sisamo. an. 3. s. medulle crurium bouis. 3. j. s. dissoluantur oia sile: et cum. 3. s. cere al. conuenienter incorporantur. hoc igitur totum compositum bulliat in. 3. iij. mucillaginis radicis altee usque ad consumptionem predicti mucillaginis. de isto igitur tepore iterum nares conuenienter duabus uel tribus vicibus inungatur: quorum oium administratione terminabit ad sanitatem integram. quod concedat ille: qui solus languores ois sanare potest altissimus ex sui misericordia et omnipotentia. Ad cuius laudem hec omnia consimiliter conscripta sunt. Amen.

Consilium. 72. re. Pro polipo circa finem cu-

Ro egregia Et honestissima Domina una Leona uides mihi taliter prouidendum esse. Primo quod utatur sacculo suo super capite posito secundum modum datum. Secundo quod utatur sparsione pulueris super posteriori parte capitis sicut consuevit. Tercio utatur pillulis compositis ei quod bene secunda accipiendo ter in septimana ex eis. i. modicum ante cenam. et pro prietate precepit grauitatem stomachi. Si autem caput grauius esset tunc accipiat unam uel duas ex eis per duas horas post cenam.

Quarto q' nari sue imponat quatuor diebus continuis bis in die de hoc pulvis cū stilo involuto coto madefacto cūz salisfa: cui pul. descriptio est hec. ℞. radicū serpētarie: pul. bermodyloz añ. 3. j. sarcocole rubee. 3. 5. tucie pparare. 3. iij. fiat pulvis subtilis olus per se et post cōmiskeas. ¶ Qui to q' elapsis q'noz dieb' p'dictis madefaciat carnē sup additā in naso cū aqua saponis 3° bis vel ter i die ut sibi libet zc. ¶ Descriptio aut' sacculi p'mi est hec. ℞. castorei p'retri: sticados: pulegij: calamēti añ. 3. 5. coralloz rui. spodij. añ. 3. j. fiat pulvis olus per se: deinde misce et ponas in sacculo de grana retorta et applicet posteriori parti capitis. ¶ Descriptio v'o secūdi sacculi est hec. ℞. spērū plirisarconicon: folij ligni aloes: amomi. añ. 3. iij. fiat pulvis olus per se. Deinde misce et ponas in sacculo ut supra dictū est: et applicet anteriori p'ti capitis. ¶ Descriptio pulveris p' aspersione est ista. ℞. pulve ris supra scripti pro p'te superiori capitis. 3. 5. ¶ Descriptio autē pillularum est hec. ℞. pillularū cochiari. 3. j. aloes ab luti. 3. ij. fiat pillule cū electuario succi rosarū. vi. pro diacma ¶ Itē fuit ordinatū ei ut odoraret sepe hūc pulvere qui sit ligat' in sindone retorta. ℞. cardamomi maioris et minoris: gallie mus. nucis mus. g'p. añ. 3. j. camphore. 3. j. musci. 5. ij. sandarace. 3. j. 5. fiat pulvis omnium per se: deinde misce et fiat ut dictum est.

Consilium. 73. De quinque malis dispositi onib'. videlicet. ¶ De cōgre gatione multarū materiā flegmaticarū in cerebro et earūz descēsu ad partes inferiores: et est catarrhus. ¶ De corruptio ne coloris cutis faciei ad rubedinē intēsā. ¶ De nocumē to anbelituo q'd Alma dicit. ¶ De diminutione vel corru ptione digestionis stomachi. ¶ De mala cōplexione calida et sicca epatis. ¶ Dividit aut' cōsiliū in duos tractatus.

Tractatus Primus dispositiones predictas enu merat: et earum causas et signa ponit: continens capitula quinque.

Am paulo ante hic scē de diuersis dispositionib' et accidētib' com mēdatissime prudētie et nō mediocriter in iure civili peritus vir Baptista firma nus. ¶ Et p'mū quidē accidētū ipsi est multa materiā flegmaticarū: que plu rimā falsē sunt cōgregatio: et earū p'cipiatio vel descēsus ad nōnullas capitis partes et ad inferiores etiā. ¶ Secūdu v'o accidēs est corruptio coloris et cutis faciei infectio a materia sanguinea rubee cholere cōmixta cūz aquositate flegmatis. ¶ Tertiu v'o est nocumētū anbelituo siue quio dis. nam: siue asma noiare uelit. ¶ Quartum v'o accidēs est diminutio vel corruptio digestionis p'ime. s. sto machi. ¶ Quintū v'o nocumētū est mala cōplexio epatis eius ad caliditatē et siccitatē notabiliter inclinata. licet ma gis ad caliditatem q' ad siccitatē permixta sit.

¶ De causis et signis cōgregationis materiā in capite et ea rum descēsus ad partes inferiores.

Quoniam autē uolētū sciētifice cōsultare necesse est i uenire p'ncipiū et effectiua causam hor' accidētū. ideo supponēdu p'mo q' causa cōgregationis ma teriā in capite et alterationis earū dupliciter p uenit. ¶ Primo quidē per nocumētū cēntiale cerebri. ¶ Secūdo v'o per colligatiā eius ad p'tes stomachi pectoris et epatis. ¶ Est aut' nocumētū eius cēntiale pueni ens a mala cōplexione frigida et humida cerebri: cui etiā siccitas p'uatina a sociat. ¶ Et p'mū quidē hor' duorum ex multis deduci pōt. ¶ Et p' q'dē extractū: q' t'gētib' caput ut in plurib' eius p'tib' frigiditas magis q' caliditas p'cipitur ¶ Secūdo v'o q' molle p'cipit: et molle magis q' asperū et sic cum. ¶ Secūdo v'o p'ncipaliter ex sensu visus: eo q' in ma iori p'te capitis albedo magis q' aliter color p're se fert. ¶ E cundo v'o quia visu p'cipitur carnositas mediocritas:

que tamen ad mollitiem declinare percipitur per tactum: ¶ 3° v'o per alia signa. qm capilli i viro isto plani sūt et mol les. ¶ Et iterū quā appet in eo caluiciū itēpestiū q' rōna bile sit. 3pm autē in viro isto puenit: p'pterea q' naporadu stus qui est mā pili nō reperit in p'te anteriori capitis: nisi pauce q' nitatis et nō bene cōgelabilis in poris. ¶ Abuc etiāz caluities in viro isto puenire pōt ex p'uatina siccitate: et accē tali in cerebro. eo q' inuenit sanguis et elegatus ab epate no tabilis caliditatis. sed talis per viam resolutionis cōsumere pōt materiam uel uaporem radicis capilloz et materiā ei' cōtinuatūz. Unde caluities in eo a duplici videt' causa p uenire. ¶ Primo propter augmentum humiditatis multe ¶ Secūdo propter exiccationē p'uatina materiei ex qua capilli generari debent. ¶ Cōtra: q' caput huius viri est lapsus ad malā cōplexionem frigida et humida mālā: ergo in capite ei' debēt mltiplicari pili. patet cōtra: q' cōf fis causis sufficiētib' effectus p'ductiuus p'duci debet esse ctus. sed frigiditas est potēs ad cōgelandum uaporē qui est capilloz materia. Et multitudo mīcrum inuenit ibidem. eo q' lapsus est humidus mālā: ut supponitur. igit' erit de necessitate ibi capillorum multitudo. ¶ Hūc motiū et si bi similibus rīdendū est negando cōtiam ultimā. Nō enī arguit' sufficiēter: eo q' minor non assumit' cōuenienter. Izenim in cerebro ipsius inueniatur multitudo materiā humidatū. tamē ipenō sufficiēter cōgelant: eo q' nimis aquose sūt. Uapor aut' ex quo capilli generari debēt est adu stus et terreus potestatiue. ideo aptus cōgelari facile. uapor aut' aqueus ualde minime. ¶ Dicendū 2° q' 3 mala com plexio frigida et humida capitis sit p'ncipalis egritudo. Et ad hac si cōcederet q' in capite ipsius inuenirent' uapores multi adusti et terrei dispositi ad cōgelationē. tū in cerebro isto inuenit' accidēralis causa nō solū p'hibitua cōgelatio nis p'dictor' uaporū. imo eor' cōsumptiua causa. s. mala cō plexio calida cerebri ipsius per colligatiā epatis sibi con trariatā. ¶ Et quibus apparet q' bñ negabat' minor cū dē cebat. sed cerebro huius viri inuenitur mala cōplexio fri gida et humida. et adhuc sufficiēter uapor cōgelatiua. igit' zc. Negabit' cōtra illa. ad hoc enim ut concedenda foret il la cōtra oportebat in mīnori subiungere in cerebro tali in uenit' frigiditas et humiditas mālā per se sufficiēter ua por cōgelatiua. Et in eo inuenit' aliqua causa p'hibitua cō gelationis. s. mala cōplō calida ab epate cōicāta cerebro: que per viam resolu tionis māz capilloz cōtinuatū cōsu mit. Hūc cerebri lapsus adhuc significare potest paucitas capillorū capitis et tarditas ortus eorū. ¶ Quarto v'o p'ncipaliter idē cognosci pōt per augmentū humiditatis in capi te. et per defluxum iparūz per diuersas enacuationis vias. ¶ Et adhuc. 5° per signa sumpta ab opationib' q'ntū ite riorū. nā bñtes hāc cerebri cōplōne facili sunt app'hen sio nis et difficilis cōseruationis q'ntū ad opationes memorati ue potēde. Nō enim ita bñ memorant' sicut ap'p'hendūt et imaginant' 3 et etiāz in imagiatiōib' et in iudicio cogitatiue potētie sūt facile p'mutabiles. ¶ Adhuc etiāz ad motus et exercitia satis tardi sunt: et facili lassabiles: uel per exerci tia delectabiles. ¶ Ampli' sūt boies p'lii et p'sundi somni. ¶ Et pulsus hūc ad paruitatē et tarditatē et raritatē cū mol litie declines magis q' ad dīas oppositas. ¶ Et eorūz uri ne sūt substantia tenues et colore remisse tincture. et sedimē hūc humorosus satis. ¶ Hec quidem oīa uerificabilia sūt et amala cōplōne frigida et humida puenientia. nisi p'dicte male cōplōne p'raopes epas sui caliditate et humiditate. qm facile per has q'itates epas cerebro cōtraoperari pōt per caliditatem et siccitatē eius. ¶ Et similr etiā cordis cōplō cerebro cōtraoperari potest per caliditatem et siccitatē ei' ¶ Per hec itaqz omnia leniter cognosci potest cerebrum hui' viri cōgregare mala cōplōne frigida et humida sibi per essentiā inherente a calida et sicca per accidēs eidē ab epate cōmunicatā per delationē sanguinis cholericī satis:

De cāis et signis corruptionis coloris cutis faciei: et uersionis pomorum et maxillarum ad rubedinem intensam. Cap. ii.

Ro intellectus uo scōi accitis. f. corruptionis coloris et substantie pomorum maxillarum cum uersione eius ad rubedinem intensam. Premittendum p̄ q̄ barū defedationis facile aliquē in reueritate nō sunt egritudines. sed consuetū est a sapientib⁹

numera et eas inter egritudines. neqz enim corruptio coloris aut eius permutatio est egritudo complexionalis compositionalis uel unitatis. quare et c. Et de numero harū dispōnū. p̄me sūt uelut pmutatio coloris facta a statūe longa sub radijs solis et occupari artib⁹ fabrilib⁹ uel igneis et similib⁹ contrarijs frigore multo et statu uenti frigidi cōtingit denigrari facies in hoib⁹: aut pallescere. Et de numero talis sunt uestigia leuia post curationē ulcerū subsequētia: et p̄prie quando nō fuerint ualde calosa: aut dura: aut contractionis cutis pductua. De numero etiā barū dispōnūz est sanguis mortuus et lēgines magne et parue: ad quē sub cute mortuus sanguinē reduci potest huius uiri dispositio.

Pluribus enim modis cōtingit sanguinē sub cute mortificari. Et p̄mo quidem q̄ sanguis multis et p̄petuēse fert ad cutim uelut accidit in cōtusione: et in fibotomijis idiscrete factis: et i delatiōe mārū male q̄litis ad mēbra. p̄pter qd sanguis mortificat ibidē aut q̄ est obiectum v̄tuti trāsmutatiue ipsius incōueniētiā. Quare a v̄tute derelictum corrumpitur ibidem. Ex cuius corruptione cōsequuntur colores uarij. Si enim sanguis fuerit cholericitati cōmixtus reliquit in mēbro rubedo cū claritate: quā clarificatā denoiat. Huicēna tertia quarti. tractatu 3°. cap de erisipila. Si uo sanguis flegmatice fuerit nature reliquit in cute rubedo remissa qualis representat in leni lotura carniū. Cū aut sanguini cōmixta fuerit melia appebit in cute color qualis in moro p̄fecte maturacioni vicino cōp̄bēdi pōt. Dum aut sanguis puritati viciniōz est remanebit color rubens a fuscēdie q̄dam refractus. q̄lem colorē contemplatoz potest imaginari medium inter colorem a sanguine cholericō et melico pueniētem. et p̄nt intelligi bi smones a Galeno in libello de cholera nigra cap 3°. in ordinatiōe mea. Et attēde q̄ si sanguis ille cholericitati cōmixt⁹ in parua particulā colligat. dispōnē efficiet: que lentigo noiā. dum aut per amplā mēbri partē expandit noiā p̄nua. ut 6° quarti. tractatu 2°. et 6° cap colligēdū. et v̄ualr 5° Zilmāforia. cap 16° in rubrica ipsius. Et sunt smones Galeni v̄ualr 5° decem tractatuūz. cap 5°. Et colligi possunt etiam horum sententiē quinto continētis cap. Et taliter cōsideranti apparet q̄ hui⁹ uiri dispō sub corruptione coloris: que nō est egritudo collocari pōt.

At uero iterum subtilius cōtemplādo hec dispō ad egritudines reducēda est: et maxime ad genus egritudinū cōpositarūz et solonis cōtinuitatis. nam in parte cutis faciei: que in facie est p̄ano apparēt nō raro pustule quedam parue: que corrupte a quosuatē emittunt tēdētem ad virulentia. igit locus ille egrotat ap̄atibus: que nominantur eminētie. i. bothor parue et non p̄funde. Eminētie enīz sunt a p̄ata parua. sicut ap̄ata sunt eminētie magne 2° p̄mi. p̄mo cap. p̄pe p̄n. Et non pōt ab ap̄ate emanare virus nisi fuerit soluta membri cōtinuitas. ergo in membro talis sunt eminētie que sunt apostema parua: et solutio cōtinuitatis. quod fuit principale cōcludendum.

Ad quam uo de numero defedationūz faciei: que a sapientibus numeratur reducenda sit hec dispositio difficile tenetur. Quidam enim tenere pōt hanc dispōnem in facie apparētem denoiandam esse saphati cum ipsa sit coloris corruptio: et pustularum bothoraliū apparitio. Ego autem huic opinioni nō adhereo. quoniā in loco isto inueniuntur ulcera crustosa. Amplius pustule ille non sunt accedētes fixe. imo accedentes et recedētes. igit enim quedā de passionib⁹ saphati inueniuntur

in facie huius uiri: nō t̄n differentie oēs in dispōne saphati denoiate in hac dispōne inueniunt. Saphati enim nihil aliud est q̄ mltitudo pustularū: que fixe sūt lenes uel leues et est l̄ra melior: et diuise numeratione locorū. i. in pluribus membri locis absqz tactu earū adinuicem. deinde succedit eis ulceratio crustosa cū pmutatiōe mēbri ad rubedinem.

Collige bāc sniam 6° q̄rti. tractatu 3°. cap p̄. Pōt et autē iterū alicui apparere: q̄ hec dispō ipetigo denoiari pōt: s̄ nō uidet hoc rōnabilr a l̄rēdū esse: eo q̄ ipetigo multū in cēntia et in accitib⁹ puenit cū saphati. Neqz enī pōt b̄ce ipetigo noiari saphati: q̄ neqz humida: que noiā serēgi: neqz sicca: que p̄ouenit a mala hūmiditate corrosiua melācholica expulsa ad cutem cui corruptione et corrosione ipsius.

Neqz noiari pōt a saphati balkiati: que deterior est sp̄e rū saphati. Neqz etiā est saphati alnatum: eo q̄ ipsa sūt ulcera melācholica appentia: in cute pueniētia a m̄a homogenea materiei uaricū. q̄re uidet hāc dispositionē nō pōtē denoiari impetiginē de gile saphati ut deducit est. Nisi q̄s dicere uellet et cedere hāc eē sp̄em ipetiginis lenioris: que puenit ex subtiliori pte sanguinis emanāte a loco in similitudinē roris cū superficiali corruptione cutis et leui. Et taliter facile dispositio hui⁹ uiri sub cap de ipetigine collocari pōt: ut 6° q̄rti. tractatu 3°. cap 2° p̄ncipali. Ego aut uerū credo dispositionē hāc denoiandā eē bothor lenia: que sunt apparenia in lepore nasi: et sup pomū maxillarū: et p̄prie pueniētia a m̄a male q̄lita: is elenata a toto corpore uel ab epate uel altero mēbro magne quantitatē. A quo si elenat uapor flegmatici p̄pinqus et passionib⁹ eius: fiet bothor in p̄dictis p̄bus lenia et alba. Si aut uapor ille a materia eleuet cōmixta cū sanguine et cholera fiet bothor talia colore rubicūdo coloratiā magnā pte quā occupat. Neqz enim minorem aptitudinē vident h̄c intrinsece uapores cholericī et sanguinei q̄ uapores flegmatici. sed ex elenatione uaporū flegmaticorū sūt pustule tales in p̄dictis locis lacteo colore facie inficiētes. igit ex uaporū cholericorū et sanguineorū eluatiōe ad facie color eis dē cōlis appebit in ea. Et p̄nt oīz horum snie speculāde sumi. 6. q̄rti. tractatu. 7°. et cap. 3°. d. 13 in q̄. Quqz spargunt sup nasūz et sup pomū maxillarū bothor albe q̄si ipse sint p̄cta lactis. i. parue pustule p̄ctas assunilate: et a lacteo colore colorate. Et alia l̄ra h̄c q̄si sint puncta acus assimilate pueniētis p̄pter materiā virulētā expulsam ad superficiē cutis de uapore corporis. Un̄ recolligēdo ex his apparere pōt: q̄ hui⁹ dispōnis regimē cūratuū debet eē pustulis talibus et corruptioni coloris appropriatum et tu cōsidera.

De causis et signis nocumēti anhelitus quod asma dicitur. Cap. iii.

Am. uo nocumēti anhelit⁹: qd fuit tertiū accitō cōueniēs est assignare causas. Et licet asma cause oīno sint reducēde ad nocumētum organoz anhelit⁹. Sine enim lēsiōe eoz disnia: uel asma: uel brothomia fieri nō pōt. m̄ b̄edicēdum q̄ hui⁹ asma causa est mala cōplexio pectoris p colligatiā colcata magis q̄ in eo existat nocumētuz per cēntia.

Si enim pueniret hic anhelit⁹ difficultas p̄pter nocumētum cēntiale p̄tium pectoris oporteret cedere semp aliquas molestia in anhelitu itēsam et remissam sm itēsiōe et remissionē egritudinis cōplexionalis pectoris uel cōpositionalis eiusdēnt oppilationis. Adhuc etiā si nocumētū in pectore fixum eēt nō ita facile remoueret ab ea disnia. Itaque ex his cōcludit q̄ hoc nocumētum anhelitus: qd credo asma denominari debē pueniat p̄ncipaliter per colligatiā pectoris ad caput et stomachū. Est enīz asma egritudo pulmonalis cū qua paties nō inuenit excusationē ab anhelitu frequēti: sicut est anhelitus quo laborat p̄focat⁹ festinat⁹ uel currens. decima tertiū in exordio. cap de asmate.

Modus aut quo anhelit⁹ difficultas huic viro accidit est: q̄ cū m̄a in capite itz multiplicare effundant a v̄tute ppulse ad partes pectoris recipiuntur in

canalib⁹ maiorib⁹ z miorib⁹ pulmonis qbus etiā recipiunt
qñqz nō per modū expulsionis a virtute facte: sed per intrin-
secū pñcipiū fluxibilitatis qđ est inuētū in quocūqz corpe flu-
xibili. Qđ enī tale iclinat^r labi ad inferiorē ptē 2° celi z mundi.
Cū ergo mā in pñdictis locis est recepta sūt. viscositate ibidē
adheret. qđ pñbet fieri debitā pñtū pectoris enētationez z
fumositatū pectoris ad extra pulsionē. Igit^r necessitat^r vñs
ad magnā uelocē z frequētē pectoris dyastolē: per quā mul-
tus z cito z frequētē attrahit^r aer euētat^r cordis arteriarū z
toti⁹ corpis. Igit^r necesse est motū anhelit⁹ esse magnū z ue-
locē z frequētē cōstātē vñte cū paritate aliarū duarū causarū
cōtētinariū pulsus. Cum ergo aer attract⁹ nō bñ sufficiat ad
enētationē necessario crescit pportio caliditatis. Igit^r mul-
tiplicabunt^r in pectore sumi capinosi uel alij necessitantes
vñtē ad ipsos expulsionē: z fieri debet per sistolē partiu⁹ pe-
ctoris. qđ erit nocumētū in attrahēdo aerē z in expellēdo
fumos iā pñdictos. Igit^r dyastoles z sistoles pectoris erūt ma-
gne ueloces z frequētes cōstātē vñte cum paritate aliarū cā-
rum ut pñdictū est. Cum autē cōtingit vñtē debilitari rema-
nētē aliarū duarū causarū anhelit⁹ paritate: tūc erit necessa-
rio anhelit⁹ paru⁹ frequēs. Si autē cū debilitate vñtis aug-
mētē pportio necessitatis: tunc oportebit de necessitate esse
paruū z maxima uelocitate uelocē. Et si adhuc maiori aug-
mēto crescat pportio erit anhelit⁹ ultimāt⁹ fere paruus ue-
lox z frequēs. qñs est anhelit⁹ in pñfocato extinctioni fere p-
pinquo. Et si bñ cōsideras bec anhelit⁹ difficultas in hoc vi-
ro lz nō sit ualde magna minas in posterum piculum igēs
decidētē ex ea: intātū qđ in secundis senib⁹ cōfirmat^r ual-
de raro. z fortassis nunq̄ sanat. quare decima tertij. pñalle-
gato cap. Bec egritudo cum accidit decrepitis non forsitan
maturatur neqz sanat. quo modo enī non. cum ipsa etiā
inuenibus sit difficilis ut plurimum.

Post hec autē iterum dicēdum est qđ hoc nocumē-
tum anhelit⁹ nō sit pñcise per colligatiā ce-
rebrū ad pect^r. sed fieri pōt per colligatiā alioz multoz mē-
brioz: z pprie per colligatiā epatis z stomachi. Cum enī
in epate z stomacho multiplicantur materie oppilates: aut
apostemates quātitate sua cōprimunt dyastolē: cui⁹ cō-
pressionē cōprimūt pulmō: aut aliq̄ mēbra anhelit⁹. qđ ne-
cessē est in anhelitu nocumētūz accidere ut supra vñsū est.
Et pñt iterūz materie tales epatis z stomachi ab eisdē deflu-
re ad organa anhelit⁹ ipsum impedire. Et adhuc etiam
per speciē male cōplexionis pectori coicātam a mēbris illis
pōt in anhelitu nocumētū accidere. Et per aliqua eoz
que dicta sunt cōpñebēdū pōt qđ hoc nocumētū anhelitus
frequētius z uelocius puenit post plenitudinē stomachi a
cibis z a potib⁹. qđ tpe euacuatiōis ipsius. Nō sum autē
ille qui negare uelim hoc aīna etiā pñcise cōtingere p spe-
ciē male cōplexionis iā facte per essentia in pectore. sed pñci-
paliter bec egritudo puenit per colligatiā magis qđ per cōn-
tiale nocumētū pectoris. Bec de accidente tertio.

**De causis z signis debilitatis uel corruptionis digestiue
stomachi.**

Cap. III. Quartum vñ accidēs. s. diminutio uel corruptio
digestiue stomachi. Et diminutio quidē uel de-
bilitas digerendūz possit fieri a mala cōplexiōe
frigida imateriali. In viro tñ isto puenit a ma-
la cōplexiōe frigida z humida materiali. Cuius
signa sunt paucitas sitis: inflatio uentris: multitudo uel
abundātia salinalis humiditatis in os: multitudo enī spu-
ti z salinē significat malitiā complexionis frigide z humide
stomachi. 13. tertij. cap. 15. Quartum vñ signum est nau-
sepe pñseuerātia. Si enī stomacho fuerit nausea tunc mā est
viscosa z imbibita. 13. tertij. de modis significationum dis-
positionis stomachi in vñdecimo genere signoz. Quintum
signum est uelocitas descensus cibi non bene elabora-
ti a stomacho. cuius causa nota est. Sextum signum est
eruatiō multa que consequitur debilitatem caloris sto-

machij: propter quam in eo multiplicantur fumositates.
7^m signum est tensio uel grauedo in stomacho percepta
pñt autē dolor extensiuus in stomacho puenire a mul-
titudine uētositatū que in stomacho humido gñant^r z agre-
gantur. que mē itez sui qñtitate z corpulētia dolorē faciūt
grauatiū. Dolor enim extēsiuus significat uētositatē: sicut
grauatiū repletionē. 13. tertij. vñdecimo cap. 8^m signū
est hoz accidentiū multiplicatio z molestatio maior in no-
cte qđ in die facta. qñ hoc est tpus mor⁹ flegmatis. Flegma
nāqz dñat^r a tertia hora noctis usqz ad sextā. ut Sa. ad Me-
cenatem primo cap. scripsit. Et bec sufficiant pro uerifica-
tione quarti accidentis zc.

De signis male cōplexionis calide epatis. Cap. V.

Signis vñ ipsius caliditas cognoscitur per ampli-
tudinē z repletionē uenarū z rubedinē corporis
z multitudinē gñatiōis cholere in iunētute: z ue-
locitatem sitis: z bonitatē appetit⁹: z digōnis: z
multiplicatiōē carnositatis: z pulsus hoz est ple-
nus z magnus z siccitas uētris ut in plurib⁹: z urine tincte
a magna citrinitate usqz ad rubicūditatem. z hoc totū itel-
ligi debet puenire ab epate per senis multitudinem flegmatis
per uiam indigōnis aggregati in stomacho z in corpore cō-
traoperet^r istis. Similiter frigiditas cordis contraoperetur.
Cū igit^r epar ei⁹ ad caliditē notabil^r intensaz sit lapsus:
nō est mirabile si in sanguine totius corporis frequētē per-
cipit^r ebullitio absqz putredine: z qñqz putredinalis. Et
iterūz ex tali caliditate z multitudine cholere cūz sanguinis
ebullitione facilitat^r ascensū ad caput: ex quo saluatur enē-
tus rubedinis facies ut supra vñsū est.

Tractatus secundus De cura dictarum disposi-
tionum continens capitula duo.

De vñs itaqz in vñā sniaz collectis vi-
det^r qđ regimē hui⁹ viri debet
esse correctiuū caliditatis intēle epatis: z male cō-
plexionis fride z humide cerebri z stomachi. z isti
sūt lapsus cōtrarij. Et debet etiā regimē eius cō-
appropiatū ad curā triū accitium pñcipal^r. s. corruptio-
nis coloris faciei: difficultatis anhelit⁹: z debilitatis digō-
nis: per qđ etiāz regimē poterit rectificari corruptio digō-
nis: que mīrati⁹ cōtingit cū ipa: ut in plurib⁹ fiat ab aucta ca-
liditate. sicut debilitas digōnis fit ex augmētata frigiditate.
Cui⁹ qđē regimē partiēdū est in uenientē applicationem
sextē rñō nālūm: z in mēsurā debitā intētionū: z instrū-
mentorum medicinalium: ut nunc sequitur.

De cura per admistratiōē sextē rñō nālūm. Cap. I.

Itaqz diligenter cōsiderando ea que in pñcedēti
pticula deducta sunt: oportet aerē z alias res
non nāles iclinare ad ifrigidādū z humectādū:
argumēto sūpto a discrasia epatis. Et oportet
ipsuz eundē aerē cō calefactiū z exiccatiūz in-
dicatione sūpra a ma⁹ a cōplexione frigida z humida stoma-
chi z cerebri. Quia nō fort⁹ est nocumētū qđ reperit^r in cere-
bro z stomacho: qđ appetex accitib⁹ supra tactis. Ideo re-
gimē ipsius aeris inclinet^r ad caliditatē z siccitatē equalē.
qñ ea que in p gradu calitatis z siccitatis approximantur
respectu discrasie epatis nō sunt eidem nociua. eo qđ la-
psus talis nō est multū notabil^r itēsiuus. Igeni epar sit lapsus
ad caliditatē notabil^r magis qđ ad siccitatē. tñ qđ talis la-
psus nō est a medio notabil^r elōgar⁹. ideo per remissa cali-
da z sicca respectu illi⁹ nō pōt notabil^r iūēdi. Et per continua-
tas applicatiōes poterit uenienter aduersari lapsū frigido
z humido cerebri z stomachi. Iō erit uenienter regendi mo-
dus. Eligat^r igit^r aer eleuatus in caliditate nō notabil^r
alteratē: uelut esset caliditas uernalis aeris: z sit eius siccitas
paru⁹ per intensiōē caliditatis eius: uelut esset siccitas pro-
ueniēs a calore aeris in fine ueris cōparata ad siccitatem
puenientem a calore pñdicto pñcipio ipsius ueris. bec tamē
facili sermone proferuntur magis qđ actu reperiri possint:

Cadit dicitur sicut in pluribus de facto est aer in talibus
quaxibus non repit nātr se bñt inclinē ad tales q̄litate
artificialr: uelut eiset aerē bñtationis: z camere z domus eli
gere elongatū a decursib⁹ aquarū: uel a nimia humiditate
ex lacunis uel puteis aut edificiorū antiquitate puenientibus
Aut aer talis inclinē ad p̄dicta cu3 igne accenso in ca
meris bñtationis facto ex lignis abietis lauri iuniperi z si
milium plantarū calidard. aut sepe suffumigādo camerā cu3
pulvere thuris mastice laudani terbenine z resine z colo
sonie z similibus pulueribus: quorum mī quantitas ponā
tur pauca ut a. ij. z. usq3 ad quatuor. **S**ilr z uestes eius
z capitis tecture suffumigētur cū p̄dictis. z sit etia3 cooperi
mentum capitis eius ex p̄anis tincture kemes uel grane:
quod idem est. **S**uffumigium bonuz ad illud. R. storā
cis calamite: laudani thuris. añ. 3. 5. ligni al. 3. iij. puluerizē
tur omnia simul: z utatur eis ut dictum est.

Exercitium factuz tpe ieiunij pedestri motu: aut
equitatione gradarij equit: aut descē
sum montium uelocius factor: aut ascēsu eorūdem suauius z
tardius celebrato conueniens est. **A**mplius z exercitiū
interiorū virtutū cogitatarum. ut speculari in lectione uel
re difficilis cōp̄rehēnsionis z itelligētiē: z laborare in remini
scēdo eorū: que a memoria iā deciderūt est cōueniēs. Tales
enim motiones fieri nō p̄nt nisi per notabilē motū in sp̄rit
ib⁹ seruicib⁹ v̄nib⁹ sensituius interiorib⁹. Et hoc qdē adiu
uat ad expurgādū cerebrū z cōfortādū ipm z cōsumēdū z ex
pellēdū sup̄fluitates in ipso cōgestas ppter dimīnutā digesti
onē aut ad ipm aliūde cōsumēdū. In sūma itaq3 exercitium
q̄dēq3 fiat qd pducatur ad sensationē caliditatis in corpore to
to notabiliter itēte usq3 ad euentū debilitatis exclusiue.

Indicatione sumpta ab his que p̄dicta sunt ap
paret qd excedē ad vigiliā aliquan
tam huic viro conueniēs eiset. eo qd vigiliē ita sunt corporis
exiccatione cause dā ampliores sunt. sicut prolixus somnus
est causa humectandi corpora. **E**t ideo dormiēdi mēsu
ra sit tāta ut per reuocationē caloris ad itra factā fiat con
ueniens mēsurā digō z resolo z virtutis alalis refocillatio. hoc
adit fieri pōt si dormitio sit horis septē a medio ueris usq3
ad medium septēbris aut octo. ad plus. Reliqua vō parte
tpis mēsurā somni sit octo horarum z medietatis alterius.
reliquo aut tempore vigilandum. **E**t attendat qd dormi
tio diurna euitari debet si per nocturnā dormitionē p̄dicte
q̄tatio fuerit a dormitiōe diurna excusatus. Nā dormire
in die malū est z ad malas p̄parat egritudines humectates
z reumatismos z corrūpit z grauat splenē z laxat nervos z
pigrūtam efficit z debilitat dēclerium z appetitum z gene
rat apostema z febres. tertia p̄ni. doctrina p̄ma. capitulo
nono. **S**imiliter etiā in quātum pōt euitet dormitionem
resupinam: eo qd per ipsam p̄hibetur sup̄fluitatū eductio
per conueniētes vias z ad spinam z nucham z nervos dē
clīnare facit nās. vnde tertia p̄ni ubi statim. Resupine vō
dormire est malum z ad malas p̄parat egritudines: sicut
ad apopleiam ad frenesim z incubum: qm̄ sup̄fluitates ad
posteriora declinare facit z retinentur: z per suos non ince
dunt cānales: qui sunt ab anterioribus sicut nares z palat
um. **F**igura itaq3 dormiēdi z decubitus debet esse ut
post cenā per horam cu3 dimidia reuoluat se super dextro
latere capite notabiliter elenato z cōueniēter tecto birreto
de doissibus uariorū uel triplicato ex p̄ano de grana facto.
z melius eiset ut ex pelle agnina caput suū bene muniret.

In quātitate vō cibationis considerandum: qd
omnino caueat stomachi repletio
nem a cibis z potibus grauitate3 z dolorem z rugitum in
cludentibus: morbus enim iste puenit a repletionē humo
rali magna: que stomachū debilitat. Si igit supueniat de
bilis ex ciborum quātitate coartante calorem inatum
stomachi: patet qd angmentabunt sup̄fluitates per viam
indigōnis ciborū z potū. In hac igitur parte regule que

dam obseruande sunt. **P**rima est qd nunq̄ accipiat ci
bus nisi ipm assumendum uerā z naturalis fames indaxer
it. patet hoc qm̄ accipitur cibus sine aliquo appetitu. tunc
patet qd p̄sumptus cibus non sit bene digestus: z stoma
chus nō sūt ab eo ianitus. Si enīz fuisset bñ digestus z ab
eo mūdificat⁹: tunc successisset cōsumptio bñmīdi substantiā
ab ore stomachi: que est cā uere famis. Cū igit ipa non sit
p̄nt: seq̄t qd cib⁹ adhuc erit in stōcho nō bñ digest⁹. Itz ponē
idigestū sup̄ idigesto est cā corruptio nis virtutis. q̄re zc. **S**i
aut accipiat cib⁹ sup̄ mēdoso appetitu. p3 qd talis sit p̄ malā
cōplonē stōchi: z mltitudinē mēxpetiā male q̄litate. Igit ex
sup̄ assūpto cibo crescet ei repleto z nocumētū ualde notabilr
Secūda regula nō tardet comestio dā uer⁹ appetit⁹ eue
nerit. p̄bat: qd tardare cibū in illo tpe saltē in corpore repleto
replet stomachū putridis humorib⁹. **T**ertia regula: ciba
ria actu frigida z etiam notabilis frigiditatis potēntialis ab
isto viro nō sunt accipiēda. p̄bat hec regula argumētō sū
pto a lapsa z materieb⁹ in stomacho inuēntis. **Q**uarta re
gula: stāte appetitu notabilis itēnsionis nō debet accipi cib⁹
usq3 ad saturitatē cōgletā. imo comedēdū est reliquis famis
adhuc aliquāte in stomacho manēb⁹. p̄bat: qd appetit⁹ est
itēnsio nāi z cōsuetō: si accipiat cib⁹ eiusdē sariatiuus: tūc ta
lis cibatio nō erit nālis. p̄bat: qd ipsa correspondet appeti
tū. z appetit⁹ est nāli itēnsio: ut supponit. ergo cibatio erit
amplior qd conueniat. **Q**uīta canon nō est accipiēdus cib⁹
nisi post descēsum sup̄fluitatū a stomacho. p̄bat: qd si accipi
atur cib⁹ p̄cepta adhuc sup̄fluitate tali in stomacho: ambo
cōmiscēbunt ad inuicē: quare fiet nocumētū cacechimie.
Sext⁹ canon: nunq̄ comedēdū est dā adhuc sentit i stō
cho fastidiū. patet qd ex tali comestione eo tpe facta gūant
durities epatis z splenis z morbi melācholici flegmatici. p
pter qd bonū est qd iter cibū vñt z aliū interneniat spatium
octo horarū ad minus. **S**eptimus canon: subtilia ciba
ria ante grossa semp accipiēda sunt. patet: qd talia p̄us dige
runt. ergo p̄us per uenas meseraicas ad epat attrahentur
Si autē p̄us accipit grossa cibaria: tūc grossa subtilia cor
rūperēt: qd nō haberēt cōueniēte penetrandis locū. **O**cto
ua regula: mēsurā cibi z pot⁹ tāta debet esse qd stomachum
grauidō z extēdēdo uel fluctuādō non aggrauet. deterior
enim comestio est que stomachi grauidatē efficit: sicut deter
rior potus est qui tēperamētū egredit⁹ z in stomacho natat.
Nona regula: cū sentit grauidas in stomacho aliq̄: semp
a cibatione abstīnēdū est donec alleuiet stomachus ab ea
patet: qd dato opposito adderet grauidas grauidati. **D**ec
ma regula: stāte debilitate in stomacho cū appetit⁹ aliquāci
pitia cib⁹ a sumēdus debet esse quātitate pauca: z in qua
litate laudabili. patet: qd stāte debilitate stomachi cib⁹ pauca
quātitate corpulētia sua nō grauidat ipm a q̄litate sua cō
ueniēter restaurabit. igit zc. **H**ec oia satis apparēter col
ligi p̄nt tertia p̄mi. cap de regimine per cibū z potū. z quār
to Alman. 4. cap. z. 25. cōtinētis. 5. cap. ut de cibo dictū est.
Silr z p̄dicte regule de potu intelligēde sunt. **S**imiliter
etiā uehemēs abstīnētia a cibis euitāda est: ne per ipsa3 pue
nias ad debilitatē: que multū suspecta eēt saltē cū plenitudi
ne magna: quanta in viro inuenitur.

Accidentia oia aīe que aliquātd faciūt motum in
sp̄ritib⁹ absq3 debilitate huic viro cō
ueniēda sunt: sicut est lectionuz z studij applicatio ut sup̄a
dī. tū est. z etiā mor⁹ in sp̄ritib⁹ z humorib⁹: orādo uel con
tēplādo factus. **R**eliquē vō passionēs aīe que uehementi
z ueloci motu sp̄ritū de cētro ad circūferentiā. Et similiter
passiones per quas sp̄s z humores remanēt cōgregati in in
teriorib⁹ z oppressi a multitudine sumēntatū humo3 z sup
fluitatū euitari debēt. uelut tristitia melācholice passioēs in
p̄ssiones: angustie z silia. Extermināt enim z mutāt corp⁹
a nāli cōsistētia. 3. regni. Letari itaq3 iocunde agere z bñ spe
rare de recuperanda sanitate optimum erit auxiliū. **D**e
coitu autem qui ppter delectationē z affectionē enumerat

inter passionē aiales caueat ipse ab excessu eius in quātitate discreta et in hora in cōueniēti. Aliter enī dissolutioni corporis et corruptionis ipsius uehemēs existit cā. igit̃ ad ipsius actū nunq̃ puenire debet q̃ nisi nālī desiderio ad ipsius iuitate. Et hora qua cib⁹ in stomacho iā cōplete digestus est. Et cū senserit bō se potētē ad ipm cōplēdū: post cuius etiā expeditionē hylaris fact⁹ fuit coiens et nō fessus uel debilitatus ab eo: aliter autem effugiatur et.

Iā uero satis patet ciboz et potuū electionē fieri debere fm̃ orietatē ad dispōnes predictas et earū cās. uerū q̃ dispō epatis ad caliditatē notabilr̃ eleuata est et siccitatē remissam: que tū magis accidētālī remissa est q̃ essentialr̃. q̃ l̃z a gñatione credā epar huius uirtū esse calidū et siccū. tū appent in eo magis signa caliditatis q̃ siccitatis aucte. qm̃ siccitas epatis magis remittit a multa humorositate stomachi q̃ caliditas ipsi⁹. Adhuc etiā q̃ caliditas intēsa epatis notabilr̃ debilitat digestiōē eius. qm̃ oīs imoderata discrasia ledit actū ppe uirtutis. et ideo in epate augmētant̃ humiditates per uia idigestionis: que deberent in epate calido et sicco minorari et phiberi gñari sinā. l̃z epatis cōplexio nō esset impedita. Oportet igit̃ ut eligant̃ cibi medicinales in caliditate et siccitate orietates lapsi bus cerebri et stomachi: a qbus magis sumit̃ idicatio: q̃ difficiliores sunt. et q̃ difficile est cibos his q̃litatib⁹ ita ueniēter posse administrari cū uiamēto suo ad epar et stomachū qm̃ ipsi aliq̃liter noceāt epari calefaciēdo i⁹. ideo cōfragēdi sunt aduicem calidit̃ cū fri. ita ut eligat epar qd̃ sibi cōueniēs est: et attrahat ip̃z et sepat a nālīter calidos et frigidos. et l̃ter humidos et siccos delegādo ad lapsus frigidos calidos et siccos ad humidos. ṽtus enī discretiua mēbroz in lapsibus orietis sepat iter medicinas cōpositas orietarū q̃litatū delegādo eas ad mēbra fm̃ opportunitatē. ut patet 5° can. sū. ma p̃ma. et cap̃ p̃. et p̃ma q̃rti. cap̃ de cura emittite. Igit̃ poterit fortius separe iter cibos orietarū q̃litarū. patet orietia: q̃ maior est fortitudo ṽtutis ad cibos medicinales et ad medicinas cibales q̃ ad puras medicinas. Et cum hoc cibi medicinales sunt parati facilius pati a uirtute et eis minore resistere. igit̃ et. Eligat itaq̃ panis ex pte puriori farine factus leuis salledinis bñ fermētatus et coctus absq̃ uisicē. quo uti debet a medietate ueris usq̃ ad medietatem septēbris. Reliquo ṽo tempore cōuenientius esset uti pane op̃ro aliq̃liter. i. furfuraceo. Libaria ṽo ex farina humida facta pastilia noiata oīno dimitti debent.

De carnibus aut eligēde sunt oēs que ad caliditatē eleuentur. uelut sunt carnes colūboz et similiū. et si tales nālīter hēri nō possint in plurib⁹ repiunt̃: q̃ magis opant̃ a mā q̃za q̃litate eleuari debēt ad caliditatē accitālē cū decoctione radicū platarū et folioz eoz: et cū seminib⁹ et aromaticis: uelut sunt radix feniculi: petrosel. et se. eoz: et macis cinamomū: et pul. eoz. simplicis uel cōpositi. Itaq̃ de domesticis q̃drupedibus eligant̃ vituli lactates: aut paulo maiores eis. Itē caro capre tū que nālīter inclināt ad remissam caliditatē et siccitatem: et p̃prie qm̃ fuerit etatis duoz mēsum uel circa. Itē carnes iuuenū castratoz quas uidet̃ excellētius laudare Auerror. 5° colliget. q̃z carnes vituli: et p̃prie carnes castratoz iuuenoz in regiōe sua: q̃s excellētī satis laude dignificat. Caro aut domesticoz porcelloz ouine et agnine dimittant̃ ppter excedētē humiditatē earū. Silr et ei uenire p̃t de syluestrib⁹ carnes gaçelli. Caro enim gaçelli melior est omni syluestri carne: ut 3° Alman. 32° cap. l̃z placuerit Auicē collaudari magis carnes apri syluestris iter alias: auctoritate christianoz. Inqt enim. christiani ṽo dicunt: et qui eos imitant̃ q̃ melior caro syluestris est porci syluestris. Et probat illud rōne cū inqt. Nā cū hoc q̃ est leuior carnibus syluestrib⁹ est etiā fortis et plurimi nutrimentū et est uelocis digestionis et est melior q̃zesse p̃t. Ras. ṽo in cōmendando carnes gaçelli sic inqt. Ipse enī inter syluestres carnes melio-

res existunt et sanguis ex eis genitus pauca hēt supfluitates. Carnes ṽo cuniculoz: que ppter lascitiā ad eas a multis collaudant̃ dimitti debēt. gñant enī sanguinē humiditate aquea satis abundātem. De uolatilib⁹ aut et domesticis collaudant̃ carnes pulloz a sua natiuitate saltem per tres mēses elōgatoz. Cū enim fuerint de adultis aialibus assumpte meliores sunt. qm̃ per etatiū decursum refrāgit̃ humiditas a gñatione octa. Carnes itaq̃ caponum et gallinarū optime sunt. Caro enim gallinarū est oīalia carne melior. 24° cōtinētis. cap. 669°. Post istas aut carnes cobugi. i. pdicum: et adurē: id est fasianr̃: et alterim. i. frācolinoz. Caro aut magnarū uolucru: ut ppe in aq̃s degētū. et aialium hñtium collū lōguz et corpora magna vitupanda sunt: ppter pauones: quoz nutrimentū est ei laudabile satis: cū inclinēt ad notabilē siccitatē et ad remissam caliditatē. Caro ṽo palūboz de syluestrib⁹ simplr̃ uolātib⁹ et non peditatibus ueniens est ei et laudabilis. Caro insuper anatis: et p̃prie uolātis ueniēs est ei. q̃re 1° can. p̃allegato cap. Caro qd̃ anatis est multi nutrimentū. non tū in bonitate sua cū carnibus gallinarū. Neq̃z etiā credēdū est de domesticis uolatilib⁹ fore meliores carnes q̃z carnes colūboz: q̃re 24° cōtinētis p̃allegato cap. Nulli enim colūborū cū dant̃ in cibo illi cuius corpus euacuātū est de sanguine aut in frigidatum cum lōgo morbo ualde ueniētes sunt. Caro ṽo anseris et lūuēcule anatis dimittēda est. eo q̃z multas reponit supfluitates et fastidiū gñat. 3° Alman. 39° cap. De syluestrib⁹ etiā uolatilib⁹ carnes starnē: que specie differūt a pdice: et caro coturnicis ueniunt ei: eo q̃z tūt facite laudabiliores inter uolatilium syluestriū carnes. 3° Alman. cap. 430°. Aliūz minutarū carnes in dumetis nutrit̃: et magno labore victū suū uenātes bone sunt: ut meruli: finci: carduelli: philomene: alaude: ficedule: caudetremule. Passeres ṽo stornelli: birūdies: et pice: neq̃z sūt in usu neq̃z laudabiles. Caro ṽo originis uel q̃scule: quā itali ci quatulā noiant: etiā laudabilis est: et nescio ppter quam cām a qbusdā modernis vitupata sit: nisi ppter multā pinguedinem eius esset: sed pari rōne oēs alie carnes notabiliter pingues vituperande forent.

Quoniā aut ppter legis reuerētiā ad cuius obseruationē nō solū catholici: uerū etiā oēs legis cultores intēti sunt: non licet semp comedē carnes. ideo de piscib⁹ aliquid dicēdū est. Premittēdo q̃ oēs pisces magnoz et antiquoz corporū et uiuētū in limositatib⁹ aq̃rū et in aq̃s fetidis stātibus et corruptis plātis uitiatis dimittēdi sunt. Sig aut uident̃ pisces uenire eligendi sunt: ne lut torētine: uarioli: marsiones: steriliones: themali: carpio nes: luci: orade: capedani: rūbi: et menule. et in summa oīū piscium q̃rum caro solida est et limositate puata et viscositate multa: ueniens et melior frixa q̃z elixa. absq̃z tū eoz piscium inuolutione in farina ut coiter et male fit. Augetur enim viscositas viscositati. ppter qd̃ et laudabilr̃ supaspgi debent pisces aniso: feniculo: cimino et cinamomo uel filibus. Qui ṽo pisces sunt uelut anguille: tinche: cephalice: regine: et consimiles dimittant̃: et pari rōne cancri in multo usu dimittantur: et ualde raro accipiantur.

Lactis ṽo usus oīno fugiendus est. Silr et caseus recēs pinguis et mollis ualde. Et lacticiā cibaria etiā dimittantur. Lac enim ppter declinationē suā ad frigus aliqd̃ nocet flaticis. qm̃ caliditas eoz non uertit spm̃ ad sanguinē: sicut oportet 2° can. cap de lacte. Siqua aut lactis po q̃nq̃z uenire posset: est illa quam recoctam uocāt.

Qua uero q̃ facile digestibilia sunt et ad equalitatem tēdētia laudari p̃t et p̃prie qm̃ cocta sunt sub cineribus aut in aqua: que tū effundat̃ ab eis. frixa ṽo et aliter in oleo cocta: q̃z remolliunt stomachū et replent caput grossis fumositatibus: dimittantur.

De leguminibus ṽo rarus sit usus et paucus. Ciceribus autē

rubeis quibusque uti potestis: 13 enim rubeum dicitur sit inflatum, est tamen ueniens quia nutrit apertum et lauat: et propter evitare nocumtum inflationis ab eo pueniens intantum pcessit Alius quod uoluit ipsum non debere comedi in principio neque in fine cibi: sed in medio eius, ut 2º can. in pprio cap. apte legitur. ¶ Se uero autem, i. panicum quia frigidum in primo et siccum in secundo ratione frigiditatis non uidetur esse ueniens: quia ipsum parum nutrit, et propter suam lenitatem et siccitatem. Et quia etiam puocat urinam, ut 21º continetis, cap. 199º conuenire potest. ¶ Risum autem quia calidum in primo et siccum in 2º: ut patet 21º continetis, cap. 126º utile est, ueniens enim nutrit et exiccat et habet aliquam stipticitatem, 8º de simplici medicina pprio cap. ¶ Alia uero legumina: ut fabae, faseoli, lentes, cicera alba, pisae, tanquam difficultas digestionis oppilatiua et uentosa dimittantur.

De oleribus

etiam si eligenda sunt oia que calida sunt et sicca ita tamen conuenienter mesurata: in quibuscunque fuerit caliditas uelut in petroselli no: rosmarino: origano: serpillio: et silibus: fiat comixtio et re fractio cum his que sunt frigida: ut atriplex bleta: spinachia: aut saltem cum remisse calidis sicut cum eupatorio: metha: et silibus. ¶ De his uero que sibi ueniunt est salvia: de qua 13 non scripserit Alius 2º can. calida tamen potest teneri et sicca, ut patet a Dyasco. cap. de elilifago. 13 aggregato Serapio ponat eam calidam et siccam in secundo, ut patet simplici. 149. dicit enim quod est calida caliditate manifesta et parum stiptica. ¶ Conuenit etiam ei feniculus propter puocationem: et quia diuertit aquositatem in stomacho. Non sicut eius usus multus propter inflationem quam facit, nam est calidus in 3º et siccus in primo, 8º de simplici medicina colligendum. ¶ Petrosellum uero propter caliditatem suam et siccitatem et urine puocationem competat. Ponit enim calidum et siccum in statia secundi gradus, 8º de simplici medicina, pprio cap. 13 Alius posuerit ipsum in primo gradu caliditatis et in 2º siccitatis: quia tamen ueniens capiti et stomacho bonus est uobis, 13 Rufus dixerit quod ipsum nocet stomacho attrahendo ad ipsum mias acutas aliunde. Si tamen bene consideret intellexit Rufus de apio, quoniam est species petroseli, aut e converso, petroseli enim ponit in capite de apio ut p 3º can. cap. 116º, et 8º de simplici medicina pallegato cap. 23º continetis simplici. 649. et a Serapio in aggrega. simplici. 244. ¶ Mentha uero in oia cibaria ueniens est. Est enim calida et sicca in 2º calefacit stomachum: et confortat ipsum: et digerere facit: et singultum remouet, 23º continetis, cap. 73º. ¶ Serpillum uero est uobis ualde ueniens, propterea quia calidum est et siccum in 2º, ut patet in 2º can. cap. de nemē. 13 Serapio numerat ipsius inter medicinas calidas et siccas in 3º. Quicquid tamen sit utile ualde est ei, eo quia puocat urinam et confortat capiti et stomacho caliditate et stipticitate et aromaticitate suis. ¶ Dedrolibanum uero sic a grecis nominatum, rosmarinum utile est uobis capiti et stomacho conueniens: et nervis: et est calidum et siccum in 3º gradu, ut patet a Serapio, cap. de laieralmariē. ¶ Maiorana etiam huic viro ualde utilis est, est enim calefaciens et exiccans in 3º, et habet vim attenuantem et dissolutiuam, ut 8º de simplici medicina in pprio cap. colligitur, apert etiam oppilationes cerebri et perfert doloribus capitis a flegmate et uetositate puenientibus, ut colligitur 2º can. in areola mebroz capitis. ¶ Basilicon etiam et propter gariofilatum in cibis comixtum conueniens est aromaticitate sua, et quia calidum est et siccum in secundo ut patet a Serapione cap. de beregemisch. ¶ Plante uero nam et actu frigide et humide: et fructus similes non ueniunt ei, uno siteo rarum et paucus usus, uelut sunt lactuca: endiua: spinachia: atriplices: cretiones: senationes: portulace. ¶ Anetum etiam uenire uidetur: et sui caliditate et siccitate et puocatione. Est enim calidum in gradu 2º longo, i. in fine eius: et siccum in 3º breui, i. in prima maiore eius, 13 alia lra repiat que dicitur quod est calidum in 2º longo: aut in 3º breui, i. in fine secundi et primo tertij: et siccus in secundo et principio eius, ut 6º de simplici medicina suo cap. legitur: quia tamen ipsius est maturatiuum humorum frigidorum sedatiuum dolorum: et carminatiuum uentositatum ut in suo cap. appet, 2º can. ideo ueniens est uobis.

¶ Blete uero sunt diuersitate earum diuersis participant qualitatibus. Que enim earum colore subcitrino colorate sunt cum quibusdam maculis rubeis in folijs earum appentibus declinant ad caliditatem et siccitatem. Ille uero quod sunt ad opacitatem tendentes ad frigiditatem et humiditatem. Cum autem in earum aquositate nitrositas inueniatur: per quam lenitiue sunt et solutiue: et oppilatio nū epatis apertiuē uenientes sunt: et propter quod sparguntur cum eis folia petroseli, feniculi: et cōsiliū. ¶ Caules etiam quia calidi sunt et sicci, calidi in primo et sicci in secundo utiles sunt uobis, et propter quod maturant et leniunt: et exiccat et puocant, secundo can. in suo cap. 13 23º continetis, cap. 651º, scribat auctoritate Galeni et Dioscoridi, quod sanguis eorum est malus et horribilis odoris.

¶ Cerefolium item uobis est ualde utile, quia calidum et siccum in principio secundi stomachale epaticum subtrahit uisum et apertiuum. ¶ Borago autem non placet: quia platura multum uetosa bilis et uetositatiua, quod ostendit propter multitudinem eructationum quod efficit, et 13 ponat tepata: et quia est species buglosse que tepata est de eo par ab auctoribus scribitur: et plura de ea creduntur quod ratione et auctoritate uerificari possint. Alius enim de ea nihil dixit.

De radicibus

aut quibus uescimur oia acuta ut allea: cepe: bulbus: et porz raphanus et filia dimittantur, et filii rape et napi. ¶ Potestis autem uti karotis secundum consuetum preparationis modum. Extremis autem plantarum potestis uti ut sparagi. ¶ Cappares uero propter nitrositatem eorum non sunt utiles uobis nisi longo tempore macerentur in aqua auferente salsedinem.

De fructibus

uero vitupabiles sunt uobis oēs actu et potentia frigidi et humidi saltem inter se: nisi raro et ualde paucos usu, uelut sunt cerasae: pfica: crisomilla: granata: iunbermora et similia. ¶ His uero que declinant ad caliditatem cum siccitate uti potestis: uelut auellane: amigdale: ficus: fistici: et cōsimiles. ¶ De declinantibus uero ad frigiditatem cum siccitate et stipticitate usus sit ualde rarus et paucus: uelut sunt pira et poma: castanee et granata. ¶ Qui uero declinant ad humiditatem apertiuam: uelut sunt passulerecentes, ficus conuenientes sunt. ¶ Et quicquid etiam uel potestis his qui declinant ad humiditatem cum aptione notabili: uelut sunt pepones: amigdale recentes: mora dulcia et bene matura: et granata dulcia et muga.

De conditis

uero illa sunt uobis utilia: que declinant ad aptionem cum icisione, uelut sunt cōpōnes oēs facte cum calidis sinapismo: cinamomo, et anisolo: daucos: pipere: croco: et ciminio: gariofo, nucis musci, et mace, cum aceto non ualde acuto: et agresta: et suc. aracioz et filinz: et melle: et suc. cum oleo oliuaz laudabili, Butyrum autem non placet propter nimiam uetositatem: et quia nauseat stomachum cum uetuositate.

Vinum

uero quod in usu suo habere debet sit colore albus substatia tenue et dyaphana satis ad fumosum elenatum remisse dulcedis et suauis aromaticitatis. ¶ Et si loco vini uteremini aquam mellis factam cum xv. lib. aque et lib. j. mellis usque ad consumptionem tertie partis bene dispumando ipsam oino esset conuenientissima cum saltē a medietate mensis septembris usque ad finem februarii. ¶ Si uero propter consuetudinem aut aliam eam desideraret limphare vinum, tunc eligat aquam ex fonte celo libero in cuius aqua non inueniatur multitudo ranarum: uel sanguisugarum: uel testudinum neque etiam in ea sit multitudo herbarum fetidarum: et sit eius aqua substantia subtilis dyaphana et a fecibus expurgata: et ab oī horribili fetore denudata, hec de mensura rebus non naturalium dicta sufficiat.

¶ De cura dictarum disponum per medicinalia. Cap. 11.

3 diligenter quod consideraret complicationem diuersarum disponum querepiunt in isto viro: regimen curatiuum earum oportet subtiliter et accurate distinguere in plures intentiones. ¶ Quarum prima est euacuatio minoratiua materiez in ipso peccatum. ¶ 2º est diuersio materiez ad vias oppositas illis ad quas effluunt mae. ¶ 3º uero est regiminis per res non naturales conueniens administratio. ¶ 4º est abstinētia materierum de-

gestio. ¶ 5° vo est earuz cōpleta euacuatio. ¶ 6° est mēbro
rum mādātium rectificatio. ¶ Septima vo est partium re
cipientium confortatio. ¶ Octaua vo z ultima est cōpleta
materierū consumptio uel exiccatio.

Verum

qz p̄suppono baz intētionum p̄ncipales z
vniuersaliores iā esse expeditas per clariss
mos doctores qui subtili multū z claro ingenio z accura
te ptractauerūt ipsuz. Ideo hic decreui solu 3. xxv. remedia
cāgere. q̄rum aliq̄ appropata epati. nōnulla vo stomacho.
alia capiti. altera vo defedationi faciei: z reliq̄ erunt nocu
mēto anhelitus subueniētia. ¶ Prīmū itaqz horū instr̄orū
est ut oī anno in p̄ncipio mēsis februarij purget̄ sm istum
modū. Accipiat enīz vno mane hoc eluariū grā minorati
onis materiez per nouē horas post assumptā cenā cū cya
tho medio aque eupatorij. cuius descriptio est hec. R̄. elua
rij de psilio descriptio Mesue. 3. iij. eluarij de succo rosa
ruz. 3. ij. misce. ¶ S̄cripto aut̄ syrupo per dies. vi. aut. viij. se
quēti nona die aut septima purget̄ cū istis pil. R̄. pillarū
de iera maiori: pillaz cochiāz añ. 3. ij. pill. de fumo terre. 3. 5
formēt pill. viij. cum syrupo acetoso cōposito: z dormiat
post eas per borā vnā. z cum trāsierint bore. v. accipiat cya
thū plenum aq̄ ordeī calefacta: z sexta sequēti hora p̄deat
¶ Descriptio autē syru. est hec. R̄. sy. cōpositi acetosi: sy. de
absinthio: z eupatorio. añ. 3. 5. aque absinth. ij. aque ireos.
añ. 3. ij. 5. aque cicoree. 3. ij. misce. ¶ 2° p̄ncipale instr̄m est ut
oī p̄n^o autūni a. x. dieb^o p̄ncipij septēbris icipiat purgari
per hūc modū. R̄. pill. de reubarbaro. 3. ij. pill. aurearū. 3. ij.
pill. cochiāz. 3. 5. formēt pill. viij. cū succo rosaz: z accipi
antur obfūdō post eas ea que dicta sunt post purgationē
ueris. ¶ Die vo imēdiate sequēti icipiat assumē hoc dige
stiuū: qd̄ cōtinuet. viij. diebus. R̄. syru. dyarodon. 3. 5. sy. de
eupatorio: mellis rosati colati. añ. 3. vj. aque cicoree: fumiter
re. añ. 3. ij. aque feniculi. 3. ij. 5. misce. ¶ Post sy. aut̄ purget̄
cum istis pil. q̄s accipiat nona sequēti die cū additionib^o in
purgatione ueris iā descriptis. Pillule aut̄ sunt iste. R̄. pill.
aurearum. pill. de iera cōposita uel maiori. añ. 3. ij. reformē
tur pill. viij. cum suc. rosaz z exhibeant̄ ut dictū est. ¶ 3° vo
p̄ncipale instr̄m est ut si uēter esset stipticus tpe quo assumit
digestiua p̄dicta uere z autūno: accipiat oī die aut saltez
alterna die vnā pill. de aloē z agarico. añ. 3. ij. 5. z infundant̄
in. 3. ij. succi endiuie cū mastice z cin̄ibere. añ. 3. 5. z formē
tur pill. de oī. 3. vj. de hac massa postq̄ ab ea exiccāt^o fuerit
succ^o a sole. ¶ 4° p̄ncipale instr̄m est: ut postq̄ fuerit purgat^o
tūc icipiat assumē oī mane p̄ spatū. xvi. diez. 3. iij. bui^o elua
rij. Cuius intētio est cōsumē mām flegmaticā in stomacho
inuetā: z p̄hibere ḡlationē ipsi^o. R̄. sp̄rum aromatici rosa
ti sm̄ Sabiēle. sp̄rum eluarij de ligno aloes descriptio
Zuic^o 5° can. summa p̄ma. añ. 3. 5. trociscorū dyarodon. 3. ij.
mellis rosati colati. 3. iij. coquat̄ lēto igne mel usqz ad bo
nā viscositatē. postea incorporent̄ cū eo sp̄s post eius assum
tionē tardet̄ cib^o boris. iij. ¶ 5° vo instr̄m p̄ncipale est ut
semp per borā añ cenā z p̄adiū vir iste accipiat rotulā vnā
bui^o cōfectionis. post cui^o assumptionē nō bibat: aut saltem
bibat cyathū mediuz aque decoctionis cuc. Est aut̄ descri
ptio cōfectionis buiua. R̄. sp̄ru aromatici rosati. 3. ij. sp̄rū
dyarodon. 3. 5. se. acetose: se. endiuie syluestris. añ. 3. ij. cuc. al.
3. iij. fiat cōfectio in rotulis uelut alia. ¶ 6° p̄ncipale instr̄m
est: ut postq̄ fuerit usus p̄dictis instr̄is per. xv. dies assumē
dis: que hūc p̄ncipalr opationem efficere ad epar z stoma
chū. tunc per. xv. sequētes dies incipiat accipe hec q̄tuor in
str̄a que sequunt̄: in qbus intētio p̄ncipalis est ad mūdifi
cationē pectoris z organoz anhelit^o. Ij ipsa cōferāt stoma
cho z epati. sed nō ita cōuenienter. ¶ Quorū p̄mūz est hoc
R̄. aque sublimationis enule: aque prassij. añ. 3. ij. 5. aque
farfarelle. 3. ij. misce: z cū. 3. 5. cuc. accipiat̄ hoc totum cali
dūz actu z tardet̄ post ipsum boris 4°. ¶ 7° vo p̄ncipale
instr̄m est ut oī alterna die post cenā per duas horas acci
piat hūc potum. R̄. aque decoctionis passularū z nigraz

3. ij. 5. eluarij dyairis. 3. ij. oximellis sglitici. 3. ij. misce. ¶ 8°
instr̄m p̄ncipale est ut oī mane q̄tuor vicib^o ab ortu solis usqz
ad p̄adiū: z trib^o vicib^o ab hora decianona usqz ad borā
cene exclusue teneat in os. 3. ij. loch de buionia descripto a
Mes. in antidotario distictione 5° descriptione 8°. ¶ 9°
instr̄m p̄ncipale est: ut bis dieb^o semp in oī cibario suo po
nat croci puluericātū quātitatē vni^o grani ordeī. ¶ 10° p̄n
cipale instr̄m est ut ab hora assumptionis prandij usqz ad
sextā borā post illud oī die añ cenā q̄tuor uel. v. vicib^o deglu
tiat modicū bui^o eluarij ad quātitatē medietatis auellane.
R̄. sp̄ru dyacalamēti. 3. ij. 5. radicuz enule: ligritie: vngule
caballine. añ. 3. 5. ireos. 3. ij. violaz passaz. añ. 3. iij. oximel
lis cōpositi. sy. cōpositi acetosi. añ. 3. ij. 5. coquant̄ in simul sy
rupi usqz ad aliquātā viscositatē: postea incorporent̄ cum
eo sp̄s z fiat eluariū. Et debet assumi eluariū hoc per totā
vnā septimanā post. xv. dies sc̄do loco immediate dictos. z
quātum accipit de hoc eluario oī die añ cenā tātidem acci
piat in mane ab hora surrectionis sue usqz ad prandium.
¶ Cū aut̄ curationi sue intēus fuerit spatio xl^o diez per
reuelationē regiminis stomachi z epatis ad regimē epatis
mūdificatiuū: ut p̄dictū est satis rōnabile est pecc^o z stoma
chū cōueniēter p̄curata z rectificata fuisse. Et ideo iā videt̄
instare tēpus p̄uidendi capiti cū plurib^o instr̄is: q̄rum p̄
mūm z vndecimū p̄ncipale est: ut vir iste faciat sibi fieri flo
botomiā cephalice in curuatura cubiti in domestica pte z
superiori z extrahant̄ ab ea sanguinis. 3. iij. usqz ad quāque.
¶ 12° vo p̄ncipale instr̄m est ut post flobotomiā illā sequē
ti mane in medijs tertijs fiat sibi hoc gargarisma. R̄. oxi
mel. sglitici. 3. ij. se. urtice: piretri: cubebaz: staphisagrie. añ.
3. ij. croci. 3. 5. ireos. 3. ij. ptes. ij. misceant̄ oīa simul z fiat de
ctuariū. de isto itaqz eluario accipiat̄. 3. ij. aque decoc. radicū
blete. 3. iij. misceant̄ simul oīa z actu hū calidis ex eis acci
piat̄ octaua p̄s: z teneat in os aliquāto tpe. post illud autēz
gargarizet̄ ex eo. z ita octo vicib^o faciat oī mane. ¶ 13° vo
p̄ncipale instr̄m est: ut postq̄ gargarizauerit per. v. dies uel
vj. tūc faciat sibi apponi duas uētosas cū scarificatione in
ter alas humerorū: z accipiant̄ per eas sanguinis. 3. ij. uel
iij. zc. ¶ 14° vo instr̄m est: ut post uētosas illas oī mane ma
sticet de radice piretri z cin̄i. añ. quātitatē duorū granorū
frumētū: z cōpleta masticatione cibū suuz tardet̄ vna hora.
¶ 15° vo instr̄m est: ut postq̄ masticauerit dieb^o sex uel. viij.
tūc oī sero per vnā septimanā faciat sibi hoc caput purgiūz
R̄. oximellis. 3. ij. aque maiorane. 3. 5. succi radicuz blitis. 3.
vj. misceant̄ oīa simul z calciant̄ actu: impleat itaqz os su
um aq̄: deinde de hac mixtione in manu retēta trabiciat le
uiter per narem dextrā semel: z altera vice per narem sinis
trā per interpolationem temporis aliquātā: ita q̄ per quā
libet narem trabiciat trib^o vicib^o. ¶ 16° instr̄m est: ut post
q̄ hec p̄fecerit remoueat se ab opatione oī saltem per septi
manā: uerūti si nenter eius remaneret stipticus: accipiat oī
die uel alterna die vnā de istis pillis: de qbus etiā cōsulo q̄
accipiat oī tpe sue medicationis uel post ipsam saltem acci
piēdo ex eis vnā parum añ cenā. ¶ Sunt aut̄ pille iste. R̄.
aloes epatici. 3. ij. reubarbari electi. 3. vj. agari. 3. iij. turbie
electi. 3. ij. 5. mastice. 3. ij. cin̄iberis spice nardi cimini ligni
aloes. añ. 3. vj. succi maiorane succi endiuie z absinthij. añ.
3. ij. oīa per se p̄us puluericātā infundant̄ in p̄dictos suc
cos diligenter cōmiscendo z exponantur radijs solis usqz
ad succi cōsumptionem: deinde iterum supaddat̄ succū
z iteruz exiccet̄: z ita fiat trib^o vicib^o. de hac ergo mā fiant
pillule de omni. 3. vj. uel. vij. de qbus vna accipiat̄ ut su
pra bis uel ter in septimana. ¶ 17° vo p̄ncipale instr̄m est:
ut postq̄ q̄uerit ab opatione: ut p̄us dictum est: si reman
serit appitio accitis notabilis in facie z catarrigatio mate
riei descensus: p̄curet quantum p̄t p̄uocare sibi emoroi
das cum fricatione eaz cum recentibus folijs fici: aut fo
lijs boraginis: aut solide maioris uel cum fricatione ex
felle tauri: aut panni biselli ualde asperi: z p̄mittat sangui

nem exire nisi immoderata fuerit euacuatio. Si aut superflueret emorrosagia: tunc emplastre anus cu hac mixtione. *Rx.* albumina triu. ouoz farine uolatilis molēdini. *℥. j.* dragagani gummi arabici sanguinis dra. boli armeni thuris myrre. *añ. 3. j.* aquassent et emplastre ei anus: ut predictum est. *¶* Decimo octauū vō instrū est: ut si per p̄dicta infra non possint apiri emorroides: ut sepe contingit: tūc fiat uesicatorium in domestica pte carnositatis tybiar in medio eaz cu *℥. j.* pedis recētis comini. *℥. ij.* fermeti antiq. *℥. j.* terant ultimate insimul cū. *℥. j.* aceti sglitici et applicent pti: ueruz ab hoc instrū fieri pōt excusatio per emorroidaz aptiones. *¶* Decimū nonū vō instrū est: ut postq̄ bec oia p̄fecerit per tres mēses distāter a purgatione ordinaria ueris et autūni: tūc intēdēdo ad p̄ncipale accūs qd̄ est defecatio faciei faci at sibi fieri flobotomiam de uena de numero duaz maiori que repiunt in tēporib⁹ que ut plurimū est supior: et extrahant per eā sanguinis ab. *℥. ij.* usqz ad. *iiij.* que quātū pāno faciei p̄ferat flobotomia. lege 4° p̄mi. 20° cap. fiat aut bora electa: quā lege ibidē. et est in mane iā expulsis supfluitatib⁹ coibus et digestionē p̄ma cōuenienter celebrata. *¶* Vigēsimū vō instrū est: ut post p̄dictā imēdiate flobotomiā oī sero liniat totā faciē eius cū litargiro spumificato uel albificato molliori facto cū succo folioz serpētarie. Sequenti vō mane abluat faciē suā cū aqua ifusionis furfuris que fuerit p̄cedēti sero facta per totā noctem. *¶* Vigēsimū primū instrū est: ut postq̄ bec oia cōsecutus fuerit per spatū. xxv. diez. tunc fiat eidē altera flobotomia de uena tēporz aduerse pti cu *℥. j.* additionibus de quātitate sanguinis mō ad borā p̄dicta flobotomia declaratis. *¶* Vigēsimū scōm instrū e p̄p̄e faciei elegātissimū est: ut post flobotomiā istā sequēti sero liniat faciē suā cū hoc linimēto ad hāc dispōnē mibi sepe expro qd̄ teneat sup faciē suā per totā noctē. Sequēti vō mane abluat ipsam faciē cum aq̄ sublimationis radicū ciclaminiis. Eius aut linimēti descriptio est bec. *Rx.* seminum recētū maluauisci. *℥. j.* s. terant simul ultima p̄tritione: deinde supaddant eis gummi olinaz dissoluti cū modico aceti acris. *℥. vj.* storacis ligde. *℥. ij.* olei de frumēto facto superincende fm doctrinā sapiētū. *℥. j.* pulueris exiccatoz corticū medianoz ulmī. *℥. x.* terant ergo oia insimul ultimata p̄tritione et fiat faciē linimēti: ut dictū est. *¶* Vigēsimū tertiu instrū ad eādē intētionem faciei est: ut postq̄ insteterit linimēto imēdiate scripto per. x. dies: tūc oī die saltē qnque vicib⁹ mādēfaciat et lenificatione fricet faciē suā cū succo radicū ciclaminiis: est enim magne potētie ad illud auctoritate Serap̄. simplici. et 43° auctoritate Galeni. curat enī alopias ipetigines et lētigines et egritudines alias siles istis. Et de eo itēz dixit auctoritate Dyasco. q̄ siccoquat succus eius usqz ad spissitudinē mellis euacuat liuotes qui fiūt in corpore et mūdificat faciē et aufert botbor. *¶* Penultimū vō instrū est descriptio hui⁹ electuarij: qd̄ p̄fert asma tū mūdificādo pect⁹: et abstergēdo etiā mās a trachea artaria a palato. et p̄fert etiā ad cōsumēdū supfluitates in cerebro contentas. *Rx.* extremitatū hylopi p̄assij: radicū enule. *añ. 3. s.* ireos. *℥. j.* capilloz uene. *℥. j.* anisi cinamomi ligritie rase et minutim incise. *añ. 3. vj.* triū pipum. *añ. 3. j.* passulaz nigraz sicuum piguium. *añ. 3. ij.* coquant sū oia in libris octo aque usqz ad cōsumptionē duaz p̄tiuz. deinde p̄dictis supaddat mellis. *℥. vj.* succari albi. *℥. ij.* et oia coquant cū p̄dicta decoctione colata et exp̄ssa usqz ad ueniētē coagulationē. Tunc ergo p̄dictis addant succi ligritie: seminis apij: feniculi. *añ. 3. ij.* seminis urticae infusi in aq̄ decoctionis ligritie per diem nālem. *℥. ij.* cordumēti. *℥. j.* pipis nigri et albi. *añ. 3. ij.* incorporent oia simul et fiat electuariū. Cum ergo instat paroxysmus asmatidis semper de eo et sepe deglutiat usqz ad quātitatem granī ciceris. Et de eo itēz sine deglutitione tā tūc sepe teneat in os in forma loch. apit enī oppilationes colatorij: et cānales pulmonis et alleuiat anbelit⁹ difficultatē. *¶* Ultimū vō instrū ad nocumētū faciei p̄p̄issimū ex

cultis frequētī linitione cū lenissīma fricatione faciei mūdificat facies: et reddit decora a maculis et pāno et silibus defecationibus mūdificata est hoc. *Rx.* radicū serpē. *℥. ij.* incorporent cū aq̄ rosaz odorē musci hūte: et fiāt ex eis pillule sicut anellane: et exponant soli usqz ad exiccationē earum. Postea itēz terant: et ex eis supaddat quarta p̄ceru se. *℥. 3. s.* deinde incorporent cū aq̄ ro. sicut p̄us: et exiccant sub radijs solis. Post tertiā aut exiccationē pulueris ipis addat pulueris ossia sepie piscis. *℥. j. s.* Et itēz cū aq̄ ro. incorporent et ad solē exiccant. cū ergo opus fuerit dissolue ex istis troci. *℥. 3. s.* cū altera. *℥. 3. s.* aque sublimationis radicū ciclaminiis: et liniat ex eis in sero et mane et meridie facies. Efficiet ergo opationē p̄dictā iunāte sumi saluatoris benignitate et complacentia cui sint laudes infinite. Itaqz bec sunt instrumenta magis electa et utiliora que mibi in hac dispositione occurrerunt.

Consilium. 74. De catarro.

S his que mibi per scripturas allata fuerūt videt

q̄ catarrus istius viri est prim per colligatiā inferiorz mēbroz ad caput: et maxime stomachi ut patet ex debilitate digestionis et tarditate ipsius et ex alijs signis que p̄pter breuitatē dimittuntur. Et est etiā catarrus iste per essentiā pueniens a mala cōplexione frigida et humida mali cerebri: qm̄ egritudo catarralis ualde difficulter inueniri pōt fieri per colligatiā mēbroz inferiorz ad caput: quin etiā dispositio illa essentialiter in capite inueniat: imo non solum in fieri inuenit et dependens: imo ut in pluribus habituatur et fixa fit et maxime quando extenditur per dies.

In hac igit dispositione qnque vident mibi cōsiderāda respicientia dispositionē stōchi: imo etiā epatis et totidem etiam respicientia caput ipsuz. *¶* Primū qd̄ est q̄ per plures dies per duas boras ante ortū solis accipiat hūc potū bñ calidū et post ipm̄ tardet cib⁹ saltē boris iij. *Rx.* aque absinthij aque betonice et mellis. *añ. 3. j. s.* succari al. *℥. j.* misce: et des ut p̄us dictum est. *¶* Scōm vō remediū ad hoc est: ut semp in fine sex dierū accipiat vnam pillulā alefanginā parum ante cenā: et secūda vice accipiat ipsaz per duas boras post cenā et sint pillule iste. *j. 3.* cōponēdo in septem pillas. *¶* Tertiū vō remediū ad hoc est: ut iste vir portet sup stomacho suo semp vñū sacculū quātitatis vni⁹ spāse et duoz digitoz per oēm q̄draturā in quo sacculo sint p̄sute iste spēs. *Rx.* mēthe absinthij origani pulgij sticados betonice calamēti assari. *añ. 3. j.* macis. *℥. ij.* rosaz. *℥. ij.* masticiis gallie musc. *añ. 3. j. s.* pulueriscent oia per se et fiat sacculus. *¶* Quartū vō spāse: ut utat hac p̄fectione accipiēdo semp ex ea añ cibū vñā rotulā. *Rx.* spēruz aromatici rosati fm̄ Sabziele. *℥. j. s.* spērum dyarodon. *℥. 3. s.* succari al. *℥. v.* cum aq̄ cicoree fiat confectio solida in rotulis. *℥. ij.* *¶* Quintū spāse est. q̄ semp post cibum accipiat frustum vnum huius alterius p̄fectionis. *Rx.* p̄serue citonioz. *℥. ij.* masticiis coriādi preparati. *añ. 3. s.* incorporent simul cum modico syrupi de mentha in rotulis. *℥. 3. s.*

Remedia vō caput respiciētia magis utilia mibi vident ista que etiā coicant intētionem ad stomachū et alia mēbra. Et p̄mū qd̄ est: ut semp añ oēs cibū saltē per vñā horā fiat eidē fricatio a genu usqz ad pedes a deo ut rubescāt mēbra: deinde fricatio etiā fiat a natis usqz ad genua: et postremo a spatulis usqz ad nates infertus trabēdo semp. *¶* Scōm vō instrū est: ut saltē q̄ter in septimana apponatur uētose sine scarificatione per vñā borā ante cenā: vñā apponēdo sup nate dextra. aliaz super spatula sinistra. tertiā vō sup nate sinistra. et ultimā sup spatula dextra. et ita fiat reuolutio ab vna ad reliquā. *¶* Tertium remediū est: ut utat semper odorifero isto ligato in

Andone. ℞. ligni aloes. ʒ. ij. rosaz floz nenufario. añ. ʒ. iij. maiora. sicce. ʒ. v. macis. ʒ. ʒ. pulueriscent: et fiat ut dictū est. ¶ Quartum in strum est: ut oī sero qñ vadit ad lectum pulueris caput eius per mediū capitis a fine frōtis usq; ad summitatē capitis cum puluere isto. ℞. garios. macis calami pulegij. añ. ʒ. j. masticiis ro. añ. ʒ. ij. fiat puluis subtilis oīum de per se: deinde cōmisceantur. ¶ Ultimum vō spāle est hoc: q; saltem bis in septimana in aurora accipiat. ʒ. j. optime tyriace Andromachi antique cum. ʒ. j. ʒ. aque maiorane et tarde post ipsam cibis ad minus per horas. v. De euacuationibus vō vniuersalibus hic nullā facio mentionem: quonīā nō dubito oēs istas suis tēporibus fuisse sapiētissime factas. et bec ad laudem dei. Amen.

Consilium. 75. De sex malis dispositionib⁹. videlicet.

De catarro a capite defluēte ad ptes inferiores et maxime ad pectus. De difficultate anhelitus periodica et molesta. De nocumento in appetitua et digestina stomachi. De oppilatione renū. De doloribus iuncturarum in pedibus et genib⁹. De immoderato fluxu emorroidaz. Diuiditur aut consilium in capitula tria.

De enumeratione dispositionum predictarum et de causis et signis earum.

Cap. i.

Spectabilis et generosus vir dñs Joānes gradanico uarijs laborat accētibus ipsum nimium molestatibus. Quorū primum est catarrus a capite defluens fm magnam ptem eius ad pectus: ʒ fm aliquam ptiulā etiam deriuat

ad fauces et nō raro aliq; eius ptiulā declinat ad rīcam. notabilis etiā huius materie ptiula declinat ad palatū que nō est quantitate maior q; sit materia que deriuat ad pectus. Scdm vō accētis pncipale est difficultas anhelitus multum acriter ipsum piodice infestās. Tercium vō est nocumētum in appetitua stomachi contingens ʒ maius existat in digestina q; in appetitua. Quartū vō accidens est renū dispositio que frequēter est oppilatio magis q; egritudo altera. Quintum vō est iuncturaz dolor eidē in pedibus et qñq; in genibus adueniens. Sextū vō et ultimum accētis est immoderatis emorroidaz fluxus qui inter alia accētia magis est uerēdus et suspicandus.

Et horum qdē oīum accētium due videntur fuisse pductiue cause pncipales. Et pma quidem est mala cōplexio frigida et humida cerebri in eodē a generatione icta que etiā nō parū incrementum habuit ab excessu in sex rebus nō nālibus non cōueniēter ei applicatis. Prima aut dispositionem ex suis signis declarari satis videt facile. Et p qdem q; ptes capitis eius tactu frigide pciunt. Scdo per ipsaz molliem. Tercio per capilloz lenitatem et uelocitatē canitiē. Quarto per colorē predictaz ptiū qui subalbidus est aut uersus citrinatatem inclinatus ualderemissa. que attingit ppter mixtionem uaporis cholericī cum mā flegmatica: et etiā ppter speciem corruptionis sanguis a mala cōplexione frigida et humida factā. Quintū signum est uenaz gracilitas et occulta appetitua. Sextū signū est uelocitas passionis ab in frigiditatibus causis. Septimū signum est lōgitudine somni et eius pfunditas per se a tali dispōne puenies: nisi fieret ppter passiones aie tristates: aut ppter accētia corporis uelut dolor et similia. Octauū signum est multitudo effusionis materierum flegmaticarum: per sputū: per palatū: aures et oculos. Nonū signū est ex pte virtutū moralū uelut tēperies in passionibus ad irā et furā inducētib⁹: qñ becoia remittunt ppter augmentum et humiditatis et frigiditatis in cerebro: sicut eadē intēdunt ppter cās aduersas et alia q; plura signa huic pposito adduci possent: tñ bec intelligenti sufficiāt satis. Nec itez mala cōplexio ab exteriori cā nō parū receptū augmentū: cū enim boiem cōtingat

diuersas mundi plagas circūire: et maxime trāstretādo necesse est ipsum diuersis qualitatibus aeris applicari. Et si boz etiā diuersitatē magnā ei accidē: nō solum ex pte complexionis eaz: sed ex pte qñtītatis aucte uel diminute: et ex pte preparationis eoz idēbite ex pte bore: ex pte ordinis: est enim difficile multū boi quātuncunq; cōmoditatē regimīnis hñti ex pte pollitici usus applicari cibos in qualitate: quantitate: hora: ordine: pparatione sibi cōuenientes. Quare amplius ualde difficile videt boi trāstretātū: aut uarias urbes pagratū tale regimē applicare. Aliud aut regimē necessarium esset boi qeto q; exercitato. Aliud iracundo q; māsuetō. Aliud vō calefacto uigilati q; in frigidato uel dormiēti regimē ualde diuersum esse debet. ppter qd ualde difficultimum est bec oīa discrete moderari ppter repugnātiā occupationis humane uite per diuersa ministeria. Quare regimē sanitatis per sex res nō nāles pueniēti libra mēsuratum nō est possibile applicari boi: nisi qui fuerit liber magna prudentia curiositate et obedientia ad medicinale regimē custodiendum tā pseruatiuum q; pseruatiuum uel aliaz discrasiarum remotiuum. Itaq; cum hic vir lōga circūitione mādūz pagrauerit nō dubito q; tā in cibo et potu q; in aere exercitio et qeto somno et uigilia euacuatione et repletionē et accētibus aie multum fecerit excessum q; fuerunt causa augendi potius excessum in discrasia cerebri frigida et humida q; corrigēdi ipsum. Quare iā due uerificate sunt huius lapsus cause premisse. Hec itaq; mala cōplexio cerebri frigida et humida nō solum eidē uidet appropriata: sed in summa vniuersa ipsius cōplexio resultans ex coalteratione pncipalium membrorū et aliorū uidet esse frigida et humida: ʒ pncipaliter frigiditatis excessus in cerebro et stomacho eius repūterur magis q; in alijs membris ppter qd non est mirabile si in utroq; eorum congregatur multa flegmatica materia tam generatione prima q; generatione equiuoca dicta flegmatica.

Et ex hoc fundamento ualde facile deduci pōt cā accētium oīum pñarratoz pter q; ulūmi qd est emorroidalis fluxus: ʒ ipm ab illa mala cōplexione frigida et humida puenire potuerit: eo q; humiditas excessiua debilitas ptenitiaz uenaz et oīum membrorū: etiā q; excessus frigiditatis occurrat ad illud: qñ oīs immoderata discrasia aufert opationem cuiuscunq; virtutis. Ego tñ existimo aliā cām immoderati fluxus emorroidalis. Cū enim uir iste habuerit a generatione epar suū notabilis caliditatis in eo fuit per aduersionē in tēpore cōsistētie generata multa mā melācholica: que in eius splene cōgregata causa fuit emorroidalis fluxus cum nō habuerit cām sui regimīnis alterā q; nāe opus. Sunt enī emorroides uene quę in extremitate intestini recti a nā ordinate ad recipiendum et euacuandum sanguinē melācholicūz qui in humana corpore abūdat: et in hoc officio uene tales in viro uicarie sunt uenis mēstrualibus in muliere: ut colligendum est 17° tertiij. et 21° eiusdem. Qd etiā hic fluxus emorroidalis a predicta mala complexionē frigida et humida augeri potuerit planum est intelligenti. Et ad huc itez q; talis fluxus effrenitās male cōplexiōis frigide et humide sit augmentatiua causa. appet 14° tertiij. cap de causis ascitis. oīs enim immoderata euacuatio pducit ad extinctionem inati caloris et maxime euacuatio sanguinis. lege ibi. Amplius itez cum predicta dispositio totius corporis multas mās augmētari faciat flegmaticas. et ppter circa epar et renes abūdantes: nō est mirabile si mala dispositio et hui⁹ mās tertel multiplicatio sit cā doloris in iacturis eiusdem. arthetici enim dolores plurimum pueniunt a supfluitatib⁹ digestionis tertie nō bene celebratē: ut colligēdum est 22° tertiij cap de causis dolorū iuncturarū. Et iā ex predictis apparet q; de membrorū dispositiones reciproce se inuicē iunāt in pducēdo accētia predicta et in augmētādo ea: debilitas enī innati caloris que necio puenit ab immoderata euacua

ione emorroidali est ea: ut in capite stomacho epate et re-
nibus viri gñent mae frigide et humide per indigestionē.
Et mala cōplexio toti fere corporis frigida et humida est
cā q̄ multiplicent flegmaticae mae que reddunt sanguinem
aāsum et ualde fluxibile: et reddūt uenarū orificia lapsa et nō
constātia nec apta conuenienter detinere sanguinem qñ et
quātum oporteret: q̄re ad illā succedit debilitas etiam alijs
mēbris coicata: q̄re circularis est effectus a sua causa depē-
dentis. et ecōuerso in diuersitate dependentie effectus a sua
causa. vnus enim effectus respectu vnus cause est causa al-
terius effectus in genere causandi: ut patet.

De cura hāz dispōnū p̄ regimē sex rez nō nālū. Cap. 11.

Rōpter hec itaqz necesse est virū hūc magna sol-
licitudine curā hīc dispōnō sue que tot accitū
pductiua est. Itaqz l̄z in hac resmo satis plixus
necius esset: ego tñ supflua refecabo meliora pū-
cta cōmemorās ad que attēdē debet. Et p̄ q̄dez
circa rez nō nālūz administrationē succincte pcurrā. De-
inde vō medicinaliū instroz et intētiōnū que sibi necie sunt
ordinem ptractabo sū cōgruitatem. Itaqz locus et habi-
tatio viri istius notabilr sic calidus: magis tñ siccius ad cor-
rigēdū excessus humiditatis in eo inuētē. ppter qd bitatio
urbis Venetiarū et aliarū mari fluiijs et stagnis p̄pinq̄arū
ciuitatū oīo est sibi discōueniēs. Euitet itaqz cameras hū-
tes introitū aeris nebulosi uētosi et aq̄s et assuescat in came-
ris suis accēdē grādē ignē et aerē camē sepe suffūmigare cū
storace calamita colofonia thure sandaraca myrra ligno
alo. et silib. Et assuescat caput ei tenē hū cooptūz et p̄pe-
birretis hū calidis et pellib⁹ agnitis uel doilib⁹ uariorū aut
alijs hū calidis. et silr pect⁹ eius et stomachū pānis et pellib⁹
hū munitū obseruare debet: et si sup stomacho suo et pecto-
re et uētre toto portaret frustum magnum duplicati uel q̄-
druplicati pāni de grana sibi ualde utilimum esset.

In cibis

vō eius abstineat ab oib⁹ sequētib⁹: ultra
quos in oib⁹s hēlicetiam. Itaqz ab-
stineat ab oib⁹ frigidis et humidis cibarijs: sicut spinachia:
bleta: porulaca: cucurbita: lactuca: endiua et silibus. Et
caueat etiā a viscosis: uelut est multitudo pisciū elixoz: ue-
lut sunt tinche: anguille: et etiā pastiles cibi ei discōuenien-
tes sunt. 3° etiā abstineat ab oī acuto cibario: sicut salsedi-
ne multa: a nucib⁹: cepis: alleo: porro: raphano: sinapismo:
eruca: et silibus. 4° effugiat uētosa cibaria oīa capiti: pe-
ctori: et stomacho inimica: ut sunt lacticiuī cibi: legumina
oīa: et mellitia cibaria: et fructus frigidi: et recentes: et crudi.
5° vō abstineat a potu aque simplicis uel cū uino cōmix-
te. Et si nō posset aliud facere ppter consuetudinē qñ cū uino
suo cōmiseret aquā: eligat aquā mellis a pncipio mensis
octobris per totū mēsem februarij: que sit facta ex lib. x. l.
aque cisterne et lib. vna mellis. ita q̄ per coctionē cadat q̄-
ta p̄s trib⁹ remanētibus. A pncipio vō mēsis maij usqz ad
finem septēbris utat aqua cocta cū succaro miscēdo tertiā
aut quartā ptem aquaz predictarū cum uino et non plus.
Uinum autē eius melius est albu: claru: odorifex: et bene
potens: et nullo modo turbatū mediocri dulcedinis: aut
remisse magis q̄ intēse. acce vō et pōticū uinū est ei discōue-
niens. Carnes vō laudabiles ei sunt carnes pulloz: vi-
tuloz: castrati: caprei: agni: anatum: caprioloz: lepox: sylue-
stis porci et oīz syluestriū auium p̄ter q̄ in aq̄s inuētarūz
Salse vō carnes et in mortariolis trite et cōseruate in pau-
couso accipiant ab eo: l̄z p̄p ex eis assumere nō sit ei ual-
de nociuū. Fructus vō cōuenientes ei sunt sicut anellane-
cerasa: muscata pira: melones: plica: ficus: recentes: et que
etiā qñqz sibi cōueniunt. Fructus vō sicci cōueniūt ei: uelut
amigdale fistici: auella. pinee. ficus vō ppter nimīā aptio-
nem quā hūc nō sunt sibi ualde laudabiles. et meliores sunt
ei post cibū q̄ ante cibū. Passule etiā cibib⁹ et cōsimiles
vne sunt sibi bone. De saporibus vō pueniunt ei limo-
nes: arācij: uinū granatoz: et agrella nō multi salis. Acetuz

vō sit in paucō usu apud ipsum: et sit mediocri acedinis:
nullo modo acutus. Spēs vō cōuenientes sunt: cinamo-
mum: gariofi. macie: nux mus. et crocus. Piper et cingi-
ber et galāga et aliē spēs acce sint pauci usus apud ipsum et
in pna quātitate accipiant. Exercitiū vō nullo mō pue-
niens est ei rā ppter agitationē quā facit in humorib⁹ et spi-
ritib⁹ per quā mae discurrunt ad egrotātia mēbra: q̄ etiam
p̄pterea q̄ disponit uenas emorroidales ad aptiōnē et san-
guinē et fluxibilitatē. Exercitiū tñ nauigādū minus malū
est ei q̄ eqtandū uel peditādū. In mēsurā vō ciboꝝ caueat
ab excessu uehemētis ieiunij: eo q̄ mās multas in eo inuē-
tas disponit ad putredinē. Effugiat autē cibi et potus as-
sumere quātitate multā que pducatur ad grauedinē et flu-
cuationē in stomacho pceptas. Mēsurā vō dormitiōis
cōuenientis ei pōt esse lōgitudō. viij. boraz aut saltem. vij.
et in dormitione sua summoꝝ caueat dormire sup spina et
capite declinū uel curuato. In dormiendo itaqz caput eius
teneat eleuatu: et decubitū faciat super dextro latere prius:
deinde super sinistro. In accubus autē aie euitet oīa que
uehemētē et multū motum ponere possunt in spiritibus
et humoribus: ut furor iracundia et alia accidentia per que
suffocatus detineat spiritus et inatus calor: imo melius est
contemplationi et meditationi letitie et bone spei se occupa-
re magis q̄ aduersis insistere. hec de rebus non naturali-
bus sufficere videntur.

De regimine dictarū dispositionum per instrumenta me-
dicinalia. Et primo ad catarrum. Cap. 111.

Q̄mo qdē catarro cui puidēdū mibi videtur
tpe quo p̄o dice molestatur qñque remedijs oīo
necessarijs. Et p̄mūz qdē boꝝ est: ut statim a di-
uersionib⁹ incipiat per euacuationē mām a ca-
pite distrabētib⁹. Et p̄mum qdē diuersum
est: ut vir iste immediate aī cenā accipiat puluerē istū cum. s.
cyatho aque decoctionis radicū assari calefacte et succarate
R. hermodactyloz turbit electi. aī. 3. j. ptes. ij. dyagridij. g.
s. salis gēme. g. j. succari duplum pōderis oīūz. Ego enī
in casu isto uereor exhibere pillas aloeticas cuiuscunqz de-
scriptionis existā: eo q̄ maius qd dubitē in eo est uehemē-
tia fluxus emorroidalis. Cum igit aloes apiat orificia ue-
narum: ideo uerēdūz est de eo. Silr etiā timeo ego cliste-
ris administrationē ppter emorroidas: frequēter enim ex-
fricātiōe cāna clisteris magnificat fluxus: et dolor emor-
roidaz et pparatio sit ad ulcera loci illius. Et si predict⁹
puluis nō cōueniēter enacuare uideret: tunc loco illius ex-
hibeat alter puluis iste. R. folliculoz sene polipodij cartha-
mi. s. j. thimi epithimi. aī. 3. ij. anisi dauci seminis fenī. spi-
ce nardi tartari. aī. gra. vj. dyagridij. g. iij. fiat oīūm per se
puluis: deinde cōmisceant. Et ex hoc quidē puluere cum
3. j. uel. ij. aque maiorane accipiat ante cibum: ut iam di-
ctum est. 1° vō pncipale enacuando diuersum est hoc
R. aga. electi. 3. j. polipodij turbit carthami. aī. 3. ij. dyagri-
dij gra. s. reformēt pillule de oīūz. vij. et exhibeant. iij.
post cenā per. ij. boras. 3° vō instrū diuersum catarrī
est gargarisma hoc. R. assari sticados folij maiorane poli-
po. aī. 3. j. ameos staphisagrie costi. aī. 3. s. coquantur om-
nia in lib. j. aque usque ad consumptionem medietatis: et
deinde colentur et exprimantur et huius colature accipian-
tur. 3. iij. oximellis squillitici. 3. j. et totūz calidū mixtum
plurib⁹ vicib⁹ per. ij. boras aī p̄aditū et aī cenā gargarige-
tur. 4° vō instrū est odoriferū hoc. R. nigelle torrefacte
laudani. aī. 3. j. sticados betonice assari origani folij. aī.
3. j. storacis calamite ligni aloes macis. aī. 3. ij. rosarū. 3. j. s.
pluericent oīa per se et ligent in sindone retorta et sepe odo-
rent. 5° vō instrū mēz catarricānū abscissiuū et p̄supi-
um est hoc. R. storacis calamite laudani. aī. 3. s. sticados
arabici. pulegij origani floz rosma. aī. 3. j. s. ligni aloes. 3. ij.
sandara. gaz. aī. 3. iij. fiat puluis de quo oī sero supasp̄ga-
tur p̄a capitis usqz ad sūmitatē p latitudinē 4° digitoz.

Ad asma sue difficultatem anhelitus.

Secundū vo accis pncipale est nocumētus anhelit⁹ qd puenit ex defluxu materieru a capite ad pectus: et ppter uētoſitates in hypochondrijs genitas ex i digestionē pueniēte a debilitate caloris innati. Et huic qdē nocumēto obuiādū est cū hoc loch de quo sepe teneat in os suū per os aducēdo ita qd iſeri⁹ deſcēdat absqz maſticatione uel deglutione. Et est qdē remedium ualde efficax. Cuius descriptio. R. mucillagis sebestē. 3. iij. penidiā. 3. ij. iſcos aristologie lōge: floz byſopi: radicū enule: ſemis malne altee. añ. 3. j. ligritie. 3. ij. 5. anisi. 3. j. 5. capilloz uene. 3. iij. ſenu greci. 3. j. granoz ſisami. 3. j. 5. pipis albi et nigri. añ. 3. 5. coquantur hec oia in lib. aque. ij. uſqz ad cōſumptionē duaprtium: deinde predictę decoctioni addat ſuccari ſcōe coctionis lib. 5. et coquantur ſimul uſqz ad puenientem glutinoſitatem. poſtea incorporent in mortario ſimul cū penidijs et mucillagine ſebeſten et in fine apponatur croci. 3. 5. et fiat loch. cuius uſus ſit ut ſupra. Et 2° vo inſtrū ad anhelitus difficultatē appropriatū est hoc. R. camomille. 3. ij. byſopi origani. añ. 3. j. cimini. 3. iij. ſenici. anisi. añ. 3. j. ameos. 3. 5. pulueriſcent oia: et fiat ex eis ſacculus magnus qui pueniēter caleſiat ſup tabula de laſio ligno bene caleſacta et applicet pectori et hypochondrijs. Et 3° inſtrū ad hāc intētiō nē est qd tpe quo moleſtat difficultate anhelitus ſepe in mane accipiat cyathū. j. huius decoctionis que mirabili iuuamēto oſert. R. radicū vngule caballine. M. j. radicū enule. M. ij. ligritie raſe. M. j. ptes. ij. incidant minutim et coquantur in lib. ij. aque uſqz ad cōſumptionē medietatis: deinde colent et exprimant: et huius decoctionis accipiat quantitas preſcripta cum. 3. j. ſuccari. et 3. 5. croci: et accipiat totum calidum: et taret poſt ipſum cibis horis quatuor.

Ad nocumētum digeſtiue et appetitiue ſtomachi.

Tertiū vo accis pncipale eſt cōplicatū ex nocumēto digeſtiue et appetitiue ſtomachi. et utruqz qdē horū pcedit ex fluxu materierū ad ſtomachū: et a debilitate eius per colligatiā eius ad caput. puenit etiā ppter debilitatē que ſequitur euacuationē immoderatā iā predictā. Et huic qdē accis iſz ſupraſcripta oſerāt inſtrū: et maxime puluis ſupraſcriptus uterqz euacuādo mām que eſt hui⁹ materiei effectiua cā. tria nī ſpālia remedia vident mibi cōſcribēda. Et quoz p^o m^o eſt potius iſte quē ſepe ſaltem alter nis diebus in aurora accipiat calidū ſm hūc modum. R. aque mēbe et abſinthij añ. 3. 5. electuarij dyacalamēti. 3. j. 5. miſcetorum et accipiat. Et 2° vo ſpāle remedium eſt uſus huius cōfectionis. R. ſiſticoz mundatoz a teſta ſua. 3. iij. cinamomi electi. 3. j. ameos mactis: galāge: pipis longi. añ. 3. j. pulueris anisi. 3. j. 5. iſfundant grana ſiſticoz in vinū maluiticū calidū per duos dies nāles. deinde ultimata cōtritione terant: et coquantur in libra vna ſuccari et lib. iij. aque roſate muſcate. poſtremo aut incorporent cū eis ſpēs: et fiat fruſta ſicut pineata: et cooperiant ſolijs auri. de hac itaqz cōfectione ſemp añ cibuz et poſt cibum accipiat fruſtū vnū uſqz ad ij. Et qñ intēdit ad ſtomachū cum hac cōfectione dimittat alias. Et 3° inſtrū huic diſpoſitioni p^orium eſt descriptio huius ſacculi tāte amplitudinis ut coopiat ſtomachum: et utraqz hypochondria. R. maiora. organi menthe: abſinthij: ſolij floz roſmarini: ſcolopēdrie. añ. M. iij. roſaz: ſquinanti: labruſce. añ. M. ij. mactis. 3. j. pulueriſcent oia per ſe et ſuantur in ſacculo cū textura pueniēti. Et caleſiat ſacculus et ſuffumiget cum ſtorace calamite: et mane ante cibum per duas uel tres horas: et ante cenam per horā vnā fomētur ex eo ſtomachus: deinde ſuper ſtomacho poſtet pānus de grana: de quo ſupra in regimine per aerem dictum eſt.

Ad oppilationem renū.

Quartū vo ſpāle accis fuit diſpō renū que eſt mala cōplexio eoz calida pueniēs magis ppter ebullitionē materierū in eiſdē que ſequit⁹ pbibitam trāſpirationē eoz ab oppilationib⁹ in eo factis ex delapſu

materierū ſlegmaticaz ad eos. vñ ualde facile nocumētus ab eiſdē: et mā per colligatiā uene chilis effundit⁹ ad iūcturas. Et hec eſt cā pncipalis dolor iūcturaz piodice in eodē euenientiu: iſz huius dolor cōadiuuatiua cā et ualde potēs poſſit eſſe exceſſus in coitu pcedētib⁹ rēporibus et in pūtiāz factis. Et huic qdē accis puidēt oia ſupraſcripta remedia et p^orie cōſectio de ſiſticis deſcripta ſupius. ſiſticis enim ineſt tāta vītus apiendi: qd etiā barenas lapillos et trūbos ex renibus expellūt. 18° tertij. cap de cura lapidis renū. Huic etiā diſpōnī nobile remediū eſt hoc et iſallib⁹ le. R. aque ſublimationis milij ſolis ſcolopēdrie et apij. añ. 3. j. 5. aque tamarici. 3. j. miſce et totū calidū cuſ. 3. j. ſuccari in potu accipiat in aurora. iij. uel. v. vicib⁹. Et ſi timeret⁹ adminiſtratio aque apij ppter dolorē capitis: tūc loco ipſi⁹ apponat⁹ aq petroſelli. nō eſt tñ uex qd aq apij ledat caput: ſicut herba illius: qñ uelocitas trāſitus uel penetrationis eſt cā: ut nō poſſit capiti nocere ſicut herba. Et 3° vo remediū expeditū et utile eſt qd in aurora accipiant. 3. v. aque ſublimationis capilloz ue. iſz enim capill. ue. ſit medicina tēperata a q pluribus poſita: eſt nī ei⁹ aptio in 3° gradu poſita 5° colliget. cap de medicinis apitiuis. Et 4° vo inſtrū huic intētiōi ſeruies eſt linimētum hoc. R. pulueris lapidis iudaici. 3. j. 5. lapidis ſpōgie. 3. j. rubee tinctoz ſpice nardi orobi. añ. 3. j. 5. olei oliuarii antiqui. 3. iij. terant oia ſubtiliſſime cum predicto oleo: deinde bulliāt cum eo uſqz ad cōſumptionem medietatis. Et ſiſz huius olei caliditate timeret addant⁹ deſcriptioni predictę floz nenuſaria. 3. ij. et mane et ſero fiat ex eo linimentum a ſurcula ſpatularū inferius uſqz ad caudam.

Ad dolorem iuncturarum.

Quintū vo pncipale accis fuit iūcturarū dolor. cui quidē nocumēto iā assignate ſunt cāe. Et eiſdē puidēt⁹ eſt cā iſtis trib⁹ remedijs: iſz oia que ſtomacho pectori et renib⁹ ſunt assignata remedia huic oſerāt. Et horū itaqz inſtrū p^orium eſt hoc. R. olei onſancini. 3. iij. ſanda. 3. 5. croci. roſaz. añ. 3. 5. cāpho. ſubtiliſſime et trite. 3. ij. lactis uaccini. 3. iij. ſief memite. 3. ij. terant oia in ſimul ultima cōtritione et ex eo tepido liniant⁹ iuncture oēs dolentes et inſundat⁹ etiā in pdictū linimētū pānus: ex quo tepido iūcture liniant⁹. Et 2° vo inſtrū dolorib⁹ iuncturarū cōſerēs ad alleuiādū dolores: imo etiā qñ moleſtiſſimi ſunt eſt hoc. R. farine ordei lib. 5. amili. 3. ij. roſaz. 3. iij. maſticis. 3. j. 5. ſandarace. 3. ij. bulliāt oia in lib. j. vini albi planctio uſqz ad cōſumptionē ipſi⁹: deinde ultimata cōtritione terant in mortario cū vitellis. ij. ouoz. et hoc totū tepidū applicet⁹ dolētib⁹ iūcturis. Et 3° vo remedium ſpāle eſt decoctio hec de qua pſepe calida abluant⁹ iūcture dolētes et diligēter exiccentur. R. gallaz cupreſſi lib. 5. ſcorie ferri ſub incudib⁹ in uente lib. 5. roſaz cupellaz gladiū. añ. 3. j. ſenu greci. 3. iij. bulliant oia ſimul in aq extinctionis ferri uel calibis quantitate lib. xl. uſqz ad cōſumptionē tertie p^ois. de hac igiſ decoctione embrocet⁹ iuncture dolētes et teneant⁹ in ea inſuſe ſm placitum et eſt efficax remedium.

Ad immoderatum fluxum emorroidarum.

Apparuit ſupius in p cap qd ultimum accis quo moleſtat⁹ hic generoſus vir eſt imoderat⁹ emorroidalis fluxus q ſatis uerēdus eſt a qdūqz cā cōtingat ipm fieri ſiue a debilitate vītutis retētiue: aut digeſtiue ppter nimia reſolutionē vītutis vitali cōtingētē ppter reſolutionē ſpūs et ſanguinis euacuationē: et hoc qdē accis uerēdū eſt: qz minas⁹ huic viro hydropē futurū ppter debilitatē epatis ad eādē euacuationē pntem: neqz in laudo huius viri fluxus ſubitā retētiōne: imo ſi cōtingeret euacuationez fieri per hūc fluxum ſemel aut bis in anno nō ſupfluere ſpero qd hec euacuatō eiſdē eſſet laudabilis et nullo mō cōhibēda. Et cū itaqz cōtingeret ppter aliquā cāru hūc fluxū totaliter cōſtringit⁹ tūc puocari debet ſignis mī pcedētib⁹ demonſtratiuis neceſſitatis euacuationis illi⁹: que ſigna plurima

functio de huius numero. **Primum** est gravitas totius corporis & membrorum. **Secundum** vero est lassitudo vel ipotentia ad progressivos motus. **Tertium** est gravitas vel pondus in loco fixi. **Quartum** vero est extensio doloris eveniens postquam homo a lesione surgit ita quod appetit in corpore & in membris dolor & pigritia magna in motu corporis. **Quintum** vero signum est puritus & feror in circumferentia fixi & cavitate interiori. **Sextum** vero est gravitas per spinam precepta propter repletionem vene chilis descendens. **Septimum** vero est gravitas sub hypochondrio dextro ascendens quousque ad furellam spatulaz. **Octavum** est anhelus difficultas perveniens ex compressione dyasfragmatis a materia replente facta. **Nonum** vero est virginitas aut scythomica dispositio succedens ita quod homo appetit aerem exterius revolvit circulariter: & ante oculos eius in aere percipitur musca vel culicum volans falsus & non existens.

Quando igitur bec omnia signa aut ipsorum plura appuerint tunc facile concludi potest quod emorroidalis uena retentio facta est maior quam oporteat. Itaque ad actionem procedendum est diversis ingenijs. **Quorum** primum est uetosa absque scarificatione domesticis primum cruribus & coxarum facta etc. **Secundum** vero est eaz scarificatio si uetosa non conulerit absque ipsa. **Tertium** vero est fricatio predictarum partium cum aspero panno facta ante cibum & potum per horam unam. **Quartum** est rubificatio predictarum partium facta cum calamento vel apio sylvestri primum predictis appositis calidis post eorum strictionem. **Quintum** est orificij anni fricatio cum felle tauri vel alio quocumque. **Sextum** vero est eaz confricatio cum folijs ficus siccis vel humidis: vel cum folijs solide maioris. **Septimum** est eaz punctio cum setis porcinis. **Octavum** vero est applicatio uetosaz super extremitate intestini. **Nonum** vero est orificioz emorroidalium uenarum apertio cum flobotomo. **Item** predictarum uenarum apertione facta permittat exire sanguis a quatuor usque ad octo dies: usquequo ad illius exitum magna non consequatur debilitas: aut impotentia motus corporis.

Si autem contingeret quod huic evacuationi succederet magna debilitas: & per plures dies perseveraret fluxus sanguinis: tunc statim restrictioni huius evacuationis providendum est cum infrascriptis ingenijs. **Quorum** primum est: ut ligent manus super cavillis cum corrigijs bene strigentibus. **Secundum** vero est ut uetosa magna apponatur pluribus in die sine scarificatione sub hypochondrio dextro ubi est locus epatis. **Tertium** vero est ut hic vir se deat in hac decoctione repida bis vel quater in die. **Recepta** dragagadi. 3. 5. gummi arabici. 3. ii. glutinis piscium. 3. ii. scorie ferri preparate vel fixe in aceto lib. 5. sumach. granorum mirri: corticis granatorum: cupulaz gladium an. 3. ii. iii. tridant omnia: & bulliant in libris 4. aque usque ad consumptionem tertie partis: & fiat ex eo ut dictum est. **Quartum** vero remedium est: ut super fixi & circumstantibus partibus sit per semellem una applicetur hoc emplastrum calefactum. **Recepta** mumie ematitiz: san. draconis: boli armeni: acacie. an. 3. ii. gypsi pulverizati. 3. j. 5. quassent omnia diligenter cum albugine oui: & fundant in predictis faldelle stuppe pueri infuse in acetum nigrum & lene expressit: & cum bona adhesionem applicent partibus. **Si autem** per bec ingenia non restringeret fluxus emorroidalis: tunc omane in aurora patiens accipiat. 3. ii. electuarij de thure. 3. ii. aque decoctionis feminis plantaginis calefacte: & quere electuarium illud 9. Almanach in capite de fluxu uentris. **Si autem** adhuc fluxus ille non restringeret: tunc omane in aurora patiens accipiat. vj. vel viij. de infrascriptis pillis: de quibus etiam soleo semper ante cenam & prandium per horam exhibere. iiij. vel iiij. Et est eaz descriptio. **Recepta** ossium dactyloz combustorum. 3. j. coralloz alboz & rub. sandaracetburis gummosi: hypoglossidos acacie: granorum mirri. an. 3. ii. karabe ematitiz. an. 3. j. 5. seminis porri torrefacti: nastur. torrefacti. an. 3. iiij. bdellij mollioris & subalbidij. 3. v. terant omnia per se. deinde simul incorporent in mortario cum pistello sepins calefacto: & fiat pilule de o. 3. viij. quousque existat: ut iam scriptum est: & sunt non fallentes me in casu isto: qui quousque perduxit boies

ad pulsum uermiculari: a quo tamen divina gratia releuati fuerunt plurimi: sicut spero hunc generosum virum etiam liberari debere: quod sua misericordia concedere dignetur altissimus ad laudem eius sempiternam. Amen.

Consilium. 76. De catarro.

Ro altero vero suo dei predicti ordinis fratre Joanne de comis puidendum est remedijs bonis iterationes mudificandi caput & pectus & stomachum a flegmate vitreo & mucillaginoso cataractate & per viam idigonis genito in predictis membris: propter quod opus est puidere sibi: ut caput pectus & stomachum panis bene

coopus custodiat: & ab usu lactis ciborum pastilium a multitudine piscium ab usu blete spinachie lactuce & aque frigide potum oino sibi caueat: & utat remedijs tribus hunc modum. **Accipiat** oino sero partem ante cibum vel ante collationem nocturnam quam adest ieiunij tempus unam de istis pillis. alteram vero pillulam accipiat per horas. iiij. post cenam. **Recepta** aloes abluti. 3. ii. 5. arthanite colloqu. agarici turbit hermodactyl. an. 3. vj. dyagridij. 3. v. cinis. gariof. macis ligni aloes. an. 3. iiij. cum iera simplici forment pilule ex o. 3. viij. de quibus fiat ut deinde est. **2um** remedium est: ut die intermedia iter unam & alteram pillam quam uadit ad lectum cum 3. cyatho vini al. calefacti subtilis & dulcis accipiat huius electuarij. 3. j. 5. **Recepta** elua. dyacalameti. 3. 5. eluarij dyairis. 3. j. amboz descriptione Nicolai in antidotario incorporent simul cum modico syrupo de bysopo. **3um** vero iterum est pulvis iste de quo vir iste oino tertio sero quam uadit ad lectum super praecapitis sui per directum sagittalis commissure in latitudine 4. digitorum apponat quantitate. vj. 5. oz. spargendo ipsum inter capillos. **Cuius** descriptio. **Recepta** folij granorum padis ligni aloes storacis calamite. an. 3. 5. coralloz rub. 3. j. macis. 3. j. 5. gary. 3. 5. fiat oinum per se pulvis & commisceatur.

Consilium. 77. De octo malis dispositionibus videlicet.

De catarro cum mala complexionem frigida & humida cerebri. **De mala complexionem calida & sicca epatis.** **De asmatez tussi cum sputo.** **De nocumeto idigonis stomachi.** **De dolore musculorum spatulaz & colli.** **De dyaria piodica.** **De febre cholericam aliquam supueniente.** **De ardore urine.** **Diuidit autem consilium in capitula tria.** **De essentia & de causis & signis dispositionum.** Cap. 1.

Non est dubitabile apud pitos in theoria medicine quod catarus nobilis viri Joannis frascisci de triseno pedet a dispositione duplici membri principalis. Et prima quidem est dispositio cerebri per essentiam. 2^a vero est epatis per colligantiam. Et dispositio quidem cerebri naturalis: & a principio fuerit calida ut ex signis deduci

posset: ut ex calore in toto capite precepto: ex nigredine capillorum grossitudine & aliqui crispitudine corporis: ex uelocitate operationum iteriorum. Si ex alio signis congregatis. **Tamen** dispositio preter sensu cerebri ipsi videtur magis esse frigida & humida denotanda quam calida: quod ex multis arguitur: ut ex frequenti applicatione ad aerem frigidum & ex usu ifrigidate a quousque reponit non naturalis pervenire sine ex cibis sine ex potibus sine ex multo coitu pervenerit illud: sine contigerit permutatio cerebri a causis corporalis: ut propter debilitatem digestivam stomachi epatis vel totum iam manifeste videri potest quod in capite eius agerit multa materia mucillaginosam & aquam. Que & si ab inferioribus membris ad caput tota perpulsa fuisset: ipsa tamen propter temporis longitudinem de necessitate permutavit cerebrum ad frigiditatem & humiditatem: quam oino egritudine cronice huius oem dispositionem sunt fride: ut colligitur per tertium. cap. de causa emigrante. **Ex** quo fundamento appetit intelligi posse: quare egritudo ista viri fuit & est fontis: eo quod ipsa est lapsa ad trium complexionem cerebri etiam & plures alios. **At** vero quod bec dispositio sit per essentiam appetit propter diuturnitatem temporis. **2^a** vero propter continuam

fese effusione materier a capite. Si eni egritudo foret p̄cise per colligatiā ab epate ip̄osibile foret epar ip̄sum tādū z tā tā materiā t̄smittē capiti quāta effundit ab eo. ¶ Et 3° itē rū q̄ bec egritudo sit per eēntiā: appet ex dolore capitis grauitate eius z extēsiōne eius egritudis ad frōtē tēpora z posteriorē ptes: oportet igif dicē q̄ egritudo bec fm magnaz partē est d̄spositiō cerebri per eēntiale nocumētum eius.

Qd vo bec egritudo fm ptem notabilē depēdeat ab epate ex multis deduci pōt. p̄ q̄ maino nocumētū qd in capite. videlicet. fixū appet est in tota medieta: te dextra capi tis eius: s̄z hoc ponit esse signū nocumēti cerebri per colligatiā ei^o ad epar. ut p^o terti. cap. 14°. ¶ Et itē rū 2° hoc deducit. ex pte m̄aei que in sapore suo salsedine quā si semp z aliqū amaritudinē repūtat. amaritudo aut nō pōt puenire nisi a cholera aut uapore ei^o ab epate coicato ad cerebri. ¶ Et 3° itē rū: q̄ salsedo in tali m̄a eu idēu assignari p̄t puenire per mixtionē cholere cū flegmate aq̄so augmētato i cerebro per viā idigestionis. Ex quoz duoz cōmixtione ad inuicē acqrit salsedo. p̄ma p̄mī. cap. de humorib^o in facto eē. Et s̄z salsedo in m̄a acqrit possit per modū putrefactiōis: q̄a tū in viro isto nō apparēt signa putredinalē calorē testificātia: z appet p̄m̄a salsedo in m̄a: id eu idēu deducit ip̄sam puenire ex mixtione p̄dicta materierū q̄ ex putrefactiōne ip̄sarū. ¶ S̄līz s̄z flegmatica salsedo in m̄a q̄nqz in ore bui^o viri repūtet cū sensatione fumose adustionis: deduci tamē possit manifeste q̄ talis materierū adustio nō fit in ip̄so cerebro. Appent eni multe vigilie in getudo dormitionis: corruptio uehemēs: sitis z oris amaritudo: spēs. alienationis: del corruptionis in opationib^o sensuū iteriorū: quoz neutp̄ in hoc viro appet. id subtili^o videt eē dicēdū q̄ in epate ei^o assignet caliditas adustia m̄aerū cholericaz: que cholericamā aliq̄ iter adusta siue substantia l̄r trāseat ad caput siue per modū enaporationis cōmixta aq̄so flegmati: cuius multum do repit in cerebro sit in eo ponit salsedine z odorē ul̄ sapore similit ei. qui puenit a corporib^o que adurunt.

Qd aut in epate bui^o viri uestigiū adustie caliditatis assignari possit ex multis deduci potest. ¶ P̄mo qd ex colore ei^o qui ad rubedinē cūz obscuritate eleuat^o est. ¶ 2° ex uenaz extēsiōne. ¶ 3° ex habitudine ariditate. ¶ 4° ex tactu caliditatis acute impmētis. ¶ 5° ex cutis aliquāta soliditate. ¶ 6° ex multitudinē ḡnationis cholere rubee. ¶ Et 7° q̄ in hoc viro vident^o appere signa de cōplexione ei^o in adustā: quā p̄mutationē nō credo ip̄sū z uadē posse: nisi fiat p̄tra opantia ex pte regiminis sibi conueniēter assignādi. ¶ Ex q̄b^o oib^o diligēter cōsideratis: uolo mibi satisfactūz eē de eēntia egritudinis bui^o viri uarietate ei^o z accitib^o ip̄suis. Est enim egritudo ei^o mala cōplexio frigida z humida materialis cerebri iam declarata. ¶ Varietas autē ei^o est: q̄ mala cōplexio diuersa fuenit in cerebro suo. ¶ P̄ qd diuersa: q̄ cōposita ex facta que est in cerebro fixa: z siēte que depēdet ab epate. ¶ Et itē diuersa: q̄ ex diuersitate materier pueniēs: ut declaratū est. ¶ Et 3° assignat diuersitas ex pte accitūz coicantiū materiā que q̄nqz salsedo cūz adustionis uestigio: q̄nqz sine eo repit. aliquādo vō cūz aliqū amaritudinē. aliqū sine ipsa repūtat. ¶ Accitū vō egritudinis sunt catarrus qui q̄nqz z rarus ad partē r̄ice uertit. ¶ Q̄nqz per ptes musculoz choīdardū uenaz z arteriaz collī z gule descēdit ad spatulas. ¶ Aliqū vō per palatūz z uenas descēdit ad pect^o: qd demonstrat ex nocumēto anbelit^o tussi z s̄līb^o. ¶ Et q̄nqz descēdit ad stomachum qd appet ex dyaria uel fluxu uetris p̄iodice appente lordinata tū p̄iodo magis q̄ ordinata. Hec sunt que de d̄spositionib^o bui^o viri: uelut uetiora cōtēplari potui. ¶ Et ex hoc fundamēto facile appere pōt q̄ talis egritudo minas sibi accitūz a smatis empimatis p̄t̄is dolorū iuncturaz lesionis stomachi z plurimaz alioz: vñ opz q̄ bic vir z p̄mptus z sollicit^o fiat ad curationē suā: aliter male se habebit.

¶ Decura dictarum d̄spositionum per regimen sex rerum non naturalium. Cap. II.

Egatur igitur iste vir ex parte sex rerum nō nālium regimine fracto ex calefacientib^o z exiccantib^o que aduersent d̄spositiō cerebri: z in frigidantib^o z humectantib^o que d̄spositiō epatis respiciat: q̄re si bene cōsiderent^o ea que de cibariis alterata erūt ex p̄dictis in p̄mo gradu caliditatis z siccitatis erūt cōuenientia lapsus cerebri: z erūt corrigētia caliditatis z siccitatem epatis que notabilr eleuata est. ¶ Et q̄ caliditas z siccitas p̄mī gradus cōparata ad caliditatem z siccitatem scōi gradus erit sufficiens remittē ip̄am: qm̄ remissum remittit intēsum fm uetiorē viā: ut patet de aq̄ remisse calida que remittit intēse calidā: ideo tale regimē uideret esse conueniēs. ¶ Posset autē ego dicē dulci^o z cū miori anxietate cibaria calida z sic. cōm̄scean^o fridib^o z bu. z cō sperans q̄ discretiua potētia ad egritudinē calidaz z sic. trāsmittet frida z bu. z cō. ut scribit p^o q̄rti de cura em̄itrici s̄ Alexandruz. z 5° can. sūma z cap. p̄m̄is. in cōpōne medicinarū ex cōtrariis. ¶ Aer itaqz ip̄ius ad caliditatem z siccitatem parūper sc̄linet^o z locustationis cōlīr z oio enitet excessus humiditatis z ingressus aq̄rū z maxie frigiditatem capitis z extremoz: p̄cipit eni maximū nocumētū ex illis. ¶ 2° vō enitet cibaria uelociter corruptibilia: ut lac: vinctuosa multa z cōsilia. ¶ S̄līr effugiat uehemēter uaporosa z acuta: ut alleū cepe z s̄ilia illo. ¶ Effugiat etiā uaporosa cibaria oia: uelut legumina fructuū multitudinē z brodialia piguia. ¶ Et itē enitet cibaria magne viscositatis: uelut pastilia: pisciū multitudinē carniū ptes cutāeas nervosas z p̄aniculares. z iter reliq̄ ab oī ḡne salsoz ciboz abstineat: z in cibariis suis ualde modicū salis accipiat: z acuti etiā aceti usū effugiat. ¶ Et p̄pter eādē cām etiā caueat a potu aque frigide z usu ei^o cū uino: nisi fuerit diligēter p̄cocta. ¶ Et uinū ei^o sit albū non dulce neqz illi uicini: s̄z mediocritate saporis leui stipticitate participas. ¶ Et 3° p̄ncipalr a forib^o exercitiis abstineat. z p̄pe sup cibō: z in sūma gescē utili^o est ei q̄ uehemēter exercitari: s̄z mor^o p̄gressiuus mediocris sit ei conuenienter utilia. ¶ 4° adhuc in mō sue cibationis enitet cibi q̄ritatē magnā: mo meli^o est ei parce comedē: q̄ in cibatiōe saturitatē cōplere: etiā abstinentia per quā corpus inanit in exiccando reumata z catarrhos est ualde conueniens. ¶ 5° vō dormitionē effugiat imediate post cibū factā: z etiā diurnā in q̄tā pōt: imo nō dormiat p̄pe cibū: nisi saltē trāserit hora cōpleta z dormiat eleuato capite nullomodo resupinus: s̄z ad latera declinās z p̄us sup dextro: deinde sup sinistro latere: reliquo^o vō tpe uigilet: ita q̄ mēsurā somni in die nāli non fiat amplior q̄ septē horaz. ¶ Pro altera vō re non nāli oio effugiat accitūz animi uelocē z fortē motū in spiritib^o z humorib^o impmētis: sicut iracundiā furiam z cōsilia: imo spem bonā in sua curatiōe letatē accipiat i altissimo deo cōfidēs. ¶ De cura dictarū d̄spositiōnū per medicinalia. Cap. III.

¶ Roregimie vō b^o viri p medicinalia p̄mittēdū est. q̄ q̄ in hoc viro diuerse sūt egritudines z accitūz diuersis opz uelut itētionib^o z istis curatiuis. cūz quelibet illarū egritudinū z accitūz uertat ad se curationē necessariā. S̄z autē egritudines in hoc viro. ¶ P̄ qd est mala cōp̄lo cerebri frida z hūida. cui^o accitū est descēsus m̄ae catarrigatiō ad pect^o. ¶ Et 2^a accitū ē asma. Et tussis fortis cū multitudinē spūti. ¶ Et 4^a est corruptio uel ipedimētū digōnis. ¶ Et 5^a est flux^o dyarie q̄nqz eueniēs. ¶ Et 6^a est dolor circa spatulas z collū eueniēs q̄ q̄nqz extēdit usqz ad genu. ¶ Et 7^a p̄ncipalis egritudo est mala cōp̄lo epatis calida z sicca: cui^o accitū est q̄nqz cholericā feb^o. supueniēs. ¶ 2^a accitū est ardor in urina q̄nqz supueniens. Cum igitur hec accitūz sint q̄ plurima: ideo uisus est mibi unicuiqz illoz per se ordinate p̄uidere. ¶ P̄mittēdum p̄mo q̄ in curationib^o uariarū egritudinū cōplēcat^o p̄ncipalr assumit debet ab ea sine cuius curatione relique curari nō p̄nt. cūz igif d̄spositiō cerebri uideat esse suspectior oib^o alijs opz necessario ab ei^o curatiōe etiā icipe: q̄z p̄ncipalr autē dē. Et q̄ post ip̄am nocumētū in anbelitu est

multa psculosus. id p ponā infra rectificatiōis cerebri. 2° epatis. 3° pectoris. 4° ad alioz acciōis curā pertrāsibo zc.

Ad catarrum.

Itaqz pro regimine ad cerebrum cōuenienti. 8. infra mibi necessaria visa administrabo. Quoz p^m est ut eger iste mane hora electa flobotomet de basilica dextri brabij per quā educant sanguis. 3. v. ad alleuiādū epar: z diuertēdū mās ad caput solitas effundi. 2^m vō in strūm est ut sequēti die vir iste purget cū. 3. j. aut duobus. 3. pillaz cochiaz. educūt enī mām cholerica z flegmaticam a capite: z inferiorib⁹. z sunt nūlime oib⁹ in qb⁹ pseuerāt catarrhi. in estate z in hyeme. ut 5° tertij. cap de cura catarrhi. litteralr colligēdū. Exhibeant itaqz in aurora z dormiat eger post eas p^m pue per horā: z qnta hora ab assūptione earuz accipiat cyathū aque oidei cum paucō succaro calefacte: z i sexta hora p^madeat. 3^m in strūm est ut vir iste postq^m fuerit euacuat⁹: accipiat hoc digestiūz calidū hora p^mdicta: z p^mtinuet ipm ad minus dieb⁹. x. Cuius descriptio. R. sy. de endiuia: mel. ro. sy. de sticados. añ. 3. 5. aque cicoree: z betonice. añ. 3. j. 5. misce. 4^m in strūm est ut tpe quo assumit hoc digestiūz: saltē oī tertio sero per vnā horā uel duas post cenā accipiat vnā pillam assaiaret descriptiōe Auic. p^m ter tij. trac. p. z finali cap. distrahūt enī a capite z rep^munt mās ad ipm ascēdētes. 5^m in strūm est ut tpe digestiui p^mdicti intēdat ad diuersionē mēterū: z de numero eoz que leuiter z secure diuertūt: est lōga z foris fricatio mēbroz iferiorz cūz pānis calidis ab inguinib⁹ usqz ad pedes: trabēdo iferius z a spatulis usqz ad nates: z ab humeris usqz ad manus. Mor⁹ enī mēbroz iferiorz est ualde iuuatiuus per catarrum: ppter attractionē mēterū ad iferiora. 2^m diuertēs z fort⁹ est administratio clisteris huius. R. folioz blete: mercurialis: malue: fursuris. añ. pugillū vnū. assari: betonice. añ. pugillūz mediū coquantur cōueniēter. z ex hac decoctione diligēter exp^msa accipiatur lib. j. olei violarū: z de croco añ. 3. j. 5. iere. Bal. z succari ru. añ. 3. vj. salis cois. 3. 5. accipiantur in mane. 3^m diuertēs z mediū iter ista est frequēs appositio uentosarū sup natib⁹ z spatulis z nō scarificent nī si in loco appōnis earū uebemens appareat sanguis uestigii. 4^m diuertēs z utile iter cetera est puocatio emorroidarum: sed p^mie cōueniēti⁹ est magis post eūones itera: mō fricent itaqz extreme ptes itestini cū folijs ficti: aut cōsolide maioris: uel cum aliquo rugoso cortice arboris: aut cū pāno aspero. uel earuz fricatio fiat cū felle tauri calefacto: cū modico salis uel pulueris arthanite. Sextuz in strūm p^mncipale est: ut post assūptionē syrupi vir iste euacuet cum pillis cochiaz iam p^mdictis qb⁹ addi pōt. 3. j. pillaz de sarco colla: z obfuent in hac eūone que dicta sunt in p^mma. At tēdēdo tū q^m eger nō debet eē p^mtētus vna uel duab⁹ eūonibus: s; debet eas reiterare toties quoties digōnis uestigia cōplete apparēt: qm talis est regula in curatiōe egri tudinū cronicarū obfunda: z si videret viro sapiēti regēti hunc egriū p^mdicto syrupo posset fieri additio syrupi de calamēto aut syrupi de p^mssio grā capitis z syru. ro. oxīacare z simi lū gratia epatis. 7^m Septimū in strūm p^mncipale est: ut vir iste post p^mdicta assuescat oī die sel lauare caput suū cū lixiuio acuto z cū sapone: deide bñ diligēter exiccare ipm z hoc p^mtinuare p spatū. x. dīcū memorādo semp in hoc tpe accipe aliq^m de pillis assaiaret supius tactis. z tpe hāz abluōnū caueat exponē se aeri frīdo fulciēdo caput suū cūz tecturis cōueniētib⁹. Octauū in strūm p^mncipale est: ut postq^m oia p^mdicta expleta fuerit qescat eger per. 4. u. 5. dies. Et tūc p^mno raso capite applicet ei per totū hoc emplm. R. succi cala mēti uel mētastrī. 3. 5. farie fabaz z orobi. añ. 3. iij. pulueris costi macis. añ. 3. 5. gnoz sinapis. 5. j. pulueris stercoris colū bini. 3. ij. pulueris maiorāe. 3. vj. bulliat lēto igne: liniaf g^m to tū caput ex eo: qm rubificādo uesticat z mās a p^mfūdo cerebri attrahēdo cōsumit. z in cerebro p^mfortationē notabilē relinquit sibi cōsideras cōponētia. hēc de dispōne cerebri suffi.

cere vident⁹. Ad malā cōp^monē epatis.

Iam vō ad curā epatis trāsire oportet: cui quoz remedijs mibi puidēdū eē appuit. P^m mū itaqz est ut eger iste plurib⁹ dieb⁹ accipiat. 3. iij. aque en di. cū. 5. 5. pulueris epatis lupi in furno exiccati z pulueris a ti. Secūdū vō p^mncipale in strūm est: ut iste vir assuescat cōmedē carnes codiaz elixatas: qm appētate p^mfortāt bec oia epar. 14. tertij. cap de curis vniūlib⁹ epatis. Sūt autē codie limacie magne cū testis rubcis sup spīnas z dumeta iuēte. 3^m in strūm p^mncipale est: ut iste vir qm semp an oē cibariū per lōgū tēpus accipiat rotulā vnā p^mfectionis dyarodō de scriptione Nicolai in anado. que sit pōderis. 3. ij. Quar tū in strūm est: ut sepe iste vir in dieb⁹ caloris assuescat epitbi mare epar suū cū pāno lineo lōgitudis spāse z latitudis. v. digitoz ifuso in hāc mixtionē actu tepidam. R. aque absinthij cicoree z rosar. añ. lib. 5. spodij. 3. j. 5. croci. 3. j. rosarū sandaloz amboz. añ. 3. ij. cāphore. g. vj. aceti coclearia. v. misce diligenter. Ad asma.

Pro regimine vō tertij acciōis qō est Astma: trib⁹ remedijs mibi visuz est cōueniēs puidere. Quoz p^mū est: ut mane z apud uesperas z itez i sero tpe itroir⁹ ad lectū vir iste sepe teneat i os suū de boc electuario. R. loch de papauē. loch de pino. añ. 3. 5. incorpent cū bona cōtritione. Secūdū medicamē est ut vir iste oī q^mto mane in aurora accipiat. 3. iij. eluarij dya prassij descripti a Nicolao in antido. cū. 3. ij. aque decoctio nis radicū ligustie munda. cū paucō croci z calefacte. mūdificat enī z expurgat pect⁹ dilatādo vias anhelit⁹. Tertiū vō remediū est: ut oī sero cū uadit ad lectū faciat iungi pect⁹ suūz cū boc linimēto. R. olei de croco: olei lilioz albo. añ. 3. j. pulueris ireos croci aristo. ro. oppoponacis. añ. 3. j. terātur oia ultimata cōtritione sūt: z ex eo calidū fiat ut dictum est. Ad nocumētū digestionis stomachi.

Pro regimine vō quartū accidētis. s. nocumēti digestionis cōferre puit quoz tuoz instrumēta. P^mum est usus frequēt⁹ mēthe aromatrice: cui⁹ stipes ad rubedinē tēdit in cibis accepte. Secundum vō instrumētum est: ut semp ante omnē cibuz accipiat rotulā vnā. 3. ij. huius cōfectionis. R. spērum eluarij de ligno al. descriptione Auicēne 5° can. summa p^mma. 3. j. spērum aromatici ro. fm Gabrielē. 3. 5. succari al. 3. iij. cū aqua absinthij fiat cōfectio in rotulis. 3. ij. Tertiū vō instrumētum est: q^m vir iste cū medio cyatho aque decoctionis macis calide saltem bis in septimana accipiat. 3. j. pulueris ameos. Quartū instrumētum est: ut sepe faciat iungi stomachum suū cum hoc vnguēto. R. olei nardinū: olei de mastice. añ. 3. j. macis: mēthe ameos spice assari. añ. 3. j. gaz 3. ij. cere quātum sufficit fiat vnguētum mediocris tenacitatis cum. 3. media refine.

Ad dolorem colli z spatularum.

Ad curā vō alterius. s. qnti qō est dolor musculorū colli z spatularum cōferunt oia mundificātia caput z uētosarum applicatio supraposita in regimine capitis: z affert ei iuuamētum notabile hoc linimētū spatulis frequēter applicatū z collo. R. olei onfancini. 3. j. olei de euforbio. 3. 5. salis cois torrefacti z bñ triti. 3. ij. cōquassent simul: z ex eo actu calido fiat ut dictum est.

Ad dyariam periodicam.

Ad regimen vō alterius accidētis qō est perlo: dica dyaria videt mibi q^m cōueniēti⁹ est ipsam nature regimini dimittere q^m itercipe eam nī si supflūedo debilitaret. Si autē pduceret ad hoc puidet ei duplici instrumēto. P^mum est q^m semper ante cibuz accipiat rotulam vnā huius cōfectionis. R. conserue citoniorum. 3. iij. mastice. 3. j. mēthe macis añ. 3. j. cum modico vini citoniorum diligenter incorporentur in mortario: z fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. z accipiat vna ex eis. Scōm vō in strūm est clistere hoc. R. coriādrī pparatū grā

noruz miri: cupularum glandium: seminis plantaginis: z acatie. añ. ℞. j. feniculi: cimini: anisi. añ. ℞. s. granorum granatorum exicatorum. ℞. ij. de earum decoctione accipiat lib. j. olei rosarum. 3. iij. mell' rosati colati. 3. j. pigue dinis renum birci. 3. ij. dissoluant oia simul z fiat clistere.

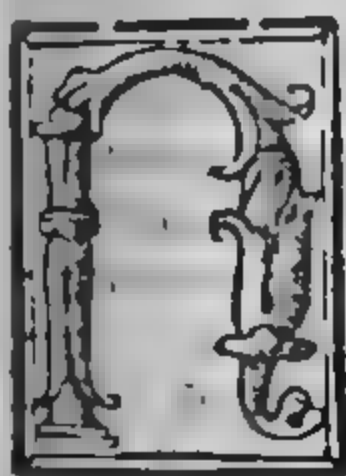
Ad febrem cholericam.

Si aut supueniret huic viro febris cholericam ad ipsi⁹ curatione⁹ offerunt digones z edones supius dicte: attendendo tamen q^d in digerentibus z euacuantibus medicine debent eligi aduersantes cholere valde poteter. parum vo aut minus debent esse flegmati appropriate.

Ad ardorem urine.

Pro cura vo ultimi accitis. s. ardoris urine qui puenit ex acuitate cholice. mæi z falsi flatis cũ illud origeretur ista tragea: de qua semper accipiat coclear vñuz añ cibũ z mediũ post cibũ. Cuius descriptio. ℞. semini endiuie scariole aceto. añ. 3. ij. seminum portu. la tnceañ. 3. iij. gnoz papaueris al. medulle pinearuz minu tim icise. añ. 3. j. seminis insgamĩ. 3. j. s. puluerigent pulueri cãda: z cõmisceant cũ duplo pãderis oĩuz de cuccaro albor: accipiat ut dictũ est. Ego enĩ utiliora z securiora remedia: ut nũc huic viro eligẽdũ potui. Oipotes aut z misericors hec oia dirigat in salutẽ illius. Ad laudẽ ei⁹. Amen.

Consilium. 78. De flegmate falso.

Non leuiter Considerandus est circa dispositione⁹ huius vtri cõmedatissime urbis Cincetie ciuis. est enĩ dispositio ipsa in capitulo acuti catarrhi collocada: que cũ inepitudine sue curationis magna plurimũ pducit ad accidẽtia praua inferius declarada. Cuiuscuĩusqz antez falsi flegmatis vident tres pncipales ab au-

ctorib⁹ colligi spēs sũ triplicẽ causarũ effectuarũ respectũ. Est enĩ vna de causis falsi flegmatis caliditas putrefactiua ipsius: ppter quã ptes eius aquose terreis uehemẽter cõmixte in falsedine cõuertunt. Secũda causa est adustiuu caliditas que vñ ptes flegmatis in cinerẽ. z ipe cũ aquo sio pñib⁹ flegmatis cõmixte falsedine efficiũt eo modo quo pma pñi. cap de humorib⁹ exēplificat Auicẽna de cinerib⁹ cũ aqua coctis faciẽtib⁹ falsedinez in aqua fieri. Tertia causa falsi flegmatis est famosior. qz ab auctorib⁹ usitata magis. etiã qz frequẽtius in boie multiplicata repit. z est ut mltis pñib⁹ aqueis ispidi flegmatis cõmisceant cholericẽ mæc multũ amare. qz aduste cõmixtione eqũ. Nõ itelligo autem ego equalitatẽ mixtionis pãderalis. ut. j. lib. flegmatis. j. lib. cholere cõmisceat. sed itelligo cõlutatẽ actinitatis cholere i flegma z passibilitatẽ flegmatis ab illa. Si ppositio cõt eqũs arithmetica nõ dubito q^d in tali cõposito remaneret amaritudo fortis ppter maiore actinitatẽ amaritudinis in chole ra q^d ispiditatis in flegmate. Et pñt colligi sermones isti pma pñi. cap preallegato. z 2° nãlium virtutũ. Et ex hoc fundamẽto vificari põt famosa z per scolas uenulata diuissio triũ spẽrũ falsi flegmatis: quoniã aliq^d fit m leper modum putrefactionis. aliq^d per viã adustionis. z aliq^d per viã cõmixtionis. Utrũ aut oēs tres predicti flegmatis falsi species in quacunqz pte corpis fieri possint. dicẽdum est q^d nõ sed ut in plurib⁹ hoc flegma falsum efficiat aut in epate aut in uenis magnis aut in spatiositate mēbroz magne pãuieas tis z extẽsionis. uelut sunt amplitudines cerebri iter puerũ eius z cõcanum pie matris: z inter panniculos predictos: aut inter ipsos z cranei cõcanitatem. similiter in cõcanitate pectoris stomachi uesice z similitum. Credo autẽ ego utplurĩ mũ hoc flegma fieri falsum in uenis magnis a quacunqz de numero illarũ triũ causarũ fieri cõtingat ipsum falsũ. Et ex hoc fũdamẽto nẽplatoz facile poterit itelligẽ causas oēs falsi flegmatis effectiuas. Si enĩ tales cause pñitine fuerint patet q^d acr calidus: iterim dieb⁹ canicularib⁹ z sub radijs

solis multum morari: z frequens usus ablutionis capitis absqz uenienti exiccatione: frequẽter ouersari in thermis z in stuffis: in cibis z potib⁹ crapulãdo excedẽ: z multum luxuriari: z pñie cũ z repletionẽ agẽ: z vini sumosi z acuti multitudõ: z iuriã pinguiũ cum aromatib⁹ frequẽs usus z sumẽ frequẽter pfectiões calefaciẽtes cũ cibis: sicut. cc. cõfectio de cinamomo de nuce mus. de galãga z silibu: ut est modus platoz nris tpibus diuitũ z potẽtũ. Et pñlr multa stomachi repletiõe uti z accitibus aie furiã z iracundiã inducẽ solentib⁹. z uehemẽs. s. sup cibatiõe mor⁹ seu exercitiũ z festina z plixa post cibũ dormitio. hec inq^d oia omnium causarum pñituarũ que falsum flegma possunt efficere per se uel reductiue cõplectunt numerũ. Et ex istis cõsiderati facile apparẽ põt sufficiẽtia causa z corpaliũ uel antecedentiũ flegmatis iãz pñicti. Et ex istis ultimate scilicet dicitur que sit causa coniuncta catarrhi falsi. est enĩ ipsa materia que a uenarum pãuitate effusa z in poris recepta per vias expulsiõis educitur. Ex quo itẽz 4° facile intelligere potes uarietatẽ catarrhoz a via effusiõis acceptã. Si enĩ materia multiplicata in capite descendat ad pectus: tunc catarrhi pñiedendotiõe accipiat iũt sniam ueteris z cõmẽtatoris affõz 7°. smone illo. Catarrhi in supiori uõ tre in saniẽ ouertunt in quatuor dieb⁹. Si aut mã descẽdat ad fauces z circa collũ bianci nomẽ sibi sortit. Cum aut materia talis z pñie acuta descendat ad nasum per rĩcamitine denoiaf corĩca. Et pñex hoc q^d si materia descẽdat ad ptes colli posteriores tumorẽ z dolorem efficit in eis ppter quã vulgus dicit collum esse in chordatus. Et adhuc attẽde q^d qlibet de numero catarrhoz pñictorum fieri põt per viam defluxus. z ita ut in plurib⁹ cõtigit q^d materia in multa qñtitate z in tpe breui per pñictas vias a capite descẽdit. Aut fieri põt per modũ trãsitus mæi paucẽ aut paulatine per pñictas vias. z hec est spēs quã nõnulli. sapiẽtes z vulgus etiam dicit reuma uel stillicidum.

Unde ex omnibus istis inuicem bene collectis diligẽs cõsideratoz poterit intelligere signa catarrorum. De numero enim signorũ aliqua a sapientibus dicuntur: pñonostica futuri catarrhi que sunt plura. Pñimum qz patiens ante descẽsum mærum lãgotpe sentit caput eius grauari esse ut in plurib⁹. pñ a pñtia multũ flegmatis possẽ puenire. Scõz signũ est qz isti qñ capita sua sũtũt lenia: hoc est ppter ebullitiõe cholericẽ mæe uincentis flegma a qua eleuant uapores subtiles multe mobilitatis qui spũs sensibili cõmixti cerebri z pñaniculos alterat alteratiõe lenitatis cũ mobilitate. Et patet q^d hoc signũz appropriatũ est potẽtiẽ tactiue. Si aut spũs ipi talib⁹ uaporib⁹ cõmixti alteratõz gandi imaginatiue potẽtiẽ: tunc patet q^d corũpitiõ opatio eius: ita ut imaginent aliqui q^d uolare uelint. Sẽta enim impñũt suas spēs in spũm z organa. unde imitantur potẽtiẽ sentiẽtes. sed sensatũ est uapor subtilis z ad supiora mobilis quare zc. Et possunt bi sermones colligi 2° de aia. circa fines. pñma tertiũ tractatu quinto capitulo pñmo. Tertiũ signũ pñicipale est q^d patiẽtes qñqz sentiũt caliditatis uaporose subitã im pñiliõe. qñqz in cerebro suo frigiditatẽ innalescẽtẽ: ac si per ipm z pñaniculos suos aq actu frigidã moueret ad diuersas dñas positionis. Et pñmu z qñdẽ sustẽtat: eo qz ouz ebullit cholericã materia magna pñipit ab ea caliditas: z qz uapor qui a tali mã eleuat est resobilis: ideo cito euanescit illa caliditas: z remanẽt partes flegmatis mobilitate z fluide in uenis bincide discurretes qz remota fuit causa actu notabiliter calefaciẽs: ideo tunc flegmata habent potẽtiã in frigidandĩ quã pñimo non habebant. Et ex hoc signũ colligitur uerificatio cuiusdam apparentis. Istis enĩm boibus apparet cõtĩnus molestatio nunc tegendi: nunc detegendi caput: nunc sentiendi sudorem calidũ: nunc frigidũ. Quartũ signum est sequẽs ex predictis q^d quãdoqz caput z adiacẽtes partes: quando qz calide: quandoqz actu frigide percipiuntur a tangente.

Quintū signū est q̄ color capitis ⁊ faciei nūc declinat ad albedinē claraz. nunc ad albedineꝝ palliditatis cōmixtam. **S**extū signū est uarietas in dormiēdo ⁊ uigilādo: q̄nqz enī uigilanti sunt: quādoqz vō dormitanti. **S**eptimū signū est q̄ talis dispō p̄nuntiat in bitibus inferiora mēbra calida: superiora vō frigida. **O**ctauū signū cōpletū: nūc est ueniētia alioꝝ p̄ticulariū: ut q̄ homo nunc utat regimine calefactio: ut exercitio ⁊ cibis calefacientibꝫ. alii q̄ in frigidatū: ut ocio lactuca: ⁊ silibꝫ: ⁊ p̄pe fructibꝫ horariis. nihil enim ita uaporosū ē: uelut fructꝫ. 5° tertiū. cap 5°

Reliqua vō huius dispōnis signa demonstratiua dicuntur a sapientibꝫ. **P**rimū ipsorum est actualis matetiei descendētis sensatio a patiente per aliquam predictarum viarū. **S**cōm signū est punctio: mordicatio: uel exoratio in vijs descensu notabiliter percepta. **T**ertiū signū est frequens sternutatio: eo q̄ bec est materia hu. nectans: ⁊ multa uentositate replens caput calefactiō ipm. p̄pter q̄ incitatur virtus expulsua ad uehemētē ⁊ cito agitādum materiā: ut expellat ipsam: in quo motu accidit sonitus sternutatio nūcupatus. **Q**uartū signū est oris ⁊ totius palati siccitas cum representata salsedine notabili. **Q**uintū signū est sitis in ore p̄cepta: ⁊ cuꝝ potu nō sedat. **S**extum signū est nocumētū notabile a superueniente febre perceptū. **S**eptimū signū est faciei rubicūditas sine maḡ uenaz extēsiōe. **O**ctauū signū est nasica itelligēdo per eaz plationē fmonis in naso resonantis. Alia autē ista dicē solet nauitas. ⁊ est ut q̄nqz multiplicata mā fm partē ad stomachū descēdēs inclinet ipm ad euomendum: ⁊ est nausē interpretatio. **N**onū signū est ab exēte mutato. q̄ q̄nqz exiēs est mā subtilis calida ⁊ acuta: que sensu tactꝫ ⁊ gustu p̄cipit ⁊ salsa ⁊ non amara. **A**liq̄ vō mā est subtilis ⁊ aquosa: lz salsa p̄cipit ⁊ bec sūt p̄prie augmētū huius dispōnis signa. **A**liq̄ exiēs est mā grossa in substantia eq̄lis que uehemētē calida p̄cipit ⁊ salsa. ⁊ hoc p̄prie accidit in statu in quo uehemētē est in salu. hui catarro putrefactio ⁊ digestio mīerum. **D**ecimū signū est pulsus uarietas in suis differentiis. est enim pulsus magnus ⁊ uelox. q̄nqz durici. q̄nqz lenitiei atinēs fm uarietate in dispōnis arteriarum. alii a cholera. alii a flegmate facte nō raro hic pulsus magnus uelox est. ⁊ p̄prie in augmēto ⁊ statu. Aliq̄ vō paruus ⁊ uelox ⁊ frequēs ut in principio ⁊ declinatione. **U**ndecimū signū est q̄ urine istoz in colore suo i uli p̄ncipio i gradu citrinitatis notabiliter sunt eleuate. In augmēto vō ⁊ statu ad igneitate tendunt notabilē. substantia autē iparum grossitiei magis atinet q̄ subtilitati: eo q̄ pls de flegmate repit q̄ de cholera. q̄ ista euaporat ⁊ non pōt urinas tenues efficere cum non remaneat. **C**ircularis adū regio in hac dispōne. l. cētū tale in colore suo ad citrinitatē tēdit notabilem cuꝝ granulis p̄ eius corpulētā vndiqz dissemiatū p̄pter uapores cholericos in flegmatica mā sua viscositate inclusos. in illud autē cētū. Egidiij. In circū seriei gnula fixa tenent. In cerebro secreta latet cōfusio cāe. **I**n regione vō aerea uri nax. l. in ea que per digitalē mēsurā acri vicina est plima sunt gnula in eius superficie sparsa que demānt egriitudinē esse actu i poxismo. iux illō. Granula reumatice semp sūt nēcia cāe. **E**t nō q̄ bec siḡ potētissima sūt. eo q̄ sufficiēter cōplectunt explicite uel implicite oia ḡia signorū que in medicina sciri p̄nt quocūqz uolumie accuratissime ad hoc bñ plecto.

Unde ex oibꝫ p̄dictis appet dispōne istā esse ualde difficilez. Ipa enī medicos oēs q̄tūcūqz illustrissimos in sui cōprehēsiōe uehemētē fatigauit. ut ab eorū sentētijs plegere potes. Est itē bec dispō ualde uerenda. Ipius enī mā in cerebro multiplicata ⁊ toto capite aut ibi fixa remanebit ⁊ successua sui lesione ⁊ dilatatiōe poterit in cōplete oppilare oēs uētriculos cerebri: ⁊ facē epilepsiam: aut cōplete ⁊ facere apopliā: aut collecta in anteriori pte organica sensus cois facit subeth: aut in posteriori pte ce-

rebi multiplicata magis ⁊ per adustione uersa in melias poterit facē cōgelationē: uel ipa eadē adusta in aliq̄ pte cerebri collecta apostema in ipso poterit efficē sibi uel demoniū noiari. Et si ista mā sine adustioe ebullies tñ in cerebri pāniculis collecta fuerit aut in medullari substantia efficē poterit apostema. Carabitū noiatur. p̄ma tertiū. tractatu 3°. aut nūcupatū Sirsen. 5° Alman. cap. 3°. **S**i autē hanc dispōne mā efficiēs nō fuerit in cerebro qeta: sed ututē simulas p̄pellat ab ea ad aures pulsa per uētriculū mediū in eis apostemata efficē poterit: a p̄ oculos vō obralmiā aut ecitratē subitā. ad colatoriū vō subito depulsa suffocationem efficē posset. Si vō per uenas iteriores talis expellat mā sq̄ nates efficē posset piculosas. **S**i vō ad pectꝫ facile p̄tis ⁊ p̄plemoniā causare poterit. **S**i vō ad meri p̄capū aut uenas deferat ad stomachū nausē a bominationē fastidiū subuersionē ⁊ uomitū ⁊ nocumēta digestionis iducē poterit. **E**t si per posteriōrē pte cerebri p̄pulsā fuerit ad originē nucbe ibi utriusqz medietatis nucbe cōpletā faciēs oppilationē ad vniuersalē palissim pducē poterit. Uide q̄tūz uerēda sūt bec dispō: p̄p q̄ ad ipsi curā festinādum est.

De cura per dietam. ⁊ p̄mo de aere. Cap. 11.

Quod itaqz laborātes hac dispōne regi per res nō nales oēs inclinatas ad ifrigidationē notabilē cū leui humectatiōe: que tñ nō euacuet a refractione ipsi cū exiccatiōe. **E**t p̄mū qdē bōrū p̄bat. q̄ in mixtione talū mācz potestatiue diat cholera que idiget refrigeratē remittēte caliditatem ⁊ acuitatē eiꝫ. ⁊ ipsa eadē siccitate sua ptes flegmatis adustas uel igrossatas efficit. vñ idiget humectatē sibi strario. subdiante tñ respectu ifrigidatis. **S**ilr cū in tota mole māe rā q̄titate aut saltē eq̄litate lueniat flegma opz q̄ corrigatur augmētū humiditatis eiꝫ per cōmixtionē exiccatiōis sibi orio rā. ⁊ ista est vna ⁊ p̄ncipalis de causis: p̄p q̄ ego cōsideraui maximā ēē difficultatē catarroꝝ acutoꝝ. difficile enī est admistrare ista ita moderate refractionis: ut ipsa cōferat exces sui vnius uel duoz nō nocēdo alteri de p̄dictis ⁊ ecōuerso ⁊ tu cōsidera q̄ facilius p̄ferunt q̄ ope cōpleantur. **P**ropter q̄ vir ille morā strabat in aere uel camera in estate frigida. in hyeme vō remisse caliditatis: cuius etiā aer in siccitate nō multū elenē. **S**ilr uestes eius que corpus mediocriter calefaciant. ⁊ p̄prie tñ caput eius suffulturis decenter calefaciētibꝫ custodiat ne ab aere frigido: ⁊ multoz uapoz eius p̄ticia ledat ut cōsueuit. **E**mitet māsiōne terranē am: ⁊ fontibꝫ uel aquarū cū sui vicinā. p̄pter q̄ utile foret ei in camera nouissimis tabulis suffulta cōmorari: in qua tñ ignis multe flāme ⁊ fortis nō accēdat: ⁊ iter reliqua summope studeat ne exponat se statū uēti ualde frigidi multā humiditatē spirāns in aere: ⁊ p̄pe post statū meridionalio uenti.

De regimine per cibos ⁊ potus. Cap. 12.

Confessionem est repire aliquē cibū uel medicinā cibale que sit aduersari possit tribus supradictis. ⁊ de p̄ nō est dubiū cū i corpe humano opes a mā p̄tice. ⁊ etiā est difficile: eo q̄ in eodē cibo medicinali uel medicina cibali nō inueniunt sil in frigidatio ⁊ humectatio ⁊ exiccatio. nisi fuerint medicīne strariarū p̄tū cū humiditate supflua actuali: ut possint lueniri in coriādro humido: in radice altee: ⁊ baucia ⁊ silibꝫ. **E**t p̄ hanc causam necessaria fuit speculatio medicorū ad inueniendū cōposita hūia oēs opationes que necessarie foret p̄ plura simplicia in cōpositū redacta: que in eodē simplici medicamine inuenire nō potuerūt. ut 5° canon. sūma p̄ma. cap 2°. ⁊. 10. p̄actice. eap p̄. ⁊ 7° breuiarij cap 5°. **U**nde in p̄posito si brodialia ⁊ reliqua cibaria omnia coquerent cum radicibus petrosellini dominantibus: ⁊ radicibꝫ endiuie sub dominantibus: aut saltem preparentur cum radicibꝫ feniculi: ⁊ emulsione seminū coium quatuor frigidorū posset bñ regularis curationis modus utriusqz p̄dictorū correctio

In summa igitur audacter ifrigidatibus et humectantibus visus est uti potest a principio mensis maii usque ad finem septembris. reliqua vero tempore eficiat eadem refracta magis cum calefacientibus et exiccantibus: vincete in frigiditate in tota mole. Si igitur panis eius pariter simulagineus bene fermentatus et coctus absque tostura. De carnibus laudabilibus et piscibus convenientibus utatur non aromatibus aut paucis: sed bene croco rationabiliter.

Pastilia et condimenta mollia non convenienter etiam vitet fructus specialiter recetes. Potus sit vinum subrubet coloris: dimittat fumosa. Quies plura non mihi placet: nec forte exercitium: quod ponit spiritus et humores in motu: sed fricationes extremitatum convenientiunt. Laueat a multa et plura vigilia. Securius est a mensa recedere appetitum remanente quam nectre saturato. Accidens a nime vitet nimia.

De regimine per medicinalia. Cap. III.

Ura huius dispositionis compler per sex intentiones. Prima itaque harum intentionum est uniuersalis euacuatio materiarum. Secunda diuersio materiarum. Tertia digestio. Quarta eradicatio. Quinta est particularis materiarum a capite euacuatio. Sexta et ultima est capitis rectificatio.

Prima itaque intentio quadruplici instrumento compleri potest. Primum est quod hora electa fiat flobotomia de cephalica posita iter police et indice per quam sanguis educatur in quantitate. 3. iij. uel v. Secundum instrumentum est: ut die sequenti post flobotomiam soluat uenter eius bis pillulis in aurora sumptis: post quas dormiat per unam horam. nec comedat usque ad horas quatuor. et tunc accipiat cyathum aque ordeii cum succaro. et post ipsam per horam unam praedeat.

Tertium instrumentum est ut sinatura imitaret ipsum aperiant ei emorroidas fricando extremitatem intestini iter insecus cum folijs ficus recetibus uel siccis uel consolidide maioris. aut exprimat intestinum et fricet cum pano aspero cortice quercus cum aceto aut cum flobotomo: quousque educatur quantitas sanguinis: debilitate tamen excludetis. Quartum instrumentum est ad hanc intentionem: ut post flobotomiam uel euacuationem iam dictam puocet ei uomitum imponendo digitum uel penam uel aliud instrumentum agitatiuum isophagi. aut det ei in potu. 3. j. syrui. simplicis acetosi cum. 3. iij. aque decoctionis radicis uel se. rapbani minoris comestibilis.

Secunda intentio principalis multis compler instrumentis. Primo cum fricationibus de quibus iam dictum est. Secundo cum frequenti applicatione panorum multe caliditatis ad extremas partes. Tertia cum applicatione rubificationum medicinarum super intrinsecis carnosissimis partibus coxarum et tybiarum et natibus: cum intentio est distrahere ad remota: aut super spatulis brachij et collo: cum intentio sit distrahere ad propinqua. Quarto sit materiarum distractio per uetofarum applicationem in locis iam dictis: et prae sine scarificatione. Quinto cum apertione emorroidarum iam dicta. Sexto cum diureticis urinam puocantibus uelut est decoctio quatuor semina maiorum calidiorum. scilicet feni. petroselinii brusci. asparagi et apij. Septimo diuertunt materie per frequentem pedum ablutionem cum decoctionibus calefacientibus ante cenam satis plixio spatio applicatis. uelut sunt calamentum metastrum sisymbrium folia maiorane betonice stica. dospulegij assari et cōsimilium. Octauo fiunt diuersiones eum applicatione uesicationum medicinarum que applicentur extremis partibus iam predictis cum his que sunt sicut folia flammule psicarie maioris apij ranini. et emplastro cataridarum et fricatione facta cum radice squille.

Tertia principalis intentio multis compler instrumentis magis diueris. Primum et leue est hoc. 3. j. aque endiuie. 3. iij. aque epatice uel absinthij. 3. j. s. misce et ter det in aurora tepidum et tarde cibum post ad minus quatuor horas. Secundum digestiuum et prae ad manum ualde acutam et subtile est hoc. 3. j. seinz quatuor coinz fridorum. añ. M. j. se. lactuce gno. rū papaueris floz nenufaris viola. añ. M. ij. se. endiuie sca

riole acetose fumiterre adiatibi pollicici capil. uene. añ. M. j. s. rasure eboris. 3. ij. se. portulace. 3. j. s. rof. spodij. añ. M. j. sandaloz albor. macis. añ. 3. ij. rad. feni. petroselin. añ. n. uero. ij. coquant in lib. x. aque usque ad assumptionem medietatis aque lento igne: deinde colent cum expressione forti et colature addat succari 2° coctionis. 3. x. vini gnatopacrii lib. 5. et coquant lento igne. et de hoc syrupo clarificato et longo detur 3. v. si uero plene coquant usque ad eius viscositatem. tunc ex co detur. 3. ij. cum aqua nenufaris violaz et absinthij. añ. 3. j. hoc tepidum in aurora sumptum continet diebus decem. Attende iterum pro hac intentione melius complenda et si maius perseverarent acuitas inflammatio punctio et mordicatio: per horas duas post cenam apud somnum det ei. 3. j. syrui. de papauere al. añ. 3. iij. aque ordeii frigide cum emulsione seinz coinz maiorum: et totum hoc tepidum uel frigidum accipiat in potu semper maiorem uel minorem maius flammaz. et hec ambo ultima sunt de secretis meis ultimate operatiua.

Quarta intentio principalis compler per eradicationem materiarum per eundem multis instrumentis complenda est. Primum itaque istud est. ut die immediate sequente post digestiuum euacuetur materia cum. 3. j. pillarum aurearum. Est enim in eis virtus educendi materias ex frigida et calida causa. Secundum instrumentum et melius predicto est hoc. 3. j. pillarum cochiarum: pillarum de iera maiori. añ. 3. ij. reforment pilles octo cum syrui. nenufarino et exhibeant. Tercium instrumentum forti predictis et prae cum materia declinat ad grossities est hoc. 3. j. pillarum de sarcocolla descriptione Mes. in antidotario distin. 8°. 3. 5. pillarum cochiarum. 3. ij. cum eluario succi rosarum forment pilles octo et exhibeant ut prius. Quarto euacuatiuum et prae cum materia fuerit acuta multum. 3. j. pillarum cochiarum. 3. ij. d. agridij. 3. v. sicados fumiterre salis indi. añ. 3. ij. cum succo rosarum forment pillule octo. Quintum instrumentum et prae cum eger non potuerit aut uoluerit accipere pillas est hoc. 3. j. eluarij succi rosarum. 3. ij. s. eluarij indi. 3. j. misce et totum accipiat in potu cum aqua decoctionis seinz coinz sepe dicta. Sextum instrumentum et prae quia materia tendit ad grossities cum aliquanta adustione est hoc. 3. j. iera. eluarij dyaca. storei. añ. 3. j. electuarij succi rosarum. 3. ij. misce totum in potu detur hora et conditionibus ut supra in minoratiuo.

Quinta intentio principalis est debita administratio sexrerum non naturalium.

Sextam autem intentionem complere possunt infra omnia que massa capite educere possunt. Et non quod difficile videtur aliquam eundem particularem administrare capiti absque diuersione secum complicata: sicut discurre per oes modos et vias euacuatiouis a capite. Primum itaque horum esse potest fricatio capitis cum panis calidis. Secundum est administratio rubificationum super locis commissurarum. Tercium esse potest uesicatio super bregmate facta. Quartum principale est cauterij super loco diuisionis sagittalis commissure rectitudinalis cadentis super commissura sagittali applicatio: et est locus qui experientia in quocumque homine mirabili uerificatur est: et non fallit quod extremitate nasi posita super linea que transversa line nit in raseta. i. in loco ubi finis brachij iungitur cum manu: et extenso rectitudinalis indice per medium frontis et calculata uel reuoluta ei extremitate visus super mirabili compositione diuinitus data inuentus est quod illa est uerus locus diuisionis ambax commissurarum ad quem primum nodus digiti attingit. ibi enim applicari debent cauteria siue actualia fuerint siue potentialia. Si igitur complementi operis cauterij figura circularis existat: iter mediuz tamen cruce intersectata cuius circuli extensio unguis pollicis quantitate non transcedat. Ignitum igitur cauterium ferreum uel calibeum predicto loco applicet usque ad cocturam ossis exclusiue. Melius tamen et securius et dulcius cauterium est ex auro factum: ut 4° pmi. cap. antepenultimo. Et uero iter particularis a capite materiarum eio fieri potest cum his que in naribus iniiciunt. de quorum numero est oleum de castoreo oleum de lauro. Et de secretis meis est oleum de pentadactylo: de quo lege doctri. 3° tertij. trac. 5°. cap. decan. dandi in potu

oleum de kerna: et est pentadactylus nel cataputia maior.
 ¶ 6° iterū particulariter eūare potes mām a capite per tra-
 ctū mātrā a capite lachrymas inducendo cū frictione oculo-
 rum cū pipere castoreo: uel inungendo eos cu m oleo. ¶ 7°
 itē eūent particulariter mām a capite flobotomādo uenas
 post aures in catarro anteriori: uel coriça: et uenā frōtis in
 mā per palatū: catarrigāte: et ad ptes posteriores diuertēte.
 ¶ 8° iterum fiat flobotomia uenarum temporum ad hoc.
 ¶ 9° per gargarismatis applicationem: uelut est hoc. ℞.
 seminum staphisagrie: costi: pipis: cimini: castorei: ireos. añ.
 3. 5. añsi feniculi: liqritie. añ. 3. j. corticū agarici: pulpe collo-
 quin. añ. 3. ij. macis. 3. ij. coquant in lib. ij. aque fontis usqz
 ad cōsipationē medietatis. Deinde bui^o colature accipiant. 3.
 v. oximel. squillitici. 3. j. et calidū in os accipiat. Deinde fiat
 ei^o agitatio in inferiori pte gargaleonis. et est locus ubi sūt
 coniūcti extremitates laringe et faringe. i. uia aeris et cibi.
 ¶ Itē per masticatoria radice gentiane. ¶ Scōm et for-
 tius est radix arthanite. ¶ Tertū est radix ireos et pprie cū
 penidijs alio excoriat ptes oris. Quintus est masticatio se-
 minum staphisagrie. ¶ Sextū et leuius est masticatio gra-
 norū cubebarum. ¶ Itē adhuc leuius est masticatio masti-
 cis. ¶ Itē caput purgū per nasū attractū ore aq̄ pleno de
 aqua maiorane. ¶ Scōm et fortius illo est succus blete cū
 bydromelle. ¶ Itē cōpositū bonū ad liniendū partes nasi in-
 teriores usqz ad rīcā exclusiue. ℞. castorei. 3. j. pulueris eu-
 forbij. 3. v. incorporent simul ultimata cōtritione. ¶ Ulti-
 mus abrafo capite toto coopiat linimēto facto ex stercore
 colubino cū aceto. et addo ego tertiam ptem de fermento. et.
 Ista oia p̄dicta mām potēter de capite eradicāt et cōsumunt.

Pro cōplemēto

septime intētionis hic scri-
 bā remedia que caput cō-
 ueniēter cōfortare solēt et maxie in tali lapsu cōposito ex con-
 trarijs qualitatib^o et māchus. s. ex cholera et flegmate. ¶ p^o
 itaqz illoz istroz est puluis iste. de quo uir hic ex nūc usqz
 ad totū mēsem februarij oī sero cū uadit ad lectū sup cōmis-
 sura capitis sagittali supaspergat usqz ad quāntatē granorū
 v. uel. v. j. ordeī. Cuius descriptio. ℞. macis sandarace. añ. 3.
 j. ros. spodij costi. citri coriādri pparati. añ. 3. ij. pulueris en-
 tur omnia per se et misceant. ¶ Scōm p̄ncipale instrūm est
 hoc eluariū. de quo uir iste ter i septimana hora scripta im-
 mediate deglutiat q̄ritatē. 3. j. 5. aut saltē bibat ipm cum. 3. j.
 aque tepide nenuf. ℞. loch de papauere. 3. j. spodij cora. al.
 et ru. masticis añ. 3. 5. incorporent olasit cum syru. ros. usqz
 ad ueniēte spissationem. ¶ Tertū instrūm est usus ista-
 rū pillarū de qb^o oīeb^o itermēdijs quib^o accipiat eluariū sal-
 tez bis in septimana hora itroitus lecti accipiat. j. ul. ij. et est
 in eis intētio attrahēdi mās a capite attractiōe leui et p̄hibē-
 di ascēsum fumositatū ad caput et cōsumēdi mās et uapores
 in capite aggregatos: q̄rum descriptio. ℞. aloes pparati
 in succo endiuie. 3. j. mirabo. citri. 3. ij. reupōtic. 3. j. salis in-
 di. 3. 5. sandarace coral. ru. añ. 3. v. cū succo ros. fiant pillule
 ex ol. 3. v. ¶ Quartū instrūm est cōfectio ista. Cui^o usus nota-
 bilis cōfortat cerebrū et sensus interiores oēs. ℞. spērū eluarij
 de ambria. 3. ij. trocī. de ros. ma. descriptiōis. 3. j. scorie ferri
 pparate fm artē. 3. ij. cū aq̄ acetos. fiat cōfectio in rotulis ma-
 gnis. Cuius usus est post oē cibarijz semp ex ea accipiens
 rotulaz vnā. 3. ij. Et si ex eadē q̄n itrat lectū accipiat quāti-
 tatem grani fabe et teneat in ore usqz ad sui dissolutionem
 optimuzerit ei auxiliū ad p̄dicta. ¶ Ambria est medicina
 inter alias capitis excellentissima et confortatiua. ¶ Ulti-
 mū vō est puluis iste quē q̄si semp i sindone ligatū teneat et
 odoret iuxta possibīle sibi. ℞. ros. 3. j. 5. cāphore. 3. j. sanda-
 race. 3. j. lambusce. 3. ij. sandalo. al. et ru. ana. 3. v. macis. 3. j.
 pulueriscent oīa per se et ligent in sindone: aut saltē ex pul-
 uere istorum cum laudano et uino aromatico fiat pomum
 quod odoret: ut dictum est et.

Cōsiliū. 79. De catarro a mala complōne frī-
 gida et humida cerebri et toti^o ca-
 pitis cum materia flegmatica.

Ascensus materiei catarrigātis a ca-
 pite huius Nobilis Dñe
 causam oportet gñationis scire effectiua ipsi^o exhibe-
 ant. 2° oportet iuenire causam corruptiōis:
 uel putrefactionis ipsius. 3° oportet itelligi
 locū ubi hec mā gñet et cōgreget et putrefiat.

¶ Premittēdū igit p̄ pro declaratione istoz: q̄ licet a p̄n^o
 huius materiei gñationis nel cōgregationis causa efficiēs
 potuisset eē mala cōplexio iserioz mēbroz: ut pectoris sto-
 machi epatis renū et matricis. nō tñ p̄ncipaliter p̄dictoz mē-
 broz discrasijs aduertēdū est: licet iuenirent in eis. qz egrit-
 tudines que sūt in eis per colligātiaz ipsoz ad alia mēbra
 nō dñ p̄seuerāt: qñ fiat in mēbris appropriate. ¶ Itaqz rō-
 nabile est q̄ causa gñatiua bardū materiei in capite est ma-
 la cōplexio sui cerebri et totius capitis frigida et humida: p-
 pter quā gñant in cerebro materie flegmatice per uia indī-
 gestionis que nō sunt uere flegmata. eo qz nullus humor ue-
 re et pprie dici pōt talis nisi fuerit in epate genit^o tanq̄ i p̄n-
 cipio gñationis organico. ¶ Pōt iterū hec mala cōplexio
 eē causa: ut sanguis qui debet eē materia nutritionis cō-
 mixt^o flegmati aut remisse calidus p̄pter digestiue debilita-
 tē in cerebro nō bñ regat et ueniēter cōuertat in humidī-
 tates secūdas. remanebit igit magna ex eo supfluitas in ue-
 nis cōgregata. ¶ Ex quo appet declaratio cause efficientis
 et materialis. efficiēs enim causa est mala cōplexio frigida et
 humida cerebri et totius capitis. materialis uō est mā fleg-
 matica aut supfluitas indigesti sanguinis: ut declaratum est.
 et sic patet declaratio p̄mi: quod premissum fuit.

Secūdum

vō p̄ncipale uerificādū est que fuerūt
 huius materiei causa extraneationis.
 ¶ Dicēdū itaqz q̄ cū p̄dicte supfluitates per quālibet dimi-
 nutā digestionē cōgregant: tūc derelictē a calore nālī qui est
 debilis extraneant. ¶ Et pōt ad hāc extraneationē cōcurrē
 oppilatio in uenis uel p̄nīculoz cerebri interioris et exteri-
 oris: et etiā poroz cranei et cutis auris: nariū et aliaz uiarū:
 quoniā oppilatio oīs notabilis et p̄seuerās est causa p̄hibē-
 di euētationē in cerebro: sed p̄hibita euētatione eius inten-
 dit calor et preternaturalis efficiēs. igit aget in materias p̄e-
 dictas extraneādo eas. ¶ Tertio itē ad hāc extraneationē
 cōcurrē pōt multitudo caloris aggregati ex uaporib^o actu-
 calidis: ut flegmaticis: uel actu et potētia calidis: ut cholē-
 cis et sanguineis. fumi enim et uapores sui caliditate mate-
 rias p̄dictas facile extraneare pōt: et ita apparet declara-
 tio secūdi p̄ncipaliter premissi.

Quis vō

sit locus uel loca cōgregationis talidū mām
 ruz. patet ex p̄dictis q̄ locus in quo mām
 p̄dicte: uel gñari uel multiplicari pōt: aut erit substantia ei^o.
 s. cerebri: aut uene per eius anfractuositates interse: et sicut
 arterie: aut erit in uētriculis cerebri: aut in p̄nīculis eius:
 aut inter p̄nīculos cranei et cerebri contenta. ¶ Primum
 autē hoz declaraf per substantiā cerebri itelligēdo medulla-
 rē ei^o et subtilissimos villos neruoz qui oriunt^o ab eo qui sūt
 paria septē: in quoz poris cōtineri pōt mā: ut patet vnicū-
 qz et pōt mā ibi cōtēta eē causa oñcedēs et cōiūcta bui^o disposi-
 tionis. añcedēs inq̄ si in uenis repiat hec mā absqz putre-
 dine ei^o. Deinde putrefiat extra uasa. Cōiūcta poterit esse
 hec mā si putrescat in uenis: et ita putrēs expellat ad extra p-
 vias nasi colatorij: aut auris: ut sepe cōtingit. ¶ At vō q̄ hec
 mā in uētriculis cōtineat ibi putrēs itelligere nō possūz: qm̄
 cū sit substantia: aut oppilaret cōplete: tunc necessario seque-
 ret apoplefia: aut incōplete: tunc epilefia: aut si pauca esset
 et tunc putret ibi necessariū eēt ledi opationes sensuū in-
 terioz. Quomodo enim saluaret integritas opationūz ima-
 ginatiue et cogitatiue potētiarū. si in medio uētriculo ipsi^o
 cerebri iueniret materia sui putredine extremeas organa: et
 spūs ibi inuētos: aut sui quāntitate oppilās uel apostemās.
 opationes enī dñtū p̄portionant instrumētis et organis: p-
 que iste opationes p̄duci debent. igit cum intēperie ipsorū

Inconuenientes pducere opationes: qd erat deducendum. videt igit existis deducendum qmā hui⁹ dispōnis nullo mō p̄tinet in aliquo uētriculorū cerebri. ¶ Intelligo autē hic uentriculos p̄cauitates manifestas in p̄fundo cerebri innētas: in qbus p̄tinent substantie quedam q̄s carnose uer mib⁹ assimilatae terrestribus in qbus pducunt opationes sensuū iteriorū: ut p̄ma tertiū. cap̄ p̄ est colligēdū. ¶ Qd vō bec mā in p̄niculis cerebri cōtineri possit satis facile est videre. eo qd bec mā recipit in poris: et ibidē a nālī calore derelicta putrescit. ¶ Ex quo fundamēto apper declaratio q̄rā premissi. s. qd bec mā cōtineri pōt in diuersis locis. Nā si bec mā effundat a p̄niculo pie m̄fis v̄sus cerebri. tūc recipiet iter sup̄ficiē cōcauā pie matris et cōuexā cerebri. ¶ Et si expellit p̄dicta mā a pia matre v̄sus durā matrē: et a dura m̄fe v̄sus piā matrē: tūc necessario ipsa cōgregabit iter duas superficies pie matris et dure matris. ¶ Si vō mā iā dicta a v̄tute ppellat a pia m̄fe v̄sus craneū uel a craneo v̄sus ipsā tūc ipsa necessario cōgregabit iter sup̄ficiē cōcauā et cōuexā dure matris et cranei. ¶ Et q̄litercūq; p̄tingat talis mā i oībus p̄dictis locis putrere pōt et a v̄tute expelli v̄sus iteriorē p̄tē cerebri usq; ad carūculas mamillares que uēstiunt p̄niculo cerebri in eoz inferiori p̄te p̄forato per cuius foramē defluēs uel ppulsa mā recipit in caisim et in rīcā nasi: et de ea per cōcauitatē nasi ad extra mittit. ¶ Bec in sūma est speculatio inueniēdi sitū materiē intra craneū inētari et locū expulsionis earū et viā et modū quātū ad exteriorē p̄tem cerebri. ¶ Si autē mā in media p̄te cerebri inueniret magis et a v̄tute ad extra ppelleret: tūc necessariū eēt qd emanaret p̄ aures aut per palatū. ut sepe cōtingit materiā saniosam per aures et per palatū lōgo tpe emanare. ¶ Qd autē materia sup̄fluēs in oībus p̄dictis possit inueniri locis. lege prima tertiū. tractatu p̄mo. cap̄ secūdo. cuius text⁹ seriē hic p̄trāseo. ¶ Et ex hoc p̄mo fundamēto satis clare apparet qd oportet huic nobilissime dñe p̄mpte et ueniēter administrari subsidia. aliter enim in breui et facile pducet ad dispōnes et accidētia mala. Regimē autē sibi administrādū nūc ita subseq̄r.

De cura huius dispositionis et regimine eius per res non naturales. Cap. ii.

Regimen itaq; eius per res nō nāles particulariter hic videt eē sup̄fluū. ad bec enim oīa clarissimus vīr doctor eximius Petrus Sulmnēs magnifice supplebit. ¶ Primo abscindēdo ab ea aerē uel habitaculū magne caliditatis et frigiditatis eligēdo aerē tā in passiuo q̄ in actiuo qualitatibus mediocriter: tamen inclinet magis ad caliditatem et siccitatem q̄ ad alias qualitates: eustabit ab ea aerem nubilosum uetosum et uaporosum. ¶ In cibis cōuenient ei mediocriter calefactiui subtiliatiui aperitiui et exiccatiui. neq; cōueniunt ei cibaria grossa: ut legumina antique carnes et similia. neq; viscosa ut pisces et neruose p̄tes aialium. neq; op̄pilatina ut casens et filia. neq; ueniūt ei cibaria calida et pprie aromatica que multū sunt capitis granatiua. ut 5° affōz ibi. Muliebria educit ex aromaticis calefactio. et c. Euitet etiā cibaria multa pinguedine artificata que multum capitis sunt repletiua. ¶ Effugiat etiā uina fumosa ualde et acuta et uita uino albo et subtili aromatico pauce fumositatis. Aqua autē frigida et pprie simplex non ueniēt ei. cōmixta autē uino bibi potest et pprie si uinum fuerit ualde fumosum. ¶ Adhuc etiam euitet multam quantitatem ciborum et potuum granatiui stomachum et fluctuantium in eo. ¶ Quarto iterū dormiat capite aliquantulum eleuato sup̄ dextra uel sinistra parte. effugiat diurnum somnū si dormierit in nocte conuenienter. ¶ Exercitium autem esset eidem ueniens ante cibum factum passim ambulando per boram mediā in manib⁹ aliqd ferēdo uel aliqd exercitium cum eisdem faciendo qd materias a capite descēdere facit sicut esset gladio aliquid incidere uel in manibus rem aliquam pōderosam portare. ¶ Accidia

sic oīa que uelocē et uehemētē motū in spirītibus et humoribus efficiūt sūt euitāda. ut ira furor tristitia fortis: et sic alijs. ¶ De regimine hui⁹ dispōnis per medicinalia. Cap. iii.

Ex videt mibi intētiōes in cura hui⁹ dispōnis eē sufficiētes. ¶ P̄ma est eūo minoratiua m̄az. ¶ Scōda est digō eaz. ¶ Tertia eradicatio ipsarū. ¶ 4^a diuersio eaz. ¶ 5^a m̄az cōpleta cōsūptio. ¶ Sexta et ultima capitis confortatio.

Prima itaq; intentionē cōplēt duo instra. ¶ P̄mū est: ut si v̄tus etas et cōp̄lo ueniūt: fiat cidē flobotomia de basilica brachij dextri. et extrahat sanguinis 3. liij. uel quatuor. bec est necessaria si in causa materiali et efficiente cōmunicatē par ipsi capiti. ¶ Scōm vō instrū est: ut si nō appebit flobotomādi inclinatio aliq̄ in aurora recipiat has pillas. R̄. pillaz aureaz. pillaz de iera cōposita. añ. 3. liij. uel 3. 5. et accipiat et tardet cibū sex horis et post accipiat aliqd lauatiui per borā ante prandium.

Secūda vō p̄ncipalis intentio cōpleri pōt per ista tria. ¶ P̄mū et leue est hoc. R̄. aque saluie aque betonice. añ. 3. j. 5. aque acetose. 3. j. misce cūz medico cuc. et totū calidū in aurora accipiat et tardet post cibū saltē boris. liij. ¶ Scōm digestiui fortius illo. R̄. mellis ro. colati. 3. j. syru. de hyssopo. 3. 5. aque betonice: aque saluie. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Tertiū digestiui fortius p̄dictis. R̄. syru. de calamento. syru. de sticados. añ. 3. vj. aque iris: aque acetose: aque betonice. añ. 3. j. misce et omnia dentur ut p̄mū.

Tertia p̄ncipalis intentio cōplet per duo instra. ¶ P̄mū est hoc. R̄. iere Sa. 3. j. aga. electi. 3. 5. succari al. 3. 5. misce: et totūz hoc bibat cum aqua saluie calefacta. ¶ Scōm instrū est ut si nō posset sumere p̄dictā medicinā p̄pter eius amaritudinē: tūc capiat has pillas. R̄. pillas ruz cochiarū et aurearū. añ. 3. 5. reforment pillas septē cūz syrupo de sticados: et exhibeant i aurora: et post eas obfuer tur oēs cōditiones que post ipsūz minoratiūz dicte sunt.

Quarta p̄ncipalis intentio est m̄az diuersio: saltē particularis que fieri pōt pluribus instris. ¶ P̄mū diuertendo absq; eūone sensibili: ut per fricationes a pedibus usq; ad spatulas administratas. ¶ 2° per ligaturas sup̄ genua et cauillas manūz et pedū factas. ¶ Tertiū per uentosas cum scarificatione appostas sup̄ spatulas et nates. ¶ Et pōt iterū et 2° p̄ncipalr diuerti mā ad remotas p̄tes cū eūone sensibili. ut. M. puocatio: uel emorroidarū administrādo clisteria cum iera simplici uel ierali a capite distrahētia. ¶ Et adhuc diuersiones fieri pōt sensiblr et p̄ticulariter a capite eūantes. et p̄mū qdē flobotomādo cephalicam: aut uetosan do p̄tes colli cū scarificatione. aut 3° puocando sanguinē a narib⁹. Si bec 3° aut ipoz alterū videbitur opportunū cū appitiōe dñij uel mixtiōis sanguis cum alijs. ¶ 4° diuertēs p̄ticularē est masticatio facta cū p̄tetro: s̄n cibere: garico: mastice: arthanita et similib⁹. ¶ 5° de numero boz diuertētūz est collutio facta cū aqua decoctionis ruthe: sticados: pulegij: calamēti: ligritie et bysopi. cum quoz decoctione calida sepe fiat oris collutio. ¶ 6° diuertens est gargarisma factum cum hac decoctione. R̄. colli staphisagrie ieros: arthanite: ruthe: sticados. añ. M. 5. ligritie. M. j. acidant et cōtundant et cū lib. ij. aque: et 3. liij. mellis usq; ad cōsūptionēz medietatis coquant de hac. 6. uel 8. vicibus fiat gargarisma ante prandium et ante cenam. ¶ 7° diuertēs est caput purgiūz hoc. R̄. aque mel. 3. liij. si cū radicū blete. 3. j. 5. calefiat totū: et plenop̄ ore aqua trahiciat per nasum mane et sero ante prandium et ante cenam.

Quinta p̄ncipalis intentio cōplet p̄ vnā instrū: et est ut p̄ vnā septianā cōtinuā oī sero qñ uadit ad lectū accipiat. 3. 5. auree alexād. cū. 3. j. 5. aque maio. calefct et post vnā septianā sufficet accipe bis uel ter in septimana.

Ultima intentio que est confortandi caput per tria instra cōplet. ¶ Quoz p̄mū est ut oī sero qñ uadit ad lectum saltē per dies decē accipiat rotulā vnā uel ij. cō-

sectionis dyamusi dulcis. et bibat post illud tertia partem
cyathi vini albi cum altera sui medietate aque comixte. Et
infirmum est. ut oī sero cum vult ingredi lectum a principio capillo-
rum usque ad summitatem capitis per comiluram sagittalem per
tres digitos latitudinaliter. et hoc puluerem pulueri et usque ad
quantitatem. v. granorum ordei inter capillos spargendo ipsum. R.
macis. 3. ij. g. 3. ij. ligni aloes. 3. ij. oīa per se pulueri et
subtilissime. deinde misceantur et fiat ut dictum est. Et
tertiū infirmum est odoriferum hoc quod semper in manu teneat
odorando ipsum. R. gallie mus. storacio calamite. cala. aroma-
tici añ. 3. 5. ligni aloes. 3. ij. gariofi. nucis mus. añ. 3. 5. musci
ambrie. añ. 3. ij. pulue. maio. 3. 5. fiat omniū per se puluis et li-
gentur in sindone de granaretorta.

Consilium. 80. De catarro falso descendente
ad pectus et ad nasum cum ex-
coriatione et pustulis in parte exteriori.

Dobilis vir et Rndus in Chio pī
dñs prior sancti Antonij
de viēna dispōne capitis hñs per quā in
eo gñat mñacuitatē hñs accitalem. eo qđ
mā talis est flegma subtile satis. cui cho-
lerica mā cōmiscet reddēs ipm falsū uel
acutū. et sepe contingit qđ bec mā decidit in
pect' ei' et efficit in eo tusses et sputa acu-
ta et suspecta satis. Et qñqz mā p̄dicta stilat per nasū et fa-
cit ei coriā satis mordicatiuā. et qñqz excoriatuā p̄uū ite-
riorū nasi. Et 3. iterū bec mā qñqz effundit per exteriores
pres et recipit in lepore nasi faciens ibi pustulas uel botborū
pua colore roseo colorata. et acuitate sua erūpentia cutem
sine sanie tamē eo qđ materia sui subtilitate citius euaporat
qđ in sanie conuertatur.

His itaqz dispositionibus prouidendum esse exi-
stimauī quatuor remedijs. Et p̄m itaqz
est loch i f̄scriptū. Cui' usus debet ēē in mane et per hōs
tres post prādū usque ad horā cene teneat de ipo in ore suo
q̄ritatē gñi fabe. et p̄mittat ipsū a calore dissolui et in pect'
per tracheā arteriā recipi absqz masticatiōe aliqua. R. loch
de pino. 3. ij. pillarū bicbichiaz descriptiōe Rasie 9. Almas.
cap de tussi. 3. ij. succi ligritie. 3. ij. oximellis cōpositi. 3. ij. 5. u.
candi. 3. x. terant oīa subtilissime in mortario. et fiat eluariū
bone viscositatis: cui' usus sit ut supra. Et 2. reme' ei due-
niēs est hoc. R. gñoz pineaz. 3. iij. gñoz fisticoz. 3. ij. aque
violaz aque capilloz ue. añ. 3. iij. gñā p̄dicta ifundant in
p̄dictis aqz: et nutrant in eis tribus dieb' nālīb'. deinde cū
guccaro albo dissoluto et cocto cū aq̄ capilloz ueneris icoz
pent' p̄dicta gñā integra uel trusa suo mō. et utat ea añ cibū
uel post suo libito. Et cñ ei ualde ueniēs ad p̄fortādū cori
et mūdificādū pect' et aperiendū oppilones et est restaurati-
ua mirabilis: et iō ei cōueniens est. qđ macer et extenuatus
est notabiliter. Et 3. remediū sibi ueniēs est usus barum
pillarū: de qbus accipe pōt bis in septimana parū an cenā
cū signis q̄uitatis uel plenitudinis stomachi. aut accipiat eas
per duas hōs post cenā cū signis grauitatis et distillationis
a capite: quaz descriptio. R. magdaleonis pill. alefangan-
rum aloes abluti. añ. 3. ij. reubarbari. 3. ij. agarici electi. 3. 5.
spice. 3. v. 5. 3. ij. cū succo rosarū fiant pillule pro omni
3. vij. Et 4. remediū p̄ncipale et p̄prie ad defedationē nasi
est hoc. R. amili de ordeo. 3. ij. litargiri spumificati. 3. vij. oli
de vitellis ouoz. 3. 5. tucie p̄parate ceruse. añ. 3. ij. 5. in corpore
rent simul subtilissima stritione in mortario plūbeo cum
suo pistello. De hoc igit liniant oēs partes nasi infecte in
sero r̄būdante: in mane vō abluat cum corō madefacto in
aqua decoctiōis semini meloni nō excoctatoz et reddent
tur partes ille formose. Ad laudē dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 81. De sex malis dispōnīb'. videlz.
De dolore in pub' colli et spatularū cū iectigatione
De mala digestionē stomachi cū multitudine uētositatū

De mala cōplone calida et sicca epatis cū mñ. De ma-
la cōplexione renū cū multitudine trūboz harenaz et peti-
lorum. De fluxu humiditatum albarum a matrice:
Diuiditur autem consilium in duo capitula.
Dispositiones per causas et signa distinguit. Cap. i.

Agnifica et Generosa Dña de
Miradula uarijs la-
borat accidētīb' et egritudinīb'. Et p̄i-
mū est fluxus materie acute a capite ei'
Et secundū dolor in p̄tib' colli et spatu-
larū cōmixt' iectigationi cūidā. Et ter-
tiū mala dispositio stomachi ipsius cū
multitudine uētositatū et flegmatū in eo
genita. Et quartū mala cōplexio epatis calida et sicca mate-
rialis. Et quintū mala cōplexio renū cū multitudine trū-
boz harenarū et petaloz. Et sextum est materierum alba-
rum a matrice defluxus fere continuus.

Preterea dispositio puenit a mala cōplexione epa-
tis p̄dicta et mala cōplexione stomachi frī-
gidi et humidi. siue ergo flegmata per viā idigestionis gñata
et cōgregata in stomacho faciāt chilū gñari frigidū et humi-
dū et aq̄uz ppter quē epar nō pōt gñare massam sanguine-
am cōueniētē in cōplexione. vii ex magna pte flegmatū euo-
poratiū ad caput et multitudine materie cholerice: uel p̄uū
epate pōt gñari flegma falsū: uel uapor ex flegmate et chole-
ra in capite ei' uersus in flegma falsū: qđ multiplicatū in
capite per seipsū fluēdo descēdit: aut saltē in v̄ute pellit p̄
ei' per palatū expulsa in os rep̄itet falsedine: et cū nōnulla
illi p̄s per uenas et arterias descēderit in ligamētis cordis et
mūsculis colli et spatulaz imergit: et p̄s ei' acuta satis dolo-
re efficit p̄giniū. postea uaporosior circulis iterclusa iecti-
gationē facit: que iclusa in poris querēs exitū mouet motu
elevationis et depressionis in p̄culis musculoz. Et patet
ergo qđ cerebr' egrotat dupliciter. s. mala cōplexione frigida
et humida flegmatis aquosi: et mala cōplexione calida a uia
pore cholerico ab epate coicato. Et patet etiā causa dolo-
ris in spatulis. Itēz qđ stomachus egrotet mala cōplexione
frigida et humida iudicat ex frigiditate sensata. Et secun-
do ex copia uētositatū et ructuū. Et tertio ex debilitate di-
gestionis. Et qđ epar etiā sit calidus et siccus: patet ex tactu
calido hypochondrij dextrī: et ex uelocitate et frequentia pul-
sus: et ex tinctura urine s̄m plurimum ignee uel subigneę:
et ex supfluitate p̄me digestionis que est sicca et citrina: et ex
ualida siti p̄suerāt: et ex tenuitate uenarum et ex paucitate
carnis. Et ex q̄b' arguit etiā caliditas renū. cūz ergo mul-
tiplicat in stomacho flegma: et etiā ab epate pellat ad renes
calidos: et sic ab eoz caliditate iuiscat in lapidē. Et pulsa ad
matricē icitāt ipsam ad expulsionē: itaqz frequēter laborat
fluxu materierum albarum a matrice sua. Et etiā debili-
tas matricis pōt ēē causa cōgregationis flegmatum in ipsa
ppter sp̄m male cōplexionis acquisitā ppter idebitā mūdifi-
cationē eius que cōpletus sit in muliere secūda. flegma-
ta igit per viā idigestionis multiplicata in matrice non mē-
nus ipellunt ipsam ad sui expulsionē qđ materia aliē de ad
ipsam p̄p̄ulsa faciat. quare bec dispositio est satis difficilis:
qđ est cōplicata ex reciproca alteratione et coicatione nocu-
mētī cerebri ad stomachum: et ecōuerso stomachi ad epar: et
epatis ad renes et matricē et ecōuerso.

De cura dictarum dispositionum. Cap. ii.

Cura supponit qđ dispositiones mēbriorum
bui' Dñe sunt diuerse: quoniā cōplexio epatis
et renū est calida et sicca. et cerebri cordis stoma-
chi et matricis ad frigidum et humidum elen-
ta est. qđ tñ in toto dñat v̄t' frigidi et humidi. igit
eligant in s̄ra calefactiua mediocriter et siccatiua potētius.
qđ maior est lapsus per humiditatem qđ per frigiditatem.

Catarro eius ad stomachum uel ad pect'. p̄ stāte mā
multa q̄si suffocatiua flobotomes basilica.

C 1° diuertat mā ad inferiora tū clisteri cōi additio sal gē
me. 3. iij. iere simplicis bñdcte. añ. 3. vj. **E**rci alijs gñib⁹
diuertionum apiantur emoroides uetofentur spatule zc.
Uel R. pillarij aureaz. 3. j. trociscoz de stella. 3. j. mira
biliter sistant catarrum. dent per horā post cenā.

Spatularum dolor si inualefcit auferēs som
nā. R. olei amigdalaz. dñl. lisa
mi. añ. 3. 5. olei de kieri citrina. 3. j. 5. croci pinguedinis ana
tis z tassi. añ. 3. j. cum cera fiat vnguentū liniaturqz. **U**el
recipe folioz camomille melliloti seminis aneti ameos mel
lisse maiorane. añ. 3. j. fiat decoctio. z cū uescis applicetur
uel cum spongia. **U**el R. folioz caulium betonice mel
lisse. añ. 3. iij. farine fabarum. 3. j. farine frumenti z semi
nis lini. añ. 3. j. 5. croci. 3. j. vitellos ouī numero. ij. coquantur
plante in aqua ad bonā earum mollificationem: post secus
alia incorporent ad formam emplastri.

Stomachi etus indigōni cū multiplicatione uē
rositatis. p. R. syrupi de calamento
mellis ros. col. syrupi de eupatorio. añ. 3. iij. aquaz absin
thij mēthe mellisse. añ. 3. ij. continet usqz ad appitionē dige
stionis. **P**ost R. iere Sal. 3. vj. bñdcte. 3. ij. cū modico vi
ni. **P**ost R. spēruz eluarij de ligno aloes. 3. j. spēruz dya
musci dñl. 3. 5. granoz padisi. añ. 3. 5. cnc. al. 3. iij. cuz aqua
mēthe fiat cōfectio. **D**os. 3. iij. añ oēz cibū supbibēdo modici
vini. **P**ost R. ameos spice ligni aloes mēthe origani. añ
3. j. macis. 3. ij. succari qdruplū olum pōderis. pulueris
oia per se z misceant: z fiat tragea. **D**osis coclear vnuz post
oēm cibum deglutiendo sine masticatione. **I**tem R. li
gni aloes mēthe macis origani cinamomi gariofiloz spice
añ. 3. 5. trociscorum gallie musca. 3. j. 5. olei menthe olei ma
sticis nardini. añ. 3. j. laudani. 3. ij. resine. 3. vj. cerotum fiat
cum cera quātum sufficit applicetur stomacho z solēniter
cōuenit omni debilitati stomachi puenienti a mala cōple
xione frigida z humida materiali z immateriali.

Epati eius calido qdē capiti z stomacho etiā cōfert in
modica quantitate. R. trociscoz de spodio: troci
scoz dyarodō. añ. 3. j. lacce pparate. 3. 5. cnc. al. 3. iij. z aque
dicoree fiat cōfectio. **D**os. 3. ij. añ z post cibum cum oportet.
Uel R. aque cicoree: aque epatice. añ. 3. i. aque eupa
rii. 3. 5. **E**tiā R. olei nardini olei citonioz. añ. 3. j. spodij
ros. coralloz amboz sandalo. añ. 3. j. 5. cere albe quantum
sufficit pro vnguento molli ad epatis regionem.

Renibus ista cōpetunt: tū ipsi z uritides z emulge
tes teneant: pueniēt apti. ut mae non
figant in eis cōuertende in trumbos uel barenas z petala.
cui opponit pmo. R. aque milij solis. 3. ij. aque saxifragie
3. j. 5. pluribus mane exptum. **C** 2° R. seminis sparagi pe
trorellini anisi fenticuli. añ. 3. j. granoz bedere siccoz milij
solis añ. 3. iij. lapidis linctis lapidis iudaici. añ. 3. j. 5. cūcca
ri albi triplum pōderis oium fiat tragea. z cum pcipit do
lorē renum: z spine z urinas esse factas tenues ualde. tunc
de ista tragea semp accipiat coclear. j. antecibū. educit eniz
tribos barenas lapides nrinas puocando notabilr. **C** 3°
vinum eius habeat continue ifusa grana bedē uel sumant si
ne masticatione. uel cū ea. viij. grana bedē sepe. **C** 4° in fal
libile. R. sublimationis apij. 3. ij. pulueris radicum saxifra
gie cōbusti fm artem. añ. 3. j. bibe totum credo non posse re
manere lapillos nec barenas cum usu huius insti.

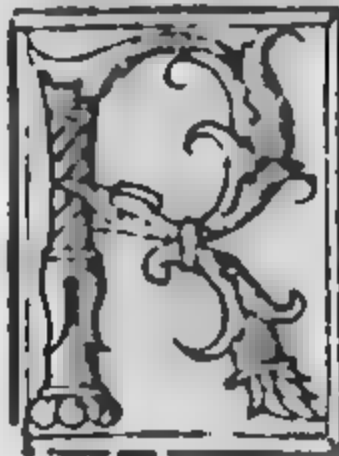
Flurui materiez albari z mricis que egritudo est cro
nica z difficilis curationis. siue eniz pueniat
ex trāsmutatione cretica materierū flegmaticarū corrupta
rum uel nō corruptaz a toto: uel a determinatis membris
difficilis est. **S**ilr si pueniat ppter nocumētum digestio
nis stomachi z epatis que ambo sunt cā multiplicationis
talium materierū a matrice. **S**ilr 3° si pueniat ppter colli
gām totius uel pñum uel per pñum nocumētum ipsi^o
matricis m. **P**rimo R. sublimationis uchuē. 3. iij. per
xxx. uel xl. dies. mundificat eniz z educit lauando z ab

stergendo epaticas renales urinales z mricales vias. **C** 1°
de mibi exptis R. galbani electi. 3. iij. oppoponacis. 3. j. san
darace thuris hypoqstidos. añ. 3. j. diuoluant gume cū ace
to acuto z fiat cerotum rotundū sup pāno de grana per di
gitale mēsurā mai⁹ q nebula sup ymbilico ponat ei⁹ cen
trū. penetrabit per uenā ymbilicalē terminatā ad mricem.
C 3° oī mane z sero fiat encatisma. R. gallaz quercus pfo
ratay: oīsum pineaz nō cōseruatiū medullā. añ. 3. iij. alu
minis rochelib. j. aluminis scissi. l. iament lib. 5. trociscorū
alipre muscate: trociscoz nere. ana numero. j. coquant oia
in stulis aque. xii. ad cōsumptionē medietatis fiat encat
ma in uase ligneo per spatium medie hore. **U**ltimo R.
spērum bñdcte cōpletay. 3. j. 5. aloes trib⁹ diebus infusi in
succo uebuen. 3. iij. cōfectionis uel trociscoz nere. 3. j. masti
cis. 3. 5. croci. 3. xv. cum vino aromatico antiquo ualde fu
moso. fiant pillule pro oī. 3. vij. dosis numero. j. añ cenā paz
oī qnta die. Scio eniz q mās supfluas corruptas uel corru
ptioni paratas pueniēt attrahūt z educūt a mrice. ppter
que qtuor infra pñdicta plurime mulieres ab hac egritudi
ne difficile sanate sunt integre. Ad laudem dei. Amen.

De egritudinibus oris et faciei consilia sequuntur.

Cōsiliuz. 82. De vndimia in gena pñm per essen
tiam: pñm per cerebri reumatizans
colligantiam genita: cōtinens tria capitula.

De uerificatione egritudinis carum ei⁹ signoz. Cap. i.

Euma qdā nup vix bonoranduz
Prosdocius de Taruisio ue
bemeter infestat. Eteniz a mēse
qz ad hoc pñs tps ad totā genā z ad oculum
dextrū reumatizauit mā: que oēs predictas
ptes tumescere fecit sine duritie: z absqz ma
gnorubore z pñnz predictay inflammatione:
z talr pseuerauit mēsb⁹ trib⁹ ut scribit. Cui

si remediū aliqō canonice exhiberi debet. opz q bec dispō
ad cognitionē adequatā pducas cū notitia cop: qruin cō
platio opportuna est. **O**portet itaqz nām hac uel in pre
dictis pñb⁹ esse cōgestam ppter debilitatē ipsaruz per se cām
cōgestionis illius: z erit egritudo per essentiā in pñb⁹ predi
ctis: aut nece est hac mām ad predictas ptes aliūde defluxis
se: z tunc erit egritudo pñuz predictay per colligatiā deno
mināda. nō enim inuenit aliq egritudo que sub hac diui
sione nō cadat. **S**i itaqz bec dispō est pñnz predictaruz
per essentiā. aut inest ei mala cōplexio frigida z humida: z
tūc locus visu pcipit cum pallore: cū mollitie: cū frigiditate
tactu pcepta: z cum digitus pñ impriuet remanebit in ea
impressionis uestigiū: z erunt signa diui flegmatis in parte.
Qd cōfirmat ex accite qd de nouo supuenit. lex descē
su aqueose humiditatis per labia distillatis actualr. **U**n
de ex oibus istis necesse est cōcludere hoc mēbrum pati vn
dimiā. i. apostema flegmaticum a flegmate dulci mucillagi
noso uel aquoso pueniens. **E**t ex his itez 2° cōcludit. q
si mā illa in predictis pñbus multiplicaret z pfundaret in
lacertis z neruis interioribus periculū esset euētus torture
oris in hoc viro. z diligēter inspiciat qz fortasse sunt signa
pncipij torture illius. **E**t tertio itez cōcludit. q si mā ista
multiplicata descēderet ad ptem capitis posteriorem: for
tasse minaret ei paralesim. **S**i vō raptuz hēret predicta
mā ad inferiores ptes minaretur ei empima aut alias egr
tudines pectorales nō modicum uerendas. **S**i aut pre
dicta mēbra egrotarent mala cōplexione materiali calida
z humida: tunc signa illius essent signa flegmonis: scilicet
tumor in pte notabilis caliditas intensa cum mollitie. n p
te pcepta loci rubor z pulsatio notabilis cum pñum tēfio
ne grauitate pcepta. **E**t si predicta mēbra lapsu māli ca
lido z sicco egrotarent cum pñum tumore: tunc ibi pcipe
rentur caliditas cum punctione acuitate z pñritu magna i
flāmatione z pustulay cholericarū appitione. **E**t vō itez
si in predictis pñbus esset mālis egritudo frigida z sicca per

essentia aut in tumore illarum partium necessario percipere frigiditas partium soliditas et durities resistencia ad tactum digiti coloris partium opacitas vel nigredo et supfluitas exitus a loco partium. et hec sunt signa sephirotiche vel sclerotice dispositionis. quorum oiam predictorum in se colliguntur a Gal. in libello de tumoribus preter nam. et 3° terrapetice primis capitulis. et 3° quarti per 2° tractatu. in capitulis flegmonis berisipille vndimie et sephiros. et tu collige simones ide si placet. ¶ Uides autem mihi ex predictis oino concludendum esse quod apostema sub capite de vndimia collocandum est. ut ex signis in per locotactis manifeste deduci possit. ¶ Contra. quod in loco tumoris percipitur aliquis rubedo. sed ipsa cum fuscitudine remissa sicut sanguis duntaxat claritate vero cholera ostendit. igitur tumor ille non est vndimicus. scilicet tenet. eo quod apostema vndimicum excludit colorem rubrum et percipiat colore albo essentiali. et maior appet sensu visus. et minor per passiones vel proprietates sanguinis et cholera. quoniam primi passio est rubedo purpurea. scilicet vero passio est rubedo clara. ¶ Ad huiusmodi motui solutionem dicendum quod motui illud veritate includit de signis partium apostemata simplicia. sed quod raro inveniuntur apostemata singularia. imo plura eorum sunt composita. ut 3° quarti per caput colligendum. 3° dicendum est quod dato quod cum materia flegmatica misceatur aliqua purior et sanguinis. non tollit tamen quoniam illud apostema vndimicum denotari debeat. quoniam a tumore quantitate et virtute predominante debet fieri denotatio. 2° primi. 5° caput de egritudinibus compositis. quare sustinetur iam premissa conclusio. scilicet quod periculose patientes egrotant apostemate vndimico. ut dictum est.

Post hoc igitur pariter uberius speculandum est iuxta secundum membrum preassumptum divisionis. Si enim partes predictae egrotant egritudinibus per colligantiam. aut erit hoc per colligantiam propinquantis partium ad invicem aut distantie ipsarum. ¶ Et si primum tunc erit ibi egritudo per colligantiam a cerebro pueniens. et hoc videbitur rationale propter plura. ¶ Primo quod in eo aggregantur flegmaticae materiae per viam indigestionis ex conversione vaporum flegmaticorum in eas qui eleuantur a toto corpore. ¶ Et 2° causa est. quod ipsum iter nutrit sanguine flegmatico. ¶ Et 3° causa est. propter aptitudinem cursus materiei liquidarum ad inferiora. ¶ Et 4° est propterea. quod vena et via effusionis materiei a capite ad maxillas plures sunt et ample satis. quare videtur oino asserendum quod egritudo partium predictarum secundum magnam partem se habet per dependentiam a colligantia ipsarum ad cerebrum. ¶ Ex quibus diligens considerator in una sententia in reductis facile concludet egritudinem in predictis partibus esse per colligantiam simul et per essentiam. permanetia enim et fixio tumoris longi temporis arguit egritudinem partium per essentiam. Velox vero additio tumoris arguit defluxum aliunde puenientem. igitur egritudo harum partium est simul per colligantiam et essentiam censenda. ¶ Ex his correlarie concluditur quod hec egritudo est difficilis multo. quod satis facile patet. quod est diuturna. igitur dependens a materia frigida que difficulter curationem recipit. Omnes enim cronice egritudines a materia frigida dependent. affor 2°. commento illius affo. Senes iuuenibus plerumque egrotant. et est in la principis 2° tertij. tractatu 2° caput de emigranea. ¶ Utrum vero iter hec egritudo contigerit aut esse possit per colligantiam inferiorum partium denotanda. scilicet pectoris splenis epatis et aliorum membrorum. non curo hic quoniam satis facilius materie a superioribus ad inferiora declinare possunt quam ab inferioribus ad superiora. igitur verificationi veritatis nihil repugnet. ¶ Ex quibus iam nunc taliter premissis uberius inuestigari poterit regularis curationis modus. ut nunc sequitur.

¶ De cura huius reumatis per administrationem sex rerum non naturalium facilliter discurrendo per eas etc. Cap. II.

¶ Cum ex precedenti capitulo manifestum sit materiam huius reumatis fluere et effusam esse flegmaticam appet regimen ipsius per administrationem sex rerum non naturalium inclinari debet ad calefaci-

dum et exiccandum. et ad incidendum flegma illud. cuius periculum aliquando non est omnium esse satis grossam. igitur locus et mansio habitationis eius debet essentialiter esse calefactius et exiccatus. aut saltem artificialiter cum accessione ignis in camera et fumigatione illius cum sandaraca ligno aloes. thure. colofonia et similibus. has enim fumigationes in hac dispositione conferre multum videtur. ¶ Et ita dicendum de cibis quod oportet esse calidos et siccos naturaliter aut artificialiter cum decoctionibus saluicerosmarini. petrosilli. metheserpilli. et similibus calidorum. ¶ Et potus eius sit hydromel factus cum decoctione rosmarini aut andacoebe vel malicis. quod parum bibat. aut si propter etatem acciperetur augmentum misceatur cum hydromelle quarta pars vini rubei clari non valde fumosi. ¶ Exercitium vero pedibus ambulando longo tempore factum suavis passibus ieiuno stomacho conveniens est. ¶ Somno vero utatur brevi a quo melius est ipsum excitari quam in ipsum profundum est. ¶ Stomachi etiam alleviationem faciat cum paucitate cibi. quoniam hec tria famosa a veteribus approbata sunt. scilicet quod patientes hac dispositione esuriat et vigilet qui reumata curant. et sunt simones Avicene 5° tertij. caput de cura catarri. versus principium. ubi inquit. Vigilet. sitiatur et fame patient. quoniam sunt initium cure. ¶ De accidentibus aut anime apparet quod nulla eorum est conveniens. et maxime per quod motus vehementis in spiritibus et humoribus acquiratur.

¶ De cura huius reumatis per medicinalia. Cap. III.

¶ Et credam ego sine hesitatione aliquod quod iam diu ea que opportune huic dispositioni conveniebant solentius administrata fuerunt. ut tamen legentibus satis faciam materiam subiectam huius dispositionis regimen sex complectur intentionibus curativis.

Et prima earum est regimen per convenientem mensuram sex rerum non naturalium. quod succincepte transitum est. eo quod non dubito particularibus appropriatio in eisdem rebus huic dispositioni fuisse prouisum. etiam quod generalis intentio. scilicet calefaciendi et exiccandi et incidendi particulares intentiones includit aperte.

Secunda vero principalis intentio est materiem euacuatio minoratiua. et igitur ego non dubitem hanc intentionem etiam fuisse puenienter administratam. verum tamen aliquid de ea tangere visum est mihi utile. ¶ Et per quod premittitur quod conveniens esset ei flobotomia cephalice aduersus partes. eo quod non credo totam materiam effluxisse. sed particulam eius aliquam adhuc fluere. Et si astantibus apparet quod hec dispositio augmentum recipit a plenitudine epatis. eo quod vir iste abundat sanguine cholere commixto satis. Ideo magis canonice esset prius administrare flobotomiam basilice dextre sub cubito. deinde intersectis diebus quibusdam utilissimum esset puenire ad cephalice flobotomiam iam predictam. et qualitercumque fiat quantitas sanguinis extrahendi limite secundum sapientiam astantium a tribus usque ad quinque. igitur secundum iudicium meliori ratione fundatum. ¶ Neque aliquis mirari debet si flobotomia tanto opere laudem in hac dispositione. igitur flegmatis duntaxat quantitativum. imo et qualitativum in materia huius egritudinis posueris. eo quod materiam hanc comprehendendo satis sufficienter esse sanguini commixtam. quod appet ex leui rubore apostemosam partem committante. ¶ Et 2° causa que monet ad flobotomiam est. quod unus ex canonibus concedentibus flobotomiam in reumatibus et catarris est quoniam materia terminatur ad fauces ad pulmonem ad costas. ut quanta tertij. preallegato capitulo colligendum. et a Nestore in appropriato capitulo de cura catarri. et pluries alibi colligendum. quod re oino flobotomia in hac dispositione videtur mihi necessaria fore. ¶ Si autem hesitares de flobotomia loco illius laudare applicationem ventosarum in supremo spatularum cum scarificatione congrua. ¶ At iterum his premissis sequenti die post flobotomiam vel ventosarum bonum esset minorare materiam cum bis pillis. igitur. pillarum de serapino. 3. ij. pill. maiorum de sarcocola. 3. j. formentis pilule sex cum syrupo de calameto et exhibeantur.

cū additionib⁹ post assumptionē farmacoz obseruari dis.

Tertia pncipalis intentio est materiez a pauce pncipula ⁊ a transmittēte diuersio: que plurimis ingenijs explicari pōt. Et p̄mū qdē est puocatio emorroidaz: q̄s als in hoc viro cognoui esse fluētes. que quātū cōferre pnt in hac dispōne. legat⁹ 2^a tertij. cap⁹ 2° uersus finē ⁊c. Et 2^m vo ingeniu eē videt⁹ per flobotomiā ⁊ uētosas iā p̄tactas. Et 3^m vo ingeniu est fortis posterior p̄tū fricatio a natib⁹ incipiēdo usqz ad spatulas ascēdēdo cū p̄tractione ad iseri⁹ facta. Et 4^m ingeniu est appō medicaminis rubificatiuū: imo ⁊ uescatoriū in sup̄ma spatulaz carnositate: ut cū flamula p̄trita uel pede coruino: aut cū cataridib⁹: feruētō ⁊ aceto: uel cum emplō recētī de plāra oleādri facto bñ p̄trita. Et nō dubito q̄ in hoc suscitaf bona p̄s curationis huius dispōnis.

Quarta pncipalis intentio est materiez adequatio que pluribus cōplet⁹ in f̄ris. Quoz p̄mū ⁊ leue est hoc. R̄. aque betonice: aque sublimationis calamētī. añ. 3. ij. 5. misce. Et 2^m vo melius est ut patiens assu matōi mane. 3. v. aque sublimationis radicis iris. digerit enīz potēter mās flegmaticas ⁊ a capite distrabit eas p̄t urīne vias educēdo. Et spo q̄ hoc solū remediū sufficit in cura huius. Si q̄s autē desideraret digestiū fortī isto: tunc accipiat sy. de calamētō: de sticados. añ. 3. vj. aque rosinari. 3. iij. misce. Et dedrolibanū est medicina potēs ad aduersandū oī flegmaticē mās adequadō ⁊ cōsumēdo eā. adequat etiā frigidās mās in capite latētes: ut colligēdū est 5° canōi. summa p̄ma. Adhuc etiā usus sotyre magne. Etā usus tyriace hermetis: ⁊ itēz administratio auree alexadrine: ex qbus oib⁹ in sero apud somnū. 3. 5. de⁹ usqz ad. 3. j. cū aq̄ de coc. macis calefacta. Et pari rōne ad materierū flegmaticaz digestionē in capite cōfert multū retinē in os frustū nūcis muscate. Et fortī illo est lignū aloes in ore retētum: ⁊ dētib⁹ pueniēter p̄tritū. v̄males enim medicinaz p̄tes facile per colatoriū ad cerebrū substānā: ⁊ uētriculos puenire pnt. Ampli⁹ etiā mās in capite latētes digerē pnt sacculi: aut puluerificationes a pncipio coronalis cōmissiure usqz ad finē sagittalis facie. q̄rum descriptio est hec. R̄. macis. 3. ij. lignū aloes. 3. j. granoz paradisi: cubebard: nucis mus. añ. 3. j. musci ambre. añ. 3. j. fiat pul. de quo sex granoz ordeī quantitas applicet⁹ predicto loco p̄us madesacto duab⁹ uel trib⁹ guttis aque vitis: ⁊ est potens remediū in abscindendo cursū materierū per modum cōsumptionis earum.

Quinta pncipalis intentio est mās eradicatio: ⁊ itēz qdē intentio hec cōpleri pōt per administrationē p̄dictaz pillarū: q̄rum dosis augeri pōt fm deliberationē sapiētum astātūz. Et si q̄s desideraret exhiberi farmacū eradicatiuū: ⁊ magis appropatū exhibeat. 3. j. pil. fetidaz descriptione Ras. 9° Almās. cap⁹ de cura palisis. Coicatenim hui⁹ egritudinis mā cū cā palisio ualde magnifice: uelut ex p̄missis appult. Adhuc ēt eradicari pōt mā per frequētē administrationē vnius magne pil. date per duas horas post cenā. uelut patet ex descriptione hac R̄. pil. a f̄aiaretagarici electi. añ. 3. 5. turbit colloquintide añ. 3. 5. mastice. 55. anisi. añ. 3. iij. reformēt pil. de vna. 3. iij. Et exhibeat⁹ hora predicta vna: ⁊ collige hāc sniam prima tertij. tractatū p̄ in fine. cap⁹ de cura dispositionis capitis. ubi uoluit exhiberi debē apud somnū pillulā vna magnaz ut paz pōderis opationez efficiat sufficientē. Et p̄ter hec itēz cōplete pnt ericcare mās ⁊ cōsumē collutiones oris gargarismata ⁊ masticationes. Collutio bona ad eādē intentionē. R̄. ireos. 55. electi: mastice: pipis al. staphisagrie: costi dul. añ. 3. 5. coquant⁹ in lib. j. aque usqz ad cōsumptionez medietatis: ⁊ huius aque R̄. 3. 5. oximellis squillitick. 3. j. 5. misceant⁹ oīa ⁊ ex eis actu calidis impleat⁹ os ⁊ retineat⁹ ibi dē cū inundatione eoz per totū os facta: ⁊ ex eadē mā ad iungēdo eidē. 3. j. agarici fieri pōt gargarisma. Et scio autē ego q̄ gargarisma factum cum. 3. iij. aque iris. ⁊ 3. 5. lere lus potēter mās oīs in capite latē. eo consumere pōt. Et

scio etiā q̄ masticatio costi: aut staphisa. illud efficiat. Et de desiccationibus que cognoui est frequēs masticatio ieiuno stomacho facta cū granis cubet⁹ ⁊ p̄. magna enim inest ei virtus attrahēdi materias a capite ⁊ cōfortādī cerebrum: ut scōo canōi. p̄prio cap⁹ colligi pōt. Caput purgij autē administrationē detestor: eo q̄ ipsum mās inclinat ad anterio ra ⁊ ad p̄tes particule patiēti p̄pinquas.

Ultima vo intentio est rectificatio p̄ticularum mādātium. ⁊ q̄ intentio hec satis videt⁹ esse cōpleta per ea que in q̄rta ⁊ q̄nta intentionibus p̄scripta sunt. Ideo sermonē hic finio vnicū solum tāgens remediū: qdē est tale R̄. floz roris marini: se. ruthe: ⁊ granoz paradisi: gallie mus. añ. 3. j. ligni aloes. 3. j. 5. macis. 3. ij. ambre n. ul. añ. 3. ij. fiat olūm per se puluis. deinde cōmisceant⁹ adiūicē: ⁊ ligent⁹ in sindone retorta de ḡna. hec tanq̄ pilā in manu teneat⁹ ⁊ sepe odoret⁹. hec sūt que mibi meliora in hac dispōne visa sūt.

Consilium. 83. De fistula in osse maxille.

Ec dispositio qua molestatur hic nobilis sue cognitionis nō hēo difficultatē: eo q̄ ipsa est fistula p̄mutatione facta ⁊ corruptione p̄ntead violētā agitationē maxille ⁊ cōuassationē eius. p̄pter quam mās que illuc fluxerūt nō potuerūt gubernari pueniēter a v̄tute: imo putruerūt ibi ⁊ p̄pter diuturnā morā: quā diu cōxerunt. etiā p̄pter tenuitātē ⁊ virtutē substātie ossis maxillarū fiunt cā corruptionis illius: que corruptio fuit ita p̄fundata q̄ peruenit usqz ad cōcavitātē ossis generis usqz ad inferiorem p̄tem orbite oculi. imo usqz ad locū ossis nasi quī rīca noiatur: qdē mltis ⁊ mirabilibus foraminib⁹ cōposita nā uacuis factis a carnositate: a nervis manifestis ⁊ glandulosis carnibus q̄si semp materiebus stillatibus a capite semiplenū inuenit⁹. ⁊ aere exteriori attracto ad necessitatem euentationis cerebri: ut uaporibus a cerebro expulsi nūq̄ euacuatur.

Unde ex hoc fundamētō est facile cōcludi cure hui⁹ diff pōnis difficultatē. p̄pterea q̄ semp irrorat⁹ loc⁹ a mā a cerebro defluere flegmatica: ad cui⁹ cōcavitātē nō nisi cū magna difficultate puenire pnt medicine mūdificatiue abstersiue ⁊ regeneratiue quātū oporteret: p̄pter qdē sublimiori indiget cōsideratiōe dispō hec ut in postex apicē ubi materiā conabor ampli⁹ dilucidare ⁊ extēdē cōgruitate t̄pis cōcedēte. Nūc autē quātū opportuniū videt⁹ appet mibi hui⁹ viro decē esse puidēdū instris ad sui curationē necessarijs ut nūc sequit⁹. Et p̄mū qdē hoz instrōz est: ut ex p̄ter sex rep nō nālū inclinet⁹ ad calefaciēdū mediocriter: ⁊ ad exiccandū potētius. p̄pter qdē euitet oīa cibaria infrigidātia ⁊ humectātia: ut bletas: spinachias: lactucas ⁊c. Cibaria lactici nia ⁊ oīm lactis usuz ⁊ uina fumosa ualde caput implētia ⁊ mās humorales in ipso dissoluētia. Et euitet multoz ciboz assumptionē: ⁊ p̄p̄ in sero: ⁊ oīm fortē motū ⁊ coitū. ⁊ p̄p̄ post cibū. Et inter reliq̄ euitet irā: tristitiā: ⁊ melancholicas impressiones. Et caueat a dormitione ualde p̄lixa ⁊ p̄p̄ immediate post cibū: ⁊ capite dormiat pueniēter eleuato: ⁊ in camera calidi ⁊ sicci aeris: ⁊ exposita meridiē: ⁊ oriēti plage. Et caueat ab oī strictura uestiū colli ⁊ capitis ⁊ pectoris. Et ab oī exercitio capitis icruatiuo. sicut est quorū dā scribētū cōsuetudo. Et 2^m vo instrū est ut q̄rta uel q̄nta die p̄ntis lunaris que erit dies sabbati aut v̄nica octaua uel nona hui⁹ mēsis septēbris fiat ei flobotomia a cephalica dextre p̄tis p̄t quā euacuet⁹ sanguinis. 3. iij. aut. iij. 5. ad plus hora electa: que est post digestū cibū ⁊ uētris mūdificationē per duas horas: uel duas horas cū dimidia post ortū solis. Et 3^m vo instrū est: ut sequēti mane immediate minores mā cū istis pil. R̄. pil. de sarcocolla de scriptione Mesue in de consolatione suo cap. 3. j. pillaz cobiaz. 3. 5. forment⁹ pille. vij. cū syru. de calamētō. ⁊ ad ministrat⁹ per. viij. horas post cenā obseruatio additionib⁹ que

In farmacadio obseruari debet. ¶ 4^m vō in istm est ut imediate post minoratiū dictū bora iā pscripta icipiat assumē hoc digestiū: qd̄ p̄tinet saltē dieb⁹. x. Cui⁹ descriptio est tal. R̄. sy. de calamēto. 3. j. oximel. cōpositū. 3. 5. aque betoni ce: aque rosinarini: viol. añ. 3. j. misce ⁊ calidū accipiat tar- dādo p̄diū horis ad min⁹ quor. ¶ 5^m istm est ut post di- gestiū p̄dictū eradicef mā cū pillis p̄dictis: aut cū pillis de iera maiori ⁊ fetidis añ. 3. 5. ⁊ obseruent ea que dicta sūt de minoratiū. ¶ 6^m istm est. ut si iste vir stipticus fuerit in tpe quo assumit digestiū p̄dictū oī sero imediate añ cenaz assumat vnā de istis pillis. R̄. aloes p̄parati. 3. j. bermoda- cyloz pulpe colloquide. añ. 3. 5. bdelij subalbidij. 3. j. an- si danci. añ. 3. j. salis idi. 3. j. iij. forment pille cū succo ros. de qd̄ accipiat vna oī sero ut dictū est. ¶ 7^m istm est locale neciūz ad curā fistule fm̄ hāc descriptionē. R̄. succi mellilo ti: succi solide mi. añ. 3. 5. floz orobi. 3. j. aristol. lon. oppo- ponacis: sarcocolle. añ. 3. j. pulueriscent oīa subtilr: ⁊ cū suc- cis p̄dictis ⁊ vno vitello oui incorporent sū in mortario lōga tritione: ⁊ fiat linimētū: de quo ostuellus intingat uel plagella: ⁊ imponat ulcери fm̄ q̄ iā inceptū est in die nāliter. ¶ 8^m vō in istm est: ut postq̄ lotus fuerit cū p̄dicto mūdi- ficatiūo pcurat⁹ per vnā septimanā iponat cū asaracha hoc cōpositū actu tepidū in diebis cū magna suauitate ipellē- do ipsuz ut pueniat pueniēter in p̄cauitatē ipsi⁹ fistule. Cui⁹ descriptio est bec. R̄. aque sublimatiōis radicū solide ma. aque mell. facit cū decoctione aristologie ro. ana part. cen. pul. piloselle: caude egne ⁊ cōsolide mi. omnium subtilissi- moz sicut alcohool. añ. 3. j. iponat⁹ ut dcm̄ est cōtinuando saltē. x. dieb⁹ oī die nālī bis uel ter. ¶ 9^m istm est: ut post- q̄ ancedēti remedio pcessuz fuit per dies ad min⁹. xii. tunc pcedat cūz hoc linimēto adhuc maioris efficacie q̄ p̄dicta cui⁹ descriptio est bec. R̄. olei oliuaz. sy. de calamēto: farine orobi. 3. j. pul. corticūz radicis mori celsi. pul. caude egne: ⁊ ireos. añ. 3. j. iij. terant⁹ ultimate sū in mortario: ⁊ fiat lini- mētūz puenientis viscositatis. fiat igit⁹ plagella uel tēta de recēti radice ireos ⁊ intingat in hoc linimēto: ⁊ iponat ulcери ita nī caute ut extremitas ei⁹ sit ita grossa: ut nō possit orifi- cium ulceris totalr igredi: ⁊ p̄mutet oī diebis. ¶ Cū autē in cura pcessuz fuerit resolutione facta de p̄ locali usqz ad penultimum iā dictum. tunc administret hoc medicamen- ultimate: cuius descriptio est. R̄. oppoponacis piguoris. 3. j. hypogstidos: sandarace: corticūz citri. añ. 3. j. pulueriscent subtilr ⁊ lōga ⁊ forti tritione terant⁹ sū cum oleo de vitel- lis ouoz. latet enim in hoc medicamine mirabile iuuamen- tum ut p̄edere potes ex vtrūbus simplicium diligenter cō- deratoz. Sauderē tū q̄ postq̄ bec localia aliquāto tpe fue- rint applicata notificaret mibi aliqd de statu huius viri. ut si esset opportunum uberius prouidere possem ⁊c.

Consilium. 84. De fetore oris. Et continet cō- silium quinque capitula.

De causis ⁊ signis fetoris oris. Cap. I.

Scet multis

ex causis ⁊ in pluri- bus mēbris specie- distictis possit in ore rep̄tari fetor. appet m̄ ex his que per informatiōē cognoscē potū q̄ fetor in ore hui⁹ nobilis dñe puenit p̄nci- palr ex altero triū mēbroz. Primo qd̄ a ce- rebro: 2° a vilis narium. 3° ex colligatiā sto- machi ad ipsum cerebrūz ⁊ ad os. ¶ Et p̄- muz qd̄ hōz facile declarari pōt: eo q̄ in cerebro hui⁹ mu- lieris supfluitas cholericā ⁊ flegmaticā in p̄tib⁹ ei⁹ istituere- uertunt⁹. Et modū qd̄ viatici p̄pigoz est qñ m̄ae predictē in uenis p̄aniculoz cerebri aut p̄pter oppilationē: aut pro- pter debilitatē digestiue cerebri cōneant⁹. que p̄pterea q̄ si- mulāt expulsūā v̄tutem: aut q̄ resudāt a poris ⁊ orificijs p̄dictaz uenaz: aut iter cōuexuz dure m̄ris ⁊ cōcanuz tra- neiz: aut iter cōuexum cerebri ⁊ cōcanum p̄iem̄ris: aut inter- utruūqz p̄aniculū: que postea ad anriore p̄tem p̄pulsē usqz

ad cardulas mamillares per locū rīce expellunt ad nasūz Cum igit⁹ he m̄ae sint putrētes: uapoz ab eis eleuat⁹ per na- res expulsus fetorē in ore rep̄tat aīstātib⁹. aut idem uapoz ad organū olfatiue potētie delat⁹: qd̄ est papillaris cerebri substantia cū neruis sensus ad eā uenitib⁹ ipsi patiēti fetorē rep̄tat: qñ fetor p̄sequit⁹ putrefactionē iā dictā. Accidit m̄- rarius: ut ipse patiēs hunc fetorē p̄cipiat q̄ aīstātes. p̄pterea q̄ p̄dicta olfat⁹ organa ei⁹ sunt ifecta. Cū igit⁹ oporteat or- ganum recipiētis esse denudatū a nā receptiū: ut p̄ 2° de aīa ⁊ organuz ei⁹ est ifectum: eo q̄ ipsuz est dispositū ⁊ agens est potēs: q̄ uapoz p̄dict⁹ est cū uenienter applicat⁹: ideo ⁊c. ¶ 1° itēz p̄ncipalr puenire pōt hic fetor in ore a m̄a acuta a cerebro ad nasūz p̄pulsā. quēz adhuc nō sit putrens: tū il- luc expulsā ⁊ diu retēta ēneat⁹ adeo q̄ efficit ulcera quedā ⁊ excoriationes in cōcauitate nasi. vñ ex tali m̄a p̄prie in lo- co nasi firmata pōt accidē fetor in ore: ⁊ nō ex cerebro: uel capite pueniēs: sed ab ulcerib⁹ ⁊ excoriationib⁹ iā p̄dictis Et hāc credo uerā esse cām fetoris in ore ipsi⁹: qd̄ apparē pōt ex p̄dictis narium ulcerib⁹. Et ex hoc fundamēto pa- tet q̄ opz hāc mulierē in cura hui⁹ dispōnis esse ualde solli- citā: eo q̄ ulcera nasi imo ⁊ adhuc leuia p̄na sunt corrupti- onī ⁊ cōcremationi p̄pter debilitatē eius ⁊ materiez acui- tatem p̄dictā. ¶ 3° itēz puenire posset in ore fetor ex ul- cerib⁹ oris alcolla noiatis. aut ex putredine dentium uel gi- giuaz. ⁊ hec oīa abscindo: q̄ nō audio talia in hac muliere appuisse: 3° fortassis sit disposita ad hec ulcera p̄pter dele- gationē materiez corruptaz a capite uel a naso ad p̄dicta loca. ¶ 4° itēz puenire posset in ore fetor p̄pter uaporē p- ueniētem ad os expulsuz ad ipm a cerebro per cōcauuz pa- lani orificium a loco qd̄ lacuna: ⁊ itēz hoc excludo. ¶ 5° itē- rā puenire posset fetor oris a m̄a putrēte in s̄ōcho aut etiā in pectore: ut p̄ 3° in p̄uī ⁊ empimate: ⁊ neutrū eoz uidet⁹ mi- hi hui⁹ dispōni cōforme in hac dñā nisi p̄mū ⁊ s̄cōm q̄ hui⁹ mulieri uidet⁹ esse p̄puz eo q̄ iā bēt in naso qd̄dā corruptio- nes p̄dictas: que itēz uerēde sunt satis: ⁊ eo maxime: q̄ fortassis excitāduz uel bēstāduz: ut semen in ea maculatus fuerit a p̄n⁹ gñationis: p̄pterea q̄ genitrix ei⁹ passa est nocu- menta istis fere filia. vñ ad hui⁹ dispōnis curā fētinādum est ut ifra scribif. Nē tū aliqd in hoc opusculo itactū rema- neat ego succite utriusqz baz. v. spēz fetoris in ore rep̄ta- ti: que distiguunt⁹ distictione loci ⁊ cāe m̄alis a qd̄ pueni- unt succincte ponā curā vñ cuiqz distinctā ut nunc patet.

De cura fetoris oris puenientis a m̄a in p̄tibus cerebri uel intra craneum generata. Cap. II.

Taqz si ctingeret in ore fetor p̄ malā cōplexio- nē ⁊ m̄am a cerebro descēdētē per vias nasi ut in p̄ ordine dictum est: poterit per bec signa cōpre- bendi. ¶ Quoz p̄muze est dolor capitis: aut gra- uatius: aut p̄ngitius: aut extensius fm̄ diuersitatē ma- teriez in ipso inuentaz. ¶ 2° vō cognosci poterit per cali- ditatem in ipso arginentatā cūz absqz illa nō possit cōne- ri m̄a aliq̄. ¶ 3° per alterationē in opationib⁹ sensū iterio- ruz factā ut alienationē nō uerā: uel per corruptā opatio- nē cogitatiue potētie: uel per corruptionē in opationib⁹ me- moratiue. ¶ 4° cognosci pōt hoc p̄ corruptionē tpe somni appentē. ¶ 5° p̄ pulsationē in frōte in t̄pib⁹ ⁊ locis cōmissu- raz capitis manifestaz. ¶ 6° p̄ actualē descēsū m̄acz per viā nariūz. ¶ 7° p̄ cōtinuā inclinationē exufflationis p̄ eas- dē. ¶ 8° p̄ aliq̄lem excoriationē in cōcauitate nasi iā appa- rentem. ⁊ per alia plura signa istis adaptāda que dimitto.

Cū itaqz bec appuerit signa pcedat in cura illius. ¶ Cū iclīnādo regimē p̄ res nō nāles ad in- frigidationē ⁊ humectationē uel ad exiccationēz 3° spēz m̄aci ¶ 2° vō antēdat anteq̄ m̄a m̄lū ēneet⁹ ad eūones capitis cum s̄obotomia cephalice dextre: ⁊ eihant⁹ san. 3. iij. uel. v.

Tertio vō fiat diuersifices cū medicina s̄latis ⁊ c̄olē- ductiua: que ēt sit sanguis clarificatiua: uel- lut cēt hoc. R̄. aque fructuū. 3. iij. cassie fistule cūz eadē aq̄

nonitet ex cāna etēte. 3. j. reubarbari electi. 3. s. agarici. 3. j. spice. 3. vj. 3. s. 3. iij. misce: ⁊ totūz deſ in potu. ¶ Et si time- res amaritudinē agarici loco ipſi ponē potes tātundē her- modactyloz: uel turbit. ¶ Et si uelles solutium expediri⁹ ⁊ et pauēti eluarij dyaf. 3. iij. cu3 aq̄ ordet. ¶ Et si timeas dñum cholē accipiant dyaf. 3. ij. eluarij. suc. rob. 3. j. ¶ Et si uelis me^m in forma solida da in potu bas pil. 3. pil. co- chia. pil. de iera ma. uel cōposita. añ. 3. j. ⁊ post tardet cibus boris. v. p̄mittēdo lauatiūā sic brodiū pulli in patiēte debi- li ⁊ tpe frigoris. aut aquā ordet calidā in fori ⁊ tpe caloris. ¶ Adhuc cēt māez diuersiōi antēdaſ cū appōne uetosa. cū scari. sup spatulis: aut sup natib⁹: si vis diuertē ad diſſati⁹. ¶ Et si uelis maiorē facē diuersionē itēde ad puocādū mē strua: aut saltē ad apiendū emorroidas: fricādū ipſas cum abſtergētib⁹ ⁊ acutis. ¶ Et si desiderares diuertētia leuio- ra tunc ſiāt extremoz ligature: aut eoz fricationes cu3 pānis aspis bora electa. ſ. añ cibum per horas duas. ⁊ sic de alijs.

Quarta p̄ncipalis intētio in cura hui⁹ est digō mē- ru3 cū digestiūo diuersis māeb⁹ appropato uelut hoc. 3. sy. de biçan. 3. j. syrn. acetosi cōpositi. 3. s. aque cicoree: aque violaz: aque mellisē. añ. 3. j. misce. ¶ Si uel digestiūū leui⁹. 3. aque abſinthij acetose ⁊ cicoree. añ. 3. j. s. misce. ¶ Si autē desiderares digestiūū forti⁹ ad mās fortis resistentie. 3. oximellis sglitici. 3. s. sy. de biçanij. 3. j. aque abſinthij: cicoree. añ. 3. j. s. misce. Et glibet hoz caliduz deſ in potu in aurora: ⁊ post tardet cibus per horas quatuor.

Quinto p̄ncipalr itēdēdū est ad eradicaādū mās iā p̄ dictas: utiā appet q̄ solutina supradicta i hac iēctione effice p̄nt paulisp augmentādo eaz ⁊ oſes. ¶ Et si desiderares eradicaādū dare familiari⁹: ⁊ blāditiūū magis exhibe hoc. 3. agari. elci. 3. j. s. reuba. 3. s. aque cicoree lupu- loz. añ. 3. ij. peni. 3. s. sal gē. 3. ij. fiat oīuz hoz ifusio per diē nālē: deide coles ⁊ diligenter exp̄mas: ⁊ colatura illa deſ in potu ⁊ post eā obſuent cān. q̄ in p̄cedētib⁹ solutiuis dci sūt.

Sexto p̄ncipalr itēdēdū est ad rectificationē capitis ⁊ appet mibi q̄ in hoc p̄mū inſtrūm pueniens eſſet ablutio capitis cu3 decoc. ista. 3. viol. floz nenufa. se. acetose ⁊ poz. añ. 3. s. 3. rof. 3. ij. affari sgnanti: maiorane: floz rosina. añ. 3. s. 3. vni⁹ ptes. ij. coquant oīa in ſiula vna aque usq3 ad cōsumptionē tertie p̄tis: deide apponat quāti- tas cineris sufficiēs ⁊ fiat lixiūū: ⁊ abluto capite ex eo ſta- ti3 exiceſ cū pānis calidis mediocriter fricādū ipm. ¶ 1⁹ ad hāc intēctionē vī mibi uile caput ei⁹ a ſupiori pte frōtis usq3 ad ſumitātē capitis per icellū cōmiſſure ſagittalis pul- uerizare cu3 iſaſcrip. pul. ponēdo de ipſo q̄ntitatē. v. 3. fru- menti iter capillos ipſo sup cutim. cni⁹ deſcrip. 3. laudant 3. j. corticū citri. 3. ij. sandarace. 3. j. rof. vio. flo. nenufa. añ. 3. j. pl. folli. ſene. 3. ij. fiat oīuz puluis per ſe ⁊ cōmiſceat. ¶ 3⁹ ad hāc intēctionē uile uidet ut hec dñā oī fine ſex diez in ſe- ro per duas horas post cenā accipiat vnā de iſtis pill. 3. pil. affageret. 3. j. aloes iſuſi in ſuc. endiuie. 3. j. cū ſy. de nenu- fa. reforment pillē. ix. ex q̄bus accipiat. j. ut dictum eſt.

Septio p̄ncipalr itēdēdū est ad hui⁹ diſpōnis curaz cū localib⁹ que ſūt tria. 3. p̄mūz eſt hoc. 3. olei ro. 3. ij. cere al. 3. s. diſſoluant ſil. deide diſſoluta ifundā- tur in aquā frigidā. Lū igiſ fuerit ⁊ gelata colligant: ⁊ in ua- ſe vitreato lauent trib⁹ vicib⁹ cū aq̄ uel ſuc. ſempuiue: ⁊ post illi⁹ ablutionē icorporent cū his pul. 3. tucie p̄pate. 3. ij. li- targiri ſp̄dificati. 3. j. s. coral. ru. 3. j. ambre. 3. ij. oīa diligēter icorporent: ⁊ ex hoc vnguēto saltē q̄ter in die liniant iteri⁹ nares usq3 ad medietatē naſi. ¶ 2⁹ locale eſt hoc. 3. flo. rof. ma. ſanda. al. ſpodij ro. añ. 3. j. s. cāphore. 3. ij. ambre. 3. iij. coq̄nt oīa in lib. ij. aque usq3 ad cōsumptionē 3⁹ p̄tis: ⁊ ime- dio decoc. illi⁹ apponat mell. rof. 3. ij. ſy. de nenufa. 3. j. s. de- ide cōpleat decoctio ex q̄ mane ⁊ ſero añ cibū fiat gargarif- ma q̄ter uel qn que vicib⁹. ¶ 3⁹ locale eſt caput purgiū hoc 3. aque decoc. matora. uel ſublimationis ei⁹. 3. iij. ſy. de ſi- ca. 3. j. pul. minutiſſi. berm. ⁊ ſtaphiſa. añ. 3. v. misce. Et post

q̄ vnguēto p̄dictū fuit admistratū 4⁹ dieb⁹ ſequentib⁹ fiat gargarifma p̄dci. i ſeptia die ſequenti iſpleto ore aq̄ tepida ⁊ e- hoc caput pur. in uola man⁹ retēto leuiter trabiciat p naſū q̄ter in mane ⁊ q̄ter in ſero p vnā narē ⁊ alterā alternatiz ⁊ cū pānis leui tractu emungaſ illud qd de capite deſcendit.

¶ De ſūma curatiōis fetoris a mā p colatoriū expulſa. C. iij. ¶ Et ea que in predicto cap̄ poſita ſunt ſufficiēter cura- ri pōt fetor oris pueniēs a mā delata ad ipſum per colatoriū: q̄re nō eſt opus aliter curā diuerſitatis intētio- nuz regulā eſſe ponendā. ¶ De cura fetoris puenien- tis ex corruptione in pte oris. Cap. iij.

Fetor oris pueniēs expulſiſ ulceſoſis: que al- colla noſat ab auctorib⁹. ut p 36⁹ tertij. cap̄ de diſ- pōnib⁹ oris ⁊ lique. deide itēz ppter corruptionē giguaz colligēduz ibidē 8⁹ tertij. in cap̄ de ulcer- riū⁹ eaz. Et adhuc ex putredine uel corruptionē dētiū: ut ibi dē etiā colligendū 7⁹ tertij in p̄po cap̄. ¶ Et oīuz: az cure- iūicē coicare videt in intēctionib⁹. vj. in 2⁹ p̄ncipali cap̄ de claratis niſi qz ad cōplemētū opis quedā ſpālta huc diſpō- ni i ſormia ſcribēda ſūt. ¶ Quoz p̄mū eſt hoc cōferē ad alcolla ⁊ corruptionē oris. 3. alumis crudi. 3. s. gal. cyſſi acatie: ſumach. 3. j. mirri. añ. 3. s. maſti. cōſolide mi. ⁊ ma. añ. 3. j. acet. ni. 3. iij. coq̄nt oīa in lib. ij. aque usq3 ad cōsumptionē 3⁹ p̄tis. deide frequēter ex eo tepido abluat os: ⁊ post illius ablutionē teneat in ore ſepe de rob nucū: ⁊ erit cōferens in 3⁹ die. ¶ Pro corruptione giguaz itēz cōfert decoc. p̄dicta: de qua ſepe tepida fiat oris ablutio. ⁊ deide fiat gigua- ru3 fricatio cu3 hoc pul. 3. ſpodij oraga. gūmi ara. torre- ſci: ſandaracetburis ſang. diaconis. añ. 3. j. bolū armeni. 3. iij. cāphore. 3. ij. fiat puluis ⁊ applicet ut dictū eſt. ¶ Pro emendāda corruptionē dētiūz ſi fuerit ualde p̄funda meli⁹ igeniū eſt ut exbat. Si autē leuis fuerit mūdificet ſepe dens deide in ei⁹ cāuitate imergat ſtilus madefact⁹ in calefactā aquā ſublimationis ſalis armo. ⁊ fiat hoc rotiens q̄tiens re- ctificauerit corruptionem ⁊ p̄biberit ipſam ampliari. Et ſi uelis accipe remediūz leuiſ illo: tunc cōfert capitellum tertie ſublimationis admistratū eo mō quo dictum eſt.

¶ De cura fetoris oris vicio pectoris uel pulmōis pueniētis Am ultimo opz pcurare regimē faciēs. Cap. v. ad curā fetoris oris pueniētis a mā in cāuo pe- ctoris: uel in pulmone ſaniata. ⁊ hec qdē in hoc p̄poſito pcurare nō curauit. eo qz nō appuerūt ſigna talis diſpōnis in hac egritudine manifeſtiſ- ſima. Sed regimē hui⁹ p̄deret ex his que ſcribunt. x⁹ tertij.

cap̄ de cura empimatis. ⁊ ibidē finali cap̄ de cura p̄tiſo. ⁊ tu lege ibidē: qm be diſpōnes vix bñ curant: niſi fuerint le- nes ⁊ in etate puerili: ⁊ v̄tute forti. Sūma tñ curationis ei⁹ p̄der in admistratione decoc. cōfectionū ⁊ loch abſtergēdo exicādū ⁊ mūdificādū ⁊ ſputū puocādū. Et de ſumma ho- ru3 ſunt tria eluaria famoſa ab auctorib⁹ approbata. ¶ Et p̄mū qdē eſt cōſectio dya- ris deſcriptiōe. 3. in antiō. quam ego ſepe in aurora exhibē ſoleo cu3. 3. ij. aque decoc. cētau. mi. ⁊. 3. s. ſuc. taberçet. ⁊ tardet post ipſuz cibus boris. iij. ¶ 2⁹ eluariū ab auctorib⁹ approbatū eſt loch de pino: cui⁹ deſcriptionē meliorē collige a Med. in antidotario. ⁊ facio q̄ eger ſepe ex eo teneat in ore ſuorita ut a calore nālī diſſo- lutū deſcēdat per cāuū: uel oriſiciū fiſtule cibalaris ad pul- monē: aut saltē diſtillāo per cāuū meri per modū reſudati- onis p porosei⁹ recipiat in poris pāniculī cāne pulmonis cōplētis ipſaz in poſteriori loco ubi cāuerne pulmonis ter- mināt in figurā q̄ſi ſemictircularē. Hoc igiſ loch p modū ſdī- ctū reſudatiōis quē 3oar uocauit trapellationē: ⁊ ſēti. cū eo tenuit. Ingredit enī in cāuūz cāne pulmonis: ⁊ ibidem receptūz a calore nālī actuat⁹ agit in mās tā in cāuo pul- monis imediati⁹ q̄ in cāuo pectoris mediateti ⁊ hāz ex- puitiōnez faciēs vide laudes ei⁹: qz deſcriptio ſolēnis eſt. ¶ 3⁹ vō eluariūz famoſe p̄dicatum ab auctorib⁹: ⁊ max- me ab. 3. p̄allegato cap̄ eſt ſucca. 3. ro. nouelle cōpōnis ⁊ p̄pe

est in ipso imergit pul. pulmonis vulpis pparat fm artem
Et bonum etiam est predictus succaz sine pulu illor: de quo
in comestide accipi debet quantitas magna et mirabilia fac:
it. A. scripsit de mulie illa pifica: que ppe ad extinctionem
pducta erat. et vide hystoria ibi: quia ego dimisi plixitate ef:
fugiens. hec in soma mihi appuerunt meliora: que in hac
dispone ab auctorib' bincinde accipe ponit: tu vide alle:
gationem ab eis accepta: que etiam quotidiana experientia
mihi ueriora efficiuntur ad laudem dei omnipotentis.

Consilium. 85. theoricum de fectore oris.

Siqua diuersitas manifesta in dispo:ne
hui' gñose dñe cadit iter opione
qua ego in altera scriptura credidi esse uera
l. in illa que icipit. Licet multis ex causis et plu:
rib' et. Et itez affirmo ipsam et iter alteram
opionem qua ego nuc in scriptis redacta ac:
curate et seriose multum accepi. videt mihi q ipsa cadat in
ter duo spalia. In reliqs aut nulla video dissonantia in egri:
tudine aut acenitib' neqz in ipsoz causis. ¶ Primus itaqz
punctus est q hec opio ponit hac dispo:ne esse naso appropia:
ta. cam do ei' ponit esse dispo:ne cerebrum et mam ab ipso p:
pulsam: que ambe antecedentes cae ponunt hui' dispo:nis.
¶ Scds do punctus spalis est de loco materierum anteceden:
tium: qui ponit esse cerebrum et non panniculi eius.

Circa que duo pda opz parump theorice agt: ut vi:
deat si per has appentes discolas in curatio:
ne cru aliquanta possit cadere diuersitas ipsi' ipeditiua. Circa
cui' pncipiu dicendum p q no est dubitabile in pñib' nasi
esse egritudines inice coplicatas diuersoz genex. ¶ Quoz
pmus est solo pñuitatis: que est ulc' uel ulcera: seu trumb'
ibi idē manifestat: et facile demñatib' elicienda: eo qz ide viru:
lencia emanat. ampl' qz ide cadit trūb' ex flate et cholā cō:
posita: et i medio ei' pforat' pp neccitate iclusionis aeris aut
uaporis in xcauo ei' ab ipsi' trūbi viscositate icluso. ¶ 2^m
gen' egritudis ibi exitis est mala cōplōptis illi': que demō:
strat ex plurib'. ¶ 1^a ex trinitate ipsi' maei. ¶ 2^a ex viridi:
tate ipsi': que ambo testat' excessu calitatis. ¶ 3^a ex crustis
in pte illa successiue genitis a mala cōplōne cala mas idu:
rante: et in crustas ouertete. s. puatiue p resolonē ab illa calita:
te pueniēte. ¶ 4ª itez ex fectore tā in mā qz in aere uel sumis
et pulsio exite. ¶ 3^m gen' egritudis est mala cōpō: que ē mē:
bro mltiplex itelligēda. pma in superficie. 2^a i via. qz via exit'
aeris et uapoz et attractionis neccio oppilant'. 3ª itez credo
ibi esse qñqz egritudinē cōpositā. s. a pa uel pustulā in supiori
ptenasi exite aut pluries successiue ee genitā fm q successi:
ue et paulatine mā gerit in pte: que est illi' trūbi mālīs cā.
Nece ē eniz illū trūbū aut ee genitū in supiorib' xcaustatib'
nasi. s. ossis qd rīca notat'. et est ppe loc' ab arabicis kaysum
appellat'. ¶ Aut illi' trūbi mām in pub' supra illas ee xge:
stā et sunt loca cerebrū et pñiculoz: ubi sunt carūcule mamil:
lares i pñ' nasi nālīter posite. ¶ Aut do 3ª illi' trūbi gñatio
fit in pub' ifra kayasiz uel rīcā et qñtercūqz atingat in aliq:
boz loco: uel utriusqz fieri illi' trūbi gñationē: oportebit de
neccitate xcedē q illi' trūbi gñatio fit i poris pñiculoz sup:
ficiē itrescā nasi uelātā: aut in poris pñiculoz cerebrū: qz
utraqz penit' est impossibile: pp magnitudinē trūbi et pfora:
tionē ei'. ¶ Aut do 4ª hui' trūbi gñatio fiet in foramib' rī:
cē: aut in xcauitate iter superficie ouerā carūculaz cerebrū: et
hoc nō uidet' esse possibile. Si enī fieret hui' gñatio in fora:
minib' rīcē: quōd posset esse hic trūb' ita magn' qz locatum
debet ad egri loco. sed loc': qz foramina illa sunt ualde an:
gusta. q nō sunt capacia trūbi tāte extēsiōis. ¶ Si do cre:
deret' trūbū illū gñari ppe carūculas ubi est spatiofitas sa:
tis ampla. quōd trumb' uñt' et xglobat' tāte qñtatis expelli
posset. nece eniz esset pñiā illi' trūbi esse cām euetationis ce:
rebri pñibitūā: et ipsi' a supfluitatib' fumosis mundificati:
onis ipeditiua. et ita oporteret malā cōplōnez calidā neccio

in cerebro assignari. ¶ Si aut' hic trūb' crederet' expelli a
tute uehemēti conatu hoc faciente: oporteret de neccitate q
hic trūb' nō uñt' sed in pñe diuifus exppelleret' si nāseat
p angustas vias ut iā onfuz est. ¶ Et si itez hui' trūbi gñas:
tio fieret in loco ifra rīcā: tūc oportebit imaginari illi' gñas:
tionē fieri in poris mēbroz et erit neccius xcedē ibi ee: aut cō:
cauitatē ulcerosā: aut in poris mēbroz cadē solonē pñui:
tatis cā tumore pñā pñictaz et erit ibi neccio a pa. erit enim
ibi solo pñuitatis: et malacē pō: que ē tumor ipsi' pñis et ma:
la cōplō xcedit' ibi ee: et uñcis pp gñationē virulētie in pte
illa. Et oia hec tria sūt inice in eodē pñiūta. q ibi erit neccio
a pa. pñiā ex descriptione illi' 2ª pñi. 5ª cap colligenda.
¶ Propter que nuc ultio tacta si bñ cōsideret' pñict': q i p:
te carnosa nasippe rīcā remanebit pñiue aliq solo pñui:
tatis attractina maez: que nouā pustulā ibi efficiat. cui' mā:
cā in virulētiā ouertit' eripit substantiā mēbri et erit reuolu:
tio de ulcē ad a pa: et ecōuerso. Ita q erit ibi due egritudines
qz quelibet qñqz erit alteri' cā et nō effect' p tūc et ecōuerso
ita q ibi repiet' effect' pueniēis ab altera egritudine: cuius
ipse fuerit cā. et colligi pñt' hi sermones scda pñi. cap pmo.

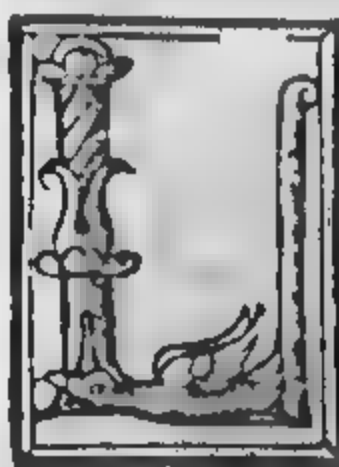
Dicēdū aut' nunc 2ª pñiā pñi q dispo hui' gñose
dñe a me nō credid' esse pñise egritudo di:
uersoz genex assignata in pñcedētib'. s. credo ego ee hui'
dispo:nis cōplicationē ex duab' egritudinib'. qz pñia est pñe:
dictis pñib' nasi ppa. altera do est itez p essentia cerebrū ap:
propata. et hac pono ee malā cōplōne calidā et siccā in cere:
bro pueniēte ex san. cui' flā et cholā inice cōmixte repiunt'.
¶ Si enī hec virulētia ppe psequeret' pñicularē egritudinē
que est solo pñuitatis uel pustula: tūc oporteret q semper
ipsa emanaret a naso aut qñ cōtinuo sensibīl' exiret. eo qz
ipsa gñat' in ulcerib' illi' pñis. sed a qñqz ulcē semp resu:
dat humiditas. ut colligit' 4^a de ige. sa. et scda pñi de spēb'
solonis cōtinuitatis. et qñta qñti tracta. 3ª cap de ulceribus.
¶ Ampli' si hec virulētia sola gñat' in naso. q uel ex mā lau:
dabili uel illaudabili. s. nō pōt' poni pñus eo qz in cerebro
ponit' notabilis calitas et siccitas. q mā ab ipso fusa nō erit
laudabil'. Nec pōt' poni 2^a: qz nō bñt' ppositā. Si hec mā:
ex q hec virulētia gñat' est laudabilis cū effundit' et est a cere:
bro effusa. q ibi fuit etneata. q opz in cerebro assignari spēm
male cōplōnis. et ipsa qdē nō depēdet a diserasia alioz mē:
broz colligatoz cerebrū. q erit idē appropata: qd erat deda
cēdū. ¶ Et si diceret' q hec calitas et siccitas cerebrū nō est
lapsus pñer nām: imo est lapsus nālīs cerebrū. ¶ Et oñta: qñ
in cerebro assignat' debilitas digestiue et expulsiue ei'. 3^a gñ:
nō uidet' q ipsa pñetur nālē lapsu ei'. ¶ Ampli' hec cali:
ditas et siccitas cerebrū xcedit' ee immediata cā gñatiōis acui:
tatis in mēb'. Sed he mē in cerebro sunt pñer nām: q cā
gñationis ea pñit' pñer nām. ¶ Ampli' he mē sunt gñate
a mala cōplōne ipsi' cerebrū et nō uidet' ipsas posserecine
fectorē que bñt' in pub' nasi ppe: q ipsuz recerunt aliū de scd
nō nisi in cerebro ubi cōcipit' illa mala cōplō cala et sicca.
Probat' minor. qñ illa mala cōplō que iuenit' in ulcē pñā
nasi nō est adeo itesa: ut illas mās tā cito putrefacē posset et
tāta putredine uel ad ipsam pñetur fector notabilis ab a stā:
tib' pceptibilis. s. nō semp ab egrotāte pñipiat'. ¶ Et cōfir:
mas. qz dato q hec mala cōplō appropata naso esset illi' fe:
toris cā. tunc oporteret illū fectorē semp ee pñitē: eo qz illi' cā
est pñiua pñis: et mā est disposita cū applicatiōe cāe efficien:
tis ad ipsas et pñis pueniētia. igit' et. ¶ Et si xcederet' totuz
ad qd rō deducit'. s. q semp repñtaret' ille fector: q opz in na:
so neccio assignari ulcera nō solā superficialia: s. pñundiora.
pñiā teneret: eo qz in superficiali ulcē nō posset gñari mā tāto
fectori associata. solet eniz fector cā pñegēneationē mērum
quā pñcedit' pñibitā trāspiratio pueniēis a magnis oppila:
tionib' que nō possent in superficiali ulcē sufficēter assignari
¶ Et si bñ cōsiderabis dispo pñict': q in ei' cerebro qñqz
pñict' calitas itesa. ¶ 2^a q mā pñ colatoriū exiens qñqz
amaritudie pñipabit et salsedie. ¶ 3^a q circa pñe capitis

⁊ tpoꝝ pꝑiet pullatio fm itēsum mē remissum uariata. ¶ 4° q̄ circa ptes capitis tactu calepꝑient. ¶ 5° q̄ in vi gilijs qñqꝫ occupabit. ¶ 6° q̄ a corruptis dormitionibus qñqꝫ nexabit: ⁊ alia plura signa cōsilia istis ponē potuissē. I. que sumpta eēnt a nocuīto diuinitiois: aut corruptiois ul' ablatiois in opatiōib' iterioꝝ ⁊ exteriorꝝ sensuū cōigente fil' a casib' sūpta signa ponē potuissē: que alijs cōsiderāda dimitto. ¶ Quādrē ex oib' ipsis in vñā redactis finalr iten tio mea colligit in hāc cōclōnē q̄ dispō hui' nobilis dñe est cōplicata ex diuersis gñib' egritudinū p cēntiā in naso exi. tiū ⁊ male cōplōnis respectu ipsi' cerebri p cēntiā: quēti re spectu dispōnis nasi p colligatiā denotari pōt. Et elige ut li bet: qñ a posteriori videbit q̄ erit impossibilis curatio dispō nū nasi sine rēctificatiōe cerebri: que est illaz pñz cōseruati na cā. Hec de pmo pñcipali supius pmissio ita sufficiant.

Propter declarationē scōi pñcipalis supius animis si ubi vñ dici q̄ malis cā aīis hui' dispō nis uerissimū cōtinet i cerebro q̄ iter pñcipali supiciē ei' ⁊ oca uā cranei. ¶ Dicēdū p̄ q̄ ex rōnib' in oppo^m adductis non pñcipi qñ mā aīis pñcipia etiā cōtineat iter cerebri ⁊ pñcipu los ⁊ cranei. Imo nāqꝫ etiā negat illud lz credat uerissimū q̄ mā cōtineat in cerebro q̄ iter ipz ⁊ cranei ubi paulisp̄ dicē dū q̄ in hoc ego rōnabili' eē existimē. Et p̄ qdē si māilla cōti neret i cerebro necē est q̄ ipa cōtineat in uētriculis: ul' poris ei' uel in anfractuositatib' ei' aut in uenis: uel arterijs ip si: aut in poris. 7. pariū neruoꝝ ab eo oriētū: a sufficiēti di uisioe enumeratē oēs illas ptes ex qb' cerebri reūtegrē. q̄ aut bec mā nō cōtineat in uētriculis cerebri rōnabile appet eo q̄ cā sit multa oppilādo illos uētriculos: aut eoz ptem necio ipedirent opationes iterioꝝ sensuū: que pficiunt in illis uētriculis. ut sensus cois aut fantasie q̄ tū ad uētriculū pñcipi. imagiatue aut cogitatie potētie q̄ tū ad 1^m ⁊ memo ratue q̄ tū ad 3^m. Sed nō appet aliqd nocumētū diuinitio nis ablatiois aut corruptiois in opatiōib' illoꝝ sensuum. Igit nō vñ q̄ mā in illis uētriculis cōtineat. pbat maior. q̄ mā illa mltitudie sui nocumētū efficit ibi aut grauādo aut oppilādo uētriculos s̄ p̄tē ⁊ ita pñcipale nocumētū efficeret i eis: ⁊ oīa pbat. qñ sic ex absētia māei a uētriculis absolūtū ip̄si a nocu^o ita ex pñcipia māez in ill' accidēt noc^m. ¶ 2° itēz si bec mā ē in q̄litatib' suis discretas: cui' discretia resultat ex cōmixtiōe flauice ⁊ cholericē māez: q̄ saltē nocēt nocumēto pmutatiōis male cōplōnis. Igit apperēt signa nocumēti i opatiōib' pñcipioꝝ sensuū saltē corruptiois: aut diuinitiois s̄ spēm alterationis. ¶ Ampli' si bec mā mixta esset cōpata in q̄litate ⁊ q̄litate: qmō moueret expulsū cerebri ad sui expulsione. ¶ 4° ad illud: qm̄ in cerebro assignat debilitas q̄ pueniēs ab hac mā ul' ab altera cā. Si pñcipi bñ itētum. I. q̄ bec mā est discretas: q̄ nō recipit alterationē in pñcipi' nasi: qd erat deducēdū. Si def 2^m. I. q̄ in cerebro iuenit debilitas ab aliena cā pueniēs: ⁊ nō a discretia hui' māei in eo: q̄ bec mā est supinitas: ex cui' pñcipia nō fortificat cerebri imo debili tat. Cū q̄ debile sit cerebri i digestiua. igit necio in q̄litatib' suis erit distēpatū qd erat itētū. Ex qb' cōrelarie cōcludit: q̄ si bec mā supina cōgregaret paulatiue in uētriculis cerebri pōt hāc dñam ad grādū disponē picula ⁊ nocumēta. ¶ Parib' etiā aut alijs rōnib' vñ eē dicēdū q̄ mā hui' egrit udis nō cōtinet in poris cerebri: eo q̄ nūq̄ enadēt bec dñā a nocumētis oppilōnis substantie medullaris cerebri in hac uel in illa pte exiis. ¶ Et itēz 3° si locaret bec mā iter cerebri anfractuositates: q̄s noco ptes intermedias iter portioes medulle cadētes necio oportet assignari oppilones coarta torias: ad q̄s sequerent nocumēta pñcipia. ¶ 4° itēz si loca ret bec mā in uenis ⁊ arterijs disseminatis per substantiā cerebri nō pōt bñ itelligi qñ ibi facēt oppilones associātes sibi pñcipiā cōspirationē: ad quā sequeret lapsus cōplōnalis i cerebro: pbat oīa: qm̄ mā illa notabilr est viscosa ⁊ uie sūt angustē: igit oppilabit. ¶ 5° pñcipali: q̄ si mā locaret i ner uis oriētū a cerebro tūc ipse poneret in origib' eoz: ul' in

poris: uel extremis pñcipi' ipsoꝝ terminatib' ad organa sen suū exteriorꝝ uel interiorꝝ. Cū gñā ibidē posita oppilaret eos oportet necio assignari nocumētū aliud depñcis in opatiōib' amboꝝ sensuū: cui' oppositiū appet. q̄re vñ ex pñcipis colligen dū eē q̄ bec mā potēti' s̄ maiorē sui pñcipi' elōgat a substantia ce rebri q̄ ponat in ea. ¶ Uidet igit uerissimū eē q̄ ponat iter cerebri ⁊ cranei eo q̄ ibidē posita nō pōt nocumēta facē i opatiōib' pñcipioꝝ sensuū q̄sta ⁊ q̄lia facēt si locaret in cereb ro. ¶ Modus vñ q̄ ipsa expellit est: aut q̄ p uenas cerebri cōtinuatas usqꝫ ad carūculas mamillares effundit in pñcipi' nīce ul' nasi exiēs ab extremitatib' illaz uenaz: uel a poris ipsoꝝ. ¶ Si enī mā ista ibibere in medulla cerebri nō vi deo qñ de necitate pducēt ad aliq̄ de nocumētis predictis. ¶ Adhuc itēz dicēdū: q̄ lz bec mā pp debilitatem cerebri a mala cōplōne ipsi': quā credo eē distēpantiā pñcipi' ma gis q̄ nālē gñet ipsa mā: tñ p poros ⁊ uenas ipsi' cerebri ef fundit ad loca intermedia iter ipsuz ⁊ cranei ut supra pñcipi' tū ē. ¶ Ad motiua vñ. I. q̄ si mā cōtineret iter pñcipi' uis: tūc optēt q̄ facēt ibi aliquā spēs doloris pñcipi' uis: uel ex tēsiui. negāda est illa cōtūia. Nō enī q̄libet discretia a mā pue niēs ē sufficiēs cā doloris: sic p̄ que paulatiue sūt. opz enī discretia doloris effectiua eē subito alteratē: ut 2° pñcipi' cap de cais doloris. ¶ Ampli' mā posita iter supiciē pñcipi' uis ⁊ cranei nō pōt facē dolorē pueniētē ab extēsiōe: q̄ ē spēs solonis cōtinuitatis eo q̄ mā in supiciēb' posita nō extēdit. s̄ illa q̄ est ibibita. ¶ 3° itēz q̄ nō q̄libet mā pñcipi' uis suppo sita pōt gñatiua efficit dolorē. I. qñ ē pauca aut nō bñ lenis aut pauce acutatis. ¶ Ultio aut cōcedit q̄ aliq̄ māei p̄t exigua nō pōt ponē in medullari substantia cerebri. ¶ Hec q̄ dē ita solatiose collatiōis grā ut mā cōtingit spñcipi' uis ita leuiter scripsi recreationē aio eximij doctoris ⁊ repñcipi' uis grā utriusqꝫ nñi adiūicē. Ipse aut ita mēte grata accipiat ue lut supina cōscripsi. In re aut pñcipi' uis curatiōis nulla cadit dissonātia fere si bñ consideret: sepe aut diligenter solatiose exercitij cātato viro mā m hñ dirigendi calamuz. Siquid vñ uberior in instris curatiōis scribendum remāsisset of fero me ad libitum cuz auxilio pñcipi' doctoris patum.

Cōsiliū. 86. de fetore oris cōsequēte corruptio nē sanguinis in uenis totius.

Icet fetor ex ore pñcipi' uis pp quē pñcipi' palr crexi calamū. Iā nunc a de terminata cā de q̄ in postez fiet s̄mo pueni at ut appebit: tñ impñcipi' uis ne me cōtingat q̄ dē repetē pluries s̄monē vñcipi' uis in hac mā mibi aliq̄liter explē placuit. Itaqꝫ plurimis ex cais: ⁊ a q̄ plurib' mēbris corporis fetor in ore apparere pōt. ¶ Et p̄ qdē cōtingit in

ore repñcipi' uis fetorē pp putredinē in uenis ⁊ arterijs totius fere corporis. sic cū cōtingit in egritudib' acutis magnā ad esse putrefactionē māez a qb' per cōcaua uenaz ⁊ arteriaz uapores putridi ad stomachū deferunt ⁊ ad pñcipi' uis. Repñ cipat q̄ in ore fetor. pñcipi' uis q̄ hic uapor eleuat est a mā mul te putredis. ⁊ est signū malum ⁊ pñcipi' uis in egritudinib' acutis. significat enī victoriā inati caloris a putrefactiōe magna. ⁊ cōter terminationē ad malum ut in plurib'. Et hui' qdē spēs fetoris oris uel anbelit' manifesta sūt signa. ¶ Prīmū istātia febriū iten se in getudo magna: caliditas in vñcipi' uis corporis: ⁊ maxie in pñcipi' uis pectoris suffocatiua: anbelit' ue loꝝ ⁊ frequēs: instātia s̄nis ⁊ uigiliāz. Urine in tēse a gradu rubicunditatis usqꝫ ad igneitatē earum pñcipi' uis.

De cura per dietam. Cap. II.

Ilius etiā fetoris pñcipi' uis: ut plurimū termina tio sit ad mortē. tñ q̄ nō est icōueniēs hāc anbe litū ⁊ oris fetorē repñcipi' uis in corpore fortis resi stētie. ⁊ ubi fetor remissior esset ⁊ acutia minora ⁊ leniora. Iō curā recipe posset: que fm hñc mo dū canonice itelligi posset. ¶ Prīmū qdēz nē regimen hui' isfirmi ex pte sex rep nō nālūz idinaret ad isfrigidātia ⁊ exic

causa: ut exstant aere eius cum statu nenti septentrionalis: et aspersione cum aceto: agresta: vino granatorum: cum mixtura rosarum. sandali. corallis rubeis: sumach: capbora et filibus. Et cibi ei alterari debet cum mixtione succi berberis: ribes: granatorum: nel citoniorum cum gelatina sumachia sulcida cum folijs solatri facta et consilibus. Potus eius sit aqua decoctionis ordei cum sumach granis granatorum: berberis: ribes et filibus. Et de poub putredine adhuc maximam rectificationem mihi expressum est. ut in lib. y. aque coquantur. 3. 5. boli ar. usque ad consumptionem ne forte prius. et de hac aqua sepius bibat eger cum sexta parte syrupi acetosissimi citri: uel de berberis: uel de limonibus: aut cum vino granatorum: aut suc. citoniorum. Et ita eius regimen penes alias res non naves limitandum esset.

De cura per medicinalia. Cap. iii.

Molius in curatilis fetoris procedendum est uelut in cura fetoris cum enacuationibus uniuersalibus per slobotomiam. si appent urine rubee. grossi corpus ualderubundum: uenas extensas et inflatas huius. Si autem appent signa mixtionis cholae cum sanguine non aduocant slobotomiam per signa tria predicta. tunc soluat ueterem cum hac farmacia. R. aque decoctionis prunorum tamarindorum: et sebestae. 3. iij. reubarbari electi. 3. ij. signati. 3. iij. salis gême. 3. j. cassie fistule decana extracte cum aqua solatri. 3. 5. misce totum et calidum in potu detur in aurora. et post illud tardetur cibus per sex horas.

Hac autem in inoratione facta digeratur materia cum altero horum digestiuorum. Primum et lenius. R. aque endiuie: uini granatorum. añ. 3. 5. aque cuscute. 3. j. misce et detur in potu actu frigidum. Secundum digestiuum posset esse hoc. R. aque endiuie: angurie solatri. añ. 3. 5. uini granatorum. 3. 5. misce. Tercium digestiuum et fortius predictum est. R. sy. acetosi simplicis: opificare. añ. 3. vj. aque endiuie: uol. añ. 3. 5. misce et detur ut prius.

Post digestionem autem materiam reiteret enacuationem cum predicta medicina addendo eire barbari. 3. j. Et si uelitis medicinam expeditiorem. R. eluarij de psilio. 3. iij. suc. rosarum. 3. j. de hoc totum in potu cum. 3. ij. aqua fructuum suprascripte

Insuper attende quod talis fetor oris sufficenter curari potest et complete puocatio san. a naribus cum istis signis

Primum quod homo appeat vigilare et dormire pice radios et figuras ignitas in medio appentes. Secundum signum est magna faciei frigus et tepor caliditas. Tertium signum est predictarum pulsatio in uenis eorum appens cum uelocitate et frequentia magnis. Quartum signum est magnus pruritus in omnibus partibus nasus maxime in interioribus appens: quibus partibus cum paleis: aut feris porcinis: uel cum ramis polygonice trillatio fiat usque ad rictum adeo ut sanguis exire puocet: et permittat exire usque ad aduentum debilitatio exclusiue. Si autem non appent signa leuitatis: uel sanguis ascensus ad superiora: imo ad inferiora. Ita ut pice in alcham poderositas magna cum grauitate et pruritu circa fiteri et grossitudine uenarum et ibi exitum et calitate et pulsatione eorum tunc puocent emorroides fricando eas cum folijs ficus: uel solide minoris: aut cum pano aspo: uel cum felle tauri: uel modico euforbij: et permittat exire sanguis usque ad sufficenter tolerantiā egrotantis. Et adhuc ad eandem unctionem affert scarificatio cum uetosis sub spatulis et naribus appositis: et in domestica parte tybiae: et hoc totum ut complete eradicet a sanguine id corrupta materia. Et ite ad hanc unctionem affert buclisteris applicatio. R. uol. solatri lactuce et portulace recetum. añ. 3. j. fiat horum decoctio de qua accipiantur. 3. xv. olei uolax: et rosarum. añ. 3. ij. mellis uolati. 3. iij. misce: et fiat clistere. Ultimo pro curatione huius confert hec mixtio. R. suc. rosati. suc. uol. añ. 3. j. uolax spodi: se. endiuie: lactuce: se. colum frigidum. añ. 3. 5. misce et fiat electuarium de quo sepe deglutiat ad quantitatem nucis.

Etiam fetor principaliter in ore puenire potest ex putredine in particulari loco corporis exite. uelut puenit in apostematis calidis in fiteri acinibus: et ex ulceribus corruptis

emorroidarum: caceris aschachilos: nel estiomeno ibidem existit. Et ego enim talibus sepe uidi in ore patientis maxime re putari fetore et horredum. nil enim mirabile uel amaze idem est.

De egritudinibus dentium consilia sequuntur.

Consilium. 87. De corruptione gingivarum et dolore dentium.

Dingiuas corruptas ita ut

et dentes omnes aquassarent: et fuit in nobili uir ro. Suido renaldini. R. gallarum perforatarum sumach: granorum mirti: capellarum gladium se. mirti: se. plantaginis. añ. 3. j. uirioli albi: aluminis fissi. añ. 3. j. 5. antofoli: et est extrema pars gariofilis: se. rosarum. añ. 3. ij. 5. contundant omnia grosso modo et bulliant in phiala una aque: cui imponant. xl. cime rubi ferentis moras in cessio ad bulliendum donec consumat medietas aque et colata et in frigidata ex ea patienti sibi os sepe colluat: quo facto iponat super gingiuas et dentibus de hoc infra scripto pul. uidi enim ex hac mirabilem expientiam. R. mastice: sandarace: acacie: hypoquistidos añ. 3. j. tunc preparate. 3. j. uirioli albi. 3. iij. fiat omnia per se puluis et commisceat.

Ad dolorem dentium.

Lape opid in pauca quantitate et manu calefactum ita ut mollescat ut cera circumpone denti dolenti et affert omnem dolorem stupesciendo. Ad dolorem decidui. R. camphore: et mitte in aceto eam bullire modicum: deinde teneat eger in ore: ualet ad omnem dentis dolorem. Ad faciendum pre dentis putridam cadere: ex qua dolor aliquando causatur. R. salis armoniaci quantitate quam uis: et per alebicum distilla: et aquam collige: et cum stilo coto ei in uoluto partem dentis tige et cader. Loch facta pro dentibus. R. balaustiarum: sumach: granorum mirti: cupellarum gladium. añ. 3. j. 5. corticis radi. mororum: corticis capparorum. añ. 3. iij. ligritie. 3. ij. sandarace: sarcocolle: thuris. añ. 3. j. iros. 3. j. 5. radices incidant et pistent grosso modo et bulliant in lib. vj. aque usque ad consumptionem medietatis: postea colentur et exprimant bene. et addat in dicta colatura. 3. j. 5. scorie ferri. et iterum coles leui expressione. Ad dolorem dentium. R. pipis albi et logi cubebae: staphisagrie: cori. mororum: capparorum: cori. madragore. añ. 3. j. pice. 3. ij. 5. usque mi albi. 3. 5. contundant subtiliter et fiat decoc. in uino al. usque ad consumptionem medietatis et postea teneat in ore.

De egritudinibus membrorum gutturis consilia sequuntur.

Consilium. 88. De elongatione uule a flegmate aquo descendente: et continet duo capitula.

De essentia egritudinis ac de causis et signis eius. Cap. i.

Spectabilis Ludouicus florla-

do frequenter etiam et non leuiter molestatur mala dispo. ne uule sue. et est dispo. illa extensio uel elongatio uule: que puenit a materia flegmatica satis assa. que per colatorium a cerebro descendens recipit in uula uenas et poros imple. ppter quod ipsa magnificatur. et cum materia illa sit fluxibilis ppter ipsam assitatem tunc patet quod partes uule elongantur et extenduntur ab ea et sic accidunt alijs membris dum pallicantur. ita uule non minus extenditur in ipso: quam ipsa est corpus neruorum et paniculorum extensioni dispositum satis. Cum igitur atigit ipsam elongari ut predictum est. tunc cum homo conatur sermocinari: occurrit ipsa extremitas canis pulmonis. et prohibet aerem debite attrahi et expelli cum fumis: quare interrumpunt sermones a conceptu mentis puenire debentes. Si uero etiam frequenter atigitur eadem uula longior facta in extremitate meri obuias impedit actum deglutitionis cibi. et molestatur etiam alio modo: quare appetit homo hac dispo. ne molestato. quod semper in fine oris beat bolus uel frustum aliquod deglutibile. unde semper conatur deglutire et impossibile non deglutibilem. Et sequitur ite ad hanc dispo. nem 3. nocumentum: quod est: quod dum plena est uula per modum fluxibilitatis. et distillatio

nis ipsa effundit aliquā ptez supflue humiditatis quāq; per tracheā arteriā & recipit in pulmonē & pectus: & efficit quāq; tussim asma dolores in pectore: aut pleuresis & similes egritudines. & pprie cū mā fuerit acuta. ¶ Adhuc etiā mā ab vula descendens quāq; recipit in stomacho & nocet ori ei⁹ appetitum impediendo. aut totū stomacho digestiū eius humectādo uel corrupendo. ¶ Ex quibus oibus colligit qd hoc dispō nō est leuissimū: imo difficilis. & nō est negligenda. imo ei⁹ curationi studiose multū intēdēdū est. ¶ Et ex hac qdē narratione intelligi pōt que sit egritudo talis. ipsa enim est egritudo cōplonalis frigida & humida mālis a predicto flate pueniēs. Et pōt eē egritudo cōplonalis calida cum vula ipse a sanguie cholico. qd tū min⁹ atigit. Et iterū 3⁹ pōt eē egritudo cōplonalis cōposita ex calā & frigida māe bus inuicē cōmixtis. Que vō sit mālis cā. s. que signa: que & qūa accitū ad ipsam psequant iā clare patet ex pdictis.

De cura. Cap. II.

Sequitur autē enarratio modus: qui cōprehēdit in quāq; intētionib⁹. Et pma qdē eaz est regimīnis rectificatio 2⁹ est māerū euacuatio. 3⁹ est ipsaz diuersio. 4⁹ est fluentium māerū repulsio. 5⁹ est cōpleta reliquarū māerū cōsumptio.

Prima itaq; intētio dupl⁹ cū pñtione idiget. Et pma qdē est administratio regimīnis conueniens in tē pore proximū uel molestationis magne. 2⁹ vō est ipsius administratio cū proximūz neēia magis grā p̄seruationis. ¶ Et pma qdē modus regēdi in tē pore proximū est qd in dispositione frigida eger mātionē suā ēligat locū uel camerā notabilis caliditatis & ecōuerso. si huiusmodi dispositio vule calida fuerit locū ēligat frigidū. ¶ In mō vō cibationis vles regule utriq; dispōnī neēia a sapiētib⁹ inueniunt p̄sue. ¶ Et pma est ut nullū cibū accipiat eger in quo ne cessarius sit labor uel conatus deglutīēdi magnus. ¶ 2⁹ ut euitet masticationis ois actus. ¶ 3⁹ & sequitur ad alias est qd ois cibū sit potabilis. ¶ 4⁹ ut sit actu calidus in frigida & in calida actu frigidus. ¶ 5⁹ regula: qd in utraq; dispositione conueniēs diēta eius debet esse tenuis: l3 in calida dispositione subtilior debet esse qd in frigida. ¶ Ita qd iusculū 3 oidei simplex bonus erit cib⁹ in calida dispositione. Ip̄m vō cū hydromelle in frigida dispōne conueniēs est. Sitr etiā & iusculū farie ordeī & brodiū carnū nō ualde pigne: & brodiū caulū leuis decoctionis: & ius cicerū & filia. & vitellus ouī & iusculū ex eo factū cum pane strito: & sic de alijs. ¶ Et potus eius sit vinū pauca ferū ponticum uel acre: & nō multe quantitatē in frigida dispōne. In calida vō melior pot⁹ est aqua ordeī cum succo granatorū. ¶ Sitr etiā eius dormitio nō sit lōga nec cōtinua. imo frequēter interrupta. qm̄ p̄luxus somnus ḡrat reumatismos: ut 2⁹ pmi. cap. de his que pueniūt ex somno. Et dormitio eius sit semp notabiliter cū capite eleuato non ad posteriora nec ad anteriora: sed ad latera inclinato. ¶ Abstineat etiā ab oī exercitio ne ponant in fluxu māe. sed loco exercitij utat frictionibus ut tangel inferius. ¶ Qd vō de cibis & potib⁹ nō debet facere repletionem iā dictum est. ¶ Oem etiā excessum in passionib⁹ aialibus euitare debet. uelut iram: furorē: timorē: & similia. per que uelox & uehemens motus spiritibus & humoribus imponatur. ¶ Hec in summa uidet esse succincta memoria applicationis sex rerū nō nāliū que l3 cōueniens sit in tē pore paroxysmī. nō minus etiā conueniens est in tē pore p̄seruationis: l3 non debeat esse diēta eius ita tenuis in tempore sanitatis sicut in tempore actualis lesionis.

Secūda vō pncipalis intētio cōplet p̄ enōne māerū si itaq; appuerit in hac dispōne mot⁹ māerū calidaz: aut itē si fuerit māerū frigida: cū san. mixtio cōueniēs nō appente magna totū corporis plectoria. statim illis patiētib⁹ fiat flōmia de cephalica dextre p̄tis sup manū uel sup cubitū & exhibant san. 3. v. uel. vj. fm qd medico pñtū indicatum fuerit ex cōplone: ex etate uel tenore virtutis. ¶ 2⁹ vō sequēti die admittet egro medicamē eūans mān

mixtā ex chola & flate: sic est hoc. R. clij idi. 3. 5. & def in potu cū aq mell cala actu. ¶ Aut dent pille iste. R. pil. de sarcocolla descriptione maiori. 3. ij. pil. cochiaz. 3. j. & utriq; sitanari ponderis & frant pille. vj. cum syrupo de sticados. ¶ Si at appuerit signa dñij flatis cū chola. tūc def. 3. j. pill. de agarico & sunt leues. ¶ Et si desiderares medicamē fortius: tūc def. 3. j. pil. de sarcocolla. ¶ In mā autē magis calida dent pille cochie aut auree. & tu elige sicut tibi placet. ¶ Et si vir esset qui nō posset deglutire pil. ut sepe contingit: aut abomiarer: tunc eluariū def eidē. & hoc est ad calidam mān appropatū magis. R. reubar. electi. 3. j. 5. spice nardi. 3. j. dyagridij. 5. ij. succi rob. 3. vj. aque lactis. 3. iij. ifundantur oia in p̄dictā aquā calidā per totam noctē. in mane vō colent & diligenter expmant & exhibeat in potu calida: & nō dormiat sup ipsam nisi bora vna: & tardet p̄adiū suum saltem boris. vj. p̄mittendo potum aque ordeī calide per borā ante cibū. & hec de intētionē secūda.

Tertiā vō intētionē cōplētia plura sūt ista neēia. ¶ Et pma qdē diuersiū & conueniēs est ut in viro isto fiat puocatio emoroida: & ppe si solit⁹ fuit hēre eaz enōne. aut mēstruor. in muliē fm cōsuetudinē & etatē. ¶ 2⁹ vō diuertēs & leuissimū est ut fiat frictiones: & pma qdē a genib⁹ usq; ad pedes: deinde ab ignib⁹ usq; ad eos. Et adhuc a spatulis usq; ad nates cū pāno satis aspero trahēdo iseri⁹ usq; ad aliquā mēbroz rubificationē. ¶ 3⁹ vō diuertēs ē ut ligature aliquāter dolorose fiat in radicib⁹ corāz apud inguina & adiutorioz ppe humeros. ¶ 4⁹ vō diuertēs est applicatio uetorū cū scarificatione sup carnosos p̄tib⁹ spatularum. ¶ 5⁹ diuertēs & forti⁹ est applicatio medicinarū uel cātiū sup spatulas accipiēdo flāmulā oleandri pedē corū nūz aut aliā plārā acutā hū stritā & locis p̄dictis appositā: uel sup ligatā ibidē saltem per duas horas teneat. Domestici cum autē uescicatoriā est ex cantaridibus cum fermento & aceto contritis compositum fm consuetudinem.

Quartā vō intētionē cōplētia scribā q̄ plura remedia ab illustrib⁹ auctorib⁹ bincinde collecta: que cadēt uel mollificatā vula subleuare cōsueuerūt. ¶ Quorū pma est: ut fiat rasio capitis sup cōmissura sagittali: & applicet ibidē uetosa hīs orificiū satis amplū: & obliq; & teneat ibidē saltē per borā vnā: aut mediā ter uel quater i die reponēdo ip̄az. ¶ 2⁹ vō pncipale subleuatū cadētis vule est hoc. ut si eger habuerit lōgos capillos inoluant manib⁹ ad min⁹ robusti boī: deinde egro exite resupino ponant pedes uel genua sup bumeris ei⁹ & trahant violēter capilli ei⁹ ad sursum ita ut cutis capitis exfoliet a craneo suo. per tale enī igeniū statim vula mirabiliter subleuat. Et nimirū. hoc enī atigit per colligatiāz hui⁹ vule a pāniculis cerebri ad cutē capitis: & pōt etiā atingē ppter uelocē diuersionē māerū de inferi⁹ ad supiora que sequit⁹ dolorē in partib⁹ illis uehemētē. uerū igeniū hoc fieri non debet nisi in casu arduo magne suffocationis aut alteri⁹ accitis pductiuo. Et vidi ip̄m fieri: & instānce pfuisse. & trahit ex sententijs Auiē. 9⁹ tertij cap. de canone curandis p̄focationū. & sequit⁹ est ipsum Damascenus in appropriatis. sūma 9⁹. cap. de egritudinib⁹ faucū & gutturis in curavule. lege ibidem. ¶ Dulci⁹ autē pcedēdo in dispōne hac pma remediū & insalubre est ut accipiat rob nucum. 3. j. 5. aque decoctionis granorū sumach. 3. iij. misceant simul & ex hoc frido: uel saltē actu tepido in dies pluricos fiat gargarisma. Et leu⁹ illo est ut cū aqua ordeī: & rob nucū fiat ut dictum est: & leuissimū est cum aqua ordeī uel vino granatorū actu frigidis. ¶ Et si quis desideraret gargarisma forti⁹. & pprie ad caliditatem & in pncipio conueniēs est hoc. R. aque rob. 3. ij. aceti: & propiē nigri. 3. j. balaustrarū: se. rob. cupularum glandium bypoquistidos: acatē: aluminis squamosi bene torrefacti añ. 3. j. misce: & ex oibus illis fiat gargarisma. ¶ Ego enim nō curauī in administrando gargarisma hoc p̄cepto Serapionis in breuiario. in suo capitulo cuius descriptio est hec.

Rx. balauſtiar. 3. ij. alumis iament. 3. j. croci capbore añ. 3. j. aque roſ. 3. iij. miſce ⁊ fiat ex eo gargarisma ut dictum eſt. De medicina aut ſubleuātibus elongatā vulā ſunt pulueres nonnulli qui mirabilr exiccant ⁊ ſubleuant eam. Et p̄mus qdē mibi exp̄tiſſimus ⁊ infallibilis eſt pul. factus ex corticibus nu cū exterioribus: qui exiccant ⁊ pulueriſcunt ⁊ ponat pul. ille in paruo cocleari bñ concauo: ⁊ ponatur ſub vula ſubleuādo ⁊ comprimendo ipſam ad ſuperiora. Et 1° vō ⁊ fortior eſt pul. alumis iamenti cōbuſti eo mō poſitus. Et 3° vō eſt pul. ſalis armoniaci cōbuſti eodē mō admi niſtratus. Et 4° vō iſtū fortius ad exiccād p̄mā ⁊ vniē dū vulā: ⁊ p̄prie ſuueniens in fine ſtatu: ⁊ in declinatione eſt hoc. **Rx.** roſ. balauſtiar: corticū granator: hypoquiſtidos acacie. añ. 3. j. p̄iretri. 3. 5. cinamomi: piperis al. añ. 3. 5. myr re. 3. v. pulueriſcentur oīa per ſe: deinde cōmiſceant adinuicē. ex hoc itaq 3 puluē. j. cocleari ſubleuatur vula: ut iam di ctum eſt. Et intellige q̄ bi oēs pul. melius operant q̄n adminiſtrantur poſt gargarisma ta q̄ ſine eis: i3 omni tem pore conuenientes exiſtant. ⁊ hec de intentione quarta.

Quita aut ⁊ ultima intētio cōplet plurib⁹ iſtīs nō ſolā qdē per ea que poſita ſunt in q̄tuor inten tionib⁹ p̄cedētib⁹ que abſcindūt mām ⁊ diuertūt eā a p̄ tēte loco ad alias p̄tes: ſed etiā ulterius per ea q̄b⁹ mār reli que cōſumunt. ⁊ p̄prie cū his que cōfortiāt cerebrū: ⁊ p̄hibēt mār ḡnationē in eo: ⁊ cū medicinis etiā: que mām iā effu ſaz ad loca vult: ⁊ ad ipſam cōſumere poſſunt. Primi aut ge neris ſunt medicine oēs capitales calide ⁊ ſicce non multe caliditate. Et ſi fuerint in caliditate notabilr intenſe. tunc diminuat earū doſis: ⁊ frequentia uſus: ⁊ remittant tunc in gradu caliditatis per ſua contraria: ut nunc ſequitur. De numero igiſ harū medicinarū eſt conſectio dyatrion. pipereon deſcripta a Gal. in ſecretis ad Omontheū. ⁊ p̄o p̄icillā quā ſcripſit regi berodi. vide ipſa ſibi ⁊ utere ea dan do in potu. ex ipſa. 3. j. cū aq̄ decoctionis maſticis aut ſanda lox per duas horas poſt cenā. aut miſceat cū p̄dicta aq̄ leni ter calā gargarisma añ p̄iā. iij. ⁊ gargarisma añ cenā. Et 2° vō medicina ſuueniēs eſt eluariū ſotyra magnū noiātū electū ab. A. 5° can. ſūma p̄. Et 3° vō ⁊ forti⁹ alijs eſt eluariū ana cardinū colligēdū ubi ſupra. ⁊ eorū doſis ſit. 3. 5. aut due par tes ex ea in aurora cū aq̄ p̄dictis: aut fiat ex eis gargaris ma eo mō quo dictū eſt. ⁊ hec eluaria nunq̄ ſolita ſunt me decipe in recitificāda cerebrū diſpōne frida ⁊ humidā cōſu mēdo fridas mās in eo iuētās. De cōpōnibus aut uſita tis a doctoribus multū utiles ſunt cōpōnes: ut cōſectio dya musci dulcis. cōſectio dyambic. Et fortius illis eſt electua riū metri datum. Ego aut exp̄tiētia certa ſcio ⁊ rōne uallata: q̄ ſi ſolitus pati reumata vulā ⁊ ſquinticas diſ pōnes ⁊ reumata gingiuarū ⁊ ranulaz ⁊ alias egritudines oris frigidas ſepe faciat gargarisma cū. 3. ij. aque decoctio nis granorū mirti. ⁊ 3. 5. electuarij dyapiſſij: ⁊ p̄prie deſcri ptione Nicolai in antidotario q̄ curabitur a p̄dictis diſ poſitionibus ⁊ p̄ſeruabitur ab earum euentu. Et co gnoui etiā exp̄tiētia q̄ ſi frequēter aſſumantur pilule due ſacte ex puluere cubeborum cum ſucco ro. mirabilr conſe runt. Et quidam dixerūt ⁊ p̄o ſecreto affirmauerunt q̄ gargarisma frequēter factū cum miua citoniorum muſca ta cū tripla pte aque decoctionis acacie mirabilr conſert. Abſcidit etiāz mās a capite deſluētes ad p̄tes oris uſus pilulaz aſſaiaret deſcriptione Auic⁹ 3° canon. cap de canonib⁹ curationis capitis: ⁊ p̄prie q̄n ad. 3. illaz pilulaz adiungit 3. j. pul. maſticis ⁊ fiat ex eis pilule cū ſy. de mirto de oi. 3. vj. ex q̄b⁹ accipiat vna per. ij. horas poſt cenā apud t̄ps dor mitionis. Hec ſūt que in cura huius diſpōnis meliora eligere potui ex ſentētijs auctoz ⁊ ex quotidiana exp̄tiē tia comprobata. Summus autē ⁊ omnipotens ipſa omnia dirigat in ſalutem uſ ad laudem ſempiternā. Amen.

Conſiliuz. 89. De apate gule nominato botio conti nens capitula quatuor.

De inueſtigatione botij per cauſas ⁊ ſigna. Cap. i.

Dobilis ⁊ generoſa quedā dñā Mar chiana mibi tumorem gule ſue qui incepit in ea mēſibus tribus circa: ⁊ i3 hic tumor paruius exiſtat: ⁊ ſit lenis leuitare ac cūtiū: nī ſuſpitionē aliquā p̄tēdit eo q̄. vide tur eſſe ap̄a nō qdē ſlegmonitū neq3 heriſipil la aut ſephyroo neq3 cācer neq3 factū ex mix tione box: ſed in eo continet aliqd aquoſitate ſtance cū aliq̄ nētoſitate uapore cōmixto p̄dicto mār. Et ſi bñ conſideret per ſigna ipſius videt hoc ap̄a reponen dū eſſe in denoiatione botij: p̄pter q̄b⁹ videt difficultatē ſue curationis ondē: eo q̄ locus ille eſt p̄s corporis ſere formo ſior: cui nō ita bñ applicari p̄nt remedia ſuueniētia ſic oppor tunū eſſet: tū p̄pter difficultatē ligature que huic loco neceſ ſaria eſſet: tū p̄pter q̄litates ⁊ ḡduo medicinaz q̄s oportere cē nō bñ calidas ⁊ ſiccas: ⁊ in ḡdu nō bñ eleuatas: ad huc itēz p̄pterea q̄ iſtud eſt ap̄a de quo modicū auxiliū ab illu ſtrib⁹ ⁊ uetuliſtorib⁹ auctorib⁹ bñ p̄t. Nihil enī exp̄reſſe vī det tractatuz de eo ab hyp. qui oīuz ſere ſabiliū medicine ſuit grauiffimus inueſtigatoz. Neq3 etiāz de hoc ap̄ate ali qd clare videt exp̄licitū a Gal. 14° terrapēticē. neq3 in libro de tumorib⁹ p̄ter nām: nec etiā in 7° de cō tractatū: ubi plu rima cōſcripſit excellētia medicamina ad diſpōnes gutturis ⁊ gule p̄batiffima. Neq3 itēz ab eo aliqd tactū videt 2° p̄ noſticoz. in ſmonib⁹ q̄b⁹ cōmētatur eſt Hippocrate cir ca mās ap̄atis ſgnātic. Amplius etiā neq3 arabes in ſuis ſer monib⁹ exp̄reſſe tractauerūt de mās huius ap̄atis: ut videri p̄t ex Auic⁹ 9° tertij. per totū eius p̄ceſſu. ⁊ 3° quarti. tra ctatu 2°. cap de ap̄ate ſtatico uel melico. Qd vō de hoc ap̄ate ſcriptū eſt ex Albucbaſi 2° ſue cyrugie cap 54°. ⁊ parū eſt ⁊ ſolā curā eius per opationē manualē determinās. Nec hoc mirabile videt nec defectū antiquoz ponēs: eo q̄ cōtin git egritudinē aliq̄s in q̄buſdā regionib⁹ ⁊ climatib⁹ multi plicari ⁊ nō in alijs. Si ſit etiā aliquo tpe multiplicant egrit udines ⁊ manifeſtant que alio tpe nō vident: ut patet de uena ciuili noiata in eden ab Auicēna. eo q̄ in ciuitate illa multiplicat ⁊ nō in alijs. Et poſſunt bi ſermones aliquali ter ſuſtentari ex lra Auic⁹. p̄ quarti. cap de febribus quin tana ⁊ ſextana 2c. Quicquid autē de hoc ap̄ate ſciri p̄t ex cōſideratione theorica eſt: q̄ ap̄a iſtud ſit ex mār per indigōnē genitis ⁊ cōgeſtis in capite ⁊ catarricātib⁹ ad p̄tes gule: ⁊ ibidē inter cūte pinguedinē muſculosas ligamētales ⁊ neruoſas p̄tes penetrātib⁹: bec mā p̄pter rariatē p̄dicta rū p̄tiū gule ſoluēdo cōgregat in tumorem: in cuius circū ſerenua ut in pluribus ex cōgelatione partium ſlegmatis aut exiccatione earum ḡiatur folliculus qui chiftis apud grecos: ⁊ buſa apud latinos nominat hanc mām in ſe cō unēs aggregatam. Et ſit autē bec mā in hoc ap̄ate inuenta diuerſa ualde p̄z diuerſitatē mārū que multiplicant in boi bus p̄pter diuerſitatē cōplōnis ⁊ regimis eorū ex pte ciboz ⁊ potuuz qui multiplicāt ſlegmaticas mās aliq̄n muſcillagi noſas aliq̄n aq̄ſas aliq̄n vō ſaſſas: nō raro vō acetofas. Et ad illud etiā cōfert uſus q̄rūdam aq̄ruz ſua groſſitudine ⁊ muſcillagoſitate bec ſlegmata multiplicātū. Et cōcurrūt et ad hui⁹ ap̄atis ḡnatione non parū longa mora: ⁊ cōuerſatio ſub ſtatu aglonaris uēti. p̄pter q̄b⁹ qdē p̄babilr referūt hoc ap̄a botiū frequēter fieri ap̄o alamanoe: in q̄rū regiōe aglo nario uēti ſtat p̄ſenerat mult⁹. hic igit uēti p̄ tractēdā arteriā iſpirat: ⁊ p̄ p̄cauuz meri: ⁊ p̄ poros ingrediēs tou⁹ gule eſt cā efficiēs hui⁹ ap̄atis multiplicādo ſtata in illis p̄tib⁹ ⁊ cōge lādo ea ⁊ viſcoſiora faciēdo. Et itēz eē p̄t hic uēti cā hui⁹ inatū debilitādo calorē: ad q̄b⁹ ſeq̄ ſtatu multiplicatio per uia indigōnis ut iā dictū eſt. Et ex hoc fundamēto facile eſt ſoluē apparētijs multas in ſectōe hui⁹ ap̄atis cōp̄xheſas Ego enī genitorē habui maria mibi ⁊ uenetrāda ſp̄ mēorie reuerētia colēdiſſimū qui manuali opatione ſua ſecādo cu rabat bec ap̄ata in q̄b⁹ q̄nq3 inueniebat folliculū aq̄ plenū

que oino in colore et substantia elemento aque simillima erat: propter quod non immerito approbatur et primo quidam doctor: quidem hac materia tractantes noiauerunt hoc apud bernia aqua gutturis. ¶ Non raro vero profatur genitor meus in folliculo hoc apud paru inueniebat flos mucilaginosus: simillimus ei quod emulgit a naso. ¶ Quiaque vero reperiatur in eis humiditate mucilaginosas citrino mellis siles. ¶ Et quiaque in eis inueniebat viscosam humiditatem cineris parti commixta eo modo quo mucum a naso emanare cinerem commixtum imaginaberis. ¶ Et postremo iterum quiaque in illius folliculi cavitate reperiatur pars aqua sitis cum multitudine vaporum: quod cognoscebat: eo quia per fractionem profatur panisculi fumus vel vapor per modum effusionis exibat. Et quiaque tamen diligens considerator poterit intelligere descriptionem boni. Et est enim aqua in partibus gulae generata a materia flatu aqua vel vaporosa cineritum vel salsa in folliculo determinato comprehensa per viam defluxus ab alienis partibus transmissa: aut per modum indigestionis in eisdem partibus generata. Et ultimate ex predictis apparet que sint cause males botij: et que sint signa cognitionis eius generaliter et specialiter ex predictis elicienda.

¶ De canonibus duobus observandis ante curationem botij.

¶ Ro canone vero curationis botij premittit Cap. II. dum si quod non debet cura ipsius vilipendi quod fuerit in principio. Et enim botij confirmatus fuerit cuius confirmationem ex sententia sapientum intelligere debes: eo quia iam productus est ad statum ipsius usum et non uane intelligenda est: ut quidam fabulantur de confirmatione eius: quas assignat in spatio quatuor vel sex mensium: neque enim apud cronicon confirmationem talis prefixa sciencie assignari potest. quiaque enim unius cronici apud principium ule extendit per spatium unius duorum vel trium annorum: ut patet de sepibus caco et similibus. ¶ Premittendum 2º quod botij est duplex: una quod nunc nunc: aliud vero accitale. Et primi quidem curationem impossibilem dixerunt antiqui: ut patet per Albucasisum 2º practice. cap. 54º preallegato. Et tu intellige per nunc botium omne illud quod puenit merito principio generationis que macula fuerunt: siue uelis intelligere principia generationis malia: tamen siue ipsa et formalia principia simul: propter quod appetit tale botij etiam apud hereditarium nominari potest. Unum ex istis ultimate conclusionis quod ad curam eius salubrius est festinare in principio ipsius quod expectare augmentum statum et confirmationem ipsius.

¶ De cura botij per regimen sex rerum non naturalium. Cap. III.

¶ Regimen igitur huius dispositionis. si transcurritur est per convenientem administrationem sex rerum non naturalium. ¶ Abstineat itaque primus egrotans ab omnibus cibis qui maliter sunt causa generationis et digestionis multa flatibus. unde effugiat panem agnum et pauci fermenti et non bene coctum et humidum actu uel potentia: uelut panis de stilligine. ¶ Euitet etiam carnes omnes sue naturae multum pinguas et siue lactationi si fuerint animalium quadrupedum: et dimittat carnes mucilaginosas: nervosas: panniculosas: et recentis porci: et omnes ualde pingues. ¶ Et effugiat etiam olium piscium usum: et proprie elixorum salinis aut eis: et carnibus uti potest et proprie macris. ¶ Effugiat etiam omne genus lactationis: et proprie colostram qui innata nominatur uel caput lactis. ¶ Et dimittat cibos pastiles omnes et frequentem usum fructuum humidorum et recentium: uelut sunt cerasa auellane pira cucumeres cucurbita et pepones molles in multo usu. ¶ Effugiat etiam recentes herbas frigidas et humiditas: siue cucurbita spinachia lactuca endiuia et portulaca. ¶ Effugiat etiam agreste usum: et butyri et rerum ualde pinguium propter quod in usu eius oleum antiquum est uenientius quod recens: quia resoluibilis 6º de ingenio sanitatis: alijs autem cibarijs humane vite consuetis utatur: omnibus preter istos. ¶ Unum autem quo uti sit albus substantia subtile aromaticum: recens uel antiquum aut saltem sit rosus uel cerasolei noia: et si fieri posset melius esset ipsum purum bibere quod aqua commixtum: aut saltem commisceatur aqua de bona cisterna accepta. que tamen melior est si coquatur quod si cruda bibatur cum uino.

¶ Locutus est camelus uel aer in quo moratur ad caliditatem et siccitatem sit notabiliter inclinatus orientalis uel meridionalis: et maxime clarus nebulis uaporibus et caligine pueratur. ¶ Dormitio vero eius non sit ualde plura propter magnam humectationem que sequitur ad ipsam: sed ad uigilias magis se uertere debet plusque consueuerit: et dormiat capite notabiliter eleuato super dextram uel sinistram parte decubens: et iterum super spinam melius est ei iacere quod quod super uentre. ¶ De modo vero sue cibationis caueat ne multitudinem cibi aut potus stomachum eius impleat: imo aliquoties fame licet se magis reddere debet quod complete saturata. Et in summa memoria recordatur quod cibum omnes plusque deglutiat ualde solentissime semper masticeat. ¶ De modo vero getis eius dicendum: quod quicquid est sibi ualde nocuum et ocium omnem exercitium quo caput eius incuruatur teneat: et inter cetera ab omni futura effugere debet: melius autem esset ei manere uti exercitio longo ambulationis quod quieti et ocio se exponere. Et si quidem taliter exercitari non potest: saltem supplicat cum frequenti frictione spatulae suae rursus incipiendo a fine colli usque ad locum anguli inferius: notabiliter comprimendo usquequo cutis eius notabiliter rubeat. Et bulli etiam gratia uenit ei lotiones et frictiones pedum a genu inferius. Sicut et capitis frequens pectinatio et fricatio capitis est eidez ualde uenientis: frequens autem capitis lotio non placet mihi. Et si quidem aliquando fiat admistretur cum lixurio conuenientis cineris et cum sapone conuenienter facta: et caput eius excutit subito: ne madidum remaneat: ne incurrat foror capitis oppilationes ad malam digestionem ipsam permutantes. ¶ Et gratia consequente sermonis memor etiam sit: ne caput eius onustum faciat ornamenti recta politia et moralitate detestandi quebus hodie italice dicitur utuntur effrenitates magis propter lasciuia ornatus quod propter humilem et honestum uiuenditum: cum capita sua turrigeris texturis exornet in temperatissime. propter quod ad stillitidum et catarrhos multe earum producantur et ad egritudines incurabiles. ¶ De ultima uero re non nunc dicendum est: quod eidez conuenit quiaque leuiter ad iram concitari et parumper turbari: adeo ut spiritus et humores calores excitentur et expurgentur uapores superfluitatibus et consumantur flegmatica que sunt malis causa huius egritudinis ut supra deductum est. Tristitiam autem et impressionem anime adeo perturbantes ut producant ad luctum sumopere euitare debet. De rebus non naturalibus ita succincte sint acta.

¶ De cura botij per septem remedia Cap. IIII.

¶ Ro canone vero curationis huius dispositionis et iustis necessarijs multa et accurate multa scribenda cuncta neque egritudo hec mihi uidetur esse in parte uilis principij: ideo curam ipsam cum septem remedijs fieri debet decreui sperans eius perfectam curationem ex his compleri posse. Si autem in posterum aliud apparet. Ego curam eius per uiscerum eductiones et eradicationes et diuersas cum earum digestionem diffuse describam: ut alias in hac materia accurate satis perfeci. ¶ Sunt autem illa septem remedia hec: que nunc apte et ordinate infra scribuntur. Quorum quidem primum est usus huius pulueris in quo est intentio distrabendi massam a capite et etiam a stomacho et confortandi cerebrum et aliquantulum consumendi massam huius egritudinis antecedentem: que in breui tempore in iudicia misere patet. Et accipiatur hec puluis in aurora cum medio cyatho aque mellis calefacte. Et est ipsius descriptio. R. pulueris hermodactyloz et turbit elci an. 3. j. scilicet ziberis. 3. ij. dyagridis. 3. vi. pulueris floz esule. 3. 5. succari al. 3. j. Ego autem in eius administratione soleo dimittere succum et dissoluere ipsum cum aqua mellis iam predicta et exhibeo huius pulueris a. 3. 5. usque ad. 3. ij. omni septimana semel: et aliquando in capite quique dierum: et erit ei ualde utile continuare ipsum per totum mensem lunij prime future et. ¶ 2º uero spatium remedium est: ut hec omnia utat aqua ista de qua saltem in septimana quater in aurora accipiat cyathum medii cum succaro calefacta et tardet post ipsam cibum suum horis 4º sic et tardare debet post puluerem iam predictum. Et eius descriptio. R. aqua sublimationis iris aqua rosmari aqua cucumeris syluestris. an. lib. j. misce fil et accipiat ex eis mixtis usque ad modum.

¶ 3° vo spale remedium est: ut hec dña accipiat odoriferi hoc qd ligatum in pila de sindone retorta facta qñi semper in manib⁹ suis teneat odorando & est eius descriptio talis. **Rx.** florū roris marini: foliorū maiorane: solij. añ. 3. ij. ligni aloes electi. 3. j. 5. macis amomi landani storacis calamite. añ. 3. j. ambre electe. 3. 5. omnia per se pulueriscentur & ligen- tur in pila: ut iam dictum est. **¶** 4° vo insirm est pulnis iste de quo omni sero qñtate granorū quinque frumēti ponat super prora capitis per mediū cōmissurē capitis: quam sa- gittale uocant medici. Et est huius descriptio talis. **Rx.** cube- barum nucis muscate ligni aloes florū rosmarini artha- nite añ. 3. 5. sandarace. 3. ij. pulueriscentur oia per se: demūz simul incorporent. diligenter: deinde utatur eo ut dictū est: aut salte faciat sacculum latitudinis trium digitorū descri- bentē spatium. iam dictū in quo ponatur pulnis ille: qui portet sup capitis prora iam signata. **¶** Quintum vo in- sirm est: ut sepe dña ista assuescat gargarizare in medijs ter- tijs: aut ante cenā mediū cyathū huius mixtionis calefacte in plurib⁹ vicibus accepte. Cuius descriptio. **Rx.** oximellis sglitici. 3. j. syru. de calameto. 3. 5. aque sublimationis radi- cuz ireos aque maiorane añ. 3. ij. misce & ex eo fiat ut dictū est. & sufficiat ex hoc gargarismate qñter in septimana facē. **¶** Sextum vo insirm est. ut dña ista ante cibū per horam cum dimidia: & pprie ante pradiū frequētius qñ ante cenā semel accipiat frustū vnūz huius sectionis. **Rx.** spērū aro- matici rosati descriptione Sabriel. 3. j. spērū dyambre. 3. ij. succari albi lib. 5. cuz aqua rosmarini fiat sectionis in fru- stis longis sicut pineata & accipiat vnum ex eis. **¶** Ultimū vo insirm est. ut dña ista sup pticula patiente portet frustū vnūz spōgie: que coopiat totū locū patientē & aliqd de cir- cūstantib⁹ locis: que spōgia infusa sit in aqō infrascriptas calefactas & uenietē expssa supponat loco. est aut aqua beca qñ arist. uel dragōtee. Item aqñ sublimationis radicū arthanite. Itē aqñ radicū cucumeris asinini. Item aqñ subli- mationis rosmarini. oēs be aque uenietes sunt & pñt oēs insil cōmisceri: 13 due pme alijs multum sint elegantiores.

Consilium. 90. De triplici mala dispositione. videlicet. **¶** De catarro suffoca- tino a multa & grossa materia descēdēte a capite ad ptes gut- turis. **¶** De multitudine uētositatū in uētre inferiori cū do- lore ilij: & rugitu plurimo cū stipucitate uētris. **¶** De nocu- mēto digōnis & appetitiue stōchi cū subuersione & nausea & cum abscissione fluxus emorroidalis psueti. **¶** Diuiditur autem consilium in sectiones tres.

¶ Sectio prima continens capitulum vnum de causis & signis dictorum accidentium.

Aus de insignitis vi- ris nostre marchie Taruisine celeberrimus utriusque legis doctor de famosa urbe Taruisina oriundus: dñs Joānes de spi- neto egritudinūz uarietate laborat: que etiam qñ plurimis accñtib⁹ molestis asso- ciate sunt. Et iam mihi ut innotuit per scripturā: apparet has egritudines & accñtia ad triplicē nar- rationē ēē reducta. **¶** In serienāqz p^a narrat catarrū suf- focatuum a multa & grossa mā defluens in eo a capite uel aliūde in ptes gutturis congregari & detineri pñgit: ut fere ad suffocationēz pducatur ul' strāgulationē. Et qñ mirabile appa- ret paties ab hac egritudine ualere: etiā alieuiat⁹ cū cibū ac- cipit: & ecōuerso ampli⁹ molestat: cuz ieiuniū celebrat l3 pro- lium. **¶** In serie vo scda sue narrationis uidet qñ hic vir molester dolore sinistri ilij uētositatū multitudine que im- mergunt & retinent in uentre inferiori cum dolore & rugi- tu qñ plurimo: & est cū istis associata magis uētris stipucitas quam asserit esse causam plurimorūz accñtiū. **¶** In 3° vo narratione fit querela de nocumēto digōnis & stoma- chi propter qd non raro perducitur ad emissione scibi uel

descēsus ad inferiora cum nocumēto stomachi abominā- te cibariū omne & potum cuz supuersione nausea & tēfione magnis: & est cuz dispositionib⁹ oibus istis dicta emorroi- dalis obstricō que olim in ipso finē solebant. **¶** Hec in sum- ma est huius pclari viri multipliciūz egritudinū & accñtiūz cōplicatio. **¶** 2° qua querit⁹ pñliūz recte pcedēdi in curatio- ne talinūz dispōnūz & pseruatione a recidiua ipaz. **¶** Cum itaqz fere in oī dispōne nō parū onus sit: qñimo difficile recte pñliē: qñto aut magis in egritudinib⁹ & accñtib⁹ con- plicatis plurimis que suspecta sunt & timorosa: ideo in bu- ius rei contemplatione speculando introeundum est.

¶ Solet aut mācrum suffocātū cā effectiua duplex esse. **¶** 1° que est a sapiētib⁹ noiata mala complo- que est egritudo per se pñm cerebri aut pectoris. **¶** 2° vo que est egritudo: mēbroz mādātūz pectori & capiti aut pñ- uz sibi subfuiētū latoria fuitute. **¶** Exemplū pñm: sicut qñ pñgit per pñiū nocumētūz cerebri plurimū pñgitens a mala cōplone fri. & hu. māli eius gñari per vias idigōnis & congregari in uenis rimositatib⁹ & uētriculis eius staticā ma- teriā aquosaz & mucillaginosaz que cerebro nocumētū ife- rētes cōplone uidelz ifrigidādo & humectādo multū cogūt vñtūte cerebri ad expulsiōē & sparsiōē māez ipaz: & qñ ma- terie pñcte satis fluide sunt & gñes pellunt ad iferiora per poros uenas & arterias & retēte in partib⁹ gule per multitu- dinē intersectionis musculorūz ramorūz uenarūz neruorūz & liga- mentorūz: diu aggrauant & pñrunt vias illas & cānā pul- monis: ita ut nō sufficienter dilates ad attrahendū aerem quātūz qñ & moderate oportet. Nec etiā ife adeo cōuenien- ter & opportune pñrunt ut sufficienter expellant fumosi- tates & aer in pectore attractus laz supercalefactus vilis & incōueniens factus ad euentandum. **¶** Et ex hoc funda- mento speculanti pñt apparē solo & declaratio ppter qd & qñ suffocationis incipientis huius viri. **¶** Et sequitur ex hoc fundamento correlarie: qñ si diu talis modus cōstricō- nis anhelitus in hoc viro pseueraret ualde facile suffocari posset. **¶** Sequit⁹ 3°: qñ causa efficiens huius cōstricōnis est mala cōplexio frigida & humida cerebri predicta. **¶** Se- quitur 4°: qñ materialis causa est flegma aqsum & mucilla- ginosum multiplicatum in uenis & arterijs & sanguini cō- mixtum quod est efficiens causa materialis & antecedens. **¶** Sequit⁹ 5°: qñ imediata cā huius cōstricōnis anhelit⁹ est mā ibibita in poris musculorūz & arteriarūz neruorūz & pñiclorūz & aliāz pñiū mobilitūz: que in gula gutture & collo repinn- tur: qñuz pñiū numerositas & diuersitas fm pñt inuenitū. **¶** pñi. doctrina 5^a. de musculis & neruis oriētib⁹ a cerebro. & pñ- tiz colligi pñt 9°. 3. cap pñ de anorbo gutturis. & pñm x^a ter- tij: & 13ª tertij caplis de anorbo trachee arterie & meri. & tu lege ibidē. **¶** Sequit⁹ 6°: qñ dispō huius viri cū hoc qñ est cō- plonalis ut pbatū est: etiā est cōpōnalis. pñ de accñti & mor- bo. & 2ª pñi. cap de morbis cōpōnālibus. & tu lege ibidem. **¶** Sequit⁹ 7°: qñ hec egritudo est uerēda non leuiter: qñ ab ea cadit nocumētū in duplici nā ul' in duplici pñ^o aīe ad p- ducendū opationes necessario. v3 in complone & cōpōne. **¶** Et sequit⁹ uli^o: qñ magnifice timēdū est ne mae ille oppi- lates diu retineant in gutture. he enī ualde facile pducere pñt virū ad sgnaticas dispōnes. Sñr facile hic uideri pñt quō beāt mā ducta repiri in cerebro: pñt enī stare in uentri- culis rimositatib⁹ & poris eius: vñ pñbeāt debita & euentas- tionem & mādificationem cerebri: ppter qd accidit suffoca- tio incipiendo scāa cerebro & membris anhelit⁹ coicata: de- inde hoc in summa est fundamentum scientifice itelligenti dispōnem huius viri in prima sui narratione conscriptūz. **¶** At uero 2° narratione altera nō leuius pñplādū est dolor enī in ilio: aut erit accñs pñiū exterio- ruz ut musculorūz uel lumborū spine. aut cutis: sñr & partūz mirach lateraliū: aut erit egritudo mēbroz iteriorūz. Si pñi- mo modo tunc facile cognoscetur: quia sensus visus & ta- ctus manifestabunt ipsum: si autem dolor iste sit accidens

et manifestabunt ipsum: si autem dolor iste sit accidens interiorum membrorum necesse est ut assignetur aut in pāniculo sive in supposito musculis: ut in pāniculo pingui cirbo noiato: aut in renibus: aut in substantia intestinum uel in arterijs et uenis suppositis intestinis: aut in carnibus libalibus lateraliter suppositis costis: aut in intestino eucaras noiato a grecis: ab italicis dicto mesenterio. ¶ Quod autem iste dolor in splene aut in epate uel stomacho existat uel dysfragmate non appetit: quoniam dolor iste non est in aliquo hypochondriorum dextro uel sinistro neque in loco medio immediate substrato furore pectoris inferiori. Nullum enim aliud membrum propter renes intra mirach collocatur si finias anothomistaz et praxim anothomise cognoueris. ergo erit necesse dolorem esse in aliquo predictorum membrorum uel in pāniculo sive in hoc quod apparet. propterea: quod dolor iste profundus sentitur magis maius quam uersus exteriorem partem. ¶ Si in scoto non uidetur hic dolor esse in cirbo propter magnam pinguedinem eius remittentem sensibilitatem pāniculi eius instanti quod sectio in eo facta transversalis in vulneribus mirach penetrantibus non percipitur: nisi sensibilibus cognoui. ¶ Si non apparet hic dolor in umbilico: propterea quod in profundiori parte percipitur dolor quem sensus tangentis non percipit. ¶ Et 4° adhuc non uidetur quod dolor iste sit in mesenterio neque in uenis uel arterijs propter obtusam sensationem earum: et quod deberet percipi in posteriori parte magis. Et si esset in libis cuius oppositum apparet. ¶ Igitur uidetur omnino asserendum esse quod hic dolor est complicatus ex dolore renum: et maxime dextre partis et ex dolore intestinum. Et primo quod ex appetu deduci possit. per ex loco doloris quod est locus ubi situat ren dexter. Item in eius situ in parte posteriori ubi suspenditur ren apparet dolor grauatus et extensus notabiliter. ¶ 3° hic dolor cognoscitur potest ex frequenti urina distillatione. Cum enim colatorij pāniculus uel ramificans pori uritides fuerit secundum partes notabiliter clausus uel compressus per aquam urinali fertur ad uesicam. Iam parum de ea emitti potest. Et quod ex oppilione in renibus facta et in emulgentibus aquis notabiliter suscipit ebullitionem. Iam quod fertur ad uesicam pāniculo suo toties incitat ipsam ad expulsionem quoties fertur ad ipsam: igitur erit frequentia micatio. Et ex illo statim probatur est urinas esse paucas. ergo micatio in hoc viro erit frequens et paucis. Et quod ad illam expulsionem contingit esse uehemens conatus colli uesice: idem hic micatio straguricatio noiata: capiēdo straguriam pro eo quod importat frequentem micatam et guttatim factam. ¶ At uero et 4° iterum cognoscitur potest hic dolor esse renalē ex accitibus que preuenerunt. Cum enim eger animi gebat urinas notabilis quantitas et grossas mediocriter barenis tribus lapillis petaloidibus et crinoidibus resolutionibus exitibus in ea: etiam post minguntur urina colore substantia elemēto aque vicine in quibus nullum predictorum defectum apparet aut exiguum ualde: tunc est significatio completa sumpta a nocumēto in operationibus membrorum contingente: quod est efficacissimum: eo quod terminus discretiuius uel distinctiuius egritudinis et accitibus est sensibilis lectio in operationibus membrorum. s. proprijs secundo tegni. Reliqua autem si magna coadunatio ad dispositionem dolorum renum omittantur: quoniam illa sunt solēniora. ¶ Ad hos etiam dolores renum efficiēdo: et augmētando non parum coadiuuat multitudo uerositatum querēnabiliter in hoc viro multiplicans propter augmētum humiditatis ideo siue naturaliter inēta fuerit siue accidentaliter multiplicat ex debilitate renum in transmutando materiam suam alimentum propriam: hec enim uerositas in renibus genita uel ad eos alium de pulsata contineri potest intra pāniculū renum et superficie uerax carnositas eorum que ibidem multiplicata dolorem extensum in rene facit. Et si quod genita fuerit ex maiori acuitate bite uelut est flegmatica salis: tunc simul fiet dolor extensus et pūgitivus: adeo ut appareat pāniculū renum quasi terrebello perforari uel pūgi. Cuius etiam uerositatis nonnulla pars in acuitate renum intra colatorij stas ibidem potest efficiere dolores iam predictos. Etiam si aliqua eius pars per poros uritides ferretur ad uesicam: tam in eis quam in uesica dolores predictos efficere posset ingentes. ¶ Et ex hoc quidem facile deduci potest: quare dolor bului viri

quique alienas aut remouet per clisteria carminantia per sacculos et reliqua euaporantia medicamina si discrete applicata fuerint: aliter enim carminantia non raro sunt doloris augmentum magis quam sedatiua. ¶ His quoque superaddendum est quod dolores istius viri secundum partem assignari possunt in regione circa umbilicum: ubi mala complexio subito alteratur et uersio sitates et mae earum contineri possunt inter lacertosas partes que sunt extreme quatuor musculorum transversalium et duorum latitudinalium: que omnes chordose partes cruciales se intersecant et ibidem inuoluuntur ex quorum conexione tali secundum partem componitur umbilicus qui est sicut ymbo in inferiori uentre suppositus ad eius defendiculum: in quibus partibus mae uel uersitates retēte aut subito alterando aut extendendo dolores in eo efficiuntur: ut predictum est. Et ex hoc fundamento solui potest: quare dolores quique firmanant et fortificantur circa regionem umbilici. ¶ At uero itaque quod dolor iste respirari posset in intestinis est facile uidetur ex fundamento predictorum. Mala enim complexio frigida et humida cum maiori mucillaginosa vitrea inuente in intestino ilion dolorem uehemētissimum iliacum in ipso efficiunt. Et quoniam in intestinum secundum magnam partem collocatur in regione circa umbilicum: et reuolutiones aliquas habet in dextra parte: pauciores autem habet in sinistra: que occupat magna pars intestini colon. Iam propter istam causam appetit primo quare dolor iste multiplicatur in loco summo. ¶ Apparet secundo. quare quandoque molestat etiam partem dextram et sinistram minus. ¶ Sequitur tertio declinatio huius egritudinis: quoniam si fuerit talis crilios non nata cholica forme. ¶ Sequitur 4°. quod hic dolor etiam extenditur potest ad intestinum colon mala complexione et maiori causa inuentus ibidem. ¶ Ex quorum oium fundamento sequitur ultimo: quod dolor istius viri est ex dolore renali iliaco et umbilicali complexus. unde apparet ex eo quod non est mirabile si molestissimum est iste dolor et suspectus ualde. Et sic apparet quod circa narrationem 2^{am} et questum speculari oportuit. Leue enim est questum esse per se: difficillimum uero soluere: quique solui uel uinculum non est ignorans. elenchorum primo.

Oportet autem 3° aliquid speculationis ad ungere et non leuiter in eo quod dictum est in narratione 3^a. ¶ Nocumētū enim digonis huius viri potest esse accitibus predictis male digonis renum intestinum et prius: de quibus dictum est in capitulo immediate precedenti: et tunc appetit quod erit satis facilis ipsius cura dum stomachi nocumētū in fieri et in obseruari depēdeat a predicta mala complexione dolorum effectina causa. Si autem iam firmata fuerit in stomacho species male complexionis frigiditatis et bului. tunc oportebit quod impedat ei cura ac si fuisset precedenti dolores illos: et tunc oportebit considerare speciem nocumēti que puenit ab ea. Item enim ab ea sit digon corrupta aut diminuta: aut utraqque simul. ¶ Tunc ergo diminuta digestio perpendetur: propterea quod corpus macrescit et non bene nutritur a maiori semidigesta. ¶ Scito quod pars cibi non bene digesta deponetur a stomacho tanquam eius grauatiua: et fiet species descensus seu fluxus lienterici. ¶ Et tertium signum erit fastidium abominatio et stomachi subuersio quasi continua proneniens a flegmate in stomacho multiplicato per viam indigestionis. ¶ Et 4° etiam sensu tactus percipitur frigiditas et lenitio stomachi. ¶ Et adhuc 5° erit in stomacho ciborum non bene digestorum localis motus nunc ad sursum et deorsum et ad varias diuersas positiones cum cibum ipsum non bene amplectetur stomachus: et in fundo eius aggregatum non detineat. ¶ Si autem ad hanc speciem male complexionis frigide adeo intensa sequatur lesio: ut cibum corruptum in eo: tunc aut percipietur extensio in stomacho cum famosa eructatione et paru ferida et erit signum corruptionis putredialis ciborum in stomacho. ¶ Aut sentietur in ore eius acetositas potuitas uel acido: et erit corruptio ciborum a frigiditate facta. Aut sentietur in stomacho dolor inflammatio pūctio et mordicatio: et erit signum et nec caliditatis in stomacho per accitibus gilate. Et ista sunt species nocumēti digestionis: que omnes in hoc viro accidere possunt si bene et diligenter considerabuntur.

Alterius autem accidentis. s. simplicitatis uel tris cause assignari possunt.

Et pmo debilitas vntis expulsiue et intestinorum: ppter quā longo tpe feces indurant: et ppter in intestino ilion ppter longitudinem suam: uel intestino oibo uel ceco ppter tortu osit atē suā. lōgo ergo tpe retēre feces in intestinis tandē exiccantur ab earū humiditate et in squiballas ouertuntur. **A**ut stipticitatis cā pōt esse uehemens exiccatio humiditatis: que trineri solet in glādosīs carnib⁹ mesenterij grāle nitiōis intestinorū et fecū. Et hoc qdē cognosces per extenuationē magnā intestinorū. Igit qūqz appebit mirach adherere spine sicut pcedens uētris stipticitas per contrariū cognosces per multā humiditatē et mollitiē excludētes extenuationē. **E**t 3^a cā bui⁹ stipticitatis assignari pōt ppter malā dispōnem renū que associat sibi dissuriā uel frequētiā mictus. Una enim euacuatio frequēter minorat alterā distrabēdo mām ut claudis in sententijs afforisticis smone illo. Urina multa facta modici secessum significat. Et credo ego istam causam et primā efficere stipticitatem uentris in hoc viro. **E**x quibus omnibus apparet posse intelligi signa buius uarie stipticitatis. **A**pparet secundo rōnabiliter esse cēdēdū hāc stipticitatē esse magnā cām repletionis stomachi renū et epatis buius viri. **A**pparet 3° mās multas ppter hanc stipticitatē in toto capite et pectore multiplicari posse. **E**x quib⁹ ultimo sequit qd sicut bec stipticitas est horum accidētū causa magnarū uētris mollities cōgrua est causa minoratiōis eorū.

De tertio vo accite de quo fit mētio in hac narratione 3^a etiā aliqd cōsiderādū et cēdēdū est: qd restrictio emorroidarū que fluē solebāt: nedū horū accitiū in renib⁹ in stomacho pectore et capite ueniētū pōt esse cā: imo potētissima ualde. Lū enim emorroides in humano corpore inuēte sint ad enacuādū supfluitates melicas et grossas et oēs alias in corpore abūdantes: opz nēcio cēdēdū qd per earū emotionē cōgruā corpus pseruat ab enēm plurī marū egritudinū: imo et frequēter curat ab eis: cum pserint. ergo earū retētio erit cā earū: ut dictum est. Et colliguntur hī pmones 17^a terū. cap scō. et a cōmētatore 5^a affōz cōmēto p. nonio illi⁹. Emorroides sanare antiqz et. et plurico alibi. Et itē l3 in boie non pserint emorroides vnqz ni cholericis significationib⁹ multiplicationis mētrū melā choliarū et plurū aliarū et maxime qn apparet in fiteri pōderositas grauis et in spina dolor extēsiuus et aggrauatiuus totius corporis ponderositas et in utroqz hypochondrio tumor tēso et granitas: et splenis augmētū et acedo oris et cōsilia accitiā: nī (ut iam appet) necessariū est cōcludē aptiōnem emorroidarū opportuna esse. Un ex hoc colligit qd rectū fuit iudiciū eorū qui crediderūt magnā partē egritudinis buius viri originē cōtrabē ex emorroidarū cōstrictione pdicta: ppter qd vo exite ustantia reumatismorū et pfocationis hic vir incurrat alleuationē ex assumpto cibo uidebitur in sequēt caplo. **H**ec igit in sūma sūt speculabilia: que oportebat enarrare in declaratione egritudinū et accitiū qd plurimorū que ab hoc viro accurate multū narrata fuerūt: ut apparuit. Un qd egritudines pscripte accitiā qd plurima sūt et difficilia: in eligēdo regimē sibi cōueniēs subiungitur capla duo. In quorū pmo fiet sermo de regimine sibi opportuno per res nō nāles. scō vo per medicinales.

Secctio scōa cōtinēs capla sex de regimine dictarum dispōnu m per sex res non naturales.

De aere et sibi annexis.

Cā. p. i.

De executione igitur et complexio mēto capli primi pmitēdū pmo qd egritudines istius viri ut multū pendēt a mala cōplone frigida et humida partium predictarū. Ideo oīum rerum non nālium regimē sustētari debet super his que applicatione ipsorum effectiue calefaciant: et aperiant mediocriter: fortius autē exiccando subuliano et abstergerendo procedant. **U**n eligatur ei aer in quo camera et locus bitabilis quili-

bet ad ca. et sic. notabilr inclinē: imo etiā in estate. Si enim cā humectantib⁹ regetur facile ad paralēsim et cecitatem. et stomachi apostema et hydropem duceret. **E**t si aer camere sue nō esset nāliter talis: artificies cū stutfa sicca aut suffumigationib⁹ cū carbonib⁹ longo tpe et camera ignitis. De inde in camera positis superasp. ergendo aliqd ex puluē barū medicinarū: uel aliquorū ut ligni aloes sandaracelandani resine sicce colofonie thuris storacis calamite uel siluiz. Itē siāt in camera ignes magni cum lignis iuniperi lauritanarisci et similib⁹. **U**eltes eius calide sine pellib⁹ uulpinis ul agniniis munitē et caput eius oīno bñ tectū teneat birretrū de gna doffib⁹ uariorū bñ suffultū. et attēdat qd sup stomacho suo semp portet plumaccolā pluma aut pilis leporis ul melius pilis uariorū plenū: quē et tota nocte amplexatur tenere debet. **O**īno itaqz camera sua sit sedula ab aquis humiditatibus statu uenti humidū et nebulosū.

De cibis et potibus. Cap. ii.

Cibus et potus sibi cōueniēs in suis qilitatib⁹ ad caliditatem et siccitatem debent notabiliter inclinari magis tamen ad siccitatem naturaliter uel artificialiter qd ad caliditatem. credo enim epar eius calidū esse notabiliter. In cibis igit obseruētur be regule. **P**rima nunq comedēdum est nisi uera fames acciderit. patet: qd si comedat sine appetitu signū est cibū psumptū nō cē et igit: qre crv dr u: accipit sup crudo Itē si accipiat cib⁹ cū appetitu: nō augmētā illius causa. s. repletio: nec sequit debilitas in stomacho maior. **S**ecunda regula est: nō tardet comestio dū uerus appetit euenierit. patet qd tolerare famē stomachū putridis replet. humorib⁹. nullū cibariū accipiat frigidū actu uel potētia. pbatut regula indicatione sumpta a lapsu et materia. **T**ertia regula: dum est intēsus appetit⁹ nunq comedēdum est usqz ad saturitatē: imo reliquia famis adhuc in stomacho remanētib⁹. patet: qd tunc augerent lapsus et mās eius. **Q**uarta regula: nunq comedatis nisi postq senseritis cibuz a stomacho ad intestina descēdisse: et in hoc cōsiderādū est tēpus ita qd iter prādium et cenā cadāt bore ad min⁹ octo. **Q**uinta regula: nunq comedēdum est dum sentis in stomacho fastidium. patet: qd generat duritiē epatis et splenis et morbos melācholicos et flegmaticos. tertia pmi. **S**exta regula: cibaria subtilia pre grossis semp accipiēda sunt: qui subtilis et grossi sunt cibi isra videbis. **S**eptima regula: mēsurā quantitatis cibis talis existat: que stomachum nō grauet: et ita de potu: deterior enim comestio est que stomachi grauitatē facit: sicut deterior pot⁹ est qui tēperamētum egreditur in stomacho natar. **O**ctaua regula: dum sentis stomachi grauitas: abstīnēdum est a cibo donec sequat leuitas: et si picipit debilitas in stomacho: nō repleat cibis etiā si adhuc eēt necessarij: imo partiēdi sunt: ut quātitas que vna vice causa restorationis et appetit⁹ uideret eē cōueniēs in duas uel tres diuidat ptes: ut vtu ipsam meli⁹ digerē ualeat bec oia legant tertia pmi. de regimine ei⁹ qd comeditur. et 4° Almanf. 4° cap. et 5° cōtinētis p cap.

Eligat igitur de frumēto mundo bone messis panis modicum opirus. i. fursuraceus saltē hyemali et uernali tpe fact⁹. Estate vo et autumnno sit depura simula. i. poline farine. Est enim hic panis leuior digestiōi qd ali⁹. **P**lacet etiā mihi nisi uētris cōstipatio ptradicat ut sepe ante cibum et post utamini biscocto cu puluē modico anī si facto. Quiscunqz tñ panis existat: sit optime pinlat⁹ et bñ coct⁹ et fermētat⁹ et cōi pane salitior modicum bñ crustatus. **U**itē tamē ex eo repletio et sit tritium diurnum ad plus: anti quib⁹ autē et agimus et ualde assatus euicetur.

De carnibus autē p quorū aialū. 2° que de numero pū. 3° qd pporadi moduo cōueniēti⁹ existat. **I**n domesticis qd rupidib⁹ cōueniūt ei vituli lactātes aut annuales. Itē cōueniūt capreti nō multū natiuitati pping. Itē castratine carnes cōueniūt: 3° rari⁹.

Carnes autem agnine bouine porcine z ouine fugiatur. Is quique comedere potestis ex carnibus macris syluestribus porci. Carnes autem porcine macre sunt uobis utiles: non semper tamen z in quantitate non multa. De quadrupedibus syluestribus conueniunt uobis optime carnes caprioline: ipse enim iter syluestres carnes meliores existunt: z sanguis ex eis gratus paucas habet supfluitates. 3° Almanf. 32° cap. Caro etiam leporis uobis conuenit. Nam et si gnet sanguinem melancholicum: tamen quia siccitate aduersatur multiplicationi flegmatis: z hoc sola cum pparat cum piperata: tunc enim addit ei caliditas naturaliter: aut non ita contrariatur flegmati. quia non calida. Huiusmodi 2° can. ponit ipsam ca. z sic. quare in utraque quantitate contrariatur generationi flegmatis. Caro autem cuniculi z erici dimittatur. De uolatilibus domesticis conueniunt pulli non ualde pui capones galline. Caro namque gallinarum est melior omnia alia carne. 4° continentis simplici. 669°. Conueniunt etiam uobis optime carnes coluborum domesticorum z syluestrium iuuenum non perfecte penatorum bene cocte z post mortem aliquantulum suate. pulli enim coluborum dantur in cibo illi cuius corpus enacuat fuit: aut sanguine aut ifrigidat ex longo morbo: ut 4° continentis ubi supra. Caro etiam pauonis iuuenis etiam uenire potest: caro pauonis dura sit z tarde digestionis. ut 4° continentis ibi. Anseres etiam z anates dimittantur nisi raro ualde z assate potius quam elixe. Caro enim anatis multas superfluitates z fastidium multum generat. tertio Almanf. caplo 39°. De syluestribus uolatilibus eligantur carnes sturne z coturnicis: ponuntur etiam laudabiliores iter carnes uolatilium. 2° Almanf. ca. 43°. Caro uero pinguis quia ad caliditatem z siccitatem declinat: utilis est. auget enim sanguinem ualde z ueniens est si ea utitur ualescens cuius fuit corpus ifrigidat z sanguis diminutus. 23° continentis. allato cap in fine. Carnes etiam fastiani ac perdicum nam fere inclinant: z ideo boni sunt: quorum etiam caro melior est carne pullo: scdo. canon. Aues etiam minute in dumetis uel nemoribus degentes uobis utiles sunt: ut turdus meruli fructus. i. franguilli carduelli philomene ficedule alaude caude tremule z passeris. oes enim nutrimentum exiccationi patitur exhibent. Stornelli uero byrdines z pice z picus non sunt in usu. Caro uero quicquid uel origis non sit uobis in usu: quia remollit stomachum z nauseare facit.

Quia uero propter legis reuerentiam non licet semper comedere carnes. 30 de piscibus dicendum. permittendo pro quod nullus piscis usus uobis uenire uidetur. Si qui tamen cedantur minus mali sunt istis: tamen raro accipiantur ut varioli maris ones orade torretine sterliones temali carpiones lucij capesdani rubi mienule z similes omnes solidari carni viscositate z humiditate multa puiati. Meliores tamen erunt oleo oliuarum cum petrosillo. millefolio z mentha frixi quam elixi z salsi quam econtra. Anguille uero sicbe regine cephaligeones z omnes grossarum z mollium carniuum dimittantur. cancri etiam fluuiales dimittantur: marini uero cancri minus mali forent.

Lactis etiam usus nullo modo utilis est: sicut scribitur. Caseus recis piguis z mollis dimittatur: z lacticia cibaria omnia. Lac uero propter declinationem ad frigus aliquid nocet flegmaticis: quoniam caliditas eorum non conuertitur ad sanguinem sicut opus 2° can. z propterea cap in areola oculi. Lac facit euenire tenebrositatem visus z caliginem.

Qua uero quia ad equalitatem tendunt utilia sunt maxime tremencia z mollia in aqua uel super cineribus cocta: frixa uero z ualde dura difficulter digeruntur.

De leguminibus uero dicendum quod non multum in usu habeantur: uerum ciceribus rub. uti potestis: leniz cicer sitiflatus est tamen conuenienter nutritiuum apertiuum z lauatiuum: z non comedatur in principio neque in fine cibi: sed in medio. 2° can. p. caplo.

Annico etiam uti potestis: leniz sit fri. in p. z sic. in 2° Ipsum tamen parum nutrit propter suam lenitatem z siccitatem: z prouocat urinam. 21° continentis simplici. 199°.

Laudo etiam uobis risum: est enim ca. in p. sic. in 2°. 23° continen-

tis. cap. 126°. z conuenienter nutrit z exiccat: z habet aliquam simplicitatem. ut 8° de simplici medicina. pro cap. Alia uero legumina ut fabae fasciolentes alba cicera pisa tanquam difficilia digoni uetosa z oppilatiua dimittantur.

De oleribus uero conueniunt uobis omnia calida z sicca aromatica leuem siccitatem bibia z aperitiua viarum urine matrem diuertentia mediocriter: tamen apertiuum esse debent propter remissionem lassitudinem z debilitatem: eorum uero aptio leniore gradus fortis frequenter existat parua quantitate minui potest. De quibus conueniens est salvia de qua leniore fecerit Aui. cap. in ponit tamen calida z sicca ut colligi potest ex Dyasco. cap. de elilifago. z a Gal. in libro dyanimidioz de his que calefaciunt in primo gradu. Et in aggregatore Sarap. simplici. 149. ponit inter medicinas calidas z siccas in secundo gradu. z dicit quod est calida caliditate manifesta z parum siccitica. de hac planta moderniores plura dicunt ad egritudines nervorum: leniore inueniatur de ea aliquid fere ab auctoribus scriptum: uti tamen potestis ea. Conuenit etiam uobis usus feniculi propter prouocationem urine que diuertit aquositates a stomacho: z propter iuuamentum magnam quod prebet: non excedatis tamen in usu eius ne multum inflammet uos. Nam est cal. in 3° z sic. in p. 8° de simplici medicina. 13 Aui. ponat ipsum in primo gradu caliditatis z in secundo siccitatis. conueniens tamen apud plurimos est stomacho. Rufus tamen scripsit quod nocet stomacho attrahendo ad ipsum menses acutas aliunde: si intellexit de apio si bene consideret ista Aui. scdo can. cap. de apio. Nam petrosillo. est species apij z de eo fit simon cum cap. de apio. ut patet 2° can. pro cap. z 8° de simplici medicina. allato cap. z 23° continentis. cap. 649°. z a Serap. simplici. 274°. Mentha uero usus sit in cibis: est enim cal. z sic. in secundo: confortat stomachum z calefacit ipsum: sedat singultum z digerit z prohibet uomitum flegmaticum. 2° can. pro cap. Item 23° continentis. simplici. 732°. Serpillum etiam uobis conueniens est sui caliditate z siccitate z quia prouocat urinam. aromaticitate etiam sua stomacho conueniens est. Et niderat ipsum Sera. inter medicinas calidas z siccas in 3°. Aui. tamen dicit esse cal. z sic. in secundo: ut patet cap. de neme. Laudo uobis etiam rosmarinum: quia ca. z sic. in 3°. ut Sera. cap. de sagetalia marina z conueniens est capiti z oculis. Maiorana etiam uobis est utilis. calefacit enim z desiccatur in 3°. z habet vim attenuatiuam z dissolutiuam. ut 8° de simplici medicina colligitur: apertiuum etiam oppilationes cerebri ex doloribus capitis z flegmate z a uetositatibus euenientibus. ut scdo canon. colligitur in areola capitis. Basiliconem iter garosilatam dico uobis conuenire. est enim calidum z siccum in secundo. ut Serapio cap. de beregemis. Lactuca endiuia spinachia cressones senatiodes z relique herbas frig. z hu. in fontibus uel aquis alijs degentes euiccare debent. Anetum uero quia calidum est in gradu secundo leniore aut in 3° breui: z sic. in secundo in principio: aut in p. in fine. ut 9° de simplici medicina: quia tamen maturatiuum est humorum frigidorum sedatiuum z carminatiuum. scdo canon. ideo conuenit uobis. Blete compositae sunt virtutis. Nam blete coloris opaci cum quibusdam maculis rubeis declinant ad caliditatem z siccitatem. albe uero ad frigiditatem z humiditatem. quia tamen in omnibus est aqueitas cum nitrositate quidam: ideoque lenitiue uel solutiue leuiter oppilantur epistemi apertiuum uti potestis eis z propterea cum petrosillino. Caules uero quia calidi sunt in primo siccum in secundo conueniunt uobis. Et primo quia maturant leniunt z desiccant z prouocant. scdo canon. 1323° continentis cap. 651° scribatur auctoritate Gal. z Bimafij. quod sanguis eius est malus z horribilis odoris: intelligitur quando sunt multum cocti. Boragine uti potestis: ponit enim species in glossa que temperata est. de boragine autem pauci scripserunt: z Aui. nihil. Cerefolium etiam stomachale apertiuum z subtiliatiuum est: ideo placet.

De radicibus uero uti potestis quandoque raphano: quia calidus est in primo: humidus in secundo aperitiuus dissolutiuus flegmaticus per urinam educiuius. Melius tamen est ipsum come-

dere post cibum. Et folia eius meliora sunt ualde q̄ radix. **Bulb°** vō est cepe paruu3 qđ comedī dictū scalonia nō nocet stomacho et facit dīgeri. Jō est uobis bonus quīq3 m̄ raro. **Alled** aut rōnabili iudicio ofert uobis cū sit calidū et siccū in 3°. l3 beat humiditatē supflua: m̄ q̄ est apitiuū incisiuū et subtilianu3 et est uobis utile. Melius tñ est coctū et succaro uel melle et aceto conditum. **Cepe** calida est in tertio et habet multam superfluitatē. Ideo raro uti potestis euz aceto et oleo. **Porru** iterū l3 sit calidū et siccū in tertio q̄ tamē nocet visui et stomacho: ideo dimittat. Si tamē quīq3 aliquid ex eo vultis comedere comedatis cum melle. **Rape** aut q̄ supflua humiditatē bīt et difficilis digōnis existit: ideo nō laudat. **Democrit°** nāq3 dānauit eas tan q̄ corpi nociuas et inflationis excitatiuas. l3 **Ciocles** et **Dionysio** oppositi sentiāt: adite tñ sū usū uobis puenire pūt. **Carolis** aut q̄ calide aperitiue et cōuenienter p̄cipitiue flegmatis uti potestis. **Sparagis** etiā suis t̄pibus utamini ppter cās notas. **Olive** etiā placēt mibi pueniētē adite ppter caliditatem et siccitatē et apertio. iē et ofortationē quā acquisuerūt ex conditiōibus: l3 per se sint difficilis digestio nis. **Cappares** vō euz sint apitiui. resolutiui et abstersiui et flegmatis eductiui multum placent: etiam q̄ calidi et sicci in scdo: et capiti et stomacho et nervis utiles.

De fructibus vō euitent oēs fri. et bu. **Cerasa** igitur q̄ frigida et humida oia euitent: l3 in eis v̄tas diuersificet nō parū: nā dulcia stomacho sunt nociua: s3 ventris lenitiua magis: acris vō stomacho sunt utiles et flegmatis incisiua et ventris oftrictiua magis: ut **Rasis** pmo cap auctoritate **Saleni** dixit. **Persica** vō l3 sint stomacho bona et cibi appetitum excitantia, ut **Aluicē** 2° canon. q̄ tñ frigida sunt in pmo et humida in 2°: nō mibi placent. raro tñ accipi poterunt ante cibum. **Judicid** in pomis quātūcūq3 naturis est diuersum. **Que** enī ualde dulcia sunt ad caliditatē declināt. Ideo ea quīq3 potestis accipe et pprie euz fuerint bñ solida. **Acia** vō uel pōtica et v̄nūlroia dimittant. assiduatio enim comestitionis eorū facit euenire dolorē neruoz 2° canon. **Pira** aut ex partibus diuersis a quēis et terreis euz sint cōposita diuersitatez cōplexionis accipiunt. Nam ppter terrestre partem ad frigiditatē: ppter aqueā vō ad eq̄liratē inclinant ut **Sal.** 8° de simplici medicina. In sūma igitur frigida in pmo sicca in 2° ut 2° cōtinentis simplici. 620° aucte **Bimasij**. eis aut quīq3 uti potestis maxime euz fuerit bene dulcia et cocta: et in p̄nīs cū aniso et eniculo meliora sūt q̄ elixa et cruda. **Auelana** itex l3 ex pte q̄lratum cōuenire uobis videret. q̄ ea et sic. est in p̄mō nō debet uobis esse in multo usu. Nā evertit stomachum et est tarde digōnis. Si tñ accipietis eaz leuiter in p̄mīs t̄refacta nō multū vitupabil est. Extimauit enī **hyppocras** q̄ ipa efficit augmētū in cerebro. **Amigdale** aut q̄ eq̄lirati in calore sunt vicine humidiores q̄ calide cum sint boni nutrimenti et pueniētē abstersiue et apitiue laudantur uobis. **Ficus** vō sicceca. sunt in p̄mo sic. in p̄ncipio scdi. meliores itaq3 uobis sunt alijs fructib: et pprie albe et citrine et bene mature: sunt enim stomacho epati renibus et spleni utiles: apiendo abstergēdo et mundificādo. Nam in eis lenificatio vltia et nutritio maior est q̄ i alijs fructib: 2° can. Humide vō uel recentes magis nutritiue sunt q̄ sicce: nō ita stomacho laudabiles sunt sicut sicce: que recētes non pueniunt ei nisi fuerint collecte per q̄tuor dies ante ad min: et tunc pūt ei cedi post cibum. **Passule** vō q̄ stomacho epati et pectori puenientes sunt et boni nutrimenti: Ideo laudant uobis quocūq3 modo sumant: et numerant aplaribus inter ea que sunt eq̄lia: aut ad caliditatem et siccitatē parūper inclinata. **Ampli** nuceos: l3 inter medicinas calide et sicce ponant vident uobis utiles. **Uerū** q̄ sūt stomacho in digerēdo graues pectori et capiti nocine. Jō dimittat. **Castanea** vō cū sit fri. et sic. i p̄ sui dulcedie que pauca est parū nutriti: **Sal.** in nutriēdo ipam fere parē frumēto

dixerit: q̄ tñ viscosū est eis nutrimentū et grossū: ideo dimittat. **Crisomilla** que p̄sicoz spēs sunt frigida et humida in 2°. q̄re dimittant: gñant enim febres uelocitate putrefactionis eorū. Si tñ quīq3 assumantur postea comedat anis. l3. **Grana** vō p̄nce: q̄ temperata sunt ad p̄uā calitatē declināna uobis utilia sunt: et pprie euz ifundunt in aq̄ cala in qua per noctē remaneāt: tūc enī remouet ab eis acritas acrimonia vinctuositas et mordicatio: et efficiunt optima in v̄tute nutriēdi et pprie cū adiunt ad infrigidatos cū melle et ad calefactos cū succaro albo: ut 2° can. colligit: et per hoc patet quō grana p̄nce nocēt stomacho: ut. l3. tertij. cap de reb: nocētib: stomacho: intelligit enim de non correctis. **De fisticiis** aut scribit can. 2° q̄ calidi sunt in fine scdi: et est in eis humiditas nō limitata ibi. sed. 22. cōtinentis simplici 53. aucte **Archigenis** et **Bimasij** ponunt calida et sicca in 2° In sūma igit uobis utiles sunt: aperit enim meat: nutrimentū et oppilationes epatis expurgādo ipm et canales pulmonis. 8. de simplici medicina colligēdū. **Dactyli** bñ maturi et dulces calidi sunt in p̄. et in secūda q̄litate discordant in eis sapiētes. **Serapio** nāq3 enumerat eos inter medicinas calidas et siccas in p̄. **Aluicē** a vō cap de palma parū dicit. imo dicit q̄ p̄teritimo de dactylis. sed in libro meo non inuenio de eis caplm: neq3 de dactylis: neq3 de rothab. sed. 23. **Aluicē** i. cōtinentis cap de palma. inuenit q̄ dactyli maturi recētes calidi sunt in secūdo: humidī in p̄ aucte **Bimasij**. 8° vō de simplici medicina. cū hoc q̄ abundatē nutrit uētrē: stipticat et iferūt pūctionē in ore stomachi et dolorē capitis faciūt et oppilationes in epate et splene: q̄re relinquunt nisi raro ualde et post cibū. **Iuinbe** vō frigide sunt in p̄ tempore in humiditate et siccitate: dixit de eis **Sal.** nō repi iuinbas in ofleruādā sanitate et egritudine remouēda aliqd opantes: s3 repl eas difficilis digestionis et pauci nutrimenti: et sunt etiā male stomacho q̄re dimittant: l3 in eoz gradu discordia nō pauca inueniat. **Mora** bñ matura dulcia sunt. Jō ad caliditatem declināt et humiditatem: q̄ stomacho tñ nocēt: et in eo facile corripunt renuēda sunt. illa vō que sunt nō bñ matura sunt frigida et sicca. Et quīq3 ex eis accipe potestis ppter cōfortationē quā faciūt: oia tñ ante cibū accipiant. **Grana** iterum triū sunt specierū: videlicet dulcia que frigida sunt et humida in p̄. acris vō frigida sunt et sicca in secūdo. **Emuca** que mediū iudicij accipiunt inter ea. dulcia vō uobis laudant et sunt stomacho puenientia ppter id qđ est in ipsis de stipticate subtili. acetosa vō nocēt stomacho. Ideo renuant: satis mibi de cibis dixisse videtur.

De cōdimētis vō laudant fercula ex dulci et acetoso cōposita oia: ut cingibere aniso feniculo petrosel. croco cinamomo nuce muscata: et mace cōfecta. **Sinapis** m̄z etiā placet mibi: q̄ crebrale et stomachale est. **Salsa** ex petrosel. mētha serpillio et acetoso cōposita est ualde utilis. **Cōdimētum** etiā ex nucib: micapanis feniculo alleo cocto factum alleata dictum est uobis utile. Et in summa sapor ois ad calidum et siccum inclinat: ofect: cum succaro uel melle est laudādu3: l3 mibi placeant magis cōdimēta mellita q̄ succarata. **Adhuc** etiā olei oliuaz usus est laudabilior q̄ butyri uel olei de nucib: **Oleum** nāq3 oliuaz bñ maturatum est calidum in p̄ncipio p̄mī et humidum in p̄. humidius tñ q̄ calidum. **Oleuz** autē nucum calidum est in secundo: humidum in p̄mo. **Mel** vō q̄ uobis laudatum est calidum et siccū est in secundo: et eius usus oīno uobis cōfert. **Laudarem** uobis etiā pueniētē aquā mellis: et pprie si coqueret euz modico ameos. aqua enim mellis cōfortat stomachum: et facit appetere cibuz. 2. can. pōt autē fieri taliter. **xx.** aque fontis uel fluij lib. x. ameos. 3. j. coquat aqua in uase lapideo ut cadat q̄nta pars: postea adde mellis subalbidī lib. j. coquat mel et dispumet et colet iterū usq3 ad q̄ntā intellige. **Succaro** etiā quouis modo uti potestis: l3 nō ita excet et cōfortat stomachum. est enim calidum in fine p̄mī. et siccum in 2°.

et perfert stomacho et abstergit eius flegma. ¶ Spēs autē qđ potestis adire cibaria sunt pip nigrū albū et lōgū: cinamo- mū subtile et grossū: macis gariofi. nux muscata. ꝥ. croc- cardamomū maius et min⁹: galāga carui ciminū feniculus petroselinus amicos mētha origanū serpillū calamētū et silia.

De carnibus autē aialium ex ptemēbroz disti- ctis dicēdus: qđ euitetis usqz oī- um pñum difficilis digōnis: qruz nutrimentū est grossū: ut uētris cordis cūtis neruoz splenis et viscerz. ¶ Et qruz nu- trimētū est nauseatiuū et mollificatiuū stomachi: ut cerebrū pulmonis et siliū: et uētosum nauseatiuū: ut pignū medulle mamillaz. 2º qđ oīum aialium anteriora digōnis sūt lenioris et calidiora: posteriora autē ecōtra. Meliores igitur aialium ptes sunt carnes rubee solide sine pinguedine: aut pance pignū cōmixte et pprie bis nō multū neruosis exi- stētibz: talis enīz caro melius iter ceteras exhibet nutrime- tum. Et pmo cū fuerit ex alis uel coxis elixa in mane: et assa- ta in sero: frixa vō caro dimittat oīno. Caro vō in ueru et su- per craticulas cocta oīno utilis est. Silr caro salsa in pauca quātitate nobis est utilis. Caro pseruata cōdita spēbus est nobis optima medicina: ut morioli farciminū et laudutulo- rum. tales enim pūs in mortario cum spēbus cōdite et exic- cate laudabile uobis nutrimentum prestabunt.

Deinceps autē de uino dicēdū. vīnū uobis utile debet esse albū dyaphanū subtiliatū et exiccatiuū: sapore vō dulce: et nullo mō pōticum uel acre. Et si ad aliqđ hoz inclinari deberet: melius est ipsū ad ali- qlem dulcē qđ acrē et pōticū sapore vicinare. Sic etiā vūte fumosum magis qđ aquosum: qđ tñ oīno pūlo cōmiscēdū esse aque calibeate: et est ut accipiant aque lib. xx. et extigua- tur in ea qter uel qnges vñā frustum ignitum calibis bene munde: et a limatura et a rubigine quantitas semissis: et ite- rum hec aqua coquat: et ea utamini. Est enīz mibi magnū secretum visum in curatione male complexionis frigide et humide materialis stomachi. ¶ Oīno etiāz placeret mibi ut dimisso uino uteremini aqua mellis superius descripta nobis. Et si ipsam cū calibe artificiares melius esset. Et hec de cibis et potibus dicta sufficiant.

¶ De exercitio. Cap. iii.

Exercitiū maxime ieiuno corpore factū sūme lau- do nobis pedestre tēperatū in fortitudine super excedēs magis lōgitudine tpio. Equestre etiāz exercitiū placet sup gradario et cōmodo equo fa- ctū. ¶ Si autē vūtis debilitas exercitio resiste- ret: fiant sepe pūs fricationes pedibus et cruribus: deinde natib⁹ et spatulis et brachijs usqz ad rubedinem membror. ¶ Quies autē a motib⁹ corporis et aie oīno fiat post assump- tum cibum usqz ad completam digestionem.

¶ De inanitione et repletionē. Cap. iiii.

Inanitionē multā enītare debetis et maxime pro- pter līenteria: que vñe dispōnt multū pata est ac- cidere: sed si ptingeret qđ dubitabile est pūdeat pmo deglutiedō oī mane granā 4º mastice cla- re. Itē accipiedō coriadrū affectū semp añ cibum Itē dyacitonitē cū mastice et mace optimūz est. Iterum. R. mine citonior. 3. j. pulueris coralloz rub. 3. 5. thuris mi- nuti. 3. 5. mīlce et accipiat in mane. hoc est de expertis meis. ¶ Repletionē autē stomachi oīno euitetis: imo reliquē fa- mis semp diligantur a uobis aliquales post cibum. ¶ Cū autē contigerit plenum esse pūdeat ei cum ieiunio vñus diei: aut cum his que minorando euacuant: ut infra pma curationis intentione videbitur.

¶ De somno et vigilia. Cap. v.

Vigilias etiā multas euitare oportet: et enim pro- pter exiccationē que seqtur ad eas viderent cō- uenire: tñ ppter debilitatē que pseqtur spūz re- solutionē in eis factā ualde nocet. vigilādum est igit in die tota aut fere tota dormiēdū tñ in no-

cte semp: et in die nequāq nisi ppter debilitatē magnā. In somno igit vñtib⁹ cōplacēdū est. ita ut uenietē cibor ei gestio et insuuitatū maturatio cōpleat. Nālis igit erit som- nus si nā nālīter mora iūtat: quē fieri oportet elōgatā a ci- bo per vñā uel duas horas sup stratos odoriferos molles de pluma de coto uel serico mollior: et pūs sup dextro: de- mō sup sinistro latē dormiēdū est. Et itē sup dextro reuer- sio fieri debet. Talis enīz dormitio vñtutes infra et organa digōnis ad bñ digerēduz optime disponit. Euitetis dormi- tionē sup spina. Et frequētē in lecto iactatū bicinde. ¶ Et in camera noui uel ualde antiqui edificij: et parietū testu di- naliū lapideoz: et sub radioz lune cōtactu dormire fugia- tis: sed eleuato mediocriter capite. Super uentre etiā dor- mire potestis ex parte stomachi: sed oculis nocet.

¶ De accidentibus anime. Cap. vi.

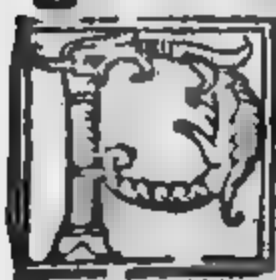
Quia accitū aie mēsurā diligētē inspiciēdū est. Vñ enīz accitū aie: qđ spūs mediocriter mouet et dilatat uenietes est. Qđ vō spūs trahit et ad inter- riora subito ppellit: uel paulatim sepultos tenet ut timor fortis tristitia sollicitudo et melācholice impphiones pessimū est. Silr oē qđ spūs de cētro ad circūse- rētiā extra ipetuose mouet: ut furibundi motus et iracundi enitādū est. ¶ Coitus autē qđ iter hec accitūa ppter delitio- sam apphensionē enumerari pōt: dicēdū ad ipm effrenitan- do nunq inclinari debē: imo nō nisi ad ipsūz iūtatē ueniet- ter nā trāsēdū est. Coit⁹ enīz excessiuus vñtutes laxat: mēbris enervat et dissipat: effeminat enīz corpus et irreparabilē solida- rā pñum psumptionē infundit. Et cum hoc qđ brutalibus actibus assimilat: nībil adeo stomachi debilitatem et oculo- rum incurabilē cecitatem facit: sicut coitus imoderatus. Nō igit sapiētes laudauerunt eū nisi nālīter ad ipsūm inci- tante nā: qđ raro est: et cum cibis est fere digestus: et corpus ad ipsius executionē sine multo labore potens est. Et cuius cōplemento hylaris et fortis remanet coiens et nō lassus: et hec de sex rebus nō nālīb⁹ dicta sufficiant.

Sectio 3ª De regimine per medicinalia cond- nens quatuor particulas.

Ro regimine vō dispōnis huius viri p intētionē et i- ntra medicinalia pmittēdū p. qđ describē regimē vñā qđ oīno appropriatum sit oib⁹ egritudinib⁹ et accitib⁹ de quibus tractatū est supra in p cap. Qđ def nō solū difficile: imo fortassis impossibile apud vix scia et ope nō mediocriter eruditū. Quis enī puenietē posset ad ministrare: intra oib⁹ puenietia anodina ppter dolores apti- qua ppter opphiones cōminutina uel frāgilitia harenaz et lapidū eductina que sūt puenietia forēt defluēt catarro pec- tori suffocationi disposito: et stomacho nauseato et uomitu molestato: que sūt assumē possent uentris stipticitatē et reliq amonē accitūa de quib⁹ dictū est: hoc enīz nō videt rōnabile nec puenietes apud viros dogmaticos. ¶ Uerū siqē dili- gētē aduertat oīuz pdictaz egritudinū et accitū radicales cās: qđ credo eē malā cōplonē frigidā et humidā cerebri et stomachi hui⁹ viri et malē cām oīuz accitūum hui⁹ viri: que est flegma aqūz et mucillaginosūz vñans et vitreuz subdo- minās. patet ex hoc fundamēto esse possibile describē et iue- nire infra hui⁹ male cōplonis correctiua et māexp pdictaz digestiua euacuatiua et diuerietia ipas: ut infra patebit. uex ppter diuerietatē mēbroz patiētū et egritudinū uel accitū diuersor videt mibi securi⁹ esse et familiare magis appo- priare regimē mēbris egritudinib⁹ et mēbro que ipas efficit- unt fm diuerietatē applicatiōis eoz: put be egritudines et accitūa tēporaneereuolunt. vñ accitū aut pluribus uel vñā egritudine molestātib⁹ magis qđ oib⁹ sil. ppter qđ banc sectionē 3ª qđripartitū efficiā. ¶ In pma nāqz pte ponam vñā cē regimē pseruatiuū hāz egritudinū et accitūum. ¶ In 2º vō pte ponent canones et infra curationis cere- bria rectificationis eius et abscissionis mācz que catarrisā

do qñ suffocāt hunc virū. ¶ In 3° vo pticula erit sermo de his que apiunt oppilationes renū & ducunt trumbos bare nas & mās oēs in eis aggregatas: in qua etiā pticula sit sermo de lenificatione uētris. ¶ In 4° vo & ultima pticula erit memoria de rectificatib⁹ stomachū ad appetēdū & dige rēdū & ad educēdū ab eo uētositates: & ad phibēdūz uomi tū. Ex q̄rum oīum doctrina appebit hoc regimē esse suffici ens ad defendēdūz hūc virum a cursu festino mortis. Et ad phibēdū ipsūz ab incurſu in egritudines cronicas im possibiliter aut nō nisi cum maxima difficultate curabiles. Ex quo tādē apietur q̄ negociātū est facile credere: speculā ti vo & opanti difficillimum est quesita cōplere.

Particula p^o apies modū p̄uatiōis ab accitib⁹ sine egritudinib⁹ supra tactis in p^o.

Ro expeditione vo pticule p̄me videt mibi ne cessariū esse hūc vīz uenietē purgari in autū no & in uere iuxta iniam afforistā. Quibuscū qz flobotomia aut farmacia videt esse ueniēs bos in uere sūt in autūno flobotomare aut far msacare ueniēs est. ¶ Igit qz nūc instat tps autūni postq̄ erit hui⁹ lunaris die iouis p̄ime futura pmutatio. In 4° sequēti die in aurora vīr iste mane accipiat istas pillas. R. pillarūz de sarcocolla & cochiaz & de agarico. añ. 3. j. forme tur pille. vij. cū iera Saleni: & obseruent in eis p̄ditiones se p̄te. ¶ Prima q̄ accipiant per nouē horas post assumptaz cenā. ¶ 2° q̄ dormiatīs imediate post eas per borā aut ho rā cūz dimidia & nō plus. ¶ 3° est q̄ pmittat eas opari per v. horas. ¶ 4° q̄ in tēpore opationis eas sepe apponat pā nā calidum sup toto uētre. ¶ 5° q̄ non exercitet. exercitio fortitimo interpolate ambulādo decē uel duodeciz passib⁹. ¶ 6° q̄ post horas. v. accipiat cyathū. j. aque calide succara te. ¶ 7° q̄ post istā aquam expectet p̄adē per borā vnā. ¶ Cū ḡ fuerit hoc minoratiuo uenietē mūdificat⁹ die i mediate sequēti in aurora accipiat hoc digestiū calidū: & p̄tinuet ipm dieb⁹ ad min⁹. viij. Cui⁹ descriptio. R. syrupi cōpositi acetosi succarini. 3. j. syrupi de sticados. 3. 5. aque iris milij solis & absinthij. añ. 3. j. misce. ¶ 9° vo sequēti die imediate purget cū hoc cōposito. R. eluarij idē descriptio ne. Desue. 3. iij. agarici electi. 3. j. boni pōderis: q̄ci. 3. v. ac cipiat ipsum dissolutū cū cyatho medio aque calide deco ctionis. iij. uel. v. folliculorū sene: & post ipsum obseruentur oīno p̄ditiones que scripte sunt obseruari debē post pillas antedictas. ¶ 2° vo instm in hoc viro p̄seruatiuum est hoc. R. aloes epatici. 3. iij. hermodactyloz: agarici. añ. 3. ij. 3. 3. j. dyagridij. 3. 5. salis idi. 3. j. cinamomi: maiorane: ma cis: gariofil. añ. 3. 5. infundant oīa in lib. 5. aque maiorane per diē nālē: & inde coopiant sub tegula calefacta usqz ad p̄sumptionē p̄dictae aque que iterū aq̄renouet ter & exic ces. postea de massa illa fiant pille ex oī. 3. vj. de qbus oī 3° die parū ante cenā accipiat vnā toto tpe quo assumit dige stiū supra scriptū. dum mō pilla illa nō sit assumpta añ diē purgationis. sed ante diē tertiā ab illa. Et intelligat q̄ pōt etiā uti istis pillis toto tpe vite sue. & accipiat ex eis oī ter tio uel q̄nto sero vnā bora p̄dictā. Credo enim ego in vīr tute bap pillarum p̄sistē partem magnam curationis & p̄e seruationis suarum egritudinū & accitium.

Pro purgatione aut ueris p̄teplādum p̄ q̄ qz in byeme mās ḡnant & cōgregantur de facto frigidiores: grosse: magne: viscosē: & plures. Jō oportet uti hoc tpe instis paz audaciorib⁹. p̄ pter qd̄ post medietatē mēsis februarij vno mane accipiat hoc minoratiū. R. medulle: cassie. p̄pate cū aq̄ petrosil. 3. 5. agarici electi. 3. ij. reubarbari. 3. j. spice. 3. 5. añ. 3. v. salis gēme. 3. j. incorporent & sumant cū medio cyatho aque cali de decoctionis petrosil. & succarate. Et post istud minora tiū obseruet p̄ditiones in purgationib⁹ autūni p̄scriptas. ¶ Die vo imediate sequēti accipiat hoc digestiū saltē per octo dies. R. aque iris: aque hypiconis: & alari. añ. 3. j. ox-

mellis cōpositi. 3. j. sy. de empatorio. 3. 5. misce: & obſtuent in eo ea que dicta sunt de digestiū autūni. ¶ 9° vo die im mediate sequēti purget cū istis pillis. R. pillarū de sarco colla de agarico & fētidaz. añ. 3. j. cū eluario ros. formen pille. vij. & accipiant fm regulas positas in alijs solutiōis memorando semp: q̄ tpe assumptionis digestiū supra scripti bonū est accipe aliquā de pillis supra scriptis. Teqz enim ueniēs est digerē mās bumorales cū stipticitate uētris.

Particula secunda in qua ponuntur canones cu ratini ipsius cerebri & abscissui mate rierum que catarrigantes suffocant.

¶ 1° vo pticula hui⁹ capli est multū accurate cō siderādū in mō & via p̄cessus obseruādū in cura catarrī: & maxie in viro isto: cui⁹ catarrus est suf focatiuus: 3. cuiuscūqz catarrī cura sit difficilis. catarrī m̄ hui⁹ vīri curatio difficilior est: qz pēdet a mā mul ta in breui tpe defluēte ad inferiora fluxu suffocatiuo: qui fie ri nō pōt nisi a mā ualde multa: p̄pter qd̄ regimē istud dūi dam in duplex. Et p̄mū erit appropriādū in tēpore paro xisimū uel suffocationis p̄dictae. Scdm vo erit p̄seruatiūz appropriādū in tēpore in quo mā non tantū impetuose fluit: imo neqz fluxus percipitur sensibilis lesionis.

Pro primo ḡ exequēdo p̄mittendū p̄ q̄ cū eger p̄cepit totū corpus eius p̄derosūz & lassatū uel impotēs ad motus exteriores. 2° cū appuerit in eo multiplicata supfluitas dormiēdi: & erit ei⁹ caput gra ue & uene faciei plene & tēse & grauitas in frōte cū strictura riget: & supioris ptis nālē: & senserit in suo palato granedinē cū magno appetitu ad expuēdū: & distillat a naso eius aq̄s tas multa: & iā appet. circa fauces & gulā eius extēsiō cū gra uitate & illaz p̄tū plenitudine. ex oībus istis colligendū est mām multā flaticā in toto capite ei⁹ fore multiplicatā. Tūc ḡ stati sapiēs p̄curator administret ei flōmiā dextrī brachij sup manu ex uena posita iter policē & idicem: & exhibat san guinis. 3. iij. uel. v. & si medico p̄ito appuerit uis corporis repletio: tūc fiat p̄us flōmiā de uena media eiusdē brachij exhibēdo sanguis quātitatē supra dictā. hec eniz 2° flobotomia cū hoc qd̄ respicit vniūsem plenitudinē nō euacuat a ptia li distracōne eius a supiorib⁹ ptib⁹. ¶ 2° vo regimē est: ut postq̄ iā dicta flōmiā bora electa admistrata fuit: tūc in sero añ cenā administret ei hoc clistē. R. aque decoctionis fursuris malnaz: blete & radicis iris recentis lib. j. eluarij dyacastorei. 3. j. 5. cassie succari ru. añ. 3. v. olei liliorū al. & de sisamo añ. 3. j. 5. salis cois. 3. 5. misce totū & mediocriter cali dū accipiat per borā añ cenā. ¶ 3° regimē est: ut mane im mediate sequēti minores mā cū istis pillis. R. pillarū de iera ma. 3. ij. pillarūz cochiaz. 3. j. fiat pille. vij. uel. vij. & ac cipiant oēs: qz dosis est leuis obseruādo p̄ditiones in pur gationib⁹ annualib⁹ supra positas. ¶ 4° remediū est: ut se ro diei illius añ cenā & etiā dieb⁹ sequētib⁹ per borā añ pran diū & cenā semp fricent p̄tes extreme illius vīri cū facio lo asporicipiēdo a genib⁹ usqz ad pedes: & ab ignib⁹ usqz ad eos: a cubitis usqz ad man⁹: & ab humeris usqz ad eas. Et tādē a supiorib⁹ spatulis usqz ad nates inferi⁹ trabēdo semp tādū donec cutis rubere incipiat. In dolore eniz aut pleni tudine capitis añ oēm cibū p̄mittēda est fricatio extremi ta tū. p̄ma tertij. tractatu p̄. cap de canonib⁹ curationis capi tis in fine. ¶ 5° remediū est: ut die 2° que sequitur purgatio nē p̄dictā administrent supiorib⁹ ptib⁹ natiūz hui⁹ vīri uētoſe due hūtes magna orificia cūz attractione solēni per duas horas añ cenā. Die vo sequēti ante cenā itēz admini strent eedē in supiorib⁹ ptib⁹ spatulaz in laterib⁹ loci qui dī noctati. ut q̄rta p̄mi. cap 21°. & est de uētoſio. ¶ 6° reme diū est hoc: q̄ vīr iste adueniente die septima oī mane & se ro ante cibūz per borā faciat hoc gargarisma. R. oximellis cōpositi. 3. ij. aque decoctionis radicū costi & alari. 3. iij. misce totum. & ex eo calido per duas horas ante cibum fa ciat bis collutionem: tertiā vice faciat cum co gargarisma:

ita q̄ q̄tuor faciat gargarismata cū octo collutionib⁹. ¶ 7^m remediū est: ut toto tpe huius defluxus ⁊ suffocatiui morbi vir abstineat a potu vini ⁊ nō tāgat ipsum: imo sit pot⁹ eius aq̄ succarata cū 7^a uel 8^a pte vini granatoz. Et euitet etiā fercula oīa: ⁊ maxime pinguia pter q̄ in sculū de ordeo factū cū tercia pte amili. Memoret etiā dormire parū ⁊ nō immediate post cibū: sed distāter ab eo per horas duas ⁊ capite eius mediocriter elevato, iuxta līniam pncipis, q̄nta tercij. p cap de cura catarr. 3bi. Enigilent ⁊ sitiāt ⁊ patiantur famem: qm̄ sunt initium cure. ¶ 8^m remediū est: ut memoriste vir oī sua curatione spargere diuersiones superi⁹ tactas cū fricationib⁹ uetostationibus ⁊ clisteri preposito: aliter si curet eger nō erit hoc ex donis sciētie factū: sed fortune uel casus. ¶ 9^m remediū est: ut tpe oī quo predicta administrata fuerint sollicitet eger oī mane in aurora accipe hoc digestiū. ℞. gelenabin colati. 3. j. syru. de eupatorio 3. 5. aque iris betonice ⁊ nenufaris. añ. 3. j. misce ⁊ totū accipiat calidū. ¶ 10^m remediū est: ut postq̄ appuerit materium fluxū minoratū esse: ⁊ iā eger libez hēt anhelitum ⁊ mām expuit uelociter unitā aut iunctā uel equalē: tunc sequēti mane euacuet cū hoc potu. ℞. ieralogodiō. 3. iij. succari ru. 3. 5. mellis ro. 3. vj. aque decoctionis huius hermodactyli bñ mūdātū facte cū. 3. j. 5. ⁊ bñ calefacte. Et obfuet post huius assumptionē additiones in alijs euacuationib⁹ tactas. ¶ 11^m remediū est: ut postq̄ ita euacuatus fuerit per q̄tuor dies sequētes oī sero per tres horas post cenā accipiat hoc eluariū. ℞. eluarij dyairis descriptione Nicolai. 3. j. iere hermetis. 3. 5. aque decoctionis liqritie tepēfacte. 3. 5. misce. ¶ 12^m remediū est: ut postq̄ iste vir hec oīa expleuerit: tunc utat hoc eluariū: de quo oī mane ter uel q̄ter ante prādiū ⁊ sero añ cenā in ore suo teneat quātitatez medie nucis mus. deglutiedo ipsum s̄m q̄ dissoluif a calore nālī. ℞. loch de pino. 3. j. 5. loch de papauere. 3. 5. de squilla. 3. ij. icoz porent simul multū pterendo: ⁊ utat eo ut supra. ¶ 13^m remediū coicans inuamētū suū oī tēpore post administratas flobotomiā est: ut oī sero per duas horas post assumptū cibū pulueriset tota p̄s aīrio: capitis per icessum sagittalis cōmissure ⁊ latitudinis 4^{or} digitoz ex hoc puluere. ℞. storacis calamite rof. spodij lambusce. añ. 3. j. gariofiloz sandarace. añ. 3. j. fiat oīum per se puluis ⁊ cōmiscēat.

Postq̄ ergo per hec instra ueniet ⁊ sufficienter fuerit facta cura catarris exitis in poxino: preter que instra nulla iuenies meliora quantūcūqz oīum uolumina sapientum plegeris. Jā instat tēpus declarandi mām preseruatīā ab incursu suffocatiuo catarris iā predicto: qd̄ credo q̄nque instris expleri posse. ¶ Premittendo p̄mo q̄ canon preseruatīus a dispōnibus predictis orif ex rectificatione male cōplexionis frigide ⁊ humide mālīs stomachi ⁊ capitis hui⁹ viri: ut dictū est. Jō opz q̄ instra oīa rectificēt ⁊ pducāt hāc spēm male cōplexionis uersus extremū ad caliditātē ⁊ siccitātē. q̄re opz q̄ oīa talia sint commixta ex calidis ⁊ siccis refractis ab his: que remittūt eorū audaciā: aut saltē talia nō trāfēdo latitudinē caliditatis ⁊ siccitatis p̄mi gradus effectiue. ¶ Propter qd̄ p̄mū instrū uenies uidet mihi hoc eluariū. ℞. sp̄rum dyatriōn p̄ pereon descriptione Mesue. sp̄rum aromatici rof. añ. 3. 5. macis. 3. ij. cinamomi electi. 3. j. 5. succari albi. 3. iij. sy. rof. 3. v. coquant simul succaz ⁊ syrupus usqz ad bonā glutinositātē. demū incorporent cū eis spēs in mortario lōga ⁊ forti stritione. Et si bñ cōsiderabis hoc eluariū nō erit caliditate eleuatū ultra p̄mū gradū duplici argumēto. Et p̄ qdem assumpto a syrupo rof. qui frigiditate sui refrāgit caliditatem sp̄ruz. Et 2^m motiū est q̄ remissum additū intēso remittit ipsuz. sed macis qd̄ tēperatū est: ⁊ succarū qd̄ ab eq̄litate recedit ualde pax per eq̄litatē p̄nt remittē caliditatem sp̄rū que est in fine scōi gradus. ḡ eluariū istud reducet ad p̄mū gradū caliditatis. Si aut in eo addat siccitas: aut remaneat in 2° gradu. hoc est qd̄ queris ⁊ uenies est. igit

tpe neutralitatis decidētie: aut ualescētie hōz dispōnā bic vir accipiat de hoc eluario oī mane per vnū mēsem. 3. 5. añ cibū per 4^{or} horas. Et de hoc itez accipere pōt qm̄ vult comedē quātitatē nucis mus. q̄rtā pte bore añ prādiū ⁊ cenaz per spatiū vni⁹ mēsis. deinceps aut sufficiat ei accipe de eo bis uel ter in septimana usqz ad medietatē mēsis martij futuri. ¶ 2^m remediū est hoc. ℞. sp̄z eluarij dyābre descriptione Mesue. sp̄z eluarij de ligno aloes. descriptione Auic⁹ 5° can. ⁊ sūma p̄ma. añ. 3. j. 5. violaz: floz nenufaris: se. aceto ferz se. endiuie. añ. 3. j. succari al. 3. iij. cū aq̄ violaz fiat cōfectio in rotulis magnis: ⁊ accipiat de ea semp in fine cibi. 3. iij. ⁊ c. ¶ 3^m remediū est hoc. ℞. laudani purissimi: refine electe. añ. 3. v. gallie musca. 3. j. coralloz: spodij: se. scariole ⁊ portulace. añ. 3. j. dissoluant gūme cū aceto acri ⁊ sufficiēt q̄ntitate cere. ⁊ fiat cerota scutalia sup pāno de grana. q̄rū vnus semp tota hyeme futura portet sup stomacho suo. ¶ 4^m remediū est hoc. ℞. macis. 3. ij. coralloz rub. spodij sandal. amboz. añ. 3. j. sandarace. 3. ij. floz nenufaris. 3. j. 5. gariofil. 3. 5. fiat oīuz per se puluis. deide cōmiscēant. de hoc ḡ puluē supasp̄gat pra capitis a supiori pte frōtis usqz ad summitatē capitis per latitudinē 4^{or} digitoz. ⁊ qm̄ ponit puluerē 2° vice abstergat p̄mū cū pectine: ⁊ faciat hoc saltē in septimana ter. ¶ 5^m remediū est hoc: ut iste vir pcuret ap̄ te uenas emorroidales fricādo eas frequēter cum folijs ficci. aut 2° cum folijs asolide ma. aut 3° cum felle tauri. aut 4° cum puluē salis nitri. aut cu3 frequēti sessione in aquā calidā decoctionis radice serpentarie ⁊ epithimi. Si enī in hoc viro apirent emorroides fieret ei singulare inuamētum ad oēs egritudines ⁊ accōtia sup̄tacta nō solum p̄seruando ab eis sed etiam in curādo eas. Et tu cōsidera hoc ex fundamēto p̄mi capituli: ⁊ videbis nera. ⁊ hec de scōa pte huius capituli scōi dicta sufficiant.

Particula 3^a De his que de oppilāt renes ⁊ uen

trēm stipticatum leniunt. ¶ Tertia vō particula hui⁹ capli duo opz necia ⁊ utilia expediri. p̄ describā instra renib⁹ uenientia. 2° uētris lenitionē in hoc viro pcurantia. Pro expeditione vō p̄mi q̄nque solēnia tāgam medicamina. pro 2° vō duo utilia lenitina describā.

¶ Prīmū ḡ instrū oppilationū renū apitiū mūdificatiū eoz cōminutiū barenaz ⁊ lapilloz est hoc. ℞. cineris corticū ouoz ex qb⁹ pulli nati fuerunt. 3. ij. vitri cōbusti lapidis spōgie lap. iudaici. añ. 3. j. 5. se. apij petrosellini bursci ⁊ sparagi ⁊ leuistici. añ. 3. j. anisi liqritie. añ. 3. iij. sanguis birci pparati. 3. v. mucillagis micheite lib. j. succari ru. 3. 5. oximellis cōpositi. 3. iij. fisticoz mūdatoz. 3. iij. infundant fistici in aquā cineris calidā per duos dies nāles: deide ultimate pterant. postea coquant simul medulle ⁊ syrupus et succaz usqz ad glutinositātē: deide in mortario incorporent cū fisticis ultimata stritione ⁊ alijs sp̄bz fiat eluarium. de quo tpe quo molestas a dolorib⁹ oī mane accipiat coclear vnū per. v. horas añ cibū: ⁊ alijs t̄pib⁹ accipiat de eo oī tertio mane tātūde obfūdō hūc modū per totū mēsem ap̄lis p̄xime futuri. Ego enī credo nō esse possibile in epate renibus ⁊ meseraicis remanē oppilōnes trūbos barenas aut lapillos que nō educantur ab hoc eluario. ⁊ est de secretis meis maioris laudis: qd̄ vnq̄ acq̄sueris exctū exsententio oīum sapiētuz ⁊ p̄p̄e pncipis 18^a ⁊ 19ª tertij. ¶ 2^m remediū est hoc. ℞. sp̄z Justini descriptis a Nicolao in antido. 3. ij. succari al. 3. iij. vitri cōbusti. 3. ij. coquant succaz cū aq̄ mīlij solis: ⁊ fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. de qb⁹ accipiat vnam ter in septimana añ cenā pax. ¶ 3^m singulare remediū est hoc: q̄ iste vir utat carotis coctis s̄m cōem modum. ueruntū adiant cu3 aceto s̄llitico loco cois aceti. ¶ 4^m singulare remediū est: cū iste vir pcipit grauitatē in spina ⁊ in renibus statim per decē dies oī mane utat hoc potu infallibiliter sanataro ⁊ p̄seruataro ipsum. ℞. succi limonum recentius 3. j. 5. aque sublimationis cretani marini. 3. ij. misce ⁊ totūz

salidū accipias in aurora ieiunado post ipm p 4° horas.
¶ 5° reme^m est. R. olei irini olei de spica olei vulpini. añ. 3.
 j. trociscoz de spica. 3. ij. cere al. q. s. fiat vnguentū molle de
 quo calido tota spina vngat a medietate spatulaz inferi^o.

Pro lenitione vo uēris fiat hoc eluarius. R. medulle cassie exte de canna. 3. iij. medulle mucbeite filr pparate cū aq saxifragie. 3. iij. b de
 lii mollis z subalbidī polipodij. añ. 3. iij. se. altee malue ma
 cis liqritie. añ. 3. v. cinamomi. 3. j. 5. fiat eluarius de quo pa
 tiēs cū senserit se stipticū accipe pōt oī mane colear vnum
 imediate ante pīadiū. **¶** 2^m remedium ad hāc lenitiōē est
 hoc. R. succari ru. cassie. añ. 3. ij. radicū recentū polipo
 dii ultimate tritaz. 3. iij. coquant modicum simul: sic di
 mittant. de hoc ergo electuario si pīum videret abomi
 nabile accipiant ante cibum sicut de alio dictum est.

Particula 4^a de rectificatib^o stōchū ad appeten
 dū digerēdū z educēdū uēositates.

¶ Ro qrtā vo z ultima pticula hui^o capli expedie
 da pīmittēdū p q oīa remedia que in purgationi
 bus supra positīs descripta fuerūt. necnō illa que
 in regimine catarrī z renū posita sunt sufficere
 possent ad rectificatiōē stomachi: nērum ppter
 cōplementum opis hic ponā aliqua simplicia z cōposita
 nūc appetitū: nūc vo digestiōē: necnō etiam uēositatib^o
 stomachi appropriata. Que vo conueniunt appetitui duo
 erunt simplicia z duo cōposita. pro digestiōe vo pficiēda
 tria cōposita describā. Et pro uēositatibus stomachi duo
 simplicia: z vnum cōpositum uelut utiliora ostendam.

De simplicibus ergo vigoratib^o digōē pī
 mū est mētha in qua inclu
 dit fere oīs potētia stomachalitatis: oīs enim stomachalis
 medicina qnque debet facē opationes. **¶** Prima q calefi
 at stomachū caliditate nō multā intēsa. **¶** 2^a q beat vītutē
 exiccatiuā: z ppe flegmatū: que plurimū abūdāt in stoma
 cho. 13^a tertij. tractatu p. cap de egritudinib^o stomachi. **¶** 3^a
 q beat lenē stipticitatē ad tollēdā lenificatiōem stomachi
 ab illis flegmatib^o factā. **¶** 4^a q beat vītutē subtiliatuaz z
 dissolutiuā oīs viscoſe materiei abūdātis in stomacho fm
 plurimū. **¶** 5^a z ultima: q beat aromaticitatē per quā tra
 riet feteri māeruz que multotiens corrūpūt in eo ppter
 debilitatē hui^o. bec oīa collige 13^a tertij. preallegato tractatu
 cap de medicatione stomachi in gīali. sed in mētha inueniū
 tur oēs qnque pditiones prenoiate. ergo est medicina sto
 macho pueniētissima. qre 2° can. in pīuo cap. mētha pfor
 tat stomachū z calefacit ipsū: z digerit: z sedat singultum:
 z reliq videbī zc. **¶** 2^m vo simplex medicamē ad eādem in
 tētiōē est mastix quioīuz sapiētū pcordia stomachū laxa
 tū z debilitatū in appetēdo: z digerēdo restaurat: ppter qd
 inter reliq medicinas stomachales Democrit^o collauda
 uit eā. **¶** Cōposita vo rectificatiā stomachū sunt duo supe
 rius memorata. Et pīū cōpositū est eluarius de aromati
 bus colligēdū a Mesue in antidotario. distinctione prima.
 qd factū in forma solida cum succaro taberget babeat in
 usa añ cibum per horā vnā accipiēdo de ipso vnciam. 5.
 cum potu pauci vini subtilis albi z aromatici: aut sine illo.
¶ Scōm vo medicamē est eluarius dyaciminū: z pīue
 cōpositū a Nicolao in antidotario. cuius usus sit ante cibū
 z post cibum accipiēdo de eo. 3. ij. uel. iij.

De cōpositis vo vigoratib^o digōē est eluarius
 dyabīa descriptū a Mesue in anti
 dotario descriptione pīma. Et etiā ab Auic^o 5° can. sūma p
 ma. **¶** Et melius illo lz paz forti^o est pfectio dyatriōpipeō:
 z pīue descripta a Gal. in secretis ad Omōtheū. descripti
 one 2^a. qmibi ponit descriptiones tres illius eluarij. Cui^o
 z filr alioz descriptiones hic nō apposui effugiēs plixitatē
 opis. **¶** Scio aut ego expientia lōga: q xilobalsamū pditū
 de meliorib^o est medicinis ad vigorādū digōē: z securuz:
 utilimuz. Et ppe si comedat añ cibū per duas horas colear

ar vñū de eo. Nō solū enī stōcho: s; cordi: cerebro: z epati p
 bet auxiliū in corrigēdo lapsu: coz frigidū: mōlē z imālem.

De his vo que simplicia sūt stomacho pferētia z re
 ctificantia ipsū in appetitū z digestiōe.

¶ Primū z supremū fere iter alia est carui: cuius comestio
 intātū vigorat eū siue añ cibū siue post cibū accipiat: qd de
 eo ita scripsit Serapio in aggregatore. Larui est bonuz sto
 macho pfortat z coz ipm calefacit z facit digeri cibū z igre
 di in pfectionibus faciētib^o descēdē cibū. **¶** 2^m vo simplex
 medicamē est cingiber tā siccū q viride: cui^o laudes ad di
 gerēdū z psumēdū uēositates in stōcho. lege 2° can. z uli sa
 piētum oīum pcordia. **¶** Cōpositū vo tā appetitui q dige
 stioni pferēs z spargēs uēositates a stomacho est. eluarius
 de seminib^o descriptuz a Mesue in antidotario descriptione
 pālegata. de quo cū succaro solido facto accipit. 3. 5. ante
 cibū. Ego aut soleo cōponē cū syrupo pseruationis cingib
 eris viridis z multū efficacius opatur deglutiendo. 5. 3. ex
 eo. **¶** Ultimū aut instrū z pīcipalr rectificatiū stōchi: ne
 uēositates multe gīent in eo: z adhuc si iā gīate z cōgrega
 te fuerint uēositates in stomacho carminatiū psumptiū
 z expulsiū illaz uēositatū est hoc cōpositū. R. calamenti. 3.
 ij. macis. 3. iij. cinamomi z galage masticis thuris ameos ca
 rui. añ. 3. ij. mēthe origani camedreos assari. añ. 3. j. 5. ligni
 aloes electi. 3. j. puluerigēt oīa per se subtilr: z cū lib. 5. syru
 pi de calamēto z 3. iij. succari al. fiat eluarius: de quo an
 te oēm cibum accipiat colear. 5. z bibat post ipsum. 3. 5. ul
 sexta ps cyathi vini clari aromatici z bñ fumosi: z pīuan
 do ipm ad minus per dies. xv. felicitabit stomachi disposi
 tio intātū q fortassis nō est ei medicina par. z sic pcedendo
 terminabit dispō Celeberrime doctor ad statum felicem z
 optatum ad quē perducatur ille oīpotens qui oīa felici
 tat z gubernat ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 91. De strangulatione ab oppilatione
 aut ab apostemate in pabus gule.

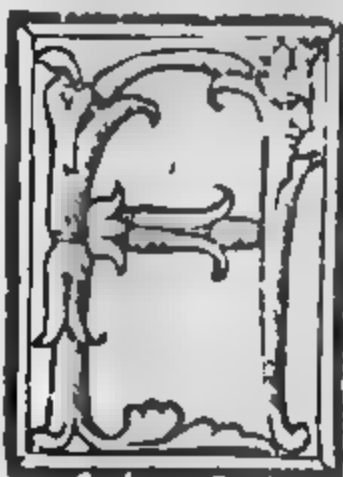
¶ Iacet videt minatā cognitionem dispō
 nis hui^o adoleſcēule de qua nūc
 scribit puenire nō sit possibile ex certiorib^o
 signis qbus medicus egritudinuz determi
 natā z distinctā cognitionem adipiscit. s. ex
 sensu visus z ex sensu tact^o. Aliqd nī z supfi
 cialr satis in hac mā enunciari pōt per sen
 sum audit^o: ex his que accepi a clarissimis
 doctorib^o diuersitatē huius dispōnis pīfundissime apientib^o
 Petro. s. sulmonēsi: z Baptista vincētino nre etatis do
 ctorib^o clarissimis. Neqz tū per opationem sensus auditus
 hoc intelligi pōt nisi inuamētū cognitionis adiungatur per
 opationes imaginatiue potētie ad quas affirmādo uel ne
 gādo aliqd poterit in ueritate huius dispōnis affirmari.
¶ Necessē est itaqz hui^o tremēde dispōnis ulem z pīmam
 oīum cām eē retētiōē ei^o qd euacuari cepit a nā. Si enim
 cū actuali euacuatione sanguis grossi z nigri per nares z
 per rīcā cuz excreatione etiā manifesta suffocationis signa
 nō appebāt. Et iā post retētiōē ipsi^o subsecuta est anbelit^o
 difficultas cū strāgulatione z dolore circa tracheā arteriā z
 gulā. patet q hoz accitū cā fuit māerum pdictaz que euā
 cuabant retētiō. Et hoc qdē ueritatē pīnet excludēdo pīmi
 niuas cās. s. pcussionis cōprehēsiōis stricture pīuz tolli z
 medicinaz pīocatiū assumptionē. Excludēdo etiā ei nocu
 mēta mēbroz que per colligatiā hāc strāgulationē efficere
 possent. **¶** Itaqz igit cū iā appeat nocumētū hoc fuisse pīe
 cutū pp retētiōē māerū necē est cludē q hoc pīngat: aut
 ppter pītiā pdictaz māerū oppilādo coartatiū vias anbeli
 tus siue oppilēt oppilōne coartatoria siue carnosā. Exēplū
 pīmi. ut si māeretēte fuerit in musculis gule z pītate sua cō
 primāt tracheā arteriā. Exēplū scōi. ut si nimia siccitate sua
 essentiali uel accituali sint cāe cōagustationis vias anbelit^o.
 Exēplū tertij. ut si māerū ps aliq retenta fuerit in epigloto:
 aut in spatiositate trachee arterie aut in cānulis pulmonis

¶ Pōt etiā mā talis apostemāda in strā anbelit° cōprimē. Et si qdē apostema fuerit in exteriorib° ptib° gule ad ipsi° cognitionē puenire poterit sensus visus z tact°. Si str si fuerit apostema in ptib° exteriorib° colli. Si aut apostema fuerit in musculis intermedijs meri z trachee arterie aut in pfundis ualde ppinqs pdictis mēbris: z nō fuerit q̄tatis ualde notabilis: tūc difficulter per sensus visus bēri poterit huius cognitio: cū dolore in ptib° pfundis gule pcepto z euz nocumēto sensato in organo deglutionis aut in trachea arteria: aut in utroqz sū. Sed ppe ducit de apostemate in pā niculo cāne pulmonis scatenante anulos cartilagineos ei° incōpletos uersus posteriōrē pte colli sup quo loco inuenit meri sustētari a trachea arteria sicut eadē meri sustentat. Et credo q̄ ista sit uera dispō huius adolecētis. ¶ At uo itēz bec dispō puenire pōt ppter impotētia v̄tutis vitalis z nālis cōplētis opus anbelitus: z hoc nō videt ita rōnabiliter credē in dispōne ista: cū nulla manifesta cā debilitatis uelocis in his v̄tutibus videat assignari. Neqz enī fortis euacuatio aliq̄ pcessit uel abstinentia fortis uel medicine male q̄litaris assumptio nisi foret bec dispō squinātia pestilēcialis denoianda. ¶ Itēz cā huius nocumētū anbelitus posset attingē ppter nocumētum male cōplexionis aut male cōpositionis oppilatiue z apostemose que euenisset in lacerto: uel in lacertis epiglōtis cōplētib° anbelitū: ad quē lacertū adueniūt nervi a 4° 5° z 6° parib° nervoz nuche q̄ oriunt a spōdilib° colli. ppter q̄ruz nervoz oppilonē aut apostema: aut malā cōplōnē accidē pōt nocumētū ablationis in anbelitu q̄ spūs aiales a cerebro nō delegant ad epiglōtim: aut posset fieri nocumētū diminutionis q̄ spīrituum aialid q̄tatis pauca deferret ad pdicta loca. aut nocumētū corruptionis: q̄ aialis spūs in substātia z in cōplōne corrupt: z mō sue delationis cū trāsiret moderate q̄tūz oporteret. ¶ Et ego credo q̄ in hac difficultate anbelitus: uel stragulatione siq̄ de pdictis causis in hac mullē assignari pōt aut erit oppilatio: aut apostema in pfundis musculis gule intermedijs meri z cāne pulmonis iā pdicto: aut erit nocumētum pueniēs ex pte lacertoz epiglōti aut erit in oib⁹ pdictis mēbris: aut in pluribus eoz factum zc.

Ex quibus oib⁹ facile itelligi pōt q̄ bec res uerēda est ualde z festine mortis p̄nuntiatiua. Un ad ipsius curationē festinādā est celerius q̄ est possibile sū octo in strā que nāc inferius cōtinent. ¶ Primū itaqz pdictoz est: ut cōsentiente v̄tute sicut scribit statim fiat ei flobotomia de cephalica dextre ptis educēdo sanguis. 3. liij. uel. v. sū tolerātia v̄tutis: z debet bec flobotomia sūmitti ppter necessitatē subitū iuuamēti cōsecuturi ad ipsa. ¶ 2^m in strā est: ut facta flobotomia pdicta statiz administret sibi clistē hoc. Rx. decoctionis cois lib. j. olei de aneto: de croco. añ. 3. j. olei de castoreo. 3. j. 5. ieralogodion. 3. j. z si nō habet iera illa accipiant ierepigre. 3. j. arthanite. 3. j. dyagri. 3. 5. salis cois. 3. j. misce: z apponat bora minoris afflictionis. ¶ 3^m in strā pncipale est: ut in spatulis ppe collum lateraliter sequēti sero in die uētōsationis ponant due uentose magne ignite cū scarificatione. ¶ 4^m in strā est: ut tpi⁹ bus intermedijs hāz euacuationū z diuersionū q̄ si semp fiat ei fricationes a genib⁹ usqz ad pedes: z ab inguinib⁹ usqz ad eos: z a spatulis usqz ad nates: z ab humeris usqz ad manus cū pānis aspis inferius trahēdo: aut saltē fiant ei ligature ad pdictas ptes dolorose. ¶ 5^m in strā est: ut bec mullet sepe gargariet cū hoc gargarismate actu frigidō a pncipio sue egritudinis usqz ad mediū augmentū illis. Rx. aque decoctionis balaustray: z sumach lib. 5. rob nucum. 3. ij. z si non habet rob nucum accipiant dyamoroni. 3. liij. ¶ 6^m in strā est: ut instante timore fortis suffocationis radat caput in summitate eius: z applicet eidem uētosa sine scarificatione: que pluries applicetur reiteratim. ¶ 7^m in strā pncipale est: ut sepe eidē applicent suppositoria facta cōsapone albo z lōgo sicut index. ¶ 8^m z ultimā in strā est:

ut post euacuationes per flobotomia z uentosas pdictas soluat eius uēter cum 3. j. pillularum cochiarum: aut cum 3. ij. ex eis sū tenorem virtutis. ¶ Hec qdē in strā posita sūt ppter necessitatē subitū iuuamēti qd est necessariū in dispōne tali. que tū regulariter ex auctoribus uarijs uoluminib⁹ colligi possunt. ¶ De modo aut ex pter rerum non nālium obseruādo dimitto clarissimis doctoribus p̄fatis electio nē fiendā esse. Si aut res dabit inducias in postez poterit declarari sermo in localibus z alijs particularibus remedijs diuertentibus z consumentibus mām sū opportunitatem. Rapissime ppter festinātiā missi: oportuit enim in vna hora expediri zc. finis.

Consiliuz. 92. De apostematib⁹ gutturis que vulgo Diagoncelli uocantur.

Requens occursus z longa mora sub aere nocturno stracta: z ppe sub radijs lune z capite discoopto moraz sūbere. Et 2° pncipalr sup sumpto cibo cito dormire z capite decuruo z corpore sup spinā inclinato. Cibarijs vinctuosis. ferculis in sero. Et usus lacticiuoz ciborū z multitudo comestionis citrulloz z pepo- nū: z vniūlr morib⁹ fortib⁹ exercitari sup cibo: bec oīa cause sunt cōgregationis māeruz in capite: z expulsionis eard ad ptes gutturis: vñ eueniunt apostemata a vulgo noiata diagoncelli uel gauones. A sapiētib⁹ uñ in medicina noiānt apostemata ignātica. que cū attingit fieri in pfundis ptib⁹ gule acuta noiānt apostemata ut plurimū suspecta z maleterminationis. Si aut exteriora fuerit nō adeo mala z piculosa sunt: intermedia vō locū prauitatis z bonitatis tenet mediū inter alia duo pdicta: q̄cqd tū in hoc attingat oīa uerēda z suspecta sicut placuit sūmo hyppocrati ubi dixit. Qui cūqz ignātiā incurrūt in. vij. dieb⁹ peunt. Si vō hos fugiat empirici sūt. ¶ Ex pdictis itaqz appere pōt q̄ regimē taliū dispōnū duplex debet esse. Et p̄mū qdē p̄feruatiuum. 2^m vō iam facte dispositionis curatiuum: ut nunc sequitur.

Preseruāt aut hoies ab icursu squinātie in strā q̄ plurima. ¶ Primū est parcitas cibi z potus in cena. ¶ Scōm evitare ea que pdicta sunt. ¶ Tertium frequens capitis mūdificatio cum assumptione vni⁹ us pillule assaiaret per horas duas post cenam acceptē. ¶ Quartū est frequēs capitis pectinatio z leuis eius fricatio. ¶ Quintū gargarisma ex aq̄ ordei cū vino granatorū: sepe factū. ¶ Sextū est frequēs collutio oris cū aqua ordei z septima pterob nucis cōmixtoz inuicem. ¶ Septimum est frequēs pedū ablutio ante cenā facta cum aq̄ decoctionis folioz hederelauri maiorane rosmarini. ¶ Octauum frequēs pedū fricatio a genib⁹ usqz ad plātas. ¶ Nonū frequēs masticatio granoz masticiis in mane facta uel saltem vni⁹ granī cubebe aut modici ligni aloes. ¶ Decimū frequens z bona narium demucatio. ¶ Hec z sūlia de p̄feruantibus ab egritudine hāc sunt meliora: que etiā cōferre possunt q̄ iā mā fluxerit z in gula collecta fuerit. Si aut cōtigerit mām in multa quātitate congestam esse in gula: tunc oīno subito prouidendum esset.

De ingenijs curatiuis z ppe q̄ cōcomitare cū istis signis. ¶ Primū q̄ patiens esset febrilis. ¶ 2^m q̄ apperet ei nocumētū in deglutione. ¶ 3^m z peius q̄ nocet anbelit°. ¶ 4^m pūctio dolor fortis in pfundo gule pcepti. ¶ 5^m absentia tumoris in ptib⁹ gule. ¶ 6^m grauitas capitis. ¶ 7^m uehemēs pulsatio arteriarū gule z tempoz. ¶ 8^m uehemēs rubor z inflāmatiō ptium capitis z gule. ¶ 9^m scorhomica dispositio uel uertiginosa uel utraqz simul. ¶ 10^m est pulsus cordis ueniens ex phibitione debite euentationis eiusdē. ¶ Cū enim bec accitū aut eoz aliq̄ z ppe q̄nque p̄ma iam scripta apparuerunt: statim pperādum est ad curationem gūalib⁹ q̄nque in strā ab vniuersa sapiētum cōcordia pbatissimis.

Primū est: ut uentre iam lubrico existēte statim fiat flobotomia de cephalica ptis aduerse patienti: ut si tumor uel dolor fuerit in dextra flobotome in parte sinistra uel e contra per quā extrahant sanguinis ad minns. 3. v. hora electa ab Alio, descripta q̄ta p̄mi. cap. 26° 2c. **S**cōm insūm est: ut statim anteq̄ impediat deglutitio patientis uenter soluat cum. 3. f. pillulaz cochiaz descriptione Ras. 9° Al. mā. cap. 3. post q̄rum assumptionē tardet cibis horis ad minns. vj. et paruz dormiat post earū assumptionē. **T**ertū insūm p̄ncipale est: ut eadē die et precedēte eger pluries faciat gargarisma cū hoc. R. rob. nucū. 3. j. vini granatoz 3. 5. aque decoctionis rosaz balau. et sumach lib. 5. misce totum: et ex eo actu frigidus gargarisma fiat et collutio oris. **Q**uartū p̄ncipale insūm est regiminis ad res nō nāles aduertētia: ppter qd q̄ p̄ncipalr a sapiētibus sunt approbata. s. lōgitudō vigilie: et tolerātia excellētis sitis: et abstinentia a cibo fere omni: ut scripsit princeps nona tertij. cap. de suffocationibus. ubi dixit. Et sūant: et vigilēt: et famem patient: qm sunt initium cure. **Q**uintū p̄ncipale insūm est inclinatio uel diuersio materiez ad ptes oppositas: que quidē multis cōplet insūis: ut colligēdum est 9° tertij. pallegato cap. **Q**uoz p̄mum est frequētatio clisteris bñtis aliqd acuitatis. **2**° est uenaz emorroidarū aptio in boie ad hoc sūeto. **3**° est frequens et fortis extremoz ligatura: et strictura iuxta cauillas: genu: et inguina: aut spatulas: et humeros. **4**° est frequēs applicatio uetosa: cū scarificatione sub aliis spatulaz. **E**t si quereret distractio lenior: tunc applicari possunt natib⁹ et carnosio domesticis p̄tib⁹ tybiāz. **5**° est spatulaz fricatio uehemēs a supius incipiēs ad inferiora trahēdo. **6**° p̄ncipale insūm: vñli uersa sapiētū scōrdia approbatū est ut si per p̄dictoz applicationē mae antecēdētes et diuncte nō essent ita sufficiēter resolute uel sūmptē: qn adhuc notabiles in anhelitu et deglutitione nocumētum apperet. tunc statim fascia magna toti gule circū applicet leuiter strigēdo. Et tūc fiet aptio ambaz uenaz que sunt sub lingua: et extrahat sanguinis quātitas tāta: ut ex ea p̄cipiat in anhelitu et deglutitione notabilis eleuatio: que qnqz ita uelox et manifesta subsequit⁹ qd cōtingit boiem in eadē die sepissime liberari. Et est p̄ceptū Alio p̄allegato cap. dum inqt. Et nō p̄termittat quin in eo cadat flobotomia ambaz uenaz que sunt sub lingua. **C**ōsiderans enim excellēs iuuamētum ex applicatione flobotomietalis uoluit ipsam p̄termitti nō debere et merito. hec enim flobotomia utrāqz mām simul euacuare pōt aīcedentē et diunctā: ut patet intelligi sūas anothomie ex ramificatione illaz uenaz a uena chili ascēdētis utrisqz ramis eius cerebrū ingreditib⁹: et pāniculos eius ex mixtione plurimaz uenarū que immergunt⁹ musculis gule et gutturis. Quoz oīum sūiam lege p̄ma p̄mi. cap. de anothomia uene uētre m̄tis ascēdētis. 29° tertij. p̄ cap. clarius idem p̄cipe poteris. Hec in summa est compendiosa descriptio ingenij p̄seruatiui et curatiui harum dispositionum.

De egritudinibus pectoris et pulmonis sūlia sequunt⁹.

Cōsiliū. 93. De orthomia siue difficultate anhelitus a mala cōplexione frigida et humida cū mā flegmatica mucillaginosa et p̄m vitrea domināte et cholērica subdominante. **D**ividitur autem cōsiliū in tria capitula.

De distinctionibus causis et signis difficultatis anhelitus et orthomie.

Cap. I.

Omnia nocumēta que in anhelitu cōtingūt includunt⁹ sub isto cōplexo termino nocumētum anhelit⁹ qd quidē multiplex est. **A**liqñ enim nocet anhelitus in ispirādo et nō in expirādo. uelut accidit his qui nō p̄nt pulmonē et cānā ei⁹ et alia mēbra anhelitus adeo sufficiēter dilatare: ut multa q̄tita

āeris attrahat⁹ per quā sufficiēter cor et alia mēbra enīrent⁹ et hoc cōtingit qñ lōgitudinales villi seruētes attractioni oī sūperati sunt in cōplexione: qñ ifrigidati aut taliter discrasiat⁹: aut qñ oppilati sunt uel apostemat⁹: ut patet in pleuresi et piplemonia et sūlibus. **A**liqñ vō nocumētū cōtingit in anhelitu quo patientes nō p̄nt ueniēter cōstringē mēbra pectoris ita ut expellat⁹ aer in villis fact⁹: fumositates uel uapores in pectore p̄tēti: et hoc est qñ latitudinales villi nō cōueniēter cōstringunt⁹. **N**ō raro vō et 3° cōtingit nocumētum in anhelitu tā in ispirādo q̄ in expirādo: et hec est praua species nocumētū anhelit⁹ quā greci dīsiā nocauerūt: ut colligim⁹ a Paulo. p̄ practice. cap. p̄po. **A**mpli⁹ aut alr nocumēta in anhelitu distiguunt⁹ et collocant⁹ sub hoc termino p̄patio anhelit⁹. que nō sponat aliud q̄ nocumētū q̄ eger nō sufficiēter cūtare pōt ptes pectoris nisi p̄parēt se ad uarias figuras corporis uel loci dīas. **C**ōtingit enī qñqz egrū nō posse ueniēter anhelare nisi appodiet se sup dextro latē et est qñ p̄p frigiditātē itēsz aut p̄p oppilationē a mā multa frigida uel grossa: aut p̄p apostema in musculis costalib⁹ et in inferiorib⁹ et superiorib⁹ nēopleuris mēbra anhelit⁹ cōp̄ressa sunt. Si q̄ eger sup eodē iaceat latē: grauans illa mēbra adeo qd anhelitū nō seruāt connenīter. Et qñqz suffocati moriunt⁹ egi ex decubitu tali. **E**t q̄ renouit⁹ ad lat⁹ oppositū alleuiat anhelit⁹: qñ remouet cōplexio mēbroz. Et quo appet qd hec est p̄paratio anhelitus dextri respectu sinistri. **U**n̄cludit⁹ qd cū allenatio sit in anhelitu ex decubitu sup vna pte: nocumētum et cā eius est in aduersa pte: et e contra. **S**ilr nō raro cōtingit egrū nō ueniēter anhelitū pficē: nisi totū corpus et maxie pect⁹ et collū erigat et figura recta sit tūc: et hoc qd cōtingit qñ nocumētū et ei⁹ cā inueniunt⁹ in oī pte corporis multiplicata: tūc enī si corpus erigat⁹ anhelit⁹ alleuiat⁹: eo qd nulla mā cōp̄rimē pōt mēbra anhelit⁹ a dextro uel sinistro an̄iori uel posteriori situ. Remanet q̄ canna pulmonis et alia mēbra erecta per quoz rectitudinem aer uberius igredi pōt: et uapores abltus ad eū ueniēti⁹ expelli. Alijs enī parib⁹ semp uberi⁹ aer ingredit⁹ et celerit⁹ per cāuitatē rectā q̄ per incuruatam. Et ita etiā fumositates et aer per eadē lineā rectā uel cāuitatē celerit⁹ et liberius expellunt⁹ q̄ per incuruatā. et hec est illa nocumētū anhelit⁹ spēs quā greci orthomia appellauerūt: et cadit a significato termini: orthos enī apud grecos rectū uel rectitudinē importat. Hec est illa nocumētū anhelit⁹ spēs: qua molestat⁹ generosus uir Philippus de scolari⁹. Hic enī anhelitū suum ueniēter expellē nō pōt: nisi ipse erigat se sedēdo aut stando. **E**st aut itē 3° cōsiderādū qd hec nocumēta anhelit⁹ quecūqz dicta pueniūt qñqz a mala cōplexione p̄m pectoris per essentia in eis: qñqz vō per colligatiā aliaz ptū. p̄ qd cāpitio cū desinit ab eo mō in mēbris anhelit⁹ recepta. 2° vō et frequēter per colligatiā stomachi cū uetositates et mae in eo multiplicatae dyasfragma cōp̄rimunt. Et silr de epate et splene repletis dicēdū est: et maxie de epate cū in eo apostemata aut magne oppilationes accidūt: per quas grauitate epate nocumētū in anhelitu cōtingit ppter qd cōp̄rimūt dyasfragma: ita ut nō ueniēter dyastolet et sistolet. **N**ō curo autem hic tāgere spēs nocumētū anhelitus pueniētes a matrice: nec ab alijs mēbris mala cōplexione simplici materiali uel immateriali nocētibus pectori aut a uentositate hoc efficiētibus: esset enim materia amplissima speculatione et diffusa scriptura indigens. **A**mplius et quarto specificatur anhelitus nocumēta ex pte causarum mālū illa efficiētium. Et hec qdem mō ut in pluribus esse pōt flegmatica aquosa. Et de ea 10° tertij. sit caplū de aqua in pulmone aggregata. Aut hec mō cōtineri pōt in uenis et arterijs pulmonis et alioz mēbroz anhelitus: aut ipsa eadē in fundi poterit in poris mēbroz anhelitus: et erit hec cā cōiuncta sicut p̄ma antecēdēs cā est talium egritudinū. **A**tten de m̄ qd raro cōtingit talē cām diunctā baz egritudinū esse flegma mucillaginosum uel vitreū. **C**ō ppter frigiditatem et suam

viscositate nō ita facile penetrare possit mēbra anhelit⁹ propter dēsitatē cōpōnis et subatitē eoz. vñ ut in plurib⁹ cōtingit: q⁹ bec mā ad penetrādum iuuat ab aliq⁹ ptiūcula cholericē māci secū cōmixte: igit⁹ cholericā mā mobilitādo colliquando et subtili⁹ reddēdo flegma facit ipm penetrare in ptes angustas mēbrioz anhelit⁹ in quas per se penetrare nō posset: et in viro isto cōtingit bec orthomia a mā flegmatica mucilla ginosa et ptiū vitrea dñante et a cholericā subdominate.

Ex quorū fundamēto pcludunt⁹ correlaria plura. **Primū** q⁹ huius viri dispō non est vere asma denoianda. si accipiat ei⁹ formalis diffō accepta x^o tertiū. dñ inqt. q⁹ asma est egritudo cu⁹ paties nō inuenit excusationē ab anhelitu q⁹ laborat festinatus: aut prefocat⁹: sed anhelitus talis est necessario nelox et frequēs et magn⁹: nō necessitatus ad figurā erectionis. igit⁹ x^o. **Sequitur** 2°: q⁹ egritudo huius viri est mala cōplexio mālīs frigida et humida ptiūm pectoris anhelitus seruētium. seruēte la toria et preparatoria. **Sequitur** 3° q⁹ orthomia nō est egritudo ppe sumpta. patet: q⁹ nō est cōplexionalis aut cōpōnalis aut vnitatis. igit⁹ x^o. **Sequitur** 4° q⁹ orthomia est accidēs. patet: q⁹ cadit a mala cōplexione: aut a mala cōpōsitione ptiūm anhelitus. **Sequitur** 5° q⁹ mālīs cābui⁹ egritudinis est flegma cholericū mucillaginosū: vel vitreū predictis ptiūm inuētum. **Sequitur** 6° uerificatio exit⁹ sanguinis cū sputo simul. potētia enim cholē dissoluēdo sanguinē: et ipsum fluxibilē et subtiliorē reddendo facit ipm poris uenaz et orificijs eaz emanare. **Adhuc** 7° sequit⁹ cām falsedini in sputo repitrate facile uerificari posse. Cū enim ptiūm aquosis flegmatis cōmiscet⁹ cholericā mā notabil⁹ calida falsedo acgrit⁹ in tota massa: ut legit⁹ pma pmi. cap⁹ de humorib⁹. §. illo. Ois aut⁹ falsuginis cā. **Amplius** 8° sequit⁹ uerificatio cognitionis loci vñ talis emanat sanguis emanat enim a remotis et pfundis ptiūm pectoris: quod demōstrat⁹ ex forti cōmixtione sanguis cū flegmate. Si enī emanaret a ppin⁹ ptiūm nō posset a deo pfundari et cōmisceri cū flegmate: cui⁹ oppositū appet ad expientia. Necessē itaq⁹ est pcludē q⁹ emanat et exit a ptiūm remotis: aut saltem nō a ppin⁹: et est pūctus notabilis theorie. **9°** aut⁹ sequitur facile posse reddi cām moleste sitis huius viri: que puenit essential⁹ ab illo flegmate. **Et** 10° sequitur uerificatio interpolati euētus sitis. Neq⁹ enī semp⁹ gñatur et genitum inuenit⁹ flegma falsum: potēs ad exiccādū humidū roridū ptiūm pectoris. solū enīz tūc multiplicat⁹ sitis cū multiplicatur cā ei⁹ effectiua: sed illa est falsa. falsū igit⁹. **Sequitur** 11° solutio qōnis qre sitis ista nō oino tollit⁹ ex potu. patet: q⁹ potabile nō cito puenit ad ista mēbra ut possit abscindere cām cōsumptionis humidū roridū: aut restaurare illud: ita ut abscindat⁹ sitis. **12°** sequit⁹: q⁹ hic vir paratus est ad ptiūm aut saltē ad empima: nisi miserator altissimus ei subueniat. ad ptiūm qdem cū mā corruerit pulmonē sine cuius corruptione nō pōt intelligi ptiūm in pprio significato. ad empima vō paratus et pprie cū materie predictę putresceret in spatio sitate pectoris. **Ultimo** autē deducit⁹ q⁹ nisi vir iste sollicite sibi pvideat nō pte labit⁹ sue vite terminus valde multum. **Hec** itaq⁹ mibi placuit tecū agere theorie clarissime artium et medicine doctor Bartholomee arpo. Tu aut⁹ solito tibi studio acutius meditaaberis: ex varijs enim auctoz fontibus bec scripta emollita reperies.

De regimine dicte dispositionis per regimen in sex reb⁹ non naturalibus.

Cap. II.

Pincipiū regiminis huius viri orthomici fundamētum assumit ex applicatione congrua sex rerū non nālū. Et difficile qdē est tale regimē conueniēter erigē ppter cōplicationē egritudinis cum accitibus et pprie cu⁹ accitē suspecto magis: qdē est sputū sanguinis: ipse enim aduocaret ad se administrationem olum rerū frigiditate phibētū inundationē et ebullitionē sanguinis et rerū stipticārum coartantū uasa et san-

guinē etiā igrossantiū. Et bec qdē oia nocerent pncipali dispo-
niti: que est mala cōplexio frigida et humida in preceden-
ti cap⁹ demōstrata. **Propter** qdē nulla de sex reb⁹ non nālū
libus calefaciens et exiccās ex vna pte conueniens esset. **Silr**
neq⁹ in frigidatā et stipticā foret conueniētia: qre debet ne-
cessario dici q⁹ talia debēt esse inuicē cōplicata dñariūz qua-
litatū induciua. Ego aut⁹ lōgitudinē sermonū effugiēs sub
exēplaritate discurrā per ea que nocitiua sunt et euitari de-
bēt. In relijs aut⁹ preter ista poterit cēdi licētia. **Primū**
ergo euitare oportet habitationē in aere magne caliditatis
et siccitatis: sed eligat⁹ aer in istis ambabus q⁹litatib⁹ mode-
ratus nāliter vel artificial⁹: qualiter imaginari debes q⁹lita-
tes aeris uernalis cōparati ad byemalē et estiualem. **Quin-**
me aut⁹ aer iclinari debet ad humiditatē ppter suspitiones
exit⁹ sanguis: silr etiā zuestes ei⁹ nō sint pect⁹ multū cōstrin-
gētis: neq⁹ collū: et capitis tecturas nō itēsiue calefacientes
beatiūmo nō trāscēdat caliditatē intēsiue maiorē q⁹ induce-
rent pelles de doffib⁹ uariōz aut agnē mediocres. **Ex**
exercitio aut⁹ oī fortū et duratiūo nullo mō exercitari debet: p-
pterea q⁹ tales motus mās in fluxu ponūt: que ad debilia
mēbra plurimū defluunt. **Quies** g⁹ corporis totū et anime
etiā a fortib⁹ meditationib⁹ tristitia et angustia: et sollicitudi-
ne circa exteriora negocia sollicitanda est. Et si diuersionis
grā aliq⁹ esset opportunū exercitiū: tūc fiat cōfricatio manu-
um usq⁹ ad pedes. nequaq⁹ placet mibi fricatio brachiorū
nec pectoris ppter suspicabilē motū sanguinis: et bec suffi-
ciant de exercitio. **Vigilias** aut⁹ immoderatas effugiat p-
pter caliditatē que sequit⁹ ad eas: imo adherē p⁹lixitati som-
ni est ei ualde conueniens. ppterea q⁹ in eo vigorat⁹ digestio et
pficit⁹ tam in cibis et potib⁹: q⁹ etiam in pparatione mate-
rie pectoris et rectificatione ipsarūz et oino in dormitione
sua euitet resupinationē et capitis curuationē: imo uelut se-
misedens dormiat. **Ut** trachea arteria liberior reddat⁹ in
spirādo et expirādo et expurgatione materierū per sputū. Et
si in pncipio dormitionis eius masticaret mediocriter radi-
cem vnā ligritie mundate et parūper torrefacte super lamē
na ferrea esset ei ualde conueniēs. **In** assumptione q⁹ritat-
is ciboz memoret⁹ ptiūm cibum suū. Ita q⁹ ex ipso nō exten-
dat⁹ stomachus nec grauiter: nec in eo fluctuet potus. am-
plitudo ppter qdē grauet⁹ dyaphragma et uene pectoris com-
presse sanguinē effundūt: qui in pectore putrescēs in empi-
ma: vel ptiūm conuerteret⁹ egritudo. Itaq⁹ cibū accipiat ppa-
ratione et coctione suis ita diligēt⁹ cōfectum: ut q⁹si semidige-
stus existat: neq⁹ masticatione forti egeat. ppter qdē fortas-
sis melius esset cibū eius ptiūm in tres vices q⁹ solū bis ipm
accipe in die nālī. **Uelut** si tēpore ueris xi^o uel xii^o hora ci-
bare⁹. xviii^o iterūz aliq⁹ accipiat ex eo: et postea itēz xxiii^o
uel xxiiii^o hora cibare⁹ 3° et ita de potu dicēdum. **Cibo-**
rum aut⁹ q⁹litates et potū et eoz pparationes eligēde nunc
dicant⁹ ita q⁹ pro hoz declaratione premittēdum est q⁹ ciba-
ria absolute dicta talia conueniētia sunt grā sustētationis vir-
tutis cū opantur a mā et non a q⁹litate manifesta: et talia sūt
sicut panis simulaceus. i. de pura farina factus. **Carnes**
molles et bñ pingues et pulloz gallinarum et colūbelli etiaz
et anatuli. syluestres etiam aues ut fassiani per dices meruli
turdī et qualie beneplacent mibi. **De** quadrupedib⁹ vō
vituli caprei annuales agni castrati cuniculi porcellūne
nes domestici uel syluestres et lepores et gaçelli et consimiles
carnes sunt laudabiles. **Et** de ferculis oia cū ouis cōpo-
sita et modico caseo dulci sunt ei conueniētissima et pprie pro-
pter sputū sanguinis. Et cicera rubea et al. et brodiū fabarū
cū pinguib⁹ carnibus et caules optimi sunt: et pastinace
domestice et sylue. feniculū petro. mētha marubiū hysoopus
rosinari. serpillū saluia. In summa oīum plātārum calidaz
usus in ferculis est huius viro conueniens: et pprie q⁹ cū eis mi-
scef⁹ aliq⁹ negetabile de his que phibent uenaz relaxatio-
nē et apertionē fieri: ut bursa pastoris folia citonioz mollia et
rubi etiaz aliquid in brodijs cocta in filo ligata: non in

comesta. decoia et filia in cibis sigillat virtute alicuius stipticitatis uenas confortates. Zuseula vo de ordeo: de amilo: et psimilib' simplicia dico non mihi placere nisi eis commisceat' aliqd de calefacientibus pectoralibus: ut hyssopus: anet'': feniculu': petrosil'. salvia: origanum: et filia. Sicut etiam lacticiu' cibi dimittendi sunt: et maxime ex lacte crudo. Cibar'ia vo ex lacte cocto composita conuenire possunt: et maxime quando eis adiungit' aliquid croci uel cinamomi nucis muscate uel macis. **¶** Aceti autem usus est ei dimittendus ne promoueat tussim: que maiore facit operatione in uenis. Sicut et agresta non placet: et minus mala esset ei agresta salsa cum succaro comixta quam simplex et sine sale. Limones autem dulcedini vicini sunt sibi utiles: et succus arariorum cum succaro factus etiam conueniens est ei. Et ex eis oibus saporibus componi possunt uariarum specierum secundum consuetudinem et modum diuersarum ciuitatum et locorum. **¶** Oleum uero oliuaz uisum non multum placet mihi propter incitationem quam facit ad tussim. nam melius est ei butyrum. Et adhuc melius est oleum amigdalaz dul. recens quam aliquis liquor uinctuosus qui reperiri possit. **¶** Caseo uero ouino uel vaccino aliquantulum solido uti potest. **¶** Aromata uero conuenientia sibi plurima dicta sunt unum memorando quod crocus est ei medicina conueniens inter omnia. propterea quod dilatat organa anhelitus: confortando cor et spiritalia membra omnia: et sua leui stipticitate confortat uenas et uasa sanguinis: et arterias et cor. Similiter non obliuiscatur ad herere usus comestionis enule frequenterando ipsum. **¶** De fructibus autem recetibus bone sunt ei auellane molles: et amigdale pre ceteris: et ficus recetes comedat audacter: et pira muscata: et cerasa solida bene dulcia. Melones etiam et uue bene dulces sunt ei utiles. Et granata dulcia comedat ad libitum: et iunibe etiam bene mature sunt ei conuenientes. Persica etiam bene dulcia quandoque comedere potest. **¶** Preparationes uero ciborum meliores ei sunt carniu' elixarum quam assatarum. Et si tamen assata placet in padellis cum pinguedine cocta concedi possunt: si sunt bene mollia: et non viscosa: propter quod pastiles cibi oino dimittendi sunt. **¶** Potus autem huic nobili viro conueniens debet esse uinum album uel subrubens: claz: aromaticum: et mediocriter dulce: quod non sit ualde fumosum: et ita purum bibat. si autem potes et fumosum esset uinum: tunc misceri potest cum aqua de bona cisterna in diebus magni caloris: simpliciter et cruda. In diebus autem frigoris debet esse cocta. Si autem cuius supradictum est: quod si a principio mensis octobris usque per totum mensem februarij biberit hydromel: nunc scribendum. esse maximam iuuamentum ad sanitatem eius recuperandam: aut saltem de ipso commisceret suo uino. Est autem huius hydromellis descriptio talis. **¶** Mellis electi lib. j. aque cisterne lib. xv. pulueris succari lib. s. croci. s. cinamo. s. j. bulliant omnia sicut in uase vitreato usque ad assumptionem tertie partis: tunc ergo ponat in eo mastice. s. j. et iterum modicum bulliat. Deum colet bis per stamem bene spissum: et sit usus eius: ut iam dictum est. Hoc in summa est huius viri regimen celebrandum ex arte seprerum non naturalium.

¶ De regimine dicte dispositionis per medicinalia. Cap. iii.

Ro regimine uero medicinali ab hoc generoso viro obseruando premittendum est. quod omnia medicinalia infra debet participare qualitatibus et virtutibus parum trijs. nam indicatio a materiebus in pectore stentis indigentibus expurgatione per sputum conuenientia sunt ei calida apertiu' et abstersiu'. Indicatio uero ab exitu sanguinis et ab aliquanta parte cholere comixta flegmati indigeret frigidis reprimentibus: quod tamen maior est intentio ad exiccationem tanquam ad rem maioris utilitatis. Ideo calefacientia abstergentia subuliantia et apertiu' dari debent in compositione. et ita sciens pcedendo omnia remedia secundum hunc modum disponens. **¶** Premittendum est 2º quod tam ad curationem quam ad preservationem huius viri a frequentia paroxysmorum inuadentium ipsum ingenium curationis optimus est: ut iste vir omni anno in uere purget et in autumno uniuersi purgatione: pectori tamen appropriata magis. **¶** Itaque in purgatione ueris taliter pce-

dat. nam antequam traseat dies. xii. mensis iunij optimum erit ei auxilium ut flobotome' a basilica sinistri brachij sub cubito inuenienda: per quam educant' sanguis. s. salt. iij. neque timendum est quod habuit aliam flobotomiam. etas enim ei: fortitudo uirtutis: multitudo sanguis in eo: et spes egritudinis cui complicat' exitus sanguis ad flobotomiam inducere debet. **¶** Facta ergo flobotomia sequenti die soluat' hoc minoratiuo. **¶** Rx. manne electe s. j. s. reubarbari. s. ij. aga. electi. s. j. s. squarti. s. v. s. s. salis geme. s. j. infundant' hec omnia in. s. iij. aque hyssopi cum. s. ij. pulueris mastice: et ita aut remaneat per diem natalem: et tunc in aurora calefiat: colent' et uolenter expmant': et colature tali apponat' succaz ad libitum: et bibat calidum: et dormiat super eo hora una: et non amplius quiescendo. Et cum transuerint hore. v. bibat scutellam brodij macri calidi cum multo succaro. Et post illud brodium per horam accipiat prandium. **¶** Die uero immediate sequenti accipiat hoc digestiuum. **¶** Rx. aque enule. s. ij. s. aque labrusce. s. j. mellis ro. s. s. syrupi compositi acetosi succarini. s. j. calidus saltem bibat per dies. 8. **¶** Nona uero die sequenti purget' eradicatione cum istis pillis. **¶** Rx. pillarum de agarico descriptione Mesue in antidoto. s. j. pillarum cochiarum. s. s. forment pillule. vij. et accipiantur hora et modis in minoratiuo iam dicto obseruatis. **¶** Cum igitur hic vir fuerit euacuatus: tunc quiescat per 4º uel quicquid dies: tunc ergo incipiat accipere de hoc eluario: quod est conuenienter pectoris expurgatiuum **¶** Rx. mellis dispumati lib. s. rad. apij et pulegij. an. s. ij. coquantur mel et dispumet in uase vitreato. tunc ergo cum cepit infringi dari ponant' spes: et fiat eluarium: de quo patiens in aurora et adhuc post ortum solis deglutiat coctear. s. et per horam ante cenam tantum. Et sicut tantum accipiat quando uadit ad lectum et est de medicinis a Democrito descriptis. **¶** Memoret etiam hic vir post purgationem predictam in omni cibatione sua semper accipere aliqd de numero. 8. medicinarum infra scriptarum. **¶** 1º est crocus. **¶** 2º est sic ficce. **¶** 3º est enula. **¶** 4º hyssopus. **¶** 5º marnbiu'. **¶** 6º feniculu'. **¶** 7º pulegium. **¶** 8º est betonica.

Occurrere autem medietate mensis septembris poterit purgari per hunc modum. Si enim clarissimo doctore prefato apperbit: poterit sibi fieri flobotomia de basilica dextre partis: per quam saltem educant' sanguinis. s. ij. s. **¶** Sequenti autem mane minore' cum minoratiuo ueris aliquantulum diuersificato: ita quod reubarbaraz et agaricus ponatur equaliter et hoc est per maiorem indicationem ad cholera habendam in tpe autumni quod precessit hyems. Et est enim rationabile multiplicari magis cholera in estate quam eadem in hyeme. **¶** Post minoratiuum uero die immediate sequenti accipiat hoc digestiuum in aurora calidum: quod continet dies. 8. s. **¶** Rx. sy. viol. s. j. syr. de hyssopo. s. s. aque capil. ue. aque lambusce et hyssopi. an. s. j. misce. **¶** Post digestiuum uero nona sequenti die purget' cum hoc eluario. **¶** Rx. electuarij idi. s. iij. eluarij ros. s. j. accipiat in aurora cum modico uini rubei calidi obseruando post ipsum omnia que dicta sunt in alijs euacuationibus. **¶** Cum ergo hic fuerit euacuatus quiescat per. 8. dies: tunc ergo apponant' eidem uetose in spatulis cum scarificatione leui: ut attrahant' aliqd sanguinis per quem alienient' uene a compressione et dilatatione. Neque ex his timendum est: imo si pseueraret poxismorum instans et accitum fortitudo laudare ego quod eligeret alterum horum duorum instorum. **¶** Primum quod apponeret toraci eius medio per equidistantiaz ab extremis cauteriis potentiale secundum hunc modum. **¶** Rx. arsenici citrini et est auripigmētū. s. ij. vitrioli ru. s. iij. mellis. s. iij. pulueriscent' ambo et decoquant' cum pasta hñte foramen longum. figure iunibetatum ergo ibidem dimittat' usquequo fecerit escaram. ad cuius casum intendat' cum appone recentis assungie' et cum ceciderit mudificet' cum unguento aploz. Et si nolueris lenius unguentum apponas basiliconem. Neque curandum est quod cōsolides locus usque ad annum integrum: aut saltem usque ad sex menses. **¶** 2º uero remedium est appo setonis: et hoc in sinistra parte costarum in penultima inferiori de quicquid costis mediosis in medio costarum laterali eque distanter a spina: et a pomo granato. **¶** Nota quod si iste vir non timeret in altero istorum duorum

Inſtrorum ſuſtentat magna pars ſpei ſue ſanitati.

Eum ergo iſte vir fuerit eſatus eſione duplici iā
pdicta: tūc mibi occurrunt. xv. reme-
dia per iſm celebrāda in reliq̄pte anni: quoz. x. adminiſtra-
ri debent in hyeme iter purgationē autūni t̄ueris. alia vō
quique adminiſtrent in eſtate inter purgationē ueris t̄ autū-
ni. Prima vō ſūt quique que adminiſtrari debēt a fine mē-
ſis octobris per totum mēſem ianuarij: talia quique a mē-
ſe februarij per totum mēſem apulis. ¶ 1° itaqz de quique
hyemalibus eſt hoc. ℞. ſucci betonicę. 3. j. ſ. croci. 3. j. pipis
nigri epitbi. añ. 3. ij. mellis electi diſpumati. lib. 5. coquatur
mel: t̄ poſt iſfrigidationem eſus apponant ſpē adiu. p̄teren-
do in mortario. De hoc ergo eluatio paties oī ſeptimana ac-
cipiat ter in aurora coclear vnum deglutitū: t̄ tardet come-
dere ad minus per tres horas. ¶ 2° vō remedium eſt hoc
℞. cinamomi electi. 3. ij. macis: nucis muſcate. añ. 3. j. croci
3. j. pulueris galāge. 3. j. ſ. ſucca. al. lib. 5. cū aqua capil. ue. co-
quat ſuccarū t̄ fiat ſectio in rotul. ij. 3. de quibus ſemper
comedat vnā ante prandiu t̄ cenā. ¶ 3° remedium eſt hoc
℞. cabebaz: gaz. nucis muſ. añ. 3. j. ligni aloes. 3. j. ſ. ſanda-
ra. 3. ij. roſarū viol. añ. 3. ij. pulueriſcentur oīa per ſe. deinde
cōmiſceant: t̄ de hoc puluē dieb⁹ intermedijs aſſumptioni
eluarij ſupraſcripti qñ uadit ad lectū q̄ritas ſex granoz oī
dei ſubſp̄gat ſagittali cōmiſſure cranei ſemper cū pectine
deponēdo p̄m̄z puluerē cū apponit ſecūdu. ¶ 4° reme-
diū ſingulare eſt hoc. ℞. olei de pulegio: olei de croco t̄ pi-
perib⁹. añ. 3. j. olei onſancini. 3. j. ſ. ſandarace: maſticis. añ.
3. j. terant diu in mortario: t̄ de hoc linimento partes coſta-
ru anterius t̄ poſterius quando uadit ad lectū diligenter
ſungatur actu calido. ¶ 5° vō t̄ ultimū remediū de hyema-
libus eſt hoc. ℞. pul. roſmarini. 3. j. coralloz ru. 3. j. miſce:
t̄ cū modico ſuccari bibat in ſero p̄ duas horas poſt cenā.

Quinq̄ vō alia remedia que adminiſtrari debent
a p̄ncipio februarij uſqz ad mediu a p̄-
lis rōnabilr debent eſſe a p̄dictis dila parūper. in cōtinen-
te enim eo tpe inuenit caliditas intensior. quare t̄c. ¶ Pri-
mū de p̄dictis remedijs poterit eſſe tale. ℞. dyacalamenti.
3. j. croci. 3. j. pulueris liquiritie. 3. j. incorporent ſimul t̄ de
hoc electuario deglutiat eger ad quantitatem nucis mu-
ſcate omni ſeptimana tribus vicibus in aurora. ¶ Scōm
vō remedium eſt: ut diebus intermedijs aſſumptioni p̄dicti
eluarij ſaltem bis in ſeptimana hic vir accipiat hūc potu
calidū in aurora tardādo cibū horis ad minus tribus. ℞.
aque enule. 3. ij. aque iris. 3. j. miſce t̄ cū ſuccaro bibatur.
¶ 3° remediū eſt hoc. ℞. ligri. 3. j. cinamomi macis florū
byſopi t̄ praſſij. añ. 3. j. ſ. anili. 3. iij. pulueriſcentur omnia
ſubtiliter t̄ miſceant cū 3° q̄ritate ſuccari: t̄ fiat tragea de
qua vir iſte ſemper ante prandiu t̄ cenā deglutiat coclear
mediū. ¶ Quartum remedium eſt: ut quando uadit ad
lectum poſt cenam ſaltem per duas horas deglutiat huius
electuarij quantitatem nucis muſcate. ℞. electuarij dyairis
deſcriptione Nicolai. 3. j. capillorū ueneris croci. ana. 3. j.
pulueris radicum enule. 3. j. fiat electuarium. ¶ Ultimū
vō remediū de p̄dictis eſt hoc. ℞. electuarij dyapraſſij de
ſcriptione Nicolai. 3. ij. violarū: ſe. papaueris albi. ana.
3. j. ſ. incorporentur ſimul cum modico de ligritia t̄ fiat ele-
ctuarium. de quo patiens per duas horas añ prādiū deglu-
tiat q̄ritatem nucis muſcate. Et ſunt iſta decem remedia
ſuſtēramētūz curationis oīum egritudinum huius viri.

At uero iterūz quinq̄ ſunt ponenda remedia qui-
bus iſte vir uti poteſt in toto proceſſu eſta-
tia. ¶ Primum itaqz de p̄dictis eſt hoc. ℞. mucillaginis
ſebellē. 3. iij. electuarij dyaprunis ſimplicis. 3. ij. violarū
liquiritie medulle cartami. añ. 3. ij. penidiarū. 3. iij. fiat
electuarium. de quo hic patiens omni ſeptimana ſemel in au-
rora deglutiat q̄ritatem medie. 3. t̄ tardet cibum ſuū acci-
pere horis ad minus quinque. In hoc enī eſt magna v̄tus
leniēdi mēbra anbelitus p̄uocādi ſputū t̄ leniēdi pectus.

¶ 2° remediū eſt hoc. ℞. agarici electi. 3. j. aloes epatici. 3.
vj. 3. maſticis. añ. 3. j. ſ. ſal indi. 3. vj. viol. ligri. epithimi ber-
modactyloz. añ. 3. j. ſ. pulueriſcent oīa t̄ infundant in. 3. v.
aque violarū t̄ diligēter cōmiſceant t̄ ſupponantur radijs
ſolis nel tegule calefacte uſquequo exiccet aq̄ ter renoua-
ta. De maſſa ergo illa fiāt pille exoi. 3. vj. de quibus vir iſte
bis in mēſe accipe poterit. 3. j. in aurora tardādo comedere
per quinque horas ad minus: aut ſaltem de eis accipiat oī
q̄nta uel ſexta die vnā parūzante cenā. Et attēde q̄ in iſtis
duob⁹ remedijs cōſiſtit vīs lenificādi t̄ purgādi uentrem a
ſupfluitatib⁹ t̄ poterit eis uti oī tpe vite ſue. Si enī hic re-
media cōcedunt ſueniēter in tpe eſtatis: tūc nō eſt dubita-
bile q̄ etiā ſueniūt in tpe hyemis t̄ in alijs. ¶ 3° remediū
eſt hoc. ℞. ſerue roſaz antique. 3. ij. ſerue ligri. croci pul-
ueris ſarfare. añ. 3. j. troſciſcorū de karabe. 3. j. capil. ue. liq̄-
ritie croci pulueris ſarfare. añ. 3. j. incorporent ſimul oīa in
mortario t̄ de hac mīxtione hic vir ſemp in fine prandij t̄
cene deglutiat coclear vnum. ¶ 4° vō remediū ſingulare
eſt hoc. ℞. maſticis. 3. j. macis. 3. j. gariofil. 3. j. liquiritie. 3. ij.
pulueriſcentur t̄ cum ſuccaro albo fiat conſectio cū aqua
capil. uene. in rotulis magnis. De hac ergo conſectioe hic
vir ſemper ante prādiū t̄ cenam comedat rotulam vnā
4°. ¶ Ultimū vō remediū qd̄ occurrit eſt: q̄ iſti viro in
fine menſis auguſti apponant uentose due cū ſcarificatio-
ne ſuper natibus ad diſtrahendū mām a capite t̄ a pectore
per que redditur alieniata virtus: ita ut ſanitatez acquirat
t̄ poſſideat: quam ſibi concedat altiffimus trinus t̄ vnus
regnās per infinita ſecula ſeculoz. Amen.

Conſilium. 94. De apoſtemate in partib⁹
pectoris profundo. ¶ Diui-
dit autem Conſilium in capitula tria.

De cauſis t̄ ſignis egritudinis.

Cap. i.

Paret ex his que recepi ore tenus
mibi narratio q̄ diſpō hu-
ius honorande domie oīno eſt apoſtema in
partibus pectoris profundum: quod ex mul-
tis euidentijs demonſtrari poteſt. Et primo
quidē ex his que nunc apparēt ſenſu. mul-
tos enim hoīes hoc anno legis grē. 1440. periclitari contin-
git. t̄ paucos quibus hec accidit diſpoſitio in partibus Ita-
lie q̄ plurimis liberari cōtingit: q̄ tūcūqz etiam beneficio
medicinali eos pcurari contingerit. ppter qd̄ hic moriendi
modus ſub grē epidimie collocāduſ eſt rōnabiliter. Et eo
maxime q̄ in pleriqz locoz hanc egritudinē cōtagioſam
eſſe ſenſus ondit. ita q̄ egrotāte vno in eadem domo pluri-
mos egrotare cōſili morbo t̄ piclitari cōpertū eſt. Qd̄ non
aliter apud ſpeculantes in medicina ſaluari poteſt. niſi q̄
morbus iſte cū dā uenenositatis ſpeciei copulatus eſt. cum
ab vno homine ad alium tranſeat. ¶ Et hoc totū etiā ma-
xime declarari poteſt ppter accitū multitudinē t̄ eoz uehe-
mētā in p̄ncipio huius morbi apparentem. ¶ Et iterum
ppter liuorē in urina horum egrotantiū ſtatim a p̄ma aut
ſcōa die huius egritudinis reſentatū. huius enim liuoris
cā nō poteſt aſſignari ex pte uehemētis ebullitionis uel pu-
tredinis que in p̄ncipio huius morbi apparēt. hec enī ac-
cīda pp̄ia ſunt ſtatui egritudinis t̄ ultime parti augmēti
eius. Quare cū hic effect⁹ in manifeſtas cās non bene ſuf-
ficienter reduci poſſit. oīno op̄z ip̄m prouenire ab occultis
cauſis que non ſunt cōuenientes actioni v̄tutis in mām t̄
morbi in nām: que cōtingē ſolēt in p̄ncipio morboz ſimplr
māliū. Igitur hi morbi hoc mō cōtingētes nō ſimplr termi-
nāt terminatione egritudib⁹ cholericis ſanguineis t̄ aduſtis
coiter attributa. Sed ppter aliā cām: nō ſolūz medico: imo
etiam philoſopho t̄ aſtologo penitus occultā. ¶ Sed de
particulari cauſa loquētes que eſt effectus imediate pdu-
ctiua cauſa: cuius cognitio difficillima eſt: iuxta poeticū
illud in georgicis. felix qui potuit rerum cognoscere cauſas
Quid me igitur p̄fundiffime doctor agitas: ut tibi aliquid

Tempus go
1440

theoricum scribā de quiditate egritudinū talis: hoc anno
apparēd. satis enī ex istis rei vitas apparē pōt. Cum z ego
bis in egritudinib⁹ nullū remediū salubre magis asserere potu
eri q̄ utēdo medicis becaartictis vnicuiqz uenenositati cor
dis uere trijs. Quib⁹ cū opportuno tpe p⁹ uel 2⁹ die aduo
catus fui usqz mō a reuerētia ueritatis depono tibi q̄ ne
minem in manu mea periclitari contigit de numero. 40. ad
quoz curā uocat⁹ fui: nisi soluz vnā decrepitā. 75. annos ab
etate sua transeuntē. ¶ Scōdo autē pncipalr egritudinem ip
sam esse apostema. apparet ex uehementia doloris z pfun
duz esse: qm̄ tangēdo exteri⁹ tactus nō inuenit doloris locū
¶ 3⁹ apparet hoc ex cōtinua febre que est accidens ppiūm
apartibus mēbroz pncipaliū z ppinquoz eis. ¶ 4⁹ itez ex
nocumēto anbelit⁹ a quo hec mulier nō euacuat⁹: z pprie a
cōstrictione eius. ¶ Et hoc itez ex tussi molestante ipsa: ue
hemēt. ¶ Et 6⁹ adhuc ex appitiōe sputi subrubei que oia
sunt pleuresis ppiā signa: ut 13⁹ tertij. tractatu 4⁹. cap scōdo
e p⁹ affōz cōmēto 12⁹. z pmo de crisi. z pluries alibi colligen
dū est. ¶ Facit autē me nō parū besitare hui⁹ rei dispō an sit
apā dyafragmati magis q̄ pleure factū: uel pānculo diui
dēti pect⁹ in duas medietates ppter cōfusionē signoz que
mibi relata fuerūt. Dolorē uehementē magis pcipit mulier
hec in finibus costaz mēdosaz apud hypochondria qd ar
guit mām in dyafragmate cōtēta cū difficultate spuēdi nō
nisi post mltas tusses. ¶ At vō in medietate pectoris pfun
ditus perceptus dolor mām significat in mediastino pāni
culo cōtineri. Dicitur enī qd dolor instat magnus a furcu
la pectoris usqz ad catenam gule rectitudinaliter pfunda
tus. ¶ Qd vō pleuretidēs pānculus iterū sit apostematus
manifestū est ex dolorib⁹ in laterib⁹ pectoris paz sub ma
milla pseuerantibus cum pūctione z alijs accitibus que pre
dicta sunt. Unī ex hac accitū multitudie fortitudie z pseue
rantia facile potest apparere qd hec egritudo oēs aut ples p
dictarū partiū apostemādo occupat. qre in ipsius curatio
nem recto iudicio pcedendo pro nunc occurrunt mibi. x.
pncipaliter obseruanda.

De cura per regimē sex rerū nō nālū

Cap. II.

Rimū itaqz ipoz qd est regimē ei⁹ ex pte rerum
nō nālū sit ifrigidatiū humectatiū z lenitiū
nō solū ptiū pectoris: s; etiā uētris pp qd oia ci
baria ei⁹ pparētur cū ptiāna uel aq̄ ordēi cu3 se
mib⁹ 4⁹ maiorib⁹ frigidis cū spiacib⁹ decoctiōe
fenu greci mucillagine psilij semis lini z silib⁹: ita tñ qd suorū
fuscoz nullū euacuet⁹ a croco que est de summa medicina z
cōferētū nocumēto anbelit⁹ cōstrictū plenresis z cōsilib⁹. Si
militer etiā recipiāt oia cibaria ei⁹ vntē uel decoctionē enu
le. ppterea qd cordialis est z pectoralis multū. 11⁹ tertij de me
dicis cordialib⁹ colligendū est. ¶ Vno vō in potu tpe ci
batiōis albo subtili dulci cū aq̄ pdicta cōmixto absqz ordeo
uat⁹ nisi febris uehementia dolor capitis aut aliū accitē pbi
buerit. Por⁹ enī dulcis hydromel z secānabin opz sit usus
tū in istis reb⁹. 2⁹ regimis acutoz textu z cōmēto pmiis. pmi
scē aq̄ ordēi cū vino nulla auctē cōfirmari pōt. z uana est
opinio credētiū illō z modus practicādi cū ea detestabilis
est. Cū nō videā rōnes nisi cōcludētes aptitudinē corrupti
bilitatis ei⁹ a vino z corruptiōis stōchi ab ea pp cōuersionē
ei⁹ ad acetositatē z uetositatē multitudinez quā ipsa efficit.
vñ nocet stomacho uehementer. ut scōdo canon. colligendū.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Scūdū vō pncipale iſtū est: ut statim occurrēs
medicus huic dispōnī cōsentiente vntē faciat flō
miā de basilica tria pti dolēti sub cubito posita
z exbant⁹ sanguis. 3. v. uel. vj. qm̄ mulier a gūa
tione sanguinea est. Si autē dolor esset in oibus
ptib⁹ pectoris colcatus adhuc cōpenit flobotomia de parte
pdicta: eo quia dextra pars oīno fortior est sinistra z p ipaz
flobotomata meli⁹ euacuat⁹ mā a basi sanguis que est epar.
¶ 3⁹ pncipale qd post flōmiā illā mane immediate seqnti sol

nas uēter ei⁹ cū hoc potu. R. cassie de sua cāna nouiter tra
cte cū aq̄ acetose. 3. j. reubar. elci. 3. j. ignāci. 3. v. pulueris se.
citri. 3. vj. sal gēme. 3. j. misce totū des in potu cum aq̄ deco
ctionis se. coīuz: z postponat⁹ cib⁹ horis ad minus quque.
¶ 4⁹ iſtū est: ut postq̄ cibū accepit patiens per duas bo
ras euaporet locus cū fufurib⁹ z milio. Si autē dolor ista
ret fontet⁹ cū spōgijs uel uescis plenis cala aq̄ decoctionis
camomille melliloti se. aneti capi. ue. se. malue altee z croci
zē. ¶ 5⁹ pncipale est: qd si itez istaret dolor apponatur hoc
emplast⁹ lenitiū sedatiū doloris māei resolutiū z dige
stiuū. R. radicū lilioz alboz coctaz in sapa. lib. j. se. malue
altee violaz capil. ue. seminū coīum frigidoz. añ. 3. ij. farine
lini fenugreci. añ. 3. iij. croci. 3. j. butyri recētis lib. 5. fiat em
plm fm artē cū decoctione pdictoz z calidū ponat⁹ pdictis
partib⁹ dolētib⁹: ita tñ qd leui ligatura liget⁹ nō cōpūmente
pectus z pprie dyafragma. ¶ 6⁹ pncipale iſtū est: ut si
postq̄ trāsierit dies q̄ta dolor ifestet acerrimus cōsentiente
vntē difficultate anbelit⁹ urina cōturbata subiugali uel li
uida apparente cū uestigijs rubedinis statim flobotomet⁹
alterius partis basilica z extrahant⁹ sanguinis. 3. iij. uel. v.
fm iudiciū sapiētis. ¶ 7⁹ pncipale iſtū est: ut qui hanc
egritudinē cōcomitabit⁹ uehemēs pulsus z salt⁹ cordis: nō
applicet⁹ cordi epithima in frascriptū enitēdo semp qd ab ip
so z ab oi altero locali exterius apponēdo euacuent⁹ repcul
sua. ipa enī māei dīgōnē impediūt nimis in grossando ipsā
¶ Et itez ipaz ad pfunda pectoris ipellāt. ¶ Et 3⁹ qd ipaz
mām ad pncipalia mēbra retrocedē faciūt. ¶ Et 4⁹ qd no
cumētū in anbelitū magnū efficiūt. sunt enī frigida z oia ta
lia sūt pectori nociua. ut 5⁹ affōz ab hypocō. z cōmēta.
colligis ibi. frigida sic nix uel cristallus pectoris. ¶ Ampli
us itez z talia stiprica mām in loco apato cōgregatiā dolorē
augmētāt. ¶ Et itez 6⁹: qm̄ oia talia sputi exitū pbi
bēt qd oīno mortale est. 13⁹ tertij. tractatu 4⁹ colligis a pncipe.
dū inqt. qd cū retinet⁹ sputū: tunc scias qd iā ppe mors est: p
pter qd uana est opinio modernoz practicātiū: qui in cura
istaz egritudinū appropinquāt stiprica oīno egros iterficiē
tia. Et utunt⁹ grosso motuo non hñ plato nec intellecto a
Mes. qui dicit qd cōpetit⁹ repculsiua in pncipio pncipian
te de quo alias a me diffusius disputatio perficiet⁹. ¶ Est
autē huius epithimatis descriptio. R. aque farsare viol.
añ. lib. 5. aque mellisse. 3. x. croci. 3. j. spēruz eluarij de gem
mis: z eluarij de ligno aloes. añ. 3. j. vini aromatici. 3. v. bul
liāt simul: z calidū applicet⁹ cū pāno de grana sub mamil
la sinistra. ¶ 8⁹ vō iſtū est: ut qd tpe oi post pmiā floboto
miā semp exhibeat⁹ ei hoc digestiū in aurora calidū cum
aq̄ ordēi. R. syrapi violarum. 3. j. syrapi de liquiritia. 3. 5.
misce. ¶ 9⁹ iſtū est: ut ppter uehementiā sitis z nocumen
tū in anbelitū a uehementi caliditate pueniens: z grā expū
tionis facilis cū aq̄ ordēi sepe des in potu inlep violatum
actu tepidū uel frigidū fm iudiciū sapiētis cū trib⁹ pab⁹ de
aq̄ ordēi. ¶ 10⁹ z ultimū iſtū est: qd si uēter eius non esset
pueniēter lubricus fiat sibi clistere lenitiū cum aqua or
dei: uel decoctione berbarū lenientū z in frigidantium cu3
succaro ru. cassiāsi. z oleo violato z cōsimilib⁹: ut iudicio
sapiētis procedendum apparuerit. ¶ Ultimo si supabū
dānter ad pmissa duo transmitto remedia in bis egritu
dinib⁹ hoc modo per me expta: de quibus alternati quā
si semp hec patiens in ore suo teneat sine masticatione de
glutendo quod dissoluetur. leniūt enim hec duo membra
spuionis: z sputū mobilius efficiūt z educūt: z vias anbe
litus libiores reddūt: qd totū ccedat altissimus qui omni
potentia sua sanat oēs languores. Ad laudem dei Amen

Cōsiliū. 95. De pleuresi.

Propositio huius generose domine
est pleuresis: quod appa
ret ex signis mibi recitatis z scriptis: scilicet
dolor existit in pectore sub costis ei⁹: z febris

febre continua cū tussī et gūstate anhelitū: et iam appet uerū eē
ex his que vir in sciētia et ope pitissimus opat^r est circa eas
flobotomia enī uētris lenitio per supius et inferi^r fomentatio
nes et linimēta pectori applicata sūt ad curā silis dispōnis.
Et iā qdē ad tātū pducta est dispō: et cū oī pdictoz applica
tione quātūcūqz conueniētiū dolor pectoris: neqz sedatus: ne
qz alleniatus existit: ut de quo curādū. Et qd magis infesta
est: qz dolor de pte vna pectoris multiplicatus est ad aliam.
Unī ppter hoc subtiliter cōtemplandū est: ut inueniri pos
sit modus curationis cōueniens. ¶ Opzigit pmittere qz bec
plenresis: aut est pmutata de vna pte pectoris ad aliā sicut
frequēter atigit in crīsis pmutatiōis et incōpletis. Si enī
pleuresis mātrāsmutari pōt ad caput et ad pulmonem: ut
pōt colligi x^o tertij. cap de crīsis^o pleuresis. tūc nihil resistit:
qn mā possit pmutari de dextra ad sinistrā pte pectoris: et
ecōuerso. Et hui^o pmutatiōis hntur signa per alleuiationē
doloris in pte in qua pmo isestabat magis. et per repitatio
nez calitatis remisse in vna pte: et qz per decubitū sup patie
teptica minus gūat eger in anhelitu et in tussiedo qz pus.
¶ Est iterū 2° in hac dispōne cōtemplādū si bec pleuresis mul
tiplicata uel cōplicata fiat ul facta sit: qd qdē atigē pōt: qz
mā vna pus mota fuit qz vtutē isestabat: magis ergo ppul
sa ad alterū laterā fecit vna pleuresim et atigēs est alterā pte
māei nō fuisse motaz tpe quo p^a mā mouebat. ppter ea qz
nō erat ita mobilis ex pte qlitatum et substātie: nec ita acu
ta et vtutis molestatiua. Cū ergo vtus erat potēs ad resistē
doz ei nō poterat bec 2^a mā moueri tpe illo quo mouebat
et mota fuit mā pma. Supueniente ergo p^a pleuresi subsecu
ta est 2^a pleuresi. aut qz vtus debilitata nō poterat resistē tan
tum qtu pmo resistebat. aut qz mā magis calefacta ul sub
tilior et mobilior reddita: acutior etiā est qz pus eēt. mouebi
tur ergo 2^a portio māei et faciet 2^a pleuresim non resoluta
p^a. sed bec erit cōplicatio duplicate pleuresi. ut patet intelligē
ti. Igitur satis uerisimile est qz bec dīa egrotauerit et adhuc
egrotet duplici pleuresi. s. dextri et sinistri lateris. Unde solu
ditur qz ista est pleuresis ualde mala. ¶ Et sequit^r 2° qz nō
est mirabile si remedia a sapienti viro qtu cūqz canonice et
electissime applicata nō curauerūt ipam. sile enī p sepe atigit
in cōplicatis et cōpositis febrib^o qz nō alleniāt eger ab acci
tib^o: qre foret conueniēs ipm alleuiari debē pp motuz noue
māei cui^o mor^o ipedit vtutē ab opatiōe sua in eādo sensibi
litr et insensibiliter. et in digerēdo et diuertēdo māo: qre ipa v
t^o faceret si a noue māei motu nō ipediret: et oīuz boz pmo
nū snia colligi pōt x^o tertij. cap de pncipijs speculatiōis sciē
tie apatū pectoris et pulmonis. et ibidē cap de signis pmuta
tiōis pleuresis. Et iterū in cap de crīsis^o pleuresis. ¶ Et ad
cōfirmādā hāc ueritatē multa occurrūt motiua. ¶ p^a est: qz
lz instra curatiōis cōueniēter fuerit appropiata: nō incōse
cuta est alleuiatio accitū neqz cōstrictiōis anhelit^o neqz tuss
is neqz doloris neqz febuis: ut astātib^o apparet. ¶ 2^a mo
tiuū est: qz in dieb^o qdrature crīsis nō apparuerūt signa vi
ctorie vtutis ad māam: neqz enī ante pma qrtaz apparuerat
sputū subrubeū ut mibi dī qz significat breuitatē egritudis.
Neqz in pma qrtā apparuit aliqd sputi subtilis et aliqliter
digesti qd significat terminationem in septimana. Si l^r ne
qz appuerūt alia signa demonstratiua fortitudinis vtutis ad
māam. g de neccitate cōcludit^r qz bec egritudo erit lōga et salu
bris. aut qz erit mortalis añ. 40. diem. aut qz permutabit ab
empima uel psum. ut pma affōz. textu et cōmento 12° collī
gendū est. et x^o tertij de crīsis^o pleuresis. ¶ 3ª motiuū
est: qz lz bec mlier sit in fine etatis cōsistentie ut mibi dī: tū
qz lōgo tpe vitā vidualē honestissime suauit et lōgis orōni
bus et abstinentia suūm corpus macerauit et vigilia et spo
decubitu seipaz excellenter attriuit. argumētū euīdēs est in
ipā genitas et cōgregatas fuisse māo multas et acutas: qre
nō est mirabile si vna pleuresis in dīlī dīa alteri succedere
potuit. ¶ Ex quibus oībus ulimate cōcludit^r difficultas
bonę terminationis et curatiōis hui^o egritudinis in qua ut

mibi videtur procedendum est: ut statim sequitur.
Licet itaqz in dispōne hac theorice et opatiue cō
cēplati sit pcessum per vix excellētis
igenij et pfundissime scie doctorē Marcū dotū. et usqz nūc
huc nihil sperari possit. scribā tū nūc ea que mibi in postez
obseruāda vident^r: cōprehensa est in quinque modis cura
tionis infrascriptis. ¶ Prīmū itaqz curationis igeniū est:
ut uētre lenito et cōstante vtute stat fiat flobotomia de uena
saluatella ptiō patiētis nūc ultimo loco et exbantur sangui
nis. 3. iij. aut. v. ¶ Si aut post pma flobotomiā adhuc ap
parerent signa magne repletionis melius est flobotomare
uenā ptiōis orie patiētis: lz ipsa itez pus fuisset flobotomata
et si tūneret operator flobotomiā illius: tūc fiat flobotomia
de basilica sub cubito posita a qz ramificat saluatella pdicta
huius enī basilice flobotomia uelocius et rectori aspectu
magis eūat qz saluatella. ¶ Et adhuc 2° si sig^o uberioris re
pletionis apparerent flobotomāda esset magis uena ptiōis
orie patiētis. Et oīs isti smones colligi pnt a pncipe. x^o ter
tij. tractatu 5°. cañ. de pncipijs opatiuis in apatib^o ptiō p
ectoris et pulmonis. et 9° Almā. cap de pleuresi. et pluries ali
bi. ¶ 2ª instrm curationis est: ut postqz flobotomia pdicta
administrata fuerit cōsentiēte vtutis fortitudine et resistente
magna lenitione uētris die imediate sequēti uēter leniat^r cū
hac medicina. Rx. pūmōz sebestē passul. añ. 10. j. viol. ligri
tie capi. ne. añ. 10. 5. coqnt in lib. j. aque usque ad cōsumptio
nē medietatis: et cū pdicta decoctione actu cala exbat^r me
dulla cassie sist. ¶ De hac igit medulla. Rx. 3. x. renbar. elci
3. j. spice nardi. g. v. misce et totū cū cyatho. 5. pdictē decoc.
actu calide accipiat in aurora et tarde post ipz cib^o horis
v. n. l. vj. ¶ 3^a igeniū est: ut si pp timorem debilitatis vtutis
aut resistētiā astātiū: ul altera de cā nō posset administrari
flobotomia scda: tūc applicent^r uētose infra pticulas patie
tes cū leni scarificatione grā eāonis: aut distractionis ma
teriel^o diūcte uel ppique ad trāsēdū in diūctā et debet fieri
scarificatio leuis et fortis sm iudiciū pfati doctoris pfun
dissimi. Et forte si nō resisteret debilitas virtutis: aut altera
causa ingeniū bonū esset puocare menstrū hūc mulieris
et pprietū licito impoito collo matricis facto tū. 3. ij. op
poponacia. et 3. 5. electuarij albi incorporati in uicē cū mo
dico felis tauri. Docenim est de secretis. Auic^o colligēdis
adeo. 21ª tertij. litteraliter. ¶ 4ª instrm. s. ad sedationē do
loris necessariū: et illud est sm hāc descriptionem. Rx. camo
mil. melil. seminis aneti: capil. ueneris: seminis altec: mal
ne: vngule caballine. añ. 10. ij. passulaz nigras. 10. iij. cor
ticū papaueris numero sex. butyri recentis lib. 5. sape dul
cis lib. iij. aque fontis fialas. xv. bulliant omnia simul cū
leni decoctione preter sapa et buty: que ambo ponant so
lum in fine decoctionis: et tunc etiam addatur croci itegri
5. j. ¶ De hac igitur materia fomentē locus cū molli spon
gia uel lana succida que melior est: que amplectet magnaz
partē pectoris: non solum patientē particulā: sed etiam sa
nam. et post fomentationē illā supponat lana succida infu
sa in hoc vnguento: et calida actu applicet. Rx. pinguedi
nis anatis: butyri recētis: amboz lotorū cum aqua ordei
calida. añ. 3. ij. pinguedinis galline. 3. vj. vitellos ouorū 3. na
mero. ij. croci. capil. ueneris. añ. 3. 5. fiat vnguentum molle
in mortario. Deinde lento igne bulliat in. 3. ij. sape dulcissi
me usqz ad consumptionem illius sape. ¶ 5ª instrm est: ut
post bec itēda^r ad digestionē māez et incitationē vtutis ad
expuēdum māam cum bis instris. si enī mā in pectore cōtēta
esset: et adhuc a capite reumatizaret ad pectus: fiat bec mix
tio. Rx. loch de papauere. 3. 5. sy. de liquiritia: mellis violati:
dyapenidionis. añ. 3. vj. terantur oīa simul ultimata contri
tione: et de hac materia semper teneat in ore suo quantita
tem fabę: ut colliquata descendat ad pectus per concauū
canne pulmonis. ¶ Si autem in materia appareret aliqd
signum digestionis: tunc debet habere virtutem facientem
excreare: sicut esset tale. Rx. loch de pino. vnciam mediam.

byapenidionis. 3. j. misce cum uenienti quantitate syrupi de bysopo: aut de liquiritia si timeat calitas. Et si contingeret miam esse resistente maioris: tunc uenies esset mixtio byapenidionis cum loco de squilla equis dosibus. Hoc etiam tpe oimane exhiberi debet sy. de bysopo: et de liquiritia cum aqua decoctionis ordei passulorum et ligri. Post hoc enim approximatione cum sapienti modo dietandi qui mihi narratus est spero egritudine ista ad via sanitatis perducere si est sanabilis: quod concedat omnipotens altissimus: qui effluenti benignitate sua sanat omnes languores: qui sit benedictus in secula. Amen.

Consilium.96. De pleuresi.

Pleuresim per illo magistro scolarum de mota gnana nece: ut huic viro die. 29. pntis mensis de hoc moratu. Re. eluarij rof. 3. iij. et bibat euz. 3. iij. aque lactis capri calidi in aurora et tardet comedere sex horas. Et 2^m

remedium est quod die. xxx. immediate sequenti incipiat accipere infrascriptum potum quem continet diebus ad minus. x. hora immediate prescripta. Re. aque mellisse. 3. ij. aque violarum et radicum altee. an. 3. j. syrupi compositi acetosi. 3. s. syrupi iunubini. 3. s. misce. Et 3^m quod die. xxxi. flobotometur sibi basilica dextri brachij sub cubito posita per quam educantur sanguinis. 3. iij. Et 4^m principaliter attendat quod si tpe assumptionis digestiui precedentis ueter eius remaneret stipticus: tunc oialtero sero accipiat unam pillam in hunc modum factam. Re. agarici electi. 3. s. armoniaci pinguis. 3. j. aloes abluti. 3. i. s. 5. 5. 5. iij. salis indi 5. ij. reformentur pilule cum succo rof. de oi. 3. vi. Et 5^m principaliter attendat quod post. x. dies ab assumptione digestiui purgetur in hunc modum. Re. cassie nup parate euz aqua capil. ne. 3. vj. reubar. electi. 3. ij. salis geme. 5. j. sgnati. 5. iij misce et totum assumat cum. 3. iij. aque lactis capri calidi obseruando post ipsum ea que in minoratio supiori posita sunt. Et Ultio vero memoretur quod ante cibum et post ipsum: et ante purgationem etiam et post ipsam assuescat tenere sepe in ore suo de loco de pino quantitate unius gni fabe quod a calore naturali dissolutum ad inferiora descendat sine deglutitione artificiali. Istis factis scribat mihi de successu et prouidebit ei. Ad laudem dei Amen.

Consilium.97. De regimine conualescentis a pleuresi ne reciduet.

Enerabilis in Christo pater dñs Maphus reno de sacra religione deuotissima monacho sci Georgij de aliqua diebus parum ante elapsis laborauit pleuresi uera que contigit i eo ex dñio maei cholice: et vitelline que apauit paniculum pleuritide dextri lateris ei. Et 2^a a pleuresi et ab accitibus eius dei gratia nunc sit curat. in quibus egritudines oēs difficulter eradicantur in byeme: quoniam remaneat aliquod portuncula maez que non raro minantur recidui. Idcirco ad eiusdem preservationem quique modis regiminis eius ipsum defendere videtur mihi necessarium esse sicut nunc apparet in sequentibus.

Et 1^m itaque regimine est. ut ipse euitet mansiones terraneas a quo propinquo aeri septentrionali et occidentali oblectas usque per totum mensem apulis futuri. Et Effugiat etiam usque cibario iuisca: tuior et grossior saltim per unum mensem: qui in oēs cibi sunt in ista sue religionis uelut sunt pastilia oia caseus lac et lactici nia cibaria acetum et acia oia. et nuges et cappares et oleum multitudinem ubi butyri usus est ei conformior. Et Laueat a leguminibus elixio oib. 13 cicera rubea et alba et brodiu fabarum cum carnibus pullinis vitulinis et colubinis sunt ei uenientia. Non enim video secum esse quod utat regimine societatis ei. comedens cibaria predicta et multa actu frida uelut fructus: ut castaneas carrubias pira poma que oia sunt ei vituperanda: et passule et sic non sunt ei nocine. Et De serculum uero uti poterit caulibus et rapis radicibus petroselinis et iusculum de ordeo et consili

1^m. Et Unde uero ei sit colore albus. substantia subtile sapore dulce uelut tribianum: quod biet dulcedinem suam naturalem et non a vino cocto datam. et eligat uinum uicetinum taruifinum uel istrianum tribus predictis additionibus puslegiatum. Et Aque autem usus non placet mihi. Et si propter consuetudinem desideraret lipbare uinum tunc accipiat aqua percocta ad cuius fialam. j. ponat. 3. j. s. ligritie bini munda et minuti icise. Et Insuper euitet motum fere omnem super cibo imo quiescat ut in plumbum. Et Si uerit uigilias imo dormitio longa oino est ei nece: propter quod non aspiciendo reuerentia legis secum erit ei saltim per unum mensem uel usque ad medium februarii abstinere a uisitatione matutina nocturna: quod non poterit diurna lectione recuperare. In comedendo cibum et ualde soleniter deglutiat masticatam et non multum igluiose deglutitum. si uerit neque potum. Et ois cibi et potus mensura debet esse tanta quod ad eam non sequatur stochi grauitas neque tētio: et non stet in bō dispositionis meditatione angustiosus: quoniam ipse dei gratia per se facile sanabitur et per hec et per sequentia. Et Secundum principale est. ut iste uir penetrat bene beneficium uentris et proprie cum instruo ei appropiato eductiuo maez que fuerunt antecedentes et diuēte eae egritudinis: uelut euz istis pillis. Re. aloes preparati. 3. ij. oppoponacis pinguis: pulpe colloquintide. an. 3. j. bdelij mollis subalbidij. 3. j. ptes duas dyagridij. salis indi. an. 5. iij. reubarbari: agarici electi. an. 3. j. cum succo rosarum. formen pillule de oi. 3. vj. de quibus accipiat oia quarto sero parum ante cenam Et 3^m principale instrum est hoc. Re. assari: bysopi: prassij: sticados pulegij: et calamēti. an. 3. vj. sandarace. 3. iij. spice nardi. 3. ij. sanguis draconis: acatie. an. 3. j. amili. 3. v. terant oia per se subtilissime. deinde incorporent in mortario cum uino maluatico. deinde resuet in nase vitreato stricti orificij. de ipso oisero cum uadit ad lectum posteriores costas et spatula diligenter inungant in loco bene calido: et suauiter fricando: et cooperiat locum vulpina pelle calefacta: et circumliget. Et 4^m ut hic fidissimus seruus dei ante assumptionem pillarum suprascriptarum in aurora accipiat istas aquas. Re. aque sarsare. 3. v succari al. 3. j. et calidum accipiat totum. Et Ultimū uero est quod iste uir oino circa. xlii. uel. xliii. diē lunaris mensis februarii faciat sibi fieri flobotomiam de uena saluatella posita inter anularē et auricularem digitos manus dextre per quam educatur sanguinis. 3. iij. aut. v. et non dubito quod per hoc tale regimine misericordia summi saluatoris ipsum ad perfectam sanitatem esse reducet. Si autem aliquid deficeret scribatur: et paratus ero ad laudem dei. Amen.

Consilium.98. De plenitudine pectoris et anhelitu coangustatione a materia flegmatica mucillaginosa secundum maiorem partem et vitrea subdominante.

Diuidit autem Consilium in capla tria. De causis et signis egritudinis. Cap. 1.

In nobilis dñs Marinus laborat dispositione mala et uerēda satis. v. pectoris plenitudine et anhelitu coangustatione puenientibus a materia flegmatica mucillaginosa secundum maiorem partem et vitrea subdominante que ambe congregata sunt in pectore: partim per colligatam a capite per defluxum maez que funduntur et defluunt ad pectus. et etiam alia per istam maez diuturnitate temporis comorantes ibidem uerse sunt in mās vitro colligato siles. pectus enim ei non est tante potētie: ut mās tate quantitas sensibilis uel insensibilis expellere possit: et digerere digone in noctiuo uenienti. unde propter multitudinem ipsarum faciunt solone continuatū uel extensionem et malā cōplonem que ambe excitant ad expulsionem earum maez prius quam ueniret digerantur. Et Si autem mae tales pēse in cerebro gñent per uiaz idigōnis: aut secundum partem effundantur a stomacho uel ab epate non conuenienter digerentur propter debilitatē suā. hoc non videtur dubitabile: quoniam satisfactoriale videtur magnā partem harum maez gñari in tpe suo propter debilitatē in eo consecutā a multitudine maez que in epate suo abundant. unde gñant propter illā malā cōplonē flegmatica propter

dicta sicut in stomacho et capite eius generantur multe materie flegmaticæ equiuoce et non uere dicte tales.

Et quibus oībus cōcludit dispositionez huius viri esse multum uerēdā ppter multa. ¶ 1° qz est egritudo toti cōploni huius viri contraria. qm̄ complo eius nālīter est calida et egritudo frigida mālīter. ¶ 2° iterum. qz becegritudo contrariat nālī cōploni. epatis ipsius qd̄ est calidum et humidum tam respectu medij in specie q̄ respectu medij in genere. ¶ 3° qz ipsa est cōtraria etati huius viri. est enim p̄stens. ¶ 4° qz est trīa exercitio huius viri qd̄ satis laboriosum est. ¶ 5° qz ipsa est pēdēs a mā multa: qm̄ materia pauca nō posset caput eius et pectus tam cito tam uehementer replere et coartare q̄ cito fiunt ei hec accidentia. ¶ 6° qz ipsa est egritudo ledēs tria pncipalia mēbra. s. cerebrū ppter plenitudinē et gīationez equocā māerū flegmaticarum in eo: ut dictū est. Etia qz replet hec materia cor notabiliter: ad huc etiā qz ledit notabiliter epar et cum hoc stomachum: ut in precedenti capitulo deductum est. ¶ Et ultima rō est. qz egritudo iā diu pseuerauit et cronica facta est. ergo a materia frigida. cōtia colligitur 2^a affōz. cōmento illius. Senes tūenibus plerūqz minus egrotant. ¶ Propter qd̄ ultimo cōrelarie cōcludit q̄ iste nobilis vir multum promptus et sollicitus esse debet in sui procuracione. ut nunc in sequentibus apparebit.

De regimine per sex res non naturales. Cap. II.

Sic pro sui regimine p̄mittēdus est. p̄ q̄ iste vir precauat sibi ab assumptione multa ciborum et potuū in quantitate cōtinua: imo melius esset ei vnam quantitatem ciborum et potuum in tres vices q̄ in vnica uel bina cibacione accipere de eis. ¶ 1° q̄ nullum cibum deglutiat: nisi prius bene fuerit masticatum. ¶ 3° q̄ euīet cibos frigidos et humidos viscosos et oppilatiuos. Exemplum ut pisces pastiles cibi. multus usuolactuce portulace blete spinachie et filiiuz. ¶ 4° euīet cibaria acuta enaporabilia et fumosa: ut sunt. cepe alle. u. rapbanū que nō tangat uel ualde raro et parū ex eis accipiēdo. ¶ 5° euīet grana omnium generum leguminuz. ¶ 6° effugiat oīno cibaria actu frigida et uaporosa et faciliē corruptibilia: ut lac colostram capita lactis et omnia ex lacte condita. ¶ 7° effugiat fructus omnes et prope crudos. pira etiam cocta nō accipiat nisi in paruo usu et quātitate. ¶ De potu aut attēdat. q̄ nō bibat vinū i mltā q̄titate sel assūptū: sed par et sepe bibē meli^o est ei. Vinū aut cōueniēti^o est ei mediocriter dulce claz et aromaticū cū aq̄ cisterne confractum in estate cruda. In hyeme aut cocta melior esset ei. Vinū aut rubeū claz aromaticū par pōticū uel bruscu melius esset ei. qz nō est ita enaporabile. vñ qz cū pōticitate sua trīat digōni et viāz cerebri et pectoris oppilatiū est iō dimittēdū. ¶ Sed eligat vinū rubeū uel subrubeū iclinatū par ad dulcedinē. Vinū aut roboliū melius est ei cūz aq̄ cōfractū: qz cerebrū minus gūat et cū hoc facile per urīne vias p̄cipitat mās secū educēdo. Vinū aut aromaticūz nō est laudabile ei: et p̄pē qm̄ bēt q̄titatē refine et aliaz gummarū: ppter ea qz minus calefaciēdo et colliquādo mās fac eas ad caput enaporare. Aceti aut usus cū aromatis et alijs cōdimentis cōuenire pōt ei. Et agresta p̄sillr. Et succus arāciōz et vinū citoniorū. et succus limonū: etiā bec oia bene placēt. ¶ Effugiat etiam longam moram in aere frigido et humido et proprie caliginoso. Et stationē sub flatu uēti meridionalis post flatū uēti aquilonaris. et ecōuerso. ¶ De mō autē sue dormicionis attēdat q̄ nō ponat se ad dormiēdū nisi trāseāt hore due. aut saltem vna et media. et dormiat capite satis eleuato et nullomō sup spinā decubēdo: imo p̄us sup dextrolatē reuoluēdo se super sinistrum. Et effugiat coitum q̄ tū pōt. et p̄p̄ie sup cibo factū usqz ad sex horas.

¶ De accitib^o aie euīet furorē et iracūdiā et tristitiā multā et p̄silia. Et bec de regimine rerū nō nālīū dicta sufficiant.

De regimine per medicinalia. Cap. III.

Regimine aut in strorum medicinaliū. x. videtur mihi fore obseruāda. ¶ Quoz p̄mum est. ut adueniēte octana die mēsis nouēbris de p̄mo futuri usqz ad. 14. eius fiat isti viro flobotomia de basilica brachij dextri per quā educant sanguinis. 3. iij. uel. v. et nō plures. ¶ 2^m vō remediū est. ut die imediate sequēti flobotomiā euacuet cū hoc minoratiuo. R̄. pill. aureaz et de iera magna. añ. 3. ij. forment pille. vij. uel. viij. cū eluārio ros. et accipiant per duas horas añ diē. et tardet cib^o usqz ad horas sex per horā vñ añ p̄mittendo assumptionē vñ scutelle brodij pulli macri. ¶ 3^m est. ut die imediate sequēti pillas accipiat hoc digestiū in aurora calidā cōtinuādo per dies octo. R̄. syrapi de bisantijs. syrapi de calamēto et de ligritia. añ. 3. 5. aquaz cicoree viol. et melisse. añ. 3. j. misce. ¶ 4^m instrū est: ut post digestiū istud euacuet cū hoc eradicatiuo. R̄. eluāriūz. idi. 3. ij. eluārium de p̄silio. 3. iij. utrūqz auari pōderis bibat cū modico vini albi calefacti in aurora suatis de ipso cōditionib^o que scripte sunt de pillis supra scriptis. ¶ 5^m instrū est. R̄. aloes epatici electi. 3. iij. aga. polipo. añ. 3. ij. pulpe colloq. 3. j. reubar. electi. 3. iij. spicenardi. 55. salis indi. añ. 3. 5. fundant in succis rosaz endiuie. añ. 3. ij. et cōseruent in stussa calida sepe agitādo usquequo exiccati fuerit succi. Deinde 2° vice supel fundant succi maio. 3. ij. et itez exiccent ut p̄us. et 3° vice iterū sup fundant eis succi scariolē. 3. ij. croci. 3. 5. et exiccentur ut p̄us. De hac ḡ mā fiat pille ex oi. 3. vj. qbus utatur oī fine quaque die accipiēdo duas. sed p̄mā accipiat imediate añ cenā. scđam vō per duas horas post cenā. Et ita reuoluen do pcedat ab vna ad aliā: et poterit uti eis toto tpe vite sue in q̄cūqz regione climate cōtingit esse. Et si uēter ei^o nō esset bñ largus tpe quo assumit syrapi supra scriptū. poterit accipere de eis oī tertio sero vñā par añ cenā: ut dictum est. In istis enim pillis latet v̄tus cōseruādi et reducēdi sanitatē suā mūdificādo caput. pectus. stomachū: et epar eius. ¶ 6^m pncipale est: ut iste vir assuescat sepe saltē in septimana bis uel ter accipere vñā in mane radicē. 55. viridis electi. post quā tardet cibum horis ad minus q̄tuor. ¶ 7^m est: ut post q̄ fuerit purgatus per totū mēsem martij ad minus tribus vici. bus in septimana cū uadit ad lectum: accipiat coclear medium pilobalsami cōditi nihil bibēdo post ipsum. ¶ 8^m est. ut usqz ad tpe in cap̄ precedenti assignatū bis in septimana totā caluariam capitis pulueriget cum hoc puluē. R̄. ligni aloes. 3. j. macis. 3. ij. sticados: maiorane origani. añ. 3. j. ros. spodij. sandarace. añ. 3. j. 5. fiat oīum per se subtilis puluis. deinde cōmisceantur diligenter. ¶ 9^m est hoc. R̄. sp̄rum aromatici ros. descriptione Sabriel. 3. j. trociscoz de ros. et de spica. añ. 3. 5. succari al. lib. 5. et cum aqua viol. fiat cōfectio in rotulis magnis: de qua post cibum accipiat quātitatē rotule vnius parue: et p̄p̄ie in diebus in quibus nō assumit. 55. conditum: de quo supra dictum est. ¶ Ultimū instrū est: q̄ iste vir sepe assuescat facere sibi fieri ablutionē pedibus usqz ad inguina ante cenā cūz aq̄ calida decoctionis rosaz violaz. añ. 20. ij. calamēti origani: sticados. ana. 20. j. que bulliāt in multa aqua usqz ad cōsumptionē tertie ptis: et utendo hoc regimine altissimi oipotētis gratia restaurabit et cōfirmabit sanitatē suam et c. Amen.

De multa mā flatica falsa etēta in pectore et i pulmōe descēdere a capite et c.

Ic iuuenis in cibarijs suis euitare debet cibaria oia grossinutrimēti: et uētosabilia viscosa et oppilatiua: sicut sunt legumina elixa panē acimū aut nō bene fermētatum. Carnes bouinas et uaccinas pisces mltos et p̄p̄e elixos. Euitet pastiles oēs cibos et lacticiā. Itē euitet oia acuta uelut rapbanū alleum et fercula et cibaria oia multuz salis habentia. Item utatur vino albo claro bene vinoso et

ppe aliqd dulcedinis bñter: sūmope effugiat potū vini pō
fici ul' acris brusci: z caueat a fortib' motibus z exercitijs.
¶ In regimine medicinali accipiat octo cōtinuis diebus
de bis aqs. R. aque iris: aque hyfopi z prassij. añ. 3. j. aque
vngule caballine. 3. ij. succari. 3. 5. pme decoctionis. ¶ No
na sequēti die euacuet cō mxtione. R. cassie nup extracte
de cāna cū aq vngule caballine. 3. j. 5. reupōtici. 3. ij. uel. 3. 5
spice nardi. 3. 5. misce z assumat eā cū cyatho. 5. aque vngu
le caballine calefacte z post ipsam taret cibum boras. vj.
¶ Deide qescat qtuor uel qnque diebus: deinde post illud
purget cū pdicta medicina z teneat istū ordinē per totū mē
sem martij duabus vicibus purgando se oimense. ¶ Die
b' intermedijs qb' nō accipiat aqs nec purgationē. z etia
tpe quo illas accipiat oī die semel iungat sibi totū illū sū
nistz a costis icipiēdo usqz ad inguina cū infrascripto vng
uēto bñ calo. z sup loco portet frustū vnū pellis bñ calefa
cte. R. olei de croco z de camomilla. añ. 3. j. 5. pinguēdinis
anatis cassi añ. 3. 5. croci. 3. j. pulueris pipis albi ireos z ru
the añ. 3. 5. cere albe q̄tum sufficit fiat vnguentum molle.
¶ Dieb' vō intermedijs qb' nō accipit aqs nec purgatio
nē: z etiā dieb' qb' accipit aqs si uēter eius esset stipticus ac
cipiat semissez vnū cassie fistule: z comedat medullā ei' añ
cenā imediate abijciēdo cortices z nodos interiores. ¶ Ele
ctuariū aut siue medicia suprascripta si cōponeret ad inni
cē pro plurib' vicibus meli' esset: qz recipet fermentationē.
¶ De asmate. Diuiditur au

Consilium. 100.

De causis z signis.

Cap. I.

Via dispō

buius nobilis dñe
Pollissene ualde
difficilis est. 3o maximā opz esse attēti
nē in regimine ipsi' tā ex pte medici q̄ ex
pte eius in obsuādo neēia. Est enī asma
forte pueniēs p̄t̄z ex mala cōplone fri
gida z humida cerebri mīttētis mās mī
tā pulmonī. p̄t̄z ex friditate mītra que ex

creuit in pulmone ei' ppter absentia vule sue. Nā pp hoc
frigus ad pulmone sine ḡdatione puenit sic per vule p̄sentia
z ad ipsum gradati pueniēdo iuuat. ¶ Et ex hoc clare de
ducit cā pmutationis uocis bui' dñe que q̄lqz rauca: ali
qñ sonora: q̄qz tenuis p̄fert. Quoz cāe facile hēri p̄nt co
gnitio in uamētis vule. 9o de iuuamētis mēbroz. z 9o tertijs
cap p. Un ex his cōcludit fortassis impossibilitas aut maxima
curatiōis difficultas si non posset vula restaurari que sp̄as
mata est ul' exiccata. Nō enī est abscissa manna' uel apate
aliq corrupta: ut patiēs cōfirmat z astātes. z esset speculatio
pulchra in iueniēdo ei' absētie causas cū nibil ab auctorib'
tutū habeat. ¶ Cognoui etiā nocumētū in hoc asmate nō
parū fieri z augeri ppter plenitudinē etiā stomachi z de
bilitatē digestiue eius. Quare bis oib' puidēdum est p̄us
de regimine ex parte sex rerū nō nāliuz aliqd p̄currendo.

De cura per dietam.

Cap. II.

Ligat igit bec nobilis dñs in cibis pmo panem
notabile q̄tātē fermētū bñtē bñ fermētātū z co
ctū duoz diez aut triū ad plus: in quo ponatur
dā sit aliqd de puluē ligritie ut l. x. panib' pona
tur vna. 3. ¶ Carnes comedat ut pulloz vitulo
rū lactatiū castronum agnoz capretoz lepoz cuniculoz ca
pioloz: que optime sunt ei p̄dicā fastanoz pipionū auiz
parua z anatur z sunillū. Alias carnes dimittat z comedat
eas ut plurimū elixas. assate etiā ueniūt sibi non ualde in
durate. ¶ De fercul' accipiat brodiū caulū petro. fenī. mē
thā sal. hyfopū qua sp in cibis utat. Spinachia raro utat:
z rari' rapa: lactuca endiuia portulaca cucurbita z reliqs
frigidis nō utat. ¶ De radicib' uti pōt q̄qz cepis cocis
z porris. carote etiā bene placent. Scalonia etiam utilis est.
Alleum autem raro tangat: rapbano etiam raro utatur.
¶ De fructib' utat multū sicubus sicis añ p̄rādū z cenaz

¶ Vne etiam oēs sicce placēt. z maxime passule nigre de roma
nia. Amigdale bone sunt oī modo z fistici. rapis cōditis ad
dulcedinē trabentibus uti pōt. ¶ De seminib' utat' feni.
aniso cūmino sepe in cibis suis pipere z alijs calidis. ¶ De
leguminib' bona sunt cicera rubea z alba: brodiū fabarū
pānicū dorella risuz cū lacte amigdalarū z capraz. ¶ Lac
crudum dimittat z cascum antiquum ualde salitū: recens
vō caseus dulcis z bonus est. ¶ Melle z succaro in ci
bis utatur z sepe. ¶ De saporib' utat' aceto z agresta cōmix
tis cum calis: ut croco: pipe: cingib. nuce mus. gariof. cina
mo. cardamo. z silib'. ¶ Usus aut rerū acriuz simplicium
nō conuenit. ¶ Oleū z oliuas eniter: z loco eius utat' recē
ti butyro uel pinguedine porci: galline: uel anatis: uel anse
ruz. ¶ Specialia in cibis ponēda sunt hyfopus: capil. ue.
marubium enula: crocus: ficus: feniculū: anisum. Istoz ali
qua semp in cibis utatur: z maxime enula: croco: z hyfopo.
¶ Vinū bibat album: clarū: odoriferū: dulce: z ueniēter vi
nosum. Vinū vō rubēū: turbidū: grossū: pōticū: acre: uel
bruscū fugiat. Etiā tpe frigido uti pōt aq mel. ista: z est sibi
ualde cōueniēs. accipiant' aque fontis lib. xv. cinamomi:
croci. añ. 3. 5. hyfopi. 3. j. bulliāt usqz ad cōsumptionē q̄rte par
tis: tunc addat mellis boni crudi lib. j. z coquant' usqz ad
cōsumptionē tertie ptis: z colent' per sacculū spissū: z bac
utat' in potu: uel tēperet ex ea vinū: z erit ualde proficua.

¶ Habitat in camera: domo: uel loco calis uel sicis: z eui
tet aerē turbidū: uentosū: nebulosū: z humidū: z si
habitat in stufa nō sit calida ualde: sed mediocriter. ¶ Nō
dormiat ilico sup cibo: sed taret ire dormitus per duas ho
ras: aut vnam z mediam: z capite dormiat eleuato bene ca
lido: birreto uel in fulis: z caueat dormire sup spina. ¶ Ca
ueat multum explere se cibis usqz ad saturitatem z graui
tatem stomachi. Abstinētia enim omnino sibi utilis est si
sentit se repletam utatur pillulis infrascriptendis. ¶ Exer
citiuz z ambulator: z omnes mor' corporis pedester z eque
ster est ei conueniens. omne etiā exercitium manuale quo
non teneatur caput curuū bonum est ei. omnia vō exerci
tia uel fricationes fiant ieiuna ea z non c̄bata. ¶ Non de
bet de sua salute desperare: sed bene cōfidē z letari: z mentes
q̄tā agē. Nā tristitia multa curationē impedit z retardat.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Regimē vō eius ex pte medicinaliū q̄tuor cōple
ctū intētiōnes. p̄ma est pulmone z pect' mūdi
ficare: z mūda ipsa cōseruare. 2o est stomachi ena
cuatio: z eius digestiue cōfortatio. 3o est capitis
rectificatio ne materias multas cōgregat: z in
serius catarriget. 4o est ad vulam attentio.

Prima intētiō cōplet' p purgatione pectoris oī mē
se siēda cuz bis. R. aque hyfopi. 3. j. 5. aque
capil. ue. 3. ij. syrupi de prassio. 3. j. syrupi de ligritia. 3. 5. ac
cipiat in aurora calidū totum septē diebus. ¶ Digestiūm
lenius. R. aque farfare: uel vngule caballine. 3. ij. aque hy
fopi. 3. j. 5. accipiat ut p̄mo. ¶ Euacuatiūz bonū. R. pil
lulaz de agarico. 3. ij. pillaz de sarcocolla. 3. j. fiat octo z ac
cipiat eas in aurora: post qnque boras accipiat scutellam
brodij pulli cuz multo succaro z per vnā borā post come
dat. ¶ Aliud euacuatiūz. R. agarici. 3. ij. aque decoctiōis
liq. 3. ij. 5. 3. j. turbit. 3. 5. fiat infusio per totā noctem z ac
cipiat ut pille. ¶ Pro hac etiā intētiōne sepe teneat in os
aliquid de loch de pino z aliqñ de loch de squilla. ¶ Ele
ctuariūz ad bāc intētiōnē bonū per me cōpositū mibi sepe
exptum. R. treos prassij aristo. ro. hyfopi. añ. 3. j. 5. ligri. 3. v.
capil. ue. 3. ij. anisi feni. añ. 3. ij. se. caulium medulle coti. añ.
3. ij. croci. 3. j. 5. pineaz z fisticoz mundatoz per duas no
ctes infusoz in aqua decoctionis ligri. añ. 3. ij. penidiarum
3. ij. pulmonis vulpis preparati sm artes. 3. j. mellis viol.
lib. j. fiat electuariū de quo deglutiat omni mane bis uel
ter medium colearita ante cenā: z de eo etiam sepe teneat
in os modicum z videbis iuuamentum magnum.

Secūda vō intētio cōplet cum istis. p̄ utendo sepe añ cibū cōfectione dyacinamomi. Itē aro matici rosati. Itē cōfert etiā in cibis puluē mellis. Aqua etiā sublimationis eius optima est limphando vinum. cōfert enī egritudinibus de flegmate cerebro z stomacho. Cōfortat etiā stomachū assumē sepe boc. R̄. aque mel. aque absinthij añ. 3. j. s. plūez ameos. 3. s. accipiat cū zuc. calidum in aurora. Cō Aliud digestiū bonum. Recipe mellis rosati. 3. j. s. aque betonice. 3. iij. accipiat ut supra. Cō Aliud digestiū simul z mundificatiū accipiat ut 3. iij. aque sublimationis radicū ireos. Cō Euacuatiūz bonum sunt pillule cochie de quibus accipiantur in auro ra. 3. ij. z tardetur cibus ut supra. Cō Aliud bonū. R̄. electu arii indi. 3. ij. s. agarici. 3. j. s. g. vj. accipiat ut decoctio ne anisr fiat ut supra. Cō Unguētū bonū stomachi cōforta tiūz de quo vngat bis in die. R̄. calamiti mellis. betonice masticis galāge cipī ros. gñ oz padisi. añ. 3. s. landani. 3. ij. li gni al. 3. j. gal. mus. 3. j. s. olei de mentha de absinthio. añ. 3. j. s. cere. q. s. fiat vnguentum molle. Cō Sacculos ad idē. R̄. menthe absinthij maiorane origani mellisse seminis basil conis. añ. 3. ij. macis. 3. iij. granorum paradisi. 3. ij. pulue rigerat z in sindone de grana fiat sacculus.

Tertia vō intētio cōplet sic. purget caput accipiēdo aliqui ut bis in mēse bas pillas. R̄. pillulariūz de iera simpli. 3. ij. agarici electi. 3. j. fiant pille cum syru po desticados z modico cingiberis accipiant sicut de pur gatione pectoris supra intentione prima. Cō Itēz opportu nū est. ut sepe utat pillis de spēb. Mes. accipiēdo vnā qñ nadit ad lectū bis vlt̄er in septimana. Itē utiles ad hoc sūt pille assaiaret Anic. z p̄p̄riem alaxate cū butyro z cōfortate cū modico agarici z utat ut supra. Cō Pille mee mūdifica tes caput z pect. de qb. vnā exhibeo vlt̄. ij. post cenā per. ij. horas. R̄. aloes epatici ele. 3. s. agarici ele. 3. j. s. ifūdant per duas noctes in aq̄ maiorane deinde exbanz z R̄. sticados flo. saluie z rosmarini. añ. 3. s. macis. 3. ij. dyagridij. 3. vij. z forment pille ex ol. 3. vij. z dent ut supra. Cō Ad eādē itē tionē fiat puluis iste ex quo sup̄iora capitis puluerizent R̄. macis. 3. ij. gariofilord mellisse galange landani pulegij sticados. añ. 3. s. fiat puluis. Cō Sacculus bonne capiti su perponēdus. R̄. origani sticados ruthe maiorane assai ca lamiti añ. 3. ij. galāge. ligni al. ameos. añ. 3. j. gaz. 3. iij. ros. 3. j. s. sanda. al. 3. iij. fiat sacculus latitudinis q̄tuor digitor z lōgitudinis manūz z portet sup̄ cōmissura capitis z sepe exiccet z thure suffumiget. Cō Lixiuū q̄ caput abluat cō qñt̄ hec cū aq̄ postea ponat cinis z coles. R̄. assai galan. maio. stica. añ. 3. j. ligni al. 3. s. Cō Sapo cū quo abluat caput icor poret cū istis. R̄. puluez ireos. 3. j. gariofiloz. 3. j. s. ma cis galāge ligni aloes. añ. 3. s. saponis albi. 3. ij. fiat cum aq̄ vitis. Cō Pleno prius ore aqua tepida sepe leuiter in ma ne trahiciat per nares hoc caput purgum. R̄. aque mellis 3. iij. pulueris arthanite. ligni aloes. añ. 3. j. succi radicū blete. 3. j. s. misce simul z fiat calidum dum accipitur.

Ultima vō intētio exeq pōt cū istis. Cō 1^m est tenere sepe in os aquaz decoctionis pass. Cō 2^m est aq̄ decoctionis ligri. Cō 3^m est aq̄ sublimatiōis ireos. Cō 4^m est masticatio crebra anisi. Cō 5^m est masticatio nuc. musca. Cō 6^m est masticatio cubebarūz. Cō 7^m fricatio loci sepe scā cū oleo amigdalaz dul. Cō Itē cum olo irino. Cō 9^m cū pul uē origani. Cō 10^m cū puluē ruthe. Cō 11^m fricatio cū bono balsamo z est meli^o oib^o. Cō 12^m sepe tenē in os frustuz ligni al. Cō Hec sunt que mihi utiliora visa sunt in cura dispōndi huius nobilis dñe collecte varijs auctorum voluminibus z in studio padue. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōsiliū. IOL.

Trenu^o z spectabilis miles de thie nis in urbe Vicēna labo rat plenitudie pectoris amā flatice fm par

tem a capite effusa ad pectus. z fm magnā ptem genita in ipso per viā indigestionis que q̄liter cūqz ptingat in pecto re ipsius fm maiorē ptem ipsius sanata est. ut si lōgo tēpō re ibidē fixa pmaneret necessario pduceret ipsum ad erbi cā aut p̄sim: aut ad utrūqz simul. Prius tamē q̄ perducatur ad dispōnes istas factura in eo est asma: aut iam efficit il lud. Propter igitur has dispositiones euitandas aut alle uiandas prouidendum est ei per bunē modum.

Primo quidez euitet habitaculū camere terrene: aut loci frigidi z bumidi z uentosi. Cō 2° euitet oēs cibos grossos: viscosos: z oppilatiuos: ut legumina: ca seum: aialium partes neruosas pāniculosas z glutinosas. Cō Effugiat etiā acuta oia uelut ceperaphanum: alleum porru: z silia bis. Cō Effugiat etiā cibos acres: uel acrib^o cōpositos: ut sunt granata: agresta: arancium: limones: z si milia. Granatoz vō usus dulcium sibi ualde ueniens est. aceto autūti pōt ter. uel quater in septimana. Cō Euitet etiā cibos viscositate oppilatiuos: ut anguille: tinche: z similia. Cancros autē in usu aliqui non vitupero sibi. Cō Dimittat etiā omnia cibaria acuta nehelementis exiccationis uelut sunt salsa omnia. Cō Uino autem utat albo subtili aromati co dulci: z nullo modo acri. Et si non pōt haberi album ac cipiat subrubenm: z nullo modo nigrum. Cō Et si ppter su mositatem vini: uel ppter dolorē iuncturaz opozet lipha re vinū: tunc limphet cū aq̄ decoc. vnus radicis liquiritie quatitatis digitū minuti mundificate: z in frusta incise: z i ponant in lib. xij. aque: z coquat usqz ad cōsumptionē ter tie ptis. Cō De exercitio vō nō oportet in eo fieri sermonem nisi qz grā exercitij uenirent sibi fricationes a spatulis usqz ad nates applicate semel in die z proprie in mane ante q̄ surgat a lecto: aut saltē bis in septimana applicent sibi uentose due in natibus sine scarificatione. Cō Cōtemperet oia acutia aie suo posse. z p̄p̄rie tristitia z iracundiam in ducetia: qd̄ in facē nō est ei leue ppter acutia mūdana bo mines multum atterentia. Cō Consideret etiā in assumpti one ciboz uti quantitate cōuenientis: que stomachuz nullo mō aggrauet. Neqz etiā tantus debet esse potus q̄ in sto macho ipsius fluctuet.

Pro regimine vō medicinali quque vident mibi ueniētia sufficere medi camina. Cō Quoz p̄mū est eluariūz hoc de quo oi mane ac cipiat coclear vnū: z per horā añ cenā coclear mediū deglu tiēdo ipsuz absqz masticatione aliq̄. Cuius descriptio. R̄. li gri. cina. capill. ne. añ. 3. j. pipis al. z nig. byso. vngule caba. se. fenu. añ. 3. s. passulaz. 3. s. pineaz fisticoz: amigdalaz purgataz. añ. 3. j. ireos se. urtice. añ. 3. ij. sy. viol. 3. ij. mell. q. s. z fiat eluariūz. Cō 2^m remediū est eluariū hoc. de quo sepe in die z in nocte ore suo tenē debet q̄ritatē fabe nō masti cādo ipm: sed p̄mittendo descēdere q̄ dissoluat ab eo. Cuius descriptio. R̄. loch de pino. 3. j. s. penidiāz. 3. s. incor porentur simul in mortario ultima cōtritione. Cō 3^m reme diū est. ut si fastidiret loch liquido uel molli iam predi cto loco illius in ore suo teneat frustum vnum cōfectionis dyapenidionis: sicut dictum est de alio. Cō 4^m remediū est. ut oi sero qñ nadit ad lectūz a p̄ncipio capilloz usqz ad summitatem capitis latitudine cōmissure sagittalis trium digitor ponat de hoc puluere sparso inter capillos quanti tatem q̄tuor granoz ordeī. z cū reponit scdm cā pectine de ponat p̄mū. Cuius descriptio. R̄. sandarace. 3. ij. gariofil. 3. j. macis. 3. ij. ros. floz nenufaris violarum corticū papa ueris. añ. 3. s. ligni aloes. 3. j. fiat puluis omnium per se. Cō 5^m z vltimū remediū est. ut pectus eius oi sero qñ nadit ad lectum ante z retro vngatur hoc vnguento fm omnem ambitum costarum. R̄. olei violarum: olei amigdalaz dulcium. añ. 3. j. pinguedinis anatis butyri recentis. añ. 3. iij. croci. 3. ij. cereal. q. s. z fiat vnguentū. Hec sunt remedia que mihi videntur meliora: quoz usus sit saltem usque ad xii. dies. Et si res erit bonē terminationis referantur peo

grates: si autē rescribas. qz semp paratus ero. sed defectu nūtiōz cūius expedire nō potui. qz sup ē ciuitatem mansuū. quare melius esset determinatum habere nuntium.

Consilium. 102. De difficultate anhelitus. Diuidit autē Cōsiliū in capla tria

De causis asmatis et orthomie.

Cap. 1.

Sollicitauit melādū reuerē-
dissima uſa pīn-
tas benignissime pī. ut cuiusdā difficul-
tatis anhelitus quo plurimū cruciamī
nī q̄ clariōri ſmone fieri pōt cōſiliū cu-
rationis oſtēderē. Et h̄ ſm illustrūz au-
ctoꝝ ſmiaz difficultatis anhelit⁹ plurime
ſunt ſpēs: ut ego p̄lixiori ſmone cōſtruxē-

rā: ne mī ſmiaz p̄lixitas faſtididū igerat p̄legentī. que p̄poſito
magis cōgruē vident ſolāmō tres anhelit⁹ ſpēs declarare
decreui. que ſunt Aſma Diſnia et Orthomia: que ſunt earū
qz iter ſe dīas et cās explicare p̄poſui. ¶ Eſt igit aſma pul-
monis et pectoris egritudo facta: p̄pter debilitatē uel pleni-
tudine lacertoꝝ latitudinaliū pectoris. vñ nō debite expel-
lunt ſumī et ſupfluitates cōgregatī. q̄re frequēter anhelitus
cū nō debite mōdificet cor et euētet ab eis per tractū aeris
inſpiratī. ¶ Cū plenitudine vō uel debilitate lōgitudinali
um villorū trachee arterie et pectoris non debita quātitas
aeris cor euentare debentis attrahitur. diſnia nominatur.
¶ Sed cū utroꝝqz villorū lōgitudinaliū et latitudinalium
defectu cōtingit ne nō ſufficiat cor euētari ex inſpirato aere:
atqz nō plene ipm cor et pulmo a ſumīs mōdificentur et re-
liquiſ ſupfluitatū coartatū: orthomia medici uocauerunt
Un aſma ſit p̄pter inſufficiētē ſmōz ſupfluoꝝ expulſio-
nē et aeris expirationē. Diſnia vō ſit p̄pter diminutā attra-
ctionē et inſpirationē. In orthomia utrūqz cōtingit. ſ. inſpiratio
nis et expirationis inſufficiētā colligamus. Et ſi q̄ p̄les illu-
ſtriū antiquoꝝ ſmōnes equoce forte magis bis noībus ab-
utēdo loquant. melior mī ſignificatio eoꝝ p̄tacta videtur.

Harū inſup cauſe q̄qz māles q̄qz imāles eſſe ponū-
tur. Māles ſunt male cōplones cū humoꝝ rib⁹
uel ſibi p̄portionatis. ut uētoſitatib⁹ et aq̄ſitatib⁹ ſimplicib⁹
uel cōmixtis. Itē harū alie antecēdētes et alie cōiūctē. Imā-
les vō ſunt male cōplones ſimplices uel cōpoſite ſine hu-
moꝝ et ſibi p̄portionatoꝝ vitio. Itē egritudines ille quādo
qz per p̄oprietatē in ſunt pulmonī et pectori. quandoqz per
cōmunitatē. Hos aut ſermōnes diſtinctos taliter intelli-
ge re conuenit. ¶ Cauſe enī māles antecēdētes ſimplices uel cō-
poſite ſunt humores ſimplices uel cōmixti in uenis et arteri-
is magnis aut locis uacuis pectoris ſi fuerit egritudines il-
le per p̄petatē. aut capitis ſtomachi et alioꝝ ſi fuerit hī mor-
bi per colligatū. ¶ Cū vō cōiūctē māles ſunt p̄dicti humo-
res ſimplices uel cōpoſiti inbibiti in poris villorū lōgitudi-
naliū aut latitudinaliū aut in utriſqz. ſ. pectoris et pulmo-
nis: aut in extremitatib⁹ arteriaꝝ et cānularū eius ſi fuerit
egritudo ſibi p̄pa. Si aut per cōiūctatē. cū ſtate ſanitate pul-
monis cōuenit pāniculos pectoris cōp̄rimī: ita ut eoꝝ p̄bi-
beas motus debet dyſtole et ſiſtole. ſicut cōtingē videmus in
plenitudine ſtomachi et epatis. In ſplenis q̄qz duritie uel
apate et in colica ſquibaloſa et uētoſa et iliaca et cholurica paſ-
ſionib⁹ et alijs mēbroꝝ egritudinibus pectori colligatis. Ac
vō iterū humores iſti q̄qz in ipō cōgeruntur per deſuxum
ab alijs mēbris ut capite et epate. q̄qz vō in ipō inueniuntur
cauſa ḡnationis eorum ſicut ſtatis et aquoſitatis. Cauſa ge-
nerationis in ipſo eſt frigiditas que paulatim rorificatur
Auiē. x. tertij. tractatu p̄mo. cap de aſmate colligendum.
¶ Imāles aut cū ſunt friditas pura pectoris pāniclos
eius ſpaſmōs: et motui idisponēs: aut humiditas vias anhe-
litus hebetās: aut ſiccitas humidū pulmonis: et pāniculoꝝ
exurēs ptes eius in pāniculoꝝ cōbēdo motui dyſtole et ſi-
ſtole ineptas reddit. pura q̄qz caliditas hoc idē agit ſuo
tractu: et qz maiore q̄ exigit in corde neceſſitatē ponit euen-

tādī. q̄re cū in vna dyſtole aeris portio iſufficiēs cor euen-
tare nequaq̄ ex inſpiratione trabat. cogit vñus inſpirationē
inſpirationi ſubiūgē: ut ignite neceſſitati ſufficiēt ſatiffa-
cē ualeat. ¶ Ex cauſis quoqz mālib⁹ antecēdētib⁹ in pluri-
mō euēni repit ſlegma: et aquoſitas: et uētoſitas in ipō cōge-
ſte: aut aliūde fluētēs. Deinde ſanguis frequēter a capite reu-
matizās: ut in ſomno cōgit. etiā qz multa eius eſt quātitas
in pectore p̄pter p̄p̄ingates epatis: cordis: et uene cūlles:
que ſūt in humāo corpore manifeſte minē. Raro aut chole-
ra difficultatis anhelit⁹ eſt cā niſi per augmētū neceſſitatis
aut ſiccitatis uel penetrationis pūgēdo ſic faciat. Pariſſime
quoqz meliā tales egritudines facē videmus: cū eius par-
ua quātitas in pectore inueniat: eiſqz groſſitie pāniculos:
niſi maxima difficultate ſubintrat atqz calore cordis et mul-
ti ſlegmatis et aq̄ſitatis in pulmone reſidētū in ſuis quali-
tatib⁹ refrāgatur. ¶ Adde quoqz aliā bax egritudinū cōm-
fore frequēter paruitatē et angūſiā pectoris a ḡnatione. 3.
ctā: q̄re nō ſufficiēs aeris quātitas inſpirari et detineri pōt:
ut ſpūaliū neceſſitati ſubueniat: ſicut x. tertij. allegato loco
apte colligit: dum inqt. Et q̄qz ſit. ſ. aſma p̄pter paruita-
tē pectoris: quare nō ſequitur ipm neceſſitas ex anhelitu.
¶ Cōtingit etiā q̄qz anhelitis difficultas a febrīb⁹ peſtilē-
tialib⁹: et potu uenenoꝝ: ut rīpe et ſiliū. ut c. q̄rti. trac. 3. col-
ligēdū. Potu etiā medicinaꝝ uenenoſaꝝ: ut ibidē app̄et ex
potu ceruſe: gypſi opij: et iſſigami: et cōſimiliū. hec de cāis.

De ſignis.

Cap. 11.

Recitatis cōpēdioſo ſmone ſatis q̄ditate et cau-
ſis aſmatis diſnie et orthomie cōuenit recte cōſulē
uolētē vñquāqz ſpērū difficultatis anhelitus
per ſibi p̄pa et adeq̄ta ſigna diſtiguē: qm̄ euēdēs
cognitio morbi curabilis ſpēcē certā medele polli-
cet: et qz in actionib⁹ p̄us corpōꝝ cognitio ex ſignis mani-
feſta eſſe debet. Deinde et ſalubriū cauſaꝝ inuētio. Etenim
p̄ regni. igit etat aſmatis et reliquaꝝ ſpērū difficilis anhelit⁹
et ſigna bec pene ordinem cauſarū ſupius nominatarū.
¶ Si igit aſma fuerit a dñio ſanguinis in pectore et pulmo-
ne exuberātis. erit conſtrictio anhelit⁹ p̄ſeuerās ſcreat⁹ dul-
cis nō m̄lce viſcoſitatis niſi calore multū agente. et cū aliēli
ſanguinis iterū cōmixtione: et queqz ſigna magis aderūt ho-
ra p̄p̄ia motui ſanguinis: ut in oculo: et per horā vñ. i. uel
duas an̄ diē. Inſup et pōderoſitas pectoris cū iſſāmationē
m̄tudo ſudoris circa pect⁹ et guttur plenitudo uenarū
pectoris et rubicūditas eius ſomnus p̄lixus euz appentis
i doloꝝ rubeoꝝ: et niſi vñ reſoluta fuerit: erit pulſus magn⁹
maior mī ſiſtoles q̄ dyſtoles. Eſt et uelox et frequēs p̄pter
neceſſitatē magnā quā imp̄mit ſuo calore ſanguis. Uria rubea
uel ſubrubea aut ruſſa uel ſubrūſſa groſſa in ſubſtātia. tur-
bulēta. ¶ Si vō aſmatis cā fuerit ſtā erit conſtrictio anhelit⁹
ḡuatiua: maior nī hora mor⁹ ſtatis p̄pa. ſ. ab hora 2. noctis
uſqz ad matutinū ſomnus p̄fundus et lōgus ſtupor: et be-
bendo ſenſū abūdātia ſcreat⁹ iſpidi: aut remiſſe dulcedi-
nis aq̄ſi muſcillaginoſi viſcoſi: aut ſali ſm uarietates ſtatis
in nālitate: aut nō nālitate: et ſpēs eius diſſictis: et ex pte ſa-
poris: et modi ſubſtātie eritqz palliditas faciei et oculorū: et
parua aut nulla pectoris caliditas cū mollitie: plurimūqz
tuſſis p̄ntia cū ſcreatu multo abūdātiaqz multi uapōris in
pectore: capitis granitas: p̄gria toti: pulſus q̄qz tardus
et rarus et mollis: et ſi fuerit in arteriis cōtēta mā tremuloſus
Plurimū enī pulſus b̄ntiū aſma eſt tremuloſus. x. tertij tra-
ctatu p̄. cap de ſignis aſmatis. Uria in dñio ſlegmatis nā-
lis erit pallida mediocriter ſpiſſa. In dñio vō acetosi uel
acris pallida cū ſubſtātia tenui ad mediocritatē accedēt:
aut alba: q̄qz et glauca ſm q̄titarē et ſubſtātiā ſtatis. In ſal-
ſo aut ſtate ſubſtātia erit cū ſubſtātia rāli nō p̄turbata ad
mediocritatē uel ad ſpiſſitudinē accedēt. In vitreo aut ſtā-
te eſt alba mediocriter tenuis cū bypoſtaſi petaloide et p̄tur-
bata in fundo ſedēte. Adde mī q̄ ſi p̄ntia feb. adceſſet uaria-
ret urine color ad intēſus: et ſubſtātia ei⁹ et bypoſtaſis ſtatis

diffolati cōmixtione mutarent. Egōnes quoq; tūc per totū spumose vident cū palliditate z mollitie substātie. ¶ Dū aut asmatīs cā fuerit cholera: lz raro ptingat: signa erūt: intensio flāme cu; siccitate z mordicatione pectoris: in dextra tñ pte magis q̄ in sinistra cū resolutione atq; citrinitate pectoris totius: pect' q̄q; tactu inflāmatione caliditatis exisistat aspi tas ligue gutturis z palati. Hec tñ oīa magna aderunt hora motui cholē ppa. l. a 3ª hora diei usq; ad nonā: pauc' q̄q; sreat: z q̄q; citrinus: imo z puatio spūi oīno: z qd spuit cū recipit: z administrat qd humectat. x^o tertij allegato cap. Estq; in somno citrinaz uel ignitaz rerū ut fulguris ul' sci tillaz appetitio pulsus magnus nisi vñs succubuerit uelox z frequēs cū manifesta duritie. Urina intēsa citrina ruffa uel subruffa cū tenuitate z claritate substātie piguis cū aliqñ colliquati flegmatis admixtione. Permutant' etiā signa bec pmutatione cholē nālis: aut nō nālis in quātitate substātia z alijs discretis pēsandū z febribz absentia uel pñtia: z alijs idē impmere potētib'. ¶ Signa aut asmatīs a melan cholīa nāli facti uel pēdētis sunt pectoris z faciei liuiditas z albedinis oculoz subnigredo: z eoz lippitudo z grauitas sensuū pusillanimitas: z sollicitudo q̄ plurima: maxime cu; hora mor' melācholīe ppa. l. ab hora nona diei usq; ad hora scōaz uel tertiā noctis: in anhelitu q̄q; pōderositas: z cōstrictio maior tñ in sinistra q̄ in dextra pte ptingit somnus paucus terribilis z nigroz corporoz appetitio: spūū aut tenue z liuidū screationes z eructationes acetose: pulsus tardus debilis rarus tenuis z durus: urina alba tenuis clara: egōnes liuide z compacte: nētositās z rugit' in pectore z toto. Est enī qñq; urina liuida spissa z spumosa: qñq; melācholīe viscosae uel grosse: uel alr uariate in nālitate nō nālitate in mō substātie q̄titate z alijs. ¶ Nota tñ significationem pdictoz oīuz cōpleri euidentius pūculariū uenientū cōsideratione supposita. l. etatis z regionis exercitioz regiminis ciboz z potuū z alioz imutare potētiū. ¶ Si aut asma puenit a mā aliūde de hūza significabit ipm enētus subitus z mittētū mēbroz debilitas: aut egritudo precedēs: z q̄ intēdit' z remittit' fm quātitatē materiei aliūde fluentis. Dum aut sit vitio pectoris nō eque subit': sed paulatinus est ei' enētus. ¶ Si vō asmatīs cā fuerint febres pestilētiales: aut alie: aut uenenoꝝ uel medicinaz uenenosarum por' signifi cabūt ipsuz aīcessio illoz ex signis ppiis. pma q̄rti. tract. 4° z 6° q̄rti. tractatu 3° sigillatis capitulis colligēduz. ¶ Si vō fuerit eruptio saniei ad pectus ut in sgnanticiis z freneticis z siliibus sepe cōtingit saniosam mām ad pectus effundi: signifi cabunt illud precessio frenesis squinātie: aut aliorum quoz presentia corpus affligēbat. ¶ Si vō fiat asma a uētositatē: significant illud lenitas pectoris z augmentum necessitatis ex assumptione ciboz uel medicinaz uel uētositates generantium z sensatio gurgulationis rugitus z tensio nis in pectore z pulmone. ¶ Cōmixtoꝝ aut humoz signa asma faciētū: cōsidera diligēter ex pfatis signis simplicium humoz dñum arguētib'. ¶ Signa aut malaz cōplexionū sine mā asma z dñiā faciētū sub cōpēdio colligant': caliditātē enīz simplicē sine mā factiā asmatīs signit: rubedo etiā lenitas pectoris z faciei: pulsus uelox: somnus paucus: sitis mediocri: sensatio caumatis in profundo pectoris noceri ab aere: z alijs calidis z iuuari a frigidis. ¶ Frigiditatis aut sine mā signa sunt: frigus sensibile pectoris z diacētūz palliditas eius: uenaz paruitas z exilitas: pulsus tardus: urina discolorata: somnus mult': grauarīa frigidis z iuuari a calidis. ¶ Humiditatis vō pure signa sunt: mollities pectoris: sreat' multus: sensuū hebetudo: multus somnus z q̄ iuuamētum pcipit ex administratione exiccātūz: z nō cumētum ex appropinquatione humectātūm: pulsus mollis z vndosus: urina aquea z plurimum spumosa. ¶ Pure vō siccitatis signa sunt durities asperitas: z soliditas pectoris somnioꝝ z superfluitatum paucitas z iuuari ab humidis z noceri ab oppositis. ¶ Cōposuarum vō discrasiaruz

simplicium immālium signa ex simplicium signis cogitādo percurras. Hec de signis zc.

Narratis reuerēdissime pē plix bñ sermone asma tis z reliquaz spērum causis z signis ut euidentius cōsulē possim: asmatīs pdictaruz spēm quā incurritis eligēdam esse cōsidero. ¶ Mibi igit pro fundamento firmes difficultas anhelitus urī cām esse plenitudinē atq; capitis debilitatē ptingentē ppter multoz fumoz z uapoz ad ipm eleuatoꝝ a mēbris inferiorib'. l. epate qd indubitanter calidū in uobis affirmo: necnō a stomacho z reliqs: qd etiā adiuuat multitudo cholē euaporare faciētis. Est enim ut estimo cōplexio urā a gñatione cholērica nisi fuisset per exterius occurrētia pmutata. cōfert etiā ad hoc cōplexio cerebri a gñatione calida. ¶ Est igit modus iste cōgestionis māerum in capite mēbra enīz inferiora uaporāt. Cerebrum q̄q; sui caliditate trahit: fumū igit z uapores supiorē locionē sibi ppiā petētes in capite detēti cranei cōcūitate inuāte grossant' cerebri frigiditate. sicq; in aquā uersi pectori stillāt q̄liter ex uaporib' ab inferiori mundo ad mediā regionē eleuatis credit' nasci pluuiā ut p̄ metaoroz. ¶ Qd aut cerebri cōplexio a gñatione calida fuerit signa plura testantur. l. crispitudo capilloꝝ z eoz citrinitas: faciesq; z alba oculoz: citrinata habitudo extenuata faciei z reliq; sensuū interiorz claritas: facilitas appbēdēdi: pmpctitudo ad opationes: pna ad irā z gaudiū iclinatio: pulsus uelox z frequēs tēpoz z alioꝝ z alia supra tacta. ¶ Et si igit oīuz spēruza asmatīs pdictaz regimē exponē cupiā: pncipalius tñ asmatīs facti a mā pectori aliūde dimittsa regimen declarare cōcipio. In duas igit diuisiones diuidē uolui. l. in pseruatium regimē z curatiū. Preseruatium q̄q; itelligē uenit obseruādū tpe quo nō molestamini. Curatiū vō tpe paroxismi. Est enim egritudo hec de longis habentibus paroxismos acutos similes poxismis epilepsie z spasmi. x^o tertij. allegato cap. Diuidat' iterū regimen preseruatium in duo l. in regimen sex rerum nō nālium z medicinalium.

De cura per sex res non naturales. Cap. iij.

R egatur igit iuxta res nō nāles que sunt sex. l. aer motus qes zc. ¶ Primo eligat' aer in quo moramini clarus subtilis calidus z siccus minime frigidus z humidus nō uētosus: maxime autē meridionalis enītes nētus. Hic enim multoties est asmatīs cā. 3° affōz. cōstōnis quōtidiane. z 2° pmi. doc. 2° cap. de naturis tēpoz. z x^o tertij sepius allato cap. ¶ Et si aer talis nāliter hñ nō poterit artificialr pparet calefaciēdo camerā accēdēdo ignē in ea cū lignis iunipi lauri cypsi omi z siliuz. ¶ Aut suffumiget' cū carbonib' qbus aspgat' myrra laudandū ambra muscus storax calamita z olibanuz simplr uel cōmixtū. ¶ Aut aspgat' prunis ex hoc cōposito. R. thuris minutū. 3. j. laudani. 3. 5. storacis calamite. 3. iij. fiat puluis. ¶ Aut supponat' prunis ignitiuis puluis trociscoꝝ gallie mus. aut siliuz. ¶ Uel cōburant' in camera berbe aromaticae tales: calamētū: hedera nepita: origanum mētastrū: maiorana: saluia: serpillū: pulegiū z silia. ¶ Tpe vō quo ad aerē exitis rectificet' aer cu; isto odorādo pomio. R. folij galāge macis. añ. 3. j. laudani electissimi. 3. 5. thuris sandarace. añ. 3. 5. ambre musci. añ. 3. ij. fiat pomū cū mal uasia. ¶ Aliud pomū. R. trocis. gallie mus. 3. ij. cāphore ossis de corde cerui karabe blacte bisātie. añ. 3. 5. laudani electi. 3. v. musci. 3. 5. fiat pomū cū succo uelaq; maiorane: aut cū aq; vitis uel ruthe. Et cōfert etiam odor pomū huiusmodi aeri pestilēiali z rectificat cerebrū sistēdo catarrū. ¶ Euitētur isup māfiones terrane z testudinales: z noniter cōstruete: sitq; camera bñs fenestras oriētales: aut septētrionales: z claro exite aere apiant' in mane fenestre z apte dimittantur usq; ad borā prādiij: deinde claudantur: z sole petēte occasum itēz aperiātur z teneātur sic usq; ad crepusculuz noctis ut aer camē renouet' z rectificet' ne suffocatus maneat. Euitet' etiam māfio super agostagnis z lacunis: z aer tur-

bidus nebulosus et uaporosus fetidus et infectus. Et quia uestes annectuntur rectificationi aeris prohibendo occursum eius ad corpus elegantissime minime peccat et colla strigentes cum suffultu-rio agnitis membris immediatis: aut vulpinis que meliores sunt: et propter offerunt. ut 2° can. cap. pro colligendo. Aut fiat de uario et dorsibus eius: aut agnitis et similibus. Suffultu- re aut de ludria facit: aut aiali in aqua degenti vitade sunt: fa-cte etia de pelle lupi leonis cervi scbirati et filium euitande sunt. Euitent etia caputei et capitis tegmenta facta ex pan- no guado colore tincto: capiti enim nocuus existit et cere- bro Brian: sed portent de pano tincto in grana aut ches- mes: aut baretino et morello puniceo et similibus quadi tictu- ra caritibus. Sternant etia frequenter in camera herbe ca- lide aromaticae: ut metha serpilli salvia rosmarinu calame- tu et supradicta: preter rutha et apiu que cerebro sunt noci- ua: ut prima tertij trac. p. et 4° colligendo. Aut irrores frequen- ter camera vino aromatico decoc. predictarum herbarum: aut aqua vitis et similibus. Hec de prima re non naturali.

De motu

aut et getebie beatur regimis modus. Exercitami in mane expulsis coibus supfluitatibus ambulando passu mediocriter ueloci: aut ascen- dendo: aut descendendo scalas: aut in dote: aut egendo sup equo non ualde sinistro: aut arcu sagittando: aut ligna non uelociter incidendo: aut cautus muscos uel sonos mellifluous audiendo quod est exercitium pectori proprium. 3° pmi. doc. 2°. cap. de spibus exercitij. p. et in uespis ante cena hora iaz complete digonis facit exercitium fiat. Euitent insup moris sup cibo nisi tepe- rat. Ambulare enim suauiter post cibum per media hora di- gestiuam excitat. Necessarium enim est ut moris qui sit post comestio- nem sit leuis et suauis. 3° pmi. doc. 2°. cap. 8°. Melior uero ex- ercitij qualitas est dum per ipsum adhuc sentit in operationibus agi- litas: et dum calor per motum acquiritur sine nocumento tolerat: et dum membra in motu ingrossant et colorant tractu sapientie et spu- umi equitatis mensura non excedunt. Quod si propter debilita- tem exercitium fieri non possit: ut in proximo contingit fricationem exercitij vices supplere debet. ipsa enim. s. fricatio pro certo est: ac si esset altera pars exercitij. 3° pmi. doc. 2°. c. 4°. In frica- tione tria tres additiones obseruari debet. Prima est ex pte ptiū fricanda. 2^a ex pte qualitate fricationis. 3^a ex parte eius cum quo fricatio fieri debet. Obseruanda prima. fricen- tur per extremitates remote incipiendo a pedibus et cruribus: itaque fricatio fortis satis. Deinde procedat ad coras de superioribus ad inferiora trabendo: ut fiat diuersio fumorum et mæerum: deinde fricent nates et adiacentes ptes. Deinde dorsus et spatule. Ulti- mo uero pectus incipiendo a partibus inferioribus pectoris inferi tra- bendo. Partes uero pectoris laterales fricent trabendo uersus brachia. Ultimo uero itez fricent extremitates remote predi- ctæ: ut maius que pfocatione pectoris et adiacente facies motui habilitata est cum sumis ad remotiora membra trabat. In qualitate uero fricationis obseruanda sit regula ista. Primo. enim fiat fricationes fortes propter maiorem grossiorem et multam motui forti resistere: unde procedendo leuiore fiant subtiliata iam maius motui habilitati facta. Res uero cum quibus fricationes fieri debent sunt sicut panus asper meliore fricatione facies propter sensatio- nem quam minus delectabile in membro improprie. aut fiat fricati- ones manibus predictis membris applicatis. Aut cum pano mol- li calido: aut cum oleo camo. aut anetino aut cōi. In proximo uero si fiat fricationes hic ordo fuit. In primo enim proximi fricatio fortior fiat: quia maius magna resistit corpulencia sua et quia- titate: et quia in membris profundo magis sepulta est. In augmen- to uero fricatio fiat fortis satis: leuior tamen ea que dicta est mo- bili iam facta maius et in ualente calore digestiuam incipe tetante. In statu uero leuior fiat fricatio his que dicta sunt: quia multum de maius resolutum est: et quia motui magis obedit: et quia uero iam in p- cedentibus typibus multum resoluta est: et quia ista est hora crisis. 2^a qrti. cap. p. et quia pori aptiores existunt: unde transpirabilis est maius p- eosdem. In declinatione uero leuiori utendum est fricatione pauci- ficata iam maius et vigorata uirtute: et quia tunc salubri exiit morbo

expellit quod expelli debet. p. de crisi. et prima qrti. cap. 2°. Ca- nones autem hi fricationum moderatur inspecta uirtute et fastidito egro et consuetudine et honestate ptiū: et alijs discreto ingenio diligenter moderandis. Pnt etia fricationes fieri debili ex- te uirtute cum panis suffumigatis musco ambra cinamomo li- gno aloes gallia mus. et reliquis infra tagendis: aut cum panis isu- sis in vino aromatico maluaia ribolia decoc. gariof. galan- ge macis folij spice et p. filiu: qui in panis expili supponan- tur fricandis membris: et cum eis fricatio fiat: aut sic adberetes membro remaneat. Ita tamen ne uini corpulencia membris poris ibibat ipsos oppilans et mæerum et fumorum transpirationem probi- bes. In suma igitur colligendo moris et exercitij temperatum calorem nalem excitat et uirtute uiuificat. Quies uero supflua sem- per est ifrigidas pro puatione uiuificationis caloris: et pro co- strictione que est suffocans. Et humectat pro defectu resolo- nis supfluitatibus. 2° pmi. doc. 2° cap. de his que pueniunt ex mo- tu et gete. Aut in fricatione fieri docet cum abrotano et nitro.

Pro tertia

uero re non naturali: ut sono et uigilia fiat ista diuisio: quia limitandus est sono et uigilia penes horam: aut quantitate: aut qualitate: aut forma decubitus. Prima enim obseruanda. Non est sup cibo ualde cito dormi- endum: quia melior sono est ille qui sit post cibum a superiori uentre de- scenderit. Neque etia sup nimia uacuitate dormiendus est: quia est uirtute deiciens. 5° pmi. doc. 2°. cap. 9°. Dormiendus igitur est ut magis r docet transactis saltu horis duabus post prandium: aut cenam. Diurna quaque dormitio uirtada est: gnat enim multas egrit- tudines ad praua nocumeta pductiuas. unde 3° pmi. allega- to cap. In die quaque dormire malum: gnat enim reumatismos: et egritudines humectantes: et corrumpit calorem: et gnat spasmodum: et laxat nervos: et efficit pigritiam: debilitat appetitum: gnat apo- stemata: et frequenter febres: maxie tamen si a sono subito fiat ex- citatio. Sono tamen nocturnum interuallum dormire non incoue- nit in die tpe uel hora supplentibus vices sono in nocte interrupti: ut contingit de uis orationibus: aut aliter occupatis. Quantitas uero sono si consideret spatium septem uel octo horarum limitanda est. hac etia moderando secundum dormiendi consuetudinem et ciborum quantitate. hic enim sono est temperat quod omnibus melior existit: talis enim uirtute nalem potest efficit pficiendo operationes suas: et est uirtute aiale gescere facies: et in eis substantia augmētū pbes. Quod autem ex dis- pōne sono est supans est quod ipso calorem occultat et frigiditas manifestat. 2° pmi. doc. 2°. cap. 13°. et 3° et 4° de re. sa. Forma uero decubitus melior est iace per sup latere dextro continuatione pmi sono: tunc enim meliorem uis cibum in fundo stochi meliusque am- plectit ab epatis calore quod stochi substrigat sic ignis lebeti: unde meliorem colligitur. Post hoc uero fiat sup latere sinistro reuo- lutio: ut meliorem cibi forma a cordis calore potetiori pmutari ualeat. et unaqueque pars ei uis diuina a calore patiat cordis. s. et epatis utriusque influentia. Demum uero 3° itez fiat super dextro la- ter reuolutio: tunc enim cibum digestum et ei succus habilius per portenarium ad meseraicas ferri potest: ubi aliquoties uerti de- et inde ad epar uehi ut ex ipso humoralis massa gnet. Sup uentre aut dormire inuat digonem: s. euitadus est eius usus oculis enim nocet. Resupine uero dormire malum ad malas pre- paras egritudines cerebri et nervorum apoplefia epilepsiam incubu et frenesim: quia supfluitates ad posteriora declinare facit. tertia pmi. allato cap. Vigilie uero temperate secundum nam con- suetudinem coplonem et tps corpus fortificat: uirtutes aiales ex- citat: appetitum efficiunt: et supfluitates exiccat. Mensura uero de- bita tepus consuetudinem et alia excedentes trium operantur.

De repletione

aut et inanitione dicendum. ut enim corpus a supfluitatibus mundum pmaneat ualde studet uenit: quod uentris solone urine: atque sudoris puocatione et capitis: ac pedum et totius ablutione fieri potest. 4° Alia. cap. 6°. Sicut enim retentio eorum que euacua- ri debet egritudine ois gnis: ut coplonis coponis et uirtu- tis: ad quas euitadas bnda est in mane debita supfluitatibus expulsio per uentres per urinam et per sputum: aut per sudorem si expedit. Oportet enim mensuram euacuandorum proportionari assu-

Adolescēs iste Antonius de Cone-
glano egrotat difficul-
tate anhelit⁹ que p^pediſſinia denolari debet
ſiue ipſam orthomiā noiare uelis. nocumen-
tum enī in eo eſt in inſpirādo magis q̄ in
expirādo ſtingēs: ⁊ eſt nocumētum per cēn-
em pectoris que eſt mala cōplexio frigida ⁊
gmatica mā mucillaginoſa que p^pfundat in
oris in ſua penetratione uigorata a q̄dā par-
tee diſſoluēte colliquāte ⁊ faciēte penetrare
dictas ptes in q̄s penetrare nō poſſet per ſe p-
ē. ¶ Nā eſt etiā egritudo hui⁹ uiri nō parum
capitis ad pect^a quo deſluit aquoſa ⁊ mucil-
lgmatica que imergit in pulmone in cannu-
ſa pte ipſi⁹. Un nō eſt mirabile ſi nocumētuz
cū ⁊ excellēs: l³ enīz medicīne pectoris expur-
tēbēant ut expellāt mām in pulmone ſtentā:
nās in pāniculis pectoris inſerſas cū excrea-
is educere ⁊ expellere: ppter qd̄ apparet q̄ nō
abili tēpore ſtinuādore media. ¶ Et ſequit^r
mēto q̄ niſi aſſidue utat^r ⁊ ſollicite remedijs

excreatiūis et mūdificatiūis capitis ipse par^{us} est ad empīma
nel ad apāta pectoris et ulcera ptiū pdicta: et finalr ad pti-
sim. ¶ Itaqz regat regimine qd nūc iscribit ei ptiū in dno
capla sequētia. qd ptiū ponit ea a qd oib^{us} sibi canē debet
Scdm vō caplm discurret per medicinalia sibi pueniētia.

De cura per dietam.

Cap. I.

Ro expeditione itaqz ptiū isle vir sibi caueat a
flatu uēti septētrionalis: sed stet in locis calidis
et siccis. ¶ Et effugiat cibaria acra et acetosa et
acuta et salsa: et frigida et humida et viscosa ual-
de et uentosabilia et constrictiua pectoris: ut pi-
ra etiam et pastiles cibos caueat: et fugiat usum olei commu-
nis: et loco eius natur oleo amigdalorum dulcium: aut bu-
tyro recentē: et sic de alijs omnibus.

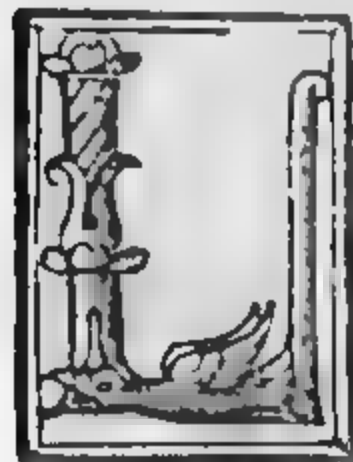
De cura per medicinalia.

Cap. II.

Ro cōplemēto vō scōi capituli penes regimen
per medicinalia faciat in hūc modū. ¶ Primo
qdem oī sero qn uadit ad lectū faciat sibi inūgi
totā pte pectoris et costarū anteriorū: et posteriorū
cū hoc linimēto pectorali calefacto saltē per octa-
uā ptem hore pectus mediocriter fricando. Et supponat
pānū delino nel subtili binda leniter inuoluēdo. ¶ 2° vō pti-
cipalr utat hac cōfectione de qua semp añ cibū distat per
duas horas accipiat vñ frustū uel dno et bibat post ipsam
cyathū medinū vini albi subtilis dulcis et bene aromatici.
¶ 3° ptiū accipiat oī die qntā scartu crū vñ spērū le-
nitinarū cū medio scutellinō brodiū pinguis: et post assump-
tionē eaz immediate cenet. ¶ 4° ptiū incipiat acci-
pere de eluārio maiori oī mane in aurora quātitate vñius
nucis muscate cū dimidia deglutiedo ipsū absqz potu aro-
matico. Si tñ sitis ifestaret ipsū bibat post ipsū cyathū
mediū aque mellis. Et de hoc eluārio itez pax añ cenā ac-
cipiat qntatē mediē nucis muscate et de eodē per horā cū
dimidia post cenā deglutiat qntatē nucis muscate. Et conti-
nuet ipsū dieb^{us} cōtinuis. ¶ 5° ptiū est q post .x. dies
predictos accipiat oī 3° die in aurora coclear vñius eluāriū
minoris: et ita faciat .x. vicib^{us} accipiedo de ipso oī tertiā die
ut dictū est. et tardet cibū quātoz horis. ¶ 6° ptiū est et ulti-
mū est q post qd cōtinuauerit eluāriū min^{us} per decē vices: tūc
incipiat accipe eluāriū tertiū per alios .x. dies trib^{us} vicib^{us} in
die accipiedo ipm hora et quātitate qua accipiebat eluāriū
maius. Hec medicamina sunt administrata ad expurgatio-
nē materierū que iā in pectore collecte sunt ne ipse putre-
scent ibi ppter picula supius tacta. Ad laudē dei amen.

Consi. 104. De sputo sanguis pueniente ex
ruptura uene in pectore et.

Icet in sputo sanguis dñi Petri de ca-
ballis nobilis ciuis ueronēsis plu-
ra particularia sparsim fuerit applicata reme-
dia. nūc egritudinē ipsaz que fuit ampla ue-
naz pulmonis soluta cōtinuitas cū exuberāt
nimis sanguis educatione respiciētia: nūc vō
accitib^{us} ipsam sequētib^{us} appropata: ea tñ pti-
se scribā que ceteris elegātiora et immediatius

ad patiētes puenire ptes pnt. ¶ Fiat igit sibi appropatus
bic puluis. R. trociscopz de karabe et de terra sigillata. añ. 3.
5. mumie boli ar. san. draco. añ. 3. 5. gūmi arabici dragagātū
torrefacti. añ. 3. j. aque portulace plātaginis. añ. 3. j. misce. in
die accipiat hoc bis sparsiz qn admistrabit ei hoc iulep. R.
aque portulace plātagis buglosse. añ. 3. iij. trocif. de terra si-
gill. et de karabe. añ. 3. j. boli ar. 3. ij. bulliat fil modicū: deide
colent et colature addant miue citonior. 3. iij. deide clarifi-
cent. ¶ Cōtinue fere tenebit in ore loch istud. R. dyadra-
gātū frigidū. 3. iij. karabe. 3. j. 5. solide mi. polygonie. añ. 3. ij.
gūmi arab. dragagātū torrefactoz. añ. 3. j. amili. 3. iij. terre si-
gil. 3. ij. syrupi vio. et de myrto. añ. qntū sufficit ad formā loch
¶ Appente eniz fixationē māerū corruptaz in pectore ad-
dita fuit loch mucillago psilij et utat eo. ¶ Post itez ema-

nāte sanguine pectori toti añ et post fuit applicatū hoc epi-
thima. R. aque nenufa. lib. 5. aque acetose lib. j. acetū cito-
nior. 3. iij. capbore. 3. 5. boli ar. 3. j. 5. sandal. amboz spodij.
añ. 3. ij. croci. 3. 5. In hoc pānis lineis madefactio et expflio
instāte forti sanguis educatione inuamētū fere ilico inuētur
est. ¶ Post hec aut ad vtutē subleuādā: et ad ppiā egritudi-
nē intēdēdo factū sibi fuit hoc eluāriū. R. pulpe caponis
cocti in aq extictiōis calibis cū dragagātū et gūmi arab. lib.
5. corallozal. trub. dragagātū et gūmi arab. torrefactoz. añ.
3. j. 5. boli ar. karabe terrefigil. mumie lapidis ematit. añ.
3. j. seis portulace et plātagis. añ. 3. iij. amigdalaz dul. lotarū
cum vino citonior. 3. iij. inuūbaz sebestē filr lotaz. añ. 3. j.
spērū eluāriū regū. 3. ij. dragagātū frigidū. 3. iij. succari al.
et succari cādī. añ. lib. iij. 5. coquas succaz cum aq decoctio-
nis pulli et ceteris additis fiat confectio solida. ¶ In cibis
enim lactis semp utat hoc puluē. R. karabe dragagātū gū-
mi arab. amili glutinis piscium. añ. quātūm vis et sufficit.
¶ Clisteria et suppositoria et regimina in rebus nō natura-
libus per astātes explicabunt. Ad laudē dei amen et.

Consilium. 105. De ptiū breue et.

Putum huius generose iuuen-
cule: qz pmiū est ex sa-
guine et sanie cui fetor aliqz associat: qd
etiā sputū emittit cū tussi molesta: cū
etiā descēdit fere cōtinuo māerū a
capite ptiū ptiū salsedine et acuitate: et fe-
bris etiā cōtinuo affligēs ipsam cū exte-
nuatione toti^{us} corporis cū immoderata
vigilia. ¶ Et qz hec egritudo fm pte successit retētionē: aut
indebite euacuationi mēstrualis māerū. Et itez qz fm mā-
gnā pte et qz egritās est cōditionata cōditionē qrundā ptiū
lariū pparādī ipsam ad ptiū: faciūt bec oia me pax besita-
re: imo asseruē credē qz hec mulier iam est effecta ptiū: et
et forte trāsuit ptiū: et est in augmēto ptiū: si uera sunt
ea que mihi narrata fuerūt. Et ideo ex predictoz fundamē-
to nedū qz de sanitate ei^{us} futura cōfidam: imo indubitatē de
morte eius nō multā distāte sperādum est magis qz de vita.
¶ Propter qd multiplicare sermonē in describēdo pluri-
ma remedia que sibi opportuna essent mihi visum est eē su-
perflū. Etiā qz ipsa ptractat a doctorib^{us} granissimis oī di-
ligētia opportuna gubernatib^{us} eam. Tñ rogamine mor^{is} qn
querememorabo remedia: que oib^{us} dispōnib^{us} et accitib^{us}
eius sunt pueniētia. ¶ Primū est succaz rosaceū recens
cuius usus ulceri tussi et febrī: et reliqz pueniēs est accitib^{us}.
¶ 2° est loch de cancris flunialibus diligēter prepatissimō
in scula facta ex eis essent sibi puenientia. ¶ 3° est admini-
stratio lactis asinini: et ppiē accepti ab aiali nutritio plātis
appropatis: ut corrigiola bursa pastoris folijs piroz pomo-
rum rubi et silibus. ¶ 4° est administratio syrupi ros. et sy-
rupi de papauē recētū cū aq lactis acetosi et succaro albo.
¶ 5° est administratio dyaprunoz per duas horas post cenā
cū aq distillationis passū. nigray bñ ablutay. itercipit enim
fluxū: puocat fōnū: et efficit sputū facile. Ad laudē dei amen.

Consi. 106. De ptiū in quadā muliere. Di-
uidit aut Cōsi^{us} in duas sectiones
prima continens vñm capitulum.

De causis et signis ptiū.

Dispositionē maximī terroris et
pauor accitium: nup mibi obtulit labilis humana conditio.
Etenim nobilis et honestissima dñs laborat
dispōne pparante ipsam ad ptiū quā dif-
ficile erit ipsam euadē. Et fortassis rōnabi-
lius est ipsam incidisse: ut paulopost declarabit et. ¶ Est
enim mulier bec in etate cōsistente pūilegiata cōditionibus
ipsam ad ptiū maxime inclinātibus. Cū etate enim iā pre-
dicta mulier macerrima est: macie qdē augmētū cholē pte

magna q̄ siccitatē a melācholia uel ab alia eā pueniente.
 ¶ 2° vō in facie sua color est ad squaliditatē ex citrinitate albedine et remissa rubedine cōmixtis. ¶ 3° vō p̄ncipalr oculōs hēt canos: nō q̄dem a ḡnatione: sed defectū nutrimentī orbitāz et substantiē oculi cōtes. ¶ 4° tēpora depasta sunt. i. nutrimento p̄uata ppter qd̄ cōsumpta est. ¶ 5° cutis frontis eius tensa est cum asperitate in eius superficie percepta. ¶ 6° collum eius longum est et gracile. ¶ 7° tota capitis pars acuitate caliditatis calida percipitur notabilr. ¶ 8° a capite eius mae defluunt acute mordicatiue et exoriatuē: cuius signū est oris siccitas cū eius aspitare: frequēs p̄tium oris mordicatio et exoratio: que oīa attestant iudicio materiei acute. ¶ 9° sitis immoderata. ¶ 10° est anhelitus difficultas et cōstrictio. ¶ 11° faldedo in eius sputo p̄cepta. ¶ 12° est emissio sputi p̄tib^o sanguineis q̄busdā aliq̄n cōmixti. ¶ 13° pectoris angustia a d̄ia positionis an et retro percepta. ¶ 14° signū oīum p̄tium pectoris excarnata et marasmodia dispositio. ¶ 15° signū spatulaz eminentia ad exteriora. ¶ 16° signū trura eius sunt lōga et gracilia. ¶ 17° signū orthomie spēs indeficiēs. ¶ 18° signū catarricantis dispōnis augmētum: et p̄prie post somnū factū. ¶ 19° signū strictura rīce indeficiēs. ¶ Hec et plura cōsilia signa que eis adduci possent vident oīdēre dispōnē que oīno preparat ad p̄tissimū: aut iā effecerit eā: q̄rum plurima colligunt x^o tertij. cap de preparatis ad p̄tissimū. et 3° cōtinēns per p̄cessum magnū: et p̄tium interiorū q̄nto sermone p̄lixo. ¶ Et arguit ab illarōne p̄ter: qm̄ oīa illa signa sufficiēter p̄parationem ad p̄tissimū demonstrare p̄nt: que signā apparūz corpōz ex pte habitudinis cōplōnis d̄iū materierū et cōtinui defluxus earū ad ptes pulmonis: que ppter sui mollitiēz ulcerationi valde disposite sunt: sed oīa p̄dicta signa oīno demonstrant ista q̄nque. ergo sequit̄ q̄ demonstrat p̄tissimū: aut p̄tē: aut p̄nūtiat futurā. cōntia necia est: eo q̄ ad cās effect^o necio productiuas necio sequit̄ effectus: et maior est nota cōsideranti: et minor deduci pōt inducēdo ex singulis p̄tibus eius: qd̄ facē nō curauit breuitatē diligēs. Et si bñ cōsideras de numero harū rōnum quedā satis sufficiēter p̄bat. Et p̄prie q̄ bec mulier cōstituta est in pte etatis p̄paratio ad p̄tissimū inter alias ptes. i. iter. 18. et 35. sue etatis annos. Et sunt p̄mones magni hyppocratis affōz 6°. P̄tissis sit maxime in annis a 18. ad 35°. eo q̄ in tali etatis pte inuenit̄ d̄iūm et multum materierū a cutaz nāliter et accītaliter. ¶ Et ad huc ulterius: qm̄ cerebri huius d̄ne dispō nō solum a tēpore verum a ḡnatione adeo mala cōcta est: q̄re arguit p̄ncipia generationis p̄paratio ad illud. Sed rōnabile est ubi p̄ncipia generationis sunt mala: ibi necio assignari debē debilitatē vtutis. ergo tā ex pte materierū q̄ ex parte cōplexionis et virtutis. bec mulier ad p̄tissimū omnino est disposita aut molestatur. ¶ Est autē cā malis catarris sui acuta: q̄: falsa: et 13 faldedis cāe tres p̄ncipalr a sapiētibus assignent̄. ¶ Prima q̄ falsū fieri pōt flegma ppter putrefactionē in ipso accensam. ¶ 2° ppter aduersionē eius. ¶ 3° ppter p̄mixtionēz p̄tium aquearū plurū cūz mā cholericā pauca. Ideo fortassis faldedo in hac d̄ia assignari pōt a duplici puenisse cā. i. a putrefactione et p̄mixtione ipsius cū cholera: et p̄nt bī sermones colligi s̄m ptem. p̄ma p̄mī. cap de humoribus in finē bī. Qd̄o faldedis cāe. ¶ Quod vō faldedo in flegmate isto acq̄sita sit ex putredine ipsius: appet ppter febrem que nunq̄ deficit in ea: acuitatē autē eius oīdit vniuersa cōplexio et habitudo cholericā: et epar magnifice calidū et sicum: et oris amaritudo cum siccitate: et sitis multitudo et relique passionēs a cholera pueniētes que oēs in ea inueniuntur. ¶ At vō itēz cōtinuitatē febris eius declarat p̄tissimū multitudinis materierū que cōgeste sunt in pectore eius: siue faciāt ibi apostema siue fecerint: siue oppilādo ibidē sint fixę que extraneate a calore p̄ter nām suā multitudinē et p̄pinq̄tate ad cor cōtinuā faciunt febrem: exacerbantēz tñ de tertio in 3° magis: et hoc est p̄p̄riū signū ad itelligēdū flegma istud fuisse

factū acutum magis ex p̄mixtione cholē cū flegmate q̄ per solā putrefactionē ipsi flegmatis. Tales enim a sapiētibus specificant̄ febres q̄lis est eaz reuolutio proximatica uel exacerbatiua. sed bec febris exacerbatur de tertio in tertiu. igit̄ appropiāda est motū cholē. Ex quo correlarie cōcludit̄ q̄ bec d̄ia cōtinue februit febre paroxysmali de cholera. ¶ Contra. q̄ febris hui^o d̄ie fuit et est p̄lixā satis: sed repugnat rōni formali febris cholericę cuiuscūq̄ spēs existant ipsas esse p̄lixas. igit̄ febris in hac d̄ia nō pōt esse cōtinua cholericā. p̄bat cōntia: q̄ cōtinua cholericā oīs breuior est q̄libet interpolata cholericā alijs parib^o: sed interpolate cholericę p̄iodus terminat in quatuordecim dieb^o: q̄ cōtinua cholericā terminabit saltē in fine p̄me septimane: minor superi^o assumpta legit̄ a Sal. affōz 2°. cōmēto illi^o. Tertianā vō in septē p̄iodis et. dixit enim Cōmētator: uersus finē cōmentū q̄ quātū facit interpolate cholericā in septē p̄iodis: uel in quatuordecim dieb^o: tātum facit cōtinua cholericā in vna septimana. q̄re et. ¶ Huic motui et alijs cōsiliis dicēdum est: q̄ sermones iam p̄dicti de p̄iodis illaz febris uerificant̄ de illis febrib^o simplicibus. i. p̄dentibus a mā excludēte cōmixtionem suā cum altera: sicut de tertianis notis: aut simplicibus distinctis contra cōpositas et cōplicas. ¶ Dico igit̄ q̄ febris in hac muliere est cōtinua cholericā que p̄lixā adeo fit in ea tātūz quātū successiua materiez deriuatio et cōgregatio in corpore repit̄. cū q̄ aliquāta materiei portio in pectore cōgregata est: et putrescit: illa facit vnā cōtinuā cholericā vnico p̄oxismo plures exacerbationes hñtē: sed tpe putredinis huius alia mā paulatim defluēs congregat̄: que postea putret: igit̄ faciet alterā febrem succedentēz p̄cedētis. q̄re cōtinuo februit febribus eiusdē spēs: ppter qd̄ sophista diceret q̄ bec mulier februit pluribus febrib^o cōtinuis cholericis et nō vnica solū. ¶ Posses autē si uelles defendere p̄babilr aliquē febre posse vna febre cōtinua cholericā durante vno et duob^o uel tribus mēribus dupl̄r imaginādo. p̄mo q̄ assignata vna portio materiei in vna determinata minera cōtingit accēat vna p̄tes que faciet vnā exacerbationē cōtinuē: et ppter ethereogeneitatem materiei hac mām nō posse trāsire in cōiunctā in septē exacerbationibus et in plurib^o s̄m maiorē et minorē p̄tūz materiei diuersitatē in modo substantiē. ¶ Amplius subtilr imaginari potes: q̄ in determinata minera replet̄ vna quātitas cholē cuius vna ps putrēs trāsuerit in cinericiū: qd̄ nō est ampli^o uehiculum febris: et sic scōa ps et tertia ps: et de alijs. Et q̄ interim ad p̄dictā minera nona alia deueniēs defluat materia: aut a mala cōplexione derelicta in pte ubi putruit p̄ma mā attrahat̄ 2° mā: quarū quelibet siue defluēs siue attrahat̄ alteri^o exacerbationis sit effectiua cā: patet q̄ bec febris nō solū mēribus et annis: sed toto tpe vite hoīs durare poterit. Et tu cōsidera. nō solum enim iuuenilis sed senilis intellectus talia cedere debet. ¶ Ad Sal. aut et ad alios auctores dicēdū: q̄ cū assignauerūt terminū cholericę cōtinuē esse subduplū uel minorē termino interpolate intellexerunt de febrib^o coiter inuētis et uerificabilib^o a posteriori. Cūz hoc tñ stāt ea que dicta sunt uera. ¶ Mirabile autē videt̄: q̄ bec d̄ia pauca aut fere nulla tussis molestas: nisi interpolate: et leuiter satis: sed iā cōcessum est ipsam incidisse p̄tissimū: aut ad eādē p̄paratā esse ppter cōtinuū occursum māerum a capite: sed stāte cōgregatione māerū in pectore fixā et cōtinuum erit nocumētūz. q̄ neciūz est ipsam debere hñe tussim q̄si cōtinuā. patet cōntia: q̄ stāte p̄tissimā cāe p̄ductiue effect^o: et sufficiēter necesse est assignare effectū. ¶ Cū ergo cā est fixa: tussis debet esse fixa. patet cōntia: q̄ aliū modū expellendi mās in pectore cōgregatas uel ingeniū non habet virtus: nisi tussis: eo q̄ tussis est motus pectoris et p̄tium eius ad expellēdū cām uel nocumētum in pectore inuētum. x^o tertij. tractatu 3°. p̄positione prima. ¶ Hoc motū subtilr satis videt̄ infestare. Et ideo ad ipsum dicēdū est ad formam respōdēdo q̄ stāte p̄tissimā aut altera cōsili sibi dispositione con-

finue fixū est nocumentū in pectore: et negāda est illa cōtia. Ideo premisse nō sufficiēter cōcludūt: cōtingit ei nocumentum in pectore fixū esse paucū et causam mālem ipsius pducitū iterum esse paucā: ppter qd nō oportebit iterum fieri tussim: ad expulsionē illius: māe enim pauce aut a vīte rectificant: aut insensibilr expellunt: aut a pectore per vias inferiores diuertunt: ut patet x^o tertiū. cap de crisib^o pleure sis. qre ratio illa que ualde fortis apparebat nihil cōcludit. ¶ Quidus aut quo saluare potes piodicā reuolutionez leuioris tussis ad magnā est q sicut periodice uel alternatim māe maioris uel minoris qtitatis a capite effundūtur ad pectus: et conuenienter deterioris qualitatis. Ita periodice reuoluitur tussis de intensa ad remissam: et conuerso.

Ex quarū oīum fundamēto plura pbleumata solui possunt. ¶ Prīmū ppter qd est q pūfici qnqz qmōi qnque uel sex dieb^o nihil tussit: Dicēdū est q cōtingit aliqui in pectore paucā ualde repiri mām: aut q resoluta fuit: aut q a pectore trāspirata per alias vias: aut q per precedētes tusses sufficiēter expurgata fuit: tunc ergo deficit et minorat tussis: supueniēte vō none materiei defluxu: aut noua mā ad pectus attracta: aut ibidē cōgesta ppter debilitatē: oportet de necessitate nouiter subsequi tussim. ¶ 2° pbleuma. quare est q qbusdam pūfici: qnqz videt defecisse febriū? Soluit^r ex pdictis. ¶ 3° pbleuma: qre est q pūfici frequēter nulla: aut leuissima anbelitus difficultate molestant? Soluit^r q qn cānales pulmonis et orificia eius sufficiēter expurgata fuerūt sicut frequēter fit ab eluariis et loch in ore retētis: tūc libē aer ispirari pōt: et sumi putridi uel alteri expirari: sed ex sufficiēti inspiratione et respiratione cōplet anbelit^r: eo q est mor^o ex diastole et sistole pūti pectoris cōpositus. ergo rē. ¶ 4° pbleuma: qre pūfici quādoqz nullū dolorē grauatiuum uel pūgitū in pectore sentiūt? Soluit^r q cōtingit ppter mūdificationē materierū que faciēbat dolorem pūgitū et extēsiuū uel mordicatiū. Et iterū q mūdificatis materieb^o remittit spēs male cōplexionis que in pectore intēsa erat. ergo in pūficiis qnqz nullus pūcipis dolor. patet cōtia: q ibi remittit mala cōplexio et solutio cōtinuitatis que sunt due pūcipue cause effectiue doloris: ut colligit 2° tegni ibi. Dolores vō fm quēcūqz locū incūbunt: aut solutā cōtinuitatē: aut subitā alterationē ostendunt. Et plura alia pbleumata ex hoc fundamēto solui possunt in hac mā: que ppter breuitatem dimittunt.

Est aut alter^r in hac mā cōtēplādū subtilius: q mā catarricās a capite ad pectus qnqz descēdit per occultas vias et paulatine: ita q in eius cognitionem a posteriori puenire difficillimū est: ut si mā descēderet a cerebro per poros aliquoz de septem paribus neruoz orientū ab eo. ¶ Aut si eadē descenderet per poros musculoz gule trāslata a vīte ad illos musculos per cāuitatē uenaz paruarum que ramificant a uenis panniculoz et medullaris substantie cerebri. ¶ 3° iterū si cōtingeret eādē mām descēdere per uenas et arterias minores: patet q cognitio vniuscuiusqz horū trium modoz catarricādi materierū ad inferiora ualde difficillima est: tū ne in sciētia defectus apponi possit dicēdū q adhuc in cognitione horū trium modoz catarrī puenire possumus per signa sumpta a lesione opationū que pducunt: aut pducī debent a neruis pūctis: eo q terminus discretiuis egritudinum est sensibilis opationū lesio. 2° tegni. ¶ Igit apper q si mā descēdat per neruos orientes a 5° uel 4° pari neruoz necio euenit nocumentū in opatione gustatiua uel auditua: eo q gust^r in qrtō: audit^r vō in qnto pari neruoz fundat. pma pmi. doc. 5°. sūma et cap tertiū. ¶ Et piformiter dicēdū q per lesionē pueniētem in opatione motiua arguimus mām occulte descēdere per posteriōrē ptem cerebri a qua plurimi oriunt^r nerui: ut moris sicut ab anteriori pte plurimi oriunt^r nerui sensus q motus. pma pmi. cap de mēbris colligendū. ¶ Similiter etiam si 2° spēs catarrī que puenit per occultū descen-

sum māerū per musculos colli et gule facilius cognosci pōt: eo q si mā descēdit splendo poros: aut faciet ibi oppilationē: aut tumorē: aut dolorē. Et ex hoc correlarie habet modus solūēdi pbleumata ppter qd psepe hoībus: et adhuc fānis supuenit tēsis et dolor in pūtib^o gule et colli: et dicūt hoīes se esse inchoardatos. Solutio illius habet ex pmissis. ¶ Adhuc et 3° spēs tertia catarrī pmissi cognosci pōt: eo q materia per uenas descēdit necio eas extēsiōres: et rubicundiores aut altero colore coloratas magnā efficit fm spēm materierum que per pūctas uenas descēdūt. ¶ Si aut mā descēderit per arterias adhuc facilius cognoscit^r: et si mā fuerit calida de necessitate in pulsu arteriarū addit magnitudo: aut uelocitas: aut frequētia: aut oīa alia. ¶ Et cōsist^r si materia per arterias descēdēs fuerit frigida accidēt i pulsu tēie predictē: q ad mām frigidā sequit^r oppilatio: sed ad oppilationē necio intēdit caliditas ppter pūbitā euētionē. igit rē. Quare colligēdū est q utraqz spēs materierū occulte catarricātiū ad pect^r cognosci pōt. ¶ Si aut māe nō paulatine sed impetuose deflūt ad pect^r: tūc erit 2° spēs catarrī per defluxū noiata. ubi pma spēs reumatismus uel stillicidiū denotari debet: tūc patet q in istius cognitionē est facile puenire: eo q multa mā: et subito defluens seipsam facile manifestat. ¶ Aut ppter dolorē extēsiuū grauatiūz mordicatiūz pūgitū et frāgitū: aut alterū qui sequit^r ad ipas. ¶ Aut ppter subitā alterationē uel pmutationē cōplexionis quā efficit in loco. ¶ Ex qbus oībus appet et in cognitionē catarrī huius die puenire possumus per signa nunc dicta et per alia. XIX. supius tacta que ipsam preparataz ad pūsim: aut eam ab ea captā facile pūtiare possunt. Unde ex pmissis apparet q oportet festināter incedere ad regimen huius dispōnis siue inceperit siue pncipio sui propinquā sit regimen eius ordinādū: ut nunc sequitur.

Sectio 2^a cōtinens duas summas.

De inuentione ingenij curatiui predictę dispositionis.

Quoniam aut pdicta dispositio difficillima est: ideo regimen ei^o accurate multū inuestigādū est. Prīmū itaqz ordinādū est regimen eius ex pte sex rerū non nāliū: qd cōueniat eidē tā pseruādū ipsum a deteriori lapsu: q in curādū lapsum qui iā acciderit. Secūdo vō pncipalr pōnēdus est modus curationis intētionū: et instrūz ei cōueniētium. ¶ Prīmū aut regimē in sex diuidit^r ptes fm numerū sex rerum nō nāliū. ¶ 2° vō regimē in octo ptes ptes fm numerū octo intētionū que necessarie sunt in cura pūdictarum dispositionum: ut uariis uoluminibus bincinde ab auctoribus accipi potest.

Sūma prima continens capitula sex. De regimine p sex res nō nāles.

De regimine huius dispositionis per aeris electionem et annexorum ei.

Considerādo circa dispōnē pūdictam tā ex fundamēto māerū efficiētium ipsam que calide sunt et acute cōtēplādo etiā ex pte febris idēficiētis apparet q regimē ex pte oīū rerū nō nāliū inclinari debet ad in frigidādū et humectādū. ¶ Ergo aer ciuitatis loci et camē in qbus morā sūbit notabiliter sit frigidus et humidus aspectū hūis septētrionalē: uel pūz se pūtrionalē et pūm oriētalē: et posit^r sit penes decursū aq^r rū. ¶ Aut saltē in camera ei^o sepe fiat sparsio uel irroratio ex aq^r frigida: aut ex aq^r violarū nenufariis lactuce angurie cucumeris cucurbite portulace: si nō timet expēsaz. ¶ Aut saltem in camera ipsius sepe sternant^r folia violarum nenufariis vitis quercus pomoz et plantarum frigidarū. ¶ Aut qrtō preparēt^r domus ad flatū uēū septētrionalis uel orientalis: aut suffumiget^r domus cum trocīs. de violis: aut cum puluere nenufa. seminum lactuce portulace et similiū. ¶ Et de annexis est ut nō teneat caput eius ualde cooptū

panis uel pellibus ualde calidis et ponderosis: ne vigorata in capite caliditate accitanti uel nali magna fiat materieruz attractio: q̄ earum digestio uel resolutio rē.

De regimine ei⁹ per administrationē mor⁹ et getis. Cap. II.

De motu autē dicēdū q̄ motus uel exercitiū nūllū est ei⁹ ueniēs: et p̄p̄tate plenitudine toti⁹ capitis. Et adhuc post euacuationes nō bonū ipsam exercitari: eo q̄ in talib⁹ corporibus materierū eradicatio totalis: aut impossibilis est: aut difficillima ppter debilitatē virtutis. Cū ergo motus mās ponat in fluxu et mās mote facilius trāseat ad debilia q̄ fortia mēbra. Ideo melius est ei⁹ q̄scere q̄ moueri: q̄es enī efficit ut calor nalis meliori applicatione ad mās digerendas applicet: quare in plurimo sui regiminis adberere debet geti et nullo modo motui: aut ualde paucissimo.

De regimine ei⁹ per inanitionē et repletionē. Cap. III.

I mulier etiā sumope caueat sibi a multa ciborū assumptione in quantitate continua. s. multa p singula cibatione accipiēdo cibū: et in quantitate discreta p sepe uel pluries in die comedēdo. **De fura cibi itaqz talis existat: q̄ nullā in stōcho grauitatē uel tēsiōē efficiat sicut mēsurā pot⁹ ueniens est: ut in stōcho nō fluctuet uel supāscēdat: deterior enī ciborū est: si stōchi grauitatē efficiat: sic deterior pot⁹ est qui in stōcho natat et fluctuat. 3° p̄mī. cap. de regimine per cibū et potum. **S**ilr caueat 2° assumere cibū: nisi p̄mū bñ fuerit digestus et nunq̄ comedat nisi cū p̄tia ueri et nō mēdosi appetitus: nec etiā vnq̄ cibū deglutiat sine masticatione cōgrua: q̄ enī odit uitā suā cibū deglutiat absqz masticatiōe ueniēti 3° p̄mī. ubi sup̄ia. **P**ariformiter etiā iudat ad expulsio nē supfluitatū coiuiz in iestinis iuetāz uel stōcho. Si enim repletionē in stōcho pcepit ita lōgo tpe a cibo abstineat: ut per ipsaz abstinentiā p̄p̄is repletio digerat aut corrigatur. **N**eqz enī in hac dispōne ueniēs est uomit⁹: ppter ea q̄ ppter sui agitationē suspect⁹ ad rupturā uenāz in pectore: ppter magnā debilitatē in eo iā factā a materieb⁹ ibi retētiis. Et colligunt bi smones 4° p̄mī. cap. de uomitu. **S**i autē nō sufficiēter per abstinentiā corrigi possent mās supflue in stomacho retēte: tūc iudat ad educationē eaz accipiēdo. 3. j. pul. folliculorū senecā violis et macis. añ. ʒ. iij. **A**ut saltē accipiēdo semissus vnū cassiēsi. strite: cui⁹ humiditatē labēdo deglutiat abiectis corticib⁹ et seminibus et sunt remedia dno efficacia. **S**i vō fecales mās iduratas in iestinis edn ei opouēt tūc p̄ter duo remedia iā p̄acta admistret ei⁹ dem hoc clistē. R. decoctiōis malnāz blete violāz uolubilis minoris. añ. in aq̄coctāz. lib. j. olei viol. olei de sisamo. añ. ʒ. j. ʒ. butyri. ʒ. vj. salis gemme. ʒ. iij. aut salis cois. ʒ. j. succari ru. cassiēsi. añ. ʒ. ʒ. misce et admistret in mane hora electa.**

De electione somni et uigilie sibi ueniētium. Cap. IIII.

Non est leue scribere: imo difficili⁹ est administrare bulc dñe uel alteri p̄sili patētī modū regiminis per uigiliā et somnū: qm dispō capitis indigeret regimine subtratiuo dormitionis: ut per ipm assumerent mās que in capite aggregate sūt: et cōtinuo gñant. Et ex alio idigeret sōno ad digōnē māz tam capitis q̄ aliaz p̄uū. **E**t idē dīcēb⁹ utriqz intētiōib⁹ securior modus est: ut hec mulier dormiat in die nali horis septē: aut octo cū istis regulis. **P**rima q̄ nō igrediat lectū nisi post assūptiōē cibi saltē per horā vnā. **2°** vō q̄ si pōt ueniēter dormire nocturno sōno. euīet diurnū sōnū. **3°** q̄ dormiat capite notabilr eleuato: ac si esset semisedēo. **4°** q̄ euīet dormitiōē resupinā. **5°** q̄ caueat dormitiōē cū capite declinū: et multa reuolutione super latera. **6°** q̄ oīo fugiat dormitiōē sup facie sua ne ppter ipsaz mās catarricātes a capite iclinent ad palatū oculos et reliqua: p̄ter alio vō tpe p̄ter mēsurā assignatā ueniētius est ei uigilare q̄ magnū tempus in dormiēdo occupare.

De regimine eius per accitā anīme. Cap. V.

Aximū p̄culū est hāc mulierē occupari in accitibus aīe ppter que mās inflāment mobilitent et acuant: ppter hec enī adaugef ipsaz fluxus et mās etiā multiplicant ppter debilitatē que cōsequit ad resolutiōē: ʒ iracūdia: furor: et fies aīe

passiones euitari debēt: neqz etiā occupet in his aīe passionibus quēspūm in p̄fundo corporis coartatum detinēt: ut est timor uehemēs tristitia et silia. Ab ea igit bñ sperādum est et letādū: et de sue sanitatis acquisitione semp x̄p̄landū.

De electione ciborū et potū ueniētium ei. Cap. VI.

N hoc cap diligēt et solēni⁹ x̄p̄lādū est. Qm in eo sustēat regimē curationis vni⁹ et medicinalib⁹ intētiōib⁹ neciūz. **I**taqz de numero ciborū eligat ab ea panis desimula purissimus: quā florē farine laici noiant. **E**t si panis ei⁹ cōponeret cū aq̄ sublimatiōis sarfarelle: aut solide mī. ualde optimū.

Et ei⁹ sit igit bñ fermētat leui coctione absqz cōbustione coct⁹: nihil aut ualde p̄p̄ salis recipiēs: et nō sit antiquior etate duorū dierū. **C**arnes vō eidē laudabiles eligat: sic pullos pinguiū inuēculi vituli castrati et agni: et anatuli etiā et minute aues p̄dices fassūculi lepusculi syluestres: et domestici porci iuuenes ueniūt ei. **C**arnes vō sāguinē inflāmatiū reponentes dimittant: sic sunt colūbi domestici et syluestres passerēs: et anseres et aues palustres uel aq̄rice. Dimittende sūt. Et mōtane longi et fortis exercitij p̄ter q̄ caro parlonis auis que iuenit in mōtib⁹ uicētinis: que ueniēs ēet ei: et est auis nigra maior miluo rostrū fortē hñs et dētes in palato laudabilis nutrimentū repositiua sm p̄tes oēs. **D**e piscib⁹ vō ueniūt fontales oēs fluuiales: nec vituparē aliqui comestione anguillāz et tīcāz ppter ifrigidationē et bumectatiōē et viscositatē eaz in panca tñ q̄titate: eo q̄ cib⁹ ethicorū et p̄sicoz debet ēē p̄uilegiat⁹ sex cōditiōib⁹. **P**rima est ut sit ifrigidatiuus. **2°** bumectatiuus. **3°** sit facilis digōnis. **4°** ut sit sui viscositate calori resoluēt et exiccātū resistitū: qd fac in eo viscositas et glutinositas. **5°** q̄ nō euacuet a penetratione cōgrua: quā tñ nō tollit sibi viscositas boz aīas: qd nō est multa. **6°** vō et ultima q̄ tā substantificē q̄ q̄litate sit p̄dictāz q̄litate in mēbris repositiua: et ēet ueniēs ut assumat actu fridus: aut saltē leuissime calidus. **P**ropter qd ueniūt ei. māsiones temali lucij capedani et cancri fluuiales: imo cācroz usus sm preparationē debitā eidē est ualde ueniēs. **D**e ferculis vō cōueniūt ei plāte oēs que sunt ifrigidatiue et bumectatiue: imo nullū cibariū ei⁹ absqz decoctione ipsaz fieri debet: que sunt sicut lactuca bleta spīnachia cucurbita recēs et sicca olus hyamenuz que coicant intētiōē febrī et alijs dispōnib⁹: et olus bñdictū et bursa pastoris que singularē p̄p̄ietatē bñt in istis glutinatione ifrigidatione et bumectatiōe cū stipticitate sua. **A**lie vō plāte calide nitrositate aut salsedine hñtes dimittant uelut caules napi: et rape amare et siles. **D**e leguminib⁹ vō uti pōt rīso: et p̄p̄ decocto cū aq̄ in qua surfures ifusi steterint per diē nālē: accipit enim ab ea bumectatiōē et ifrigidatiōē per quā corrigif ei⁹ caliditas et v̄tutē mūdificatiuā et abster sinā: que oēs necie sunt in dispōnib⁹ p̄dictis. **S**ilr cōpetit ei usus cicēd alborū et nigrorū: ʒ enī caliditatē habeat et siccitatē in p̄ gradu. **I**lla tñ ueniēter corrigif per decoctiōē et ab aq̄: et uenit adeo excellēter pulmonī q̄ nihil est qd nutriat pulmonē magis q̄ cicera alba: et in gñe granorū. ppter qd etiā cōueniēs esset ei quicqz usus dolicoz et sunt legumina in marchia taruissina noīata pīsa. **S**ilr etiā ei uenit pānicū ordei et pulles ex eo facte: et cū lacte capno ubi lapides albi fontales exticti fuerint: aut saltē in lacte asinino: qd cōueniētius est p̄ter humanū. **X^o** tertiū. finali cap colligēdū. **D**e fructib⁹ vō laudant eidē auellane recētes et sicce ppter cerebrū: que si coquant cū aq̄ mellis et succaro cōditiōē cōueniūt antique tūssī: et adiūuāt ad spuēdū. **2°** can. in areola mēbroz pectoris. **E**t iterū utiles sunt ei amigdale et grana pini: si stomachus nō fuerit lesus. **E**t cerasa suis

temporibus et pepones et granata dulcia et muca et iusube et recentes ficus et alij siccis non tamen in multa quantitate. **C**onueniens est ei etiam caseus absque sale antiquus uero nullo modo: et cibi cum lacte cocti quique conueniunt ei. **B**utyri uero usum: aut olei oliuay nullo modo laudo. sed loco eorum utatur oleo de amigdalibus dulci aut de nucibus. Pinguia cibaria oia mihi non placet propter apertitudinem inflammationis eorum: et quia caput notabiliter replent. **D**e succis uero et saporibus oino fugiat acetum usum et agreste ualde acris et salite si utatur ea sit absque sale: et succaro conuenienter refracta. **M**ucox uero granatorum et dulcium uel uinorum conueniunt ei: et succus citragulorum cum multo succaro. Limones uero qui non essent multum salis superaspersi succaro placerent mihi. **M**ellis uero usum et mellitum ciborum non laudo propter caliditatem ipsius. Si tamen cum pauca ipsius quantitate preparentur cibaria eius ualde utile foret: eo quod est mundificator bonus omnium materiarum in pectore et potenter defert ad cor et penetrare facit. **S**alsa uero cibaria oia et naturaliter et artificialiter oino denitet. Et pastiles etiam cibi euitandi sunt: nisi quia bis in septimana comedere poterit. et est cibus de pasta fermentata et exiccata: quem siculi minuitelli uocant. Et cibus etiam vincetinus de pasta factus quem in cole noiant oretos bonus est ei. **D**e aromatibus uero euitet oia que maxime calida et multa eorum usum: nisi species dulces et acutas commisceret cum multo puluere violarum aut se. portulace endiuie lactuce aut cicoree dominatum in composito propter quod et crocus sicut refractus et frequentia eius usus est ei laudabilis: eo quod est medicina pectori cordi confortando et mundificando conueniens. Nec de cibis.

De potu autem eius eligat uinum colore albi substantia tenui dyaphanum uel transparentem ab omni uaporosa et fecali parte conuenienter enudatum: olfactu sua aromaticitate amens: sapore dulcem nullo modo poticum uel bruscu. quod si non fuerit fumosum ualde bibat simplex. si autem ualde fumosus fuerit: tunc refragat cum aqua leuis decoctionis ligurice: aut cum aqua uirge pastoris buglosse enule uel farfarelle: aut cum aqua cisterne precocta tamen quo potum utatur in cibis. Et si non poterit bere uinum album taliter conditionatum. eligat subrubeum ualde cerasoleum uel gaurum notatum. Reliquo autem tempore extra cibos utatur aqua ordeii cum succaro cocta clara et defecata. Et de potu eius ista pertrahantur.

Summa 2^a Conueniens uinum caplum de regimine dispositionis huius per medicinalia.

Quoniam predicta dispositio complicata est ex discrasia cerebri ad caliditatem et siccitatem eleuata et ex dispositione pectoris sibi consimili: et ex tertia que est preparatio ad primum aut in principio eius exis. Ideo appareat quod oia infra medicinalia componi debent ex his que uirtute habent capiti et pectori conuenientem: que etiam sint refrangentia febribus indeficientis a qua molestat. **I**taque regimen huius dispositionis non nisi magno rationis scrutinio et diligenti studio scribi potest. Et adhuc cum maiori solertia applicari. **P**ropter quod ipsius regimen uisum est mihi colligere in octo intentionibus. **Q**uarum prima erit de modis euacuandi materias partialibus euacuationibus. **S**cda uero conabitur diuertere materias ad uiliora loca. **T**ertia uero regimen digestionis enuntiabit. **Q**uarta uero intentio conabitur cum appropriatis rectificare malam complexionem capitis et confortare ipsum. **Q**uinta uero intentio docebit modum mundificandi pulmonem et pectus a materiis ibi contentis. **S**exta uero intentio canones et instrumenta intercipienti fluxum a capite declarabit. **S**eptima uero intentio conabitur enuntiare medicinas pectoris confortatiuas. **O**ctaua uero intentio describet infra quedam triantia febri et restaurata et pinguinem acquirere facientia secundum quod a sapientibus acceptum inuenit. Et non mireris si non instet in hac materia ad euacuationes eradicatorias: quoniam scio quia illud est impossibile nisi per partiales et leues euacuationes quique et raro administratas:

ut subsequitur omnia declarando.

Prima itaque intentio multis insiris compleri potest. Circa quam tamen non multum insista: eo quod tales euacuationes permitti solite sunt in principio uel magis egritudinis quam in augmento eorum: quod credo iam incepissemus aliquos eorum in uel statu: sicut defluxum a capite iam credo peruenisse. **M**inoraturam predictas materias. per clisteria superius tacta in intentione regiminis de inanitione et repletionem. **I**tem medicamentum hoc quod semel in septimana exhiberi potest. **R**. cassie. de cana extracte cum aqua farfare capil. uel. aut portulace. 3. j. reubarbari electi. 3. s. squinanti. 3. v. misce. **A**liud et facilius illo est hoc. **R**. aloes abluuii et preparati in succo endiuie. 3. j. reuportici electi. 3. j. violarum floz nenufaris aii. 3. ii. misce et fiat ex eis pillule: de quibus accipiat aliqui duas in aurora. **T**ercia uero sile est hoc. **R**. pillularum assaiaret. 3. s. dyagridii. 3. v. reformati pilule cum succo ro. de oi. 3. vj. Et accipiat ex eis una bis in septimana per duas horas post cenam: et non mireris quod in tali dispositione posuerim dyagridium: quoniam ipsum et scamonea etiam que est mater eius ponit in intentionibus et insiris euacuandi materias calidas a capite cum attrahat eas: et etiam quia quia medicine tales pigre sunt et in operando tarde solent propter multam moram nehemens calefacere quod oportet. unde et scamonea eis addita uelocitas purgationis eorum prohibet nocumetum caliditatis: et sicut dyagridium et ad hoc melius. Et sunt sermones principis prima tertia tractatum et caput allegatis ubi dicit. Et fortasse usas scamonee cum aloetis eis administrat propter purgationem ipsius cerebri et stomachi: si egritudo stomachi est cum coitate prohibet eorum calefactionem superfluum: supple peruenientem propter superfluitatem more ipsarum. Et excitat eas abbreviatis a complemento purgationis: eo quod iuuat ad purgandum. Et uoluit dicere id quod premissum est. scilicet quod facit eas uelocius operari: et auferit ab eis caliditatem quam cerebrum acquirit propter longam moram earum: et hec quidem pillule sunt solutium facile et securum: ut preallegato caput colligit ibi. **S**olutiua uero facilia ad purgandum caput sunt assaiaret. **P**reter has autem medicinas nonnullae etiam iunamenti non minoris a sapientibus posite sunt in dispositionibus capitis complicatis cum febre et sine febre: que oes securissime sunt: ut colligendum est a principe preallegato loco ubi dixit. Decoctio uero prunorum et mirabolanorum: supple citrinorum et fumi terre: et syrupus de fructibus et syrupus violatus et decoctio cassie fistule: et que sunt illis similia etiam fortis cum scamonea et reliquis. medicinis educetibus choleram. scilicet cum reubarbaro et c. secundum dispositionem corporis etatis et uirtutis: et secundum uacuitatem ipsius a febre et secundum essentiam. id est primum febribus: et secundum dispositionem uirtutis et horum filium supple particulariuz conuenientium: oia supple predicta medicamina conuenientia sunt humoribus cholericis et subtilibus: sed materia huius dispositionis est calida ualde essentialiter et accidentaliter. igitur talia medicamina sunt ei conuenientia. **N**eq; in intentione hac de euacuatione minoratiua per flobotomiam uideat mihi aliquid esse ragen: quoniam marasmodi dispositio corporis et uirtutis debilitas hac euacuationem mihi auferunt. Si autem nam quique sui beneficio aut aro puocaret leue sanguinis exitum a naribus uideret mihi laudandum conuenienter bis in mense applicando ipsum leuis quantitas aut adhuc in septimana semel. hec de intentione prima.

Secunda intentio sequitur. Pro declaratione cuius premittendum est primo quod diuersiones a sapientibus diuerse posite: quedam enim dicuntur diuersiones sine euacuatione: quedam uero diuersiones cum euacuatione. Et iterum de numero diuersionum cum euacuatione: aliquae dicuntur diuersiones cum euacuatione sensibiliter: et aliquae cum euacuatione insensibiliter facte. **P**ro intellectu tamen prime conclusionis si sophista cauillare uellet dicendum est quod nulla potest esse diuersio sine euacuatione. Ois enim diuersio fit gratia transportandi materiam que fluit a parte ad quam mouetur ad aliam partem uel partes. igitur sequitur quod a patiete particula fuit euacuationes: uel quia intellectus sapientium fuit per diuersionem cum

euacuatione sensibili itelligē māci educationē ad ex corpus per viā nobis cognitā: aut qz māci sensibilibz a corpore abijā videmus. Jō ccedēdū est qd aliqz sunt diuersiones sine euacuatione sensibili. Ex quo appet qd per diuersionē cū euacuatione sensibili itelligēdū sit. Quis enī neget omnem māci tractū ad ptē contrariā ei ad quā fluebat esse diuersionē qd nōnulli antiq antispasiz noiauerūt. De qru diuersionē nū numero pma oibz alijs pma z leuior est per pānoz calidoz applicationē facta. Scōa vō illa eadē sit per fricationes mēbroz factas ad ptes cōtrarias: ut si materie fluebat ad dextrā: fricationes fiāt uersus sinistrā: z ecōuerso: sic de alijs. Tertia vō talis diuersionē cū euacuatione in sensibili fit per ligaturas partium contrariarum: ut dictus est prius. 4° vō fit per applicationē uentosarū sine scarificatione. Quinta vō fit per applicationem medicinarū rubificatiūm solum: per nullam enim harum diuersionum materia sensibilibz quo ad nos a corpore educitur.

Præter has aut alie dñr diuersiones cū euacuatione sensibili que plibz fiūt modis. 1° p^m est per applicationē medicinarū desiccatiū sup ptibz. 2° est per appositionē uetosarū cū scarificatione. 3° est per scalpellationē ptiū. 4° vō per administrationē flōmie srie ptis. 5° per administrationē clisterioz a supioribz ad inferiora trahētiū. 6° per applicationez collutionum oris in casu nro. 7° per masticationē medicinarū ut masticis staphisagrie costi agari. pire. z silid. 8° per applicationez gargarisma tū. 9° per applicationē sternutationū. 10° per applicationē caput purgloz. 11° per insufflationē medicinarū in nares. 12° per applicationē cauterij potēialis in ptibus colli. 13° per applicationē setonis uel laquei in predictis partibus. 14° z ultimus modus est diuertendi per applicationem actualis z potentialis cauterij super coniunctionē inferioris partis commissure sagittalis cū coronali.

Et nota qd de numero istaz diuersionū collutio oris z masticatio gargarisma z sternutatio sunt suspecta ualde in dispōne huius mulieris: eo qz maiori ipe tu moueret mās ad pect^o qz actualr descēdāt: sed istud esset spediēs opōnē sue cure z prauiorē efficiēs eā: qre dimittēdū est. De numero itaqz hoz modoz diuertēdi mās diuersione ptiali a capite laudāde sunt uetosationes sup alkatz rubificationes desiccationes z cauteria potētia uel actualia ibidē applicata. z iterū oppositio setonis. Sed nullū istorū mihi enidentius qz applicatio cauterij potēialis uel actualis in prora capitis: ubi sup mediū coronalis cōmissurē orthogonāl^r cadit coronalis cōmissura in cuius loci cognitionē infallibilr puenire potes in qcuqz hoz si facis ipm ponē extremitatē nasi inferiorē sup lineā ultimā rasete man^o z extēdat digitū mediū rectitudinalr vsus cōmissurā laudā z ubi attingit extremitas digiti reuoluendo p^m nodū eius ibi in qcuqz boiūz uel mulierū est duarū cōmissurarū sibi inuicē obuiatio z est infallibile z pbleuma mirāde solonis. Præter bec aut nullū diuertēdi ingeniū mihi magis iocundū esset qz puocatio emorroidaz in muliē ista per quā nō solum a capite: uex a toto corpore distrabunt mās z cōueniētius per sensibile euacuationem: qrum emorroidaz fluentiū iuuamentum collige. 17° tertiū. cap 2°. Modus vō aperienti eas est: ut sepe fricentur cum folijs fici recentibz aut siccis: uel cum felle tauri. Et tu elige modo tuo.

Tertia intētio est rectificāis digestionē mācerum: digerunt aut materias infra qz plurima: uerū in hac parte que magis appropriata sunt z elegātia dicenda sunt. 1° p^m est hoc. Rx. aque solatri: aque viol. z nenufa. añ. 3. j. 5. misce. 2° vō z efficacius illo est hoc. Rx. syrupi de nenufare. 3. j. aque acetose. 3. iij. misce. Tertiū z adhuc fortius istis est hoc. Rx. succi acetositatis citri. 3. j. syrupi ro. 3. 5. aque bugloz. aque viol. añ. 3. j. 5. misce. Quartum z adhuc fortius istis est hoc. Rx. syrupi ros. vini granatorum. ana. 3. j. aque nenufa. 3. ij. aque violarum. 3. j. misce.

Possumus etiā digerere mām cū hac pfectione. Rx. trociscorū dyarodon. 3. j. 5. trociscorū de viol. 3. j. succari albi. 3. iij. fiat confectio cū aqua ros. 2° pfectio est bec. Rx. viol. ros. florum z nenuf. se. portula. endi. cuscū. añ. 3. 5. succari al. 3. iij. aque viol. q. s. fiat pfectio. Pnt etiā digeri mās cū elarijs de quoz numero bonum z efficac est hoc. Rx. cōserue re b. recētis. 3. iij. conserue violaz. 3. ij. syrupi acetositatis citri. 3. ij. 5. penidiarū. 3. j. 5. rosarū violarū florum z nenufaris. añ. 3. j. 5. fiat eluariū cū cōueniēti quantitate syrupi violati si expedit zc. De trociscis vō digerētibz sūt trocisci dyairis: trocisci de berberis z de ribes: z trocis. dyacoralliō qui oēs itētiōnē hnt z iuuamētū ad pect^o z ad caput: z ex eis accipi d3. 3. j. añ. 3. ij. in mane cū aliq aq capitali z pectorali. Et pnt uel horū digestioz usus qruqz stigmat tanto tpe ut appeat rectificatio in substantia z colore urine z hypostasis subsedens alba pūcta z cōlis: que qtiēscūqz appuerit ad uocat ad se aliq euacuationē fieri debē: que tū leuior gē debet: tā ex parte gradus qz ex pte opationis: ut supius dictus est. Neqz pertrāsēdū est a medicis supra intētiōnez mino randi descriptis ad fortiores: nisi cūz hoc qz quecūqz medicia exhibeatur ei ipsa sit fortis debilis aut ecōuerso z nō aliter. bec de intentione tertia.

Quarta itētiō est rectificādi caput z confortandi ipm 3a vō appet qz pmissis mundificationibz z diuersionibz ptractis opz itēdē ad rectificatiōē male dispōniē que inuenit in capite z ad confortatiōē ipsius. Et 3a caput confortet per administrationē triū intentionū pdictarū: qm euacuantia diuertētia z digerētia rectificanti ipm z cōfortāt: nil minus a sapientibz alia inueniunt īgenia: per que cerebrū rectificat z cōfortat: que sub vna diuisione bi mēbz pntent. Et p^m est per applicationem eoz que corrigunt lapsus per contrarietatem applicationis eorum. 2° vō est per administrationē eoz que caput inuitū lata tuz resolutū z mollificatū corrigunt: que cum hoc qz sunt frida z humida lapsus cerebri sriatā: nō euacuant a leui stipticitate cerebri vniētā z ipsū a fluxu mēaz defendentiā. Et ipoz qdē aliq sunt simplicia nōnulla vō composita.

Et de numero simpliciu p^m z cōueniēti^o est semē ros. uel rosa ipa nōdum pfecte dilatata uel expansa: pulueris cui^o def. 3. j. aut. 3. 5. frequentata magis in sero cūz nadit ad lectū cū. 3. j. aque solatri actu frigida. 2° vō simplex capitis confortatiū est frequēs comestio auellanaz tota refacta: z ppe post cibū cū pte uel iule in agrella per die z noctē z usus eaz augmētū efficit cerebro. 3° vō simplex ē nenufar qd friditate z humiditate sui corrigitoēz lapsus cerebri calidū z siccū: z ppe si aq ei^o exhibeat sepe i sero apud somnū: puocando enim somnuz digestionem corroborat. 4° vō simplex est frequēs comestio acetositatis citri z ppe post cibū. Caro enī ei^o est frigida z sicca frāgēs chole rā rubeā etiā sui stipticitate. 2° canon. in pprio caplo. 5° vō simplex z oibus efficacius ad reumata capitis z prohibitiū susceptionis uapoz z mēaz oium z ppe calax est qz in sero hora eadi dormituz plibz diebz pntuans def. 3. j. 5. vini granatoz cū. 3. j. aque pluuiā. 3. 5. succari: hoc enim medicamie nullū est tactū tūm. 3 h tūm dispōnē pectoris soleo ponē loco succari penidiarū: z efficacius opat.

De cōpositis vō p^m est: ut pauēs sepe comedat mirabol. i. kebulū cōditum z bibat post ipsuz tertiam partem cyatbi aque fontis uel fluij cū modico succari. 2° cōpositum est. Rx. trociscorū stelle. 3. j. violarū. se. endiue z cicoree. añ. 3. vj. forment pille de omni. 3. vij. Et deglutiat ex eis vna alterno sero qn uadit ad lectum. 3° cōpositum est hoc. Rx. sandalorum alb. z rub. ros. spodij seminis acetose añ. 3. ij. se. coinz frigidoz. 3. j. 5. se. portulace lz actuce añ. 3. ij. conserue vio. ros. añ. 3. j. 5. penidiarū. succ. al. añ. 3. j. fiat eluariū. de quo in aurora accipiat coclear medium z tantū dē per horā añ cenā: bec enī rectificando inferiores partes pbibent nocumētū caliditatis z siccitatis in cerebro.

¶ 4° cōpositū ifrigidatiūū bumectatiūū z reſſiūū fluxus māx ad caput est cōpositū ex hoc. *Rx.* serue citonioz. 3. iij. violaz floz. nenufaris sclo endiuie lactuce portulace. añ. 3. j. 5. rosaz ru. coralloz amboz spodij añ. 3. j. 5. seinz coinz ifrigidoz. 3. j. masticio mactis añ. 3. j. 5. labrusce. 3. ij. 5. miue citonioz lib. 5. suc. al. 3. iij. decoquat succaz cuz miua usqz ad spissitudinē: deide supaddant spēs: z fiat elm. de quo pari eno mane añ cibū accipiat p 4° horas coclear. j. z in sero qñ uadit ad lectū p duas horas accipiat coclear. 5. z est efficac ualde. **¶ 5°** cōpositū est loch de papauē de q mulier bec qñ semp aliqd teneat in ore suo z pmitat ipm dissolut absqz masticanōe z descēdē iferi^o. Ego enī absqz anxietate per grēdi alia instra antiqz reumatismos a capite ad iferi^o cuz cōtinuatiōe hui^o sepe curauī. Patet aut ex istis q iā sufficiē ter alterari pnt male dispōnes capitis: z pbiberi catartī z reumatā: rectificari cerebrū: z tu cōsidera cōpōnem eorum.

Quita lictio cū istis mūdificatiōib^{us} pulmonē sicut in p cap visuz est: nō est dubitabile mās fm prem in pectore iaz eē collectas. Et iō ne amplius in ipso pmane ant z ibi putrefactē ulcerēt pulmonē: aut ulcera siqua sunt augmētēt: q cū est possibile intēdēdū ad earū educationē. **¶** Et qñ mās in pectore cōtēte sunt acute ppter caliditatez multā z falsedine in eis exitem. **¶ 3°** opz q triplici qūitate: z vīute pncipent medicine oēs. **¶ 1°** qdem ut ifrigident z bumectēt. **¶ 2°** vō ut abstergerendo leuiter mās a pectore precipitent. **¶ 3°** vō ut quadā exiccatione solonis cōtinuitatis in partibus pulmonis rectificatiua sint.

De numero q barū medicinarū difficile est ali quā simplicē inuenire oib^{us} his opationib^{us} pncipatē. Si aut aliquā de simplicib^{us} sapiētes expstertūt nulla magis approbata vī q portulaca: ipa enī in cibis z potib^{us} sublimata puluerizata qd mō vī eē cōueniēs. **¶ 1°** vō medicina simplex est vīrga postoris cōsili mō admīstrata. **¶ 3°** vō est farsara noiata z a laicis vngula caballia dca: que tēpata ponit z pectoris mūdificatiua z cōfortatiua: que tēpamto suo lapsū ualde calo cōfert remittēdo ipz: tenēdo coiorē viā phantū: q remissūz additū itēso remittit ipz.

De cōpositis aut plurima z elegātia a sapiētib^{us} scripta repiunt: uelut sunt eluaria uel loch de lacurnoiata ab. *A. x^o* tertiū. cap de medicinis pectoralib^{us}. Et sūt papauerata cōfectiōes. Sitr medicine elnufare oēs: ampli^o eluaria: uelut dyapenidiō dya dragātū ad frigiditātē tēdentē: z cōsilia buic pposito cēt nūlia: uex qz nō opz insitē inuētiōi medicīaz per lectiones ueruz opz adberēci que expta est: ut 5° can. sūma p^o. cap 2° dī q expta melior est q nō expta. **¶ 3°** tria specialia pectoris cōuenienter mūdificatiua hic describent. **¶** Et p^o qdē est loch de pino. 2° descriptione *Medi.* in antidotario distictiōne 5°. Et itēz loch aliō descriptū ibidē 2° cap. Culus inicitū. Loch cōferēs etbiciis z cōsumptis. Et nota q utrūqz istorum duoz exhibē soleo: ita ut eger deglutiat ex bis 4° vicibus in die q titatē. 3. iij. 5. mane in aurora z post prādiū p horas z añ cenā sitr per borā z post cenā p duas horas. Ita ut post cōsumptionē ipsoz semp bibat cyathuz mediū aque ordē **¶ 2°** vō spālē cōpositū est cōfectio bec. *Rx.* dyairis facticum succaro. 3. iij. iulep viol. 3. iij. dyaprunis simplicio. 3. ij. cētauree ma. 3. iij. pulmonis vulpis pparati fm artem. 3. 5. penidiarū succari al. añ. 3. j. 5. fiat eluariū z est cōuenienter mūdificatiūū: z calorē remissūū zc. **¶ 3°** cōpositū per me sepiissime expertū: uno z in ptificis usitatum est hoc. *Rx.* capil. ue. folioz farsare añ. 3. ij. granor pinearum. 3. iij. granoruz fisticorū. 3. j. florū bora. buglof. violaz nenufa. z seminum portulace añ. 3. iij. pulmonis vulpis pparati fm artem. 3. j. mast. 3. j. 5. corallo. ru. z al. añ. 3. j. croci. 3. 5. piper al. 3. ij. infundantur pinee cum fisticiis in aqua ro. per duos dies nāles ipis ni minuti icis. Deide uliate terant: itā aut cōqñt in melle ros. succa. al. penidiarū añ. 3. iij. usque quo ad spissitudinem deuenierit: deide cuz eis icor porent pinee z fisti-

ci. posterius aut addant altatū specterum pulueres z fiat elium. in cuius fine apponant. 3. ij. pulueris radicis liqui ri. 3. iij. pulueris consolide mi. de hoc itaqz eluario accipiat: ut de precedenti dictum est. z bec de intentione quinta.

Sexta intētiō intercipiēdi fluxū a quacūqz pncipula ad aliā suspectiorē sicut capitis ad caput: aut intercipiēdi fluxū a mēbris alijs ad ipsūz caput magnifice utilitatis existit. p qdē qz per ipa duplex acqrit iuuamētū. **¶ 1°** p^o est: qz mēbrū ad qd fluxit mā minus debilitat: qñ interpolat fluxus q si ipse sit cōtinuus. **¶ 2°** vō qz ad huc mēbra a qb^{us} mās fluxit minus debilitant si fluxus intercipitur q sit cōtinuus: eo qz ad cōtinuū fluxū: segtur cōtinuo mor^o z fluctuatio in mēbris z spiritib^{us} z mēbris. ergo maior resolutio: cōter debilitas. igit zc. **¶** Et igitēia intercipiēdi materiā nonnulla tacta sint: ubi de cōsonibus z diuersionibus māerū actū fuit: nihilominus alia intercipiēdi mām istā ab auctorib^{us} intēta sunt. de quoz numero aliq sunt opiatā noiata uel narcotica medicamina: nōnulla vō sunt viarū per qz mās fluxū solēt cōstipātia. altera vō sunt ipsas mās ad oppositū trabētia cū exiccatione z igrossatione ipsaruz māerū. Et ad hec tria ingētia deduci possunt omnia ingēnia intercipiēdi materiā fluxus. **¶ 1°** p^o ergo istorū est narcoticū oē. qd plib^{us} modis cōfert. **¶ 1°** p^o qz mām in motu exite igrossando ul cōgelādo imobilē reddit. **¶ 2°** vō: quia mēbra per que fit māerū fluxus cōstipāt sui frigiditate igrossatione z exiccatione. **¶ 3°** vō: qz tristē sensationē aufert: ppter qd ab eis nō tāta fit agitatio ul mās ppropulsio. **¶ 4°** vō q talia ut plimū iducūt somnuz: sed somnus retinet oēs fortes eūones z fluxus pter eā que per sudorē. 2° primi. cap de bis que pueniūt ex somno. igit talia a sapiētib^{us} cōuenienter fuerūt electa ppter qtuor ptracta iuuamēta. **¶** Uerū in eoz exhibitione canones qdā obsuadi sunt. **¶** Primus canon. q nullo modo exhibeant narcotica: nisi cū altera altera tina ul euacuatiua non inueniūt. **¶ 2°** canō. q nunq exhibeat multū z debili exite vntere: eo qz talia cōriant rei vite. **¶ 3°** tertiū. cap de cura asmatis. **¶ 3°** canō. q nō exhibeant cū manifesto nocumēto constrictionis anbelitus propter idem. **¶ 4°** canon. q si est possibile applicent exterius magis q interius: quoniam non prouenit eorum operatio ad principalia nisi cōuenienter refracta. **¶ 5°** canon. nunqz exhibeantur simplicia si adhiberi possunt composita: ratio nabiliter enī talia a contrarijs: qz magis refracta ideo mīnus nocitiua. **¶ 6°** canon. q si exhibeantur composita saltem per interius nunqz exhibeantur nisi fermentata saltes per sex mēses. **¶ 7°** canon. q eorum dosis sit omnino aua ra z pluries reiterata magis qz abunde applicata. **¶ 8°** canon. q plus administrētur de numero eorum ea que leuio ra sunt: sicut papauer album: z mandragora in cōparatione eoz ad iusquiamū z opium. **¶ 9°** can. q in admīstrādo talia cōposita: eligant descriptiones ab illustrib^{us} vīris appropate magis: uelut pphiloniū tarsēse positū ab. *A. 5°* can. aut pphiloniū pscū descriptū 9° *Almā.* cap de cura collice. z a *Medi.* i antidotario descriptiōe sua. **¶ 10°** can. q securi^o est dare ea post cibū qz stōcho ieiuno. **¶ 11°** can. q dent i bora somno nālī cōuenienter electa. **¶ 12°** z ultimus canon. q dentur semper cum vīno calido: quod est bonum correctiuū nocumēti narcoticorum.

Istis pmissis can. eligātur approbata de quorū numero famosum est medicamen pillē scorie colligēde 16° tertiū. pzeallegatū cap z pluries alibi: de quibus post cenam exhibere soleo vnam uel duas: z raro uel nunqz exhibui ex eis tres sic ut raro dosim eorum. 3. 5. pertransire soleo. **¶ 2°** vō est pphiloniū ex *Almā* iam allegatum quod dixit ibidem securare hominem de casibus mortis. **¶ 3°** cōpositū z domesticū. est aurea alexandrina descriptione Nicolai in antidotario. z plima alia approbata cōposita: uelut scilicet sotira magna. colligenda ab *Almā* 5° can. sūma: z tractatū pmissis. **¶** Et apolloniā pscū z greca colli-

gēda ab haliabate. x^o practice. cap de eluariis. et antidotis magnis. Dec in summa oibus alijs exptiora existūt. ¶ Se curius tū est ut bis ul' ter i sero apud somnū denf. 3. ij. syr. de papauē cū aq lac. 3. ij. et est stupefactiū domesticū nō tī morosus. ¶ 2^m vō istū itercipiēdi fluxū cōplet per admīstrationē medicinaz stipticitate sua cū frigiditate claudētiā vias fluxū: de qru nūero exptū ut fiat gargarisma cū puluē sādarae cōmiscēdo ex ea. 3. j. cū cyathō vno aque ordeī et fiat collutio oris: aut gargarisma cū eo frido aut tepido. ¶ 2^m vō cōpositū est hoc. R. trociscoz de balanstis: trocīf. de spodio et de rosis añ. 3. j. aque plātaginis. 3. iij. misce: et fiat ex eo ut pūpū dcm est. ¶ 3^m vō et de exptis meis est: ut sepe in die et ppe post cibū collutio fiat ex hoc cōposito frigidō uel tepido. R. aque decoctionis corticū gnatoz. 3. iij. rob nucū. 3. j. 5. misce et fiat collutio uel gargarisma. ¶ Scio etiā ego q si eger in os suū teneat grana sumach masticādo ea reumaticātes fluxus conuenienter retinere solent.

De trahētibz vō materias cūz exiccatione priuatiua diuersa sunt ista.

1. p applicādo laqueum uel setonem posterius in medio cūz canterio ignito infra cutim appposito absqz tactu musculo rū colli. ¶ 2^m et leuius est applicatio sicciarūz uel uentosa rum loco conūctionis colli cum spatulis lateraliter. ¶ 3^m vō est compressio cūz reponderosa ibi facta et.

De his vō que mām igrossant cū sui exiccatione retinēdo sūt uescationes toti cuti capitis applicate. Et p qdē facte cū fricatione cepe sqle sepe sup in cise. ¶ 2° vō appositio flamule uel pedis conuini cōtriti. ¶ 3^m et fortius pdictis est appositio cātataridā cū fermētoz aceto compositarū: de quo leuiter liniat cutis capitis. ¶ 4^m vō et est de medicinis Sal. memoratis ab eo. 5° de igenio sanī. cap de curis vulnez pulmonis difficilibz: et est ut tota cutis liniat cū stercore colūbino dissoluto cū modico aceti acutū isto mō. R. stercore colūbini sic. 3. ij. gnorū sinapis. 3. iij. pulpe sgl. minutissime truse. 3. j. terant oīa sūt ultimata stritione in mortario et glutinosa fiat cū. 3. iij. fermēti qmōz die rū: de hoc enī medicamine liniat tota cutis capitis ubi nascunt capilli. dimittat aut ibi usqz quo fuerit tota cutis de siccata: tūc ergo cū bñ creuerit ampulle erūpanf et liniat cutis cū oīo vio. ul' cū piguedine anatis usquequo bñ mūdificet. hoc enī igeniū est de melioribz rectificātibz cerebrum. sic patet ex approbatione ipsi a Sal. in pallegrato loco de illa nobili romana et de illo iuvene curatis ab eo in simili casu. ¶ Et nota q si hoc remediū saltē in pñ autūni reiteraret bis uel ter in spatio vnius mēsis nō esset nisi ualde uenies. ¶ Si aut timeres acuitatē medicaminū posses pfrangē eadē: aut minore qtitatē uescatiū apponē: aut saltē minori tpe applicare. ¶ Et si ptingeret q uescationes cuti ulceraret pfundius q cuti eius sine superficie: tūc mūdificent cū vnguēto aploz ul' alio pfilī: ita ut melius sit eadem longo tpe vigilare facere q cōsolidare. hec de intentione sexta.

Septima itēio est de medicinis pectus pfortanti b^o: 13 sup^o de medicinis pectoralibz nō nulle enumerate fuerit in pcedentibz caplis ubi de digestiuis et mūdificatiuis pectoris ptractatum est: alique tamen simplices medicine et composite leuiter enumerari possūt. ¶ De numero ergo eaz est capil. ue. qui ponit esse tēperat^o et pferit pectori et pulmōni mūdificādo ipos: ut 2° can. i suo cap. in areola mēbroz pectoris: et in eo est stipticitas pprobi bēs cursuz māerū ibidē in areola opationes et ppietates. ¶ 2^m simplex est olus iamēnū qd est frigidū et humidū in 2° cōfert mūli sedādo eā et ppiet cum oleo amīgdalaz. ¶ 3^m simplex est generatū dulce: cuius succus et masticatio pect^o mirabiliter leniunt. ¶ 4^m simplex est semen bateche. ¶ 5^m est semē cucumeris ul' cucurbite: que tria sunt frigida et bu. pectoris lenitiua mūdificatiua et male cōplonis alteratiua aut ad eadē itētiōnē sūma medicina est cōpō cūccari vio. ro. ana.

¶ 2^m cōpositūz bonū est hoc. R. m edulle sebesten. 3. ij. olel amīgdalarum dul. 3. j. 5. amili de ordeo. 3. j. incorporent sūmul in mortario cum. 3. iij. penidiarūz. ¶ 3^m cōpositū et melius pdictis est hoc. R. mūcillaginū citonicoz. 3. iij. penidiarūz. 3. j. 5. succi granatoz dul. 3. iij. bulliat sūt lēto igne usqz ad acqsiōnē alic^o viscositatis: tūc q pdictis addant suc. al. 3. iij. et bulliant usqz ad acqsiōnē forme eluarij viscosi. ¶ 4^m et nobilius pdictis est hoc. R. semīnū coium frigidorū. 3. j. 5. semī. portulace. 3. j. amili de ordeo. 3. ij. granoz pinearū. 3. ij. 5. succari al. 3. ij. locb de papauē. 3. ij. 5. boli ar. 3. j. fiat eluariū. Et est in eo itētiō alterādī mūdificandi sputū cū strictione sanguis et psolidatione partiū. ¶ Qualiter cū qz aut et qd cūqz boz medicaminū eligat accipiat ex eo an cibuz per tres horas coclear vñū: et tpius inter medijs ex eis i etineat in os qtitas auellane pmittendo ipm descēdē absqz masticatiōe aliq. ¶ Et nota q pauce inueniunt medicine simplices et cōposite pectorales ifrigidates et maxime que sūt et pectori et capiti sint uenientes. De numero tamē quarū pscripte sunt elegātiores que dari pnt.

Octaua itētiō et ultia de electiōe aliquaz medicinaz febri uenientiū et depditā substantiā mēt ro rū restauratiū. Nō est hesitādū: qm pime medicinaz digerētū alteratū ifrigidādo pect^o et caput febri sint oriates. Si quis tū desideraret cōplicare itētiōnes ad pdicta oīa pferētes: febri tū appropatas magis adimstret alter pīstoz trīm. ¶ 1° R. syr. viol. 3. j. aque sublimationis portula. 3. iij. misce. ¶ 2^m qd sūt mām sūt sūt et pectori pferit mūdificādo solenniter. R. syrūpi iuiubini. 3. j. 5. aque decoctionis liquiri. 3. iij. misce. ¶ 3^m et ualde utile est hoc. R. vini granatorū dul. 3. ij. aque sublimationis viol. 3. iij. misce et.

De numero vō medicinaz restauratiū substantiū ficum humidū depditi sunt oēs cū bi laudabiles: de quibus in scōo caplo vñū est. ¶ 2^m et ualde utile ad omnia pdicta est. R. aque lactis acetosi. 3. iij. penidiarū. 3. j. 5. bibat sepe in aurora. ¶ 3^m cōpositū est admīstratio carniū cācroz: quoz cau de et pedū carnositates cōponant cū succaro taberget sufficiēter decocto cū aq viol. et reducant in formā confectionis sicut pineata et utat hac pfectione semp an cibuz comedēdo frustū vñū vñius. 3. cū dimidia. ¶ 4^m est confectio de amīgdalis dulcibus et succaro cū amilo: quam moderni uocant sauoneam uel marçapanē: cuius usus sit ut prius dictū est. ¶ 5^m et ultimū cōpositū est hoc. R. carniū iuueculi capōis lib. j. se. qmōz frigidoz coium. 3. j. 5. granoz pineaz infusaz per vñū dicm nātē i aquā vio. 3. iij. succari al. lib. j. se. endi. scariole et lactu. añ. 3. j. amili de ordeo. 3. iij. succaz leni coctione coquantur cū lib. 5. aque vio. deide incorpent secū gna pinearū cum iam ifrigidatū fuerit: tūc ergo ponant ad mortariūz et sup addat caro subtilissime trusa et terant ultimata stritione et in fine addant spēs iā pdictē: et fiat pfectio solida in frustis. 3. j. ul' 5. De hac pfectione assumat semp an et post cibū frustū vñū uel duo et i uespis tātūde: alterat enī et restaurat ualde potēter hoc et penultimū iā scriptū. Et credo q in restaurādo pdictis ambobz nō iueniat medicina melioris electiōis: et tū psideat. hec igit sunt que in dispōne bui^o nobilis dñe electiora scribē potui. Misericors et saluator sūmus dirigat eadē in salutē suam perfectaz ad laudem eius.

Consiliū. 107. Pro suspecto ad ptisim. Dimiditur autē Consilium in tres tractatus.

Tractatus primus ptiēs vñū caplū. De causis et signis ptisim et preparati ad ipsam.

Abis que mihi per scripturaz innotuerunt maxime dubitandū est. q si vir iste incidat ptisim: et eo fortius si ex parte nālis cōpōnis videtur esse insignitus pūilegijs pūsim futurā uel presentem arguentibus: que pulchre assumi

na paratop
pnt ex r^o tertiū. cap de preparatis ad pñsim. z sunt numero
hec. ¶ Primū quidē est sumptū a cōpositione capitis ut na
res habeat acutas. ¶ Secundū ut rīce sint cūstrictura ma
gna. ¶ Tertiū ut habeat frontē excarnosaz: z sūl r tempora.
¶ Quartū est ut maxime ledať stillicidijs a capite desinen
tibus. nunc per nasum ut faciant coricā. Nunc vō ad fau
ces ut faciant brācos. Aliqñ vō ad pectus ut sit catarricā.
Et uerificant hec signa pprie cum descendens materia fu
erit acuta tam sensu tactus q̄ gustus percepta talis ut saltes
sit partium per quas descendit excoctiua. ¶ Quintū si
gnū est ut collū eius sit longum z gracile. ¶ Sextū ut
pectus in nālī sua cōpositione sit angustū penes differen
tiam positionis ab ante ad retro: aut breue sit eius spatium
a fine gule usqz ad os stomachi. ¶ Septimū est ut mole
stari sepe consueuerit a dolorib⁹ pectoris siue mediastio pāni
culo siue pleuride uel dyasfragmate cōtingat illos adesse.
¶ Octauū est tussis cōtinuitas aut saltem multitudo cū
emissione sputi z pprie post illius dormitiōem. ¶ Nonū
est sputi sanguis emissio alternata uel vicissitu diata. ¶ De
cimū est ut anbelitus eius ab aliqua specie nocumēti pī
minutionis uel corruptionis non enacuet. ¶ Undecimū
est ipsius uentris: imo habitudinis excarnatio. ¶ Duode
cimū est crurū longitudo z eoz gracilitas cū excarnatione.

Hec quidem oia potēter ostendunt hominem
ad pñsim paratum esse: z pprie
ista que capitis z pectoris nocumenta portendunt. ¶ Et
adhuc cōfirmat hic apparatus fortius pprie qñ fuerit ho
mo in etate positus a 25. usqz ad 35. Uel fm aliam hām a
35. usqz ad 45. annos: eo qz in talibus etatibus materierū
acutarūz dōminū reperit magis q̄ in alijs. ¶ Et adhuc
z tertiū talis pparatio ad pñsim euidentius affirmari pōt z
pprie cum homo fuerit fm cōplonem totius. ¶ Quarto
iterum qñ cerebrum eius fuerit a medio generis elongatū
per augmentum caliditatis z siccitatis. ¶ Quinto adhuc
fortius demonstrat illud quando homo malaz cerebri dis
pōnē cōterit a pñcipijs gñationis ab hereditate maculatis.
¶ Ampli⁹ z 6° ppter hoc cum boiem cōtingeret esse in ap
plicatione sex rerū nālīum non bene rectū. Ita qz regatur
cibis z potibus repletus capitis z gñatiūis māerum acu
tarūz z multarū. Per hec quidez oia physicus cōtemplator
demonstrare pōt corpus apparatus ad pñsim. Cum ergo
in viro isto plīma taliū signorum haberi possint: eo qz mī
est catarricans acutas mās ad pectus z tussī molestatur z
sputo acuto z anbelit⁹ difficultate non leuiter: z alioz pñ
dicta plīma. igit non leuiter bēstrādum est de pñsis euētu in
eo: z fuit ppositio supius iam pmissa.

Et licet hic ad pñsim apparatus sit uerē duo in eo: mibi
tū non uidet⁹ esse timendum minus q̄ iam
ipamptisim iciderit. Et mouet me ad hoc rōnes nō leues.
¶ Primo est: qz egritudo ista diu perseverauit dubitabile
est de impressione in pulmone ab ea facta. ¶ Secundo qz
materia acuitate eius est eius effectiua. ¶ Tercio quia pul
mo uidetur esse susceptiuus propter eius mollitiem z fora
minum multitudinem. ¶ Quarto propter cōtinuationes
descensus māerum. ¶ Quinto propter cōtinuationem tussis
z sputi simul. ¶ Sexto ppter fixationē nocumēti in anbe
lito. Per hec oia satis bēstrādū est de pñsi que iam icēpit
aut iam ad augmētū puenierit. ¶ Contra. qz si iam esset pñ
sis in pñcipio aut in augmēto eius cōtinue esset nocumen
tum fixū. igit cōtinue esset tussis sputi z nocumēti anbeli
tus pmanētia. Patet cōtra: qz ex fixationē z pmanētia causa
rum arguit⁹ per duratio effectus. ¶ Huic motiūo dicendū
est qz stante pñsi pprie accepta que non est aliō q̄ corporis
colliq̄tio pueniens ex ulcerib⁹ in pulmone semper remane
bit nocumentum fixū: qd tū quandoqz intēsius apparet: qñ
l. amplior est māerū cōgestio: min⁹ vō qñ iam mās paucifica
te sunt. Cum ḡ cōtingit mās in mltā q̄titate descendere a ca
pite in pectus z ibi agerit⁹ necesse est subsequē maiorē z fortio

rē tussis ipetū grā expulsionis māerū illaz: qb⁹eductio vī tussis
cessare aut leuiter percipi. Et hec est cō: qre alternatis af
flictionib⁹ z apparētī cōnualescentia reuoluunt⁹ pñfici. Ad
formā igit argumētū: qz stāte pñsi stat fixi nocumēti cā. con
cedit⁹: z dī qz qñ cōtingit ulcera ad pect⁹ esse mūdificata nota
biliter: tunc apparet alleviatio manifesta. lz realiter z de fa
cto nocumentum habeant fixum: z lz remissum. ¶ Et ex
his oibus nolo mibi satisfactum esse de sufficienti enume
ratione causarum pñsis taz ex parte pñmitiuarum causarū
q̄ corporalium assignanda. ¶ Et sequit⁹ scōo ex fundamē
to illo pōtē videri facile materialem causam pñsis effecti
uam. ¶ Ex quo fundamēto cōcludit⁹ tertiū declaratio cau
sarum accidentiū que pñsim cōcomitatur. ¶ Et 4° iterū
ex hoc fundamento elici pōt signa pñosticatiua futuram
pñsim z demōstratiua illi⁹ actualitatis. De quorū signorū
numero pprie ipaz demōstratiū signūz euidentis est frequē
tia sanio si sputi rotundi uel globosi tenacitatē habentis z
colorati colore citrino uel subrubeo cū interpolata alicu
ius portiuncule sanguinis admixtione. ¶ Quinto adhuc
ex hoc fundamento elici pōt ingenitū curationis huius dis
pōnis: ut nunc in sequentibus apparere potest.

Tractatus scōs de regimie pportioatoz ad pñsim
per res non nāles cōtinens sex capla.

Regimen itaqz dispōnis illius suscitāt
in duob⁹. ¶ Primo in ad
ministratiōe sex rerū nālīū. ¶ Scōo vō pñ
cipalr in applicatione debita rerū medicinaliū
z cum hoc fm ordinem qui nunc sequitur.

De regimine eius per aerem. Cap. I.

Itaqz circa harū rerū administratiōē fmone plī
xo non utar⁹ eo qz iam diu hoc regimē cōueniens
ter administratū fuit p eximios physicos z subtili
aduertētia rexerūt ipm. Sed ut ad alios etiā ser
mo uerti possit. Eligat iste vīr regionē ciuitatē z
pñcularē locū in quo morari debet. Cui⁹ aer ad frigiditatē
eleuet⁹ z aliq̄liter ad siccitatē: lz fridior cōueniat ei aer q̄ sicc⁹
Et hic euitet locū habitationis edificiorū antiquorū z pprie
bñtiū lapideas reuolutiones: z sit locus a decursib⁹ aquarū
z ppe aque salte ppinguate elōgar⁹. Et sit etiā camera eius
oriētalī aspectu z septētrionali detect⁹: meridionalī aut z oc
cidētalī aspectu nō sit aptus. Et camera sua sit ab impñsiōe
rerū acutarū uelut a uaporib⁹ liquorib⁹ salis z acetosis elō
gata: in qua etiā camera nequeqz existat fumus neqz pulue
ris pñsentia. Hec enīz semp nocēt bñtib⁹ pect⁹ tali nocumē
to lesiūm. ¶ Et caueat etiā ab his que anectunt⁹ aeri cū no
cumēto: uelut sūt uestes gulā pect⁹ z uentrē cōstringētes. Sūl
etiā euitet tenere caput discooptū ab aere frido ledi paratū
qre caput eius teneat birreto pellib⁹ agniniis uel doffibus
uariorū uel similiū cōdecēter suffulto: fm mensurā calidita
tis quā caput eius tolerare pōt absqz nocumēto apparēte.

De regimie ei⁹ per exercitiū incipit ut sequit⁹. Cap. II.

Cexercitiū vō uidet⁹ mibi nullū quo totum cor
pus moueat sibi fore cōueniēs: siue exercitiū eg
tādī siue nauigādī fuerit. utrūqz enim eoz noci
tiū est: eo qz mās in motu magis ponit⁹ etiā qz
caliditas per motū talē intēdit in mā magis qz
eēt opportunū. Et itēz qz per tales motus mās de inferiori
bus ad supiora moueat⁹ magis. Et adhuc 4°: qz ppter exer
citiū ptes pectoris distēdunt⁹: z si cōtingat eas eē ulceratas
pessime disponunt⁹ magis. Si aut partes pectoris nō fue
rūt ulcerate adhuc ex forti distrāctione ipsarū amplius
pparantur ad nocumētū z materierū receptionē. ¶ Sigs
igit mor⁹ totius corporis ei uideret⁹ esse cōueniens ille esset
mor⁹ pgressiuus mane uel sero aā cibū fac⁹ passibus lente
ptractis: z suauiter corpore a fecibus cōueniēter emūdator
z in loco cōueniētis aeris factus per quē corpus pducatur ad
calitatē aliquā rēleuatā sine aliquo nocumēto: z exercitiūz
tale nullo modo pducatur ad aliq̄d in anbelitu nocumētū.

Et q̄ applicare exercitiū cum talibus additionibus non est nisi ualde difficile. Jō loco exercitiij uenientius uidet mibi et securius esse applicare q̄q̄ fricationes incipientes a genu usq̄ ad pedes: et ab igitur secundario usq̄ ad pedes. Deinde a natibus usq̄ ad predictas ptes inferius trahēdo: posterius aut ab adiutorijs usq̄ ad manus inferius medio crīter fricādo. Nequaquā uo eidem cōueniens est fricatio pectori administrata ppter tractū et motum māerum in ipso. Capiti uo cōdecens est leuis pānoꝝ mediocriter calidiorū applicatio et pectinatio illius stomacho ieiuno facta. Lotio uo capitis oīno ab eo dimittat: ppter ea: q̄ suspēcionē portēdit coſiquationis attractionis et motus materierū: sed loco eius uenientior est pectinatio iam predicta.

De regimine eius per somnum. Cap. iii.

Quia uo id qd de somno uel dormitione cōueniens est ei diligenter cōsiderandū: qm̄ grā digōnis māerū ueniret ei dormitio nobis plixā: uerū q̄ māe in capite ei⁹ dñantes multe sunt. Jō plixus somnus euitādus est: qm̄ reumatismos gñat: ut legēdū est 2º pmi. cap de eo qd puenit ex somno et uigilia. Etia q̄ māe in capite ei⁹ exites plimā sunt cale per lōgaz dormitiōē nocuētū in eis itēderet: qm̄ in somno fit intētio caloris in pfundis corporis partib⁹ ppter reuolutionē caloris in centrū corporis: q̄re dormitio eius debet esse cōsuetā et a nālī sibi dormitione nō elongatā: qm̄ per tales fit ueniēs reuocatio et uio ad materias digerēdas. In mō uo dormitiōis prius sup dextro decumbat latē. In 2º uo dormitiōe sup sinistro reuoluat se capite eius uenienter elevato. Et oīno fugiat dormitiōē resupinā que nocuementum efficit in anhelitu inclinando materias ad partes pulmonis. Et caueat etiā a dormitione resupina ne propter nimiaz compressionem a mole pulmonis factam super cor nocuementum incurrat in anhelitu uel sibi simili. Propter etiā consimilia effugiat in uigilijs prolixitatez propter resolutionem et debilitatem et materierum indigestionem uel corruptionem que sequitur ad uigilias.

De regimine ei⁹ p administrationē ianitiōis et repletionis etc. Cap. iiii.

Quod si uir iste indigeat regimine rerum. Cap. iiii. nō nālīz diuini uenientissime mensurādo: fortassis tñ nulla uidet esse res nō nālī: cuius excessus fortius nocere posset q̄z penes istam: eo q̄ augmētū repletionis multipliciter nocere potest.

Et pmo qdē multiplicādo mās huius egritudinis: aut q̄ māe cibales sunt māerū acutaz gñatiue: aut q̄ ppter debilitatem inati caloris supacgrit calor et nēus māerū exacutius: aut q̄ ppter multā euaporationē a replete mā puenientē replet caput: qd est ualde timendū in eo ne pducatur ad uentriculoz ipsius oppilones. Etia ne mā multa a capite decidat in pectus subito casu: ita q̄ pducatur aut ad suffocationē aut ad apostema al aliud nocuētum igēo. Jgic in mēsurā sue cibationis cauē esse debet: ita q̄ nunq̄z accipiat cibū: ex cui⁹ assumptione in stōcho gñitatē aut tensionē sentiat. 2º aduertat q̄ cibi q̄zitas talis existat: ut ipaz stōchus tolerare possit: ita q̄ calor ei⁹ sit cibi uenienter digestus saltē in tpe in quō nālīter digerere cōsueuit. 3º q̄ fugiat accipere cibū nisi postq̄z psenserit pcedentē esse digestū. Et in sūma melius est a cōsuetā cibatione recedere per subtractionē cibi q̄z per augmentū eius. Et iterū diligenter attēdē oportet q̄ si psenserit ciborū corruptionē aliquā in stōcho fuisse secutā ppter repletionē magnā: tñc statim ad euacuādū festinet eos. Et modus qdē edōnis fm plurimos ponit per uomitū: q̄ uomitus in hac dispōne non fit mibi rōnabiliter apparens: eo q̄ ex eius aggregatione repletur caput. Amplius q̄ ppter motum in uomēdo factuz bu. a capite magis ponunt in fluxu ad pectus q̄z prius erant. 3º q̄ uomitus saltē hoibus cum difficultate facientibus ipsum preparat ad multā distensionem et ali quando ad eruptionem uenarum: et membrorū pectoris.

Igitur uenientius mibi uidet talem corruptionem rectificare cū istis instrumentis. 1º pmo cum dyacitoniten cū spēbus ante cibū assumpto. 2º Scōo dyacinamon eodē modo. 3º Tertio cū assumptione. 3. j. syrupi de absinthio cū aqua mēthe uel eupatorij. 4º Quarto cū depositione cibi corrupti facta cū pillulis duabus n. l. trib⁹ de aloē abluto añ cibū acceptis. 5º Aut si intēderet ad cholera accipiat ifusio renbar. in aquā absinthij et endiuie cū penidijs facta fm hunc modū. R. penidiāz. 3. j. renbar. electi. 3. j. 5. dyagridij. 5. iij. spice nardi. 3. 5. infundant in. 3. iij. aque absinthij: deinde colet et exprimatur et in potu detur. Et si cōprehēderet medic⁹ corruptū cibū a stōcho ad uētres depulsuz eēt: educat ipm cū hoc clisteri. R. foliorūz maluarūz blete et mercurial. añ. 20. j. 5. furfuris. 20. j. iere simplicis cassiei. añ. 3. 5. olei viol. et de aneto añ. 3. 5. salis gez. 3. iij. misce has medicinas cū lib. j. decoc. pdictaz plātaꝝ Et si uelis clistē maioris caliditatis et uērositati ppiū magis pdictē decoctioni adde assari et anisi. 20. 5. Et si uelis cū eo ab intestinis abstrahere et a renibus et ab epate diuertere cū pdicta decoctiōe ponant būdicer et eluarij dyasini conis. añ. 3. iij. Silr iterū sicut de euitāda repletionē ciborū pdictuz est. Idem et de nimia ianitione intelligendū: et ppie magis cū immoderata ianitiō ututis debilitatem maiorem sibi associaret q̄ repletio sibi consimilis.

De regimine eius per accitū anime etc. Cap. v.

Quoniam ad oia accitū aie sequit mor⁹ incōueniens in spiritib⁹ et hu. maior tñ in ira furore et timore maximis q̄ fiat in angustia in tristitia et in meditatione. Mouent enī in magno timore spūs et humores celeriter a circūferētia ad cētrū: et similitur in ira. Posteri⁹ aut et in ipa mouent de centro uolēter ad circūferētia: q̄re isāmātur spūs et humores nō solū in pectore: uex etiā in pāniclis cerebri et toto capite: ppter qd auget in lapsis et in gradu malitie in māeb⁹ subsequētē ex pdictis motib⁹: id tales oēs mor⁹ abscedēdi sūt. In tristitia uo et meditationib⁹ cū hoc q̄ mouētur spūs et hu. motu leui et paulatio: ppter tñ accubatiōez eoz i pfūdo corpis q̄si lōgo tpe pmanēt: nō euānt corpora ab alteratione ualde nocua q̄re itez et mor⁹ tales abscedēdi sūt. Jgic q̄tū est possibile ab his pcaueat et maxie ab isāmātib⁹ spūs et hu. Nullo enī mō uenienter māe humores digerit et a uirtute regi possent permanētib⁹ ipressionib⁹ illis: q̄re ab egritate hoc mō agēduz est mētis letitia cōfortatione et spe bona curatiōis ei⁹. Et qm̄ a plurib⁹ sapientib⁹ de coitu tractari soluit. ubi de accitib⁹ aie determinant: qm̄ in coitu est aie affectio ad ipm exequēdum et cōplēdū: et iterū ppter magnā delitiā que in ipso apprehēdit. id ne ppter coitū multū fiat in humorib⁹ et spiritib⁹ agitatio fortis et aie distractio a debita māerū digōne a coitu secedēdū est cūz per ipm eūet nō solū mā uilis: s̄z supflua: s̄z etiā mltū spūs in eo fit cōsūptio: ad quā sequit inati caloris debilitas que est uenientis humorū regiminis cā. Si igit in coitu licētia rōnabiliter cēdi possit erit ut raro ualde fiat ad plus in septimana semel: nunq̄z tñ nisi ad ipsuz cōuenienter per appetitū incitata nā: et tūc digōne iam prima celebrata uel cōpleta cum suauī agitatione in eo pōt cōcedi licentia: ut predictum est: aliter aut non.

De regimine per cibum et potum. Cap. vi.

Am aut opz regimē ei⁹ ptractare per cibos et potus. Premittēdū itaqz pmo q̄ cibi oēs et pot⁹ ei⁹ iclinari debēt ad dñitatē lapsus per ifrigidationez et humectationē aut saltē per remissionē caliditatis: ppter qd aut oportet cibos eē frigidos et humidos in pº aut in 2º gradu: aut saltē esse leui caliditate calidos: aut a pº māsiōne pmi gradus usq̄ ad 2º et sint fri. et hu. Et pmi qdē uerificat si lapsus est notabilr in tensus ut uenienter ad ca. et sic. secūdi gradus. Secūdu mō intelligit: ut q̄ lapsus fuerit talis: remisse in calida respectu lapsus in calitate notabilr intēse essent illi⁹ corruptiua

tenēdo illā viā q̄ ōrīnz remissuz appropinquat ōrio intēso
remittit illud. Si tñ eligi possent cibaria penit̄a mā opā-
tia nullū gradū q̄litatiū idēta talia essent eligēda ma-
gis: uēz q̄ raro aut nunq̄ repit̄ aliq̄d cibale qn etiā cū hoc
q̄ opat̄ a mā sit alicuius gradus qualitatini inductiū. Jō
oportet p̄missuz notabile considerare: ut dictū est. ¶ Itaqz
pro regimine eius cibaria eligenda sunt aut frigida aut hu-
mida aut leui caliditate calida cūz tēperamēto in passiuis
nāliter talia aut artificialiter elaborata. ¶ Itaqz eligat̄ pa-
nis de puriori parte farine facius: z uocat̄ simula. talis enī
videt̄ magis elongatus a siccitate z terrestritate. Propter
rea: q̄ pars terrea que fundat̄ in furfurib⁹: z pars aquea
que fundat̄ in parte glutinosa farine videt̄ esse a tali pane
diminuta. Sit igit̄ ueniēter fermentatus bene laboratus
mediocriter coctus duoz dierum aut trium ad plus etatē
hīs: ppter q̄d panis acim⁹ oīs uel alter humidus multū
sicut multā aquā recipiens z multū furfuraceus de pānico
uel de milio factus oīs euitādus est. ¶ Et eligant̄ ab eo car-
nes cōplone sua tēperamēto vicine z parū elongate ab eo
humide humiditate substantifica. humiditate autē terrestri
pte cōmixta carnes nequaq̄ eligant̄: uelut antique q̄rūqz
ōtingat eas esse aialū. ¶ De domesticis itaqz ueniūt ei ut
gallinaz z siliū sp̄e iuuenes exites. Siliū ananiz anse-
ruli iuēculi suo tpe. ¶ De syluestrib⁹ aut ueniūt minū
te aues oēs: ut starne p̄dices fasiani z cōsiles. ¶ Et de qua-
drupedib⁹ domesticis ueniūt ei annales agni castrati z
paruli capri: z iuēculoz vituloz carnes z p̄prie lactētuz
z recētes z porcelli z sibi siles. ¶ De syluestrib⁹ vō usuales
oēs sibi ueniūt: z p̄prie iuēculoz aialū cuniculoz lepo-
ruz gaçelli syluestris porcelli iuuenes z sibi similes. Aliē vō
dimittant̄ contrarie dispōni istis. ¶ De piscibus vō cōue-
niunt sibi aspratiles noiati pisces fontales petrosi parui vi-
scositate p̄uati z nutritiū grossitudine: quorū oīz notitia
distincta est fm̄ regionū z ciuitatū fontes z flumina z fm̄ cō-
suetudinē. etiā. Canceri sibi cōuenire p̄t: z p̄prie cū fuerint
flumiales: ipsi enī z reliqui pisces ex aquis salis accepti ab
eo sunt dimittēdi ne intrinsece in humorib⁹ ex eo genitis
acgras v̄tus acuitatis ex salsedine que oīno capiti z pecto-
ri eius eēt ualde nocua. ¶ De saporib⁹ q̄b⁹ p̄diunt car-
nes oīno euitare debet acetū z p̄prie acutū z acia z ponti-
ca oīa cū q̄b⁹ iuenit̄ acuitas: uelut sunt limones z citrū etiā
magne acetositatis: n̄ succus eius nō est sibi ueniēs neqz
agresta z p̄prie salita. ¶ Acia vō q̄bus uti pōt regulariter
sunt sicut succus granatorū muçoz z succus cerasi ponti-
cicitorum z agresta sine sale z berberis z ribes succus z
prunoz aciu: z succus sorbe uel nespilloz z similia in qui-
bus siccitas magna corrigit̄ eorum que in succo reperitur.
¶ De p̄ditis aut uti pōt citonio rapa p̄ris cōditis c̄ncaro
ros. z viol. z oibus siliis a q̄bus acuitas elōgata sit: ppter
q̄d oliue z reliq̄ p̄dita acuta cū sp̄ibus calidis sunt euitāda
¶ De p̄fectionibus aut ueniūt ei p̄fectiones de p̄ncis de
amigdalib⁹ p̄ditū: z anis. z coriādrum: z p̄prie post cibum z
tragea maior z minor parū calidarū mixtionē hīs: z cō-
fectio facta cūz succaro z oleo amigdalārū a q̄busdā noia-
ta cōfectio granorū sifami enī est sibi utilis. Et est sifamus
granuz apud sculos çurçulena nominatum. ¶ De fercu-
lis vō cōueniētis sunt oīa ex blera spiachia boragine: viola
malua endiua cicorea ituba z sponfa solis scariola portu-
laca cucurbita cū similib⁹: que tñ z frigida z humida mul-
tum securū est parūper cōfrangē cū calis in decoctione sua
uel cū feniclo petrosil. z p̄prie cū fuerit intētio ad aperiēdū
z hysopo mellis. z p̄assio cūz fuerit intētio ad excreādū: z
mētha z sifimbrio calamēto z origano cū fuerit intētio ad
stōchuz: z folijs violaz solatri nenufare z cressonū z ros. re-
cētū cum intētio fuerit ad caput. Reliq̄ vō naporosa uelut
caules: z humida viscosa uelut canabiz: z est caulis rotundus
dict⁹ caputius apud lombardos: talia inq̄ euitanda sunt.
¶ De legumibus aut ueniūt ei pānicū risū cicera rubea z

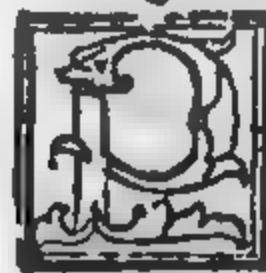
cādaru sū de frāito z de ordeo q̄d est far noiātū bodiemo
smone. Et p̄isana ordeacea cūz amilo z sine amilo. Reliq̄
vō legumina: ut faba lētes fascoli dimittant̄. Cicerib⁹ autē
albis q̄drāgulatis z rotūdis noiatis doriechis a Sal. p̄ ali-
mētoz que sunt pisa apud lombardos dicta uti pōt. ¶ De
fructib⁹ aut ueniūt ei cerasa oīa auellane amigdale recen-
tes pepones melon magnus viridis z rotundus qui est an-
guria. Jtē poma pira bñ matura z p̄sica siliū suis tēporib⁹
recētia uel exiccata: passule oēs albe parue z nigre q̄s Aui.
1.4. tertij denominat aromanaci: z magne passe que deno-
minant̄ çibidū. Neqz incōueniēs est ei uti q̄nqz castaneis
in igne assatis z p̄prie post cibū. Et placēt etiā mibi post ci-
bū pilocaracte z est fruct⁹ carubia noiāt⁹. Et citoniū ueniūt
ei: z açarut z est sorba z nespille: z p̄prie post cibū: oīa hec z
silia sunt ei ueniētia. Et ficus sicce ueniētes sunt ei anī ci-
bū accipiēdo ex eis q̄tuor uel q̄nque. ¶ De his aut que cū
cibariis admiscant̄ lenificātia cōueniēs est ei oleū oliuarū
z oleū nucū: z melius esset ei ppter caput z pect⁹ oleum de
amigdalib⁹ z p̄prie recētes. Oleū vō de sifisicis z pineis nō pla-
cet mibi. ppter caliditatē itēsam eius. 2. vō ppter nimiaz
reuelutionē quā facit in stomacho cui nocuū est. 13. tertij.
cap de nocētib⁹ stomacho. Butyri etiā usus moderat⁹ cōce-
di pōt ei: z multū impleat caput multitudine uentofationis
eius. ¶ Lac vō z lacticinia cibaria oīa ab eo dimitti debēt:
lz inter ptes lactis recocta ueniētiō sit ei q̄ lac z colostrā.
Laseo uti non debet antiquo z salito notabilr: lz usus casei
mollis z recētis parū salis hīs ei cōcedi pōt: ut colligen dū
est ab. 21. 5. tertij. cap de cura catarrhi. z etiā 13. tertij. Salis
aut usus paruus sit ei propter causas superius assignatas.

De potu aut

eius cōsiderādū est. Cū enī ipsi
us debet esse paucē fumositatis
infra medietatē uinositatis electū: qm̄ uina ōria sunt ei ma-
xime capitis repletina: z q̄ ponūt mās in fluxu: ppter colli-
quationē iterū quā fecerat uini fumositas in humorib⁹ ce-
rebi. Sit aut substantia subtile tenue z dyaphanū colore al-
bū sapore mediocre z aromaticitate etiā suatale. s. q̄ nō est
eligēdū aliud si bēri pōt tale. Si vō nō: refrigat̄ ut reduca-
tur ad mediū uel remissū in potētia cū aq̄ clara subtili ab
electo fonte collecta qui denuat⁹ sit a multitudine herba-
rū in eo nascētūz p̄prie fetidarū: n quo etiā nō inueniat̄
multitudo ranarū uermiū anguillarū z fetētium piscium.
¶ Si aut idoneo tpe z p̄prie per mēsez anteq̄ solet affligi re-
uolutiōe p̄ximālī interet̄ hydromelle facto fm̄ descriptio-
nē statiz ponēdant̄ in mēse augusti z mēse februarij z mar-
tij esset ei ualde ueniēs: z p̄prie dimittēdo cū scāqz uini
potū accipiēdo in cibatione sua z ex cibationē potū istuz.
z aque fontis electe. ut supra dictū est lib. xl. mell citrini
mūdi z elci lib. i. coriādrī p̄parati. 3. 5. anethe origani. an. 3. j.
5. ros. florūz labrusce an. 3. u. coq̄. Cū illi p̄prie p̄dita
rū sp̄erū: z p̄prie aliq̄dū bullit̄ in mēse: z fiat coctio ul-
qz ad cōsumptionē 3. p̄tis. Ita q̄ tñ p̄dictarū sp̄erum puluis
medietas liget̄ in lundone rara z lassa. Reliq̄ aut medietas
spargat̄ ad aquā: deinde colat̄ p̄prie per cotatoriu: bene sp̄is-
sum z reuoluet̄ in uasib⁹ bñ mundis z coopris. Dec igit̄ vi-
det̄ esse ei summa regula cibationis z potuū sibi ueniētiū.

Tractatus

tertius de regimine per administratio-
nē istroz medicinaliū cū nēs capla se-
ptē secundum intētiōes septē que vident̄ opportune tam
in regimine preseruatiōis q̄ curatiōis huius dispositionis.

Rima itaqz

intētio erit māerum que
genite sunt anteq̄ poxis
mēt̄ eūo uis. ¶ 2. erit māerū diuersio. ¶ 3. erit
earūdem digō. ¶ 4. erit euacuatio earundē era-
dicatiua. ¶ 5. erit regiminis recāficatio. ¶ 6.
erit prohibitio generationis materierū z accumulatiōis
earum in capite. ¶ 7. z ultima erit capitis z pectoris con-
fortatio ne materias que ab ea fluere solent faciliter recipi-
ant z iam receptas conuenienter expurgare possint.

Primā itaqz intentionē cōplē vident in strā quatuor. **1^a** est flōmia. **2^a** est uētris solō. **3^a** est urine puocatio. **4^a** est fluxus sanguinis a naribus p uocatio seu applicatio. De uomitu aut nīl dico cuz ba beā ipm suspectum: ut visum fuit tractatu pcedenti. cas de regimine huius dīpōis per ianitionē z repletionē. **1^a** itaqz in strā qd est flobotomia pmitēdum est z eligēdu qz sicut egritudo ista bis in anno piodice affligit virū istuz: ut circa pncipium ueris z autūni. Ita supponēdum est mām bui⁹ egritudinis cōgeri in toto corpe: pncipalr ei⁹ molestia in capite picipiat. Neqz enim credendū est mām tante qritatis pēse in capite ei⁹ cōgregari. Mirabile enim esset qz mā illa non faceret coalterationem fm qūatō pmas ut calefaciendos: qmātrita pāpī: aut in frigidādo qd apparet ex aquositate actualr frigida que ab ore ei⁹ emittit amplī⁹. Iterum bec mā in capite nocumēti efficeret penes qritates scōas ei⁹: aut oppillādo aut dolorē granatiuū efficiēdo: aut saltē tertio qz pars ei⁹ in uapōrē z uērositate dūerit: dolo res extēsiōs in capite z pncipalr cerebri efficeret. Cū autē neqz istoz acētū aliqō manifeste appeat: opz de nēitate cōcedē: qz l3 bec mā paulatīe sit fm ptem in capite congesta in tpe sue poximationis a toto corpe ad caput ppeit tūz thomatice. Cū ergo ipa sit in toto cōgregata z cōgesta ut pbatum est: z nō possit alibi cōtineri rōnabilius qz in uenis. Ideo nēcessaria est euacuatio ulis ei⁹ z ista per flobotomiā fit: ut 4^a pmi. cap 2°. dū in qz flobotomia est euacuatio ulis que multitudinē educit. Uena aut de qua p dicit flobotomia fienda est a plurib⁹ ponit esse saphena dicitur ipaz euacuare a toto: eo qz a supiori ad inferiores pncipalr mām attrahit z educit. Ego vō credo qz bui⁹ uene flobotomia nō debet dici euacuatio ulis. ppterea qz nō pōt a capite euacuare qz tū opz ppter ipam esse ab eo remotā: z a uenis capitis etiā. Meli⁹ igit est flobotomare uenā mediā que euacuat a toto: ppterea qz attrahit a capite z supiorib⁹ ptib⁹ per cephalicā a qua exit. uel cōtinuat z euacuat ab inferioribus ptib⁹ per basilicā: cū ipa sit mediā iter duos illas. igit imediati⁹ euacuat a supiori z ab inferiori qz faciat saphena cū nō mediet iter duos ramos siles neqz sit earū pars. Et hantur igit per talē flobotomiā sanguis. 3. v. uel. vj. Limitando tū fm etatem cōplōnē habitudinē z patētis fortitudinē uel ecōuerso. Et facta hac flobotomia si sufficiens qritas sanguis fuerit educta excusat. Si aut nō: tūc in die eodē uel sequēti uel tertio ad illā fiat secūdatio eiusdē ptis anteqz cōsolidetur. Et si cōtingeret qz de tali uena flobotomia nō posset fieri qz a multa carnositate coopta esset: aut ppter cicatricem uel alias cōstūc meo iudicio adhuc cōueniēti⁹ eēt flobotomia basilice qz saphene: que uidet euacuare a supiorib⁹ usqz ad īguina: cōueniēti⁹ z imediati⁹ qz saphena: z l3 saphena imediati⁹ eūet a magno pede ubi fuerit multitudo repletionis: de hac nō est curādū: eo qz eūo a mēbris occultis supiorib⁹ magis habet respicē totū qz pedē magnū.

Secūdū vō in strā cōplēs euacuationē ulem erit p solutiua medicamina: z dato qz non sit bñ ab auctorib⁹ apte collectā qz vna medicīna simplex euacuat a toto: illud tū cōueniēti⁹ fieri pōt per cōposita medicamina: quorū aliq respiciūt caput: aliq pect⁹: aliq uentrē: z aliq ptes inferiores. Aut vō dicet medicīna uliter euacuatiua: qz ipa respicit oēs mām euacuādā: ut cholera: flegma: melācholiā aquositates z uērositates educēdo. Et de numero hāz medicīaz plime cōpositū inueniunt iter quas est eluariū indū: qd supfluitates educit a toto corpe. Et pillule aggre. descriptiōe maiori: z pille sibi siles: ul ille que inueniunt aggregate ex eis describēdo sic. Rx. pillaz fetidaru cochiaz aī. 3. s. forment simul cū melle ros. Uel Rx. pillarū aurearū: pillaz de reubarbaro: pillaz de oppoponaco aī. 3. j. reformentur pillule: ut prius. Aut Rx. pillarū de iera cōposita de sarcocolla: de hermodactylis. aī. 3. j. reforment ut prius. Aut Rx. eluarij indi. 3. iij. eluarij succi ros.

3. j. misce. Aut Rx. benedictē iere Sal. ana. 3. iij. misce. Aut Rx. eluarij electos descriptiōe Mesue. 3. iij. Aut Rx. hac infusionē oib⁹ ptib⁹ z mēbris corporis appropatā z opatione securā. Rx. agarici elci reubar. aī. 3. j. mirabola. idoz polip. aī. 3. j. s. anis. viol. dauci spice. 55. aī. 3. s. salis idi. 5. iij. penidiarum. 3. vj. succari 2° decoctionis. 3. j. s. aque lupullox viol. aī. 3. j. fiat oīum īfusio z des in potu. Et si uelis hac īfusionē appropatā magis ad cholera nigrāz adde in eā post colaturā lapidis armenī aut laūli preparatoz. 3. j. uel. 5. tuo libito. Et si uelis hūc magis ispan ad cholera ru. adde dyagridij. 5. j. Si uelis ipaz facere aspicientē flegma adiunge turbīt. 3. j. uel. 5. modo tuo. Ego vō in lapidibus cholericis dūanter pcedere soleo cuz hoc. Rx. succi ro. 3. x. pul. hermodacty. 3. s. lapidis armenī preparati. 3. s. penidiarum. 3. j. aque lupulorum. 3. iij. misce. Et quodcunqz horum solutiūorum placeat exhibendum est in aurora calidum actu super quo dormiatur hora vna. Deinde absqz cibatione quiescat: aut leuibus passibus. quibusdam moueatur. Deinde panni non multum calidi uentri applicentur z tardet cibum post assumptionem. v. horis: z tunc bibat cyathum vnum aque ordeī calide tempore caloris: aut brodij macri cuz succaro calidi tempore frigoris. Et post hos potus tardet cibum per vnam horam.

Tertium in strā cōplēdi hac intētionē est per diuretica que mās cholericas uel alteratas diuertere z edare pnt per urine vias: z multa sūt urine puocatiua: uelut feniculū petrosil. apiū: daucus: gña milij solis absinthij eupatoriū prasiū aristol. lōga z cōsilia in calidiā. Et cetrac adiāthū: semina qtuor maiora frigida: semē cicoree endiuie scariol. in frigidis. Et capit. ue. z sparagis tēpe ratio. tū de his in pposito nō facio estimationē magnā nisi cōueniēter aspiciāt mām que abūdat in corpore z ipas euacuare possint per urine vias: ppter qd pms p dīctorū decoctis ul aliter artificiatīs addi posset aliquid de turbīt hermodactylis. de agaz. de serpētaria ad mām flegmaticā. Scōis vō cōmisceri pōt aliqd de dyagridio: de gēriana de reupōtico de reubarbaro ad mās cholericā. Tēperatis vō diureticis addi pnt oēs medicine cuiuscunqz māci eligēdo euatiue uelut polipodij: sene thimus z mirabolanus idus: sic medicie flegmagoge ponerent ad flegma z cholera edu cēdū. Compositum bonum diureticum ad omnes materias appropriatum est hoc. Rx. aque cuscute capit. ue. z granorum milij solis aī. 3. j. s. misce. Et fortius illo est hoc. Rx. scolopendrie genestre: z saxifragie. aī. 3. s. misce. Et fortius illo iterum est hoc. Rx. aque eupa. ualeriane z meū. aī. 3. j. pulueris corticum auellanarum. 3. s. misce. Aliud compositum. Rx. specierum benedictē simplicis. 3. s. specierum lyton tripon. 3. iij. aque capit. ue. 3. iij. misce. Si qz vō desideraret urinā puocare cōueniēti⁹ uel eqilius talia posset cū cibis decoquēdo cōmiscere: uel ea puluerizata eis dē supponere. Aut cōfectiones iulep electuaria: syrupos z deco. artificialiter pparare. 4^a in strā supra pmissa fuit sanguis eductio per nares: que quidē ulez eūo nem includere potest: aut propterea qz educit materia z sanguinī mīxtā cuius partē magnā edare pnt. Aut qz talis euacuatio a supiorib⁹ imediate educit z ab inferioribus: propterea qz uene ad nares terminate cōtinuitatē hnt satis propinquā cō ramo uenis chilīs ascēdētis: ut patet p^o pmi. voc. 5^a. de uena chilīs ascēdētis. 3. gis si sanguinis a narib⁹ eductio fieret sponte uel nāliter illa esset electiua magis. Si aut non: tūc puocari debet uel potest multis ingenijs. 1^a est ut nasus aliquāto tpe cōstrict⁹ teneat. Deinde uehemētī z frequentī exūfflatione per ipm fiat motus ad eū. 2^a vō puocat sanguis a naribus per sternutationē puocatā per oppositionē nariū ad radios solis. Aut per inūfflationē pulueris ellebori al. terapini uel alterius acuti medicaminis. Aut per titillationem in naso factā cū fetis porcinis paleis uel ramis barbarū pungitiuis: uel cuz

titillatione facta cu3 ramis sanguinarie que est centinodia. ¶ Aut partes interiores nasi vnguibus fricando: aut aliter tuo modo operando. ¶ Et qualitercunq3 cōtingat per seuerare debet exitus sanguinis quousq3 per colores et substantiam materierum apparuerit ipsas esse illaudabiles. Aut saltem usquequo exitus fiat absq3 debilitate virtutis que fugienda est. ¶ Et fiat per hec prouocatio sanguinis semel vel bis in die: et materie prope ortum solis: quoniam illa est hora motus sanguinis. Aut aliter fiat secundum cōsecuturam sapientis sua scientia hoc limitantis.

¶ De insiis diuertentib⁹ mām aptā fluē ad pectus. Cap. ii.

Icet oia insiā quatuor que in precedenti intentione monstrata sunt sufficienter possint diuertere mām: et proprie cum iteratur earum applicatio. Preter illa tamen aliqua diuertentia huic loco applicari possunt: et sunt numero quatuor

que mihi utiliora videntur. ¶ Et primum quidem est materierum diuersium a toto. ¶ 2^m est diuersium eorum a partibus pectoris velut fricationes. ¶ 3^m vō est diuersium earum per vias sputi. ¶ 4^m vō est earum a profundo cerebri ad exteriores partes diuersium.

Primū itaq3 horū cōplet per reiterationē uētosarū et applicationē: nūc qdē ad pulpās interiores tybiarū: nunc vō corarū: aliquid vō ad nates: et quicq3 ad spatulas. Si sup collo poni possunt uentose cum scarificatione et sine scarificatione secundum consiliū sapientis. ¶ Item hoc cōpleri pōt per ligaturas predictis ptibus factas. ¶ Tercio vō per fricationes. ¶ Quarto per rubificationes. ¶ Quinto per cantheria ultimate tamen applicanda. ¶ Adhuc etiā pōt cōpleri pōt diuertēdo a toto per prouocationē sanguinis mēstrui in muliē: et emoroidarū in viro h3 apparētia necessitatis in hora electa ad quā uocat repletio multa aut iminētis uel p̄sentis accēsis timor. ¶ Diuertentia vō p̄culariter a pectore mām educētia sunt fricationes et uētose ptib⁹ spatularū administrate. ¶ Amplius uētose sepe sub mamillis apposite sine scarificatione uel cū ea. ¶ Et adhuc etiā flobotomia magni ramū uene que supponit thoraci apparēt a fine eius uel pomogranato exclusiue usq3 ad secundā iunctionem ossium thoracis. hec enī flobotomia diuertit a profundo pectoris. ¶ Diuertentia a capite et a pectore per modū expulsiōis sunt eluaria oia eluifera. i. elnam uel enulā recipiētia ut eluarium dyairis: et fortius illo est dyacalamētū. Et adhuc fortius scō est dyaprasidū: et eq̄les sūt penidiē et p̄fectio caloe marçapan dicta que atēperamto paz elōgat per q̄litates actiuas p̄fectiones sisamie et loch sibi p̄portionalia loch de pino loch de amigdalio et sibi cōsilia. ¶ Etia tyriaca fermentata cum multo melle uel cū hydromelle cōmixta et affusa in potu. Data. 3. 5. et ex ea cu3 duplo mell et aq̄ decoc. uel sublimationis prassij treos uel aristologie rotūde et est mihi secretū magnum. Et vō itēz loch de pino: loch de sq̄lla: loch de luf: et loch dyapenidiōn: oia bec conuenientia sunt frequēter in ore retēta: a calore enī dissoluta resudant per tracheā arteriam ad pulmonē et mās attrahunt tā a capite q̄ a pectore. ¶ Diuertūt autem p̄ncipaliter a capite mās masticatiōes uelut piretri: myrre: piperis al. radicia gētiāne: et masticatio agarici et scordeon et arthanite proprie: et est mihi secretū magnum. ¶ Et ab ambabus ptib⁹ istis potenter diuertē pōt laqueus uel setō partibus colli applicat⁹. Et si uelis magis ab inferiori diuertē q̄ supiori pone ipm in loco ubi collū iūgit supiori p̄t spatularū. Si vō a supiori magis pone ipm ubi p̄n^m collū iūgit cu3 fine capitis et est locus 4us p̄mi. cap 12us a p̄ncipe noiar⁹ nocrati: vñ nuchā a capite exit in collum descēdens. forma aut applicationis illius est q̄ bēant tenacule in extremitatib⁹ plane et in medio sui p̄forate et capiat cū eiscutis absq3 musclis et extēdat ad eū et cōpressa teneat: et nicha beas radi⁹ ignit⁹ quo utriq3 p̄foret cutis: cū foraminī p̄ponas seton de cauda egna fact⁹. Aut pro nobilib⁹ de serico.

Aliso vō de filo lineo. ligetur ergo ibidem: et quicq3 sic diuertat multis dieb⁹ illud permanēs continua eductiōe materierum sit conueniens diuersio: ut iam dictū est. ¶ Particula autē a profundo capitis diuertentia iam p̄lma sunt tacta ita q̄ nō uidet aliud fere sup addēdum nisi q̄ frequens lachrymarū eductio mām a profundo cerebri diuertit et proprie ab anteriori parte sine fiat oculos diu fricando: siue eos ad aerē calidū uelociter et frequēter applicando: siue in eis iponat oleū aut aliquod acutū uelut puluis ellebori: siue arthanite uel succus apij abrotanī: aut oculi liniant in teri⁹ et exteri⁹ cu3 felle tauri uel altero sibi simili. ¶ Adhuc etiā a profundo capitis mās diuertit pōt attrahendo eas ad auriculas ut scalpellādo et rubificando pēdētes iparū partes aut imponēdo eis oleū de rutba frequēter: aut oleum muscelinū: uel de castoreo: aut succū prassij uel cepe aut arthanite: que omnia sunt calida. ¶ Si r etiā diuertit pōt mās cū fricationib⁹ rubificationib⁹ uescationib⁹ scalpellationib⁹ supficie cutis. ¶ Ego aut p̄sepe mās plurimū in capite piodice gēstas potēter diuertit ingenio. S. qd puchre est ab eodē scriptū 5° de ingenio sanitatis cap 13° in bystoria quā narrat de quadā nobili romana cui accidit sputū sanguis ppter mām catarricatā a capite ad pect⁹: et uide bystoriā que fm hunc modū sūmatim ab eo colligitur.

Uocatus enī ad eā in media nocte ppter debilitatē virtutis que erat in ea: q̄ dieb⁹ antecētib⁹ de cibo nō accepat nisi modicū nō fuit ausus flobotomare eā: sed in eadē die administrauit sibi remedia nouez. ¶ 1° fuit q̄ clistericauit ipam intellige lenificationē clisteri ppter debilitatē. ¶ 2° q̄ fecit fricari extremitates ut pedes et manus magnas. ¶ 3° q̄ fecit ligaturas in p̄dictis locis. ¶ 4° apposuit sup capite eius medicinā acutā rubificatoriā et uescatoriā factā cū stercore colūbi syluestris ut infra scribet. ¶ 5° post uescationē p̄dictā intromisit eam balneo aque dulcis calide grā diuersionis et sedationis doloris. ¶ 6° in balneo et ex balneū medio criectura caput eius custodiuit. ¶ 7° vō cibauit eā iurib⁹ carniū cōuenienter nutritiuis: et post ipos dedit ei fruct⁹ stipticos frigidos. ¶ 8° in sero illi⁹ diei dedit ei tyriacā nouā grā prouocationis somni et restrictionis cursus mēstrū et exiccationis earū. ¶ 9° vō in mane huius diei dedit sibi mellicratum ad intentiones mūdificationis pulmonis. ¶ 2^a sequēti die iterauit in ea fricationes et ligaturas. ¶ In sero vō illius secūde diei dedit sibi de tyriaca noua quantitatem minorem q̄ in precedenti die. ¶ 3^a vō die dedit mellicratum ppter mundificationē pulmonem et in eodem die dedit ei ptisanam ordeaceā. ¶ 4^a vō sequenti die grā mundificationis pulmonis dedit tyriacā fermentatā uel antiquam cum multo melle. Et in eadem quarta die iterum apposuit sibi uescatorium cu3 ceroto de affodillis facto. ¶ 3° in eodem die administrauit sibi balneum. ¶ 4° vō cibauit ipsam. ¶ 5° vō die obtulit sibi fortiora mundificationis pulmonis sicut esset tyriace noue addere eq̄lem dyairis. ¶ 2° iterū in eodem die et deinceps rexit ipsam regimine cōualescētia.

Uide q̄ cura hāc cōpleta cū istis. xx. genijs tota sufficitur sup quatuor intentionibus p̄ncipalibus. ¶ 1^a est mām a capite aptā fluere diuertere: qd totum faciunt fricationes ligature uescatoriā et balnea. ¶ 2^a vō in tētio fundatur in itercipiēdo fluxum: qd fit per prouocationē somni et ingrossationē mēstrū quā facit tyriaca noua. ¶ 3^a in tētio fuit in mūdificando pectus et cōpleuit hoc cum tyriaca fermentata cum melle et alijs excreantibus. ¶ 4^a in tētio fuit in cōseruando virtutē et uiuificando ipsam et phibēdo eleuationē humorum ad caput: et hoc cōpleuit. S. administrando iura regimē cōualescētis et fructus stipticos. ¶ Et intellexit hāc. hoc nocumētū puenire in pectore p̄ncipaliter per colligantiam eius ad caput. h3 aliq̄liter crediderit nocitū esse pect⁹ cui curationē adhibebat per sputū prouocatiā. ¶ Et si lem fere sniaz collige ab eo in p̄dicto cap in bystoria

de altero iuuēculo romano qui passus est nocumētū eēntia
le pectori quo cōueniebat mās preparatas efficē ipsūz pascit
et tu cōsidera: qz modus cure ei⁹ est sublimis curationis.

Ego vō scio gētem multā quā hoc regimine etiā erexit et
in sanitatē pduxit: pprie cum ista dispō fuerit in-
cipiens et nō aucta uel cōfirmata. ¶ Modus vō instrorum
que ego administrai fuit: qz sepe accepi stercora colūboz
syluestriū et ea cūz līxiuio in mortario terēs in linimētūz for-
maui. ¶ 2^m vō qz frequēter linūi caput cū succo ruthe syl-
uestris que orit sup mōtib⁹ paduanis. ¶ 3^m fuit qz sepe
patiētis caput fricari feci cum cepe squille in mortario cō-
trito. ¶ 4^m qz sepe administrai cerotum capiti factū ex .3.
ūij. picis navalis. et .3. j. pulueris radicis affodilloz. ¶ 5^m
qz ubi uolui cum uescatione mām attrahere administrai
linimētum factū ex succo flāmule uel pedis cornūi. ¶ 6^m
et ultimum et leuius oībus est qz sepe feci liniri caput cū sa-
pone simplici nigro cui aliqñ cum fortius uolui ipsum effi-
cere cōmiscui de puluē arthanite aut affodilloz aut de pul-
uere fol. pedis cornūi exiccatis: et tu elige qd tibi placet.

¶ De regimine per intentionem digestionis materierum in-
cipit ut sequit. Cap. iii.

Iam satis expdictis appere pōt qz oportet medi-
cā intēdē ad digōnē mārūz. Cū enī in viro isto
māe piodice cōgregent in capite difficile est ima-
ginari qz ita ibidem cōtineant qz aliqz ea p ptecula
ad pectus nō decidat uel in ipsūz iā defluerit: et gra qdem
huius isurgit necessitas cū digerētibus aspiciētibus caput
et pectus et aliqñ totū corpus cū istis instris. ¶ Prīmū est di-
gestiū mārūz in capite et pectore leue satis. Rx. aque vio-
lax aque nenufa. añ. .3. j. .5. aque capil. ue. .3. ij. misce. ¶ Duo
enī pma pncipalr caput respiciūt tertiū vō pect⁹. ¶ Ali-
ud digestiū sile buic et fortius predicto est hoc. Rx. syr. vio-
la. .3. j. syrūi deliquitā. .3. .5. aque floz salicis buglosse et ne-
nufaris. añ. .3. j. misce. ¶ 3^m digestiū et fortius predictis ad
mām fixiorē est hoc. Rx. sy. acetos. simplicis. sy. de nenufa-
re añ. .3. .5. aque capil. nene. boraginis et violax añ. .3. j. mis-
ce. ¶ 4^m digestiū ad mās flegmaticas ubiqz locoz est
hoc. Rx. sy. de sticados. sy. acetos. cōpositi añ. .3. .vj. aque beto-
nice mellisse añ. .3. j. .5. misce. ¶ 5^m digerēs mās flegmaticas
fortioris resistētie est hoc. Rx. oximel. sglitici. sy. de prassio añ.
.3. .vj. aque bysopi. .3. .ij. misce. ¶ 6^m digerēs mās adhuc ma-
gis cōpactas est hoc. Rx. syrū. de prassio. sy. de calamēto ox-
imel. sglitici añ. .3. j. aque iris et prassij añ. .3. j. .5. misce. ¶ Et
si uelis digerere mām cōmixtā ex cholera et flegmate aggre-
ga bec digestiua scōa cum pms cōfrangēdo ea cū medici-
nis a dñio respiciētibus cholera aut ecōuerso: aut equalem
utrāqz fm necessitatē mixtionis materiez. ¶ Et si uelis cū
istis addē digerētia mām melācholicā respiciētia describe
sic. Rx. sy. de epibūmo. .3. j. .5. aque lupulox viol. añ. .3. j. .5. uel
ij. misce. ¶ Et si erit tua intētio ad mām adustionē habē-
tem. Rx. sy. de fumo terre de thūno. oximel. de keysim añ. .3.
.5. aque buglos. boraginis et nenufa. añ. .3. j. misce. ¶ Et si ue-
lis adhuc digestiū leuius describe sic. Rx. aque bora. et bu-
glos. añ. .3. j. .5. aque capil. ue. .3. ij. misce. ¶ Descriptio digesti-
ui optimi ad mās specie diuersas in capite pectore et toto
inuētas est bec. Rx. violax floz boraginis buglosse se. endi-
uic. cicoree. semind qtuor frigidox coinz añ. .3. .ij. capil. ue.
.3. .ij. affari organi pulegij calamēti sticados betonice añ.
.3. .5. folliculox sene. .3. .ij. fu. me. ciperi sgnanti carpo-
bal. xilobals. spice nardi añ. .3. .ij. coriandri preparati su-
mach granox mirri añ. .3. .ij. cinamomi gariofil. .3. .5. been-
al. et ru. añ. .3. .ij. tertiam. coquant oia in lib. x. aque usqz ad
cōsumptionē medietatis. Deinde colent et fortiter expmant:
et colature illi addant succari scōe decoc. lib. j. mellis lib. .5.
acet. .3. .ij. adinuicē coquant dispumādo usquequo glut-
inositatē recipiant. Deinde accipiant huius. .3. .ij. aque cico-
ree: aque eupatorij añ. .3. j. .5. misce: et exhibeat actu calidum
in aurora distāter pāsumpta cena per horas. ix. et tardetur

post ipsum cib⁹ horis 4^{or}. ¶ Si etā digerē posses aliqz
mās in capite stātes dādo in mane. .3. j. metridati cum. .3. .ij.
aque sublimationis hypiconis calefacte. ¶ Et si uelles di-
gerē mās in pectore stātes dare posses eadē hora. .3. j. eluarij
dyaprasij: aut dyairis uel dyacalamēti cū. .3. .ij. aque decoc.
passulax uel lignitie. ¶ Quomodo cūqz aut desiderares di-
gerē mās circa epar splenē et iseriora mēbra stātes dare pos-
ses. .3. j. eluarij dyalacce aut dyacurcume cū. .3. .ij. aque scolo-
pēdrie eupatorij uel cicoree. et hoc in mēbris frigidis. ¶ In
calidis aut māeb⁹ digerē posses dando. .3. j. succari viol. in
dispōnib⁹ pectoris aut succari nenufari. in dispōnib⁹ capi-
tis: aut succari ros. in dispōnib⁹ stōchi et epatis miscēdo ea
dem cū melle violato uel rosato uel iulep ex predictis facto
aut alias mixtiones existis suo libito cōficē pōt et similib⁹.

¶ Quarta intentio euacuandi materias. Cap. iiii.

Idem mibi rōnabilr huic itētionī satis fieri pos-
se admistrādo medicinas minoratiue et uiter eua-
cuātes: de qb⁹ sensatū fuit in itētiōe pma. Si enī
fiat in aliqz medicināz hāc uel illā ptes uel mās
diuersas respiciētū augmētū in dosi eaz ualde fa-

cile mā peccās quecūqz fuerit illa cōueniēter euacuari pote-
rit. qre nō uidet opus alias describē medicinas fūctes ad
intētiōē istā nisi aliqñ que ppetatē hnt ad mās specificē
distictas in diuersis ptib⁹ inuentas descriptiones ponere.
¶ Mām igit cholericā in supiorib⁹ ptib⁹ diantē euacuare
poterit feliciter bec ifusio. Rx. pul. mirabolanoz citrinorūz
reubarbari electi reupōnici añ. .3. j. dyagridij. .3. j. succi rosa. .3.
.vj. penidiāz. .3. j. aque violax nenufa. añ. .3. ij. fiat oium ifu-
sio per diē nālē. Deinde colent et expmant et colature addant
spicenardi. .3. .v. et def in potu calidū. ¶ Slegma vō in capi-
te et in pectore peccās euacuare pōt bec ifusio. Rx. agarici ele-
cti. .3. j. .5. turbit. .3. j. pul. bermodactyloz. .3. .ij. anisi. .3. .5. cinā-
momi añ. .3. j. spice nardi. .3. .v. aque mellisse et bysopi añ. .3.
.ij. succari albi. .3. j. salis gēine. .3. j. .5. calefiāt aque et ifundant
in eis pulueres per vnā diē nālē. Deinde diligēter expmēdo
colent et colatura def in potu ut pūs dictūz est. ¶ Mās vō
melācholicas a capite a pectore et a toto etiā cōueniēter eua-
cuat bec ifusio. Rx. thimi epibimi folliculox sene. añ. .3. j. .5.
polipodij. .3. .ij. aque buglos. et capil. ue. añ. .3. ij. cinamomi li-
quiri. anisi. añ. .3. .5. gaz. .3. .5. añ. .3. .ij. succari al. .3. j. .5. salis gē-
me. .3. j. .5. calefiāt aque et fiat in eis ifusio per diē nālem
Deinde colent et expmant et def in potu per horas duas
ante diē: et nō dormiat sup ea et neqz sup predictis nisi hora
vna: et tardet cib⁹ qñque boris post assumptionē earum. et
tunc bibat cyathus vnus macri broidij pulli calidi: et post
ipsum per vnā boram accipiat prandium.

¶ De regimine per administrationem ciboz. Cap. v.

Non uidet mibi necessarium esse ut multum tem-
pus expēdā in hac intētiōe: qm supius satis p-
lixē pteculariter et vniūlr de hac fmō ptrāsui in
2° tractatu regiminis per sex res nō nāles: qua-
re pro cōplemento huius intētiōis recurratur
illuc. Sequitur capitulum sextum.

¶ De regimine p administrationē instr⁹ que phibēt mās hui⁹
egritudinis gñari et piodice affligēdo reuolūi. Cap. vi.

Quoniam supius in tractatu p visum est mās hanc
egritudinē efficiētes fm multū in capite gñari et
cōgeri ibidē ppter dimīntā digōnē: et adhuc etiā
appuit ibi qz hui⁹ egritudinis pialis mā gñatur
in stōcho in epate et in pectore et in eisde cōgrega-
tur. Ideo ex hoc fundamento manifeste colligit qz oportet
hic narrare medicinas digōnē capitis vigorantes et mās in
ipso cōgregatas cōsumētes. Et ita etiā de māeb⁹ in iseriorib⁹
ptib⁹ genitis et cōgregatis dicēdū est. ¶ Quare in hoc ordi-
ne p tagā quedā instra virtutē innatā capitis cōfortātia: et cō-
sumētia mās in eo inuētas. ¶ 2° vō ordine id tangā de his
que pect⁹ pncipalr respiciūt. ¶ 3° de hūtib⁹ aspectū ad sto-
machū. ¶ 4° vō ad epar fiet discursus quidam.

Primus itaqz simpliciu caput calefaciētiū est lignū aloes. 3° p^o mēz z quelibet medicina in gradu caliditatis z siccitatis eleuata ueniēns est cerebro z ortis ab eo: nō qdē grā cōseruationis ipsius: qm̄ medicine talr opantes debēt esse frigide z humide. Neqz etiā tales medicine cōferūt capiti simplr p̄seruādo ipsuz a futuro ul' deteriori lapsu: qm̄ talis actus p̄seruatiuus cōpleri debet p̄m per siliā p̄m per ōria ut 3° regnī. trac. p̄ colligenduz est. sed medicine predictē opant in cerebrū abscindēdo lapsuz iā in eo inuēti. Cū igit' talis lapsus sit pueniēns a materia frigida dñanter reumatigāte adiferius oportet oīa talia in siliā esse calida z sicca. Et qm̄ etiā lapsus cerebri mālis est notabilr eleuat' ultra gradū 2^m frigiditatis z humiditatis. oportet oīa in siliā esse sibi ōria per augmētum caliditatis z siccitatis: oportet enīz medicinā curatiuā tñ per ōrietatē suā distare a medicina tēperata: quāti lapsus respectu tēperamēti p̄prij in gradu fuerit eleuat'. 4° p̄m. cap p̄ fm ptem. z aptus ibidē cap 2°. z 3° regnī ubi supra allegatum est. z hoc qdē totū ueritatē capiti solū ab intētiōe z regula curationis absolute sp̄ci. Cū ō in curatione includitur aliqliter p̄seruationis modus: tñc oportet in siliā oīa eē re fracta ex his que sunt cerebro siliā effectiue z fm ptem ōria ut iā dictū est. qre cū mā huiusmodi lapsus nō raro z ut plurimū quelibet sit cōmixta ex flegmatica z acuta ueniētiū est aliqliter oīa talia refrāgē ex calidis z frigidis ut iā dictum est. Propter qd̄ ponent' hic in siliā quedā frigida z sicca: frigida z humida capitalia: z calida z sicca etiā capiti iuuantia: z tu poteris ex eis eligē modū cōfractionis ex fundamēto dato. Itaqz xilaloes iā p̄missi. cal. est z sic. in 2° z aromaticitate hēt cerebro ueniētes z cōfortat etiā sensus. 2° ō capitalis medicina sunt gariofil. silr cal. z sic. in 2° aromaticitate sua cū leui silitate cerebri cōfortat z sensus. 3° ō medicina est sicados. qd̄ calidū est in p̄ z sicū in 3° ex cui' uis hñs egritudinē neruoz magnā inuenit iuamētiū. 4° medicina hūc cōsiliū est camomilla que cōfortat caput z oīa neruosa mēbra plusq̄ altera medicina: qm̄ eius caliditas est fere cōsiliū caliditati aīaliuz. 5° medicina est cordumēni: qd̄ cal. est z sic. in 1° z magnā hēt efficaciam in cōfortādo cerebrū neruos z oīa sensuū in siliā. 6° medicina de frigidis z humidis est viola que sui ueniēti aromaticitate oēm lapsuz calidum z siccum cerebri emendare pōt: z p̄prie qm̄ cōtingit cerebrū a multa siccitate uehementer esse lesū. 7° medicina iterū de medicinis frigidis z humidis est nenufar qd̄ hēt frigiditatē in fine scōi z humiditatē in p̄ncipio tertij z pariter cōfert ut de viola dictum est. 8° medicina adhuc fri. z bu. est likai idest epatica z p̄prie cum fuerit a fontib' accepta remotis ab oī impressione putredinali e operat' fere pariter ut de duabus predictū est. 9° medicina capitalis frigida z sicca est rosa que uenit frigiditate eius in p̄mo z siccitate eius in p̄h' scōi in qua z in qlibet ei' pte est cōfortatio cerebri z mēbroz neruoz oīuz. Et hec qdem oīa ut patet ueritatē accipiunt in aggregatore Serapionis trac. 2° z capitulis p̄prij. z in quatuor uoluminib' uere trāslationis dyal. z 6° de simplici. per p̄cessum totum z scōo can. proprijs capitulis. z tu perlege ibi.

Propter ō decorē opis z cōplēmētum: qm̄ p̄sepe oportet medicū attrahē mās z euacuare eas a capite. p̄p̄e scribā hic simplicia que oliz a ueterib' apoflegmatismata noiabant: z sunt flegmatū a capite educiua. Quoz numero oīuz fere elegātiū est ireos: qd̄ cal. z sic. in fine tertij. ex cuius succo mirabilem feci q̄ pluribus bolibus opationē in attrahēdo a capite fm modū administrationis talē. R. succi ireos. 3. 5. mellis viol. 3. ij. aque ordei. 3. ij. misce totū z ore pus aque pleno de hac mixtione actu calida trahit' per narē hāc uel illā suauiter z nō repente z uidef' res ualde utilis. Silr etiā ad hāc intētiōē cōfert tarcon: z est piretrū: qd̄ est cal. z sic. in 3° z soleo ipsum applicare eo modo cōponēdo ut dictū est de ireos: nisi qz ad com

positionē illā supaddo croci. 3. 5. ad aduersandū stupesciōni: quē solet facē piretrū: aut addo aliqd sile uelut camo. castoreū uinū z spicā nardi. hec enīz sunt qnque medicamina oīum narcoticoz audaciā refrāgere potētia: ut colligedum est 4° p̄m. cap 2°. z p̄m p̄ma tertij. trac. p̄ z caplo ultimo. z aliqliter xi^o tertij. de can. curationis cordis. 3° ō medicina a capite educiua est aqua sublimationis uel expressionis ueniētiū: est matricaria calida z sicca in tertio que operatur ut predictē. 4° medicina est aloes cuius caliditas est in tertio z siccitas in p̄mo. z est tante nobilitatis in mundificādo caput q̄ usus eius acuit rōnem in secundo can. in adequato cap. 5° medicina est maiorana que calida est z sicca in tertio: cuius laudem tanq̄ omnibus notissimam dimitto.

Cōposita ō totū caput humanū cerebrū z orta ab eo z sensus oēs cōfortātia q̄ plurima ab illustribus oliz cōposita plegē potes in uarijs uoluminibus. Et p̄mū qdē ab ynīuersa scola laudatissimū est medicamen philosophoz ita intitulatū qnto can. summa p̄ma. Cuius laudes uide ad oīz sensuz interiorz recuperationem z p̄prie ad memoriā: ut ibidem legēdum. 2^m cōpositum famosum est metridatū cuius laudes z modū administratiōis collige ibidē. z 7° breuiarij in descriptione sua: z in antid. Desue distinctione p̄ma. 3^m cōpositum est tyriaca de vipis z p̄prie descriptiōe Andromachi. Cuius laudes z opationes accurato stilo a Galeno inuenies in libello de cōmoditatibus tyriace. z adhuc extēsius in libello de tyriaca ad Cesarem ab eodē cōpilato: z uide ibidēz mirabilia de ea. 4° medicina cōposita est electuariuz de xilal. descriptione Auic' qnto can. summa p̄ma. cuius ipse fuit cōpositor. z est ualde elegās. 5° medicina cōposita est eluariuz fere diuinum sotyra magna noiātum. qnto can. ubi supra. Et uide ipsum p̄pter magnificā opationē eius ad cerebrū z sensus z ad neruos: q̄ plurima alia nocumēta. 6° medicina adhuc nō minoris efficacie q̄ aliqlitaz est eluariuz dyābra noiātum. Cuius virtutes z laudes collige ubi supra. 7° medicina est cōfectio uel eluarium dyamuscū nominatuz. Cuius laudes z opationes etiā collige ubi supra. 8° medicina est eluariuz plurisarconicon ab auctoribus appellatū. idest plurimū iuamentoz p̄ductiuum ad nocumēta cerebri neruoz z sensuum oīuz. 9° medicina est electuarium dyatrion pipeon noiātuz: cuius lz inueniant' ab auctorib' descriptiones z laudes. maius tñ inueni iuamētum in descriptione per Galenum factā in libello ad Omōtheū in rubrica illa. cōfectio illa dyatrion pipeon: quā scripsit ad herodē regē. z tu lege ibi. Ultimū cōpositum ad predicta elegātissime cōferens est electuarium de aromatibus z p̄prie illud qd̄ scripsit distinctione p̄ma. in cap p̄mo. z tu lege ibidem. Sigs aut cū his eluarijs desideraret attrahere mās particulariter a capite z a neruis posset ex eis caput purgiā facere miscendo ea cum decoc. alicuius qnque simplicium a capite attrahētiū que superius posita sunt aut sibi similiū z tu elige modo.

At uero iterum oportet nōnulla simplicia eligē que pectus cōfortare possint ab eo abscindendo mās ibi congestas. Primū z famosum est bysopus botulana que est cal. z sic. usqz ad p̄ncipium tertij. 2° ō iterum famosa est prassium marubium ab Auic' z ab italicis noiātum. Cuius potētia est ad apiendū pectoris opilationes oēs z mundificādum z abstergēdum ab eo flegmata z sibi similia. 3° medicina iterū celebri noīe dotata est elna uel enula que est calida z sicca in p̄mo: lz in ea sit humiditas supflua. 4° medicina z adhuc elegātiōz predictis est calamētum qd̄ sui caliditate z siccitate z notabili penetratiōe attrahere habet a profundo pectoris mās. 5° medicina est urtica cuius caliditas puenit usqz ad p̄ncipiū qrti aut saltē ad finem tertij. potissima est in abstergēdo mās a pectore: z diuertēdo eas ad inferiōra per urine uias. 6°

medicina oī laude famata est crocus qui est cal. z sic. in 2°. cui nulla medicina scribit esse par in confortando pect. z anbelitū. Juxta illud auctēticum x° tercij. Et scias qd croc° est de summa medicina pferētū dilatationi anbelit° z asma ti ppter hoc qd confortat infra anbelitus z facit efficit ipsuz. ¶ 7° medicina est assarus baccara noiata apud italicos: cuius caliditas z siccitas est in 3°. z ppter sue aptionis elōgatiā mās flegmaticas z supfluitates cholericas diuertit a pibus pectoris ad vias urine. ¶ 8° medicina est ireos: de qua etiā supius est dictū in medicinis capitalibus calidis. ¶ 9° vo medicina que est de calidis z humidis est sisam° que sui caliditate cū tēperamēto sibi dato a nehemētia humiditatis leniendo digerit: z educit mās a pectore. ¶ 10° z última medicina pectoralis z de tēperatis est farsara z est plāta vngula caballina noiata que numerat inter medicinas temperatas: z leniēdo materias pectoris digerit z spum: z per vias urine educit.

De medicinis vo cōpositis abstergēdo linien do z mūdificādo mās a pectore z pprie qñ sunt multe resistētie exptū z utile est eluārium dyaprasium ex quo cū aqua decoctionis croci non triti solo dare. 3. j. 5. in aurora: z ex eo soled dare post cenā per. iij. horas. 3. 5. cū modico vini dulcis albi. ¶ 2° vo medicamen est eluārium dyairis. ¶ 3° est dyacalamētum. ¶ 4° est electuārium loch de pino descriptuz a Mes. in antido. ¶ 5° est eluārium hoc exptūssimū a me descriptū fm hāc formaz R. enule sicce. 3. 5. ireos hysopi prassij aristologie utriusqz añ. 3. j. ligritie anisi capil. ue. añ. 3. 5. pipis albi croci añ. 3. j. 5. folioz vngule caballine. 3. vj. pulmonis vulpis preparati. 3. iij. cinamomi. 3. ij. ligni aloes spice nardi. 5. 5. pipis nigri añ. 3. 5. penidiarū. 3. iij. succari albi mellis dispumati añ. 3. iij. coquant sū succarū z mel z penidie usqz ad glutinosuatē. deide cū stupefacta fuerit icorporent secū pdicte spēs: z fiat eluāriuz. Cuius usus est sen eē debet sic de sensato p dictū est.

Medicine vo simplices stomatichales que appetitum z digestiū eius vigorare possunt z apire oppilationes eius absterge z exiccare mās in eo inuētas. ¶ Prima z famosa est absinthiū z pprie siccū z oēs absinthiales medicine siue iulep siue pfectiones uel electuaria fuerint. ¶ 2° est origanū qd est calidū z siccū in fine secūdi. ¶ 3° est cinamomū conueniēs oibus z pprie rectificatiuum materierū putridarū z que aptificant ad putredinem in stomacho. ¶ 4° est gaz. z pprie ad lenitatē z mollitiem stomachi. ¶ 5° est spica nardi. z pprie ad oppilationē eius. ¶ 6° est galāga z pprie ad uentositates stomachi. ¶ 7° est calamus aromaticus ad utraqz illarū. ¶ 8° est cardamomū maius z minus. Et maius fm plurimos est semē rubrum triāgulatū: z ab Auicēna beilbagne noiatur: z ab apothecarijs meliketa noiatur: z cardamomū minus est notuz. ¶ 9° est squinātum z pprie ad humorositatem eius. ¶ 10° est lignū aloes ad oia predicta ualēs: z in summa ois medicina simplex que aromatica est cal. z sic. apitiua z stipticitatem hīs est complectens virtutem stomachalem.

Et ita de cōpositis dicēdum est. Primū vo cōpositum oīm securitatē includēs ex pte gradus z opationis eius est iera simplex. Sal. quaz descripsit 7° terrapen. z educit mās flegmaticas dñanter cholericis cōmixtas. Cui° dos est a. 3. vj. usqz ad. x. z pprie cū aqua hñte virtutē subtiliatiuā: uelut est aqua sublimationis radices ireos. ¶ Scōa medicina cōposita ad eādem intētionē est iera predicta addēdo ei agaricū z erit fortior ad pdicta z pprie ad educationē flegmatis. ¶ Tertia medicina cōposita ad illud esse pōt iera archigenis z pprie quā Auicē. qnto cañ. scripsit sūma prima in rubrica illa. vide ipsuz ibi. ¶ Quarta z conueniens est eluāriuz de dactylis. ¶ Quinta est eluāriū indū. ¶ Et etia 3 pille oēs ad hāc intētionē cōpilare huic parti adaptāde sūt.

Medicine vo simplices epati pferētes z spleni etiā sunt sicut gēiana que calida z sic. in 3°

z apit oppilationes epatis z splenis: z ppe pferit dolori epatis. ¶ 2° medicina ē su: que cal. ē z sic. in p aromaticitate sua conueniēs est epati: eo qd oē pncipale diligit aromatica. qñta pmi. cap. p. z apit oppilationes eius per urinā precipitando mās. ¶ 3° medicina est men: qd est cal. z sic. in 2° conueniens ad pdicta z eodē mō nisi qd est fortior in opando. ¶ 4° medicina est assar° cal. z sic. in 3° apiens oppilationes epatis z splenis z mūdificat ea a materiēb flegmaticis z mixtis z solutionē etiā educit ea ab eis. ¶ 5° medicina est sauiua cal. z sic. in 3° z opatur sicut pcedēs in apiendo oppilationes ppter qd nō est solutiua sicut pcedēs: z est fortior in apiendo qd ipsa. ¶ 6° medicina est spica nardus que cal. z sic. in p. z est conueniēs epati mūdificādo ipsuz. ¶ 7° medicina est rubea tinctoz cal. z sic. in p. Cuius virtus est confortare epat: z mundificare ipsum. ¶ 8° medicina est cicorea z endiua z quelibet spēs eius de frigidis z humidis que oēs per tertiā opationē respiciūt epat abstergēdo z mūdificādo ipsum z alterādo oīm caliditatem in eo. ppter qd secuz est semp uti ad pfrāgendū caliditatem oīm medicinaz epaticaz. ¶ 9° medicina est spodium qd est fri. z sic. in tertio z pprie illud qd est cāna qd sui frigiditate z stipticitate confortat epat: z cōsumit mās in eo cōgregatas.

Medicine vo cōposite quemām ab epate precipitare pnt soluēdo z per urinā educēdas z pprie que secure sunt iste. ¶ Quaz pma colligit a Rasi in antidotario diuisionū. cap. 19° z descriptione. 14. ibidē. Cōfectio pillaruz de qbus dat hydropicis oī nocte vide ipas ibi: qd elegātes sunt z solutione educūt mās mixtas ex cholera z flegmate confortādo epat. ¶ 2° medicina cōposita est eluārium de psilio: cuius descriptio a Mesue in antidotario distinctione tertia Rēica illa. Modus eluarij de psilio solutione educētis cholera. ¶ 3° medicina cōposita educēs mās z pprie mixtas z adustionē bites est pfectio amech de scriptione maiori collecta ubi statiz Rēica illa. pfectio medicamīto qd scripsit amech. ¶ 4° cōposita medicina pprie in frigidādo pferēs epati z auferēs ab eo dolorē a caliditate factū sunt trocīs. de açerech. l. de acetosa collecta a Rasi in antidotario diuisionuz. cap. 19°. z descriptiōe penultima. vide ipsam ibi. ¶ 5° medicina ifrigidatiua epatis est pfectio trocīs. de spodio collecta a Mes. in antidotario distinctione octaua descriptione decimaquarta. Hec qdem oia medicamina exhiberi possunt cū aqua cicoree uel decoc. rad. eius in dispositionibus calidis aut cum aqua absinthij uel eupatorij z similiū in dispositionibus frigidis.

Medicine vo pmissē supius ad dispōnē splenis z ppe simplices sunt iste. s. scolopēdrie que est cal. z sic. in 2° apitiua oppilationū eius z precipitatiua materierū per ipsam: z attenuate eius grossitiē potenter. ¶ 2° medicina est tamariscus que cal. est z sic. in p omnib° dispōnib° splenis conueniēs qd docuerunt antiq spleneticos omnia cibaria z potabilia debē recipi in uasio ex ea factis. ¶ 3° vo medicina spleni pferēs ex opatione tertiē vntis est armoniacū qd qdē est cal. in 3° z sic. in p. Cuius qdē. 3. 5. oī die data pferit oī oppilationi z duriciē splenis apiens in eo oppilationes z educēs ab eo mās grossas z ppe cū bibitur cū aceto decoc. scolopēdrie cū dupla qñtitate aque. ¶ 4° medicina est abugilisse z est lactuca asini plāta quedā in qua plurimi decepti sunt assignātes plātā vñā que hēt folia lōga nigra z aliqñliter opaca. z nō est uerum: qm abugilisse est plāta plurima folia educēs a radice sua que sup terrā expāsa sunt. z sunt in colore nigra substātia alba z spinosa z est cal. z sic. in fine pmi. Cuius aq decoctionis potata ualet ad dolorē splenis. ¶ 5° medicina est capparus z ppe correa dicio ei°. Cui° qdē usitatē opationis est ad dispōnēs splenis qd pferit ei magis qd alia medicina z resoluit duriciem: z multū ab eo euacuat mām grossā z melācholicā cui succedit sanitas. ¶ 6° medicina de pferētib° spleni est alleū syluestre z est cal. z sic. pueniēs usqz ad qñtū: qd ppter nehemē

ad resolutionis absterfionis et aptionis eius enumerat iter
medicinas spleneticas: ut colligitur 5° tercij. cap. de gñali
can. curationis splenis. ¶ 7° medicina est terbentina cuius
gradū nō videmus colter a Gal. exp̄ssu: et hoc qdē attingit
ppter diuersitatē plātaz a qb^o liquet iste distillat: tñ in ag-
gregatore Serap. enumerat iter medicinas cal. et sic. in 3°.
Et ipsa qdē est iuuatiua spleni: et mūdificat etiā epar et am-
boa supfluitatib^o in eo retētis soluēdo et urinā puocando.
¶ 8° medicina est sumach que est fri. et sic. in scdo. qdē qdem
incisione sua cū leui aptione abstergit et educit mās in sple-
ne inuētas apiendo oppilationes eius. ¶ 9° medicina de
frigidis et siccis est plātago que ascēdit usqz ad tertium gra-
dū: et exiccatione absterfione sua pfert dispōnibus splenis.
¶ 10° medicina de frigidis et humidis leniēdo apientibus
est viola purpurea que mās precipitat a splene et lenit sub-
stātiā eius: et ppter cū in eo acciderit durities.

Medicine vo cōposite spleni pfertes frigiditate
sua cū aliqñ aptione et absterfione plu-
rime inuēte sunt: sed famose sunt due. ¶ Et pma qdē sunt
troci. de agno casto descripti a Rasi 9° Almā. cap. de egrī-
tudine splenis. de qb^o si def. 3. j. cū aq̄ sublimationis uel de
coc. lupulor pluries in mane pfert. ¶ 2° vo est descriptio
troci. ad eādē intētiōē pfertū spleni qui scribunt a Rasi
in antido. diuisionū trac. 20°. descriptione scda. vide ibidē.
sunt enī utiles ualde et ppe cū exhibent cū. 3. ij. aque cicoree
et. 3. j. syrapi acetosi simplicis. ¶ 3° medicina cōposita ualēs
ad splenis dispōnes est pfectio alkekēgi descripta ab Aliu.
5° can. sūma pma. lege ibidē. ¶ 4° medicina est eluarium
oyacurcuma descriptū a Mesue in antidotario descriptio
ne pma. lege ibidē. ¶ 5° et ultia medicina cōposita ad dictas
dispōnes opportuna et ppe qū atigit splenē egrotare a mae
bus specie diuersis in eo pētis et fuerint in eo egritudine
male cōplōnis pūte ex calida et frigida est eluarius: hoc
in cui^o usa maximū inuētur amētū. et. capit. de scolopen.
aī. 3. 5. armoniaci. 3. ij. camarisci. 3. viij. se. agni casti et plāta-
ginis aristologie lōge et ro. radici enpatorij absinthij sgnā
ti aī. 3. j. 5. laudani. 3. j. se. portulace acetos. scariol. et en. cape-
stis et hortulane aī. 3. ij. 5. oximellis q̄lūitici lib. 5. floruz ne-
nufa. et violaz se. malue aī. 3. ij. 5. cūcca. al. 3. viij. coquat cū
capz cū oximelle usqz ad pueniētē spissitudinē et cū tepesfacta
fuerint incorporent cū eis spēs suprascripte et oīa bulliant
in. 3. iij. aque capit. ne. usqz ad ipsi^o aque cōsumptionē et ex-
bibeant ex eo oī mane. 3. iij. cū aq̄ sublimationis uel decoc.
acetoselle et est medicina expta. hoc qdem satis mediocriter
sufficē vident ad intētiōem. vj. supra premissam.

¶ Intētiō 7° dispōnū capitis curadi et pectoris. Cap. vii.

Sicque in intētiōe pcedētū imediate et in alia
ubi de diuersionib^o capitis ptractatū est satis cō-
ueniēter appere pōt q̄ caput cōfortat ex predi-
ctis capiēdo cōfortationē pro oī opatione que
morbu et cās a mēbro auferre pōt. Si vo ca-
piamus cōfortationē pro qdā opatione a stipticitate et siccī-
tate pueniēte uel ducta in cerebrū et pect^o que videt ppe. a
Gal. itelligi 3° regni dū inqt. Expellūt a se uasa stipticia far-
macijs cōfortata: tūc patet q̄ oīs medicina que cū cōueniē-
ti sui caliditate subtiliatione et exiccatione mēbroz substan-
tiā lassatā uel extēsā vnire pōt erit hoc mō ppe cōfortati-
uā oīata. De qb^o nō nulla exp̄ssima tā capiti q̄ pectori uel
stōcho applicāda in hoc ordine iferi tāgunt. ¶ Et p̄mū qdē
boz est frequens masticatio masticis quemām a capite
educēs sigillat in ipso stipticitatē et siccitatē. ¶ 2° medicina
est sandaraca lz sit fortior q̄ p̄dicta in opatione sua. ¶ 3° est
masticatio eubebe. ¶ 4° et ad huc melior est masticatio nu-
cis muscate. ¶ 5° est masticatio corticis eius: et est mactis.
¶ 6° est frequens odoratio pul. maiorane in pāno ligate.
¶ 7° est frequēs odoratio pomi sz hūc modū descripti. et.
ligni al. 3. j. 5. rof. spodij: carabe: coralloz amboz aī. 3. j. flo-
rū labrusce. 3. ij. laudani electi. 3. 5. viol. floz nenufario. aī. 3.

ij. 5. cāpbore. 3. j. puluericē oīa p se subtr. et dissoluto lan-
dano cū aq̄ rof. muscata incorporent secū spēs et fiat pomuz:
qd in manu retētū sepiissime odoret. ¶ 8° et ultia medici-
na est ut sepe p̄a capitis fm p̄cessu cōmissure sagittalis am-
plitudine 4° digitor puluericē a p̄n^o frōtis usqz ad sūmi-
tatē capitis hoc pul. et. laudani siccioris. 3. j. storacis cal. li-
gni al. aī. 3. j. 5. rof. 3. ij. cāpbore. 3. j. 5. spodij: sandaloz am-
boz aī. 3. ij. 5. puluericē oīa p se et fiat pul. subtilis q̄ asp-
gat loco dicto: et est efficax. Et ex bac itez massa qñqz cū mlti-
plicata dosi laudani facē potes cerotū: et ipm p̄dicte pū ap-
plicare. Et habet in hoc utilitas nobilis et excellens.

Pro confortado vo pect^o fm modū dictū iā plu-
ries fuerūt medicine simplices
et cōposite noīate supra. q̄re ibidē regant. Sed de applicā-
dis exteri^o pectori pfert solēniter hec tria. ¶ Primū est linī-
mētū hoc. et. olei de croco. 3. ij. olei lilior al. 3. j. storacis liq-
de: spodij. aī. 3. j. dragagātū: gūmi arabici. aī. 3. j. 5. croci. 3. ij.
sterant fil in mortario et fiat linīmētū. ¶ 2° vnguentū p-
tori pueniēs mediocriter calefactū et māerū cōsumptū
in eo est hoc. et. olei de camomilla. 3. ij. olei de croco. 3. j. sa-
dal. amboz dragagātū: gūmi arabici: se. portulace: endiuie:
et acetos. aī. 3. j. 5. cere al. q. s. ad glutiositatē fiat vngētū me-
diocis substātie et applicet mediocriter calidū. ¶ 3° me-
dicamē ad hāc intētiōē cōferēs est descriptio bui^o epibhi-
matis. et. aque buglosse lib. 5. aque boragis et cicoree. aī.
lib. 5. spērū tria sandaloz. 3. j. 5. cāpbore. 3. 5. rof. coral. am-
boz aī. 3. j. margaritaz fragmētōz hyaciti et sinaragdi. aī.
3. 5. vini maluatici. 3. iij. misce oīa: et in mortario cōquassen-
tur bñ cōterēdo. intigat g in eo pān^o q̄ritatis vni^o semis. et
cturā bñ de grana: et exp̄ssus applicet sup mamilla sinistra
ab aurora usqz ad p̄adiū exclusiue. et ab vna hora post p̄a-
diū. v. uel. vj. vicib^o et est cōueniēs medicina. Et si uelis ex eo
facē applicationē sine liq̄re: tūc ex puluerib^o ei^o in sindone
de grana cōsurtis fiat sacculus speric^o et p̄tib^o p̄dictis appli-
cet. ¶ Ultimū vo qd apponēdū est de medicis caput pect^o
et stōchū vigorātib^o: et ppe in boib^o debilib^o est pfectio oya-
margaritō: quā scripsit Nicolau in antidotario suo: cui^o v-
tus trāscēdit oēs medicinas per me hinc de collectas pter
descriptionem eluarij oyamusci que posita est a Rasi 9° Al-
mā. cap. de syncopi que trāscēdit oēs alias medicinas per
me exptas sublimitate opationis ipsius. Et ita nō dubito
bas cōpōnes et reliqua que supius scripta sunt cū opportu-
nitate sui tēporis applicata huic viro reddē posse sanitatē
p̄stinā. Aut saltē ipsum a deteriori lapsū et p̄culis incube-
re potentibus securum reddere. qd oipotens saluator mise-
ricordia sui tradere dignet. Amen.

Cōsiliuz. 108. de q̄druplici mala dispōne. videli-
cet. ¶ De nocumēto pectoris ex
pcussione cū lācea. ¶ De mala cōplōne calida epatis cum
mā. ¶ De mala cōplōne calida et humida cordis cū mā.
¶ De mala cōplōne frigida stōchi cū mā: et de oppilatione
eius. ¶ Diuidit aut cōsiliū in sectiones duas.

Sectio prima Cōtinēs vñ capl. 3. De cau-
sis et signis dictaz dispōnum.

Bene et plādo desiderant dispōnē
bui^o generosi viri ipsa vñ cō-
plicata ex plurib^o accitib^o. q̄ru3 qdlibet non
leuis egritudo denoiari pōt. ¶ Est enī vna
de dispōnib^o ei^o mala cōplō calida epatis:
que accidit in san. dñante: et in mā cholericā
subdñante inētis in epate suo. Tētio enī et amplitudo uena-
rū ei^o: et pulsus magnitudo cū notabili uelocitate et urinaz
tictura in citrinitatē itēsa cū grossitudine substātie. hec oīa
huic iudicio attestant rōnabilr. et etiā opplōnes que in ei^o
epate inueniunt a māerū multitudie p̄tes talia iuuāt accū-
ua. imo et inuuant ab eis reciproce. ¶ Est aut 2° dispō eius
mala cōplō calida et humida cordis: que satis facile pōt cō-
seg ad dispōnē epatis et cōuerso. cordis dispō pōt esse cū

nocumētū in epate. aut utriūq; si potuit attingē eisdē tēpib; :
 et cā ut paulo post declarabit. Quātrūq; tū cōtingit vītas
 est q; magnitudo pulsus ei' et anhelit' magnitudo tāi spirā
 do q; expirādo signat augmētū caliditatis in corde suo et ar-
 terie sunt obediētes motui: et vī est fortis: q; nō habuit ali-
 quā sue debilitatis effectiū cām. g. oportuit de necessitate
 pulsus eē magnū: et anhelitū. Et hoc qdē a posteriori p effe-
 ctus cōfirmat: qm cor ei' picipit hēre pulsus notabilr pū-
 tiētē in pte thoracis magnā satis uelocē et frequētē. ¶ 3°
 pācipalis huius viri egritudo est mala cōplō stōchi magis
 frigiditati q; caliditati attinēs ppter fortē resoluē in eo cō-
 secutā a causis tāgēdis statiz. Silt etia est ei' stōchi mala dis-
 pō cōpōnalis: quā uoco oppilationē. Et si ipsa nō trāsiuit
 in egritudinē cōpositā: videlicet in apostema: tunc meli' de
 eo sperādū: l; hoc nō sine dubitatione existat ut postea de-
 clarabit. ¶ Quēq; dāut sit heritas est: q; fixa debilitas in
 stōcho suo est cā q; per viā idigōnis multiplicent mae i stō-
 cho suo. Et adhuc etiā per viā effusionis mae ruz a mēbris
 alijs: qm mēbra fortia supfluitates eoz expellāt ad mēbra
 debilia. ut pma pmi. cap de mēbris in fine. ¶ Siue cōrige-
 rit q; mae in stōcho multiplicatēneant uel corrupunt ca-
 liditate accitāli eaz trabētes mām ab alijs mēbris. ¶ Si-
 ue igit hāz cāru oēs uel aliquē eaz in vni cōueniāt: ma-
 nifestū est q; qm mae fuerūt in stōcho notabilr multiplicatē
 et mēte: icitat stōchi expulsiū vīutē ad sui sugā. qre adue-
 niunt huic viro uomit' fortis mae ruz corruptaz: ut sensus
 oñdit. Sūt enī mae que uomitu expellunt: qnq; sangui-
 nee dñant que effundunt ad stōchū a vena magna ramifi-
 cata a chili descēdētē: quē extēdit sup stōcho: ut patet 13° ter-
 tij. cap p dū in q; pnceps. Et loco stōchi uehemētis gibbosi-
 tatis supponit vena magna pcedēs in lōgitudine ipsius: et
 mādāt ei ramos plurimos: qui cū eo ligant: et diuidunt in
 ramos subtile: qui cōstituti sunt in ordine suo: et adherent
 ei. i. stōcho. silt arteria. nō igit mirabile est si a stōcho multi-
 plicaretur ex mae ruz multaz: qm a magnis uasis magna
 mae ruz quātitas effundit pōt. ¶ At dō iterū attēde uarieta-
 tē specificā istaz mae ruz qm oēs mae silt in uenis cōtinent
 ergo ab eisdē effundi pōt. Et iā pbatū est supra q; tales mae
 debilitate innati caloris stōchi corrupunt. ergo et corrupte
 expellunt. ¶ Cā aut que pncipalior videt fuisse malarum
 dispōnā stomachi fuit pmitiua. videlicet fortis aquaflatio
 et cōtusio facta a pūssione lāce: que l; stomachū nō imme-
 diate pūssit: imo pectoris ptes: mī impressionē fecit maio-
 rē in stōcho ppter ei' debilitatē et minorem resistentiā: quā
 fecit cordi et pulmōi uellatis et defensis tegmine costaruz et
 thoracis. ppter quā cām accidit de pterito et de pnti etiā ale
 subuersio: que est nausea inseparabilis. 13° tertij. tractatu qn-
 to et pmo cap. Sed aduētus pūssionis facit subuersionem
 que clauditur in diffinitione nausae inseparabilis.

Et ex hoc fundamēto pulcherrime colligi pnt plu-
 ra utilia correlaria. ¶ Et pmi qdē est:
 q; huic viro nō raro imo qsi semp inuenit pusillanimitas.
 ¶ 2° correlariū: q; iste vir etiā frequēter incurrit lypotho-
 micos motus. ¶ 3° correlariū: q; frequēter in suis differē-
 tijs nariat pulsus ei' a magnitudine uelocitate et frequētia
 ad puritatem tarditatē et raritatē. Et silt de anhelitū dicen-
 dum. ¶ 4° correlariū uerificat: qm in hoc viro fere instan-
 tane qnq; cadūt vires oēs. ¶ Hec aut oia facile uerificant
 ppter nocumētū cordis. Cū enī toti' corporis vires in fieri
 esse et in cōseruari depēdēt a fortitudine cordis: g ipso de-
 bilitato necesse est seq opposituz. ¶ At dō iterū: ne aliquē du-
 bitare attingeret: quō pūssio est ei' tot et tātoz nocumētōrū
 in corde. Multipliciter rñderi pōt. ¶ Et primo qdem q; fortis
 pūssio fortē facit dolorē soluēdo trinitatē. ¶ 2° q; in for-
 ti pūssione fortis fit mor' alterationis: et talis est mala com-
 plexio. ¶ 3° q; in tali pūssione trabunt et expellunt mate-
 rie. multe ad ptes cordis. ¶ 4° q; in tali percussione uehe-
 mens fit in spiritib; et lauda bilib; humorib; cordis resolu-

tio. ¶ In pūssione itaq; tali nō est mirabile nocitas fuisse
 se cordis opationes. stōcho aut hui' viri attingit et magnifi-
 catū est nocumētū ppter colligatiā ei' ad ptes pectoris. Col-
 ligatiā enīz hēt situālē ad ipsuz cor per pte sensibilliorē eius
 que est os distractū cordi in sinistra pte parū ab eo distans
 et. Colligatiā hēt itēz per arterias ab eo ramificatas ad stō-
 chū coicatas. Colligatiā hēt et 3° ad ipsum pect': qm stoma-
 chus colligat epati per uenas per q; etiā epas colligat cor-
 di. Silt et eadē colligatiā hēt cor per nervos ramificatos a
 nucha descēdētēs a spōdilib; dorsū. ¶ Et cōsimilē hēt colli-
 gatiā pānicularem cū cassula cordis et pāniculis pectorali-
 bus. Quare nō est mirabile si nocito corde et pte pectoris
 nocet et stōchus. ¶ Et ex hoc fundamēto igit sequit' qntū
 correlariū et est qre stōchus hui' viri icidit frequēter uomit-
 um. ¶ Et sequit' 6° q; talis uomit' nō seruat pioduz deter-
 minatā. pbat correlariū: q; talē pioduz oportet inueniri qli-
 est mae ruz piodus que sibi cōuenit: sed q; cōtingit mās esse
 cholicas: g multiplicabit uomit' per 3°. Et attingit eadē
 esse slegmaticas: g singulo die multiplicabit uomit'. Et cō-
 tingit eadē esse melācholicas: g reuoluet uomit' reuolutio-
 ne qrtanaria. Et attingit mās esse sanguineas: g erit cōtinue
 afflictio. ¶ Et ex hoc sequit' correlariū 7° magne specula-
 tionis: et est itell igit cās qre hic uomit' in hoc viro nullā ser-
 uat piodum determinatā. Sicut enīz a dñio mae ruz simpli-
 ciā simplices piodici mor' assignari debēt: ita ex cōfusione
 mae ruz euz aut plurū iuicē cōfusi sequunt' piodici mo-
 tus nullū ordinē in suis pcessib; obseruātes. Et hec est ue-
 ra cā qre uomit' in hoc viro nulluz obseruat determinatū
 piodicuz motum imo inordinate pcedit. ¶ Et sequit' 8°: q;
 nō est difficile reddē cās nocumētōz epatis hui' viri. Sed
 enī cāe per se uel per colligatiā que potnerunt nocumētum
 efficē in corde et stōcho: sunt cā nocumētōz epatis et diuersi-
 tatis eoz. Quis enīz hēt dubitare q; fortis pūssio per colli-
 gatiā nocumētū fecerit in epate. qm cāe pmitiue et ppe for-
 tes mouēt āncedentes. i. corporales. pma qrti de sermone
 uli in effimeris. ¶ Et sequit' 9°: q; qm uomitus iste est fortis
 magnifice debilitat stōchū: sicut qm leuis est ofert ei: patet 13°
 tertij. tracta. 5° et p cap. In administratione uomitus eqilis
 est iuuamētū. neq; assiduatio ei' debilitat ipsuz: et facit ipsuz
 lacunā supfluitatū. ¶ Sequit' 10° qm stōchus hui' viri debi-
 litat' est accidit ei nausea et subuersio qtiens cibē: imo ne-
 q; cibū detinē pōt: sicut in hoc viro appet ut in pluribus
 13° tertij pte allegato cap. Quotiens stōchus debilis cibatur
 accidunt ei nausea et subuersio. et si fuerit debilioz non pote-
 rit retinē qd recipit: imo eiicit per supiora et inferiora. ¶ 11°
 correlariū est pulchru q; uomit' eqilis. i. nō supfluit possit
 sanare eruptionē uenaz et arteriaz hui' viri: ut 13° tertij. pte
 legato cap dum in q; In administratione uomit' eqilis sana-
 tur eruptio uenaz et arteriaz deferētū sanguinē. ¶ Et seq-
 tur 12° q; iste vir nō debet esse piger in cura sui: imo festinē
 solers. Cū enīz in ipso egrotēt duo pncipalia mēbra ut cor et
 epas: et mēbrū nobile seruiens toti seruitute preparatoria q
 le est stōchus: quō possit stōchus membrorū tāte nobilitatis
 nocumēta talia tolerare sine piculo magno. ¶ Unī sequit'
 ultimo: q; ad curā eius pperādū est pmppte et subtilr regē-
 do ipsum: ut in sequentib; cōtinet: vñ et regimen huius viri
 deinceps in duo capitula partiendū esse deduxi. Primum
 itaq; capitulum trāsibit regulando regimen sex rerum non
 naturalium. Scdm vō capitulum pcessum medicinalium
 septem intentionibus complentibus ipsum.

Sectio 2ª Continens duo capitula. De cura hui'
 dispositionis.

De regimie ei' p administrationē sex rerū nō nāliū. Cap. 1.

Ro declaratione itaq; pmer ei
 non nālis vi-
 delicet aeris premittendū est p: q; difficillimum
 esset regimen sex rerū non nāliū cordi stōcho et
 epati hui' viri eqiliter cōuenire ppter tricitatem

complexionis horum membrorum. Verum quod lapsus hic conveniunt ad invicem notabiliter in causis malis: quoniam utroque eorum congregantur mæ flegmaticæ et sanguine simulque corrumpuntur propter debilitatem horum membrorum: idcirco regimen hoc admittendum est cum mediocriter calefacientibus et potenter exiccantibus et diuertentibus has vias per vias ventris et urine. ¶ Quare hic vir eligat locum habitationis mediocriter caliditatis elevatum a terra et distans a fluxibus aquarum omnium: et aque maritimæ minus discōveniāt ei quam fontales vel fluviales. Sit autem locus habitationis eius bene munitus tabulis abietis bene aspectu orientali et parte septentrionis et meridiei: minime vero occidentis. Et recipiat in illo ventus orientalis et semper parte septentrionalis in primo martii usque ad medium octobris: deinceps autem a medio octobris usque in finem februarii eligat locus orientalis et meridionalis. Et de annexis aeris vestes habeat munitas vulpinis pellibus leuioribus de varijs et dorsibus eorum in diebus frigoris. In diebus vero caloris sufficiat ei vestes de serico cuiuscunque speciei et de lanis mollioribus. Oino autem sollicitus existat ut pectus et stōchus eius vestibus idoneis defendantur a frigore. ¶ Et si quidem aer talis non inueniret naturaliter tunc artificialiter preparet euentando ipsum cum statu ventorum predictorum suis temporibus: aut cum suffumigationibus istis in diebus caloris. R. foliorum citri et citraguli rosarum sandalorum amborum an. ℞. foliorum citri et citraguli rosarum sandalorum amborum an. ℞. iij. viol. florum nenufa. an. ℞. iij. contundantur grosso modo et aspergantur ad carbones ignitos: et suffumigetur bis vel ter camera cum eis. In diebus vero frigoris suffumigetur camera cum colofonia aut cum thure minuto aut cum laudano purissimo vel alio aromatico calido: de quibus magna copia inuenitur apud grecos.

Secundo principaliter rectificet regimen istius ex parte motus ut oino abstineat ab omni exercitio usque plene purgatus erit: aut saltem evitet exercitium equitandi et uectigandi itaque etiam navigatio est ei prohibenda: pro motu enim omnem agitantur mæ et prohibentur a bona digestionem earum. In summa itaque melius est ei quiescere cum maiori parte sue occupationis sedendo aut iacendo

Tertio principaliter hic vir operam det dormitioni magis quam vigilijs: ut melius perficiatur mæra digestio propter meliorem applicationem inati calidi non solum ad mæas humorales: verum etiam ad nutrimenta melius digerenda. naturales enim operationes attrahendi retinendi digerendi et expellendi apponendi et vniendi et assimilandi nutrimentum membris optime perficiuntur in dormitione: non autem in vigilijs. Adde autem quod vigilie distrabendo mæas in pectore congregatas sunt causa precipitationis earum ad membra debilia. ¶ Quicquid autem sit dormiat super latrem ubi maiorem inuenit quietem: et exclusis causis impedientibus eest ei convenienti dormire prima dormitione super latrem dextro. 2º vero super sinistro et iteque reuerteretur 3º super dextro. Per primum namque decubitu conveniunt applicationes epari stōcho ad vigorandum digestionem eius. Per 2º autem decubitu melius disponitur portenarius stōchi ad delegandum chylum ad meseraicas per portas. Per 3º vero decubitu facilis labitur chylus in meseraicas et surgit ab eis minori compressione compressis a mole epatis super stomacho. Et in summa est regula dormitionis eius verior et securior etc.

Adbuc 4º vir iste regulandus est ex parte accituum aie de quibus dicendum quod omnes aie passionem per quos in spiritalibus et humoribus corporis prava ponitur agitatio et minus festina eligi debet. Quis enim dubitat quod ira cum spiritibus eius ut furore et iracundia per occursum est causa velocis et fortis motus spirituum et sanguinis de exterioribus ad interiora: propter quod in primo discolorantur iracundi: et cum iam facta fuerit accensio in corde tunc velox et magnus fit motus de centro ad circumferentiam. propter quod corpora in percussu ire rubicunda et velut inflata percipiuntur. sed non est dubium mæas in tali motu frequenter produci ad corruptionem faciendam febres. ¶ Amplius viri egritudines semper maximam earum partem sunt in pectore et partibus adiacentibus cordi propter forte percussione ibi bitam. et magnam nocumendum in eis adiungitur potest in ira et in passionibus et filibus: ut in angustia tristitia et meditatione fortibus. propter quod humores et spiritus accentrati et profundati retinentur in profundo corporis. propter hoc igitur iste

vir effugiat tristitiam et melancholicas agitationes propter quod pectus et totum corpus eius vehementer ledi potest: nam confortari mæte optimus auxilium ad cuiuscunque egritudinis curationem.

Quinta vero res non naturalis respicit corporis inanitionem et plenitudinem: propter quod in hac parte non intelligo repletionem vel inanitionem ab humoralium. de hac enim fiet sermo in capitulo 3º principali. sed hic vito me ad inanitionem multam ex parte nutrimentorum. immoderata enim ab eis abstinentia propter debilitatem que sequitur ab eis hoc corpus disponeret ad marasmodem dispositionem. Si etiam et immoderata quantitas nutrimentorum produceret ipsius ad cachochimiam: que forte in eo esset irrelevabilis. quoniam superfluitas et defectus ad easdem ducunt causas. Itaque vir in sui cibatione hos. x. attendat. canones sequentes. ¶ Quorum primum est ut nunquam accipiat cibum nisi verus appetitus inducat ad ipsum. propter hoc cano quoniam non verus appetitus consequitur prout malum qualitatum aut mæarum que in stōcho multiplicata sunt et fiunt causa corruptionis assumpti alimentum. ¶ 2º cano est cum assumit cibum non furiose neque impetuose deglutiat ipsum. imo paulatim: ne velox et fortis motus meri nocumendum augmētetur in stōcho: propter quod enervat amplius quod solebat. ¶ 3º cano est quod nunquam deglutiat aliquem cibum nisi bene masticatum ut unicuique parti eius convenienter fiat applicatio stōchi ad digerendum. ¶ 4º cano est quod in una cibatione non accipiat fercula plura duobus vel tribus. patet: quod sic sunt diversa in complexionem et modo substantie: ita diversa ex eis gerantur nutrimenta corruptioni magis quam bone preparationi disposita. ¶ 5º cano est quod in comedendo non placeat multa mora. illud enim quod prius de nutrimento acceptum fuisset esset aliqualiter digestum prius usque acciperet 2º actu crudum: et fieret promixtio ad corruptionem disponens. ¶ 7º cano est quod mensura cibi debet esse tanta quod nullo modo per eam stōchus scurrat nauseam vel dolorem aliquem. ¶ 8º cano est quod in cibatione sua ea que mollia sunt et lubrica prout mittat grossis viscosis et glutinositate hincibus. ¶ 9º cano est quod effugiat cibationem ex rebus corruptibilibus sapore etiam et substantia diversis. hec enim corruptioni preparata sunt. Experimentatores enim id dixerunt quod non est bonum comedere dulcia cum acetosis et acutis velut lac cum raphano sinapismo et similibus. ¶ 10º cano est quod mensura potus in quantitate sua tanta existat: ut nullo modo natet vel fluctuet in stōcho et regurgitet ad os eius. Colliguntur he regule omnes pulcherrime tertia primi. capitulo de regimine per cibum et potum.

Nunc autem sublimius cōtemplandum est de modo electionis ciborum et potuum convenientium in qualitatibus eorum. ¶ Premittendum propter quod cibaria omnia convenientia est esse medicinalia quam cibalia precise. Indicandum igitur a mæabus flegmaticis multiplicationis in hoc viro per viam digestionis in stōcho ipsius et epate et pectore: oportet eos apertius exiccationis subtilitatis et icisius esse. Vex quod lapsus in qualitatibus primis videtur inclinari ad caliditatem tam in epate quam in corde eius. Idcirco oportet tales cibos esse remissos calefactuos non transcendentes gradum primum caliditatis. neque propter hoc timeatur argumentum. propter ream quod caliditas eorum addita caliditati cordis et epatis iterum dat lapsum eorum. Illud enim non est vex tenendo viam coloris et super experientia fundata. videlicet quod remissum additum itenso remittit itensum. Itaque remissa caliditas talium ciborum geraret sanguinem in caliditate remissum refragere caliditatem cordis et epatis. ¶ Itaque panis quo utitur iste debet esse panis multa aqua conditus et mollis in furno positus et leniter coctus qualis est panis uenalis in plateis hinc notabile quantitate fermenti et pauca sale conditus. et tunc poterit uti aliquam lagenellis minutis et tri. et minutellis et tortellis de senis. et sumi panis bis coctus. ¶ Ferculis autem uti potest ciceribus rubris et albis etiam propter abluitionem et aptitudinem que est in eis. Si et risum est ei bonum: et cadarusus de ordeo et frumento: quod apud italicos nominatur far. Lentescunt autem et alia legumina omnia committantur. sed milium et panicum plus

et mihi. ppter ea qz in utroqz eoz est puocatio. ¶ De plan-
tis vō eligant aliqui caules ppter aptionē z exiccationē eo-
rū z diuresim que est in eis. Silr etiā folia pastinace z dan-
cus petrosellini feniculus anetū saluā bysopus dedroliba-
nū mētha cū suis spēb⁹ z nepitella que ē calamētī spēs z ori-
ganū amaracus z betonica. Et in summa oēs plāte aroma-
tice calide veniūt ei in cibis decoquēdo puluerificando z
alr utēdo eis in mediocri qzitate. ¶ Et si argueret tra: qz
boz plurima sunt calida z sicca in tertio. ergo nō veniunt
ei idicādo a lapsu. ¶ Negāda est illa pntia. qm̄ talia admini-
strant in pauca quātitate. Et adhuc si ponerent in quātita-
te multa refrāgunt a multitudine aque qua coquunt: qre
uenientia fuit artificialr. ubi nāliter videbant discōueni-
re. ¶ Propter que oia evitare debet iste nobilis olera frigi-
da z humida actu z potētia: qm̄ ipsa itenderēt lapsus frigi-
dū z humidū stōchi z cās māles in eo multiplicatas. Sunt
aut talia uelut lactuca: endiuia: spinachia: crisolocāna: por-
tulaca: cucurbita: cucumeres: citrulli: z angurie: que oia di-
mitti debent nisi cōmisceant cū calidis z siccis refrāgētib⁹
eoz frigiditatē z humiditatē. ¶ Pariformiter etiā de fructi-
bus frigidis idē intelligēdū est. vñ cerasa pira pruna auella-
ne recētes poma z pssilia dimittant. Uex fruct⁹ in qb⁹ inue-
nit cū eoz humiditate dulcedo eleuata uelut in ficub⁹ z pe-
ponib⁹ z granatis dulcib⁹ z pscis z vuis recētib⁹ z passis z
maxime qles iueniunt in regione cyprensi: ubi fruct⁹ z uege-
tabilia oia optimā bnt pempasem quā arguit eoz dulcedo
magna: talia qdem oia huic viro ueniētia sunt. ¶ De bis
vō cibarijs que accipiunt a plātis ex eoz radicib⁹ laudaret
ei pastinaca raphan⁹ alleū z bulb⁹. i. scalonia z cepe succa-
ro aceto z oleo pdate. hec enī oia talia z sibi filia appetitus
excitat: z digōnē z fortāt: z nēositates frāgūt z expellunt: p-
pter qd rape etiā z simplices z pdate z ppe napi bñ ueniūt
ei. ¶ De seminib⁹ vō qb⁹ boies utunt in cibis ueniunt se-
mina feniculi petrosilani dauci carui z aneti z cimini: z
de pegrinis nauigatis ueniūt ei cardamomū mai⁹ beilba-
gne dictuz ab Auiē. a latinis vō aromatarijs melegele uel
grana padisi: z cardamomū etiā minus z nigella z amomū
z pssilia calida subtiliatia exiccatiua z aptiua z pprie semē
rube in suis dispōnib⁹ optimum. ¶ De pdatis vō coiter usi-
tatis summuoium in bonitate est. qz. pdatū qd viride dī a
vulgo: secacul pdatum qd iringī dī. z napi cōditi z nuces p-
pter eaz exiccationem z stōchi vigationem. ¶ De bis vō
qbus saporū reddunt cibi cōuenit ei acetū z quāto acuti⁹
erit tāto melius est ei. Silr z succus limonum: z agresta bñ
falsa z vinū granatoz dul. z mucoz: z syrupus de limonib⁹
uel de corticib⁹ citri. lz enī in eis aliqd existat frigiditatis:
illud nō remittit z frāgīt a forma decoctionis z multitudi-
ne succari z pprie in pūb⁹ huius viri in qbus hī syrupi z
decoctiones elegātissime preparant: de alijs vō cū qbus ar-
tificialr preparant cibi cōueniēs est ei oleum oliuaz. z oleū
de nucib⁹ laudaret ei magis qz butyr. z oleū de amigdalib⁹
dul. z de fisticijs iter alia melius esset ei. oleū aut onfancuz
als onfancinū cōueniens est ei ppter exiccationē fortē. Ole-
um aut de sisamo qd abūde habet in illis ptib⁹ lz ppter cal-
ditatē ei cōuenire videat ei. ppter tñ magnā humiditatem
ei nō placet mihi: nisi qn̄ artificialr cōmisceat cū petroselli-
no mētha z silibus aromaticis: qm̄ odor bon⁹ uehementer
stōcho cōueniēs est: z pprie cum fuerit in nutritiuis. lz ter-
tij de cura uomit⁹. Aromata vō reliq pegrina z aliūde nauī-
gata uelut cinamomū utrūqz macis galāga gariofil. qz. bal-
samuz z carpobalsamū cōueniunt ei. ¶ De carnib⁹ vō ue-
niētibus ei sunt capretine qrum copia magna in celeberrī-
ma sua pzia abundat. z carnes vituline z castratine. Et de
syluestrib⁹ caro gacelli z caro cerui z bubali iuuenis z caro
etiā porcelli iuuenis syluestris z domestici z caro leporis
oēs z pssiles bone sūt ei. Et de uolatilib⁹ pulli gallinacci oēs
z colūbelli domestici z syluestres z turtures fassiani plices
z starne z frācolini. oēs enī sunt laudabiles. z carnes sali-

te oēs nō ualde pingues sunt ei bone. z pprie salite qbus in
sua regione uescunt. porcine syluestres z domestic: que me-
liores ibi q alibi cōdiunt sunt laudāde. ¶ Pisces aut ma-
ritimi fere oēs cōi boiū fama z usu approbati sunt ei uti-
les: z saliti etiam pisces ei cōuenire pnt qsi eque bñ sicut re-
centes: sed meliores sunt ei recentes frixi laudabili oleo qz
elixi. lz ipsi etiā ei cōueniāt. z pprie cum croco cinamomo
mace sinib⁹ qlis est eoz usus. z laudat apud incolos regi-
onis illius ubi pdate faciūt laudabilia cum sapa croco ace-
to succaro z aromatis. ¶ De ptibus vō aialium vitupan-
de sunt ei cutes z intestina oia z cerebrum z ptes ualde pin-
gues z mucilaginosae. relique vō oēs cōcedunt ei ptes z p-
pprie frequentius assate q elixe.

Nūcaut ultimo aliqd dicēdū est de potu eius. vinū
itaqz quo in potu uti debet sit colore albū
olfatū bñ aromaticū sapore mediocre ad dulcedinē tñ incli-
natū magis q ad acridinē uel pōticitatē: substantia vō clarū
uel dyaphanum: potētia vō fumosum magis q aquosum.
Reliqua vō vina dimittantur. ¶ Et si qdem vinū tale nō
repiet uelut in regione illa vina fumosa ualde z potentia
repiunt: tunc ipsoz audacia frangatur cum aq laudabilis
fontis petrosi z nō limosi: melior tñ esset aqua fontis māsi-
ui q aqua riuuloz per reuolutionē inuentoz in regione il-
la: quos riuulos ibi nomināt petamos. Aqua vō laudabi-
lis cisterne pte omnibus eligat. ¶ Postremo vō mihi vi-
deretur utilimum q iste vir hoc hydromelle uteretur a me-
dietate mēsis octobris usqz per totum mensem februarij se-
quentis. esset enī opportunū ad vigorādum digestionē
eius z digerēdum. mās flegmaticas: z ad precipitādū zeas
per uentrē z per urine vias z nō euacuaret a nutricatione
cōuenienti. Cui⁹ descriptio est. ℞. mellis electi citrini uel al-
bi lib. ij. cinamo. electi: macis. qz. albi. ana. 3. j. gariofil. 3. ij.
aque cisterne lib. xxv. bulliāt oia simul lento igne expumā-
do ea: z coquant usqz ad psumptionē tertie ptis. tunc ergo
colent z reponant in uas vitreatū: z hoc potu utat simpli-
ci aut saltem cū vino cōmiscēdo ipsum fm̄ tertiā aut qrtaz
pte cū qua fuit stōchi delectatio. Hoc in summa est regimē
huius viri fm̄ electionē ciboz z potuū cōuenientium.

¶ De regimine eius per medicinalia.

Cap. 11.

Pro regimine vō dispōnuz hui⁹ viri per medici-
nalia sunt vii. in eo intēctiones necessarie. ¶ Et
pma qdem eaz est ulis euacuatio materierum.
¶ 2⁹ vō est ipsaz distractio uel diuersio ad tri-
as ptes. ¶ 3⁹ est regiminis rectificatio. ¶ 4⁹ est
ipsaz materieruz cōueniens digestio. ¶ 5⁹ aut est ipsaz era-
dicatiua euacuatio. ¶ 6⁹ est mēbroz magis patiētū pforta-
tio z rectificatio. ¶ 7⁹ est ultimata materiez psumptio.

Primā aut intēctionē cōplē debemus per euacuatio-
nē nlem per quā ego itelligo euacuationem
a toto corpore: z adhuc euacuationē materiez que vniūlr
peccat. ¶ Itaqz qprimū cōtinget hunc virū esse in sua mā-
sione getū vñ o sero clistericet cū clisteri facto cū succari ru-
bei z cassie fistule añ. 3. 5. z olei oliuaruz cyatho vno: z salis
cois. 3. 5. cū lib. j. decoctionis violaz blete z mercurialis.
¶ Sequēti vō mane apud ortū solis per horā flobotomet
ei basilica dextri brachij: que iuenit apud cubitū: per quam
educant sanguis. 3. v. z erit magnū iuuamētū pncipij sue
curationis. ¶ 3⁹ vō sequēti die in aurora sumat potū hunc
℞. medulle cassie fistule cum aq viol. extracte. 3. j. reubarba-
ri electi. 3. j. spice nardi. 3. vj. salis gēme. 3. j. misce z totuz ac-
cipiat cum cyatho medio aque lactis caprini calefacti. Cū
ergo assumpserit ipm̄ per horā vñ a dormiat imediate post
illud. Deinde surgat z gescat z nō ambulet usqz ad quinque
horas. tunc enim accipiat cyathum vnum aque ordeī cali-
de: z post ipsam per vñā horā padeat: z hec sufficiant pro
euacuatione minoratiua. ¶ Quantum enim pferat flobot-
omia basilice ad dispōnes pectoris collige p reg. acutorū a
Sal. cōmēto illius sermonis. Et si passio ad firculā descen-

derit. Et q̄ magnifice p̄ferat renbarbaz ad aquaſtationes interiores: lege quarta quarti tractatu ſcdo. de flagellatis z uerberatis z ab alio cadentibus.

Secūda vo intētio multis pōt cōpleri inſtrumētis. Et p̄mū est extremorū fricatio z ligatura fortis frequētata. ¶ 2^m est uēroſa z magnarū ſup domeſtica carnoſa pte tybiarum z coxarū frequēs appoſitio ſine ſcarificatione. ¶ 3^m est frequēs appō uētoſa z ſup naribus cū ſcarificatione. ¶ 4^m est diſtractio materiē ſup vias uētris cū diſteri aūſcripto ut in itētiōe p̄ma: cui addat ieralogodion z iere hermetis añ. 3. 5. ¶ 5^m est hāz pillarum frequētata ſumptio. R̄. agarici electi. 3. j. abluſi aloes. 3. ij. 5. 5. dyagridij añ. 3. ij. ſiōr pille de oi. z. vj. cū ſucco p̄aſſij: z accipiat vna ex eis in ſero paruz añ cenā: z diſtrahēt māo a pectore inclinādo eas ad uētre. ¶ 6^m vo diuerſiū bonum est ad vias urine declinādo māo. P̄mū qdē in aurora accipiendo. 3. ij. aque eupatorij calefacte. 2^m z forti^o illo est: ut accipiat aque apij z petroſellini calefacte añ. 3. ij. 3^m z meli^o oi alio est hoc. R̄. ſyrupi cōpoſiti acetofi. 3. j. aque capil. ue. 3. iij. hoc enim potēter iclinat māo ad urine vias. ¶ 7^m vo potēs diuerſiū z facilius oi alio eſſet aptio uenay emorroidalium. Et ſi nā p̄uidiſſet ei de hac euacuatiōe p̄odice nō ſolū diuertendo: ſed etiā euacuando māo ipſum feliciter curare poſſet. Et ſi apte nō fuerint nāliter: oino apiende ſunt artificialr multis inſtris applicādis. ¶ Et p̄mū qdē est ut frequēter ſedeat in calidā decoctionem radicis apij z cucumeris aſinini: poſt quā ſfricet emorroidas cū pāno biſello aſpo. ¶ 2° cū folijs ſolide maio. ¶ 3° cū folijs ſici. ¶ 4° cū radice arthaniterēcēti. ¶ 5° cum ſelle tauri. ¶ 6° cū ſucco ſtamule. ¶ Et ſi per hec non apirent oino melius est ut poſtq̄ ſederit in decoctione predicta: z fuerint ſacte tumentes tunc apiant cum ſtobotomo. Ego enim in tali inſtrumento magnifice conſido de curatione huius viri.

Tertia intētio ſequit. Poſtq̄ autē 2° fuerit adminiſtrata intētio cū modis predictis intēdēdum est ad regimē huius viri adminiſtratione diete conueniētiſ: z q̄ electio diete ſue pēdet ex quātitate z mō cibationis: que fuerunt expedite in regimine q̄nterei nō nālīs. videlicet repletionis z inanitionis. Et pēdet etiā hoc regimē in electione q̄litatuz ciborū: qd fuit expeditū in ſexta re nō nālī. Idcirco ſolum bictāgā regulas. x. in ſua regulari cibatione ſeruandas p̄ter predicta. ¶ P̄ma eſt q̄ nunq̄z cibet hic nobilis vir niſi p̄euacuata fuerit ſecalis mā ab intēſtinis: qd ſi nō fuerit a nā factum: fiat ab arte cum adminiſtratione diſteris anteſcripti in itētiōe diuerſionis. ¶ 2° regula: q̄ nec etiā cibet niſi p̄ſenſcrit reliq̄as cibi z pot^a a ſtomacho iaz eſſe diſpoſitas: z ſi nō cōrigiſſet hoc nāliter fuiſſe factū: tūc fiat cū aſſumptione pillarum in aūſcripta intētiōe poſita rā. ¶ 3° regula p̄ncipalis eſt: q̄ ſi in viro iſto appet aliquis p̄odicus motus materiē: ipſe nunq̄z cibet niſi ab eo p̄odo diſtāter per q̄tuor horas ad minus. ¶ 4° regula eſt: q̄ neq̄z etiā in ſcda cibatione p̄cedat reliq̄is caliditatis in corpore manifeſte appentib^o. patent iſte due regule: qm̄ per applicationē ciborū cum reliq̄a ſupfluitatum in ſtomacho cōp̄m̄is dyſfragma: z totum pectus noceſ: z māe humores corrūpūnt aut ſaltē corruptioni diſponunt. ¶ 5° regula eſt: q̄ in ſua cibatione obſeruet ſuā cōſuetudinē diu obſnatā nō diſtāter ab ea ſpatio multo. ¶ 6° regula eſt: q̄ in tali cibatione ſubtrahēda eſt p̄s 3^a aut ſaltē quarta a conſueta mēſura cibi. patet: q̄ egritudines eius ſunt de repletiōe cui ſuccurrēdum eſt cū inanitione ſibi ſc̄ria. ¶ 7° regula eſt q̄ nunq̄z cibet aliquo uaporalī z uētoſo cibo. patet: q̄ ex cibo uētoſitate ḡtate cōp̄m̄unt epar z dyſfragma z p̄parant a nocumēto anhelitus. que oia euitāda ſunt in diſpoſitionibus eius. ¶ 8° regula eſt ut ſummopere caueat ſibi a frequētata comēſtione z potus aſſumptione. patet: q̄z niſi deteri^o q̄z indigeſtū ſup indigeſtū ponē. ſed in frequētatis edulior aſſumptionib^o p̄mū nō eſt digeſtū qm̄ accipit

ſcōm: nec ſcōm qm̄ accipit 3^m. q̄re hec oia euitāda ſunt. ¶ 9° regula eſt. ut ſuppter ſtingentias aliq̄s recipet hic pot^o aut cib^o motus ad ſupiora nauſeātes: tūc ſtatim digito impoſito in ſine oris cū agitatione infra vulā puoceſ uomitūs ne māe ſtātes in ſtomacho corrūpant z corrupte generent nouas egritudines: aut ſaltē augeāt p̄exiſtentes. ¶ 10° zultima eſt. q̄ ſi poſt aſſumptionē ciborū z potum p̄ciperet hic vir grauedinē uel cōp̄reſſionem in regione circa vmbilicū ſupioris: ſtatim deponat cibū per inferiora cum hoc cōpoſito. R̄. turbit albi cānuloſi z plani. 3. 5. 5. 5. 5. ſucca. dupluz p̄odus oīum. bibātur cum brodio pulli uel cum aqua mercurialis: z deponent per inferiora cibū z potus: z hec ſufficiant pro intentione tertia zc.

Quarta intētio ſequit ſic. Quia vo per intētiōes tres aūdictas nō p̄nt ſufficienter abſcindi egritudines hui^o viri. Ideo oportet agredi māo. Et q̄ māe nō obediūt virtuti niſi digeſte z earū digeſtio in iuuatino fieri nō pōt ita ut reducant ad benignū. Ideo oportet eas p̄parare in nōcitiu: ita ut ſiant obiectuz expulſiue virtuti cōueniens. Cum autē he māe ſint diuerſe ſpecie: q̄ ſlegmatice mucullagiноſe z aquoſe: z fortaſſis p̄tim vitree z ſalſe: z acetofe z ſanguini cōmixte cū aliq̄li extraneatione cholere: quā arguit calor p̄ter nām tactu p̄ceptus z urinaz inclinatio ad croceitatē remiſſam: idcirco oportet māo digerē cū iſtis inſtris zc. ¶ P̄mū eſt hoc lenefaſio. R̄. abſin. p̄pter ſtomachū z epar. 3. ij. aque apij z mellis añ. 3. j. 5. p̄pter pectus z ſlegma in eo. offerat ante diem totū hoc calidū per borā cū dimidia ſup dormiēdo. ¶ 2^m z fortius illo eſt q̄ in potu aſſumat. 3. iij. uel. v. aque cucumeris aſinini. ¶ 3^m adhuc fortius z ſublimius. accipiat. 3. iij. aut ſaltē. ij. ſucci p̄aſſij. z ſido q̄ eſt ſecretum in ſtrm ſue ſanitatiſ repatiūm. ¶ 4^m de coibus eſt hoc. R̄. ſyr. de p̄aſſio. z de byſopo z ligri. añ. 3. 5. aque mellis z eupatorij añ. 3. j. 5. miſce. z hoc qdēz guſtū delectabilius eſt: ſed penultimum oi alio excellētius eſt: z amaritudinem habeat. ¶ Cū ergo aſſumunt hec digeſtina cōtinuent tāto tēpore: ut appeat urinā huius viri eſſe rectificatā in ſubſtātia z cōuerſam de ſubtilitate quā vidi ad aliquātam groſſitiē: z colorem eius citrinitatē vicinū eſſe z immergaſ in urina ſedimē albuſ ſubſidens egle diunctū z p̄ſeuerā: tūc patet in a terias eſſe conueniēter digeſtas. hi enī ſunt ſermones magni hyppocratis 1° p̄noſticoz. textu 26°. z Saleni cōmentatoris ibidem probantis demōſtratiue ueritatē eorū. ¶ Similiter etiā q̄q̄z necium eſt per alia inſtra digerē māo uelut cum iulep aut per cōfectiones que ſunt inſtra a medicis inuenta pro nobilibus delicatis z potentibus viris. ¶ Idcirco pro ampliatiōe opis deſcribat hoc iulep. R̄. ſyr. de liquiritia de p̄aſſio de byſopo z oximelle ſquillitico añ. 3. j. aque mellis byſopi cucumeris aſinini z abſinthij añ. 3. iij. ſloz byſopi mellis aſſari iringi radicis eupatorij añ. 3. j. liquiritie raſe. 3. ij. ſuccari al. lib. j. bulliant ſimul lento igne z clarificent z aromatigent cum. 5. ij. muſci. z de hoc deſ in potu. 3. v. ¶ Quodcūq̄z igiſ horū digeſtiuorū accipiat: aſſiduandum eſt diſtāter a p̄aſſumpta cena per horas octo z calidū actu: z poſt ipſūz dormiat per duas uel tres horas. ¶ Digerunt etiā materie conuenienter ſi in mane acciperet. 3. 5. 5. cōdin. ¶ Itē hec cōfectio eſt digeſtiua bonum. R̄. granorū pinearū z fiſticoz añ. 3. ij. in fundantur per biſduum bi mundata in aq̄ byſopi. deinde ultimate cōterant z cum. ij. lib. ſuccari albi coctis cū aq̄ mellis: z. 3. ij. cinamo mi electi fiat cōfectio in rotulis uel fruſtis oblongis in modo ſuo. De hac itaq̄z cōfectione pro nobilibus z diuitibus conuenienti accipiat patiens circa. ij. 3. tardādo cibū per tres horas. z melius eſt ut de ea accipet circa. 3. j. ſemp ante oēm cibationē eius. Non enim eſt dubitabile per anteſcripta inſtra materias humores quātūcūq̄z ſpecie diuerſas z magne reſiſtentie exiſtentes poſſe digerī: ut patet ex virtutibus earum: ex quibus componuntur diligenter conſiderantū.

Quinta itaqz intētio sequat sic. Cū apparuerit ma-
terias humorales esse conueniēter digestas
intēdas ad eradicationē earū. Et p̄mū qdē istū est hoc
℞. aque mell. 3. iij. agarici ⁊ reubar. elector. añ. 3. ij. turbit.
3. ij. medulle cartami. 3. j. ꝥꝥ. 3. iij. spice nardi. 3. ij. salis gē-
me. 3. j. ifundant oīa puluerizata in aqua mellis calida ⁊ p̄-
maneāt ibi p̄ totā noctē: mane vō calefiāt ⁊ colent cū exfū-
sione bona: ⁊ colatura calida det̄ in potu cū. 3. j. penidiā. ⁊. 3.
5. succari albi. Et 2^m vō ⁊ meo iudicio melius illo est: ut ac-
cipiantur. 3. vj. ieralogodion cum vino albo dulci. Et 3^m est
hoc. ℞. eluarij indi. 3. ij. 5. agari. 3. 5. ꝥꝥ. 3. viij. salis gēme. 3. j.
misce ⁊ totū in potu det̄ cū. iij. 3. aque mellis. Et 4^m solutiū
in pillata substantia est hoc. ℞. pillaz de agarico. 3. 5. pillaz
fetidaz. 3. 5. pillaz de sarcocolla. 3. 5. cū succo prassij formē
tur pille. vij. ⁊ qdēqz horū in potu det̄: post ipsum obser-
uentur regule in primo minoratino sup̄scripte.

Sexta aut intētio sequit videlz mēbroz que magis le-
sa sunt cōfortatio ⁊ rectificatio: pro qua premit-
tendū est p̄mo. q̄ dato q̄ mēbra que lesa sunt per oīa p̄dicta
evacuata digerētia ⁊ diuertētia cōfortent. tū quedā appo-
piata ad mēbra illa describēda sunt grana decoris opis ⁊
utilitatis maioris. Sunt aut mēbra lesa in hoc viro epar ⁊
stomachus cor ⁊ dyafragma: imo totum pectus.

Itaqz pro cordis cōfortatiōe scribant̄ bectria. Prīmū
est hoc. ℞. croci. 3. j. been al. ⁊ ru. floz rosinarini
florū eupatorij ⁊ enule añ. 3. j. 5. ossis de corde cerui hyaciti
smaragdi ⁊ saphiri. añ. 3. 5. floz mellisse. 3. j. 5. foliorū basil-
conis siccorū. 3. j. 5. musci ambre añ. 3. iij. fiat sacculus in
fundone de grana retorta quadrangularis q̄ semp̄ portet̄ sup̄
regione mamille sinistre. Et 2^m vō ad eādē intētionē est hoc
℞. resine clare ⁊ electe. 3. j. 5. laudani. 3. ij. musci ambre añ. 3. j.
lij. ligni aloes. 3. ij. cāpbore. 3. j. dissoluat̄ resina cū vino aro-
matico subtili: ⁊ coquantur cū. 3. j. 5. ppolcos ⁊ est cera alba:
⁊ extendatur super pāno de grana sperico sicut vitrum fe-
nestrarum. Hoc igitur compositum semper portetur super
posteriori pte cordis ex opposito antescrpti sacculi. Et 3^m
vō ad hāc intētionem spāle est hoc. ℞. specierū letificantis
Almanī. descripti in 9° cap de melia sp̄um eluarij de gē-
mis descriptione Mes. in antidotario. specierū eluarij de
ligno aloes descriptione Auic. 5° can. ⁊ summa p̄ma añ. 3. j.
5. specierū eluarij dyaprunis simplicis. 3. iij. granorū pisticoz
⁊ pinearū pparatarū: ut sup̄a in intētiōe digestiōis māerū
añ. 3. ij. succari albi: succari cādidī añ. 3. iij. 5. syrūpi aceto-
sitis citri. 3. ij. folioz auri numero. x. fiat eluariū de quo
hic vir accipiat oī mane coclear vnum per tres horas ante
prādium: ⁊ coclear medium per horas ⁊ mediā ante cenā.
Et prop̄ie conferunt bec: quādo hic vir percipit se in ani-
mositate ⁊ virium fortitudine deficere.

At uero insup̄ l3 pulmonē ⁊ pectori ei⁹ tria conueniant
prescripta remedia. tū si cōtingeret virū istū
percipere dīniā uel aliā sp̄m nocumētī anbelit⁹: tūc oppor-
tūnū istū ēēt accipet. 3. j. antiquē tyriace Andromachi
cū. ij. 3. bydromellis antescrpti in regimie pot⁹: ⁊ eodez mō
cōferret ei. 3. j. antiqui metridati. Ego aut scio q̄ pulmonē
⁊ pectus ab oī difficultate anbelitus defendit potenter fre-
quens retentio in ore cū loch de pino facta ⁊.

Jam aut opz attēdere ad rectificādū stomachū: cui vi-
det̄ mibi necessariū ēē pūderi quinque instris.
Et p̄mū eoz ⁊ nobile ualde est: ut hic vir assuescat deglu-
tire coclear vñū xilobalsami cōditū: qd̄ apponat̄ a nauigati-
bus oriētales partes: virtute enim delectatione ⁊ operatio-
num equalitate nullam parem inuenio medicinam. Et 2^m
vō instrū est: ut bis in septimana comedat vñū m mirabo-
lanum conditum per duas horas ante cibum. Et 3^m est: ut
sepe in cibis suis utatur puluere rosmarini ⁊ macis equa-
libus partibus cōmixtis ⁊ prius per se puluerizatis acci-
piendo ex eis quantitatem mediij corticis nucis. Et Quar-
tum est: ut post cibaria sua assuescat deglutire duo uel tria

grana mastice. Et 5^m vō speciale ad stomachum est: ut
iste vir in septimana saltem ter in aurora bibat. 3. iij. aque
decoctionis pulueris ligni aloes calide: ita ut. 3. ij. pulueris
illius coquantur ad. j. lib. ⁊. 5. aque fontis usqz ad consum-
ptionem medietatis: q̄ta enim sublimitate laudetur lignū
aloes ad stomachi dispositiones frigidas potest perpende-
re secundo canon. capitulo de xiloaloes.

Nunc aut ultimo ad epatis cōfortationem deueniēduz
est: ⁊ iam memorabo tria. Et Quorū p̄mū est: q̄
oēs endinie sp̄s ⁊ partes earū cōferūt epati: ⁊ epar adipid
est lupi ⁊ pp̄ie assatum: ⁊ caro limaciarū intelligēdo de his
que inueniunt̄ in dumetis quas nominauit Gal. codiao
alimētoz: 1° in pp̄io cap. lege ibi. Et Itaqz nō raro exptus
sum hāc cōfectionē qua epati magno inuamēto conferre co-
gnoui. ℞. trociscoz de ros. descriptione maiori. 3. j. spodij
de cāna subtili puluerizati. 3. ij. pulueris epatis lupi com-
busti uel magnifice exiccati. 3. ij. 5. succari al. lib. j. cum aq̄ci
coree coquat̄ succarum ⁊ cum alijs fiat cōfectio solida de
qua hic nobilis saltem in septimana quater per boram ⁊
5. antecenam comedat duo frusta bibendo postea. 3. j. syrū-
pi de ribes cum. 3. j. 5. aque cicoree: ⁊ bec quidem videntur
bene sufficere pro intentione sexta.

Septimā iam opz cōplere intētionē. v3. ad ultima
tā cōsumptionē reliq̄ māerū. Et l3 pluri-
ma p̄dictorū seruiāt ad hāc intētionē uelut dicta p̄scripta
digerētia edantia diuersiones: ⁊ confectiones: tū hic memo-
rabo quatuor. Et p̄mū qdē est quod memorauit Gal.
videlz trociscos. ḡra cuius Auic⁹ descripsit hoc cōposi-
tū. ℞. cirumbet: ⁊ est cēdoaria: garosil. usnen cinamomi
mastice thuris oium añ. danich. uel. 3. j. opij castorei. añ.
kirat. ⁊. ⁊ est pondus vñius semis. karubie. aloes epatici. 3.
xv. forment pillule cum succo absinthij: de quib⁹ paties in
aurora accipiat. iij. añ prandiū saltē per tres horas. Sed ēē
enim agitationes stomachi ⁊ māerū in eo cōsumendo sup̄-
fluitatē. Et 2^m vō instrū est hoc. ℞. sp̄erū elarij dyacurcume
⁊ dyalacce añ. 3. j. spodij mastice coralloz ⁊ sandalorū 3 am-
borum añ. 3. 5. sandarace. 3. ij. forment pille cū succo ruthe
de oi. 3. vj. de quibus eger oī sero ante cenā accipiat vñā cō-
tinuando eas per spatium. xv. dierum ad minus. Et 3^m vō
spāle cōfortatiū epatis ⁊ stomachi etiā ⁊ pp̄ie qñ fluctuat
ut euomit sanguis est nobile cōpositum qd̄ scripsit Auic⁹
cap de uomitu sanguinis hoc mō. ℞. acatie se. ros. terre si-
gillate balaustiaz apij se. insquiami al. gūmi arabici añ. 3. j.
forment pille cū succo absinthij ⁊ per qnque dies cōtinuos
exhibeat in potu ex eis in aurora. 3. 5. ⁊ sūt medicamē. opti-
mū ⁊ pp̄e qñ subduplas pōdus opij ⁊ erit medicia securior
Et Ego aut exptia infallibili scio q̄ si patiens assumet per
spatium. xx. diez oī mane in aurora. 3. ij. aque distillationis
sarcocolle: ⁊ tardet̄ post eā cib⁹ horis ad minus tribus. con-
sumunt̄ per ea mae oēs corporis supfluitates ⁊ pp̄ie fride
vñ allenatis membris acquiritur sanitas: quam huic viro
concedat altissimus: ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 109. De his que prohibent ne
narum apertionem.

Arime in patis ad illud: l3 hic sit
sermo in oib⁹ corporibus.
Et p̄ ℞. elarij de sebesten de quo talis
parat̄ ad hoc oī septimana semel deglu-
tiat parū añ cenā a. 3. iij. usqz ad. iij. ḡra
lenitionis uētris: ⁊ si uēter multū stipti-
cus esset: posset augeri dosis usqz ad. 3. j.
ut quasi oī die uel tertia die accipiendū.

Et 2^m remediū est hoc. ℞. trocis. de karabe. 3. j. lapidis ema-
tis loti. 3. ij. scorie ferri frixe. 3. j. 5. boli ar. terre sigillate. 3. j.
amili. 3. 5. seminū mirti. 3. ij. 5. fiat elarium in mortario ue-
bementi ⁊ longa contritione: de quo paties per magnum
t̄pus oī suo exercitio teneat in ore ut paulatim descēdat. Et 3^m
remediū ut oī septiana sel accipiat in aurora. 3. j. succari

ros. antiq. cū. 3. ij. aque decoc. grano. mirri aut distillationis ei. 4^m reme^m est hoc. 17. hypogstidos acacie sād arace: sem. in ū plātaginis: scartole z acetose. añ. 3. 5. seio portulace. 3. liij. scorie ferri preparate. 3. ij. plueris seio lini torrefacti. 3. ij. antbere balaustrarū karabe: ematitio añ. 3. v. pineaz. 3. liij. granorū mirri. 3. 5. ifundant grana pini p duos dies nāles in aqua sublimatiōis mirri. deinde terant z coquant in. 3. liij. succari z reliqs succis additis fiat eluarius: de quo iste quattuor vicib⁹ in die nālī accipiat p in aurora. 3. ij. z tātū dē in medijs tertijs. p sex vō horas post prandī accipiat ex eo. 3. ij. z tātū dē p borā post cenā. Cūz hoc enī eluario multū preseruant a ruptura uene: imo uenas fractas consolidat. 5^m remediū est hoc. 17. trociscorū de spodio cū semie acetose. Trociscorū de bolo ar. añ. 3. ij. Trociscorū de karabe. 3. ij. incorporent cū glutine pisciū dissoluto cū succo ros. z fiant ex eis pille. ix. pro. 3. de qbus pparatis accipiat vnam oī 4° sero cū uadit dormitū. Ista remedia fiāt z cōtinuent tpi⁹ sus pectis ad min⁹ p. ij. mēses cōtinuos cū ois opatio tps reqrat.

Consi. II.2. De dolore pectoris a mā mixta ex flate z cholera vincente flate.

Ste nobilis vir laborat dolore pectoris a mā mixta ex flate z cholera dñante flate que oppilationes fecit z dubium est: q apare cepit: z nifi succurrat ei nō dubito q apabit: qre regat pmo p bñc modū. 1° Iste vir pcanere sibi debet a statioe uel mora sub statū uēti septētrionalis: habitaculo camera rū terrenarū ppinqs cursib⁹ aquarū: z habi tet in locis calidis ad notabilē siccitate: declinatib⁹: caueat a uesib⁹ pect⁹ stringētib⁹ z coopturis capitis ualde grauib⁹: imo caput suūz mediocriter munitū efficiat cū birretis. 2° In cibis vō teneat istū modū: uidelz q effugiat oia cibaria acris z acetosa saltē in multo usu. Silr dimittat cibaria acuta uel cū eis cōposita: ut sūt cepe alleū z asilia. Et silr res acutas cū falsedie multa. 4° iterū caueat sibi a reb⁹ fridis z humidiorib⁹ sunt lactuce portulace spinachia bleta z asilia. Itē dimittat viscosa ualde z nētosabilia ut sunt lac z pisces elixi. Itē dimittat ea que sunt pectoris constrictiua: ut pira multa z pprie acris nespilla sorbas granata nuceo castaneas z siles. Itē dimittat pastiles cibos oēs. Itē effugiat multi olei cois usū. Sz loco eius utat oleo amigdalaz dulciū aut butyro recēti. Itē effugiat usūz oīum leguminū z pprie elixorū: z usū lactis crudi coctū cū ouis z alijs reb⁹ nō vitupero. utat pane recēti bñ fermētato nō mltū cōbusto: z canibus castratinis vitellinis de agno de capto de cuniculo de lepore z de carnib⁹ pullinis de gallinis z anatibus siue nib⁹. Et magn⁹ usus ei⁹ o3 ē in comestioe colūborū puorū elixorū z aslatōz z auidā miutaz turdoz meruloz p dīcū fiani z asiliū. Antiq⁹ aut carnes z salitas oēs fugiat. 3° In alijs aut cibarijs bñ licētiā pter q in supradictis. Por⁹ aut eius vīdū albū subtile dulce magis q bñscū z pōticū bene clarū z trāspareō: qd tñ in estate cōmisceat cū 3° uel 4° parte aque decoctiois radicū ligritie rase. z in dieb⁹ frigoris vīdū cōmisceat cū aqua cocta cū mellis qritate pauca. 4° Effugiat ē saltē p vñd annūz exercitia fortia oī tpe z pprie post cibū. Et caueat exercitari aliquo exercitio incuruatiuo pectoris z capitis. 5° Et caueat a uehemētia z frequētia coit⁹ usqzquo erit sanuati restitut⁹. 6° Itē nō comedat vñq nisi qñ nālis appetit⁹ affuerit. caueat comedē nisi cū optia masti catioe pmissa. Et itē nō repleat stōachū cū cibo neqz potu tate qritatis q sentiat gūitate z fluctuationē in eo. 7° Dormiat at distāter a cibo semp duas horas capite eleuato. Et caueat q tñ pōt ne dormiat sup spina: imo pūs iacēdo sup dextro latere: deide reuoluēdo se sup sinistro. Et itē dimittat dormitiōne diurnā si bñ z cōueniēter dormiuerit in nocte: ita tñ q dormitiō suā sit p spatiū octo borarū aut septēz ad min⁹. 8° Ultio q tñ ad hoc dimittat sollicitudinē z tristitiā z cōtēplationē circa res melācholicas z timorosas z sola

to aio cū bona spe letetur z gaudeat ad laudem dei. Amen. **Consi. III.** Desputo sanguinis theori cetm.

Muenerabil⁹ religiosa querit bñe notitia spūi san. quo molestas. z bec qdēz dispō oīno piculosa est ualde. Si enī hoc sputū ab inferiorib⁹ prouenit per modū inclinationis ad uomēduz necē est aut q uene pāniclorū stomachi dilacerate uel apte uel rupte sunt. Aut q aliūde ad stomachū effūdat sanguis. Si itaqz sanguis effūdet a splene erit niger opacus z facile cōgelabilis cū gūitate in sinistro hypocūdrīo pcepta. Si aut hic san. puenerit ab epe erit rube⁹ obscur⁹ cū grauitate itēsiōe in hypocūdrīo dextro pceptis z erit multus z persecut⁹ magis. Si aut effūdit iste san. a mīrice ad stomachū: tñ pcedēt signa retētiōis mēstruorū qd facile stigē pōt in ea: eo q quadragenaria est ut mibi scribit⁹: z tūc erit grauitas z tēsiō in inferiori pte spine z lateralib⁹ pñb⁹ ossiūz anchaz cū rugitū uel tēsiōe in pfūdis locis infra vmbilicūm z signis cōagustatiōis anbelit⁹: aut interpolato enētū spērnz pefocatiōis mīricaliā. At vō itē pñ san. iste emittat a pectore z effūdat a cōcauate ei⁹ necesse est pñū sāguinē esse coagulātū z nigrū z interpolate expuitionis emissē: z cū tūssī molestā z lōga pcedēte emissioe p dīcū spūi. Si autem effūdat hic sāguis a pāniclis pectoris erit pauc⁹ cū molestā tūssī rubedie ad claritatē tēdēte cū forti mixtiōe cū altera spūali mā cū dolore in pñb⁹ pectoris pcepto. Si aut effūdit hic sang. a pulmōe necē est ipz eē mltū rubeū claz z spumofū cū molestā tūssī emiss. z pprie qñ puēit ab eruptiōe magnaz uenaz pulmōis. Ubi si uene erupte pue fuerit sāguis erit pauc⁹: z cū p dīcīs accñtib⁹ emissus. Si aut edu ceret ab arterijs: tūc san. guis ille mult⁹ esset rube⁹ uehemētī rubedie spumofū actū mltū calidus cū pulsu cordis z insepabili se. mltus. Cū vō educit sāguis p spūi a regiōe aiatoz mēbroz tūc si erit pauc⁹ leuī rubedie colorat⁹ p modū excreatiōis a capite attract⁹ puenit a pāniclis cerebri a mala cōplone frida p modū cōpressiōis faciēs ipz effundī. Aut a mala cōplone hūida p dīctarū pñū debilitate cōtinuā uenaz p modū mollificatiōis: z accidit plimū in nocte gra uate caput multū dormiētib⁹ z capite iclīnato in dormiēdo tenētib⁹. Ex qbus oibus cōcludit⁹ q qñlītercūqz z vñcūqz p dīctis modis expuit iste sāguis oīno suspecta est ei⁹ terminatio magnū periculū supuēturū pñuntiat ei. hec sunt que considerari oportet in dispositionib⁹ huius domine. **Desputo sanguis emissio a pectore cū tūssī z rascatione.**

Sanguis hui⁹ generose domine sicut pōt colligi ex bis que mibi per scripturā plene satis oblatā fuerūt est multiplicib⁹ z uarijs egri tudinibus uel accñtib⁹ cōplicata: que tñ z si propter eaz magnitudinē pticularē ad uocarēt ad se curationez. videntur tñ ab vna egitudine uelut radice oīuz aliarum pñcipiū curatiōis assumere. Est aut dispō bec sputū sāguis emissū a pectore cū tūssī z rascatiōe. Pñū qdē lz plime possint assignari cāe ab auctoribus annūtiare z uarietates eius. vñ tñ mibi oīno uerēdū ē q sputū sāguis istius dñe est ppter rupturā puarū uenarū in substantia pulmōis ipsi. Appet aut hāc rē multis argumētis posse pbari. pmo q hoc sputū nō uidet⁹ in ea puēire pp resudationē sāguis a poris z orificijs uenaz. pmo qdē: q sanguis q ita spūit neces sario est subtilis subtilitate cholica aut aqūrate ei⁹. Pñ mī aut nō vñ ita rōnabile pp etatē: q decrepita est mulier lz nō foret ipossibile in muliē decrepita: sāguinē ē ualde cholericū repiri. oēs egitudines oib⁹ etatibus cōplonib⁹ regionib⁹ z tpi⁹ anni accidē pñt. lz quedā fm quedā maxie

fiunt & acunt afforismoz 3°. ¶ Etia non videtur hunc sanguine rōnabilr esse subtilem subtilitate aq̃sa ppter etate & ppter viscositate in aq̃sitate sanguinis decrepitoz inuēta: sed etas reddit sanguine frigidū: igit nō bñ m obile: & viscositas eius phibet penetrationē: igitur & resudationem.

Adbuc etiā nō vides hoc sputum sanguinis exire a
ruptura magnarū uenarū, ppter plura mo-
dū. ¶ Primū flexiret ab eruptione magnarū uenarū: tūc
emitteret in maiori q̃titate. ¶ 2^m q̃ emitteret frequentius
¶ 3^m q̃ maior esset anbelitus constrictio. ¶ 4^m quia tus-
sis esset fortior. ¶ 5^m q̃ magna caliditas in pectore perci-
peretur. ¶ 6^m quia fortis in pectore perciperetur ebullitio.

¶ 7^m q^z p^o d^us n^o bⁱle p^o cⁱp^et iⁿ p^ote collecti^ois s^aguis effusi
¶ igit^r talia acciⁿia fortia n^o appe^at vⁱde^t r^onabilius
esse exclud^ed^u hoc sput^u sanguinis puenire a uenaz
ruptura p^ouaz in pulmone exiti^u: q^o multis declarari p^ot
argum^etis. **¶** p^o q^z a p^ois uenis p^oaz effundit^r de m^a z c^on
ter ipsa n^o mⁱlⁱu^m c^ostrigit anbelit^u. **¶** 1° n^o uehem^ete efficit
tussiz. **¶** 3° n^o magna p^ocipit calitas z ebullitio in loco col
lectionis. **¶** 4° n^o multus neq^z frequenter emittitur san
guis. **¶** Et c^u n^o e^set pati^es a calitate ebullitione z aliq^ul
guitate in pectore p^oceptis significat q^o m^a n^o ualde multa
non cito nec frequ^eter in loco c^ogregat^r; ergo rara z pauca
fit per sputum sanguinis emissio z cum leui tussi. **¶** At v^o
dolor aggrauati^us z partim extensi^us in fine costarum
sub eis p^oceptis sigⁿt m^am ad dyafragma deriuasse que ibi
guitas z in uapores z u^etositates c^ouersa c^u subita eti^a alte
ratione facta in p^ote illa a mala c^oplone cala in sanguine
effuso acq^usita dolor^e efficit in dyafragmate: qui itez ualde
uerendus est: p^opterea q^z ibi p^oseueras attraheret apa q^o in
bacetate z tanta debilitate perniciosum est. **¶** Reliq^u acci
tia que ex defluxu m^aez a capite accid^ut; z in stomacho eti
a p^ociunt^r z in u^etre inferiori z febris z c^osilia ab hac radi
ce z fundam^eto dep^ed^et sigⁿs instructus dilig^eter c^osideret.

Atteto igitur hoc fundamento ut ad instanter rogata
descenda septem mihi visum est huic gñose dñe p-
nidedū esse remedijs, ¶ Et p^m qdem horū est p^supponēdo
debitū regimē per celeberrimos doctores administratū q^d
hec m^lier utat hoc digestiū oī mane in aurora accepto. R^x
aque plāta g. 3. ij. aque rof. 3. j. mine citonior. 3. j. misce: z te
pidū accipiat p^lib^o dieb^o. ¶ 2^m est hoc. R^x. margaritaz p^r-
forataz coral. ru. ematitē se. portula. glutinō piscis ul^l car
te añ. 3. j. trocī. de karabe. 3. j. 5. cū melle violaz fiat pille ex
oī. 3. ix. de qb^o bec dñā accipiat tres per duas horas post as-
sumptionē por^o p^rdicti. ¶ 3^m i^lstrū est. R^x. succa. rof. antiq.
3. ij. loch de pino. 3. j. coral. rub. subtilissimē tritoz. 3. j. 5. fol.
auri numero. iij. cū syrupi modico de berberis. fiat el^m. de
quo ista dñā post cibū suū deglutiat q^untitatez nucis mus. z
de ipso frequēter teneat in ore suo sine masticatione p^rmittē
do descēdē. ¶ 4^m i^lstrū est hoc. R^x. emplⁱ de mucillaginib^o
3. j. san. dia. acatie coral. ru. se. portul. añ. 3. 5. diaga. dissolu
ti cū vino subtili al. 3. j. mucillaginis sebestē. 3. ij. fiat linimētū
tenue q^o extēsus sup pāno leniter supponat costis dolētib^o
de qb^o supia. ¶ 5^m i^lstrū est hoc. R^x. storac. cala. ligni aloes
gariosil. añ. 3. 5. sandarace coral. ru. spodij rof. añ. 3. j. fiat
pulis subtilis qui suppuluerit^r capiti a pⁿo capilloz ici
piēdo usqz ad summitatē ipsius per amplitudinē q^utor oī
gitoz inter capillos: melius tñ esset q^d abrasio capillis super
poneret cuti. ¶ 6^m i^lstrū est. R^x. spodij rosaz karabe san
darace. coral. rub. acatie añ. 3. 5. diaga. dissoluti cū syrupo
de mirto. 3. j. 5. coquant^r simul z fiant pille. de quibus bec
domina accipiat duas uel tres per duas horas post cenas.
¶ 7^m i^lstrū est ut utat elio de sebestē: de quo accipiat sal-
tem. vj. ul. vij. 3. i aurora cū decoc. passularum uel liquif. z
tardet comedē post ipm per qnq ne horas. hoc eniz elium
alleuiabit febiē liniēdo uentrem z mollificādo pectus zc.

Consilium. II3. De fractura uene in pecto-
rali modo etiam dispositione.

Ria igitur perurata sunt et cōtem-
planda in hac dispōne.
¶ Primum est sputū sanguis. ¶ 2^m est fe-
bris continua. ¶ 3^m est sumptio siue ma-
rasmus vliis. ¶ Quibus puidere volēs
tū p̄mum qđ occurrit est attendere ad ex-
creatū sanguinis. ¶ 2^m remittere calidi-
tatem febrilem. ¶ 3^m restaurare corpus

cum cibis nutritiuis. ¶ Igit. 15. remedijs huic viro cōsideraui puidendum eē: de numero quorum septem erunt ad excreatū sanguis cōpescēdum administranda: quinque ad febrile dispositionē remouēdā. z tria ad aliquā cōvigoratiōnem vntis z restorationem mēbrorum que inanita sunt.

Igitur pro pmo p̄mittendū est q̄ quatuor modis retinet sanguis a uentis uel arterijs effusus. ¶ Prio per distractionē ei⁹ ad oppositū. ¶ 2º p̄ motū ipsius sanguis in mēbro eodē n̄ ad p̄pinq̄. ¶ 3º p̄ electionē ciborū ⁊ potuū. ¶ 4º p̄ applicationē medicinaliū pueniētiū fluxū sanguis sedantiū, hec collige 5º de ingenio sanitatis 6º cap.

In primo itaqz borū nō multum insu dabo: qz scio
sibi factā p illustres medicos qui euz vi-
sitauerunt: nam pseuerantes sanguinis excreatiōe v̄tute forti-
fīōmes basilica dextri brachij sub cubito rexeant. 3. ad mī-
nus due sanguinis: quoniam ruptura est in parte sinistra.
¶ Scōs vō distrabendi modus: qz sanguis huius viri est
cholericus: qd colligit ex signis ostēdētib⁹ exsiccatate palati
amaritudine oris p̄ntia granuloz i circulari regiōe urine ⁊
alijs his appētib⁹: sanguis a narib⁹ puocet cū setis porci-
nis ul cū retorta cartula pergamenā: ⁊ si hec nō p̄stāt in ua-
mētū apiaf cephalica inter policē ⁊ indicem dextre manus
educēdo. 3. ij. sanguinis ut magis a remotis fiat distractio.
¶ 3⁹ distrabēdi modus est p applicationez pānoz caloz ⁊
pōnē ventosaz sine scarificatione sup nates inferiores spine
partes. ¶ Quart⁹ diuertēdi modus eēt ut apparēte fusce-
dine in sanguie cū grossitudine itēda f aptiōi emorroidarū
cū fricationib⁹ earū cū pāno bisello aut folijs ficus aut fel-
le tauri: p hec omnia alternatim facta tuuamētum sentiet.

Pro declaratione vō scōi dico q̄ fricatio circa loca pectoris siue sit opposita siue non: sed p̄p̄inqua satis mouēt mās antecedētēs si pectoris locis p̄p̄inquas: vñ sanguis emanat dūmō talis fricatio nō fiat uehemēs nisi cuꝫ rebus potētia aut saltē calidis actu. in talibus enī nō cōpetūt cala. p̄ue eteni uētoſe leniter ignite frequētate sup̄ musculosis p̄tib⁹ pectoris anteriorib⁹ ⁊ posteriorib⁹ utiles sunt.

Et medicie rubificātes ut calamētū apīū sylvēstre adhuc ⁊ leniter uesicātes ueniūt ut infusio cori in lacte sicūt n̄ in succo apij ranini quoz aliq̄ pōt remouē sanguinē in mēbris a quo fluxurus est existētē.

Taceo hic nōnullas ligaturas quas sepe feci cū chordulis trahēdo cuti a costis ⁊ suspendēdo ip̄az cū circūnodatis chordis: qđ instrū fere instantanee vidi cōferre simul cū ligatura adiutorioꝝ ⁊ in radice ossi facta que omnia sunt sapientum instrumenta.

Circa 3° vo cibaria z pot^o debet his precipare qlitati-
bus. ¶ 1^a q^o sint ifrigidativa p^omi vel sec^odi
gradus. ¶ 2^a q^o sint igrossativa. ¶ 3^a i^omiscativa. ¶ 4^a o^oglu-
tinativa. lege hoc 5° de ingenio sanitatis: 1^a 2^a 3^a 4^a 5^a 6^a 7^a 8^a 9^a 10^a 11^a 12^a 13^a 14^a 15^a 16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a 101^a 102^a 103^a 104^a 105^a 106^a 107^a 108^a 109^a 110^a 111^a 112^a 113^a 114^a 115^a 116^a 117^a 118^a 119^a 120^a 121^a 122^a 123^a 124^a 125^a 126^a 127^a 128^a 129^a 130^a 131^a 132^a 133^a 134^a 135^a 136^a 137^a 138^a 139^a 140^a 141^a 142^a 143^a 144^a 145^a 146^a 147^a 148^a 149^a 150^a 151^a 152^a 153^a 154^a 155^a 156^a 157^a 158^a 159^a 160^a 161^a 162^a 163^a 164^a 165^a 166^a 167^a 168^a 169^a 170^a 171^a 172^a 173^a 174^a 175^a 176^a 177^a 178^a 179^a 180^a 181^a 182^a 183^a 184^a 185^a 186^a 187^a 188^a 189^a 190^a 191^a 192^a 193^a 194^a 195^a 196^a 197^a 198^a 199^a 200^a 201^a 202^a 203^a 204^a 205^a 206^a 207^a 208^a 209^a 210^a 211^a 212^a 213^a 214^a 215^a 216^a 217^a 218^a 219^a 220^a 221^a 222^a 223^a 224^a 225^a 226^a 227^a 228^a 229^a 230^a 231^a 232^a 233^a 234^a 235^a 236^a 237^a 238^a 239^a 240^a 241^a 242^a 243^a 244^a 245^a 246^a 247^a 248^a 249^a 250^a 251^a 252^a 253^a 254^a 255^a 256^a 257^a 258^a 259^a 260^a 261^a 262^a 263^a 264^a 265^a 266^a 267^a 268^a 269^a 270^a 271^a 272^a 273^a 274^a 275^a 276^a 277^a 278^a 279^a 280^a 281^a 282^a 283^a 284^a 285^a 286^a 287^a 288^a 289^a 290^a 291^a 292^a 293^a 294^a 295^a 296^a 297^a 298^a 299^a 300^a 301^a 302^a 303^a 304^a 305^a 306^a 307^a 308^a 309^a 310^a 311^a 312^a 313^a 314^a 315^a 316^a 317^a 318^a 319^a 320^a 321^a 322^a 323^a 324^a 325^a 326^a 327^a 328^a 329^a 330^a 331^a 332^a 333^a 334^a 335^a 336^a 337^a 338^a 339^a 340^a 341^a 342^a 343^a 344^a 345^a 346^a 347^a 348^a 349^a 350^a 351^a 352^a 353^a 354^a 355^a 356^a 357^a 358^a 359^a 360^a 361^a 362^a 363^a 364^a 365^a 366^a 367^a 368^a 369^a 370^a 371^a 372^a 373^a 374^a 375^a 376^a 377^a 378^a 379^a 380^a 381^a 382^a 383^a 384^a 385^a 386^a 387^a 388^a 389^a 390^a 391^a 392^a 393^a 394^a 395^a 396^a 397^a 398^a 399^a 400^a 401^a 402^a 403^a

fundant in testimonio antiquorum et discursu rationali et quotidiana experientia. Propter quod et potius infunditur debet aliquid de glutine piscium aut pulvere eius: ut acquirat glutinationem: et non dubito ego quod si acciperet libram unam mellis albi et in xv. libras aque in quibus bis extracta fuisset libra una calibis bene cadentis et misceretur huic decoctioni dragaganti gummi arabici an. 3. j. s. cum 3. j. croci: et coqueretur totum usque ad 3. partem duarum remanentibus hic potus huic viro esset maximus iuvamentum simplex acceptus: aut saltem cum altera medietate vini subrubei medicis dulcedinis participantibus: et hec de cibo et potu.

Ex quo fundamento appetit quod 4. particulare promissum iam virtualiter inclusum est in hoc 3. Lucidius tamen aliquid scribendo dico quod brodiale caponum fassanorum predictum et vitulinarum carni pullos et gallinas omnia ultra loquendo coqui debent in aqua extinctionis calibis: sine qua difficulter sanabitur. Ut tamen restaurandi medicamentum aliquod compositum adhibeatur. Rx. carni turturis in aqua calibis iam decoctam usque ad dissolutionem carnis: de aliis fassanorum caponum predictum aut frascolorum coctam in predicta aqua libram 5. amili de ordeo 3. j. dragaganti: gummi arabici: ligritie: rase an. 3. j. s. seium quantum coium fridorum an. 3. ij. se. lactuce alb. et scariole doronici et irigi. an. 3. ij. succa. cadi. 3. ij. floz. vel foliorum maccianorum sarcocolle longo tempore nutrita in aqua calibis an. 3. j. vitellorum ovorum numero. x. q. decoquantur in aqua calibis iam predicta. terantur et vitelli ultimati cum modico aque carnis sublimati: et cum eis incorporentur carnes. deinde et reliqua alia cum aqua ro. muscata: et ex hac mixtura fiat eluarius: de quo per duas horas an. die: et per horam an. prandii: et 3. iterum per horam an. cenam comedat coclear unum bibendo post ipsum vini electi parum ut supra. cum hoc eluatio plurimos sanavit et componenda declarat: et hoc de 4. remedio. 5. autem instrumentum est administratio localis: igitur Rx. gallarum perforatarum: gallarum quercus: sumach: acatie. an. 3. s. granorum mirri se. platan. et portul. an. 3. ij. draga. et gummi arab. torrefactorum glutinis piscium et carte an. 3. v. farle ordei. 3. j. s. amili et farie volatilis molendini an. 3. j. croci. 3. j. bulliant in pul. in vinum rubens mediocriter stipticitatis: deinde incorporentur in mortario omnia et fiat linimentum vel emplastrum grossum: de quo omnes partes costarum liniatur mamilla sinistra dimissa in latitudine circa semissem: et fiat hoc in die natali bis: et si tale medicamentum adheret et inuisatur cuti: nullatenus deponatur: sed eidem aliud supponatur. 6. vero speciale instrumentum est hoc. Rx. aquarum acetose mellisse an. libram 5. aqua cicoree ro. mus. an. 3. vij. trocis. de ros. trocis. de spodio an. 3. ij. be. al. et ru. doronici ossis de corde cerui. pul. margaritarum an. 3. j. croci. 3. s. vini maluatici cyathum. 5. misce et bulliant omnia modicum in quibus fundatur panus de grana quadrangularis et ponatur super mamilla sinistra actu tepidus: et nullo modo calidus et alter sibi similis a parte posteriori ex opposito rectitudinaliter apponatur: et frequenter horum applicatio omni hora ter aut ad minimum bis. 7. speciale remedium est hoc. Rx. se. platan. gl. sumach: acatie an. 3. j. margaritarum mundissimarum corall. ru. carabe ematitidis: sanguis dra. an. 3. ij. boli armeni. 3. vj. draga. gummi arab. thuris gummosi. an. 3. ij. plueriscent omnia per se subulr: et de hoc plure assumatur. 3. j. cum 3. j. s. aque portul. in die quater. v. hora assumptionis syrupi infra scribendi an. vel post ipsum. scda vice assumatur in medio tertius. tertia vice assumatur an. cenam per horam unam. quarta vice per duas horas post cenam. hic est ille pulvis qui me felicitavit in curando gerentem plamam in osili dispo. 8. remedium est. Rx. draga. fridi. 3. ij. ematitidis loti: carabe glutinis carte: coral. ru. margaritarum an. 3. j. incorporentur simul in mortario cum loc. de papavere et fiat loc. de quo vir iste quasi semper teneat in ore suo quantitatem granum fabae. est enim meum suffragium speciale latens.

Nunc autem 1. principalem attendendum est febri cum quatuor remediis. Primum itaque ipsorum est hoc. Rx. se. et radicem plataginis antere granorum mirri spodij cetauree mi. radicis solide utriusque trium sandalorum an. 3. j. se. quatuor coium frigidorum. se. acetose. se. endi. se. scariole. an. 3. j. s. se. portula. 3. s. acatie sumach an. 3. ij. labrusce: spodij: coral. amborum

et sandalorum amborum an. 3. j. plueriscent omnia grosso modo et infundantur in aqua decoctionis portulace per biduum. deinde supradantur ei succi gna. muscorum: succi citoni. an. libram 5. aque labrusce aque ros. an. libram 5. et omnia iuncte bulliant lento igne usque ad consumptionem medietatis. deinde colentur vehementer expressione et colantur superaddatur vini citoniorum iam prepassi et agreste sine sale an. 3. vij. et insil bulliant cum libram 5. succari usque ad bonam glutinositatem syrupicationis. de hoc ergo syrupo omni mane in aurora accipiat 3. ij. cum 3. s. aque sublimationis portulace et tardet cibum assumere per tres horas. postquam ergo cibatus fuerit accipiat iterum dosim plueris supra scripti in precedenti cap. post cuius assumptionem iterum cibetur: et iterum a cibatione redeat ad pluerem accipiendum: et converso de ipso a cibatione: et erit regularis modus regiminis eius tam ex parte ciborum quam medicinarum: et si consideras in hoc syrupo includi virtutem frigiditatis caliditatem febrilem et manum eius equandam: et aspectum habet ad exitum sanguinis. 2. vero speciale remedium est hoc. Rx. coferue ros. antique. 3. ij. coferue boraginis. 3. j. trocis. de spodio. 3. j. coral. amborum et sandalorum amborum acatie et sumach an. 3. ij. pulueris margaritarum. 3. ij. fiat electuarium cum modico syrupi de mirro: de quo hic vir accipiat semper antecibus et post cibum omnem quantitatem nucis muscate deglutendo ipsum. 3. remedium speciale est hoc. Rx. mucillagis sebest. mucillagis se. citoniorum bene grossi utriusque an. 3. ij. mane electe. 3. j. s. olei amigdalorum dulcium. 3. ij. inspissentur cum succaro albo in mortario ultimata strictione: et de hac mixtione saltem omni tertio die assumat quantitatem medietate unciarum: et consideret effectum lenitionis ventris aut alterius accitis consequentis ad ipsum: et si ipsum minoret aut augmentet quantitatem usque ad alleviationem percipiet ex assumptione eius. 4. speciale remedium est hoc. Rx. loc. de papavere. 3. ij. mast. carabe. coral. ru. an. 3. ij. misce. et totum hoc per horam cum dimidia post cenam bibatur cum 3. j. s. aque portulace. Ego enim non dubito huic disponi complicari et ad eam sequi catarricantem a capite manam: aut fortasse verius est cedere quod catarricans a capite manam inchoatine fuit causa egritudinis huius viri. et hoc de scdo caplo attendendum ad febrem et annexa.

Iam vero 3. restat aliquid tangere de cibilibus et venientibus: per quod promitto quod per in omni cibario suo bulliant folia portulace et aliqui folia lactuce: et quicquid folia gnatum. Et de mibi secretis exptis est comedere fercula cocta cum folijs solidemino. et ad illud etiam adiunge folia burse pastoris et pedes aialium et cor etiam pulmonem ipsorum a comestione quorum nullatenus recedendum est: memorando etiam usum elarii restaurativi antescriti quod est divina medicina. 4. enim instrumentum est restaurativum est: ut accipiat lactis adog: et est quod pastores vocant caput lactis. accipe igitur partes tres granorum pinii per triduum infuso rui in sapia partes quatuor: olei recetis amigdalorum dulcium. 3. ij. conq. lent omnia in mortario longo tempore actu frigida usque ad convenientem spissitudinem: et de hac massa semper in principio cuiuslibet cibi assumat unum bonum coclear bibendo post ipsum hydromel superius dicti. 2. restaurativum delectabile et utile est hoc. Rx. aque sublimationis caudam cecrois fluviatili. 3. ij. aque sublimationis carni caponis: qui per octo dies nutritur fuerit ex passillis factis de farina ordei cum pulvere foliorum solidemini minoris parte. j. accipiat bec mixtio frequenter per unum vel duas horas ante cibum: et est restaurativum bonum. 3. Tertiū et ultimum restaurativum est aqua sublimationis testiculorum capreorum vel castratorum aut vitulorum iuvenum per albedinam scda: de qua in omni cibario et potu suo accipiat. Et bec sunt que pro nunc meliora tibi celeriter mado: salvator omnium te salvet et regat. De egritudinibus cordis consilia sequantur.

Consilium II 4. De mala complone cordis et partium ei adiacentium pendente a cholera citrina ad quam sequitur interdum subitus casus virtutum omnium sine manifesta causa durans per spatium hore unius vel medietate. Dividitur autem consilium in capitula tria. De essentia egritudinis et eius causis. Cap. 1.

Qnsucuit semp uolubilis fortuna
offerre mihi dispōnes dif-
ficilis et ardue contemplationis: de q^o nō min^o
ueredū est q^o initedū sit in cognitione causa-
rū ipaz egritudinū priorum et posteriorum.

Quis enī est qui nō debeat uereri. q^o offe-
rat sibi vir etatis cōsistētie cōplone sanguineus magis q^o
melicū et choliciū q^o flaticū: bō satis boni regiminis: nō
soli^o excedē ualde frenitāter in regimine sex rex nō nāliū:
et maxime nō in potu: neq^z in lasciuio: fortis et robustus ap-
parēs in opōnib^o motuū exteriorib^o et pfectionē hūis vtu-
tū nāliū: et eaz que pūēt aie cognitione que uocantur mora-
les vtuces: et satis amplā videt^r hie pfectionē in eis. **E**ue-
nit autē ei aliqū subit^o vntū oīuz casus sine manifesta cā nō
timoris nō terroris et tristitie cāis defect^o et rect^o regimine iā
pdicto. a quo accite iā pdicto cap^o tpe satis extēso pstratus
remanet per spatia vni^o aut medie bore: et querit^r cōsiliū p-
pter qd boz accitū et canon et modus regiminis curatiū
huius viri et pseruatiū ab euentū boz accitū. In qua qdez
mā speculari oportet nō modicā. **P**ōt enī oīuz vntū ca-
sus in boie eueniēs pppropari epileptico: aut apopleptico
motu. Uel catarro subiecto defluēt ad locū rete mirabilis
noiātū lacuna. Uel ad pres superiores nasi. In q^o cōtēta
mā phibet cerebri euetationē et eius a supfluis fumositati-
bus mūdificationē. **A**lduc 5° hūis vntis casus pue-
nit a casu māex in pulmone subito pfoctū. **6°** uel pue-
nīre posset a passionib^o cordis a mīra mā in eo innēta pfo-
cātib^o ipsū et faciētib^o accidē lipothomiā. aut casū vntū
maiorē illa aut motū ppe dictū syncopalē. Ex q^o oīb^o acci-
tib^o debilitātib^o per se aut per colligātā cor aut cerebri: aut
utrūq^z simul: pōt hō incurrere casum vntū oīum iam p-
dictū. **T**aceo q^o nō raro etiā dolores ingētes aliquarum
partiū et ppile multe sensibilitatis: et ferā ualde fetidarum
occurfus pnt esse cāe subite et fortis debilitatis omniū vir-
tutū: ut pulcherrime colligit^r scōa pūmī. cap^o de causis debi-
litis membrorum. **D**ein summa videt^r esse cause p-
pter q^o boi ctingit incidē subito oīum virtutum defectū:
extra quas nō inueniūtur alie cause scripte a sapientibus:
que non sint iste: aut ad eas reducibiles si bñ considerabis.

Ut autē pdicti accidētis et cārā eius aliq^o fruct^o colligit^r
passit ex auctorā florib^o pūmīdū p. **Q**uō
in hoc viro nō appent signa mor^o epileptici: neq^z in ipō ap-
pet mag^o capitis plenitudo: neq^z dolor gūatiū: nec extēsiū
nec fortis somni pfunditas: nec sub lingua eius existēs ue-
ne virides appent: que solēt esse signa pnostica futuri mo-
r^o epileptici. **E**t vō hūc viro nō acciderūt mor^o uertiginō-
si aīcedētes casū eius: neq^z aī casū ad terrā habuit fortē
pedū agitationē et cōtionē: ppter quā ab antiq^o pedicō no-
minata fuit hec egritudo: nō habuit etiā captis cōq̄satio-
nē ul^o agitationē fortē: nec oculoꝝ cōtortionē: neq^z spasmosā
mādibulaz cōtionē: neq^z spūmanit in tpe accidentis eius
Igit^r hūc vir non est epilepticus. cūtia est necessarie vitatis
apud illos qui itelligūt signa demonstratiua epilepsie. **Q**uō
autē hic casus virtutis nō pueniat 2° a motu apopleptico.
pbat^r facile. q^o cū ille passus fuerit sepe hoc accidēs: aut illa
fuit apoplefia fortis aut debilis. Si pma igit^r necessario fu-
isset mortu^o. Si 2° igit^r fuisset fact^o paralitic^o. **P**rima cūtia
ex his duab^o ex sentētis hyppocratis colligit^r. **S**ecūda vō
colligit^r a Galeno cōmēto illius sermonis hyppocratis sol-
uere apoplefiā fortē ipossibile: debile vō nō facile. q^ore neq^z
hic vntis casus erit apoplepticus nominādus. **Q**uod
autē itex illius cā non fuerit defluxus māex mīlīaz subitus
ad lacunā cerebri que est in pte iferiori ipsius ubi sustētā
cerebri: aut os baxillare sup cui^o foramine supficieten^o loca-
tur reticla filio tenuissimis et solidis cōtēta mirabili artifi-
cio nāe fabricata. pp qd rete mirabile noiāt^r ubi ponit^r grā
sustentandi et detinendi figdē defluxū māerā que a cerebro
colligēte et dissolute colliguntur in loco illo nominato specu-

ut exponit Gerardus Cremonēsis trāslator. **A**utē. pma ter-
tij 2° cap. nisi enī reticla illa illi foramini anteponeret^r:
deflueret semper mā iam pdicta ad iferiora ad os imēdiate
ipediēs boiem a sermonis cōtinuatione: et debonestans ipz
ppter multitudinem expuitionis. **E**t si imēdiate magis
descēderet per tracheā ad pulmōē: posset esse cā vīsiue uel
alteri^o nocumētū anbelit^o ptis empimatis et aliorū. **A**d
de in sup q^o spūs vitalis trāsmisus a corde per arterias re-
cipit^r in tenuissimis arterijs hūi^o miraculosiretis: et ibidez
uera digōne aut qdā expurgatione mūdificatione: aut subū-
liatione ei^o trāsmittit^r ille spūs ad cerebri et trāsmutat^r a for-
ma cerebri cū suo tēpamēto: et efficit^r alio. **C**uz ergo hic
spūs vitalis in pdicto rete recipit non possit: qd est qū reple-
tū fuerit a mā multa ad ipm defluēt. sequit^r necessario q^o ce-
rebri trāsmittit^r ad non esse. nec enī in ipso pseruat^r vita: ni-
si per cōtinuū ifluxū vntis sibi delate a corde per vitālē spiri-
tū: s^z cui^o pūtia vita in aliquo pseruat^r illi^o sublatione remo-
uet. **U**ide ergo q^o facile est itelligē casum vntis pueniētem
ex oppilone et clausione hūis retis mirabilis. **E**t tu ad
de q^o vitalis spūs subtractione facta statim cadit fortitudo
cerebri ab euetatione et debita trāspiratione fumoꝝ vilium
quoz ad bene esse vite necia est mūdificatio. **Q**uō autē
4° pncipalr vntis cadē possit et auferri opationes motus et
sensus ppter subitū defluxū māex a capite in cōcauitate pul-
monis oppilādo meat^o itro it^o aeris et egressiōis fumoꝝ: eū
pcedi pōt: lzrari^o hoc eueniat. **C**ū g^o nō apparuerit in vi-
ro isto signū festini fluxus māex a uētriculo anteriori et me-
dio cerebri ad palatū: ita ut cōprehēdatur ibidez pōdus tē-
sio et gūitas in cōcauo palati. **E**t ut plenus inueniat^r pānicu-
lus in medio palati positus aī foramē colatorij. patet q^o ex
his signis cognoscit^r mām nō defluxisse ad locū retis mira-
bilis. etiā si mā defluxisset multa et subito in cōcauū pulmo-
nis: fuisset necesse anbelitū coangustatū esse in spirando uel
expirando uel in utrisq^z. **E**tiaz pondus uel grauitas in
cōcauo pectoris et plenitudo faciei per cōuersionē ipsius ad
nigredinem et uenarū tensio magna in gula et in tota facie
apparuisset. **C**um ergo hec que sunt euidentia signa sub-
ite pfoctionis non apparuerint: sequit^r q^o defectus vntis
huius non fuit ex materia catarricante ad loca pdicta.
Quō iterū hic casus vntis puenit a stomacho epate
splenē uel renib^o non est rōnabile: neq^z a sapientib^o inuen-
tū. **N**eq^z enī mala cōplō mālīs uel im mālīs calida uel
frigida non oppilatio uel apostema in pdictis mēbris pnt
esse cā tanti et tam festini defectus vntis: quare relinquit^r q^o
oportet inuenire aliarum partiū nocumētū esse cām hūis
festini casus vntis q^o pdictoz mēbroꝝ. **P**ropter cui^o
declarationē pmittendus est sūmo hyppocratis. **Q**ui exol-
uunt^r frequēter et fortiter sine māifesta cā repēte cōmoriunt^r
Cuz enī accidat cordi spēs male cōplonis fride: humide
de mālīs: mā illa cōpūmit et aggrauat substantiā cordis: ut
nō sit facile mobilis motu dilatationis et cōstrictionis: siue
illa mā cōtineat^r in cassula cordis inter supficiē cōuexā cordis
et cōcanā cassule: siue illa mā multiplicata fuerit in uenis et
arterijs cordis magnis minutis et in poris et uentriculis.
Si enī cor cōpūmit^r iterū et nō cōueniēter dyastole: tunc
non attrahet aeris qūitas sufficiens qū et qualr oporteret.
Iztunc nō refrigerato debite corde acqritur caliditas inte-
sa ad quā sequit^r resolo spūz et uaporum laudabilūz qui
debēt trāsmutari in spiritū vitālē: s^z ex hoc cadunt statim
opationes cordis et alioꝝ mēbroꝝ. **I**git^r hec est illa exolutio
uel dissolutio que solet prouenire a cā nō manifesta supple-
sensibus exterioribus. **E**tiam sit subito uel repēte: et est illa
resolutio fortis ad quam sequitur mors subita.

Et ex hoc fundamento apparet pmo: quare aliqui sta-
tim moriūtur in syncopim perueniētes. **E**t p-
paret etiam 2° quare aliqui bñt syncopim. qū enī cōarta-
tio cordis: et resolo sequens ad illam fuerit breuior. tunc ad
ipfaz sequitur syncopis leuior: que lipothomia dicitur: uel

syncopis repabilis zc. Et si adhuc coartatio fuerit breui-
or tunc accidet altera species syncopis leuioris; que denomi-
nat casus vtutis; a quo etia ptingit euadere. Et sequit 3°
ex hoc fundamento qre apparet in tali lapsu a multa humi-
ditate facto mot^o tremulus cordis. Et cum enim ma copri-
mat ptes cordis multitudine z frigiditate sui; tunc ppter an-
gustia anbelitus conat^o virt^o magnifice ad dilatandu; z ma
coprimat mo pdicto; z virtus econuerso. qre acqrit saltus in
corde. Et ab illustribus viris notat saltuosa cardiaca; ut 2°
breuiarij finali cap in exordio colligendu. Et cu ptingit mo-
tum illu cordis breuiore esse z frequentiore; tunc denotat hec
dispo cardiaca tremens vel tremula. Et si adhuc motus illi-
us cordis fuerit debilis valde breuior z leuior fiet; tunc no
minabit^r motus iectigatiuus cordis.

Post hec aut intellige q si mala coplo malis pdicta fu-
erit humida cum dno cholericæ mæci; tunc ppter
forte resoluonē in corde vtus magno conatu nitit^r ad fugaz
illius cor dilatandu; ut aerē corruptiuū illi male calitatis at-
trahat; z iā mā continue sui calitate acuta ipz ledit z resoluit;
ad quā resoluonē tenuis pō mæz cū vtute vel substantia cho-
lere p uenas z arterias fert ad ptes pectoris gule z toti^o ca-
pitio cū nehemēti z acuto sudore in ptrib^o pdictis; z hec est
illa senissima z uerēda cardiaca; quaz illustres viri noiaue-
rūt cardiaca; in qua plimos hoium vidī ego statim mori; nō
soluz qñ sit ex dispoē cordis per essentia in eo; sz qñqz itez
puenien^o per colligatiā stōchi epatis z aliaz ptiū; in qb^o pti-
net cholericæ acuta mā z male qilitatis p colligatiā absolutā
uel non absolutā cordi coicāta. Et hoc est formale. modis
moriēdi in plerisqz febrib^o pestilētiālib^o z apatib^o eaz in ue-
nenatis z in mlierib^o laborantib^o pfocatiōe mīicali mēstruo-
sa uel spmatica. Et ppe qñ hās mās ptingit eē trāsmutatas
ad ueneno sitatē. Et ne ptingat medētib^o ab iniurijs mori-
endi posse lponi cāz. collige hos smōes 5° de acciti z mor-
bo pfūdissimo cap. z 5° iterioz 2° cap. xj. 3. cap de tremore
cordis. z 9° theorice i locis appropiat^o ab habiāte collige

Ex quib^o oib^o diligēter examiat^o collige correlaria
quedā. Primū q hic casus vtutis huius
viri nō puenit ab epilīa ex discursu i hac mā facto. Et ne-
qz accidet ab apoplia; ut 2° loco demonstratū est. Et neqz ite-
rū puenit hic casus vtutis ex defluxu mæz ad lacunā; uel
ad rete mirabile; neqz ad guttur uel ad pectus; ut in 3° loco
appuit. Et neqz etiā hoc nocumētū cōsecutū est ex colligatiā
toti^o corporis ad cor; excludēdo febres pestilētiāles z cōsumi-
les. Et neqz per colligatiā stōchi epatis splenis z mīcis; ut
iaz iductiue in singulis declaratū est; excludēdo etiā pmiti-
nas cās ut timoris z cōfiliū. Et per colligatiā aliorū mē-
broz ad cor nō pōt fieri a deo subita tā fortis z frequēs reso-
tio in corde. Et nec vidēt assignari posse alie cause tā ue-
locis z fortis casus vtutis. Reliquit g necessariūz eē hāc
dispoē esse appropiatā cordi. hec ultima cōtia cōtinet vita-
tem ex sufficiēti enumeratiōe mēbroz; ad qdū nocumētum
pōt seq subit^o vtutis casus z mors. Et ex oluz sermonū
agregatiōe cōclude penultimo; q egritudo hui^o est mala cor-
dis cōplexio z partiū adiacētū cordi. pueniens a materia
commixta ex cholera tenui cū multa aquositate flegmatica
Et sequit ultio q hec mā est; que a sapiētib^o notat cholē-
ra citrina; que est 2° spēs cholē famose z notē maioris fame
noiate. Et post hec aut sup adde q lz egritudo hui^o viri sit
in corde p eēntiā pncipalr; tñ ipa nō leuiter excitat^r; sz peior
sit p colligatiā renū ad ipz cor; que pōt cōprehēdi imediata
colligatiā; per quā renes per arterias colligant^r cordi z me-
diata colligatiā. videlz in 3° dicta; per quā renes colligant^r
cordi per uenas que imediate colligant^r epati. sz hec est col-
ligatiā in 3° noīata; ut patet 3° pmi. cap de cōplēdis dispo-
nib^o. mala igit mā malitia ppiā; qz acuta multū aut malī-
tia accitālī. ppterea q multo tpe retēta z circa eos putruir;
z corruptionē in eis accidē fecit effumās cordi; uel ad ipm
trāslata per uenas z arterias efficit in eo nocumēta pdicta

Et quo sermone cōpleto finalr eligit^r modus regiminis
huius viri. cōsistit enī p in intētiōe rectificādi malas dispo-
sitiones cordis z abscindēdi mās pdictas ab eo. cōsistit 2°
in rectificatione partium renū; ne materiam retineant in
eis pdictorum nocumētoz effectiūam causam. Et q
bus tandem ultimate cōcludē qto studio z labore oportet
exercitare uolentem intelligere speculabilia medicīne.

De regimine per sex res non naturales.

Cap. II.

Caut^o regimē ueniēs hui^o viro administretur
oportet oēs res nō nāles esse alteratiūas effecti-
ue ad infrigidādū; aliquāto magis tñ ad exiccan-
dū; lz enīz malis causa egritudinū huius viri sit
cholera citria. tñ qz ad gñationē cōcurrit maior
pars flegmatis aquosi q cholere. Ideo infrigidantia pmi
gradus aut usqz ad secūdā māsiōē secūdi sufficient; que tñ
oportet esse sicciōra magis ut in fine scōi z principio tertij
gradus. Si r etiam conferūt ei tēperata que sufficiēter rei-
terata remittere possent acuitatem cholere iam pdictē.

Eligatur igit aer z locus habitationis tēperate in
qilitatib^o oibus; pter q declinet ad siccita-
tē eleuatā. vnde fugiat mansiones ppinquas uallibus aut
cursibus aquaz fontaliū. Et caueat etiā a lōga statione in
domib^o terraneis; qdū edificia sint cōstructa reuolutionib^o
circularib^o uel testudinalib^o. Et caueat a flatu uēti septē-
trionalis z ptiū sibi ppinqrū; sed aspect^o loci eius habitatio-
nis existat meridionalis z ptiū orientaliū z occidēaliū eidē
ppinqrū. Et caueat a frigore pedū z capitis; imo teneat
caput suū bñ cooptū pānis duplicatis z pprie in nocte; qre
ueniēs ei est deponē capillos z deponē birreta i nra etate
trufatoria; sz adhūbeat capiteo mediocri magis z bñ calo-

Pro alia re nō naturali exercitiū peditādī ascendēdi z
descendēdi mōtes z uenādī z equitādī motu parū
fortiori q mediocri z gradariū equū equitare sepe nō tñ lō-
go tpe est sibi necessariūz; z uti qete tpe cibationis. Et si
ppter aliquā de cāis ptingeret ipsum nō posse talr exercita-
ri; tñ loco illius cōtinuet frequēter fricationē ab ignib^o
usqz ad pedes z ablutionē pdictarū ptiū ante cenā per du-
as horas factā cū lixiuio uel cū aqua maris uel cū aq deco-
ctionis calamēti ruthe mēta stri pulegiū in diebus hyemis.
que tñ refrāgant in estate cū folijs rubi burse pastoris plā-
taginis violarum salicis z vitis. Reliquo aut tpe quiescat
non tñ sedendo super lapides; nec decubendo super spina.

In tertiā vo re nō nālī. s. somno z uigilia se ita babe-
at q ei dormire per spatiū satis lōguz est
cōueniēs ppter necitatē digōnis ciboz z mæru pdictaz.
Et caueat tñ dormire subito post cibū; imo neqz sub flatu
uenti; sed expectet trāsitiū vnius bore aut duaz post cibum.
Et caueat dormire sub radijs lune; neqz respicere; imo
ei necessarium est prius super dextro; deinde sinistro decu-
bitum facere; z magis super uentre q super spina. Et ca-
ueat a decliuitate capitis sui; z summopere memoret q tpe
dormitiōis uestes eius nullo modo cōstringant spinam;
neqz pectus; adeo ut perducatur ad disniam z crescat ei
motus tremulus cordis per modū superius declaratum.

Pertrāseundo vo qrtā re nō nālē; qz iste vir
est modicū leuis ad iracūdiā;
Ideo illā euitare debet; ppterea qz est passio mēbrū q suspe-
ctius egrotat in eo z est cor; etiā qz iste vir habet uenas no-
tablr plenas aquositatis. que facillr ebullitionem recipere
potest ab angustia ira furore z iracundia. que oia sunt ac-
cidentia inter reliquas passionēs anime eidez suspectiora.

De penultia re nō nālī. s. de replōne z ianitiō-
ne pmitēdū p; qz hic nō intēdit^r
ad ista duo put respiciūt mās humorales qtitate aucta uel
diminuta; sed solū intēdit^r hic ad replōnē ex pte potum z
ciborū; in qbus dubito qz iste vir frequētius errore z faciat
q ab eo fugiat; ppter qdū ponēde sunt aliqre regule de con-
ueniētiā cibi z pot^o p qdū examinet seipz z corrigat z regat.

Quare p^o est. q^o neq³ suasiomb^o socioz uel alioz cibuz z potu accipiat: nisi ad ipsa duo nerus z nalis incitauerit appetit^o z nō medosus. ppter qd cū fastidio q^oliter cūq³ in stōcho pcepto nullū accipiat potū neq³ cibū sicut est cōsuetudo apd plimos de sna p^oia iuitates socios qui dicūt: faciamus sanctū iōanē. ¶ 2° reglā. q^o nullū accipiat cibū qui an deglutitionē nō fuerit bñ masticat^o. qui enī odit vitā suaz cibū deglutiat sine masticatione ueniētī: hoc enī plimos boiuz frequēt^o interficit gula q^o enī s. 3° pmi. cap. de regimie p cibū z potū. ¶ 3° regula. q^o cibaria oīa vitet artificialr pparata in nasis ereis: que picipāt uenositate aduersante cordi. 6° quarticolligēdū. ¶ 4° reglā. q^o nullū cibū tāte q^o titatis accipiat: q^o per ipz picipiat in stōcho pōdus uel tēssio: neq³ per multū potū fluctuatio. ¶ 5° regula. q^o nō assuescat in vna cibariōe plura z diuersa fercula sū accipe cōsuetudinē sue pūcimo sufficiunt ei cibaria duo diuersarū spērū: sed q^oto magis cibaria coicant in specie: tanto eidem erūt ueniētia magis. ¶ 6° regula. q^o nō frequētet comedē cibaria aptitudinē intrinsecam hūia ad sui corruptionē: uelut est in vna mensa comedē lac cū ficub^o z aceto falsis z acutis. ut sinapismō raphano cepe: z siliabus: in quo nō pauci delinquent. ¶ Ultima regula de potu est. q^o siue multū sitat: siue nō: nō debet potus q^otitatē multā in vna vice accipe: imo mēsurā potus in plures ptes diuidere. hec de quinta re nō nali.

De ultima vō re nō nali. s. de spālī ordie cibationē pmi cēdū p^o. q^o regimē ex pte istroz absolute cibaliū non posset eē sufficiens ad curā dispōndū buius nobilis viri: ppte rea q^o talia oīa opant in corp^o p^ocise a mā. z eēt augmētatiua lapsus māliter: aut saltē nō essent sufficienter reductiua uel pseruatiua. que duo opz fieri per cōrietatē ad lapsuz tan q^o illius corruptiua: q^orecibaria oīa sua refragēda sunt cū olerib^o z rebus in qb^o in posterū fiet mērio. ¶ Eligat igit panis bñs parū de fermento z sale parum plus q^o cois panis: z sit depura simula bñ coctus absq³ tostura z bene fermentatus z non aq^oimus. ¶ Cibi vō de farina aut de pasta facti ut lagana z silia oīa dimittant^o. Et si panis ei^o aliqui fuerit cū modico plueris feniculi factus laudādu esset. ¶ Carnes vō eligēde sūt vitulie: caprie: castratie. Et de syluestrib^o leporie gazelline. ¶ De uolatilib^o vō gallie: pulline caponea. Quū minutarū: p^odicuz: fasianoz: turdoz: z cōsimiliuz sūt sibi utiles. Carnes vō porci domestici uel syluestris assate sunt bone ei. Elize aut magis tamē macre q^o pingues ualde. ¶ De plātis vō ueniūt blete: spinachie: portulace: lactuce endiua z encurbita suis epibus: quoz tamē oīa aut ipoz q^olibet refragēda sunt cū feniculo petrosillino: mentha: saluā: rosmarino: z siliabus plantis calidis. ¶ Et inter reliq³ nō omittat ut in oīcibario utat mellissā: aut buglossā: z scabiosā: que a Rasi vigesimoz cōtinētis: uocat herba militis. ¶ Et utat etiā sūmope thimo: de quo magnā copā in uenietin mōtib^o p^oie sue. z est plāta radices plures hñs: cuius ramuli multi cū folijs minutis sup terram spargūtur si milib^o folijs bysopi: uel rosmarini. sunt enī virida folia nō ita magna sicut p^odictorū mollia: z delectabilē odorem fla grātia cū rūpūnt: z est plāte stipes a terra elenatus: mēsurā minori q^o cubitali: in sūmitate cuius repiunt flores ad citrinū declinātes suauissimū odoris: cuius v^o p^oma est calefacē z exicare in sine scōi g^oduo. z 2° v^otuū est apire dilatare oēs ptes pectoris: z p^oie cordis: reddē ipm paratū q^o tū ad debitā dyastolē z systolē. z tertia v^otuū eius fumositates oēs melancholicas z flegmaticas: z mās tales a corde distrahere: z sensib^ol^o z insensib^ol^o edare. ppter qd cōfert melancholici tristib^o cardiacis: saltuosē: tremulosē z dyaphoreticē. Et sum ego certus q^o bi^o plante solus usus perducet istum viruz ad sanitatem cōpletā. ¶ Sitr cōfert ei usus o^ogimi: gariofilati: z folioz calēdulez: folioz tarcon moderate mēz. ¶ Caules aut z plātas melancholie generatiuas z excitatiuas euitare debet: uelut coriādruz z alia sibi paria. ¶ De leguminib^o in sūma euitare debet oīa: z maxie ipoz corpo-

ra: z p^oie lentes a qbus uelut ab igne fugiat. Si tū q^oq³ accipe uellet cicera rubea z alba: z p^oie cū semine feniculi uel petrosil. nō sunt ei denegāda: ppter qd usus farris: neq³ ordi placet. Risum vō coi pparatione cum emulsione amigdalaz factū est sibi bonum: z pulces facie cūz simula de frumento. pānicū aut z miliū dimittat: nisi cum lacte pparet caprino uel iumento. ¶ De radicib^o vō ueniūt ei remisse calide: aut ad tēperamētū declinātes: uelut sunt rāpūcioli noiati locuste: uel radicle. Sitr etiā carote sūt ei utiles z pastinace syluestres bācie noiātē. Cepe vō alleū z bulbos z rapban^o dimittant^o. ¶ De fructibus vō ueniūt ei amigdale z ficus recētes z sicce p^ofica bñ matura z vne dulces z p^ouna bñ matura z ualde dulcia z poma apia z mūsceta solida dulcia z aromatica. Et pira etiā dulcia z muscata suo tpe z granata dulcia u^o mūca z sitr cerasa. fruct^o vō acres u^o acetosi uel stiptici: ut pira solida citonia granata sorbe nespilla z p^osiles oēs dimittant^o. ¶ De aromatib^o vō ueniūt ei macis capil. ue. que ambo tēperata sunt z sparguo cū eis z cinamomū in puo usu z crocus z feniculus z anisuz. Uti vō pipe trū genex cūz cūbē galanga nuce mus. z siliabus in parua q^otitate z moderato usu etiā est ei ueniēns: z p^oie si talia cōfrāguntur cū tēperatio iam p^odictis: z cōficiant cū eis cibaria. ¶ De his vō cū qb^o cōdiunt cibaria plerūq³ laudat^o succarū z sapa. Mel vō in puo z moderato usu accipiēdū est. nisi cū frigidis tēperati p^oie cū agresta uel succo gnatoy mūcoz z plātis fridis supra noiatis. Acetū vō noiātū acutū sit ei in paruo usu. Succus aut arāciy z limonū laudabilis est cū succaro refractus. Olei vō usus bonus est ei de oliuis uel amigdalis. Butyrum vō nō placet mibi h^o sit contra foroiulientes. Pinguedo vō anatis galline z porci colata est sibi bona. ¶ De p^oditis vō cōcedant^o rape z oliue z bācie cōdite z secacul cōditū. z est byringus plāta quedā cui^o radices nodose sūt exterius rubee inter^o albe sapore dulces. Cui^o stipes parū magis pedali eleuat^o a terra pducēs folia virida subalbida acuta uelut spina: z facit florē stelle celesti oīno simillimū. Igit^o hui^o plāte radices cōdite sunt ei ualde ueniētes: imo z recētes crude comeste aut elixe z sub cineribus cocte cum sapa oleo z aceto: sale cōdite: uelut carote sunt ei ualde utiles. Et napi etiā cōditi sunt ei laudandi. ¶ De p^otib^o vō aialū fugiat cerebry caudā z nētres eoz z pulmones. Epata vō z p^oie aialū p^oguū uolūtatiū uel peditatiū sūt ei ueniētia. pter q^o eoz que in aqua degūt. ¶ Propter qd pisces magnoz corpoy z antiqui vicosi uel limosi ut tūche anguille cācri z siles: imo z stercorib^o viuētes aut in fundo aq^orū enitādi sunt. ¶ Pisces vō viuētes in fluuijs z fontib^o dyocesio ei^o uelut māriones temali capedani lucij menule z cōsiles a coi fama approbati rubeas carnes hñtes uelut torretine aut albas: uelut uarioli uel oēs solide substantie carnes ut rūbi z cōsiles cōcedant^o ei: siue elixi fuerit siue a stati. ¶ Et placet mibi p^oscis q^o meruit sibi nomē regia: pp magnitudinē ei^o: z q^o carnes bēt satis digōni p^optas z a limositatib^o bñ purgatas z nutritiū exhibet non ualde viscosuz: ergo exhibeant^o ei.

De potu at ei^o eligat^o vinū colore albū substātia tenue bñ dyaphanū sapore ad dulcedinē icliatū nō aut ualde pōticū uel acerbū potētia sua satis elenatū: z si nimidū fumo suz esset cū corrigēte refragat^o: qd meli^o erit si non indigebit. ¶ Si aut ppter ei^o fumositatem opteret ipm alterari: tunc cōfrangat^o cū aq^o decocta de electo puteo arenoso uel fontib^o celo z aeri discooptis: que sit in frequenti usu boiū dyaphana nullo abomiabili sapore u^o fetore p^oicipās: z in cuius alueo non iueniat^o multitudo ranaz anguillarum aut sanguisugaz. Tali itaq³ aq^o que cocta sit adeo ut cadat ei^o gnta pars q^otuor remanētib^o vinū eius limbet^o. Et si cum bac aq^o coqueret^o succaz taberget bonū eēt ei. z p^oie magis in tpe hyemis. Si autē perciperet in stomacho nauscam mollitiem uel lassitudinē: tunc op^oimum esset ut p^odictam calibeatā efficeret. Ita q^o in duab^o situlis eius bis extingue

ret frustuz calibis ignitū absqz rubigine aliq. ¶ Dieb^o aut ueris a medietate februarij usqz ad medietatē mēsis marij in quo tpe tales egritudines solite sunt inalescē. Laudare ego ut ab oi vino abstineret saltē per vnā mēsez: z biberet clarū per hūc modū factū. R. aque electe ut pūs ficulas qtuor. scdoarie. 3. j. ligri. rase z bñ mollis. 3. 5. macis capil. ue. añ. 3. iij. coquant^r usqz ad cōsumptionē q̄rte ptis lēto igne: tūc ergo addant eis succari 2° coctionis lib. iij. z itez coq̄n tur usqz ad cōsumptionē 4° ptis. Post hoc totū colet per pannū spissū z bñ mūdū duab^o vicib^o z ponat in uasis vitreis uel lapideis vitreatis: z reseruet usul. De hoc ergo bibat in potu solo per. x. dies aut saltē per mēsez vnū. Hoc in sūma ē regimē hui^o viri p mēsurā sex rez nō nā lū sibi eligē^m

¶ De regimine huius dispōnis per medicinalia. Cap. iij.

Regimē ipsi^o medicinale per itētiōes z istā diuī dēdū est i duo capla. ¶ Et p^o qdē narrabit mōdū obfūdū ab hoc pncipio decēbris usqz ad finē ianuarij futuri. 1444. ¶ 2° vō caplm tanget curā canonici pcessus fm itētiōes z istā neces-

saria: si eidē fuerit oppozuna q̄scribet mibi. Spero tñ q p ea que in p cap nūc sribent^r feliciter curat^o erit. ¶ P^o cuius primi capituli expeditione decem remedia eidē sunt applicāda: fm modū qui nūc sequit^r. ¶ Quorū p^o est. R. gnoz fisticoz electoz. 3. ij. gnoz pinearū electaz. 3. j. capil. ue. macis corticis citri. añ. 3. j. florū bugloz. 3. iij. cinamomi elcti. 3. j. garof. nucis mus. galāge. añ. 3. 5. anisi ligri. añ. 3. 5. biaciti smaragdi saphiri ossis de corde cerui. añ. 3. j. marga ritariū electariū. 3. ij. folioz auri numero. viij. syru. acetosita tis citri z de limonib^o. añ. 3. ij. succari al. 3. iij. 5. coquat^r succaz cū aq mellisse: i qua pūs bullierint violaz rosaz z floz nenus. z labrusce añ. 3. ij. in lib. ij. usqz ad cōsumptionē medietatis. Lū ergo in tali aq coctū fuerit succaz cū syrupis usqz ad bonā viscositatē supaddant ei spēs oēs p se pulueri gate subtiliz: z fiat elm. de quo hic vir accipiat oi mane in aurora coclear vnū z tardet cibū ad minus q̄tuor boris: z tertiā pte coclearis accipiat in sero q̄ nādit ad lectuz: z ita cōtinuet ipm usqz ad medietatē mēsis februarij. In boc enī sustētat cōplemētū sue curationis a tremulo motu cordis.

¶ 2° vō pncipale remediū est hoc. R. aloes abluti. 3. 5. ossis de corde cerui: biaciti: smaragdi. añ. 3. 5. salis idi. 3. 5. lapidis lacu hī z armeni ppatoz. añ. 3. 5. reubar. elci. 3. 5. dyagri dij. 3. 5. forment^r pille de oi. 3. vj. de qbus accipiat vnā oi 4° uel 5° sero parū añ cenā. Et si nēter eius nō remaneret due nēter fluxibilis: tūc accipiat duas de eis: aut saltez accipiat vnā oi tertiō die usqz ad tps passignatum. ¶ 3° remediū est. R. macis capil. ue. corticis citri. floz buglosse. añ. 3. ij. ligni aloes. 3. ij. origani: cinamomi: folioz uel seminis basiliconis mellisse. añ. 3. j. been al. z ru. croci spodij de canna: coralloz amboz. añ. 3. ij. folioz auri numero q̄tuor: ambre oriē talis. 3. j. musci. 3. ij. fiat oīuz per se puluis. z fiat ex eis sacculus cordialis in sindone de gna retorta quē semp portet sup mamilla sinistra extensum: z si haberet duos ex eis: ita ut pmutaret vnuz omni sine octo dierum z de illo transiret ad aliū pmutatiz melius esset. ¶ 4° remediū est hoc. R. elarij de lepore cōbusto lib. 5. vitri cōbusti: lapidis spōgie: lapidis lincioz iudaici. añ. 3. 5. se. saxifragie: z milij sol: z spargit: z florum altee ana. 3. j. 5. oximellis squillitici. 3. ij. penidiarum. 3. j. 5. fiat electuariū: de quo vir iste diebus inter medijs quibus nō accipiat pillas supascrip̄tas. accipiat coclear. 5. per borā añ p̄adium: z tātūdem añ cenā: z hoc est 2° singlare remediū ad sanitatēz recupandam sibi efficac. ¶ 5° remediū est. R. radicis saxifragie: se. apij: radicis pentablonis. añ. 3. j. serapini oppoponacis aristol. ro. añ. 3. j. 5. olei de scorpiōib^o. 3. j. olei nardini. 3. ij. olei de piperibus. 3. j. floz altee. 3. iij. cere. q. s. fiat vnguētum mediocri viscositatis. De hoc itaqz vnguēto saltē trib^o vicib^o in septimana inungat totā spinam a medietate spatularuz i ferius: z supponat pānū bñ calm suffumigant cum puluē oppopo. z li-

gni aloes: z est etiā hoc de spālib^o ad sanitatē illā requisitis. ¶ 6° remediū est hoc. R. aque saxifragie: sparagi: bñsci: z apij. añ. lib. 5. aque cretani marini lib. ij. misce: z de istis aqs aliqñ ponat in ferclo z potu suo. Et si aliqñ de his biberet cyathū. 5. añ cenā cuz aliq succaro esset sibi ualde utilimū: repiet aut plātā cretani marini in ciuitate Venetiaruz z est plātā super litt^o maris iuēra: cui^o qdem radix grossā est paz p min^o grossitudie brachij 3z ei^o etatē substantia qdē pinguis mollis cuz notabili vinctuositate colore in superficie ei^o viridis ad albedinē refractā z citrinitate declinans alba in cētro cū sapore dulci picipans salso parū per acuto: a qua eleuat stipes superficie terre spāsus nodosus lōgus grossus z pignus: cui^o folia in figura filia sunt folijs camelcontenigre dēfiora tñ z pignia ualde: in cui^o folioz extremitatib^o armata est hec plātā acutis spinis ualde solidis: hec qdem est de plātis mirabiliorib^o ad aperiēdas opplōnes oēs: z p pte renū educēs ab eis trūbos petalla mucos arenas z lapides: cuz qua corpora multa liberant z pseruant a frenesi. Et vide Dyascoridem z alios de ipsa memoriā facientes. ¶ 7° remediū est hoc. R. spērū dyambre descriptiōe Mes. i antidotario distinctiōe p^o. 3. j. macis corticis citri ligni aloes spodij de cāna sandara. añ. 3. 5. fiat oīum per se pluis. In cuius fine ponant ambre. 3. xv. de hoc g puluē saltez in septimana bis uel ter aspgat p̄iorā capitis a coronali cōmissura pericessum sagittalis usqz ad sūmū ei^o per latitudinē 4° digitoz z est efficac ei ad aperiēdas opplōnes anterioris cerebri z ad euaporādas z ostrabēdas mās que p sepe rematigant ad lacunam in inferiori pte cerebri suppositam. ¶ 8° remediū pferēs ad oēs fere dispōnes ei^o est hoc. R. seinz q̄tuor coium frigidoz minutissime iciscoz. añ. 3. 5. se. endiuie scariole z acetose cetrac adianti pollitrici capil. ue. 3. ij. ligritie rase. 3. 5. anisi dulcis. 3. j. se. spagi. vitri cōbusti lapidis iudaici. añ. 3. j. 5. puluerigent^r oīa subtiliz z cōmiscantur cū tripla q̄titate succari albi. De hac g tragea iste vir accipiat in brodio frequēter coclear vnā deglutituz imediate ante cibum est iterum de melioribus sibi necessarijs. ¶ 9° vō remediū est. q̄ iste vir in medietate mēsis ianuarij a 5° die lunaris illi^o mēsis usqz ad 5° eius faciat sibi fieri flobotomiā de basilica sinistri brachij sub cubito inuēta. hoc enī pncipalr aduersat repletioni uaporose: ut scribit^r xj^o tertiij. cap de canonib^o curationis cordis. etiā euacuat mām sanguineā z alias eidē cōmixtas. per ipsam igit extrahant^r sanguinis. 3. iij. uel. v. hora electa z uentre pūs lenito. ¶ 10° vō z ultimum remediū est: ut iste vir studiosus existat in opatione uenarū emorroidaliū: per has enī sufficiēter poterit diuerti z euacuari mā oīum suarū egritudinū: z pprie cuz fuerit mediocriter fluētes. pōt aut multis modis uel in stris apire eas. ¶ Et pmo qdem frequēter sedēdo in aquā calidā decoctionis radicū apij petrosilini epibimī zc. ¶ 2° vō post illud fricādo eas cū pāno bisello uel de lino medio critter aspero. ¶ 3° vō fricādo eas cum aspiori parte foliorū fici. ¶ 4° cum folijs cōsolide ma. ¶ 5° cum folijs plātē sanguinarie quā multi polygoniaz uocant. ¶ 6° fricando eas cuz felle tauri. ¶ 7° super eas apponēdo uētōsam magni orificij totū circulū ani includentē z eueritentem ad extra. ¶ Cuz istis itaqz igenijs uel cū ipoz altero cū apte fuerint emorroides pmittant^r fluere: ita tñ q nō pducas ad debilitatem quam cognoscere poterit. ¶ Per capitis debilitatē grauitatem scotbomiā aut uertiginem. ¶ Similiter tamen per difficultatem anbelitus. ¶ Et tertiō per totius vniuersalem debilitatem. ¶ Et 4° per impotentia ad motū pgressuum. ¶ Et 5° per sitim z stipticitatem uentris. ¶ Cum ergo hec accidentia uel ipsorum aliqua apparuerint statiz procuret restringere eas: emplastrādo fiteri cuz albumine oui conquisando cum puluere mumie terre sigillate boli ar. z san. ora. z sic felicitabitur eius cura ad sanitatēz quā sibi reddere z cōseruare dignetur summus omniūz saluator sui pietate ad laudes eius perpetuas. Amen.

Consilium. II.

De quadruplici mala dispositione. videlicet. De mala complexione frigida et humida cordis cum uli tota debilitate et extenuatione. De debilitate stomachi in appetendo et digerendo. De mala complexione renu calida. De uli oium membrorum debilitate ad motum. Diuidit aut consilium in capitula tria. De causis dietarum dispositionum. Cap. I.

Dispositio

bonorabilis viri Leonardi de Tridento est

multiplex et multis egritudinibus et acciti- bus complicata. Prima est mala complexio cordis frigida et humida. Amplius in ea apparet humiditas quam frigiditas. Ad hanc enim se quis uis corporis debilitas puitas tarditas et raritas pulsus cum lenitie notabilis: ita ut quicquid pluribus diebus in neutro brachiorum pulsus inueniri possit: in maiori vero euentu ualde puitas repitur et penerat: hinc tate puitatis non existat sicut soluit. Est etiam ad hanc consecuta corporis assumptione et extenuatio. Mala enim complexio cordis et calida quam frigida est causa consumptionis et ethice corporis: proprie cum est fortis uel longa. XI. tertij. cap. 4. Ad hanc etiam consecuta est magna in stomacho debilitas in appetendo propter multam humiditatem in ore stomachi factam que appetitui multam aduersat: et quia humiditas hec malis est propter ipsam stomachus sepe dyaria flegmatica et lieteriam incurrit. 2. principalis dispositio est mala complexio renu calida et si. que siue naturalis siue accitialis ex multo coitu: si puitate uentris: longo decubitu super spina: uel propter vnguenta calida quibus super spina usus est: acciderit: etiam epati coicata est siue ab epate ad renes multiplicata: non multum ad opari repugnat in proposito. 3. principalis dispositio est uis oium membrorum motus debilitas: et maxime anchae: genuum: et pedum et propter quam progressus motus et sustentatio mollis corporis impeditur: et alia quedam aliquando appetant accitia: hec sunt principalia et aliorum cause quibus remotis alia facile curabuntur. Pone tur igitur succincte modus regiminis ex parte rerum non naturalium secundo medicinalium ordo utilium percurratur.

De cura per regimine sex rerum non naturalium. Cap. II.

Almera in qua bitat debet esse aeris calidi et humiditatis in qua tamen siccitas sit notabilior: et beat aspectus orientalis ab aqua uento limosis superfluitatibus humiditate edificiorum uel murorum puata: in qua sepe fiat ignis ex lignis lauri: iuniperi: abietis: laricis: rosmarini: cyprissus: et filibus. Sepe etiam suffumigetur cum pice greca corticibus abietis: laudano: et ligno aloes super igne consparatur. Mane ante prandium et postea ante cenam conetur et exerceat. exercitatio siue per cameram cum baculo securatur: uel brachijs alienis appodiat: et faciat hoc quantum sine nocumeto tolerare possit. Post cibum vero et alio toto corpore quiescat. Et si exercitari non possit (ut dictum est) mane ante prandium faciat fricari antechas: genua: et pedes cum panis leuiter calidis per tertiam partem hore: et postea fricentur cum subtilissimo puluere ligni cyprissi cum modico uini comixti calido. Deinde ligentur et suis caligis vulpintis calcientur. Dormiat vero non subito: sed per duas saltem horas post cenam capite bene coopto et elevato. prius super dextro: deinde super sinistro latere reuolutus. Decubitu vero super spina uelut ab igne fugiat. Possit autem dormire. vii. uel viii. horas. Alio vero tempore toto vigilet. Diurnam vero dormitionem oino fugiat: saltem per totum mensem martij: nisi propter aliquod accitum somnum nocturnum interrupisset. Non sit angustiosus et despatus de impossibilitate curationis eius. Neque in alijs accitibus animam multum tristatibus inuolutus permaneat. sed bene et audacter in potentia saluatoris Iesu Christi confidat et propter: qui sua remedia vigorabit in posterum. Et coitu etiam quantum est possibile dicere uel scribere caueat usque quo perfecte uirtutum integritati uel fortitudo restitutus erit per ipsum enim in ethica et picula irremediabile pduceretur ualde cito. Ciborum assumptionem multum oino fugiat: cum enim sepe propter stomachi debilitatem acquisitam a lapsu cor-

dis quantumcumque se bene regat in cibis adhuc sepe uomitu incurrat quanto magis si stomachum superfluis oneraret cibis. Accipiat igitur potum et ciborum tantam quantitatem ut ad stomachi grauitatem exclusiue ducat. Melior enim cibationum est que non efficit stomachi grauitatem et extensionem: sicut melior potum est qui in stomacho non fluctuat et natat. 3. pmi. Evacuaciones autem multas et frequetes effugiat: quia complexione sui corporis debile cito finiret. Inanitionem autem ex multa abstinentia a cibis et potibus fugiat. Corpus enim eius aridum in siccitate confirmaretur incurabile. Bis igitur in die naturalis comedat secundum quod sibi datus est ordo. Si autem propter debilitatem subuentione indigeret: accipiat mane in aurora et per horam ante cenam cyathum unum brodij pulli uel caponis cum succaro calidum. Utat panem recetum duorum dierum bene pinato frumento cocto non assato ex puriori parte farine facto. Utatur carnibus vitulinis agnitis capretinis castrati porci domesticis et syluestribus teneribus non ualde pinguibus elixis et assatis non ualde coctis: caponum pullos predicti fasianorum turdorum columborum puorum starnorum fracolinarum leporum cuniculorum gascellorum. i. capreolorum. alias dimittat. Utatur piscibus fontalibus prius luceis temalis et silibus. Carnes salitas et pisces fugiat. Utatur ouis recetibus oimodo preparationis nisi frixis. Uti possit non multum sepe caseo recetum non ualde viscoso: et lactis usus precocci placet. Utatur oleo bono citius quam butyro: et quicquid accipere possit butyro: sed non frictum. Abstineat a actucis spinachijs endiuiis portul. cucur. bleta. Utatur leaulibus carotis metha petros. boragine quantum possit feniculo et alijs herbis calidis. Utatur multum iusculo ordeis panis co ciceribus rubeis et aliquando albis. Caneat ab usu pomorum piroz et uniuersum oium fructuum frigidorum et humidorum et crudorum. De piris autem coctis quicquid datur licetia. De fructibus siccis placet amigdale in cibis et fistici et pinee et in frequenti usu non placent: quia nocent stomacho. Auellanas assatas aliquando accipere possit. Castanee fugiantur. Passule placet oimodo: et uere nostrorum motum sicce. Mel nullo modo placet: sed succaro utatur ad libitum. Aceti usus quicquid utilis est. Succus granatorum aranciorum et agreste placet: et inter cetera limonibus utatur sepe ut mundificet renes eius. Pipe et alijs speciebus calidis utatur cum temperamento ne multum inflamentur et exsiccentur ipsum. Silr ab aniso et ciminio caueat. Rape adite conuenienter summe placet. Olive etiam si non sint multum salites sunt bonae sibi. De sectionibus uti possit cofectione de amigdalio de pineis de fisticis et de auellanis. Silr citro cofecto cum succaro et corticibus aranciorum: de alijs non ualde curet. A pastilibus cibis caueat oino et ualde salis. Potus eius sit uinum album clarum subtile odoriferum boni saporis ad dulce leniter inclinatum nullo modo brusculum uel poticum uel acre. Nec debet esse nigrum obscurum grossum aut turbidum. Et si habet uinum ualde fumosum limphet cum aqua decoc. milij solis. Tempore vero calido cum aqua sola precocia.

De cura per medicinalia. Cap. III.

In regimine vero medicinalium interdat semper cofortationi cordis cum cibis et potibus. Quare utatur aliqua quantitate aque buglosse. hec fuit aqua que ipsum quassimortuum suscitauit ex qua in uino cibus et oibus ipsum uti faciebat. Ponas igitur ea uel eius radice semper aliquid in cibis: et aqua sublimationis eius ponatur in potu: uel loco eius accipiat borago: uel de uino ad aliud permutatio fiat. 2. est quod in ferculo ponatur de puluere ligni aloes quantum est granum ciceris rubei. 3. est puluis smaragdi simpliciter acceptus. 4. est usus enule in cibis. 5. est usus margaritarum in eis. 6. est usus confectionis istius quam mitto de qua uti potestis semper ante cibum et postea placet. 7. est portare anulum cum rubino electo. 8. est portare corallum ad collum et uti eo in cibis. 9. est comestio cordium animalium. 10. est odorare muscum frequenter et crocum et basiliconem. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

pentur iste species quas portatis. ¶ Item accipiendo alii qui vna de istis pillis q̄s portatis q̄n ueter esset stipticus.

Secundo v̄o puidendū est renib⁹ eius qui ex multa caliditate adurēdo hu. aggregat in seipsis multitudinē harenulaz grossaz et māeruz multaz. ex q̄rum lōga statione in eis et coicatione in eis facta per nervos oriētes a spōdilib⁹ renū et alchatin tāra facta est debilitas in anchis genib⁹ et pedib⁹: quātum pres ille in suo motu et sensu vigeant per spūs sensibiles sibi delatos per nervos a predictis locis a nucha oriētes. legat p̄ma p̄mi. doc. 5. et p̄mo Almanf. ¶ Hic igit puidēdū deduxi p̄mo cū hac vñctiōe quā portatis ex qua a media spina inferius renes et tota spina vngant usq; ad fiteri semel in die leniter calida. ¶ 2^m ad eīdez intētiōē pro renib⁹ est ut utamini isto eluatio q̄b solēniter mūdificat renes et uescit: et educit trābos lutum et saniē: de quo accipiat is oī die quātum est nux mus. per 4^{or} horas antep̄adium. Et si tēdet nos accipe ex eo oī die accipiat is in septimana q̄ter ex eo coclear pro vice. ¶ 3^m ad eādem intētiōem est ut oī sero per horas duas ante cenam accipiat is coclear medium horū seminum p̄fectoz mastica do sicut coriādrū: et deglutiedo ea. ¶ 4^m est. recordamini comedere sepe de lacte ouis cum alijs cibariis cocto.

Attendēdū in sup stōcho magna diligētia. Appetitū itaq; et digōnē eius cōseruat cōfectio cordialis sepius noiata in cōfortatione cordis. ¶ 2^m est usus menthe cocte et crude etiā in cibis. ¶ 3^m est deglutire frequēter vñd granū masticae an cibū. vigorat enim digestiud. Si v̄o accipiat post cibū cōfortat appetitum magis. ¶ 4^m est accipe aliqñ cyathū. 5. aque decoc. ligni al. bene succarate. ¶ 5^m est uti sup cibariis suis more aromatū pulvere subtilissimo ameos. ¶ 6^m est portare sup stōcho plumaceolū factum de pilis leporis cum sua lana tota uel de pluma vulturis factum. ¶ 7^m est vñctio ista ex qua stomachus mane et sero an cibū vngat et supponat ei pānus suffumigatus thure. ¶ 8. olei de mentha: de pulegio añ. 3. j. olei de mastice de mirto añ. 3. 5. galie mus. storacis calamite: ligni al. laudani añ. 3. j. ambre. 5. iij. cere. q. s. fiat vnguentus leue. ¶ 8^m est cerotum istud. ¶ 9. refine clare. 3. j. laudani storacis ligde. añ. 3. iij. ligni al. ameos absinthij. añ. 3. 5. foliorum et se. basiliconis: cardamomi maioris. añ. 3. j. cere. q. s. fiat cerotū sup pāno de grana bñ glutinosū in forma scuti: et semp assistat stōcho. ¶ Balnea et lotiones totius corporis et capitis pro nunc nō placēt. Hec sunt que mihi utiliora visa sunt pro dispōnib⁹ uestris. Si aut receptis supra dictaz medicinarū indigebitis scribetis et mittā. Non enim eas curauī scribē: q̄ medicinas habebatis. Deus aut oipotēs et saluator Iesus Ch̄istus bec oīa cito deducat.

Consilium. II 6. De motu cordis tremulo.

Similitudines cronice māliter l̄ fixe remaneant in plurimis m̄ istaz imo fere oībus videt esse hoc accis inseparabile q̄ reuoluunt ad magis affligēdū in uere et autūno: ut claudis i snia hypp. et cōmētatoris 3° affōz sermone illo. Vere q̄dez manie melācholie epilepsie appopleisie et.

¶ Propter q̄b nō est mirabile si mot⁹ pulsus cordis: et q̄q; tremulus mot⁹ ei⁹ in bonorādo viro Simone de rodigio infestat ipsū magis in uere et autūno q̄ t̄pib⁹ alijs. ¶ Pro cuius q̄dē regimine l̄z als cōsiliū sibi erexerim satis pueniēs in quo p̄mitto regimē expte sex rerū nō nāliuz ab eo obseruari debē: tñ p̄ter illud q̄tuor remedijs in p̄ntiarum videtur mihi ei puidendū esse. ¶ Prīmū itaq; istoz est: ut q̄citi⁹ est possibile fiat huic viro flobotomia de basilica dextre partis posita sub cubito mane uētre lubricato et cibo iā a stōcho deposito et p̄pe ortū solis per borā. j. 5. per quā ezbantur. 3. iij. uel. v. sanguis. ¶ 2^m in str̄m est: ut die immediate sequenti

hic vir accipiat hūc potū. ¶ 3. sy. de corticib⁹ citri reubar. de citi agari. añ. 3. ij. succi rof. 3. vj. 5. spice. añ. 5. vj. salis gēme. 5. ij. succa. al. q. s. Accipiat mane cū. 5. cyatho aque decoc. floz boragis calefacte et postq̄ accepit tardet cibū suū boris ad min⁹ q̄tuor. ¶ 3^m in str̄m est: ut postq̄ fuerit euacuat⁹ cū p̄dicta medicina: tūc oī mane accipiat. 3. iij. in fr̄scripti electuarij et de eodē accipiat. 3. j. 5. per borā vñā añ cenā: et tātū dē accipiat de eo in sero q̄n uadit ad lectū deglutiedo ipsū et si nō posset bñ deglutiri p̄pter aboiatiōēz stōchi: tūc bibat ipsū cū. 5. cyatho aque bugl. calefacte. ¶ Cui⁹ descriptio. ¶ 3. dyamusci dulcis sp̄z eluarij de gēmis. añ. 3. iij. 5. fisticoz 3. ij. doronici se. basiliconis been al. et ru. croci. añ. 3. j. floruz rosinarini. 3. iij. succari al. 3. iij. sy. de corticib⁹ citri. 3. iij. in fundant fistici in bonā malua siā calefactā per dies tres. de inde ultimare terant et incorporent cū sy. et suc. iuicē bñ coctis et additis sp̄b⁹ fiat eluariū. ¶ 4^m in str̄m est: ut q̄n accipit eluariū p̄dictū imo fere oī alio t̄pe accipiat de istis pillis oī 4° sero vñā pap̄ añ cenā: q̄rū descriptio. ¶ 3. aloes p̄parati. 3. ij. reubarbari elci. 3. j. agarici. 3. iij. beē al. et ru. croci macis sal idī. añ. 5. iij. cū succo bugl. fiat pille pro oī. 3. vj. Istis 4^{or} remedijs iā expeditis scribat de statu suo. puidēbit enī sibi succēssue de applicatiōe remediōz fm opportunitatē.

Consilium. II 7. De motu tremulo cordis cū discrasia frig. et hu. cordis pectoris stomachi et capitis et cū dolore in genu et canilla.

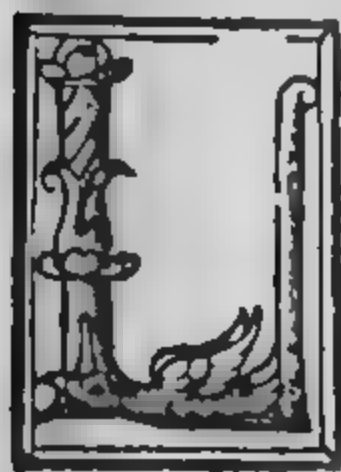

Si bonorādu et moratissimus hugutio delonico laborat trib⁹ dispōnib⁹ q̄b alias labore igēti satis remedia adhibui que diuina spirāte grā securane rūtīpm ab igēti piculo. ¶ Erat enī in toto pectore et corde eius mala cōp̄lo fri. et hu. tremulū motū cordis in eo efficiens.

cui⁹ mālīs cā erat flegma mucillaginosū et aq̄sūz tāte q̄ntitatē q̄ nō raro pducebat ipm ad vñsiā p̄iodicā que sibi motē subitā minabat per modū suffocationis ab illa mā pneñtiis p̄hibēdo i spirationē et respirationē cōgruas. Et l̄z bec dispō iesset ei in pectore per eēntia p̄ncipalr. fm magnā m̄ p̄tē depēdebat a capite mās flegmaticā p̄dictā et aliqñ salas ad pect⁹ effundēte. Cui⁹ etiā m̄ci nō nulla ps descēdebat ad stōchū nocumētū in digestiua notabilr efficiēs et stōchū suū multis uērositatib⁹ replēs. ¶ Et v̄o nūc l̄z dispō capitis et pectoris notabilr alleuiate sunt: remāsu tñ p̄dicte discrasie ps nō modica in capite et stōcho ei⁹: p̄pter q̄b bñficio v̄tutis et medicinarū auxilio nā mām deriuauit ad inferiores ptes. s. ad genu et canillā pedis dextri: q̄q; dolorē cū tumore efficit in canilla ei⁹ dē pedis que cū bñ cōsiderant minantur ei quētū doloris iūcturaz. s. genu et canille et tumore p̄tēdit coicatione doloris etiā ad anchas et supiores iūcturas q̄b ei puidēdū est. vii. remedijs i fr̄scriptis. ¶ Prīmū itaq; ipsoz est: ut post minoratiū per me sibi exhibitū padue cum erat in domo sua accipiat hoc digestiū et cōtinnet octo diebus. ¶ 2. aque mellisse ireos et eupatorii. añ. 3. j. 5. misce et calidū accipiat cū modico succari. ¶ 2^m remediū est: ut die ix. immediate sequēti purget cū hoc eluario. ¶ 3. eluarij idī. 3. j. eluarij succi rof. 3. 5. et accipiat cū cyatho medio vini mōtani calidi. ¶ 3^m in str̄m est: ut dieb⁹ q̄b accipit digestiū m̄ supra scriptū si uēter ei⁹ nō foret bñ largus ad buc etiā oī t̄pe utat pillis istis accipiedo oī fine. vi. diez vñā pap̄ añ cenā: et de eis frequēti accipe pōt si uēter ei⁹ eēt magis stipticus. q̄rū descriptio. ¶ 3. pillarū de sarcocolla descript. ¶ 2. esue in l̄bro de cōsolatione medicinarū. 3. j. pillarū alefanginaz. 3. ij. cū succo rof. forment pille pro oī. 3. vij. q̄b utat ut dictum est. ¶ 4^m remediū: ut vir iste oī septimana semel in aurora accipiat. 3. j. bui⁹ eluarij cū. 5. cyatho bui⁹ vini al. mōtani calefacti post euacuationē: cui⁹ descriptio. ¶ 3. tyriace bermetis. 3. 5. metridati electi. 3. iij. incorporent fil diu p̄terendo. ¶ 5^m in str̄m est: ut vir iste portet sup stōcho suo sacculū iū

quē qñ semp applicatū ibi hēat: et ppe qñ sentit stōchum in frigidatū nauseatū et uētositatib⁹ plenū: cui⁹ descriptio est R. origani: calamēti: absinthij: mēthe folij. añ. M. j. s. came dreo: camepi. assari: maiorane: floz rosmarini. añ. M. ij. macis. 3. s. gallie mus. 3. ij. pulueriscent oia per se et misceantur: et fiat sacculus in pāno lineo magne dēstatis. ¶ 6^m in strm est ut vir iste sepe accipiat saltē in die semel qñ uadit ad mēsam post oēs predictas medicinas codlear. j. bui⁹ tragee R. floz boraginis buglos. et rosmarini añ. 3. ij. been al. et ru. croci doronici ligni aloes añ. 3. ij. liqritie. 3. ij. se. basiliconis 3. ij. hyacinti smaragdi saphiri añ. 3. s. succari albi triplum pōderis oium et fiat tragea. ¶ 7^m in strm est qd faciat si bi fieri inūctionem infra scriptā: oī sero cum uadit ad lectum ex ea calida cōfricādo genu et cauillā fm amplitudinē magnā. R. olei onfancini olei rob. añ. 3. ij. sandarace. 3. s. salis torefacti. 3. iij. rob. ciperi. añ. 3. s. terant oia simul minutissi me et reseruetur in uase vitreo: et calefiat vna pticula ei⁹ de qua fiat inūctio. cui⁹ superponat stupa canapina bñ calefacta et densa cum decenti ligatura. Hec sunt que mibi pro nunc uiliora videntur ad sui sanitatem.

Consiliū. II 8. De tremore cordis de nertigine et de debilitate digestiue stomachi.

Lacet accitua que remaserunt buic viro seruo dei fratri Marco de ordine sancti Georgij de alega sint numero plura tñ pñcipalia sunt qb⁹ adhibēda est cura cōpleta. ¶ Prīmū qdē est mor⁹ tremulus cordis cōtinuus: remissior tñ qd esse soluerit. ¶ 2^m accidēs est capitis dispō a mā flegmatica in eo cōtēta que uētosata: et iter pāniculos cerebri cōtēta: nertiginosus mor⁹ cū aliqb⁹ dolorib⁹ extēsiuis in eo efficit. ¶ 3^m accitū est dimīnuta digestio in stōcho que puenit a mā flegmatica in eo cōgesta et etiā fm pte a capite defluēte. ¶ Et ex istis bñ cōsideratis colligi pōt qd non est mirabile si aliqñ in hoc viro appet lassitudo uel debilitas. ¶ 3^m multitudo sputi et aliqñ rugitus in stōcho et in uētre. ¶ 4^m si qñqz in eo appent scotomie et uentositates in aurib⁹. ¶ Oia enim hec accitua a predictis trib⁹ imo a quolibet illoz per se puenire possunt. qre necessarium est ei festināter intendere ad eorum remotionem ut nunc sequitur.

Attēto igit regimine per res nō nāles puenienti. s. qd hic vir euitet lacticiuos pastiles cibos humidos et uētosos et qd in qñqz cibatione pce magis qd usqz ad saturitatē comedat. et bibat vinū albū uel rubēd mediocris fumositatis absqz aq ant cū pauca aq cōmixtū et caueat a supfluomom et ppe post cibū et a lōga et subita dormitione post ipsum. Cū regimine medicinali se regat cū. v. remedijs infra scriptis. ¶ Prīmū itaqz illoz est: ut utat istis pillis de qb⁹ accipiat. v. oī fine. xv. diez usqz ad medietatē mēsis iunij. tpe aut intermedio accipiat vnāter in septimana parūz añ cenā et ita post medietatē iunij cōtinuet assumptionē eaz ter in septimana vnā accipiēdo: ut dictū est. Deinde incipiat uti eis oī fine. xv. diez incipiēdo a pñ⁹ septēbris usqz ad futurā uer iclusue nisi fuerit imoderata frigiditas cum niue et glacie nehemētissimis. R. magdaleonis. alesāginaz. 3. s. ligni aloes spice nardi polij mōtani. añ. 3. v. cēdoarie. 3. s. forment pillē cū succo rob. pro oī. 3. vj. ¶ 2^m remediū est: ut vir iste utat hac cōfectione ex ipsa semp añ cibū accipiēdo rotulā vnā. R. spērum dyamusci dulcis. 3. j. doronici: ossis de corde cerni: se. basiliconis: hyacinti smaragdi. añ. 3. s. succari al. 3. v. cū aq buglosse fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. et cooperiat solijs auri. ¶ 3^m remediū est eluarium hoc de quo hic seruus dei oī 3^m mane in aurora per 4^m horas añ cibū accipiat ad quantitātē. 3. iij. deglutitēdo ipsum. cui⁹ descriptio R. trocis. de musco. trocis. de croco descriptoz a Med. in antido. añ. 3. j. hyacinti. 3. s. margaritar. 3. j. sy. de corticib⁹ citri. 3. iij. cuc. cādī. 3. iij. coquant sū sy. et succaz et additis spēb⁹ fiat eluariū 3. ¶ 4^m remediū est: ut vir iste sup corde suo cō

tinne portet istum sacculū: aliqñ tñ calefaciēdo et exiccādo ipsam. R. spērum electaz. de ligno aloes spēruz dyamusci spēruz electaz de hyacinto oia descriptiōe Zui⁹ 5° can. añ. 3. iij. fiat sacculus in sindone retorta qdrāgular⁹. ¶ 5^m remediū est: ut dieb⁹ intermedijs in aurora psepe accipiat mixtionem istarum aqrum. R. aque buglosse aque mellisse añ. 3. j. s. aque porisma. 3. s. misce et calefiat et cū pauco suc. bibatur. Hec ad laudem dei.

Consiliū. II 9. De motu tremulo cordis et difficili tate anbelit⁹ cū mala complexionē splenis et oppilationē epatis cū tēsiōne et oppilationē cānalis fellis descēdētis ad intestina cum ictericia et mala cōplexione calida rend. ¶ Diuidit aut cōsiliū in tria capitula. ¶ De causis et signis harum dispositionum. Cap. I.

Dispositio bui⁹ nenerabilis patris dñi. N. de plessione sancti Georgij alectis est difficilis: eo qd ipsa minat egritudinē aut lōgo tpe duraturā aut saltez uerēde terminationis. ¶ Est enī mala complexio diuersa diuersitate pñm mēbroz pluriū que ab ea egrotat: pñm vō qd in qbusdā eoz est mala cōplo fixa: in qbusdā aut eoz est fies et facta. Et iz bñmo pñm neciū ēē tñ pñctualr discurredo illud qd est buic rei neciūz nō opz pñmittē. Egrotat enī in eo cor cui⁹ signum est mor⁹ eius tremulus et qñqz saluosus eo magis uerēdus qd pseueras est. Ille enī in quo pseuerat tremulus mor⁹ cordis caueat ne subita arripiat mortē: et iz mor⁹ saluosus uel pulsatu⁹ cordis minoris malicie existat qd mor⁹ tremulus uenter tñ illoz euacuat a suspitione et ppe cū est magn⁹. ut patet xi^o tercij. cap de cura tremoris cordis. ¶ At vō itēz oīdie hoc anbelit⁹ ei⁹ difficultas et diuersitas in pulsu pcepta ex puitate uelocitate et frequētia que qñ ipsuz iterrūpunt puitate tarditate et raritate eaz. ¶ Et etiā mala cōplo in splene bui⁹ viri nō pñse simplex: imo cōplicata cū egritudie cōpōnali ei⁹ que facile mōstrat ex notabili tēsiōe sub hypocōdrio sinistro que pñz ab humoralī mā et pñz a uētositatib⁹ illicidusis puenit. In qua regiōe cū sit cōpressio pñcipis nōcū mētū ex dolore aut tensione aut cōpressionē ibidē appente. ¶ At vō itēz hoc idē appet ex urine cōtētis que nō euacuantur a grossitudine opacitate et feculētia melācholica. ¶ Ad buic itēz et 4^m cōsiliū egritudo cōpōnalis et cōpōnalis in ei⁹ epate pñcipis. s. pp tēsiōne ei⁹ que arguit oppilōne et ppe in cōcauo epatis ad quā man⁹ tactu puenire pōt. ¶ Cadit etiā nōnulla oppilō in cānali fellis descēdēte ad intestina pp quā cām feces ei⁹ ut in plurib⁹ remissē sunt ticture. ¶ Un⁹ pp eā dē cām mā cholica regurgitāte de cōcauo epatis in gibbo: et recepta in chilim uenā ascēdēte sūi subtilitate calitate et leuitate fert ad faciē et ad oculos: isepabilē in eis citrinitatē oīdēs: vñ pp hāc malā cōpōne et cōpōne epatis dubitabile ē de nocumēto i vīute trāsmutatiua ipsi⁹ futura fieri. ¶ Et siqdē hec mala cōplo cala notabilr itēderet minat eidē suspitionē tympanitis et asclitis. Si enī calitas nō nālis multū exuberaret fieret trāsmutatio magne ptis chily in uentositates que ēē mālīs cā tympanitis. ¶ Et sūr ex supflua itēz excoctione chily fieri posset in aq̄sitates uersio pp debilitatē trāsmutatiue potētie epatis ab imoderata calitate positiue facta cui succederet frigiditas pūatiua. ¶ Et eodē mō si lapsus frigidus epatis iualeceret pp dimīnuta digōne ipsi⁹ posset fieri chily trāsmutatio in aq̄sitatē que nō min⁹ esset mālīs cā asclitis qd uentositas tympanitis. Et colligunt hē sermones 14° tercij. cap de cura asclitis. ¶ Ampli⁹ itēz qd in renib⁹ ei⁹ assignet egritudo facile uicis. ¶ Prīo pp urine ticturā que multū pseuerat. ¶ 2° pp sedimen in ea appens qd barenosus est et qd titatio mltē itēz trābosus est trūbis ei⁹ vgetib⁹ ad colorē rubēd cū opacitate. Et sunt hec signa dispō nō rend: ut patet 4° affōz ibi. Si sanguis et trūbos migunt et. Et itēz pax distāter ibi. Quibuscūqz in urinis barenose substāt supfluitates et. Et sunt smones cōmētatoris in

affatis cōmēis. Et hec oia pulchre lege 18^a tertij. cap. de cau-
signationis lap. in renib⁹. et in fine illi⁹ sen ca. de mictu pu-
ris et sanguinis. Un diligēter cōsiderāti nō debet appere mira-
bile si hec egritudo suspitionē portēdit nō leuē: ut supra p-
missū est. ¶ Qd^o vō hec spēs male cōplōnis diuerse sit ex fiē-
ter: et facta cōposita facile ex mltis rōnib⁹ deduci posset: sed
malā cōplexionē factā satis pbat pīs lōgītudo. fiētē vō p-
pē demonstrat uarietas afflictionis ei⁹ ex intēsa et remissa di-
uersis horis appente: qd^o etiam cōfirmat uarietas accitum
que nūc itēfiora nūc remissiora appent cōsiderāti diligenter.

¶ De regimine hui⁹ dispōnis per sex res nō nāles. Cap. 11.

Jo itaqz pmissis regimē ei⁹ expterep nō nāliuz
paulisp discurrendū est pūs. Deide et medicinaliū
regimē cōscribēdū est. ¶ Pro pmi itaqz expedi-
tione bic uenerabilis p^r euitare debet māfionē et
locū mltē calitatis et humiditatis multe. Siccis

tas enī aeris aliqzta ueniēs ē ei. vñ effugiat dormitiōnē in
cella terrea mltū humida: et uaporib⁹ aqueis resecta. ¶ Ca-
ueat ēt a strictura uestiū sup pectore hypochondrio: et sup re-
nib⁹ facta. ¶ Caueat ēt ab oī exercitio ul⁹ motu imoderato
et ppe sup cibo. factor: et oēs modū exercitadi quo solēt caput
et pect^r icurnari effugiēdū est ab eo. Et in sūma q^u pōt ge-
scē meli⁹ este: usquequo erit plene mūdificat⁹: qm⁹ motus
mās i fluxu pōit: ut p^r affōp 5°. ¶ Qm⁹ aut⁹ mot⁹ corpora p-
turbat declarat nauigatio 2^a. Et q^u iterū in ipso virt⁹ dige-
stina tā stōchi q^u epatis nocumēto diminutionis digerendi
lesa est. ideo caueat multa q^u titate ciboz et potuz replē stō-
chū. Nō enī sēp q^u tū per appetitū exposcitātū accipiē-
dū est: et ppe qm⁹ iuenit plenitudo magis cacochimica. i. ma-
la q^u euchimica. i. bona: imo ueniētiū est ei a mēsa recedē-
ad huc cū fame remanēte q^u saturē fieri: iuxta illud can. 3^a p^r
mi. Qm⁹ a mēsa discedēdum est religio famis adhuc in stō-
cho remanētib⁹. Idē etiā de potu dicēdū est. qm⁹ ueniēti⁹
est ei parū potus q^u multū assūmē: et erit laudabilis potus
mēsurā limitāda taliter: ut stōchū replēdo nō extēdat et in
eo fluctuet: et a dextra in sinistra aut ad aliā dīaz positionis
regurgitādo rūgitū faciat. ¶ Post hec etiā dormiēdi mēsu-
ra cogitāda est. Iē nīz nālis cōplō eius iclinat ipm⁹ ad lōgaz
dormitiōnē q^u corpus eius ul⁹ et ppe caput humiduz est: tā
humiditate substatifica q^u ifusua. Nihilominus a mēsurā
psuete dormitiōnis parump recedēdū est: aliquātiluz mi-
nus dormiēdo q^u solebat: et in sūma meli⁹ est ei a cōsuetā dis-
pōne recedē parū magis per augmētū in uigilia q^u in dormi-
tione plix. Sicut enī uigilia psueta lōgior corpus exiccat.
Ita dormitiō psueta plixior corpus humectat: sed hoc cor-
pus lapsū est ad augmētū humiditātū multaz. Igif cu-
rādū est per exiccātia et nō per humectātia. In situ aut⁹ dor-
mitionis euitet decubitū resupinū ne mās cōgregent in reni-
bus: eo q^u talis decubit⁹ multū est cā gñationis lapidis in
tenib⁹ et augmētationis: sed in eo nō raro gñati sunt et iterū
gñant lapides: q^ure talē decubitū euitare debet. ¶ Ampli⁹
itep nō est ccedēdū decubitus sup sinistro latē ppter nocu-
mētum cordis supra assignatū nemāe illuc defluēdo cōgre-
gent ibidem et esset timor nō leuis. ¶ Et q^u itep ut supra de-
ductuz est et pbatū nocumētum nō leue in epate ipsius assi-
gnat⁹: pari rōne decubē nō deberet sup dextro latē. Ex quo
appet q^u nō est leue cōsiliuz in medicina facere hōi egrotanti
iāta mēbroz uarietate. Nō enīz vñ iste iacē pōt sup spina:
ut ex p^r discursu pbatū est. Neqz sup sinistro latē: ut ex 2° q^u
dine deductuz est. Neqz sup dextro ut parū an pbatum est:
quō igif gescē debet. Nō enīz ueniens est et lōgo tpe fieri
pōt dormitiō sup faciē et uētre. Igif difficile uidet in tāta
cōditionum uarietate posse cōuenienter ueritatem elicē. Et
sunt sermones qui et op^r siles nō raro faciunt medicū an-
xiari et su dare nō leuiter. dicendū itaqz ad hāc cōditionez
p^r q^u cōuenientius est huic uiro decubere sup parte sup cu-
ius decubitū minus inuenit nocumentum aut nulluz. Di-
gendū 2° q^u cōuenientia est ei decumbere super pte que

minori egritudine leditur et egrotat. Et hec indubitanter si
bene cōprehēdit⁹ est epar eius. Ex quo appet q^u ei uenien-
tius est iacere sup dextro latere q^u super alijs. Et hic mēd
extendo amplius: licet esset locus speculationis ingentis.
¶ Ampli⁹ iterū vir iste regat se regimē accitū aie oīo soli-
licitudinē tristitiā iracūdiā et furorē postponendo: qm⁹ hec
extermināt et mutāt corp⁹ ab ea que est fm nām cōsistētia. 3^a
tegnī. quare spēs optie adherē debet: oēm sue salutis viā al-
tissimo cōmēdare. ¶ Ultio vō lēz de re alia nō nāli fiendū
esset pmo plixus eligēdo ea que ueniēdo cordi nō noceant
epati: et ea que epati forēt utilia nō eēt renib⁹ nociua et ecō-
uerso. nihilomin⁹ lōgitudinē pēs discurrā per ea que mi-
bi cōcessi dēdina meliora uisa sunt. Euitet itaqz cibaria oīa
viscositate bñtia multā et in substantia grossa: uelut sunt pi-
sces oēs passiles cibi: legumia oīa et pprie elixa et risuz inter
alia et castaneas et xilocaractas et cibibū. Auellane vō et pas-
sule et sic⁹ sicce et amigdale dulces et fistici et vne mōtane sic-
ce et poma aromatica et citrangulī et limones cōceduntur ei.
¶ Silr et de olerib⁹ utiles sunt ei oēs magis ad frigiditātē
et humiditātē iclinatē q^u ad calitātē: ppter qd^o dedrolibanā
saluā mēthā serpillū ruthā et siles plātas oīno effugē debet.
Bleta vō et spinachia lactuca portulaca endiua domestica
et cicorea uel spōsa solis et relique frigide et humide plante
ualde utiles sunt ei et crude et cocte et oī pparationis mō pre-
ter q^u per fritionē. vñ etiā et oua frixa euitare debet: lēz apud
religionē sue pfectionis in maximo usu bēant. ¶ De plan-
tis aut⁹ qbus in uere nescunt hōies et prope religiosi utiles
sunt ei sic sparagi et extremitates lupuloz et radices locuste
et rāpūculi et sibi siles. ¶ Si aut⁹ ex necitate reuerētie legis et
impulsionē pfectionis opōteret accipe pisces de fluuiatib⁹
eligan⁹ sic lucij torētine sqli et sibi siles. de maritimis vō cō-
ueniunt ei sic rūbi orade mennlea q^u tice: et in sūma oēs pisces
puoz corpoz euacuatī a grossitudine et viscositate ut paulo
ante tactū est. ¶ De aromatib⁹ vō euitet pip. cc. et oīa aro-
matica calida pter cinamomū et crocū qui ambob⁹ mēbris
utilis est: et leuitate sua caliditate aromaticitate et stipticita-
te. ¶ De his vō qb⁹ cōdiunt sūmope utat aceto in oī cibati-
one sua. Silr et agresta nō multe falsedis. Et limones itep
uenientes sunt ei. Et oib⁹ melior est ei succus citrangulī. Itē
usus olei et ppe dulcis et aromatici utilis est ei: et si bēri pos-
set oleū de nucib⁹ in hoc casu esset ei elegātius. ¶ Cū aut⁹ in
pfectione sua multū bēat in usu casen⁹ nō uideo bñ motū
psuadēs mihi usū ei⁹: q^urum aut⁹ rōnabili iudicio de-
duci pōt cū sentētijs uetēz uti pōt caseo etatis vñ⁹ anni ab
oī putredine mūdificato qui ad falsedine magis q^u ad dubi-
cedine iclinet: et sit frāgibilis oī viscositate denudat⁹: talem
in q^u laudare possem et nō aliū. ¶ De potu aut⁹ ei⁹ eligat vi-
nū colore albū substantia tenue odore aromaticā dulcedine
pūatū: sed iclinet ad pōticitatē aliquatā: et si qdē fuerit nota-
biliter fumosuz frāgat cū tertia pte aque de bona cisterna.
Si aut⁹ posset bēri purū nō ualde fumosum eligibil⁹ esset.
Hec in sūma de cibis et potib⁹ et per oīs de regimine per sex
res nō nāles fm q^u ex pfectione sua obseruāda scribi debet
¶ Ubi aut⁹ ppter institiā debilitatis vñt coact⁹ esset hic pa-
tiēs assūmē carnes etiā ppter ampliatiōnē opis laudabile
foret ei uti carnib⁹ pulloz utriusqz sexus. Itē carnes anatu-
loz iuuentū: p^r dicit⁹: fasianoz: auticulaz puarum laudabilis
castrati: capreti: et vituli. reliq⁹ aut⁹ carnes dimittat. Et lau-
dabilius est ei assumere tales elixas q^uz assatas conditas cū
succo arāciū et similitum supradictorum.

¶ De regimine per medicinalia. Cap. 111.

Regimē vō ipsius per medicinalia per multa in-
stia cōpleri debet. quoz oīuz p^rimum est. ut circa
mediū hui⁹ mēsis faciat sibi fieri flobotomiā de
basilica dextri brachij posita sub cubito per quā
exbant sanguis. 3. v. et sic per borā ppinquaz or-
tui solis vñā. ¶ 2^a vō instm est ut facta flobotomiā iā p^rdi-
cta die immediate sequēti soluat⁹ uēter ei⁹ cum hac medicina

quā assumat in aurora: et dormiat post ipsas per unā horā imediatē: et hora quāta ab assumptione eius bibat cyathum unū aque ordeī succarate calidē: et post ipsas per horā unā prādeat: et est ei⁹ descriptio talis. ℞. cassie nup excte de cāna cū aq̄ cicoree. 3. j. reubar. electi. 3. ii. salis gēme. 3. ij. spice nardi 3. v. misce. et totū assumat cū. 3. ij. aque decoc. pauci tamaridi. ¶ 3^m instrū est: ut die imediatē sequēti post assumptionē p̄dictā accipiat hoc digestiū: et cōtinuet ipm usquequo videat urinā in colore et substantia eq̄lē bñtez sedimē in fundo rarā uel dyaphanā cūctū eq̄le leue et albū: et illius digestiū descriptio est talis. ℞. syrupi de bisātis. 3. j. sy. de eupatorio. 3. s. aque cicoree: aque scolopen. et acetose. añ. 3. j. misce et totū sumat calidū in aurora. ¶ 4^m instrū est euacuatiū: hoc qd recipiat die imediatē sequēti post digestiū. et est ei⁹ descriptio talis. ℞. pillarū de reubarbaro. 3. ij. pillarum cochiāz. 3. j. reformen^t pille. viij. cū elec. succi ros. et accipiant in aurora: et oia post ipsi⁹ acceptionē obfuent que dicta sūt in assumptione minoratiū sup̄ascripti post flobotomias. ¶ 5^m vō instrū: ut de tpe quo assumit digestiū p̄dictū oī 3° sero imediatē añ cenā assumat unā de istis pillis qb⁹ etiam uti pōt post purgationē oēm in toto tpe sui regiminis assumēdo de eis unā uel duas oī sero uel alterno sero fm maiore uel minore uētris stipticitatē que appebit. Est aut eorū descriptio talis. ℞. aloes epatici. 3. ij. reubarb. electi. 3. ij. agari. 3. ij. salis idi. 3. s. mastice: croci: absinthij: scolopē. añ. 3. s. ifundant oia in succo endiuie: per duos dies: deide exicent ad solē: uel ad ignē leuē: et ita renouent eaz infusiones tribus vicib⁹: de illa ergo maīsa reformen^t pille. viij. pio. 3. ¶ 6^m instrū est: ut post euacuationē imediatē p̄cedētē p̄curet apire uenas emorroid. fricādo fiteri ei⁹ cū folijs ficus uel solide maioris aut cū aspero pāno: uel pūgēdo eas cū setis porcinis et esset ei iuuamentū elegā in euacuādo eradicationē oēm mān egritudinū suaz. ¶ 7^m instrū est: ut si nō posset fieri. puocatio emorroid. modis iā dictis que excusaret ab alijs: tūc apponant ei uētose in medio natiū cū scap. per q̄s exēbant san. 3. iij. uel. liij. ¶ 8^m instrū est: ut tota spina post purgationē scōaz oī die bis ungat mane et sero cū hoc unguēto. ℞. amili. 3. j. s. terre sigillate. 3. ij. cāphore. 3. j. croci. 3. iij. ol. ros. 3. iij. oia simul in mortario terant: et fiat linimentū. ¶ 9^m instrū est: ut circa regionē epatis in hypochondrio dextro mane et sero faciat sibi iunctionē talē. ℞. olei de mastice. 3. ij. sandaloz al. spodij ros. croci. añ. 3. j. trocis. de spodio cū semine acetos. 3. j. s. cereal. modicū: et fiat unguentū molle: et in fine incorporationis eius aspgat cum modico acetū albi. ¶ 10^m instrū est: ut postq̄ bec oia per dies plures admīstrauerit reuertat ad faciēdū aliā euacuationē. et p̄ qdē leuē cū medicina talī. ℞. aque cicoree tamarisci et scolopē. añ. 3. j. māne electe. 3. j. s. succi ros. 3. j. reubar. electi. 3. j. s. salis idi. 3. iij. ifundant oia i p̄dictis aq̄s: deide sequēti mane colent et fortiter exp̄mant: et p̄dictē colature addantur sy. violaz. 3. j. et totū in potu accipiat hora p̄dicta. Et obfuent can. qui dicti sunt de alijs euacuationib⁹. ¶ 11^m instrū est: ut post illud euacuatiū itēz icipiat assumē digestiū: hoc qd cōtinuet viij. dieb⁹ ut de p̄ dictū est. et est ei⁹ descriptio bec. ℞. sy. cōpositi acetosi. sy. de eupatorio: de bisātis. añ. 3. s. aque scolopē. cicoree. añ. 3. j. s. misce et calidū accipiat ut sup̄a. ¶ 12^m instrū est: ut post digestiū illud accipiat mane imediatē sequēti hoc solutiū. ℞. pillaz de reubarbaro: pillaz aggregatiūaz descriptione maiori. añ. 3. ij. reformen^t pille. viij. cū succo ros. et accipiant hora p̄dicta obseruādo post eas oia que dicta sunt de alijs pillis. Et itēz memor sit q̄ si in tpe huius digestionis et añ post nēter ei⁹ esset stipticus utat pillis sup̄adictis mō quo ibi dictū est. ¶ 13^m instrū est: ut assuescat saltē oī alterna die facē ablutionē extremoz inferiorū a pedib⁹ usq̄ ad iuguina cū aq̄ decoc. folioz salicis violaz camomille et folioz papaueris al. uel memite recentius per horā añ cenā et sit aq̄ bec puenienter calida. ¶ 14^m instrū est: ut si nēter ei⁹ uel stōchus remaneret lassus: tūc fiat inun-

ctio ei cū hoc unguēto. ℞. gallie mus. 3. j. s. mastice coralloz amboz ros. spodij gariof. añ. 3. j. resine electe. 3. s. olei citronioz de mastice. añ. 3. j. s. cere. q. l. fiat unguentū bñ viscosū et applicet ut dictū est. ¶ 15^m instrū est: ut post scōam euacuationē iā dictā utat hac mīxtiōe de q̄ oī mane per tres horas añ cibū accipiat coclear. j. deglutiedo ipm et est bec. ℞. cserue ros. et buglosse. añ. 3. ij. oxizacare. 3. j. s. trocis. de spodio cū semine acetose. 3. ij. spodij ro. sandaloz ru. añ. 3. j. foliorū auri numero. v. fiat eluariū ultimate strictionis. ¶ 16^m instrū est: ut sepe post scōam euacuationē oī mane q̄ter ante prādiū et toties añ cenā epibimet cor suum cū pāno de grana q̄ritatis semissis duplicato et infuso in liq̄re isto tepido uel par calido. Cui⁹ descriptio. ℞. aque acetos. aque mellisse. añ. lib. 5. aque buglosse lib. ij. croci. 3. s. sp̄erū eluarij de gēmis. 3. j. s. trocis. de cāpho. 3. s. acetū al. 3. j. vini maluatici. 3. iij. misceant oia sūt et leuiter bulliāt: et fiat epibima ut dictū est. ¶ Ultimū vō instrū est: ut tpe quo facit epibima p̄dictū et post illud etiā utat hac cōfectione de qua sumat parūz añ cibū frustūz. j. Cui⁹ descriptio est. ℞. granoz fisticoz 3. iij. pineaz. 3. ij. sp̄erū tria sandaloz absq̄z cāphora trociscoz despodio. añ. 3. j. foliorū auri numero. v. succati al. lib. 5. fiat cōfectio cū aq̄ absinthij et administret ut dictū est. Bec sunt que mihi meliora visa sunt que interueniente diuina grā eum ad sanitatem pducāt. In noie zc.

Consiliū. 120. De tremore cordis a mala cōplone frigida et humida cordis: et de mala cōplone frigida et humida stōchi multiplicatiua uētofitatū cū asmate: et vigilia sup̄flua: et arefactiōe corporis: et bolismo

Sitūdines

honorabilis vi
ri Joānis de s̄a

cto apponario multe sunt et diuerse: q̄s tñ mihi ad summāz ueritatis appuit reducēdas esse per hunc modū. ¶ Egrotat enī motu tremulo cordis pueniente a mala cōplone frigida et humida cordis que multiplicat uapores grossos et uētofitates in tota regione cordis: ad quā sequitur uis oīūz virtutū casus ppter spūs resolutionem et extinctionē que pueniunt ex suffocatione ipsoz a multitudine māerū in p̄dictis locis. ¶ 2° vō p̄ncipalis eius egritudo est mala cōplō stōchi frigida et humida multiplicatiua uētofitatū in eo que adeo extēdūt stōchū ei⁹ ut pper cōpressionē ab eo factāz in dyasfragmate et pulmone sequit^r dispō denoiationis que est asma denoianda: et ipsa qdē est egritudo pulmonis cū qua laborat patiēs sūt labori quo laborat p̄focari aut festinatus aut currēs: ut x^o tertij. cap de asmate in exordio colligēdū. Et hoc qdē asma est p̄mū accis qd hāc dispōnē comitat^r. ¶ 2^m vō accis est marasmus: et est uis corporis cōsumptio et humiditatis substantiēce resolutio in siccitatē euersio: ut a Gal. colligit in libello de marasmo. in p̄n^o. quō enī nō esset possibile ut corpus nō cōsumeret eo q̄ tā appetitiua q̄ digestiua nocita sunt nocumēto diminutionis maximo. et itēz digestiua nocita est nocumēto corruptionis. conuerit enī cibos et pot⁹ in uētofitates multas ubi deberet cōuerrere ipsos in chilū laudabilē. q̄re necē est macrescē corpus et cōsumi. Nō curo hic disputare que de numero duāz egritudinū. s. cordis an stōchi fuerit p̄us et alteriuscā: qm ambe ipe potuerūt esse egritudines per se dato q̄ nulla eaz depēdeat ab altera. Credo ego aut q̄ als in hac mā cōsideraui q̄ egritudo stōchi fuerit egritudinis cordis cā: et etiā ecōtra cōtingere potuerit. s. tremor cordis cū sui mala dispōnē fuerit nocumētoz cā efficiēs stōchi. q̄qd tñ fuerit ueritas est q̄ be dispōnes iā factenūc sunt per essentiā in p̄dictis mēbris et etiā per colligatiā ipsoz ab iuicem vna sit cā augmentādi nocumētoz alteri⁹ aut ecōtra. ¶ 3^m p̄ncipale accis est excessus in uigilādo: et pōt puenire ex triplici cā p̄ncipaliter. ¶ Et p̄ma qdem est cōsumptio uapoz dulciūz qui sunt cā efficiēs somni oppilādo vias p̄mi sensitiui uel retis mirabi

his aut arteriis subethicis: ex quibus oppilone attingit somn^o.
¶ 2° hui⁹ vigilie ea pot^{est} esse asmaris augmentu^m: qd^o vigilare cogit. N^{on} eni^m videt^{ur} possibile st^{at}e uehem^{en}ti motu dyastoles & sistoles p^{er} p^{er}pectoris pl^ogari somn^u: siue sit q^{uod} mot^{us} pectoris est ea magni mot^{us} in toto corpore: sed st^{at}e magno motu resolunt^{ur} uapores qui sunt ea somni ut dictu^m est. **¶** 3° ea vigilandi est ipsa egritudo cordis cum sui humidit^{as} substantifici consumptione. C^{um} itaq^{ue} ipsu^m ponat^{ur} p^{er} n^{on} oiu^m sensu^m & motu^m interior^{um} & exterior^{um} p^{ro}p^{ter} nocumentum eius ipedit^{ur} opatio dormiendi: & est r^{ati}o facilis apud ten^{er}es via A^lix. & sc^{ilicet} q^{uod} ei⁹. **¶** 4° acc^{us} ad hac disp^{os}itionem n^{on} est abominatio cibi per qua^m adeo st^{at}us cib^{us} respuit^{ur} q^{uod} vno solo bolo satur ex^{ist}it. Un^{de} op^{er} in assumptione cibi pl^ogatione fac^{it} magna: cu^m t^{am} oia ei⁹ m^{em}bra: q^{uod} arida cibo idigerent multe quantitat^{is}. & hec est r^{ati}o formalis bolismi qui est uehem^{en}s appetit^{us} oium m^{em}bro^{rum} cu^m satietate st^{at}us: ut colligit^{ur} 13° t^{er}tij. cap^{itulum} de fame paccina. **¶** Ultim^{us} acc^{us} est uehem^{en}s corporis stipticitas que p^{ro}sequitur consumptione humidit^{as} q^{uod} deberet itestino^{rum} substantiam irrorare & fluxibile fac^{it}. & sequitur eti^{am} imoderata siccitate tot^{ius} corporis que ipedit act^{us} impellendi. Quia ois immoderata discrasia deijcit act^{us}. i. opatione p^{ro}p^{ter} v^{er}utis aff^{ec}ti^one. **¶** 2°. Hec in summa est disp^{os}itio huius viri ad veritatem reducta que adeo difficilis existit q^{uod} nisi oipot^{ent}is auxilium interueniat spem mortis magis q^{uod} vite sibi minas in proximo.

¶ Vide^{re} aut^{em} mihi hui⁹ disp^{os}itioni q^{uod} citius est possibile p^{ro}videndu^m per hunc modu^m. **¶** Primo q^{uod} re moueat^{ur} ab eo n^{on}etris stipticitas. **¶** 2° q^{uod} att^{ra}ctat^{ur} restauratio n^{on} v^{er}utis festinat^{ur}. **¶** 3° q^{uod} p^{ro}curat^{ur} minoratio cordis tremoris. **¶** 4° q^{uod} aleuet^{ur} anhelit^{us} ei⁹ difficultas. **¶** 5° q^{uod} int^{er}cedat^{ur} ad puocatione soni in eo. **¶** 6° & ultimo q^{uod} p^{ro}videat^{ur} ne tanta multitudo u^{er}ositas in st^{at}us ip^{si} g^{er}netur & g^{er}geatur.

¶ Gratia p^{ri}mi sicut egritudines repletionis sanat eua cuatio. Ita egritudines de inanitione sanat restauratio afforism^{orum} 2°. Itaq^{ue} o^{mn}i mane apponat^{ur} sibi clistere hoc. & si v^{er}us tolerare pot^{est} n^{on} est inc^{on}ueniens ei⁹ clistere eti^{am} in sero applicare: q^{uod} ipsu^m c^{on}u^{er}sione sua restauratiu^{us} est. Cui⁹ descriptio. R^{ex}. folio^{rum} maluar^{um} viol^{arum}. se. lini fenu greci. anⁿⁱ. M. j. s. coquant^{ur} oia in sicula vna aque cu^m vno capite cast^{orei} uel bedi uel agni pingulu^m minutim iciso. Et hui⁹ bro di^{um} recipiant^{ur}. 3. xij. olei violar^{um} olei sisami olei amigdalazar^{um} dul. anⁿⁱ. 3. j. medulle crurium vituli. pinguedis anatis & gal line butyri rec^{entis}. anⁿⁱ. 3. iij. s. succari ru. 3. j. misce^{re} & fiat clistere. **¶** Ad hac eti^{am} int^{er}cedit^{ur} ualet ut inungat^{ur} p^{er} v^{er}utis ab umbilico usq^{ue} ad femur cu^m hoc linim^{ento}. R^{ex}. olei amig dalaz^{um} dul. pinguedis anatis butyri recentis. anⁿⁱ. 3. j. bulliat oia in simul in. 3. iij. succi mercurialis usq^{ue} ad consumptionem ip^{si} & administretur ut dictum est tepidum.

¶ Gratia v^{er}o sc^{ilicet} teneat^{ur} modus iste incubatione eius. p^{ro} q^{uod} nullu^m cib^{us} mastica^{lem} recipiat^{ur} imo ci bus eius sint vitelli oui in aq^{ue} buglos^{um}. & menthe p^{ri}b^{us} c^{on}lib^{us} cocti & deglutiant^{ur}. **¶** 2° v^{er}o def^{ectus} ei⁹ aq^{ue} sublimationis caponis uel galline pinguis. Ita q^{uod} in sublimatione vnius pulli apponat^{ur}. M. j. m^{en}the & tantu^m buglosse de qua sublimatione. x. uel. xii. in die def^{ectus} ei⁹ cum 8° p^{er}te bone maluasie pulcis. **¶** 3° v^{er}o gra^{uis} cibationis def^{ectus} sibi brodium decoc. pul loz^{um} gallinar^{um} uel columboz^{um} n^{on} bene c^{on}plete p^{er}enatoz^{um}. Ita q^{uod} de eoz^{um} carne c^{on}plete dissoluat^{ur} in brodium cu^m x. folijs m^{en}the & q^{uod}tuor folijs buglos^{um}. & iij. g^{ramm}. c^{on}imⁱⁿⁱ. **¶** 4° it^{em} de^{fectus} sibi suc cus expressionis carni^{um} p^{re}dictaz^{um} que p^{ro}us esse fuerut cu^m p^{re}dictis folijs & granis in eoz^{um} u^{er}tre positio. **¶** 5° fiat ei⁹ iusculu^m de cerebellis & testiculis pulloz^{um} u^{el} coluboz^{um} in p^{re}dictis bro dijs coctoz^{um}. **¶** 6° pot^{est} exhiberi coctusum pulli decoct^{um} cum p^{re}dictis folijs. Et q^{uod}cunq^{ue} boz^{um} ciboz^{um} sibi dato conueniens est sup^{er}asp^{er}ge ei⁹ aliq^{uod}s guttas maluasie & vini citonioru^m. 3. s. **¶** Pot^{est} v^{er}o ei⁹ sit vinu^m albu^m subtile dulce & boni saporis. Et si oportuerit ei⁹ adiu^{ng}ere aqua^m sit aq^{ue} decoc. gaz. & in phia^{la} vna usq^{ue} ad consumptione q^{uod}te p^{ri}s tribianu^m uel ribolum.

¶ Tremori v^{er}o cordis subueniat^{ur} per huc modu^m. R^{ex}. floz^{um} rec^{entiu} roris marini. 3. iij. floz^{um} saluie buglosse & boraginis. anⁿⁱ. 3. j. s. croci. 3. j. coquant^{ur} p^{re}dicti flores in sufficienti quantitate maluasie & contritis fiat em^{ul}plastrum: quod calidum superponat^{ur} toti regioni cordis.

¶ Alluiari aut^{em} p^{ro}t^{est} anhelit^{us} ip^{si}us per p^{re}dictu^m empl^{astrum} co fortado cor & facilitado organa anhelit^{us}. **¶** Et p^{ro}ferut^{ur} ei⁹ ut circa hora^m t^{er}tia noctis & in aurora de tur ei⁹ hic pot^{est}. R^{ex}. aque buglos^{um}. 3. j. s. hyacinti smaragdi sap^{idis} buri margaritar^{um} oss^{is} de corde cerui doronici. anⁿⁱ. 3. j. vini maluat^{is} cocleria duo. puluer^{iscentur} omnia per se. deinde misceant^{ur} & calida uel tepida dentur sibi p^{re}dictis horis.

¶ Prouocat^{ur} eti^{am} son^{us} hec ista. p^{ri}m^{us} est ut p^{ar}tes extre me ip^{si} ut pedes & crura & manus & brachia & facies balneent^{ur} cu^m hoc. R^{ex}. floz^{um} nenufaris. folio^{rum} violaz^{um} & papaueris al. rec^{entiu}. anⁿⁱ. M. iij. camomil. recen^{tis}. M. ij. coq^{uantur} in sufficienti aq^{ue} ex qua cala fiat ut dictu^m est. **¶** C^{on}fert^{ur} et hui⁹ it^{er}ationi ut plate^{as} pedu^m manu^m fr^{ons} & t^{em}po ra & brachioz^{um} pulsus iungant^{ur} hoc linim^{ento}. R^{ex}. se. papaueris al. 3. s. se. lactuce portul. violaru^m. anⁿⁱ. 3. j. croci. 3. j. olei nenufaris. olei de semine lactuce uel de florib^{us} cucur. anⁿⁱ. 3. j. cere al. q. s. fiat vnguentu^m molle: & ip^{si}um postea bulliat in. 3. iij. succi papaueris rec^{entis} usq^{ue} ad consumptionem ip^{si}us.

¶ Co^{on}gregationi aut^{em} u^{er}ositas in stomacho iaz aliq^{uod}liter v^{er} esse p^{ro}uisu^m. q^{uod} in de coctionib^{us} oib^{us} assumpta sunt uelut cinamomu^m m^{en}tha gaz & crocus. **¶** At v^{er}o it^{em} medicame^{ntu} ultim^{us} est hoc. R^{ex}. pul. enule sicce. 3. j. pul. cimini. 3. iij. misce^{re} & ieiuno stomacho in potu def^{ectus} cu^m modico sui vini supra descripti. Hec in summa est regula regiminis eius melior & securior & facili^{or}is auxilij. Sup^{er}ius aut^{em} omnipotens in sui salutem dirigat ea.

¶ Consilium 121. **¶** De tremore cordis.

¶ Tremulus cordis hui⁹ religiosi puenit a multitudine sanguinis cholericⁱ uaporosi & u^{er}ositas circa p^{ar}tes cordis: cui⁹ uaporu^m u^{er}ositas cu^m multiplicat^{ur} in p^{re}dictis locis extendendo & c^{on}primendo sculcat^{ur} p^{ar}tes cordis: & sequitur hoc nocum^{en}tu^m in anhelitu p^{ro}p^{ter} necessitate in corde aucta que cogit ip^{si} attrah^{ere} aer^{em} uelociter & multe q^{uod}titatis: & q^{uod} eti^{am} multitudo illoz^{um} uapoz^{um} & u^{er}ositas in p^{ar}tib^{us} pectoris g^{er}geat^{ur} necess^{esse} est cor in^{it}u ad expulsionem eaz^{um} ueloc^{iter} & uehem^{en}te. Aliter facile vir iste icurreret disⁱⁿia asma u^{el} orthomiaz. Un^{de} p^{ro}p^{ter} p^{re}dictas cas^{us} appet^{it} q^{uod} n^{on} solu^m in arterijs u^{er}uetia in corde crescit necessitas eu^{er}tadi & mundificadi: p^{ro}p^{ter} q^{uod} dyastole & sistole cordis & oiu^m p^{ar}tiu^m hui⁹ u^{er}etia anhelitu^m necessa rio sit magna uelox & frequ^{en}s. **¶** Et ex hoc fundam^{en}to itel lig^{en}ti appere pot^{est} que sit boz^{um} ca^{us} effici^{en}s: q^{uod} v^{er}it^{as} necessitata uehem^{en}ti^{us} agit. **¶** Et appet^{it} eti^{am} que sit huius nocum^{en}ti malis causa u^{el} sibi p^{ro}portionata: q^{uod} est uaporu^m u^{er}ositas. **¶** Et sequitur eti^{am} cognitio finalis ca^{us} & formal^{is} facile itellig^{en}da. **¶** Et fundam^{en}to appet^{it} q^{uod} oportet vix istu^m sollicitu^m esse: ut cito curet^{ur} ne p^{ro}duc^{at} ad subitu^m v^{er}utis casum aut sal^{ut}em ad aliquam speciem nocum^{en}ti anhelitus de p^{re}dictis.

¶ Unde abstineat p^{ro} ab oib^{us} ciboz^{um} & potu^m multi tudine. caueat m^{an}tionem in aere frigido uaporoso & nebuloso. Et effugiat o^{mn}e cibariu^m u^{er} tolu^m: sic lac: legumina: mel: fruct^{us} o^{mn}es: & maxime humid^{os}. euitet grossa cibaria & viscosa uelut pastilia: pisces magno ru^m corporu^m: panis asim^{us}: casens antiquus: castanee & filia. Effugiat eti^{am} acuta & uaporosa s^{ic} uelut cepe alleu^m rapba nus: porru^m: nuce^s: & salsam^{en}ta oia. fugiat eti^{am} usum vini grossi rubei p^{ro}ici & acris. Euitet oino cuiuscu^mq^{ue} aque po tu nisi fuerit p^{re}cocta cu^m parua radice liq^uritie bene m^ude.

¶ Pro regimine aut^{em} medicinali sex uident^{ur} mihi remedia pro n^{un}c obseruanda. **¶** Primu^m q^{uod}de ipsoz^{um} est ut u^{er}tre exist^{en}te mediocri fluxibili

Primum quod ipso est ut uentre exite mediocri fluxibilitate quod citius est possibile manere in medijs tertijs flobotomies basilica dextri lateris sub cubito: et exhalet sag. 3. iij. ad educendum supfluitate ei' couertibile in uapores et uetositates. bec enim flobotomia oiu' optia est in alleuiando cor a repletionemali. xi. tertij. cap. de canonib' curationis cordis. ¶ Post ista aut flobotomia maneat immediate sequenti soluat uenter ei' cu' hac infusione. R. aque buglosse. 3. j. 5. aque cicoree. 3. ij. reubar. electi. 3. j. 5. agarici. 3. j. succi rob. 3. 5. spice nardi. 3. 5. 55. g. v. fiat oium infusio per die nate. Mane aut calefiat: et coletur expressione forti et colatura bibat calida et tardet post cibum horis. v. Et tunc bibat cyathum unum aque orde' succarate calide. post qua per hora una predeat. ¶ Post minorationem aut predictum maneat immediate sequenti in aurora accipiat hoc digestiuium calefactum. R. sy. de pomis. sy. de corticib' citri et oxycacare. an. 3. 5. aque buglos. mellisse an. 3. j. aque citri. 3. j. 5. misce et totum accipiat dieb'. viij. continuis. ¶ 4^m remedium est: ut si uir iste tpe assumptionis digestiui prescripti non haberet uentre bñ fluxibile: tunc oisero aut salte ai alterno sero accipiat an cenaz una de istis pillis. R. aloes abluti. 3. 5. reubar. electi. 3. j. salis indi. g. v. fiat pille cu' succo rob. ex ois. vi. ¶ 5^m remedium est: ut post digestiuium predictum 9° die sequa soluat cu' preassumpto minoratione: ita tñ q' si uenter esset multu' fluxibilis subtrahat ab ipso q'rtia pars et obseruentur post ipsuz oia que de minoratione sunt dicta. ¶ Ultimū remedium est: ut post oia predicta fiat sibi hoc epithima. R. aque buglos. lib. 5. aque cicoree lib. j. aque mellisse. 3. iij. sp. trā eluarij de gemis sp. trā letificatio Alina. an. 3. j. sp. trā tria sandal. 3. j. 5. acetū albi. 3. 5. maluanici cyathū. j. bulliat simul modicu' et infundat in eis pan' de gna magnitudinis semiss'. qui bñ expressus supponat mamille sinistre quaque vicib' an pradiu: sex vicib' an cenā. et post cenā duab' vicib' apud somnum. Et ita ad laudem saluatoris obtinebit sanitatem ut spero. Si aut non remaneret bñ sanus rescribat.

Consiliu. 122. De dispoñe lipotbomica que non raro reuoluit ad ueram syncopim

Diuidit autem Consiliu in tria capitula.

De inuestigatione causarum.

Cidēs ingēis piculi ardue considerationis q' tū ad cās efficiētes et māles ipsi' pductiuas et q' tū ad patientia mēbra tā nup. inualuit in reuerēdū patrem dñm archiepiscopū sancte Marie desclēdo dioce. Vincētie. ¶ Et est lipotbomia que non raro reuoluit in uerā syncopim differens ab illa ex hoc q' ipsa et intensiue et extēsiue leuior est. Cū enim inuadit ipm aliquñ leuiter nocet et cito absoluit ab eo: q' puenit ex debilitate efficiētis cāe et māei paucitate subtilitate et leuitate. et ppter hoc differt a syncopi. q' dī lipotbomia a lipos q' est de lectus et syncopis est fortior illa: qm et subito inuadit ipsum et uehemēti' etiā nocet: et ampliori tpe pdurat. Cū enī inuadit ipsuz syncopis: ita uelociter et magno ipetu nocet ei: q' auferit ab eo opationes sensuū exteriorū. et mor' etiā fm magnā pte. s. motū pgressiū et flexiū mēbroz ad oēs dīas pōnis ppter illos qui neq' sunt ad saluādū vitā. nō enī auferitur ab eo dyastoles et systoles arteriaz neq' mēbroz anhelitus seruētū. alr enī oino deficeret. Et lege istos smones xi. tertij. cap. de syncopi in descriptione sua. ¶ Et q' uir iste corpore est plectorica satis nō leuiter timēdū est de casu ei' et p'prie cū accis frequētare euētū ei' et caderet in piculū pnuntiātū ab hyp. affūz 2° sermone illo: qui exoluunt frequēter et. Pro q' etiā lege Lōmē. ibi. Et ne talia gratis dicta videātur opz subtili' cōtēplādo negociari in causis hui' dispoñis. Est g' cerebrū hui' uiri et stōchus etiā lapsus a medio gñis per augmentū frigiditatis et humiditatis mālis que est mā flegmatica mucillaginosa et aqsa. Pars g' illi' a capite qñq' fuit paulatine in cōcauitatib' pulmonis accipit. et tā aliquñ semicōplete claudit eos. Cū etiā pars ei' māei a stōcho euapo

rat ad pect' ex utriusq' māei uaporib' multiplicatio implet arteria uenalis: et ptes pulmōis tā predictae: ppter q' cordi nō sufficiēter satisfaciit aer ispirat: qm nō est q'ntitas sufficiēter ingredi debētis uias illas aliq' tū clausas. ¶ Sicut etiā cū ptes pulmonis et pectoris nō sufficiēter astrigant: ut possit aer uilior fact' et copiosa q'ntitas uapoz expelli ad eū necesse est cordi supuentre dispoñē prefocationis. ppter q' forti et subita facta spūm retractione cadūt mēbra ab opationibus sensus et mor' ut predictū est. ¶ Cū aut supueniat a cerebro māei descēsus nō paulatim sed mult': qui defluxus a sapiētib' nūcupat supoccurrēs materiē quei pectore et iuxta cor aggregate fuerunt per paulatim descēsum: accidit tūc vntuz defect' maior et uelocior syncopalis noiar': a syn q' est simul: uel in istatū: et cope q' est defect' eueniēs. ¶ Junātur aut bec duo accidia: imo et cū euēt' eius et acōpressionē mēbroz anhelit' et pulsus pueniēte a multitudine sanguis inuēti in uenis et arterijs dyasfragmatis. pleure mediastini panniculi chilis ascendētis et arterie adorti. uir enim iste multū sanguinē et humores gñat in epate suo: q' notabiliter sanguificū est. Et leuiter deduci pōt ex multitudine carnositatis hui' dñis ei' totū et calore rubicūdo. et sic de alijs. Cū g' uapores et māe predictae cōtineant in cōcauitate pulmonis et ptes cordis: et multe māe in uenis et arterijs grauitate sua cōprimūt predicta mēbra: quōd est possibile et arterie et mēbra anhelit' tātum apiri possint: ut attrahāt q'ntitatē aeris sufficiētis euētare caliditate cordis. difficile enī ē imaginari impleto uase receptibile posse recipi. Sicut etiā materie et uapores cōtente in cōcauitate arteriaz et uenaz phibent pietes ipsaz debite applicari uersus cētrū. Ita q' sufficiant expellē aerē et fumos in eaz cōcauitate cōtētos. retinetur g' multitudo fumoz in qñq' systole que nō cōplete sit. q're necesse est cor currē lipotbomiā et syncopim ut demonstratū ē. ¶ Ex q' oib' itelligēti facile appet posse colligē causas botū accitū. s. māle que est supfluitas statica et sumi capinosi tā declarati: et efficiētes cā que est ipsa mā et sua thala cōplo. Et finalis cā que est uehemēs conat' cordis ad attrahendū aerē pro sua euētatione sufficiēte: et ad expellēdū fumos pro sui et totius pectoris mūdificatione cōueniēti. formalis aut boz accitū cā est taliū māerū applicatio cū accitibus eisdē cōdictis. Et sequit' scōo. ex boz fundamento oportere hunc uirum esse sollicitū et promptum ad sui prouidentia. ¶ Signa uo huius dispoñis intelligenti appent comprehensa in notitia causarum egritudinis iam dicta et. ¶ Curetur bec dispositio fm q' in dictis caplis subsequenter apparet.

De regimine lipotbomici per res nō nales.

Rimū itaqz istoz est discurrere per res nō naturales memorādo que de eis euēda sunt. et ppter illa regatur ut sibi placet. ¶ Itaqz euēta habitatioes et hospitia frigida et hu. et uetosa ualde et caueat cōuersionē in aere caligioso: et euēta birretū humiduz et pingue: et camisas multe sudatiois: sed frequenter pmuret ab illis. ¶ In cibis uo euēta frigida et humida et aquosa multū: ut spinaciā: bletā: lactucā: portulacā: endiuā: et cerasa multa: et auella. et crisomilla: cucumeres et angu. quoz nullū tangat: nisi cerasa: in quātitate tñ pauca et ficus recētes que optime sunt sibi. ¶ Dimittat etiā cibaria oppliua grossa et viscosa: ut pastiles cibos: pisces uelut anguillas: tunchas et alios magni et viscosi corpis. Lāncros uo fontales et marsiones et consimiles comedere potest. ¶ De carnibus uo dimittat antiquas et qlescūqz pingues ualde. ¶ Effugiat etiā leguminū usuz usqz ad duos mēses: et salsa cibaria: ut caseuz: carnes salitas et filia dimittat oia. In relijs uo cibis faciat mō suo. ¶ Uino uo utatur albo claro subtili mediocri uinositate et nō dulci sed ameno et boni saporis. Aquas autem dimittat oino. qm pectori ualde est inimica. et iuxta illud hyppo. frigida sicut nix uel cristallus. ¶ In mēsurā uo cibatiois suē caueat comedē frequēter: et in qñqz cibatioe sit adeo auarus q' nō complete satisfaciatur

appetitui suo: sed recedat a mensa religio famis ad hunc in sō-
cho reservatis magis q̄ cōpleto saturitate cōplacendo sibi
et cibos oēs deglutiat bñ masticando et nō deuorādo sicut
mos est plurimū clericorū. ¶ Si etia cūtet dormitionē sup
cibo uelociter factā. neq̄ etiā p̄lixa sit dormitio ei⁹ p̄trāsien-
s spaciū octo horarū: et si facit p̄t nullo modo dormiat in die
cōtra p̄s hyeros multos. ¶ Cōueniēs autē eēt ei postq̄ cele-
brauerit ascēdē mōtes per spaciū duarū horarū: aut passib⁹
satio uelocib⁹ p̄gressiuo motu exercitari. maxima enī p̄s sup
fluitarum. que faciūt sibi mor⁹ lipotbomicos p̄declaratos
est supfluitas tertie digestionis et q̄ter: que ut in plurib⁹ per
exercitiū diueris et cōsumis: ut colligēdū est 4° de regimine sa-
nitatis cap. p. et 3° p̄mi cap. de exercitio et iuuamēto ei⁹. ¶ At
vō iterū in passionib⁹ aie moderamētū accipiat: Ita ut neq̄
ira neq̄ furor aut altera ai passione affligat. per quā uehe-
mēs et uelox in spiritib⁹ et humorib⁹ efficiat mor⁹. Neq̄ etiā
passionib⁹ aduersis: ut tristitia et angustia affligi debet. que
mās sepelūt in p̄fundo mēbroz. Extermināt enīz bec et mu-
tāt corpus ab ea que fm naturā cōsistētia tertio regni.

De cura lipotbomica per medicinalia.

Cap. III.

P'ortet itaqz huic dispoñi puidē fm ordinem in
istis. xv. instris cōprehēsis. de quoz vno pmuta
tio fiat ad reliquū fm q̄ nūcsequit. ¶ Primum
itaqz est: ut q̄ citius est ei possibile accipiat in au-
rora pillas istas dormiēdo post eas p̄ borā vnā.
et post q̄nque horas accipiat cyathū vnū aque lactis calefa-
cte et post ipsam p̄deat per vnā borā. R. pillaz de reubar.
3. j. pillaz de iera cōposua. 3. j. fiat pille. viij. cū succo rosarū
recētiū. ¶ 2° instrū est hoc. R. aque betonice et absinthij añ.
3. j. 5. aque mellisse. 3. ij. misce et totū calidūz bibat in aurora
sex dieb⁹: et tardet cib⁹ ad minus boris 4°. ¶ 3° instrū est
hoc. R. aloes epatici. 3. ij. mastice croci violarū floz buglo.
añ. 3. 5. spodij rosarū añ. 3. ij. dyagridij. 3. vij. agarici electi
turbid lapidis laçuli añ. 3. 5. ifundant oia in succum cicoree
per tridū et exiccant sub radiis solis agitādo p̄sepe. tunc er-
go ex mā illa fiat pille ex ol. 3. vij. de q̄b⁹ oī sero parū ante ce-
nā accipiat vnā. Et attēdat q̄ etiā istarū pillularū usus per
lēgrū annū sibi ualde securus est ex eis accipiēdo vnāz oī
q̄nta die bora p̄scripta. ¶ 4° instrū est ut postq̄ assūperit
aq̄s mane immediate sequēti in aurora accipiat hoc solutiū.
R. agarici electi. 3. 5. pulueris hermodactyl. reubar. añ. 3. j.
dyagridij salis gēme. añ. 3. ij. 5. sp̄ice nardi sgnātī anisi. añ.
3. ij. incorpent sū oia cū. 3. 5. mellis ros. et bibat totū cū. 5. cy-
atho aque calide decoctionis uolubilis mī. que serpit sup plā-
tis: et in hoc solutiū obfuent cōditiones oēstracte sup in p̄
minoratiūo. ¶ 5° instrū est: ut postq̄z iste vir fuerit euacu-
tus a 14° die p̄ncipio mēsis usq̄ ad. 20° eiusdē faciat sibi flobō
tomā de basilica sinistri brachij sub cubito iūeta per quāz
educant sanguis. 3. v. bec enīz felicitabunt curā si. ā cōplete
euacuādo ipsūz. Ipsa enī est ita utilis ad euacuādū repleti-
onē mālem: ut legi xi^o tertij. cap. de canonib⁹ curationis cor-
dis. ¶ 6° instrū est: ut iste vir saltē per totum mēsem maij
sup mamilla sinistra p̄tēt vnguentum hoc sup pāno lineo
sp̄erico extēsum. qd̄ q̄si semp ad t̄reat ibidē. Lūius descri-
ptio. R. carabe sedoarie coral. al. et ru. blacte biçāne se. basi-
liconis been al. et ru. floz prorissimarini. añ. 3. j. 5. macis. 3. ij. se.
acetose scariole et cicoree. añ. 3. iij. rosaz floz nenufaris. añ.
3. vj. resine electe. 3. j. 5. laudani. 3. 5. cere al. 3. iij. dissoluantur
simul resina et laudand et incorpent cum cera. et cūz cepint
in frigidari addant sp̄es et fiat vnguentūz et c. ¶ 7° instrū
est: ut iste vir semp beat in mēsa bunc puluerem: de quo ali-
qd̄ iponat in ferculis eius. R. cinamomi electi. 3. 5. croci. 3.
j. pulueris sedoarie. 3. vj. pulueris oia per se et incorpent
tur. Est enīz sedoaria singularis in boc casu. de ipsa enim
scripsit Aui. q̄ cōfert tremori cordis uehemēter ualde. ¶ 8°
instrū est hoc. R. olei de mētha olei de origano. añ. 3. j. 5. co-
ralloz ru. mastice rosaz spodij mēthe. añ. 3. 5. gallie mus. 3. j.
5. cere et resine. añ. q̄zūm sufficit. fiat vnguentū bñ glutino

sum de quo semp habeat sup sōcho suo. ¶ 9° instrū est
hoc. R. sp̄erūz eluarij de gēmis. sp̄erūz eluarij de ligno alo-
es. añ. 3. j. coral. ru. spodij basiliconis. añ. 3. j. çuc. albi lib. 5.
cum aq̄ mellisse fiat cōfectio in rotulis magnis de qua semp
añ p̄adū et cenā accipiat frustū vnūz q̄zitatē semibostie.
¶ 10° instrū est hoc. R. solijameos baccaz lauri: maiora
ne. añ. 3. j. ligni aloes. gar. añ. 3. j. 5. pulueris oia p̄ se: et cō-
misceant: de quo puluē oī septimana trib⁹ vicib⁹ q̄n uadit
ad lectū ponat sup pte tota capitis q̄zitas. v. uel. vj. 5. ordci.
¶ 11° instrū est hoc. R. epithimi: polipodij: tbimi: scolopē-
drie: cuscute. añ. 3. j. tartarij folliculorūz sene. añ. 3. j. 5. macis
3. iij. pulueris oia per se et cōmisceant: de quo puluē sal-
tē in septimana bis accipiat quāzitatē p̄tinentie mediij corti-
cis nucis immediate añ cenā cum modico brodij. lubricabit
enim uētre mēis solūdo uēcositates et mundificādo cor et
sōchuz ab eis. ¶ 12° instrū est hoc. R. radice p̄iretri quā-
zitatē grani cicoris rubei: et saltē in septimana semel in ma-
ne diu masticeat expuēdo aquositatez que inde dissoluetur.
¶ 13° instrū est: ut iste vir sepe in cibarijs utat comedē so-
lia buglosse et mellisse tam recentia q̄z in cibis cocta. ¶ 14°
instrū est hoc eluariūz: de quo incipiat assūmē oī manetris
bus boris quāzitatē vnus nucis deglutit do ipsūz: et inci-
piēdo a medietate madij per totū mensem iunij. post illud
aut accipiat de co saltē bis in septimana. R. granorū fistico-
rum. 3. iij. çuccari al. lib. 5. syru. ros. 3. iij. se. basiliconis: co-
ralloz amboz ros. spodij utriusq̄z bec. añ. 3. j. sedoarie: ca-
rabe: croci. añ. 3. ij. hyadri: smaragdi: saphiri. añ. 3. 5. ma-
cis: cinamo. gariof. añ. 3. j. folioz auri numero. vj. margari-
tarum. 3. iij. infundant fistici minutim incisi in vinū mal-
uaticum per tres dies nāles. Deinde coquant simul çucca-
rū et syrupus: et cum eis incorpent fistici ultimare cō-
trid. postremo autem species incorpent cum eis et fiat ele-
ctuariū: et utatur eo ut dictum est. ¶ 15° instrumentū est:
q̄ iste vir procuret puocare sibi emoroidas. esset enim ea-
rum puocatio sibi ualde utilis ad suarū egritudinūz cu-
rationem et uite sue plonagationem. ¶ Fricent itaqz cū pā-
no bisello bñ aspero ptes fiteri interius et exterius. ¶ Et si
hoc non cōferret fricent cum folijs consolide maio. ¶ Et
si per hoc non ap̄rent fricentur cum folijs fici recentibus.
¶ Aut 4° fiat earum fricatio cum felle capri. ¶ Aut 5° fi-
at earum fricatio cum pul. euforbij cōmixto et bullito cum
succo rubee tinctoz: cum qua tingunt oua. hoc enīz est for-
tius alijs quatuor p̄cedentibus. Et sunt que mibi in dis-
positione huius viri uisa sunt utiliora. Laus deo amen.

De egritudinibus mamillarum consilia sequuntur.

Consilium. 123. De dolore in regione sinistre mamille.

¶ Diuiditur autem consilium in capitula quinque.

De causis doloris et signis.

Cap. I.

D'olorem in regione sinistre mamil-
le huius nobilis existim
necesse est esse egritudinem p̄tis curanee per
cor: aut musculorum exterius uelantium
costas. Aut intermedoz costis qui a sapiē-
tibus noiantur musculi mesopleuri. Aut
tertio necesse est hunc dolorē esse nocumētum in pleuretū-
co p̄nniculo: aut mediastino pectoris: aut in dyasfragma-
te. Aut 4° oportet ipsum esse accis pulmonis. Aut 5° erit
egritudo cordis uel cassule eius. In pectore enim non repe-
riuntur alie p̄ticle: quibus accidere possit dolor eo q̄ pin-
guedo exterior costis aut circa cor existens: nec etiam coste
dolere possunt. et siqd̄ de causa doloris repiri possit in arte-
rijs et uenis pectoris illud oīno reducendum est ad disposi-
tionem membrorū supradictorum: que non euacuantur a p̄-
sentia multarum uenarum et arteriarum: ut patet de corde
pulmone et dyasfragmate et p̄nniculo iam dictis. ¶ Quo-
niam aut cuiuscunq̄z doloris immediata cā est aut solutio

cōtinuitatis: aut subita pmutatio cōplonis partis dolentis
nece est dolorē istū puenire: aut solone cōtinuitatis alicuius
partiu pdictarū: aut a pdicta mala cōplone eaz. ¶ Et pmo
quidē excludēdo causas pmutuas si dolet aliq pdictaz par
tū ex solone cōtinuitatis ab intrinseca cā pueniente necesse
erit mān solutē cōtinuū: aut sui multitudinē: aut sui uehemē
ti ipsiū: aut acuitate sui illud effcē. aut qz fm magnā sui
partē ouersa est mā in uapores: aut uētositates cōtinuū solutē
tes. ¶ Si adit cōtingat ppter multitudinē mēp: tūc si fuerit
sanguis dñiū cognosce per exuberātiā ipsiū cognitiā ex regi
mine augmētate sanguine pcedēte aut pūe. ut cibus et potu
ocio et retēione solite edonis sanguinis per nasuz per emor
roidas et siliā. Et cognosce etia sanguis augmētū per me
dīa carnositate: aut supra illā per uenāz et arteriarū extēsi
onem ruborē totius corpis et faciei per grauitatē corporis et
somnia pōndentiū simulacra rerū rubearum instantiam. et
alia paria signa istioque per breuitatem dimitto.

De cura doloris a sanguinis multitudine prouenientis
quinque intentiones complectens. Cap. II.

Qui qdē doloris a multitudine sanguinis pue
niēis canō curatiōis pēdet ex qnque itētiōib.
¶ Pma est sanguis subtractio cū flōmīa basilice
dextreman^o que optia est in edando repleonem
sanguineaz ad quā opz ita festinare: ut nullum

aliud regimē digōnis uel alteratiōis flōmīa pcedē debeat:
nisi sola ad casuz dñiū si pñs eēt cū uiuificātib^o ipsam ad
uertētia. Et sunt sermones Zulcēne. n^o tertiū cap de canoni
bus curationis cordis. vñs pncipiū. In eūone que pcedit
cursu flōmie ita festinem^o ne oporteat eā nos pmissē cū alio
regimie mūdificatiōis: imo ut pñmū qd in ipsa obseruam^o
est: ne supfluat. s. sanguis et supplea deo ut cadat virtus: et ut
uiuificem^o dñitē si debilitet^o parūper cū reb^o uiuificātib^o eā.

¶ Cū aut iā fuerit admistrata flōmīa: si nō fuerit eger nota
bīl^o alleviat^o per eā: et sequēti die soleo admistrare scōatiōes
in hora electa que dñiū et medico cōplāti pueniētiōz apper.

¶ 2° vō itētiō in cura hui^o egritudinis uel dispōnis est multi
tudis sanguis diuersio. Et si qdē solit^o fuerit eger per alias
regionē hie sanguis cūonē: apia illa via nariū uel emorroi
dū cū dñiū. ib^o nstris in p can. colligendis pma tertiū. in
2°. 13° tertiū. cap de apientibus uenas nariū et emorroidal^o.

¶ Alit^o itēz 2° diuersio sanguis poterit fieri cū applicatio
ne uētosaz sup nariū cū scarificatiōe eaz aut cū puocatiōe
mēstruoz in mulierib^o. ¶ Et 4° itētiō diuersio māerū fieri
pōt per sanguis attractionē ad inferiora cū uētosia sine scarifi
catiōe appositis in domestica pte cruriū et tybiarū.

¶ Et itētiō 5° cū fricationib^o cū pñis asperis calidis et cū rubifi
cantibus factis in natibus et pñis partibus. ¶ 2° vō in
tētiō in regimine doloris proueniētiis a multitudine san
guis ē rectificatio regimie ex pte sex rex nō nāliū que debet
tal^o librarū: ut calitate sua mās in fluxu nō ponant: aut rare
faciāt: aut acuat ipm sanguinē: aut māl^o augmētāt ipm: qre
admistrent^o cibi et pot^o ifridates et exiccates nāl^o aut artifi
cial^o pparati. Velut si cibario et potui cōmiserent succus
citragulop cito uioz gnatop et siliū: aut coquerent in eo fo
lia solatrii: aut radix cicoree et siliū: aut fieret eis cōdimētuz
cū sumach et gelatia et succida et bisilia. et ita pariformiter
dicēdū est de admistratiōe aeris et aliarū rerū nō nāliū.

¶ 4° itētiō est ut sanguis retineat cursus cū igrossantib^o
ipsuz. Ita tū q per illa nō adueniat in pñb^o pectoris cōstipa
tio uelut esset hoc digestiū. Rx. syru. de iuiubis. 3. j. s. aque
viol. 3. ij. aque mellisse: eo qz in medicina male cōplonis
cale cordis nunq debet obseruari pure fridū: qd nō sit con
ueniēter retractū cū medicina calis a pprietate cordialib^o.

Mellissa enī est apprietate cordialis cala. ut pñ in 2° can. in
suo cap. et sunt finēs Zulcēne pallato cap. Cū aut uolum^o
ut pmutent^o cōplonē calaz. nō sumus ausi eē cōtē in frida
tiū. et reddit cās qz uide pulcherrime. Un aubuc subiun
git ibidē. qz propter nō iuenimus sapiētes antiquos eāsse

curā malitie cōplonis cale cordis et eius qd accidit ei a per
mixtione mediciaz fridaz cū cordialib^o calis. Postea sub
iūgēdo soluit argumētū. et posset fieri qz medicine cale in of
scrasia cala deberet esse nocue. et dicit qz nō. eo qz cōfidentes
sumus: qz nā si fuerit fortis discernet iter ifridatiū et calefa
tiū. Et tu uide ibidē. qz sunt pñones gliosi. ¶ De nume
ro aut medicinarū hui^o itētiōis hui^o itētiū esset syrupus de ber
beris. syru. de ribes. syru. de gnatio et aq mellisse que spālis
est in hac dispōnere fragēdo eas cū calis ut pñctū est. ¶ 5°
itētiō in cura hui^o dispōnis est ad sedādū dolorē in pñb^o
iā pñctis. Et si cōtingerit qz per qñuor itētiōes iā pñctas nō
iā fuerit plene sedat^o dolor. aut itēz si post flobotomiaz pro
pter istātiā doloris idigemus localib^o medicinis ad refran
gēdū dolorē ne sit cā attractionis mēp ad ptes illas: tūc sili
expt^o suz hoc singulare remediū. Rx. olei ro. 3. iij. cere albe
3. 5. dissoluant^o simul et ifudant^o in aquā frigidā. cū ergo oge
latū erit hoc totū: tunc abluat^o bis in scutella vitreata conti
nuē agitādo cū spatula cū aq ros. muscata: et in fine illi^o po
nant^o hui^omodi pulueres. Rx. coralloz amboz sandalorū
amboz: rosarū: spodiū: lambuscē. añ. 3. j. croci. 3. ij. ambre
g. vj. incorporent^o oia simul: et fiat ex eo linimentum pecto
ri abundanter anterius et posterius. ¶ 2° est positiō hui^o
empli a quo nō soleo esse decept^o. Rx. vitellos ouoz nume
ro. viij. olei ros. 3. iij. croci. 3. 5. been al. et ru. añ. 3. j. capitiū ro.
saz. 3. 5. spodij trociscop de cāphora añ. 3. j. 5. violarū se.
acetose: se. endinie. añ. 3. iij. se. basiliconis. 3. ij. farine ordeū.
3. ij. fiat emplastrum in mortario. postea coquantur cum aq
mellisse. 3. ij. usqz ad conuenientem inspissationem.

De cura doloris pectoris proueniētiis a materia uehemē
ter impulsa: et per pectus agitata. Cap. III.

Quō cōtingit pñpe dolē ptes pectoris: et nō qdē
qz mēe multe in eo ogeffe fuerit: sed qz uehemē
ter impulsib^o incide per ptes dolores efficiūt imode
ratos. Et olet aut hoc cōtingē multis ex modis: uel
ut ex fortib^o uociferationib^o: aut ppter magnuz

timorē: aut ppter uehemētē iracūdiā: aut ppter cōfusionē et
attritiōnē ab eī pueniētib^o et siliib^o: et oñz boz signa ex pñ
tia cārū pmutiaz cōsiderāti debet esse nota. ¶ Et hui^o qdē
curationis canō pēdet ab abscissione predictarū. Si tū
ab illis pmutiis cāto tāta fuit ipressio scā ut post eaz remo
tiōnē remanet accis: tūc illius cura pēdet ex statū sequētib^o.

¶ 3° qñqz uehemēs mēp impulsio sit a uēte laborante
cretice ad mēp pmutatiōnē uelut cōtingē pōt in trāsmutatio
ne sgnāti ad pect^o: et trāslatiōne mēp a toto capite ad ip
suz. Cū aut hec appuerit tūc canō curationis rōnabil^o itel
ligi pōt per eūones ules et pñculares: per flobotomiā et uēto
sas. Et si cōtingit peccātes mās esse a sanguine diuersas: et ei
dē nō sufficiēter cōmixtas. tūc factis aliqñtis diuersionib^o

iā pñctis si peccās mās fuerit mixta ex cholera et flate: int se
pius cōtingit diuertat^o cū hoc sufficiēti clisteri. Rx. decoctionis
māluaz: violaz: et mercurialis recētū. añ. 3. ij. electuarij de
psilio. 3. j. olei violaz: olei de nenufere. añ. 3. j. 5. salis gēme.
3. j. 5. dyagridij. g. ij. misce: et totū hoc accipiat^o bora electā.

¶ Credo aut ego melius esse: ut hec mā euacuet^o per farma
cū in potu assumptū. et melius est iter alia hoc. Rx. medulle
carthami. 3. ij. agarici electi. 3. j. 5. reubarbari. 3. iij. reupōti
ci. 3. ij. spice nardi sgnāti. g. ij. violarū. añ. 3. 5. ifundant^o hec
oia in. 3. iij. aque decoctionis passularum et expressa dens
in potu et tardet^o cibus salit^o boris sex.

¶ Et si uelis expedē
tiōrē facē euacuationem patienti dens eluarij idi. 3. iij. aut
elarij dyasini. 3. ij. cū uio aromatico subtili et al. zc. ¶ Et at
tēde qz ad sedādū laboriosam agitatiōnē māerū solēni
ter faciunt vnguētum et emplū in precedenti cap scripta:

¶ De medicinis aut ad hāc itētiōnē optime faciētib^o est em
plastrū a Rasi descriptū in diuersionib^o Almanf. descriptio
ne 32°. recepta illa. Emplastrum affosati. lege ibidez. qz optū
mum est et proprie qñ sit cōpletum cū folijs cantis et adipe.

¶ De cura doloris a māerū acuitate proueniētiis. Cap. IIII.

Mplus isup dolores in pectore euenientes nō raro cōtingūt ppter mēriū acuitatē z qualrēqz cōtingat siue mā fuerit nālīter acuta ut cholērica siue fuerit accitālī ut adusta putrens salsa: aut uētofa facta facile per signa cognosci pōt. Prio

qz dolor cōsequēs ipsam nēcio erit aut pūgītūus corrosiūus puritiū⁹ inflāmātiū⁹: z ppter si fuerit cholērica siue flātica salsa mā. Siquidē erit mā acuta facta ppter putredinē z adustionē nēcessario cognosceat per causas putredinis aut adustionis effectiuas: quē p̄suerūt uel ad sunt. ¶ At buis quidē dispōis curationis canō pēdet ex his quē in 2° cap dīcta fuerūt de cōnib⁹ per flōmīā fiēdis. ¶ At vō itēz huic dispōi supflua uel audax flōmīā vīute cōsentiēte optimū ēēt auxiliū. ut patet p̄ma affōrā. cōmēto 22°. qm̄ in forti dolore z acutissimo a p̄ate nulla est melior medicina q̄ flōmīa: imo usqz ad syncopiz. ¶ Ad hāc etiā itētiōnē cōplēdā faciūt bec tria singlaria remedia. ¶ Quoz p̄mū ē hoc. R. camomille 3. ij. viol. 3. ij. se. ēdī. lactuce portulace cicoree z acetos. añ. 3. 5. capil. ue. añ. 3. 5. corticū papaueris numero. iij. coquant⁹ bec oia in lib. iij. aque usqz ad cōsumptionē q̄rte ptis. z in fine decoctiōis addant⁹ croci itēgri. 3. j. 5. z ifundat⁹ in p̄dictis spōgia actu cala z actu cala applicet⁹ p̄t dolēti z instantē vidi sedari dolorē. ¶ 2° vō spālē remediū huic dispōitioni cōferēs est emplm̄ hoc. R. ros. 3. ij. sumach coriā. p̄parati q̄noz miri. añ. 3. 5. se. coiuz fridoz. 3. ij. spodij coral loz sandaloz amboz. añ. 3. vj. farie ordeī. 3. ij. doronici beē albi. ossis de corde cerui. añ. 3. ij. croci. 3. 5. fiat emplz ex decoctiōe p̄dictoz: qd̄ postea bulliat in lib. 5. capil. ue. usqz ad cōsumptionē medietatis z caliduz applicet⁹ oī parti dolēti. ¶ 3° remediū spālē huic dispōi cōferēs est euaporatiūm hoc. R. capil. ue. foliorū nel se. bassilicōis mellisse buglosse añ. M. iij. camomille. M. viij. ros. coriandri p̄parati. añ. M. iij. pulueris cōs oia subtilr z misceant⁹ cuz lib. iij. fur furis bñ cribellat⁹: ita ut spēs nō cōburant⁹: z cū magnis sacculis applicent⁹ oibus dolētibz p̄tibz: z etiā lateralibus. ¶ Ultimo q̄tū ad banc p̄iculā cōfert lotb istud. R. locb de papauere. 3. ij. croci. g. v. capil. ue. sedoarie pulueris enule. añ. 3. j. pistent⁹ bec oia z incorporent⁹ cū iulep viol. z de hoc fere semp teneat in os suū. Credo ego q̄ si mā nō fuerit iam actu uehemēter ap̄ans q̄ omnino dolor iste sedabitur per localia quē usqz nunc scripta sunt.

De cura doloris a materia uentosa in partibus pectoris genita. Cap. v.

Consequēz ut supra tactū est frequenter cōtingit dolere pect⁹ ppter uētositates in p̄tib⁹ ei⁹ genitas z cōgregatas a q̄b⁹ raro cōtingit aliquā mālez egritudinē pectoris euacuari. Et si contingat hoc huic dispōi plura vidi cōferre remedia uel istra.

¶ Quoz p̄mū est ut cū aqua decoctiōis croci dē in potu. 3. j. tyriace recētis a p̄ usqz ad 3° annū facte. In ea enīz est itētiō sedādī agitatiōes pueniētes ab extēsiōe per eas scā. z hoc per vīntē optij cui⁹ est sedare oēm māz z ab ea pueniēte agitatiōē. Et itēz tyriaca dolorē a uētositate pueniētiū ppter curatiua: eo qz mān cōsumēdo eradicat ex qua uētositates gīati solēt. ¶ 2° ingeniū ad hoc ualēs est lōga anbelitus retentiō: qm̄ per eā intendit⁹ z vnitur in pectore calor. ¶ 3° vō z singlarē p̄sidium est sternutatiōis prouocatiō: quē adeo potens est in frangendis uentositatibus: q̄ fere in instanti ipsa est dolorū ab eis prouenientiū sedatiua. ¶ 4° remediū est prouocatiō leuis tussicule artificialiter facte imperio uoluntatis: aut deglutiendo aliquid aceti: aut aper tum os inclinando super uaporem calidi aceti. ¶ 5° instrumentū est frequēs calidōrū pānorū applicatiō ad pectus z ppter cum suffumigatiōe eorum cum laudano facta. ¶ 6° instrūm est applicatiō euaporatiōis facte cū cimatura pāni de grana actualr calefacta: z sacculus de ea fiat cuz 3° pte cimini secū calefci. ¶ 7° instrūm est applicatiō uētofaruz ad posteriores partes spāularum z musculorū dorsaliūm.

¶ Ultimū vō instrūm est emplm̄ hoc. R. cimini modicū calefacti lib. 5. fermēti. v. diez ad minus. 3. iij. vitellos ouorū numero. iij. olei de bacis lauri. 3. ij. pulueris q̄noz ordeī. 3. j. 5. pulueris enule sicce. 3. iij. fiat oīuz boz emplm̄ cū decoctiōe cimini p̄dicti qd̄ postea ultimāte cōterat⁹. hoc enī emplm̄ oēs dolores a uentositate prouenientes sedare vidit⁹: ita q̄ etiam in iuncturis. ad laudem dei oīpotentis. Amen.

Consilium. 124. De cancro in mamilla.

In iste egrotat a p̄ate nō lato cācro. qd̄ nō dū puenit ad ulceratiōē: sed ppter uelocitatē augmētū eius quē est p̄prietas tali a p̄ati: ut colligēdūz est 3° q̄rti. in p̄prio cap. talis cācer p̄p̄inquus est tēpori eruptiōis: z si erūperet ualde dubitādū est de corruptione magna futura fieri per ipz: eo q̄ tale a p̄a magnū est: zin mēbro apto putrescere. s. mamilla: z mā ipsius est in ultra notabiliter acuta: uelut sensus tactus vnicuiqz tangenti testificari pōt.

In cura

itaqz istū dispōis videt⁹ mihi ad tria p̄icipaliter attēdēdū esse. ¶ Et p̄mū qd̄ est cor poris mūdificatiō a melia cholērica: saltē trib⁹ vicib⁹ in mē se facta cū administratiōe regiminis pueniētis in cibis z potib⁹: cū his quē bñt ifrigidare remissēz bumectare potēter abstīnēdo ab acutis: a salis calidis inflāmātiuis: vinctuosis z corruptibilib⁹: maxime aptis generare cholēra z melia cholēia in tali corpore. ¶ Instrūz aut quo melia in eodē pueniēter euacuari pōt est tale. R. epibimi. 3. ij. polip. tbimi sol liculoz sene añ. 3. j. se. coiuz frigidōz violarū añ. 3. j. 5. ciamo mi dauci. añ. 3. j. coquant⁹ oia bec in. 3. vj. aque lupulloy lēto igne usqz ad cōsumptionē duaz p̄tiū. Deide colent⁹ z fortiter exp̄mant⁹: z colature tali addant⁹ aque lactis capni. 3. iij. z to tū tepidū bibat⁹ in aurora: z tardet post ipsū cib⁹ horis sex.

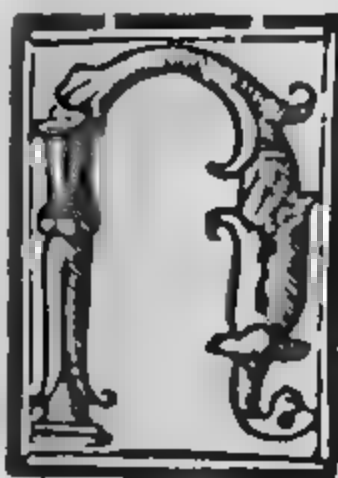
Secūdū

vō p̄ncipale: ad qd̄ est intēdēdū: est ut sup loco ap̄ato apponat⁹ emplm̄ tale. R. farine fenug. farine ordeī. añ. 3. ij. folioz m. añ. M. iij. sem pulue M. viij. berbe uermicularis. M. iij. olei rosati cōfricatiōis plūbi. lib. 5. coq̄nt⁹ berbe in aq̄ lactis: z ultimāte terant⁹ z incorporent⁹ cū p̄dictis medicinis. z totū illud emplm̄ postea bulliat in lib. 5. aque solatri usqz ad cōsumptionē p̄dicte aque. locus itaqz patiēs p̄us iungat⁹ cū oleo rosato cōfricato cum plūbo. Deide supemplastret⁹ hoc emplō. Oleū āt rosatū tale sit hoc mō: ut beāt mortariū plūbeū z pistellū tale z ponatur in eo olei rosati lib. j. z oleū p̄dictū cōfricet⁹ trib⁹ aut 4° horis cū tali pistello. hoc enī emplm̄ bēt remittēte feruorem māei: sedare dolores a tali mā pueniētes: z remittēte augmētatiōē ap̄atis: z est cā ut p̄hibeat⁹ magna putrefactiō futura fieri in tali ap̄ate z corrosiō in eo: aut saltem remittatur.

Tertiū

vō p̄ncipale qd̄ est obsuādū est: ut si cōtingat q̄ illud ap̄a erūpat⁹: aut corrodat p̄tē tūc cū medicādū est cū duob⁹ istis. Quoz vnū sup ulcerato loco altez vō in circūferētia ipsius apponēdū est. ¶ P̄mū itaqz ipsoz est tale. R. amili de ordeo. 3. iij. olei violarū olei de nenufare olei ros. p̄dicti. añ. 3. ij. albumina ouoz numero iij. tucie p̄parate. 3. ij. lapidis ematitidis decies abluti cū aq̄ nenufariis z cōfricati cum pistello plumbeo. 3. j. terant⁹ ergo diu sūt albumina ouoz cum oleis: deide supponat⁹ amiluz multa cōtritiōe ipsū incorpōrādo cū eis. finaliter vō addatur tucia z emantes usqz ad eoz incorpōratiōem optimā z de hoc vnguento medicet⁹ locus cum tenuissimis filiis de pāno lineo tali vnguento imbibitis. ¶ 2° vō instrūm est tale. R. oel. ros. cōfricatiōis plūbi. 3. ij. succi solatri. 3. iij. amili. 3. ij. boli ar. 3. iij. terre sigillate. 3. iij. terant⁹ oia. simul in mortario plumbeo subtilissima contritiōne: z cum bene incorpōrata fuerint liniatur ex eis loci circūferētia talī viro conuenientis. Ad laudē dei oīnipotentis. Amen.

Consiliū. 125. De extenuatione mamillaz z omniū aliorūz membrorū zc.

Dn est in bonestū medico ut frequēter inclinet ingenia z operationes ei⁹ nō soluz reducē ad finē sanitatis: qñimo etiā bñ viuēdū vīta pollitica z morali: oē ingenū z opationē suā trāsserat ad bonū finē quo peiora possint euitari icōueniētia. propter qd si qua desiderauerit tumore magnū mamillarū z pedū z cacetica spēm paleare

uel remouē: que nō raro cōtingit postq̃ mulier fuit corrupta z pgnās: siue vō ptu aut a borsu fuerit etiā: his tribus debet puidē remedijs: que p̃dictis dispōnib⁹ cōueniēter subueniūt. **1°** Prīmū itaqz est boc. **℞.** polipodij sarcocollē ru. alumis roce crudī. añ. 3. j. sandarace. 3. j. cū succo folioz cōsolide mī. fiāt pille de qb⁹ quecūqz desiderauerit oī bora in aurora accipiat. v. z tardet cibū bōris ad min⁹ 4°. In sarco collā enī z polipodio iest virt⁹ attenuādī oēm carnositatem p̃ternāliter additā corpori humano. icātū q̃ extenuāt nerā pignēdinē. ut pōt legi 7° q̃rti. z pluries alibi. **2°** vō pñcipale ingenū est. ut quecūqz fuerit in hoc cap in oī cibario suo utat puluē carabe. z si ifunderet pluerē talē in vīo quo tūc in potu. lōge ueloci⁹ extenuaret. p̃pterea qz vinū ualde facile deducit vītutē cuiuscūqz medicinalis istri ad remotas partes. **3°** vō pñcipale istri est boc. **℞.** gallaz cū p̃ssī gal laz querc⁹: z p̃prie pforataz. añ. lib. j. alumis roce scorie ferri p̃parate cū aceto. añ. lib. 5. bulliāt bec oīa in magna q̃tita te aque gallaz qua utunt coriarij. de hac igif aq̃ semicalala uent⁹ pedes z man⁹ z facies frequēter. z somēent⁹ cū ea mille cū spōgijs in ipsaz ifusis: que itez applicent sup vulua z p̃tib⁹ pudibūdis. extenuāt enī z exiccāt ptes illas a deo potēter q̃ faciūt mulierē magnifice corruptā apparē virgīnē. ita ut deludant⁹ ex hoc etiā qui sunt bene sapiētes. Et tu considera. qz oīa bec uadūt sub cōsideratione p̃hyfica.

Cōsiliū. 126. Decācro in mamilla cū dolorib⁹ lū: curarū. **℞.** Diuidit aut Cōsiliū in duo capitula.

De regimine p̃seruatiūo a cācro.

Cap. 1.

Lec bec bonestissima dñā duplici molestet egritudine: q̃rū p̃ma est dolor iūcturaz i ferioz corpis. 2° vō est suspectio cācer. s. in mamilla ei⁹ dextra iā manifestus. Et utraqz ista p̃egritudinū aduocaret ad se tps declarādī diuersitates eārū z signorū utriusqz eaz. Ego tñ bīc necessitate cōpulsus solū aliq̃ scribā in dispōne cācri neā. pauciora

vō ad dolores iūcturaz. **℞.** Iste itaqz cācer adhuc est in pñ nū ei⁹: nō dū tñ trāsiit in augmētū z a p̃prietate eius est in paucis diebus uelociter augeri z magnificari. **℞.** Et dolor mordicati⁹ z iſlāmati⁹ in eo nō est magnus neqz cōtinu⁹. **℞.** Et iterū 3° uenē mamille ap̃atenon sunt multū sensibiles nec grosse: neqz colore nigro colorate. **℞.** Pulsati⁹ etiā dolor abest. vñ nō apparēt signa corruptionis huius ap̃atis. **℞.** Propter qd due in hac dispōne intētiōes occurrūt. p̃ma est p̃hibē augmētū z corruptionēz hui⁹ ap̃atis ne trāseat in ulc⁹. 2ª intētiō est p̃dicti ap̃atis tētare resōlonez iuxta posse.

Prima vō intētiō cōplebit⁹ instris diligēter applicatis. **℞.** Quoz p̃mum est. ut hui⁹ mulieris usqz ad decē dies fiat flōmia de saphena dextri pedis. z bec videtur utilis magis q̃ flōmia basilice. **℞.** P̃mo qz distrabit materias a loco patiente ad viliores partes ad quas talis materia inclinatur trahi propter grauitatem eius. **℞.** 2° qz per lineā rectā magis trahitur materia a mamilla ad saphenam q̃ ad basilicam aduersilateris. **℞.** 3° qz cum talis materia participet uenēnositate quadam non est distrabenda ad si iſtrā partē: qz trāitus eius fieret per cor: qd negatum est 4° p̃imi. cap p̃. **℞.** 4° rō. talis mā etiā diuertit⁹ per dyametrū cōueniēte magis. s. a supiori ad iſerius. **℞.** 5° rō est: qz etiā forma talis cōueniēter euacuat z distrabit a matrice: qd est ualde conueniens in mulieribus z p̃prie viduis.

Educant⁹ itaqz sanguis. 3. liij. aut. v. z nullo mō p̃termittatur hec flōmia. Etiam si p̃senti anno fuisset flōmata bis, vō instrm huius intentionis est q̃ bec dñā

Secūdū moret in ciuitate loco: uel camera frigidi aeris z humidū usqz ad medietates octobris. In diebus vō frigoris declinet aer ad tēperiez in q̃litate: z nullo mō ad caliditatē manifestā: p̃pter qd etiā uestes ei⁹ strigāt pectus: sicut appuit mibi de eis. **℞.** Silr in ocio degat q̃tum pōt: z nullo mō exercitet exercitio peditādī egtādī: neqz nauigādī. quiescat etiā summope ab oī exercitio aie. uelut uociferatiōe magna: multitudine ṽbopira: furore: angustijs: z tribulatiōib⁹ aie: quorū oīum est mām ponere in fluxu ad mamillaz egrā. **℞.** Caueat etiā ab igluuiosa ciboz z potuū deglutitione: imo si uoluerit comedat: z lōga z paulatiz masticatiōe cibū deglutiat. **℞.** Somnus etiā uel dormitio sit ei. p̃lixa magis q̃ occupatio in uigilando. Et summope caueat ne dormiēdo iaceat super pectore z latere patientis mēbri. **℞.** De cibis aut sollicita sicut nullū accipiat cibū neqz potuz melie generatiū: aut exiccatiū m. generāt autem z multiplicant melicū humorē panis acimus pauci fermēti per coctionēz combustus z multi salis. Silr caro oīum aialū antiquoz: ut bouina: naccina: z partes neruose z ossuose aialūz: z lentes: caules: antiqu⁹ caseus: sumach: fabe: faseoli: risuz z consimilia. Et vinū nigrū grossū z turbatū: ut solēt esse quedam ferrariētia vīna a quibus oīno fugiat. **℞.** Utat⁹ autem carnibus laudabilibus tñ pinguib⁹ castratinis: vitulinis: z p̃prie de agno: z piscibus laudabilibus elixis magis q̃ frixis. Et in summa totum eius regimen ex parte ciboz inclinet ad pinguis. artificiatū tñ cūz agresta non salita cum succo arancij z granatoruz. **℞.** Memoret aut ut lacticinij cibis: z p̃prie lacte cocto compositis. Et utat⁹ recocta colorata: z aqua lactis in plurimo usu sui regiminis. Et caseus retēs absqz sale etiā est sibi optimus. **℞.** Excitat aut humorem melicum oīa acuta: ut cepe: alleuz: graphanus: z cōsilia. Silr z salsa oīa. z tertio aromata oīa calida similiter z semina: ut sunt feniculus: petroselland: ciminuz z consimilia. Et adhuc quarto aromata oīa z p̃prie calida: ut piper: cinamo mū: galaga z cōsilia. **℞.** Et iter reliq̃ acuetia z exiccātia humorē melicū est vinū fumosū z potēs a quo secedat oīno. z utat⁹ vīno albo subtili modice dulcedinis nō ualde pontico nec acri. z si fumosū esset vinū. frāgat ipsum cū aqua cisterne qua uti mos est ferrariensium fere omnium.

Tertiū vō instrm huius p̃me intētiōis est distractio materieruz ad remotas partes: z lz multa sint ingenia distrabendi materias. Ego tñ bīc quatuor ponam instrumenta felicius materierū diuersina. **℞.** Et p̃mū est. ut teneant⁹ eius menstruales vie aperte cū decoctione matricarie arthemisie z danete in qua mediocriter calida frequēter sedeat usqz ad vmbilicū. **℞.** 2° modus diuertēdi z eque bonus est. ut aperiant⁹ ei emoiroides cū fricatione facta cum folijs fici uel cōsolide minoris: aut cū pāno aspero. **℞.** 3° diuertens est. ut sepe applicentur uētose super carnosā parte interiori coxarum z tybiarum. **℞.** 4° z ultimū diuertens z leuius est frequens appositio uentofarij cū scarificatione in medio natiū z appositio earuz in septimana bis facta sup spatulis absqz scarificatione etiā esset ei ualde utilis.

Quartū instrm huius intētiōis p̃me est resolutio ap̃atis iuxta posse que dupl̃r sit. **℞.** Primo ut bec mulier oī fine. xv. dierū accipiat hunc potū. **℞.** cassie nouiter de canna extracte. 3. j. epithimi. 3. ij. semis endiuie z scariole. añ. 3. v. misce z totūz in potu def in aurora cum vno cyatho aque lactis caprini. z tardetur cibū bōris sex. **℞.** 2° vō pñcipalr tētda est alteratio z resolo ap̃atis cū boc linimēto. **℞.** cernis elote cū aq̃ sempuine. xxx. vicib⁹. 3. ij. tu cie p̃parate cūzaq̃ sempuine. 3. j. cāphore. 3. j. vitelli oīi numero. ij. oli rosati. 3. ij. fiat vnguētū molle in mortario plūbeo cū pistello suo: qd vnguētū postea bulliat lēto igne in 1. lib. succi sempuine usqz ad cōsumptionem ipsius. Et bec

sufficiant de regimine p̄seruatiuo ad cancerum bulus dñe.

De regimine dolori iuncturarum. Cap. II.

Pro regimine v̄o dolori iuncturarū ei⁹: ita p̄cedat q̄ tpe quo nō uehemēter molestat a dolorib⁹ usq; ad vñū mēse: oī die semel cū leui fricatiōe abluat iuncturas cū aq̄ in qua ferrū sartā ⁊ est ca libo multoties fuerit extictū. ⁊ etiā in ea diu bul lierit sulphur puluerizati. Tpe v̄o quo uehemēti⁹ mole stat a dolorib⁹ utat diuertētib⁹ in p̄cedēti iunctiōe tactis. ⁊ lo cis dolētib⁹ applicet hoc linimētū actu frigidū aut saltē te pidū. ℞. olei rosati olei onfancini. añ. 3. j. sandarace. 3. j. 5. ter rant oīa simul in mortario lōgo tpe. ⁊ applicet iuncturis: ut dictū est. Hoc ad laudem dei omnipotentis. Amen.

De egritudinibus stomachi consilia sequuntur.

Consilium. 127. De triplici mala dispōne. v3.

ppter ulcus in meri. De fluxu catarris a capite ad meri ⁊ inferiores ptes. De febre continua cū exacerbatiōe tertiana.

Dispositio Spectabilis ⁊ generosi vi ri dñi Pauli Pasqualis go celeberrimi capitanei ciuitatis Veronens is si bñ cōsiderat reducit ad tria principalr.

Et p̄mū est acciō qd̄ est nocumētū deglu tiōis. 2^m est catarris cū a capite ad infe riores ptes. 3^m est febris idēficiēs ualde itēsa reuolubilis aliqn̄ de tertio in tertiu. Et p̄mū qd̄e boz l3 fuerit acciō mae catarris cū. m̄ fortasse est factū egritudo: qd̄ appet. q̄ in p̄n̄ meri ⁊ i supiori pte ei⁹ cōcaua iuenit dolo: mōdificati pus ⁊ islāmariu⁹ fixus ibi: qui sem p̄ etiā itēdit tpe deglutio nis cuiuscūq; rei. ⁊ nō est rōnabile tale nocumētuz cē oīno per colligatiā capitis ad illas ptes: imo aut ppter exoriatio nes aut ulcera aut a p̄ata corruptiua in supficie cōcaua ipsi⁹ meri. ppter que etiā uerisile est meri substantiā esse a p̄atā p pter fluxū mae ad ipsuz qui puenit ex dolore. qm̄ oīs do lor acuit reuma. 3° regni. Et si nō sūt ibi a p̄ata nō dubito ibi esse aliā egritudinē cōpōnalē. s. oppilatiōes in eo p̄hibētes fieri debitā applicatiōez deglutitorij ad deglutibile. Qd̄ v̄o in p̄dcō mēbro existāt ulcera exoriatina uel ragadiosa: appetq; m̄a que defluit a capite acuta fuit acuitate falsedis ⁊ m̄te calitatis. Et q̄ m̄a ista adhuc multū imo q̄si continue fluit a cerebro ad meri: non est mirabile si localia remedia que admistrant meri nō cōueniēter curāt. q̄tū enī per ista lo calia remittit ⁊ minorat m̄a: itātū fortasse ⁊ plus defluit. m̄a etiā ista nō est mioris caliditatis ⁊ acuitatis: qd̄ appareteo q̄ in summitate capitis ⁊ p̄fundis ei⁹ p̄tib⁹ p̄cipit grauita tem ⁊ caliditatē notabilē ut oretenus accepi. Hoc igitur acciō multipl̄r est ualde uerēdū. Primo q̄ poterit esse cā arefactiōis corpis defectu cōueniētiōis q̄tutatis nutriētiū. 2° q̄ m̄a defluētes ad stomachū cū sint acute poterunt ulcerare aut exoriarē ipsuz uel a p̄are. ⁊ cibo assumpto cō mixte poterūt eē cā corruptiōis ei⁹. Et 3° ppter hoc itēz acciō uerēdū est. qm̄ ei difficulter admistrari p̄nt remedia. que assistētia lesio p̄iculis p̄nt ipsas curare cōueniēter. Un̄ ex istis credo p̄ncipiū curationis omnis accipien duz esse in rectificatione huius dispositionis meri uel dispositionum.

Secunda v̄o dispō iā p̄acta est m̄a catarris cū a capite ad inferiora. de cuius specie non est dubitatio cū ipsa sit acuta m̄a ḡtata ex mixtione tenuis flatis cū cholericā m̄a. Nolo negare ad acuitatē eius etiam cōcurrere caliditatē putredinalē: l3 in hoc fortasse nō leui ter sit hesitādū. Si enim bec m̄a putrefacta fuisset in parti bus inferioribus: aut de facto putreret totaliter: aut putre do esset uel fuisset in toto uel in partibus. Si primū ne cessarium fuisset hanc putredinē p̄cessisse continuā febriez ex cholera ⁊ flate p̄ueniētez: ⁊ tunc p̄cessisset tertiana no ta continua materia putrescente in uenis: ⁊ si putruisset in locis distictis tunc p̄cessisset emitritea febris: aut cōplicata ex alijs sp̄ibus humoratū febrū: ad qd̄ p̄bādūz nō habeo

testimoniū: nisi ex his que accepi scriptura uel v̄bo. Si aut m̄a ista adhuc putruisset: aut in locis distictis putreret: aut in locis renā: splenis: ep̄is: stomachi: uel p̄tiū pectoris: in q̄rū notitiā facile fuisset puenire. ⁊ adhuc de facto eē fa cile per iūctiōnē nocumētōz p̄tigētū in p̄p̄ijs opationib⁹ p̄ dictōz mēbroz: ⁊ in cōib⁹ opationib⁹ eoz. s. in aliqb⁹ p̄di ctōz mēbroz sunt opationes toti coicātes cū manifesta sua cā uel nocumēto: ut est de renib⁹ mūdātib⁹ epar: ⁊ totū ab aq̄ sitate: ⁊ de ep̄e q̄tuor p̄moz organica. 2° de stomacho rōne chilificationis: ⁊ de pulmonetōne anbelit⁹. Si enī in his mēbris putruisset m̄a: aut de facto putreret neciū esset iueni ri remedia per iūctiōnē nocumētōz p̄dictōz: qm̄ terminus boz discretinus est sensibilis lesio in opationib⁹. 2° regni. Si aut m̄a p̄dicte putreret uel putruissent in capite: tūc aut locus putredinis esset in uenis: arterijs p̄aniculorū cere bri: ⁊ tūc putredinē talē cōmitaret dolo: acut⁹ islāmariu⁹ p̄gitiu⁹: aut mordicatu⁹: ⁊ itēz febris cōtinua. Si autē putredo ⁊ m̄a fuissent in rimositatib⁹: aut uenis: ⁊ arterijs medullaris substantie cerebri: tūc dolo: febris vigilie in getu do: ⁊ reliq̄ silia accitiā neciō cōsequerent. Nō igitur apparet m̄am talē acutā esse ppter putredinē p̄ncipaliter: sed ppter mixtione cholericā m̄ae cū flatica: l3 nō ueli negare m̄az il lā recipe augmētū acuitatis a caliditate putredinali in epa te ⁊ partib⁹ adiacētib⁹ ei que tū nō est multe intensiōis: si cut etiā accepi ex scriptura. Qualiter cūq; igit cedatur bec m̄a s̄m magnā sui partē minera habet remotam circa epar. p̄pinq̄ aut ipsius minera est in uenis p̄aniculorū cere bri: ⁊ arterijs ipsoz ⁊ substantia cerebri: que etiam m̄a ibi aug mētū quantitatiū assumit ex continua ḡtatione ipsoz in ipso capite pueniēte per viā indigōnis. Sicut enī ad caput ele uant uapores aq̄si ⁊ mucillaginosi flatis: ita ad ipm̄ eleuā tur uapores cholericī. Sed uapores ab inferiorib⁹ delegati in capite cōgregati cōuertunt in m̄am specie cōsimilē eis. Igit ur ⁊ uapores cholericī s̄m ingrossati cōuertunt in m̄am sibi p̄p̄onabilem: sed ex mixtione ambarū duarū m̄ae p̄di ctarūz ḡtāt flegma salsum. Et tu adde qm̄ in nulla fere dis pōne cerebri vñq̄a p̄sentia multi flegmatis ⁊ uapoz cole ricz p̄uatū est: qd̄ apparet ex uarietate ceruminis auris. Igit ualde facile deduci pōt minera huius m̄ae p̄pinqua iā p̄dicta. Modus aut quo bec m̄a tale fecit nocumētū in meri pōt esse. q̄ cū m̄a iste multiplicata descēdūt aut p̄pel luntur ad lacunā cerebri in loco ossis basilarris. tunc partiz per uenas. partim v̄o per modūz sillicidij transeuntes per rete mirabile recipiunt in cōcauuz palati: ⁊ deinde per p̄a niculum istum uident inferius per loca uile. ⁊ ista est uerā causa: quare p̄mū nocumētū in hoc viro p̄sentatū fuit in vula eius intantū q̄ elōgata mollificata uel a p̄ata fuit. Cū igit m̄a iste p̄dictas partes replenerint ⁊ intrinsece sint fluxibiles ratione aquositatis ⁊ mobilitatis cholericē. ⁊ sic recepte fuerint in meri. ⁊ q̄ sunt acute notabiliter: ut dedu ctū est. non est mirabile si fecerunt p̄dicta accitiā. Et si vir iste fuisset p̄p̄essus febrē notabilr acutā cā arefactione cor poris ut audio: ⁊ cū nocumēto deglutitionis iā p̄sentet: tūc res esset periculossima satis. q̄ cecidisset in sermonē sum mi hyppo. ubi dixit. Quibuscūq; in febrib⁹ collū extor quetur ut vix deglutire possint tumore non exite in collo mortale. Hec igitur est summa eorum que mihi considerā da videntur de catarris cūte materia a cerebro sine cuius rectificatione non erit possibile q̄ iste vir sanetur vñq̄.

Tertia v̄o dispō est febris circa quā nō extēdā me nisi q̄ uereor q̄ mihi scribit q̄ febris est notabi liter itēsa reuolubilis de 3° in 3^m ⁊ indeficiens. ppter qd̄ dubitabile est ipsa esse vñā emitriteū cōtinuā indeficien tem ex cōtinua flegmatica ⁊ iterpollata cholericā: que res esset multū seu cū ipsa cōtinue faceret augmētum in cau sa materiali catarris: ut in sc̄do caplo deductuz est. ⁊ utraq; cōtinue cōcurrat ad maiorē debilitatē cerebri efficiēdam: ⁊ cerebri cū p̄dicta m̄a ⁊ febre nouū augmētū sue resolutiōis

et consumptionis continue faceret in nocumēto deglutionis et esset restatē cōplicationis adinuicem q̄ oporteret simul utriq̄q; horū triū attēdere in curatiōe subtili: qđ difficulter cadit sub imaginatione: nedum curatione canonica, et hoc propter trietate lapsus cōplexionalis: qui est febris, et cōpositionalis et excoiationis meri et cōplexionalis lapsus cerebri.

Propter que oīa de his que curatiōi subseruiūt intentionibus et insiis succincte percurrā.

Prīmū itaq; eoz cui p̄ncipalr attēdēdū est videt̄ eē nocumētū deglutionis: nō enī curari pōt febris et cerebri dispositio ueniet̄ per digerētia aut aliter alterātia uel euacuātia nisi per os assumerent̄, et quō pōt nocumentum deglutionis p̄fecte abscindi noua cōtinue defluēte mā, nō videtur sine magna anxietate enuntiandum esse. **Propter** qđ viam capiēdo que mihi securior videtur ponā p̄mo q̄ modus intendēdi ad nocumētū deglutionis debet esse cū his que leniēdo uel molificando ipsū meri faciunt ap̄tū fluxibilitate sua, fortasse enim exiccantia abstergentia et stipica que essent recta instrumenta curationis stāte fluxu materie et febre efficerent ipsū constipatum magis. **Dico** secundo q̄ uerum p̄ncipium curationis dependet ex subtrahitione catarrigantis materie. **Dico** 3° q̄ si qua recta curatio cum instrumentis administrari debet ad febre illam, est cū his que frangunt et rectificant nutriētia eius.

Propter p̄mū itaq; cōplemētū octo describā singularia remedia que lenire possunt meri alteris dispositionibus non nocentia. **Prīmū** est, ut accipiant̄ grana mecheite et vulnetentur cum acq̄ in .v. vel .vj. lateribus. Deinde infundantur in aqua lenis decoctionis liquiritie per vnam noctem, tūc ergo patiens semper habeat granum vnum in ore suo. **Scdm̄** vō remediū est, ut accipiantur grana citoniorū et infundantur in succo granatorum dulcium in cortice existentium, et de his granis similiter in ore suo teneat. **Tertium** p̄ncipale remediū est, ut accipiantur folia lactucarum recentium, et per medium diem infusa in aqua sublimationis uel decoctionis radicū altee. **Quartum** p̄ncipale est, ut iuube diu macerate in aquam portulaceper sublimationem factam teneantur in ore alternatim permutando de vno ad reliquum, adherendo tamen ei de quo magis percipit iuuamētum. **Quintum** p̄ncipale est, ut sepe teneat in os suum mucillaginē factam ex granis psilij cum aqua cisterne, et caueat artifex ne ita longo tempore macerata teneat in aqua p̄dictā tepidā, ut a medullari eius parte effundat̄ actualiter eadem substantia aut saltem virtus, tunc enim excoiaret amplius. **Sextū** p̄ncipale et optiū est ut alternatim teneat in os suū parum tepidā recocctā factā ex lacte vaccino bene pingui. **Septimum** p̄ncipale est, ut sepe per nares eius attrahat hunc liquorem. **Rx.** mucillaginis fenugreci et psilij, añ. 3. 5. mucillaginis citoniorū, 3. j. misceant̄ oīa cū, 3. j. aque maiorane et cum altera aque nenufaris, et remisse tepidum trahātur per nares: ore p̄us pleno aqua mellis tepida. **Ultimum** remediū ad hoc est istud. **Rx.** medulle cruriū bouis: bysopi bumide: pinguedinis tassi et anatis, añ. 3. 5. mucillaginis fenugreci: se. lini, añ. 3. 5. croci, 3. j. olei de nenufario, 3. ij. cere albe quātum sufficit. fiat vnguentum molle qđ post lauetur bis in aqua nenufaris. De hoc igitur vnguento quater in die tota gula et collum actu tepido diligenter inungatur: et superponatur magna quantitas lane sicce.

Pro scdm̄ vō p̄ncipali accite tolledo. s. catarro: 13 sermo diffusus foret necessarius, bictamen mihi breuitate imponā dicēdi, satis enī imo cōplete sum excusat̄ a sufficiētia tot et tātoz doctorū: qui ad regimē hui⁹ viri uenerūt: et q̄ huic egritudini nō est blādiēdū: ut cōsueuit medicorū plurimorū usus: qui cū aqua orde: cassia fistu, et reliq̄ nō pertinentib⁹ ad curā: ut in pluribus perducūt egritudines ad impossibilitatē curatiōis matricando egros. **Prīmū** itaq; p̄mitto mihi q̄ oīa insiis statim apponenda li-

mitari debent tenore virtutis ad hoc sufficientis, itaq; septem instrumenta describam: que mihi aut ipsorum plura omnino necessaria sunt in cura huius accidentis.

Et p̄mū qđ oīz horū est ut itēdat̄ diuersiōi mae rū a capite ad inferiora fluētū. Nec enī tales mae vnica pnt̄ eione eradiciari: aut quia repugnāt materie propter earum im̄preparationē: aut q̄ pharmaca uenientia nō pnt̄ administrari ppter difficultatem deglutionis. **Prīmū** itaq; horū est ut diuertant̄ mae per clisteria parit̄ per acuta facta. 3. j. eluarij dyacastorei descriptione Nicolai et lenius isto erit. 3. 5. iere cōposite, et ad huc lenior erit b̄ndicta cū puluē cētauree: et corticū agarici dosatis fm̄ sapiētia p̄fatorū doctorū, talia enī nō scribā: q̄ credā eis supaddē aliquid: sed ut satisfaciā honori meo. **Scdm̄** vō p̄ncipale diuersiū qđ esse mihi oībus alijs grauius est, ut huic viro aperiant̄ emorroides. **Tertū** vō est: ut frequētē appositio uētosariū cōuenienter ignitarū sup̄ natibus et spatulis. **Quartū** est ut applicent̄ rubificātia distrabentia: et attrahentia mām super partibus pulsūz brachiorū. **Quintū** est si ralia nō sufficiunt q̄ administrent̄ rubificātia et exiccātia loco albatin facta ex flamula uel pede coruino contusis: aut ex cantaridibus et fermēto et aceto emplastratis: aut saltem cū sapone nigro et squilla contritis insimul in p̄dicto loco impositis. **Sextū** est ut istis nō ualētib⁹ conuenienter fiat rubificatio capitis cū stercore colūbino: et p̄pe coluborū syluestriū incorporata cū modico aceti: et modico pulueris anacardi fm̄ hunc modū. **Rx.** fermēti sex uel octo diez, 3. ij. stercoris colūbini, 3. j. 5. pulueris anacardi, 3. 5. terant̄ subtilissime et incorporent̄ cū modico aceti ualde acuti. **Uētre** itaq; p̄us cū clisteri mūdificato et nō exite plenitudine cibi et pot⁹ in stomacho capite diligētē raso mae in ortu solis totū caput eius liniat̄ p̄dicto linimēto: et supponat̄ p̄nus siccus: et dimittatur ibidē per tres horas donec sensus tact⁹ tolerat: remoto linimēto nō pcedat̄ aliusq; ad sero. Si aut̄ nō toleraret tūc madesiat caput cū tepida aqua mellis: et deponat̄ linimētū nībil aliud supponēdo ei. Et si uehemētia doloris istāmati vigeret: tūc madesiat caput cū linimēto ex oleo de sisamo facto. Et si uehemētia caliditatis ex peteret frida: tūc fiat istud cū oleo floz cucurbitae: aut nenufaris. Tāte enī potētie est instr̄m hoc ip̄ diuertēdo catarrhos oēs et retinēdo eoz fluxū ad inferiora q̄ ausus ē scribē Sal. 6° de igenio sanitatis, q̄ nō est medicina melior in curādo ulcera pulmonis pueniētia ex descēsu acutarū maez: catarrigatiū ad pulmonē, ut colligendū est ab eo in exēplari de nobili quē in fili dispōne curauit. Si igit̄ hoc remediū cōferre pōt ulcerib⁹ pulmonis: tūc nō repugnat qn̄ conferrat ulcerib⁹ meri uel excoiatiōib⁹ eius abscedēdo mām que continue fluit. **Contra** q̄ hoc ingeniū curationis nō videtur conueniēs: ip̄m enī attrahit mās de inferiorib⁹ p̄tib⁹ ad superiores: sed mā ista trāsibit per uētriculos et p̄fundas partes cerebri: ergo hic modus curationis est erroneus, patet cōtra: q̄ in oī diuersiōe obseruari debet ne mā trāseat super p̄ncipali mēbro: ut 4° p̄mī, cap̄ p̄ colligēdū. Si r̄ etiā nō debet trāsire mā de pte mēbri p̄ncipalis viliōri ad nobiliōrē: sed uētriculi et p̄funde ptes cerebri sunt partes multū nobilissime cōparate ad extremas ptes eius: ergo ad illas non debet fieri tract⁹ maei cū diuersiōe: patet hec ultima cōtra qm̄ ex hoc sequerent̄ grādiora nocumenta: et minor ultime ab oīb⁹ pcederet. Quis enī dubitat uētriculos esse ptes nobiliores q̄ circūferētiales ptes eius: maior p̄merōnis arguit: q̄ nō videt̄ modus quo mā ab inferiorib⁹ p̄tib⁹ cerebri trahātur ad supiora nisi per media illi⁹: et minor p̄merōnis eodē fundamēto facile p̄bari pōt. **Huic** motui et alijs consilij⁹ nīdēdū est q̄ qm̄ mae mouentur a pharmaco electiue trahente eas: aut saltem ratione caliditatis intense: aut utriusq; attrahentium sil̄ be materie sunt antecedentes catarrhi que cōtinent̄ in uenis et in arterijs disseminate per p̄niculos cerebri et in medullari substantia ipsi⁹. Cū ergo iste

Sanctorum
Dni

uene habeat similitudinem cum uenis transiuntibus per partes panchi-
culares et ligamentales inter commissuras cranei: quarum uenarum
extreme partes terminantur in cutem capitis: et ad poros eius: non
est mirabile si sit diuersio. Et adhuc etiam non repugnat manum
in paniculis cerebri trahi per poros ad extra: ut dictum est.
Ad formam igitur argumenti dicendum ad maiorem negando ip-
sam: imo talis curatio ingenium omnino est aueniens. Et ad mi-
noris premerionis negat etiam ipsa assignando transitum modi nature
modo predicto: quare motum istud et omnia sibi paria nihil concludunt.
Et si istaret iteque capiat manum dicta catarrhi que est acu-
ta fluens etiam in colatorio et locis rete mirabilis: tunc per tale
ingenium curatio non poterit diuertere ipsam: igitur non est
conueniens. Huic replicationi respondendum est dupliciter. Primum quod da-
to quod tale ingenium non totaliter aserat per se manum fluentem: non potest con-
ferre liquidum abscondit fluxum antecedentium materiam: et uirtus red-
dit potestior super fluentem materiam resoluendo digerendo et aliter re-
gendo ipsam: quam si non fuisset facta diuersio materiam antecedentium.
Dicendum 2° quod non est impossibile quod manum que reperit in uis
actu fluens etiam attrahatur iteque ad uenas: foris enim uirtus nihil
resistere potest in expellendo. 7° affertur. commento 59°. Uirtus igitur
reddita potestior super actu fluente manum propter diuersionem antece-
dentium materiam poterit manum que exiit uenas iterum repellere
inter uenas: et ita fictearum attractio ad oppositum. 7° et
ultimum est quod fortasse est leuius quam precedens ut fiat actuale cau-
terium super loco distractionis sagittalis et coronalis commissurarum:
ubi terminat extremitas medij digiti mensurata cum extrema
parte nasi supposito maiori ruga rasate manum. Scribere autem
cauterium: et ista particularia superflua est: quia loquor ad sapientes.
Item 2° tertio de principali dispositione. v. 3. pro febre in 3° parti
cta duo memorabo consuetudine digerentia. Primum
est syrupus compositus acerosus de. v. radicibus cum ter-
tia sui parte syrupi de eupatorio. 2° syrupus de bisan-
tijs cum aqua apij et eupatorii: quibus subtrahendum et ad-
dendum est prout celeberrimorum doctorum prenominatorum
peritiam determinabit. Ad laudem dei Amen.

Consilium. 128. De quadruplici mala dis-
positione. videlicet. De mala
complexione frigida et humida stomachi cum state mucillagi-
nosa et vitreo. De mala complexione frigida et humida ce-
rebri cum multa materia slegmatica. De nocumeto anhelitus
per proprietatem in pectore: et per communitatem ad stomachum et
caput. De mala complexione calida renum cum barenullis
et lapillis. Diuiditur autem Consilium in capitula quatuor.
De causis male complexionis stomachi et eius cura. Cap. I.

Nocumeta viri colendissimi domini
henrici dignissimi
cancellarij illustrissimi domini ducis et princi-
pis herici Banariensis etc. Summarie con-
tinent in disceptatione quatuor membrorum. Pri-
mum est stomachus eius. Secundum pectus.
Tertium est caput. Quartum est egritudo
in renibus eius notabilis. Prima ita-
que dispositio est disceptationis stomachi ad frigiditatem et humi-
ditatem cum multitudine materiam slegmaticam que mucillaginosam et
aquosam sunt a domino: vitree vero subdominantes. Hec autem cogno-
sci prout per multitudinem sputaminis et salualis humidita-
tis aquosae et mucillaginosae per lenitionem stomachi per lu-
bilitatem quicquid superuenientem per obtusionem appetit. Cuius dis-
positioni quoniam ipsi pseruat super alias infra dicendas prouideat
ei cum assumptione affectionis de tribus piperibus: quod scripsit
Ga. ad Omotched descriptione 3°. de qua accipiat per duas
vel tres horas ante cibum. 3. i. et bibat post ipsam quartam partem cy-
athi vini subtilis aromatici et sumosi. 2° huius dispositioni
prouideat unguendo totum stomachum ex hoc unguento. R. olei
de mastice. 3. ij. olei de mirto. 3. i. olei de coquo. 3. j. piperis
al. et lon. granorum paradisi ciperi storacis calamite. an. 3. j. re-
sine electe. 3. j. gariofilorum methemasticis cinamomi. an. 3. ij.
gallie muscate. 3. j. cere quod tunc sufficit fiat unguentum bene

viscosum de quo magna portio ponatur super toto stomacho
calefacta et portet eam ibi semper. 3° remedium ad hanc intensionem
est quod iste vir assumat in aurora radicem unam secundum mensuram
digiti minoris de. 55. viridi electo et bono non bibendo nec com-
medando post ipsum saltim per horas tres. 4° remedium est
ut iste vir saltim oisepimana bis deglutiat. 3. j. tyriace An-
dromachi bone et electe cum. 3. j. aque menthe aromaticae que
gariofilata dicitur calefacta. Quintum remedium est ut iste
saltim oisepimana sex dierum recorderetur accipe modicum ante cenam pil-
lulam unam de speciebus descriptione Mes. in antidotario.
De causis male complexionis cerebri frigide et humide et
eius cura. Cap. II.

Secunda de principali egritudo huius viri est ma-
la complexio cerebri frigida et humida dependens a
multa materia slegmatica que iteque est causa augmenti ipsius
male complexionis in cerebro non minus quam ista ma-
la complexio sit generata istorum slegmatica et aggregata
ipsorum in capite per viam indigestionis. Et hec quidem mala comple-
xio potuit esse causa prima et originalis nocumeti stomachi: 3° cre-
dazego quod mala dispositio stomachi maior fuerit causa et prima-
ria nocumeti capitis quam e converso. Colorem faciei ad albedi-
nem inclinat et crispitudo et iteque capillorum et uitas ingenij et opa-
tionum et uita sensuum et iteque inclinat me ad credere: dum quod ro-
cumenta que in cerebro apparent magis per colligantiam quam
per essentiam existant in ea. In cura itaque huius dispositionis: et
si omnia remedia mala dispositio stomachi rectificata declarata
in precedenti capitulo etiam capiti conferre possent: pro capitis dis-
positione tria solentia ponam adiutoria. Quorum primum est
hoc. R. macis. 3. j. gariofilorum folij cubebard granorum para-
disi. an. 3. j. ambre orientalis. 3. iij. ligni aloes. 3. j. capibore. 3.
5. rosarum. 3. j. pulueriscent omnia per se: deinde ligentur in pano de
grana retorto et sepe odoretur. Secundum remedium est hoc. R.
specierum dyabre et de aniso dulci. an. 3. j. ligni aloes. 3. j. comi-
sceanis in simula: et de hoc puluere saltim in septimana ter super
aspergat tota praecapitis a principio capillorum usque ad sum-
mitatem capitis per mediam anteriorem partem capitis per quatuor
digitos per latitudinem: et cum ponitur secundum puluere cum pectore
deponatur primum. Tercium remedium est hoc. R. speru dyab-
re et dyamusci dul. descriptione Auicenne. 3. can. suma prima
aut saltim Mes. in antido. distione prima an. 3. j. 5. ligni aloes
folij maiorane sicce pulegi betonice. an. 3. ij. cnicari al. 3. ij.
syrupi aserue. 55. viridis lib. 5. fiat eluarius: de quo egrotans ois-
sero cum uadit ad lectum per spatium unius mensis per duas horas
post cenam deglutiat. 3. j. 5. et erit remedium excellenter conferens ca-
piti suo. De causa nocumeti in pectore: et cura eiusdem. Cap. III.

Embrius autem 3° quod in hoc viro lesus est: est pectus
ei: quod quidem magis habet nocumetum per colligantiam
ad caput et ad stomachum quam per proprietatem ipsius essentiam.
Magnitudo enim pulsus cum equalitate satis ueniens
et frequenter et uelocitatis signat potentiam virtutis et
necitatem non multum auctam: neque diminutam. Et quia non appetit in eo
manifesta plenitudo: neque coartatio: id satis rationabile est con-
cludi spaciositatem pectoris plenam et cor a nocumeto magis
non esse multum lesa: neque etiam appetit pectus: aut dimissio in plura
que signat debilitatem virtutis pulsationis cordis: et pari ratione cum
non appetat magnam nocumetum in uelocitate frequentia diuer-
sitate et pectus anhelit. id appetit pectus et pulmonem a multitudine
die magis non esse ualde oppressa: et prout quoniam nocumetum: si quod ap-
paret in pectore non est pseruas. Propter hoc itaque concludendum
est: quod multitudo sputi cum excreatione uel rascatione emissi
et stricatura uel gravitate anhelit cum rugitu et motu in pectore
do pectoris pceptis signat materiam a capite ad pectus defluisse
magis quam quod in pectore genite sint propter essentiale nocumetum
cordis pulmonis et dyasfragmatis: quod confirmat: quia nocumetum
ta talia magis eueniunt et frequentat in eo in sero et post tempus
dormitionis quam in alijs temporibus. Itaque cum apparuerit a multitudine
sputi aggrauatus prouideatur sibi hoc triplici remedio.
Primum est ut per duas horas post cenam: et per horam ante

renā z in aurora accipiat cyathū vñū bñū decoctiōis cale-
facte que mās digerēt mūdificabit z diuertet a pectore. **Rx.**
radicum vngule caballine z enule. aī. **℞.** j. ieros. **℞.** j. capil.
ne. passulaz ligritie rase. aī. **℞.** j. s. sicū pinguiū numero
octo: incidēda icidant z coquant in lib. viij. aque usqz ad
assumptionē medietatis. sed croci ponat in fine decoctiōis
m. **℞.** j. s. deinde coles z bibat ut supra. **℞.** 2^m remediū pecto-
ri approbatū est hoc. **Rx.** penidiarū. **℞.** j. s. locb depino. **℞.** j. s.
coquat simul lēto igne cū. **℞.** j. iij. p̄dicte decoctionis usqz ad
bonā spissitudinē: z de hoc sepe teneat paties in ore suo q̄-
ritatē vñū grani fabe pmittēdo ipsūz dissoluit z ad pectus
descēdere sine masticatiōe aliqua. **℞.** 3^m sp̄ale remediū est
hoc ut si vir iste nobilis ppter bec duo remedia nō allensa-
ret a tussī: imo in getaret ipsūz tūc accipiat hunc potū: post
quē nō dormiat nisi vna bora tñ immediate post ipsum. Et
tardet cibū ad min^o horis sex. Cuius descriptio est bec. **Rx.**
mucillagis sebesten. **℞.** j. iij. cassie nup p̄parate cū aq̄ capilloz
ne. **℞.** j. iij. agarici elci. **℞.** j. s. **℞.** j. iij. icorporent oia z bibat to-
tū cū. **℞.** j. iij. decoctiōis in hoc caplo descripte: hoc enī cōueniē-
ter mūdificat pectus: z lenit tussim z ipsam getam reddit.

℞. De noimento renū z causis eius: z de cura. Cap. iiii.

Quartū mēbrū paties in hoc viro sunt renes ei⁹
in qbus iuenit distēperies ad caliditatez nota-
bilr intēsam z siccitatē que remissa est respectu
caliditatis: nisi enīz eēt multitudo humiditatis
epatis: z ad huc multitudo humiditatis a mare-
ria flatuca augmētate in sanguine ppter multiplicationē il-
loz flatū in stomacho per viā indigestiōis factā: tūc inten-
deret in renib⁹ siccitas nō minor caliditate. **℞.** Propter hāc
lgi caliditatē renū mae flatice excoquunt in eis z cōuer-
tuntur in barenas z lapillos z sunt causa euētus doloris z
augmētis forū in renib⁹. **℞.** Quoz quidem doloꝝ duplex
assignat causa. Una quidē est mala cōplexio calida ipsoꝝ
renū uehemētē z subito permutās z alterās eos. **℞.** Scda
vō cā est extēsiō multa facta in eis ab barenis z lapillis: p-
pter qd nō est mirabile si dolores illi sunt valde fortes: quī-
bñ utraqz duarū causaz efficiētū dolores: videlz malā cō-
plexiōē calidā subito alterātē: z solutiōē ipsius cōtinuita-
tis p̄dictā. **℞.** Unde opz q̄ iste vir sit sollicit⁹ in rectificatiōe
renū in aptiōe z mūdificatiōe viarū suarū: ne ita frequēter
in eis barenē z lapilli multo tpe pmaneāt. Et in mūdifica-
tione etiā mae rū mucillaginosarū que multiplicant in eis.

Pro quoz completēto. v. sibi conscribo medicamina.
℞. Quorū p̄mum est. **Rx.** aque eupatorij. **℞.** j. iij. aque
capil. ne. z saxifragie. aī. **℞.** j. s. bibant calide cū succo omni
septimana tribus diebus continuis in aurora. **℞.** Deinde
accipe hoc 2^m remediū. **Rx.** cassie p̄parate cum aqua saxi-
fragie. **℞.** j. s. z bibat in aurora z tardet comedere per quāqz
boras post ipsam. **℞.** 3^m remediū est hoc. **Rx.** fisticoꝝ mū-
datorūz. **℞.** j. iij. anisi feniculi se. pastinace domestice z sylue-
stris granorum milij sol. aī. **℞.** j. iij. infundant fistici in aqua
capil. ue. per diē naturalē: deinde contūdant minutissime z
coquant cū sufficiētī q̄ritate succari al. z cum specieb⁹ fiat
cōfectio in frustis. **℞.** j. s. de qua accipiat semp frustū vñū aī
cibū per spatiū vñū mēsis. Est enī optima in mūdificādo
renes a lapillis ab barenis: z mae b⁹ mucillaginosos: qm̄ fi-
sticis inest v̄tus qua cōminuit lapis qui est in renib⁹. 18°. **℞.** j.
colligēdū. **℞.** 4^m vō remediū cū instātia doloris maxima est
hoc. **Rx.** pillaz de iera ma. pillarum de bñdicta. aī. **℞.** j. s. tro-
ciscorū stelle descriptiōe Aluic. 5° can. **℞.** j. s. forment pille. vij.
cū syrupo acetoso cōposito: z accipiātur per duas boras aī
diez: z tardetur cibi assumptio per quāqz boras post eas.
℞. 5^m z ultimū remediū est hoc. **Rx.** spice nardi dauci car-
pobalsami se. apij z petrosel. aī. **℞.** j. s. se. acetose cicoree sca-
riole z cuscute. aī. **℞.** j. s. granorū milij solis. **℞.** j. iij. capil. ue. radi-
cū saxifragie. aī. **℞.** j. iij. mellis ros. syrapi cōpositi acetosi. aī.
lib. **℞.** j. s. lapidis spongie lapidis iudaici z vitri cōbusti. aī. **℞.** j.
ij. succari al. lib. **℞.** j. s. fiat eluariū. de quo paties dieb⁹ alijs post

assumptionē aq̄rū sup̄ascriptaz in aurora accipiat coctē-
ar vñū z tardet comedere quāqz boris. In hoc enim
stat fundamētū curationis oīum fere dispōnū suarū.
Post bec aut iste vir abstineat ab oib⁹ cibarijs frigidis
grossitudine z viscositate sua oppilatiōis z ueto-
lis: uelut sunt fercula pastilia neruose z cutanee aīaliū ptes
Pisces viscosi z in lacunis ul palustrib⁹ viuētes. Siana le-
gumīnū risum lac z fercula lacticiāia: z caseum mollē z vi-
scosum z frequētē usum feniculi anisi z petrosel. z oīūz diu-
reticoꝝ euitet. **℞.** Euitet potū vinī grossi turbati sine sue-
rit nigrum siue album: z caueat a potu cervisie de ordeo sal-
tem dulcis multū: z summopere euitet aque frigide potūz.
℞. Silr effugiat usum rerū valde salzarū vñctuosarūz: z ca-
ueat etiā a comestione fructū frigiditate z siccitate z stipti-
citate sua oppilantiū z ingrossantiū humores: ut sunt pira-
citionia granata acrisa nespilla sorbe z filia. p̄ter bec autē
utatur cibis z potibus alijs libito suo. **℞.** Et caueat etiā a
coitu frequentato: z prop̄ie super cibis z a longa dormitio-
ne super spina z felicitabitur vita sua auxilio diuine poten-
tie: cui semper sic referentur gratie immortales.

Consi. 129. **℞.** De q̄druplici mala dispōne. vi-
delz. **℞.** De mala cōplone frigida
z humida stomachi cūz mltitudine mae flegmatice. **℞.** De
oppilatione epatis a mēbris grossis. **℞.** De mala cōplone
calā z sicca renū cū multitudo barenulaz z lapillorum.
℞. De soda siue dolore capitis pti p eēntiā z pti p cōmuni-
tatē ad stomachū zc. **℞.** Diuidit aut **℞.** i p̄ticulas duas.

Particula prima continet duo capitula principa-
lia.

℞. De causis predictarum dispōnū: z p stomachi. Cap. i.

Bilis vir dñs Nicolaus de canali in
ciuitate Paduana p̄onisor ca-
stresis q̄druplici dispōne laborat siue has di-
sp̄ositiones egritudines aut accidentia nomi-
nare uelis. **℞.** Et p^a qdē est lapsus in stoma-
cho eius frigidus a multitudine mae flegma-
tice derendēs. Cui⁹ etiā stomachi frigiditas
mās flatucas mucillaginosas z aqueas est ge-
neratiua. Et ipa etiā mae p̄dicta m̄tra in stomacho zgregata
est cā augmētadi malā cōplonē fridā z humidāz in stoma-
cho p̄dictā ppter diuturnitatē more ipsi⁹ mae f̄latice in ip-
so stomacho. vñ utraqz istaz duaz est reciproce alteri⁹ aug-
mētatiua. **℞.** Propter qd valde facile itelligi pōt diuersitas
accitiū que in hoc viro frequēter eueniūt: frequēter enī ru-
git⁹ eructationes z inflationē in stomacho p̄cipit ppter p-
tē istaz maez in uetositates auerti: que si subtiles sunt z su-
periora petūt eructuādo emittūt. Si aut grossi vsus fundū
stomachi z portanarium eius ad itestina p̄pellunt: ibidez
faciendo dolores tortuosos. Si aut tales uetositates multe
sint z mediocres iter grossas z subtiles: tunc in tota stoma-
chi spatio sita retētē ipz stomachū inflāt z extēdūt cū magnis
doloribus: qñqz dyasfragmati z hypocūdrijs z toti pectori
cōmunicant. **℞.** Et ex hoc fundamento pōt etiā itelligi:
q̄re qñqz iste vir diuinite digerit: z grauat⁹ eius stomach⁹:
ita ut frequenter deponatur cibus prius q̄ bene digestus.
℞. Et iterū qñqz 3^m segtur accis qd est corruptio digōis
que cōprehēdit a sapore acuto nel mordicatiuo in ore p̄ce-
ptis: ppter quod eructationes: qñqz emittit acres: aut ace-
tosas: aut acutas cūz magna mordicatione p̄cepta in toto
stomacho eius. **℞.** Secūdo de causis oppilationis epatis.

Secūda vō p̄cipal dispō bñū viri est egritudo cō-
pōnalis epatis ipsi⁹ qd nō raro: imo fre-
quēter oppilat⁹. Et l3epar ei⁹ nāl sit calm z humidū z mē-
bra calā ad oppilones per se sūt idispōita: qz calitatis est di-
latare sic friditatis est coangustare 2° regni. tñ in epate ipsi-
us oppilones accit frequēter altero duoz modoz: aut quia
flata m̄tra in stōcho ei⁹ zgregata ut patuit in cap̄ p̄cedenti
dissoluta ul colligata: aut mobilitata a reb⁹ calidis in cibis.

acceptis et in potib⁹ faciunt m⁹ istas effundit ad epas: in cui⁹ equitate pp angustas vias ei⁹ faciunt oppilones p⁹dictas. Et 2⁹ istaz oppilonu⁹ cap⁹ pot⁹ ee: q⁹ m⁹ae iste flatice frequenter commiscunt chilo reddentes ipm fridū grossū et viscosū oppilantiū ipsi⁹ epatis. Dig⁹ enī diminuta ipsi⁹ stomachi raro et nō bñ corrigi⁹ a digestionē epatis. ut colligendum 13⁹ tercij. ¶ Ex quo appet solo pluz que in eo appet frequenter enī in hypocūdris dextro sentit gūitas et tēso: frequenter et in eo appet nocumēdū diminutiōis in uria. Et hoc est qñ oppilo cadit in gibbo epatis: sic frequenter in eo accidit fluxus alb⁹ quē illustres viri chilosū appellāt: et hoc est qñ accidit oppilo in ocauo epis. Cū enī ocauū epis oppilat neōio claudunt vie uenaz porte: s; ipis clausis nō pōt recipi chilos in epē: cū g⁹ pellit⁹ defertur chilos a mēseratcis ad epas nece est ipsum retropelli ad itestina: et ad hoc accidit flux⁹ chilosus. ¶ Hec sunt accitua cola ad oppilones que iterū si pdurant ut in ocauo ut gibbo epatis nece est ut finalr pducāt ad febres putridas: pp oppilones enī retinent in epatemāe que deberēt expelli per gibbū ad emulgētes et ad renes: que etiā m⁹ae deberēt recipi in kisti fellis: s; ad retētiōē taliū m⁹erū prohibet debita euētatio. ad p⁹hibitionē euētatiōis itendit caliditas in epate: et ad itēsiuā calitatē ipsi⁹ sequit⁹ aut simplex ebullitio in sanguine: et sit sinocha sine putredine cum effumatione ad ipsum cor: aut sit ebullitio cū putrefactiōe cordi effumate et erit tūc putrida febris. Ex quibus oibus iste vir intelligere pōt: quare ipse frequenter egrotat febre chole rica pura et impura et aliarum specierum.

¶ Tercio de causis male complexionis calide et sicce renuz.

Tertia et p⁹ncipalis dispō huius viri est lapsus renuz ad calidū et siccū cū quo lapsu frequenter applicatur oppilones et dolores in eis: et iste oppilones plurimū sūt a m⁹ā flatica descēdente ad renes a stomacho uel ab epē que faciunt oppilones nō solū in pāniculo colatorij renū: s; et in carnositate eoz: et cognoscit hoc p⁹ dolorē infra hypocūdriz parū per pceptū et coicatū parti posteriori spine infra costas. ¶ Itēz qñq; in renib⁹ sūt oppilones a m⁹ltitudine barenulaz inuiscataz an pāniculū colatoriū a flatica m⁹ā desursum descēdere. Et apparēt tūc urie ualde tenues trōbis petaloidib⁹ et barenis puante et diminiūt et uria: et qñq; acuta emittit⁹. Et appet hoc et a posteriori: qñ succedēte uria grossa et barenosa post tenūē et aq⁹osā alleviant⁹ dolores q⁹ pus erāt. Et adde p⁹dictis q⁹ isti dolores nō raro sūt a lapillis gēitis in ocauo renū an pāniculū colatoriū pp barenulas ibidez inuiscatas a flatē p⁹dicto: cū a multa calitate nālī et accitālī renū excoquit⁹ m⁹ā p⁹dcā et cōuertit⁹ in lapides. pp qd 18⁹. 3. scribit⁹ q⁹ cā supple efficiēs in g⁹atiōe lapidis est caliditas egressa a nālī tēperamēto. s; p⁹ viā itēsiōis. M⁹alis vō causa est flegma et barenule iā p⁹dicte. ¶ Et nota q⁹ iste vir multuz est paratus ad generationē lapidis in renibus. Ille enī cū plurimū generatur lapis in renib⁹ est qui pinguis est et humidus. 18⁹ tercij. p⁹allegato cap. ¶ Itēz in renibus nō raro accidit dolor a uērositatib⁹ ibidē etiam generatis et ppulsis aliūde. Et distinguitur iste dolor a p⁹dictis pp ipsū ee mobile et nō fixū neq; gēdū in pte vna. Cui⁹ oppositū appet de dolore pueniēte a malis cōplonib⁹ mālīb⁹ et imālīb⁹ fietib⁹: et a dolorib⁹ pueniētib⁹ ab barenulis et lapillis. Isti enim dolores: dato q⁹ qñq; mobilitētur: ipsi tñ permanent in parte magis p⁹dictis. ¶ Quarto de causis sode.

Quarta p⁹ncipalis dispō huius viri est sōda. i. dolor capitis: qui qñq; est per essentiam capis et appropriatus: qñq; vō per colligatiā est partib⁹ inferioribus. s; stomacho epate et renib⁹ p⁹dictis. In hoc tñ viro iste dolor simul per essentia: et per colligatiā est. ¶ Est autē hic dolor pueniēs a mala cōplone cerebri eius excellēter humida mālīter et remisse frigida: qui qdēz dolor qñq; grauatiū⁹ est: et pprie qñ m⁹ā est flatica uel mēlica: qñq; vō est absq; grauitate: et pprie qñ pēdeta uaporib⁹ et uērositatibus: quorū non est per se grauitatez efficere. Et est qñq; iterum hic do-

lor inflāmatiūus puritū⁹ et mordicatiūus: et pprie qñ pēdet a m⁹ā subtili calā eēntialr uel acoitalr. Et iste dolor plurimū est eueniēs in hoc viro. Qñq; etiā dolor capitis eius puenit a m⁹āeb⁹ imersis in pāniclis cerebri ipsius. et tūc apparet dolor extēsiūus maiorē partē cerebri ambiēs circū: qui ab antiq; illustrib⁹ galeata passio nūcupata est. Et cūz dīgūt ipz esse itē sine magnū et extēsiūus: qñ plib⁹ p⁹tib⁹ cerebri eueniēs et multo tpe pdurās: cephalēa uel cephalargia nominar⁹ est: ut legendū est p⁹ continentis p⁹ et 2⁹ caplis. et 9⁹ Almans. p⁹ cap. et ab Oribasio p⁹ practice. et a q⁹ plurib⁹ alijs. ¶ Et ex hoc fundamēto ualde facile itelligi pōt diuersitas doloris capitis eius. Sic enī inflāmatiūus puritūus pūgitūus et mordicatiūus sūt a m⁹ā calā: ita grauatiū⁹ cōpressiūus et cōtusiūus sūt a m⁹ā frida: et extēsiūus et pulsatiūus a uērositatib⁹ uel a uaporib⁹ plimū imersis in pāniculis cerebri. ¶ Et ex hoc fundamēto iterū apparet qualiter declināte etate huiusmodi vir paratus est ad suberb: aliqñ ad congelationem litargiam epilepsiam uel apoplepsiam: a quibus omnibus tueatur ipsum altissimū misericordia sua. ¶ Et ex his oibus postremo cōcluditur q⁹ nece est hunc virum esse solertē et vigilatē in regimine suo: ut in postez apparebit.

¶ Prime pticule de regimine per sex res nō nāles. Cap. 11.

¶ Quia autē hōz accitiū plimū appet puenire a mala cōplone frida et humida mālī et p⁹ncipalr cerebri et stomachi: et in epate etiā et in renib⁹ eius superexcrecit m⁹ā flatica q⁹ plurima per colligatiā ipoz ad stōchū. Idcirco videt⁹ oē regimē hui⁹ vi ri ex pte rez nō nālīū ueniētē posse erigi vnicuiq; horuz mēbroz p⁹ferēs. Qdēq; enī instrm erit rectificatiūū dispō nis stomachi et cerebri illud erit etiā ueniēs epati et renib⁹ p⁹hibendo mām in eis sgregari et delegari a stomacho ad epas et renes. ¶ Quare itaq; regimē debet fundari in applicatiōe oīuz istrōz que leuiter calefaciāt et potēter exiccēt. Qualis enī est lapsus et q⁹ta est ipsius distātia a p⁹po tēpera mēto: talia et tāta debēt esse istra isti⁹ lapsus correctiuā: sed lapsus est frigidus nō ualde itēsiūus: igit⁹ istra debēt esse calefactiua in suo g⁹du nō trāscēdētia 1⁹ g⁹du. Et itēz lapsus est excellēter bñdus et exiccātia debēt ee multuz eleuata. Oia g⁹ que calefaciūt ab ultia mansione p⁹mi gradu usq; ad ultia m⁹ā scōi gradu erunt ei ita ueniētia: sicut exiccātia in tertio gradu humiditatis multe erūt correctiua. Ita q⁹ aer ei⁹ debet esse calefactiūus leniter et notabiliter exiccatiū⁹. Ita q⁹ locus uel camera eius sit tabulis dēcenter munitus et ab aquis et ab omni humiditate elongatus: et accēdatur in eo ignis sepe: et nō tñ ualde magnus. Et utat⁹ uestib⁹ calefacti uis ueniētēter exiccatiūis. Et similiter utat⁹ tecturis capitis factis ex pāno de grana de dossibus uarioruz et similibus. ¶ In cibis vō ei⁹ abstineat ab oī re in fridate et humectate. ut a m⁹to usu aque fride lactuce usu blete spiacbie portula ce cucurbite citruloz. Et effugiat et lac et lacticinia cibaria oia. ¶ Similiter effugiat usuz leguminū multa euaporatiōe replētū caput et stomachū uērositatib⁹ et uaporib⁹: et nō curet comedē pisces uel cācros nisi ualde raro et in pauca quantitate. ¶ Similiter euitet q⁹titatē fructuū bñdōz ut cerasoz et auellanaū humidaz: piroz: p⁹sicoz: et crisomilloz. ¶ Caueat comedē fungos et spōgiolas. ¶ Et cerebri et medullas et ptes aialīū pingues raro et in pauco usu accipiat. ¶ Utat⁹ autē in cibis suis ueniēti q⁹titate salis et aromatiū ut cinamomo et similib⁹. ¶ Et utatur carnib⁹ salicis simpli cib⁹ uel p⁹ditis ut sunt landutuli et similes. ¶ Et utat⁹ assa tis et pprie leuīū carnī et elixis: lz rari⁹. Et p⁹ter bec que rāta sunt pōtūti oī alio g⁹ne ciboz ad libitū suū. ¶ Uino autē utat⁹ albo uel rubeo mediocris potentie claro et aromatico absq; aq⁹: aut saltē ualde paz ponat⁹ de eo in uino. ¶ Post cibū autē suū nō dormiat nisi trāseat vna hora uel vna cū oī mīdia: et tē dormiat capite dēcēter eleuato: pus sup dextro latere: deīde sup sinistro se reuoluat. Minime autē dormiat sup facie. Et nō m⁹ltū etiā iaceat sup spinā. neq; sup renib⁹.

In cibis aut accipiendis hoc obseruet. **¶** Primo nō q̄ comedat nisi uerus supuenerit appetit⁹. **¶** 2º q̄ nullū cibū accipiat nisi bñ prius masticatū. **¶** 3º q̄ nō curet accipere cibaria ualde plura numero in vna mensa. **¶** 4º q̄ nō uat cibarijs spe diuersis: sic esset usus carniū pī sciū rex dulciū acriū cū aromatis cōditoy: et sic de alijs in vna mēsa acceptis. **¶** 5º q̄ nō plōget morā duap̄ borarū in comedēdo: ut qdā delitiosi faciūt: sed expēdat media bora: aut saltē vna. **¶** 6º caueat exercitari violēter sup cibis: imoutili⁹ esset ei gescē per tres horas aut 4º: sed ieiuno stōcho exercitari ualde ueniēs est ei: ut eqtare pedib⁹ ambulare circūēdo ciuitatē uel aliū locū: intātū q̄ caliditas ei⁹ pax exercitata pducatur ipsū ad lenē sudorē: alio aut tpe q̄ sciat. **¶** Ultimo vō q̄ tū pōt effugiat irā furorē uel iracūdiā et ai sollicitudines magne tristitie iuductiuas: et delitiose utatur ai accitibus: semp memorādo q̄ a coitu absteineat post cibum nisi trāseant hore septem ad minus. **¶** Hoc sunt que de regimine rerum non nālium obseruare oportet.

Secūda vō p̄ p̄ncipalis hui⁹ tractat⁹ apiet regimē medicinale accitib⁹ hui⁹ ueniēs. Et iā appet in p̄ cap̄ p̄cedētis p̄ticle: q̄ opz in s̄ra medicinalis esse calida nō ualde notabilis: et ampli⁹ exiccatiua. **¶** Et q̄ oīuz fere predictoy accitū p̄maria cā est stōchi debilitas p ueniēs ex mala cōplexione stōchi frigidi et humidū multū flegmatis ad si mucilaginosi multiplicatiua: ideo p̄ ponam tria remedia istī dīspōnis stomachi rectificatiua. **¶** Et q̄ bec stōchi mala dīspō multiplicādo predictas mās est causa magna ut fiat in epate accitū predicta: ideo p̄o rectificatione epatis ponent duo remedia epati spāliter appropia ta. **¶** Et iā q̄ predicta nocumēta stōchi et epatis sūt magna cā oppilonis renū et fixationis māernz viscosay in eis: ideo in 3º cap̄ scribens q̄tuor remedia sūt epati et renibus coia. **¶** Et q̄ adhuc multa mā euaporās capiti replēs ipsūz efficit in eis dolores predictos. Idcirco q̄tuor spālita remedia ad dolores capitis eius describam appropriata.

¶ Particule 2º de trib⁹ remedijs rectificatiuis stōchi. **Cap. I.** **¶** Taqz p̄o cōplemēto hui⁹ p̄ticle 2º. **¶** Primo necessariū est q̄ iste vir saltē per tres uel q̄tuor annos purget in uere et in autūno: ut nunc sequitur. **¶** Post medietatē mēsis ḡ octobris de hoc anno. XXI. purget s̄m hūc modū. **¶** Rx. eluarij indī. 3. iiij. bñdicte simplicis. 3. iiij. s. boni pōderis bibat in aurora cū medio cyatho aque sublimationis uel decoctionis radic. petrosel. calefacte et dormiat post assumptionē ei⁹ per vnam borā cū dimidia et nō plus. Et nō comedat neqz bibat nisi post. v. horas: tūc ḡ bibat scutellā vñā p̄dicte aque petrosel. cum succaro calefacto: et post ipsam per vñā borā accipiat p̄adiū suū. **¶** Die vō sequēti immediate bora p̄scripta accipiat hoc digestiū calidū qd̄ p̄tinuet dieb⁹ ad min⁹ septēz **¶** Rx. mellis ro. 3. s. syrūpi acetosi cōpositi. 3. j. aque absinthij et betonice. añ. 3. j. aque cicoree. 3. j. s. misce et totū sit vñā potio. **¶** Die vō 8º sequēti purget cū hac medicina. **¶** Rx. ireos 3. vj. eluarij de dactyl. 3. iiij. s. accipiat bec medicina in aurora cū medio cyatho vñi al. calefacti et obseruent post ipaz ea que dicta sunt in predicto minoratiuo obseruāda.

Pro purgatiōe aut ueris i fine mēsis febina rij pcedat per istū modum. **¶** Rx. eluarij dyasyniconis. 3. iiij. s. agarici electi. 3. j. s. g. vj. salis gēme. 3. iiij. bibat totū hoc cū medio cyatho aque betonice uel feniculi et obsuent ea que in minoratiuo autūni dicta sunt. **¶** Sequēti vō mane accipiat hoc digestiū. **¶** Rx. oxī mellis sgllitici. 3. s. syr. cōpositi acetosi. 3. j. aque absinthij feniculi et eupatorii. añ. 3. s. misce et calidū accipiat et obsuent ea que de digestiū autūni dicta sunt. **¶** 8º vō sequenti die purget cū hac medicina. **¶** Rx. cassie de cāna exēte cū aq̄ feniculi. 3. j. renbar. aga. electoy. añ. 3. j. spice. 3. s. electi. añ. 3. v. salis gēme. 3. j. misce et accipiat bec medicina cū. 3. iiij. aque eupatorii calefacte et obsuent ea que de inferiorib⁹ dicta sunt so

lutiis. **¶** 2º vō p̄ncipale remediū stōcho: imo epati et renibus et capiti est hoc. **¶** Rx. sp̄rū dyatriopipeon et dyabre añ. 3. s. sp̄rū dyarodon abbatīs. 3. iiij. granoy susticoz. 3. iiij. macio 3. j. gariof. 3. s. mellis ro. 3. iiij. cūcca. al. 3. v. coquat succarū cūz melle ro. usqz ad spissitudinē et additis ficticiis per vñā noctē infusio in aquā absinthij calefactā et minutissime cōrtis et alijs sp̄b⁹ fiat eluariū: de quo patēs post purgationē ueris accipiat oī mane per 4º horas af cibū ad q̄tatem vñi nūcis muscate deglutiedo ipsūz cū cocleari: et tātū dez accipiat de eo per duas horas post cenā. Et p̄st̄ accipiat de eo post purgationē autūni bis uel ter in septimana horis p̄ dictis usqz ad mēsem february. Ego enī nō dubito hoc esse remediū ad sanādū ipsūz. **¶** 3º vō istū p̄ncipale ad dīspōnē stōchi est hoc. **¶** Rx. turbit al. electi. 3. j. pulueris bermody loz. 3. iiij. folliculoz sene. 3. iiij. ciamomi. 3. iiij. macio. 3. iiij. tartari. 3. j. fiat puluis per se subtilis deinde cōmisceant oīa sūt: et de hoc puluē accipiat. 3. s. bis in septimana saltē immedia te an cenā cum medio scutellino biōdī carniozant vñi uel aque cum succaro cocto calefactoy. Et pōt uti ipso in oībus dieb⁹ uite sue et tpe quo assumit syrūpos: ad hoc ut uēter remaneat fluxibilis uenienter usquequo p̄cipiat se fore sanum: educet enim flegmata et omnes supfluitates humo rales et fecales a stomacho et intestinis.

¶ De remedijs appropriatis epati.

Cap. II.

Jcet in s̄ra medicinalia in p̄cedenti cap̄ posita magnā ueniētā hēant ad dīspōnesepatis buis viri: nihilomin⁹ q̄ per lōgā morā supfluitatū in epate suo frequēter accidit ipsa purē in epate et pducē ad febres supius tactas. Ideo hic duo describā singularia remedia epati et febrib⁹ inde pueniētib⁹ ueniētia. **¶** Quoy p̄mū est hoc. **¶** Rx. sy. de endiuia. 3. j. syr. de eupatorio. 3. s. aque cicoree. 3. iiij. aque feniculi. 3. j. misce et accipiat plurib⁹ dieb⁹ usqueq̄ urine reuertent in tinctura sua. Et si uolueris hoc digestiū facē extinctiū magis: tūc loco syrūpi de eupatorio ponat tātū dē de syrūpo de acetositate citri et erit nobilis opatiōis ec. **¶** 2º remediū spāle est hoc. **¶** Rx. reubar. elci. 3. iiij. agarici. 3. j. eluarij dyaprunis simplicis. 3. j. bibat cū. 3. iiij. aque eupatorii et tardet cib⁹ eius: et alie obsuent additiones que in solutiuis p̄dictis sūt scripte.

¶ De remedijs renibus appropriatis.

Cap. III.

¶ Paruit ex p̄ cap̄ q̄ hic vir nō raro incurrit dolores renū a mā ibidē fixa extēdēte et subito alterate: et q̄ mala cōplō radicalis calida eoy est cā uersionis māernz in barenulas et lapillos: et ppter bec q̄tuor cōscribunt ei. **¶** Quoy p̄mū est ad ministrādū qū iste vir p̄cipiat grauitatē in spina: tēsiōes et uētositates in intestinis rugietes et frequētā urinādū cū paucitate ei⁹ et aliq̄ pūctionē: tūc enī statiz accipiat hoc digestiū. **¶** Rx. aque decoctionis uel sublimationis radicū urticae. 3. iiij. bñdicte. 3. iiij. cassie nup̄ exēte de cāna cū aq̄ milij solis uel saxifragie. 3. s. misce et calidū totū accipiat bora et regulis obseruādis oīb⁹ que in solutiuis dicta sūt supiorib⁹. **¶** 2º p̄ncipale remediū est hoc. **¶** Rx. ḡnoz pineaz. 3. j. s. se. endiue acetose brusci et spagi. añ. 3. j. s. se. milij solis minutissime cōrtitoy. 3. vj. se. lactuce portulace añ. 3. iiij. s. fiat puluis per se oīuz subtilis: in cui⁹ fine ponant vitri cōbusti. 3. vj. deinde cōmisceant cū dupla q̄tate succari albi puluerisati. Cū ḡ p̄cipit grauitatē uel tēsiōnē in pnb⁹ renū et illoz et punctionē in urina et frequētā ei⁹: tūc utat bac tragea semp de ipsa deglutiedo coclear vñū an oēm cibū. **¶** 3º remediū ad hāc intentionē est hoc. **¶** Rx. lapidis spōgle et iudasci vitri cōbusti. añ. 3. j. se. apij petrosel. dauci. añ. 3. iiij. radicis saxifragie. 3. iiij. succi ligritie. 3. j. s. forment pille cū succo apij de. oī. 3. vj. et de istis accipiant in aurora. v. post q̄s bibat. 3. iiij. aque saxifragie: et de eis dē bonū erit accipe duas per totā septimanā immediate an p̄adiū et cenā. Ap̄iunt enī oppilones epatis et renū educēdo lapillos trūbos et barenas cōueniēter. **¶** 4º vō remediū est hoc: ut utat p̄fectione defusticiis per. xv. dies

nota

quod sentit accidia predicta accipiendo de ea duo frusta semp in principio prandij et cene etc.

De regimine capitis huius viri tpe istancie doloris ei. Cap. III.

Um hic vir percipit dolorē capitis cū granitate sua et somnolētia multa et pigritia toti corporis et uenarū grossitie et tēfione et rubicūditate ptiū capitis tēdēte ad aliqū obscuritatē: tūc statim bora electa fiat flobotomia de cephalica apud polices

inuēta per quā educant sanguis. 3. iij. uel. v. Et attēdat q si doleret dextra pō magis q sinistra tūc meli⁹ est flobotomare sinistra: et ecōuerso dolente magis sinistra q dextra flobotomare dextra. Et 3° dō instrūm pncipale est: q mane sequenti post flōmiā purget cum ista medicina. R. eluarij ros. 3. j. 5. eluarij idē. 3. ij. boni pōderis: misce cum medio cyatho aque cūccarate et calide et accipiant et obfuent post ipsam regulē in alijs solutiuis frequēter tacte etc. Et 3° dō pncipale remediū est q post euacuationē immediate dictā per qnqz dies instāte adhuc dolore capitis applicent sibi nentose in loco alcheel laterālī ad spōdiles in carnosīs ptiū spatulaz. Est aut alcheel locus ubi finis colli coniungit cū 3° ptiū spatulārā. Et 4° dō instrūm sedatiuum doloris capitis actualr existētis et pseruatiū ab euēu ei⁹ est hoc. R. reubarb. electi 3. j. mastice spīce nardi. añ. 3. j. dyagridij. g. v. salis indī. grana. vi. polipodij folliculorū sene tartari. añ. 3. ij. fiat olum per se puluis: de quo iste vir in septimana bis ot sine qnqz die rā paz añ cena accipiat. 3. j. cū modico brodi: aut aque cūccarate: aut uinū educet enīz supfluitates fecales et mucosas cholericas et melācholicas distrabendo eas a capite. Et nō miret aliqis si huic viro nō descripsi pillas aliqis: ipse enim nequa q pōt assūmē eas. De ablutione dō capitis ipsi meli⁹ esset ipsaz dimittē: et uti frequēti pectinatione et fricatione mediocrib⁹. Si aut nō vult dimittē lotionē: tūc faciat lixiū cū decoctione maiorane et abluat cū eo caput cū sapone albo: et exiccādo ipz immediate post ablutionē. Hec sunt remedia optia pro curatione dispōnū istī nobilis viri. Et osus aut altissim⁹ pietate sua dirigat eas in salutē ipsi⁹. Am.

De mala cōplexione stomachi frigida et humida a lōgo tēpore et etiā

gñatione cōtracta cum dolore stōchi hypochondriorū et totius uētris ifrigidioris. cūz lipothomia uel syncopi et in potentia ad motus corporeos cum uertigine uel scotomia.

Diuiditur autem Consilium in tria capitula.

De causa predictae male dispositionis.

Cap. I.

Dispositio

huius nobilis viri dñi Leonardi de Nuriber- ga est mala cōplō frigida et humida stōchi a lōgo tpe cōcta in ipso sic ex mibi narratis appet. Ego dō ex signis sumptis a substantias

liter iberētib⁹ ab actione lesa uel ab opationib⁹ qd idē est: et ab exeūtib⁹ cōsideraui: nō soluz a tpe illam malā cōplōnē: uerū etiā in ipso a gñatione cōtractā. Potuit aut hāc malā cōplōnem intēdē et deteriorē facē excessus in aliq⁹ de sex reb⁹ nō nālīb⁹: aut nimia ciborū et potuūz nō suo tpe et ordine frequēs assumptio. Et si etia imoderata exercitia post cibi assumptionē cōsuetā: adhuc etiā imoderate et fortes repletiones uētris cōstipationē cōntes. Et 3° tēz et fortes edones per solutiua farnaca facit: aut per frequētas flobotomias et nērosationes. Et si etia et imoderat⁹ coit⁹: in quo iuniores sepe et multū impite peccare solēt. De reb⁹ aut maxime debilitātib⁹ mēbra est coit⁹ qui et 3° vntes oēs corporis cōpaginē dissipādo deijcit: stōcho in cerebro et reliq⁹ ex āguib⁹ mēbris pmaxie nociuus existit. Ad hāc etiā debilitatē vigorādā nō paz supaddit passiones aie: ut tristitia: cogitatio dolorosa: angustia mentis: ira furibunda: cordis effectiuosa cōmotio: et sibi siles aie cōmōtiones. Extermīnāt enim hec accidia et mutant corpus ab ea que fm naturam cōsistentia. 3° tegni in pncipio colligendum.

De cura h⁹ male dispōnis p regimē sex rex nō nālīd.

Intēdēs igit talie dispōnis cōsiliū salubre dīrigē p mir⁹: dico q baz rex nō nālīū imoderatā applicationē per sui cōrietatē corrigēdā sanitatis cōseruatoz uel recuperatoz diligēter attēdat. Neqz enī huic dispōni actū cōsuatiū oīo existimo sufficē: cū ut appet dispō ab eq̄litate multū excesserit: qre nō oīo sibi b⁹ sed pīm cōrijs et eisde ad nālem dispōnem reduci debet.

Quiter

igit paties iste intēperie aeris frigidi et humidī uētosī caliginosi et nebulosi. sīl et stationē in domib⁹ et cameris terraneis frigidis et humidis et testudināli edificio munitis septētrionali etiā statui multuz aptis: maxime aut locus dormitionis sue aspectū hēat orientalem et meridionalē: quē curus et auister frequēti⁹ uisitet: minime dō boreas et fauonijs. Et uētib⁹ aut optie calidis in byeme et magis calidis in estate q recētib⁹ utat: que pectori toti uētri: maxime dō stōcho optimā faciāt adherentiā. Et Lau do aut q sup stōcho maxie quolibet tpe portet pellē vnam vulturis: et cū sua pēna sup cuta stōchi nūda extēdat. Et si mīl etia cōferi frustū pāni de pilo gacelli biuario noiato: q nris tpiū italici galeros portare cōsueuerunt. Et Soleo etiā stōchis fridis et humidis et uētosīs applicari facē sacculū ex medietate plume anseris: et alia medietate pilorū lepōris et pāno lineo cōstructū: quē frequēter in beo calefieri et tbure suffumigari euaporationib⁹: et tali stōchuz cooptura muniti. Est enīz in dispōnib⁹ illius maxie inuatiuis: in quo credo pncipalr dispōnis curationis hui⁹ nobilis pncipalr existere.

Circa somnū

aut et uigiliā sic pcedē debet. Luz enī stōchus ei⁹ idigestiua magnifice debilitat⁹ existat: in quo etiā multē gñant uentositates que dolores extēsiuos fortissimos in eo facē solēt vntē non solū ei⁹: sed cordis et cerebri maxie psternētes: ut appet ex lipothomia et vntis motiue ipotentia tpe doloris stōchi cōtib⁹. Et propter in sōno notabile tps extēdē debet: cū in eo vntis digestiua magis q in uigilia cōfortet. Et efficit enī somn⁹ opationes oēs nāles fortiores. 2° pmi. cap debis que pueniūt ex sōno et uigilia. Et Incipiat igit dormire post cibum vna bora trāfacta tpe estatis: duab⁹ dō in byeme: sitqz mēsurā sōni nō min⁹ octo horaz. tps icludēs. dormiat sup dextro pus latē: deide sup sinistro: deide sup uētre iclinat⁹. Oīno aut supine dormire fugiat. Et Sempqz in dormiēdo sit oī tpe pānis bñ cooptus: et maxie sup stōcho sit cooptus cooptura alicuius supascrip̄torū sacculorū bñ munit⁹. Et Uigilias aut excessiue corpus exiccantes effugiat: nisi forte robustior efficeretur cessante iam morbo.

Quiescat

aut oī tpe post cibū maxie sup ipso exercitet aut leuiter ambulādo gradatū equū eqtādo naues nō uelocissimī trāsit⁹ nauigādo smones et bystorias delectabiles cōferēdo: nullus enī excessiuis motus: aut exercitiū toti corporis: aut alicui⁹ ptiū uidet sibi cōueniēs uelut luminosa corpora lōgo tpe et frequēter ispice maxie dū fuerit solarijs radijs repcussa: sīl etia nimia uociferatio frequēs stōchi et hypochondriorū fricatio eidē discōueniēt

Repletionē

dō toti corporis: aut alicui⁹ ptiis excessiua: et maxime stōchi enitare debet. Ex p̄dictis appere pōt aliāz etiā ptiū pter stōchū multa repletio nō puā debilitatē stōcho cōferre pōt. Et se enī ppter alioz mēbroz nocumēta frequēti⁹ et magnifice cōpatur. Colligat enī stōchus capiti cordi pectori epati splenī renibus nefice et m̄fici: ut intelligēt cōpōnē humani corporis ex anothomia appere pōt: qre nimirū si aliāz ptiū plenitudine cōtristat. Et In cibatione igit sua enitet quantitatem stōchuz grauātem et sīl potū. deterior enī cibatio est que stōchi grauitatē facit: sic deterior pot⁹ est qui in stōcho fluctuat. 3° pmi. cap de regimine per cibū et potū. Si etia tpe seiniij plixi magnā ciborū quāritatē effugiat. Et Cum aut se fore repletum pcepit statim ad euacuādū icēdat. melior aut modorū euacuationē est p administratio clisteris hui⁹. R. decoctionis foliorū blete maluarūz mercurial. et fursuris lib. j. olei

de aneto. 3. ii. olei de rutba. 3. 5. salis gēme. 3. j. eluarij de bac
tis lauri. 3. ij. bndicte iere simplicis. añ. 3. iij. cassiē. 3. vj. acci
piat in mane tempelue z ueter optime muniat a frigore
tente utile in hyeme. In tpe vō estans addant p̄dicte deco
ctioni folioz violaz. M. ij. olei viol. 3. ii. olei de rutba. 3. vj.
z fiat ut supra. ¶ Loco aut clisteris: qz solet esse alamanis
ingratū pro cōi enacnatione accipiat hāc portionē. R. iere
sal. descriptione eiusdē. 7. terrapen. 3. x. bndicte simplicis
3. ij. accipiat in aurora cū medio cyatho vini calidi: z tardet
cūb sex horis post ei a sūptionē p̄mīnēdo p̄z brodij pulli
galline cū succaro calidi per horā aū p̄adūz. ¶ Si aut ab
boreret hoc farmacū ppter ei amaritudinē accipiat. 3. j. ul
3. iij. pillaz q̄s mea expiētia ultima in fili dispōne iueni.
R. aloes boni epatici. 3. iij. agarici electi. 3. j. salis gēme. 3. j.
ifundant oia in succo rutbe per octo dies deide coopiant
te gulabii calida usqz ad succi cōsumptionē. Post hec aut p̄e
dictas de spēs addāt. R. ligni aloes. 3. 5. croci. 3. j. spice nar
di ignati. añ. 3. 5. reubar. boni electi. 3. ij. f̄ at pille ex qb̄ ac
cipiat ut supra. Diligēter aut attēdat qz pille iste post euacua
tionē p̄fecte saluabit ipm accipiendo ex eis vnā ul duas bis
uel ter in septimanā per horā vnā uel mediā ante cenam.

De accntib aut ale fugiat oia aiam tristitia z
iordinate distrabētia spūs tenebro
sos z incōueniētes opationib nālib vitalib z aialib facien
tia: uelut sunt cogitatio: sollicitudo de re tristia aut do'orosa
de re preciosa irrecupabiliter amissa. Circa morbus etiā ei
affixe multū fugiat meditari. Jocūdu aut z letus studeat
esse z delectabilis iustē. ¶ Delutiosam aut sensationē z ma
xime ad quā grādio sequit spūm resolutio oino euitare de
bet uelut eā que coitus est. Esteniz nō solum stomachi: sed
tonus corporis cōpaginis dissipatiue ut ex p̄missis ap
paruit. Oino igit intēperiez ei effugiat z maxime sup cibo
distrabit enim spūs ad digestiōis opationē requisitos.

De cibis aut etiā z ex p̄usu nō min' p̄plādūz est.
Eutet igit oēs cibos difficilis digōnis:
uelut panē acūm nō bñ coctū. Carnea bouina z potcia
z capna: z aialū syluestriū magni corporis. Silr z lētes ri
suz z legumina oia saltē elixa nō cusa. Adhuc etiā fructus
uelut pira castaneas dactylos: silr etiā z gnata z reliq tam
fruct' qz reliq semia difficile trāsinutabilia. ¶ Effugiat etiā
oia uetosa facili corruptionis: uelut lac lacticia oia cascū
mollē z recētem: crucā boraginē z lacticā p̄fica crisomilla:
z in sūma oia frigida z humida dimittat. ¶ Dimittat etiā
viscosa cibaria oia: ut sunt pisces oēs in aq̄ decocti. Dimittat
cures uētes collū z pedes p̄aniculosas z nervosas p̄tes
aialū oīuz. ¶ Sit igit panis ei' trīdant 4^{or} diez ad plus
optime fermentat' z ueniēter coct': qui si fuerit coirefactus
stiptice p̄tes abijciant. ¶ De carnib' aut ueniunt pulline
colūbine: p̄dicti: fassiano: auiū minuta z syluestriū: ut cap
tine: capoline: annuales agni: vitulie: leporine z siles. ¶ De
pisab' aut boni sunt narioli torētine rūbi lucij: z siles facili
digōnis z pauce viscosi. ¶ De leguminib' aut plas
cēt cicera rubea iuscula de ordeo p̄anico farrez silib'. ¶ De
olerib' vō boni sunt caules petrosell. salvia rosmarin' fenī
culus: z q̄qz bleta petrosellino admixta. ¶ De fructib' vō
humidi ficus sicce añ cibū: recētes aut rari' sumi debēt. uti
les sunt sibi amigdale: z q̄qz dactyli: z fistici: pince vō pas
sule etiā sibi optime ueniunt. Reliq aut fruct' frigidi z bu
pib' magni caloris assumi p̄t raro mī. ¶ De saporib' nī
placēt acetosa maxie cū petrosell. mēba maiorana z reliq
calidis olerib' adūta: agresta etiā salita q̄qz uti pōt: z silr lu
monib': arācia aut z vinum granatoz nō placent. ¶ Qua
vō oī modo placent. l3 frixa minus cōuenientia sunt.

Potus aut ei' sit vinum album subtile aromaticum
cōuenienter vinosum nulla aqua cōmixtū.
Si autem magis fumosum occurreret vinum cum aqua
decoctionis pauci cinamomi limbari debet.

¶ De cura p̄dicte dispōnis per medicinalia. Cap. iij.

Egimē autē medicinale huius dispōnis in tri
p̄nēdū est. Primo qdē i mae faciētia morbū era
dicationē. 2° in accidētū correctionē. Tercio in
stomachi cōfortationē z ne mās de nouo regene
ret z uentositates accumulet. Similiter confor
tandum est epas eius z cerebrum: cum utrunqz bonum mē
briorum videatur esse aliquantū lesū.

Pro erecutione vō p̄mi laudo qz fiat cō in
p̄n^o sequētis mēsis cū his in
stis. ¶ Primo qdē vno mane accipiat. 3. iij. sup̄ascripta
rū pillaz cū modis ibi tactis grā mioratiue cōditiōis. ¶ Se
quēti vō mane accipiat. 3. v. syrupi huius quē cōtinuet octo
dieb'. R. origani calamētū pulegij ameos assari enpatori
ficados betonice. añ. M. j. ligni aloes cassidigne reupōti
ci gnoz padisi cardamoni minoris cubebaz. añ. 3. j. se. ru
tbe silecos. añ. 3. iij. mastice xilobalsami. añ. 3. j. 5. cinamo
mi electi. 3. iij. cōtūdant oia z ifundant in lib. xij. aque fon
tis per dies. vij. deide cōq̄nt usqz ad cōsumptionē duaz p̄ti
uz: deide colent z uehemēter exp̄mant. Cui colature addā
tur tpe hyemis lib. ij. mellis: tpe vō estatis lib. ij. succari: de
ide itēz coquant benē spumādo usqz ad cōsumptionē me
dietatis z remaneat syrupus. Si aut uelis ipsuz obseruare
sicuti soleo ponant in p̄dicta colatura lib. ij. 5. gneari co
quant usqz ad spissitudinē fm artē syrupi cōditi. Cū aut ple
ne coctū fuerit facio syrupū hunc z exhibeo ex eo. 3. ij. cū. 3.
iij. aque decoctionis ligni aloes: z est magnifice opationis
ad friditatē z humiditatē z uetositatē z rugit' stomachi cō
fortat digestiua. Si ilr cor z caput ut intelligēti appere pōt.
¶ Si aut nō posset talis syrupi cōfectio fieri accipiat hec
descriptio faciliōz. R. syrupi de calamēto. 3. j. geleniabin. 3.
5. aqua decoctionis ligni aloes. 3. iij. misce z def ut supra
in aurora calim per horas. v. añ p̄adūz. ¶ Facta vō māeruz
digōne que cognoscit ex mediocritate coloris z substantie
urine diuisione cōlitate lenitate hypostasis in fundo seden
tis purges cū bo. R. eluarij di descriptione Mesue. 3. v. de
tur in aurora ut supra dictū est. cū. 3. ij. decoctionis aque li
gni aloes. ¶ Si vō abominaret medicinali qdaz accipiat
istas pillas. R. pillaruz indaz descriptione Mesue. 3. j. pil
lulaz aureaz descriptione Nicolai. 3. j. fiat pille. viij. uel. ix.
z accipiant in aurora abstīnēdo a cibo ut supra. he enim
pille dolorib' stōchi z colicis sunt ualde p̄ficue: p̄oximū
eniz colice vincit pillis aureis. 6° tertij colligendum.

Accntia vō que correctionē idigēt sunt dolor stōchi
hypocūdriz z toti uētris inferioris lipo
thomia uel syncopis ipotētia ad mor' corporeos z uertigo
uel scotomia subsequens. ¶ Pro dolore igit stōchi nausea
z aboiari de ipsi fiat hoc vnguētū. R. olei de mastice: de mē
tba: de pulegio. añ. 3. 5. olei de croco. 3. j. gallie musca. stora
cis liqde reupōtici cinamomi. añ. 3. 5. pul. betonice. 3. ij. cere
q. f. fiat vnguētūz molle. ¶ Loco enī hui' vnguētū cōfert em
plm de meluloto cū sapa dissolutū sup p̄ano extēsum z cali
dū stōcho applicatū teneat: ut expiētia q̄tidiana me docuit
¶ 3^m remediū est hoc emplm. R. absinthij betonice origa
ni recētū. añ. M. iij. ruthe recētis. M. ij. bulliāt in sapa no
tabili tpe: deide sterant: z ex eis calis stōchus emplastres.

Pro dolore vō hypocūdriz cōfert elistē sup̄a
scriptum. ¶ 2° euaporatio facta
cuz furfurib' bñ calefactis z cū sacculo hypocūdriz appli
cato. ¶ 3° cōfert euaporatio ex sex p̄tib' milij: z septima p̄te
salis ambob' in sartagine bñ calefactis z cum sacculo ap
plicatis. ¶ 4° cōfert ualde apponē uelicas oleo oliuarum
calidosemplenas. ¶ 5° cōfert magnifice uentosas sine sca
rificatione umbilico z hypocūdriz frequēter apponere:
que etiā cōferunt ad totius uētris dolores zc.

Syncopis vō z ceteri v̄tutis casus remouent p
ponēdo hoc epithima cordi. R. aque
mellise aque hypericonis. añ. 3. iij. aque buglos. lib. j. vini
maluatici. 3. iij. sp̄erū eluarij de gēmis. sp̄ez aromatici ros.

descriptione Sabiel. ligni aloes. añ. 3. 5. misce. ¶ Confectiua ad hoc sacculus iste. R. sp̄p̄ lenificatis Alinā. 3. j. sp̄p̄ electuarij de gemmis. 3. j. fiat sacculus in sindone bene muscato: et si non habes fiat in alio sindone et addas musci. 3. 5. et apponas cordi. ¶ De exptis aut̄ meis est hoc. R. pulueris gariofiloz. 3. 5. corallorum rubeorū electoz pulueris atorū. 3. j. des in poti in estate adueniente casu virtutis euz modico vini calidi aromatici.

Impotētia vō ad mor̄ corporis remouet cordis rectificādo substantiā ut appuit. ¶ 2° cerebri vires confortādo: qđ sit p̄ cū absterfionib⁹ extremoz et irrorationib⁹ faciei facies cū aq̄ rosacea muscata et vino aromatico et modico ambre cōmixto cū modico macis secum admixti. ¶ 3° vō cū diuersionib⁹ faciei cū lenib⁹ fricationib⁹ extremoz et pānoz coloz appōne frequēter facta circa pedes et reliq̄ extrema. ¶ 4° vō cū odoracionib⁹ frequētib⁹ uel conueniētib⁹: qđ descriptio est talis et expta nō raro. R. macis galāge corticū citri. añ. 3. 5. folioz ocīmi siccoz. 3. j. musci ambre. añ. 3. 5. croci. 3. j. ptes duas: fiat puluis: et liget i sindone et sepe odoret. ¶ Et isdē instris remoueri pōt uertigo et scotomia cōuenienter: similr etiā quiete et somno cōuenientibus cum cordialib⁹ et cerebrialibus medicinis artificiorū cōpositis: et potuum dulcium nō ualde fumosorum et delectabilem frequēti exhibitione utatur.

Circa confortationē vō stōchi plurima scribē possiz expta: vim agis utiliora et adē uolui: sunt aut̄ tria. ¶ Quoz p^{ma} est eluariū hoc. R. sp̄p̄ eluarij xilaloes: sp̄p̄ eluarij de hyacinto amboz descriptiōe Alu. 5° can. añ. 3. iij. sp̄p̄u aromanci ro. descriptione Sabiel. 3. vi. pulueris pelliculaz stōchi gallinaz. 3. j. sy. de corticib⁹ citri. sy. de mētha. añ. 3. v. folioz auri nūero. vi. succari albi. 3. iij. fiat eluariū de qđ oī mane p̄ horas 4as añ cibū assumat coclear vnū: qđ teni nobilitatis et inuamēti existat hoc eluariū itelligenti. ¶ 2ª res simplicū ex qđ cōponit parē pōt. ¶ 1^a vō stōchi confortatiū est cerotū tale. R. resine pini clarissime. 3. j. 5. laudani purissimi. 3. iij. ambre orientalis. 3. 5. storacis calamite ligni aloes nucis mus. añ. 3. 5. myrre aloes añ. 3. j. fiat cerotū pauca cere cōmixtione: et extēdat sup pāno de gna et stōcho supponat. ¶ 3^a vō remediū est ut sup stōcho et hypochondrijs portet pellis vulturis: aut loco ei⁹ si bēri non pōt vulpine pellis: aut frustū pāni de grana maxie estiuo tpe sup stōcho et toto nētre portatū: zoio eniz ad bec cōferūt pelles supascrip̄te. ¶ De exptis aut̄ Sal. fuit sup stōcho portare corallum rubeum electissimū. Ras. aut̄ et alij illustres viri collaudauerunt smaragdū anro circūligatū in manu portari debere. Eligat qđ vis altez magis gratū libito pquirentis. oīa eniz utilia sunt. ¶ Hec sunt que de dispōne huius nobilis viri scribēda deduxi. attēdat aut̄ qđ itez mēse aplis purget ut supra: et cōfert magnifice nō solū bis sed ter uel q̄ter in anno p̄scriptā facē purgationem: sic eniz sine sanitati restituet: quā sibi cōdonare dignet altissimus Iesus Christus. Amen.

Cōsiliū. 131. De triplici mala dispōne videlz. ¶ De mala cōplone frigida et humida stōchi cū flegmate aq̄so mucillaginoso. ¶ De mala cōplone frigida et humida cerebri cum flegmate mucillaginoso et vitreo. ¶ De bernia magna ualde cum ruptura lisac.

¶ Dimiditur autem Consilium in capitula tria.

¶ De mala cōplone stōchi frida et būda et ei⁹ cura. Cap. 1.

Iste vir laborat triplici dispōne: qđ quilibet ueniēti pcurandē indiget. Est igit p̄ma dispō mala cōplō stōchi frigida mālīs multī flegmatis aq̄si et mūcillaginosi gūlatina et aggregatiua: qđ flegma nō raro stōcho suo oppilationes efficit: que cognosci pōt tēsiōne grauitate et nausea: que nō est aliud qđ appetit⁹ qđā qđ ad uomitū incitatus. Et etiā flegma in stōcho suo ad uapores conuersus et uētositates inationē tēsiōnē rugitū et ruct⁹ in eo gnat: que

sunt cā debilitadi digestiua eius in frigidādo leniendo et laxādo: etiā qđ cibaria et pot⁹ i stōcho mobilitata et agitata efficiunt: vñ nō bñ amplexant a stōcho etiā nō bñ digerent.

Eū ergo iste vir pcepit accitia p̄dicta: aut plura ipso pvideat sibi aliq̄ isto et octo remediōz. ¶ Quoz p^{ma} ē. R. masticis gariofiloz cubebaz nucis muscate. añ. 3. j. resine electe. 3. j. gallic musca. 3. j. 5. dissoluant sū cū modico aceti acuti: et fiat ei cerotū scutale figure sup pāno de gna qđ applicatū ponat per spatū vni⁹ mēsis. ¶ 2° vō p̄ncipale remediū est qđ iste vir in cibarijs accipiat sepe mēthā coctā aut puluerisatā sup ferculis appositā. ¶ 3° vō remediū est qđ saltē in septimana bis accipiat radicē vnām cīciberis viridis electi: post quā tardet p̄adiū per tres horas. ¶ 4° remediū est qđ saltē in septimana ter hic vir comedat tres uel 4as bolos de raphano isuso in aceto. ¶ 5° vō p̄ncipale remediū est ut p̄n^o p̄adij et cene semp accipiat rotulā vnā hui⁹ cōfectionis. R. sp̄p̄u aromatici ro. descriptione Sabiel. sp̄p̄u eluarij de ligno aloes. descriptione Alu. 5° can. sūma p̄ma. cui⁹ R. xica eluariū de ligno aloes nfm amboz. añ. 3. j. succari al. 3. iij. et cū aq̄ calamēti fiat cōfectio solita in rotulis. 3. 5. et bec cōfectio cōsumit flegmata et apit oppilationes et carminat uētositates. ¶ 6° sp̄ale remediū est ut hic vir saltē bis in septimana accipiat hūc potū. R. aq̄ rū calamēti aq̄rū distillationis radicū enule. añ. 3. j. 5. misce et calida bibant in hyeme: min⁹ vō calida in estate et in alijs tpb⁹: et tardet cib⁹ trib⁹ horis ad min⁹. ¶ 7° sp̄ale remediū est ut iste vir quicqz post cibū per vnā horā deglutiat. gna. iij. thuris gumosificut cicer et frāget uētositates per supius et per inferi⁹ educēdo eas. ¶ 8° et ultimū remediū est ut iste vir assuescat a p̄n^o mēsis nouēbris usqz ad mediū martij accipe coclear vnū xilobalsami masticādo deglutiendo ipsum: et tardet cibum horis ad minus quatuor.

¶ De mala cōplone cerebri frida et būda: et de cura eiusdē.

Et cūda vō dispō hui⁹ viri ē itez mala cō Cap. 11. plo cerebri sui fri. et hu. cū mā flegmatica mucillaginosa diuenter et vitrea subdiuenter: et bec qđem mā diuturnitate sue more in tū discrasiat cerebri ei⁹ qđ ultra egritudinē cōplonalē etiā fecit in eo cōpōnales egritudines. videlz oppilationes in anriori pte cerebri. Unā si mala cōplō ista intēderet et multiplicaret mās p̄dictas magnā suspitiōnē iduceret trāsitiū in epilepsiā et apoplepsiā: etiā eo maxie qđ bec dispō nō solū est ei per eēntiā: imo etiā p colligatiā p̄dēdo a mala dispōne stōchi occlara ta in p̄cedenti cap. Cū aut̄ ad huc in eo vigeat vñs satis irritata cōtra mām depellit ipsam ad nares et ad palatū: ad que loca etiā p̄dicte mās sui fluxibilitate et grauitate descēdere iclinant. Et he mās nō solū etiā in palato retinent et ore: sed etiā eedē mās ad pect⁹ descendūt facientes tusses difficultatem anhelit⁹ et pectoris grauitatē. Et bec sunt accitia multū uehemēter ledentia predicatorēs et alios dedicos exercitio legendi claman di et uociferandi.

Propter que oīa videt mibi istis dispōnib⁹ cerebri. v. remedijs esse puidēdū: et animittēdo etiā remedia oīa fere que in p̄cedēti cap scripta fuerunt magnifice cōferūt hūc sui capitis dispōni. ¶ Primū igit instrūm est ut cū pcepit hāz mātū defluxū stanz memoret abstine a cibo et potu et a sōnoplijo. Siliāt enī vigilet et famefcāt qui curat reumata. 5ª tertij. cap de cura catarrri. Quo animisso statū hic vir mane in aurora accipiat istas pillas. R. pillaz de sarcocolla descriptione Mes. in cap de ea. 3. ij. formēt cū eluario ido: et accipiant in aurora abstineōdo a cibo per sex horas: et per mediā borā añ bibēdo dimidiā scutellā bro dij pulli calefacti cū succaro: et per mediā borā post p̄adeat. ¶ 2^a sp̄ale remediū est hoc. R. acetosi cōpositi mellis rosati colatisyr. de p̄assio añ. 3. 5. aque decoctionis ficū pas sularū et ligutic. 3. iij. misce et totū calidū accipiat in aurora per 4as horas añ cibū saltē per vnā septimanā. ¶ Die vō 3° sequēti accipiat hoc 3° instrūm solutū. R. eluarij idi. 3. iij.

eluatij de pillo. 3. j. 5. misce et calidū accipiat hora et additio-
nib⁹ obseruadis sic in pcedētib⁹ solutiū dictū est. ¶ 4^m in-
stīn est hoc. R. violaz sebestē passulaz nigras. añ. 3. j. ligri-
tie capilloz liene. macis croci. añ. 3. j. pipis albi et nigri. cici.
ciamomi. añ. 3. 5. dactyloz pignū nūero. vii. gnoz fisticoz.
3. j. 5. folij ameos semis ruthe. añ. 3. j. dactyli et fistici minuti
icisi fundant in sapā calefactā per duos dies nāles: deinde
coquant sicut usqz ad bonā dissolutionē: post hoc ultimate te-
rant et incorporent cū lib. 5. mellis dispumati et bñ cocti: de-
inde diu pterēdo incorporent secū penidiāz. 3. j. 5. cū spēs⁹ su-
p̄scriptis: et fiat eluariū: hoc enī ut experientia docebit miri-
bilis ē inuamētū ad expurgādū totū pect⁹: et ad mūdificādū
cānales pulmonis: et tracheā arteriā colatoriū et oīa mēbra
uocalia. Cū quo plurimos dei suos assidue p̄dicātes defen-
di a p̄dictis reumatib⁹ et ipēdimētis nocis. ¶ De pte 4^a aliq̄
supradictaz spēs⁹ hui⁹ eluarij fiat cōfectio in rotulis cum
succaro et penidijs: de qua quis hora teneat in ore q̄ntitas
sabe more lo hoc. Est autē lo hoc medicina que in ore retenta
calore nālī dissoluta labēdo et leniēdo descēdit ad inferiora
sine masticatiōe aliq̄. ¶ 7^m vō p̄ncipale remediū est hoc. R.
folij ligni aloes sicados pulegij calamētū añ. 3. j. macis. 3. ij.
violaz floz nenufa. ros. coralloz amboz añ. 3. 5. pulueri-
tur oīa per se: deinde cōmisceant: et triplex ex hoc puluē fiat
administratio. ¶ Et p̄ma est q̄ ex hoc puluē accipiat. 3. j. et
ligetur in sindone bene reorta de grana et sepe odoretur.
¶ 2ª est ut ex ipso a p̄n^o octobris per totum mēsem februa-
rij sup tota caluarie capitis pulueri-^{et} quātitas sex grano-
rū ordeī in oī septimana ter in sero cū uadit ad lectum. ¶ 3^a
vō modus administrādī dictū puluerem est fortior. R. refine
electe. 3. ij. 5. laudani purissimi. 3. j. 5. dissoluant gūme cū mo-
dico aceti acuti et fiat cerotū latitudis triū digitorū sup pan-
no de āna: et lōgitudiō coopētiā a sumitate capitis usqz ad
p̄n^m frōtis: qd post rasurā capilloz applicet caluarie. Est
autē caluaries aīrioz ps capitis qua boīes calui efficiunt.

De bernia et cura eius. Cap. iii.

Letia hui⁹ viri dispō fuit bernia ualde magna: quēdō solū fuit lassitudo uel dilatio sifac: sed fuit ipsi⁹ ruptura magna: ppter quā nō solū sir-
bus: sed etiā intestina descēdebāt in ossē. ut ilion

qd est illi loco p̄pinquū. Et iā qdē qz mīto tpe laborauī cir-
ca istā egritudinē itātū q̄ ipsaz vidī ppe ad cōpletā sanitatē
fuisse terminatā: idcirco hac in mā nō mīlū extēdo s̄monē:
nisi triplici hoc memorādo remedio puidēdū esse. ¶ Quo-
rum p̄mū est hoc. R. pulueris hermodactyloz. 3. j. folliculo-
rū sene. 3. iij. tartari de vino albo fumoso et antiq̄. 3. iij. ma-
cis. 3. iij. cinamomi ligri. salis idi. añ. 3. ij. fiat omniū per se
puluis: deinde cōmisceant: et utēdū est hoc puluē qn vir iste
percipet uētrē plenuz rimis et uētositatib⁹ accipiēdo ex ipso
oī fine sex diez. 3. j. parū aīcenā cū medio scutellino brodij
pinguis. ¶ 2^m vō remediū. R. thuris masticis gallaz pfo-
ratarū mūmie coralloz amborū spodij acatie. añ. 3. j. scorie
ferri p̄parate. 3. iij. armoniaci serapini bdeli dissolutoz cū 3
aceto añ. 3. 5. glutinis pisciū. 3. j. 5. cere. q. s. et fiat vnguentū
viscosum de quo inguina et ossē inungant ter in die sup-
ponēdo magnum frustū stupe compresse bene superligate.
¶ 3^m vō et ultimū istīn est hoc. R. specierū pcedētis vngū-
ti. 3. ij. glutinis cartaz. 3. j. 5. refine antique. 3. ij. pellis arietis
ne bñ cocte et pistate p̄us infuse in aceto per q̄tuor dies. 3. ij.
terant oīa diligēter simul et incorporent et fiat cerotū. Et hoc est
illud diuinū remediū per me cōpositū uocatū de pelle arie-
tina. s. depilata. Cū ergo hic vir pcepit aliquē descēsum ad
inguina: tūc faciat ex p̄dicto ceroto scutalē figurā sup coriō
qd potest sup igne cū ligatura hūte plumaceolū diligen-
ter cōpressionis. ¶ Ultimo vō abstineat hic vir a lacte legu-
minib⁹ saltē elixis a pastilib⁹ cibis ab alleo et cepe et a fructi-
bus crudis oībus et a vino p̄ncifero et aqueo et imoderatis
motib⁹ et ppe sup cibū: et felicitabit ei⁹ cura annuēte illo sum-
mo oīum opifice qui p̄tate sua oīa p̄s̄pa gubernat: et regit.

Cōsiliū. 132. De q̄druplici mala dispositiōe vi-
da et humida stōchi. ¶ De mētra capitis humiditate. ¶ De
frequēti oppilatiōe epatis et splenis. ¶ De p̄mutatione epa-
tis ad frigiditatē. ¶ Dimidit autē Cōsiliū in capla quatuor.
¶ De cura p̄mi accidentis. Cap. i.

Ste honorabilis iuuenis studēs in inre
ciuli laborat 4^{or} accitib⁹ multū mī-
nātib⁹ sibi nocimētū futur⁹: i3 mō de facto
nō multū notabilr affligat. ¶ P̄mū accis
est nocimētū stōchi ei⁹ a frigiditate p̄ueniēs
et humiditate: ppter qd ipedit notabilr di-
gestiua ei⁹: et ḡnant et ḡregant in eo uētofi-
tates multe stōcho et intestinis multū noci-
ue. Cū ergo p̄cipit talia accitū utat istis tribus remedijs.
¶ P̄mū q̄ vno mane accipiat hūc potū. R. eluarij idi. 3.
ij. eluarij dyalene. 3. iij. misceant cū. 3. ij. aque mēthe calefa-
cte: et taret cibū suū horis ad mīn^o. v. ¶ 2^m remediū est ut
portet sup stōchofmo hoc cerotū. R. refine. 3. j. laudani. 3. ij.
masticis. 3. 5. gariofil. 3. j. cū sufficiēti q̄ntitate cere fiat cerotū
stomachale. ¶ 3^m remediū est: ut semp aī cibū accipiat rotu-
lā vnā hui⁹ cōfectionis. R. sp̄rum eluarij de ligno aloes
3. j. sp̄rum dyacimini. 3. iij. succari scōe decoctionis cum
aqua menthe fiat cōfectio in rotulis trium. 3.

De cura secundi accidentis. Cap. ii.

Cū accis ei⁹ est humiditas multa capitis: p-
pter quā implent uētriculi eius notabilr et cor-
rūpūnt opationes sensuū interiorū. Tali accitū
subueniat cū trib⁹ remedijs. ¶ P̄mū est q̄ oī
tertio sero qn uadit ad lectū accipiat vnā pillam de iera sim-
plici. ¶ 2^m remediū est: q̄ sero itermēdio eadē hora accipiat
3. iij. eluarij dyabre facti cū melle ros. ¶ 3^m remediū est q̄
sup p̄iora capitis pulueri-^{et} oī sero. 3. 5. pulueris gariofilo-
rum a superiori parte frōtis usqz ad summitatem capitis
per latitudinem quatuor digitorum.

De cura tertij accidentis. Cap. iii.

Eritū accis p̄ncipale est frequēs oppilatio sple-
nis et epatis ei⁹ cū multitudine uētositatz que
cōgregant in eo ex mā flegmatica et melācholica
mixtis. Cū ergo molestat istis accitibus per
v. dies p̄tinuos in aurora accipiat hūc potū. R. eluarij dya-
calamenti. 3. j. 5. pulueris armoniaci. 3. ij. aque scolopēdris
3. ij. calefiat totum simul et taret cibū horis ad minus. v.
¶ 2^m remediū est ut ptes subcostales lateris sinistri om-
ni sero qn uadit ad lectum et mane qn surgit vngant cum
hoc vnguento calido. R. olei de capparibus olei de treos
añ. 3. j. tamarisci scolopē. se. agni casti. se. ruthe armoniaci
añ. 3. 5. cere quātum sufficit: fiat vnguentum molle. Et post
q̄ fuerit inunctus supponat vnum pannum infusum in
aceto: bene et expressum et calidum.

De cura quarti accidentis. Cap. iiii.

Cū accis est p̄mutatio cōplonis epatis ad
frigiditatē et humiditatē: ppter quā iste vir est ef-
fectus macer et discolorat⁹ ad albedinē: ubi sole-
batesse p̄guis et colore rubens: ppter qd utatur
istis duob⁹ remedijs. ¶ P̄mū est q̄ saltē per duos mēses
in sero accipiat 4^{or} uel q̄nque sūmitates marubij cū mo-
dico aceti añ cenā. ¶ 2^m q̄ oī sero post cenā accipiat vnā
rotulā hui⁹ cōfectionis. R. sp̄rum dyarodō. 3. j. sp̄rum elua-
rij de ligno aloes. 3. ij. succari al. lib. 5. et fiat cōfectio cū 3 aq̄
absinthij. ¶ Abstineat etiā a multitudine pisciū: a cibis pa-
stilib⁹ et lacticinijs: a leguminib⁹: a caseo molli: a bletis spi-
nachijs: et ab oī cibo actu et potētia frigido. Et bibat vīnū
bonum odoriferum et potēs. Caveat oīno ab usu aque q̄-
tum pōt ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Cōsiliū. 133. De debilitate appetit⁹ p̄ueniēte ex de-
bilitate splenis nō potētis attrahere
melācholiā ab epate et purificare sanguinē ab ea.

Debilitas appetit in gñoso et armipotenti viro dño Scitili de Lionesa oino prouenit ex debilitate splenis nō potētis attrahē melācholiā ab epate et purificare sanguinē ab ea. Sic enī debita q̄titas melācholice effusa ad os stōchi per uenā ascendēt ad ipm est cā cōueniētis appetit⁹: ita econuerso penuria ei⁹ a stōcho est cā debilitatis appetit⁹. ¶ Et vō dīgō diminuta in eo facile itelligi pōt. Quā enī melācholica multiplicata in fundo stōchi et mala cōplō ei⁹ frigida et sicca trias debite digōnī que p̄ficiat per calidū et hu. etiā per hāc malā cōplōnē itēdū debilitas in splene et in stōcho: que est cā gñationis et aggregationis flegmatū in ea: que flegma p̄pter frigiditātē eorū diminuūt et corrūpūt digōnē stōchi imo et aliorū mēbroz. ¶ Ex q̄b⁹ oib⁹ colligūt correlaria plura. ¶ Prīmū q̄ multiplicatio melācholice in stōcho nō semper est: cā itēdū appetitū in eo. s. nisi abīdet i ore stōchi. ¶ 2^m correlariū q̄ cū appetitū dimīnuto stōchi pueniēt ex subtractione melācholice ab ore stōchi: stat dimīnuta ēē digestiua et p̄pter frigiditātē ab ea multiplicatā. ¶ 3^m correlariū q̄ cū aliū dimīnuto appetitū cōplicat corruptio digestiue stōchi: p̄ q̄ digestio nō raro etiā corrūpīt a frigiditate: l̄ ut in plurib⁹ corruptio ei⁹ fiat a caliditate. ¶ 4^m correlariū: q̄ in tali dispōne multiplicat uētositas et aggregat in splene. ¶ 5^m correlariū: q̄ facile cognoscit cā et mā rugitus in hypochondrio sinistro eueniētis. ¶ 6^m correlariū: q̄ fractio gurgulationis et rugit⁹ in splene et p̄tib⁹ circūstātib⁹ puenit ex fractione uētositatis ibidē multiplicatē. ¶ 7^m correlariū q̄ fractio uētositatis et remissio ei⁹ p̄ cōpressionē cui manu factā est cura mēdosa talis dispōnis. p̄ q̄ per talem cōpressionē nō remouet mala cōplō neq̄ digerit uel euacuat cōueniēter mā ex qua generat uentosas illas.

Euratio itaq̄ satis dispōnis fieri debet per digōnē et euacuationē mācra p̄dictaz et rectificationē male cōplōnis p̄dictaz p̄tū: ut nūc sequitur. ¶ Cōcesso itaq̄ regimine cōueniēt. s. ut abstineat ab aere frigido et nē solo et statione p̄pe cursus aq̄rū: et elōget a reb⁹ uētosabilib⁹ ut lacte caseo molli. Et a legumib⁹ et uino dulci: et oī cōdimēto dulcorato cū succaro uel melle et pomis piris et castaneis: q̄b⁹ oib⁹ a se elōgatis utat uino ru. aliq̄liter pontico et bñ fumofo. Et utat oī die capparib⁹ cū aceto et oleo cōditis an cibū: et cōdat et oliuas cōditas. Et utat et gelatinā cū croco et pipe cōdita et agresta et pus bullita cum puluē nasturtij.

His generalib⁹ obſeruat⁹ p̄uidēdū est et cā septē medicinalib⁹ istis inſcriptis. ¶ Prīmū itaq̄ ipsoz est ut mioreſ mā vno mane cū hoc. R̄. eluarij dyasene descriptione Nicolai. 3. ij. electuarij de epithimo descriptione mea: misce et dissoluat cū 3. iij. aque scolopēdrice calefacte et bibat totū: et taret comedtio saltē per horas. vi. ¶ 2^m inſtrū medicinale est: ut die l̄ mediate sequēti in aurora accipiat hoc digestiū calidū: post q̄ tardet comedē per 4° horas. R̄. syr. de epithimo. 3. j. oximellis sgllitici. 3. 5. aque tamarisci. 3. ij. aque ruthe. 3. j. misce. ¶ 3^m inſtrū medicinale est hoc. R̄. aloes abluti in aq̄ tamarisci. 3. j. lapidis laſuli et lapidis armeni p̄paratoz añ. 3. j. cū succo ruthe: fiat pille ex oī. 3. vij. de q̄b⁹ oī sero parū añ cenā accipiat vñā p̄ter q̄ sero imediate p̄cedēte assumpti onē farmaci nūc sequēti. ¶ 4^m remediū medicinale est: ut post q̄ accepit septē dieb⁹ cōtinuū añ scriptū imediate digeritū: tūc 8° mane imediate sequēte accipiat. ix. uel. x. de pilulis imediate scriptis: et post eas dormiat per horā cū dimidia: deinde surgat et gescat: et post q̄nque horas bibat scutellā brodij pulli absq̄ succaro. et post ipsam per horā comedat. ¶ 5^m vō remediū est: ut post euacuationē iā dictā oī die parū añ p̄adiū et cenā rotulā. j. bui⁹ cōsecrōis accipiat. R̄. trocisco. de capparib⁹. 3. j. trocisco. dyarodō et de agno casto. añ. 3. 5. succari 2° decoctionis lib. 5. cū aq̄ apij fiat cōsecrō in rotulis triū. 3. q̄b⁹ utat ut dictū est. ¶ 6^m remediū est. R̄. mēta-

stri sal sardini. añ. 3. iij. folioz ruthe. 3. vij. aromatici pignis 3. x. coquat aromaticū cū uino antiquo bñ potentē: et cum eo spēs incorporēt: et fat cerotū semilunare sup pāno al. de lana q̄ applicet et cōseruet sup hypochondrio sinistro. ¶ Ultimū vō spāle remediū ē hoc. R̄. aromatici bñ pignis 3. 5. se. ruthe. 3. ij. se. nasturtij. 3. j. cū succo ruthe. 3. ij. forment pille de oī. 3. x. de q̄b⁹ post purgationes oēs per q̄tuor dies oī mane uel alterno mane accipiat vñā in aurora: et sunt secretū magnū in curatione sua. ¶ Memorandum etiā q̄ si post oēs purgationes gñales ueter ei⁹ remanserit sipticus: tūc accipiat oī 3° uel 4° sero parū añ cenā vñā de pillis de scriptis in 3° inſtrū post assumptionē digestiū. Et nō dubito q̄ dispō sua terminabit ad salutē quā sibi misericorditer tribuat altissimus per infinita secula seculoz. Amen.

Consi. 134. De quadruplici mala dispōne. videlz De diminutione uel corruptione digōnis stōchi a cholera citrina et vitellina in eo multiplicata cū cholericā passione frequēter eueniēte. De dolore renū a mala cōplōne calida. De sipticitate uentris magna. De hernia ossali. Diuidit aut cōsiliū in sectiones duas. q̄rum p̄ma continet duo capitula.

De causis predictarum dispositionum. Cap. i.

Enerosus qdā vir colendissimus fama conspicuus et iuriontriusq̄ doctor acutissimus: nec nō sacre maiestatis regie Cyp̄sis fidelissim⁹ orator virū obtulit mihi quēdā sibi sincera dilectione iūctū: pro quo sumis p̄cib⁹ meū egit ut eidē cōsiliū afferrē sup q̄busdā dispōnib⁹ eius. Ego aut q̄ vir iste antiq̄ mihi caritate non leuiter iūct⁹ est. Etiā q̄ humanū est subuenire lāguētib⁹: illū dispōnes q̄tū posui multā accurate cōsiderauit: nō minus tū est difficile in earū puenisse cognitionē q̄ eisdem cōgrue subuenire. Sunt autē prefati amici eius dispositiones complicate q̄ plurimē.

Et prima qdē est stōchi mala dispō: p̄pter quā dimīnuit ei⁹ digō et nō raro corrūpīt a mala cōplōne cholericā a duplici cholera maioris fame vitellina et citrina noiata. p̄pter enī epar bui⁹ viri magnū esse et magnifice calidū: et vias bñs latic aptas. s. p̄p̄ felleū trāsennē ad kisti fellis: et portanariū stōchi p̄p̄ distātē ab eo: q̄nq̄ in supiori p̄te: q̄nq̄ in inferiori: ut in diuersis anothomizatis hosb⁹ itellexerūt qui viderūt. Multa fortis mā cholericā rub. ad fundū stōchi et in ipm effusa cōmiscet flegmatia quo fundus stōchi nō euacuat: ut 13° tertij. cap de egri tudinib⁹ stōchi colligit. et cap de modis signonū earūdem. Si ḡ flegma illud grossū fuerit: gñat vitellina noiata. Si vō aq̄lū citrina: ex ipsoz cōmixtione gñatur cholera. Hec ergo in stōcho multiplicata per afflictionē p̄ctionis et mordicationis stōchi digōnē dimīnuit aut corrūpīt: fm multaz q̄titatē et nūniā caliditātē ei⁹. ¶ Propter q̄ nō est graue vidē dolores cū mala cōplōne subito pmutata: aut pūgitui uos aut mordicati uos et extēsi uos ab eadē cholera puenire. Si autē mā multe fuerit q̄titanis et notabilis corruptionis stōchūz violēter cōpeller ad emittēdū per supius: et etiā in ferius cū magno dolore pulsu cordis motibus syncopalib⁹: et alijs que cōcomitant hāc dispōnē que p̄p̄ cholericā noiatur egritudo: p̄ quā mā diuerse et corrupte p̄cipitatio mo tu fluctuādop̄teripūt per supi⁹ et inferi⁹. ¶ Et sequitur ex hoc fundamēto q̄ nō est ḡue vidē cās doloris extēsiui pūgitui et inflamatui et multitudis uētositātū: que oīa in inferioribus uēstrib⁹ in hoc viro gñant. Hecigit est bui⁹ viri p̄ma dispō

Secūda vō ei⁹ dispō est dolor renū istātis nō leuis et p̄p̄ q̄ accidit cholericā passio predicta: per quā etiā in renib⁹ mala cōplexio genita est calida: p̄pter quā attrahunt mā flegmatice a circūstātib⁹ p̄tib⁹ ad ipsos: et retēte ibidem diu excoquunt a caliditate ipsoz et pmutant in barenulas et lapillos puos. Un suspicādum est

q̄ in etate pangmatica aut in fine p̄sistentie in hoc viro ge-
nerent lapilli qui nō leuiter molestant ip̄m si acciderent.
Tertia vo dispō p̄ncipalis hui⁹ viri est uētris stipici-
tas magna: et hec q̄dē rōnabilr in eo ēē debet
per tres cās p̄ncipales. ¶ Quaz p̄ma est debilitas expulsi-
ue ip̄soꝝ intestinoꝝ que successit dolorib⁹ p̄dictis et cholirice
passioni. ¶ 2⁹ vo est multitudo flegmatis mucilaginosi et
vitrei cōgregati in intestinis et cōgeniti p̄pter debilitatē ip̄soꝝ
rū. ¶ 3⁹ vo cā p̄pter clausione viarū statim declarandam.

Quarta vo p̄ncipalis dispō hui⁹ viri est hernia que
officilis est nōianda. magna enī in sifac ei⁹
iuenit ruptura et aptio p̄ quā didim⁹ descēdit i ossē frequē-
ter multa nērositate plenis et aq̄sitate intātū q̄ adeo dilatat
ossē. i. bursam testiculoꝝ cōtētiā: q̄ trāsit ad magnitudinē
q̄si elephāticā: que ruptura itēx tātē amplitudinē existit: q̄ p̄
ipsa aliq̄ p̄ricula nō solū cōrbi: sed etiā intestinoꝝ graciliū de-
scēdit in ossē. ¶ Un ex hoc fundamēto appet egritudinē
istā esse ualde uerendā p̄pter multa. ¶ P̄mo q̄ ipsa est solū
cōtinuitas ualde magna. ¶ 2⁹ q̄ ipsa est sp̄rica. ¶ 3⁹ q̄
est egritudo in p̄ncipulo: p̄pter que tria quandoq̄ incur-
rabilis est: ut in pluribus quandoq̄ curabilis: sed non nisi
cum maxia difficultate: q̄ et p̄ vix scia et ope doctissimuz et
p̄p̄e cōrēctō fuerit. ¶ Et 4⁹ rō arguēs cōuitatē hui⁹ egritu-
dinis est: q̄ est egritudo cōp̄nalis plurimū mēbroꝝ. Et enī
egritudo sit⁹ uel loci: q̄ nō bñ locantur bec mēbra. i. didim⁹: q̄
descēdit i feri⁹ magis q̄ ad intestina et uasa inoluta eoz. Sifac
est egritudo cōrbi et intestinoꝝ. Et in situ cū tā descēderit in
ossē. ¶ Et 5⁹ rō est: q̄ ista egritudo est antiq̄. ¶ Et 6⁹ q̄
ipsa est lapsus ad cōrbi. Et enī in viro etatis p̄sistentie calide
cōplonia et bone cōpōnōis: q̄ mēbra sunt magne extēsiōis
et bone hūidinis: q̄ bona carnositate bñ carnosus est. In
talib⁹ deberet eē resistētia fortis ad egritudines tales. Cui⁹ ḡ
istā egrotet eis: opz de nēcitāte cōcedē cām effectiua et eforē itē
sue et extēsiue: q̄ multo tpe et plurib⁹ p̄tib⁹ coicātā. ¶ Et ex
hoc fundamēto ualde facile cōcludit⁹: q̄ iste vir parus est ad
igētia p̄cula. Si enī humorese mās in ossē fluxe mltō tpe
p̄seueraret et cōgregarentur ligde et fluxibiles exites: ualde fa-
cile possent illa mēbra a p̄ari. Et itēx si mās tales laudabili
sanguini cōmiserent in testiculis diu morātes: efficerēt ibi
augmentum carnositatis equoce et noiaret hernia carnosā.
¶ Et ex hoc fundamēto collige pulcherrime hāc talē herni-
am esse oīuz p̄dictarū egritudinū efficiētē cām. Cū enī ilion i-
testini p̄ aliq̄ ceciderit in ossē: fecalis p̄ in ip̄so iuēta plu-
rimū fluxibilis et ligda exiit: p̄pterea q̄ puā fuit tps ex q̄ fuit
a sfocho delata. ¶ In intestino enī duodeno nullā fere aut
ualde puā morā sbit supfluitas a sfocho descēdēs p̄pter tres
cās. ¶ P̄ma p̄p̄ rectitudinē ei⁹. ¶ 2⁹ p̄p̄ bñitātē ei⁹: cuius
extēsiō nō trāsit ultra. xii. digitos a quo duodeniū noiata fu-
it. ¶ 3⁹ p̄p̄ ei⁹ amplitudinē. ¶ Et i testis ieiuno nunq̄ iue-
nit sex p̄pter acuitatē cholē quā recipit a kisti fellis: que iei-
tat expulsuā ad cōtinuē opandū p̄pter quā etiā hoc testis i-
eiunu et uacuū semp appet: ut in. xiii. corporib⁹ humanis
anathomice secis oculus mētestificat⁹ est. ¶ Cū ḡ in. duo-
bus p̄dictis intestinis supfluitas a sfocho descēdēs non sbat
morā ut demonstratū est: ḡ in ipsum descēdēs fluxibilis erit
notabilr. Et q̄ p̄ ei⁹ descēdit in ossē: ut supra oīus est: p̄
cū ip̄so in ossē recepta diu stās a calore excocta et resoluta
exiccat et indurac. Cū ḡ uertat in squalas nō raro extēsiō
maiores q̄ sit ruptura per quā descēdit in intestinū ilion: nō
videt rōnale nisi cū maxia difficultate et ualde raro q̄ feces
tales supascēdē possint: angustiora ente ruptura q̄ sit earū
extēsiō: etiā eis tanq̄ cūi corpori repugnat ascēdē. ¶ Pro-
pter qd ualde facile est itelligē ut in plurib⁹ ad mortē termi-
naret⁹ p̄p̄ dolorē: tū etiā q̄ relique supfluitates a supiori-
bus uētris retēte ibidē putrescūt: et epati et cordi nocendo: et
putridā fuliginē cōicādo pducūt ad mortē. ¶ Et nō dubi-
to ego q̄ sit p̄maria cōtēntialis et effectia cā male dispōnōis sfo-
chi ei⁹ uomi⁹ rūsio dolorū intestinoꝝ renuz: et male dispōnōis

oīuz alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Quare ex his cōcludē q̄ fallunt medi-
ci qui in dispōnōib⁹ hui⁹ viri solliciti fuerūt ad curationē cho-
lirice passiois dolorū intestinoꝝ et alioꝝ dimittētes cām. Fallū-
ture enī medici nō min⁹ in curationib⁹ egritudinū q̄ in cogni-
tionib⁹ earū. 2⁹ ceticorū. 7⁹ cap. Et p̄ ad Blauconem. 2⁹ cap.
¶ Tādē ultimate deducit⁹ ex hoc fundamēto q̄ opz hūc
vix curiosum et multū esse sollicituz in regimine suarū dispō-
num. aliter enī is felicitabit⁹ ei⁹ vita aut abhūenabit⁹: a qui-
bus diuina misericordia tuas ēē. De regimine vite.

De regimine sexrerum non nālium.

Cap. ii.

Egat igit regimē ei⁹ in hūc modū. P̄mo qdē lo-
cus nō sit habitatiois ei⁹ p̄cularis existat regio
citas uel camera nōbilis calitatis et siccitatis. Et
si nō eēt aer talis nāliter: p̄paret artificialr cōter-
mis siccis saltē artificiat⁹ cū itēsiōe lignoꝝ abie-
tis cū p̄ssu iunipi lauri terribū et siliuz. Et caueat oīno bita-
tiones locoꝝ humidorū actu et potētia: ut stagnorū lacunarū
uallid⁹: et eoz que sunt p̄p̄e decursus fontales. Et sit aspect⁹
ei⁹ oriēntalis uel meridiōalis. Et caueat ab occurſu ad aere⁹
cōturbatū caliginosuz. Et muniat⁹ uestib⁹ hū calefaciētib⁹ et
maxie sfochū caput et pedes. Caueat ne uestes ei⁹ lasse sint: et
sfocho et intestis nō bñ adherētes. ¶ Sifac etiā oīno caueat a
motu forti sup cibationē: et p̄p̄e ab egritudo et descēdēdo p̄ sca-
las et mōtes: et faciendo exercitia precipitativa mārē ad la-
tera et ad inferiores ptes: q̄ mor⁹ nō solū mēbra exagitat: sed
etiā humores mās in fluxu disponit: oīno enī gescēnētiuz
est: et altero exercitio nō moueri nisi q̄ ad motū nauigandi.
¶ Vigilare multū hūc viro nō est conueniēs p̄p̄ debilitate⁹
que segit⁹ ad illud. argumēto tñ accepto a multitudie fleg-
matū idigētū resōlone p̄p̄ uentositates que cōsumerent⁹ per
vigilias videret cōuenire: sed q̄ in vigilijs spūs et būores
mouent⁹ magis q̄ gescāt: iō augmētū vigiliarū iprobādū est
et adherendū est magis lōgitudini sōni ampl⁹ q̄ cōsueuerit:
cū meli⁹ in eo p̄ficient⁹ act⁹ p̄me et 2⁹ digōnis q̄ in vigilando
dormire aut conuenit ei sup dextro latē lōgi⁹ et sub sinistro. mi-
nus: s̄ si nō timet nocumētū oculoꝝ aut catarricatio mārē
ad nasūz decubir⁹ sup uētre esset ei melior q̄ sup sinistra pte
¶ De accitib⁹ vo aie nihil meli⁹ est ei q̄z bñ se hēmente et ef-
fugē ipressiones melicas: ut irā furia et siles passioes: ex qb⁹
mot⁹ uehemens iponit⁹ spiritib⁹ et humorib⁹: sifac et angustia
mentis cōitāda est: que semp associat sibi angustia. i. in gen-
dinē corporis. ¶ De 5⁹ vo re nō nāli. P̄mo euitet magnā sfo-
chi repletionē: ipsa enī debilitādo in aut calorē est cā gñatio-
nis et cōgregationis uētositatū que efficiūt et augēt hernia⁹ et
choliricā p̄dictis. ¶ Sifac repletio multa gñitudo mās et i-
testina cōp̄mit ad inferiores. ¶ 3⁹ intestina et mās que descen-
derunt ad ossē gñitare sua coartatas detinet in eo. ¶ 4⁹ et
ad istas segit⁹ augmētū solonis cōtinuitatis in p̄ncipulo sifac.
¶ Et 5⁹ segit⁹ ad fortē repletionē magna extēsiō et distractio
cōrbi et p̄p̄atio ei⁹ ad eruptionē. ¶ Mensura itaqz cibi ei⁹
debet esse tāta: ut sfochū nō extendat et gñitet et vino nō sup-
natet et fluctuet. ¶ Sifac etiā nullū cibū ac potum accipe de-
bet: nisi cōgnerit sfochū esse sanitū a p̄assumpto cibo et potu
ad hoc ut sfochus liberior sit ad amplexādūz nouā cibatio-
nē. Nā si p̄nib⁹ ad hūc reliquis p̄assumptoꝝ ciboꝝ et potuuz
in sfocho assumeret nou⁹ cib⁹ posset fieri cōp̄ressio dyasfrag-
matis: ad quā sequeretur difficultas anbelit⁹ et tussis: que sunt
cāe augmētatiue hernie et alioꝝ accitū. ¶ Nullū etiā cibūz
accipe debet nisi diligēter p̄masticat⁹. ¶ Neqz etiā accipi-
at delectationē in multitudie cibarioꝝ nūo gñiet⁹ et spē dīner-
soꝝ. Exēplū p̄mi sunt sic qnqz uel sex fercula. Exēplūz scōbi
sic vinctuosa acetosa acria pisces carnes et silia. Exēplūz ter-
tij sic accipe carnes vitulinas castrati et capretī agni leporis.
¶ Propter hec etiā attendat in comestione sua nō multuz
plōgare tēpus: ut p̄lati et indei facē solent: qui qnque uel
4⁹ horis in mensa stāt. tūc enī pducit⁹ ad icōueniens p̄mi-
scēdi digestuz cum idigesto. q̄s enī dubitat q̄ cib⁹ assumpt⁹
in p̄ma hora digestus erit respectu illius qui assumeret in

tertia hora. Et hec de quanta re non nāli dicta sufficiant.

Circa sextā re nō nālē premij lādū pūcularius. ¶ Pre-
mitto p q cibaria que assumunt debēt eē facili-
a stōcho trāsmutabilia: ut oia carnes laudabiles fercula &
brodialia mediocriter pūguia. ¶ 2° debēt esse ab oī viscosi-
tate puata: nisi in tpe in quo itendit ad consolidationē ruptu-
re berniace. ¶ 3° debent esse cibi ei⁹ exiccatiū notabiliter.
¶ 4° debent esse penetratiū ppter neccitatē trāsi⁹ vūalita-
tis eoz ad remotas ptes. ¶ 5° debēt esse multū nutritiū in
pauca q̄titate exhibiti: talr enī nec mēbra nec eoz v̄tutes q̄-
uarent. ¶ Panis igit sit de pura farina bñ fermētā⁹ coct⁹
duoz diez aut triūm ad plus. Et cibi farinacei & pastiles
oēs dimittant nisi ut infra dicet. ¶ De carnib⁹ vō dimittant
tur carnes antiquē aialium olum siue domesticoz & sylue-
stris: & ppe in aqz & uallib⁹ degentiū. Evitet carnes salitas &
etiā assatas oēs & ppe qñ suffocate remāscrūt in uasis: maxi-
me aut eneis: a q̄rim usu tanq̄ a veneno fugiendū est. Lau-
dabiles igit carnes sunt ei de vitulo de capreto: & de iuvene
porcello recētes domesticē uel syluestres. Et de gaçello etiā
de lepore & ceruo. Carnes vō de ciniculo dimittant & de
agno saltem in usu multo. ¶ Pisces vō laudant ei appro-
bati fm regiones suas: ut fluuiales capedani lucij torretini
& uarioli temali & silles. De maritimis vō rum biorade me-
nule cephalibñ grossi & piques & recentes trille laurige & cō-
similes: & ppe magis oleo frixi q̄ elixi & calidi actu comesti
minimē vō frigidi. Et placet etiā cōdimentū eoz cū agresta
& sapa pūccaro & aromaticis spēbus. ¶ De fructib⁹ aut eui-
tēt frigida & humida oia ut blet & spinaciā crisolocānam
portulacā endiuia lactucā sempnūā solatrū: & oēs herbas
fontales: ut senationes & cressones. Caulēs vō nō vitupant
ei: neqz aliq̄ cōdimēta facta cū plātis calidis & aromaticis: ne
mellisa byso. mētha sisymbro serpil. salvia roremarino tar-
con. pulegio calamēto & silibus. ¶ De radicib⁹ vō in fercu-
lis laudant ei bāucie syluestres & domesticē napi & rarus
rape ppe cōi brodio bñ cocte carote & silles. Allē vō cepe
& porruz nō placent mibi: aliqñ in ut pōt bulbo: carminat
enī uētositates: digerē facit: & apit. Raphanus etiā sibi col-
laudari pōt bis uel ter in septimana. ¶ De seminib⁹ vō pla-
cēt feniculus petrosil. anetū carui cardamomū domesticū &
syluestre & semen ruthe ppe ad oēm suā dispōnem quīs mō
usus. Et semen plātāgis in cibariis ei⁹ comestū habet iuua-
mēta singularia in dispōnib⁹ suis. ¶ De aromatib⁹ placēt
utrunqz cinamomū galāga. cç. cubeba nux muscata & flo-
eius macis dict⁹ ocimum gariofilatū & melanopip leucopi-
per. i. albū macropip & silles spēs calide & sicce nō multum
aduersantes flegmati & uentositatib⁹ & hūtes aspectū ad pñ-
cipalia membra. ¶ De pignudinib⁹ vō qbus cōdiunt fercu-
la laudat pinguedo porci recēs & salita anatis & galline bu-
tyri & olei oliuaz: & utilissimū esset ei oleū de nucib⁹ & amig-
dalaz dul. pinguedo castrati & vituli ueniunt ei. Silr & ace-
tum nō est ei vitupandū & ppe cōdituz cū calidis aromatib⁹
agresta cōdita succis citrāguloz succis granatoz & succis
lymonū oia cōueniūt ei: sic de aceto dictū est. ¶ Lac vō & co-
lostia & oēs lactici nei cibi eūtenē ab eo: & lac in cibariis p-
paratum coctione nō sit sibi inutile. ¶ Caseus vō recens &
mollis dimittat nisi ut infra dicet: sed caseus ois in falsedi-
ne elenatus & pprie cretēsis est sibi ueniens. ¶ Fruct⁹ vō
& ppe multū humidū actu & potētia dimittant uelut cerasa
pira muscata pepones cucumeres anguriā cucurbita & si-
bi silles: nisi raro & in pauca quantitate. Pira vō solidiora &
poma apia dactylica uel alterius speciei rubea uel citrina
solida & bñ dulcia oia ueniunt: neqz granatoz dulcium &
muçoz usus nocet: perficis etiā bñ solidis tpe suo ut pōt
& mēspillis & sorbis: & vniulr omni fructu solido & bñ ma-
turo uelut citonia & proprie cocta.

Potus aut buius viri esse debet vinū rub. uel sub-
rubeū nō ualde grossum nō turbatū neqz
multū dulce: sed sapore mediocre substantia clarū & bñ aro-

maticū absqz necessitate cōmixtionis aque cū eo: aut tpe ca-
loris cōmisceat aqua extinctionis calibis fm tertiam & q̄r-
tā ptem aque put ad illud deducet maior uel minor vini su-
mositas. Hoc in summa est buius viri regimen per rēnō
naturales conuenienter administratum.

Sectio 2^a De regimine per medicinalia cōtinens capitula quatuor.

¶ De regie colirice passiōis & male dispōnis stōchi. Cap. 1.

Artū aut caplm de regimine eius penes
medicinalia q̄driptū erit. ¶ In p-
ma enī pte ponet canō & modus p̄seruadi ab-
euentu colirice passiōis & curationis illius cu-
iā acciderit. ¶ In 2° vō parte ponet regimen &
modus curationis dolor renū & uentris inferioris. ¶ In
3° vō pte ponunt ista uētris lubricatiua euent⁹ stipicitatis
p̄hibitiua. ¶ In ultima vō pte ostēdet modus curationis
hernie osseal. siue cōtingat ipsam esse intestinalē gūrbalem
& didimalē uel utrāqz sil fm triplicem curationis modum.

Ad declarationē vō pmi accitio uel egriu- dinis que colirica passio

est gra p̄seruationis decē occurrūt ista ueniēter obfūada
a decē cais frequēter colirice passiōis effectiuis. ¶ Quā-
rū pma est mala cōplo stōchi frida & hu. mālīs ab aq̄so &
mucillaginoso flate fm plm: & a vitreo rari⁹ pueniens: que
mala cōplo ē est alioz flatū gūlatiua & augmētatiua causa
¶ 2° vō cā colirice passiōis est oppilo tunicarum stōchi.
¶ 3° vō est inuiscatio illaz mēaz in p̄caua superficie stōchi.
¶ 4° est illaz mēaz mltitudo i fūdo stōchi que p̄hibet digō-
nē debitā fieri. ¶ 5° vō cā mēaz p̄dictaz est multitudo in-
orificio portanarij p̄tialr obturatiū ipm: ne mē supflueat
bales uel humorales ueniēter descēdē pnt. ¶ 6° causa est
mēaz corruptaz p̄ntia in stōcho icitatiū ipm ad euomēdū:
si fuerit in supiori pte stōchi mē tales iuētē. ¶ 7° vō causa
est multitudo uētositatū que cōgēgant & detinent istōcho.
¶ 8° vō cā est inordinat⁹ & fortis mot⁹ sup cibatione fact⁹.
¶ 9° vō cā est cou⁹ frequētia & multitudo & pprie sup cibo.
¶ 10° vō & ultima cā est dimissio cōseruationis potētie stōchi
cū pauca coopura pānoz: uel pp exponē ipm ifridatib⁹ ex-
teri⁹ occurrentib⁹. Si bñ p̄sideras ad istas decē cās colirice
passiōis adduci possēt oēs alie ex diuersis uolub⁹ collecte:

¶ Cum aut p̄siderauerit diligēter attēdat & videbit q̄
effectui qui puenit ex trib⁹ ultimis cau-
sis ualde facile poterit administrari regimē. ¶ Et pmo cā
calefaciētib⁹ stomachū rectificare ipm cū pluma ceolis cale-
factis appositis cum cerotis calefacientibus factis cū oleo
de mastice de spica & de cinamomo cum linimentis factis
ex oleis consilibus: & cum cautela ab occurſu aeris: & reruz
actu & potētia in frigidantium: & cum dimissione coitus:
& cum quiete post cibationem omnino celebratis.

Nocumēto vō qd sequit cās p̄ma: itē p̄sideri
pōt multiplex. ¶ Primo mūdifican-
do stōchū & cōfortādo siml exhibēdo in aurora. 3. i. iere. Sal.
cū. 3. iij. uel. iij. aque mēthe miscet totū. ¶ Itē exhibēdo. 3. iij.
elarij indi oino calefacti. ¶ Aut tribuēdo. 3. 5. pillarū ale-
fanginaz. ¶ Aut. 3. iij. pillarum de iera simplici & q̄liter-
cūqz fiat post ista solutiua tardet cibuz horis ad min⁹ sex.
¶ 2° p̄ncipalr stomacho p̄sideri pōt cum usu aromatici
rosati descriptione Sabrielis. de quo dēnt due uel tres. 3.
ante cibum & post cibum. ¶ Silr cum dyacimino. ¶ Et
melius istis est elariā de ligno aloes descriptione. Auicen-
ne 5° can. summa p̄ma. ¶ Item p̄fectio dyābre & dyamu-
sci dulcis & alie sibi consimiles. ¶ Et bonum & facile reme-
dium est: uteger aliquibus diebus accipiat. 3. iij. grossi pul-
ueris ligni aloes. ¶ Item pulueris mastice & menthe añ.
3. i. bibat aliquibus diebus per borā añ cenā cū dimidio cya-
tho aque betonice. ¶ Item optimū remediū est. degluti-
tio gariofil. q̄tuor uel q̄nque masticatoz ante cenā. ¶ Itē
ad hāc intētionem p̄ferre pōt puluis tyriace ma. uel andro-

machidādo ex eo. 3. j. in aurora cū. 3. ij. aque menthe: et est de sublimioribus. Hec igitur omnia in summa cum diligenti regimine ut supius dictū est: pnt uenienter pseruare hominem ab aduentu colirice passionis: abscindendo effectum prouenibilez decem causarū que superius nominate sunt.

Sum autē dixerit boiem iā incidisse coliricā: tūc pnt canon curatiōis est conari deponē mām fluctuātem in stomacho et in intestinis: et attrahē ipsaz ad inferiora. Ad pntū pferat infra multa. **Primum** est hoc. R. aque decoctionis ordei cū cortice cū pauco succaro sepe et mltuz de ea in potu exhibēdo. **2^m** aqua decoctiōis mercurialis cū pauca aqua mēbe data sepe. **Tertū** aqua decoctiōis folioz uolubilis minoris. **Quartū** est aqua decoctionis folliculoz sene. **Quintū** et melius est aqua decoctionis pauce mastice cū succo de quinqz radicibus assari. **6^m** est exhibitio iere simplicis cum predictis aquis. **7^m** est exhibitio decoctiōis folioz origani et hyssopi simul dādo ex aliquo istoz. 3. iij. calefactorz cū. 3. 5. succa. ru. hec enim oia deponēdo mās per viā mūdificatiōis abluēdiōis absteriōis et incisionis abbreviant accētia colirice et eius durationem.

Gratia autē diuertēdi mās fluctuātes in stomacho et in intestinis uebementis doloris conuenit. **Primo** flōmia sapbene dextri pedis uel sinistri. Et sū intēfione maioris doloris fiat flōmia de dextra et conuerso de sinistra sapbena. **2°** uenit etiā fricatio uel ligatura circa inguina uel gēua uel pedū cauillas facta ab vna pte incipiēdo et ad alias trāsēdo si opportunū fuerit. **3°** iterūz gratia diuersionis cōpetit appositio uentosarū in carnosio et domesticis partibz tybiarū et coxarū facta et reiterata et reiteratio frequenter etiam super natibus. **4°** etiā has mās diuerrere pnt apertiones emorroidarūz siue fuerint nāliter tales aut artificialr puocate cuz fricatione cū folijs fici uel cōsolide maioris uel cū pāno bisello cū eaz fricatiōe ex felle tauri facta. **Ampli^o** et 5° tales mās uenienter diuertē pōt hoc clistere sero et mane añ cibū administratū. R. folioz blete malue ma. viola. folliculoz sene. epithimi cretēsis añ. 3. j. coquant in quatuor lib. aque usqz ad cōsumptionē mediētatis epithimo et sene in fine decoctionis positis. De hac igitur decoctione cū expsione cōgrua accipiat lib. j. mellis rosa. 3. j. succari rub. iere simplicis et cassie añ. 3. j. sal. gemme. 3. iij. misce totum et in vna vice accipiat.

Si autē cū pdictis mūdificatiōibz et diuertētibz iā positis egritudo extēdat: sicut dolor stomachi singulus rugitus et eructatio fortis et uentositatū multitudo cū pulsu cordis siti magna et instātia uigiliarū ardua: tūc oibus tribz remedijs puidēdū erit. **Quoz** pntū est hoc digestiū. R. syrupi de mētha: syrupi de calamēto et de absinthio añ. 3. 5. aque betonice assari uel origani. 3. j. 5. misce et calidū totū accipiat: post quē tardē cibū usqz ad quatuor horas. **2^m** remediū mirabile est hoc. R. si ei u dyacalame ti descriptiōe Nicolai in antidotario. spērū dyacinamomi et dyabre añ. 3. 5. succari alb. 3. iij. et cū aqua mēbe fiat cōfectio in rotulis duarū. 3. de qua semp accipiat. 3. ij. añ cibū et post cibū. **3^m** remediū est hoc. R. doronici. 3. ij. folioz basiliconis labrusci ossis de corde cerui spice nar. añ. 3. j. macis 3. ij. corticē citri. 3. j. cro. 3. j. ligni aloes. 3. iij. cāphore. 3. 5. rosaz. 3. j. 5. musci abie añ. 3. ij. byacin smaragdi saph. añ. 3. j. margaritar. 3. j. 5. folioz auri numero. v. pluerigent oia per se: deide cōmisceat et ex eis fiat sacculus qdrāgularis in sindone de grana retorta qui collo appensus semp postē sup sinistra mamilla podiat. **Et** si aligo appeteret ut fiat epithima būdū: tūc ex pdictis spēbz accipiat. 3. iij. et misceant cū istis aqs. v. 3. bugloz. ros. musca. et acetose añ. lib. j. acen al. colearia 4°. vini maluatici. 3. iij. oibz istis cōmixto tepidis in tpe frigido: et fridis actu in tpe caloris et infundat pānus de grana et diligenter expsus applicet mamille sinistre qlibet hora ter uel quater tpe necitatis. **Et** ex hoc fundamēto itelligēti diligēter apparē pōt modus pseruatio

nis ab euentu malaz dispōnū stomachi buli vrl et curatio nis eaz cū iā euenerit: et ad quē pntet hoc diligēter attēdat.

De remedijs nocumentorum renū.

Cap. 11.

De rectificandē vō nocumētord renū in hac 2° pte bui^o capli pmittēdū p. q. dolores in renibz in spia et in lumbis et in alijs in hoc viro fieri pnt a mala cōplone eoz uel ab oppilōibz. Et si qdez fuerit pma: tūc aut illa cōplo erit cala mālīs aut fri da. Et si fuerit cala: aut a sanguis mltitū die depēdēs: uel a mās cū cōmixta sufficiēter. **Tūc** si appuerit ulis corpis replō fiat flōmia de uena nī gra dria reni dolēti. Et si fuerit ambo dolētes: tūc fiat flōmia de uēa dextri brachij: per quā educant sanguis. 3. iij. uel. v. **Quā** flōmia si uēter nō fuerit bū solutus pmittat hoc clistē. R. violaz. mercurialis cāpestis folioz nenufa. v. mēcularis et portulace añ. 3. j. coquant in lib. v. aque usqz ad mediētatem: et de colatura illa sufficiēter expsa accipiat lib. j. succari rub. cassie fist. añ. 3. j. salis cois. 3. 5. vitelli ouī numero. ij. misce et totū hoc clistere. **Sequēti** vō die gra lenitiō et mēdis cauēto renū offerātur patiēti. 3. ij. cassie nup de cāna exte cū aqua viol. et nenufaris: et tardē post eaz cibz horis ad minus quinqz. **Post** ista vō tria remedia applicādū est 4^m. R. olei violarū olei nenufa. añ. 3. j. 5. olei de sisamo. 3. j. croci. se. endi. acetose scario. añ. 3. j. amili. 3. ij. vitellū ouī vnū: con qua sentur oia simul cū suo pistello in mortario et fiat linimētū de quo renes et ilia in die nālī ter uel qter diligēter inungant. **Et** attēde q si pdicta egritudo. plongaret: tūc nullum remediū efficacius inuenire potui q oī mane in aurora bibere. 3. v. lactis ouī tepidi. lactenim ouīno nulla medicia cōpar est in debilitate renū supplea cā cala facta. 18° terti cap 3°.

Sum autē euenerint dolores in renibz a cholericā mās: qd raro contingit: bec oia remedia supascripā immediate pferre pnt: dūmodo clistē illud fiat magis extinctū: et ppe cū aqua portulace. **Itē** linimētū pdictū optimū erit: et ppe etiā qn post ei^o cōpōnē bullierit cū tribz. 3. succi sempuue usqz ad cōsumptionē illi^o succi. **Itē** cassia supascripta etiā utilis erit et ppe data cū aqua portulace uel plātaginis. **Et** 4° itēz beāt in memoria decoctio uel emulsio uel cōmixtio qtuor seinz coinz fridoz. s. melonis cucurbitae cucumeris et angurie añ. 3. 5. se. endi. portulace acet. et scariole añ. 3. iij. qnoz papaueris al. 3. j. 5. penidiaz. 3. j. succari al. duplū pōderis oīuz cōmisceant simul et fiat tragea. **Quintū** vō pncipale et mirabile instrūm est. ut fiat clistere cuz lib. j. olei nenufarini simplicis mediocriter calidi. **Ultimū** re^m est: ut sepe abluant pedes usqz ad ignia cū aq decoctiōis floz uel folioz nenufa. parū calidiori q tepida.

Si autē dolores renū pueniunt a mala cōplone frigida. **Tūc** summū remediū est euacuare corpus cū clisteri facto ex brodio pulli cū. 3. j. benedictē. 3. j. salis geni. et quatuor. 3. olei amigdalaz armazarū: qd totū antē cenā imponat uel pādū ut libet. **Sequēti** vō mane purget cū hoc minoratiuo. R. būdictē simplicis. 3. 5. electuarij indi. 3. j. aque apij. 3. ij. misce et totum calidum accipiat: et tardē cibis horis ad minus quinqz. **Tertio** pncipalr accipiat. 3. j. 5. spērū eluarij de semibus proci scoz de spica. 3. j. granoz fisticoz. 3. iij. succa. al. 3. iij. in fundatur fistici minutim incisi per diē nālē in calidā aquā mīlij solis et cuz eadē aqua coquatur succaruz: et in reliqs additis fiat cōfectio in morsellis: ut pineata de qua patiēs semp accipiat vnū uel duos ante cibum. **4^m** spāle remediū est ut spina et renes butis vritter in diē nālī inungantur ex vnguēto arogon descriptione Nicolai in antidota. et supponatur lana pectiata diligēter circumligata. **Ultimū** instrūm est ut cuz istātia illoz dolorū buic viro oī mane in aurora exhibeatur. 3. j. tyriace andromachi dissoluta cum. 3. ij. aque apij: et est singulare remediū: tyriaca enī pferit in doloribus renū et ex pluribus causis prouenientibus. 5° cāñ. summa prima. cap de virtutibus et laudibus tyriace. Et 4

Saleno in libello de comoditatibus eius colligenduz. Et ex istis in istis si bene attendis facile remoueri pnt dolores re nū a mala cōpōne uel oppilone ipsos proueniētes: coicant predicta in ista iuuamēta in utrisq; ut ex eor cōponētib⁹ intelligi pōt. Hoc in summa est regimē doloꝝ tā in renibus q̃ in spina q̃ in lūbis et in intestinis uententium.

De remedijis stipticitatē uentris applicandis. Cap. iiii.

Qst hec aut ponēdum est regimē stipticitatis et uentris remouēdū. Pro quo sufficiēter conferre pōt clister lenitiuū descriptuz in dolorib⁹ renū a sanguine uel cholera pueniētib⁹. Scō buic capitulo seruit exhibere portiones de cassia

ue ibidē apparuit. 3⁹ offert ad illud comedere an cibū sex uel octo sic⁹ calefactas. Itē comedē. 3. j. passularū nigrarū ante cibū. Et 4⁹ multum uile est comedē quque uel sex

plūna recētia an cibū: et si nō habeant nisi sicca: tūc per noctem infundant in aquā violarū et comedant ante cibum.

Ego autē expiētia certa scio: q̃ oīs stipticitas uentris amouet accipiēdo an cibū colear ynū bui⁹ eluarij. R. prunorū damascenorū sebestē an. numero nonaginta. passularū enucleatarū. 3. ij. granorū psilij lib. 5. polipodij recētis. 3. iij. follū culorū sene violarū seminū cuius suprascriptorū an. 3. j. infundant prima sebestē et psiliū in lib. iij. aque usquequo mūcilago pueniēter erbas ab eis: securi⁹ mī est psiliū per se in fundi et paruz inacerari: ne pō cētralio eius que acuta est effundat ad aquā. De hac igit mucillagie viscosa lib. iij. accipiātur et coquant cū lib. 5. penidlarū usq; ad spissitudinē: deinde p̃dictis addant species ultimae cōterendo oīa simul in mortario: et fiat eluarium et est maxime utilitatis. Et si uelio ipsum fortius efficere duplicent polipodium et sene: non tū propter hoc fiet acutius aut minus bonum. De regimine stipticitatis uentris bene sufficere possunt et.

De curatione ad berniā appropriata. Cap. iiii.

Alm aut instat tps expediēdi quartū capituluꝝ de curatione ad berniā appropriata. Pro qua premittēdū pmo. q̃ buic dispōnī summa intentione attendēdū est p̃ ceteris dispōnib⁹ alijs cuiꝝ ipsaz cōprehēdā eē cām cholericē passiōis doloꝝ

ris in toto uētre et in renib⁹ et stipticitatis iā p̃dicte uel cuius cūq; debilitatis buic viro eueniētis. Cū enīz intestinū ilion s̃irb⁹ s̃m p̃tē ad ossē descendēs s̃il cū didimo relaxato: ut in primo cap manifeste satis appuit: nō est possibile q̃ cōplete curari possint alie dispōnes remanēte berniā: qm̃ ipsa est cā illaz. Et 13 quiq; alieniēnt p̃dicte egritudines et accinia: remanētē tū cā cōtinue reuētiōis eaz: necesse est illa accitia et egritudines recidiuare et multiplicare: ut eēt circularis fere trāsīt⁹ eaz de alieniatiōe ad itēsiōē et ecōuerso. Quare cōcludit q̃ opz ut attendat ad curā bui⁹ bernie solertī cōsideratiōē et p̃curationē: aliter hic vir erit dogma perpetue egritudinis. Est autē a sapiētib⁹ inēt⁹ triplex curatiōis modus. Et p̃m⁹ qdē est per manualē sectionē. Scōs vō per applicationē cauterioꝝ. Terti⁹ per cōpressionē prius adeo factā: ut postq̃ fuerit cēstina ad nālē suū reducta ampli⁹ descēdere nō possint cōpressionē p̃hibente descensum eorum.

Et primus quidē modus est ut rectificet regimē patiētis cum diēta attenuante medio critere calefaciēte et exiccātē corpē et iate et intestinis mūdificatiōis a fecib⁹ cū applicatiōe clisteris lenitiui in tpe ueris aut in p̃ma medietate autūni fiat opatio. Tpe aut estiuo et hyemio nō est ita ueniēns nec securus sectionis modus: neq; cauterioꝝ applicatio. Itaq; tūc pro cōplēmeto opis si q̃ optaret curari per hūc modum. Situato corpore resupio per mēfaz cā natib⁹ et cū ceruicali supelenatio: opator cōprimat uētrē uersus umbilicū detinēdo ipsum cū leni cōpressionē cum fascia. et tunc extēdat eutē inguinis in pte supiori parā per ad os femoris ṽsus latus an et non p̃p̃e p̃dictū os: tunc ergo cū rasorio acutissimo cuti scindat: defendēdo itē p̃ñguedinē usquequo appuerit ei suspēforiū in quo s̃il cōnexa

sunt didimus uene et arterie et nasa spmatica. Excoriando ergo sepet hoc suspēforiū a p̃niculis et p̃nib⁹ circumstātia. Tūc ergo sub illo suspēforio ponat vncinū ferreū uel argēteū et suspēdat ipsū ad supiora: deinde liget supiorē p̃tē ligamētra cōdecēti excludēdo magnitudinē doloris: et per distātiā vnius digiti ab hac ligatura infra vncinū p̃dictū aliā faciat ligaturā: q̃b⁹ sectis trāsuersalē fecerit suspēforiū illud: et tūc supiorē p̃tē p̃me ligature calēti ferro cauterizet: quia cauterizata s̃m vñū opandi modū reliquā p̃tē inferiōrē supius trahat extirpādo ipsaz a bursa testiculorū simul cum testiculo. Ex quo appet q̃ hic modus curationis est ualde horribil⁹ et suspect⁹: tū p̃pter sectionē: tū p̃pter cauteriū. Et 3⁹ q̃ p̃uat patiētia ab vno p̃ncipaliū mētib⁹ et ad cōseruationē sp̃cū deputato. Quib⁹ factis mediocriter impleto vulnē cū albumine ouis et oleo ro. cū puluē boli ar. mastice sang. dra. et gallaz cup̃s. agitatū iuicē filo ligature extra p̃dēte medicet locus. Quidā etiā post q̃ secuerūt suspēforiū p̃dictū dimittūt utrāq; p̃tē nō extrahētes in inferiōrē partē didimi neq; testiculi. Et hic qdē curādū modus videt mibi melior⁹: p̃p̃e cum inferiōrē pars ligamētū illius poterit cōseruari et a putrefactione defendi. Postq̃ ergo per duos uel per tres dies egro resupino iacēte et uētre eius cū suppositorijs lenito: ita q̃ nullo modo erigat se neq; moueat quātū est possibile: applicent digestiua mundificatiua conglutinatiua: quale est terbenina lota tribus vicibus cum aqua calida plantagis. ad cuius. 3. iij. commiscatur mastice thuris boli ar. sanguinis draco. et gallarum cupressi partes equales. hoc ergo applicetur loco p̃dicto: et cum eo fiat conueniens conglutinatio diuina condonante misericordia.

Secundus vō modus curationis buius dispōsitionis cū cauterio ponitur dupl̃r.

Primo qdē cū actuali calō cauterio applicato in loco p̃dicto ignis: cū quo pueniat usq; ad suspēforiū descendēs: et ibidē cauterizet usq; ad os exclusiue: postea aut p̃cedatur cū defensiuis p̃dictis et refrenatiuis sanguinis in p̃n⁹. Subsequēter aut applicent mūdificatiua et cōglutinatiua p̃dicta. Et hic qdē curādū modus videtur mibi multum horribilis et non bene securus. Primo p̃pter timorem et exterminationem infirmi. 2⁹ quia difficile est imaginari q̃ ad curā talē nō sequat doloris uehemētia ad spasmū p̃ductiua uel ad ap̃a malum. 3⁹ q̃ operadores non semper sunt periti in cognitione partium corporis per anothomā p̃pter qd̃ ita bene possint applicari cauteria: ut per ea non p̃ueniat ad tactum uenarum et arteriarum que ibi reperiuntur. Et 4⁹ p̃pterea q̃ egrī nō ita bñ sustineāt applicationē cauterij quin moueant se ad varias d̃ias positionis fugiēdo tristitiam ignis. Et propter hoc contingit circūgicos errare per accidens ex eorum defectu.

Alter uero modus curationis buius sp̃cī tradit⁹ est per applicationē cauterij potentis liq̃le est hoc. R. arsenici citrini et est auripigmētū. calcēti cōbusti calcis vine floris eris an. 3. ij. argēti sublimati. 3. iij. pulueris amili. 3. j. opij. 3. j. incorporent ergo simul cū aq̃ p̃ma saponis: et fiat formulē siles seminibus angurie: quā rā vna ponat in loco inguinis superius assignato: et ibidē dimittatur usquequo fecerit escaram. Cū ergo ceciderit escara p̃pter appōnē butyri uel assungiet: fuerit pueniēter opatio pfundata hētur itēti. Si vō nō itēz reponat cauteriū p̃dictū usquequo fuerit pfundatio p̃tinēs ad os exclusiue. 4⁹ si fieri posset ita ut cauterium applicaret laterib⁹ didimi descendētis melius et minus laboriosum esset: 13 alij qui sunt qui cauterizāt etiā q̃rtā didimi usq; ad pfundū. Alij vō solum medietatē eius. alij vō ptes laterales ut p̃dictū est. Posterius aut cū ceciderit escara: applicent mundificatiua nobil̃r ericcatiua sanguinis cōuersionem faciēda in carnem durā et callosam cōprimētē didimū si remāserit: aut claudēt et obturatē vias inguinis: ita ut amplius uentositas neq; aquositas neq; humor alius descendere

possit ad inferius propter viarum clausionem. Et qdēz
hec cura: 13 sit cum dolore et anxietate scā: tñ est melior et secu-
rior q̄ sectionis modus et cauterij actualis: et tu elige.

Tertius autem modus curatiōis bernie est per cōpres-
sionē et stricturem, fact⁹. Et hic qdē modus
curadi pfecte non semp est possibilis et pprie qñ aptura ni-
miū lata eēt et antiqua: sicut in hoc viro ppēdi. Cū sñe au-
ctoꝝ uerificans in plurib⁹. Nec est impossibile aliquā ber-
niā et magne rupture curari posse: et pprie cūz repit in viro
moralī et discreto ad obediētiā medici abscedēte sibi moniz
per notabile tps tā in ambulādo q̄ in eqtādo: sicut virū istū
vidi manifeste ualē ex p̄dictis. Hic autē huius dispōis
curatiōis modus duplex est: s̄m q̄ ipsaz iuenit dupl̄ varia-
tāe: aut enī didim⁹ intestinū et s̄irb⁹ iā descēderūt in osseū et
magnifico timore extensio ibi scā est cū duritie. aut itestina
p̄dicta nōdū descēderūt: aut ualde parz. Cū autē descēderūt
aut parz: tñc aut facill̄ reintroduci pñt per cōpressionē ma-
nus et trāspōnē corpis in sil: ita ut iser⁹ corpis sit supi⁹. aut
vō nequāq̄ introduci pñt: et pprie ppter resistētiā ex pte du-
ritiei que phibet flexionē intestinoꝝ. aut q̄ itestina iā dicta
multa sunt uetositate et h̄ilitate plena. aut 4⁹ q̄ iā in itesti-
no ilion: qd̄ descēdit ad osseū recepta est aliq̄ ps fecis. que
13 pu⁹ fuerit mollis diuturnitate more ibidē d̄cte uersa est
in s̄gbalas: et ei⁹ ps hūidior uetosata est: nequa q̄ igit̄ intro-
duci pñt intestinu: ppter qd̄ hoc cū acciderit plimū est diffi-
cilis terminatiōis et magni piculū: ut in p̄ cap̄ demonstratū est.
Jā in isto viro simile vidi q̄ timoris ingētis et suspitionis
mām mibi dedit. Cū tñc cū hoc acciderit non est oīno des-
perādū sed viriliter agendū p̄mittēdo mollificatiua. Et
primū qd̄ est ut ostanti v̄tute patiēti fiat encatisina ex aqua
decoctiōis fenugreci granorū sisami: et semis lint̄ añ. lib. ij.
bdelij mollis et subalbidij. 3. ij. camomil. et melliloti añ. lib. 5.
sedeat eger in ipsa usqz ad umbilicū in fusus: et cū amplius
ibi morā ōbere nō poterit: tñc inguinales ptes et totū osseū
diligēter inungant ex oīeo de sisamo et de amigō. dulcibus
ante calio: et hoc fiat ter uel quater s̄m tolerātiā virtutis.
Si autē per hoc semicupiu nō hñ reintromitterent itesti-
na: tñc fomētent s̄m istū modū. R̄. seīs malue et altee. añ. 3.
ij. bdelij mollis. 3. j. camomille melliloti fenugreci: seīs lint̄
granorū sisami. añ. lib. 5. radicū altee minutim incisarū lib.
j. coquant oīa in sex simlis aque usqz ad medietatē: ifundā-
tur ḡ in illaz aquā spōgie magne et applicent̄ toti femori et
osseō usqz ad mollificationē obediētiē in tromissioni. Si
autē iterū nō obediēt: tñc inungant diligēter cū p̄dictis oleis
et supponant hoc emplm. R̄. radicū altee pastinaculiorum
alboꝝ. añ. lib. j. farine fenugreci: et semis lint̄ añ. lib. 5. vitel-
los oīū numero sex bdelij mollis et subalbidij. 3. j. 5. butyri et
assungie recentū añ. lib. 5. croci. 3. j. ex oībus istis diligēter
cōtusis fiat emplm et calidum superponatur: ita ut ample-
ctatur totū osseum diligēter circūligatum. Hec fuerunt
instrumenta per que intestina reintromissa fuerunt.

Cum ergo in intestina ad locū suū nālez fuerint redu-
cta: tñc statim surgit intētio obseruadi ea in uen-
tre suo nālicōglutinādi et claudēdi locuz q̄ magis est possi-
bile: et hoc quinq̄ in istis ueniēter fieri potest. Et pri-
mum istorū est ut grā mollificationis uētris et repulsionis
supfluitatū hic vir accipiat oī octaua die. 3. ij. huius pulue-
ris. R̄. medulle cartami hermodactyloꝝ electoꝝ añ. 3. j. poli-
podij sicci. 3. j. 5. epirbimi creten. 3. ij. folliculoꝝ sene. 3. vj. ci-
nuni dauci liquiritie semis rutbe añ. 3. j. salis indi. 3. j. om-
nia puluerigentur per se: deinde cōquassentur et cōmiscē-
tur et accipiantur ante cenam cum brodio carniū uel mo-
dico boni vini albi subrubei et clari. Scdm̄ remedium
principale est hoc. R̄. aloes preparati. 3. j. 5. pillarum alle-
sanguinarum. 3. j. 5. incorporentur simul cū succo ros. et fiat
pille de omni. 3. vj. de quibus omni die quarta intermedia
p̄dictis accipiat vnā parūz añ cenam: et cum istis alterna-
tim permittandoprocēdat per totū mensem ap̄ilis. 1444.

3^m singulare remedium est ut sup loco inguinis ponat
vnā de istis cerotis oī decimāgnta die pmutādū: et si defice-
rētea que portat: tñc fiat eius cōpō per hūc modū. R̄. san-
guinis draconis acatierburis mastice sandarace bypoq-
stidos boli ar. añ. 3. iij. 5. papini oppōnaciōis bdelij galbani
añ. 3. 5. gallardū cū p̄ssū. 3. ij. glutinis pisciū lib. 5. fiat ergo s̄m
hūc modū. accipiat pellis arietis depillata: et per quinq̄ di-
es ifundat in acetū hñ acutū: tñc enī minutim incidatur et
coquat in eodez aceto: et cum dupla parte aque plunialis
decoctionis gallardū cū p̄ssū. Cūqz pellis illa decocta fuerit
usqz ad suū dissolutionē: tñc ergo a decoctione accepta ul-
timate pterat in mortario: deinde eidē supaddant gūme dissol-
ute cū aceto acuto et incorporate cū lib. 5. ppuleonis. i. cere al-
be. Posterius autē ppuleonis incorporent spēs lōga et fortis-
sima trititione: et fiat magdaleones malaxati cū aceto p̄dcō:
cū ergo necitas aderit extēdat sup aluta scutali conueniēti
grossitudine et applicet igni. fortassis enī medicina com-
par isti in bonitate repiri pōt: meliorē aut ista inētā adhuc
nō vidi: et 9. x. annis citra q̄tidiana expiētiā inotuit mibi.
4^m remediū singulare est hoc. R̄. gallaz cū p̄ssū pulueris
viticelle añ. 3. 5. refine clare et hñ pignis. q. s. fiat pille cū succo
plātag. septineruij: et dent ex eis oī terna die in aurora et tri-
bus usqz ad qnqz: et debet istis nti usqueq̄ erit sanus. **5^m**
singulare et ultimū remediū est hoc: ut oī septimana diebus
itercidētib⁹ a sumptioni p̄dictaz pillaz deglutiat in auro-
ra coclear vnū. hñ eluarij. R̄. acatie arilloꝝ gnatōꝝ aceto-
soꝝ. arilloꝝ vuaz sumach gnoꝝ mirri se. plātag. cupularū:
gladiū añ. 3. ij. labrusce. 3. vj. boli ar. masti. bypoqst. et thuris
minuti añ. 3. j. ligritie. 3. ij. 5. mīue citonioꝝ syrupi de mirto
añ. 3. iij. cūccari al. lib. 5. coquantur cūccarūz cum syrupio
et cum libra media aque sublimationis gallarū cū p̄ssū:
usqz ad debitā glutinationē: tñc ergo effundat ad mortari-
um et cū spēs ultimata trititione incorporent ad inuicē et
refuent in uase lapideo vitreato stricti orificij. Accipe
igit̄ mi celatissime Ugo vir insignis et amplissima scia do-
ctissime regie maiestatis Lyp̄sis et dignissimus p̄sul et ora-
tor facidissimus hoc opusculū cū gēti labore ut p̄cipe pote-
ris emolitū hāsi sentētijs oīum fere illustrissimoz doctorū.
huius scientie p̄fessoꝝ: cui si accurate operā dederis in re-
gendo te ut tibi seriose conscribis sanitatem tuā recupera-
bis: et illa recuperata possidebis. Et vita tua nō parum lon-
genior fiet: quod tibi sua misericordia concedere dignetur
ille omnium opifex: qui cuncta viuificat conseruat et bene-
dicit ad laudes eius immortales. Amen.

Consiliū. 135. De triplici mala dispositiōe. v3. **De**
debilitate stomachi a mala cōplexiōe.
frigida et humida cū multo flegmate. **De** nocumētis au-
ditus a mala dispositione cerebri. **De** nocumento visus
sue de imaginationibus per cōmunitatem ad stomachū et
cerebrum. **De** fluidis autem Consiliū in tria capitula.
De causis dictarum dispositionum. Cap. i.

Ir egregius et in iure cano-
nico licētiarius
approbatissim⁹ dñs Joānes de Lūonia
dispōnes bēttres q̄b⁹ p̄ncipalr intēdēdū
est. **P**ria est debilitas stōachi pueniēdo
a mala cōplōne frigida et hūida cū p̄ntia
multi scatis ifusi in tunicas ei⁹ et in fun-
do ei⁹ natatis uel p̄tēti: et bec qdē cōsiderant facill̄ patē p̄nt:
eo q̄ digestiua ei⁹ nō bñr debilitata est: et appetitiua etiā ex
negatiōe s̄is et multitudie salu alis hūiditatis et nētositatis
q̄titate nōbili in stōacho ipsi⁹ cōmorantū: et ultio q̄ ex pot⁹
aut cibarij frigidi et hūidi assūptiōe discrasia ei⁹ nō bñr in-
tēdit: et pluribus alijs signis que grā breuitatis omittunt.

Secūda

vo principalis dispō ipsius est mala cōplō
cerebri frigida et humida mālō: ppter quā
debilitatē cerebri notabilr habet: que etiā in postēz intētioz
fieri parata est: qd̄ 13 pluribus ex signis demonstrari possit:

ex duobus in nocumētis principalibus que in oīis a cerebro acciderūt sufficēt manifestare eā: quop qdē nocumētū p̄mū est in organo auditū manifestū: qd est diminutio et corruptio in opatione auditiva notabilr magnificata. ¶ Propter cuius quidē nocumētū plentū intellectū p̄mittēdū: qd nocumēta auditivis sunt tria. scilicet ablatio ei⁹ que destructio noīa: aut diminutio p̄pter quā auditus nō subtilr p̄scrutat neq; audiat nisi ex lōginquo: aut est nocumētū auditū corruptio qd est ut sit vice eius ut audiat qd audire nō pōt: sicut est illud qd accidit in aure ex sonitu tinitu sibilo. 4° tertiū cap. 3°. de quib⁹ nocumētis duo p̄ncipalr hic vīr egregi⁹ patit. scilicet nocumētū diminutivis et corruptivis in sensu auditū. Ex qb⁹ facile cludit qd ad tertiā spēm nocumētū leviter parat⁹ est: sicut enī ex aqua et imaginatiōib⁹ ex qb⁹ accidit corruptio in sensu visus facile puenit ad ablationē ei⁹: ita ex diminutivis et corruptivis in opationib⁹ in sensu auditū puenit nocumētū ablativis ei⁹. ¶ Quolibet autē nocumētū p̄dictorū duorū: aut est radicale aut accitale. Et radicale qdē est surditas aut tarax aut guacre iter que tria ab auctorib⁹ dīa colligi pōt. ¶ Surditas nāq; est ablatio auditivis pueniens ex p̄uatiōe foramis ossis auditū a ḡnatiōe: qd os est ostraco sum anfractuosum receptibile aeris in ipso sonatui. ¶ Ex quo facile cludi pōt solō p̄bleumatis vulgaris et ab auctorib⁹ collecti. et exp̄tētia certificati. scilicet p̄pter qd surditas a ḡnatiōe lecurabilis est. Cū enī a p̄n⁹ ḡnatiōis dīa defecerit in plas mado foramē in os p̄dictū: nullū genitū artis nāe defectum supplē poterit: ut remoueat surditatē aut alia duo nocumēta p̄dicta. ¶ Tarax vō et guacre ip̄ortat nocumētū diminutivis aut corruptivis in auditu eueniēs a causis diuersis a p̄uatiōe foramis iā p̄dicti. Est mīter hec duo dīa: qz tarax ip̄ortat nocumētū diminutivis auditū: et nō ablativis in p̄prio significato. guacre vō ip̄ortat nocumētū corruptivis auditū aut ablativis pueniēs ex negatiōe trāsī spūs aīalis a cerebro a qnto pari nervoz ab eo oriētū puenire debētis ad nervū ul p̄niculū exp̄suz in sup̄ficie oīa ossis auditus iā p̄dicti. I. ip̄oīe accipiēdo terminos. scilicet tarax et guacre: qnq; eadē itelligē videant auctores. per tarax qnq; nocumētū ablativis. per guacre vō nocumētū ablativis aut diminutivis auditū. hec oīa qualrūq; lege 4° tertiū p̄ cap. et 3° cap. eiusdē clarī dū inqt. ¶ Scias qd nocumēta auditus aut sunt ab origie et est surditas aut tarax aut guacre nativa aut supple nocumētū auditū est accitale a tpe et itētio qdēz surditatis est p̄teritētiōē tarax. Surditas nāq; est ut pars intrinseca aīaīa. i. ossis auditus creta sit surda in qua nō existit oīaīa intrinsec⁹ quā p̄dixim⁹. scilicet p̄mo hui⁹: que. scilicet oīaīa ossis est cōprehēdēs. i. recipiēs et cōtīnēs aerē q̄tū. i. in ip̄saz imersū et iā cōueniētē factū: qui. scilicet aer auditū. i. audire facit voces sua vndositate. i. motu: sicut vnea oculi est cōprehēdēs spēs. i. obiectoz visibilū: per quā deferunt ad cristallinam. Tarax vō et guacre sunt ut nō per has sensus. scilicet auditū p̄sequat p̄uatiōē s̄m diminutivis aut corruptivis. Et subdit et nō elongat quā guacre sit sicut destructio. Ablatio auditus coīcās soliditati. scilicet ossis: ita qd nō sit illū in ossē oīaīa: sed supple guacre etiā accidit. qz nervus nō affert v̄tutē sensus. I. sit ibi oīaīa: et tarax est sicut diminutio absq; destructionē. i. ip̄ortat diminutivis et nō ablativis auditū ul auditivis aut cōueniāt. scilicet hec ambo in significatiōe s̄m cōuersiōnem. scilicet qd illoz quolibet ip̄ortare pōt nocumētū diminutivis aut ablativis in opatione auditus. lege hec oīa ibi: qz p̄blebra sunt: et colligi etiā possunt hoz aliqua 4° de accitū et morbo. cap. 2° de causis accidentium auditus.

Hec autē duo nocumēta in auditu hui⁹ egregij vīri exp̄tētia aut fuerūt in eo a ḡnatiōe dīa. et nō hnt curationem completam: aut sunt a tpe dīa: et tunc aut nō sunt notabilr cōfirmata aut cronica aut ecōtra. Si p̄mo modo: tunc existūt curationis faciliōis: ut scribit 4° tertiū. ubi supra. et 2° breuiarij 12° cap. et pluries alibi. ¶ Iterum iam diminutivis et corruptio in auditu existens: aut est per

colligatiā aut per cēntiā scā. Si per colligatiā: aut per colligatiā toti⁹ ad caput: ut frequēter atigit nocumētū diminutivis aut corruptionis auditū a mala cōplone frida et humida a toto capite coīcata aut cala et sicca: ut atigit in febrib⁹ mās ul v̄tositates coīcātes ad aures. Aut sic 3° atigit in fluxib⁹ v̄ttris emorroidalib⁹ aut vomitib⁹ aut fluxu sanguinis a narib⁹ aut alijs cūonib⁹ nālib⁹ aut artificialib⁹ et similib⁹ per te cōsiderādis. ¶ Aut atigit nocumēta p̄dicta per colligatiā mēbroz p̄rimoz ut cerebri sic atigit in uerugine melia et sibilis. ¶ Aut p̄pter nocumēta eueniētia nervis ueniētib⁹ ab vno pari nervoz cerebri deferētib⁹ spēm aīalez ad organū auditū: qui est p̄niculus supra declarat⁹: et hec qdē ex nervis ueniētia nocumēta fieri possūt p̄pter solonē cōtinuitatis in p̄dictis nervis factā in fortib⁹ p̄cussionib⁹ et cōquassationib⁹ capitis: et be etiā spēs nulluz hnt curationis genitū. ¶ Aut pōt puenire p̄pter oppilōnē coartatoriā in p̄dictis nervis factā a mā humoralī q̄cūq; aut aquosa vel uentosa: et sunt spēs ille q̄rū curationes diuersis uoluminib⁹ facile ab auctorib⁹ legi pōt. ¶ Aut puenire possūt p̄dicta nocumēta p̄pter oppilōnē carnosam: aut a ueruca aut apate duro facta: que itēz difficillime sunt curationis: aut apate flegmatico sanguineo vel cholericorū que tria leuiōis curationis existūt. ¶ Aut atingere pōt hec nocumēta p̄pter oppilōnē attenuatoriā. sicut atigit in ethica utraq; scilicet febili et senili: et in cholerictis febribus et marasmodicis dispositionib⁹: et utraq; harū spēm ualde difficilis curationis existit: et rare p̄fici nisi a sapiētissimo et exercitato vīro: et tu cōsidera hec qz difficilia sunt. ¶ Adhuc et 2° p̄dicta nocumēta auditus exitia in opatione eius puenire pōt ab oīb⁹ spēs male cōplonis simplicis cōposite malis et imālis et quelibet harū spēs curari potest nisi ualde cronica et cōfirmata fuerit: ut supra tactum est: et scribit quarta tertiū. capitulo tertiū. ¶ Tertiū hec nocumēta p̄dicta atingē possunt p̄pter oppilōnē eueniētē in foramine ossis petrosi. et est os basilare a quo incipit os anfractuosum supra declaratum: et hui⁹ qdem foraminis oppilō et causa eius difficultas et facilitas curationis earum eodem modo intelligantur sicut de oppilōne p̄dicti nervi immediate dictum est.

Nocumēta vō per essentiā eueniētia in opatione auditū sunt que fiūt aut in p̄niculo sup̄ficie ossis exp̄aso. ut iā declarat⁹ est: aut atigūt in ossē aīaīa iā p̄dicti: aut atigūt in foramine per qd sonorus spēs in organū recipi debeat. Et si qdē atigūt nocumēta p̄dicta ex pte p̄niculi iā p̄dicti. tūc illud sit aut p̄pter solonē cōtinuitatis totalē p̄hibētē receptionē spēm obiectoz et spūs aīalis sensibilis. et hec est q̄rta spēs que nullo mō curationē habet. ¶ Aut puenit iterū p̄pter magnā et solidā cicatricē que remāsit post ulcera p̄niculi p̄dicti: et hec iterū spēs nullo mō curari pōt dū fuerit cicatrix grossa et fixa: que cōueniētē remoueri nō pōt: propter difficultatē applicationis medicinarū que ipsam leniēdo abstergendo aut subtiliādo curari debēt. ¶ Si itē etiā si cōtingūt nocumēta auditus per essentiā in alijs organis. ut in ossē iā p̄dicto difficulter curari possunt: cum fuerint fortia et cōfirmata: et maxime p̄pter impossibilitatē applicationis medicinarum cōuenientium: ut tactum est. hec in summa sunt nostre sentētie ueritatē nocumētorum auditus que sunt diminutio aut ablatio operationis eius declarantia.

De reliquo aut nocumēto auditui contingentē noīato corruptio opationum. scilicet de tinitu sonitu et sibilo pauca dicēda sunt. Premittendo p̄: qd utrunq; illorum est nocumētū corruptionis auditui eueniens: p̄pterea qz audienti videt p̄cipere voces et sonitus in aere exteriori existentes: a quibus tamen euacuatur aer: qui motus enī in aere percipiat et non extrinseco ut supponitur necessarium erit qd talis motus sit a re intrinseca que est uapor effusus in concanitate ossis iam p̄dicti. ut quarta tertiū. capitulo de sonitu et sibilo colligendum.

Fit autem corruptio in operatione auditus. propterea quod siue vapor uel uetustas in anfractuositate ossis id predicti cetera et spiritui qui est instrumentum sensationis commixta detineat mota et agitata simile organo sensationis specie sentiendi representat qualis est motus et inundationis eius qui sunt in spiritu et in organo predictis. Propter quod ex his concludi posset causa uarietatis diuersarum specierum corruptionis in operatione auditus euenienti. Alijs enim uidetur percipere uoces sibilantium tympanantium et alia instrumenta musicalia armonizantium. Alijs enim uidetur percipere sonitus decurrentis aque conuassationis arborum a uento collisarum. Alijs autem plurime preter has species diuersitates percipere uidetur. et tu discurre per eas. quarum omnium uarietatum cause ex predicto fundamento colligi possunt. Hec enim in spiritu sensibili qui est instrumentum auditionis inundatio aut est occulta. id est causa non manifesta producta et fixa que difficilis est curationis. Aut enim tale nocuumentum continue in fieri a sua causa dependet ideo si fuerit causa eius incognita difficulter curari poterit. omnia tenet: eo quod effectus continue a causa dependens absolui non potest a subiecto si se remotione cause facientis ipsum. Aut uero tale nocuumentum totaliter est in esse productum: igitur est fixum. igitur difficilis curationis. omnia tenet consideranda aliquid in theoria. Aut uero cause talium nocuumentorum corruptionis sunt manifeste et cognoscuntur per inuentionem eius quod mouet uaporem inundantem supra motionem et inundationem recepti.

Potest autem quodlibet horum nocuumentorum fieri a multiplicitate causarum.

Ex prima est acuitas et fortitudo sensationis proueniens ex parte organorum et subtilitate spiritus sensibilis per que patiuntur organa a quacunque leuissima causa. Secundo prouenire possunt nocuumenta hec a debilitate virtutis que facile patitur a quocunque agente quantocunque leuiter fere impingente: aut propter spiritus male complexionis frigide calide humide uel sicce simplicis uel compositae que ut plurimum accidit materialis uel imaterialis. et iste quidem sunt cause intrinsece: quibus etiam persuaderi possunt alie cause materialibus reducere: uetustas: uapor: et aquositas. Continuantur hec nocuumenta persepe per colligantia totius ad caput: ut in stantibus paroxysmorum in casibus febrium sepe contingit. Item per colligantia ad caput et organum auditus: sicut in motibus materiarum a pharmaco agitarum. Si etiam in fortis fame hoc sepe contingit. Reliqua uero exempla et aliarum egritudinum totius communicatarum: ut in alijs membris particularibus intelligi possunt ex istis tanquam ex planis positis que dimittuntur gratia breuitatis. Hec etiam nocuumenta et earum spiritus eodem modo intelligi possunt: et ab eisdem prouenire causis a quibus declaratum est prouenire surditates tarax et quare sicut in presenti capitulo visum est. Ex quibus omnibus facile inferri possunt difficultas curationum horum accituum: quod etiam experimeto probari possunt. Raro enim percipitur aliquem conuenienter curari et perfecte quin nocuumentis istis ledatur: et tu percipies si considerabis.

Tertium uero nocuumentum quo molestatur predictus dicitur est nocuumentum corruptionis visionis: id est ualde leuissimum: eo quod non perseverat. etiam quod per colligantiam a mala dispositione stomachi dependet: quod quidem nocuumentum corruptionis est imaginationes leues proueniens a uapore a stomacho et inferioribus partibus elevato. qui commiscetur spiritui visibili: ex qua commixtione sequitur illusio in operatione visus ita ut imagine videtur in medium obiecta: et figuras a quibus medium denudatum est: sicut pulices et muscas uolantes ante faciem apparet: quarum captiones uenas manus sine effectum capiendi aliquid: et etiam in opere videndi est nocuumentum diminutionis in eo: quod obiecta visus non possunt in quacunque distantia consuepta percipere: nec figuris nec similibus quantitatibus: aut alijs differentijs visionis obiectorum qualia debetis percipere. Quorum omnium cause ex predicto

rum nocuumentorum in primo et in secundo capitulis colligi possunt: quod gratia breuitatis omittitur.

De cura per regimen sex rerum non naturalium. Cap. 11.

De regimine eius per res non naturales et medicinales transiendum: quod est tale. Reges igitur acce climatis cuius tatis domus uel camere ad caliditatem naturaliter scilicet nato: ita quod habitatio eius sit remota a terra propter quantitate aeris uallium testudinum: et si talis haberi non

possit: fiat artificialiter talis cum igne multo: aut suffumigationibus rebus calidap: ut thuris laudani myrre storacis calamite syluestri aromaticorum in camera carbonibus ignitis superaspis. Idem dico de uestibus et tegumentis omnibus tam capiti quam stomacho proueniens. Si etiam cibum et potum omnes ad caliditatem et siccitatem uergere debet ut utatur pane de simula purissima bene fermentato et cocto. Utatur etiam carnibus artificialiter conditis cum cinamomo pipere croco. et similibus. Et sint laudabiles carnes: ut pullos fasianos et similia in aquis nullo modo degentia. Et sint carnes vituli lactetis et annuales et carnes castratine gascelli et leporis et apri et similia. Pisces autem non sint in usu eius: sed raro comedat eos nisi fraxos: et sicut cancrios. Euitet lac etiam et lacticiis cibaria omnia et caseum molle et viscosum et butyri usum dimittere debet. Legumina etiam omnia preter cicera rubra euitanda sunt. Potum autem panico farre riso et silibus uti. Fructus autem humidus et recetes cerasus pruna et auellane molles ficus pepones et consimiles alij raro comedant. Omnes enim fructus sicci conservati sunt meliores ei quam recentes: nitenim ita uaporosum sicut fructus: ut colligitur tertius et pluries alibi. Sapores autem aceto conditi boni sunt: non tamen in multo usu. Agrestia et succi aranciorum bona sunt. De oleribus autem bona sunt ei omnia calida et sicca: ut salvia rosmarinus et serpillum metha mellissa origanum et alij caules: napi et rape optimi sunt ei. rapanus autem cepe alleu bulbis raro comedant et porrum. Confectiones autem de amigdalibus de auellanis fisticiis aniso. et cinamomo omnes placeant: et coriandrum conditum cum dyacitonitem cum speciebus et absque illis bonum est. Confectio uero de pineis oleo dimittenda est. Si ana enim pini nocet stomacho. Idem tertius. Vinum uero conueniens ei esse debet album subtile aromaticum sapore et substantia bonum. Aqua uero et usus eius omnino dimittatur. Si etiam fugienda est cerusia quod uetosa est et caput replet hydromel autem bene confectum conueniens est ei: dummodo non generentur in eo uetustitates. Exercitium uero conueniens est ei pedestre etquestre factum tamen suauiter et proprie post cibum. Ieiunio uero stomacho fortius exercitari potest. Multa uero quies et otium non placet mibi: imo dimitti debent. Dormire uero debet conuenienter in die naturali spatium. vii. uel viij. horarum ad celebrandam digestionem conuenientius: id est hec dormitio nocturna sit ei conuenientior quam diurna. Si autem dormire debeat in die propter carentiam quantitatis conuenientis nocturni somni: aut propter consuetudinem dormiat distanter a cibo per horam unam et mediam uel circa: et omnino dormitio eius debet esse capite condecenter elevato: et de cubitu eius facto prius super dextro postea super sinistro latere. De passionibus autem acce tristantibus et terrefacientibus omnino debet esse semotus: eo quod debilitatem in uirtute resoluunt in spiritu agitationem et uaporationem in humoribus corporis efficiunt: propter que nocuumenta tam auditus quam visus deteriora fieri possunt. De reliquo uero re non naturali. Si quantitate repletionis dicendum quod omnino non comedat nisi fames naturalis approximata sit manifesta. Cum autem superuenierit fames accipiendus est cibus ne materie a quibus stomachus eius non euacuat in ipso corrumpant. Secundo attendat ne quantitatem cibi et potus egredientium naturalem mensuram accipiat: deterior enim cibus est qui in stomacho natat et fluctuat: ita quod melius est ei a mensa surgere cum aliqua reliqua appetitus: quam cum aliqua completa saturitate. Cum autem contigerit ex causa qualiscunque fuerit cibi et

potus quantitate multā fuisse assumptā: interdū oīno edonē
eius et melior modus est per subsequētē abstinentiā lōgā cor-
rigē repletionē q̄ uti remedijs alijs. Neq; enī edatio per
vomitiū est eicōueniēs: eo q; stomach⁹ et caput debilia sunt:
quorū debilitas interdū a vomitu. Evacuatio etiā per cliste-
ris nō multū grata est ultramōtāis. Quia vō optia est et se-
curior alijs: ego cōsulo q̄ hic utat ea et maxie clisteri tali. R̄.
aque decoctōis foliorū violarū mercurialis blete volubilis
olū. aī. ℥. i. furfuris a farina bñ mūdī. ℥. i. oīdei. ℥. i. s.
coquant oīa in lib. vi. aque usq; ad cōsumptionē medietatis:
et fortiter exprimant et colent: de qua colatura. R̄. lib. s.
tere simplicis Gal. 3. j. succari rubei cassie et benedictę. aī.
3. iij. olei violarū. 3. iij. salis cois. 3. v. et fiat clistere. Si autem
velit ipsum calidius facere ut hyemali tpe loco olei violarū
ponat olei de aneto et olei liliorū al. aī. 3. ij. et addant deco-
ctioni camomille: se. aneti. aī. ℥. s. et erit optimum. ¶ Si
autē oīno abborreret clistere utat pillis aīfanginis descri-
ptione Mes. ex quibus accipiantur frequēter ab vna usq; ad
tres sin maiore et minore simplicitate uētris parā ante cenā:
aut ex eis accipi p̄it in aurora quinq; bis in mense. placet
aut mibi in casu suo pille tere simplicis excellenter.

De purgationibus fiendis bis in anno. Cap. iij.

Regimē vō per medicinales res appropriatas oī-
bus p̄dictis dispōnib⁹ et ueniēs ad toti⁹ corpis
mūdificationē ē debet in duo capla partiēdū.

Prīmū est descriptio quarūdā purgationū
que bis in anno fieri debēt. sin mēse aprilis et

medij: et a medietate septēbris usq; ad medietatē octobris.
per tales aut purgandē mūd. ficabunt supfluitates in toto
corde gēste: et in stomacho: et capite: et organo sensuū par-
tialr iuēte. ¶ Minoratiū igit bonū p̄mittēdū est hoc. R̄.
pillaz de agarico. 3. s. pillarū de reub. 3. j. fiat pille. vii. cum
iera simplici. ¶ 2^m minoratiū leni⁹ p̄dicto. R̄. cassie de cā-
na extracte cū aqua. 3. j. agarici elci. 3. j. 55. 3. iij. accipiat cū
aqua feniculi cala. ¶ 3^m minoratiū forti⁹ p̄dicto est hoc. R̄.
pillaz de iera cōposita. 3. j. reforment pille. vii. cū iera sim-
plici: et quelibet bardā medicinarū accipi debet in aurora: et
post ipsas dormias per vnā borā: et tardes cib⁹ boris quique:
et tūc accipias cyphus brodi pilli macri cū succaro et bi-
batur. post que potum tardetur cibus per vnā borā.
¶ Digestiū vō cōueniēs p̄dicto tpe et leue est hoc. R̄. aque
absinthij: aque feniculi. aī. 3. j. s. aque raphani. 3. j. succari
albi. 3. j. accipiat totam calidam in aurora. ¶ Digestiū
fortius p̄dicto est hoc. R̄. aque maiorane: feniculi. aī. 3.
ij. syrupi de calamēto. 3. j. misce. ¶ Item digestiū forti⁹
p̄dicto est hoc. R̄. oximell. squillitici. 3. j. syru. de sti-
cados. 3. s. aque betonice: feniculi. aī. 3. j. radiciū ireos. 3. ij. mis-
ce et accipiat actū calidum. ¶ Premissa digestionē eua-
cuetur materia eradicatorie cū hoc. R̄. iere simplicis descri-
ptione Gal. 4° terapēticę. 3. j. electuarij dyacasto rei. descri-
ptione Nicolai. 3. j. misce: et totū accipias calidū cum aqua
decoctionis galāge. Cū hoc enī medicamē gētem multā ab-
imaginandib⁹ et tinitu libilo: et diminutiōe audit⁹ ad bonū
dispōnē sepe rediit. Aliud. R̄. pillaz aureaz. 3. j. pillarū
de sarcocolla: descriptione maiori earū. 3. ij. fiat pillule. vii.
cū sy. de sticados. ¶ Si vō fortius eradicatoriū querit. R̄.
pillaz de sarcocolla: pillaz cochiarū. aī. 3. s. uel. 3. ij. forme-
tur pille cū sy. de sticados: et accipiant oīs bora que in mio-
ratiū assignata est: et obseruent post eas cōditiones ibi tate
et. ¶ Minoratiua ueniētia in autūno p̄cedēte hyeme le-
uora debēt cē p̄dictis: eo q; plimū virt⁹ est debilitata ma-
gis tūc q̄ in fine hyemis pp resoluē et cōsumptōez et alios
excessus in estate factos in regimie rerū nō nālū: et iō mino-
ratiū ueniēs ē: hoc. R̄. aque cicoreę aque violarū. aī. 3.
j. cassie preparate cū aqua lupulloy. 3. j. s. misce. ¶ Aliud
minoratiū ueniētius p̄dicto et pio nobilibus est hoc. R̄.
aque endiuie aque lupulloy aque violarū. aī. 3. j. māne ele-
cte. 3. ij. reub. elci. 3. ij. spice nardi. 3. v. infundant simul per

vnū oīem nālē. deinde exp̄mant et colatura calida bibatur
¶ Et si querimus minoratiū fortius paulo et nō minus
cōueniēs: accipias. 3. s. eluarij de psilio cū aqua decoctōis
bermodactylorū et macis. hec enim medicamina educunt
mās flegmaticas et cholericas et aliquāulū adustas a toto et
a capite: ut patet ex virtute simpliciū. ¶ Digestiū vō pio
bis tēporibus ueniēs p̄t esse hoc. R̄. mellis ros. colati. 3.
j. syrupi ros. 3. s. aque feniculi absinthij et cicoreę. aī. 3. j. mi-
sce. ¶ Aliud digestiū fortius p̄dicto ad materias acutio-
res est hoc. R̄. syrupi violati. 3. j. syru. nenufarini. 3. s. aque
violarū aque acetose. aī. 3. j. s. misce. ¶ Aliud digestiū
cōmuniū materiabus fere oībus. R̄. syrupi cōpositi aceto-
si. 3. j. syrupi dyarodon. 3. s. aque lupulloy. 3. j. aque betoni-
ce mellisse. aī. 3. j. s. misce. ¶ Edones vō eradicatorie hoc tē-
pore ueniētiū esse possunt ex p̄dictis minoratiuis
facte vigorādo doses. ¶ Aliud eradicatoriū bonū ad hanc
intentionē est hoc. R̄. eluarij dyafiniconis. 3. j. s. electuarij
de psilio. 3. ij. misce. ¶ 2^m etiā forti⁹ p̄dicto est hoc. R̄. pul-
lularū de iera cōposita. 3. ij. pillarū cochiarū. 3. s. fiat pille
vi. et dens: ut supra. ¶ 3^m etiā forti⁹ p̄dictis ad multas
mās ualēs et diuersas est hoc. R̄. pillaz aureaz. 3. j. fiat. vii.
cū iera simplici et dens oēs: ut supra de minoratiis scriptū est.

De medicinis hñtibus cōmune inuamentū ad nocumē-
ta stomachi visus et auditus. Cap. iij.

Ro scōo vō caplo sunt medicie scribēde: quarū
inuamentū est cōe ad nocumēta stomachi visus
et auditus. Et primo quidem scribent composi-
ta cernētia mās inuētas in capite et stomacho
et organo sensuū et phibētia gñationē ipsarū et

cōfortātia virtutes et organa sensuum. De quorū numero
¶ Prīmū est hoc. R̄. eluarij metridati de quo in mane bo-
ra sup̄ascripta accipias. 3. j. uel. 3. j. s. cū. 3. j. aque maiorane
betonice saluie uel lauri. ¶ 2^m est iera hermetis que acci-
piat ut supra. ¶ 3^m est tyriaca Andromachi que accipias
cū aqua feniculi aut aqua lauri uel ireos. ¶ 4^m est electua-
riū dyambria. ¶ Quintū est dyamuscus dulcis. ¶ Sex-
tum est cōfectio anacardina de qua omni tempore accipi
p̄t semel in septimana. 3. j. in aurora cum decoctione ma-
cis p̄ter q̄ in diebus calorib⁹: et hec quidem medicina mul-
tum efficac est si fuerit bene composita. ¶ Cōpositū autem
bonū quo uti soleo ego in si nūibus dispositionibus et inue-
nio inuamentū maximū est hoc. R̄. cubebarū folij ameco-
amomi galāge gingiberis electi gariofi. aī. 3. j. macis. 3. s. li-
gnaloco nucis muscate cedoarie anisi cinamomi grano-
rum paradisi. aī. 3. j. s. rosarū violarū florum nenufa-
ris: seminum endiuie scariole. aī. 3. j. florum buglosse. 3. ij.
flosporismarini granorum feniculi granorū fistulicoruzino
fulorū in aquā calidā per diē nālē. 3. ij. syrupi de calamē-
to. 3. iij. oximellis squillitici. 3. ij. syru. ros. lib. s. ambre mu-
sci. aī. 3. s. fiat electuariū cū lib. s. succari albi qd quidem
post cōplementū eius bulliat in succis saluie betonice feni-
culi. aī. lib. s. usq; ad cōsumptionē succorum et reseruetur
usui accipiendo ex eo omni mane et sero a. 3. tribus usq; ad
septē. nullam enim inueni medicinam parem sibi ad con-
fortationem stomachi et organorum sensus et. ¶ Ad hanc
etiā intentionem mirabiliter conferunt mirabolani kebu-
li conditi: ex quibus frequenter accipiat per tres bora
post cenam et in aurora etiam. ¶ Et iterum ad hanc inten-
tionem confert. 55. conditum. ex quo in aurora accipiat
radix vna. ¶ Ego vō sepe in nocumentis visus et auditus
condiri feci cum succaro seminum raparū. 3. ij. se. rapa-
ni. 3. j. eo modo quo conditur coriandrum: et faciebā egro-
tantes ut illis post prandium et cenam. Quantum enī se-
mina raparū conferunt in acutēdo et cōfortando visum: et
semina et quelibet pars raphani in confortando auditum.
omnium uoluminum medicine sententias legere potes.

Non est etiam mirabile aut impossibile inueniri
medicinas simplices et compositas simul

cōferentes granitati auditis uentositatibus tinnitui eius
 ⁊ sibilo: imo etiā visuī cōferētes: ⁊ legē potes bec 4° terrij. in
 cap de cura nocumētoꝝ. audir. ubi plura scribunt talia. ⁊
 bētur lfe series ita: ⁊ dicamus sic a capite iterātes vbi. q^o ex
 medicinis illis oib⁹ que facta sunt ex gūitate audir. ⁊ dolo-
 re eius: ⁊ nētoſitate ipſius: ⁊ ſonitu: ⁊ tinnitu: cuius cā eſt mā
 frida: ⁊ frigus poſt purgationē capitis ſunt: ut diſtilletur in
 aurē baurach. l. ſalnitrd cū aceto ⁊ melle dicēdo ſic. R. mel
 lis. 3. j. aceti. 3. ij. ſalis. 3. j. bulliāt oia ſimul uſq; ad cōſumptio
 nē q̄rte p̄tis: ⁊ fiat ex eo ſic dictū eſt. ¶ 2° remediū eſt ſel onī
 nū cū oleo ⁊ melle: aut cū oleo amigdalaz amaraz inūcta
 aure ⁊ calidā. ¶ 3° vō eſt aq. i. ſuccus porri: ⁊ eſt per me exp
 tū ſepe. ¶ 4° eſt aq. i. ſuccus cepe cū melle. ana. ¶ 5° vō eſt
 p̄dictū cū lacte mulieris diſtillādo in aurez duas guttas ex
 eo cū pice diſſoluta ſit mane ⁊ uelpe. ¶ 6° eſt elleborus al-
 b⁹ ⁊ niger cū oleis ueniētib⁹: ⁊ cū oleo de lilio. ¶ 7° eſt aq
 anīſe abſinthij: ⁊ coricū rapbanī: ⁊ intelligo: ⁊ opoz ita per
 aquā ſuccū. ¶ 8° vō ab occulta pprietate cōueniēs eſt ole
 uſ decoctionis ſerpētis. ¶ 9° vō eſt oleū lauri ſepe per me
 exp̄tū. ¶ 10° vō eſt ingeniū factū de caſtoreo ⁊ euſorbio cū
 oleo: ut ſepe feci. ¶ 11° vō eſt oleū de baſſamo: qd eſt mira
 bile: niſi eſſet adeo p̄cioſuſ. ¶ 12° vō ⁊ ultimū eſt oleū de na
 pta cū quo gētes plurimas a p̄dictis accidētib⁹ ſepe deſedī
 ¶ Eſt ac oleū de napta: oleū de petris ſc̄m. i. oleū petroleū.

In littera

⁊ ſequēti itē ex Auic^o q̄tuor laudant⁹
 ſolēnia medicamina. ¶ Quoz p̄mū eſt.
 R. glutinis alibati: ⁊ eſt terbētina. 3. j. oleū de keyri: ⁊ eſt de
 viola citrina. 3. ij. oleū amigdalaz amaraz. añ. 3. 5. coquan
 tur oia ſimul: ⁊ diſtillet ee eo in aurē mane ⁊ ſero. ¶ 2° vō
 remediū eſt mel ſtoracis: ⁊ eſt lubrie. i. ſtorax ligda cūz olo
 de keyri aurib⁹ iniecta calida: qm̄ ſepe utiliter exp̄tus ſum.
 ¶ 3° eſt aq. i. ſuccus colloquintide. ¶ 4° eſt ſuccus dragōtee
 lauri iniectus calidus. Hec enī cōplectunt ſublimitatē v̄
 tutis oīuz medicīnaz. que in aliqb⁹ medicīne uoluminib⁹
 inueniri p̄t: nec querē plura per elegātiā dignitatis: ⁊ ma
 xime laudis Auicenne ſuper alia medicīne uolumina ⁊c.

Specialia

⁊ ad imaginationes medicamina cō
 ferētia ſunt eluaria cōpoſita ſupraſcri
 pta. Et maxime eluariā ex illa mea deſcriptione cōpoſitū.
 Localia vō iponēda cū magna tū cautela que a me nunq^o li
 bēter iponunt niſi in caſu necitatis magne leuiora ſūt iſta
 ¶ P̄mo ſuccus ſeniculi exp̄ſus ⁊ depurat⁹ expoſit⁹ ſoli
 cū modico pulueris ligni aloes eſt bonus. ¶ Fortius illo
 eſt ſuccus ille ex quo accipiat. 3. j. ſalis gēme. 3. j. ⁊ p̄mittat⁹
 diſſolui cū ſucco illo ⁊ colliriet⁹ ex eo gutta vna in oculum
 bis uel ter in die. ¶ 3° eſt ut accipiat fecalis ps a ſucco ſe
 niculi depurata ⁊ exiccata ⁊ diſſoluat. 3. j. ex ea in. 3. j. aque
 euſfragie ⁊ iueni ex ea luuamētū ſublime ⁊c. ¶ Cōmunia
 vō localia oīuz auctoz medicīne ſententijs approbata ſunt
 ſella oīuz ⁊ ſunt pprie uolatiliū de rapina de gētū: ut colliri
 um ſellis accipitris ſaſiani p̄dicis ⁊ alioꝝ nō ſarcoſagorū
 uolatiliū peduatiū. ¶ Colliriū bonū leue eſt hoc. R. ſellis ſa
 both ⁊ eſt p̄ſcis luci⁹ noiat⁹. 3. ij. ſalis gēme. 3. 5. diſſoluatur
 ſal gēma in p̄dicto ſelle ⁊ iponat⁹ oculo. Hoc enī eſt medica
 mē elegās ⁊ leue ſatis. Hec ſūt illaque meo iudicio rōnabili
 cū exp̄mētali meliora ēt ſecuriora p̄dictis diſpōnib⁹ cōferē
 tia tradita ſunt a ſapiētib⁹: ut in uoluminibus eorum legi
 poteſt ⁊c.

Conſilium. 136.

De modo rectificandi appeti
 tum ⁊ diſgeſtiuaſ v̄tutes ſto
 machi ⁊ cordis ſubſtantiam ⁊ reneo.

Audeo

letitia nō modica cūz ſen
 tiā exte frater optie dñi. L.
 ſtrenuū ualeſcentiā exoptatā: de qua tū
 nunq^o dubitauī: nec adhuc dubito qñ
 ſemp ad meli⁹ diſpō ſua p̄mutari debe
 at uſq; ad ſanitatez cōpletam: p̄pter qd
 apud illa que amodo nō leui ſcrutiniō

fuert applicata. Quinque punctis quinque accidentis
 correctis uidetur mihi deinceps inſiſtendum eſſe. ¶ Et
 p̄mū quidē eſt q^o meliores appetitus eius ⁊ diſgeſtiua: cui
 prouideo cum boc ceroto a ſapientibus approbato: qd ſup
 ſtomacho ſuo ſemper applicatū conſeruari debeat. Deſcri
 ptio ceroti. R. reſine clare electe. 3. j. 5. ligni aloes gallie mu.
 macis mēthe folij ciperi maſticis añ. 3. j. cere. q. ſ. fiat cerotū
 bene tenax. ¶ Et ſc̄dm p̄ncipale eſt q^o iterū vigor tur ſub
 ſtantia cordis eius hoc medicaminē cuius petiā figura ne
 bule ſuccaraterotūdam factam ſemper ſuper mamilla ſini
 ſtra poſtare debeat: omni tamē ſine quatuor dierum natu
 ralium renouandā. R. ligni aloes been. al. ⁊ ru. offis de cor
 de cerui hyacinti ſmaragdi foliorū auri. añ. 3. 5. margarita
 rum. 3. j. folij gariofilorū ⁊ galāge. añ. 3. 5. v. laudani puriſſimū
 3. j. 5. croci. 3. 5. reſine clare. 3. ij. 5. cere quantum ſufficit fiat
 cerotum bene tenax. ¶ 3° p̄ncipale eſt q^o propter multitu
 dinem ſputi ſuper caput ſuum poſtet ſemper hoc cerotum
 a coronali cōmiſſura per totam ſagittalem protenſum per
 latitudinem quinque digitorū uſq; ad ſummitatem capi
 tis: gratia cuius etiā ſputi per duas horas poſt cenā omni
 ſero accipiat vnam rotulā confectionis que infra deſcribit⁹
 continuando eam per ſpatium decem dierum. ¶ P̄mū
 remediū pro capite. R. ſtoracis calamite ſpodij ſandara
 ce ⁊ gallie muſca. cēdoarie. añ. 3. 5. ſandalorū amborum: co
 rallorū amborū: ſe. por. roſarum lambuſce. añ. 3. 5. reſine. 3.
 v. oppoſonacis. 3. j. diſſoluantur gūme cūz aceto albo acu
 to fiat cerotū ⁊ amplectens cōmiſſuras iam ſcriptas. ¶ 2°
 vō remediū capitale iterum humiditatum catarrhalium
 conſumptiuū eſt hoc. R. electuarij metridati. 3. 5. ſandara
 ce boli ar. maſticis roſarū lambuſce corallorū. añ. 3. 5. ſuc
 cari al. lib. 5. fiat cōſectio in rotulis magnis que cooperiā
 tur folijs auri: de qua confectione aſſumendum eſt poſt ci
 bum per quantitātē. 5. 3. ¶ 4° p̄ncipale pro renibus eius
 prouideat cū hoc ſalubri vngueto qd applicet renibus ſuis a
 medio ſpatulaz uſq; ad finē ſpine per totā latitudinē ⁊ lōgi
 tudinē ei⁹. R. olei nenufarini olei violarū olei de ſemine la
 ctuce añ. 3. j. boli ar. ſandarace roſarum ſemis portu. ſlorū
 nenufaris. añ. 3. 5. campho. 3. j. cere al. q. ſ. fiat vnguentum
 molle ⁊ ei applicetur ut ſupra. ¶ Ultimo habeatur in me
 moria fluxibilitas uentris ⁊ ſi non fuerit naturaliter ſe ha
 bens artificialiter fiat cum pillulis alias habitis aut cū ele
 ctuario ſuo ad libitū. 3° ſis applicitis per dies aliquot fiat
 mihi notitia de ſtatu eius ut ſedulo prouidere poſſim ⁊ cō
 uenienter his que emergent.

Conſilium. 137.

Aliud iterū pro eo dez ad re
 ctificandū diſgeſtiuaſ frigi
 dam eius ⁊ ad inducendū appetitum.

Ecipe vini

citoniorum ⁊ aceti albi
 acuti. añ. lib. 5. aque ele
 cte. lib. ij. ſuccari al. lib. j. diſſoluantur p̄mo
 ſuccarū cum aqua ebullitione leui: deinde
 ſuperfundatur acetum ⁊ iterum modicum
 coquatur. Tertio vō ſuperponatur vinum
 citoniorum ⁊ coquantur inuicē lento igne bene diſpumā
 do uſque quo fiat conueniētis ſpiſſitudinis. Cum ergo co
 quitur aromatizetur cum inſcriptis ſpeciebus in ſin do
 ne rara ligatis. R. mēthe ſicce. 3. ij. ligni aloes maſticis ga
 riofilorum. añ. 3. j. macis. 3. ij. pulueriſcentur: ⁊ fiat ut dictū
 eſt. De hoc igitur potu accipiat. 3. j. 5. cum. 3. ij. 5. aque
 decoctionis maſticis ⁊ ſit bene calidum per nouem horas
 poſt cenam aſſumptum: ⁊ tardetur poſt ipſum cibus boris
 ad minus tribus. fiat autem aqua maſticis hoc modo. R.
 maſticis clare ⁊ electe. 3. j. 5. aque uerī fontis ſialam vnam:
 coquantur ſimul lento igne uſq; ad conſumptionem tertie
 partis duabus remanentibus. ¶ Secundum p̄ncipale
 remediū eſt hoc. R. laudani puriſſimū. 3. ij. reſine munde
 ⁊ bene clare. 3. j. 5. ligni aloes. 3. j. 5. gal. muſcate. 3. 5. roſarū
 ſpodij ſandalorum amborū granorum miri gariof. añ.

9. j. camphore grana. v. cere albe quantum sufficit. fiat unguentum bene tenax de quo petia magna scintilla figure ab ore stomachi usque ad umbilicum versus laterales partes per duos digitos applicet: et semper ibi affixa permaneat: et si quicquid calore naturali resoluta cadet: tunc reficiat alia et apponat. ¶ 3^m instrumentum principale est hoc. R. cinamomi elci. 3. 5. g. nox mirri 3. j. pulueris pelliculæ stomachi gallinæ paratarum. 3. ij. fiat ovis per se pulvis subtilis: cuius aspiratæ non precipiat sensus tactus: in cuius fine ponat pulueris elci smaragdi. 3. j. de hoc igitur pulvis in ovis cibario commisceat. Et si quicquid et proprie post reiectionem flatibus de ipso bibet. 3. j. cum 1° parte cyathi bene romanie non bitis excellentem saporē refine summum esset et auxiliū. ¶ 4^m instrumentum non minus elegans predictum est hoc. R. margaritarum electarum. 3. j. 5. folij clamomi elci: flozroris marini. añ. 3. ij. mastice. 3. 5. carpobalsami: xilobalsami. añ. 3. j. anisi: liquiricie. añ. 3. j. succari al. lib. j. pulueris pelliculæ anscriptarum 3. ij. cum aqua menthe fiat confectio in frustis uelut plicata. de hac igitur confectio accipiat semper in primo mensis frustum unum vel duo. ¶ 5^m principale memoretur uti post omnem cibum immediate confectio ne de citonijis diu ordinata sibi: de qua semper accipiat unum vel duo frusta semper conveniēte tolerantiā sui stomachi. ¶ Ultimo vero memoret eligere vinum subrubrum vel parum nigrum: clary aromaticum: et bene potēs: cuius sapor precipiet dulcedine commensurate. ¶ Et basis cibario ei fundet in carnibus caprinis. gazellinis: leporeis: uel vitulinis elixis uel assatis. Neque obliuioi mader mittet ad accipiendum gna crispini: quorum iueniet copiam si in roueretis triderit: et in ciuitatem Ueroi mittet.

Consiliū. 138. De sex malis dispositionibus. vs. ¶ De apostemosa dispositione stomachi.

¶ De fluxu uentris quicquid chilo: quicquid lieterico. ¶ De caceticā dispositione. ¶ De dolore renū cum mala complexionē calida eorū. ¶ De mala dispositione cerebri et omnium fere partium capitis a causa frigida et humida materialī. ¶ De uniuersali debilitate corporis propter debilitatē cordis a mala complexionē in eo. ¶ Diuiditur autem Consilium in capitula sex scilicet sex dispositiones.

¶ De apostemosa dispositione stomachi et eius cura.

Cap. i.

Artholomeus de Uerda vir comē. dabilis sex difficilibus egritudinibus molestus. quatuor quolibet regimine indiget convenienti et sollicito.

Et prima quidē egritudo eius est apostemosa dispositio

stomachi: quā sensus tactus per digitos 1j. comprehendit infra os stomachi extensionē et duritiē bene medio crete: et ex compressionē ipse patiens et etiā absque compressionē notabiliter dolet. ¶ Si uero etiā operationes ipsius stomachi. scilicet appetitū et digestiua cōdes notabiliter lese sunt: et etiā propria digestiua ipsius stomachi notabiliter lesa est: ita quod nutrimentū in propriam substantiā ei non transferretur uenienter. Unus continet debilitatē et resolutionē substantialiter. ¶ Adhuc etiam propter debilitatem ipsius est frequenter hic vir in continuo sputamine: et superfluitates multe in eo congregatæ per uiam indigestionis frequenter sunt causa descensus chili et diminutione digestionis ipsius.

Cura huius egritudinis principaliter dependet ex cura apostematis ipsius. Si amplius duraret hoc apostema iduraret et esset difficilioris cure ualde: propter quod subsequēda curationē his que adbibita sunt per me cum ipse fuerit stomachus et edat eūonibus appropriatis educētib⁹ mām mixtā ex flegmate diante et cholera subdominante satis mihi uidetur sufficere ut subueniā ei cum sex remedijs. ¶ Et primū quidem hoc est: ut iste vir ovis mane accipiat hūc potum quē continet per unum mēsem. R. aque absinthij et menthe et mellisse. añ. 3. j. aque radicio altee. 3. j. 5. misce et cum succaro calidū sumat in aurora. ¶ Secundū remediū est: ut cum accepit ipsius. v. uel. vi. cibum: tunc sexta die sequenti uel septima accipiat hoc eūatiū uel ut quod educit mām predictā et proprie imersas in tunicis stomachi.

chili. R. lere simplicis. 3. j. aque altee. 3. j. misce et tardes cibum et potus horis sex: et bec quod duo infra rectificat malā complexionē stomachi fridi et humidū malē que dependet a flegmate diante super cholericā materia inuēta in stomacho eius. ¶ 3^m remediū est: ut semper super stomacho suo portet hoc emplastrum. R. emplastrum de mucillaginibus simplicis. 3. j. emplastrum de melliloto semper Mes. 3. ij. sal idē. 3. ij. storacis liqde. 3. ij. bdelij mollis et subalbidij. 3. j. menthe absinthij cinimi cardamomi maioris. añ. 3. j. 5. dissoluant oia cum aceto et incorporent et calidū stomacho applicet. Scio enim quod hoc emplastrum magnā partem tumoris et duritiē et doloris curabit. et si continet in totum sanabit. ¶ 4^m remediū est hoc. R. pillarum de speciebus semper Mes. 3. j. bdelij mollis et subalbidij. 3. j. armoniaci. 3. ij. incorporent oia simul cum modico uini aromatici: fiat pille de ois 3. vij. de quibus accipe potus unum post eūonē iā dictā ois tertio uel quarto sero parum ante cenā tpe quo non molestat a fluxu uentris: de quo uidebit in sequenti scōda parte principali. ¶ 5^m remediū est: ut iste vir semper ante cibum utat confectio de fistis quā ego composui: que recipiat cum aqua menthe et non cum aqua violata. Ego enim tali confectioe cum aqua aculima. i. aqua violatū uel endiuie facta uxor solū in febribus. ¶ 6^m remediū est hoc. R. gallicemuscate storacis calamitē mastice turis añ. 3. j. cardamomi cimini simplicis macis. añ. 3. 5. cum succo absinthij forment pille. de quibus iste vir semper in fine cibationis utat duabus uel tribus: ipse enim inueniat ad bonā digestionē efficiendam et consumptionem materierum predictarum: sicut predicta confectio ante cibationem accepta. cum hoc quod digestiua confortat materias etiam per inferiora diuerit. Et bec de egritudine prima dicta sufficiant.

¶ De causa fluxus uentris et eius cura.

Cap. ii.

Scōda uero principalis egritudo huius viri est fluxus uentris: qui quicquid chilosus est: quicquid lietericus aliqualiter: et enī digestiua stomachi non sit nocita nocumēto ablationis: est tū lesa lesione diminutionis: ita quod chilos diminute digestus propter debilitatē retēne stomachi a multa mām mucillaginosā illatā detineri non potest: imo lubricado descendit: et hoc est etiā causa descensus cibi a stomacho prius quod digesti. unde lieteria efficitur non raro. ¶ Etiā propter predictā malā digonē a stomacho intestinis coicatā accidit fluxus dyari⁹ ex corrupto chilo: siue ipse prius in stomacho corruptus fuerit ante quod ad intestina descendat: siue ipse chilos post quod ad intestina descendit ibidem corrumpitur. ¶ Et ex hoc fundamēto deducit causa fluxus quicquid chilosus: quicquid lietericus: quicquid utriusque simul. ¶ Et cognoscit etiā ex hoc fundamēto diuersitas coloris fetoris et uarietas substantie ei⁹ quod emittit. Apparet enim quicquid in mām color subalbidus quicquid fuscus uel leuiter niger: quicquid subcitrinus: quicquid uero fetor leuis acredine reputat⁹: quicquid uero fetor cum acuitate: et mām etiā quicquid est liqdi⁹: quicquid grossior. Et hoc totū origit propter indigitiuā more ciborum in stomacho: aut puritatē ipsius in eo: aut propter uarietatē ciborum in substantia et in uirtute medicina: liū: aut propter uarietatē actionis caloris stomachi magis et melius coquēti⁹. aut quicquid propter maiore attractionē cholere ad stomachum: propter quā corrupit substantia ciborum et chili. unde sequit uarietas in colore et odore substantia predictis. ¶ Et ex hoc fundamēto satis pulchre itelligi potest diuersitas tertij fluxus que patitur iste vir qui dyaric⁹ uel humoralis existit. Itaque ut quicquid mām emittit palida: nigra: uel subalbida: subcitrina: et leui viriditate. quicquid viridis et in substantia pauca: acquisitio. scilicet me diocri⁹ iter liqda et grossa: que oia ualde facile itelligi possunt origit propter malā complexionē et cōpōnē stomachi iā predictā: que coicat intestinis epati et spleni: ita quod mām per modū attractionis ad intestina propter ipsorum debilitatē: uel propter ordinē naturā qui est quod mēbra fortia expellūt superfluitates ad debilia: ita quod congregat mām in intestinis: que post dūritē icitat expulsiuā ad eius expulsionē: et accidit fluxus quē alig eximauerunt fluxum epaticū: sed non est ita. Similiter enim potuisset iste fluxus denominari splenicus et aliunde puenire.

Est ergo hec egritudo in intestinis fixa l3 fm sui magnā partem dependeat a dispositione stomachi predicta.

Quis qdē cura octo instris infra scriptis felicitari potest. Et p̄mū qdē hoc est clistē boc qdō oī die in mane accipiat. R. brodij p̄guis carniū castrati. 3. viij. uł scutellaz vnam aque decocte ordeī: et floz granatoz. añ. iij. 3. micete. 3. j. cimini affati: mēthethuris: spodij: sandarace. añ. 3. 5. olei onfancini. 3. ij. 5. misce. fiat clistē. Et 2^m vō istm est boc. R. thuris: spodij: sandarace: coriandri prepati: sumach: granoz mirti añ. 3. j. 5. p̄guedis birci. 3. ij. olei onfancini. 3. iij. gallaz pforataz: et cornū rubi: iterioz castaneoz añ. 3. ij. resine. 3. 5. cere al. 3. j. fiat vnguentū mediocris viscositatis: de quo actu calido totū nēter ab umbilico inferi⁹ et ilia terul q̄ter in die inūgant. Et 3^m istm est boc. R. thuris: mastice: gallie muf. storacis. añ. 3. ij. colofonie. 3. j. puluerizentur oīa grosso mō: et cū hoc puluē suffumigent p̄nī qui sepe supponant oībus locis qbus applicat inunctio. Et 4^m istm est ut applicet nērofa magni orificij sepe in loco suminis absqz scarificatione. Urget enim fluxū imoderatum sedat dolores efficaciter. Et 5^m istm est boc. R. sumach: granoz mirti: coriandri prepati: se. plātaginis: arilloz vuarū añ. 3. iij. glādiū stritaz: gallarū cupssī: balaustiaz: acatie: et coriūcum granatoz. añ. 3. 5. cimini ameo carui feniculi et anisi. añ. 3. i. cō. R. p̄paueris numero. x. coquant oīa p̄ns puluerizata in trib⁹ situlis aque duab⁹ p̄tib⁹ remanētib⁹: in fine decoctionis supaddas aceti nigricyathū vñū et in hac mā actu calida infundat spōgia magna totū nētrez ambiēs decēter cōpressa que pluries in die applicet. Et 6^m istm est boc. R. suprascripte somērationis lib. j. mellice uł surgi scutellas q̄tuor coquant oīa simul in vino rubeo uel stiptico: et ex his sp̄bus impleant sacculi magni quadrati qui semp in predicto vino infusiteneant et bñ expressi actu bñ calidi applicent post assellationem: mirabili enim iuua mēto p̄ferunt ad oēm dyariā: imo ad dissinteriā. Et 7^m istm est boc. R. thuris mastice totrefactor. añ. 3. 5. crocisco rum stelle. 3. ij. incorporent simul cū succo mēthethuris fiant pilule de qbus accipiat duas uel tres aut q̄tuor per tres horas post cenā. p̄ferunt enim magnifice ad multitudinē assellationis et frequētiā eius sedādo dolores et p̄stōrādo membra. Et 8^m istm est boc. R. thuris mastice myrte sandarace totrefactor. añ. 3. j. licij croci. añ. 3. iij. opij. 3. j. terant oīa subtilissime: et cū mīna citonioz et sufficiēti q̄titate laudani dissoluti cū aceto fiat suppositoria pua cū filo ei⁹ appēso. Cuz ergo affuerit necessitas frequēti assellationis et magni doloris iponat vñū ex eis in ano et p̄mittat per horā et post extrahatur. Et hec de egritudine scōa dicta sufficiant.

De causis cacēie et cura eius. Cap. iii.

Erit egritudo p̄ncipalis hui⁹ viri est q̄si cacēica dispō ipsi⁹: appet enī facies ei⁹ tumēs aliqua lter et aliqui nēter ei⁹: ita q̄ digiti cōpressio uelligū cōcavitatis ondit: et hui⁹ qdē cā facili⁹ intelligit ex p̄dictis. Neciū enim est q̄ epar ei⁹ debilitatū sit p̄p duas p̄dictas egritudines: imo etiā p̄pū nutritiū mēbroz p̄ticulariū: l3 eis apponat: nō tñ uere eis vñis et assimilaf p̄pter debilitatē ipsorū per depēdētiā ab epate et etiā a stōcho et ab intestinis. Est igit ipsius mala cōp̄lo frigida et humida notabilr intēsa: et si p̄seuerabit minaf sibi futurā hydropē asclitē uel hypofarcā: que epatis dispō l3 p̄ncipalr aduocet ad se curā: tñ fm magnā partē depēdebat cura eius a rectificatione stomachi et intestinorum iam predicta.

Pro cuius in p̄ticulari cura q̄tuor instra p̄scribā que mihi vident uti⁹ sufficē. Et p̄mū qdē hoc est boc. R. aque absinthij. 3. iij. syrupi de eupatorio. 3. j. bibat in mane per plures dies. et erit sū confectus epati et stōcho ultra p̄dicta in dispōne stomachi posita. Et 2^m vō istm est boc. R. sp̄rū dyacinamomi et aromatici rof. amboz descriptione 11. añ. 3. j. spodij sp̄rum dyarodon descriptione 11. añ. 3. 5. succari al. lib. 5. cuz aqua

eupatorii. fiat p̄fectio in rotulis. iij. uel. ij. 3. de q̄b⁹ eger semp accipiat vñā añ cibū et alterā post cibū immediate. Et 3^m instrm est boc. R. sp̄rū dyalace et dyacurcume. añ. 3. 5. mellis rof. syrupi de eupatorio. añ. 3. j. succari al. quātū sufficit. fiat eluariū de quo paties oī tertio mane quo accipit syrupū predictum deglutiat quātitatē nucis muscate. Et 4^m vō istm instrm est boc. R. squārū floz eupatorii et absinthij añ. 3. j. 5. cere al. q̄zū sufficit. fiat vnguentū molle de quo oī die ter totū hypocūdrū dextrum et p̄tes posteriores ei opposite actu calide diligēter inūgant. Et supponat p̄nī actu calidus et suffumigat⁹ suffumigio in fluxu nētris descript⁹ et c.

De dolore renali et mala complexionē calida eorum et cura utriusqz. Cap. iiii.

Quartā p̄ncipalis egritudo hui⁹ viri est in renib⁹ eius que duplex est. Et p̄ma est dolor ipforū qui frequēter puenit in eis a mēb⁹ humoralib⁹ que p̄pter viscositatē eaz retinent in cōcavitatē vijs et poris ipsorū: et ibidē faciūt dolores p̄pter malā cōp̄lōnē calidā acq̄sitā in eis ex lōga statione eaz in ipsis renib⁹: aut faciūt dolores magnos p̄pter malā cōp̄lōnē frigidā ipsaz mērū excellēter et uelociter alteratiū renes. Etia p̄dictē mē p̄t ibidē dolorē effice p̄pter distractionē renū: uel distēsiōnē que est sp̄s solonis p̄tuitatis eoz. Et 2^m vō egritudo in renib⁹ est mala cōp̄lo calida p̄tim nālīs eoz: p̄tū vō accitālis: que acq̄sita est ibidē p̄pter phibitā euētationē ad quā sequitur itēsiō caliditatis excoquētis mās flegmaticas in uētas in eis renib⁹ coctione tali q̄ in eis renib⁹ ḡlant lapilli qñ mā grossa fuerit et magnifice viscosa. Et si mā fuerit parūper minus humida et min⁹ viscosa ad siccitatē parūper inclinata cū pua mora quā p̄traxit in renib⁹: tūc ḡlant in eis barenule multe: que p̄t esse cā doloris in eis: et ipse etia in renib⁹ ḡlate p̄t esse cā strāgurie et ipotētie urinādi frequenter et sepe distillādo urinā etiā in pauca quātitate emittēdo ipsam. ubi si barene fierēt in quātitate multa clausa totalr via exit⁹ ipsius accidit dissuria que est phibitio exitus urine. Etia si p̄tingat vītutē esse potētē in expellēdo: et colatori⁹ p̄nī nīculus renū nō fuerit ualde spissus: tūc accidet emitti urī: nā cū lapilloz multitudie: et p̄pē qñ nō fuerit ualde grossi. hec igit est dispō renū hui⁹ viri grauis ad tolerādū: et difficilis ad curādū: et p̄p̄tē qñ lapis magnificatus fuerit.

In cuius cura cōp̄licādo sūt remedia male cōp̄lōnis ipsorū renū et male cōp̄dōnis eoz p̄curatua octo ponā remedia: que erūt utriqz barz egritudinū appropata. De q̄ru3 numero p̄mū est p̄fectio deficiētiā tacta supra in cap̄ regiminis stōchi. ipsa enī lauat: mūdificat: et abstergit mās a renib⁹ rūpēdo et educēdo barenas et lapillos ab eis. Juxta illud 18^m tertiij. fisticis enīz inest vīt⁹ qua cōminuit lapis qui est in renib⁹. Et 2^m remediū est boc. R. succi alkekēgi. 3. ij. succi apij. 3. j. def in mane in aurora totū calidū cū multo succaro. Et 3^m remediū et bñ mūdificatiū est boc. R. sp̄rū eluarij de semib⁹ descriptione 21. añ. 5^m añ. sūma p̄ma. 3. j. seminis apij: carpobalsami: fiseleos: orobi rubee tinctoz: se. sparagi: acetose: et scariole. añ. 3. j. 5. seminū q̄tuor coium frigidoz. 3. j. 5. medulle fisticoz. 3. ij. radicio saxifragie: semis milij solis: et vitri cōbusti. añ. 3. 5. syr. de eupatorio lib. 5. mellis rof. 3. iij. ifundant fistici mūdātū in aq̄ rubee tinctoz per duos dies nāles: deinde p̄terant: et cū eis que dicta sunt: et lib. 5. succari: fiat eluariū: de quo post q̄z cōpleuerit aq̄s sup̄ascriptas per vñū mēsem continū in aurora accipiat coclear vñū et tardet cibū horis ad minus 4^{or}. Et 4^m remediū est boc. R. se. milij solis: radicz peonie: lapidis spōgie egyptiaci. añ. 3. j. pulueris cicadaz cōbustaz. 3. ij. sp̄rū eluarij descripti 5^m añ. qdō iūtitulaf de ligno aloes. 3. ij. succari al. cocti cū syrupo composito acetoso lib. 5. et cuz puluerib⁹ p̄dictis fiat p̄fectio in rotulis. 3. 5. de qbus oī mane añ p̄rādū per duas horas accipiat rotulam vñā. Et 5^m remediū est: ut iste vir sepe utat in ferculis et potu suo aliqd de aq̄ sparagi et saxifragie eq̄liter cōmixtū.

¶ 1° remediū est: ut cū uadit ad mēsam deglutiat quatuor n^o g^o que g^ona bedē in uere z autūno in q^o florēt: z grana fac.
¶ 2° remediū est: ut ipse sepe iungat renes suos cū vnctio ne ista. ℞. olei irini z nardini. ana. 3. j. s. succi radicū spara. gi: aristologie lon. sp. cenardi: floz eupatorii: semis petrosil. apij: z sparagi. ana. 3. j. cere albe quātūz sufficit: fiat unguen tū molle qd post bulliat in. 3. iij. succi apij usqz ad cōsumptio nē ipsi: z de isto unguēto actu calido iungant renes z am. bo illa ter in die nālī z supponat lana succida bñ pectinata z decēter calida.
¶ 3° remediū est: ut si istaret dolor magn^o in p^orib^o renuz z etiā in loco siteri z colli uesice: ad que duo loca mēe frequēter declināt z dolores magnos efficiūt. tūc fiat somētatio cū magnis spōgijs suppositis renib^o: aut su. per qbus nudus eger sedeat cū siteri. Cui^o decoctionis de. scriptio est bec. ℞. fenugreci granorū s^omi: se. malue z alteo ana lib. 5. cimini. 3. j. s. semis apij feniculi. ana. 3. ij. seminus colum frigidorū ana. ℞. iij. passulaz. 3. ij. rubee tinctorū vi. ridis lib. 5. corticū papaueris numero. v. camomille mellisse ana. ℞. viij. bulliāt z in mastello vno aque usqz ad cōsum. ptionē 3° p^ois: in qua infundat eger usqz ad spatulas z se. dabit ilico dolores: aut saltē locis predictis applicent spō. gie: ut dictū est. Nec enim octo remedia solēniter cōferunt oī. bus doloribus z oppilationibus renū a q^o cūqz fere causa cōtingant z educunt lapidem z harenas solēniter.

¶ De mala cōplexione cerebri frigida z humida materiali z eius cura. Cap. v.

Quinta egritudo but^o viri est mala dispō cerebri z oīum fere p^oriū capitis eius pueniēs a cā frigi. da z humida mālī ipsi: ppter quā mltē mēe fleg. matice aqueose z mucillaginosę generant z cōgre. gant in capite: siue ista dispō cerebro sit appropata: siue ipsa sit per colligatiā p^oriū dependens ab inferiorib^o membris aut utroqz mō se hñs sicut est rōnabile cōcedē egritudinib^o z quasi p^oseueratib^o sicut est uerisimile. Et bec mala cōplexio etiam frequēter est cā eleuationis materierū cholericarū ad caput: que aqueoso flegmatū commixte acgrunt falsedinem: ppter qd ex his facile intelligit multitudo sputaminis aq^osi q^oiqz falsi: quandoqz insipidi in eo p^oseuerantis.

In cuius qdē dispōnis cura videt manifeste cōfer. re posse oīa remedia: stōcho z epati iā p^o parata z descripta. Ego vō ad cōplemētū eoz que necio vi. dent in rectificatione cerebri sui q^otuor adiungā singularia remedia. **¶** Quoz p^omū est hoc. ℞. macis coriici citri ana. 3. j. s. ligni alo. storacis calamite galāge nucis mus. cubebaz granorū paradisi ana. 3. j. coralloz ru. labrusce rosaz ana. 3. j. s. ambre musci. ana. 3. ij. gaz. 3. ij. puluerisent oīa per se. de. inde cōmisceant z de hoc puluē puluerisent aīrīor p^o capī. tis tota caluarie noiata oī sero qū uadit ad lectū a medic. tate septēbris usqz ad medietatē martij futuri. 1442. **¶** 2° vō remediū est hoc. ℞. metridati electi sotire magne descri. pte ab Anic^o 5° cān. ana. 3. j. ambre musci ligni aloes croci ana. 3. v. incorporent simul cū modico syrupi de sticados: z fiat eluarium. z de hoc eluario oī sine. v. diez accipiat. 3. j. cū modico vini aromatici tepidi. **¶** 3° remediū est hoc. ℞. spērūz dyamusci dulcis z plurisar. ana. 3. j. maiorane. 3. s. orī. gani. 3. ij. macis ad pōdus oīum fiat puluis qui liget in sin. done retorta z sepe odoramētū fiat ex ea. **¶** 4° remediū est hoc. ℞. saponis albi. 3. j. laudani storacis calamite ligni aloz myrre pulueris arthanite sticados z baccarum lau. ri. ana. 3. s. ambre musci. ana. 3. s. puluerisent oīa z cū aqua rosaz muscata fiat pomū: de quo lauādo caput cum lixiuio frices ipsum diligēter. Et bec de qnta egritudine eius.

¶ De cāis debilitatis ulis corporis z cura eiusdē. Cap. vi.

¶ Sexta egritudo p^oncipalis ei^o etiā uerēda satis est ulis debilitas corporis z pueniens p^orie a debi. litate cordis ppter malā cōplonē in eo acq^oitam per colligatiā stōchi epatis capitis z aliaz p^orium predictaz cum eo. Un ad ipsam sequunt acciūa

lipothomica que noiant a q^o pluribus casus vtutis z p^orie paulatiue eueniēs. Si eni festin^o z fortis esset vtutis casus: tūc cōtereret cū formali descriptione synopsis accepta. 1° terrapē. 5° cap. ubi dī q^o synopsis est acuta cōcilio vtutis sup. ple vitalis qua totū corpus regit: etiā caderet hoc totū in spe. culatione expositionis diffinitionis synopsis accepte. 2° ter. tij. 2° tractatu. cap. de synopi. ubi dī. Synopsis est destru. ctio plurid vtutū uel maioris p^orie vtutis motiue z sensibilis ppter debilitatē cordis: z aggregationē spirīt^o totius ad ipsā ppter causam mouētē eū ad iteriora: aut ppter causam p^oso. catē ipsum iterius: q^ore nō inuenit respiraculū: aut ppter suaz paruitatē z subtilitatē suā: quare nō supfluit sup illum qui reperit in minera: z q^oliter cūqz cōtingat necesse est hanc cor. dis dispōnem rectificari: aliter piculū minas maximum.

In cuius qdē dispōnis cura uel rectificatione p^o mitto multā cōferre posse oīa instra que stōchum z epat eius rectificāt z caput: z p^orie illud qd de. scriptū est de puluē z eluario tactis. P^oter hec aut quatu. or singularia describā medicamina. **¶** Quoz p^omū est cor. tex citri cōfectus: de quo paties oī die ante cibū quando p^o p^oit has lipothomias deglutiat frustū vnum. Et ad hoc ex. cellēter ualet caro citri cū succaro cōfecta ante cibum z post cibum frequēterata. **¶** 2° remediū est hoc. ℞. spērūm dyam. brie: z eluarij de ligno aloes. ana. 3. ij. sedoarie. 3. vj. miscean. tur insimul: z de hoc puluere fiat sacculus fere quātūctis se. missis de sindone retorta qui semp cordi super sinistra ma. milla applicatus portet. **¶** 3° remediū est: ut fiat cōfectio ex cap de egritudinibus cordis de qua per duas horas an. te p^oadium z cenā accipiat. 3. s. bibēdo post ipsam modicū vini mal. ele. z quiescēdo sup eā. **¶** 4° remediū est hoc. ℞. margaritaz elec. 3. j. sedoarie. 3. ij. musci: ambre añ. 3. j. pul. uerisent oīa per se: z cōmisceant: z qū actualiter existit lipo. thomicus: aut synopalis mor^o ex hoc puluē de. 3. s. cu. 3. j. vini predicti: z. 3. s. aque carnis facte per sublimationē bo. ni pulli: z remouet boiem a synopi z piculosis accitibus iam p^otractis: a qbus oī potens deus misericordia sua ipsuz tueatur ad laudes eius perpetuas. Amen.

Consilium. 139. De quinque malis dispōnib^o. v^o delictet. **¶** De apostemate stoma. chi. **¶** De saltu cordis. **¶** De anhelitu cōstricto. **¶** De tuf si forte interpolate molestāte. **¶** De febre inseparabili. **¶** Diuidit autem consilium in sectiones duas.

Sectio prima Continens vnum capitulu 3.

¶ De causis dictarum dispositionum. Cap. i.

¶ In insignis Baptista Anconl can^o diuersis z nu. mero plurib^o laborat egritudinib^o: q^oruqz plura accitūa rōnabilius q^o egritudines. denoiari debēt. vident enim aliqua ipsa rū ab vna p^oncipali egritudine tanq^o a sua radice depēdēt: ut paulo post demon. strabit: z sunt numero tales. **¶** Prima qdē est apostema stomachi: qd meo iudicio cronicū est z p^omutatione magis q^o icipiēdo factū. **¶** 2° vō est dispō cordis qui p^orie salt^o de. noiari debet. **¶** 3° vō est nocumētū in anhelitu ipsi: qd z lz in cap de a^omate collocādū sit: p^orie tñ anhelit^o cōstrictio ap. pellari debet. **¶** 4° vō nocumētū est fortis tussis interpolate molestans ipsum cum difficultate expuitionis. **¶** 5° vō est febris inseparabilis: de cui^o p^orietate est cōseq^o apostema itrin. secorū mēb^oz: z maxime nobiliū: ut colligis 4° p^oimi. cap. 25° ibi. Occlutorū autem apostematū febre zc.

Et quia supra dictū est plurimas barū dispōndē esse accitūa ad alterā earuz coia: videt rōnabile declarari debere. Iniusus est enim vni p^ore alijs credere si. ne demonstratione alimētorū p^oimo. Ideo dicendum q^o p^oncipalis egritudo que omnium aliaruz est causa debet poni apostema stomachi p^odictū. Est eni apostema tale notabilis

extensionis et duritiei sicut sensus tactus ostendit tamen et patientis regionem stomachi palpati parum infra os ipsius versus medietatem: et fundum stomachi perquirendo: et quod dolor comitatur apostema non solum tempore compressionis: sed etiam absque compressione. Ideo facile concludi potest quod apostema tale est in fine augmenti ponendum in quo magis parte extraneas: quod etiam probat febris intensio maior nunc quam prius. Nam circa generationem sanici dolores et febres accidunt magis quam facta sanie. affertur 2°. Et rationabile iterum est hoc apostema duplex a materia melancholica genita ex adustione cholere vitelline et sanguinis insimul fuisse factum permutando magis quam incipiendo. Raro enim apostema durum stomacho accidit incipiendo. ut patet in divisionibus Alimab. cap. 6° sicut raro accidit stomacho apostema durum ab apostemate flegmatico cui accidit ut indurecat. 13° tertij. tractatu 4° cap. 3° in principio. Neque etiam hic apparet signa per que dici posset hoc apostema esse a melancholia naturali factum. Neque enim in loco illo est tanta durities quanta solet commirari apostemata a melancholia naturali facta. Intensio etiam febres purgationis dolor caliditas et pulsatio tactu precepta videntur hoc probare rationabiliter: quare relinquitur hoc apostema factum esse a materia melancholica ex adustione sanguinis et cholere facta. quod etiam declarat eversionis coloris in citrinitate fuscedini commixtam et malitie habitudo oris et pulsatio fortis in parte. Et hec de investigatione apostematis et reductione eius ad spem suam ita praeferantur.

Insuper quod pulsus et saltus cordis praedicatur sic accensum huius apostematis ex pluribus declarari potest.

Primo per colligantiam pinguis. praeputis enim apostemose in stomacho ad basim cordis est magna propinquitas. Tunc per colligantiam ad 3° et hoc declarari potest. Colligantia enim stomachus cordi mediate diafragmate arteriis uenis et ligamentis utriusque quod eorum inuicem annectentibus: quare cor per compassionem absolutum et non absolutum a stomacho copari potest. Cum igitur ab hoc apostemate mala complexio calida malis et uaporosa coactetur cordis: necesse est in corde augmentari necessitatem notabilem. Oportet igitur virtute exite foris et organo obediens assignari fieri dyastole cordis magnam: per quam pyramidalis pars cordis forte faciat pulsationem circa medium thoracis: sed illa est ratio formalis saltus cordis: quare et cetera. Ex quo appetit quod si crescente aut remanente augmento necessitatis pari in corde sicut prius debilitetur virtus cuiuslibet obediens: necesse erit dyastole et systole cordis fieri velociore et frequentiores: et assignabitur tunc motus tremulus cordis: quod erat declarandum. Amplius et 3° sensibilibiter arguitur sic. Si per compressionem diafragmatis ab apostemate stomachi factam potest comprimi substantia cordis et virtus cordis molestata laborabat ad oppositum: necesse erit assignare uehementer motum in corde factum ad tollendam predictam compressionem: sed hoc fieri non poterit nisi per elongationem primum cordis a centro ad circumferentiam: sed per talem elongationem necesse accidet in thorace saltatio fortis et talis erit saltus praedicatus. ergo et cetera. Et sensus hec omnia princeps 11° tertij. cap. de tremore cordis. ubi per colligantiam diafragmatis et stomachi assignat ipsam dum dixit. Aut supple sit tremor cordis cum coitate puniculi sui. scilicet assule cordis: ita ut accidat in ea apostema durum aut molle: sicut accidit simio et gallo. Causa autem cordis colligantia diafragmati aut cum coitate stomachi: quoniam in ipso est humor vitreus aut mordicatus cholericus aut corruptus in eo cibis: aut cum coitate diu membrorum que dolent uehementer. Et quicquid multiplicat cum coitate stomachi propter humorem qui est in eo: aut bothor in ore eius: et infra parum: et quicquid accidit propter tremorem in ore stomachi et continuat illud: et est similior res tremori cordiali: et hec de tremore cordis sufficiant. Recolligenti igitur predicta apparet manifeste quod talis saltus cordis est accensum. Si enim prius quam fieret apostema nequaquam molestabat virum hunc. et cum praeputia huius apostematis nunc perseveret. exclusio etiam alijs causis huius saltus effectuius per colligantiam uel per essentiam ipsius cordis: oportebit de necessitate talem saltum cordis esse predicti apostematis accidens: quod erat punci-

paliter declarandum.

Nocumētus uero in anhelitu quod uirum istum morbi lestat in gēter: 13 posset collocari sub caplo asmatie: quod est egritudo pulmonis cum qua patiens non inuenit excusationem ab anhelitu frequēti: sicut est anhelitus quo laborat praefocatus: et festinans: uenientius tamen hec anhelitus difficultas sub cap de constrictione anhelitus collocari debet: eo quod anhelitus hic uenienter compleri non potest: sed exigentiam dyastolis diafragmatis quod continue comprimatur ab apostemate stomachi sibi colligati: eo quod superior pars stomachi que substernitur diafragmati apostemata est. Et apostema eius notabiliter magnū et sufficenter comprimere potest diafragma ipsum tempore quo dilatarī deberet ut constructū remaneat et compressum ab apostemate talis anhelitus necesse constructio inueniatur colligenda est 14° tertij. tractatu 3° cap. de sermone uersali malitie anhelitus. Et clarius sequente cap. illo dum inquit Auicena. Constructio anhelitus ut non inueniat aer in quo sit exercitatio cum anhelitu meatum in parte sui motus: nisi strictus in quo non penetrat. scilicet aer nisi paulatim. Et uide inferius: quod licet assignare hanc constrictionem anhelitus fieri posse ex apostemate inferiorum membrorum. de stomacho etiam non fuit oblitus. Quod autem hec anhelitus constructio sit accensum huius apostematis reducat. Primo ante istud apostema non erat nocumentum anhelitus: aut ualde paruum quandoque erat. 2° quod tale nocumentum anhelitus intendit et remittit secundum intensiōem et remissionem talis apostematis et accensum eius. Et 3° etiam: quod propter pondus apostematis prius grauitatem materierum apostemantium precipit anhelitus constructio: ac si diafragma pederet ad inferius. Et 4° iterum hoc ostendit: quoniam ex praesentia tussis magnifice intendit dolor in loco apostematos: ex cuius intensiōe iterum magnifice nocet anhelitus. quare ex his omnibus satis appere potest tale nocumentum anhelitus esse huius apostematis accidens.

Uidere autem tertij accensum supra scripti. scilicet tussis fortis cum non est difficile: eo quod diafragma ipsum a tali apostemate compressum notabiliter dolo: aut propter solutionem continuitatis que est distensio fortis in ipso facta a comprimente materia: aut propter malam complexionem sequente ad illud. Ex quo et amborum nocumēto sequitur tussis a uirtute facta propter suam nocumēti predicti. Est enim tussis ex motibus quibus natura expellit nocumētum a membro aliquo: et hoc membrum in tussi est pulmo. et membra que ei comitantur et continuatur: ut patet 11° tertij. tractatu 3° in exordio. Quod uero hec tussis ponenda sit accensum talis apostematis declarari potest ex rationibus parum ante tactis: quibus ostensum est constrictionem anhelitus esse huius apostematis accidens.

Febris que uirum istum molestat inseparabilis et continua est et humoralis. Neque enim aliquibus rationibus ostendi potest ipsam esse effimeram: aut ethicam si diligenter examinentur collectiones signorum per que cognoscuntur effimera et ethica. Relinquitur igitur quod talis febris est humoralis et non paroxysmat singulo die: neque per tertium neque per quartum erit igitur inseparabilis. Neque etiam aliquo euidenti signo uel signis deduci potest ipsam esse aliquam sanguineam. Neque enim est equaliter stans: neque declinans: nec continue uniformiter augmentatur. igitur non est sanguinea a sufficienti diuisione. Adhuc etiam talis febris non est latica: nec continue facta putredine flegmatis aquosi mucilaginosi nec vitrei. Nec huius febris materia est flegma acetosum acre uel salsum uel insipidum in uenis putrens. igitur non erit aliqua de flegmaticis continuis a sufficienti diuisione. Adhuc etiam febris non est continua de melancholia naturali uel non naturali. eo quod non reuoluitur exacerbando per quartum. et illa est proprietas febrium melancholicarum continua tarum. igitur et cetera. Amplius pari ratione deduci potest: quod talis febris non est simplex cholericum continua: neque enim fit a cholera rubea neque a cholera vitellina uel citrina putredibus in uenis. igitur non est continua cholericum. Etiam quod ipsa non reuoluitur exacerbando per tertium. Relinquitur igitur quod hec febris

nō pōt dici de numero aliorum continuatarū simplicium: ut patet considerati hunc decursu. Oportet igitur necessario cedere qd bec febris est vna continua pueniens mā mixta ex materia melancholica genita ex adustione sanguis et cholę: ppter qd facile videri pōt qre confusa et distincta accitū revolutio comites bāc febriē. ¶ Qd aut febris bec sit bui^o apostematia accis: ita clare liquet ex discursu iā facto: q nō est opus amplius illud rōne deducē. Hec itaqz sunt que de egritudine et accitib^o buius viri theorice cōplādo videntur.

Ex quorum contemplatione facile videri pōt quā tum res ista difficilis existat et. Est enim egritudo cōplicata cum accidentibus multum uerē dicto qz talia in seipsis multum intensa sunt. ¶ Et iterum qz sunt accidentia partium mēbrū qd obtinet pncipatum inter alia: partim vō membroz magnifice dignitatis: ut dyaphragmatis et stomachi. ¶ Et 3° iterum qz accidentia sunt affixa: eo qz egritudo cronica est.

Seccio 2^a Cōtinens duos tractatus. ¶ Tractatus p̄mus est de regimine dispositionum per sex res non nāles: et continet capitula sex.

Sub his oibus apparere pōt difficultas curationis ei⁹: que diuidēda est in duos tractat⁹. Et p̄mus erit de bui^o egritudine et suor accitū regimine per cōueniētē mensuraz sex rerum nō nālium. Scōs vō de regimine eius per administrationē instrumentorum medicinalium.

¶ De aere et annexis sibi.

Cap. I.

Ensura itaqz aeris in suis q̄litatib⁹ cōuenientis nō solū eligēda: sed etiā in q̄titate opz ipsū metiri. ¶ Nō igitur iste vir cōmorari debet in domo vel in camera ubi aer multo occurru uel ueloci et liberi sit ingressus ad ipsū. talis enī aeris applicatio nō solū saltu cordis de quo supra dictū est nociuus esset: sed etiam oibus alijs predictis dispōnibus noiatis. aer enim qui ita liber est nocet ei: qui oris stōchi atqz cordis q̄si cōplexionem habet. Almans. 3° cap. et 5°. ¶ Est aut eligēdus aer ad leuē caliditatem inclinatus et magis ad humiditatem q̄ ad siccitatem inclinatus. Tales enī q̄litates vident⁹ oī sue dispōnī cōueniētes. Neqz etiā aer iste parū calidus existens poterit augmētare necessitatē in corde: et saltē eius remissa caliditas nō videt⁹ potēs ad illud. Amplius ex tali aere maius iuuamētum acq̄reret ad dispōnes alias q̄ cordi nociuū fieret ex eo. ¶ Vitet etiā mātionem in locis antiq̄rum edificiorū terraneis ppe cursum aquarū stātibus: et fugiat cameras testudinales reuolutiones hñtes. In quibus etiā inueniat⁹ cōsuetudo flatus septētrionalis venti ac meridionalis: qui plus oibus uētis egritudinē inferre patet. Et q̄ maxime si in estate flauerit et in fine ueris. 3° Almans. p̄allegato cap. Ventus igitur orientalis et domus ei expo sita p̄e ceteris eligenda sunt. ¶ De annexis vō ei ut sunt tegumenta corporis debet cōueniēter uestibus muniri. Et caueat sum mope ne aliqua uestis eius pectus stomachum. et hypocōdria cōstringēdo cōprimat ppter cām notam et.

¶ De motu et quiete.

Cap. II.

Quius p̄gressiuus et uolūter exercitiū oē qd totum corpus moueat saltē cōueniēter oīno incōueniētes sunt: et imo si possibile foret gescere sedendo uel iacēdo oīno eidē neciū esset: ut mae tam in stōcho q̄ in pectore cōuenientius digerī possent: qz exercitiū acq̄reret iuuamētū sensibilibis euacuatio nis materierū et diuersionis eaz. ¶ Et qz nō bñ fieri pōt exercitiū sine nociuū distractionis spūum et māerum. 3° loco eius fricationes aliquę administrari pñt incipiēdo a genib⁹ usqz ad pedes iferius trabēdo cā pāno sicco medio: cūter fricādo usquequo aliq̄liter incipiat rubere cutis: deinde pueniat⁹ ad inguina usqz ad gēua sñr infra trabēdo. Et tercio a natibus usqz ad inguina et uertebra fricatio fiat ut dictū est pducens ad rubedinem cutis: et hoc fieri pōt in

sero per borā vnā an cenā. Et sñr sequēti manefricatio fieri pōt. Et bonū erit p̄dictis fricationibus uti a p̄ncipio humorū usqz ad manus. forti aut exite virtute nō discōueniret leuis motus p̄gressiuus p̄dictis boris factus aut aliis quib⁹ similis quo manus paulisper moueretur in scribēdo uel aliter aliquid incidendo: aut onera manibus portando ad distractionem materierum et.

¶ De inanitione et repletione.

Cap. III.

Quā nē repletionē tā ciboz q̄ potūz euitādaz esse a viro isto manifestū est: eo qz augeret pectus: et qz stomach⁹ cōueniēter digerē nō pōt cibū et potū adhuc pauce q̄tatis: quare cōueniēti⁹ foret ei p̄iri cibū in tres cibationes uel quatuor q̄ in duas: tūc enī rationabiliter cōueniētius digereret. ¶ Si aut ppter aliquā cām cōtingeret repletionē ex cibo uel potu factā eē: necessariū est ad ipsius euacuationē p̄cedere q̄citi⁹ est possibile. Et si repletiō talis daret inducias melius esset corrigere ipsam cū abstinentia lōga q̄ cū aliqua euacuatiōe. Et si nō posset abstinentia corrigi cōueniēter administrēt⁹ euacuatia per inferius repletionē illā subducētia. ¶ Et bonū instrūmētū hoc. 3. mellis ros. colati. 3. j. aque decoctiōis folliculorū sene. 3. iiii. def in potu q̄cūqz bora liber. ¶ Aut in potu def. 3. j. iere simplicis Sal. cū decoctione predicta. ¶ Et si timeret febris def. 3. j. s. aut aliqd minus medulle cassie fistule cū aqua endiuie uel solatri. Et enīz medicamē Aluicēne 3° quartū cap. 2°. et in fine. ¶ Quā aut repletem uomitu educere in hoc casu multū uerēdū est: eo qz os stomachi et ptes eidē vicine in viro isto egrotē sunt. stāte enim egritudine in aliqua via: et si sit nāliter deputata ad euacuā dū mās aliq̄s: nō est fiēdus tract⁹ per ipsaz: sed diuersio ad oppositā. N. āe enīz cōcauo epatis euacuāde non sunt per uētre mē dissintericon: imo per vias urine. 4° p̄mi. cap. p̄. m. intestinoz ad cōcauitatē epatis est via p̄pin goz et rector ad euacuationē q̄ vias urine ad ipsam. s. cōcauitatem epatis.

¶ De somno et vigilia.

Cap. IIII.

Vigilia in quātūz pōt hic vir euitare debet ppter debilitatē que sequit⁹ ad ipsaz ex resolutione etiaz ex diuersiōe: uel ppter diuersionē caloris innati a cētro ad circūferētiales ptes. Et tercio qz in vigilia materie ponunt⁹ in fluxu. hoc aut totūz est nociuū p̄dictis egritudinibus. quare necessariū est magnā p̄tē p̄is occupari ab eo in dormiēdo et nō in vigiādō. ¶ Et itē si ex applicatiōe somni et vigiliarū nociuū paria acq̄rerent⁹ nociuū: minus tñ lederet eger iste ex nociuū somni q̄ vigiliarū. ¶ Figura enim dormitionis eius existat cū instātia doloris super pte ubi melius iacēdo gescit l3 enīz obseruādo canonē cōueniētius foret ei p̄ius super dextro q̄ sinistro latere iacere. Instātia tñ doloris obseruationem huius regule prohibet: sicut enim in omni motione corporis cūz dolere q̄s cepit saltē gescere statim remedium est. affōz 2°. Ita et in omni corporis accubatione cūz quis dolore molestatur ab eo discēdendum est.

¶ De accidentibus anime.

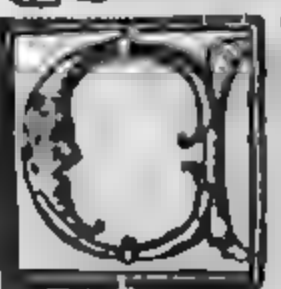
Cap. V.

Quia aīe accitū per que fortis et uelox fit in bu morib⁹ et spiritib⁹ mot⁹ a circūferētia ad cētrūz sicut in magno timore et sibi similib⁹ et a cētro ad circūferētia: sicut in magna iracūdia et gaudio etiā: eo qz impediunt digestiōnē et sunt causa dep̄anationis et corruptionis materierū: qre multū. utile est ei nō esse sollicitū circa tristitiā et fortē meditationē et timorolam de egritudine sua et sibi similib⁹. In oī enim egritudine nō p̄fortari mēte bonum. 3° rium vō malum et.

¶ De cibo et potu.

Cap. VI.

Qui oīs et pot⁹ qbus un debet eger iste in q̄litatibus p̄mis sint calidi et humidi refracti aliq̄bus leuiter ifrigidatibus. 2° sint digōnis faciliis. 3° sint boni nutriti. 4° sint leuis penetrationis. Hec aut oīa necessaria sunt in cibis ppter debilitatem

digestiue et necessitate restaurandi humores rectificandi ple-
ctoria que adest, etiam propter oppilationes que in eo repiunt
coartatorias et attenuatorias. ¶ Panis ergo quo uti debet
se de simula purissima a fursuribus bene mundatur. ¶ Conuenienter co-
ctus parum salis bene et plus fermenti recipiens quam cois panis.
¶ Carnes vero quibus uis sint sicut vituline agnue castrati iu-
uenis et caprei. Carnes vero de quadrupedibus grossiores non sunt
utiles. ¶ Conueniunt etiam ei carnes pullos caponum et gallinarum
et anatidum uenularum predictarum et fasianorum et auium paruorum comor-
tium in dumetis. Carnes vero coluborum domesticorum aut sylue-
strium sunt sicut gascelli uel capoli. Ipse enim inter syluestres
carnes meliores existit et sanguis ex eis generat paucas bene
supfluitates. 3° Alim. cap. 32°. Alialium vero in aqua degentium uel
in nemoribus aut montibus quorum carnes ad melancholicam nam in-
clinant omnes vituperande sunt. Et insuper quanto carnes sunt
teneriores et notabiliter pingues tanto ei laudabiliores existunt.
¶ De ferculis vero quod difficile est inuenire uegetabilia calida
et humida nisi raro. ideo oportet alia fercula ad has qualitates in-
clinari: quod facile fieri potest cum laudabilibus carnibus predictis
et pinguedine porci leuiter salita; aut castrati vituli animalis
agni et syluestrium. In diebus vero obsequiis ex lege christico-
larum rectificentur cibi cum recetibus oleis de sisamo uel amigda-
lis dulcibus. uel de granis fisticoz et de oliuis bene maturis. et pro-
prie quoniam olea non sunt artificata cum sale. ¶ Etiam uti potest pisci-
bus laudabilibus fluuiatilibus et maritimis: dum non sint antiqui
magnorum corporum et carniu viscosorum. De laudabilibus itaque
sunt uarioli rubi menule marfiones torretine orade sterlio-
nes temali carpiones lucij capedani et similes. Cancris au-
tem raro utatur. ¶ Ciborum vero lacticiniorum usus et proprie si lac co-
ctum fuerit conuenit ei. et caseus recens et mollis pauci salis. anti-
quus vero et salis oino dimittatur. ¶ De leguminibus et granis
uti potest ab eis de cydeo panico ciceribus albis et rubris artifi-
ciatis. Riso etiam cum amigdalibus parato uti potest. conuenienter enim
nutrit et exiccat quia calidum est et siccum in 2° gradu. 21° Continens
tis. cap. 126°. cuius tamen siccitas corrigi conuenienter cum succo
amigdalum. Etiam alia stipicitas que in eo est: ut appetit 8° de
simplici medicina. cap. pro. refraget et corrige ab amigda-
lis ut dictum est. ¶ De oleribus vero conuenientia sunt ei sicut bleta
spinachia portulaca borago brodiau caulium: et siles plante
conuenienter lenitive et apitive et mūdificative. ¶ De minutis
vero et aromaticis plantis conueniunt ei sicut salvia que ponit ca-
lida et sicca in 3° ut Gal. in libello de uis medicorum. i. de virtutibus
plantarum. cap. de his que calefaciunt in 3° gradu: 13 non multum
apte de siccitate exprimat Gal. Conueniunt etiam feniculus pe-
trofil. metha et silia. moderato tamen usu in cibis accepta propter
eorum caliditatem et siccitatem. ¶ Fructus vero et proprie orarii omnes fri-
gidi et humidi uetosa biles et multe stipicitatis dimittendi sunt
ut cerasa poma pira vacryli castanee mespila et gnata acris
et euria. potest autem uti amigdalibus recetibus ficibus auellanis ge-
natis dulcibus passulis et peponibus bene maturis. hec enim omnia
sua leui caliditate et humiditate conuenientibus bonum exhibent
nutrimentum. Inter fructus potest etiam uti fistico amigdalibus sic-
cis. Nequaquam autem agatur pineas. grana enim pinearum nocent
stomacho. 13° tertij. cap. de iuuuandis et nocendis stomacho. ¶ De
radicibus autem dimittat omnes que uetose sunt excellenter et calide
et acuitate percipiat. ut alleum porrum cepe bulbi. napi autem in
suis temporibus conueniunt ei in cibis conditis. Rape autem dimit-
tende sunt: eo quod superflua bene humiditatem et difficilis digestio
nis existit. Democritus namque 3° practice dicit aut eas tanquam
corpori nociuas et inflammationis stomachi excitatiuas: 13 Dionis-
cres et Dionysii oppositi sentiant: ut scripsit Diasco. in proprio
capulo. Carote autem placet mihi: eo quod calide sunt et apitive me-
diocriter et precipitant a stomacho flegma. ¶ De conditis uti
potestis oliuis corticibus arancioz rapis et napi modera-
to usu. De alijs autem que sumuntur ex tribus alialium. laudan-
dum est ei mel moderato usu: imo eius hydromel confortat
stomachum et facit appetit cibum. ut 2° cas. cap. de melle. ¶ Lau-
dant etiam ei oua propter quod frigida. Et butyrum recens uel leuiter sa-

litum. succum autem tabarset scobe coctionis placet mihi. ¶ Ole-
um etiam recens olinarum dulcium et silia laudant. ¶ De
saporibus autem erit acetum saltem simplex et acutum. Erunt etiam
succum granatorum et proprie acris: mucorum et dulcium succus
oino conueniens est ei. Succus autem citoniorum et arancioz et ly-
monum bonus est ei moderato usu.

De potu autem ipsi eligat uinum substantia tenui colo-
re albu uel citrinu sanctu a Gal. notatu in
libello de uinis sapore dulce: non multum excellenter: odore
suauiter: et uinositate remissum aut mediocre: quod si tale fuerit
simplex accipiat: aut si fuerit potius frangat cum aqua be-
ne decocta. ¶ Si autem instarent signa et accitua caliditatis
intense: uti potest hydromelle facto ex. xx. partibus aque et una
mellis decocte usque ad consumptionem tertie partis. ¶ Aliquid
vero frigidum fugiat tanquam ignem et reliquos potus in frigidates
et incrudantes materias. Sufficiat hic de cibis et potibus
sermo succinctus.

Tractatus 2° De regimine medicinali conti-
nens capitula septem.

Tractatus scilicet ptiendus est in tot capi-
tula quot sunt intentiones
necessarie in cura predictarum disporum. ¶ Prima
itaque intentio erit materierum coium euacuatio que
non sunt per se cause predictorum. ¶ 2^a intentio est
materierum appropariarum et coium simul minoratiua euacua-
tio. ¶ 3^a intentio est diuersio materierum fluentium. ¶ 4^a est
ipsarum digestio conueniens. ¶ 5^a est materierum eradicatio.
¶ 6^a est apostematis curatio regularis. ¶ 7^a et ultima est
accidentium emergentium uel intercurrentium: et aliorum com-
plicatorum correctio.

¶ De euacuatione coium materierum.

Cap. I.

Quia itaque intentio est compleri infra que stomachum
et intestina et urinales vias mūdificata superflui-
tibus coiter inuentis in eis. ¶ Superfluitates er-
go cibi in stomacho multiplicatas et inuentas de-
bilitate digestiue mūdificat comestio sparagorum
lupulorum: caulium et blete. et offert ad illud optima decoctio fi-
cui siccarum et cibum accipiendo ex ea calida circa. 3. v. ¶ Su-
perfluitates vero in inferiori uentre tentas mūdificat hoc dis-
cre conuenienter. Rx. ficum pinguium numero sexradicum altee
M. j. foliorum malue et blete. añ. M. ij. fursuris bene cribellate.
M. j. s. coquantur hec omnia in sufficiente quantitate aque usque ad
consumptionem tertie partis. et huius decoctionis bene expresse acci-
piat lib. j. olei de sisamo: et olei violarum. añ. 3. j. s. succari ru-
bei. 3. ij. salis cois. 3. ij. misce et totum imponat. diebus autem
frigoris loco succari ponat mel. ¶ Superfluitates vero congre-
gatas in vijs urinalibus educunt sparagus et lupulus ut di-
ctum est. et hoc est mūdificatiuum appropriatum de quo per tres
boras aut cibum calido bibant. 3. iij. uel. v. Rx. granorum mi-
lij solio contritoz. 3. ij. ligritie mūdificate. 3. ij. anisi. 3. j. co-
quantur in lib. j. aque usque ad consumptionem tertie partis. et ex-
hibeatur ex ea ut dictum est.

¶ De cione minoratiua appropariarum materiarum.

Cap. II.

Qui predictis in capitulo primo manifestum est. quod euacuan-
tia minus minoratiue debent respicere melancholicam
genitam ex adustione sanguinis et ebolere: cui etiam
comiscant flegmata a quibus rarissime euacuatur.
¶ Et ad hanc intentionem sufficere potest aqua
fluentis descriptione Mesue in antidotario. ¶ Itē eluarii
de psilio ibidem collectu distinctione prima. et est efficacissimum
si dens ex eo. 3. iij. añ. 3. iij. aque lactis capri. ¶ Descriptio
mūdificatiui boni offerentis ad illud est hec. Rx. aque lactis
capri. 3. iij. sumiterre polipedij folliculorum sene epithimi.
añ. 3. s. reubar. electi garici. añ. 3. iij. salis idi. 3. iij. penidia-
rum. 3. j. s. omnia infundantur in predicta lactis aqua calefacta per
diem nalem. deinde calefiat et conuenienter exprimat et colent et
colature addant eluarii dyaprunis. 3. vj. et totum calidum
bibat in aurore. et post illud immediate dormiat per horas

peinde q̄seat & taret cibū sex boris. Et post q̄ntā horā ac
cipiat. 3. v. aque ꝑuc. calefacte. & post ipsaz p. j. borā cōdat.

De diuersione materierū fluentiū.

Cap. iii.

Hanc intētiōē cōplēt uētosariones absqz scarifi-
catione natib⁹ applicate. Itē si apparēt signa mo-
tus sanguis & cōmixtionis eius: fiat in aurora
uel parū post flobotomia de basilica sinistra ma-
nus posita iter anularē & auricularē digitos &
extrahant⁹ sanguis. 3. ii. aut ad plus dur cum dimidia. Ti-
meo enim in eo sanguis educationē ampliorē: eo q̄ macer &
extenuat⁹ cholericus est vir fastidiū & abominationē hīs: &
tales timent⁹ flobotomari. 4. pmi. cap. 26. Credo autē
ego nullā posse assignari minoratiue euacuationis & appo-
pate viā uenientiorē q̄ esset emorroidaz puocatio. talis enī
cōueniētē educeret mām huic egritudini adequatā. Etia3
abstractio esset cōueniēs & secura. q̄re si bñficio dñtis face-
ret oino eligēda est. Si autē huic euacuationi nā nō pūder-
et per se: artificialr ipsaz puocare debem⁹: fricādo extremi-
tatē intestini per cōpressionē aliq̄liter eī ppulsi cū folijs si-
cus aut folijs bardane uel alterius plāte aspitātē hūis: aut
cū tela tamisij: aut eas leuiter pungēdo cum setis porcinis
& pmitat⁹ exire sanguis usqz ad egri tolerātiā conuenien-
tem. Cū appareret hīs que in pcedētī cap. dicta sunt ma-
gnam ptem diuersionis materierū cōiū3 flūctiū. satis enī3
per clisteria per flobotomiā & emorroidarū ap̄tionē uidet⁹
antecedētes materias posse diuertī. Et cum predictis iterū
cōimplectitur hec intētiō per uētosas p̄tractas. Cū diuertit⁹
tur etiā materie per fricationes de quibus supra dictū est:
ubi de exercitio sermo factus fuit. Ea etiā que diuertunt
per vias urine p̄tracta in fine capituli p̄cedētis huic loco
appōnda sunt. P̄ter illa autē iterū diuertē pōt mās ex-
tremoz in fusio & ablutio cū decoctionibus medicinarum
sua caliditate mās attrahētium & dissoluētium & in fumos
conuertētium. de q̄rum numero elegātiores sunt pulegiū
mētastrū calamētum assarū origanū sticados bysopus pau-
cedanum treos arthetica bistorta & silia. In quarum deco-
ctionem calidam infundantur & abluantur extrema. Ma-
terias vō diunctas in loco apostemoso p̄tētas diuertūt suf-
ficiētē medicina a p̄fundo educēs mās calefaciēdo rubi-
ficādo & uesicando. Quicunqz igit cupit a p̄fundo aposte-
matis mām abstrahē absqz loci scarificatione cōfricer locū3
cū recētī calamētō mētastrobaucia syluestri recētī & silium.
Cū diuertētia igit mām cū attractione & uesicatione sunt si-
cut fricatio cū recētib⁹ folijs flāmule & est pes coruinus. aut
cū syluestri p̄ficaria & acuta & cū apio ranino & sibi similib⁹.
Cū autē diuersiū & uesicatiū est hoc. R. corpoz cātari-
darū sine capitib⁹ & alis. 3. j. fermētī antiq. 3. j. incorporentur
in mortario ultimata cōtritione cum aceto acuto & ponātur
sup loca ubi dimittātur p borā vnā. deinde remoneātur &
superponat butyrum recēs aut assungia sine sale. uel cotuz
in fusum in oleo violarum frigido. Et hec de tertiā intētiō-
ne dicta sufficiāt.

De digestionē. Cap. iiii.

Alterierū autē digestio p̄det fm diuersitatē cap.
est enī3 aliq̄ mā ancedēs apostematis & aliorum
apostematū que in uenis p̄tinet loco patiēti sa-
tis pp̄ngs & elōgatis etiā. Altera vō est mā cō-
iuncta in loco apostemoso p̄tēta. Et non dubi-
to q̄ aliq̄ p̄tula ei⁹ est dyasfragmati & mēbris pectoris in fu-
sa. Leue autē digestiū māei p̄mi ueniēns esse poterit sic
aq̄ betonice que multū stōchalis est: & aq̄ absinthij famosa
apud oēs: & aq̄ mellisse que aduersant⁹ flegmatiz: & oib⁹ egri-
tudinib⁹ silibus: & p̄m melācholie. & aq̄ herbe militis: & est
scabiosa: ut patet 21. cōtētiō. & aq̄ cuscute: scolopendrie: ta-
mariscī: sumiterre que aduersant⁹ māeb⁹ adustis. Et syrupi
sicut de thimo: de epithimo oximet de keisim. i. leuistico:
oximet iulicū descriptione Alexandri p̄mo piactice. Et
digestiū in hoc ad bñ intētiōem ualde sufficiēs est. R.

mellisse: floz boraginis & buglos: cuscute: & endiuie: kalen-
dule: cicoree: radicū q̄nque frigidarū: semina coium q̄tuor
frigidorū. añ. 12. ij. bdelij mollis & subalbidi. 3. j. armonia-
ci electi. 3. j. 5. cinamo. galāge: spice mactis añ. 3. j. infundant⁹
oia per duos dies n̄ales in lib. xij. aque. & inde coquātur cū
eadē usqz ad cōsumptionem medietatis: & colent⁹: & uolētē
exprimant⁹: & huic exp̄ssioni addant⁹ succi pomorū apiorū3
lib. i. succi sumiterre: succi mēbe: succi balsamite. añ. lib. 5.
pulueris ꝑuccari albi lib. i. c. in estate. tātūdes vō mellis in
hyeme: & coquant⁹ oia sū lēto igne: & dum coquant⁹ aroma-
tizent⁹ cū hoc puluē. R. sandalorum amboz: spodij. rof. añ.
3. 5. violarū. 3. j. 5. ambre. 3. ij. ligentur in sindone rara: & bul-
liāt sū dum coquis syrupus: deinde clarificetur & fiat pars
eius syrupus lōgus. pars vō cōplete decoctionis. De p̄mo
ergo exhibeant⁹. 3. v. calefacto. De 2. vō exhibeant⁹. 3. ij. cū
3. iij. aque eupatorij & cuscute & cicoree uel tamariscī: & toni-
ens exhibeat⁹ ut appeat accitium remissio: & urina in colo-
re & substātia mediocritati uicinacum hypostasi alba iun-
cta equali dyasana: & in fundo sedente. Cū autē diun-
ctas duoz & cronicoz apostematū digerere p̄nt cōuenien-
ter emplastrū dyaglon: emplastrū de granis lauri: empla-
strum dyasfinicon descriptione N. eb. in antidotario. distin-
ctione xi. & emplastrum laudabile qd̄ scripsit Auic. 13. ter-
ti. tractatu 3. cap. de cura apostematū duoz. & est ualde cō-
sile emplastro de melliloto: & eius descriptio est hec. R. mel-
liloti: fenugreci: camomille: baccap̄ lauri: & altee: absinthij oī-
um añ. p̄tē vnā. armoniaci. thuris. añ. p̄tes duas vnus
p̄tis. coquant⁹ oia in aq̄ decoctionis ficum pinguium que
sint lib. 4. vini albi aromatici dulcis. lib. j. mellis lib. 5. om-
nia sū coquant⁹ usqz ad spissitudinem aliquātā: deinde ad-
das puluis aliarum medicinarum: & diligenter coquantur
fiat emplastrum. vngatur itaqz stomachus & circumstātes
p̄tes cum oleo de sisamo calido in quo resoluat⁹ parum
bdelij: deinde superponat emplastrum predictum calidū
& superligetur diligenter. & hec de intētiōe quarta.

De intētiōe quinta.

Cap. v.

Intētiō vō quinta difficulter cōpleri pōt in viro
isto saltē cū medicinis aliq̄liter audacibus: eo q̄
extrem⁹ est ualde & debilis & uētrē bēt pauca car-
resitate: clatū in quo tñ edū est de applicatione
farmacez ut claud. s. in sententia ueteris afforis
moz 2. In oibus morbis ea que circa umbilicū & pectine3
zē. Cū autē fuerit in viro isto sufficiēter digesta mate-
ria: ut apparuit capitulo p̄cedētī euacuari potest cum. 3.
5. pillularum de sumoterre que satis leues sunt. Item
dari potest hec medicina. R. electuarij dyasene. 3. iij. thimi
epithimi polipodij. añ. 3. 5. anisi danci cinamomi. añ. 3. iij.
aque lactis caprini. 3. iij. exhibeat⁹ calidum. Ego vō in sy-
milibus casibus ad mās adustas & grossas exhibeo electua-
rij de p̄silo. 3. iij. electuarij dyasene. 3. ij. detur totū3 cum aq̄
lactis. Et hanc medicinam dedi eidem in ciuitate Padua-
na & habuit suuamentum efficax ex eo. Si quis autem
exhibere uellet pillulas de lapide laçuli aut de lapide arme-
no: cōsideraret circa eas minurare dosiz p̄pter predictas
causas. Et hec de intētiōe quinta dicta sufficiant.

De intētiōe sexta. Cap. vi.

Lioz curatio que fieri pōt huic apostematū est:
ut tētē eius resolo. Nullatenus autē si possibile
est p̄curef maturatio ipsius. Raro enī ex ulceri-
b⁹ post eruptionē in stomacho apostematū eue-
niētib⁹ felicitat⁹ cura. Igit⁹ 13. apostemata du-
ra curari solēt per reuolutionē itētiōis mollificādi ad in-
tētiōē resoluēdi & ecōuerso: ut patet 4. pmi. cap. 25. & 2. q̄r-
ti. tractatu 2. cap. de cura sephiros. Sapiēs tñ medic⁹ po-
terit pueniētē in medicamine vno numero uidelz empla-
stro uel vngūeto cōmiscē mollificatiua cū resoluētib⁹ debi-
te cōfecta. ut p̄3 in emplastro Auic. descripto in itētiōe p̄ce-
dētē. Ego vō sepe cōsuei⁹ su3 tales durities emollire & re-

soluere cū hoc emplastro. *Rx.* emplastri de mucillaginibus pfilij lib. 5. fecis olei de ireos. 3. ij. fecis olei amig. dul. 3. iij. armoniaci bdelij dissolutorū cum aceto. añ. 3. vj. incorporētur oīa simul. et in fine addantur croci. 3. iij. et fiat forma medietriter mollis et superponat ut prius. ¶ Si autē cōtingeret per hoc nō sufficēter resolui predictū apostema. sed appēret signa maturationis illius qđ cognoscit per augmentum pulsationis et doloris oīno. pcedēdum est ad maturationem illius cum predictis emplastris uel alicui illoz admiscēdo radices altee aut lilioz alboz vitellos ouis olei de sisamo: oleum de amigdalibus dulcib⁹ uel ama. camomillā mellilotū folia pastinace uel maluenel similiū. et tu cōsidera. ¶ Lū ergo appēnt signa maturationis per abundantia doloris aut remissionē eius et pulsationis et detumitionis apostematis uel depressionis: precipue i iurino ut cibeſ cibis aliqñlter falsis et acutis et accipiat puluinar magnum bñ plenā pluma uel pēna et appodiet stōcho suo sup ipso leniter cōprimēdo et erumpet apostema. ¶ Cū ergo eruptū erit cures cura uel cerū stōchi cū mundificātib⁹ uel hydromelle et aq lupulorū uel alr cū geleniabin: deinde gratia incarnationis et cōfortationis maioris deſ ei mel rosatū cū sera simplici Sal. et decoctione masticeis uel decoctione cētauree mī. que pualet oī alteri medicīne. si nāl rō deſ puluis masticeis et thuris cū aq uel decoctione radicū cuiuscūqz cōsolide gratia sigillatio nis inkeris. Et hec de intētiōe septa dicta sufficiant.

De intētiōe septima.

Cap. vii.

Ltima vō intētiō supra tacta fuit accitū correctio. Et hec qđ cōplet per intētiōes ptractas: et p regimē apostematis. qm sūt accitia ipsi: ut supra pbatū fuit. ¶ Febriis ergo ut cōsiderāti apparet facile curari poterit cū minoratib⁹ digerētib⁹ et euacuatib⁹ ptractis et diuertētib⁹. ¶ Nocumētū vō in anhelitu enā per eadē pcurari pōt. ¶ Itē usus croci in cibariis suis est de medicis meliorib⁹. cōfert enī pectori et mēbris anhelit⁹. ut 13^a tertij. et 2° can. colligēdū est. ¶ Adhuc etiam hoc nocumētum pcurat retinēdo in os loch de pino aut loch de papauē si mā ad pect⁹ catarricaret a capite aut loch de sqlla si grossior est et mā viscosior. ¶ Sal. vō cordis pcurato apate a quo pēdet alleviabilis: aut eradicabilis. grā mī se dationis ipsi aut minorationis admistret hic sacculus. *Rx.* been albi et rubei boronici ossis de corde cerui fragmētōrū byacinti smaragdi et sapbiri. añ. 3. 5. margaritaz. 3. j. se. oſi mi garioſi. 3. iij. floz boragis buglosse et mellisse. añ. 3. ij. croci. 3. ij. ligni aloes. 3. j. fiat puluis subtilis et ipſcat ex ea sacculus qđrāgularis ex sindone retorta fact⁹ et applicet cordi. ¶ Et si uelis ex eo emplastrū facē adde amili ros. añ. 3. 5. aque ros. 3. iij. musci. 3. iij. et erit efficacius et melioris ipſefsonis. et si accipiant predicta pspērnz. 3. vj. aque ros. buglosse et mellisse. añ. lib. 5. vini maluatici electi. 3. v. et bulliāt oīa simul leni bullitione: et intigat in eis pānus de grana qđrāgularis: et tepidus uel calidus applicet cordi. et nētā notabilis impressionis. ¶ Tussis vō qđ erat accitio quartū eis dem instris curari debet qbus nocumēto anhelitus subueniebat: ut supra tactū est. Et hec sunt que ad egritudines et accitia huius viri mibi meliora et utiliora visa sunt ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Cōsiliū 140. De nausea et rugitu et uentositate stōchi: et de mala dispōne capitis frigida et bumida et flegmatica cum debilitate visus.

Eleberrimo

viro et pfundissimo causarum physis rī matori hieronymo de sancta Sophia artium doctore et cultore colēdissimo pro regimine quorūdā accitū amicu suū frequēter et ardue molestātum Bartholomēus de mōtagnana exiguus physicus salutes dimittit ppetuas: et quē salubritus poterit septem instra illoz accitū abscissua cōscribit: ut nūc sequit. ¶ Primū itaqz boz est descriptio

pillarum qđrāgibus uti poterit grā picularis distractionis et euacuationis māeruz a capite: et poterit esse usus eaz hoc mō. Cū enī cognouerit in stōcho suo nausea rugitus et uentositates adesse: tūc ex eis accipiat vñā imēdiate an cenā. diutius enī cōmorabit in stōcho sic accipiēdo: et meliorē in eo et in mēbris ibidē inuētis impressionē facē poterit. Si autē accitia predicta fuerit a stōcho: et grauitas uſtēſio et uentositates in capite et in oculis stomatice dispōnes appuerint: tūc utat eis capiēdo vñā parūz grossiorē per horas duas post cenā. *Rx.* aloes epatici electi. 3. iij. agarici candidissimi: rari: leuis: et p occurſu organo gustus leuē dulcedinē: de inde notabilē amaritudinē impmētis. 3. j. hermodactylorū leuissimorū et cādidoz. 3. ij. reubarbari aromatici rari pōderosi rubicūdi ad roseitātē in colore tēdentis sine nodis et eqūli carnositate carnosī. 3. x. folij ligni aloes: cū ciberis. añ. 3. 5. sgnati spice. añ. 3. 5. viij. sarcocolle nutritre in succo feniculi per quāque dies et exiccate. 3. xv. succi betonice: succi saluie. añ. 3. ij. succi ros. 3. j. oīa pmo hec puluerigata et diligenter pōderata cū predictis succis misceant: et exponantur ad solē sepe cōmiscēdo ea quousqz succi cōsumant: deinde itē renouent succi et ita ter fiat. De hac igitur mā post q̄ exiccata fuerit pilule fiat ex oī. 3. vij. uel. v. p ualebunt enī fortassis oēm medicīnā in usu suo. eo qđ stomacho capiti vñū visū ue et organo visionis cōferunt et diuertunt flegmata a mēbris predictis uentositates cōsumēdo. et cū mediocri exiccatione stipticitatē cōueniētē sigillādo. et oīum sensū interiorūz opationibus iuuamētā notabile afferūt. Un pdicta mēbra cōfortantur eo qđ repellūt a se uasa oīa stipticis cōfortata sarumacijs. 3° regni. ¶ 2° vō spāle instrū est cōfectio ista de q̄ iste accipe pōt semp an cibū rotulā vñā. 3. iij. et nō fiat dilata tio cibationis post ipsaz: imo imēdiate cibeſ ipsa assumpta. Est aut ipſi descriptio talis. *Rx.* floz rosmarini. 3. ij. ligni aloes subruſsi ad nigredinē tendētis acuitatē et in aromaticitate et sapore bitis et pōderosita q̄ submergat in aquā. 3. j. trociscopz 2ª descriptione positoz a Rasī in diuisionib⁹ Almans. cap de medicinis cordis. 3. j. 5. floz mellisse. 3. ij. cūcari albi lib. 5. cū aq betonice coquat cūccaz et fiat cōfectio in rotulis. 3. ij. Antēdi autē q̄ in predicta descriptione trociscorum Rasī recipit oleum de croco. Ego aut loco eius cōsueui pōnē croci. 3. 5. Olea enī vñcinositate sua solēt eē nauseatua et oris stomachi remolliuua. Neqz iterum mireris q̄ hāc medicīnā hauserim ex medicinis cordis. Medicīne enī simplices illud cōpositum ingredients que sunt numero xiii. pter oleum de croco cū hoc q̄ ipse cordiales sunt: etiā nō minuo: imo excellētius cerebro stōcho et epati cōueniūt. sicut citius cuiqz plegētū caplīm appere pōt scōi. et xxii. Cōtinentis. et a sexto usqz ad nonum 5° de simplici medicīnā. et qnto colliget. et 2° can. et aggregatore Serap. que oīa ppter breuitatē relinquēda esse decreui. et tu discurre per ea libito tuo. ¶ 3° pncipale instrū est eluariū cōpositum a Sal. ad Herodē regem factū in secretis ad Omontheū et est cōfectio dyatrion pipeon herodi regi descripta. quaz magnifice laudat ad oēs egritudines capitis a cā frigida puenientes et p pzie flegmatica. Et est eius usus ut in sero apud somnū deglutiat ex ea quātitas vñus aurei uel. 3. j. 5. cuius descriptionem videbis sibi si queres. ¶ 4° instrū pncipale est puluis infraſcriptus. de quo vir iste pulueriget caput suum a pncipio coronalis cōmissure trāseundo per sagittalē per latitudinē quatuor digitorū usqz ad ceruicē capitis supra aspēgēdo de eo iter capillos qtuor uel quāque granorūz ordi quātitatē et deponat semp primum cū setula pectinādo uel pectine qñ uult apponē scōm et est eius descriptio talis. *Rx.* ligni aloes electi cubebaz radicum peonie pulegij calamenti floz rosmarini assari sticados. añ. 3. j. ambre musci electorū añ. 3. 5. eufragie feniculi ruthe. añ. 3. j. puluerigent oīa perse et diligēter pōderata cōmiscēantur: et fiat ex eo ut dictū est saltem in septimana ter a pncipio octobris usqz ad finez februarij. reliquo autē tēpore rarius et minori quātitate utat.

C 5^m infirmum est caput purgum istud. cuius laudo nsum a principio mensis februarii per totum mensem maii. et a medietate septembris usque ad finem octobris ter in septimana per nares leui tractu trahendo nunc per dextram nunc per sinistram narez actu calida semper ore eius plenus tepida aqua ordeii cum fucaro cocta. et est ipsius descriptio talis. **R.** mellis electi. 3. iij. costi dulcis saxifragie ligni aloes. an. 3. 5. colloquintide cortici agarici. an. 3. 5. coquantur oia in bibula una aque usque ad consumptionem quarte partis. de hac igitur decoctione colata **R.** cyathum medii succi radicis fiele et est bleta quartam partem cyathi misce et accipiantur ut supra. **C** 6^m principale infirmum est masticatorium hoc quo uti poterit alijs tribus diebus in septimana diebus interiectis predictis de caput purgio. aut saltem una septimana masticatorium faciat. et altera sequenti faciat caput purgium et incipiat a masticatorio pro si uoluerit ipsum facere cum caput purgio aut alterum ipsorum eligat libito suo. Est autem illius descriptio talis. **R.** dragagani. 3. 5. mastice electi. 3. v. ireos. 3. 5. costi seminis ruthe sicados camedreos. an. 3. j. piretri. 3. iij. cimini. 3. v. dissolvantur gume cum aceto fortissimo et supradant eis glutinia tartari. 3. ij. deinde incorporentur cum. 3. iij. cere alba. et supradantur spiritibus alijs fiat formule similes auellanis. et exsiccentur in sole uel sub tegula calefacta. de eis autem mastice una cum opportuno fuerit per quartam partem hore uel per mediam continue expungendo manum que dissolvit. itaque nullo modo ad inferiora descendat. **C** Ultimam vero infirmum est odoriferum quod teneat in sindone de grana retorta ligatum et sepe odoret ipsum quacumque hora libet. Cuius descriptio est hec. **R.** macis origani ameos amomi galage nucis musci. an. 3. j. ligni aloes. 3. iij. pulueriscentur oia per se et commisceantur. et si fuerit opportunum et magis libuerit eis fiat poma cum. 3. j. electi laudani. et. 3. iij. storacis calamite. et. 3. j. gallie muscate. et incorporentur cum succo maiorane. hoc pomum non esset minus utile quam pulvis superscriptus. **C** Hec sunt celeberrime doctor que amico tuo tanquam magis utilia eligere potui. Quorum unum autem ex virtutibus simplicium experiri poteris esse sublime si cuncta capitula consideraveris. Experiencia vero quotidiana tibi clarius aperiet et confirmabit illud. Ego autem de nouo si opus fuerit alia describam secundum quod dispositio postulabit. **C** Et in istis supradde pillas de sarcocolla quibus utar saltim in mense semel ex eis. 3. j. accipiendo que nuperrime reformati sunt cum succo maiorane memorando tamen quod diebus uehementissimi cauationis et frigiditatis ab eis abstinendum est sicut a farmacis alijs. Summus et omnipotens hec ad amici mei utilitatem ita effluenter dirigat. sicut eadem omni mihi possibili caritate conscripsi ad laudem eius sempiternam. Amen.

Consilium. 141. De uetositatibus que generantur in stomacho et inferiori uentre cum debilitate digestionis stomachi et epatis.

Enerandus in christo pater et sacre pagine doctor dominus frater philippus ordinis benedictini sancti Augustini utar hac confessione accipiendo semper de ipsa rotulam immediate ante cibum. et est in ea intentio frangendi uetositates que generantur in stomacho et in inferiori uentre et consumendi flegmata in eis inuenta et rectificandi stomachum et epatis in digestiuis eorum. **R.** spiritum dyacimomi. spiritum dyambre et dyagalage. an. 3. j. succi albi. 5. fiat confectio in rotulis magnis cum aqua sublimationis calamiti uel bysopi. **C** Unguentum ad eandem intentionem quo uti debet in sero. quoniam uadit ad lectum inungendo a scuto oris stomachi usque ad femur. et oia illa. **R.** olei de aneto. olei lilio. olei albi. olei nardini. an. 3. j. trocisci. de rosi. cinamomi. galage. mastice. cimini. absinthii. squacide. calami aromatici. ameos. an. 3. 5. piperis albi. granorum paradisi. calamiti. an. 3. j. gariofi. 3. ij. resine laudani. ana. 3. vj. cere quantum sufficit. dissolvantur gume in modico ace

to. deinde coquantur cum oleis. et cum infrigidari ceperit addantur spiritus alii. et fiat unguentum bone tenacitatis. **C** Pillule ad eandem intentionem. **R.** aloes abluti. 3. ij. spiritum elec. de baccis lauri. 3. j. reformati pille. xvij. cum elec. de succo rosi. et de eis accipiat una bis uel ter in septimana immediate ante cenam uel collationem de sero. et de eis iterum semel in mense accipiant. v. uel. vij. in aurora. et tarde cibum post ipsas horas sex. **C** Abstineat a leguminibus elixis. ab omni cibo actu frigido et pastilibus. et lacticiis. ab alleo. cepe. porris. raphano. et ab osibus mellitis cibarijs a potu aque et uini paucis. Deo gratias. Amen.

Consilium. 142. De dolore stomachi complicato cum colico et iliaco.

Dolus meus Joannes franciscus aliquando molestat doloribus circa stomachum. et uentrem inualescentibus qui cum considerat puenit a uetositate generata in intestino ilion a materia muco cillagiosa flegmatica et vitrea ibidem congregata. et usque congregat uetositates illa in intestino illo et contingit monoculum intestinum esse repletum fecibus in duratis. tunc uetositates illa cum non habeat aptam viam descensus per inferiora necessario intrinseca sui latione fertur ad superiora. et appellitur ad stomachum et ibidem congregantur in eo dolores tortuosos et extensivos facientes. et si contingit uetositatem illam in substantia sua subtilem esse satis. tunc fracta ipsa ab ipellente uirtute emittitur per superiora per eructationis modum. et tunc alleviatur et abbreviatur dolor. **C** Si autem contingat uentrem esse debilem in expellendo et uetositatem multam esse et grossam. et potentem ad resistendum uirtuti. tunc ibidem congregata et multiplicata facit dolores longo tempore mansuos et fere intolerabiles. **C** Post hoc autem si uetositates in predicto intestino ilion congregatas contingit per inferiora pelli et monoculum et colon intestina a se cibus esse munda. intestino uero inferiori pleno exire necesse est uetositates illas retrocedere et supascendere. et tunc faciunt dolores colicos diu perseverantes et maxime molestos. **C** Propter quod appetit quod dispositio ista est ualde difficilis. ita quod frequenter contingit ipsam esse complicatam ex doloribus colicis et stomaticis. **C** Ex quibus correlarie sequitur. **C** Primo quod hic uir paratus est ad colericam passionem. **C** Sequitur secundo quod ingens periculum minatur ei hec dispositio de apostemate predictarum partium. **C** Sequitur tertio quod necesse est ipsum providere huic dispositioni quam celerius est possibile. aliter corpus eius erit semper neutrum. decidentie frequenter molestatum. huic ergo providendum est secundum quod infra sequitur.

Regatur itaque regimine ex parte ciborum aduersantium aggregationi et generationi flegmatis in predictis partibus abstinendo ab omni cibario frigido et humido. et endiuia lactuca spinachia bleta portulaca crisolocanna et huiusmodi et proprie que cum frigidi. et humidi. uetosabilia sunt et dolorum in predictis membris generatiua. De quorum numero quatuor sunt specialia dolorem in eis efficiencia. ut lac melones cucur. et pira. Item abstineat ab omni cibario actu frigido. Item a cibis pastilibus et a viscosis multum. sicut sunt pisces et proprie elixi et maxime ab anguillis et tincis. Item a cancriis et similibus. **C** Utatur autem cibis calidis et acutis. ut serpillio petrosil. mentha danco. cerefolio salvia roremarino pastinacis caronis et consimilibus. et cappares conditi et carnes salite et caseus salitus notabili falsedine participans bona sunt ei. **C** Item usus aromaticum conuenit ei. Et uinum album colere potentia bene fumosum substantia clarum et bene aromaticum conuenit ei et proprie non limphatum. Si autem quouis modo necessarium esset limphari uinum. tunc fiat cum aqua decoctionis cinamomi subtilis uel cum modico radice galage aut granis paradisi et similibus calidis et siccis subtilis substantie bene penetratiuis et aromaticis participantibus.

De regimine

vo ex pte medicinaz septē occur-
runt sibi necio sibi obseruanda.
Et pma quidē bonū est. ut iste vir in cibis suis utat hoc
puluē saltē qtuor vicib⁹ in septimana. Cuius descriptio. R. x.
granor paradisi galage scis seni. anisi. añ. 3. j. pipis al. 2. lē.
añ. 3. iij. cinamomi elci. 3. j. 5. pulueriscent⁹ et cōmisceantur.
C 2^m pncipale est. q ipse sepe post pradiū et cenam accipiat
rotulā vnā bui^o pfectiōis. R. spērū dyacimini; spērū dya-
cinamomi. añ. 3. j. se. ruthe. 3. ij. succari scōe decoctionis. 3.
iij. cum aqua abintib⁹ fiat confectio in rotulis. iij. 3. C 3^m
pncipale est. ut ipse faciat fieri iunctionē toti spine bis in
die cum surgit de lecto et vadit ad ipsum cū hac iunctiōe.
R. olei de citonij. 3. j. olei nardini. 3. j. 5. croci. 3. vj. scis plā-
taginis seminis acetose et scario. añ. 3. j. 5. san. al. et ru. añ. 3.
j. cere al. quantum sufficit et fiat vnguentū molle. C 4^m pnci-
pale est. ut iste amicus sepe in mane accipiat istas aquas
in aurora tardādo cibū post per 4° horas. R. aque origa-
ni aque calamēti et ruthe. añ. 3. j. aque solide mioris. 3. j. 5.
misce. C 5^m pncipale est. ut vir iste oī septimana semel in au-
rora per borā añ diē nouē horis post cenā accipiat. 3. j. me-
tridaticum. 3. ij. aque betonice et iaceat in lecto per tres vel
quatuor horas: et tardet cibū post ad min^o horis sex. C 6^m
pncipale est. ut ipse utatur in frascriptis pillis. de quibus
omni quinta die accipiat vnā parū ante cenam: quarū de-
scriptio. R. aloes pparati. 3. ij. galbani opponacis armo-
niaci. añ. 3. j. cimini seminis ruthe cinamomi. añ. 3. iij. fiant
pillule cum succo ros. de omni. 3. vj. C Ultimū pncipale
est. ut vir iste super vmbilico suo portet hoc cerotum conti-
nue ibi assistens usqz ad natiuitatē domini. et si caderet per
se faciat ipsum renouari et erit magnum auxilium ad sani-
tatem suā. R. emplī de mucillaginibus. 3. vj. emplī aposto-
liconis. 3. x. dissoluantur cum modico aceti. et fiat cerotum
rotundum sicut nebula et eo utatur ut dictum est.

Consiliū. 143. De quadruplici mala dispositione. v3.
De uehementi pulsatione in fun-
do stomachi percepta. De motu saltuoso cordis. De
febre colliquatua: et est prima spēs ethice. De tractione
iuncturarum ppter exiccationem et duritiē in eis factam.

Quatuor accitū bulus viri sunt
quibus puideri opor-
tet: aliter est ipso. bile ipsū sanare vnq̄.

Primū itaqz est uehemēs pulsa-
tio in fundo stomachi ip-
sius que indubitanter puenit a magno
apate: uel saltē oppilatiōe foris cadente
in pte mesentirion fundo stomachi op-

posita: cui puidēdū est remedio duplici. C Primū est. ut ipe
oī mane in aurora accipiat. 3. iij. 5. aque distillatiōis radi-
cū altee calefacte cū. 3. 5. succari: et tardet pradiū 3. horis. iij.
C Secundū remediū est. ut oī mane per duas horas ante
cibum inungat tota regio stomachi cū oleo nardino calefa-
cto: deinde supponat hoc emplastrum. R. ros. ru. 3. v. spice
nardi: mastice. añ. 3. iij. ciperi: squinanti: calamī aromati-
ci. añ. 3. iij. violard. 3. iij. farine senu greci. 3. ij. 5. florū camo-
mille: semis maluanisci: farine ordeī. añ. 3. x. fiat emplastrū
cum lib. j. mucillaginis: se. linez calidū 3. supponatur reno-
uando ipsum omni die bis diligenter superligatum.

Secundū vo accitū pncipale est motus saltuosus cor-
dis pro quo pcurat cū isto epithimate. R.
aque buglosse. lib. j. aque farfare et cicoree. añ. 3. iij. vini mal-
uatici cyathum. 5. croci. 3. j. spodiū doronicū: ossis de corde
cerui: scis basiliconis: been al. et ru. añ. 3. j. ligni al. sedoarie.
añ. 3. 5. san. al. ros. coral. al. añ. 3. ij. misce: et in hunc liquore 3.
calefactū intingat pānus de grana et bñ expressus: tepidus:
ponat sup mamilla sinistra añ pradiū tribus vicib⁹: et post
cenā duabus: et inter pradiū et cenam sex vicibus.

Tertia vo pncipalis egritudo hui^o est feb. colliquati-
ua que indubitanter est ethice spēs p^o. C Pro

qua vir iste utat lacte accipiēdo de ipso oī mane. 3. iij. cū. 3.
ij. succa. al. et comedat sepe in cibis suis lac coctū et recoctū:
et capiat lac absqz butyro. C Et utat in cibis atriplice ble-
ta: spīachia: portulaca: et qñqz cāris fluuialib⁹: et carnes iu-
uenū aialū pigues cū pūsana ordeī ul de amilo. C Et su-
giat cibaria acuta et salsa: et arōata oīa pter crocū. C Et bi-
bat vinū albū subtile dulcē altera medietate aque buglos-
se lipbatū. Et erit cura marasmodē dispōis ei^o correctiua

Quartū accitū pncipale est nemoz pnatia exicca-
tio: ppter quā dte sūt iūcture: imo fere in
duritiē uerse. itātū q dubitat ualde de possibilitate redu-
ctionis eaz: qm ptes esse scās solidas et duratas cōsūptione
humidi substantiāci ipossibile est humidū fieri. s. humidita-
te substantifica. 2° tegni. Si qd tñ argumētū adhuc spei cura-
tionis manifeste tātū in hoc viro adduci posset sustētare: in
duob⁹ motiūis. Primū est qz dispōis iste nō sunt mltā si
relōgitudine tps. 2^m est qz bi vir adhuc est in etate cōsisten-
tie cōstitur. Cū si regat pueniēter. ut in pcedētī cap declarā-
tū. possibile fortassis erit sī cū restauratione sua neruoz cō-
ctionē remoueri: ipso tñ euitate oēs spēs eūonis humidū sub-
stantiāci et ppe coitū et farmaco 3. oīus usqz. Cū hoc itaqz fun-
damēto neruis ei^o id in duritiē uersis puidat triplici in-
stro. C Primū est hoc. R. olei recētis amigdalaz dul. oli de
sisamo. añ. 3. j. pinguedinis cerui urfi et cassi. añ. 3. 5. pular-
therice. 3. j. squassent sī et existis actu calis iungat tota spli-
na a pñ^o collū usqz ad caudā quater in die nālī leuiter cōfri-
cando. C 2^m vo pncipale est. ut iuncture eius et pedes sepe
lauentur cum aqua decoctionis uel brodio dabaon et est
cassus. et est de remedijs Aui^o 22° tertij. C Tertium vo pnci-
pale si potens est ad expensam. ut sit propinquus macel-
latoribus a quibus accipiat pelles arietis uel castrati uelo-
citer ab animali excoiato et festinanter uestiat membra pre-
dicta pellib⁹ illis anteqz ab eis euanescat calor ab illis ani-
malibus infusus. In istis enī 3. duobus remedijs latet san-
tatis eius remediū ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 144. De preservatione ab oppilo-
nibus et a tensione magna
in stomacho a materia flegmatica in co uentofata.

Eneradus in christo p^o dñs
archidiaconus ec-
clesie maioris Patauine. pro regimine
pseruationis ab euctu oppilonū et tensio-
nis magne in stōcho pueniētiū a mā fla-
tica mucillagiosa vitrea et aqsa. que mae
uētole in stōcho frequēter dolores itēsi-
uos et extēsiuos ibidē efficiūt. modū tene

at in frascriptū C Primo qdē accipiat de istis pillis usqz
ad medietatē mēsis iunij oī 5° die vnā paz añ cenā. Et si cō-
tingeret ipsū pcipe se grauātū in toto corpe posset ex eis acci-
pere. vij. oī fine mēsis vni^o in aurora. et tardare assūptionē
cibi post sex horas. Est aut earū descriptio talis. R. aloes p-
parati. 3. 5. agarici elci 3. ij. cartami polipodij colloqntide.
añ. 3. 5. 5. elci calamēti. añ. 3. vj. salis idi et nitri. añ. 3. 5. cū
succo rosarū forment pille de oī. 3. vj. et pseruent in pixide
cū puluē cinamomi. Et attendat q pōt eis uti toto tpe uite
sue. C 2° vo utat hac cōfectione de qua per totū mēsez maij
semp accipiat añ pradiū per borā. j. 5. rotulā. j. et bibat post
eā qrtā pte cyathi optimi vini albi non dulcis et bñ fumosi.
Et est eius descriptio talis. R. spērū ligni aloes: spērū dya-
calamēti: spērū dyacimini. añ. 3. j. succari al. lib. 5. cū aq mē-
the. fiat cōfectio in rotulis magnis: et coopiant cū folijs au-
ri. Et si uiteret cōfectione ista a medietate septēbris usqz ad
medium maij semper esset ei cōueniens. C 3° vo pncipalr
beat ppe se eluarium hoc. de quo ponat coctear vnū cum
cyathis qtuor decoctiōis clisteris ut sibi dixi. in quo clisteri
ponatur de oleo liliorum al. et anetiz^o pars cyathi pro quo
cunqz. Et elium est hoc. R. benedictie simplicis: electuarij
de baccis lauri: electuarij indi. ana. 3. j. 5. salis gemme. 3. ij.

caste fistule: succari rub. añ. 3. ij. cōterant simul ultimate in mortario et seruet in uase vitro bene cooperto. ¶ 4° pncipaliter attēdat qd si aliquādo sentiret tēsiōē et grauitatē in stomacho et rugitū et motiōē nētositatē post cenā per vnā hōrā supponat stomacho petiā vnā buius vnguētū: que habeat amplitudinē vni^o spāse et calida supliget. cui^o descriptio. R. olei amigdalārū amararū: olei de mētha de origano añ. 3. j. olei nardini. 3. j. 5. mastice spīce sgnātū succari rob. calami aromatici añ. 3. 5. coralloz amboz. añ. 3. ij. resine electe. 3. ij. laudani. 3. v. dissoluant gūme cū modico aceti acuti et in corporent cū. 3. j. cere diligētī cōmixtiōe: et cū fuerint tepefacta apponant species et diligētē incorporent cū alijs et reseruetur in uase vitro bene cooperto.

In cibatione

¶ Vo sua cūter bletas spinachias laetucā endiuā portulacā et cucur. pprie. Et in sūma dimittant oīa fercula barbarā uel aliārū rerū frigidārū et humidārū. Si tñ qñqz placeret accipe de laetucā uel portulaca et cōmisceat eis equalē quantitātē herbarū calidarū: sicut saluiā rosmarinū mētham hyssopum serpillū feniculū petrosilū. melius tñ salutiū esset locuste. i. rā pūgeoli suo tpe: sparagi et cappares. ¶ 2° etiā dimittat usqz ciboz oppilatiuoz: sicut pisciū cācroz et pprie anguillarū et tencharū. piscib^o tñ salitis uri pōr: et lucis nariolis et torentinis et alijs laudabilib^o bñtib^o carnes solidas et paucā viscositatē. ¶ Cūter etiā 3° cibos pastiles et reliqs oppilatiuos et viscosos: ut cutes et neruos aialū et cerebrū et caudaru eorum et uentres in multo usu. ¶ Relinquat etiam nsum lōgū et magne quantitatis cerasoz et fructuū humidoz: et pprie dimittat pira muscata cucu. et angurias: pepones autē et ficus: et vne: et amigdale: et auellane sunt ei conuenientes. ¶ De saporib^o autē landat ei agresta: et succus lymōnū salitōz et arācioz. Usū autē aceti et vini gnatōz dimittat: aut raro de eis accipiat. ¶ Usus vō spērū. ut. 55. piperis: croci: cinamomi: galāgenūcis musca. macis: et similiū placēt.

Pot^o autē ei sit vinū albū colore: substantia subtilē: bñ dyaphanū et clarū: odore suauē: sapore mediū iter dulce et pōticū: qd sit bñ potēs et fumosum plusqz mediocriter: et utat eo puro. Et si fuerit necciā aquā ei cōmisceat: tunc cōmisceat 3° uel 4° pō aque cocte que fuerit de cisterna: uel laudabili puteo. Hec in summa sunt remedia et modus regis meliora que fieri pnt p eo ad laudē dei oipotēis. Amē.

Cōsiliū. 145. De quinque malis dispositionib^o. videlicet. ¶ De tremore vniuersali membrorum. ¶ De motu temulo cordis. ¶ De humorositate et immoderata humiditate in stomacho generata a mala complexionē eius frigida et humida. ¶ De nocumento diminutionis et corruptionis visus. ¶ De dolore spatularum: et spine totius: et crurū: et coxarū.

Quinque sunt dispōnes que remāserūt in nobili viro. Nīcolao trūdo: siue ipsas egritudines: siue accētia noiare uelis. Vidētur tñ oēs ille ab vna radice traxisse pncipiū et ab ea dependē. ¶ Est enī mala cōplō frida et humida stōchi: cordis: et cerebrū ei^o nō parū etiā epati coicata. ppter qd vniuersa eius egritudo frida et humida nēcio in toto resultat. horuz enī mēbroz qtuor predictōrū lapsus nālis siue pternālis toti facilius coicari pōt corpori cū aliōz mēbroz lapsus stōchi epatis cordis et cerebrū cōplonez euertere possit: pp qd facile saluari pnt oīa illa accētia ab hac radice dependere.

Propter malā enī cōplōē cerebrū gñant in eo flegmata mucillaginosa et aqsa: que sine sui fluxibilitate: siue dissolutione a nāli calore in eo facta ppellunt ad neruos motiuos: et ad nuchā: et infundunt in eis. Un ppter illoz flegmatum mollificationē et pōderositatem quas sustētiua potētia: ita qd mēbra fm exigentiā oīe positionis ab eo sustētari nō pnt pueniēter. Et ad subleuādū

et operādū nocumētō puenienti ab hac mala cōplone et multitudinē flatū pueniēti mouet vtrū: et de facto mouet mēbrū ad oīā positiōis oppositiōē ei ad quā mouet materia ista pdicta. ppter qd tremor est morib^o officialis. i. mala cōplō in istis mēbroz pueniēs ppter defectū vtrūis motiue. i. factū a mala cōplone uel mā pdictis. et est defectus ptiū nūādi motū lacertoz cōpar. i. equalis grauitati. i. a mā pueniēti. sicut etiā cōpar vtrū. i. potētie vtrūis inromittēti. i. actua liter mouēti mēbra sua motiue uolūtaria que puenit ab appetitu vtrūis mēbrū aiati monētis mēbra motu cōuenienti. Unde pp hoc mor^o uolūtarij pmissent cū motib^o inuolūtarijs. i. pueniētib^o a mala cōplone uel mā pdictis. pp qd correlarie inferet qd bec egritudo est accētia pueniēs motiue vtrūis: sicut stupor est accētia pueniēs vtrū sensitue. i. sensu tact^o. Et bec diffinitio est pncipis. 2° tertijs. cap de tremore. ubi inqt. Tremor est morib^o officialis eueniēs ppter defectū vtrūis motiue a motu lacertoz fm ptiū uolūtatiē cōpar grauitati cōpari inromittēti sua motiōe motiōē uolūtariam quare cōmiscent mor^o uolūtarij cū motib^o inuolūtarijs: et est nocumētū in vtrūte motiua: sicut stupor est lesio in sensibili. Uide ergo qd tñ nocumētū est tremor capitis brachiorū et aliaz ptiū. hoc enī significat lapsus in cerebro exiēt mēbris mobilib^o coicatis vtrūte motiua et getatiua ledētē lesiōe corruptionis. ppter qd est egritudo seu a ualde parā bñ intellecta et raro bñ curata. ¶ Pro cōplemētō igif hui^o tremoris qui nō bñr alleuiat^o est ut sensus oñdit tria mibi visa sunt sibi cōscribēda remedia. ¶ Prīmū boz est. ut iste vir sepe accipiat in mane. 3. iij. ul. v. lactis actu calidi: et mēdū nucem us. utat etiā in cibis suis. ¶ 2° spāse est: ut sepe utat iunctiōe a collo usqz ad finē spatulaz scā ex oleo isto. R. seīs canapis floz andacochē. añ. 3. ij. olei onfancini. 3. 5. ciamomi electissimū. 3. v. j. bulliat oīa sū usqz ad cōsumptionē medietatis. et ex eo calo iungant loca pdicta actu calo mediocriter sfricādo ea. Cinamomū enīz hēt magnā pprietatē in tremore. ut legit 2° cā. cap de eo. et oleum de seīs canapis. et andacocha electissima sunt in hac dispōne. ut legit ab Aliuicēna 3° cā. fen 2°. cap de cura tremoris. ubi inqt. Et in iunctiōe cūz oleo canapino et de andacocha mirabilem habet proprietatem. et similiter emplm ex ea factuz. i. recentī solūmodo. ¶ 3° vō principale et expū est. ut eger iste semel in septimana in aurora accipiat. 3. 5. sfectiōis anacardie dissolūte cū modico aque rosmarini tepēfacte: et tardē post cib^o boris ad min^o 4°. et eligat anacardia sfectio descripta in 9° Alimāso. cap 7°. Est enī nobilior alteris. et nō dubites de eius caliditate cū scribit qd puocat ilico sudorē et inducit febrē. hoc enī intelligit in frequētia usus eius et quantitate magna et c.

Secundum

accētia huius viri est mor^o tremulus cordis ei^o qui fuit maxima cāoium suarū egritudinū. Cuius qdē cā est mala cōplō et mā pdicta eo mō uerificādo ipsum sicut de aliōz mēbroz tremore dictum est. Et qd bec dispō oīno remota est. propter qd totius corporis vires restaurate sunt. Ideo in hac dispositione non ponam nisi singularia remedia duo. ¶ Prīmū autē boz est ad tollendū egritudinem si recidiuaret et prohibendo aduētū eius ut vir iste semper portet appensum collo suo iacentem super corde suo electissimū smaragdū. Habet enim proprietatē mirabilē in sfortando cor et stomachum etiam. i. sit complexionis frigide et sicce. ¶ 2° vō speciale remedium est. ut vir iste sup corde suo semp portet cerotū factū in hunc modū. ex hoc enim ceroto ab eo portato motus tremulus cordis oīno remotus fuit. Cuius descriptio R. sedoarie carabe ossis de corde cerui been albi et ru. añ. 3. j. folioz et seīs basiliconis macis doronici. añ. 3. j. croci. 3. 5. hyacinti smaragdi et saphiri. añ. 3. 5. margaritarum electaz 3. ij. ligni aloes. 3. j. 5. musci ambre. añ. 3. ij. resine clare dissolūte cum modico aceti et bene colate. 3. ij. caputū rob. 3. j. 5. cere albe. 3. ij. fiat cerotum spericum sicut nebula qd semper sup corde affixū teneat ad huc per spatūz medietatis anni.

Tertium principale accūs bui viri est humorositas et imoderata humiditas in stomacho ei⁹ genita a mala cōplone frida et humida stomachi sui. ppter enī innatū caloris sui debilitatē chilus multū diminute digerit: et crudus et aquosus: qui postea ad stomachū attract⁹ et expulsus grā sui nutrimentū multiplicat⁹ facit in ipso stomacho humiditatis et aquositatis augmentum et mucilaginosē maei q̄ritatē multā que ibidē murtit in flata: et postea descendētia ad stomachū nocumētū augmentāt in ipso maius q̄ erat. ppter qd̄ efficit in stomacho suo circularis regeneratio maei p̄dicta: et tū ppter malā cōplonē cerebri essentialē in eo. tū ppter nocumētū auctū per colligatiōem stomachi ad ipsum et cōuersio: ut legi pōt q̄nta terti. cap. de catarro. et 3.º de partib⁹ aialū. cap. de cura cerebri. Et ex hoc fundamento manifeste cōcludit⁹ causa multitudinis sputaminis in hoc viro. Sequit⁹ scōdo q̄ impossibile est hunc virum absolut⁹ a sputamine illo: nisi rectificetur stomachus et cerebrum. Sequitur 3.º q̄ cura huius rei est ualde difficilis. Et sequitur 4.º q̄ fortassis nunq̄ ab hoc sputamine curabitur: et maxime dum multo utetur coitu.

Propter huius inq̄ stomachi rectificationē quinque describā singularia remedia. Primum quidē de interioribus est hoc. R. cinamomi electi: mastice. añ. 3. j. granorū mirri: hypoglossidos: spodij: coriāndri preparati. añ. 3. iij. fiat oīum per se puluis. deinde miscratur de quo semp accipiat⁹ ante cibū 3. 5. cum modico vini aro. Secundū est q̄ semp post cenā utat⁹ hac cōfectione. R. trocisc. de ros. descriptiōe maiori. 3. j. trocisc. de spodio. 3. iij. cimini torrefacti. 3. j. 5. succari scōdo decoctiōis. 3. iij. cū aqua menthe. fiat cōfectio in rotulis quatuor. 3. Et 3.º est ut alis quando accipiat. s. bis in septimana. 3. ij. aque menthe aromaticæ cum. 3. ij. aque rosmarini: ut supra dictum est. Et 4.º est ut exterius applicet stomacho hoc cerorum. R. laudani electi: resine clare: picis nautalis. añ. 3. 5. gallicæ muscæ. 3. ij. gariofilorū: mastice: piretri: cinamomi: spodij. añ. 3. j. cere quātum sufficit: fiat cerorum bene tenax. Et 5.º principale et propriū gratia mundificationis et confortationis stomachi est hoc. R. pillarū de spēb⁹. 3. j. 5. macis: galange: mastice: coriānd. preparati. añ. 3. vj. cum succo mēthe formentur pilule de omni. 3. vij. de quibus vna omni tertia uel quarta die accipi potest per mediam horam ante cenā non pretermittendo reliqua remedia que iam dicta sunt.

Quartū accūs p̄ncipalē hunc virū molestans et uertens ad se curam est nocumētū 3 visus qd̄ aliqui est nocumētū diminutiōis: eo q̄ obiecta visibilia usq̄ ad distantiā cōsuetā non bene percipit potentia visiva s̄m colores: q̄ritates: sinus et figuras ipsorū. Accidit enim q̄nq̄z nocumētū corruptionis visus: qm̄ videt ei p̄cipere in medio exterius obiecta que nequaquā ibi sunt. ppter qd̄ nocumētū hec corruptio visionis reducitur ad caputulum de imaginationibus: et imaginationibus ipsis frequēter succedit aqua: et aque succedit p̄nūs: qui falsē nominat⁹ cataracta: nisi per ipsum intelligat⁹ p̄nūs per defluxū genitus. his igit⁹ dispositionibus duplici remedio prouidendum esse decreuimus. Et p̄mū hoc est ut post cenā accipiat vnam de infra scriptis pillis. R. aloes epatici infusi in succi feniculi per septimā vna. 3. j. spēp̄iere simplicis pillarū lucis. descriptione lucis in antidotario. añ. 3. j. 5. cū succo feniculi forment⁹ pilule de oī. 3. vj. de his ergo sumat vna per duas horas post cenā. Et 2.º est colliriū hoc de quo singulo die oculis ei⁹. iij. uel. v. iponat⁹ gutta. j. ipso sedēte resupine. Cuius descriptio R. succi feniculi depurati succi celidonie et eufragie. añ. 3. 5. tunc p̄parate. 3. iij. sellis piscis labotib⁹: et est luc⁹ uel uariolus. 3. 5. misce et expositum soliteneatur diu.

Quintū p̄ncipale accūs molestās hūc virū est dolor spatularū et spine totius et crurium et coxarum. Et hūc quidē dolori nō videt⁹ mibi alr cū p̄uisione p̄uidēdū esse q̄ cū rectificatione stomachi cerebri et cordis: de

quibus dictū est supra: et ipsius dolorē remoueri vidi. Et tū instaret dolor in spatulis et spina vngat⁹ cū bacini cōde R. olei de croco de costo de lilij albis. añ. 3. j. castorei pipe ris piretri. añ. 3. 5. croci. 3. j. cere albe. q. s. fiat vnguentū molle et actu calm spatulis et toti spine applicet⁹ ter in die. Et si autē dolor instaret in crurib⁹: tūc eide p̄uideat⁹ cū ablutiōe acti cala ex his spēb⁹ facta. R. eupatorii absinthij assari saluie betonice añ. 3. iij. radicū p̄ncedant. 3. iij. stundant⁹ et incendant⁹ et coquant⁹ in q̄ritate magna aque usq̄ ad cōsumptionē tertię ptis. Itaq̄ p̄dictorū accitū 3 cura felicitabit⁹ auxiliante deo cū applicatione p̄dictorū instrumentorū.

Laucat tū vir iste a cibis humidis sicut blera spinachia portu. cucur. et silij que nunq̄ accipiat nisi in pua quātitate et in usu pua. Melones autē bñ dulces et maturos comedē pōt⁹ nō oī die. ficus autē recentes comedunt ei⁹: et silr vne bñ mature: et amigdale dulces et granata dulcia siue muça et p̄fica: 3 in pua usu. Citet etiā multi aceti usum: sed loco eius comedere pōt⁹ a gressā recētē et salitam. et succum aranciorum et lymonā cōditōrū: siue etiā butyri dimittendus est: sed oleū oliuarum melius est ei. Potus vō eius existat vinū rubēdū uel subrubēdū saporis mediocris nō ualde pōticū uel brusū substantia clarā bene odoriferū et nō ualde fumosum. ego autē tale vinū. cēssi argumēto sumpto a debilitate stomachi et epatis nec vidī cerebro nocere uel nervis: nec aliq̄d efficere nocumētū. Secundū tū si niam sapiētū laudaret ei hydromel: et p̄prie in quo coqueretur cinamomū. Nervis enim cerebro stomacho et cordi solēnter conueniret ad laudem dei omnipotentis Amen.

Consilium. 146. De conualecente a fe. tertia

na nota cui successit uomit⁹

fluxus ventris tētio hypochondrij sinistricum dolore splenis. **Ebris** quaz passus est iste nobilis adolescens de ciuitate Buriæ fuit simplex tertia nota cholera vi tellina genita ex mixtione flatis grossi cū cholera: et fuerunt poris eius solū omni 3.º die affligentes: sicut est p̄prium talibus febribus et erat poris longitudo 16. horarum ad plus uel 18. Accidētia

vō hanc febrem concomitātia fuerunt tria p̄ncipaliter inter alia uerenda magis. Primum accūs fuit uomitus in p̄nº paroxysmū qui 3 laudabilis existat tū uerendus erat: qz superfluous et virtutē debilitans. Secundū fuit dyaria ualde fortis ex materiis spē distinctis omnibus p̄ter sanguinem: qui etiā nō parum timendus erat: qz incidebat in canonē veteris afforismorū 2.º. Egestionēs diuersorū colorū sponte facte malum et. Tertiū accidens et fortis p̄dictis tētio hypochondrij sinistri cū dolore splenis ex corruptione materiæ cholice que aduste fiebat in fe. tales enim materias contingebat cōmisceri melie fecali et attrahi ad splenē tanq̄ ad receptaculum earum. Ex quibus cōplexio splenis corrupta erat: et adhuc est adeo q̄ uerendum est de conuersione dispositionis eius in tympanitē: aut fortassis casus in melācholiā mirachia: qui ambo sunt grandis speculationis et timendi casus.

Propter qd̄ ex p̄dictis inferet oportere regimē eius diligentī speculatione mēsurandum esse. euitādo administrationē ciborū oīū et potū oīū dulciū et uentrosabiliū: et eorū qui sunt apti grossitudine et viscositate sua oppilationes facere et inuentas confirmare. De regimine autem ex parte medicinalium quatuor vident⁹ mibi esse obseruanda saltem per totum presētē mēse. Primum est cōfectio de qua semp añ cenā et añ p̄adiū accipiat rotulā vna. 3. iij. Cuius descriptio. R. trocisc. dyarodō: trocisc. de capparib⁹. trocisc. de eupā. añ. 3. j. pulueris succa. 3. v. fiat cōfectio solida cū aqua sublimationis apij. Et 2.º p̄ncipale quo uti debet est digestiū hoc de quo accipiat saltem omni alterna die in aurora et tardet cibum suum sal-

tem horis quatuor. R. aque sublimationis lingue ceruine 3. liij. aque farfare. 3. j. misce et totus sit dosis vna et calefiat. **¶** 3^m principale est usus hanc pillam de q^o die intermedia scilicet assumptionis digestum accipiat duas aut vnam in intentione agere operationis illar. Cuius descriptio. R. armonia ci mollioris et electi. 3. j. aloes ifusi in aqua cicoree per noctem. 3. j. 5. mastidis. 3. j. croci. 3. j. incorporent oia in simul et fiat pulle ex oi. 3. vj. et accipiantur ut supra. **¶** 4^m remedium spale in quo ualde est confidendum: est usus ceroti cuius materia extēdat super corio facto secundum figuram lunarem et applicet hypochondrio sinistro secundum incellum costarum inferius. Cuius reuolutio pertingat infra umbilicum usque ad os anche et fixus semper in eodem loco remaneat. Cuius descriptio. R. bdelij mollis et subalbidij armoniaci. ut supra. añ. 3. ij. agni casti tamari- sci scolopē. corticū radicū capparoz. añ. 3. j. seminis plātagi nis aristol. ro. oppo. ciperi. añ. 3. j. dissoluant gumme et coquantur predicta cum aceto squillitico: et fiat cerota. ut supra. **¶** Et si ex materia dicte compositionis optaueris facere unguentum molle oia predicta preter acetū squilliticū incorporentur cum oleo de capparibus et de citonijs. añ. et cum sufficiens quantitate cere reducantur ad glutinositatem convenientem et fiat ex eo inunctio predicti hypochondrij ter in die nali. Si autem res videretur prolongari: et ad terminationem non boham reueri oporteret particulariter describi dispositionem et accidentia que remansissent: et tunc compressis considerando uberius prouideri posset ad laudem dei. Amen.

Consilium. 147. De octo malis dispositionibus.

¶ 1^a. De mala complexionē frigida et humida stomachi. **¶** 2^a. De catarro cum multitudine mactū flegmaticarum que multū salse sunt. **¶** 3^a. De frequēti apparitione imaginationū que minantur corruptionem visus. **¶** 4^a. De grauedine lingue ad sermocinandum cum dolore in radice eius. **¶** 5^a. De asmate periodicē eueniente. **¶** 6^a. De multitudine ructuū et rugitu in stomacho et uentre inferiori. **¶** 7^a. De uetositatē in parte inferiori minante bernia futurā. **¶** 8^a. De laxitudine siue debilitate mēbroz omnium ad mortū. **¶** Diuiditur aut Consilium in capitula tria.

¶ De causis dictarum dispositionum: et de complexionē membrorum et totius patientis. Cap. I.

Dir nobilis Damianus de foro iulij diocesis aq legiēsis diuersis egritudinibus et accide- tibus molestas ingenter. **¶** Et p^{ri}mū quidē eorū est mala cōplo stomachi ipsius frigida et humida: quam credo ego magis puenisse ppter excessus regimie sex rerū nō naliū q^{uam} a p^{ri}ncipio g^{ra}uationis: qm nā- lis cōplo ei^{us} recedit a mediocri per augmētū caliditatis et humiditatis: magis tū per augmētū humiditatis q^{uam} calidi- tatis. Nālis enī cōplo ei^{us} uidet esse sanguinea secundum vniuersā habitudinē: eo q^{uod} rubedo in toto repitatur et carnositas aug- mētū hēt nobiliter et mēbra ei^{us} grossa sunt et solida satis et ca- pilloz oluz manifesta est rubedo et est lōgi somni et multitudi- nē spūti et alia supfluitatū hēt cū relijs signis augmētū sā- guinis p^{re}deūb^{us}. **¶** Particularis vō mēbroz cōplo vide- tur se hic taliter: qm stomachus et abūdanti humiditati labo- rat: q^{uod} arguit multitudo salualis humiditatis: tardus appe- tit^{us}: paucitas sitis: uetositatū multitudo cū eructu et uōib^{us}: tē- sione q^{uod} plurima et gurgulationib^{us} in stomacho sepe perce- ptis. uelut cū aq^{ua} aut aer uehemēter pulsus includit^{ur}. **¶** Cō- plexio epatis ad caliditatem notabilē declinat et humiditatem it^{er}ius calidū sit epas eius q^{uod} humidū q^{uod} facile deduci- tur: eo q^{uod} urina eius in tinctura notabiliter eleuatur a gradu citrinitatis intēse usque ad rufedine manifestā: et in hypo- cundrio dextro ipsius caliditatis p^{ri}ncipū tactu: et eius exeu- tia in tinctura notabiliter sunt eleuata et frequēter sitis cum- oris amaritudine aliquāta representatur: et est in eo pulsus magnus uelox. non tamen frequens per se nisi cum mole-

statut asmate ut infra dices: et representat pulsus uelox cum inclinatione ad remissam intensionem et duritiē. **¶** Capitis aut nālis cōplo ad caliditatem et humiditatem declinat intense: q^{uod} apparet ex multis: imo extactu partium eius caliditas cū mollitie representat. **¶** Scōdo q^{uod} multitudo effu- sionis supfluitatū per oculos et aures abūdant absq^{ue} frigiditate cū p^{ri}dictis supfluitatibus percepta: que tū humiditates in sapore suo nullā ut in pluribus excellentiā saporis hēt: q^{uod} q^{uod} sapor saluus in p^{ri}dictis effusionibus p^{ri}ncipat^{ur}: et proprie cū trigit epas cholericū mām notabiliter aquositate sanguinis cōmiscere: ex quibus falsedo in p^{ri}dicta cōmixtione percipitur. Neq^{ue} enim hec falsedo in p^{ri}dictis p^{ri}uenire pōt ex putredine p^{ri}dictarū mactū. Neq^{ue} etiā ex adustione earum: vñ enim in eo signum putredinis et adustionis sufficiens demon- stratiū nō uidet^{ur}: si q^{uod} bñ cōsiderat: quare predicta falsedo p^{ri}ouenit ex mixtione pauce cholere et uaporis cū multitu- dine aquositatis sanguinis et flegmatis: hui^{us} sermones col- ligēdi sunt p^{ri}ma p^{ri}mi. cap^{itulum} de humoribus in facto cause ibi. **¶** Omnis enim falsedinis cā rē. Multa aut signa humidita- tis cerebri et caliditatis eius excessiue hic adducere potuissē- sem. sed hec uident^{ur} sufficere. **¶** Cōtra: q^{uod} in capite eius mul- titudo capilloz ruffoz: qui etiā sunt grossi et solidi satis rep^{re}- sentat^{ur}: sed hec arguit cerebrū calidū et siccū: eo q^{uod} multitu- do capilloz arguit multitudinem uaporū qui sunt materia ipsorū et generant^{ur} per adustionē. ut patet septima quarti in exordio. Capillus enī nascit^{ur} ex uapore fumoso rē. **¶** Huic motiū dicēdū est. q^{uod} h^{uius} māliscāusa capillorū existat uapor p^{ri}dictus: ipsa tū p^{ri}ncipaliter eleuat^{ur} a toto corpore inferiori et recipitur in caput tanq^{uam} in caminum totius: et propter hoc q^{uod} cerebrū est amplius humidū q^{uam} calidū. Id refrāgunt^{ur} p^{ri}dicti uapores. p^{ro}pterea q^{uod} et si capilli sint multi: q^{uod} uapor est multus: et sint rubicūdi: q^{uod} vniuersa cōplo et similiter par- tialis cerebri cōplo est calida et uapor assimilatur nature san- guinis abūdanti in eo: ideo tanta in capillis tinctura consi- stit: et q^{uod} uapor ille notabiliter humidus est. id refrāgit siccita- tem que soliditatis et grossitudinis capilloz existeret causa per se. Unde et pluri sunt in eo capilli: propter humiditatis augmētū sicut solidi fierēt et crispī p^{ro}pter augmētū siccitatis. **¶** Amplius caliditatem et humiditatem cerebri arguit facilitas et p^{ro}mitudo in opationibus interiorib^{us} cerebri: eo q^{uod} uir iste bene mobilis est in opationib^{us} et imaginationib^{us} et me- moratiua: sicut etiā exteriorū sensuū opationes oino caliditas et humiditatis ostendunt uelut humorositas oculorum et auditiue potentie diminutio p^{ro}ueniens ex infusione mi- ringe auditiue ab humiditate multa facta. Et gustus etia^z aliquanta diminutio propter predictam causam: et odoratus remissio et organi tactus mollities actualis. que ex aug- mento humiditatis p^{ro}ueniunt: ut dictum est. **¶** Et ex eis- dem uere signis apparere potest q^{uod} cordis complexio natu- ralis ad caliditatem et humiditatem declinat. Non enī uir iste est iracundus uel furibundus multus: et pulsus hēt ma- gnum et uelocem cum organi mollitie representatum: et per- ctus eius tactu humidum et nudum pilis percipitur. ut tan- genti patere potest. **¶** Ex quibus omnibus in vna cōgrega- tionē reductis apparet q^{uod} complexio eius humida est et cal- da: cū maiori tamen humiditatis q^{uam} caliditatis augmētō. **¶** Ex his iterū bene consideratis facile inuenire potes cau- sam omnium accitium que in ipso perseverant: quin ut in pluribus molestatur catarris per palatū et nares expulsis. **¶** Secundū vō accidens est multitudo materierum fleg- maticarum que multum salse sunt. **¶** Tertium accidens est frequens apparitio imaginationū que minantur ei cor- ruptionem visus. **¶** Quartum accidens est lingue graue- do ad sermocinandum cum aliquali etia^z dolore in radi- ce eius apparente. **¶** Quintum accidens est asmate perio- dici non debilis euentus: imo molesti. **¶** Sextū accidens est multitudo ructuū et rugit^{us} in stomacho et in uentre inferiori. **¶** Septimū accidens est descensus uentositatū ad mēbro

genitalia que minantur eidem futuras herniā. ¶ Octauū accis est membrorum motus laxitudo uel impotentia: aut debilitas ad motus exteriores uel exercitia.

Quorū oīum accitium facile assignari pnt cause: ut nunc sequit. Mala enim complo mālīs excellēter humida cā est multiplicandi flegma in cerebro. qm̄ humiditas maior q̄ opz debet corpus reddē frigidū q̄ opz: et pprie cū fuerit excellēter aucta. ¶ Siue igit̄ augmētent humiditates in cerebro per viā idigōnis: siue etiā a residuo corpis per modū euaporatiōis: uel deflux⁹ in cerebro multiplicent cū uirtute expulsiua ad sui educationē excitet: necesse est predictas mās aut expelli per palatum: et ecce catarrum. ¶ Aut expelli per nares subtiliores hūiditatu3 ptes: et ecce corica satis acuta ppter falsedine māez. ¶ Uel ps bax materiaz ad organa audit⁹ expulsa obtusuz reddit auditū: pp infusione organi p̄dicti. ¶ Aut vō per inferiores ptes neruoz et exteriores. ps aliq̄ ad oculos ppulsa faciet mollificationē oclorū que iā nōbīl in eo inuaderadeo q̄ palpebrarū extremitas ab eo coopis fm̄ magnā pte. ¶ Cū aut̄ bax mārū nāpores spūi visibili cōm̄scēt potētie visive repūāt colores et mor⁹ fm̄ dispōnes uapoz: ita ut idē q̄nq3 imaginē uarietates colorū figuraz et motū in aere apparētū: que tū nequa q̄ in aere inueniunt vñ visio corrupta reddit: ut clare colligi pōt 3° tertij. trac. 4° cap de imaginatiōibus dū in qt. Imaginatiōes sunt colores qui sentiunt visu: ac si eēt imixti aeri et cā in eis est statio rei nō pūte iter glacialē: et inter ea que uident: lege ibi qz sermo subtilis est. Un̄ ex his facile saluari pōt eū q̄ catarrorū et multiplicatio māerū p̄dictarū et corruptiōis visus que sunt tria p̄ma accidētia supi⁹ tacta. ¶ Post hec aut̄ cōplādū est q̄ si mā per palatū et vias alias deferat ad linguā: et in oculos mouētes ipsam: tūc phibet eius ueniēs mor⁹: qui necessari⁹ est ad bñ sermocinādū. ut colligi pōt 6° tertij. cap p. Et si mārē tales in fundant musculis et substantie lingue: tūc poterūt ibidē dolorē efficē per modū soloniō p̄tinitatis extēsiue noiāte: aut per modū subite alteratiōis. Et ex his appet uisificatio q̄rti accitis p̄acti. ¶ Pari etiā rōne uerificat accis q̄ntū q̄ est anhelit⁹ nō cumētū pueniēs aut a descēsu p̄dictarū māerū ad pectus: aut qz p̄dicte mārē oppilāt vias trāsīt spūs aīalis quo moreri debēt organa anhelit⁹. sit aut̄ motus pectoris p̄tiaz aīalis fact⁹ a spū motiuo a cerebro ad pect⁹ delegato. Partim vō sit nālis denoiat⁹: eo mō quo motus cordis et arteriarū nālis denoiat⁹ a sapiētib⁹. ut pōt colligi x^o tertij. cap de anhelitu. et 3° colliget. c^o de eodē. Et itez nō cumētū in anhelitu: in hoc viro per colligatiōem in hoc euenire pōt a stōacho. et credo ip̄z ut in plib⁹ hoc mō euenire: pp mās uel uētositates in stomacho aggragatas que cōprimūt dyafragma imēdiate et alia organa anhelitus secundario et imēdiate magis. ¶ Sexti vō accitio. s. multiplicatiōis ructuū et māez in stomacho cā est mala cōplo hūida iā p̄dicta per viā idigōnis ledēs stōachū: et est talis hūiditas subiectiua cā gñatiōis uaporū et uētositatū: ex quibus a uirtute ppulsiū hinc inde accidunt rugitus et toriōnes in stomacho iā p̄dicti. ¶ At vō in sup ex p̄dicto fundamēto deducunt uētositatū in inferiori uētre cā multiplicatiōis et descēsus earum ad inferiores partes violēter facti in eis ab expellēte uirtute: et cōgregatiō in inguinib⁹ apud femur. Un̄ existis parat⁹ est ad herniā. i. rupturā inguinālē: ut iā fortassis icidit in eā. ¶ Lassitudines aut̄ iūcturaz et impedimentum in motu uel exercitio puenit ex humiditatibus iam p̄dictis mollificatiōibus et relaxantibus lacertos et chordas iūcturarum et ligamenta per que motus in eis compleri debet. ¶ Ex quibus liquide apparet que sit p̄ncipalis viri bñtus egritudo. Est enim mala cōplo frigida et humida: que tū ampli⁹ ledit ipsuz per augmētū humiditatis siccitatis: ut supi⁹ declarātū: que etiā mala cōplo associat sibi octo accitia supi⁹ declarata et nerend⁹ satis. ¶ Propter qd ultimo cōcludit q̄ opz virū istū multum esse sollicitum in regimine sue dispositionis: aliter non

solum periculo: sed ingentibus periculis oīno est paratus. ¶ De regimine huius dispositionis per administrationes sex rerum non naturalium. Cap. ii.

Utrum iste oīno caueat ciuitatē et locū habitatio uis que sunt humida ualde et agrū decursib⁹ ppinq̄ uel accitālr humida anti quoz edificiorū uel testudinalib⁹ reuolutionib⁹ cōposita. Et locus habitationis ad caliditatē et siccitatē notabilē elenēt: excellētī tū esse debet ad siccitatē q̄ ad caliditatē iclinat⁹. Et si nālī bēri nō poterit rectificetur ad exiccādū cū lignis lauri cedri iunipi abietis et cōsiliuz. Aut suffumiget ei⁹ camera cū thure sandaraca colosonia laudano storace ligno aloes et psilib⁹. Aut cū hoc cōposito qd est solēne. R. masticiā laudani aspalti thuris ligni aloes terbetine resine siccaz. añ. 3. 5. storacis calamite. 3. j. puluerigentur omnia: et de his camera eius suffumigetur.

Pro regimine vō motus et getis effugiat oclū quantū pōt: imo pedestre exercitiū ieiuno stomacho factum sibi ualde cōueniens est: ut frequens ascensus et descensus per vias monticulosas: et exercitium etiā gradario equo factum et super assumpto cibo non est eidem cōueniens.

De tertia re nō nālī diligēter aspiciat q̄ repletionē a cibo et potu effugiat: imo nunq̄ cōmedē debet ad saturitatē cōpletā: sed reliquīs aliquātē famis uel appetitus in stomacho remanētibus cibet. Et summo pe caueat q̄ cibū optimā masticatione p̄terat anteq̄ deglutiat. Nā odit vitā suā qui cibū sine optimā masticatione deglutit. 3° p̄mi. cap de regimine sanitatis per cibuz. ¶ Silr et potū mēsurate et bñ p̄tū accipiat nō semel in multa quātitate et impetuose deglutiens: sed parā et partitione discretā: ita q̄ in stomacho nō defluctuet. Deterior enī cibatio est que stomachi granitatē et tēsiōē efficit: sicut deterior potu u3 est qui in stomacho fluctuat et discurrit. 3° p̄mi. ubi supra.

Eius vō mēsurā dormitiōis debet esse ut nō dormiat imēdiate post cibū: imo trāsire p̄mittat horas duas: ut cib⁹ et pot⁹ in stōcho cōgregati a calore nālī uentius elaborent. Cū enī cib⁹ in stomacho reperit in motu et dormit multā grossas et q̄ plurimas uentositates in capite multiplicat. ¶ Mēsurā igit̄ somni in eo esse pōt q̄titas vij. u. l. vij. horarū. ¶ Neq3 p̄curet in die dormire si potest: aut ualde pax: et q̄lrcd q3 tringat semper dormiat capite nōbilitē elenato: et oīno resupinā fugiat dormitiōē: qm̄ resupine dormire p̄parat ad apoplefiā frenesim et incubū et p̄p̄ in hoibus caput repletū hūitib⁹: sic in ipso uisuz est. Meli⁹ aut̄ esset ei supra uētre dormire q̄ supra spinā: et pprie in dormitiōe scōa. Nā p̄ma dormitiō ip̄m magis p̄parat ad cursum matererū ad oculos que omnino in eo euitari debet.

Regimen vō per aīe accitia itelligēdū: ita q̄ oīno vitet passiones aīe per quas uehemēs et uelox motus in humorib⁹ et spiritibus accidē possit: et in summa mansuetus esse debet in omnibus passionibus aīe tales enim extenuant et mutant corpus ab ea que fm̄ naturam est consistentia. 3° regnī. cap p colligendū.

In qualitate vō ciborū et potū ita p̄cedat. Qui tet enī cibaria oīa actu et potentia humida uelut bletas: spinachiā: portulacaz: cucur. citrul. et psilia que accipe nō debet nisi in quātitate pauca. ¶ Secūdario euitet cibaria oīa: et pot⁹ bñ et ualde uētosos uelut lac et fruct⁹ oēs orarios. i. parū durātes ppter excessiua eorū humiditatē: et qz multū euaporāt ad caput: nihil aut̄ magis naporosus est q̄ fruct⁹. ut 6° tertij. cap de catarro colligendū. ¶ Silr euitet mellita oīa cibaria et odita cū sapa. effugiat et uini dulcis usuz et p̄p̄ qm̄ est recēs et nō bñ defecatum. ¶ Euitet 3° pastiles cibos uel lagana et silia: uelut nervocutes pāntelos et vinctuosas aīaliū ptes oppillonuz effecti uas. ¶ 4° etiā effugiat acuta cibaria oīa et uēto3a simul: uelut alleum cepe rapbanus cruca bulbus et salsamēta oīa: et

propter multo usu: 13 salsa in q̄tate panca sunt ei iuuatiua. **¶** 1 reliq̄s aut cibor̄ z potuū sp̄b̄ licētiā h̄ie pōt suo mō z pp̄ie utēdo cū cibarijs sp̄b̄ que digestiua eius adiuuant z corroborāt z q̄litates frāgūt z mās cōsumūt z humiditati. bus uenienter aduersant: uelut origanū ciminū anisū dau- cus mētha serpillū saluia fenī. petro. apīz sparagus cappa- res triū sp̄rūz pip̄ cīniber cīamomū gariolili macis nux- muscata. Nullū cibariū debet eē denudatū ab aliq̄ eor̄: z p̄- p̄ie mace gar. cīnamo. pipe fenī. serpill. mētha z rosmario.

¶ **De regimē** hui⁹ dispōis z accētū d̄sequētū ipsam per administratiōē instrorū medicinaliū. **Cap. iii.**
¶ **De regimē** hui⁹ viri per medicinalia mīto z acurato p̄cessu idigeret satis: q̄ mī ea que generalr administrari debēt cōuenienter ad- bibita fuerūt ei miorādo mās dīgerēdo eas era- dicādo z diuertendo. Ideo ab istis videoz satis excusat. **¶** Quare describā soluz purgatiōē quā credo ei cōuenire debere in autumno z uere futuris. **¶** 2° vō ad hu- miditates z uētositates capitis cōsumendas z euacuandas quedā describā cōposita uenientia. **¶** 3° vō ad imagiatiōes appropata describā. **¶** 4° dispositiōib⁹ lingue aliqua tāgāz utilia. **¶** 5° ad nocumentū in anbelitus ipsius prouidebo. **¶** 6° nō nulla tāgam stomachum rectificātia z cōfortātia. **¶** Septimo uētositates a uētre excludentia remedia tāgā. **¶** Octano vō ad berniā uētosam z intestinales aliq̄ utilia memorabo. **¶** Nono experta quedam ad lassitudinem to- tius corporis z iuncturarum succincte percurram.

¶ **Itaqz pro** p̄ huius capli pte a decima mēsis se- ptēbris usqz ad finē eius accipiat hāc minoratiuā eūonē. **¶** Rx. pillularū cochiāz de iera cōposita. añ. 3. 5. reforment pillē. vij. cū electuario de psilio z exhibeā- tur de mane z post eas dormiat hora vna: z hora quinta post assellationes accipiat cyathū vnuzaque cale decoctio- nis succari: z sexta hora sequēti cibū accipiat. **¶** Sequēti vō mane immediate accipiat in aurora digestiūm boca- lidū: z ipm cōtinuet. vij. diebus. **¶** Rx. oximellis compositi sy- ru. de sicados. syru. de cala. añ. 3. 5. aque fenicali betonice absinthij. añ. 3. 5. misce. **¶** Nono vō die sequenti accipiat hoc elnariū cūz vino actu calido dissolutum. **¶** Rx. eluarij in- di. 3. vi. z bibat ut supra: z post ipsūz fiat oia que post mino- ratū sunt scripta debere fieri. **¶** Si vō diebus qbus assu- mit digestiūm uēter eius esset stipticus: tūc oī die paz añ cenā aut saltē oī alterna die accipiat vna: z de pillis infra di- cendis. Et si quis propter reliquias estiuē calitatis timeret calitatē predicti digestiui: tunc partiant aque sup̄ascripte: z sic earum vna medietas ex aqua endiuie uel cicoree.

¶ **Pro** purgatione vō in uere ad mīta accipiat mī- noratiuū boc. **¶** Rx. pillaz de colla. 3. ij. pillaz feridaz. 3. ij. reforment pillē. vij. cū sy. de calamēto z exhibe- antur hora z ordine in minoratiūo superiori obseruandis. **¶** Sequēti aut die sumat hoc digestiū. **¶** Rx. syr. cōpositi ace- tosi mellis ros. syru. de calamēto. añ. 3. 5. aque sublimatio- nis ireos z eupatorij. añ. 3. 5. misce z fiat ordine assigna- to: z hora superius in autumnali. Et si stipticus esset dieb⁹ illis accipiat de pillulis supra nominatis. **¶** Post. vij. uel viij. dies assumpciōis predicti digestiui purgetur cūz istis pillulis. **¶** Rx. pillularum de agarico: de iera composita z co-

chiarum. añ. 3. ij. reformentur pillē. vij. z accipiant r hora z modo in superiori purgatione obseruandis.

¶ **Secda** pars p̄ncipalis hui⁹ capli ponit regimē catarrī. **¶** Et p̄mo quidē p̄seruatiūz in t̄e interpola- tionis administrādū. **¶** Scōdo vō curatiū obseruādū: p̄e quo mās defluit z iam defluxit. **¶** Prīmū quidē regimē cō- plet per uenientē mēsuram sex rerūz nō nālū: de quibus dictum est in p̄cedēti cap. **¶** Secūduz vō regimen cō- plet multis instrumētis. **¶** Quorū primū est etiāno vniuersalis de qua dictū est. **¶** 2° est particularis a capite cūcuz istis pillis: de quibus accipi debet vna ter in septimana. ita q̄ vna accipiat immediate ante cenā. 2° vō per duas horas post cenā quarū descriptio est hec. **¶** Rx. aloes epatici elci. 3. j. agarici tur- bit bermoda. añ. 3. ij. mastice. 3. j. cīci. spīce ameos cala. li- gni aloes. añ. 3. j. salis indi. 3. ij. puluerigent oia: z infundā- tur in succo maiorane z cicoree añ. 3. j. aque iris. 3. j. 5. de in- de bene cōquassent z exponant solī usqz ad assumptionem succorū. deinde itez renouent liquores z exiccētur. z itez 3° renouent. De massa aut illa fiat pillē pro oī. 3. j. quaz usus sicut dictū est. Et cōferunt etiā be pillē in p̄seruādo a gen- ratione mās catarricantis. **¶** Tertiū instrūm abscissiū cat- rari est puluis iste: de quo aspergat caput a p̄ncipio cō- missure laude usqz ad finem sagittalis. **¶** Rx. ligni aloes. 3. j. sādace garī. mastice coralloz ru. añ. 3. j. ros. laudani gra- norum mirti. añ. 3. ij. puluerigentur omnia per se z cōmis- sceantur. **¶** 4° instrūm est diuersiō mās: z fieri debet cum ligaturis super canillis pedū z super genua: z apud ingui- na z uersus p̄ncipium adiutorij sub humero cum ligatu- ris constrictis usqz ad aliquem dolorem perducenibus. **¶** Similiter diuertunt materie cū fricationibus f̄dictarū partiū. **¶** 3° cū rubificatiōibus earū z uescatiōibus aq̄o- sitatē educētib⁹. **¶** 4° cū hētosia natib⁹ z spatulis admini- stratis. **¶** 5° cūz puocatione emorroidarum z esset felicioz diuertēdi modus. **¶** 6° cūz s̄m̄ia cephalice dextre manus cūz extractione sanguinis. iij. uel. iij. 3. **¶** 7° cum gargaris- mate facto cum. 3. j. oximellis squillirici. 3. j. aque iris. 3. j. 5. aque maiorane inuicem calefactorum. **¶** 5° p̄ncipale in- strūm est cū exhibitione huius pot⁹ in sero dati cū. 3. j. aque maiorane. **¶** Rx. dyairis. 3. j. elarij de thure. 3. ij. misce. **¶** 6° in- strūm est ut oī q̄tra die per duas horas post cenā dentur pa- tiētī. 3. ij. auree alexadrine cū modico aque maiorane cale- facte. **¶** 7° instrūm catarrorū abscissiūz est rectificatio regi- minis sex rerū nō nālū inclinatarum ad exiccationēz. z de hoc quidē superius modus expeditus est.

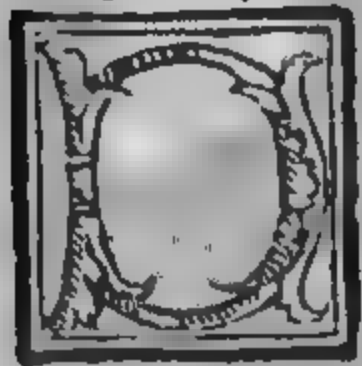
¶ **Tertia** pars huius capli iā uidet sufficienter expedi- ta per ea que in regimine abscissionis catarrī sunt scripta z p̄seruationis ab eo. ut in p̄cedētib⁹ duab⁹ par- tib⁹ uideri pōt. Ut aut huius capli pars tertia p̄ncipalis cō- uenienter expediat recurrēdū est ad ea que de abscissione ca- rari sunt scripta. **¶** Ad imagiatiōes etiā solēne remediū est boc etiā exptū. **¶** Rx. fellis piscis saboti. i. lucij. fellis piscis solaris z sturionis recētis: z p̄pe in fluminib⁹ iuēt. añ. 3. 5. aq̄rū eufragie maiorane feniculi z celidonie. añ. 3. j. antimo- nij subtilissime puluericati. 3. j. ligni aloes seīs ruthe mar- garitarū subtilissime trita. añ. 3. 5. vini riboli. 3. j. oia subti- lissime puluericata misceant cū liquoribus in uase vitreo bene obturato cū arḡ lia: z post q̄ steterit ad solē. 11. diebus: tūc ex eis bis uel ter iponant oculo gutte due mane z sero añ cenā z teneat oculos per octauam partem bore clausos. **¶** Ad olificationē aut z extēsiōē cutis palpebrāz cōfert fre- quens usus huius collirij de quo predicta cutis sepe balne- tur sine impositione in oculū. **¶** Rx. coriādrī granorū lenis z mirti. ros. balaustrā. añ. 3. j. cōq̄nt in lib. 7. que usqz ad cō- sumptionē duarū partiū. huic igitur liquori collato miscē- tur amili. 3. j. thuris sandace hypanthidis. 3. j. 5. el memuc. añ. 3. j. 5. tūc preparate. 3. j. 5. z utatur ea ut predictum est.

¶ **Quarta** accūs fuit lingue granitas. z huic quidē accūs subueniri debet bis trib⁹ remedijs

De rebus aut medicinalibus quibique videntur
mibi ab eo observari debere. ¶ Pri-
mū est qd vir iste adueniēte mense septembri circa medie-
tatem eius purget per istū modū. Rx. cassie fistule de nouo

preparate cū aqua cicoree. 3. j. reubar. elci. 3. 5. spice nar. 3. v. accipiat ipsum cū aqua lactis capni uel cū aqua ordeī cala paz dormiēdo post ipaz: z tardet cibū boris ad min^o qnqz. ¶ Sequēti die accipiat aque lactis cyathū vñd aque absinthij. 3. ij. misceat totū z calidū bibat per sex dies cōtinuos. ¶ Septima vō sequēti purget per hūc modū. R. pillaz de reubar. pillarū de iera maiori. pillarū aureoz. añ. 3. j. z fiat pille. vii. cū succo ro. z recipiat eas hora pscripta obseruādo cōditiones que obseruari debēt post cassiam p̄dictaz. ¶ 2^m principale est ut iste vir itez purget in uere futuro per istuz modū. R. eluarij idieluarij de psilio. añ. 3. ij. accipiant hora p̄dicta cū modico vini calefacti circa. x. dies mēsis martij usqz ad finē ei⁹: z ob̄uet cōditiones dictas in alijs solutiuis. ¶ Sequēti vō ole accipiat hoc digestiū hora p̄dicta: z cōtinuet ipm. vj. dieb⁹. R. sy. cōpositi acetosi mell^o ro. co. añ. 3. j. 5. aque absinthij lupullox endiuie. añ. 3. j. misce z accipiat calidū. ¶ Septia vō sequēti die purget cū hoc. R. pillaruz de agarico pillarū cecbiarū. añ. 3. 5. forment^o pille cū succo ros. z faciat post hāc medicinā ut dcm̄ est de alijs. ¶ 3^m instrumentū mediciale est hoc. R. aloes p̄parati cū succo endiuie. 3. j. masticio. 3. 5. sgnāri spice assari. añ. 3. vj. reubarbari elci. 3. j. dyagridij. 3. 5. salis niri. 3. v. forment^o pille cū succo ros. de oi. 3. vj. de qbus qñ vir iste accipiet syropos suos accipe p̄ot oi⁹: sero paz añ cenā. z toto tpe anni uti p̄ot eis accipiendo vñā p̄dicta hora oi⁹ qnto die: z pprie qñ ueter ei⁹ nō est bñ lubric⁹. z si p̄cipit gūitatē in stomacho semp accipiat eā paz añ cenā ut dictū est. si aut p̄ciperet grauitatē in capite accipiat ipsaz per horā vñā post cenā. In istis enī pillulis clausa est v̄tus p̄seruationis z cōseruationis sanitatis eius. ¶ 4^m vō istū est ut vir iste utat cōfectionē ifrascripta z p̄pe in dieb⁹ caloris. R. gnoz p̄nearū z fisticoz mādatorū. añ. 3. j. spodij coral. al. macis. añ. 3. 5. cinamomi. sandaloz amboz. añ. 3. j. se. endiuie cuscute. añ. 3. 5. succa. al. lib. 5. in fundant fistici z pinee per tridū in vino citonioz p̄calefacto: deinde ultimate p̄terant: coquant^o cū succaro z in corpore turz: fiat cōfectio in formulis magnis. Et utat hac cōfectione añ cibū z subito: z p̄pe qñ eis addit pul. margaritaz. 3. j. ¶ 5^m instrūm est hoc. R. doronici beē al. z ru. florū bora z. z buglof. cōficū citri. se. basiliconis. añ. 3. 5. byacii smaragdī saphiri margaritaz. añ. 3. vj. folioz auri. numero. ij. maiorene mellisse floz rosinarini. añ. 3. ij. croci. 3. 5. fiat oīz per sepuluis: deide cōmisceant^o z suant in sacculo quadrāgulato de sindonē retorta z p̄otet ipsum cōtinue sup sinistra mamilla adherētē: z aliqñ exiccet ab humiditate sibi ifusa. Hec enī instrūmēta summi saluatoris interueniente gratia integre sanitati restituent hunc virū z ut apparebit mediocriter impinguabitur. Ad laudem dei.

Consiliū. 149. De mala complexionē frigida z humida stomachi cum nocumēto principalium membrorū ut cerebri z cordis complicata.

Dispositio aut nobilis viri cognati spectatissimi domini Angeli parū difficilior est. Est enim lapsus etati z cōploni hui⁹ viri z oriū: z est cū nocumēto p̄ncipaliū mēbroz ut cordis z cerebri cōplacatū. Quod si p̄seueraret minaret ei dispōnes: quas utilius est silētio pertransire q̄ scribere.

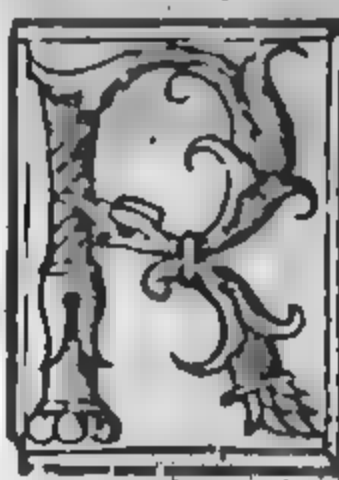
Itaqz vir iste p̄caueat sibi ab usu lacticinoz ciborū z a brodialibus pinguibus z carnibus z silib⁹ ab usu caulidū z leguminū oīum: z fugiat usuz pastiliū ciborū z pistiū oīum maxie eltroz: z euitet sum mopere res acutas multa euaporatiōe suā caput replētes fumis z nērositatib⁹ acuitatē bñtib⁹: quoz exēplū est cepe alleū raphanus sinapismū porrū z silia: z dimittat vina fumosa omnia z proprie dulcia grossa z turbata. ¶ Et effugiat etiam laboriosos motus oēs ut equitandi currendi post cibum. ¶ Et similiter euitet motus laboriosos animales: ut furia iracundia: per que oia fortis z uelox in spiriūb⁹ z humorib⁹ z or

ganis interioris sensus ponat motus. Et de numero boz est etiā coitus multus: z decubitus cum capite decuruo.

His obseruatis circa septimū uel octauū diē mēsis ap̄lis fiat sibi vno mae flōmīa de saluatella dextre manus posita inter anulare z auricularē digitos: z erantur sanguis. 3. saltē. v. uētre p̄us molli exite nāliter: aut per aliquā pillulā añ cenā aīcedētē assumptā. ¶ P̄missa hac flōmia in mane imēdiate sequēti soluat uēter ei⁹ cū istis pillis R. pillaz aureaz: z de iera cōposua. añ. 3. 5. boni ponderis forment^o pille. vj. ul. viij. cū eluārio succi ro. z accipiant i aurora z tardet p̄adiū. vj. boris p̄mittēdo in hora qnta cyathū vñd aque calide cū succaro cocte. ¶ Sequēti vō die in mane per tres horas añ p̄adiū accipiat rotulā vñā hui⁹ cōfectionis sine aliquo potu: aut bibēdo post ipsaz cyathū medid aque distillatiōis cuscute uel cicoree: z hāc cōfectionē cōtinuet ad min^o dieb⁹. xv. ¶ Est aut hui⁹ cōfectionis descriptio talis. R. sp̄rū dyarodō: trociscoz de viol. z de spodio. añ. 3. c. succa. al. 3. iij. cū aqua cicoree: coquant^o succarū: z fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. ¶ 3^m p̄ncipal^o oī sero a tpe. facte enōnis de pillis ifrascriptis paz añ cenā assumat pillulā vñā: erit ei utilissimā si cōtinuabit eas per totū mēsez ap̄lis. q̄rum descriptio est hec. R. aloes abluti. 3. 5. agarici elci. 3. j. dyagridij. 3. 5. masticioz cingī. añ. 3. vj. forment^o pille cum succo ro. de omni. 3. vj. z p̄seruentur in p̄xide in loco sicco. ¶ Si autē aliud superueniret scribat z parabo sibi remedia fortiora. Ad laudem dei amen.

De cgritudinibus epatis consilia sequuntur.

Consiliū. 150. De debilitate epatis post dyarriā z dissinteriam: z de ulceribus in tybia z de dolore z tumore tybiarum.

Egimen quo uti debet vir in armis expertissimus. Scherfonis de senis. op̄zeē biotitū ita ut respiciat debilitatē ei⁹ que remāsit ei post dyariā z dissinteriā que p̄pessus est: s̄l̄r etiā oportet respicē debilitatē que remāsit in iūcturis eius cū aliquāto dolore: z aliqbus ulcerib⁹ in tybia ei⁹. lz sup̄ficialib⁹ que oia in eius crure cōsecuta

fuēūt uehementem frigiditatē ab aquis im̄p̄ressam qbus ifnuse steterunt tybie sue tpe furtiue subuersionis ciuitatis neronenis. Anno. 1439. mēsis nouembri: quibus omnibus puidendū est: urnūc sequit^o. ¶ Et primo quidē abstineat a cibis pastilibus lacte z lacticinijs z multo usu pisciū: z pprie eliox: z effugiat usuz ciborū acutoz ut salford nota biliter aromatū sinapis eruce ficuū siccarū z nucū z buiūf. modi. ¶ Euitet etiā cibos lenitiuos z lubrificatiuos ut sūt spinachia blete malue viole mercurialis z caulium: z pprie non bene coctoz. Item euitet usum aceti ualde acuti. ¶ In potu vō utat vino rubeo cōuenientis saporis claro medio cris saporis sine aqua: aut cū pauca aqua limphatum.

De rebus vō medicinalib⁹. p̄ ppter epat utatur hac cōfectione de qua oi manē añ cibū accipiat rotulā vñā. R. sp̄rū dyarodon. sp̄rū triasandalorum sine cāphora amborū descriptione Nīco. añ. 3. j. suc. albi. 3. iij. fiat cōfectio cū aqua cicoree in rotulis. quatuor. 3. ¶ 2^m instrūm est q̄ utat istis pillis. de qbus accipiat oi qnta die vñā parū añ cenā dimittēdo cōfectionē tunc z poterit eis uti toto p̄nti anno usquequo bñ sentiat se fortificatuz z alleuiat^o: q̄rū descriptio. R. aloes p̄parati cū succo endiuie 3. 5. reubar. electi. 3. j. agarici. 3. 5. spice nardi. 3. v. salis indi. 3. ij. forment^o pille cum succo ro. de omni. 3. vj.

Pro dispositione vō tybiarum p̄ intendat pro consolidatione ulcerum p̄dictorū cū ceroto isto bis in die permutato cū modico antiqui p̄ni carpinati cuius descriptio. R. empl^o terra farmacon. 3. ij. resine glutinis piscium. añ. 3. j. dissoluantur simul. z fiat cerotum s̄m exigentiā loci patientis. ¶ Post

aut sanata fuerint ulcera si remoti fuerint dolores et timor ty
biaz boni erit. si autem non: tunc utat abluitione tybiaz cum de
coctione ifrascripta actu calida quam accipiat semper per boram
anipridium et an cenam: aut saltem in die scilicet. Cuius descriptio. Rx.
gallaz cypressi numero. xxv. capi calami aromatici balau.
stiaz an. 11. scorie ferri scutellas duas bulliat in stult. vj
aque usque ad presumptionem medietatis: et post fiat ut dictum est et c.

Consilium. 151. De oppilatione epatis a materia fleg-

ngelus

De burgo sancti sepulchri ar-
miger virilis incurrit sepe
oppilationes epatis a materia flatu per viam indigoni-
nis genita et aggregata in stombo eius et generat
taliam materiam ex multitudine ciborum et variis ho-
ris cibationis: propter que calor in arteriis non sufficit

ter digerit cibaria: sed ex eis crude propter multum cum chilo com-
muscantur: et sunt causa debilitandi epatem et gignendi materiam oppilanti-
nam ipsam: et ad hoc accurrit multitudo materiam cholice iuvare in eo
que penetrare facit flatum predictum in partes angustas: propter quod occlu-
ditur quod in eo quasi semper est diutius cholera non naturalis vitelline nota
te que puenit ex mixtura grossi flatu cum cholica materia. Cuius dis-
positionis pueri deditur est 4° modis ifrascriptis. **Primus** modus
est ut iste vir non convertatur in locis humidis et pinguis agat et ca-
neat a frequenter comestione et deglutitione ciborum male masti-
catum: que duo credo esse causas sue oppilationis effectivam. Cave
atque a dormitione super terram et super spinam quod tunc potest et a foribus
motibus immediate post cibum saltem ad. xv. dies. Rx. pillaz de se-
ra composita de sarcocolla. an. 3. s. boni poderis. fiat. vij. cum
succo ro. Rx. sy. de cala. sy. compositi acetosi: et de epitimo. an.
3. s. aque salviae et mellis. an. 3. s. aque cicoree. 3. s. misce.
Rx. eluarijidi. 3. s. succi ro. 3. s. misce. **2us** modus sui re-
gis est ut ipse cum 5° vel 6° die accipiat unam de pillis istis im-
mediate ante cenam. Rx. aloes preparati cum succo endive. 3. s. mastice
3. s. croci. 3. s. dyagridij. 3. s. reupotici. 3. s. fiat pille cum suc-
co ro. de o. 3. vj. **3us** modus est ut post cibum suum accipiat
rotulam unam habentem effectum. Rx. speru dyarod. 3. s. aromatico. et
dyaciamom. an. 3. s. suc. 2° coctio. 3. s. fiat effectio cum aqua
absinthij in rotula. 3. s. **4us** modus sui regiminis est a principio me-
sis maii usque ad medietatem septembris omni septimana scilicet aut bis
bibat istas aquas iaurora fridas. Rx. aune cuscute absinthij et
cicoree. an. 3. s. misce et post eas tardet cibum horis 4° et c.

Consilium. 152. De mala copione calida et sicca epatis

Ir qda

ex amicis nostris et boni dile-
ctis multis retro actis tem-
pus laboravit mala copione epatis calida
et sicca mali: propter quam in eius epate augmen-
tatur cholera qualitate excessiva multum quod ap-
pebat ex citrinitate et tunc in diuturnia ocu-
lorum eius et in tota facie. 2° ex siti et amaritu-
die oris. 3° ex pulsus velocitate et frequen-
tia. 4° per caliditatem intestini sensu tactu in hypochondrio dex-
tro precepta et in pubis posterioribus eius cornu debet. 5° ex conti-
nua urinaz effusione sub ruffa ruffa et igneaz que argu-
unt multe cholera rubee cum sanguine commixtionem. Res autem
huius viri per tempus succedentia permutata sunt ad oppilationes epa-
tis et dolores eius siue ptingerit hoc propterea quod superacto calo-
re in epate propter oppilationes attraherant flatum a stombo et cir-
culationibus partibus ad ipsum epatem: ita quod oppilationes erant contractus
materiaz ad epatem per accionem siue ptingerit illud quod propter mala co-
pionem calidam epatis perseverant substantia epatis et spiritus eius re-
soluebantur: propter quam resolutiones debilitato epate gignebantur in
eo flatum per viam indigonis. Et cum igitur bec debilitas epatis
etiam cum oppilationibus in eo multo tempore perseveraverit super acqfua

fuit debilitas digestivae coionis stombo: propter quod congregatio in
eo superfluitatibus stombo eius longo tempore fuit: et nunc etiam est mole-
stus ab omni modo fastidio nausea subuersione et vomitu fre-
quenter qui sunt motus propter naturam appropriatam stombo. colligendi 13°
tertij. trac. 5°. cap. p. Un vir iste non raro ad magnas resolu-
tionem dolores fortes et accitiam quamplurima mala molestat est: et
ad hoc bodierno tempore molestat. Et propter dispositionem stombi eius
per colligatiam capiti eius coicatum multa evaporatione delata ad
cerebrum a cholica materia et flatu mixtis accumulatum in capite
eius flatu saluz siue illud in epate per genitum evaporatione transmi-
tat ad cerebrum: siue per modum commixtionis in panichis cere-
bri vel alijs locis flatu illud falsedine acgrat: ad quod subsequitur
est sibi acuti catarrhi descensus: quoniam ad palatum facies in pala-
to et corruptiones siccitatem magnam cum sapore magno precepta:
quoniam materia eadem in panichis remanens cephalica sibi facit fontem.
Aliqua transmissis vaporibus ad organa auditus corrumpitur
operatio auditivae potestatis per sonitum et sibilos. Aliquando ad
oculos delata turbatione in eis efficitur. Et non raro in muscu-
lis colli recepta dolores extensivos ibi efficitur. Aliqua vero in p-
tibus gula retenta signatias efficitur ei molestas. Frequenter autem
ad pectus delata tussis magnas efficitur ei et in pulmonem imersa
pducit ipsum ad asma ex quo iam a se fuit in discrimine mortis.
Vnde vir iste laboret dispositionibus non leuiter suspectis.

De regimine per dietam. Cap. 11.

Ona itaque regimine eius per istam appropriatam 13° mo-
do ifrascriptum. Appet ex predictis quod iste vir debet
evitare applicationem omnium istorum ifrigiditatum et hu-
mectionum per que et oppilari potest viam stombi et epa-
tis. Etiam effugere debet omnia illa que materiam vel efficiunt
ter materia possint evaporationem capiti coicare. Et propter primum
horum effugiat bitationem loci camere fri. et bu. propter quod reprobanda
est camera sua que exposita est aspectui aglonari et sua p-
pe cursus fluminis id est deficientis. Effugiat et cibos omnes ifrigida-
tivos et humectativos: ut spachia bletum lactucam portulacam
endiviam cucur. cucur. angurias et cibis acceptas. Propter
2um evitet usum pastilium ciborum cuiuslibet artificij fieri possint
Et dimittat pisces nisi in usu paucos: sicut dimittat aialia p-
tes sua grossitudine et viscositate membrorum oppilativas: ne-
lut sunt intestina pedes cutes panniculi et relique filies istis.
Propter 3um effugiat omnia evaporativa: et maxie cala naturam
et efficienter velut sunt alleu cepe porra bulbum et silia. Apientia
autem sine calitate: aut cum calitate remissa sunt ei convenientia: velut
acetum in p- gisteraphanum spagum cappes saliti in 2° gite. Sicut
et gra tertij evitare debet cibos lacticinios omnes et a legumibus
et maxie elixis et principalem a triplici spe leguminum sibi cauere
debet que iter reliqua genera principatum tenet in evaporatione: ut sunt
pisa fascoli et fabe. Porro vero eius esse debet vinum plusquam
mediocriter vinosum et potens odore suae substantia dyapha-
na: ab omni vaporoso et limoso corpore expurgatum sapore dulce
die vicinam remisse ni. Aque autem usus in eo non placet mihi
nisi tempore magne calitatis: tunc enim parum aque cisterne vino mi-
scet potest: aut saltem aque distillate per barenam secundum modum ferra-
riensium: et si in illa aqua etiam per barenam purificata coqueantur et
baria sua salubri esset. Agreste autem et aceti usus in cibariis
et lymones et aracij placet mihi magis quam gnatum. Et si
nam omni modo pipum cinet. garum galaga anisum ciminum feniculum
et reliqua cala odorifera: ei sunt bene convenientia. Butyri autem usus non
sit ei nisi in valde raro usu: imo melius esset ei oleum oliuaz. Na-
pi isup et rape edite et olive edite et cappes sunt ei convenientes.

De regimine eius per medicinalia. Cap. 111.

Unam regimem huius viri per medicinalia fundam-
mentum accipere debet ab egritudine eius et earum mali-
cari: et iam appetit egritudines eius sunt fri. et bu. et co-
veniunt essentialiter in mali causa que est flatu: 13 acci-
tatur differat propter falsedinem in etiam in flatu in stombo
cho et capite eius multiplicata. 3° canonice procedendo novem re-
medijs pueri deditur esse apponit mihi. Quorum quatuor erant capiti ap-
plicanda pro recificatione cerebri eius. tria vero eligentur stombo

appropate corrigētia lapsu z eius cōsumētia z euacuātia sta
ab eo p̄dictū z p̄hibētia ḡnationē ei⁹ reliq̄ vō duo epati ei⁹
appropadunt ipsū z rectificātia: z ab enētu oppilonū in eo
presuātia. ¶ Primū itaqz de nūero q̄tuor p̄mox est hoc ce
rotū qd ferat d̄tinue sup caluariē rotūdū sup p̄nio de grana
factū z remoueat oī mēse sel. Cui⁹ descriptio est hec. R̄. re
sine electe. 3. j. dissoluant gūme cū aceto: z fiat cerotū bñ vi
scosū. ¶ 2^m remediū ad caput est hoc. R̄. pillarū aurearū
3. j. pillarū assageret. 3. 5. forment pūle ex oī. 3. vij. cū syrū
po cōposito acetoso de qbus vir iste accipiat oī 3° sero vñā
per duas horas post cenā in tpe q̄ mā salsa multa a capite
catarricat: reliq̄ vō tpe poterit de eis assūmē vñā hora pre
dicta solū in fine. x. diē. ¶ 3^m remediū est q̄ vir iste sepe fa
ciat gargarisma p vñā horā añ cenā cū aq̄ calā hui⁹ decoc.
R̄. ireos. 3. j. nucis. mus. 3. ij. cubebaz nūero. vij. ligri. anī
si dul. añ. 3. j. 5. melliselecti. coclearia q̄tuor: aque fluminis
p̄bialis duas: coquant oīa usqz ad cōsumptionem medie
tatis aque: deinde colent z resuētur in uase bñ obturato.
¶ 4^m remediū est: qd etiā bñ coicat ad dispōnē stōchi cum
hoc q̄ ē capitale ē hoc. R̄. meridari. 3. ij. aque mellisse z ma
lorane. añ. 3. j. misce z calefiāt z assumant in aurora p. vij.
hōs post cenā z p̄māeat i lecto q̄scēs bñ coopt. p. ij. horas.

Pro dispōne

vo stōchi p̄mū ē hoc. R̄. aque ab
sintbi mellisse cuscute. ana. 3. j. 5.
misce. z utat istis aqs plurib⁹ diēb⁹ in aurora acceptis cali
dis post q̄s tardet p̄adiū ad min⁹ 4° horis. ¶ Cū ḡ accepe
rit p. vij. uel. x. dies p̄dictas aq̄s: tūc utat hoc remedio mū
dificatio capitis z stōchi. 3. turbitelci. 3. j. pulueris foliorū
senē. 3. ij. pul. hermodactyl. 3. ij. cimini anī feniculi cinci.
añ. 3. 5. tartari. 3. v. macis. 3. 5. misce. de hoc puluē accipiat
3. j. uel. 3. ij. cū. 3. ij. aque coctē cū succaro. Et si desideraret p̄
dicto uti puluē aliq̄ tpe quo accipit aq̄s tūc de ipso accipiat
3. j. cū modico brodiū uel vini calidi parā añ cenā. ¶ 3^m re
mediū ad hāc itētiōē qd etiā coicat in uamētū epati est hec
cōfectio. R̄. granorū fisticoz. 3. ij. ifundant in aquā eupato
rij calidā per duas noctes: deinde coquant in lib. 5. succari
z. 3. ij. aque eupatorij usqz ad bonā glutinositatē: z cū eo in
corporent fistici ultimate cōtriti cū. 3. j. electi cinamomi: z
fiat cōfectio in frustra. 3. 5. q̄ruz vñū accipiat sēp ante
cibum. s. in mane z in sero: aut saltem semel in die.

Si aut

ptingeret q̄ iste vir sentiret p̄ctionē z calidi
tātē in hypocūdio dextro z urine eius appe
rent rubee z inflāmate: tūc utat hac decoctione de qua per
plures dies calefacta in aurora accipiat. 3. v. aut cyathi vñi
us p̄tes duas. R̄. radice feniculi petrosel. añ. nūero. v. adia
thi politrīci cūscute capil. uene. añ. 3. 5. rasure eboris spo
dij mastice. añ. 3. 5. floz eupatorij. 3. ij. ligritie icise minutiz
3. j. oīa coquant in duab⁹ p̄bialis aque usqz ad cōsumptionē
medietatis z uersus mediū decoctionis addat acetū albi. 3.
ij. deinde cōpleat decoctio que colet z de ea accipiat ut di
ctum est. ¶ Et si uelis leui⁹ illo. R̄. aque cuscute absinthij
eupatorij. añ. 3. j. 5. z accipiant ut predictum est. In diebus
vō caloris addat predictis aqs vini granatoz. 3. 5. ¶ 2^m re
mediū epati appropatū est ut totū hypocūdriū dextrū bis
uel ter in die yngat cū ynctione ista cui supponat pannus
de lino parū calefactus. R̄. olei. citonioz. 3. j. 5. olei nardi
ni. 3. j. olei de mastice. 3. 5. spodijro. squinantū cuscute cina
momi spice nardi. añ. 3. 5. croci. g. v. cere quātū sufficit. fi
at ynquentum nō ualde tenax: z in fine sue incorporationis
aspergat cum modico acetū z applicet loco predicto.

Si aut

propter oppilationes stomachi uel epatis re
tētis materiebus corruptis in p̄dictis mēbris su
perueniēt sibi dolores imoderati sicut cōsueuerūt tūc pui
deat illis talibus cū istis. v. euaporatiuis diuersis. ¶ Pri
mū est in fundo leberis sup cineribus calefiant fursures a
sarina bñ expurgati z positi in sacculis bñ fomentent lo
ca dolētia. ¶ 2^m est: ut si dolor nō bñ alleniet tūc predi
ctis fursuribus addat miliū precalefactū z modicum salis

fm hūc modum. R̄. miliū bñ cribellati scu tellas. ij. fursuris
scutellas. ij. salis scu tellā vñā. z oib⁹ calefactis fiat fomēta
tio ut supra. ¶ 3^m ē: ut p̄dictis locis supponat magna nēto
sa absqz scarificatione. ¶ 4^m est hoc. R̄. camomille mellisse
se. aneti anisi. añ. 3. 5. macis. 3. j. anisi feni. se. malue z
altee. añ. 3. j. corticis papaneris nūero. iij. coq̄nt oīa in si
cula magna aque usqz ad cōsumptionē tertie p̄tis. z ex illa deco
ctione spleant nescie magne que pmutati applicent p̄tib⁹ bñ
ligate. ¶ 2^m spāle ad istātiā doloris est hoc. R̄. fursuris scu
tellas. ij. capil. ue. se. aneti lenistici z cimini. añ. 3. ij. camomil
le melliloti. añ. 3. j. bulliāt in vino albo dulci: aut saltem
ameno: z nō pōtico. Deinde pistent in mortario z addat fari
ne ordet. 3. j. 5. olei de camomilla. 3. ij. fiat emplastrū de quo
bene calido emplastrent dolētia loca. Et est medicamē ano
dinū satis. Ad laudē Dei omnipotētis.

Cōsiliū. 153. De caliditate epatis z renū cū op
pilationibus frequenter euenienti
bus in renibus ab arenulis retentis in eis.

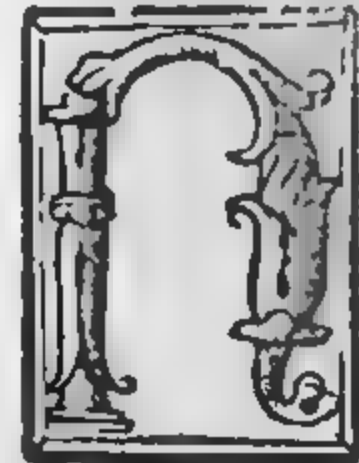

Enerādus

in Lbisto p̄ fide
l. sumus dei seruus
z nō sicut dñs Joānes de Augustis de p̄
fato ordie sepe molestat⁹ est uehēmētī ca
litate epatis z rend cū frequēti accessu:
z recessu oppilationū in renib⁹ ab are
nulis multis nō raro retētis in eis a fla
te iusticate eas in vijs emulgētū uenaz
z colatorij p̄aniculi renū. Cū puidēdū est ei ne lōgo tpe bare
nule illic retēte auertant in lapides. pp qd ego als mag
pere su dauerim in p̄seruādo ipsū a nocumētis illis. Nūc m
gnque vident mibi p̄m sue memorie reducēda. p̄ti vō nu
perrime eligēda. ¶ Primū qdē ipsoz est ut utat pillis alo
sibi ordiatis fm modū. s. frequēti⁹ aut rari⁹ accipiēdo eas sz
maiorē aut minorē fluxibilitatē uētris. ¶ 2^m p̄ncipale est q̄
utat cōfectione in alio cōsilio sibi descripta fm q̄ ibi cōsueuit
accipe eā. ¶ 3^m vō est q̄ si cōtingeret puenire ad sitim itēsam
cū amaritudine oris. z caliditate sub dextris costis: pcepta
icipiat accipe istas aq̄s in aurora tepidas per. v. uel. vj. dies
cōtinuādo eas: z tardet cibū post eaz assumptionē horis q̄
tuor. R̄. aque acetose cicoree. añ. 3. j. 5. aque absinthij. 3. j. vi
ni granatoz succari añ. 3. j. misce. ¶ 4^m instm est: ut post
q̄ accepit p̄dictas aq̄s accipiat hoc lenitiū cū. 3. ij. aque or
dei aut cyatho. 5. aque lactis capni calefactis iuicē in auro
ra z tardet cibū horis. v. R̄. cassie nup de cāna excte cūz aq̄
endiuie. 3. j. ren barbari elci. 3. ij. signati. g. j. salis gēme. gra. j.
misce. ¶ 5^m remediū p̄ncipale est. ut possit eūat⁹ fuerit. ut iā
nūc dictū est. tūc ab hora vna p̄adij balneet pānum in hoc
epitūmate qd bñ expressum. iij. uel. v. vicib⁹ supponat hy
pocūdio dextro usqz ad horā vñā cōtinuā. z sibi post cenā
cuius descriptio. R̄. aque endiuie solatri z acetos. añ. lib. 5.
aque ros. 3. iij. spodij ros. sandaloz triū. añ. 3. 5. cicoree. 3. j.
cāphore g. ij. acetococlearia q̄tuor cōquassent oīa sibi z ap
plicent ut dictū est. Et ne ptingeret defectu scripture ipsum
carē recepta cōfectionis sibi ordinate becest. R̄. sp̄rum tria
sandaloz absqz cāphora spodij cuscute se. acetos. añ. 3. j. ra
sure eboris. 3. 5. cāphore. g. ij. cum aq̄ ab sintbi z. 3. iij. suc
cari tabarset fiat cōfectio in rotulis. 3. iij.

Cōsiliū. 154. De oppilationibus in gibbo epatis
z renib⁹. ¶ Diuidit aut cōsiliū
in capitula tria.

De dispositionibus dictis z causis earum. Cap. I.

Bilis

vir dñs Nicolaus delphino
laborat oppilationib⁹ in gib
bo epatis: z in renib⁹ eius alternatim z vicis
situdinarie adueniētib⁹. Et mā qdē harum
oppilonū est flegma grossūz ualde: qd qdem
in specie vitrei magis reponi debet q̄ sub al
tera specie flegmatis. z hoc qdē multis moti
uis deduci pōt. ¶ Et p̄mū qdē est pōderosū

De cura per dictam.

Свѣ. II.

Decura per medicinae.

Слѣд. III.

Lõplédo

2

gañ. sūma pma. 2 a Sal. in 9° decē tractatū. 2 a Mes. disti-
ctione 2°. Descriptio iā predicta 2 modus cōpōnis ei⁹ est sic
2 precedentis. 2 erit talis. R. spērū dyalacce maioris. 3. iij.
guccari al. lib. 5. aque sublimationis radi. genestretant apij
uel eupatorij. 2 fortior oib⁹ est aq sublimationis radi. meu
2 rubee tictor cū qb⁹ uel ipsoz altero cog debet guccaz in
quo vsus tps coagulationis ei⁹ addant spēs ut predictū est.
2 reducant in formā rotulaz ponderis triū. 3. 2 accipiat ex
ea ut dictū est. ¶ Descriptio vō tertij insitū supino premissi
s. vnguenti est hec. R. olei de croco. 3. j. 5. olei de sisamo. 3. ij.
se. siseleos carni apij rubee 2 anisi añ. 3. j. aristologie lōge eu-
patorij orobi. añ. 3. ij. spice nar. 3. ij. cere al. 3. j. oppoponacis
insus in aceto subtili per diē nālē. 3. j. fiat vnguentūz molle 2
utat eo in tpe autūni 2 sequēti iā preassignato. ¶ Si autēz
hoc vnguentū utēdū esset a pñ⁹ ueris usqz per totū mēsez au-
gusti. tūc accipiant vnguentū istū. 3. iij. succi citonior cicoree
succu lupulor añ. 3. ij. aceti sglitici. 3. 5. oia sūt lēto igne
bulliāt usqz ad cōsumptionē succor 2 aceti. ¶ Pille autē que
supius sunt pmissē obsuāde sunt pro regimine preseruati-
tio hui⁹ nobilis. p qdē pro tpe ueris 2 estatis obseruāde sūt
iste. R. agarici reubarbari reupōntici elector añ. 3. 5. aloes
epatici. 3. 5. spice dauci mastici anisi cingiberis añ. 3. viij.
ifundant oia in succo cicoree diligēter imersa. 2 exponant
soli sepe agitādo ea usquequo cōsumat succus. 2 ita renouet
trib⁹ vicibus. cum igit mātalis exiccata fuerit. tūc ex ea fiat
pillule ex omni. 3. vj. qrum usus esse debet ut supra dictum
est. ¶ Ultimū vō insitū supius premissum est qd erat usus
illarum radicum. Lege ibi. hec in summa visa sunt utiliora
pro dispositione hui⁹ nobilis viri.

Consiliū. 155. De oppilatione cōcauitatis epatis 2
cōplicata cum mala cōplexione frigida 2 humida stōchi.

Quam illis adolescēs honorabilis ci-
uis vincentinus laborat
disponē duplici cōpōnali. s. 2 cōplexionali.
Cōpōnalis vō ei⁹ egritudo est oppilatio cō-
cauitatis epatis per quā etiā coicas oppilo
collo cānalis fellis descēdē debētis ad intesti-
na: p quā cām iste vir sepe icurrit stipticitatē nēris: eo qz
cū cholica mā que solet descēdē ad intestia: 2 vntē expulsuā
eorz vigorare ad supfluitatū educationē nō trāsit ad intestina:
tūc decrescit potētia vntis expulsue ad expellēdū ea: qm for-
titudō vntis expulsue intestinor resultat ex potētia vntis
expellēris. 2 ex iuuamēto qd recipit ipsa expulsua vntis a pñ-
tia cholē effuse ad intestina que cholericā mā caliditate acū-
tate 2 amaritudine suis intestinor expulsionē vigorat. ¶ Et
ex hoc fundamēto correlariē cōcludunt tria. ¶ Primū q
facta hac oppilatione predicta feces sūt squalide aut nulla
citrinitate colorate uel exigua multū. ¶ 2^m correlariū q iste
vir in facie suā citrinitatē ut plurimū repitit. ¶ 3^m correla-
riū. q iste vir frequēter dolet caput cū insitātia vigiliariūz.
cū enī cholericā mā sui citrinitate in cōcauitate intestinor
recipiebat necesse erat feces ab ea tngi. 2 hec est rō pñi cor-
relarij. Etā cum illa cholericā mā nō effundit ad intestina
ps illa in kisti fellis multiplicata expādīt per gibbum eius
2 multiplicat in kili uena. Et ab illa per reliqz uenas toti
coicas. 2 maxime in supiorib⁹ ptib⁹ ad qd cholericā mā sui
subtilitate 2 leuitate ualde facile fert. 2 est rō scōi correlarij.
Et parī rōne multiplicata cholera in ptibus capitis facile
est intelligē euentum doloris in eo 2 vigiliariū. hec est pma
ipsius dispositio in summa collecta. ¶ 2° vō ipsius pncipa-
lis dispō est mala cōplexio frigida 2 humida stōchi ipsius
ppter quā generant 2 multiplicātur in hoc iuenculo fleg-
mata per viā indigestionis in stōcho 2 etiā in uenis eius. 2
hec qdē mā flegmatica multūz iuuat ad oppilationē predi-
etā efficiendā in collo cānalis descēdētis ad intestina. Unde
ad hāc efficiendā oppilationē duplex videt efficiens causa
concurrere. Prima est frigiditas a stōcho cōmunicata ipsi

epati que coāgustat cānalē pdictū. Secūda vō est mālīs cau-
sa efficiēs. s. flegma pdictū in epate illius viri multiplicariūz
qd sui frigiditate grossitudine 2 viscositate predictaz efficit
oppilationē. 2 qz cholericā mā in sui caliditate subtilitate 2
colore refrāgī a flegmate sibi cōmixto. ideo in eo apparet
color nō uere citrinus. sed est citrinitas eius ab a'bedine re-
fracta. eo qz cholera in isto viro abūdās magis est vitellina
q pura nālīs. ¶ Et patet etiā scō ex hoc fundamēto qua-
re dolor capitis eius est cum grauitate qd non est propriūz
dolori capitis a simplici cholera proueniēti. 2 plura alia ex
his concludi possunt correlaria de accidentibus in hoc vi-
ro prouenientibus que ad presens dimitto.

Ex pdictis itaqz facile apparet iueniri posse regi-
mē huic viro cōueniēs. opz enī ut hic
vir abstineat a frequēti usu rex actu fridaz 2 potētia. sicut
a potu vini ualde fridi actu 2 debilis in potētia sua: ab usu
rerū que grosse sunt viscosae 2 fride. Exēpli sūt multūdo pi-
scid pastiles cibi. 2 lacticinei. 2 pedes. 2 nervose ptes aialid.
2 pāniculose. 2 uentres. 2 capita. abstineat etiā a fructibus
oppilatinis. ut sūt citonia mespilla 2 sorbe. 2 ab his que sūt
facile corruptibilia: uelut sunt crisomilla citrulli. i. cucume-
res parui. pira ualde dulcia 2 cerasa. Et caueat etiā ab acu-
tis inflammabilibus. ut acetum alleum porrum 2 bulbum.
Euitare debet 2 cepe oī mō pparationis: 2 dimittat usū vi-
ni in substantia ualde grossi cōurbati colore nigri sapore pō-
tici uel stiptici. neqz etiā cōpetit vinū ualde dulce 2 pprie
cū in substantia ei⁹ fuerit grossum. oē enī tale oppilatiū est
epatis: ut 3° Almā. p cap. 2 2° can. cap de vino colligēdū est.

Pro regimine vō medicinali ipsius. qnque
vident mibi istā necessaria
huic viro. ¶ Et p^m qdem est ut hic vir a pñ⁹ mēsis martij
per totū mēsem septēbris assuescat accipe sē uel bis in septi-
mana hūc potū. R. aque eupatorij. aque absinthij. añ. 3. j.
aque capil. ue. 2 cicoree añ. 3. j. 5. misce. 2 absqz guccaro to-
tū in aurora recipiat frigidū actu cū pñtia sitis: 2 amaritu-
dine oris. calidū vō actu sine illis. 2 post ipsūz tardet cibūz
4° horis. reliquo vō anni tpe assuescat accipe hūc aliū po-
tū. s. a principio octobris per totū mensem februarij eo mō
quo de predicto potu dictū est. R. aque eupatorij. feniculi
añ. 3. j. 5. aque apij. 3. ij. misce 2 c. ¶ 2^m vō principale reme-
diū huic viro cōueniens est usus istarum pillarum. ex qui-
bus accipe pōt sex uel septē bis in autūno 2 totiens in uere
in spatio vnius mēsis. 2 tardet post eas cibū horis qnque
parū dormiēdo post earū assumptionē. qm descriptio. R.
reupōntici. 3. 5. agarici electi. 3. j. reubarbari. 3. ij. spice nardi.
3. j. cingiberis electi. 3. 5. violarum. se. acetose cicoree añ. 3. j.
salisidi. 3. j. 5. puluerisent oia per se. deinde suis pōderibus
misceant 2 ifundant in. 3. v. succi cicoree: 2 misceant: 2 ex-
ponantur radijs solis usqz ad succi cōsumptionē. deinde
iterū renouet succus ille 2° 2 3° cōsumēdo ipsum ut predi-
ctū est. de hac ergo massa formetur pille ex oī. 3. vj. 2 pōt etiā
oī tpe anni ex eis accipe parū añ cenā vñā uel duas sin ma-
iorem uel minorem stipticitatem uentris partiendo eas. 2
sunt sublimis opationis in apiendo oppilationem stoma-
chi 2 epatis 2 precipitādo mām vitellinā ab eis. 2 aduersā-
tur potēter multiplicationi flegmatis in predictis. ¶ 3^m vō
pncipale istū huic viro cōueniens est hui⁹ cōfectionis
usus de qua accipe pōt rotulā vñā añ prandiū sepe: 2 pprie
cū sentit tētionē uel gūitatē in hypocōdrio dextro. 2 pōdus
in spina 2 grauitatē erectionis spine 2 uir cuz distēfiones
in tota spina 2 in iacturis pcepit. R. trociscoz de eupato-
rio. 3. j. trociscoz de spodio cū se. acetose. 3. 5. se. endinie. cassie
lignee spice nardi ciamomi ameos. añ. 3. j. se. leuistici. 3. iij.
reubarbari electi. 3. j. gucca. al. lib. 5. cum aqua absinthij fiat
cōfectio in rotulis. 3. iij. 2 sit usus eius ut dictum est. ¶ At
vō insup remediū 4^m huic viro cōueniētissimū 2 opportu-
num est q iste vir a principio mēsis februarij usqz ad finē
maij. 2 ita a principio octobris usqz ad finē decēbris sē

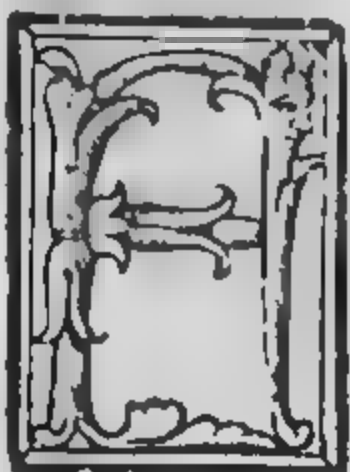
In mane añ diez accipiat. 3. ij. eluarij dyalacce descriptione
 Huic 5º can. 7. sūma pma. que fuit excta a Gal. 8º decē tra-
 ctatū 7 est melior oibº alijs 7 tardet post eā cibū horis. v.
 ¶ Ultimū vº instrū huic viro utile est: ut bis uel ter in ue-
 re 7 toties in autūno per duas horas añ diem accipiat. 3. ij.
 eluarij metridati descriptione. ¶ Def. in antidotario distin-
 ctione pma que utilior est alijs 7 misceat. cum. 3. ij. 5. aque
 eupatorij 7 tardet qtuor horis post ipsum cibº. Hoc in sum-
 ma est regimen ei conuenientius qd eligere potui.

Et qd bonestissima 7 cōmēdatissima eiº uxor pluribº
 laborat dispōnibº: ut de viro suo dictū est. 35
 opz ei aliqº regimē ueniēs appropare. uerū qz dispōnes il-
 le accitāt differūt: 3. spe sint eedē eo qz utriusqz dispō ē ma-
 la cōplo frigida 7 humida mālīs stōchi 7 egritudo cōpōna-
 lis. qz oppilo 7 canu epatis 7 chistis fellis: differunt tñ: qm
 uxoris dispō est itēsior dispōne viri sui. 7 extēsior: qz lapsus
 in ea plixior est: 35 opz qz remedia ei ueniētia parūper sint
 audaciōra in gradu 7 in dosi ut nūc sequitur. ¶ Regimē vº
 eiº ex pte ciboz 7 potuū debet esse cōsile regimini viri sui nisi
 qz in cibarijs suis utat decoctiōe feniculi petrosel. lenistici
 serpilli 7 silibº. aut saltē semp in cibarijs utat puluē simpli-
 cis cinamomi. imo masticatio ipsiº in mane 7 comestio fa-
 cta sola est potēs curare ipsam. Et puluis ameos 7 semē eiº
 ualde utile erit ei ad curā eiº. Et semē feniculi agrestis sepe
 ieiuno stōcho comestū qd carui dē est ei ueniētissimum: 7
 ppe illud cuiº magna copia repit apud ciuitatē seltrinas 7
 sup mōte humano. ¶ Silr ueniāt ei pille pro suo viro iā
 descripte: sed opz qz ad eaz descriptionē addat pulpe collo-
 quide. 3. ij. 7 oppoponacis. 3. iij. 7 utat eis ut pdictum est.
 ¶ Ad buccetiā puluis iste ualde bonº erit ei si utat eo añ ce-
 nā par accipiēdo de eo ut. 3. ij. uel. 3. 5. bis in septimana cuz
 modico brodij uel aq cicoree. 7 tartari accepti ex vino al-
 bo. 3. ij. polipodij folliculoz sene hermodactyloz. añ. 3. ij. 5.
 salis indi. 3. iij. pulueriscent oīa per se. deinde cōmisceantur
 7 sit eius dosi ut pdictū est. ¶ Ultimū vº remediū huic
 mulieri cōueniēs est. 7. laudani resine purissimoz añ. 3. 5.
 gallie mus. 3. iij. storacis calamite. 3. ij. solij ameos ligni alo-
 es myrre. añ. 3. 5. se. absinthij ciperi masticis se. ruthe añ. 3. ij.
 olei de citonijs 7 de mastice añ. 3. vj. olei de absinthio. 3. ij. 5.
 cere quātum sufficit. fiat vnguētum bñ tenax 7 de eo extēda-
 tur super pāno figure scutalis magne apponatur super sto-
 macho suo cum pte piramidali applicata super pomo gra-
 nato: 7 dei gratia perfecte sanabitur. Amen.

Cōsiliū. 156. De cacesia a mala dispōne fri. 7 hu-
 epatis per colligatiā matricis ex imo-
 derato fluxu mēstruoz depēdēte. de mēstruis tñ nihil in cu-
 ra tangit. ¶ Et diuidit cōsiliū in capitula duo.

De causis 7 signis cacesie.

Cap. 1.

Raciscus aromatarius cuius vin-
 centinus uxorē bēt que
 laborat dispōne praua que a sapiētibº cace-
 sia nūcupat. Et est totiº corporis tumor pue-
 niēs a mā flegmatica tenui cui cōmixte sunt
 uētositates 7 uapores plurimī: quoz gñatio
 accidit a mala cōplexiōe epatis frigida 7 hu-
 mida: ut nūc appet ex his que infra dicent.

¶ Est autē bec mala cōplo frigida 7 humida dispō epatis
 nō qdē per essentiā in eo: sed per colligatiā acq̃sita eo qz suc-
 cessit imoderato mēstruoz fluxui pp quē epatis cōplo cor-
 rupta est: 7 inatº calor eiº debilitatº adeo ut ubi ebilū in san-
 guinē 7 alias mās humores uenienter trāsmutare 7 de-
 beret maiorē ipsiº pte in aq̃sum flegma 7 uaporē uertit. ad
 gñationē enī flegmatis 7 uapoz 7 currit inatº calor debili-
 tas. ¶ Ad pfectionē vº sanguis 7 aliaz māeruz nece est con-
 currē iustitiale tēperamētum epatis ex fortitudine caloris
 nālīs resulsās. neqz uī opz hic me digne reprobendi posse si
 fortassis in pñº huiº egritudinis mala cōplo calida in epate
 uel in toto fuerit adiūta. qd qz enī bāz duaz data demon-

strabile est cacesiā posse ad illas succedē: sicut enim mala cō-
 plexio frigida inatū calorē epatis corrupēdo pōt esse cā effi-
 ciens aq̃si flegmatis 7 uapoz. ita 7 cōplo calida mala hoc ef-
 ficē pōt: 3. nō ita frequenter. 7 hoc qdē facile est vidē ex ser-
 mōibº pñcipis. 14º tertij. tractatu 4º. cap 2º. ubi enumerādo
 cās hydropisis cōplonales sic scribit. Et cōplonales sup-
 ple cāe sunt isāmātes 7 faciūt hydropisim plus illis. 7 apo-
 ste matibº cū gradatione resolonis inatº caloris aut extictio-
 nis eiº subito. Intelligo autē per resolutionē hic illō qd sciūt
 medici. 7 qz calor inatº accidit resolutio paulatim aut exten-
 sio siue sit illud ex calido siue sit ex frido: sic ex potu aque fri-
 gide in ieiuno 7 reliq. lege ibi: qz sūt pulchri smones. ¶ Et
 ex hoc fundamēto facile deduci pōt q̃liter pp euacuatiōes
 oēs que supfluit per viā resolutionis inatº caloris succedē
 pñt cacesia 7 spēs hydropisis oēs. Et bec qdē fortius conse-
 quunt ad euacuationē sanguis qz alioz humor. Nocibilior
 enī euacuationū est euatio sanguis. 14º tertij. cap statim alle-
 gato. qre 21º tertij. tractatu 3º. cap 2º. 7 u supfluit fluxus san-
 guis sequitur eū debilitas appetitº: 7 debilitas digestionis: aut
 iflatio extremitatū: 7 corporis: 7 malitia coloris. 7 qñqz pdu-
 cit ad hydropisim. ¶ Quicqd autē ab imaginatione deduci
 possit nō plus habet cōcludēdū nisi qz 3 fortassis in pñtis ma-
 la cōplo calida dispōnē: que nūc pñs est pcedē potuerit. dis-
 positio tñ actualr pñs est cacesia pueniens a mala cōplexio-
 ne frigida epatis successiue acq̃sita ut iā deductum est.

Et signa illiº sunt ista. Primū est corporis tumescē
 tia pueniēs a mā flegmatica 7 uētositatibº
 sil mixtis in substantiā mēbri imersis: ut scribit 2º pñi. ultio
 cap. Declaratio autē huiº est qz uētus in cacesia in substantia
 mēbri est admixtº. ¶ 2º vº signū est mollities totū corpo-
 ris. ¶ 3º autē est albedo illiº: que duo pueniūt a tenui flegma-
 te reddēte mēbrioz substantiā mollē 7 sua albedine talr mem-
 bra colorate. ¶ 4º signū est leuitas resistētie ad ipressionē
 tāgētis. sicut enim uapor ille premēti facile cedit. ita etiā 7 il-
 lud aq̃sum flegma pauca resistētia resistit cōprimēti. ¶ 5º si-
 gnū est remanētia cōcauitatis in loco depressio. 7 hoc qdem
 accidit: qz 3 illud flegma cōprimēti facile cedat. remoto tñ
 cōprimēte nō ita facile refluit ad locū a quo expulsum fuit.
 7 hoc qdē accidit pp ipsiº viscositate que est vna de passio-
 nibº pñijs flegmati. accidit tñ flegma illud qñqz in breui tē-
 pore retrocedē per acciō. eo qz mouet motu uētositatis uel
 uaporis impellētū ipsuz cū sint sil in mēbro cū flegmate p-
 mixti ut iā allegatū est. ¶ Ex qbus correlarie 7 cludit qz re-
 cessus flegmatis 7 accessus eius ad mēbrū est tardus 7 ue-
 lox pñ maiorē 7 minorē cōmixtionē flegmatis cū uapori-
 bus. multo enī exite uapore flegmati cōmixto uelox sit fleg-
 matis retropulsio ad mēbra: 7 cōuerso. ¶ Ex qbus etiam
 correlarie 2º 7 cludit qz si eq̃lis fuerit cōmixtio flegmatuz 7
 uapoz sil: refluxus flegmatis ad mēbra mediº erit iter tarde
 7 uelociter retrocedē. ¶ 6º signū est tumescētia faciei 7 ppe
 palpebrar 7 pñuz subsistentiū oculis. 7 hoc qdē puenit pro-
 pter flegma qd euaporauit ad ptes illas satis raras 7 deten-
 tum fuit in eis viscositate sui 7 c. ¶ 7º signū est euerfio colo-
 ris corporis ad subcitrinitatē quādā: que qdez 7 tingē pōt.
 aut difficile est imaginari flegma qd frigidū est 7 viscosum
 a debili calore in uaporē cōuertit: quetiā aliqd de cholera
 que sui caliditate raritate 7 subtilitate euaporabilior est a
 debili calore in aliquā uaporeā ptem trāsmutet: que uapo-
 ri flegmatis iā predicto cōmisceat. sed ex cōmixtione uapo-
 ris aquei 7 albi cū citrino neq̃o pmutabit corporis formo-
 sitas ad colorē mixtū ex albedine 7 citrinitate. igit. ¶ 2º vº
 cā huius coloris assignari pōt imaginando qz aliq p fleg-
 matis a calore eēneo siue putrefaciēte siue nō: notabilr exco-
 quas: ita ut uapor ille notabilr isāmatus colorē corporis
 ad citrinitatē cōuertat eo mō quo in pluribº uigilantibº hoc
 sepe cōtingit. 7 in his qui a calore eēneo ad mortē pdu-
 cuntur. Et bec qdez cā 3 sit subtilior 7 phisica magis: ualde tñ
 facile ex pñcipijs medicine deduci pōt. ¶ 8º signū est pñu-

ratio habitudinis mēbroz ad corruptiones forme eoz vel psalmatis. In cacefia enīz uapor z flegma sū qnqz sparguntur in totū corpus ita ut fiat sicut massa. 14° tertiū. tractatu 4°. cap 2°. ¶ 9° signū est ipotēcia z lassitudo ad exercitia z pgressuos mot^o. z cā illi^o pōt esse duplex. ¶ Et pma qdem est multitudo flegmatis per totū corp^o augmētati qd sua frigiditate z quātitate grauitādo mēbra reddit idisposita ad pueniētes mot^o. ¶ 2° cā est multa remollitio iūcturarū z aliorum mēbroz mot^o. ut musculoz chordarū z neruorum.

¶ 10° signū est minoratio urinarū z sudoris. z cā in p est transmutatio aquositarum a vijs urine ad extrema corporis. ¶ Cā vō paucitatis sudoris est idispō māei ad exitum per vias poroz que sit. aut ppter frigiditātē flegmatis. aut ppter viscositatē eius. aut ppter debilitatē vtutis expellētis aut q deficit illi flegmatico adiuuatiua cā sudoris que est uapor cholericus. aut ipsa mā cholericā subtilior que in sudore videt^r esse neēia. qm sudor est aquositas sanguinis cui pus cholericū est admixtū. 2° cā. pprio cap. ¶ 11° signum est multiplicatio uētofitatis z rugit^r in uentre: z cā huius est nota ex multitudine uētofitatum z uaporum qui necessario inueniunt^r in his corporibus iā ex parte cāe efficientie que est debilitas innati caloris: q ex pte cause mālīs que est flegma satis aqueum. ¶ 12° signū est tētio mirach. z hec quēdem accidē pōt a flegmate z uapore cōtento inter supficiē cōuexā intestinox z cōcauā sifac. multiplicatis enim uaporibus z uētofitatib^o in predictis locis necesse est extēdi totū mirach: z ad extra pPELLI. ¶ 2° vō cā huius esse pōt multiplicatio flegmatis z uaporis in substantia mirach. z inter supficiē cōuexam sifac: z pcanam musculoz uētris z aliarūz partium ex qbus aggregat^r mirach. ¶ 13° signū est tumor testiculoz cum trāslucētia eoz. z cā pmi est: qz cū multiplicatur flegma descendit per cbilū inferiorē ad testiculos: z ibi receptum detinet ita q qnqz nō solū ossem z inuoluta uasa impleant^r illo z tumescat. imo etiā substantia testiculoz preternāliter magnificat^r. at vō trāslucētia in eis accidit: eo qz p aquea flegmatis ibi cōtenta dyapbana est. ¶ 14° signū est difficultas cōsolidationis ulcerū que in talibus corporib^o accidūt. z hoc totū accidit ppter corruptionē complexionis z uersionē eius ad frigiditātē z multiplicationē materiē frigidarū. ¶ 15° signū est purit^r in osseo in inguinib^o z ptiibus intermedijs coxarū z femoris z inguinū. z hec qdē accidit ppter lationē uaporū z materiē corruptarū ad predictas ptes. z uoluit hoc subtil^r Auic^o preallegato cap dū inqt. Et qnqz accidit in cōmissuris inguinis: id est in his intermedijs iā predictis. aut in cōmissuris z inguinibus. i. in rugis que inueniunt^r in osseo. z inguinib^o caliditas z puritus ppter uaporē corruptū ascendētē. ¶ 16° signū est corruptio digestionis siue per corruptionē intelligamus diminutionem aut ablationē: quoz utrūqz a frigiditate fieri pōt. siue per corruptionē intelligamus nocumētum in digestiōe transcendens mēsurā humane spēi pueniēte: qd a frigiditate iā in totum multiplicata facile puenire pōt. z ex eodē fundamēto ualde facile pōt saluari. ¶ 17° qd est fortitudo appetitus in cacefia eueniēns. sicut etiā in appetitu canino uideri pōt. frequēter enim appetitus canini effectus cā a sapientib^o assignat^r frigiditas intensa. sed cōtingit in cacefia frigiditate stomachi nō esse minorē imo maiorem que fecit appetitum caninū zc. ¶ 18° signū aggregat^r ex multis. z est qz in cacefia inuenitur diuersitas fluxibilitatis. aut stipticitatis uentris. aut syncopis z uigiliārū. ita ut qnqz uenter sit fluxibilis: qnqz vō stipticus: z aliqui bō sit uigilatiuus: qnqz vō dormitatiuus. Et aliqui etiā eidem eueniunt syncopales mot^o: z qnqz nō habet illos. ¶ Et cā qdem boz accitium assignari pōt ex uarietate mor^o flegmatis fm q vtute diuersis epibus synbomatice ab ipsa mota mās flegmaticas z uētofitates ab ipsa motas bincinde pPELLIT. Cum enīz cōtingit multiplicatū esse flegma cā uaporib^o i fundo stomachi z intestinis vtute ab eisdem incitata accidit fluxus flegmati

cne. Si aut cōtingit flegmata illa substantie mēbroz esse notabil^r impressa: z viscositatis z frigiditatis notabil^r existē. tūc ināe ille detinent^r in uētre: z pnt etiā ināe ille a nālī calore de relictē aliqliter exneari a calore preternālī qui consumendo subtiliorē z aquosiorē ptem flegmatis erit cā cōstrictionis uentris. ¶ Et ex hoc fundamento deduci pōt etiā cā uigiliārū. Cū enim flegma illud aliqliter sup calefactūz est: aut a calore excoquente ipsum nō nālem falsedinem aliquā acqsiuerit uigiliāz cā. Cū aut flegma cōtingit esse aqueū satis z uaporabile multitudine uaporū: z frigiditate sua erit causa somnolētie. ¶ Et pari rōne iterū deduci pōt qliter qnqz cacetico adueniat syncopis. Cū enim ueloci ipulsione a virtute facta uapor aut flegmatice māe pPELLUNT^r ad cor ppter oppilationē in eo cōtingētē. aut ppter nocumētum a frigiditate flegmatum z extēsiōne uaporū in corde cōtingēs accidit in corde nocumētū resolutionis. aut notabil^r extinctio nis innati caloris: z totū hoc formal^r est syneopis. ut colligēdum est xi^o tertiū. z tractatu z cap scōis. Si aut cōtingat tale nocumētū a corde remoueri: tūc alleuiabit^r cor a syncopi ut lipothomia z silius. ¶ Et hec qdem oia pulchre intellexit Auic^o 14° tertiū sepe allegato cap dū inqt. Et est nā in sua retentione z resolutione fm ordines. z sū est dispositio syncopis eius. quandoqz z uigiliārū z elōgationis eius zc. Ex pone litteram sicut iam declaratum est: quoniam est occultata ut potes uidere.

De cura cacefie cōplectens sex intētiōes. Cap. 11.

¶ Im aut positis signis cognitionis cacefie oportet uenire ad canones curatiōis eiusdē: que qui dē sustentat in sex intētiōibus que clare pnt intelligi ab auctorib^o. ¶ Et pma quidē intētiō est regimie ipsoz rectificatio. ¶ 2° vō est materiē vniūlis euacuatio minoratiua z picularis etiā. ¶ 3° vō intētiō est materiē diuersio. ¶ 4° aut est ipsarū digestio. ¶ Et 5° est ultimata materiē euacuatio. ¶ 6° vō est mēbroz cōfortatio cum exiccatione residui materiērum.

Et prima qdem intētiō discrete intelligi debet z cōpleri. argumento enim sumpto a multitudine materiē flegmaticaz que cōgeste sunt: opz uti regimine attenuātē ex pte quātitatis: z calefaciente z exiccātē ex pte qualitatis. eo qz morib^o pēdet a repletionē multa z a mā frigida z humida. ¶ Uerū qz egritudo hec est cronica opz regimen eius nō esse multū tenue in pñ^o z augmento. neqz tātum distās a regimine sue sanitatis ut per ipsum debilitetur vtus z pprie cū puenerit ad tps status. ¶ Et cā 2° iterū ppter quā nō oportet regimē multū esse tenue est debilitas vtutis que accidit ppterea qz alimētū nō bñ digerit^r ppter nocumētū epatis in quo vtus nutritiua sustētat^r. ¶ Quare ex oibus cōcludendo uidet^r q regimē debet esse ex his que notabil^r nutriūt. z qlitate sua notabil^r mās desiccant z virtutē cōfortant pprietate sua. sicut est comestio carniū pdicis fāsiani z auitū minutaz: z vituloz lactentium: z pulloz non multū excellenter pinguium. In qbus oibus cibarijs ponatur vtus aromatum calefacientū z exiccātū z cōfortantiū membra pncipalia: z habentiū etiam virtutē incisiuā z apitiuā. Et sensu hec oia subtiliter pnceps 14° tertiū. tractatu qrtō. cap de cura cacefie. dū inqt. Cibis aut hntiū cacefiā sit ex his in qbus est suauitas z cōfortatio nāe. sicut aduragi i. fāsiani. z algobogi. i. pdicis. z sint iūta eoz aqabai: alia littera aqabegi. i. fercula cōdita cum croco z aceto odorificata ualde cum eis que sunt sicut gariofili cinamomum z similit^r almosufatb. i. gelatina. z misceātur etiam cum cibis ea que sunt sicut synapis z porrum z allea: z que currūt cursu eoz absqz multitudine nimia. i. quantitate. ¶ Ex quib^o omnibus iam apparet q panis eoz debet esse parum furfuraceus z cōuenienter coctus. Et q etiam euitare debent omnia cibaria in frigiditā z humectantia oppilatiua z inuiscantia. ¶ Exēplum pmoz sicut sunt lactuce endiuiē splnachia bleta atriplex portulaca cucurbite cucumeres melo

nes et anguria persica crisomilla etc. Et olera vo et fructus de-
clinatis ad caliditatem et siccitatem. aut saltem ad leuem frigidita-
tem cum aptione pnt ei conuenire: et pprie in paucis usu. Unde
ingr. Auic. qd ex fructibus granata dulcia et de citonijis pa-
ra non nocet. Et exemplum vo secundum sicut cibi pastiles oes
et viscosi et nervosi et alij pres et cutes: et lac et cibaria ex eo
codita. Et exemplum aut alio est. sicut piscium oium usus et le-
gumina elixor et carnes antiquae et caseus antiquus et silia.
Salua vo rubra betonica metha absinthijz serpilli et cau-
les pastinacbia et relique tales oes conuenientes sunt. Et
de fructibus amigdale fistici auellane nnces et oes fructus
calidi et sicci cu aptione conueniunt eis. De potib vo conue-
nientis est ei iter oes potus hydromel. et pprie qui cu eo coqui-
tur mastix. Si aut ppter virtutis debilitatem non posset ei. ne-
gari vinum: exhibeat ei vinum albu aromaticu non valde
aqueu: imo mediocriter fumosum. Et pot iteru ei conuenire
vinu subrubeum subtile et aromaticum. Et si in ipso infuse
steterint radices eupatorii aut spice nardi aut cinamomi:
vel cassia lignea vel radix campepitheos vel urtica erit in vi-
no tali intentio oino conueniens et necessaria. Et similr etia
oe regime ex pte aeris et loci habitabilis debet inclinari ad
calefaciendum et exiccandum. Et similr exercitiu medio-
criter calefactiuum et exiccatiuum conueniens est ei et prope
post euacuationes. Quid vo de regimine per alias res
non nales dicendum sit ex predictis apparet.

Secunda vo intentio coples cu administratione medici-
narum que educit mas cholericas diuersarum
sporum. uelut est cholera rubra vitellina et citrina. Et de
appropatis ad hoc est exhibitio iere pigre Sal. 3. pa eni edu-
cit supfluitates predictas absqz humiditatib inanis. 14. ter-
tij. allegato cap. Et exhibeant ex ea. 3. x. uel. xii. cum aq ab-
sintbij uel eupatorii calefactis. Et 1. gra huius etiam conue-
niet medicis talis. Rx. eluarij dyasiniconis. 3. ij. dyagridij
3. j. reubarbari electi. 3. j. spice nardi. 3. ij. exhibeat ut pns.
Et confert etia eis non minus exhibere pillas istas. Rx. pillu-
ru de reubarbaro. 3. ij. pillularu de iera Sal. 3. 5. salis geme-
3. ij. reformens pille cu succo ro. et exhibeant. Et si aut con-
gat repire mas viscosiores predictis et grossiores: tunc conuenit
eis exhibere. 3. 5. eluarij indi. aut. 3. ij. eluarij dyasiniconis.
aut. 3. ij. dyacolognidos que melior est predictis: aut dare in
potu pillaru de agarico. 3. j. cu. ij. gnis dyagridij. Aut da-
re in infusione ista. Rx. agarici electi. 3. j. 5. polipodij. 3. j. dyagri-
dij. 3. ij. aque eupatorii. aque absintbij an. 3. ij. anisi cina-
momi an. 3. ij. salis gemme. 3. ij. pulueris succari. 3. j. fiat in-
fusio per diem naturalem. deinde calefiat et diligenter expref-
sa exhibeatur ut dictum est. Et si aut contingeret reperiri
mas cu melacholia comixtas exhibeat medicina talis. Rx.
agarici electi. 3. j. thimi folliculorum sene polipodij. an. 3. 5.
ellebori nigri. 3. vj. sciberis. 3. 5. anisi spice se. feniculi dan-
ci an. 3. vj. Infundant oia in aq buglosse et mellisse. an. 3. ij.
deinde colent et expmant et exhibeant ut supra. Et si aut me-
dicinas maioris sublimitatis expeteres et pprie respicientes
mas adustas. tunc exhibe. 3. ij. ieralogodid descripte ab Auic.
ca. 5. s. suma pma tractatu 2. descriptione 3. Et meli-
lor illa sm intentionem meam est iera russi. et iera Archige-
nis descriptione vniuersitatis. Et optima etia est iera
Auic. in illo tractatu collecta descriptione ultima. quarum
oium doses exhibeant cu aq sublimationu predictis: aut
alijs que tibi placebunt. Minoratio vo cum fibotomia
in hac dispositione fienda raro videt habere locu. aut ppte-
rea qd ma non pmisceat sanguini. aut ppter debilitates que
ia inuenit in epate contracta. de cuius additione magis qd
de remotione times per fibotomia. Possunt iteru ad-
duc ma minorari per clisteria que habent potentia attra-
bendi mam. sicut est clistere istud. Rx. aque decoctionis mal-
uarum radice altee: et urticae: et soliorum blitis lib. j. iere sim-
plicis et bndicte. an. 3. 5. cassie fistule. 3. vj. olei de absintbio.
olei lilij an. 3. j. 5. salis gemme. 3. ij. misce et totum simul

exhibeat. Et si aut desiderabis magis flegmatica mam et
pprie grossam educere: tunc predicto clisteri apponant dyaca-
stori. 3. ij. aut ieralogodion. 3. ij. aut iera dyacolognidos
Et si pferis adustionem in ma: tunc ponant in clisteri. 3.
ij. iere russi et ab eo remoueant benedicta et iera simplex.
Et si iterum pcipies in ma melancholiam esse comixta
tunc poteris puocare emoroidas fricando eas cum solijs
ficus uel felle tanri. Et si mas easdem cognoueris circa
matricem esse dominantes. tunc puoca menstrua exhibedo
3. j. trociscor de myrra cum decoctione croci integri. Et Pe-
liq aut per que euacuatio minoratiua fieri posset tan qd non
ita utilia dimittantur.

Tertia vo intentio que digestionem materierum efficit non
minus conuenienter aspicienda est. Opz eni dige-
stiu aq laticib pms aduersari maeibus calefaciendos et exiccandos
et per virtutes scdasicid et subtiliare et apire. et per virtutes
tercias epati conferre ipsum confortando et virtutem eius susten-
tando. De numero qrum medicinarum multe a sapien-
tibus scripte repunt. sicut syrupus de absintbio. syrupus et e-
upatorio. syrupus de bisantijs. syrupus dyarodon. oximel
compositum. oximel de leuistico. syrupus compositus ace-
tosus. et syrupus squilliticus in ma fortis resistentie. Ex
quibus pot fieri comixtio talis. Rx. syrupi de eupatorio. sy-
ru. simplicis acetosi ana. 3. j. aque absintbij et cicoree ana. 3.
j. 5. misce. et talis confert ad mam non valde frigidam. Et si au-
tem contingat cu materiabus inueniri admixtionem cholericam.
rum materierum exhibeat hic syrupus. Rx. syrupi de bisantijs.
3. j. syru. de endinia. 3. 5. aque absintbij. 3. j. aque cicoree
3. ij. misce. Cum vo uolueris materia aspiceret maioris
frigiditatis et viscositatis et grossitiei. tunc Rx. oximellis squil-
litici. 3. j. syrupi de absintbio. 3. vj. aque eupatorii. 3. ij. mis-
ce. Et si uolueris hoc digestiu efficeret magis aperiti-
uum: tunc Rx. secantibin de leuistico. 3. j. syrupi compositi
acetosi. 3. 5. aque eupatorii aque iris ana. 3. j. 5. misce.
Et si vo contingat in maeibus inueniri mixtionem melancholicam
tunc copetit hic syrupus. Rx. syrupi de epithimo. sy. de hyso-
po ana. 3. j. aque mellisse capillorum uene. an. 3. j. 5. misce.
Quod si pcepis maeibus esse mixtam meliam cholericam: tunc exhi-
be digestiu tale. Rx. syrupi de fumoterre. syru. de endinia
an. 3. vj. aque boraginis. aque endiuie an. 3. j. 5. misce. Et
cu uolueris digerere mam cui est comixta melacholia flegma-
tica. tunc Rx. sy. de epithimo. 3. j. syrupi compositi acetosi. 3. j. 5.
aque mellisse. aque capi. ueneris. an. 3. j. 5. misce. Et si etia
a raro contingat maeibus comisceri meliam adustam ex nalt melacholia
facta. qd tñ aliqui in iuuenib appet et pprie uebemen-
ter exercitatis et regimine supercalefactiuo utentib. tunc Rx.
syrupi de epithimo. 3. j. syrupi violacei. 3. vj. aque nenufa-
ris. aque endiuie et boraginis an. 3. j. misce. Hec qd ex di-
gestiu aq fere maeibus sunt appropriata: nisi qd si inuenire-
tur mas esse comixtas cum sanguine ex quo etia aliq ptecla
adusta foret: tunc conueniret exhibere aque fructuum que
sanguinis et cholae feruorem extinguunt. 3. v. aut exhibeantur
syrupi de bisantijs. 3. ij. cu. 3. ij. decoctionis pinoz et tamar-
indoz. Et si qd ulterius mitiora digestiu vnicuiqz mae-
riam dictaru appropriata desideraret. tunc accipiat aq sub-
limationu predictis syrupis comixtas dimittendo syrupos
illos et dādo aq illas augmentando dosim earum usqz ad
3. v. Et adde iterum sermonibus istis qd non solū sit mae-
rum digō per syrupos predictos. sed conuenientius digere-
tur ma si tpe administrationis eoz aliq de predictis platis uel
radicib coqitur uel comisceat in cibis et potib eoz ut etia
pro pte sup tactu est in intentione pma. et tu recurre ad eam.

Pro quarta vo intentione. s. maez diuersione cōte-
plādū pmo qd due sunt s. es diuer-
sionū pncipales que magis in hac dispōne a sapiētib col-
laudate sunt. Prima qd est maez diuersio per uomi-
tū. Et 2. vo est per administrationem clisteris materias ab
epate: et a uenis educendū et inclinādū eas per inferiores vi-

as & aptentum oppilones subtiliando & resolviendo mas.
¶ Aliquibus igitur sapientia placuit magis diuersio prima, eo qd ipsa fortius distrabit mas ab epate per superius educendo eas, maior enim virtus fortitudo requiritur ad faciendum ascendere materias sua gravitate multum resistentes qd ad faciendum ipsas descendere. Cum ergo ita diuertunt per superius videtur materias fortius a suo loco eradicari.
¶ Secunda ratio qd uomitus videtur conuenienter posseingere materias vel extrahere eas ab epate per meseraicas que sunt in fundo stomachi. **¶** Et tertio qd uomitus videtur esse bonus eradicator materierum que in infimo loco posite sunt. **¶** Et quarto itez qd per uomitum non solum materie que in stomacho & adiacetibus partibus sunt posite que facile possunt transire in coniunctas. Et traxit ista opinio fundamentum ex 14° tertij. allegato sepe cap ubi inquit. Et ut utantur ante cibum uomitu, est enim bonus regimen eis. Et oportet ut sit in principio rei cum raphano infuso in syrupo acetoso. Et in fine eius cum elleboro, sed elleborus non educit materias nisi violento tractu. igitur &c. **¶** Alijs vero magis placuit secunda diuersio per clisteria fienda, & moti fuerunt rationibus pluribus. **¶** Et prima quidem est, quia materia huius dispositionis habet magnam partem continet in cocano epatis cuius ad intestina maior est propinquitas qd eiusdem ad fundum stomachi, igitur materie in eo stantes poterunt per clisteria melius & facilius trahi qd per uomitum. **¶** Et secunda quidem ratio est qd materie facilius inclinantur descensui qd ascensui. **¶** Et tertia est qd educio per ventrem est euacuatio minus preternaturalis includens qd uomitus. **¶** Et quarta est qd cum clisteriis possunt melius perfici subtiliatio resolutio & consumptio materierum: & aptio oppilationum cum medicinis in eis positis qd per uomitum. Et videtur hec opinio traxisse sententiam suam ex serie preallegati capituli dum inquit. Et in pluribus dispositionibus quas habent necesse est ut euacues cum eis que educunt humores solutione ventris & aperiant oppilationes. Et clisteria subtiliatis & resolutiua humiditates solutione educunt eas conferunt in ea valde.
¶ Propter quod tale potest describi clistere. **℞.** foliorum bleute mercurialis. an. ℥. j. s. furfuris. ℥. j. radices urticę tres. ana. ℥. j. seminis feniculi anisi & leuistici. an. ℥. ij. granorum cartami contritorum. ℥. s. coquantur omnia in lib. iij. aque usqz ad consumptionem tertie partis. deinde **℞.** huius decoctionis libram vnam iere simplicis. 3. j. olei violę & de sisamo ana. 3. j. s. salis gemme. 3. j. & ponatur. **¶** Si autem uolueris ipsum flegmatis magis attractiuum loco letereponas benedicta. **¶** Et si adhuc uolueris ipsum solentius eradicare materias appone in ipso. 3. ij. electuarij dyacastorei & erit eligibilis. **¶** Si quis autem desideraret eligere que duarum opinionum melior existat & soluere questionem illam, facile dicere potest qd si contingat in hac dispositione materias tales declinare magis ad stomachum qd ad inferiora, qd cognoscitur per nauseam abominationem & subuersionem stomachi: & per rugitum & tensionem & motum materie in ipso. Tunc in hac dispositione conuenientior erit uomitus. **¶** Si autem precipies materias magis ad inferiora rapere qd ad superiora, tunc conuenientius erit clistere predictum aut alia sibi similia. Et sustentat hec responsio super sermonibus ueteris afforismorum prima. Que educere oportet unde, cumqz natura repit &c. **¶** Tertium quidem ingenium diuertendi materias est cum prouocantibus urinam, & proprie quado contigerit magis esse propinquas in gibbo epatis, & facile quidem hoc fieri potest coquendo in cibariis simplicia quedam sicut radices feniculi petroselin. dauci & brusci, aut eorum semina, aut ante cibum exhibendo confectionem factam ex speciebus electuarij de seminibus, aut dando pillulas aliquas factas ex trociscis de eupatorio de capparibus, vel rubea tinctorum aut spica nardi. **¶** Quartum autem ingenium diuertendi materiam iterum est per ea que attrahunt materiam a fundo corporis & vniuersis partibus eius: & proprie

eum applicatione balnei sulphurati non aluminosi: aut salis calidi actu, aut salis frigidi actu uelut in aqua maris, hec enim mas attrahendo resoluunt & consumunt, que si non fuerint presentia naturaliter talia, tunc artificialiter fieri possunt in dulci aqua coquendo alumen sulphur sal & alia similia. **¶** Quotum vero infirmum diuertendi materia iterum est per applicationem euaporationis que applicentur stomacho & epati, & proprie cum medicinis sua caliditate attrahentibus subtiliantibus & consumentibus materias: uelut esset euaporatorium hoc. **℞.** radicum paucedani seu men rubee tinctorum calamici aromatici squinanti ciperi an. ℥. j. s. cassie lignee galie muscate storacis calamite an. 3. ij. absinthij origani dauci cimini an. ℥. j. s. terantur omnia in simul forti contritione & calefiant in sartagine sicca, deinde imponantur sacculis qui actu calidi applicentur stomacho. **¶** Diuersio autem cum uentosis absqz scarificatione etiam conuenire potest. **¶** Materias diuertit per emorroidarum aptionem & appositionem uentosarum cum scarificatione, & per applicationem rubificationum medicinarum & uesciculationum non videtur habere locum in hac dispositione, eo qd materie non sunt sanguinee neqz eidem sufficenter commixte neqz etiam sunt adeo subtiles qd per rubificationes & uesciculationes conuenienter educi possint.

Licet plurima pro complemento intentionis quante supra premissa, scilicet complete eradicationis materierum supra tacta fuerint cum de modo & instans minorandi materiam dictum fuerit, alia tamen narijs in locis ab auctoribus inuenta & magis experientia comprobata ad hunc locum adducere est conueniens. **¶** Quorum primum est descriptio pillularum stomaticharum alkindi, quorum descriptionem ex Auicenna collige 5° canon. summa prima, & tractatu 9°. Et vide ibi earum laudes & compositionem, & dicit earum dosim esse an. ij. 13 nunqz dederim ex eis nisi 3. j. & solentiter conferunt. **¶** Simplicius eodem tractatu vide tres descriptiones successive positas ab eo, quarum prima incipit ibi. Pillule alie conferentes ad febrem chronicam: & ad debilitatem splenis & epatis & in ceptionem aque. **¶** Et iterum descriptionem sibi subiunctam: cuius principium ad febrem chronicam ex humoribus commixtis, & ad dolorem epatis & in ceptionem aque. **¶** Et iterum collige ibi aliam immediate sequentem descriptionem cuius initium, Conferentes ad febrem chronicam acidem ex humoribus commixtis, & ad dolorem epatis & ad in ceptionem hydropisis. Et oium harum dosis per me data est a. 3. ij. usqz ad. iij. 13 descriptionem tertiam ex predictis magis conferentem uideris. **¶** Si autem desideras habere composita leniora ad hanc intentionem & propria respicientia supfluitates cholericas flegmaticas, & melancholicas ex aduersione genita & fecale, tunc **℞.** hoc compositum. **℞.** mirabolanoz indop citrinor & kebuloruz an. 3. j. renpotic agarici elector an. 3. iij. massicie spicenardi an. 3. j. squinanti floz eupatorii an. 3. vj. croci. 3. iij. spodij salis indi ana. 3. v. aque eupatorii aque capilloz ueneris, & aque sublimationis radicum iris ana. 3. j. succari rubei. 3. x. fiat omnium horum infusio per diem naturalem, deinde in aurora coletur & diligenter exprimatur: & calida des in potu obseruando post ipsam ut post omnia solutiu canones qui supra positi fuerunt in exhibitione minoratiuorum. **¶** Et si quis desideraret medicinam diuersos humores educentem tunc poterit exhibere hoc compositum. **℞.** iere Archigenis supra notate 3. ij. iere Sal. 3. v. aque decoctionis folliculor sene. 3. ij. misce. **¶** De domesticis autem solutiuis & uisatiuis & proprie ad materiam mixtam ex flegmate & cholera est exhibere. 3. s. electuarij indi cum. 3. ij. aque eupatorii &c. **¶** Et si uelis respicere mixturem notabilem cholere adiunge predicto electuario 3. j. electuarij succi rosarum & subtrahere de predicto. 3. j. **¶** Et si intendis cum hoc educere materiam melancholicam non habentem aduersionem de qua curandum tunc exhibeant 3. v. de electuario dyasene cum decoctione predicta. **¶** Si autem desideras materiam educere notabilis aduersionis tunc exhibe. 3. v. uel. vj. electuarij hamec cum decoctione

predicta. aut. 3. j. pillar. de lapide laçuli: uel de lapide arme
no. ubi fuerint adustionis uestigia notabiliter apparenia.

Sexta intētio cōplet cum bis. Que epar z stomachū
confortant cū iaz notabiliter nocita sunt a ma:
la complone frigida z humida cum multitudine materie
rum frigidarum z humidarum plura sunt a sapientibus
scripta. Quorum vnum z laudatum est. ut exhibeatur
in aurora electuarij metridati. 3. j. cum aqua decoctiois flo
rum eupatorij nel spodijsi magis exiccare uelis. Et secū
dū est tyriaca Andromachi que exhibeat ut supra. Ter
tium est electuarium de ambra faciendo ex speciebus eius
cum succaro z aqua eupatorij confectionem. Et quar
tum est confectio dyacimini. z proprie quando cum mala
complexione fuerit uentositatū quantitas notabilis. Et
quintum famosum est confectio dyalacca. Sextum est
confectio dyacurcuma. Septimum est tyriaca herme
tis. quorum omnium descriptionem collige ab Auicēna z
exhibe ut dictum est. Et de usitatīs communibus est tri
fera maior z trisera de scoria ferri. z trisera persica z tri
sera saracenica. De trociscis vō fumosioribus sunt tro
cisci de absin. trocisci de eupatorio. trocisci de lacca. trocisci
de reubarbaro in dispositiōibus frigidis. Et trocisci de
rosis z berberis omnium descriptionum trocisci de spodio
simpliciter aut cum semine acetose. z trocisci de camphora
scde z tertie descriptionis legendarum ab Auicēna quinto
can. summa prima octauo tractatu. Et trocisci de spodio cū
tereniabin qui omnes conferunt in dispositione cala z exhi
beri debent cū aqua endiuie nel cicoree uel alterius similis.
De his etiā que confortāt epar a specifica pprietate est co
messio carniū codiāz elixatarū z caro adip. i. lupi comesta
uel exiccata: z in pluerē reducta ex qua fiāt pille uel pfectio
nes uel eluaria. z sit usus eoz frequēs in aurora z an cibū.
Oēs etiā endiuie spēs appētare confortāt epar in cibis ac
cepte uel in potib⁹ z pprie illa que armata est ad rubedinē
declinās. z est illa quā hodie cicoreā noiamus. Aut etiā
endiuie spēs que dī armata: eo qz folia hēt in suis extremis
z circūferentijs multum spinosa. z emittit lac. z z producit
florem qui similitur pilis leporis colore etiam pluma sua.
Et de pfectionib⁹ famosis z usitatis in dispōne cala est
cōfectio dyarodon. z cōfectio triafadaloꝝ descriptione Ni
colai in antidotario. Et dyacitonitē Saleni inuēti a Serap.
7º breniarj. Et eluariū de xiloal. descriptū ab Auicē 5º can.
summa pº. Et alie mltē siles que p te ab auctorib⁹ collige zc.

Consilium. 157. De cacecia conūcta quinq̃
malis dispositionibus que
sunt. Mor⁹ tremulus cordis. Mala dispositio epatis
frigida z humida. Fluxus superfluus emorroidarum.
Fodus color totius corporis. Debilitas virtutis vni
uersalis. Diuiditur Consilium in capitula tria.
De signis z causis dispositionis cacetice z accidentium
quo modo sequantur ad cano. Cap. I.

Situdo nobilis vir dñi Jaco
bi de diocesi forliviē
si est cacecia corruptio cōplonis epatis z
uersio ipsius ad friditatē z humiditatē.
Et sunt eius signa corruptio coloris
ex albedine dominante citrinitati. unde
color eius apparet sicut cadauerum co
lor. Et etiā inflatio in toto corpore
a materia flegmatica tenui in mēbris immersa pueniens.
3º iterum uenter eius est inflatus z multis uentositati
bus plenus. ita qz in eo quicqz apparet sicut utritas. i. dispo
silio similis utri uento pleno z aere. Et quarto iterum to
tum eius corpus graue est z pprie in uirtute nutritiua ue
bementer nocitum. Et quinto iterum extreme partes ut
pedes z manus non euacuantur ab aliquali inflatione a
predicta flegmatica materia z ei uapore pueniente. Et
iterū 6º solēt hanc dispōnem qñqz cōcomitari solo uentris

dyarica: aut lienterica: aut utraqz simul que pueniūt ppter
augmētū humiditātū que in corpe multiplicatae sunt ppter
debilitatem virtutis digestiue epatis: ppter quas etiam di
gestiua uirtus: z retentiua intestinorū debilitata est. Et se
ptimo iterum hanc dispositionem cōcomitatur longitudo
in somno propter multitudines euaporationum ad caput.
Et adhuc octauo debilitas appetitus est accidens hanc
dispositionem ut plurimum concomitans. Nono iterū
tremor cordis ad hanc dispositionem cōcomitatur ppter
malā dispositionē cordis ab epate coicātā per colligantiā nō
absolutā imo uapoream z mālem. Et pnt oēs hi colligi ser
mones 14º tertij. tractatu 4º. cap de cacecia. z de asclite. z q̃r
to breniarj. cap sexto. z pluries alibi.

Et licet buius dispōnis z suorum accitium plurime
cause assignari possint. uelut oē genus egrī
tudinum cōplonalium compōnalium: z unitatis in epate
exitiū: z multitudo cibationū calorē innatū suffocantium.
z usus ciborū sua grossitudine z viscositate epar oppilātū
z fortis motus sup cibū cōsuetus: z multus coitus: z uen
tris fluxus imoderatus: z prolixē febres: z alie membrorū
epati colligatorū egritudines. nō video tū euidentiore cau
sam que hūc uirū ad hāc dispōnē pduxerit q̃ imoderatus
emorroidarum fluxus. ipse enim nō solum ad hanc dispo
sitionem: imo ad deteriorē pducere pōt corpus propter de
bilitatē eionum psequentem pncipalr. Licet enim oīs alia
imoderata etiā ad hanc egritudines pducere possit: ma
gis tū sanguinis exitus multus. Ois enim euacuatio fortis
perseuerans corpora debilitat. maxime vō ista que est san
guinis 14º tertij. preallegato cap. Ex quibus omnibus
apparet qz buius uiri dispō per se est uerenda. satis. quanto
magis autem difficilior estimari potest: cum ipsa sit conū
cta pluribus predictorum accidentium: z maxime tremo
ris cordis: z preparationi ad hydropem asclitem: aut hypo
sarcam. Unde sollicite multum intendendum est ad tota
lem ipsius eradicationem. ut nunc sequitur.

De regimine buius dispositionis. z primo per sex res nō
naturales. Cap. II.

Regimen itaqz buius dispositionis pēdet ex recti
ficatione complexionis epatis pncipaliter. Se
cundo vō ex remotione tremoris cordis. Tertio
vō ex rectificatione habitudinis totius. Regimē
tamen utriusqz ipsorum sustentatur super cōue
nienti electione sex rerum nō naturalium: z debita admini
stratione rerum medicinalium. Pro declaratione itaqz
regiminis rerū non naturalium eligatur a viro isto ciuitas
uel locus habitationis ad caliditatem z siccitatem notabi
liter inclinatus. habitet itaqz cameram a terra notabiliter
elevantā: z elongatā a decursibus aquarum uel ualliū: z mi
nime sit humida uetustate edificij: imo satis nouiter cōstru
cta aspectum habens orientalem uel meridionalem: in qua
etiam frequenter notabilis accendatur ignis. z sepe in ea
fiat suffumigium ex sandarac storace calamita laudano
colofonia thure ligno al. z similibus simplicibus aut com
mixtis. De annexo vō aeri totum corpus z prope caput ue
stibus z infulis: uel birretis de panno de grana constructis
decēter muniat. Exercitiū vō conueniens est ei z pprie
nūc: qz fuit rectus regimine digestionis z cōuenientis eu
acuationis materiez. Cōsulo igit qz mane per horā post or
tum solis surgat z exercitet pedester mōtem ascendendo z
descendendo: aut gradus scalarū q̃ plimos: aut pedester re
uolutione plixa usquequo corpus eius calefiat z ad sudo
rem mediocrem pducatur. z si debilitas obstaret saltem equā
gradarium uel succusarium per tria uel quatuor miliaria
egret. z si adhuc maior debilitas phiberet exercitiū saltem
bifacio uentris pcedēte fricent. eius extrema incipiendo a
genibus usqz ad pedes: z ab inguinib⁹ usqz ad eos: z a spa
tulis usqz ad nates: z ab humeris usqz ad manus inferius
trahendo cum fricatione usqz ad rubedinem perducenē.

reliquo autem toto tempore quiescat. ¶ De modo vō somni et vigilie caueat a dormitōe p̄lix: p̄pterea q̄ ipsa hūmectat corpora et generat reumatismos. Mēsurā itaq̄ somnī sibi conueniētiā nō excedat septē horas in nocte et vnā in die. et nisi debilitas repugnaret minor adhuc dormiēdi mēsurā cōueniret ei: reliquo t̄p̄e vigilāduz est. ut exiccet supfluitates in eo cōgeste. ¶ In canone autē assumptiōis cibi et potus attētus eē debet. ut nō accipiat cibū uel potū usq̄ ad cōpletas saturitatē. imo cibet semp̄ reliquijs famis adhuc in stomacho remanētib⁹. ¶ Similr etiā nunq̄ cibū suū accipiat nisi conueniēs appetit⁹ incitauerit ad ipm: neq̄ etiā curet diuersitatē ciborū multā accipere. imo vno uel duob⁹ serculis cōtētus eē debet. ¶ Caueat etiā ne cibū suū deglutiat absq̄ masticatiōe: decetū ne cib⁹ remanēs in digestu sit mā cōgestiōis multarū supfluitatū. ¶ Silr etiā potū in q̄ritare cōtinua pauca. imo melius est ei sepe et parū q̄ raro et multū bibere. ¶ De passionibus vō sic euitet sollicitudines et angustias tristates et spm̄ uel innatū calorem suffocantes et aīam suā dilatat in gaudio et spe sue sanitatis. Neq̄ icōueniret ei aliquā (lz raro) aliquā iracūdiā uel angustia leuē incurrere. ¶ De ultima vō re. s. cibo et potu. Dicēduz ē q̄ gñalr q̄ omne cibariū ei⁹ eligi debet ad calē et sic. nālir uel accitālī inclinatū. ¶ Particulariter vō descēdēdo in cibis eligat panis modicū furfuris hñs bñ coct⁹ et fermētatus duorū aut trius diez ad plus. Et caueat a pane agimo uel nō bñ fermētato parū cocto: et euitet oēs cibos pastiles uel de farina factos. ¶ De carnibus vō conueniunt ei carnes capreoline domesticę et meliores sunt syluestres: vituline castratę et de mēgo vnius anni. Itē carnes animalium syluestriū ut leporis apri cerui et similiū conueniūt. Laudo etiā q̄q̄z carniū salitā et usum. Carnes vō pulloz gallinaz et caponū et anatulorum iterū bone sunt. Et inter reliquas meliores carnes sunt coluboz et p̄prie syluestriū. Itē minutaz auiū degētium in nemorib⁹ et dumentis carnes sunt utiles. ¶ Carnes vō animalū in aq̄o viuētū: et silr p̄sces vituperandi sunt nisi fuerint sicut capedū uariolū torrētie trille et sibi siles. Alij vō nō placent nisi p̄sces et mariones et siles in fluminib⁹. et petrosia locis inueni. Cācrorum vō usus spernendus est omnino. ¶ Silr lac et lacticiā cibaria oīa fugiant. Caseus vō aliquālī solidus mediocri salsedine et non ualde mollis laudabilis est: lz in multo usu nō sit habēduz. ¶ Olei vō usus bonus est siue fuerit de oliua siue de nucibus siue de amigdalibus dulcibus. Butyrū vō dimittatur et similiter brodiaia oīa pinguedie porci multū artificiata. ¶ Oīa etiā legumina dimittant p̄ter cicera rubea ordeū uel pānicū: et silr risum fugiat. ¶ Lactuca vō et portulaca spinacia cucur. omnia dimittant. Endiua autē domestica et syluestri q̄q̄z uti pōt cū oleo et aceto. Pepones autē laudo. s. dulces et bene maturos et añ cibuz acceptos. Citrulos vō et angurias dimittat. ¶ De fructibus autē uti potest quādoq̄ p̄ris muscatę et auellanis et amigdalibus. Sed inter reliquos nullus est melior fructus q̄ ficus recentes et sicce. Pomis etiā et vuis albis bene maturis suo tēpore uti pōt. Citonia vō et nespilla et sorbas dimittat. Et similiter granata acrisa nisi p̄pter magnū estum. Dulcia vō et mediocria granata sunt sibi utilia. In insubis autem nullo modo sit usus. ¶ De plantis autem cōueniūt sibi caules feniculus petro. salia rosmarinus mētha serpillū hyssopus et relique plāte calē cum q̄bus cibi oēs condiri debēt. ¶ De aromatibus placet mibi crocus p̄p̄ ciniber anisum lignum al. cinamomus ciminum macis galanga et nux muscata. ¶ Placent mibi cappares conditū et iringi cōditū et oliuē cōditē et asparagi suo tēp̄e. Accitū etiā usus et p̄prie cū alijs cibarijs placet. et q̄to fuerit acutius tāto melius erit. Silr et agresta cum sale cōdita. et lymones etiā placent. Arancia vō et vinum granatorū dimittat. ¶ De potu autē ei⁹ dicēduz p̄mo. q̄ oīno dimittat oīs aque usum siue simplicis siue cocte cū ordeo uel silibus. ¶ Dicēduz 2⁹ q̄ laudandū est sibi hydromel factū ex decoctione

xxv. lib. aque. 3. j. pulueris eupatorii. et lib. j. mellis que dispuent et coquant usq̄ ad cōsumptionē tertie ptis duab⁹ remanētib⁹. ¶ Lintū vō conueniēs ei est albū subtile clarum. bñ odoriferū nullo mō dulcesced ab eo elongatū et mediū inter dulce et acre. Et si non posset haberi album accipiatur ceresoleum uel leuiter rubrum. Et si fuerit necessarium refrāgere ipsum. ¶ Et cū aqua mellis. Melior enī est ei aqua cisternę prius tamen cocta. apponant de ea ad vinum tertiam uel quartam partem s̄m discretionem rationalem.

¶ De regimine eius per medicinalia. Cap. iii.

De regimine vō per medicinalia sic procedā. ponā enim p̄ remedia. viij. et tremorem cordis appropriata. ¶ 2⁹ ponā q̄q̄z remedia malā cōplōnē et patis rectificationē. ¶ 3⁹ ponā tria remedia colorē sedū corripētia. ¶ 4⁹ loco subidgā tria v̄uitis debilitatē respiciētia.

Primum igit remediū cordialitū cōfortatiū ip̄z cū instat tremulus mor⁹ magnus est iste syru. de quo accipiat oī mane. 3. ij. cū aque acetose. 3. iij. et est conueniēs cū apparētia uel signis calitatis. ¶ R. se. endiue scario. cuscute. se. q̄tuor coium fridoz. añ. 2. j. floz boraginis et buglosse doronici. se. acetose et basiliconis. ana. 2. j. s. coriādrī p̄para. 2. ij. floz nenuparis sandaloz al. et ru. spodij been al. et ru. añ. 2. j. s. ciamomi ligni al. gari. añ. 3. j. coquā tur oīa in lib. x. aque usq̄ ad cōsumptionē medietatis et colent cū forti exp̄ssicē. et inde addant succari lib. ij. et coquā tur usq̄ ad inspissationē. Et si apparēt signa frigiditatis cū tremore cordis. tūc exhibeat iste syru. cū. 3. iij. aque mellis. ¶ 2⁹ remediū cordiale est hoc. et p̄prie cōferēs q̄n in pectore et circa cor inueniunt nēositates multe uel uapores. ¶ R. syru. de corticibus citri. 3. s. syru. de calamento. 3. j. aque enule. 3. iij. misce et exhibeat hoc totū calidū pluribus mane. ¶ 3⁹ instrū cōferēs oī tremori cordis. et p̄prie frido magis est carabe de cuius puluē in potu dent. 3. ij. cū aqua mellis se. Et si uelis ipsum appropare magis lapsu calō def cum aqua acetose. Ad idem ualet et est singulare pul. sedoarie. ¶ 4⁹ instrū est hoc eluariū de quo oī mane et in uespis accipiat quāntas medijs colearis et post ipm bibat tertis pars cyathi vini aromatici et bñ fumosi ad lapsū fridū cū aqua acetose ad lapsū calidū. Cui⁹ descriptio. ¶ R. sp̄rū letificantis Almans. 3. ij. sp̄rū eluarij de ligno al. 3. j. folioz auri numero. vi. byacinti smaragdi. saphiri ossis de corde cerui. añ. 3. j. margaritaz. 3. iij. cōserue rosate et violarū. añ. 3. j. s. ambre nucis mus. añ. 3. ij. fiat eluariū cū. 3. j. s. succari cādi. et 3. j. syr. de corticib⁹ citri. et post hoc eluariū bulliat in lib. 5. succi macianoz et sunt poma syluestria p̄ua in nemorib⁹ in uēta. ¶ 5⁹ instrū sp̄ale est buglossa: de cuius puluē oī sero eger q̄n uadit ad lectum accipiat pōdus medijs aurei: et est pondus. 3. ij. et 3. iij. q̄re xj⁹ terij. cap de cano. uilibus curatio nis cordis. Et ex his quorū inuamentū magnificat in tremore est potare mediū aureū de buglossa tpe somni noctibus cōtinuis. Itē etiā recēs et sicca in oī cibo et potu accipiat: aut eius aqua sublimata conueniēs est. quare xj⁹ terij cap de cura tremoris cordis inqt. Super buglos. vō sis audax et nō timeas malitiā eius: imo utere ea in oī quasi potu quez tribuis in cibo quem das. Et enim iam concurrat cōsuetudo ut in potu tribuas et similiter aqua eius distillata. ¶ 6⁹ instrū sp̄ale est vnguētū hoc de quo apponat pān⁹ rotūduz latitudinis semis. sup regione cordis. ¶ R. floz boraginis et buglos. añ. 3. j. mellis recentis uel sicce. 3. ij. florū rosarū nōdū cōplete aptarū. 3. iij. s. florū salicis lambinsce folioz basiliconis sicci uel recentis. añ. 3. j. creci. 3. j. beccal. et ru. sedoarie carabe. añ. 3. ij. byacinti smaragdi margaritarū saphiri. añ. 3. j. corallorum ru. 3. s. amili farine ordeī. añ. 3. ij. aceti. 3. j. s. bulliat farina ordeī et amilum simul lento igne cum vino aromato. deinde in mortario ponat et cum inceperint tepesceri superaddantur aliarū medicinarū pulueres diligenter cōterendo et apponatur tepidum.

¶ 7^m instrū est sacculus iste qui semp portet super corde & est facilius applicabilis q̄ vnguētū p̄mo scriptū. R̄. sp̄eruz leuificantis Almans. specierum eluarij de gēmis & de ligno aloes. añ. 3. ij. floruz rosmarinī rosarum nenufaris. añ. 3. j. 5. pulueris oia per se & cōmisceant & ponantur in sacculo de sindone de grana retorta facto: & applicetur. ¶ 8^m & ultimum instrū est hoc. R̄. specierum electuarij in quarto remedio scripti. 3. ij. succari al. 3. iij. cum aqua buglosse. fiat confectio in rotulis. 3. iij. & ex ea semper accipiat ante cibum rotulam mediam & tantūdem post cibum.

Instrumenta

¶ Vo que malā epatis dispositionē corrigē p̄nt & pp̄ie q̄i lapsus est fri. & bami. sicut est in viro isto. sunt bec. ¶ Et p̄mū est sy. iste de q̄ accipiat. 3. ij. cuz. 3. iij. aque eupatorij cale actu. R̄. cuscute eupatorij folioz aplij absinthij floz rosmarinigario filoz cinamomi. añ. 20. j. spodij scolop. epatice sandaloruz amboz. se. cicoree. añ. 20. ij. coralloz rub. andacocbe radic. feniculi petrosellini labiū. añ. 20. 5. coquantur oia in lib. x. aque usq; ad cōsumptionē medietatis: deinde p̄dictis addantur vini citonloz. 3. ij. succari al. lib. j. 5. & lēto igne coquantur usq; ad spissitudinē & aromatizet cū cinamomo gar. & spodio de cāna. ¶ 2^m instrū sp̄ale est cōfectio bec de qua semper eger accipiat rotulā vnā añ cibū & post. R̄. sp̄erū dyalacce & dyacurcume. ana. 3. j. se. taraxacon. 3. ij. ligni al. gario. croci. añ. 3. 5. succari. 3. v. cū aq̄ eupatorij fiat cōfectio in rotulis. 3. j. 5. ¶ 3^m instrū sp̄ale est ut eger pluribus dieb⁹ accipiat. 3. j. aut mediā de puluē epatis lupi in furno exiccari & pp̄ie cū 3. j. aque eupatorij & tarder cibū suū saltē boris q̄tuor post. ¶ 4^m instrū ex simplicib⁹ rectificātib⁹ epar est ut eger assuescat comedē carnes codiaruz: & sunt limatie in dumentis inuente que serpūt sup spinas uel rubos & pp̄ie hñtes testas parumper ad citrinitatem uel rubedinem tendentes. ¶ 5^m instrū epati cōueniens & pp̄ie ad magnificādum ipsum & edandum ab eo mās diuersas & corruptas est hoc. R̄. succi eupatorij. 3. j. 5. reubar. elci. 3. j. epithimi cuscute spice nar. di. añ. 3. vi. salis gēme. 3. j. exhibeatur hoc totum in potu & tarder cibū saltē boris q̄nque post assumptionem ipsius.

De his

¶ Vo instrūis que emorroidaruz fluxū stringere p̄nt: p̄mū & expertū est hoc. R̄. scorie ferri pulueritate & frixe in aceto rubeo. 3. j. mirabolanorum cōbustorū: ossiū dactyloz coralloz rubeoz: corticū onioz omniū quatuor cōbustorū añ. 3. j. pulue. gypsi. 3. ij. albumina ouorū numero q̄nque uel. vi. cōquassent oia in simul & submergant in ipsa stupe prius infuse in aceto extinctionis calibis & bene expresse lūiant predictis medicinis & apponantur fiteri uentre prius mādificato a superfluitatibus. ¶ 2^m speciale instrumētuz est descriptio pillularum de bdelio. ¶ 3^m instrū est descriptio pillarum de sandaraca: que ambo duo collige. 17^m tertij. cap 7°. de medicinis liquidis & embrocis emorroidaz. Et est modus administrādi has pillas ut oī mane accipiat ex eis. 3. j. & tarder cibū suū boris ad minus 4^{or}.

De his

¶ Vo instrumentis que sedum coloz abscondere possunt: iam patet q̄ omnia predicta ad hoc capitulum seruiunt & pp̄ie illa que cor & epar confortant sanguinem paucificando ab aquositate flegmatica & ab aquositatibus cholericis & alijs corruptis. ¶ Primū est hoc. R̄. aque lactis caprini. 3. iij. succi cuscute. 3. j. misce & accipiat in potu diebus saltē. xv. ¶ Secundū est hoc. R̄. succi sumiterre & absinthij. ana. 3. j. misce & accipiat ut supra. ¶ Tertium instrumētum est hoc. R̄. aque sublimationis radic. acori: aque sublimationis uaporum. ana. 3. ij. 5. misce & totum accipiat in potu per. xv. dies. clarificat sanguinem diuersionem faciendo materierū corruptarum simul cōmixtarum: & est de medicinis acceptis ex septima quarti. tractatu & capitulis secundis.

Specialia

¶ Vo remedia tria debilitati virtutis subuenientia sunt ista. ¶ Primū. R̄. granorum fisticorum. lib. 5. se. communium frigidorum. 3. j. 5.

violariū. se. endiuie scariole lactuce. añ. 3. ij. cinamomi electi 3. j. 5. coralloz r. n. spodij. añ. 3. ij. margaritarū. 3. iij. carniū p̄dicti de alio acceptarū. 3. v. terant sil carnes & fistici cocti in vino dulci usq; ad ultimā cōtritionē. deinde in corporent cum lib. j. succari al. cocti cū aq̄ buglosse & in fine apponant sp̄es & fiat cōfectio in frustra. 3. j. De hac itaq; cōfectiōe in omni cibario accipiat usq; ad. 3. ij. ¶ 2^m sp̄ale instrū est ut vir iste assuescat in cibis suis ponere equam sublimationis p̄dictā uel caponum pp̄ie distillatam cū folijs basiliconis recentis uel sicci. ¶ 3^m instrū ut vir iste cōfortadi innatum calorem saltem in septimana ter accipiat singula vice. 3. j. electe tyriace Andromachitar det post eā cibum ad minus boris. vi. Si autem in t̄pibus in q̄b⁹ utitur prefatis remedijs uenter eius stipticus redderetur: tūc accipiat añ cibum semp coclear vnū huius eluarij. R̄. medulle sebesten. pulpe tamarindorum. cassie fistule. añ. 3. iij. se. endiuie acetose. se. cciūm fridorum oium. añ. 3. j. cinamomi electi. 3. j. 5. succari al. cocti cum. 3. iij. aque sublimationis foliorum uolubilis minoris lib. 5. incorporent simul & fiat eluarium quo utatur ut dictū est. Hec sūt meliora que eligere potui in dispositionibus huius viri. summus autem opifex omnia ipsa in salutem eius dirigat. Amen.

¶ Caplm de tremore cordis & mala cōplone stomachi.

Recipe vnguenti cordialis cōpleti cū resina lib. j. de hoc vnguento mediocriter grosso extēdat sup panno de grana qui sit figure circularis & latitudinis semissis: & ponat super mamilla sinistra in mane quando surgit de lecto: & sero quando uadit ad lectum actu tepido. ¶ Recipe pul. odoriferi. 3. j. quez ligatum habeat in panno de sindone de gna retorta in forma pile facto: quē pro maiori parte t̄pis odoret. ¶ Recipe aque buglosse lib. j. aq̄rum cuscute & cicoree añ. 3. iij. misce De istis aquis mediocriter calefactis cū pauco succaro accipiat oī mane in aurora cyathū vnū parū: & hoc distāter per nouem horas post cenā & post ipsas tarder cibū boris. 4^{or}. ¶ Recipe cōfec. de fisticis cum speciebus triasandalorum. 3. iij. de hac cōfectione accipiat vnum uel duo frustra oī die añ cenā: & post añ prandium. ¶ Recipe pul. oc polip. pul. preparati. añ. 3. j. & partiant in q̄nque p̄se eq̄les. de quibusumat oī sero immediate ante cenā. ¶ Recipe pillulaz vnā de aloabluto immediate ante cenā postq̄ consumpti sunt pulueres. ¶ Recipe eluarij de epithimo. 3. v. 5. & distēperent cum vino in mane & sumat calidū. ¶ Recipe succari al. lib. 5. turbit bñ mādari bermoda. añ. 3. j. 5. pulueris anisi dulcis. 3. j. & 3. ij. se. ruthe. 3. j. coquat succarum cum aqua ruthe & fiat cōfectio in rotulis magnis & cooperiatur folijs auri de qua accipiat q̄titatem. 3. ij. uel. 3. j. ¶ Recipe anisi spice macio seminum leuistici & ruthe. añ. 3. j. cimini. 3. ij. pulueris sene. 3. j. tartari. 3. ij. mellis rosa. co. lib. 5. succari perfecti. 3. ij. coquatur simul succarum & mel & fiat electuarium de quo accipiat omni sero ante cenam per boraz uel 5. 3. ij. uel. iij. ¶ Recipe dyacimini dulcis. 3. ij. & accipiat de ea ante cibum & post quantitatem. 3. ij. & eum continuet per plures septimanas. ¶ Recipe confec. de fisticis simplicis lib. j. & ea utat ut supra. ¶ Recipe electuarij de epithimo. 3. xviij. de quo sumat ante cenam immediate quantitatem huius nūscate. ¶ Recipe vnguenti glutinosi. 3. ij. quod applicetur stomacho &c.

De egritudinibus Splenis & filia sequuntur.

Consilium. 158. De mala dispositione splenis ex qua propter infectum sanguinem generantur pustule & scabies.

¶ Tr clarissimus & erimino utriusq; iuris doctor dñs Sublimanus laborat dispositione splenis nō

sufficienter mūdificati propter melancholicum humorem ab epate & a uenis, quare melancholicus humor in epate & in renibus eius recipit caliditatem magnam per quam inficit sanguinem & reddit ipsum corruptum & obiectum virtuti nutritiue inconueniens qui dato q̄ apponat mensuris resolutis non tamen uere vnitur & assimilatur eis qui etiā lacis ad membra inficit ea: corrumpit & mortificat faciēdo pustulas acutas & ulceratiuas, & dato q̄ ista abscondantur a membris per vñctiones & ablutiones: tamen milies reciduiaret nisi perfecte cōplexio mēbriorū rectificetur.

¶ Propter qd̄ vir iste abstineat a cibis & potib⁹ oib⁹ acutis, ut cepe rapbanō alleo & silib⁹: & a reb⁹ ualde pinguib⁹ ualde salis: ab eruca a caulib⁹ & silibus, & a uinis ualde fumosis acutis. Et p̄ter bec iam dicta accipiat cibum omnem libito suo.

Pro regimine vo medicinali utatur istis tribus: quorum descriptiones infra posite sunt. ¶ Prima est descriptio pillularum de quibus saltem omni sexta die parum ante cenā accipiat vnā: & sic semper continuando eam nisi fluxus uentris immoderatus acciderit. ¶ Accipe aloes abluti, 3. ij. 5. la. p. ar. & la. çuli. añ. 3. j. fiant pillule ex omni. 3. vj. cu3 succo rosa. ¶ Secundum remedium est istud electuarium: de quo saltez omni mense bis in aurora accipiat, 3. ij. 5. cum medio cyatho aque lactis. reliquo autē tempore utatur pillulis suprascriptis. ¶ Electuarij de psilio: de epithimo. añ. 3. ij. electuarij rosarum, 3. 5. misce. ¶ Tertium remedium speciale est descriptio quarundam specierum que debent in aqua coqui: ut infra apparet. de qua aqua quando instat necessitas magni puritus & multitudo pustularum corumpentiu3. Iste dominus madefaciat corpus suum totum aut saltem partes illas que magis lese sunt a scabie. ¶ Radic. serpentarie enule: & lapatij. añ. 3. j. ellī nigri. 3. iij. coquantur simul in viij. p̄bialis aque usq3 ad consumptionem quarte partis & fiat ut dictum est. ¶ Ad idem, ¶ Aluminis iamenti. 3. j. argenti sublimari. 3. 5. bulliant in tribus metretis aque usq3 ad consumptionem tertie partis: & fiat ut supra.

Pro scabie Accipiat hoc electuarium in aurora cum medio cyatho aque lactis calide: & post dormiat per vnā horam & taret cibum assumere horis quinque, & post per vnā horam prandeat. ¶ Electuarij de epithimo: electuarij de succo rosa. añ. 3. ij. misce & sumat ut supra. ¶ Secundo accipiat istas aquas in aurora & post dormiat per vnā horam & taret cibum horis quatuor ad minus. ¶ Aque de fumo terre acetose & enule. añ. 3. j. misce. ¶ Tertio qñ accipit digestiū per aliquot dies si uenter eius fuerit stipticus accipiat oī tertio die parum ante cenā pillulam vnā de aloē abluto: & post comedat immediate. ¶ Quarto accipiat octaua die. 3. j. de pillulis istis infra scribendis hora suprascripta in minoratiuo & post dormiat per vnā horam cum dimidia & taret cibum horis. vj. in quarum quinta accipiat cyathum vnū aque çuccarate calide. ¶ Pillularum aurearum & de iera cōposita. añ. 3. ij. la. p. ar. & la. çuli. añ. 3. j. fiant pillule ex omni. 3. vj. ¶ Quinto post euacuationem eradicatoriam inungatur corpus totum bis in die. s. in sero quando uadit ad lectum: & in mane quando surgit: aut saltem in sero usq3 ad quatuor dies uel. vj. cu3 hoc vnguento. ¶ Vnguenti de succo enule. 3. iij. vnguenti al. 3. j. misce. ¶ Ultimo vo factis omnibus supradictis remedijs abluat corpus suum cum decoctione radicum & foliorum lapatij & enule tribus vicib⁹ quam ablutionem continue per mediam horam &c. hec sunt que succincte sentio meliora de huius viri dispositione: uelut omnipotens ut per bec sanitatem consequatur.

Consilium. 159. De duritie & oppilatione splenis: propter malam complexionem frigidam eiusdem.

Sta uenerabilis dñā religio sa sicut apparet egrotat duplici egritudine p̄ncipaliter. Prima est mala cōplo frida splenis ipsi⁹ notabilr & aliquat̄ sicca: & nō tātū sicca quātū frigida: & ad ipsas sequunt̄ opplones in ipso splene puenientes a mā mixta a flate & melancholia. Et qñ dñā mā melābolica sup flegmaticā: tūc iuenit̄ tētio cū duritie & rugitu in splene suo. Si aut̄ dñā flegma sup humore melico: tūc iuenit̄ in splene eius tu mefactio sine duritie & uētositatū mltitudo in splene suo ppter que oia cōprimis dyafragma & alia mēbra anhelit̄. vñ necesse est fieri tussim molestā & fortem. Et bec dispō pōt coicari capiti & ledet̄ cerebrū per colligatiā eius ad ipm. Et qñ dñā ista mediocriter carnosā est. ut scribis: rationabile in ipsa cholera iueniri debet que cōmixta cu3 flegmate reddit ipsum falsum, & est causa efficiens & mālīs sp̄nti p̄dicti falsi.

Pro regimine eius qñq3 uident̄ mibi p̄ncipalr obseruāda & necessaria. ¶ Primū est q̄ bec dñā abstineat a cibis fridis & hūidis & uēto salib⁹: sicut a leguminib⁹ oib⁹: a lacte & lacticiu3 cibis. a multo usu blere spiachia & lactuce portulace cucu. cucur. & silii actu & potētia frida & hūida. ¶ Abstineat a uino dulci cuiuscūq3 coloris & oditiōis existat: & a multo usu ciboz & ditorū cū çuccaro & melle: & mellita cibaria: & p̄prie qñ cōdiant̄ cū aceto ei cōueniāt: & oīno euitet usq3 aque fride simplicis: uel cū alijs cōmixte. ¶ 2^m p̄ncipale obseruādū in ipa est: ut bec dñā in p̄nti mēse: aut saltez 2° die futuri mēsis faciat flōmiā de saluatella sinistre man⁹ iuēta iter anularē digiti & auricularē: ex qua educantur sanguinis. 3. v. uel. iij. ¶ 3^m p̄ncipale est: ut bec dñā per totū mēsem iunij futuri accipiat infra scriptas aquas in aurora calefās absq3 aliq̄ alia mixtiōe çuccari uel alteri rei. ¶ Aque tamarisci: & scolop. añ. 3. j. 5. aque mellisse. 3. j. misce. ¶ 4^m p̄ncipale est: ut cū accepit p̄dictas aq̄s per. vj. dies p̄tinuos: tūc septia immediate sequēti die p̄fata p̄dicta hora accipiat. v. de infra scriptis pillis: post q̄s nō comedat nisi trāseāt bore qñque. ¶ Epithimi polipo. folliculorū sene. añ. 3. j. la. p. la. çuli p̄parati. 3. iij. aloes abluti. 3. ij. dyagridij. 3. iij. agarici electi. 3. ij. forment pillule cū succo saluie de oī. 3. vj. ¶ 5^m p̄ncipale est: ut bec dñā utat̄ infra scripto puluē de quo sup̄ pra capitis tota ubi bō efficit̄ calu⁹ oī q̄rta die spargat̄ ad q̄ritatē q̄tuor granorū frumēti ipm spargēdo iter capillos. Et attēdat insup q̄ oī tpe uitesue de hoc puluē pōt uti. cui⁹ descriptio. ¶ Ros. spodij coralloz alborū & rub. añ. 3. j. macis. 3. iij. gariofiloz 3. 5. puluerisent̄ oia subtilr per se. deide cōmisceant̄ sup addēdo ligni aloes subtilr puluericati. 3. ij. in fine. ¶ Et memoret insup q̄ suprascriptis pillis in 4° cap potest uti toto tempore uite sue accipiendo ex eis vnā omni q̄nta die parum ante cenā si p̄cipiet grauitatē stomachi: aut vnā ex eis per duas horas post cenā dum p̄cipiet grauitatem capitis. Et nullum dubiū est q̄ si bec dñā utetur regimine tali p̄seruabitur ab incurſu deterioris nocuenti & sanitatē suā recuperabit ad melius ualde.

Consiliū. 160. De quibusdā accitib⁹ euenientibus capiti cordi & stomacho puenientib⁹ a debilitate & oppilatione splenis & frigiditate eius &c.

Scidētia huius omnino uenerabilis serui dei domini nostri Jesu christi radicalr pueniūt a debilitate & oppilone splenis ipsius qui non est potens ad expellendum supfluitates in ipso congestas. remanēt ergo ibi & in uētositates conuertunt̄ que ascēdunt ad cor & caput uebementer ledendo ea. ¶ Et ex eodem fundamento ppter malam cōplonem frigidam ipsius splenis stomachus per colligantiam leditur in digestionē suā: bec est in summa huius uiri dispositio. Ita prouidendum est ei cum remedijs infra scriptis.

Primo ut vno mane bora electa fiat sibi flōmīa de sal-
natella posita inter anulare z auricularem digitos sinistre
manus per quā extrahant sanguis. 3. iij. uel. v. **S**equē-
ti die minores mā cū hac medicina. **R**. aque scolopēdrie. 3.
ij. eluarij dyasene z hamech añ. 3. iij. calefiat totū z accipia-
tur in aurora nō multū dormiēdo post ipsum. z tardet prā-
dium sex horis. **3**o plurib⁹ dieb⁹ in aurora accipiat. 3. v.
aque scolopēdrie calefacte z tardet cibū post eā per horas
tres. **4**o dieb⁹ intermedijs z quasi per vñū annuz utatur
pillis infrascriptis: de qbus accipiat vñā uel duas añ cenā
immediate: poterit ex eis. vij. accipere oī fine. xv. diez obseruā-
do post eas ea que dicta sunt de eluario: quarūz descriptio
est hec. **R**. aloes pparati cū succo endiuie. 3. j. tamarisci cor-
tic. capparoz scolopēdrie. añ. 3. 5. armoniaci mollis. 3. ij. la-
pidis laçuli lap. armeni pparatorū añ. 3. iij. fiat pille cū suc-
co folioz agni casti. **5**o frequēter inungat regionē splenis
sub costis sinistre ptis cū hoc linimēto. **R**. olei nardinī olei
de capparib⁹ añ. 3. j. 5. se. agni casti scolopēdrie z tamarisci
armoniaci cortic. capparoz añ. 3. 5. pulueris ameos. 3. ij.
terantur ultimate funul z ex eo calido fiat inunctio. **A**d
prohibēdū vō nocumētū in corde sequens potet semp sup
mamilla sinistra hūc sacculū infra interulā osuū. **R**. spērū
eluarij de ligno aloes: spērū letificāis Almāf. añ. 3. v. pulue-
riçent oia z fiat sacculū qd ranglatus in sindone de grana.
Ad phibēdū vō euaporationē ad caput z ad os ut aduz
digonē simul utat hac cōfectiōe. de qua semp post cibū acci-
piat rotulā vñā. **R**. mastici. 3. j. rosarūz spodij menthe. añ.
3. 5. coriādri pparati. 3. ij. cōserue citoniorū lib. 5. cū vino cito-
niorū calefacto fiat cōfectio in rotulis. 3. 5. his factis si sa-
nus erit offerat ppetuas altissimo laudes: sin autē scribat z
prouidebit ei de alijs. **A**d laudē dei oipotentis. Amen.

Consiliuz. 161. De duritie apostemosa splenis.

Crities apostemosa splenis hui⁹ no-
bilissime die causaz bēt z ba-
buit sui ipsius rōnabiliter pductūz. febres
enim plix ppter cōtinuā quasi resoluōē quā
faciūt in spirītibus z alterationez uel corru-
ptionē quā faciūt in mām nutrimentū euerūt

corpus ad corruptionem humorūz z totius substantie mē-
broz. Unde ppter modū resoluōis ducētis ad pnatūā sic-
citātē: z per viā exiccatiōis positue que puenit cōtinuā ad
febrē in quātūz est mor⁹ siccus z credo puenit eā mā huius
febris dñe quā credo fuisse cholera notā vitellinā a sapiētī-
bus nūcupatā: corpus z mā eius pducte sunt ad incinera-
tionē z acq̄sitionez terrestriatīs: ppter qd nō est mirabile si
splen ipsius apostemaf z induratus est. Unde z hec mulier
egrotat duplici gñe egritudinū. scōplonali ut est frigiditas
z cōplonali sicut est durities aut apā splenis. Et bi sermo-
nes facile colligi pnt prima quarti. cap de tertiana nō pura.
z ibidē cap de quintana z sextana. z scōdo de differentijs fe-
brium. z xi^o terrapentice. z primo ad Blauconem. **A**t vō
hec egritudo accitī satis tremendo cōplicata est. Scribitur
enim q fere oī quarta aut qnta die supuenit ei fluxus san-
guinis a naribus copiosus ualde qui puenire pōt a forti-
tudine vñutis laborātis ad eūandū mām aīcedentem illius
apātis cētīcis pmutationib⁹. qd si ita cōtingeret bñ speran-
dū esset de terminatione eius. Si aut hui⁹ sanguinis eūatio
aīciaret debilitari virtutis p̄seueratī: hic fluxus sangui-
nis malam terminationem argueret in ea futuram.

Quacūqz tñ cōtingat ei puidendū decreui quīn-
que remedijs infrascriptis. Angustia
enim tēporis nō cōcedit mibi modūz subtilius ampliandī
scripturam. sed applicari possunt remedia conueniētia. Et
si succedet ei bonum erit: si autem fortassis uberius in hac
materia contemplanor si concitus ero. **P**rimū itaqz in-
strumentorum istorum est potius iste quez bec domina per
vñā mēsem cōtinuū omni mane in aurora accipiat. 3. iij.

calido exite actu. **R**. aque distillationis scolopendrie tama-
risci z cuscute añ. lib. j. bibatur ex ea omni mane. 3. iij. cum
3. 5. aceti squillitici ut dictū est. **2**o instrūm est q omni se-
ro per horam ante cenāz bec domina deglutiat tres de istis
pillis. **R**. armoniaci mollioris. 3. 5. pulueris seminu z agni
casti cūscute z plantaginis. ana. 3. 5. cum succo matrissylue.
fiant pillule de omni. 3. vij. **E**t si cōtingeret q vñter bu-
lus domine non esset bene sol. tus: tunc recipiatur. 3. 5. p̄e-
dictarum pillularum aloes epatici per quinque dies ma-
cerati in. 3. iij. succi matrissylue que Dyascorides uocauit
sp̄legmonem. 3. j. fiant pillule de omni. 3. vij. de quibus om-
ni sero accipiat vñā immediate ante cenā. **T**ertius
instrūmentum est: ut bec mulier omni mane ante prandīū
immediate accipiat rotulā vñāz huius cōfectionis. **R**.
troiscorūz de capparibus. 3. j. troicis. de spica. 3. 5. pul. radic.
liquiri. 3. 5. succari secunde coctionis. 3. v. cum aqua scolop-
endrie fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. **Q**uartum instru-
mentum est: ut accipiantur aceti al. lib. xv. in quibus quin-
que vicibus extinguat frustū vñū calibis ponderis libe
vñius qd sit bene candens: accipiantur igitur frusta biselli
pāni amplitudinis duarum spanfarum z infundantur in
predictū acetū z supponant toti hypochondrio sinistro bene
calefacto z supligent loco isti mane meridie z sero ante cibū
permutando ipsum z fiat hoc octo diebus cōtinuū. **U**-
ltimum instrūm est cerotum hoc qd alteris diebus octo sequē-
tibus immediate applicetur hypochondrio ubi ponebatur
pānus: z ibidem cōtinuē appositū permaneat: cui⁹ descri-
ptio. **R**. armoniaci pinguis z electi. 3. j. 5. dissoluen dum. se-
minis plantaginis z agni casti scolopēdrie z tamarisci z cor-
ticum capparorum. añ. 3. 5. fiat cerotum lunaris figure tan-
te amplitudinis z paulo maioris quāre extēsiōis est apo-
stema uel durities splenis: z ibidez permaneat octo diebus:
post hoc autem remoueat. z fiat reuolutio ad appositio-
nem pāni infusi in acetū: ut predictum est. Et sic circulare
fiat transitus in curatione de pāno ad cerotum z ecōtra cō-
tinuando hoc z suprascripta remedia: ut iam dictum est.
hoc autem ad laudem dei. Amen.

De egritudinibus ventris inferioris z intestinoz consi-

lia sequuntur.

Consiliū. 162. De colirica passione cū dolorib⁹ intestinoz circa vmbilicum.

Dolores quos patitur vñ
nobil⁹ Ni-

colaus perādus fm q mibi narratum
est p̄seuerāt circa regionē vmbilici taz
supinus q̄ iferius: z extēdunt etiā ad la-
tera qbus etiā qñqz succedit uomit⁹ sa-
tis magnus z solutio vñtris nō minoz
isto: qui etiā dolores extēdunt usqz ad
renes z spinā. **E**t lz existimari possit q isti sunt dolores
renū puenientes ab barenulis uel trūbis uel lapillis in eis
indicatione sumpta ab extensione doloris per partes predi-
ctas: tamen aspiciendum est ne bec dispositio reducenda sit
ad dispositionem colerice passionis quam alias in ipso vi-
dī z curauī molestissimam intensiue z extēsiue quo ad tem-
pus z mēbra. aut saltezhī dolores iliaci coicari possunt cū
colica. **C**redo ego q bec dispō magis ad species colerice
passionis deduci debeat. ppter qd qualitercūqz cōtingat
reponi egritudinē in altera predictarum denominationūz
uel in pluribus earūz appareat: qm intētio curationis satis
cōmunicat in oibus illis: z proprie principaliter in sedan-
do dolores: quorum intentionem z perdurationem iste vir
nobilis multo tempore tolerare non posset.

Pro quorum curatione p̄misso debito regi-
mine per sapiētissimos docto-
res ordinato in reb⁹ nō nālibus. videt mibi p̄uidendum
esse ei quinque remedijs infrascriptis. Quorūz primū est:

ut bule viro sepe applicent uetose sicce magnor orificiorū. qñq; inter vmbilicū z os stomachi in media regione illius quandoq; permutentur ad illa: quādoq; ad lumen in quibus inueniet inuamentum singulare. ¶ 2^m remedium est hoc. ℞. olei de camomilla z olei de aneto ana. 3. iij. olei de croco. 3. ij. farine orobi: farine fabarum. añ. 3. j. 5. coquatur lento igne super cineribus calis absq; flāma: z cū ceperint inspissari addant eis vitelli ouorū numero. x. croci. 3. i. trociscorū stelle. 3. ij. coquant oia inuicē usq; ad debitā cōmixturam. Et de hac medicina tot^o ueter eius a scuto oris stomachi usq; ad ignia z illa oia emplastrent actu calō. Et placet etiā mihi summe: ut de eodē medicamie emplastrent renes z tota spina eius. ¶ 3^m remediū est ut fiat sibi mane z sero clistere hoc. ℞. brodi decocti galli antiqui pparati fm artē 3. iij. olei de viol. citrinis de camomilla z de aneto. añ. 3. ij. olei vulpini. 3. j. 5. croci. 3. 5. vitellos ouorū numero. iij. salis gēme. 3. j. imponantur intra zc. ¶ 4^m remediū est hoc ℞. eluarij qđ sibi trāsmitto. 3. iij. 5. aque sublimationis camomille. 3. ij. calefiataqua z cōmisceatur predicto eluario post qđ tardet pādū per septē horas: in hoc enim electuario maximū est inuamētū in silibus dispōnib^o in mūdificādo totū uetrē a māeb^o corruptis carminando z expellendo uetositates oium intraneorū mēbroꝝ. Et si de eodez eluario acciper bis in septimana utilissimum esset ei. ¶ Et si nollet isto mō accipere bonū ēē qđ oī sero per. xij. ptē bore añ cenaz deglutiret de hoc eluario qđ tātū vnus nūcis mus. descripio electuarij est ista. ℞. cubebaz xilobalsami carpobalsami bacca. lauri. añ. 3. j. ani. ligri. añ. 3. ij. se. ruthe leustici z feniculi. añ. 3. j. macis. 3. ij. cinamomi electi. 3. ij. thimi epitbi. polipo. cartami. añ. 3. iij. syrupi pseruatiōis gñgiberis viridis. 3. viij. salis indi. 3. ij. succari albi. 3. ij. coquatur simul cum syrupo z reliquis superadditis fiat electuariū. ¶ 5^m remediū est. ut iste vir oī mane post pādū per horam cū dimidia deglutiat vnaz de istis pillis quas sibi trāsmitto z spero qđ felicitabit dispō sua cuz istis: que non scripsi qđ credam aut uelim supaddē instris z prudētie tātoꝝ doctorum qui pcurāt hunc virum: sed oportet amicis cōplacere z ad rogamina cōdescēdere. Descriptio est hec. ℞. magdaleonis pillarū alefanginarū Mesue. 3. 5. polipodij epithimi salis indi. añ. 3. 5. dyagridij. 3. ij. formentur pille cum succo ros. de omni. 3. vj. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Consiliū. 163. De immoderata stipticitate uentris ab intestinoꝝ frigidityte dependente simul z a prohibitione transitus cholere ad intestina.

Dispositio que ultimateremansit in viro nobili triuifino cognomine a vulpe nominato: est immoderata uentris stipticitas: ppter quā difficulter aut quasi nunq̄ nāliter hēt uentris beneficium: imo etiā cū applicatiōe medicinarū leniētūz z solutiū ueter eius difficulter moueri pōt. ¶ Cuius quidem accūtalis cā principalis est debilitas expulsue virtutis proueniēs a mala cōplone frida intestinoꝝ oium. ¶ 2° vō huius stipticitatis cā est phibitio transitus cholericē māci a cānali fellis ad itestina. flatica enī mā multa per viā idigōnis multiplicata in stomacho z in uenis sua viscositate opilat viā chistis fellis per quā cholericā mā ad itestinū ieiunū descēdēs sua acuitate stimulat expulsuā. ¶ Efficies vō cā hui^o stipticitatis est debilitas expulsue iā dicta: phibitio vō trāsitus māci cholericē tenet locū materialis cause.

Et ex hoc fundamēto appet viā curationis huius dispōnis que cōsistit in quatuor pncipalibus cōsideratiōib^o z instris. ¶ Primū est fortificare vtutez expulsuā. ¶ 2^m est apire viā trāsitus cholericē māci ad ipsa. ¶ 3^m est absidē cās oppilatiōis p̄dicte. ¶ 4^m est pseruare vias illas lenificatas z aptas bene fm qđ oportet.

Primū itaq; boꝝ cōplet per debitā applicationem sex rerū non naturalium. ¶ Itaq; euitet iste

morā z bitationē in locis frigidis z siccis multū uetosis. Itē dimittat oia cibaria ifrigidātia z uiscātia z oppilātia: uelut pastiles cibi z lacticini: neruose z pelliculose aialiuꝝ ptes: z casei ois usum: z legumia oia: z pprie elixa z multū cocta: et carnes antiq̄s z ualde duras: z cibaria oia salia multum. ¶ Itē dimittat pisciū oiuꝝ usus saltē frequēs. Et euitetur fruct^o stiptici: uelut granata citonia sorbe mēspille z similia. ¶ Et effugiat etiā ois vini usuz grossi uel oppilatiui. z prope nigri z turbati. dimittat etiā usuz panis aqimi aut ualde torrefacti. pter hec añ cibaria z pot^o utat oib^o alijs ad placitū. ¶ Adhuc etiā effugiat mor^o oēs z exercitia laboriosa: z pprie post cibū. ¶ Et inclinet in regimine suo ad dormiēdū parūper amplius cōsuetū. ad hoc ut digō melius pficiat z sequat ad illud substantificatiōem hūectatio amplior qđ si nō bona fieret digō. ¶ Sifr etiā euitet ciborū z potuū assumptionē in quātitate multa. iā enī dictū est qđ digestiua ei^o est debilis ppter frigiditātē z humiditātē stomachi sui. mltitudo itaq; ciborū obtinēdo calorē inatā stōchi z intestinoꝝ esset cā renouādī z cōfirmādī oppilones iāz dictas z augmētandī frigiditātē in stomacho z in intestinis. ¶ Accūtia vō aie parūper exiccātia z acūtia calorē eēt sibi cōueniētia qđ mobilitaret itestina z mām in eo contentam z augmentarent expulsuaz eius: z tu scis si bñ consideras.

Scda vō intētiō z instra curationis premisse dispositiōis fundant in administrando medicinas apitinas: z securius cōmiscēdo eas cū cibis: grā cuius complēde qñque ponā instra: ut nūc sequitur. ¶ Primū ut semper in cibis suis bulliāt radices. ij. uel. iij. dauci aut feniculi aut petroseli. sed p̄mū est melius apud me semp. ¶ 2^m est ut hic vir assuescat sepe modicū añ cibū masticare. x. uel. xij. grana milij solis. bonum enim est. ¶ 3^m vō est. ut iteruz añ cibum sepe utat rotula. j. 3. iij. confectiōis de se. descripte a Mesue in antidotario distinctione p^o. ¶ 4^m vō est. ut in aurora sepe accipiat. 3. iij. aque cuscute calefacte cum modico succari. Ego autem experientia scio. qđ si oppilati uel apri ad oppilationes deglutiant. 3. 5. uel pillulas tres factas de puluere rubee tinctorum cum succo lymorum quod est secretum magnum in aperiendo oppilationes z in aperiendo futuras fieri zc. ¶ Quintum vō speciale est. ut iste vir utatur sepe linimento facto mane z sero sup toto hypocundrio dextro etiā usq; ad inguina actu calido. cuius descriptio. ℞. olei nardini. 3. j. 5. olei de aneto. 3. 5. salis idi rubee tinctorum orobi z eupatoriij radic. asparagi. añ. 3. j. commisceantur omnia simul in ampulla que pendens in aquam bullientem diligenter cooperta coquatur usq; ad medietatem. z fiat ut dictum est.

Tertia vō intētiō absindēdi cās euētus oppilonum per duo premissa facile obtineri pōt. ¶ Aut vō iterum debilitatē itestinoꝝ z proprie expulsue facile tollit frequēs usus clisteriorum cum oleo amigdalard amarrarum factorum. ¶ Item ad istud cōfert frequēs usus intestinoꝝ omnium animalium inuenum. ¶ Item cōfert ad istud usus brodialium mediocriter pinguium z lententium cōpositorum cum piguedinibus recentibus absq; sale. ¶ 4^m iterū ad illud cōfert potus. 3. j. aut medie olei de kerna actu calidi in mane frequēter exhibiti: post quē tardet cibushoris ad minus qtuor. Scio etiā ego qđ frequēs intētiō totius uentris supioris z inferioris cuz oleo calido decoctionis radicū enule usq; ad medietatē facto frequēter vigorat expulsuā stomachi z itestinoꝝ z phibet oppilationē in eis effici z confirmari. z hoc signum est notandum.

Pro cōplēmēto vō itētiōis ultime scribentur istra qñq; quoz usus alternatiz oēm debilitatē expulsue itestinoꝝ auferre pōt. z uentrē totū lenē efficere ac etiā lenē cōseruare. ¶ Primus est puluis iste. ℞. polip. bene mundati. 3. ij. liquiri. 3. j. pulueris gratiole. que est perficaria minor fm quosdam. 3. j. 5. farine sisami. 3. ij. gñgiberis. 3. vj. macis. 3. viij. salis indi

modicu torrefacti. 3. j. 5. fiat oiuꝝ per se puluis: & cōmiscet
 de q̄ frequēter añ cenā uel p̄adiū. 3. j. accipiat cū media scu-
 tella brodi carnū recētū. hic pluis educit flegmata & sup-
 fluitates melicas & viscositates in intestis iūctas. ¶ 2^m vō in-
 strū est: ut sepe paties accipiat vnā pillulā factā ex aloē sic
 cotrino cuius. 3. ij. ifuse steterint in. 3. v. succi corticū radic.
 sambuci: usq; ad cōsumptionē ipsius factā sub radijs solis
 uel tegula calefacta. ¶ 3^m instrū est puluis iste cuius usus
 cholicas educit supfluitates & flegmaticas carminat uento-
 sitates in cōcauitatibus intestinoꝝ reptas & educit etiā super-
 fluitates melicas ab eis. cuius descriptio. ℞. folliculoꝝ se-
 ne electoꝝ. 3. j. dyagridij. 3. j. salis indi. 3. ij. ligri. uel succi ei⁹.
 3. j. anisi cumini dauci. añ. 3. ij. reupō. electi solidi. 3. ij. macis.
 3. j. pulueriscent oia per se & cōmiscant & accipiat ex eo. 3. j.
 uel. 3. ij. cū aq̄ decoctionis succari uel brodio pingui parū
 ante cenā. ¶ 4^m instrū est potus iste. ℞. aque decoctionis
 mercurialis facte usque ad medietatem. 3. v. succari ru. 3.
 j. 5. dissoluatur totum & bibatur ante cenā. ¶ Ultimū
 vō instrū qd̄ est ualde utile & securū est hoc. ℞. medulle cas-
 sie recte cū aq̄ sublimatiōis mercurialis lib. 5. eluarij de p̄s-
 lio dyasene. añ. 3. ij. succari ru. 3. ij. 5. coquantur siml̄ bec oia
 cū. 3. j. pulueris dyagridij. deinde bullāt in. lib. 5. aque sub-
 limationis florū violarū lento igne usq; ad ipsius aque
 cōsumptionē. de hoc igit eluatio oppilati & stiptici oſepe
 accipiant ab. 3. 5. usq; ad vnā añ cibum deglutendo ip-
 su. Est enim medicamen utile ad lenificationem & oppila-
 tionem satis expertum. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 164. De quaque malis dispositio-
 nibus. videlicet. ¶ De stipti-
 citate uētris cum rugitū & uentositate: & cum corrupta dige-
 stione & eructuatione acida: & a materia melācholica in me-
 senterio multiplicata. ¶ De debilitate cordis cū motu tre-
 mulo. ¶ De scotomia & uertigine. ¶ De imaginationib⁹
 oculorum. ¶ De corruptione operationū sensuum interio-
 rum. ¶ Diuidit autē Consilium in particulas quinque.

Particula prima continens duo capitula est de
 prima dispositione.

¶ De causis & signis eiusdem prime dispositionis. Cap. I.

Quinc sunt egritudines uel ac-
 cidentia: que ingenter
 molestantissimū virū dñm Leonardū
 de Teramo. Quozcūlibet puidē non
 nisi cū magna anxietate uidet esse possi-
 bile. tū ppter essentiā istoz accitū in su-
 az formā bñ cōsideratoꝝ: tū etiā qz talia
 accitia sunt passionēs mēbroꝝ corporis

pncipaliū aut ualde nobiliū. Et 3° qz talia sunt ualde crōi-
 ca. Et 4° iterū. qz ipsoꝝ aliq̄ d̄rietatē uidentur habere inter
 se tam ex pte causarū efficientiū q̄ ex pte diuersitatis lesio-
 num prouenientium ab eis. ¶ Est autē horum accitium
 p̄mum in ordine multitudo melie prim nālis multiplicata
 in mesenterio & mirach a splene eius p̄dictis locis mām ta-
 lem effundente. Altera vō pars huius melie in p̄dictis lo-
 cis adurit: siue illius adustionis cā sit: ut credo oppilo fa-
 cta in p̄dictis locis ab hac mā ppter quā per p̄bitā eūē
 rationem intendit calor illius mēci adustiuus in pluribus
 absq; putrefactione illius talis mēci: 3. etiā nō raro cogno-
 uerim ego talem mām in eo putruisse & febres melancholi-
 cas continuas proportionales in eo effecisse. ¶ Adhuc etiā
 am illius mēci mēlice adustiuā cā coadunatiua siue cōple-
 tiua potuit esse intēsa caliditas epatis & renū eius: sed qz uel
 qz nunc nō habui manifesta signa caliditatis in istis mem-
 bris. ideo amplius non ptendo sermonez. ¶ Et ex hac cau-
 sa adustionis barum mērum in mesenterio & mirach plu-
 riū accidētū in eo apparētū pulchre reddi pōt cā. ¶ Pri-
 mo qz uēter eius ut in pluribus est excellēter stipticus: posi-
 tiua enim frigiditas occurrit ad immobilitatē mām. Sicci-
 tas vō ipsi⁹ iuuat ad cōsumēdū bñdū ipōꝝ intestinoꝝ p̄ cu-

ius irrotationē in eis acgrit fluxibilitas uentris. Si illa
 siccitas exiccat humidū ipsarūz secū. vñ & expellibile qd̄ est
 ipsa sex & intestina expellentia ad expellendum sunt inepta.
 ¶ Ad hāc etiā stipticitatē efficiēdā occurrit caliditas adustiu-
 ua p̄dictaꝝ mēꝝ per modū siue resoluōis exiccado mām &
 priuado intestina ab irrotatione mām p̄dicta. ¶ Et fortius &
 pulchre. qz cū mām talis bñ multā sui quātitatē teneat in
 mesenterio occurrit per modū siue friditatis nālis cōstringē-
 do & siue siccitatis cōsumēdo humidū roridū qd̄ grā finis a
 nā recōditū est in glādosīs p̄tib⁹ mesenterij. Inde necessa-
 rio cōsequit stipticitas raro bñ a medicis cognita & scita. Et
 colligitur hec snia 16° tertij. de signis stipticitatis. Et iterū cap
 de causis colicetractatu 5° ibidē cōplādo. ¶ 2^m vō accitū
 pncipale est multitudo rugitū & uētositatū in intestinis mul-
 tiplicataꝝ in splene & in stomacho etiā: hoc aut uerificat a
 multa melia & a caliditate uētosarū ipsi⁹. ¶ 3^m iterū accitū
 est corrupta digō pueniēs a uētositate mobilitate cibos in
 stomacho & a friditate diminuente opationē caliditatis in
 cibo. ¶ 4^m vō accitū adhuc sequēs est eructuatio frequēter
 acida & fumosa. ¶ 5^m vō qd̄ sequit ad ista est latio hāꝝ uē-
 tositatū ad caput eius ledentiū modis tangendis inferius.

¶ De cura prime dispositiois male.

Cap. II.

Quo cura itaq; huius dispositionis qu-
 que pncipalia succincte tōgē-

do mihi obseruanda videntur. ¶ Quoz p̄mū
 est. ut hic uir euitet comestione ciboz acutoꝝ istā
 matiū & cōburētūz mās. sicut alleū cepe rapba-

nus porri sinapis caro salita & filia. Itē dimittat cibos in-
 trinsece melicos. sicut panē acimū & ualde cōbustū & multi-
 salis & fursuraceū lentes fabas carnes ualde salitas p̄sces
 carnes bubali & antiquorum aialium & magni corporis &
 multitudinē aceti & acriū ciboz oium. Et uinum rubrum
 grossum & nigrum acre cōturbatum & ponticū. ¶ 2^m p̄n-
 cipale remediū ad hāc intētiōē est. ut uir iste utat medici-
 nis leniētib⁹ p̄prie cholera nigrā nātē & adustā mediocri-
 ter educētib⁹ sicut est eluariū hoc. ℞. medulle cassie. mu-
 cillaginis sebesten nup exctoꝝ añ. 3. iij. thimi epibī. añ. 3. j.
 lap. laçuli lap. armeni p̄paratoꝝ bñ artē. añ. 3. 5. salis indi.
 3. ij. macis. 3. j. cimini anisi succi ligri. añ. 3. iij. succari ru. 3.
 iij. Coquant succarū cū aqua sublimationis violarū & cor-
 porent cū ea reliqua in forma eluarij. De hoc igit oī q̄rtā
 uel q̄nta die parum añ cenā accipiat paties a. 3. v. j. usq; ad
 3. j. 5. deglutiedo ipsū: aut cū aqua decoctionis violarū
 siccarū dissoluēdo & actu calidum bibendo. ¶ 3^m remediū
 est hoc. ut si uir iste abhorreat eluariū istud accipiat de isto
 puluē hora iā p̄dicta a. 3. 5. usq; ad. j. cū modico brodi pul-
 li. ¶ 4^m remediū est. ut iste uir frequēter inunctionē inferio-
 ris uētris & hypocōdrii sinistri cum hoc linimēto actu cali-
 do. ℞. olei de croco olei de radice enule & amigdalaz ama-
 tarūz añ. 3. 5. pulueris cimini in aceto infusi per duos dies
 & exiccati. 3. j. 5. aristolo. ro. gentiane. scis ruthe. añ. 3. j. acori
 radic. enule. añ. 3. 5. violarū. 3. j. 5. coquantur oia p̄u
 in mortario absq; alia cera. & fiat ut dictum est. ¶ 5^m reme-
 diū est eluariū istud: cuius iuuamētū sublime reptū est 5
 oēs impressiones melicas tā in corde q̄ in cerebro factas. &
 est eius usus ut accipiat ex eo coclear vnū in aurora iā cō-
 pleta digōne p̄ma. & iterū post septē horas ab assumptione
 p̄adij accipiat ex eo coclear mediū: & tardet post ipsūz cib⁹
 saltē duab⁹ boris. Cuius descriptio. ℞. floꝝ boraginis bu-
 glosse mellisse corticū citri carabe gedoarie. ana. 3. j. se. basili-
 conis. 3. ij. macis capilloꝝ uene. ana. 3. j. 5. cumini anisi feni-
 culi succi ligritie. ana. 3. ij. folioꝝ auri numero. vij. hyacinti
 smaragdi saphiri corallorūz ru. ossis de corde cerui. ana. 3.
 ij. doronici. 3. 5. lapidis armeni lapidis laçuli p̄paratorūz.
 3. j. succari al. lib. j. mellis infusidōis aut decoctiōis emblicoz.
 lib. 5. coquantur simul succarūz & mel usq; ad condecētem
 spissitudinem. & postquā in frigidata fuerint superadiun-
 gantur species omnes per se contrite contritione longa &

ultima. Ultimo vo hoc electuariū leui ebullitōe bulliat in libra. j. succi pomorū apioꝝ usqz ad cōsumptionē ipsius. seruet ergo in uase vitro uel lapideo. Et in hoc claudis summa itētiōis curatiue suaz dispōnū que sunt dicte z dicēde.

Particula 2^a De debilitate cordis cuꝝ motu tremulo z de cura.

Secunda vo pncipalis dispō huius viri est debilitas cordis cum motu tremulo ipsi^o z qñqz saltuoso. ¶ Primū autē cōtingit a mala cōplone colcata cordi a mā melica ul' a uaporib^o ipsi^o qui qñqz cōmixti spiritul cū ifectiōe etiā sanguis cordis z ptiū etiā adiacētū scā a mā melica nōdū bulliēte ul' putrēte cā excitādi cor ad expulsio nē pdictoꝝ uapoz z māez. Quātū g^o vī^o motiua cordis ptes cordis mouet ad dyastolādū: tāū mā illa z uapores mouēt ad oppositū, pseuerāte igit^o motu cordis ad vnā dīā positio nē a virtute scā z motu ipsius ad dīaz oppositā pueniēte a melica z uaporib^o ei^o acqrit^o motus tremulus. Et si cōtingat mām illā uehemēter calefieri aut putrere: ita ut in corde ponat malā cōplonē calidā pternaturalē. tūc sequit^o mor^o saltuosus ppter necessitatē in corde uehemēter auctaz. ¶ Patet igit^o ex pdictis q^o necesse est cor notabilr debilitari. vnde valde facile redi pōt cā: quare accidit eē pusillanīmuꝝ z timentē. ¶ Patet etiā scōcā quare huic viro superueniunt qñqz species casus virtutis aut lipothomie. ¶ Sequit^o z 3° inueniri eīs ppter quas hic vir qñqz incurrit timorē z cōturbationē magnā tempore somni. ¶ Et cognoscit^o ex hoc fundamēto iterū 4°. quare huic viro accidūt nō raro dyasoretici sudores pectori faciei z toti capiti eius.

Pro cura igit^o hui^o dispōnis quatuor singularia obseruāda describam ut nūc sequitur. ¶ Quoz pma est. ut ille vir tpe quo molestas a nocumēto cordis oī die in aurora: z per decē dies accipiat. 3. ij. pulueris cedoarie cā. 3. ij. aque mellisse calefacte z pprie qñ magis apparent signa frigiditatis q^o caliditatis. ¶ 2° vo simplex z pprie cū signis calitatis est hoc. ℞. spodij de cāna. 3. 5. carabe cāphore añ. 3. iij. misce z accipiat^o ut dictū est. ¶ 3° vo remediū est hoc. ℞. spērū lenificatiōis Almasoris. 3. 5. trocis. de rosā descriptiōe ma. trocis. de spodio z de croco. añ. 3. 5. cōserueros. z buglos. 3. j. 5. vini citonioꝝ succa. candi. añ. 3. j. fiat eluariū z accipiat ex eo toto tpe lesiōis cordis omni mane hora pdicta a. 3. iij. usqz ad. vj. deglutiedo ipm. ¶ 4° remediū est sacculus iste quē semp teneat sup mamilla sinistra aliqñ exiccādo ipsum ab actuali humiditate quā recipiet a membris: cuius descriptio. ℞. seio basiliconis se. endiuie acetose labrusce. añ. 3. ij. carabe offis de corde cerul doronici camphore. añ. 3. 5. se. acetose. 3. ij. florum mellisse buglosse z capill. ue. añ. 3. ij. macis. 3. j. 5. ligni al. 3. j. pulueriscent oia per se z fiat sacculus qdrāgularis longitudinis semissis de sindone de grana retorta: memorando insuper q^o huius eluarij descriptio in precedenti cap^o nō minus pferat ad hoc scōm cap^o q^o illa que hic scripta sunt.

Particula 3^a De scotomia z uertigine z de cura.

Tertia pncipalis dispō hui^o viri est scotomia z uertiginosa dispō. ¶ Accidit autē scotomia in eo que est corrupta visio a uaporib^o melicis a spū aiali in pāniclis cerebri cōmixtis z in medulla ei^o: nullo tñ nocumēto ad hoc in oculis iūeto per eētiā: pp enī aialē spm cerebri alteratū in motu ei^o z fm aliquā pte ei^o etiā effectū tenebrosū repitāt^o potētie visive spēs mor^o ul' apparitiōis muscarū uel pulicū in aere uolātū. Cū g^o in tali spū circulari motus imponit^o a uaporib^o motis per medullā z pāniculos cerebri potētie sensitiue sensus tact^o repitāt^o mor^o circularis: qz motus est sensibilis cōe sensu tact^o z visus pceptibile. Et bec est dispō quā vīginē uocat sapiētes: visu enī z sensu tactus apparet res mūdi circularis z giratiue moueri. ¶ Et bec dis-

positio nō est uerenda leuiter: qm si mā illius multiplicaret^o aut uapores illi cōuerterent^o in mām spē cōsimilē ei a qua geniti sunt: tūc faciēdo oppilonē incompletā ad epilepsiam aut completā ad apoplepsiam terminarentur.

Pro cura igit^o huius dispōnis qñ ipsa apparet z pprie qñ pseuerat z est fortis oīno festinādū est sex modis curationis qui nūc sequunt^o: z tu vide ipsos. ¶ Primū itaqz hoc est. ut vir iste vno mane in aurora soluat^o cū istis pillis: post qm assumptionē per horā integrā dormiat. z post qñque horas accipiat cyathū vnū aque ordeī cū succaro calide z sexta sequēti hora accipiat pīadiū suū. ℞. pillaz fediaz pillaz de sarcocolla z cochiaz. añ. 3. j. fiat pille. vij. cū sy. ros. z nō multū exercites post eaz assumptionē z calefaciat uētrē suū cū pānis calidis frequēter. ¶ 2° instrū est. ut in die sequēti post solonē pdictā aut saltē die tertio ad ipsas flōmes ei uena post aures sinistri lateris z educant^o sanguis 3. ij. aut. iij. bec enī flōmia est optima in cura vīginis cuius cūqz mālū aut pma. tertij. tractatu quinto. de cura vīginis. ¶ 3° instrū est. ut post illā sequēti mane accipiat hoc digestiū calidū in auroꝝa z taret post ipm cibū horis ad min^o 4° z cōtinuet ipm ad min^o octo dieb^o: cui^o descriptio est. ℞. sy. de calamēto oximell cōpositi sy. de sticados. añ. 3. 5. aque radi. iris z hypiconis. añ. 3. j. 5. misce z accipiat^o ut dcm est. ¶ 4° instrū est: ut post sy. istū nona sequēti die purget^o cū istis pillis. ℞. pillarū de sarcocolla pillarū de iera composita. 3. 5. boni pon. reformēt^o pille septē cū succo rosarū. z post eas obseruent^o adiūtiōes dicte de mioratiuo supra dicto. ¶ 5° instrū est. ut post cōpletā purgationē vir iste in sero dū uadit ad lectū per duas horas post cenā oī 3° die accipiat. 3. 5. auree alexādrine bñ fermētate cā. 3. j. aque salule calefacte z est in ea operatio magni iuuamenti in simili. ¶ 6° instrū est puluis iste de quo oī sero cū uadit ad lectū iste vir q^o titatem. v. g. ordeī pulueriset sup pīorā capitis sui a fine capillorū usqz ad summitatē capitis per latitudinē qñuor digitorū. Cui^o descriptio. ℞. ligni aloes. 3. j. 5. macis. 3. j. 5. calamēti drigani folij ameos amomi. añ. 3. j. ros. coralloꝝ z sandalorū. añ. 3. 5. pulueriscent oia per se. deinde cōmisceant^o.

Particula 4^a De causis imaginationum z de cura.

Ecidens vo 4° pncipale huius viri est imaginatio que est corruptio in sensu visive: z ipsa qdē sue vīficatiōis fundamētū facile oñdit: ps enī māez in capite abūdātiū z uapoz qui cōmiscent^o spū visibili sunt cā ut visua potētia pcpiat in aere apitionē coloris z figuraz que nēq^o in aere repiunt^o: eo qz spēs obiectoꝝ visibiliū recipiunt^o in spūm qui tā habet spēm corruptiōis pdictā. ¶ Ex quo apper^o q^o si mā fluxibilis z aquosa multiplicaret^o in cerebro: z uapoz etiā qui cōuerteret^o in aquositate de corruptione visionis perueniret^o ad descensum aque que oppilonez faceret in pupilla. Et si diminuta esset oppilo fieret nocumētum diminutionis sensus visus: ubi si oppilo cōpleta foret essetiam acquisitus pannus cum siccitate simul.

Itaqz huius dispōnis cura ex his que in pcedēti cap^o posita sunt pncipiū uere curatiōis accipere videt^o. ucy pro manifestiori operatiōis cōplemēto z utilitate laboratiōis: tria hic appropata remedia describā. ¶ Quoz primū est descriptio pillarū de qbus eger hic accipe debet vnā parū añ cenā z alterā per duas horas post cenā alternatim pmutādo eas. quārū descriptio. ℞. flori eufragie ligni al. folij se. celidonie syluestris ruthe fiseleos rad. peonie. añ. 3. j. maiorane sal indi. añ. 3. v. aloes infusi per. viij. dies in succo fenicli exiccati. 3. j. informentur pille ex oī. 3. vij. ¶ 2° remediū est hoc. ℞. succi maiorane succi rosarū z berbene. añ. 3. j. succi fenicli. 3. ij. ligni al. 3. ij. fellis piscis saborb: z est luci^o fluuialis. 3. j. terant^o oia simul in mortario eneo saltē de cīs in die vna: deinde ibidē residere permittant^o usquequo clarescant cum spongia itaqz bñ munda recipiat^o subalio

pare & coles bis per pānū spissus. Deinde ponat etia in am-
pulla vitrea que sub radijs solis diu teneat. De hoc igit li-
quore ponat vna gutta in singulo oculo saltē oī alterna die
capite seu corpore diu recubēte sup spina. Istud enī est re-
mediū sublime ad pñ^m imaginationē & tenebrositatē visus
& exptū est. ¶ 3^m remediū est hoc. R. ambre. 3. j. musci. 3. s.
cardamomi ma. & mī. ligni alo. & pconie & maiorane. añ. 3.
j. macis. 3. ij. fiat oīum per se subtilis pulvis & liget in sindo-
ne rectoria: & odore sepe: & multā. confortat cerebri substantiam
aperiendo oppilationes eius & cōsumendo mās & vapores
melancholicos & flegmaticos in ipso abundantes.

Particula gnta de corruptione opationum sensu-
uum interiorū: & cōtinet duo capitula
¶ De causa hōz accidentiū cum signis eoz. Cap. i.

Quintum pncipale accēs huius viri est
corruptio in opationibus sen-
suū interiorū frequēter molestās ipsum & non le-
uī or predictiue: imo grauissima. ¶ Cuius qdem
cās & spēs lz magno ingenio & fundamēto inue-

stigade forent fm diuisione spētuz suaz pueniētem ex mul-
titudine sensuū interiorū. s. sensus cois fantasie imaginatio-
nis cogitationis & memoratiue. Sīlī etia opz extēdē sermo
nē in spētibus lesionū ueniētibz in opationibz hōz sensuū. s.
diminutionis corruptionis & ablationis. Hic tū in talibus
nō multū curo dilatare sermonē ppter plura. p qz raro in-
uenies a sentētijs ueterū quātūcūqz illustrū aliqd bñ pīcu-
lariter declarāt de nocumēto opationis sensus cois & fan-
tasie. ac etiā ad huc de nocumētis adueniētibz in opatio-
nibus memoratiue potētie a ueteribz famosissimis a. Gal.
parum: & bñ declarāt inuenies. sicut pater 3^m interior de no-
cumētis memoratiue potētie. ubi redarguit Archigenē euz
famositate sua parū de lesionibz memoratiue potētie fuisse
locutū: ut patet in. 5. illo. In necessitate igit posuit cui de-
perditā restaurare memoriā. Ideo de nocumētis in opatio-
nibus hāz trium potētiāz modicū hic dilatabo calamus: &
pōt hoc iterū auctoribz & mibi sugisser: qz nocumēta in op-
ationibus sensus cois & fantasie cōtingētia clariū cōprehen-
dunt per nocumēta imaginatiue & cogitatiue potētie: sicut
enim fantasia recipit & detinet spēs a sensu cōi sibi delatas:
ita qz fantasia seruit imaginatiue potētie & preparādo & de-
ferēdo spēs. Sīlī & imaginatiua potētia cōponēdo & diui-
dēdo deseruit cogitatiue potētie: ita ut ipsa eliciēdo indicū
asserat sequēdi illud & fugiēdi alterū. ita ut ipsa uelut alter
intellect^{us} in boīe ponat a q pluribz: ppter hoc igit uidetur
rōnabile auctores cū maiori sollicitudine ptractauisse no-
cumēta imaginatiue & cogitatiue sensus cois & fantasie.

¶ Cōiungit autē huic viro frequēter ipsuz corrupte imagi-
natum fuisse: ita qz aliqui imaginatus fuerit rē delectabilez
odiosam amicabile inuicā: & albā fuisse nigrā: & letatē fuisse
tristitiam. & ipsum frequēter in somno & in vigilia timuisse
rē de qua bñ sperare & letari debebat. Nā ex uaporibz me-
lancholicis nālībus cōtingit qnqz cor eius fuisse infectū & spī-
ritū vitalē ab eis fuisse corruptū corruptione mobilitatis in-
grossationis & cōturbationis. Et cū hic spūs sit mā spūs aia-
lis in quē trāsmutat a forma cerebri cū suo tēperamēto. nō
est mirabile si ex corrupta mā. s. ex spiritu vitali corrupto cor-
ruptus generet effectus. s. aialis spūs ex eo. ¶ Et cōfirmatur
qz forma cerebri cū suo tēperamēto debiliōr est ad pficiēdū
aialem spūm ex vitali spū iā corrupto qz sit forma cordis cū
suo tēperamēto ad phibēdum corruptionē in spū vitali fie-
ri a uaporibz & a mā melācholica. sed cor nō potuit phibere
corruptionē vitalis spūs: qd tū est for. ergo neqz cerebri
potuit vitalē spūm pficere: ita ut ex eo fiat aialis spūs ima-
ginationis & cogitationis operationū sufficienter pducti-
uus. ¶ Et cōfirmat iterū qz iā cōplexio cerebri huius viri
notabiliter est nocua a uaporibz & ab humore melācholico.
Igit cū sua discrepātia spūm vitalē etiā corruptū rectificare
nō poterit: ut ex eo fiat aialis spūs instrāliter opationū ima-

ginatiue & cogitatiue pfectiuus. Cū igit mā aialis spūs que
est spūs vitalis: & organū qd est cerebrū infectū sint. sequitur
qz necessario opationes impfecte & corrupte pducunt. Ne-
cesse est enim corrupto instrō & organo ad operationes de-
putato corrumpi operationes ab eo producibiles. ¶ Con-
tra: qz corruptio in opationibz sensuū interiorū pcedē potest
ex augmēto caliditatis & diminutio & ablatio ex frigide p-
cedūt: ut pma tertij. tractatu p colūna pma. ita hās oēs op-
ationes ingredit lesio. sed supra dictū est uaporē inficiētem
vitalē spūm decisum esse a melācholia nālī que frigida est.
ergo in opationibz sensuū interiorū debet assignari dimi-
natio & ablatio & nō corruptio. ¶ Huic motiui dupl^r niden-
dū est. dicēdum itaqz pmo qz ab excessu cuiuscūqz qhatio-
calide uel frigide aut sicce cōtingit ledi opationes interiorū
sensuū lesione corruptionis. Veruntamē frequētius lesio
corruptionis puenit a calore uel calido qz a frigore: & sic in-
telligit auctoritas Auiē. & aliorū in hac mā loquētūz: & ipse
exptū illuc in littera si bñ aspicio. ¶ Dicendum 2° qz supra
nō assumebat uaporē precisus a melācholia nālī aut ipsa ca-
dē infectiua cordis & sanguinis etiā & vitalis spūs: sed dice-
bat qz ipsa sub forma nālītatīs humoris melancholici aut
ebulliens aut putrefacta illud efficere poterat.

Et ex hoc fundamēto facile deducunt correlaria
quedā aliquoz apparētium in hoc viro
declaratiua. ¶ Pmū est: qre hic vir facile & frequēter mo-
bilis est in opationibz. ¶ 2^m: qre cū hic vir in studio accurate
circa actū imaginationis attēdit facile pmutat de recta ad
corruptā imaginationē. ¶ 3^m: quare magis persistit incor-
rupte qz recte imaginādo. ¶ 4^m: qre qnqz dicit corrupte de
fistēdum eise a studio & aliqui male opandū eligit. ¶ 5^m: qre
memoratiua potētia nō seruit ei uenienter ad thesaurizā-
duz spēs qbus exeat ad actū bñ memorādi. ¶ 6^m: quare qn-
qz in caput suū percipit calidū quandoqz frigidū. ¶ 7^m: qn-
qz caput grauatū percipit & qnqz leuificatū. ¶ 8^m: qre tim-
nitū & uarij sonitus auditue potētie sue repñtant. ¶ 9^m: q-
re aliqui distēssiones & granatiuos mor^{us} percipit circa occiput
& gulam eius. ¶ 10^m: & ultimū quare frequēter vigilias imo-
deratas habet. ¶ Hec enim oīa facile solui pnt fm diuersita-
tem humoris melācholici & substantie ipsius que multiplica-
tur in cerebro. & aliqui a mā melācholica fecali decisa. aliqui
vō mā illa inflāmata uel putrens substantiāliter misceat cum
sanguine cordis & cerebri: aut uapor ipsius inflāmatus mi-
sceat spūi vitali & aiali qui est instrū opationum sensuū inte-
riorū: vñ uarie sūt impressiones & pmutationes opationū
fm uarietate corruptionū in spiritibz & organis factā a mā
fecali melācholica: aut tali etiā pternālī facta: ut patet illi
gēti. Et hōz plurima legi pnt 3° interior. cap de melācho-
lia. & 3° colliget. cap de nocumētis accētibus in opationibz
sensuū interiorū: & plures alibi. ut 9° theorice que piculari-
ter allegatē dūmisi & tu recurre illuc & videbis. Ex qbus oī-
bus ultimate cōcludit qz huic viro necessaria est magna sa-
gacitas & cautela grandis in regimine suo.

¶ De cura huius dispōis per medicinalia. Cap. ii.

Ro cura igit regulari dispōis huius. xii. in-
stris uidet mibi eīdem puidēduz esse: pūs tamē
memorādo duoz. ¶ Quoz pmū est qz flobor-
tomia post aures iam premīsa & electuaria duo
cordialia descripta supius non leue auxiliū huic
cap exhibere possunt. ¶ 2^m est qz oīa instrā medicinalia que
in posterū cōgenda sunt includere debēt intētionem aduer-
sandi melācholice cum oībus qualitatibus & confortādo ce-
rebrum & defendendo ipsum ab impressionibus illius nō
solum per qūitates cōmunes: sed etiam per appropriatas.
¶ Pmū itaqz de instris medicinalibus est: ut postqz seda-
ta fuerint accētia premīsa & remanserit infestatio maior in
opationibus interiorū sensuum: sicut ut in pluribus fieri so-
litum est in eo. tūc statim bora electa. s. post ortum solis per
borā vnam cibo in stomacho iam predigesto & uentre ipsi

si bene mundificato flobotometur eidem saluatella sinistre manus inter anularē auricularē digitos posita: et educantur ex ea sanguis. 3. iij. uel. iij. ¶ 2^m vō instrū est: ut frequēti mane administret ei hoc minoratiū materiē melācholicē p̄m eductiū in aurora: et obseruent post assumptionē additiones que sup̄ius in alijs solutijs tacte sunt. Cuius descriptio. R. cassie nup de cāna extracte cū aq̄ lupulorū. 3. vj. pulueris lapidis laçuli. 3. j. lap. armeni. 3. s. misce et detur in potu calidū cum. 3. iij. aque lactis caprini et erit sublimē. ¶ 3^m vō instrū est: ut vir iste accipiat hoc digestiū qd̄ continet dieb⁹ saltē. xv. in aurora ipsum calidū accipiendo et tardē per q̄tuor horas post ipsum cibus. Cuius descriptio. R. aque lactis caprini. 3. v. pulueris lapidis laçuli. 3. ij. sicci buglosse. 3. j. misce et accipiat ut sup̄a. ¶ 4^m instrū est hoc. R. aloes abluti cū aqua endiuie. 3. j. lapidis armeni epi thimi polipodij aī. 3. v. anisi dauci liq̄ritie. aī. 3. ij. cū succo rosarū forment pilles ex omni. 3. vj. et si uenter eius tēpore assumptionis digestiui foret sipticus: accipiat ex eis vnam uel duas parum ante cenā omni quarta die. et etiā tempore sue sanitatis eisdē uti pōt. ¶ 5^m instrū p̄ncipale est ut post q̄ recepit digestiū predictū dieb⁹ limitatis: tunc enacuetur mā iam digesta hoc solutiū. R. pillularū de lapide laçuli. pillularū de lapide armeno. aī. 3. j. exhibeant ei boris et cōditionibus tactis in alijs solutijs. Et nō mireris si post digestionē materiē solutiū hoc exhibeat in pua dosi. eo q̄ in cronicis eḡritudinibus canon rōnalis est sepe et paulatim eradican̄do euacuare cum medicina debili forti fm̄ q̄ mā pluribus digestionibus frequētiatis etiā digeri debet. Et colliguntur bi sermones q̄ta p̄mi. cap³ et 4°. de quādo et qualiter euacuare oportet. et de regulis coibus solutioni p̄entris et uomitu. ¶ 6^m instrū est: ut postq̄ euacuationes administrate fuerint huic viro fiat uescatoria in domestica et carnosā p̄te tybie ad diuertēdū et ad inferiora inclinādū mā a splene et mesenterio cum hoc cōposito. R. sapo nis nigri. 3. j. pulueris anacardi. 3. j. vitrioli viridis crudī. 3. ij. arsenici citrini et est auripigmētum. 3. j. incorporentur oīa simul et extendant sup̄ pāno latitudinis vnius palmi: et applicet calidum predictis p̄tib⁹. In hoc enim sepe repperi in blime iuuamentum laborantibus a melācholia. ¶ 7^m instrū est: ut sūmoigenio p̄curet et intēdat puocatiōni emorroidarū huic viro: est enim in eis sublimē iuuamētum in hoc casu snia hyp. affōru 6°. ibi. Daniacio et melācholicis emorroides innate bonū. Est autē multiplex ingeniū puocandi eas. ¶ Primo q̄dem q̄ eger impellat extra fiteri. deinde fricent emorroides cū rugoso cortice alicuius arboris. ¶ 2° modus et cois est fricatio eius cū folijs ficie centibus. ¶ 3° modus cum folijs consolide maioris. ¶ 4° modus cū forti fricatione cum felle tauri aut alterius atatis facta. ¶ 5° cū fricatione leui cū modico puluere eu forbij ¶ 6° finalr illis nō ualētib⁹ ut apiantur leniter cū flobotomo et p̄mittat exire sanguis usq̄ ad debilitatē exclusiue. Et si iterū cōtingerit eas retineri fiat igressus ad earū ap̄tionem saltē in duob⁹ p̄mis mētib⁹ ueris: et ultimo mēse autumnali. ¶ 8^m vō instrū est: ut iste vir sup̄ regione splenis portet cerorum vñ ex hac mā factū. R. bdely mollis et subalbidī. 3. j. s. galbani. 3. j. armoniaci electi. 3. ij. tamarisci scolopendrie. sc. agni casti et plantaginis cōmem. capparorum. aī. 3. s. rosarum seminis cuscute et acetose. aī. 3. j. dissoluantur gūme cū aceto aceto et bene colent a sup̄fluitatib⁹ et cum ceperint in frigidari super addant sp̄o et extendant sup̄ corio si figure semilunaris et portet sup̄ regione splenis. Tali modo ad sanitatem antiquas oppilationes et duritiem et debilitatem splenis: ut sup̄a dictum est: sepe ego reduxi. ¶ 9^m instrumētum et nō minus efficac predictio est: ut isti viro sup̄ regione splenis dum predicta iā nō ualuerit apponaf chor dula vna cum ignito ferro amplectente sp̄atiositatem sinistri hypocūdri per tres digitos et portet ibi lōgo tpe. Et si cōtingeret in hoc viro cōueniēter rectificatū fuisse splenem

inuento tñ nocumēto in capite eius fixo notabili: tunc laudarē q̄ seton predictus magis administraret sup̄ collo in loco distāte ab exitu nūcbe per tres digitos. ¶ 10^m instrū est hoc. R. violarū florū nenufario se. endiuie acetose cuscute ci coree. aī. 3. j. s. labrusce. 3. ij. s. macis. 3. iij. folij ligni al. gar. aī. 3. j. ambre musci. aī. 3. j. p̄tem tertiā fiat puluis et liget in sindone retorta et fere continue odoretur et erit cerebri sui notabiliter cōfortatiuus. ¶ 11^m instrū est: ut oī sero post cenam per horā vnam et mediam vir iste deglutiat duas de istis pillulis. R. storacis calamite spodij kara. ro. coralloꝝ al. aī. 3. j. sandarace. 3. ij. ambre musci. aī. 3. ij. fiat pillule cū succo maiorane. et sunt efficaces multū. ¶ Ultimū vō instrumētum est: ut iste vir assuescat assumere post cibū oī die. 3. ij. cōfectionis de ambra descripta a Mes. distinctione p̄ma. et fiat cum succa. albo et aqua ro. muscata. et inueniet ex hoc remediū excellens ad omnes prescriptas dispōnes. cuius quidem eidem sūi misericordia concedere dignetur omnipotens deus qui uiuit et regnat in sc̄la sc̄loꝝ. Amen.

Consilium. 165. De dolore uentris a uentositatibus.

Si cōmēdatissime

Bartholomeus de serico in q̄dā sua distinteria dolorē passus est cū tumore et rugitu satis grādib⁹ ab inguine sinistro usq̄ ad mediū suminis et uētris et q̄si usq̄ ad regionē splenis ascēdentibus. Et hic q̄dē tumor et dolor nō erat in eo p̄ueniēs ab ap̄ate: q̄m sensu tact⁹ cū manu cōprimēdo uētrez vsus posteriora. nullus in aliq̄ p̄ricula p̄cipiebat collisiōis mor⁹. Neq̄ enī soliditas neq̄ tētio manifesta ibidē appebāt. Ab vmbilico vsus os anche descēdēdo vsus inguē. sed rugit⁹ notabilis p̄cipiebat qui pueniebat ex fractione uēto sitatis a cōpressionē cū manu facta. Qd̄ etiā declarat eo q̄ uentositatis exitus ad exteriora p̄cipiebat. et tertio q̄ in tali cōpressionē dolor allēuiabat. q̄m uēto sitas que ibi cōgregata erat minorē extēsiōē faciebat post sui cōpressionē q̄ frāgebat q̄ ante cōpressionem q̄ vnita permanebat.

oportet autē grā huius dispositionis sex p̄ncipaliter inuestigare et indagare. ¶ Primum que sit causa efficiens. ¶ 2^m que sit illius materialis causa. ¶ 3^m ubi talis uentositas congregetur. ¶ 4^m que accidētia possit hec dispositio adducere. ¶ 5^m quale sit ei⁹ remediū per res non naturales obseruandū. ¶ 6^m quis per instrumenta medicīna alia sit curationis modus.

Et prime q̄dē cāe declaratio est: q̄ mala cōplo frigida illius p̄tis est cā ḡnationis uēto sitas in intestinis et in uenis meseraicis et in toto mesenterio in testina suspēdēte ad dorsum uel ad posteriores p̄tes. Nā q̄n sup̄fluitates p̄me digōnis a stomacho deponunt et recipiuntur in intestis: tūc calor nālis colon et mirach qui debilis est nō pōt ueniēter sugē neq̄ rectificare humiditates in ista sup̄fluitate inuētas. agēdo igit⁹ debilr in eas eleuat fumum uel uēto sitates ab illis sup̄fluitatibus qui cōtinue et successiue cōgregant: aut in cōcano intestinoꝝ uel meseraicarum aut in uenis illaz p̄tiū. Aut q̄ talis fumus uadit per poros intestinoꝝ ad cōcanū si fac uel çirbi. Quid autē fieret si calor debilis ex cibo q̄ tūcū q̄eqlī in quantitate et in qualitate generat uentositates si calori debili exhiberetur cibus actu et potentia uentofabilis: sicut lac alleum cepe et similia. Ex quibus apparet q̄ causa efficiens istarum dispositionum est debilitas innati caloris predictarum partium.

Declaratio secundi. Ex predictis etiam apparet q̄ materialis causa remota borū et nocumētorū pōt esse cibus et potus: qui quantūcūq̄ equalis existat: non potest conuenienter in cibū transmutari: quin maior pars eius transmutetur in uēto sitates uel uapores. Et pōt iterum cibus esse causa mālīs huius nocumēti

ois qui in substantia valde humidus est: et potentia sit sicca: ut allium cepe et silia. aut cibis ois qui in substantia et potentia est valde uetosabilis: ut lac citrulli melones et ultra oes fructus recetes actu et potentia humidum debile commixtionem habentes parum miscibilia. ¶ Proprius causa malis huius egritudinis est uetositas in cavo intestini: uel inter ea et mirach retentio que extendendo dolorem facit in eis.

Declaratio tertij. Ita ex predictis apparet quod uentositas illa que est immediata causa malis huius egritudinis aut stat in concavitate uenarum meseraicarum que disseminant per substantiam intestini: ut colon et rectum. et etiam in concavitate meseraicarum que plures et maiores in mesenterio repliuntur. tertio loco potest esse uentositas stare in concavitate monoculi et recti intestini. quarto inter concavum eorum et superficiem et concavum mirach. ¶ Quare autem hoc uetositas in globum colligitur magis apud inguen finistrum causa est: quod ille locus spatiosus est et amplior et non tam sit ibidem ab intestinis compressio: eo quod intestina declinant magis ad anteriorem et non ita appodiant super inguina per os femoris: et propter si fac annexum ossi femoris quod sustentat intestina superius: et etiam propter musculos uentris transversales et ligamenta eorum ad os ancharum.

Declaratio quartij. Ita facile videtur intelligi ad que accidia uel egritudines hoc disposicio huiusmodi potest perducere: uetositas enim in uenis meseraicis multiplicata extendendo istas perducere potest ad dyariam sanguineam a ruptura uel debilitate uenarum meseraicarum puenientem. et si materia in eis contenta cum hoc quod uento satur esset acuta multum: tunc ad intestina delata perducet ad dissenteriam eorum: et talem credo fuisse dissenteriam quam paulo ante passus est hic uir. ¶ Si disposicio uentris iam predicta per dies ante precessu dissenteriam efficiendam. currit et uentris causa uentris et mirach eius offensio: aut quod si casus aut compressio ab equo facta et alio ut et mihi testificatus est. ¶ Tertio iterum loco hoc uetositas inter intestina et mirach comprehensa transiens uel retenta in inferioribus apud inguina immergi posset in didimam qui est in inferiori substantia si fac: et per ipsam pelli ad osseum et facere ei ramicem uetosam uel herniam fixationem in loco isto finaliter erumpit si fac: et ex ruptura illa exiens uetositas colligitur in inguine et facit rupturam uel herniam inguinalem: sicut si uentositas in aliqua anfractuosa parte prope umbilicum diu fixa permaneret faceret erupcionem si fac in ista parte et ligamento rum umbilici et esset hernia umbilicalis. ¶ Similiter et quarto eadem uetositas in aliqua intermedia parte uentris retenta et multiplicata finaliter erumpere potest si fac per cuius rupturam intestinum dilatum uel sirbi egredi possunt uersus mirach et erit ruptura intestinalis. ¶ Ultimo si hoc uentositas in concavitate colon aggregata mora contrahit sine transpiratione necessario conducet ad colicam uetosam: et tu considerata quod oia ista demonstrabilia sunt verificanda ex sexta. xxii. tertij. in capitulis apostematibus: quorum memoriam et litteram scribere non curavi ne legentes afficiantur tedio. sicut est fore olum modernorum usus abhorrentium sententias et litteras peritissimorum ueterum allegari.

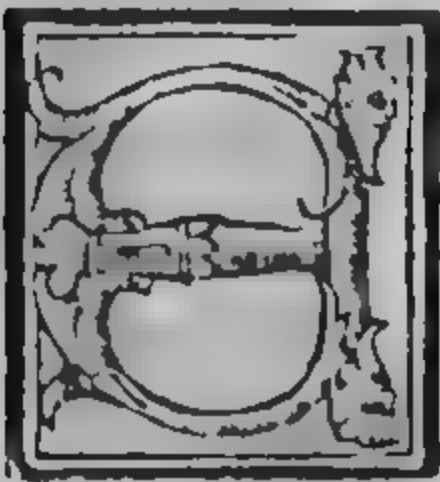
Declaratio quintij. Vir in scientia medicinali mediocriter eruditus facilius intelligere potest quod sit modus regiminis huiusmodi uiri per administrationem sex rerum non naturalium. Neque enim ueniens est ei locus habitacionis aeris frigidi et humidum et uentosi caliginosi et proprie existens circa decursus aquarum. ¶ Et caueat etiam uehementer a frigida capitis et pedum ac etiam uentris principali. Ideo laudo quod tota futura hyeme iopulam habeat usque ad medium coarum uel diploidem pellibus agnibus bene suffulta. ¶ De motu uero uel exercitio et principali de egrediendi exercitio sibi caueat: imo melius est eidem exercitium motus progressus sui satis longi mane et sero ante uespas facti. et proprie cum fuerit bene fortificatus. ¶ Loco autem exercitij usque ad. xx. dies melius

non est ei fricatio ab inguinibus incepta ad pedes trahendo inferius et post illam mediocriter fricatio super uentre facta inferiori cum raro sacculo pleno surfuribus bene cribratis actu calidis. ¶ Dormitio ueniens est ei ad meliorem efficiendam digestionem ciborum et humorum: et etiam quod vigorat in actu calorem conuertendo materiam cibalem in chylum et humores ueniens et maxime in sanguinem laudabilem cuius uapor laudabilis temperatus est magis spiritus colligitur xij. tertij. et 9. de lunamens membrorum. propter quod et longa vigilia debilitando in actu calorem esset causa augmenti uetositatum. ¶ Accidia autem tristitia et melancholica complexio etiam facienda sunt euitanda. quoniam per ea extinguuntur et sepe spiritus et coartantur in profundo coartatione prohibente eius expulsionem ad membra que indigent illo. Quare a talibus accidia sollicitudinibus recedendum est et adherendum delectationibus et bone spei passionibus anime. ¶ Libi autem et potus si bi discouenientes iam tacti sunt superius ubi causa efficiens et causa malis uetositatis declarabatur: quoniam oes euitandi sunt sicut pisces: lac pastiles cibos: fructus oes frigidi et uidi. et maxime eorum multitudo allium cepe porrum bulbos mel et legumina oia et proprie elixa: uinum dulce in substantia grossum: aqua frigida lactuca spinachia bleta cucur. que omnia oportet euitari. ¶ Et propter hoc in oibus alijs cibarijs et quibus graues stomachus eius: ita quod calor naturalis opprimatur et suffocatur: propter quod per indigestionem ciborum et potus in stomacho et in toto corpore in uentositates conuertuntur.

Declaratio sextij. Pro sexto autem principali declarando. scilicet pro regimine medicinali decem videntur mihi infra pro cura huiusmodi disponis necesse et ueniens: quorum applicatio esse debet ut infra nunc scribetur. ¶ Primum itaque hoc in se est clare istud: quod accipiat ois sexta die in mane in medijs tertijs secundum hunc modum. ℞. foliorum ruthe absinthij betonice scorpilli. an. ℞. s. blete malue surfurd. an. ℞. s. succari rub. s. iij. salis gemme. s. iij. totum misceat diligenter et imponat. ¶ 2. in se principale est ut intendat diuersionem materierum: et ex diuersionibus conuenientibus in hoc casu tria videntur mihi sufficientia. ¶ Primum diuertens manus ad inferius absque sensibili euacuatione est: ut ois mane et sero ante cibum per horam fricentur inferiora a genu usque ad cauellam: ab inguinibus usque ad eadem inferius trahendo fortifricatione per quam membra rubescant. ¶ 2. diuertens est ut in inferiori prenatius frequenter applicentur uetositas sine scarificatione. ¶ 3. diuertens et ois alio melius manum sensibilibus educens est ut intendat puocationem uenarum emoroidarum fricando eas cum pano aspero: uel cum folijs sicci uel cosolide maioris aut cum re altera aspera. ¶ 3. in se principale est ut uetositates carminas educens ad inferiora est suppositorium hoc. ℞. arthanite se. ruthe baccarum lauri castorei galage staphisagrie irosos ptretri. an. s. ij. salis indi. s. iij. salis cole parutotrefacti et puluerisati. s. s. mellis bene cocti. s. iij. fiant suppositoria minora quod dignum minimum et de eis semel in die aut bis ante cibum per horam accipiat vnum et supponat. ¶ 4. in se principale est hoc eluarium de quo ter in septimana accipiat coctear. s. an cibum per quatuor horas deglutendo ipsum ℞. spiritum dyamusci. s. s. spiritum dyacimini. s. s. syrui. de calameto lib. s. succari. s. iij. granorum fisticoz. s. ij. infundantur fistici in aquam lauri tribus diebus: deinde coquantur et cocto syrupo cum succaro fiat eluarium secundum artem. ¶ 5. in se ueniens est hoc confectio de qua accipiat rotula una per horam unam cum dimidia ante prandium et ante cenam et bibat post ipsam parum boni uini aromatici et fumosi. ℞. spiritum dyagalage: spiritum dyacimini. an. s. i. succari al. s. iij. cum aqua laudani. fiat confectio in rotulis. s. ij. ¶ 6. in se sunt pilule de quibus in fines sex dierum accipiat unam immediate ante cenam. ℞. aloes per triduum fusi in aqua lauri. s. i. cinamomum se. ruthe baccarum lauri se. anetiamicos salis indi. an. s. s. formen pillule cum syrui. de calameto ex ois. s. vi. ¶ 7. in se est ut ois sero per horam ante cenam in mane cum surgit a lecto accipiant pulueres infra scripti et calefiant in caldario super cin-

peribz calidis absqz flamma ꝛ ponant in sacculo: qui sacculus applicet calidus super locū patientem tribꝰ vel quatuor vicibus. R. semis aneti ameos amomi. añ. M. s. se. rubee baccarū lauri galige. añ. 3. j. s. furfuris bñ cribellati libram vnā. misceant oia ꝛ diligenter conquassent. ¶ 8^m in istm est: ut si uentositas adhuc fixa pmaneret loco patienti applicet mane per duas horas añ cibuz uetosa magni orificij absqz aliqua scarificatione ꝛ ibi pmaheat per spatium hore vnus uel medie. ¶ 9^m in istm est: ut oī septimana semel in aurora accipiat. 3. ij. tyriace Andromachi bñ fermeate cum. 3. ij. aque sublimanonis folioꝝ lauri bñ calefacti ꝛ taret cibum post hore qnque. ¶ Ultimum in istm est postqꝛ rectus erit per infra suprascripta per mēsem. j. s. fiat cerotum qd cōtinue applicatū ꝛ teneat sup loco patieꝛ qui amplectat ꝛ ptes circūscriptales per tres digitos. Cuius descriptio est hec. R. resine electe. 3. j. oppopona. 3. s. ameos carui baccarum lauri sticados. ana. 3. ij. calamenti arthante. ana. 3. j. s. picis naualis. 3. ij. cere. 3. j. dissoluant simul qd me cū aceto ꝛ pice ꝛ diligēter coquant cū cera: ꝛ cū inceperint tepescē addant spēs ꝛ fiat cerotū spericūz uel alterius figure. Hec in summa sunt meliora que eligere potui.

Consilium 166. De fluxu uētris humoralis ex debilitate epatis ꝛ stomachi.

Ab his que mibi oreten^o prolata

fuerunt ꝛ que etiā ex signis urinarum ꝛ alijs colligere potui uidet qꝛ fluxus huiꝰ uiri cōplicatus est ex debilitate epatis ꝛ stomachi: ppter quā epar eiꝰ ad lapsūz siccū per viam inanitionis resolutionis est deductum. ppter cuius epatis debilitatē etiam in stomacho eius notabiliter vis digestiua prostrata est: adeo ut nocumētū corruptionis assumpserit qm obiectū ut cibū ꝛ potū sin magnas ptes trāsmutat in uicisitates. Magna igit hāꝛ uētositas pars coicatur inferiori uentri ꝛ in magna pte mirach fixa continet inter superficies conuexā intestinōꝝ ꝛ concauā sifac cōopientia illa: qre uir iste oīno uidet esse paratus ad hydropē tympanitē ad quā etiā nālis cōplexio cholericā euz aliqñ adustione uel pmutatōne melācholica uidet reddere ipsam promptū. ¶ Qd aut talis fluxus ex debilitate pueniat epatis ꝛ stomachi. declarari pōt ex multis signis ꝛ auctoritatibꝰ. sed hic sufficit solum adducere testimoniū Auic^o 16° tertij. cap de signis fluxuum oīum modoz in fine dū inqt. Et scias qꝛ in illo qui affellat in die plus qꝛ in nocte accidit ei ut affellet quonienso sup. sit appetitus eius in die causa est debilitas stōchi. Et cū in nocte est plus: tunc cā est debilitas eius epatis: qd remittit alimētūz. s. cibū: quē ppter sui debilitatem trāsmutare nō pōt. ¶ Si aut adhuc stingeret rectificari epar ipius ꝛ remaneret uētositas multitudine in intestinis: tūc hec dispositio non leuiter minatur ei ꝛ pnotificat colicā: quare allegato loco inqt Auic^o. Et scias qꝛ multotiens succedit affellatio ppter hoc qꝛ ipsa extrahit subtile ꝛ dimittit spissum colicā uehemē. Ex qbus diligēter intellectis appet esse cōcludendum qꝛ uir iste indiget pcuratōne festina ne fiat tympaniticus aut incurrat colicā malam.

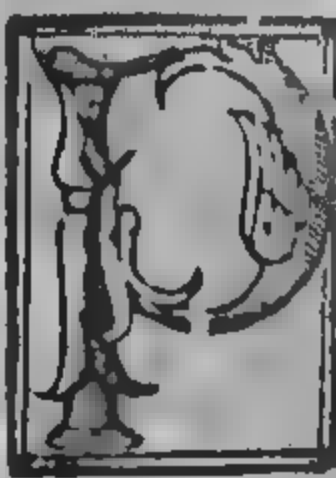
Pro cuius quidem dispōnis curatione premittendū qꝛ uir iste abstineat ab omni cibo ꝛ potu solutionis ꝛ lubricitatis inductiuo. Exēplum pmit: ut spinachia blete malue mercurialis caules non bñ cocti ꝛ similes eis. Exēpluz scōi: ut uinum nouum ꝛ ppter dulce ꝛ non bene digestum. ¶ Caveat ab acutis ꝛ salis ꝛ ab acutissimo aceto raphano cepis alio ꝛ similibus ppter dubium excoꝛiationis. ¶ Caveat etiā a cibis difficilis digestionis: ut pane agimo ꝛ nō bene cocto pastilibus ꝛ leguminibus ꝛ sibi paribus. ¶ Caveat etiam a fructibus ꝛ ppter lenitiuis ꝛ solutiuis: ut ficibus prunis vnus ꝛ alijs similibus. ¶ Preter hec aut utatur cibis omni

bus ꝛ ppter laudabilibus in quanto ꝛ in quali. ¶ Caveat a multo ꝛ forti exercitio ꝛ ppter post cibū. ¶ Euitet colicū ꝛ ppter frequētem uehemētem uigiliā ꝛ irā magnam stomachi repletionē a multitudine cibi ꝛ potus.

Ab his positis utat istis. xii. remedijs que nunc

scribo. ¶ Primum est qꝛ oia cibaria sua cōficiant ꝛ condiant cum pignedine renū hirci siue sint frixa siue elixa siue assata. ¶ 2^m est qꝛ euitet multitudinē ferculoꝝ ꝛ ppter in nocte. ¶ 3^m est qꝛ semper ante cibū ꝛ post oēm accipiat aliqd de istis: ut citonū assatum mēspila uel sorbas. iij. uel. v. ¶ 4^m est qꝛ sepe utat lenibus coctis in aceto post pnam elixationē earum. ita qꝛ dum coquant scōa coctione in duabus partibꝰ aque ꝛ tertia pte aceti ꝛ ppter nigri. ¶ 5^m est ut uir iste oī sero ante cenā accipiat. iij. de istis pillulis. R. dragagāti gummi arabici torefactoꝝ. añ. 3. j. sumach granoz mirti cupularū gladiū spodij sgan. ro. ciperi. añ. 3. ij. refoꝛment pillule cum succo cōsolide minoris. ¶ 6^m est ut oī mane añ pādium accipiat vnuz uel duo frustra huius cōfectionis. R. dyacitonitē sine spēbus. 3. iij. coriandri preparati mastice ana. 3. j. cum uino citonioꝝ fiat cōfectio in rotulis. iij. ꝛ utatur ut dictum est. ¶ 7^m est ut omni mane per. x. dies accipiat. 3. iij. ex hac mixtione. R. aque arnoglosse aque cōsolide minoris sublimationis gal. cypressi. añ. 3. j. misce ꝛ accipiat eas calidas cum. 3. s. succe ri cādidi. ¶ 8^m est ut in oī fine. viij. dierum post predictas aquas accipiat. 3. ij. istarū pillularū. R. trocis. de spodio cū semine acetose. 3. ij. reubarbari combusti. 3. s. spodij dragaganti torefacti. añ. 3. j. coaguli leporis uel capreti. 3. j. s. formentur pillule ꝛ accipiant ut prius. ¶ 9^m est ut portet sup umbilico suo vñd emplāstrū huius descriptionis. R. resine clare ꝛ electe. 3. ij. gallarū cypressi. 3. j. s. se. plātaginis acacie spodij ro. scorie ferri preparate. añ. 3. i. macie. 3. ij. coquantur resina cum aceto nigro ꝛ additis spēbus. R. cerotū spericū amplitudinis spēse vnus ꝛ apponat a fine uētris usqꝛ ad umbilicū: ita qꝛ semp ibi adhbeat. ¶ 10^m est ut quienso affellet suffumiget uentrem per inferius cū puluere tali. R. colosonie gallie mus. storacis calamite. ana. 3. s. ligni al. 3. j. coralloꝝ ru. spodij sandarace. ana. 3. ij. fiat puluis ꝛ superaspergat prunis non multe inflāmatōis: ita qꝛ fumus per inferius uētrē ingrediat. ¶ 11^m est ut in cibarijs suis faciat bullire radice vnā cōsolide maioris quātitate digiti indicis. ¶ 12^m est ut sup stōcho suo in nocte semp teneat sacculum plend puluē huius descriptionis: ꝛ bonū ēēt qꝛ istū sacculuz etiā portaret in die. R. granoz mirti: coriandri pparati: origani calameti. añ. M. j. macie. 3. s. mastice: gallie muscate: storacis: calamite: coralloꝝ rub. sandarace. añ. 3. ij. ligni al. 3. j. s. cūmini torefacti. 3. ij. fiat sacculus ꝛ portet: ut dictū est. Hec sunt que in hac dispositione utiliora apparuerunt.

Consilium 167. De fluxu epatico.

Ro matre do patris huius. pueri

sibi pvideat pluribꝰ remedijs infra scriptis: cū quibꝰ tñ cū magno labore poterit perfecte curari a fluxu epatico qꝛ ipsa laborat. ꝛ puenit in ea a mala cōplexiōe calida ꝛ sicca epatis eius cū furia ꝛ abūdātia cholere rubee ebullientis cū sanguine: ppter qd nō est mirabile si ipsa febrat: ꝛ ppter febre cholericā cōtinua: quā nō dubio talē ēē: si tñ cōtinuaret remedia notabili tpe satis est rōnale ipsam posse sanari. Ipsa tamē utēte pro regimine ex parte potus ꝛ cibi ordinato pro alia muliere que habet ulcus in aure: cū hoc tamen antemissio qꝛ oia cibaria que comedit ista Domina sint cocta in aqꝛ fontali: in que frustū calibis inflāmati bis uel ter fuerit extictum: cū qua etiā aqua limphare etiā debet uinū qd ipsa bibat ponēdo tertiā uel quartā partē si ppter fuerit uinūz bruscum uel rubeum. ¶ Sūt autē remedia hec pmo. R. trocis. de spodio cū semine acetose. 3. j. s. florū nucuz: sumach:

granorū ribes exicatorū. añ. 3. ij. succari secūde coctionis. 3. ij. fiat cōfectio cum aqua acetosē de qua hec domina per quartā partem bore ante prādium ⁊ cenā comedat. 3. 5. bibendo post ipsam vinū cum aq̄ calibia: ut dictum est. ¶ 2° remediū. R. granorū miri se. plātaginis coriādrī preparatī añ. 3. 5. spodij gūmi arabici dragagati oīm triū torrefactorū. añ. 3. ij. pulueris granorū ribes uel crispini exicatorū 3. ij. formentū pillule cum succo foliorū crispini de q̄bus dicta dñā omni mane in aurora deglutiat. v. aut. vj. tarder cibum per tres horas ad minus. ¶ 3° remediū p̄ncipale ⁊ ultimū est. R. olei de mastice ⁊ de mirro. añ. 3. j. olei nardini 3. 5. trocisc. de rosio spodij torrefacti coralloz alborū ⁊ sandaloz amborū. añ. 3. 5. cere albe quātum sufficit fiat vnguentū molle. de quo calido bis in die tota ps dextra ab ore stomaci usq̄ ad anebas diligēter inungat. ⁊ posterior etiā pars a furcula spatularū usq̄ ad nates exclusiue. ⁊ supponat pānus duplicatus calidus ⁊ sanabit diuina gratia.

De egritudinibus Ani consilia sequuntur.

Consilium. 168. De quāque malis dispositionibus. videlicet. ¶ De tumore emorroidarum notabili in intestino recto intus ⁊ extra existentium. ¶ De debilitate stomachi a mala cōplexione ipsius frigida ⁊ humida p̄ueniente. ¶ De corruptione forme a corruptione cōplexionis epatis frigida ⁊ humida p̄ueniente. ¶ De vniuersali corporis debilitate ⁊ laxitudine. ¶ De stipacitate ventris immoderata: que accidentia quatuor ex emorroidibus procedunt. ¶ Diuiditur autem consilium in capitula sex.

¶ Dispositiones predictas enumerat ⁊ earū causas ⁊ emorroidarum species distinguit.

Cap. I.

Agregius dñs Vincentius de nobili p̄genie de scledo ex ciuitate Vincentie oriūdu multo ⁊ grauib⁹ accidentibus molestus ingenter. ¶ Quorū p̄mum est debilitas stomachi a mala cōplexione frigida ⁊ humida ipsius p̄ueniens: propter illud etiam multarū uērositatū in

stomacho ⁊ in uentre inferiori cōtinua sit generatio ⁊ multiplicatio. ¶ 2° accis est corruptio forme ipsius que puenit a corruptione cōplexionis epatis frigida ⁊ humida ex qua formositas corporis ⁊ pulchritudo coloris in palliditate ⁊ albedinem pmutate sunt. Et ex eadē cā etiā generatur in eo sanguis aquosus satis: que oīa ascitem sibi minari vident si p̄seuerabūt. ¶ 3° accis est vniuersalis corporis debilitas ⁊ laxitudo quam a predictis causis puenire facile consideranti videri pōt. ¶ 4° vō accis est vētris stipacitas superabundā: que lsa mala complexione frigida ⁊ humida māli uel immāli stomachi ⁊ epatis per se puenire non debet: per accis tñ ppter debilitatē adueniētem expulsiue intestinox cōtingit ultra solitum detineri feces ⁊ mās oēs que euacuari deberēt per ītestina. Oīenim immoderata discrasia deijcit actum p̄prie ⁊ c. ¶ Adhuc etiā predicta vētristipacitas aliā habet cām suūpsius ⁊ ueriorē que est emorroidarum tumescencia notabilis in ītestino recto intus ⁊ extra existentium: que q̄liet stipacitatis vētris effectiue sint cause paulo īferius apictur magis. ¶ De etiā emorroides per ipsarum colligatiōem ad stomachū ⁊ epat cause sunt ⁊ fuerunt accitūz p̄scriptorū p̄marie: l3 etiā ppter lōgitudinez egritudis tā in stōcho q̄ in epate mala complexio frigida ⁊ humida mālis acq̄sita sit. egritudines enim per colligatiōez nō p̄seuerāt tēpore multo qn associant egritudines per essentiam: ut ex theoria medicine facile demonstrari possit. ¶ Quare ex oībus his cōgregatis in vñā cludi pōt: talia accitū nō bñ remoueri posse ⁊ eradicari sine recta curatione emorroidarū predictarū. In curationibus enim egritudinū canonicis ep̄p̄us vñāquāq̄z cām abscindē: deinde

ad illā que facta est egritudinē puenire. 3° regni colligendū est literaliter. quare liquide apparet paulisper illarū emorroidarum īuestigationem esse p̄mitterendam.

Sunt igit emorroides bñ in ītestino recto immerse apud circulū ani inuēte a natura ad expellēdū sāguinē melācholicū ⁊ supfluitates cū ipso cōmixtas in corpore multiplicatas. ut colligi pōt ex sentētia Aulicē. l3^o tertiū. ⁊ p̄ 2° secūdo ⁊ tertio caplis. ⁊ 6° aff̄. p̄ cōmento 12° ⁊ pluries alibi. ¶ Spēs autē emorroidarū multe sunt. s. uerucales que in substantia ⁊ duritie ⁊ quātitate uerucis. s. poris simillime sunt: ⁊ eadē mālis cā est sanguis melācholicus. Aliē vō noīant^r vūe que vūe nigre simulant^r in eius figura multū ⁊ pēdēt a mā sanguinea cū melācholia aliq̄liter cōmixta. ¶ Tertie vō ab auctorib⁹ morales sunt noīate: eo q̄ in substantia aliq̄liter cōparate in colore ex rubeo ⁊ nigro apparētes ⁊ in figura moro semimaturō p̄p̄que sunt. Et est earū mālis cā sanguis melancholie dñans notabiliter. ¶ Quarta vō spēs sunt emorroides uesciales noīate: in q̄ rā cōcauitate aquositas flegmatica continet^r. ⁊ ppter illud flegmati tanq̄ materiali cause p̄portionant^r. ¶ Hardi autē oīum aliē p̄funde sunt in ītestino īterius existētes: ut nullo modo fiat manifeste visui: nisi cuz notabili expressione ⁊ euerfōe ītestini recti. Aliē vō sunt in fiteri. s. in circulo ani uel tactui ⁊ visui oīno manifeste: ⁊ quelibet eadē tā exterior q̄ interior uel media inter eas pōt esse vnealis moralis uescialis ⁊ uerucalis: l3 ut in pluribus uerucales ⁊ uesciales accidit in circulo ani: sicut morales ⁊ vneales plurimū īterius ⁊ rarius exteriorius sint enenientes. ¶ Tertia p̄ncipalis diuisio emorroidarū est: q̄ earū aliq̄e sunt apostemose simplices: ⁊ aliē apostemose ⁊ ulcerose sūt. aliē vō in fistulas conuerse sunt. Nonnullē vō frequenter in cārenas estiomenūz askakilon cōuertunt^r: ⁊ nō multū lōge ab hac scriptura in Euganea ciuitate inuēit^r est in Māno sartore in quo emorroides ex cārena in estiomenū ⁊ finalr in askakilon cōuerse fuerūt. adeo q̄ nō solū ītestinū: imo nates ⁊ usq̄ ad ossa comedebāt: ⁊ magna angustia paulopost expirauit. ¶ Aliā diuisio ⁊ ultima emorroidarum aliq̄e sunt fluētes: uel ap̄te nominatē: aliē vō sunt restricte cece ⁊ surde nominatē: eo q̄ nībil emittunt. ¶ Ex q̄bus emorroidarū diuisionibus quatuor solenniter intellectis facile perpendi pōt: ad quāz speciem emorroides huius viri reduci debent. sunt enim in eo aliq̄e morales: aliq̄e uerucales: nonnullē vō vneales ⁊ pauce ⁊ rare usq̄ nunc fuerunt uesciales. Et earūz aliq̄e intus ⁊ extra sunt. Aliq̄e vō sunt apostemose: aliq̄e simplicitertales. Nonnullē vō emorroides ulcerose: neutra tamen adhuc in fistulam conuersa est: ut videnti tangenti ⁊ bene intelligenti aperte patere potest.

Qualiter aut ex emorroidib⁹ istis tanq̄ p̄maris causis saluari possint oīa accidentia in p̄n^o numerata rōnabilr cōtemplando videri pōt. ¶ Cū enī in viro isto sint emorroides surde nō ap̄te: q̄ nībil aut parū ualde ⁊ raro sāguinē emittētes: ⁊ cōtinuo sunt tumētes: q̄rū tumor etiā frequēter nobiliter magnif. cas: q̄b arguit multitudinē māei: ⁊ nō q̄ euacuat māilla necesse est ipsā multiplicatā reddāre p̄chilim uenā ascēdē: ad epat. ⁊ ibidem tali mā multiplicata necesse est extingui calores epatis. q̄re generat^r in eo aquosus sanguis hoc argumento utitur Cōmentator 6° aff̄. p̄ cōmento 12°. Si enim sanguis nālis sit a calore nāleō extincto necesse est sāguinem generari supplē nālem in quanto ⁊ in q̄li: sed aquosum ē paucū. sed idem calor epatis necessario extinguit^r uel suffocat a materia ibidem multiplicata: quare ⁊ c. ¶ Et ex hoc fundamento cuz p̄missis facile concludi pōt īuamentū q̄b corpori affert^r ex aptione uenarūz emorroidarum non immoderate fluentiū: sed mediocriter. Consueuerunt enim ab auctoribus numerari ⁊ noīari. xvij. spēs egritudinum: a q̄bus corpus humanū securat^r per cūrsū emorroidalem: sicut ipse eedē egritudines earum plurime aut aliq̄e per

emorrhoidarum restrictione generari et multiplicari solent. quare xx^o tertij. 2° cap. Ex sanguine currete ex ano est secutitas ab egritudinibus istis. scilicet morbo mania et melancholia et epilepsia multiplicata et berisipilla et alijs que sunt sicut miliu et cancro et excoaratione et scabie et galabie. i. tinea et lepra et pleuresi et piplemonia et frenesi et infrascriptarum. Et qui retinet sanguis ex eis consuetudine timet aliqua barum egritudinum: et timet etiam hydropisiam ex apostemate malo et corruptione complexionis epatis et ptisis et dolore pulmonis et cetera lege ibi. ¶ Itaque in summa ex omnibus superioribus colligendo sententiam videtur omnino asserendum esse quod regimen sanitatis recuperatiuum in hoc viro nobili pedit ex aptione hemorrhoidarum per quae euacuatur sanguis melancholicus et corruptus per comixtionem flegmatis qui congregatur in ipso per viam indigestionis prouenientis a suffocatione innati caloris. ¶ Iterum etiam regimen eius pedit ex consumptione quorundam hemorrhoidarum que dolorose sunt: et propter earum magnitudinem constipationem continuam et ualidam in eo efficiunt: adeo quod nunquam uenter eius fluxibilitatem habet naturaliter: nisi cum medicinis interius uel exterius applicatis prouocetur uentris fluxibilitas.

Propter quod pus in ordinando regimen eius ponentur ingenia aperiendi hemorrhoidas in vno cap. comprehensa. ¶ In 2° vo cap. ponentur modi et infra consummentia et exiccantia hemorrhoides tumescentes. ¶ In 3° cap. ponentur infra sedandi dolore hemorrhoidalem. ¶ In 4° vo cap. ponentur modi et infra leniendi uentrem. ¶ 5° vo et ultimum capitulum subiungitur in quo regimen huius viri per administrationem sex rerum non naturalium succincte narrabitur. et sic apparet quod tractatus iste in sex terminabitur capitulis.

De ingenijs aperiendi hemorrhoidas.

Cap. II.

Ro materia itaque presentis capituli aperienda promittendum. si quod si fuerint hemorrhoides fluentes mediocriter sine dolore saltem notabili et absque pruritu et apostemate magnis non debet medicus earum curam intromittere: imo ipsas nature taliter operanti dimittere. quare 17° tertij. cap. 3°. Si non fuerit dolor neque apostema neque inflatio non erit plurima tunc necessitas curationis earum. nam curationis earum quicquid producit ad fistulas et ad ragadias: et uocat dispositio talis disruptio uenarum. Cum autem contingit in intestino recto et circulo ani exitus intumescere cum dolore grauatiuo plenitudine intestini magna et prohibitione debite dilatationis eius ad officium egerendi: et accidit in spina poderositas: et hypochondrijs utriusque et in capite grauitas: et in visu nocumētus uel scotomia et in sensu tactus: et similiter visus appetit ueriginosus: tunc tales sunt hemorrhoides ad se uocantes medicum earum aptiori instructum. ¶ Multa autem sunt ingenia et infra quibus ab auctoribus hinc inde legendo possunt aperiari hemorrhoides. quorum omnium sententiam in vno colligendo quantum ingenio meo et usu longo comprehendere potui octo modis cecas hemorrhoides aperi solutus sum. ad quos modos: 13 oia uolumina medicine plegria non inuenies modum preter istos. ¶ Aperiri tunc igitur primo cum infra omnibus que morum inundationis et fluctuationis in sanguine efficere possunt: et maxime in sanguine uenarum que sunt iuxta anum: ut in fricationibus fortibus coxarum narium. et iuxta genitales partes. ¶ 2° etiam aperiuntur cum uentofationibus factis in domestica parte coxarum apposis in loco inter anum et radicem genitalium membrorum: et sunt uetose ex vitreo cornibus uel ere notabiliter ignite. delicatissimae autem et nobilissimae apponere soleo eis non apponendo ignem in cautitate uetose: sed decenter applicando uetose orificium super cute et exterius cum ignita cadela tandem calefaciendo uentose fundum quod applicabitur per concederet et poteris eius attractionem si uolueris tuam magis moderare et minus calefaciendo uentose: postquam fuerit applicata si magis minus attrahere cupis. ¶ 3° aperiuntur hemorrhoides floboto-

mado sapbena. Ipsa enim quicquid aperit eas obulatione suis. si in tpe actualis exit sanguinis. 17° tertij. cap. 5° in fine. Itē flobotomia que est in posteriori parte calcanei que est sciatica confert etiam ad hoc. Adhuc etiam flobotomia uene almitur est fortior utriusque in aperiendo eas. Et crediderunt quidam talē uenā esse illā que inuenitur super calcaneum que est ramus sapbene. Ego autem credo talē esse uenā curuature poplitis. de qua 4° pmi. cap. 2°. scribitur ita. Et ex eis est uena curuature poplitis que tantum efficit quantum et sapbena in prouocatione menstruum et doloribus ani et hemorrhoidibus. ¶ 4° pncipaliter iterum aperiuntur hemorrhoides uene in flobotomando ipsas. Et modus quidem est faciēdo eas emine et sensui visus et tactus manifestas fieri. si quidem inungendo egrotanti ut forti compressione exprimat fiteri ad extra: ac si uehementer egerere uellet: et si hoc modo non sufficit apponatur uetosa fiteri magni orificij conuenienter ignita. Et melius est cum igne exterius quam iterius apponatur: ne flamma ignis ledat fiteri: ut sepe contingit et prohibet operationem tuam quam intendis: eo quod locus apostemat. ¶ Ad ergo siue per compressionem aut uetosam euerfus fuerit ani circulus aspice ipsum et non uerecūderis: aut saltem doce flomatores: ut aspiciat et tagat uenas illas que magis tumescere facite sunt: et sanguine purpureo plene et non sunt attrite uel dure sed sensu tactus percipit in eis fluctuatio sanguinis. ¶ igitur flobotoma de numero illarum que maior erit et permittit sanguinem exire usquequo color eius niger permittit in splendidum et usque ad debilitatem uirtutis exclusiue. Si autem uena non apparuerit tibi notabilis una per quam flobotomata sperare possis sanguinem sufficere euacuari: tunc flobotomens due tres siue quod tibi deceter considerati appetit. Ingenium enim naturale adiunat arte et nam regeret: tria uero trium. Damascenus in affo. Cum igitur una uel plures fuerint flomate: si pgenerat earum aptio tot diebus quibus sufficere corpus euacuatur non est aliter in ope pcedendum. Si autem uene iam flobotomate clauderent: ut sepe solet fieri propter viscositatem uel pigredinis multitudinem: aut alijs ex causis: tunc sequenti die fiat flobotomie secundatio tot diebus continuata quibus euacuetur sufficere corpus: adhuc etiam si euerfo ani circulo per ingenia predicta lateret sensus tuos uenarum aptio: ut sepe contingit in melancholicis et in ualde timidis et silibus. Tunc euerfo itestino capiat cur cum tenaculis per ipsius que tibi uidetur colore opaco colorata magis et parum exterius suauiter trahendo liget cum chordula decenter siue quod in alijs fieri solet. Et postquam per ligaturam tibi cognita fuerit uena que prius fuerat occulta: tunc flobotomet: et inde de omnibus procedat: ut supra dictum est. ¶ 5° aperiuntur uene hemorrhoidales pūgendo cum acubus aureis aut argenteis aut alijs. et solet hic modus obseruari in mulieribus delicatis et timidis: et in his in quibus sanguis ualde subtilis inuenitur. ¶ 6° aperiuntur hemorrhoides supponendo eis aut fricando eas cum medicinis rubificatiuis acutis non tamen excoaratiuis: sicut cum puluere calamēti origani pscarie apij ranini cum ciclamine et nitro et pipere. Et fortiora illis sunt fella oium aialium et prope rapacium uolūtatum et peditatum: 13 communis sit fel tauri apud auctores. ¶ 7° aperiuntur hemorrhoides cum medicinis excoaratiuis et de coibus est fricatio earum cum folijs ficus que siue asperitate sua ac siccitate siue acuitate sua lacticea hoc efficiat solēniter et in breui tpe aperiunt eas. ¶ 8° aperiuntur eas fricatio cum cepe narcisi et cum flammula et est pes coninus. Itē puluerisatio super illis facta cum puluere cantaridarum. Itē linisio earum cum lacte timimali et foliorum ficus uel cum aqua capitelli. ¶ 8° et ultimus modus aperiendi hemorrhoidas est cum cauterijs: et 13 ad hanc seruire possent actualia cauteria non est tamen eorum usus a coiter operantibus exercitatus neque ab auctoribus plurimum inuentus. Utuntur igitur in aptione earum potētiatibus cauterijs medicis plurimi siue ordinem quem apud usum meum continuo habuerant. ¶ Primo quidem applicando leuiora qualia sunt succus ciclaminis succus platarum acutarum sapo mollis semper leniēdo cum eis hemorrhoidales partes. Itē superpuluerisando eis species

oēs atramenti. i. vitrioli: ut viride albū rubeum zc. Et primo qdem crudū. Et fortius illo est utriqz cōbustum. Et earum fortior medicina est: sicut anacardus solus. s. puluerizatus uel cū reliqz medicinis: ut arsenico pprie auripigmento z arsenicū etiam solū z sulphur z lacca. 17° tertij. 5° cap colligenda. ¶ Reliqz vō cauteria fortiora nō curant scribē ppter suspicionem loci z passibilitatem eius z aptitudinem eius ad corruptionem z propter ineptitudinem applicationis earum: hec enim sunt satis efficacia. imo leuiora de numero ipsarū semp applicare cōueni fortiora cuitādo propter predicta. Cū igit applicat hoz cauterioz aliqđ fulcia tur uestini pars ois cū linimētis frigidis z siccis uel humidis actu z potētia que viscositatē habeat: ut phibeas penetratio z transitus cauterij ad ptes laterales: z stet eger eleuatis posterioribus z coxis apertis usquequo a cauterio facta fuerit escara. Cum igit facta fuerit ipsa supponat butyrum aut alia pinguedo mollis absqz sale z acuitate omni z permisceat cum succo solatri lactuce violarū uel cum oleis pdictorū usquequo ceciderit escara. ita ut sanguis apire possit. Cum igit exierit donec eius exitum cōsequat alleviatio notabilis ita pcedatur. Deinde curet locus cū medicinis mūdificatiuis regeneratiuis carnis z carnatiuis z finalr cū cōsolidatiuis usqz ad pfectam sanationē. ¶ De quarum medicinarū numero melior per me inuēta est ista. R. vnguenti basiliconis maio. 3. ij. olei de crisomillis terbenine lotecum aq recentis tribus vicibus. añ. 3. j. cere albe. 3. iij. capbore. 3. ij. fiat vnguentum z apponatur.

¶ De exiccatione z cōsumptione emorroidarum z restrictione immoderati cursus earum. Cap. iii.

Identur igitur in hoc capitulo duo ptractanda esse. Primo quidē aperire igenia z infra exiccādi z cōsumendi emorroidas apostemosas. Secundum vō expmendi modum z remedia immoderati cursu ipsarum auferentia.

Et primum qdem cōplet diuersis operādi modis: ut incisione ipsarum emorroidarū totalr facta: z modus est. ligent apud radicem earum cū filo z totiens dietim cōstringant donec per stricturā deficient mām nutritionis earum per se cadāt: z est operādi modus securus ualde aliqñ per me exercitatus: 13 opatio talis fieri nō possit nisi in tēpore prolixo. ¶ Scđs modus est cauterizādi eas cum actuali cauterio diuidēte eas in lōgitudines qđ cauteriū sepe z superficialiter debet poni: post qđ pcuret casus escare cum suppositione rerū pinguium nō salutarū z totiens fiat talis applicatio cauterij z escare casus quoties totaliter apostemosa substātia cōsumatur. ¶ Tertius itē est per applicationē cauterij potētiālis: de quoz numero securiora ab auctoribus inuēta sunt. spēs oēs atramenti cōbusti arsenicū citrinum z silia. Et bi duo ultimi modi non debent fieri nisi a viro in sciētia z experiētia bñ trito z in egrotante moraliter obediēte medico. Et de numero hoz trium ingenioz neutri fieri pōt nisi cum euerione uestini: de qua scriptum est in precedēti cap. ¶ In ficibus aut z emorroidibus extra existentibus hi tres modi facile satis ad optatū sanitatis finē perducunt. ¶ Quarto pncipaliter fieri pōt cōsumptio z casus emorroidarum cū medicis superappositis que sunt diuersarū spērū. Alique enim sunt pulueres aliue linitiones uel vnguenta: alie vō emplastra. Non nulle vō liquores decoctiones uel suffumigationes. Alique vō suppositorioz appositiones mām pīm diuertendo partim consumendo finientes. ¶ De barum medicinarū numero. Alię sunt leues: alie fortiores: alie simplices: alie composte. Quedaz vniuersaliter emorroidibus appropriate. Non nulle vō determinatis emorroidibus pprie magis. Et quedā earum exterius: z quedā interius applicādē. ¶ Ordine igit securiori pīm consuetudinem meam. pmo perquiram ex eis leuiores simplices. scđo compositas oibus vniuersaliter emorroidibus. tertio vō expmā aliquas qbusdā

emorroidibus magis appropriatas. ¶ Pulueres itaqz leues simplices indifferēter oibus emorroidibus appropriati sunt sicut litium de puluere flore uel radicū cuius si detur in potum. 3. 5. cum vino stiptico pluribus diebus cōfert ualde: z est medicina ab antiqz seluçaragi noiata: lege de boc can. 2°. pprio cap in areola mēbroz expulsionis. ubi dicit q cōfert fissuris ani ulceribus z emorroidibus. ¶ Cōfert etiam ad hāc intētionem puluis radicū pentasil. de quo plurib^o diebus. 3. 5. cum aq frigida in estate: calida in hyeme. ¶ Itē tantūdem pulueris floz uel extremitatum signāti similr cōfert. ¶ De exptis vō potabilibus cōfert ut sumatur galbani sicci. 3. ij. cū aqua de quo dixit Aulc^o 17° tertij. 6° capitulo. q ipsum est mirabilis expientie z remouēt emorroidas: z si des in potu tribus vicibus nō redibūt zc. ¶ Ad hāc eādē intētionē laudat puluis folioz z granorum mirti hec de simplicibus a cōi qllitate ualētibus meliora sunt ut experiētia testat: z cōi auctoz sentētia probari potest. ¶ De alijs vō que ab occulta qllitate cōferre dicuntur duo pulchra solēnia scripsit Aulc^o 17° tertij. pccallegato capitulo 6°. ¶ Et pīmū est ut accipiat puluis capitis piscis saliti z puluis casei antiqui eodē modo preparati z misceantur adinuicē equaliter. ¶ Scđm est ut accipiat cinis candē piscis saliti z supponat: z intelligo ego ut talis cinis sit de spina predictę candē piscis. ¶ De cōpositis vō ad emorroidas exptis consumētibus eas z multa inuamenta facientibus duo meliora ab auctoribus z ab expientia cōprobata sunt. ¶ Prīmū est electuarium de scoria ferri: cuius descriptionem z meliorem inuenies 9° Alman. ibidem cap 68°. ¶ Scđm est pillule de bdello: qrum descriptio est ibidem cap 80°. has duas descriptiones iter alias que ab auctoribus inueniunt eorum pace salua meliores inueni inter alias. ¶ De linimētis vō post predicta cōe approbatū est oleum de crisomillis. z sunt fructus pui piscis aliquatr similes coloris aurei cum maturescūt: z ideo noiāntur crisomilla a cris grece qđ est aurum z milon malum. vnde crisomilla quasi aurea mala. Ex quorum nucleis tale perficitur oleum: lege ab auctoribus. ¶ Secundum fortius illo est oleum de pice. ¶ Tertium z oibus fortius est oleum de euforbio. Et si uclis hoc utrumqz uehemētioris exiccationis efficere et superadde subtripulum pōderis pulueris anacardi z mirabile inuenies. ¶ Unguentū bonum exiccans emorroidas oēs est. R. mellis. 3. iij. aceti. 3. ij. vitrioli viridis floris eris añ. 3. j. tuce preparate litargiri plūbi nsti añ. 3. i. s. mel z acetum lēto igne bulliat usqz ad coagulationem cōuenientē z cū ceperint tepesceri effunde in mortario z superadde pulueres alios z diu agitent z utere eo. est enī efficacissimum. ¶ De emplastris vō has egritudines cōsumētibz est hec descriptio. R. radicū iari a cortice mūdatur 3. iij. radicū liliorū z alboz. 3. iij. pulueris panis porcini panis opiri. i. furfuracci. añ. 3. iij. pulueris gallarū cupressi. 3. iij. granorum mirti se. plāraginis thuris sandarace. añ. 3. j. farine fabaz. 3. iij. olei de lauro de crisomil. añ. 3. j. s. croci. 3. 5. fiat emplastrum z loco pūs fomētato cū spongia madefacta in vino rubeo calido. z expressa supponatur hoc emplastrum mediocriter calidū. Est enim efficax eo qz repellit materiā dolorem sedat resoluit z exiccāt. ¶ De quibus vō medicinis quoz usus est ad emorroides sunt balnea: quorum aliqua sunt nāliter talia inuenta: z aliqua artificialiter talia. ¶ Denāliter vō talibus sunt sicut sulphurea quedaz aluminosa: que tñ meliora ad repellēduz z stringēdum fluxum. 13 etiā cōsumptiua silt: sunt etiā ex aq ferrea minerali. Itē aque cineritę calcee minerales que ambe magis sunt cōsumptiue qz repcussiuę. Et de numero mineralium melior est aq atramentina in exiccādo z cōsumēdo z ptes fiteri vigorando. ¶ De his sunt aliq artificialr talia. ut aq cineris uel lixiuium. aq decoctionis radicū philipēdule granorum mirti z myrresimplr uel cōiunctim acceptis. Et fortior illis est aq decoctionis radicū iari. Hec oia ad resolūdum z cō-

sumendum mās: sicut aq̄ decoctionis gallarum cupressi cō-
fert ad predicta: licet magis ad repellendū q̄ ad resoluendū.
De fortioribus vō est aq̄ capitelli ex qua fit sapo ⁊ pprie il-
la que tertio distillat: est enim leuior inter alias duas. Itē
aq̄ vitis. i. ex vini sublimatione facta. Et possunt oēs hī li-
quores applicari faciēdo encatasmata. i. sessiones in eis: ul
applicādo eos cū coto spongia lana vel similibus fm̄ peri-
tiam exercitati viri. De his vō que ptim diuertendo par-
tim cōsumēdo mās supposita iuuāt plura solētia inueniū-
tur. 1° Prīmū ⁊ lenius est suppositoriū factū ex radice pau-
cedani recētis. 2° ex radice gētiane. 3° ex radice ireos
4° ex radice iari vel serpētariē minoris: qd̄ idē est. Est
enim notabilis exp̄ientia in Auic^o littera innēta cū qua se-
pe cōsumunt notabiliter emorroides: ut ex radice serpenta-
rie suppositoria fiant pariter oblonga: ⁊ infundantur in
vino per diem nālem ⁊ imponant^r ano ⁊ teneant^r ibidem
quātum est possibile. lege ut supra 6° cap^o. Ex predictis
autē ferē medicinis oībus fieri possunt suffumigia que sunt
instrumēta utilia. Et si fuerint emorroides attrite vel neru-
cales dure fiant ex eis decoctiones in aq̄: ⁊ suffumiget^r pa-
ciens cū eisdem immergēdo in predictis lapides ignitos.
Et si emorroides exterius eminetes sunt facilius conferūt
suffumigationes tales. Si autē interius fuerint suffumigen-
tur cū emboto ano immisso per cuius cōcavitatem fumus
interius recipiat saltem cōprimendo intestinū euertat^r exte-
rius. De suffumigationibus autē siccis laudatur leuior ⁊
bona est facta cū folijs mirri piectis ad carbones ignitos.
Et fortior est suffumigatio facta cum stercore uaccarū sicco
⁊ c. Cōpositum bonum ad suffumigādū est hoc. ℞. ana
cardi. 3. 5. galbani. 3. j. stercoris columbini stercoris uaccini
puluerizatorū ana. 3. ij. fiat puluis ⁊ superaspergatur car-
bonibus ignitis ut supra. Et de suffumigationibus vō
ab occulta proprietate valentibus laudatur illa que fit cum
spolio serpentis.

Medicine vō cōposite a pprietate ⁊ a qualitatib^o
cōmunibus emorroidibus a pprietate
sunt iste. Unguētū bonū ad emorroidas neruales du-
ras ⁊ attritas. ℞. olei amigdalārū amararū. 3. ij. vitelloꝝ
oui numero. ij. croci. 3. j. ceruse. 3. ij. fiat vnguentum molle
in mortario. Descriptio scōa efficacior p̄ma. ℞. olei vul-
pini. 3. j. 5. bdelij dissoluti cū modico aceti. 3. vj. pinguedis
renū vituli. 3. x. croci. 3. j. fiat vnguentum molle. Descri-
ptio 3^a fortior predictis. ℞. olei amigdalārū amararū olei
sisamini aī. 3. j. 5. pinguedinis anatis ⁊ galline butyri recē-
tis medulle crurium bouis aī. 3. j. vitellos oui numero. ij.
croci. 3. 5. galbani dissoluti cū modico vini al. 3. j. fiat vnguē-
tum molle. Et inueni q̄ hec vnguēta oīa infra scripta effica-
cius operant^r si cōficiunt^r cū pistello plūbeo in mortario plū-
beo q̄ in alijs uasis. hec vnguēta efficacia sunt in cura emor-
roidarū predictarū. qm̄ indigēt lenificatione digerēte mās se-
datione doloris ⁊ medicis duritiem ⁊ cōpacitatem a mem-
bro auferētibus. In ragadijs vō moralib^o vel vnealib^o
necessarie sunt medicine leni caliditate resolutione ne inflā-
ment mām earū que satis ad hoc parata est ⁊ necessarie sunt
in eis medicine fortis exiccationis. Et si medicine iste q̄q̄
cōfrangant^r cū frigidis repellentib^o in toto p̄ncipio nō ⁊ me-
diatate augmētū vtilis bonū erit. tūc enim necessaria est repul-
sio materiē p̄ua resolutio ⁊ maior exiccatio eius. Cōpo-
sitū bonū ad hāc intētionē est hoc. ℞. folioꝝ solatri recētius
℞. ij. rosarū folioꝝ plātaginis aī. ℞. ij. pulueris corian-
dri preparati cum aceto. 3. 5. camomille melliloti semi. aneti
aī. 3. ij. troci. 3. 5. fiat emplastrū cū. 3. 5. farine ordeī. aut fiat
ex eo vnguentum cū pauco oleo ro. ⁊ tunc erit cōueniens in
p̄ncipio: ⁊ post illud. Unguentum bonum ⁊ fortius pre-
dicto est hoc. ℞. absinthij recentis folioꝝ apij. aī. ℞. ij. ca-
momille melliloti aī. ℞. ij. semis aneti granorū mirri. ana.
℞. j. ireos. 3. ij. radicum serpētariē. 3. j. olei amigdalārū
amararū. 3. ij. fiat vnguentum molle vel emplastrū mul-

tiplicata farina ordeī respectu descriptionis p̄cedētis. Un-
guentū 3^m ⁊ efficacius scriptū supra descriptione illa. ℞. ia-
ri ⁊ c. Ad emorroidas vō uesicales multū cōfert linītio fa-
cta cum mercurio aut tyriaca. Itē descriptio illa. ℞. ce-
ruse plūbi litargiri tūcie crude aī. 3. j. 5. antimonij. 3. 5. olei
de costo olei lilioꝝ alborū aī. 3. j. croci. 3. vj. cere quātū suf-
ficit fiat vnguentū molle. Et si maiorem exiccationē vel
les fortius illo erit hoc. ℞. scorie ferri frixe in aceto usque
quo cōueniēter puluerizari possit. 3. ij. se. anacardi. 3. 5. radi-
cum serpētariē gētiane piretri aī. 3. vj. olei de crisomillis. 3.
j. olei viol. purpurearū. 3. j. 5. cere quātū sufficit. fiat vn-
guentū molle. Ad ragadias autē que sunt emorroides si-
ue emorroidales fissure in circulo ani ⁊ intestino recto. regi-
men cōueniēs est ut fiat slobotomia basilice que cōfert oīb^o
sp̄eb^o emorroidarū ⁊ pprie qm̄ adest febris. deinde empla-
streut^r cū vitellis ouorū ⁊ oleo de crisomillis ⁊ croco cū mō-
dico bdelij ex sententia Rasis in diuisionib^o Aliman^o cap^o
79°. In ragadijs autē cū qbus nō est febris cōferūt pulueres
linimēta supius tacta. Linimētū bonū ad ragadias ani
⁊ pprie qm̄ cū eis est nehemēs inflāmatio ⁊ punctio. ℞. olei
nenufarini. 3. j. coriādrī non preparati. 3. ij. amili. 3. j. croci.
3. 5. fiat vnguentū molle in mortario ⁊ sedat dolores ⁊ inflā-
mationes. Et fortius illo est hoc. ℞. succi iusquīa. 3. j. suc-
ci nenufar. 3. ij. ceruse. 3. j. litargiri. 3. ij. cāphore. 3. j. vitellos
oui numero. ij. fiat vnguentum molle in mortario. Et si
uelis vnguētū hoc fortius facere in sedādo dolores ⁊ inflā-
mationes ⁊ pūctiones ad de sibi opij croci aī. 3. j. Et post
q̄ totū cōfectū fuerit bulliat in. 3. ij. succi violarū recētium
usq̄ ad cōsumptionē illius. cōmunicat^r vnguēta hec cū iuna-
mento ad ragadias: oīb^o etiā sp̄eb^o alijs emorroidarū.
Neq̄z hesitare debes ex eis q̄ narcotica recipiāt. sunt enim
refracta condecēter. neq̄z est narcoticorū nocumentum in
aliquo mēbrorū corporis minus q̄ in ano. ⁊ tu considera
causas Et hec de prima particula p̄ncipali capituli huius.

Pro secūdo vō p̄ncipali huius memorādum
p̄mo sniam positū in p̄ncipio p̄-
cedētis capituli q̄ cursu emorroidarū ente moderato in quā-
to q̄li ⁊ in tempore restringi nō debet. Itē memoria habeat^r
sentētia Hyp. 6^a. affōꝝ. cōmento XII°. Et si plures fuerint
emorroides ex q̄rū euacuatione cōueniēti iunamentū nota-
bile corpori cōsequat^r nō debet totalr curari neq̄z cōstringi
qn̄ vna earū apta remaneat ppter nocumēta ibi numera-
ta. Cū vō sanguis ab eis emanat distillādo exuberādo ta-
liter q̄ ab eo virtus cadat. siue cōtinuus fuerit fluxus siue in-
terpolatus cōstare virtute: fiat slobotomia de basilica dextra
vel sinistra fm̄ q̄ cadit in coniectura tua sup signis stabilita
q̄ materia sit sanguis cholericus vel melancholicus. Fa-
cta slobotomia sequētī nocte des in aurora potu. 3. j. 5. tro-
ciscoꝝ de karabe cum aqua decoctionis sumach. aut detur
in potu in aurora. 3. j. pillularū de bdelio que scripte sunt
supra cum aqua decoctionis granorum mirri aut dentur
in potu. 3. ij. pulueris mumie ⁊. 3. j. lapidis ematitidis inui-
cem commixta cum aqua plantaginis. Sup loco vō ex-
terius superponat^r albumen oui cū pilis leporis ⁊ tela ara-
neꝝ inuicem conquassatis. aut fiat puluis iste ⁊ conquassa-
tus cum albumine oui supponatur natibus fiteri ⁊ extre-
mitati spine. ℞. thuris myrre sarcocolle aloes aī. 3. j. drago-
ganti gummi arabici torrefactorum corallorum ⁊ ossium
dactylorum amborum cōbustorū aī. 3. j. 5. vitrioli cōbusti.
3. j. pulueris fuliginis innēti aī faciem furni. 3. j. fiat ut di-
cū est. Et hec de capitulo tertio dicta sufficiant ⁊ c.

Instrumentum sedandi dolorem. Cap. III.
 Oritur frequenter ppter emorroidas in fite-
ri dolor intensus: aut propter multitudinem ma-
terierum qui dolor frequenter ad maiora nocu-
mēta pducit q̄ ppria egritudo cuius ipsa est ac-
cidēs. Ideo oportet medicū p̄optū ⁊ sollicitū ef-
se in sedatione doloris illius ne pducatur ad spasmodū per collū

gantium partium illarum ad hunc et cerebri ne etiam propter multitudinem materum et qualitate mala ipsarum extincto vel corrupto calore naturali producat ad cancrenā uel estionem cancrum uel aschabulos ut sepe contingit me uidisse viros tali martyrio extinctos fuisse. ¶ Igitur pro sedatione doloris talis multa eorum que tacta sunt medicamina offerre possint. ut illa que in ragadiis tacta fuerunt. seriosius in prima sedatione doloris medicamina in hoc uno cap colligent a lenioribus inchoando semper ut mei moris est. ¶ Igitur frequenter dolor talis sedatur embrocatio uel formatio uel sessio facta in aqua decocta cum croco. ¶ 2° et fortius illo est in sapa facta. ¶ 3° et anodinum magis est emplastratio facta cum sapa vitello oui croco camomilla et puluere aneti inice coquassatis. ¶ 4° et mirabili predictis est ut recipiant vitellum unum quatuor olei rosa. 3. iij. croci. 3. j. et applicet loco. ¶ 5° et fortius omnibus est. 12. olei nenufarini de aneto et decamomilla an. 3. j. croci. 3. j. vitellos oui numero. iij. farine ordeii 3. j. coquassent in simul: demum bulliant in. 3. ij. succi lactuce usque ad consumptionem illius: et sepe applicet. Et si uolueris hoc ultimis sicut et oia precedentia doloris sedatiua uelocius efficere addatur ei opij in squami uel mandragore. 3. j. uel. 5. fm. coniecturam tuam. ¶ Ego autem instante necessitate magis tales dolores sepe sedauit emplastrando locum cum filonio tarsensi tepido descriptione Thucene 5° canon. summa prima. lege ipsum ibi. ¶ Unguentum bonum narcoticum ad hanc intentionem. 12. olei de nenufari et de floribus lactuce an. 3. j. olei de mandragora. 3. j. 5. croci. 3. j. cerni selitargiri tucie preparate. an. 3. 5. amili: terre sigillate an. 3. ij. opij. 3. 5. vitellos ouorum numero. iij. fiat unguentum molle in mortario plumbeo. et est efficax ualde. ¶ Emplastrum bonum ad hanc intentionem. 12. radicum altee diligenter coctarum lib. 1. radicis lilioz alborum. 3. iij. foliorum maluarum et in squami recetum an. 3. iij. camomille. 3. ij. melliloti se. aneti. an. 3. 5. farine fenu greci se. lini et ordeii. an. 3. 5. olei de sisamo recetis. 3. iij. opij. 3. j. 5. fiat emplastrum cum decoctione foliorum suprascriptorum. ¶ Dolores etiam istos non raro sedauit accipiendo materiam huius emplastrum et postquam cocta fuerit in sapa impleatur ex ea sacculus magnus et super eo calido diu sedeat patiens et est medicamentum nobile ualde. ¶ Solent etiam dolorem illum aliquando sedare fricationes et ligature facte in adiutorijs brachijs et in pedibus et uentofationes spatalarum et superiorum partium natium. Et flomias basilice: que omnia tacta sunt supra. Et huius clisteriorum puluerum quorum memoria sequenti capitulo inuenietur.

¶ De modis et ingenijs leniendi uentrem. Cap. v.

Considerandum post hoc quod in egritudinibus talibus tanquam accis inseparabile semper complicatur uentris stipticitas et raro contingit oppositum fieri: que quidem multis causis concomitari possunt disponere illa. Aut quia propter tale egritudinem que cronica est debilitatur expulsio uirtutis intestinoz. Aut quia mater fride in croniciis abundantes grossitudie sua et multitudine prohibet intestini dilatationem debitam. Aut quia in fuso anicirculo multitudine materum non possunt in eo fieri dilatatio debita que ad exitum fecum necessaria est. Aut quia propter malam complexionem calidam aut siccam consumere humiditatem fecum ipse etiam ouertunt in squalas. Aut propter motum octium talium partium uersus principium suum. Aut propter causas alias ad has reducibiles. et qualitercumque contingat stipticitas talis non precipue grauat intestinum patiens. imo et toti corpori nocua est. ¶ Procius constipationis amotione clisteriorum usus a nonnullis auctoribus vituperatur non quidem per se sed per accidens: eo quia sepe contingit clistericantem imperitum cum impositione canule dolore maximam facere aut presentem augmentare. Igitur preposita peritia operantis clisteria nonnulla describent que inuamentum magnum coicant oibus aut pluribus causarum stipticitatis que supius enumerate sunt. ¶ Clistere bonum ad hoc. 12. foliorum mal. 12. iij. folio. blete et

mercurialis an. 12. ij. fiat horum decoctio et post expressionem accipiantur. 3. xij. eius. vitelli ouorum numero. iij. olei de sisamo recetis. 3. iij. salis gēme. 3. 5. et imponat totum. ¶ Fortius illo et anodinum magis est hoc. 12. brodij pinguis carniū castri pulli uel vitali lib. 1. butyri recetis pinguedinis anatis an. 3. j. croci. 3. 5. olei de aneto et lilioz an. 3. j. 5. salis indi. 3. j. misce et pone tepidum actum. Et si uolueris hoc uel primum fortius facere adde eis succari ru. mell. uio. an. 3. ij. Hec enim clisteria leniendo resoluendo et sedando dolorē conuenientia sunt. Et si uolueris magis doloris esse sedatiua adde de filonio et oleo de mandragora parum coniecturam tuam. Soleo autem in his casibus lenitionem uentris efficere cum oleo uio. dissoluto. 3. j. bdelij cum lib. 1. predicti olei. ¶ Etiam suppositoria facta cum pinguedine galline uel anatis uel butyro et modico pulueris scamonee exterius emplastrata conferunt supponendo calida. ¶ Sessio facta in aqua decoctionis caulium cum excorticatis seminibus pentadactyli mirabiliter inuat. ¶ Pillule bone ad hanc intentionem. 12. bdelij al. mollis et bene pinguis. aloes infusi per tres dies in lacte ouino an. 3. ij. incorporentur simul et fiant pillule et detur a. 3. 5. usque ad. 3. 5. an cibum et ualde confert. ¶ Delicatis autem et timetibus conueniunt dare. 3. iij. aque longe decoctionis maluarum cum. 3. j. succari ru. uel mell. uio. et bene confert. ¶ Electuarium bonum ad hanc intentionem esse potest electuarium de psilio. Electuarium de cassia fistula et sebestē et dyaprunis et dyacatolicone: que oia ab auctoribus bincinde legantur et proprie quia excluduntur a scamonea aut in eis ponitur parum de ea. Non enim curauit talia scribere ne fastidium inferat audientibus. ¶ In talibus autem egritudinibus soleo uti componere tali. 12. polipodij recetis abluti et bene minutim incisi lib. 1. mirabolanorum in dox numero. vj. prunorum sebestē an. numero. x. seminum malue et altee an. 3. iij. infundantur oia in lib. x. aque fontis precalefacte per quatuor dies et diligenter singulo die manibus fricent in eadem. Quinta uero die calefiat oia simul et bene coquantur et exprimentur. postea accipias colatura et superaddantur eidem mucilaginis psilij sapienter recte lib. 1. 5. succari ru. lib. 1. pulueris scamonee in sindone ligati. 3. j. coquantur oia simul lento igne usque ad medietatem: tunc auferatur a decoctione sindonem cum scamonea et superaddant succari candi. lib. 1. 5. et coquantur usque ad electuarium spissitudinem et detur ex eo coctear unum aut cibationem et qua uis hora. est enim delectabile medicamentum suauiter et securum uentris bene lenitiuum. ¶ De compositione autem meis ad hanc etiam intentionem offert puluis iste. 12. uio. 3. 5. folliculorum sene. 3. ij. medulle tartari polipo. tartari an. 3. j. 5. cimini anisi dauci macis an. 3. 5. salis indi. 3. j. et detur de eo a. 3. 5. usque ad. 3. j. cum modico brodij uel aque uel uini ante cibum. hec de cap. 3° et c.

¶ De regimine per dietam. Cap. vi.

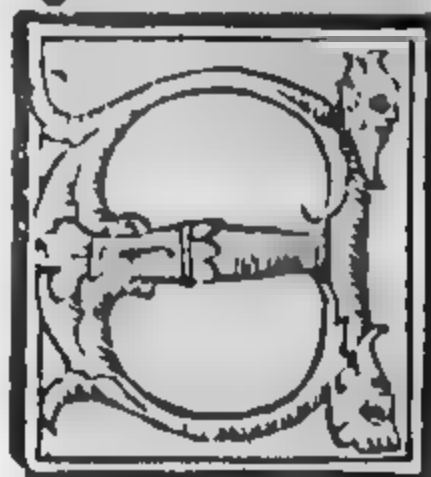
Consideretur diligenter consideretur males cause emorroidarum que rarissime sunt flatice ut in uescalibus fieri contingit. frequenter autem mater earum sunt sanguis dominas melancholie comixtus ut contingit in his que sunt morales et uueales. frequenter autem earum mater sunt melia diuina. ut contingit in uerucalibus et attritis. rarissime autem inuentum est earum mater esse cholericas naturaliter tales: sed inueniri possunt mater melancholice ex adustione cholericarum genite que frequenter efficiunt cancrum cancrenas estionem aschabilon. Unde debetur itaque taliter consideranti unicuique talium specierum proprium regimen per sex res non naturales esse notabiliter et differenter. Verum quia in hoc coicant omnes materie emorroidarum. quia sunt comixte ex sanguine et melia theorice considerando unicuique regimen eis omnibus per sex res non naturales administrari possunt. Igitur oium predictorum regimen qualitatiue et effectiue inclinari possunt ad caliditatem leuem et siccitatem minorem per que due predictae mater conuenienter minorari possunt et conuenienter digereri. Et per hoc prohibetur augmentum generationis talium materiarum in corpore patientis.

Egitur eligat aer climatís ciuitatis camere et omnis habitaculi pariter ad caliditatez eleuatus et siccitate medio-rem. ut habitado cameras habentes aspectu orientale meridionalē. Item occidētalís aspectus nō sit in hoc capto ualde malignus. Et si nō possit aer nāliter haberi talis pparet ad qualitates tales artificialr. ut sint camere benemunitē et igne uenienter calefacte: et pprie qñ in eis therme sicce fuerint artificialr facte. **C**orpora etiā talia uestib⁹ uenienter calefaciētib⁹ debēt esse munita: ut suo tpe pellib⁹ agnūnis vulpintis et siliibus. bñ tecta capita eoz: et extremis a frigore bene defensis. et si quāqz in eoz cameris fiat suffumigationes aliquę aut sint modice aut nō trāseāt medicinas que sunt pini gradus aut secūdi. ut thus lignū aloes storax calamētū et similia ut laudanū. **C**ibi autē et potus eoz pñr eligi debēt in suis qualitatib⁹ graduati. ut sint panis recens triū dierū ad plus. **C**arnes agnoz et vitulorū aialiu capreorū porcelloz iuuenū et castratinē: pñr et carnes pullorū perdicū: fasanorū: et colūborū aliquāl aduitorū: nō in multo tñ usū. et auiū minutaz et aialiu oīum carnes in aq̃s degētū siue sint de peditatibus domesticis uel syluestrib⁹ notatibus: dūmodo eorū nutrimentū nō sit melici sanguis augmētatiū. ut sint carnes porcorū syluestriū antiquoz et uacardū et similia. **E**dē intelligēdū est de olerib⁹. quare dimittant caules lentes caseus legumia et carnes salite. In summa oīa que grossuz et multū chimum sunt gñantia. Et oīa etiā que sāguinē adurūt sicut cepe alliu piper. **I**n illo enī in cui⁹ sanguine est acuitas emorroides necessario gñant. In bñtib⁹ vō sanguinē dulcē et carnes teneras et humidās non gñant emorroides. ut Rasis in diuisionib⁹ 79º cap. in talib⁹ ppter alias cās emorroides gñari pñt ppter aie passiones melicas et silia. **C**lino vō utat albo dyaphano subtili claro aromatico et nō bilr dulci. uina vō grossa turbida nigra pōtica uel acerbā oīno dimittat. Et melius esset ei uti aqua cū succaro cocta q̃ tāgere uina talia. **D**e saporib⁹ fructibus et alimentis oībus alijs dimittant omnia acerbā pontica et acetosa et saltē in multo usū. **L**actis autē usus recocte et colostre et recētis casei leuiter saliti ueniens est ei. **D**e motu et q̃te uenit ei exercitiū nāu factum et manibus mediocriter absqz magna corpis agitatione. **E**questre autem exercitiū et sessionē sup re dura omnino dimittat. In summa itaqz quies lōga uenientior est ei q̃ pua. Et exercitiū breue et paucū magis q̃z longū et magnum. **S**omno uti debet magis plixo q̃ breui ut corpus cōuenienter bume-ctet. uigilias vō effugere debet multas ne ppter siccitatem que sequit ad eas corpus in melicā dispōnē iclinet: et dormiat sup latere dextro magis q̃ sup sinistro. imo raro sup sinistro decubat et rarius sup spina. qm dormire sup spina superfluitates ad posteriora declinare facit. secunda pñm. capitulo de eo quod uenit ex somno et uigilia. **L**iborum etiā et potuū replonem oīno dimittere debet ne calor nālis eoz quātitate suffocet. Et in summa tāta comedere et bibē debet ut ex quātitate cibi stomachus nō grauet et anhelit: cōprimat: neqz ex potus quātitate fluctuatio rugitus et silia in stomacho causent. **C**um aut plenitudine a cibis et potibus factā ēē cōtigerit puocet uomitus cum. 3. j. 5. sy. ace. et portione dupla aque que ambo bibant tepida. Et per mediā borā post iponā digitus in os agitationē faciēdo circa guttur ut euomat uel saltē has replones cū clisterib⁹ supra tactis 5º cap de lenitione uentris pcurret educere. **A**ccētia vō aie melicis impñssionibus assiduā tristitiā sollicitudinē rerū cōtristatium oīno fugiat et oīa accētia que fortib⁹ motibus in spū factis calorē accēdere possint: a quo mae in adustionē cōuertātur. Nāqz oēs tales impñssiones tristes permutant corpus ab eis que est fm nām pñstētia. 3º tegni. **H**ec in summa uidetur vniuersalis ratio et particularis regendi corpora in emorroidibus laborantia.

Si uero spale regimē pseruatiū administrari pōt uideat eē pficiēdū cū pñdictis oībus in quibus

ipm inclusum est: etiā cū edonib⁹ ulib⁹ et uere et autūno factis corpus uenienter mūdificatib⁹ que nūc sequuntur et c. **D**escriptio purgationis uernalis. **I**git a medietate mensis februarij usqz ad medietatē martij corpora totalr mūdificari poterūt accipiēdo pñm minoratiū hoc. **R**x. mirabolanoz idoz numero. vj. mirabol. chebuloz numero. ij. pūnozebebestē añ. numero. iij. ifundant per diē nālē in librā. 5. aque. **D**eide s̃fricent cū ea et bulliat usqz ad medietatē et illius colature cū debita exp̃ssione. **R**x. 3. iij. pulueris folliculorū sene epithimi añ. 3. 5. cimini anisi añ. 5. iij. salis idi. 5. j. misce et totū calidū in aurora in potu accipiat. tardet post illud cib⁹ sex boras. In qua q̃nta accipiat cyarbu vñū aque cū succaro cocte et calide. In sexta sequēti bora prandeat. **S**equēti mane accipiat digestiū hoc et cōtinuet ipsum octo dieb⁹. Et si in hoc iteruallo stipticus esset uēter utatur sparsim bis que tacta sunt supra 5º cap de lenitione uētris. **D**igestiū est hoc. **R**x. sy. viol. sy. de epithimo de bisantiis añ. 3. 5. aque buglosse. 3. ij. aque cuscute et scolopēdrice añ. 3. ij. misce. **S**ūpto digestiū ut supra purget cū bis pillulis. **R**x. pillaz de lapide laçuli pillaz idaruz añ. 3. ij. refozment pillule octo cū sy. viol. accipiant: et obseruet post eas totū. ut supra de minoratio scriptum est. **M**inoratiū vō in estate et autūno pōt esse hoc. **R**x. eluarij dyapuntise epithimi folliculorū sene añ. 3. j. macis cinamomi añ. 5. iij. accipiat totū cū decoctione passulaz cala. **D**igestiū 3 bonum qd accipi pōt a medietate septēbris usqz ad medietatē octobris est hoc. **R**x. sy. ro. 3. j. sy. de epithimo. 3. 5. aque cicorce. 3. ij. aque buglos. 3. j. 5. misce. **E**radicatiū post digestiū est hoc. **R**x. catartici imperialis. 3. 5. lapidis armeni. 3. 5. accipiat cum medio cyarbo decoctionis folliculorum sene. et in omnibus istis tribus taz in minoratio q̃ digestiū q̃ eradicatiū obseruent oīa que in purgatione ueris pñcedentis scripta sunt. **A**d laudem dei Amen.

Consilium. 169. De quatuor malis dispositionibus in fiteri siue ano: uidelicet. **D**e fluxu emorroidarum immoderato l3 interpolato. **D**e dolore intenso in ipsis partibus. **D**e formica miliarī in eisdem. **D**e eminentia emorroidali et est fictus. **D**iuiditur autem Consilium in capitula tria. **D**e distinctione dictarum dispositionum et de causis et signis earum. **Cap. 1.**

Shis que mihi per scripturā innotuerūt apparet dispōnē huius viri cōplicatā ex plurib⁹ egritudinibus et accētib⁹ que in fiteri ei⁹ apparuerāt. **E**t p̃ qdē fuit fortis et p̃seuerans fluxus sanguinis a uenis emorroidarū in pñmis etatib⁹ a pueritia usqz ad augmentū adoleſcētie. et fuit fluxus a sanguine melico cōmixtione maei aq̃se p̃seuerās. qd qdē demōstrat ex eo qd dolor in ptib⁹ illis erat satis mediocris. Et iterū qd pueniente etate eius a. 18. usqz ad. 32. annū conualuit a dolore. cuius cōualeſcentie cā ppria fuit minoratio rei fri- de et aq̃se que per augmentū caloris etatiue acq̃sitū p̃sumpta fuit post illius cōsumptionē. **S**aquositate mae trāsibat in fiteri. et hoc ppter maiore fixationem melancholice materiei in loco illo. **C**ū enim erat materia illa cōiuncta aquositate lubricatiua magis et mollior efficiēbatur. **Q**uod etiam dolor ille in posterū remāserit fortior a mae melancholica pueniens facile demōstrari pōt: eo qd augmētabāt tēpore expulsiōis. uirtute enim uoluntaria expulsiōē temperante necesse est intestini recti inferiorē partem dilatari et extendi. sed materia melancholica ibi retenta extensionem illam p̃hibet et sua ponderositate nocet. **I**gitur tempore conatus superfluitatum necesse est dolorem intēdi consequentia et minor uidentur habere necessariam ueritatem. **E**x quibus iam apparet qd dispositio illius fuit quadruplex. et prima quidem emorrosagia uenarum emorroidarum.

C 2° vo doloris ista in inferiori pte intestini recti et circulo illi. **C** 3° vo principalis egritudo ipsi^o erat multitudo pustularum in intestino recto et circulo ipsius: que qdē pustule oino erāt formice miliares: qd qdē ondit ex uehemēti inflāmatioe et pūctioe in pti^o pcepta. **C** Ampli^o ex eoz albedie pūctidif pntia flaticie māei qte cōmixta cū cholērica mā falsedinem acqrit a qb^o facile pdicta signa rectificari pnt. pūctio enim mordicatio et inflāmatio attestant māei cholērice et albedo attestat flaticie māei. Salsedo aut in mā pōtē et pūctionis et pruritus cā. Et colligi pōt eoz snia 17^a tertij. caplis scōo et nono. Et itē septimo Almāforis et pluries alibi. **C** Et fir^o mas quia talia apata erūt surda nihil emittentia: imo neq virus ut scribit. sed hoc est signū māerū calidarū et acutaz. igit^o zc. **C** 4° vo ipsius dispō ut scribit erat eminetia apostemosa ex circulo ani pēdēs: que qdē est dispō ab antiquis illustrib^o ficus noiata. qd fuit eo q magnā uenietia bēt cū ficu. s. immatura qtu ad soliditatē ei^o. Iterū in figura eo q tenui appēdiculo annectunt^o fiteri uelut ficus arbori. etiaz q a pyramidalī pte que sustēt a fiteri figura rotunda in latū figurat^o uelut ficus. **C** Est aut huius apatis mālis cā san. melic^o cōmixtus alicui^o flati faciēti fluere māi melicaz que sui grossitie cōstans et fixa difficulter mobilis existit. sed flegma facit ipsum liqdū et viscositas ipsius facit ipsam esse glutinosam. qrenō est mirabile si bec apata tali figura figurant^o. Hec in summa videtur esse dispō quadruplex huius nobilis viri. s. fluxus emorroidalis: lz interpolatus dolor pferans in eisdem partibus et miliares formice in locis eisdem. 4° est emorroidis que ficus dicitur zc.

Ex quibus omnibus cū diligēter cōsiderant^o dare videri pōt q dispō ista est multum uerēda. p qdē q ipsa est ex pluribus egritudinibus cōplicata. **C** 2° q arguit diū māerū gne et spē diuersaz in pti^obus illis dominantium. **C** 3° q iam facta est diuturna et habitata. **C** 4° quia paruum iuuamentū ex applicatione medicinarum inuentum est. **C** 5° propter inconuenientiam applicationis medicinarum que essent opportune et necessarie ad dispositiones fixas. **C** Sexto et ultimo q raro reperuntur viri in opere manuali bene periti que conueniēter cum scientia et ratione operari deberent qualiter iste locus expeteret. vnde quantum est possibile opere ad huius curationem succurrendum est.

De cura per regimē sex rerū nō naturalū. Cap. II.

Aq^o pro curatione huius dispōnū recurrēdū est ad regimē ex pte sex rerū nō nālū. Et pro uenietia mētra ciboz et potuū et electione q^olitatis eoz. Dicēdū pmo q difficile est mētrare et eligē cibos et pot^o utriq^o huius dispōnū cōueniētes. Nā cibi medicinales qui inuaret ad strigēdū sanguis cursu moderatū ut siptici glutinosi fri. et sic nocerēt dolori et apati. lz sint uenietes formice miliari tam pdictē. Mediū igit opz tenere inter excellentias qualitatz ciboz et declinare magis ad aliquālē remissam caliditatē. refractā tū cū tēperatis uel frigidis magis q declinare ad frigiditatē et humi. aut siccitatē intensas. lz igit cibos et potus oēs debeant esse aliquāl^o calidi ad leuē exiccationem inclinati: debent tamen esse conueniēter nutritiui ut fiat restauratio sanguinis in eius euacuatione deperditi. **C** Tales erunt igit oēs cibi cibales noiati: quorum est in corpus opari humanum a mā et non ab aliqua qualitate. sunt oēs exclusi ab alterutro quatuor graduum in medicinis assignatorum. ut sunt laudabiles carnes pullorum iuuenum vituli aut castrati. et agnatoz iuuenuloz et oīum alioz alium uolatiliū et natatiliū: que carnes hnt odoriferas conueniēter molles viscositate et melācholicitate priuatas. Et post plices: fasilianūcule minute caprioline et porcine tā domesticorum q syluestrium animalium. **C** Conueniunt etiam oua caseus molles recens et non antiquis. Item butyrum et relique pinguedines temperate nō excellēter cale.

De leguminib^o vo possunt ei uenire: raro tū usu: cicera alba et rubea pisa dorella et iuscula de ordeo. Lentes autē et fabas et fassolos et pānicū et miliū enitare debet. **C** Panis vo ei^o sit recēs nō bil^o fermētat^o bñ coct^o duoz aut triū diez etatē hns ad plus. pastiles aut oēs fugiat. **C** De piscib^o aut placent cancri maiores et minores uarioli torrentine luce capedani temali et omnes atij flumiales pisces pter tēchas et anguillas. **C** De oleribus aut ueniūt bleta spinachia borago petro. atriplex: portula. cicur. et sibi filia. melicas aut platas enitet ut caules et acute calas. ut rutba abrotanum apud petro. et sibi similes. effugiat etiā acrumina oia ut cepe alleū porruz sinapim raphanū et filia. olei aut oliuarū dulcis recentis non ualde saliti usus conueniens est ei. **C** De fructibus aut placent mihi. vne et ficus recentes poma dulcia amigdale passule pfica et iunbe. castaneas vo et citonia et prunā nō ualde dulcia sorbas et mespilla enitet. **C** De saporibus aut utat sapa agresta non ualde salita succo arancioz. et lymonū recentū et uino citoniorū simplicibus uel in uicem cōfractis. **C** Usus autem lactis conueniens est et ppte cocti. Colostre autem et recocta bene placent. **C** Cibus vo aromaticis uti nō est sibi conueniens. neq etiā his qui commixti sunt ex apitiuis et ppte calidis: qm aperiunt orificia uenarū cū nocumento magno. eo q tā immoderate aperiunt sunt. Nō enim est possibile ut accidant emorroides nisi aperiunt orificia uenarum que sunt in ieiuno ut scribitur xi^a tertij. cap. secundo auctoritate Gal. **C** Eadem autem ratione dicendū q non competit ei usus uini ualde uinosi subtilis et penetratiui. tale enim uinū māis colliquando inclinaret ad ptes inferiores etiā inflāmādo loca pdicta augetet dolorē et apata ibidem. ex ptiā. **C** Eligat igitur uinum colore mediū inter rubeum et nigrū: odore conueniēter aromaticū. substantia mediū inter subtile et grossū. sapore vo suo ad mediocrem dulcedinem inclinātū magis q ad acridinem ponticitatem uel dulcedinem excellētem. Sed melius est sibi ut refrangatur cum aliquali portione aque: magis tamen et minus sūm fumositatem eius et consuetudinē patientis. Hec de regimine per cibos et potus

De motu aut et exercitio dicendum q quies conueniens est ei in maiori pte suarū occupationū: eo q potentior est uetus ad dirigendū et resoluendū māis istarū egritudinū tempore quietis q econtra. **C** Exercitiū aut et ppte eqtandi aut sup currus uebendi aut sessio diuturna. et p dē pte sup sedilib^o duris et actu frigidis est sibi nociua. ista enim duo māis fluē faciūt ad loca. Tertium autem est causa fixationis et immutationis materierū ex pdictis. **C** Exercitium vo et nauigatione factum et motus progressiuis mediocris conuenientia sunt ei. **C** Spatularum autem et natium brachiorum crurium et pedes fricationes sunt ei conuenientes et locum exercitij tenentes.

De aere vo ciuitate loco uel camera quas incolit tā ex pdictis apparet q nō optet cōmorari in locis ualde calidis neq fridis. et ppter hāc cām apud meridionales multiplicat^o enētus emorroidarū ppter caliditatis incrementū. et etiā apud septentrionales ppter nimiam cōpressionē a friditate continentis in eisdem locis factaz. **C** Aer aut sibi conueniens est ad caliditatem mediocrem inclinat^o et siccitatē nō bil^o elenatus. Et si non poterit tal^o qualificatus inueniri nāliter: rectificet^o cū suffumigijs in camera factis ex his que potentia sua aerem exiccātū redderent sicut cōthure mastice tucia laudando ligno aloes et ambra pro ditiorebus. et cum igne facto ex incensione lignorum aromaticorum. ut lauri iuniperi abietis pini et similibus.

De somno vo et uigilia etiā tāgendū aliqd et aliorum imaginata paritate conueniens est ei parumper excedere in ampliori mensura somni q uigilie. sicut enim somnus amplior naturali et meliorem facit māerum digestionē et ciborum et uirtutis animalis restorationem. ita uigilie digestiū et notabiliter impediunt.

materiam et ciborum et aliam fructum ut alias et alias resoluunt et debilitant. Et si somnus amplior debito corporis humiditate adaugeret. Curationi tamen hanc dispositionem uenientius est excessus ad humiditatem aliquantulum quam ad siccitatem. Amplior enim humiditas prius et habiliore facit materiam in eis operari medicine omnem quam faciat siccitatis augmentum. Est autem mensura somni uenienter limitata a sapientibus ab horis sex usque ad septem secundum tamen diuersitatem complexionum et etatem. Sicut enim in cholericis et iuuenibus minor somni mensura competere. Ita flatulentis et senibus amplior dormiendi mensura cedat. In figura uero dormitionis erit oino decubitus resupinus: eo quod manus ad posteriora declinare facit et maior pars sui decubitus fiat super dextro latere quam sinistro. et super uentre magis quam spinas iacendo. Plurima horum collige secunda primi. capitulo de his que proueniunt ex somno et vigilia.

De inanitione

aut repletionem que sunt ex parte alimentorum intelligenda. erit abstinencia multa et ieiunia longa propter eius nocumetum. scilicet debilitatio et inflammationis. Neque etiam multa repletionem ciborum uis propter suffocationem innati caloris et augmentum superfluitatum: que duo sunt effectus imoderate mensure ciborum et potuum. Alius itaque est ei adhuc parum uigere appetitus a cibatione secedere quam usque ad complementum se replere. Mensura itaque cibi sui conueniens est que in stomacho nullam tensionem facit et omnem grauationem excludit. sicut potus uenientis mensura est ut in stomacho non fluctuet: et ad eius superiora regurgitet. Qualitates uero in cibis et potibus expectande videantur supra in regimine per cibos et potus.

De ultima

uero repleti non naturalis a medicis uocata. facit enim aie oino euitare debet accitua per que uehementes fiat in spiritibus et humoribus agitationes. tales enim palliades uelut iracundia furor et promptitudo ad uelocitatem et fortiter inflammando adurendo manus prouocant ad materiam adustionem. et fortiter ad permutationem de formica ad carnes et uel aschabulos et uehemetiam doloris efficeret. Alii uero passiones angustiose et tristates per quas innata calitas suffocatur facile prouocant ad augmentum sanguinis melici et prout est causa conuersionis emorroidalis ad acutas et sephiroticas dispositiones: quorum curatio frequenter est impossibilis aut ualde difficilis. Hec itaque de regimine per sex res non naturales succincte sunt posita. De regimine per medicinalia continens rubricas duas. De uel regimine hanc dispositionem per medicinalia. Rixica prima.

Regimen

aut hanc dispositionem per uentiones medicinales dupliciter prout est. et primo quod in uel respectu eorum. scilicet uero in particulari ipso. Primum autem regimen uel quatuor complectitur intentionibus. Prima quod est uel corpus uero.

1° materiam diuersio. 2° prius materiam subtilitatio. 3° fluxus materierum ad predicta loca intersecatio.

Et prima

quod uentio complectitur euacuando corpus cum stomia: et prope de uena sapbena si fuerit magna corporis repleto que cum hoc quod a toto corpore euacuat mediate uel immediate etiam materiam a superioribus ad inferiora diuertit. Si autem fuerit repleto minor quam predicta. fiat stomia de basilica dextre prius in apertibus fieri que sunt in dextera parte eius et saluante eius que sunt in sinistra: et prope quelibet hanc colligit 17° ternij. cap 3°. in exordio dicitur inquit. Oportebit ut in hac intentione rectificetur corpus et euacuetur sanguis malus. ita ut stomies sapbena et uena que est in parte posteriori calcanei. et est illa que sciatica noia. de cuius sum lege 4° primi. cap 2°. Et si uelis maiorem et meliorem diuersionem et edonem a parte patiente. stomies uena alinbid et est uena que reperit prope calcaneum in domestica parte eiusdem. Raro tamen inuenies uirum qui hanc uenam stomiam exequi possit quod fortasse trigit propter icosuerudinem: aut quod raro inueniunt uiri scia et ope tritu quantum oportere. 2° uero stomia de predictis colligit 17° ternij. cap 4°. ubi dicit stomiam esse basilicam. et prope cum retinet sanguis qui per emorroidas fluere solebat. 3° basilice stomia etiam melius

et citius a toto corpore euacuet quam stomia sapbena que uidetur prius euacuare a parte suminis. ut 4° primi. 2° id allegato cap colligendum. Taceo hic stomiam uene nigre uel cois cum fortassis in uametu et in edone materiam a toto et a parte ptecula non est eque uenientis sicut stomia triu uenarum id predicta. Hec autem oia intellige ubi sanguis in toto exuberet aut alie materiam sanguini sufficienter commixte videantur et ad nam ei inclinari. quod cognoscitur colore sanguinis rubicundo claro et substantie ei subtilitate si fuerit sibi commixta materia cholica. Signis uero apertis ut grossitudine ei turbulencia et opacitate si fuerit secus commixta melia. Remissa uero sui rubedine fluxibilitate et aquositate si fuerit ex flatu commixta. pariter enim sapientibus dicitur bu. nase sanguinem esse vitiosum. Ubi autem trigit bu. esse sanguinem commixtos per tractum nullo modo in talibus dispositionibus stomia cedenda est. et enim causa magne piclitationis. Euacuentur igitur alijs eorum modis. Dominante itaque cholericam materiam nali uel adusta aut utraque sit euacuet corpus minoratiue causa hoc farmaco. R. eluarij dyasene. 3. iij. electuarij hamech descripto a Mes. in antidotario. 3. iij. 5. aque decoc. mirabolanoz idoz. 3. iij. des hoc totum calidum in potu in aurora et super dormiat hora una et expectet ei operationem absque cibo et potu per quatuor horas. Et si uelis hic euacuatiui familiari. isto. R. reubarbari elci 3. 5. eluarij de psilio descriptione Mes. in antidotario. 3. iij. misce et totum des in potu cum aqua cuscute uel capil. ne. Si autem fecalis materia melica sanguini commiscetur euacuetur causa hoc solutio multe securitatis. R. thimi epithimi folliculorum sene mirabolanoz idoz. an. 3. i. aut. 3. iij. Potes etiam hanc materiam euacare familiari dado in potu. 3. iij. catartici iperialis cum aqua capil. ne. aut lupulorum. Si autem sanguini commisceretur flatuica materia soluat hoc solutio. R. turbit elci agarici. an. 3. i. pulpe colloquinti. 3. iij. 5. anisi dauci an. 5. viij. lapidis armeni. 3. 5. folij. 5. vi. dyagridij. 5. vi. fiat pille cum succo boraginie. Et des ex eis a. 3. i. usque ad. 3. iij. Et si apparerent tibi materiam plures et diuersas confusamixtione cum sanguine diuerti componere adiuice hec farmaco altero diuante alteri secundum rationem nobili iudicio medici prout diuiz materiam in mixtione tali. De mixtione uero materiam equali cum sanguine hic taceo. quia illa est fantastabilis magis quam a posteriori uerificabilis. Hec de intentione prima superius premissa.

Pro executione

scilicet intentionis que erat materiam diuersio. siquidem a toto aut a parte ad uenas emorroidales defluat materia que sit fluxus eorum aut doloris aut formice ibidem exitis uel sic effectiua uel augmentatiua causa. hoc quod plures ingenijs diuerti potest. Primum quod est per stomiam uene nigre aut basilice dextre aut sinistre prout respectu quod precipit medicum ab epate uel a splene materiam ad emorroidas effluere. potest etiam in hoc casu non stare plectoris fieri stomia uene sapbena aut alia: de quibus in predicto sermone processit. sed hec diuersio hanc prout non est mihi adeo grata. eo quod cum diuersio tali etiam materiam ad inferiora trabunt a superioribus et maxie cum in eis fuerit repleto nobilis. 2° uero ingenium diuertendi est uentisatio in spatulis et natibus facta. 3° prima sit melior ex predictis. Si 2° et appositio earum super carnositate domestice partis tybiarum. 3° ingenium est puocatio sanguinis narium et prope in corporibus consuetis: et in his in quibus subtilis aut mobilis ad superiora materiam sanguinis commiscetur. et fiat puocatio cum titillatione in profundo nasi facta cum frusto carte pgamini aut cum alio neruulo sicco: aut cum setis porcinis uel ramis herbe sanguinarie quam polygoniam uocant. et est in rei ueritate corrigiola. 4° itez diuerti potest materia in consuetis et in his ad quos stomachos reperit materia puocando sibi uomitu causa. 3. iij. sy. acetosi simplicis uel compositi. 3. iij. aque ordei teprefactis: post quorum assumptionem per hora. j. aut. 5. comotio fiat in primo gutturiis cum pena inuncta oleo aut frusto carte papiree rectore. 5° itez diuerti potest materia ipaz educendo per uentrem et prope cum inclinatur ad ipsas. Pro cuius complemento ex predictis uentibus elige farmaco cholericam materiam nali aut adusta sanguini commixte educenda et sicut lege et uide que educere possunt slegina aut melia que

comiscens sanguini clarif. cado ipm. Tacco hic de diuersio-
ne in melia fac. 2 per. 11. cū egrotas ad quē sermo dirigif
fit vir z nō mulier. ¶ Sed si in muliē cōtingeret hec dispō.
tūc per. 11. z cōuenienter mā diuerſi posset dādo in potu
z. ij. in dōti emagogi cū. 3. ij. decoc. radicū rubee tinctoz
aut dōdo i potu. 3. ij. pillaz que fiāt ex trociscis de myrra cū
aq decoctionis pulegij aut cassia lig. ¶ Neqz etiā hic cura
ni tige sctū modū diuersionis māci per sudorē: eo qz raro
tales mē per illā curari pnt ppter grossitudinē uel viscosita-
tem qz mē tales multū remote sunt a vijs pectoris. Si
aut cōtingeret has mē a vīute potēti ad sudorales vias di-
uerſi. z mē ita cōplete uel cōuenienter curarent. tūc puoca-
ri debet sudor eo qz medicus debet seq opus nāe nālī opā-
tis iuxta pceptū ueteris Hippocratis aff. ru. 3. pma. Que
duce optet tūc decunqz z. ¶ Igit accipias aque sublima-
tionis feniculi. 3. viij. vini aromatici z fumosi subtilis albi
3. i. misce z calidum detur in potu. eger pannis calidis in-
uoluatur z bene cooperiatur. hec de intentione secunda.

Tertia dō uētio fuit ptialis māci subtiliatio. z hanc q
dē mām duplī intelligē possumus. ¶ Primo
qdē qz mā antedēo parata de ppinquo fluē ad loca patien-
tia. z ad hāc qdē eūonē nō intēdo cū hac intētionē: z eo qz
satis suffic ēter hūc māci pūisus est in itētionē p. ¶ 2° vo p-
nalis mā est illa que in patiēti pticula pēta est z circūstāter
ad ipaz que iā a uenis effusa est z in poris dictarū ptū pten-
ta. Et ad hāc qdē māci ptē subtrahēdo ab emorroidib⁹ a
pte dolēte: z ab illa que grotat miliari formica uel sicu so-
leo multipliā⁹ attēdē itis. Et primū qdē illoz est applicā-
do sanguisugaz ptib⁹ iā pdictis fm canonē collectū. 4° pri-
mū. cap. 2°. eligēdo sāguisugā nō ualde magnā que sit colle-
cta in aq nō ualde fetida z careat maculis uel lineis viridi-
b⁹ z sit in aq diu cōseruata in uase vitreo ubi surfures posi-
ti fuerit pauci. madesiat igit locus cū aq frida abūdēter. de-
inde famelica supponat sanguisuga z facile adherēbit. Cū
vō plena fuerit per se cadet. z si nō pcutē ipam cū mē gula li-
gnea aut cū accēsa cādela tige ipam z cadet. Et si post eius
casum emorrosagia magna cōtingeret suppone ei hoc me-
dicamē. R. amili farine uolatilis molēdini añ. 3. j. boli ar-
meni sang. dra. aloes sarcocollethuris añ. 3. 5. cōquassent
cum albumine ouī z coto uel stupa in eis infusis locus em-
plastretr. ¶ 2° vō ingeniū subtrahēdi partialē mām est
hoc per appositionē cornuū aut nētosarū bñtium stricta ca-
pita que cum scarificatione applicentur paribus patiēti-
bus. ¶ 3° ingeniū est scarificādo ptes illas cū subtili rasorio
aut cū flobotomo solones pūuitatis multū numeri ibidez
efficiēdo. ¶ 4° instrūm est applicatio emplastroz que sunt
sua vīutemās a ptibus attrahētia z cōsumētia: sicut est em-
plm hoc. R. armoniaci. 3. vj. galbani. 3. iij. radicū ireos ari-
stologie ro. se. pīretti ameos añ. 3. j. farine orobi. 3. ij. olei de
crisomillis. 3. iij. fiat emplm cōueniēter tenax z admīstretur
mediocriter calidū. ¶ 5° mām etiā ptialē cōueniēter subtra-
hit puluerificatio sup pticularibus locis facta cum puluere
sandarace. z fortior illo est puluis factus ex stercore colūbi-
no. mediū vō iter illas est puluerificatio facta cū puluere tor-
ticū capparoz. ¶ Exiccat etiā pticularem mām illarum
egritudinum suffumigatio facta cū puluere ireos z anacar-
di. añ. commiscendo alia. ¶ Adhuc etiā exiccat eos enca-
tisma factum in aqua sulphurea principaliter: deinde in
ea sedeat z etiam in aluminosa. hec de intentione tertia.

Quarto itersecat uel intercipit māciū fluxus ad ptī-
culas patiētes ingenijs multis. ¶ Primū
est applicatio medicinarū sup pticulas passibiles distanter
ab eis per duas vncias: que medicie sūt fride z stiptice que
occlusionē qdā mēbrioz poros z vias alias pstrictas reddāt.
Ita nē mē per easdē ad loca pncipalia fluē nō possint. de q-
rū numero esse pōt hoc vnguētū. R. boli armeni sang. dra.
terre sigil. sandarace añ. 3. iij. thuris hypoquisti. añ. 3. ij. fari-
ne uolatilis molēdini. 3. j. succi plantaginis. q. s. icoporent

simul in mortario plūbeo usqz ad cōueniēte glutinositate.
¶ 2° instrūm est cerotū istud. R. picis naualis bñ coctē. 3. j.
iij. colofonie. 3. j. glutis piscium. 3. j. dragagati gūmi arabici
thuris sarcocolle añ. 3. j. 5. scorie ferri. 3. iij. cum aceto nigro
fiat cerotū bñ tenax: est de medicis fere potētib⁹ que inue-
niri pnt. ¶ 3° instrūm est applicatio cauterioz actualiū que
applicantur inter partes mandantes z recipientes. ¶ 4°
instrūm pōt esse applicatio cauterioz potētialium. sicut que
fiāt cū spēb⁹ vitrioli cū melle anacardi cū auripigmento z
similibus. ¶ 5° instrūmētū est applicatio ligature in iter
med. is partibus adherentis. facte. ¶ 6° instrūm est applica-
tio somētationū uel balneoz exiccātiūz partibus interme-
dijs applicatoz. sicut cū aqua aluminosa uel ferrea natura-
liter talibus aut cum decoctione in illis facta. ¶ Ultimū
instrūm restrictiū cū hūis māciū interceptiūz est exhibitio
trifere facte cū scorie ferri fm itētionē Auicēne 13° tertiū in fi-
ne capli de restrictione emorroidarum. de qua soleo dare oī
mane. 3. ij. cū aqua decoctionis uel cōfricationis scorie fere-
ri cū ea. hec qdem sufficiant de intentione quarta.

De regimine pticulari vnicuiqz dispōni cōueniēti. Cap. 11.

De regimine

vō pticulari hāc dis-
pōnō z p pnie fluxus
emorroidalis qui interpolat⁹ est. ut appuit su-
pra pmittēdū p qz talis flux⁹ cohiberi non debet
nisi qū per imoderatā qūtitatē eius reducere qd
debilitatē modicā que cognoscit casu pulsus deficientib⁹ in
subcutaneis ptib⁹ corpis. Demū de curatiōe ad inferiora ap-
parēte scorbomia uel vīgine defectu aiositatis aut lipotho-
mie uel synopsis. bis aut ex aliqb⁹ apparētib⁹ z p pnie cū pse-
uerat statim opz nō solū intercipiūz etiā oīno retineri flux⁹.
Si aut fluxus nobilis quātītatis pntat cum debilitate non
ualde nobili actuali apparēte. sed cum grādi suspitōe ne
amplius augmētū debilitatis increſcat: talis fluxus intercipi-
debet. Et hec est differētia iter intercipiēdū z restringēdū.
fluxū que claudis in snia viroz illustriū. Cum aut post flux-
us interceptionē fuerit fortificata vīus opz redire ad ei⁹ p-
uocationē: z ita sapiēter intētionē intercipiēdi fluxū resol-
uere ad itētionē puocādi ipsum z cōtra. talr enīz pcedēdo
cōseruat vīus z māci religa cōplete curat. Quorū qdē grā-
primū qdē qb⁹ z qūlib⁹ instrūis imoderatus fluxus restringi
debeat dicēdū est. Deinde que auxilia restringēdi fluxū: aut
interceptū puocātia subsequēter ordinate sunt tangenda.
¶ Primū qdē imoderatū cursū restrictiū simplex est hoc
s. pul. carabe. Itē lapis ematit. Itē pul. coral. cōbustoz.
Adhuc etiā terre sigillate uel san. dra. uel boli ar. seu pilorū
seporis minutim incisor. pul. stercoris asini cōbusti. puluis
folioz basiliconis sicci: que in a p prietate magis qz a qūitate
cōbus hoc opant. ¶ De cōpositis vō famosis sunt troscisci
de carabe decoral. de bolo ar. de spodio z similes. ¶ Com-
positū bonū ad eādē intētionē est hoc. R. pul. ossiūz cruris
bouis cōbustoz. coral. al. z ru. ossiū dactyloz z ostracoz oīm
añ. 3. ij. atramenti viridis. 3. j. 5. spodij. carabe ematit. añ. 3.
iij. san. dra. acatie pul. arilloz granatoz acetoso. dra. gagari
gūmi arabici torrefacto. añ. 3. ij. 5. puluerizentur oīa per se
subtili z supaspas locū ex eis diligēter z supponat cotū
infusus in aceto ru. z expsis supliget pti stricte z adheren-
ter. hic qdē pul. potēt r stringit sanguinē vnde cū qz manā-
tē: cū quo qdē resti i emorroidalē fluxū qui durauerat an-
nis quatuor in spectabili milite dño Nicolao de senatis et-
ne Neapolitano. cum quo etiam puluere simul cum farina
uolatilis molēdini z succo plantaginis aut consolidate ma-
ioris aut succo bursē pastoris soleo emplastra facere. z pa-
tientibus partibus adherenter circumligare. ¶ Et si ue-
lis remedium leuius illo. R. pul. Auicēne 17° tertiū. capi-
tulo 9°. Cuius descriptio. R. aloes thuris sang. dra. balan-
stiarum sief memite ana. partes equales. ¶ Ego iterum cū
uolo pauperibus expensam euitando facile subuenire in-
fallibili experientia scio. qz puluis gypsi conquassatus cū

albumine oui mirabiliter restringit sanguinem vnde cunq;
manantē. itaq; menstruales & emorroidales fluxus detineri
vidi in tēpore breuiori q̄ quarta pars bore. ¶ Si vō fluxū
istū cum ebibitis nō fallentibus retinere uelis. memora qđ
supra dictū est de triscia cuz scorja ferri & trocisc. de carabe &
ematitis. ¶ Amplius lege que scribunt remedia in 9° Al-
man. & pillas de bdelio. & pillas scās cū mumia & silibus.
¶ Ad qđ qđez medicis simplicib; & cōpositis diuerso mō
procedē potes in restringēdo fluxū istū. nūc qđē somētādo.
nūc vō suffumigādo: atq; faciēdo encatisma balneationes
evaporationes linimēta epithimata & reliqua talia tuo iu-
dicio rōnali applicando. Deinde intentione partiali restrin-
gendi fluxum quecunq; dicta sufficiant.

Partialis vō intentio curatiua doloris medicū ad
seuocat prudētē scia & experiētia nō me-
diocriter eruditā. Inuenit enī a sapiētib; modus sedādi do-
lorē fieri diuersis remedijs sub occulta satis doctrina tra-
dit. Ut autē mihi facile magis satisfacē potui collegi ex snijs
auctoz itētiōē sed idi dolorē sub istis itētiōib; eē cōprehē-
sam. ¶ Et p̄ma qđē est eūo cū diuersiōe mātē sil. ¶ 2° vō
est refrenatio māez ad loca f̄dicta fluētū. ¶ 3° est doloris
sedatio cū medicis anodis tēperate calitatis. ¶ 4° est cū re-
soluētis & cōsumptis māez. ¶ 5° est cū applicatiōe narco-
ticor; & ppter hāc cām & uarietātē nō est leue colligē ritatez
& ueniētē cōpōnē medicarū que ab auctorib; in hoc cap
collaudant. Sed cū hac p̄missa diffictiōe facile itelligē pote-
ris eoz qđ hinc inde plegit. ¶ Prime igit itētiōi sedādi do-
lorē eē satisfactū video ex his que scripta sunt supra in gene-
ralibus duab; itētiōib; euacuandi materias & diuertēdi
eas. ¶ Secunde vō intentioni refrenandi eas prouisus est
per intentionem tertiam supra p̄missam. ¶ 3° vō itētiō
mitigandi dolorē complet administrando ea que sunt cali-
ditatis p̄mi gradus. ut camomil. mellilo. & reliqui flores ra-
dices & folia plāraz cōstius. ¶ Et de p̄tib; aialijs sicut vi-
tellus cui: pignedo anatis galline castrati & dabaon & reli-
quoz silium. ¶ Et de mucillaginib; sicut mucillago se. ci-
tonioz & se. malue & psilij in dispōne cala & mucillago radi-
cis alcees fenugrecise. lini & silibus. ¶ Et vinū dulce & sapa
& crocus qui igredit in sedatione doloris 3° q̄rti. cap de cura
flegmonis. & oleū ro. & oleū vio. & de floribus cucur. nenufa-
rinū in dispōne cala. & oleū de camomilla de melliloto de
trifolio de enula de croco in dispōne frigida & reliqua quo-
rū memoriā tibi dimitto p̄lritatē effugico. ¶ Et cōpositus
hoc. R. pignedis anatis galline & dabaō añ. 3. s. olei ro. 3.
lij. vitellos ouorū numero. v. croci. 3. j. farine ordei. 3. j. s. in-
corporent simul in mortario ultimata cōtitione absq; tra-
ctu ab igne & cala applicent parti. hec duo solēta sunt ut
inuenies. ¶ Adhuc etiā sedat dolor cuz medicinis opantis
bus resoluēdo & exiccando māez: est medicamē mirabile in
hoc descriptū ab Auicēna 17° terti. cap 8°. qđ R. serapini
bdelij añ. 3. ij. storacis. 3. j. exp̄e storacis calamite olei de nu-
cleis crisomilloz. 3. j. s. olei oliuarum. 3. s. dissoluant gūme
in oleis: tādez in sine superaddat. 3. s. pul. castorei. & fiat vn-
guētū molle qđ calidū superponat p̄tib; . ¶ Ad hāc etiā
itētiōē mirabilē cōfert emplm descriptum ab Auicēna
17° terti. cap de operationibus fieri: qđ quidē cum calidi-
tate sua ueniētē habet exiccationē & arefactionē in cali-
do & est eius descriptio. R. merdasengi. 3. v. ematilis ceruse
añ. 3. ij. myrre. 3. ij. sumach. 3. ij. pulpe colloquin. 3. j. olei de
sisamo & cere. q. s. & fiat vnguentū molle. licet melius existat
si fiat ex eis emplm cum. 3. ij. farine orobi & triplicate vini.
tu lege ibidem & intellige. ¶ Insuper iterū q; propter do-
loris instantiam adeo debilitantur mēbra ut non possint
conuenienter actuari medicine sedatiue doloris iam predi-
cē. ideo necesse est pertrāsire ad administrationem narcoti-
corū que sunt sedatiua dolorē per acciō. & nō qđem q; deli-
tiā in mēbris inducant que est opposita tristi sensationi per
quā & p̄prie sedant dolores. Neq; etiā narcotica dolorem

aferunt mām a toto uel a pte subtrahēdo cū talia sunt fri-
gida q̄rū est in mēbris cōstigit mām & nō educē ipam ab eis
Neq; etiā talia dolorem abscedūt resoluēdo aut exiccando
mām. Sed dolorē a mēbris auferūt per acciō: eo q; p̄prie
sensationē a mēbris. Ita q; neq; delitiosaz neq; tristi sen-
sationē sentiūt mēbra. Sed ppter istā uebementie doloris
opator cogit eadē administrare frequenter. I3 administra-
tio ipa uehemēter noceat. eligibili^o enī est aliq̄r nocēdo do-
lorē a mēbris auferre q; ppter uehemētia ei^o p̄mittē egrum
resolui aut ad spasmū p̄duci. Cū igit coacte oportebit te ad-
ministrare narcotica memora has regulas in admistratio-
ne eius. ¶ Prima est. q; narcotica exhibeant cōposita non
simplicia: imo suis correctorijis diligētē cōfracta. que I3 plu-
ra esse p̄nt famosa tū ex eis ab auctorib; inēta sunt qnque.
s. camomilla crocus vinū castoreū & pip. et itez oia aroma-
tica calida. ¶ 2ª regula est. ut talia cōposita nunq; admini-
strent nisi fuerit bñ fermentata. Cuius qđē regule uerifica-
tionē memora ex p̄cipijs theoricis. ¶ 3ª regula. ut talia nar-
cotica actu cala applicent & nō frigida. ¶ 4ª regula est. q;
eadē admistrent in parca quātitate & nō in magna. ¶ 5^a
regula. ut p̄mittant diu mēbris applicata. ¶ 6ª regula. ut
eadē exteri^o magis q; iteri^o applicent. ¶ 7^a regula est. ut ad-
ministrent magis boiciā cibato q; ieiuno exite. ¶ 8^a regu-
la. leuiora ex eis applicent q; fortiora que ifra dicent. ¶ 9^a
regula q; ipa ueniētius est applicare in sero & apud boraz
somnia nāla. dare enī narcotica in sero & an somnū est meli-
or boraz qm̄ iducit somnū. Et tu sciuisti q; somnus agita-
tiones sedat. ut Al. ef. de cōsolatione medicinar; cap de retē-
tione fluxus a catartico sapuētē. ¶ 10^a regula. ut parū ex
eis des magis q; multū. ¶ Istis igit p̄tentiis exhibeant se-
cūri^o narcotica domestica. sicut est papauer albū. 4^a p̄mi.
cap penultimo. & post ipm cortices mādragore. & 3^a semen
lusqami al. qđ est forti^o oib; p̄dictis. Et ultimate exhibeatur
opiū qđ est succus papauerie nigri & p̄prie cuz cautela & ti-
more ex p̄dictis accipiēda. Ego vō talia narcotica cōmis-
ceo anodinis supra scriptis & opationē inuenio felicē ex eis
& libētius administro ea cū decoctionibus somentādo loca
q; emplastrando conuenienter cum emplastris factis ex il-
lis. & tu elige modum qui tibi conuenientior uidetur.

Cura vō p̄taliū pustulaz multaz que circa fiteri appa-
rēt fieri debet ex canone curationis formice mi-
liaris. I3 enī formica absolute plata ip̄ortet ap̄a p̄d in cute
ambulatoria a mē cholericā sanguini cōmixta factā. ut patet
ex Auicē 2° p̄mi. cap 5°. tū frequēter conuenit tales pustu-
le fieri ex cholera alicui flegmati cōmixto. Et cū ita cōtin-
gāt tales crāt pustule sicut granū millij colore ad albedinē
citriū pte refractā. sicut in cortice millij appet & p̄ctiōes &
mordicationes in mēbris efficiēt. eo q; flegma illud cōmixtū
cholere falsedine acqrit ab ea que mēbris p̄ctionē efficit si-
milē p̄cture facte a formica stature saltē notabilis. Pro q;
rum etiā sententia lege tertia quarti. tractatu primo. capitulo
quinto ¶ Igit curē formica talis. p̄mittendo euacua-
tiones cholericę materiei cōmixte flegmati. de qbus supra di-
ctū est in prima itētiōne vniuersali buius dispōnis. P̄-
missis aut euacuationibus in p̄ncipio administranda es-
sent repcussiuā primo in augmento eadē cōmixta cū leniti-
uis. De quibus duobus nihil ad p̄sens: qm̄ hec egritudo
iā trāsuit ad statū & superficialr ulcerat membra. Cuius quī-
dem cura p̄fici debet cuz exiccatiuis acuitatem bñtib; . ex
qbus fiat māci resolo & ultimata cōsumptio. ¶ Et de nu-
mero instrumentorū meliorū quinque sunt ab auctoribus
eximie p̄laudata. quorū primum est emplastrum factum
cum rutba recenti & nitro & lixiuio incorporatis. ¶ Secū-
dū fortius illo est epithima factum cum pipere & nitro con-
quassatis cum urina pueri. ¶ Tertium est succus cucume-
ris asinini cum sale. ¶ Quartum & fortius omnibus est
fel birci ex quo sepe epithimes locus cū p̄ano in ipso ifuso
¶ Quintum & ultimū est administratio trocisc. andacarom

conquassatorū cū vino rubeo et stiptico. Et sunt flores medicinaliū q̄s colligit Auicēna a Gal. et ab aliis. Ego autē expectā scio q̄ nō fallit imitatorē bec cōpō. R. fellis hirci. 3. j. succi rutbe. 3. iij. plūbi usti litargiri spumificati añ. 3. iij. incorpent simul in mortario cū. 3. j. amili usquequo beant convenientem glutinositate. Infunde ergo in ipso cotā uel pānos et passibili loco suppone quater in die et videbis effectum bonum. Et si uelis hoc compositum efficere fortius adde ei pulegiū. 3. iij. et placebit tibi.

Jam autē in hoc ultimo uidetur esse bona cōueniēcia ponendi curā additionis apostemose carnose quā nō dubito esse fictā: ut supra deductum est. Cuius quidem curatio perficitur cū cinis abscissione et proprie q̄ magnificata est. Et p̄p̄ius modus abscissionis eius est: ut cū rasorio deponat uel si mō. uerū q̄ ad operationē tales sepe solet succedere emorrosagia fortis. soleo hic facere ipsam deponi cum cauterio nouaculā ignito: et est cura melior et securior. Sicut apud plurimos deponitur bec eminētia cū cauterio potenciali q̄ fieri potest ex puluere anacardi auripigmeto arsenico citrino et colcotar et similibus. post quorū administrationē attēdat mitigationē doloris cū his que posita sunt superius in intētiōe sua. Et attēdatur sicut ad deponēdū escarā cū butyro et alijs pinguedinib⁹ nō salubris partem cōbustā putrefaciētib⁹ et cadere facientibus. Tertius uero modus deponēdi hanc supfluitatē est quem semp secutus sum. et est ut cū filo serico stricte ligetur apud principiu et appēdiculū eius: et toties ligatura renouetur ut nutrimento careat et nāli spiritu et corripat et cadat. post cuius casum usq̄ ad p̄fectā mūdificationē et exiccationē administrari facio unguētū apostolorū. et post ipsum ultimatē apponit cōsolidatiuū hoc. R. plūbi usti gallarum cypressi litargiri spumificati ana. 3. j. resine clare et electe. 3. j. olei de mastice. 3. 5. cere. 3. vj. dissoluatur cera cum resina simul et cū tepesacta fuerint oia et bñ colata diligenter incorporata addant ei pulueres p̄dicti et fiat unguentum bene glutinosū et est cōueniēs et uile. Applicet igit loco ulcerato cū modico puluere rasure corrigie et permutetur s̄m opportunitatem: et ut apparebit discreto chirurgico usq̄ ad cōuenientem eius consolidationem: quā non solum huic ulcere sed et omnibus alijs supra tactis egritudinibus et languoribus altissimus omnium conditor sua magnifica pietate concedere dignetur. ad laudem eius sempiternam.

Consilium. 170. De sex malis dispositionib⁹.

videlicet. De fluxu imoderato sanguinis ab intestino, proueniente. De tumore apostemate et dolore intestini recti. De mala dispositione stomachi et epatis cum debilitate. De pulsu et debilitate cordis cum mala complexione cala. De debilitate cerebri. De tinnitu et diminutione auditus. Diuiditur autem consilium in capitula tria.

De predictis dispōnib⁹ et causis earū. Cap. i.

Bregie vir magister hieronymus artū et medicine doctor: ut mihi scribitis in nobili viro et legū doctore de celeberrima stirpe Baldano p̄remāserūt debilitates stomachi epatis cordis cerebri et intestinoꝝ. ex quibus p̄ducit est ad accētia uaria. Quorū p̄mū est sonitus uel tinnitus continuus in aurē.

3^m est pulsus cordis. 4^m est eructatio fortis et continua. 5^m est tumor uentris et tensio. 6^m est sonit⁹ in pte suminis simili sono tympani. 7^m est tumor pedis. 8^m est debilitas magna quā demonstrat pulsus uelocitas frequentia durities et lōgitudō. sicut etiā urina aquosa substantia et colore cū hypostasi uel nebula diuulsa que oia portēdūt suspicionē igitē future tympanit⁹: aut q̄ iā incepit. Apparet bec dīa accētia fortiora fieri p̄pter apertionē uenarū emorroidaliū: et maxime in eminētiore pte lōgaonis prope

infimā pte intestini colon: q̄d etiā est rōnale p̄cedere p̄pter emissionē intestini necessariā in tpe assellatiōis. ita q̄ videat tūc in substantia intestini q̄si frustū carnis q̄d nō p̄t bñ cognoscere an sit emorroeis: an adiloma uel aliud. Ad q̄d sequit accētia ultimā q̄d est uehemēs dolor in pte assellatiōis p̄pter reuersionē intestini p̄dicti: in quorū q̄d uile dīeplationē licet multa extēdēdo calamū ascribere posses. ea p̄dicta p̄currā: que mihi p̄posito magis p̄tinentia cum utilitate vident. Placet igit mihi: imo necessariū est cedere ad febriē flaticō subseq: imo associari debilitatē stomachi tā in appetēdo q̄ in digēdō. imo hoc est ei p̄p̄iū signū q̄ri p̄ma cap de febriē flaticā. et cap de signis differētiā ponētib⁹ inter febres humorales. Et tūc declarari p̄t. Si enī in stomacho etiā sibi sano per uia indigestiōis: ut plurimū repit flegma. 13^m tertij c. Et celerit aduenit in eo debilitas q̄n iā febriē adest. Ex quo fundamēto necessariū est cedere debilitatē succedē epati. neq̄ enī epas corrigē p̄t nocumētū indigestiōis stomachi. ita ut rectificet flegma in stomacho iā genitū per uia indigestiōis. Qd etiā accidat nocumētum cordi a nocumēto stomachi. patet per colligantiam eius: et maxime q̄n stomachus nocet et p̄p̄ie in febriēte. Et q̄ etiā nocumētū a flegmatica febriē coicet cerebro. patet: q̄ tumor faciei cāgeti cuius granitas capitis et p̄funditas somni accētia sunt iseparabilia febriē flegmatice. sed bec nō sūt absq̄ nocumēto cerebri. Iterū p̄pter hoc cerebri nocumētū et p̄pter uaporū coicationē ab inferiorib⁹ ad supiora accidē tinnit⁹ et sonitū in aurib⁹ est necessariū. Et q̄ cū istis dispōnib⁹ p̄ducit fuerit ad debilitatē cordis cū pulsu ueloci et frequentē duro et lōgo. 13 existimari possit: tū nō credo has mēbrioz p̄dictē et dispōnes uel accētia eē immediatas cās et sufficiētes pulsus uelocis frequentis duri et lōgi. Cū enī talia accētia oia deducantur p̄cedere ex diminuta digestiōe que arguit remissā caliditatē: rōnabile est cū puitate pulsus tarditatē et raritatē. nō aut uelocitatē et frequentia. Neq̄ etiā durities sequeretur ad lapsus frigidū et p̄p̄ie cāgeticū rōnabilr. Credo itaq̄ in viro tali remāsisse adhuc febriē. 13 forte remissā aut salte p̄cie male cōplexiōis calide in corde suo. vñ viri nō p̄t necessitati satisfacē cū puitate: quare recurrit ad uelocitatē: q̄ enī cū puitate pulsus dyastoladi: nō tā tūz attrahit de aere quantū est necessariū ad euacuationem: oportet q̄ recurrat ad uelocitatē. Et cum in breui tpe cōpleat motus arterie uelocitā q̄ nō sit capax et receptiuus tān aeris quantus est necessarius. necesse est q̄ uelocitati recompenset per frequentia. Nec igit uidet mihi causa frequentie uelocitatis et paruitatis pulsus. siue causa existat reliqe febriē siue mala cōp̄lo cala. At uo duritiei ipsi causa substantifica p̄sumptio arteria: cū augmēto enī humiditatis aduētū et q̄litate stat siccitas positiua que potuit fuisse in mēbris adepta a p̄cedētib⁹ febrib⁹ et ab eionib⁹ pulchre descriptiōis. Conat igit viri mouē arterias magna extēsiōe per lōgitudinē. corpus enī siccū nō est ap̄t eque bñ eleuari et dilatarī latitudināl. In summa igit ex p̄dictis cōcludo q̄ vna ex dispōnib⁹ huius viri est mala cōplexio calida que remāsit in eo. Cōcludo 2° q̄ accētia p̄dicta remāserūt post febres et egritudines lōgas quas perpeffus est. Cōcludo 3° q̄ bec accētia intēdunt et grauiora sūt p̄pter nocumētū q̄d remāsit in intestino recto supius p̄nūtiatū. In cui⁹ q̄dē intestini dispōnō inuestigatiōe nō mihi uidetur magna necessitas ampliādi calamū. Est enī bec dispō altera duarū neōio uel ipa est imoderata plenitudo uenarū multarū: que in intestino recto sensu visus apparent in anothomijis: et sunt uene quarum extreme ptes inferiores emorroidales noiant a sapiētibus. q̄ sanguinis eductiue melici aut inuēte ad educendū i f m. Cum ergo sanguis iste est frigidus et grossus tumefacit uenas et porositates intestini quas ingredit. et si q̄dem remaneat uena isto modo. tūc erit oppilo in intestino isto a materia extendente ipsum et corpora uenarū. unde in parte necessario sentit p̄odus et grauitas et plurimū cū friditate

affociata et conat virt^o educē mām: si ipsa fuerit mā grossa aut sex addit^o grauitas grauitati. i. dolor grauius dolori grauius. incitat^o enī intestinū ad expellendū et fugiendū rem nociuā. sed cū nō possit sufficēter applicari pseuerat necessitas impulsiois vtute obtinēte expellit^o intestinū et euerit^o cum nocumēto magno. Et q^o expulsa fuit sex post euerfionē intestini et remāsit eius tumor et extēfio. iō etiā cū grauitate nō feremiori reitromittit^o q^o fuit expulsus. Et vō color et substantia carnositati fere cōfiliis cōsequunt^o pñtiā melici sanguis ibidē extēfio. neq^o enī ibi est fructū carnis nisi similitudinarie mō dicto. Si autē mām pñctice in intestino statet repitātes ipsi^o corpulētia uel substantia. tūc sibi cēt mā calida sanguinea sentiet^o grauitas pulsatio tēfio magna rubedo coloris. Si autē mā eēt ex cholera et sanguine mixta pñctis signis cōplicaret^o pñctio mordicatio et inflātio et corrosio. Si vō sanguis eēt flati diūct^o et cōmixt^o mollities in pre pñctis cū colore subalbido frigiditate pcepta absq^o pñctioe et mordicatioe et loc^o qñi sēp būditate rorida madefact^o pñctis. plimū tñ a pñctis in his locis fuit solida satis a sanguine cum melia pñctis pñctia magis q^o a flate. Et talia a pñctis calida apta sanari adilomata noiata: i. mala sint et uerēda. tñ suspectiora magis sunt a pñctis in illis locis enenientia a sanguine melico acuto apto magis corūpi q^o sanari. et si ista sunt uehemētissimū timoris. apta enī sunt trāsire in cārenā effiomenū et aschachilon: et maxie video in hoc viro dispōne istas uel iparū aliquas cōsecutiuas: et pñctis si tumor iste ut a pñctis in intestino olu pseuerabit absq^o sanatione ipsius. Post hoc autē pñctis sup addēduz est q^o nedū accitā oia predicta apta sunt augmētari ab ultimo accitē qd pñctis ex nocumēto intestini bui^o: qd est imoderata emorroidagia sanguis puri et clari qñi idubitāter emanat ab arterijs. Pro prius enī color sanguis uenax est rubedo cū opacitate grossitudine substantie et remissiori calitate ipsi^o. sicut pñctis signa sanguinis arterialis sunt claritas ei^o substantia tenuis et spumositas cū intēsa caliditate ipsi^o exēfio. Cū g^o intestinū naturalr debile sit necessario cōgregant^o ibidē supfluitates: et ipsuz est paratū recipe eas: qñi funū est. et adhuc qñi ipsuz est via exi^o supfluitatū. et terno: qñi est via receptiois ipsarū a toto corpe ppter uenas emorroidales. et qñto: qñi mēbriū est multe sensibilitatis. et qñto: qñi mām in ipso recepte difficulter sunt euacuabiles: qñi fride et grosse multū. iō nō est mirabile si substantia buius intestini remanet sēp tumor sive tumor sit oppilatiuus sive apostemotus: ut est uerissimū. Qd autē supma sanguis cūone debilitet totū corpus ondit sensus. ergo lōge magis debilitat cor epar et reliqua membra principalia ab exitu sanguinis arterialis q^o uenalis. Hec est summa qua uere cognoscuntur egritudines buius viri.

Ex quibus oibus cōcludit^o p^o pñctis egritudo uel accitē ad qd intēdēdū est in cura bui^o viri est fluxus sanguis imoderat^o: sine cuius curatione impossibile est virū istū vnq^o reduci ad sanitatem: imo necessario pñctis sine per resolūōē imoderatā: sive ppter sequelā tympanitis et ascitis ad pñctū fluxum. Sequit^o 2° q^o canō oportū est intēdē ad curā tumoris uel apatio nis intestini sine quoz curatiōe frustra laborabit industria phicalis. Sequit^o 3° q^o neciū est rectificare stomachū eius et epar pñctis intēdēdo ei q^o epar: i. enī eparis dispō pñctis pñctis sit q^o stomachi: qñi mām depēdet a mala dispōne stomachi: et nō ecōtra. iō intēdēdū est ad remouēdū malam complōnem faciente in ipso pulsationē fortē. Sequit^o 4° q^o rectificatione facta predictorū quatuor facile resificabitur nocumētum cerebri: et corruptio in sensu auditus que est sonitus uel tinnitus.

De regimine dictarum dispositionum per se res non naturales. Cap. ii.
Ex quibus oibus cōcludit^o q^o sollicitus esse debet in sui curatione: res nō nāles debet approximari sibi cū intentione

ne et effectū in frigidādi et mediocriter exiccādi et cōfrangan tur oia cibaria cum decoctione burse pastoris. sed pñctis oia omni medicina mūdi est portulaca cum aqua semper sua cibaria coquant^o. et si aqua sublimationis portulacae in potu suo semper misceret^o optimum esset ei. conueniret etiā am aqua rosarum burse pastoris et cuscute. Et placent mibi cibaria oia aceto agresta uel succo arācorum condita: et q^o fierent ei sapesores cum uino de ribes uel crespino delectabili scō cū succaro bonū esset opus. et sic de alijs. Et uinū suū debet aliqñter in substantia grossitudine attinere. et erit saporē dulce: aut uinū odore suauē: cui sēp aliqñ medicinalē est cōmiscēdū. sic aq^o portulacae aut aq^o floru salicis aut aq^o sublimatiōis crisomilloz que tria in hac dispōne mirabilia efficiūt iuuamenta. et si aboiarent^o talia: tūc frāgas uinū cōza aq^o calibis cū qua etiā pñctis cogit^o ei. et sic de alijs.

De cura per medicinalia. Cap. iii.

O Regimine autē dispositionū buius viri per medicinalia hunc ordinem obseruabo. Primo enim scribā ea que mibi videbuntur utiliora in cura fluxus immoderati sanguinis ab intestino pñctis. Secūdo pñctis rāgāea que uident^o mibi cōgrua ad curā ipsius apatio uel tumorū et dolorū eius. Tertio pñctis describā ea que mibi uidentur necessaria pro dispositione stomachi et eparis simul. Quarto pñctis describam ea que pulsui cordis et eius male cōplexioni conuenientia uidentur. Quinto aliqua percurrā remedia cerebri cōfortantia. Sexto et ultimo tinnitui afferam remedia quedam.

Pro executione itaq^o primi quinque describā remedia. Quoz primū est. Rx. pillaz de bdelio descriptione Rasio 9° Almanf. 3. ij. karabe spodij ematit^o coralloz r n. a. i. 3. s. forment^o pulule cū succo burse pastoris de oi. 3. vij. de qb^o hic uir accipiat per borā an pñctū et an cenā sēp duas. in nocte vō per vij. boras post cenā accipiat ex eis. iij. uel quatuor. Secūdū pñctis est hoc. Rx. sumach se. plāraginis: seminis porri torrefacti: acatie coriādi an. 3. j. karabe ematit^o a. i. 3. j. pulueris oia per se subtilissime. deinde commisceant^o et i. cor porentur cū lib. 5. succari al. usq^o ad glutinositatem decocti cū aqua portulacae: et fiat confectio in rotul. iij. 3. de quibus vna sēp ante cibum accipiat^o. Tertiu pñctis est hoc. Rx. olei de mirto: olei de mastice a. i. 3. j. troiscorum de karabe glutinis carte pulueris ossium dactylorū combinorū spodij sang. oia. ematit^o a. i. 3. j. cere. q. i. fiat vnguentū molle. et ex eo actu frigido uel tepido vngat^o tota pars alba tin et circulus ani. 4° pñctis in strū ad hoc est puluis iste. Rx. gallarū cupressi. gallarū quercus perforatarū a. i. 3. s. sanguinis oia. mumi: dragagani. gummi arabici torrefactorum. a. i. 3. j. pulueris gypsi ad pondus oium pulueris oia per se: et diligenter cōqua: sentur. de hoc igitur puluere totū intestinum suppuluerietur qñ in assellando emittitur. Est enī remediū qd nunq^o decepit intercipiēdo fluxū sanguinis immoderātū quod nō pñctis diebus meis bis alicui. Ultimū remediū pñctis est hoc. Rx. olei de crisomillis. 3. ij. olei de mastice. 3. j. olei onfancini. lib. 5. acatie gummi arabici dragagani glutinis pisciū lōgo tpe dissolutoz et cōtritoz cū predictis oleis a. i. 3. j. 5. in fundat^o in predictis frustū coti: et qñi sēp sup fiteri teneatur actu frigidum uel tepidum. spero q^o per hoc fluxus intercipietur.

Pro his vō que opportuna sunt pro 2° pñctis. i. pro cura apatio ita pñctis. si enī medico per applicationē predictorū uidebit^o apā minorari et resoluī. qñ talia remedia absindūt inās aliunde fluentes: et non euacuānt a resolūōe subtili. ideo cū ipso aliquāro tpe pñctis dendum esset. Si autē pñctis ex predictis iuuamentū leue aut sēp nullum. tunc procedatur hoc instrumento triplici. Primo est hoc. Rx. olei de crisomillis. 3. ij. bdelij mollis et subalbidi. 3. j. storacis ligde. 3. iij. butyri recētis absq^o sale.

pinguedinis anatis añ. 3. j. amili. 3. viij. ceruse. 3. j. 5. pulueri
gent oia et multo tpe sterant: et fiat linimentum: et ex eo actu te
pido cum euerit intestinum diligenter inungat quotiens affel
lar: et videbitur suauitatem bonum. ¶ 2^m vo huic appropriatū
est. Rx. maluarū recētum fenugreci granorū sisami semio li
ni. añ. lib. 5. bulliat oia usq; ad eoz fere dissolutionē. deinde
colent ab ea et incorporent cū lib. 5. farine filigis croci. 3. j.
olei de crisomillis onfancini amigdalaz dulciū. 3. j. opij cor
ticū mādragore añ. 3. 5. fiat emplastrū sup quo actu calido
sedeat patiens cū fiteri et de eo etiā emplastres fiteri et ptes
natum et albatin. et est remediū excellēs. Si aut per predi
cta nō puenienter resolveret apostema neq; sedaret dolor.
tūc fiat encatisina tale. Rx. olei oliuaz recētis vni^o anni qđ
est magis mitigatiuū: quā antiquū sit magis resolubile qđ
ipsum. 6° de ingenio sanitatis. lib. x. sape uel vini cocti aut
saltē vini ualde dulcis: et pprie nigri libras. xxv. croci. 3. j. 5.
bdelij mollis et subalbidū. 3. j. bulliant oia simul usq; ad dis
solutionem: et sedeat post in ea infusus usq; ad inguinē qđ
in die tepefacta: uel saltem leniter calida. et spero qđ diuino
auxilio sedabitur dolor et euacuabitur apostema.

Ut aut subsidū afferat stōcho qđ fuit tertū pncipale

eidē trib^{us} instris videt mibi subueniendū esse.
¶ Primū itaq; ipsoz est hoc. Rx. mīue citoniorū muscate et
aromatice. 3. j. mellis rosati: et ppe facti cum folijs. 3. j. aque
eupatorii et absinthij añ. 3. j. 5. misce. ¶ Et si abominaretur
sy. tunc Rx. aque eupatorii et absinthij añ. 3. ij. vini citonio
rū. 3. j. misce. et stātē fluxu sanguis abscedat aq; eupatorii: et lo
co eius apponat aq; portulace uel cuscute et quoduis eorū
assumat tepidum uel leniter calidū in aurora et taret cū
bus ad minus horis 4^{or}. ¶ Cū ergo acceptum erit digesti
uum toties qđ appeat urina in substantia et c. tūc erit opus sibi
euacuadi signis euacuationis mēerū a nā facite uel fiende
appetitib^{us}. statiz est euacuāda mā. sūmope dico semp absti
nēdūz esse ab oi farmaco forti et nō recedēdū a māna uel cas
sia cū emulsionē tamarindoz. aut saltē exhiberi deberet de
eluario depilatio cū medicina cōpressina dicta qđ esset de
coctio balaustraz cum radicib^{us} uolubilis minoris ut aque
predicte. 3. ij. 5. medulle cassie. et pulpe tamarin. añ. 3. ij. mā
ne. 3. v. misce. et des in aurora. ¶ 2^m vo huic intēioni subser
uiens est hoc. Rx. succari albisimi lib. 5. pulueris corticum
citri: menthe labrusce. añ. 3. j. spodij: gummi arabici: dragagā
ti: acatiz: mastice. añ. 3. ij. macis cinamomi: croci añ. 3. 5. co
quas succaz cum aq; menthe et fiat cōfectio. de qua parum
aū prādium et aū cenā: et post ipsa immediate accipiat quāt
tatē duarum uel trium. 3. Cum minori aut necessitate dicē
dum qđ eque bñ pueniret ei citri carnositas cū succaro soli
do addita et nō syrupizata. ¶ 3^m pncipale ad hoc est. Rx. lau
dani purissimi. 3. 5. resine clare. 3. j. storacis calamite. 3. vj. co
ralloz: spodij sumach: granorū miri añ. 3. 5. macis. 3. i. 5. co
lofonie picis naualis. añ. 3. j. coquas cum. 3. ij. cere et fiat ce
rorum scutale bñ glutinosum qđ leniter aspergat puluere
menthe: et calidum applicet stomacho. si bñ cōsideras hec re
media efficacia sunt ad subueniendum stomacho et epati et
nocumētis eoz. Et tu discurre per eorum virtutes.

Pro quarto vo pncipali tria vident mibi suffi
cienter pulsui cordis et eiusdē ma
le cōplexioni contrariari posse. ¶ Quorū pmtū est hoc. Rx. ma
cis: floz boraginis et buglosse. añ. 3. j. croci. 3. 5. spodij: offiūz
de corde cerui: coralloz amboz rosarum ana. 3. ij. byacinti
smaragdi saphiri añ. 3. j. margaritarum. 3. j. pulueriscentur
oia per se subtili. deinde ponant in sacculo qđrato et applice
tur cordi: et semp assistat ibi. ¶ 2^m vo spāleremediū est hoc
Rx. aque buglosse. 3. ij. pulueris smaragdi folioz auri com
mixtoz añ. 3. ij. vini aromatici. 3. 5. quassent oia et tepidū
hoc bibat in aurora et videbit mirabile. ¶ 3^m spāle reme
diū ad hoc qđ etiā cerebro pferit est tale. Rx. ligni aloes stōra
cis calamite sedoarie karabe. añ. 3. j. ambre. 3. j. musci electi
gra. viij. rosarum pstrictarum. 3. j. coralloz. 3. se. basiliconis:

maiorane. ana. 3. ij. macis. 3. ij. pulueriscentur oia subtiliter
per se. deinde simul cōquassent et ligent in sindone retorta:
et quasi semper odoretur.

Pro quinto vo pncipali remedia pcribant debili
tati cerebri subueniētia potēter. ¶ Pri
mū itaq; eoz est hoc. Rx. metridatie electi auree alexandrine
ana. 3. j. ambre oriētalīs. 3. 5. bibat in septimana bis p tres
horas post cenā cū. 3. j. vini atiq; subtilis et aromatici. ¶ 2^m
vo huius huic dispōni est hoc. Rx. floz rosarum affari. añ.
3. j. ligni al. 3. j. ambre. 3. j. gariofiloz. 3. ij. fiat oīz per se pul
uis subtilis. deinde diligēter cōmiscant. de hoc igif puluere
qđ uadit ad lectū pra capitis eius pulueriscent a coronali cō
mislura per spatū quorū digitoz ascendendo ad summita
tē capitis. et est remedium utile multū in releuādo cerebrū
a debilitate pueniēte a mala cōplexione frigida et humida
eius et a multitudine uapoz in eo cōgregatorum.

In subleuatione vo corruptionis auditus
qđ erat sextū pncipale acci
dens duo solēnia remedia ponā. ¶ Primū est hoc ut acci
piat tabula arboris cupressi calefiat solēniter. et semp an ci
bationē mane et sero appodiet ei auris et totū tēpus ptes pa
tientis. et si ambe aures molestarent ambab^{us} partib^{us} tabula
ista usquequo ad tepiditatē pueniat appodiet. et fiat conti
nuis dieb^{us} usq; ad cōsumptionē uetositatis que sonitus effi
cit. ¶ Scio autē ego qđ succus origani tepidus instillat^{ur} au
ribus plurib^{us} vicib^{us} in die tollit oēm sonitū a uetositatib^{us} et
a mala cōplone frigida et humida māli. pueniēte que solet
egros in getare et a nālī dormitione phibē ad laudē dei et c.

Consilium. 171. De apostemate condilomate
uel ficu in circulo ani.

Egritudo dñi Luce de Medio
non dicitur uocari emor
rois nisi accipiantur emorroides ualde
coiter pro oi dispōne in ano per quam
exit aut aptus est exire sanguis. sed hec
egritudo est apostema in fiteri. i. in circulo
ani: et est ppe de gñe cōdilomatū aut fi
cū anī. Est enī apostema eneniēs ex cir
culū fiteri magnū ex pēdens a sanguine cū flegmate admix
to factū: et est res suspicāda satis. Si enī pueniret ad saniem
fortasse esset cā corrupēdi intestinū. Si aut mā a calore eīneo
corrūperet: ualde facile terminaret in cārenā aut estlome
nā. Et si corruptio itrisecus in intestino pfundaret: ualde fa
cile fieret ibi fistula. Adde vo qđ si flegma sanguini cōmixtū
ab eīneo calore acgreret faldē ualde facile posset esse cā
imoderate apitionis emorroidaz: pp qđ sequeret emorrosa
gia nō par timēda. Et hoc fortasse ultimū est ualde rōnale
qđ in mēbris illis suspicādū est eē debilitatē a gñatione uel
ab hereditate cōtā. que oia adhuc uerēda sunt. uel qđlibet
ipsoz pp pmutationē etatis de cōsistētia ad pmutū senū que
necio accidit et debilitatē sibi associat. ut legit pma pmi.
cap de etatibus. Expiencia enim notum est.

Propter qđ huic dispōni videt mibi esse puidēdū
qnque remedijs: ut nunc sequitur. ¶ Pri
mū itaq; instrū est ut iste generosus vir abstineat a cibis oi
bus magne caliditatis inflamatōis et acuitatis: ut sunt cibi
salii multis aromatib^{us} frequēter cōditi. Itē raphan^{us}: eruca:
porrū: cepe: alleū: sinapis: et silia. Et effugiat etiā uehemēter
frigida igrossatūa iuscitūa cibaria. ut pisces: pastilia: cu
tes: et nervos aialū. Utat vino subrubeo uel albo nō mul
tū pōtico. sed ad dulcedinem mediocriter iclinato. In alijs
aut regat se ut libet. ¶ 2^m pncipale est: ut vir iste faciat sibi
fieri modicā flobotomiā de saphena dextri pedis supius p
pe canillā posita: per quā educant sanguis. 3. ad mūtū. iij.
ad minorationē mēerū efficiēdā. ppterea qđ dubitat de pu
trefactione illoz in loco: qđ raro multe mēe pssūt in locis
in qbus repit innati caloris debilitas qđ ipse mutantur in
putrefactionē. qđ nō pnt pueniēter digerī resolui uel consu

mi. sed in talibus locis mae semp qñ multiplicant ppter si-
tum. eaz z ordinē a nā positum. qre zc. ¶ 3^m pncipale est ne
vir iste utat scoria ferri pparata que describit 9° Almanh.
ex q cōficio triserā buic egritudini iuuatūā per hūc modū
℞. scorie ferri pparate fm doctrinā in eodē loco reptā. cap
de sfortātib⁹ stōchū. 3. ij. carniū mirabo. idoz z chebulorū
aīl. 3. j. se. porri torefacti. 3. ij. cimini ani. dulcis. aīl. 3. j. bde-
lij subrubei. 3. ij. 5. maei cinamomi aīl. 3. iij. dragagati gū-
mi arabici torefacti aīl. 3. iij. ꝑuc. al. lib. 5. mell ros. facti cā
rosio. 3. iij. Infundant gūme mirabo. z bdeliū in aq criso-
milloz: uel succo eoz per qtuor dies. Deide ultimate oteran-
tur z incorporent: demū coquant cū succaro dissoluto z co-
que totū cū aq ros. muscata. z ppeisrigidationē eoz addan-
tur pulueres: z fiat eluariū quo utat oī sine sex diez accipie-
do coctear. vnū in aurora: z tardet post cibū horis ad min⁹
v. est enī medicamē optimū ut videbit. ¶ 4^m pncipale est ne
vir iste utat hoc linimēto fm hūc modū facto. ℞. olei onfā-
cini. 3. iij. bdelij mollis z subalbidū. 3. 5. sūme ferri pparate.
3. j. ameos se. leuisti. cimini aīl. 3. j. terant oīa diu in morta-
rio. ¶ Ultimū pncipale est ut utat hoc vnguēto fm hūc
modū facto. ℞. olei de crisomillis. 3. iij. storacis ligde. 3. ij.
bdelij subru. 3. iij. vitellos ouoz in igne assatoz z in duritiē
cōuersoz numero 4°. scorie ferri pparate thuris sandarace
sarcocolle nutritē aīl. 3. j. 5. musci electi. 3. iij. terant oīa sūl lō
go tpe. þus tñ subtilis siue puluerificata per se. deide cū suffi-
ciētī qñtate amili de ordeo ispiſsent z fiat hoc vnguētū in
mortario plūbeo cū suo pistello. Et modus applicatiōis ho-
rū localium est ut mane meridiē z cū vadit dormitū per vnā
septimanā cōpletā inngat sibi patiētē locū int⁹ z cū cum lini-
mēto aut hoc vnguēto scripto. deide per duos dies abluat
mēbra illa cū aq tepida in q fabri multo tpe extinxerūt fer-
ramēta. Post istos vō duos dies inngat oīa predicta loca in-
tus z cū vnguēto ultimo descripto. z semp diligēter tue-
antur loca cū magno frusto coti predicto linimēto diligen-
ter vnti: z sūl ex hoc vnguēto. Sic enī canonice pceden-
dum est in mēbris sua grossitudine z viscositate difficulter
eradicabilib⁹ ut de mollificatē z leuiter resoluētē z exiccante
māo trāsitus fiat de eo qd debili⁹ est ad ea que fortioris sunt
potētie in leniēdo resoluēdo z exiccādo. al⁹ enī mae aut con-
pertunt in durities incurabiles: ut sunt emorroides attrite
uel uerncales in predictis locis sepe otingētes uel nō raro
māe tales corrūpūt z in fistulas ulcerosas z cācrenas per-
mutant. Hi sunt fm ones colligēdi 4° pmi. cap 2°. de idu-
ratione apostematū duroz. z 3° qñ. tracta. 1° cap de cura
sephiros. 213° terrapēticē. cap de cura apostematis scliroti-
ci. 213° Cōtinētis per magnum pcessum. pmo cap ubi dicit
incipiēdo scliros zc. ¶ Hec sunt ingenia buic viro ad ei⁹
curationem necessariā: que si cum modo applicuerit opita-
lante deo sanitatem recuperabit zc.

Consilium. 172. De apostemate in fiteri quod
dicitur ficus.

Ste iuuenis Bonofrius in circulo fiteri
hēt vnū apā extrisecus pēdēs de ge-
nere eoz que a sapiētib⁹ noiant⁹ ficus. Et iaz
qdē hoc apā deductū est ad statū in quo acq-
suiſt fixionē cū duritie z soliditate eius. z ad-
buc pp debilitatē ptiā circūstātis supuenit ei
apā aliud vsus sinistrā lar: qd satis durū est
z ueruce sile. cō qz factū est a sanguie melico
ualde grosso. ¶ Esti istud apā tēdat ad corruptionē sic iaz
aliq signa pntia oñdūt corruptiōis ei⁹ inductiua z maxie in
pte pfunda que multum corruptioni parata est: qz multuz
humida z in loco in fumo posita z materierum fetidaruz re-
ceptiua z retētiua. ppter hoc iā appet ipsuz difficulter eua-
dere posse fistulā in intestino recto interiusqz penetratiua. q-
re res eius nō sine magno timore iudicāda est.

Procedat igit in cura fm q nunc sequitur. ¶ Pri-
mo itaqz abſtineat ab oib⁹ abis z poti-

bis melācholicū sanguinē z melācholiā multiplicātib⁹ ut le-
gumina oīa elixa z ppe fabe z lētes que tāgē nō debet. Cice-
ra vō rubea z alba z faseolos raro comedē pōtēnz oleo mī-
odita. Caneat uī z a mīsto usu acetū caulū carnū z pisciū sa-
litoz: z antiqruoz carnū etiā recētiū. Et fugiat etiā usuz cepe
allei porroz z pastiliū ciboz z ppe acimoz. ¶ Por⁹ aut ei⁹
sit vinū albū z mediocre aut rubeū ualde claz suauē z dulce
vina vō rubea grossa sturbata pontica z acris oīno vitare
debet. ¶ De reb⁹ vō medicinalib⁹ pcedat isto mō. ultio die
pntis febuarij faciat sibi fieri slobotomiā de saluatella sinī.
streman⁹ posita inter anularē z auricularē digitū de qua eē
banf. 3. v. sanguis: z ab hora. xx. usqz ad. xxij. infundendo þ
ns manū in aquā calidā. ¶ Sequēti die in aurora accipi-
at hoc eluariū cū cyatho. j. aque lactis capni aut alterius z
tardet cibū horis ad min⁹. v. ℞. eluarij dyasener eluarij de
psilio aīl. 3. iij. misce. ¶ Sequēti vō die icipiat in ungē itesti-
nū fiteri iteri⁹ cū cādela uel penna: z hoc qtuor vicib⁹ in die
cū hoc oleo calido. ℞. arthanite arctice serpētarie ana. 3. j.
pancedani philipēdule ana. 3. j. 5. aluminis iamenī. 3. j. olei
de crisomillis. 3. ij. cere qñtā suffic. fiat vnguētū bñ tenax cū
3. j. resine. ¶ Iterū 4° extēdat de hoc vnguēto solidiori ime-
diatē suprascripto sup pāno rotādo uel corio molli ad qñti-
tatē vni⁹ grossi formato z apponat ipm sup apostemate qd
est in pte sinistra elōgatū a circulo ani. ℞. emplī apostolico
nis. 3. 5. calcātū cōbusti thuris colofonie auripigmēti aīl. 3.
j. incorporent sūl in mortario usqz ad viscositatē cūz modico
laudani mollis. ¶ Iterz 5° accipiat de altero vnguēto mol-
liori imediate suprascripto. z cū pēna uel altero instrō qter
in die liniat appēdiculū apostematis qd est in circulo z to-
tā substantiā ei⁹. z si ex tali iunctione in 2° aut 3° die supueni-
at sibi elcara cū dolore z mordicatione. tñc inngat ipsam cū
oleo amigdarū tepido pluries in die. ¶ Ultimo vō recor-
det oī quque dierum pazā cenā assumē vnū scartutiū de
puluerib⁹ cūz medio scutellino de brodio uel vino calefa-
cto. z cū hec oīa fecerit per totū mēsem martij aut usqz ad se-
ptimū ei⁹ oporteret q ipse de nouo videret ut cognosceret
si apostemata pmutabunt⁹ ad saniationē aut ad resolutio-
nē uel ouersionē in fistulā. tunc enī oporteret eidē sublimio-
rib⁹ subuenire remedijs. ad laudē dei oipotētis. ¶ Itē pro-
eodē. ℞. eluarij de epithimo de sebestē. aīl. 3. j. misce. z totū
sumat an cenā imediate. ¶ 2° ℞. scorie ferri pparate. 3. 5.
gal. cypsi galla. pforata. ematitē karabe bypoqstidos aīl. 3.
ij. olei de crisomill. 3. iij. cere ru. q. s. z fiat vnguētū molle qd
postea bulliat in. 3. iij. succi citonioruz usqz ad cōsumptionem
succū. z ex eo inngat fiteri ad exiccādū z strigēdum emorroi-
das. ¶ Digestiua. ℞. sy. de corticib⁹ citri. 3. j. aque buglosse.
3. ij. aque acetose. 3. j. misce. ¶ ℞. eluarij de epithimo. 3. v.
sumat cum vino in mane. ¶ ℞. cōfectionis triasandaloz.
3. ij. z de ea sūmat ante cenā. z ante prandium.

De egritudinibus Renum consilia se-
quantur.

Consilius. 173. De qdruplici mala dispōne. vi. li
cer. ¶ De mala cōplexione frigida
z humida renum cum mā. ¶ De oppilatione forti in reni-
bus ab eadē mā flegmatica pueniente. ¶ De mala cōple-
xione frigida z humida stomachi cum mā.

¶ De plenitudine cerebri a mā frigida z humida in eo.

Ste iuuenis parmēsis qua
druplici labo-
rat dispōne. ¶ Prima est egritudo fri-
gida z humida renū ipsi⁹ pueniēs a mī-
ta nā flegmatica cū pauca cholērica cō-
mixta adiucē in uenis circūstātib⁹ reni-
bus z in substantia eoz. ¶ 2° est egritudo
cōpōnalis z est oppilo fortis in pdictis
renib⁹ ab eadē mā pueniēs que cū lōgo tpe ibi pināserit pu-
refacta est in uenis. z bec est cā qre migrit urinas qñqz sanio-
sas: cui⁹ etiā mae psonūlla cōuersa est in barenas z in la-

pillos in renib⁹ exites qđ psuaderi vñ ex fixatione doloris ibi
dē exitis ac si clauus esset ifixus. ¶ 3° vñ pñcipalis dispō
itio est mala cōpō in stōcho suo que ab eadē cāpuenit, que
nō minus augmentz fac in egritudib⁹ predictis q̃ ipsorū
renum faciat dispō. Nam pp illā gñant per viā idigōis fla
ta que multiplicata augmentāt renū egritudines idē dictas.
¶ 4° vñ dispō ei⁹ est cerebri ⁊ toti⁹ capitis plenitudo multa
s mā p̃dicta: pp quā grauitatē sentit in capite ⁊ catarrīctes
māe multe ad inferiora descēdunt. hec in summa est huius
iuuenculi dispositio quadruplex ita cōgregata.

Itaqz pro regimie p̄dictaz disp̄c̄nū iunēculis iste ab-
stineat a cibis ⁊ potib⁹ fridis grossis ⁊ viscosis
egritudines p̄dictas ⁊ malē cām eaz multiplicatib⁹ uelut ole-
ra frida. ut lactuca spinachia bleta que nunq̄ simplicia co-
medant. imo semp cū feniculo petrosellino spillo ⁊ reb⁹ ca-
lidis condita. similiter euitet piscium multitudinem ⁊ pa-
stiles ⁊ lacticiuos cibos q̄b⁹ nullo mō utat. ¶ Fugiat et ca-
sei multitudinē ⁊ maxie mollis ⁊ viscosi ad quē cōsuetudo
est lōbardoz pp̄ abūdantiā ei⁹ apud eos. ¶ Effugiat etiā po-
tū aque fridē simplicis. ¶ Et uina effugiat que sunt rubea
⁊ grossa ⁊ viscosa ⁊ pōtica uel acrla: ⁊ p̄ter bos cibos ⁊ pot⁹
in alijs liuētiā beāt mō suo. ¶ Euitet et bitaculū fridū ⁊ hu-
midū terraneū ⁊ p̄pe flumina uel aq̄s stātes uel decurrētes: ⁊
in sūma bitet aerē ⁊ camerā bñ calidā. Et uestes et beāt dili-
gēter calefactiuas. ¶ Libos etiā nō igsuntiose deglutat. sed
bñ masticatos. nec repleat se ciboz q̄ urate gūate s̄ocbū. Et
sitr de potu dicēdū est. ¶ Exercitiū et sup̄ cibatione nō est ei
p̄deniēs: sed q̄es est ei laudabilis magis: neqz post cibatiōez
ipse dormiat: sed iterponat totis horā ad min⁹ vnā cū dimi-
dia. ¶ Et in accitib⁹ aie nō sit tristat⁹ ⁊ angustiosus ⁊ tra-
cundus. sicut nālis ei⁹ cōplexio satis demonstrat.

De regimie vo medicinali septē occurrit mibi
obfuada que fit curabiis duplices
egritudiez. s. malā cōplonē reuuz z dispōnē a gñatiōe. ¶ 1^m
Itaqz de pdictis est ut anteqz trāseat. xxvj. dies pñtis mēsis
iunij fiat ei sñomia de uena saphena dextri pedis circa 23^m
borā per quā educant sanguis. 3. iij. ¶ 2^m spāle remediūz
est q sequeti mane purget cū. v. 3. eluarij de sebestē z de psī-
lio qō sūcū portat assūptis cū medio cyarbo aque decoctio-
nis petrosellini calide z tardet cibū ad min^o boris. v. 18. elu-
arij de psilio lib. 5. ¶ 3^m spāle remediū est q oī die imediate
sequēti accipiat hūc potū quē continet. xv. dieb^o ad min^o. 18.
sy. cōpositi acetosi. 3. j. sy. dyairi. 3. 5. aq^rū milei sol^o z apij añ.
3. j. 5. misce. z in aurora bibat ipsuz totū calidū z nō come-
dat nisi trāseāt hore tres uel 4°. ¶ 4^m spāle remediū ē hoc
18. aloes abluti. 3. 5. agarici pulpe colloqntide bdelij añ. 3.
j. 5. 5. salis gēme. 5. v. fiat pille cū succo apij. de qb^o post
assumptionē pdicti syr. accipiat. viij. uel. ix. in aurora facie-
do sic dictū est de linitino post sñomiā accipiēdo. ¶ Et no-
ta q si uēter ei^o nō ēē bñ largus tpe q assumit syrupū supra
scriptū de pillis pdictis accipe pōt vnā oī sero añ cenā: aut
salē oī terno sero: z eis etiā uti poterit usqz ad vnū annum
z nō accipiēdo vnā oī qnta uel sexta die parū ante cenāz.
¶ 5^m spāle remediū est hoc. 18. spērd eluarij de semib^o. 3. j.
5. gñoz milei solis ligritie cinamomi. 5. anisi fenī. añ. 5. 5.
succari scōe coctionis. 3. iij. cū aq^r feniculi. fiat confectio in
rotulis. 3. iij. de qua semp añ cibū oēm accipiat rotulā vnāz
continūdo ipsaz per totū mēsez iulij z ad huc si bñ sanus ēē.
¶ 6^m spāle remediū est hoc. 18. olei nardini. 3. j. 5. olei de
croco olei de pipib^o añ. 3. 5. vngūeti aragonis. 3. j. cere albe
3. iij. incorporens fit: z fiat vngūctū molle. de q per totuz mē-
sem iulij oī die ter calido vngatur tota spina mane z sero z
in meridie. z ppe sub radio solis sicut bēbit cōmoditatez.
¶ 7^m remediū spāle est hoc. 18. seminū endiuie scariole ace-
tose violaz z nennfaris añ. 3. j. granoz milei solis. 3. ij. cina-
momi. 5. gariofiloz macis añ. 3. j. 5. oximellis cōpositi lib.
5. mellis rosa. colati. 3. iij. succari al. 3. ij. fiat eluariū de quo
supēculū iste oī mane per quor boras añ cibuz deglutat

codicar vñd icipiēdo a medietate mēsis iulij & cōtinuando
ipsum usqz ad mediū septēbris. & per bec. vij. remedia cōue
niēter poterit duas pmas egritudines an premiffas curare.

Pro³ vo dispoñe videlicet sñochi sui ꝑ mittēdū qꝫ cuꝫ
hec oīa remedia iā ꝑdicta etiā conuententia sine
sñochi suo. tñ mibi duo ꝑncipalia remedia vñsuz est cōscri-
bēda fore. ¶ Primū itaqꝫ qđ est hoc. R. dyacalamēti. 3. j. 5.
cū modico vini subtilis albi dulcis calefacti accipiat ipꝑ
per tres horas post cenā oī q̃rta die qñ vadit ad lectū cōtinu-
ando ipꝑ usqꝫ ad mediū octobris. ¶ 2^m vo spāle remediū ē
hoc. R. resine clare. 3. j. 5. ꝑicis naualis. 3. ij. colosonie. 3. j. 5.
gallie mus. gariofil. masticio añ. 3. 5. cere albe. 3. ij. fiat cerotū
rotūdū amplitudinis vnīus spāse sup pāno de grana qđ sē
per portare debet sup stomacho per duos uel tres menses.

R20 dispōne vō capitis ei⁹ cōserūt oīa iā p̄d̄cā remēdia,
sed ad cōplemētū maius tria describā que viden-
tur mibi magne fore necessitatis ⁊ utilitatis. ¶ Prīmū est
hoc. Rx. macis. ʒ. ij. gariofil. maiorane folij añ. ʒ. ij. ligni alo-
es. ʒ. iiii. fiat oīum per sepulchris; de quo oī sero cū vadit ad
lectū sup̄ pra capitis aspgat q̄ntitas mediij corticis nucis cō-
tinuādo per totū mēsem octobris. ¶ 2^m remediū spāle est
hoc. Rx. masticeis. ʒ. j. ꝑꝑ. staphisagrie costi añ. ʒ. ij. ꝑuc. al. ʒ. ij
dragagati gūmi arabici glutinis carte añ. ʒ. ij. dissoluantur
cū modico aceti ⁊ fiant pillesic auellane de qbus oī 3° mane
per duas horas masticer vnā añ cenā uel añ p̄adiū per 3^m
ptē hore expuēdo totū qđ dissoluet ab ea. ¶ 3^m remediū ⁊
ultimū est hoc q̄ iste iuuenis oī septimana sel usqz ad mēsez
octobris per duas horas añ cenā ⁊ faciat sibi apponi duas
uentosas super spatulis absqz scarificatione ⁊ continuan-
do remedia iam predicta interueniente clemētia saluato-
ris nō dubito q̄ sanus erit ad laudes eius imortales. Amē.

Consilium 174. De dolorib⁹ laboz renū z al-
chatin puenientibus a ma-
la cōplexione frigida z humida cū materia flegmatica mu-
cillaginosa z aliquantū vitrea immersa in musculis lum-
balibus interioribus: z proprie in locis renū z alchatin,

Dectabilis & generosus, vir dñs
Joã 1 es carotat do:

Slorib⁹ puenitib⁹ a mala cōplone frida z bu
mida cū mō siatica mucillaginosa; z aliqliter
vitrea imersa in musculis lūbalib⁹ iteriorib⁹
z pprie in locis rend z albatin. ¶ Et hec q
dē mala cōplo supintēdit^r qnqz cū forti z ueloci alteratione
pdicta p ptiū; z cū solutiōe cōtinuitatis extēsus in eis. de qua
dubitādū est; ne oppilo ista que a pdictis mēib⁹ facta est in
pdictis mēbris z in neruis oriētib⁹ a nucha fiat apollemio
sa. qd esse satis gūe z suspectū pp cōpōnē z substātiā mēbro
rū pdictoz. pp qd sollicitē istādū ē ad curā pdictē dispōnō;
que mltō tpe durauerit; ne ad huc plixior z suspectior fiat.

Abstineat itaqz p̄dict' vir ab usu ciboz fri. & bu. ut
a bleta spinachia lactuca endiuia cicor
rea. etiā a lacte & lacticinijis cibis & ab usu multo pisciū: & p
pie eliox. & a pastilib' cibis & a cutub' neruis: & pāniclosis
pib' carniū. Et caueat etiā a potu vini rubei grossi: & a po
tu aque simplr: uel vino cōmixte. Et caueat etiā ab usu piro
rū: pomoz: castaneaz: & dactyloz: & siliiū. Et caueat a decy
bitu lōgo sup spina. Et effugiat egtationē: & frigū: & lenēz
coopturā ptiū spine: imo bñ calām pseruet ipaz. ¶ De reb'
medicinalib'. p̄mo faciat sibi fieri oī tertio die clistere infra
scriptū. R̄. folioz blete & cauliū añ. ℞. j. melliloti camomi.
añ. ℞. ij. cartami polipodij añ. ℞. s. coqz tur in lib. x. aque
usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde coles' & colature illi
quatuor cyathoz sup addant' infrascripta. s. benedictē ele
ctuarij de baccis lauri añ. 3. ij. succari ru. cassie fist. añ. 3. s.
salis cois. 3. v. olei de sisamo & lilioruz al. añ. 3. j. s. misce. & to
tum accipiatur in sero per boram ante cenam. ¶ 2^m reme
diū est hoc. R̄. pillularum fetidarum. 3. j. pillularū de se
ra composita. 3. ij. fiāt pillule sex uel septem cum sacco ros.

accipiat eas in aurora. postq̄ ceperit duo de clisteribus
supra scriptis. et taret post ea cibum horis ad minus sex.
¶ 3^m remediū est ut post assumptionē pillarum supra scri-
ptarū in aurora accipiat hoc digestiū. R. oximellis cōposi-
ti. 3. j. syrupi de calamēto. 3. 5. aque feniculi apij absinthij añ.
3. j. calefiat totū et accipiat sex dieb⁹ continuis. ¶ 4^m remediū
est ut post assumptionē predicti syrupi accipiat hanc medici-
nā. R. eluarij de baccis lauri. 3. j. eluarij idi. 3. iij. 5. bibat cū
medio cyatho vini al. subtilis calefacti hora et modis obser-
uandis qui scripti sūt in pillis precedētib⁹. ¶ 5^m spāle reme-
diū est hoc. R. olei de croco. olei de ruta. añ. 3. j. vnguenti
aragonis. 3. iij. ancoiporent fil. et de hoc oimane et lero cale-
facio tota spina diligenter iungat a furecula spatularum ul-
qz ad finem ipsius spine. et superponat pānus calefactus et
suffumiget cum puluē laudani. et fiat bec inunctio post as-
sumptionem supra scriptarum pillularum singula die.

Eū ergo hec oia cōpleuerit si sanat⁹ erit et inuet ad-
buc in dictionē quāque uel sex dieb⁹ cū assū-
ptione duorū uel triū clisteriorū de predictis. Si autē nō esset
sanat⁹ sic faciat duo sequētia remedia. ¶ Quorū p̄mū est
hoc. ut accipiat caldariole vñū spelte. et tātdē de milio. et ca-
lesiāt ista duo in fundo caldariole posita sup carbonib⁹ et ci-
nerib⁹ ignitis absqz flāma. Et ponat bec oia in sacculo ma-
gno sup quo decubat cū tota spina usqz ad tepesactionem
predictorū seminū. tūc iungat totā spinā a furecula spatulaz
iferi⁹ ex vnguentō infra scripto diligēter calefacto. et supponat
pānū calidū ut p̄dictū est. attēdat tñ q̄ qñ facit in nctionē pre-
dictā teneat tegula calefacta supius. ut vnguentū meli⁹ pene-
trare faciat. Vnguentū autē predicti descriptio est bec. R. olei
amigdalaz. olei de costo. et liliorū al. añ. 3. j. olei de euforbio.
3. j. 5. piguedis ursi et taxi añ. 3. j. piguedis galline. 3. j. 5. sera-
pini. sicados. costi. myrre. croci. añ. 3. j. cere q̄tū sufficit. fiat
vnguentū mediocris spissitudinis. et calefiat de eo tātd q̄tū
suff. cit pro vna vnetiōe. ¶ Ultimū vō remediū est hoc. R.
aloes preparati. 3. ij. spērd bñdicte cōpletaz. 3. j. serapini oppo-
pona. piguiū. añ. 3. 5. fiat pille cū succo apij de oi. 3. vij. de q-
bus accipe pōt vñā oī q̄ta die paz añ cenā ipibus qbus fa-
cit remedia predicta oia. Et si uterē eis adhuc per vñum
mensem lz esset cōplete sanus. esset ei ualde cōueniens et uti-
le. Ad laudem summi oipotentis dei Amen.

Cōsiliū. 175. De mala cōplone calida et sicca renū
cū pūtia mēru flegmaticarū in eis
et multitudine barenaz cū fixatione doloris in spōdilib⁹ renū
et aliqui in extremitate mēbri genitalis et cū dispōne ad lapi-
dem in eis. ¶ Diuidit autem cōsiliū in capla tria.

¶ De dispōnib⁹ predictis et de signis et causis eaz. Cap. 1.

Aper obtulit mibi casus dispōnē: que
qdē dato q̄ nūc nō sit ualde ue-
rēda. tñ in postez minas nocumēta satis diffi-
cilia. Est enī notabilis vir f̄ frācisc⁹ de No-
dis qui molestas dolore spine: et p̄pē in loco
spōdiliū et renū. cū quo qdē dolore pseuerat
mic⁹ urinaz bñtū trābos et mucos flegmati-
cos multis barenulis minutis et grossis com-
mixtos. ¶ Et lz per cōtinuā euacuationē baz supfluitatum
corpus alleuit: tñ dispō ista minas eidē euerā lapidis et cō-
firmationē ei⁹ in renib⁹ suis: et fortassis lapis ille genit⁹ est. lz
ex signis nō appuerit ipsuz eē magnificatū. Ois enīz urina
barenosa sūt lapidē qui cōsolidat aut cōsolidādo pcedit aut
q̄ resoluit. 2° p̄mī. sūma ultia. et cap 6°. ¶ Si ḡ lapis appet
cōsolidat⁹ aut est in via ut cōsolidet iā appet difficultas dispō-
nis. ¶ Si autē lapis ille resoluit⁹. i. cōminuit nō tñ defic qñ
magna sit bñda suspicio: eo qz iā inueniunt in viro isto 4°
cāe: q̄ruz aliquē sunt neōio cōcludētes aptitudinē cōfirmatio-
nis lapidis in renib⁹ eius. alie vō pducētes ipsum ad hoc.
¶ Etenim vir iste lz a gñatione sanguine⁹ existat: ut facile aspi-
cienti ipsuz p̄pere pōt. bēt tñ renes cōparatione ad mediū
gñis notabil⁹ calidos: et itez in eo inuenit⁹ multitudo fla-

nis in vijs urie abūdās: qdē appet ex trābis et petaloidib⁹ iaz
supra tactis: ḡ in ipso inuenit⁹ utraqz dispō gñationis et cōfir-
mationis noui lapidis. ¶ Et p̄ma qdē ex pte agētis qdē est
calor excoquēs. ¶ 2° vō ex pte mēci que viscositate sua a ca-
lore excocta ouertit in barenas. deinde in lapides. Et iteruz
eadē mē barenulas iā luentas in renib⁹ sua viscositate cōglu-
tinādo adiūicē est cā gñationis lapidis: ut dictū est. ¶ 3° vō
cā est dispositiua et est via et strictura in eo que appet ex nālī
cōpōne et bitudine ipsi⁹. ¶ Et 4° itez est dispositiua: et est pī-
guedo respectu temperamentū notabil⁹ aucta. sed ille cui plu-
rimū aduenit lapis renū est piguis et bēt vias angustas nā-
liter uel accitāl⁹. Igit in viro isto inueniunt⁹ quorū cāe ad
lapidis gñationē cōcurrentes. s. intensa renū caliditas: multi-
tudo mērum flegmaticaz que satis grosse sunt: vias angu-
stias: et piguedo notabilis: et etiā appet ex vnetuositate qdam
psepe in superficie urinaz ei⁹ emissā. ¶ Ampli⁹ et hoc satis le-
uiter deduci pōt ex fixatione doloris in locis renū. lz enīz do-
lor ibi pmanēs pōt esse accis ad pñti. i. lapidis et barenaz
et multitudinē flegmatis in eis exñtium ipse tñ dolor nō est
leuis cā gñationis noui lapidis: aut cōfirmationis inueni in

eis siue sit qz dolor debilitādo pte est cā attractionis mēru
ad renes. eo qz dolor fortis et pseuerās acuit flegma. 3° tegni-
siue sit qz dolor debilitādo vñtem expulsuā mās cōfirmari
faciat in renib⁹. ¶ Ex quo appet qz dolor sit accis alicui⁹
dispōnis. ipse tñ pōt esse cā augmentationis eiusde et cō-
firmationis. ¶ Qd autē iteruz in eo inueniat aptitudo gñā-
tionis lapidis in renib⁹ oia motiua iā adducta demōstrant
¶ Et etiā aliqñ ardor qñqz pñtat⁹ in capite mēbri genitalis.
Cū enīz nō inueniat in eo argumētum cōcludēs uesice no-
cumēta neqz epatis. et iā sit ardor predict⁹ aliqñ appens op-
portunū bñteffectuz reducē in cām ipsi⁹ pductiuā. sed nul-
la videt esse cā in aliq pñali mēbro. s. in epate uel poris uri-
tidib⁹ neqz uesica. ḡ neōio puenit a nocumēto renum. cū iā
tenetā sufficienti diuisione mēbroz que sunt cā ardoris uri-
ne ut colligēdum est 18° tertij. tracta. 2°. et 3° cap. ¶ Et cōfir-
mat. qz lz barenose hypostases puenire possint ex aduasio-
ne mēru in uenis. ut 2° p̄mī. sūma ultia. et 6° cap. et 3° q̄-
ti. tractatu 3°. cap de lepra. In hoc tñ viro appet cā gñatio-
nis barenaz in vijs ei⁹ ex pte cāe caliditatis adurēt⁹ oī: et ma-
teriei gñationis eaz in uenis. Igit oīno op̄s neōio cōcludere
hunc ardorē puenire ab barenis expulsis a renibus que sui
aspirate dolorem illū faciūt in extremitate pudibūdi qdē fuit
deducēdum. ¶ Et ex oib⁹ istis colligēdo facile appet que et
qñ sit dispō hui⁹ nobilis viri. Est enīz mala cōplo calida
et sicca renuz: cū quā p̄p debilitatē gñant flegmatice mēci in
renib⁹. aut saltē aliunde p̄pellunt⁹ ad eos cū multitudine ba-
renaz et fixatione doloris in spōdilib⁹ renū. et aliqui in extre-
mitate genitalis mēbri. ¶ Ex q̄ descriptionē correlarie cōcludit⁹
qz in ipso iā genit⁹ est lapis: aut est in via gñationis uel cōfir-
mationis et disposit⁹ est ad excoriationē uesice que multitu-
dine et magnitudine barenaz et lapidis facile subseq pōt.
¶ Ex qbus eadem ultimo cōcludit⁹ qz in eo est magna necc-
sitas festinationis ad curationem. Et ppter hoc oportet re-
ctificare regimen eius ex pte sex rerum nō nālūm. deinde
explicare regimen per medicinalia declarandum.

¶ De regimine per sex res non naturales. Cap. 2.

Dro expeditione vō mēsuratiōis sex rez nō nālū-
um bicordo obseruet. ¶ Sit bitatio ei⁹ in ciui-
tate uel caniera bñte aspectu zoriētalem: minime
vō meridionalē. sed pot⁹ a glonārē q̄ occidenta-
lem. Et locus ei⁹ sit a terra zab ags notabil⁹ elō-
gatus ad aliqñlem siccitatē: et nullo mō ad humiditatē incli-
nat⁹. Et in dieb⁹ caloris sit magis ad frigiditatē q̄ ad cali-
ditatē declinās. In dieb⁹ vō frigoris ad caliditatē leuē elena-
tus. Et de annexis aeri caueat bēre uestes notabil⁹ strigen-
tes sup spinā et lūbos ei⁹. Sitr enīz oēm modū calefaciē-
di spinā: et p̄pē cū frequēti coitu q est res inter alias nocibi-
lior: q̄re urat ipō a deo moral⁹ ut nō expēdat mām amplius

q̄ b̄s in septimana. ¶ De exercitio autē ei⁹ euitet oēs labo-
riosos mor⁹: et p̄p̄e equitadi equos fortes et icōmodi inces-
sus: et p̄p̄e post cibum et frequētē ascē. in mōtium et scalaz.
Tempamētum vō exercitiū pedicadi aut gradariū equū eq-
tadi oīno sibi ueniēs est. Et in summa aliq̄liter exercitari
mediocriter melius est ei q̄ ociosam vitā agere et. ¶ Silr
etiā in acritib⁹ aie euitet illa que ueloces et forte motū in hu-
morib⁹ et spiritib⁹ efficē p̄nt. aie etiā accitā tristitiā suffoca-
tiā sp̄dum iducētia euitāda sunt. ¶ Neq̄ enī circa cōtinuā
meditationē circa suā dispōnez tristiter agē debet adeo ut
accitā aie motū in māeb⁹ p̄lodici efficē possint. ¶ Etiam
ueniens est ei mēsurā ciboz diminuta se regere magis q̄
augmentādo cibaria. inulroz enī ciboz assumptio repleti-
onem istā augmentaret ingēter. talis enī egritudo ex reple-
tione toti⁹ et p̄ncipalr renū facta est. sed oēs egritudines de
repletionē sanat euacuatio que fit per abstinentiā. 2⁹ affōz.
textu et cōmēto 12⁹. Mēsurā igit cibationis ei⁹ sit talis: ut ex
assumpto cibo nequaq̄ grauet stōchus ipsi⁹. ita ut neq̄ sa-
tiditū abominationē nauisā et subuersionē icurrat: et tanto
magis ut nō p̄ducatur ip̄s ad uomitū. Et talis etiā sit por⁹
mēsurat: ut fluctuationē in stōcho ei⁹ et rugitū nō efficiat nec
in ip̄so natet. et sunt simones Auiē 3⁹ p̄mi. de regimine per
cibā et potū. ¶ De somno autē et uigilia ei⁹ dicēdū q̄ cū egri-
tudo ei⁹ sit de repletionē que idiget victoria ip̄si⁹ v̄tutis ad
eā p̄p̄ digōnē efficiēdā ueniēs est ei pariter a tēpata dor-
mitione recedē magis per augmētū dormiēdi q̄ uigiladi.
Iz enī per uigiliā acq̄reret suuamētū exiccationis. magis tū
eēt nocumētū eaz ip̄ediēdo ueniērē digōnē eaz q̄ per uia
assumptionis a uigilia facit. ¶ In figura tū dormitiōis ei⁹
ita se hēat q̄ oīo fugiat dormitiōnē sup̄ spina et dorso. qm̄ re
supine dormire nocet oīo: et maxie talr egrotatib⁹. eo q̄ sup̄
fluitates ad posteriora declinare facit. ut 1⁹ p̄mi. cap de his
que pueniunt ex somno et uigilia. ¶ Amplius dormiat ca-
pite eleuato p̄us sup̄ dextro latē p̄mū somnū cōplēdo. dein-
de sup̄ sinistro latē se uoluendo: et sollicitet caput eius et ex-
tremas ptes dormiēdo ueniēter habere coopertas.

In cibis vō ampliori cōsideratione idiget opz enī
ip̄suz eē sollicitū circa ip̄si⁹ regimē. ¶ P̄mū
q̄dem euitare debet cibaria oīa difficilis digōnis. sic
antiquū panē acīmū et grossuz. Et carnes aialidū antiq̄ruz et
olera et plātas grossum humore gñantes: et bletā: caules: tu-
bera: et filia. ¶ 2⁹ effugiat cibaria oīa multā viscositatez bñ-
tia. ut sunt p̄sces anguilles: tuncbe: cephalī: et filia. et pastiles
cibi et cutes et neruose aialidū ptes. ¶ 3⁹ effugiat cibaria opp̄i-
lātia. uelut sunt caseus p̄p̄e antiquus et pastiles cibi. ¶ 4⁹
euitet cibaria multā calida et acuta: uelut sunt salite carnes
cepe: alleū: porrū: raphanus. et filia. ¶ 5⁹ effugiat p̄tinuum
diureticorū usum: sicut sunt se. petrosellini apij: et similia. ¶ Si igit panis ei⁹ ex pura similia facit et atē bñs dnoz uel
triū diez ad plus: pax plus recipiēs salis et fermētū q̄ cois
panis: et sit per coctionē nō indurat neq̄ torrefact⁹. ¶ Car-
nes vō laudabiles ei sunt: ut pulloz anatularū et q̄q̄z colū-
boz iuuenū: fasianorū p̄dicū: et filia uolatiū p̄ter q̄z in ago
degentiā. Et de syluestrib⁹ q̄drupedibus et domesticis eligat
carnes capti suis t̄pib⁹: vituli lacretis: et annualis agni: et iu-
uenis castrati: et gazelline que p̄petatē hñt in hoc: et carnes
ericioz que mirabilr laudant in hoc casu. et cuniculi et le-
pores: et syluestres oēs potci placēt mibi. ¶ De ferculis eli-
gant p̄tisana p̄idei: et far: et p̄anicū: et brodiū caulū: bletē: sp̄i-
nachia: olus iamenū: cucur. cucumeres: melones: barbeca:
olus bñdictū: et crisomilla: et feniculā recenē: et betonica que
singulariter opat in hoc: et saluā: et filies plāte ut polid mon-
tanū: et maxie scolopendria et cressiones: et p̄p̄e salsedinē ali-
quā bñtes. et ulr oēs plāte q̄rū caliditas nō trāscendit scōm
gradū: et aptionē hñt usq̄ ad illum eligende sunt in usu sue
cibationis. ¶ De fructib⁹ vō ueniūt ei cerasa oīuz sp̄rum
tā dulcedine q̄z p̄ticitate p̄ncipatū. et p̄p̄e medulle eoz sin-
gularē hñt p̄petatē mūdificādi renes ad frāgendū lapides.

Et etiā eidem sunt utiles auellane: amigdale recentes et fi-
cus recētes bñ pepāse. vūe vō nō placēt p̄p̄ reuerentiā Auiē
qui 2⁹ can. in fine capli de vna. dixit q̄ oīs vna nocet uesice.
passule tū eidē laudant: tū ibidē scribit. Uti etiā p̄t pomis
nō multā dulcedinē hñtib⁹. et silr p̄ficiis bñ maturis. pira di-
mittant nisi fuerit bñ. i. ualde dulcia. et excludat ab eis inte-
rior ps lapidosa substātia p̄ncipās. De his vō fructib⁹ quī
in 2⁹ mēsa solēt cēdi laudant gñapini et gñafisticorū. eis
enī inest v̄tus q̄ diminuit lapis qui est in renib⁹. 18⁹ terrij.
cap de cura lapidis renuz. p̄nt etiā ibi q̄q̄z cēdi nuces p̄p̄
aptiōez eaz quā bñt. Castanee vō et mēspilla et sorbe dimittā-
tur. ¶ De p̄tib⁹ autē aialidū et que sumunt ab eis sunt oīa ge-
nera lactis uenientia et p̄p̄e oīni. Lacti enī oīno nō est
medicina cōpar in debilitate renū. 18⁹ terrij. 6⁹ cap. Laudat
etiā sibi lac capnuz post p̄dictū. et sex lactis et recocta itez
bona sunt. Colostira vō oīo dimittat nisi fuerit ex duab⁹ sp̄-
bus p̄dictis p̄fecta. Butyr autē dimittat aut saltē rarissimū
usu accipiat: sed meli⁹ est oleuz de oliuīs bñ maturis. Casei
vō usus oīno dimittat: q̄ lapidē in renib⁹ gñat māliter: et est
cā oppilōnis via: et inuiscationis māerū. Et autē idicādo a
p̄suetudine posset aliq̄n cide cēdi caseus: eligat ille q̄ est eta-
tis vni⁹ anni: odore satis suauis nō oīo salsedinē p̄uat nullā
corruptionē putredinalē in substātia ei⁹ bñs: et sit substātia
frāgibilis: ita ut cū icidit excludit ab eo viscositas. oīno autē
usus ei⁹ an cibū abhorreret debet. ¶ De p̄ditis vō laudantur
oliue cōdite et napi cōditi et secacul cōditum. et citonia cōdita
post cibū assumpta. Et nuces cōdite in hoc casu sunt landa-
biles. et curcay boraginātū et violaceū et rosaceū recenē: et ḡ-
giber cōditum. ¶ De saporib⁹ autē laudat ei acetū et succus
citragulorū: et p̄p̄e lymonum: in q̄ magna fere intentio cura-
tionis ei⁹ sustentari p̄t. Uinū autē gñatorū mucoz sibi lau-
dari debet p̄p̄ aptionem et puocationem quā hñt. agreſt vō
usus oīo dimittat. ¶ De aromatib⁹ vō laudabilior est usus
cinamomi electi et anisi et pipis: et nō in multa m̄ q̄stitate. et
ḡgiber et carui: et semē lenistici: et ameos: et semen rutber: et cro-
cus: et filia aromatica. q̄ruz tū exigua q̄stitas cibarijs est ap-
ponenda. ¶ De potu autē ei⁹ eligat vinum colore album uel
subrubeuz: sapore mediocre nō p̄oticum uel acre: substātia
tenue et dyaphanum: odore notabilr aromaticum vīnosita-
te sua nō ualde aqueum. sed meli⁹ est q̄ aliq̄liter declinet ad
aliquātā potentia q̄z ad debilitatem. si tū tale vinum haberi
nō p̄t sed fumosum ut est illi⁹ p̄p̄e cōsuetudo. tunc frāgen-
da est ei⁹ fumositas cū portione aque ab electo fonte accepte
q̄ sit aeri et celo detect⁹: plātis putridis et multitudine ranaz
denuat⁹. et sit substātia ei⁹ dyaphana corpusculis et sup̄flui-
tatib⁹ expurgata. et si talis haberi nō p̄t cribret per barenā
uel fiat eius coctio simplr: uel sit aq̄ cisterne. et talis sit aq̄ co-
ctionis et preparationis oīum ciboz ei⁹. mēsurā vō eius euz
vino cōmiscenda sit tertia uel q̄rta ps ipsius fm̄ mēsuraz
discretionis moralis actus et nō appetitus.

¶ De cura per medicinas.

Cap. III.

Ro regimine vō medicinaliū ita p̄cedendū est.
Modus enī regimē ei⁹ sustentat sex intentioni-
bus. ¶ Et p̄ma qdē intentio est absindē mān-
gñationis lapidis et harenaz in renib⁹. ¶ 2⁹ vō
est p̄hibitio gñationis lapidis a mā que tā in cor-
pore iuenit eē genita. ¶ 3⁹ vō est rectificatio uel digō māe-
ruz talū. ¶ 4⁹ vō est eradicatione ipsazeductio. ¶ 5⁹ vō est
lapidis cōminutio fractio et ductio et renuz mundificatio
ab harenulis in eis inuentis. ¶ 6⁹ vō est sedare accitā lap-
des et harenulas p̄nt. ¶ In istis enī sex intentionib⁹ susten-
tat regimē nō solā curationis bax dispōnum qm̄ tā eueni-
r̄nt. sed etiā p̄servationis a noua recidiuatiōe uel eueni bñ
ius egritudis postq̄ curata fuerit. ¶ Et oēs isti sunt simo-
nes p̄ncipis 18⁹ terrij. tractatu 2⁹. et 6⁹ cap duz in q̄. Intētiō
neq̄ qdē q̄s medici in curatione lapidum itēdunt sunt. s. sex.
¶ P̄ma est abscissio māci eius supple postq̄ genita fuerit.
¶ 2⁹ vō est p̄bitio gñatiōis māci cū abscissioe cāe. s. gñatie

illaz mæx. ¶ 3° vo est rectificatio. i. digō eius. i. materiel. ¶ 4° vo est mūdificatio. i. eūo mæiā genitū. ¶ 5° itēio est cōminutio ipsi. i. lapidis z fractio ei⁹ z cōpressio. i. expulsio ei⁹ z eradicaio ei⁹ ex suo suspētorio cū medicinis que illud efficiūt. i. cōminutis: fractiuis: z compssiuis. ¶ Deinde ei⁹ extractio supplecōpleta. z subtiliaio in ipso. i. regimine ad ministradi medicinas successiue pueniētes cū ordine eius. i. cū ordinata applicatione vni⁹ medicinē: que alterā precedē debet. ¶ Et illud. i. regimē ordinare precedēs cōples cū pro uocatiuis medicinis. deinde cum cōminutiuis. 3° cū fractiuis ipsius lapidis. quarto cū compressiuis. i. expulsiuis. quinto z ultimo cum extractiuis ipsius. i. totaliter.

Et priā qdē itēio cōp⁹ et per ea que mæz flaticā aptā pueri in lapidē z barenulas educūt. deinde cū his que calitātē itēfazi pōz renū ad tēperamētū ducūt cō ueniēter. ¶ Et p⁹ boz istoz cōples per eūantia mæz flati cā mioratiue. de quoz numero est hoc medicamē. R. eluarij idi. 3. ii. agarici electi. 3. j. boni pōderis. 3. j. g. v. icorporē tur fil: z def in potu cū modico vini albi subtilis z aromati ci cali. 3. j. z tarden post illud comestio horis ad minus. v. in qrtū qrtā accipiat cyathū vñū aque ordeī cale cū succaro al bo. ¶ Et si qdē desideraret medicamē delectabili⁹ illo. tūc R. eluarij dyafiniciōis. 3. ii. turbit electi. 3. j. 3. j. salis idi. 3. j. misce. z def i potu cū aq decoctiōis gnoz milli solis dulco rata z calefacta: ut pūs dictū est. ¶ 2° vo z adhuc leui⁹ illo esse pōt boc. R. turbit electi. 3. j. 5. hermodactyloz. 3. j. dyagrīdij. 3. j. salis idi. 3. j. cinziberis. 3. j. anisi danci masticiis añ. 3. ii. penidiāz. 3. j. plueris succari. 3. j. 5. ifundant oīa in 3. ii. aque apij z milij solis: ut capilloz uene. z totū detur in potu cū diligēti colatura z expressione. ita q sola v⁹ medici ne suscipiat z nō substātia. z obsuent post ipsius assūptio nē ea que de p minoratiuo dicta sunt. ¶ Et si apperet flati cā mæz nōbīl⁹ sanguini esse cōmixtā bonū esset pdcis mino ratiuis padministrare flōmā: eo qz uis eūo pūcularē semp pcedē dz in opatiōe canonica. ¶ Si aut pcpit medic⁹ mæz iclinari ad flōchū per nausē z signa supradcā. tūc pueniēs eēt uo uittū puocare. z ppe cū hoc uominū leui. R. aque decoctiōis gnoz rapbani uel carnositatis ei⁹. 3. ii. sy. simpli cis acetos. 3. j. 5. def boc totū tepidū. z post illud p borā digi tū iponatoritū illādo vñū p⁹ meri: z puocabit uomit⁹ q multa affert iunamēta in phibēdo gñationē mæi z absin dēdo mæz genitā z alleuiādo renes: qre 18° tertij. cap allega to. Et de phibitiuis gñatiōis ei⁹: est uomit⁹ post cibū z mul tus usus ei⁹. Ipse eni expellit supfluitates grossas p viā briā vie cui⁹ mor⁹ est ad renes: z faciat renū uacū z mundum. ¶ Adhuc itēz z 3° bec itēio cōples p administrationē cliste rior z ppe leniētū. lenificatio eni est plurimū alleuiationez faciēs. Clistē tū nō dz eē ualde acutū nec multa dz ex eo po nī qrtitas querenes cōprimat z aggrauet. Et pp hāc cāz mltis sapiētū magis fuit dilectū suppositoriū q clistē: eo qz sup positoriū nō puenit ad grauādū itēstina implendo ipsa. Et sunt smones Aliic⁹ loco pallegato dū ingt. Et si fuerit con strictio nāe maior: tūc de rectorib⁹ reb⁹ est eēbē fecem cum suppositorio: aut cum clisteri nō magno qd coartet z dolo rem faciat: imo suppositoriū est amicabili⁹. vñ z in lenifica tione qdem nāe est alleuiatio plurima: z sedatio doloris. ¶ 3° m igeniū eūandi mām z itēz diueritēdi eā eē pōt admini strādo diuretica incipiēdo p a leuiorib⁹: sic est usus ligritie seminiū coīuz fridoz in dispōne cala: z usus aspagi ul aque ei⁹ z feniculus recēs z altea z flores: deide pcedēdo ad fortio ra: sic apium feniculus daucum semē milij solis leuisticum z apium syluestre. Et ulterio⁹ trāseūdo ad ea que in electione fortiora sunt p tertiā opationē aut ppetatē opantia: sicut ca pillus uene. scolopēdria poliū mōranuz usus fisticoz semē rapbani vga pastoris z filia: sicut cinis vitri cinis leporis z caudatremula z sanguis birci prepar⁹ z lapis spongie z iu daicus: qruz usus pōt eē ex pdictis faciēdo decoctiones sy rupū iulep zfectiōes trageas pillas z ex eis exterius inun

gēdo balnea faciēdo z filia. Nec sufficiāt de p istro materiel iā inēte. ¶ Cām aut lapidū gnatiū. i. calitātē itēfazi corri gūt plura pdictoz: ut semina coīa frigida: z ea que tēperata sunt: que respectu caliditatis itēfazi sunt ifrigidatiua: uelut as paragus capillus ne. z similia. ¶ 2° frāgūt calitātē syrupi in fridatiū icifini z apitini: ut sy. simplex acetosus: syr. de ace tofitate citri: aut de citrāgulis. ul syr. de lymonib⁹ appropā t⁹ magis qui sunt icifini ifrigidatiū z apitini z oximel com positū. z forti⁹ illo est oximel sqlliticū qui oēs debēt dari cū aq scolopēdrie ul alijsiā pdcis. ¶ Frāgūt et calitātē linimē ta vinctiōes z emplā exteri⁹ admistrata. Et cū boc vnguēto ualde nōbīl⁹ opante. R. oli nenufa. violaz. añ. 3. j. 5. lada. al. z ru. añ. 3. j. cāphore. 3. j. 5. cere al. q. f. fiat vnguētūz m olle: qd postea bulliat in lib. 5. succi sempuine nqz ad cōsūptionē illi⁹ succi: de hoc igif vnguēto spina tota pcedēter inungi dz ter ul qter in die nālī: z de mā pcedētis vnguēti pnt fieri vn ctiones z emplā supaddēdo sup succū folioz maluz vio laz vge pastoris sempuine solatri atriplicis z filia. Ex qb⁹ etiā in aq decoctis fieri pnt euaporationes z balnea fomēta tiones z epitibimata. Et tu elige qd meli⁹ est z leni⁹ appebit iudicio tuo extimatiuo. ¶ Et de coib⁹ etiā remittētib⁹ cali tatē acutā est pfectio triafan. z succarū violaceū z tragea de viol z de berberis z reliq filia q elige p te. z h⁹ de itētiōe p⁹

3az vo appet qualiter abscedit mām ppter phibitiōē ge neratiōis ei⁹ in corpe ex his que posita sūt in pcedē ti itētiōe. At vo scōa itētiō dñam hēt a p⁹ in hoc q bec qdē supponit mām in corpe nōdū esse pgenitā: qre laborat bec itētiō ad phibēdā ne gñet mām barenaz z lapidis subiecti ua cā. Et etiā ut nō pcedat calor qui est pdcārū mæx gene ratiōis cā. ¶ Et p⁹ qdē boz duoz corrigi pōt ex his que i pcedēti cap posita fuerūt de debita mēsuratiōe sex rez nō nālū: nō eni ad aliud laborat smō ille: nisi ut phiberet ta les mās gñari rectificādo cibos z potus. ex qb⁹ gñari pōt flegma aptū pueri in lapidē z barenas. ¶ Et iā per regimē aliud appet qualiter calor qui est efficiēs causa lapidum. z barenarū sufficiēter corrigi pōt per ea que in itētiōe pcedē ti de alteratiuis digerētib⁹ ad caliditātē remittētibus scri pra fuerunt. ¶ Preter bec aut plura inueniunt: qruz usus rectificādo cōplonē renū z mūdificādo epar z uenas z vias urinales a sapiētib⁹ collaudate sunt: sic est usus medicinz apientū z aduersantiū flati: qrtū alique sunt solutiue simpli ces: uelut agaricus hermodactyli turbit se. croci borēsis po lipo. z odor allebori al. cui⁹ radicu aliaq ifundat per dicz nālē in aqua: z quqz bibat pax ex ea in aurora tepēfactum. ¶ De his etiā qdā sunt solutiua cōposita: uelut biidicta cu ius v⁹ est ad mūdificādū a flaterenes uescā z urinales vi as. Et sic est eluariū idū qd supfluitates expellit a toto cor pore z a renib⁹. uelut est iera luf. z multesiles medicine hic inde colligēde. Nōnulle vo hāz medicinz sunt simplices apiēdo mūdificādo z pcpitādo mās a corpore anteq ex eis gñet lapis: de qrtū numero sunt sic hysop⁹ cētaurea mī. apij syluestre z domesticū petrosellinū z betonica poliū mōranū z scolopēdria: z radix pētafilōis. z ulr oēs que ab auctorib⁹ in hoc collaudate fuerūt. ¶ De his alique sunt cōpositiue uel tyriaca Andromachi metridatiū descriptiōe Aliic⁹ 5° can. distin. pma. Et medicamē alkekēgi z iustinū eluariū uocis z licontripon descriptiōe Nicolai i antidotario. ex qlibet qz rum dari pōt. 3. j. cum aliq de aqz statiz dicendis. ¶ Et cō posituz optimū z leue laudatū ab Aliic⁹ qd sepe exhibitum oino pseruat corpora a gñatione none mæi ex q gñari so lent lapides z barenē: z est descriptiō ei⁹ talis. R. lapidis spō gie scolopēdrie capil. uz. se. altee z petrosil. añ. 3. j. misce z de tur ex cōplumb⁹ dieb⁹. 3. i. cū aq sublimatiōis apij aut deco ctione qnque radicu calidoz aut aq tribuli aut aq rapbani lege Alii. ibidē. ¶ Et itēz collige ibidem cōpositum imedia te sequens qd est aggregās opationes diuersas ad intentio nē predictā. Et adhuc collige idē medicamen nobilis opati onis. 5. illo. Medicamen ultimum sedās dolorem z extra

bene lapidem est aqua ciceris nigri. Et scio etiam ego quod si fiat pulvis ex partibus equalibus scolopendrie et milij solis. et patiens utat eo mirabiliter preseruat a gitatione materierum prescriptarum. hec de intentione scda.

Apparet theorice et planti et intentio 3^a. scilicet intentionis materiam iam facile compleri potest ex his que in intentione predicta declarata sunt. neque videtur aliquid quod oportu-
m est: nisi quod scribantur quedam simplicia et composita tales mas digerere solentia. De quibus numero sunt aque sublimationis bysopi calamiti origani utriusque apij: et petroselin. betonice pulgij milij solis et filij. Et de his que ego expior quod ultimam inveni. et administrare aqua sublimationis radicis altee. Et scio etiam quod aqua sublimationis radicis ireos potentior est predicta: ut experientia quadam doctus sit. Et quod aqua sublimationis foliorum et fructuum cucume. asinini in hac dispositione offertur: eo quod soluendo provocando apiendo et abstergendo mas educat quibus obuiat et lapides comminuit et fragit. De compositis vero digerentibus sunt omnes syrupi quorum vniuersa schola quadridiana habet usum: sic syrupus de bysopo: syrupus de calamito: syrupus compositus acetosus oximel compositus secaniabin de kei sim. i. leuistici et omnes oximellis species et prope squillitica et oximel iuliani. Et compositus hoc quo uti soleo. R. Oximellis squillitici. 3. j. syrupi de bysopo. 3. 5. aque scolopendrie cucumeris asinini. an. 3. j. 5. et de hoc et conuenit pluribus oleis. Et si uelis digestiuus et quibus illo. R. Sy. compositi acetosi. 3. ij. aque apij aque altee. an. 3. j. 5. de hoc totum in potu et continet tones ut appareat urinam substantia et colore ad mediocritatem esse reducta. et bene sedimen in fundo sedens alba piunt cum equle et dyaphana quod sua grossitudine transpentiatur et non impediatur. tunc apparet hora ueniens edendi mas: ut nunc sequitur.

Ita autem ex predicta intentione sequitur neque uis est mas edari post ipsi digonem ueniens: que cum appuerit exhibeat in potu. 3. j. 5. benedictis simplicibus cum. 3. iij. aque calefacte sublimationis milij solis aut aliarum de quibus dictum est: aut de aliquo de solutiuo in 2^a intentione narratis. Et hoc de hoc uisio quoniam notabiliter modificat renes educendo mas iam predictas. R. centauree mino. medulle carcam. ana. 3. j. agarici electi pulueris hermodactyloz. an. 3. iij. dyagridij. 3. vj. anisi se. feniculi ligritie se. apij sin cibis. ana. 3. 5. penidiar. 3. j. infundant olea in. 3. iij. aque capilloz ue. scolo. per diem nalem. deinde calefiat in aurora. et diligenter exprimentur et colatura calida detur in potu post quam obseruentur oia que post minoratum de intentione prima posita sunt obseruari debere. hec de intentione quarta.

Quinta de intentione ad huc complere potest oia que in intentione predicta dicta fuerunt. Ego vero saltem bicetagam 4^{am} que in testimonio sapientum et quadridiano exercitio mihi expectata fuerunt. Et prima quod est usus decoctionis mirabilis quam Auicenna scribit dari debere diebus quibusdam et offertur ad minuendum frangendum et educendum lapides et barenas et non est mirabile: quoniam aggregat omnes medicinas elegantissime operationis ab auctoribus inuentas. et est ei descriptio in. 6. illo. Et quicquid dant in potu aque in quibus coquuntur medicine lapides: sicque in quibus decoquuntur camepubeos polid et calamitum et fiseleos et radices tribuli et fructus ei et scolopendria et radix malue et capilloz ru ue. et vga pastoris et radix tamarisci et radix eupatorij et semine altee et samurion et sagrasim et pulgij: et alia ex diureticis. Et cum admistrantur in diebus sanitatis prohibet gitationem lapidis etiam. Et nota quod hoc compositum 2um per me usitatum ad intentionem istam est compositum illud quod soleo reducere in formam solidam cum succaro et aqua sublimationis capilloz uene. Et est ei descriptio talis. R. lapidis spogij lapidis indaici vitri cobu. an. 3. j. 5. sanguis birca preparati. 3. iij. gnoz milij solis. 3. iij. pulueris ei oia subtiliter: et fiat confectio ut dictum est. et exhibetur ex ea semper an cibum. 3. j. Et 3um de compositum quod uti soleo est confectio hec. R. granorum fusticoz mundatoz. 3. iij. gnoz milij solis. 3. 5. radicis pentafilonis pulueris scolopendrie polij motani et se. ruthe. an. 3. j. 5. succari al. lib. 5. infundantur fusti

ei in aqua staphisagrie calida per duos dies nales. deinde minutim incidantur. et fiat ex eis confectio secundum artem. Et 4um de compositum quo uti soleo est hoc. R. radices etiani maritima: radices vga pastoris et floz altee. an. 3. j. cineris leporis cobusti 3. 5. oximellis squillitici. 3. iij. succari 2° coctionis. 3. iij. coquatur in aqua succari et oximel usque ad glutinositatem bonam. et cum in frigidari cepint supaddantur species: et fiat eluarium. cuius dosis esse debet. 3. usque ad 4os. et prope in hora exitus a balneo nali sulphureo quod mirabiliter habet operationem ad disponendum illas auicenna Ruffi: et Auicenna 18^a tertij sepe allegato cap ubi inquit. Et Ruffus quidem dixit. quod plurima balneatio in thermis sulphureis fragit lapidem. Et confirmat illud qui expimento cum subdit. hoc fortasse facit puenire supple specularetur ad hoc quod quidam aque que quicquid ulcerat cutem quando ponunt in eis medici ne lapidis et submergit in eis panem dum sunt calidi et ponit super locum lapidis resolutum. Et ego id exprimum res huius generis et uolui intelligere de liquido de quo est experientia certa.

Accidia de coiter solita super hac dispositione sunt quatuor famosa. Et primus est ista doloris. Et 2us est frequens micter distillatio noia. Et 3us est straguria. i. ipotena conuenienter urinandi. Et 4us est nehemene punctio in extremitate pudibundi. Et dolor quod primus in spina illi presertim ueras per clisteria suprascripta solentiter remoueri potest: et per alias digestiuas et alteratiuas et solutiuas medicinas sepe numeratas. Et post multa bicetaga a sapientibus colligenda non est medicina compar balneo facto ex decoctione medicinarum que auicenna Auicenna posuit sunt in decoctione digestiuo in intentione digonis posita cui si addantur folia malue et altee et radices urice et herba milij solis et coquantur in aqua multa in qua eger cum ista doloris sepe balneet in octo vicibus fere sedat dolor ei. Et confert etiam ad illud exhibet. 3. j. huius pulueris cum aqua decoctionis gnoz pipis. R. se. portulace se. scariole. an. 3. 5. usqami al. 3. ij. croci. 3. j. pulueris origani. 3. 5. pistent oia per se et postea diligenter incorporent et exhibeantur ut prius dictum est quicquid hora fieret ista doloris. Et nota quod hec duo remedia etiam auferunt 2^{am} accidiam: et 3^{am} quod est frequentia micter cum straguria. Et confert ex illis curas 4^{am} accidiam quod est dolor in extremitate genitalis membri. et hoc quod est rationale et conueniens: eo quod cum dolor ille dependens sit a disponere renum et uelice remouens illis necesse est remoueri accidens quod ab illis dependebat: quoniam ex abscissione sufficienti causae effectus de necessitate remouetur qui dependebat ab eis. Hec in summa sunt que mihi utiliora et meliora visa fuerunt in dispositione huius generis viri describenda. Summus autem oipotens oium conditor hec oia sui pietate dirigat in eius salutem. Ad laudem eius perpetuam Amen.

Consilius 176. De dolore renum pueniente a materieb' flegmaticis viscosis et grossis cum malitudine barenularum et lapidum in eis.

Et diuiditur autem consilium in capitula tria.

De diuersitate horum dolorum accepta ex parte membrorum dolentium et ex parte causa efficiens et malum et de signis eorum. Cap. I.

Onorabilis cuius vincentinus Georgius de tabernellis vir comendatissimus laborat doloribus in spina eius: et illis molestius ualde. quibus propter ea que inferius videbuntur necesse est non solum congruis: imo etiam celeribus subuenire remedijs. Quibus si diligenter fiat aduertentia videbitur quod ipsi sunt dolores intrinseci renibus principaliter appropati. Alij vero sunt dolores uel accidia prout extrinseci. Et primum quidem horum pluribus signis uel accitibus declarari potest. Et primum est quod ubi dolores subito ipsum inuadunt nulla precedere ipsorum causa manifesta. Dolor enim et repetere eueniens subita ostendit solutionem continuitatis aut male complonis permutationem. Cum igitur nec solues ab extra nec a causa complonis subito iducens ab extra occurrat: et doceat propter illam et spine quod dolor et sensus tactus exterius non inueniatur. Itaque dolor in membris erit

Interioribz: et ab interiori ea pueniēs. nūcia fm utraqz ptem
neēia est itelligēti terminos. Qm̄ in ante excludit oīs exte-
riori ea et dolent ptes. q̄ neēe est q̄ doleat ab interiori ea uel
causis. Etia in ante assumebat itep q̄ exteriores ptes nō do-
lent. q̄ tact⁹ nō inuenit ibi dolorē. q̄ neēe est ptes interiores
dolē. ¶ Qd̄ aut̄ hic dolor in renib⁹ existat multis motiuis
demonstrari debet. ¶ Prim⁹ est q̄ dolor subito euenit huic
in pteb⁹ illoz irifec⁹. igit̄ videt̄ q̄ talis dolor sit in renib⁹: eo
q̄ ibi nō inueniunt̄ ptes alie q̄ renes: que tū ingenti dolo-
re dolē possint: q̄ si fac coopiscas renes nō adeo excellenter
dolē pōt. Nec etiā uena chilis aut arteria adorti descendēs
tā ingenter dolē pnt. qm̄ capz sensatio est obtusa ppter sub-
stātia ipsaz esse ligamētālē. ¶ Simpliciter etiā hic dolor nō est
in ilion qd̄ est 3^m intestinū de gracilib⁹: ppter ea q̄ hūc do-
lorē nō cōcomitat̄ frequens mict⁹ punctio in urina et reliq̄
que signū nocumentum in renib⁹ et vijs urinalib⁹. Cūz etiā
aligs mingit̄ urinā ppter quā multotiens ad mingendum
et multū surgit: tūc in renib⁹ est ei⁹ egritudo. 18^a tertij. 3° cap.
¶ Subitus etiā et repentinus dolor eueniens in renib⁹ fie-
ri pōt ppter subitā alterationem aut solutionem. Cū uita-
tis que dolores facere pnt in colatorio panniculo renum et
in altero uestiente eos. CAVSE

3^a vo nūc opz hoz dolorū inuestigare diuersitates: que
qd̄ a malī cā efficiēte eoz originē capiāt. ¶ Dolor
itaqz in viro isto pōt esse forte alterationē in renib⁹ eius fa-
ctā a mala cōplone calā in renib⁹ exbullitione sanguis cir-
ca eos. Et in uena chili et arteria orti que laterālī in renib⁹
substernunt. qd̄ appetit⁹ q̄ pulsus hui⁹ viri per me tactus
mag⁹ erat uelox et frequēs plen⁹ cūz tēsiōe arterie notabi-
li. ¶ 1° q̄ urine ipsi⁹ erat rubicūdo colore colorate cum se-
dimine satis grosso. ¶ 3° q̄ erat acutē impmētes in sensuz
tact⁹ que arguunt malā cōplonē calidā. ¶ Et 4° q̄ cū acui-
tate cōprimēdo i collū uesice et extremitate pudibūdi. ¶ Et
cā acuitatis in his duob⁹ signis pōt esse duplex: q̄ si talis
caliditas magis a sanguis ebullitione pueniat. ei tū pōt cō-
misceri cholera ppter ppinatē hūis fellis ad renes et arte-
rias p̄dieras. ¶ Et 2° cā pōt esse ppter acuitatē urine in se-
ipsa: qm̄ salia est. ¶ 2° vo cā hui⁹ doloris esse pōt solo cōti-
nuitatis nō uere dicta ipari solo: sed distractio uel extēsiō
facta in pāniculis renū a mā oppilātē eos. que pōt esse fleg-
ma cū uetositatū multitudine et barenulaz multaz et lapillo-
rū ei⁹. ¶ Et hec est uera hui⁹ viri egritudo. s. dolor renū p-
ueniēs a māeb⁹ humoralib⁹ flegmaticis viscosis et grossis
cū multitudine barenulaz et lapidū in eis. Et si quicqz con-
tingat q̄ hi dolores cū punctione et acuitate misceant̄ iam
est assignata cā ex pte alicui⁹ acuitatis a cholericā mā pueni-
ens. ¶ Neqz aut̄ gratis videat̄ dictum hūc esse dolorē re-
nū ex multis apiri pōt. ¶ Primo ex loco qm̄ dolet eger in
pte posteriori ubi sustētant̄ renes et extendit̄ usqz ad aūrio-
res ptes. ¶ 2° q̄ talē dolorē cōcomitat̄ uarietas in urina q̄
tum ad appetitū: q̄ sepe appetit̄ q̄ tū ad multitudinē: q̄ pa-
rū mittit̄ et q̄ tū ad tps: q̄ frequēter inclināt ad ipsam emittē-
dā. Si r̄ etiā q̄ dolorē istuz cōcomitat̄ nausēa et uomit⁹ per
colligant̄ r̄ renū ad stōchū. ¶ Qd̄ vo dolores isti pueniant
et angeant̄ a uetositatē appet ppter uelocitatē coicationis
eoz ad ppinas ptes. neqz enim humor neqz barena neqz la-
pis tā cito mouerent̄. Si r̄ appet ppter rugitū gurgulati-
onem in loco renum pceptas. SIGNA

Dolores vo istos ab harenis et lapillis puenire mī-
ta declarāt signa. ¶ Primum uelocitas
euzus doloris in eis. Repēte enīz dolor renū eueniēs lapi-
dis renū aut viaz urine signū est demonstratiū interiorum
6° cap. 3°. ¶ 2° signū mict⁹ urine grosse et conturbate post
mictū urine aquee et tennis plurib⁹ dieb⁹ añ factū. Iqz quicqz in
bac dispōne in pñ⁹ emittat̄ urina grossa. deinde tenuior fiat
¶ Et hoz qd̄ cāe cōplādo reddi pnt. Cū enim neqz lapio
uel barena gīari possint ex mā nisi grossa. cōtingit materiaz
grossam illā in renib⁹ repiri. et nō dūerit viaz tā facta oppi-

latis qn educi possit mā talis et vī est fortis. igit̄ expelletur
mā grossa pns tpe q̄ gūct̄ lapis uel barena. et est signūz bo-
nū prohibitionis aut saltē tarditatis gñationis lapidis in re-
nib⁹. q̄r 18ª tertij. cap de signis lapidis renuz in q̄ pnceps.
Et gñatio ei⁹ in pñ⁹ grossa est magis significatiua sanitatis
et utis et dilatationis meatū. ¶ Cā vo ppter quā in gñatio-
ne lapidis pns tpe emittunt̄ urine tennes et aque allumit̄
ex pte clausione viaz a malī cā gñationis lapidis et bare-
narū que est flegmatica muallagiosa grossa. deinde angus-
tas vias ualde facile claudē pōt. Et ad hoc iuuat fixio uel
retētiō talis flegmatis in p̄dictis: que puenit a viscositate
ei⁹. Cū ḡ a p̄dictis māeb⁹ emulgetiuz uenarū tamī et pānū
culis colatori⁹ renū et uritides pori notabilī obstruant̄ nō
pōt inde vīus expellē mām nisi ualde subtilē et fluxibilē. vñ
urine migunt̄ tennes et aqueose elemēto aque in substātia et
odore simillime. Et est signū barenaz et lapidis iā genitoz.
Collige hoz sniaz pulcherrime 18ª tertij. cap p̄allegato dū
in q̄. Et est tā urina est grossa in p̄mis. s. de qua iā dictum
est. deinde icipit cōuertī ad tenuitatē et cū attenuat̄ ppter retē-
tiōē turbidi. tūc extima ei⁹. s. lapidis gñationē q̄ uis quicqz
in pñ⁹ rei mingat̄ tenuis. ¶ Qd̄ itēz tales dolores in hoc
viro pueniāt a lapillis uel harenis ex multis alijs. Iterū et ter-
tio declarari pōt. ¶ Primo q̄ vī iste pinguis est et carnositas
plus q̄ mediocri abundāo. ¶ Et iterum cōstipationē
uentris notabilē hēt. vñ 18ª tertij. cap de causis gñationis la-
pidis in renib⁹. Illenāqz cū plurimū euenit lapis renū est
piguus et sicca hūis nām. ¶ 4° iterū hoc declarari pōt ab effi-
ciente cā gñationis lapidis. vī enī agens illi⁹ est caliditas ab
eqlitate egressa. ¶ 5° vo signū doloris renū est demonstrati-
uum cui refragari nō pōt. s. frequens mict⁹ urina. Et euz
cōtingit cū instātia doloris emitti lapillos et barenas remo-
uet̄ dolor. ¶ 6° signum est: q̄ talis dolor intendit̄ tpe ua-
cuitatis. Et q̄ hic passus a plurib⁹ dubitat̄ est: ideo aggre-
diamur pax ipsius sniam. ¶ Supponēdum itaqz p̄mum
q̄ dolor renalis fortior sit in hora uacuitatis. ¶ 2° q̄ colic⁹
dolor alieniat̄ in uacuitate et fortior sit cum assumit̄ aliqd.
¶ Supponēdū 3° q̄ per uacuitatē intelligi debet cibi ab-
sentia a stōcho. Et hec suppositio neēe ueritatis est: eo q̄ co-
licus alieniat̄ in ea. s. uacuitate stōchi et sit fortis cūz assumit̄
tur aliqd. s. cum cibis eger. Vñ ex his sermonib⁹ Vñ. collie-
ctis 16ª tertij. tractatu 3°. cap de dīa inter dolores colicos et
renales colligunt̄ iste cōclones. ¶ Prima: dolor colicus et
si magnus existat tpe famis et uacuitatis stōchi leuior sit.
¶ 2ª cōclō. dolor colicus aliquātē intensiōis fortior efficit̄
post assumptum cibum. ¶ 3ª cōclō. dolor renalis aliquātē
intensiōis tpe cibari stomachi exis fortior sit post descen-
sum cibi a stomacho q̄ pns esset. Et quā cōclōne appet q̄ re-
nalis dolor post cibationem leuior est q̄ ante cibationem.
¶ Supponendū 4° pro ueritate istarū cōclusionū q̄ in-
telligāt̄ alia paria taliter q̄ post cibationem nō gñetur ul-
pducāt̄ aliq̄ mala qlitas in intestinis que fuerit repta in ci-
bis. Et si r̄ q̄ aliq̄ mala qlitas nō sit repta in cibis dū actu
sunt in stomacho que possit coicari renibus: aut intestino
colon. ¶ Supponendū 5° q̄ cibus cum corpulentia sua
in stomacho exis: et ab eo depositus mēbra sibi uicina dolē-
tia per sui corpulentia cōprimendo et aggrauādo pōt dolo-
rem facere. ¶ Istis positis pbat̄ prima conclusio tempore
quo bō iam cibatus est. et dū cibus in stomacho permanet
minori grauitate grauāt̄ colon in inferiori et in sinistra par-
te situs eius a p̄dicto cibo q̄ grauetur dum cibus iam de-
scenderit in stomacho. ergo sequit̄ q̄ minus dolet pars infe-
rior colon: dū cib⁹ est in stomacho. patet nūcia. q̄ minus gra-
uatur tūc: sed ad minorē grauitatē minor sequitur cōpres-
siō. ergo minor dolor. hec nūcia tenet. q̄ talis compressiō nō
est nisi doloris spēs vna: ut patet 2° p̄mī. cap de causis et spe-
ciebus cuiuscūqz doloris. Antecedens arguitur: q̄ mino-
ri compressiōe comprimi pōt colon a cōprimente magis
elongato ab eo q̄ sibi propinquo et eonuerso: sed cibus

In stomacho exis magis elongat ab inferiori parte colon cuius magna pars locata est in sinistra parte. Igitur ex predictis patet. quod colicus dolor. scilicet in parte inferiori colon minor est tempore cibationis quam deponis cibi a stomacho. Et per rationem aduersam probatur altera conclusio. scilicet quod colicus dolor intendit tempore assumptionis cibi et plenitudinis eius. Et quod tali tempore cibi exis magis propinquus est colon quam dum iam a stomacho descendit. ergo sequitur quod tunc potius magis comprimendo dolor in colon augmetare. minor probatur apud intelligentes exprimentale iudicium ex anothomia sumptum: quoniam colon suprapodiat fundo stomachi. Cum ergo in fundo stomachi colligatur cibum. ergo extendit ei substantia et sus anterior. Igitur necesse erit colon ei suppositum comprimere iter ipsum stomachum et mirach: sed per tale compressionem augmetatur dolor. quam post assumptionem cibi et plenitudinem eius in stomacho dolor colicus intendit: quod fuit scilicet pars supius promissa: et nunc probatur. Et conuerso autem arguendo potius probatur scilicet conclusio: quod tempore uacuitatis stomachi uel descendus eius ab eo minor sit in colon compressio quam dum cibum erat in stomacho. quam minor dolor. contra tenet ut prius: et antecedens patet: quod cum descenderit cibum a stomacho iam recipit in ilion a quo non potest tanta ipsi colon fieri compressio quanta fiebat dum cibum erat in stomacho. ergo non potest colon a cibo dolore tantum post uacuitatem stomachi ab eo cibo. Et autem edes manifestum est intelligenti per anothomiam ex sensu visus sicut intestini gracilis. Et nota quod due conclusiones dispariter pres colon intelligendo verificantur. illa enim pars colon que a dextra parte incipit a fine monoculi per ascendendo in dextra parte transversa fundo stomachi suprapodiat. ergo illa pars colon assumpto cibo tunc potest comprimere iter stomachum et mirach: quare tunc intendit dolor. Ex quo apparet quod alius pariter in hoc tempore. scilicet plenitudinis stomachi pars inferior colon minor dolet: quod cibum est elongatum ab ea nobis: quoniam est in fundo stomachi: qui magis in dextra parte situm. colon vero maior pars situm in sinistra: ut iam dictum est. Ex hoc iterum apparet quod dolor colicus. scilicet superioris partis eius alleviatur. scilicet in uacuitate stomachi: sicut ipse idem intendit in repletionem eius. Contra tamen conclusionem scilicet vides apparatus argumentum instare: eo quod dum deponis cibum a stomacho recipit in inferiori parte et in ilion: sed ilion pars notabilis suprapodiat colon. ergo cibum in ilion receptus grauabit colon. ergo tunc intendetur dolor in colon cuius contradictorium supra tactum est. Huic motui respondendum est concedendo maiorem. scilicet quod cibum a stomacho descendens recipit in inferiori parte: et concedendum est iterum quod talis cibum recipit in ilion. Et ad maiorem cum dicitur quod ilion suprapodiat colon. dicitur quod illud uerum est de quadam parte inferiori. Et ulterius quod cum cibum iam a stomacho depositus est recipit in parte ilion dextra que maioris est extensionis. fecalis ergo cibi pars recipit in illa et talis est que elongat nobis a colon. ergo tunc minus comprimendo ipsum appetit dolor lenis: et tenet contra eo quod agens a passo elongatum non agit aut saltem parum agit in ipsum quoniam omnis actio fit per contactum agentis ad passum. per digestionem. Et ex hoc fundamento ualde facile probatur potius iam promissa conclusio: quod cum cibum post descendum ipsum a stomacho recipiat in ilion: et renes substernantur in ilion. igitur supfluitas cibalis comprimit eos: sed ex compressione augmetatur dolor in eis. ergo renalis dolor intendit tempore uacuitatis stomachi a cibo. Et ex conclusione correlarie concludi potest: quare uomitus multum fert in doloribus renum et maxime post cibum factum. Id quod per uomitus educitur materia que in intestino ilion posita grauabat renes. Ex agitatione enim per motum uomitus facta materia frequenter eliantur per inferiorem iterum diuertuntur de inferiorem ad superius. ergo tunc remanet alleviatus ilion a materia in ipso preteritis. unde non potest doloribus grauando in renibus intendere. Et aduerte quod iste conclusio supius probate ueritatem continent solum de dolore sequente compressionem a corpulentia cibi in fundo stomachi existens factum. Claret autem alie conclusiones ad hunc locum adducte de intensione doloris colici tempore cibationis et alleviatione renalis doloris in hoc tempore si pueniret dolor propter qualitates primas et secundas. Quis enim dubitaret quod si tempore colici doloris pueniret a mala complone colon fri. et bu. aut fri.

glida et sicca mali uel imali accipere potius alius non multe quas citatis actu et potentia calidus et grossus. aut calidus et siccus quod conferre posset in colico dolore sedando uel minorando ipsius per uiam corruptionis male complonis illius doloris factiue: et sic de alijs conclusionibus circa quas ardue difficultates bicinde ab auctoribus et doctoribus moueri posset et tu considera. Septimum uero signum significans in renibus puenire dolor a lapillis est fixio doloris in posteriori parte spine ac si esset clauus ibi infixus: et proprie quando hunc dolor precessit mictus barenarum multus. Octauum uero signum est quod dolore renalem precedit grauius dolor in dorso et difficultas urinandi. Nonum uero signum a posteriori sumptum est quod renalis dolor alleviatur aut eius euentus prohibetur ex applicatione medicinarum aperitiuarum fragentium et educendum barenas et lapillos. hoc autem non verificatur in dolore renum pueniente ab apate uentositate grossa solutione continuitatis et sibilus. Decimum uero et ultimum signum ista preterit fuerit est quoniam dolor renale a calculo pueniente uel barena comitatur uebementia appetitus urinae: et apparet egro utin quacumque mictura magna quantitate aquositate emittit debeat. Id de ea raris emittat et cum magno dolore in capite uirge precepto et guttatim emittitur urina ab eo: sicut a patiente straguria. Decimasque sunt signa quibus considerato comprehendere poterit dolor in renibus puenire ab barenis uel a renibus. Nolo tamen hic molestari uerex predictis concludi possit quod non credam predictos dolores renales etiam puenire et augeri a materiis inuentis in renibus et partibus sibi adiacentibus: quoniam si non esset propter aliud maxime hoc contingere potest quod materia ibidem propter debilitatem renum puenientem a doloribus generetur et multiplicetur: sed ueritas est quod dolores illi magis dependent ab barenis et lapillis quam a materiis humoribus. Et ideo ad curam predictorum in subsequentibus dicendum est: discurrendo primo regimen rerum non naturalium. deinde tangendo regimen medicinalium.

De regimine per sex res non naturales. Cap. II.

Conuenit itaque huic viro regimen per sex res non naturales inclinatum ad caliditatem et siccitatem: per quod regimen uia aperte et modificata obseruentur in quo etiam vis diminutionis lapilloz et educationis barenarum simul cum eis contineatur. Locus itaque habitationis eius laudabilis est. quare non multum in siccis: sed si contingeret ipsum a domo elongari euiet cameras humiditas terraneas uel testudinales et propinquas fontibus uel decursibus aquarum et expositas flatui uenti septentrionalis et occidentalis et renes suos puenienter tectos conseruet. In cibis uero euiet omnia lacticia pastilia cibaria carnes antiquas nervosae ligamentales et paniculares: et dimittat panem acinum: aut non bene coctum etiam non multum coctum. Sili effugiat olum leguminum usum et maxime elixor: brodiaia tunc eorum et proprie cum decoctione petrosellini feniculi dauci et silium sunt sibi bona. Carnum etiam salutarem imo et omnium aliorum ciborum multi salis usus vituperandus est: quod duplici qualitate eorum preparat ad digestionem barenarum et lapilloz et augmentum eorum. Si renalis res stipantes vias reddentes barenas et reliquas materiam ineptas motui evitare debet. sic sunt pira citonia sorbe gnata mespilla luyube et silkes. Et fugere etiam debet eorum uentosabulum in stomacho et in renibus et in uenis usque uelut sunt lacticia cibaria omnia mel fructus multum humidus corruptibiles et uaporosos. Cibi etiam excellenter ualde uictuosi non sunt ei laudabiles: tamen melius est inclinare ad mediocriter uictuosa quam macria. Acuta etiam cibaria humores exiccantia uel incinerantia dimittenda sunt uelut alleacepe: bulbos porri et similia. nisi in talibus acutis inueniretur vis attritionis et comminutionis lapillorum et barenarum: sicut dicitur esse in raphano utroque in capparibus et consimilibus. De saporibus uero non placet mihi agrella nisi bene salata: et uinum granatorum adhuc deterius est. Succus uero aranciorum atragulorum et gnatorum acidosorum sunt ei bona.

Colera etiā frigida et humida saltē in multo usu dimittēda sunt: uelut lactuca bleta portulaca: spinachia cucur. cucu. nisi predicta artificialiter egreuerent cū calidis aptius ut feniculo petro. et silib. uel cū calis aromatis: ut cū croco cū namomo pipe cinamo gingibere et silib. moderato in usu. Caules aut rapenapi pastinace anisuz dancus: et cilia in elbarijs ei sunt uenientia. **U**ino aut utatur colore albo substantia subtili et yaphano: odore aromatico sapore leuio dulcedio fumositatē uel potētia sua potentiori q̄ mediocre. Qd si pupbēri potuerit meli⁹ est q̄ cōmiscē ei aliquā aquā. **S**i autē opus esset audaciā vini frāgē: fiat cū aq̄ cisterne et uenientior esset ei aq̄ mellis pauci: aq̄ vō ordeī nullo mō placet mibi nisi febriū triū psuaderet. **L**audarē etiā q̄ in p̄ncipio ueris et byemis saltē per. xv. dies iste vir abstineret a potu cuiuscūqz vini. et loco eius uteret bydromelle facto fm būc modū. R. mellis albi uel citrini elcilib. j. aque fontis lib. xxv. coquat simul usqz ad cōsumptionē q̄rte partis: deinde colet per colatoriū spissū. postea itez addant ei dau cimacia gingiberis. añ. 3. 5. cinamomi electi. 3. j. 5. coquant itez usqz ad cōsumptionē sexte partis: et itez colent. utat ergo eo tpe cibationis et quolibet altero tē. **D**ormitio autē uenit ei mēsure. vij. uel. viij. horaz. et in summa uenientia est ei magis ad augmentum somni q̄ ad augmentum uigiliarum: dū in nō dormiat resupinus. **C**irca exercitiū aut sic pcedat: q̄ ieiunio stomacho uenientia est ei exercitiū pedestre satis lōgū usqueqz corpus ei⁹ ad mediocrē sudorē pducas. Et loco etiā exercitiij uti pōt frictione extremaz pūda pedib⁹ ascēdēdo usqz ad genua: demū ad iguina et nares inferius tra bēdo usqueqz mēbra rubicūda fiāt. **P**rocurēt etiā sū. mope q̄ uēter ei⁹ a coib⁹ supfluitatib⁹ bene mūdus existat. et si nō aliter saltē cum puluere aucilisteri inferius scribēdis. **I**n repletōe autē ciboz cūctāda sollicitus esse debet: ita q̄ nunq̄ cibū aut potū accipiat usqz ad cōpletā saturitatē et gūtatē in stomacho pceptā. Si autē q̄nqz pcepta repletionē ciboz gūtatē esse stomachū: tūc meli⁹ est. ut pcurēt educationē illius supfluitatis cū uomitu p̄us q̄ mām illā in stomacho corūpi pmittat. Vomir⁹ eni ualde uenientia est ei ad mūdificadū et ad attrahēdū māz a renib⁹. q̄re 18. 3. cap de canonib⁹ curationis lapidis renū. **U**lt⁹ usus uomir⁹ post cibū expellit supfluitates per riā triā rie cui⁹ mor⁹ est ad renes: et facit lat⁹ renū uacū et mūdū: que oīa in hoc uiro sunt necia. **M**odus aut puocadi uomitū leuissim⁹ est: ut accipiat. 3. j. 5. syrupi simplicis acetosi aque decoctionis radicū uel scūz raphani. 3. iij. bibat totū tepidū post cibationē a cibis diuersis in q̄litate q̄titate et sapore. deinde post borā ponat digit⁹ in fine oris agitationē faciēdo ibi usqueqz uomir⁹ puocet. tardet igif cibuz post illud boris ouabus. deinde cibetur cibis leuibus in qualitate et quantitate. Si aut supfluitates p̄cipiant in inferiori uētre gēste tūc euent cū col clisteri aut cū bis que supra tacta sunt inferi⁹ scribēdis. **D**e accitibus aut aie mediocriter se regat ad leuē nī iracūdiā incedē uenientia est ei q̄ ad angustā uel tristitiā. hec de rebus non naturalibus ita sufficient.

De regimine per medicinales itationes rītra. Cap. iiii. **R**e rebus utiliorib⁹ buic uiro pro regimine medicinali. xv. occurrūt mibi iſtra eidē applicanda. Quoz aliq̄ p̄seruatiua erūt nemā egissent in renibus que oppilāteos et ponāt in eis spēm male cōplōis p̄paratis ad gūationē lapilloz et barenaz. Alia vō erunt inundicatiua uāerum et barenaz in eis congestarum. Nōnula vō minutius et lapillorum in eis inuentorum eductiua. Alia vō erunt sedatiua doloris cū instantia paroxisimi augmentati. **P**rimū itaqz de iſtris p̄mi gūis est q̄ hic vir semp in fine byemis usqz ad tres annos fuerat: aut in p̄n⁹ ueris euacuet per būc modū. R. cassiē. de sua canna nuprime extracte cū aq̄ sublimationis litos spmatis. 3. iij. electuarij idi. 3. j. misce et bibatur cū aq̄ ordeī cala post quā tardet cib⁹ q̄nqz boris. et tunc

accipiat cyath⁹ vn⁹ aque calē ordeī succarate: et post ipam comedat per borā vnā. **2^a** p̄ncipale iſtrū est: q̄ immediate post minoratiū p̄dictū accipiat hoc digestiū et ciuet saltē octo dieb⁹ calidū in aurora: et tardet post ipsuz cibū saltē boris q̄tuor. Cui⁹ descriptio. R. oximellis. 3. j. syrupi de eupatorio. 3. 5. aque apij lupullox. añ. 3. j. 5. misce. **3^a** p̄ncipale iſtrū est: q̄ post digestiū illud die immediate sequēti accipiat hoc solutiū. R. eluarij idi. 3. iij. renponniti. 3. ij. spice nardi. 3. 5. accipiat ipm cū aqua milij solis: et obseruet cōditiones que supius de minoratiuo scripte sunt. **4^a** iſtrū p̄ncipale est: ut dieb⁹ intermedijs q̄b⁹ accipit digestiū: si uēter ei⁹ stiptic⁹ eet accipiat añ cenā immediate. 3. j. bni⁹ pulueris. R. polipodij quercini hermodact. añ. 3. j. folliculox fenic. 3. iij. anisi violaz liqritie. añ. 3. j. tartari. 3. j. 5. fiat oīuz per se puluis: et utat eo ut dictū est. **5^a** singulare iſtrū est: ut post q̄ euat tūc saltē per vnū mēsez utat hac cōfectiōe de qua semp añ p̄adiū pap accipiat rotulā vnā. R. sp̄rū eluarij de semib⁹. descriptiōe Auicēne 5° canon. summa p̄ma. 3. j. 5. granox milij solis. 3. j. dauci radicū polij mētani liqritie. añ. 3. 5. cū aq̄ sparagox: et. 3. iij. succari. fiat cōfectio in rotulā parua. **6^a** vō medicamē spale est: ut grā p̄seruationis a gūatiōe māz p̄uertēdaz in lapillos et barenas et euacuatōe mūdificationis renū t̄pib⁹ sue neutralitatis utat hac decoctionē: de qua añ cibū per tres horas assumat. 3. v. saltē oī alterno die. R. scolopēdrie tamarisci polij montani cretani marini maioris radicū saxifra. añ. 120. 5. se. maluanisci. 120. j. 5. coquant in lib. v. aque usqz ad cōsumptionē medietatis: deinde supaddant eis acci squillitici. 3. v. et iterū coquantur usqz ad cōsumptionē quinte partis: et post colatram eius exhibeat cū. 3. 5. penidiāz. hec enim medicamina: ut dictū est: nō solū p̄seruatiua: sed curatiua sunt. quare 18° tertij. cap de cōminutibus lapides sic inquit. Et q̄nqz dant in potu aque in q̄bus coquantur camepitheos et poliū et calamētū et silcleos et radix tribuli et fruct⁹ malue et capil. ue. et vga pastoris et radix tamarisci et radix eupatori et semē altee et simularion et est apij syluestre: ut collr 14° tertij. cap de cura ascliaris. et sagasser. i. pulegiū et alia ex diureticis. Et cum administrent tpe sanitatis p̄hibēt generationes lapidis. **7^a** iſtrū mētū p̄ncipale. q̄d nō fallit in frāgēdo lapides educēdo ipsum et p̄hibēdo ipsi gūationes est hoc. R. aque decoctionis foliorū malue capēstris et est altea. 3. v. butyrū. 3. j. mellis 3. 5. calefiāt oīa simul et dent in potu: cū educatione enīz quā facit lapilloz puocat urinā et moluit vias et dolores sedat. et est de exptis ab Auicēna q̄b⁹ accepit a Gal. x^o de cō tractatū q̄d legere pōt 18° tertij. cap p̄allegato. ubi dicit. **E**tz decoctionib⁹ q̄bus inuamētū cōfert lapidi renū t̄pib⁹ admīstratio assidua in horis p̄ximis est: ut coquantur folia malue capēstris et ponant in decoctiōe butyrū et mel de qua assue mas in potu res pluma. frāgit enim lapidē et puocat urinā et lenit iter ei⁹ et cūbit cū facilitate. f. mas et lapillos. **8^a** remedium p̄ncipale est: et itez infallibile: ut si p̄pter fastidiū abominaret decoctionē utat iſtis pullis de q̄b⁹ accipiat. 3. j. omni sine q̄nque diez. R. se. maluanisci. 3. j. cineris comicū ouoz a q̄bus exierunt pulli. 3. 5. vitri cōbusti cū pice fm artē. 3. vi. lapidis spongie lapidis iudalsi. añ. 3. j. 5. radicū scolopēdrie. 3. iij. sanguis birci p̄parati fm artem: et sic collectus in medio temporis sui exius. 3. j. conficiantur pillule cum succo apij et reseruetur tē. **9^a** est: q̄ si cōtingat q̄nqz propter oppilones retineri materias: et cōmisceri sanguinē in renib⁹ et emulgētib⁹ p̄pter q̄d mingant urine nigre grosse turbate ad rubedine inclinate: uelut est p̄guis locura carniū recētium. tunc exhibeat plūbus diebus in aurora trociscus vnus. 3. j. factus ex medicina diuretica descriptiōe ab Auicēna 19° tertij. cap de cura retētionis urine ibi. **C**ōfectio diuretica fortis. R. sauiue assari tē. et. 3. j. q̄b⁹ cōponant trocisci pōdētis. 3. j. cū succo apij: et solco dare vnūz cū cyatho vno decoctionis se. altee. Et nōq̄ descriptionem illam ingrediunt catarides. **E**go autē abijcio eas a descriptione

non facit pulli boni et felices homines.

propterea qd ut in plurib⁹ excoiunt uescia z vias urine. vñ nunq⁹ ipsas uolui exhibē alicui hominib⁹. ¶ 10^m vñ instrm pncipale est: ut adueniēte medietate septēbris purgetur iste vir per hūc modū. R. eluarij idi. 3. 5. def in potu in aurora cū. 3. iij. cale aque decoctiois mucheite. i. sebz z est sebestē. z obseruent post ipam que in alijs solutis dicta sunt. ¶ 11^m instrm est: ut ii die imediate sequēti incipiat assumere hoc digestiū qd cōtinuet ipm saltē. x. dieb⁹. R. oximellis sgllici. 3. j. syrupi de eupatorio. 3. 5. aque scolopēdrie z milij solis. añ. 3. j. 5. aque saxifragie. 3. 5. ¶ 12^m instrm est post digestiū illud imediate sequēti soluat cūz hoc medicamie. R. bñdicte simplicis. 3. j. eluarij succi ros. 3. j. misce z assumat in aurora cūz. 3. iij. aque apij cale actu. ¶ 13^m instrm est: ut post purgationē per ples dies utat hoc linimēto cū quo tota spina z ptes labales a spatulis iferi⁹ iungat bis in die calido actu. Cui⁹ descriptio. R. olei nardini. 3. j. olei de croco vulpini citonior. añ. 3. 5. spērū litōtripō. 3. j. 5. cere quātū sufficit: z fiat vnguētū molle in cui⁹ fine apponant cāphore subtilissime trite. 5. v. ¶ 14^m instrm est: ut dieb⁹ qbus assumit purgatiōes: imo z toto tpe anni utat pillis ifrascriptis grā subductiois uētris de qb⁹ bis uelut in septiana accipe pōt vñā paz añ cenā. qñ descriptio. R. succi apij: succi endinieq. añ. 3. iij. 5. aloesepatici elci. 3. iij. agarici. 3. j. colloquintide iterioris. 3. 5. bermodyctyloz. 3. vj. mastice. 3. 5. cīciberis ani. feniculi dauci gūmi arabici. añ. 5. vj. salis indi. 5. xv. puluericētur oia per se z ifundant in pñdictis succis bñ cōmiscēdo: z exponant soli usqz ad eoz exticcationē: deide itez renouentur succi duab⁹ vicib⁹ z exiccant: ut pua. de hac ergo massa fiat pillule ex oi. 3. vj. z sit eaz usus ut dictūz est. ¶ Ultimū remediū pncipale: ut post eūones ules ueris z autūni vir iste z quilibet fili egrū die lauens exponat se ad balnea nalia z pprie sulphurea. hec enī cū hoc qd dolores sedant rūpūnt z educūt lapides z harenas z phibent eaz generationē: ut legif 2° pmi. cap. Quidā ornate loquētiū. z claris is⁹ certū. cap de cōminuētib⁹ lapidē aucte Rusti: z expiētia de aquis illis: quas Autēna ponit dū in quāt. Et ruffus qdē dixit qd pñma balneatio in thermis sulphureis frāgit lapidem. Et hoc fortasse facit puenire ad hoc supple qd expiētia sequens uerificat hoc qd pro qd quedā aque cale que qñqz ulcerāt cutē qñ ponunt eis medicie lapidis z submergit in eis pān⁹ dū sunt cale z ponit sup locū lapidis. s. somētādo locū: z talis supple pānus resoluit ipsūz. s. lapidē. Et ego id expertus sum res huius gñis. Et forte uoluit intelligere qd embrocatio cū pñdictis aqz cōfert: aut melius qd aque artificialr facte sulphuree cōferunt ad ea que dicta sunt. Et tu considera bec ad laudem dei omnipotentis Amen.

Consilium. 177. De doloribus renū qui pueniunt a mala complexiōe humida ipsorum cū presentia barenarum z lapillorū genitorum ab imoderata caliditate ipsorum renū.

Iste cōmēdatissimus

Ibome⁹ estis molestas dolorib⁹ renū lib⁹ qui pueniūt in ea mala cōplone bñda ipoz cū pñtia barenaz z lapilloz genitorū ab imoderata caliditate ipsorū renū. Et ipse qdēz est parat⁹ ad magnos z cōfirmatos lapides in renib⁹ pp bñditatē z pinguedinē ipsos. Ille enī qui pinguis est z humidus est cui frequētes lapides in renibus magnificātur. 18° tertij. cap de causis generationis eorum in renibus.

Propter qd in regimēne suo prudētiā hñe debet: ut nūc sequit⁹. ¶ Primo qdēz effugiat cibaria frida grossa viscosa z oppilata. uelut sūt cibi pastiles legumia elixa pisces z pprie tiche z anguille. Et caueat etiā ab usu lactis z cōdimētoz ei⁹: z a caseo z pprie molli z paucis salis. ¶ Effugiat etiā usūz nervosaz pñā aialiū ligamētaliū z pñiculariū: z utat pane multi fermēti z salis quātitatem

hñe maiorē qd cois panis. ¶ Effugiat vīna multūz dulcia turbida grossa viscosa z nigra z pprie que margimā dñr. ¶ Et dimittat multū coit⁹ exercitiū z ppepost cibū. ¶ Caueat etiā a cōmūtatione resupia. deide utat remedijs medicinalib⁹ nūc sequētib⁹. ¶ Primo qdē oi septiana ter aut saltē bis in aurora accipiat cyathū vñū ifrascriptaz aquaz. R. aque milij sol aque spagi z apij. añ. lib. 5. aque saxifra. maioris lib. 5. misce sūt z accipiant calide cūz. 5. 3. succa. z taret cibū ad min⁹ bōis. iij. ¶ 2° vñ pncipalr utat cōfectiōe de fisticis de qua semp añ pñdiū z cenā accipiat frusta. ij. 5. 3. Inest enī hñc cōfectiōi vis z potētia phibēdi gñationē lapilloz z harenaz z frāgēdi z educēdi ea: fisticis enī inest virt⁹ qua cōminuit lapis qui in renib⁹ est. 8° tertij. cap de cura eius. ¶ 4° pncipalr oi sine. viij. dierū uel. x. in aurora accipiat hūc potū z post ipsum tardet comedē per sex horas. R. cassie nouiter preparate cū aq saxifragie. 3. x. succi rosaz. 3. 5. lapidis lincis lapidis iudaici z spōgie. añ. 3. 5. totū accipiat simul. ¶ Ultio vñ pro nūc cū dolores actualr molestāt ipz utat ifrascripto vnguēto ex qd tota spina a spatulis usqz ad caudā z oia ilia diligēter iungant copiose usqz ad vmbilicū z sumē: excluso stōcho: z supponant locis frusta lane pectinate bñ deprelle que diligēter circūligent cū fascia. Est aut bñ vnguēti descriptio talis. R. mucillagis mucheite se. lini z fenugre. añ. 3. j. 5. hysopi humi. 3. j. oli de sisamo z amigdalā dulciā. añ. 3. j. olei irini. 3. ij. seīs apij lapidis spōgie z radicū saxifragie. añ. 3. ij. cere albe. q. s. fiat vnguētū molle z cōspersat cū aceto sglitico z reseruet in uase vitreato bñ obaturato z accipiat de eo quātū sufficit ad vngendū pro vice vna. Ex hōz igit medicinaliū usu felicitabit dispō sua aliter parans ingenti periculo z molestissimo morbo. hec ad laudem dei omnipotentis Amen.

Consilium. 178. De dolore renū ab oppilatione ex barenulis z lapillis z qñqz a flate a stomacho eis cōmunicato facta.

Quod dñi Jo. de bedario est dolor renū pueniēs ab oppilatione ex barenulis z lapillo utplimū scā. Et qñqz puenit dolor ille ex oppilationib⁹ factis a mā flegmatica que descendit a stōcho ad renes: z dolor iste est ut rarius eueniēs z nō minus molestus.

¶ Accitū vñ colter suā dispōnē cōmūtātia sūt nausea cū uomitu qñqz. ¶ Et dolor a uētositate p colligatiā a renib⁹ z uēstinis eueniēs. ¶ 3^m accūs est dolor extēsiū z cōfractiū in pub⁹ spine z ppinguē renū eueniēs: multiplicat aut flatis gñatio in stōcho suo per viā idigōnis z huius flatis pñā modica a capite catarricando congerit in stomacho.

Ex qb⁹ ligde appeturationē ei⁹ sup triplici curatio ne fundari. ¶ Pñia est phibitio gñationis z cōgestiōis flatis in stōcho suo. ¶ 2ª est hui⁹ flegmatis diuersio a vijs pñdictis. ¶ 3ª est flegmatis z barenulaz z lapilloz cōfractio zeductio cū aperitiuis z correctiuis z absterisuis.

Primā intētiōne cōplet usus ciborū medicinaliū aut mediciaz cū cibis cōmiscēdaz in qb⁹ existat virt⁹ vigorādī digestiūā cōsumēdi flegma z pñpitādī ipsum per vias itelinoz: de quoz numero sunt feniculi petrosel. asparagus apij serpillū sūmbūū cicorea daucus pastiacā cois. De oliuis z rapis z sibi filia in cibis assumpta. Itē ciamomū utrūqz anisūz. 5. galāga spica eupatoriū. ¶ Et de prelaudatis est cōfectio dyacimini aromati ros. z cōfectio de seib⁹. ¶ Et spāle est eluariū. s. tyriace descriptiōe Auicēne 5° can. summa pñma. cap p. de cōfectiōib⁹ magnis. ¶ Ad hāc etiā intētiōne optime sunt pille alefangine. Itē pille de iera cōposita simplici descripta a Gal. 7° terrapentice. cap de cura plenitudinis tunicarum stomachi.

Secūdā aut intētiōne pficiūt pille z eluaria pñdicta. Itē usus cīciberis cōditū z dauc⁹ cōditū z ligna balsami cōditā optima sunt: z usus tyriace z dyateserō sumēdo ex ea oi

septian a sel. 3. j. cū aq decoctionis galā. n. si cibis uel spi-
ce nardi. ¶ Dixio bona ad illud. R. spērū de seminibus
spērū de baccis lauri añ. 3. ij. spērū sotire maioris descriptio
ne Anic. 5.º canon. ubi supra. 3. iij. oximellis cōpositi cū de
coctione lenistici. 3. ij. 5. fiat eluarius de quo in aurora su-
mantur. 3. iij. cum aq decoctionis radicū iris cum melle.

¶ Cōplet autitēcio 3.º cū apiētib⁹ oppilones intestinoz
meferaicaz pcani z gibbi epatis z renū qles
in cibis sūt bi spāles. p comedēdo añ cibū paz raphani recē
tis ifusit oximelle simplici per duas horas. ¶ Itē ofcrūt si
cus sicce cū granis feniculi antecibū. ¶ Itē spāle ad oia pre
dicta ofcrēs est comestio fusticoz añ cibū. ¶ Itē eniz eis vir-
tus que cū lapis est in renibus expellit. 18.º tertij. de cura la-
pidis renū. ¶ Itē speciale est comestio polij mōtani z beto-
nice ut quinto de simplici medicina. ¶ Ad buccetiam usus
cinamomi z spice nardi añ. in cibis: z reliqua sibi similia.
¶ Speciale autē ad hoc est bñus electuarij usus. R. tro-
scopz de eupatorio de spica nardi. añ. 3. iij. spēr cōfec. de se-
minibus. 3. vj. succari albi lib. j. fiat confectio solida cū aq
eupatorii aut capil. ue. z melior est. ¶ Uel fiat ex puluerib⁹
predictis electuariū cū. 3. iij. oximell cōpositi z erit lōge me-
lius. de quo accipias. 3. 5. in aurora cum. 3. ij. aque capil.
ue. inuicē calefactis z tardes postea cibis horis sex. ¶ Cō-
positū exptum educēs flegma lapillos z barenulas a renib⁹
z uesica educēs z cōminuēs z oppilones apiēs. R. lapidis
spōgie iudaici z lapidis de renibus humanis. añ. 3. j. san-
guinis birci pparati. 3. vj. spice nardi: qnoz orobi cupa. fu-
mei: radicē apij. spagi petro. z bñsci. añ. 3. j. betonice polij
mōtani vitri cōbusti añ. 3. ij. ifundant oia in succo lymoni
recēti per qmōz dies. deinde cū lib. 5. oximellis cōpositi z
cāndē succari fiat eluarius. de quo per decē dies oī mane al
sumat. 3. 5. cū aq deco. qnoz fusticoz z tardes cibis horas
sex. ¶ Clistere bonum carminans uentositates sedans do-
lores intestinorum educens squibalas z flegmata. R. radi-
cum iris recētis radicū blete. añ. 3. ij. malua z violaz mercuri-
alis añ. 3. j. polip. cartami. añ. 3. 5. se. altee z malue fe-
nug. añ. 3. j. de coqnt in lib. v. aque usqz ad cōsumptio-
nē medietatis ex qua lib. j. accipias olei violaz olei nardini
olei liliorum al. añ. 3. j. olei de baccis lauri. 3. j. 5. cassie. 3. 5.
salis gemme. 3. j. succari ru. 3. j. misce. ¶ Unguentum bo-
num sedatiuum dolorum renum z spine z confractionis
remotiūm. R. olei de keiri. 3. iij. olei de camo. z violarum.
añ. 3. j. croci. 3. 5. vitel. ouī numero. ij. pinguedinis galline.
3. ij. cere. al. q. s. fiat unguentum molle z lauatur duabus vi-
cibus cum aqua sublimationis altee. Hec sunt que experi-
mento comprobata sunt in casu predicto.

Consilium. 179. De dolore renali a materia
flegmatica in lapillos z Pare-
nulas conuersa.

Dolores qd fuit passa generosa domi-
na magnifica z spectabilis
dñi Jacobi Barbarigo pñtis Padua fuerūt
principāl renales qui pueniūt a mā flegma-
tica in renibus eius inuiscata z a calore in se
so uersa in lapillos barenas trumbos z pe-
tala. quod apparuit ex loco fixationis doloris z etiam a po-
steriori: qz per ea que aperiendo renes eduxerunt barenas
trumbos z lapillos alleuiati fuerunt dolores.

Propter qd iterum mibi. videt q ipsa cōtinuare
debeat bec quatuor que infra scribunt
necessaria ad perfectam sui curam. ¶ Et primum qd bo-
rum est q ipsa abstineat a lacte z ab omnibus cibarijs lactis
z passilibus a caseo tenero a leguminibus elixis a cuitibus z
viscosis pñtis carniū a pedibus: z a rioru. grosso a dulci
z a pane nō bñ cocto z piscib⁹ recētibus z viscosis: ut sunt
anguille z tince. ¶ 2.º principale est hoc. R. aloes prepa.
3. 5. agarici reubarbari electorū añ. 3. ij. salis indi. 3. 5. oya
gridij. 3. ij. cū succo rosa. fiant pillule de omni. 3. vj. z acci-

piat de eis vnā oī tertio uel qrtio sero parū añ cenaz. Et si oī
fine. xv. diez accipet de eis. v. uel. vj. per borā añ oī ēē sibi
ualde utile z oportet tūc ipm tardare pñdiū saltē per qh-
que horas post illas pillulas. ¶ 3.º principale remedium est
R. spēr Julini spēr eluarij litō. ripon amb opz descriptiōe
Nico. in antidota. añ. 3. j. succa. 2.º coctiōis. 3. iij. cū aqua
aspagi fiat ofectio in rotulā. 3. de qb⁹ accipiat oī die ante
pñdiū z añ cenā rotulā. j. aut saltē. 5. añ cibationē parum.
¶ 4.º remedium spāle est hoc. R. oximellis cōpositi. 3. iij.
mucillaginis sebestē facte cū aqua milij solis lib. 5. lapidis
spōgie lapidis iudaici lapidis lici. añ. 3. j. ligritie cinamo-
mi radicū iringis semis pastinace petro. apij aspagi z bu-
sci. añ. 3. j. vitri cōbusti. 3. 5. succari al. 3. iij. coquatur syru-
pus sū cū succaro z mucillagie sebestē usqz ad spīlationēz
cōueniēte: deinde addant relique spēs. añ. 3. 5. pulueris ci-
namomi electi: z fiat eluarius. de hoc eluario accipiat bec
oīa oī mane añ pñdiū per qmōz horas quātitatē vñ⁹ nū-
cis deglutiedo ipm. In istis enim tribus remedijs stat fun-
damentum complete curationis eius si continuabit ea. Ad
laudem summi saluatoris. Amen.

Consiliū. 180. De quadruplici mala dispōne. vj.
De oppilone in renib⁹ z vijs uri-
ne frequēter eueniēte. ¶ De dolore renū ex retētiōe mltaz
barenularū. ¶ De debilitate stomachi per colligatiā ei⁹ ad
renes. ¶ De impedimēto ptolationis sermonis a materia
flegmatica. ¶ Diuidit aut Consiliū in capitula tria.

¶ Dispōnes distinguit z earū declarat cās. Cap. i.

Ilia z particularia remedia qbus
egregi⁹ vir z in iure perit⁹ nō
mediocriter imo abūde magis dñs Jo.
Andreas caruissim⁹ nri debet totidē sunt
quorū spālia accitū qbus sepe mole-
stat z sūt numero decē. ¶ Prīmū est fre-
quēs euenus oppilonis in renib⁹ suis z
vijs urinālib⁹ per quas supfluitates 2.
digōnis euari debēt. f. epatis. ¶ Scōz accis est dolor renū
z maxie sinistri renis qui puenit in eo ex retētiōe barenula-
rū multaz que generant ibidē z ex nētositatib⁹ ibidē geni-
tis ex multa mā flatica mucillaginosa abundāte circa ptes
illas. ¶ Tertiū accis est stōchi debilitas pueniēs per collig-
atiā ei⁹ ad renes que est causa generatiōis multoz flegma-
tum que per viā indigestiōis cōgregant in eo. ¶ 4.º accis
est aliquale ipedimētū in ptolatione sermonis eueniēs a mul-
titudine flatū que distillāt a cerebro ei⁹ qd excellēter humidū
est: 13 si bñ ofideret bec decē accitū inuicē depēdēt. colliga-
ta sunt: mala enī cōplo ipius stōchi cā est ledēdi caput trās-
mittēdo sibi mā flaticā mltā z uapores multos ab eo de-
cisos: qui postea si iditate cerebri igrossat⁹ ouertunt in māz
spē silez ei ex qua geniti fuerūt: que māe fm prē defluentes a
capite recipiunt in musclis z nervis radicis ligue. fm alter-
rā vō ptē descēdūt ad stōchū z pect⁹ z sunt cā augmēti noci-
mētoz stōchi. ita q bec mēbra multo se alterāt reciprocē ut
appet ex dictis. Ad buccetia mltilla flatica mltiplicata in sto-
macho cū effundit ad renes est cōppilonum in eis: eo q
plimū cā ei⁹ est flā mucillagiosū: z adhuc etiā pp dolores
in renib⁹ eueniētes ex oppilonib⁹ sup⁹ ocis nōbīl⁹ debili-
tat stōch⁹ qd facile ipē idē expit. Cū enim inalescūt dolores
renū nauscat stōch⁹ z frequēter ad uomitū deducit.

Ex quibus oib⁹ diligēter ofideratis appet q iste
vir parat⁹ est trib⁹ accitib⁹ satis uerē
dis. ¶ Prīmū est ipedimētū sermonis satis difficile qd pos-
set ēē spāliter trabulicādo aut balbutiedo. ¶ Scōz est ap-
tudo generatiōis lapidis in renib⁹. ¶ 3.º est ardor in vijs
urine uel excoiatio ipsarūz uel utrūqz simul que prouenire
pnt ex flate falso qd pōt in eo multiplicari satis facile ppter
propinquitatē kistis sellis ad vias urine: z propter calitatem
epatis ipsius que nōbīl⁹ intēsa est. aut iterū cōtingere pōt in
vijs urine excoiatio predicta propter fortem expulsionem

barenularū z paruoꝝ lapilloꝝ que ppter asperitatē cōuere
supficieꝝ excoꝛiat ipsoꝝ ptes p̄dcās cū inuamēto etiā ad ex-
coꝛiationē sibi collatā ab acuitate urie que non etiā ab ea.

De regimine per sex res nō naturales.

Cap. II.

Regimen ei^o succincte trāscedo eē debet
tale. itaqz fm mēsurā sex reruz
nō nāliū cōueniēter applicādaꝝ sic pcedē debet.

vñ euitare debet oia cibaria z pot^o mltuz calos
siccos salte bñtes a cuitatē: sicut cepe alleū pot. ra-
phanū sina. z salsamēta oia nōbīlī eleuata. Itēz effugere
debet cibaria oia grossitudine z viscositate suis oppilatiua: ut
nervos cutes pedes uētres z pelliculosas aialū ptes: z pisces
etiā viscosos z magnos corpōꝝ nisi fuerit viscositate puari
qđ m̄ raro inuenit: ut sunt torētine z soleares pisces z sapor.
i. luci^o z silēo. Silr etiā effugiat legumia oia z pprie nō
cōmīta ul cōminuta. qnoꝝ etiā usus euitādus z lētes z cōsi-
milīa. Effugiat etiā cibos aptos puerti in fīa mucillagi-
nosū. ut lactinīa cibaria oia: fruct^o orarij in mltō usu: z in
dispōib^o renū cerasa nō vitupent^o neqz pepōes neqz sic^o
būide. Eūstet etiā via in substantia grossa: in colore cōtur-
bata: in sapore dulcia. Talia enī oia uehemēter oppilatiua
sunt. In alijs aut reb^o nō nālib^o pcedat etiā fm bāc mē-
surā ita ut oīno effugiat aerē friditate z būiditate z grossi-
die sui aptuz gīlare mās grossas z oppilatiuas z ad oppilo-
nes pducē ul eas cōfirare. Et ita de exercitio de plixitate doz
miēdi de reptōne mltā. de passiōib^o aie tristatib^o pcedēdū ē

De regimine eius per medicinalia.

Cap. III.

Regimen dō ei^o per medicinalia tale debet
esse. Prio puidēdū est accūti qđ
est dolor renū qtuor spālīb^o remedijs. Primū
est diuersio m̄ax per uomitū aut per secessum.

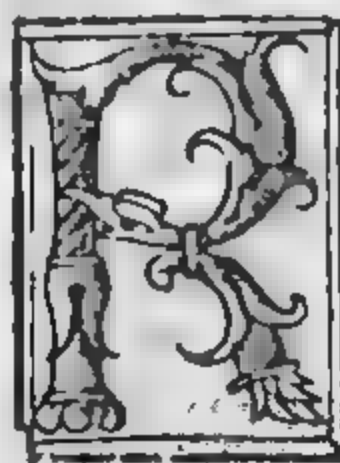
de quoz ambōꝝ applicatiōe: itēz iter illustres au-
ctores sic qđ z nō leuīs: uerū mibi alias cōsiderāti satis facile
videt^o posse cōciliari. Si enī dolor renū pntet cū doloribus
circa sumē z ptes alchari signū est mās a vīte deriuari ad
inferiora: ppter qđ ilico clistē applicādū est. Si aut p̄cipiat^o
nausea dolor z stōachi p̄turbatio succedētes dolorib^o renū
lā signū manifestū est mām ad supiora ipelli. qre ilico p̄no-
cādus est uomit^o iuxta snām ueteris. Quē ducē opz vñcū-
qz nā repit idē per cōueniētia ducē loca. Descriptio cliste-
ris seruiciis ad icētiōē p̄mā. R. radi. lilio. al. folioꝝ malue-
ble. uolubilis mīoris nel mercurialis. añ. M. j. fiat hoz de-
coctio. ex quoz cōpressionē uel decoc. accipiat lib. j. būdicte
sum. z vj. cassīe. zuc. ru. añ. 3. s. salis gē. 3. s. oli de sisamo oli
de amig. dul. añ. 3. s. misce z fiat clistē. Et si uelles ipm forti^o
facē adde tere simplicis uel ieralogodiō ul eluariū de bac-
lau. 3. vi. Uomitū cōe est hoc: accipiant. 3. iij. aque. 3. j.
aceti ul 3. j. s. sy. acetosi zuc. al. 3. vi. misce z totū def in potu
tepidū. Et si uelis ipm forti^o facē sit p̄dcā aq̄ decoc. sciuz ra-
phani. Cū igit assūpta fuerit succēpit nauſcari stōch^o z euomē
nō possit iponā pēna inācta olo in radice ligue usqz ad cō-
caud meri: aut saltē digir^o lōgiōz man^o z fiat in p̄tib^o illis agi-
tatio uel trillatio que p colligatiā pānicli illi^o ad os stōachi
iteri^o uomitū p̄nocabit. 2° p̄ncipale remediū est eductio
m̄ax cū medicina leniēdo z p̄tiz exoluēdo eductiua que pōt
eē talis. R. aque apij aque milij solis ul aque capil. ue. aut
aque saxifra. añ. ut sit mēsurā. iij. 3. agari. elci reubar. añ. 3.
ij. medul. cartami. 3. j. s. dyagri. 3. j. s. fiat ifusio per diē nālē:
deide calefiat z colet^o z exp̄mat^o: z cū exp̄ssioē illa cōmiscēat^o
eluarij idi aut eluarij dyasiniconis. 3. j. s. z accipiat in au-
rora z tardē cib^o post horis sex cū assumptione alicui^o ab-
uersui ul lanatiui ut aq̄ cū succaro aut biōdij pulli macri.
3° p̄ncipale istm sedatiū doloris est hoc. R. gnoꝝ mī-
lij solis. 3. ij. gnoꝝ sisami z fenugreci z se. lini añ. lib. 5. pari-
tarie recētis folioꝝ apij z petro. minoris z macedonici. añ.
M. v. camomil. melliloti. ana. M. vj. cortic. papaueris al.
uel folioꝝ eiusdē recentis. M. iij. radic. saxifra. arthanite z
bistorte. añ. M. ij. incidēda incidant^o z reliqua cōfundant^o z

fiat decoctio in magna q̄ritate aque usqz ad cōsumptionē
3° p̄tis. Cū igit uehemēter molestaret^o dolores balneū eger
cū istis z statim cessabit dolor: deinde exeat balneū z toties ip-
suz ingrediat^o q̄ritēs p̄odice reuoluent^o dolores. Si autē
dolores nō ita ifestaret^o cōueni^o (z minus laboriosum est) fo-
mētare loca renū cū spōgijs ifusis in p̄dictā aquā z cōueniē-
ter exp̄ssis que applicent^o z cōdecēter seruent^o sup renib^o z se-
pe p̄mutet^o. Cū enī generint^o dolores exiccent^o loca z inū-
gant^o cōueniēter ex isto olo cōfricādo z cōopiat^o pānis calis z
liget^o cōueniēter. Cuius descriptio. R. olei de scorpio. facti
fm artē. 3. j. s. olei nardi. olei viol. citrinari añ. 3. j. s. croci. 3.
5. misce z calefiat z inūgat^o. Quartū remediū mundifica-
tiū p̄tiū renū z eductiū barenarū z cōminutiū lapidū
z etpulsū qđ curat z p̄seruat ab euētu doloris est ele-
ctuariū. cuius descriptio. R. lapidis iudai. lapis spōgie. añ.
3. j. gnoꝝ milij solis. 3. s. radi. saxifra. su meū se. apij petro. z
lenisti. añ. 3. j. s. pul. cicadaz cōbustaz. 3. ij. ciēris lepo. cōbu.
fm artē. 3. j. vitri cōbusti. 3. j. s. ligri. 3. j. succari q̄. lib. 5. oxi.
mellis sglitici. 3. v. fiat eluariū. cui^o dosis in aurora sit. 3. iij
cū. 3. iij. aque milij sol^o spagi: aut capil. ue. aut cū. 3. ij. uere sa-
xifra. z maior. hoc enī eluariū idubitatē sublimē est ad oia
que p̄dcā sūt. z nō vidi lapidē quē nō minuerit si eius usus
fuerit per duos uel tres menses. Et si uolueris ipsum forti-
us efficere adde in ipso puluerem scorpionum combustoz.
3. s. hoc quidem fm omnium illustrium auctorum senten-
tias: 3. per me nunq̄ dat^o fuerit p̄dict^o puluis sic semp^o in
oi opōne mea oēz medicinā suspecte uenenositatis euitauit.

Pro 3° vō p̄ncipali accūti qđ est stōchi debilitas lā ap-
paret itelligēti satis gñālī esse p̄uissuz. eo qz ma-
xima p̄a nocumētoꝝ stōmachi puenit a colligatiā renū.
De his aut spālīb^o adiutorijs que stōchi nocumēta suble-
uare p̄nt. sunt sic cōfectio dyacinomomi aromaticū rosa. dyā-
bia. Eluariū de mace eluariū de aniso uel de cimio uel de li-
gno al. Aut cōfectio uilis ualde que est. R. spēz dyacina-
momi spēz dyābre descriptione Mes. in antidotario. de-
scriptione p^o. spēz eluarij de xilocaloes descriptione Aug^o.
5° canon. summa p̄ma. rubrica p^o. añ. 3. j. succari secūde co-
ctiōis lib. 5. aque saxifra. q̄. s. ad ifissādū cūcca. fiat cōfectio
solida ex q̄ sumat^o a. 3. ij. usqz ad. iij. añ cibū modicū. z bec
qdē cōfectio coicat in inuamētis suis oib^o p̄satis accūtibus.

Pro ultio vō accūti. s. nocumēto fmonis p̄uideat p̄e-
missis eūonib^o capitis uisib^o cū gargarismate fa-
cto cū aq̄ saluie maiorane ul rosina. describēdo sic. R. alicu-
i^o p̄dictaz aq̄rū. 3. ij. oximellis sglī. 3. j. ierāl. 3. s. calefiat z
dissoluant^o sil^o: z ex hoc mane z sero añ cibū fiat gargarisma.
gargarisma ē factū cū metridato dissoluto cū p̄dictis aq̄:
z cū antiq̄ tyriaca utilis est ad ista. Masticatoriū bonuz
ad bācitiōē est factū ex radi. iris: aut ex radice agrimo-
nic: aut ex radice ireos: aut piretri p̄ter qđ est sublimis p̄di-
ctis. Securius aut masticatoriū p̄ter oia dicta est descri-
ptio bñ^o. R. costi dulcis pipis al. giciberis elci stasifragie:
scis mthe. añ. 3. j. piretri. 3. ij. gnoꝝ paradisi. 3. s. masticio col-
liq̄te cū aceto. 3. j. icorporent^o sil^o z fiant forme spice gñis lau-
ri cōliter similes ex quibus cum oportuerit vna masticeur
z est expertum. hec sunt que mibi videntur utiliora.

Consilium. 181. De ulceribus renum z uesice.

Regimen quo uti debet dñs iste p̄ in
cibis euitet oia falsa ama-
ra acuta ut cepe z silia. z sic usum aromati-
z aceto acri ualde cōdita z dulcia cala sic mel
z vinū ualde dulce. Itē fugiat usum multū
apiētū: z maxime fortū calidiorū: ut anisi se-
ni. petro. apij raphanū z similia. Itē eui-
tet māſiones z loca magne caliditatis. Itē
caueat dormire diu super spina: z ilico super cibo. Item
euitet exercitia z omnes motus fortes: z p̄cipue post ci-
bum: imo etiam ambulare fugiat quantuz pōt z equitare.

Item oino caueat a repletione ciboru & potu: & potius famelicus a mensa multoru ciboru fugiat. **I**n potu uo bibat uinu rubru uel alb. aliqua r bruscu nullo modo dulce: & bibat ipsum puru. **A**qua etiā non est conueniens ppter puocationē urine quā facit & nihil est huic morbo molesti⁹ q̄ frequens mictus. mediocriter autē m bibat q̄ abstinencia a potu ultia nocua est ei. **I**nter cetera obseruāda sit memoria euitare solutiuas medicinas: & maxime cholere & humoru adustoru eductiuas. sunt enim cause magnificationis ulcerum. nō transeat igitur māna cassia & similia. **E**t si opus esset eūare. accipiat hec medicina solēnis. **R**. pruna bene matura numero. xx. sebestē numero. xxv. coquantur in lib. j. aque usq; ad cōsumptionē medietatis. deinde colent & exprimant & colature addat olei recētis amigda. dul. 3. s. & si uinat totū in aurora calidū & tardet cibus horis. v. **A**d ardorē m magnū: si necitas eēt edandi utat semel uel bis in mēse uomitu: & ppter post prādū per mediā borā facto. **M**ulti enī curati fuerūt ab hoc morbo per uomitū qui diuertit & pbibet trāsitiū māerū ad loca ulcerū. puocātia uo uomitū leuora debet eē in hoc morbo q̄ in alijs. ut sepe cū pēna oleo de sisamo uel amig. dul. tincta in gutture titillare aut digitus gutturi infigere: aut accipiat hic potus post prandium tepidum. **R**. aque decoc. melonum. 3. v. sy. simplicis ace. 3. ij. fiat ut dictum est.

In canone **U**o curatiōis ulcerū tres intētiōes principales autē dēde sunt. pma est sedatio doloris mordicatiui. 2^a est ulcerū a sanie & a virulentia mūdicatio. 3^a est eorū incarnatio & cōsolidatio. **P**ro pmo pcedendū est cū quatuor remedijs infrascriptis. 2° uo pūdeat cū impossitis medicinis. 3° uo cū. v. pūderi debet in cōsilio.

Quia **U**o dolor intēdit sū maiorē acuitatē māerū ad ulcera fluētū & ppter malā cōplōnē a māebus & sanie in his iniectā: & ppter extēsiōē a saniei retētiōe sepe factā. **I**ō sedatiua dolor debet eē anodina caliditate & acuitate leuiter picipātia & cū fridis refracta. **Q**uoz pimum est exteri⁹ bonū sedatiuū apponēdū sup tota spina a loco renū usq; ad finē spine & bursā genitālē. **R**. folioz vio. camo. mel. recētū. añ. 20. iij. folioz papa. al. recētū. 20. iij. folioz lactis. 20. ij. croci. 3. s. farie ordei. 3. s. cū deco. se. papa. fiat emplm & apponat tepidū. **S**cōm ad idē exteri⁹. **R**. farine ordei mil. & sili. añ. 3. iij. croci. 3. j. buryri recētis ad p. anatis. añ. 3. j. coquant in lacte oēs usq; ad spissitudinē & fiat emplm: & ponatur super spina: ubi supra. & teneat die ac nocte. **3^m** sedatiuū doloris accipiēdū per os est hoc. **R**. suc. ei camo. 3. ij. olei amig. dul. 3. j. misce & accipiat in aurora calm. **4^m** est hoc. **R**. aque altee. 3. iij. croci. 3. s. se. luscuis. mi. g. viij. fiat puluis & detur simul totum. **5^m** est hoc. **R**. se. port. ruc. lactu. añ. 3. j. croci. g. v. coricum mandragore 3. s. des totū in potu cū aq deco. se. papa. uel fiat cū succo camo. recētis: & des. 3. ij. cū aq deco. papa. & est de meis exptis.

Pro **m**ūdicatiōe uo ulceꝝ ne magnificens magna sollicitudine pūdeā est. hec igit medicamina solēnia notent: & ex ipoz vno ad aliud trāseat sū maiorē necessitate uel minorē. **P**rimū bonū mūdicatiuū & leue est hoc. **R**. aque lactis uaccini. 3. iij. & accipiat in aurora calida nē tepida. **2^m** est hoc. **R**. mucillaginē se. altee. 3. iij. oī mane calidū accipiat addendo. 3. ij. brodi pulli. **3^m** est hoc. **R**. succi folioz altee. 3. iij. oī mane calm accipiat. **4^m** est hoc. **R**. hydromellis aque sublimationis altee. añ. 3. ij. s. detur in aurora: ut supra. **5^m** deficit. **6^m** est hoc. **R**. aque prassij. 3. s. bdelij. 3. j. accipiat ut supra. **7^m** est hoc. **R**. dragā. fri. 3. j. se. petro. apij. añ. 3. s. icorporent cū hydromelle: & accipiant ut supra. **8^m** fortius. **R**. pulueris ireos. 3. j. des cū. 3. s. aque altee. **9^m** est hoc. **R**. granoz alkekengi. 3. j. ligritie. 3. ij. s. capill. ue. 3. ij. s. croci. 3. j. fiat trocisci. 3. ij. cū succo apij. & detur ex eis. 3. s. cū aqua lactis uaccini. **10^m** & ultimū mūdicatiuum est hoc. **R**. se. altee liquiri. añ. 3. ij. ireos orobi se. apij & pastinace. añ. 3. s. se. altee malue grano

rum cori. capl. ue. añ. 3. j. fiat trocisci. cū succo camo. & dentur ex eis. 3. ij. cū aqua lactis capni. **U**ec oīa mūdicatiua dent per septē horas post cibum: & tardet cibus horis quatuor. **P**ro **t**ertia uo intentione cōsolidatiua optima sunt hec. **P**rimū **R**. cōsolide mioris piloselle pilori leporis coral. ru. añ. 3. j. carabe. 3. s. fiat pulis subtilis. de quo in potu des oī mane. 3. j. **2^m** fortius. **R**. terre sigil. boli ar. carabe. añ. 3. j. se. rosa. bypoquistidos thuris. añ. 3. j. fiat puluis & detur ex eo. 3. j. cum. 3. duabus aque plantaginis. **3^m**. **R**. thuris mastice. boli armeni sanguinis diaconis acacie hypoquistidos sandarace cētauree minoris memite. añ. 3. s. fiant pilule cū succo arnoglosse. & des ex eis. 3. j. **4^m** fortius. **R**. reubarbari coralloz ru. ossiū dactyloz oīum cōbustoz. añ. 3. j. pulueris millefo. 3. j. fiat puluis uel pillule. & detur ex eis 3. s. cū aqua calibis. **5^m**. **R**. agrimonie millefo. se. arnoglosse piloz lepor. uesice apij boz ouoz cōbustoz oīum. añ. 3. s. opij scorie ferri añ. 3. s. thuris olibanī sandarace carabe. añ. 3. j. liquiri. dragaganti gūmi ara. torrefacta & pilosel. caude egne añ. 3. iij. detur de eis oīni mane coclear medium. **P**reter hec oīa sit memor comedere oīni die lac capri num & multum uti eo. **I**tem utat frequenter granis pinearum cum succaro. **I**tem dimittat coitum. **I**tem utatur ista tragea. **R**. pinearū lotarū. 3. iij. sili. 3. s. se. por. 3. j. s. pap. al. 3. iij. liquiri. 3. s. suc. albiissimi duplū ponderis oīum accipiat ex ea ante cenam & prandium coclear vnum. hec sunt que mibi utiliora videntur in dispositione hac.

De egritudinibus **U**esice consilia sequuntur.

Consilium. 182. **D**e triplici mala dispositione v3. **U**o ardore urine a quacūq; causa proueniente. **U**o stranguica dispositione. **U**o dissuria siue impotentia retinendi urinam. **U**o diuiditur autem Consilium in duos tractatus.

Tractatus **p**rimus continens vnum capitulum. **U**o debi⁹ dispōnib⁹ & causis earum.

Ellem **U**o debi⁹ dispōnib⁹ & causis earum. **U**o ardore urine a quacūq; causa proueniente. **U**o stranguica dispositione. **U**o dissuria siue impotentia retinendi urinam. **U**o diuiditur autem Consilium in duos tractatus.

Uo debi⁹ dispōnib⁹ & causis earum. **U**o ardore urine a quacūq; causa proueniente. **U**o stranguica dispositione. **U**o dissuria siue impotentia retinendi urinam. **U**o diuiditur autem Consilium in duos tractatus.

cum tñ fixationē tantam pductus est. q̄ neq̄ incedendo uel quiescendo euacuat̄ ab ardore in predicto loco pcepto. Iñ qñq̄ intēsus: qñq̄ remissus. Decigif est dispō summarie aggregata ex his que mihi scripta fuerūt: que si bñ cōsideret nō est altera q̄ dispositio supra tacta. s. cōplicata ex ardore urine q̄ p̄mo et fortiori accidēt. Et 2° vō ex impotentia emittēdi urinā. et est accis secundū straguria nominatum. Et tertiū est impotentia detinēdi urinā que dissuria nuncupat̄ uel urine fluxus. Oportet itaq̄ paulisper inuestigare harum dispositionum causas et accidentia s̄m diuersitate signorū etiā per que he dispōnes p̄culariter inotescent.

Am igit̄ ardor in urina sit dolor pungi-
tionis urine. aut parū aū uel post in extremitate
pudibūdi pceptus nōbīl̄. ut in pluribus. Et qñ
q̄ sit tristis sensatio in parte femoris: et in perito-
neon. aut qñq̄ in utrisq̄ simul eueniēs necesse est ad hūc
aut hūc ardorē esse egritudinē per essentiā illoz mēbro-
rum in quibus percipitur. aut per colligantiam in eis.

Si aut̄ est egritudo per essentiā extremitatis pudibū-
di. tūc facile pōt̄ hec mā expediri. aut tūc hic
ardor in pudibūdo puenit a mala cōplone pudibūdi pro-
pria. aut solone cōtinuitatis eiusdē. Si p̄: aut erit mala com-
plo cala malis uel imālis. que cōgscet̄ per loci rubedinē cū
opacitate uel claritate s̄m dñum cholē sup s̄guinē uel ecō-
uerso. Et tunc cura earū facile pficiet̄ cū alteratib⁹ uel eua-
cuantibus. si fuerit ad pudibundum materia aliunde pro-
ueniens. et de hac materia inferius aliquāliter discutietur.

Si aut̄ bicardor in pudibūdo puenit a solone cō-
tinuitatis: ut ulcerib⁹ uel excoriatione que in
cānali virge sepe pueniūt. Tūc cura huius dispōnis p̄ua-
cuato corpore si fuerit mādās mā s̄ triplici poterit itētiōne
cōpleri. Et p̄ma qdē est repulsiō māez que ad hoc mem-
brū inclinari solēt ppter dignitatē eius. Et scōda vō intētiō
erit mūdificatio māez emanātis a cannali. Et tertia est in-
carnatio et consolidatio partium ulceratarū. Et p̄ma
quidem intentio completur per linimenta inūctiones em-
plastra femoralib⁹ p̄tib⁹ et peritoneon applicanda: q̄le est
hoc mihi approbatissimū medicamē p̄prie in cā et mā cali-
dis. R̄. succi virge pastoris. et est in rei ueritate cardus ma-
ior: succi plātaginis: succi sinifion. et est cōsolida minor. aff. 3.
ij. cāphore subtilissime trite. 3. iij. albamina ouoz numero
iij. amili. 3. ii. ceruse facie de plūbo. 3. i. litargiri. 3. 5. tuncie p̄-
parate cū aq̄rosata. 3. vj. fiat unguētum molle in mortario
plūbeo cū suo pistello ultima cōtritione: et est tūte excellētie
q̄ sepiissime oēs tres itētiōes antemissas cū illo solo pfeci. s.
repellēdi et alterādi bñ applicat̄ p̄tib⁹ genitalib⁹. amplius
mūdificādi abstergēdi: et p̄prie dū itingit̄ in eo pēna: et ipo-
nitur cānali v̄ge. Aut dū reuoluit̄ in ea stuellus et in cānali
v̄ge ponat̄ sēp m̄ post mictū pmutatus. Et dū aut̄ finalr
uolo cōsolidationē pficē stuellū in predicto unguēto itinctū
reueluo in puluere tuncie preparate. sicut enim aloes est opti-
ma medicina in recētib⁹ ulceribus virge. Ita tucia in
antiquis est melior. 20^a tērij. cap de cura ulcerum v̄ge colligi
pōt̄. hec sufficiāt de cura ardoris in urina pueniētis ppter
egritudinē appropriatā pudibundo. Plura alia ep̄thimas
ta inūctiones enebatissimata: et emplastra scribere potuissē
sed non curauī. quia materia ista aliquāliter peregrina est
p̄posito principalis: et tu ex aliunde collige ut tibi placet et c.

Si aut̄ dolor uel ardor iste in pudibūdi capite pcept⁹
pueniat per colligantia ab alijs mēbris. Tunc
tingit̄ ppter ulcera in collo uesice exitia. ut in pluribus: li-
cet etiā t̄ngē possit ppter ulcera poroz uritidoz. Et 3°
iterū ppter ulcera renū. Et 4° iterū ppter lapides et bare-
nas in uesica et renib⁹ exites. Et 5° iterū ppter ulcera
uel sanie ab apate gñata. Et 6° adhuc ppter sanie et pe-
ctore deriuata ad uesicaz. Et 7° ppter colligantiam to-
tius ad uesicam. ut patet in crissibus et expulsionibus mate-

riem scabiei lepre impetiginis et similitum.
Admirabile autē uidet̄ eam theoricē contemplantē:
Quare ulceribus exitib⁹ aut sanie bare-
nulis uel lapide in collo uesice. in eodē fere nullus aut ual-
de obtusus p̄cipit̄ dolor in extremitate pudibūdi tātus p̄ci-
pit̄ dolor: ut cū maxio martyrio videant̄ egri cruciari. et tñ
nullā t̄ngit̄ ibidē eē egritudinē cōplonalē: aut cōplonalē
uel solutionē cōtinuitatis. Et Amplius collū uesice cōponit̄
ex p̄niculo iterius uesicē tēp̄m. sed talis p̄niculus est sen-
sibilis nōbīl̄. et mā uel cāsa doloris illatū est p̄sens ibi: et
applicata. ergo debet ibi fortis percipi dolor. cōtia tenet. q̄
ex sufficiētī diuisione causarū et efficientium debet assignari
effectus. et cōsequēs repugnat experiētē. quare et c. Et im-
plius solo cōtinuitatis est maxime notabilis. aut excoriatio
sibi s̄lis t̄ngit̄ sēp est p̄ns in collo uesice. Igit̄ sēp
debet dolorē ferre. Et 3° iterū arguit̄. q̄ cā doloris illatis-
na in collo uesice exis uidet̄ sēp iuncta alteri cāe iunātī
ipsam ad dolorē inferēdū. Igit̄ cōtinue in collo uesice debet
percipi dolor. cōtia appet̄ satis necessaria ex p̄dictis. et ante-
dens arguit̄: eo q̄ cū mala cōplone p̄pria collo uesice sēp
inuenit̄ iuncta aquositate urinali: que ifusa: aut saltē saniei
si fuerit complicatio ulcerū cū mala complexione. igit̄ et c.
Et 4° iterū et fortius arguit̄. q̄ saltē tpe emissionis uri-
ne necesse est dolorē magnū ibi percipi. eo q̄ si debet emitti
urina opz q̄ collū uesice cōstringat̄ a circūferētia uersus cē-
truziō: ut debite applicet̄ expellibīlī qd̄ est urina. sed in tali
cōstricōne necesse est quasdā ptes colli uesice distrahī et di-
stēdi. Ergo necessarium est q̄ p̄cipiat̄ dolor uel intēdat̄. Et
hoc motuū uidet̄ p̄cedere ad pbandum dolorem in collo
uesice egrotātis a mala cōplexione mēbz materialī uel im-
materiali. aut a soluta cōtinuitate uel utrisq̄ simul neces-
sario intēdi debere tempore mictus. Et forte q̄ hoc motuū
angustiare faceret iuniorē medicum.

Materia horum argumentorū uidet̄ petere so-
lutionem ad plura. Quorum primus
est. an propter ulcera uel alias species solutionis cōtinui-
tatis colli uesice dolor causetur in ea. Et secundum vō est.
an si in ea accidit dolor que sint partes colli uesice doloris
illius perceptiue. Et tertium vō est propter quid propter
talia ulcera uel alias species male cōplonis uesice doleat ex-
tremitas pudibūdi. Et quartum an si dolor est in extre-
mitate illa sit ibi fortior q̄ in collo uesice.

Ad primū autem dicēdum q̄ si collū uesice egro-
tet mala complexione materiali uel im-
materiali notabiliter intensa. dolor percipietur in collo ue-
sice: ut supra argutum est. Dicendum 2° quantū ad hoc
q̄ dolor ille ut in pluribus non est multum intensus. eo q̄
aquositas et pinguedo quedā: et ligamētales ptes que inue-
niunt̄ in collo uesice reddant obtusam sensationem ipsius.
Et dicēdum tertio q̄ si egrotaret uesica mala cōplexione
multū calida et inflāmatū. aut fuerit in ea fortis solo cō-
tinuitatis cum p̄sentia saniei et virulentia notabiliter acu-
tis. qñq̄ etiam dolor percipitur fortis. Et quando talis do-
lor apparet ut in pluribus est incurabilis.

Ad secūdū vō quesitum dicēdum. q̄ dolet uesica
propterea q̄ in collo eius inuenit̄ mē-
brū sensitīuū. sicut est extremitas uel eborada musculi in oluē-
tis collum uesice exterius. ut colligēdum est p̄ma p̄mi. doc.
5^a. et summa scōda. cap 24°. et 19° tērij. p̄mo caplo. Et im-
plius in ea inuenitur nerrus quantitatem habens coicans
vnicuiq̄ laterū uesice. per quē etiam nerrum sentiri pōt̄. et
hic qdē nerrus aduenit ei a spondilib⁹ caudē. a quo etiā
nerrus sensum recipit p̄niculus interior colli uesice.

Ad tertium vō quesitū r̄ndet̄ n̄r ab om̄nibus
q̄ dolor qui percipitur in extremita-
te pudibūdi non egrotantis est per colligantiam. Primo
quidem absolutam: ut q̄ egrotante collo uesice speciebus
male cōplonis: aut solute cōtinuitatis uel utrisq̄ simul

Amplius cōpassionē. dolor p̄cipiat in extremitate pudibūdi: & fortius hoc cōcedēdū esset fieri per cōpassionē nō absolu- tā. ut si urina virulētia: aut sanies: aut vapor acutus ab eis- dē eleuat⁹ trāsmutare⁹ ad caput virge. & bec est oīum aucto- rā & doctorū solutio cōmunis. ¶ Hec aut colligātia multi- plex assignari pōt. Et p̄ma qdē sitis uel uicinitatis de qua p̄sentia nō curo. ¶ 2^a vō per colligātiā bardū duarū p̄mū per tres neruos qui oriunt⁹ a spōdilib⁹ caude: & spargunt⁹ in musculū circūdatē collū uesice: & etiā deferunt⁹ ad caput pudibundi. imo etiā ad fiteri & ad radicē femoris & usq; ad matricē. ¶ Amplius etiā bec colligātia assignari pōt. eo q; a cerebro uenit sensus v̄ge. Et etiā ab eodē ad uesicā spūs sensibilis delegat⁹. ¶ Et p̄mū qdē bonū pulcherrime colli- git doctrina 5^a. & summa 3^a. cap 6° in lra occulte plata dūz inqt. Alia vō paria & ipar qd ab extremo oris alosos in mu- sculis spargit fiteris & ipsius v̄ge: & in musculis uesice & ma- trici & in pāniclis uētris: & in p̄tib⁹ domesticis iterioribus ossis femoris & in musculis qui nascunt⁹ ex osse alborum. i. spōdilib⁹ qui sunt infra renes. Ex qua qdē aucte videri pōt quātū facile fiat in p̄dictis p̄tib⁹ egritudines per colligātiāz. ¶ 2^m vō horūz exp̄sse legit 19° tertij. p̄ cap in fine. Et conti- nuat vniculq; laterū eius neruus quātitatez habens & ue- ne quiete & pulsatile: & multiplicari sunt nerui eius: ut ipsa sentiat illud cui innititur & ad qd descendit. ¶ Qd autē me- diantrib⁹ musculis colligantiam habeat virile mēbru: cū collo uesice & femore. lege p̄ p̄mū. doc 5^a. summa 2^a. capi- tūlis 24° & 25°. & 19° tertij. & 20° eiusdē: p̄mis caplis. Et faci- le per bec satisfacē potes ad tertiū quesitū supra p̄missum.

Ad quartū vō quesitū nō est facile rēdere. uaria sapientum discordia oñdit difficultas: tē ipsius. Dixerūt ergo qdā cōdescēdētes ad motina supra scripta. q; egrotāte uesica spēbus solute cōtinuitatis: aut ma- le cōplōnis. si utrūq; illoz dolebit fortior erit dolor in col- lo uesice q; in extremitate pudibūdi. & cōcesserunt totūz ad qd deducūt argumēta superius tacta. Isti iudicio meo nō bene dixerunt: eo q; experimentūz est cui acquiescimus. de- cima tertij. capitulo de cura asinatis. forte autem perduxit eos ad hoc raritas experientie. ¶ Alij autem ad hoc dixe- runt q; l3 dolor fortior percipi deberet: & percipi debeat in collo uesice quandoq; non tamen illud est uerum semper: propterea quia profundius situm est collum uesice magis q; extremitas pudibūdi. ¶ Hec igitur opinio nō videtur satisfacere. propterea: q; partes sensitiue integrantes collūz uesice videntur habere maiorem sensationem propter con- tinuitatem propinquorum & magis immediatam spirituum sensibilium a nucha & cerebro q; habeat cutis ad ipsa duo. ¶ 3^a aut iuenit ad hoc nīso que magis acceptāda est. que quidē ponit q; alioz supposita paritate de causis effectui⁹ tristi⁹ sensationis in bec duo mēbra. fortius dolebit extre- mitas pudibūdi q; collū uesice. Omne enī mēbrū qd maiori delitiosa sensatiōe sentit excellētius altero debet fortius tri- sti sensatiōe sentire q; alterum. sed pudibūdi extremitas in- boie maiori delitiosa sensatione sentit q; altera pars in eo. nītia tenet euz maior: eo q; ex assignatione sufficienti cau- sarum effectus rōnabiliter debet concedi effectus. & minor experientia colligitur in emissionē seminis humani. Stat igit⁹ bonū solutio in hoc fundamēto q; nō est bonū duorum membrorum paritas in sentiendū: imo maior inuenit sen- satio in extremo pudibūdi q; in collo uesice. ¶ Contra: q; nerui qui sunt in pudibundo ueniunt a spōdilib⁹ caude: & non sunt nisi nerui ligamentales. ergo non debent esse ita excellenter sensitiui. Patet consequentia. q; nullum ligamē- torum sentit. p̄ma p̄mū. cap de membris. & antecēdes col- ligitur 15° tertij. p̄mo capitulo. in fine. ¶ Huic motiui di- cendum est negando consequentiā. l3 enim illi nerui qui ue- niunt a cauda non sint tāte sensationis: ut probat argumē- tum. tamen alij nerui adueniunt virge a cerebro & a nucha propter qd est in extremitate pudibūdi excellentia sensatio

nis inuēta. patet 20° tertij. allegato statim cap. Et aduenit ei. i. virili mēbro sensus ex cerebro & nucha. ¶ Ex quibus oībus apparet q; lter ad motiua solui pōt: l3 enim oīa illa p- bent doloris cām illatiuā esse per se fortiorē ad agendū in collo uesice. & melius eidē applicatā esse adhuc cum tempo- ris ueniētia. negāda tñ est nītia: eo q; est disparitas in sen- satione mēbroz: ut satis sufficiēter videtur esse deductum.

Tractatus secundus de ardore urine pueniente per colligantiam: & habet. 17. capitula. ¶ De causis ardoris urine puenientis a mala complexio- ne calida & sicca in generali. Cap. 1.

Is igit⁹ ira paulisp theorice cōplatiō. ue- niēdū est ad ponēdū cās hāz dis- pōnū que sunt tāti doloris inductiue. Cū igit⁹ ip- sius cause sint due. i. mala cōplō & soluta cōtinui- tas: aut utraq; illaz simul: ponēde p̄mo sunt cās

male cōplōnis calē & sicce simplici⁹ & cōpositarū mālium uel imāliū. ḡra cuius & ponent⁹ specierū male cōpositionis. scoppilationis aut egritudinis compositae videlicet apatis. ¶ Cause itaq; male cōplōnis calide & sicce sunt oēs que af- funt⁹ ex sex generibus rerū nō nālū calefaciētiū & exiccā- tiū & eoz que annectunt⁹ eis: ut obuiare: & cōmorari in ae- re in camera uel locis uehemēter calefaciētib⁹ & exiccanti- bus. ut statio sub sole apud fornaces & similia loca. Itē ap- plicatio ciboz & potuū ualde calefaciētiū coliborū & simili- um & eorū que cōdiunt⁹ cū aromatibus calidis radicibus petrosilino feniculo cum croco pipe galanga cīn cibere & si- milibus & edulium ualde salitorum usus. ¶ Adhuc autēz 2° uehemēs & lōgū exercitiū siue eqtādo uel aliter q; ltercun- q; fiat per quod manifesta videat⁹ accendi in corpore cali- ditas. Et de hoc ḡne sunt etiā gestare nestes pellibus calefa- ciētib⁹ suffaltas uehemēter strictas & ponderosas. ¶ Et 4° iterū calefaciūt & exiccāt corpus retētiōnes euacuatiōis solitari⁹: ut si alicui retineant⁹ emorroides fluē solite & sudor cōsuetus. aut dimittat⁹ aliqua euacuatio artificialiter facta sicut dimittē p̄lularū & alioz euacuantiū usum uel uomī- tū uel secessum cōsuetū intercipere. Ad tales enim retentio- nes sequitur de necessitate caliditatis intentio propter pro- hibitam euentationem. ¶ Quinto igit⁹ corpus calefaciūt & exiccāt uigilie multe & insuete. Et somnus etiā sup reple- tionem cito factus. ¶ Et iterū 6° corpus calefaciunt & exic- cāt aie accētia motū uelocem in spiritibus & humoribus & fortem efficiētia: ut furor & iracūdia & similia. ¶ Et de an- nexis istis solēt calefacere corpora res medicinales cōsue- apud usum plurimarū gētium: ut sunt episthimata inductio- nes balneationes corporū: & usus cōdimētoz calefaciētiūz: ut cīn cibere viridis dyagalage tragee cū specieb⁹ aroma- tici⁹ & similiū. ¶ Et intellige ex istis q; taliū cārū oīūz appli- catio ad corpus p̄mo cōcursu calefacit magis q; exiccet: & p̄p̄ie cū occurrūt corporib⁹ a tēperamēto p̄p̄io lapsis per augmētū caliditatis & humiditatis. ut in sanguineis & in- his corporibus que multū humida sunt. Si autem cause tales applicarentur corporibus siccis tñ: aut uehemētius siccis q; calidis. tales qdē cause fortassis celeriter exticcarēt bec corpora amplius q; calefacerent. sicut facile hoc uerifi- cari potest in corporibus melancholicis: aut in alijs que ma- gis per siccitatē lapsa sunt q; per alias q; litates. Et hoc totū colligi potest per preparationē corporūz. Et ex hoc funda- mento facile intelligi pūt cause calefacientes & exiccantes.

Ignā vō lapsuūz calidoz colliguntur ex multis. p̄mo a q; litate visibili. ut q; corporis color ten- dit ad rubedinē cū aliq; purpureitate: ut in san- guineis. aut ad rubedinē cū claritate uel citrini- tate: ut in cholericis. Itē habitu do ad piguedinē inclinata uel mediocritati eius p̄p̄inqua: ut in sanguineis. aut in his in quoz sanguine iuenit nālū flegmatis q; litas

notabilis subdñans aut erit habitudo ad extenuationē no-
tabilis inclinata: et ppe in choliciis: aut in quoz sanguine melā
choliciuē cōmixta nō excellēt. et hec oīa signa sunt sum-
pta a casib⁹. ¶ Cognoscunt etiā tales lapsus per calitatem in
organo tact⁹ repitātā absq; ariditate et ppe in corporib⁹ san-
guineis: aut aliq̄liter humidis. et per calitatem ariditati cōtrā
et ppe in choliciis et meliciis. Et sunt signa ad uerū iudiciū
de excellētis q̄litate cāgibiliū: ut 1° cōplonū. 3° cap colligen-
dū. ¶ Sumunt etiā signa lapsus calid⁹ per magnitudi-
nē uelocitatem et frequētiā pulsus cū paritate cōtētiuarū cārū.
¶ Et si qdē lapsus iste maior fuerit in siccitate q̄ in calitate
erit in plurib⁹ pulsus magn⁹ uelox et rarus ppter qd per siccit-
atem reddit⁹ organū inobediens motui. ¶ Et si cū tali lapsu
iungat⁹ debilitas ineniet⁹ tardus pous et rarus. Et p̄tina-
rie bēri fantasie in diuersitatib⁹ pulsū in his differētiis et in
alijs sū diuersitatē cōplonū habitudinū etatū accētūz ale et
aliop p̄culariū fere infinitoz que cōtīgē possunt. Talia etiā
corpora inueniunt⁹ p̄mpta ad iracūdiā furorē angustiam: et
erūt animosa oīno et audacia ad aggrediēdū multa foras se
magis q̄ ad expediēdū ea. et sunt boies uigilatiui: ut in plu-
rib⁹ uērem bñtes siccū et paucitatē sputi: quoz urine sunt
lūiores cietinis subruisse croce et rubee frequenter rubedi-
ne ignea. Et tu adde alia signa bis p̄portionalia: que grātia
euitande longitudinis omīto.

Hec de signis et causis lapsus calid⁹ et siccoz. per quoz
notitiā sibi cōsideres poteris intelligē et cognoscere
lapsus calidos tñ: uel siccos tñ māles et immāles simplices
et cōpositos. ¶ Et q̄rū etiā sūdamēto cōgscunt signa lapsū
frigid⁹ et siccoz simpliciū et cōpositoz māliū et immāliū
per cōrietatē doctrine. ubi grā ppter obuiare et cōmotari in ae-
re calido et sicco: calō et humido calefiūt et exiccant⁹ et hume-
ctant⁹ corpora. ita p̄ morā in aere frigido et sicco: aut frigido
et humido talē disponunt⁹ corpora et ita etiā in alijs gñibus
quque rerū nō nāliū et sibi cōnexaz causis et signis cōformiter
intelligēdū est. ¶ Pro quorū oīum cōplēmēto lege Gal. p̄i-
mo de accētū et morbo. 5° cap. et 1° p̄mi. doctrina 2°. et summa
2° in quoz capitulis p̄mis inuicē cōtīguit. Et h̄ signa p̄dicta
cap possint subseruire ad notificandū cōplonē ulem totū cor-
poris ei⁹. Eis tñ uti possum⁹ ad cognoscendū p̄tiales lapsus
mēbroz oīum: ut capitis pectoris cordis et epaie. Et aliorū
quorū lapsus cōtingeret calidos et siccos: aut calidos et hu-
midos: aut frigidos et siccos: aut frigidos et humidos. grā
tū cōplēmētū opīs ponēda sunt signa ardoris urine. puenien-
tis per colligatiā ab alijs mēbris: aut per essentiā ab eis.

¶ De causis et modo euentus ardoris urine puenientis a to-
to p̄ncipaliter: et ab alijs causis. Cap. iiii.

Test igit qñq; a capite et a pectore siue
ab ei⁹ cōcauitate: siue ab eruptione
apostematū in pectore mā deriuare ad vias urī-
ne per cōcaua uenarū. Sic enīz māe a gibbo epa-
tis ascēdūt grā finis nutritionis p̄tū pectoris
et capitis per uenā cōilum: et per duas uenas ramificatas ab
asclari: q̄rū ramī igrediunt⁹ per posteriorē p̄tē in pāniculos
ita oīno cōcedēdū est easdē māes in crisi⁹ egritudinū a supio-
rib⁹ p̄tib⁹ p̄pelli ad inferiores. et maxime forti exiūt v̄tute: cū
nihil resistē pōt in expellēdis: ita q̄ qñq; saniem expellit de
cōcauitate offiū et pectoris. affōz 7°. cōmēto 59° et prope cū
vīe parate erūt. et be qdem māe si fuerint acute: q̄ n̄mīdū in-
flāmate. aut fuerint eisdē māe cholerice cōmixte uel aduste.
aut secū adiūcte māe saniose poterūt ardorē magnū efficē in
vīse urine maiorē q̄ in intermedijs p̄tib⁹: eo q̄ vna mate-
ria acuta alteri acutiori cōmixta maius poterit efficē nocu-
mētum in p̄tib⁹ in qbus detinet⁹ et cōmiscet⁹ q̄ in p̄tib⁹ alijs.
sed urina sanies uel alteri acute māei cōmixta maioris
acutatis erit effectina in eis q̄ anteq̄ cōmisceret⁹ eis. q̄ rē.

Et sili mō iterum deduci pōt q̄liter māe saniose uel acute in
crisi⁹ pmutatiū in lepra scabie uariolis et morbillis expul-
se ad urine vias ardorē in eis efficē possunt. ¶ Ex quorum

sūdamēto iterū facili⁹ est vidē q̄liter māe acute uel aduste
in egritudinib⁹ splenis et epatis per emugētes uenas ad urī-
ne vias inferiores expulsi possunt in ardore p̄ficē. et est snia
Ausc. 2° p̄mi. cap de signis coloris urinarū: et p̄prie nigre. ubi
in q̄. Et illud qdē qd accidit sū modū purgationis et crisi⁹
significat qd est in fine q̄rtanarū. Et cū splenis egritudines
resoluant⁹ et dolores doisi et m̄ficiis et reliq̄. vide ibi. Et collī-
gis easdē snias ab eodē 3° q̄rti. cap de signis p̄mutationis ma-
terie ad inferiores. et plures alibi. Unex p̄dictis nō est difficu-
le videre multiplicitatē ardoris urine sū diuersitatē p̄tium
per colligatiā efficiētū ip̄m. ¶ Ut igit clari⁹ bñius
tractat⁹ utilitas habeat⁹ ordinate oīum sp̄rum ardoris urī-
ne ponēda sunt signa et canones curationis succincte tran-
seundo ne in p̄lixitate sermonum tēpus expendat⁹.

¶ De signis ardoris urine p̄uenientis per colligatiā a
toto corpore. Cap. v.

Quam igit cōtingit ardorē in urina fieri ex cre-
tica trāsmutatione māerū que a toto de-
scēdunt ad urine vias et faciūt ardorē in eis acutū
tate sua. Per hec signa cōprehēdi poterit talis ar-
doris urine uarietas. P̄mo per notitiā defecationis cutis
ut lepre scabiei et uariolarū q̄rū mā frequēter terminat per
fluxū uētris cū rāsura. p̄ma q̄rti. cap de uariolis. que mate-
ria etiā nō minus bñ terminare pōt per vias urine et p̄prie
morbillorum mā hoc efficē pōt: eo q̄ utriusq; mā est acuta et
corrupta notabilr. S̄natio enī uariolarū est p̄p multitudine
sanguis corrupti. S̄natio vō morbillorū est p̄p nehemētiaz
malitie sanguis corrupti pauci. Sed cuiuscunq; sp̄i lepre
mā nēcio maioris est corruptionis q̄ uariolarū et morbillorū
mā igit eque bñ poterit ardorē in urina efficē. Et sili de sca-
bie dicēdū est qm cuiuscunq; sp̄i eius mā est acuta aut adu-
sta. igit delata ad vias urine et eidē cōmixta ardorē poterit
efficē in eis. Amplius oīum harū egritudinūz mālis cā añs
cōtinet⁹ in uenis. sed a v̄tute facile poterit deferri ad vias urī-
ne. igit ardorē in eis efficē poterit. ¶ 2° vō cognoscit⁹ ardor
urine per colligatiā a toto pueniēte. eo q̄ talis accidit in sta-
tu et tpe uehemētis ebullitionis māe p̄dictaz egritudinum.
Mā enīz si defecet⁹ ad urine vias anteq̄ uehemēter ebulli-
ret et putreret nō efficeret ardorē urine. ¶ 3° aut cognoscit⁹
per absentia cārū p̄mixtiuarū que urine ardorē efficē possent
ut comestiones rerū et medicinarū acutarū. ¶ 4° vō cognos-
cit⁹ per interēptionē signoz arguētū nocumēta in urina vī-
sū. ¶ 5° etiā cognoscit⁹ per absentia ap̄anti uel egritudinū in
mēbris p̄ncipalib⁹: et alijs colligatiā hñtib⁹ ad urine vias.
¶ 6° vō et ultimo cognoscit⁹ eo q̄ talis ardor accidit subito.
q̄ fit in crisi que est uelox et uehemēs motus morbi quo in-
firmus ducit⁹ ad vitam uel ad mortem.

¶ De cura ardoris puenientis per colligatiā a toto. Cap. v.

Cognita igit hac specie ardoris canō cu-
rationis ei⁹ est per quoz intētio-
nes. P̄ia est māerū diuersio. 2° est regimie rectifi-
catio. 3° vō est sedatio acutatio. 4° est defensio
viarū urine et mūdificatio a mā id recepta in eis.

Prima igit intentio diuertēdi māē multip̄r acq̄rī
pōt euacuationē illius māei per alias vias effi-
ciēdo. Neq̄zenim talis mā vñq̄ intercipi uel detineri debet
iuxta sniam h̄sp. aff. p̄ p̄ma. 20° sermone. Ea quorum cri-
sis fit et facta est. Cones igit medicus summo p̄mā acutā
et subtilē ad supiora mobilē diuertē p̄nocando fluxū san-
guinis a naribus citillationem faciēdo in p̄ncipio rīce cūz
aliquo neruulo exiccato: aut cū chordula tympanistardū: aut
cum frusto cartē pergamenē: aut cū fuste alicuius plante et
p̄prie corrigiōle. quam aliqui sanguinariā uocant: eo q̄
sanguinem a naribus educit modo iam dicto. ¶ 2° vō in
boibus aptis ad hoc et p̄prie in qbus abundat sanguis gros-
sus: aut materia adusta. aperiant⁹ eorum emorroides uento
sando eas cum uentosis exterius ignitis aut cum corniolis
ibidē applicano uel cū fricatione facta cum folijs cōsolide

maioris: aut cum folijs ficue: uel cū felle tauri uel cū aceto
 licio uel flobotomado eas. ¶ In muliere vō etatis tpe fiat
 aprio mēstruorū cū uētoſis per quorū digitos ſupra umbili-
 cū poſitis abſqz ſcarificatione. aut cum ligaturis ibidem.
 aut in radicē coxarū ppe inguina factis. z oēs iſti modī ſūt
 ultimi ad diuertēdum. ¶ 3° iterū diuertat mā puocādo ſu-
 dorē boie per ſeptē horas ab aſſumptione cibi pānis ſueni-
 enter tecto. cui denē in potu. 3. iiii. aque feniculi aut apij aut
 ſparagi uel milij folio cū. 3. 5. ſuccari. z. 3. i. vini albi aroma-
 tici diligēter calefactis. aut deſ ei in potu. 5. j. electuarij oppo-
 ſita cum. 3. ij. aque feniculi ambobus calefactis. ¶ 4° itē
 diuerſi pōt mā per cliſteria attrahētia ipſam a puocitate ue-
 narum per meſeraicas ad inteſtina. ſicut cuſ hoc cliſteri. R.
 radicis ireos recētis. M. i. thimi epitimi aſſari ſumiterre
 cuſcute. añ. M. j. 5. eluarij hamech deſcriptione maiorī ele-
 ctuarij de pſilio. añ. 3. ij. caſſie ſiſtule. 3. j. olei violaz. 3. iij. ſalis
 gēme. 3. j. 5. fiat cliſtere hora electa que eſt in aurora: uel in or-
 tu ſolis poſt ſomnum. z cōpleta digeſtione pma z ſecunda.
 ¶ Sepe aut ſueui diuertere mā cū cliſteri facto ex deco-
 ctione ſumiterre folioz lapatij maioris: z urticerecenti ad-
 dendo ex pdictis electuarijs aliqđ cū ſuccaro rubeo. ¶ Di-
 uerſionem igiſ cū medicinis ſolutiuis z bibitis laudare nō
 poſſum: eo qz tales p̄cipitate faciunt mā nō ſolum per uen-
 trem: imo per urine vias. Ego enim uſqz ad etatem meā nul-
 lam in uoluminibus ſapiētum medicinā legi ſolutiuam pe-
 nitū per uērem. qnetiam per urine vias p̄cipitet materiaz
 ¶ Amplius oīs talis aut eſt ſolutiua dicta aut lenitiua aut
 cōpreſſiua. Si pma cum ſit laborioſa z caliditate z ſiccitate
 tertij gradus cōpoſita. z ſictalis uehemēter agitabit z iſſam-
 mabit. antecedens eſt Lōmentatoris pma aſſoriſinoz. com-
 mento 2°. ¶ In acutis morbis raro z in pncipio farmacijs
 uti. ¶ Si aut talis medicina erit ſcōa: aut nō poterit ſufficiē-
 ter diuertere mā qz debilis eſt. Et ſi diuerteret deſ a contra-
 dicente eā. quare nō ita p̄cipitabit mā per vias urine ſicut
 per uērem dato qz maiorē aspectū habere poſſit medicina
 talis ad uērem qz ad urine vias. ad huc etiam motiua p̄-
 tacta ſatis probare videntur zc ¶ 5° etiam diuerſi pōt ma-
 teria puocādo uomitum. ego tū in caſu iſto ſatis habeo ipm
 ſuſpectum: eo qz materie talium egritudinum nō videntur
 cōueniēter per talem viam diuerſi poſſe. ¶ Primo qz ipſe
 ſunt ſatis elōgate a via iſta: eo qz continent in uenis multuz
 remorſ ab ore ſtōchi. ¶ 2° qz tales materie ſunt multuz gra-
 ues: eo qz ut in pluribus aduſtenotabiliter. ¶ 3° etiam quia
 ſunt graues: z ppter hoc reſiſtūt aſcenſui qui neceſſarius eſt
 in omni uomitu ppter qđ non eſſet uomitus puocāduſ in
 caſu iſto grā diuerſionis niſi ubi mā cōp̄ebēderemus effi-
 cere nauſeā abominationē ſaſtidii que xomitata eſſet cum
 q̄rto ſocio. ſ. ſubuerſionē. P̄ter ſubuerſionē enim aliud non
 reperitur in ſtomacho motus ad educendum materias pro-
 prias niſi uomitus. 1° tertij. tractatu 5° colligendum. hec de
 prima intentione pauca ſufficiant.

Secunda intētio. Rectificatio aut regiminis neceſ-
 ſarij ad curā ardoris urine puenſiens
 per colligatiā a toto cū trāſmutationem aērum acutarum
 ad urine vias ſuſtētat duplici fundamēto. ¶ Primum eſt
 refrāgere acuitatē illarūz materiez. ¶ 2° vō eſt reſpreſſio ma-
 litie in vijs urinalibz inducte per q̄litateſ actuales z virtua-
 les in cibis medicinalibus aut medicinis cibalibus. ¶ Et
 p̄mū qđ cōpleſ alienando a cibo z potu quolibet oīs gene-
 rarerū acutarū. ſicut cepe alleū porū rapbandū ſinapis ſalla
 z ſiſia. ¶ Amplius ſuſtētat in eligēdo ea que ſuis q̄litatibus
 boceſſiunt. ſicut lenitiua oīs ut bleta ſpinachia folia ſenu-
 greci violariū. z folia caulis poſt ablutionē primam cum aq̄
 calida z lactuca recēs z p̄p̄ie que parum lactis hēt. ¶ Am-
 plius inter cetera olera portulaca optima eſt: z p̄p̄ie receno-
 ſetiam exiccata ſit ſueniens. Ipſa enīz oſert doloribus renū
 z ueſice z ulceribus eoz. 2° canon. Et iterū p̄ter ipſam z de
 expertis mihi eſt ut ſemp coquat in omni cibario. imo iſun-

daſ in omni potu ei^o radix altee recētis. Iuamētum enim
 mirabile ex ea cōp̄chēdit cuiuſcūqz ſpēi ardoris urine. q̄re
 2° can. in areola mēbrorū expulſionis urine. caſ de altea ſcri-
 biſ qz decoctio radicis eius qñ bibiſ oſert ardori urine z ar-
 dori inteſtinoz etiā. ¶ Sile etiā iuamētū z nō minus p̄ce-
 pi ex frequēti uſu mucheiter retinēdo ipſam in ore: aut in ſun-
 dendo: aut coquēdo eā in cibis z potibus: aut faciendo ſyru-
 pos decoctiones troſiſcos uel mucillagines ex ea. Et tu lege
 alibi: qz quaſi tēperata eſt. reſp̄m̄ etiā malas q̄litateſ in cibo
 imo oī modo exhibitiōis z p̄paratiōis. ¶ Conuenientes
 ſunt oīum auctorum fama cōi cucurbite cucumeres angu-
 rie melones eorum ſemina z grana pinearum z ſemen papa-
 ueris albi: z mucillago pſilij: z grana pinearum dulciuz z co-
 meſtio eorum z inubarum. z per bec oīs z ſibi ſimilia cōple-
 bis intentionem ſcōam z defendas etiam urine vias. Scio
 etiam ego qz aq̄ ſublimatiōis hypofete z ſerarie multuz cō-
 fert in tuendo urine vias ab excoſiatione z ulcere.

Tertia intētio ſueniēter acgri pōt per adminiſtratio-
 nē eoz que in p̄cedēti dicta ſunt. Si aut mōtū
 acuitatē z aduſtionē refrāgē uolumus cū medicinis. Mul-
 te qđ z laudabiles ab auctoribz ſcripte reperiunt: ut ſyru-
 pus violatus: ſyrupus de papauē: ſyrupus de nenufarc: ſy-
 rupus p̄p̄ie de piunio: ſyrupus roſatus z de iūubio: ſyru-
 pus de pomis: ſyrupus de endiuia. ¶ Et aq̄ ſublimatiōis:
 ut angurie portulace violaz altee z lactuce ambaz p̄p̄ie.
 ¶ Et bec duo cōpoſita elegātis exp̄ientie. R. granorū ſebestē
 granorū alkekengi. añ. numero. xxv. granorū pini. 3. j. 5. gum-
 mi arabici dragati abſqz toſrefactione. añ. 3. ij. medulle gno-
 ru z cereſoz. 3. ij. 5. medulle granorū coti. 3. j. floz nenufaris ſe-
 minio lactuce ligritie caſſie. añ. 3. iij. ſeminis acetose endiuie
 ſcariole granorū papaueris albi. añ. 3. v. aniſi ſeminis apij ſe-
 niculi ſpice nardi. añ. 3. 5. folioz cupreſſi. 3. ij. oīs per tres dies
 in fundant in. xij. lib. aque bene coctiſ. deinde cū ea coquant
 uſqz ad cōſumptionem tertie partijs: z diligenter exp̄matur z
 cum colata fuerit diligēter ſuperaddatur eis ſuccari ſecun-
 de coctionis lib. iij. z coquat uſqz ad ſpiſſitudinē ſueniēte
 De iſto igiſ ſyrupo dentur. 3. ij. cum aqua ſublimatiōis la-
 ctuce papaueris recentis nenufaris: aut angurie. Et ſi non
 exingua acuitatem materierum cum ipſo: laborabis in di-
 gerendo melius. ¶ Cum aut uolueris meliorem viarū mū-
 dificationem ſimul cum audacia extinctionis efficere. da ip-
 ſum cum. 3. iij. ſublimatiōis alkekengi: aut radicū alter uſ
 geneſtre: z ſpero qz laudabilis effectus. ¶ Et ſi cum tali ſyru-
 po extinctiuo ſimul uelis cōſolidationē efficere in vijs urine
 da ipm cuſ. 3. iij. aque ſublimatiōis ſimphiti minoris: aut
 cum aqua ſublimatiōis folioz cupreſſi. Ineſt enim vtuſ el
 magna ad hāc diſpōnem. quare ſcōo can. in areola mēbrorū
 expulſionis bibunt folia eius cum vino z difficultati mū-
 gendi cōferunt z fluxu ſuperfluenti ad ueſicam. ¶ Cōpoſi-
 tum 2° ad eādem intētionē ſunt troſiſci iſti. R. caude egne
 gallarum cupili radicūz cōſolide minoris dragaganti. añ. 3.
 j. ſeminis citrulli ſeminio portulace z lactuce. añ. 3. ij. 5. ſemi-
 nis papaueris albi. 3. v. granorum alkekengi. 3. i. 5. ſlorūz ne-
 nufaris. 3. ij. croci cinamomi. ana. 3. 5. cum ſucco portulace
 ſiant troſiſci ponderis. 3. j. 5. z exiccantur in vmbra: z detur ex
 eis vnus cum aquis p̄dictis diuerſificatio ſm diuerſitateſ
 intentionum ad quas attendis.

Quarta vō intētio videt ſm p̄t̄ attigiffe ſinem z p-
 p̄ie po illa mundificationis dicta. Et ſi ue-
 lis mūdificationē effice potentiorē. Tūc ſolēnis medicina
 eſt ut deſ in potu. 3. 5. iere ſimplicis Saleni cum aqua ſubli-
 matiōis folioz altee ſenu greci z maluarum. Et ſi potētius
 mundificare z extingere uelis nō tranſcēdas aquam apij.
 ¶ Sed de expertis a me z ſecretis eſt aq̄ ſublimatiōis radi-
 cum ireos. Defendit aut potētē urine via quolibet ab exco-
 ſiatione maiorī cuſ aq̄ ſublimatiōis recētium foliorum: ut
 p̄allegato loco dictum eſt. z cum aq̄ ſublimatiōis draga-
 gati z p̄p̄ie cū ſucco granorū recētium. z aq̄ ſublimatiōis

sebest hunc intentioni valde est conueniens. ¶ De laudatis vo-
ab auctorib⁹ est cauda egra oī mō pparatiōis. et tu elige me-
liora ex eis si potes. de qua etiā mā mūdificādi urinales vias
Nā inferius fiet hmo cū atēdes pūcularius mūdificatiōi
rendi et uesice a mā q̄libet etiā saniosa. Nec de cura ardoris in
vijo urine facti per colligantiam totius corporis ad easdes
vias sufficiant.

¶ De cura ardoris n̄ sine p̄uentionis a capite pectore et sple-
ne.

Cap. vi.

A cura aut ardoris urine puenientis per
colligatiā aliarū p̄iā ad urinales
vias op̄z ex q̄site cōsiderare ac etiā varijs pcedē cu-
rationis īgenijs et instris fm q̄ p̄tingit diuersa eē
mēbra a q̄b⁹ ad urinales vias ceticē mā diuertit.
Cū enī q̄q̄z a capite aliq̄n etiā a pectore: p̄tingēt iterūz a
splene et frequēter etiā ab epate. et frequēter adhuc a renib⁹
acuta et saniosa mā defert ad urine vias. op̄porteret variā
aliq̄liter fieri curationē et instrōz varietatē aliquā dā b̄ri fm
diuersitatē mēbroz effundēdiū mā ad vias urinales. ¶ Ne
p̄d ne p̄lixitate sermonis legētib⁹ fastidiū imponerē mā b̄c
diuisi in p̄tes q̄tuor fm q̄ ut in plurib⁹ locis frequētius ardo-
rē urine puenire p̄p̄di. ¶ In q̄rū p̄iā p̄ma via ponit cura-
tionis urine puenientis p̄pter effusiōē māerū a capite pecto-
re et a splene sūt. ¶ In 2° vo ponit modus curationis eiusdē
ardoris puenientis per effusiōē māerū ab epate. ¶ In 3° vo
per effusiōē māerū a renib⁹. ¶ In 4° et ultima ponent cano-
nes curationis ardoris urine puenientis per p̄p̄iā nocumen-
tā uesice: et sic annuēte deo habebit cōplemētū huius tracta-
tus. ¶ Pro curatione vo p̄ncule p̄me de numero boz q̄tuor
dicēdū q̄ canon curationis ardoris urine puenientis ab effu-
sione māerū a capite pectore et splene ex ḡnālib⁹ intētionib⁹
cōpleri p̄t. et nō est magna differētia inter curationē vnus
istoz ab altero: nisi applicatione sp̄alium instrōz cūz q̄bus
vnum mēbrūz p̄ncipāl̄ respicere debemus magis q̄ aliud.
¶ Sūt igi⁹ ḡnāles intētiōes in cura huius ardoris urine
obseruāde p̄ncipales q̄nque. ¶ Prima est p̄curatio mēbro-
rū in q̄bus p̄ncipāl̄ mā radicat. ¶ 1^a est māerum diuersio a
vijo urinalibus ad alias vias. ¶ 2^a est acuitatis materierūz
repressio que defert ad urine vias. ¶ 3^a est accitium mem-
brorū in q̄bus hēc mā ḡnātur cōpleta remotio. ¶ 4^a et ultia
est viarū a q̄bus hēc mā recipit rectificatio et defensio.

Prima igi⁹ intētiō multis acq̄rit curatiōis īgenijs.
Primū est per cūationē minoratiuā et eradi-
catuā mārum que multiplicant in mēbris illis et inueniun-
tur: ut si mā videremus effundi a capite que est acuta aut
adusta euacuaremus ipsam dādo in potu. 3. j. pillarum au-
rearum: aut dādo in potu. 3. iij. eluarij de succo rosarū cum
aq̄ ordei. Et si leuiorē medicinā affectaremus dē in potu. 3.
j. cassie fistule de cāna nouiter extracte cum aq̄ endiuie uel an-
gurie addēdo ei. 3. 5. aut. 3. i. electi reubarbari cum. 3. v. sp̄ice
q̄d totum assumat cū. 3. ii. aque ordei aut aque endiuie uel
silibus. ¶ Si aut mā que a capite effundunt p̄tingeret mā-
iorem acuitatē b̄re: et p̄rem digestionis p̄ciperemus: euacua-
ri deberet mā talis cū istis pillis. R̄. pillarūz de lapide arme-
no. 3. 5. pillarūz de fumoterre. 3. ii. reformens pille. v. cū syru-
po ros. aut nenufarino. que libet enim talis est medicina ca-
pitalis frigida. Et si potabilem medicinā exhibere cupis ex-
bibeas ista. R̄. cōfectionis bamech. 3. v. cassie fistule de cāna
extracte cum aq̄ cuscute. 3. vi. misce totum. et in potu dē cūz
aliq̄ de aq̄ supradictis. ¶ Si aut mā acutam videremus
a pectore effundi ad urinales vias minuat hēc mā cum hoc
potabili pharmaco. R̄. reubarbari electi. 3. ii. agarici. 3. 5. dya-
gridij. 3. iij. sp̄ice nardi. 3. vi. salis indi. 3. i. penidiarum cassie
fistule de cāna extracte cum aqua capil. uene. aut decoctio-
nis passularum. aī. 3. 5. totum hoc dē in potu cū aq̄ deco-
ctionis ligitiē et iuiubarum. ¶ Et si desideras mā acutā
cum pillis a pectore distrabē. R̄. pillarūz de fumoterre. 3.
ii. pillarūz de lapide armeno. 3. i. reformens pille. vii. cum

aq̄ buglosse nel violarum nel farfarelle et dens panicti in au-
rora. ¶ Si iterū mā a splene ad urinales vias effundi p̄tin-
geret. euacuet hoc leni minoratiuo et p̄p̄e cū b̄nt acuitate a
calore ebullitiōē in eis faciēte uel putredinē. R̄. aque cuscute
aque fumiterre. aī. 3. ii. lapidis armeni: lapidis laq̄li p̄e-
paratoz fm ariz. aī. 3. ii. mirabolanoz indoz ibimī. pulue-
ris fumiterre. aī. 3. i. anisi ligrine cimini dauci. aī. 3. 5. croci
3. vi. salis indi. 3. iij. succari albi. 3. i. infundant oīa simul per
diē nālē. deinde colent et cōpman diligēt et dens in potu
ut p̄dictum est. ¶ Ego aut expediri melācholicas mā acui-
tatē b̄ntes soluo cū eluario bamech dato cū aq̄ scolopendrie
uel tamarisci. Et si nolo medicinā nō minus elegātez illa: do
in potu. 3. v. eluarij solutui ad melācholiā cōpositi ab Alio.
2° de virib⁹ cordis p̄p̄e finem. et est medicina solēnis. Cum
istis itaq̄z minotare potes mā a capite pectore et splene ad
vias urinales trāsmutabiles. et cū eisdem etiam eradicare po-
tes mā illas dosim earū augmentādo fm q̄ tibi videbitur
opportunitum. ¶ 2° vo p̄ncipale instrū quo attēdere debe-
mus mēbris mā effundētib⁹ ad urine vias est digestio mare-
rierū que in ipsis cōgregate repiunt et nō minus op̄z digesti-
uam variari fm diuersitatē mēbroz q̄ euacuatū: de q̄
bus dictum est. Digerit itaq̄z puenienter mā acuta in capi-
te cū syrupo rosato syrupo nenufarino syrupo violato. Ad-
ita vo et acutior p̄t digerit cū syrupo de fumoterre: cūz syru-
po de succis et aq̄ fructuum cū syrupo de granatis qui mī-
seri possunt cum aq̄ diuersis. ut rosata aq̄ violata aq̄ nenu-
faris aqua cuscute aqua folioz salicis. et cum silibus frigi-
dis et p̄p̄ie capitalibus: que oīa digestiua toties exhiberi de-
bent quotiens urine substantia et color rectificata fuerint et se-
dimen in fundo eius appuerit album subtile eāle cōiunctūz.
¶ 3° instrū quo attēdit ad mēbra p̄dicta est eradicatiua
māerum euacuatio et p̄p̄ie cū medicinis ante statim dictis.
¶ 4° vo instrū quo p̄curant p̄ticule mā effundentes ad
urine vias est cōfortatio ipsoz que multis cōplect instrumē-
tis. Quē enim instrū a quo mediocriter ponit in capite stipri-
citas cōfortat ipm ne mā aliunde recipiat et vapores. q̄m re-
pellunt a se uasa stipricis cōfortata farmacijs. et cōfortat caput
bis que a p̄p̄ietate hoc efficere solent. sicut oē cerebrū cuius
cunq̄z aialis et p̄p̄ie nō aquatici et coiter dicit de cerebro le-
poris. ¶ Si et etiā de plātis multe inueniunt: ut macis folio-
um lignū aloes betonica maiorana bedrolibanum salua et
similes. Et de his que sumunt ex aialibus: ut castoreum et
ambra p̄p̄ie et muscus. Et de cōpositis in dispositione frigi-
da sicut cōfectio anacardina dyamuscus dulcis dyambra
dyatrion pipeon plirisarcoticon. ¶ De his vo que frigida sūt
caput cōfortatiua supcalefactum sicut rosa: flos salicis nenufa-
ris et violarum et labrusca et usnee et p̄p̄ie arborum decrepi-
taruz et margarite et sandali rubei. De cōpositis vo sunt sicut
troscisci derosis. troscisci despodio. troscisci sandalini. et om-
nia cōposita que sua aromaticitate cōfortat et frigida sunt. ut
coriadrū et dyacitonitē sine sp̄ibus et p̄p̄ie post cibum as-
sumpta. ¶ Et superasp̄gere bregmatib⁹ puluerē in dispo-
sitione calida cōueniens est. R̄. sandali albi et rubei rosarūz
flos labrusce. aī. 3. i. mastici sandaraceligni aloes. ana. 3. 5.
fiat puluis subtilis. et per hēc cōplect intētiō p̄ma curationis
ardoris urine puenientis a capite pectore et splene. ¶ Con-
sueui aī b̄nt p̄ticule subidgere ea que sunt pectus et splenē
cōfortatiua. q̄d q̄dem omī p̄lixitatem fugiēs: et etiā q̄ pecto-
ris et splenis cōfortatio sustentat in medicinis: eodē modo il-
loz mēbroz cōfortatiuis: sicut nunc ante dictum est de his
que sunt caput cōfortantia: et tu considera.

Secūda p̄ncipalis intētiō supra posita cūz qua
curare ardorē urine puenientem a capite
pectore et splene fuit māerū diuersio. Et hūc q̄dē intentioni
satis credo sufficienter esse p̄sum per ea que supra de va-
rietate diuertendi mā dicta sunt in generalicuratione cu-
liscūq̄z ardoris urine. Quoz tū ḡra dicēdū est etiā q̄ op̄z di-
uertētē cognoscē p̄tes colligatas mēbris a q̄b⁹ diuersionem

facere intendit: et ad quod distrahere percurat sicut cum intendimus a capite diuertere manum que effundit ad alias partes operis. Flo-
botomennus uenam caput respiciet hunc coitatem ad membra
ad que expellit manum: et hunc de preteritis eiusdem. Quare pri-
ma tertij, caput de canonibus curationis capitis. Et si vis trahere
ad partem cum euacuatione membri coicantis: si uenam coicantem
membro antecedenti cum egritudine: et cadat in triam partem capi-
tis. lege ibi pulchros sermones. Et idem etiam dicendum est cum
uolumus manum a pectore et splene fluere ad urine vias diuer-
tere ab eisdem: quare appetit necesse esse quod membrorum notitia et eorum
colligatio sit medico cognita et in operationibus eorum. Quare 2^a
primi, doctrina 3^a. et 10^a caput. Operatur membrum operatione sciat do-
net ipsius noscat egritudinem ex nocumeto quod in eius consistit
operatione. totum enim per anothomiam sciri potest. Scias preterea
quod medico qui uult egritudines regere que in membris existunt oc-
culte necia est anothomia. Ex his iterum que superius posita
fuerunt in cura huius ardoris per intentiones premissas.

Tertia intentio fuit remissio acuitatis materum que fe-
runt ad urinales vias. Et hec quidem intentio
etiam compleri potest per ea que supra dicta sunt in intentione ter-
tia curationis ardoris urine in generali. Multe etiam simpli-
ces medicine ab auctoribus approbate sunt que possunt repri-
mere acuitates materum: ut amilum. In ipso enim est mudi-
catio et lenitio. 2^a can. in suo caput. Est autem conuenientius quod ad-
ministrat cum aqua violata eo quod refragat siccitatem eius. Et
ipsa viola cum sua frigidityte et humiditate in primo gradu
conueniens est: et syrupus eiusque conuenit dolori renum et pro-
uocat urinam. Semina etiam cola frigida quod conuenientia
sunt leniendo et in frigidando et siccitate reprimendo materie-
rum. Et portulaca comesta et succus et sublimatio eius et
semen eius confert. Et crisolocana etiam cum sua frigidityte et
humiditate hoc efficit. Et semen malue est mirabile in hoc. et pa-
pauer et solatrum alkekengi et aqua uel emulsio seminum melo-
nis conuenientia sunt ei. quare 18^a tertij, caput de cura ulcerum re-
ni. Et ex his quidem que humores temperant est sumere aquam
melonis romani et alkekengi. i. semina eius uel grana. et pa-
pauer. i. albu. et non differt siue per melonem romanum intel-
ligas melonem induz uel bateca que anguria dicitur. Et re-
mere possunt materum acuitatem composita que plura ut syrupi et
iulep. quorum memoria haberi potest in intentione 3^a curationis ge-
neralis. Syrupus etiam de prunis. syrupus etiam de mucilla-
gine psilij malue. oes isti per mesepissime expri sunt. de quibus
etiam inferius in speciali cura ardoris urine prouenientis ab ulce-
ribus viarum descriptiones plures ad memoriam reducuntur.
Frangite etiam acuitatem materum inunctiones spine balneationes
aut semiscupia prout facite ex decoctionibus predictarum medicina-
rum. Linimentum bonum ad illud est hoc. R. succi portulace
mucillaginis psilij an. 3. ij. caphore. 3. j. amili. 3. iij. albumen ouis
vnum terant ultima contritione in mortario plumbeo cum
suo pistello. et inungant in eo partes oes a furcula spatularum
usque ad caudam. Et iterum. R. violarum florum henufaris
maluarum extremitatum salicis foliorum vge pastoris portulace
et lactuce an. 3. iij. cretani fontalis senationum. et prope orienti-
um in fontibus lenticule aque an. 3. vi. coquant oia in ma-
gna quantitate aque usque ad consumptionem tertie partis. deinde
in eadem materia tepide caliditatis balneet corpus totum aut saltem
fiat encharisma uel semiscupium infundendo corpus in ipsum saltem
usque ad furculam spatularum. et hec quidem conueniens est. et prope
quod post exitum a balneo exhibentur patienti. 3. iij. aque lactis ace-
tosi usque ad v. hec quidem de intentione tertia sufficiant.

Quarta intentio qua dicebat supra curari debere ar-
dorem urine prouenientem per colligatiam ab istis
partibus est remotio accitium que remanere solent in istis me-
bris. Et primum quidem in pectore remanens est. nocumetum
in anhelitu. 2^a uo tussis. 3^a sputi multitudo. 4^a congregatio
ueterositarum que in pectore concluduntur. In splene uo rema-
nere solent eius oppilatio et tensio dolor et uersio coloris ad
palliditatem et liuedinem. Et primo quidem de numero acci-

ditum in pectore remanentibus pulderi debet per hunc modum.
Premissa enim ueteris lenificatione que semper in tali dispo-
nencia est. ut scribit 10^a tertij. caput de cura asmatis. ubi dicitur
ex regimine bono est assiduatio lenificationis nature que perficitur
exhibendo cappareas ante cibum. et oua tarrata antiqua. i. oua cru-
da fere per coctionem non nisi parum prepefacta et ius galli decre-
piti coactum secundum artem alleuiat anhelitus cum his cibilibus etiam
eis admiscendo crocum qui est ex summa medicinarum conferentius
malitie anhelitus et difficultati eius: propterea quod confortat in istis
et facile ipsum efficit. ibidem in fine predicti capituli literaliter legendum.
Et si quidem anhelitus nocumetum remaneat a mala com-
plexione diuersa prouenit calida et frigida. conueniens est de-
coctio ordei cum pauco enforbio. Et de medicina uehemetis
iuuamenti in hac egritudine frigida est epithimum sumendo
decoctionem eius cum aqua et melle frequenter calida. In dispo-
sitione uo nocumeti anhelitus calida confert aqua ordei cum syrupo
de iunibis: aut violato: aut eodem cum syrupo de papauere
et prope cum materia fuerit a capite reumatizans. In nocumeto
aut anhelitus cronico et a grossa ualde materia facto confert deglu-
tatio duorum granorum opposonacis post cenam per duas ho-
ras. Et iterum in tali utilimur est sumere. 3. j. 5. eluarij dyairis
descriptione Nicolai cum 3. ij. hydromellis calefacti in uicem.
hec oia ad nocumetum anhelitus tanquam utilia pertranseant.
Tussis uo remanens: aut que comitatur has dispositiones pul-
dendum est secundum uarietatem spirituum eius. Si enim tussis con-
tingat fieri a frigidityte ut frequenter accidit. et fuerit iam an-
tiquata et fortis. et materia sua frigidityte et modo resistentie ualde
resistens. de exptis est medicamen de olibano scriptum 10^a ter-
tij. caput 6^a. R. olibani. 3. iij. myrre. 3. ii. sape. 3. iij. mellis. 3. ii.
coquant simul. et sepe hoc teneat in os ut descendat per fistulam
cimbalem ad pulmonem. aut transiens per meri per poros
eius ad canam pulmonis in eius cavitatem recipiat. Et si
uolueris medicinam fortiozem illa collige pallegato capitulo
descriptione que incipit. et etiam sinapis. Et si desideraueris
medicinas non ita potentes collige duo composita ibidem scri-
pta. quorum primum incipit. et ex comixtis declinatis ad cal-
ditatem lege ibidem. Si autem tussis fieri contingeret a forti cali-
ditate et siccitate pectoris confert ei hec decoctio. R. ordei ex-
coricati. 3. i. 5. granorum sebesten numero. vj. violarum semi-
num altee et malue an. 3. iij. capillorum ueneris ligurie an. 3.
3. i. coquant oia in lib. v. aque usque ad consumptionem ter-
tie partis cum syrupo violato: et de iunibis. Et si contingat p-
stulcidium a capite tussis molestare des hec decoctio cum
syrupo rosa. uel de papauere. Et potest exhiberi in die frequen-
ter. hec de accidente 2° qualitercumque sufficiant. 3° uo acci-
dens erat sputi multitudo que si contingat propter materiam multe
prout in pectore sufficiens euacuari potest cum medicina iam
prout ex quorum usu consumit materia complere. quam abstergendo et
mudificando pectus euacuat. Si autem sputi multitudo pro-
uenerit ex materia que a capite reumatizans premissis euacuationi-
bus et diuersionibus a capite intercipiat fluxus ille et prope cum
decoctionibus factis ex rebus sipticis ut lentibus sumach et simi-
libus. ut 6^a tertij. de cura multitudinis sputi colligendum est.
Etiam retentio granum mastice aut gummi arabici parum torre-
facti excellenter confert. et utilitatem inuenit etiam post cenam per
duas horas deglutire granum unum gummi thuris. 4° uo ac-
cidet. i. ueterositarum in pectore remanentibus subueniunt frica-
tiones in pectore cum manili aspo. ut 10^a tertij. caput de cura as-
matis colligendum. et ueterosare spatulas absque scarificatione
et scellare pectus cum sacculis carminantibus ueterositate. et pro-
pre cum hoc. R. fiseleos se. ruthe leuistici et carui an. 3. i. semi-
num feniculi apij petrosilij an. 3. iij. calefacti hec oia in sar-
tagine absque torrefactione. et apponantur sacculi qui frequen-
ter pectori supponantur. Scio etiam quod huic acciti conuenien-
ter subuenit exhibere in aurora et apud somnum. 3. j. eluarij de
baccis lauri. et prope cum uino aromatico calefacto.

Post hec autem accitibus que in splene remanserunt pruden-
da. Et primo quidem accitibus erat oppilo ipsius que

ad curationē sui a duocat medicinas fortis opationis ex p-
te gradus earū z penetrationis ipsarū: z durationis opatio-
nis ipsarū. Indiget ergo splen ut adiuet cōmedicinis forti-
bus. q̄rū v̄tus p̄seruet z cū eo qd penetrare facit. 15° tertij, tra-
ctatu 3°, cap 3°. Et de medicinis huic cap cōuenientibus
z mihi nō raro exptis sunt trocisci de agnocasto q̄ruz. 3. j. in
potu def cū decoctione corticū capparoz oī mane q̄ruoz uel
qnque dieb⁹. Et optimā etiā est medicamē affectū ex pul-
uereruthe z acoro añ. 3. 5. ex eis cōmiscendo cuz. 3. ij. syrupi
sq̄llitici succarini. Et scio etiā ego qd euaporatio sup splene
facta cū pānico nō excoctato. z. 3. j. semis ruthe oppilatio-
nes splenis apic z uētositates potēter carminat. Et non
dubito qd si def in potu. 3. j. metridati cū decoctione foliorū
ruthe z tamarisci bec oīa potēter pficit. Et splenion etiā
taliter a Dyascoride noiata frequēti usu eius splenē deoppi-
lat z attenuat. lege de eo z videbis. Et bec qd oīa simul op-
pilato spleni dolēti z durificato cōuenire possunt. qz tñ non
raro cōtingit uehemēter idurari splenē z nō recipe curam a
medicinis paulisp leuib⁹. opz q̄iqz fortiores administrare
medicinas. Ego aut lz multas babeā laudatas z exptas ab
auctorib⁹ acceptas. vno tñ emplō uti soleo. z cum eo curare
durities splenis uentositates oppilationes z dolores. z lege
ipm ex sentētijs Aulic. 15° tertij, cap de curationib⁹ splenis uli-
ma colūna. z describo ipm sic. Rx. stercoris ouiu lib. j. armo-
niaci. 3. iij. recētum radicum fefire. 3. x. floz salicis. 3. iij. nitrī
sulfuris viui ana. 3. j. 5. croci. 3. j. coquantur stercus z fefira
cū aceto albo acuto. deinde ultima cōtritionē cōterant. z cū
eis in corpore armoniacū cum aceto p̄dicte decoctionis dis-
solute. z cum tepesieri cepit alie spēs superaddant z reducā-
tur in formā emplastri. est enim nobile z efficax ualde. Et ul-
timo vō accit. i. defedationi forme bois z cōuersioni colo-
ris in palliditātē z liuedinem subuenire possunt oēs medici-
ne que sanguinis claritatem efficiunt ipm a melacbolica mā
z fumis eius expurgādo. Et lz multa ab auctorib⁹ binc
inde collecta sepe in similib⁹ dispōnib⁹ administrauerim. hic
solū illa que mihi domestico usu approbata sunt cōscribere
uolui. Quoz p̄mā est decoctio facta cū ficub⁹ z dactylis
non bñ maturis que sepe detur in potu in aurora z calida.
Et 2ª est neptarib⁹ deb⁹ cōtinuis in aurora egrotanti dē-
tur. 3. iij. lactis capri cum. 3. ij. vini albi aromatici z est effi-
cax ualde. Et de cōpositis mirabilis medicina est trisera
minor in potu data cum decoctione ficuuz. Et meliores
ea sunt mirabolani kebuli cōditi. quorum vnus pluribus
dieb⁹ cōtinuis in aurora sumat. Et ut videant^r be medi-
cine solēnes z nō fantastice. lege 7° q̄rti. tractatu 2°. z caplo.
a quo fonte ueritatē hāz extraxi ex lra ei⁹. nbi inqt. Et si co-
lor alicuius cōualescenūz turpis fiat. tūc si uoluerit ut rede-
at ad colorem suū p̄stimum: iuuabit^r cum ficub⁹ ficiis: z aq̄
dactyloz immaturoz. Ambeeni z sunt addētes in sanguine
subtili z caliditate innata. Et de eis que sunt ad illud expta
est. ut bibat dieb⁹ cōtinuis in ieiuno vinum z lac. Et res
que opant per mundificationē sanguinis sunt sicut trisera
minor z mirabolani p̄diti cū administrant^r. z mirabolani ke-
buli sunt fortiores trisera. lege tñ q̄ plurima p̄ter. bec ele-
gantia. qz non opz medicum esse p̄gritātē. sed in librorū
lectionibus cōtinuo uigilantem. Dec de cura predictorū acci-
dentium taliter scripta pertransiant.

De cura ardoris urine prouenientis a siccitate carnis glā-
dolarum. Cap. vii.

Aliquū

aut iā incūbens officiū est reliq̄-
rum spērū ardoris urine ponere
sermonē z iā remāsiū vident^r qnque spēs famo-
se ardoris in urina pueniētis. Quarū p̄ma est p-
pter cōsumptionē humiditatis que a fine posita
est z retēta in glādosīs carnis in mesentereon exptibus ad
hoc ut sui humiditate contēperet ardorē in urina acq̄litum
ab actione caloris in ipm. z mixtione cholericē mēi z serosi-
tate acutepis sanguinis. z est qdē ardoris urine spēs mala

collecta ab Aulic. 10° tertij, tractatu 2°, cap 3°. dum inqt. Aut
supple causa ardoris urine accidit ppter causam defectus
eius qd preparat ad tēperandum ipsam. Surind. z est humi-
ditas p̄parata in carnis glandosis que sunt illic. Ipsa enim
currit sup meatum z glutinosum eū facit. z p̄miscetur urine
etiā z equatēā. cum ergo finit deficit loco vie urine z gluti-
natio. z urine euacuatio z equatio. q̄re accidit ardor. Et lo-
gnosci^r aut bec spēs ardoris: eo qz nō est possibile banc fieri
sine magna exiccatione succedēte fortib⁹ z multis euacuatio-
nib⁹ z causis alijs uehemēter exiccātib⁹ positue. aut p̄uati-
ue per viā resolutionis insensibilis. hoc efficiētib⁹: quas oēs
causas necesse est cōcari extenuationem. aut totius corporis
cōsumptionem notabilem. Qd quidē iterum facile p̄bari
pōt per instra qbus talis urine ardor curari debet. Et oīa de-
bent esse humectatiua substantiē notabilē ex cibis cibilib⁹
notabilib⁹ accepta. z etiā humectatiua madefactiue z q̄litati-
ue sicut est infectio clisterioz ex lacte albumine oui mucilla-
gine psilij cōpositoz. z alienatione oīum tenentium se ex pte
lex rerū non nāliū: q̄rū applicatione corpus exiccari possi-
t substantiē z qualitatiue. Et in summa regimē curati-
uum huius dispositionis esse debet restauratiuum uel impi-
guatiuū. Un 19° tertij, tractatu 2°, cap 3°. Et si causa in eo. ar-
dor urine est exiccatio accis glandule. tunc cura eius est hu-
mectatio ipsius z dimissio eius qd exicat ex coitu z alijs. Et
de iniectionib⁹ in hoc usitatis est mucillago psilij: z mucil-
lago seminum alte malue z seminum citoniorū z gummi
cerasi z albumen oui recentis z lac mulieris inijciantur in
eam. Dec de ardore urine facto a consumptione glandulaz
ita pertransiant zc.

De cura ardoris urine prouenientis ab effusione materie
rum ab epate ad vias urine. Cap. viii.

Itera

iterū ardoris urine spēs est que pue-
nit ex descēsu māerū acutaz ad nesi-
cam ab epate expulsarū. ut patet in crisi⁹ egri-
tudinū acutarum epatis. Et puenit bec frequen-
tius ppter expulsionē māerū que in epate sania-
te fuerunt. siue in cōcano epatis z ab eo fuerint p̄mutate ad
urine vias. qd raro cōtingit ppter maiore p̄pinq̄tatem ei⁹ ad
intestina siue māe tales in gibbo epatis fuerint saniate z ab
eo expulsi ad urine vias. Un 15° tertij, tractatu 3°, cap 10°. de
adubelate epatis ita scribit^r. Aut sit supple eruptio adubela-
ti. i. a postematis iā sanati ad ptes renū z egredi^r cum urī-
na. Et clari^r idē describit^r 19° tertij, tractatu scōo. z cap an-
tepenultimo ubi inqt. Dictus aut puris z mictus sanguis
puri q̄qz sit per eruptionē adubelati in mēbris supioribus
ut pulmonis pectoris z epatis quēadmodū sciūsti totū in
loco suo. Cū igit^r bec mā non euacuet^r ab acuitate z a pu-
tredine accidentali^r acquisita ppter māerū acuitatē ex quib⁹
genitū fuit pus nō est mirabile si possit ardorē efficē in vijs
urine qñ detinet^r in eis. imo talis mā saniosa nō solum in p-
dictis paribus ardorem efficit. sed quandoqz excoctationē
z ulcera in partibus inducit p̄dictis.

Est igitur ad curā huius dispōnis ppe trāsēdum
Cū enim ipsa p̄seuerat efficit in epate ul-
cera icurabilia. 3git cura huius videt^r sustētarī duplici fun-
damēto. P̄mū est regimē ad ulcera epatis administran-
dū. 2^a aut est illud quo opz attendi ulceribus que in vijs
urine iam inducta sunt. z de hoc scōo regimine erit sermo se-
quētib⁹ capitulis: ubi p̄tractabit^r igeniū curationis ardoris
urine puenientis ab ulcerib⁹ renū urisidoz poroz z uesi-
ce. hic aut solū uolo ponē modum curationis ulcerum uel
eruptionis māerū in epate. Cōplet^r aut curatio talium
quinque necessarijs iniectionibus. Et p̄ma quidē est mū-
dificatio saniei post eruptionē inuētam in epate. Secun-
da vō est diuersio materierum illaz a parte eruptionis ad
aliam. Tertia vō est regiminis rectificatio. Quarta est
carnis regeneratio z ulcerum incarnatio. Et quinta est
partium iam ulceratarum consolidatio.

Prima qdem intētio rōnabilr pcedē debet. qm lōga residētia saniei in quocūqz loco ulcerato suspecta est: ne magnificet ulcera sua acuitate quā bēt ex gñatione eius acquisitā. Sanies enī est ex incēssione humorū. sicut et nīs ex incēssione liquorū. affōz 2°. cōmēto circa gñationem saniei. Merito igit mūdificātia saniei pcedē debet: et ad ea accelerādū est. neqz n̄ extimādū est q mūdificātia talia vnum. qbzqz ulcus in epate sufficēter curare possint. Cū enī puenit ulcus ad pfundas epatis ptes et ad uenas incurabile est snia Dip. affōz 6°. ibi. uescā incisaz aut epar zc. Si autē ulcus fuerit leuius pdictis curam recipe pōt. ut 14° tertij. tractatu 3°. cap penultimo. Extimauit Dip. q moris ille cuius oisrumpit epar et accidit sepatio ex eo et corpori ipsius et uenis. In illo autē qd est minus hoc qnqz est spes. Itaqz mūdificātia plurima a sapiētibz hincide colligunt. In qbus tñ opz opantes magna aduertētia ordinē cōsiderare. cū mūdificātibz enim opz simul frequēter intēdere et cū sedātibz dolo rem. et qnqz magis vni q̄ alteri et econuerso. ppter qd in canonibus sapiētū multonēs q plurima mūdificātia confuse scripta qnqz legunt. iter que ordinē applicationis eligē opz opantē bz discretā eius cōsiderationē. ut nō applicent fortia que possint ledere mēbra. et est snia Aliū. 14° tertij. tractatu 3°. cap de cura adubelati epatis. Talia igit mūdificātia q̄ plura describā in eis ordinē obseruando sup uarietate gradus et opationis ipsarū et cōplicatione doloris et accitum ipsorū. Primū itaqz mūdificatiuum in exordio admini. strādum leue sit aq mellis que sit ex herbis ptribus aque et unica mellis et sit eius coctio usqz ad cōsumptionē q̄rte p̄tis. cuius potio in aurora sint. 3. v. tepide date. Imo cōmisceri pōt euz vino albo subtili qd sit por⁹ eius tertis pte bulis aque cū ipso cōmixta. Et si uolueris mūdificationem cum maiori lenificatione pficē: decoquant in pdicta mulla violarum. M. ij. Si autē iterū magis lenire vis ponant in ea seminā malue. M. ij. Et si cum ea mūdificatione lenitionem et in frigidationem desiderares exiccationē et absterisionē aliquantū nō discedas a semine altee. hoc enim est mihi frequentissime expertū. Fortius aut mūdificatiuum et iterū absterisium fieri dū esset cū aq sublimationis altee cum modico virtutis radicū ireos recētū eas radices in pdicta coquēdo. Non etiā dubito q talia plātarum oīuz aque sublimationis cōueniunt et eas cū cibo cōmiscēdo taliter cū eis opando. Ta ceo hic aquā ordet et aquā emulsionis uel decoctionis q̄uoz seminum colium et aquā lactis et aquā radicū. hec enī oīa cola sunt. et tu elige inter ea illa de his que in gradu mūdificationis absterisionis et exiccationis fortiora sunt: ut videbis in intēctione incarnationis et regenerationis carnis.

Secūda vō intētio est mēbra diuersio et possent qdez mēbra saniose a cauio epatis diueri ad gibbum. sed qz in hoc cōpēdio est sermo de ardore urine pueniente ab acuitate saniei delate ad urine vias. nequa q̄ ad p̄dicta loca diueri debet mēbra: et ppe cum fortibus. Si enim leuia sint suspecta quāto magis fortiora. ut 14° tertij. p̄allegato capitulo. Et si indigueris adiutorio et oppositione ad ptem declinationis et oportuerit ut utrūqz soluas et urinam puoces cū re forti et calida ne faciat incurrē egrum nocumentum in uesica. Cōseruatio enim uesice in hac egritudine et cū erū pitpua ad ipsam per seipm aut cum medicina diuretica necessaria est. Stante igit mēbra in cauitate epatis ppter rōnes p̄dictas diueri debet ad intestina per colligatiā viciniorē eis ad ea. ut 4° p̄mi. et 14° tertij. p̄mis caplis colligēdd. Et de diuertētibz securioribz et electis. Primus et famosus est medulla castellestule cum aq decoctionis radicū uel seminū altee: eo qz leniēdo utrūqz soluit et mēbra educit. utrūqz enim solutio eq̄lis in hoc cap ualde cōueniens est ita q confert ante eruptionē apostematū. et post ipsam minorādo et educēdo mēbra. 2° vō mūdificatiuum et utrūqz lenitiuum est administratio. ij. 3. inucillaginis psilij cum aq decoctionis radicū maluarum. et hoc qdem est potētius ad in frigidādū q̄ ad

educendū. 3° mūdificatiuum cum sedatione doloris est dare in potu. 3. iij. aque mellis: et 3. 5. croci. Et si uolueris mūdificare et dolorē sedare cum frigidis potens medicina est aq mellis facta cum emulsione. 3. 5. granorū papaueris albi. Et si uolueris leniēdo iterū mūdificare et dolorē sedare cū calidis et humidis dent. 3. iij. aque mellis frigide cum decoctione. 3. 5. granorū recentiorū pineaz. hec qdem oīa sunt flores medicinarū electarū ubi cūqz plegeris. P̄ter hec oīa mūdificare lenire et abstergē potes cum aq decoctionis alubleb dādo in potu ex ea. 3. iij. cū. 3. j. succari rubei et videbis nobile inuamētum. Est autē alubleb fm rei ueritatē uolubilis minor: bz plurimi crediderint ipsam esse mercurialem. bz mēbra utraqz illarū cōueniens est p̄dictis. semp vñ medicina le p̄ncipiū opatiuum adiūgendo. et est qd in cura cutusculqz dispositiōis epatis in oī medicina. Imo et in cibis epatice medicine adiūgēde sunt frigide in calidis et calide in frigidis. Exēplum p̄mi. ut spodiū et rosa. Exēplū scōi. ut eupatorium absinthiū sandonicū mastix et silia. Aliud autē ingenium diuertēdi mēbra esse posset uomit⁹. ppterea qz diuertit mēbra antes que sunt pate trāsire in clūctas. ut p̄z q̄rta p̄mi. caplo 13°. Si enī ipse cōfert in cura ulcerū renū et uesice: ut ibidez colligis qd repugnat quā cōferre possit in cura ulcerum epatis. 3° diuersiū esse pōt puocatio sudoris. de quo tñ non uehemēter cōfido et ppter lōgitudinē viarū sudoris ad epar. Et 2° ppter grossitudinē mēbra. Et 3° iterū: qz oportet ret q medicine sudoratiue que diuertē deberent mēbra tales essent fortes. et fortium puocatiō administratio reprobara est ex snia Aliū. supius allegata. q̄re zc. Et q̄rta iterū rō est: qz oīa puocatiua sudoris etiā sunt puocatiua urīne: ut a sapiētum fonte colligē potuit. sed puocantia urīnā nō placuerunt supra ne iūgant in ardore. 3. zc. Si autē negares q ea que puocant sudorē non puocēt urīnā dent ab aduersario et n̄ de bis ei. 4° iterū ingenium diuertēdi mēbra et securum et utile esset apire emorroides in viro illo et mēbra in muliere de qbus aliquid lege supra in gñali diuersione et in intēctione curationis. hec quidē de intēctione scōa dicta sufficiant.

Jam autē instat tps expediēdi certā intēctionem que fuit cōmēsurare regimē ex pte ciborū et potus: cuius declarationi p̄mittēdū est q aliud est regimē ex pte nutritionis qd cōuenit in cura bulis dispositiōis in tēpore in quo necessaria est mūdificatio. Aliud vō debet esse regimē qn̄ necessaria est incarnatio. aliud vō et diuersum qn̄ fieri debet cōsolidatio. Cū enim necia est mūdificatio indigemus medicina que cum cibis et potibus cōmiscēat que laudādo et leuiter abstergēdo deponat supfluitatem que inuenitur in poris mēbroz: et cauitatibz uenarū que sunt sibi p̄pinque: quales sunt pultes ex ordeo cocte cum brodio pulli. Debemus enim intēdere cōuenienti nutritioni: eo qz talia ulcera bz sint in p̄ncipio vniuersali eorū. successerūt tamē eruptioni apostematū in epate que fit in crisi et in tēpore status vulnus in quoz utroqz necesse est subuenire vtrūqz cum cibilibz saniez mūdificātibz cum lauatiuis et abstergentibz. Deinde cum ulterius pcedit augmētum saniei in ulceribus necesse est iterū vtrūqz subuenire cum his que nutritio ne cōuenienti magis sustentat eā. eo qz notabilr debilitat ex pte dispositiōis ulcerū tā in augmēto q̄ in p̄ncipio eorum vniūsi. bz mēbra aggregatum ex debilitate remanente in tēpore apostematū et aptiōis eorū et ulcerum fortius et maiorez debilitatē includat in p̄ncipio vniuersali q̄ sola debilitas que concomitat ulcera in augmēto vniuersali eorū. Et iste quidem est punctus ardue speculationis nāram dietationis ad ministratiōem includens fm uarietate debilitatis virtutis per se ab ulceribus vitis. aut ab eis et a dispositiōibus p̄cedentibus. Post hoc aut iterum adhuc cum cibis cibilibz maioris nutritionis: procedendum est in tēpore status ulcerum q̄ in p̄ncipio et augmēto eorum vniuersalibus. In summa igit regimē ex parte ciborū in p̄ncipio talium ulcerum curationis debet esse notabilr nutritiuum. et cum

medicinis levis ablutionis et abstersionis cōfractum. ¶ In augmēto vō vniūli eoz debet esse maioris nutrificationis q̄ in p̄ncipio. et cōfractū cum medicinis abstersionis fortioris. Si enim in p̄ncipio administrabant ea que sunt sicut multa pauci mellis et pauca decoctionis: sicut decoctio passulaz nigrarū cum cibis. Et sicut decoctio seminum malue altee sparagi et similiū. In augmēto administrari debēt cum cibis ea que sunt sicut decoctio polij mōtani eupatorii bysopi aut sicut siccarum et fennugreci et silij. ¶ In statu vō oportet ut intēdamus virtuti cū bis que sunt uehemētis cōfortationis eius in qbus ponunt. aut ante quos cibos exhibentur mundificatiō. ut pille decoctiones sublimationes facte cum rubea tinctoz eupatorio daucospica peonia cētaurea minore et similibus. et est snia Quic. cap̄ p̄allegato in. 5. Et utat medicinis in quibus sunt aptio subtilitatio et tam confortatio que fit mastice permiscendo cum bis cibarijs. aut ipsuz anteposendo eis. et sunt oēs sermones de cibatione allegato caplo collecti in fine eius dum inquit. Cum apostema rū pitur et mundificat necessaria sunt ea que cōfortāt. sicut aq̄ carnis. et aque arietine. et hedine et auiz tenerarum. et eoz iura cum aceto. s. pauco condita sine sp̄ibus. s. fortibus. et vitelli ouoz sorbilibus. et similia et parum vini. s. albi subtilis non ualde fumosi et aromatici: ut sequitur in littera. Et utat odoramentis confortatiuis. Hec de intentione tertia subtiliter tamen consideranda ita pertranscant.

Et uero cū qbus q̄rtā p̄ncipalis intētio. s. regitandi carnē. imo et incarnadi cōplet lz multa cōscribi possent. solū tñ illa cōscribā que mihi utiliora vident: et euacuata a uehemēti caliditate. que debent esse coagulantes et conuertentes tēperatū sanguinē in carnē. sicut esset aq̄ arno glosse cum hydromelle cōmixta et folia arboris pini cum hydromelle cocta et folia cupressi. ¶ Et de elegantiōribus sunt radices pētafilonis et cētaurea minor. ex qbus cū melle fiat eluaria uel cōfectiones. et folia caude egne radix ireos recentis et polij mōtanuz et sandonicū sandanicon a Serapione notatum. cap̄ de absinthio. et lac acetosuz qd̄ ualde agglutinat ulcera magna. ut 4° q̄rti. tractatu p̄mo. 8° cap̄ colligendum.

¶ Res vō que sunt incarnantes sunt medicine oēs que sua glutinositate et exiccatione distatū ulcerū labia agglutinant. ¶ Et de simplicib⁹ qd̄ noiatū sunt cortices arboris pini et resina pulucriata in pillulas et electuaria confecta. et puluis abrotani assati. et uermes terrestres cōbusti. et ossa combusta. et aristologia rotūda et pes alachoen et est pes couinus. et opoponacum. et reliq̄ colligēda. 4° p̄imi. 9° cap̄. ¶ De cōpositis vō medicina solēnis est iera simplex Saleni descripta 7° terrapē. caplo de cura plenitudinis tunicaruz stomachi. quam exhibere soleo cū hydromelle. et est in ea mirabilis intētio mundificandi regenerandi incarnadi: imo et consolidadi. qd̄ facile pbaretur per virtutes eoz que in sua descriptione recipiunt. ¶ At vō iterum cōuenienter talia ulcera mundificat et in eis carnem regenerat. et usq̄ ad cōsolidationē perducit exhibere. 3. j. tyriace Andromachi cu. 3. ij. 3. aque mellis. ¶ Et cōfert etiam ad illud tyriaca dyateseron. et metridatū et troscici alkekēgi. et multa alia quoz memoria in seruis apparet. ¶ Ego vō lz multa de p̄dictis medicaminib⁹ in usu viderim utilia: frequēti tamen et quotidiano exercitio in filiis dispositionibus ulcerū epatis et oium urine viaruz uti soleo duobus cōpositis acceptis a Saleno 8°. x. tractatum caplo scō. que mirabiliter collaudat et approbat. Et accepit ab Andromacho in libro de cura passionum intrinsecarum. ¶ Et p̄mum quidē cōposituz fm̄ seriē littere Andromachi est cōfectio chiteoda ad epaticos. et ad ea que in thorace oia. carniū passularū. 3. xxv. croci. 3. j. calamī aromatici bdelij cinamomi añ. añ. j. cassie lignee añ. 5. spīce añ. iij. squinanti añ. ij. 5. myrre terbenzine ana. 3. iij. limature asfalti. 3. ij. mellis. 3. xvj. vini quantū sufficit fiat eluariū. cuius exhibetur. 3. j. aut. ij. cum decoctione passularum uel aliq̄ de p̄dictis et vide ibi seriē littere Saleni p̄bantis inductiue ex quolibet

simplicium q̄ tale compositum mirabilis est efficacie. Neq̄ enim illius lre seriē scribere uolui ne audientes fastidio afficiam. ¶ 2° vō sp̄ale cōpositum ibi a Saleno scriptum in fine p̄allegati capituli iterū est nobilis iuuamēti. Cuius lre series est talis. Alia supple cōfectio potabilis ad epaticos spleneticos nefreticos et hydropicos. Iuuat etiam stomaticos et eas que a p̄u molestant. et eos qui ab infirmitatibus resistentur. et cacochimos et ictericos et tussiculosos et pleneticos et ad sarmaca mortalia: et ad morbum ferarū. R̄. nardi indiani. 3. viij. costi. 3. ij. cassie croci añ. 3. j. piperis albi obulos. ij. seminum apij petrosilij ireos acori opobalsami añ. 3. j. succi iari masculi. 3. iij. passularum enucleararuz. 3. vj. permisce cū bulci. i. cum sapa uel cum melle. et da cum decoctionibus eorum. lege ibi.

Per ea aut que nunc scripta sunt non dubito q̄ntaz intētionem adimpleri posse. s. cu. 3. solidatiuis ulcerum iam dictoz. et p̄prie per exhibitionem eoz que sunt sicut abrotanum ossa adusta centaurea minor: et iterum puluis ostracorum. et puluis cornu cerui uel spodium sp̄aliter. et sarcocolla nutrita in decoctione thuris. ¶ Et de cōpositis sunt sicut hoc. R̄. thuris corticum arboris pini gallaruz cupressi et centauree minoris añ. 3. j. ostracoz et ossium combustorum añ. 3. j. 5. corallorum rubeoz spodij añ. 3. ij. pulueris gent oia per se subtilissime. et de hoc puluere in potu def. a. 3. j. usq̄ ad. v. in aurora. et ante cenam cum aq̄ decoctionis semini rosarum. ¶ Ego etiā in intētionē hac cōsolidadi sepissime usus sum aq̄ plantaginis. et aq̄ trium sp̄erum consolidate et aqua sublimationis corticum granatoz recentius. et aqua sublimationis gallarum cupressi ingenio meo inuenta optima est ad cōsolidandum oia ulcera intrinseca. imo et extrinseca cuiuscūq̄ membri. et tu elige meliora. ¶ Hec de cura nocuementi urine prouenientis ex raptu materiem putidarum ab epate ad urine vias: que etiam iuuamentum suum cōmunicare possunt omnibus fere ulceribus interiorū membrorum: ut intelligi potest ex p̄dictis.

¶ De causis ardoris urine prouenientis ab ulceribus renū. Cap. ix.

Am aut puenire oportet ad curā ardoris urine prouenientis ex effusione materierū a renib⁹ ppter ulcera in eis existētia. Et lz ulcera renū prouenientia habeāt in simul cum ulcerib⁹ nefice ex pte causaz efficientiū illis. et etiam ex pte curationis. Verūtamē ut clarius et distinctius curationis ingenium habeat per se caplm̄ faciam de curatione ulcerum renū. deinde simul in alio caplo sermonem faciā de curatione ulcerum poroz uritidorum et nefice simul. Ex quib⁹ apparet modus curationis ardoris prouenientis ab illis.

¶ Sunt ergo ulcerum renū et nefice vniuersales cause eedē cu. 3. causis ulcerū cuiuscūq̄ partis. que reductū ad tria genera causarum vniuersaliū. ¶ Et p̄ma q̄dez causa est eruptio adubelati. i. apostematis iam in sanie conuersi. ¶ Secunda vō est cōuersio vulneris in ulcera per generationes puris in ipsum. ¶ Tertia est eruptio pustularū per inuētionem corrosiue materie in eisdem inuente. lege hanc sententiam scōa p̄mi. doctrina scōa. et summa scōa. caplo 17°.

Præter has tñ vniuersales ulcerū causas alie sp̄ales ulcezz in renibus uritidibus et uescica inueniuntur a sapientibus assignate cause. ¶ Quarū vna est descensus lapilloz per vias p̄dictoz mēbroz. Cū enim virendū uritidoz et uescice sunt notabilr̄ stricte et p̄tingit lapidē a virtute uehementer impellit non est mirū si frequēter sua aspiatate excretionem faciat in illis. et maxime q̄ tales lapilli plurimuz inueniunt angulosi et eminentias habere acutas a quibus fit solutio continuitatis in vijs per quas angustiose impellunt. Ex quo apparet q̄ talis lapillorum transitus non est immedia causa ulceris: imo vulneris precedentis ipsa ulcera. Nondum enim solutio continuitatis ulcus nominatur nisi quando iam in ipsa pus uel virulentia fuerit congenita.

¶ Secūda vō spālis causa ulcerū renū est inuētio materierū siue acuitate nālī. ut cholericæ mār: siue acuitate accidentali siue acute ut aduste et salse. Que qdem materie: et lz cōtingat esse subtiles facile penetrabiles: tñ qz transeunt per angustias vias in eisde retēte sunt cause vulnerum pmo. et ulcerū scdo ut iam dictū est. ¶ Tertia vō spālis causa ulcerū in p̄dictis vīs est inuētio materierū que grosse et viscosę sunt que sunt causa solutionis et inuitatis accitālis. Cū enim mār iam p̄dictę sint multū fixę et inuiscate mēbris p̄dictis. que angustia sunt nō possunt a mēbris separari: nisi cū uehementi conatu et impulsione virtutis ad que sequitur solutio cōtinuitatis per viam magne extēisionis. ¶ Et iterū fortasse. qz medicus p̄cipiēs illarum materierū multitudinē et fixationem intēdens eradicationē earum p̄cedit in pluribus euz diureticis et abstersiuis calidis: et notabiliter acutis. quare materie aliq̄liter acute fiunt a p̄dictis et ulcerant. ¶ Inter tñ ulcera p̄dicta frequētius eueniunt illa que fiunt a lapide et a materiebus acutis et ab eruptione apostematū: que tñ in malitia et bonitate eoz differunt s̄m magnitudinem eoz. et s̄m longitudinem tēporis. et s̄m prauitatem puris et virus que generātur in eis. Nā de ulceribus et alijs solutionibus et inuitatis que inueniunt in renibus illa in quibus inueniunt materie minoris malitie non sunt magni timoris. Illa vō in quibus inueniuntur materie acute aut alterius malitie sunt magni timoris. p̄pterea qz faciunt accidere dilatationem. s̄. magnam et perducunt ad perditionē. Cum enim in renibus facta est magna et p̄funda solutio et inuitatis. et p̄ptie penetrās utriusqz latus que vocat̄ disruptio. ois talis est mortalis auctoritate Hipp. aph. 6°. que allegatur ab Aui. cū oēs isti sunt sermones. 18° tertiij. scdo tractatu. 8° capitulo.

¶ De signis ardoris urine p̄ouenientis a p̄dictis causis p̄ter q̄ a lapide. Cap. x.

Hrum igit p̄dictorū ulcerū signa colligi possunt ex eius causis. ¶ Et p̄mi ḡis causaz vniūsum signa sunt. ut postq̄ medicus p̄cipit fuisse in renib⁹ apostema colcatum per mixtio febrilē cū inordinato euz rigoris et aliorū accitūm cōcomitātium febres. ut pulsatione notabili posterioris in loco renū inuēta cū dolore grauatiuo et extēsiuo et pūgitino ibidē p̄seuerātib⁹ cū difficultate mict⁹. et urinarū acutarum educatione. et cū grauitate totius fere corporis quātuz ad motum p̄gressiū. Et cum iterū p̄pendit medicus febres dolorē pulsationem et calorē in loco p̄dicto diminutū: iam poterit cōprehendere mām apostematis in sanie fuisse conuersam. cūqz p̄cipiet cū anxietate et angustia magna pauloante p̄cedentibus fieri sanie et sanguinis mictum cū urina multā tā sufficienter demonstratue deducere poterit ulcus in renibus uel alijs mēbris esse secutum eruptionem apostematū p̄dicti. Hec sunt cōgregata signa ulcerum renū succedentium apostematibus eruptis hinc inde collecta. ¶ Signa vō ulcerum p̄dictorum mēbrorū que sequuntur ad vulnera taliter intelligi possunt. ut si qdem fuerint vulnera facta a p̄mitiuis causis. ut euz s̄ilo uel alia penetrāte re cognoscitur ex loco renū. Et si fuerit penetrans vulnus cognoscet. eo qz per ipsum egredit̄ urina. et sanguis qui inde deducit̄ est rubens et clarus. et dolor pūgitiuus in vulnere percipit̄ qui sequit̄ acuitatem a qua nō euacuat̄ urina. ¶ Si aut̄ ab alijs p̄mitiuis causis eueniunt talia ulcera: ut vidi sepe xtingere: et paucis ante diebus ex comestione fungorum citrinorū. et ex bauis cataridarum uel similium rerū acutarum. tñ signa eorum inuestigari debent ex eoz assumptione. Si aut̄ lateat talium assumptio p̄pter carentiā informationis uel ab astantibus et ab egro. tñ opz te esse p̄tū in inuestigatione signorū que sequunt̄ ad assumptionē talium medicinarū male qualitatis. ex his que scribunt̄ 6° quarti. p̄mo et scdo tractatib⁹. et tñ inuenies ibi fundamēta. ¶ Qui enī in potu cantarides accepit uehementiam et multitudinē mictus incurrit euz ingēti ardore et excoiatione viarū urine et sanguinis educi

one notabiliter. et hec est ipsarū mala p̄prietas intātum q̄ ex sola ipsarū appositione super police pedis. hec oia accidētia maxime vidi sequi. Et habes eius testimoniū pauloante visum a Frāscō biacha ciue paduano: cui ex appositione ipsarū sup genu suo inciderūt p̄dicta accitā cū mictu sanguinis plariū q̄ quque librad̄ et. ¶ Signa vō que accipe potes ex ardore urine ante solutionem cōtinuitatis in vīs urinalib⁹ factam ex comestione fungorū. 6° q̄rti. tractatu p̄mo summa scda. de medicinis acceptis ex plantis frigidis. Sunt enim ex tuberibus quedam sp̄s male ex toto genere substantiam nostrā corrūpentes. Alię vō sp̄s lz ex forma sua quam ex p̄cipijs cōtraxerunt nō efficient hec. accitā tñ substantiaz nostrā corrūpunt. eo qz oīte fuerūt in locis p̄p̄e plātis male q̄litate. aut qz xtingenter in loco sue natiuitatis mortuus fuerat serpens uel alal corruptium a quibus oibus alimētuz attractum fuit ex terra a p̄dictis uenenata. et tu cōsidera quantum opz speculari medicū. Et fuit hic p̄cessus pauloante a me obseruatus in nobili viro Mattheo de cumis. cui ex comestione fungorū acciderunt strāgulatio et strictio anhelitus infrigidatio stomachi rugitus et singultus et puncture in uētre et excoiation cum uehementi ardore mīngēdi. scribunt̄ hec oia ab Aui. 6° quarti allegato cap. lege ibi. ¶ Ex quibus etiā uelut ex fundamēto percipe potes signa aliarum sp̄rum solutionis et inuitatis que sunt causa ulcerū in p̄dictis membris. ¶ Signa vō ternij ḡis causaz vniūsum solutionis cōtinuitatis in renib⁹ et uesica que sequunt̄ corrūptionē in pūstulis. et botbor in p̄dictis mēbris exitibus cognoscuntur eo mō quo ulcera in renib⁹ et alijs facta p̄pter eruptionē apostematū: nisi qz oia accitā ibidē scripta sunt ualde leuia. Quanta enim est apostematū malicia ex p̄te quātitatis et qualitatis mārē ipsa p̄tata debet esse xformiter accitā. sed botbor materia necessario est parua. Igit̄ acuitas eard non pōt esse intensiue ualde magna si alia fuerint parua.

¶ De signis ardoris urine p̄ouenientis a lapide in renibus et distractione doloris eius a colica. Cap. xi.

Signa uero ulcerum que sequunt̄ solutionē cōtinuitatis in renibus facta ex impulsione lapilloz sunt ista sequētia. que qdem significāt lapidē in renib⁹ fuisse et ab eis descēdisse. Signorū aut̄ significatiō lapidē in renibus. alia sunt que sumunt̄ ex p̄te loci. alia vō ex parte p̄mutationis doloris. alia vō sumunt̄ ex p̄te accidentium stomacho et intestinis p̄sequētiuz. reliqua vō ex p̄te urinarū. ¶ Ex p̄te qdem loci. qm lapidē in renib⁹ existētē significat fixio doloris in loco ubi situant̄ renes sinistro uel dextro s̄m qz xtingit lapidē esse in altero renem uel in utrisqz. et est dolor ille nō ualde magnus nisi xtingat lapidem esse notabiliter magnū. qui dolor semp incipit ibidē et fixus permanet. ¶ In colica vō gratia p̄tue doctrine et differentie. signorū dolor est magnus. Et adhuc incipit in inferiori p̄te dextri lateris. Ibidē enim a monoculo intestino ad caput colon incipit et ascēdit per hypocōdrium dextrū sup fundo stomachi. quare nō remanet fixus sicut dolor renalis. lz etiam colica qnqz incipiat a sinistra p̄te: sed illud est ualde raro. ¶ Signa vō lapidis in renibus accepta ex scdo genere signorū videlicet ex p̄mutatione doloris sunt tria. Dolor sequens lapidē in renibus uersus superiores partes magis ascēdit. et raro uel qz ad inguina pertransit. Colicus vō dolor qnqz extendit̄ usqz ad pectines. ¶ Amplius dolor renalis et si quandoqz descendat uersus anteriores partes. fortior tñ est in posteriori p̄ter renem. Colicus vō dolor contra sc̄bēt. ¶ Amplius dolor renalis incipit quandoqz in partibus dorsī. aut terminatur ad eas: colicus vō non. ¶ Signa vō que ex tertio genere sumuntur: sunt quia nausea abominatio subuersio fastidium et uomitus: lz deueniant cum dolore renū a lapide. et etiam colica communicent adinuicem hī duo dolores in accidentibus istis. Inuamentum tamen ex uomitu in dolore renū est minus q̄ idem existat in colica. ¶ Signa vō

que sumuntur ex quarto genere signorum: scilicet ex urina
 et reliquis exiuntibus sunt: qui generatione lapidis in renibus preedit
 quique albedo urinarum: et causa in illo est vitium flegmatis: quod est
 causa malis lapidis. **A**mplius illud cum potest esse oppilatio ab
 eadem materia in viis facta: propter quod aquositas sola elemento aque in
 colore filis egreditur. **E**t iterum urine habentes lapidem renem tenuem
 eo preeditur generatione eius propter easdem causas. Cum autem ex materia illa la-
 pis quidam iam generatur cum fiat a calore excoquente et assante materi-
 am illam, necesse est quod notabiliter calcifiat et ebulliat. quare migra-
 tur urine quique nigre fere sicut atramentum propter fontem ebullitio-
 nem in massa sanguinea factam. Et si contingat sanguini misceri
 cholericam materiam multam, tunc erit urinarum nigredo declinans
 ad aliqualem citrinitatem. Si autem sanguini misceatur melancholica
 materia color erit notabiliter uera nigredine opacus: nisi vi-
 tium sanguine non notabiliter ab alia materia refracto: erit urinarum
 nigredo ad rubedinem inclinata. Cum autem contigerit lapidem iam esse
 generatum tunc minguntur urine tenuissime: eo quod clausis viis sola
 erubescat aquositas. In colica vero nequaquam apparent signa nisi
 fuerint complicata cum calculo predicto. **A**mplius dolorem re-
 nalem preedit mictus multe barene ut in pluribus: et iterum succedit
 talis mictus declinationi doloris renem busus: eo quod aut de lo-
 co commouetur lapillus aut comminuitur cum medicinis secundum partem uel
 secundum totum, cedit ergo barenullis que sunt cum aquositate educuntur.
Hec vero accidia nequaquam preeditur neque comitantur colicam.
 Ipse vero comitatur magnus in uentre rugitus uentositatis per
 superiora aut inferiora aut utrumque precipitatio mucorum aut squi-
 balium ductio clisteribus uel opere nature facta, et aluiuari a carmi-
 naribus uentositatem et clisteribus anodinis: et cum his et calefactis.
 Renalis vero dolor predictus diuinctus et comminutus lapidum et
 expulsio barenullarum in uiam notabiliter accipit. **E**t
 iterum renalis dolor quisque interdum tunc uacuitatis stomachi a
 cibo: et cum in illo est: quod rudes ciborum partes ab expulsione uirtute
 propulse sunt ad intestina: que recipiunt in ilion magne exten-
 sionis existens. Unde sua compulsa et gravitate grauando renes
 dolorem in eis augumentat. **C**olicus vero dolor e contra se habet
 quoniam post assumptum cibum interdum: et cum est, quod cibum in fundo stomachi
 congregat extendit ipsum: et summe facit versus anteriorem: eo quod pos-
 terius extendi non potest resistens spondilium. Cum ergo super fundo ei-
 us intestinum colon supiaceat: cum reuolutione sua necesse est ipsum
 comprimere super faciem conuersam stomachi et concava mirach: sed in ta-
 li compressione necessario interdum dolor si ipsa notabilis fuerit.
Igitur in colico dolor interdum post assumptum cibum ut erat arguen-
 dum. **H**ec sunt signa prout lapidis in renibus: et distinguuntur
 ipsum a colico ut ex sententia illustrium auctorum accipi conuenien-
 ter prout. Et uel lege horum plurima interiorum 5°, 2° cap. et 16° ter-
 tij tractatu 3°, cap. de uia inter hec duo primum, 19° tertij, caplo
 de signis lapidum renem, et a Paulo post practice cap. primo, et plu-
 ries alibi quod allegare dimitto fastidium euitas.

De signis excoarationis puenientis in urinalibus viis ex descen-
 su lapidis per eas cum fymone in eo de stranguaria et alijs. Cap. xii.

Uero Signa descensus lapidis a renibus in
 uesicam sunt fortis commotio in renibus
 ac si res que prius sensu tactu percipiebatur fixa et suspensa
 sentiat a loco illo separari: et ad inferiora descendere
 cum igneo dolore, propterea quod est necessarium panicu-
 la colatorum renem in poris suis dilatare uirtute ingenti conatu
 lapillum impellere. Et est quique impulsio lapilli et magni adeo
 fortis ut colatorium illud dirupat et sequitur ipsum mictus san-
 guinis cum urina. **2um** signum est processio doloris ab inferiori
 parte renem per laterales partes spondilium cum descensu versus
 alkatim et gravitate partium illarum extensione fortis: et causa
 in illo est impulsio lapilli per uritides poros. **3um** signum
 est fixio doloris in superiori parte alkatim et est locus unde in-
 ferio uritidum pars fundi uesice substantia ingreditur. Cum
 enim lapis ibi recipitur: oportet ipsum aliquam contrahere moram
 antequam in concava uesice recipiatur: et hoc contingit propter aliquam tri-
 um carum principalium uel propter oes. **E**t prout quod est quod uesice fo-
 ramina angusta sunt per que non nisi cum difficultate transire

potest lapis. **E**t causa secunda est quia foramina uesice non si-
 bi immediate inuicem obuiant: imo unum ab alio distat supermi-
 net alteri quique per duos digitos. **E**t tertia causa est: quod in
 predicti lapidis spulsionem a renibus usque ad uesicam exclusiue
 debilitata fuit uirtus que uehementer impulsione continere
 non potest eque potenter. **Q**uartum signum est subsequens predictio
 et est quod dolor iam in renibus persistens: et uritidibus iam notabiliter al-
 leniatus est. Cum ergo contingit uirtute continante propul-
 sionem lapidis ipsum in uesice concavitate recipit. **3as** se-
 quitur quintum signum et est multitudinis urine grosse ba-
 renose nigre et mucose expulsio tam in quantitate continua quam
 in discretate: et erit in ea lapillorum multitudo sic quod quique plures
 quam quadraginta lapillos expulsos uidi. Hec omnia facile intellige
 repotes: et eorum causas si anothomie scientiam noueris per ex-
 perientiam. **E**x quorum etiam fundamento facile dedu-
 cere potes qualiter ad lapillorum renem educationem sepe sequi-
 tur stranguaria que est impotentia emissionis urine, ut patet 6°
 de accidentibus et morbo tractatu 2°, cap. de excrementum causis di-
 versorum ubi inquit. Urina vero exire prohibetur dum uesica eam
 expellere nequit, aut dum uia per quam penetrat clauditur:
 hec dispositio stranguaria nominatur. Ita quod quandoque sola im-
 becillitas uirtutis ad expellendum est causa stranguarie. Aut oppi-
 latio collue uesice prohibens ipsam exire: sed ista duo facile sequi
 possunt ad predicta. **I**gitur stranguaria ad educationem bare-
 narum a renibus ad uesicam facile consequetur, et considera
 hoc sepius euenire rationabiliter. **E**t ex his iterum corre-
 lative concludi potest causa doloris subsequens lapillos: aut
 in renibus existentes: aut ab eisdem ad uesicam propulso.
Et primum quidem monstrat: quoniam cum a lapillis ule renem
 notabiliter oppilant, inde descendere non potest nisi sola aquosi-
 tas, sed contingit ipsam esse acutam: eo quia propter diuor-
 nitatem more ipsius in renibus et in emulgentibus a calore fu-
 it excocta conuenienter, unde acuitatem uel salsedinem acquisiuit.
Aut acuitatem habet nullam: eo quod cholericis aut aduste materie
 uel salse fuerint eidem commixte: sed talis urina ad collue uesice
 pulsa dolore mordicatum et pungitum efficiens in ea est licet
 causa doloris in extremitate pudibundi eueniens: quare ex-
 sentia lapidis in renibus et barenullarum in collo uesice existi-
 tium facile sequi potest ardor in urina quod erat arguendum
 et considera diligenter, quia in viro illo magna ardoris urine
 causa fuit: et est lapis in renibus et barenarum multitudo in
 eis et in uesica inuenta, et percipies hanc esse reuerentem cum
 diligenti consideratione. **A**d huc etiam considerandum quod
 lapides et barene multitudine quantitate sua angulorum
 suorum uarietate et longa perseveratione transitus per partes
 renem et uesice excoarando ulcera in eis efficere possunt que
 omnia superius suis rationibus videntur esse deducta conue-
 nienter. **E**x quibus iam apparet complementum causarum
 ulceris in renibus et uritidibus et in uesica: et adhuc in canali
 virge, quare reliquum iam superest omnium horum ulcerum
 renem canones curationis et instrumenta describere.

De cura ardoris urine puenientis ab ulceribus renem fa-
 ctis ab acutis materiis ab exituris pustulis et ab barenis,
 et est sermo de cura stranguarie et dysurie. Cap. xiii.

No cura igitur Ulcerum in reni-
 bus existentium:
 gratia complementi operis premitendum primum
 quod omnia ista ulcera communicant inuicem genera-
 li curatione ipsorum. Et si qua uarietas in cura-
 tione assignari potest, est quia varia est curatio secundum uarietatem
 temporum istarum egritudinum in se consideratorum. **E**c-
 cundo etiam potest esse uarietas ex parte instrumentorum: que
 per tertiam operationem respicere debent ulcera non ut talia: sed ut
 renem tales dispositiones. Licet enim omnia ulcera cura perficiatur
 per exiccationem, per alia tamen et uaria exiccatione curantur ulcera pe-
 ctoris: ut cum ireos bysopo aristologia utraq. Et ulcera renem
 ut cum semine alkekengi radice liquiritie pentastilone cauda eq-
 na, et sic de alijs ulceribus.

Itaq; intentiones in cura ulceri renum sex videntur ab auctoribus colligi posse. Et prima quidem intentio est materiei exuberantis minoratiua euacuatio. Secunda vero est ipsarum diuersio. Tertia quidem est ulceri cum leuibus medicinis modificatio. Et he tres intentiones fulciri debent in tota latitudine vniuersalis principij. et prime partis augmentum eorum. Quarta vero intentio est ipsorum modificatio cum abstersione conuenienti que obseruari debet a secunda parte augmenti vniuersis usque per totam prestat vniuersis. Quinta intentio est aciditatis correctio que non solum in statu sed etiam in augmento utilis est. Sexta et ultima intentio est ulceri fortis abstersio et exiccatio cum reglatis et incarnatiuis. et finaliter consolidatio cum exccatiuis sua stiplicitate superficie curis consolidantibus.

Et prima Quidem intentio multis instrumentis compleri possit: solentius tamen et famose laudatur ab auctoribus est cassia fistula. Ipsa enim est res magna in curationibus renum. nam cum ipsa ponitur in clisteribus: et cum his que bibuntur euacuat sine labore: et sociat sibi euacuationem. scilicet per urinam aut associat sibi suauitatem aliam. scilicet leniendi modificandi et sedandi dolori. 18° tertiij. tractatu 2°. cap de cura apostematum renum. Ex ipsa igitur exhibeat ab. 3. i. usque ad. ii. cum aqua ordei. Et modificatiui iteque leni buic fide erit exhibere in potu. 3. i. electuarij dyaprunis simplicis. Et leuius illis est dare. 3. ii. mucilaginis mucbeite cum aqua ordei vel decoctione prunorum. Et quartum est exhibere mane. 3. ii. cum aqua prunorum. Et fortius illis ut in fine principij poterit esse electuarium de psillio: cuius exhiberi prestat. 3. iij. usque ad. liij. cum aqua decoctionis liquorie. Taceo hic minoratiua euacuationem per flobotomiam et per uomitum fieda. De his enim omnibus supra in generalibus intentionibus curationis huius causa visum est.

Secunda vero intentio que est materierum diuersio ex pluribus instrumentis huius potest in generalibus intentionibus supra discussis. Hec autem perfici solet quatuor instrumentis plurimum a sapientibus callaudatis. Quorum primum est flobotomia. Alterum est lenitio ventris. Aliud vero uomitus puocatio. Et aliud est cum diureticis materierum diuersio. Inter que si bene considerentur primum esse debet flobotomia: et proprie que materiam euacuando diuerit: et humores ad equalitatem producit. Ex eis enim que equant humores est flobotomia si est necessaria. ut. 18° tertiij. tractatu secundo. capitulo quarto. Post ipsam tamen debet esse ordo in administranda lenitionem. Vniuersalior enim euacuatio est flobotomia quam ventris lenitio cum predictis. Tertium vero est uomitus puocatio. et non oportet necessario semper tale ordinem obseruari debere. Licet enim a sapientibus ut in pluribus flobotomia: et ventris lenitio permittantur. videtur tamen non raro apud auctores discordia. Materia enim magno impetu propere ad stomachum ante flobotomiam et ventris lenitionem prius esse uomitus puocandus ex sententia Hippocratis prima affor. 21°. Que ducere oportet. Si autem materiei raptus ad stomachum non apparet a predictis duobus. scilicet flobotomia et ventris lenitione incipiendum est. De modo autem administrandi uomitum antequam precedere debeat diuretica antequam conuerso. Eodem modo est dicendum: sicut de uomitu respectu flobotomie et lenitionis dictum est. Avicenna tamen placuit quod puocatio uomitum precedere debet. Et etiam hoc rationem pulchre legere potes. 18° tertiij. allegato capto. Et solutio subtilis et renuis. i. parua: et sine labore penitus. scilicet expellendi materias absque nocumeto. et sine solutione humorum acutorum subito vna. i. simul supple est utilissima et conueniens. quod probat huiusmodi enim. scilicet solutio iam dicta expellit a corpore solutio nem subtili cum declinatione. i. diuersione ad partem que alia est a parte renum. et proprie quando talis solutio fit cum medicina non acuta neque acutorum humorum uebementer agitata quod intellexit dum subiunxit. Et dum non administras solutiuum ebollere est melius usque ad necessitatem supple quando digesta est. Et intellexit hoc et melius quidem est: ut eques materiam: et educaas illam post illud usque ad necessitatem supple sufficientem euacuationis: et proprie uomitus. Vomitus namque melior quo ulcera renum curantur: propterea quia modificat et euacuat.

et propter hoc quod attrahit humores a contrario parte renum. Et quicquid est usus uomitus frequens sufficiens ad illud excusans ab alio. Deinde ponit ordinem inter ipsum et diuretica dicens. Et melius quidem est ut prius cum seminibus prius deinde per materiam ad uomitum factum post cibum: et cum leuibus medicinis quod intellexit dum dixit et iterum subiunxit. Et oportet ut uomitus fiat super cibum cum eo quod faciliter efficit sicut melon supple radix que uomitum puocat: et semine eius et proprie cum vino dulci. Et oportet ut non fiat commotione uebementer cum labore. Vide quantum clare iste vir instruit operantes. Hec de intentione secunda.

Tertia intentio. scilicet modificatio gradatum ordinem habere debet. In prima igitur vniuersis principij parte premitenda sunt lenia modificatiua. deinde gradatim a principio succedendo ad fortiora permutanda est. Et primum quidem leue est aqua ordei conuenientis decoctionis cum cortice suo facta ex. xx. partibus aque: et vna ordei decoctis usque ad consumptionem quarte partis: de qua in aurora densa. a. liij. 3. usque ad. v. Secundum vero et fortius est ut predicta aque densa. 3. liij. cum. 3. i. aut. ii. succari rubei. Tertium est ut in potu detur aqua ordei cum emulsionem seminum comunium: et cum istis tribus pertranfire potes usque ad medietatem principij vniuersalis. In reliqua autem ipsius parte transire potes ad aquam mellis subtiliorem. Secundo ad aquam mellis cum decoctione radicis liquorie. Radici enim liquorie inest exiccatio: et modificatio maturatio et glutinatio. Et tertio iterum dare potes aquam mellis cum decoctione seminum melonis cucumeris et citrulli: et proprie cum signis caliditatis. Et hec quidem tria proprie in secunda parte principij vniuersalis conueniunt. In prima vero parte augmenti cum audacioribus modificatiuis procedendum est: ut exhibeamus aquam mellis cum decoctione radicis feniculi aut altee. Et iterum aqua decoctionis succari rubei cum radice sparagi et milij solis. Vel succari rubei cum decoctione petrosilij usque ad apium et dauicum: que tamen omnia a radice liquorie nullatenus euacuent. Et si cum predictis dolore sedare intendis conferunt uebementer grana pini cum eis decoctis: croci etiam et semine aneti et camomille. Et si puocationi intendes audaciori commisceantur cum predictis grana fisticoz. cum sua enim aptione vinctiuitate habent conuenientem renibus ut paulo post dicetur. Cum autem usque ad statum peruenit dispositio procedendum est cum modificatiuis et abstergentibus non valde tunc acutis. et proprie cum ulcus non est malignum sicut est decoctio radicum et seminum altee: et semine et radix almarn. et semen et radix alkekengi et aqua vire vulpis et stasisagria. In eis vero ulceribus que maligniora sunt conuenientia sunt sicut aristologia utraque ireos aconitum calamentum polium montanum deglutitio terbenine oppoponacum in pillulas conuersum: et reliqua composita quorum parum infra memoria tractabis. Ex his quidem omnibus procedere debes per totum statum. Et hi quidem omnes sunt sermones Avicenne quos legere potes allegato loco ibi. Cum scis quod in ulceribus est sordes. tunc da in potu abstersionem in quo est fortitudo puocationis sicut est aqua mellis cum quibus seminibus. et reliqua lege ibi per te. Attende tamen in cura ulcerum predictorum et uesice et ceterorum medicine que administrantur confrangi et commisceri debet cum medicinis huiusmodi quique operationes. Quartum primum est glutinatio. Secunda est vinctiuitas. Tertia est puocatio. Quarta consolidatio. Quinta vero est doloris sedatio. Et prima quidem necessaria est. cum enim renes nutriantur sanguine cholericis satis etiam cum in eis inueniat urine perfectio: et eius colatio de necessitate fortis abstersione absterguntur a predictis. quare medicinarum operatio non conuenienter in eis fieret: quoniam abstergentia non permitterent ipsas commorari quantum oporteret in renibus. Glutinatio itaque in medicinis efficiunt aptitudinem more medicinarum in ipsis. Secundo etiam sunt necessarie medicine vinctuose sicut lacca dragagantum gummi arabicum et similes. eo quod talia defendunt membris ab impressione acustatis medicinarum et salcedinis urine. Et tertio iterum necessarie sunt medicine

diuretica ad hoc ut faciāt puenire medicinā virtutes et sub
stancias ad talia mēbra. Et 4° iterū necie sunt medicine si
gillantes ut si qua fuerit in p̄dictis ulcerib⁹ pticula p̄solida
tioni apta conueniēter possit cōsolidari. Et 5° adhuc necie
sunt medicine sedatiue doloris. Cuz enim sanies acuta sit et
urina salsa et p̄gitiua: et plurime medicinaz in his ulcerib⁹
cōuenientium nō euacuent ab aliq̄li acuitate que est dolo
ris effectiua cā necesse est ut taliū ulcerū medicine etiaz sine
sedatiue doloꝝ. imo q̄qz usqz ad narcoticas transeundum.
Et sunt sermones Auic. pulcherrime positi. allegato cap
dū inq̄. Et opz ut cōmisceas cū medicis ulceꝝoibus glutina
tione faciētia. sicut sunt amilū et dragagantū et gūme frigide.
Nā glutinatio est ex eis que p̄nt ulcera munita. i. secuta uel
defensa ab excoriatione horū supple humorū uel saniei ul me
dicinaz que trāscūt sup ea. et supple etiam misceant eis vn
ctuosa sicut lacca que facit carnē in mēbro. Et illud ex quo
ipm nutrit spissū et annexū p̄parat ad sigillādū. Et uoluit in
telligē ut misceant cū medicis ea que sanguinē attractū ad
renes et ad loca ulcerū ingrossant et spissū faciūt aptū cōuer
ti in sanguinē et aptū etiā cōsolidationi. Deinde subiūgit. et opz
iterū ut misceant cū eis diuretica et medicine subtilatiue ut
faciāt penetrare ad ipsa. i. ulcera medicine rectificātes et si
gillātes. i. ipse in seipsis noceant agitādū qd̄ intellexit dū di
xit. et cōmoneant supple ulcera ab eis. i. medicinis ap̄tius
et dilatatiuis. Et sequit in lra. qm̄ necium est ut misceantur
cū eis narcotica ex herbis sicut insquiamus niger et illud p
pter sedationē doloris et exiccationē et repercussionem.

Postq̄ igit̄ ita appuerint sufficiēter esse mūdificata
ulcera iā dicta. tūc p̄cedēdū est cū mūdifica
tib⁹ miscēdo ea que regitant carnē et incarnāt labia ulcerum
et glutinādū. que duo enī eisdē medicaminib⁹ cōpleri p̄nt q
bus ulcera epatis curabant ut uisū est. Et tales medici
ne plurime sunt ab auctorib⁹ approbate ut radix p̄tafilonis
canda egna cētaurea minor ireos camedreos dragagantū gū
mi arabicū et amilū tā de frumēto q̄ de ordeo. et corallus ru
bens karabespodū thūs minutū sarcocolla nutrita et pluri
me siles medicine. Et dec aūt que sigillāt et cōsolidāt plurima
sunt sicut puluis semis plātaginis acatia utraqz cōsolida pul
uis scorie ferri p̄parate mumiē balaustie gna myrti et similia
Et cōpositū hoc elegātis p̄parationis. Rx. seium batece. i.
angurie et citrulli. i. cucumeris oblōgi rotūdi et cucumeris. i.
lōgi citrini et cucurbite dulcis oīuz excoctatoꝝ seminū pa
paueris albi et nigri: et gūmi amigdalārū et dragagantū et amili
et semis portulace: et seio malue: et seminū altee et lacce ablute
et reu seni añ. oīum. 3. v. spodij. 3. vij. boli armeni. 3. x. gñorum
pini maioris et minoris excoctatoꝝ seminū alkekegi mōta
ni oīuz. añ. 3. iij. succi ligritie et succari taberget et psilij oīum.
añ. 3. xx. terant oēs medicine p̄ter succarū et psiliū. Deinde
misceant oēs simul et dent ex hoc composito. 3. v. cū aq̄ ordei
aut iulep. Et melius est ut dent cū lacte asine. 3. ij. hoc qd̄
medicamē si diligēter cōsideras virtutem simpliciū est nobilis
in uamēti mūdificando regitādo et incarnādū: imo et cōso
lidādū: et est ex descriptione Serap. 4° breuiarij. cap 14°. et nō
solet me decipere nisi ulcera fuerint ualde p̄funda et antiqua
ta: et soleo exhibere ipm in trageam cōfectiones pillas et troci
scos cū lacte asine uel cū decoctiōe cōsolide alicuius. Et scio
etiā q̄ ad hec ulcera incarnāda et cōsolidāda solēniter cōfert
deglutitio pillaz que fiunt ex eq̄li pōdere mumiē et dragagā
ti. Et etiā puluis coralloꝝ rubeoꝝ cum eq̄li pōdere agrimo
nie notabilr incarnat et cōsolidat. Et p̄lle facit ex cētau
rea cōsolida minore et thure minuto. añ. etiā mirabiliter con
solidant. Et hec quidē de mūdificātib⁹ regitantib⁹ et in
carnātib⁹ ulcera cōsolidātib⁹ ea talia pauca sufficiāt per
que intētio 3^a 4^a et 6ª uident esse satis rōnabilr adimplete.
Et qui plura desideraret poterit hos sermones iungere cū
his que de cura ulcerū uesice sequēti cap tractabunt.

Item aut expedire opz q̄ntā intētiōne que fuit correctio
accitum: et illa quidē que talibus dispōnib⁹ suc

cedere solēt accidētia frequētiore euer⁹ q̄nque sunt. Et Quo
rū p̄mā est mīngēdi difficultas. Et Secūda uo est emissio uri
ne guttatiz facta quā straguriā coiter medici noiant. Et Ter
tiū est ipotētia et lassitudo ad mot⁹ p̄gressiuos. Et Quartū est
paucitas appetit⁹ executionis coitus. Et Quintū uo et ultimū
est ipotētia detinēdi urinā conueniēter quā aliq̄ diisuriā uocāt
Et Quib⁹ quidē accidētib⁹ p̄uidēdum est s̄m hunc modū et c.
Et De his ergo que urinā puocāt et multiplicāt famosiora p̄la
lōga sunt. Et p̄mā est capillus ueneris. 2^m est sparag⁹ que am
bo l3 tēperata sint: uchemētis tñ puocatiōis existūt. 3^m est spi
ca nardi. 4^m est orob⁹. 5^m est rubea tinctoꝝ. 6^m est apib⁹ utriū
qz. 7^m est feniculus. 8^m est petrosiliū. 9^m est miltū solis: qd̄ est
potētissimū inter alia. 10^m est anisum. 11^m est radix bursci. 12^m
est liquiritia. Et plura alia similia istis. Et cōpositum hoc
qd̄ scribit ab Auicenna. 19° tercij. tractatu 2°. cap 5°. Cui⁹ lre
series est hec. cōfectio diuretica fortis. Rx. sanie et assari amo
mi ameos et petrosilij: seminis apij et rubea tinctoꝝ et amigda
le amare excoctate et spice oīum añ. 3. xx. seminis melonis. 3.
x. corporū cataridarū abscissis capitib⁹ et alio. amoniac ana.
3. iij. resoluat amoniacū cū triplicato subtili et fiat ex eis pil
lule ut anellane de quibus sumant usqz ad. 3. iij. Ego uo ab
hoc cōposito amouere soleo catarides p̄pter acuitatē earū: l3
tñ hoc cōpositū cū eis nō sit ualde uetēdū: cū pauca quātitas
earum ingrediat ipsū. Est aut triplicatum quod ibi recipi
tur nullūz per decoctionem factam remanente tertia parte
ipsius.

Secundi uo accidētis regimē diuersis ingenijs p̄u
rari pōt. Si enim stranguria intelligat esse
impotentia emittendi urinam p̄pter clausiōē colli uesice a
lapillo factā dum retinet in collo eius: tūc cura eius est mul
tiplex. Et p̄ma quidē est corpis euersio pedibus elcuiat.
Et Secūda uo est ut cānali r̄ge imponat catarre. i. siringa aut
candela tenuis et impulsione cū eis facta a collo uesice p̄pella
tur lapsa. Et tertia est illius lapidis eruptio uel commin
tio facta a medicinis: de quibus parum infra dicitur. Et Si
autem colli uesice clausio fieret ab humoribus ibidem reten
tis: tūc eius cura perficit cum diureticis imēdiate descriptis
Et Si aut fieret urine denegatio p̄pter ipotētiā virtutis expul
siue: tūc cura eius est per inunctiones colli uesice cōstantes
ex qbus semur totū et locus peritonon diligēter inungant.
Et olea sunt sicut oleū nardinū oleum de emula oleum de
pulegio de croco de piperibus. Et oleum fortis puocatio
nis est istud. Rx. succi apij succi milij solis succi feniculi: succi
apij syuestris samurton nominati succi eupatorii oīum. ana.
3. iij. seminum milij solis apij sparagi acori bursci fisticos et
croci añ. 3. j. olei oliuārū lib. j. oīa siltēto igne bulliant usqz ad
cōsumptionē succoꝝ: et cū hoc oleo iungant partes p̄dicte in
qd̄ etiam infundat magnū frustum lane succide et calidū ap
ponatur femori et partibus iam dictis et c. Et possunt iterum
ex p̄dictis uaria fieri medicamina ut epitbimata emplastrale
nitione balnea uel semicupia. et tu cōsidera et elige ut tibi plz
Et Si ad urinationis ipotētia cōtingeret p̄ paraliticā dispo
sitionē in musculis colli uesice iuētā: tūc facis euacuationib⁹
digōnib⁹ et diuersis onib⁹ opportunis collo uesice apponant in
unctiones facit ex oleo de euforbio de costo de hilijs albis uel
irino. Et Aut compositum hoc. Rx. piperis albi costi
paucedani calami aromatici artetice gñgiberis croci ana. 3.
5. olei de croco olei de euforbio de piperibus ana. 3. j. serapi
ni opponacis añ. 3. j. dissoluantur gūmi in aceto: et fiat vn
guentum ex quo liniantur p̄dicte partes. Et Si autem per
stranguriam intelligatur urine emissio guttatim: tūc cura il
lius iterum cum p̄dictis imēdiate potest fieri. Et ad il
lud etiam confert compositum Auicenne descriptum super
ius in regimine distillationis Et confert etiam ad illud cō
positum hoc. Rx. piperis. 3. j. costi seu seminis leuistici añ. 3.
j. pulueris gladii. 3. j. pulueris coricū iter medioꝝ castanea
rum. 3. ij. pulueris per se oīa et fiant ex eis pillule electua
ria uel cōfectiones. et entur ex eis usqz ad. 3. iij. ante cenā et

in aurora fm cōiuncturā: quia sine periculo est.

Tertiū accūs. Lassitudo vō remanet in crurib⁹ z pedib⁹ pp debilitatē renūz que coicat mēbris inferiorib⁹ siue sit spēs male cōplexionis alicui⁹ siue debilitas eoz. Et mala qdē cōplexio que est illi⁹ cā plurimū est frigiditas z humiditas que ibi remāsit: que sepe facile remoueri solet vngēdo spinā cū oleo de costo uel lilloz albo rā uel irino. Ego aut exptū bēo oleū de cinamomo fm sentetiā Auicē. 2° cā. in suo cap. Scio ē q oleū de pice mirabilr cōfert in remotione hui⁹ accūs. Si vō lassitudo pueniat a renū debilitate: tūc cura illi⁹ est cā comestione renū oīuz aialū z cibis factis ex lacte capno z asinino uel ouino. Lacti enī ouino nō est medicina cōpar. 24° tertiū. cap de cura illius.

Quartū accūs. Scilicet paucitas appetit⁹ coltus cōtingē pōt: aut pp malas cōplexionē sicā queremāsit in renib⁹ z in toto: aut pp molificationē multā ex debilitate subsecutā. Et mala qdez cōplo sicā paucitas appetit⁹ z executionis coit⁹ pōt ē cā: aut cōsumēdo mām ex qua debet gīari sperma qd est supfluitas uli⁹ mī alimēti utilis. aut cōsumēdo z pblēdo gīationē uētosita⁹ tis que est causa erectionis virilis mēbri. Et p qdē pūderi d3 cū bis que nutricationē corpis bonā efficiūt z augmētum sanguis in corpe multiplicāt: ut carnes laudabiles vīa dulciatēsticuli z cerebella aialū: z vitelli ouoz z pinguis fercula z cicerū ru. usus z silia. 2° vō pūderi d3 cū semib⁹ uētositate excitatib⁹ z nō cōsumētib⁹ que in cibis accipiant: ut semē eruce. semē haucie domesticę. semē napi z porri z been albi z ligua auis z silia. Et usus eluarij dyasinticonis descripti de Nicolai in antido. z calefactio renū z genitaliū cā oleo de croco z oleo de musco calis applicat pdictis locis: z reliq silia istis vō accidēt iā pūsum est ubi iā regimē strāgu rie positū est capiēdo ipm pro ipotētia emissi onis urine cui multis simplicib⁹ z cōpositis paulo ante posit is iam pūsum est. z tu ea lege ibi.

De instrumentis lapidis z barenarum z trumborū cōmī nutiis.

Am Aut appet ex pmissis qliter curari debet ulcera in renib⁹ subsecuta ex solutiōe cō tinuitatis ab barenulis z lapillis descēdētib⁹ per urinales vias. Qino enī eadē est utrorū q3 ulcerū talis curatio. Verū q3 talia ulcera adhuc cura ta de nouo recidiuare pūt: si repiret lapis. aut multitudo ba renarū in renib⁹ z uritidib⁹ poris: z q3 ulcera illa nōdū cura ta nō pūt pfecte ad sanitatē deduci remanēte pūtia lapidū et barenarū que in renib⁹ z supiorib⁹ urine vīs gīant z iueniūt tur: ponent medicine utriusq3 illarū cōminutiue frāguine et eductiue. Et p qdē simplices: deinde quedā cōposite. Et de simplicib⁹ ponent p ille que a sola specifica ppetate ab aucto rib⁹ posite sunt. lapides minuē z educē. Deinde enumerabū tur elegatiores que a nā coi uel qūtaribus manifestis lapillos frāgere z educere pūt. adhuc ē tāgen⁹ medicine cōperte ab il lustrib⁹ auctorib⁹ bincinde collecte z memoria famose z pro bate: qb⁹ ē subidgen⁹ alie sigs quotidiana exptētia notas fecit in silib⁹. uarij ē tāgen⁹ modi applicationis earū fz op portunitatē z necessitatē explicationis rerū. Et bis actis erit huius capituli finis iam acquisitus.

De simplicibus vō medicinis ab occulta p prietate lapides cōminuenti bus. Pria est lapis spōgie cui⁹ opatio appropat fractiōi la pidis in uesica. ut 2° cā. simplici. 677°. 13 Sal. noluerit credē inuamētū ei⁹ in lapide uesice: sed solū in lapide renū: ut eidē i ponit Auicēna allegato cap. in areola mēbriozū expulsionis. De ipo vō. 18° tertiū. ultimo cap scribit. q de illis que sūt ualde fortiores est vñ⁹ lapidū qui in spōgia iuenit. 2° simplr iterū ab occulta ppetate hoc efficiēs est vitrū cōbustū: qd enī de eo cōbustū est cōfert ualde lapidi renū z uesice cū bibitur cū vino. secūdo cā. simplici. 676°. Modus vō adustionis ei⁹ legat decima quarta tertiū. finali cap. ubi d3 q de eo def in po

tu aures vñū cū duodecim aureis aque calide. Modus autē combustionis eius z lenior scribit Alcor. z est ut frustra ma gna vitri albi z clari igniant usquequo rubescant in fornace accēsa. deinde submergant in picē: z tertiō fiat hoc quotiens erit facile ipm in puluerē cōuertī. Tertiū simplex est pul uis cicade cōbuste sine alio z pedibus qui exhibeat cū aliqua aqua sicut saxifragie petrosel. z assari zc. Quartū simplr adhuc pbatissimū est anis trāguilides noiara: que fm cōm nē doctori expositionē est auis apud italicos noiata Cauda tremula: eo q3 nunq ei⁹ cauda gescit: cui⁹ puluis in cinerem vñus exhiberi d3 fm doctrinā positā a Serapione. 4° breuiar. rij. cap. 21°. z ab Auicēna. 19° tertiū finali cap. qui sequit sentē tiā Serapionis fere lraliter in hoc: z in maiori pre hui⁹ capli. Quintū simplex iterū est sanguis hirci collect⁹ z pparatus fm artē allegatis locis z pluries alibi ab auctorib⁹ assignat: cui⁹ exhibitio frequēs utriūq3 lapidē frāgit z educit: z ab ei⁹ gīatione pseruat. Sextū iterū simplex est cinis scorpionis cōbusti. Cui⁹ ē modū quere ubi allegatū est z exhibitiois for maz. Septimū simplex est lapis iudaicus: cuius operatio fortis est in lapide renū fm sentētiā. ut supra collectum est. Octauū simplex est puluis lūbicorū cōbustorum. Nonū simplex est puluis leporis adusti. Decimū est cinis te starū ouoz cōbustorū. Undecimū est lapis linctis. Duo decimū est lixiuū factū de cinere leporis combusti. Et plura alia etiā apprietate hoc efficiētia ab auctorib⁹ bincinde iue niunt. Sed hec sunt magis famosa z experta.

De cōpositis vō lapidē cōminuentib⁹ z educētib⁹ bus coia ab auctorib⁹ approbata sunt sicut litontripon: electuariū cū aqua apij uel petrosel. da tū adhuc ē electuariū Iustinū. 3° eluariū ducte: que oia col ligunt in antidotario Nicolai in descriptionibus suis. De his vō que fuerūt a Sal. expta z dixit uerū sicut sepe cognoui est electuariū descriptū ab eodē in libello ad Omecriben de descriptione. 36°. qd cōposuit cuiusdā viro romano: cui itatū mul tiplicat⁹ fuit lapis qd Sal. dixit seipsum per secessum emississe: de quo mirat⁹ Sal. nō bñ affirmat illud nisi fm q inuenit ab Archigene scriptū in cura interiorū mēbriozū. 5° cōpo sitū est mirabile medicamē descriptū a Democrito p practice. cap. 82°. illo. §. Sopbora. i. auxiliatrix ad calculū saxifragie: petroselini elme. i. enule lenistici feniculi sparagi apij cardo nis ma. radicū omniū horū aneti ramorū ruthe cimarum ur tice greganice: z est urtica mortua: assaria. 20. i. in aqua co ques ad tertie partis cōsumptionem: z per singulos dies te lunī accipient calicem vñū cum vino bono temperatum cer tissimum remediū habet. 6° cōpositū est medicamen mira bilis opationis descriptū a Rasi nono Almasoris. cap de cu ra lapidis. lege ipsum ibi. 7° cōpositū est medicamen de scriptum a Serapione quarto breuiarij. 21° cap. rubrica illa Confectio ad lapidem in renibus z uesica z ad difficultatez urine. Rx. granorū maleph. i. mahaleph nigelle ambornz añ. 3. v. residuū lege ibi. 8° cōpositū est descriptio a Sal. colle cranono decem tractatū. z allegatū a Serapione p allegato loco rubrica illa. Medicamen ad lapidē sicū narratū in de cē tractatib⁹. lege ibi. Nonū medicamen est cōpositum ab Auicēna. 18° tertiū allegato cap. illo. §. Medicamē ultimūz se dās dolore extrahēs lapidē lege ibi. Et iterū decimū. medi camen est descriptio ab eodē posita qnto cā. sūma scda. illo caplo. Dico q oē qd frāgit lapidē uesice nō est dubiū qn nō frāgat lapidē renū. sed nō cōuertit. lege ibi. 11° medicamē est electuariū hoc cuius usus omne lapidē renū z uesice in dubitanter frangit z expellit: imo ab eius generatione prefer uat. cuius descriptio. Rx. assari polij montani camedreos fu z meū radicū sparagi z petroselini apij z dauci spice nardi acori ana 3. i. 5. radicis saxifragie. 3. ij. vitri combusti sanguis hirci pparati lapidis spōgie añ. 3. 5. cineris leporis totū cōbu sti in olla rudī. 3. 5. mell⁹ dispumati lib. ij. succi milij solis lib. 5. aceti sglitici. 3. iij. succari ru. lib. 5. mel⁹ succarū succ⁹ z ac tū squillitici oia sū lēro igne coquant usqueq per decoctionē

succ^o & aceto eu anescat: & residuū inspillet. Cū g^o Iridari inceperit aliarū spērū puluis supaddat: & fiat eluariū cuius. 3. 5. continuis dieb^o accipi añ cibū p^o qnqz horas in aurora: & sumas cū. 3. 5. aque sublimationis apij capestris. Et fortior illa est aq^o cretani marini & videbis q^o nō eris ab ipso deceptus.

Relique

vo medicine a nā cōi lapidē cōminuentes educētes: & que pbiēt ei^o gñationem. Et meliores alij sunt radix altee & scolopēdria & semē samuriō. Lapij capestris & se. altee & capil. ne. & vga pastoris & cipi & radix alasech sylvestris. l. tribuli & ciminum sylvestre & semē ci trilli & batece: & aq^o decoctionis agni casti & aq^o ferariorū & acetū sglitici & aq^o decoctionis sicle. Et fortius oibus istis est lapis q^o inuenit in spōgia & carnepitheos & pulegiū ceruinum: q^o cerui libēter comedūt & tendit ad albedinē & polidū & aq^o cī certo nigri & radix spagi & bdeliū de mecha & se. cipi egyptij & radix cāne & vga pastoris & cortices radicū lauri. & semen rapani & reliqua silia. 4° breularij. 21° cap. Ex quibus medicis intelligēt mām cōpōnō & cōfractionis medicinarū in uicem erit facile cōponē eluaria sy. cōsectiones iulep troc. pillas: & easdē medicinas in cubis & potib^o miscē & occultare. Et ex eis iterū balnea somētationes & semicupia cōponē & olea ex eis cōponē cū igne coquēdo uel ad solē exponēdo que in potu assumant: aut in uescā per cānalē vge cū siringa iponant & reliq^o alia applicationis ingenia. Et istis modis lapides cōminuant & expellunt: & ab eoz gñatione pseruat eger: & a pīculis tuel. Nec quidem de ardore urine & nocumētis ab balneis & lapillis euenientibus ita ptransiant.

De causis ulcerū uesice & quātitate eorum. Cap. xv.

Ultremo

aut iā supest. s. ponē canones & infra curatiōis ardo ris urine & reliq^o nocumētōz pueniētū ex ulcerib^o uesice & uritidōz poroz p q^o nōticia memorādū p. q^o eedē possent eē cāe ulcerū uesice sic & ulcerā renū: & oīz alia p pūū corporis. s. eruptio apatis trāsī^o lapilloz uel baremarū per poros ei^o: & eoz residētia in collo uesice & scabico uel pustule in ocauo ei^o exites: & frequēs trāsī^o rerū acutaz per vias urindōz & uesice sunt cā eoz. In eo enī cui alidue sit urina acuta succedunt vulnera & ulcera. s. in uritidib^o & uesica. 19° terrij. cap de ulcerib^o uesice. Memorandū etiā q^o ulcera ipsius uesice mala sunt: & deteriora ulcerib^o renū. & pprie q^o pfunda sunt. Ille enim cuius distrūpī^o uesica morit: nificadat ulcus in pre carnosa auctoritate Hip. & cōmētatoris affōz 6°. Uescā incisam habere zc.

De signis ulcerum uesice & distinguētib^o ab ulcerib^o renū & uritidorum. Cap. xvi.

Igna

vo significātia solonē continuitatis ulcerosaz supficialē uel scabiē sūtea. dē cū signis ulcerū uesice: nisi q^o differūt penes magnitudinē & puitatē: etiā q^o urina cū sedimīne fursureo sīg^o solonē cōtinuitatis factā ab eruptione scabiei in corpore ipsi^o: iuxta sniam Hip. 4° affōz. Quib^o urina pignis fursurea mīgī^o zc. De signis gōndētib^o ulcera uesice. p^o mū est difficultas mic^o: que pōtēē strāguria accepta pro ipotētia debite urindādi. Nā pp ulcera in collo ei^o exitis nō pōt debite uesice collā applicari expellibīlī q^o est aquositas. In tali enim cōpressionē augmentat dolor: q^o v^ous nocumētū fugiēs nō tētat nec cōplet cōctionē colli uesice quātū opz. vñ nō sit debita aq^o sitatis expulsio: que mic^o nōtā^o: sed sit q^o nqz exī^o aq^o sitatis uelut gutte cadentes qui noiatur distillatio urine. ut supra dictū est. Et fm cōem doctoz sniam nominat guttatim emissio: & forte q^o talis emissio nō est a v^oute facta: sed solū ab ipsa aq^o fluxibilitate & granitate suis elementar descendente. Et 1° signū est ardor uel tristis sensatio pūctionis uel mordicationis pcepta in collo uesice: & fortior in capite pudibūdī. ut supra 2° cap hui^o opīs declarādū est: que puenit aut a sanie aut ab aq^o sitate uel altera mālī cā humoral uel ppter distensionem in locis ulceratis factam. Et 3° signū est emissio sanguis & puris sīl cū urina & sanguis quidē

in tpe in quo sit eruptio in ipsa: aut ulcerū ampliatio uel distractione partū ei^o. puris vō exī^o est: q^o ulcera sūt & in eis mītiplicat sanies. Et 4° signū est fetor in urina exīs: eo q^o sanies a calore putredinali genita est: fetor enim est signū putrefactionis. p^o p^osticorū cōmēto ultimo. l. 3. hoc signū nō sit necessarie vitatis. pōt nī in urina multa pauca repīrī sanies: que nō ēē sufficiens multā urina reddē fetidā. Et 2° iterū pōt sanies in aquositate iūcta eē remisse putredio: que nō sufficeret fetorē multū in urina repītare. ut in p^o vñiūli ulcerū. q^ore zc. Et 3° iterū pōt gē possēt q^o aromaticitas in aquositate imprecisa eē ab aliquo agēte. ut aniso feniculo & sīlib^o. Sicut enī. inueniunt plura urina ferere faciētia ut sparagus & semen lini. Ita nō icōueniūt inueniri quedā que ipam reddāt aromaticāz. Et 4° iterū q^o potuisset cōtingē per siringā iniectionem fuisse uesice medicamē aliq^o q^o sua aromaticitate saniet fetorē occultaret: & reliq^o talū. Et 5° signū est fortis cōmixtio saniet cūz aquositate in pncipio mic^o & manifesta saniet ab aquositate separatio dū urina geuerit & ifrigidata fuerit. Et 6° signū est g^o uitas & dolor in lateralib^o p^otib^o v^ous anchas fixus. Et cā illi^o est pp nocumētū ab ulcerib^o colcatū sup^o s^oforijs q^o uesica sū nērat ad latera. Et 7° signū est dolor ēē pub^o pectoris colcat^o & uerificat ex situ uesice & colligātia illi^o. Nec q^o oīa signa. fere ēē appere possent l. remisse multā q^o ulcera cōtingūt esse in pons uritidib^o: nisi q^o differāt in hoc. q^o dolor in istis aparet posteri^o per spina lateraliter distensus fm incessum & sī cū uritidorū super spina.

At vo

Ulcerā uesice ut pleni^o cognoscant differūt ab ulcerib^o renū in multis & ueniūt in quibūdā. Cōueniūt itaqz borū mēbtorū ulcera in hoc q^o utraqz cōcomitat mic^o sanguinis & puris. Et 2° cōueniunt in hoc q^o utraqz concomitat dolor grauatiuus & mordicatiuus. Et 3° cōueniūt in causis dolorū effectiuis que possent eē uritidib^o cōmunes. Et differāt aut etiā in multis. Et p^omo q^o ex pte mētus. nā ulcera renū cōcomitat facilitas urine: ut in plurib^o: eo q^o renū officiū nō est ad urinā expellendū: sed solū ad perficiendū: dixi aut ut in plurib^o: q^o frequēter pp lapillū claudēt vias colatorij pāniculi renū per quas aquositas per uritidib^o descēdit ad uescā: nō est facilitas cū ipsa in uescam recipi nō possit. Ulcera vō uesice necessario cōcomitat difficultas urine: ut impotentia emittendi ppter impedimentū clausonis uel impotētiā applicationis colli uesice ad ipsam expellēdam aut difficultas detinēdi ipam: q^o ppter uera collum uesice mollificat: ita ut eā detinere nō possit: ut difficultas expellēdi ipam urināz: per quā ipa guttatim expellit ut supra oedatū est: quādo ulcera uesice necessario cōcomitatur difficultas uel illa. Et 2° iterū differāt renū ulcera ab ulcerib^o uesice ex parte alicuius: q^o cum urina emittunt. s. ex parte corticum. cortices qui emittuntur ab ulceribus renū sunt rubei: eo quia color eorum radicalis talis est: & substantia ad huc sunt magni: quia a magno corpore & denso educuntur. Et 3° iterū sunt substantie carnosae siles in colore & in substantia. Cortices vō qui emittunt a solone cōtinuitatis uesice sūt uelut fursuree resolutiones si scabiosa fuerit: aut uelut ut cortices maiores & grossiores pdictis. s. fursurib^o: sunt vō tenuiores q^o cortices a renibus expulsi: & iterum colore sunt albi. Cortices vō qui emittunt ab ulcerib^o intermediariū viarūz. s. uritidib^o sunt minores resolutionib^o fursureis & iterū magis tenues illis. Et per hoc differūt a corticib^o a uesica expulsis. per que ēē differūt ab his qui a renibus expelluntur. Et etiā quia hi albi sunt: illi vō rubei. & cōueniunt omnes hi cortices ab his membris educi in hoc: quia non vñq^o expellunt nisi cū urina simul. Et ideo iterū ulcera borū mēbtorū in uicem differunt ex pte alterius cōtēti in urina inuēti & est sanguis. Sanguis enim qui a renibus educit ad clarā rubedinē inclinat est magis. Ille vō qui exīt a uesica subalbedini vicinior est amplius mul^o a renib^o egredit magis q^o a uesica. si pares fuerint cause educationis ipsi^o: ab eruptione enim apatis in renibus p^oius sanguinis educit q^o ab eadē in uritidib^o & uesica.

et ita de alijs causis dicendum est: ut de aprione officiorum dena-
ra et fissuris in substantia bordi membrorum accidit. **¶** Adhuc
etiam sanguis ille qui a renibus educitur et cum urina expellitur foris
in commixtione cum eo commixtus est quod ille qui ab uritidibus et uesi-
ca expellitur: humidus enim fluxibile terreo commixtus si debet spati-
um longum describere descensu suo fortiori commixtione cum eo com-
misceatur quod si paruum spatium confluendo describat. Sed exitus urine
viarum. scilicet canalium longe distans maior est a renibus quod colli uesice
ad extremam partem verge. Igitur sanguis a renibus descendens maio-
ri commixtione cum urina commisceatur: quod a uesica descendens. **¶** Ex
hoc apparet quantum oportet medicum esse speculatorem. Mixtio
enim sanguinis qui descendit ab uritidibus media est inter forte
mixtionem que fit a renibus et debilem que fit a uesica. Ex quo ite-
rum correlarie concluditur iterum plurimum doctorum qui dicunt quod san-
guis a uesica descendens subfidet in urina. Cuius uero a locis alio-
ribus exit nequaquam subfidet. **¶** Adhuc etiam 4° bordi membrorum
ulcera differunt per aliud cōiectum quod est puritas: eo quod illud quod a re-
nibus descendit non est adeo grossum sicut illud quod a uesica de-
scendit. **¶** Amplius colore suo ad subrubeum declinat. **¶** Et
3° quod fortiori commixtione urine commisceatur ex fundamento statim ad-
ducto. **¶** Et 4° quod non est uehementer fetoribus ut in pluribus:
nisi in tempore magne corruptionis ulcerum predictorum. Puritas uero quod
a uesica descendit grossum et flegmatibus commixtum inuenitur, a quo
bus raro euacuat uesica ipsam etiam subfidet in urina. **¶** Et 5°
iterum cum fetor maior principis ab eo fetor quod in eo qui a renibus
educitur. **¶** Sanies uero que ab ulceribus uritidibus educitur et pau-
ca est et non uehementer commixta: ut illa que renem et ad albedi-
nem tendens: nec tantum aquositate subfides: nec tanto fetore associa-
ta: quanto illa que a uesica effunditur. **¶** Amplius iterum ista genera-
lia omnia differunt bordi membrorum ulcera ex parte loci doloris. In
ulceribus enim renem dolor principis posterior et apud ilia. ut supra
visum est. In ulceribus enim uesice principis in pectine et sub os-
seo: et quicquid extenditur usque ad ilia et uentre uelut dolor laborantis
in partu. **¶** Et rursum adhuc 6° differunt generaliter bordi mem-
brorum ulcera ex parte spiritus doloris et intentionis eius: dolor enim
ab ulceribus renem eueniens plurimum est acutus cum punctione ac et
inflammatione notabilis: et sic notabiliter intensus. non tamen adeo
sicut dolor in uesica a paritate causarum pueniens. uesica enim est
membrum nervosum cuius sensatio tristis intensius maior est: quod illa
que est renem: dolens enim renes solum sensatione punctionis: cuius
tamen sensatio ab eorum carnositate obtusior est quod in uesica
¶ Septimo iterum differunt bordi membrorum ulcera iuxta quod
dam accidia cōcomitari solentia secundum eorum diuersitatem. **¶** Ulcera
enim renem ut plurimum cōcomitantur totius corporis lassitudo et ipo-
tētia ad progressum motum: et ad alia exercitia. et huiusmodi cau-
sa est: quia multis de partibus nervorum oriens a nucha: quibus motus
corporis tanquam istis perficitur: in nocumēto renem magis uel mala cō-
plexio coicatur que est causa impedimenti talium infortiorum ad exercitum
in opera motus cōuenientia. Talia enim accidia sic cōcomitantur
ulcera uesice maxime apparet in membris motus per que inferi-
ora membra mouentur: ut anche coxe tybie. **¶** Etiam ulcera renem
cōcomitantur solent dolores coicatur mirach et per uentris prime ulce-
rato renem. Et huiusmodi causa assignatur a viatico quodlibet de egri-
tudinibus renem. hoc autem accidia non cōsequitur ulcera uesice propter
ipsam non bene tantum colligantur cum si fac cooperienti intestina
quantum hinc renes ad illud. **¶** Et tertium accidia quod ad ulcera et
ad alias renem egritudines sequi solet est stupor uel dormita-
tio quedam cum frigidityte precepta in pede correspondere pati-
enti. et dexter pes cōpatitur dextro reni: hoc autem accidens a
nullo auctorum assignatur uel appropriatur uesice: et causa in il-
lo est propter colligantur iam predicta. **¶** Hec sunt omnia signa que non le-
ui labore binde per uaria uolumina colligere potes: et ho-
rum sermonum plurimum sustinetur super se mone. **¶** Interiorum 5°.
et 19° tertij. cap. 9°. et 4° breuiarij cap. 14°. Et in diuisionibus. **¶** Al-
manforis cap. de egritudinibus renem et uesice. et pluries alibi
quod ubi perquirendum relinquo: ne te afficiam tedio allegationum
exercitij in uoluminibus sapientium quod propter ueritatem iam cognitam.

De cura ardoris urine prouenientis ab ulceribus uesice.

Cap. xvii.

Im ergo notificatio signis ulcerum uesice et differe-
ntijs ipsorum ab his que sunt renem et uritidibus: transse-
dum est ad assignandum canones curationis ipsorum.

¶ Uides autem ex his sententijs sapientium elici posse
ulcerum horum bas intentiones curatiuas premissas se-

per generalibus minorandi materia diuertendi eam digerendi mate-
rias auicendentes et eradicandi eas a membris: in quibus tanquam in mi-
neris cum materia continetur: potest esse causa augmenti ulcerum uesi-
ce et nocumēti eorum. Quibus iam antemissis. **¶** Prima in-
tentione erit predictorum ulcerum modificatio. **¶** Secunda uero erit
accidentium ipsorum sedatio. **¶** Tertia erit regeneratio carnis
uel sibi proportionabilis cum cōglutinatione partium. **¶** Quarta est
bordis cōsolidatio. **¶** Quinta est regiminis rerum non naturalium
sibi et ulceribus renem cōueniens cōmensuratio.

¶ Pro prima Igitur complenda intentione legenda sunt il-

la que de modificatione ulcerum renem
in predictis cap. scripta sunt. Et uero que ab auctoribus et quotidi-
ana experientia inuari cognita sunt ad ulcera uesice multa sunt
¶ Et primum quidem et leue sanies inter alia est aqua ordei cocta
cum ipso non excoctato. Et fortior illa est commixtio eius cum
ginecario rubeo. Tercio iterum fortior erit ipsa si simul cum gineca-
rio rubeo coquatur cum radice liquiritie. Et adhuc fortior si co-
quatur cum radicibus feniculi ad lauandum et abstergendum: et cum se-
minibus fenugreci ad mollificandum et lubrificandum et mundi-
ficandum: et cum semine psilij uel citoniorum. et cum his predictis addē-
do crocum ad maturandum et sedandum dolorē. Si autem adhuc
cum ea modificare dolorē sedare et uesicā cōfortare uelis: ex-
hibere potes ipsam cum uino dulci et subtili: aut cum sapa.
¶ Et si adhuc audacius abstergere et modificare uelles: tra-
scendens ad secundum ordinem: quod est aqua mellis: quam quidem et alij
predictorum coquere potes secundum uarietatem intentionum. ubi magis
lauare queris et mundificare et lenire in ea coquendo aliquid
de fenugreco uel de semine lini. ubi uero in frigidare aut calo-
rem remittere cum ea a milio semina citoniorum et psilij coquere.
Et ubi magis dolorē sedare queris cum ea camomillam mellis
lotum crocum et semen aliee. Cum autem magis abstergere et ex-
siccare queris: coquenda erit cum radicibus petroselinij. apij dau-
ci et similibus. Si autem in frigidando cum ea dolorē sedare que-
ris aliquantulum infusando coquantur in ea flores nenusarij
semen lactuce papaueris albi et similia cum granis pinis:
uel mucillagine malue uel decoctione seminum uel radicis ei-
us: bec quidem ita gradatim cōsiderata successiue alterum alte-
ri subiungendo administrari debent. Et poteris complere in-
tentionem mundificandi lauandi et mediocriter abstergendi:
¶ Et si per hec uidebis tibi operationē succedere prospero: eo quod
rectificatur sanies et substantia colore fetore suis: et minora etiam
ipsa quantitate: et accidia que preuenerunt notabiliter remissa sunt
succedere cōsequenter cum regiantibus et glutinantibus: de quibus pau-
lo post dicetur aliquid amplius. Si autem per bec leuata mundi-
ficantia non uideres tibi successio peropeata: transcendendum est ad
ea que maiori potentia modificare et abstergere possent.
¶ Et de numero bordis sunt sicut a quibus sublimandis apij samu-
rion: et est apud capestre. Et fortior istis adhuc est aqua sublima-
tionis cap. ue. et spagi. Hec enim et uolunt ex parte gradus quantitate te-
perata sunt: in gradu tamen aptioris eorum potentiora sunt: ita quod
pillus ueneris ponitur apertus in 3°. uel 5° colligit. cap. suo colligē-
dum est. **¶** Fortiora item ex parte gradus et aptioris sunt sicut
petroselinij. morandauis. ireos rubea rictor et aqua sublimandis
arist. id. arthanite. bec quidem omnia et superiora tacta possent ita superi-
us exhiberi sicut per siringam in uesicā imponi: de quibus et balnea-
tiones enchatismata linitiones exempla et epithimata fieri pos-
sent: et uinguētum in canale verge cum plagella imposita uel itus per si-
ringam injecta: et alij uero saturandis adimpleri posse primam inten-
tionem. **¶** Ego autem scio quod ulcera talia cōuenienter modificat.
usus sublimationis radice aliee. Item radice penastil-
onio. Item radice orobi recentis. Item aqua sublimationis

consolidema. Et aqua sublimationis granorum alkekengi cum radicibus eius. Hec de intentione prima.

Accidentia Autē que talia ulcera cōcomitantur uel cōcomitari solent sunt febres acuta salis. ¶ Dolor intēsus punitiuus et mordicatuus: et quando qz cōpunctiuus in collo uesice. ¶ Tertiū est impotentia detinēdi urinā. ¶ Quartū est uigiliārū instātia: et ppter dolorē: et ppter necessitatē erupcionis ad urinandū sequēs.

Et primo Quidē qd est acuta febris puidēdum est cōueniētib⁹ genijs. Si enim febris conse-

quat ad hec ulcera ppter instātiā doloris quē est causa putrefactionis humorū: eo qz ponite eos in fluxu et agitatione. Nā ois dolor. s. notabilis exacuit reuma. 3.º regni. quare humores a natura cōueniēter nō regunt. Tūc itētio in cura talis febris est duplex. ¶ Prima est sedādi dolorē: de qua parū post dicet. ¶ Secūda uo erit adequādī materiāe sū earū uarietate. ¶ Si enī appeat sanguinē eē in nōbili ebullitiōe positiū re frāgit illa syrupisādo egrā cū oxīaccara syrupo de in iūbio de rosīs uel syrupo acetoso. ¶ Et si uelis rē audaciōrē istis. R. syrūp. acetositate citri. 3. i. s. aque endiuie. 3. liij. aque lupulorū. 3. i. s. da totū in potu actu frigidā. ¶ Et si uelis materiā cholericā adequare: exhibē potes syrū. viol. de berberis de ribes de prunis: aut syrū. de succis et aqz fructuū. ¶ Uel cōpositū hoc. R. syr. simplicis aceto. oxīaccare añ. 3. i. aque solatri et angurie. ana. 3. i. s. misce. ¶ Et si queris adequare materiā flegmaticā cū sanguine cōmixtā da hoc cōpositū. R. syrū. de bisantijs syrū. cōpositū aceto. añ. 3. i. aque eupatorij: endiuie añ. 3. i. s. misce. ¶ Si uideris materiā melācholiz ebullire cū sanguine p misce sy. de bisantijs cū syrupo de epīthimo: et exhibe hoc uel illud usqz ad appentā notabilē digestiōis que p cipit eo qz substantia urine ad mediocritatē deducta est: et color ei⁹ sicut: et iuenit in ea cōrētū laudabile cū cōditionib⁹ qnque limitatis. s. qz sit albū egle leue in fundo sedēs et dyaphanitati notabiliter uicinū. ¶ Quib⁹ appentib⁹ solue materiā in pmo casu cū clarificatib⁹ sanguinē. ut R. medulle cassie fistule. 3. x. aque decoctionis tamarindorū pū norū violarū lupulorū et sebesten. 3. liij. ¶ In 2.º uo casu solue uētrē cū māna uel cassia fistula uel dyaprunis simplicī. ¶ In 3.º uo casu solue uētrē cū ifusione agarici cū aqz fructuū iā pēdicta. ¶ In 4.º aut casu euacua cū eluatio de piliis qd educt materiam oēm sanguinē cōmixtā et p pte qñ sit cum polipo dio et decoctione agarici. ¶ Et attende in quocunqz horum medicam in dūas regulas. ¶ Prima qz si uideris per digestiua humores ad suū tēperamētū satis eē reductos: emita in quātū potes farmaea solutiua. Cū tuuamēro enī qd faciunt euacuādo materiā iā pēdictas: necessario plurimas māas iclīnāt et ponūt in fluxu ad uesicā: qre in casu plurimū pcedē soleo cū administratione clisterior. ¶ Secūda regula in casu illo attēdēda est. qz si curare nō potes solutiua: nō secedas a leni tiuis aut ab his que notabiliter frāgē pnt solutiua ifrigidando leniēdo humectādo uel alias malas q̄litates ab eis abiciēdo: et p pte acuitatē. ¶ Taceo hic alias itēctiōes ad febre necias: sicut est rectificatio regimīs administratio diuertētium māas binde pfortatiū vntē: et eoz que rectificāt hōrā cibatiōis et mēsurā aliarū rerū nō nālū. Nō enī hic est pīs itēctiō ad febre pncipaliter itēdē: nisi ut sunt accētia hōrū ulcerum. ¶ Si aut febris istis ulcerib⁹ succedēs ppter dolorē eēt effimera: facile curare ipsa cū sedatione doloris.

Dolori Autē ad talia ulcera cōsequēti si fuerit punitiuus et mordicatuus sicut plurimūz attingit subueniūt medicīne que nūc añ dicte sunt in itētiōe mūdificatiōis qz plurime ibi tacte: adhuc ēt sūma medicīa est uesice cū siringa imponē lac ouinū uaccinū: et melius in frigidatūz est asinū: ad cōfortandū uo humanū: quorū qdlibet si vis ifrigidatū reddere magis: summū in ueni remediū miscēdo ipm cū aqua piori parte albuminis oui recentis bene agitati: et nūqz hoc remediū decepit me in iuuamento suo.

¶ Confert etiam notabiliter ad hoc aqua decoctionis gra-

norm pinee et sebesten ante ex istis facta. ¶ Et iterū ipsa eadē aq albuminis oui sola iposita cōfert solēnter. Et si uelis ipsam leuiter stupefaciēdo facē sedatiua doloris: cōmīsce eā cū equali parte aque emulsionis seminū papaueris et lactuce simul. Et si nō es audax ad sedādū dolorē cū ifrigidatib⁹ puris et leuiter stupefacientib⁹: admisce euz eis crocum: aut aliqd de vitello oui. ¶ De his uo qbus in sedādo dolorē hūc sepe sum usus est decoctio ex cōpositione mea que sublimis iuuamētū est. cuius descriptio. R. seminū portulace lactuce endiuie scariole: añ. 3. iij. floz nenufaris et violarū. añ. 3. j. granorū papaueris añ. 3. j. granorū sebesten. 3. iij. se. insquiami añ. 3. s. croci. 3. i. ligurie mūdare. 3. v. gnoz pinearū 3. x. Oia coquant in. vj. lib. aque usqz ad cōsumptionē tertiē pti: deinde colent cū expfione leui: hec qdē decoctio si uent de ea. 3. iij. aut. v. tepide notabilr dolorē sedat. Et soleo etiā ex ea cū puluē succari al. duplo ad ipsam facē rrageā. Itē cōfectiones pillas et syropos clarificatos: et alijs uarijs modis pcedere soleo sū inclinationem egrotantiū.

Tertio uo accēti. s. diſſurie subueniēdū est euz bis que supius in cura ulcerū renū dicta et scripta fuerunt. Tria tñ hic pono simplicia que in accēte isto sunt mibi sepe utilia pbata. ¶ Prīmū est ut patiēt uel oī mane in aurora. 3. j. pulueris gladii cū aq decoctionis scorie ferri ppara te. ¶ 2.º uo est emplm factū de radicib⁹ cōsolidē medic et sari na rīsi incorporate ist cū succo uel aq sublimationis plātagis. ¶ 3.º est hoc. R. aq sublimationis corticis gnatop recētum 3. liij. pulueris corticis intermedior castanearum. 3. j. succari candidi. 3. s. uel hoc in aurora et añ cenā par vnam horā.

Pōt etiā subueniri 4.º accēti. s. in stātie uigiliāz sedando dolorē si fuerit eoz causa cū his que paulo ante dicta sunt. ¶ Si uo uigiliārū instātia fuerit pp nimīā siccitatē iā acq̄sitā ex frequētib⁹ cōdonib⁹ que arefaciūt corpora: tūc il lis subueniēdū est cū regimine humectatiuo substantificē et q̄ litatiue. ut paulo post dicet etiam cum his medicīnalib⁹ que ifrigidāt et humectāt: et cū bis digestiuis supra tactis. ut syrupo viol. iūbiū nenufarino: et sublimatiōib⁹ horum. s. portulace angurie et similitū: et cū exhibitione sp̄um lactis: de quibus supra dictū est: et statim post erit sermo amplior.

¶ Et cū semicupijs et extremop balneationib⁹ factis cū decoctionibus uegetabilū frigidorū et humidorū ut violaz nenufaris malue porri. blete folioz vitis et iuiubarū et sibi similitū. ¶ Et si uideres siccitatē pūatiuā uel positiuā fuisse iā in cerebro cōfirmatā cum hōz decoctione supaddēdo cortices papaueris embrocens extrema uel balneens et caput ipsum: neqz ex his timendū est: et p pte cum uirtus fuerit fortis: et nō fuerit inuenta māa capite reumaticans. ¶ Cū aut attingeret uigiliārū instātiā accidē ppter frequētiā mictus: que qnqz tāto in ualeſcit: qz egrū q̄ tūcunqz ueniēter dormientes necio excitari cogit. Tūc altero duoz ingenioz pulueri pōt quoz p̄mum est: ut habeat plana cucurbita pua colluz bis notabilr grossum cui uirile mēbrum iponi debet: et habeat laterāl additamētā pforata: qbus suspēforia cōdecencia alligent cū qbus cingat lūbis: et ita die noctuqz teneat. Ampli⁹ si uigiliārū instātia adhuc extrema instaret: nō est ingenium aliud p̄physicum a sapiētib⁹ inuētū: nisi qz ad narcotica trāsire opz: et tu de his quere supra: et obserua canones in eoz exhibitiōe cōscriptos. et tunc exhibe ea et felicitabil operatio.

Item aut satis mibi uidet sufficiēter declaratum eē in itēctiōe tertiā curationis ulcerū uesice et ardoris puenientis ab eis: per ea que superius scripta sunt in cura ardoris puenientis ab ulceribus epatis et renūz. ¶ Nec opz particulariter repetē illa que ibidez posita sunt et laudata ad regenerādū carnē et icarnandūz: in ulcerib⁹ uesice in sī fa nō sint carnis regnatiua et incarnatiua eo mō quo in ulcerib⁹ predictorū membrorū operant: qm hoc mēbrū neruosuz est: in quo paucitas carnis reperit: p̄cipue circa collum.

¶ Opz igit talia regenerantia attrahē sanguinem nature sp̄maticorū mēbrorum cōplone et mō substantie cōueniēte

Et oportet eadē medicamina esse maiori viscositate sua p̄dictorū ulcēū cōglutinantia. ¶ Que vō de simplicibus elegāiora p̄bata sunt: sunt sicutibus gūmosum puluis iresos: radix p̄ca filonis cētaurea minor cauda egnarosa hypogstidos sandaraca flores altee & semina eius & copal rub. & sarco. colla nutrita & flores hypericonis & similia. ¶ De cōpositis vō plures inueniuntur bincinde medicinae: que ad hāc intētiōnē cōuenire p̄nt. Et p̄mū qdē qd inueni utile ad incarnādā et sedādā dolorē: imo ad cōplēdū mādificationē & ad alterādā malā cōplexionē & p̄p̄ie calidā est cōpositū Rasis 10° cōtinētis. p̄p̄io cap̄ illo. Infusus discipulus de memoriali suo: hoc est clistere ad ulcus uesice & nētris supple cū siringa inijciēdū R̄x. spumarā. i. mucillaginū seminū coium se. altee citoniorū & psilij ceruse gūmī arabici albuminis ouorū lactis mulieris. Ego vō sic domesticani descriptionē hāc. R̄x. mucillaginū q̄n

o p̄dictorū añ. 3. i. aqua albuminis ouis rectis ad eo cōquassari q̄ viscosē p̄tes ab aqua remoueant. 3. i. 5. lactis mulieris 3. ij. ceruse 3. iij. gūmī arabici 3. ij. cōterant oīa diligēter siml in mortario plūbeo & per siringā inijciant quater in die: vel ad minus ter. ¶ Secūdū cōpositū iterū ad hāc intētiōnē utile est ex descriptione Auicēne 19° tertiij. cap̄ de cura ulcerū uesice finali descriptiōe ibidē medicamē aliud. R̄x. se. cucumeris melonis & cucurbite excoctatorū añ. 3. v. amili. 3. iij. succi liquiritie. 3. viij. se. pomilace. 3. iij. 5. amigdalārū dulciū excoctatorū auellanarū assatarū ambordū añ. 3. iij. granorū plni. 3. iij. se. apij danci se. eruce granorū excoctatorū oīū añ. 3. iij. gūmī arboris amigdalārū se. iusquiamī albi opij oīum añ. 3. iij. ciceris nigri. 3. x. croci. 3. v. fiat trocisci cū rob. i. cū sapa: & sine pōderis. 3. ij. & bibant cū aq̄ raphanī: supple ubi eēt urīne p̄tētiō notabiliter absq̄ magno ardore: aut cum aqua apij que est puocatiua absq̄ acuitate: aut cū aqua ciceris nigri: quādo queris maior abstersio que est in eo p̄pter nitrositatē suā. Et inueni etiā iuuamētū in eis inijciēdo eos in uesicā: & p̄p̄e post mādificationē ulceris ut scribit. ¶ Tertiū cōpositū ad hāc intētiōnē iterū est descriptū a Serapione 4° breuiarij. cap̄ 14° rubrica illa. Medicamina ad ulcera accidētis mēbris urīne: de quo etiam memoria supra fuit in cura ulcerum epatis.

¶ Quartū cōpositū est descriptū ab Andromacho in dispositione renū & uesice. ut 10° decē tractatū cap̄ p̄. R̄x. se. lini. se. papaueris albi & citrulli dragagati añ. 3. ij. amili. 3. iij. aggrega trociscos: & ego eos cōpono cū sapa. ¶ Et quintū iterum scribit cōpositū ibidē cōsequēter in littera: dū dicit ad uesicaz ulceratā & dissuriā. R̄x. pineas supple nucleorū eius numero xxx. dactylos numero. xv. dragagati. 3. iij. succi liquiritie. 3. ij. croci obulū vni myrre obulū vni. 13. in alio volumine nō inueniat myrra. Ego tū credo q̄ cōueniētior est descriptio cuz ea q̄ sine ea: qm̄ ipsa aduersat putrefactiōi. & icarnat ulcera oīa cōueniētior. cōponat ergo cū vīno potropio & est sapa decoctiōis medietatis eius. ¶ Ultimū vō cōpositū est ex descriptiōe nib° Auicēne 5° casī. sūma p̄ma. trac. 6°. & descriptiōe ultia. 13. nō videat mibi hec descriptiō ad p̄positū illius tractatus: quā est de syrupis descriptiō. ergo est illa medicina n̄ra cōueniēs ad ulcus uesice & vie v̄ge iniecta in foramē ei°. R̄x. plūbi n̄sti medulle se. melonis oīū añ. 3. v. spodij. 3. ij. gūmī arab. se. papaueris & cozu cerui cōbusti oīum añ. 3. iij. opij. 3. i. iusquiamī al. tertiā. 3. vni°. myrre. 3. ii. terant oīa & fiat ex eis colyriū cū aqua endiuie s̄m figurā colyriorū oculi: & sunt figure siess: quarū basis est grossior & piramis acutior. administret cū in iectorio resolutū in lacte: aut in oleo de granis melonis. hec medicina est cui nō inueni parē in mādificādo abstergendo & incarnando. hec de intentione tertia.

Quarta vō intentiō cōsolidantiū sibi consideras per illa que in intētiōe tertia scripta sunt simplicia & cōposita facile adimpleri pōt. neq̄ opus est hic exicationē facē: q̄ ille medicine eedē numero tales que p̄nt icarnare ē cōsolidādī potētū b̄nt. eo q̄ cōsolidatio p̄ficiat a potētia medicine: que sua siccitate supficiē carnis excoquendo cōuertit in duritiē calosam: nisi q̄ medicine p̄p̄e consolidatiue

ultra siccitatē aliqua debēt p̄cipare siccitate p̄p̄e & na & ea de melia: que s̄m vni modū applicationis est regitarius cap̄ nis: s̄m alterā p̄parationē efficit cōsolidatiua: ut dragagatū gūmī arabici torefacte cōsolidat. simpliciter vō talia cōglutināt & icarnāt: & alumē crūdū ulcerat & corrodit: ip̄m vō cōbustū sigillat & cōsolidat q̄re medicine que in p̄cedēti intētiōe posite sunt: oēs potuerūt fieri cōsolidatiue: si eis adiungant ea que cū sua siccitate & siccitate supficiē carnis trāsmutāt in cutem. ¶ De cōpositis igit cōsolidantib⁹: 13. quotidiana experientia plura inueniuntur utilia: solū tamē illa cōscribā: que frequētius in usu meo ceciderūt: quorū p̄mū scribit 10° cōtinētis cap̄ illa rubrica. Bī sunt trocisci ad cōsolidandū ulcera renū & uesice. R̄x. luri armeni luri romani & est terra sigillata. sang. draconis acatie carabir: & est hypoquistidos karabe se. melonū gūmī arabici amili rosarū ana equales p̄tes cōficiantur trocisci ut soleo cū succo caude egne & frequēter utēdum est eis inijciēdo uesice cū aqua p̄dicta: qd melius erit si densi potu cū aqua plātaginis: & sunt de medicinis isusi discipuli i libro de memoriali suo ibi. ¶ Cōpositū vō leui⁹ isto iterum scribit 10° cōtinētis allegato cap̄ libro 2°. Bimasul ad ulcera qd est ardor uehementis in uesica. R̄x. spume. i. mucillaginē psilij & silium: seminum supple altee malue ana. 3. ii. siess albi absq̄ opio. 3. ii. inijciēdū est in eā. s. uesicā per instrumētū 3. i. siringā mane & sero cū fuerit tepidum. Quod si nō fuerit sano per hoc. Ulcera: inijciēdū est in eādē. s. uesicā de plumbo usto cū thure. s. eqli pōdere: ut siess albi cū p̄dicto mucillagine. ¶ Si vō magis sedationi doloris intēdere uolueris q̄ regulari curationi ulcerū: que sit per cōsolidatiua p̄dicta: tunc inijcias in uesicā medicamen: qd est cōpositū Rasis allegato capitulo. Cuius descriptiō est hec. R̄x. iusquiamī. 3. i. quartā. 3. ij. xv. opij kirath. i. se. citrullorū 3. ii. se. lactuce. 3. 5. se. papaueris. 3. i. 5. inijciantur cum lacte in uesicā: aut dentur in potu cum aqua emulsionis papaueris. Cum bacenim medicina processit Rasis in cura uehementis ardoris in filio David: cui sedatus fuit dolor ex usu istius medicine: cū vō bimisit eā reuersus fuit dolor: & iterum accepit eam & dolor recessit.

¶ Præter hec autē composita duo utilia multū inueni: quorū descriptiōem lege 5° canon. sūmma 2°. 8° tra. de trociscis: quorū p̄mū est ibi R̄xica illa. trocisci dissulidis cōferentes ad ulcera renū & uesice & mictū sanguinis difficultatem urīne. Et 2° vō est descriptiō parā infra ibidē inuento. Trociscus alius qui cōfert ad ulcera intestinorū & sputū sanguinis. vide ibi descriptiōes: quoniam ambe laudate sunt. ¶ Ad huc & duas inueni descriptiōes trociscorū a Serap. 7° breuiarij. trac. 19° asclepiadis ad ulcera que fiunt in insiris urīne. lege ibi. Et infra. trocis. ad illū qui mingit sanguinē ex renib⁹ & uesica: ambe enim descriptiōes iste solēni iuuamēto cōsolidat ulcera illa. ¶ Ego autē præter multa a p̄dictis illis srib⁹ viris accepta que notabilr cōferunt: tria inueni notabiliter leuia cōposita ad hoc solēniter iuuatiua. ¶ Quorū p̄mū est hoc. R̄x. mumie subtilissime trite. 3. j. thuris gūmosi pulueris caude egne añ. 3. j. plūbi n̄sti. 3. 5. fiat puluis subtilis: qui inijciat uesice cū succo plātaginis per defecationem depurato. ¶ 2° cōpositū est hoc. R̄x. scorie ferri subtilissime puluerizate & p̄parate s̄m artem. 3. j. 5. ceruse hypoquistidos dragaganti torefacti. ana. 3. j. inijciat cum lacte caprino in quo prius extinctus fuerit calibo. ¶ 3° cōpositum est hoc R̄x. lūargiri spumificati. 3. ij. thuris minuti sarcocolle acatie añ. 3. j. succi cōsolide mi. per defecationē purificati. 3. ij. inijciantur becin uesicā simul. Et si uelis hec cōposita effice magis doloris sedatiua p̄dictis: adde crocum & impone ea cum emulsione semis papaueris al. hec de intētiōe quarta.

Post hec autē videt ueniēs bora assignādī regimē cōueniens ulceribus renū ex parte sex rerū nō nālum. Videt autē regimen ulcerū renū: & similr uesice & urtidorū: & cōter ardoris ab eis dē puenientis idē utiliter & spālter regimē assignari debz. Et p̄mo qdē qm̄ amborum bora egriudines sunt eedē specie: q̄ ulcera. Amplius

accitio eorum sunt eadem: quia ardoris: sed idemitas specifica egritudinis et accitio idemitate curationis ad se vocat, igitur et. Amplius bec est sententia omnium auctorum de hac materia loquentium, ut colligendum est: continetur in illo capitulo de cura ulcerum renum et vesice simul. Et eiusdem 2º capitulo de cura ulcerum vesice. Et colligitur ab eodem in 9º et in diuisionibus Almanis propriis capitulis. Et in breuiario Serapionis capitulo 14º et 19º tertij tractatus capitulo primo de cura ulcerum vesice. Si autem specialis diuisio videtur assignari posse in regimine eorum ulcerum ex parte reum non naturalium: hoc videtur precipue conueniens obseruandum esse ex parte cibi et potus. In quantum aliqui sunt qui conuenientia maiorem habent ad renes quam ad vesicam: et e contra: ut supra capitulis 8º et 13º videri potest. In reliquis autem rebus non naturalibus et eorum mensura in utrisque eorum non est differentia. Itaque regantur egrotantes his ulceribus regimine ex parte aeris inclinati ad propinquitatem temperiei versantes ad caliditatem lenem. Itaque in locis habitatio nis eorum inueniatur aer vernalis et medietas autumnalis. Et si quidem aer in siccitate magis eleuatus esset quam in caliditate ad hoc conuenientior esset regimini istorum. Melius enim curantur ulcera per augmentum siccitatis quam caliditatis: que potest addi in multiplicatione saniei et virulentie in ulceribus per modum attractionis materiam in eis: quare si aer talis haberi non possit: propter frigiditatem continentis in suis temporibus rectificetur ipse cum actione ignis et cautela ab ingressu flatus ventis in frigiditatis et nebularum ingressu qui humectando nocet. Sicut enim augmentum frigoris ulceribus est nociuum ut scripsit Hippocrates 5º aphorismus: sic etiam humiditas esset ei nociua: 13º non eque potenter ipsis paribus exitibus. Et si si contingeret aerem in mensura sue caliditatis et siccitatis ab equali recedere rectificetur cum his que ad contrarias qualitates aerem inclinant: 13º recessus aeris ab equalitate ad caliditatem et siccitatem minus nocuum tum inducat ulceribus quam accessus eius ad frigiditatem et humiditatem. Et idem etiam iudicium teneri debet de his que aeri annectuntur: ut de vestibus et regumetis vlium corporis: et de specialibus coopturiis et ligaturis ulcerum. Non raro enim multa renum caliditas ab ingenti cooptura sequens est causa malignationis ulcerum: sicut etiam a debili obseruatione eorum a frigore uehementer leduntur: bec de aere. De motu autem et quiete dicendum per quod omnia et quae conuenientia sunt eis. Exercitium autem et motus superfluo saltem nocet illis: nihil enim est adeo nociuum renibus omnibus supple ulceratis sicut motus superfluo. 4º breuiarij. Pauli legato sepe capitulo. 13º motus mediocrius non reprobat ab Auienna in ulceribus renum et vesice. ut pallegatis capitulis colligi potest. Et propter causam eadem eadem non est aliquid ita nociuum renibus sicut colicis: eo quia per ipsos partes ulcerum que incarnari debent et solidari distrahuntur: membrum enim que solidare intendimus necesse est ut quiescat. 4º de ingenio sanitatis a Galieno colligendum. Amplius motus nocet: eo quia per ipsos partes caliditas attractiva materiarum et neatiua earum. Et quia appetit in cura ulcerum securi est secedere notabiliter magis ab equalitate per quietem quam per exercitium. Accitio sicut aie ex eorum fundamento mensura tali administrari debet ut per ea non ponatur uehemens agitatio in spiritibus et humoribus: aut fortis et subita distractio spirituum a locis ulceratis que omnia fiunt in furore et ira et letitia magnis: quare medio criter in his accitibus procedendum est: et egro persuadendum ut habeat in eis mensurate teneat. Etiam ex predictis liget patere potest: quod non oportet a conuenienti mensura cibationis et potus excedere ad quantitatem ipsorum auctam notabiliter inclinando: quoniam repletio ex cibo et potibus multipliciter esset cure ulcerum nociua. aut quia debilita retinatur calor ex quo fieret multiplicatio superfluitatum et prohibio conueniens incarnationis et solidationis. Aut quia repletio posset esse causa apostematium in ulceribus. Etiam si fuerit repletio ex rebus que cum hoc quod nutriunt inflammat et acuit humores: posset esse causa corruptionis et productionis ulcerum ad aschilios et estomachum: quare conueniens est ab equali mensura cibationis potius recedere per quantitatem diminutam quam per auctam: aut saltem procedere cum cibatione posita superius: que indicando a virtute erigebat cibationem minuendo quantitatem continuam ciborum et potus

tum et augendo quantitatem discretam eorum et qualitatem. id est nutritibilitatem ita ut parua quantitate multa qualitas reparetur. ut de aqua carnis supra capitulo de cura ulcerum renum dicebat. Consonanter loquendo de mensura somni et vigiliis dicendum est. Neque enim longo tempore dormire debet: ne in ulceribus superfluitates augeantur: eo quia plurius somnus humectat: ut 2º primi capitulo de his que conueniunt ex somno et vigilia colligendum. Neque etiam debet a conuenienti dormitione recedere mensuram eius notabiliter diminuendo per vigiliis: eo quia nimia siccitas impediret conuenientem carnis regenerationem abscondendo materiam ex qua: et prohiberet etiam nimia siccitas debitam incarnationem solutas ulcerum partes reddendo agglutinationi indispositas: 13º securius sit per augmentum vigiliarum a conuenienti dormitione recedere parumper magis quam per vigiliam auctam quam per dormitionem multam.

Postremo de regimine in cibis et potibus ex eodem fundamento mensurari debet. Nam in indicando a virtute que iam debilitata est: eo quia talia ulcera plurimum succedunt eruptionibus apostematibus: propter que debilitat. et succedunt ulceribus a lapillis vel ab harenulis: aut a materia longa residua facientibus in predictis locis: propter quod egritudine tales omnes cronice sunt: aut indicando a materia: aut a partibus patientibus a quibus non est facile tales materias eradicare: imo difficile limari: propter que omnia si in vnum deducta virtus notabiliter debilitatur. Cui intendendum est cum augmento cibationis in quantitate et qualitate discreta et cum diminutione eiusdem in quantitate continua. ut patet a hoc dictum est. et supra etiam ratione et auctore deductum 8º capitulo de cura ardoris ab epate provenientis. Pro mensura igitur ciborum et potuum premittendum per quod tales egrotantes vitare debent omne acetosum saltem fortis acetositatis et omne acutum et salum et uehemens dulcedinis. Et primum quidem quod acetosum omne pugnitiuum est: etiam quia frigidum: et ideo utraque causa nociua: sicut acutum et salum omne tale sua mordicatione et calitate materiam saniosam: aut solone continuitatis in ulceribus augmentare potest. ex quo appetit quod cibi omnes et potus debent esse in ulceribus a causa calida conuenientibus et in corporibus calidis et siccis: et in omnibus ulceribus etiam in quibus saniosa superfluitas attrahatur sanguinis: aut cholae friditati et humidi. ut spiachia bleta malua viola portulaca prope cucurbita bathera cucumeres citrullus atriplex endiuia cum suis speciebus omnibus preterquam illa que lacticiu habet. Et de fructibus etiam conueniunt fructus olerni predictorum et iunube et poma non ualde dulcia et potica: et sicut pira et citronia dulcia et uue passe recetes et anellane molles et cerasa: et prope preter ea que potica sunt in specie sua. Conueniunt etiam ei genera lactis fere omnia: ut lac asinum: et lac camelinum et ouinum: quoniam lac rectificat materiam ulcerum et lauata et glutinata ea cum sua retentione. prope supple viscositate: et quod est sicut lac uaccinum et ouinum aggregat ad illud. id est ad operationes predictas. scilicet rectificandi ulcera additionem supple virtutis confortationem membrum cum cibatione. id est nutritione eius: uerum lac asinum capnum inuatiuum est ex parte rectificationis completionis et ablutionis: et ex parte proprietatis est inuatiuum plus quam illa duo: et propter quod est acceptum ab ubere animalis nutriti in domo. Et fortasse est conueniens supple lac in ulceribus in quibus sciis dispositio eius. scilicet in illis in quibus cognoscitur augmentum caliditatis: quam remouere potest lac frigidum: et augmentum debilitatis innati caloris: que sequitur multitudinem saniei per modum suffocationis eius: quod totum a lacte remouetur lauando et mundificando aut virtute confortando. Amplius etiam omnibus alijs malis dispositioibus ulcerum conuenire potest lac sola corruptione abscondendo ab eis propter rectificationem quam fecerit in eis: et prope cum non inuenitur in stochbo assumetis ipsum cholera que corrumpat ipsum. quare 2º eadem in areola vulnerum ulcerum: lac rectificat ulcera itrinseca: propter hoc quod sanat et glutinat: et mundificat: et cum non est in copione quod corrumpat ipsos et ad cholera conuertat fertur humores ulcerum. Oportet autem ut cum in potu exhibetur non comedatur aliquid nisi postquam descenderit a stomacho. Si autem videtur in boie tardari descensum: tunc in hominibus calide coplonis cum lacte ponatur aliquid salis. ut exhibendo

§. iij. ex eo admisceat sibi salis triti. §. 5. In his uero qui sunt frigide complexionis. iij. §. lactis admisceantur. §. ij. mellis. ¶ Opz etiā ipsi lacti misceri medicinas diuersarū operationū. Cū enim intrēdumus cūco viarū oppilationū apire ubi a multitudine mēstruz et saniei clauderent: tūc. iij. §. lactis ponat §. i. aut. §. pulueris dauici anisi semis apij in cā frigida: cico-ree uero capil. ne. endiuie et filiz in calida. ¶ Cum uero per ipsum delectationē maiorem querimus: misceamus. §. iij. lactis. §. j. succi granorū dul. ¶ Et si uolumus ipsum magis facere abstergiuū et carnis regeneratiuū: ponat in eo quantitas iā predicta ei: qd est sicut ireos radix pentasilonis et similia supra dictorū. ¶ Si aut uolumus ipsum reddē magis glutinatiū et fortet cū eo qd est sicut thūs gumosum dragantū gumī arabici sū mēsurā dictā. ¶ Et si quereremus cum eo solidationē magis: addat qd est sicut cauda egrina cōsolida ma. hypogstidos et eis filia: que etiā tacta fuerunt supius: plurima horū legeptim x^o cōueniētis pmo cap. et 18° tertij. cap de cibatione hūiūz ulcera in renib⁹. et 4° breuiarij preallegato sepe cap. vñ sepe lī ali fere ordine sūmonē eius auxit Aliu⁹. ¶ De fructib⁹ uesicis ueniūt fistici auellane torrefacte amigdale et grana pini ppe et castanee dulces et reliq⁹ filia. ¶ De carnib⁹ uo laudabiliore sunt pulli et galli nepignes et anseruli put et anatuli et pdices fasanī et minute aues. ¶ Et de qdrupedib⁹ carnes vituli lactēis annualis agni caprei cerniculi lactēis. Uter aut oēs carnes nāli caliditate sanguinē acutum gñantes: ut colūbi. et accitaliter ut felle: et cū aromantibus cōdite. ¶ Et sū fruct⁹ oēs acuitates hñtes a nāli cōplexione: et quadā serosa lacticinia pte ut fic⁹ sicce dimittantur: et sū semina acuta ut grana padificarda momum ma. et mi. et filia. et radices acute. ut raphanus cepe allenm porrū bulbū et similia oia dimitti debent: et preparationes et cōmēta ex eis artificialiter facta.

De potu uo eis ueniens est hydromel pauci mellis et decoctionis et in cōplexionib⁹ et etatibus calidis. ¶ Audacius uo mellitū esse pōt in senibus et cōplexione nāliter frigidis. Alter aut potus cōueniens istis egrotantibus esse pōt lac saltē in sūetis. et in his que sunt hñtes stomachū a cholēis enudatū. qbus cōuenientior pot⁹ esset aq⁹ ordeī cū succaro. ¶ Et potus iterū cōueniens ei est uinū album colore suo substātia tenue et dyapbanū sapore dulcedini uicinū nō uehemēter et odore cōueniens. fumositāte uo. nō calidum sed abeqlitate per potētiā eius parū per recedens ne ebullitionem et putrefactionē in locis ulceratis augmentet. ¶ Si aut per uinūz minorē optarem⁹ apationē et aliquātā leuī sui stipticitate minorē penetrationē et sanguis aliquātūz igrossationē facē noluerimus cū cōueniētia et abstersionē et glutinationē ulcerū: eligi pōt uinū colore rubicundūz nō ualde pōticū uel stipticū substātia claz et dyapphanum fumositāte sua a mediocri parumper recedens et aromaticum et dyapphanum. Et utatur eo in tempore cibationis eius. iudicio tñ rōnis mēsurādo quātiatē eius. ¶ Aque aut frigide usus nulla rōne uidet⁹ esse conueniens. Neqz ex operationibus eius. dato enim q lauādo et mūdificādo et penetrare faciendo uidet⁹ habere iuuamentum aliquātū excellētius tñ noceret frigidādo et bumectando qz in operationes dictas efficiendo et c. ad laudem dei Amen.

De ardore urine ueniens ab ulceribus in collo uesice.

Rardore urine huius pueri nequaquā puenire pōt ab altera cā qz ab ulcerib⁹ in collo uesice eius que aspitate sua ex corianerūt uesice collum. Sed credo ego euidētius q ardor ipsius pueniat ex ulcerib⁹ in cōuenienter curatis que successerunt sectiōni colli uesice facte ppter extrahē lapidem. Pigr̄tauerunt enim medici in administratione mūdificatiū et abstergentiū et in carnatiū que applicari debebāt aut salteznegligenter oium fuit regimē hūic curationi ueniens aut in ad

uertenter. ¶ Qd aut ibi sint ulcera mōstratur ex mēstru saniei simul cum sanguine que non pueniunt ex alio loco qz a collo uesice. qñ iste puer non habet signa significantia nocumentum epatis emulgentium uenarum nec renū nec pororū uritidum. hoc etiā apparet qz diuturna fuerunt in eo ulcera per que aquositas urinalis exibat.

Ad cuius ardorē puidēdū est ut infra scribit. ¶ Abstineat itaqz a magna aeris frigiditate et caliditate et ab oī exercitio et motu pgressiuo. Imo maiori pte ipis iacere debet. ¶ Et caueat a multa repletionē sūchī imo abstineat notabilr a quātiatē cōtinua cibi est sibi conueniens. pñ ipsūz in plures uices ueniētius est ei qz multū in vna cibatione accipe. ¶ De cibis uo uitet oia salsa et acuta sic alleū cepe raphanū et filia. ¶ Itē oia cibaria uehemētis aptionis: ut frequētem usūz feniculi et petrosellini et reliquorū diureticorū que calida sunt multū. Itē effugiat oppiliatiuos ut pastiles cibos: et viscosos multū ut pisces et his similia. ¶ Itē effugiat motus laboriosos ascendēdi scalas et descendēdi: et similiter caueat sibi a multo luctu. ¶ Dormitio uo longa est sibi conueniens et utilis.

Pro regimine uo eius per medicinalia sunt sibi octo remedia infra scripta: pro qruz regulari applicatione premittēdūz p q mūdificantiā ulceri intriseco uesice ueniētia nō pnt ita ueniēter administrari per os sicut administrata fuissent per uelcus anteqz solidatū fuisset. qz ablutiones et infectiones decēt⁹ administrate fuissent per orificiūz ulceris qz exhibitio eaz per os: qñ nō pueniūt ad uesicā nisi cū eaz alteratione in sūcho facta et pñb⁹ intermedijs. ¶ Sūl⁹ etiā infectiones per cānalē vge cū siringa factenō nisi cum magno labore et a viro bñ expto itromitti pnt ppter stricturā vie. etiā qz cānales illi in vga sunt tres et difficile est ueniēter inueniri cānalē urinalē: ita q per siringā nō pueniat nocumētū ad meatū algadi aut spmatis. et etiā qz extremitas siringe iposita plurimum cōfricādo nocet ulceri applicādo ipm et phibēdo ueniētē regenerationē carnis et carnationē in eo: ppter qd salubri⁹ uisūz est mibi rescribē remedia sex iterū administrāda: et duo exterius applicāda et c. ¶ Et pñm de numero ipsorū est q isti puero per spatiū qdragita diez oī mane def bec aq. R. aque distillationis agrimonie. §. j. §. aque caude equine. §. j. misce et calide bibant in curora absqz succaro ne vrus in intermedijs vijs detineat eas cuz dulcedine succari tanqz obiecti delectabilis. ¶ 2^m uo de predictis insūis est hoc. R. pulueris foliorū cupressi caude egrne cōsolide minoris. et piloselle añ. §. j. m. m. m. §. 5. cum succo cōsolide minoris. fiant pille ex oī. §. xij. de qbus añ uel post predictas aqs imediate assumat tres. ¶ 3^m uo medicamē est hoc. R. granorū pinearū. §. ij. granorū fisticoz. §. j. dragagātī gumī arabici mastice añ. §. j. pulueris piloselle caude egrne pul. uesice apri ablute his cū aceto acri nō ualde acuto et desiccate in furno añ. §. iij. succari añ. §. v. Cū aq virge pastoris fiat confectio in morsellis. §. 5. de qbus semp accipiat vñā post pñdiūz et cenā imediate. ¶ 4^m uo insūm est hoc. R. seminūz lactuce et portulace añ. §. j. §. seminū papaueris añ. §. vj. pulueris foliorū cupressi et corticū intermediorū castaneaz añ. §. j. §. corticū mādragore. §. ij. fiat puluis de quo oī die imediate añ cenāz et pñdiūz deglutiat. §. 5. ¶ 5^m insūm est. q oī die iuuēculus iste añ cenā et añ pñdiūz per borā cōpletā accipiat duas de istis pillis. R. scorie ferri subtilissime trite postea cocte in succo burse pastoris usqz ad cōsumptionē ei⁹. §. 5. pulueris radicū caude egrne. §. ij. cū succo plātagi. fiat pille ex oī. §. viij. ¶ 6^m insūm de iteriorib⁹ et ultimū est q in cibis huius pueri semp coquat radicū cōsolide maioris recētis frustū vñū mundatūz lōgitudis digiti idicis et c. ¶ 7^m remediū et pñm de exteriorib⁹ est ut iste puer semp añ cenā et pñdiūz sedeat in aqua mediocri caliditatis in qua extingunt⁹ ferramēta in qua etiā bullita fuerunt camomilla mellilorum fenugrecum et radices cōsolide maioris in qua sbat morā saltem

per mediā borā. ¶ 8^m remediū est ut post balneū z etiam absqz balneo saltē in die bis iungant ptes pectinis z oia lo ca iter fiteri z radicē testiculorū cuz hoc vnguēto. Rx. olei de mirto olei de mastice añ. 3. j. cimini torrefacti. 3. j. thuris sandarace acacie hypogstidos coralloz ru. añ. 3. 5. cōsolide minoris. 3. j. cere q̄tū sufficit fiat vnguētum z applicet locis illis. Spero enī ex istis q̄ clemētia saluatoris pijsimi subueniat ei pfectam sanitatem afferendo sibi qd sua misericordia cōcedere dignetur ad perpetuas eius laudes.

Consiliū. 184. De ardore urine proueniēte ex potu cantaridarum.

Ardore

Bolescētulus qdā in celeberrima urbe vincētina mihi nup oblat⁹ est qui molestat ardore urine nō leniter. cuius qdē ardoris izmte pnt assignari cā: m̄ ex his que diligēter inuestigās accepi hic ardor p̄secut⁹ est cām p̄mīuā. s. potū cātāridarū. patet autē q̄ in eis est v̄tus faciens mingē sanguinē ex coriatiua viāz urine z positiua acuitatis magnifice in aq̄sitate urinali. siue hoc faciāt per opationez pueniētē a coibus z manifestis q̄litatib⁹. ut caliditate acuita z siccitate. siue hoc insit eis ex opatione pueniētē a p̄mis q̄litatibus z occultis simul. Ex qbus resultat in medicinis simplicib⁹ v̄tus dicta 3^a. siue pueniat hoc a cātāridib⁹ per opationē a 4^a v̄tute pueniētē que dī specifica p̄petas. Neqz tñ existimādū nocumētū ardoris urine qui nūc remāsit p̄uenire precise a q̄litate derelicta a cātāridib⁹. Mirabile enīz videret talē q̄litate in insitīs urine tādiu fuisse p̄seruatam. Sed uerissimū est dicē q̄ hic ardor in urina p̄seruat ab ex coriatiua in poris urinalib⁹ z in uesica acq̄sita. Silr z referuat in mā humoralī in q̄ remāsit ipressio caliditatis z acuitatis quā v̄r⁹ alteratiua uel expulsiva in totū vincē nō potuit. Qm̄ p̄mitiue cāe nō raro mouēt aītes motū alteratiōis z corruptionis. ut apparet p̄mā quartā de sermone vniuersali in causis ephimerarum. Ex qbus appet q̄ in iuuenulo isto remāsit in urina ardor ab ex coriatiua viarum z acuita caliditate que in renibus z vijs urinalib⁹ fixa pmanet. ¶ Un̄ ex hoc fundamēto facile appet qd debet esse curationis modus z que debent esse insitū ex pte sex rerū nō nāliūz q̄ medicinaliūz accipiēdum. de qbus nunc sequit⁹.

Locū igit⁹ z camerā uehemētis caumatis z uestes sup renib⁹ multū strictas z illis euitare debet. Et euitare uehemētē caliditatē z maxime spine epatis z renū. ¶ Et caueat a multo decubitu sup renes z a dormitione lōga sup eos. ¶ Et fugiat oia exercitia pedītadi eqtādī uel currēdi. Silr clamorē multū z rixas z irā effugiat z nētris repletionē a multo cibo factā z eius stipticitatē effugē debet. ¶ Et de cibis effugiat acris ualde: ut a gressā lymones gnata z silia. Silr z oia acuta salsa z uehementer dulcia cibaria euitare debet. p̄pterea qz sunt ouertibilia in choleram z acuitatis facile susceptiua. ¶ Propter qd z frequēs puocatiuoꝝ usus z maxie fortis alienādus est uelut pipeniculū petrosellinū apid z silia. vñ etiā aromātū usus euitari debet. ¶ Por⁹ eius sit vinū mediocre in substantia z in potētia calore albū z sapore mediū inter dulce z pōticū

In canone vō curationis hui⁹ dispōnis p̄mittē dum p̄ q̄ ois modus curationis cuz his que supius ebibunt tētari debet p̄us q̄ pueniat ad admīstrationē iniectionū medicinaz per siringā p̄pter cās lātactas: z iō septē occurrūt mihi remedia que admīstrāda sunt p̄m̄ iterius p̄tiz exteri⁹. De admīstrādis vō per interi⁹us. ¶ Primū est ut exhibeant ei oī mane. 3. x. lactis asinini cū. 3. j. mucilaginis granorū sebestē. per bec enīz frāgile malitia derelicta a uērositate cātāridarū z c. ¶ 2^m p̄ncipale est: ut post illud per quinque dies oī mane accipiat. 3. ij. aque mellis decocte cū gnis duob⁹ dragagātū. z. g. j. sarcocolle ad lauandū mundificādū z absterge dū. ¶ 3^m est q̄ post p̄dicta successiue oī mane admīstret ei bic pot⁹ acui calidus. Rx.

aque lactis capni. 3. iij. semis papaueris al. 3. ij. succi ligritie. 3. j. misce z totū exhibeat actu calidū. ¶ 4^m p̄ncipale est ut cū appuerint signa aliquāte mūdificationis saltē per. xv. dies oī die bibat hūc potūz calidum in aurora. Rx. aque distillationis caude egne. 3. ij. pul. piloselle hypogstid. thuris z sandarace. añ. g. ij. misce z exhibeat ut dictum est. ¶ 5^m remediū est q̄ oī die añ p̄adiū puer iste sumat tres de infra scriptis pillis. Rx. corticū medianorū castaneaz pulueris foliorū cupressi dragagātū añ. 3. j. lacce p̄pate. 3. j. 5. pulueris foliorū barbe bircine. 3. ij. semis apli. 3. ij. fiat pille cuz succo feniculi ex ol. 3. ix. ¶ 6^m instrū est: ut si doloris instātia permaneret oī die post p̄adiū aut cenā puer iste accipiat coclear vñ huius tragee. Rx. seminū papaueris albi. 3. j. seminū portulacelactuce añ. 3. ij. seminū z endiniescariole z succi ligritie. añ. 3. j. pulueris radicum corticūz mandragore. 3. j. 5. croci in squamiā añ. 3. 5. succarū albi duplum ponderis fiat oīum tragea que sumat ut supra. ¶ Ultimū vō instrū est ut ptes inferiores spine z loca radicum testiculorū z femoris oia ter uel q̄ter in die iungant cum hoc vnguēto. Rx. olei de mastice olei de croco añ. 3. j. pinguedis anatis. 3. x. vitellos ouorū numero. ij. spodij rosaz coralloz rubeorū sang. draco. z acaticā añ. 3. j. corticum mādragore. 3. j. cere quantum sufficit fiat vnguentum z applicetur ut dictum est.

Consiliū. 185. De uelce uesice z annexis ei. s. dissuria z dolore in partibus illorum.

Egrotat

Ec generosa dñs egrotat ulceribus in uesica sua que nō appent p̄funda multum ut ex indicio urina z relatis hēre potui. ¶ Et est hūc dispōni cōiunctūz accis p̄mūz qd est dissuria uel distillatio urine cū ipotētia retētiōis eius. ¶ Et 2^m accis est uehemētia dolor in p̄tib⁹ illorū imō fere in toto nētre inferiori qui accidūt ibi p̄pter colligātiā ipsorū ad uesicā. Et nisi cito subueniat ei bec dispō minatur sibi p̄iculūz ingēs male terminationis in breui future.

Abstineat

itaqz bec mulier ab oib⁹ acutis: ut cepe alleo raphano z a salitis cibis z a reb⁹ ualde viscosis ut pastilib⁹ piscib⁹ z ab aceto acuto z leguminibus z p̄prie elixis. ¶ Et bibat vinūz rubeyū clarūz medicloris fumositatis antiquum uel nouum suo libito.

De medicinalibus

vō Rx. granorū sebestē numero. xv. iuiubarū numero. xxv. sumach granorū miri labrusce añ. M. j. ligritie violaz semis malue z altee añ. M. 5. semis plātagio. M. j. 5. caude egne. M. iij. corticūz papaueris numero. iij. bulliāt oia in lib. v. aque usqz ad cōsumptionē medietatis. z de aq̄ ista oī mane bibat cyathum vnum calida z tācundē per borā. j. 5. añ cenā z cyathum medium qñ uadit ad lectum z semp sit calida. ¶ 3^e Rx. foliorū cupressi siccorū. 3. j. corticum medianorū castaneaz. 3. j. 5. papaueris albi. 3. ij. iusqami corticum mādragore añ. 3. j. opij. 3. j. ptes duas. croci. g. xij. seminū portulacē. 3. iij. semis lactuce. 3. ij. fiat pille cum succo violarum de ol. 3. viij. de qbus semp imēdiate añ p̄adiū z cenā accipiat. v. Et itēz alias qnqz in mane qñ accipit decoctionē sup̄ascriptā. Rx. semis portulacē. 3. j. 5. semis lactuce seminū coīuz frigidorū añ. 3. ij. gñorū pineaz minutiz icisorum. 3. iij. corticūz uraneorū castaneaz. 3. iij. corticūz mādragore. 3. ij. penidiaz. 3. j. 5. fiat tragea de qua semp post cibū oēm accipiat coclear vnum. Ad laudem dei Amen.

Consiliū. 186. De ulceribus in collo uesice z in renibus.

Ste ueneradus

vir in ebriitate dubio egrotat egritudine cōplicata ex ulceribus exiitib⁹ in collo uesice qbus etiā colicat aliq̄ ulcera renib⁹ eius. Et p̄pterea qñ p̄pter retētiōē materiēz a viscositate materiēz z calore intēso renū cōtingit gñari barenū

las in renib⁹ eius. i. satis rōnabile: qm̄ loca ulcerata nō eua-
cuant^r a pntia mēerū viscosaz & caliditate intēsa. ¶ Qd̄ dō
lapis in vesica ei⁹ existat. rōnes nō vident^r rōnabil^rcludē
qm̄ ipotētia illa emissiois urine rōnabili⁹ puenit a residen-
tia & fixatione mēerū inmersaz collo vesice & ibidē inuiscataz
q̄ a lapidis pntia. I3 in hoc casu etiā nō sū negāda possibili-
tas. Sed quānqz ex dispōne pnti cōsiderari pōt. nō appent
in casu isto signa pntia lapidis in collo vesice eius vel in ea.

Qualitercūqz nō pūgat uti pōt istis 4^{or} reme-
diis. q̄ru3 qōlibet poterit eē mū-
dificatiuū renū & vesice. phibitiū ampliationis ulcerū & se-
datiuū accitūz que vix istā molestiā. ¶ Primū itaqz est
descriptio. ista. R. sebestē numero. xv. violaz se. portulace
granor alkekēgi folioz cypressi añ. 3. ij. gūmī arabici. 3. 5. pi-
nearū. 3. 5. ligritie. 3. ij. 5. se. endiuie acetose scario. añ. 3. j. se.
coīnz frigidor. 3. ij. fiat hōz decoctio in lib. iij. aque usqz ad
assumptionē 3^e pntis. de hac qdē decoctione singulo mane ac-
cipiat. 3. v. calidas & tardet cibū saltē hōis 4^{or}. Et si pē istā
tie sitis aliqñ de eadē accipet bis vel ter in die cū eadē q̄tita-
te ordei bonū esset ei. ¶ 2ª medicina est pul. iste. R. seminis
portulace. 3. ij. gñor papaueris al. 3. iij. se. endiuie. 3. j. se. lactu-
ce. 3. vj. floz nenufaris. 3. v. fiat pul. de quo accipiat post me-
diā noctē oī nocte vel alterna nocte. 3. j. cū aq̄ decoct. gñor pi-
near. ¶ 3ª medicina est eluariū istud. R. mucillagis sebes-
tē. 3. iij. mucillag. se. lini fenugreci & gñor sisāmi. añ. 3. ij. pi-
near. 3. iij. croci. 3. 5. corticū mādragore. 3. j. gñor alkekēgi
numero. xx. floz nenufaris. 3. iij. fiat eluariū de quo omni
mane in aurora post q̄ dimiserit decoctionē predictaz cō-
tinuat. x. dieb⁹. alio. x. dieb⁹ sequētib⁹ accipiat coclear. & tar-
det cibū ut dictum est. ¶ 4ª medicina sunt pilule iste. R. cen-
tauree minoris. 3. ij. granor alkekēgi numero. x. corticū pa-
paueris al folioz nenufaris añ. 3. ij. se. plāgio acarie draga-
gantū gūmī arabici añ. 3. ij. medulle granor cerasor vel gū-
mī ipsoz arboris. 3. ij. ligritie añ. granor pnti añ. 3. ij. dis-
soluātur gūme cum modico succi violarū & incorporentur
alia oīa cum eis & fiāt pilule: de qbus oī mane in aurora ac-
cipiat. 3. ij. cum medio cyatho aque decoct. ligritie. cōtinuet
eas. x. dieb⁹ post eluariū predictum. Deinde renouat intē-
tionē curationis de istis pillis ad decoctionē: & a decoctōe
ad eluariū: & de eluario ad pillas alternatim pmutando.
Et hec q̄tuor sunt que mibi securiora & utiliora appuerunt
in pnti dispōne obseruāda. Si enī ad efficaciora & fortioris
opationis deberet fieri trāsitus nō videt^r illud bñ rōnabile
ppter abitiā ifirmi & carētiā signor pntem dispōnem de
mōstrātiū: in quoz cognitione negociandum esset ex visu
magis q̄ ex auditu. Nec ad laudem dei oipotēdis.

Consilium. 187. De strāguria a quacūqz causa
pueniente. ¶ Et diuidit^r cō-
silium in capitula quatuor.

De causa & signis ipsius strāgurie.

Cap. I.

Enerosus qdā adolescēs de
celeberrima pge-
nie thelgiāciōz paulo anīgēter molesta-
tus fuit uehemētī appetitu & conatu urī-
nādi cum pauco m̄ effectu. ita q̄ nō pote-
rat emittē urīnā: nisi duas vel tres guttas
cū maximo dolore in pntib⁹ femoris & cir-
cūstātib⁹ ei. cū qbus remāsūt xīnue acri-
ter molestatus a 24ª hora usqz ad 7^{am} noctis diei. xv. nouē
bris. tunc q̄ circa septimā horā somno captus genuit q̄si per
horas duas. & expgefact^r repit se minorib⁹ dolorib⁹ molesta-
tum. urīnā tū emittē nō potuit quātītatis maioris predicta
post iterū somnuz ingressus est & genuit suauius q̄ añ. Et cū
fuit a somno expgefact^r minori inuētus est dolore molesta-
ri. urīnā etiā abūdāter emisit. Remāsūt tū notabil^r contra-
ctus & debilitatus. ¶ Hec fuit huius viri dispō. que si dili-
gēter cōsideret iueniet^r q̄ est dispō a sapientib⁹ distillatio uri-
ne noiata quā greci strāguriā noiabāt. per quā itālicī intel-

liguntipot^r tiā urīnādi cūz emissionē urine guttatim effuse
Circa quā strāguriā cōplādū est theorice spāles
eius diuersitates eliciēdo ex uarietate
cārū pducētiā ipaz. De numero ergo exterior⁹ cārū assignat^r
esse vna uehemēs friditas a circūstāte aere. ab aliis etiā reb⁹
nō nālib⁹: ut cibo & potu & siliib⁹ que uehemētē fecerūt per-
mutationē in organis urine. uelut in vesica tota. aut in col-
lo ei⁹. aut in poris urīdib⁹. uel in renib⁹. q̄tū ad pānticulū
colatoriū. aut in uenis emulgētib⁹. ppter hec enī oīa pūgit
hoīez ab urīnādo pūari. aut qz in vesica non recipit^r urina.
aut qz dato q̄ in ipsa rēcepta fuerit expelli nō pōt. ppterea
qz fortis friditas phibet debitā circūtractionē musculi colli
vesice de circūferētia ad cētū. q̄re urina denegat^r. ppterea
qz ad expulsionē illi⁹ necia est aptio colli vesice. Cū ergo mo-
tina virt⁹ conat^r dilatare & tractio musculi phibet illā dila-
tationē. ergo ibi causat^r dolor. sed ex alio urina sui multitu-
dine & mala cōplōne fortassis & secuta ad ipazicitatē virtutē
expulsiā. ergo pseuerat pugna expellētis ad & strigēs & ecō-
uerso. Cū ergo virtus in dilatādo aliq̄liter elōget superficies
intrīsecas colli vesice. ergo aliqd de urina distillādo cadet. &
hoc est formale strāgurie. ¶ Ex hoc sequit^r correlarie q̄ q̄
diu durat cū & strigēs & dilatatiōis effect^r: tādū durat egrit-
tudo. cū ibi sint motus pternāles & multū violētī necio sequi-
tur ibi dolor fortis. ¶ Et sequit^r 3^a q̄ tales dolores repūtā-
tur sub specie mōdicādi & pūgendi &c. Ad retētiōē enī uri-
ne & eius multiplicationē acqrit^r in ea acuitas ad quā ipsa
urina est ualde parata ppter amaritudinē & salsedinē eius.
¶ Et sequitur 4^a q̄ in tali dispōne assignabilis est duplex
male cōplōnis spēs. Prima est a friditate iā inducā. 2^a est a
caliditate in collo vesice ab ipsa urina. ¶ Et sequit^r 5^a red-
ditio cāe. q̄re multi holum hac egritudine laborātes facile
moriunt^r. Spasmosi enī & cōtractiui mor⁹ lacerti vesice no-
cumētū comitant^r nuchē. & de ipsa colcat^r ad cerebrum. nāl-
de facili. ¶ Et ex hoc fundamēto itez sequit^r solo. q̄re ma-
ior sine cōparatione pūgitūus & mōdicatūus dolor appe-
at in hac egritudine in extremitate pudibūdī q̄ in collo ve-
sice. in quo tū vesice collo existit egritudo per essentiaz & sua
cā applicata magis. hoc enī totū accidit ppter maiore esse
sensibilitatē in pudibūdī panniculo q̄ in vesice collo. ¶ Et
ultimo ex hoc fundamēto sequit^r posse colligi signa huius
specialis strāgurie. ¶ Erūt ergo ista. i. uelocitas aduēt⁹ nos-
cumētū ppter fortitudinē cāe i frigiditē & nālē cōplōnē su-
bito pmutāti. ¶ 2^a signū erit intēsiō lapsus ad applicatiō-
nē rez in frigiditū sequēs. ¶ 3^a signū erit actualis friditi-
tas a sensu tactus egrotāti percepta. ¶ Quartū erit graui-
tas in albatin perceptibilis. ¶ Et 5^a assumiet^r ex cogni-
tione applicatiōis cāam subito & potēter in frigiditūm.
Et 3 mala cōplō humida possit etia3 hoc efficē: ppterea qz
humiditas maior q̄ debet reddit corpus frigiditē q̄ opz-
tū qz ipsa nō est tātē potētie ad cōtrahēdū collū vesice: quan-
te frigiditas est potens. Ideo ipsa humiditas rarissime effi-
cit hanc egritudinem. que raro tantum inualescat q̄ deici-
at actum proprie virtutis. & ex isto sequitur necessitas hui⁹
dispositionis ut in sequenti capitulo deinceps apparet.
¶ De cura strāgurie in quinque distincta intētiōes a cau-
sa frigida & humida. ¶ Cap. II.

I hac igit dispōne cānō curationis assumit^r ex
qnque intētiōib⁹ neciis. ¶ Et primū qdē est cor-
ruptio male cōplōnis frigide uel alterius indu-
cte si fuerit immaterialis. ¶ 2^a intētiō est rectifi-
catio regiminis. ¶ Si autē egritudo fuerit mā-
lior qz mala complexio frigida & humida totius vesice. & pū-
cipaliter colli eius cum multa materia flegmatica fri. & hu-
tūc quarta intētiō est accitis suspecti remotio subita: ne p-
ducatur ad nocumēta supradicta. ¶ Sed contraqz in accitis il-
lud remoueri nō pōt nisi curatione suaz cārū a qb⁹ depen-
det. sed cāe sue nō ueniet^r regunt^r nisi per digōnē pntēda
tionē earū aut utrūqz sil. g⁹ pūus intēdi debet ad digōnem &

euacuationē q̄ ad accitū sedationē. ¶ Ad hoc motūz z ad oīa sibi cōsilia dicēdū est p̄ leuī: q̄ cūgit hāc egritudinē esse a mala cōplexione frigida imālī. Subrili⁹ aut̄ dicēdum est: negādo cūtiā. I. z enī effect⁹ a causis depēdētes nō possint pueniēter remoueri sine pcuratiōe cārū ut bñ argutum est. m̄ q̄ fortitudo accitū ut doloris uel corruptionis uesice a multa mā diu retēta futura fieri grādiora minas pīcula q̄ mā z mala cōplexio. I. accitū remotioni p̄us intēdēdū est. sed fortitudo accitū negat illas. ergo p̄us accitū intēdēdum est q̄ egritudinē z cāe sue. Et sunt sermones gustādi ex snia p̄ncipio 4° p̄mi. finali cap. z tu lege ibidem de cōplicatione morboz cum causis z accitibus eoz. ¶ 5° intentio erit materietum preparatio z earum euacuatio.

Primā aut̄ intētiōnē cōplētō oīa instra que p̄pe egritudinē dīnī ōrīa sunt. z sunt instra calefaciētia p̄mī gñis cibalia potabilia. uelut croc⁹ cassia lignea ameo amomū eupatoriū absinthiū abrotanū. hec enī oīa ad uesicā infrigidatā potētiā bñt calefaciēdo z ipsam cōfortādo per opationē a 3° ōrūte eoz pueniēte. Silr etiā z aque sublimationis decoctionis predictarū rerūz notabilr cōferūt. ¶ De instris ōo scōi gñis sunt ea que exteri⁹ applicāda sunt. de q̄ruz numero p̄mū est. ut fiat sessio cū collo uesice frequēter super tabula cupssi notabilr calefacta que etiā applicet̄ femori z sub radice testiculorū: q̄ ibi est sit⁹ colli uesice. ¶ Silr sessio facta fiat cū multa q̄titate croci integri notabilr calefacti: z positi in sacculo sindoneo: z ē de meliorib⁹ mibi exptis. Crocus enī igredit̄ in sedatione doloris. 3° q̄rti. cap. de cura flegmonis. ¶ Silr cōfert uesica ex decoctiōe croci p̄dictis p̄tib⁹ applicata notabilr calida. ¶ Et itēz cōfert semicupīū factū ex decoctione saluie meliloti z camomille. ¶ Nō curo hic instra multiplicare: q̄ iste uir iā curat⁹ est. sed hec posita sūt. ut si ista applicent̄ usqz ad unum mensem oī septimana ter uel q̄ter ualīa forent grā p̄seruationis applicita. p̄pter q̄d linimenta emplastra z unguenta z embrocationes ab hoc sermone abscindo. I. aliq̄ tāgenē inferius magis.

Pro 2 a ōo intētiōne appet q̄ applicatio p̄dictorū corroboret uesicā totā corrupendo malā complexionem iam predictā. ¶ De his aut̄ que a p̄petate dicuntur cōfortare uesicā est assumptio pulueris uesice danule exicate. si xea uel in potu. 3. j. cum decoctione croci. non min⁹ enīz hoc instrū uidet̄ esse pueniētes q̄ est puluis pellicularūz intrisecarū stōchi gallinaz stōchi cōfortatiuus: sed iste affirmatur ab oib⁹. ut 1. z 2. tertiū. tractatu 1°. cap. de debilitate z nocumēto stōchi colligēdū est. q̄ p̄formiter hoc cōferre debet in uesica. z lege de eo 19° tertiū. cap. de retētiōe urīne z videbis.

3a aut̄ ex predictis appet pro executione 3° intētiōis q̄līter regimē ex pte rerū nō nālīū mēsurādūz est. Opz enī oīa instra hec per ōrietatē aduersari egritudinē. Et q̄ egritudo essentialr est frigida. I. deo opz instra illa esse calefactiua. ut 4° p̄mi. cap. 2° in exordio de canonib⁹ curationis male cōplexionis legis. Que enī sine mā fuerint per alterātia corrigunt̄. uerū q̄ tales egritudines imāles nō diu pmanēt ita q̄n trāseāt ad māles. aut sibi associat̄ eas ut p̄ma p̄mi. cap. de cōplexionibus legendum est. frigiditas enīz maior q̄ debet reddīt corpus zc. I. deo q̄ raro cūgit imaginari bñ posse uirū bñ cōtemplātem q̄ repiat̄ stranguaria oēm p̄nīaz mē z lapsūz mālem excludēs. ¶ I. deo i hac mā pro intētiōe 4° discurrā per instra que cū hoc q̄ calefaciēdo lapsūz imālē frigidū corrigē p̄nt etiā mām aspiciētia frigidā z humidā mucillaginosaz aq̄saz vitreā z saliaz. nūc q̄dē calefaciēdo. nūc ōo subuliādo. Silr etiā ispissando z icidēdo put mātū diuersas in q̄lītatib⁹ p̄mis z scōis peccantiū aduocat̄ ad se instra pueniētia sunt. z per hec oīa cōplebit̄ silr intētiō 4° que uertebat̄ ad accitū: uidelz ad dolorem.

Et itētiō 5° que erat ad māerū p̄parationē z euacuationē. I. gñt mēsurari debet modus admīstrationis medicinaz icipiēdo p̄ ab isto. R. aque altee aque pituarie añ. 3. ij. ¶ Et fortū illo est hoc. R. aque rubee tictorū

aque genestre añ. 3. ij. ¶ Et itēz R. aque apij. 3. lij. aque petrosil. z est spēs ei⁹. 3. ij. misce. ¶ Et itēz dent̄ aque milij folijs. 3. v. ¶ Et fortū oī predicto est: ut in potu dent̄. 3. v. aque capil. ne. apijunt enī in 3° lztēpati sint. ut 5° colliget legi pōt. Et q̄d cūqz eoz exhibeat̄: calidā uel cū succaro cōmixtū in aurora per. 7. uel. 8. horas distāter a cibo. ¶ Et siqz desideraret̄ hec effīcē fortiora. nūc predictis adiūgat̄. 3. j. oximell cōpositū. Et delectabilior illo est syrup⁹ cōposit⁹ acetos⁹. Et fortior illo est oximel scilicet: ita tñ q̄ tota dosis pot⁹ nō trāscendat. 3. iij. 5. ¶ De his ōo que localia cōferunt cōe z domesticū est semicupīū factū cū aq̄ decoctionis feniculi apij petrosil. paucedanī aristol. utriusqz cimini carui ani. graminis milij solis eupatoriij su meū z silib⁹ oibus z plurib⁹ hec enīz solēniter cōferūt imo admīstrari pōt semicupīū. v. uel. vi. vicib⁹ in die securius q̄ admīstraret̄ balneū totū capiens. ¶ Et ego scio q̄ in forti strāguria semicupīū factūz ex oleo dulciū oliuaz statiz remouit dolorem z puocat̄ urīnā. ¶ De localib⁹ ōo linimētū optimū est hoc. R. unguenti dyaltee. 3. ij. olei nardini. 3. j. 5. misce z liniat̄ tot⁹ pectē radices testiculorū z inferior p̄s spine. Et si de tali medicamine fiat suppositoriū cū lana succida q̄n cūnue positiū in fiteri z intestino mirabilr cōfert. ¶ Linimētū aut̄ fortū illo est hoc. R. unguenti aragonis. 3. ij. castorei. 3. 5. olei de croco olei de rubia añ. 3. vj. fiat unguētū molle. ¶ De localib⁹ etiā cōe est ut iungat̄ cādela pua uel siringa cū oleo balsami z iponat̄ usqz ad p̄caunz uesice. aut enī curat remouēdo pilos barenas lapillos z trūbos a collo uesice: aut curare docet. si enīz siringa sentiat aspiratē aut duritiē. nūc est signū certū lapillorūz aut barene grosse in collo uesice exātiū. Un curanda est dispō z alleuiādūz dolor per trāspōnem elenādo plātas pedū v̄sus celū. ¶ De fomētationib⁹ aut̄ localib⁹ cōes existunt z utiles be facte ex fursurib⁹ spelta cimini aniso daucico eupatorio petrosil. calefactis z femori z oib⁹ p̄tib⁹ p̄dictis applicatis. ¶ 2° fomētū ad illud z optimum est ut accipiant̄ arthemisie matricarie añ. lib. 5. calide applicent̄ p̄tib⁹ p̄dictis. q̄to iuuamēto cōferat matricaria ad puocādūz urīnā z ad apiendūz sciunt qui legerunt in cap. ei⁹ z audierūt. ¶ Sape aut̄ sum exptus ego. q̄ si magna q̄stitas herpilli. i. serpilli calefacti applicet̄ p̄tib⁹ p̄dictis dolorem sedat z urīnā puocat. ¶ In boc aut̄ cap. nō curo tāgē iuuamenta neqz modū applicationis slobotomie sapbene. Silr nō curo extendere sermonē in descriptione z applicatione clisteriorū. q̄n intētiō mea p̄ncipālīr dirigit̄ ad apiendūz z sedādūm dolorem que duo nō dāt iducias. ¶ Māe etiā medicinaz que in fomētationib⁹ z linimētis predictis posite sunt: p̄nt sufficē ad faciēdū clisteria epithimata empla z alia cōsilia localia. Et per hec q̄dē credo satis pueniēter posse remoueri oēm stranguariā a mala cōplexione frigida z humida māli uel imālī: z oēm que pēdet ab oppilatione facta a trūbis petaloidib⁹ barrenis z lapillis z mucosis supfluitatibus. imo hec remedia multum cōferunt ad strāguriā puenientem ab apostemate colli uesice iā flegmatico q̄z melancholico.

¶ De cura strāguriē a causa calida z sicca.

Cap. iij.

S aut̄ ex signis p̄cipi pōt strāguriā puenire a mā calida z sicca: q̄d est ualde raro. nūc cū instra doloris pcedēdūz esset cum linimētis unguētis emplastris semicupīis epithimatis z embrocis cōpositis ex apientib⁹ z infrigidatib⁹. de q̄rum numero sunt semina q̄tuor coīa frigidorū. ¶ 3tē semē cuscute portulace cicoree endiuie attaraxacō violē malue priuorūz sebestē cressonib⁹ senationib⁹ z alijs fontalib⁹ plātis. ¶ De numero tñ istorū est oleum nenufarinū factūz ex dulci oleo oliuaz absqz sale datum in potu usqz ad. iij. 3. q̄busdā diebus mirabilr cōfert. ¶ Et scio etiā ego q̄ emplastratio partium genitaliū facta cū lēticula aque mirabilr cōfert. ¶ Et fortior illa z secura est applicatio foliorūz recētūz papaueris cōritorū. Nectimeas stupefactionē: q̄ domestica est. 4° p̄mi penultimo cap. ¶ Scio etiā ego q̄ aq̄ lactis ouini z bouini

et mādīolīnī usq; ad .3. iij. cum modico succari mellis uel
nī ne coagulet mirabilr cōfert. uētre nī patiētis facto semp
lubrico cum leuib⁹ et pinguib⁹ clisteribus uel cum medulle
cassie fistule. 3. j. in potu data cū aq̄ lactis predicta. ¶ Scio
aut ego ex pientia certa. q̄ si patiens accipiat oī mane. 3. v.
aque decoctionis granorū sebestē minūm incisorum leniē
do pūocat urinam: et dolorem sedat. et pprie si ei adiungat
aliquid de puluere croci.

De cura strāgurie a causa frigida et sicca. Cap. iiii.

Ja aut hec egritudo pueniret a mala cōplexione
māli frigida et sicca: qd tū adhuc minus attingit.
tunc sūma curationis cōsisteret ex his que dicta
sunt in duob⁹ caplis immediate pcedētib⁹. vir
eniz scia et ope trū diligēter strāgē sciret et pote
rit medicamina frigi. et humi. cū ca. et sic. ibidez positis et du
cē ea ad mediū. per qd diligēter corrigeret lapsus frigidū cū
calefaciētib⁹. et siccū cū humectātib⁹. potētia enī discretiua
applicaret pueniēter singula ōria sibi cōpositis ōrijs. et in cō
sidera: qz sermones abbrevio. ¶ At vō de appropariis istis
ad hunc lapsus est. ut in potu desape clare et dulcissime. 3.
j. s. cum. 3. iij. hydromellis lōgi et subtilis. ¶ In hoc etiā ca
su summus cognouit iuuamētum in applicatione aque sub
limationis raparū. imo et in comestione eaz. ¶ Et brodia
etiā pulloz. in qbus dissoluant medulle cruriz castrati et
porcelli iuuenis mirabili iuuamēto pferunt in hac specie
strāgurie. ¶ Silr etiā et vitelli ouoz et testiculi agnoz vitu
loz et pulloz. ¶ Sigs aut uellet exhibē aquā sublimatiōis
medallaz aialiu erit iuuamētum excellens per me testificā
dum. ¶ Quidā aut gloriānt in exhibitione aque sublima
tionis humani sanguinis a corpore bñ sano accepti. sed nō
curo ego de talibus neq; vitupero multum.

De strāgurie sanguinee cura. Cap. v.

Ja aut hec egritudo pueniret a mala cōplexione
ca. et hu. māli. uidelicet sanguinea imaginari pos
sumus. de raro tū attingētib⁹ est multa sanguine
am mām immoderate replē corpus uesice totū
et ppe ptes colli ei⁹. ppter qd fieret oppilatio co
artatoria colli uesice negās urine emissionē. et tunc qdez ap
parēte notabili rubore et plenitudine grossitudine uenarū
circa totū femur et inferiores ptes pudibūdi cum calidita
te et gravitate ibi receptis et pulsatione magna. ¶ Tunc p
muz instrōz est stāte cōplicatione plenitudis corporis cum
ea fiat flobotomia basilice per quā educant sanguis. 3. iij.
aut. v. fm potētiā tolerātis. Et si non appetāta plenitudo.
tunc sufficeret flobotomia sapbene dextre. ¶ Facta vō flo
botomia diuertat mā ad intestina cū clisterib⁹ cōpositis cū
cassia. succaro ru. oleo viol. et uario de pilio confectio.
¶ 3° ad hāc intētiōē cōueniret uētosatio natiū cum scari
ficatione. Et melior illa esset uētosatio facta in domestica
pte corarum et in media eaz. ¶ 4° intēdat ad applicationē
remediōz localis sedatiuoz doloris. Et lz stāte fluxu mate
rierūz argumēto sumpto ab egritudine pueniret repulsio.
qz nī repcutientia que deberēt esse frigida et sicca raro ena
cūant a stipticitate notabili que simul cū frigiditate notabi
lē efficit cōstrictionē et strāgurie augmētum. Ideo securius
est ad mīstrare localia in frigidātia et humectātia leniētia no
tabilr et sedatiua doloris. Argumētum eniz sumptū a uebe
mētia accitis. qd est dolor uehemēs a cōstrictione colli uesi
ce fortius pmoget medici mentē q̄ lapsus a māli eius can
sa. ¶ Un locale pueniēs esset semicupia factū ex aq̄ decocti
onis violaz maliaz portulace folioz et floz cucurbite et ne
nufaris. ¶ Et fortū illo et securius esset apud potētes facē
semicupia cūz oleo nenufarino florib⁹ cucur. oleo viol. et cō
silib⁹. ¶ Et nō raro cōueni ego in cōsili dispōne repire iuu
amētūz sublimi in semicupio lactis ouini uel bouini uel cap
ni uel mādīolīni q̄ in alijs. ¶ Uerum egritudo bec rari⁹ p
uenit a sanguine apostemate collum uesice: cuius qdem cu
ra fienda esset ppa sicut pcedēus repletionis. nisi qz in lo

co apostemoso opz diutius assistē medicinas et continuare
sup loco: ppter qd sūmū iueni iuuamētū in applicatione la
ne ifuse in predictis oleis calidis aut ipsoz aliquo et sepe re
nouate. Silrenā a sanguie frequētiuz attingit fieri strāgu
riā et ppe effuso in cauum uesice uel in collū eius. et ibidez
coagulato uel cōgelato a frigiditate. lz frequētiuz cōtingat
ipsuz coagulari q̄ cōgelari. ppterea qz coagulari nō min⁹
est ppa paulo sanguis qz esse rubicūdūz. ut a Sal. in libello
de cholera nigra colligēdū est. Cū igit cōtingit coagulari
sanguinē in collo uesice facē strāguriam: tūc difficilis est eius
cognitio sicut plurimaz egritudinū viaz urine notitia am
bigua est. 2° regni colligēdum. ¶ Pōt nī diligens cōtempla
tor aliq̄liter uenire in notitiā huius dispōis. ¶ Prio per
notitiā habitudis trāscendētis medietatē carnositatis et ma
xime circa ptes natiū femoris et coraz. ¶ 2° vō per grossitu
dinē uenaz extitūz in ptrib⁹ illis. ¶ 3° per ruborē purpureū
in eisde. ¶ 4° per pulsationē magnā et pferatē. ¶ 5° per
gravitatē in collo uesice pceptā. ¶ 6° per caliditatē ibidem
multiplicatā. Sanguis eniz coagulat⁹ ualde facile supercale
fit. ¶ 7° per usuz ciboz ualde calefaciētium et dissoluētium
ipsuz sanguinē. ¶ 8° ppter pcessisse fortes agitationes in
ptrib⁹ alchatin natiū et cōsilib⁹. uelut cōtingit in casu pcul
sione saltu et uehemēti exercitio et coitu facto uel silib⁹. ¶ 9°
et ultimo qz si cādela uel siringa iponat collo uesice et erbat
suauiter: pcepit in foraminib⁹ siringe aliqd sanguis adbe
rere. qbus pceptis stāte repletionē notabili corporis et priū
predictaz applicent flobotomie: ut paulo an dictū est. ¶ 2°
vō fiat semicupia ex predictis reb⁹ in qbus tū semp magna
quāntas apij absinthij rubee tictoz polij mōtanī et cetauree
minoris apponat. hec eniz oia opationes et pprietates bñt
dissoluēdi sanguinē coagulatū: et pprie cūmino inest uirtus
talis. ¶ De localib⁹ aut intrinsecus administrādis sūmum
remediū est intromittē aquā mellis calidā et ualde dulcem.
¶ Iterū cōfert intromissio uini subtilis albi et bene fumosi
¶ Et 3° cōfert ad illud succus apij iniectus. et silr aq̄ subli
mationis eius: lz debiliōz sit. ¶ Et si per hec oia aut ipsoz
efficaciora dissoluit sanguis. habebit intētiū. sin aut: predi
ctis addat modicū aceti albi subtilis et acuti. ¶ Scio autē
ego qz iniectio lixiij notabilr calidi potēter dissoluit sangui
nē siue cōgelat⁹ siue coagulat⁹ extiterit. ¶ Et per hec oia ap
paret satis sufficiēter pulsus esse ad curā cuiuslibet qz spēi ap
propate uel reductiue. Quocunq; enim strāgurie spēs debi
lis reduci pōt ad curā per igenia et instra in pcedētib⁹ caplis
posita. que oia hic uir attēde debet grā pseruationis suis p
suis. enitādo hui⁹ egritudinis effectinas cās: que tacte fuerunt
et apiendo qbusdā instris lenituris et apituris supra memo
ratis. Et diuina iterueniēte grā curabit a dispōne ista si rect
diuabit in illā et pseruabit in lapsu in ipsam Amen.

Consi. 188. De dysuria et strāguria simul pro
uenientibus ab acuitate urine et
ab excoitatione cum ulceribus in collo uesice. ¶ Diuidit⁹
autem cōsiliū in capitula tria.

De dispōis ipsis et de causis et signis earum. Cap. i.

¶ I c nobilis vir Saetanus labo
rat egritudine ueren
da multum ppter plurimā motiua. ¶ Pri
mo ppter ipsius diuturnitatē cū ipsa satis
plūz tēpore pdurauerit. ¶ 2° vō ppter ip
sius egritudis maneriem. qm est de his que
nō solent bñ curari cum ipsa sit dispō viaz urine. est enī dis
suria cōmixta cum strāguria: ut paulo post uidebit. ¶ 3° p
pter etatē hui⁹ uiri qui fm qz dī septuagenarius est. ¶ 4° et
ultimo pro nunc qz ipsa est egritudo priuē affligens uirtu
tem que debilis est: ipsa nullam fere habet interpolationē
fm narrata mihi.

Est aut dispō ista dysuria per quā itelligit frequen
mict⁹. Quē effundit mā a renib⁹ per urini
deo ad uesicā. siue ipsa mā bñt acuitatem et caliditate uel a

calida m̃a cholericā uel adusta sibi iposua. sine a putrefacti-
one m̃aetum in renib⁹ acq̃sita: cū talis m̃a recipit in uesicā
acuitate sui dolores faciēdo p̃gitiuos icitat ṽturē expulsi-
uā uesice ad expellēdū ipsam urīnā tanq̃ obiectu⁹ contritū
num: it̃ si collum uesice nullā h̃eret lesiōē aliā p̃ter illaz
quāro g̃ for̃m̃ ledit uesica ab urīna sibi delata cuz ipsa b̃eat
excoriatiōē: imo ⁊ ulcera in collo suo que reddunt ipsam
passibilē etiā ab urīna quārcūq̃ ñāli. si nō h̃eret aliquā ma-
lā q̃litate de predictis per quā nocē possit. Cum g̃ due cāe de
fortiorib⁹ associate sunt ad faciēduz frequētiā mict⁹. s. urine
acuitas ⁊ putredo ei cōmixta ⁊ ulcera ⁊ excoriatiōes in col-
lo uesice. nō est mirabile si frequēs est mict⁹: totiens enī ad
expellēdū urīnā mouet uesica: q̃tens patit̃ ab ipsa. sed q̃si
sem̃p led. s. ab ea: g̃ q̃si sem̃p migis. aut saltē mingendi appe-
titū h̃et patiens. Lū g̃ collū uesice magnifice lesus sit: ⁊ ṽtus
eius debilitata: nō est mirabile si ipotentiā h̃et mingendi vir
iste. ⁊ cum magna angustia urīnā emittit que nō est aliud
q̃ strāguria notata dispō. Ad hāc aut̃ ueritatē nō solum
colorādā: sed etiā demōstrādā occurrūt motiua exīformatio-
nib⁹ mibi cō. r̃ip̃tis assumpta. Quoz p̃m̃ est magnauolū-
tas urīnādi. siue per ipsaz: celligat̃ magn⁹ appetit⁹ ad eijs cē-
dā urīnā ⁊ frequēter. siue frequēs etiā fiat ei⁹ emissio. 2^{m̃}
vō est mict⁹ paucē q̃tatis urie. lz enī urīa adhuc multa in
uesica repiret. mict⁹ tñ sit paucus p̃pter ipotentiā ṽtutis ex-
pulsue uesice. Quo mō enī p̃turīa ueniet̃ expelli. cū nō
possit ueniet̃ applicari organū expellēs. q̃d est collū uesi-
ce ad expellibiles: q̃d est urīna. 3^{m̃} motiū est punctio ma-
nifesta uel ardor in collo uesice. maior tñ rep̃tat̃ in extremi-
tate pudibundi q̃ alibi. ⁊ hoc pp̃ maiorē sensibilitatē p̃nī
euli capitis ṽge q̃ colli uesice. hoc aut̃ totū puenit pp̃ ulcera
in collo uesice exītia. que per colligatiā ei⁹ ad caput virilis
mēbri nocumētū in eo coīcāt. appet̃ aut̃ hui⁹ viro iunamen-
tū cōseq̃ pp̃ manualē cōstrictionē capitis virilis mēbri. si
per ipsam cōpressionē exprimat̃ urīna: que magis q̃litaub⁹
dolorē efficebat in eo. siue pp̃ cōpressionē talē nō tācūz reci-
piat̃ de sp̃s sensibili q̃zū esset neq̃z ad sensationē efficien-
dā. Potētia enī sensitiua nō exit in actū sentēdi nisi cū de-
bita q̃titate ⁊ dispōne sp̃s sensibilib⁹. Sed ille per cōstric-
tionē illā expellit ac p̃bibet recipi ut dictū est. q̃re ⁊ c. Acci-
dit aut̃ in viro isto in hyeme nō p̃cipi dolorē. s. magnū. Nō
enī credo ipsū esse sine dolore tpe mict⁹. sed nō est ita for-
tis dolor qm̃ m̃ae humorales magis refracte sunt a frigidī-
tate tpe hyemis q̃z estatis. Et lz caliditas tpe hyemis fortior
sit in p̃fundis p̃tib⁹ corporis q̃z tpe estatis. nō tñ pp̃ hoc acu-
tiores reddunt m̃ae. qm̃ fortitudo caloris illa etiā est p̃ vnio-
nē ñālis caloris que reddit ṽturē fortiorē. resistit aut̃ magis
fortis ṽtus acōtib⁹ causis egrotare facientib⁹ q̃z debilis ṽr⁹.
Cū etiā tpe hyemis nō ita frequenter nec magna putrefa-
ctione corumpant̃ m̃ae sicut tpe estatis. Urīnā aut̃ min-
gitūte vir pax ⁊ turbata. p̃pterea qz ipsa effundit̃ a locis p̃-
pinqs. vñ nō p̃t multa cōmisceri feculenta ⁊ saniosa paro-
cum aq̃sitate in puo ⁊ breui spatio trāsīt. sic cōmisceret̃ in
magna ⁊ p̃lixiori via. Cuz g̃ cōseruat̃ urīna in urinali ⁊ re-
frigescit: appet̃ in fundo uasis uelut lutum. q̃d nō est aliud
q̃z saniosa ⁊ corrupta m̃a p̃us in uesica collecta que q̃uitate
sui sepat̃ ab urīa: p̃pterea aq̃sitas subtiliat̃ aut minus tur-
bida fit. dato q̃ nō credā ipsam vnq̃z clarescē posse.

Ex fundamēto

oīum predictoz s̃monum in-
feruntur correlaria plura.
1^{m̃} q̃ egritudo p̃ncipalis hui⁹ viri est excoriatio cuz
ulcerib⁹ in collo uesice. 2^{m̃} q̃ egritudo cōplexionalis eius
est mala cōp̃lo in renib⁹ uesica ⁊ oib⁹ mēbris urinalib⁹ cali-
da ⁊ humida. 3^{m̃} q̃ m̃ālis cā est sanguis flegmaticus in
uenio renū ⁊ vijs urinalib⁹ a putredine corruptis. 4^{m̃}
est in renib⁹ eius ⁊ collo uesice est aliqd de barenis p̃pter ca-
liditatem intensam genitis ex p̃dicto flegmatico sanguine.
5^{m̃} est q̃ in renib⁹ ⁊ vijs urinalib⁹ frequenter accidūt op-
p̃liones a m̃aeb⁹ p̃dictis claudētib⁹ colatorium renū poros

nritides ⁊ uesice collū. 6^{m̃} correlariū est. q̃ acōtia hui⁹
dispositiōis sunt diſſuria ⁊ strāguria superius tacte. 7^{m̃}
correlariū. q̃ p̃gitiuos dolor ⁊ incēsius in capite virge se-
quit̃ nocumētū colli uesice. ⁊ nō est nocumētū per se capitis
ṽge. 8^{m̃} correlariū est. q̃ iste vir debet ēē in ṽtute motiua
laxat⁹ ⁊ debilitatus muliū. 9^{m̃} correlarium ⁊ ultimū est
q̃ opz hunc virum de seipso p̃uidere. ⁊ cito ⁊ bene sollicitū
esse. aliter non bene succedet ei. Hec in summa est hui⁹ vi-
ri dispositio. cuius regimen nunc conscribetur.

De cura per regimen sex rerum non naturalium. Cap. II.

Regimē itaqz hui⁹ viri per sex res nō naturales
debet esse tale. 1^{m̃} p̃mo q̃ ipse euitet stationē in
aere ⁊ camera frigidā ⁊ humidā ⁊ flatū etiā uētī
septētrionalis ⁊ camerā p̃pinquā fluxib⁹ aq̃rū.
imo elōget̃ ab eis iuxta posse. 2^{m̃} Silr quātum

pōt euitet exercitia fortia: ⁊ p̃prie post cibū. imo qes corpo-
ris oīno est sibi necessaria. ne p̃pter motū materie fluant ⁊
acutiores reddant̃. 3^{m̃} iterū euitare debet passiones aie
ualde violētas: ut irā furorē tristitiā angustiaz ⁊ motus aie
cōsiles istis: p̃pter quos uelox fortis ⁊ frequēs ponat̃ mot⁹
in spiritibus ⁊ humoribus. 4^{m̃} vō attēdat dormitioni p̃-
lixē. vigilia enī p̃pter caliditatem ⁊ siccitatē que cōsequitur ad ip-
sam est sibi magnifice nocitiua. Caueat tñ ne cito dormiat
post assumptū cibū. imo notabile tps̃ interpollari debet saltē
per duas horas. ⁊ euitet dormire sup̃ spinā. ⁊ dormiat super
laterib⁹ dextro p̃mo. deinde sup̃ sinistro. ⁊ aliqui sup̃ uētre
est ei dormire ueniēs. 5^{m̃} iterū q̃to magis pōt caueat ab
assumptione multi cibi ⁊ potus. sed melius est ei p̃tiri cibūz
in vices q̃uor uel in duabus vicibus determinatā q̃titatez
cibi ⁊ potus assumē. Neqz vnq̃ comedē debet cū q̃uitatem
stomachi uel cōurbationē in eo p̃cepit. Caueat etiā cibū
suū deglutire sine ueniētī masticatione. ⁊ cibi ⁊ pot⁹ mēsu-
ra debet esse sem̃p talis. q̃ per eos nō sentiat in stomacho
q̃uitas: neqz p̃odus neqz fluctuatio tēo. De q̃litate vō ci-
boz p̃mittēdū est: q̃ oīa cibaria grossa viscosa ⁊ multū frigi-
da euitāda sunt. Silr ⁊ viscosa. uelut sūt pisces antiq̃ gros-
si nimis usus lactuce porulace ⁊ plāta ⁊ olūz grossitudinē
h̃ntiū. uelut solatrū cucurbita bleta rape ⁊ cōsilia. Caue-
at etiā a cibis difficulter digestilib⁹. ut sunt panis acim⁹
nō bñ coct⁹ torrefact⁹ ⁊ cōbustus. ⁊ panis biscoc⁹. ⁊ cibi pa-
stiles oēs dimittant̃. ⁊ lac crudū ⁊ recocta ⁊ caseus antiqu⁹
oīa mala sūt. Silr etiā euitare debet oīa acuta in cibariis
assumpta. uelut rapbanus cepe alled⁹ porū ⁊ bulbī. Etia
oīa salsa effugiat summope: siue sint carnes antiq̃e uel recē-
tes. caseus ⁊ pisces saluti. Aromatū usus saltē mult⁹ eui-
tari debet. ⁊ semina acuitatē h̃ntia. uelut cardamomū semē
ruthe siseleos ⁊ cōsilia. fugiat etiā usū apitiuoz ciboz. ⁊ pro-
p̃e qui cōdiunt̃ cū feniculo petrosil. apio ciminio carui: quo-
rū oīuz ⁊ filia radices folia ⁊ semina euitare debet. Acci-
dit aut̃ usus oīno dimittat̃. agresta tñ nō salita ⁊ succo grana-
toz cū cūccaro uti pōt. Effugiat usum carniūz difficilis
digestionis. Cibos aut̃ alijs cibarijs p̃ter predicta uti
pōt. Bñ placet mibi panis recēs cādidus bñ coct⁹ ⁊ bñ fer-
mētat⁹ ⁊ carnes pulloz pignū ⁊ vituline ⁊ agnine ⁊ castrea-
tine ⁊ caprioloz suis t̃pib⁹. Carnes etiā auīū ⁊ q̃drupedū syl-
uestriū. ut p̃dici⁹ fasanī anatuloz iuuenū cuniculī leporio
⁊ porcelli domesticū uel syluestris. Pisces petrini ⁊ lucij
capedani ⁊ trille rumbi ⁊ orade flumiales uel marini leuīz
carnū ⁊ facili⁹ digōnis bñ placēt mibi. Et spinacia atri-
plices citrulli pepones ⁊ angurie ⁊ cerasa dulcia ⁊ auellane
recentes ⁊ amigdale ⁊ poma ⁊ pira mollia ⁊ bñ dulcia. ⁊ se-
mina coīa frigida qnque ⁊ spagi usus aliqui absqz aceto pla-
cet. ⁊ caseus recēs ⁊ cibaria cōdita cum lacte cocto ⁊ oua re-
cētia in aq̃ uel igne uel butyro cocta oīa bec sunt laudabilia
Et potus eius debet esse vinū albu ⁊ subtile bñ aromati-
cū ⁊ ualde dulce. Quod si potens ⁊ fumosum esset: moder-
retur cum aqua decoctionis radicis liquiritie recentis. ⁊
in diebus caloris cum aqua boni fontis uel fluij. melior

non est aqua de cisterna quam altera. Et si quicquid in diebus caloris bibere de aqua distillationis angurie aut hypofete, et est canis da caballina esset sibi valde conueniens. ¶ Laudo etiam sibi valde quod a medietate aplis per totum mensem septembris assumat omni mense diebus octo in aurora cyathum unum aque lactis ouini, tali enim lacti nulla medicina compar est in debilitate et egritudine renum et partium urinalium, et hoc de cibis et potibus.

¶ De cura per medicinalia. Cap. iii.

De remedio vero rebus medicinalibus. xii. sibi describere solentia et necessaria remedia. cum quibus iste vir accipiet conalescentia notabile, si non poterit totaliter eradicatione egritudo eius minime valde nocere a doloribus et a frequentia migredibus. ¶ Quorum primum est hoc. Rx. granorum sebesteni numero. xv. ligritie rase et recetis. 3. j. seminum coinz frigidorum oinz a. 3. ij. foliorum vngule caballine que farfara vocantur ab auctoribus medicine. seminum altee maline. violarum a. 3. j. caude caballine foliorum piloselle radices consolidate mat. et m. se. plantaginis acatie a. 3. iij. gummi arabici dragagati a. 3. 5. bulliant omnia in lib. v. aque usque ad consumptionem medietatis. deinde coles et exprimat et colature addant succari et coctionis. 3. iij. penidia. 3. ij. postea colent et fiat syrupus cum albumine oui clarificatus. de quo omni mense accipiat. x. diebus 3. v. repesacio in aurora et post ipsius tardes cibum ad minus quatuor horis dormiendo post eum ut libet. ¶ 2um remedium principale est hoc. ut xi^o die immediate sequenti recipiat istum potum. Rx. cassie. de canna nup exite. 3. j. sy. rosarum. 3. iij. bibat hoc totum cum. 3. iij. aque lactis capni in aurora et post dormiat post ipsius tardes cibum eius ad minus horis. v. ¶ 3um remedium principale est hoc. ut iste vir semper ante cibum assumat coctilem unum huius tragee. Rx. granorum pinearum recetum. 3. iij. se. plantaginis acatie foliorum piloselle et consolidate m. a. 3. ij. corticis mediani castanearum. 3. iij. se. endiuie et acetose a. 3. 5. pulueris corticis madragore et papaueris a. 3. j. se. papaueris al. 3. ij. penidia. 3. j. 5. succari al. 3. v. pulueriscent omnia per se. deinde commisceant in boceni puluere latet magna pars curationis huius viri. ¶ 4um instrumentum est hoc. Rx. mucillaginis sebesteni se. liii. et mucillaginis gnomis hifami a. 3. iij. cassie nup prepatate cum aqua nenufa. lib. 5. granorum alkekengi numero. xxv. foliorum nenufaris corticis castanearum intermediorum a. 3. iij. pulpe prunorum recetum. 3. iij. polipodij. 3. 5. succari et coctionis. 3. iij. cinamomi macis a. 3. ij. fiat eluarius de quo vir iste postquam fuerit purgatus ut supra dictum est accipiat omni mane. 3. vj. In hoc enim eluario est potentia frangendi acuitatem materis prohibendi augmentum ulcere et sedandi dolores et lenit etiam ventrem quod est ei utilissimum. et propter hoc eluario uti debet quando precipit se post partum sic scribit. Et potest uti eo etiam ante cibum immediate assumendo. 3. 5. ¶ 5um instrumentum est hoc. Rx. violarum se. portulace granorum alkekengi foliorum cupressi a. 3. ij. sebesteni numero. xx. gummi arabici dragagati a. 3. 5. gnomis pinearum. 3. 5. ligritie. 3. ij. macis. 3. iij. capilue. 3. j. 5. succari et coctionis. 3. iij. omnia ista coquantur in lib. iij. aque usque ad consumptionem 3° partis. deinde colent cum expressione convenienti. et de hac decoctione semper dent. 3. iij. immediate post assumptionem suprascripti eluarii repesaciendo eam. Singulari enim virtute sua mundificatio uasa urinaria a sanie trumbis barenis et petalibus confortando et prohibendo ea a receptione materis superfluarum. ¶ 6um instrumentum singulare est hoc. Rx. olei de nenufare olei violarum. et olei de seminibus lactuce nigre uel lapatii a. 3. j. 5. caude equine se. plantaginis corticis castanearum hypogistidos mastice a. 3. 5. mucillaginis sebesteni et radices altee a. 3. j. macis sanda. al. et ru. a. 3. j. 5. cere al. quantum sufficit fiat unguentum molle. de quo tota estate usque ad finem mensis septembris inungatur. spina eius a fine colli usque ad caudam secundum longitudinem et latitudinem. Et iter ex eo inungatur per inferiorem testiculorum et femur etiam actu frigido. sedat enim inflammationes et dolores predictorum partium. ¶ 7um instrumentum est hoc. Rx. se. portulace endiuie scariole acetose et lactuce a. 3. j. sandalorum antere spodij xilobalsami coralloz al. et ru. a. 3. j. 5. cinamomi electi. 3. 5. succari

eari al. lib. 5. cum aqua nenufaris fiat confectio in rotulis. 3. iij. de qua iste vir semper accipiat rotulam. j. in principio pradii et cene. rectificat enim digestum siochi et frangit acuitatem materis et mundificat vias urinales. ¶ 8um instrumentum est hoc. Rx. pulueris sandalorum al. foliorum cupressi mastice acatie thuris a. 3. j. seminum citroniorum foliorum altee violarum albarum et citrinarum a. 3. j. 5. pulueris hypofete et piloselle a. 3. iij. pulueriscent omnia per se et ex eis cum mucillagine sebesteni fiat pilule. de quibus iste vir post cibum semper accipiat 4as uel v. et ualeat ad supradicta omnia. ¶ 9um instrumentum est hoc. Rx. aque portulace aque distillationis labrusce cum flore aquemilij solis a. lib. 5. misce. Et de istis aque post assumptionem suprascripte decoctionis eluarii accipiat. 3. v. per. x. dies. et 3° permutet se ad accipiendum decoctionem per alios. os. x. dies. et de illis permutet se ad pillas alternari de uno ad aliud transiendo per. x. dies et est regularis modus curationis eius quod magis est possibile. accipiendo tamen quod istis temporibus etiam non dimittat usum tragee confectiois et unguentis suprascriptorum que omnia temporibus limitatis accipiantur ut supra declaratum est. ¶ 10um instrumentum est hoc. ut si maxima doloris istantia in extremitate vix molestareretur. accipiat cyathum unum aque sublimationis lactuce aut portulace. Et si fundat vasa sua et ossa in illa aqua frida. Est enim remedium hoc doloris mitigationum non tamen curationis perfectum. quia vera cura perficitur per abscissionem materis facientis egritudines. sed remedium administratum id est catua uehementia accitio egritudinis videlicet doloris cuius omnino iterum opus sine cuius abscissione egritudines conuenienter curari non possunt. ut 4° primi. finali cap. colligendum est. ¶ 11um instrumentum est hoc. Rx. ceruse lote et sarcocolle nutrita in lacte oui. no. 8. diebus. omni die renouando ipsas. a. 3. ij. plumbi ustri. 3. j. pulueris foliorum cupressi et pulueris eboris a. 3. 5. croci. 3. 5. rosarum violarum citrinarum a. 3. j. pulueriscent omnia per se subtilissimi. deinde commisceant cum. 3. iij. aque lactis ouini in qua bullierint duo grana papaueris al. et inijciant in uesica cum siringa semel aut bis in die ante cibum. uentre enim et urinalibus vijs mundificatis a fecibus et superfluitatibus coibus eluario et decoctione supradictis. Dimittat autem hoc remedium quantum est possibile ne cadat error nocendi egro per modum imponis siringe. Raro enim imponit siringa in uesica nisi a viro infamia bene trito. eo quod in virili vasa sunt tres vie uel meatus. scilicet. matris urine et albuginis. 20° tertis. per cap. in fine colligendum. ¶ 12um et ultimum instrumentum est hoc. Rx. coriandri macis cinamomi electi cipi corticis mediani castanearum a. 3. ij. granorum papaueris al. et pinearum a. 3. ij. ligritie ossium dactyloz a. 3. ij. pulueriscent omnia per se. deinde commisceant cum quadrupla quantitate succari al. et fiat tragea. Et de hac tragea accipiat iste vir coctilem unum immediate post cibum. et propter quod continuauerit unum mensem accipiendo eluarii decoctiones pillas et purgationem cum cassia superius tactas. et ita cum hac curatione tam ordinate et canonice administrata felicitabitur curatio eius ad suauiter viuendum. Et si non possit totaliter ab egritudine denudari. parum tamen ledes a noementis eius. Quod totum eidem concedere dignetur summus oium ille opifex et saluator dulcissimus Iesus Christus Amen.

De diffuria cum ardore. ¶ Diuiditur autem consilium in capitula tria.

De dispositione ipsa et causis eius.

Cap. i.

Iste generosus

vir laborat egritudine instrumentorum urine et est egritudo renum et uesice appropriata et est egritudo composita ex diffuria cum ardore urine copulata aliquando tamen ardorem sentit et non semper. ¶ Unde est dispositio uerenda in quantum ipsa est appropriata membris distinctis specie iam preactis. ¶ Etiam quia ipsa est complicata ex duabus egritudinibus distinctis specie. videlicet ex diffuria et ardore urine. quarum dispositio numquam a sapientibus plurime cause assignentur. videlicet nimia viarum urine apertio earumque relaxatio et mollificatio.

3° ipsarum excoaratio uel alteratio. 4° predictorum membrorum oppillatio. 5° earundem partium apostema. 6° male complexionis omnis virtutem notabiliter ledentis. 7° expulsu et sensu eard. Et itez ex parte mēbra que per mēbra urinaria trāseunt. 8° ples a sapientibus cause assignentur uelut esset sanies per vias illas pāsās que aliqui claudens icōplete vias eēt causa ardoris et diffurie. Et altera causa pōt eē acuitas in aquositate urināli iūta ppter usuz ciboz excellēter salsoz et acutoz. aut fuerit uria acuta ppter pmixtionē acutoz būidoz que inflāmant in febribus aut alijs dispōnib⁹ et sic de alijs causis. In dispōne autē bul⁹ viri vī mibi cās eē magnā viarū aptionē cū relaxatione ipsarum a multa sanguis aquositate et aquositate flatu et pingui que oēs abūdāt in viro isto argumēto sumpto a nālī cōplone toti⁹ et mēbroz urie. Et iste ppter sunt cāe sue diffurie. Cū enīz mēbra abūdāt in renib⁹ uridib⁹ et vesica multiplicat ibidēz cogūt vīutē expulsuā ipsarū: et qī mā est multa: qī bō est cōplone actu et potētia valde humidus. et iō alie mēbra sic multiplicatēter vīutē excitāt ad sui expulsuā. et qī mā iterū descēdit et vicissitudinarie expellit et recipitur in mēbris urine. Ideo frequēter ipellit vīus ad frequēter expellendū: et quātitas est satis nobilis. igit appet qī ista est diffuria. videlicet frequēs urine emissio: cū qīritate parā miori qī mediocri. fundamētū aut assignādū cām pūctiōis et ardoris in urinādo apparētē in hoc viro sustētā sup pdictis. et qī aquositas urinālis ipsius nō eūat ab acuitate aut ab usu rerū salsoz acqīta uel ab assumptiōe rerū acutarū ut piperis raphani ceparū et silii. Aut efficī urina ei⁹ acuta a calitate vigorata in ptibus renū et epatis ut a multa strictura hypocūdrion et pūū lūbalū. aut lōgo decubitu super pdictas ptes. aut ab imoderato motu pdictaz pūū uelut in coitu et in fricatione acqīta. Aut itez urina huius viri est reddita acuta a multitudine cholice mēi que multū abūdāt in epe ei⁹ et ad iūuat ad illud amplitudo cānaliū et gibbi epatis per quos uelut amplos mēbra nā cholica et in breui tēpore a chisti felis trāsīt cū uriali aquositate ipaz acutā efficiēs. et iste sunt vere et appropate cāe diffurie et pūctiōis urine huius viri. Ex quib⁹ cludis egritudinē istā nō esse pro paruo accipien dā: lūo amplissime uerendā et ppropie in etate tali: iuxta sniam summi hyppo. epidimiarū 6°. ubi in qī. Nefresim in senibus nō vidi sanatā. Idem affōz 6° cōcorditer dicētis. Nefreticis et circa vesicam dolentes in senibus non sanantur.

De cura: et p de administratiōe sex reyz nō nālī. Cap. II.

Regimen igit huius dispōis theorice pteplādo multū ordinari debet tā regimen nō nālīum qī medicinaliū intēionū instrorum. Opzenim instra oia elōgari ab usu rerū apituarū nōbīlī et ppter ultra pūū gradū tā ciboz medicinaliū qī medicinaz simpliciu et cōpositarū. Uie enī urinales huius viri nimīū apte sunt nālīter et accitālī. Opz 2° qī oia talia eūent ab administratiōe ciboz et medicinarū acutarū ne fiat additāmētū in mordicatione urie. Ppter qd appet 3° qī regimē eius debet esse cōpositūz ex frangētib⁹ aptiōnem et acuitatem in omnibus administrādis in cura eius. Cū quātū est ex pte ciboz solū tāgā ea: ex quoz usu nocu mētū excellens adueniret ei. et pter illa alijs uti potest libito suo. Euitet igit panē uehemēti coctione coctū et habēte multū salis et fermēti. Euitet oia salsa cibaria contracta cū acuitate: ut raphano alleo cepe porris sinapismo lymōnibus salis. Euitet etiā multū usum apitiūoz et eorum oīum que multū apitiua sunt: ut in 2° uel 3° gradu uelut fenī. petrosilinū apitū: anisum: eupatoriū: daucus et similia. Sparago autem et brusco et cicorea et baucla domestica uti pōt. Euitet etiā multū usum brodi cicerū rū. et ppter cūz feniculo et petroselino cōpositū: et qī coquū in aqua ifusiōis eorū. Simplex aut et in pmutata aqua factū brodiū cicerū rū. sibi ueniēs est. Caueat etiā ab antiquo caleo: et ab omni salito. Et effugiat ciborū medicinaliū apitentiū cū acui-

rate oēm usum: ut sunt ficus lymones saliti arācij acuti nūces et silia. Olet aut recēs et butyrū nō salitū sibi ueniēs est. Effugiat etiā in cibis carnes antiq̄s ualde et ppter cū salitijs pseruatas. Dimittat usuz oliuarū cōditarū qī ne ualde salite sunt. Et rape cōdite absq̄ multis spēs itez ei cōuenientes sunt. Agresta vō salita aut modici salis. et succus gnatōz mucoz et arāciōz dulciū multūz utilia sunt ei. Acetū vō et ppter acutū in usu nō habeat. De carnibus vō ueniūt ei aialū bū iūuendū et pinguiū: et ppter elixē uel frige uel affate cū mediocri coctura. et silr pisces oēs leuīs digōnis: et excellēter viscositate pūatī: et nullo mō salis placēt mibi. De fructib⁹ vō uti pōt gnis pieaz recētū frequēter pasulaz nigrāz. Et fistici etiā placēt mibi et amigdale dulces et auellane torrefacte leuiter. Pot⁹ aut ei⁹ sit vinū album uel rubēū mediocri potētū. Inclinatū tū magis ad potētū qī ad debilitatē substantia claz uel diaphanū a limosis supfluitatib⁹ expurgatū: odore suauē: qd simplex bibat aut aliqū cōmixtū cū hydromelle pauce cōmixtionis. uina ualde fumosa ppter suā aptiōnē et qī dissoluunt mās: et acuiunt eas: et fluere faciūt ad vias urinales nō habeant in usu. In cibo vō ei⁹ habeat mēsurā ex pte quātūtatīs que nō sit tāta: ut stomachū pōderosū et qūē efficiat. Ex pte bore nō accipiat cibū 2^m nisi per .x. horas post primū. Et in comedendo cibum non deglutiat sine optima masticatione. Et in potu mēsurā hēat: ut sepe bibat parūz magis qī multum et raro. In mō vō dormiēdi euitet quātū pōt decubitu resupinū qui facit supfluitates ad posteriora declinare. Et iterū multū ueniēs est ei post cibū quiescē magis qī motu pīogressiuo et altero exercitio uti. Et pcuret oīno uētrē suūz habere bū lubricum. Stipticitas enī uentris in his dispositiōnibus est ualde uerēdateo qī per ipsam sequit⁹ uehemens cōpressio et inflāmatio viarū urine que pueniūt a retētiōne secum tā in ilion qī in alijs grossis intestinis. Caueat quātū pōt uti frequēter ira furore uel iracundia et reliq̄s aie accitib⁹: ex qb⁹ in spīritibus et humorib⁹ corporis uehemens et uelox mor⁹ iponit et fluctuatio. hec de regimine dispositiōis huius viri per res non naturales.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Odiū aut regēdi hūc vīz per applicationē instrorū medicinaliū querēdus est premittēdo p qī in oib⁹ istis medicinalibus tā alteratiuis qī eūatiuis apitiuis mūdificatiuis et cōfortatiuis viarū urine iueniēdis multū subtilr pcedendum est.

Opz enī oia istra que vias laxatas iueniūt esse ipsaz cōfortatiua ne mēbra illa supfluitateo plūmas aliūde recipiāt. Pot aut feliciter fit per leuiter stiptica que cōfortāt mēbra illa ut nō sint supfluitatū receptina: iuxta smonē auētēticum. Sal. 3° tegni. ppellunt enī a se uasa cōfortata stipticis farmacis. Oportet 2° talia istra esse cōdata ab oī gradu acuitatis et mordicationis. alr enī dubitabile esset de pmutatiōne viarū ad magnā excoarationē et ulcerationē earūz. Ex quib⁹ ultimāte cludis qī oia medicamina debēt esse cōposita ex medicinis leuiter aperitiuis cōfractis a medicocriter stipticis: et ab oī mordicatione euacuatis. et tu cōsidera hoc: qī leuī est scribē: et adhuc scientificē dicē qī istra cōueniētia reperire qd apparet in sequētib⁹. Pro regimine autē hūz dispōnū per medicinalia cōplēdo obseruabit modus iste qm regimē ipz qdriptitū sibi ordinare decreni fm reuolutionē qtuor tēpoz annī. Sicut enī alias et alias dispositiōnes videmus in aere cōsistētes et diuersas fm diuersitatē pegrinationis solis per diuersa siḡ celestia diuersas impressiōnes in hūc mūdū efficiētia: ita rationabile est uarias dispositiōnes in humanis corpib⁹ repiri in his qtuor tēpib⁹ annī. In uere nāq̄z vigorata caliditate cōtinētis caliditate expāsa de centro ad circunferentiam magis qī erat in tempore byemis dissoluuntur materie humorales per totum corpus discurrendo et acuiuntur: ubi in byeme congregatē et sepulte stabant in profundis partibus humani corporis.

Propter qd medicinalia interiora nō opz eē ita excellēter cala in tpe byemis sicut exteriora in tpe illo. Si qd enī desiderat resoluē attrahē mās bumorales ab humano corpe in tpe byemis per medicinas exteri⁹ applicatas. opz q ipse sint potēiores ualde pp clausione poroz exteriōrū. Ille vō que admistrant^r iteri⁹ in byeme nō debēt eē ita excellēter calidez propterea q calitas vigorosior est in tpe byemis in pfundis pri⁹ q existat in uere z estate. Et hoc hēt vitatez magis in corpib⁹ bñ carnosia z robustis z nō in resolutis ualde z debilib⁹. Et sunt sermones clausi in snia summi hyppo. p⁹ affōz. Uētres byeme calissimī sunt nā. z cōmēto ei⁹ in eodē loco. Et sic cōsiderādo alia tria anni tpa fm cōsistentias nāles cop oino opz in strā medicinalia que recte applicantur esse diuersa in naturis cōplonibus z gradibus earum.

Itaqz pro regimie bui⁹ viri p totuz tps byemis obseruādo qñqz ponā in strā medicinalia. Et p^mū qdez est eluariū hoc. Rx. mucillagie gñoz mucbeite. 3. ij. cassienū per euulse a cāna snā cū aq dissolōnis gumī cerasoz. 3. iij. pulueris thimi z folioz sene añ. 3. j. 5. succari ru. 3. ij. coquatur succarū lēto igne cū aq distillationis mercurialis usqz ad viscositatē. deide icorpet cū cassia z mucillagie: posterius apponant^r pulueres. z utiat sup adiūgat pul. mac. 3. j. 5. Et de hoc eluario añ cenā p qrtā ptē hore accipiat. 3. j. deglutit do ipm absqz potu: z comedat post ipm. 3. ij. passu. nigraruz bñ mūdāta. uel si placet ei poterit pdictū eluariū eodē mō accipe in aurora: z comedē p horas tres post. Est enī in hoc eluario potētia leniēdi nētrē. educēdi mās flaticas calas z acutas ab epe renib⁹ z vñs urinalib⁹: z remittit flāmā z acuitatem predictorum: z frangit mordicationem in vñs urinalibus: z frangit frequentē mictuz cōfortando partes. ¶ 2^m vō instrū pncipale quo uti pōt hoc tpe est tragea ista. Rx. semē portul. endi. scariole z cuscute. añ. 3. ij. pul. folioz cypressi. 3. j. pulue. mediani corticis carnositatis castaneard. 3. iij. gñorum pineaz minutim icisorū. 3. ij. granoz fisticoz. 3. 5. se. papaueris z lactuce añ. 3. ij. seium coium fridoz 4^{or}. 3. j. icidē. da icidant^r minutiz: z reliqua subāl puluerizent^r z cōquasent^r simul. deinde misceant^r cū lib. 5. succari al. z 3. ij. penidiarū diligenter cōterēdo. Est enī hoc medicamē ualde nobile ad tollēdi mordicationē in urinādo z frequentē mict⁹: z adiuuat ad mūdificationē viarū urinaliū ut nō cōgregetur mās mordicatione z oppilatione earum. ¶ 3^m vō instrū pncipale ad hāc intētiōē ualēs est hoc. Rx. aque ferrarie z est agrimonia. 3. j. aque alkekēgia: aque cuscute. añ. 3. ij. misce. z de istis aqs accipiat semel aut bis in septimana in aurora cyathū vñd tepesactis cū. 3. 5. penidiarū dissolutarū in eis. ¶ 4^m medicamē ad uētiōnes pdictas est hoc. Rx. pul. cortic. glandiū iterioz. 3. j. 5. anisi oul. 3. ij. granoz alkekengi. 3. iij. seium qñuoz coium frigidoz. 3. ij. terant^r z cum succo recentis fenī fiant pille de omni. 3. viij. de quibus patiens bis in septimana accipiat. v. uel iij. in aurora. z tardet cibū suū hore ad minus quatuor. ¶ 5^m medicamē est hoc. Rx. olei de viol. citrini. 3. j. 5. olei ro. olei onfancini añ. 3. j. granoruz alkekengi numero. vj. san. al. z ru. anī. se. apij. añ. 3. ij. musci. 3. ij. cere al. q. s. fiat vnguentum molle. de quo saltem quater in septimana inungat totā spinā z ilia a furecula spatularuz usqz ad caudam. Et attendat q in regimine suo pōt facere reuolutionez a tragea ad pillas: de pillis ad aquas: de aqs ad vnguentum z conuerso. reuoluendo intentionem curatiuam per bec instrumenta iam pretacta zc.

Pro regimine vō ab hoc viro p totuz tps ueris obseruādo qñuoz videntur mibi remedia necessaria: pmittēdo p^mo q eadem remedia que ueniūt ei in tpe byemis. v. numero pnt ei uenire etiā per totum tps ueris. minus tñ z rarius de eis accipiendo in uere q in byeme. aut saltem rarius accipiat de eis. Salubriora tñ remedia vident^r mibi bec quatuor. ¶ Quorum p^mum est ut iste vir in medietate tps ueris purget se per buñc modū. Rx. medulle callie de cāna extracte cū aqua eu-

porij. 3. j. eluarij bamech. 3. j. 5. misce. z per duas horas añ diē accipiat ipsam cū. 3. ij. aque apij calefacte: z nō dormiat post ipm nisi parū: z tardet suū prādiū usqz ad horas. vj. ab assumptiōe ei⁹. ¶ Sequenti diē accipiat hoc digestiū. Rx. aque cuscute: vio. z apij. añ. 3. j. syr. de bicā. z vio. añ. 3. v. misce z mediocriter calidū accipiat: z tardet cibuz hore 4^{or} z cōtinuet ipm dieb⁹. vij. ¶ Octaua vō sequenti diē accipiat istas pillas. Rx. pil. aureaz. 3. 5. pil. de reubar. 3. ij. fiat pille vij. cū medulla cassie fistule z accipiant^r bora z cōditionib⁹ post eas obseruādis que dicte fuerūt in minoratiōe pcedēte obseruari debz. Erit enī bec purgatio lz sitleuis magnuz auxiliū sibi ad phibēdū mās in vñs urinalib⁹ multiplicari: z ledere eas multitudine uel acuitate uel alia qualitate earū. ¶ 2^m instrū pncipale est hoc. Rx. se. portul. 3. j. se. lactuce. 3. ij. seium qñuoz coium fridoz oium añ. 3. x. pul. floz nenufa. 3. ij. pul. folioz cypressi. 3. iij. succa. al. dupluz pōderis oium fiat tragea. de qua post purgationē pscriptā semp ante prādiū z cenā deglutiat coclear vñd usqz per totuz mensem maij. Est enī in ea intētiō remittēdi acuitatē māerum z pncipitādi mās ab eis: z phibendi earuz cōgregationē in ipsis cum qua auxilio diuine gracie sanauī gētes multas. ¶ 3^m instrūmentū pncipale est hoc. Rx. olei oliuarū olei de nenufa. olei citonioz. añ. 3. j. san. al. z ru. spodij ros. añ. 3. 5. spice nardi. 3. j. cere al. q. s. fiat vnguentuz molle. de quo liniantur renes z tota spina a spatulis usqz ad finem. ¶ 4^m remediū pncipale est ut iste vir sepe utat^r in toto uere bac cōfectione post cibum z añ libito suo accipiendo morsellū vñd. Rx. pinearum mūdārū. 3. iij. succa. al. lib. 5. amili de ordeo. 3. j. 5. terantur pinee: z per totā vñā noctē ifundant^r in vino citonioz. Deinde coquant^r z incorpent^r cū succaro diligēter: z in fine addat amilū: z fiat confectio in morsellis sicut pineata: z accipiat ipsam añ cibū z post libito suo. Bec remedia in hoc tpe descripta remittētia sunt caliditatē z acuitatē parūper magis q ea que scripta fuerunt in tempore byemis.

Post bec aut de regimie obseruādo ab ipso in tpe estatis. Dicēduz est pmittēdo p^mo q oia in strā in hoc tpe debent eē minoris potētie in calefaciendo apiēdo z mūdificādo q illa que dicte sunt in byeme z uere. z boidē rōni z ueritati cōsonū est. Izeni calitas in iteriorib⁹ corpis itēsior repiat^r in byeme q in uere. z iterū in uere magis q in estate cū paritate cāp: qz m calitas in toto humano corpe tā interius q exteri⁹ aggregata ex nālī z accitālī pueniēte ab impissione cūnētiō intēsue: maior est in estate q in duob⁹ pcedētib⁹ tps⁹ anni: ut sensus oīdit. Iō in strā que corpib⁹ admistramus in estate nō debēt ita intēsue calefacere corpa. ppterea qz calitas a talib⁹ medicis augmentata maiorē efficiet debilitatez corpibus humanis iam resolutis magis in estate qz alio tpsibus. Et ppter hoc elegi quinque remedia in hoc tpe admistranda potentiora in remittendo caliditatem qz sint illa que in byeme z uere sunt descripta. ¶ Quoz p^mū est hoc. Rx. aque lichin. z est plāta epatica ex sermone Sa. Sal. de simplici medicina. 3. iij. 5. aque sublimatiōis labiusce recētis. 3. j. 5. misce. z accipiat in tota estate sal tē oī septiana ter in aurora actu frida: aut saltē repida uelle niter calefacta. ¶ 2^m remediū pncipale est hoc. Rx. floz salicū z nenufa. se. acetos. cuscute z portulace añ. 3. j. dauci se. apij. añ. 3. j. cū succo violarum fount^r pille de oī. 3. viij. de quib⁹ dieb⁹ itermedijs qbus nō accipit aquas pdictas eadē bora accipiat. v. aut saltē. iij. z tardet cibū post eas ad minus hore 4^{or}. ¶ 3^m remediū pncipale est hoc. Rx. gñorum papaueris al. 3. j. florū memite. se. lactuce. florum altee z nenufa. añ. 3. ij. se. portulace. 3. 5. ros. non expāsarum. 3. ij. succa. al. triplum ponderis oium fiat tragea. de qua semper añ prandium z ante cenam accipiat coclear vñum. ¶ 4^m instrumentū pncipale est hoc. Rx. olei de nenufa. olei onfancini. añ. 3. ij. cere alb. 3. j. dissoluantur simul z dissolutis infundant^r in aqua frigida. cum ergo ipsa cōgelata fuerint agitentur cum spatula in uase vitreato usqz ad effusionem

aque postetius aut in corporent cū istis spēsibus. R. amili. 3. ij. san. amborū: spodij: spice nardi añ. 3. ij. z fiat linimentum. de quo omni die bis aut saltē semel a spatulis usqz ad fines tota spina inungatur. ¶ Ultimū instm est hoc. R. conserue violarū: cōserue recētis ro. añ. 3. ij. succa. candi. 3. j. 5. species triasā. sine cāpbo. 3. j. 5. incorporent simul z fiat electuariū. de quo accipiat coclear. 5. in aurora cum. 5. cyatho aque decoctionis lactice uel sublimationis earum.

Item vo nūc instat tps ponendi regimē in tpe autūni. Pro cui⁹ itelligētia pmittēdū q oia remedia que scripta sunt uenire in estate. itez uenire pnt in pma parte autūni. rari⁹ nī z miorē qtitatē accipiēdo de eis que iterius assumunt. Et cā boz sermonū notissima est. multū enī coicāt iuicē: ut in plib⁹ ultia pō estatis cā pma pte autūni: z ecō uerso. ppter ea qz sicut corpa in fine estatis sunt min⁹ cala: min⁹ rara: min⁹ sicca cā pitate cāp qz fuerūt in p⁹ pte estatis. Ita cōsīr magnā uenientia bēt fm maiorē sui ptē ultia pō estatis ad pma ptē autūni. ppter qd remedia pdicta in estate magnā bebūt uenientia in p⁹ pte autūni. ¶ Et adhuc itez sicut corpa in fine autūni inueniunt min⁹ cala uel magis frida z dēsa z min⁹ sicca: qz fuerunt in p⁹ pte autūni: aut parū per differētē inueniunt corpa disposita in p⁹ pte byemis cō parata ad ultimataz ptē ei⁹. sic piformiter remedia que scripta sunt in tpe byemis erūt uenientia in ultia pte autūni cā aliis pib⁹. Jila mī remedia semp assumēdo rari⁹ aut in miorē qtitatē qz assumebant in byeme. Et tu cōsidera: qz bec remedia uera sunt: oia mī ppter meliorē modū pcradi corpa duo describā remedia in autūno uenientia que poterūt admistrari a quocūqz medico cā miori anxietate cōsideratiōis theorice. ¶ Quoz pma est hoc. R. sy. vio. sy. de papan. añ. 3. ij. amili. 3. vj. aque sublimatiōis albumis ouoz lib. 5. gnoz pineaz. 3. ij. succari al. lib. 5. fiat eluariū de quo accipe pōt patēs oī mane in aurora coclear vñd z est diuinū medicamen: z tardetur post ipsuz cibos boris ad minus quatuor. ¶ Ultimū medicamē z mibi expicta quotidiana cōprobata est hoc. R. aque ferrarie lib. j. aque distillatiōis gñatoruz dulciū cā oib⁹ corticib⁹ interiorib⁹ z exteriorib⁹ cōstuz lib. 5. misce. z de his aqo p. xv. dies accipiant. 3. v. in aurora tardādo cibū post boris quoz ad laudes dei oipotēns Amen.

Consi. 190. De mictu saniei pueniēte a renibus principaliter z a uesica secundo.

Item nobilis z potēs Petrus de Trifano celeberrie urbis vinctine honoratissimus ciuis laborat mictu saniei. qui quidem originem pncipalr habuit a renibus: z nunc etiā fm magnā ptē decidit ab eis. ¶ Et pma qdē horū satis facile declarari pōt: eo qz p elapsa tpa nobiles dolores in renib⁹ suis passus est. z qdū pseuerauerūt dolores nulluz habuit saniei mictuz: Imo ei⁹ urie tenues erāt z clare: eo qz mā retinebat in eis siue oppilationē faciēs siue apata. qd hic nō est discutiēdū cā nō multū cōferat ad ppositū. Materia igit⁹ retēta erat cā albedinis urinarū: aut qz claudēdo vias colatorij renū prohibebat exitū māex grossarū: eo qz in eodem loco retenta putrebat. vñ siue fuerit ppter fortitudinē cōtutis expellentis mām oppilatē: siue fuerit ppter ea qz mā iā digesta parata erat ad exitū expulsa tali materia a vtute successit mictus saniei: ad cuius euentū non solū dolor tenū alleuatus fuit: z est. Imo oīno fere euauuit. Et hoc qdē est signū demōstratiū qz pncipiū huius egritudinis incepit a renibus. ¶ 2⁹ vo iterum declarat qz mictus huius saniei fm magnā parē pueniat a renibus pmittēdo qz nō puenit ab epe neqz a splene neqz a toto corpe. ergo necessario prouenit uel ab ulceribus in poris uritidibus uel in collo uesice existentibus. ¶ Qd autē talis mictus nō pueniat ab ulceribus borū pororū uritidum satis clare uideri pōt. Oporteret enim qz sanies illa cēt pauce. quātitatē subalis paulatim eueniens cum dolore

pcepto circa laterales spōdiliū ptes: z repñtare cū pñctio ne z acuitate. ac si descēderet per virgā uel cānalē ibi pñctum: quoz signorū nullū apparet in viro isto. ¶ Quod vo itez hic mictus saniei nō pdeat a uesica pncipue apparet. pmo qz sanies ista pnat fetore. Sanies autē a uesica exiēs nō enacuat a fetore. Itē qz si esset hic mictus sanguinis a uesica pcedēs: z lōgo tpe pseuerauit: z fuit in quātitate nobili: nullo modo posset in uesica gñari absqz ulceribus in ea exiētibus. Ita ut mā ibidē per paulatīnā indigōnē: aut aliū de genita ad ipsaz defluxa in xcano eius gñaretur. ¶ Neqz etiā hic mictus purus pcedit pñse ab excoriatione uel nlceribus in collo uesice exiētibus. oporteret enī nēcio qz cū exitu saniei illius apparet ptes corticales aut villose uel pāniculares a corpore uesice separate. Cū aut pāniculares. ptes z villose in tali saniei mictū nō apparet: z qn in talibus urinis apparet minuti cortices. opz nēcio concedē: qz in corpore uesice ipsius in collo facta est excoriation superficialis z nō pfūda. Ex quo cōcludit qz dispō bec est cōplicata ex mictu saniei pueniētis pncipalr a renib⁹ z a uesica secundo. ¶ Et ex hoc fundamēto cōcludunt correlariē duo. Primo qz vir iste parat⁹ est icurrē excoriationē z ulcerationē colli uesice nisi regat⁹ regimine cōuenienti. ut nunc sequitur.

Item cui⁹ qdē recto regimine p abscondē debet a se uluz rerū cibaliū oīuz uel potabiliū bñtūz calitatē z acuitatē multā. uelut sunt cibi salsi acuti oēs: ut cepe porrū alleū raphan⁹ z siliā. ut sic⁹ z nuce. ¶ Itē eūtare debet cibariū oām arū uel amaritudinē participās. ppter ea quia in talibus ut in pluribus inuenit⁹ caliditas cā acuitate. ¶ Itē eūtet usum oīum oppilantiū z inuisctūm uelut sunt pastiles cibi z lacticiij. ¶ Itē effugiat oēs cibos inflatiuos uel uētosos ut legumina oia z pprie elixa z fructus. ¶ Adhuc etiā eūtet mātionē in aere uentoso z bñmido: maxime dormitionē in cameris bñtibus aerem talem. ¶ Et effugiat dormire super spina plixio tempore. ¶ Eūtet etiā accutia oia uelut pedestre uel equestre: z proprie ab equo cauere debet. ¶ Nec multū de tristitia z iracundia z huiusmodi dispōnib⁹ torqueri. Imo bonā spem. z letitiā mātis bñe. In alijs aut ex pte ciboz z potunz z siliū faciat ut libet ei. pter qz in coitu oīno parcus eē debet z raro uti eo. Et bec de regimine rex nō nāliū: ita succincte dicta sufficiant.

Item regimie vo medicinali. vij. sibi exhibeo remedia qb⁹ uti debet: neqz enī opz hic medicinale regimē extēdē cū intētionib⁹ opportunis: eo qz tale regimē ab eximijs doctorib⁹ eius uenientissime fuit administratū: z etiā qz egritudo ista iā trāsīuit ad statū ulez: in cui⁹ tps curatione illa septē premissa iā remedia uidentur mibi sufficere. ut nūc sequit⁹. ¶ Primū itaqz boz remediū est electuariū de sebestē per me cōpositū in quo iplicatur intētionē leniēdi uētrē mūdificādi vias urine z sedandi acuitatē māerā. Et modus usus eius est ut de ipso accipiat añ cenā a. 3. iij. usqz ad. vj. deglutitēdo ipm. post qd imme diate sanz cibū accipiat: pōt eo. uti oī die uel alterna die: aut de quarto in quartū. ¶ 2⁹ vo instm medicinale est inunctio infra scripta in qua est intentio sedādi acuitatē māerum z leniēdi extensiuos dolores spine totius z lumborū z renū: z debet cū eo inungi spina tota a furcula spatulā. rū usqz ad caudā bis in die cum ipso calō leuiter fricando. ¶ 3⁹ remediū est infra scripta pillarū usus: in quib⁹ est intētio sedādi potēter acuitatē māerz remouēdi dolores ulcerū z mūdificādi saniem z partialr cōsolidandī ulcera. Et modus usus earū est ut stāte uehementi pñctione z dolore accipiat de eis oī nocte quoz uel quinqz per boras septē uel octo post cibi assumptionem. ¶ 4⁹ vo remediū est puluis infra scriptus cuius usus est ut cum instaret uehementia uigiliarum z frequentia mictus propter dolores cōtinuū z ab ulceribus pueniētē nraf eo accipiēdo de ipso. 3. j. aut. 3. 5. cum medio cyatho aque calē decoctionis granorum papauis al. duabus boris cum dimidia post cenā.

5^m remediū est eluariū aliud: cui⁹ icētio est mōdificāre le-
uiter abstergē saniē cōsolidare z dolorē sedare. Echuius qui
dē eluarij usus est ut ex eo accipiat per borā vñā añ cibū q̄
titatē vñi⁹ nūcio muf. uel. 3. j. 5. usqz ad. 3. iij. deglutiedo ip̄z.
6^m spāle remediū est hec cōfectio iscripta qua uti debet
añ cibū imēdiate accipiēdo frustū vñū in qua est icētio mō-
dificādi renes z vias urine oēs: z sedandī dolores. z educit
etiā barenulas z lapillos qui frequēter in renib⁹ ei⁹ iuent-
unt z est cōfectio cū gñis fisticoz cōposita: qm̄ fisticis inest
vñus qua cōminuit lapis qui est i renib⁹. 7^m vñ
remediū z ultimū est usus decoctionis de sebestē: que potēs
est z cōueniēs in mōdificādo cōsolidādo ulcera z sedādo do-
lores. Et frangit etiā notabiliter acuitatem materieruz z
usus ei⁹ est: ut de ea accipiat in aurora ab. 3. iij. usqz ad. v.
refecta cum sentit acuitatem mēz z doloris instantiam.

In summa igit obfuetistuz modū. qz si ardor z
pūctio nō fuerit valde uehemētia: ac-
cipiat de eluario 2° semp añ cibū ut añ dictū est. Et de deco-
ctione ultimo loco posita accipiat in aurora. Si autē doloris
istāus z vigiliāz magnitudo pseueraret: tūc utat eluario 2°
posito i vñctione z puluerib⁹ suprascriptis. Ita qz fm̄ istāiā
necutatio attēdēdū. nūc ad doloris uehemētiā: nūc ad vigiliāz
istāiā: pmutādo se de vñoremediōz in aliud fm̄ qz ei cū ali-
is eximijis doctorib⁹ regētib⁹ ip̄m videbitur opportunum.

Eluariū p^m uētris lenificatiū z mōdificatiū est hoc. R^x
mucillagis sebestē decocte cū. iij. 3. succari rubei lib. 5. pulue-
ris bermo dactyloz. 3. j. violaz. 3. j. dyagtidij. 3. 5. ani. feni. li-
gritie añ. 3. j. licoiporent simul. 7^m cōfectio que est 2^m remedi-
um. R^x. olei de nenufare violaz añ. 3. j. 5. amili. 3. j. se. endi-
uie portulace lactuce añ. 3. j. granor papaueris al. liquiritie
añ. 3. j. fiat vñguētū in mortario cū vitello vño ouī diu cō-
terēdo. 8^m Descriptio pillaz 3° ordie supra positz. R^x. pul-
ueris caude equine: pul. cupssi añ. 3. j. se. endiue lactuce z
portulace gñor papaueris al. añ. 3. j. corticū mādragore. 3.
iij. croci. 3. vj. radicū nenufa. 3. x. fiat pille cū mucillagine se-
bestē. 9^m Descriptio pulueris 4° ordine positi est bec. R^x. suc-
ci ligritie. 3. j. 5. trociscord alkekēgi. 3. j. se. portulace lactuce
flop nenuf. añ. 3. j. iusquiami al. liquiritie corticū z mandra-
gore. 3. 5. fiat puluis subtilis per se oia conterēdo. 10^m Descri-
ptio electuarij supⁱ in 5° ordine positi est bec. R^x. conferue
violaz. 3. iij. corticū mādragore. 3. j. dyagagati. 3. j. pulueris
caude egne. 3. j. gra. papaueris al. penidiāz añ. 3. 5. se. por-
tulace lactuce z acetose añ. 3. vj. fiat electuariū cū succo de ne-
nufare. q. f. 11^m Descriptio vñ cōfectionis 6° loco posite. R^x. g-
nor fisticoz. 3. iij. succari al. 3. v. amili. 3. j. ifundant fistici
per diē vñ dñāle in aq̄ decoctionis papaueris. deinde coq̄-
tur succarū cum p̄dicta emulsione papaueris z alijs addi-
tis fiat cōfectio in portionib⁹ lōgis sic pineata. 12^m Descriptio
vñ decoctionis sebestē supⁱ ultimo loco posite est bec. R^x.
gñorum sebestē. 3. j. pinearū. 3. vj. succi ligritie florum nenu-
far. violarū. añ. 3. 5. se. papaueris al. 3. x. se. portulace cau-
de egne z se. lactuce añ. 3. iij. dyagaganti gummi arabici añ
3. j. 5. radic. nenufar. cōsolide mī. añ. 3. j. granorum alkekengi
numero. xv. coquantur omnia in lib. xv. aque usqz ad con-
sumptionem quarte partis. Ad laudem dei Amen.

Consilium. 191. De mictu saniei z puris pro-
uenientis a renibus. 1° Dicitur autem Consilium in capitula duo.

De causis z signis predicte dispositionis. Cap. 1.

Aucis paulo ante diē⁹ elapsis vir q⁹
dā cōmēdabilis ex amicis me-
is cui pie cōdolēdū est ppter varia tormenta
que patit ex ualitudine nūc declarāda angu-
stiosē multā z nō minus periculose laborauit
z egrotat. Etenim puris aut saniei emissionē
per urinā in magna q̄titate igēti lāguore ue-
rat. que dispō apud quēcūqz sublimis intelli-
gētie viz nō solū uerēda est: sed ut in plurib⁹ male termina-

tionis effectiua. Quis enim credē pōt ptes corporis humani
essentiales corrūpi sine magno piculo: qz enī sanguis z alie
māe humorales vñant in saniē nō nisi ab etneo calore uebe-
mētis icētiōis fieri pōt. Quō etiā in uenis z arterijs in sim-
plicib⁹ z organicis mēbris fieri pōt tanta putrefactio absqz
cōplōnis z cōpōnis eoruz corruptione: nō est intelligibile.

Adic⁹ itaqz saniei uel puris multipl^r fieri pōt: aut enī
est egritudo mēbris urialib⁹ eueniēs per eēntiā aut per collig-
atiā. Et si per colligatiā: aut qdē per colligatiā toti⁹ uel p̄tis
uel p̄tis. Si autē per colligatiā a toto tūc erit uelut cōgit in si-
nocha putredine: z in alijs p̄tinuis p̄portionalib⁹ febribus
aut alieniet ppter mām in cōcavitāte uenaz cōgelatā que diu
remānes nō recta a nāli calore putrefit z uernit in saniē: co-

mo quo cōtingit etiā a flegmone: z alijs apatib⁹ putrefactio.
Putredo enī que est in uasis filis est ei que in bubonib⁹. p
de differētijs febriū. 2° cap. Lū igit be mē in saniē cōuerse
sunt in uenis z arterijs si vñus nō est potēs ad expellēdum
eas: tūc coicate cordi z alijs p̄ncipalib⁹ mēbris interficiūt: ue-
lut cōgit in putridis febrib⁹ moris cōfiliis in statu uñ. At vñ
si vñus iuenit potēs ad has mās expellēdas: tūc aut per viā
spūit: aut per viā uētiōis: aut per viā vmbilici: aut per ceticā
trāsmutationē ad iguina uel aillas expellunt: fm̄ qz cōtingit
eas vijs expulsionū nāliū ēē p̄pinquas. In plurib⁹ in cōtingit
mās istas per vias urie expelli: qz vñus deriuat eas per ue-
nas ramificatas a cōcaua uena magna ad renes z a renib⁹
ad uesicā: z ab eadē ad ex. Qd autē tales mās ceticē trāsmu-
tari possint ad loca p̄dicta: legēdū est pulcherrime iterioruz
6°. cap 3°. disputatiue. z 19° tertiij. finali cap. z 9° cōp̄tinētia.
z 4° breuiarij Serapionis. z 9° theorice ab Haliabate col-
ligēdū. Ideo mictū saniei in hoc viro nō est cōueniēs credē
potuisse puenire per colligatiāz totius iā p̄dictā. Nā in pri-
mis diebus uisitatiois mee per vñuersam congeriez mē-
brorum exteriorum se confractuz sentiebat. 2° Adhuc etiā
talem mictum saniei huic viro accidisse per colligantiam
partialē mēbrorum ad vias urine apparet manifeste: eo qz
ipse patiebatur dolores renū fere intolerabiles. 3° in sinistro
magis qz in dextro rene fuerint. Et a tempore mee uisitatio-
nis in xi^o die a p̄ncipio sui morbi apparuit virtutis uebe-
mens conatus ad urinādū cū pauca quātitate z frequēti z
difficili emissionē urine: tūc aut appropinquāte egritudine
ad. 14. diem in nocte illius p̄cedēte emisit magnā quātita-
tem urine penitus saniose aliquali colore rubeo z remisso
colorate. dñante tamē albedine excellenter super rubedine.
Unde manifeste colligit ex p̄missis qz iste vir passus fuit
ap̄a in rene sinistro: z in parte cōcaua eius. Cuius eruptionē
p̄cesserūt cōmotiōes antecēdētes crism: sicut ab vñdecima
die usqz ad. 14. apparuisse paulo ante declaratum est: perse-
uerauit autē in hoc viro mictus sanguinosus per mēbra uri-
ne nō qdem p̄maria z effectiua: que sunt partes epatis: qd
epar est organicū p̄ncipiū generationis urine. Et omniū
p̄mōrū humorū. Emitit igitur adhuc in hoc viro sanies
bec a partibus renū que sunt mēbra epati seruiētia serui-
tute latoria. v3. ad emundandū corpus ab aquositate sup-
flua. Postqz enim aquositas in epate sequestrata est ab alijs
humoribus. 4. emitit. adhuc aliquāliter deputat in emul-
gentibus uenis: que iterum non babuerunt potentiā adeo
perfecte mundificandi aquositatem illam ab vñctuositate
aliquāta. Post ergo deserit ad renes quā etiā ipsi attrahunt.
tūc retinet in eis quousqz attractiua z retētiua vñutes eoz
sugāt pinguedinē illā qua uoluptuose nutriunt. Cū ergo re-
nes cōpleuerit hāc actiōē in aquositate tali. tūc talis aquo-
sitas iā oino facta supfluitas per colatoriū p̄aniculū fert ad
urindes poros qui ita seruiūt renib⁹ seruitute latoria cōiter-
dicta. sicut ipsi renes seruiūt epati seruitute latoria proprie
dicta. ut p̄ma p̄mī. cap de mēbris aperte colligendū est.
Recipit ergo aquositas in uesicā que est mēbrum aquos-
tati superflue deputatum ad recipiēdū eam detinendū z
ad expellēdum eam opportuno tpe. v3. qñ talis aquositas

multitudine sui mala qualitate aut altero modo lesionis uesice incitat ipsam ad suam ipsius expulsionem. Et si urinaria aquositas virtutem incitat ad expulsionem sui. tunc quod erit negare potest convenienter sanie incitare virtutem expulsivam vesice ad sui expulsionem cum sit acuta valde. Sanies enim fit ex icessione humorum quemadmodum cinis ex icessione lignorum afforum 2°. commento illius. circa generationem saniei.

Ex quorum oimz fundamento inferuntur colligendo correlaria plura. **1°** Prima est quod dispositio huius viri est mictus saniei cum fuerit alba lenis et equalitatis vicina satis. **2°** correlarium est. quod in hoc viro aliqui appetit mictus purus. probatur. quia quicquid emittuntur trahi saniosi non bene colorati nec aquositate bene commixti. **3°** correlarium est. quod hec egritudo perseverat in eo adhuc per colligatam totam ad urinaria membra. probatur. quia non est rationabile manum saniatam in uenis. velut accidit in sinocha tam cito euacuata esse totaliter. **4°** correlarium. quod hec egritudo adhuc remansit in eo per proprietatem magis quam per colligatam. 3° correlarium. quia non est possibile ulcera que in renibus subsecuta fuerunt eruptionem apertis in eis tam cito fuisse mundificata. **5°** correlarium apertis causis doloze interpolare ueniendum in renibus eius. Cum enim trahi saniosi detinentur in acuitate renium aut colatorum non est mirabile si dolores efficiunt in eo extendendo aut subito alterando mala complexionem illius puris in renibus multiplicari. **6°** correlarium quod rationabile est in hoc viro quicquid accidit etiam ipotensia emissiois urine. propter clausuram viarum et nocentem ab illo pure in renibus multiplicari. **7°** correlarium est. quod non est mirabile urinam quicquid in hoc viro aquosam fieri et subtilem. patet ex predictis. **8°** correlarium est. quod hec sanies aquositate uehementer commixta emittitur. propter quod ipsa emittitur a membris altioribus et a uesica remotis: a quibus membris priusquam recipiat in uesica: necesse est sanie cum aquositate commisceri uehementer: et est signum distinctiunz mictus saniei a remotis ad propinquas partes interiorum. 6° autentice affirmata Sal. cap. 3°. **Ultimus** correlarium est. quod uria cum predicta sanie in hoc viro iterum non est fetida. fetor enim est passio inseparabilis urine saniose cum a uesica emittitur et non ab alijs. iterum 6°. pallato cap. **Et** quibus omnibus apparet hanc dispositionem in hoc viro valde suspectam esse ne transeat in excoriationem omnium membrorum urinariam: propter quod tandem deducit oportere hunc virum in sui regimine valde prudentem et solertem esse. **Regimen** autem per sex res non naturales fuit tactum in illo consilio quod incipit Nunc obtulit mihi pro Francisco de nordis.

De regimine per medicinalia. Cap. II.

Sic intentiones ad curam mictus saniei qui est accitio in viro isto: ut in pluribus pueniatis ab ulceribus renibus et a putredine in uenis maioribus facta et descendentibus vias urie oportet breuissimas intentiones que sustentant super uarietate curationis assumpta uel assumenda a tribus uelibus curationis talium ulcerum. Et huiusmodi uiri egritudo ut nunc sit in statu ueluti. tamen propter complementum operis et memoriam eorum que in predictis diebus applicata fuerunt. ponam primo intentiones et medicamina necessaria in cura principij ueluti. 2° de augmento. 3° explicabo ea que conueniunt magis in statu ueluti. Ultimo de in declinatione.

Quantum autem ad primam premissam est quod uelut principium istius ulceris est breue comparando ipsius ad alia tria. probatur. multiplex. primo quia cum hec ulcera succedunt eruptioni apertis. cum tunc putrefactio materis magna sit: et mater multe fluctuet. tunc iam est debili tempore febriis maturationis et eruptionis apertis. necesse est ut putredo in breui tempore augmentetur. sed hoc dato transibit hec egritudo in augmentum. Itaque cum mater ipse putredine multitudinis et prave qualitatis earum continue et successiue magis debilitent tunc. sequitur quod ex augmento debilitatis in pluribus patientibus continue magis augmentabitur egritudo: propter tria. quia ex debilitate virtutis continue diminuitur potentia eius ad resistendum. ergo crescit proportio morbi et sue cause ad agendum. **Quare** premissa hoc tanquam fun-

dameto uero. intentiones que necio sunt in uelut principio sunt quinque. quarum prima est accitio que comitantur ipsam remissionem. **2°** est virtutis uisificatio cum his que conueniunt. **3°** est membrorum partium fortificatio ne sint receptiva materis aliunde fluentis. **4°** est materis diuersio. **5°** et ultia periculosa patientis mundificatio. **Opus** enim rationabiliter premittere primam intentionem: quia virtus tunc putrefactionis materis et febriis opposita fuit a doloribus et resolutione substantie et a debilitate per uiam oppositiois. igitur opus resolutionis virtutis attendere cum extinguendis reliquiis caliditatis que ibidem repit. hoc autem fit multiplex. **Primo** cum potu aque ordei cui commisceatur 3° pars aque scariole. **2°** dando in potu aquam lactis capni bis uel ter in die ante cibum per horam cum dimidia. **3°** coquendo folia portulacae recentis aut sicce in cibarijs eius. **4°** cum extinguendis perennalem caliditatem exterius applicatis. ut madefaciendo panum in aqua angurie aut in aqua scariole. aut renibus applicando recentia folia nenufaris frequenter permutata. **2°** de accitis comitantibus principium mictus saniosi est dolor qui puenire potest. et ita est ut in pluribus a mala complexionem cala. **Et** corrigat per ista immediate scripta etiam si fuerit dolor puritinus corrosiuus et mordicatus. **Si** uero non fuerit dolor icessiuus: sed predicta conferant. tunc de melioribus insiris est applicare panes infusos in lacte ouino. Lactis enim ouino nulla medicina compar est in debilitate renium. 18° tertij. 4° cap. in fine. Aut fiat linimentum cum oleo amigdal. dul. aut oleo de sisamo: aut oleo de ben si potens est. Aut applicentur panes in predictis oleis aut aliquo ipsarum infusi et tepidi in frangendo predicta olea cum tercia parte olei nenufarini uel de floribus cucurbitae. **3°** aut accitis principij est lassitudo renium. imo et totius corporis que rationabiliter tales egritudines comitantur. et hoc propter laboriosam agitationem uel fluctuationem materis in predictis partibus. Immergant autem materis et infundant non solum in renibus: sed etiam in musculis labalibus interioribus et exterioribus: et in nervis oriens a nucha terminatis ad renes et ad omnia urinaria membra intantum quod aliqui eger urinam detinere non possunt quare huic accitiei soleo applicare remedia et infra puenientia. **Quorum** primus est unctio totius spine a furcula spatularum inferiorum usque ad caudam cum oleo ro. tepido. **2°** et melius est oleum onfancini quod non solet me derelinquere a inuameto. **3°** est oleum de mastice. **4°** est oleum de mirto. **5°** de administratione interioris est ante cibum deglutire granum unum mastice. **6°** et melius est deglutitio unius grani thuris propterea quia mastix etiam per urie vias eiat. et non est ita de thure. **7°** est quod bis in die per duas horas ante cibum comedere debet unam nucem cadit: et est approbata 5° can. suma pars. et finaliter. **4°** de intentione que est materis diuersio multiplex completur: **1°** per administrationem clisteris huius. R. aque ordei facte cum folijs maluarum lib. j. cassie recte et benedictae an. 3. vj. salis cois 3. iij. applicent in hora maioris alleviationis. ante cibum. **2°** de diuersione materis cum frictione pedum ab ignibus usque ad plantas trahendo inferius applicata. **3°** per ligaturas extremas partium. **4°** per applicationem uetosarum absque scarificatione frequenter facta super spatulis et natibus. **5°** et melius diuertunt mater per aperturam uenarum emorroidalium facta cum scarificatione ipsarum cum pano aspo cum folijs fici aut solidie ma. aut frequenter fricando eas cum aliquo felle actu bene calido: aut extremis fitert uetosa sicca puenienter ignita applicando. **2°** de hoc hic etiam diuersione cum uomitu fieda: quia cum illa puenientior est ad distrahendum mater a superioribus ad inferiora onantes. **3°** Jam uero opus complere quanta intentionem uelut principij puenientem que est mundificatio viarum renium. **Primitendo** propter quod medicina mundificativa est illa que est cum calitate leni in casibus aperitiua et abstersiua. **Primitendum** 2° quod in latitudine barum medicinarum inuenit diuersitas ex parte gradus et inter operationis earum. aliquem est cala in gradu. alius est in prima mansionem scilicet. Ego enim non credo rectitudinem mundificantis medicine transcendere primam mansionem scilicet gradus. **Et** securius est dicere tales medicine limitate ponunt in tota

*Quantum ad debilitatem facultatum. Diminuitur diuersa potestas in egritudine
quoniam egritudo potestas morbi ad agendum et omne corpus ualde peruenit
Imperium*

latitudine pmi gradus et tribus mansionibus distinctio eiusdem.
 ¶ Premittendum 3° quod tales medicinas frangere oportet cum his que remittunt accidia predicta. scilicet mala copione et accidia que remanent. per quod computatio egritudinis et acciditibus oportet administrari medicinas uenienter eisdem triantes in operatione canonica: ut 4° pmi. finali cap. et plures alibi colligendum. Sunt autem medicinie tales infrascripte. ¶ Et prima quod erit de mudificationibus ebibitionis leuior omnibus alijs potus talis. scilicet aque ordeii que in decoctione rubedine acquirit. 3. iij. aque lactis ouini post remotionem casei et recocit. 3. iij. exhibeat tota pars calida in aurora: et per duas horas ante cenam. ¶ 2° uero et non minus equale predicto est. ut in potu dens predictis horis aque distillationis capit. ut. 3. iij. est enim bonum mudificationum viarum ut legi potest in aggregatore Serap. cap. de bersaguessen. ubi ponit medicina equalis. Et ita sit tractatus de ea scripsit Auer. 5° colliger. quod dixit ipsas esse apitua in 3°. ¶ 3° medicina iterum mudificationis potest esse aqua sublimationis uel decoctionis pollicis: et est herba puain longitudine folia hirsuta semispica odoris lacunalis de medicis diuersis. prout exis iuncta in muris antiquorum edificiorum et ciuitatibus. propter quod pollicis dicta a polis grece quod est ciuitas: et trico quod est murus. ¶ 4° simplex de mudificationibus fortis est aqua sublimationis radice altee. ¶ 5° et melius omni predicto est aqua sublimationis uel decoctionis misticarie uel misticalis: ut bononienses dicunt. et est plura uenit ab Aliscena descripta 2° can. ubi lege laudes ibidem in areola mēbris expulsiōis. lauat enim abluir: abstergit: et educit trūbos: et sanie a predictis locis. Et hoc duo ultima nōre debet iste panis: adeo quod semper apud se habeat istarum duarum plātarum distillationis aquas. ¶ 6° medicamē et primum de compositione est ut patietur per totam uiam septimanā in aurora exhibeat. 3. iij. iere simplicis Sal. descripte 7° terrapē tice. cap. de edone mēbris replētū tunicas stomachi. de g in potu in aurora. 3. i. 5. cum aqua distillationis assari. ¶ 2° compositū hanc viam mudificationis: et propter quod amaritudinem patietes abominarentur iterum est ut in potu dens. 3. iij. eluarij benedicti descripti de Nicolai in antidota. cū. ij. 3. aque milij folijs. ut supra. ¶ 3° compositū et pualēs omnibus alijs est medicamē scriptū a Rasi 9° Alman. cap. de mictu sanguinis et puris. ubi dicit quod educit trūbos sanie et cetera. Ego autem non dubito quod si panis per totam septimanā in aurora exhibeat. 3. iij. decoctionis malue ma. mirabiliter mudificat omnes epatis renum et urine vias. ¶ Et uero iterum intelligere potes quod si partes rend exterioris emplastrum cū recētibz folijs feniculi actu calido poterit referunt ad mudificandū vias illas. ¶ Et fortius illo est emplum factū de recētibz folijs campepitheos aut elixatio cū siccu fuerit. Si etiam referat foliarecentis petros. ¶ Et fortius omni alio: et de secretis meis est emplum factū cū folijs assari eodem modo applicatis et cetera. ¶ Nō curauit hic ponere mudificationis localia per exteriori iniectione in uesica cū argalia. i. siringa. quod raro felicitas cura per hanc medicamē modū. qui etiam nihil conferunt renibus et alijs urine vijs eminentioribus: 13 aliquid uesice conferat. vide quātū est difficile administrare remedia rōnabiliter. ¶ Et per hoc intelligere potes correlarie quod sicut de numero hanc medicinarum leuiore referunt in prima parte principij. ita fortiores eis ueniunt in fine principij uis. et medie in media parte eiusdem. Et sic coplet cura uis principij hanc egritudinē et cetera.
Nunc autem oportet enūtiare regimen ueniens in cura mictus saniei in tpe augmenti uis. ¶ Pro quo pmtendū est. quod intentiones in cura illius sunt principaliter tres. ¶ Et prima quod est augmentum mudificationis mēbris que in tali tpe abundat. ¶ 2° uero est prohibitio corruptionis in humoribus et substantia mēbris. ¶ 3° est regulatio carnis in mēbris si quod de ea defecisse apperbit. ¶ Et prima quod est intentio uidetur esse necessaria: quoniam sicut in hoc tpe saniose mēbris multiplicant. propterea quod est maior putrefactio mēbris in hoc tpe quam in pcedenti. 13 etiam in hoc tpe mēbris magis manifeste digeste quam in pcedenti si morbus erit salubris. ubi cōtingeret oppositū si morbus esset mortalis. Sicut ergo mēbris et ipsa egritudo augmentantur in hoc tpe: ita oportet bec digestiua et mudificatiua in hoc tpe potētiora esse.

¶ Propter quod inferendum est quod 13 omnia medicamina in tpe principij descripta etiam essent uenientia augmento: oportet in ipsa efficere potētiora: aut ex parte gēdus: ita ut si mudificationis que ueniunt in pmo uis fuerit calida in 2° mansione pmi. talia debent esse calida in ultima mansione eiusdem: aut ad plimū in pma mansione scōi gēdus si fueris audacio: ad eā. Ubi predictis medicaminibus omnibus supra descriptis adiungendum esset aliquid de calidis in 2° gēdus: ut per subquadrupla aut subtrippla sibi discretionem operantis et cetera. ¶ De numero ergo talium medicinarum esse potest. per de simplicibus eupatoriū et omnis modus administrationis eius: ut syr. aut aqua distillationis uel decoctionis eius. aut eluaria sectiones pulueres tragee de ipso facte. ¶ Ad quā etiam intentio ueniunt anetū feniculus petros. assap. bysopus et cilia. que quod calida sunt in 1° aut 3° gēdus frangenda sunt cū brusco et sparago que temperata sunt et uenientia: quoniam equalis aut remissū additū iterum remittit iterum. Scribā ergo hic mudificationis in hoc tpe solēnia. Quorū pmi. scilicet syr. compositi acetosi de duabus radicibus: ut apij et feniculi. 3. i. aque sparagi. 3. i. 5. misce. ¶ 2° et forti^o per hoc. scilicet syr. compositi acetosi mellini de tribus radicibus: ut feniculus petros. et apio. 3. i. aque lupulorum 3. iij. 5. misce: et hec duo uidentur conuenientia magis a pmo augmentū usque ad medietatē eius. ¶ 3° compositū est hoc. scilicet rubee tinctio assari eupatoriij spice cardamomi ma. se. apij feniculi et petrosili. añ. 20. j. radicū altee. 20. iij. ireos. 20. j. se minū coius fridū passula p añ. 3. j. 5. seinz en diuie: scariole: lactuce: portulace: mastice añ. 3. 5. coralloz ru. 3. j. icidēda incidant: et reliquā trūdant subtili. deinde bulliāt lib. viij. aque usque ad assumptionē duarum partium lēto igne. nunc ergo colent et expriment et colature supadant succari scōe coctionis. 3. xv. mellis albi. 3. vi. et coquant omnia lēto igne usque ad ispissationē sibi pte. Reliquā uero per remaneat decoctio longa de qua dentur 3. v. calide in aurora. de reliquā uero in spissato dens. 3. iij. cū duabus vncijs aque distillationis eupatoriij. et hoc quod est efficacius remediū a medietate augusti usque ad finē eius. imo usque ad principium stat. Et si uir iste accipiet omni mēse quinque diebus successiuis optimū esset per totū mēsem martij futuri 1447. post quod accipet. 3. j. cassie nuper de cāna cēte cū aqua eupatoriij calida. ¶ 4° mudificationis et cōueniēs potest esse hoc. scilicet succi feniculi recētis. 3. j. 5. succi ireos. 3. iij. misceant et accipiant in aurora cū. 3. iij. aque mellis calide. ¶ Ultimū remediū et etiam mēbris digestiū est hoc. scilicet aque rubee tinctioz aque su et meū. añ. 3. j. 5. de in potu cū. 3. j. succari pluribus mane successiue. et hec duo penultima mudificationis sunt de melioribus que experientia cognouit. ¶ Prohibitio corruptionis mēbris et substantie mēbris que fuit intentio 2° 13 fieri possit cū his que posita sunt in uis pmo. tū hic ponā tria per me cognita utilia in quotidiana opōne. ¶ Quorū p^o est hoc. scilicet aque lactis ouini. 3. iij. boli ar. 3. 5. exhibeat pluribus diebus in aurora mediocriter calida. ¶ 2° remediū est hoc. scilicet aque alkekēgi. 3. iij. mastice acatie. añ. 3. j. misce et detur in potu pluribus diebus in aurora. ¶ 3° uero de localibus et est hoc. scilicet aque alkekēgi aque labrusce. añ. lib. j. aque eupatoriij lib. 5. capbore. 3. j. trociscorū de ros. 3. j. c. trocis. de croco. 3. 5. acetū nigri coclearia tria: misce totū sibi: et infundant in eo panem hū ex pili actu frigidi applicent renibus: aut saltē sint actu tepidi si lederet a frigidis. Quoniam non raro cōgit propter mēbris acuitatē et putrefactionē renū substantiā corūpi: ita ut caro diminuat et abscidat ab eis: quod cognosci poterit: quod migunt urine saniose cū trūbis ad rubedine declinatibus: et pauca quantitate sanguinis clari. Ideo sapiētē medicū oportet esse cauid: ut cū asperit urinas tales in omnibus istis medicinalibus supradictis cōmisceat medicamina regulatia carnis que cū caliditate sua non ualde itēsa sanguinē attrahāt ad partē et attractum coagulet et coagulātū detineat: adeo quod potētia vegetatiua transmutet ipsum in carnē: et est rō formalis medicinarum regeneratiua carnem: ut colligi potest 2° can. summa pma. cap. 4°. ¶ De regenerantibus autem 13 positus fuerit unus syrupus in intentione prima uiuis augmenti. ubi ponebatur radix ireos:

tria in hic solēnia describā. ¶ Quorū p̄mū est. ut ego per
plures dies def aq̄ cētauree minoris usq; ad. 3. v. ¶ 2^m vo
est ut def aq̄ sublimatiōis floz pomorū dulciū. ¶ 3^m reme
diū est hoc. R. mastice thuris floz eupatorii. añ. 3. j. melli
loni. 3. iiii. syru. cōpositi aceto 8. 3. iij. penidiar. 3. j. 5. fiat ele
ctuarid. de quo paties in aurora p̄ horā vnā z dimidiā z añ
p̄adiā z añ cenā bis trib⁹ vicib⁹ accipiat q̄titatē. 3. 5. z felici
tatis opatio ei⁹. si res nō puenierit ad corruptionē ultimā.

Jam vo opz tãgẽ debis que sunt conueniẽtia in cura mi-
ctus saniei z pprie in tpe status uilis: ubi aduer-
tẽdũ est q si egritudo ista fuerit nõ salubris. imo tẽdens ad
corruptionẽ incurabilem cognosci põt per quedam signa.
¶ Primũ est per continuationẽ micrº sanguis cũ sanie sit. hoc
enim sũgẽ corrosiõnẽ. i. ampliatiõnẽ ulceris ppter corruptio-
nẽ substãtialẽ ptiũ: ut substãtie renũ uenarũ z arteriarũ eorũ a
qbº corruptis neciũ est exire sanguinẽ. ¶ 2º signũ est. ut cõ-
tinue augmẽtent accitiã. v. z. dolor pũgitiũ granatiũ z ex-
tẽsiuus z frequẽtia micrº cũ acuitate magna. ¶ 3º vo est. ut
parũ iuuamẽtũ acgrat ex applicatione remediorũ quãtũ-
cũqz canonicẽ facta. Cũ autẽ medicus perpenderit acciden-
tia talia pmitte debet periculũ futurũ ad cõseruationẽ bono-
ris eiº intẽtionẽ hũis: qz de proximo morituri solis pronosti-
cis sunt relinquendi. prima affõz. cõmento septimo. ¶ Si
autẽ egritudo portẽdat signa spei curatiõis tũc medicus ag-
gredi debet curã. ¶ Premittẽdo p q tpe isto magna est mul-
tudo saniei z prauitatis eius. iõ opz in ista omnia potẽtio
ra eẽ in mundificando z carnẽ regenerãdo q in alijs tẽpo-
ribº usqz ad finẽ status exclusiue. ¶ Premittẽdũ 2º q hoc
tpe egrũ ab oĩ motu corpis z aie supfluo elõgare debet: pio-
pterea qz motus corpis distrabit ptes que vnione idigẽt z
passiões aie uel hemẽtes in agitationẽ ponũt humores z spi-
ritus distrabũt a mẽbris patiẽtibº: quorũ magna necessitas
est in eis. Opz igit gẽtẽ adbibẽ: qm̃ ges est canõ curatiõis
ulcerũ. 18º tertiũ. capº de cura eorũ. ¶ Premittẽdũ 3º q in hoc
tpe optimũ istũ est administratio uomitº. 13º et cõferat in pcedẽ-
tibº tẽpibº administrãdo ipm cũ leuibº z cũ lenitiuis ab acuita-
te elõgatis. uelut est dare in potu. 3. iij. aque tepide decoctio-
nis scinz melonis: aut in potu dare cyathũ vnũ aque deco-
ctiõis scinz eruce tepidũ cũ medio cocleari mellis. z hoc post
cibationẽ nõchi ex cubis diuersis substãtia sapore z alijs. Uo-
mitº eni est melº quo curant ulcera renũ qz mũdificat eũat
z hũores trahit ad õria. imo itãtũ pcessit Aluicº preallato
capº q dixit q frequẽtia eiº qnqz excusat opantes ab oĩ alio
istõ. ¶ Itẽz pter hoc istũ utẽdũ est applicatiõẽ istorũ mũ-
dificatiũ: in qbº cõmiscant medicie iuscatũe ul glutinatiue
tales enim pbibẽt ampliari excoiationẽ ul corruptionẽ.
¶ De qũdũ numero vnũ administrare apocima. i. decoctionẽ
de radicibº. s. fenicli petrosil. sparagi brusci z apiij. faciẽdo
in hac decoctione subdñari feniculũ petrosil. z apiũ dñanti
bº spago z brusco que cũ remissa ipsorũ calitate deducendo
ea ad meliorẽ qlitatẽ. def aut ex tali decoctiõẽ ter in die nã-
li. Primo. qdẽ dens. 3. iij. per octo horas post assumptã ce-
nã. Scõdo dens. 3. iij. per duas horas añ prãdiũ z totidẽ per
duas horas añ cenã. ¶ 2º vo istũ hoc tpe conueniẽs est de-
coctio capil. ne. qui 13 sint tẽperati fortassis nõ minº apiũ
z mũdificat q pdicta decoctio. ¶ 3º absterfũdũ est aq distil-
latiõis ul decoctiõis artemisiẽ. ¶ 4º est aq decoctiõis eru-
ce. ¶ 5º est aq sublimatiõis radicũ altee. ¶ 6º est aq deco-
ctionis marubij. ¶ 7º z fortius est aqua decoctionis vne
montane uel vulpine: z est in rei ueritate stasislagria. quod-
cũqz aut horũ administret mũdificabit lauabit z absterget
melº cũ eis decoquẽdo mel q sine eo. ¶ In fine vo status
neciã sũt ea que maturãdo mũdificãdo z aglutinãdo exic-
cẽt: uelut est decoctio ligritie. inest eni exiccatio mũdificatio
maturatio z aglutinatio. 18º tertiũ ubi supra. ¶ Adhuc itẽz
cõpositũ bonũ in hoc tpe in pñº declatiõis est hoc. Rx. se. li
ni dragagãti añ. 3. j. polipodij. 3. ij. mellis mũdi z clari lib. 5.
coqũt in. iij. lib. aque cisterne usqz ad cõsumptionẽ medieta

tiō. Et de hac decoctiōe calida dens. 3. iij. uel. iij. m. b. v. c. b. in die sa-
pius limitatis. Et hec qd. cōla videntur sufficiētia ad
cōplēmētū cure status quēcūq. eorum administrare uelis.

In cura vo horum ulcerū in declinandē nō salubri
p̄mittēdū est s̄ q̄ instra ueniētia cū hoc; q̄
debēt esse exiccātia ⁊ mūdicātia ⁊ cōglutinātia debēt esse.
propterea q̄ post regnātionē carnis debēt administrari incar
nata quoz est cōglutinare ptes ⁊ cōglutinas cōseruare; post
quoz cōglutinātionē nō est opus alio instrō q̄ cōsolidatiuo.
¶ Hoc igit tpe tria soleo administrare instra. quoz p̄mū
est hoc. R̄. ireos. 3. j. seminum feniculi petrosil. añ. 3. j. 5. bol
ar. 3. iij. bulliant hec omnia puluerisāta in lib. j. vini rubei
clarissimi; aliquā leui ponticitate participātis usqz ad cōsum
ptionē medietatis. de hoc ergo vino actu calido exhibeant
in potu ter in die. 3. iij. uel. iij. horis supino enūtiatis. ¶ 2°
compositus de electis ab Aluicēna est hoc. R̄. terre sigillate.
sang. draco. castorei; seīs melonis cucumeris ⁊ cucurbite ⁊
apij. succi liquiritie lacce aristol. ro. amigdalārū papaueris
albi granorū plni iusqami al. oīuz añ. 3. j. puluerisāta coquā
tur in lib. iij. aque fontis usqz ad medietatem; de qua deco
ctione dent. 3. iij. borts imediate añ limitatis. Uide quātū
subtiliter cōtemplati fuere illustres viri in cōpōne medicinaz.
Hoc enim cōpositū aggregatū est ex calis in p̄ant cōlibus
ut succo liquiritie ⁊ fridis ⁊ siccis ⁊ glutinatis in fine scōi
aut p̄n^o ternij; ut terra sigillata; san. dra. ex calidis ⁊ siccis in
4° gradu uelut est castoreū; ⁊ ex eis dē in 3° gradu; uelut est
aristol. Et ex his que frida sunt ⁊ sicca in 2° aut in 3° gradu
ut se. papaueris ⁊ iusquiamo. In quorū cōfractiōe
resulant virtutes contrarie quales ⁊ quāte necessarie sunt
in cura talium egritudinum. ⁊ tu specularē in eis. ¶ Ulti
mus remediū est hoc. R̄. camedreos camepitheos. añ. 3. vj.
assari leucopis peris añ. 3. v. darisins; ⁊ est cinamomum exa
giū mediū. terant subtilissime ⁊ pulueriscent; ⁊ fiāt troiscī
de succo polygonie uel corrigiole; ⁊ detur ex eis omni die
trib^o vicib^o. 3. 5. añ dictis borts cū. 3. ij. aque sublimationis
labrusce calē mediocriter ⁊ est remediū cui magna fides ad
bibēda est; q̄ fuit a paulo positū s̄ practice. cap. 137° ubi dī
xit. Ego vo hoc utēs alio nō idigui. ⁊ est ancteticarū ab ho
liabate 7° practice. cap. 42°. ¶ Accipe igit amice mi in time
que tibi magno labore pro tua recupanda sanitate cōsilias
iscripsi. Ego enī usqz ad hos dies mām istā nō tātū accura
to sermone descripsi quantum nunc. Felicitet igitur hec om
nia in tui salutem summus omnium ille saluator qui cun
cta dirigit ⁊ disponit ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 192. De ardore urine cum excoriatione & ulceratione vesice. Cōtinet autem Consilium capitula tria.

¶ De causis egritudinis & de investigatione earum Cap. I.

Iacet in egritudinib⁹ a sua cā pēdētib⁹ in fieri et in cōseruari cōferat et neces-
saria sit medico speculāti et curāti egritudines.
In etiā cārū siue p̄mitiue sint uel fuerit anice-
dētes. In cōfirmatis tñ egritudinib⁹ uel ter-
minatis ad statū suū nō est magna cura cōsi-
deratiōis uel iētēdiōis cārū. uidet^r enī icludē
cōditionē egritudinē a sua cā fieri et cōseruari
et iā facta esse. Sed egritudines que terminauerūt ad statū:
et maxime ad mediū ei⁹ nullābūt cām pductiua. ergo nō sta-
rēt. Igīf in egritudine hñi⁹ viri iferi⁹ declarāda nō uidetur
mibi necessarium esse inuestigare: an fuerit a ueneno uel a
medicina uenēnosa pducta. Si cum sequela egritudinum
ad uenena medico cōferret ad cognitiōē egritudinis. et cu-
rationē eius hoc uideret cōtingē ppter alterum trium ef-
fectuū aut alioꝝ reducibiliū ad istos. quorū p̄mus est: quia
uenēnosa medicina uel uenenuz in corpus relinquit uesti-
giū q̄litatū: qñq; p̄marū et scōaz. s. aut calitātē aut frigidita-
tē humiditātē uel siccitatē simplices uel cōpositas. aut sequē-
tia ad istas: ut apertionem immoderatā et cōstipationem

oppilationes excoiationes ulcera punctiones: et filia. ¶ Scōs
vō effectus est: ut a ueneno uel a medicina uenenoſa remā-
ſiſſet in corpus impūſio q̄litate occultarū: per quas uenena
dicta pprie iterimūt ſubſtātiā noſtrā nūc calefaciēdo nūc
infrigidādo: aut aliter manifeſte q̄lificādo corpus: ſed ſoluz
uenenoſitas ſpūi et cordi hec facit p̄riādo. ¶ Aut vō et 3°: q̄
medicīe uenenoſe ſūt occulta q̄litate et manifeſta alterando
corrūpūt humanū corpus: ut fungi et tubera mala ſcorpio
et iuſgamus infridādo occidūt. Napellus vō et meſereō ma-
gnū et arſenicū calefaciēdo exiccādo. Lapis vō adamas flu-
rū et excoiationū iducēdo: et ſic de alijs. Catariſes vō urina-
les vias ulcerādo. ¶ Mirabile aut vī q̄ a tpe tāte plixita-
tis uſqz nūc remāſiſſet impūſio per q̄litate p̄mas aut ſcōas
depēdēs a medicina uenenoſa per q̄litate hoc efficientes:
qm̄ medicīa illa uenenoſa ſi fuiſſet p̄ſumpta nō potuiſſet
in humano corpe p̄ſeruari q̄n paſſa a calitate ipſius corpiſ
corrupta fuiſſet. q̄ q̄litate eius que ſunt accitū nō potuiſ-
ſent p̄ſeruari in corpe ſine ſubiecto: q̄n accitū eſſe eſt in eſſe
ſubiecto. ſed ſubiectū eſt corruptū. igit q̄litate uel q̄litate que
erāt ei⁹ accitū corrupte ſūt. ¶ Forte ſi hāc pōnē diceret ad-
uerſari⁹ q̄ medicīe uenenoſe p̄duxerūt calitatē aut friditatē
uel excoiationē: que poſtea in mēbris impūſe remāſerūt cō-
ſeruate uſqz ad hec tpe: quare vī q̄ cognitio cārū que p̄du-
xerūt effect⁹ oīno necia eſt ad cognitionē et ſciam et curatio-
nē egritudinū taliū. ¶ Ampli⁹ in hoc viro p̄cedit eē ſortis
excoiatione: ut ulcus in collo ueſice intrinſecus et talia pueni-
re p̄it expōtū catariſis ſalis ar. ergo neceſſariū eſt cogno-
ſcē talia. ¶ Ad p̄mā motiū dī negādo illā p̄ntiā. Manife-
ſta enī q̄litas cala uel frida uel excoiatione ſunt effectus
in mēbris inuēti qui lz puenit a medicīa uenenoſa nō p-
ueniūt ab ipſa iquātū uenenoſa ſed in quātū cala uel frida:
qui eſt effectus. cū iā ſint facti uel totalr in eē p̄ducti nō vidē-
tur b̄re cām p̄ſeruatiūā. ſ. que fuerit eorū p̄ductiua. ¶ Ad
formā igit argumēti diſtinguēdū de maiori: ut dictū eſt: q̄
ſcōe medicīe ut cale p̄duxerūt effectū et nō ut uenenoſe. Et
ad minōrē dī q̄ diſpōnes tales cū ſint frigide uident⁹ in mē-
bris p̄ſeruari ab eap̄ formalitate cū ſint iā fixe. forma igitur
mēbrorū neqz temperamentū ipſorū cōcurrit ad p̄ſeruationē
nē illarū diſpōnū p̄ter nām. imo oīno reſiſtit eis. quare non
eſt neceſſariū inueſtigare cārū p̄mituarū uarietate et potētiā
ſiue fuerit uenena ſiue medicīe uenenoſe. Et ſunt ſermones
qui clauduntur ſpeculationibus Sal. 4° de ingenio ſanita-
tis. ubi dixit. Dico ergo nil p̄mituium ſignificationis cu-
rationes offendere. Sed quantum ad egritudines factas.
lz prius ab agente p̄mituiuo producte fuerint. ¶ Ex quo
fundamento correlarie concluditur: q̄ uana eſt op̄inio cre-
dentium curare hanc egritudinē et perfici in ſcientia ipſius
per conſiderationem uenenorum et ſibi ſimilium. et tu cōſi-
dera. q̄ hi ſermones ſunt phyſici et rationales.

Itaqz in cura diſpōnis hui⁹ viri ſufficit cognoſcē ex-
coiationē illā uel ulcera pueniſſe a cā rōne ſue
calitatis acuitatis et corroſiōis illius effectiua. q̄ q̄dē euidē-
tiori fundamēto declarari pōt ex ſermonib⁹ mibi per ſcri-
pturā collatis. ¶ Primo q̄ vir iſte eſt cale cōplōnis a ḡſia-
tiōe eius. ¶ 2° q̄ ad augmētū caliditatis et acuitatis in hu-
morib⁹ ipſius multū et potēter ſupuenit regimīs calefactiū
uſus in q̄to. q̄ vir fuit multe cibariōis. et in q̄litate et vī-
nis ſumofis et forte cū cibis vinctuofis et aromatib⁹ utebat⁹.
¶ 3° itē hoc deducit⁹: q̄ ſolit⁹ eſt pati egritudines a mācala
et acuta p̄uenientes. ſ. cholericas p̄tinas et interpollatas.
¶ Adhuc iterū et 4°: q̄n iſte vir paſſus eſt dolores in nu-
cha et collo: et in uētre. ſed oēs tales frequēter conſueuerunt
trāſmutatiōe critica ad vias uriales effundi: ut de febrib⁹ le-
gi pōt 1° q̄rū et c. de ſignis p̄mutationis māerū per vias uē-
tris et urine. et de doloribus iūcturarū colligi pōt. 22° tertiij.
Et iterū de diſpōnib⁹ ardoris urine legi pōt. 18° tertiij. et 19°
tertiij. De dolorib⁹ vō uētris et eoz terminatione 16° tertiij p̄
et 5° tractatib⁹. quare nō eſt mirabile ſi vir iſte incidit in ar-

dore et urine et excoiationē ueſice et ulcerationē eius. ¶ Un-
ex iſtis concludit⁹ hec diſpoſitio in eo facta eſt permutando
ex alijs egritudinibus in ipſam et nō incipiēdo in ea. ¶ Ex
quo fundamento iterum ultimate cōcludit⁹ q̄ hec egritudo
in ſui p̄ncipio leuior erat: et facilius curata fuiſſet q̄ ſi in-
cipiēdo eueniſſet ei. quicquid tū ex hoc p̄cedi debeat ſufficit
cognoſcere tū q̄ hec diſpō indiget curatione magne ſoler-
tie et q̄citius fieri poteſt ut nūc ſequitur.

¶ De regimine huius diſpoſitionis: et primo per ſex res nō
naturales. Cap. 11.

Regimē itaqz ipſi⁹ p̄det ex debita electiōe ſex re-
rū nō nāliū p̄mo. ¶ 2° vō ex p̄ueniēti admiſtra-
tione iſtrumētōz medicinaliū. ¶ Pro declara-
tione itaqz ſcōi capli in eligēdo rerū nō nāliū
mēſurā p̄ueniēte: et q̄litate mēſurā et ſatis p̄culr
declarāda eēnt: ſed q̄ p̄ſido de aucte ſapiētū viroz quorū
ſcia. p̄tiſſime rect⁹ fuit. Etiaſ q̄ vir iſte ſciētific⁹ eſt et moral⁹.
¶ 3° in rex nō nāliū p̄culari et diſſuſa narratiōe calamū nō
extēdā: ſed ſolū quedā p̄cularia leuiter p̄trāſeundo dicam.
¶ Euitet itaqz vir iſte ciuitatē: camerā uel bitationē locum
būidū actu et potētia reumatici aeris: et p̄p̄ in q̄ puteis: lacu-
bus: et defluxib⁹ aq̄rū: et caueat a ſeptētrionali ſtatu p̄cutiē-
te ipm cui⁹ eſt facē ſtrāguriā: ut patet 3° affōz. et 18° tertiij. et
ſit ueſtib⁹ circa ſpinā et ilia et extremas ptes p̄ueniēter muni-
tus. ¶ De motu vō et exercitio ei⁹ oīno euitet ipm ne mae in
fluxu ponant⁹ ad mēbra urialia et debilitēt ea. imo oīno ge-
ſcēdūz eſt: et loco reſolōnis ſupfluitatis ſiēde per exercitium
utaf mediocrib⁹ fricatiōib⁹ ab ignib⁹ uſqz ad pedes: et ab
humeris uſqz ad man⁹: et abluitiōib⁹ extremoz cū aq̄ deco-
ctiōis plātārū leuis reſolōnis et attractiōis. ¶ Dormitio vō
ei⁹ ſit p̄ſueta p̄p̄ lōgiō: p̄pter neceſſitatē reſolōnis et digōnis
māer. ¶ 3° iterū dōmiēte boie geta remanēt mēbra et mae.
vī medicīales vtutes min⁹ diſtrabunt⁹ et p̄ueniēti in p̄ticu-
las patiētes opari p̄nt: et ſit plimū dormitiōis ei⁹ decubit⁹ ſu-
per laterib⁹: et mior ſit decubit⁹ ſup ſpia: nequaquā aut ſup ſe-
mur et uētre iacē debet. ¶ Pro 4° vō regimie per inanitiō-
nez declinare ad miorationē cibi aliquātā neceſſ eſt: et nullo
mō ſaturitati cōplete ſatiſſacē opz. Cib⁹ etiā nunq̄ deglutia-
tur niſi ſolēni maſticatiōe p̄cedēte. Neqz vnq̄ aſſumat⁹ cib⁹
niſi p̄ceſſerit p̄ueniēs appetit⁹ ad ipm. Si enī ſtōchus cibo et
potu ſatiſditus fuerit ſupueniētes cibi et pot⁹ corrūpūt in
eo et non raro acuitatē et malas qualitates extraneas acqui-
runt: per quas augmentantur materie ulcerum: et dolor: et
punctio: et ſolutio continuitatis in ueſica ſeu collo. ueſice.
¶ 5° vō vir iſte abſtineat ab ira: furia et triſtitia magnis et
maxime a p̄ſeuerātia in iſtis p̄pter uehemētē motū adueniē-
tem in ſpiritibus et humorib⁹ p̄pter paſſiones tales. ¶ De
re vō ultima nō nāli. ſ. cibis et potibus ponēda ſunt ea que
nullo mō tangē debet cibaria et potabilia ultra que in alijs
poterit ample licentia concedi. ¶ Itaqz vir iſte in cibarijs
ſuis ſumma attētiōe enitare debet ſalſa. 3° acuta uelut ce-
pe: alleū: porrū: rapbanus: ſinapiſmū: oliuas cōditas et ſilia.
¶ 3° dimittē debet nimiz apientia: et p̄p̄ie cum acuitate
uelut ficus: petro. apiū: rutha et ſilia. ¶ 3° effugere debet
nimiz ca. et ſic. uelut piper. ꝑꝑ. galangā: cinamomū. Macis
vō et nux muſ. ſaluia: roſmarinus et ſeneclo nō ſunt ei mala.
¶ Item euitare debet cibaria multe oppilationis: uelut ci-
bos paſtiles: pedes aialiu: et uētres eoz: cutaneas et neruo-
ſas aialiu partes. ¶ Item effugiat caleſcū antiquum: recens
vō butyroſus non multi ſalis aliq̄n conuenit ei. ¶ Adhuc
etiā effugere debet uſum rerū cōſtringentiū: uelut ſunt ſorber
neſpilla: agreſta: nuces et ſilia. ¶ 3° euitare debet uētoſa
cibaria multū ut legumina: et p̄p̄ie elixa: et multoz fructū
uſum. lac vō et p̄p̄ie in cibarijs coctū butyrū: et oleū dulce:
et ꝑꝑ. citrāguli: et ſucc⁹ granatoz muſcorū et dulciū b̄n cōue-
niūt. ¶ Ultimo vō euitet carnes aialiu antiquoz: et difficil
digōnis: et groſſi nutrimentū uelut boum: taurorum: et caſtra-
torū antiquoz. ¶ Et p̄ſit effugiat piſces antiquos magni

corporis. pisces vo pui et non viscosi et leuis digestionis apti probati sunt climata regiones et ciuitates eligantur ab eo: et non erant ei nociui elixi uel frixi cum oleo: uenienter: et maxime in diebus reuertere de legis a carnibus priuatis. ¶ Potus autem eius sit uinum albus colore: et substantia tenuis: et dyapbanum: sapore ad dulcedinem inclinatus: et non acris neque potius. tale enim erit toti corpori et ulceribus uenientibus: et doloribus: et prope si fuerit artificialiter factum dulce cum sapa: quod pro bibat argumento sumpto ab etate et consuetudine: et prope si non fuerit ualde fumosus: et si fuerit tale frangat cum aqua mellis pauci mellis et pauca decoctione. aut cum aqua decoctionis radi. paucarum radic. centauree minoris cum succaro leuiter dulcorato: et est remedium secretum.

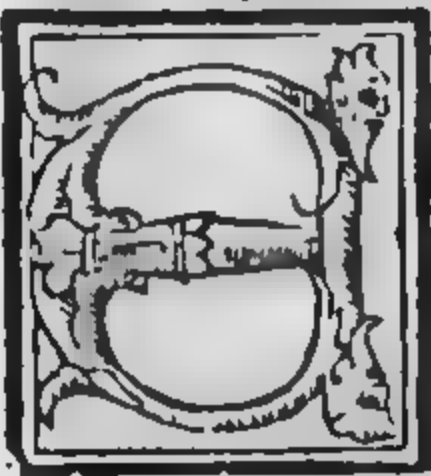
De regimine per medicinas. Cap. III.

In hoc capitulo datus esset sermo si hanc dispositionem curatio ordinaria doctrina et accurate describi deberet. Alias enim hanc egritudinem curationem descripsi: et complui per intentiones octo. ¶ Et prima est uisus totius corporis et materiarum eius supfluentia euacuatio minoratiua. ¶ 2^a est regiminis rectificatio. ¶ 3^a materiarum predictarum adequatio et digestio. ¶ 4^a est ipsarum amplior et particularis euacuatio. ¶ 5^a ipsarum materiarum diuersio. ¶ 6^a ulcera et vias urinem mundificatio. ¶ 7^a epatis et renum rectificatio. ¶ 8^a et ultima est accitium que sequitur correctio. ¶ Uterque quoque de intentione 2^a sermo tactus est in precedenti capitulo ipsa ad prius dimittatur. ¶ Adhuc etiam quam prima intentio et 3^a et 4^a et 5^a iam meo iudicio administrata sunt ut confido ex sufficientia clarissimorum doctorum a quibus gubernatus fuit uir iste. Etiam quoque tales intentiones ut plurimum in priore et augmento uisus morborum administrari debent ut consueuerunt: idcirco de his non multum me occupabo.

De applicatione uero aliorum reperiuntur et aliorum de predictis. x. ponentur infra que maximam suauitatem gerit quam plurime consiliorum egritudinibus laboranti feliciter attulerunt: ut nunc sequitur. ¶ Primum itaque ipsorum est eluarius hoc in quo est intentio frangendi acuitatem: leniendi uentrem: educendi uentositates: et mundificandi urinales: et ulcerosas partes operatione uenienti. R. medulle cassie. medulle sebestee et prunorum olum extractorum cum aqua lupulorum. an. 3. iij. pul. folliculorum sene. 3. j. polipo. cartami: granorum citri. an. 3. 5. macis. 3. iij. violarum. 3. vj. 5. granorum nucis mus. an. 3. j. cinamomi. 3. 5. 5. violarum succ. al. ana. 3. iij. fiat eluarius de quo ois 3^a uel 4^a die deglutiat coctum. j. immediate ante cenam: aut post ipsam accipe cum aqua decoctionis passulorum nigra in aurora mediocriter calida tardando cibum horis. v. ¶ 2^a intentio est linimentum hoc de quo renales partes et lubares vngantur usque ad caudam: et supponatur panus tepidus. cuius descriptio. R. nenufa. succi violarum recetium: succi uerge pastoris. an. 3. iij. amili. 3. v. sandalorum ru. violarum. an. 3. 5. se. endiuie. lactuce. scariolae. portulacae. an. 3. iij. croci. macis. spicenar. ana. 3. 5. albumina ouorum duorum. terantur sicut ultimata stritione cum amilo in mortario plumbeco cum suo pistello: et alijs supadditis fiat linimentum molle. ¶ 3^a intentio est mundificatiuum prius egrotans sufficienter abstergens eas: et addit in regenerationem maciem in partibus carnosissimis: et leue et nobile ualde est hoc. R. aque sublimationis: radi. centauree minoris lib. 5. misce sicut: et de hac materia in septimana bis accipiantur. 3. v. tepidum cum modo copendiarum in aurora. ¶ 4^a intentio materiam digestiui magis: et predictarum viarum confortatiuum est hoc. R. aque sublimationis hypocauste: aque lupulorum: aque alkekengi. an. par. iij. misce: et accipiat ex eis. 3. iij. in aurora tepidum. per completam septimanam continuando. ¶ 5^a intentio est linimentum hoc de quo bis in die iungantur partes intermedie genitalium et ficeri: et est in eo intentio sedatiua mordicationis: et prohibitiua cursus marum. Cuius descriptio. R. vitellos ouorum numero. iij. olei ro. onfancini. an. 3. j. 5. amili. 3. j. croci. 3. 5. coriandri preparati: litargiri spumificati. se. aceto. granorum mirri. ana. 3. j. terantur oia sicut in mortario plumbeco cum suo pistello: et fiat linimentum et applicetur ut dictum est. ¶ 6^a intentio est ut uir iste sepe assuescat pedes

et manus eius ante cenam abluere cum aqua decoctionis foliorum bedee camomille: saluie et silini gratia diuersionis materiam. ¶ 7^a intentio est decoctio ista: cuius assumptioni oportebit ipsius esse sollicitus et solerte euitare mundificationem per siringam in iunctum quod quidem conuenit ei: ut credo propter lesionem consecutam ex itromissione siringe ex imprudentia medicorum qui ipsam applicare nesciuerunt. Si enim congrue applicaretur siringa cum medicinis opportunis notabile semper iuuamentum efficeret. Est autem ordo huius descriptio talis. R. sebestee numero. xv. violarum: seminis portulacae. gra. alke. foliorum cypressi. ana. 3. iij. gummi ara. 3. 5. granorum pinearum. 3. 5. liquiritie. 3. iij. 5. seminis acetose: endi. scariolae. an. 3. j. seminis coius frigidorum. 3. iij. fiat omnium decoctio lento igne in lib. iij. aque usque ad consumptionem 3^a partibus. Deinde colentur cum expressione leui. De ipsa igitur accipiat 3. v. in aurora: et tardet cibum ad minus horis 4as. Et si ueniat ei istaret sitis posset iterum de ea bibere frequenter cum equali parte aque ordi. ¶ Et si continuauerit hanc decoctionem: tunc sequenti die immediate accipiat dosim uenam eluarii per loco descriptum: et post ipsam transeat ad mundificationem et incarnationem alternatim assumpta. Itaque ex intentione digestionis procedat ad lenitiuam: et de lenitiuis permuet se ad mundificationem et abstersiuam superius tactam: et a mundificationis reuoluat se ad incarnationem et solidationem: et ita fiat reuolutio circularis ab uno ad reliquum canonice procedendo. Nece enim erit alijs diligenter obseruatis laudabile effectum subsequi. ¶ 8^a intentio est ut postquam per mensem is predictorum instro reuolubilem ordinem consecutus fuerit: tunc in aurora assumat. 3. 5. infra scripti pulueris: in quo est intentio frangendi caliditatem auctam a motu materiam: et ab applicatione mundificationis et abstergentium consecuta: et prope cum cyatho. 5. aque decoctionis. pinearum. Cuius descriptio. R. fo. cypressi. 3. iij. fo. altee. 3. iij. 5. se. portulacae. 3. iij. 5. papaueris al. 3. iij. se. endiuie. 3. j. 5. se. lactuce. 3. vj. floz nenufa. 3. v. fiat oium per se puluis. ocide commisceantur. ¶ 9^a intentio est electum hoc. R. mucillaginis muchete. 3. iij. mucillaginis se. lini: fenug. et granorum sisami. ana. 3. iij. penidiarum. 3. iij. croci. 3. 5. corticis maderagore. 3. j. granorum alke. numero. xv. floz nenufa. 3. iij. fiat electum cum lib. 5. succari dissolutum et coctum cum aqua centauree minoris. de qua sequenti mane in aurora assumat. 3. v. cum. 3. iij. aque sublimationis bursae pastoris tepide: et tardet cibum horis 4as. ¶ 10^a et ultimum intentio est. ut 3^a sequenti die uir iste accipiat. v. de infra scriptis pillis: quarum descriptio. R. centauree minoris. 3. iij. granorum alke. numero. v. corticis papae. albi: floribus nenufa. ana. 3. iij. se. plataginis: acacie: gummi ara. dragagati. ana. 3. iij. medulle granorum ceraforum: uel gummi arboris ipsorum. ana. 3. iij. liquiritie: anisi: granorum pini. an. 3. iij. dissoluantur gumme cum succo violarum: et bene incorporentur cum alijs speciebus: et fiat ex ois. 3. viij. Cum igitur sumpserit eas reuoluat se ad puluerem in 8° instro scriptum et de puluere ad eluarium: et de eluario ad pillas ultio scriptas et ita circulariter procedat per spatium duorum mensium memorando semper de lenitione cum per instro fienda. quibus diligenter factis spem ualescentiam obtinebit: quam preceat ille qui solus sanare et iudicare potest. qui uiuit et regnat in secula seculorum. Amen.

De triplici mala dispositione. vide Consilium 193. licet. ¶ De ardore urine. ¶ De frequentia mictu. ¶ De mictu sanguinis. ¶ Diuiditur autem consilium in particulas tres: ut patet.

X bis que mibi narrata sunt et sensu visus et tactus: et signis comprehendere potui appetere quod dispositio huius uiri nobilis uincetini reduci ad tria genera documentum in membris urine exiit. ¶ Primum est. ardor in emissionem urine eueniens. ¶ 2^a est frequens mictus. ¶ 3^a est sanguinis cum urina emissio interpolatione bis. ¶ Quorum ois non solum forma: imo et causa et signa perquiri debent si diligenter consilio medicinali recto sibi subueniri debet. Ideo uniuscuiusque horum singulariter et causa et signa ponenda sunt: et curationis modus.

Particula prima De ardore urine continens capitula quatuor.

De causis ardoris urine. Cap. I.
Est itaque ardor in urina: dolor pugnans ut acuitas in emissionem urine pueniens. alii quoniam ipsam precedens. frequenter etiam ipsius emissio non subsequens: quoniam tunc verificatio ex sequentibus apparet. Et sit autem ardor talis quicquid a copulationali causa. Quoniam vero ab exiccantibus causis et inflammantibus. Quoniam vero et 3° ex assumptione humiditatis que grauius continetur in glandosis carnibus ad irrorandum et humectandum membra: ut ad pulsione superfluitatis dispositoria sint: eo quod humiditas reddit ea extensibilia et flexibilia magis. Et 4° vero contingit in urinando ardor propter ulcera excoriationem vel scabiem in vesica et in membris urine exitia. Et colliguntur hec omnia 19° tertij. tractatu et capitulo secundis.
 Et ex quibus clare elici potest ista distinctio. quod omnis urine ardor puenit aut propter nocumens essentiale vesice: aut per colligantias eius ad membra urine: aut per colligantiam a toto cadente. Exemplum primum: sic omnis lapsus copulationalis ipsius vesice. de quibus tamen numero lapsus ad calidum et siccum frequenter ardoris in urina puenit esse cause quod ad frigidum et humidum. et tu speculari. Et 3° et egritudines copulacionales quedam ardoris in urinando puenit esse cause: ut rugositas: asperitas superficie: et caue colli vesice. Et 3° et egritudines in unitate contingentes hoc idem efficiunt puenit: ut excoriatione: ulcera et filia in toto corpore: et maxime in collo vesice contingentia. Exemplum secundum: sic omnes egritudines copulacionales in membris urinabilibus mediatis et immediatis eueniunt: ut in poris uritidibus in emulgentibus renibus et epatis: et lapsus copulationalis: et unitatis iam tacti predictum ardorem efficiunt puenit. et tu discurre ex his que scribuntur 18° tertij. capitulo de apostematibus de solo necontinuitatis et ulceribus renum et reliquorum viarum: et ex his que scribuntur in 14° tertij. in materia de fluxibus epatis et almesire vel ulceribus eius. Iterum ardor in urina puenire potest ad membra urine: et propter ad vesicam: sic frequenter contingit in transmutatione critica materiam que febres acutas efficit: et sic in lepra: scabiem: variolis et morbillis: et filibus: quorum omnium materiam: aut quoniam nimium exuberant: aut quoniam ab incitata virtute sint: bomatice propter lunt contingit fieri diuersionem de circumferentia ad centrum. et tu considera bincide ab auctoribus et facile verificabis. Quod uero literatur falsedo ex prima causa. scilicet lapsu copulationali pueniens videtur esse facile. Omnis enim urina: et lacuta existat et falsa: a caliditate tamen et siccitate letis magis falsa et acutior efficitur. quare ad collium vesice notabilis sensationis epatis delata ardore: punctione et mordicationem in ea efficitur. Et idem dici potest de causis extrinsecis positue et puante tam ab exterioribus quam ab interioribus euenientibus: et tu discurre per eas. Pro 3° vero causa dicendum quod si humiditas que in carnibus glandosis in mesenterio posita: et aliquando in collo vesice consumantur ut in fortibus fluxibus siccitatis et filibus causis exiccantibus sepe contingit. urina tunc in sua acuitate non refragat: et corpus vesice siccum redditum et non irroratur: ardoris eius nocumens facile precipiet. Et istetres cause videntur palam in hoc viro ardore in urinando fecisse. Est enim hoc a generatione caliditatem epatis et renum notabile huius fortibus etiam laboribus suo tempore occupatus fuit. rebus etiam extrinsecis et calefacientibus: ut cibis salsis et acutis usus est. Iterum et excellenter extenuatur per vniuersum ambitum: et maxime in toto ventre et mirach sic vidi. Et quo facile concludit assumptionis predictae humiditatis irrorare debent causa. Et 4° vero causa in eo locum non habet: cum neque excoriationem: neque ulcera in urinabili via preceperit. Et ex sententiis predictorum aperiri potest causa quare quicquid dolor pugnans precedit urine exitum: ut cum ulcera vel nocumens existit in collo vesice precipit ardor pro tempore in extremitate vige tanquam in membro excellentis sensationis colligato per suum paniculum collo vesice. Comitatur autem quicquid dolor pugnans actualis exitum urine propter acutam esse urinam: et propter asperitatem et fortiter conatum virtutis strigentis vesice collum ad urinam emittendum. Sequitur autem dolor quoniam urina facile exire potest absque multo conatu virtutis ad illud propter ipsius

onem ab urina imbibita in collo vesice ulcus excoriationem et scabiem bente intrinsecus. Reliquum autem 5° causa ardoris in urinando effectina esse potest ulcera excoriatione vel a spiritibus euenientia in canali vige et extremitate pudibundis: sed non sunt puenis considerationis. et tu lege de eis 20° tertij. de ulceribus virge.

De signis ardoris urine. Cap. II.

Signa igitur species ardoris urine cognoscantur vniuersis: cuiusque earum signa ponenda sunt. Signa itaque ardoris urine puenientis a causa copulationali. Primum: ut copulo fuerit a generatione cholericam aut sanguineam: calidior tamen quam humidior. Et 2um est ut et 13 copulo non fuerit talis ex regimine: tamen fuerit in humoribus adustio facta: ut ex forti exercitio: aut labore: aut ex usu ciborum: aut potuum acutorum: ut allei cepe sinapis salfordi et filium: et potuum etiam acutorum: ut vini naturaliter fumosi: aut huiusmodi acuitate accidentaliter: ut mixtionem ex aqua vitis vel aliorum acutorum: aut vinum quod collectum fuerit in locis harenosis calcis et filibus. Et 3um signum est ut sit copulo que per adustionem facta acuitate posuerit in humoribus: siue fuerit hec copulo mala toti uisui aut partialis in epate et renibus: et alijs membris in urinalem aquositate in imprimendum: et reliqua signa omnia copulacionem calidam et siccam arguentia huius loco adaptanda sunt.

Signa vero ardoris facti causis exiccantibus huiusmodi per investigationem carum corpus positue exiccantia ab exterioribus euenientia vel ab interioribus. et iterum hoc idem efficiunt omnes cause puante exiccantes: ut sunt eiones omnes fortes et pseuerantes in sensibilibus vel sensibilibus corpus exiccantes. Signa vero ardoris puenientis ex assumptione humiditatis glandose cognoscuntur per inuentionem carum exiccantia toti corpus et maxime mirach intestina mesenterion et lubares partes que coprebentur ex consumptione totius ventris uelut si mirach spodiibus adberere videatur: ut in hoc viro notabiliter liquet. Signa vero ardoris puenientis ab ulceribus et scabiem in vijs urinabilibus extrinsecis. hic non ponuntur: cum in hoc viro uestigium eorum non appareat. etiam quoniam alio in tractatu de cura ulcerum viarum urine diffuse satis hec signa a me pronuntiata sunt: et tu lege illud exinde: huius tractatui conformiter adaptando hec de signis.

De cura ardoris urine per regimen reipsum non naturalis. Cap. III.

Est pro regimine huiusmodi dispositio libanda est rerum non naturalium pueniens administratio. Eligatur itaque aer in omni dispositione predicta pueniente a causis predictis ad frigidum et humidum inclinatus: et amplius debeat esse humidus quam calidus. sit etiam aer non uento suus. nam flatu uentorum septentrionalium hac egritudinem auget. sit etiam aer non caliginosus. et non sit aer quilibet motus elenatorum bitantium in turribus et locis nobilibus a terra elenatis. Exercitium autem et motum fortem et laboriosum omnem evitare debet propter causam notam: et maxime exercitium equestre vel multe ambulationis fortis et uelocis: eo quod nocet ardori: auget urine fluxum debilitando. et iterum autem quoniam sanguinem fluxum facit: de quo inferi dictum est: et in summa ad quod excedere declinare pueniens est ei. nequaquam vero ad exercitium vel motum: et maxime illud qui fit in coitu. Omnis autem repletionem humorum iam factam tollere debet. Sicut et repletionem ciborum et potuum sumope preceperit. calor vero et siccior: quoniam egritudinem auget vigorando causam et materiam eius: frigido vero et humido potuum et ciborum repletionem effugiat: eo quod inati caloris suffocatio non efficitur: et materiam ad putredinem disponunt. Conformiter etiam azloquendo predictum vigiliam immoderatam evitare debet: cum corpus exicet: et humores materiam acutas efficiat. Sonus autem in hoc vigiliis est contrarius: et etiam quoniam corpus humectat et digonem materiam puenientem efficit: quare plux dormire pueniens est ei. vigilare vero contrarium. Evitet etiam omnia accitua aie: que aiam trillit efficiunt et accubare faciunt calorem innatum et promptior efficitur ipsum ad exiccandum et acuedum materiam humoralem: et omnia accitua aie que forte et uelocem motum in spiritibus et humoribus efficiunt evitare debet propter causas predictas. De cibis autem et potibus dicendum primo generaliter quod evitare debet omnia excellenter calida acuta et salsa: ut colligitur 19° tertij

tractatu et cap. scdis. In diuisionib⁹ a Rasi cap. 57°. et plurico
alibi. Jgit^r euitare debet panē coctione multa cōbustū et sal-
sum notabil^r: et multo fermēto additū saltē antiquuz. De
olerib⁹ vō euitet oēs acutas plātas: ut hyssopū: ros marinum
namē: sifimbriū et filia. De granis vō effugiat: sicut est sina-
pis: nasturtium: et reliq^a paria. De radicibus vō euitet al-
leum: cepe: bulbū: porrū: rapbanū: et reliq^a uehemētis puo-
cationis: ut petroselinū: bauciā syluestre et domistia et reliq^a
boz. De folijs vō euitet rutbā: erucā: nasturtium et reliq^a
filia. De saporib⁹ vō effugiat acetū acutū: lymones et oēs
succos mltē puocationis. vniū citonior et alia filia. Uta-
tur autē pane mediocris coctionis a fursurib⁹ bñ mūdo et de
pura simula facto. De carnib⁹ vō utat carnib⁹ oib⁹ iue-
nib⁹ mollib⁹ mediocriter piguib⁹ facile digestibilib⁹: ut sunt
carne bedox: gallinaruz: caponum: pullox: vituli recentis
castratini: leporine: porcine recentes et ptrib⁹ eoz: ut eius pi-
guedine et assungia nō ualde salinis. Et lacte qd oī mō fpa-
rationis est ei ueniēs: et maxie lac ouinum cui in debilita-
te renuz nūcū est cōpar. 18ª tertij. cap. de eo. De plantis vō
utat boragine: lactuca: bleta: spinachia: et aliqñ rapis: lz ra-
ro. Jtē sepe uti debet malua decoc. eius in cibis et est secretū
mirabile. Jtē de gnis utat ordeo alkist: uel pisanæ et: et
aq^a ipsi: et ol ipsi preparatiōe. Cōueniūt etiā ei pānicuz: risum
pultes de spelta et filigie et filib⁹ granis. De fructib⁹ vō cō-
ueniunt ei cerasa que maxime in hoc cap^o ab oib⁹ auctorib⁹
laudata sunt. Jtē melones: citrulli: cucumeres: angurie: et si-
miles fruct⁹. ficus aut ppter pte lacticiuij eoz nō ueniūt: lz
huic⁹ 19^a tertij. finali cap^o pcedē videat eos cum oleo com-
mixtos. et tu cōsidera. Que vō nō placēt. nā oīs vna nocet re-
nib⁹ et uesice: ut habet^r 2° can. ab huic⁹ ppo cap. Vinum
aut sibi ueniens esse debet oē a pōticitate et acredine deu-
datum. Nā ppter ptes icisinas et acutas in tali vino exites
auget egritudo. Stipicū vō oē vinum euitari debet: eo qd
claudit urine vias: et strigēdo dolorē exauget. Vinum vō
albū subtile multū acutū et calidū etiā discōueniēs est ei: eo
qd nimia calidū est apitiuū: et maxie nocet bñtib⁹ plenitudi-
nē uesice. puocātia eniz pferūt uesice uacue: nocēt aut ei ple-
ne. Rasio in diuisionib⁹. cap. 72°. Jgit^r eligat vinum substā-
tia nō ualde grossum: imo mediocre: suauē odore: et pdictis
aditionib⁹ limitat. hec de regimine rerū nō nālium.

De regimine ardoris urine per medicinalia. Cap. III.

Quia vō ardoris urine pueniētis a iā dictis cau-
sis pficit^r. v. intentionib⁹. Prima est māerum
euacuatio minoratiua. 2^a est ipsarum diuer-
sio. 3^a est ipsaz digestio. 4^a est eradicatiua
euacuatio. 5^a est accidentium correctio.

In prima lgit^r intētiōe si ardor pueniat a cā cō-
plexionali nāli flobotomia fiat de uena
basilica sub cubito posita: aut de saluarella que est ram⁹ eius
inter anularē et auricularē digituz posita: et fiat in mane et
exban^r sanguis. 3. iij. aut. v. fm tenorē vtutis. et si floboto-
mia euitaret: aut nō uenire videret^r et iterum dato qd fiat
sequenti mane soluat sibi uenter cum hoc minoratiuo. Rx.
aque sublimationis folioz malue: uel violaz: uel emulsiois
gnoz papa. 3. iij. mane uel cassie loco ei⁹. 3. j. s. reubar. electi
3. ij. penidiarum. 3. s. spice nardi. 3. s. infundant oia isumul
per diē et noctē. deinde calefiāt in aurora: et facta ueniēti
expressione bibat colatura calida. et tarden^r cib⁹ boris. vj. p.
accipiēdo in 5^a hora cibum vnuz brodi pulli cū succaro
abluto. Aut saltē grā miorationis accipiat. 3. iij. mucilla-
ginis sebestē. aut. 3. j. s. cassie fist. ex sua cāna lābēdo comeste
Aut oē ei dyaprunis simplicis. 3. xij. cū decoc. violarum
bāc etiā intētiōe euacuādī minoratiue cōplēt oia que di-
uersionē faciunt nunc dicēda.

Diuertit aut mā pdictē egritudis multipl^r. Pri-
mo trabēdo mām ad iferi⁹: qd vi fuisse itē-
tio hyp. affoz 7^a. abi. Dissuriā flōmā soluit icisa que est i ta-
lo uena. lz cōmētatoz nō audeat pferi vitā afforismi. Ego

vō in illo magnū iuuamētū in hoc cap^o vidi. et tu considera.
Diuertit 2° mā fricādo extrema fricatiōib⁹ mediocritatē
mīscēdētib⁹: ut pedes cū uērosatiōe spatularū natiū et coxarū.
Jtē cū introitu in balneū aque dulcis. assiduatio eniz itro-
tus aque calide cōfert in plurimis dispositionib⁹ nocumē-
toz urine in diuisionib⁹. cap. 75°. Ad hāc etiā diuertēdi
intētiōe pferūt clisteria leuia ex succo uel decoctiōe violarū
blitis: spinachie: floz nenufaris et cucurbitaz et filioz. Jtē
maxio iuuamēto pferūt huic egritudinī diuertēdo uomitus
fact⁹ a nā uel ab arteriā 4^a pmi. cap. de iuuamētis que affert
uomit^r. Pro hac etiā itētiōe solēnter pferūt etio per emor-
roidas facta et siles opatiōes per qmāe ad alias vias sine
notabili nocumēto. euacuari pnt. et tu amplia ultra bec.

Digerūt aut mās oia que de regimine rerū nō nā-
lium dicta sunt. et iterum bec medicinalia
que nunc scribunt^r. Digestiuū bonum. Rx. emulsionis g⁹
noz papaueris. 3. iij. uel. v. penidiar. 3. j. misce et def^r calidū
in aurora: et tarden^r cib⁹. iij. aut. iij. boris. Aliud bonum.
Rx. sy. violati. 3. j. s. aque nenufa. 3. iij. misce. 3^m bonuz est
Rx. sy. de papauē. 3. j. s. aque floz nenufa. 3. iij. misce. 4^m
bonum est. Rx. aque ordeī. 3. iij. sy. nenufa. 3. j. s. misce. et plu-
res alij syrupi describi pnt siles istis in vtute. Digerunt
etiā mās et refrāgunt eas in acuitate trocisci. Rasi. 9° Alim.
cap. de ardore urine. in fine. et tu lege ibi eos. Digestiuū
spāle bonum coicans iuuamētū suūz mēbris oib⁹ pnci-
palibus: et maxie vijs urinalib⁹ est hoc. Rx. aque lupuloz:
aque altee. añ. 3. j. s. syrupi iuiubini: syrupi de bisantijs. añ.
3. vj. misce. et bec de digestiuis.

Materia aut digesta eradicari pōt cū medicis mīno-
ratuis iā dictis et ppe si dosis earum am-
pliet parūper. Ampli^r euatiū ppter illa esse pōt dare. 3.
s. eluarij de psilio. educit eni solēnter et suauiter mās specie
plures: imo et adustas et acutas oī acuitatis specie: et def^r cū
aq^a decoctionis medulle cerasoz usqz ad. 3. iij. Aliud era-
dicatiū ueniēti ad educēdum mās maioris acuitatis
et adustionis est hoc. Rx. aque lupuloz et cuscute. añ. 3. j. cō-
fectionis bamecb. descriptione maior. 3. v. mucillagis. g⁹ pfi-
lij. 3. s. Qui aut ex psilio mucillaginē exbit caueat sibi ne lō-
go tpe psiliuz aque calide nimium ifusuz pmittat: tunc eni
centralis ps que calida est in 4° et excellenter acuta ardorē
et pūctionē auget: qre discrete agat in hoc. Ultima me-
dicina solutiua maioris securitatis et maioris opationis est
bec. Rx. aque violaz: aque emulsionis papaueris al. añ. 3. ij.
agarici electi. 3. ij. reub. electi. 3. j. s. pulpe sebesten: penidiarū
añ. 3. s. spice nardi. g⁹ vj. 3. ij. infundant oia simul per di-
es duos: deinde bulliāt simul gbusdā et leuib⁹ ebullitionib⁹.
post hoc colet et expmat^r: et def^r in potu hora et conditionib⁹
oib⁹ in ipso et reliqs euacuationib⁹ obseruādis que legan-
tur supra in cap^o de euacuatione minoratiua. Hec aut medi-
cina inter reliqs ad bāc intentionem sublimior per me inen-
ta est: et tu pba ipsam rōnibus et auctoritate.

Pro cōplemēto aut intentionis qnte pmit-
tendū qd accētia sua mole-
stia curā ad se uertentia sunt bec. Prima: grauitas in to-
ta spina: et maxie in alcbatin. 2^m: fortis et pseruās in ge-
tudo ab ardore et frequenti mictu pueniens. 3^m: pūctio
magna et qnqz tenuius dolor in toto femore: et infra radicē
testiculoz. 4^m est acutissimus dolor in extremitate pudī-
bundi per colligantiam ut supra. 5^m est excoriatio cāna-
lis virge. 6^m est fortis uentris constipatio. De excoria-
tione vō corporis uesice excusatus suz: eo qd in viro isto ad-
huc nō appuit etiā: qd als in tractatu de ulcerib⁹ viarū urī-
ne apte satis scripsi. Et tu tractatū illū ad cōplemētū doctri-
ne huic apponere debeas. Primū itaqz accētis ptingē pōt
per colligantia priū dictarū ad uesicā et urinales vias etiā pro-
pter fluxū māerū que augent^r ppter dolorē que mās in iter-
medijs vijs detinent^r. adhuc etiā ppter uehemētē lassitudi-
nē pdictarū ptiū ppter vigiliā et angustia acqsuā. Cui gde3
bb 2

recuti applicari pnt digerentia z euacuata iam premissa.
Et iterum hec remedia. ¶ Quoz pñuz est clistz istud sub
limis iuuameti pro dolore extensio totius spine. R. brodi
pinguis de carnib⁹ castratis lib. j. olei de camo. z de aneto
añ. 3. j. olei vulpini. 3. ij. croci. 3. j. elec. 3. j. psilio: z de bacis lan
ri. añ. 3. ij. salis gēme. 3. iij. misce. ¶ 2^m est vnguentum hoc
anodinū satis ex quo qter in die nali tota spina vngat. R.
olei de cheiri citrina. 3. iij. olei de camo. z de aneto. añ. 3. j. pl
gue. anatis z galline. añ. 3. vj. croci. 3. j. cere quātum sufficit: si
at vnguetum molle: z in fine cum tepesfactum fuerit addan
tur vitelli oui. iij. z diligēter incorporent. ¶ Cōfert etiam
huic accuti summo iuuameto emplastrū de folijs paritarie:
z est ut accipias folioz paritariel. j. z cōtundant diligē
ter: deinde in frixorio coquant cū oleo nardino: z de camo
milla: z ex eo calido totus locus dolēs emplastret. z est de re
medijs Silberti anglici. ¶ 2^m aut acciō remouet cū reme
dijs iā dictis. z maxime cū suprascripto clisteri. ¶ Ampli⁹
cū his que somnuz inducūt sicut linimētū hoc ex quo frons
temporates pulsum uolemanuū cauille z plāta pedū inun
gi debēt. R. olei violaz olei denenu. z de semine lactuce.
añ. 3. j. emulsionis papa. 3. j. 5. amili. 3. vj. croci. 3. j. semis ane
ti. 3. 5. cere al. quātum suff. cit. fiat vnguetum molle: deinde
bulliat in lib. 5. succi corticū exteriorū cucur. recētis usqz ad
cōsumptionem succi. ¶ Aliud file. R. sy. de papauē: sy. ne
nufarini. añ. 3. vj. aque violaz. 3. iij. misce. ¶ Ultimum ad
hoc. R. eluarij dyapapaueris. 3. vj. aque sublima. floz croci
3. iij. misce z dent in sero per duas horas post cenā iuxta il
lud. dare aut ea. s. somnifera in sero: z apud somnū est meli
or horaz qm inducūt somnū. z sciūsti q somnus agitatio
nes sedat. ¶ Def. in cap de hoc. ¶ 3^m acciō qd est dolor in fe
more z radice testiculoz puenire pōt ex uēto sitatib⁹ uel ma
terieb⁹ illis ppulsis qui remouet cum iā predictis: z cū istis
iterū. ¶ Quoz pñum est frequēs applicatio uēto sarū sic
carum sup dictis locis. ¶ 2^m est euaporatio supradictaz p
tinz facta cū furfurib⁹ aut pānico z milio torrefactis. ¶ 3^m
est embrocatio uel fomētatio applicata predictis locis. cū
decoc. camomille mellilori: camedreos: camepitbeos: affari
cētauree minoris z silium. ¶ 4^m est cū inunctione facta cū
vnguetū de cheiri citrina descripto in cura predicti acci
tis. ¶ Itē hoc acciō sicut z silia predicta z dicēda facile allentia
tur cū diuertētib⁹ suprascriptis in itētiōe de hoc. ¶ 4^m vo
acciō qd est dolor acutissimus in extremitate pudibundiz:
etiā in collo uesice canonice remoueri debet cum amotione
cāe faciētis illud: qd qdē cōplez per euacuatiā diuertētia z
reliq iā tacta. ¶ Itē cōplez per sedatiā acuitatis materieruz
qd ptim in regiminererū nō naliū z digerentiā tactum est.
¶ Itē z 3° cōplez per ea que ptim anodina sunt: ptim pre
dictaz pñuz z fortatiua: ptim materierū repulsiva. aliqua
do vo cōplexionis mēbroz adeqtiua: que oia lz in predictis
linimētis embrocationib⁹ z reliqz inserta sunt. spāliter tñ re
moueri pnt cū iniectionibus z inunctionibus appropatis.
¶ Quoz pñū esse pōt iniectio lactis cuiuscūqz per siringā
in uesicā. ¶ Itē iniectio emulsionis papaueris: uel semina
lactuce: melonis: citrulli z silium. ¶ Itē iniectio olei nenu
farini. ¶ Itē iniectio medulle cruriā vituli dissolute cum
oleo amigdalaz dulciū talr ut cursibiles fiāt. ¶ Itē inie
ctio albuminis oui cū oleo violaz. ¶ Itē iniectio hec ultia
in sedādo dolorē: z cōfortādo. R. sarcocolle octo dieb⁹ in la
cte nutrit: qd tñ lac oi die in nouē. 3. 5. ceruse: amili: plumbi
ustitue trigesies prepatē cū aq fontis. añ. 3. j. floz nenufa
ris: violarū: semina lactuce. añ. 3. j. 5. opij: iusqami albi. añ. 3.
5. cro. 3. j. fiat siē cū emulsione papaueris: z cū opus fuerit
accipiant ex eis tria uel 4^m z cōfricent cū lacte aialis nel pa
paueris sup. cote leuissimē: deinde cū siringa iniiciat. tepi
dū. Solco etiā ex predicta descriptione recipe ptez vnā olei
nenufarini. par. ij. cere ptē qrtā: z ex predictis facio vngue
tū molle ex quo liniunt tēte subtiles lōge z rotunde que im
ponunt cānali vgc: z sedāt dolores: z puncuonē eius: z con

solidat excoiationes z ulcera in cōcauitate eius exilia: z tu
facile pbare potes huius cōpositū in uamentū ex vntutib⁹ pñi
mis secundis tertijs z quartis simplicium hoc cōpositū in
gredientium. z tu discurre modo tuo.

Particula 2^a De frequentia mictus continens capitula quatuor.

De essentia z speciebus ipsius egritudinis. Cap. i.

In hac 2ª pte tractatus huius vidēdum
est aliqd de frequentia mict⁹ hu

ius viri quā physice cōtēplādo reducē opz ad ali
qd qtuor nocumētōz in urina contingentium.

¶ Quoz vnū est ardor urine. de quo iā dictum
est. ¶ 2^m est retētiō eius que nō ptinet dispōnī huius viri.
¶ 3^m est difficultas eius. ¶ 4^m est summa urine. i. multitu
do eius. Cuius spēs sunt dyabetes in qua summa. i. multitu
do urine in quātitate cōtinua emittit. 2° est distillatio ei⁹
in qua summa. i. multitudo urine emittit: sed in quantitate
discreta. i. in plures mictus pta. Et hec est dispositiō distil
latione urine ab auctorib⁹ nūcupata. z colligunt hec 19° ter
tij. trac. 2°. cap 2° z 4°. ¶ Est ergo urine distillatio frequēs
ipsius emissio que est dispositiō media inter retētiōem. i.
abscissionem urine que a modernis notat furia. z emissio
nē. s. nāliter z uolūtate absqz impedimēto facta: qd intel
lit Aliic⁹ allegato cap dū in qt. Distillatio est dispō iter retē
tiōē z emissionem media. In oī enim distillatione emittit
urina. lz paulatim z sepe. qre nō retinet. ¶ Et qz in distilla
tione occurrit cā preternāliter vntem stimulas: uel multitudine
aut acuitas urine uel dispō cōplexionalis: uel cōpōnalis: ut
spasmus z silia. ¶ Itē si emittat urina nō sine nocumento z
conatu vntis emittit. neqz m ex ea toties z qliter oportet
emittit urina. imo minus ex ea mingit z cū labore z nocu
mento: z nō sepe tenens emitti ouenienter pōt quotiens ad
ipsam emittendā irritat vntis. z tu lege hec oia allegato lo
co. z interior 6° colligenda. z hec dispō est illa quā moderni
dissuria uocat. ¶ Et si dispō ista talr augeat q urine gutta
tim z nō continue emittant cū spēs nocumēti in urina cō
tingens difficultas urine ab Aliic⁹ dicta: ut supra allegatu
est. quā moderni straguria uocat. z tu cōtemplare in his: qz
difficilia sunt ppter appentes discordias in sententijs aucto
rum reptas: quoz m ueritas in hac sententia aperiat.

De causis frequentie mictus. Cap. ii.

Uius aut dispōnis cāe z si multe hincide a uari
is auctorib⁹ colligant. reduxit m pñeps allega
to loco eas ad qtuor causas gñā. ¶ Prīmū ge
nus causaz est que ab urina sumunt. ¶ 2^m que
sumunt a uesica. ¶ 3^m est genus causaz que su
munt a mēbris urine alijs a uesica. ¶ 4^m genus causaz
sumit a pñcipijs. ¶ Ab urina vo ptingit distillatio: aut qz
multa: aut qz acuta uel falsa: z sic de alijs. Multitudo enim
urine fluiditate sua labē faciēns circūferentialiter corpus
uesice uersus collū est cā dctionis collī in seipsuz z uersus su
pra. qre negat urine exitus: z fieri nō pōt nisi magno cona
tu vntis occurrente ad illud. Et hoc intellexit pñeps allega
to loco dū in qt. Multitudo. s. urine grauat z cōpmit lacer
tum ad aptiōem pñā: qz uolūtas non nocet ad illud. i.
aptiōem. ¶ Quātr vo urine acuitas pūgendo uel mōrdi
cādo sit causa frequētis mictus est facile vidē. z tu conside
ra. ¶ Cāe vo distillationum urine efficientes sumpte ab ip
sa uesica: z a mēbris urine alijs ab ipsa simul assignari pnt
ut spēs male cōplexionis oēs predictis mēbris euenientes.

¶ Calida qdē dilatādo z apiendo uel laxando: resolutione
vo multa vntē in expellendo z detinēdo debilitādo. ¶ Sic
ca vo acuēdo z cōstringēdo: qre incitat z fm ptem exitū ur
ine debitiū pbibet. ¶ Multa vo cōplexio frigida cōstringen
do z urinā detinēdo est cā conatus vntis ad expellendum.
¶ Humida vo mollificādo z laxando est cā fluxibilitatis: z
qz ad ipsam sequit vntis debilitas in expellendo: nō facile z
multum de urina semel expellitur: imo difficulter z sepe.

Spēs etiā egritudinā cōpōnāliū: ut oppilationes attenuatorie uel coartatorie in vijs cōtingētes palisus spasmus et egritudines in superficie oīum mēbriū urīne uenientes distillationem urīne si bñ cōsideras facile effici pnt. **S**ilr et apostematata et egritudines in nā cōi eueniētes: ut pzin exco- riatione et ulcerib⁹ colli uesice. Urina enī acuta nāliter exi- stēs cū effluit ad loca exco-riata uel soluta mordicat ea. Jō in- citat vntē expulsiuā ad fugā nocumēti: qre ilico mingitur et cū difficultate. Et est cā: qre in ulcerib⁹ colli uesice accidit fre- quens mictus et cū dolore semp ut sensus oñdit. **E**x qb⁹ oībus colligi pōt qd aliq est distillatio urīne cū qua est diffi- cultas in expellendo: ut illa que cōtingit ex spasmō uel apo- stemate uel oppilatione coartatoria uel carnosā colli uesice. **A**liq est distillatio urīne cū qua nō est difficultas ad ex- pellēdū: ut illa que cōtingit a palisū uel lenitione multa colli uesice. **A**liq est urīne distillatio difficilis cū qua est dolor: ut illa que puenit ab ulcerib⁹ exco- riatione urīna acuta et sili- bus. **A**liq est cū cuius difficultate nō dolor ut illa que p- uenit a palisū mollificatione et multitudine urīne absqz for- ti acuitate. Et colligunt^r hec oīa in fine qrti allegati capituli dū inqt. De distillatione urīne est cum qua est difficultas supple in emittēdo et detinēdo: et est supple spēs scōa cū qua nō est ipsa. s. difficultas dicta et difficultate. i. de distillatione cū difficultate facta est supple 3° spēs cū qua est dolor. et est supple 4° spēs cū qua nō est illud. s. dolor. et uidet^r supple iste s. q. plurimū distillationis urīne fit ppter cās inuolūtarij exi- tus. 2° ppter cās difficultatis. i. ipotētie uel grauitatis in ex- pellēdo. 3° ppter causas ardoris. et tu lege ibi.

De signis frequentie mictus. Cap. III.

Ex predictis uolo appere notitiā signorū frequen- tis mictus que ex cognitione causarū bñ pnt dis- currendo per eas que etiā signa ex nocumēto eueniēte in pncipalib⁹ mēbris: ut cōtingit i frenesi uel sibare: in qb⁹ qnqz urīna sepe detinet^r et aliqñ cū magna difficultate frequēter et pax ex ea emittit^r. **S**i- milr bñ pnt signa ex nocumētis cordi et pati cōtingētib⁹ qd egritudines et accitū 11° et 14° tertijs regredasūt. **A**d- buc etiā qd egritudo hec per se cognita est. cuilibet enim in- uestigāti ex questis ab infirmo facile enūtiabit^r frequētia mī- ctus.

De cura frequentie mictus. Cap. IIII.

In cura autē dispōns huius diligēter attēdendū est. Nā si frequentia mictus ueniat uel distillatio ab urīna et ardore eius canon curationis coinci- dit cū cura ardoris in pcedēti pncipula pma bu- ius tractat^r diffuse posita. **S**i autē cōtingat a spas- mo de repletionē colli uesice curari debet cum his que spas- mū auferāt euacuādo minorative digerēdo et eradicando mām cū his que iā dicta sunt: qbus addat^r agarici: turbit^r bermodactyloz: colloqntide: sticados: pulegij: calamētis: cen- tauree minoris: et siliū vntes que mās flegmaticas dige- runt et euacuāta qbus ut in pluribus hec egritudo puenit. Et fuit intētio Auic⁹ 19° tertijs. trac. 2°. cap 6°. de cura distil- lationis dū inqt. hec egritudo plurimum fit cā frigoris et palisus: et curatio eius plurimū est calefaciens et exiccās: sicut tyriaca: metridatum: iera Sal. anacardinā: trifera magna: et elec. de thure: que pmissis euacuationib⁹ dari debent in aurora cū aliq sublimatione uel decoctione hñte aspectū ad acciō ad qd magis itēdis. Si enī frequēs existat mict⁹ ualde debilitās dari debēt medicine pcedēte cā decoc. sumach: cor- ticum castanearū: gladiū: floz granatoz et sibi siliū. **S**i autē nocumēti qd remonē intendis existat fortis cōctio colli uesice spasmōsa: uel nō dari debēt oēs medicine cū his que dilatāt a piunt et leniunt siue cū aq sublima. radicū altee: uel floz eius: anisi feniculi capil. uene. et siliū. Inter que tñ quedā laudant^r simpliciā ut alliū qd urīnā abscissam puo- cat: et reducit eā ad id qd neciū est. et enula cōpetēs est medi- cina: et semen urticae: et nigella: que oīa ab Auic⁹ textualiter colligunt^r allegato cap. **S**i autem in hac disposiūone me-

dic⁹ sapiēs utriqz eorū sil itēderit. remouēdo. s. nimia fluxi- bilitatē et nimia cōstrictionē: tñ cōmiscēdesunt isil⁹ medicine iā dicte fm modū assignatū. ppter qd ut in plibus medici- nis ab auctoribus in hoc caplo descriptis. videbis cōposi- tas ex puocatib⁹: et maxime cōpositū ab Auic⁹. qd ipse exp- tā fuisse affirmat. et nō est mirabile: qd sapiēter multū cōpo- sitū est et lōga expiētia per me vificatū. **R**. mirabolanoz ke- buloz torrefacto. 3. iij. ben. albi et rubei. añ. 3. j. 5. calamētis: mirti: myrre: olibani: macis: cipi: s. d. añ. 3. j. enule sicce. 3. ij. gariofi. 3. j. g. almalep. 3. ij. et sunt medulle cerasoz. formen- tur tro. cū succo enule: et def ex eis vnus cum aq sublima- tionis ei⁹ ol mane per. xv. dies: et sit totū tepidū et placebit ef- fectus. **S**i autē queris cōpositū maioris cōstrictionis et pauce aptionis nō eligas aliud qd illud qd scripsit Rasis in diuisionib⁹. cap 73°. cuius descriptio. **R**. coriādi prepat: et itex assati. 3. j. mirabolanoz emblicoz: sticados boli arme- ni: gladiū: karabe: lentium excocti. añ. 3. j. fiat tro. 3. iij. et de- tur ex eis medius trociscus in mane: et medius in sero cum aqua decoctionis sumach: 3. dosis a Rasi posita sūt. 3. iij. sed hec est domestica magis. et tu elige modo tuo.

Particula tertia De mictu sanguinis conti- nens capitula tria.

De causis eius.

Cap. I.

Hanc autē pro 3° pncipula hui⁹ tractat^r ex- ponēda est mā mictus sangui- nis: qui qdē aut puenire pōt a toto corpore: aut a mēbris supra uesicā positis. aut ab ipso corpore uesice. **E**xēplū pmi est. ut frequēter cōtingit in

crisib⁹ egritudinā sanguineaz: aut qd aliq solita fieri eūo a to- to corpore educēs retinet^r: ut in mēstruis supflue retētis eue- nit: aut in fluxu sanguis uel emorroidarū: aut nariū eueniē- te ab etate uel cretice: aut qd fuit a corpe abscissio aliqñ mē- briū facta: ppter quā mā solita nutrire mēbra illa detinet^r: aut qd boi cōtingit ab alto cadē cōpūm: cōtūdi: vberari uel fla- gellari fm totū corpus que oīa sanguinē mingi pnt facere: et erit per colligatū a toto mict⁹ sanguinis noiatus. **T**re- rā qnqz cōtingit mingi sanguinez cretice ad membra urīne trāsmutatū ut in apatib⁹ capitis lzaro in apatib⁹ pectoris: epatis: renū: uel alia p viarū urīne: aut in apatib⁹ oppilonā predictoz mēbriū. et bi oēs erunt mict⁹ sanguinis ex pncipali colligatū facti qui diuersis modis denotari debēt s. diuer- sitatē mēbriū a qb⁹ cōtingit. **A**l^r est mict⁹ sanguinis per essentiā a uesica pueniēs: ppter debilitatē vntis qd siue trās- mutare debētis sanguinē in sui nutrimentū. aut ex debilita- te cōtēne ipsi⁹ pueniēs uel fortitudine expulsiue: aut ex sub- tilitate et fluxibilitate sanguinis: aut ab acuitate ei⁹: et viden- tur he ultime cāe in hoc viro mictū sanguinis efficere. neqz enī mingit sanguinē: nisi dā nōbilit^r exercitat^r corpus. ppter qd sanguis fluxibilior fit: et dilatant^r cōcaua et orificia uena- rū: et ex sanguinis fluctuatione talē debilitat^r vntē cōtētia cor- poris uesice: qre post exercitiū tale sanguis mict⁹ in eo acci- dit: et nō al^r. **Q**uō vō ex aptione apatū in corpe uesice ue- niētiū ex vulnerib⁹ et ulcerib⁹ et alijs spēs⁹ solonis cōtinui- tatis in ea factis mingi possit sanguis facile est vidē. **E**t in sūma oīs mict⁹ sāguis: aut ex mltitudine sāguis qd nō re- pīt in viro isto: sed magis defect⁹ ei⁹ in eo. aut ex qūitate san- guis: qd aqūus: subtilis acutus. et iō fluxibilis est. aut qd porū uel orificia uenaz rara effecta sūt: sicut in ipso tanq⁹ i extenua- to cōtingē pōt. aut qd debilitata est cōtētia uenarū: aut qd fortificata est expulsiua: qd raro cōtingit. hec de causis eius.

De signis mictus sanguinis. Cap. II.

Igna autē mict⁹ sanguis attēdēda sūt qd nō aliter curari pōt. **E**t ergo eueniat mict⁹ talis cretice cognosce^r per egritudines pcedētes: et per eard⁹ reuolutionē cretice qd raturis diez enumeratis: ut 2° qrti affōz et pncipalib⁹ scōis colligendū.

Si autē cōtingat mict⁹ talis a retēta etione solita: aut muti- lato mēbro facile per inqūsiōnē talis cognosce^r. **S**i vō

edilat sanguinis micr^o per colligatiā mēbroz capitis et pe-
toris egritudinē cognoscat per inuentionē egritudinē in il-
lis: et resolutionē cretica ipsaz. Nunq̄ enī nisi rarissime et
sintomatice multū accidit micr^o sanguis ab istis mēbris:
nisi in q̄draturis diez per q̄s crises enumerant: et in statib⁹
uel p̄n^o declinationis taliū egritudinū: q̄re cōputatio creti-
ca: et cognitio tēporū vniūz te p̄tū faciāt in hoc. ¶ Si
autē attingat micr^o sanguis ab epate uel renib⁹ uel emulgen-
tib⁹: bec q̄dez a sapiētib⁹ distinguunt. aut enī micr^o talis
lotius uocat: et est exitus sanguis cū aquositate cōmixti si-
millimus p̄me loture carniūz noniter mortuaz. Et hic qui
dē oīno puenit a debilitate digestionis epatis: uenaz: renū:
et emulgetium: in cuius q̄dē cognitionē uenies per lapsum
ad frigiditātē debilitatē: ut in plurib⁹ digestiū dictoz mē-
broz. aut puenit talis micr^o a debilitate discretine vtiū di-
ctoz mēbroz. q̄d plurimum attingit a lapsu ad frigidum et
humidū: in cuius cognitionē deueniens per pulsum pūz:
tardū: et rarū: et urinā aquosam: albā: subalbidā: et subcitrū-
nā. per tactum mēbroz que frīgida: aut remissius calida p-
cipient per feces molles albas uel subalbas uel uaccinas
¶ Prouenit etiā hic micr^o sanguis q̄nqz a multitudine san-
guinis ppulsi a uenis: cui signa sunt: q̄ sanguis emittitur
sincerus mūdus mult⁹ et sine colore opacus cū supfluitati-
bus filosis uel capillaribus colore rubeo cū opacitate colo-
ratus. ¶ Si vō ab arterijs eueniat sanguis erit rubicūdus:
calidus: notabil^r sincerus et mūdus ab oī aquositate mun-
dat⁹: et spumositati attinēs aliquātē. ¶ Si pueniat micr^o
sanguis a uenis epatis absqz ruptura: uel ab arterijs eius si-
gna erūt eadem que predicta sunt et sūt de emulgetibus dī-
cēda sunt. ¶ Si vō pueniat micr^o sanguis a renib⁹ siue a
solutiōe atinuitatis sanguis erit minoris quātitatis q̄ qui
puenit a predictis mēbris. et est ppriuz insepabile huic com-
misceri humorib⁹ grossis et diuersis et capillarib⁹ filis rubi-
cūditati parūper attinētib⁹. ¶ Si vō pueniat a poris urī-
tidib⁹ sanguis erit ualde paucus: nō cōtinue fluēs capillari-
bus filis albis cōmixtus subtilibus et lōgis. ¶ Et in summa
a q̄cunqz predictaz p̄tium sanguis mingat erit cū urinali
aquositate forti cōmixtione cōmixtus: eo q̄ quāto longiori
tēpore sanguis cū aquositate per angustas vias effluit tāto
fortiori cōmixtione utrūqz cōmiscet alteri. lege banc scriam
19° tertij. finali cap. ¶ Si autē sanguis micr^o pueniat a nesi-
ca sanguis erit modicus per cōparationē ad illum qui p-
uenit a uenis epatis uel renib⁹. erit vō multus per cōpara-
tionē ad illum qui puenit ab uritidibus poris. Et in hoc
collis apparet cōdictio quorūdaū auctoz. ¶ Iterū sanguis
a uesica exiens nigredini attinet ppter paucitatem innati
caloris uesice. est etiā coagulat⁹ in frustula emissus. et itez est
cū mingit ab urina sequestrat⁹: et oīno cū tepescit urina se-
questrat⁹ ab ea et in fundo sedet. ¶ De micr^o vō sanguis p-
uenientis a vga et canali eius nō est p̄tius considerationis.

De cura micr^o sanguinis.

Cap. III.

Ro cura vō micr^o sanguis premittēdū q̄ si pueni-
at micr^o sanguis a causis p̄mittis a casu p̄cussio-
ne et mutilato mēbro. Itē si pueniat a repletionē
totius uel ptis coicant oēs spēs iste in cura eadē:
ut regat eger dieta tenui: et flobotomez eius basi-
lica: et uetofes cū scarificatione p̄m doctrinā supius positā: et
diuertat mā cū his que in intētiōe diuersionis posita sūt.
¶ Si autē pueniat micr^o sanguis a debilitate discretine uel
digestiue predictoz mēbroz regat dieta mediocriter calefa-
ciente: et notabil^r exiccate sanguinē in grossante et disponen-
te ipsuz ad trīuz fluxibilitatis. q̄re dent ei cibaria oīa et caro
cocta cū agresta et siliibus. 9° Almā. cap de micr^o sanguis. et
19° tertij. finali cap ut supra. et in summa in oī micr^o sangui-
nis cuius cā est calor uel caliditas def recēter frigidus: sicut
in frigido calidus: ut in diuisionib⁹ Almā. cap 71° in p̄n^o
colligēdū est. ¶ Sanguis vō micr^o qui puenit ab epate renib⁹
emulgetib⁹ et uritidib⁹ cura colligat. 14° 18° 19° tertij et p̄tē.

Dictus vō sanguis qui puenit a uesica curat eisdē
modis. In cura vō ipsi q̄tuor spāliter sunt
laudata. ¶ Prīmū est flobotomia basilice iā p̄acta. ¶ 2^m
est administratio troiscopz de carabe qui cū inuamento suo
coitātē hnt ad oēm micr^o sanguis: et p̄p̄e illi qui scribuntur
9° Almā. allegato cap. q̄rum descriptio bec est. R. carabez
gūmi arboris tremule: et est populus. añ. 3. v. balaustiarum:
hypoqstidos. añ. 3. ij. 5. olibani. 3. ij. se. apij. opij. añ. 3. j. ofici-
entur cū aq̄ decoc. si mach et exiccant: et cū nece fuerit def
ex eis. 3. j. cum. 3. ij. predicte decoctionis mane in aurora et
uespe añ cenā. Et dedi etiā ex eis sepe circa mediū noctis.
¶ Et ofert ad hāc intētiōem etiā exhibitio troiscopz con-
strictiūz et Rasim positūz in fine p̄cedētis capli. ¶ Dil-
lule etiā de bdelio si def ex eis. 3. j. sanguinē fluentē potenter
stringūt. ¶ Et succus burse pastoris si dent ex eo. 3. ij. solē-
niter hoc idem efficit. ¶ 3^m singulare laudatū in cura mi-
cr^o sanguis a uesica est emplastrare pectē et alchatin cum
emplastro facto ex stipticis et frigidis ad hoc laudatis. De-
scriptio bona ad illud. R. coriādrī p̄parat. 3. ij. soli. plātag.
granatoz et rosaz recētū. añ. 3. j. mumie: masti. boli armeni
terre sigillate: sangui. draco. acatie: hypoqstidos. añ. 3. ij. glu-
tinis pisciū. 3. j. lap. ematitiz. 3. j. 5. carabe. 3. 5. farine uolati-
lis molē. 3. iij. fiat emplastrū cū decoc. p̄dictoz folioz: et ap-
ponat tepidū et nō calidum. q̄n q̄nqz in frigidata calefacē
opz p̄ter q̄ vñ sanguis manare futurus est affōz. 5°. ¶ Ego
vō ad stringēdum talē fluxū facile expedit me accipiendo
4° albumina ouoz: gypsi puluericati. 3. iij. et conuassatio
oibus inuicē loco applicent stupe uel pānī aceto nigro in-
fusi: deinde in predicto emplastro inuoluti et bñ ligentur.
¶ Ultimū vō laudatū in hac dispōne est iniectio. j. 3. troic-
scopz de carabe per siringā in uesica facta cū. 3. ij. aque plan-
taginis. ¶ Fortius autē illo et de exptis meis est hoc cōposi-
tum. R. lap. ematitiz sup posirico lapide fortissime emollit
ei cū succo vge pastoris. 3. ij. aque emulsionis papaueris al.
3. j. 5. misce et totū tepidum per siringā in iiciat quater in die
¶ Ad hāc etiā intētiōem ofert iniectio lactis in quo pus
frustū calibis accensitrib⁹ vicibus extinctum fuerit. ¶ Itē
iniectio succi plātag. cum puluē ematitiz. Et reliq̄ meliora
bis que tu ab auctorib⁹ collige si potes. Bec sunt que in cu-
ra harum trium dispōnum mihi meliora visa sunt ad dei
omnipotentis laudem et gloriam Amen.

Consilius 194. De dissuria et straguria ab oī gene-
re egritudinū pueniente. videlicet
mala cōplexione: mala cōpositione: solutione p̄tini et egrī-
tudine in numero. ¶ Diuidit autē cōsiliū in capitula duo.

De essentijs causis et signis egritudinū dictaz. Cap. I.

Scio an mea mens tāta inter-
gritate cōsidera-
tionis uti poterit quāta neēum est in dispō-
ne nūc declarāda sublimiter speculādū. Do-
lor enī mihi maximus caritate qua obligat⁹
sum incubit: et afflictiones ingētes mihi por-
rigit. Videō enim altez mihi fratrē celeberrī
mū doctorē in facultate mea quē summope
p̄ter oēs hoies vitā degētes mihi uere itimū et caritatus
dilectione cōiunctū semp agnouī. Guisima q̄dam dispōne se
uissimis accitib⁹ cōplicata: beu mihi p̄maxie affligi. ¶ Et
enī dispō sua duob⁹ accitib⁹ corpus ei⁹ martyricatib⁹ senissi-
me cōplicata est dissuria. s. et straguria: pp̄ que duo pusillo se-
repe euadē nō pōt ab urine emissionē. que et nō solum fre-
quēs est: sed eidē ipotētia urinādī molestissime associat⁹ itā-
tū q̄ a capite pudibūdī per totā inferiōrē p̄tem usqz ad fiteri
acutissimo dolore molestat semp pax añ in tpe micr^o et post
illud. Et bec q̄dē dispō senissima ad tātū augmētūz dedu-
cta est: q̄ siue iacēs aut sedēs: ambulās uel eqtās fuerit sem-
per hoc molestissimo dolore affligit uatū q̄ nulla corporis
figuratio uel deuolutio ad aliquā dīam positionis gerē ali-
quā sibi porrigat. ¶ Propter q̄d nō leuiter cōsiderādūz est

ad quā p̄ticularē egritudinē hec dispō deducti debeat. Est enim straguria et dissuria et dolor nō qdē egritudo ipsarum aliq̄ sed uere accūs noīanda. Et cū vñd qd̄ accūs tale seq̄tur egritudinem uelut umbra corpus: op̄z p̄mitus enūtiare que sit egritudo aut egritudines ei: et q̄liter hec accūs sint eis familiaria uel succedētia. Iḡit dissurie cāe multiples a sapiētib⁹ b̄ncide assignant. Distillat enim ab boīe urina frequenter aut p̄pter ipotentia v̄tutis retentive colli uesice: aut p̄pter uehementia expulsiue: aut p̄pter uigoratā esse attractuā membrorū urinalium. Virtus aut retētiua debilitat a mala cōplexione frigida et humida aut humida tñ. Et ueliter a cuiuscūq̄ imoderato q̄litate excessu. Ois enim imoderata d̄scrasia d̄iicit actum. I. opationem p̄prie v̄tutis. s. colli uesice. Ampli⁹ hec mala cōplō frigida et humida nō solū leniendo et humectādo debilitat retentiua per se sed etiā per accūs: qm̄ mala cōplō frigida et humida opp̄lido v̄tutis trāsitus spūm aialiu⁹ qui necessarij sunt ad retētiōē colli uesice est cā ut paliticef uesice collū: ad qd̄ seq̄tur urine distillatio et uolūtarius micr⁹. Cōtingit etiā frequēter retentiua colli uesice debilitari: p̄pter nimia resolutionē spūm et substantiā humidi ipsi⁹ uesice in retinēdo urinaz p̄pter frequētem usum diureticorū. Vñ et p̄pter frequēte urine emissionē debilitat retētiua uesice eo mō q̄ oīz mēbroz alioz retētiua potētia debilitat ex euacuatione frequēti. he sunt p̄ncipales cāe debilitatis retētiue. Et dō iterū dissuria et straguria nō raro p̄ueniūt p̄p fortitudinē expulsiue. frequēter enī uigorat expulsiua uesice a mala cōplexione calida et sicca et calida humida. et sic de alijs sp̄eb⁹ male cōplexionis sup̄. in ualefōtib⁹. Per accūs aut expulsiua uesice multis ex causis debilitat. Prima est p̄pter dolorē in collo uesice incitatem expulsiuā eius ad fugā notumēti. Cū p̄pter uicera in collo uesice: uel excoriationes: aut prurit⁹: aut scabies. Cū 3^a cā est ex p̄te obiecti qd̄ est urina que acuitate sua v̄tutē expulsiuā ad frequēte emissionē: et eo fortius qm̄ ipsa acidentalr a cunior est falsedini sanici cōmixta: aut acuitate p̄ticipas a cibis p̄assumptis: ut cepe allei sinapis et similia. Et etiā 4^a multitudo aq̄sitiōis ab epate a renib⁹ ad uesicā expulsa incitat expulsiuā ipsius. Cū 5^a iterū humores acuti ad uesicā effusi in uenarū cōcauitate ebullitionē aut adustionē p̄pessi sunt cā incitationis expulsiue. Cū 6^a cā est multitudo barenaz ad uesicā expulsa. Cū 7^a cā est in uētiō lapilloz in uesica. Cū enim in collo uesice agregant barene uel lapilli p̄ductione abstersione et exaspatione quā faciūt incitat uesice collum ad expulsiōē: ita ut in q̄libet fere instāti ad migēdū incitent. Et si semp expellant erit formale dissurie. Si dō micr⁹ nō nisi cū magna cōstrictione et dolore expleri possit. patet qd̄ hoc erit formale stragurie. Cū 8^a cā est apostema exterius in collo uesice exis siue faciēdo dolorē cōp̄ressiū siue grauatiuum pūgiūm pruritiū aut mordicatiū in collo uesice. q̄dens enī frequēter potētia sensitua tristatur ab inpressionē obiecti: totiens potētia expulsiua mouet ad fugā illius. Vñ nece est dissuriā et straguriā ad talia apostemata sequi. Cū 9^a dō cā incitationis expulsiue pōt esse nocumētū in collo uesice per colligatiā aliūde p̄cedens: sicut apostema magnū in collo matricis in muliē et cōdilomata: uel magna apostemata in fine itestini recti: et in loco fiteris exitia. Et ideo hec cā sp̄aliter cōsiderāda est. scrib̄is enī et sentis durities notabilis p̄p anū: et in loco emorroidarū: que qdē durities et si nō sit notabilis cā totalis accūtus p̄dictorum. est tñ magna cā augmētī ipsorū. Si iterū et contingit straguria et dissuria: p̄pter uehementem attractionē a uesica et mēbris urinalib⁹ factā. Attrahit enim uesica imoderate p̄pter magnā distēperiem caliditatis in ea: et p̄pter dolores ulcera et excoriationes uel scabies in ipsa exites. Si etiā grauā a uehementi attractione a renib⁹ facta p̄pter imoderatā caliditatē ipsorū: ut p̄z in dyabete. Et enī renes semp in continua et forti attractione p̄siliāt p̄pter inflammationē eorū: sic semp attrahūt semp ad uesicā effundūt. vñ et satis rōnale est

lapsum calidā in uesica acq̄ri saltē per colligatiā. Et q̄b⁹ oib⁹ cōsiderāti appet qd̄ nulla fere imaginari pōt aliq̄ causa dissurie aut stragurie que nō sit aliq̄ de p̄dictis: aut ad eas reducibilis. Et ex eorum fundamento iterum cōsiderāti appere pōt sp̄alis notitia causarum stragurie.

Nūc aut denuo cōtēplādū est ad quā sp̄alē egritudinem dispō uesice reduci debet. Nece est itaqz cōsiderāti affirmare qd̄ collū uesice hui⁹ viri essentialr egrotat. Et 2° etiā qd̄ in eo sunt egritudines per colligatiā. Primum aut multiplex declarat ex multis. Primo: qd̄ nocumētū cernit p̄p̄iam opationē mēbris. s. uesice: cuius est urina a reliq̄ corpore expulsa recipe. Et ipsam ad eē emittēre uenienter: sed nō emittit ipsam nisi p̄ternaliter et cū nocumētō maxio. Iḡit egrotat in p̄p̄a opatione. 9ª colligitur 2° tegni cū toto discursu ibi. Terminus vō discretius est subtilis opationis lesio. Cū 2° hoc idē declarat: qd̄ nocumētum in uesica fixum p̄manet. q̄est ei per essentiā. p̄z n̄tia. qd̄ nō esset bñ imaginabile qd̄ mēbra alia cūnuū nocumētū in uesica efficē possent. Et 3° iterū: qd̄ cū hoc qd̄ nocumētū illud est fixū in uesica semp etiā in ea inuenit eq̄liter itēsum aut parū differēs. q̄est in ea per essentiā. n̄tia p̄z: qd̄ alleuiat res alleuiatione mēbris uel mēbroz mādātū. Et 4° forti⁹ arguit: qd̄ sensus tact⁹ inuenit collū uesice patiens dolorose: sed ubi est dolor illic egritudines narrat. 4^a affōp. quare zc. Et 5° iterū: qd̄ urina in substantia grossa est et cōtū humorale grossum et multū cū sospitate alioz mēbroz circūstātū oīum p̄ter fiteri s̄m qd̄ appet ex iformatis. q̄re zc. Et 6° arguit illud: qd̄ quātūcūqz circa fiteri eius appent durities que cōp̄rimēdo actū migendi ipedire possent: nō tñ p̄pter dispōnē illā fierent urine in substantia ita grosse et in itētoz multitudinē et grossitudinē p̄seuerantes. Et plura alia media ad hoc p̄posita adducē potuissē quē nō curauī.

Quod aut itēz uesica hui⁹ eximij doctoris egrotet per colligatiā. deducit p̄ p̄pter duritiē apud circūlū ani eximē uersus pudibūdā a qua dolor extēdit usqz ad radicē testiculorū: et est locus ubi collū uesice suat. Et 2° itēz hoc deduci pōt: qd̄ tpe micr⁹ cōp̄ressionē in illis locis facta alleuiat dolorē: sed hoc nō pōt accidē nisi aut qd̄ cōp̄ressio p̄hibet aliqd̄ recipi in uesica aliūde: qd̄ recipere nisi cōp̄ressio fieret. Aut qd̄ dolor extēsiu⁹ uel grauatiuus alleuiat ipulsiōē cāe ipsius effectiue. q̄re zc. Et 3° itēz hoc ostendit: qd̄ ex quocūqz fere exercitio q̄liter cūqz facto emittunt urine sanguine grosse et turbate. sed hoc nō pōt cōtingere ex solo nocumētō uesice. q̄re nece estcludē qd̄ hoc p̄uenit aliūde: hoc erit per colligatiā. Et 4° itēz hoc mōstrat qm̄ urine que tunc t̄pis emittunt rubee et grosse emittunt cum forti cōmixtione sanguis cūz aq̄sitate urinali. sed hoc arguit talē m̄az decidi a mēbris remotis. iḡit per colligatiā. n̄tia est nece. et minor arguit qm̄ talis cōmixtio fortis nō potuisset fieri nisi in locis a uesica remotis. p̄pter qd̄ pus qd̄ urina a tota ita remotis recipiat in uesica nece est forte fieri p̄tūm sanguis et alioz humorū cum ipsa cōmixtionem: et maxime cū italeat per angustas vias. Et 5° iterum hoc arguit ex dispōnē p̄cedenti: qd̄ alias hic vir passus fuit renū dolores intensiue et extēsiue fortes. hec sufficē videntur ad duas cōlones iā p̄missas. uidelicet qd̄ in uesica hui⁹ viri est egritudo per essentiā et per colligantiam.

Nūc aut op̄z inuestigare que sint egritudinē uesice sp̄es. Et p̄ qd̄ dicendū qd̄ satis est dubitabile egritudinē in uesica hui⁹ viri esse in numero dicendā. s. qd̄ in ea sit lapis: qd̄ qdem nō ita manifeste affirmo: sed multa videntur esse motiua illud p̄suadētia. Primum est cōtinuus pruritus et dolor in v̄ga et in radice eius: et in p̄te pectinis colligata uesice. 2^m est frequēs motus et cōcio virge. 3^m est nocumētum fiteri coicatum. 4^m est difficultas emittendi urinā p̄ueniens a duritiē uersus p̄ncipiūz colli uesice repta. 5^m est: qd̄ cū difficultate emittit urina nisi fiat cōp̄ressio in radice v̄ge et apud anū: qua cōp̄ressionē facta emittit urinā

libere. ¶ 6° est frequens mictus & frequentia appetit^o min-
gendi quolibet mictu sequens: cuius causa est lapis ad expellen-
dum in citius simul cum urina congregata est in uesica. ¶ 7°
signu est mictus sanguis pueniens ppter excoriatione facta a
lapide & exaspatione ab eo facta tpe mor^o sui cum punctione
qua facit. ¶ 8° signu & demonstratiuu est ut eger resumaf
& eleuent^r anche eius & curiaf corpus sursus & deorsum. Cu
g in illo tpe fiat copressio sup femur emittet urina que pri-
us negabat: qd manifeste significat remotionem lapidis a
collo uesice qui prius oppilabat. vñ urina denegabat. ¶ 9°
signum itez expimentale: ut eger tpe doloris & negationis uri-
ne incuruet sup genibus suis & comotionem faciat in me-
bris inferiorib^{us} & in inguinibus. ¶ 10° signum est intromis-
sio digiti in anum & titillatio in eo per qua alleuiat dolor &
liberius emittit urina. ¶ 11° signu & demonstratiuu ut intro-
mittat siringa per qua titillatio fiat in pn^o colli uesice intro-
mittens enim ea sentiet crepitatione & occursum eius ad co-
tactu rei dure. amplius ex tali impulsione descendit urina
que prius negabat. ¶ 12° signu frequens figuratio corporis
& mebroz inferiorz ad diuersas p^ons diuersas: per q^os expime-
taliter eger alleviatione inuenit a dolore. Si eniz ulcus aut
mala coplo essent doloris & stragurie per se ca^o tunc eger ex
uarietate diuersa positionis nequaquam inueniret alleviatione.
Et hec qdem. xii. signa pulcherrime colligunt^r 19° tertij. cap^o
5°. ibi. & in lapide qdem uesice est assiduatio purit^o & dolo-
ris: & tu ordinate legesicut ordinatim hec signa posita sunt.
Sunt enim hec uelut comentatiua expositio illius. ¶ Ap-
positi aut hec signa ut no^o contingat error in medicatione. Et
qm oia accitla que in hoc viro inueniunt^r seq^o pnt ad pntia
lapidis in uesica: in cuius di^o ueritatis int^one inueniatur
vir solit^o expiri cu^o tactu apiente hoc intromittendo digitu me-
diu in ano cum inu^one colli uesice & palpatione eius.

Quod vo uesica huius viri egrotet mala coplexione
vnicuiqz sane mentis asserendus est. Et si no^o
esset motuu aliud sufficit ad hoc cludendum l^og^odo do-
loris frequentia mictus: & aliqñ impossibilitas & difficultas
eius. Accitla enim talia nullo modo diu durare pnt qn as-
societ sibi spem male coplexionis. hec vo mala coplexio ro-
nabilius calida q^o frigida pbari pot. ¶ Et primo quidem
inueniri in uesica eius mala coplexionem calida cum mate-
ria actu calida per accit^o. s. per putrefactionem extraneata
deducit. ¶ Primo per spem doloris qui ut in plurib^{us} mor-
dicatiue purit^o & inflammatiue est. ¶ 2° per calidita-
tis augmentum in collo uesice perceptum sensu tact^o. ¶ 3°
q^o urina mingitur ualde calida actu. ¶ 4° q^o eleuata est in
gradu tincture notabiliter: ut in pluribus. ¶ 5° q^o sedimen-
to in fundo uasis repitur seculentu est & tendens ad tinctu-
ra notabile que arguit augmentu caliditatis putrefaci^ois
aut saltem ebullitionem facientis. ¶ Et 6° q^o per q^olibet
fere exercitium accitla augmentant^r in ea: q^o exercitium ca-
lescit ptes. ¶ Et 7° per signum sumptum a iuuantibus &
nocentibus: q^o assumptio cibo^o potuum & medicinaru calid-
darum nocet: frigidor^o vo usus ecotra. ¶ Est igit^r egritudo
uesice ipsius mala coplexio calida a ma^o flegmatica & chole-
rica mixtis a calore in eisdem faciente falsedine & acuitatem
per modum putrefactionis & ebullitionis.

Quod vo uesica huius viri egrotet in na^o comuni vi-
dent^r psuad^r multa. ¶ Primum uebemens
mordicatio punctio & inflamatio: no^o solu in extremitate pu-
dibundi pcepta: neruetia in pfundo & pncipio colli uesice
quod apud fiteri situat. ¶ 2° vo signu per seueratia dolo-
ris in quocunqz mictu. nisi enim esset in concauo colli uesice
solutio cōtinuitatis no^o posset defendi cōtinuitas & uebeme-
tia doloris ibi pcepti. mala enim coplexio quecuqz data no^o
posset esse ca^o tanti doloris: & ita acuti. ¶ 3° iteru hoc ostendi-
tur per precedentia. s. per lōgum mictum barenularum ru-
bearum & acutarum: & qñqz lapillorum que omnia potue-
runt facilius in collo uesice excoriationem adducere. ¶ Et

4° iterum q^o seculenta in fundo uasis appens oino est ma-
extraneata a calore ppter nam. igit^r fuit in aliquo loco geni-
ta. Et no^o videt^r rōnale q^o tādū & tāta quātitas maei extra-
neate posset gñari & aggregari in spatioitate colli uesice. igit^r
tur gñat^r ab aliquo loco uel locis in quibus est soluta con-
tinuitas. ¶ Amplius. si solutio cōtinuitatis esset precise
supficialis: tunc no^o posset esse tāti doloris: & adeo pseuerā-
tis causa sufficiens. ¶ Et 6° iterum: quia si uesica excoria-
tionem haberet superficiale: & scabiem non posset pro-
pter illa materia tante extraneationis & tanta generari.

Ex his igit^r & plurib^{us} alijs accitibus que dimisi
gra breuitatis videt^r ccedēdu esse q^o
in collo uesice hui^o viri est solo cōtinuitatis: nisi predictorū
accitū ca^o sit lapis in uesica exis: ut supra vñl^r itelligi pot.
¶ Ex q^o oib^{us} inuicē aggregatis videtur q^o egritudo uesice
hui^o viri est mala coplo calida cū ma^o ipsa extraneata. ¶ 2°
q^o iteru uesica eius egrotat solone cōtinuitatis paulo maio-
ri q^o supficiali interius in collo uesice existente. ¶ 3° q^o egro-
tat etiā a mala copōne. saltē oppilone coartatoria puenien-
te a duritie supius posita. ¶ Et si iteru inueniret in ea lapis
aut barenarum multitudo manifestū esset q^o egrotaret etiā
egritudine copōnali in numero nominata. ¶ Un ex oib^{us}
istis ultimate cludit^r q^o no^o est mirabile si vir iste heu mibi
molestat ingētiissime: qm ledit^r oī genē egritudinū in uesica
ei^o ut deductū est. & iteru ledit^r eius uesica per colligatiā a re-
nibus & epate: cum no^o videat^r rōnale saluari posse mictus
sanguinis suprascriptū puenire posse ab alijs mebris q^o ab
epate & renib^{us}: maxime ppter fortē commixtionē eius cum
urinali aquositate ut deductum est. hec tecum mi^o zelotissi-
me fr^o paulē conferre uolui. a qbus oib^{us} immortales pre-
ces altissimo porrigo ne repiar mendax magis qz ueridic^o:
& si non tātu sublimiter contēplatus sum quantum res ipa
exigeret: maximo dolori indulgendum est quem a te adeo
ingentem accepi: qz si in proprium subiectum lesus essem.
preter hec autem accipe ea que tibi salubria auxilia potui
a fonte sapientum eligere meliora: ut nunc sequitur.

De cura per medicinalia. Cap. ii.

Egunt itaqz tunc mibi molestissime egritudinis
xxv. remedijs mensuraduz esse decreui. ¶ Pri-
mū itaqz instrū est hoc. R. sebesten numero. xx.
violaz seminis portulace: gra. alkekēgi: folioruz
cupressi: papaueris al. añ. 3. v. gūmi arabi. 3. 5. g.
noz pinearū. 3. j. ligritie. 3. ij. 5. seminu^o endiuie acetose sca-
riole. añ. 3. j. se. communium frigidorum. 3. iij. fiat boruz de
coctio in lib. iij. aque usque ad consumptionem tertie par-
tis. Et de hac coctione calida omni mane in aurora accipi-
et. 3. vj. aut saltem qñque. Et tardet cibum suum ad minus
horis quatuor: & de hac eadem accipere potest bis n^o ter in
die cum equali quantitate aque ordeī tempore instantie si-
tis & doloris magni. Est enim sedatiua dolorum extincti-
ua caloris & sitis & facilitatiua mictus & experta a mēsepi-
sime. ¶ Secundum vo speciale remedium est hoc. R. se.
portulace. 3. ij. gra. papauē. albi. 3. vj. se. endiuie. 3. j. seminu^o
lactuce: floru^o nenufaris. añ. 3. v. fiat puluis de quo per me-
diam noctem omni nocte accipiat. 3. j. cum aqua decoctio-
nis granorum pinearum. ¶ Tertium vo instrumentum
pncipale est hoc. R. mucilaginis se. lini fenugreci & sifa-
mi. añ. lib. 5. farine fenugre. 3. ij. farine ordeī. 3. iij. croci. 3. j.
virellos onī numero. v. olei de lactuca & de papauere. añ. 3.
ij. fiat emplastrum: de quo semper radici testiculoruz femo-
ri anteriori & parti inferiori spine supponat petia vna grosse
extensionis & calida super loco retineatur semp. ¶ Quar-
tum instrumentum est. ut omni mane tentet superfluitates
secunde digestionis expellere: & urinas emittere. quo facto
ablecto predicto emplastro statim intret hoc balneum me-
diocris caliditatis in quo permaneat usqz ad sedationem
doloris sedens uel qualitercunqz placet. Et si instaret do-
loris augmentum potest ipsum ter uel quater in die reittera

re. Culus descriptio. R. radicum pastinace domesticæ lib. j. radici petroselin. 3. iij. seminum alter: malue: fenug. sisami. añ. lib. 5. corticis papaueris albi numero. xij. camomille meliloti. añ. 20. vij. sels leuistici: feniculi: cimi. carui: z ameos. añ. 20. j. 5. bdelij mollis z subalbid. 3. j. coquantur in. xxv. stulis aque usqz ad consumptionem tertie partis: z infundat in ea mediocriter cala totum corpus: aut salte medietas ei. Et postq balneat fuerit supponat emplz ut dictu est. ¶ 5^m instrum est. ut cu iste vir exierit a balneo statim accipiat colear. 5. bui eluarij dissoluendo ipz cu lacte ouino tepido. R. mucillagis sebest. 3. ij. mucilla. se. lini: fenugreci: z granord sisami. añ. 3. ij. penidiap. 3. iij. croci. 3. 5. corticis maderagore. 3. j. granor alkekēgi numero. xx. florū nennfaris. 3. iij. seium lactuce. 3. ij. pulueris foliorū cupressi. 3. j. 5. fiat eluariū ulciata cōtritiōe. hoc eni eluariū potētissimū est ad straguriā: diffuria z reliqua p̄dicta. ¶ 6^m instrum est. ut post assumptionem eluarij p̄dicti per horā. j. 5. iste vir bibat. 3. v. lactis ouini tepidi cū. 3. ij. mellis dissoluti cum eo. lacti enim ouino nulla medicina cōpar est in debilitate renū. 18^m tercij. caplo 5°. ¶ 7^m vō instrum. ut iste vir añ oē cibariū suū accipiat colear vñd bui eluarij. R. granor pinearū que infusa steterint in aqua calidā per diē nātē lib. 5. sape albe. 3. ij. terant simul ultimata tritidē: z deglutiant masticādo. Est enī mirabile in oī dispōne sua. ¶ 8^m Serapio in aggregatore de eis dixit magna expineis. cale sunt in 2° gradu: z sicce in p̄que q̄ bibunt cū rob mūdificāt humores grossos z viscosos qui sunt in renibus z n̄ficat z conferunt stantē coram lapidī calefactis cum succaro z frigesactis cū melle. ¶ 8^m vō instrumentū est. ut iste vir semp in potu suo ponat aliquid de aqua sublimationis uel decoctionis radicū sacori citrinis z est gladiolus: de quo dixit Dyascorides q̄ ofert stranguriosis: qui cum dolore urīnam faciunt. ¶ 9^m instrum est. q̄ ualet a qualitate occulta. R. puluerum renū ericij exiccatorū. 3. j. aque decoctionis cicerū nigrorū. 3. j. 5. de totū in potu mediocriter calū circa mediā noctē. z est de secretis Ras in libello de animalibus. Cū ergo hec omnia admini strauerit per dies. x. tūc p̄transcat ad meliora ut nūc sequit. ¶ 10^m instrum est. q̄ oī nocte in aurora hic doctor accipiat. v. uel. vj. ex ifrascriptis pillis. R. cetauree minoris. 3. ij. gnoꝝ alkekēgi numero. x. corticis papaueris albi. floꝝ nenufario. añ. 3. ij. seio plātagio: acatie: diagagari: gūmi arabici: granorū papaueris. añ. 3. ij. medulle granorū cerasorū uel gūmi arboris ipsorū. 3. ij. 5. ligritie: anisi granorū pini. añ. 3. ij. ius quiamī albi. 3. 5. dissoluantur gūme cum succo foliorū violarum recitum: z cum eis incorporentur pulueres: z fiant pillule ex omni. 3. vij. Et situs ut dictum est. ¶ 11^m vō instrumentū est. ut post assumptionē pillarū hic vir bibat. 3. ij. aque calefacte sublimatiōis radicū filipendule uel decoctionis eoz. hoc enī est de expimētis a me sepiissime frequētatis: z a Dyascoride acceptis. ¶ 12^m vō instrum est. ut tpe quo assumit ista instrū. iste vir sedeat in decoctiōe foliorū vitis albe uel radicū eius mediocriter cala: ofert enī dispōnib⁹ assili bus aucte Sal. 6° de simplici medicina. cap p̄prio. ¶ 13° medicina est. ut istis tēpibus hic vir in brodio pinguit aut in lacte ouino coq faciat folia agrimonie z mirabilr oferunt. ¶ 14^m remediū est. ut hoc eodē tpe iste vir bibat cū oī potu suo aliquid de aqua sublimatiōis folioꝝ hypericonis. Cōfert enim ad ulcera mala. 2° canon. in areola vulnerū z ulcerū. p̄uocat etiā ibi in areola membrorum expulsionis. ¶ 15^m instrum est. ut hoc eodē tpe qñ vir iste exit a balneo infundat frustū lane succide bii pectinate in hoc oleo. R. olei vīo. elci lib. iij. gra. sisami. papauer. al. bdelij mollis z subalbid. añ. 3. j. 5. croci. 3. j. vitellos ouī numero. vj. terantur simul ulciata cōtritiōe in mortario: deinde infundat lana z calefiat diligenter z applicet semori radicū testiclorū z p̄ posteriori inferiori. ¶ 16^m instrum est. ut postq iste vir becola cōpleuerit itez p̄ dies. x. tunc oī mane accipiat. 3. j. 5. syr. de sebest cum. 3. iij. aque decoctiōis granorū papaueris in aurora: z cū uet b̄ic

potum adhuc decē diebus. ¶ 17^m instrum est hoc. q̄ iste vir salte oī septimana scmel accipiat. 3. ij. cassienup extracte de cāna cū aqua decoct. seminu cerasi ut dictū est de eis. Et si acciperet ex eadem cassia usqz ad. 3. iij. fortasse melius esset ei fm maiorem tamen z minores uentris fluxibilitatē. ¶ 18^m instrum. ut ceteris nō bñ oferētibz tpe instātie uehementis doloris: iste vir sedeat in okā calefactū corpe eius infuso in ipsum: saltē usqz ad vmbilicū. magnifice enim illud cōferre vidi: z p̄prie potētibus tolerare expensaz. ¶ 19^m vō instrum est. ut frequēter accipiat in die aliquid de aqua deco. corticis auellanarū adherētū cōcauitatī corticis z superficiē medulle. bec enim decoctio cū de ea tepida dat in potu q̄ titas 3. iij. magnifice cōfert ad oīa accitū supradicta. ¶ 20^m vō instrum est. ut post cibarium oē iste vir semp utatur bac tragea. R. granor pini. 3. ij. papaueris al. 3. j. semis portulace. lactuce. medulle cerasorū. añ. 3. iij. penidiap. 3. ij. succari albi ad pondus omniū. fiat tragea. ¶ 21^m instrum est. ut tpe uehementissimi doloris in getudinis z vigiliarij hic vir accipiat vñd de ifrascriptis trociscis cum. 3. ij. aque portulace calefacte. R. troc. alkekēgi: troc. stelle ambornz descriptione Med. in antidotario. añ. 3. j. seium portulace lactuce corticū maderagore. añ. 3. 5. cū succo lactuce. fiant troc. ponderis. 3. j. z exiccant in vmbra: z exhibeant ut dictū est. dolorem enim potenter sedant z angustiam remouent. ¶ 22^m instrum est. ut sepe iste vir accipiat in cibarijs aliquid de puluere uesice apri exiccate. Scribit enim a q̄ pluribus q̄ mirifice cōfert buic dispōnī z suis accitibus zc. ¶ 23^m instrum est. ut buic viro alijs ultimate nō bene cōferētibz cū siringa intromittatur puluis vñd medij trocisci de p̄dictis minutissime cōtritus cū aqua sublimatiōis gra. alkekengi. magni enī iuuamēti expit p̄sepe eius applicatio fere in instāti. ¶ 24^m instrum est. q̄ aqua sublimatiōis folioꝝ agrimonie mirabilī funan: zc per me expta est in sedādo dolores: mūdificādo uesicā: z mediocriter puocādo urīnaz z p̄prie qñ ex ea accipiunt. 3. ij. cū. 3. 5. puluerū radicū filipendule. ¶ Vltimum instrum est. ut cū fere oīa remedia zc. nō p̄fuerunt per siringā intromittat aliquid buius mixtionis. R. aque sublimatiōis folioꝝ alkekēgi. 3. j. 5. olei de nenufaro. 3. j. opij. 3. j. croci. 3. j. vñd. iponat tepidū. sedabit enim ilico dolorē: z ab angustia: z ab accitib⁹ mortē minātibus securabit. ¶ Accipe itaqz mi gelatissime frater bec que tibi summa caritate z nō minori tristitia in tua dispōne eligere potui. p̄cor autē sollicite multū z sepe mihi de tuo statu conscribas: ut tecū participare possim ex bis que humana fragilitas offert amicis in simul z gaudere z tristari debentibus fm q̄ ad hec viget honestū z morale. Altissimus autē omnipotens bec omnia dirigat in tui salutem. Amen.

Consilium. 195. De urina nigra apparente: z nocumento renū z oppilatione ipsorum: z pororum uritidorum. ¶ Diuiditur autem consilium in capitula tria. Cap. i.

De causis predictae dispositionis. ¶ **Non est dubitandum** de partitione urinarū nigrarū: z que grosse sunt uelut apparēt frequēter in magnifico z armipotēti viro dño Gentili armorū capitaneo zc. Tales enī urine nō p̄stant in eo cūz signis magnorū z malorū accitū. Si enī apparerēt cū mictu sanguis cūz magno dolore pungituo z p̄seuerate cūz signis exoratiōis renū z colli uesice. Et iterūz sitales urine p̄sentarent semp z sine interpolatione: tūc de eis esset notabiliter b̄standum. tales ergo urine sunt magis consequentes potentiam virtutis in expellendo superfluitate per illas vias q̄ z consequantur magnam debilitatem illarū viarū. Neqz enī ibi apparet aliquid accidens suspicandum nisi in partibus renū posterioribus: qd̄ tñ non est ualde intensum. z consequitur

oppilationes eorum lenes: etiam in fine pororum uritidum exites. Cum igitur propter aliquod exercitum: aut propter usum aliquorum apertum dissoluntur ille mactat: statim expellunt urine grosse. Quod enim in oppilationibus stantes ebullierunt: et extraneate fuerunt ibi et repperunt nigredinem a sanguine renum et chilis a quo non euacuantur predictae partes, et qui dicitur boiem gescere a motu uel exercitio: tunc mactat predictae non fluctuant neque ebulliunt ibi, unde non commiscens predictis: ita quod licet virtute ad sui expulsionem. Ex quo fundamento appetit quod diu expellent iste mactat se melius habebit eger: quod si non expellerentur. Et sequitur secundo quod si ipse quiesceret a fortibus motibus: tunc finaliter reduceretur ad sanitatem completam. Unde apparet quod in regimine huius viri necessarium est procedere cum mundificatione renum et totum viarum urine a predictis materiis.

De regimine eius per sex res non naturales. Cap. 11.

Procedatur ergo in eo secundum istum modum. Primo quidem quod cuitet quod tunc potest frigiditatem aeris: et maxime circa renes et pedes: et maxime stationem in loco ventoso ad quem exponatur spina tota.

Et caueat decubium et dormitionem super re dura: et super spina tota: imo dormiat ut plerumque super latere dextro et raro super sinistro. Et oino quod tunc potest cuitet uelociter et festinam ciborum et potum deglutitionem. Et sumope recordetur non gaudere stomachum a multo cibo in quantitate: neque sepe acceptor: et hoc propter debilitatem digestivam quam diu habet. Neque etiam super cibo et potu assuescat in iracundia et furia procedere in actibus suis, neque tantum melius remanere propter infirmitatem mundi: ne tristitia producat ipsum ad accitiam melicarum impressionem: ad que est paratus. De ciborum vero quantitate, memoretur se oino abstinere a rebus frigidis grossis et viscosis: uelut sunt cibi pastiles pisces viscosi et uallosi: ut anguille: tiche et ceteri in multo usu: et elixi et pisces raro comedendi sunt. Sed potest uti piscibus fluuiabilibus: uariolis: tozeria: et carpionibus: lucijs: et silibus bene laudatis. Caueat etiam ab usu nervorum cutis et ligamentorum peritum carnium: et fugiat etiam usum uentris et stomachi aialium: et cerebri non utat nisi ualde raro. Dimittat etiam carnes antiquas recetes et salitas et casei multum usum: et maxime viscositatem huiusmodi. Sed caseus modicus salis non est ei vituperabilis. De platis etiam effugiat res ualde fridas et humiditas: et in multo usu uelut sunt blete: spinachie: lactuce: portulace: endiuie: et cressones. Et fugiat etiam grana et semina apertina uelut cicera alba et rubra: et feniculu: petroselinum: anisum: et cuminum nisi raro et par ex eis accipiendo. Olei vero et butyri usus est sibi conueniens. Fructus vero stiptici: uelut sunt citonia gnata: sorbe et mespilla et pira acris dimittantur omnia. Ficus vero sicce et amigdale et passule et fustici iter alia ualde placet mihi: et arancia et lymones: et agresta salita omnia sunt ei laudanda. Preter autem beuicia que ei sunt prohibita, potest uti cibario grano et fructu: et croci: et species omnes placet mihi moderato usu: et mentha: serpillum: et mellissa: salua: et rosmarinus. Ista sunt ei laudanda. Potest vero ei sit uinum album uel subrubeum: quod gaurum uel goretum noia: substantia subtilis: odore aromaticum: et sapore medium ad dulcedinem uicinam eligat ab eo: et si tempore caliditatis oporteret ei addere aquam: tunc sit aqua de cisterna: aut saltem aqua de bono fonte accepta: et proprie cocta in hyeme: in estate vero faciat ad libitum. Hoc in summa uidetur esse regimen huius magnifico viro conueniens semper rememorandorum: quia ista omnia que hic sunt posita concessa accipiuntur, alia vero que negata sunt omnino dimittantur.

De regimine per medicinas. Cap. 111.

Regimine vero obseruando per ipsum penes medicinalia. xv. occurrunt mihi medicamina conuenientia. Primum in itaque est hoc electuarium. R. cassienus exerce de cana cum aqua paritarie. 3. iij. mucilaginis sebestae et seium citoniorum grosse et viscosae. an. 3. j. 5. penidiarum. 3. ij. succari al. 3. iij. cori cum intermediorum castaneorum. 3. j. 5. foliorum cupressi. 3. ij. seminum lactuce scariole et acetose. an. 3. j. 5. se. quatuor coium

fridorum. an. 3. ij. Coquantur succarum et penidie cum modico aque plataris usque ad bonam viscositatem. Deinde cum eis incorporantur reliqua et fiat electarium. Accipiat ergo de eo omni septimana semel. 3. 5. parum ante cenam sine aliquo liquore deglutito: et post cenam immediate post ipsum. et si iter assumptionem unam et alteram remaneret ueter stipticus: potest de eo accipere omni tertio die quantitate unius nucis muscate deglutitae: ut prius. 2. vo principale instrumentum est hoc. R. capillorum ueneris: se. endiuie: portulace: scariole. an. 3. j. spodij subtilissime triti. 3. iij. ros. clausar. 3. ij. rasura eboris. 3. j. plueriscent omnia per se. Deinde commisceantur: et cum triplicata quantitate succari albi fiat tragea. De qua iste vir per totum mensem decembris futuri deglutiat medium coclear omni tertio die immediate ante cenam. 3. vo speciale remedium est hoc. R. succi paritarie 3. iij. succi plataris. 3. ij. coriandri non parati. 3. 5. se. portulace. 3. vj. pulueris gallarum cupressi. 3. ij. spice nardi: cimini preparati an. 3. ij. vitellorum ouium numero. j. capbore. 3. vj. fiat unguentum molle in mortario absque igne: et sit usus eius infra spatulas per totam spinam omni sero cum uadit ad lectum: et proprie quando percipit urinas igneas notabiliter et actu calidas. 4. vo speciale instrumentum est. ut iste vir utatur fistulis preparatis per totum mensem decembris comedendo ex eis ante prandium et cenam ab octo usque ad decem. et modus preparationis eorum est ut accipiantur nuclea iporum et infundantur in vino citoniorum actu frido per duos dies. Cum ergo exierint permittantur exicari sub umbra per duos dies: deinde conficiantur cum succaro tabarseth cocto cum aqua rosata: et erit instrumentum ei ualde utile. 5. vo speciale remedium est: ut iste vir assuescat uti comestione radicis enule lixate cum bonis carnibus: et inueniet ex ea suauitatem magnam stomacho renibus et omni principali membro. 6. vo speciale instrumentum est hoc. R. olei nardini et olei liliorum alborum. an. 3. j. 5. capill. ue. macis et corticis citri. an. 3. 5. ros. 3. j. ameos spice: se. petroselinum. an. 3. j. croci. 3. 5. cere albe. q. s. fiat unguentum molle: et sit eius usus cum percipit urinas persequere, subtiles et claras cum augmentato dolore in renibus et albanis: et ex ipso enim calomane et sero inungat spina a spatulis inferius. 7. vo speciale remedium est: ut iste vir saltem bis in septimana deglutiat immediate ante prandium tria grana mastice: et proprie quando percipit magnam distensionem et rugitum in stomacho. 8. vo speciale instrumentum est: ut si in isto viro magnifico perseveraret nocumetum stomachi doloris ructionis et prostrationis appetitus: tunc iste quibusdam mane accipiat istas aquas in aurora calas cum suc. albo. R. aque menthe. 3. j. 5. aque mellisse. 3. ij. aque eupatorii. 3. 5. milce. Et si in stomacho percipit gravitatem et tensionem a multitudine flatuum: tunc potest addere. 3. j. mellis ro. cum folijs persuari. 9. vo speciale remedium est hoc. R. floz buglosse bora. flo. enule: et floz aut saltum foliorum sarsare. an. 3. j. ligritie bene rase. 3. 5. anisi nouelli et dulcis. 3. j. 5. coral. ru. et al. spodij mastice an. 3. j. macis. 3. ij. lapidis laçuli preparati habentis uenas aureas. 3. 5. lapidis armeni. 3. j. succa. al. lib. 5. cum aqua buglosse. fiat confectio in cornibus. iij. 5. de qua iste vir accipiat a principio mensis decembris usque ad medietatem februarij omni die semel frustum unum immediate ante cenam dimittendo alias confectioes. tunc in hoc enim composito inest potentia mundificationis splenis epar et sanguinem a superfluitatibus melicis, neque non habet aliquod renibus efficere nocumetum. 10. vo instrumentum est hoc. R. spem eluarij de hyacinto: sperum eluarij de ligno aloes. an. 3. j. oilio de corde cerui: hyacinti: sinaragdi: sapburi: coral. al. et ru. et sandalorum amborum an. 3. j. capbore. 3. 5. fol. auri numero. viij. fiat ex oibus istis sacculus quadrangularis: et erit in eo iterum seruare virtutem cordis: et prohibere aduentum pusillanimitatis et tollit lapitudinem uel corporis. 11. vo speciale remedium est hoc. R. olei de mastice: olei nardini. an. 3. j. 5. rosarum spodij: sandalorum: et coralloz amborum an. 3. 5. croci. 3. 5. cere albe. q. s. fiat unguentum molle: de quo epar huius patientis sepe inungatur: et proprie tempore quo percipit situm amaritudinem oris: et dum uenter eius est stipticus: et maxime quando perseverat emissio urinarum: et que sunt inflammate rubet: et cum emittitur cum aliquali punctione.

¶ 12^m vo remediū est hoc. R. coral. ru. sanguis diac. acatie: spodij: z carabe. ana. 3. j. scorie fer. ppa. 3. ij. vitri combusti: z lap. iudai. añ. 3. j. 5. pulueriscent oia per se. deide fiāt pille cū succo fenicli: z sit eaz usus oī die in aurora accipe. v. ex eis. Hoc aut solū tpe quo pcepit uētris stipticitatē uriaz: aliquā tā interruptionē z eaz igrossationē cū nō debita potētia mīngēdi. z si fieret micr^o strāguriolus: qđ est suspicabile pp mae- rū diuersitatē z diuersaz earū z interpolatā eūonē z retēonē. **¶** 13^m istm z ualde pueniēs ei est hoc. qđ ei fiat sauonea uł ofec. marçapani. qđ idē est cū medietate olei amig. dul. recē- tis: z altera medietate olei de nucleis fisticoz ponēdo ad li- brā. 5. vnicuiqz illoz duoz oleoz lib. 5. de amilo de ordeo: z coquat cū eis lēto igne suc. tabarçetb usqz ad bonā spissitu- dinē. Et de hac cōfec. accipiat semp duo coclearia per tres horas uel duas añ pradiū z cenā frustū vñd: z mūdificabit renes vigorādo corpus. **¶** 14^m vo spāle istm est ut ipe utat recocta facta de lacte ouīū. etiā si de illo lacte faceret vipas simul cū vino supius tacto bonū ēē ei: z caseus etiā ouinus fact^o in thesino diocesis Ueronēsis optim^o ēē ei. z oua z ty- sana ordei: z risuz z tri. z mica panis. hec oia cocta in pdcō lacte optima essent ei. Lacti enim ouino nulla medicina cō- par est in debilitate renuz. 18^m tertij. in propria cura eorum. **¶** Ultimū vo istm est ut iste dñs assuescat saltē in septima- na semel per horam añ cenam lauare extrema inferiora ab inguinib^o usqz ad pedes cū aqua decoctionis foliorū bedē pomoz citonioz: z vitis bñ calida: z erit utile remediū ad distrabēdum mās a renibus z confortandū eas zc. **¶** Hec sunt magnifice armipotēs vir z dilectissime compater me- liora que colligere potui de sententijs sapientum z exerci- tatione continua. Sublimis autem deus z saluator pijsi- mus oia hec dirigat in salutem uestram: ea fide z dilectione qua ipsa composui astrictus caritate non leui. Ad laudes cunctipotentis dei perpetuas Amen.

Consilium.196. De stranguria z dissuria.

Ec serua dei z religiosa humanissi- ma dissuriam patitur nō simplicē: sed quādoqz piodicam strāguria intermixtam. id eūtet usum rerum omniū calidarū z acutarū z multe apitionis: sicut salsa petrosilinū: feniculū: anisum: cerasolinū: apidū: raphanū: cepes: alleū: z sinapismū. **¶** Utatur autē car- nibus laudabilibus: ouis: caseo: pānico: cicerib^o rubeis cō- fractis: riso: pastilibus cibis: pane biscocto: caulibus ualde coctis. utat etiā pedib^o aialū z uētrib^o eoz. Et vinū eius sit rubeū ad pōticitatem tendens: sit bñ fumosum z potens. **¶** Post hec aut utat trib^o remedijs ifrascriptis. **¶** Primū itaqz ipsoz est ut oī tertia nocte accipiat sex de ifrascriptis pillis in aurora: post quas tardet cibū suū horis qnque. Quaz descriptio. R. farie gladiū. 3. 5. lentiū excoctatay: z risi amboz torefactorum. añ. 3. j. 5. dragaganti: gūmi arab. torefactorū. añ. 3. j. glutinis carte. 3. iij. dissoluatur gluten cū aceto nigro: z cū eo incorporent spēs alie: z fiant pille ex oī. 3. viij. Et teneant in piscide cū puluē sgnati. **¶** 2^m reme- diū est ut sup spina sua portet cerotum istud cōtinue: cuius descriptio. R. colopbo. 3. j. 5. resine: picis naualis bene co- ctarum cum aceto rubeo. añ. 3. j. pulueris intermediorum corticum castanearū: spodij: ematitio: carabe: cuscute: squi- nanti. añ. 3. 5. cere quātum sufficit: fiat cerotuz longitudinis spanse: z portetur a fine spine superius extensum. **¶** 3^m vo speciale remedium est. ut ista mulier omni tertio mane iter- medio in aurora accipiat. 3. iij. aque sublimatiōis folioruz consolide medie quā vulgus cōferulaz uocat z calefiat cum modico succari. Quibus actis spero in dei gratiam qđ sana erit. Sin autem scribatur z uberius prouidebitur.

De egritudinibus membrorum genera- tionis in viris consi- lia sequuntur.

Consilium.197. De gomoireia passione conti- nens capitula tria.

¶ De descriptione z diuisione gomoiree inuestigantium z causarum eius. Cap.1.

Dispositio Spectabilis z gñosi vi- ri Prosdocimi de Ue- netijs de Raymūdis est pncipalr imodera- ta semis effusio: quā antiq gomoireā uocat. z est nomē cōpositū ex gomi greco: qđ semē iporat uł spina: z roys qđ est germinare uł

fluere. vñ gomoireia tñsumptū est ab eo qđ est semis effusio. 6° iterioz. finali cap. litteralr colligēdū. vñ gomoireia nihil aliud est qđ semis effusio: uł nō uolūtari^o fluxus: qui pūne fit sine pudēdi tēione: qui ppter retētiue vtutis ibecillitatē fit: ut Paulus p practice. cap. 15°. Ne qz enī appetit^o uolūta- ri^o ad uenerē ad hāc scurrit dispōnē. Imo qñqz semialis mā descendit sine uolūtatis iperio: z sensatiōe aliq nō pcedēte de- litiosa uel tristit: ut frequēter in dormiētib^o appet hac dispo- sitione laborātib^o. Neqz iterū mēbz virilis robur ad semis effusionē scurrit: imo nulla ei^o erectione pcedēte semē efflu- it. Et itez vtutis appetitiue robore deficiēte bec dispō fre- quēter inualefcit. Ex quo appet ueritas lre Pauli dñ dixit. Nō uolūtari^o fluxus qui sine pudēdi tēione fit. qre vide- tur qđ bec dispō itez est eueniēs circa mēbz gñationi nālre deputata vñd magnū exis: siue nimia semis pfluxio sine uenere z nocturnis imaginationibus ita pseuerās: ut iter posito spatio talem hominem consumit. ut Cornelius cel- sus 4° practice. cap. 2°. quare propter talem que huic dis- positioni frequenter subsequit: 13 ipa nō sit pprie acuta egrī- tudo. Inter acutas tñ semp: z inter tēporales egritudines nuntiatur. ut Theodorus Priscianus 2° practice. cap. 5°.

¶ Qui^o qđē dispōnis uarietate sic diligēter inuestigare de- bem^o toties ipam diuersificatā cōprehēdam^o qtu- plex est uarietas carū qđ ipa pficit. **¶** Uides aut cās isti^o esse pncipalr duas: aut ex pte seminalis māei cōsiderāde p: aut ex pte mēbioz que ad ipaz efficiēdā scurrūt. **¶** Et can- se qđē pmi generis ex pte seminis cōsiderāde sunt ex pte qđ- titatis ut multitudo ei^o. ex pte qđ- titatū pmax: ut qđ acuta est calida z salsa. Ex pte vo qđ- titatū secūda: qđ adsa z subtilis. **¶** Multitudo aut ipi^o inueniri pōt: aut qđ quātitas eius cōgregata nō expellit dimissione coitus ppter carentiā sui cōparis: aut ppter deuotionē religionis uel filii. qre mā il- la retēta vtutē illā expulsūā ad sui educationē incitat. Opor- tet enī virtutē se hntem bñ expellēda cōueniēter expellere: ut 6° iterioz. preallegato cap colligenduz. **¶** At vo māei multitudo frequēter inuenit multiplicata ex multo usu: ci- boz z potū multiplicatiūm semē. Et si etiā per actū coitus frequēter mā expellit: nō min^o etiā per ipoz usum multipli- cat. qre multitudo māei vtutē mēbioz cōtētiūā grauās ex- pulsionē ad se uocat. vñ expellit ipa. manatio enī illa cōseq- tur cōtētiue debilitatē. iterioz 6°. ubi supra. **¶** Tenuitas vo māez z subtilitas eaz est cā dispōnis hui^o: eo qđ tenue qđlibet resudet. 20° tertij. cap de multiplicatione pollutio- nis: sic acuitas mordicat z incitat vtutē ad sui expulsionē: ut Auic^o ibidē. igit mā est gomoiree cā: aut qđ multa: aut qđ subtilis: aut qđ acuta: ut in plurimo euentus. **¶** Cā vo dis- pōnis huius ex pte mēbioz sumpta est: aut ex pte uasoz spmatis: aut ex pte renū: aut ex pte pncipaliū mēbioz. **¶** Ex pte qđē uasoz que triplr diuersificant: aut enī sunt uasa delatoria ut emulgentes z pori spmatis: qrum dexter orit^o a rene dextro. Sinister vo ab arteria adorti: ut 20° ter- tij. p cap. 7. 21. **¶** Aut sunt uasa māei seminalis cōseruatiua: sic est uena phillis: in qua fm ueriorē viā mā seminis que est superfluitas ultimi alimenti utilis reperitur: ut 20° ter- tij. primo cap in sententia colligendum. **¶** Aut tertio uasa illa dicuntur expulsoria: uelut sunt uasa inuoluta z via se- minis tertia in vga iūcta. In qua vie sunt tres. s. via urine: via spmatis: z via alguadi. 20° tertij. allegato cap. in fine.

¶ At vo si attingat hāc dispōnē fieri ppter nocumētū in uas
delatorijs necesse est a. Signare ipsuz: aut pp debilitatem
virtutis retētiue ipoz: aut pp diuū roboris expulsive eorū:
aut pp maiorē motū qui occurrit ad expellendū mām. uelut
motus fortis spasmus: ut in epilēticis z sibi similibus. ut
patet interior 6°. pallato cap. Que vo sunt ultra nām alr
sunt. nā cōtinētia ppter defectionē fit expulsive. inanitiō vo
propter cōtinētie debilitatem: aut pp aliqō mōuēs mēbra ut
expellāt cōtēta: sicut attingit uasio spmatis spma emittē in epi
lepsia z alijs passionib⁹ que sunt de gñe spasmī si fortis est.
Ex qbus nōnulla pbleumata solui possent clare: ut propter
qō expilētic⁹ emittit semē iuolūtariē z filia: que tu cōsidera.
Hec expulsio māci a pdictis uasio nequaq̄ fieri pōt nisi ap
tis ipsis z motis. Retētiō enī illius fit orificijs clausis z nō
motis sicut eius expulsio fit ipsis apertis z motis. interior 6°. ut supra. qui sermones pariter tā ad uasa consēminatiua
q̄ ad delatiua z expulsoria adaptari possent: quare in vnuz
colligendo hec dispositio ex parte uasozū contingit: aut qz
ipsa sunt nimid apta z laxata: aut qz virtus eozum retētiua
debilitata est: aut pp uehemētē motū cōssionis eoz mā ab
eis expellit: ut pdictū est: aut qz uasa illa mollificata sunt. z
tu cōsidera. **¶** Causa vo dispōnis huius assumpta ex pte re
nā est pp malā cōplōnē eoz calidā a qua attingit liquefieri
humidū pigne ipsoz z substantificū: quare expellit ab eis res
pima: eū mā semiali in pñib⁹ ppinqs inuēta: que vntē de
struit. 20° terrij. allato cap. aut vo attingit dispō ex pte renuz
ppter fortē cōmotionē in eis factā: z appetitū ad coitū: z fre
quētē memoriā act⁹ uenerēi z educiōis eius: pp qō elōgā
di sunt patētes hāc dispōnē ab aspectu figuraz formosarū
puellaz z pulchrarū penitus: ut neqz tāgendi: neqz videndi
eis copia tribuatur. Theodorus Priscianus 2° practice. 2°
cap. **¶** Et in hac qdē bui⁹ cause deductiōe: includit etiā de
claratio cause: que tenet se ex pte impōssionis facte in mēbris
pñcipalib⁹: z tu cōsidera. qm̄ hūi fundumētū in theoria me
dicine ex his pñcipijs hec facile aperiri possunt.

In sūma Igit dispōnē huius spectabilis viri facile
in vnā ueritatē cōplectēdo. vī q̄ oēs pre
dicte cāe dispōnē eius nō leuiter efficiunt pter pñā que fuit
multitudo ex pte semis. nō enim rōnabile est mām inueniri
multaz in corpe eius: qm̄ egritudo cronica fuit: z tot z tātis
fuit pollutionibus edatus q̄ usqz ad substantificū humidū cō
sumptionē est deductus. Non enim est rōnabile nisi qō rō
nabilr defendē uellet: q̄ mā successiue in eo gñaretur z mul
tiplicaret sm̄ successiue aque carnis z aliorum ciborum
notabiliter relaxantium frequentem usum. **¶** At vo mā
in ipso subtilitate peccat magis: qō denotat eius aquositas
mucillaginosa parūper: z acuta est nō raro qō oñdit aliqua
liopūctio in vijs pcepta: etiā acuitatē pcipit aliquātā ex cal
itate putredinali acq̄sua: qō oñdit māci exētis bozridus fe
tor. **¶** Sillr etiā hec egritudo in hoc viro spectabili inualet
propter secundā cām ex parte nocumētū in uasio consēruā
tibus delatorijs z eiectorijs assignatis. **¶** Et iterū 3° causa
cōcurrit: eo qz aliquoties emittit urinas pingues cū semia
li mā in fundo uasio z sedime humoroso sedētibus: z pin
guedine in urina supnatantibus: que sine calitate notabili
nequaq̄ fieri pōt. **¶** Sillr etiā attingit ad hāc dispōnēz assi
gnari cām quartā: eo qz ut in pluribus mām in pollutione
emittit in somno suo imaginatione ad tactuz mulieris uel
penerem actum incitante: ut sermo suue affirmauit.

Ex his oib⁹ inferēdo cōcludit q̄ hec dispō nō le
uis est: sed uerēda mltū: eo qz ad ip
sius pductionē occurrit quatuor famosa genera causarum
que superius tacta sunt. **¶** 2° quia dispō hec multū cronica
fuit: quare difficulter remouibilis. **¶** 3° quia egritudo etiā
ti virtuti z cōplōni satis pportionalis existit. **¶** 4° qz habi
tudine corporis satis notabiliter extenuauit. **¶** 5° qz vñus
patientis satis debilis est: z in precedentibus fuerit debi
lior. **¶** Ex quibus oibus clare concludi pōt: q̄ patiens iste

multū debet eē attē⁹ sollicit⁹ z vigil in sui curatiōe. que qdē
in duo pñct capla. s. in regimie ex pte sex rez nō nālū p. de
inde ex pte cōueniētijs applicationis rerum medicinaliū zc.

¶ De cura gomozee per dietam. Cap. II.

Ropūma igit re nō nālī iclinet regimē eius ad
aerē calū remitte. aut ad fridū leuī friditate: eo
qz lapsus non edat a caliditate multiplicata in
renib⁹ z epate ei⁹: ut supra visuz est. qō etiā ap
patet ex tinctura urinaruz: z acuitate z fetore ex
mā pceptis. **¶** Itēz iclinet ei⁹ aer ad siccitatē nōbilr inten
siorē: q̄ sit friditas ei⁹ pp cōsumptionē que necessaria est in
multitudine māez que supabādāt. nullus enim aer excessiue
qualitatis est sibi cōueniēs. pbat: qz calidus ualde pp disso
lutionē māez: z humidus pp lassitudinē z mollificationem
uasozū timēdi sunt. Idē etiā itelligēdū est de camera: domo z
loco in qb⁹ morā dñit. **¶** De motu z qete. Mor⁹ ois videt
ab hoc patēte vitādus eē ne pp ipm māe in fluxu ponant:
z calor nālīs dissoluat: z a cōueniēti opatiōe in māo pbubea
tur. Ois enī mor⁹ fortis mult⁹ paucos: z qete cōmixt⁹ cō
cant in hoc ut calorē efficiāt fortiorē. 3° pñi. doctrina 2°. cap 13°. Sed calor fortificatus attrahēdo mās z dissoluēdo
noceret: quare zc. In summa igit quiete utat oinoz: z absci
dat a se omne exercitiū. nullū enim tale cōuenit ei in fine rei.
5° breniarij. cap 13°. **¶** Maxime autem exercitiū effugiat
equitandū: z omne illud per quod fortis est z necessaria in
corpore distēsiō: z maxime in partibus spine zc. **¶** De som
no z vigilia. Somno utatur hic nobilis in q̄ritate medio
cris longitudinis. talis enim inuat ad digerendum mās z
maturādū quaz inuenit: z eas ad sanguinis nām cōuertit z
calefacit cōuenienter: z transit calor per corpus: z calefacit
ipsum caliditate nālī. Si autē somnus inuenerit humores
acutos cholericos: z pdurauerit eius tempus calefaciet ca
lore extraneo. 2° pñi. doctrina 2°. cap 13°. nulla caliditatis
extranee additio huic corpori cōueniens est. cum iā in ipso
inueniat putredinalis caloris uestigiū: ut supra deductum
est. Igitur somnus eius debet esse magis interceptus q̄ lō
gitudine cōtinuatus. Ita ut pluribus somnis satisfaciāt ne
cessitati digōnis z vigoratiōis calorē: q̄ per vnaz dozmi
tionē longo tpe cōtinuatam. vigiliē autē nisi sint mēsure ex
cēdentes vident ei⁹ pferre propter exiccationem materierum
z cōsumptionē ipsarū: que sequit ad eas zc. **¶** De accitib⁹
anime. Accitū vo aie per quorū applicationem subito fiat
fortis motus in spiritibus z humoribus ex predictis patere
pōt nō esse sibi cōuenientia: siue ex eis contingat fieri subi
tum motum in predictis de circūferentia ad centrum. sicut
fit in forti timore z similibus. siue fiat mor⁹ oppositus pre
dicto a centro ad circūferentiam: sicut fit in uehemēter ira
cundis: siue fiat aggregatus ex utrisqz. sicut patet in pñci
pio z perduratiōe eius. per tales enim motus noceretur
cōtinuē: z summe propter debilitatem que sequitur ad re
solutionem spiritūū: z propter inobedientiam māe ad dige
stionē cōgruā. Neqz etiā motus aiales paulatiue facti z per
seuerantes cōueniunt ei⁹: eo qz pñis z diminutio nature
nunq̄ sequunt nisi illud qō paulatiue fit. 2° pñi. doctrina
2°. cap 12°. Igit neqz debet ipse lōgo tpe z fixis imaginatio
nibus affigi uel tristari: z maxime illo que mouēt aiam ad
imaginationē coitus. tales enī imaginationes uel affectiōes
aiales imprimunt in corpus res nāles. quēadmodum acci
dit motus sanguinis ei qui multū pparatus est ad ipsuz cū
multū itentus fuerit ad cōsiderādū res rubeas: quare cōsumi
liter cōsideratione ad coitum corpus istud paratus ad se
minis effusionem ualde facile promouetur z intendit eius
dispositio: ut ipsemet suo sermone testatus est. **¶** De reple
tione z ianitione. Ois etiā nobilis ab isto egrotante euitari
debet. ois talis adderet ad egritudinem istaz: eo qz māe per
cōdones ponunt in motu. Et iterū qz inatus calor ex earum
frequētia debilitatur. Et si oēs cōdones hoc efficere possent.
opz m̄ ut pbibeat talis egrotans ab eūone per solutionem

nāe. Eūo enī per solutionē attrahit ad mēbra semialia māg
ppter vicinītatē: sicut etiā eūo purinā eadē rōne nocet eis.
5° breuiarij. cap. 1. Si itaqz ppter aliquā ~~causā~~ aliq^o fo
retei necessaria eūo nō vī ei cōferre possē nisi uomit: sudor
aut clistere. quoz qdlibet opz eē leue ut euitet agitatio z flu
xus māernz: z debilitas inati caloris: z grauamē in mēbris
semialib^o. De numero aūstipoz nomitūū leue z idoneū
esse posset istud. R. aque decoc. se. rapban. 3. iij. syru. simpli
cis acetos. 3. j. s. totū hoc tepidū exhibeat ei iā p̄cibatocibis
z potib^o in q̄litate z quātitate: substātia z sapore diuersio ut
magis fastidit: itōchus z nauſear^o ab eis iclinef ad uomitū.
Et si p̄ bec nō moueret facile iponē debet digitū in os suū
titillationē faciēdo in gargalionē: z est caput meri. Leue
vō sadatiū tpe necessitatis eēt hoc. R. aque ordeī. 3. iij. vi
ni albi subtilis: fumosi aromatici. 3. ij. c. albi. 3. ij. totū hoc
calidū exhibeat in potu post mēdiā noctē hora qua placet.
z agrue coopiat p̄anis z supdormiat. Clister inter oīa eēt
hoc. R. aque decoc. folioz blete: violaz solatri virge pasto
ris. añ. lib. j. cuc. ru. 3. j. s. vitellū ouī. j. olei denenuſa. olei ro.
añ. 3. ij. salis cois. 3. j. s. fiat clister. laudarē ipm in sero magis
aūcenā q̄ in mane assumēdū eē. Post hoc aūt cōsiderādū
q̄ caueat a multa z forti retētiōe eoz que eūari deberēt: siue
sint feces siue urina: siue mā semialis multiplicata: ut cōtin
git in fine eūonis pollutionis. taliū māernū enim oīuz fortis
cōstrictio multū noceret. Ex retētiōe eoz que eūari debe
rent pueniunt egritudines cōpōnis z oppilatio: laxitas:
spasmus z filia. sed mor^o cōssu^o in spasmō augmētāt istā
egritudinē: ut supra visuz est. z colligit in 20° tertij. cap. 6.
quare zc. Ampli^o enī ex retētiōe eūandoz puenit frequē
ter putredo z caloris inati cōstrictio: z ipsius ad igneitatē
cōuersio. 2° p̄mi. doctrīa 2° cap. 19° de retētiōe eoz que eua
cuanf. Iste sunt cause hui^o egritudis z augmētē ei^o: ut supra
visum est zc. hec de ianitione z de repletōe sufficiāt. De
cibis z potibus p̄mittēdū p̄ q̄ euitari debēt oīa nutriētia
siue sint cibi absolute: siue cibi medicinales: aut medicine ci
bales que multū nutriētia sunt: oīa enim talia mān aug
mētāt. z p̄mā cām hui^o egritudis supius tactā fortiorē effi
cerēt. subtiliter tū intelligēdo illud nisi forte totius corporis
debilitas ad oppositū p̄moueret. tūc enī dimissa egritudine
p̄ncipali: de qua hic agit ad debilitates p̄ncipalr attēden
dū eēt. Silr etiā euitāda sunt oīa que in uenerē inducāt
appetitū eius excitātia: q̄lia sunt vinctuosa: p̄guia: uetosa bi
lia z filia. pp cām assignatā: q̄re utēdū est eis que huic dispo
sitioni aduersent tā q̄litatib^o p̄mis q̄ secundis: q̄ a p̄prietate
hoc opando. De numero quoz famosa usitata ab auctori
bus in dispōne cala sunt pla: ut aq̄ decoc. leuū: que pollu
tionē abscedit: z nenuſar in cibis z potib^o assumptū: qd libi
dinē rep̄nt. Et coriadrū succū q̄mo acceptū siue p̄paratū
qd melius est: siue qualrcūqz exhibeat. Et semē portulace z
plāta ei^o: que sūm plimū abscedit coitū. 2° can. pp̄rio cap. 13
Mesuague crediderit q̄ ipsa augmētāt coitū: z illud videt
eē in cōplone calida: ut Aūicēnātib^o. Ampli^o mirabile est
semē lactuce qd abscedit spermā qm multū uis quī ea: ut
2° can. suo loco. z summa celeritatē succurrit eis qui pollui
tur in dictis p̄tib^o. pp̄rio cap. Amplius usus oliuarum
olei in cibis. usus enī olei optimus est: qz minorat spermā.
20° tertij. cap. 2°. Aldbuētiā solatrū qd pollutionē abscedit.
2° can. pp̄rio cap. q̄re cū istis aut cū ipoz aliqb^o semper
oporteret oīa cibaria cōfrāgētia fore: z potabilia oīa z maxie
cū illis que a cōsuetudie nō multū pegrina vident^o: iter que
meliora semper sunt lactuca: portulaca: viola: z reliqua alia
istis filia. Cōuenit etiā ei agreste: aceti acris: arāciōrū: z gra
natoz usus: z oīs cibariōrū cōfractio cū eis: ita q̄ nunq̄ ab
aliquo ipsoz secedē debet: sicut gelatina pedibus aialū eli
xis in aceto maceratis. Cōuenit etiā ei usus piscium: z
maxime fontaliū aut fluuiōz: aut lacuū puenientū: uel ual
lium qui sunt a fetore: z reliqs abominabilib^o passionibus
elongatū: qui cōdiant cum oleo: uel acetosis cōditi sunt. Piscid

vō maritimoz usus nō est laudabilis p̄pter cām notam.
Lac vō z casens recēs aut mediocris salis est ei pueniēs:
z aq̄ lactis acetosi a qua butyrū cōctū est. De carnib^o vō
pueniūt oīs aialū syluestriū: z aialū aq̄ticarū: z in summa
oīum aialūm carnes macrenō ualde pingues: musculose
z lacerose sunt ei cōuenientes. Uino autem utatur ru
beo claro aromatico cōuenientis fumositatis: cōfracto si op
portunum erit cum p̄mixtione aque decoctionis gnoz co
riadrū: seminis lactuce aut portulace vnum ex his accipiē
do ad libitū. Ego vō soleo eis dare aquā decoc. gūmi ara.
z iueni in ea p̄relliōnē nobilē. Silr in aq̄ deco. radicū nenu
ſa. exiccati. Ea vō que uelut cibalia z medicinalia appo
piata sunt in hac dispōne a frigido pueniētē: sunt sicut ru
tha z semē eius: calamētū mōtanū semē agni casti andacho
cha: carui z ciminū: z hec duo maxime torrefacta: z mentha
que est nobile pharmacum in ingrossandō sp̄ma z cōfortan
do uasa eius ad retinendū ipsum. 20° tertij. capitulo. 21°.

De regimine eius per medicinalia. Cap. 111.

E his que pure medicinalia sunt absqz caliditate
in hac dispōne cala laudata sūt sic nenuſar: suc
cus cāne hūide: solatrū portulanū: iusgam^o po
mū uisū: cāphora sp̄ali p̄p̄tate. Que vō laudat
in hac dispōne a frigiditate pueniētē tā tacta sunt.
Pla igit p̄ter hec cōposita ad hāc egritudinē ab auctorib^o
rep̄unt eximie collaudata. Et nōnulla etiā scribēda sunt:
que q̄ndiana exp̄iētia cōplātib^o appent esse utilia. De q̄
rū numero vñū cōpositū est syrnus iste. R. seius portula
ce: lactucay: floz nenuſar. añ. 3. j. coriadrū p̄parati: radicū
nenuſar. radicū aridū: z radicū solatri añ. 3. j. cāphore. 3.
j. iuinbap̄ exiccatarū numero. xv. dactyloz ifusoz in aceto
per dies octo z minuti cūsoz. 3. ij. seīs ruthe: calamētū mōta
ni: ciminū torrefactū. añ. 3. j. bulliāt hec oīa in lib. x. aque fontis
usqz ad cōsūptionē medietatis. deinde colent^o cū forti exp̄f
siōe: z colature addant^o vini cōtonioz lib. j. succa. lib. iij. z cla
rificant^o: z aromatizant^o cū puluē mēthe. Soleo aūt ego hūc
modū descriptiōis facē lōgū: z cū facio ipm plene decoctio
nis in potu exhibeo. 3. ij. cū. 3. iij. aque sublimatiōis: portu
lace: lactucay: z est tāte nobilitatis q̄ nunq̄ me decepit
in operādo. Paupib^o aūt z leuiorē exp̄sa medicādis so
leo exhibē hoc. R. aque lactucay: aque nenuſa. añ. 3. j. s. sy
ro. antiq. sy. de mirro: miue cōtonioz. añ. 3. j. s. misce z detur ut
supra. Leui^o aūt est sumē aquā portulace uel lactuce: z tū eli
ge libito tuo. Si aūt hos icitāte aliq̄ euacuatiōis uiri opz
nō eligo aliud q̄ cassiāfi. quā facio ex sua cāna p̄parari cūz
aq̄ lactuce uel portulace: z exhibeo de ea. 3. j. s. ad duas ad
plus. Cōpositū famosum scōm ab auctoribus positū est
usus cōfectiōis dyaciminū: ut scribitur ab Aūic^o ubi supra.
Sp̄ale vō cōpositū in hac dispōne a calore pueniētē scribit^o
ab Aūic^o 20° tertij. in cap de exiccātib^o fridis. Cui^o descri
ptio est hec. R. semē lactuce: cuc. endi. p̄siliū nō triti: corian
dri sicci: nenuſar. ruthe: iusgam^o al. añ. 3. j. terant^o oīa z fiat
ex eis suffus. i. pluis z detur ex eo. 3. j. Ego vō ab hac descri
ptiōe abscedo p̄siliū: qz nō leuiter timeo de calitate cōtralis
p̄nis p̄siliū: loco ei^o pono in hoc cōposito semen portulace: z
felicitē opat^o absqz timore. Itēz q̄nqz ab hac descriptione
abscedo iusgamū nisi in forti cā ualde: qm timeo stupefa
ctionem. Cōpositū vō ad hāc dispōnē calidā laudatū silr
scribit^o ab Aūic^o. cap de exiccātib^o calis: z est hoc. R. radicū
testicli canis torrefacti: canap̄is campestris. añ. añ. v. iij. se.
agni ca. añ. ij. se. caulis aq̄tici añ. j. fiat puluis: z des ex eo
añ. j. Cōpositum vō breuis descriptionis mibi usitatū z
exptū est hoc collectū ex breuiario Serapiōis in 5° tracta.
cap 13°. Cui^o descriptio est talis. R. seīs lactuce. 3. iij. s. sede
negi. 3. iij. z est semē canap̄is iā scriptum: se. ruthe. 3. j. s. fiat
puluis z des ex eo. 3. j. in uino rubeo: aut aq̄ portulace: z est
nobilis iuuamētū. Ex hoc itaqz cōposito aut sibi siliū fieri
possent elec. cōfec. z relique medicinay cōp̄nes z exhibe
ri: ut supra. Ita q̄ etiā trageā cū succa. candi. cōpositis uter

coclear vñā itegrū semp ante cenā exhibēdo. ¶ Cōfectio bona ad itētionē hāc sepe mibi usitata est bec. R. coriandrī ppari. 3. ij. mēbe. 3. iij. se. lactuca p: portu. cucumeris. añ. 3. ij. 5. gūmī arabici: cimini amboz torrefactoz añ. 3. j. draga. torrefacti. 3. j. 5. floz nenufar. 3. ij. puluerigētur oīa subtiliter: z cū succ. albo z aq̄ portulace fiat cōfectio solida. z iuenit ex ea nōbile iuuamētū. z qui fortiorē effice neller addat se. agnī casti rutbe añ. 3. j. 5. z erit lōge efficacior. ¶ Descriptio vnguētū ad hāc itētionē calidā efficacissimī est bec. R. olei ro. antiq. 3. ij. olei de mirro z de citonij. añ. 3. ij. 5. plūbi nstī: ceruse z ematitio amboz ablutoz in aq̄ lactuce. añ. 3. j. amili. 3. j. 5. floz salicis: floz nenufar. añ. 3. v. cāpbore. 3. ij. fiat vnguētū in mortario plūbeo cū suo pistello cū succo plantaginis: z nullā medicinā ab auctorib⁹ descriptā iuenies efficaciorē ista. z tu cōsidera: q̄ hoc facile demonstrari pōt ex vtrūq̄ b⁹ cōponētū si bñ noscunt. ¶ Ad hāc etiā itētionē eximie laudat ab auctorib⁹ lamina plūbi que portet supra loco albai: ut scribit Gal. 9. de simplici medicina aucte hyppo. z Alio z Ras. z vñ in versoz auctorū: 13. Alio in bui⁹ plūbi applicationē dixerit esse cōsiderādū. 20. tertiū. cap de mltim die pollutionis in fine. ¶ De his aut que ab occulta ppetare posita sūt. a qbusdā testatib⁹ se fuisse hoc exptos est ut semp portet anulus aure⁹ lapide topacio munitus. 3rē anulus fact⁹ ex ferro quo aliquis iterēpt⁹ fuit. Et plā alia istis supradē potuisset. sed lōgitudinē effugiēs bec solū que mibi rōnabili iudicio z expiētia q̄tidiana mea testimonio auctorum approbata sunt scribere volui zc. Ad laudem dei Amen.

Consilium.198. De apostemate duro in radice virge.

Ste vir generosus egrotat apate duro in radice virge sue satis apud semur: apud qd apā anteri⁹ ppe castaneā. iuenit etiā durities nōbilis maior in duplo q̄p⁹. Et ex utriusq̄z dispōnib⁹ dictis accidit in mēbro suo nocumētū in erectione virge z impedimētū: z in veloci z cūenietī expulsiōne virilis seīs tpe coit⁹: magis mīpeditur

seīs virilis emissio si cōtingeret ipm in nocte pollutionē incurere: tūc enī accidit in eo dolor tpe emissionis spmatis qui nō accidit tēpore copule cū muliere. ¶ Harū aut durities cāe efficiētes potuerūt esse frequēs z multū exercitiū ludēdi cū muliere: z etiā frequēs cōstrictio: uel etiā tact⁹ vge cūz manu ppter que attracte fuerūt mae ad locū que diuturnitate tpe indurate fuerūt. Poterit etiā hāc duritiem effice fortitudo virtutis expellentis mām melācholicā asplene ad inferiores partes uersus emorroidas: a qbus per cōtinuitatem uenarum materie ppulse fuerunt ad virgā: z in locis predictis collecte. ¶ Unī apparet ex predictis q̄ duplex potuit esse causa materialis. ¶ Et prima qdē flegmatica que ppter diuturnitatem tpeis quā cōtraxit in pte a frigore cōgelāte: uel calore resoluēte subtilius conuersa fuit in melācholiā. ¶ 2. vō mālīs causa potuit esse melācholica mā asplene uel a chili ppulsa ad loca pdcā que fecit illa apata melācholica icipiēdo. ¶ Quēcūq̄z mī barū cōcedat esse mālīs cā apparet q̄ minas nocumētū arduū in posterū futurū. Si enī mā in predictis locis multiplicaret nō est dubitādū q̄ absinderet potētiā coeundi z emittendi urinam claudendo vias utriusq̄z ppter quod opz q̄ iste vir sibi sollicitus existat de curatione buius dispōis: ut nunc sequitur.

Abstineat

itaqz a cibis oib⁹ melicū sāguinē gīanab⁹: ut sunt carnes antiq̄rū aialū z salisamēta oīa: z caseus antiquus z durus z ualde salitus: z legumina oīa ppter cicera rubea: z lentes: z caules z panis fursuraceus: z cibi magne viscositatis: z grossitudinis neruose animalium ptes: piscium frequentem usum: z vinuz etiā grossum: turbidū z nigrū: z ualde bruscu uel acerbū. bec oīa euitare debet. In alijs autem cibarijs licentiā hēt. ¶ Et mor⁹ frequēs z fortis sup cibo: z sōnus plix⁹ ualde z

multa ciboz repletio fastidiū adducēs: z uētris sūpticitas: z frequēs accitiū aie enēr⁹: pp que fortis z uelox mor⁹ in spiritalibus z humorib⁹ iponat. bec oīa in summa euitare debet.

Pro regimine

vo medicinali videt mibi necessariū ēē q̄ pūdeat sibi cum octo instris medicinalib⁹. ¶ Primū est ut a 3. die futuri lunaris usqz ad. xij. faciat sibi fieri flōmiaz de sapbena dextrī pedis: p quā exbanē sanguis. 3. iij. uel. v. pmissa semp uentris lenitiōe: sine quanō debet fieri flōmia. 4. pmi. caplo vīgesimo. ¶ 2. instrū est ut post flōmiā pdictā mane imediate sequētī accipiat hoc minoratiū. R. aque buglosse: z capill. uene. añ. 3. ij. agarici electi: tbimi: epibimi: folliculoz senae. añ. 3. v. dyagridij. 3. v. salis indi. 3. iij. cingiberis: anisi violaz. añ. 3. v. infundant oīa in pdictis aq̄s calefactis per diē nālem. deinde uehemēter calciant z misceantur: z fortū expsiōne celent⁹: z addant eis eluarij dyascene. 3. iij. z totūz calidū in aurora bibat⁹: z tardetur post ipsum cibū horis sex: z anteq̄ pūdeat q̄nta precedēte hora accipiat cyathum plenū aque ordi calefacte cum paucō succaro. ¶ 3. instrū est ut postq̄ acceperit minoratiū predictū die imediate sequētī accipiat hoc digestiū: qd cōtinuet diebus decez calidum in aurora: z post ipsum tardē cibū horis ad minus quatuor. R. syru. de epibimo. 3. j. oximelle cōpositi. 3. v. aque capillorum ueneris. 3. ij. aque sumiterre. 3. j. 5. misce z calidum accipiat. ¶ 4. instrū est ut dieb⁹ quibus assumit digestiū saltem omni tertio sero parum ante cenā accipiat vnam de istis pillis. R. aloes preparati cūz succo endiuie. 3. j. lapidis laçuli: lapidis armeni preparatorū. añ. 3. j. dyagridij. 3. ij. salis indi. 3. iij. cum succo boraginis fiat pillule de omni. 3. vj. z vna uel due ad plus sufficient. z attendat q̄ postq̄ fuerit purgatus iterū poterit uti eisdem pillis ex eis accipiendo vñā bis uel ter in septimana alternis diebus. ¶ 5. instrū est. ut postq̄ acceperit digestiū predictūz purget cū istis pillis. R. pillarū de lapide laçuli. 3. 5. pillularum indard. 3. ij. dyagridij. 3. j. fiant pille cūz syru. de epibimo. z accipiant bora z cōditionibus obseruādis que de minoratiūo dicte sunt. ¶ 6. instrū est ut postq̄ fuerit eūatus ad localia appropriata cōuenientia trāsēduz est. facta igitur ablatione pilorūz a toto femore bis in die partes oēs inguinales z femorales inungant hoc vnguento. R. succi plantaginis succi virge pastoris. añ. 3. iij. boli armeni. 3. ij. 5. amili. 3. ij. terre sigillate. 3. j. hypoquistidos: thuris: acacie sandarace sanguinis draconis. añ. 3. j. 5. aceti. 3. j. 5. puluerigēnt omnia per se. deinde forti cōtritione simul incorporentur in mortario plūbeo cū suo pistello. ¶ 7. instrū est q̄ tota virga diligēter inungat cū oleo de sisamo calefacto: qm̄ illud est mirabile z etiā ex predicto oleo tepesfacto cum musco in mortario bene tritis iniiciat in cānalē virge cum siringa: qm̄ p̄mūz est mirabile z scōm est ultimum. XX. tertiū tractatu 2. cap de cura apatis duri tā virge q̄ testiculorū. ¶ 8. vō remediū est emplm̄ istud qd tepidū toti virge usqz ad radicē virge bis in die apponatur. R. fursuris a farina diligenter mādati z ultimata cōtritione puluerigati z cribellati lb. 5. armoniaci dissoluti cum oximelle squillitico mollioris z electi. 3. iij. incorporent simul z fiat emplm̄ diu ipsūz in mortario cōterēdo. hoc enim est ultimum. vñ de 20. tertiū. preallegato cap. Et iterum curatio bona z experta ad illud sumatur fursur z indefinēter teratur z cribelletur in cribro tenui: z resoluatur armoniacum cum oximelle. z cōficiatur cum eo z imittatur loco dum temperatum retinet calorem z reiteretur super ipsum assidue. est enim cōferēs omni duritici. Et infra iterū memoriā habet buius medicaminis. cap de apostemate frigido virge. ouz inquit. Et medicamē sumptū ex fursure z armoniaco predictū in cap apostematis. in testiculis est medicamen magnum cūenietis locis illis z est quādo virga apostemat⁹ apostemate duro. ¶ Et attendat etiāz vir q̄ iste modus regiminis sibi datus per edones z digerentia suprascripta cūenientius est ad cōonem totius

corpi & mūdificationē sñcht splenis & renū eius: qđ uerū esse videbit cū p̄dictas medicinas acceperit. ¶ Hec sunt que in dispōne huius nobilis viri mibi electiora uisa fuerunt. & ipsa in salutē eius dirigant in clementia omnipotentis.

Consiliū. 199. ¶ De triplici mala dispositiōe. v. z. De exituris in ignib⁹. ¶ De moro in eis dē. ¶ De cācro & de accitib⁹ ex eis puenientib⁹. ¶ Diuiditur autem Consiliū in tractatus duos.

Tractatus primus cōtinēs vnū caplm de inuestigatione harū dispositionum per causas & signa. & de differentia earum adinuicem.

Obiguū maxime videt reducere dispōnez bui⁹ nobilis ad uerā cognitionem & adequatū caplm. eo qđ apatū & reliq̄rū emētiarū cognitiōes ex sensibus plimū cognosci debent: ut visu tactu ab illustris viroz sermonib⁹ cōfiteat. ¶ Uex quāto

clarius intellect⁹ ex auditu accept⁹ huius dispōnis ueritatē enūtiare poterit: rōnib⁹ & auctibus conabitur enūtiare. uarias autē mās in apatibus oīm p̄tū corpi cōtineri & maxie in apatibus locorū que emūctoria nominant. clare scripsit Salo ad Glauconē 2º tracta. 14º cap. Et idem in libello de tumoribus p̄ter naturam 14º cap. Ita qđ qñqz in apatib⁹ eruptis iūcta fuerūt corpa sicut fumus uel uapor mucus gypsum lignū lapides barena pili & ungues. quare nimirū si apā hui⁹ nobilis vī esse sñt carnositate: ut de ipso videat. dī cī posse traditū ēē sermonē ab Auicēna 3º quarti. cap. de exituris in fine dū in q̄t. Et de exituris qđez est spēs que uocat turmufios. & est exitura que cū rūpif qđ est sub ea est sñt carni bouine & est exitura uasalis rotūda rubea. Ex q̄b⁹ ligde patē pōt dispōnē hui⁹ nobilis ad illud caplm ēē rednēdā. At vō nō parua difficultas videt includi in his. ¶ Nam si hoc apā videat tactū facile cedere: fortassis eius mā erit ex sanguie aquoso grōso flari admixto cōgenita. q̄re vīute ipsius epatis digestiua debili & expulsiua fori ppulsa erit ad inguē ibidē apā faciēs. q̄liter enī epatis cōplone corrupta in vniuerso corpi frequenter carnositas supaugetur. ut in hypofarca sensu p̄cipit: taliter in determinata p̄ricula corporis tales excrecentias fieri pueniēter cōcedēdā ēē videt. Qđ si ex tali mā hoc apā videat ēē cōgenitū. reducēdā videt esse possibile ad capitulum de moro de quo scripsit p̄nceps 3º quarti. ultimo cap. ¶ Inter bectū duo vir peritus qbusdā signis discernere poterit. Nā si fuerit exitura carnosā uel uasalis rotūda. tūc plurimū talia sñt ex pmutatiōe apatū calidiorā. ¶ 2º qđ locus tactu calidus reperit. ¶ 3º qđ tāgēti & cōprimēti videt digitū uelut in foueā cadere. ¶ 4º qđ pulsatio cōcomitat ista ut in pluribus. ¶ 5º qđ in eisdem repit resiliētia cū aliquali calitate maxime si exitura fuerit carnosā. & etiam si fuerit rotūda uasalis carnositate plena. ¶ 6º qđ bñtes exiturā raro eūant a febre. ¶ 7º qđ exuli corporis dispōne & bitudie reliq̄ gñalibus cōprehēdi potest. ¶ In moro vō tactus iuenit mollitiē excellētē magis. ¶ 2º leuiter cōprimēdo cedit. ¶ 3º qđ locus nō ita calidus p̄cipit propter flā qđ sanguini cōmixtus remittit ipsum. ¶ 4º qđ locus nō tāta rubedine vificata colorat. imo magna albedine rubeo admixta. ¶ 5º qđ cōprimēti percipit inuidatio sicut in corpe aliquāl viscoso. ¶ 6º qđ mā mori sua viscositate videt in vno loco magis cōgregata persistere. Nā vō exiturarū ppter calorem naturalem eius uel extraneum: ut in pluribus ad aliquālē piramidalem figuram eleuatur.

Post hec aut ut dubitationē oēm excludā in qua mēs mea nō parū inuoluit: ut tāto viro rectius cōsulere possim. videt mibi bñtādūz esse: an mā huius apatis spēm aliquā nentositatis includat. Et p̄mo qđez auctibus palle-gatis cōfirmari potest: si enim fuerit exitura carnosā arguit epatis nocumētū in digōne: q̄re p̄ncipium curationis inde penderet. si fuerit exitura alba nominata. adhuc illa est mala malitia. māe. Si vō fuerit morūz iterum est malignū. fre-

quenter & dolorosus. ut Auicēna scripsit. ubi supra. ¶ Ad hoc etiā rōnib⁹ deduci pōt. In oī enim apate cronico malignat mā ppter lōgā stationē in loco. lōga enim fixio māe in loco associat de necessitate p̄tis illius debilitatē maximā. pp qđ debilitato innato calore corrumpunt materie diu stātes in locis: q̄uis p̄us laudabiles fuissent. ¶ 2º rō. qđ plimū in mā apatū cronicoz innent aliqua melie spēs. ¶ 3º qđ & l3 in p̄nº illoz apatū nō fuerit melia alijs humorib⁹ cōmixta: gñat tñ ibi ppter caloris debilitatē. ¶ 4º rō. qđ in hoc apate videt esse cōmixtū aliqd de melia per adustionez sanguis: aut p adustionez cholere genita: qđ declarāt etas complo & bitudo. Est enī hō in quo sanguis abūdat: qđ bñ carnosus & rubicūdus & cōfirmat: qđ ueloces excrecentie apatūz significāt habilitatē māe ad motū. Et hoc qđem aut pp calitates māe. ut patet in apatibus cholicoz & sanguineis: aut ppter malignitatē a quadā uenenositate in pte relictā sicut appet in scrofulis & reliq̄ sñlibus cū curant. Hec igit rō videt in hoc nobili maximā difficultatē parere. Cum enim ut audiui fuisset hoc apā cū potentiali cauterio bene curatū iterūz recidiuauit. & ad illud qđ p̄ius & forte deterius.

Ex quibus oib⁹ ut p̄misi maxia in mēte mea uiget anxietas: besito enim in hoc apate inueniri malitiā uenenositatis per quā opz ipm reducē ad spēm apatū melicorū: & maxime ad p̄ncipiū cācri: qđ male libeter dico: sed opz cōsulētē oīa recto fronte cōscribere: que sibi luminescentie & opere innotuerunt. ¶ St igit in bui⁹ apatis circūferētia app̄eat multitudo uenaz sanguie nigro oīscatay ad aliquā tēdētē rubedinez. ¶ Et 2º si eius p̄nº fuerit hoc apā rotūdū puū cū colore fusco cū caliditate sensata. ¶ 3º si fuerit cū dolore & siti. ¶ 4º si uelociter magnifice fuerit augmētātū. ¶ 5º si dolor qui in ipso p̄cipit iñflammatiū & mordicatiū extiterit. Hec vident signa maximā includētia difficultates que oīa cōfirmari potuerūt ex sequētib⁹. Nā si fuerit hō cali epatis utēs regimie melie excitatiuo: ut cibarijs ualde salitis: carnib⁹ grossis bouinis & uaccinis: multis legumib⁹: & maxime fabis caseo antiquo & duro uinis fumosis: aut rubeis: aut grossis: caulib⁹ eruca & sñlib⁹. Si etiā in eo solita ēē fuerit retēta eūo ut emoroiday nariū: aut pulmonis. Et si hō multū in ira & negocijs melicis sepe persistēs. Hec oīm p̄dictorū testimonium asserre possent in quibus diligenter examinatione cōspecta videbit cōsiliūz curationis conueniens elici posse: quod nunc sequitur.

Tractatus secundus de cura. Diuisus in quatuor capitula.

Expedito caplo inquisitionis egritudinis bui⁹ oīi ad regimē curatiūz cōdescēdo: qđ in quinque capla diuidā. ¶ P̄mū igit caplm docebit canones curatiōis exiturarū inguinaliū & curatiōis mori. ¶ 2º caplm

ponit canones curatiōis cācri: a quo bñdict⁹ deus absoluat ipz. ¶ 3º caplz docebit rectificare accitū tā in prauis apatibus qđ in cancro euenientia. ¶ 4º capltum explicabit regimen per sex res non naturales.

¶ Canones curationis exiturarum inguinalium: & curationis mori. Cap. I.

Portet igitur ut canones istos pro sui curatiōe diligēter attēdat. ¶ P̄mo qđ in lunari mēse martij p̄ximi futuri a septia usqz ad. 24. diē lune eligat dies sibi gratū ut faciat fieri flōmiā de uena basilica dextri lateris sub cubito existente & extrahat de sanguie ab. 3. v. usqz ad. vij. trāfactis vō dieb⁹ xij. faciat sibi fieri flōmiā de sapbena pedis dextri in domestica parte cruris super cauilla exite. & extrahat sanguis. 3. v. ¶ Facta flōmiā sequenti mane soluat nenter eius cum hac euacuatione minoratiua. 3. medulle cassie fistu. nouiter a cāna extracte cum aqua lactis. 3. j. thimi epithimi electri. ana. 3. j. reubarbari agarici electorum ana. 3. s. 3. s. spice cinamomi. añ. 3. j. salis gemme. 3. j. a cibo & potu per quin

que horas abstineat. et bibat totum in aurora cum aqua lactis capni cala. post quod quaque hora accipiat cyathum unum aque ordeii cala. post cuius aque potum per unam horam predeat. **¶** Supto infortatio sequenti mane incipiat assumere. 3. ij. buius syrupi cum aque buglosse. aut aque scabiose. añ. 3. j. s. accipiat ipsum in aurora calm. et non comedat neque bibat post ipsum nisi quatuor horis elapsis. **¶** Rx. floz boragis. buglosse. hypericonis. ualeriane. thimi epithimi añ. **¶** M. j. radl. cicoree endiue calēdule. dauci. feniculi. añ. **¶** M. vni^o ptes duas. radicū bruisci. **¶** M. ij. se. cōmuniū fridoz. gnoz peonie et lupulorū. añ. **¶** M. s. absinthij. assari. eupatorii. camedreos. camepitheos. añ. **¶** M. j. s. bulliat in lib. x. aque usque ad consumptionē medietatis. deinde colent et expmant. et predictis addant acetū albi lib. j. succari al. lib. j. s. et coquant usque ad spissitudinē syrupi. **¶** Supto syrupo purgetur cum hac medicina. **¶** Rx. eluarij indi descripti de Mesue. 3. ij. eluarij succi rosarū. 3. j. s. cassie de cāna nouiter extracte. ut supra. 3. vj. bibat in aurora: et fiat custodia ut supra. **¶** 2ª regula obseruanda est: ut post purgationē accipiat oī mane coclear unū bui^o mixtiōis. **¶** Rx. trociscorū de viol. trociscorū de ros. cū scie acetose. añ. 3. ij. spērūm triasandaloz sine cāphora. 3. s. cōserue violaz. 3. j. s. cōserue ros. et buglosse. añ. 3. ij. spodiū subtilissime triti. 3. j. fiat eluarium. et non comedat post ipsum nisi trāseant hore tres. **¶** 3ª regula obseruanda est. ut uēter eius fluxibilis existat. et si gēz natura nō rīderet. accipiat oī 3ª die añ cenaz duas de istis pillis. **¶** Rx. aloes epatici boni. 3. j. reubarbari elecussimi. 3. s. spice masticiis spodiū rosarū añ. 3. j. salis gēme. g. viij. infundant in aqua cicoree uel endiue usque ad coopturā ipsoz per quinque dies. deinde ex eis fiant pille: et accipiant ut supra. **¶** 4ª regula obseruanda talis est. ut si qua eū ab eodē solita fuisset retēta: ilico puocet. si enī a narib^o fluere solebat sanguis: fiat ipsius puocatio titillido in nares cum extremitate pēne uel alteri^o festuce: aut cūzsetis porcinis. Si uo retente fuissent emorroides: fiat earū fricatio cū lacte ficū: aut cū felle tauri: aut cū aqua infusidie pisciū salitorū: que oīa mibi experta sunt. **¶** 5^a regula est. ut oīno caueat ab applicatiōe medicinarū acutarū super loco apostemoso: nisi maxima precedente deliberatione et cautela. ut inferius tangeat. **¶** 6ª regula est. ut dū hec fuerit in die nālī: quater ungas locus cūz hac mixtura. **¶** Rx. olei de vitellis ouorū in sartagine frixi. 3. s. olei de sisamo et de camomilla añ. 3. s. medulle cruris vituli lactentis. 3. x. dissoluantur omnia et administrent calida mediocriter: et superponat lana. **¶** 7ª regula est. ut post edonē oī mane añ pradiū et cenā per duas horas applicetur uētoza una magna sine scarificatione in parte domestica rēbie: in medio eius magis carnose. et ita fiat sex diebus. Illis uo imediate sequētib^o sex apponat uentosa predicta in domestica pte cruris distātis a genu per digitos 4os. Et ultia die scarificatione cōdecēti extrahendo sanguinis. 3. v. **¶** 8^a regula est. ut si per bec igenia vī a pā diminui et conalescere locū pdcis itēdat reiterādo frequētatas cū predictis pillis et uētozatiōes cruris sine scarificatiōe et iunctiōe predicta. **¶** 9^a regula est. ut si per predicta nō videat a pā detumesce superponat hoc emplm mibi sepe expū in resoluendo. super fluitates ex pfundo musculorū et aliarū ptiū: et cōuenienter cōsumit humiditates. **¶** Rx. lapidis marchasite. 3. j. vitrioli viridis. 3. ij. resine pini electi. 3. j. s. medulle crurium vituli. 3. ij. puluerisent omnia: et dissolutis dissoluēdis fiat emplm: ex quo calido bis in die nālī emplastre^r locus. **¶** Si aut per bec predicta nō curat. nō laudo medicinarū causticaz applicationē. ne ppter sui acuitatē mām furere faciant et fluxum ad locū aliunde puenire. aut et 3° qz nō euacuantur a gradu uenenositatis. quā in hoc casu dubito. **¶** Si autem fuerit circa talē eminētiā oīno auferre cōsilium opportunū est. ut administretur cauteriūz actuale. cuius figura scribetur inferius. **¶** Ecce in administratione ipsius est: ut in hoc nobili uētris pmissa mūdificatiōe. et in hora diei ab ortu solis usque ad tertias: fiat defendētia mōerum fluxum circa locū

cū. ita q cooperiat pānis isufis in aqua ros. et uino gnatōrū cū terra sigillata bolo ar. et acacia cōmixtis. **¶** Operator autē cauteriū cadē faciat usque ad rubificationē circumjēctā: quod locū apostemotum sine aliq pfundatione usque ad totalem eminētiē abscissionē cauteriādo pcedat. loci aut tumores ex smonib^o anothomie cognoscere poterit: ex multitudine uenarū arteriarū neruoz extremitatibus lacertoz et panniculorū. que oīa attēte cōsideret: et cū pñtia illustrium physicoz talē opationē fieri cōsulo. **¶** Quid enī ptermittē talē opationē securus esse diuidico. **¶** Si aut tale cauteriūz fieret supponat cōbusto loco hoc unguētū usque ad casum escare. **¶** Rx. olei viol. butyri. añ. 3. j. cere albe. 3. ij. dissoluantur et in corporent oīa. post casum aut escare optimū esset: propter consumptionē reliquie māt: et exiccationē: et loci cōfortatio nem quibusdam diebus pcedē cū unguento. apostolorū. post illud autem cum regeneratiuis et sigillatiuis medicando procedere. et hec de pūmo capitulo dicta sufficiant.

¶ Decura cancri.

Cap. II.

Sicut ex signis premisissis appet mām buius apātis malignariūta ut ad cācri spēs reduci posset a quo glōsus deus bñc nobilē tuat: sapiētissimē et mltū blāde in ei^o regimine pcedē opz. **¶** Primo qdē cū rectificatione regiminis ex pte rex nō nālī: ut 4° cap videbit. **¶** 2° cū eūonib^o frequētatis. de q rā numero elegatior est et tutior: ut accipiant aque mellis et aque lactis capni. añ. 3. ij. epithimi. 3. ij. misceant et dent in potu. dieb^o aut intermedijs grā digōnis dent syrupi acetosi simplicis. 3. ij. aque sublimationis rosmarini folioz bedē. añ. 3. j. Inest enī rosmarino pprietas maxima mūdificandi arterias et uenas toti^o corporis a mala mā ppter maximaz vim cōsumptionis et exiccationis sue. ut Dyascorides de eo scripsit in p cap. in uera trāslatione illius. quare mltū approbo usum ipsius omni modo assumptionis. **¶** 3° uo cūz localibus appropriatis nō multū fortibus in cura eius pcedūm est. Et 3ª plima auctoz illustriū sentētijs scribē possem. solū tñ illa que quotidiana experientia me docuit utiliora conscribere utilius duxi. **¶** Primo igit maxime utilitatis est. ut accipiant plante et folia vndengri. quā sic uocat Serapio. de qua sit emplm cū aq et mele. Dyascorides aut bñc plātā scribit erismō et cū bñ diligēter attēdat est plāta quā italici uocāt erucā syluestrez. de qua fm Dyascoridē fiat emplastrum cum mulsā. aqua mellis. **¶** 2ª magne utilitatis est. ut accipiantur grana raphant: et bene conterantur cum aceto leuio acedinis: et ex eo sepe locus emplastre^r cancerosus. **¶** 3ª spāle est hoc. **¶** Rx. passularum pinguium lib. 5. foliorum bedere recentium. 3. ij. conterantur simul diu. et ex eis emplastre^r locus per se.

Post hoc aut qz p sepe cūz locū ulcerari. si ita cōtingeret: placuit ad cōsiliū cōplemētum quedā maxime utilitatis experimēta cōscribere. **¶** Primū est. **¶** Rx. pulueris cancrorū fluuiālīū cōbustorum. 3. ij. tucie tricesies ablute cum aqua fontis. 3. j. misceatur oīa simul cū aqua mellis: et fiat linimētum. **¶** 2^a est. **¶** Rx. litargiri diu cōtriti in mortario plumbeo. 3. j. succi solatri. q. s. corporent sil et liniat ex eo locus. potēter enī aufert punctionē mordicationē et malā cōplōnē calidā. **¶** 3^a est hoc. **¶** Rx. tucie preparate: ut prius. 3. j. litargiri. 3. ij. pulueris florum rosmarini. 3. s. olei de kerua. 3. ij. terant omnia sil lōgo tempore in mortario plumbeo: et medice^r ex eo locus. Et enī potētius ad exiccādum mām et uirulētiā omnem. **¶** 4ª singulare re medium ad oīa predicta est. ut ex succo piatē: quā qdaz uocāt berbā dcmonis sepelinia^r locus. plātā autē bñc italicoz plurimi uocāt albergā. Aliqui uo vngariā uocant. et est maxime utilitatis in sedando inflammationes et dolores mordicatiuos: prohibendo ulcerationem ambulare: ut experientia uidet: forte ista est planta: ut mibi apparet quam Dyascorides erismōn uocat. de qua dictum est. Nam odor ei^o odori eruce similatur. similiter et sapor utriusqz magnā

habent insimul conuenientiam. ut experientia patere potest. et hec de 2º capitulo dicta sufficiant.

De modorectificandi accidentis.

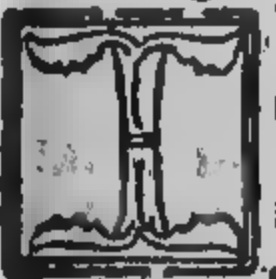
Cap. III.

Ro expeditione vº capli tertij premittendum. qd et lz accitua que. smoz et alias exituras emictoriales cocomitari possent. plurima esse possint: coia tñ sunt mala coplexio calida cuz inflāmatione et mordicatione ibi pcepta. Durities etiā et grossities nervoz chordaz et pāniculoz ibi exitinz. 3º est stupor vel diminuta sēsatio ibidē remanēs ad qd plurimū seqtur ambulādi phibitio. Pro cuius remotione fiat vnguentuz tale de quo sepe locus vngat frigido aut leuissime calido. R. olei violaz. 3. ij. amili. 3. vj. ceruse litargiri. añ. 3. 5. pulueris melliloti. camomille añ. 3. ij. croci. 3. vj. cere al. quātum sufficit fiat vnguentum. qd postea bulliat in. 3. iij. succi lactuce usqz ad cōpositionem illius succi. Pro remotione vº scōi accitis. R. mucilaginz fenugreci. et se. lini añ. 3. j. bdelij mollis et subalbidi dissoluti cum modico aceti al. 3. j. 5. croci. 3. j. cere al. 3. j. 5. medulle crurid vituli. 3. j. croci. 3. j. fiat vnguentum fm artē. Pro stupore vº remouendo aut in pte auferēdo. ofert etiā hoc vnguentum immediate scriptum. De exptis aut est. ut inūgat sepe locus cū pinguedine taxī. 2º est pinguedo nrī. 3º est et alijs fortius: ut vngat locus cū pinguedine leonis. et hec de tertio capitulo.

De regimine eius per sex res nō nāles.

Cap. IIII.

N. regimine vº tam in actu curatio huius qd preseruatuo diligēter inspiciēda est. Opz enim oium rerum nō nālium administrationē cuz cōtrarietate applicari. cum igif predictae dispōnes existāt apostemata ex mā sanguinea. cui etiā fortasse nō parum flegmatis admisceat salis. Ideo opz regimen in cibis ad infrigidādum et exiccandū inclināri. ratione tñ alicuius adustionis conueniret administrari frigida et humida. Et ppter ea mibi appet regimē eius puenientiº esse. ut ex frigidis et siccis potētia mediocriter humidis cōfrāgat. Sit igif panis eiº aliqñliter fursuraceus grossus mediocriter decoctus parum salis accipiens. et habeat duplum fermēti respectu cois panis: optimū aut est: ut procuret comedē panem precise ex ordeo factū: leuiter salitū et fermentatum ut pñs. et sit ordei pro posse depilati. De carnibus aut utat pullinis anatinis pdicum et fasianoz. Columbos aut oino fugiat. sñr carnes vitulinas. vituli lactentis. agninas et castratinas. Et desyluestribº ut leporias cuniculinas. et sñr oēs leuis et facilis digestionis. et leuis pinguedinis. Carnes aut porcine et cōsimiles multū humide: multuz viscoze et pingues nō placēt. Cuz predictis aut carnibus semp bullire faciat res aliqñliter infrigidātes cū exiccatione: aut bumectatione leui: ut sunt borago lactuca acetosa endiua portulaca atriplices spinachia bleta folia violarum semina coia cucurbita suis tēporibº recēs: et alijs tēporibº exiccata et pre ceteris portulaca sicca. De apientibº aut cum caliditate nō trāscēdat: qñle est petrosil. et feniculus: aut qñlis est daucus vel apium. De fortioribº in pauca quātitate raro sumat. Juscula etiā de farina ordei summe placēt. Cōsimiliter etiā et pānicū et far odrum noiatur. Caules aut et reliqñ cibaria melācholicitatis potētia includētia oia dimittātur. Aromatibº aut raro et in pauca quātitate utat: et nō trāscēdat: qñlia sunt crocus macis nux muscata: et sñr leuiter calida. De saporibus aut et lz pma frōte nō videretur esse conueniens aceti. ppter ea qz melācholiā excitat: qz tñ siqd melācholicitatis in hac mā cōmisceat: illud est ppter adustionē genitū. Ideo nō videt incōueniēs aceti usus: et maxie mediocriter acetosi. Infrigidat enim et exiccat icidit et apit. Sñr et agresta sine sale: aut leuissime falsedinis succus granatoz et cirangulorum conuenire possent. De fructibº aut euitet sicut pira castaneas nucas auellanas ficus siccas fisticos pineas: et reliquos fructus difficilis digestionis opilatiuos grossi nutritiui: et aliqd vinctuositatis hñtes ut

sunt nux ficus pinea et filia. Pomis aut dulcibº et peponibº ficubus recētibº vñs: et sñlibus leniētibus et apientibº facilis digestionis et boni nutritiui uti pōt. Vñno aut utat albo aromatico subtili et liqñliter pōtico vel in sapore medio cri. Dulce aut vñd oino fugiat et ceruisiā et oēs potº suas dulcedine vel substātia humores cursibilitati et ebullitioni disponētes effugiat. Optimū aut est ei ut potui suo tpe ueris et estatis et autūni semp cōmisceat tertiā vel qrtā pte aque sublimationis boragis. hyemali vº tpe cōfrāgat vñd ex aq cōmixta ex sublimatiōe boragis duapptiū: et 3º ex aq sublimationis rosmarinī in pāno de sindone raro et tali vñno utat.

Ex pmissis

appet qñliter aer camera et locus in qbus hñrat debēt eē ad frigiditatē et siccitatē inclināta. De annexis aut euitent uestes epar et renes: imo totū corpus calefaciētes: ut pelles vulpinas et similes suffultas. lōga etiā statio in stufis (sicut est talis pñe cōsuetudo) non mibi placet: imo si pōt oino dimittat.

De motu

aut et quiete dicendū qd et lz exercitium grā cōsumptionis supfluitatū cōuenire videat: qz tñ corpus nō est mūdū et exercitium supfluitates agitādo fluē facit: et cōsuetudo mēbroz: qz fortia mēbra supfluitates suas expellunt ad debilia. pma pmi. cap de mēbris in fine. Ad qd etiā adiunat pōderositas et fluxibilitas materierum inclinātes eas ad inferius: quare laudo magis ut quiescat qd exercitet: loco aut exercitij uti pōt fricationibus pedum et crurium usqz ad genu cū panno aspero factis: similiter fricationibus capitis et spatularum ieiuno stomacho ut mās diuertant et euaporare faciant.

Oia aut

accitua humores et spūs calefaciētia ebullire faciētia et inflāmātia corpus: ut ira furor et filia. Sñr etiā et pmouētia aiām et corpus ad nimīā cōsumptionē et exiccationē dimittant. Tristari aut et frequēter sollicitari de impossibilitate curationis valde nocēt. Cōfortetur igif et spet sanitatē quā sibi deº oipotēe prestabit ut spero.

Circa repletionē

aut iā factā qñliter pcedēda sit in p cap regimie curatiui patē pōt per euacuationes vñles et pticulares ibi positas. Circa aut repletionē euitādā fieri has regulas obfuer. Prima ut nunq cibū accipiat nisi cognouerit passēptū cibū fuisse cōplete digestū: in quo nō parū plurimū alemanoz peccāt multū lōgo tpe et sepe comedētes. Colligif hec snia 3º pñmi. cap de regimine eiº qd comedit et bibit. 2º regula est ut nunq cibū accipiat: nisi fames ipsum inuitet: neqz tardet accipe cibū qñ famescit. Colligif ut supra. 3º regula est ut semp preassumat cibaria leuia et lubricātia. de qbus in pñº capli huius libri colligif ut supra. 4º regula est ut nunq cibū accipiat usqz ad cōpletā saturitatē. Deterior enim comestio est que stomachi grauitatē efficit: sicut deterior potº qui in stōcho natat et fluctuat: et colligif ubi supra. 5º regula qd nunq cibū comedat nisi ipm pfecte masticet. qui enī odit vitā suā cibū sine optia masticatiōe deglutiat. 6º regula est ut nunq in vna comestione diuersa et plurima cibaria assumat et potº etiā diuersos: oia oēm alemanoz usum. nihil enim deterius qd diuersa cibaria simul coniungere: et cum bocin comedēdo tēpus plōngare.

De somno

aut et vigilia sic pcedat. Nunqz dormi reiciat nisi per duas horas post cibū. tñc enī dormire icipiat sup dextro pñs latē: deinde post pñm somnū sup sinistro se uertat. Dormitio enī resupina in casu isto pōt aliqd utilitatis asferre: qz supfluitates ad posteriora declinare facit. Mēsura aut dormitionis nō transeat septē vel ad plus octo horaz spatiū. Si aut ptingeret excessus in somno et vigilia fieri: meliº est in vigilia multū excedē qñ in dormitione: plixa enī vigilia supfluitates diuertēdo euaporare faciendo et cōsumēdo corpora extenuat. S omnis vº supfluis corpora replet et bumectat reumatismos gñat et mās ad loca debilia fluere preparat. hec sunt que de regimine huius nobilis utiliora aperire potui: figura.

autem cultellariis cauterij supra tacti est ista: et fiat de ferro.
Ad laudem dei, Amen.

Consilium. 200. De apostemate in inguine.

Difficile maxime videtur reducere dispo-
nere huiusmodi viri ad uerā cogniti-
onem et ad eundem caput. Apostema dicitur mali-
gnū in inguine tendens ad carum in oī aposte-
mate cronico malignat mā pp lōgā statio-
nē in loco que arguit uel associat pīs illius
debilitatē maximā: qz debilitato calore inato corrumpuntur
māe diu. stātes in locis etiā si pūs fuissent laudabiles.

Cura flobotomia. Deinde ℞. cassie tracte cū aq lactis. 3.
j. epitbimi thimi. añ. 3. j. reubar. agarici. añ. 3. 5.
ss. spice nardi. añ. 3. v. salis gēme. 3. j. fiat infusio. colatura
des pro minoratio. 4. Digestiū. ℞. flos bora. bug. hypi-
conis ualeriane thimi epitbimi. añ. 20. j. radicum cicoree et
endi. calēdūle dauci seni. añ. 20. j. ptes. 1. j. radicum brusci.
20. j. se. coium frigidopz granopz peonie et lupulopz añ. 20. 5.
absinthij assari eupatori camedreos camepitbeos añ. 20.
j. 5. bullat oia in lib. x. aque ad cōsumptionē medietatis. post
colature expisse addat acetū al. lib. j. succari lib. j. 5. coquatur
usqz ad spissitudinē sy. Dos. 3. 1. j. cū aq bug. et scabiose añ. 3. j.
5. **Radicalio.** ℞. eluarij idi: eluarij succi ros. ana. 3. j. 5.
cassie tracte cū aq lactis. 3. v. **Electuariū.** ℞. troc. de viol.
de ros. de spodio cum se. acetose. ana. 3. ij. spodij subtilissime
tritū et buglosse. ana. 3. ij. fiat electuariū. Dos. coctear vnū
exptum emplastrum in resoluendo superfluitates ex pfun-
do musculopz consumendo humiditates.

Consilium. 201. De tumore in testiculo cuz du- ritie et dolore.

Ste nobilis Bononiensis egro-
tar dispo-
ne quam
als passus fuit salēbis: et est tumor cū mani-
festa duritie in testiculo dextro ipsi qui qñ-
qz associat sibi dolorē satis uerēdunt: et mina-
tur sibi hec dispositio carnosam berniam: et
proptie si perseveraret et conuerteretur ad
duritiem fortem.

Opportet igit ei puidē citissime anteqz res antique
tur. **Caveat** g sibi ab oī legumine et a re-
bus ualde salis et a multitudine rep acutarū ut piscib⁹ salis-
tis sinapismo et cōsilib⁹: et comedat pisces elixos frixos. Item
spinachia bleta iura cicēdū rub. riso cuz amigdalīs. utatur
passulis sicub⁹ siccis arācijs et cōsimilib⁹. bibat vinum albus
subtile: et boni saporis aliqliter aque cōmixtū. ptecocta tri-
usque quo erit perfecte sanatus. utatur sparagio rampōtio-
lis lactuca cicorea lupulis et similibus.

De remedijs vo medicinalib⁹ oīno videret mi-
bi neūz qz iste nobilis faceret si
bi fieri flobotomiā de uena basilica dextri brachij per quaz
ēbere faciat de sanguine 3. iij. uel. iij. **Facta** flobotomia
sequēti die imēdiate accipiat bñc porum. ℞. eluarij indi. 3.
ij. 5. bibat ipsuz cū modico vini al. subtilis et calefacti bora
x. et taret cibū usqz ad borā. xv. et in bora. xv. bibat cyathū
vnū aque cocte cū succaro calefacte. **Die** vo sequēti imē-
diate supponat toti testiculo istā vñctionē calidā totū mem-
brū vngēdo diligēter absqz fricationē aliq. ℞. olei de sisamo
3. ij. olei de eu forbio. 3. 5. misce nō calefiat totū: sed semp ac-
cipiat de eo quātū sufficit pro vice vna. Cū g fecerit inun-
ctionē supra scriptā: tūc statiz supponat petiā vnā magnā
rotūdā amplectētē totā bursam testiculopz et pmutet ipsum
oī die bis extēdēdo sup petiā ipsuz bñ grossum et mediocri-
ter calidū. s. emplastrū. **Dū** g cōtinuat istud emplastrum
si uēter ei⁹ nō esset bñ largus sicut esset cōsuetus: tūc utat isto
eluario de quo añ cenā assumat coctear vnū. ℞. medulle se-
bestē et cēre cū aq decoctionis folliculopz seni. 3. iij. cassie si-
rule et cēre cū pūctis aq. 3. iij. dyagridij. 3. 5. fiat eluariū. Cū

ergo isto utit⁹ emplastro: tūc oīno gescat et nō ambulet: et cū
fecerit ista per septimanā vnā scribat de statu suo. ego enim
alia remedia efficaciora scribā fm qz res terminauerit.

Consilium. 202. De sterilitate seu impotētia ad generādūz et erectionis virge.

Diuiditur aut cōsiliū ad capitula tria.

De causis impotentie erectionis virge.

Cap. 1.

Actionabiliter cōtemplanti ea que
de dispo-
ne ma-
gnifici dñi comitis scripta sunt satis facile
pōt appere cā sterilitatis uel impotētie gñatio-
nis. Cū enim nobilis mulier ei⁹ defectū gñā-
tionis bēre nō possit ex his que iformatiue
scripta sūt: opz illius cām assignari viro cui
copulat: et a quo recipit: neqz est mirabile

hoc imo ualde uerisimile videt. **Ad** generationē igitur
erigit debita vge erectio: et erectionis pmanentia. ad hoc ut
virga cōueniēter os matricis ingrediat: et ibidē cōfricationē
faciēs delectationē faciat: et eadē ab ea recipiat etiā per debi-
tā erectionē cōueniēter ingressa virga in eius concauitatem
sperma cōueniēter effundat. cū igit virga nō bñ erigit et
erecta nō bñ p durat tales effect⁹ dicti non cōsequunt⁹ qui ad
gñationē necij sunt. **Amplius** et si spma in uasis pprijs
in qbus gñat nō est cōueniēter excoctū nō poterit esse apta
gñatiōis mā. imo ipeditiua magis. Cū igit tales cāe in ma-
gnifico dñi comite inueniant: nihil mirabile si sterilis est et
nō fecūdus. **Indebite** igit erectionis vge cām in eo acci-
pere nō possumus eē siccitatis ligamētōp: cū humidus ual-
de nāliter et etatiue sit. Neqz etiā spasmū aut palefū mēbro-
rū genitaliū. Neqz cū hoc adsunt oppilationes inter mediū
cordis aut epatis exites cū deficiāt signa talē oppilationem
arguētia. **Et** si etiā plures alie ppter istas possent esse cāe
coit⁹ et gñationis ipeditiue et erectionis mēbrū: nā tñ videt eē
ppinqz et efficacior qz mala cōplō humida tot⁹ et maxie
in renib⁹ et mēbris genitalib⁹ augmētatiua cū multitudine
flegmaticaz māerū que nālē calorē suffocādo extinguit uel
debilitatē adducūt. neqz uēto sitatē ad gñationē neciaz gñā-
re possit. qre deficiat erectio. Neqz etiā calor potēs est ad de-
bite coquēdum mām spmatis. qre spma gñatur aquosum et
fluidū. qd nec gñationi nec delectationi cōueniens est.

De cura per dietam.

Cap. 2.

Uicitaqz nocumēto subueniēdo et si lōgo pmo-
nem multisqz modis uti possem. leuius tñ et utilio-
rib⁹ remedijs puidēdū esse mihi visus est. **Ita**
qz utat⁹ regimine sex rep nō nālūm ad cal. et sic.
inclinātū: et cū mēsurā rerū fm gradū trāsēdūtūz
mō pcedat⁹ admistrādo camerā et locū habitatiōis cal. et sic.
absqz humiditate uēto et reumate a muris antiqs elevata.
stationē et dormitiōnē in loco terraneo enitet oīno. **In** ci-
bo utat⁹ pane recētū duopz uel ad plus trium dierum cōfecto
cum semine napi puluerizato. ita qz in vno pane sit predictū
pulueris. 3. j. **Carnib⁹** utat⁹ piguib⁹ iunenib⁹ et laudabili-
bus nō ualde salis cū sapore ex croco pipe lōgo et puluere
caude stinci cōfectis. **Alcia** vo et acetosa et pastilia et visco-
sa euitet cōdita. **Exercitio** mane et ante cenā mediocriter
utat⁹. et ipsum post cibum euitet. **Dormitiōnem** longam
et maxime sup cibū oīno fugiat. Lōga eniz dormitiō ita coi-
tū impedit sicut multa cibopz et potuū repletio. **Effugiat**
sollicitas angustias: irā: et furiā: et malā cogitamina. et conti-
nue meditet⁹ de coitu et uarijs coeundi modis. Iustitia tñ et
reuerentia honestatis moraliter seruata. Audiat igit lectio-
nes istopz de luxu et coitu fabulātūm de mulieribus et uiris
in coitu negociantibus. et accipiat sepe tauroz equoz: pecu-
dum: et alioz brutopz uarios coeundi modos. **Repletio-**
nem ex cibis et potib⁹ multā oīno deuitet. Hoc eniz maxime
gñationem et coitū impedit: cūqz cibopz repletionē pcepit ie-
iunio ipsam corrigere melius est qz cum medicinis.

De cura per medicinas.

Cap. 3.

Que regimine medicinali. xv. simplicia collaudo qb' uti debet. z. vij. cōposita que sunt ista. **¶** Primū simplex est usus croci in cibariis. excitati enīz libidinē: ut Serapio scripsit. **¶** 1^m est porrū non trāsplātātū in aq̄ coctū z comestū. **¶** 3^m est puluis se. eruce ex quo bibat. 3. s. cū vino dulci an cibuz. **¶** 4^m est puluis vge tauri exiccate. de quo. 3. j. bibat an cibū cū vino dulci z potet. **¶** 5^m est comestio granorū aſelini an cibuz z post. **¶** 6^m est comestio satyrionū recētūz cū succaro an cibū uel puluis eoz cū decoctione eruce. **¶** 7^m est cinamomū subtile qd comestū an cibū facit erectionē magnā. **¶** 8^m est positū granonū q̄ testiculus vulpis cū suo appētorio alligatur coitū z erectionē facit. **¶** 9^m est semē pastinace pulueri. ſatū z. cū vino bibitū. **¶** 10^m sunt radices iringi sepe comeste cū melle recentes. **¶** 11^m est. 5. s. cōditum cū melle sepe an cibum acceptū. **¶** 12^m est puluis stin eoz: z pprie caude eius bibit' cum vino dulci: z se dosis eius. 3. j. **¶** 13^m est frequens comestio passer in cibis. **¶** 14^m est selapri ex quo si inungat virga erectionem z magnam delectationem in coitu facit. **¶** 15^m est puluis se. lini cum succaro sumptus in cibis. Et nota q̄ hec oia cum hoc q̄ puocant spermatis augmentum mirabiliter valent ad faciendum virge erectionem z cōfortādum coitum omni fere specie conſortationis.

Nūc de cōpositis dicēdūz. **¶** Primū igit cōpositum est boc. **¶** R. se. lini. 3. s. pipis al. 3. ij. mellis cocti. 3. j. fiat eluarius z an cibū comedat. **¶** 2^m cōpositum est boc. **¶** R. salis stinci uel carniuz eius posuaz supra renes. 3. j. se. eruce. 3. s. misce z accipiat cū ouis sorbilib' z bibat vinū dulce post. **¶** 3^m cōpositum est boc. **¶** R. se. napi eruce pastinace lingue autis carniū stinci. añ. 3. iij. musci. 3. s. malaxent cū oleo de pineis. z post triduū fiat eluarius cū. 3. iij. penidīa. z lib. 5. mellis z est mirabile. z accipiat mane z sero cū vino dulci. **¶** 4^m cōpositū est boc. **¶** R. se. eruce. 3. viij. cimini 3. iij. pipis. 3. ij. semē portulace. 3. j. mellis dispumati. 3. v. fiat eluarius z est nobile accipiat sicut predictūz. **¶** 5^m cōpositū est boc. **¶** R. succari al. lib. ij. coquant cū aq̄ decoc. se. napi z supaddant bec. **¶** R. granorū pinee. 3. v. fisticoz. 3. iij. cina. se. eruce pastinace. añ. 3. ij. 5. radi. irigi. 3. iij. pipis al. z lō. ana. 3. j. fiat cōfectio ut pineata z accipiat ex ea ante cibuz z post cum potu vini albi subtilis z aromatici. **¶** 6^m cōpositū est boc. **¶** R. musci. 3. s. distēperet cū balsamo z ex ea vngatur caput vge mirabiliter cōfert ad faciēdūz erectionē. **¶** 7^m z ultimū est boc. **¶** R. formicaz magnaz bñtiū alas. 3. iij. olei de sisamo: z de lilio. añ. 3. j. infundant formice in oleis: z p. vj. dies soli exponant: deinde coles: z colature addant bec **¶** R. euſorbij. 3. j. pipis rutbe. añ. 3. j. sinapis. 3. s. z iterum soli exponant per dies. viij. de hoc vga z testiculū z inguina indūgatur z est optimū. Hec sunt flores oium sermonum sapientum: dirigat aut ea altissimus oium conſenſus z cōditor in salutem dñi mei saluberrimū z generosi dñi comitis de spanno sua misericordia z pietate.

Consilium. 203. De apostemate testiculorū.

Sta fuerūt interrogatus plenā informationē huius dispōnis respōdeatis mibi ad infraſcripta oia. **¶** Primo a quāto tpe citra incepit tumor in mēbris genitalib'. **¶** 2° si predict' tumor est in ambob' testiculis an in vno tm. **¶** 3° si est in dextro aut in sinistro. **¶** 4° si tumor ille est cū magna durtie fm sui totū aut in aliq̄ parte cū durtie: z in alia cum mollitie. **¶** 5° si est ibi rubedo cū claritate aut obscuritate. **¶** 6° si est ibi caliditas manifesta cū pūctio ne aut non. **¶** 7° si est ibi pulsatio aut nō. **¶** 8° si dolor extēditur usq̄z ad inguina uel non. **¶** 9° si sentis in loco illo pōdus cū grauitate descēsus. **¶** 10° si in aliq̄ pte inuenis priurius. **¶** 11° si sentis aliq̄d nocumētū in urinando difficulter.

aut si urina distillat inuoluntarie. **¶** 12° si tumor ille continue crescit aut equaliter stet.

Apparet ex his que mibi rescripta fuerūt in rēdēdo ad quesita. xij. per me trāsmiſsa q̄ hoc ap̄a testiculorū cū hoc q̄ est magnā durtie grādus nō parū uerēdū est ppter quorū pncipales causas. **¶** Quaz prima est: q̄ ipm est cronicū z raro cōtigit cronicū ap̄a pncipalis mēbris feliciter terminari: z sine grādū piculo. **¶** 2^m quia ipm est ineptū resoloni tā sensibili q̄ isensibili ppter paucitātē suā. Et adhuc iēptū est digōni ppter eādē cām: eo quia aut nunq̄z aut rarissime putrificate mae sanari pnt ppter paucitātē humiditatis eaz que in oī digōne neēia est tā in inuatiuo q̄z in nocituo dicta. **¶** Et 3° cā est itēp q̄ iā videtur hēre signa pñtiātia aptitudinē ei' ad corruptionē: eo q̄ mēbz pncipat rubedine tēdēte ad fuscēdinē. Et etiam q̄ in inferiori pte ossei vī esse factā collectionē cuiusdā aſſitatis que nō pcedit aliud q̄z virulētiā ex pte ap̄atis reſectā. **¶** Et 4° cā cognitionis huius ap̄atis est q̄ nō appet debita ſeſatio in q̄cūq̄z pte q̄z itatiua mēbz ap̄ati: que duo ultima vident' eē sufficiētia siḡ tēdētia in mēbz corruptionē. ut colligi pōt' 2° pmi. cap de cais corrupētib' mēbz. z 3° qrti tra. p. cap de cācrena z estiomeno: z terrapēti. z cōtinētis libris. 13°.

Propter que oia iſerunt. Primo neēiū esse solertē diligētiā z cautelā in cura hui' dispōnis. **¶** Infer' 2° q̄ oē auxiliū eidē neēiū summope opz eū esse festinū. ut nūc ſeqtur in trib' caplis sufficiēter conſcriptis. **¶** Primū est q̄ vir iste nobilis effugiat cibos z pot' oēs gros sos viscosos melicariū māerū gñatiuos: ut sunt panis aſim' nō bñ coct': sed cōbuſt'. pastiles cibi. carnes antique. sal samēta oia. legumia acris. z acetosa cibaria oia. caseuz anti: quū. pisces magnorū corporū. alleū cepe z ſilia acuta. vinūz rubedū uel nigrā acre uel pōticā. Oia bec in summa dimitte debet. In alijs aut faciat ut sibi placet. **¶** 2^m vō pncipale obseruādū est ut nēter huius viri sit fluxibilis bñ. Si vō nō ſueniret nātr talis pūdeat sibi cū remedijs istis. **¶** Quo. rū pmiū est hoc clistē. **¶** R. cōſuete decoctionis quorū herbarū lib. 5. bñdicte. 3. vj. olei de sisamo olei violaz. añ. 3. ij. salis gēme 3. j. vitellū vñdū oī succari rub. 3. j. misce z accipiat hora in qua minus grauat' est. **¶** 2^m remediū pro fluxibilitate est. **¶** R. mellis crudī lib. 5. plueris cimini. 3. ij. salis idi. 3. j. 5. terant oia ſil' in mortario: z fiat eluariū in quo imerse ſēper teneat radices blete mūdificate z facte figura digiti minoris. **¶** 3^m remediū ad hāc itētionē est: ut si abhorreat clisteria z suppositoria tā dicta omni sero accipiat. 3. j. huius eluarij. **¶** R. mucillaginīs ſebestē cassie fistule amboz preparatoz cum aq̄ lupulorū. añ. lib. 5. succari al. 3. ij. pulueris ſene. 3. j. 5. salis gemme. 3. j. fiat eluarium de quo hora media añ cenā singula die aut saltē omni alterna die accipiat q̄z itatem supraſcriptā. Et si notabiliter ſolueret accipiat vinūz calidum: z contra si parum ſolueret tunc superaddantur quantitati predictē fm discretionem medici astantis.

Pro particulari cura p̄dicti ap̄atis in corruptio nē tā tēdē incipiētis ut ex p̄dictis declarātū est. **¶** Premittēdū p̄ q̄ in cura hui' ap̄atis nulla medicina nobilr cala uel a cūta applicanda est: eo q̄z adderet in aptitudinē corruptionis z facilioris. **¶** Premittēdū 2° q̄ euitari debet cuiuscūq̄z localis medicine applicatio que sit frigida uel repcuſſina: eo q̄z talis per viam corruptionis innati caloris hoc ap̄a pmutaret in cācrenaz z estiomenu uel aschachilō. nullo enim hoz triū potētior z fortior esset z immediatior q̄z innati caloris corruptio. 1° qrti. z alijs locis supra allegatis. **¶** Premittēdū 3° q̄ oīs medicina hui' ap̄ati puenies debet esse in gdu calitatis nō trāscēdēs 3^m: z debet esse humida remiſſe humiditatis non trāscēdētis 2^m gdu. Et 3° debet esse cū frigidis aliquātuluz refracta: ut nūc ſeqtur in duobus localibus sup patietē p̄ticulari applicādis. **¶** Quorū primū est emplm boc. **¶** R. tueie preparate cū aq̄ro. 3. j. amili. 3. iij. olei onſancini olei vio.

olei de nenu. añ. 3. j. 5. croci. 3. j. folioz maluaz elixatarum lib. j. mastice sarcocolle myrre. añ. 3. ij. farine ordei. 3. ij. fiat emplastrum de quo actu tepido bis in die locus medicetur. ¶ 2° remediū est hoc. R. olei viol. olei onfancini. ana. 3. j. 5. amili. 3. j. croci. 3. j. vitellos ouoz numero. ij. litargiri spu misicati. 3. j. fiat vnguentū molle in mortario plūbeo cu3 suo pistello. ¶ 3° iterū premittēdū est. qd oēs ptes apatū circum stātes per amplitudinē sex digitoz circūquaq3 leniant hoc defensiuo. R. albumina duoz ouoz olei rosaruz olei de nenufare. añ. 3. ij. boli ar. 3. iij. acarie thuris sandarace hypo gñidos. ana. 3. 5. fiat vnguentum in mortario absq3 igne usq3 ad bonā glutinositatem: qbus applicatis per. viij. uel. x. dies scribat de statu suo: uel querat aliud cōsiliū quo maxime indigere videt z cito. Ad laudem dei Amen.

Itē pro eodē ordinari ista pro dīcro Jobonito propter dispōnē sōchi. R. cimini feni. añ. lib. 5. scis aneri. 3. j. anisi carui siseleos. ana. 3. ij. misce. ¶ Itēz R. olei de origano de mētha. ana. 3. j. gallie muscate. 3. j. 5. vnguentū glutinosi. 3. iij. cere quātū sufficit. fiat vnguentum bene glutinosum addēdo resine quātū sufficit. ¶ Itē R. pillaruz alesanginar. 3. j. pulueris granatoz. 3. j. incorporent sīl cū miua citonloz z fiat pille ex oi. 3. vij. ¶ Itēz R. vnguenti. 3. j. olei amigdalazar. amaraz z de sisamo. ana. 3. j. 5. medulle recētis bouis. 3. x. cere quātū sufficit fiat vnguentum molle. ¶ Itē R. folioz bardane altee prepare. ana. lib. j. farine sisami lib. 5. bdelij mollificati cū aceto. 3. ij. croci. 3. j. farine ordei. 3. iij. fecis olei irini fecis olei lilioz alboz z de sisamo ana. 3. ij. fiat emplastrum: de quo mane z sero emplāstrent testiculi inuincū pūo vnguentū suprascripto. ¶ Itēz R. pulueris cap. ue. 3. 5. tragee ad renes. 3. iij. 5. misce. de quo ante cibū sumat colear vñū ppter renes in qbus patiebatur dolorē. ¶ Itē R. farine sisami senu greci. ana. lib. 5. farine ordei. 3. iij. se. altee malue. ana. 3. j. 5. butyri recentis lib. 5. olei de sisamo lilioz al. ana. 3. ij. bdelij dissoluti cum aceto acuto. 3. ij. fiat emplastrū. ¶ Itē R. olei de sisamo. 3. j. bdelij dissoluti. 3. j. 5. misce. Ad laudem dei amen.

De egritudinibus mēbroz gñationis. in mlierib⁹ osilia sequūt
Cōsiliū 204. De duplici mala dispositiōe vī delicet. ¶ De mala cōplexiōe frigida z bu. mīcis cū humiditatibus albis. ¶ De mala complexione frigida z bu. renuz cū multa mā flegmatica. ¶ Dī uiditur autem consiliū in duos tractatus.

Tractatus primus Duo continet capitula.

¶ De dispōnib⁹ ipsis z eaz causis z accitib⁹. Cap. i.

Dispositio bu⁹ nobilis dñe uxoris dñi Antonij a scroffa videt pncipalr esse duplex. ¶ Et pma qdē est dispō mīcis. ¶ 2° vō est renū oppilo z ppe sinistri renis que multū pata est effice āpa in eo. ¶ Prima vō dispō est egritudo mīcis pueniēs a mala cōplexione frigida z bu. ipsi⁹. Cui⁹ qdēz cā magis a signari pōt pmitiua que icipit. lz nō sit facta p eēntiā z fixa. Cā vō pmitiua fuit aborsus in sexto mēse fact⁹ uel circa ipsuz: ex quo multitudo sanguis euacuati per viā resolutionis z puationis spūm fuit cā debilitatis ei⁹. Sic entz ppter retētiōnē mēstruoz imoderatā ptingūt in mīce nocumētā debilitatis z suffocationis inati caloris in ea. Ita per augmētū fluxus sanguis mēstrualis cū supfluit mīcē ad melā cholicas z difficiles egritudines pducit: z fuit snia Auic⁹ 21° tertij. trac. 3°. p cap. dū inqt. Ex nocumēto alterationis mēstruoz supple ad defectū uel augmētū parant ad additionē debilitatis mulieris z alterationē forme ei⁹ z paucitā tēceptionis ei⁹ z multitudinē aborsus ei⁹ z ipsi⁹ pūū z debilitatē fet⁹ cū nascit. ¶ Dixi aut pmitiua cām: eo qd illi⁹ aborsus cām existimo fuisse imoderatā motū toti⁹ aut pūū aliq3 tuz z ppe mīcis: qd ualde frequēter ptingit in frequēti coi

tu z uario corporis decubitu tpe expeditionis. Nō tñbēst to qñ illi⁹ aborsus cā iteri⁹ eueniēs potuerit esse multiplex si cut augmētū flegmatis uel aqñtatis que frequēter multipli cant in corilidonibus: imo z in tota mīce z relique alie cāe pares isti. Ex qb⁹ facile zcludi pōt: qñre mulier ista post tps aborsus fuit sterilis z infecunda. ¶ Et ex his facile deduci pōt. qñre māerū alba z viscosa cursu lōgo tpe pseuerane rita mīce. pp enī debilitatē iā assignatā mā que pro nutrimēto delegat ad ipsaz debilitate calorisi nati ipsi⁹ in supfluitates flaticas per viā idigōnis ouersa fuit: imo debilitas talis nō solū eldē ppa fuit. Sed fuit etiā epati ei⁹ coicata: ita ut maior ps chili in flā ouertat: eo qd flā est sanguis diminute decoct⁹. pma pmi. cap de humorib⁹ in facto cē. Et fuit bec snia Auic⁹ 21° tertij. cap 3°. ubi inqt. Nam cum multipli cant egritudines in matrice debilitant epaz: z preparāt ad hoc ut generetur ab eo hydropsis. ¶ Ex his correlarie cōcludi pōt: quare bec mulier notabiliter extenuata sit respectu bitudinis gñalis. Sāguis enim flegmaticus in ea multiplicatus nō est mā nutritioni eius conueniens.

Secūda vō pncipalis dispō bui⁹ dñe est mala complexio renū frigida z bu. cū multa mā flegmatica in eis oppilonē faciēt: z ppe in sinistro rene in quo magis ptingit nocumētū z forā pp maiorē debilitatē ipsius ex uli snia sapiētū dicētū qd ps sinistra hoīs debiliōr est dextra. Potuit etiam accidē hoc pp alias cās qd grā breuitatis omitto. ¶ Et si argueret qd mala cōplo renū est calida magis qd frigida: eo qd caliditas in loco renū itēsa pcpit. Jgit ibidē est excessus caliditatis z nō frigiditatis. ¶ Cui⁹ motū uo dicēdū est negādo pñtiā. eo qd pp oppilationē mā lōgo tpe retinet in pte: z ebullit pp phibitā trāspirationē caliditate efficiētē. Mala igit cōplo frigida z bu. renū est ipsa ppa egritudo. Cui⁹ mālis cā sunt flegmata multa. Et pōt ex hoc binone pbabilr pcedi qd bec mala cōplo est duplex. s. frigida per essentiā z calida per accūs. Et erit egritudo ipsa mala cōplo diuersa cōplicata ex frigida z humida z sicca ut p dictū est. ¶ Qd aut qñq3 urina ipsi⁹ efficiat grossa aut mediocris in substātia cū multitudie sedimis z nebule z crinoi dalū pūū z trūboz ptingit: qñ pp potētiā vntis cū inuamēto reruz apitūaz uel exercitio uel alijs causis apitūat vīe: z dissoluit mā diuersas faciēs ipressiones in colore substātia z pñtis urine: s. m ipsaz māeruz diuersitatē. ¶ Accidit autē qñq3 urina cē albā z substātiā oīno simillimā elemēto aque: que ptingit aut pp nimīā cruditatē ultimātā: aut pp caliditate in renib⁹ attrahēt uelociter a remotis pūb⁹. z talr ptingit in dyabete urinas aqñas educi: z fortassis pp bāc cām ptingit in bac dñā urinas aqñas emitti pp malā cōplonē calidā in renib⁹ eius accitiliter acqñtā: ut supra deducrum est.

Et ex his oib⁹ facile deduci pōt solutio plurimū diuersitatū accitū in bac dñā euenientū. ¶ Prio enīz clare videri pōt: qñre dñā ista aliquāto tpe fuerit a mēstruis pūata. ¶ 2° qñre in ea abūdauerit cursus materiez albarum z corruptarum a matrice pueniens. ¶ Et 3° iterz: qñre fuerit pceptiōe pūata a tpe aborsus usq3 ad buc diem. ¶ Et 4° ad huc: qñre semē virile adhuc nō bñ ptingeat. ¶ Et 5° ppter qd tātam extenuationem acqñuerit. ¶ Et adhuc 6° ppter qd in mictu frequēter pseueret z ab eo sepe absoluat. ¶ Amplius z ppter qd 7° urine ipsius qñq3 quā dā mordicationem efficiat in viso. ¶ Et iterz 8° ppter quid appeant in substātia albe z aquose. ¶ Silt etiā z 9° ppter qd z qñq3 grosse fiāt in substātia urine eius z in colorib⁹ ei⁹ frequēter variate z eaz sedimīna uel pñta plurimas recēpiāt uarietates: z aliqn videant in eis crinoīdes petala trūbi atbomoseresolutiones uel fursuree z sibi siles. ¶ Rur⁹ sus iteruz patet ex predictis: qñre dolor in spīna eius z locio renum frequenter fixus pmaneat z plura alia istis similia speculari facilliter appere possunt. Bec in summa videt bui⁹ nobilis dñe dispositio succincte collecta.

¶ De cura per dietam. Cap. ii.

DRo curati hanc disponunt: et regimē multo ac-
curato et pinguis mone idigeret tā ex pte rerū nō
nālū q̄ medicinaliū: succicte tñ regimē ei⁹ p̄trāsi
bo: et p̄pe ex pte rerū nō nālū. Nā satis ample a
viro scia et ope pitissimo doctore p̄spicuo Petro
fulmonēse hec expta fuerūt. Que id tñ leui⁹ in mā scribi pōt
et utilius p̄trāsēdū est. ¶ Itaqz locū bitationis ei⁹ eligat ad
caliditatē et siccitatē magis q̄ ad alteras q̄litates inclinatum
ita ut evitet morā q̄hē in locis humidis et cameris terrane-
is et p̄pingis decursib⁹ aq̄ruz. et antiquis edificijs expositis fla-
tui v̄eti meridionalis aut excellenter caliginosi. ¶ De cibis
aut et potib⁹ eligat eos qui sunt inclinati ad caliditatē p̄mi gra-
dus: ita q̄ ois cib⁹ absolute dict⁹ refrāgat⁹ administratiōe ci-
borū p̄mi ḡdus aut scōi. Et talr enī opando apient⁹ oppi-
lationes in renib⁹: et p̄hibebit eaz augmētū et mā in eis ag-
gregata sufficiēter cōsumet. ¶ Cōuenit igi⁹ ei panis bñ fer-
metat⁹ de simula cōuenienter coct⁹ nō ualde durus q̄busdā
granis feniculi artificiose cōposit⁹. ¶ Carnes pulloz colū
boz puoz auioz minutarum anatuloz et sibi siles cōueniūt
ei. ¶ De uolatilib⁹ et q̄drupedib⁹ carnes bedi vituli gacelli
et agni in q̄b⁹ coqnātur radices feniculi aut petroselini aut
dauci. ¶ Et de plāis etiā eligātur caules feniculus petrose-
linū daucus bysopus mētha origanū calamētū et silia. Spi-
nachia v̄o blets borago endiuia lactuca cucurbita cucume-
res portulaca atriplices et sibi siles nō placēt: p̄p hanc humi-
ditatē magnā nisi cū predictis calidis et apitiuis decenter tē-
perant⁹ ab ea. ¶ Acci v̄o usus et alioz acidoz absqz s̄p̄tici-
tate placet: et p̄pe boz in q̄bus cū icisione repit⁹ aptio: sic hec
inueniunt⁹ in vino citonioz in succo citraguloz et lymoniū.
¶ De fructib⁹ aut evitet oēs in q̄bus inuenit⁹ s̄p̄ticitas cū
oppilōne a supflua humiditate et frig. p̄uenientes: sic in pru-
nis castanea sorba citonij et silibus. ¶ Ois aut ciboz pre-
paratio cū sp̄ibus aromaticis: et p̄pe cum croco cinamomo
galāga nucē cinzib. aniso cardamomo maiori et minori spi-
ca nardi et silibus placet mibi: et hec de cibis dicta sufficiant.
¶ Potus aut eius sit vinnz albi et subrubeni subale me-
diocriter fumosum et dulce aromaticū et s̄dcho ei⁹ cōueniēs
s̄m eius cōsuetudinē. Et si repiri poterit cōueniēs s̄m eius cō-
suetudinē puruz bis cōditionib⁹ limitatū melius est: q̄ si fue-
rit alteri liquori admixtū uel aque. Et hec de cibis et potib⁹
dicta sufficiāt. ¶ De exercitio hui⁹ nobilis dñe dicēdū est.
non competit ei exercitiū: et hanc corpus eius sit im mūdū: ma-
ius tñ indubitatē sequeret⁹ nocumētū ex dissolutione et mo-
tu māci ad inferiora: q̄ iuuamētū ex resolutione uite exercitiū
ipsi⁹. Et intātū iuxta hanc sniam p̄cessit Aliū. ut conaret⁹ ab-
scindē oēm cām que moueri faceret mām ad inferiora: sic est
coitus: usus balnei exercitiū et diureticorū multoz. 18⁹ tertij.
4⁹ cap. sic inqt. Et p̄hibitio q̄dē causaz debilitationis est di-
missio mor⁹ et coitus et adire balneationē plurimā et declina-
re ad getē et tranquillitatem plurimā. ¶ Ciboz aut repletio-
nē magnā evitet ne supfluitates augeant⁹ per viā indigestio-
nis: et mae multiplicent⁹ in p̄tib⁹: et hanc corpus indigeret cibo
notabilis q̄ritatis: nō tñ est ei cōueniēs cū iā supfluitatibus
notabiliter sit repleta. Et notabis iuxta illud ueteris hyp.
affōz 2⁹. Non pura corpora q̄to magis nutriunt⁹ tāto ma-
gis ledunt⁹. Cibi igi⁹ ei⁹ et pot⁹ debēt esse pauce q̄ritatis et m̄-
te nutritionis: ut laudabiles carnes vitelli ouoz brodia
mediocriter pigua et sibi siles: accipiat aut eoz quantitatem
quā s̄dchus sine aliq̄ tēsiōne uel q̄uitate tolerare possit. De
potu s̄l̄r est eadē rōne dicēdū. ¶ De somno aut eius pre-
mittēdū q̄ mēsurā ei⁹ debet esse pax distās a nālī mēsurā s̄o-
ni tpe sue natiuitatis cōsuetā. Dico aut nālī ad quā nā nālī-
ter nō studiose icitat⁹. Dico aut cōsuetā horis suis ut in ma-
ne. et post cibū in meridie cōuenienter limitata in mēsi-
bus: in q̄bus opz nālīter dormire. Indiget aut lōga dormitiōne
ut mae supflue cōuenientius digerant⁹ et expulsionī prepa-
rent⁹. Vigiliās aut nullo mō laudo in ea. Et caueat etiā dor-
mire resupine: et p̄p̄ie cū uestib⁹ spine et loco renū stricturaz

facientib⁹. multotiens enī facit accidē calorē et dolores in
renib⁹. 18⁹ tertij. cap 2⁹ in fine. ¶ Postremo aut letari debet
et esse iocūda et passiones aie tristates sūm opere vitare. Et q̄
s̄m quosdā coitus ponit⁹ sub aialib⁹ passionib⁹ p̄pter delitiā
ab aia in eo p̄ceptā. Dicēdū aut q̄ salua semp pace audie-
tiū: vir eius raro cum ea coire debet: et p̄pe si in tali actu mu-
lier ista debilitari solet. Coitu etiā uti debet p̄ne: eo q̄ satis
nālīter sicca est et macrefacta. Est enī obseruādū ne coitus
multū utat⁹: q̄ ex eo uelociter debilitatē incurrit: et q̄ debili-
tatem ex eo accipit: corpora etiā sicca hñtes a coitu supfluo
multo uelut ab inimico sibi cauē debēt. S̄l̄r et macti q̄rum
ilia subtilia sunt et macra et ualescētes et debiles a coitu sal-
tē multo abstinent⁹ debēt. 4⁹ Almas. cap de iuuamētis coir⁹.
Et hec de regimie ex p̄terez nō nālī succicte dicta sufficiāt.

Tractatus 2⁹ De cura per medicinalia cūnena quinque capitula.

¶ De administratione eductionū minoratiuaz. Cap. I.

Regimē aut eius ex pte rerū medicinaliū
est in quinque capla diuidendū.
¶ Primū erit de euacuationib⁹ vniuersalibus
uel p̄ticularib⁹ minoratiuis. ¶ 2⁹ erit de diuer-
sionib⁹ opportuniis. ¶ 3⁹ erit de digestionē mate-
rierum. ¶ 4⁹ erit de eradicationē māeruz. ¶ 5⁹ et ultimus
erit de cōfortatib⁹ appropriatis renib⁹ et matrici.

Primū

igi⁹ caplm cōplet⁹ administratione floboto-
miesaphene si videbit⁹ opportuna. Dico au-
tē qm dispō est mala cōplexio renū et m̄fics: ut supra fuit
frigida et humida cū mā flegmatica dñante. Et hanc ita sit: cōtin-
gēt tñ mā in toto aut circa renes et matricē quecūqz fuerit
talr cōmisceri posset q̄ cōueniens esset flobotomia predicta.
hanc babeam ipsam aliq̄liter suspectā p̄pter extenuationē que
iā cōsecuta est. ¶ Si v̄o p̄pter aliquā de causis accitib⁹ vi-
deret⁹ esse neciā flobotomia idicatione sumpta a dispōne re-
nū magis q̄ m̄fics fiat flobotomia a basilica sinistre p̄tis.
vñ eibant⁹ sanguis. 3. iij. uel. iij. s̄m discretionē. Neqz enim
hic de flobotomia p̄ti patienti dicēdū: eo q̄ mā nō est in flu-
xu. imo fere iā tota fluxit. ¶ Si aut appet flobotomiā nō eē
cōueniētē soluat⁹ ueter cū medicina soluētē mixta a rene et a
matrice educēte. q̄le esset cōpositū hoc. 8x. biidicte simpli-
cis. 3. 5. eluarij indi dyasene. añ. 3. j. def in potu in aurora
cum. 3. ij. aque calide m̄ficarie uel arthemisie si fortiores me-
dicinas queris. Et si nō appent signa aliq̄ cōmixtionis cho-
lere uel melācholies in exhibitione b̄ndicte solius: aut ele-
ctuarij indi. pro hac etiā intentione faciunt pillule de sarco-
colla maiores descriptione Mesue. et pillule de iera compo-
sita. et tu considera et collige.

¶ De diuersionibus. Cap. II.

Diuersiones aut que cōplēt 2⁹ caplm p̄it eē ad
ministratiōes puocatiū leniū que ponan-
tur in suis cibis. iuxta sniam Aliū. 18⁹ tertij. in
fine. et opz ut ponant⁹ in cibis eoz cardi et spara-
gi: et p̄p̄ie cāpestis cum aq̄ cicicis: et oleo carta-
mi. ¶ Etiā diuerterent has mās aptiōes emoroidarum
si nā cōcederet eas. aut si fuerint tumentes et recte apiantur
cum fricatione cum solijs ficus uel cum puluē arbanite.
uel cum felle tauri. ¶ 3⁹ iterum diuertant⁹ mae ille per frī-
cationem spatularum et natium. ¶ Et 4⁹ eum ablutionib⁹
peduz factis ex decoctione arthemisie matricarie assari mel-
lis origani et similiū. ¶ Amplius et ultimo diuersiūm
optimum est puocatio uomitus qm sufficiēter mās eua-
cuat a renibus et ab extremis p̄tib⁹. ut colligendū est 4⁹
p̄mi. cap de iuuamētis que affert uomitus.

¶ De digestionē materierum. Cap. III.

Aritum v̄o caplm cōplet⁹ per administratiōez
digerentium que mās in renib⁹ et in matrice cō-
uenienter adequē p̄it. ¶ De q̄rum numero est
sy. acetosus cōpositus: oximel de squilla. ubi ap-
paret fixā et magne resistentie mām esse. Descri-

herem aut ego sic. *Rx.* sy. acetosi cōpositi. 3. j. sy. de bisantio. 3. s. aque arthemisie eupatorii z endiuie. añ. 3. j. misce z det in aurora calidū. *¶* Digerunt etiā mās cōfectiones z eluaria appropata: ut cōfectio de semib⁹ descriptiōe Med. in añ. nō. 3. tē cōfectio de lacea. *¶* De eluariis vō sūt sic eluariū de ligno aloes. eluariū de ambia. z mītra silia que ab auctorib⁹ bicin de colligēda sunt. *¶* Adiuuāt etiā digōnē multa medicamina cibalia. de qb⁹ supra dictū est in regimie p cibos. *¶* Adde etiā q māx digōnē efficē pnt balnea semicnpia dicta in qb⁹ ifundat usqz ad renes aut ilia que a sapiētib⁹ encatismata noiant. In qb⁹ stare debet paties decoctiōib⁹ factis ex arthemisia mellissa mīcaria origano assaro pulegio calamēto z sauina z nepita que iter alias plātas mibi secretū iuuamētū obrulit. Ex qru ē decoctiōib⁹ suffumigatiōes p inferiora fieri pnt p traiectionib⁹ uel sine illo. z tu cōsidera.

¶ De eradicatione materierum.

Cap. iii.

Ue vō mās a renib⁹ z a mīrice eradicaō educūt de fortiorib⁹ sūt sicut pille fetide pille de oppo-ponaco z sibi siles. De leuib⁹ vō sūt sic pille de iera cōposita: pille debndicta. Et de eluariis sūt sicut eluariū indū. z de appropatis est bndicta que renes z mīricē mūdificat. Et soleo ego ita describē. *Rx.* bndicte. 3. s. agarici electi. 3. s. o zagagān. 3. j. exhibeat totuz in potu cū. 3. iij. aque sparagi uel arthemisie. *¶* Si aut euitaret paties medicinā ligdā exhibeat ei medicamē pillarū. *Rx.* pillarū de oppo-ponaco. 3. s. pillarū de bndicta z de iera cōposita añ. 3. j. refoiment pille. vij. cū eluario ido z exhibeant in aurora z obfuent sup eis aditiones in solutinis: ut supius dictū est. *¶* Si aut diligeret mās aliqz piculariter a mīrice educē: conueniens esset scilicet facta in aqua calida decoctionis sauine assari arthanite rutbe z siliū. 3. *¶* Et si fortiori a mīrice educiōe opus ēē admistret hoc pessariū figure digiti minoris cū filo pēdēte cōpositum. *Rx.* croci arthanite. añ. 3. j. oppo-ponacis. 3. j. fellis tauri uel vituli quantū sufficit incorporent sil z fiat nastalia ut supra. Applicent igit tpe opportuno cū inductione eoz cū oleo de croco i quo pterat qnuz. j. musci z teneat per mediā noctē. z est de medicina nobiliorib⁹: qz in tota mea etate reperire potuerim. *¶* De his vō que mīricē excellēter cōfortāt solēt ēē sic muscus z ambia doronicū mellissa crocus cardamomū z cassia lignea: ex qb⁹ fiāt suffumigationes sessiones inductiones z sibi silia. *¶* De his vō que cōfortāt renes sūt sicut dactyli citonia bolus armen⁹ mastix z uiter oia stuprica calida in dīpōnib⁹ renū frigidis z frigida in calidis. Et spēs lactis: sicut capnū camelinū z ouinū iuxta dicta Aliu⁹ 14° ternij. cap qrtō dum inqt. z admistret lac camelinum z ouinum.

¶ De cōfortatib⁹ appropatis renibus z mīrici.

Cap. v.

Limū vō caplm de his que cōfortāt mīricē pfe-
pius cōplet multis instris. de qrum numero de
simplicib⁹ est puluis mīcarie. 3. tē puluis masti-
cis. 3. tē puluis betonice arthemisie cassie lignee
myrra dāucus balsamita z semē ei⁹ z plāta gario
filatī dicta. de qruz altera vari debet. 3. j. cū aq decoctionis
mīcarie arthemisie rutbe z betonice. bec enim oia cuz hoc
qz exiccāt supfluas humiditates mīricis etiā cōfortāt ipsam.
¶ De cōpositis vō sūt sicut tyriaca magna mitridatum
theodoricū hyperistū z anacardū. z cōfectio alkekēgi. qruz
quelibet excellēter est laudata nō solum ad exiccādum mīri-
cis supfluitates z cōfortādum eā. sed etiā ad ipsam faciēdā
secūdā z facile impregnādā. Et ppe si def ex altero illoz. 3. j.
plurib⁹ diebus cum aq decoctionis rasure eboris. Est eniz
conueniens ad impregnare faciēdum. 21° ternij. tractatu pmo
cap de regimine impregnationis. *¶* De his vō que cōfortāt
exterius adhibita mīricem sūt uelut inunctiones suffumi-
gationes encatismata pessaria z sibi similia. *¶* Itaqz suffu-
migium bonum cōferens ad humoresitates z uentositates
mīricis z sterilitatem impregnationis poterit esse tale. *Rx.* ne
rc. 3. j. storacis calamite galie muscate sandarace assari ne-

pte ligni aloes. añ. 3. iij. gallarum cupressi. 3. j. s. fiat bonuz
olum per se subtilis puluis. z effundat sup carbonēs igni-
tos: z sum⁹ ei⁹ recipiat in mīricē per cānulā pcanā. cui⁹ vna
extremitas ipōat aīriori mīricis. reliq vō latā basim hīs ue-
lutiūba supponatur naporī a pulueribus ignitis eleuato.
¶ Ex qb⁹ etiā medicinā tale cōpositū igrediētib⁹ fieri pnt
decoctiōes. qru uaporiteri⁹ in mīricē recipiat per cānulā
lā pdictā. Silr etiā sedeat paties in decoctione pdicta geni-
talia oia ifundēdo in ipsaz usqz ad umbilicū. z est encatis-
ma ab antiquis noiatū. Tales enī medicine q plures z predi-
ctis nō min⁹ elegātes reuīunt. ut musc⁹ ambia spica nardī
origanū anetū solū cordumēni hyssopus z satyrionis due
spēs. z plāta memire noiatā. z est ameos in vitate. *¶* De his
aut que in vñctionib⁹ laudant sūt sic oleū de neridē: oleū
demusco: oleū de keiri citrina: oleū de lilio: oleū de sanisco
z oleū de croco. Reliq vō per te collige si poteris. *¶* De his
vō que renes cōfortāt sūt sic cōfectio scilicet noiatā: z cōfectio
alkekēgi: spēs trifere oēs excludēdo opiū ab eis. In precedē
ti etiā caplo aliq elegātia de cōfortatibus renes tacta sūt. z
pprie spēs lactis tres. de qb⁹ scribit ab Aliu⁹ 18° ternij. 4°
cap. dū in qt. Et admistret in eis lac camelinū z capnū z
ouinū. Nā ipsa cōseruat renes z aggregāt eos: z cōsolidāt ip-
sos. Et lacti qdē ouino nō est par supple medicina in egri-
tudinibus renū ppter debilitatem. z pprie cum in eo cō-
miscetur quod est sicut bolus armenus. Item comedere etiā
am renes aliqz aīaliū cuz alijs cibis z permiscere cum eis.
phibētia. s. māerum cursum ad renes z est multi iuuamētū
hec ad laudē dei oipotēis dicta sufficiāt Deo grās Amen.

Consilium. 205. De sterilitate.

Altitudo dolor qui molestant
bāc mulierē z pprie
qui sūt pūgini mordicatiui z icēsiui z
pruritiui appentes in tota mīrice ipsi⁹ z
in pūb⁹ adiacētib⁹ ei. ut in renib⁹ z in al-
chati significāt mās multas acutas z in-
cēsuas in ipsa mīrice z in uenis ei⁹ pūne-
ri. Maxie hoc declarat. qm añ tps etiā

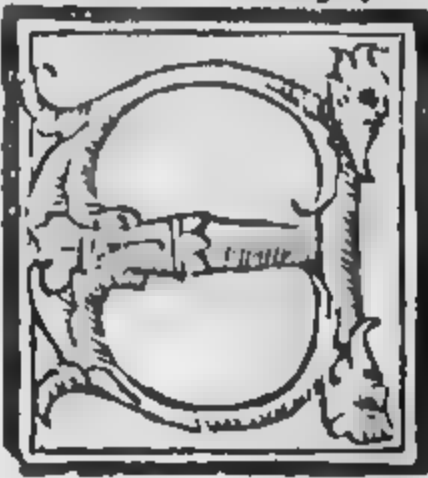
nīs molesti⁹ aggrauat z post edonē alienat in ea inflāma-
tio mordicatio z pūctio que pfuerat. *¶* Et nō est mirabile
mām calidā z acutā in ea pseuerare. ppter ea qz ipsa ibibit
in pfundis vñtib⁹ mīricis. etiā qz cōmiscet sanguinū grosso
ad mellicitatē tēdēt. ppter ea qz hec mulier coloris est rubci
ad fuscēdīnē tēdēt. z est carnositate solida hīu dīnata. Et
hec pōt esse cāiterū doloris extēsiui in mīrice ipsi⁹ z in predi-
ctis pūb⁹ eneniētis. Māe enī acute grosse cōmixte uētosant
eas. qre dolores efficiūt extēsiuos. *¶* Al vō adhuc a mīrice
huius mulieris emanāt humiditates corrupte: que nō ra-
ro fetore magno emittunt z corripūt etiā collā mīricis iteri⁹
z pte orificij exterioris ei⁹ cū pustulis acutis z corrosiuis: z
ista est adeqta cā sterilitatis huius mulieris. Cū enī ex predi-
ctis demōstret lapsus ualde calidus in mīrice a māeb⁹ pre-
dictis eneniētis quō pōt semē in tali mīrice receptū ēē germi-
nationis causa. corripitur enim in ea illud semen: ut in arē
da terrā z putrefacta proiectū sicut sensus ostendit. Et sūt
sermōes magni hypocratis afforismorum. 5°. sermone
pīmo. Similiter autem z in maribus legeibi.

Propter qd ex hoc fundamento rōnabiliter eligit
pōtignū curationis dispōnā bul⁹ mu-
lieris z cūersionis ei⁹ de sterilitate ad secūditatē in septe in-
tētiōib⁹ z cap lis cōprehēdēdo ipm. *¶* Primū itaqz caplm
discurret regimē ex pte gūaliū que pmiti debet. Et est etiā
p ut mulier ista euitet aerē calidū z cūersionē in eo. z ue-
stes multū priū renū z mīricis calefactas: z lōgū decubitū
sup renes. effugiat usqz cibos calidos ualde. ut sūt aroma-
ta: falsa cibaria: vinū fumosū z antiquū: z cibos ualde pin-
gues z pprie salitos piguedie artificiatos. Et caueat a fre-
quēti usu apij: feniculi: petrosilini: spilli: abrotani: rutbe z

siñu. Et caueat multū a vigilijs. imo lōga dormitio est si-
bi pueniētiōr q̄ vigilia. ¶ Et effugiat motū pgressiū exerci-
tia laboriosa post cibū. ¶ Et comedat cibaria oīa bñ ma-
sticata: euitādō magnā quātitatē cibariōr in vna mēsa. Re-
pletio enī multa cibōr et potū est cā corruptionis eorū in
stōcho ad quā sequit̄ gñatio māerum corruptaz que lapsū
efficiūt deteriorē. ¶ Et caueat etiā a tristitia iracūdia et fu-
rore: et oībus motib⁹ aīe que sunt cā incensionis humorū et
spūm. Et hec de reb⁹ gñalib⁹ ptranseat. ¶ 2^m aut caplm
pcurrit modū euacuationis māerum predictaz. pp qd sta-
tuz per tres vel 4° dies an tps iūctionis lunaris mane per
duas horas post ortū solis uētre mūdificato a fecibus fiat
buic flobotomia de basilica dextri brachij supposita cubito
et exant sanguis. 3. v. ¶ 3^m vō caplm docet q̄ die imedia-
te sequēti flobotomiā soluat cum hac medicina. ℞. eluarij
de epitimo et rosati añ. 3. ij. 5. aque lactis. 3. iij. dissoluāt si-
mul cū aq̄ calida et bñ cōmiscant et bibant in aurora. et dor-
mire debet post ipsam hora vna cū dimidia. et post illud ex-
pectet per 4° horas. et tūc accipiat itez simplicis aque lactis
calide cyathū vnū. et post ipsam taret cibū hora cōpleta.
¶ Pro 4° vō cap die imedia te sequēti hoc minoratiū ac-
cipiat hec mulier seu hoc digestiū. ℞. aque nenufaris. 3.
iij. aque sublimationis folioz uel radicū mandragore. 3. j.
croci simplicis puluerizati. 3. 5. misce. et tepidū accipiat die
bus octo cōtinuis. ¶ 5^m vō caplm ponit descriptionē bardī
pillarū: q̄rū usū est ualde cōueniēs ad educendā mās fe-
cales: et alias in vijs euacuationū multiplicatas. diuertēdo
etiā eas a mīrice. ℞. floz genestre: semis apij: petrosilini: ca-
rui: arthemise: et matricarie añ. 3. 5. aloes epatici boni et ele-
cti. 3. ij. salis indi. croci. añ. 3. 5. puluerizent oīa per se et con-
quassent et fundant in. 3. v. aque mīricarie calefacte: et dili-
gēter cōmiscant. deinde supponat eis tegula calefacta: et
ita diligēter exiccet: ut viscosa fiat mā. deinde itez supadda-
tur aq̄: et iterū exiccet: et ita fiat tribus vicib⁹. De hac ḡ mā si-
ant pille de oi. 3. vj. de qbus oī 2° die paz añ cenaz accipiat
vnā toto tpe assumptionis aq̄ruz suprascriptaz. Deinde itez
eis poterit nti usquequo ueniat ad fecundationē oī fine 4°
dierum uel qnque paz añ cenā accipiēdo vnā. ¶ 6^m vō ca-
pitulū docet modū pcessus in cura post assumptionē aq̄rū.
Itaqz die nono imedia te sequēti assumptionē predictarū
aq̄rum vno mane in aurora accipiat hoc euacuatū post
ipsūz obseruādō additiones que in pcedēti minoratiū scrip-
pte sunt. cui⁹ descriptio talis est. ℞. bñdicte simplicis. 3. ij. ele-
ctuarij de psilio. 3. iij. eluarij rosaz. 3. j. 5. auari pōderis mī-
sce. et totū accipiat cū aq̄ mīricarie calida cū modis predictis
¶ Pro 7° vō cap obseruādū est q̄ die 3° post assumptionē
hui⁹ ultimi solutiū mulieri istī fiat flobotomia de sapbena
dextri pedis sup dorso canille pedis posita sex uel qnqz ho-
ris post assumptū pradiū. et educant per ipsam sanguis. 3. v
uel. vj. ¶ 8^m vō instrū est ut die imedia te sequēti predictā
flobotomiā mulier ista in aurora accipiat. 3. 5. rasure ebo-
ris cū. 3. 5. aque arthemise succarate et calide. et trinnet hūc
potum ad minus. v. dieb⁹. ¶ 9^m vō remediū est. ut diebus
qbus assumit hūc ultimū potū oī mane post exitum a lecto
per horā vnā. et in sero qñ uadit ad lectū faciat hoc semicu-
piū. ut habeat mastellā uel catinū de ligno magnū: in quo
ponat descriptionē sequēte. et sedeat in ipsa saltē per horam
mediā aut per tertiā ptē hore. Cui⁹ descriptio est. ℞. radicū
pastinace dauci xilobalsami carpobalsami lingue auis añ.
℞. ij. floz arthemise et matricarie añ. ℞. iij. croci. ℞. ij.
been albi et ru. floz genestre añ. ℞. j. 5. musci. 3. iij. ambre. 3.
j. bulliāt oīa in cētum lib. aque usqz ad cōsumptionē tertie
ptis duab⁹ remanentib⁹. Muscus tñ et ambra crocus et flo-
res genestre ponant solū in fine decoctionis. ¶ 10^m vō in-
strū ultimū et essentialē est hoc. ℞. granor fisticoz: granor
pini et secacul. et est iringus añ. 3. 5. granor a celini. et sunt ra-
dicule pue storte nodose coloris subcitrini. sapore notabili-
ter dulces. substantia viscosē: q̄s incole ueronēses futalium

nocāt. 3. 5. croci et ppe vincētinī. 3. j. ligni aloes galāge: ma-
cis gariofilate: been albi et ru. floz mellisse. añ. 3. iij. rasure
eboris: corticū cassie añ. 3. ij. sy. cōseruationis ciniberis vi-
ridis lib. j. succari al. lib. 5. coquat succaz cōuenienter cū
lib. j. aque mellisse et predicto sy. usquequo euanescat aqua.
tunc ḡ cū tepesiet addant spēs cū uehemētī stritione in cor-
porādo. et ultimate supadiungant musci et ambre electe añ.
3. 5. si potēs est. de hoc igit̄ eluario post suprascriptas pur-
gationes mulier ista accipiat ter in die. s. in aurora per horā
añ pradiū et añ cenā. et cū uadit ad lectū quātitatē vni⁹ nu-
cis muscate. et ppe assumptio ei⁹. si post purgationē sit tēpo-
re quo facit semicupius suprascriptū efficacior est. Cūz bis
enim ingenijs q̄ plurimas mulieres que ad hūc longo tpe
subtiles fuerunt dono diuino bñficiēte ad fecunditatez re-
duxi. Et tu cōsidera q̄ oīa sunt instrū ex laborib⁹ illustrium
auctorum emollita. Ad laudem oīpotentis dei. Amen.

Cōsilium. 206. De sterilitate pueniente ex to-
tius corporis repletionē et ma-
xime inferiorū partium. et ex menstruorū retentione.

X his que mibi per lram inotuerūt
hec nobilis dña honestissi-
ma cōsor honorādi viri s̄ Joānis fabri-
ca est repleta uli repletionē fm ambitū
totius. et pncipalr inferiorū ptū. qd demo-
strat grauitas icessus ei⁹ carnositatis aug-
mētūz ultra mediocritatē distēperies ma-
trici⁹ ei⁹ qua nō pueniēter mūdificatur

nālī mēstruatione et mūdificatione q̄libet mēse cū sit in flore
sue etatis annum hñs circa. xxij. et cōstēdit etiā ipsius reple-
tionem genū grauitas. et dolor supiorū ptū repletionem.
demonstrat capitis dolor tremor cordis. et stomachi dolor. et
grauitas nō leuis ut scribit. qd etiā cōfirmat frequens ad-
uentus febris. et multitudo pustularum in ea repitata fre-
quenter. Ex qbus non est difficile intelligere cās ppter q̄s
hec mulier sterilis fuit et non fecunda.

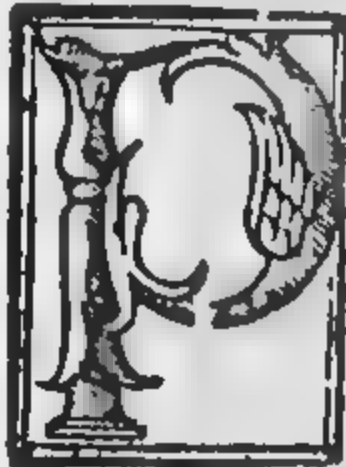
Propter qd ad felicitādūz ipsam ad plificationēz
obseruent ea que scribunt nūc cōsequen-
ter. ¶ Itaqz mulier ista abstineat in cibis a reb⁹ viscosis et
oppilatiuis. ut a lacte a cibis lacticiñis et pastilib⁹ a legumī-
nib⁹ oībus: et a carnib⁹ antigis: et a viscosis cutaneis: et nerno-
sis aialium ptib⁹. Et caueat etiā a pane acimo: et a multitu-
dine casei: et ppe dulcis et mollis. sed paz salit⁹ esset et cōueniē-
tior. ¶ Euitet fruct⁹ frigidos et humidos uelut gñata acia
mispilla et sorbule et his silia. ¶ De alijs aut faciat mō suo.
¶ Vinum aut bibat albi subtile bñ clarū et nō dulce. sed
saporis mediocri⁹: et potentie eq̄lio: aut saltem temperet vi-
num cum aq̄ cisterne: si ualde fumosum fuerit fm discretio-
nem. in alijs aut licentiam capiat modo suo.

De rebus aut medicinalib⁹. xvi. occurrunt mibi
regule fm ptē et instrū obseruāda. ¶ Et
p̄mā qd est ut post medietatē mēsis nouēbris q̄ p̄imum
applicuerit domū suā hec mulier incipiat regē se regimine
cōscripto in cap pcedenti. Et vno mane hora electa fiat si-
bi flobotomia de uena basilica dextri brachij per quā edu-
cant sanguis. 3. iij. uel qnque. ¶ 2^m instrū est ut mane im-
mediate sequēti accipiat hoc solutiū. ℞. pillarū de oppo-
ponaco. pillarū de iera cōposita. añ. 3. 5. forment pille. vj.
cum aq̄ arthemise. et accipiant in aurora. et post ipsas ime-
diate dormiat per horā vnā et mediā et nō plus. et expectet
opationē eaz per. v. horas. et tunc accipiat cyathū vnū aque
calide succarate. et post ipsa aquā per horā vnā prandeat.
¶ 3^m instrū est ut post illud minoratiūz imedia te in oī ci-
bario suo icipiat accipe de hoc puluē. ℞. cinamomi electi et
subtilis. 3. 5. croci. 3. j. spice nardi. 3. ij. ligritie. 3. iij. fiat olūz
per se puluis subtilis. Et si nō posset cōmiscē ipsum cibis p-
pter abominationē. tunc añ cibū: aut in medio eius accipi-
at huius pulueris quātitatē granor q̄mōz ordeī cum mo-
dico brōdij qd habebit in ferculo. ¶ 4^m instrū est ut ma-

ne immediate sequenti post pillulas accipiat infra scriptum
digestiuium in aurora calidum. Et continuet ipsum dieb⁹
ad minus octo. R^x. sy. cōpositi acetosi. sy. de eupatorio. añ. 3.
vj. aque arthemisse matricarie radicuz enule. añ. 3. j. misce.
Et si dñā ista abominaret syrupū: tunc accipiat predictas
aqs multiplicādo eas usqz ad quātitatem. v. 3. ¶ 5^m istrū
est hoc. R^x. aloes epatici. 3. ij. agarici electi oppoponacis pi-
guis. añ. 3. i. 5. spice nardi rubee tinctoz cinamomi croci sa-
lia indi. añ. 3. j. pulpe colloquintide. 3. iij. puluerigent oia
per se z cōmisceant. deinde infundant in. iij. 3. succi mri-
carie sub radijs solis sepe. agitādo quousqz consumat succus
qđ iterā duab⁹ vicibus renouet: z exiccet usqz ad glutino-
sitate bonā. de ista ergo materia fiant pillule de qbus oī ter-
tia die accipiat vnā parū ante cenā dieb⁹ qbus accipit syru-
pū uel aqs supra scriptas. Ita qđ nō accipiat de eis die ime-
diate precedēte assumptionē solutini sequētis nunc. ¶ 6^m
istrū est ut nona die immediate sequenti post assumptionē
sy. accipiat hoc solutū. R^x. eluarij indi. 3. iij. eluarij rosati
3. j. misce. z bibat cū aq̄ enule calida. z obseruent post illud
cōditiones scripte supra post pmas pillas. Et si non posset
ppter abominationē illas pillas assūmē: tūc loco earū pro-
minoratio accipiat hoc eluariū sicut cōuerso. si nō pos-
set hoc eluariū assūmē: accipiat pillulas pmas antescri-
ptas. ¶ 7^m istrū est: ut hec dñā post 2^m purgationē oī ma-
ne per totū vnū mensem accipiat istas aqs calidas in auro-
ra. R^x. aque matricarie: aque enule z mellisse. añ. 3. j. ¶ 8^m
istrū est ut hec dñā oī mane z sero añ prādiū z cenam bal-
neet se in aquā decoctionis bardī medicinaruz. R^x. mellisse
origani calamēti pulegij polij montani matricarie arthemis-
sie ruthe. ana. ℞. j. camedreos camepitheos spice nardi z
romane dauci eupatorij sicados. ana. ℞. iij. coquant oia
in sex situlis aque usqz ad assumptionē tercię ptis in cuius si-
ne ponant musci. 3. iij. ligni aloes gallie muscate pulueriza-
toz. ana. 3. j. bec tria ponant solū in fine decoctionis. Infū-
dat ergo mulier ista in bāc aquā delectabiliter calidā. z fa-
ciat hoc balneū trib⁹ diebus qbus nō ipediat se cū viro. 4^a
aut die poterit accedē ad ipsum ut nūc sequit. ¶ 9^m instrū-
mētum est istud. R^x. croci. 3. 5. musci ambre ligni aloes lin-
gue auis. añ. 3. iij. coaguli leporis quātum sufficit fiant for-
mule similes ossib⁹ dactyloz de qbus mulier subijciat sibi
vnā in matrice tenēdo ipsam tota die. tūc ergo in sero pote-
rit accedē ad virū. ¶ 10^m istrū est ut his tēporibus post
balneū hec dñā semp oī nocte in aurora accipiat. 3. j. infra-
scripti pulueris cū terciā pte cyathi vini maluatici aut alte-
rius electissimi nō calefacti. R^x. rasure eboris lingue auis. añ.
3. j. musci ambre. ana. 3. iij. croci. floz arthemisse. ana. 3. 5. pul-
ueris cōfectionis nere. 3. j. puluerigent oia per se. deinde cō-
misceant adinuicē. est aut nera medicamen cōpositū descri-
ptū Nicolao in antidotario suo. lege ibidem. ¶ 11^m istrū
est hoc. R^x. galbani oppoponacis electoz. ana. 3. 5. ambre
musci. añ. 3. iij. alipte muscate. 3. j. trociscoz de croco. 3. j. dis-
soluant gūme cum vino maluatico electo z fiat cerota rotū
da quātitatis nebule rotūde succarate sup pāno de grana
extesa: z de istis cerotis portet semper vnū sup vmbilico sic
adherēs ita qđ vmbilicus sit in medio eius sicut pūct⁹ in cir-
culo. ¶ 12^m istrū est: ut mulier ista postq̄ fuerit purgata
z balneata: ut supra ordinate scriptū est: tūc anteq̄ copulet
se viro fiat sibi flobotomia iterā de uena saphena per duas
boras ante cenā per quā educant sanguis. 3. iij. aut. iij. ad
plus. Est aut saphena uena in domestica pte tibie inuēta in
loco superiori canille pedis. ¶ 13^m istrū est: ut hec mulier
post pdicta balnea postq̄ mane surrexerit: z expurgate fue-
rint supfluitates cōmunes uestelōga cincta suffumiget cū
istopulvere supaspergēdo carbonibus ignitis de ipso quā-
titatē. j. 3. z recipiat fumū per inferiora cruribus suis bñ ap-
tis. Tunc ergo subijciat sibi pessariū scriptum supra in no-
no instrūto. z teneat ipsum boris tribus aut duabus ad
minus: cuius pulueris descriptio est hec. R^x. laudani electi.

3. 5. gallie musci. 3. ij. musci ambre. ana. gra. iij. ligni aloes op-
poponacis. ana. 3. j. fiat omniū puluis per se. deinde cōm-
scentur: z ex illo fiat suffumigium. ¶ 14^m instrumentum
est: ut hec mulier omni mane in aurora accipiat infra scripti
electuarij quātitatem nucis muscate: deglutendo ipsum:
post qđ non comedat nisi transeant hore quatuor neqz bi-
bat. Et debet icipe assumptionē huius electuarij mane im-
mediate sequēti post scđam flobotomiā. de quo electuario
z semp post prādiū z cenā deglutiat quātitatem vnus gra-
ni fabe bibendo post ipsum modicū vini clari albi z bñ po-
tētis. Est aut huius electuarij descriptio hec. R^x. doronici li-
gue auis floz arthemisse z matricarie hypericonis ana. 3. j.
mellisse folioz basiliconis añ. 3. ij. rasure eboris. 3. iij. ambre
orientalis. 3. j. musci. 3. v. limature auri tenuissime. 3. 5. con-
fectionis nere. 3. j. 5. sy. de calamēto. 3. iij. sy. de corticibus ci-
tri. 3. v. succari albi lib. 5. medicine sunt. xvj. terēda igit om-
nia subtilissime terantur per se. deinde coquatur succarū
cum syrupis usqz ad bonā glutinositatem. z cū cepert te-
pieri superadiungatur species omnes preter neram mu-
scum z ambriā. que tria solum in fine apponi debent uebe-
mentissime z longo tēpore cōterendo. Seruet ergo hoc ele-
ctuarium in uase lapideo stricti orificij bene clausum. z sit
eius usus ut iam dictum est. Hoc enim electuarium mundi-
ficationibus antē missis rectificauit qđ plurimas mulieres.
z de sterilitate secundas fecit eas beneficio illius qui suauiter
cuncta regit atqz disponit. ¶ 15^m instrumentum est iclu-
dens actus necessarios ad fecundationē salua semp reuer-
entia moralitatis z honestatis. Est ut mulier que fuit steri-
lis quando intendit se cōmiscere viro post purgationem z
generalia supra scripta: non multū festinanter copuletur ei
Et audiat etiā vir capitulū istud. Ita qđ parū videlicet per
vnā borā aut circa ante copulationem ludat vir cū mu-
liere z cōuerso cum osculis z tactu mamillarum: z suminis
z partium genitalium tēpus hoc expendendo quousqz vir
viderit mulierem discoloratā factam rubicundā z anbeli-
tū parūper frequētāt z leuē motū saltuosū circa ptes igni-
nales z suminis pceptū sensu tactus. Tunc ergo vir copu-
let se mulieri cruribus ad alta notabiliter eleuatis. z cum
senferit anhelitum parūper frequentatum magis qđ pri-
us. tunc effuso in ipsa semine parūper stet ei copulatus. z
recedens ab ea faciat ipsam reuolui super dextro latere. ibi-
dem contrahere moram per spatium vnus hore cruribus
eius strictis: z natibus parūper eleuatis. ¶ Ultimū vō
instrumentum est: ut postquā hec omnia completa fuerint:
si non superuenit impregnationis effectus. tūc mulier ista
utatur hoc pessario de secretis Sorani ad Cleopatram fa-
cto in genetia sua: cuius descriptio. R^x. soliorum hyperico-
nis rasure eboris ana. exagium vnum musci tu papirij am-
bre orientalis ana. 3. j. nere. 3. iij. cum succo nepite z poline
orobi fiant pessaria mollia cum serico in granis chesmeo
tincto. Subijciat ergo mulier sibi vnum ex eis longis tēpo-
ribus: z est de instrumentis que a qualitatibus comuni-
bus z a proprietate felicitant mulieres de sterilitate ad fe-
cunditatem. Quod summus pius ille saluator qui cun-
cta felicitare facit concedat sibi ad laudes eius immorta-
les. Amen.

Cōsiliū. 207. De fluxu magno a matrice ab-
te que efficitur hec dñā sterilis fiat aut non concipiens.

Ko generosa dñā pūge specta-
bilis z sternui mi-
litis dñi Alberti de la sala celeberrimi cuius
ferrariēsis. appet ex narratis signoz congrega-
tionib⁹ qđ si generosa dñā hec raro est cōcipiens
nulla hui⁹ rei est euidentior causa qđ mri-
cis humiditas imoderata: que multipl^r efficit ut
ipsa aut oīno sterilis aut nō concipiens fiat.
Aut si concipiat ad partum feliciter non pueniat. aut ga se

men quod recipit non bene digerit et amplectetur: velut ipsum non bene detineat seu propter multam humiditatem lubricitatem deponat. Aut quod propter frigiditatem matricis et multas humiditates ventositas in ea congregat que semine in ea receptum ultra lubricitatem frangendo spargat et expellat antequam ex semine embryo generetur, unde et facile videri potest easdem causas abortus esse posse que generationis cause prohibitive sunt. Ex quibus etiam clarius deduci potest quod si quod ingenium haberi potest reddens hanc generosam viam secundam et prolificam: illud consistit in rectificatione conceptionis: et prohibitione congregationis multarum humiditatum: et ventositatum in ipsa. Id credam ego hoc contingere in ipsa non solum propter dispositionem matricis: sed etiam propter seminis quod recipit a coniuge suo aquositatem: et humiditatem non parvam. Quare videtur defectum imponendum esse utrisque eorum.

Erit itaque facile cognitum quod intentio in rectificatione matricis est cum exiccationibus calore et vigorantibus et retentiva matricis ut auidior ad detinendum: et recipiendum semen receptum fiat: et totum hoc tam in cibis et potibus quam in medicinis observandum est. Igitur et si in dispositione hac multa ex memoria illustrium virorum auctorum bincinde collecta scribere possem. Elegi tamen nunc hoc regimen in sex intentiones parti. quas etiam non diffuse sed utiliora tangendo percurram facile.

Prima igitur intentio est regiminis rerum non naturalium rectificatio, quod quidem ad calidum et siccum inclinare debet: id magis ad siccitatem. De omni itaque camera et locus omnis quem habitat ab humiditate et frigidityte remota sint. Et exercitio notabili utatur magis quam quiete: nisi quod post copulam cum viro per duas horas quiescere debet: et dormire media inferiori parte corporis elevata. Nunquam usque ad saturitatem completam cibum accipiat: sed velut adhuc appetens a mensa recedat. Somnum etiam prolixum valde effugiat ut horarum octo mensuram inter diem et noctem non excedat. Tristes animi sollicitudines evitet, nec enim ingenter generationem impediunt, generatio enim delectatione perficitur. De cibis et potibus id multum pretereare possem. Evitet nec omnia, piscium multorum usum: lac recentem caseum: pastiles cibos blenam lactucam spinachiam endiviam portulacam cucurbitam cucumeres cerasa auellanas alleum cepe bulbum porrum: leguminum multum usum nisi bene dissolutorum. Effugiat pingues animalium partes: brodia multa: et acetum multum quia matricem ledit. Potum eligat vini albi vel rubei: non dulcis: et non aquosus: sed bene potentis clari et odoriferi sine aqua: aut saltem limphati cum aqua: in qua fundatur modicum de pulvere nepite vel ambre in sindone ligate per tres horas ante potum vini posite.

Secunda intentio est matricis a superflua humiditate mundificatio ad quam experta solum quinque scribam. Primum est usus pillularum de benedicta secundum Nicolaum, de quibus omni capite dierum xv. accipiat, 5. 3. et tardetur cibum quinque horis. Secundum est metridium de quo bis in mense accipiat, 3. j. in aurora cum aqua decoctionis vini granum ambre cala et tardetur cibum horis quatuor. Tertium est ablutio facta cum aqua decoctionis infra scriptarum: in qua sedeat usque ad umbilicum. Storacis calamite nepite aspaltri ameos siseleos ruthe xilobalsami carpobalsami costi becerubei an. 3. 5. Quartum est suffumigatio mane et sero facta cum troc. confectionibus nere carbonibus ignitis superpulverificatis. Quintum etiam est suffumigatio facta cum storace rubicunda in littore maris inventa, ut dicam nunc hec omnia experta sunt.

Tertia intentio est matricis calefactio et exiccatio: que fit cum predictis. et iterum videtur eluaria expertissima quod cum hoc calefacit et exiccet matricis humiditates ad impugnationem solenniter disponit: et non solet me decipere, Rx. cinamomi cardamomi maioris: croci gal. macis ope

ri nucis musc. cimini ligni aloes piperis longi cassie lignee an. 3. ij. cubebarum doronici an. 3. iij. ambre musci balsami an. 3. j. succari albi lib. 5. vini maluatice aque buglosse et mellisse an. q. tu sufficit fiat electuarium: de quo accipiat os sero quando vadit dormitum coclear unum et medium ante cenam.

Quarta intentio est ventositatum matricis consumptio, et prohibitio generationis earum in ea. Si ratio cuius referunt omnia superscripta, sed speciale remedium est suffumigatio facta cum decoctione ruthe cimini ameos et gallie muscate. an. Aliud melius suffumigium factum ex decoctione ista non me fallere. Rx. gallie muscate castorei bdellii laudani coaguli leporis nucis muscate. an. 3. iij. coquantur diu in aqua in qua laetetur, aut suffumigetur cum ea. Radix etiam claminis per me sepius administrata faciendo ex ea formam similem ossi dactyli et supponendo matrici conveniens est.

Quinta intentio est mollicie matricis et humorositatis consumptio, que optime fit cum usu huius confectionis. Rx. siseleos been albi et rubei lingue avis rasure eboris seminis napi et pastinace. an. 3. j. cinamomi macis gal. galange piperis longi anthos xilobalsami blacte bigar. tie maiorane pulegii. an. 3. iij. mellisse buglosse corticis citri. an. 3. ij. margaritarum. 3. j. musci. 3. ij. succari albi lib. ij. coque succarum cum malvasia et fiat electuarium. hoc est mirabile in consumendo humorositatem matricis et inter omnia expertum est ad impugnationem fiendam.

Sexta et ultima intentio est retentive matricis confortatio: de quibus speciale est ablutio matricis facta sepe cum decoctione ciperi. Secundum est cum decoctione scorie ferri, et est melius et fortius. Tertium est suffumigatio facta cum matrice aspslo carbonibus ignitis. Quartum est unctio cum hoc linimento. Rx. succi foliorum ro. succi granatorum gal. an. 3. iij. thuris hypogistidos acatie mastice coriandri parati scorie ferri. an. 3. iij. terre sigillate. 3. ij. amili. 3. iij. fiat unguentum in mortario plumbeo, de quo inguina ungant sepe. Plura bis apponere potuisset, sed hec pauca scripsi, quod utiliora mihi experta sunt. Misericordia vero saluatoris becipia ad optatum finem dirigat. Electuarium prolificum mirabile a me expertum addeas in coitu. Rx. testiculorum uerri exiccatorum unum dextram si queris masculum, et sinistram si queris feminam, testiculorum vulpis aialis quatuor, paria testiculorum leporis quinque, paria galli sex, paria matricis leporum decem, cerebra passerum sexaginta, radicem pastinacaram sylvestriam, radicem carduorum satyriomum cum succaro conditorum, secatur eboris. an. 3. iij. 5. cinamomi electissimi. 3. iij. uerri tauri non nigri pinearum dactylorum, nucis inde. an. 3. ij. piperis longi. cinabaris. floz rosmarini an. 3. 5. seminis siseleos. 3. j. seminis urticae gariofilorum croci macis galange ciperi nucis muscate cassie lignee cubebe doronici nepite seminis mercurialis masculi solij indi musci ambre. an. 3. j. succari albi dissoluti cum aqua nepite lib. vj. et fiat electuarium: quo utatur mulier ieiuno stomacho, et etiam quando vadit dormitum cum intendit copulari viro, et eodem modo potest etiam vir uti eo, quoniam addit vim coeundi. Electuarium ad idem. Rx. mellis. 3. iij. seminis lini vel stirci. 3. j. granorum paradisi. 3. j. rasure eboris. 3. j. boragis. 3. j. 5. et condito melle fiat electuarium: et postea addatur succari lib. ij. musci ambre an. 3. 5. cinamomi. 3. ij. gariofilorum macis an. 3. j.

Consilium. 208. De prohibitione abortus. Divisum autem consilium in capitula sex. De causis abortire facientibus. Cap. 1.

Dobilis omnia Helisabeth christofori de muscano uxor bestissima difficillima laborat dispositione humane spiritus corruptiva que est abortus. Circa quam alius consilium dedit ut veniens possit ei auxilium exhiberi adeo ut infelicitatem tantam effugiat et evadat discrimen mortis quod frequens abortus ut in pluribus concomitatur. Sane autem abortus cause quod plurime a sapientibus ad memoriam

ducte. De quarum numero pme nolate sunt pmitiue. Lab extra puenientes. Alie vo ex pte defecti ipsius fer' ut embrio nis inde cepti. Tercie vo ex pte nocumētoz que in matrice inuenta sunt. Ultime assignant' ex pte defectus virilis seminis. Quarū oīum causarum cōplatio necessaria est speculanti si mulierē ab abortu canonice obseruare debet.

De numero

aut primarū causarū que pmitiue sunt q̄ plurime assignari possunt. ¶ Prima est uehemēs exercitiū: pp qd in dieb' p̄mis agitur semē in mīce adeo ut ab eo spūs resoluat' aut a pietib' mīcis cōprimat'. ita ut fluxibilitate sua excidat a matrice. ¶ 2° vo est frequēs saltus a muliere factus uelut apud eas quarū coriçādi usus est cōsuetus. et sicut saltē ad posteriora qui multoties descēdere facit sp̄ma sensibīl' in instanti. 21° tertiū. tractatu 2°. cap de abortu. ¶ 3° est corporis exercitiūz uectatiōe per cursu factū. ¶ 4° est uētris cōpressio qualr' cūqz facta: et pprie in frequētia coit'. talis enī mulierib' ualde abhorredus est. et pprie p mēse pp debilitatē ligamēti fetu in utero. Et itēz a mēse 4° deiceps. qm magn' fet' maiori cōpressiōe cōprimat' a coēute q̄ si minor cēt. ¶ Et 5° cā de pmitiuis est balneandi usus qui abortire facit multipl'r. ¶ Primo mollificādo mīcē et corilidones actuali humiditate sua. ¶ 2° debilitādo v̄tutē per modū resolutionis. ¶ 3° vo qz in pfundo corpis et mīcis auget necessitatē. i. calitatē in facto cogētē ipm petē aerē fridū exteriorē: et idcirco supflue cōquassat' embrio uehemēter cōquassando ligamēta p̄cipitat' eū. et tāto citi' q̄to balneū admīstrat' muliericūi' fet' est magis acut'. ¶ 6° cā de pmitiuis est uehemēs furor et iracūdia cōsuetam mulieri aut fortis tristitia: per quā cogit' distrahi spūs ad cor et ad cerebrū in qbus fortib' motib' et distractionibus sp̄rituum et innati caloris pauperies in matrice acquiritur. ¶ 7° est repletio multi cibi et potus: quia conuenientius est pregnantē parum et sepe comedere q̄ rē. ¶ 8° vo est ex pte assumptionis ciborum et potu in qualitatibus suis p̄mis et scōis uehemēter apientur pp̄ter qd pregnantē euitet in cibarijs suis feniculum petroselinū sparaguzbru. scū apū daucū: et oīum leguminūz brodialia: et aromatics spēs nūmū calas acutas: et apitiuas uelut anisūz spica nardī cīn ciber galāga et pprie cinamomū et consimilia. ¶ 9° cām cōplēt oīa que uehemētē agitationē in mēbris inferioribus efficiunt: uelut sunt solutua oīa: et pprie sanguines educēna: uelut sunt alora epibimus que per solutionem sanguinēz educūt: et oīa solutua fortia: uelut colloquintida scamonea dyagridium euforbium. et sic de alijs. ¶ 10° itēz de istis causis abortum efficiunt omnes que sua frigiditate grossitudine et viscositate uehementibus oppilare possent uenas et arterias: et vias trāsitus spūs aīalis a cerebro vitalis a corde: nālis ab epate ad matricem: quoz pauperie necesse est extingui fetū sicut defectu caloris solis: et astroz uegetabilia: et plante facile extinguuntur ut sensus ostendit. ¶ 11° iterū exterior possit esse uelut aspectus eoz que subito timorem inducunt magnum: ut videre vulnerationes: et gladio sanguinem effundēs: et sic de alijs. ¶ 12° spēs istarū causarum est sicut negare mulieri rem exterius uehementi appetitu desideratā: ut est cois modus pregnantium uoraci appetitu appetere pisces res acres et acetosas peregrinis et vilosis locis iunctas: et si obtinere nō possent ualde frequēter abortiunt: et hoc totum cōtingit pp̄ter uehementē motum in sp̄ritibus. et hoc nō rebus et mēbris generationis ab anima appetente factum: propter qd nō bene agit fetus. ¶ 13° causa est applicatio eorū que a specifica forma abortire faciūt: uelut oī de potu cardonis maioris. Scripserūt etiā antiq nōnulli de tymbra uel saturegia que tāte potētie est: q̄ si mulier sup ea transit abortire facit. et sicut scribitur de oleo balsami: de assa fenda: de galbano: et oībus spēbus arbanitē: et de cordumeno: et de busnē: et colloquintida: et pluribus alijs mirabilib'. Quare 21° tertiū. tractatu 2°. cap de abortu et extractione fetus. Et oleū balsami: cū supponit' eūbit fe-

tū. et secūdinā et assa et galbanū iterū est forte. ¶ Et buchoz mariē itēz in hoc caplo fortis est ualde bibita et supposita. ita q̄ qdā extimāt q̄ si pregnās iacet sup eā pducet eam ad abortum. Et succus eius corrūpit fetūz linitus sup uentre quāto ergo plus si supponit' sup coitū: et sīl' succus reliqua rā arbanitaz. Et sī in potu def de busnē plico pond. 3. iij. eijcit fetū de illa. ¶ Et cū sumit' cordumeno. 3. vni^o de tertia. eijcit fetū. et pro. i. qz facit possidē caliditatē et motum. Et itē rā si inijciat. i. intus imponat' de croco pulpe colloquintide aut supponit' in lana suppositorio ascendente et lōgo. ¶ Et reliq vide ibi de cinamomo rubea tinctorum vngula asini et stercore eius: et oculo piscis saliti: et plurimorum aliorū: quorum memoriam melius est silentio preterire q̄ calamo commendare. Ex his patent omnes cause p̄mitiue abortus uel si alie sint reducuntur ad istas.

Ex parte

embriōis aut sumunt' cause abortus. ut qz embrio ifirmat' i mīce aut morit' in ea. Et eius qdē egritudines possent eē cōpōnales. ut. s. embrio in mīce recipiat malā cōpōnē in figura sua ut factus fuit cōtractus fm aliquā partē aut nō bene situatus cum facie uersus spina cū manibus sup oculis: et cū cubitis super genua que sunt figure nālis situs ipius in matrice a quib' elōgari potuit embrio pp̄ter uarias figuras coeundi: in qbus nōnulli inhonesti et libidinosi viri sepe laborāt. aut qz mulier post coitū uarijs figuris decubitus se situat. vñ sperma p̄iectū in mīce et sanguis mēstruus nō bñ vniuntur. imo fm quasdā differēcias positionis cōprimunt' separantur et disgregant'. quare pp̄ter hoc cōtingē pōt in aliquo embriōne claudicatio. in altero vo enervatio ancorād. in nōnullo vo spōdiliū distractio ad quam sequunt' gibbositatis species. et sic de alijs. ¶ Aut elus egritudines possent esse cōpōnales. ut qz ifans genitus ex sp̄mate: et a sanguine menstruo mulieris nimīuz frigidis aq̄sis calis et siccis. ¶ Aut etiā qz sp̄ma viri in sui radice distēperatum est distēperatijs iā p̄dictis. Et patet ex istis q̄ cū principia mālis gñationis fetus. i. duo sp̄mata parētū et menstruus sanguis in mā cōpōnali sua fuerint distēperata: necesse erit q̄ distēperatus fetus ex his gñetur. q̄re siue pp̄ter malā cōpōnē mīci a fetu cōmunicatā siue pp̄ter motum uel descensionē fetus uel pp̄ter dolores eius mouet' matrix ad expellendū fetum an tps sui cōplēmētī. q̄nqz vo post q̄rtum mēsem et sic de alijs. Et trahi pōt ex istis p̄n. 21° tertiū cap de abortu ibi. Et q̄nqz est cā abortus malitia cōpōnis calē exiccantis: aut frigide cōgelātis. Et clariū adhuc colligitur ibi. Et iterum ex eis que abortire faciunt in initio rei est tenuitas spermatis in radice. i. paucitas ei'. uel expone tenuitas. i. fluxibilitas uel aquositas spermatis. et subiungit quare nō creatur ex eo pāniculus prius nisi debilis preparatus ad disrumpendum.

Et ex hoc

fundamento plura correlaria cōcludere potea. ¶ Prīmū q̄ abortus q̄nqz cōtingit pp̄ter defectū spermatis viri quod nimīū paucū est. sicut in sepe coeuntibus et nā debilibus. aut nimīū frigidum humidum et aquosum est. sicut contingit in slegmaticis corporibus mollibus et pinguib' ocio et dieta frigida et humida utētib'. ¶ Aut cōtingit ex parte spermatis qd nimīū grossūz siccū et aridū est uelut cōtingit in ebolicis. et in his qui acutas egritudines p̄pessi sunt ut caufonides et similes. aut in his qui utuntur dieta arefactiua multitudine aromati et ciboz salsoz et acutoz et usu vini fumosi. talium enī sp̄mata in mīce arescūt p̄us q̄ germinēt. ¶ 2° correlariū: q̄ si tā sp̄ma mulieris q̄ viri fuerint distēperata in cōplōne sua: tunc complete erunt cause abortus ex parte defectus materiei generationis assignāde quare patet correlariū. ¶ 3° correlariū q̄re quedā p̄gnātes abortiūt in p̄ 2° 3° aut 4° mēse ex parte defectus embriōis. et exclusio causis p̄mitiuis. in eo enī fetu qui conceptus est ex semīnali materia magis distēperata citius et. patet. ¶ Et sequitur 4° q̄ si sperma viri uel mulieris fuerit nimīū aquo-

Hum fridū & humidū qđ cognoscit ex fluxibilitate & pauca delectatione in coitu & actuali frigiditate utriusq; hi prius a flate aquoso purgentur & mūdificētur anteq̃ coeant &c. Et sequitur ultimo qđ imediata causa abortus est mors fetus in utero que contingit ppter egritudines iaz predictas. Et ex his patet declaratio trium causarum prius positarum ipsius abortus. s. prime secunde & quarte.

Tertia vō cā est ppter nocumēta que in matrice inveniunt. cū enim matrix aliquo genere egritudinum laborat vel generibus: patet qđ ipsa concipiat necesse est in principiis generationis hereditariā maculā psequi sine fuerit spēs male cōplōnis: sine male cōpōnis: siue apostemata fuerint: siue ulcera: & sic de alijs.

Ex horū oluz fundamēto manifeste colligi pōt igitur nū pseruatiū ab abortu multiplē contemplādū. **1°** vō opz igitur aliqđ opponē cāis pmitinis. **2°** vō opz igitur ad rectificationē feti in utero pcepti. **3°** vō oportet abscindere nocumēta oia que in matrice fuisse vel supuenisse dicta sunt. **4°** vō oportet stēplari in rectificatione seminis virilis si ex defectu ipsius abortus cā assignari potest. **5°** vō principalr tangenda sunt quedā infra a specifica proprietate fetum adiuvantia ipsum pseruantia & prohibentia mortis discrimen: & sic erit finis.

De regimie pgnatiū: & de pbibitiōe abortus per remotiōnē cārū pmitiuarū mortē fetui inducētū. Cap. II.

Breviter euentur omnes. xij. cause pmitivne superius enumerate quas scis.

De pbibitione abortus per administrationes causarum triantū egritudinibus ipsius fetus iam concepti. Cap. III.

Igitur in embione accidit nocumētū ex parte sanguinis menstrui vel seminis virilis: de istis postea dicet. Si autē ppter causas pmitivas: de hoc dictum est. **S**i autē in fetu nocumētū cōtigerit ppter debilitatē effectū pncipij generationis qđ est gignitiua vītus que sepe ppter sui debilitatem non solū est causa egritudinū: imo mortis fetus. ut patet in viro & muliere resolutio & debilib⁹ a quacūq; causa debilitas acciderit eis ipsa erit causa debite digōnis pparationis & pueris mēstrui sanguis & aliorū mālū pncipiorū generationis. Et hec qđ egritudis feti cā oī fere caret igitur curationis. nisi qđ opz pgnatē regē cū cibis & potibus in q̃titate & qualitate mīrē & mulierē vigorātibus & generātibus laudabilē sanguinem ex quo infans sustentari & nutrirī debet. **A**lt vō itē si ppter extrinsecas cās ut p̃tēris calitatem aut frigiditatem multā egrotaverit embrio anteq̃ ipsius curatione zigrediat medicus. p̃us debet investigare spēm & manerē egritudis. deinde 2° per signa stēplari si mortalis aut salubris fuerit egritudo talis in quorū veritate discutienda non nisi anxietate maxima deueniri potest.

Egritudinē itaqz embionis in generali significare possent accidentia q̃ plurima.

1° vō quidem ante cōpletā formationē eius. **2°** vō postq̃ complete plasmatus est: qđ ptingere pōt in spatio. v. vel. vj. diebū. **C**um igitur fetus iam fuerit cōceptus post paucos dies egritudinem eius significare possent plura.

1° p̃mū p̃tia mollitiē vel humiditatis a genitali mēbro emanātis que prius non affuerat. **2°** vō lassitudo & impotentia ad motum progressum superueniens que nō precesserat. **3°** vō tensio in matrice pcepta. **4°** vō gravatius dolor in spondilibus albatin & inferioribus perceptio. **5°** vō ventositatis a matrice exitus. **6°** vō fugositas pruritus vel contractio matricis. **7°** tensio in do mēsticis partibus coxarū. **8°** gravitas super fiteri. **9°** distensio in partibus ancharum ad quas sustētat matrix. **10°** qđ dū mulier revolvit de latē in lat⁹ sentit in p̃cauo mīris agitationē fetus ac si nō bñ sustentaretur ad ipsam. **11°** amplitudo oris mīris cui⁹ p̃riū p̃seq solet vari⁹ p̃re

gnationē sanī effectus. ipsam enī sequit⁹ oris mīris clausio tanta qđ vix piramellus. i. stilus intrare possit. interiorū 6°. 4° cap. & 21° tertij. p̃ cap colligendū. hoc de signis ulr fetum in matrice egrotare significantibus.

Rursus autem speciales lapsus embionis particularia signa declarare possent. **S**i enim egrotaverit ipse egritudine frigida & humida materiali ut sepius contingit sentitur in dorso posterius: & in toto femore frigiditas tactu tangētis cum mollitiē representata. **2°** emissio urine remisse calide. **3°** irroratio matricis ab humiditate frigida mucillaginosa. **4°** lassitudo totius corporis cum pigritia. **5°** lassitudo & difficultas exercitandi anchas & coxas. **6°** gurgulatio in matrice. **7°** caetetica dispositio quandoqz in tota habitudine mulieris aut saltez in coxis & cruribus eneniens. **8°** longitudo & profunditas in dormiendo. **9°** lenitas & paruitas in pulsu percepta: & proprie in pulsu coxarum & partium adiacentium matrici. **10°** urine limpide albe aut subalbide ulr discolorate apparētia. Et ex decem signis istis oibus cōprehendere potes fetum egrotare lapsu calido & sicco. in partibus enī ubi locatur matrix & adiacentibus ei tangens percipiet caliditatem cum acuitate & in flatione: & sic de alijs.

Signa vō egritudinū mortē inducētū in fetu poterūt ēē oia p̃dicta cū longo tempore multiplicata fuerint. & cōtinue ad intētiōnē puenierint cum maiore nocumēto a muliere percepto quotidie successive. & cum nullo inuamento consequente applicationem remediorū egritudinibus embionis convenient aduersantium.

At uero sequitur de signis significantis fetū mortuū in utero. fetus vō iam in utero mortuus signa sunt q̃ plurima binde collecta. & proprie cum post mortē eius iam quibusdam diebus in mīrice retentus fuerit. **1°** p̃mū autē de signis sumptis a mēbris colligatis est dolor in radiib⁹ oculorū. & itellige in nervis obiticiis suspendētib⁹ oculū ad cerebrū. ptingit autē hic dolor ppter distēsiōnem in mīrice factā a fetu mortuo ipsaz gravitatē. & reducib⁹ dolor ad spēm solonis cōtinuitatis. & dicitur extēsiua. & pōt etiā hic dolor cōtingere ppter malaz cōplōnē cerebro a mīrice cōmunicatā. **2°** signū est dolor in posteriori medietate capitis & p̃tensus per totā spinā usqz ad spondilce ubi situatur matrix. **3°** signū est lassitudo & gravitas in loco matricis & omnibus inferioribus partibus. **4°** signum est sensatio motus ponderis in matrice: & proprie quando mulier revolvit se de latere in latus & significat cotilidonūz mollificationem vel eruptionem. vnde non sustentatur fetus. **5°** signū est gravatius dolor in inguinalibus partibus anterioribus partibus usqz ad os matricis exterius. **6°** signū est tumoris vētris qui p̃fuerat descēsus ad iferī ora. **8°** signū est frigiditas in iferiori pte ignis māsua. & hec omnia signa pprie sunt anteq̃ putrescat fetus.

Fetus autem mortuus. & scōm partes in matrice putrefacti signa sunt febres & indiciens. **S**ecundum fetor in anhelitu & ore. **T**ertium est exitus virulentie putride a matrice cum fetore. **Q**uartum est pondus cum extensione ventris ad extra propter vapores in matrice corruptos extendentes ipsam. **Q**uintum signum est putrefactie carnositatis a matrice expulsio ut oculus meus sepe vidit. hec autem signa posita sunt ut medicus laudem & honorem acquirat veritatem precognitam annuntiando. & cum medicus percepit ista signa non intendit aliud nisi educere fetum mortuum per ea que superius aliquatiter tacta fuerunt.

At uero iterū postq̃ cōcessum est embionē in mīrice egrotare posse ex alijs generibus egritudinū. s. cōplōnaliū cōpositionaliū & solute cōtinuitatis oportet exponere signa in cognitionem talium egritudinum. **C**ognitio accipitur ex sensibus. s. tactu & visu magis qđ discursu rōnali. & cum sensus visus ad illa loca puenire nō

nota signa
fetus in
utero mortui

possit. neq; etiā sensus tactus. id taliū egritudinū cognitio per ea nō est possibilis: sed solū per discursu a sensib⁹ iterio rib⁹ imaginādo cōponēdo diuidēdo affirmādo uel negādo z eliciēdo fm q^o decēti⁹ fieri pōt: nō oīum cōplonalinū egritudinū cognitio p talē discursu uenietē haberi pōt. Quo mō enī egritudo embriōis in supficie in figura in via in receptaculo in q^uitate diminuta in numero aucta: aut di minuta: z in situ capiēdo sitū pro colligādo cognosci possent per p^{re}dicta. foras itē aut de q^uitate aucta: z de situ capiēdo si tū pro loco per discursu aliqd cognoscē possumus. ¶ Cū enī uidet medic⁹ pgnātis uētrē puenisse ad q^uitatez nōbīl⁹ auctā. z ex discursu rōnali itermedio pbauit matricē nō eē molaticā neq; apatam neq; in ea humores aut uētositates multas extēdētes p^{re}ueniri. z uiderit mulierē bñ carnosaz bñ coloratā: z opatiōes ei aiales motiuas z sensitivas vitales z nāles uenietē pductas syllogizādo cū p^{re}dictoz negatiōe p^{re}missa deducere poterit fetū in quātitate aucta peccātez. ¶ Si r^o cū pcepit fetū in dextra pte: aut in sinistra pte fixu stare. cū pñtia doloris magni. z cū fer⁹ agitatione magna in parte illa stātib⁹ additiōib⁹ iā pmissis de dispōnib⁹ m^uricis z mulieris psuasue cōcludē poterit fetū in m^urice egrotare egritudie loci: cū hesitatiōe tñ ad oppositū: ut appet z eodez mō difficillime est cognoscere egritudines cōpositas. z per pñs difficilis aut oīno impossibilis est curatio earū dē. ¶ Et si r^o dicēduz est de egritudib⁹ cōplonalib⁹ ipsius embriōis q^o. scitā difficillime sunt curatiōis ex quo medicamīa alte rātia z rectificātia nō possent puenire ad embriōnē: sed tñ mouent ille male cōplones per rectificationez nutrimentū ipsius embriōis: q^o nutrimentū est sanguis purior in uenis matricis cōtētus post generationē mēbrioz meius.

Et si mala complo ipsius embriōis fuerit cala z sicca mālīs curat per has quinque intētiōes. ¶ P^{ri}ma ut eūet mulier a cholericā mā cū aliquo istorū medica minū. ¶ P^{ri}mū est. R^o. dyapiuinis simplicis. 3. iij. def mulieri cū medio cyatho aque lactis cale in aurora z tardet cibū boris. v. ¶ 2^a z fort⁹ illo est boc. R^o. cassiēsi. pparare cū aqua acetose. 3. iij. z def cuz medio cyatho cale aque ordeī. ¶ 3^a est boc z fort⁹ p^{re}dictis. R^o. māne dissolute z colate cuz vno cyatho aque lactis. 3. ij. coletur z calefiat z def in potu. Et si uolueris p^{re}dictis medicinis ifundēdo iungere. 3. j. reubarbari: z colaturā cū expressiōe cōmiscere p^{re}dictis: aut cū eisdem uolueris dare. 3. 5. pulueris reubarbari nō erit malum neq; timorofum. oēs enim p^{re}dicte medicine cōuenientes z securissime sunt matri z embriōi. ¶ 2^a intētiō est ut rectificet regimē ciborū z potuū ad in frigidandū z humectandū cū lactuca z bleta zē. z utat pūssana ordeī cuz carnis bus pparatis: cū aceto agresta succo citraguloz granatoruz z similiū zē. ¶ 3ª intētiō est digō uel recuficatio cholicez māerū que in muliere inueniunt z poterit uenienter fieri cū istis instris. ¶ P^{ri}mū leuissimū oīuz est dare in potu in aurora cyathū vñū aque lactis: a qua caseus z recocta cōuenietē extracta fuerint: z def frida actu saltē in diebus calorioris. ¶ 2ª est boc. R^o. aque endiuie violarū añ. 3. ij. misce. ¶ 3ª est boc. R^o. syr. ros. 3. j. syr. de endiuia. 3. 5. aque cico ree. 3. ij. aque mellisse. 3. j. misce. ¶ 4^a z melius reliquis est boc. R^o. sy. simplicis acetosi. 3. 5. se. acetositas citri. 3. j. aque buglosse z acetose añ. 3. j. 5. misce. ¶ Sepe etiam in p^{re}gnatibus materierum calidarum feci rectificationem cuz. 3. j. succari viola. z. iij. 3. aque endiuie. ¶ 4ª intētiō est ut si apparuerit tibi necessitas reiterandi eūonem māerū cholicez nō recedas ab eūonibus iā p^{re}dictis. ¶ Si aut aliqd farma cū sanguis clarificatiuum magis z clare eductiuum desiderares ultra p^{re}dicta exhibeat boc. R^o. aque fructuum descri ptiōe Mes. in antidotario. 3. iij. māne in ipsam dissolute z colate. 3. 5. reubarbari elci. 3. 5. squinanti. 3. iij. z totū def in potu: z tardet cibū. v. horas zē. ¶ Clisteriorum autē usum hic taceo: q^o nō placent mib⁹: z si r^o diureticorū usum: z si r^o uomitus ad ministratiōē. hec tria in oī p^{re}gnante abboireo.

¶ 5^a vō itētiō est residue male q^ulitas alteratio. z matricis cōfortatio. in hoc aut triplici instrō pcedē soleo. ¶ P^{ri}mū est ut mulier ter uel q^uter bibat in die. 3. 5. syr. de lymonibus cū medio cyatho aque ordeī. in hoc enī est ifridatio sitis ex tinctio cū aliq^uli cōfortatione a stipticitate lymonis puenietē. ¶ 2^a vō instrū est boc. R^o. aque angurie aque violarū. añ. lib. 5. aque acetose lib. j. rosaz sandaloz ru. spodij seīs acetose añ. 3. j. croci. 3. 5. aceti coclearia tria. misce z intingat in eis pānus delino ex quo epithimentur inguina anterior z dorsum posterius. ¶ 3^a vō z efficacius istis est boc. R^o. ras sure superficialis cucurbite recentis. 3. j. olei de nenufare olei rosarum añ. 3. j. 5. uermicularis recentis. 3. j. terantur si mul in mortario ultima contritiōe: ex hoc linimento lini antur loca p^{re}dicta ter uel quater in die.

Lapsus vō frigidū z humidū per quinque intētiō nes similiter corrigere poteris per contra rietatē aduersantes. ¶ Cū ergo uolumus minorando euacuare mām frigidā z humidā in pgnate euitare debemus medicinas oēs laboriosas ex pre gradu z ex pte dos. ¶ Mō minoratiū itaq; ueniēs posset esse boc. R^o. aque buglos. 3. j. medulle cartami p^{re}trite. 3. ij. agarici electi pulueris bermoda cyloz añ. 3. j. ciamomi. 5. 5. rosaz coriādrī pparati añ. 3. iij. fiat infusio z calefacta cū expressiōe decēti afferat ei. ¶ Ali ut minoratiū in hac mā est boc. R^o. aque arthemisie aque mellisse añ. 3. j. 5. benedictē simplicis. 3. j. succari albi. 3. 5. in fundant per noctē vñā. deinde calefiant cum leui expressiō ne offerant ut dictū est. ¶ 2^a vō itētiō est rectificatio regimi nis. utat itaq; mulier cibis ad calitatē inclinātib⁹ cū decoctione saluie menthe rosamarinī. z sic de alijs in qb⁹ aut nullo aut pauca existat aperitiua vñas zē. Et utat vino forti z bñ potēti claro rubeo solo. aut cū aqua extinctiōis calib⁹. talis enī aq^u solēnis est cōfortas oīum mēbrioz nutritionis z neruoz vñates. ¶ 3^a vō intētiō rectificat mās cū calitate z siccitate corrigēdo eas. Un digestiū ueniēs z leue est boc. R^o. aque saluie. 3. iij. mīue citonior. 3. j. misce. ¶ 2ª fortius illo est boc. R^o. sy. de mirto. 3. j. aque mellisse in qua decoctus fuerit mastix. 3. iij. misce z def in potu. ¶ 3^a z melius illis est boc. R^o. mīue cū spēbus. 3. j. aque decoctionis 3. noz miri. 3. iij. misce. ¶ Si aut digestiōnez effice uelis cū cōfortatibus: tūc utat mulier eluario. aut cōfectione de acoro in aurora assumēdo de ipso usq; ad. 3. 5. Itē cōfectio aromati rosati multū ualet. Itē rosata nouella cū succaro z aq^u mēthe in cōfectione redacta. Itē succaz rosatū uel cum puluē mastici acceptū z cū aq^u mēthe dissolutū. ¶ 4^a vō intētiō si appet necessitas euacuādi mām eradiciue esset cōplēda cū p^{re}dictis medicinis supra positis: ultra q^u nō esset trāscūdū nisi cū magna limitatione. ¶ Solitus suz aut ego dare qñq; solutiū hoc z inueni in eo p^{re}spicitatē semper. R^o. succi mēthe que folia hēt qñ rotūda z stipitē subrubeum z odorē ualde suauē. 3. iij. agarici electi. 3. j. in fundatur agaricus in succo p^{re}dicto per duos dies nāles. deinde R^o. 5. 5. rosaz añ. 3. iij. māne electe z a scopio depurate. 3. 5. cōte rant oīa simul in mortario z fiant pille. glutinositas enim māne inuisat oīa uenietē z est medicina nobilis in edu cēdo flā aq^usum z mucilaginosum sine molestia z agitatio ne fortibus. ¶ Et attende hic q^u in euacuātib⁹ cholicez z mās calas in muliere pgnate oēs ad cassā mānā reubar baruz tamarindos sebestē z p^{re}una sunt audaces z p^{re}pti. sed eūans flegmaz reliquas mās frigidas in pgnate pau ce medicine a sapiētibus posite repiunt. ¶ Ultima vō intētiō est ut per alterationē cum calis z siccis cōplonē que corumpāt residuū male cōpōnis frigide z humide z māerū substantiā corrigāt. z tam qdē aque sy. cōfectiones in hac parte capituli posite illud cōplere possent. Ego autē in talibus casibus triplici utoz instrumēto. ¶ P^{ri}mum est boc. R^o. rosarū gallaz cypressi spodij sandarace. añ. 3. j. resine electe. 3. iij. coquatur resina cum aceto nigro in quo steterit in fusa per vñā noctem usq; est consumptionem aceti. deinde

Incorporent' secū species p̄dicte ⁊ fiat cerota. ij. magnitudi-
nis sp̄se cū dimidia. hec igit' applicent' sup albatin ⁊ loca
m̄ficiis cūne portetur. ¶ 2^m vō instrū ⁊ melius ē est hoc.
℞. olei de citonij rosaz ⁊ de mēthā añ. 3. j. 5. simpbiti lapī
dis ematitīs coral. rub. sandarace ossiū d actyloz cōbustoz
rū. añ. 3. j. scorie ferri p̄parate sūm artē. 3. ij. corticis iterio-
ris castaneaz. 3. iij. resine electe. 3. j. 5. cere quātū sufficit fiat
vnguētū cūniētis viscositatis ⁊ inungant' ex eo loca m̄fi-
cis ⁊ tend. hec enī duo instrū mulieres q̄plimas abortiri
solitas a tali felicitate liberauerūt: fetū etiā vigorādo ⁊ tu-
cōsidera: q̄ cōponētia sunt electa. ¶ Ultimū vō instrū est
hoc. ℞. aque sublimationis v̄ge pastoris: aque centinodie
añ. lib. 5. aque gallaz cypsi lib. iij. acatie spodi rosaz añ. 3.
j. thuris sandarace colofonie. añ. 3. j. 5. vini citoniorum lib.
5. terantur insimul omnia forti contritione: demū in fun-
datur in eis pannus lineus duplicatus. ⁊ sex uel octo vicī
bus epithimetur cum eo dorsum actu calido.

De prohibitione abortus per remotionem nocumēto-
rum que in matrice euenire solent. Cap. iij.

Remedia imediate aīscripta q̄uis denī in inten-
tione curandi egritudines embriōis nī ex quo
m̄fi exhibent' iō sufficiēter curāt egritudines m̄fi-
cis. etiā saltē que in sunt ipsi m̄fici per essentiā. ⁊
grestat hoc solū ut eliciat' regimē curatiū egrī-
tudinū matricis per colligatiā. ¶ Si ergo matrix egrotas-
uerit egritudine cala ⁊ sicca in ea iūeta per colligatiā ipsius
ad cerebrū: que tū rarissime atigit: rectifica cerebrū cū eān-
tib' diuertētib' digerētib' ⁊ eradicatib' ab eo mām acutaz:
aut flobotomādo cephalicā si appuerit mixtio m̄aez cū san-
guine fūata. tū lege Hyppo. 4ª affōz sūmone p̄. ut scis. ⁊ fūa-
ta lege alteri' affō. Mulier in utero bñs flobotomata abor-
tit. ⁊ magis cui' maior est fer'. vñ in 5° ⁊ 6° mēse fiat flobot-
mia p̄dicta ⁊ def' farmacia. parce tūen mainorādo floboto-
miā ⁊ farmaciā. Itē diuertat' puocādo fluxū sanguinis a
narib': aut uētosando spatulas. Itē eānando mām acutā cū
pillis cochijs ⁊ de fumo terre ⁊ silib'. Quare argumēto sū-
pto a lapsu cerebri calō ⁊ sicco: ista cūniētia forēt. uana
tū est opio ⁊ ridiculosa eoz q̄ in p̄gnate m̄līe talia admistra-
rēt. hec enī talia facile abortū iducerēt. ¶ Si r' etiā de egritu-
dib' in m̄rice factis per colligatiā ei' ad cor pulmonē dya-
fragma ⁊ stōchū: ⁊ per renes ⁊ uesicā dicendū est q̄ oīa talia
igenia curatiōis ab hoc caplo separi debēt: ⁊ p̄prie ista q̄rū
istā cōpletine sunt fortia: uelut flobotomie uētosatiōes frī-
catiōes clisteria ⁊ farmaca fortia. Secure itaqz p̄cedendo:
⁊ fetus ⁊ mulieris nocumēta vitādo regat' mulier cū medi-
cialib' itētionib' ⁊ istis in p̄cedēti cap' tactis. ubiqz laudo
q̄ p̄dictis addant' medicamina cerebralia pulmonaria cor-
dialia. ⁊ sic de alijs: q̄rū ḡdus non elōget' a p̄ in q̄litatib' ōri-
is. ⁊ doses sint ualde remisse: ⁊ pulueres reiterandē ne nocu-
mentum aliq̄d ab eis inferatur: aut sensibile.

De preparatione virilis seminis ne ex parte defectus ei'
abortus fiat. Cap. v.

Virile sp̄ma est cā abortus. aut q̄ nō bñ digestus
⁊ spumozus est. aut q̄ in q̄titate cūnita paucuz
est: ⁊ ad istas cās duas vident' adduci posse oēs
cās abortus ex pte seminis virilis contingentes.

Est autē sp̄ma idigestū: aut q̄ non a sano cor-
pore generat': sed ab egro. ¶ Aut q̄ uelocius emittit' q̄ di-
gestio eius cōpleat'. ¶ Tertia q̄ mām generationis ei' fuit
illaudabilis: aut q̄ coīēs distractiōē habuit in anima per
passiones eius tristantes: aut resoluentes in tempore coit'.

Et primū

q̄dez declarat': q̄ cū sp̄ma sit supfluitas
ultimi alimēti ⁊ utilis nō videt' in egro
eoz iueniri posse ultimū alimētū ⁊ utile saltē absolute. ¶ 2^a
q̄ cū sp̄ma laudabile debet esse albus pūius ⁊ dyaphanus
globosus ⁊ cōpactus: ⁊ q̄si aromaticū nō videt' ipm in egro
corpore repiri posse ⁊ maxie laborāte egritudinibus in mēbris
ḡnationis p̄pinqs: uelut sunt testiculī: ⁊ inuoluta uasa ⁊ re-

mota nēlūt sunt pori sp̄matici epas ⁊ renes: quoz mēbrioz
aliqua p̄currūt ad ḡnationē mās semis generandoz ut epas
alia p̄parādo ⁊ purificādo: ut emulgētes ⁊ renes. alia vō de-
ferēdo: ut sp̄matica uasa ⁊ inuoluta detinēdo ⁊ p̄seruando ⁊
testiculī ultimū p̄fectiōis in sp̄ma iducēdo. patet aut' q̄ si egro-
tauerit corpus egritu die nōbili: ⁊ sūm p̄dictas ptes nō pote-
rit in sp̄mate acgrī p̄ma passio: que est albedo. calor enī nā-
lis debilitatus digerēdo nō poterit mām sp̄matis in colore
assimilare radicalib' ⁊ p̄mis: que uere alba sunt. ¶ Ampli'
calor debilis nō poterit a mām in sp̄ma cōuertēda deputare
partes uaporosas uentosas aquosas grossas neqz terreas:
quare nō poterit sp̄ma dyaphanuz ⁊ rutilās: q̄re nō poterit
ēē cūniēter spumozus. dyaphaneitas enī ipsius arguit ipm
ēē bñ spumozus: q̄re sp̄s est ⁊ c. ¶ Ampli' etiā in sp̄mate nō
poterit repiri globositas cūniēns q̄n fuerit a debili calore
nālicōgenita. Substātia enī ipsi' globositas ⁊ cōpacitas ta-
lis p̄ueniūt per caloris debitā coctionē faciētis ⁊ expurgā-
tis supfluas ptes: ⁊ faciētis debitā p̄mixtiōē humidī aquei
cū sicco terreo m̄aei ex qua ḡnat' sp̄ma. Un ex p̄dictis appet
q̄ defect' in embriōe facile assignari pōt p̄ defectū in cā ex
qua ḡnat': que est sp̄ma virile siue ipm effectiue tū siue mālī-
ter: aut utroqz mō p̄currat. Adhuc etiā cōsiderādū est q̄ defe-
ctus in embriōe assignari pōt p̄ uelocē emissiōē sp̄matis.
aut enī uelocior exit p̄pter debilitatē retētiue que nō retinet
ipm adeo ut bñ digerat'. Aut exitus eius est uelox p̄ nimīā
flexibilitatē aut p̄ q̄litatē p̄uatiā ⁊ acutā in eo iūetā. Cum
ergo sp̄ma ita uelociter educat' nō bñ cūniēter a m̄rice su-
scipit' aīa ipsa ipm amplexat'. neqz delectationē cūniēte ex
uelocitate exit' eius accipit matrix. q̄re ex tali sp̄mate: aut ra-
ro fit ḡnatio: aut si p̄cipiat nō erit robustus neqz vigorosus
embriō. ¶ Si r' etiā 3° accidit in embriōe debilitas ex pte
sp̄matis: eo q̄ ex illaudabili mām ḡnatū fuit: q̄ nimīū pauca
viscosa lubrica aucta aut aliter male cōp̄onata fuit mām ex
qua ḡnabat' sp̄ma. ¶ Et adhuc ex 4^a cā sup̄ius enumera-
ta appet posse ōbi nocumēta in embriōe. Quēnīz aliquis
coit' ⁊ bēt imaginatiōē uel fantasiaz circa res tristantes ti-
mere faciētes: uel abhorrētes: aut motū suffocatiū uel dis-
gregatiū spiritū ⁊ humorū efficiētes: patet q̄ nō poterit
uerū ⁊ p̄ficiā ḡnari sp̄ma. p̄pter q̄d opz coētes cū magno
appetitu delectatione ⁊ cogitatione p̄cipue ad talem actū
exire si ḡnare intēdūt: ⁊ intātū p̄tēplādo p̄cesserūt sapientes
q̄ fortis imaginatio in tpe coit' facta circa luscū gibbosum
robustū aiosum ibecillē ⁊ inhonestū virū pōt ēē cā ut tales
proprietates uel siles recipiāt p̄ncipia ḡnationis: circa q̄les
fortiter imaginatio aīe p̄sistebat in tempore coitus. ¶ 2° vō
p̄ncipalis cā sup̄ius tacta de cā abortus ex pte seminis vi-
rilis fuit ex pte quantitatis eius. pōt enim sp̄matis exuberās
quātitas in m̄rice effundi que debilis erit ut p̄pter eā ma-
gnā quātitatē calitatis nālis matricis ⁊ sanguinis mēstrui.
per modū suffocationis indisponat' ad generādū fetū bñ ⁊
sanū ⁊ robustuz. ¶ Similr pōt sp̄matis quātitas esse adeo
diminuta q̄ licet ex ea generet' fetus. erit tū ita debilis p̄pter
paucitatē caloris inati ⁊ spiritus q̄ infirmabitur anteq̄ ad
nālē pte pueniat. q̄re p̄pter egritudines ipsi' p̄ius abortiet'
q̄ uere pariat'. Et hec cā de paucitate sp̄matis frequēter est
causa abortus: sicut multa quātitas sp̄matis bene digesti ra-
ro est causa abortus eo q̄ in maiori quātitate est maior vir-
tus: ⁊ cōuerso. vnde ex oīum istorum fundamento appa-
ret iam q̄ medicus intēdēs p̄seruare ab abortu considerare
debet non minus dispositiōē viri q̄ mulieris.

Si itaqz

medico occurrat vir queritans non posse
coire ⁊ filios etiāz generare: inquirere de-
bet cum diligentia complexionem viri vniuersalem. ¶ 2°
partialem membrorum generationis attendere. ¶ 3° epa-
tis dispositionem in sanguificando considerare. ¶ Quar-
to emulgentium ⁊ renum complexionem ⁊ compositionē
attendere: an sint dolentia uel oppilata. ¶ Quinto cillis
uene ⁊ uasorum spermatiorum materiam generationis

ferendum considerare dispositionē. ¶ 6° vō nas spmaticū sinistrū per qđ defectū spiritus vitalis a corde ad mēbra gēa tiōis diligēter ingere. ¶ 7° spmaticū q̄titatē colorē substā- tiā partium continuitatem z dyapbanitatem attendere.

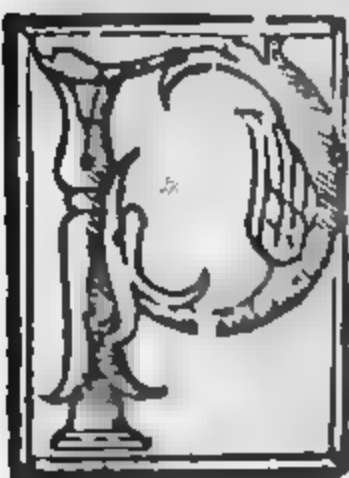
Et siquidē appuerit ei oīa mēbra in cōplone z cō- pōne fore disposita z ditiōib^o etiā in spmate p̄dictis iuētis. tūc nēcio cōcludē potes virū istū esse uenerē: z ad plis gēationē bñ paratū. ¶ Cū ḡ s̄līr cōsidera- nerit medic^o dispōnē mulieris ex pte p̄dictoz mēbroz ex pte spmatico ei^o: aut hūiditatis quā emittit z utriusqz copulā fa- ctā cōpleri cū magna delectatione a viro z muliē accepit ex- clusis fascinatiōib^o: z malis medicamētis: z ulcepcatricib^o mirabile erit istos duos nō esse plificos: z conueniēter uene- reos nisi supfluāt in frequēti ualde copula: z in passiōib^o aie restaurātib^o supercedāt. ¶ Et si iuestigādo p̄cesserit z cogno- uerit aliquē ipsoz defectū esse in mēbris: aut in q̄titate uel qualitate spmatico viri: aut sanguis mēstrui fore defectū at- tendat ad rectificationē illius in quo defectus apparebit: aut utriusqz si defectus fuerit in ambob^o applicādo instru- mēta s̄m intentiones p̄dictas in superioribus capitulis.

¶ De memoria quarūdāz medicinarum ab occulta natura ad generationem facientium. Cap. vi.

Ultra in hoc cap^o uarijs uoluminib^o z pprie an- tiq̄oz illustriū expimēta colligi possent quard applicatio mulierē sterilē ad fecūditatē iducit. I3 hoc in uoluminib^o iuniorū auctoz nō ita au- tētece approbata iueniant.

¶ De numero ergo taliz scripsit Dyascorides arācathe^o: qđ simulier supponat sibi nastalē parū factū ex radice mādragore post coitū z lō go tpe retineat ibi: mirabilr facit ad receptū semē detinēdū z plificādū. z hoc qđē magis rōnabile vī in sterilitate pue- niēte a calitate multa: z hūmiditate superflua lubrificatiua m̄ficiis qbus mādragore frigiditas z siccitas aduersari pōt ultra specificā ei^o v̄tutē. Neqz opinādū est mandragorā esse plantā cui^o radix figure humane simillima existat: sicut car- pellones z carpatones per plateas ostendūt eas decipiēdo vulgus. I3 Alicēna tāte speculationis p̄bus magnus in hac mā decept^o fuit. apparet enī ipsuz credidisse talē plātā in ra- dice eius humanā figurā penitus plasmātā. qđ pōt esse: qđ hoc nomē mandragora grecū ex nō figurā importat huma- naz. lege de his 2° canon. cap^o labzol. z cap^o de mandragora. ¶ Aliud aut expimētū ad c̄ceptionē similr faciens scripsit Sextus placitus Papiensis. cap^o de duo. ubi dixit qđ os de corde cerui suspensum collo uel coxe mulieris ut credo uel vidi etiam ad c̄ceptionē optime facit. ¶ Alter aut vir fide- lior istis dixit qđ lapis innētus in cerebro uel in nētre agle in cibo datus viro z mulieris: aut utriusqz brachio uel coxe suspēsus mirabilr facit ad cōceptionem. ¶ Et alter etiā de uetustissimis auctoribus dixit qđ si accipiaturs dens septēnis pueri z in cānula argentea uel aurea circūligetur z brachio utriusqz coeuntis suspēdat generare facit. ¶ Et iteruz ad- buc scripsit alter: ut Chiran^o: qđ si qđ recepit sanguinē uesp- tilionis in pāno: z seie nesciēti sup caput eius posuerit z eo- dē tpe mulieri se admiscuerit: sine dubio cōcipiet. ¶ Plura alia scribē potuissem: sed nō curauī cū nō multā fidē adbi- beā eis: sicut credo hec talia nō esse affirmāda a catholicis z sub lege christiana militantibus. ¶ Hec itaqz in hac mater- ria tante speculationis noīe sufficiant in qbus si nō tātt ac- curate z p̄funditer scripsi q̄tū materia expeteret: qđ de secre- tis est nature sup addāt alij p̄hilosophātes altiori speculatio- ne medicie theorizātes. Ad laudē dei. Amē.

Consilium.209. De p̄seruatiōe ab abortu.

Ro nuru vō nobilis viri s̄ Benedi- cti de ualle Matanta que pregnans est cum suspitione abortiendi: eo quia fluxū mēstruorū habet cū dolore totius spine z lūminis z inguinalium partiz que

minantur eidem abortus grande periculum z non lenem sue male terminationis suspitionem. qm̄ est in quarto mēse pregnans: ubi fetus est iam adultus notabilr: z ex quo sub- tractione sanguinis uelut nutrimentū eius: ualde facile sub- sequi pōt fetus corruptio: z emorrosagia magna ppter eru- ptionē conlidonū qui magnificati sunt: videt talr p̄cedēdū esse ut nunc scribitur. ¶ Primo qđem fiat eidez regimīnis administratio euītando intēperie aeris ualde calī frigidī z hūmidī. Itē euītet ciborū z potuū administrationē qui sint nimium vinctuosi acuti amari z apitiui: uelut rapbanū pe- trosilindū apiū feniculū z brodia leguminū omniū effugiat: z cinamomū crocum galagā nucēmū. z similia aromatica. z bibat vinū nigrū z grossū s̄m cōsiliuz hyppocratis: z effu- giat exercitiū omne z pprie descēsus per scalas: z euītet coit- tum summope z saltū rixā z iracūdiā z multoz ciboz reple- tionē. Et uētris effugiat stipticitatē utēdo decoctiōe malue- blete mercurialis z similiū que cū succaro rubeo bibantur ante alia cibaria. deinde utat qnque remedijs infra scriptis. ¶ Quorū p̄mū est c̄fectio de margaritis descripta ab Ali- cēna 21^a tertijs. cap^o de regimīne pregnantū nli. z recipiat de ipsa semp aū oēm cibū rotulā. i. bibēdo post eā parum vini nigri conueniēter fumosi. Et pōt etiā de ipsa accipere paruz inter cenā z p̄adiū bis uel ter. ¶ 2^m remediū eidē pficūz est hoc. R̄. aque mēte aque cōsolide mi. z aque sublimatio- nis gallarū cup̄ssi recētiū. añ. 3. j. succari. 3. 5. misce totum z mane accipiaturs in aurora calidum uel frigidum s̄m appe- titum eius. ¶ 3^m vō instrūm est hoc. R̄. spodij rasure eboris coralloz amboruz masticiis mēte. añ. 3. 5. corticis interioris castaneorum pulueris glandium: z granorū miri z nucuz cup̄ressi. añ. 3. 5. reformentur pillule cū succo consolide ma- ioris. z de eis accipiat tres in mane in aurora quādo acci- pit aquā. Et accipiat etiā vnā ex eis semper ante cibum post confectionem dictam. ¶ 4^m remediū ei cōueniēs est hoc R̄. gallarū cup̄ressi z gallarū quercus p̄foratarū granorū miri acatie hypoquistidos. añ. 3. 5. ematitīs carabe san. dia. boli armeni. añ. 3. j. 5. scorie ferri lōgo tpe frixe cū aceto. 3. 5. puluerū interiorū castaneorū. 3. j. albumina ouorū tria uel quatuor fiat linimētū lōga contritione in mortario plūbeo cū suo pistello. de hoc itaqz oēs partes ab vmbilico iserius usqz ad femur leuiter cōfricando quater in die inungant. ¶ 5^m z ultimū remediū sibi conueniens est hoc. R̄. draga- gantī gūmi arabici torefactoruz bdelij mollis z subalbidī. añ. 3. 5. acatie thuris hypogstidos sandarace. añ. 3. j. boli ar- meni carabe sanguis dia. añ. 3. ij. cere. 3. 5. glutinis carte dis- soluti cum aceto nigro. 3. ij. fiat cerotum vnū longitudinis z latitudis spāse z applicet ipm sup spondilibus albatū: z ipsum semper teneat. Et si cogeretur scalpere locum ppter pruritum remoueaturs cerotum: z iteruz reponatur. ¶ Ul- timo memoranduz est qđ ualde utile erit ei qđ semper in di- gito suo portet anulum in quo adamas lapis fixus sit. Est enim de eis que ab occulta proprietate prohibēt abortum. Et idem illud faciunt lapis egyptiacus z topaciū. hec ad laudem omnipotentis sibi sufficiant.

Consilium.210. De p̄seruatione ab abortu.

Ro urore infra scripti Chri- stofori de muçano or- dinaui octo remedia ut effugeret abort- sum. Et meliora z leuiora ingenia pre- seruantiā ab abortu. ¶ Primum fuit ut obseruaret regimē circa res nō na- turales ut supra dictum est. ¶ 2^m fuit qđ omni tertia die bis ante prandiū z cenā per horam acciperet duas de istis pillulis. R̄. margaritarū 3. j. carabe hypoquistidos acatie sandarace puluerū ossiuz dactylorū combustorū. ana. 3. 5. fiant pillule. vi. ex omni. 3. cum succo consolide maioris. ¶ 3^m ut in uase vitro teneaturs nuces cup̄ressi quatuor recentes cū vino quōti debet.

¶ 4^m ut sepe in aurora n° 3° die ad minus trib^o boras
an^o pradiu accipiat. 3. iij. aque cale sublima. galla. cupressi.
¶ 5^m ut portet iaspide siue dyasperm a vulgo notatu ruberū
lapide coloris fere sanguineo clarioris. ¶ 6^m ut inungat oī
die ab umbilico et loco ciguliferi^o uētrē illa femur et spinā p
totū cū vnguento de corticib^o descriptiōe mea. ¶ 7^m ut uta
tur sepe cōfectiōe de margaritis descriptiōe Auic^o. 21° tertiū.
¶ 8^m ut dimittat oīa solutū. s. eluaria pillas et clisteria et si
cōstipit^o uēter utat cassia. sumēdo de ea an^o cenā lābēdo.

Consilium. 211. De p̄seruatione ab abortu in
puellam: et de immoderato fluxu menstruum alborum.

Dispositio buius generose dñe m^o
tū uerēda est in seipā q̄s
to magis cū in muliere p̄gnante repiat^r que
etiā ex abortu debilitata p̄cedēte. q̄cqd tamē
cōgit ei m^o sollicitē puidēdū est ne ampli
us faciat abortus per quē igēs piculū icūbe
ret ei sūr feruī. Est etiā bec egritudo nō minus piculosa. pro
pterea q̄ pendet a mala dispositione ep̄is renū et matricis
etiā cū multa plenitudine m̄az que nō solū flārice sunt ar
guētes extictū calorē ep̄is notabil^r. imo etiā corruptūz q̄b
apparet ex fetore. q̄re arguūt malā cōplexionē diuersam cō
positā ex frigida essentialiter: et calida accidentaliter p̄dicta
rum partium. vnde iam apparet expresse probatum quali
ter bec dispositio uerenda est: ut p̄missum est.

Modus igit^r puidēdū sibi cōstat ex remedijs q̄ pos
sibile magis est leuib^o applicādis p̄pter
feruī de illis est. et p̄pter ip̄az etiā p̄gnatē nō min^o debile:
Regat^r igit^r cū cibis calis et siccis nāl^r: sic carnes calide vitu
li lactēis capti caponū gallinaz et piguis castrati: et panes
comedat modicū surfuraceū: et in oī ferculo utatur mentha
rosmarino saluā spillo et reliqs berbīs calis et siccis aliquā
stipticitatē hñib^o. utat^r aromatib^o uelut mace nucemusca
ta galāga cubeba et cōsilib^o. fruct^o aut^r dimittat oēs p̄ter sic^o
siccas. et vinū bibat nigrū et hñ potēs limphatā semp cū ali
qua pte aque calib^o. Effugiat aut^r aquā simplicē et oēs ci
bos mollificātes frigidos et humidos ut lactucā endiuīam
bletam spinaciā et silia. et lacticiuos cibos et pastiles oīno
dimittat et fructus frigidos saltem in multo usu uelut cera
sa cucumeres et silia. in alijs autem faciat ut sibi placet.

De rebus autē medicinalibus q̄tuor apparēt mē
bi siēda. ¶ Quorū p̄mū est ut si uēter
ei^o nō esset hñ lubricus tūc accipiat vñā de infra scriptis pil
lulis oī die 3° uel 4°. q̄rum descriptio. R^o. agarici electi her
modactyloz. añ. 3. 5. 5. 3. j. mastice ro. añ. 3. j. seīs plā. 3. 5.
aloes abluti cū succo uel aq̄ endiuie. 3. ij. in corporent^r pillu
le cū succo ro. de oī. 3. vij. uel. viij. et accipiat vñā aut duas
ante cenā. ¶ Si aut^r abominaret^r pillulas que meliores es
sent: tūc accipiat de puluere mirabolanoz citrinorū et che
bulorū sūm hāc descriptionē. R^o. mastice ro. spodi. añ. 3. 5.
assari. g. v. cum media. 3. macis fiat puluis: de quo accipiat
3. 5. oī sine quatuor uel quinque dierū parūz ante cenā.
¶ 2^m vop̄ principale remediū est ut utat^r cōfectione quaz sibi
mitto semp an^o oēm cibū per. 5. borā. 3. 5. de ea comedendo.
Est autem cōfectio bec de margaritis nominata ab Auic^o.
cē. 21° tertiū. cap de regimine uli p̄gnantis et p̄seruatio
ne ab abortu. ¶ 3^m p̄ncipale remediū est ut bec domi
na bis uel ter in die faciat sibi inungi totā regionē spine a
furcula spatularum inferius sūm latitudinem et lōgitudinē
cum hoc vnguento. R^o. olei de mirto et de mastice. añ. 3. j.
olei onfancini. 3. ij. carabe spodi sandalorū ru. aluminis
lamenti gallarum acatie thuris. añ. 3. 5. sanguinis draco
nis boli armeni hypoquistidos. añ. 3. 5. cere albe. q. s. fiat
vnguentum molle: quod postea bulliat cum. 3. ij. succi re
centium foliorum ro. usq̄ ad consumptionem eius. ¶ 4^m
speciale remediū est: ut bec dñā aliquādo in die bibat. 3.
5. syru. de mirto cū trib^o uel duabus. 3. aque calib^o: et sit aq̄

in qua calib^o ardēs sit extinct^o saltē tribus vicib^o. et attēdat
q̄ per duos uel tres mēses in p̄dicta aqua calib^o faciat cog
oē cibariū suū. imo cū ea etiā panis artificari debet: et mul
tum foret sibi utile ut aliqñ in p̄dicta aqua hñ calida abluē
ret pedes ei^o usq̄ ad genu. hec sunt meliora que sibi secu
rius fieri possent ut mihi visum est ad laudē dei. Amen.

Ad idē R^o. margaritaz p̄foratarum. 3. iij. p̄ire. thuris
mastice costi ro. añ. 3. j. macis. 3. ij. succari 2°
decoc. 3. v. cū aq̄ mēbe fiat cōfectio in rotulis magnis: de qua
cōfectiōe bec mulier oī mane per tres boras an^o pradiū acci
piat. 3. 5. et post ip̄az bibat cyathū. 5. vini nigri uel rubei dul
cis et grossi: et de ipsa per borā an^o cenā accipe pōt. 3. j. 5. bibē
do post ip̄az paz vini supra scripti. ¶ Ad idē. R^o. thuris gū
mosi. 3. j. cara. scorie fer. acatie. añ. 3. 5. pulueris gent^o oīa p̄
deide p̄luerigata cūuertant^r in pillulas cū miua citoniorū. de
q̄bus bec mulier accipiat oī mane per. xx. dies an^o et post tē
pus quo abortire solebat. ¶ Ad idē. R^o. plueris gladiū hñ
siccat. 3. 5. pulueris corticū itermidiōrū castaneaz. 3. vj. by
pogstidos thuris mastice acatie armoniaci siccoris. añ. 3.
j. carabe ematitidis coralloz ru. añ. 3. ij. arilloz vuaz: et p̄p̄ie
syluestriū. 3. v. scorie ferri diu frixe cū aceto nigro. 3. 5. farine
frumētū uolatil^r molēdini: farie fabaz. añ. 3. j. 5. succi plāta
ginis. 3. vij. terant^r farie cū succo oīu in mortario. deide sup
addant^r plueres lōga et forti cōtritiōe et fiat linimētū de quo
mulier oī sero cū uadit ad lectū et mane cū surgit iungat totā
spinā a ciguliferi^o usq̄ ad finē ei^o satis copiose de ip̄o sup
ponēdo. hec tria p̄scripta remedia sunt mirabilis iuuamēti
ad cōseruādū et felicitādū fetū in utero et p̄hibendo ipsūz ab
abortu p̄ me frequēter expta. ¶ Abstineat tñ bec mulier oīno
a coitu mēse in quo abortire solebat et a descēsu scalarū uel
mōtis. et caueat sibi ab ifrigidatiōe capitis et pectoris p̄p̄ que
pducāt ad sternutatiōez et tussis. Et cūter in cibis suis usq̄
brodioz leguminūz oīuz p̄ter q̄ lētis pānici et risi: que tria sūt
oīno sibi ualidentia. ¶ Itē effugiat usq̄ croci ciamomi p̄
peris et aromātū oīuz usq̄ et silia: ut sunt petro. fenī. apiū ru
tha passiaca syluestris et domestica a q̄b^o et sibi silib^o tāq̄ ab
igne sibi p̄cauē d^o. Taceo hic de cāu saltu p̄uiliōe et accitū
b^o iracūdie et furie: q̄ oīa effugē d^o: et apud oēs manifestū est.

Licet dispō bui^o dñe aduocaret sibi tps ample cōsidera
tiōis ut diligenter reduceret^r bec dispō ad vñam
cām egritudinalē oīuz alioz accitū et egritudinū effectiū
et cōseruatiū: tñ sūm q̄ melius potui tria vident^r mihi cōue
nīre remedia que nūc scribā. Nō enī mihi uacat tps extēdē
di calamū. ¶ P̄mū nāq̄ remediū est hoc: ut bec mulier
inungi faciat p̄tes sp̄ie oēs et ilia usq̄ ad anchas cū hac me
dicina. R^o. olei de ciamomo olei de pice. añ. 3. j. pul. cimini et
ameos. añ. 3. 5. nitri. g. v. cōquassent^r simul in mortario: et cū
eo calido fiat ut dictū est. ¶ 2^m remediū est hoc. R^o. sp̄erum
eluarij dyamargaritonis descriptiōe Nicolai. 3. j. 5. sp̄erum
eluarij de ligno aloes descriptiōe quā sibi appropriat Auic^o.
cēna 5° can. 3. ij. succari 2° decoc. lib. 5. cū aqua betonice fiat
cōfectio in rotulis. de qua accipiat. 3. iij. p̄ borā vñā et mediā
an^o pradiū et an^o cenā: et post ip̄am bibat sextā pte cyathi vini
albi aromati et bene fumosi. ¶ 3^m istū est hoc de quo oī
mane deglutiat. 3. 5. aut saltem bibat ipsum dissolutū cū. 3.
j. aque rosinarini. Cuius descriptio. R^o. sp̄erū elect. cordial.
descripta Rasi 9° Almā. cap. de egritudib^o cordis. 3. j. spe
cierū elect. sotyre magne descripte ab Auicēna 5° can. sum
ma p̄. 3. vj. syr. cōseruationis. 5. 3. ij. succa. al. 3. ij. coqua
tur succarū cū sy. et fiat eluariū. ad laudem dei oipotēti.

Consilium. 212. pro quadā dñā
que frustū car
nis emisit magnū spōgiolūz et semiputridū.
Ro generosa et honesta domi
na Joanna uxore
Nicolai predicti. P̄mittendum p̄mo
q̄ dispositio eius ualde uerenda est: et ma
gna sollicitudine procuranda. fuit enī bec

domina molatica: sicut sensu visus exptā erat. emisit enī frustū carnis magnū difforme spōgiōsus et semiputridū sue matricis dispōne pessimā ostēdēs. ¶ Ego enī l3plimas ptra-
ctaueriz mulieres: raro vidī aliquā eaz bñ terminari: qñ aut
recidivēt in egritudinē eadē spē. ¶ Aut terminent in imo-
deratū fluxū mēstruoz. ¶ Aut supveniat mīcib⁹ earū cor-
ruptio saniosa: aut apostement⁹ eaz mīces. ¶ Et 5° itē p p
debilitatē coicatā epati sepe tringit eas transire in asclitē et
tympanitē et reliquas malas egritudies. sicut cā sollicitudie a
viro perito in scia et ope veniēter regantur sanari possent.
Itaqz dñā ista abstineata cibis ifrigidatib⁹ et humectatib⁹
regēdo se pprie sicut de iuge suo Nicolao. s. Tarūdo dictū
est. Et pio ipsa de medicinalib⁹ bec solēnia psulo observari
debere. ¶ Primū itaqz ipsoz est per spatiū duorū mēsu oī
mane accipiat aque. sublimatiōis bucuē. et est mīcaria ab
Aluicēnā ita nomiata. 3. li. et sit cala in aurora accepta: post
quā tardet cib⁹ ad min⁹ horis 4°. ¶ 2° est qd oī 4° die bo-
ra qua accipit pdictā aquā. accipiat pillam vnā de ifra scri-
ptis. R. galbani mollis et electi. 3. ij. floz arthemisie hypico-
nis et assari. añ. 3. j. dissoluat galbanā cū vino aromatico: et
fiant pille ex oī. 3. vj. ¶ 3° spāle est hoc. qd bec mulier oī fine
xv. diez purget. cū. 3. vj. bñdicte acceptis cū. 3. ij. aque matri-
carie calefcē et succarate: et tardet cibū post horis sex. ¶ 4°
principale est. qd bec dñā sup pte inferiori vētris sui incipie-
do infra vmbilicū per vnū digitum: et usqz ad femur portet
cerotū hoc cōtinue ibi affixū: et si cadit iterū renouet. Cuius
descriptio. R. galbani pinguis et elci. 3. j. 5. gallie muscate. 3.
ij. alipte mus. 3. j. cere albe. 3. li. dissoluant gūme cum vino
aromatico acuto: et relis icorpatis fiat cerotū bene tenax.
¶ 5° spāle est encanissima istud: in quo bec honestissima dñā
trib⁹ dieb⁹ bis in die qlibet hebdomada sedē debet. R. gal-
liemuf. 3. ij. colosonie. 3. 5. floz hypiconis betonice arthemis-
ie mīcarie. añ. 3. v. berbesule et est bistorta. 3. v. coquā
tur oīa in notabili quātitate aque quousqz fiat conuenien-
ter aromatica: et in hac aquā veniēter calidaz in vase ma-
gno sponat se. Ita qd usqz ad vmbilicūz ptingat aqua: et est
potēs remediū ad rectificandā matricē: et oīa mēbra genera-
tionis: quoz rectificatione m cōpletam ccedat sibi qui oēs
languores sanat. Ad laudem omnipotentis.

Consilium. 213. De duplici mala dispositione
menstruorum et cum dolore magno. ¶ De abundantia
materierum albarum a matrice exeunium. ¶ Diuiditur
autem consilium in capitula tria.

¶ De dispōnibus pdictis et earū causis.

Cap. I.

Onestissima dñā helisabeth de rouereto du-
plici laborat dispōne matricis et prava
¶ Pñā qdē est mēstruorū iordiar⁹ exit⁹
adeo qd ipoz eō ultra tps nāle retinet.
ut qñqz nō fiat eoz eūo nisi post qñque
mēses aut sexul septē. Et adhuc in quo-
libet horū tēpoz min⁹ eūat ex eis qd cōsue-
uerit et rōnale siceo qd mulier sanguinea est cōsistēs et bñ carno-
sa. Et illud etiā qd de suis mēstruis eūat cū dolorib⁹ et an-
gustia difficulter iducit. ¶ 2° vō pncipalis ei⁹ dispō est abū-
dātia. māep alba et flaticaz. qre raro absoluit ab ea iter vnū
et aliud tps nālis mēstruatōis: uel nō nālis. Et iste due dis-
pōnes pma facie viderent sibi eē luicē cōrie: qm abundātia
māerū flaticaz que mucillaginosae sunt pp eaz humiditatē
mollificādo corpus mīcis et uenas ei⁹ debilitare debēt vtu-
tē retētiūā ipsarū vñ deberet multiplicari sanguis eductio.
¶ Et 2° itē: qd flā illud in uenis simul cū sanguie retētum
sanguinē fluxibile magis reddē deberet: et sic nō videret cā
sufficiēs retētiōis mēstrualis cursus et conuerso. Adhuc be
dispōnes apparēter cōriari vident. qd sanguis etiā retētus
et multiplicatus calitate sua remitteret flā resoluēdo ipm et
digerēdo sua calitate: ita qd nō videret cū pñtia multu san-

guis in mīce petēti multiplicari posse flā illud in mīce qd
existit mālīs cā lubricitatis in ea. 3° dicēdū qd be dispōnes
iucē in mīce sunt cōpōnales. flā enī mucillaginosus pñ-
ctū dñans et fm ptē aqz subdñans emittit ad matricē a
stomacho et epate bui⁹ mīeris. Qd enī a stōcho manifeste
deducit: eo qd dñā ista stōchū ei⁹ bēt qñ semp nauseatū a mī-
to flate aqz et mucillagioso per viā idigōnis in eo genito
qd appet a posteriori: eo qd sepe euomit flata pñcā que etiā
nō taro a stōcho ei⁹ educunt absqz uomitu ut mihi dixit.
Hec igit flata in stōcho ei⁹ semp assistūt. ut appet per cōtinu-
am lesionē stōchi ab eis: et quō esset possibile qñ magna ps-
eoz cōmiseret chilo qui gñat ex cibis: ex q chilo remittitē
peramētū epatis et gñat ex eo sanguis aqz et mucillagino-
sus. qm digō 2° que est epatis nō pōt sufficiēter cōrigē. er-
rorē digōnis pme que est stomachi. ut patet l. 3° tertiū. cap de
egritudinib⁹ stōchi. Et ibidē etiā cap de nocumeto diges-
tionis. ¶ Adhuc etiā dato qd a stōcho nulla aqz flata
ad epar deferat: ut si per possibile flegma totū per uomitūz
fuisse expulsū. tñ adhuc salua valde facile modus gñatio-
nis flatici sanguis in epate. qd stōchi lapsus frigidus et hu-
midus per colligātū ledit epar remittēdo caliditatē ei⁹: qre
adhuc in epate talūz flātū gñatio multiplicabit. ¶ Et ex
his pulchre videre potes duplicē cām multiplicationis aqz
si flegmatis et mucillaginosi in epate. ¶ Prima est flegma-
tis delatio a stomacho ad epar. ¶ Et 2° est eorūz flātūz in
epate generatio a caliditate eius debili facta a frigiditate et
humiditate stōchi. Et attēde qd isti duo modi multiplicatio-
nis flegmatis sunt sibi inuicēz cōplexionales. et raro vnus
absoluit ab altero et cōuerso. ¶ Hec igit flegmata uel aqz
suo sanguis uel mucillaginosus in epate gñata per chiliz
uenā descēdētē et ramos ei⁹ ad matricē terminātes. ¶ Pri-
mo pmutat cōplexionē ei⁹ in frigidādo. ¶ 2° sua viscosita-
te oppilādo. ¶ 3° etiā humectādo. ¶ Et qd frigiditas et vi-
scositas potēiores sunt ad oppilādū et claudēdū vias exit⁹
sanguinis: qd sit humiditas sanguinis et flegmatis ad leniē-
dū. idē sequit qd tardat nālis mēstruatio huius mulieris.
¶ Et tu adde tertiā cām qd flegmata talia debilitat expulsi-
uā. que si adhuc remaneret fortis: nō tñ expellē posset ppter
vias iā clausas. Et ppterea qd ille sanguis mēstruus frigi-
ditate sua inept⁹ est ad motūz et viscositate sui inept⁹ est ad
fluxibilitatē. ¶ Cū aut atigit qd quātitas eius nobiliter mul-
tiplicata est: tñ vtu magno conatu incitat ad expulsiōnē
ipsius: siue sit qd sanguis ille in uenis coartatus acgrit spe-
ciē male cōplexionis cale ppter phibitiōnē euentationis: uel
speciē male cōplexionis fride pp phibitiōnē transi⁹ debite
quātitationis spirituum aīalium et vitaliū ad matricē. Et que
libet istaz est sufficiēs cā mouēdi vtu tē impetuose ad sui fu-
gam. Et tu supadde 3° causam que est qd sanguis ille sua
quantitate granando: aut extendendo corpus matricis est
causa violenti motus matricis ad expulsiōnem eius.

Et ex his tanq ex fundamēto pulchre solui pnt et
reddi cause pluriū accitū alioz mēbro-
rum a stomacho: de quibus bec dñā conqueritur. ¶ Pri-
mo de tēsiōne et vētositate in ambobus hypochondrijs: ma-
xime in dextro. hoc enim cōtingit ppter sanguinē flegmati-
cum in chilo descēdētē multiplicatum: et per ramos eius de-
scendentes ad hypochondria: et ibidē ventosatum. ¶ 2°
appet causa gravitatis et rugitus in partibus lūminis ex
eodē fundamēto. ¶ 3° appet qre mulier ista dolores sentit
in partibus vētris terminātibus ad ossa ancharum. et maxi-
me dextre partis. Sanguis enim predictus matricē implet
extēdit usqz ad cornua ei⁹ et ptes ligamētales: cū qb⁹ suspē-
dit ad anchas: ppter qd mulieres plerūqz dicūt se bēre ma-
trices in anchis fixas. et est cōsonū snie summi hypocratis
dum dixit. Si matrix in vertebro posita fuerit et c. ¶ 4° et
itē ex hoc fundamēto appet cā doloris in albatin. ¶ Et
ultimo itelligē potes cām multiplicationis exit⁹ flegmatūz
mucillaginosoz: uel aqueorū. bec enī flata in uenis mīcis

multiplicata per poros et orificia earum exentia recipiunt in
cauitate mtrici: et ita successive expellunt sic successive in
eam multiplicant. Et ex oib' his finalr speculati ualde fa
cile appere pot' qre mulier ista ia diu est effecta sterilior: ubi
solebat esse fecunda. qz mala coplo frigida et humida in mtrici
multiplicata debilitat digestiue potetia ibi requisita ad ge
neratione: et sanguine mtrici reddit ineptu ad plasmatio
ne mtrici: et spum gignitiuum facit in firm inconueniens ad
formaduz lineadu et teperadu et tade remolliedo corp' mtrici
facit ipsaz ineptu ad detinendu semē virile et mstruuz san
guine tato tpe qtu eet necluz. et coplent mēbra embriouis
spatio. xlv. aut. l. diez. vñ ex oib' inuicē otinuatiz apparet.
qz de dispoñes in hac muliere nō poterūt corrigi nisi cu3 ma
gna solertia et congrua remedioz applicatiōe: ut nūc sequit.

De cura per regimē sex rerū nō nālium.

Cap. II.

Regimē p itaqz regimē ei' ex pte sex rerū nō nā
liuz et euitet māñone ab aere et loco et camera fri
gidis et humidis et uetosis multū. et biter in locis
calidioribus. Ita qz etiā panis bñ calefacienti
bus uestita sit et maxie circa spinā et uetere et pedes
et ab applicatione frigoris se custodire debet. Et nota qz si su
per inferiori medietate spine saltē per totū mēsem februarij
portaret pellē vñā vulturis: aut vulpis: aut dabaonis bene
laboratā: esset sibi auxiliu qz hie posset. Est aut dabaon aial
maius vulpe in mōtib' inuētū: qd a vulgarib' taxus noiaf.
In cibis aut et potib' opz mulierē istā magna cautela se
regē ita ut euitet oia ifrigidātia et humectātia et adbereat ca
lefaciētib' et exiccātib' in scōo gradu aut pariter ampli'. qz
lapsus eius est multū intēsus. qz mulier est sanguinea a gñā
tione adolefcēs: et in copōne carnosā multū. Lapsus ergo
stōbi et epatis ei' est multū oriū coplexioni etati et habitu
dini. Id respectu ppūj teperamēti multū eleuatus est. Opz
igit' ut corrigat per calefaciētia et exiccātia notabilr eleuata
ut in 2º gradu. et pma mansionē tertij. Ita qz in cibis euitet
bletā spināchiā lactucā portulacā endiuā acetosā cucur
bitas cucumeres cressones lac et oia in frigidātia et humectā
tia. et utat eoz loco feniculo saluia rosmarino petrosilino
apio aneto mēba hylopo et silibus. et dimittat butyrum et
caseū ualde mollē et dulcē. et utat caseo mediocriter salito et
carnib' salitis cū cicerib' rubis. Et vinū bibat albu subtile
et potēs: et oīno abstineat ab aqz simplicis uel cū vino cōmixta.
Sitr abstineat a fructib' in frigidātib' et humectātib'. Et in
summa nullus fruct' est ei melior qz ficus et nuces. Exer
citiuz uel mot' corporis conueniēs est ei et ppe in ieiuno fact'
Et in summa abstineat a gete corporis. imo ut in pluribus
mōtes ascēdēdo et descēdēdo exercitari debet. Dormitio
diuturna ab hac muliere euitāda est: imo et dormire imedia
te post cibū est ei ualde discōueniēs. Ita qz mēsurā somni ei'
nō debet trāsire septē uel octo boraz spatium. Et alio tēpo
re semp vigilare debet. Cōueniēs est etiā huic mulieri ali
quā parūper irasci et accidētibus angustiose aliqliter mole
stari. Et de his que annexa sunt istis copulā cu3 viro eui
tare debet post cibū nisi transeant bore ad minus quāque
uel sex. Sitr etiā bec mulier euitet semp in oī cibatione
comedē usqz ad saturitatē. imo abstinentia a quantitate cibi
esset sibi ualde utilis usquequo fuerit bene curata.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

In regimine vō medicinali bec mulier obseruet
xii. modos et instra sue curationis infrascripta.
Quoz pñum est: ut in oī cibario suo utatur
hoc puluē de quo accipiēdo. 3. j. cū brodialibus
aut quātum teneret medius cortex nucis medio
cris. cuius descriptio est bec. Rx. folij ligni aloes lingue auis
granorum paradisi. añ. 3. j. fiseleos. 3. 5. florum rosmarini. 3.
iij. cimini anisi ana. 3. j. florum matricarie piperis albi ar
themisie. añ. 3. ij. cinamomi electi et subtilis ad pondus om
nium pulueriscent' omnia per se. deinde cōmisceant'. Et 2º
remediū pñcipale est hoc ut post quartā diē sequētis mēsis

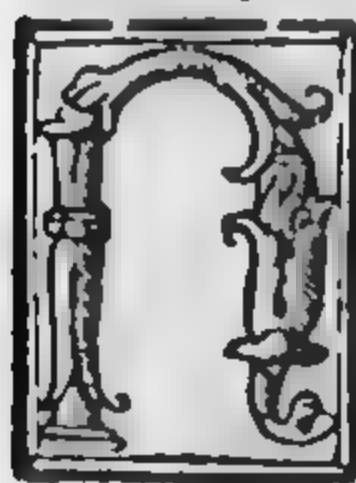
lunaris bec mlier bora. 20º uel. 21º. faciat sibi fieri flōmā de
basilica dextri brachij sub cubito posita. per quaz eibantur
sanguis. 3. v. uel. iij. Et 3º remediū est: ut nocte sequēti imme
diate post flōmā mulier bec accipiat potionem. xijº. uel. xjº
bora noctis. s. mediū cyathū aque calide decoctionis abel
i. sanine et dormiat post ipsam per vnā horā tñ. et post quin
que horas accipiat scutellā vnā aque decoctiōis anisi et cu3
succaro calefacte. 26º sequēti hora pñdeat. Et 4º remediū
est: ut die imediate sequēti pñdictā medicinā bec dñā accipi
at hoc digestiū in aurora calidā post qd dormiat usqz ad
diē et otinuet. x. dieb'. In qb' nō cōmisceat se viro nisi semel
tñ. Cui' descriptio est bec. Rx. sy. de calamēto. sy. composui
acetosi et meli' rosati. añ. 3. 5. aque betonice arthemisie et ma
tricarie. añ. 3. j. misce. Et 5º remediū est: ut tpe quo accipit
digestiū pñscriptū oī 3º die pax añ cenā accipiat vnā de in
frascriptis pillis. Rx. pillaz alefanginaz descriptiōe Mes.
3. j. spērū bñdicte cōpletaz. 3. j. foiment' pille de oī. 3. vj. cum
succo radicū panis porcini. Et 6º remediū est ut postqz ac
cepit pñdictū digestiū dieb'. x. purget. cum hoc eluario in
quo obseruent hora et adiciones oēs que scripta supius in
minoratiuo post flōmā accipiēdo. cuius descriptio est bec.
Rx. eluarij idi et bñdicte simplicis. añ. 3. ij. 5. agarici elci pul
ueris hermodactylord. añ. 3. j. spice nardi. 3. j. ciniberis anisi.
añ. 3. v. salis gēme gñd vñd. aque mtricarie. 3. iij. misceatur
diligēter aqz calefacta et eluariū et bibat totū. Et 7º istm est
ut bec dñā postqz fuerit purgata per spatiū sex diez oī mane
sedeat in aqz decoctionis infrascripte cala: que attingat usqz
ad umbilicū ei' per tertiā pte3 bore. cui' descriptio est bec.
Rx. calamēti pulegij assari comedreos pulegij mōtani et ru
the. añ. 20. iij. betonice saune et mtricarie. añ. 20. v. bulliāt
in sex situlis aque usqz ad cōsumptionē 3º pñs: et fiat ex eo uē
dictū est. Et 8º istm est: ut bec dñā istis sex dieb' qb' fac pñ
dictā scissionē oī die per borā et mediā añ cenā apponat sibi
uētōsam vnā sine incisione aliqz in interiori pte3 core dextre
supra genū per quāque digitos transuersales: et ibi teneat ip
sam per horā vnā aut saltē mediā. Et 9º vō remediū est ut
post sex dies predictas si nō supuenisset ei mēstrualis fluxus
imoderat' accipiat medicinā statim scribēdā. Si autē fluxus
magnus pñs esset mēstrualis tardet assumptionē ipsi' us
queqz fluxus ille nōbīl' minorat' fuerit et tñc accipiat potū
istū circa quē obfuent ea que de alijs duab' purgationib'
dicta sunt supra. cui' medicine descriptio talis est. Rx. sy. de
calamēto. 3. j. 5. agarici electi. 3. j. pulueris hermodactylor.
3. j. salis idi. 3. ij. dyagridij. 3. 5. aque arthemisie uel decoctio
nis flozei' calefacte. 3. iij. misce: et totū accipiat. Et 10º istm
est hoc. ut bec mulier postqz oia pñfecerit oī mane añ pñdiā
et sero añ cenā balneet totum corpus in aquā decoctionis
hui'. Rx. spice nardi totij comedreos camepithecis. añ. 20.
ij. arthemisie mtricarie betonice. añ. lib. j. ligue auis. 3. iij. cas
sie ligneae rasure boris. añ. 3. ij. cinamomi electi minutissi
me incisi. 3. j. capil. ueneris. 20. j. croci. 3. j. bulliāt oia in ma
gna qzitate aque usqz ad cōsumptionem tertiē partis: in
q uā possit se totā infundere et genitales ptes cum materia
huius decoctionis diligenter abstergere: tunc ergo exeat a
balneo: et diligenter excutatur corpus eius: et ingreditur le
ctum. Et 11º vō instrū pñcipale est: ut postqz bec mulier
lectum ingressa fuerit subiiciat mtrici sue collirizistud qd
teneat per 4º horas: deinde viro copulet: moralr tñ. Et
autem collirij descriptio talis. Rx. fiseleos croci lingue auis
rasure eboris florum arthemisie spice nardi. añ. 3. j. musci
ambre. añ. 3. iij. sy. de calamēto. 3. j. 5. de vginis et est illa
que adberet folliculis suis: quantum sufficit. fiant formū
le similes saccarotis: et infundantur in predictum sy. cum
pulueribus illis diligenter cōmixtum: et cum expressione
condecēti intromittatur matrici: ut dictum est: et attēdat
bec domina cum facit balneum predictum cum pessario
ut qescat a motib' corpis ab ira et tristitia: et a mltā repletio
ne aboz: et copulet cum viro nō effrenitādo ut dictum est.

dd

Consilium 214. **¶** Si in ista muliere est: ut bec mulier tpe balnei & pessarij pde
et oī mane in aurora accipiat. 3. j. bui^m mixtionis. R. mu-
sci ambre croci. añ. 3. iij. rasure eboris lingue auis florū ar-
themisse & hypiconis. añ. 3. j. tyriace Andromachi. 3. j. icor-
porens simul diligēter cū modico sy. de calamēto: & fiat ex
eo ut dictū est. **¶** Postremo ad sup serpigine quā bēt ap-
ponat hoc linimētū ter uel qter in die fricādo locū patietes
ex eo. R. succi arthanite. 3. j. succi radicū scorde: & est alleuz
syluestre. 3. 5. pulueris iari uel serpētarie minoris antimo-
nij plūbi usti thuris myrre acatie. añ. 3. j. terant oīa in mor-
tario plūbeo ultimata strictione & liniat locus paties q sana-
bilis idubitat. **¶** Descriptio pulueris est bec. R. laudani. 3
5. storacis calamite. 3. ij. pulueris enī grosso mō & in sine po-
nant musci. 3. ij. bñ puluerisati. de hoc puluē accipiat qti-
tas trīz qnoz ciceris & supponat carbonib⁹ ignitis pūe &
oī sero mulier cū uadit ad lectū suffumiget se per iferi⁹ uesti-
tā pānis lōgis tenēdo crura bñ adinice elōgata & decēter ci-
tra: ita ut uapoz nō ascēdat supi⁹. Itē R. aloes electi. 3. ij. op-
poponacis. 3. j. 5. croci castorei masticiis myrre. añ. 3. vij. sa-
lis idi. 3. vij. fiat pille ex oī. 3. vij. de qb⁹ bec mulier oī 4° sero
enā accipiat parū añ cenā. **¶** Itē R. pulueris siscleos. 3. j.
croci. 3. 5. rasure eboris de osse elepbātis. 3. iij. fiat puluis. de
quo mulier bec oī mane accipiat. 3. j. cū. 3. j. aque betonice
calefacte & tardet cibū boris ad mīnus 4°. **¶** Itē R. mī-
carie danete betonice & radicū enule. añ. 3. j. coquant dū
in aquā & in ea mulier lauet se a pedib⁹ usqz ad femur oī 3°
die per borā vñ añ cenā & fiat aq illa calida qtuoz tolerare
pōt. Cōtinuet hoc regimē per vñ mēsez. deide qescat per
xv. dies. Et si nō apperent signa ipregnationis uel flux⁹ ma-
gni uēris aut mēstrualis: iterū reuertat⁹ ad nēdūz regimi-
ne predicto cōtinuādo ipsum ut dictū est. **¶** Caueat sibi ab
usu reruz acetosaz & acridū & a pastib⁹ cibis & a caseo lactici-
nijs & ab usu leguminū: & euitet salaticia oīa pter petrosi-
linum erucā apium saluā & betonicam. Bec enī. xii. spā-
lia sunt sibi multum uilia. Item effugiat usum aque frigi-
de omnino. Ad laudem dei omnipotentis.

Cōsilium. 214. De fluxu mēstru alba & mīce
descēdentū qui multiplicat⁹ p
pepartū pueniēte ppter lapsūz frigidā & humidā cpatis sto-
machi & matricis. **¶** Diuidit⁹ cōsilium in capitula tria.

¶ De dispositione ipsa & causis eius. Cap. 1.

Don leue imo difficillimū existimo
plene posse itelligi dispō-
nem bulus honestissime dñe. que est q ipsa
patit fluxum mēstruoz alba & mīce descē-
dentū. & hoc qdē accidit ei in tpe uel parūz
añ tēpus quo solēt mulieres nālter mēstru-
ri. Et nō mī tollit ex hac dispōne: qn bec mu-
lier ipregnet⁹. Et accidit ei cū ppinquat pūit
ut augmentet iste fluxus mēstru predictaz cum grauitate
& caliditate in renib⁹ pceptis. & succedunt istis tortio in uen-
tre. & uigiliaz multitudo. & tādē in fine septimi uel circa
illud parit mulier pūm nō uagiētem. imo ualde debilem.
qd ostendit breuitas piodi eius. eo q raro extendit⁹ uita ei⁹
ultra octo uel decem dies ut mibi scribit⁹: nisi diligēs specu-
latoris cōtemplatio in talib⁹ accitibus diligēter attendat.
Est enī cursu mēstru alba & mīce dispō de qua raro
ab auctorib⁹ snia multum exq̄sita colligit⁹. Et mirabile quī
dem est qm ut aīe in quodā alio cōsilio diffuse satis declara-
ui. bec egritudo mulierib⁹ est cōmunissima nō solū in clima-
tibus & ciuitatib⁹. imo plurimis mulierum sepissime adue-
niens in tātum ut etate mea sum ausus dicere q plurib⁹ q
medietari mulierum bec egritudo cōtingat.

Et est qdē bec dispō nēcio: aut per colligatiā in mīce
repta: aut per essentia in ipsa. Si itaqz esset p col-
ligatiā: aut nēcio erit a toto. aut a determinata pte pueniens
¶ Et si erit a toto: tūc oportebit assignare hāc dispōnē eue-
nire ppter augmētū male cōplonis frigide & humide in to-

to dñantis. ppter quā per viā indigōnisbe flegmatice mē-
gñant⁹. Et si sūt mē in locis alijs q in epate gñate. tūc opor-
tebit eas noiare flegmaticas equoce semp de flegmate itelli-
gēdo. **¶** Et has qdē mās in toto tales gñari cōtingit. Alut a
mala cōplone frigida & humida que est ipsaz gñationis im-
mediata cā. qdē mās aliq̄liter digestas cōtingit expelli a v-
tute cretice trāsmutāte illas per cōcaua magnarūz uenaz ad
minores usqueq ad mīce expellant⁹: & inde ab ea pfluant.
¶ Et hāz mēstru per istā cām expulsa: signa sunt cōtinua-
ta mēstru expulsio. **¶** 2° signū est plēgatio descēsus earum.
¶ 3° signū est albedo in colore. **¶** 4° signum est viscositas
eaz in substātia. **¶** 5° est fetoris pūatio. **¶** 6° est actualis
frigiditatis eaz manifestatio. **¶** 7° insensibilis quqz earū
exitus. **¶** 8° est cōtinua fere inferioris oris mīcis humecta-
tio. **¶** 9° est gñitas in spōdilib⁹ albatū pcepta. **¶** 10° est
pigrities & laxitudo in motu corporis. **¶** 11° est viscosarūz
supfluitatū in aq̄sitate urinalē imersio & pseuerātia. **¶** Si
aut cōtingat has mās in corpore mulierū gñari a mala com-
plone diuersa uelut est frigida & humida lā predicta: & a ma-
la cōplone calida que sit putrefactionis illarū mēstru effe-
ctiua cā ut sepe cōtingit fieri. tūc casus iste parūper difficilior
erit qz prius. & hoc qdē penes curationē magis qz penes
rei cognitionē. **¶** Facile enīz hic itelligē poterit has mās
a putrefactione multiplicatas repñari ut in pluribus cō si-
gnis calitatis in toto dñantis: qd facile per pulsum & uarie-
tates urine cōprehēdi pōt. uelocitas enīz & frequētia in pul-
su cū eius magnitudine cōstare pūte. cōtingit enīz pūtas ei⁹
cū imbecillitate vūris excludēdo cās pūmitūas oīno signū
ficant augmētū calitatis in corpe. pūtas aut tarditas & ra-
ritas sunt signa frigiditatis intēse. **¶** Et nrina alba & sub-
tilis hypostasi priuata aut nube sunt signa frigiditatis intē-
se. Sicut rufedo eius aut rubedo cum nube uel hypostasi
rubea uel citrina calitatis augmētum significat. **¶** At vō
feto: in exēte mē repñat⁹ pūrit⁹ & mordicatio mīcis ru-
bedo eius & pustularū inuēto in pūb⁹ eius caliditatis aug-
mentū sūt. Qd apud leuiter exptum in scia & ope planūz
est. **¶** Est tñ bui⁹ rei curatio difficilior cognitione. eo q in
tali dispōne opz medicū uti in frigidatibus & putrefactio-
nē pūbēub⁹. que frigida debēt esse & sicca: aut saltē frigida
tñ. Opz etiā uti corrigētib⁹ malā cōplonē frigidā & hu-
midā: que est gñationis istaz mēstru cā. Et illud qdē cū ca-
lidis & siccis. Qd oīno difficillimū uidet⁹ quātū ad cōfracti-
onē medicinaz: & etiā quātū ad modū applicationis earū.
Si enīz tales medicine applicent⁹ per iteriū. tūc ante qz p-
ueniāt ad pūculā patietē in intermedijs mēbris erunt ipfī⁹
vīutes excellēter refracte. Et si augmētent⁹ earū doses. tūc
fortassis nocebūt pūb⁹ intermedijs. Et ea rōne dicendū est
si medicine fuerit in dosi mediocres. Quare oīno difficilis
uidet⁹ earū curatio regulariter fiēda. Bec ergo vident⁹ cōsi-
derāda circa hāc dispōnē. si fuerit in mīce inuēta per colli-
gatiā a toto depēdens. At vō si talis materiez descēsus
a mīce puenit per colligatiā determinate pīs: due vidē-
tur esse corporis pūcule ad gñationem eius plurimū cōcur-
rētes. **¶** Et pma qdē est stōchi dispō frigida & humida per
quā diminuta fit in cibo digestio ita ut remaneat cūlus in
pūbus suis actualib⁹ & potētiālib⁹ a quositate multa & humi-
ditate pūcipās qui erit mē gñationis flegmatici sanguinis
qui nō pōt eē vīuti nutritiue obiectū pueniēdo ad gñationēz
laudabilis sanguinis. pp quā cām augmētabitur in uenis
flā qd erit cā multiplicationis exitus per matricē. **¶** 2° vō
corpis pūcula hui⁹ dispōnis gñatiua erit epar & imediata
cā magis qz pūcta. si enīz ifrigidet⁹ epar ita ut nō possit ex-
chilo quātūcūqz in stomacho pueniēter genito laudabilez
gñare sanguinem. imo per viā dīminute coctionis cūli in
epate gñet⁹ & multiplicet⁹ flegma uere & nō equoce dictū de
flegmate. tūc mala dispō epatis predicta erit cā multiplica-
tionis cursus hāz mēstru & imediata magis qz mala sto-
machi dispō. Bec qdē sub speculatione facile cadūt. 13 ego

credā et expiētia cōprobaueriz nō diu in stomacho p̄durare malā cōplonē frigidā et humidā qn ipsam pmutet cōplonē epatis ad frigiditātē et humiditātē et ecōtra. Quare raro poteris intelligē hāc egritudinē mulierib⁹ euenisse que nō rep̄ntet cū signis distēperatiōis frigide et humide simul in stomacho et epate reperte. Hec in summa opz oīa cōsiderare de mō enētus huius fluxus māeruz albarum a matrice. siue proueniat per colligantiam totius aut partium in ipsa.

At uero itez qm̄ raro est inuenire dispōnē aliquam egritudinalē in aliquo mēbro per colligantia qnē nō possit etiā ei accidē per cēntiā. iō cōsiderandus est modus eueniēdi huius dispōnis uocat⁹ cēntialis in m̄rice. **Supposita** igitur iustitiali temperie in toto in stomacho et in epate de qb⁹ dictū est. atigit muliez m̄ricē distēperari a frigiditate et humiditate nobilr. ita ut sanguis ad eā trāsmisus grā nutritiōis ei⁹ et grā finis. s. gñatiōis qui debet referri tpe cēptiōis ut fiat p̄ ei⁹ subiecta n̄ri corpis et altera pars referuet grā nutritiōis embriōis q̄litercūqz atigat hic sanguis in m̄rice innētus nō poterit bñ rectificari et digerī. Quare in ipsa multiplicabunt humiditates flārice per viā indigestionis: ut dictū est. que finalr vtutē expulsiuā m̄ricis incitabūt ad eaz expulsionē: q̄si cōtinue et successiue p̄seuerā: ita ut qbusdā mulierib⁹ cōtingat q̄si semp ab eaz m̄ricib⁹ aliqd descēdē. qbusdā aut atigat has mās die alterna: aut per reuolutionē q̄ternā euari. Quaz diuersitatū cā facile ex theōrica medicie assignari poterit. **Quib⁹** enī mulierib⁹ alterna die descēdit bec mā in eis iuenit mā cōmixta ex vtua lib⁹ p̄tib⁹ cholē. aut ex aliq̄ pte corpulēta ipsi⁹. sed mā cholēca itrisece mouet per tertiu. 2° de differētijs febriū. cap p̄ultimo. igit rē. **Et oīno** s̄līr dicendū est de fluxu isto in mulierib⁹ reuoluto per vñā q̄ternariū. qz in eo iuenit actu mā multa cōmixta aut saltē vtualr. **Parūper** aut subtiliter speculāti videt eē difficile assignare cām. q̄re hāz māerū flux⁹ q̄siqz tardet usqz ad p̄iodicā mēstrualis eūonis reuolutionē. Hec enīz eūo nō videt cōseq mām alicui⁹ q̄tuor humorū: neqz enī flatis cui⁹ mor⁹ est diurn⁹. neqz cholē q̄mor⁹ eius est ternari⁹. neqz melie quereuoluit per numerū q̄ternariū. neqz sanguis cui⁹ mor⁹ est cōtinue afflictiois. neqz in oib⁹ humorib⁹ simul dñantib⁹ videt eē beceio mēsatiz ap̄propriata. Quare oīno videt eē neciū alterā assignari cām uel cās. **Dicēdū** itaqz pro solone dubitatiōis hui⁹. q opz p̄mo saluare reuerētiā auctoz. **2°** q opz rñsionē eē cōformē bis que expimento quotidie cōprobant. **3°** q in rñsione ad hāc difficultatem nō oportet a ueritate recedere. **Pro** declaratiōe itaqz p̄mī boz triū dicēdū q ex snijs illustrium auctoz pluriū colligis fluxū māeruz a m̄rice descēdētiū multotiens appere. ab eis aut nō videt benepticulariter declaratū. an hic fluxus sit cōtinuus uel p̄iodicus. sed ex ip̄orum sentētijs accipi pōt ueritas rñsionis. sicut enī de alijs fluxib⁹ inuenit ab auctoribus scriptū. ita et de tali fluxu a matrice cōs̄līr cōcedēdū est. In alijs enīz fluxib⁹ videt q̄nqz cōtinuatio successiua uelut in fluxib⁹ sp̄d̄tanēis factis a fortitudine vtutis. citate cōtra mām peccātē quātitate: aut q̄litate: aut utrisqz s̄līr. **Cū** enī vtus talis mās per fluxū euacuat eaz euatio videt eē cōtinua ut in plurib⁹. et raro interpolata. nō enī p̄seuerare debet euatio hāz māerū q̄ diu durat incitatio vtutis a māeb⁹ facta. sed stāte p̄ntia māeruz semp stat incitatio vtutis ad eaz expulsionē. ergo talis flux⁹ erit cōtinu⁹. **Et ex** hoc manifeste videt declarari posse. q in qbusdā mulieribus ociosis et gluniose se replētib⁹ sepe cōtingitib⁹ uel ter in anno talis māeruz euatio p̄durās per. x. aut. xv. dies. et cū hoc mulieres sane degūt et etiaz a cōceptiōe nō frustrant. imo et fer⁹ eaz plurimū sunt icolumēs. **Nō** raro etiā cōtingit fluxus talis in mulierib⁹ fere cōtinue p̄seuerare. et hoc est p̄pter cōplonē malā fridā et humidā epatis et uenaz pp quā generant in mulierib⁹ māe flārice supabūdātes ut declaratū est. **Et p̄nt** etiā gñari māe flārice alibi q̄ in epate per viā indigōnis ut tactū est. et qz illa mala cōplō in utrisqz bord est

fixa multo tpe gñant māe tales que cōtinue vtutē incitāt ad sui expulsionē. igit in q̄lib⁹ talis flux⁹ erit cōtinu⁹. cōntia necessaria est. eo qz assignatā cōtinua causa effect⁹ p̄ductiua necessē est assignari effectū cōtinuū. **Et ex** hoc fundamēto poteris rñdē ad aliud p̄blema pp qd in mulierib⁹ qbusdā cōtinuus est fluxus hāz māeruz albar. et si cōcipiat mulieres tales cōcipiūt fetū nō sanū et talē pariūt ip̄sum. **Et claudis** hoc in snia ueteris. 5° affc p̄. sermone illo. **Mulieri** in utero bñti si mēstrua fluxerint ip̄osibile est fetū eē sanū. Ampliādo affc. tā de mēstruali mā sanguinea q̄ de alijs. **Ex** quo fundamēto 3° correlariū colligē potes. q̄re quedā mulieres abortum patiunt in postremis mētib⁹ et nō in p̄mis. Talis enīz effect⁹ cā est cōgregatio talis māeruz mucillaginosa: quaruz q̄titas maior acenmulata est in postremis q̄ in p̄mis mētib⁹. **Et est** itez snia ueteris affc p̄. ubi supra. illo vbo. **Que** cūqz corrupture sunt fetus bis cotilidones mucillaginibus pleni sunt. **Et lege** cōmētatorē ibi. **Et per** bec talia p̄bilos p̄bice cōtēplādo cōcedēde sunt cōclones iste. **P̄ria** q̄ aliqz fluxus māerū albar et corruptarū et m̄rice cōtinuus est. p̄bat cōclō: qz talis fluxus pōt esse materiē sanguinearum aut bñtiū virtualē p̄tez sanguinis. ergo talis erit cōtinuus. patet cōntia. qz sicut alijs māeb⁹ attribuit mor⁹ p̄iodicus ita et sanguini cōtinuus. ut pōt colligi in 2° de differētijs feb. cap p̄enul. **2°** cōclusio est q̄ aliqz fluxus hāz māerū a matrice est quotidianus. p̄bat cōclō. qz talis aut est a flārica mā uel ab alia equoce dicta de flāte: bñtē virtualē motū flātis. et oīs talis est quotidian⁹. ergo rē. patet cōntia et maior. eo qz talis lib⁹ māeb⁹ iuenit sepe cōmixtū flā aut flārice sunt uel in eis saluat vtus flātis. et minor est nota: eo qz flāti inest p̄prietas p̄iodicadi quotidianarie: et sanguini cōtinue ut dictū est. **3°** cōclō. q̄ aliqz ip̄orū fluxū frequēter est tertianarius. probat cōclō: qz choleric⁹ est. aut in sanguine uel altera mā cholere virtualitas inuenit. **4°** cōclō. materiē fluxus a matrice aliqz est quartanarius. cōclō p̄batur eodez fundamēto quo p̄ius. **5°** cōclō. aliqz fluxus a matrice q̄nqz est p̄iodica reuolutiōe pueniens p̄cise de mēse in mēsez. probatur cōclō. qz talis fluxus prouenit a potētia nature exonerans se a p̄dicta mā gratia finis: qui est cēptio et sp̄ci cōseruatio. sed talis flux⁹ nō videt tardius eueniēs aut p̄usq̄ in fine vñius mēsis lunaris uel medicinalis. igit rē. p̄batur minor quantū ad p̄mā partē: qz lz mā illa fm magnā partē fuerit cōgregata ante finē mēsis lunaris: nō tñ pueniēter expelli pōt. eo qz ad illius expulsionē nō cōcurrit totalis potentia virtutis supra mām. eo qz ad expellēdā mām talem ante finē uel post finē mēsis nō p̄cise sufficit potentia virtutis. sed opz virtutē ipsam iuuamētū accipere a celesti corpe. qd est luna que mene dicit apud grecum. p̄pter qd hic fluxus mēstrualis dicit. **Cū** igit aggregatum ex potētia virtutis et iuuamēto celesti potētiue sit ad has mās expellēdā q̄ si p̄cise concurreret virtutis robur absqz tali influxu. sequitur q̄ p̄cise in fine mēsis lunaris fiet hāz māerū expulsio. **Cōtra.** qz in qbusdā mulieribus videtur fieri expulsio hāz māerū nō p̄cise in fine mēsis lunaris. imo q̄nqz in fine prime scdē aut tertie quadrature eius. **Amplius** non videtur hoc posse cōueniēter cōtingere in fine mēsis lunaris. eo qz luna tūc videt minus iuuamentuz prestare in nobis quādo debilius est eius lumē. sed debilius est ip̄sum in fine mēsis. qz in cōiūctiōe et p̄pe illā quā ai. igitur rē. **Ad** bec duo dicēdū. et p̄mo ad p̄mā. qz lz ita sit q̄ in quibusdā mulieribus talis fluxus accidit in fine p̄me scdē aut tertie quadrature vñius lunaris. tñ cū libet earū quadraturarū cōputatio ad quadraturas p̄cedentes lunaris videt eē finis vñius mēsis: sicut prime quadrature cōputatio ad tres quadraturas p̄cedētes lunaris: erit finis mēsis lunaris: si bñ cōsideras. **Ex** qbus si bene cōsiderat iuuenilis intellectus: p̄babilr defendere poterit: q oīs fluxus mēstrualis semper sit in fine mēsis lunaris: facta semper cōputatione finis vñius q̄drature ad p̄cedētes ipsam. **Cōtra** iterū

q̄ si accidit fluxus in medio vnus q̄drature et non in fine
nō videt posse saluari q̄ tales fluxus semp fiāt in fine mē-
sis lunaris. ¶ Huic motui satis facile rīdendū est. q̄ me-
dietas vnus q̄drature lunaris sapit nām finis ei⁹: eo q̄ sic
extrema tpa inuicē cōparata sapiūt nām alterius inuicem.
Ita media respectu extremorū: et pp̄e talia cū parum distet
ab extremis suis. aliter oportet aduersarium aliā assignare
cām que nō videt posse vari. ¶ Et ad 2^m motuū superi⁹
tactum dicēdū q̄ l3 lumē lune in coniunctione eius et ppe ip-
sam sit debilius q̄ in augmēto et p̄tibus sibi vicinis. tñ con-
git in q̄busdā mulierib⁹ que debiles sunt: aut in q̄bus cōgre-
gata est mā multe remollitionis q̄ lunamētum p̄uā a puo
lumine lune pueniēs potētius erit ad incitādum vñā vir-
tutē debile ppter minorē resistētiā q̄ vñā virtutē retentiā
que potētior esset ad resistēdū in fluxu lune qui fortis ēet.
¶ Et ex hoc fundamēto potes iterum soluē plura pblema-
ta. ¶ Primus q̄re in q̄busdā mulierib⁹ flegmaticis et natu-
ra debilib⁹ accidit frequētius mēstrualis fluxus ppe cōiun-
ctionem lune q̄ ante. ¶ 2° q̄re in mulierib⁹ robustis frequē-
tius accidit fluxus in fine scōe q̄drature lunaris: aut ppe ip-
sam q̄ alijs t̄pibus: qm̄ virt⁹ aliā mulierū potētior est ad
retinēdū mās et ad resistēdū fluxu. ergo opz ea p̄ expulsi-
uā iuari ab astrali aspectu. sed talis est fortior in q̄dratura
scōa: aut ppe illā ubi lumē lune iā puenit ad cōplementum
augmētū. igitur et. Et plura alia speculabilia correlaria ex
hoc fundamēto cōcludē potes si tibi libet. ¶ Et parib⁹ rōnib⁹
facile pbari posset scōa p̄ minoris adducte ad pban-
dum q̄ntam cōclusionem. s. de mēse medicinali intelligēdo
ex p̄ncipijs medicine medicinalē mēsem totū spatium illud
quo luna nostrū hemisperiū illuminat qd̄ est spatium. xxvii.
dierum natiūm cūm dimidiū vel circa illud. ut colligi pōt
a Gal. 3° ceticorū. Speculatores enī medicine qui curā suā
p̄posuerunt rōnabilib⁹ experimentis non perpendērunt
lunā suo lumine in corpora humana influere influxu percepti-
bili de quo curādum sit. imo solum viderunt manifestam
ipsius impressionem fieri in corpora nostra tēpore quo ma-
nifeste lucet in hemisperiū nostro: et est spatium dierū iam
predictorū. ut ex sententijs iam predictis accipere pōt.

Post hec aut in hac mā vident remāsisse due diffi-
cultates solonē expectātes. Et p̄ma qdē
an mulieres cū mala cōplexione frigida et humida m̄ricio
cōplicata etiā lapsu humido et frigido epatis ip̄gnari pos-
sint. Et videt q̄ sic eo q̄ mulier ista cū tali lapsu et multitu-
dine māerū flegmaticarū in m̄rice sua ip̄gnata fuit. ¶ 2^m
motuū qd̄ etiā appetit: eo q̄ an mēstrationē suā tales mate-
rie in m̄rice inueniunt. ¶ In oppositū arguit. eo q̄ si in
m̄rice recipiat virile semē corrupet a talib⁹ materiabus in
m̄rice inuētiis. ¶ Itē q̄ tales mās que parū ante ptuz expel-
lunt: aut in ea fuerāt genite an impregnationē aut post ip-
sam. si ante impregnationem non videtur rationabile ip-
sas potuisse ip̄gnari: eo q̄ tales mās sui frigiditate sperma-
plificū corumpunt. ¶ Itē q̄ tales mās sanguinē mēstruum
inficiūt adeo ut nō sit mā apta ḡlationi embriōis neqz nu-
tricationi eius. ¶ Et iterū q̄ tales mās leniēdo et mollificā-
do m̄ricē lubricā reddūt ita ut fetū detinē nō possit. et plura
alia motiua filia istis adduci possent. Sicut enī in terraz
multā humiditātē hūitē p̄iectū semē corrupit: ita ut nō ger-
minet. Ita etiā de virili semine in m̄ricē valde humidā p̄-
iecto cēdi debet. Et sunt sermones hyppo. et cōmentatoris
affor. 5° ibi. Similiter autem et in materiabus.

Ad absolūdū huiusmodi difficultatem dicē-
dum est cōclones tres. ¶ Pri-
ma. q̄ nō glibet m̄ricio lapsus frigidus et humidus mate-
rialis prohibet impregnationem mulierum. ¶ 2° cōclusio.
q̄ l3 impregnatio nō phibeat a tali lapsu: debita tamen se-
tus nutritio et ipsius fortitudo impediuntur. ¶ 3° cōclu-
sio. q̄ contingit debilitatem virtutis apparere quādoqz in to-
to: quandoqz vō in determinata parte.

Prima cōclō multis modis p̄suaderi pōt. et p̄ q̄dem:
q̄ maior esse pōt virtutis resistētia ad lapsum
iā dictū q̄ actiuitas ad ipsaz. igit v̄tus semē in ea receptum
regulare poterit ad retētiōē ipsius et c̄ceptionē. Antecedens
arguit. q̄ non glibet lapsus v̄tutē adeo debilitare possit ut
c̄ceptionē impediāt: nisi fuerit valde magnus. ¶ 2° iterum
pbat cōclō. qm̄ l3 in m̄rice lapsus frigidus et humidus inue-
niat. cōtingit tñ nō semp in m̄rice inueniri mām tāte quāti-
tatis: ut sui frigiditate et humiditate spirituosam ptē sp̄ma-
tis corumpere possit. et lubricā reddē m̄ricē: adeo ut non deti-
neat semē. ¶ 3° ad idē arguit qm̄ contingit mulieres fuisse nā-
liter menstruatā. et in tpe illo cū euacuatione sanguis fuerit
expulsa mā frigida et humida: et sanguis laudabilis ad ip-
sam fuerit attract⁹: ex quo vigorosior reddat matrix. igitur
in tali casu cōcipe poterit. patet cōtia. q̄ nulle vident cause
impeditiue c̄ceptionis qm̄ tpe coit⁹ v̄tus attractiua et reten-
tiua m̄ricis fortis est cū magna delectatiōe ad illud cōcurrē-
te et substantia m̄ricis pueniēter solida est a supfluitatibus re-
molliuitis mūdificata et semē in ea receptū p̄lificū fuerit.

Secūda vō cōclō declarari pōt. eo q̄ post c̄ceptionē
factā pōt regenerari mā multum frigida et
humida que nō est sanguis dispositiua ad debitā nutriti-
onē ipsius: imo impeditiua. q̄ embriō notabilr debilitat. patet
cōtia. q̄ mā ifrigidādo calorē nātem necio debilitat. Itē sui
frigiditate et humiditate sanguinē reddit ineptum ad nu-
tricationem debitā. q̄ embriō remanebit debilis et extenua-
tus. patet cōtia. et p̄mo añ huius rōnis arguit. qm̄ rema-
nēte lapsu fixo vel fiēte tā in m̄rice q̄ in epate et stomacho
mās generabunt frigide et humide per viā indigestionis.
¶ 2° arguit cōclō. eo q̄ sanguis quādoqz laudabilis in
casu attract⁹ ab epate et a uenis ppter lapsū frigidū et humi-
dū in m̄rice inuēti poterit remitti in caliditate sui et intēdi
in humiditate: q̄re reddit mā inconueniens nutritiōni.
quare necesse est debilem et extenuatum fieri fetum.

Et ex istis inuicem collatis pbari pōt cōtertia cōclō.
et p̄ quātum ad p̄mā ptē eius. que est q̄
toto fetus corpore remanebit debilitas. eo q̄ quoz p̄tia v̄-
tus fortis est et p̄manet eoz carentia debilitat: sed p̄tia san-
guinis et sp̄m laudabiliū cōstat virtus. ergo carentia ip-
sorū debilitatur. q̄re p̄ma pars cōclusionis vera. Scōa vō p̄
eius arguitur: eo q̄ contingit lapsum vñi parti matricis et
cōter fetus inueniri maiorem: sed hoc posito pars illa debi-
lior erit. ergo et eius operatio debilior. ¶ Ex quo correlarie
cōcludi pōt quorūdā apparentiū verificatio. p̄mo q̄re in q̄-
busdā infantium appet cerebri debilitas: ita ut multiplicen-
tur in capite et in membris euacuationis ab eo supfluitates
per nasum per palatū: et sic de alijs. q̄busdā vō accidit rau-
cedo uocis ppter frigiditatem et multā mām membris uo-
calib⁹ inuentā. Quidā vō eoz vix uagire et uociferare p̄nt
ppter cām dictā. et ppter debilitatem virtutis motiue par-
tium pectoris uocalium. nonnullis vō inuenitur stomachi
debilitas: et sic de alijs. quoz cause ex hoc fundamento assi-
gnari possent. Et vide q̄ in fetu huius mulieris hec talia ac-
cidunt fm̄ partem et causas eorum ex his intellige.

Secūda vō difficultas q̄re bec mā mucilaginosā al-
ba in hac muliere reseruat usqz ppe tem-
pus ptus. cā est assignabilis ex pte finis. eo q̄ sicut mās mē-
struales: imo etiā valde corrupte usqz ad finē ptus nālis re-
seruatur. ita et de istis mucilaginosis supfluitatibus dicēdū
est. ¶ Cā vō ppter quā hec mās aliqui expellunt ante ptum
per. x. vel. xv. dies aut circa illud esse pōt. aut q̄ mās tales
tātum multiplicatē sunt: q̄ nō expectat virtus a nocumen-
to illarum incitata expulsionē illarū facere in tēpore ptus
sed anticipat expulsionē illarū s̄n thomacice ante partum.
¶ Et scōa cā esse pōte q̄ tales mās multiplicatē maiorem
remollitionem facere possent in m̄rice in ultimo mēse par-
tus q̄ in p̄cedētib⁹. vñ de ppter multā remollitionē eius
quasi lubricādo descendunt. ¶ Ita ex fundamento omniū

horum sermonū videt esse dispositionem huius dñe ad de-
terminatā declarationē adductā. ¶ Et appet iterum ex hoc
fundamēto posse reddi cām oīuz effectū uel accitū in
ipsa apparentiū. ¶ Et 3° iterū pōt videri ex hoc fundamē-
to cām mortis fetus post natiuitatē eius que est ppter egritu-
dinē in mīce dñam. cuius nocumentum nō eque bñ tole-
rat fetus post natiuitatē sicut tolerabat in mīce. eo qz potē-
tior est aer cū alijs reb⁹ non nālibus ad alterādum fetū pa-
rum post natiuitatem eius extra uterū q̄ in utero. ¶ Ulti-
mo ex hoc fundamento facile pcludi pōt qz egritudo bñ⁹
mulieris est difficilis curationis saltē ppter longitudinem
eius: 3° etiam alie cāe cōcurrāt ad eius puitatem. ¶ Et con-
cludit ex his ultimo nequius esse festinā curationē ipsi⁹ tual-
de sollicitis: q̄re aut in sequētibz succincte declarabit.

¶ De regimine per administrationem sex rerum non natu-
ralium. Cap. II.

Ro regimine igitur disponū huius mulieris pmo
discurrendū est per debitā administrationem sex
rerū nō nāliū. Scōo per regimen medicinali-
um. ¶ Si itaqz eius aer et locus tēdens ad calē-
ditatē et siccitatem nāliū uel artificialr orienta-
lis uel meridionalis: artificialr fiat cū igne et suffumigatio-
nibus ex tbure sandaraca colofonia storace calamita lauda-
no ligno aloes et cum cōbustione lignoz pomoz pinoz lu-
niperi lauri abietis: et vitel flatus uentoz septentrionalium.
¶ Exercitet exercitio pedestri satis lōgo aut alto. si aut nō
pōt ppter debilitatē: fiat fricationes cū pāno aspo sup loco
alchatin sero et mane donec caleat et rubeat ante cibuz eius
entis. ¶ Quietē oīno ritet lōgā. Et somnus vitandus: nisi
fm necessitatem: et lōgitudine somni vitet et vigilie magis cō-
ueniunt. ¶ Caveat a multa quātitate cibi et potus: imo re-
cedat a mēsa cū reliquijs famis adhuc reseruat in stoma-
cho: qm̄ deterior est fertilitas tēpore sterilitatis qz sterilitas
tēpore fertilitatis. 3° pmi. cap de regimine eius qd̄ comeditur et
bibit. ¶ Si aut cōtingeret repletionē incurrere euacuet per
uomitū cū hoc nomitūo. Rx. aque decoctionis seminum za-
phani. 3. iij. mellis. 3. 5. acetū. 3. j. dissolue totū et bibat tepidū
et post illud per borā vnā uel mediam cū digito fiat agitatio
in pncipio meri apud radicem lingue. Et si per talem com-
motionē non puocaret: tūc immittat pēna oleo oliuarum
inuncta: et fiat agitatio. ¶ Si aut abhorret uomitū: tunc
ciboz supfluitas est puocāda cū clisteri isto. Rx. folioz mal-
uaruz 3. blete mercurialis. añ. M. j. folioz catapucie minoris
numero qtuor coquātur in lib. v. aque usqz ad medietatem
huius decoctionis cū expressione. Rx. lib. j. iere Sal. 3. 5. bñ-
dicte cassie. añ. 3. vj. salis indi. 3. j. 5. olei oliuarum. 3. iij. mī-
sce. et totū supponat bis uel ter usqz ad cōueniētem stoma-
chi exonerationem. ¶ Si aut abhorret etiā clistē tribue ei
3. iij. uel v. decoctionis senecalefacte cum. 3. j. sy. acetosi. est
bonus dispositiūz talid supfluitatum. ¶ Si aut oīa p̄dicta
abhorret faciat dietā per vnā diem absolute uel per
duos tenem cū cibis pauce quātitatis et qualitatis. ¶ Ac-
cidentia aīe que inducūt caliditatē mediocrē itra limites sa-
nitatis conueniūt. que aut excedūt et inducūt tristitiā sunt eni-
tāda. sīlī sunt enitāda oīa cibaria notabilr frigida et humi-
da. ¶ Itē viscosa et oppilatiua. Itē ingrossatiua sanguinis
et alioz humorū et oīa uētosa. Exēplū pmi spīnacbia portu-
laca et. Exēplū scōi. pastiles tibi neruosi. Exēplū tertij. caro
salita et aīalid antiquoz. Exēplū qrti. sicut oīa lacticiā et
olera et legumina et p̄prie elixata et cibaria mellita: et euitet ci-
baria difficilis digestiōis: sicut sunt carnes uaccine. ¶ Car-
nes aut laudabiles sunt oēs que nāliter siccitatem augmen-
tant et magis assate q̄ elixate. fercula autem tendant ad calē-
ditatē et siccitatem rīsum pānicū et cicera rubea et alba et can-
les saluā serpillū mentha rosamarinus rutba in cibis pre-
parata conueniūt. ¶ De aromatibz cōueniunt oīa calida et sic-
ca et apitina bñtia p̄prietatem ad epar et matricē: uelut sunt
cinamomum spīca nardī. 3. 5. macis galāga nux muscata li-

gnā aloes uīdēqz pip et p̄prie albū: et crocus ameos amo-
mū anisum semē feniculi petrosilini apij cardamomū ma-
ius et minus et nigella: quā qdā crediderūt esse cardamomū
minus et falso: qm̄ cardamomū minus est grandū parū ob
lōgū spericū satis colore puluerulētū substantia solidā odo-
re et sapore acutū satis. Cardamomū min⁹ est illud quod
Zuic⁹ noiat heylbane. et est grandū padisi noiatuz fm aliqz:
et a vulgo dicit melegete: qm̄ est grandū parū triangulatū
subrubēd solidū acute aromaticitatis et acuti saporis et est
de medicinis epar et mīcē potēter rectificātibz siue sim-
plex accipiat siue cōposita. ¶ De fructibz conueniūt amig-
dale fistici passule cū arillis bñ masticate. grana autē pini
ppter suā vinctuositatē nō placent. et qz nocēt stomacho. 13°
tertij. de his que nocēt stomacho. ficus auellane etiam opti-
me sunt et p̄prie torrefacte. 14° tertij. de rebus epari p̄feren-
tibz. pomis dō et p̄ris bñ aromaticis et maturis qnqz uti
pōt et nō frequēter: et meliora sunt cocta q̄ cruda. Et in sum-
ma fructus oēs caliditate et siccitate aromaticitate et apiti-
ua virtute p̄cipites. ¶ De salsis autē et cum eo p̄ditis cō-
ueniunt caro salita nō pinguis et caseus salitus et oliue con-
dite et p̄sces cum salsedine diu conseruati. Et de alijs con-
ditis utilia sunt ei. 3. iij. conditum et iringi conditū et kebu-
li conditi rape napi conditi et omnia condimenta calefaci-
entia et exiccantia cum mundificatione matricis. ¶ Pot⁹
autem huius domine conueniens sit vinum colore album
substantia subtile aromaticum notabilis caliditatis et siccī-
tatis. Et euitet summopere usum aque saltem longum.

¶ De cura per medicinalia. Cap. III.

Po curatione huius dispositionis per medici-
nalis duo principaliter videntur intēta. ¶ Pri-
mum est correctio lapsus frigidi et humidī ma-
trici. ¶ Secundum est fortificatio fetus in ma-
trice. ¶ Pro curatione lapsus. s. frigidi et humi-
di oportet simul intendere ad stomachum epar et matricem.
et erunt intentiones quinque curatiue eius.

Et prima est materieruz adequatio que multis in-
strumentis compleri potest. ¶ Primūz
est debita administratio sex rerum non naturalium: ut su-
pra dictum est. ¶ 2° instrū adequas mās est administra-
tio confectionum et electuariorū sua caliditate et siccitate
bñtia virtutē stomachalē epaticā et mīcalē: uelut sunt dy-
ambra dyamuscus dulcis dyacinomū electuariūz de li-
gno aloes dyatrion pipeō plirifarcoticon metridatū dyaca-
lamētū dyamacis: et similia istis. Quoz oīuz usus sit in ma-
ne per tres uel qtuor horas añ cibū. de qbus etiā pōt accipi
aliquid añ cenā parum. ¶ 3° instrū sunt aque sublimatio-
nis. s. mellisse absin. origani pule. betonice saluē rutbe fenī.
apij petro. genestre et siliā ¶ 4° sunt sy. istis mēbris appo-
priati. s. sy. de calamento de prassio de absinthio: et de eupa.
de mētha. Compositus acetosus guccarinus mellinus oxī-
mel de sqlla. sy. de lilio descriptiōe Sera. 7° breuiarij. et sy.
de enula de arthemisia. qui ambo sunt solēniter mūdificati-
ni mīcis et absterui. ¶ Et cōp ositū bonū et leue aggregā-
tiones ad p̄dicta. Rx. florū arthemisie mīcarie mellis-
se betonice saluē origani eupatorii assari. añ. M. ij. cimīni
anisi ameos: se. rutbe carui. añ. M. j. enule sicce. M. iij. cala-
mi aromatici galange cedoarie cinamomi. añ. M. 5. bistoz
te gallie muscate doronici violarum citrinarum. añ. 3. ij. li-
quiritie. 3. iij. bulliant in omnia in lib. xij. aque usqz ad cō-
sumptionem medietatis. deinde cum forti expressione co-
lentur et colature addatur acetū lib. 5. guccari secunde deco-
ctionis. lib. xv. et coquantur usqz ad conuenientem spissitu-
dinem. de hoc igitur composito. Rx. 3. ij. aque absinthij be-
tonice et mellisse. añ. 3. j. misce et totum calidum in potū def-
in aurora. et tardetur cibus post ipsum boris 4°. ¶ Et le-
uior isto est hoc. Rx. sy. aceto. compositi. 3. j. 5. aque matrica-
rie. 3. ij. absinthij. 3. j. misce et tribue ut supra. ¶ Aliud leui-
us isto. Rx. aque matricarie arthemisie betonice. ana. 3. j. 5.

succari al. parum et des in potu ut prius. Possem etiam ad ducere digerentia in forma decoctionis puluerum et pillularum composita. et tu ex predictis illa intellige.

Pro intentione 2ª que est maeris diuersio a p^rimo fudo corporis ad circulerentia. Primum diuersiuu et leue est fricatio extremis pub^o nati bus et spatulis administrata cu p^rimo aspero faciente cutem calere et rubere. Et 2ª diuersio est applicatio uetosa et spatulis uel nati^o cu scarificatione ubi est dñum sanguis aut mae secū admixte aut sine et applicate spatulis magis diuertunt a stōcho et epate et nati^o applicate magis diuertit ab epate et m^rice. Et de bñ diuertētib^o a m^rice mās sunt uetose super nati^o administrate. Et 3ª diuersio est ablutio pedum et crurū cu decoctionib^o plātariū q^rum sermo preterijt. Et 4ª diuersio et vniuersalius oib^o est flobotomia sapbene magis in dispōne m^ricis et epatis et flobotomia saluarelle aut basilice que immediatus ab epate diuertit. q^ruz utraq^z fieri debet cu virtutis cōstātia et appitione dñij sanguis aut mae ruz sibi cōmixtaruz. Et 5ª diuertens pōt esse puocatio emoroidarum et aptio uenaruz mēstrualium. Et 6ª diuertens et bonum est puocatio urine et p^ripie cu frequenti usu comestio nis folioz et seminum feniculi et petrosilini apij anisi et simi lium. Et puocatiuum utile. R. aque eupatorii sparagi. añ. 3. ij. sumas in auroracum modico succari ut supra dictum est. Et fortius illo R. aque sublimationis milij solis et genestre. añ. 3. ij. 5. misce. et decur ut prius.

Pro tertia intentione que est mae ruz euacuatio hoc est vñ euacuatiuum cōde et ualde utile. R. benedicte simplicis. 3. iij. iere Sal. simplicis. 3. v. aque feniculi. 3. j. 5. misce et caliduz tribue. Et leuius illo est exhibere. 3. ij. iere Sal. simplicis in potu et hec duo possent etiā minoratiue exhiberi dosim minuēdo. Et fortius 5 dictis. R. eluarij idi. 3. 5. cum aq^o predictis bora predicta. Et euacuatio cu pillis. R. pillaruz de bñdicta de iera cōposita añ. 3. 5. cu eluario succi ros. reforment pille. vij. et tribue ut supra. Et fortius illo hñ intentionē ad mās mixtas. R. pillaz fetidarū. 3. 5. de iera cōposita de sarcocolla. añ. 3. j. boni poderis dens boris predictis. Et plurima cōposita huic intētiōi seruiūt uelut eluariuz dyafinicon iera ruz si et p^ripie ad mās adustas et eluariuz de psilio ad mās mixtas et p^ripie calidas pñantes que tñ perse in lapsu tali nō multiplicatur. Et elige q^z que gratior tibi videt et da in aurora qñoz obseruādo cōditiones. Et prima q^z post illius assumptionē dormire pōt vna bora. Et 2^a q^z post ipsaz nō fiat magnū exercitiū. Et 3ª non comedat post eas per sex horas. Et 4^a q^z vna bora post medicinā recipiat aliq^d depositiū supfluitatū uelut eet cyathus vnus brodiipulli in dieb^o frigoris et cyathus vnus aque ordeī calide cu succaro in dieb^o caloris. Et si nō uellet per os per clisteria fiat. ut R. decoctionis herbarū leniētū ut malue mercurialis blete portulace bismalue et filijz lib. j. olei lilioz albor. 3. ij. olei de violis citrinis. 3. j. 5. benedicte simplicis. 3. vj. succari cassie fistu. añ. 3. iij. salis gemme. 3. iij. misce. et exhibeatur hoc clistere omni die usq^z ad decem dies.

Quarta intētiō que est curatio mēbroz mādātūz et recipiētūz mēbra que possent ledē m^ricez sūt tria pñcipalr. scaput stōchus et epar. hñiusmodi mēbra ppter lapsuz eoz frigidū et humidū possent effundē mās ad m^ricem augmentādo eius lapsuz. Et Rectificabit q^z cerebri dispō cu medicis capitalib^o simplicib^o uelut sicados pulegii calamētū maiorana saluia bysopus laurus amomum ameos galāga cinamomū macis cubebe nux mus. serpillū rutba betonica et filia. utēdo eis aut in puluerib^o aut cibis aut cōfectionib^o aut eluariis appropriata ex eis cōponendo. Et de famosiorib^o ad hāc intētiōē est dyamthos descriptio Nicolai in quo maximā utilitatē habui exhibendo de ipso. 3. iij. per duas horas post cenā cu. 3. j. aque sublimationis sanluci. Et si l^r cōferūt cōfectio dyamusci dulcis dyam

the dyabolibani dyamacis dyacalamēti. Et hec oia conferunt tā cōposita q^z simplicia stōcho exñi in hac dispōne. Et cōfectio de eruca descriptione Dyascoridis magnifice cōfert aut cōfectio de galāga et eluariuz de seminib^o hec oia grā alterationis. et iera Sal. mūdificationis grā. et pille de spēb^o fm Mesue supius allegate. Et Res que rectificāt epar lapsum ad frigidū et humidū sunt sicut eluariū dyalacca dyacurcum ma dyaciminū dyacostū dyabolibanū et filia. sy. de absinthio de prassio cōpositus acetosus de qñque radicib^o uel de qñque semib^o. et sy. dyarodon et p^ripie fact^o cu radice galāge et similia istis. Et Simplicia ei ueniētia sunt absinthij prassij eupatoriū calamētū rubea tinctoz radix genestre. fu. meu. et in sūma oia simplicia calidā amaritudine aptione pñcipātia et p^ripie eupatoriū. Et cōferētia a qñlitate occulta sunt sicut caro limaciarū et p^ripie repētiū sup spītas et p^ripie epar adipi. lupi. et oēs spēs endiuie. Et Simplicia medicamina que lapsuz m^ricis corrigūt pñt a qñlitate manifesta et pñt a qñlitate occulta sunt sicut arthemisia mellissa gñna mirti m^ricaria ualeriana su noiata. et radix flos meu. et nepita que est spēs calamētū qñmōlibet administrata et mastix rosa rasura eboris balauistia coriādrū siccū ameos amomū cypus daucus bistoria cubebe macis et in sūma oia aromatica calide cōplexiōis et sicce mediocriter apitua cu stipticitate uelut laudanū storax calamita colosonia thus myrra aceto aspsa. oia hec m^rici imposita ipsam potēter cōfortare pñt. Sed pñt in exterioris suffumigādo et encatisma faciēdo de eis administrare soleo. Et Cōposita sunt trisera maior et minor dyabolibanū eluariuz de mirto cōfectio de storace sine opio et filia que administrare cōueni in aurora cu aq^z sublimationis arthemisie et m^ricarie. Et Cōpositū bonū quo uiti sepe soleo. ad vīgorādū m^ricē que p^ripie debilitata est ab humorositate multa. R. hypogstidos acatie gñnoz gñatoz siccoz masticis coralloz albor et ru. añ. 3. j. rasura eboris. 3. ij. coriādroz preparatoz. 3. 5. spodij de cāna. 3. ij. gūmi arabici dragagati torrefactoz. añ. 3. j. 5. mellisse anthere arthemisie matricarie camedreos camepitheos nepite. ana. 3. ij. doronici. 3. j. macis iuncis muscate galāge. añ. 3. iij. puluerigent oia per se. et cu lib. j. succari scōde decoctionis et lib. 5. mellis fiat eluarium cuius dosis sit exhibendo de eo. 3. iij. in aurora. et 3. ij. semp añ pñadiū et añ cenā et qñ uadit ad lectū multas enim matricies humorosas ex usu huius eluarij vidi rectificatas.

Quinta intētiō que est enumerare medicinas simplices et cōpositas ualde cōferētes lapsui frigido et humido epatis stōchi et m^ricis et enumerare medicinas simplices et cōpositas cōseruātes fetū post eius natiuitatez et rectificātes malā dispōnē in m^rice acquisitā. Et Medicine epatis sunt. x. simplices et x. cōposite. et pñma est eupatorium calidū in p^r et siccū in 2°. vide 2° cān. et soleo ipsuz exhibere recens comestū cuz panco aceti añ cibū et adhuc decoctionez eius usq^z ad. 3. ij. et succus eius est fortior oibus qñ per vñā septimanā assumit in aurora ut sy. in dosi. 3. j. 5. Itē puluis eius in potu datus a. 3. 5. usq^z ad. 3. j. cu decoctione radicis ipsius mirabilr opatur. Et 2ª est assarū et modus administrationis eius pōt esse sicut eupatorii sed sub dosi subdupla. Et 3ª est agnus castus et est potēs in aptione oppilationis epatis et dare cōueni. 3. j. cu. 3. j. oximell. et 3. j. 5. aque decoctionis eupatorii. Et 4ª est apiū et cōfert multū usū eius in cibis et p^ripie vñā infusionis eius in usu acceptū. Et 5ª est foliū q^z in figura est sile folijs laurūz minora sint in quātitate et aromaticitate hñtia cu maiori acuitate. Et 6ª est coriādrū. Et 7ª est fisticū q^z potēter mūdificat epar et apit meatus nutrimentū. Et 8ª sunt ficus sicce. Et 9ª est spica nardus. Et 10ª est fu. i. ualeriana. Et Cōpositas medicinas positas cōferre ad mās frigidas et humidās et grossas epatis enumerā qñ. x. sunt. Et Prima est apocima de radicib^o. Et 2ª est troscisci de lacca descriptione Alimā. 9°. cap 67°. Et 3ª sunt troscisci de reubarbaro collecti in diuisionib^o tractatu 19°. descriptione 2^a. Et 4ª est eluariū dyacurcume eodē tracta.

collectū. cap. 17°. ¶ 5° est affectio trociscop a ceteris ultima descriptione predicti tractat. ¶ 6° est antidotū Polidoricū fortis epar. 5° viatici. cap. 6°. ¶ 7° est antidotū Damasce-
ni eodē cap. de karabe sunt solēnes. ¶ 8° est trocisci de ab-
sorbio. ¶ 9° trocisci de eupatorio qui ambo colligunt 5°
viatici. cap. 7°. et be due descriptiones uli fama auctoz pba-
te sunt. ¶ 10° est descriptio alkekēgi collecta a Mesue disti-
ctione 3°. descriptione 25°. ¶ 11. edicine sōcho convenientes
et ceteres lapso ad frigidū et humidū simplices sunt decē.
¶ Prima est mētha que pibet uomitū flegmaticū. ¶ 2°
est myrra. ¶ 3° est nux muscata. ¶ 4° est foliū. ¶ 5° mastix
¶ 6° est marubiū. ¶ 7° est mellissā. ¶ 8° est calamus aro-
maticus. ¶ 9° est galāga. ¶ 10° est xilaloos cōforās stoma-
chū remouēs ab eo humiditātē putribilē. et ppe si prebeat
de puluē ei⁹ usqz ad .3. j. ut 2° can. cap. de xilaloos. ¶ Me-
dicine cōposite sōcho cōferētes sunt .x. Primo aut duo uti-
lia sunt pmitēda. s. q. qñcūqz sōchus egrotat a mala cōple-
xione malū frigida et humida: et ipsa fuerit icognita tibi: tūc
nulla uenit medicina iuuātor et securior iera simplici Sa-
leni: eo q. ipsa nō hēt parē sibi in cōforādo stomachum et ad
iuuādū ipsū ad cōplēdū opationes eidē cōueniētes. ¶ 2°
premitēdū. q. de bonis medicinis cōueniētibz ad egrotū
nes māles a mā grossa p. ueniētes est sy. sglitica talis de-
scriptionis. R. sglle mundate in laminas tenues incise. lib.
ssj. aceti al. lib. viij. aque fontis lib. x. in fundas sglle in pre-
dictis in uase vitreo stricti orificij: et bñ clauso: et ita ifuse di-
mittant sex mētibz: deinde coquat cum predictis leui deco-
ctione excludēte dissolutionē eius. et tūc absqz aliq. expressio-
ne colet et in predictis addantur succari scōe coctionis lib.
vj. et lēto igne fiat decoctio usqz ad spissitudinē: et ex isto offe-
ras. 3. j. s. cū. 3. ij. aque precocte et calefacte. ¶ Prima medi-
cina cōposita est affectio de citoniso que describit ab Anicē
na 5° can. sūma pma tractatu 7°. descriptione 5°. et cōfice ip-
sam cū cardamomo gar. et croco absqz alijs spēbus et exhibe
ipsam an cibū si nō fuerit fortis stipticitas uētris: et si fuerit
etiā uēter magis cōueniēs lubricus. ¶ 2° est affectio aroma-
ticī rof. descriptione Sabielis in antidotario Mes. descri-
ptione pma. ¶ 3° est de cinamomo ibi inēta. ¶ 4° de cala-
mēto descriptione Nicolai in antidotario que mibi videt
domestica. In 5° dō can. et summa prima. sex inueniuntur
expertissima cōposita ad dispositionem predictā. ¶ Primū
est affectio philosophoz. ¶ 2° est affectio algē. ¶ 3° est ethe-
ritē magnum. ¶ 4° est tyriaca hermetis. ¶ 5° est sarace-
na magna. ¶ 6° est electuarium de ligno aloes. non inue-
nies medicinas eis compares.

Pro expeditione ultimi capli huius tracta-
tus. s. vigorādi mricem
actu pregnātis oportet obseruare. xv. regulas. ¶ Prima q
rum est. ut cū huius pgnātis nā stringit ita ut supfluitates
retineant mādificet cū brodialib⁹ pinguib⁹ cū cassiafi. mā-
na sebestē violis: ut R. cassie nouiter enulse a cāna cūz aq
ordei. 3. xij. de in potu cū medio cyarbo brodij pulli uel al-
terius carnis et tarded cib⁹ post saltē boris. v. ¶ 2° regula.
diuertant mae cū exercitio leui: qm deambulatio superflua
abortire facit: qm replent corpora ppter ipsaz q. agitantur
māe mēstrualis tā retēte. ¶ 3° regula. pregnās pibeat ab
introitu balnei. ¶ 4° regula. nō vngat caput pregnātis ali-
quo vinctuoso. ¶ 5° regula. caueat in administratione sex-
rerū nō nāliuz ab excessu ut a supflua repletionē et ppe in
coitu iter alias res non nāles et vitet oīno et dimittat. ¶ 6°
regula. lz cause abortus sint euitāde in toto tpe impregnati-
onis maxime in pma septimana et in pms trib⁹ diebus.
¶ 7° regula. in pregnāte pres hypochondriales cōseruari de-
bēt in sua caliditate et dispōne tegēdo eas cū pāno leui et mol-
li de lana. ¶ 8° regula. ei⁹ panis debet esse de simila. ¶ 9°
regula. pregnās debet euitare oīa amara in cibis suis et acu-
ta sicut matricaria passius cappares saliti oliue. ¶ 10° regu-
la. pregnantes debēt euitare omnia puocaua mēstruorū.

¶ 11° regula. in die conceptionis cōueniētius est mulieri absti-
neri q. cibari. ¶ 12° regula. vinū pregnātis debet esse subti-
le odoriferū antiquū. ¶ 13° regula. si in scōis mētibz appe-
tūt fruct⁹ fm cōsuetudinē eaz meliores eis sunt passule cum
arillis et citonia dulcia et pira excitātia eoz appetitū et poma
saporis mediū. ¶ 14° regula. in qñqz pgnāte uehemēs stu-
diū bēri debet ad cōforādū sōchū cū bis que mādificant et
aromaticitate et caliditate cōferūt: ut exhibē. 3. j. s. geleniabin
decocti cū ligno aloes et mastice: aut saltē dare aquā decocti-
onis ligni aloes et mastice cū geleniabin simplici. Est etiam
cōforādus sōchus cū ceroto facto cūz. 3. j. mastice et gario-
fil. 3. j. uel dissoluātur cū vino aromatico et ex eis fiat cerotū
et sōcho applicitū cōtinue portet. ¶ 15° regula est. q. bec re-
media que localr applicant sōcho grā cōforationis eius: et
sitr mrici oīa cōponi debent cum medicinis calefacientib⁹
et stipticis non bñtibz aptionē aliquā: sed etiā aromatica-
tem non ualde intensam. qm ualde calida et aromatica ual-
de prouocāt et sentētia hyppo. 5° affoz. sermone illo. Qu-
liebia educit ex aromatibus calefactio.

Premisso uli regimine pgnātis. ponēde sunt me-
dicine tā a q. litate cōi q. a ppetate occul-
ta mricis cōforatiue. de q. rā numero aliq. cibationi attri-
nēt. ¶ Prima medicina mricis cōforatiua est lenis comesta: et
sitr qñqz lauent pudibūda cū eius decoctione: aut cūz pul-
uē ei⁹ et oleo mirtino localr sumē albatin qñqz inungā-
tur. ¶ 2° est mirt⁹. et ei⁹ decoctio cōfert exitui anī et mricis: et
in sūma sui aromaticitate et stipticitate est multū cōueniens
mrici: ita q. puluis ei⁹: aut decoctio multas liberat mulie-
res abortire cōsuetas. ¶ 3° est olibanū deglutiedo ex eo gra-
num sicut pillula et linendo albatin et loca suminis uebe-
menter cōfert mrici: lz sumus eius sit fortior et cōuenientior.
¶ 4° est porulaca que aduersat coitū et arceat uehemēter
fluxū olūz mētrū et retinet mēstrua et maxime eius decoctio
per fritionē. ¶ 5° est sgnātus. est enī sedās dolores mricis.
¶ 6° est risūz. ¶ 7° est gūmī carabe noiātū. et est ppe localis.
¶ 8° est rosa nālēs ad exticcādū humiditates mricis cōmix-
tas alicui serofuati cholericę. ¶ 9° est storax et ppe illa que
dī calamita et auferit mricis dolorē et corrigīt humiditatem
ei⁹. ¶ 10° est ferrū et scoria ei⁹: cui⁹ qdē exticō in vino itestī
na oīa et mricem mrisice cōforat ex potu ei⁹: et sessio etiāz in
aq. extinctionis ei⁹ uel decoctionis scorie ei⁹ en catissime ex ea
facto mricē humorosam et lapsam siue pregnātē siue ecōtra
solēnter cōforat. ¶ Cōposita medicamina mricē cōforatiua
sunt .x. ¶ Primū est tyriaca maior bñ fermētata. de qua. 3.
5. aut. 3. j. de bis ant ter in mēse cū aq. decoctionis granoz
mirti. 3. 5. et tarded cib⁹ post eā boris. v. uel. vj. ¶ 2° est ele-
ctuarium de scoria ferri collectū 5° can. summa pma. tracta-
tu 3°. descriptione illa: cuius rubrica. Ars scorie ferri deco-
cte que cōfert ad frigus et dolorē dozi: et non exhibeas de ea
ut tibi scribit. s. 3. j. sed solū. 3. j. aut. 3. j. et tarded cib⁹ post
sex boris et comedant post ipsam cibaria pingua. et scribit
ibidē q. ille qui accipit eā in potu bibē debet vinum purū
vna uel duabus septimanis. ¶ 3° est electuarium de cliuie
descriptione 9° precedēte predictā. et de ex eo. xii. dieb⁹ qñ-
qz cōtinuis. 3. j. cū decoctione granoz mastice: et fac mulie-
res abstineā a cibo boris. v. et est medicina solēnis ad corri-
gēdā humiditatem oēm matricis. ¶ 4° est medicina ap-
probata et ppe ad pregnātes que abortire solēt ppter mul-
tā uentositatem in mricibus gñatam est electuarium metri
datum cuius. 3. j. bis in septimana exhiberi pōt cū decoctio-
ne cimini torrefacti et cōseruat etiā fetum in utero talis por⁹.
¶ 5° medicina est oleū de storace qd cōfert mrici exticcādo
humiditates preparātes ad lubricitātē fetum. ¶ 6° est oleū
de pipibus qd cōfert pregnātibz: quarūz matrix in frigida-
ta et bumectata est et uentositatibus repleta. et ppe qñ inun-
gunt femorales ptes et suminis et albatin cum istis calefa-
ctis: et collige boz amboz descriptiones a Mesue in antido-
tario distinctione ultima. ¶ 7° est susufobede collectum in

3° can. summa p^{ma}. tractatu 4°. descriptione 4°. quā vide
ibi. z cōfert ad exiccādūz humiditatē m^{rice}is frāgendo uen-
tositates eius z sedādo dolores p^{forat}at s^{lō}chūz z epar: z ea-
rū dosis est. 3. 5. aut. 3. j. in mane cū decoctione vnus grānī
masticis. ¶ 8° est triserā minor collecta 5° can. sūma p^{ma}.
tractatu 3°. de eluarijs rubrica. triserā minor. de qua datur
in potu. 3. i. 5. z p^pe cū decoctione thuris z tardet cib^o post
ea. v. boris. ¶ 9° est aggregās fere cia inuamēta p^{dicta} z se-
dās dolores z p^uctiones in m^{rice}is eueniētes sunt trocisci de
seminib^o collecti 5° canon. sūma p^{ma}. tractatu 4°. rubrica il-
la. trocisci de seminib^o. quoz dosis sit. 3. 5. aut. 3. ij. cūz aqua
decoctionis cimini torrefacti z tardet cib^o boris. v. post il-
las: z sunt elegātes multum. ¶ 10° z última est eluarius de
margaritis positū 3° canon. fen 21^a. tractatu z cap^o scōis. en-
tus qdem solētia inuamēta describit ibidē Auic. dicens q
ipsuz rectificat dispōnē matricis z dispōnē stomachoz. z est
descriptio talis. Rx. margaritarū nō p^{forat}at p^{iretri} ambo-
rum. añ. 3. j. 5. masticis. añ. 3. iij. sedoarie doronici: seminis
apij capsie cardamomi macis nucis muscate cimini. añ. 3.
ij. ben albi z ru. piperis macropipis. añ. 3. iij. cinamomi. 3. v
mellis solumoni quātuz oia z plus z sit dosis eius coclear. j.
z p^pie ieiuno stomacho sup quo tardetur cibus saltez bo-
ris tribus. z hoc electuarius inter cetera simplicia ingredi-
untur doronici ualde p^{uenientes} motui tremulo cordis z
frāgit uentositates totius corporis: lz sit ei p^prium dissolue-
re uentositates m^{rice}is: z similiter apium ingredit^r cuius no-
cūmētum remittit^r torrefaciēdo parū ipsum. z capsia etiam
ingredit^r que est spēs ruthe z p^pie syluestris. z Bbeen per
duplex e cū aspiratione p^{ecedēte} est radix satis solide sub-
stātie. sine aspiratione p^{ecedēte} est radix satis solide sub-
stātie. sine aspiratione per e simplex est semen quo in medici-
na utimur. z sic sit si vis. Amen.

Consilium. 215. De descensu materierum alba^z
a matrice. ¶ Diuiditur autem
consilium in capitula tria.

¶ De uisioⁿe ipsa z causis eius.

Cap. i.

Enerosa dñā laborat egritudi-
ne que est descensus
māerū alba^z a m^{rice}is. Et be qdē mē de
scēdit a bea qñqz cū corruptione mani-
festa qd cōp^{re}bedit^r sensu olf^{at} ex feto-
re comitāte eas. Qñqz qdē expelluntur
be mē nullo tñ associāte fetore. Et est q
dē egritudo ualde maligna ifelicitatiū a
disponit mulieruz adeo q frequēter trāsēnt in hydropem
Et si nō aliud nocūmētūz efficeret in eis tñ ut in pluribus
facit eas steriles: lz p^{us} secūde fuissent. Et ad huc si continge-
ret eas impregnari: raro fiat illud: aut perducunt^r ad ab-
ortum: aut fetum infelicem z non sanum parturiunt. vnde
propter hoc necessitatur ad curationem sui. ¶ Et hec qdēz
est illa dispō in qua parū negociati fuerūt antiqui auctores
quātūcūqz illustres fuerint siue arabes greci caldei seu ita-
lici fuerint. ut in alio magno tractatu declarant in scripto
ad uxorem magnifici Uguconis de contrarijs. lz enīz hec
egritudo possit in eis per colligātiā matricis: nūq^z tamē
in eis inuenitur per colligātiā quā egritudo mutetur in
egritudinem per essentiam matricis: quoniam egritudines
matricis que per colligātiā sunt non diu perseuerāt: qn
transcāt in eis per essentia: ut colligitur scōa pⁱⁿⁱ. cap^o de cō-
plendis dispositionibus ab Auic. Proprius autem egritu-
dines per colligātiā efficiunt^r quādo diuturne sunt z cro-
nice uelut in hac dñā manifestum esse potest. Est autem in
ea non cursus matricis: non fluxus magnus: sed satis me-
diocriter p^{cedens}: ut in pluribus dato q motibus periodi-
cis superexundet aliquando.

Possunt autem in hac dñā huius fluxus cau-
se fuisse plures. ¶ Prima abortus p^{ecedens}
uel p^{ecedentes}. ¶ Secunda coitus multitudo.

¶ Tertia impotentia educendi sperma consuetum educi.
¶ Quarta immoderata em: orrosagia in periculis m en-
struis procedens uel continuans. ¶ Quinta uehemens
matricis in frigidatio a multitudine aceti lacticiniorum ci-
borum pastilium z piscium. ¶ Sexta paucitas calefacien-
di renes z matricem. ¶ Septima z última pro nunc lon-
ga sessio sup lapidibus z reb^o duris aut frigidis. ¶ Que-
cūqz ergo affuerit de numero predictarum causarum pa-
tet q matrix huius domine adeo est debilitata q sanguinē
in ea susceptum z attractum gratia nutritionis prime
conuenienter transmutare nō potest: imo remanet indige-
stu z in flegma conuertitur propter debilitatem innati ca-
loris ipsius matricis. ¶ Nec terreatis a sopbista si arguat
contrate: quia sanguis est humor perfecta coctione genitus
ergo non potest conuerti in flegma. antecedens colligitur
prima primi. de complexionibus humorum: z tenet conse-
quentia. quia sequeretur q coctum posset incrudari con-
tra determinationem philosophorum. ¶ Huic motui di-
cendum est q coctum remanens sub forma cocti nequa^q
potest incrudari: sed quando sanguis cōuertitur in flegma
prius tempore corrumpitur: materia ergo que fuit sangui-
nis conuertitur in flegma z habetur propositum. Et si bene
consideretur plurime predictarum causarum ad hanc egrit-
udinem inducendam concurrunt ut ipsa in seipsam con-
siderando uerificabit. ¶ Oportet autem de necessitate in-
telligi huius mulieris matricem magnifice debilitatam es-
se in tantum q siue in ipsa be materie corrupte multiplicen-
tur propter sui debilitatem siue aliunde ad ipsam expellan-
tur nō possunt in ea rectificari propter debilitatem innati
caloris. Et ipa ex qtuor signis hoc uerificare poterit. ¶ Pri-
mum est. be materie non raro expelluntur frigide. ¶ Se-
cundum est. q quandoqz ab insensibili fluunt. ¶ Tertium
signum. quia non tantum delectatur in coitu quantum so-
lebat. ¶ Quartum signum. quia neqz semen virile receptū
retinet ut retinere solebat. Et sunt hec inseparabilia signa de-
bilitatis matricis proprie.

Unde ex hoc fundamento correlaria sequuntur que-
dam. ¶ Primum q matrix huius mulieris pa-
rata est ad corruptionem putredinalem propter corruptio-
nem complexionis eius. ¶ Secundum correlarium. q si
materie in ea multiplicare non euacuentur de facili posset
apostemari matrix eius. ¶ Tertium correlarium. q iteruz sus-
pitio est de corruptione substātie matricis eius: z maxime
quando materie emittuntur fetide z non euacuant^r ab hu-
miditate corrosiua. ¶ Quartum correlarium est. q nō du-
bito hanc mulierem hac egritudine stante fieri deinceps ste-
rilem. ¶ Quintum correlarium. q si impregnabitur infe-
licitabitur fetus eius egritudinibus aut morte. ¶ Sextum
correlarium. q omnino q celerius potest procuret de regi-
mine sui curatio: ut nunc sequitur.

¶ De curaper regimen sexrerum non naturalium. Cap. ii.

Itaqz cū manifestum sit ex collectione signorum
lapsū huius mulieris esse frigidum z humorē
materiale esse multiplicatū in quatuor maxi-
me partibus. uidelicet. in stomacho epate renib^o
z matrice. Et in his qtuor membris consistit ma-
gna pars humane uite per elaborationem nutrimenti p<sup>ri-
mi</sup> in stomacho quod est chylus. ¶ Secundi. vō nutrime-
ti in epate quod est sanguis. ¶ Et 3° ex operationib^o renū
seruientium epati vtute mundificatoria z depuratoria nu-
trimenti. ¶ Et 4° iterum ex opationibus matricis que est
uelut sentina in corpore mulieris omnium supfluitatum
receptiua z earum a corpore cōuenientibus euacuationib^o
de mēse in mēsem mādificatiua. p^z q istoz mēbroz opa-
tionibus magnificenociis nō esset possibile mulierem in
sanitate: imo nec in vita prolongari conuenienter. ¶ Pro-
pter quod regimen eius dirigatur ad ea que sunt nutrien-
tia medicinalia calefaciendo mediocriter aperiendo exic-

cando que reducant matricem ad congruam dispositionē.
 ¶ Propter qd abstinere ab usu rerū ifrigidatū z humectā-
 tū: z ab usu aque fride: z assumptū de lactuce blete spinacie
 portulace cucumerū cucurbite herbarū fontū pastiliū z la-
 tisciniū ciboz. quorū nullū rāgat neq; eo utat: z dimittat
 granata pfica sicca iulubas rapas z naponas z multi aceti
 usq; quoniā magnifice nocet mīci. ¶ Et utat in cibis mē-
 thaserpillo ratha abrotano salvia rosma. arthemisia mīca-
 ria feniculo petro. sparagis dauco z pastinacha rāpōzolis
 z enula. Et frequēter utat alio cocto sub cinerib; z carni-
 bus laudabilib; iuneculis plimā assatis z pprie in sero ab-
 stinendo a brodialibus multis. ¶ Et uti pōt caseo bñ salito
 cinamomo croco mace galāga pipib; spica z alijs aromati-
 bus calitate z siccitate notabilr elevatis: z uti pōt oliuis cō-
 ditis z rapis aditis: z in summa sapore oi mellito nel succa-
 rino aromatibus fracto z succo lymonū aranciorū z agre-
 sta salitimo carnes false z pīsces saliti sunt ei cōuenientes.
 ¶ Pane utat recētū nō trāscēdēt duos dies. z utat vīo cla-
 ro aromatico bñ potētū nec tū mīcū dulci. Et a vīno grosso
 turbido valde dulci secedat velut est caminū rusticū noiātū
 vīnū: z in summa hoc est eius regimē ex pte ciboz z potū.

¶ De cura per medicinas. Cap. iiii.

De regimine medicinali aūthui dñe cōsiderauit
 xij. sibi posse istā medicinalia sufficere. ¶ Pri-
 mū itaq; boz est boc. R. aqua z anari enule be-
 tonice. añ. 3. j. iris. 3. 5. misce z totum boc in au-
 rora sumat calm cū succaro uel sine illo: z tar-

det comedē per quorū horas post. ¶ 2^m remediū est boc. R.
 agarici elci. 3. j. oppopōacis mollioris. 3. ij. 5. 5. dyagridij
 5. j. 5. fiat pille de oi. 3. vj. cū succo ros. de qb; bec dñs oi se-
 ro paz añ cenā accipiat vñā dñ accipit p̄dictū digestiū ita
 discrete p̄tēdo tps q nō accipiat ip̄az sero immediate p̄cedēte
 diē. xv. ¶ 3^m remediū est boc. R. pillaz fetidaz descriptice
 Ras 9° Almas. cap de palest. 3. 5. pillaz de bñdicta. 3. 5. for-
 ment pill. vij. cū succo ros. z accipiant in diē. xvj. post di-
 gestiū z tardet cibus horis ad minus sex post ip̄as. ¶ 4^m
 remediū est boc. R. resine clare z electe oppopōacis galba-
 ni. añ. 3. ij. musci. 3. 5. fiat cerotū sup pāno de grana: qd a me-
 dietate spine usq; ad finē ei; cooptat z potet semp z est diuī-
 nūz medicamē. ¶ 5^m medicamē est boc. R. mastice acori-
 thuris sandarace bypogstidos acatie. añ. 3. j. coralloz albo-
 rā z ru. spodij. añ. 3. ij. icorpenē bec oia cū succo rosaz z. 3. 5.
 amili ultimata p̄ritiōe in mortario plūbeo cū suo pistello: z
 fiat vnguētū molle. in hoc itaq; linimētū ifundat z bibat
 frustū coti p̄us macerati in aceto nigro z exiccari: qd qdem
 cotū sit q̄ritatis vñā dactyli. z exp̄sum cōueniēter teneat in
 mīce simul cū p̄dicto ceroto p̄tinuādo. x. dieb;. ¶ 6^m istm
 est boc. R. ligni aloes. 3. ij. serrature ligni cupressi. 3. ij. musci
 enbapitici. i. nouiter de folliculo exici. 3. 5. sanguis dra. 3. ij. bo-
 li. ar. aromatici gallarū cupressi. añ. 3. j. puluerigent oia per se:
 deinde cū eis oi mane post exitū a lecto per borā suffumigē-
 tur inferiora cū puluē hui; cōpositi aspsi sup carbones igni-
 tos. ita tñ q dñs iduta ueste lōga cū cigulo dēcēter striga-
 t z eādē opationē efficiat in sero p̄tinuādo ip̄m per septima-
 nā. ¶ 7^m p̄ncipale remediū est boc. R. galbani mollioris z
 rubei. 3. 5. scorie ferri p̄parate fm artē. 3. vj. coralloz amboz
 rosaz sumach granoz mirū seīs plātagis. añ. 3. j. cū aceto ni-
 gro fiat cerotū amplitudis spāse z spiciū cū pāno de grana z
 potet sup vmbilico suo p̄tinuē adherēs. ¶ 8^m remediū est
 ut tpe quo bec dñs duo immediate supra scripta accepit reme-
 dia uel ista semp oi mane apud ortū solis accipiat coclear
 vñū pilobalsami conditi qd masticatū deglutiat. In sero vō
 per borā añ cenā radicē vñā. 5. 5. masticatā q̄ritatis grani fa-
 be maioris. ¶ 9^m istm est: ut post qd bec dñs bec tria nunc
 ultimate remedia descripta p̄tinuauerit per. xij. dies teneat
 itē per alios. xij. dies ad faciēdū pessariū cū coto supra
 scripto: in quo etiā tpe mane añ cibū per quorū horas ma-
 sticādo deglutiat. 3. j. 5. granoz sumach ablutoz cū aqua ro-

sata z exiccatoz sub tegula torefactor. ¶ 10^m remediū est
 q istis. xij. dieb; suffumiget se per iferius bora supra scripta
 cū puluē colofonic. ¶ 11^m remediū est boc. R. mucillaginē
 sebesten grossi z viscosi. 3. ij. turbit electi. 3. 5. cin siberis. 3. j.
 mastice. 3. j. eluarij dyaprunis. 3. j. 5. fiat eluarius ita q si
 dñs ista cōueniēter hēret uētrē lubricū tpe obseruatiōis su-
 pra scriptoz remedioz: tunc oi nocte aut saltē altera nocte
 circa matutinū deglutiat de boc eluario q̄ritatē. iij. 3. z si cō-
 ueniēter oparet adheret illi q̄ritatē cōueniēter. Si aut am-
 pli; quesito duceret: tūc subtrahat tertia aut q̄ta p̄ fm cō-
 siderationē p̄tissimū viri phisici. ¶ Ultimū remediū seu in-
 strumētū est boc. R. radicū burse pastoris corticū radicū
 nespilloz citonioz z sorbaz añ. 3. ij. abluant bī cortices cū
 aq̄ extictiōis ferramētoz: deinde minutū incidant z exiccant
 sub tegula: deinde puluerigent p se. hōz igit puluerz cōmix-
 toz accipe. 3. j. 5. carabe spodij mastice coralloz amboz: san-
 daloz amboz. añ. 3. ij. scorie ferri p̄parate. 3. 5. ossiū mirabo-
 lanoz kebuloz. 3. vj. mīue citonioz succarine lib. j. succari
 albi lib. 5. Loquat ergo succarū cū aqua galloz cupressi z icor-
 pore cū mīua: deinde fiat eluariū cū alijs spēbus z. x. fo-
 līs auri. boc igit eluario bec dñs incipiat uti quādo faciet
 suffumigationē secundā comedendo de eo per quatuor bo-
 ras ante prandium. 3. 5. z per boram z mediam ante cenam
 3. ij. z est in quo fides haberi potest.

De humiditatibus albis semi-
 Consilium. 216. corruptis ex apuone cotilido-
 num matricis uel uenarum eius.

Doctoz eximie z honorāde frater euaui
 uxorez nobilis viri dñi Jacobi
 cornario z iceperutab ea educi mae albe se-
 micorrupte ex apuone cotilidonū mīcis nē
 uenaz ei;. Et id in dispōne sua p̄cedēdū est
 ut cūmet iunctionē quā de padua secū por-
 tat. ¶ Itē oi mane apud ortū solis deglutiat eluariū qd secū
 portat q̄ritatē vñā nūcis muscate. z tātū dē per borā mediā
 añ cenā. z itē tātū dē per duas horas post cenā. Et si opor-
 ret post ip̄m bibē bibat tertiāz p̄tē cyathi mediocris vini al.
 subtilis aromatici z bñ potētis. ¶ Et iterū oi mane p duas
 horas añ eluariū detis ei aque iris z mellisse. añ. 3. ij. cū suc-
 caro calefactas. ¶ Et itē si uēter ei; nō remaneret bñ fluxū
 bilis: tūc oi tertio sero parū añ cenā detis. j. pillulā alefangi-
 nā factā ex octaua p̄te. 3. z ita p̄cedēdū est usq; ad diē dictaz
 in qua faciatis me aduīsatū de dispōne sua. Non enim pōt
 cōueniēter fieri sibi cōsiliū aliud nisi per qd matricis eius
 plene mūdificet. Aliter reuertet ad dispōnez molaricam
 seu iorem p̄mā. qz omnis rēctiua deterior est sua radice.
 ¶ Ipsam tñ abstinere faciatis interea ab omni cibo z potu
 oppilatiuo: z uebementer effugiat frigus aeris z proprie pe-
 dum. Nec sunt in summa que obseruari debent. ¶ Descri-
 ptio vñctionis. R. olei nardini. 3. ij. rubee tinctoiz granoz
 peonie cassieligne. añ. 3. ij. musci. 5. ij. fiat vnguētū. ¶ De-
 scriptio eluarij. R. spice nardi spice celtice cassieligne ligni
 aloes assari anisi. añ. 3. ij. rubee tinctoiz semis melonis z cu-
 cumeris seminis alkekengi. Ad laudem dei. Amen.

De nocumento matricis. cūz
 Consilium. 217. fluxu materierum albarum: z
 de dolore renum: z de debilitate epatis a sua mala comple-
 xione frigida z bumida: z dolore capitis. ¶ Dividit autēz
 consilium in capitula tria.

¶ De dispōnibus epatis z earum causis. Cap. i.

De his que mibi ad quesita re-
 spōdendo scripta
 fuerūt z ex eis que in notatis p̄ter p̄dca
 accepi. manifeste apparet dispōnes bu-
 ius dñe multiplices z multiplicium esse
 mēbzorū. ¶ P̄mo enim fixū nocumē-
 tum in mīce ipsius deducitur ex cursu
 materierū corruptaz ab ipsa emanatū.

omnis
 dñs
 dñs
 sua z ad

qđ ipsarum fetor substantia z coloru uarietas oñdit. quđ enī ab ea tā lōgo tpe potuissent euari mār: qñ magnū nocumētum in ea factum fuerit: etiam si per colligantiaz a diuersis mēbris incepisset egrotare matrix. ¶ 2° enā apparet nocumētū in renibus eius z lābaribus partibus interioribus z exterioribus z in neruis z ligamentis p̄dictarū partū accidisse. qđ dolores in p̄tibus illis p̄seuerātes oñdunt. ¶ 3° principale nocumētū est epatis ei^o debilitas a mala cōplōne ipsius epatis frida z bumida mālī: siue ipsa per colligantiā a m̄fice p̄cesserit: siue pp nocumētū eēntiale ipsius acciderit. ¶ 4° nocumētū est iterū capiti colcatū: imo credo q̄ transuerit etiā ad fixā in capite nocumētū a mala complexione p̄dicta eueniens. Dolores enim z accidētia q̄ plura mibi narrata ostēdunt caput nucham epas renes notabilr lesa. ¶ Quorum membroru z aliorū nocumentum a matrice contingere poterit propter colligantiā quā habet ad omnia p̄dicta. ut clare legi potest 21^a tertiij. cap. p̄. uersus finem.

Unde ex oibus p̄dictis sequit̄ p̄mo q̄ he dispositiones sunt multū nerendē: eo q̄ sunt pluribus mēbris cōmunicatē z per essentiam iterum in eis fixē. ¶ Sequitur scđo. q̄ tales dispositiones minantur huic domine difficultatem impregnationis: imo sterilitatem. ¶ Sequitur 3°. q̄ si impregnabitur hec mulier nō felicitabit̄ fetus: imo abortietur. ¶ Sequitur 4°. q̄ si fetus proueniat ad partū nālez impossibile erit ipsum sanum oriri z permanere. ¶ Sequitur 5°. q̄ siue in abortu emittatur fetus siue in partu nālī: tñ maxia dubitatio est z spes pauca de uita m̄ris eius. ¶ Sequitur 6°. q̄ cura huius dispositionis cum tanta accitium uarietate z multitudine est multuz difficillima. ¶ Propter qđ sequitur 7° q̄ oportet magnam adhiberi attentionē in cura huius mulieris: ut nunc sequitur.

De cura per dietam.

Cap. II.

R egatur itaqz hec dñā ut habitet aerem camerā z loca calida z sicca notabilr a decursib^o aquarum z locis terraneis z ab aspectu septentrionali elongata. ¶ Et euitet cibaria frigida z bumida viscosa z oppilatiua: ut bletam spinachiam citrullas atriplicem lactuca endiuia z similia. z euitet cibos multe caliditatis z a p̄tione: ut feniculū petroselinū brodia omnia legumina: z caueat a lacte z lacticiuīs cibis a caseo recēti z molli. ¶ Euitet etiam brodia excelleter bumida z pingua z caueat ab acutis uētosiss uelut cepe alleo raphano z silibus. Alijs aut utat̄ oibus mō suo. ¶ Et carnis uat̄ laudabilib^o z pprie syluestribus: ut capreoli leporis p̄dictū auid minutarū z domesticis laudabilib^o: ut vitulinis capretinis z agnīs assatis: z utatur frequenter ualde pullis colūbinis: z comedat carnes salitas porci domestici uel syluestris: z caseus aliquantū salus dulcis uel cretensis eiset ei conueniens z bonus. Oleum oliuarū cōfert ei: butyrum vō non: z mellita cibaria etia sunt utilia. vino vō utatur albo uel ru. semper limphato cu z tertia uel quarta parte aque extinctionis calibis. In qua etia aqua omnino cōsulo. q̄ coquantur omnia cibaria que comedit. ¶ Dormitione vō utatur prolixa magis q̄ breuī: quātū potest caueat dormire super spina: sed prius super dextro: deinde super sinistro latere se uoluēdo. ¶ Exercitiū aut nullū conueniens est ei siue pedestre nāale equestre uel uectigale fuerit. Sed loco exercitiij sepe utatur fricationibus tybijs crurib^o z spatulis applicatis usqz ad rubedinem aliquantū cutis. ¶ De quātitate vō assumptiōis ciboz abstinētia sibi cōueniens eēt nisi timeret casus v̄tutis. Sed pp̄ter illud melius est ut cibet quater in die p̄tendo magis q̄ bis solum comedendo propter qđ caueat a multa assumptiōe ciboz in vice vna ne aggrauatoscōbo z esse calor inat^o cōcludat a cibis: z s̄līr de potu dīcēdū est. ¶ Passiones etiā aie tristantes ut angustia sollicitudo timor melice ipressiones ab ea euitētur: imo bñ sperādo q̄ta z iocūda p̄maneat: salutē enim p̄spere obtinebit. z hec de regimine per sex res non nāles dicta sufficiant.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

R egimē autē eius per medicinales itēctiones z instramagna idigeret p̄scrutatiōe z nō minori sollicitudine. Sed pp̄ter multitudines occupationū nō solummodo scribā pro nunc que mibi utiliora videbunt̄ z erūt remedia sex ifrascripta. ¶ Primum itaqz ipoz est. ut usqz ad duos uel tres dies in aurora hec dñā accipiat ifrascriptā portionē cū aq̄ decoctionis uel distillationis m̄ficarie calaz: z dormiat post ipaz per horas uel per horā cū dimidia: z tūc bibat cyarū. j. aque cū succo ro cocte z calefacte. z post illā tardet cibum suum per horā j. Erit aut medicina talis. R̄. bñdictē. s. iij. eluarij idi. s. ij. s. misce. ¶ 2° vō remediū est: ut post illud eluariū die imēdiate sequenti accipiat hoc digestiū. R̄. sy. cōpositi acetosi. sy. de calamēto. añ. s. vj. aque enule z m̄ficarie. añ. s. j. s. misce z calidū accipiat: post qđ tardet cib^o per tres horas. ¶ 3° vō instrū est: ut postq̄ acceperit diebus octo digestiū mane imēdiate sequēti purget cū istis pillis. R̄. pillarū fetidarū pillaz de iera cōposita. añ. s. s. forment pillē. vij. cū eluorio rob. z assumat mane hora z additionibus obfūdādis omnibus que scripta sunt in p̄ remedio minoratiuo. ¶ 4° vō instrū est: ut tempore quo hec dñā accipit digestiū sup̄ascriptum. si uenter eius non sit bene largus omni sero uel saltem oī tertio sero accipiat vñā de ifrascriptis pillis z iterum eisdem poterit uti usquequo erit p̄fecte sanata de eis accipiendo vñā omni tertia q̄rta uel q̄nta die s̄m q̄ uēter eius erit bñ aut male fluxibilis imēdiate añ cenaz: est earum descriptio talis. R̄. pillularum alefanginarum. s. ij. specierum bñdictē. s. j. salis indi. g. viij. oppoponacis mollioris. s. ij. forment pillule de oī. s. vij. cum succo foliorum enule. ¶ 5° vō speciale remediū est: ut post purgationē secundā hec dñā incipiat uti isto electuario. de quo oī die bis accipiat. i. quātitatē vñus coclearis in aurora qua accipit uñf sy. z tardet cibum horis ad minus quatuor. z secunda vice de eodez electuario accipiat coclear. s. per duas horas añ cenā deglutendo ipsum z bibendo post ipsum quartaz p̄tē vini boni z bñ potētijs z albi. Est autē ip̄s electuarij descriptio hec. R̄. sp̄rum dyacalamēti. s. j. sp̄rum electuarij deligno aloes descriptione Auic^o 5° canon. summa prima. sp̄rū dyambre añ. s. s. syru. compositi acetosi succariñi. s. viij. succari albi. s. iij. fiat electuarium. ¶ Ultimū vō instrū est: ut hec domina quādo accipit p̄dictum electarium oī mane per tres horas ante cibū sedeat in uolio semipieno in ifrascripta decoctione calida: ita q̄ aqua p̄tingat usqz ad umbilicum: z moretur ibi per tertiam partem hore. cuius descriptio est hec. R̄. gallarum cupressi numero. xxv. gallarum quercus perforatarum numero. xv. spodij sumach granorum mirā corallorū rub. añ. s. s. alaminis crudi lib. j. menthe gariofilate origan. añ. M. ij. coquantur omnia in sex situlis aque usqz ad consumptionē tertie partis aque duabus remanentibus: z de hac decoctione fiat ut iam dictum est superius.

Consilium. 218.

De sex malis dispōnibus. v. z.

De fluxu materierum acutaz a capite. ¶ De dolore in parib^o colli z spatulaz. ¶ De mala dispositiōe stomachicā multitudine uētositatis z flegmatū. ¶ De mala cōplōne epatis calida z sicca materiali. ¶ De mala cōplexione renū cū multitudine trumborū barenarū z petalorum. ¶ De fluxu materierum albarum a matrice. ¶ Diuiditur autem Consilium in capitula duo.

De p̄dictis dispositionibus z causis earum. Cap. I.

Agnifica z generosa dñā bonefissima cōfōis spectabilissimi dñi comitis de la Mirandola pluribus z uarijs laborat accidenibus siue accidentia uel egritudines nomina re uelimus inquātū uertunt ad se curā.

Et primus quidē est defluxus māci acutē a capite ipsius. Et 2° vō dolor in p^{ri}o colli z spatulaz cōmixt^o iectigatiōi euīdaz. Et 3° accis est mala dispō stomachi ipsius cū multitudine uentositatum in eo genitarum z flegmatum. Et 4° dispositio est mala complexio epⁱs cala z sicca mālis. Et 5° accis est mala cōplexio renū cū multitudine trūborum harenarum z petalorū. Et ultima vō ipsius dispositio est materierum albarum a matrice defluxus fere continuus.

Et prima quidē dispō puenit a mala cōplone epatis fin pte z a mala cōplone frida z humida stomachi ipsi: siue igit flata per viā idigestiōis gñata sint z cōgregata in stōcho suo: siue ppter friditatē stōchi chilus generat^r fridus z humidus z aquosus. ppter que epar nō pōt gñare massam sanguineā ueniētē in cōplone: vñ ex magna pte flegmatū ēuaporatū ad caput z multitudine māci cholice uel puris in epate pōt gñari flā saluz uel uapores flate z cholera in capite eius uersus in flegma saluz: qd multiplicatū in capite per seipsam fluēdo descēdit: aut saltē a vīte ppeit pars eius per palatū expulsa in os representat falsedine. Nōnulla vō pars ipsi per uenas descēdes z arterias in ligamētis chordis z musculis colli z spatulaz imergit. Et pars eius acuta satis dolorē efficit pūgitū. Pars vō eius uaporosior musculis interclusa iectigatiō nē facit. que iclusa in poris appetēs exitū mouet motu eleuationis z depressionis in partibus pānicularibus musculorum. z hoc est formale iectigatiōis. Et apparet igitur ex hoc fundamēto qd cerebrū egrotat duplici egritudine. I. mala cōplone frida z humida. flatis aquosi. multiplicatiua. z mala cōplone cala a uapore cholericō ab epate coicata: z est mala complexio diuersa: ut patet scō de accitū. capitulo de morbis cōpositis mēbroz cōsimiliū. Et ex hoc fundamēto iterū apparet cā doloris in spatulis. est enim mala cōplexio a mā descēdēte ad mēbra illa que causat in eis alterationē subitā z eadē mā per qualitātē acutam ipsius dolorē facit pūgitū: ppter multitudinē vō eius dolorē quīqz facit extēsiū. Et sequit^r tertio. qd stomachus eius egrotat mala cōplone frida z humida: qd appet ex squaliditate coloris huius dñe. Et 2° ex frigiditate apparente tactū exterioris. Et 3° ex copia uentositatum z ructuum. Et 4° ex debilitate digestionis eius: z sic de alijs.

Quod vō epar eius laboret mala cōplone cala z sicca apparet primo ex tactu hypocōdrii dextrī. Et 2° ex uelocitate z frequentia pulsus eius cū mollitie ipsius. Et 3° ex tinctura urinarū que sū plurimū sunt ignee aut subignee. Et 4° ex superfluitate prime digestionis que est sicca z citrina. Et 5° ex siti ualida satis z pseuerāte. Et 6° ex tenuitate uenarum. Et 7° ex paucitate carnis cum raritate texture. Et hec fere signa omnia possunt demonstrare caliditatem renū huius generose domine. Cum ergo multiplicat^r in stomacho flegma z etiā ipsum ab epate pellat^r ad renes. etiā qz in renibus mala cōplō calida per accidens est generatiua humoris frigidi debilitatis digestionis: ideo flegmata multa inuenta in renibus z partes harenose ex siccis humoribus in renibus a sua mala complexione calida genite inuisant^r z cōglutinant^r adinuicē: nō est mirabile si in ea quīqz generant^r z geniti sunt lapilli: sicut patuit ad experientiam. Ad sitenim in ciuitate Padue lapillum vnum grossum vnius grani surgi.

De sexto vō accite dicendum: qd flegmata multiplicata in stomacho z in epate propter debilitatem predictorū mēbroz pteassignatam per uenas chilim descendit z per alias ab ea ramificatas que ingreditur corpus matricis in eadem multiplicatur: z cum fuerint in eadem matrice congregata per modū impressiōis tristici incitant virtutē ipsius ad expulsionem z totiens expellitur illa materia quotiens in matrice congregata incitat ipsam ad sui expulsionem. Sed continue fere aut ualde sepe hec flegmata pelluntur ad matricem z incitant ip-

sam ad expulsionem. Itaqz ergo quasi semper aut ualde frequenter hec mulier laborat de fluxu materierum albarum a matrice sua. Et ex quo apparet qd ista ipsope z false denominant^r mēstrua alba. Nō enim in fine mēsis multiplicantur z descēdunt precise. sicut alia mēstrua rubea nāliter se habēt. que mēstrua denomiata sunt a mene greco qd lū nā importat: sū cuius reuolutionē reuoluuntur talia mēstrua. Et vō tu supaddē potes: qd etiam debilitas mēficio pōt esse cā aggregationis taliū flātū in ipa ppter spēm male cōplonis que acq̄ita fuit in ipa ppter idebitā mūdificatiōnē que cōpleti^o fit in muliē cū est secūda: qd cū de fecūditate pmutata fuit sterilitatē: sic est dispō ista. Illa igit flata per viā indigōis multiplicata in mērice nō minus ipellūt ipaz ad expulsionē ipsius qd facit mā aliūde ad ipam ppulsa. Et tu ccede ambas istas cās fore effectiuas talis defluxus. Nō enim ppter debilitas matricis pōt esse pēise cā talis fluxus absqz nocumētō epatis. Nocumētū tñ ab epate per colligantiā matricis cōmunicatū nō diu pmanet: quin faciat in matrice egritudinem etiam per essentiam. Et ex quibus oibus tādem correlariē cōcludit^r qd hec dispō videt^r esse ualde difficilis. Est enī cōplicata ex reciproca alteratione z coicatiōne nocumētū cerebri ad stomachū z ecōtra. z stōchi ad epar z ecōuerso. z epatis ad renes z ad mēricē z ecōtra. qre zc. Et ex oibus tandē finalr cōcludit^r qd regimē huius domine debet esse attentione z sollicitudinē continuatum: aliter non erit eius terminatiō laudabilis. Sequitur tertio qd indiget viro in scientia z opere non mediocriter trito: sed amplissimē docto: qui dispositionibus omnibus istis prouidere possit opportune z conuenienter ut dispositio aduocat.

Regimen ex pte sextū nō nālūz quod tractatur fuit in consilio magno de materiabus albis. 3° vō. 44° describam remedia istis dispositionibus appropriata alternatim applicabilia sū qd dispositiones necessitabunt vna alteri predominante z conuerso.

De cura per medicinalia. Cap. 11.

Descēdendo ad caplm 2^m de regimine per medicinalia. Premittēdū est p ex cap p. qd 13 dispositiones mēbroz huius generose dñe sint diuersę: qm cōplō epatis z renū cala est z sicca. cerebrū vō cordis z stom vchi cōplō ad frigiditatē z humiditātē eleuata est. z ppter hoc esset difficile inuenire medicinalia infra oib⁹ ueniēter applicabilia: qz tñ intēdēdum est ad diuīum lapsus in regimine malaz cōplonū diuersaz. Itō qz lapsus in toto dñat^r frigidus z humidus hic eligēda sunt istra que oriēt^r ei ppter qd oia medicamina debet esse calefactiua mediocriter potēt^o aut exiccatiua: qm maior est lapsus per humiditātē qd per frigiditātē. Et 2° pñ pmitēdū. qd in diuersitate tāta lapsuū plurimū mēbroz modus pfect^o in applicatione infroz debet esse talis. ut cūz hec generosa domina molestatur magis a fluxu catarricante principaliter intendatur ad illum cum remedijs opportunis. Cum autem uehementer molestatur a matricis fluxu similiter intēdēdum est de prima intentione: non negligendo tamen aliorum membrorum egritudines z accidentia.

Itaqz si uehemēter molestabit^r a mā catarricante ad pect^o ei⁹ uel ad stomachū. qnque istis puidē dē est ei. Et p qdē si mā descēdens multa esset fere suffocationis effectiua statim fiat ei sbotomia de basilica dextre partis per quā extrahant^r sanguinis. 3. iij. usqz ad quatuor: cum limitato tamen tenore virtutis. Et 2^m instrumentum est: ut materia diuertatur ad debilia z inferiora membra cum enema aliquid acuitatis habente descripto per hunc modum. R. foliorum maluarum blete z mercurialis. ana. ℥. j. furfuris. ℥. ij. coquantur in sufficienti quantitate aque z de ipsarum expressione accipiat lib. j. olei de rutha: z olei de sisamo. ana. 3. ij. salis gemme grana quatuor. iere simplicis z benedictę. ana. 3. vj. z imponatur mediocriter calidum bis in die ante prandium z cenam.

¶ 3^m in istm est: ut applicent fricationes a pedibus usq; ad genua: & a genibus usq; ad inguina & nates: & ab eisde; ad inferiores ptes usquequo mēbra rubeant. **¶** 4^m in istm est hoc. ut si per hec istra nō p̄cipit nōbilis alleviatio per anbe- linū & reliq; tūc fiat appōnes v̄etofaz sup spatulaz musculis & sup natib⁹. Et si qdē grā bui⁹ iētūōis possent puenienter apirit emorroidales uene sanguinē mediocriter effundētes: tūc nullū eēt istm salubri⁹ illo. **¶** Si autē adhuc inualecat accis tūc applicet istm 5^m eūandī fm hūc modū. **¶** Rx. pillarū cochiaz. 3. 5. pillaz aureaz. 3. j. forment⁹ pille. vj. cū succo rosaz. & exhibeant in aurora & tarde post eas cibus horis ad min⁹ sex. **¶** Taceo hic q; si p̄p̄ uehemētē fluxū m̄aei time- ret suffocatio ut sepe tūc illi istres virtutes cordat ut in- tercipiat fluxus exhibēdo in nocte per duas horas post as- sumptū esbū. 3. ij. auree alexandrine tñ. 3. j. sublimationis so- liorum papaueris tepide aut decoctionis granorum eius. **¶** Ego autē certitudine scio q; si uent⁹ pille. ij. facte de troci- scis de stella mirabile in istm sunt ad intercipiēdū fluxum predictū & exhibēdo eas post cenā per duas horas. **¶** Su- peraddēdū est quoq; p̄dictis. q; si tūc catarrigātē mām defluxisse & collectā eē in colatorio in loco supposito reti mi- rabili de cui⁹ fixiōe lōga dubitat subita suffocatio. 3° sum- mū remediū est ut sepe fiat gargarisma: motu tñ & agitatioe lenib⁹. vide q; tūc opz eē sollicitū viz sapiētē in regie catarroz

¶ Eū autē tingerit q; scōm accis. i. spatularū dolor uebe- mēter extiterit intantū q; ipediat somnū & fa- ciat mās lz etiam laudabiles agitari. p̄pterea q; dolor fortis exacuit reuma. 3° tegni. 3° deo ei puidēdū est eū applicatioe in istroz sedantiū dolorē cū anodinitate per resōlōnē pueniē- tem. Timeo enim hic applicare siptica: p̄pterea q; materie expulse cretice nō debēt repenti neq; probiberi debet ipsaz fluxus. **¶** 3° applicet ei hoc linimētū. **¶** Rx. olei amigdalaz dulcium & de sisamo. añ. 3. 5. olei de keiri citrina. 3. j. 5. croci pinguedinis anatis & taxi. añ. 3. j. violarū malorane & lise- leos. añ. 3. j. cere albe. q. s. fiat vnguentū. de quo tepido aut bene calō quater in die inungantur partes oēs dolentes & etiā adiacēna eis. **¶** Et si uelis remediū domesticū & mūdū magis: tunc **¶** Rx. floz camomille melliloti semis aneti ameos mellisse maiorane. añ. 3. j. coquant in aqua: ex qua decoctio ne impleant uesice & p̄tib⁹ imponat aut in eis infundant spongie lana uel cotūz que expressa applicent partibus: ut dictum est. **¶** 3^m remediū ad hos dolores. & est octauū in ordine si bene cōsideras est hoc. **¶** Rx. foliorū caulūz betonice mellisse. añ. 3. j. farine fabarūz. 3. ij. farine frumentī & se- lini. añ. 3. j. 5. croci. 3. j. vitellos ouī numero duo coquantur plante in aqua usq; ad bonā earū mollificationem. deinde incorporent alia secū & fiat emplastrum satis subtile & cali- dum actu applicet dolētibus partibus & circūferētib⁹. Hoc sufficere videtur de cura scōi accidentis p̄ncipalis. v3 doloris spatularum.

¶ Jam vō videt puidēdū eē 3° accitū. i. male dispōnī sto- machi bui⁹ gñdse dñe per quā debilitat digō ipsi⁹ & uetofitatū multitudo aggregat in eo. videt autē mibi suffi- cere satis puidere cū q̄tuor ifra scriptis remedijs. **¶** Quo- rū p̄mū & in ordie nonū est hoc. **¶** Rx. sy. de calamēto mellis rosati colati syr. de eupatorio. añ. 3. ij. aque absinthij mellis- se & menthe añ. 3. j. misce & totū accipiat in aurora calidum toties q; appeat urinas ei⁹ eē substantia & calore rectificatā in cui⁹ fundo sit bypofstasis alba cōdicta & eq̄lis & dyaphana sa- tis. **¶** 10^m istm admistrādū est. ut patiētī in aurora exhibē- tur. 3. vj. iere Gal. añ. 3. ij. bñdicte simplicis cūz modico vini albi subtilis aromatici & calefi & tarde cib⁹ saltē horis. 6. **¶** 11^m istm est hoc. **¶** Rx. sp̄p̄eluarij deligno aloes. 3. j. sp̄p̄dū dyamusci dulcis. 3. 5. ameos. 3. padisi. añ. 3. 5. succari albi. 3. ij. cum aqua menthe fiat confectio in rotulis magnis de qua semp ante cibū parū accipiat quātitatem medie. 3. uel ij. 3. bibēdo post illud modicū vini aromatici & electi. **¶** 4^m in istm ad hāc intētiōez & in ordine. xij. est hoc. **¶** Rx. ameos

spice ligni aloes menthe origani. añ. 3. j. macis. 3. ij. succari quadruplū pōderis oīm puluerigent oīa per scz cū eo cō- misceant & fiat tragea de qua bec dñia semp in fine sue ciba- tiōis accipiat colear vnum semp accipiēdo uel deglutiēdo sine masticatioe. **¶** 13^m in istm est hoc. **¶** Rx. ligni aloes mēthe macis origani cinamomi gariofiloz spice. añ. 3. 5. trociscoz gallie muscate. 3. j. 5. olei de mastice de mētha & nardinī. añ. 3. j. laudani. 3. ij. refine electe. 3. vj. cere quantum sufficit fiat cerotū bene glutinosum & applicet stomacho eius & solēti- ter confert omni debilitati stomachi p̄ueniēti a mala cō- plexione frigida & humida materiali & immateriali eius.

¶ Apparet autē ex p̄missis q; p̄lima in istroz que admi- nistrata sunt capiti & stomacho pueniētē subuenire p̄ntē pati: & p̄p̄ie qñ nō dat ex eis quātitas ual- de magna: uerū q; epareius lapsu nālī discrasiatum est in caliditate & siccitate. imo etiā distēperie nō nālī. ideo placuit mibi ponere remedia experta: & eisde; conuenientia. **¶** Pri- mum itaq; ipoz & in ordie. xiiij. est hoc. **¶** Rx. trociscoz de spo- dio trociscoz dyatodon. añ. 3. j. lacce preparate. 3. 5. succari albi. 3. ij. cū aqua cicoree fiat cōfectio in rotulis magnis de qua quando videbit oportunitū accipiant. ij. 3. semp ante cibum & post cibū totidē. **¶** 2^m vō in istm in ordine. xv. est hoc. **¶** Rx. aque cicoree aque epatice. añ. 3. j. aque eupatorii. 3. 5. misce. & pluribus vicibus mane accipiat in potu actu frigidum. **¶** 3^m vō in istm p̄ncipale & est. xvj. est hoc. **¶** Rx. olei nardinī olei citonioz. añ. 3. j. spodi rosa. corallorūz ambo- rum: sandalorum amborū. añ. 3. 5. cere albe quātum sufficit fiat vnguentum molle: de quo totum hypochondrium dex- trum ante & retro diligenter inungatur in die quater: & bec de cura quarte dispositionis huius domine.

¶ Pro quinta vō dispōne hui⁹ magnifice dñe vi- delicet pro dispōne renū: lz oīa istra fere aīdicta puenire possint etiā renib⁹. in p̄ncipalis intētiō ad ipsos habēda est: ut vie ipsoz & sibi vicine ut emulgētes colatoriū zuritides porī conueniētē teneant apti. ut mae nō figant in eis & conuertant in trābos barenas & petala quib⁹ mibi puidēdū appet q̄tuor istris pueniētib⁹. **¶** Et p̄mū ipoz in ordie. xvij. est hoc. **¶** Rx. aque sublimatiōis lito sp̄matis & est mileū solis. 3. ij. aque saxifragie & spagi. añ. 3. j. 5. accipiant in aurora in potu p̄lib⁹ mane. & est exp̄mētū no- bile. **¶** 18^m istm & 2^m p̄ncipale ad hoc est hoc. **¶** Rx. se. spagi pe- trosilini fenicli anisi. añ. 3. j. gnoz bedē siccoz milij solis. añ. 3. ij. lapidis lincis: lapidis iudaici. añ. 3. j. 5. succari albi tri- plū pōderis oīm. fiat tragea. Et cūz p̄ceptis dolores renū & spīne & urinas esse factas tenues ualdetunc semper de ista tragea accipiat. j. magnū colear antecibū: educit enim trā- bos barenas & lapides urinam p̄uocando notabiliter. **¶** 3^m p̄ncipale remediū & in ordine. xix. est. q; grana bedē coquant: delectabilius est q; ifundant in vīno qd accipe de- ber in potu. Ego autē p̄pter enitādū fastidiū magis soleo cō- sulere patiētibus ut cum masticatione: uel sine illa accipiā- tur sex uel octo grana bedere predictē. **¶** Ultimū remediūz quātū ad hoc & in ordine. xx. & infallibile est ut plurib⁹ ma- ne in aurora paties bibat hūc potū. **¶** Rx. aque sublimatiōis apij. 3. ij. pulueris radicū saxifragie vitri cōbusti fm artez. añ. 3. j. bibe totū: & nō credo posse remanere lapillos nec ba- renas cū usu istius in istroz inuati. & videntur bec pro penul- tima dispōne huius magnifice dñe sufficere satis. Nota q; vītrum cōbūritur sic. vītrum inuoluitur in pice & cūz tena- culis ponitur in fornace: deinde extrahitur & iterum inuol- nitur in pice & ponitur in fornace.

¶ Nūc autē postremo puidēdū est ultime dispōnī etus que est flux⁹ m̄aerū albarū a m̄rice. **¶** Pro quo p̄mittēdū p̄. q; bec egritudo solet eē cronica & difficilis curatiōis multū. p̄pterea q; siue pueniat p̄pter p̄mutatiōē creticā m̄aerū flaticarū corruptaz uel nō corruptarū a toto uel a determinatis mēbris. opz ex hoc intelligere grauitates curatiōis ei⁹. **¶** Si autē pueniat p̄pter nocumētū digestio-

nis stōchi et epatis que ambo sunt causa multiplicationis talis mæp in mīce. ¶ Et 3° ut si puerit bec dispō ppter debilitatē essentialē mīcis. ¶ Et 4° si puerit hoc nocumētū in mīce per colligatiā totū vel ptiū: et etiā per ppiū nocumētū ipi mīcis: patet qd oīno necessario bec egritudo erit difficilis curationis. ¶ Et adhuc quinta rō est qd de ista egritudine dīmīnute multū ab illustrib⁹ medicis tractatū est de ea siue græca uel arabica et italica etiā et alienigena medicie uolumia bñ ispereris. ¶ Pro regimie vō hui⁹ dispōnis qtuor mibi vident^r ista necessaria. ¶ Quorū primū est. ut bec dñā magnifica utaq^{ue} sublimationis uenien accipiēdo de ea qmōi. 3. uel ad min⁹. iij. calida per. xxx. uel xl. dies cōtinuos. mādificabit enī educit lauādo et abstergēdo epaticas renales uriales et mīcales vias: lege de ea laudes 2° canon. in pprio cap. et est plāta apud italos nominata matricaria. ¶ 2^a vō pncipale istm est de exptis hoc. R. galbanielecti. 3. iij. oppoponacis. 5. j. sandarace thuris hypogstidos. añ. 3. 5. dissoluant^r gūme cū aceto acuto. et fiat cerotū spericū sup pāno de grana per digitalē mēsurā maius q^{ue} nebula rotūda. Hoc itaq^{ue} cerotū portet applicitū patiēti sup vmbilico in medio ei⁹ stāte sicut pūct⁹ in circulo coopendo vmbilicū usqueq^{ue} cōplete exiccauerit mās cōsimiles in mīce abūdātes coicato ei⁹ vtuāli inuamēto si nō intelligis aliter saltē per vmbilicū uenā ad matricē tēdētē. ¶ 3^a et in ordine. xxiij. est. ut bec generosa dñā oī mane et sero aut saltē in die semel faciat encatisma sūm hāc modū. R. gallaz quer⁹ pforataz. gallaz cū pssī. oīlū pineaz nō cōseruatiū medullā. sed totū fructū: torrefactoz. añ. x. iij. alumis rocbe lib. j. alumis iamenī qd ab auctorib⁹ scissum noiari solet lib. 5. trociscoz gallie muscate numero. vi. trociscoz alipte muscate. trociscoz nere. añ. numero vnū. coqnt^r oīa in siculis aque xij. usq^{ue} ad cōsumptionē medietatis: in hāc g^{ra} aquā paucete piditatis sedeat bec magnifica dñā in uase ligneo per borā saltē mediā. ¶ Ultimū vō istm est hoc. R. spērū bñdicte cōpleta. 3. j. 5. aloes trib⁹ dieb⁹ ifusi in succo uenē supiascri pte. 3. iij. cōfectiōis uel trociscoz nere. 3. j. masticiis. 3. 5. croci. gra. xv. cū vino aromatico antiq^{ue} ualde fumoso: uelut uarnacia ianuēsis. formentur pille de oī. 3. vij. et accipiat ex eis vnā parūz añ cenā oī qnta die. Scio enī qd mās superfluas corruptas aut dispositas corruptioni pueniēter attrahūt: et educūt a mīce: ppter qd et alia tria pcedētia istra mulierū plurime ab hac difficili egritudine sanate sunt et ad optimā dispōnez reducere: qd totū huic magnifice dñe donare dignet^r ille solus omnīz conditor qui cuncta regulat et benedicit. Ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 219. De duplici mala dispositione.

epatis cum duritie manifesta. ¶ De mala complexionē frigida et humida matricis cum humiditatibus albis. ¶ Dicitur autem consilium in capitula tria.

¶ De dispositionibus ipsis et causis earum. Cap. i.

Nobilis et honesta domina Pulisena de Tbenio de Vincētia egritudine laborat diuersis accitib⁹ cōplicata que multū uerēda est in ea: ut facile plurib⁹ rōnib⁹ deduci pōt. ¶ Primo qdem qd est lapsus disproportionalis: est enī dispō illi⁹ mala cōplō frigida et humida malis mīcis et epatis pncipalis: sed cōplō nālis eius est cala et hu. qz sanguinea. igit^r et. ¶ 2° qz lapsus iste est chronicus et oīstalis est difficilis. ¶ 3° qz cōplicat⁹ manifeste duritiē epatis et ut plimū est icurabilis. ut p 14° tertiij. 4° cap. et plurib⁹ aliorōnib⁹ etiā hoc duci pōt: quas grā breuitatis omittō. ¶ Et 2ª ipsi⁹ dispō mæp alba et cōtinuus a mīce defluxus aliqui cū mēstruis interpolatē fluētib⁹ cōmixt⁹: que tñ nō dico eē nālia mēstrua: eo qd nō fuāt piodū edonis mene. i. lunare dictū. Neq^{ue} etiā nālis dīci pōt: qz nō cōfert neq^{ue} alleuiat. et itez qz ad ipsi⁹ educationē nā suntomatice mouetur:

et nō pueniēter: et est itez mā que educit corrupta: qd arguit ex fetore illi⁹ qd est putrefactiōis signū. p pnoticoz. cōmēto ultio. et ex colore mæp que in lūidū et palidū iclinant^r colore. ¶ 2° vō ei⁹ dispō diligēter cōsiderāda est: et magis cū raro ab auctorib⁹ illustrib⁹ de ipa bñ determinatū sit. Al grecis eniut hyppo. Gal. Paulo et Alexādro pipatetico pauca de hac mā seu mīcis dispōne scripta repies. et ab auctoribus arabicis. ut Auicēna haliabate Rasi sūr satis pauca. Qd videri pōt. eo qd 9° cōtinētis. ubi multi celeberrimi viri allegant^r et auctores de hac mā paz uel qsi nīl scriptū videbīs. ¶ Mirādū est aut^{em} satis. qm in his tpi⁹ et in istis italie pti⁹ bus bec egritudo itatū inalescit ut in plib⁹ mulierib⁹ multū coicet. ¶ Forte aut^{em} cōtingit hoc apud auctores cōgmīatos: aut qz suis tpi⁹ morigerate magis regebant^r mulieres: aut qz eis in regiōib⁹ suis et tpi⁹ suis nō ita frequēter uisa fuit becegritudo. Nō enī incōueniēs est qbusdā medicis tpe et regione suis aliq^{ue} apparē egritudines que alijs nō apparuerint. Galen⁹ nec qntanā nec sextanā uidit: que tñ notuerūt hyppo. ut patet 6° epidimiaz. textu et cōmēto pmiis. De eis ampli⁹ etiā fortassis auctores pnoiari mām istā itellexerunt sub cap⁹ sterilitatis: et uidet^r itellexisse Gal. 6° de accitū et morbo. tracta. 3°. cap. 2°. dū dixit. Propter has enī rōnes mulierū sterilitate deprebēdimus. ¶ Aut vō cōtingere potuit. qz mām hui⁹ capli illustres auctores collocarūt sub cap⁹ de fluxu mēstruoz. qre Paulus p practice. cap. 17°. Rheumatismus est mīcis fluxus toto corpe expurgato. tale vō est qd esatur quale et qd abūdāt. hoc qd ē rubet uelut liquor. i. aquositas sanguis. aliud vō albū. palidū vō aliud. aliud vō cholicum. aliq^{ue} vō aquositas sanguis purus. lege ibi. ¶ Auicēna vō de illustriorib⁹ arabicis. 21° tertiij. sermones paucos de hac mā pūlit in hūc modū cap⁹ de cursu mīcis. Qsiq^{ue} vō accidit mulierib⁹ ut currāt humīditates putride et plimū sit hoc propter multitudinē supfluitatū et ppter debilitatē digōnis mēstruoz cū putrefit matrix: et bēt caplm supple determinat de putredie mīcis. ¶ A medicis etiā italicis de hac materia pauca scripta iuenies ab auctorib⁹ inq^{ue}. ut Cassio felice: Cornelio cello: Oribasio: Theodoro Prisciano. A modernioribus vō: ut Silberto Anglico: Guilhelmo Placētino et Buxiēsi. Qēs enī bi illustres viri paucū in hac mā sermocinati fuerunt. qre oportet in hac mā paulisper agere theorice. ¶ Necessē itaq^{ue} est hāc egritudinē mīci inē ant per essentia aut per colligatiā. et si per cēntiā: aut egritudo est breuis tpi⁹. et hoc nō ut supra pmissus est. aut erit cronica et sic difficilis erit: eo qd mīcis egritudines et accitū facile pncipalibus mēbris: imo toti coicant^r pp magnā colligatiā quā ipsa bēt ad totū: ut patet 21° tertiij. cap. p. ¶ Ampli⁹ etiā expmēto patet in pfoctiōib⁹ ei⁹ quātū noceat totū corpus et pncipalr organa anbelitus. ¶ Quare ex hoc fundamēto arguitur malā cōplōnē epatis pmutatā ad frigidū et humidum et malā cōpōnem eius: ut oppilōnē et egritudinē cōpositaz: ut epā durā epatis rōnabilius a nocumēto mīcis puenisse q^{ue} ecōtra. Propter qd iterū ex hoc 2° cōcludit^r. qd si pp egritudines mīcis deterior mī est pp accitū cōsecuta que iā pmissa sunt. ¶ Si vō ipsi⁹ mīcis egritudo fuerit per colligatiā eius ad cerebrū: cui uehemēter colligata est cum sensatione sua. ut 21° tertiij. ubi supra colligēdū. si enī uehemētius sentiret uehemēt⁹ ei eēt colligata. aut erit ppter colligatiā cordis epatis et renū ad ipsam. et quocūq^{ue} horū dato egritudo semper erit suspecta. igitur et. minor apud intelligentem facilius inductiue discurrendo deduci potest. ¶ Ex quibus oībus ultimo deduci pōt oīno hāc dispōnē esse difficillimā. ¶ Et ultimo deduci potest qd sit modus et canones in curādo ipsam. Opz enī attendere dispositionibus epatis pncipaliter ppter nobilitatem et pncipatum. egritudines enim mēbrorū nobiliū et pncipalīz in egritudinibus cōplicatis necessario plus curam ad se uocant q^{ue} mēbrorū nō pncipalium egritudines. ut 4° primi. cap. pmo colligendū. deinde vō oportebit attendere dispositionibus matricis.

Hec itaqz. et si in sermonibus sunt difficilia in curatione vobis omnino difficilissima sunt. In curatione igitur istarum disponitur principalem attendendum est epatis. scilicet ratio vobis disponitur misticis et si epatis disponitur percuratio. Non enim impossibile est rectificare simul epas et matricem: cum ambo istorum lapsus sint spei idem fereant saltem ab eadem efficiente causa producti.

Premittendum itaqz per discursu veloci et regimio rerum non nalis quasi osum applicatio debet esse in calefaciendo et exiccando: et amplius in exiccando et calefaciendo: que oia de aere cibo potu et alijs celebrissimo doctori Petro sulmonensi mensuranda dimitto. ore et.

De cura duritiei epatis per medicinalia. Cap. II.

Quibus autem que mihi expta et oium auctorum sunt probata sunt. Primo est descriptio syr. huius. R. rasure eboris non sopsificati. 3. 5. costi artharite castie lignee oppobalsami. i. balsami masculi acatie coralloz alborum et rubeorum. an. 3. ij. sandara ce thuris gallie muscate de foliis. an. 3. ij. 5. lapidis ematistis spodij nucis mus. gallaz perforataz. an. 3. ij. scorie ferri preparate secundum artem affixe cum. 3. j. aque extinctiois forte. L. calibus aut loco illi aque alumiose nalis lib. xij. ifundant oia predicta in altera illaz aquarum per dies nales iij. deinde coquant simul lecto igne usque ad consumptionem duarum partium. deinde colent et cum torculari uehementer expriment et colature supaddant succari tabarset lib. ij. coquant usque ad spissitudinem: et tunc coquit syr. aromatizet cum istis speciebus in sindone ligatis. R. ligni aloes gnomi iunipi tamarisci cornu cerui adusti macis an. 3. j. et fiat syr. de quo oia mane exhibeant. 3. ij. cum aqua extinctiois calibus. et si uelles aliquam apire per durities epatis coquant aqua predicta cum. 3. j. spice nardi. Et si ad hoc principaliter intendere adde syr. predicto speciebus dyalace. 3. j. dum ardatizet aut dyacurcume que forte est melior. Et cōfectio bona quatuor debet panetes an cibum semper ex ea sumendo rotulam unam. 3. 5. in prima mensa. R. speciebus dyalace. 3. j. speciebus dyacurcume. 3. j. 5. se. endiuie cuscute gnomi iunipi se. acetose squinati pipis albi. an. 3. 5. succari albi lib. 5. fiat cōfectio solida cum aqua cicoree. Et Cerotum bonum mollificans et resoluens oppiliones apata dura epatis. extenuat etiam supfluitates in eo iuetas. R. bdelij mollioris et subalbidij. 3. j. armoniaci elci. 3. 5. emplum de mucillagib. simplicibus. 3. ij. rubee tinctoz spice nardi se. leuisti. et apij se. endiuie syluestri: et est cicorea. cuius flores sunt celestini et folia cisa et amara. an. 3. j. melliloti. 3. iij. dissoluant dicte gumme in aceto fortissimo et bulliant cum lib. 5. olei de gessemini uel vini albi planensis. et 3. iij. olei de absinthio uel nardino uel de fisticio. et 3. j. cere. deinde addat emplum de mucillagib. deinde cum infundare cepit addant species predictae. Huic enim emplum per me compositum nulla durities resistere poterit. fiat ergo lunaris figure et applicet hypocordrio dextro. itaqz omnem regionem epatis bene amplectat et quoties opus fuerit permittet ut melius leniat duritiem et soluere possit. Et si quicquid propter caliditatem ueretur de prima residetia eius super loco remoueri potest et fiat unctio cum. 3. j. olei de mastice. et 3. 5. olei amigdalorum dulcium calefactorum. Et Troscisci boni resoluentes oppiliones et collectiones duras in epate. R. ligni aloes squinati castie lignee floz absinthij camedreos. an. 3. j. spice nardi. 3. j. 5. melliloti. 3. ij. bdelij mollioris. 3. 5. pulueris gentur subtilis species et incorporent cum bdelio dissoluto cum aceto squillitico. de quibus in mane exhibeat. 3. j. per unam septimanam cum aqua decoctionis amigdalorum amarorum. Puluis ad eandem intentionem resolutiuus et lenitiuus predictarum duritierum et aliquam solutionem. R. reupotici. 3. ij. folliculorum sene. 3. j. viol. sicca. 3. j. 5. liquiritie melliloti. amigdalorum amarorum su meo assari an. 3. ij. fiat puluis subtilis. de quo in potu dent. 3. ij. usque ad. 3. j. cum aqua decoctionis passulorum nigrarum. Pro bac etiam intentione memoranda quod ualde utile esset ei comedere limacias inuertas in dumentis eluxatas et etiam in cibo si continenter acciperet epas adip. i. lupi elixum uel asiatum: et iterum in cibis endiuia cuiuscumque speciei cocta uel cruda. Hec enim tria a

tota spe sunt epatis confortatiua. ut patet 14. tertij. cap. de rebus asferentibus epati in fine. Hec quidem oia sunt de melioribus quibus curari potest oppilo et durities epatis iam predictae principaliter. In non parum asferre possit ad malam complexionem frigidam et humidam matricis et cursum permixtum. Pro cuiusmodi curatione aliquos specialia magis notanda consideramus.

De cura male complexionis frigide et humide matricis et menstroz alborum principaliter. Cap. III.

Matrica itaqz quod necesse in cura cursus matricis est eio maez: quaz gñatio continet in epate consumptio earumque que in mrice et partibus intermedijs continentur: neque quod talis eio non potest uenienter fieri propter asperitatem epatis et inclinationem ad asclitem uel iposarcam est multa cante in eionibus procedenda. Itaqz materia iam digesta cum syr. in procedenti capitulo iam descripto quod appebitur eo quod urina in colore et in substantia ad mediocre reducta erit: et bibet in fundo hypostasim albam in colore mediocre iter tenuem et grossam cuius partes erunt equales et iuncte et erit in fundo sedes. Oib. autem pluribus reiecturatiōibus de numero earum appentibus eio fiat cum hoc solutio. cuius descriptio est. R. aque sublimationis violaz cicoree. an. 3. 5. aque mellisse. 3. j. 5. aque mricarie. 3. ij. agarici plpe colloquintide cartami bermodylolorum. an. 3. ij. turbit. 3. j. 5. spice nardi squinati danci floz eupatorij floz arthemisie. an. 3. 5. succari 2. decoctionis. 3. ij. resoluant oia simul per diem nalem. deinde coquant et diligenter expriment et colatura calida detur in potu in aurora. post quem obseruentur conditiones que in minoratiuo obseruari debent scripte sunt. Et si uolueris hoc minoratiuum fortius facere cum colatura illa miscantur. 3. ij. benedictae simplices: aut duplicet dosis agarici supra scripta secundum coniecturam eorum qui operari debent. Et si iudicio altitatis appetit quicquid putari omnium sanguinis aut saltem maez sufficere comixta sanguini et cum uelocitate et laxitudine corporis apparere uenarum amplitudinem et rubicunditate coloris et substantia urie de subtili in grossam conuersam cum rubedine. coloris ad fuscum tendentis. tunc flosmet de basilica dextri brachij sub cubito: aut ramus eius saluarella iter anularum et auricularum digitos eiusdem manus inuenitur. et educat sanguis ab. 3. iij. usque ad. v. raro tamen contingit hunc mricis cursum peruenire propter omnium sanguinis: et theoricè considerati hoc procedendum sit. Multitudo enim mae suffocando calorem innatum aut minuendo erit cum multiplicandi flegma per viam in digestionis: quod quidem per uenas quibus matrix continuatur ad epas erit malis causa predicti cursus. quare et. Et cōprehensa autem edone sufficere procedendum est ad particularem eionem maez in mrice abbatitum. cuius gratia plura ponaz simplicia ab illustribus auctoribus collaudata. Quorum primum est encatisma. i. semicupium ex decoctione tamarisci. iuxta Auiic. 2. canonem. in proprio cap. In decoctione tamarisci sedeant mulieres ad cursum matricis. Et 2. semicupium uel euaporatio facta ex decoctione ligni aloes: quod quidem asferre euaporatum et bibitum. 2. canonem. cap. de xilaloes. Et 3. vobis et mirabile est suffumigatio facta ex decoctione mirifolios et est millefolium. bec quidem tria abscondunt matricis cursum attrahendo et mollificando magis. De his vobis simplicibus que ad hanc intentionem conferre scribuntur exiccando magis maez et coartando uasa sunt sicut decoctio granorum miri. Item decoctio granorum iuniperi. Item suffumigatio facta cum decoctione stercoris leporis. de fortioribus vobis magis laudatis est puluis cornu cerui adusti ex quo in potu dentur. 3. ij. cum aqua decoctionis miri uel coriandri. De his que leniendo conferunt laudat oleum de piperibus. ut scripsit Mesue in antidotario descriptione de oleis. Descriptio olei boni ad illud. R. olei onfancini. 3. iij. olei de mirto. 3. j. 5. scorie ferri preparate secundum artem. 3. iij. ossium dactylorum et mirabolanorum indorum combustorum. an. 3. ij. acatie hypoquistidos cornu cerui adusti. ana. 3. iij. pulueris gipsi. 3. 5. glutinis piscium dissoluti cum aceto nigro. 3. vj. cere quantum sufficit: et fiat unguentum satis glutinosum. hoc quidem unguentum si

diligenter componat: ita ut non comburant species: nunquam me de-
cepit in cura huius dispositionis si vngant ex eo pres oēs albac
et anterior regio tota ab umbilico usque ad ignia et pudibunda.
Habeo etiam notissima experientia quod si coquassent lib. 5. pulve-
ris gipsi cum 3. x. gumi arabici torrefacti. et iiii. albuminibus
ovoꝝ ex quibus cum faldellis de coto emplastrant pres predicta
oem mulieris fluxum abscedit. Et totum utile valde ad hanc
intentionem quod super loco albacin iam portauerunt mulieres duo
bus mensibus continuis et curate fuerunt dum in coitu et dieta
frida et hu. non effrenitauerint. Rx. colophonie. 3. iij. hypogisti-
dos cupulaz gladii corticis intermedij castaneaz gladium
quercus exiccata. an. 3. 5. granorum miri coriandri parati cum
aceto gallaz cupilli. an. 3. vj. se. agni casti coquenda capparoru.
an. 3. j. olei onfancini antiqui si bene potest lib. 5. dissoluant glu-
tines supradicti cum aceto stiptico et cum predictis incorporent
cererubee. 3. ij. et additis speciebus cum ceperint ifrigidari fiat
cerotum super membrana et applicet: ut suprascriptum est. Et po-
situm bonum quo sepe uti soleo ad vigorandum mēfice et propter que
debilitata est ab humorositate multa: est hoc. Rx. hypogisti-
dos acacie granorum granatoꝝ siccoꝝ mastice coralloꝝ albo-
rum et rubeorum. an. 3. j. rasura eboris. 3. ij. coriandri parati. 3. 5.
spodij de cana. 3. ij. gumi arabici dragagani torrefactoꝝ. an.
3. j. 5. mellisse antbere arthemisie mēficarie camedreos came-
pitbeos nepite. an. 3. ij. doronici. 3. j. macis nucis mus. gal-
ge. an. 3. iij. pulueris oia per se cum lib. j. succari scde de-
coctionis et lib. 5. mellis fiat eluatum cuius dosis sit exhiben-
do de eo. 3. iij. in aurora. et 3. ij. semper ante prandium et ante
cenam: et quando vadit ad lectum. Ad laudem dei Amen.

Consilium. 220. De retentione menstruoꝝ.

Ecce dñā quando conuenienter mundi-
ficatur in suo menstrualis flu-
xu rectificato regimine suo ita quod in cibis ab-
stineat a viscosis oppilatiuis grossis et diffici-
lis digestionis cibariis. Regimine medi-
cinali per hunc modum regenda est apud me.

Primo flōmetur de uena sapbena dextre partis hora ter-
tia die: et extrahantur sanguinis ad minus. 3. v. Et equi-
ti die immediate soluat uēter eius cum hac infusione. Rx. aga-
rici elatūrbis reubarbari. an. 3. j. spice nardi. 3. 5. macis. an.
3. vj. salis gēme. 3. ij. aque eupatorij arthemisie. an. 3. j. 5. mi-
sce et stent infusa per diem naturalem: aut maiorem partem
eius. demum colent et expmant et colatura illa incorporet cum
3. iij. būdicte simplici: et bibat obseruando post illud condi-
tiones in exhibitione farmacorum obseruandas. Et sequenti
die post eandem predictam incipiat accipere. 3. v. apocimans uel
decoctionis de radicibus secundum hunc modum. Rx. radicum fenis-
culi petrosilini sparagibzisci et apij. an. 3. 5. aque fontis lib.
ij. bulliat simul usque ad consumptionem medietatis: deinde co-
lent et cum succaro exhibeant per. viij. uel. x. dies. Et diebus
aut intermedijs uenter eius fluxibilis teneat cum coelisteri.
Adibi aut placeret magis quod oisero pap an cenā loco clisteri-
ris acciperet unā pillam alefanginā: aut saltē de aloe abluto
factā cum succo endiuie si timeret calitas pillaz alefangina-
rum. Et post minoratiuā edonē iam predictā placeret mibi
quod ter in die nālī vngeret tota spina eius cum hoc vnguento
Rx. olei de violis citrinis. 3. ij. olei de croco. 3. j. pinguedinis
tassi et galline. an. 3. 5. croci folij ligni aloes arthemisie. ana
3. 5. cere quantum sufficit. fiat vnguentum. Et continuato
digestiuo per octo uel decē dies in quibus satis uerisimile est
digestam esse mām. soluat uēter eius cum istis pillis. Rx.
pillam fetidarū. 3. ij. pillam de iera composita. 3. j. ambarū
boni ponderis reformentur pillule. vij. cum benedicta et ex-
hibeantur ei cum regulis solutiuiorum.

Postquā autē predicta dñā fuerit euata si menstrua
suo tpe et conuenienti quantitate apparuerint
babet intentum et sperare de bona terminatione eius. si autē non
apparuerint prouidendum est ei cum istis tribus remedijs.

Primum est quod ligent extrema ei apud ignia cum istis bñ
coprimētib⁹. Et 2^m est si non apparebūt mēstrua ut in medie-
tate domesticē ptis coꝝ apponantur uentose notabiliter
ignite que multotiens reiterentur. Et 3^m dō est ut predictis
non ualentibus fiat encharisma secundum hunc modum. Rx. pu-
legij calamēti origani apij recentium. an. 3. iij. sauinere
cētis. 3. vj. oppoponaci myrre. an. 3. 5. aristologie rotide
ruthe an. 3. iij. coquant oia in lib. 5. aque usque ad consum-
ptionem medietatis et dimittant berbe in ea infuse. Accipia-
tur ergo de predicta decoctione simle. viij. uel. x. et calefiat et se-
deat in ea mulier usque ad umbilicum per horā mediā aut
per tertiā partem eius secundum tolerantiā. Cum ergo exit balneum
parumper quiescat: deinde subiiciat sibi frustum coti infusum
in succo mercurialis cum modico croci et non dubito quod ha-
bebit intentum. Ad laudem dei omnipotentis Amen.

Ad puocandum menstrua sequuntur remedia.

Primo fiat ei applicatio
uētosaz sine scarificatione super partibus interioribus coꝝ et late-
ralibus eorum bis uel ter in die. deinde 3° sequenti die faciat
sibi fieri flobotomiā de uena sapbena posita super cauilla
pedis per quam educant sanguinis. 3. v. uel. vj. uētre tui eius
exite bene fluxibili. post flobotomiā dō iterū per duas uel
tres horas immediate reponat uentosas super loco dicto: sal-
uo si exiret ei menstrua non apponatur. Et si autē neque per
uētosas neque per flobotomias dictā aperirent sibi mēstrua:
tūc oī mane per duas horas an diē accipiat. v. de infusis
ptis pillis: et post ipsas immediate bibat cyatib⁹. 5. uel. 3. iij.
aquare infusarū calefactarū. Et si autē pillarū descri-
ptio hec. Rx. se. apij cassielig. ana. 3. 5. musci. 3. xv. trocis. de
myrra. 3. j. 5. cum succo apij. foment pulle ex ol. 3. vij. Et descri-
ptio dō aquare est hec. Rx. aque apij enule radicum rubee ti-
ctorū. an. lib. 5. misce. Et si autē per oia predicta non fieret
puocatio. tūc fiat sibi hoc linimentum pro suppositorio. Rx.
oppoponaci. 3. j. ellebori al. 3. 5. fellie tauri. q. s. ad corpora-
dum et fiat linimentum in quo intingat frustum coti in quo
cōseruat muscus ad quantitatem unius dactyli quod cotus
imbibat in predictum linimentum et cum appensione facta
imponatur in orificio nature bis uel ter in die naturali per-
mutet. hoc enim indubitanter aperiet vias. Et item utat
cinamomo croco. 3. 5. apio uel se. eius aniso fenī. petro. aut
aliq̄ istorum in oī cibario. Caveat autē a cibis pastilibus a
granis leguminū a caseo acuto et a nervosis partibus aialū
a lacte et a lacticiis cibis oib⁹: et a rebus multis salis fri-
gidis stipticis et a vino nigro rubeo grosso brusco pontico.
Et licinia puocantia menstrua. Rx. calamēti ciclamini
agni casti ruthe sauinē arthemisie pulegij raphani origani
abrotani urticae seminis lunipi rubee tinctorū ellebori albi
pulpe collogitide centauree bdelij sinapis oppoponaci.
an. 3. ij. et que sunt terenda terant et fiant ex eis licinia cum
succo cucumeris asinini cum felle tauri gallie muscate quod
tum sufficit et fiant licinia que uulue supponantur.

Consilium. 221. De corruptione matricis proue- niente ex abortu.

Sueter huius dñe non est multum solut⁹
oī quāta die pap an cenā de-
glutiat unā pte huius eluarij et bibat post il-
lud de aq̄ succarata: cuius descriptio. Rx. ele-
ctuarij de epithimo et de psilio. an. 3. vj. incor-
porentur simul. Et de confectione ista hec
dñā accipiat plies in die quā percipit se debilitatā: tūc semper
ante cibum accipiat de ea unum frustum uel duo et bi-
bat post ipsam vinum rubeum mediocriter dulce: et nullo
modo tangat aquam ordeī. cuius descriptio. Rx. confectionis
de fisticis cum speciebus triasandalorum. 3. ij. Et de
hac unctione vngatur tota spina et regio uentris ab umbi-
lico usque ad femur quatuor vicibus in die naturali et sup-
ponatur pannus calefactus pulueris suffumigatus. cuius
descriptio. Rx. vnguenti agrippe. 3. ij. olei de lisamo. 3. j.

5. bdelij mollis et subalbidus. 3. vj. croci. 3. j. trociscorum stelle
9. 5. incorporens et dissoluas bdelij cum modico aceti et cere
albe quantum sufficit et fiat unguentum molle. De hoc
ultimo eluatio accipiat quarta pars: cum qua omni 3° die fiat sibi di
stere unum cum tribus cyathis brodia pulli, cuius descriptio. Rx.
cassie. 3. j. bndicte. 3. j. 5. agarici elci. 3. ij. incorporens simul
et fiat eluatio cum 3. 5. salis geme. Ad laudem dei Amen.

Consilium. 222. De exitu matricis.

Ragilitas humane conditionis obtru
lit mibi dispones que lz
rarit sit euer: nō tñ min⁹ piculū offert q̄ rari
tas euer⁹ ei⁹ rei difficultatē ondat. est enī que
dā nobilis et honesta domina de urbino que
egrotat dispone que a q̄ plurib⁹ sapiētib⁹ dis
locatio mricis noīata fuit ut Silbert⁹ Angli
cus in pprio caplo talr ipsaz noīauit. Alij vō

lubricitatē matricis dixerūt: nōnulli hāc egritudinē exitum
et conuersionem matricis appellauerunt. ut 21° tertij. tracta
tu 4°. cap 3°. literaliter colligendum.

Et huius quidē disponis lz a sapiētib⁹ q̄ plurime
assignent cause effectiue ex pte eorū que
de foris adueniūt: ut casus percussio frequēs et repētina⁹ scala
rū uel mōtiū descēsus: uehemēs cursus: tussis et sternutatio
perseuerātes et fortis uociferatio boium et oīum strepitus
aliq̄ extrinsecus eisdē eueniētū uehemēter et subito: ppter
q̄ uehemēs et subita accidit in spiritibus et humorib⁹ agi
tatio et pprie vsus inferiora: ppter q̄ cōprimunt membra
sibi exīta ut sepe attingit ex boz applicatione exire itestinus
rectū et mricē. Verūm ex inuestigatiōe q̄ lōgo pcessu ab
ipsa et altatib⁹ hīe potuit: uerū huius disponis cā fuit et est
multitudo mātēz flaticaz que dñant in ligamētis mricis
exteri⁹ ipsaz suspēdētib⁹ ad anchas que nominant⁹ coīnua
a sapiētib⁹. ut 21° tertij. cap 3° colligēdū. que etiā mātē nō solū
predicta loca: sed oēm mricis substātiā usqz ad orificiū exte
rius ei⁹ lōgotpe in eas infuse mollificauerint. q̄re nō est mi
rabile si exterius p̄minet et a suo naturali situ elōgata est.
Cōtingit etiā q̄qz pte eius exteriorē mrici seruiētē lato
rie. s. vulua cū eius collo exteri⁹ descēdē absqz corpore mricis.
et hoc qdē nō est adeo uerēdū. qm̄ significat mām et nocumē
tū in pte mricis adesse que vilior est que vulua nominat⁹. et
est oīs p̄ illa que ab orificio terminat⁹ exclusiue usqz ad os
anche. Cū autē attingit nō solū hāc pte exteri⁹ p̄minē sed
etiā substātiā mricis que est locus generatiōis. tūc illud est
ualde uerēdū et pprie cū tota ei⁹ exiuerit substātiā qdē nō raro
cōtingit. imo sepe accidit ut tota matrix educat⁹ et hoc stāte
uita. lz tñ feliciter cōpleta. et sunt omnes sermones p̄ncipis
21° tertij. tractatu et capitulo allegatis.

Significāt autē hui⁹ disponis ueritatē q̄ plurima
signa que oīa in hac muliere uerificata
vidi. s. dolor in pectie et in albatin et in dorso. rō est propter
colligatiā boz ptiū que nō solūz situalis est: imo essentialis
per ligamēta et nervos a mricē terminātes ad istas partes et
ecōtra. 2° signū est se. euer⁹ cui⁹ cā nota est. 3° signū est
multitudo et difficultas cōprimēdi supfluitates in itestinis
p̄tetas. cū enīz matrix supiacet itestino recto qdē est ei⁹ culci
tra. 21° tertij. cap 3°. si ipsa exteri⁹ descēdit necesse est itestind
predictū cui supiacet ab ea descēdēte cōprimi et distēdi: sed
ex tali distēsiōe stringunt⁹ feces in eo p̄tete: et pp talē stric
tiōnē supueniēte dolore cōpressio icitat⁹ expulsua v̄tus ad
expulsionē eaz et loc⁹ est strictus. ut pbatū est. ergo neciū est
adesse nocumētū cōpressiōis: qdē declarandū erat. 4° si
gnū p̄ncipale est aggregatū: eo qz hanc disponē sequit⁹ sepe
uel semp⁹ spasmus tremor et timor sine cā. s. manifesta. spas
mus enī p̄tē nō p̄portionat⁹ ad mām acciōis pp dolorem
uel simplicē alterationē. sed boz duoz cause nō sunt medi
eo que bñ manifeste sicut cause mālīs spasmi. q̄re zc. et eodē
mō ex suis causis uerificare tremor et timor. et tu cōsidera.

5° signū est apparitio rei rotūde in pectine: cuius causa
potest esse uentositatis ppulsio ad loca illa. Amplius etiam
materierū humoralis fluxus. et iterūz frigidioris fundi ma
triciis super ossa femoris situalis collocatio. Ultimūz si
gnū est manifestatio alicuius rei descēdētis cum leuitate qm̄
superior pars matricis iā descēdit. et hoc quidē est rōnabile
eo qz superior pars matricis descendere nō posset nisi pro
pter multam humiditatem mollificantem ipam. sed cū hu
miditate sentitur lenitas descensus. igitur zc.

At uero signa distinctiua exitus p̄tūz cōprehēdunt⁹
ex istis. Primo qdē ex visu. ut aspiciens
videat exterius p̄minere collum cū orificio absqz corpore.
2° vō in actu: eo qz patiens p̄cipit separationem matricis ab
orificio exteriori p̄cise per spatium. viij. uel. x. digitorum.
3° iterū per signū demonstratiuū ab auctoribus positū.
si enim egredis⁹ p̄cise collum matricis absqz corpore ipsius:
tunc non p̄cipit in exteriori parte foramē. l. onum uel pars
matricis durior que est orificium eius intrinsecum. Si
autē totalr exiuerit matrix: tūc sensu tactus et visus p̄cipitur
illa rotūditas et significat mricē fm̄ sui totā extra uersaz eē.
Et hec qdē de theoria huius disponis intelligi debēt: que
cū sit nō leuiter uerēda ut p̄dictū est aduocat ad se curā sol
licitā et festinā et subitā. nō enim sperat⁹ huius disponis cu
ratio nisi dñ est recens. 21° tertij. cap 3° tractatu. 4.

De cura per regimē sex rerū nō nālū.

Cap. ii.

Huius ergo disponis curatio p̄det ex rectifica
tione regimēis ei⁹ qdē oīno iclinet⁹ ad calefactiō
et exiccātiā. summopere euitare debet res hume
ctantes et infrigidantes: sicut omnia pinguiā ci
baria: lac et ex eis composita: pisces cancos ble
tas spiachias malas lactucas et silia. Caueat a balneo
aque dulcis et de rebus acris et acetosis tussim inducēt
bus. Si autē in tali patiente acris et acetosa tussim nō indu
cerent: tūc essent ei ueniētia et p̄prie cum. c. z. s. aromatis
mixta. fugiat omne genus acutorū que per inspirationem
assumpta sternutationem prouocant. Fugiat etiam ue
bementiam coitus et omne exercitiūz per qdē partes inferio
res uebementer agitantur. Caueat a frequenti descensu per
scalas et montes. Dimittat usum omnium rerū que ue
bementi prouocatione suam materiam inclinant ad matrī
cem et agitant eas in ea. Usus vō diureticorū per vias uri
ne materias diuertentiā est sibi conueniens et utilis. Ca
ueat etiā a frequenti euentu furoris et ire: imo conetur esse
tranquilla et leta. Et cū fuerit interius conuersa uel impul
sa matrix ingentē dormire posterioribus notabiliter ele
uatis: et sup latera magis q̄ resupine. per talē enim decubi
tum matrix elongatur a rectitudine uie descensus.

De cura per medicinalia.

Cap. iii.

Regimen autē qdē ex medicinalibus eidez ad
ministrandūz est quatuor p̄ncipalibus sustē
tatur intentionibus. Prima quidem est ma
terierum diuersio que est causa mollificationis
huius. 2° est matricis exterius ad intra im
pulsio et restauratio. 3° est mēbri interioris impulsio in suo
nālī loco conseruatio. 4° est p̄hibitio iterati exitus eius.

Prima quidem intentio multis completur
instrumentis. Primum
quidem clisteribus lenientibus et materias a matrīce ad in
testina trabentibus sicut cum clisteri hoc. Rx. foliorū mel
lisse arthemisie et tanaceti. añ. ʒ. j. viol. maluarū. añ. ʒ. ʒ.
ij. fiat borā decoctio usqz ad medietatē de qua accipiat lib.
j. Cui addant⁹ bec. Rx. bndicte simplicis. 3. 5. eluarij dyaca
stori. 3. j. olei de costo de violis citrinis. añ. 3. 5. succari ru.
3. vj. salis indī. 3. j. 5. mīlce. accipiat hoc clistere ter in septima
na: cum quo multas mulieres ab hac dispositiōe curauit.
Et cum uolo ipsum facere magis exiccatiuū et illaz ptiā cō
fortatiuū superadiungo ei. 3. j. 5. optimi meridati. 2° vō
quo diuertitur materia est puocatio urine facta cuz decoc.

radicū infrascriptarū quā assumat in aurora per totū vnūz mēsem continuū. z sit dosis ei⁹. 3. v. cū succaro albo. R. radicū fenī. petro. spagi brusci z apij. añ. 3. j. 5. mūdēt z minutim incidant z coquant in lib. viij. aque usqz ad cōsumptionem medietatis. ¶ 3^m quo diuertit mā a locis istis est ad mīstra tio baz pillarū de qb⁹ accipiat. v. ter in septimana in auro ra. R. spice nardi gñoz milij solis ualeriane se. leuistici oro bi rubeetinctoz se. petro. apij. añ. 3. j. forment pillule cum succo apij z accipiant ut supra. ¶ 4^m diuersiū pōt esse p uocatio emorroidaz. sed qz in muliere ista deficit sanguis magis q̄ abundet. ideo non curo aliqd de hoc dicere.

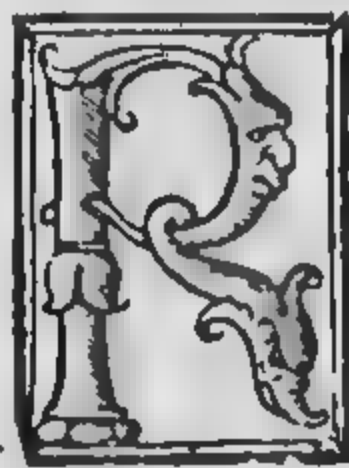
Modus aut ad mīstrādī intētiōē scōaz debet eē ta lis ut siuef mulier sup tabula resupine ia cens. deide dilatet crura sua z tūc mulier aliqua mīcē que iā exiuit ouenietē mūdificet z cōter inūgat ipsam vnguen to statiz describēdo. Deide inūgat ipsam in palma manus sue leuiter ppellēdo ipsam iterius v̄sus posteriora. f. spondi les: qm̄ ille est locus nālis sic ei⁹. Cū ḡ impulsā fuerit inte rius babeat pila magna de coto uel lana molli facta z com primat: ut fiat ei⁹ figura fere sicēpe. z cū fuerit orificiū mī cis z ptes circūstātes diligētē inūcte vngūeto predicto: pi la illa tali etiā vngūeto ouenietē sup illinīta ponat sup ori ficiū mīcis z ibidē sustētata liget ista per utrāqz spatulaz supius ouenietē cōducta: que etiā supcingat uel superliget corpus trāuersalr uelut cingulū z dimittat hec ligatura ta liter duob⁹ uel trib⁹ dieb⁹ muliē supiacēte: ut predictum est. Et si necessitas urīne uocaret eā melius est ut emittat ipsaz sine dissolutione ligature q̄ ea dissoluta. Si autē fieri non posset: tūc dissoluat z iterato liget: z talis modus teneatur usqz ad cōpletam ei⁹ sustentationem interius.

Conseruat aut matriā iteri⁹ reducta in loco suo nā li per ligaturā predictā. ¶ Adhuc etiam per appositionē nētosaz sup ptenatiū absqz scarificatione. ¶ 3° itēz cū reb⁹ aromaticis per supius applicatis sic cum musco z ambra si nō abborreret eā. Adhuc odorādo lignū aloes galliā mus. solū macē amomū cardamomū maius. ¶ Et hoc oppositū qd est elegātis opationis. R. storacis ca lamite. 3. 5. ligni al. ro. cinamomi electi gallie mus. floz ros marini añ. 3. 5. ambre cāphore. añ. 5. v. spice nardi. 3. iij. pul uerigent oia z ligent in sindone z sepe odoret. Et in sūma oia aromatica z pprie. c. z. f. sunt ei ouenientia: eo qz mīces inclinat ad supius. sic ecōuerso oia fetida odorata ipsam i se rius declinare faciūt. ¶ Adhuc etiā matrix cōseruat iā redu cta supponēdo emplastrū istud orificiū mīcis bñ calidum z ppe post scōam pmutationē. Cui⁹ bec est descriptio. R. su mach gñoz mirri coriādroz ppeator lentid excoctitaz. añ. 3. ij. cupulaz gladiū gallaz cupressi gallaz quercus z ppe pforataz. añ. 3. iij. acacie cipi sandarace bypogstidos licij glutinis pisciū. añ. 3. j. farine uolatilis molendini lib. j. 5. co quant oia in aceto nigro nō ualde acuto aut in uino gñato rū usqz ad ouenietē spissitudinē. z post rasio pilis apponat pudibūdo: ut predictū est. ¶ Itē cōseruat matrix iā reducta per admīstrationē pulueris facti ex reb⁹ predicti emplastri que suppulueriset inguinib⁹ z pudibūdis circūferētiāl z dorso p̄us madefacto cū aceto predicto. Itē ex reb⁹ hui⁹ em plastri pnt fieri embrocationes z epitīmata p̄dictis locis. ¶ Scio etiā ego certa expiētia z auctoz testimonio q̄ si co quant lib. ij. alumis in lib. 50. aque z sedeat mlier in eā tepē dā plurib⁹ dieb⁹ bis uel ter in die oīno sanat talr patiētes.

Prohibet aut de nouo mīcem exire postq̄ cura ta fuerit per igenia multa. ¶ Primo q dem per abscissionē cārū ipsam exire faciētū: uelut est cla mor uociferatio fortis sternutatio tussis fortis mor⁹ pgres siuus fortis. saltus timor magnus z silia. sīr effugiēdo uebe mētē coitū z frequētē usqz ad cōfirmatā sanitatē. ¶ Item de bis que phibēt mīcem de nouo exire est usus medicinarūz abscondētū humiditates a toto corpore per uia exiccatiōis pprie: uelut est frequēs usus metridati z tyriaca. Androma

chi: z tyriace hermetis que oēs debēt eē bñ fermērate ex qb⁹ bis in septimana in aurora accipiat a. 3. j. usqz ad. ij. z ppe cū aq decoctionis mīcarie calefacta. ¶ Et optia medicina ad illud est cōpositū hoc. R. gūmi arabici dragagati torrefa ctaz. añ. 3. 5. mastice coralloz al. z ru. ossiū dactyloz bypo gstidos. añ. 3. j. 5. sandarace. 3. 5. balaustiaz corticū gñatorūz scorie ferri ppeate fm artē. añ. 3. ij. ros. spodij acacie. añ. 3. iij. gallaz cupressi. 3. iij. mellis cocti z despumati. 3. iij. cuc ca. ros. antiq. q. f. fiat eluariū. cui⁹ usus sit accipiēdo ex eo oī die in medijs tertijs z in uespis añ cenā coctear vnūz absqz potu aliq. ¶ Etia phibet mīcis descēsu hoc cerotū qd por tare debet sup spina ab extremitate fiteris per lōgitudinem magne spise. Cui⁹ descriptio. R. colofonie glutinis pisciūz uel carte. añ. 3. ij. refine electe. 3. iij. armoniaci. 3. j. mumie sa guis draconis boli armeni thuris mastice sandarace. añ. 3. ij. acacie galloz cupressi corticū granatoz medulle se. mirri. añ. 3. 5. dissoluant oia cū aceto fortissimo z cū sufficienti q̄ titate cere fiat cerotū magne glutinositatis z admīstret ut p̄ dictū est. ¶ Ego iterū certa expiētia scio q̄ si fiat pillule ex duob⁹ p̄tib⁹ limature eboris z 3ª pte electi spodij de canna cū succo plāraginis z accipiant ex eis lōgo tpe. iij. in auro ra uel añ cenā per duas horas oīno curat hac dispōnē. Et enī remediū efficac ad faciēdū muliē sterilē ex augmento humiditatis fieri secūda. ¶ Descriptio aut vngūeti supius nomiati est hec. R. mumie boli ar. san. diac. mastice spodij corti. thuris. añ. 3. 5. glutinis carte cinis ossium dactyloz cōbustoz coralloz al. z ru. añ. 3. iij. storacis calamite bdelij torrefacti. añ. 3. j. 5. olei de mirto. olei ros. antiqui olei masti cini. añ. 3. j. 5. cere. q. f. fiat vngūetum molle z liniat ex eo ma trix que iā exiuerit. deinde superpuluerisetur ex puluē de quo supra dictum est. Et bec sufficient.

Consilium. 223. De prohibendo abortum z felū citando fetum.

Ecipe margaritaz pforataz. 3. iij. pīre tri thuris mastice costi ros. añ. 3. j. macis. 3. ij. succari scōe decoc. 3. v. cuz aq mēthe fiat cōfectio in rotulis magnis: de qua cōfectione bec mulier oī mane per. iij. horas añ p̄adiūz accipiat. 3. 5. z post ipsam bibat cyathū. 5. uini nigri uel rubei dulcis z grossi z de ipsa per borā añ cenā accipe pōt. 3. j. 5. bl bēdo post ipsaz parā uini sup̄ascrip̄i. Itē R. thuris gūmo si. 3. j. carabe scorie ferri acacie. añ. 3. 5. puluerisent oia per se deide pōderata ouertant in pillas cū mīua citonioz. de q bus bec mulier accipiat oī mane per. xx. dies añ z post tpe quo abortire solebat. ¶ Itē R. pulueris gladiū bñ siccaz. 3. 5. pulueris corticū intermedior castaneaz. 3. vj. bypogstidos thuris mastice acacie armoniaci siccioris. añ. 3. j. carabe ematiris coralloz ru. añ. 3. iij. arilloz uuarū z ppe syluestriū 3. v. scorie ferri diu frixe cū aceto nigro. 3. 5. farine frumenti uolatilis molēdini farine fabaz. añ. 3. j. 5. succi plāragis. 3. viij. terant farine cū succo diu in mortario. Deinde sup ad dant pulueres lōga z forti cōtritione: z fiat linimētū de quo mulier oī sero cū uadit ad lectū z mane cū surgit inūgat totā spinā a cingulo i ferius usqz ad finē ei⁹ satis copiose de ip so supponēdo. Hec tria p̄scripta remedia sunt mirabilis iuuamētū ad cōseruādū z felicitādū fetū in utero z phibēdo ipsum ab abortu per me ualde frequenter experta.

Abstineat tñ bec mulier oīno a coitū mēse illo quo abortire solebat z a descēsu scalarū uel mōtis. z caueat sibi ab ifridatione capitis z pectoris ppter que pducāt ad sternutationē z tussis. ¶ Et enitet in cibis suis usqz brodioz leguminū oīūz pter q̄ lētis pānici z ricis: que tria sunt oīo sibi ualde utilia. ¶ Itē effugiat usqz croci cinamomi pipio z aromatiū oīūz usqz z siliū. ut sunt petro. fen. apid rutha pastinaca syluestris z domestica a qb⁹ z sibi siliū tāqz ab igne sibi p̄cauē debet. ¶ Taceo hic de casu sal enpercussione z accitibus iracūdie z furie que omnia effu

gere debent apud omnes manifestum est.

Icet dispositio huius dñe aduocaret sibi tēpus ample cōseruationis ut diligēter reduceret bec dispō ad vnā cām egritudinalē oīum illoz accitūz z egritudinū effectinā z cōseruatiuā. Tamē fm q̄ melius potui tria vident mibi puenire remedia quē nunc scribā. Nō mibi uacat tps extendendi calami. **1^m** nāqz remediū est hoc: ut bec mulier inungi faciat ptes spine oēs: z illa usqz ad anchas cū hac medicina. **Rx.** olei de cinamomo: olei de pice. añ. 3. j. pul. cimini z amep. ana. 3. s. nitri. 3. v. z quassent simul in mortario z cūz eo calido fiat ut dictū est. **2^m** remediū est hoc. **Rx.** sp̄rum electuarij dyamargaritonis descriptione Nicolai. 3. j. s. sp̄rum electuarij de ligno aloes descriptione quā sibi appropat Aui. 2. 5° can. 3. ij. succari scōe decoc. lib. 5. cū aq̄ betonice fiat cōfectio in rotulis de qua accipiat. 3. iij. per borā vnā z mediaz ante p̄diū z cenā: z post ipsam bibat. vj. ptem cyathi vini albi aromatici z bene fumosi. **3^m** remediū est hoc de quo p̄ mane deglutiat. 3. s. aut saltem bibat ipsum dissolutum cū. 3. j. aque rosmarini. Cuius descriptio. **Rx.** sp̄rum electuarij cordialis descriptio. **Ras.** 1° Almah. cap de egritudinibus cordis. 3. j. sp̄rum electuarij sotire magne descripte ab Aui. 2. gnto canō. summa prima. 3. vj. sy. cōseruationis. 3. 3. iij. succari albi. 3. ij. coquatur succarum cum sy. z fiat electuarium. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 224. De apostemate matricis cū ulceribus. **¶** Diuidit autē consilium in capitula tria.

¶ De causis z signis dispositionis huius.

Cap. 1.

X bis que mibi per lras nup scripta fuerunt de dispōne hui⁹ honestissime dñe manifeste appet q̄ ipsa patitur apostema in mrice sua aut plenitudinē multā ipsius mricis a mā sanguinea cōmixta flatibus corruptis. **¶** Et hāc qdē corruptionē intelligēdū est puenire a calore extraneo mās in mrice putrefaciēte siue ipse cōtineant in ea apostemates ipsam. siue ipse mās inueniant in ea oppilationē faciētes absqz apostemate. **¶** In qbus duob⁹ pūctis fiat necessitas speculationis ad inueniēduz radicaliter egritudinem que est cā tūtoz z tot accitium que in ipsa perseuerauerunt a multo tēpore citra. ut id mibi nuntiatum est.

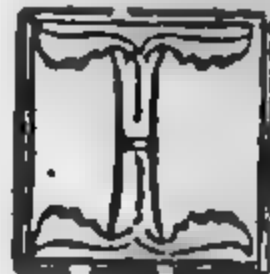
Si quis mī desideraret discernē inter apostema matricis qd est cā illoz accitū aut oppilationē in substācia ei⁹ absqz apostemate ex qbusdaz signis facile poterit puenire in notitiā. **¶** Et p̄ qdē ex uehemētia dolor. mās enī apostemates cū alioz pitate maiore efficiūt dolorē q̄ p̄cise oppilates: eo qz fortior est solō cōtinuitatis z manifestior in apostemate q̄ in oppilonib⁹. **¶** 2^m signū est dolor pueniēs ab apostemate ut plurimū cōplicat⁹ cum uehemēti pulsatione. eo qz mā apostemas arterias maiores z minores per modū cūlcationis mutat ad maiore pulsationē. Nō aut oppilās s̄z magnā sui p̄tē cōtinet in uenis nō pulsantibus. q̄ pulsatio est apostematis isepabili⁹ signūz q̄ oppilonis. **¶** Et 3^m signū est sumptū ex pte caliditatis p̄cepte in loco apostematos. Cū enī mā in apostemate per modū suffocationis retineat⁹ magis q̄ in oppilone. z ad phibitas trāspirationē sequat⁹ inati caloris extraneatio. q̄ in tali loco maior p̄cipiet sensu tact⁹ caliditatis intēsis. **¶** 4^m signum sumptū est a lōgitudine t̄pis egritudis eius. est enī difficile imaginari mām lōgo tpe in aliq̄ mēbro morā 3bē nisi locū illū fm p̄tē aliquā apostemet. q̄ lōgitudō t̄pis egritudis ei⁹ est signū fixationis z ibibitionis māerū in mēbro. sed ad bec oia facile sequitur apostematis enētus. igit⁹ zc. **¶** 5^m signū est ex pte māerūz corruptionis uestigia hñtū. Nō enī flegmatice mucose albe que sūt cū sanguine descēdūt nō vident⁹ puenire posse nisi ab aptione apostematis: aut sake ex aptione

uenaz uel arteriaz in qb⁹ bec mā a calore exneo corrupta fuit. **¶** 6^m signū z satis demonstratiū est: qz mās iste nō existit sine magno dolore. Cū igit⁹ dolor iste nō possit puenire nisi aut a mala cōplone mēbri subito pmutata: aut a solōne cōtinuitatis. si a mala cōplone: videt⁹ rōnabili⁹ dolorem istū puenire a caliditate intēsa q̄ a frigiditate. eo qz caliditas est fortioris actiuitatis ad subito alterādū q̄ frigiditas. **¶** Ampli⁹ si dolor tate itētionis pueniat a soluta cōtinuitate p̄tū mricis z ad efficiēdū illā p̄mptior z fortior sit caliditas q̄ frigiditas in alijs pib⁹ seq̄ necio q̄ hic dolor tate itētionis absolone cōtinuitatis a calore itēso facta pueniat. **¶** Per bec igit⁹ subtilr cōsiderādo deduci poterit q̄ hi dolores cum descēsu taliū māerū a mrice in ea pueniāt a subita alteratione cōplonis mricis z solone cōtinuitatis p̄tū eius magis q̄ a simplici oppilone uel oppilationib⁹. **¶** Et si uelis bec oia a posteriori cōfirmare magis. cōsidera q̄ fetoz pueniens a materieb⁹ predictis a mrice expulsis erit signū demonstratiūz putrefactionis in ipsa exñtis. qm̄ fetoz semp cōsequitur putrefactionē materierū corporis humani. p̄ p̄nosticoz cōmēto ultimo. **¶** Ampli⁹ hoc cōfirmat⁹ forti⁹. qm̄ si cū sanguine iam predicto pueniēte a mrice sūt euacuant⁹ p̄us sanies z virulētia necesse est cōcludē cām putrefactionis in ea. sanies enim in humano corpore sit ex humoris eius intēsiōne sic cinis ex lignoz cōbustione. ut Cōmētator 4° aff̄p. cōmēto 64°.

Ex qbus oib⁹ clarissime appet q̄ dispō huius dñe ualde uerēda est. eo qz minatur ei ulcera corrosiua aut cācrenosa subst. itā mricis pfundit⁹ apta corripē. eo qz hoc facile arguit⁹ ex pte egritudinum que sunt. **¶** Et itez ex pte māerūz que corrupte sunt: qz saniose uel virulēte. **¶** Et adhuc 3° ex pte sit⁹ mēbri: eo qz matrix est satis in p̄tibus isimis reposita. **¶** Et 4° adhuc qz ipsa est mēbrum in quo z adhuc in sanitate facile aduenit putrefactio aliqualis qd fetoz ostēdit. Est enī in humano corpore matrix posita uelut sentina in navi interior. 64° cap. sed in sentina naut plurime putredines z ad ipsam facile decurrunt supfluitates. igit⁹ zc. Quare necesse est huic mulieri cito subueniens regimen administrari.

¶ De cura per dietam.

Cap. 11.

Itaqz regimē ei⁹ ex pte rerū nō nāliuz pueniēter mēsurādū est. ita ut oīuz illarū rerū opatio in corpore sit notabilr exiccādo exiccatione pueniente usqz ad ultimū scōi ḡdu. Et si v̄tutis cōstātia tolleraret audacius exiccātia puenirēt ei. ut ea que inueniunt in p̄ma māsione gradus tertij. In q̄litatibus v̄o actiuis nō debēt res nō nāles esse multū eleuate: ut in ḡdu caliditatis ne putredo augmētet⁹. Et forte q̄ securius est regē ipsam regimine sexre: nō nāliū in frigiditū in p̄ gradu z hoc ueritatē cōtingit magis ubi bec dispō cū febre cōplicaret⁹ siue febris esset illi⁹ dispōnis accis siue nō. Et appet q̄ boz oīuz applicatio p̄det ex p̄udētia medicī in theoria z opend⁹ mediocriter eruditi. **¶** Mer igit⁹ cib⁹ z por⁹ cibales eēnt ei pueniētes: z si ad aliquā q̄litate iclinari debēt administret⁹ locus in quo sit aer remisse caliditatis z notabilr siccus. Cibi aut⁹ medicinales aut medicie cibales opent⁹ in ea leuiter calefaciēdo z notabilr exiccādo: uelut calida in p̄. z sicca in 2°. **¶** Silr etiā effect⁹ qui cōsequitur per exercitiūz debet esse talis. l̄z gescē oīno sit ei meli⁹ q̄ motu corporis exercitari. Ita de alijs reb⁹ nō nālib⁹ dicēdū est. **¶** Frigida igit⁹ z hu. cibaria oīno uelut pisces cācri: lac z lacticia oia: bieta spinachia lactuca endiua z porulaca z rapaz usuo z brodialia multa z pinguis eidē sunt nocitiua. z alioz oīum exēpla collige per cōplexionē eaz. **¶** Por⁹ aut⁹ eidē pueniēs debet esse vinū remisse potētie poticuz z bruscu māerūz exiccatiū qd sua nimia caliditate nō babeat ponē mās in fluxu aliquādo eas: sed potius exiccādo z cōsumendo eas q̄le c̄llet vinū colore subrubē: uelut aurum pmixtum cū decoctione granoz mirti z melino illo est mastix aut cū decoctione radicū cōsolidē ma. uel mi. Et si posset tolerare fractionem

Vini facta cum deco. radicum uenen 2º can. pplo cap. Et est uenen mricaria: ut a sapientibus colligi pot.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Ro regimine aut huius disponis ex pte medicina liu instror occurrut mibi octo que vident mibi fore neia in cura huius disponis. Quora quora respiciut regime toti corpus. alia vo quatuor ap propant mebro patienti. **P**rima igitur horum est ut cstate vrute an oes alia opatione buic mlieri stat fiat flo mia saphene dextre prio: et est uena posita sup caucula dex tri pedis in lōgā pteā hz facile supius tybie: et pus in aqua calazifusa uena illa hora uespaz apiat et educant sanguis 3. iij. aut. iij. ad plus cstate vrute et nō mae ide exbant qti tias ne debilitet vr. eo qz flōmia uenaz iferioz magis de bilitat q supioz. 4º pmi. 2º cap. **F**acta aut flōmia tali oc currit 2º instr 3 qd est lenitiuū ordine rōnali mae exuando mi noratiue. et illud qd fiat fm hac modū. Rx. bndicte simpli cis descriptio Nicolai in antidatario. 3. 5. agarici elci. 3. j. 5. 5. g. iij. aque sublimationis uel decoctionis ucuē. 3. ij. 5. boc totū calm exhibeat in potu in aurora et obsuent canones post solonē medicinaz celebradi quoz memoriā vide 4º p mi. cap de eo qd agē debetille qui sūpsu farmaci. qd ppter plixitatē dimisi. **P**ost hoc aut lenitiuū occurrit instr 3º

qd est maez adeqtiō qd fieri debet cū medicinis totū resp ciētibus et pncipale mricē. et debet aduersari qūtatibº pmi s et scōis maez putredini. qre debet esse fridē: et eoz gossitu dini. iō debet esse subnliatiue. et sepatiōi viscolitatis maez. ppter qd debet esse icisue qūis est porº iste. Rx. oximel. sglurū ci. 3. 5. sy. de bisatijs et simplicis acetos. añ. 3. vi. aque lenisti ci. aque eupatorij. añ. 3. j. aque cicoree. 3. ij. misce et totū exbi beat in potu et in aurora: et dormias sup ipso et tardetur as sumptio cibi saltē usqz ad horas quatuor. et cōtinues diebº ali qbº usqueq aspiciēs urinā pcpict ipsam in substātia medio cre esse et colore citrinā: aut subruas hntē in fundo sedimē gnque pūilegijs dotatū. s. q sit albd. 2º q in fundo sedeat. 3º q sit cūctū. 4º q heat ptiū eqūtatē iuicē cōparataz. 5º q sit dyaphand. et adde 6º si uelis q figura eius sit pyramidalis.

Et cludē potes ex istis eqūtatē digōnis. ut p 3º pmi. sum ma ultima. caplis tribº de coloribº substātia et cōtēis urine lege per te ibi. **A**ppente igit digōnis sufficiētia ex pdictis demōstrata: statiz soluas hec mulier solutiō mās pcedēs educēte: uelut esset hoc. Rx. pillaz de bndicta. 3. iij. aut. 3. j. 5. reformens cū succo artbemisie et dens in potu. **E**t si uelis solutiū maioris audacie. Rx. pillaz de oppoponaco pillaz de lera cōposita uel maiori. añ. 3. 5. reformens pillule: ut pdictū est. **E**t si adhuc uelis esse audacior ad soluēdum. tūc Rx. pillaz feridaz descriptioe maiori collecta a Mesue in antidotario distictioe 4º. aut ab Aul. 5º. can. summa pti ma. tractatu de pillis. et de qlibet istaz descriptionū exhibē potes a. 3. j. cū debilitate vtutis usqz ad. 3. j. 5. cum constātia eius. Et accēdant semp post horz farmacoz exhibitionē re gule obseruāde que supra post minoratiuū tacte fuerunt.

Post hec aut ista ex qbº iā totū corpus mundifi catum fuit administrent instra mēbz paries pncipaliter aspiciētia. **E**t pmiū qd debet esse se datiuū dolor anteqz ista mās diuertētia uel alr educen tia approximent iuxta sniam Aui. 4º pmi. p cap ibi. Cū qz ad diuersum trabz uolueris mēbz in quo dolor existit prius dolorē seda. 1. 3. igit grābulus itctionis multa scribā tur a sapiētibus ista. melius tñ et cōueniētius iter ea esset clistē factū ex decoctione radicū artbemisie cū mundificati bus et abstergetibº. uelut hoc cōpositū. Rx. aque decoctionis artbemisie lib. 5. lere simplicis Sal. descripte 7º terrapēice. 3. vi. misce totum et ipone. **S**i autē uelis clistē eqūis illo Rx. sape. 3. iij. aque cineris mediocris decoctionis. 3. iij. mi sce. **E**t si itex uelis remediūz leuº istis. Rx. bydromellid lib. 5. succi apij. 3. ij. myrre subtilissime trite. 3. 5. impone to tum et est remediū quo oēs matrices meo tempore mun

dificauit: et nulla euasit in sanata nisi fuerint ipsius ulcera cā crenosa uel estiomenata. Et qz difficile est nris tpiibus qui bus medicine flores opandi ut multum euauerunt. tale instrm cū quo tales liāres iniiciunt respire. ideo descripto ip sam: ut iunioribº faciliº inorescat. **E**t igit: cānula artificia liter cōponēda lōgitudo maioris q sit spāsa tūº gossitu do pax sit maior q polex. et heat in extremitate figurā latā et planā satis amigdale cū suo cortice. simillimā: que in sua extremitate ab vno latē ad aliud sit itercisa uelut vides fi gurā oris piscis tince pforatā. Et qut in pluribº mulieres in nra etate talid instror applicationē effugiūt. et adhuc sem per ppter isuetudinē medicoz ptiā deficit ab hac opatiōe cōueniēter fiēda. et itex mulieres nō repiunt in boc ope saga ces et cōsue. ideo paucos inuenies medicos qui in etate no stra talia admistrauerint instra. **I**deo alia mādificadi in genia nūc scribēda sunt. qruz aliq sunt vnguēta uel linimē ta uelut esset linitiō facta femori uel posteriori pti spōdiliū noiate alcharin in qbº notabile mādificadi mricē iuuamē tuz repit. imo frequēs applicatio pānoz qui infundant in succo apij artbemisie aut mricarie notabilr opat. **2º** vo instrm et melº illo est liciniū saris lōgā vulue ipositū qd pes sariū antiq noiant uel pessuz. **E**t ppe qñ linis cū lera simpli ci et qter uel qnges pmutat in die. **E**t fortius illo est vn guētū boc. Rx. olei de floribº mricarie. olei de croco. añ. 3. 5. olei de keiri citrina et ppe qñ dolor est fortis. 3. ij. myrre sar cocolle oppoponacis. añ. 3. j. terbētime electe. 3. vi. musci. 5. j. cere albe quātuz sufficit fiat vnguētuz molle: qd postea bul liat in. 3. iij. succi apij usqz ad cōsumptionē illiº succi. itingaf ergo in ipsuz pessariū et iponat mrici et sepe pmutet ut di ctum est. **E**st eni expimētū nobile ut expientia sepe cognouit et rōnibº posset ualde facile demōstrari. Et si posses tale vn guētū clisterizādo mrici imponē melius oparet. **3º** vo instrm a sapiētibº posituz est encatisma uel semicupium noiatus. et sunt sublimationes uel decoctiones medicinaz in qbº sedēdo mulieri pudibūda stēt infusa usqz ad vmbilū cum uelut esset decoctio talis magnifice expta. Rx. radicum paucedani radicum su meu et apij. añ. 3. 5. myrre oppo ponacis electoz. añ. 3. ij. radicum mille folij. 3. iij. bulliat ola in lib. v. aque usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde colē tur forti expressionē et colature addant mellis. 3. iij. et totuz illud lento igne coquat usqz ad cōsumptionē 3º ptis notabi liter dispumādo ipsuz. In hunc g liāre sedeat mulier calidā multiplicādo eiº descriptionē tuo mō. et est remediū cōueni entis opatiōis si bñ cōsideras vtutem simpliciuz ex qbº cōpo nit. **S**cio etiā ego experientia certa qz semio sepe facta in decoctione radicū et folioz cucumeris asinini melioris ope rationis est q aliqbº predictoz. **4º** instrm et ppe cōferens post mundificationē mricis et absterionem eiº a supfluitari bus iā predictis et cōferens ad incarnationē et cōsolidationez ptium eiº est istud. Rx. cetauree minoris lib. 5. radicum ireos utriusqz consolide et folioz agrimonie. añ. 3. iij. sarcocolle gūmi arabici dragagati mumiē thuris hypogstidos. ana. 3. j. coquātur in lib. xxx. aque usqz ad cōsumptionē medietatis: et post medietatē decoctionis addant scorie ferri pcpa rate. 3. x. et cōpleta decoctione iā dicta sedeat in ea mulier ut tactuz est et est efficax ualde. Et si ex hoc cōposito fierent pes saria uel emplastra optime cōuenirent et nō dubito. **E**t si uelis rem facilioris expientie saltem ubi inuenit. Accipias aquaz balnei aluminosi et applices eā cum sua potenciali et actuali caliditate. et est remediū expertum et oium auctoz sententia approbatum. Hec sunt que videntur in hac mate ria sufficere. Ad laudem dei Amen.

Cōsiliuz. 225.

De qdruplici malā dispōne. videll

De motu cōuoz ptium infe rior. **D**e pefocatiua dispōne matricis. **D**e impoten tia motus in mēbz inferioribº cum nocumēto etiā sensus. **D**e nocumēto stomachi cum uomitu. **D**iuiditur au tem consiliū in duo capitula.

De causis et signis dictarum disponum. Cap. I.

Diversitas accitū que mihi scrip-
psit eximie doctor ar-
guir diversitatē mēbroz patiētium et nō solū
mīcis hui⁹ honestissime dñe. Necesse enī est
cedē nocumētū magnū fixū in nervis
oib⁹ orientib⁹ a sex spōdilib⁹ renū et a tribus
spōdilib⁹ albatin et ab alijs inferiorib⁹. Sensibilis enī lesio
arguit egritudinē in eis. Cūz g̃ mēbra mor⁹ et sustētatiua cor-
poris a media spina iferi⁹ oia lesa sint ita q̃ corpus nec ma-
nē nec uenienter sustētare se possit: necesse est cōcludē nocumē-
tū esse fixū in eis. Neqz etiā est possibile credē huiusmo-
di nocumentū in predictis mēbris esse per colligatiā eoz
ad mīcē. Mirabile enī esset q̃ si nocumētū esset per com-
passionē absolutā aut nō absolutā tāta debilitas in p̃dictis
mēbris p̃seuerare posset. Quō enī matrix per colligatiā le-
dē pōt cōtinue mēbra alia: cū ipsa nō sit semp̃ lesa. g̃ cessante
proximo deberēt alleviari mēbra mor⁹ et sustētationis si per
cōtinuā depēdentiā a mīce cōtinue lederent et cōuerso. Ad
cuius enī p̃ntiā sequitur aliqd: ad ei⁹ remotionē sequitur oppo-
sitū. Cum g̃ matrix nō cōtinue ledat motū p̃focatiois aut
cōtinuo ut scribit. imo aliqñ nullo mō ledit. et mēbra ista sem-
per lesa sunt in motu et sustētatione corporis. g̃ necesse est cō-
cludē q̃ nocumētū est fixū in illis mēbris. q̃d fuit cōclō intēta.
Et pari rōne nō vī esse rōnabile nocumētū in istis mē-
bris cōtinue depēdē a nocumēto nuche et cerebri: cū etiā in
illis mēbris nō appeat nocumētū fixū. Qd̃ vō mor⁹ cō-
tinuus multiplicet in mēbris inferiorib⁹ et maxime in nervis
orientib⁹ a spōdilib⁹ albatin. q̃ru3 nervoz nōnulli ramuli
deferūt spūm aialē mor⁹ et sensus et sustētationis in inferiori-
bus mēbris: nō necio cōcludē hunc motū cōtinuū esse p̃foca-
tiū mor⁹ mīcis. q̃m̃ ut relatū est mulier ista singulo mense
nāliter mēstruat. et cū hoc etiā satis mediocrē hēt delectatio-
nē in coitu. Nō vī rōnale neqz possibile in ea detineri spera-
ma tāto tpe: neqz tāte q̃ritatis et potētie ut efficiat p̃focati-
onē. Due enī p̃ncipales p̃focatiois cāe mīcis scribunt
6° interior a Sal. et 21° tertij. tractatu nūcio. in cap̃ de p̃foca-
tione. videlz retētio sp̃matis et mēstrui sanguis et neutruz
istoz adest. Igit̃ in mīce nō vī assignari posse p̃focationem
Et si fieret istātia q̃ multe alie māe corrupte in mīce res-
uate possent p̃focationē effici. Hui⁹ dī motu et alijs
cōsilib⁹. q̃ hoc nō est possibile repiri in mīce uenienter men-
struata. Et autē uenientia mēstruationis ut oī mēse fiat
tpe cōsuetō nō tardādo neqz mltū anticipādo et q̃ritatis ena-
cuatio paulatiue et nō ipetuose fiat. Et 4° itē per talem
mēstruationē eueniat mā sup̃flua tota. Et 5° q̃ illi edo-
ni succedat leuitas locūditas et q̃es excludēdo dolorē pūgi-
tiū moridicatiū extēsiū puritiū exoriatū et cōsimiles.
Et ultimo q̃ p̃seueret tot dieb⁹ q̃t p̃seuerare solebat in nā-
li dispōne mulieris. Tūc isto omisso formet rō syllogisti-
ca talr. Si mēstrua fiant uenientia mō dicto: tunc necio
cūabit tātū et tale q̃tā et q̃le cūari debet. sed ad talē eūonem
nō remanebit sup̃fluitas in mīce. g̃ nō poterit fieri p̃foca-
tio. p̃3 cūtia. q̃ ex itēreptione cārā sufficienter p̃ductuaruz
effect⁹ negat effect⁹. Cū igit̃ in tali mīce nō repiant sup̃-
fluitates aliquē ex hoc discursu. Et nō sunt in ea sup̃flui-
tates mēstruales neqz sp̃ma q̃d fuerit corruptū. g̃ nō vī q̃ p̃-
focatio mīcis sit cā boz accitū: q̃ vō ab ea sequant acci-
tia nūc nō vī rōnabile. Ex quo fundamēto cōcludit q̃ si hec
mulier mēstruaret et nō debite nocumenta in istis mem-
bris que fixa sunt possent intēdi et multiplicari multipli-
catione nocumento in matrice si assignarentur ista.

At uero itē uestigari opz que sit cā nocumētū i ore
stōchi appetis et uenientis cū uomitu. 1°
cōtēplādū est inuētiōnē cārā que faciūt dolorē et tumorē sub
regione vmbilici uersus os anche. Propter p̃mi autē de-
claratiōnē dicēdū q̃ in tpe mor⁹ proximi māe agitant in pri-
b⁹ nō solū mīcis sed renū et oīuz aliaz itēroz p̃mū pp̃ q̃rum

agitatiōnē multe māe coicant stōcho fluētes illuc pp̃ cōpō-
nē stōchi ad dīctas p̃tes rōne nervoz: siue iste māe ab illis
mēbris inferiorib⁹ ad stōchū substantiāl̃r fluit aut expellant: si
ne per modū euaporatiōis ab illis p̃tib⁹ stōcho coicent: siue
stōch⁹ cōpatiat illis cōpassiōe absoluta: quā nō credo. Qua-
litercūqz igit̃ cōtigat nocumētū nō est in stōcho per essentia:
imo per colligatiā ad p̃dicta: ut deductū est. Quātū igit̃ est
nocumētū in p̃dictis mēbris inferiorib⁹ tātū est nocumētū
stōcho per colligatiā coicātū ab eis dē. sed nocumētū videlz
mor⁹ cōtinuū in mēbris inferiorib⁹ est ualde fortis. igit̃ multūz
notabilr ledit stōchū. Et q̃ seq̃t q̃ nō est mirabile si in
fine proximi sup̃ueniat uomit⁹ hui⁹ mulieri. imo si nō sup̃-
ueniret uomit⁹ eēt ei ualde pei⁹. Et pari rōne ualde faci-
le declarari pōt que est cā mor⁹ coitui in uētre inferiori do-
loris et tumoris ibidē appetis. In motib⁹ enī p̃ter nām
adeo violentis nō bñ regunt humores p̃tes māe a ṽtute:
imo corrupunt et uertunt in uērositates grossas que iclu-
dunt in uesica et pax in mīce et iter cōauitatem uexā itēti
noz et cōauum sifac coopientis ea. Et si mā humoralis gros-
sa inueniat ibidem: ut flegma vitreuz aut altera: nō esset mi-
rabile si ibidem sup̃ueniret apostema magnū et tempora-
neum: q̃d fortasse curari nō pōt sine difficultate magna.

Ex qbus oib⁹ sūmatiz colligēdo appet q̃ dispō bu-
ius mulieris est multiplex. Prima est
mor⁹ cōtinuus iste in inferiorib⁹ p̃tib⁹ appetis q̃d puenit a mā
uel sibi p̃portionalis: ut a uērositate aut alijs māeb⁹ in mu-
sculis dorsaliib⁹ et in nervis orientib⁹ a spōdilib⁹ renū et alba-
tin: et caude q̃ sūparia. xii. et in pāniculis in p̃dictis p̃tib⁹
eximib⁹. 2° vō pōt esse dispō p̃focatiua mīcis que nō ap-
paret ita rōnalis pp̃ rōnes sup̃ allegatas. 3° vō dispō est
spotētia mor⁹ inferior p̃mū et fortasse nocumētū in sensu cap̃.
p̃pterea q̃ q̃si palitica dispō est. aut saltē p̃pata ad illam.
4° dispō est nocumētū stōchi iā p̃dictū ad que oia seq̃t
ultio uis tot⁹ corporis debilitas et uitiare p̃ricularis debili-
tas in mēbris g̃tationis pp̃ que hec mulier est et remanebit
sterilis nisi medicinali bñficio subueniat ei ut nunc sequitur.

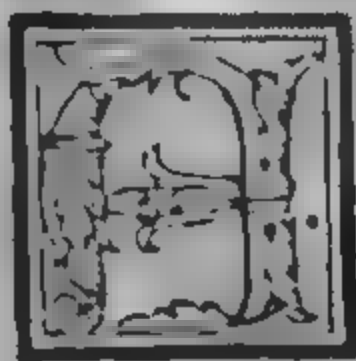
De cura t̃m per sex res nō nāles q̃ p̃ medicinalia. Cap. II.

Sit pro cura istaz dispōnū describā sibi nouē i-
genia curationis. Quoz p̃mū est ut rectificet
regimē ei⁹ ex pte sex rez nō nālū. Ita ut oīuz ipsa
rū effect⁹ sit in calefaciēdo exiccādo et subtiliādo et
apiendo vias ita ut nō fiat t̃m̃ cū in stris ad ea
que sunt ultra 2m̃ q̃dū. Propter q̃d aer ei⁹ nō debet esse
ualde calidus. Sifr neqz cib⁹ et pot⁹ imo refrāgēda sunt oia
talīa cū leuiter calefactiuis et apitiuiis: sic cū aneto camomil-
la melissa eupatorio cicē rubeo et sifib⁹. Si autē bēant que
sunt calida uelut ea que sunt in fine scōi q̃dus et in 3m̃ tūc de
eis ponat in cibarijs q̃ritas pauca sic vna pua radix fenicu-
li petroselini baucie syluestris et siflūz. Et pot⁹ ei⁹ sit vinū
albū subtile trāspārēs uel dyaphanū bñ odorifex potentia
mediocre. Et si nō bēret ita paucifex: tūc remittat ei⁹ potē-
tia cū aq̃ cisterne pus cocta. Et si in ipsa decoquerent flores
arthemisie esset sibi remediū singulare. Et adhuc sublimi⁹
esset ut vinū suū lipharet cū aq̃ sublimatiōis arthemisie: aut
radicūz enule mīcarie uel floz genestre cū q̃b⁹ ago ego cre-
do ipsam posse sanari absqz alijs remedijs. Particula-
ris autē discursus per res nō nāles dimittit mēsuratiōi
eximij doctoris Thomasi qui sapienter mēsurabit ipsuz.
2m̃ vō p̃ncipale remediū est: ut q̃citi⁹ est possibile an-
q̃ frigora maiora sup̃ueniāt stōmēc hec mulier de basilica
ōrie p̃tis lese posita sub cubito: per quā educant sanguinis
3. iij. uel v. Et si nō appet uis repletio quā ego credo esse. p̃-
pterea q̃ mulier est bñ colorata plus q̃ mediocriter carno-
sa et etas etiā obedit: tunc dimittat ista flobotomia et fiat ei
dem flobotomia de sapbena ōria p̃ti que magis lesa est. et
educatur sanguinis. 3. iij. uel v. hec enim flobotomia eua-
cuat a pte suminis. 4m̃ p̃mi. cap̃ xx°. Iste sunt p̃tes patien-
tes ut declaratu est. ergo talis flobotomia cōueniens erit.

3^m remediū est, ut facta sōmia uēter bui⁹ mulieris manē
immediate sequēti soluat cū hoc cōposito. ℞. iere simplicis.
3. vj. bridice simplicis. 3. iij. aque floz genestre aut arthemise
aut mīcarie. 3. iij. misce z totū calefactū accipiat in au-
rora z tardes cib⁹ ad min⁹ horis sex nullū pmutēdo laua-
tiū. **4^m** remediū est hoc. ℞. galbani electi. 3. j. bdelij ar-
moniaci. añ. 3. j. s. arthemise matricarie ligni aloes. añ. 3. c.
diuoliuans gūmecū aceto acuto. cere q̄tū sufficit fiat cerotū
spicū sup pāno de grana amplitudinis spāse. Scio enim q̄
hoc erit ei auxiliū maximū z ponat sup vmbilico: ita ut vmbi-
licus stet in medio eius. **5^m** remediū est: ut tpe instātie
paroxisimū quo uexat dolorib⁹ z motib⁹ oētuis supponat
mulieri hoc pessariū. ℞. pulueris gallie muscate z cōfectio-
nis nere amboz descriptione Nicolai. añ. 3. j. s. ligni aloes
violaz citrinaz floz hypiconis. añ. 3. s. ambre onētalie. 3. s.
musci. 3. iij. sy. cōseruationis cīn ciberis q̄tū sufficit. fiat elua-
riū in quo inuoluatur frustū tenuissime q̄ne in folliculis: z
supponat mīci s̄m cōsuetudinē. **6^m** remediū est hoc. ℞.
spērū eluarij de semib⁹ descriptione Nodis in antidotario
distictōe p̄ma. 3. iij. spērū dyabre z dyamusci dulcis. añ. 3. ij.
succari albi lib. 5. sy. de calamēto q̄tū sufficit. fiat eluariū de
quo beccōna oi mane in aurora deglutiat. 3. c. z per horam
aī cenā deglutiat q̄ritatē medie nucis muscate. z tātū dē qū
uadit ad lectū. **7^m** remediū est. ut si bec mulier per men-
strua p̄dicta nō plene curaret: tūc. ℞. hypiconis canomil-
le melliloti seminis aneti ameos. añ. 20. j. violarū citrina-
rū floz genestre arthemise eupatoriū nep. te maiorane cala-
mēti pulegi origani. añ. 20. iij. bistorie macis. añ. 3. j. bulli-
ant oia in cētū libris aque fontalis usqz ad cōsumptionē ter-
tie ptis. z tūc sup addant lib. 5. pul. mellise. z. 3. ij. pulueris
folioz citraguloz z parū bulliāt. In tali ergo decoctione ca-
lida medio crure sedeat mulier usqz ad cōpūturā vmbilici
z poterit hoc remediū facere bis in die. imo etiā in instātia
paroxisimi scio q̄ erit inuamētum mirabile. **8^m** remediū
est hoc. ℞. resinē electe. 3. ij. mastice gar. añ. 3. ij. pul. mēthe.
3. ij. fiat cerotū vñū figure scutalis super pāno de grana. q̄
teneat sup stomacho z defendat ipsū a nocumētis eidem
per colligatiā eueniētib⁹. **Ultimū** remediū est hoc.
℞. sotire magne auree alexadrine. añ. 3. iij. sy. cōseruationis
cīn ciberis. 3. s. succari albi q̄tū sufficit. fiat electuariū. de
quo electuario bec dīa accipiat pluribus diebus mane in
aurora cum. 3. j. s. aque sublimationis rubee tinctoriū. Mi-
rabile enū erit q̄ non sanet. Cui sanitatē integerrimā con-
cedat sibi altissimus. Ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 226. De pfocacione matricis ex

Paret magnifice spectabilis ac ge-
nerose dñe ex his de qbus
mibi cōplenissime multū accurate ac sciētifi-
cescriptū est de dispōne magnifice ac uene-
rabilis dñe p̄sotis uŕe q̄d vñ in pubiū. An
ei⁹ dispō sit denoianda epilepsia. i. caducus
morbus. An sit dicēda syncopis. an spasmosa dispō uel mī-
cis pfocatio: ut in sermonibus sapiētissimī phisici nestri
pulchre multū inserit. **Et** enī q̄ bec dispō ad epilepsiā re-
duci possit: appet p̄pterea q̄ ut scribit dñs nō leuis in di-
gitis manuū sepe ei ctingit. **Et** etiā 2° q̄ bec dīa p̄strata iā-
cet cū ifridatione extremitatū cū discoloratione faciei cū re-
spirationis puitate z cū pulsus submersione z poximiū du-
ratiōe q̄si per horā aut paulo minus. **Qd** igit bec gene-
rosa a syncopi uexari possit: appet ex multis. **P̄mo** ex do-
lore sup regione cordis pcepto. **2°** ex motu uēstrositatis ut
uaporis circa regionē cordis appet cū dolore etiā c̄stricti
no. sanbelutis in p̄ibus cordis appente. **Et** 3° iterū p-
pter fixationē nocumētū circa p̄tes cordis quo reputat q̄si cor-
dis ipsius c̄strictio notabilis. **Et** 4° iterū p̄pterea q̄ ma-
gna cordis pulsatio in eadē appet. z maxime in tpe quo mī-
nus male se bēt ex poximiū. **Et** iterū sup addi pōt: q̄a co-

sus in opationib⁹ dñtis sensibilis z motiue ei subito aduo-
nit. **Qd** aut itez bec dispō possit reduci ad spasmus z p-
pue nō p̄portionatū ad mām: appet p̄pter dñtionē in digi-
tis manuū iā p̄dictā. **Et** enī q̄ oculi ei⁹ clausi pmanēt: z
si dñti foret ut vix bñ apiri possint z nō sine difficultate ma-
gna. **Et** itez q̄ dolo: nō bilis in oculis p̄cipit. **Et** ulti-
mo suspitionē bui⁹ p̄tēdit tremor dextre man⁹ cū nobili
dolore in sinistro humero qui etiā extēdit usqz ad dextrā p-
tē pectoris. **P̄tē** etiā dicē q̄a q̄ bec dispō ad stupore z re-
duci pōt: ut ad spēm p̄fūdi sōni. **Et** q̄ nocumētū dñi
nutitōis est in ea in sensu tact⁹ z clausos hēt oculos cū appe-
ritū z inclinatiōe ad dormiēdū. a quo ē male libēter p̄mittit
se excitari. z itez cū magna difficultate oculos apire pōt. bec
in sūma vident⁹ esse ea que arguere p̄nt hāc dīam. epilepsia
syncopi sp̄asmo stupore z p̄fando somno uexari frequēter
ut accurate multum z diffuse modo conscriptum est.

Incipiemus qdē in disputatione bui⁹ dispō-
nis sub qua denoiatione deter-
minatē locari bēat. **2°** vō q̄ sit mōdus igeniū z istra cu-
rationis ei⁹. **P̄mo** p̄ma igit satisfactio cū videam que
nietū esse utilib⁹ s̄monib⁹ in tē q̄ sophisticis p̄mittit q̄ bec
dispō oīno p̄focatio ex nocumētis mīcis pueniēs denoiari
debet. **Hoc** qdē ex multis motiis deduci pōt fundatis
sup duab⁹ dispōnib⁹. q̄rū p̄ma est q̄ matrix colligata est ce-
rebro cordi epati dyafragmati nuche spleni renib⁹ z intesti-
nis oib⁹ colligatiā per nervos a cerebro ueniētes per arteri-
as a corde: per p̄aniculos dyafragmati: p̄ uenas epati z re-
nib⁹ per bec z per sp̄matica uasa z per ligamēta ei⁹ itestini
oib⁹ per arterias z uenas etiā spleni colligata est. z colligū-
tur b̄s̄mones p̄m p̄ma p̄mi. doctrina 5^a. in anothomia
uenerū z arteriarū: z in anothomia neruoz nuche z septe-
pariū oriētū a medulla cerebri z p̄riculariter: bec etiā legi
possent 21^a. 3. cap p̄. aliq̄liter iterioz 6^a. cap 4^a z c. **2°** vō
suppō est. q̄ accitū z nocumētū multa a mīce p̄uenire
p̄nt in opationib⁹ p̄dictoz mēbroz per colligatiā absolutā.
i. per solā cōpassionē illoz mēbroz a mīce pueniēte. Aut
per colligatiā nō absolutā: ut si aliq̄ mā humoralis uaporo-
sa uel uērosa a mīce ad p̄dicta mēbra cōmunicet. **P̄mo**
ma p̄a bui⁹ suppōnis appet: eo q̄ qñ aliq̄d mēbrū colligas
tū est alteri mēbro modis p̄dictis nocumētū mēbri patien-
tis si notabile fuerit mēbro vicino: uel sibi colligato: l3 distā-
ti cōmunicat: ut p̄z ad exp̄iētiā in leuib⁹ p̄ucturis neruorū
uel aranearū uel sco: p̄ionū z si. niliū. **Et** 2° p̄a suppōnis
arguit: eo q̄ si egrotauerit matrix a mala cōplone mālū in-
uēta in ea ex retentione menstrui sanguinis: aut sp̄matis uel
altera virulēta mā in ei⁹ dñtate cōgregata ab eis dē mē-
bus facile uapoz ad alia mēbra deferri pōt per poros uel
cōcavitates uenerū z arteriarū: sed q̄le nocumentum facie-
bat in mīce tale faciet in p̄dictis si multe fuerit actiuitatis
quare suppō 2° oīno uera ei⁹ uidet. **His** itaqz p̄missis
p̄mittit p̄ 3 fumosa nocumenta que in mīce repiunt col-
locanda sub gile lapsus cōplonalis uel utriusqz plurimū
cōtingunt ex retentione sp̄matis soliti euacuari sicut in cō-
suetis coiter. aut cum sp̄matis necessaria est euacuatio si-
cut in v̄ginibus humerosi z bñ cōplonatis. **P̄mittit**
2° memoriā accitū z nocumentoz que puenire solent ex
retentione sp̄matis z menstrui iam dictorū. sunt enim ab
Alic⁹ numerata accitū. 16. ex retentione menstrui sangui-
nis puenientia ut 21ª tertij. tractatu 3°. z p̄mo colligendū
est. **Et** interiorum 6^a. cap 4ª satis ad p̄ncipium.

His positis appet esse demōstrabile. q̄ oia ac-
citū que hāc gūosa dīam mō-
lestāt a nocumētis mīcis puenire p̄nt. Sūt enī accitū bec
que mibi trāscripta fuerāt numero. xxxj. quoz vñ quodqz
nō solā rōne puenire pōt ex nocumētis mīcis p̄bari: imo
z oia alia accitū fere trāscolliguntur iterioz 9^a 4ª cap. z
21ª tertij. cap de cais in signis p̄focacionis matricis. **Et**
ne talia gratis dicta videantur: apparet q̄ angustia ualde

facile saluari pōt: eo qz ppter uaporis male q̄litas delatio
nē ad cerebrū ul' ad nobilia mēbra inq̄tat corpus ul' a sua
q̄te remouet: ita ut in eodem decubitu pmanē non possit.
Sed hec est rō formalis angustie: ut p3 p̄ p̄nosticoz a com-
mē. igit' 22. ¶ 2° vo accis est q̄si syncopis. z nō itelligo per
illud nisi remissam syncopim quā opz nēcio pcedē: aut esse
casuz v̄tutis noiatā aut lippotomiā. Neqz enī alij sunt mo-
tus q̄si syncopales noiaudi. ut p3 2^a tertij. cap de syncopi z
de casu v̄tutis. Qd aut q̄si syncopis a nocumēto m̄ricis p-
uenire possit. deducit Gal. interior 4°. p̄allegato cap. nēcio
puenire a fumo male qualitatis elenato a corrupto sp̄ma-
te. aut a retētis mēstruis intātū q̄ vidit mulierē ita laboratē
q̄ hesitarēt medici. An esset viues uel mortua: ppter quod
oportuit sup ore ipsi^o lanā carminatā: z uasculum aque ple-
nū sup ore stōchi ipsi^o ad expiēdū per p̄mū si adhuc eius in
anhelitu saluaret mor^o. Et per 2° si mor^o dyastolis in corde
ei^o remāssisset. lege bystoriā ibidē. z eadē rōne saluari potest.
¶ 3° accis qd est cōstrictio pectoris: z itez forti^o qz uapor in
m̄rice retētus uel nētositas extēdit ipsaz. sed ipsa extēsa ma-
iorē occupat locū. q̄ cōprimat itestina q̄ruz cōpressionē com-
primunt stōchus z dyaphragma. hoc argumēto utit' Gal. ad
p̄bādum qz matrix nō mouet localr sic aial in corpore exis
ut dicebat antiq plures: lege ibidē qz pulchrū est. ¶ Qd vo
cāe p̄mitiue assignāde ex pte accitū aīe que aliud est a cor-
pore. ut 2^a p̄mī. doctrina 2^a. z p̄ cap. potuissent facē excitari
nocumētū uel nocumēti cām in m̄rice exitem: facile est itelli-
gere bis qui sciunt qz p̄mitiue cāe plerūqz mouēt aītes. ut p̄
mia quarti. cap de sermone uli in effimeris. Sed cā p̄mitina
fuit ualde fortis in hac ḡnosa dñā: qz fortis tristitia de egri-
tudine viri sui. q̄re 22. ¶ 5° accis est frequentia poxismi in
die ter euenientis z quāqz sexies. Et hoc q̄de ualde facile sal-
uari ppter alternatā eleuationē uapor z uentositatum ma-
le q̄litas a m̄rice ad cor z cerebrū: z alia mēbra. ¶ Propter
qd ualde facile: imo de necessitate opz fieri sensationem fu-
mositatis circa cor z erat accis sextū. talis enī uapor nō ex-
poliat a nā uētositatis. sed vnusqzqz talis intrinsecet a tota
sui specie perit cor. ut p3 2^a p̄mī. cap de his que pueniunt ex
eo qd comedis z bibis. q̄ 22. ¶ Ampli^o ualde facile uidetur
ad 7° accis qd est paulatinus paroxismi euent^o. neqz enī
ita subito uapor iste ad cor z cerebrū delat^o quātūcūqz po-
tens existat. ita subito pōt p̄ncipaliū membrorū v̄tutem dei-
cere que ualde potens est. ut cordis cerebri z epatis. opz ita
qz ut paulatine poxism^o a suo p̄ncipio trāseat ad augmen-
tūz z statum. ¶ 8° vo accis. s. dolor in regione cordis ap-
parens ab eadem radicali cā puenit. oīs enī uapor multe q̄-
ritatis z male sui q̄litas subito ad cor z sp̄alia mēbra dela-
tus ibidem pōt solutā cōtinuitatē z extensionēz dictā cāre z
subitā alterationēz cōplexionis iducē: sed iste sunt due z so-
le immediate cāe doloris. ut p3 2ª tegni. ibi. Dolores vo fm
quēcūqz locū incūbunt aut solutā cōtinuitatem: aut subitā
alterationem oñdunt. q̄re 22. ¶ Accis vo ifrigidationis
extrematum p̄mptissima cā v̄ reuocatio inati caloris in
motib^o syncopalib^o eueniens nēcio: ut patet 2ª tertij. cap de
syncopi. ¶ Propter qd etiā x^o accis ualde facile soluitur.
culus enī p̄ntia formosa z colorata est mulieris facies: ei^o
absentia discolorat. sed corporis calidi qd est sp̄s uel san-
guis p̄ntia colorant mēbra. igit' eoz retractione discolo-
rant. cōntia nēcia est. ¶ 11° vo accis erat leuis duratio paro-
xismi per borā uel minus. z hoc q̄dem defendē est facile p-
pter aptitudinē cōsumptionis uapor z fumositatē que erāt
paroxismi cāe m̄les uel efficientes. ¶ 12° vo est. qz hec dñā
querula uoce lamentat. hoc est ppter nocumētū cerebro de-
latū z cordi: ppter qd cogit' gemitu uel querela suā egritudi-
nem declarare. est enī in aīa ei^o passio incitās ipsam ad uo-
cis expressionē: qm uox est sonus ab ore aīalis plat^o cū ima-
ginatione significādi aliqd uel aliq. 2° de aīa. ¶ Qd vo ite-
rū hec dñā ad nālē dispōnem post poxismūz facile z cito re-
ducas: appet eo qz cerebrum cor z alia mēbra nō egrotāt

per essentiā. 3° igit' remota cā sui nocumēti nēcio redibūt ad
dispōnem nō nālem: quā ego credo neutralitatē decidentie
magis q̄ sanitatē denotari debē. ¶ Adhuc uicū accis 14°
uerificari pōt: eo qz uoces auditut neqz organū audit^o im-
peditū est in se: nec per colligatiā eo qz oris a 3° pari neruo
rū cerebri: qd notabilr clōgatū est a m̄rice. ¶ Qd etiā p̄ci-
piat itelligat uoces aīatiū appetit eo qz neqz cogitative ne-
qz memoratiue opationes nocite sunt nocumēto corrupti-
onis uel ablationis. neqz enī uentriculus cerebri medi^o aut
posterior tātā uident' h̄re ad m̄ricē colligatiā q̄ ea lesa nēci-
um sit boz uentriculorū opationes ledi. ¶ 15° vo accis qd
est ipotētia pferendi uocē facile itelligi pōt. maior enī repit
v̄tutis potentia z amplior sp̄um motuorū quātitas ad mo-
uendū organa uocis q̄ v̄tutis sensitue potētia z sp̄um sen-
sibilin^o q̄ritatis regrat. eo qz v̄tuti z organo difficilius est
agē q̄ pati. ¶ Accis vo 16° qd fuit sanati a p̄tis euentus
ualde facile solui pōt: qz enī dubitat qz retentio sanguinis
qui soluit eūari nāliter pōt esse m̄lis cā a p̄tis z maxime in
mamilla ppter colligatiā eaz ad m̄ricē per uenas a qd^o p̄s
magna sanguis menstrualis z purior fere delegat. ad ma-
millas ut ouertat in lac grā nutriendi fer^o. ¶ 17° vo accis
adhuc excludi pōt eo qz nō est nēciūz fieri stertorē. ppter ea
qz in cerebro nō fit oppilatio tātā in uentriculis neqz in or-
ganis uocalib^o: ut oporteat cōclusuz fumū aerem uel uapo-
rem uel sp̄um forti collisiōi reuerberare ad organa uocalia
ppter qd fiat stertor. ppter qd etiā oñdit qz nō est nēciūz
adesse spumā. eo qz spuma raro accidit in epileptico nisi dñ
est epilepsia per essentialē nocumētūz cerebri. Etiā qz uapor
ille nō est tātē potentie neqz grossitudis: neqz in cerebro inue-
nit m̄ci viscosē q̄ritas m̄la que sit sufficiens icludē fumū
uel uaporē potentem exitū qui circūdat a viscosa mā faciat
spumā uel ampullas. ¶ Paruitas vo respiratiōis que erat
accis 18° puenit ex debilitate v̄tutis vitalis: aut ex inobedi-
entia organorū uocaliū. Aut z puenire pōt per necessitatem
diminutā imaginādo qz uapor ille poneret in pectore sp̄m
male cōplonis frigide. Cū itaqz remissa necessitate ifra tem-
peramentū v̄tute debilitata z organū inobedientia assigna-
ta puenire possit respirationis paucitas sequit' illi^o declara-
tio. ¶ Propter qd etiā 19° accis qd fuit submersio pulsus
facile saluari pōt. puenire ex p̄focatione m̄ricis uel nocumē-
to ei^o iā dicto. ¶ Accis vo 20° fuit r̄n̄sio ad iterrogata. s. in
declinatione poxismi ppter violentiā aīatiūz icitātiūz ipaz.
nō enī v̄lus finez declinatiōis adeo ipedita sunt organa uo-
cis qn r̄ndē nō possit. ¶ 21° aut accis fuit clausio oculorū.
adhuc in fine declinationis poxismi pmanēs: z hoc q̄dem
uerificat' pp v̄tutē motuā musculorū supiorū palpebre que
debilitata remanet: z etiā pp inuentionem uaporū qui ualde
grossi sunt z remanserunt in musculis palpebrarū immerfi.
¶ Ampli^o accis 22° adhuc ad hāc dispōnem accidē dedu-
cere est facile. eo qz v̄tus aīalis resoluta fuit in tpe poxismi z
sp̄rit^o etiā paucificat'. q̄re restorationem suū ipsius appetit
que puenienter in dormiendo fit. ut p3 ex inuamentis som-
ni. p̄ma tertij. tractatu 4°. in diffōne eius. ¶ Accis vo 23°
saluari pōt ex dispōne m̄ricis p̄dicta. eo qz tpe poxismi fuit
facta agitatio fortis in mēbris iuentis in capite. ppter ea se-
cuta est fortis oppilō in organa sensus cois. s. in rete mira-
bili. sed ad ipsaz sequit' difficultas excitationis a somno. q̄re
22. ¶ 24° vo accis dī. qz ipm est nēciūz seq ex p̄focatione
m̄ricis. eo qz ipsa plurimūz fit a mā nō expoliata a ueneno-
sitate q̄dā. q̄re non est mirabile si magnificentiā nocumēti
magis circa cor appeat q̄ circa ptes alias. ¶ Est vo in hac
dñā urina citrinā. eo qz tpe poxismi z paruz añ uel post etiā
fortis fit distractio m̄erum z sp̄um ab insis urine a re-
nib^o z epate uersus cor. q̄re urina neqz multum tincta neqz
grossa in substācia: aut cōturbata appere potest. sed fortassis
si bene cōspicit' post declinationem per notabile tempus ap-
pareret grossa cōturbata z notabiliter tincta: z maxime si p-
uenisset p̄focatio a mēstruorū retentione. Et credo ego qz

hoc signū sit magis ppiū prefocatiōi mīcis pueniēti ex retentiōe spmatis. eo q̄ iā scriptū est hāc mulierē esse notabilis appetitū ad uenerē. ut appetitiā ex frequēti ipsi° p̄gnatione et accētiū iualescētia magis tpe p̄gnationis q̄ extra p̄gnationē. Neq̄ enī mulieres p̄gnātes spmatisant nisi raro et pax. ppter necessitatē retētiōis sanguinis ouersuri in spma qui nece Tari° est ad fetus nutricaoes. Et cōfirmat istud etiā qd̄ de spuma scribit. ipsa enī ex uētosato spmate cui° uaporosa p̄cula per vias urīne expellit cū ipsa pōt esse spu. ne sufficiens cā. et ita etiā de retētiōe mēstrui dicēdū est: aut de sufficienti eūone ei°. Et si vō laudabilis in urina hypostasis apparet aut ipsa non erit laudabilis nisi s̄m qd̄ et pax: neq̄ enī credo q̄ sit possibile ipsam esse uere albā in p̄tib° egle in eis dēbñ cūctā in fundo sedētē et dyasphanā uel subtilē que regrunt ad p̄fectionē hypostasis. ut p̄z 2° p̄nosticoz ab hyp. et Lōmē. Et aut dicēdū q̄ si apparet in qbusdā hāz additiōnū laudabilis v̄ficari pōt ppter nocumētū a mīce coicatu cordi p̄ncipio et non epati uel renib°. Sed nō dubito q̄ sibi cōsiderabit neq̄ apparebit hypostasis laudabilis neq̄ p̄fuerabit. Quod vō itē rū subiungat q̄ anbelit° difficultas est nō magna a dispōne mīcis puenire pōt saltē: aut q̄ cā efficiens ut uapor uel mēcōp̄ressionis factiua in organis anbelit° non est multa neq̄ multe actiuitatis. aut q̄ non multum p̄fuerat. uel q̄ egritudo bec nōdū est usq̄ ad statuz cōfirmata. uel fortassis q̄ ppter applicatiōē diuersiōis et euaporatiōis cito resoluit materia hōz accētiū effectiua. Ampli° ubi credit posse cōcludi q̄ bec dispō sit syncope aut epilepsia denomi nāda. ppter ea q̄ nec an̄ paroxisimū ne in poxifino uel extra poxifinū sentit dolor in mīce uel circa regiōē ei°. Ex hoc fundamēto v̄i uerū cōcludendū esse q̄ bec dispō sit uere p̄focatio nomināda. mā enī uel sibi p̄portionalis cā in vno mēbro nō facit accētiā que pōt in alio mēbro sensitino facē. eo q̄ aut mā illa cōsuetā est mēbro ppter qd̄ mēbrum ab ea nō patit. aut 2° q̄ mā illa in mēbro illo est gēra. q̄re nō p̄cipit ab ea dolor. Et vō mā illa mouet cito ab ea mā per modum euaporatiōis remouet. q̄re dolorem facit in locis ad que expellit: et nō in loco a quo expellit: et est s̄c̄ ei qd̄ scribit p̄ma q̄rti. in cap de lipparia. flegma enī intrinsecus exis nō ifrigidat iteriora mēbra: qm̄ est in eis cōsuetū et gētū. lege ibi. S̄c̄r etiā neq̄ nocumētū mīcis excludit absentia sensationis alicui° corporis a mīce. cū p̄mū enim mouet mā a mīce nō dolet fortassis matrix. eo q̄ motus ille remissus est. etiā q̄ in p̄ncipio iclusiuo egritudinū accētiā sunt remissa. iuxta s̄monē ueteris affoz 2° ibi. Circa p̄ncipia et fines oia ibecilliora. q̄re zc̄. Et iterū q̄ corpus mīcis in quo bec mā cōtinet et a quo eleuat ut cōcauū mīcis uel colli ei° non est tāte sensationis quāte sunt p̄ncipuli pectoris in qbus p̄dictus uapor recipit. Et etiā q̄ morā nō cōtrahit in mīce p̄dictus uapor. Et itē ultimo q̄ ppter plenitudinē mīcis et v̄tutis debilitatē nō tāta remanet in ea sensatio. ut ab omni causa leuiter imp̄mēre pati posset. Ampli° accis 28° qd̄ est magna cordis pulsatio p̄sequit p̄dictā dispōne mīcis in tpe paroxisimi ppter cōp̄ressionē spūaliū mēbroz et alteratiōez in eis subito factā: cum vō cessauit paroxisimus cessat. Neq̄ enī est necessariū ut semp mā in mēbro stās ip̄ressiōē faciat tāte potētie ut de necitate p̄cipiat ei⁹ sensatio uel imp̄ressiō ppter p̄dictas cās. S̄c̄r etiā ostēdi pōt q̄ p̄ua mutatio pulsus cū ei° submersiōe p̄sequit alterā triuz cārd cōtētiūz pulsus aut eaz plures uel oēs a nālī dispōne p̄mutatas: qd̄ erat accidēs 29°. S̄c̄r enī a debilitate v̄tutis puenire pōt in pulsu puitas et submersiō. S̄c̄r etiā sola remissa necitate infra tēperamētū idē puenire pōt. Et itē ex inobediētiā in s̄froz pulsus. q̄ fortius cōtingit illud si due uel oēs iste cāe inuicē cōplicent. Accis vō 30° et penultimū qd̄ iā scriptū est. dicēdū q̄ et l̄ tremor manus dextre cōplicat° cum dolore sinistri bumeri et dextre p̄tis thoracis puenire potuerit ppter dislocatiōes p̄cedētes: mib̄lomin°

rōnabile est q̄ in augmēto p̄fuerare possint: eūē enī paroxismoz et accētiū in eis est cā nōb̄l̄r debilitādi v̄tutē tam sensitivā q̄ motivā p̄tiū pectoris: et q̄ talia accētiā cōtingunt cum necessitate aucta ppter ipedimētum debite euentatiōis: idē est q̄ sensatio pectoris corrupta est. et ideo ibi p̄fuerat dolor qui est actiō corrupta sensus et p̄tiū pectoris usq̄ ad humerū dīctum. Cum etiā sustētiua v̄tutis debilitata sit et cōrigat nocumētū in pectore iuētum esse par potētie v̄tutis sustētiue et expilitate cāe illatiue nocumētū tenet mēbrū ad vñā dīam positionis. Et potētia motiua mouet ip̄z ad dīam oppositā motui p̄dicto. q̄re accidit tremor ex parilitate potētie cāe mouentis ad sustētiātem que est v̄tutis. Et ex quo etiā fundamēto ad contemplātem solut pōt accis 31° et ultimū qd̄ est cōtractiuis motus digitorū manuū: ppter enī pectori a mīce coicatum in 5° 6° et 7° de spō dilub° docti nocumētū cōtractionis in p̄dictis digitis appet in tpe paroxisimi: eo q̄ tūc pectoris nocumētū excellēs est ergo coicatus digitis manuū per neruos a nucha oriētes per spōdiles iā dīctas per quos neruos motus manuū et digitorū viget et cōseruat: ut colligi pōt p̄ima p̄m̄. doctina et summa de neruis orientibus a nucha. et p̄prie in anothomia spondilium iam p̄dictarum.

Ex qbus oib° iā clare p̄z. quō bec accētiā oīno cōcludit dispōne hui° spectabilis die p̄focatiōē esse matricis denomināda. Neq̄ iūz dici pōt q̄ ipsa sit epilepsia: l̄z oueniat in ea in casu ad terrā et duratiōis ne p̄stratiōis: et quadā manuū cōtractione et faciei discolorōne et alijs. Differt etiā ab ea. et maxime q̄ ut in plurib° spumate epilepticus. 2° q̄ neq̄ audit neq̄ intelligit et narrare nescit epilepticus qd̄ et q̄liter et quō ei successerit. 3° q̄ in sensib° epileptici remanet p̄turbatiō tā in exteriorib° q̄ in interiorib°: ut in plurib°. 4° q̄ v̄rescūt epileptici uene sub lingua. bec aut exoluunt a p̄focata. Cuz enī euadit a poxifino plurimū narrat ea que sibi cōtingūt audiuisse et intellexisse: et reliq̄ alia istis s̄c̄l̄ia adducere nisi timerē lōgitudinem. Et stupore vō differt p̄focata q̄ nō stertit: neq̄ per se ad p̄focatiōem sequunt nocumenta fortis p̄turbatiōis in op̄ationib° sensuum iterioz et exteriorz. Neq̄ iuenit in ea spēs opp̄lōnis p̄tium cerebri sicut in stupore. neq̄ etiā diminit te sentit que sunt accētiā stupori et subetie p̄pria. Talia aut soluunt a p̄focata. aut si q̄nq̄ cōtingunt sunt itensue leuia et extensue: ut ex p̄dictis appet. Et etiā p̄focata excludit signa litargie. neq̄ enī cōtinue febuit. neq̄ pulsus ei⁹ est plenus et v̄ndosus. nec faciei p̄mutatiō ad colore extra neos in ea p̄fuerat: neq̄ dolor in posteriori pte capitis p̄focate p̄cipit. oppositū aut repit in litargia. Adhuc etiā q̄ p̄focata nō b̄t accētiā uel signa coicantiā cuz syncope ex multis appete pōt. p̄ q̄ paulatimē magis et tardi° euenit p̄focatiō q̄z syncope. 2° q̄ in p̄focatiōe pulsus nō remanet fixus s̄m diuersitatem magnā: nec s̄m exp̄ressionem fortem neq̄ excellenter submersus est sicut bec necessaria vident in syncope. et ex alijs s̄c̄l̄ib° etiā deduci pōt. Ultimo vō q̄ bec dispō nō sit p̄prie spasmus de inanitione aut repletionē facile videri pōt. ppter ea q̄ nō inueniunt cāe huius spasmī effectiue in toto vniuersali determinata parte. Posset aut ualde facile cōcedi q̄ bec dispō cū spasmus nō p̄portionato ad mām pueniret a mala q̄litate uaporis uel materiernm que inueniuntur in mīce. Neq̄ hoc tollit qn bec dispositiō p̄focatiō dici debeat: quod etiā ex multis alijs accētiibus que p̄prie sunt p̄focatis deduci posset ultra p̄dicta si non timerem fastidium.

Hec sunt que in dispōne hui° magnifice dñe vidētur cōcludi posse ex his que mibi scripta fuerūt ex auctorib° et rōnib° p̄allegatis que etiā in posterū cōfirmari videbunt per regimē curatiū qd̄ iſerius explicabit. Pro quo regimine curatiuo ordiari a sciētia describēdo opus esset cōscribere regimen ex parte rerum nō nālūm. 2° vō p̄ncipalr oporceret ap̄ire regimen per intētiōes

e infra medicinalia but^o disponis eradicatua qđ mibi satis possibile vi esse argumēto sumpto ab etate z cōplonis notitia que satis laudabilis est. Verū qz nūtiōz pmpitudo z festināte ipoz pmpitudo me dentāt ab hoc pposito: soluz tria remedia in hac dispōne obfūdā tñsmitto grā tēratue cure but^o disponis: sperās ex eis accipe nōbile inuamētū in cura but^o disponis. Si aut in posterū videbit^{is} opportunus scribere mibi z ego regimē extēdā fm facultatē ingenij mei premissoz dilucidatiuū: lz credā nō debz esse opportunus: eo qz video extimū doctorem sue dispōnis pcurātem virū altissime contemplationis z altissime sciētiā oīa bec z maiora illis confidenter cōmendari possent. Sunt aut bec tria infra ordine conuenienti applicanda per hunc modum.

¶ Primū est. ut leuī calefactione calefiat hoc cerotū: z applicet^{ur} sup vmbilico z semp ibidē aseruet^{ur} z non remoueat^{ur} usquequo per se cadet: spo enī in eo videri inuamētū notabilis laudio. Cerotū est. s. cerotū de galbano in forma rotunda. ¶ 1° vō instrū est eluariū istud de quo bec generosa z magnifica dñā oī. v. j. die accipiat. 3. iij. z. 5. usqz ad. v. cū aq decoctionis radicūz arthemise bñ succarata z calefacta: z taret post ipsam cibuz ad minus. v. j. boris: neqz dormiat post eius assumptionem nisi immediate per borā vñā: electuariū est istud de psilio siue pebe z misil. lib. 5. ¶ Ultimū vō remediū est usus bardū pilulaz de qbus oī die aut saltez alterna die inter assumptionē pdicti eluarij accipiat vñā immedie an cenā. erit enī ut spero ex istis tribus inuamentum notabilis laudis. qđ cedere dignet^{ur} altissimus qui vñit per infinita secula benedictus. Amē. ¶ Pillule. R. pilularum de musco. 3. iij. pilularum de aloē abluto. 3. iij. refoz mentur cum succo apij. ¶ Primū itaqz remediū per me cōpositū qđ alē donum dei appellant. Cuius descriptio talis est. R. polipodij recentis mundati lib. j. sene violarū prunorum sebesten tamarindorum passularū 3. añ. 3. iij. aque fontis lib. x. bulliāt oīa sñ in predicta aq usqz ad medietatem. In qua infusa pmāserint per diem nālem. deinde colentur z exprimant^{ur} solenniter z predictę colature cale addat^{ur} psilij lib. j. z pmitat^{ur} ibidem usquequo mucillago cōuenienter extrahi possit: z tunc colet^{ur} z fortiter exprimat^{ur}: deinde predictę colature addant^{ur} succari secunde coctionis lib. iij. oībus supaddant^{ur} pulpe tamarindorū z cassie extractorum cū predicta decoctione. añ. lib. 5. z itez lento igne coquant^{ur} usqz ad inspissationē cōuenientē: z cū infrigidari cepint addant^{ur} spēs infra scripte. R. spodij reubarbari sandaloz amborum rosarū violarū se. papaueris albi se. portulace endiue lactuce scariole feniculi diagagari amili rasure eboris gummi arabici berberis sumi terre liquiritie anisi. añ. 3. iij. dyagridij. 3. v. mirabolanorum indorum emblicorū añ. 3. v. oīa per se subtiliter puluerizata addant^{ur} z in mortario diutissime sterendo incorporent^{ur}: ut bonā habeāt eluarij formā: z dosis eius est a. 3. iij. usqz ad. vij. ¶ 2° vō remediū fuit cerotū istud. Cuius descriptio talis est. R. galbani electi. 3. j. bdelij. mollis z subalidi. 3. iij. puluerūz matricarie. 3. j. 5. mirre. 3. 5. dissoluat^{ur} galbanum cum aceto z diligenter coletur. deinde superaddantur pulueres supascripti. ¶ 3° remediū est pillule iste quas nominare soleo pillas de musco: quarum descriptio. R. siseleos rubee tinctorum pulegij mediani corticis cassie fistule medulle granorum peonie calami aromatici. añ. 3. v. j. musci electi. 3. iij. spice nardi. 3. j. fiāt pillule cum succo arthemise. Si bñ consideretur sunt potentes in mundificādo z confortādo matricem: sed non debent exhiberi cum pñtia menstrualis fluxus nisi fuerint diminute. z dosis earūz est a. 3. j. usqz ad. 3. j. 5. Verum si prescriptas pillulas solutiuas desiderabit aliquis efficere sup addat descriptioni harum aloē abluti. 3. iij. z erunt medioctis solutionis. Pro descriptionibus supascriptis misit post aliquos dies. Et. M. b. misit istas.

De egritudib⁹ apparentib⁹ in extremitatib⁹ membrorū cōsilia sequuntur.

Consilium.227. De bernia cuiuscūqz speciei continens capitula duo.

¶ De bernia mirachiali cuiuscūqz modū.

Cap. i.

Bernia nō est possibile aliquam egritudinē humani corporis cōueniēter curari possenī si pcedat ipsi⁹ cognitio disticta per cās z signa illi⁹. Ideo ut tumor qui appet in igne z usqz ad mediū ossei bui⁹ viri notabilis sciētificē cōueniēter curari possit opz ipm reducē ad egritū caplm.

¶ Sūt aut bui⁹ egritudinis q̄ plurime a sapientib⁹ denotationes iuēte qđā enī noiant eā berniā z est vñā grecū ipozitō tumorē in inguine uel in osseo exite. Alij aut noiant relaxationēz uel mollificationē. Et qđā dicūt eā rupaginē uel rupturā: nonnulli aut relaxationē. Et alij ramicē hāc dispōnez noiant. ¶ Et ut clari⁹ hoz sñce elucescāt. pmitte dñi pro sūdāmēto q talis rupago relaxatio uel bernia duplex est. vñā qđē mirachialis. altera vō ossealis noīata. Est aut mirachialis oīa illa que aduenit in mirach: z est uētris inferior pō aggregata ex cute piguedine pāniculo carnosio musculis octo uētris z sñac substrato pdictis musculis: licet z sñbo sub ipo cōuere sup ficiē ipoz itestinoz supiacēte: hoc enīz totū comprehendit integritates mirach. 22° tertij. primo capitulo colligendūz.

Dec autem mirachialis eminetia multiplex est. vñā quidem vmbilicalis: altera vō inguinalis: propterea q inguina sunt partes inferiores in mirach. tertia enī ens in alij partibus mirach.

Prima aut spēs vmbilicalis dicta est: ppter ea qz in vmbilico accidit eminetia uel tumor notabilis qui puenire pōt. pmo ppter humiditatē multā remolliēte ligamēta vmbilici z sperā ei⁹. Cū enīz vmbilicus debeat esse sicut vmbō sustētās itestina oīa z sustentata cōseruās. Si multe humiditates molliēcēt villos z ligamēta eius: patet q oportebit ipm extra pminere. Et cognoscetur. ¶ Pmo ppter frigiditatē in eodem representataz. ¶ 2° ppter mollitiem multam. ¶ 3° ppter sensationēz motus vñdosi sub digitis tangentis. ¶ 4° ppter residentia alicuius fouee in pte compressa a digito. ¶ Et 5° ppter bulus dispōnis fixationē cum locus non absoluat^{ur} a presentia humiditatis tumefacientis. ¶ Et canon curationis talis eminentie est cum digestionē enacuationē diuersionibus z consumptionibus aquositate illius. z rectificationē epatis z stomachi prohibentibus talis aque regitationē. z in lege de eis 14° tertij. capitulo de curationē a scitis.

Secūda vō spēs eminentie vmbilici est multitudo uēositatū que cōgregant^{ur} iter supficiē cūe xā itestinoz z cōuā ipsi⁹ vmbilici que ibidez multiplicat^{ur} imerseqz z coartate in ptib⁹ itegritib⁹ vmbilicūz ppellunt ipm ad exteri⁹. Et a qbusdā noīat^{ur} tympanites vmbilicalis sic pcedēs ipsam ab eis noīat^{ur} asclites vmbilicalis. ¶ Cui⁹ signa sunt facilis z festin⁹ enēr⁹ ei⁹ ppter facilitatē mobilitatis uēositatis. Cui⁹ oppositū aduenit in eminentia aqsa ppter pigz motū aquositatis magis qz uēositatis. ¶ 2° signū spāle bui⁹ est sonit⁹ z gurgulatio pcepta in pub⁹ vmbilicalib⁹. ¶ 3° signū facilis fuga uēositatis a cōprimēte. ¶ 4° signū est nō minus facilis uēositatis redit⁹ ad locū vñde propulsa fuit. ¶ 5° signum est resistentia debilior tangenti in hac dispositione qz in precedente. ¶ 6° signūz absentia remanentie fouee. ¶ 7° signum est aliqualis caliditatis uestigium in parte tumente perceptum. ¶ Et bulus quidem dispositionis cura perfici debet ex determinatione in 14° tertij. capitulo de cura tympanitis.

At uero tertia spēs eminentie vmbilicalis accidit ppter rupturā ligamentaliū pñuz vmbilici. Cū enī chordose ptes qtuor musculorū trāuersaliūz z aliorū vilose ptes disrūpte sunt: dilatāt^{ur} necessario vmbilicus. In cuius dilatationem recipitur sñac sñbus z intestina.

Et cognoscit p p dolorē eueniēte tpe eruptiōis ipsi⁹ z qñ
semp inseparabilē. ¶ 2º p tēsiōē z duritiē in pñbus pceptā.
¶ 3º p augmētū ei⁹ ex retētiōe anbelit⁹: ad quā sequit itū
mescētia testioz. Etia cognoscit p difficilē ipulsiōē de ex
ad int⁹. Et hoc qz iestina z sifac nō sunt ita facile retroce
dētia cū pñunt z redeuntia cum dimittit cōpressio. ¶ Et
4º remanet bec dispō quasi semp fixa in omni figuratione
corporis z reuolutione ad omne differentiam positionis.

Et hec qdē dispō qñqz a pōsa est: z pprie qñ attingit in
nouiter natis in qbus necesse est abrūpi liga
mētū sustētatiū fetus in mīce. Cū ergo obstetricēs ipudē
tes sunt: nēlūt in plurib⁹ attingit nesciētes bñ nodare collo
care z rectificare pñdictū ligamētū ex cursu māerū ad locū
illum propter dolorem apostematut locus. ¶ Et est emi
nentia vmbilicalis a pōsa nominata 4º spēs: quam quidem
clare cognoscere poteris per tumoris magnitudinē: p loci
duritiē: per ruborem. ¶ 4º per pulsationem in patiēte loco
perceptā. ¶ 5º per negationem signorum arguentiūz mul
titudinē aquositas z uentositatis. ¶ Et huius qdēz egrit
udinis que multū difficillima est ad curādū ingeniū curā
tionis pēdet pmo ex sedāti bus dolorē. ¶ 2º ex diuertenti
bus materiam. ¶ 3º ex digerentibus z resoluentibus mām
antecedentē. ¶ 4º ex his que a pā pcurāt resoluēdo z dige
rendo z cōsumēdo materias. Hec utiqz legantur 22º tertiū.
in proprio cap de eminentia z ruptura vmbilici.

Tertia species pñcipalis eminentie mirachialis est ra
ro eueniēs: ppter ea qz ptes mirach sustentati
ue sunt octo. musclī uētris: qui nō facile disrūpunt nec ex
tēdunt. ¶ Si ergo bec spēs euenit. plimū iuenies ipam la
terālī infra: ut supra vmbilicū p vñā digitū aut duos. z cā
est. qz loca illa qtuor nō sunt ita bñ coopta z sustētata mu
scloz carnositate sicut alibi. ¶ Si enī bñ cōsideras extremas
ptes qtuor muscloz trāsuersaliū ppe vmbilicū exites vides
bis q choi dose ptes illoz muscloz cruciālī se trāsuersantū
erūt causa ut ptes qtuor mirach remaneāt minū tute: qre
aquositas uētositas extēsiō z ruptura in illis pñb⁹ facili⁹ ac
cidit q in alijs. ppter ea qz bñt minorem resistētiā: z huius
quidē rupture mirachialis aquose uētoze ul humoralis ca
non z infra curationis colligent ex sequētib⁹ statim.

Quarta vō spēs eminentie mirachialis dca est igui
nal. ppter ea qz ipsa repñat in ambob⁹ in
guinib⁹ aut in altero ipoz. Est aut itēsiō eius bec. qñ extre
ma pñ inferior sifac descēdēs ad ossēd xcaua est z inuolnta
uenis z arterijs. Cū ergo attingit in supiori uētre cōgregari
uētositates aquositates aut hūores ppellunt aut descēdūt
per foramia illi sifac: qd in vitate eidim noiaf in locis pñ
ctis. Et si xigat dilatationē ul rupturā nō ēē magnas reti
nes in iguie tumor a uētositate uel ab aquositate: aut hūore
fact⁹ in loco iguinū. z bec est pprie hui⁹ viri dispō. s. bernia
mirachialis iguinalis que nōdū ruptura ppe dici debet: s.
est bñ parata ad euētiā rupture. Si enīz mltiplicabit tēsiō
dilatatio uel relaxatio a pñcis cais scā finalr erit nece q rā
pā substantia sifac uel didimī. Et hāc pprie noiauit Auic⁹
rupaginē z est solō cōtinuitatis pñicli pñicti: p quā. s. solō
nē illud qd cōtinebat in ea ut uētositas aquositas z hūor an
rupturā penetrat. s. post rupturā. 22º tertiū. in exordio sui ca
pituli. ¶ Cū ergo a loco inguinū descēdit mā paulatim: uel
impellit fluctuādō: tūc recipit in ossēo sicut est in viro isto
in quo tumor extēdit usqz ad mediū ossēi. ¶ Ex quo appet
quare istius viri ossēd dilatā relaxatiōe uel extensione. Et
iā incipit bñ rupturā que si descēdat usqz ad testiculos no
minat rānex. Et sensu hoc pñcepō 22º tertiū. dū ingt. Et cā
accidit talr q penetrās supra mām descendit ad testiculos
noiaf rānex z bernia. Uide qtuoz dare idioma grecū aperit
veritatē. bernia enī apud eos importat tumorē in inguine
uel in ossēo euenientē ex congregatione aquositas uel hu
moris propter relaxationem uel rupturam. ¶ Et nota q
isti termini quandoqz accipiuntur in significato suo fin

coitatē. s. q dilatatio rānex ruptura synonyma sūt adipor
tādū hos tumores in qñqz pte z a qñqz mā eos xigat fie
ri: s. hūnt enī ad determinatū significatū per terminos eis
adiuctos. ut dicēdo bernia aqsa uētoza aut humoralis aut
bernia vmbilicalis bernia mirachialis z iguinalis. Et itel
lexit hoc Auic⁹ dūz inquit. Quod aut est pñter hoc supple
ois tumor nō pueniens ad testiculos noiaf nomine cōma
nitatis bernia testiculi z varices eius z durities ipsius.

At uero quinta species bernie famosi euētus est illa
que noiaf intestinalis z est per quā descen
dunt intestina in ossēd per foramina in extremitatib⁹ eius
existētia. cū enim dilatatio est amplior q illa per quā descē
dunt aquositas uentositas aut humor. patet q per forami
na illa descēdere pōt aut sīrbus: z est raro eueniens: aut in
testinum ilion z frequēter hoc cōtingit. aut intestinū mono
culū pprie: qñ est solutū nō sustētatum supple ligamentis
multis z pprie in inferiori parte eius. ¶ Et nō q bec ber
nie spēs ualde mala est cū dilatā. ita ut descēdāt intestina
pñcā: bec aut spēs bernie cōgsci pōt. ¶ Pñmo per magnū
dolorē in ossēo in inguinibus z mirach rēpñtatiū. exten
dunt enī magnifice intestina a uētositatib⁹ aquositate z hu
morib⁹ qñ iā exierūt locum nālīter ipoz. Sed ois extēsiō
notabilis est spēs solōtis cōtinuitatis. ergo doloris effecti
ua cā. Quis etiā negare debet q cū intestina locū eoz nā
lē exierunt: qñ ibi acgrat spēs male cōplōis simplicitis aut
cōposite mālīs uel inimālīs subito pmutatis: sed ipa est suf
ficiens scda cā doloris. ut colligitur 3º tegni. Dolores enim
in quēcūqz locū incūbunt aut subitā alterationem oñdunt
aut solōnem cōtinuitatis. quare nō est mirum si ibi dolor
magnus consequitur. ¶ 2º signum est magnus tumor z
tēsiō in inguinibus z pprie in ossēo. ¶ 3º signum est si
xio z inseparabilitas tumoris. ¶ 4º signum est exitus fecū
prohibitio per inferius. ¶ 5º signum est aduentus ileos
que dicitur miserere mei: per quam adeo infelicitant egrī.
ut feces euomantur per superius. ¶ 6º signum est negatio
signorum ostendentium multitudinem aquositas uento
sitas z humorum. z bec quidem dispositio talis proueni
re pōt ex omnibus causis facientibus berniam ossēalem
ut statim dicet. ¶ Et eius etiam curatio pēdet ex his que
statim subsequendo declarabuntur. Hec quidem clare ape
riunt materias ois bernie mirachialis z per consequentiā
sermonis etiam aliqua declarant de bernia ossēali.

Capitulum secundum continens rubricas septem. de ber
nia ossēali z de bernia aquosa Rubrica. i.

Scūda vō spēs pñcipalis bernie est ossē
lis. qz ossēo accidit. Et bec qdē est
octo spēs ab auctorib⁹ iūcta. Et pma qdē dicta
est bernia aqsa. in ipa enī aqfitas multa cōgregat
in eo z pōt cōtineri in poris ut pñdicta cā. s. rā cōtineri pōt in
cāuitate ipi⁹ z iter testiculos z in uoluta uasa. ancedēs vō cā
esset aqfitas existēs in uenis z in arterijs ossēi z uasoz in uolu
toz. ¶ Et bec qdē aqfitas lz possit gñari in ossēo per viā in
digōnis pueniēs a mala cōplōne frida oioz pñū ossēi. uñ
ut in plurib⁹ bec egritudo accidit ossēo per colligatiōē ei⁹ ad
epar. cū in eo gñat aqfitas ppter malā cōplōne fridā z hu
midā ei⁹ sic accidit in asclite. ¶ Pñter itēz 2º bec aqfitas mlt
tiplicari pp debilitatē vñtis discretiue epatis. cū enī massa
humoralis genita est in epate: discretiua vñtis a sanguine
separe debet aqfitatē que si fuerit ps deterior per mulgētes
expellit ad renes z ad uēsicā z est urinalis aqfitas. ¶ Alter
ra vō ps aqfitatis pellit cū sanguine ad faciēdū ipm pene
trare in ptes angustas. ¶ 3º vō ps trāsīt ad humectandum
iuncturas ne fortibus motibus exiccentur. ¶ 4º pars aq
fitatis per concāuum epatis z meseraicas pellit ad mēsen
terium. z recipitur in carnibus glandosis eius ut humectē
tur intestina z lubricitati sint disposita. Cum enim discre
tiua virtus debilitata est. ita q nō possit cōueniēter aquo
sitate delegare ad pñdicta loca. patet q talis aquositas.

per uenas et arterias fluendo descendit aut pellit ad intestina: et ex eisde ad burfas. et sic appet quod aquositas multiplicari pot in osseo per colligantia ei ad oia supiora membra in quibus generat uel congregata reperit aquositas talis. Et ex hoc fundamento intelligi possit eadem multiplicatio huius aquositas ex parte debilitatio virtutis et immutatio que discretive. Si enim causa malis intelligi possent: quoniam sunt cibi fridi et badi: ut multitudo lactu ce spinacie blete portulace mercurialis angurie et asilum.

Signa vero huius dispositionis super tacta sunt in eminetia aqua umbilici. nisi quod signum inseparabile et proprie demonstrativum est traslucetia burse testiculorum cum aspiciat ex opposito luminis cadele uel radiorum solis.

Cura autem est modificare corpus cum bacifusione. Recipe agarici hermodactyloz electoz an. 3. j. s. s. s. pulueris ireos. 3. j. aque mellis. 3. li. calefiat aqua et infundant in ea pulueres per die nate. Deinde in aurora calefiat tota diligenter et exprimat et illa colatura cala bibat: postquam dormiat eger per horas unaz. Deinde surgat et gescat aut leuiter ambulet ieiunus usque ad horas sex. tunc sumat cyathum unum aque mellis calide et post ipsam per horas comedat. Si ergo aut abomaretur bene potest per eum amaritudinem tunc accipiat hoc eluarius. Recipe eluarii id. 3. li. eris ussi. 3. vii. misce et bibat totum cum. 3. li. aque cale distillatio radicum iris. Renuos aut accipe eluarii accipiat has pillas. Recipe pulueris radicis mezerionis infusaz in aceto per quatuor dies et exiccat. 3. j. sulphuris viui. 3. li. eris ussi. 3. li. li. li. anisi dragagani an. 3. li. formentur pilule cum succo ros. et oes accipiant suauis additionibus in precedenti moratio dicta. Et vero iterum in curatio de bulis bernie aqua est digon mactur. et bec tribus istis fieri potest. Primum est ut accipiant. 3. v. aque infusio cicepe rubeoz decocto cu ea et cum duabus radicibus fenicli et toud petrosilini. Et vero remedium est hoc. Recipe aque sublimationis radicis genestre. 3. v. Et vero remedium est hoc. Recipe aque milij solis aque apij an. 3. li. 5. misce quolibet horum et accipiat calidum cum succaro per tota septimanam. Cum ergo erit in fine ipsi aspiciat uria que si fuerit in colore et substantia rectificata respectu poris huius sedime alba in fundo sedes ductu et egle. tunc statim eradicet cum aliquo de medicamentis istis ois in edonemioratua multiplicado pariter eorum operatione per dosis supaddedo quatuor aut quatuor potione ad supascripta. Et eradicata itaqz ma recuficet epar cum infusio sectio semper an cibum assupte. Recipe trociscos dyarodis spem dyaciamomi an. 3. j. spodij subtilissime tritu. 3. j. succuri scoc coctio. 3. li. et cum aqua fenicli fiat sectio in rotulis duaz dragmaz. de quibus unum semper accipiat in principio cuiuscuqz cibi. Et vero iterum post moratione et digone eradicatione mactur et fortatione epatis et alioz membrorum est assumptio mactur ducte. Et hoc fieri potest cum hoc exemplo. Recipe radicis recetia ireos et cucumerto asinini an. lib. 5. farieorob et faba ra an. 3. li. oli de rutba. 3. li. succi mollis extrematid lauri. 3. li. lero igne in cageola ferrea coque oia usque ad spissitudinem bonam et calid applicet toti osseo et huius circuliget. Et vero remedium ad hoc est istud. Recipe mastice sandarace an. 3. li. hypogistidos. 3. j. terre sigillare tucie pparate an. 3. s. et cum succo ruthe fiat linimentum in mortario. de quo bis uel ter in die tota ossa lintat: et huius calid pseruet. Et bec est ueniens cura bulis bernie ossalis quod antiqui idrobilon nominabant.

De bernia uentosa

Recipe. ii.

Ecce da vero principalis ossalis bernie species est uentosa nominata.

Cause cuius exteriores sunt cibi oes uetositas cum gnatini: ut sunt legumia oia lac et piscium elixatorum usus: et brodialiū piguid frequenter: et cucurbite et fructuum humidorum assuptio: et imoderata repletio: et frequenter comestio: et moribus in ordinatio et inordinatio: et exercitatio super cibo: et multe aque usus: et fructuum recetium: olerum frigidorum et humidorum frequentatio.

Signa autem huius dispositionis supra tacta sunt in uetosa eminetia umbilicali. nisi quod in hac gurgulatio

fortis iuenit: fortior in tempore impulsationis uetositas est manu facte et testio nobilis in loco reperit absque pulsatione.

Cura autem huius dispositionis est ut cum ut in pluribus mala copio epatis frida et sicca: aut sicca tunc: aut frigida tunc: cala et sicca frequenter sint causa gnatidis horum uetositatum. Et iterum curatio perdet ex quatuor. Et primo est morare uetositates in superioribus membris congregatas a quibus bec egritudo per colligantia depedet. Et secundo est rectificatio predictorum membrorum. Et tertio est mesurare regimen ex parte ciborum et potum. Et quarto est consummare uetositates in osseo preceptas. Et primo quod iterum per se tribus instris. Et primo est hoc. Recipe cimini anisi carui fenicli ameos cardamomi ma. an. 3. s. se. ruthe. 3. s. coquant in lib. iij. aque usque ad consumptionem medietatis: cuius decoctionis Recipe lib. j. oli de rutba oli de lauro. an. 3. j. s. salis indil salis geme. an. 3. s. succari ru. 3. j. s. misce et fiat clistere quod o die applicet. Et secundo vero remedium est hoc. Recipe radicis arthanire colloquintide hermodactyloz an. 3. j. salis idi. 3. j. se. ruthe. 3. j. s. baccarum lauri. 3. li. mellis huius cocti lib. j. fiat suppositoria longitudinis digiti annularis. de quibus ois die post ortu solis et per duas horas an cenam accipiat unum. Et tertio remedium est hoc. Recipe cortis fabaz et lectis excorticat. an. 3. li. mulij excorticati et fururis an. 3. li. scutellaz duas. cimini et se. ruthe. ana. 3. s. calefiat oia in fundo caldariole super carbonibus ignitis et ponant in magno sacculo totum uentre ambiere ter uel quater in die. Et secundo vero rectificatio membrorum iterum coplet per duo instra. Et primo est. quod ois mane per septem horas post cenam accipiat. 3. j. an tig metridati cum. 3. li. aque decoctionis ruthe recetis calefacte. et est medicamentum diuinum in educendo uetositates et abscondendo mala copione gnatia caruz. Et secundo vero infirmum et fortius illo est. ut ois nocte predicta hora accipiat patiens pillas. 3. li. fiat ex speciebus eluarii de baccis lauri cum succo ruthe et eligatur illud quod scribitur ab Auicenna 5o can. suma prima. in Recipe propterea. Quocumque aut horum duorum accipiat exigit ut patiens postea abstineat ab ois cibo salte per horas tres. Et tertio vero spalis iterum bernie uetose perdet ex rectificatione sex rerum non naturalium. abstineat ergo ab ois cibis multiplicatiuis uetositatum secundum complexionem et manum. quorum paulo ante memoria preterijt numerando causas primarias. Sub genere horum etiam continent oes passiles cibi et lacticia et panis non fermentat uel acinus aut male coctus et uinum dulce et prope uelut marchianum anebonitanum: et tubera et fungi oes et cerebrum et medulle animalium. Et uitet comorari etiam in aere frido et caliginoso et in locis terre et defluxibus aquarum vicinis: et uexari accitibus aie per que uehemens et uelox ponit motus in humoribus et spiritibus est huius egro ualde nociuum. De quantitate vero ciborum et exercitio post eos iam dictum est. Somnus etiam plixus ualde per que uelut suffocatus detinet innatus calor euitari debet. Et quarto principalis iterum est assumptio uetositatum que iam in osseo congregata sunt. et bec quod per se ueniens tribus instris. Quorum primum est. Recipe cineris situli unum sulphuris viui. 3. li. baccarum lauri cobcagne. et est in rei uitate maius cardamomum a vulgo noiatur melege. an. 3. s. terant oia et bulliant in predicta aqua usque ad consumptionem tertie partis. in hac igitur aqua huius calidaz infundant spogio noue et mediocriter cale apponant toti osseo saltim in die quatuor uel quinquae uel sex vicibus. Et secundo vero infirmum est ut carminet uetositas cum his que superius tacta sunt. Et tertio est frequens appositio uetosarum aut comuui non parum orificij. Inueni tamen ego uetosas eras magis in hoc operante ad carminandum uetositates quod vitreas.

De bernia humorosa.

Recipe. iii.

Ecce da vero spes bernie accis osseo est quaz humorosam noiatur sapientes. et igitur bec ab ois ma humoralis fieri possit: rarissime tamen a cholericis ma cui repugnat intrinsece motus rectus deorsum. Et secundo etiam bec dispositio raro fit a materia cholericis non apostemate: igitur ab ea fiat apostema durum kizo ab Auicenna dictum. 20o tertij. tractatu 2o. cap. 3o. Post ipsum autem adhuc raro fit bernia humoralis a sanguine

salte per paulatinā digestionē. ppter ea q̄ mala cōplo causa magis est causa paulatini tract⁹ sanguinis ad locū in quo est. Et si trigeret in osco repirī malā cōplonē fridā. tūc fortassis illa rectificaret per aduētū sanguinis paulatinū qui rectificaret illā. Si ḡ hec bernia sanguinea repirī est per viā defluxus a superiorib⁹ mēbris eueniēs ut trīgē posset in creticiō trāsmutationib⁹ egritudinū sanguinearū. Silt in pculsis uerberatis et ab alto cadētib⁹ et maxime euz cōpressionē facta sup nates. Et frequēter trigit ppter trāslationem sanguinis ab oppilonib⁹ uel apāribus sanguinicie epatis et renū. Et 4⁹ itē hec bernia trigit ppter fortē cōpressionē i būris et spia tota et compissa ut possit inb⁹ onera dūta ualde trigit. Et 5⁹ adhuc trīgē pōt ppter fortē distēsiōnē in lūbis interiorib⁹ factā: ut trigit frequēter tēdētib⁹ balistae: et ppter fortē. tūc ergo adueniēte forti fluctuatione sanguinis in ebili et in arteria descēdētib⁹ nō est mirabile hāc berniā sanguineā sepe repirī. Qd autē ne in plib⁹ trigit est: q̄ osseum intumescit ex materia flatuica ibi cōgenita uel propulsa.

Causa itaqz duritiei a multa mō eueniētiā et signa ei⁹ infra dicent. Et cā vō et sig⁹ bernie cholice bīdī mittunt. cū ego neqz eā viderē: neqz habēā testionū ei⁹ ab auctorib⁹ q̄ tūcūqz illustrib⁹. Et cā vō gñatue bernie sanguineae exteriores et interiores nō nllē tate sunt. Nāles vō cāe multiplicatiue sanguinis sunt cibi calī et bu. cōplone fluxibiles substantia et sapore dulces.

Signa vō hui⁹ dispōitio sunt tensio nōbilis in loco. Et cōm calitas et humiditas tactu pcepte.

Et 3⁹ est rubedo partū. Et 4⁹ est pulsatio in pdictis locis.

Cura cū hec signa cōpichēsa fuerit corpis nōbile plentudinē repitātia statī flōmet basilica sub cubito aut nena media in medio curuature interioris brachij in uēta. et educant sanguis. 3. iij. u. l. v. fm itētiōnē pntis medici. Et sequēti vō mane imēdiate soluat vēter cū hoc cōposito. R. aque decoctiōis fructū descriptiōe N. e. 3. iij. reu barbari elci. 3. ij. spice nardi. 3. iij. dyaprunis simplicis. 3. 5 misce et taret cibū borta sex. Et die vō eadez applicet hoc emplz. R. solatri recētis aut sicci si fuerit hyems lib. 5. rosaz folioz plātagioa. 3. ij. lētiū coctaz in aceto lib. 1. farie ordeī 3. v. oli ro. 3. iij. fiat emplz decoctio pdictis isil lēto igne et applicet ut supra bis in die. Et 3⁹ vō die sequēti natib⁹ huius viri applicent due uētose cū scarificatiōe hora qua minus molestas eger et educant sanguis. 3. ij. u. l. iij. Et rectificetur aut regimē i firmi cū ifrigidātib⁹ et exiccātib⁹ ut agresta gelatignatis et silib⁹. Et vinū bibat paucis et pōncus. Et nō q̄ hec spēs bernie ualde facile curat: imo a pma die usqz ad q̄rtā uel septimā diē curat si medicus nō est negligēs.

Flegmatica vō ossealis bernia frequēter trigit in bis qui frequēter coitā et ppile su per nauseatina satietate. Et sedētib⁹ sup lapidē et sedib⁹ fridis. Et pōt enā accidē: 3. m raro ex trāsmutatione mācrū aliaz egritudinū ut trīgē pōt empimate et cacesia in hydropis carnosa. uelut enā in cholice flatuica. 3. hoc raro trigit: qm̄ cronica et egritudinū mae nō suant ad vnicā expulsiōnē. Neqz enā adeo violēte sunt ut moueāt vntē uehemēter et uelociter ad expulsiōnē suā. qd est necessarium in oī crisi. qm̄ crisis est uelox et uehemens motus morbi et nature quo i firmus deducit ad vitā uel ad mortē affōz 2⁹. cōmentio fmonis illius. Quibuscūqz crisis sit zc. Qualrcūqz igit tringat fieri berniā flatuicā ipa pceptis. Et primo ppter friditātē in pte pceptā. Et 2⁹ ppter lenitiū magnā ibidē iuētā. Et 3⁹ per remanētiā fouee diu in loco a cōprimēte digito facte. qd nō trigit in aāsa uel uētofa pdictis. Et 4⁹ per negationē trāslucētiē mēbris: qd erat insepabile uētofo. Et 5⁹ et ultimo per trāsnāsiōnē emiētiē in pte. Nā enī flatuica in friditate et viscositate suis nō sepat a pte egra. Et cōgnita ergo hac dispōne curāda erit q̄tuor intētiōib⁹. Et prima est per frequētatē edonē pnales māci flatuice antecedentis que mucillaginosa est. Et hec quidem medicina est rectifi-

catio turbis fm hūc portū. R. turbis electi. 3. ij. 5. 3. i. succari albi ad pōdus oīuz de bac medicina cū aq̄ abstinētib⁹ calida eger oī q̄rtā diē in aurora accipiat. 3. i. Et 2⁹ intētiō est digō māex. et hec qdē pficiat p hoc digerēs. R. aque mellisse. aque betonice et abstinētib⁹ aff. 3. i. 5. accipiat hoc totū calidū cū. 3. 5. succari in aurora dieb⁹ inter medijs pdicto cūatiuo. Et si uolueris hoc digestiū efficiat reddē. adde sibi aceti sqllitici. 3. i. et nō decipiet te. Et 3⁹ itētiō cōplet p rectificationē mēbriū in qb⁹ flā gñat. Et illud qdē conueniēter fiet dādo in potu oī mane. 3. i. tyriace andromachi fermērate. qnētrāsue rit etatē decē annorū cū. 3. ij. aque assari calefcē. Et 4⁹ vō itētiō est māex cūctaz uctiata cōsumptio. et hec qdē fieri pōt p localia supi⁹ appropata in bernia aquosa tā vmbilicali q̄ osseali: pp que recurre supius. Et scio aut ego hoc cōpositū eē ifallibile. R. sandarace. 3. ij. sarcocolle rubee. 3. i. cietis stipitis sabaz uel sarmētoz vitis lib. 1. pul. 2 di. lib. 5. aceti sqllitici. 3. ij. bulliat oīa cū aq̄ capitelli 3⁹ usqz ad spissitudinē. emplastret ex eis calis osseū videbis mirabilia zc.

De bernia carnosa. R. c. iij.

Et m vō sequit declarādū eē quartā spēm bernie ossealis que dicit carnosa. hec qdē accidē pōt ex multitudie sanguis vncius in cōplone satis laudabilis in quē agit vō nutritiua magnā pte ei⁹ trāsmutādo et coagulādo in carnositate. Calitas

igit magis testicorū et attrahēdo apponēdo et vniēdo sanguinē cā augmētū hui⁹ carnositatis. que qdē augmētata debilitat mēbz debilitate q̄ cā ut subsequēter gñet carnositas illā dabilis que tū in pncipio gñatūdis ei⁹ fuit laudabilior

Hec igitur carnositas cognoscit pmo p abntiaz doloris in loco. Et 2⁹ p calitates 3. m remissaz respectu ei⁹ que pcpit in carnositate absolute laudabili. Et 3⁹ p ruborē pns extēse. Et 4⁹ p soliditātē q̄n pntes soliditati laudabilis carnis. Et 5⁹ p augmētū eius uelox in tū q̄ crescit qm̄qz quāntati capitis humani consimilis.

Quis quidē cause efficiēs et mālīs iā declarate sunt. Et locus aut augmētū eius est substantia ossei. Et cāe vō exteriores ad hui⁹ gñationē conueniētes sunt oēs ex pte rez nō nālū que caliditatis augmētū et humiditatis efficiūt et reponūt calitatē et humiditātē sanguineā et pignē. uelut sunt cibi oēs absolute dicti. aut cibi medicinales mlti sanguinis generatiui. ut sunt laudabiles carnes: vitelli ouorum: brodialia pinguis: vinum dulce usus: dactylorum et succari et conditorum ex eo et consimilia.

Cognita ergo hac dispōne ipsa et pmo usqz ad pma pte augmētū facile curari pōt. Et primo applicādo flōmiā basilice et uene cois reiteratā. Et 2⁹ distrahēdo sanguinē ad emoroidas apiēdo eas cū fricatione ex felle tauri aut ex aq̄ decoctiōis sulphuris vini. Et 3⁹ vō applicādo p sepe uētofas natib⁹ et carnositas pūb⁹ inferiorib⁹ coxaz et cruriū. Et 4⁹ pficiat hui⁹ cura cū regimē ex pte ciboz et potuū friditate et siccitate sua trāsnāsiōnē gñationi et augmētō sanguis. Et 5⁹ itē curat hec dispō cū applicatiōe linimētōrū et emplastroz repcussioz cū exiccatiōe nōbili et stipicitate. uelut est emplm hoc. R. granorū lētis solatri rosaz folioz plātagioa aff. lib. 5. farine ordeī lib. 1. albumia ouoz numero 11. coquant oīa in aqua cū 4⁹ pte aceti et addita farina fiat emplm et repidū applicetur osco toti per qnqz uel sex dies. Et cū aut hec egritudo ptrāsinerit tēpus pme ptiū augmētū nllis ualde difficilis reddif ei⁹ curatio: et pprie qm̄ puenit usqz ad mediū stat⁹ iclusue. tūc ergo pp augmētū mirabile ei⁹ intātū debilitata est vō et nō pōt regē medicinas locales sufficiēter exiccariuas. Et iā repcussive medicine boctpenō sunt necessarie: eo qz mō tota fluxit et iā egritudo trāsnuit ad augmētū. imo est augmētata q̄ magis fieri pōt. Et hūc etiā egritudinē parū aut nihil pferunt medicine digestiue et cūatiue pp pdictas cās. q̄re localib⁹ medicinis. nō opz insisteret: qz nō pferūt etiā solū calefaciēdo resolūdo et exiccādo: imo opz eas esse causticas. Raro et paulatiue applicatō

ut successe disponat magnificatas ptes offei. Ego eni iā
piu laborauī cū alteratiuis p̄dictis in hac egritudine in Joā
ne fratre Antonij apothecarij ab angelo. 2° in nobili viro
dño sanzino biagadino. 3° in Paulo de rustica. Cuiuslibet
quorū bernia carnosā trāscēderat q̄si q̄ritatez humani capī
tis. Una itaqz fuerūt in strā oia nihilqz utriusqz borū usqz
ad hāc diē viuētū curā p̄feci fm hūc modū. ¶ Igit̄ p̄mis
sis ulib⁹ cūonib⁹ z p̄ticularib⁹ mācz q̄s erat dubitabile pos
se fluē ad p̄ticolā patietē applicui hoc rep̄cussiuū in igni
bus z circūstātib⁹ p̄tib⁹ sup̄iorib⁹ offei. R. boli armeni. 3. ij.
terre sigil. amili. añ. 3. j. farienolati. molēdini. 3. j. s. sandara
ce masti. añ. 3. ij. z cū suc. ro. fiat linimētū in mortario plūbeo
cūz suo pistello z apponat oī diebus. ¶ Post hoc adhibui
hoc cōpositū. R. saponis nigri. 3. ij. auri pigmenti. 3. j. s. sul
phuris viui. 3. s. calcātū cōbusti. 3. j. s. icoz p̄cū oia in morta
rio cū aq̄ salis armoniaci. hoc igit̄ cauteriū applicet̄ i ferio
ri p̄ti offei. ut faciat escarā amplitudis vni⁹ ducatū z nō di
mittat̄ ultra horā. ne fiat escara p̄funda p̄tūgēs ad uasa ino
luta ul⁹ ad uenas z arterias ibidē exītes. piculū enī eēt sp̄as
mī aut imoderate emoroso gie sup̄ueniētū. Cū aut̄ scā fue
rit escara p̄cedat̄ ad mollificationē cū assungia z butyro re
cētib⁹ usqz ad casuz ei⁹. ¶ Postq̄ ḡ deposita fuerit escara p̄
cedat̄ ad curationem cū applicatiōe vnguētū ueneris dicti
ap̄lorū descripti ab Auicēna 5° cañ. summa p̄ma. tracta. de
vnguētis. hoc enī eliq̄t z p̄sumit carnes cōueniēter. deinde
itez applicet̄ causticū p̄dictū sup̄iorib⁹ it̄medijs z laterali
bus p̄tib⁹ offei itātū q̄ in osseo fiāt sex ul⁹ octo rupture in di
uersis locis ut ueniēter possint applicari medicamīa p̄sum
ptina p̄z oēm dīa z p̄tīs loci. oī tñ 3° aut 4° die sel⁹ liniēdo
ptes ulceratas cū aq̄ 2° capitelli. ¶ Cū ḡ p̄ bec videris cō
sumptiā eē carnositate: qd̄ appet̄ ex reductiōe offei ad p̄stinā
magnitudinē. qd̄ tñ nō sit in sp̄atio breuiori vni⁹ aut medij
anni. tūc p̄cede cū p̄solidatib⁹. quorū magna copia ab aucto
rib⁹ hincide p̄legit̄. Sīs tñ in hac dispōne curāda solers z
auct̄. Ego enī p̄ multitudinē z fortitudinē accidētū cōco
mitātū hāc dispōne disposui deiceps hāc egritudinē nō p̄
tractare. vñ mltos q̄ puenerūt ad me renūtiāui z laborē fu
giēs z p̄mij p̄uitatē. Hec de bernia carnosā deā sufficiāt zc.

¶ De bernia uaricosa. R. c. v.

Quinta iterū repit̄ sp̄s offealis bernie que dicit̄
uaricosa. z est eius intentio. q̄ in superficie offei
appet̄ multitudo uenarū z arteriarū cū extēsiōe
magna inuoluēte totū offeū sicut vitis inuoluit̄
arbori. z p̄pterea vitis nominat̄ hec egritudo

ab italicis: sicut ipsa a grecis uariū nominata est.

Est aut̄ cā mltis bui⁹ sanguis melic⁹ a mēbris sup̄io
rib⁹ effusus paulatim ut in plurib⁹. z q̄qz
per defluxū z p̄p̄ie in creticiis trāsmutationib⁹ materierū
ēgritudinū melācholicaz. aut q̄qz contingit splenē esse de
bile in attrahēdo melācholiā ab epate. z epar esse debile in
expellēdo meliā ad splenē ut purior efficiatur sanguis.
¶ Cause aut̄ exteriores multiplicantes sanguinē melicum
sunt fortes passionēs aīe cōtristātes z exercitiā excellentia z
usus rerū adustione sua trāsmutātū sanguinē in meliāz.
Et potus vini nigri grossi z pōtici z multus melicorū ciborū
usus. uelut est caro antiquorū aīaliū z salsamēta oīa. z usus
fabarū z lētum. imo z leguminū oīum. z p̄p̄ie cū agresta
arācijs granatis z aceto acri a q̄bus oīno obstinere debeāt
timentes hanc egritudinem z laborantes ea.

Itaqz cū cognoueris hāc dispōne p̄ magnitudinē z tē
sionē arteriarū z uenarū cū sp̄situdine sanguis
cōtētū in eis. Regat̄ oīno eger regimie posito in p̄cedēti me
diatē cap. Quātū ad p̄mā scōam z tertiā z quartā it̄tione.
¶ 5° aut̄ it̄tione p̄cedēdi cū causticis hic oīno dimittat̄. Sed
applicet̄ ei emplm de mircillagib⁹ z p̄p̄ie vigoratus cū gū
mis q̄uor. v. z. oppoponaco serapino bdelio z armoniaco.
Et nō sp̄ale infirm in hac uaricosa dispōne est applicatio
aque sulphuree aspalpine z enccin q̄ sepe eger faciat encans

ma. Int̄tione enī in hac dispōne debet esse cōplicata ex appli
catione resoluētū z exiccātū z leniētū medicinarū: sed ta
liū termaz aque ex his v̄tutib⁹ opant̄. igit̄ sunt uenientes.
¶ Attende tñ q̄ bec dispō nō nisi cū magna difficultate z
tēporis p̄lixitate curat̄: z p̄p̄eum fuerit in feruis dei: qui
utunt̄ cibis grossis adurentibus z melācholicis zc.

¶ De bernia dicta buris. R. c. vi.

Si aut̄ iterū 6° sp̄s bernie ab oībus aucterib⁹
posita. quā Auic⁹ noiat buris. 22° terij. cap 2°. z
est v̄bū arabicū. cui⁹ expō ad huc nō bñ innotuit
mibi. puenit aut̄ bec dispō a melācholico sāguie
multiplicato nō solū in osseo: sed et in sub stātia te

sticuli: ita ut mirabilr itumescāt ptes ut est vidē an fores ec
clesiaz. ¶ Et si qdē iste tumor exstat t̄ ite magnitudinis: ut
trāscēdat mēsurā nulli iduiduo hūane sp̄s p̄tibilē cū du
ritie tēsiōe nigredie friditate uchemētib⁹ in mēbro absqz pu
stulis z corruptiōib⁹. tūc illa est dispō elefantica a sapiētib⁹
noīata. Si aut̄ existit cū ea pastale dure z corrupte. tunc no
minat̄ talis dispō lepra elefantica uel elefantinosa. Cū aut̄
in hac dispōne tumor appeat p̄dict⁹ nō ualde magn⁹ cum si
gnis sup̄ia tactis. bec ē que p̄p̄e dī bernia dura ossalis. Et
ego vidi virū q̄ iā portauit dispōnē plurib⁹ q̄ annis. xxx.

Cū ḡ puenerit bec dispō ad itātū z cōfirmationē. tūc curā
da est cura ap̄atū duroz fm has it̄tiones. ¶ Et p̄
ma qdē est subtrahē mās melācholicas si fuerit in uenis z p̄
pue in splene abūdātes fīōmādo basilicā sub cubito sinistri
brachij inētā. deide sequētū aut 3° die soluē uētrē cū. 3. iij. ca
thartici ip̄alis descripti a Nicolao i antidotario cū aq̄ viol.
aut nenufaris calida obfuādo post ipsam regulas in alijs
cūonib⁹ descriptas in cura rupagie vmbilicalie. ¶ 2° inten
tio est ut digerat̄ mās cū hoc cōposito. R. aque violaz lupul
loz z sarsare añ. 3. j. syrūpi de corticib⁹ citri. 3. j. s. misce z to
tū calidū z accipias in aurora per sex uel octo dies. ¶ 3° v̄o
tūc surgit it̄tione eradic̄di mām z p̄p̄e cū hoc cōposito. R.
epit̄bimi cretēs. 3. j. lapidis laçuli p̄p̄ati. 3. s. cassie fistule cē
cte de cāna cū aq̄ violaz. 3. s. misce z totū in aurora accipia
tur suatis regulis sup̄ia positis i assūptiōe farmacez. ¶ 4°
it̄tione est mās cūctē cōsumptio. z iā qdē bec fieri debet cū it̄tione
ne resolutionis a mollificāte ad resoluēs medicamē z ecō
uerso. Quō res tātē duritiei resoluti posset absqz mollificati
one. Et bec qdē clare legi p̄nt 4° p̄mi. cap 25°. z 3° q̄rti tra
ctatu 2°. cap de cura sephiros. z 14° terrapēnce. cap de cura
scirosis. Itaqz singule mane z an cenā fiat egro semicupiū
in aq̄ decoctionis radicū altee q̄noz sifami senu greci z seli
ni. añ. deide post ei⁹ exiccationē liniat̄ mēbrū cū oleo de sifa
mo z amigdal. dul. z bdelio dissolutis in uicē z calidis ap̄po
sitis osseo cū lana succida diligēter calefacta. z ita p̄cedatur
per septimanā vñā. ¶ Sequētū v̄o septimana fiat semicu
piū in aq̄ cineris in q̄ medicum bulliet camomilla z senu
grecū. deide mēbro supponat̄ bec emplm. R. radicū scrofu
larie uel herbe mauri fm neapolitanoe. radicū buonie añ.
lib. 5. melliloti camomille se. aneti assari añ. 3. s. farine oro
bi. 3. ij. simule frumētū. 3. iij. croci. 3. s. coquant̄ in aq̄ radices
usqz ad mollificationē ipsaz. deide terant̄ subtilissime z fiat
emplm ex q̄ calido actu osseū inuoluat̄ usqz ad iguina: z tñ
adherēter liget̄ per aliā septimanā. ¶ Itaqz tūc fiat resolu
tio ad applicationē mollificātis 3° septimana: z de ipsa ad
resoluēs z ecōuerso usqz ad cōplēmētū curationis: sup̄ addē
do tñ qd̄ utile est oī septimana: z neciūz est soluē uētrē cū
cluario dyasene accepto cū aq̄ lactis caprini calida. Hec in
summa est duri apostematis canonica curatio zc.

¶ De bernia ossali intestinali. R. c. vii.
Am v̄o ultio neciū est memorare berniā ossalē
intestinalē z est ei⁹ it̄tione q̄rbi aut ilionis descen
sus ad iguina aut monoculi p̄p̄ie. qz nō est ita
ligatū uel sustentatum in pte sua inferiori.

Itūi⁹

aut descēsus cāe due sunt p̄ncipales. vna est dila
tatio uel relaxatio didimi z est i ferioz pars sifac

intestinarum. ¶ 2° vo est ruptura illius sifac vel didimi. Quaz ambaz cæ possent eē multe, videlicet remollitio relaxatio ipsi^o a multitudine flatis aquosi et mucilagiosi scā. ¶ 2° vo pōt esse fortis distētio a uētositatib^o et multitudine fecū induratarū pueniēs. ¶ 3° pōt esse fortis distētio facta tpe coit^o et frequēti. ¶ 4° pōt eē p̄bibitio exit^o sp̄matis cū multiplicatū fuerit ad ipsūz isurgit appetitus eiiciēdi illud. et p̄prie cōtingit his qui faciūt mulieres superascēdere eos. ¶ 5° causa pōt esse nocumētū in anbelitu pueniēs inspirādo. tūc enim magna sit cōpressio et tract^o dyasfragmatis ad infra. siue sit p̄pter attractionē violētā aeris. siue sit qz in tali nocumēto anbelit^o aer vapores et sumi calefiūt: ergo rarefiunt. sed corpa talia rarefacta occupāt locū maiore q̄ p̄us. ergo ad illā sequit^r uehemēs cōpressio et distētio intestinorū et sifac. et hec est cā uerificās p̄bleuma. p̄pter qd in habētib^o berniā intestinalē et uētosam tpe retētiōis anbelitus supercrescit tumor. qui decrescit cū expiratio fit. Aliē vo cause interiores fere oēs ad istas reducunt^r. collige has causas q̄tūz ad aliquid earum 22° tertiū. cap^o 2°. textu difficili et occulto. Adhuc itēz exteriores cæ huic loco adducant^r quas teti gi sup^o. Hec enīz egritudo frequēter accidit ab eis. et p̄prie poratib^o onera magna sup sp̄odilibus renū et caude. Et his etiā qui tēdūt balistas et sic de alijs. Hec in summa cōpre bēdūt mām berniē ossealis intestinalis. quoz etiā declaratio suppleri d^oz ex his que declarata sunt in rupāgie vmbilicali. et tu cōple et cōnecte p̄mōdes illos cū istis et bēbis cōplemētū.

Itaqz cum apparuerit hec egritudo ex descensu c̄irbi duorū intestinorū. et 3. ileonis et monoculi descē su. tūc eius cura septē pficiet intentionibus nō leui labore colligēdis ab auctoribus quātūcūqz fuerint illustriores. ¶ 1^a p̄ma quidē intētio est conatus reductionis intestinorū. ¶ 2° vo est sedatio doloris inde p̄ueniētis. ¶ 3° est distractio māerū p̄pter dolorē fluctuantium ad loca. ¶ 4° est p̄bibitio reiterati descensus p̄dictorū mēbroz. ¶ 5° est recta curatio per cōsolidationem p̄tiū quelaxate et erupte sunt. ¶ 6° vo est modus et doctrina incidendi et urēdi partes per quas didimus ad osseum descendit. ¶ 7° et ultima est procuratio egri ab euentu recidiue egritudinis.

Prima itaqz intētio multis ingenijs cōplect^r. Cū enim intestina iā notabilr fuerit in osseo recepta. ¶ 1° p̄mū ingeniū est. ut cū manu fiat cōpressio in inferiori parte ossei supascēdēdo faciliter usqz ad iguen. leuiter etiāz cōstrigēdo osseū. Ita q̄ intestina et c̄irb^o ad locū reuertant^r nālem. ¶ Si aut per hūc modū nō ingrediant^r: tūc eger manu propria osseum cōp̄imat ad superiora lenibus et frequē tatis impulsioneb^o frequēter etiā per anbelitum expirādo. ¶ 3° ingeniū est: ut accipiat^r uētofa magna: et etiāz magni orificij et bñ ignita applicet^r sup inguine et diu ibi cōseruetur. ¶ 4° ingeniū est: ut accipiat^r scutella lignea amplitudinis tāte ut imbibat lateraliter osseū et usqz ad mediū eius et cum ea frequētatā fiat eleuatio et impulsio ossei ad supiora. ¶ 5° et ultimū ingeniū est. ut fiat corpis trāspō ita ut caput sit inferius et pedes ad celū eleuati. sic enī est canō curatiōis egritudinū quaz est peccatū in situ. ut colligit^r 3° tegni de curatiō nibus egritudinū in situ eueniētū. Hec de intētiōe p̄ma.

Pro 2° vo intētiōe p̄mittendū est p̄ q̄ dolor in hac bernia puenit extensiuus p̄pter uentositates soluentē cōnuitatē didimi ut patuit in declaratiōe berniē uentose. aut 2° sit et auget^r ibi dolor p̄p multitudine māerū humoralium ut patuit supius in bernia humorosa. 3° iterū cōtingere pōt dolor grauatiuus ualde. et hoc qñ cōtingeret intestina descē disse et feces in eis induratas remanē. que cū uentositatib^o nō bñtib^o respiraculū debitū imoderatos efficiunt dolores et grauatiuos: ac si osseus et uenter trabant^r iserius. ¶ In hui^o qdem dispōis cura mltū timorosa mltā igenia necia sunt et ista. ¶ Et p̄mūz qdē est administratio clisteris facti cū decoctiōe se. lini fenu greci et granorū sifami cū multa q̄tita te olei et butyri recentium. ¶ 2° vo clistē et fortius illo est ut

accipiat^r lib. 5. brodij pulli et tātundē de oleo sifamino et cū 3. 5. salis gēme clistericet eger. ¶ 3° et anodinūz et mollifica tiuum est q̄ fiat ex uīno dulci butyro oleo amigdalaz dul cum. 3. 5. bñdictis simplicis. Ego vo cōsueui apponere oleūz oliuaz recēs duaz librarūz cum. 5. 5. salis gēme. ¶ 2° p̄nci pale igeniū est hoc. R. se. dorelle. 3. ij. gñorūz sifami fenu greci se. lini. añ. 3. j. radicum liliorū al. et altee añ. 20. liij. anisi cimini se. aneri añ. 20. j. 5. camomille. 20. liij. bdelij moll et subalbidij. 3. j. coquant^r oīa in 4° stulis aque usqz ad consumptionē 3° p̄tis. et in hanc decoctionē ifundantur magne sp̄ogie inoluētes totū osseū usqz ad iguina et sumē. et frequē ter applicatis eis fiat impulsio et ligatura ossei ad supiora. ¶ Cū 5° fatigat^r fuerit eger. tūc sup osseo applicet^r hoc em p̄lm qd bñ sustēratū ad supiora cōseruet^r osseū. Opz aut hec oīa semp cōseruari et apponi mēbro ne plōget^r egritudo. Nā p̄pter putrefactionē fecū in osseo coicatā cordi et nobilibus mēbris cōtingit nē in plurib^o egrum mori a quarta usqz ad septimā. Hec de intētiōe secunda. ¶ Descriptio composi ti. R. gallarū cupressi. 3. ij. farine uolatilis molendini. 3. liij. pulueris radicum consolide ma. et mi. añ. 3. j. glutinis p̄ sciū. 3. j. 5. dragaganti gummi arabici mumiē spodij añ. 3. 5. san. dia. serapini terre sigillate boli armeni añ. 3. v. co quantur farine in duabus partibus aque et 3° parte aceti nigri usqz ad bonam sp̄ssitudinem cum sufficienti quan titate cere et additis pulueribus fiat emplastrum.

Tertia intētiō que est māerū distractio ne ad mēbz pati ens p̄rūpat multipliciter cōplect^r. ¶ 1° p̄mo qd dē cū clisterib^o p̄tractis. ¶ 2° vo cum appositione uētofe su pia tacte. ¶ 3° cum ligaturis et fricationibus a genu inferi us factis. ¶ 4° cū uētofis appositis in carnosiss partib^o interiorib^o coxarū et crurium p̄prie et natibus etiā applicate. Tales uentose multum cōserunt et sine scarificatione. ¶ 5° itēz sit māerū distractio cū flobotomia basilice uel mediane. et si uideris ipam opportunā cōueniēs est icipe ab ea. ¶ Et 6° itēz diuertit^r mā cū uomitu: imo est act^o adeo familiaris huic dispōis q̄ raro fit sine eo et p̄prie qñ bernia est magna et fortis. ¶ Ultimo itēz diuertit^r mā puocādo menstrua in muliere et emorroidas in viro. Et hec de intētiōe 3^a.

Hunc aut opz pariter ampliare p̄monē in enūti ando regimē p̄bibitū reiterantis de scensu intestinorūz ad osseum. et erit hec intētiō cōplectēs partem sexte et septime in tennonum. ¶ Multipl^r aut a sapiētib^o p̄sum est ne aliq̄s icidat hāc egritudinē: aut recidiua fiat in eo qui iā fuerat molestat^r ab ea. ¶ Et p̄mūz qd dē modus p̄uēdi est per subtractionē māerū que sunt cæ uētositati cū plētū et aq̄satis lubrificatiōe intestina et vias de scēsus. fiat aut hec subtractio cū edantib^o māis illas sepe ite ratio educētib^o mām flegmaticā mucilaginosā et aq̄sam. Talr enī curant^r egritudines cronice cū eoz māe nō fuerit ad vnicā. imo neqz duas uel tres edones: q̄rū istroz appuit supra descriptio: et in medicina de turbit ad quaz recurre. ¶ Et si egri ab omniarent^r plūez assumptionē. tūc R. pulpe colognide. 3. j. turbit al. leuis arūdinei et nō nodosi nec p̄ forati. 3. j. bdelij uarij et moll. 5. 5. añ. 3. j. formēt^r pille ex oī 3. vj. cū byeralogodiō: et cū eis eger oī 3° uel 4° mane in aurora sumat tres bibēdo post eas. 3. j. aque sublimationis radicū irio cum succaro calefacte. hec enī medicina multum aduersat^r oībus flegmaticis egritudinibus. ¶ 2° p̄ncipale istm est diuersio māerū talin^z et p̄prie per vias urine. et 3° q̄ plima singularia descripta fuerit remedia diuersionis nāe ruz in intētiōe p̄cedēte istā: tū efficit opationem mirabilē buius compō. R. aque sublimationis radicum genestre rubee tinctorū et apij. añ. 3. j. 5. misce et totum calidum accipiat^r qd post immediate aut añ ipsūz deglutiat^r pilas tres expul uere granorum milij solis factas cum succo apij. ¶ 3° vo istm p̄seruatiuū est usus adequatiūz flegmaticas nāe et sif eas p̄ urinā diuertētiū. Et 3° q̄ plurima a sapiētib^o sine posua medicamia. tria m̄bic ponaz de sp̄alib^o mibi. ¶ Et

primū qdē est. ut eger bis in septimana in aurora accipiat
3. j. pul. electi ligni aloes fusi nō nodosi et petētis fūdā aque
cū imergit ei cum. 3. ij. mellicati calefacti. ¶ 2^m vō spāle ad
hoc est. ut eger saltē in septimana bis accipiat. 3. j. fermētati
metridari cū. 3. j. aque calamēti cale. ¶ 3^m vō spāle ad hoc
et forti^o oī alio est ut accipiat eger in septimana bis in auro-
ra. 3. j. opopire. et est eluariū a Nicolao descriptū in antido-
tario: et est tātē potētē in ericcādo flata qdē dicit ignitū me-
dicamē acatē. ¶ 4° vō spāliter pseruat eger ab aduētū hui^o
egritudis. euitādo māsonē in regione vel aere p̄ticulari frī-
gido et humido et in locis p̄pīngs uallib^o et decursib^o aq̄ru3
et effugiat habitaculū in antiqs edificijs et p̄p̄ie in murali-
bus testudiales reuolutiōes hūitib^o. Itē euitet oēs mor^o la-
boriosos sup cibatiōe et frequētationez coit^o sup ea. et p̄p̄ie
abomiet coitū quordā uelut petulox qui faciūt mulieres
ascēdere sup eos. hec enī ponit vna spālīs cā hūit^o egritudis
2. 1° tertij. 2° cap. sedē et morā hūit^o sup lapidib^o et balneari in
aq̄s frīdis et uti albulis et p̄p̄ie factis ex aq̄ palustri est hūic
dispōnī maxie nociuū. ¶ Adhuc itē sepe cibari et igluuio
se delitari in cibo et potu oīno euitādū est. ¶ Oēs etiam aie
passiōes fortes et ueloces per q̄s in spiritib^o et sanguine po-
nit repēn^o mor^o et fluctuatiū euitādē sunt. hec enī extermi-
nāt et mutāt corpus ab ea que p̄m nām est cōsistētia. 3° regnī.
¶ Silr etiā igluuiosa et multi por^o assumptio et p̄p̄ie potus
hydromellis nō hūi cocti: et usus vinorū cū sapa sopbificato
rū et mucillagiosa et turbata vina et dulcia et p̄p̄ie turba-
ta euitari debēt. ¶ Si autē hic vir uterē et p̄p̄ie in hyeme
hydromelle facto p̄m hūc modū magnā inde p̄cipiet utilita-
tē. cui^o descriptio. R̄. floz rosmarini. 3. 5. cinamomi electi. 3.
j. 5. floz mellisse. 5. 5. albi et leuis granorū padisi nuc. mus. añ.
3. 5. aque cisterne lib. xxv. mellis electi. 3. xvj. coquat aq̄ cū3
spēb^o usq3 ad cōsumptionē q̄rte p̄tis. deinde supaddat mel. et
itē fiat decoctio usq3 ad tertiā p̄tē. Et si nō uellet hūc potū
simplicē bibē. saltē posset miscē tertiā p̄tē ei^o cū duab^o p̄tib^o
vinī. ¶ Silr etiā electio siēda est in q̄litate ciborū. p̄p̄ qdē ab-
stineat hic vir a pane nō hūi fermētato et uehemēter adusto
per coctionē. et oēs cibos dimittat de fariis de pasta. et come-
dat panē de pura simila hūi coctū et fermētatū trīd dierum
etate hūit^o et nō pluriū. ¶ Carnib^o vō utat istis. s. vitulinis
castratinis et porci recētis nō ualde pinguib^o. Et caro apri
leporis capri et capoli suis t̄pibus et consimiles leues et boni
nutrimēti carues accipiat de quadrupedib^o laudabilibus.
Carnes vō pulloz gallinarū caponū columboz domestico-
rum et syluestriū p̄dicum fasianorū anaturū sibi collaudant.
¶ Piscib^o vō oīum usus vituperandus est: et p̄p̄ie lixorum.
Frixio autē piscib^o et salitis uti pōt et p̄p̄ie carpiōib^o. qui sunt
illi patrie familiares et abūdātes. ¶ De lacte vō crudo et ol-
eō dimētō ex eo cocto fugē debet. ubi vō coctū fuerit lac nō
est vituperandū. Ois vō casei usus laudat ei. et p̄p̄ie q̄n ca-
seus fuerit mediocriter durus et salsedine babuerit aliquā-
tam. Et oīa cōdimēta ex eo facta utilia erunt. ¶ Uti autem
oleo oliuarū est eidē utile in cōdimētis. Butyrū autem non
placet p̄pter nimiam mollificationē suā. ¶ Legumia vō rape
et pastinace et daucus et napi et cōdimēta ex eis facta et oliue
cōdite et cappares oīa sunt sibi utilia. ¶ Plāte vō frīde cō-
p̄lonis et humide oēs dimittant. uelut spinachia bleta por-
tulaca endiua saltē simplex. cōmixta vō cū plātis calis uel-
ut feniclo petrosilino rutba rosmarino mētha origano sal-
uīa serpillio et abrotano. hec qdē oīa et eorū cōdimēta sunt uti-
lia. Qua etiā et oīa cōdimēta ex eis facta sunt utilia. ¶ Silr
oīum aromatū et scinz calorū usus est ei ualde utilis. uelut est
crocus piper cinamomū utrūq3 galāga nux muscata et cor-
tex eius qui est macis. ut. 5. 5. et cardamomū utrūq3. Et se. fe-
niculi petrosi. carui et aneti et cimini eis oībus frequēter uti
debet. Et cōdimēta oīa ex eis facta cum aceto agresta succo
atāciōrū lymonū et granatoz mu3orū sunt sibi ualde lauda-
bilia. ¶ Et cibi oēs assati cōueniētiōres sunt q̄ frīxi. 3. uter-
q3 eorū etiā sū ei utilis et p̄p̄ie cū aromatis p̄dictis. hec de

summa ciborū eligi debēt. ¶ Por^o autē ei laudabilis existat
vinū albū uel rubcū nō bīl potēs magis q̄ aquosus sapore
delectabile: odore suauē: substantia claz et oyaphanū. q̄ si bēti
pōt simplex meli^o est q̄ cū aq̄. Si autē p̄p̄ consuetudinē aut ca-
lorē cōtinētis. aut p̄p̄ exercitia cōtingeret neēiuz eēt limphare
vinū. tūc fiat cū aq̄ extinctionis calibis: aut cū aq̄ in qua co-
cta fuerit vna galla cupressi in quātitate duarum fialarū.
Quintā vō intētiōē cōsolidādi vias lassatas aptas
uel eruptas cōplēt infra multa. ¶ Et p̄mū
de leuib^o est hoc. R̄. scorie ferri in aceto frixe: myrre añ. 3. 5.
san. dia. boli ar. thuris masticio terre sigillate acatē añ. 3. ij.
gallaz cupressi mumie añ. 3. vj. glutinis pisciū. 3. ij. dissoluat
glutē in aceto rubeo et incorpēnt secū spēs cū. ij. 3. resine rubee
et sufficiēti q̄titate cere fiat vnguētū hūi viscosū. de hoc igit
totū ossēū et inguinales p̄tes ter in die vngant: et supponat
magna pila cōp̄ressa et etiā applanata et cū sufficiēti ligatura
sustētet ab ignib^o sup spatulas. Si ergo dilatatio uel rup-
tura nō fuerit ualde magne uel antique curari solēt a. 40.
usq3 ad. 60. dies cū hoc cōposito mibi nō raro expto. ¶ Si
autē aptio et eruptio magne fuerit et antique tūc admistret ei
cerotū scutalis figure factū de emp̄lo de pelle arietina cōpō-
ne mea quā iuenies in tractatu de hac mā cōpilato ad dñm
Ugonē cyp̄rēse3 eximū utriusq3 iuris doctorē. Cū ergo tale
cerotū cui^o pyramidalis p̄s iacere debēt iter ossēū et corā et
ampla p̄s sup ignib^o posita fuerit. tūc sup ea ponat lum-
bar uel biacalini plumaceolū hūi bñ lōgū et latū qdē cōue-
niēter applicitū et affixū semp teneat. ¶ Si q̄s desideraret
curationē magis festinā. tūc si iaceret sup spina magna p̄te
ep̄is usq3 ad duos mēses felicitaret ei^o opatio nō bīl. Et si
nō hīet emplī de pelle arietina descriptio tūc accipiat de
ip̄so cōfecto in apotheca mea Padue ubi semper reperietur.
¶ Ego autē dimitto hic fantasiā lūbariū uel cinguloz que
fiūt ex circulis ferreis cū appēditio sup igne. Silr hic di-
mitto fantasiā Scūlis qui credit has dispōnes curari cū li-
matra calibis iteri^o et magnete exteri^o appposito cū tua ba-
gatella. Sūt enī hec talia fantastice imaginatiōis ridiculū
magis q̄ fructū parietia. ¶ Silr autē cū p̄dictis igenijs ap-
probatis rōne et quotidiana exp̄ientia soleo ego administrare
hoc eluariū. de quo patēs in aurora deglutiat. ij. 3. q̄titatē
et añ p̄adiū et añ cenā p̄ vñā horā: et post cenā p̄ duas horas
deglutiat q̄titatē vñā. 3. Cui^o cōpō est talis. R̄. thuris ma-
sticio acatē et hypogstidos añ. 3. j. 5. rosaz spodiij cimini tor-
refacti se. aneti añ. 3. j. gallardū cupressi. 3. 5. limature tenuissime
calibis et scorie ferri amboz frixorū in aceto nigro. 3. 5. aril-
lorū granatoz aciu3 exiccatorū. 3. j. pulueriscent oīa subti-
lissime. deinde R̄. mellis ros. cōfecti cum folijs lib. j. 5. succa-
ri al. lib. j. vini granatoz lib. 5. dragagati et gūmi arabici añ.
3. 5. hec duo bulliāt simul cū melle ros. succaro et vino gra-
natoz usq3 ad ispissationē: et cum ceperit fridari effundant
ad mortariū ubi cū alijs spēbus diutissime cōterendo incor-
porent. diuinū qdē est medicamē hoc ut experientia frequē-
ter mibi innotuit. hec de intentione 5° sufficiant.

Pro sexta vō intētiōē p̄mittēdū p̄. q̄ ultra modū
curatiōis huius dispōnis securū et ca-
nonicū ut appuit in intētiōē p̄cedēti. duo alij sunt iuēti cura-
tionū modi. ¶ Et p̄mus qdē est modus p̄uidēdi cū sectio-
ne qui adhuc est duplex ab idiotis carpellatib^o iuēt^o castrā-
do boies cū euulsiōe testiculū. ¶ 2° vō est absq3 euulsiōe eius
p̄tis. ¶ Itaq3 modus apud desiderātes ip̄s est tal^o ut capiat
testiculus mane ieiuno et ipellat p̄ ossēū supi^o usq3 ad igni-
nē. Cū ḡ magis supra ipelli nō pōt tūc signet locū ille cū attra-
mēto et p̄mittat descēdē testiclo. Corp^o igit elisteri p̄mū difi-
catū locet sup sedē resupinū plumaceolo sub natibus eius
apposito manib^o et pectore hūi cū fascia ligatis ad scānum: et
silr coris et crurib^o. tūc enī opator cū optimo rasorio scidat
iter mediū signati loci usque quo trāsuerit cuti et p̄guedinē.
ibi ḡ repiet didimū descēdēte supposita igit acu uñ vñcio ex-
carnādo subleuet ip̄m q̄titatē duarū vñciarū. tūc ergo p̄tem

inferiorē et superiorē cum duplicato filo uenienter liget. deinde
 usus ostendit excarnando descendat. Capto ergo didimo trahē-
 do superius euellat inferiorē partē cum pcedente testiculo. trāsuersalr
 ergo scindat iter duas ligaturas quas fecerat. excta igitur et abie-
 cta inferiori parte cum testiculo superiorē partē cauterizet leui caute-
 rio et filis et pedes dimittat. curret vuln' in p'no cum repellēti-
 bus medicis usque ad diē tertiā. Post illud autē pcedat cum
 medicinis mūdificatiuis incarnatiuis et solidatiuis s'm do-
 ctrinā curationis ulcerū posita 4^a p'mi. cap. de cura solonis
 cūnitatis. et cap. 26°. 4° de ingenio sanitatis pcesso multo.
 Meli' tū est iudicio meo dimitte cauteriū nisi ad illud te in-
 ducat emorrosagia. **S**ilr itez appet modus pcedēdi cū
 sectioe absqz castratiōe. cū enim ita facta fuerit didimi sectio
 trāsuersalr. tūc nō v' mibi opporū q' exha' inferior' ps cū
 testiculo pēdēte. Nā sectio ista nō fit nisi ut phibeat descēsus
 intestinorū ad inferiora: ad qd sola sectio v' sufficē absqz cau-
 terio et castratione. **2°** vō modus pcedēdi cū cauterio est
 duplex. **1°** Primus qdē est cū applicatiōe cauterij actualis.
2° vō cū cauterio potēiali pcedē. **3°** Itaqz signato loco
 cū encaustro ut p'us applicet cauteriū figure spice parūper
 ad lōgitudinē inclinato s'm sup' et inferi' q'si ad figurā amig-
 dale: leuiter itaqz cauteriū imp'at usqz ad os femoris: tūc
 ergo neciū erit cōbustū fuisse didimū. **4°** vō ergo escarā vide-
 ris ex coctura factā pcede ad faciēdū casuzet' cū butyro uel
 assungia recētib'. **U**erū q' modus terribilis appet satis
 et paucos hoīuz origit repire qui nō terreant' ab igne. Ideo
 procedūt alij sup dicto loco cauteriū potēiale applicantes
 paulatiue usquequo puenerit ad os femoris. Et tūc eodem
 mō pcedat ad pcurādū casuzescare et applicādū medicamē-
 ta regeneratiua carnis et incarnatiua et cōsolidatiua s'm t'pis
 cōgruitatē. **E**t per hūc modū multos hoīuz curatos vi-
 di. Et nimirū q' cū hoc secat didimus etiā in cōsolidato lo-
 co acquiris cicatrix solida spissa et grossa phibitua descen-
 sus eorū: que descēdē solebāt. hec de intenzione sexta.

Hec ca que posita fuerūt sup' in intētiōib' p'ma et 2^a
 3^a et 4^a pōt apparē fundamentā phibitionis
 eue' hui' egritudis et pseruatio a recidiua ei' postq' ipa cu-
 rata fuerit. Ita q' oia illa ad hoc caplm adducant. Soluz
 hic ponā medicinas simplices: q's inuatiuas et exptas ad hūc
 egritudinē phibēdā inueni: et ad pseruādū a recidiua eius et c.
1^a Et p'mū q' ē hōz simplicis est ut galle cup'ssi recētes et ad-
 huc molles adiant' cū syrupo rosato et ex eis comedat vna
 per quatuor horas an p'adiū per spatium duorū u' triū mēsiū.
2^a simplex est. ut silr adiant' parue pinee adhuc molles
 ab arbore accepte et assumpte ut pcedentes. **3^a** simplex
 est: ut eger per duos uel tres mēses accipiat omni mane per
 quatuor horas an cibū pillam vnā de mumia ex oī. 3. faciē-
 do. xij. **4^a** spāle et securi' est usus mastice ex ea deglutie-
 do duo uel tria grana in aurora per longum tempus. **5^a**
 speciale et nō minoris utilitatis est: ut per quatuor horas an
 prandiū comedat eger radicē vnā consolidide medie quam
 mulieres conferulaz nominant. **6^a** vō simplex est: ut eger
 in cibis suis frequenter utatur puluere gallarum cupressi.
7^a simplex est: ut eger portet super inguine suo cerotum
 vnum de sola rasura eboris factum. **8^a** vō et vltimū est:
 ut eger frequēter sedeat in aqua aluminosā naturaliter
 talē. aut artificiose factā. Est enim de ingentijs mirabiliter
 p'scuerant' ab aduētū huius egritudinis et recidiue eius.
 Accipe igitur nobilis vir hec que tibi ingēti labore emolitus
 sum ex sentētijs illūstris antiquorū. dilataui enim tibi mām
 ut aduertētes eligere sciant dispōnē ad quā intendunt. tibi
 autem in auxilium hec oia dispenset diuina prouidentia: et
 gratia dñi n'ri iesu chisti ad laudes eius imortales. Amen.

Consilium. 228. De bernia ossali cū motu cō-
 tractiōis sue spasmoso in testi-
 culo sinistro ab osseo in superiori parte uersus mirach ele-
 uato. **D**ividitur autem consilium in capitula tria.

De essentijs egritudinum.

Cap. I.

De adolescentulus

Tar-
nifin

de nobili pgenie oriūdus laborat egritudi-
 nib' cuiuscūqz g'nis. Primo qdē egrotat so-
 lutione cūnitatis que est pternālis dilata-
 tio et aptura in igne sinistro in sisac. per cu-
 ius foramē descēdit didimus in ossē. etiaz
 cū uasis spmaticis tescētib' et extēdētib' os-
 seū extēsiōne magna: que nō pōt eē aliud q's apā saltē uēro-
 sū in pte illa. Et quo appet q' ibidē est solō cūnitatis et egrī-
 tudo cōpōnal' in via que nimis dilatata est: et est ibi egritu-
 do in situ pio loco q' nō uenienter local' didim'. **2°** iterū
 pncipalr iste nobilis iunēculus egrotat egritu die cōpōnal' in
 situ. eo q' eleuatio uel suspēsiō testiculi illi' sinistre p'is ab
 osseo. in quo nāliter p'tineri debet est in superiori pte v'sus mi-
 rach. q're necesse est cludē. q' ibidē est mor' cōtin' v'sus mi-
 rach. ppter q' h' testiculus illi'. hic aut mor' cōtinus si
 s'm ueritatē diligēter consideret' necessario erit: aut in didi-
 mo qui orit' ab inferiori pte sisac. et est mēbrū pāniculare de-
 scēdēs inferi' usqz ad testiculos quoz substantiā inuoluit vnde
 quaqz aut erit bec cōtractio assignāda in uasis spmaticis
 descēdētib' cū didimo ad ossē. Et possent bec uasa spmati-
 ca maxime in sinistra pte esse illa que oriunt' a uena emul-
 gēte. Uasa eniz spmatica in dextra pte existētia oriunt' a ue-
 na cbili. vñ cū illa uasa siue deferētia siue pparātia inuolū-
 tur a pāniclo didimo cū quo descēdūt. et sunt mēbra mobi-
 lia motu dilatationis extensionis et cōctionis. patet q' si assi-
 gnet' ibidē cā cōtinua potēs. opz q' mēbra illa et testiculi que
 inuolunt' a didimo cōtrahant' uersus sup'. Et q' testicu-
 lus ille sinister in pte illa semp stat suspensius et ad supiora
 tract'. opz cōcedere cām cōtractiū ibidē fuisse et mēbra illa
 in cōtractu uel spasmatō esse existere. **E**t q' nō credo esse
 possibile lōgo t're repiri egritudines solutionis cūnitatis
 et cōpōnales assignatas in aliq' mēbro uel mēbris qn ad eas
 psequat' lapsus in cōplone. id manifeste appet q' iste nobi-
 lis adolescentulus magnis egritudinibus egrotat: que sunt
 egritudines cōpōnales cōpōnales et cūnitatis: que sunt sim-
 pliciter ut multā tales: aut simplr semp dicēde. cū qb' aut
 multo laborabit tpe. aut per totum decursum vite sue et po-
 p'ie si nō cito procuret. **D**e causis autē cōbētib' et spasma-
 re faciētib' mēbra hic nō extēdo s'monē q' sunt note. ut im-
 moderata frigiditas siccitas dolor et oppilationes in p'di-
 ctis locis aut p'siles cāe. q'rū memoriā nō tāgo. Etia q' non
 credo illas esse p'ites cū dispositionē illā credā nō esse in fie-
 ris sed in facto esse. Sed egritudines in facto esse nō depen-
 dēt a caus. q're non assigno eas. vnde ad eius curationem
 descendō: ut nūc sequit'. **D**e cura per dietā. Cap. II.

Quis ergo quo videt mibi rōnabilr pcedēdū
 esse ex pte rez nō nālū est q' cōseruet' adolescentu-
 lus iste in aere camera u' loco bñ calo meridiei
 detecto et oriēti exposito. Nequa q's aut occidenti
 uel a gloni subdito. Et si habita culū eius nullo
 modo terraneū et cursib' aquarū p'pinquū uel antiquorū
 edificiorū humiditatib' reumatizāe: et caput eius et lūbales
 ptes et uēter diligēter uestib' muniat suffultis pellib' agni-
 nis a medietate septēbris per totū byemē usqz ad medietate
 aplis. alijs vō t'pib' suffulciant' pāno de gna rubeo u' al-
 bo ut placet. **D**e 2° re nō nālī oīnō phibeat a motu et exer-
 citio uolētis et p'prie ab ascēsu scalarū uel mōtiū: a cursu et ab
 equitatione sinistrop equorū. et nō eqtet nisi raro et equoz gra-
 dariū habentē in cēssum suauitatis sponsarum. **D**e 3°
 vō re nō nālī somnus plixus est ei uenienter magis q's excess
 suo in uigilijs ut per ipm vigoret' digō et nutrimenti melior
 fiat trāsmutatio. Et laudarem ei post dormitiones sup dexte-
 ro latere lōgum accubitū sup uētrē. Nā per decubitum su-
 per sinistro latere aut posteriori uasa spmatica magis com-
 primunt' a membris nālīb': ut splene epaterenib' et intesti-
 nis: ex qua compressiōne augmentatur in eis nocuentia.

De 4° vo re nō nāli pncipalr bñc adolefcētulo def mo-
 dus z mā cuiuscūqz letitie solationis z spei bone offerēdo
 uel pollicēdo ei uestes z localia pñosa z mām delectationis
 armonice cātū ul' musicorū istroz frequēratione. plurimas
 enī egritudinū curauit magis z frequētius gaudiū z letitia
 q̄ multaz medicinaz administratio. ¶ Quātū autē ad 5^m
 in mō accipiēdi cibū z potū. doceat puer ne multuz sel' aut
 bis accipiat cibū. imo pueniētius esset ei q̄ter in die nāli ci-
 bare ipm q̄ solū bis. argumēto sumpto ab etate que est aug-
 mēti z a debilitate digestiue: que cibū mltū in q̄titate conti-
 nua nō pcedit. Sīl'r etiā cibū nō deglutiat nisi diu z bñ ma-
 sticatū. vñ pueniēt^o est ei cibū in lōgo tpe assumē: q̄ cito z
 ipetuose comedē. ¶ Neqz etiā comedat cum pñtia nausē z
 abomatiōis in stōcho: z fercula leuia z mollia cibaria sem-
 per anponat grossiorib^o. nec potū multū accipiat vna vice
 sed pñat in plimas. ¶ In oī cibatione sua cibi mēsurā tāta
 debet esse: q̄ ex ea nō gñet stōchus. imo alleuiat^o pñpiatur.
 Et sīl'r pot^o mēsurā sit ita eq̄lis ut fluctuatio z gurgulatio p-
 pter ipm a stōcho absoluant^r. ¶ Deultima vo re nō nāli. vñ
 de ciborū z potū electione ampli^o dicēdū est. Un' cibi oēs
 eligant^r. ¶ Pñmo qui sint facile trāsmutabiles a stōcho z
 cū ei^o labore pñuo. ¶ 2° q̄ sint substantia molles z nō dēfi ne
 qz cōpacū. ¶ 3° q̄ sint cōplone calī z humidī. ¶ 4° q̄ non
 eñent a vñute leuis aptionis. ¶ 5° q̄ oīno pñati sint a vñ-
 te stipticitatis pñstipationis z oppilonis. Sīc enī pueniūt cō-
 tractioni in p cap^o declarate. Tales cibi sint sic iuscula oīa
 cū ouis z lacte cocto pñdita. z brodiaia bñ pñguia ex laudabi-
 lib^o carnib^o accepta. ut vitulis capñinis z porcelloz iuuenū
 z colūboz bñ pñguū z pulli capones z galline bñ pñgues z
 anatuli z gacelli pñgues z syluestres porcelli. Hī oēs z eoz iu-
 scula z carnes sunt ei pueniētes elixe ul' assate z pñpe molles
 ¶ Et de ferculis in pñdictis brodijs cōueniūt sibi blete atri-
 plices z spinachie z pñpe cū folijs petros. z fenicli z iusculuz
 de amilo z de dorella: z risum coctū cū lacte capñno ul' amig-
 dalino. Et oua in brodijs dispñsa cū modica farina ciceris
 rubei. Et eadē oua sorbilia igne ul' aq̄ cocta. ¶ Eñter autē
 acria z acetosa cibaria oīa: nisi parū ex eis z ualde raro ac-
 cipiēdo: z effugiat cibos pastiles z lac crudū z colostrū. Re-
 cocta vo eidē est bona. De alijs autē fercul' nō vitupo cīcra
 rubea neqz alba neqz pñsa z pñpe in brodijs pñguib^o bñ co-
 cta z dissoluta. Sīl'r laudo caules z eoz brodiū z napos z
 rapas z pastinacas suis tpi^o in pñdictis brodijs bñ coctas
 ¶ De pñmētijs vo placet pñguedo porci butyrū z oleū oli-
 uaz z pñguedo castrati anatis z galline. ¶ Ego enī per bec
 oīa lēdo magis ad curā suspēnsionis uel pñctionis testicli q̄
 ad curā bernie uel descēsus vidimi in qua oportet uti glu-
 tinatib^o oppilatib^o stipticis z pñsolidatib^o que oīa augerent
 pñctionē testicli z ipsi^o z uasoz pñdictoz efficerēt marasimum
 maiorē qz de facto sit: z ad impossibilitatē curationis deduce-
 rēt. ¶ Propter qd nō laudo in cibarijs ei^o usum aromati
 ualde caloz. Sed neqz accipiantur aromata nisi q̄lia sunt
 croc^o cinamomū paucā macis ad libituz semina feniculi
 petrosilini z anisi nō multū tñ ex eis: sed eoz folia meliora
 sunt. Sariosilos etiā laudo in pauca q̄titate z. s. s. usqz eo
 mō. plimū enī talū usus est in q̄titate modica z pñfortat oī
 gestiuā z mēbra oīa. ¶ De pñtib^o vo aialiu laudo sibi cerebz
 bñ cōditā mamillares pñtes z pñaniculosas pñdictoz aialium
 z pñtes pñectorales z anteriores magis qz spñales caudatas
 z posteriores. ¶ Caseum vo collaudo ei mollē z recentem
 z iumētiniū uel ouiniū aut capñnū nō multū salis. ¶ De fru-
 ctib^o autē uti pñt ficub^o recētib^o pñris z pomis bñ dulcibus
 z aromaticis: sed nō multū usus. Et placent mibi amigdale
 z auellane recentes z pepones bene dulces z vñe albe bene
 mature. Cerasa etiāz poma granata dulcia z muça suis tpi^o
 b^o: z iutube etiā bñ mature placēt: reliq̄ vo fruct^o dimittant^r
 Por^o vo eius debet esse vñdū albū colore uel subrubicūduz
 substantia claz z bñ aromaticū sapore dulce z nllō mō acre:
 ul' pñdū. potētia vo ul' vñute debet esse mediocre ad fumo

fitatē parā magis q̄ ad debilitatē iclinatū. Qd si fuerit tale
 simplex bibat. Si autē fumosum fuerit frāgat ei^o audacia
 cū aq̄ cocta de bona cisterna accepta. Et si tpe estatis uterē
 aqua cū multo succaro cocta placeret mibi: aut saltē cāde
 cōmiseret vino usqz ad inuētiōē saporis eius gustū dele-
 ctabilē. ¶ Dieb^o autē byemis placeret mibi q̄ uterē hydro-
 melle facto sūm bñc modum. R. aque cisternae laudabil. lib.
 xv. mellis citrini bñ mādū lib. j. macis integri. 3. j. bulliat oīa
 sūl' usqz ad pñsumptionē 4° pñris trib^o remanētib^o. z hoc po-
 tu simplici utat^r pñtib^o dieb^o: aut saltē misceat^r cū vño sūm mē-
 surā suo gustū delectabilez. Nec in summa vñ mibi regula
 procurādi bñc adolefcētulū ex pte rerum nō nālium electa.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

De instrumentis medicinalib^o decē mibi occurrunt
 obseruari neēia. quoz octo appropñau magis p-
 ctiōi illi^o testiculi ad quā pñcipalr itēdo. duo vo
 alia appropñanda sunt bernie supñscripte ne
 magnificet^r aut curatiōi rebellior fiat. Iñ ad ipaz
 nūc pñcipalr nō itēdā. Cū enī nocumētū testiculi abscissum
 eēt aut ad pñualefcētiā deductū altero z diuerso regimine ad
 berniā eēt pñcedēdū: qd fiet cū altissimus secūdabit z felicitā
 bit curā testiculi. ¶ De instrumentis vo ad ipm appropñatis.
 ¶ Pñmū est q̄ cū iste adolefcētulus getus erit in urbe sua
 purget^r p istū modū. Mane enī vno in aurora accipiat ifra-
 scriptū potū sup quo dormiat p borā z nō pñadeat nisi qñ-
 que bore trāsierit. Et eius descriptio est bec. R. cassie pñpa-
 rate cū aq̄ fenicli. 3. iij. eluarij idi. 3. j. 5. misce z totū accipiat^r
 in aurora cū pauco vino albo. ¶ Die vo sequenti imēdiate
 accipiat hoc digestiuū. cui^o descriptio est bec. R. aque feni-
 culi. 3. j. aque eupatorii. 3. j. 5. mellis ros. 3. j. misce z totū ca-
 liduz accipiat^r in aurora tardādo pñandū per q̄tuor horas
 post ipm: z pñtinuet ipm ad min^o dieb^o septē. ¶ Die vo octa-
 ua imēdiate purget^r cū istis pillis: q̄rū descriptio est bec. R.
 pillaz de agarico. pillaz de iera añ. 3. j. pillaz cochiaz. 3. iij.
 forment^r pñlle. v. uel. vj. cū succo ros. z accipiant^r bora z pñdi-
 tionib^o obseruatis que dicte sunt in p potu obseruari debē.
 ¶ 2^m vo pñcipale remediū est q̄ post purgationē pñdictā oī
 mane accipiat coclear. j. xilobalsami pñditi: post qd tardet^r ci-
 bus horis ad min^o trib^o. de quo accipiat etiāz tertiā pñte co-
 clearis vñi^o per borā vñā añ cenā. Et si de eo iterū accipit
 tātū dē qñ vadit ad lectū: eēt ei singulare remediū ad pñforta-
 tiōē oīum pñcipaliū mēbrorū z viscerū. ¶ 3^m pñcipale re-
 mediū est bocur iste adolefcētulus semper imēdiate uel in
 fine pñadij z cene accipiat rotulaz vñā cōfectionis de acoro
 pñderis. 3. iij. z bibat post ipsam ad libitū: z bis duob^o reme-
 dijs utat^r per totum mēsez septēbris. ¶ 4^m pñcipale reme-
 diū est ut post purgationē pñdictā per decē dies isti adolefcē-
 tulo mane in medijs tertijs z in sero per horas duas ante
 cenā administret^r sibi balneū sūm bñc modū. R. radicum
 enule lib. j. radicū pastinace domestice z syluestris z est dau-
 cus. añ. 3. iij. buglosse sarsare corticū citri. añ. 3. j. 5. anisi fe-
 niculi bñeen albi z rubei. añ. 3. j. radicū iringi lib. 5. radi-
 cum saponiste ma. camomille. añ. 3. j. bdellū mollis z sub-
 albidū. 3. j. bulliant bec omnia in. xv. situlis aque usqz ad cō-
 sumptionēz quarte pñris: z in hac aqua mediocri calitatis
 totuz corpus infundat^r z balneet^r in mane z ibi permaneat
 usqz ad iocūdātoleratiā exclusa debilitate. ante cenā vo suf-
 ficiat ei facere semicupium ex eo. i. infusionē corporis a ma-
 millis inferius semp cum plātis in eo coctis que minutim
 incise debēt eē leuiter fricādo uētrē z femorales pñtes. ¶ 5^m
 remediū pñcipale est boc. ut post q̄ exiuerit usqz ad tēperiū
 caloris deductus tota regio sinistra añ z retro a spatulis z
 costis inferius usqz ad bursam testiculoz: anterior z poste-
 rius diligēter iungat^r hoc vñguēto z supliget^r lana succida
 bene pectinata z calefacta. Cuius descriptio est bec. R. olei
 de bñeen. 3. j. olei de sisamo. 3. j. medulle cruris vitulorum:
 pinguedinis anatis z galline z urfi. ana. 3. 5. macis. 3. j. 5. cor-
 ticum citri. 3. iij. croci. 3. 5. cere albe. q̄tuoz. 3. fiat vñguentum

molle: qđ itez bulliat in. iij. 3. vini dulcis al. z tātūndē aque maiorane usqz ad cōsūptionē ipsorū. z de hoc fiat iunctio: ut iā dictū est. ¶ 6^m pncipale remediū est. ut postq̄ hic adole- scētulus balneū z iunctionē fecerit p. xv. dies cōtinuos tunc mane in medijs tertijs: z sero p. duas horas an cenā doceat ut sedēs uel decubēs q̄to plus poterit p. horā vnā detineat anhelitū: interpolate tñ ispirādo z respirādo. Post hoc vō ge- nitrix ei⁹ uel alter mīster suauis opationis icipiāt ab illo si- nistro sup mirach usqz ad īgulna lenē facē cōpressionē v̄sio iferi⁹ ipellēdo. Cū ḡ pcepit testiculū parump descēdissē: aut saltē ptes illas femorales tumuisse z extēsas uel rubicūdas fuisse factas. nictati hēat globū lane uel coti ad magnitudi- nē magni panis z cōpressum ipm ponat sup mirach a loco anche usqz ad femur leniter cōpressus cū illita ligādo. z hoc faciat p. alios dies. xv. suauissime tñ semp tractādo adolescē- tulū. ¶ 7^m pncipale remediū est: ut post illos. xv. dies ul- timos in loco femoris sup osse sacro applicet nērosa medio- cris orificij oī die semel p. horā an cenā z pmaneat ibi p. q̄- tā ptē hore. Cū ḡ remota fuerit statim sup loco illo applicet hoc cerotū. ℞. armoniaci elci. 3. 5. bdelij ru. serapini oppo- ponacis añ. 3. ij. radicū ciclamis z iari calamī aro. cubebaz añ. 3. 5. cere albe. 3. 5. dissoluant gūmē cū aceto z incorporent cū cera z fiat cerotū paulo minus nebula rotūda sup pāno de gna extensū. Cū ḡ uoluerit applicare nērosaz calefaciat pānos mollificātes cerotū: tñc facili⁹ remouebit sine dolo- re ut possit applicari nērosa. ¶ 8^m vō z ultimū remediū. q̄- tū ad hoc est istud. ℞. eluarij de sebestē. 3. ij. māne electe. 3. j. Terant ista duo simul ultrima tritione. Et si in nenculū iste remaneret stiptic⁹: tunc de isto eluario imediate añ cenā accipiat a. iij. 3. usqz ad. vj. z leniet uenter ei⁹. Si aut ex as- sumptione p̄dictē q̄tū multū flueret ueter. tñc 2ª vice de ipso accipiat p. 3ª uel 4ª pte min⁹ fm discretā cōsiderationē z cōuerso. si p̄dicta q̄tū pax leniret uentrem accipiat de ipso parump plus: ut dictū est. ¶ 9^m vō remediū pncipa- le z p̄mum de appropatis ad herniā est hoc. ℞. olei onfan- cini. 3. ij. ros. 3. j. spodi: cāphore: gallaz cypressi mumie añ. 3. j. terant oīa sū lōga tritione. z de hoc linimento actu ca- lido oī tēu z ptes ei⁹ supposite ab osse sacro iferi⁹ bis in die in- ungant supponēdo cotū qđ diu maceratū fuerit in aceto ca- libeato. deide exiccātū. eē aut debet acetū illud nigrū acre in qđ frustū calibis ignitū z cādētis bis uel ter fuerit extinctum. ¶ Ultimū vō remediū est hoc. ℞. aque sublimatiōis viticel- le. aque sublimatiōis gallarū cypsi añ. lib. j. misce. z de illis aqz oī fine. v. dierū in aurora adolescētulo dent⁹. 3. iij. cale- facte cū modico succari cādi. post qđ tardē p̄adiū per tres horas. vide q̄tū cōplatiōis z laboris neūz est ad bñ cōsulē dum in p̄dictis dispōitib⁹. Luz ḡ cura talis inchoata fuerit diligenter ualde q̄ post. xv. dies aliqd de statu huius ado- lescētuli enunitaret mibi. alijs fortasse opportunum esset puidere remedijs qbus cōtemplari deberem. Neqz enim in vna egritudine ad plennz oīa remedia simul explicari pos- sent ppter reuolutionem tēporaneā egritudinū: a pncipio ad augmētum. z sic de alijs. etiā ppter diuersitatē maioris z minoris fortitudinis v̄tutis tolerātie actiuitatis z passibili- tatis eius. z tu cōsidera. Ad laudem dei amen zc.

Cōsiliū. 229. De ramice ossali cōposita ex uentosa z adipina.

In iste laborat egritudine que ab idiomate grecorū hernia nominari cōuenit: z nōnulli etiā ramicē noianerūt. Alij vō rupaginē ipsam uoca- uerūt. ut 22^a tertij in suo cap. colligēduz est. z alibi q̄ plures uarijs noib⁹ denoia- ri cōuenit: que qđē dispō cū suis diuersi- tatib⁹ z signis z curationū modis q̄ plurib⁹ multotiēs diuer- sificata sit ut aliq̄ sit vmbilicalis hernia noiata. 2^a vō mira- chialis. 3^a inguinalis. 4^a ossalis. ¶ Et itez quelibet hāz di- uersitatū specificā denoiationē recipit ex pte cāe mālīs ut si

bi uicinent quedā humoralis noiata sit que fit ab humore in loco rupture uel relaxationis cōgregato. z dē hernia hu- moralis. ¶ Nōnulla vō itestinalis noiata fuit. z est cū cōtin- git ppter rupturā sifac intestinalis ad locū eruptionis descen- dere: z ibidē cōgregari. ¶ 3ª est nērosa noiata: ut cū cōtingit in locū eruptionis nērositatē colligi. ¶ 4ª est aquosa noiā- ta: z est qñ in locū eruptionis aquositas cōgregat. ¶ Et al- tera est improprie tñ uaricosa noiata pueniēs ex plenitudi- ne z tumescētia uenarū que disseminant per osseum z rici- nas ptes q̄s multo sanguine cōtingit esse repletas. ¶ Ulti- ma spēs est carnosā noiata: ut cū cōtingit multitudine carno- sitatis osseū tumescē: adeo q̄ quātitatē mirabilē z extēsibilē videat bēre itātū ut nonnulli sapiētū hāc dispōnē elephātiā: ossei noiauerūt: ut hec oīa pulcherrime legi pnt. 22ª tertij. al- legato cap. z in libello albucasi. de manuali opatiōe. ¶ Et iz alē hec oīa in alio tractatu diffuse scripserim: z p̄p̄ijs si- gnis vnāquāqz p̄dictaz sp̄erum declarauerim. ḡra tñ utili- tatis hūde magis ex ope q̄ fmone huius viri ramicem os- sealē p̄esse puenientem ex ruptura sifac in loco inguinis in sinistra pte. per quā qđem rupturā descendē videt. aliq̄ particula c̄irbi adipini qđ ab Huic⁹ noiā beritēre on. alle- gato cap. per quem etiā rupture locū uentositatis ab itestinis. ppulsa recipit in osseum. q̄re erit bec rānex cōposita ex nē- tosa z ea que adipina noiā: ut añ parum declaratum est. ¶ Et q̄ egritudo illa ad huc satis lenis est: eo q̄ nō multūz antiq̄ta est: z foramen in loco rupture satis p̄uū est. Ideo bec hernia uel rānex nondum intestinalis nominari debet ita ut intestina descendant. iz sit ad illam uia si orificiū di- lataretur magis nisi diligenter prouideretur ei.

Ex qb⁹ igit appere p̄t qđ sit curatiōis mod⁹. Opz cni intēdē ad p̄hibitionē dilatationis fora- minis ne maius fiat q̄ nūc est. ¶ 2° optet p̄hibē generatio- nē uētositatū multaz que sunt pncipalis cā dilatādi foramē illud. z be due intentiones in huius curatione sufficient.

Et prima qđē intērio adimpleri solet trib⁹ modis curationis inuētie a sapiētib⁹. ¶ Et p̄i- mus qđē modus est firmando ptē inguinis cum ligaturis cuz pānis multiplicatis z plumaceolis de coto uel alia mā- leni que sup īguina cōprimēdo collocari debet z cōstringi: adeo ut p̄hibeāt ad iferi⁹ descēdē. Et hic qđē modus liga- ture cōprimētis sit cū ligatura q̄si lūbari noiata uel bracha- li. securi⁹ tñ est z rōni magis cōsonū: ut p̄ius abrasis pilis ī- guinib⁹ supponant cerota figure scutalis oēm illā ptē am- biētia que cōposita sint ex medicinis exiccātib⁹ glutinoso cōsolidatiuis z stipticitatē notabilē hūribus: q̄le iter ceteras medicinas mibi exp̄issimū medicamē est cerotū factūz de pelle arietina. Et modus cōpōnis eius est talis. ℞. pellem vnā arietinis fm usum z icidat minutissime z mittat per. viij. dies in acetū nigrū z cōuenienter acutū. deinde ℞. gūmi arabici dragagāū mumie san. dia. acacie hypoquisti dos thuris gummosi sarcocolle aluminis iameni uel scis- si aluminis rocbe vitrioli viridis añ. 3. j. gallarū cypressi. 3. iij. caude egnepilo z leporis minutū. icisoz piloselle utri usqz plātaginis acacie añ. 3. 5. se. plantaginis resine pini op- poponacis bdelij galbani añ. 3. vj. glutinis pisciūz lib. 5. Et forma cōpōnis talis esse debet. ℞. aque pluuiialis lib. xv. z misceat cū pelle īfusa ut supra cū aceto suo z cū gūmīs disso- lubilibus: z coquant inuicem lento igne usqz ad p̄fectā glu- tinositatem. z cū cocta fuerint insil z in frigidari ceperint su- peraddant aliaz mediciaz pulneres minutissimi: z cū suffi- cienti quātitate cere fiat magdaleones. ex qbus cum opus fuerit fiant cerota: ut supra dictum est. ¶ Cerotum quod fieri debet in forma scuti z poni in ruptura in inguine cuz cuspide v̄sus supi⁹ z ligari cū lūbari uel aliter. ℞. serapini. 3. 5. oppoponacis bdelij rubei añ. 3. iij. myrre. 3. v. cerotū de pelle arietina. 3. iij. fiat cerota duo sup corio. ¶ Item ℞. ra- dicum altee preparate cum 4ª parte butyri recētis lib. j. fa- rine sifami: farine seminis lini añ. lib. 5. olci de sifamo. 3. ij.

croci. 3. j. farine frumēti. 3. j. s. cū decoctione p̄dicta fiat em-
plm. ¶ Itē R. gñoz silami & fenugreci añ. lib. 5. semis mal-
ue & alce añ. 20. iij. medulle cruris bonis. 3. j. gñoz p̄ncap
& fisticoz p̄ritoz añ. 3. 5. macis. 3. v. melliloti camo. añ. 20.
vj. radicū paucedani. 20. iij. icidenda icidātur & mundant
& bulliāt in simulis trib⁹ aque medietate cōsumpta. ¶ His tri-
bus remedijs in ruptura inguinali sic p̄cede mūdicato pri-
us corpore fac corpus in lecto q̄scē p. vj. uel. viij. dies cum
ānscripta decoctione plures cū spōgijs locum fomenta. De-
bic locum rupture vnge cū vngūeto de corticib⁹ castaneaz
& postea petiā sup̄ qua extēsi⁹ sit emplm factum calidū sup̄
vnguento & loco apponat corpore q̄scēte per dies ut su-
pra. quo facto apponat cerotū ut supra in descriptione ei⁹
dictum est. p̄t eger & cōtinuo uti cōfectione cōstrictiua. ¶ Ad
huc p̄ cōplēto bñitētionis utat hac cōfectione de qua
semp per horas tres añ cibuz accipiat rotulā vnā. i. 3. 5. aut
saltem per vnā horā añ cibū. R. sp̄eruz dyacimni. 3. ij. sp̄e-
rum dyagalāge. 3. j. semis plātagis acatiz hypogstidos. ma-
sticis. añ. 3. j. pul. succa. lib. 5. cum aq̄ plātagis fiat cōfectio so-
lida. ¶ Abstineat patiens a lacte & lacticijs cibis a legu-
minib⁹ a fructib⁹ humidiorib⁹ a cibis ualde pinguib⁹ & ab oi-
bus que uentositates in intestinis ḡnare possent a potib⁹ &
cibis mellinis & ualde dulcibus & similibus.

Secūdus p̄ncipalis curatiōis modus est p̄cisio-
nē in igne factā que nō placet mhi p̄p
magñū piculū ei⁹. ¶ Et itē magis horredus est modus
illere q̄ a q̄busdā & nō bñ p̄tis talis icisio sit castrādo bo-
mines. Cū enī secuerūt trāuersalr didimū inferiorē p̄tē ei⁹
cū testiculo sibi appēso eēbūt. ex q̄ opatione plurimi piclita-
tur magis q̄ sanent. q̄re hic modus oīno fugiēdus est. Et si
p̄ligeret ad illū uelle descēdē nullo mō fiat sine cōsilio viri sa-
piētis i scia & opelōgo tpe attriti. cui⁹ cōsilio semp adherēdū ē

Terti⁹ vo modus sp̄alis curadi dispōnē istā cauterio
p̄ficif. & hoc dupl̄r. qdā enī festinatione dilige-
ti actuale cauteriū spicū nel obliōum in loco inguis appo-
sit⁹ & cōtitudinalr ubi uenit didimū apponunt usq̄ quo
didimūz trāuersalr cōburāt. deidē medicis doloris sedati-
uis & escarā cadē faciētib⁹ p̄cedunt. post q̄s subsequēter ad-
mistrāt medicinas mūdicatinas regitatinas icarnatinas
& ad cōsolidatū aō finalr trāscundo. ¶ Et hic modus apd
me nō eūatur a timore maxio. eo q̄ p̄p doloris uehemēti⁹
frequenter accidit ap̄a ad talē opationem. qd est deteri⁹ q̄
p̄ncipalis egritudo. ¶ Et itē q̄ si opator i scia a nobomi-
ca nō fuerit bñ p̄t frequenter ex p̄actu neruoz cōbordaz &
p̄tuz sifac puenit ad cōctionem sp̄asinosam que ualde uerē-
da est iuxta iniam affōz 6°. In uulnē sp̄asim⁹ mortale. ¶ 2⁹
vo hic curadi modus p̄ficif. cūz cauterio potenciali p̄tibus
iā p̄dictis applicādo. & hic qdē curadi modus oīno securi-
or est. & p̄p cum fuerit a viro scientifico aut bñ exercitato
obuāt. fiat aūt p̄missis u lib⁹ & p̄ticularib⁹ cōnib⁹ applicā-
do potentiale cauteriūz coiter ex capitello factum p̄tib⁹ p̄e-
dictis nō vna tm sed plurib⁹ reiteratis applicationib⁹ reno-
uādūz totiens ut pueniat ad sectionē trāuersalez didimi.
Deidē fiat reuolutio ad curādū ulcus cum his que faciunt
escarā cadē mundificāt regenerāt incarnāt & cōsolidāt. Hec
in summa sunt utiliora que fieri possent hoc casu.

Consilium. 230. De hernia oīseali cuiuslibet
speciei.

Hernia discurrenari⁹ spēs. vide ab
Auc⁹ fuerunt omīssa signa &
cause & theoria.

Prima spēs humida aq̄sa est. ¶ Cu-
ra ei⁹ est cura a scitis. Adino-
ratio. R. agarici hermodactyloz añ. 3. j. s. ff
3. j. ireos. 3. j. aque mell. 3. iij. fiat infusio & colatura def. ¶ Ut
R. eluarij idi. 3. iij. eris usti. g. viij. cū. 3. ij. aque ireos fiat po-
tus. ¶ Aliud R. pill. de mecreon cūz modico sulphuris
fiat cum succo rosaz pille. ¶ Digestiū est. R. isoflonis

elcey ru. 3. v. cum duab⁹ radicib⁹. uel aque sublimationis
radicūz genestre. 3. v. ¶ Aliud. R. aque milij solis apij añ.
3. j. s. ¶ Radicatio cum supra scriptis aucteritatib⁹ in de si
¶ Rectificatio epatis. R. trociscoz dyarodon sp̄eruz dyac-
cinamomi añ. 3. j. spodij subtilissime triti. 3. j. suc. scōe cocu-
onis. 3. iij. cū aq̄ se. fiat cōfectio in rotulis 3. ij. añ oēm cibuz.
¶ Cōsumptio m̄ae cōiuncte. R. radicū recētis ireos & cucu-
me. asinini añ. lib. 5. farine orobi & fabaz añ. 3. iij. succi mol-
lium extremitatum lauri. 3. iij. fiat emplastrum. ¶ 2⁹ R.
masticis sandaraceana. 3. ij. hypogstidos. 3. j. terre sigil. bñ
preparate. 3. 5. fiat linimētum in mortario bis uel ter in die.

Secūda spēs est uen⁹ oīsa. cōsidera cām uentositatis.
¶ Prima intentio est minorādo uentositatēz
in supiorib⁹ cōgregatā a q̄b⁹ dependet. p̄ R. cimini anisi ca-
rui feniculi ameos cardamomi añ. 20. j. semis rutbe. 20. 5
in tribus lib. aque bulliāt usq̄ ad cōsumptionē. cui⁹ decocti-
onis R. lib. olei rutacei laurini añ. 3. j. s. salis idi salis gēme
añ. 3. 5. succari ru. 3. j. s. p̄clisteri. ¶ Itē R. radicū arthanite
collognide hermodactyloz añ. 3. j. salis idi. 3. j. s. rutbe. 3. 5.
baccaz lauri. 3. j. cū melle fiat suppositoria. ¶ Aliud R. cor-
ticū fabaz lentium exorticataz añ. 20. ij. milij exorticati. &
furfuris añ. scutellas. ij. cimini & semis rutbe añ. 20. 5. cale-
fiāt oīa in fundo caldarie sicce & fiat sacculus magnus zc.
¶ Altera intentio est rectificatio mēbri. p̄ accipiēdo oī mane
3. j. metridati cū. 3. ij. decoctionis rutbe. est medicamē diu-
nū in medicādo uentositatem & abscedendo malā cōplōnē
ḡnatā eaz. ¶ Aliud R. sp̄eruz eluarij de baccis lauri fiant
pille cū succo rutbe. ¶ 3⁹ intentio est cōsumptio uentositatis cō-
tente. p̄ R. aque cinēz cyathum vnum sulphuris viui. 3. ij.
baccaz lauri cobēbagne & est in rei v̄itate cardamomūz ma-
ius a vulgo dictūz melegete añ. 3. 5. tritura oīa. post bulliāt
& p̄dicta aq̄ fomentet cūz spōgijs. Itē apponātur uentose

Tertia spēs est humerosa sanguinea. q̄ ibi est tensio.
calidus & humidus tactus rubedo pulsatio.
¶ Cura flōmia basilice. Sequēti mane soluat. R. decoctio-
nis fructū. 3. iij. reubar. 3. ij. spice. g. iij. dyapm. simpl. 3. 5.
¶ Eadē die applicet hoc emplz. R. succi solatri lib. 5. rosa-
rū floz plāta. añ. 3. ij. radicū ligritie coctaz i aceto lib. 5. farie
ordei. 3. v. olei rosaz. 3. iij. fiat emplz. 3⁹ die uentosef. ¶ Sleg-
matica ut plurimum fit per viā paulgune cōgestionis. q̄ a su-
perioz mēbroz egritudinib⁹ slegmaticis & frigidis raro fit
crisis talis. cū in talib⁹ nō seruent m̄ae ad expulsionem c̄eti
cā. etiā tales m̄ae nō stimulat multum v̄ntem ad crism si-
gnificat t̄i ex frigiditate sensata & lenitate tact⁹ loci remanē-
tia fouee post cōpressionem ex p̄uatione lucentie que est in
aq̄sa assiduitate tumoris. ¶ Cura p̄ma intentio frequens
minoratio. R. turbit. 3. ij. ff. 3. j. succa. ad pōdus oīum cum
aq̄ absinthij dos. 3. j. oī 4⁹ die. ¶ 2⁹ intentio digestio cūz aq̄
mellisse betonice absinthij zc. adde acetū sglitici. 3. j. cū suc-
caro. ¶ 3⁹ intentio rectificatio membri oī mane. 3. j. tyriace
cum aque assari. 3. ij. calide. ¶ 4⁹ intentio m̄aerum cōiuncta
rum ultimata cōsumptio. R. sandarace. 3. ij. sarcocolle ru. 3.
j. cineris stipitis fabaz uel sarmentoz vitis lib. 5. pulueris
cineris lib. 5. acetū squillitici. 3. ij. bulliant cum aq̄ capitelli
3⁹ usq̄ ad sp̄usitudinem & emplastret ex eis calidis ossium
& videbis mirabilia. & est infallibile.

Quarta spēs carnosa. cui⁹ cāc sūt cāc carnositates in
hoc loco autes & p̄mitue ut ip̄inguātia p̄-
p̄uatione doloris in loco caliditate remissa respectu calidi-
tatis laudabilis ruboz per p̄tes extēso soliditate tactis. aug-
mentū ei⁹ ueloz & q̄iq̄z ad quāritatē capitiū humani. ¶ Cu-
ra a p̄ncipio usq̄ ad medietatē augmenti facilt̄ curat flo-
botomādo. ¶ Prius basilicā post cōem. ¶ 2⁹ distrabendo
sanguinē ad emorroidas apiendo eas cum felle tauri aut
decoctione sulfuris viui. ¶ 3⁹ uentosef pulpe interior co-
xaz & cruriū. ¶ 4⁹ cū oī regimie frigido & sic. Briate carnos-
tati & sanguineitati. ¶ 5⁹ cum repcus. granoz lētis solatri
rosaz folioz plātagis añ. lib. 5. farine ordei lib. 5. albumina

enox trinum coquant in aq̄ cuz 4° preacetū z addita farina
fiat emplm̄ z applicet sex dieb^o. ¶ Dū vō deuenit ad p̄ci
pium augmēti vltis difficilis reddit et cūratio: z p̄pe cum
uenit ad mediū stat^o, tunc enī nō offerunt repensiuā: q̄z mā
tota fluxit, nec digestiua z euacuatīua etiā. sit tñ hoc nē mā
aliq̄ fluat. R̄. boli ar. terre sigillate. añ. ʒ. j. farine volatilis. ʒ.
j. ʒ. sandarace masticio. añ. ʒ. ij. cuz succo rosarū fiat linimen
tum in mortario plūbeo z liniat^o. ¶ Post adhibe hoc cōpo
sitū. R̄. saponis nigri. ʒ. ij. auri pigmētī. ʒ. j. ʒ. sulfuris vini.
ʒ. ʒ. calcātū vsti. ʒ. j. ʒ. cum aq̄ salis armoniaci co: porent^o in
mortario. Appone hoc cauteriū inferiori pti offeant faciat
escarā amplitudine vni^o ducati z nō dimittat ultra boram
ne fiat escara p̄funda attingēs ad vasa inoluta aut arterias.
facta escara cū assungia z butyro mollificet escara usq̄ ad
casuz ci^o: post applica vnguētuz aploz. ʒ. ʒ. can. Eliquat enī
z cōsumit carnes sufficiēter. ¶ Itē applicet cansticū in me
dijs z lateralib^o p̄tib^o offei itatuz q̄ in osseo fiāt sex vel octo
rupture diuersis locis: ut zueniēter possint applicari medi
camina z cōsumptiua fm̄ oēm dīam positionis. oī tñ tertia
z q̄rta die liniendo ptes ulceratas cum aq̄ p̄ima capitelli.
¶ Cōsumpta ergo carnositate qd̄ appetex reductiōe offei
ad p̄stinā magnitudinem: qd̄ tñ nō sit in spatio minori vni
us aut medij anni. tunc p̄cede cum cōsolidantibus: sed nō nī
si magna causa te impedias in hac cura.

Quita spēs varicosa etiā cū uenis z arterijs circūo
luta in superficie ossis: sic vitis inouit arbori.
¶ Cuius mālis cāest sanguis melācholicus a superiorib⁹ pau
latine effusus uel ibi congest⁹ stāte epate debili in expellendo
meliam ad splenē uel splene debili in attrahēdo cū pntia ex
trahere cārū gñantium meliam uel sanguinem melicum.
¶ Cura ut in pcedēti. §. q̄ tū ad p̄mā scōam z terciā intēio
nez z q̄rtā. q̄nta vō. s. causticatio dimittat. Sed applicetur
emplm de mucillagib⁹: z p̄pe vigoratum cum gūmis q̄tu
or appposito serapino bdelio z armoniaco applicatio aque
sulfuree asfaltine z enee encatismādo sepe. intentio eniz est
magna. s. resolvere exiccare lenire zc. Et est difficilis cure p
prie in religiosis utentibus cibis grossis z adurentibus.

Sexta spēs quā Auic⁹ uocat burio .22° tertij. cap^o 2°. pendens a sanguine melācholico multiplicato: nō solū in osseo sed in subltātia testiculorū: ita ut mirabilr itumescāt ptes: ut vidē p̄git aī fores eccliarū. Et siqdem iste tumor existat tāte magnitudis ut trāscēdat mēsurā illi i- diuiduo humane spēi ueniētem cuz duritie tēsiōe sangui- ne stāte in mēbris absqz pustulis ⁊ corruptionib⁹. tūc ille tu- mor est elephātia. cū pustulis vō duris ⁊ corruptis tūc est le- pia elephātica. Lū aut tumor predict⁹ est nō ualde magnus cū signis suprascriptis: tunc oī bernia dura oscalis. cum p- uenit ad statuz ⁊ cōfirmationē curet cura apatū durorum.

¶ Prima intentio est subtractio māerū melācholicarū in ue- nis ⁊ splene abūdātiū flōmādo basilicā sinistri brachij 3° die farmacādo cū. 3. iij. cātartici ipialis cū aq̄ violaz ul⁹ nenuf.

¶ 2° intētio est digestio cum aq̄ violaz lupulorū farfate.

¶ 3° intentio est eradicatio. ℞. epibimi. 3. j. lapidis laçuli 3. 5. cassie tracte cum aq̄ violaz. 3. 5. ¶ 4° intentio est mater- rici cōsumptio reuoluēdo a mollificatione ad resolutionē ⁊ ecōuerso. ¶ Prima ḡ septimana oī die encatisme cum de- coctione radicum altee granorū sisami fenu greci semis lini ante. Et post cōctionem liniat mēbruꝝ cum oleo sise. ⁊ amig- da. dul. ⁊ bdelio dissoluto cum succida lana. ¶ 2ª septima- na encatisme cum aq̄ cineris in qua bullierint fenu grecū ⁊ camomilla. Et supemplastrā cuz boc. ℞. radicum scrofu- larie uel herbe mauri sin neapolitanos radicū bionie añ. lib. 5. melliloti camomille se. aneti assari. ana. 3. j. 5. coquant⁹ radices usqz ad mollificationem ipsarū: post terant subtilis- sime: ⁊ fiat emplm supponenduz osseo ⁊ ignib⁹ tota secū- da septimana ¶ 3^a vō septimana cum mollificātib⁹ ⁊ sic circulariter. oī tñ septimana soluēdo uētreꝝ cuz dyasene ⁊ aq̄ lactis. Et in sūma hec est durī apatis canonica curatio.

Septima spēs est intestinalis uel sibilis pp dilatationē uel relaxationē didimī: aut pp rupturā illi didimī: et horū cāe sunt notē 22° tertiū. iter q̄s ponit nocumentū in anbelitu pueniens in spirādo. tūc enī fit magnā cōpressio et tractō dyafragmatis ad itra siue sit ppter attractionē violētā aeris. siue sit q̄ in tali nocumento anbelit^o aer et uapores et fumi calefiunt: et cōter rarefiunt: et cōter maiore locum occupāt q̄ prius: et cōter uebemens cōpressio et distensio fit intestinoz et sifac. ppter qd bñtib^o berniā et intestinalem et uentosam in inspiratione superexcreuit tumor: et in expiratione decreuit. ¶ Cura. pma intentio est reductio intestinoz ad loca ppa cuz scutella lignea uel cum manib^o oī ingenio cuz uētosa sup inguē cum inclinatione capitis. ¶ 2° intentio est sedatio doloris siue pueniata uento sitate soluēte cōtinuitatē didimī: siue a multitudinemāerum humoralium: siue ab intestinis et fecib^o grauitatib^o p clisteriādo cum decoctione semis lini fenugreci et granoz sisami cum multo oleo et butyro recenti: uel cum lib. 5. brodij pulli cuz tātū dē olei sisami: cum. 3. 5. salis gēme: uel cum oleo solo. ¶ 2° Rx. dorelle. 3. ij. granoz sisami fenugreci se. līnī. añ. 3. j. radicū lilioz alboz et altee añ. 20. iij. anisi cimini se. aneri. añ. 20. j. 5. camomille. 20. iij. bdelij. 3. j. coquant^o oia in q̄tuo: fialis aque: et fomentet^o cuz spōgijs magnis. ¶ Quo facto sup osseo emplastre hoc. Rx. gallaz cupressi. 3. ij. farine uolatilī. 3. iij. pulueris radicz solide maioris et minoris. añ. 3. j. glutinis piscium. 3. j. 5. diagaganti gūmī arabici mumie spodij añ. 3. 5. sandaraccoli armeni serapini ana. 3. v. Coquantur farine in duab^o ptrib^o aque cum 3° pte aceti nigri usqz ad bonā spissitudinem cum sufficienti quātitate cere. et additis puluerib^o fiat emplm. ¶ 3° intentio est māerū distractio nētosis applicatis igni pulpe crurium et natib^o et cum ligaturis et fricationib^o a genu infra. flobotomia etiā basilice ul^o nigre uomitu menstuoꝝ puocatione et emorroi daz ꝛc. ¶ 4° intentio est p̄hibitio reiterati descensus predictaz māeruz. p̄ subtrahēdo cās uentositatis ipellētis et bumiditatis lubricitatis itestina et uias descensus cum iteratione euacuationum māe flatices mucilaginosas et aq̄se. māe enī cronica: egritudinū nō suant^o ad vnā crīsim ut cū dya turbit. ¶ Ut Rx. pulpe colloq̄ntide. 3. j. turbit. 3. j. bdelij. 55. añ. 3. j. fiat pille cum ieralogodion. de qbus sumas bis in bebda cum aq̄ ieros. hec medicina aduersas oibus flegmaticis egritudinib^o. ¶ 2° diuersio ad uias urine et ad hoc mirabile est. Rx. aque radicum genestre rubee apij ad hoc mirabile est. Rx. aque radicum genestre rubee apij ana. 3. j. 5. añ qd statiz sumatres pillas expulue gnoꝝ milij solis factas cum succo apij. ¶ 3° usus adequatium mās flegmaticas et pure diuertētū. ¶ Prīmū: ut in septimana bis accipiat. 3. j. ligni aloes electi petenis funduz aque: et imergat^o cū 3. mellicratis. ¶ 2° bis in septimana. 3. j. meridatū. ¶ 3° bis in septimana oppopire. 3. j. et est in exiccādo flegma sūme potentie. ¶ 4° cuz regimine ꝛc. ¶ Pot^o in byeme. Rx. floꝝ mellisse. 55. albi et leuis granoz padisi nucis mus. ana. 3. j. aque cisterne lib. xxv. mellis electi. 3. xvj. coquantur in aq̄ cum spēb^o ad cōsumptionem q̄rte ptis. post addemedicinas et fiat iterꝝ coccio usqz ad tertiā ptē. potet solum uel vna p̄ eius cum duab^o partib^o uini. ¶ 5° intētio est cōsolidatio uiarum laxaz aptarū uel ruptaz. Prīmo. Rx. scorie ferri in aceto frixe minute. 3. 5. san. dia. boli ar. thuris masticiis: terre sigillate: acacie. ana. 3. ij. gallaz cupressi mumie ana. 3. vj. glutinis piscium. 3. ij. dissoluātur glutina in aceto ru. et incorporent^o iste spēs cum. 3. ij. refine ru. et cum cera fiat unguentū quo osseum et inguinales ptes inungātur ter in die. et apponaf pila uel scutum cuz forti ligatura. et hoc remedium est integre sanādo citra. xl. dies nouā rupturā et nō magnā ualde. ¶ Magna autē ruptio uel antique tunc applica cerotum figure scutalis cum emplastro ex pelle arietina cōpōnemea in cōsilio meo de bacmā ad dām. Bugonem cypriensem. Dimitto fantasias Gentilis de limatura calibis cum

solidatiuis interioribus et magnetis exterioribus appposito. ¶ Sol-
leo iterum administrare hoc eluarii. 18. iburis mastice acacie
hypoglossidos añ. 3. j. 5. rosarum spodij: cimi torrefacti. se. aneti
añ. 3. j. gallarum cupressi. 3. 5. limature tenuissime calibis: scorie
ferri amboz frixor in aceto in. 3. 5. arilloz gnatoy acrium
exicator. 3. j. fiat puluis per se. post 18. mellis ro. confecti
cū folijs lib. 5. 5. succa. al. lib. 5. vini gnatoy lib. 5. dragagadi
gumi arabici añ. 3. 5. beo duo bulliat sūcuz melle ro. succa-
ro et vino gnatoy usqz ad inspissationē. et cū tepuerit effundā-
tur in mortariū ubi cū alijs spēs diuissime terēdo īcorpo-
rent. diuinū qdē medicamē hoc est ut expiētia mibi frequē-
ter inuenit. dof. 3. ij. bis in die et post cenā. 3. j. ¶ 6° intentio est
modus adustionis uel icisionis prius p qd didum ad osseū de-
scēdit. p3 castrāb°. ¶ 7° intentio est pibitio recidiue que q-
dē cōplet per assūptionē. 3. j. opopire in aurora bis in septi-
mana descripte a Nicolao añ pādū p 4° horas p spatium
duoy uel triā mēsiū. ¶ 2° sūl r adian pince pue ad bucmol-
les ab arbore accepte assūpte ut pūo. ¶ 3° mumie. 3. vniū
xii° ps facte in pillis oī die p duos uel tres mēses. ¶ 4° ma-
sticis. 3. ij. oī mane. ¶ 5° utat sepissime radice vna solide.
¶ 6° utat ī cibis plūē gallarum cupressi. ¶ 7° portet sup īguie
suo diuēcerotū vniū solū de rasura eboris scm. ¶ 8° frequē-
ter encastimet cū aq aluminosa nālī tali uel artificiali scā.
mirabilī enī pūat ab eueni bui egritudis et recidiuatiōis.

Consiliū. 231. De igēti tortura spōdiliā siue de gib-
bositate cū dictione costarum et tremore
siue saltu cordis. ¶ Diuidit aut consiliū in capitula quatuor.

¶ Declaratio et expositio ipsius disponsio. Cap. I.

Sicut exercitiū corporis est actus per quem
humani corporis sanitas depen-
ta recuperari. et ad prius conuari: et a lapsu defen-
di potest. sic et illud illustriū physicoz in se cōfir-
māt: quoniam ipm conueniēter factū facit ad expul-
sionē supfluitatū tā pme q scōe et tercie digō-
nū. et p ipm etiā uentositates et fumositates tā in capite q in
pectore et inferiori uētre repte expellunt et consumunt. unde
membra pncipalia et reliq oia conueniēter expurgata ab eis
sunt fortiora ad pducēdū operationes toti corpori conueni-
tiores. Ita etiā exercitiū aīe rōnali attributū est actus per que
oīus sensuū iterioz operationes pfectiores pducunt: et intelle-
ctiua potētia p hec ad speculādū circa difficilia et altissima
rerū pfectior efficiat. ¶ Expropter gaudere ego si tantū mihī
nā donasset q tu in utrisqz iā dicitis pfectior fieri possem.
Neqz enī corporalis labor a me deficit cū nulla dies mibi
in oīa corporis exeat. sūl etiā neqz occupationes circa necē-
tatem cōtemplādi in difficilibus a me uacue sunt. sed assiduū
tas exercitiū in talib°. diuino tū afflatu pūio me iuuabit. quā
labor oīa vincit īprob°. et duris urgens in reb° egestas. Jux-
ta illuz mātuani poete sermonem georgicoz p. 4. Hec itaqz
appent quā nū prime labilis corporis humani cōpago ob-
tulit mibi adolescentem annoy circa. 14. uel 15. qui ingenti
spōdiliūz tortura molestat que ualde fortis est et extēsa. In-
tātum q a spōdili 4° inclusiue de his que sunt in collo us-
qz ad spōdiliū renū scōam exclusiue oīs alie torte sunt
et curuate vsus dextrā pte: pp qd lordosus est in eadem pte
ualde magnifice. Cū et spatula dextra cū pte colli superius
eleuat necessitate rei. Cū enī 4° 5° 6° et 7° spōdiles colli tra-
buntur usqz inferiorius: necē est costas ipellī uersus pte illam.
et pp violentā tractū utriusqz earū spōdiles doisi oīs. xi. cur-
uate et ipulse sunt vsus illā pte. Lum enī extreme ptes costa-
rum posteriorū ifixe sunt spōdilib° dicitis. igit ppter curuatu-
rā pdictarū spōdiliūz necē est costas ipellī vsus ptem illā ad
quā incuruant spōdiles. Cū 3° spōdiles incuruate sint vsus
dextrā ut sensus visus ostendit. necē fuit lordosus. i. gibbo-
sitate fuisse factā ad lat° dextrum et eminentiā appentem.
¶ Ut rō q ppter curuaturā pdictarū priū ad dextram
necesse fuit costas que inueniunt in latere sinistro moueri
uersus motuz ipsarū spōdiliū pdictarū. et spōdiles cum hoc

q incuruate sunt vsus partem dextram etiā incuruate sunt
uersus anteriorem: ut sensus visus et tactus ostendit.

Ideo ex hoc fundamēto soluitur aliquē appa-
rētie. ¶ Et p° est q ala sparule sinī-
stre vi eminetior et eleuatioz q dextre. ¶ 2° est. q sub ala il-
la apparet scauitas magna ubi locaretur mens pugillus.
¶ Et 3° est appentia. q mendose coste sinistre pte viden-
tur ad anteriora et parum ad supiora tracte. ¶ Et 4° est
q mag cōprehēdit flexio in illo sinistro ī pte aīruoi. ¶ Et
5° est. q in loco posteriori sinistri renis vi esse incuruatio
vsus dextrā. ¶ Et 6° appentia est. q caput istius viri pen-
det vsus sinistrā pte. Et bec oīa correlarie aspicienti torturā
illā et nodā cōtractionis eius facillime demonstrari possent.

Præter bec etiā collige. q pectus eius antierius ma-
gnifice defedatum et deformatū est. ¶ Pri-
mū qdē q1 os supi° qd denominat catbena gule decliue est
vsus pte sinistrā. et fm alterū extremū magnifice eleuatur est
vsus extremitatē humeri. pbat: q cōtractio spatule dextre
vsus supi°: et ad latera de necitate eleuatur illi° ossis pte sibi
adiguā. ¶ Et 2° appens est. q thorax ei° vi ualde occultus
et minoratur: et ppue in inferiori pte. hoc aut atigit ppter tra-
ctā spasmosum et dictionē septē ossiū ex qb° thorax cōponit
quod enī tortura in illis ossib° tā igēti et extēsa exite possent
illa ossa conueniēter nutriri. Nil ergo mirabile si continue ma-
gis arefiat. ¶ Et 3° appens est. q cartilago supposita ori-
stomachi apud italos noiatū granatū et parua et extenuata
multum sensu tactus percipit et visus. ¶ 4° appens est. q
quque mēdose coste tā in sinistra q in dextra pte exiles et se-
re torrefacte sunt. quod appet ex eodē fundamēto vificari.
¶ Et 5° sensui notū est fortis et saltuosus mot° cordis: itan-
tū q sensu visus bui° adolescentuli coste pceptunt eleuari.
Cū enī per talē torturā trachea arteria necio sit aliq tū circū
flexa. p3 q aer ab ei ad int° quātus et qui oporteret nō suffici-
enter ingredit: etiā si vtr° ad attrahēdū esset fortis. vtute itaqz
exite debili et via tractus aeris exite tortuosa uel flexa parū
per: nō attrahit aeris qzitas sufficiēter. et qzito oporteret
ad satisfaciēdū necitati. sed necessitate crescente ultra tēpera-
mētū et corde necessitato ad faciēdū conatum magnū necio
accidit talis pulsus cordis: qui est uehemēs et uelox motus
pūi ei° de cētro ad circūferētiā. Nec constat q vtr° pulsus
sit debilis. ppter ea q vtute necitate uehemētius agunt. ut
Sal. p cōmēto pulsuū. cōmēto 4°. ¶ Et sup adde buic
motiui q cū ppter necitatē auctā in multitudine fumo et ua-
porū et aeris facti vilis cōgregatio fiat in corde. adhuc maior
vtutis conat° est necius ad cōstringēdum cor. Ita q non mi-
noris magnitudinis uelocitatis et frequētie esset hic motus
saltuosus cordis penes sistolē q dyastolē. si eque bñ cōprehē-
sibilis esset sistolē sic dyastolē. et boz fmonum qz pūmi capi-
unt fundamētum ex sentētijs Sal. interiorum 4° cap 3° et
xi°. continētis cap 2°. Et 22° tētij. capitulo de gibbositate. et
pluries alibi. Et tu lege uolumina si vis bene intelligere.

¶ Declaratio premisorum.

Quā aut pdictoy shie clari° elucescat. pro notitia cā-
rū diuersitatū et signoy pstate disponsio premitat
p descriptio bui° disponsio que est q gibbositas
est tumor uel eminentia spōdiliā spine ad aliquā
oīam positionis scā ppter incuruationē spōdi-
liā pueniētē: aut a forti ipulsione a uērositate: aut a mā mol-
lificate ligamēta et neruos a nucha oriētes: aut ppter motū
spasmosū in pdictis ptib° scā uel fiētē: per quā remouetur
formositas et pulchritudo stature boīs cū corruptione figu-
re uel forme priū pdictarū. ¶ Dicitur g p q gibbositas est tu-
mor. pp enī incuruationē aliq rū spōdiliū necia est prius cōside-
ratio. Nā dato q aliaz pūi corporis ossa ut focilia brachioz
et cruriū incuruari possint: et ppue in etate pueritie. ut scūs
manifestat apud plurimos in qb° tortū est focile tybie uel
alteri° pte. Illa tū curuatura nō est de qua ad prius itendit:
cū nō sit neciū illi° ossa remoueri a pūia iunctura eorum.

¶ Ponit 3° ad aliquā dñā pōnis. nā cū ppter aliquā de cais
statiz dicēdis spōdiles incuruant. tūc si dñunt ad extra ad in
tus est spēs gibbositatis ad anteriora que noīat struma. Si
vō 3^octio fiat abintus ad extra: tūc fit emīnēs in posteriori p
terz incuruatio vñus anterior. Si aut 3^octio spōdiliū fiat a
dextro in sinistru. tūc accidit gibbositas in situ z arcuatio p
tis dextre vñus ipsaz: ita si bñ cōsideret buī iūuēculi dispō
pprie est in pte dextra eius z in anteriori emīnētia māifesta
z cōcauitate in posteriori z sinistra pñunt supra ē tactū fuit.
¶ Dicat aut 5° puenire hec pp ipulsionē. z hoc qdē exteriū
accidē potuit uel pōt: z ppe in erate ifantie cū iprudētia z in
tēperato motu ptractātis ifantes ligādo cōprimēdo uel di
strabēdo spōdiles ipsoz costas z thoracē. aut frequēter 3^otin
git a cūnabulis z brachijs educātis eos cadē. necnō sup spō
dilib⁹ adueniēte casu cūfide cōpressionē uel impulsionē. pp
que ossa que teneritate sua uelut cera sunt flexibilia talia no
cumēta acgrē possent. Si rē ē in ifantibus pp corruptionē
lactis eoz multiplicānt nēotitates que in neruis z ligamē
tis spōdiliū colli z doisi multiplicatis extendūt z dilatāt pte
dicta mēbra z cōfusions cartilaginofas spōdiliū adinūcē.
Et hec qdē dispō cognoscit p paulatīnū z tardū euentū eius
z multiplicationē gurgulationē z rugitū in stōchoz i tēstē
nis oib⁹ z hypochondrijs. sicut imēdiate dicta dispō cognoscit
per nēocē z subitū euentū eius. ¶ Donebat 6° spōdiliū emī
nētiā fieri posse pp mollificationē. Si enī mucillaginosa mā
imergat in ligamētis z iter ptes spōdiliū cartilaginofas diu
permanēs ibi est cā ut nō fiat bona pñū corpis sustēatio. z
fm q 3^otingit uel extra uel in dextra uel in sinistra pte ma
gis multiplicari māz mollificātē. Ita z incuruatio z gibbos
tas repitāt in illa. Et hec itēz ē tuelocis z festini euentus est.
pp qdē distinguī ab ea que fit a cā pñitiua. Et differt ab
illa que fit a uēotitate p absentia rugitū pñictioz z molli
tiē tactu pceptā: z sic de alijs. ¶ Pōt itēz in 4° gibbositas in
spōdilib⁹ euenire pp apostema magnū genū in lūbis inte
rioribus aut in intermedio costarū: aut in musculis exteriori
bus appositis lateraliter ad spōdiles: uel in uenis ipsarū.
¶ Adhuc ē z 5° 3^otingere pōt incuruatio spōdiliū pp spasmū
eueniēte in aliquo uel in aliqb⁹. xij. pariū neruoz orientiū
a spōdilib⁹ doisi. uel septē pariū orientiū a spōdilib⁹ colli.
Cū enī māi grossaz 3^otingit i fundū eis: si fuerit in bis qui
oriunt⁹ a dextra pte 3^octio fiet vñus illā. z emīnētia vñus sin
istrā: z ecōuerso. z sic de dñā pōnis: que est anterioris ad po
steriū: z ecōuerso. ¶ 6° iterū 3^otingere pōt hec ipulsio spō
diliū ppter uehemētē ipulsionē a vñute factā in laborib⁹ cri
sis. māi enī illas frequēter expellit multas z uehementi mo
tu. pp qdē spasmus z mollities in pñictis partibus accidere
pōt. Et hec qdē cognoscit q pcesserunt ipsam febres mole
stissime a multa māpuenientes. Et ē a numeratiōe signoz
eueniētiū in febrib⁹ reuolutis p qrtanarios dierū ut quarū
ad septimū. septimū ad vñdecimū. vñdecimū ad decimū
quartū: z sic de alijs. Et tales q dē dispōnes plurimū sūt mā
le terminationis. ¶ Ultimū vō qdē ponit in descriptione
iam notū est. ppterea qz sicut per debitū sitū partium spon
diliū adinūcē z rectestatore z formose reddit homo. ita per
earum remotionem abinūcem defedatur.

Ex quorū oium fundamēto itelligēti appet. q tortu
ra spondiliū ois reduci pōt ad ternariū
numerū. ¶ Et p^o qdem ad ipulsionē. ¶ 2° ad mollificatio
nē. ¶ Et 3° ad spasmū. ¶ Et p^o qdem pōt variari quadru
pliciter. ¶ Primo pp ipulsionē a cais pñitiuis eueniētes.
¶ 2° pp ipulsionem a uēotitatib⁹ pñictis factā. ¶ Et 3° pp
apā magnā. ¶ Et 4° pp uehementē ipulsionē in crisi ante
factam. ¶ 2° vō ordinis spēs torture spōdiliū fieri posset
a multa mā mollificātē z lubricātē ligamenta neruos z nu
chā: ut iā dictū est. ¶ 2° ē fieri posset hec mollificatio a pñ
itiua cā cū applicatiōe z frequētiōe rex mollificantium
ut linimētoz embrocationū z balneorum z consimiliū.
¶ 3° vō ordinis spēs torture spōdiliū assignant⁹ due. ¶ Et p^o

ma qdē est pp spasmū de repletionē. ¶ 2° vō pp spasmū de
inanitiōe. Et hec qdē distinguī a p^o ppterea qz non fit nisi
in tpe plixoz: z cū signis significatib⁹ eñones fortes extermi
nātes corpa: aut pp isensibiles eñones ut p multā resoluē i
febrīb⁹ sudore z cōfiliū factā. ¶ Ex q si bñ cōsideras ad istas
nouē spēs torture spōdiliū ois euenire z imaginari possibi
les reduci possent. pter decimā pueniēte a uenenis. de q nō
ciro ad pñs. ¶ Et ex hoc fundamēto iterū correlarie cōclu
dit scōdo principalr notitia cārū. ¶ 3° iterū apta est declara
tio signorum inseparabilium istarum dispositionum.

Ex quibus tādē ultimātē cōcludit qz buius viri dis
positio triplex est pcuratiōe digna.
¶ Prima quidem est gibbositas a prima spondilium
doisi usqz ad sextam ad anteriora facta. ¶ 2° est gibbositas
z eminentia magna in dextra pte ad exteriū. ¶ Et 3° est at
tractio duarū costarū inferiorū de completis. z attractio ē
costarū que mēdole dicunt⁹ uersus interius z superius pp
quarū 3^octioez cōpūmī cor. Et sequit⁹ motus eius saluo
sus: ut in primo cap^o demonstratū est. hec in summa est bui⁹
viri dispositio non leui labore demonstrata.

¶ De regimīe buic viro pueniēti p sex res nō nāles dictas

Conueniēter

possit eligi Cap. III.
modus regimīs bui⁹
viri. Premittēdū est p q cā efficiēs mālis buius
dispōnis est multa māflatica mucillaginosa do
minante z ptiz aquosa que mollificationē fecit
in spōdilib⁹ z cartilaginib⁹ eard⁹ z neruis oriētib⁹ a nucha.
¶ Uerū qz appet modus attractus uersus dextrā pte cū soli
ditate z duritie nō est dubitabile māe grosse flaticē magnā
partē inueniri in nucha: z magis in neruis oriētib⁹ in sin
istra pte eius. z in musculis lūbalib⁹ intrinsecis z exteriori
bus. pp qdē vñus sinistram pte sit 3^octio z tumor vñus dextrā pte
vñ ex hoc cōcludit qz hec dispō est ualde difficilis: qm est com
posita ex spasmū sinistre partis z mollitie dextre pte. ¶ Ue
rū qz talis spasmū iā est fact⁹ z nō in fieri pp absentia colo
ris attractini motus. Ideo vñ q oia infra que admistrant⁹
debēt ē calefactiua in 2° gradu. z ultra ipm aliqliter exicca
tiua. nō tñ nāscēdētia pñmū gradū: aut mansiōē pñmā scōl
Et ubi deficiūt infra talia que multū rara sunt: ubiqz le
gatur opz virū optime tritū moderari talia cōfrangēdo sim
plicia frigida aut tēperata cum calidis z siccis.

Quare vir iste eligat locū bitatiōis eius z aerē col
dū notabilr z leuīs exiccatiōis. z qz tam aer
pluuiensis qz rodigiū nōbilit⁹ sunt fridī z amplius humidī qz
fridī. Ideo camera decubiti⁹ sit tabulā bñ munita in feri⁹
lateralr z superius. z in ea accēsus pscueret ignis magnoz
ligioz. Et si quicqz vñus exiccatiōis adderet in ignē ex cōbu
stionē lignoz abieris lauri iuniperi ficuū mentastri pulegij
ualde pueniens ē iet ei. Intātū qz necessariū ē fieri sepe suū
fumigū cū storace calamita laudāo cū pñso gallia muscata
sandaraca ligno aloes colofonia thure z mastice: z sic de
alijs oibus uel aliqb⁹ hoz. Et hoc est pñcipiū magnē
pseruationis buius viri. I aeris conuenientis electio.

De alia vō re nō nāli ut exercitio uel motu pñāse
undū est. buic enī viro mor⁹ corpis cōuenit
nōn pedetiu⁹ neqz eqtatiū z nauigatiū. imo neqz cō
ueniunt ei fricatiōes aliquarū pñā. imo adhuc neqz leuēs
z ppe frequēte: quare corp⁹ oino gescē oz. Si rō oī mor⁹
aie ut ira furor z sitia euitari debēt. maxie pp nocumētū in
corde eius iūuēti ex motu saltuoso ei⁹. Corp⁹ igit⁹ z aia eius
gescē debēt. pp qdē ab hoc viro canēdū est a costu frequē
tato: itātū qz ē scī die cōplacē ueneri nō ē ei bñ cōcedēdū.

De modo aut dormiēdi ipsius sōnus plix⁹ ei pue
nit z nullo mō excessus in vigilia. z de
figuris dormiēdi melior est incuruatio sup lar⁹ dextrū: z per
seuerātia sup illud. latere vō sinistro non pueniret ei dormi
re pp gūitarē dextre pñs accūbētiū sup 3^octā sinistra. Neqz
ē resupine dormire puenit ei rōne occitū qdē est nocumētū

in anhelitu. illud nocumētū anhelitus augmētē in decubitu resupinato. ut 2° pmi. c. de sono & vigilia p illa. Resupineq; dormire malū ē. Si tñ sup illa pte posteriori decubē posset absq; magno nocumēto sui anhelitus esset ei utile. ppter ea q; inuaret ad rectitudinē spōdiliū doxi & colli que incuruate sunt ad anterius. & p 2° ca° declaratū est. dormire aut sup uentre & pectore placet mibi: dūmō caput ei⁹ teneat curuatū dñs pte dextrā. tñc enī liberior fiet cāna pulmonis ad attrahēdū aerē necessariū pro cūctatōe mēbroz pulsus & anhelit⁹. quocūq; tñ decubitu iaceat caput ei⁹ respectu priū inferiorz mediocriter eleuatum teneat. prolixas autem vigilias omnino euitet.

De alia 4° quarta re nō nālī iā dictū est. ubi de exercitio parū añ hoc sermo fuit. uerū semp agere debet leto & iocūdo aio: tantū cū uolūtate altissimi mētez suā cōformare quātum ei placuerit auferre. & hoc quidez ad inuabiē non leuiter ad regimen suū.

De modo uero accipiēdi cibū & potū. Regula est pma q; nunq; comedat nisi uero & cōueniēt appetitū iducat ad illud. 2° regla. q; fugiat accipere cibū cū aliq; reliq; fastidij nausēe uel abominationis. 3° regula. q; nunq; accipiat cibū nec potū faciētes extēsiōnes in stōcho pp magnā q;ntatē eoz. 4° q; cibus diligēter masticatus accipiat & nō cito uel ingluuiose deglutitus. 5° q; nō plōget morā magnā in accipiendo cibaria. 6° q; multitudo ciboz specie diuersoz suglatur ab eo. 7° q; nullus accipiat pot⁹ uel cib⁹ cū nētris stipticitate & plenitudine. 8° q; post assūptiōē ciboz & potū qescat: & nllomō exercitet saltē uehēmēti motu ale uel cornis neq; coit⁹

Insecta ad re non nālī parūper insistentium magis: eo q; in ipsa sustentat regimen sanitatis huius uiri tam cōseruatiū q; pseruatiū uel curatiū. Memorādū igit ut tactū fuit in principio capli pcedentis q; cibaria & pot⁹ eius declinēt ad calefactionē notabilē & ad exiccationem mediocriter. pp qd bonum erit cibaria sua cōfrāgi semp ex calefactiōibus mediocriter. de folijs radicibus seminibus & aromatibus que dicuntur inferius. Igit panis huius uiri si fermētat⁹ magis q; cois panis & non multū salitus: sed mediocriter coctus: non transcendēs nētrū triū dierū. Cibaria vō de pasta & de farina facta non hēant in usu. imo raro & in parua q;ntate accipiantur. Carnes de quadrupedib⁹ domesticis sibi laudāde sunt: ut carnes caprei: carnes vituli & castrati. Carnes vō agni & porcelloz recētū nō placēt mibi nisi assate. & elixē meliores eēt: & pprie decocte cū mēbra sifimbulo serpillio petrosel. & mellissa que melior est oibus alijs. Quadrupedū vō syluestriūz carnes placēt mibi. uelut lepoz capoloz iter alia: & iunēculi apri ē. De domesticis uolatilib⁹ sunt pulli: galline: capones: columbi elixi uel assati suo mō. anates vō nō placēt nisi assate. De syluestrib⁹ uolatilib⁹ optimi sunt fāsiani: perdices: turtures: columbi syluestres: tā in ruribus q; turrib⁹ uescētes. Nullus enī aialis carnes tāto inuamēto possent eē q;ntūz iste. Et si multū adherere pōt usui eoz: inueniet excellēs inuamētū in eis & in turturib⁹ ē. Turdi vō meruli & minute apes & coturnices & francolini sibi ueniūt: minime vō origines: q; humiditatē molliciatū hnt. Carnes ēt panonū si potens eēt sibi cōueniēt Silr grues: anates vō meruli aquatici cucunelli & rostrirotuli. Et in sūma aialium in ago degētū carnes dimittant Silr & pisciū oīum usus dimittēdus est: & ppe eliox nī sicā feniculo petrosilino mentha rosmarino & alijs aromatib⁹ cōdiant. Sipi vō pisces cū bono oleo & cōditi cū folijs & seminib⁹ plātariū calidatū que ccedent inferius accipi possent: non tñ ualde frequēter. Saliti vō pisces oēs possent ei cōuenire: & de dulcibus aga. uelut sunt regine lucij cape doneo sardilie trille & reliqui solidarū carniū. Anguille vō dimittantur. Pisces aut salsi & de ago salis accepti: sicut scabinales palamine morene & siles solidarū carniūz accipi

pnt. Torretino vō & uariolo uti pōt. Lācri vō & ostrea codo rine dimittant. De granis vō uti pōt cicererubeo & albo rari. Pānicū ē & ppe cū plātis calis uenit ei. & rīcū ē. oīdē vō fabe & faseoli dimittant. De plātis aut ueniūt ei caules feniculus petrosiliniū saluis mēbra bysop⁹ calamētū pulegiū mētastrū serpillū & mellissa iter alia. Borago aut lactuca portulaca cucurbita endīvia crisolocāna & alie siles fride dimittant. De semib⁹ vō ueniūt ei ciminū petrosil. feniculus anisum cardamomū maius & min⁹: & oīa alia semina tāla aromatica ueniēt. De radicibus vō que comedunt optime sunt ei pastinace syluestres & domestic napī rape. Raphan⁹ aut nō sit i ei⁹ usu: neq; alleū neq; cepe neq; porū neq; bulb⁹. De salacijs aut negant ei oīa frīgida. ut creffones lactuca endīvia & alia supradicta frida. Locustis at que rāpūcioli dicunt & sparagis uti pōt & lupul lis. Cappares vō non sunt ei ntilēs: & ppe cū aceto bñ acuto. Agresta ē salita uel lymones: & succus arācie possent ei cōuenire. Vinū aut granatoz nō placet mibi nec acetum acre. Olei vō oliuaz usus oīo ē ei ueniēs quocūq; mō. Butyrū aut non placet mibi: pinguedo vō porci salita que lardum dicitur & assungia salita sibi ueniunt. De aromatibus vō pegrinis ueniunt ei piper cingiber galāga nux muscata cinamomū utrūq; grana paradīcarpobalsamūz xilobalsamūz & lignūz aloes nux mus. & coriex eius macis noiar⁹ & siles oēs cale aromaticē spēs & semia: neq; timendum est ex usu ipsoz: qm pauca q;ntitas ex eis accipit etia cōfrāguntur a carnib⁹ ab aq; & reliquis cūz qb⁹ pparātur De fructib⁹ recētib⁹ euitentur cerasa pira muscata poma acria pūna crisomilla persica & granata nisi dulcia. sorbe mespilē euitent. ficub⁹ vō recētib⁹ & siccis amigdalīs & uel lanis uti pōt. Juiube vō dimittantur in sūma: & oēs alij fructus frigidi & humidī abhorendi sunt.

Potus aut huius adolescentie esse dicitur vinū albu colore substantia subtile bñ aromaticū & sapore declinans ad dulcedinē aliquatā. mīme vō pōt cū & acre uel acetosum. Et caueat a comestione aque simplicis cū vino. imo ab ea pura fugiat uelut ab igne. Pōt autē ipsam cū modico cinamomo coquere. deinde suo vino cōmiscere & inuamētū magnū accipiet. Et si abhorreret cinamomū pp acuitatē ei⁹: tñc aqua cocta cū modico ligni aloes minutim incisi. Et iterū si abhorreret lignū aloes pp aliquā amaritudinē que pcepitur in eoz: tunc coquat aquā cū liquiritia bene mundata & vino cōmisceat eam. Et lz utraq; earum sit ei ualde utilis: ego tñ scio q; si posset uti in frascripto potu a medietate mēsis septēbris usq; ad medietatem mēsis marcij p plures annos eēt sibi potus ualde utilissimus. Et si non posset uti ipso puro absq; vino saltem cōmisceat ipm cū altera medietate vini. Est aut hui⁹ pot⁹ de scriptio hec. R. aque boni fontis uel fluij uel cisterne que melior eēt lib. xxv. mellis electi lib. ij. florū ameos & florum maiorane añ. 3. j. se. basiliconis. 3. 5. radicum andachoche. 3. iij. se. rutbe. 3. ij. liqrīe bñ rase. anisi dul. añ. 3. iij. Bulliant pmo mel & aqua usq; ad cōsumptionē quarte ptis semp dispumādō ipsa. Deinde sup addatur spēs supradictoz subnlr strite nō tñ cribellate iterū usq; ad cōsumptionē quarte ptis tñc ergo per vnā noctē oīa sic infusa dimittantur. Deinde in sequenti mane calefiāt absq; ebullitione & colentur per telaz ualde spūssam. deinde ponantur in uasis vitreis & utat co: ut iā dictū est. & nō dubito inueniri ipm ualde ntilissimum. De regimine per medicinalia. Cap. iiii.

Quartū caplm erit de regimine tā pseruatiūo q; curatiuo hui⁹ uiri: & erit i du as ptes diuisus. In p⁹ qdē pte ponet modus pseruatiū⁹ a maiori lapsu. Et cū hoc cōseruatiū⁹ dispōis quā bēt. In 2° vō pte ponent quedā simplicia & cōposita ad curationē possibilē sibi seruientia. Pro expeditiōe p⁹ ptis b⁹ qrti capli p ponā qmōi cōposita. Deinde sex simplicia ad hoc cōferētia. Pro scda vō pte

ponet vñd cōpositū ad bāc mām cōfētē z decē simplicia.
Pro expeditione primū cōpositū de prima
 pticula huius capli. sup
 ponit p q ad cūenientē p̄servationē a lapsū ulterioꝝ oīno
 usqz ad duos uel tres annos hic vir in anno purgetur bis
 s. in tpe ueris z autūni. ¶ Igit iuxta pñm ueris vno mane
 accipiat hoc minorauiū. R. pillarū de oppoponaco z de
 serapino. añ. 3. j. z accipiant in mane p nouē horas post ce
 nā. z dormiat sup eas p borā vñā cū dimidia. tunc surgat z
 quiescat cū appōnepānoꝝ calidoꝝ sup uentre. Et qñ trāsi
 nerint bore. v. accipiat cyathū vñum aque ordei calefacte
 cōccāte. z post vñā borā accipiat p̄ idū suū. ¶ Sequēti
 vō mane accipiat hoc digestiū calefactū eadem bora: qđ
 cōtinuet dieb⁹ octo. Cui⁹ descriptio est. R. sy. de calamēto. sy.
 de eupatorio z gentiābīn. añ. 3. 5. aque andachocha. aque
 lris. añ. 3. i. 5. misce. ¶ 9° vō sequenti die accipiat hoc soluti
 uū. R. pillarū de oppoponaco: pillarū de sarcocolla añ. 3. c.
 icorpenē pille. vij. cū eluato rof. z accipiant obſuatis cōdi
 tionibus que statiz dicte sunt. ¶ 2° cōpositū est hoc. R. alo
 es pparatū. 3. j. oppoponaci piguis serapini añ. 3. 5. icorpenē
 simul cū succo rof. z fiat pille. de qđ toto tpe anni assumē
 pōt oī 4° uel 5° sero vñā immediate ante cenā. Et si acciper
 de eis oī mēse bis qñque uel sex eēt ualde utilimuz sibi ob
 seruādo conditiones dictas in primis pillis. ¶ 3° cōpositū
 est hoc. R. betonice sicados maiorane bclij masticio se. ru
 the siseleos añ. 3. ij. plueris acori. 3. iij. andachocha. 3. j. 5. ben
 al. z ru. croci. nucis mus. 3. ij. ligritie. 3. iij. mellis p̄servation
 nis. 5. lib. j. cūcari. 3. ij. cōqñt oīa simul z fiat eluatiū. de
 quo accipiat toto anno p̄iti oī mane p qñqz horas añ cibū
 quātitatē vñi nūcis mus. Et credo in hoc pēdere magnā
 quātitatē curatiōis ei⁹. Et si nō posset ita frequēter accipe
 de eo: saltē accipiat oī tertia die uel bis in septimana qñtitatē
 lā p̄dictā. ¶ 4° vō cōpo^m est hoc. R. olei de laterib⁹. 3. j. olei
 de costo. 3. 5. emplastri cetonij descriptiōe Nicolai i anidō
 tario. 3. iij. icorpenē oīa sūt. z ex hoc vnguēto p totū mēsem
 martij oī sero vngat tota spina ei⁹ qñ uadit ad lectū z sup
 ponat frustū lane bñ carminate. ¶ Primū g de simplici
 bus p̄ferentib⁹ ad has dispōnes z securius est betonice que
 cala est z sicca in fine scōi z pñm tertiū sū quosdā. Cui⁹ nūis
 in cibis p̄fert quassatiōi z attritiōi neruoz z cūstidiōi z lassit
 tudini eoz. Et. 3. j. plueris ei⁹ in potu data oī septimana sēl
 in aurora cū 3. ij. bydromellis calē ēt mirifice p̄fert toti pe
 ctori z cordi. ¶ 2° simplex est croc⁹. z cōcordat i eo oēs sapiē
 tes ad pulsū z tremorē cordis qđ est maximū nocumētū
 in hoc vīro: z p̄prie usus eius in cibis. Et si oī mēse bis ac
 ciper de eo. 3. j. cū. 3. ij. aque cicoree efficeret ei p̄sidinē sūgu
 lare. ¶ 3° simplex z magne utilitatis est bñonia si ex radi
 ce eius fiat decoctio cum qua fiat cistē simplr. Et si ēt ex
 decoctione radicū ei⁹ fomentes aut suffumiget tota spina
 eēt ei inuamētū arduū. ¶ 4° simplex est usus calamēti in
 cibarijs ei⁹ mediocri qñtitate. eradica enim mās in pfundis
 nucbe anexas. Et si puenerit ei dolores in spatulis z in spī
 na: tunc fomentes cū 3 berba ei⁹ bñ calefacta. mirabili enim
 inuamēto p̄ferret. ¶ 5° simplex est siseleos. cui⁹ decoctio cō
 fert dolori dorsi z lassitudini ei⁹ si ex eo dent. 3. ij. in septima
 na bis uisiter. ¶ 6° simplex est adeps lrsi ex qua fit inun
 ctio sup spina: z cōfert lassitudinē z duritiē eius cūstidiōi ut
 Plini⁹. 28° nālis hystorie. cap de eo. Et hec de p^o particula
 huius capli dicta sufficiāt. Sciēduz tñ q qñ assumit vñum
 istorum sex simplicium dimittat electuariū z alia.

Pro 2° pticula b^o capli p̄mittat p purgatio in autūno
 celebrāda sūm hūc modū. R. bñdicte. 3. iij. agarici
 electi. 3. ij. 5. 3. j. aque maiorane. 3. iij. misce. z accipiat cū
 cōditiōib⁹ in purgationib⁹ ueris superi⁹ assignatis. ¶ Se
 quēti vō die accipiat hoc digestiū. R. sy. rosati. 3. j. syr. de
 eupatorio. 3. 5. aque abrotani. 3. j. 5. aque mellisse. 3. ij. misce
 z cōtinuet ipm dieb⁹ octo calidū in aurora super dormiēdo
 ei. ¶ Die vō nona immediate sequēti eūct cū hoc. R. eluarij

indi. 3. 5. aque cētauree mino. 3. iij. calefiat aqua z dissoluat
 cum eo eluatiū z assumat obſeruatis cōditiōib⁹ in purga
 tiōe ueris assignatis. ¶ Pro descriptiōe vō cōpositū ad cu
 rā harum dispōnūz sufficiētis. p̄mittat p q be qđē dispō
 nes sūm dispntationē faciles sunt. actu vō z opē plixē z dif
 ficiles. 4° interior. cap 3°. nū minus qñtum est possibile ad
 ea z curā securi⁹ puenire. ponet hoc cōpositū a Sal. acceptū
 de melioribus ad torturā z inclinationē spōdiliā z spasmū
 cuius series est. R. calamēti rosaz cinamomi masticio ame
 os su meu bypiconis cēdoarie doronici gariofil. añ. añ. j.
 sandal. ru. xiloaloes. añ. 3. j. musci. 3. 5. terant subtilr z lñiā
 tur cū oleo balsami. deide icorpenē cū melle dispumato z fi
 at eluariū. de quo p̄cipio debē assumē oī mane qñtā. 3. vñi⁹
 z sūt grana. xv. cū syrupo de calamēto. z fortassis q iuenit
 lra corrupta: deberet enī scribi qñta ps. 3. z cēnt. 3. ij. ut sit sic
 descriptio. R. sy. de calatiū. 3. j. eluarij p̄scripti. 3. ij. icorpen
 tur z lābēdo deglutiat. Et si bñ cōsideras vñtē cōponētūz
 oīa sunt simplicia sūm oēs illustres viros p̄clarissima laude
 approbata ad dispōnes tales: tñ elige cōpōnem modo mo.
 ¶ Primū g de simplicibus p̄laudatis ad bāc dispōnē: z p
 p̄ue ad accis molestus qđ est tremulus z saltuosus motus
 cordis est cēdoaria. de qua scripsit Auic^o q p̄fert tremori
 cordis nehemēti ualde. Et ego dico q tā interius qz exteri⁹
 applicata magnifice p̄fert. siue admistret in cibis uel alio
 mō administratiōis. ¶ 2° simplex est acor⁹ q est calidus z sic
 cus in fine scōi. Cui⁹ inuamētūz ad oēs egritudines lacerto
 rum z neruoz cōiter ab oib⁹ approbat. itātūz q de eo cir
 cūduēt de acoro: z eluariūz de eo z p̄fectiōes z alios mo
 dos diuerse administrationis approbant a sapientibus.
 ¶ 3° vō simplex est cētaurea quelibet z p̄prie minor. Cui⁹
 landes uere sunt ad oēs egritudines neruoz lacertoz z iun
 cturaz. siue ex ea fiat emplm balneūz embroca uel fomētūz
 ¶ 4° vō simplex est serapinūz. cui⁹ qđē potētia est ad tēsiō
 nes cōtōdes z iuncturas articuloz neruoz. z lacertoz. siue
 hoc faciat soluēdo mās flaticas imersas i p̄dictis mēbris. si
 uel iuncta uel emplata calefaciēdo resoluēdo z exccādo cō
 mat p̄dictas mās. ¶ 5° vō simplex est geloum z est granum
 vñum pini tā maioris qz minoris. Cui⁹ qđē inuamētūz ex
 cellēs est ad oīa neruosa mēbra z articulos p̄fortādo. imo ole
 um de g. m. m. oēs durities iuncturaz z ossificatiōes ex
 ru z soluit. ¶ 6° simplex est bypicon. Nā usus solioꝝ ei⁹ in ci
 bis z emplis ēt attrahit mās iūcturaz imersas. z cistē ēt fa
 ctūz ex oleo ei⁹: z p̄prie cūz oleo de andachocha est magni
 inuamēti. ¶ 7° simplex est mucillago senugreci: z p̄prie gra
 noꝝ eius cūz aqua cineris scā ex q spatula z tota spina fre
 quēter lñiat cala. ¶ 8° simplex nō negligēduz est sulfur z
 aq̄ thermarū ei⁹: z sordines alueariōꝝ in qua sū fundant
 sepe egrotātes: z cūz ea fricent tād inuamētūz accipiūt q
 multū torti actu entes in aq̄ distēdunt qñ ad rectitudinē rō
 nālē. Et sile z adhuc meli⁹ efficit sum⁹ p angustūz foramē
 a fonte vñ scaturit aq̄ elenat: q pcutiat spina totā z reflecta
 tur ad eā cōbēdo morā sup ea usqz ad tolerātiām virtutis.
 ¶ 9° simplex z de familiarib⁹ est decoctio spagirecētis aq̄
 pta sepe cala aut salē decoctio radicū ei⁹ qñ nō iuenit recēs
 ¶ Ultimū simplex est fex olei irini: de q p̄fricent sepe spon
 diles actu cala z supponat eis pelis dabaon. aut saltē vul
 pina actu cala z diligēter circumligata. Et bis administra
 tio cūz inclinatione diuine misericordie p̄seruabit z restau
 rabit cūenienter: qđ sibi ccedat qui cuncta semper felicitat
 z regulat. ad laudes eius imortales Amen.

De gibbositate cuiusdam pueri.
Edus processus in cura hui⁹ ado
 leſcentuli est talis. ¶ Pri
 mo q p qñqz dies mane z sero fomentē
 tur uel epithimes locus cū hoc cōposito
 R. cimini carui feniculi anisi añ. 3. ij.
 se. rute. 3. ij. surfuris grossi scntellas. vj

ad un.
 huius
 3. daria

o. ca. d. g.
 p. j.

calefi. ut oia in caldaria sup cinerib⁹ calidis ab sqz flama.
 ⁊ ponant in sacculo qui applicetur fm consuetudinem.
 ¶ 2° q post fomētationē vngat locus cu3 hoc linimēto. R.
 mucillaginis fenugreci ⁊ se. lini. añ. 3. j. olei de sisamo ⁊ ami
 gdalis dul. ⁊ de ireos añ. 3. j. 5. emplū de mucillaginibus. 3.
 iij. incorpent oia simul cum sufficiēti quantitate cere. ⁊ in fi
 ne apponant croci. 3. ij. ⁊ ita continetur per quatuor dies
 ¶ 3° infirm est. q post istos qtuor dies fiat sibi ligatura cu3
 applicandē decēt excludēte dolorē. cui ligature omni die
 mane ⁊ sero sup addat vna fascia absqz remotione prime. ⁊
 ita fiat cōtinuatio p sex dies. ¶ 4° est. q post istos sex dies
 itex fiat reditus ad enaporationē suprascriptā cū inunctio
 ne iā p̄dicta. ¶ 5° est. q post enaporationē ⁊ vncionem cō
 tinuatā quatuor diebus fiat reditus ad ligaturā. prius tū su
 perponēdo cerotū toti spine ⁊ spatule tote factū per hunc
 modū. R. emplū de mucillagib⁹. 3. ij. emplū de oxiracroceo
 3. j. 5. extendat sup subtile corio: nel sup pāno lanco qui me
 lior erit. supponant asselle cū toto vel stupis diligenter cir
 cūligate. ⁊ ita continuent aliter sex dieb⁹. ¶ 6° est. q iste iuuē
 culus qūqz in mane accipiat istas aquas infrascriptas. R.
 aque enule: aque altee ⁊ ireos. añ. 3. j. ¶ 7° est q post aq̄s
 per horas tres accipiat. 3. j. huius pulueris. R. cinini. 3. j. 5.
 se. seniculi apij petros. anisi ⁊ liquiritie. añ. 3. ij. pulueris gen
 tur oia per se ⁊ fiat puluis. ¶ 8° est. q huic iuueculo semp
 post cibū det frustū vñ cōfectionis de fisticiis cū clamomo
 ¶ 9° est. q bis in septimana pardāi cenā det sibi vna de in
 frascriptis pillis. R. aloes pparati. 3. j. 5. bdēlii mollis ⁊ sub
 albidī. 3. 5. se. apij. 3. 5. cū succo ro. forment pille ex oi. 3. vij.
 ¶ 10° ⁊ ultimū est. q in cibis suis vel post cenā imediatap
 ponat vel det modicū de infrascripto puluere. R. cinamo
 mi subtilis ⁊ electi. 3. 5. liquiritie se. altee. añ. 3. 5. croci. 3. j.
 pulueris gen oia per se ⁊ fiat puluis subtilis. Hoc in sūma
 est regimē q3 videtur mibi utile ad laudem dei. Amen.

Consilium. 233. De varicibus.

Remissis purgatiōib⁹ ⁊ factis
 flōmijis venarū nari
 cosaz lamia plābi nēstia pāno bisello q
 oin steterit ifusus in aceto potēt si poite
 tur mediocri ad bēsiōe ligata ipa phibet
 varices intumescere ⁊ locum confortat.
 ¶ Cerotū phibitū dēscēsus māerū ad
 patiētē p̄iculā. ⁊ hoc p applicationē ei⁹
 ad cruris medietate usqz ad genu exclusiue. R. sandarace
 spodii offiū dactylopecōbus topalumis crudi ros. capellaz
 gladiū semind mirri plāraginis coriādrī. añ. 3. 5. plūbi iusti.
 3. j. mastice. 3. x. picis nautalis lib. j. coquat p̄r in aceto acu
 to usqz ad bonā glutinositatē ⁊ aceti cōsumptionē. deide ad
 dita cere sufficiēti q̄ritate fiat cerotū. hoc enī phibet māes
 ad varices dēscēdere. ¶ Unguētū qd̄ ulcera sanat ⁊ maxie
 nariā. R. picis nautalis. 3. j. ter bētie resine. añ. 3. j. 5. myrre
 serapini galbāi armōiaci. añ. 3. j. 5. turie pparate ceruselote
 añ. 3. 5. amili. 3. vij. plābi iusti. 3. j. 5. oleoz de mastice onfacini.
 añ. 3. ij. cere quantū sufficit fiat vnguentū molle bone glu
 tinositatis. ¶ Linimētū quod applicari debet post ulceris
 consolidationē. nāz phibet materias in loco consolida
 to recipi. ⁊ si que sūt resoluti. ⁊ sit omni die bis vel semel ad
 minus. ⁊ imo phibet ulcerationē cōmunicari ossib⁹ ⁊ pro
 fundis partibus membri. R. plābi iusti. 3. ij. acatie. 3. j. of
 fiū dactylopecōbus topaloz coralloz mumiē gipsi torrefacti. añ
 3. x. amili ⁊ proprie de ordeo. 3. j. 5. succi folioz ros. recētūz.
 ⁊ consolide maioris. añ. 3. ij. terantur omnia lōgo tempore
 in mortario plumbeo cum suo pestello usqz ad bonā visco
 sitatem: ⁊ fiat linimentum.

Consiliuz. 234. De varicib⁹ in sinistro crure.

¶ Dividitur autem consilium in capitula quatuor.

¶ De causis eius ⁊ signis. Cap. I.

Sini Utriusqz iuris Doctor
 domin⁹ Petr⁹ de mote
 laborat dispōne varicosa in crure sinistro
 eius que ēi extēdit per totā domesticā p̄tē
 eiusdē tybie. ⁊ est qd̄ hec dispō in eo uerē
 da satis. qd̄ pluribus rōnib⁹ deduci pōt.
 ¶ Et p̄ qz becest dispō disproportionalis
 cōplōni que nō bīlī sanguinea est. ¶ Et iā

disproportionalis est etati que est iuuer⁹ in qua nō est rōna
 bile generari ⁊ multiplicari māz bñ⁹ egritudinis. de qua po
 stea dicet. ¶ Et 3° itex molesta vī b⁹ egritudo. eo qz pēdet a
 mā multa. ¶ Et 4° itex qz bec dispō minas euentū elephantie
 cui valde p̄pinq̄ est p̄ p̄ueniētiā māerū in gñe p̄positi. ¶
 ¶ Et 5° itex qz si b⁹ egritudis cā mālis exccaret indubitā
 ter p̄duceret ad ulcera difficilis aut impossibilis cōsolidandē

Est aut dispō hec in eo p̄ueniēa ex multitudine sangui
 nis: cui mā melicaul flarica notabilī cōmisce
 tur. 13 mā in mixtōe vincēs p̄ma sit sanguis. 2° flegma. ⁊ 3°
 melācholia. Et 13 bec dispō qūqz fieri possit a mātū die san
 guinis laudabilis. ut colligitur 22° tertiū tractatu p. cap. 5°
 In hoc tñ viro bec egritudo puenit a māebus iam dictis ⁊
 nō a laudabili sanguine cā bicēt in mixtōe tali multū iue
 niat⁹ de mā melica poterit ipsa in uenis exuberare tātūz q
 ab eis expulsa in capillarib⁹ uenis ⁊ mēbroz poris retēta
 perducet ad elephantīā. tātū enim vicine sunt be due egritu
 dines in uicem p̄pter coitātē māerū a quibus fiit qz a sapiē
 tibus inuicēz p̄tractātur. ⁊ in eodez caplō: ut in pluribus
 curātur: ut 22° tertiū. 5° ⁊ 6° cap videri pōt. Hec igī de theo
 ria huius dispositionis dicta sufficiant.

Signa aut cognitiōis ei⁹ facile inotescit sciētī cogno
 scere nenard plenitudinē ⁊ extēsiōnē visu ⁊ ta
 em p̄ceptibiles. ¶ Ex qbus facile cōcludi pōt qz dñs iste so
 lers multū esse dñ in cautela curatiōis huius dispōnis ⁊ p̄
 seruatiōis ipsius a trāsitu in ulcera ⁊ elephantīā ad quas am
 plissime paratus est: ut patet ex dictis. ¶ Cū itaqz dispō p̄
 scripta depēdeat a malitia cōplōnis calide ⁊ sicce ipsi⁹ epa
 tis cōuertēdis laudabilē sanguinē in meliā adustā. ⁊ cōcur
 rat ēi ad hāc egritudinē efficiēdā debilitas attractiue sple
 nis ipsi⁹ p̄ quā nō bene purificat sanguis a melia fecali
 in epate eius genita. p̄pter qd̄ utraqz melia tā nālīa q̄ adu
 sta effandis p̄ chilim dēscēderem ad crure sinistrū eius. Pa
 tet manifeste cōsiderāti inuētiō curationis huius dispōnis
 que fieri debet cōpleri per rectificationē male cōplōnis p̄
 fate: ⁊ debitas euacuatiōes māerū p̄dictaz. oia enim egritu
 do de repletionē cū malitia cōplōnis curat sufficiēter per
 cōnē ⁊ bonitatē regiminis: ut 4° p̄mi p̄ c^o in fine colligēdū.
 ¶ Uex qz intentio curatiōis indicata a malitia cōplōnis
 indigeret discussione p̄lixā mēsurando regimen iueniēter
 ex parte oīum sexrepx nō nālīuz. ⁊ t̄pis paucitas nō p̄cedit.
 hic soluzilla particularia tangaz discurrendo per oēs res
 non naturales que mibi uiliōra videbuntur.

¶ De cura per dietam.

Cap. II.

Uiter itaqz moraz ⁊ habitationē in aere nō
 bilis caliditatis ⁊ siccitatis. similiter
 etiaz in aere climate ciuitate ⁊ loco multe frigidit
 atis ⁊ siccitatis. p̄pter p̄mum enim intēderet la
 psus epatis supra tactus. Propter secūdum vō
 adderetur in debilitatem splenis p̄nominatam. quare ne
 cessario utraqz materia multiplicaretur. ¶ Sit itaqz aer ci
 uitatis ⁊ domus eius inclinatus ad humiditatem. ⁊ calidi
 tatem. Amplius autem tam ad humiditatem q̄ calidita
 tem: ut contrarietur predictis. ¶ Et sīlīr dicēdū est de anne
 xis aeri ut uestibus ⁊ siliis. que non ita multiplicentur
 in q̄litate ⁊ q̄ntitate que scqz ad eas ne p̄dicti lapsus intēd
 tur. p̄ qd̄ sumope puidēdū ne uestes ei⁹ tali uel tāra strictu
 ra applicent hypocūdrijs ut p̄ nebemētē stricturā epatis
 splenis ⁊ alioz viscerū caliditas innata suffocetur sicut in
 etate nostra lasciuia iuuenum cōsuetudo facere consuevit.

Silr ei exercitiū tale ē debet ut nō calefaciat & exiccet im-
moderate. neq; ē plene laudo deiceps ē indulgēdū ociose
vitē: sic fortasse usq; mō se rexit. p talē enim ocio deditā occu-
pationē mltiplicat sūpfluitates oēs. & ppe flānce. & ista est
cā mltiplicatiōis flācis i eo qđ postū est supi. ē vñialis mā-
lis cā sue dispōis. Cā lapsu enī nō biliter i rēso i calitate & sic
citare xigit multiplicari flā per accis sicut ex pñatiōe exer-
citiū olatū est. pp qđ tale flā mltiplicatū frequēter est cā ethi-
ce. i. cōsumptionis corporis. dimittēs enī exercitiū ethicā fre-
quēter icurrit. 3° pmi. c. de exercitio in fine. Si autē occupatio
actuū ei oino ocio ex pñeri cogere. saltē suppleat resolūtiōi
fiēde per exercitiū cū fricatiōib⁹ admittans sano pedi ei.
s. crum: aut saltē intēdat fricatiōi spatularum & similibus.
Cōno autē ei debet mēsurā cōueniens exhiberi: ita ut in
nocte dormiat horis septē ad min⁹ aut saltē. viij. & pprie in
dieb⁹ frigoris. corporib⁹ ē humorosa uenit amplior mēsu-
ra dormiendū ut melius fiat mēz digō qđ fieret si essent cor-
pora sicciora. In sūma tñ in hoc cōsuetudo attēdi debet. Si
enī excessus in vigilia non cōpēderet sequi debilitatem
manifestam. uenietus ē sibi vigiliādo parūper excedere
qđ dormiendo. vigillie enī exiccat corpora: & somnus hu-
mectat ipsa. secūda pmi. de his que proueniunt ex utrisq;
Cāmpli⁹ ex fundamēto in p cap⁹ stabiliro facile videri p:
qđ debet ē accitūz aie applicatio. Oia enī anime accitia
pp que festin⁹ & uehemēs mor⁹ in spiritib⁹ & humorib⁹ acci-
dant: cā sunt itēsiōis lapsus i epate suo supra tacti. fortassis
autē uenietū est ei icurrē frequētius accitia aie calefaciē-
tia & exiccatia qđ accitia cōstistia & angustias animales fa-
ciētia. p becenim talia multiplicaret melica mā que maior
est pars hāz uaricūz. Et facile ex multiplicatiōe ipsi⁹ pduce-
ret ad elefantia: ut supra tactū est. viderur itaq; qđ occupari
debeat passionib⁹ aie letitiā & locūditatē efficiētib⁹: & a
pdictis extremis secedere quāz est possibile. Ibumane vñ
te infelicitas in nostra etate magis inducat ad oppositum.
Vetenim non ita facile fieri possent sicut scribi. De reli-
qua autē re non naturali ut repletiōe que sequit⁹ ad cibos
paulopost in ordināda cibaione mēsurā scribet. Rōne ade-
approbare oino uenit ei p subtractiōez ciboz & potuū sanē
re corp⁹ ei: qđ ualde repletiū est. fames enī exiccat corpora.
affoz. 7°. De edone autē mōz in cā. edonū per medicinalia
dicer⁹ inferi⁹. De regimie vñ per cibos & pot⁹ amplior do-
ctrina nēcia foret. eo qđ bec res nō nālis est illa que est oium
fere egritudinū mī & fundamētū: qđ eā mē mltiplicat.
& in quāto & in qū excedunt. aut qđ fertilitas circa bāc rē nō
nāle est causa diminuēdi calitatē inatā: & alitimbz. Loigō-
nis uenietēter ipeditiōis cā. op qđ cibi eius mēsurā: & potus
talis ē dūz nullā nocumētū ex eis qđ titate sequat. Dete-
rior enī cib⁹ est qđ stomachi gūitatē efficiat: sic pot⁹ deterior est
qđ in stomacho natat & fluctuat. 3° pmi cap⁹ de regimie p cibū
Cā 2° obf⁹ iāda reg⁹ est: qđ nunqđ assumant cibos & potus: nī
si ad illō irritet nālis appetit⁹ stomachi. Comedē enī & bibē
absq; nāli appetitu fastidiū generat & cronicas egritudines
difficilis eradicationis. Cā 3° reg⁹. qđ nunqđ assumat cib⁹ cū
stomachi satietate & humorosa replone. p3 ex dictis. Cā 4°
reg⁹ nutriētia plura numero & spē vitent: ne mē grosse per-
uiā idigōnis mltiplicent. Cā 5° reg⁹ qđ cibaria nunqđ deglu-
tiant nisi solēnter masticens: taliter enī mel⁹ digō nī paran-
tur. De qūitate vñ ciboz. Euizanda sūt cibaria oia grossa
istatua & mel⁹ ca. ut antiquē carnes aialid oiu3. & pisces ma-
gnoz corpoz. Itē cibaria magne salsedinis. Itē caseus anti-
quus caro saluta. Oleū cepe porri caules raphanus pira ci-
tonia mēspila castanec & similia spissuz & melicū sanguinez
gūantia. Euizet ē panis surfuraceus antiquus & ualde co-
ctus. Silr & legumina oia euizent & pperisuz lētes: & fabe &
faseoli. & fugiat ē multū aceti usum. acedo enim aceti ex-
citat melicūz. a gressa ē & pprie salsa multū non placet. De
pēparationibus vñ euizent frixa oia cibaria: & ptes solide
uel indurate assatoz pp aptitudinē uersiois eaz ad meliā

In reliquis autem cibariis speciebus tam elixatorum q̃
assatorum licentiam habeat suo placito. Potus autē ei
existat vinum in colore album uel nigrum remisse nigredi-
nis: & grossitudinis similiter a superfluitatibus bene expur-
gatum sapore dulci: aut sibi vicinū. potentia mediocre: aut
saltem remisse fumositate: qđ si oportuerit aq̃ confrangi sit
aq̃ de cisterna bene expurgata leuis & dyapbana ab oi odo-
ris etneitate denudata. bec de regimie cibatiōis sunt dicta.

De regimine pseruatiuo a uaricibus. Cap. III.

Regimen aut medicinaliū in duo capi-
tula priendū est. & 1° in regimē
pseruatiuū. 2° vñ in curatiuū hui⁹ dispositionis.

Primū itaq; cap⁹ m cōplebit⁹ pñm ex his que
dicta sunt in regimine sexrerum non nālium. pro-
pter qđ prohibetur materieruz bulis morbi augmentatio.
Item etiam completur hoc regimē per prohibitionem de-
scensūs materieruz ad loca patientia. & pprie cum defensiōe
ex calcia de pelle canina facta: ut sibi ordinatum est. Et si qñ-
q; cōtingeret remoueri calciam predictā: defendatur mēbrū
a receptione materierum cum ligatura lantudinis trium di-
gitum. Incipiendo a cauillis pedū: & ascēdendo usq; infra
genū per duos digitos. deinde cum eadem uel alia incipien-
do supra genū adherere ligatura totum eius usq; prope in-
guina circumuoluendo. Cōplent etiam hanc pseruati-
onē intentionem ablutiones embroce & linimenta. Ablutio
itaq; ad illud optima pot⁹ est ē bec. R. galla3 cupīsi gallard
querc⁹ & ppe pforata3. añ. numero. xxv. sumach gnoz miri
corni. gnatop. & floz ei⁹. añ. 3. j. scone ferri. 3. iij. bulliat h⁹ oia
in aq̃ usq; ad cōsumptionē medietatis. ex q̃ tepida in dieb⁹ fri-
gidis: & frida i dieb⁹ caloris ambo crura ab igne usq; ad plā-
tas diligēter abluant⁹. Ex ista ē fieri pōt embroca effunden-
do ipsam ab alio cu3 expiessione per spongiā sup mēbris: ut
dictum est. Ego autē laudabilem embrocam inueni factā ex
aqua exactionis ferri ab alu colo sabord accepta. & pprie
quādo in eadem longo tempore fuerint extincta ferramēta.
Unimētū bonū ad eādē uētiōē. R. scone ferri subulsi
me puluerizate. 3. j. sandarace bypoquistidos: acacie. iburio
ematidis: karabe. añ. 3. ij. glu. inio piscū dissoluti cu3 aceto nī
gro. 3. j. oki de mastice. oki de mirto. añ. 3. iij. cere quātū suffi-
cit. fiat unguētū molle: qđ postea leuiter buliat in lib. j. aceti
rubei usq; ad cōsumptionē ei⁹. Hāc ē itētiōē eādē cōplet
hic pot⁹ laudabiliter ab oib⁹ approbat⁹. & ppe. 22° tertiū alle-
gato cap⁹. R. aque lactis capni lib. 5. epibimi. 3. 5. violard. 3. j.
ifundant⁹ oia sūt per diē nālē. deinde colent⁹ & expñant⁹: & aq̃ il-
la calida bibat⁹ oi mēse semel. bec de pseruatione sufficiat.

De regimine curatiuo uaricum. Cap. IIII.

Sicut autē ad canonicā curationē trāsire op⁹
ē. qđ cōgscit⁹ eo qđ mēbrū i grossa
bit: & uene illius manifeste itumescēt: & grauitas
in mēbro pñpiet⁹ pgressiū motū notabiliter ipe-
diēs. & 4° ex sensatione frigiditatis. & 5° ex stu-
pe. i. diminuta sensatione qđā. & 6° ex soliditate uel mēbrū du-
ritie lualēscēt. Signa erūt necessitatis exquire curationis que
ita fieri debet. Primo qđ euacuet⁹ antecedēs mē pñcula
sufficiēs per flobotomiā basilice eiusdē patientis pñe. & accipit⁹
tur iter anularē & auricularem digitos extrahēdo sanguinis
ab. 3. iij. usq; ad. vj. Sequēt vñ die soluat⁹ uēter cū ifusione
de epibimo in pcedēti capitulo descripta. Cā 1° vñ itētiō cu-
ratiua est materieruz diuersio. de qua licet plura scribē pos-
sem: nulla tamē erit felicioz materieruz diuersio qđ puocatio
emoiroidarum: iuxta testimoniū ueteruz. Melācholicis enī
maniatis & uaricibus emorroides innate bone. Aperiā-
tur itaq; emorroides sepe fricādo eas cum folijs ficū: aut
cōsolide ma. aut cū felle tauri: aut cum panno de biso multū
aspero: aut cum suppositione uētose diligēter ignite. Cā 3° vñ
pñcipalis itētiō est materierū diūctiō particularis euacua-
tio. & illud quidē sit cū flobotomia sapbene partis patientis p
quam sufficienter reducat⁹ sanguis in toto crure contentus.

aut salte fiat hoc cum uetosis ignitis in domestica pte carnositate corae et tybie applicatis. per q̄s sufficenter sugat sanguis et si abhorret flōmā et uentosus fiat saltem illud cum sanguisugis in predictis partibus applicatis. ¶ 4° vō intētio pncipalis est mēbro recipiendū cōfortatio: que quidē sufficenter fit cum calcia ligaturis ablutionib⁹ et reliquis que in precedenti capitulo tacta sunt. ¶ 5° vō intētio est materieruz antedētiū digō. q̄ l3 partialiter fiat cū rectificatiōe facta p regimē sex rerū non nālū: uenientius ē fieri pōt p hūc syrupū qui accipiat p octo dies. deinde interpolētur dies alii qui. et iterū reaccipiat bis uel ter usq3 ad manifestationē sufficiētiū digōis. Est autē syrupi descriptio talis. R. sy. de epibūmo. 3. j. oximellis de keisim. l. de leuistico. 3. j. aque buglofse et capilloz nene. añ. 3. ij. et accipiat in aurora: post que tardet cib⁹ horis 4°. ¶ 6° vō intētio est mēbr⁹ eradicanō: que l3 fieri possit cū medicina de eplūmo iā descripta. ē nō mānus sufficenter cōplebit per hoc medicamē. R. cōfectiōis bamecb descriptiōe maiori. Def. 3. ij. elarij dyasene. 3. ij. aque buglof. 3. ij. caleflat: et accipiat in potu in aurora. et tardetur cib⁹ qnq3 boris. et tūc accipiat cyarb⁹ vnus aque ordeicale. post quā p vnā borā accipiat pādū. ¶ Si autē abhorret medicinā potabilē accipiat pillas istas. R. pillaz de lapide laculi: pillaz de lapide armeno. añ. 3. 5. reformētur pille. vij. cum electuario succirof. et accipiant et obseruetur post eas si cut post precedentem medicinam scriptum est fieri debere. ¶ 7° et ultia vō est intētio rectificare ptes mādūtes ut epasplenē in qbus mē melice p̄dicte ḡlant. que quidē ptes l3 p̄dictis istis in alijs intētionib⁹ cōfortari possint. duo tū specialia in rectificatiōe mēbroz: et p̄hibitiōe aggregationis: et inixtiōis melice cū sanguine ex illustriū uetēz sentētijs expte cognoui. ¶ Et p^m est cōfectio dicta letificā a Rasi descripta 9° Alimāb. cap de melia. de qua oī mane per boras q̄tuor ante cibū accipiat a. 3. ij. usq3 ad. vj. siue fiat liquida siue solida cōfectio talis. ¶ 2^m vō spāle est eluariū ad meliam non solutū. qd̄ describit ab Aulc^o 2° de virib⁹ cordis. finali cap. et est notabilis opatiōis ualde. cui⁹ usus ē debet sicut de p̄dictio dictum est. Hec itaq3 sunt que multū utiliora uisa sunt in regimine dispositiōis huius uiri Ad laudē dei opotētis. Amen.

Consilium. 235. De tumore cruris cum corruptione pns cutanee.

Amor et corruptio cruris hui⁹ uiri oīno pendet a sanguine melacholico per adustionē in eo factā a mala cōplexione calida ipi⁹: qui sanguis melacholic⁹ fertur ad tybias p utrūq3 ramū chilis desēdēz ex multa mora quā contrahit ibi acquirē itēz putrefactionē. ppter ea q̄ multitudo ei⁹ suffocat innatūz calorem cruris eius. vñ ppter acuitatem corripit cutaneā ptem. p̄ ergo sabūhoz illi⁹ insensibilr euaporat: grossa vō p̄tume facit mēbrū: et ppe magis in pte inferiori ubi calor est debilior Ad hoc enā cūrrit p̄fundatio illi⁹ corrupti sanguinis iter ligamēta et extremitates uenaz et arteriaz et chordas musculo rū. ¶ Cogit autē q̄ sanguis melic⁹ est non fecal. qm̄ in loco luenitur nigredo p̄mixta rubedini siliis colori mori semina turlēt q̄ calor tactu p̄cipit non cōforti delitia illi⁹ mēbrū. Si enīz fecal melia diaret in sanguine foret necessariū ibi p̄cipi frigiditatē duritiē et nigredinē in mēbro manifestas.

Propter qd̄ intelligenti satis facile apparet iueniri posse modum conueniētiū curatiōis hui⁹ egritudinis. ut in sequentib⁹ apparet. ¶ Itaq3 primo necessarium est recūficare distēperie epatis materiā illā multiplicandō. ¶ 2° p̄ncipaliter est necessarium p̄hibere fluxum materierū ad crura. ¶ 3° oportebit abscondere materiā iam in mēbro receptam. ¶ 4° conseruare mēbrūz recipiēdo. ¶ 5° et ultimo rectificare regimen patientis.

Pro expeditiōe in q̄ p̄m̄ explicentur sibi tria instrumēta lapsuz

epatis calidum conuenienter corrigentia. ¶ Primum hoc est. R. aque cicoree. scāf. añ. 3. j. 5. aque enpa. 3. j. mīscē: et accipiantur omni septimana ter in aurora et tardet cib⁹ boris 4°. ¶ 2^m est bec cōfectio de qua accipiat rotulā vnā ante cibum et aliā post cibum dieb⁹ intermedijs q̄b⁹ nō assumit aquas cuius descriptio. R. trociscorū de violis spodij cuscute. añ. 3. j. capil. ue. 3. ij. signāti mastice. añ. 3. vj. succari albi. 3. ij. cum aqua cicoree fiat cōfectio in rotulis triū uel q̄tuor dragmarū. ¶ 3^m q̄ in fine. x. diez accipiat. 3. ij. de ifra scriptis pillulis i aurora. et illo mane q̄scat in domo et nō comedat nisi transuerit bore qnque post assūptionē ip̄saz: q̄rū descriptio R. pillaz auf. 3. 5. pul. de reubar. 3. j. lapis ar. p̄parati. 3. j. dyagridij. 3. j. forment pillule. v. ex. ij. 3. quas accipiat: ut supra.

Pro secūda intentione q̄tuor vident mibi necessaria remedia et administranda ante q̄ mēbrū maiori tumore tumescat et corūpat. ¶ Prīmū in q̄ boruz est ut oīno p̄curet aperire emorroides uenas. et si natura puidisset de card aptione oīno caueat administrare eard cōstrictiū sup locis. imo neq3 comedat cibaria aliqua de his que dicent in intētiōe quinta. ¶ Si autē uenelle nō essent naturaliter apte tūc pūgant cūz seris porcinis uel pēna acuta: aut saltē fricent cūz folijs cōsolide maioris. et fortior illa est fricatio cū folijs fici. et adhuc fortior est fricatio cū felle tauri. et omnium fortissima est fricatio cū puluere cufor hij uel ellebori albi. ¶ Semp autē in hac mā suspectā habui flōmā p̄dicte: nēnāz. multos enī boium per eas p̄ductos vidi ad ulcera. et fistulas difficilis cōsolidationis ppter qnq3 causas in altero cōsilio de materia pulchre declaratas. ¶ Et si talia nō possent administrari quia eger effugiat ea: tūc saltē fiat ei ter in anno flōmia de basilica inuenta inter anularē et minutum digitos sinistre manus.

Pro tertia intentione que est. Māe autē iā in mēbro recepte ueniēs abscessio quā cōplent medicie resolutiue in q̄b⁹ est vō lenificationis et c. Ego cōscribā duas que videntur notabilis iuamētiē effectiue. Prīma est bec. R. olei ro. 3. ij. olei aneti. 3. ij. oli de mastice. 3. j. 5. litargiri. 3. j. sarcocolle. 3. j. mastice thuris minuti. añ. 3. i. ter benigne refine añ. 3. j. 5. tucie p̄parate. 3. ij. amili. 3. j. cere. 3. j. 5. dissoluant simul et coquant olca et cera. et cum ceperit tepesceri addant species super cineribus longo tempore agitādo tūc ergo iasundant in cin panni molles tribus uel quatuor vicibus post eorum in frigidationē. Deinde cūz istis pānis inuoluatur mēbrū. et erit bonū resolutiūm. si bene cōsideras. ¶ 2^m instrūm est hoc. R. pinguedinis anatis cassi. añ. 3. j. 5. olei onfancini. 3. iij. thuris mastice sarcocolle refine sicce. añ. 3. j. 5. plūbi cōbusti. 3. 5. pul. gallaz cupressi torrefactaz 3. j. terbetie. 3. j. 5. cere. 3. j. fiat vnguentū bñ tenax de q̄ nestiat mēbrū a medio crure iseri⁹ usq3 ad medietatē pedis vndiq3

Pro quarta vō pncipali intētiōe cū apparuerit mēbrum iam cōrectificatū tūc fiat et hoc vnguentū qd̄ apponatur eo modo quo p̄dictū. et sup eo portetur caligula sacra de pāno corihibi cerui uel canis ut ueniēti ad bēdē mēbrū amplectat. Nō curo hic ponē modum abscessionis fluxus materiez q̄ sit p uenaz sectionē. Ego enim tale curationis ingeniū semp habui suspectū. et nullū vidi hominē q̄ ex curatione tali nō incurreret piculū mortis aliqñ et pessimaz egritudinū euentū: sicut bydropis epatū rend epatis aut splenis et sic de alijs. Cuius vnguenti descriptio est talis. R. olei ro. olei de mastice. añ. 3. j. 5. olei onfancini. 3. iij. sandarace spodij thuris bypogstidos. añ. 3. ij. coral. ru. oīliū dactyloz cōbustoz. añ. 3. j. 5. se. rosaz cupulard: glandiū gallaz p̄forataz. añ. 3. j. oppoponacis. 3. j. cere q. 8. fiat vnguentū molle et administretur: ut supra.

Pro quinta intentione pncipali euitē hō iste oīa ifra scripta. et legumina elixa: ab ois pastiles caules carnes saltas caseum antiquū vinūz nigrū et ualde grossūz. Hec est cura hui⁹ dispositiōis ad laudē opotentis dei. Amen. ¶ Pro eodem.

Ultra illa que iam immediate superscripta sunt et applicata fuerint remedia super crura et pede nobilis et spectabilis comitis Bernardini. et cum omni solertia studiosa consideravi nequius esse prout sibi sex solentioribus remediis pro ipsius

recuperanda sanitate ut nunc sequitur. **Primum** in quo ipso est: ut omni mane parum post ortum solis et omni sero quando vadit ad lectum a media tibia inferius totum membrum ungatur usque ad plantam pedis cum hoc unguento. **Primo** mediocriter fricando saltem per viii. partes hore cum conveniendi calitate. deinde supponat magnam frustulam succi de boni carmiate aut saltem faldellam de coto diligenter calidam. et hoc per 8. dies continuos. **Rx.** olei de heiri. 3. iij. olei vulpini lib. 5. pinguedinis tassi et anatis. an. 3. ij. croci. 3. j. olei ros. 3. viij. picis naturalis. 3. ij. cere al. 3. iij. opij. 3. iij. fiat unguentum spissum in mortario. postquam tepidum fuerit teratur in mortario uehementer commutatio addendo musci. 3. iij. ligni aloes. 3. iij. et longo tempore terantur.

2um remedium est: ut aliquis octo diebus sili et hore pedis iungatur membrum cum hoc scoto unguento. **Rx.** olei onfancini. olei ros. an. lib. 5. farie amili. 3. j. 5. croci. 3. ij. iusquamini corticis madragore an. 3. j. vitellos ouorum numero. vi. sanguis draconis boli armeni terre sigillate hypogistidos acacie sandarace. an. 3. 5. quas sent in mortario et fiat unguentum spissum. **3um** remedium est. ut super loco ubi factum fuit vulnus apponatur unguis de istis cerotis et continue affixus teneatur ibi. et aliud in exteriori parte opposita illi. **Rx.** emplastrum de mucillaginibus. 3. ij. croci. 3. j. dissoluatur cum vino aromatico et fiat cerota duo. **4um** remedium est. ut omni quinta die aut sexta parum ante cenam accipiat unguis de istis pillulis ut facere solebat padua. **Rx.** aloes abluti. 3. 5. bdelij mollis. 3. ij. armoniaci. 3. j. formen pillule ex oil. 3. vi. cum melle ros. **5um** remedium est. ut omni sero quando vadit ad lectum faciat iungi totam spinam a cingulo inferius per longum et latum cum hoc oleo bene calefacto et supponat totum vel lamam ut in precepto dictum est. **Rx.** olei de viol. citrini de camo. de costo. an. 3. ij. croci sandarace. an. 3. j. quas sentur in mortario. **6um** remedium est. ut utatur ista affectio semel accipiendo de ipsa post cibum duo vel tria frusta. Et credo quod ex applicatione istorum sanus erit. **Rx.** affectio de pineis lib. 5. electi cinamomi. 3. j. fiat affectio. Ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Consilium. 236. De Elephantia secundum duas eius species.

Oportet dubitandum: quoniam egritudo huius

totius magni pedis et excrecentiam sine manifesta apparitione uenarum et arteriarum intensione ipsarum. In hoc enim differt elephantica dispositio a uaricosa. Licet enim in elephantica egritudine materia multa. vi. annis contineatur in uenis et arteriis. In uaricibus vero materie ipse in uenis et arteriis continetur ambe. Sed coniuncta causa elephantie in poris membrorum multiplicata et congregata membra magnificat et extendit. Et ex hoc concluditur quod dispositio uaricosa ualde facile associat sibi elephantiam. **Ne**que etiam hic per elephantiam intelligo speciem unam lepre que fit a sanguine infecto a melia naturali adusta illi lepre egritudine capiti magnificatur et corrumpitur in membris et eadem figuris ut sensus ostendit. Sed hic intelligo per elephantiam membrorum excrecentiam preter naturam prouenientem a sanguine multiplicato quantitate multam uel a multitudine grossi flatus cum sanguine commixti: aut a nimia quantitate melancholici humoris in uenis et arteriis multiplicati que sunt materie antecedentes a quibus infunduntur in poris membrorum materie extensionem et magnitudinem preternaturaliter efficietes. In tantum quod membra elongantur a quantitate mediocri. et uenit in eis magnitudo et extensio omnium indiuiduorum humane speciei transcendens magnitudinem omnium brutorum animalium longitudinem excedit.

Ex quorum fundamento deducere potest: quod quatuor precise ex sententijs illustrium assignari possent species elephantie.

Et prima quod est ex sanguine naturali excellenter multiplicato in quantitate cum in alijs eorum quod consuetus fuit edari sanguis per nares per emorroides per micrum per menstrua per flumina et alia filia. et retinentur tales eiones. et continuatur assumptio ciborum et potuum sanguinem multiplicatum: et carniis laudabilis: et vini dulcis repleti: et succaro multo conditi: et sepe multiplicari. et si contingat boiem exercitari multum. et uehementer exercitatio pedum. tunc sanguis ille multiplicatur fluxibilitate sua ad inferiora delapsus uenas et arterias implet a quarum orificijs: uel poris effusus in membra generat elephantiam.

Signa eius sunt uelocitas eueri ipsius et magnificatio suarum specierum. **2um** est calitas magna in parte preputata. **3um** est grauitas notabilis minor: tamen quod in alijs. **4um** est rubor manifestus ad purpureum declinans. **5um** est testis notabilis. **6um** est durities resistens impressioni: tamen quod in melica et magis quod in flatica. **7um** est quandoque pustularum appitio in superficie cutis: que tamen non multum magne sunt. **8um** pulsatio arteriarum maior quod in aliqua specierum aliarum.

Ubi autem bec species elephantie euenerit: quod tamen raro est. tunc patet quod ei curatio triplici licentia perfici potest. **Et 1^a** quod est multiplicati sanguis eio. et perficitur quod est per flumina basilice educere quantitate notabile sanguis: cum tolerancia tamen virtutis que iterum in omni mense reiterari debet. **2^a** et completur bec intentio puocatione eionis rete a quocumque parte dixerit. sic aptio menstruum in muliere aut aptio emorroidum aut narium in ea et in viro. **Et 3^a** quod completur ista intentio est etio maiori ducte. et deppinque transire ad conuersionem per applicationem sanguisugarum super domestica parte corporis et crurum. Similiter et applicatio uetolarum cum scarificatione ibidem: que etiam sepe reiteranda sunt: virtutis in conseruata constantia. **2^a** principalis intentio est rectificatio regiminis sex rerum non naturalium. ut quod eger moram contrabat in aere ad calidum et sic inclinatum: et dormiat super stratum asperum et duro. Et exercitet omnem exercitium sudoris puocatione: et uigilet magis quod plix dormiat. Et applicet ei noua et bystorie ipsi tristari et angustiarum faciendum. Et dimittat quantitate ciborum et potuum notabilis. **De** quantitate vero ciborum utatur his que sunt frigida et sicca in multiplicatione sanguinis per ambas quantitates aduersantia. ut sunt canles leues sabe antique carnes recentes et salite et antiquus caseus. Et utatur pane fursuraceo aut de ordeo aut de spelta scoto. Et uinum bibat ponticum et acre notabiliter. Et saporibus acerbis et acetosis nutriatur artificialiter: et cibaria eius preparando cum aracijs agresta sumach citonij mespilis sorbis et similibus. **3^a** vero principalis intentio est repulsio sanguis a pericula patiente fienda cum repercussu in principio administrationis. sicut sepe lauando membrum cum aqua aluminosa frigida aut in qua ferrum aut sartan sit extinctus. Aut in qua galle quercus lentes balausile se. per antaginis intus cortices granatorum nuces cypressi acatie hypoquistidos et similia cocta fuerint totum pedem magnum sepe ablundo bis a quo frigidis aut saltem tepidis. **Linimentum** bonum ad illud. **Rx.** succi solatri lib. ij. farine ordei lib. j. foliorum memite uel hies eius in hyeme sanguinis dra. acatie an. 3. 5. j. boli armeni. 3. ij. terantur omnia simul diligenter: et fiat linimentum ex quo bis uel ter in die leuiter confricando ungatur. **Cum** autem egritudo in augmento comprehensa fuerit. tunc predictis addantur per resoluenda a repercussu separata: uelut sunt camomil. mellis. se. aneti daucus anisum se. altee: tibus: maffix sandaraca crocus costus eupatorium bysopus et similia. **In** statu vero quando iam res confirmata fuerit resolutiuis utendum est per quod succus eupato. succus camei. camepitbeos de lenioribus succus abrotani ruthe aristologie utriusque: et eorum aque sublimationes uel decoctiones conuenientes sunt. **Linimentum** bonum ad illud. **Rx.** myrre sarcocolle anisi dauci spice croci. an. 3. ij. succi ruthe. 3. iij. succi feniculi. 3. viij. vitelli ouorum numero quatuor. farine fabar. 3. iij. farie siliginis. 3. 5. terantur succi cum farina in mortario longo tempore: postea incorporantur secum species alie: et fiat linimentum quod ter uel quater in die toto membro applicetur.

Secunda vo principalis spēs elephantie que ab auctorib⁹ colligit^r est cōtingens ab humore melico in sanguine multiplicato. qui nū neqz adustus neqz uebementer inflāmat⁹ est. Si enīz perueniret ad illud tūc acuitate sui corūpēdo cōtinuitatem mēbrū pducet ad ulcerationē. z fieret tunc elephantia ulcerosa que ut plurimū incurabilis est que nō nisi magna difficultate curabilis est. eo qz talis ut plurimum cōuertit^r in canerū aut cancrenas uel est iomenū z aschachi lon que sūnt cōplexione z substantiā mēbrorū corūpētia. De quorū curatione in hoc openibil dicēdum est ut nunc. sed solum de elephantia pueniēte a melācholia in sanguine multiplicata absqz aliqua adustione.

Signa eius sūnt mēbrū frigiditas notabilis sensu tactus percepta. ¶ 2^m est soliditas itensa compressioni resistens absolute. ¶ 3^m est grauitas ualde magna ab egro percepta. ¶ 4^m est impossibilitas aut difficultas exercitij pgressini aut mot⁹ mēbrū. ¶ 5^m est nigredo mēbrū cōsimilis colorī mori ppinquū ad perfectā maturationē. ¶ 6^m est uenarū uaricalid occultatio. ¶ 7^m est crustularū in superficie mēbrū frequēs appitio. ¶ 8^m est quardā uaricalidū lineaz in superficie mēbrū apparitio uelut cēt ruge solide multū.

Eum ergo apparuerit hec dispō. tūc summa curationis ei⁹ est per itētiōes qnque pficienda. ¶ Et pma qdem est māci uiter replentio euacuatio. ¶ 2^a earū diuersio. ¶ 3^a māci a mēbro fluentiū reperculio. ¶ 4^a est partitio iaz recepte ab ipso ex tractio. ¶ 5^a z ultima regiminis rectificatio. ¶ Et colligi pnt be itētiōes. 14te rapentice. cap de cura scleroticorū apostematū. Et 4° pmi. cap. 25°. de medicationibus apostematū. z 3° qrti. tractatu 2° eodē cap. z 22° tertij. cap de cura elephantie. z 13° cōtinētiō pmi mo cap. z 9° Almasoris. cap de elephantia. z diuisionib⁹. 108.

Prima itaqz intentio plurib⁹ cōplet^r instris. ¶ Pma mē est uis euacuatio facta de basilica sinistri brachij sub cubito posita per quam euacuent^r sanguis. 3. v. uel. liij. oportet enī euacuationē pportioatā eē repletioni. sed nō est possibile has egritudines fieri absqz repletiōe magna. Jgitur oportet euacuationē esse notabilez. Patet cōtia cū maiori. 3° tegni. z 4° pmi. caplis 3° z 4°. z minor est nota z pbata supi⁹. Quō enīz pauca mā posset mēbrum pducē ad tātā extensionem. ¶ Si aut nō posset hec flōmia admistrari ppter occultationē uene. aut qreger nō patit^r ipam. tunc puocet sanguis ex narib⁹. per talē enīz locū frequēter educitur mā multa. ut patet 4° pmi. cap de quartana. ¶ Aut 3° aperiant^r mēstrua in muliē z emorroides in uiro: z hec causa quare in uiro isto conat^r sum aperire emorroidas cum linimentis prius explicitis. ¶ Aut salte fiat frequēs appositio sanguisugaz aut uetosa: um sup crure facto pmutatim facta desursus aut deorsum. aut nūc in domestica. aut in posteriorē parte applicādo ea. z si possent applicari tales euacuationū spēs tunc suppleat^r cum eis euacuando melācholia sanguini admixtā cum farmacijo appropriatis ad illud. z scribam tria specialia. ¶ Pma est hoc. Rx. catartici imperialis descriptione Nicolai in antidotario. 3. 5. lapidis armeni diligēter pparati. 3. 5. aque decoctiōis folliculorū sene. 3. ij. 5. misce: z totū calidum des in potu z dormiat post ipm per horam vnā cū 3. 5. deinde calefacto sepe uentre z stomacho cū 3. pānis calidie. Deinde post qntā borā accipiat^r cyathus vnus aque ordeī succarate calide. z post ipsam taretur cibus per horam integram. ¶ 2^m vo solutiū ad hoc est Rx. electuarij solutiū ad melācholiā descriptione Auic⁹ 2° de virib⁹ cordis ppe finē. 3. vj. aque boraginis. 3. liij. misce: z detur z fiat de eo ut de alio dictum est prius. ¶ 3^m vo. est hoc Rx. aque boraginis buglosse. añ. 3. j. 5. tbimi epibimi. añ. 3. j. 5. salis indi. g. v. polipodij folliculorū lapidis laçuli: lapidis armeni pparatoz. añ. 3. 5. infundant^r oia in aquis p̄dictis calidis cum speciebus. Rx. anisi: cimini: croci. añ. g. vj. z mane calefiat totū simul. z bene miscēdo fortiter exprimat^r z detur

in potu cum. 3. ij. electuarij dyasene secum incorporando. ¶ **Secunda** vo principalis intētiō iam etuāl^r cōpleta est. spēs enīz euacuationū supra tacte sufficiens mām diuertere possent. quibus tū duo diueritiā solētia ab auctorib⁹ peritiorib⁹ inuenta sūnt. ¶ Quorū pma est uomit⁹. de quo lege 4° pmi. cap de inuamentis uomit⁹. q autē cferat notabil^r lege ibidē. fiat ergo uomit⁹ isto mō. Rx. lapidis laçuli nō pparati polipodij. añ. 3. 5. salis indi. g. vj. cimini anisi sumach. añ. g. viij. succari. 3. 5. aceti. 3. j. aq fontis tepide. 3. liij. des totū in potu. z per mediā horam post impellat^r pēna usqz ad pncipiū meri cōmotionē faciēdo ibidem. pēna tū pūs oleo intincta: aut cōmotio fiat ibidē cum digito longiori: z facile educetur materia melancholica electiue ab illis medicinis attracta. ¶ 2^m vo instrū est ad ministratio clisteris. Rx. florū boraginis buglosse radicū enule. añ. 20. j. tbimi epibimi folliculorū sene. añ. 20. ij. polipodij 20. liij. polipodiū pūs per se bulliat. z reliqua postea bulliat^r. Et hui⁹ decoctiōis accipiat lib. j. electuarij dyasene. 3. vj. lapidis laçuli z armeni pparatorū. añ. 3. j. salis indi. 3. 5. olei de sisamo. 3. liij. misce totū z fiat clistere.

Tertia vo intētiō principalis complet^r per instra tria repellētia mām a pticula patiēte. z pma est hoc. Rx. pul. gallaz cypsi. 3. ij. mastice sarcocolle thuris. añ. 3. 5. rob. sumach. añ. 3. j. acacie hypogstidos thuris se. plātaginis. añ. 3. vj. farine nolatilis. 3. ij. terant^r oia simul in mortario cum aqua violarū: z fiat linimētū. Repressio enīz in mēbr⁹ frigidis z siccis debet fieri cū medicinis calidis z stupicis. z qz māciste p̄dpte sūnt uerti in durationē debent cfrangi cū medicinis humidis. Et ita hoc cōpositū virtual^r cōplet sentētiā auctoz. ut 4° pmi cap 25°. z in locis allegatis. ¶ 2^m vo z pncipale est hoc. Rx. succi eupatoriij ptes. ij. succi uermicularis partē. j. misce z infundant^r in ipm pāni. z sepe applicent^r toti particule patiēti. Aut salte applicent^r trib⁹ diebus pāni in fusiū succo uermicularis. z qtuor dieb⁹ in fusiū succo eupatoriij. z sic fiat reuolutio de vno ad reliquū pmutatim. sic enīz curant^r apostemata frigidā. ut supra visum est. ¶ 3^m cōpositū qd pualet alio est hoc. Rx. succi portulacē p. ij. succi solatri partes. ij. sarcocollē 3. 5. myrre. 3. v. cōquassent^r simul z infundant^r in ipm spēgie plane z subtiliter: z circūligent^r mēbro. z erit in casu hui⁹ viri nobilis expientia solētis. Et beāt in memoria sua ut sepe accipiat salte 3. oī qrtā die vnā de pillis eidē ordinatis parū ante cenā. Et conet^r at trahere mās z diu per emorroidas cōfricando cū vngueto qd sibi inferi⁹ applicari faciebā: qd erat. Rx. olei de viol. de croco. añ. 3. liij. treos piperis longi euforai. g. ij. cere q̄tum sufficit fiat vnguētū. Et istud vnguētū dī caput purgiū qū de eo parū in narib⁹ ponit^r zc. z est eētū ex antidotario magistri Ber. fm informationem eius secretam.

Quarta vo intētiōnem que est residuū māci que in pte collecta est cōsumere: cōplebit^r instrū triplex. ¶ Pma est ut his in die per spatiū bore medie euaporet^r mēbrū totū cū hac decoctione. Rx. aristologie longe z recētis cucu. asinini absinthij añ. 20. j. camedre. camepi. añ. 20. ij. myrre. 3. 5. sandarace. 3. vj. bulliat oia in. x. sicul aque usqz remaneat. vij. deinde calefiat sexta pars hui⁹: z infundant^r in ipam lap. albi rotundi inuerti in flumib⁹: z recipiat^r fumus ille sup toto mēbro bñ tecto. ¶ 2^m instrū est hoc. Rx. colofonie lib. 5. farine amilli. 3. ij. litargiri sandarace. añ. 3. ij. radicū serpentarie. 3. ij. terant^r oia subtiliter: z diu agitādo incorpent^r cū succo foliorū lauri: z est medicamē nobile ¶ 3^m vo pncipale z simplex oium māciū final^r cōsumptiū ualde notabile est. ut sepe lauet^r cū aqua extinctionis ferri z pprie cala. Et qz egritudo hui⁹ viri est illa que orinet^r i hoc 2° cap. Jdeo cōsulo qz adbereat curationi suipsi⁹ cū his que scripta sūnt in inuētiōib⁹ p̄dictis. ¶ 5^a z ultima intētiō pncipalis est qz vir iste in regimie suo euitet cibaria oia melācholica de qb⁹ scriptū est supra. Et utat^r cibis calefaciētib⁹ z humectātib⁹ remisso gradu. Et utat^r sūm opē q̄te quātūz p̄d.

Si vō necesse est mēbruꝝ exercitari: tunc semp liget ante exercitiū à canilla pedis usqꝫ ad inguinā, ⁊ procedat in alijs ut in regimine predictorū dictū est ⁊c.

Consilium. 237. De iuncturarum doloribus per crism factis. ¶ Dividit autem Consilium in sectiones duas.

Sectio prima De egritudine ipsa continens capitula duo.

De causis debilitatis iuncurarum. Cap. I.

Roposui lazeſt diu vir bonorande
ſiliū nobis adē quo pre-
ſeruari poſſitis a deteriori lapſu dolorū vel
debilitatis ueſtrarū iūcturaz. quo etiā a pñt
debilitate euadē poſſitis. ¶ Et qz ſiliū iſtud
nō bñ enucleari pōt niſi pmiſſa diligēti inue-
ſtigatiōe cārū debilitatis ueſtrarū iūcturarū.
Jō tanq̃ fūdamētū aſurgit hic. p̃neſtigādū

ee debere. deide pſeruatiui nechnō curatiui regimie ordo ſm
 illuſtriū auctoz ſaias ſuccincte tractabit. ¶ Primit⁹ m nā
 lis uſe cōplonē iudiciū p̄mittēdū. ut exide p̄ternālis ſuctu
 raz lapſus facilius apprehēdat. ¶ Dico ergo cōplonē ue
 ſtrā nālē fore cholericā. cui⁹ ſigna ex pte aie ſubulitas in genij
 acuitas itellec⁹. facilis ad ſcēdorū ap̄p̄heſio. frequēs animi
 perturbatio. p̄mptus in expediēdis. ⁊ uelox appetit⁹ uigilie
 ⁊ alia ſilia. ¶ Ex pte corpis ſigna ſunt totū habitudo ma
 cies capilloz criſpitudine. color iter ruber ⁊ albu ad citrinū
 uergēs. piloꝝ multitudine ⁊ alia breuitate dimiſſa. hec eſt cō
 plonē uſe notitia. que ita in ap̄iēdo regimie hāud parū au
 xiliabit. ¶ Debilitatis aut iūcturaz uſarū cās inueſtigare
 nolētes. opz plura p̄mittē. que de uſa egritudine mihi uera vi
 ſa fuerūt. ¶ fuit igit febris que ueſtrū corpus in itinē cepit
 ſm mihi narrata pura tertia. que ſic duob⁹ poxiſmis ut
 collatū fuit terminauit. apud vō tertiū poxiſmū ſue fuerit ex
 motu corpis aut ex aere uel regimie nō oꝝrno uel ſiti cā ſup
 calefacto epate ⁊ incēſa cholera ad uenas trāſmiſſa facta eſt
 tertia continua. Et eādē circa uenas cordis. multiplicata ⁊
 exardēs in cauſonidē terminauit cū intēſiſſimo cordis pulſu
 caliditate arſura ſiōachi renū ⁊ epatis cā tātaqz v̄tutis debi
 litate qz cū p̄mit⁹ pulſus tetigi de p̄ditiōe. hāud parū beſita
 ui. ſicqz cū debilitate tali diē 2^m ⁊ 3^m ā mea viſitatione tran
 ſui in uſo ideficiēte ſemp febre. imoderata etiā ſiti. ⁊ neceſſita
 te extinctiōis febrilis caloris inſtātiffima. ita qz p̄ſentiētibus
 canonib⁹ audacter veterius ſuſpicās ad extinguēdū trāſui
 cū anguria ⁊ eius aq. ex ſnā Auic⁹ p⁹ q̄rti de cura tertiane.
 dū in q. Melon vō induſ. i. anguria eſt res maximi iuna
 mēti cū hoc qz ipſe ſoluit ⁊ puocat ⁊ frāgit uebemētā calor
 ris ⁊ facit ſudare. quā etiā p̄cedūt oēs auctores. ⁊ Raſ. in di
 uiſionibus. ⁊ 10^m Alināſ. Serap. 6^m breuiarij. Auerrois 7^m
 collet. Auēſoar 3^m theſir. ⁊ gñalr oēs. factis inſup ep̄ib⁹
 matibus cordi epati ⁊ renibus ut regulr ſiēdū eſt. remiſſus
 fuit febril⁹ calor v̄tutis debilitate tali remanēte que nedū ſiō
 miā que neēia fuiſſet. imo neclenelenitium pati potuiſſet
 ſed ſolū mellita colliria ponebant. ¶ Dūqz mām digerere
 conarer. v̄tutis robur expectāo ut eūarē. uigeſima ſuperue
 niēte diēmā cretice ad pedū iūcturas eſt trāſmiſſa. que mul
 ta exis cū v̄tute debili dolorē ad huc p̄ntē ueſtris iūcturis
 imp̄ſſit. v̄tutēqz uigore p̄cupiēs iūcturas poſt poſui tumē
 tes ſciēs creticātez. v̄tutez nō debere imp̄diri. nec creticam
 mām debere rep̄cuti. Et qz cala erat. ⁊ in uenis ancedēs cā
 eius. calas nō patiebat medicinas nō ſiōmiā nō farmaciā.
 ¶ Dūqz ſic plib⁹ dieb⁹ v̄tutis robur expectarē. ceſſante iā ſe
 bre ⁊ aliquaſ ſublenata v̄tute. balneuz adhibui ex medicis
 leuiter calis ⁊ reſolutiuis. p̄mū fere gradu ⁊ nō trāſeūtib⁹ in
 q̄rta pte lixiuij. ⁊ trib⁹ vini nigri mediocris ⁊ nō multe ſtipti
 citatis. Cūqz ſic ter balneū applicuiſſem in ſtate ſui neceſſi
 tate coact⁹ ciuitatē exire per dies octo. Scōs igit medicis
 puocat⁹ fuit qui balneū adhibuit ex caliorib⁹ ualde medici
 nis. ancedētēqz mām ſortiorib⁹ digerē medicinis. ⁊ ſortiorib⁹

bne educē farmacijs est ausus. poti⁹ ad iūcturas plus effu-
sit q̄ eduxerit. Tādēq; dñ ego redirē illius regimie p̄termis-
so. p̄moq; z efficaciori facto balneo z resolutio vnguento
subiūcto fortificate fuerūt uŕe iūcture. adeo q̄ p̄gressuum
motū satis cōmode tolerabāt. sic memorare potestis qñ ci-
uitatē exiistis. ¶ Insup aut dñ in rure staretis: aut ex inor-
dinato regimine uel ex noua aggregata mā aut ex reliquis
p̄stine coadiuuantib⁹ hoc acciderit. uel ex p̄tā fuerit debili-
tate noua refluxit ad iūcturas mā faciēs recidīuā. que usq;
nūc iūcturas imēse molestat. z vñ ex signis aquosum fore flū
sanguini cōmixtū. tumēt enī leuiter iūcture receditq; acce-
ditq; tumor. nec digito fit in cute imp̄ssio multa. nec est extē-
sio imoderata: sed leuis. nec pōderosa: z sui subtilitate ligā-
mētis ibibita motū ipedit p̄gressiū. dolorēq; nō facit nisi
motu excitet. sicq; usq; p̄ncipalr relictā est. hec sunt vir ho-
norāde cāe signa z accitia uŕi morbi. que oīa reuerētia nŕa
bñ nouit esse ueridica. transeo igit ad regimē explicandum.

Cui actui medici but⁹ egrotātis regimē subiiciat. Cap. II.

Icoitaqz qđ regimē nēstruz nō plene repīri pōt
nisi videat' cui pcuratiuo medici actui subijcia
tur. Cū oīe medici act' triplex existat. s. cōserua
tio quē debet corporib' sanis. p̄seruatio quē de
bet nēstris. z curatio quē debet' ifirmis. Opor

tet pui dē a n subijciat cōseruatiōi: an pseruatiōi: an curatiōi.
 ¶ Pro his igit dicēdū q̄ regimē uestrū subijciat acui cōser-
 uatiōi in nā cōplonali. q̄ nō est in cōplone lesio que aliuz
 uertat ad se actuz. Preseruatiōi vō actui subijciat in nā cō-
 pōnali. q̄ iūcture lese sunt. z in opationib⁹ motiuis ipeditē.
 z iste act⁹ pōt etiā uocari pmutatiū uel reductiū. ut colligit
 3° regni. tractatu p. 4° cap. Si vō pmutare pōt etiā regimē
 istud subijci acui curatiōi q̄tā ad lapsuz in iūcturis exiit.
 ut. s. remoueat causa diūcta que egritudinē immediate facit.
 ¶ Cū aut cōseruatiū regimē debeat fieri p filia. ut 1° regni.
 tractatu p. z 4° pmi. 2° cap. 3° opz regimē ex ptenō nāliuz
 rex declinare ad calidū z siccū. q̄lis ē cōplo ur̄a nālis q̄ cho-
 lERICA. Et cū act⁹ pseruatiū fiat p̄iz p filia p̄iz p ōria plib⁹
 z diuersis applicatiōibus. z sic regimē tale eē opz. q̄ modo
 simile modo cōtrariū diuersis z pluribus applicationib⁹.
 ¶ Lapsus aut iūcturarū qui subijciat acui curatiōi cōple-
 bis p ōria. q̄ ois cura p ōriū fieri debet. que ois 3° regni col-
 ligēda sunt. ¶ Ex qbus pz q̄ regimē uestrū debet eē p filia
 quātū ad cōplonē nālē. per ōria vō z filia quātū ad lapsum
 cōplonālē paulatim z pluribus applicationib⁹. z per uere
 ōria quātū ad mām iā in iūcturis effusam. ut infra patebit.

Sectionis secunda continens capitula sex.
De debita administratione aeris. Cap. I.

Egimen igit uestru pncipaliori diuilio
ne in duo diuidēdū ēē patet. s.

Iprimo in debitā rez nō nālīū administrationē.
2° in cōuenientem medicinarū applicationem.
¶ Prīmūz igit aggrēdiēs. qm̄ scitis res nō nā-
les fore sex. s. aer cib⁹ z pot⁹. mot⁹ z quies: ianītio z repletio
sōm⁹ z vigilia z accētia aīe. Al pmo igit inchoādo dico. q
aer in quo moramini debet eē ad calū z siccū declinās. nō
nalde m̄. talis enīz est uestre nālī cōplōnī silis. z prohibens
multi flātis aggregationē. qd plurimū est huius morbi cā.
¶ Eligat ergo aer calidus z sicc⁹ nālīter uel artificialr ge-
tus nō uētōsus nō uaporosus. vñ flāte austro uel borea nō
ambuletis nec egteris. si tñ necessitas urget bis tpiibus. tunc
sint caput z collū pānis diligētissime coop̄ta. viter etiāz sta-
tio in domibus terraneis uel subterraneis z noua lapidea
edificia bñtia etiā solarīa uel testudīes lapideas. z antiqua
etiā edificia vitanda sunt. ¶ Et sit camera spatiofa clara nō
suffocati aeris. Ideo quolibet die circa horam tertiārum ae-
re non existente nebuloso aperiantur fenestre. deinde post
uesperas claudantur. sitqz aer camere aromaticus. ¶ Un-
de posset isto modo rectificari. R. thuris minuti. 3. j. san-
darace thuris gummosi. ana. 3. vj. nucum. 3. v. ligni aloes

g. lli. et dant. et butus pulueris ponat coctat vñ sup pñ
nas. aut suffumiget cū myrra folijs lauri et laudano equalr
¶ Fiatqz aer camē calior tpe byemis usqz ad mediū ueris
et remissi⁹ calidus a medietate ueris usqz ad medietatē au-
tūni. fiatqz si cōmoditas aderit sepe ignis in camera ex li-
gnis iunipi uel lauri si occurrerēt. ¶ Nec appropinquetis
multū flāme ignis. vñ recti⁹ eēt ut bñt stufa sicca talr edifi-
cata: ut fenestre fierēt a pte oriētalī: et est meli⁹: uel a pte septē-
trionalī. cui⁹ pauimēdū fiat ex lignis laricis et solidi silr. in q̄
habitaretis fm plm a pñ octobris usqz ad finē februarij.
cui⁹ etiā aer aromatizet ut supra. et nō fiat tñ et⁹ aer calidus
ualde. ¶ Uitet etiā statio uel mansio. in loco luminis lune
uel etiā camere in qua splendet radius lune. ¶ Uitet etiā
ne in camera uestra ouersentur gatti. qz macris pñbet. ut
Aue⁹oar pmo theisir. ¶ Et qz uestes annectunt aerī. iō eli-
gēde sunt uestes ad calm et siccū declinatēs. tales enī sunt p-
pue cōplonis cōseruatiue: et gñatiōis aquosi sanguis uel fla-
rici pñbitiue. qz cā est ancedēs et iūcta lapsus uestri: ut vi-
sum est supra. vñ laudo uestes suffultas pellib⁹ vulpinis de-
martire: et de dorsib⁹ uariorū: laudo etiā qz fiat calige ex lepo-
ris pelle ultra genu lōge. cōfortat enī mēbra oia. ut Aue⁹oar
p theisir. et teneant calige iste in nocte. silr ualēt calige de pel-
le vulpina. ¶ Caput autē in nocte et die coopiat birreto et ca-
puteo ex pñno de gñis facto. et sit birretū suffultū pellib⁹ agni-
nis leuib⁹: et multotiēs pmute⁹: ne sudor uel sordities capiti
noceāt. Capute⁹ etiā qui portat nō sit ex pñno in guado tin-
cto. est enī in eo vñ stiptica mās in cētro coartās. ut Sera⁹.
in pñno cap. Laudo etiā ut in die sub caligis portent calige
ex pelle leporis facte adherētes nō late nec stricte ualde. cō-
fortat enī et cōseruat iūcturis iūuamēto magno. In fra etiā cū
de motu tractabit aliqd ex his dicet. Hec de aere ad pñsā.
et ad secundam rem non naturalem transeundum est.

¶ De regimine per cibum et potum. Cap. 11.

Secundā tē nō naturalē expediēs que in ordine
fuit cibus et pot⁹. a cibo pñcipiū accipiā. De pa-
ne pmo mētiōē faciēs. est enī ipse tanq̄ funda-
mentū et summa cibariorū oīum. ¶ Primo tñ
salubri⁹ appet qz aliq̄e pñmittant regule in hoc
obseruāde. ¶ Prima regula qz nunq̄ comedatis nisi nālis
fames insurgat. et cū affuerit in hoc nō fiat mora. qm̄ tole-
rare famē stomachū malis replet humoribus. ¶ 2⁹ qz ciba-
ria in byeme comedant tēperate: et nō supfluecala. et in esta-
te tepida. imo vsus latus friditatis trabētia. ¶ 3⁹ regula qz
dū intēsa est fames nō saturet appetit⁹. imo comedēdū est
reliquijs famis adhuc in stomacho manētib⁹. ¶ 4⁹ qz
nō comedatis nisi postq̄ senseritis cibū a stomacho ad inte-
stina manifeste descēdisse. et in hoc limite tēpus. ita qz inter
cibū et cibū ad minus cadant bore octo. ¶ 5⁹ qz nō come-
datis vñq̄ dū sentitis in stomacho fastidiū: et maxime si fue-
rit ex grossis humoribus. Qm̄ comedē sup fastidiū ex gros-
sis humorib⁹ hereditare facit dolores iūcturarū et renū dis-
niā podagrā duritiē splenis et epīs et morbos melicos et fla-
ticos. ut collr 3⁹ pñ. cap. de regimie eius qd comedat. ¶ 6⁹
qz subtiles cibos semp ante grossos comedatis. et qui subti-
les et leues et grossi existant infra videbitur. ¶ 7⁹ qz mēsu-
ra cibi uestri talis existat ne stomachum aggrauet. Deterior
enī comestio est que stomachi grauitatē facit. sicut deterior
pot⁹ est qui tēperamētū egredit et in stomacho natat. ¶ 8⁹
regula qz dū sentitis stomachi grauitatē a comestione absti-
nēdū est: donec leuitas cōsequat. et si sentit debilitas in sto-
macho nō ipleat cibis qui necessarij forēt. sed partiendus
est cibus ita qz qui in vna vice sufficeret in duabus priat. ut
et virtus qd est suum melius digerere ualeat. ¶ Aliē etiā pti-
culares regule in pñcularib⁹ cibis et potibus colligentur.

Ad panē igi⁹ trāsies dico uenire uobis panē mo-
dicū suffuracē de frumēto tpe byemali
et uñali scñ. Estiuo quoqz et autūnali sit de pura simila plus
salis bñs et de fermēto. aut sit panis de duab⁹ pñbus farine

frumēti: et tertia spelte. aut saltē sit de farina frumenti tota.
¶ Laudo etiā byeme et nere nisi pñbeat uētris cōstipatio
usum panis biscocci facti cum granis feniculi. ¶ Tempo-
re autem quolibet lando panē factum cū puluere anisi de
quo ante cibū sumant boli quatuor uel quinque. Diureticus
est enim panis iste. Ideo convenientissimus auctorum om-
nium snia et rector est eius usus qz biscocci. ¶ Qualiscū-
qz tamen comedatur panis sit optime pñsatus leuigatus
coctus et coi modicum salitior. cuius tñ repletio vitanda est
vitetur etiā panis nō bñ coctus: aut ualde. hec de pane.

Acniēdo ad carnes tal diuisio pñmittat. qz pñcedū
est qz aialū carnes ueniant. ¶ 2⁹ qz
mēbroz ex aialib⁹. ¶ 3⁹ qz coctionis uel pparatiōis modus
esse debeat. ¶ In aialib⁹ aut domesticis pñcedū est. 2⁹ de
syluestrib⁹. ¶ Ex domesticis aut aialib⁹. pñ de qdrupedib⁹.
2⁹ de uolatilib⁹. ¶ Ex aialib⁹ autem domesticis qdrupedi-
bus dico uenire carnes vitulinas lactētes nō multū nati-
uitati. pñinqs per tres mēses ad min⁹ ab ipā distātes et an-
nā vñ nō multū tñscētes. Itē ueniant carnes capri suis tē-
porib⁹ nō multū tñ natiuitati vicini per mēsez saltē vñ et
azab ea distātes. Agnē aut et castratie pecorine et porcine
recētes. qz humide ualde vitāde sūt. Si tñ ex ipis sumē libe-
ant sint nō ualde pigues et raro et affate poti⁹ qz elix. Boui-
ne aut et uaccine et relique grosse dimittant. nec dico icōue-
niēs sumē etiā in mēsa tres uel quatuor icōsuras carniū salita-
rū porcina pñ. si sint macre et nō antique et in usu potius frigi-
dis qz calidis tñpib⁹. ¶ Ex qdrupedib⁹ aut aialib⁹ syluestri-
bus ueniant carnes leporine mirabili laude et capreoline. et
qñqz carnes cuniculi et apri iuuenis. caro etiā eriti. qz apri
ua est mēsa ad hoc cōferre pñat. et silr si bñent laudarē mēsa
carnes ceruias. ¶ De uolatilib⁹ aut domesticis ueniētes
sūt pullie nō ualde pue. vñ pui pulli qñ mucillagiosi exites
vitādi sūt meliores si cēt affati qz elixi. Cōueniūt et gallie
capones pauones si bñt: et pñpiones nō ualde molles nec
duri. antique etiā gallie et alie dē enitent. et silr anes et ana-
tes nō comedant nisi raro ualde iuuenes et affate saltē ana-
tes. ¶ Ex syluestrib⁹ aut uolatilib⁹ eligēde sunt pñces fa-
siani pue aues in nemorib⁹ et dumenis degētes ut turdi me-
ruli finchi carduelli muscadelli philomene et siles ueniūt
mōtane aues oēs sic ficēdū ē alaude caude tremule byran-
dines passerēs et pice: et nō sint in usu: et turtures non ualde
pignes. Cōueniūt etiā starnel et nō sint apud nos. et mirabi-
li laude laudat auctores oēs carnes syluestriū columboz.
Ideo laudo qz utamint eis. in oī enī nernoz passione mira-
bilr iuuat. Cōferunt aut stornelli ex iudicio rōnabilr non
sint in usu. Quales aut pigues ualde anes et anates sylue-
stres enitent. et gñalr oēs aues in aqua degētes. Si tñ ex eis
qñqz sumē libeat comedant cū aliq̄ sapoz infra dicēdorū.

Quia aut nō semp licet christianis aliquibus diebus ut
quadagesima vigilijs et alijs carnes comedē.
Ideo de piscibus subiungēdum. ¶ Dicēdum igi⁹ oīz pñ-
scium gñalr usuz multum esse vitādum. necessitate tñ uenire
possent pisces fluuiiales et fontales et marini solidaz car-
nium. ut orade narioli marfiones steriliones torretine car-
piones et ceteri parui. fluuiiales ut capedani et lucij et siles.
oēs autē alij pisces ut lacunales uallini et lutosi ut anguille
tince regine et siles. et etiā marini magni pingues enitentur.
cōuenire etiā pñt cephalī nō multum tamē aceto macerati
Et silr laudo sturiones salitos lucios carpiones et aliquan-
do cephalos salitos. Anguillā vñ salite morene et alij pisces
humidi ualde. et sint saliti enitentur. Cancri etiā fluuiā-
les quandoqz etiam comedi pñt. sed non cum puro aceto.
sed cum salsa infra scribenda. quia tamen frigidi sunt et dif-
ficilis digestionis in communi usu non habeantur.

Quia etiā igne cocta ueniunt. scilicet tñ per coctionē soli-
da. et nō ualde mollia sale cōdita. ueniūt et cocta
in aqua pparata cū aromatib⁹ infra dicēdis. et uenire etiā
possent frixa et preparata cum petrosil. mentha feniculo et

lib. de qbus ifra. Sint quoqz oua galline poti⁹ q⁹ arseria. **Lactis** vo usus vitadus est. nocet enī nervis z est in-
cōueniēs eis qui digēt regimine subtiliativo. **Q**uā volueris q⁹ cholē solutiva est uenire vī. Sed q⁹ in-
tēio pncipal in uobis est ad flā. iō meli⁹ cēt si biberet aqua
lactis q⁹ ifunderet sibi cartamū aut sal. z posset eē talis mo-
dus. .xx. aque lactis cyathū vñ uel lib. i. cartamū. .z. ij. salis
coia. .z. ij. ifundat p luis in fero in aq⁹ lactis calā. in mane aut
colat z bibat totū calz. Et laudo bāc medicinā bis in anno
debere sumi. ut. xv. diebus pūnis in mēse maij z totidē in
mēse septēbris. Stabit enī medicinaris loco purgationis.
Recocra autē. nūl cū aq⁹ enā sine aq⁹ lactis potestis cōue-
niēt uti. ad eq⁹itātē enī tēdit. Juncata vo q⁹ grossa est z tar-
de digōnis non multū in usu habeat. Si tū qūqz estiuo tpe
placeat sumē fiat cū succaro z aniso uel feniculo uel cū tra-
ges puluerigata p n⁹ osuetudinē. **L**ac enā cū ouis coctum
supaspēdo cinamomū uenire pōt. **C**aseus enā in usu
nō habeat z caseata etiā cibaria. Si autē accipias eligatur
medius inter nouū z anuquū ad faldē aliqualiter decli-
nans. medius etiā inter durum z mollem. z ex tali uestra
condiantur cibaria. raro tamen.

De leguminib⁹ vo z gñis nūc dicēdū. z gñas
liter oīus leguminū corpora
vitada sunt. Decocōio autē cicc⁹ rubeorū cū feniculo uel pe-
troselino ueniēs est. Cīcra autē alba fabe faseolī z lētes enī
tens. Rīfuz autē z pāncū laudabilia sunt. z sīr borella stāte
maxime uētris pōstipatione. frumētū autē in ferclo vitetur.

De oleribus vo z fructibus qbus dā ueniunt.
Pūo feniclo petroselinū serpillūz
mēba salua cerfoliū rosmarin⁹ bleta borago. caulib⁹ etiāz
coctis cū carnib⁹ pīguib⁹ q⁹ tū ex rōnabili iudicio nō esticō-
ueniēs uti. Si tū p pidiu alic⁹ p pūctat. eo ex eis n⁹ ex ali-
quo corū nocumētū p pūctat. Magis tū laudo
decocōiōes caulū z bletaz q⁹ eoz corpa. **C**ucurbite vo re-
probabiles sunt. sīr cucumeres angurie. **M**elo etiāz q⁹
fridas z ha. euitadas est. tpe tū uāsi calorīs nō tēdūenit su-
mē ex eo aliqd. z p pē cū semib⁹ suis. z sīz Aui. p pēptū debet
comedi post alia cibaria. vñ 2° can. p cap. **M**elo ac est tarde
digōnis nūl qū comed. f cū eo qd est iteri⁹ ei. z t pē qdē nu-
trimētū est recti⁹ z ei⁹ bñor est melior opz p terea ut post ci-
bū sequat aliū. q aut oāt t p m aū cibū nō cupiūt ex eo nutri-
mētū. z tūmēt lōgā ei⁹ morā in stōchō. p p qd suspicant pūtre
factionē ex eo fieri. **D**e olera vo frida ut lactuca endīvia
portulaca spinachia z bletones z cressones atriplices z sīlia
nō sunt uobis ueniēda. Si tū tpe estus magni in forma sa-
late ex eis liberet sumē mīscant cū petroselio mēba z alijs
calis supra tactis z cōdiant cū bono oleo coi z sale z aceto.
in quo pūus bullierint semina anisi petroselinū z feniculi. z
non sit acetum ualde acre. z ex istis fiat salata.

De radicibus aut uenire p t bancia sīz oēs p
parandis modū. q⁹ apitina est.
Alleū aut porrū cepe z bulb⁹. l3 ex pte cōplōnis eoz ue-
niēt. tū q⁹ iflatua sunt bec oia z stōcho nociua z mali bñor-
is gñatia. iō dūmittant. **R**ape etiā z napi igne cocti qūqz
come. si posent cū sale z feniculo. Cōposte etiā uenire pos-
sent nō multū acetose. sed sufficiēt melle cōdite. **R**adix
aut que comedit qūqz accipi pōt. z maxime post cibū. facit
enīz oigeri cibū. z l3 sic iflatua tū plus pdest. quare diure-
tica subtiliatua exiccatua resolutua. non multūz tū in usu
habenda est. **L**ocusta etiā. i. rāponcioli. q⁹ calidi sunt co-
medi possent. melius tamen est q⁹ coquant. z cum aromati-
bus z aceto non ualde acri condiantur.

De ferculis aut nū potestis panata facta cū bro-
dio laudatū carnū cū pane supra
dicto. uenit etiā ius cīcerū rubeorū. ius caulium bletarūz
z radicū ueniētū ut petroselinum z similia. **L**audant
fercula barbarum z granorū de qbus supra facta est mēio.
cōueniūt cū suis t p b⁹ bruscadoli z spagi p dūti tū eoz ace-

to nō ualde acuto. ut supra. etenī tales apitui sūt z optimi.
De fructib⁹ vo gñal regula est. q⁹ fruct⁹ oēs aq⁹si
humidi z viscosi euitadi sunt. z gñas
liter oēs fruct⁹ recētes deteriores sunt siccis. **2^a** regula.
q⁹ fruct⁹ lenitiui uētris semp p mītēdi sunt alijs cibis. z cō-
stipatiui postponēdi. **3^a** regula. q⁹ fruct⁹ qui post cibū co-
medunt p lūmū meliores sunt cocti q⁹ crudi. **P**oma igit
tur vitada sunt. z p pūe usus eoz. assiduatio ei. i. cōmēstio
nō pomoz facit euenire dolerē neruoz. z p pē in uere. Si tū
qūqz ex eis inuat accipit post cibū. z sint cocta. z succaro
aspā. dat enī eis succaz lenitiōez. z eligant⁹ poma apitola
uel opactylicā. aut calimana. aut gaiola. aut alie pomoz spe-
cies ad dulcedinē trabētes. **P**ira vo. securi⁹ q⁹ poma su-
mi possent in hyeme post cibū igne cocta cū succaro. ut pi-
ra sci Nicolai. pira glatiola semina. z alia sīlia nōn ualde
dura. Ea vo que dura sunt solida z ispidā magis euitent.
Estate vo eligant⁹ pira muscatella iūniola. glatiola de pola
z similia. z sumant post cibū nec tū ex eis stomachus tplea-
tur. **P**erfica vo q⁹ frida sunt z humida euitent. Si tū ex
eis qūqz sumē libet sit raro. z eligant⁹ nō ualde per matura-
tionē mollia. z sīm Aui. p pēptū debet sumi aū cibū. post cibū
enī pna sunt corruptioni z frequēter alios. cibos ad pūtre-
factionē disponūt. **P**ūna etiā frida sūt z humida. ideo
euitada. qūqz tū intēione mūdificādi stomachū a cholera
sumi possunt ieiuno stomacho ex eis qūque uel sīr. z sint ni-
gra uel citrina. Sīcca vo q⁹ pontica euitent. **L**ine vo lau-
dant⁹ si sint albe. q⁹ nigris meliores sunt. z ante q⁹ comedan-
tur steterit collecte ad mīnū per tres uel duos dies. z co-
medant post cibū uel ante si placet. **F**icub⁹ etiāz uti pote-
stis. maximē albis uel citrinis uel rubeis recētib⁹ bñ maiu-
ris. z comedi debet aū cibū. est enīz in eis lenificatio ultima
2° can. Et iō post eas cedit pot⁹ aque ut adiunet ad lenifi-
cādū. ex eis tū meliores nobis sunt sicce. q⁹ stomacho cōfor-
miores. apitū enī oppilōnes epatis z splenis. qd in uobis
maximū est remediū. ap. tūna enī talr patiētib⁹ laudauerūt
ualde sapiētes. Quia tū sicce sua calitate aliqualr nocē
bñt epati choleraū augēdo. iō docuerūt sapiētes auctores. ut
cū amigdalīs comedant⁹ dulcib⁹. augēt enī ab eis lenifica-
tio eoz. **E**t qdā dixerūt. q⁹ si comedant⁹ cū nucib⁹ in iei-
no. mirabilis inuamenti sunt in apiēdo vias cibi. **L**au-
dauerūt etiā nō parū sapiētes arabes z hispani vñ de ficu-
b⁹ pferre stomacho. incitare appetitū. puocare urinā. lenit
etiā uētrē. abstergit. uelociterqz dēscēdit z penetrat. Et pos-
set fieri sic. ut in mastello vño musti ponerent⁹ lib. iij. ficuū
sicce. z bulliret totū in simul. z intelligi etiā p t vñū de fi-
cubus. vñū in quo coquerentur ficus sicce. Et l3 ficus cale
existat. z iflamabiles. tū ppter puā morā quā in vīs p t rābūt
caliditatē nō augerēt. **L**audo igit q⁹ bis aut semel in mē-
se coqui faciatis fialā vñā vini planēsio albi cū ficubus de-
cē minutim incisi. usqz ad cōsumptionē qntē p t is. z ex tali
vino bibatis per duos cōtinuos dies cyathū vñū ante ce-
nā z tātūdem ante prandīū. **A**mgdale dulces tēperate
sunt ad calidū t rābūt. q⁹ tū difficilis sunt digōnis gñes. z
multū in stomacho morātes. ut 3° Almā. **I**ō comedant⁹ cū
succaro. sic enī dāt bonū nutrimentū l3 paucū. **L**audē tū ma-
gis ferculū uel panatā ex eis sīm ritū paduanū factam. z in
summa aperiant z leniant. **A**nellane. quia cale z epati
amice uenirēt uobis. tū q⁹ tarde digōnis existit. uomitūz
excitat. iō relinqnt. pnt tū post cibum sumi succaro pfecte.
q⁹ tūc correcte sunt. z laudant⁹ eas pūssimus hyppocras
q⁹ in cerebro augmentum faciāt. **L**itra l3 in ciuitate ista
non sint in usu. tū si bitur euitada sunt. q⁹ frigida. l3 eorum
cōplō diuersa existat. **C**ortex enī citri calidus est z bu. caro
eius frida z sicca. semē calū z siccū. Qūqz tū citra melle cō-
fecta comedi possent. z sīm Aui. p pēptūz can. 2°. nībil post
t p m nec aū comedat. **C**erasa qūqz quia frida z humida
sunt fugiēda. Si aut qūqz suis t p b⁹ sumerent⁹. sint cerasa
dura rubea uel alba z post cibum comedi debent z pauca.

In intro
p m

Crisomilla etiā siue armillia frida sunt z humida. iō relinquantur enī būorē uelocis putrefactiōis. iō apta sunt febriē iducē. Si tñ liberet quāq; ex eis cape comedant anī cibū. z post bibat bonū uinū. z post itē comedant anī cōditū. **C**astane fride sūt z sicce z uetose ualde. iō nō sūt in eis usus. possēt tñ quāq; comedi cū succaro post cibū z dāt mītrī mētū satis cōgruū. z cōfortāt mēbra omnia fm Auiē. sniam. **C**Dactyli lz cali existāt. nō tñ ueniūt cōplonib⁹ calis: calefaciūt enī z gīlant sanguinē grossū: qui cito ad choleram uertit: z nō sunt ueniētes būtib⁹ epar calidū. ut Sera p. dixit auctoritate Rasis. Ideo nō sūt in usu. **C**Pinec autē granā laudant uobis: calefaciūt enī corpus z mēbris tremorē patiētib⁹ cōferūt. 3° Alimāf. **C**Fistici ul pistachij cali z sicci existūt boni stomacho: apertūt oppilones epio: phibēt nausēā z cōfortāt os stomachi z subuersionē remouēt: iō laudant post cibū plusq; amigdale dul. **C**Juiube autē fz Auiē. fride sūt in p̄ gdu z tempate in būdit ut z sicitate. Nescio ac ad qd cōferāt uobis. Dixit autē gal. Nō reppi iūcturas in cōseruāda sanitate z egritudine remouēda aliqd opantes: sed reppi eas difficil digōnis z pauci nutrimēt. **C**Mora bū matura ad caliditatē declinat: ea tō que imatura sunt frida z sicca existūt. Et in summa dulcia uobis uenire possent anī cibū z leniūt uētrē: nō plene at matura phibēt fluxū humorū ad stomachū z alia mēbra z nō bū matura comedant post cibū. **C**Granata triū sunt spēs dulcia que frida sūt z būda acetosa que frida sunt z sicca. Musa que dicunt mediū saporis z sunt media in cōplone iter alia. Dulcia ueniūt uobis nō multū tñ in usu. Acetosa tō magis via p̄uisionis q̄ via cibi cōuenire possent: magis tñ cōpetūt musa q̄ alia. Et in summa in q̄tū oia granata sunt puocatiua urine laudarentur. **C**Acetosa tñ magis iter alia puocatiua sunt. ideo uenire possent ex hoc: qz bū mirabilē p̄rietatē in phibēdo corruptionē cibi in stōacho. ut Auerrōis 5° colliget. **C**Citonia frida sunt z sicca: que anī cibū sumptū uētrē stringūt oī mō coctiōis: post cibū uētrē largū faciūt comprimēdo: z oēs spēs eoz tā dulciū q̄ acriū puocant: z iō ex hoc z qz stomachū cōfortāt appetitū incitāt laudare ea uobis: nō multū tñ sunt in usu būda. **C**Multitudo enim comestionis eorum generat dolorem iūcturarū 2° canon. **C**Nuces cale sunt z sicce: z lz ex hoc laudāde cōt uobis. tamē qz graues stomacho z digestionī z uomitiue sunt capiti nocue z pectori z generāt cholera multā: iō relinquant. cū ficibus tñ minus male sunt: z possunt securius byeme z tpe frigidō cōcedi: z dicat qz faciūt paralelū lingue. **C**Sorbe z mēspille omnes frigide cōplonis z sicce sunt: ideo raro comedant: stringūt enim uētrē: z digestionī difficiles sunt: qz tñ appetitū excitant deicētū. ideo rarissime post cibū tamē sumi possent. Et hec de fructibus pauca sufficiant. **C**Relique autem terre nascētia ut fungi tartufule spongiolē: z talia omnia euitentur: qz uenenosa sunt: z dicuntur apostemata terre.

De saporibus aut z conditis diuerse species uenire possent ut siuapismū inter acutum z dulce mediū z cū grossis carnibus uel piscibus sumi debet: cum subtilibus autem non. **C**Alleata etiā potestis uti facta cū alio p̄cocto z cū granis feniculi uel pipis. **C**Salsa autē etiā ueniret uobis: fz fiat ex agresta loco aceti z cū pipere uel gariofil. uel bulliat acetum cū rosmarīno serpillō maiorana. z ex tali aceto fiat salsa frangit enim per decoctionē talē aceti malina. Est enim acētū bāud pax neruis inimicū. ut 2° tērij. p̄ cap. dī in gr. Et ledit eos omne acetosum stipticum z in frigidatuum potentia. **C**Lenue nit etiā uobis sapor ex amigdalio factus: quē camellinum uocat: z sapor ex agresta qui sofrutū dicit: z sapor alb⁹ ad acetosūz nō tēdēa. **C**Sapor etiā qui apud nos dicit cōpostella compent nisi ad acetosum declinet. Ideo corrigatur acetositas ab eo: z ab omni cibario: ut supra dictum est. **C**Et in summa laudo omnes sapes qui dulces z calidi z non ualde acetosi existunt.

De conditis uo z salsamētis conuenire possent oliue cōdite. cale sunt enim z sicce apiū leniūt uētrē: z os stomachi faciunt robustū. **C**Napi etiā cōditi ueniūt: etenī apitini sunt: caueant si acetosi fuerit. **C**Cepe etiā sub cinerib⁹ cocte z aceto pauco z melle z oleo cōdite uenire possent raro tñ: sed qz exiccāt z appetitū excitāt. ideo aliqñ ueniūt. **C**Oēs etiā cibi melle cōditi ueniūt euitent tñ estate ne epar inflāmēt: sed succaro cōdiant cibi in estate. **C**Lappares etiā saliti fm usum cōditi cōueniūt: sed corrigat acetū. **C**Salsamēta etiā oia ex pte q̄litas ueniūt nisi aliud repugnet: ut calitas epatis timor de aduisione sanguinis scabies z filia. **C**Uel etiā qz calidū z siccū oī modo ueniūt: sed tpe magni estus dimittat. succarū tō calin z sic cū oī tpe z oī mō securi⁹ comedat. **C**Uinū etiā coctū ueniēs est: z ex ipso tpe estiuo cōditi cibaria pnt. **C**Uino autē granatorū quāq; uti potestis. ut estiuo tpe sed raro: z silt vino citoniorū. **C**Oleū autē quo uti debetis: sit oleū oliuaz dulce z duorū annorū ad minus. **C**Spēs autē que in cibo uestris poni possent sunt oēs cale z sicce exites: ut sal cinamū cina momū gariofil. galanga gingiber macis cardamomū maius z minus feniculus anisum z petroselinū lignum aloes crocus pip triū generū. sal. lō. z nī. ciminū carui lenisticum anētū amcos origanū serpillū mēbra z alia similia. **C**Conueniūt autem aromata dulcia coia estate: byeme tō forma. **C**Laudo quoq; nō parū tpe byemis barū spētū usūz R. 55. albi. 3. j. coriādrī per diē z noctē in aceto macerati z siccati. 3. v. amomi been albi origani rosmarini. añ. 3. ii. gariofil. croci. añ. 3. j. cinamomi electi. 3. j. fiat puluis. **C**Estate autē fiant specices tales. R. cinamomi elci. 3. j. 55. al. 3. v. rof. ga p. sandaloz ru. añ. 3. ii. spice nardi. 3. j. fiat puluis.

De cōfectionibus uo plures uenire possent in tpe byemis cinamomū dyacinamomū dyacimind aromaucūro. dyagalāga dyambra dyamargariton dyatrion pipeen: delectabilior z mihi magis dilecta cōfectio est p̄ma 2° z 6°. **C**Tempore autē estiuo laudant dyaredon abbatio triasandal. cōfectio rosate nouelle. letificās etiāz Alimāforis. lz calida sit. z debēt cōfectiones iste sumi per duas horas ante cibūz sine potu: aut cum paucopotu nō potentis uini. **C**Attineat tamē dicte cōfectiones medicine magis q̄ cibo. **C**Magis autē cibales sunt ut pinachea pistachea auellane condite amigdale confecte sauonea anisum z coriandrum z similia. Inter hec eligantur prima z 2° z due ultime.

De electuarijs uo talis datur regula. q̄ eluam riorū quedā sumunt pro cōfortatione appetitus: quedā pro digōne melius celebranda. **C**Illa ergo que assumunt pro appetitu excitādo per horas duas anī cibū capi debēt. ut statim dictū est: talia autem sunt: ut gingiber cōditū iringi cōditi scoros cōditus nuces cōdite: z alia que oia meliora sunt a medietate autūni usq; ad medietatē ueris. Reliquo autē tpe ueniret magis cinamū cōfectū lignū aloes cōfectū. **C**Confectio autē de mirabolanis kebulis. De enim cōfectiones humorū superfluitates in stomacho remanentes exiccādo z exprimendo educunt. **C**Conueniunt etiā pira condita z citra etiā cōdita. **C**Laudo etiā ut piores dicāt usum electuarij huius qd apud me exptū est z secretū teneo. R. triū piperu galage cassie lignee calami aromatici croci ciperi spice inde gariofil. cinamomi costi dulcis cardamomi cinami carpopalsami. gingi. semi nis mirti oium. añ. 3. j. masticio. 3. v. terant cribellent z conficiant cū melle dispumato. **C**Dosis huius est coclear mediū in mane ante cibū z tātū dē hora qua uaditis dormitū: z carnem habere eluariū bocualet enim obliuioni frigori renū dolori iūcturaz egritudibus uelice humorū crude: z sode fride z uaporose tūlli flatices. p̄parat z rectificat sten abuz: fugat uetositates grossas digerit cibū excitat appetitū resoluit flā grossum in stomacho. ualet visu mētū noci canicel podagre fride z cōseruat sanitatē peroptime. Sit autē eius

usque a principio nouembrii usque ad finem februarii. **¶** Alio autem tpe utamini elario de pilalois cuiusmodi est calefactio fortare stochū et calefactio mēbra sine supfluitate et digerere cibū et excicare moderate flā et apire vias: et est mihi ei⁹ descriptio. **¶** R. spice inde et celtice: semis apij: anisi mastice. añ. 3. i. ligni aloes marubij. añ. 3. iij. calami aromatici gariofi. Lro. añ. 3. iij. macis cinami gallie muscate. añ. 3. iij. nucis mus. 3. v. conficiantur cū sy. ro. et accipias ex ipso cocleari vñ p vñā borā añ diē et pōt sumi mediū coclear p duas boras post cenā sine potu.

¶ Que animalium partes sint eligende.

¶ **D**ico de elarijs. restat iuxta tacta dicere quorū mēbroz aialū usū cōueniat: pro quo tales pmittantur regule. **¶** Prima. q oīum mēbroz grossum viscosum frigidum et opilatiū nutritiū generatiū fugiatū usū.

¶ 2ª regula. q si pdicta qñqz placeāt ut feruoris tpe sunt pedes et filia: sumi debent cū aliquo sapore subtiliatū oīciū et tēperate acetoso. **¶** 3ª regula q aialū oīum aīriora leuiora sunt digōni et calidiora. Posteriora vō frigidiora et grossiora. **¶** A capite ergo incipiens sermonē in q cerebrū qōlibet esse frigidū et humidū. Volatiliū tñ cerebrū: et maxime mōta: noz melius est: nō sit ergo in usu. generat enī flā et humores grossos facit. nausē et inuolutionē stochi: tarde digerit et deijcit appetitū. Si aut ex eo qñqz placet sumi laudat cerebrum leporis cuniculi bedi et vituli maxie estiuo tpe. et sunt preparata cū spēbus supradictis et sale. **¶** Aliē aut capitis pres grossi exites flegmatici et viscosi reprobantur. generant enī febres et cholericos dolores licet multum nutrant. **¶** Medulla calida est et humida: et vituperatur. q stochū conturbat et molificat delet appetitum. minus tñ nocebit si sale et aromatib⁹ ut de cerebro dictum est condiciatur. **¶** Uter frigidus est et siccus: qō tñ complōni vestre estiuo tpe conuenire potest: si fuerit ex lactenti aiali pingui: aut ex aiali lachūte: qō melius est: et cum aromatibus comedatur. **¶** Pulmo frigidus est et humidus et non boni nutrimenti ideo dimittatur: tñ facilius digeratur. **¶** Cor calidū est et siccū nec vobis cōpetit. est enī difficilis digōni pauci grossi et non conuenientis nutrimenti. **¶** Epar calidū est et humidum tarde digeritur sanguinem dat grossum et tarde in uenas penetrat. **¶** Melius tñ epar est anatis pinguis galline bedi et non multū per assationem induretur. **¶** Splen frigidus est et siccus mali nutrimenti et grossi: et est tarde digōni: melior tñ inter alios est splen porci. dī enī conferre stochū sua stipticitate. **¶** Rēnes tñ in calitate equales existant: in siccitate tñ excedunt: nutrimentum pbenit paucū et grossum: et meliores renes sunt porcini et bedini et potestas ex eis comedere: sed nō in usu. **¶** Uē tres frigide complōni existunt pauci nutrimenti et flatici ideo dimittantur. Uē tres aut meliores sunt anitū q quadrupedum. Si aut comedant cū spēbus adiānt et raro. Uē tres aut galloz et gallinarū stochū conferunt si bene digerantur. **¶** Cauda calida est et cholera generat: nō tñ in usu bēat: q fastidiū stochi facit. **¶** Pedes non multū vituperant: tñ humorē viscosum generant. humor tñ qui ex eis generat est laudabilis paucarū supfluitatū et sunt boni cibimi et nō multū nutrimenti: et licet viscosi sint sui in viscositate vētrē molliūt. Cave te tñ ab usu eoz oīū in aceto maceratorum. **¶** Testiculi calidi sunt et humidi: et qto sunt grossiores et maioris aialis tanto difficiliores digōni et plurimi nutrimenti existūt. Et melior testiculus est iuuenis aialis et inter testiculos volatiliū melior est galloz pdictū et fassanoz. Quadrupedum vō aialiū testiculi meliores sunt: ut hircorū vitulorū et bedornū annuallium. **¶** Conueniunt igit vobis: q laudabile faciunt nutrimentum. meliores tñ sunt elixi q in alio pparationis modo. **¶** Aleo aut laudabiliū ut pres ossuose et pulpore laudat in vobis oī mō. **¶** Caro tubera sine pinguedine vobis laudabilis existat. generat enī sanguinem bonū paucarum supfluitatum et magis et melius nutrit q pinguedo. nutrimentū nāqz humidū pbet pinguedo et multa supfluitatū. **¶** Caro

vō variata uel vglata nutrimentū prebet satis equale et cōueniens. **¶** Cutis frigida et sicca generat sanguinem viscosum oppilatiū. ideo euitetur.

¶ Regule de modo pparationis et coquendi carnes.

¶ **D**ico de mēbris aialū nūc de pparationis uel coctionis mō dicat. **¶** Prima q carnes oīum aialū bñtū cozpa grossa et macra meliores sunt elixi q aliter ppare. **¶** 2^a. q carnes volatiliū pinguiū ualde meliores sunt assate: macroz vō ecōuerso. **¶** 3^a. q carnes oēs cū cibis grossis et viscosis cocte et cū fasco lio faba frumēto et silib⁹ vitari debēt. **¶** 4^a. q assataz carniū superficies nō cōedat. **¶** Caro igit elixa laudabilis aialū ut supra sufficiētē cocta a vobis est eligēda paelijs. **¶** Caro aut sup prunas assata multū nutrit et coz⁹ forte reddit si bñ digerit. dī tñ q difficilis existit digōni ita q nunq tota digerit que cū comedit sola sumi dicitur q nullus ali⁹ cib⁹ eā pcedat uel sequat: et post eā parū aut nihil bibendū est. **¶** Caro vō frixa cū pinguedine fastidiū generat: et stochū nausē: ideo non sit vobis in usu: et grauior est q cocta sup prunas. Frixa vō cū oleo melior et leuior est q cū pinguedine. **¶** Caro vō oīs assata et in furno uel craticula cocta: qz uis paucum det nutrimentū uenit vobis: et silr caro oīs pseruata ut lardū tuloz uel mortariolā: aut ilarū nō ualde pinguiū conuenit vobis: qz excicat et sumit et paucificat humores. **¶** Caro autem in ueru assata ē vobis conuenit si bene digerit: qz tamē tarde digerit: ideo bēat cautela becūt nō multū ex ea repletur stochū. **¶** Caro vō cocta cū laganellis baldonatijs frumēto et silib⁹ viscosis mala est. **¶** Caro ē oīs aceto preparata mala est et vitanda. Ledit enī acetū neruos ualde et infridat si aut qñqz ut calis tpi⁹ acetosa placēt ut gelatina: qz choleram reprimat epar et fontat et incidit grossos humores: corrigatur acetum cū succaro uel alr ut supra cū agresta uel vino citoniorū dulcorato. Gelatina igit sulcida et sapor oīs acetosus euitet nisi malicia aceti reprimat succaro aut spēb⁹ calidis ut supra. **¶** Caro ē oīs cū spēb⁹ adia laudabilis est vobis maxime lymali tpe et silr cocta cū amigdalato pāico ourello feniclo petrosilio alijsqz mltis supradictis calis apidis.

¶ De potu an vinum conueniat in dolore iuncturarum.

¶ **R**oliro satis hito sermone ciboz ad potū ueniendo inuestigabit quoz et quā liter potus conueniens existat. **¶** Dico igit q illi striū auctoz plurimi vident oī mō pbibere vinū: ut Auic⁹ 2^a tertij. cap de cautela a dolorib⁹ iucturaz: et deuitet potare vinū plurimū. Imo oē vinū. Idem etiā Rasis 9° Almā. cap p. et idem in diuisionibus Serapio quoqz Haliabas Isaac Salienus Ruēsoar et oēs idem. **¶** Amplius oī talis est: qz vinum sua calitate humores ponit in fluxu. Et qz a debili iuncturaz calore nō bene digerit pōt. Imo resolutis leuib⁹ et subtilib⁹ pūb⁹ acetat frequenter in iucturis mordicando: quare ledit eas multū ut princeps Abouall: 2^a tertij. p cap. **¶** Ad intelligēdū aut hoc sciēdū q dū auctores vident pbibere vinū. ne eis pōt dū actuali⁹ dolor existit: uel dū iā euanescente dolore nolūt ab ei⁹ cursu pseruare iuncturas. **¶** Intelligēdū 2^a ab auctorib⁹ non fuisse pceptū hoc absolute: sed magis et min⁹ et diuersitates cōplexionū et alioz Aliqui enī cōplōni vinū cōcedunt: ut Auic. placuisse vñ dum in qt. vinū plurimū et grossū. Cōcedit enī vinū: sed nō absolute. Imo moderamine recto. et sic Rasis. 9° Almā. et alibi in lib. iuncturarum. **¶** Sciendū 3ª sniam auctoz eē uerā nō repugnāte contrarietate maiori aut debilitate et similib⁹. **¶** Sciēdū 4^a q sermones auctoz extēdi possent ad vinum fumo sum potens et vinosum uel ad paucifidū aquosū aut ad me diocre. Et iuxta pmissa talia sunt iste cōlones recte tenēde. **¶** Prima cōllo. stāte actuali iucto dolore nō pmissis ulib⁹ eūonib⁹ nullūz vinūz ueniēs existit. Probat cōllo. p qz fumosum et potens vinum nō conuenit. qz calidū exis in fluxu ponit humores et dolorem sic auget. Secundo nec debile et

quod vinū conueniens est: qz neliū frigidum exis sui caloris paucitate in iuncturis aptū est acetare et ipsas taliter mordicare et dolorē augē. 2° non cōpetit mediocre: qz pūm bēt calefacere fluxū augē. pūm qz infidat et debilitat. hanc cōlōnē intellexerunt auctores dī dixerūt oē vinū esse vitandū. ¶ 1° cōlō. qz pūm illis ulibus edonibus et mā exiteffatice in declinatione nū et uera parū vini potentis in aurora sumpti cōuenire pōt. Patet cōlō. qz tūc tale vinū bēt reliquias māerū cōsumit et exiccare: nec sui paucitate supflue calefacit: nec humores in fluxu ponit: qz presupponit eos edatos fore. ¶ 3° cōlō. qz intentione bita ad p̄seruādū in calis cōplonibus et māebus v̄nte exite forti et corpep oīnī sionē vini nō incurrente debilitatē sōchi uel principalū mēbroz nullius vini potus cōuenit. Hec cōlō nīsalis clara est. Pūmo qz vinum calū exis mān bēt augē in cala cōplone Itē qz v̄nus fortis nō eget restauratiōe p̄ vind. 3° qz si ex dimissioe vini corpus incurreret debilitatē: possent subseq accitū morbo suspectio rari: ut a p̄a sōchi uel epatis palcia tremor et sīlia. Ideo in cōlō ne dicebat qz corpus nō incurreret debilitatē ex oīmī sione vini. Et hec cōlō fuit in mēte auctoz p̄hibētium vinum. In simul cō cōlone p̄ma. ¶ 4° cōlō seq̄ ex 3°: qz dū p̄seruare in tēdimus suspecta exite v̄ntū: vinū mediocre cōpetit. Patet ista: qz sui mediocritate v̄ntū roborat nec calefacit ita qz humores in fluxu ponat: et v̄nus ēt que fortis est satis sufficit ipsum b̄n digerē: ideo nō est aptū in iūcturis acetare. ¶ 5° et nīma cōlō. qz 13 vinū cōpetat ut p̄cedēs cōlō ponit: magis tū conuenit vinū medicinale diureticū et opponens generatiōni māez que sunt cā doloris in nobis. cōlō ista p̄ 3 p̄ qz tale vinū bēt p̄hibere gīationē māci que facit dolorē: et gīatam exiccare: et sic a dolore p̄suare. 2° qz diuretica oīa māes p̄ vias urine p̄cipitāta conueniētissima sunt. Et intellexit hec p̄nceps Aboli dī in qz. Deinde ad mīstra puocationem. nā puocatio fīcat māes doloꝝ iūcturaz: qm̄ ipsa sicut scis est ex supfluitate que est epatis et neruoz: et p̄pue in podagra cala. ¶ Ex qbus oībus facile tolli pōt apparens cōdictio in auctib⁹ sup̄a allegatis. ¶ Ex qua ultima cōlone infero. qz vinū cui⁹ descriptiōnē dedi nobis conuenientissimum est. Pūmo qz v̄ntus cōfortariū p̄p vinū. 2° qz māci p̄hibitiūm p̄p mel et rosmarīnum. 3° qz gīate māci p̄ urinales vias educitiūm p̄p passulas et feniculū. ualde igī laudo potū illum. Cuius descriptio R. rosmarini feniculi aī. lib. 5. passularum. lib. v. mellis lib. xij. ponantur in duobus mastellis musti ad bulliendū. et sit hoc p̄o byeme. P̄o estate v̄o. R. rosinarini seminis feniculi aī. lib. 5. passularum lib. j. mellis lib. viij. ponantur in duob⁹ mastellis musti ut sup̄a.

De potu tamen aliquē notentur regule. ¶ Prima qz si quandoqz p̄pter estum plūs de vino bībere contingit: tunc parum sumas. ¶ 2° qz si vinū uestrū lymphare placebit fiat semp cū aq̄ decoctiōis sēni. in byemis tpe Passularū v̄o uel ordeī in estate: aut ēt in estate cū aq̄ decoctiōis pānīci anisi uel sēni. ¶ 3° qz si vinū bibis lymphatū semp fiat p̄ duas uel tres horas ante q̄ bibas. ¶ 4° qz nunq̄ bibas vinū post p̄adiū uel cenā p̄ tpe: et si sūo infestat uos bibas succarū rosarū cū aq̄ cocta estate: et succaz cū aqua cocta byeme uel aqua mellis. ¶ 5° regula. qz potus vini nō conuenit uobis post fructus humidos et aqueos: qz facit aqueitatem in uenis penetrare. est enim vinum penetrator bonus. ¶ 6° regula. qz si ex vino descripto p̄cūteret caput uestrum: lymphetur ut sup̄a. ¶ 7° qz si estiuo tpe sentiretis ex vino calefactiōnem comedatis post cibum quatuor uel sex grana mīralloꝝ. ¶ 8° regula. qz vīna turbida et grossa et ualde fumosa non tāgantur. ¶ 9° qz caueatis bibere vinū aliq̄ sōcho ieiuno. nocet enim ualdi cerebro et neruis. ¶ 10° regula. qz si vinum. p̄pter intēsam sūm sumeretur illico post ipsum p̄uocandus est uomitus: ut infra videbitur. ¶ 11° qz aqua mellis potestis uti tpe byemali nisi ex ea sentiretis calefieri epas. De aqua simplici regulas non pono: quia non est conueniens uobis. ¶ Potestis ēt uti tpe frigoris hoc alio potu. R. cinamomi

electi. 3. j. 55. 3. ij. piperis longi galange gario. aī. 5. v. granorū paradisi cardamomi. aī. 3. j. 5. vini nigri uel cerasoli planensis lib. xv. aque lib. xl. mellis lib. vi. bulliat et sī per ternam p̄tem bore. deinde colentur p̄ saccum totiens quotiens clarescat. Hec de scōa non naturalire dicta sufficiant.

De motu et quiete.

Cap. 111.

Tertia res nō nālis sup̄a in ordine p̄mis

sa fuit quies et motus. p̄ qbus dicēdum: qz utamini gete et exercitio temperato: ut egratiōe et non supfluitatē qm̄ excitat ad podagrā et dolores iūcturarū. 22° tertiū. ¶ Dico igī qz mane expulsa debite supfluitatib⁹: bonū est facere si cationē mēbro rā dolentiū cū oleo sale cōmixto uel cū aq̄ pauca multo sale cōmixto uel cū solo puluē salis. Cuius sūam vide a Serap. 4° breuiarij. ultimo cap. dī in qz. Et ex eis que custodiūt hōiem ne accidat ei podagra est embroca cū aq̄ salsa et sale cōmixta: qm̄ in fundis sup̄ duos pedes semp et sal trinit: et qm̄ aggregat cū oleo: et sit ex eo emplū in pedib⁹ uel fricatio sit cum eo. Et posuit Serap. oleū: qz amuit multā extecationē salis. si cationē potestis equitare: attendēdo tū ne iuncture frigoris incurrāt. ¶ Laudat et mor⁹ brachioꝝ: et p̄tū sup̄ioꝝ. Diuerit enim humores a fluxu ad inferiora. unde conueniens ēt frequēter arcu sagittare: aut gladio aliq̄liter p̄deroso ligna acidē: aut malleo malleare aut secas aut ad aleas ludē: aut alia exercitia facē q̄b⁹ sup̄ioꝝ mor⁹ fiat. ¶ Tātoqz tpe exercitiū sīdū est: ut cōprehēdat corpis calitatē itēdī: anbelitū aliq̄liter p̄mutari: et tūc ab exercitio desistēdū est. Cōuenit ēt mane altis v̄b⁹ is moderate loq̄: et ieiuno ēt sōcho rōcinari. De his que uocis altitudinē exhibunt: ut cantare et similia. ¶ Pedestre tamē exercitiūm vitandum est: nisi manifestū ex eo iuuamētum cōprehēdat. Hec de tertia non naturalire dicta sufficiant.

De repletionē et inanitionē.

Cap. 112.

Quarta res nō nālis est repletio et inanitionē.

¶ Pro qua dicēdū p̄ repletionē dēm vitandam esse: et maxime ciborum mān doloris multiplicantiū: de qbus satis sup̄a visum est. ¶ 2° regula qz nō repleat ualde stomachus: imo in stomacho seruentur famio reliquie. ¶ 3° qz cib⁹ amplior sit in prandio q̄ in cena. ¶ 4° qz cib⁹ uester sumatur determinatis horis: ita qz inter prandium et cenam cadat ad minus octo bore. ¶ 5° qz nunq̄ comedatis nec cenetis: nisi supfluitatibus debite expurgatis: ut per uentrem per urinam per emucationem narium per sputum et c. ¶ Si igitur ordo iste qz post q̄ surrexeritis mane: primo intendatis ad mundificationem uentris et urine: deinde ad demucationem narium excreationem per sputum: et si postea aliquam in stomacho perceperitis grauita em oīno a prandio abstinentiūm est ut sup̄a. Si autē nō: prandere potestis p̄misso exercitio ex cibis laudabilibus ut sup̄a. ¶ Si autē post prandium aliqua in sōcho p̄cipiat grauitas: aut ex nimio cibo uel ex eius qualitate malitico puocandus est uomitus. ipse enim sublimior existit medicina que esse possit. Et laudauerunt ipsum in passionib⁹ iūcturarū sapiētes indi arabes et greci. Unde Auic⁹ 4° p̄mi. cap de uomitu. Et ex dignioribus egritudinibus: ut ex eis fiat uomitus sunt cronice: ut bydropisis epilepsia apoplexia melia lepra podagra et scatica. idem 2° tertiū. et 22° tertiū dū inquit. Deinde administra uomitus: et p̄prie qm̄ dolor est in inferioribus. uomitus enim magis est iuuatiuus ei q̄ uentris solo. Et Rasio 4° Almanf. cap de lunamen: is uomitus. et in diuisionibus cap de podagra. et in lib. de egritudinibus iūcturarum. et idem Sera. 4° breuiarij. Isaac Auēsoar Gal. et omnes uolūt qz uomitus eradica ab inferioribus. ¶ Ad bucsi in sōcho nullā p̄cipiat grauita: tamen melius est singulo mense uel salte in finē duoz mensū uomitū puocetis. placuit enim hyp. ut quolibet mense fieret: et duobus continuis diebus. ut in secunda die sequenti educatur illud qd in prima die fuit agitatum: et non sufficienter educrum. ¶ Itē qz cōplō nra est de illis que nō suspiciant ex uomitu

q̄ cholica. unde 4° primi. de iuuamēto uomitus. Et ille qdē
cū mai^o iuuamēti affert uomit^o est: cui^o cōplo p^o est cholū
ea z est macer. ¶ In puocādo aut uomitū be attendant regu
le. Prima q̄ si uomitus facit^r puocat sine medicinarū auxi
lio: nunq̄ capiat^r medicinas. ¶ 2° q̄ si necessarie sunt medi
cine a leuioribus semp incipiant^r. z si non valent: ad fortes
trāsceddū. ¶ 3° q̄ dū puocare placet uomitū: capiat^r cibos
diuersos in substantia z sapore ut dulces acetosos vinctuosos
saluos mellitos oleagineos z siles in vna mēsa: fastidit^r enī
ex talibus stomachus: quare citius ad uomitū inclinatur zc.
¶ 4° q̄ dū uomitū puocare libet non sunt cū multū masti
cādū. ¶ 5° q̄ bora uomendi exercitet corpus si possibile est.
Motus enī facit magis uomē z q̄es min^o. 4° pmi. cap de vo
mitu. ¶ 6° q̄ tps ad uomitū apt^o est estas: z si alijs tpsibus
fiat eligat^r bora diei calidior. ¶ 7° q̄ bora uomēdi ligentur
oculi cū binda ne recipiant humores multos uomitu agita
tos ad caput. ¶ 8° q̄ post uomitū lauet^r facies cū aqua rosa
ta. ¶ 9° q̄ post uomitū non fiat repletio ex cibis z p̄cipue ca
ueat^r potus aque frigide. ¶ Item q̄ post uomitum comeda
tione allata leuis digōis: ut per dices aues minutas zc. ¶ Et
si post uom. tum sentiat^r in stomacho mordicatio comedatis
sercula pingula z sōcho supponat^r lana infusa oleo cōmu
ni calido vel camomillino vel anetino. ¶ Si vō post uomitū
superveniāt singultus bibatur aqua calida sepe: z pau
latim pronocetur sternutatio cum odoratione vel tractione
piperis puluerisati per nasum vel elleboro albo. ¶ Itē nun
q̄ fiat uomitus stante ventris cōstipatione: imo semp p̄mit
tenda est ventris lenitio nālis vel artificiali: cū clisteri sta
tim dicendo. ¶ Laudo ēt q̄ post uomitum sequenti die fiat
clistere ex decoctione maluarum blitis mercurialis z surfu
ris: cuius decoctionis accipiat^r lib. j. olei cois. 3. iij. salis. 3. ij.
casie fistule benedictę guccari ros. añ. 3. v. z sit clistere in me
diso tertio. Modi autem vel infra uomendi sunt ut post p̄
dicta cibaria in stomacho ori cōmouendo supra z
infra. vel in stomacho p̄na cum oleo cōvincta vel oleo com
mixto aceto. vel sumant^r aque. 3. v. aceti fortis. 3. ij. z bibatur
hoc totum tepidum z non calidum. ¶ Exolunt enim tept
da oia robur ventris. 11° terrapentice. Hi uomendi modi me
liores z leuiiores existunt. ¶ Si tamen bis lenibus non pro
vocatur uomitus fiat cum fortioribus: ut cu3 hac medicina
mibi pluries experta. R. succi ceparum lilior. alborum olei
cois. añ. 3. v. salis gēme. 3. v. misceatur z tepidum bibatur.
¶ Vel sumant^r succi corticū radicū sambuci. 3. j. 5. z bibat^r
tepidum. ¶ Vel bibatur succi radicū melonū. 3. j. 5. z bi
batur ēt pulueris radicū melonū. 3. j. 5. cum. 3. j. 5. aque
z. 3. v. aceti tepidū. Ista sunt uomitua expta z secura: for
tiora vō dumtaxto. ¶ Confert ēt frequēter ad replonē mino
rādā saltē bis in mēse cape añ cenā pullam vñā alefanginā.
¶ Ad intētionē ēt istā nalet usus eluatioz supra descriptoz
Item vitet^r ēt imoderataā per uomitū q̄ per alios modos
elatio. Superfluitas enī z defectus ad easdem ducūt cau
sas. Nec de quarta re non naturali sufficiant.

¶ De somno z vigilia.

Cap. v.

Quāntū p̄positoz expediēdoz fuit in ordie
somnia z vigilia. Pro bis dicendū
p̄. q̄ sicut somnus tēperat^r. s. nō pfundus z nō p̄
lixus valde v̄tutes efficit fortes. Itā ecōuerso v̄ri^o
facit: q̄bumectat cerebrū z nervos z totū corpus
Dormio enī diurna euict^r. In die enī dormire malū ad ma
las preparādo egritudines: generat egritudines bumectantes
z reumatismos: corrdpit colorem z grauat splenē: laxat ner
uos z efficit pigrinā. ¶ Melior aut somnus est nocturnus.
ipse enim virtutes fornicat nisi superfluat. ¶ Prima igitur
in somno. regula est q̄ non dormians imediate post cibū.
¶ 2° q̄ caueatis dormire discoopertus. ¶ 3° q̄ non dormia
tis relupine. p̄parat enī ad malas egritudines: sicut neruo
rum: q̄ facit superfluitates declinare ad nucham. ¶ 4° q̄ nā
lis somnus non transeat octo vel nouem horas. ¶ Si igitur

tur ordo iste. vigiletis p̄ duas horas ad minus post cenam
semp: deinde exponatis vos lecto. p̄ sup latere dextro: z post
primū somnū super sinistro. deinde itez reuoluatis vos sup
dextro: z laceatis capite eleuato aliquātulā nec dormiēdū est
ēt v̄tre exite uacuo. dormire aut sup ventre digestionem ro
borat: sed oculis nocet. ¶ Vigiliādū est ēt z nō supflue: q̄ vi
gilie resoluūt sp̄s valde. ¶ Et post eleuationē a somno attē
datis expulsionī supfluitatū. ut in 3° re nō nāli dictū est. z post
illud fiat occupatio in sermone rerū aīam delectatiū: ut pul
chraz hystoriarū: nouoz sermonū z cum prudentibus conuer
satio. Et hec de re non naturali quīta sufficiant.

¶ De sexta re non nāli. s. de accitibus anime. Cap. vi.

Ultima res nō nālis in ordine fuit p̄missa
de accitibus aīe. p̄ qua dicēdū esse
talīa ut letitia tristitia timor angustia ira sollicitu
do melia z filia. ¶ Et q̄ in his oibus passionib^o
fiunt motus in sp̄ritibus: aut. s. subito: aut paula
tim: aut ad extra: aut ad intra dent^r aliqueregule. ¶ Prima
q̄ oia accidētia aīe in qb^o fit motus subit^o de cētro ad circūfe
rētiā euitāda sūt: sicut ira: imoderatū gaudiū: fortis risus zc.
¶ 2° q̄ accidētia in qb^o fit mor^o paulatim de intus ad extra
cōueniūt. calefaciūt enī talia iūcturas: nec remanēt interiora
calore depauperata. ¶ 3° q̄ accidētia in qb^o fit mor^o subit^o
de circūferentia ad centrum fugiēda sunt: ut timor z similia:
¶ Ultima q̄ postponenda est sollicitudo tristitia melia cō
derādo de passiōe ista. nā ut placuit Sal. Accidētia talia ex
terminant^r z mutāt ab ea que est p̄m nām cōsistēda corpus. te
gni 3°. ¶ Ultimo vō: q̄ coitus circa aīe accidētia accipi pōt
iō nunq̄ ipm esse a vobis in usu tanq̄ venenū euitandū: ita
q̄ nā studiose ad ipm nō incitet^r. Effeminat enī z exanimat
corpus supfluit^r eius usus. nec aliqd est qd iūcturas ita la
xet z debilitet. Nunq̄ ḡ ad coitū accedēdū nisi cū icitatione
a nā intrinsecus absq̄ exteriori inuitatione pducas corpus.
Tūc enī si fuerit prima digō cōpleta cū 1°: qd v̄i esset tps au
rore in dieb^o byemis. z bore none vel declīne in dieb^o estatis
iam incitante vos ad coitū nā ad ipm exequēdū trāsiri potest
bis in hebdomada: aut ter ad plus: eius actū expediēdo nō
magna cōussione in ipm elaborādo: sed suā motu corpis ei^o
delitā acgrēdo. z post eius tps in dormitione occupādū est:
¶ Nec mirādū ex his que de coitu dicta sunt. nō enim so
lum iūcturas laxat: sed ultimos intūis medullis imittit acu
leos ut sensio accidēte icurabiles z effeminātes passiōes: qb^o
mors p̄ligēda foret: adducat. est igit^r ab eius usu desistēdū.
¶ Ex nūc aut dictis cōsulo aīe tristitia accidentia fore vitāda
z esse letādū z bñ sperādū: nec circa hāc passionem diurne
meditandum vel imaginādū. frequēs enim z assidua imagi
natio caluz imprimit. ut Anic^o placuit p̄mi 2°. ¶ Hec sunt
vir honorande que de p̄seruatione a dolore iuncturarum
vestrarū ex illustrium auctoz snia meū exigūū ingenium ex
baurire valuit: qbus attentio spero duce deo in breui tempo
re debilitatem iūcturarū vestrarū esse defecturam: z p̄stinā
salutem quam quī solus omnes languores sanat vobis oro
exhibeat reuersuram. Amen.

Consilium. 238. De doloribus arthriticis pue
nitibus a materiis flegma
ticis mucillaginoso z aquoso dominantibus: z a materie
bus cholericis subdominantibus ad inuicē mixtis zc. ¶ Di
uiditur autem consilium in capitula tria.

¶ De causis z signis egritudinis ipsius. Cap. i.

Icui languentiū morbis magnifice
molestatib^o misericorditer sub
ueniēdū vīdeo z itelligo nimīā mansueto
aīo z sīma pietate subueniēdū bis qui nō
solū sibi: sed toti mūdo utilissimi sūt: z maxi
me in ea p̄teregēda qua saluari z beatifica
ri pōt glīberhō. Ideo q̄ cū virū dei z sacro
sancte legis feruentissimū athletā dei q̄z
sūme bīenarchie iesu cū illip̄dicatore cōstātissimū vīdeā mole
88 2

flari morbo arthetico ingēis satis magne reuerēde et colēdi
noīe fratrē Bernardinū de ordie sancti frācisconi. Imo fere
unicū legis christi cultorē magnū exēplar totī mūdo colēdis
simū magna pietate misericordiqz oculo et māfeto aio dolori
b' arthetico ad eius saluberrīa remedia decreui ordinare q̄
tū mibi sūmī creatoris misericordia donabit. ¶ Est igitur
arthetica eius ulis et particularis dolor frequētius molestans
sp̄m in pedibus; lz fortasse aliqui genua ipsi nō parū molesta
sint. et aliqui in spatulis ei' dolor adueniat. Imo et ibidē longo
tpe mansurus extiterit. et pprie in sinistra spatula. ¶ Quorū
dolorū mōles aītes cāe dñantes sunt flata mucillaginosa et
anguosa: subdñantes autē sūt mēchole que flauib' iā dictis
cōmixte et vim nocēdi augēt et adiungūt. Est autē mēchole
illa uerius dicēdo cholā nota. scōe sp̄i citrina noiata a sapiē
tib': que cōponit ex cōmixtione tenuis flegmatis multum
paucā cholera sibi cōmixta. ¶ Hui' autē cholice mēci gñatio
nē arguit cōplō nālis eius: que a gñatione sanguinea fuit et
cholice: imo adhuc remansit talis qd facile multis motibus
demonstrari possit. s. facilitate apphēsiōis ex interiorib' sensu
bus. bonitate opatiōis potētiarū imaginatiue cogitatiue et
memoratiue coloris rubicunditate et claritate mediocritate
carnositatis totū bñdīs cōplōne calida in vniuersa totius
corpis bitndine per sensum tactus agētib' manifesta: et sic de
alijs. ¶ At dō multiplicationis flatu p̄dictorū in ipso cā p se
non posset esse cōplō nālis ei' iā p̄dicta: sed illius cāe sūt acci
tales multe in modo sue religionis necessario euenientes.
¶ Opz enī euāgelizantes vbi dñi seruent et assidue sicut
ipse multis incūbē vigilijs: pp studij magnitudinē: indigō
nes aduenire eis pp usum ciborū: qui fridi grossi et viscosi in
plurib' admistrant: pp distractiōē vtiutis et spūm. p' 2° 3°
digōnib': que necio accidūt pp speculationis et cōtēplatiōis
instanciā. De enī aīe passiōes exterminant et mutāt corpus
ab ea que sūmā est consistentia. 1° regni. pp que flata mul
ta gñantur in epate: et plurima nō proprie: sed equiuoce dicta
flata in stōcho: et in reliquis partibus corporis generantur.
¶ Cū igit' barū mēdū alie necio gñent a nāli cōplōne ipsi'.
s. mēchole. Alie dō nō flaticē p viā indigōnis multiplica
te et non edent aliūde nec frequenter: opz de necessitate mās
istas retentas in corpe inuicē cōmisceri et multiplicatas a vir
tute p corp' bñc inde expelli. Et qz rōnale est in hoc viro in fe
riores ptes debiles ēē: pp lōgā corpis erectionē in euāgelizā
do. Ideo stimula nā expellit mās ad pedes et ad inferiora alia
¶ Post hoc autē considerandū qz cōplō cerebri huius vi
ri seruū dei a gñatione multū bumida fuerit. et ē a tempore
pp vigilijs et frequēte et longā capitis detectionē. que prepa
rat cerebrū eius ad friditatem et humiditatem. Ideo non est mi
rabile si in spatulis eius: et pprie in sinistra longo tpe porta
uit dolorē pp cām assignatā: necio que attingit in hoc viro.
¶ Et hoc sermōnū duo testimonia facili' p̄nt ēē. Primū qz
hic vir ex dyaricis fluxib' molestari consuevit. Et iā qz non le
uiter transiāt et auilāt. Sed illi oēs facile a dyaria capiun
tur. affo. 6°. qz ex eis facile concludi pōt multiplicatio p̄dēorū
flati in cerebro: et eorū expulsio ad nervos p nuchā. Est enim
nucha vicari' cerebri in cursu dōsi. p' tertij. cap. 11° colligēdū
Ex quibus omnibus accurate collectis deducun
tur correlaria quedam. ¶ Primū est
qz dispō hui' viri est arthetica ulis accidentaliter. ¶ 2° qz ip
sa est arthetica particularis. s. in pedibus. ¶ 3° est. qz egritu
do eius essentialiter est mala cōplō frida et bumida accitāl
in eo facta. ¶ 4° correlariū est. qz cā mās suorū dolorū est mā
mixta ex dñantū flate tenui et mucillaginosa. Si enim flegma
vitreum esset: non ita cito deflueret et hec egritudo: neqz re
solueret mās et deficeret tumor. ¶ 5° correlariū est. qz mēbra
recipiētia rōnabilr tam superiora qz inferiora debiliora sūt
propter cām assignatā. ¶ 6° correlariū est. qz mēbra mādā
tia et multiplicantiā p̄dictā flegmaticā mās sunt cerebrū
stomachus et epar. ¶ 7° correlariū est. qz cholice mās p̄di
cta principaliter mandatur ab epate pp multiplicationem

eius in eo ex naturali ipsius complexionē. ¶ 8° est. qz talis
dispositio minatur sibi hanc egritudinem de interpolata ar
thetica transituram ad continuam. ¶ 9° est. qz opz ipm esse
diligenter sollicitū ad obseruandū infra scriptū regimē: ne
egritudo eius cum suis accitib' pducatur ipm ad hanc hanc: et
est prohibitio motus progressiui. Anic. 22° tertij.
¶ De cura. et p per regimē sex rerū non nālis. Cap. 11.

In regimē eius in duas diuidēdū est par
ticularis. Quorū pma describit regimē
per sex res nō nāles. 2° de regimine medicinali
utiliora et meliora describit medicamina et secūda
¶ Pro expeditiōe pmi opz bñc venerabilē dei ser
uū evitare stationē et māsionē in cellulis et locis terraneis fri
dis et humidis expositis aeri frigido penetratiuo et p̄tib' bo
realib' et sibi pp̄ngs. et nō dormiat in cellulis nisi bene clau
sis et talis: et caput suū qz cōmodi' p̄t teneat conueniēter coop
tā et munitū tecturis calis: qd mī difficillimū est viro et sacre
p̄fessiōis et religiōis pp reuerētiā sacri et sanctualis. ¶ Sicut
quātū p̄t enitet exercitia: et maxime exercitia peditādī et pro
gressiui motus. Caveat lōga mora stare erecta statimra p se.
¶ Et iā qz magis p̄t fugiat dormitiōnē a sūpto cibo. Dor
miat lz repugnet cōsuetudini capite ei' bñ eleuato sup pānis
appodiato et non sup lapidibus et paleis nudus sicut sepe fa
cere consuevit. Caveat et resupine dormire et pedibus et cru
ribus non bene coopis. ¶ De mēsurā dō ciborū dicēdum p
qz caueat qz p̄t accipe cibaria et pot' stōchi repletiuos. Et
nullā accipiat cibū nisi senserit p̄stūptū cibū a stōcho ad infe
riora descendisse et alleuiatum esse stōchum eius. Itē nullū
cibū deglutiat nisi bene coctum et melius masticatum: ac ēē
non assuescat dinerstare: m ciborū assumē. Sed satis erit sibi
unico vel duob' ferculis ad plus in suo regimine uti. ¶ De
qualitate dō ciborū p̄mētēdum est p̄mo qz oia cibaria dimi
tēda sunt: quorū cōplō frida est et bumida: ut sunt blete spina
chia portulace lactuce encurbite citrulli cucumeres et angu
rie. que oia dimittēda sunt: aut salē raro in pauca quantita
te assumenda: et p̄parata cum uegetabilibus calidis: uelut fe
niculo petrosilino aneto dauco serpillio mentha saluia rosma
rino origano et consimilibus. Hec omnia conuenienti calefa
ctione coniuncta sunt exiccationi: plurima eorum alicui stis
p̄icitati prohibenti fluxum materiā ad iuncturas. ¶ Pre
mittēdum 2° qz hec oia cibaria difficilis digōnis fugienda
sunt. ut antiquē carnes et pisces magnorū corporum: et panis
acinius non bñ coctus et antiqu': et calvus antiqu' et cōsiliū.
¶ 3° ēē evitare dō cibaria oia viscosa grossa mēp̄ difficilis
digōnis gñatiua et viarū oppilatiua. uelut sunt cibi de pasta
pp farinam: et cutance ptes aialū et cerebrū. Et cibaria mol
litie et vinctuositate multa nervos et iūcturas laxantia et mol
lificantia: ut multitudo pisciū et p̄prie elixor. ¶ Sicut et iā
euicare dō oia nutrimenta que grossum gñant sanguinem et
fla: et pprie illa sunt legumina oia que nocitua sunt iunctu
ris et nervis: uel evitare dō oia cibaria mucillaginosa sua hu
miditate uētosabilia et repletiua nervorū et iūcturarū uentosi
tate multa hñte aptitudinē extendendi nervos et iuncturas.
¶ Preter hec autē cibaria dicta et sibi filia unī p̄t omnibus fere
cibis alijs libito suo. ¶ De potu autē dicēdum: qz oportet ipm
euicare usum vini qz magis p̄t: et p̄prie vini albi fumosi et
acuti: qd nullo mō tangere dō: et maxime simplex. uti autem
p̄t vino subrubeo uel rubeo claro aromatico boni saporis
et mediocriter dulcis: aut parū pontici. Et melius erit hui
viro ut vino cōmisceretur tertiam partē aque aut salē quartā
in dieb' estatis p̄t aque crude nō cocte. Et si aqua illa p̄co
cta ēē cū succaro conueniēti' esset. Et si cū melle non mulce
qz tando et vino cōmisceret conueniēti' sēmp esset. Et si
uteret tali aqua p totū mēsem apulū esset ei potus saluberrī
mus. Et sicut a p̄ncipio octobris usqz ad medium nouēbris.
Vinū autē p̄dēdū uel brusēdū oīno dimittat. Nec enī oia pp̄n
qua sunt sapor acetī: qd est de peloribus rebus nocimenta
nervorū efficiētib'. ¶ Et si pp etatē hui' viri ēē pp sui stōchi

debilitatē p̄cipiet lesionem stōchi uel epatis pp aquā mellis p̄dictā ubi p̄tigerit ipm esse getū z bēre cōmoditatē: faciat sibi fieri claretū fm hāc descriptionem. ℞. cinamomi electi. 3. j. piperis al. 3. j. 55. electi. 3. 5. floz ros. 3. ij. liquiritie mundifi cate. 3. iij. bulliant oia in lib. aque. xxv. lento igne usqz ad con sumptionē tertie partis. Deinde colent absqz aliq̄ exp̄sione z illi colature addant mellis citrini. 3. xix. z iterūz lento igne sibi bulliant semp dispumando: usquequo cadat tertia pars duabus remanentibus. tunc ergo coles tribus vicibus per sacculum spissum: z usui referuetur. z poterit uti tali potu sum pliciter ipsum cōmiscere vino ad libitum eius.

Cap. 11. De cura p̄ medicinalia stinens Ricca sex.

Regimē aut medicinale huius viri in sex capla partiendum est.

Cap. 3. p̄mū describit remedia p̄servatiua q̄b̄ hic uenerāduz atbleta dei uti d̄z in uere z autūno p̄ sua cōsuatiōe. Cap. 2. describet remedia p̄ os assu

mēda tpe dolorū floz. Cap. 3. d̄o describet remedia localia a p̄n° dolorū applicāda usqz ad octo dies: unde illa que erūt cō uenientia usqz ad finē sedationis dolorū. Cap. 4. describet reme dia quedā stōchi z epatis z renū cōfortatiua in tpe suoz dolo rū. Cap. 5. d̄o describet linimēta quedā p̄hibētia fluxū māerz in iūcturis. Cap. 6. memoriā faciet q̄rūdā mediciaz que sua leui diuersione māerz facient euātionē earum z sedabunt a mē. bus dolorē z securabunt ipsum ab aduentu eius: z tandem acquirēt finis p̄seruationis z reductionis eius. Ricca. 1.

Pro cōplemēto itaqz p̄mī capli p̄mittēdū q̄ de instris p̄seruantib° hoies ab egritudine s̄a q̄b° periodicē molestari cōsueuerūt me liora sunt duo instra. Quoz p̄mū est regimē ueniēs per sex res nō nāles. De hoc qdē id p̄trāsu uerbo in pte 2° p̄nci pali hui° operis. Cap. 2. d̄o instrū est regimē patiēis indicatū a mē: z hoc qdē est digerēdo z edando eā cū rectificatiōe mem broz mādāniū z suscipiētiū. Propter qd̄ p̄mittēdū s̄z s̄iaz s̄mī hyp. q̄ in corpib° talib° est ne cū p̄mittēdū edones z diuer s̄iōes māerz anteq̄ beccorpa in egritudine inēdāt. Et q̄ iste egritudines p̄ximales solent frequentius in t̄pibus ueris z autūni aduenire: id hic describā edones ueri z autūno pro portionatas. iuxta illud. Quibus cūqz farmacia aut stōmia cōuenit uere stōmare aut farmacare ne cū est. affo. 6°. sermo ne 2°. Cap. 3. itaqz circa medietatē mēsis septēbris futuri de hoc anno. 1443. circa 4. uel quintū diē nouilunaris. In q̄o huius viro seruo dei ut fiat stōmia de uena basilica dextri brachij sub cubito inuenta: p̄ quā educant sanguis. 3. iij. 5. aut q̄tuor ad plus. Neqz terreat aliq̄ p̄ etatē. Iste enim vir p̄ bonā temperiem sui epatis multiplicat sanguinem adhuc cholere multe cōmixtum. Facta d̄o stōmia mane imedietate sequē ti in aurora accipiat hoc digestiū calidū: z continuet ipm diebus ad minus octo. ℞. gelenabin syrupi acetosi cōpositi de radicib° syrupi de bisantio. aī. 3. 5. aque scariole feniculi z absinthij. aī. 3. j. misce: z accipiat ut supra. Et si esset in loco vnde bēre non posset p̄dictos syropos: tunc loco eoz accipere posset istas aquas. ℞. aque hypericonis z feniculi. aī. 3. j. aque cicoree. 3. ij. z. 5. misce. Cum ergo continuauit aliq̄ istoz digestiū ita ut urina eius fuerit in substan tia ingrossata medioeruer respectu prioris: z in colore aliq̄ ter fuerit magis parāper intensa uel citrina q̄ esse solita fue rit: z in fundo eius apparuerit contentum albu z vnitum z equalē: que sunt signa cōplete digōnis māerz: tūc statū edens tur mē cū his pillis. ℞. pillarū de sarcocolla descriptionē Def. in libello de cōsolatione. cap. p̄p̄no. 3. 5. pillarū de ber modactylis. descriptionē Raf. 9°. Almd. 3. j. formentur pille v. cum syr. de sticados: z exhibeant ei in aurora cū cōditioni bus requisitis. v. z ut tardet cibū horis. v. z tunc accipiat sca tellā vñā brodij pulli macri cōditū cū succaro z post ipsuz p̄ boram vñā p̄randeat. Et antēdat iterū q̄ bonū erit ei quo liber tpe uti pillis imedietate descriptionis. ita q̄ si oī mense sc̄l ac ciperet dosim sup̄ascriptā: z iterum oī septimana sc̄l aut bis

immediate an cēdā accipet vñā ex eis non credo remediū in virtute consilii: z in potētia p̄seruandī ipm a nocuentis z dolorib° ei°. Silr ēt cōsulo ei. q̄ oīno p̄curet purgationem facere sibi an t̄pē ueris: quare circa medietatē februarij men sis fiat ei stōmia de uena mediana uel nigra uel purpurea no minata dextri brachij: per quā educant sanguinis. 3. iij. Cap. 4. d̄o sequenti imedietate accipiat hoc digestiū. ℞. oximellis cōpositū. 3. j. gelenabin. 3. 5. z totū hoc calidū ac cipiat ut fiat post ipm ut de superiori dictū est. Cap. 5. d̄o ceperit ipm tot dieb°: ut appuerit in urina sedimen sup̄a di ctū tūc edetur cū istis pillis. ℞. pillarū fendarū. 3. j. pillarū de sarcocolla p̄dictaz. 3. 5. fiant pille sex z admistrent: ut dictū est supra de alijs: memorādo semp q̄ usus pillaz que scripte sunt in purgatiōe autūni nullo mō p̄termittēdus est. Et non miret aliquis si digestiua z euātiua māerz diuersifican tur in uere ab eis que in autūno cōueniunt. opz enī in uere mōs edari z grossiores z maioris resistentie: que genite fue runt in hyeme p̄cedente. Et iterū memorandum q̄ si post purgationes utraqz dictas iste vir uteret vñctione iunctu rarum oīum que fuerunt solite molestari cum hoc vñguēto sc̄l aut bis in diē admistrato ualde utile foret ei. Cui° descri ptio est talis. ℞. olei oliuaz antiq̄ lib. 5. salis colis torrefacti. 3. j. terant oīa simul in mortario eneo: z de ipso calo fiat inun ctio. Silr inungi possent mēbra ex oleo onfancino puro z calo: z hec de p̄seruatione sufficiant. Ricca. 11.

Si aut contingeret q̄ p̄ antesc̄pta remedia nō potue rit p̄seruari a doloribus: imo adiungant ei do lores: tunc in principio administret digestiū tale. ℞. aque acetosē hypiconis. aī. 3. j. 5. syrupi simplici acetosi. 3. 5. syrū. ro. 3. j. misce: z in aurora calm accipiat. Aut loco illius ac cipiat syrupi de sticados. 3. j. aque vīo. z in iuba. aī. 3. j. 5. misce: z totum accipiat duobus uel trib° diebus: z 3. uel 4. diē in aurora accipiat tres de pillis descriptis in purgatiōe autūni. Et q̄ vir iste abundat sanguie cholico satis z sub tili adhuc in etate sua p̄ cōplonē radicalē eius cholica z san guinea. Ideo opz in eo uti medicis sedantib° laboriosa z agi tationem māerz fluctuatū: que ēt bēat potētiā intercipienti fluxū māerz: z inducendi somnū cū ipse ab instātia vigiliard molestet uebementissime. Ideo qz bonum ēt ei ut per oīa o bōs post cēdā accipet has pillas. ℞. trociscop̄ stelle. 3. j. z fiant pille tres cum syrupo de calamentoz aut loco earum detur 3. 5. auree alexandrine cū. 3. 5. aque camomille aut aneti tepi de. z de hoc cap. 2. dicta sufficiant. Ricca. 111.

Postquā ergo cū remedijs opportunis p̄sum est agitatiōi māerz ad equationē earū statūz ne cū est aggredi iūcturas p̄curādo sedare dolorē z auferre ab eis cum localibus opportune applicabilib°. Cap. 1. ita qz die applicet istud vñguētū. ℞. olei ro. 3. j. sandarace. 3. j. ro sarū. 3. 5. terant sibi z hñtant ex eo iūcture tepido aut actu frī do octo uel decē vicib° in diē. Cap. 2. d̄o z fortis illo est ut p̄dicto linimēto addat cāphore. 3. 5. acatie sumach. aī. 3. j. tritis inuicē applicet: ut supra. Cap. 3. remediū itēz efficaci p̄dictis est hoc. ℞. olei rosarū z onfancini. aī. 3. j. 5. sic̄ memite. 3. j. 5. cā phore semis plātaginis hypogstidos acatie sandarace. aī. 3. j. terant sibi z fiat vñguētū. Et beccorpa admistrari possent usqz ad q̄tuor dies incipiendo ab ultimis z ascendendo ad p̄ima. Cap. 4. d̄o pertransuocant dies q̄tuor: tunc p̄dictis linimentis addēdū est aliq̄ de mollificatiuis z resolutiuis: sicut puluis carui z hypericonis: thuris sarcocolle z proprie nutritie: usqz ad betonica: origanū pulegiū calamētum: de quibus m̄ par ua quantitas apponatur p̄pter eorum caliditatem. Cap. 5. d̄o aut tpe administrare soleo emplm hoc. ℞. pulueris ro. 3. ij. masticio. 3. j. croci. 3. j. cāphore. 3. 5. farine ordei lib. 5. bulliant beccorpa lento igne in vino albo planens usqz ad eorum con uenientem inspissationem eadē cōtinuō cū spatulā cōmiscen do. z de boc calo membra oīa diligēter emplant z circūligen tur. boc enī medicamē nō solet me decipere in confortando membra: sedādo dolores: resolūdo z exiccando matenas.

Et ideo et ego dico qd si magna quantitas pulueris bermodactyloz terat cū lacte caprino et spongia eis infusa calida fomententur membra confert solēni inuamento. Et ad aut prima transuerit septimanarum necesse est uti resoluētib⁹ et residuū māci cōsumēb⁹: pp qd uti solco linimētis quatuor in hoc tpe applicandis. Quorū p̄mū est hoc. ℞. olei de costis: olei liliorū alborū añ. 3. j. rosarū floz hypiconis calamēti origani croci añ. 3. 5. et rān⁹ oia simul longa contritiōne et de eo tepido liniant membra decē vicibus in die. Et 2^m vō et fortius illo est. ut p̄dicto linimento addant thuris cōsti sandarace. añ. 3. j. bermodactyl. p̄conie sicados. ana. 3. ij. incorporent simul et fiat unguētū grossū qd calm sup applicet mēbris. Et 3^m vō ad huc uenienti p̄dictū est hoc. ℞. unguenti dyaltee et agrippe amboz descriptione Nicolai in antidotario suo. añ. 3. ij. croci. 3. ij. sandarace p̄retr̄ sicados eupatori artetice añ. 3. j. 5. incorporent simul in mortario et applicent cala mēbris lesis: et est mirabile iuuamētum in sedādo dolores et exiccādo reliqas mētrū: que remāserūt in eis. Et ultimū vō et leu⁹ p̄dictū ueniēs mētrū est: ut mēbra oia dolētia liniant abundāter ex cassia nuperrime abstracta et p̄pēd aqua camomille: aut cū aqua sublimatiōis uel decoctiōis floz papaueris: et p̄pue cū instātia doloris. Et hec de 3° cap dicta sufficiant.

Quoniam mā gñatiōis bariegritudinū est supfluitas tertiē digōnis que in mēbris sit. et scōde digōnis que sit in epate. Ideo qz cholice supfluitates et mūcilla gnosce flārice mētrū sunt bariegritudinū māles cause: ut supra in p̄ cap bulus opis demonstratū est. Ideo necium est in hac cura attēdere ad rectificatiōē epatis p̄ncipalr. Deinde ad rectificatiōē stōchi in quo pp debilitatē digestiue ei⁹ generant et congregant mētrū per viā indigōnis: qre et opz stōchi dispōnē rectificare. mētrū enim flārice et aliq̄ cholice equi uoce dicte de eis in stōcho gñant et cōmīscant chilo. ex quo postea epas massam sanguineā diminute aut corrupte digestaz gñat. Et paret ergo qd cū iste mētrū supfluit in epate a quo nō p̄ter per officiū discretiue virtutis delegari p̄nt iō labunt si mul cū sanguine in vniuersū corpus: quare debilitatē in diuersis boibus inuētā in iuncturis siue iōtā a p̄n⁹ gñationis in cōplone siue pp aliquā de efficiētib⁹ caus debilitatē gñantibus in iuncturis ut supfluitatē card exercitum: laxitas immoderata: friditas aut raritas: et sic de alijs. Multiplicatur he mētrū in iuncturis que pp spēm male cōplonis subito alterātiā: uel pp extensionem que est spēs solute cōnūitatis dolorē efficiunt in iuncturis diuersarū spērū: ut pruritū: cū mētrū fuerint subtiles et paucē. pruritū acutū. mordicariū cū mētrū fuerint acutiores et p̄cipātes adūstione. Extēsiū cū mētrū in iuncturis uentosan⁹ aut in uentositatē uertuntur: Cōpressiū vō dolorē cōstūat et cōstūat cū mētrū fuerit grossiores: ex q̄rū spērū dolor cognitiōe allūmīc fundamētū curationis rōnalis: sine quoz cognitiōe casuales et uarie sunt operationes oēs. Et quoz oium fundamētū colligit p̄mō qd necesse est rectificare mēbra mādātia. v3 stōchū et epas Et colligit scōd. qd necesse est fortificare suscipiētia membra de quo in sequenti caplo dicitur. Et confortantia igitur stōchū et eius appetitiuam rectificantiā sunt plura infra simpliciā: ut grānū masticis sepe deglutitum per boram ante cibum. Et silr et granum thuris. Et 3° et nō min⁹ potēs est deglutiri sex uel octo grana carpobalsami. Et 4° deglutitio granorū cubebard. Et 5° in cibarijs sepe uti mētrū serpillio filimbrio cinamomo mace gariofilis et similibus. Et de compositis autem est confectio de cinamomo: confectio de ameo: cōfectio dyamusci uolcis: cōfectio de ligno aloes et sibi similes in dispōne ualde frida. et leniores illis sunt confectiōes aromatici ro. descriptione Gabriel. Confectio de mace aromaticum rosatum: aromaticum muscatum. Cōfectio triasilon: et alie cōsimiles. Et vō epas oia p̄dicta cōferūt: et tamē appropiata esset confectio de spodio et dyarodon: et troiscī cōfectio de ianthos dya curcuma. et eluarid homorison dictū

et mirabolant kebuli conditi: et ligna balsami cōdita. Et ego aut experientia scio certe qd decoctio ligni aloes est electissima qd debet esse graue subnigrum suauiter aromaticum et ad fundum aque statim descendens cū pijci⁹ in eā est magni iuuamenti. facta ita decoctiōe cū aqua: cui⁹ due ptes cōsumuntur tertia remanente. Si def ex ea. 3. iij. calefacta in aurora quibuscum diebus mirabili operatione recuficant stōchū et epas debilitata in operatiōib⁹ suis. et collige corz sniaz a Dyscoride 4° simpliciā. et lege qd scribit de eo ab Alul. 2° cano. cap. de ligno aloes. et placebit. Et hec dicta sufficiāt de cap. 4°

Jam uero appet p̄mā gñati capli ℞. i. ca. v. ponēdas esse quasdam medicinas phibētes sup mētrū ad mēbra. Et l3 plurime ipsaz posite fuerint in 3° cap p̄cedēte. tamē hic ponent quatuor composita que solent esse de melioribus et electis meis. Quorū p̄mū est hoc. ℞. succi plantagis succi cōsolide maioris añ. lib. 5. farine fabarū. 3. v. croci. 5. 3. gallaz cypressi. 3. viij. pulueris cōstūatē p̄nūcāda et inspissent in mortario conterēdo cū p̄dictis succis et emplastrent ex eis mēbra ante tps p̄ncipij euentus doloris. Et 2^m remediū est: ut ante tps dolor lauent sepe mēbra cū aqua maris in q̄ bullierint multe galle cypressi et multo tpe. Et 3^m remediū est hoc. ℞. aque cineris lib. ij. farine uolatilis molēdini lib. 5. farine milij et fabarū añ. 3. ij. pulueris gallaz quercus. et p̄p̄ie pforaraz. 3. viij. sandarace thuris masticis añ. 3. j. fiat linimētum in mortario sicut de p̄dicto dictum est. Et 4^m remediū est hoc. ℞. pulueris rosarū sumach grano rū mirri cupularū gladiū scorie ferri. añ. 3. j. hypiconis calamēti pulgij bermodactyloz et baccarū lauri. añ. 3. ij. farine uolatilis molēdini lib. j. sanguis draconis lib. 5. incorporentur oia cum succo plātagis et albumine triū ouorū usqz ad bonā inspissatiōē. et de hoc emplastre. et hoc p̄dē cū ueniēs in māfrida magis. l3 et ueniat in cala: et p̄p̄ie in p̄n⁹. et hec de cap quāto dicta sufficiant.

Pro materia ultimi capli ualde ntilis p̄mittendū p̄mō qd diuersiones conueniunt magis in p̄n⁹ in diuersione egriitudinis q̄ alio tpe: propterea: qz p̄ eas distrabuntur mētrū que inceperunt fluere ad mēbra ad alias ptes distantes non lesas. l3 ipsa diuertentiā et cōpetere p̄nt p̄ totū tps angustij: in quo mētrū fluctuat et ad membra mouent. De diuertentib⁹ ergo l3 plura possent dici et ostēdi ultra ea que dicta sūt de stōmia in caplo p̄cedēte quatuor solum hic tāgā que mibi habiliora et meliora vident. Et p̄mum itaqz est uentosarū applicatiō que possent mām intercipere et ad distantia loca trahere. Exemplū p̄mū: ut si fluere mētrū ad pedē: ponat uentosa in domestica pte carnosā tybie in dispōne leui sine scarificatione: et in dispositione fortiori cum scarificatione. Et si fluere mētrū ad gēna ponatur uentosa in coxa. Et si fluere mētrū ad anchas ponantur uentose in spatulis. Et si ad spatulas distrabat mētrū ad superiores ptes natiū. et sic de alijs: que uentose longo tpe appositae membris pmanere debēt. aut salte frequēter apponi et remoueri. qd est conuenientius et securius. Et 2^m vō de diuertentibus cū elione sensibili est qd fiat ei uescificationes sup mēbris et rubificationes. Et p̄ime sunt cū appōne flāmule contrite sup mēbris aut p̄ficari: aut apij syluestris uel alterius acutē plantē. Scōde vō r3 rubificatiōes fiunt cū fricatione membrorū cūstātid facta cū calamēto strito diu applicato. aut cū folijs apij ranini uel folijs ficus: uel ebori albi: aut pulueris ex forbij cum felle tauri. que omnia caliditate sua acuta materia de profundo membrorū trahūt ad subcutaneas partes. Et 3^m diuertens et solēne est clistere sicut est istud. ℞. foliorū ficule et liliorū alborum calamēti ficuum siccarum. añ. 3. j. passularum. 3. j. 5. bermodactyloz assari p̄conie artetice añ. 3. j. 5. fiat horum decoctio in magna quantitate aque: de qua decoctiōe accipiat lib. j. et superaddatur ei hoc. ℞. olei de rutba. olei de sisamo. añ. 3. j. olei liliorum alborum. 3. ij. salis gemme. 3. ij. byere bermetis byeralogodion succarū ru. et calicēstule añ. 3. 5. et applicetur totū: et est ualde salubre.

C4^o vo diuerſitas 7 de meliorib⁹ 7 ſecuriorib⁹ 7 miſi magis gratum eſſet puocare emoroidas in hoc viro ante ipſe euē tus dolor 7 in tpe eoz. Et hoc quidē fieri poſſet cū multipli cū in ſtō fricando intus 7 extra. p^o cū folijs pſolide. 2° cum ſo lijs ſici. 3° cum folijs apij ranini. 4° cum ſelle tauri cōmixto cum pulucre euſorbiij. que oia emoroidas eccas conuenien ter aperit. 7 magnā ſpem 7 fiduciam ſatis vnicuiqz talr lan guenti pmittunt. Tu igiſ ſūme oīum aditor accipe iocunda mēte 7 placida hoc opusculum ſalutare : qđ ego ſidiſſimo 7 conſtanti tuo athlete erecta 7 complacida caritate compoſui vño patri in cōſio nenerādo fratri Bernardio de religioſe ſan cti frāciſci vñico ſere in etate nra ſcē religionis honeſtatis 7 deuotiōis ſpeculo ampliffimo. Ad laudē dei oīpotētis Amē.

Conſilium. 239. De paſſione arctica vniuer ſali.

Ir cōmēdatiffimus

Lippus Bononiēſis egrotat diſpōne que eſt dolor iūcturarū. Et hic qđē dolor non eſt pūcularis alicuius iūcture magis vñi qđ alicui appropiari. uerūm ūlis eſt p oēs ſere articulos diſcurrēs 7 pmutabilis. qđ re merito arctica diſpō noari vñ. p rāſed

te enī cā. ſ. doloris effectiua ad oēs corpis iūcturas arcticam illi noiare cōſuerūt. ut ſcripſit Paulus p^o practice. c. 184°. de arctica 7 podagra. ſ. hic itaqz dolor i hoc viro qñqz ſpa tulio qñqz ſpōdilib⁹ colli 7 doſt. aliquē ēt digito manib⁹ 7 cu bitis coicat. 7 nō raro ēt nōnullas inferior iūcturarū pambulat. Eſt aut hoc rōnale cōtingē in viro illo. qm apparū bēe ad aduētū talis dolor. Primo ex pte cōplōnis. 2° ex pte cōpo ſitionis. 3° ex pte habitudinis. Et 4° ex pte eoz que extrinſe cus eueniētia cōſiles dolores efficiere poſſent. **E**x pte qđem cōplōne p^o ūlis. fuit enī hic vir a gſtatiōe cholice 7 ad huc remanet talis cōplōnis manifeſtū uestigiū. 3 ex pte exterius euenientiū ut aeris 7 mali regimio ex pte ciboz 7 potuū coit⁹ 7 ſilui lapſa ſit ei⁹ cōplō ad ſtaticitātē. pp enī inati caloris de bilitatē gſant mē fride ſtaticē p viā indigōnis. Remāſit igi tur in epate ſuo calitas notabilr refracta cū multoz ſtatum gſatione 7 cōgregandōe in epate ſtōbo 7 in renib⁹ ei⁹. pp quā ēt debilitatē non eſt difficile vidē. qđ hic vir exiſtat in bitudi ne ſua adeo macilent⁹. Cū enī ſtata cōgregant ſanguinē qui eſt nutritiōi mā ueniēs facit in diſpoſitū augmētationi carnis 7 mēbroz. Unī 7 raritas texture bui⁹ viri a duplici pōe puenire cā. Primo a reliqua calitate in epate. 2° ex paucitate māci nutritiōis. **A**dhuc ēt in hoc viro eſt apparat⁹ ad euentum dolor iuncturarū ex pte pūcularis cōplōnis cerebri ſui. Eſt enim cerebrū eius notabiliter fridū multiplicatiūm ſtatis mucillaginoſi 7 aquoſi. qđ qđem deſuens 7 pulſum a cerebro non ſolū per uenas 7 arterias ſed ēt p neruos in fun diſ ſpatulis 7 ſpondilib⁹ 7 muſculis pūcturū pūum inde di ctum dolorem in eis efficiens. Et qđ mā eſt multa ad multas iuncturas deſerri pōt. prius uñ ad ppinquas. ſecundario ad remotas. Et qđ iſta mā magna pūcipat mobilitate per ſe. qđ aquoſa 7 accidentalī mobilitate ſibi adiūcta admixtiōe māci cholice aliquāta. hinc eſt qđ diſcurrit ab vna iūctura ad aliā. ſmo de pluribus ad plures. **E**t vo itē in hoc viro eſt ap paratus ad hos dolores ex pte qđem bitudis. qđ macer 7 ex tenuat no eſt ut ſupra. Membroz aut ſubſtantifica diſſolutio maxime eſt cā debilitatis eoz. ut p 3 2° pmi cap de cauſis debi litatis. **T**ertius vo apparatus in ipſo ad hos dolores eſt. qđ mēbra iūcturalia ſunt extenuata pauca carne uelata. 7 bñt cō catenationes 7 ligamēta eoz ſatis lapſa. i. molliſicata a mul to ſlegmate aquoſo 7 mucillaginoſo in eis inuēto 7 pſunda to poteſtate cholere faciētis ipm ibibi 7 maiori penetratiōe pofundari in iuncturis qđ per ſe ſacere poſſet. **E**t vo iterū quartus modus apparatus boiūm ad dolores iuncturarū ſacile intelligi poteſt ex his que occurrunt exterius 7 proprie in hoc viro qui occupatus fuit in armoz exercitio in quo ne

ceſſarie ſūt magne alteratiōes ex pte aeris nūc cōſi nūc fridi bumidi uel ſicci ſerenti caligloſi 7 ſic de alijs. **E**dd ex pte ci boz 7 potuū qđitate qualitate 7 ſubſtantia diuerſoz 7 male p parationis ut in pluribus 7 motu excellētiū ēt non ſua bo ra 7 coit⁹ in cōgruū. 7 in ſūma oīum rerū nō nālid exceſſus vñ detur neceſſario conſequi ad exercitia armigerorum.

Ex quorū oīum fundamēto ſequitur. Prio qđ volo res in hoc viro eueniſſe eſt rōnale. qđ ad eoz euentum oēs cōcurrunt cauſe. Prio qđē ex pte comple xionis. 2° bitudis. 3° lapſus cōpōnalis. 4° ex pte eoz que ex terius eueniunt. 7 multoz pūculariū cōuenientia. quare cor relariūm uerū. Quō enī aliter eſſe poſſet. ubi cūqz enī 3 ad ef ſectū inducēdū cōuenienter aſſignantur cauſe 7 potētēs 7 ap plicate cū ipſis ſufficiētia 7 diſpōne paſſi neceſſe eſt cōſeq effe ctū 7 totaphia clamat. Sed oēs cāe inuēte fuerunt in hoc vi ro ut ſupra iductiue demſatū eſt. qđe rē. **S**equit 2° qđ do lores in hoc viro ualde ſuſpecti ſunt. pbaſ correlariūm euz diuſurnitate ipſe ſeci admixta. Item qđ morbus in hoc viro diſproporſionalis eſt ſaltē etati. ergo difficilior. cōtia notiffima ex lege aſſorſtica pūcule 2°. In morbis mīn⁹ pūctantur ego tantes rē. **E**t ſequitur 3° qđ niſi dolores iſti eurētur in hoc viro ab etate conſiſtentie p totā pte pūmi ſenſij. ſortaffis ble vir nunq⁹ ſanabit⁹ ab eis niſi cū beneficio. Probat⁹ correla riūm. qđ ſi nō curat⁹ egritudo in tpe maioris fortitudinis vir tutis 7 potentia caloris nālis non poterit curari aduenien te debilitate etutis 7 inati caloris paucitate ſed bec accidunt ambo poſt etatem cōſiſtentie. p^o pūmi. cap de cōplōnibus eta tum. ſ. poſt etatem cōſiſtentie caro notabiliter dimīnuitur rē. **E**x qđ op oīum cōgregatoz ſcādamēto cōcludit. qđ op 3 iſtū virū eſſe ſapientē ſolertē 7 diligētē obſervantē in cura ſui ea que inferius ſcribenſ. Et boz qđē oīum ſermonū fundamē ta ſuſtentantur ſup 22° ternij. in ſubtili mā de doloribus iun cturarū. Et a Raſi colligunt in libello de egritudinibus iun cturarum diſſuſo 7 accurato ſermōe multū. 7 a Paulo pmo practice. cap. 184°. 7 in lege ibi ſi ueliſ.

Itaqz regimē bui⁹ viri duplici fundamēto ſuſtentatur pmo 3 ex pte cōuenientis rectificationis oīuz ſex re rā nō nālid. 2° ex pte itētiōis 7 iſtroz medicinaliū electiōe cō ueniētī. Regimē itaqz per ſex. res nō nāles ſuit tactum ab illo cōſilio magno illius de Taruſio. qđ incipit Vir inſignis.

De regimine huius viri per medicinalia. Cap. II.

Modus aut regiminis bui⁹ viri per medicā nalia cōſiſtit in duab⁹ itētiōnib⁹ pū cipalib⁹. **P**rima eſt pſeruatiua ab euētū dolo rū 7 paroxiſmis eoz 7 multiplicationis. **C**2° vo itētiō eſt ppe curatiua 7 eradicatoria cauſarū ef ſicūu hos dolores quātū theorica cōtēplatiōe 7 quotidiana experientia capi poteſt.

Prima quidē itētiō cōplet per ea que pſeruāt mōs ab augmēto quātitatiuo earū 7 motu ipſarūm. Et bec qđē itētiō pſicif pūm per applicatiōē cōſiliū. **A**ctus enī pſeruatiū cōplet ex applicatiōe talis. ut p 3 3° regni ibidē **S**i vo regē 7 pmutare uolueris. 7 4° pmi ēt colligit clare 2° cap de medicatione ſpērū male cōplexionis mālis 7 imālis. **P**reſeruat aut hoies ab icurſu egritudinū que piodice re uoluunt pūm ea que de electione ſex rerū nō nālid pcedēt cap tacta ſunt. pūm per ea que qđitate māctum abſcindūt. Quibuscūqz enī piodice reuoluunt egritudines imāles 7 a multamā ſictes hos euacuare op 3 aſſorſimoz 6°. textu 7 cō mēto ſecūdis. ubi cōmētator ſcribit ſe plurimas gētiū pſerua uiſſe ab euētū arctice podagre epilēſie 7 cōſiliū egritudinū.

Itaqz in bui⁹ viri cura ita pcedat. ut in pūcipio huius ueris anni. 1446. uſqz ad med. etatē mēſis aplis hic vir euacuet⁹ ſm iſtū modū. R. agarici electi. 3. j. pulueris hermodactyloz. 3. j. 5. 5. 3. j. ſuccari ſecūde cōctionis. 3. j. cal ſie nup pparatē. 3. 5. aque arctice. 3. liij. 5. calcſtat aqua 7 oia iſundant in iſtam per diē naturalē. edc ergo iterū caleſiat aq 7 oia iſundant in iſtam per diē naturalē. tūc ēt iterū cale

stant in aurora: et exprimant diligenter: et colatur abibit calida post ipsam dormiendo per horam. et tunc assumpcio prandij horis ad minus sex. ¶ Die vero immediate sequenti accipiat hoc digestum quod continet diebus ad minus octo: bora predicta calidum post quod tunc prandium bora ad minus quatuor. Cuius descriptio est. R. Syrupi compositi aceto. 3. 5. mellis ros. colati. 3. j. aque calamitū et artice. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Die vero nona sequenti edetur mactū istis pillis. R. pillarum de hermodactylis. pillarū scidarū. añ. 3. 5. foimentū pille. vij. cum electuario rosato: et accipiantur bora et additiōib⁹ observatis omnibus que scripta sunt de minoratio precedenti. ¶ Similiter et ad p̄servationem huius nobilis necessaria est etiam in tpe autūni fienda s̄m hūc modū. ¶ Itaqz vno mense post medietatem septembris accipiat hoc minoratiū. R. pillarum de agarico. 3. 5. pillarum de hermodactylis. 3. 5. boni ponderis. salis indi. 3. ij. formentū pille cum electuario ros. et accipiant observatio regulis post alia solutiva p̄scriptis. ¶ Mane vero sequenti accipiat hoc digestum continuat diebus ad minus. x. R. Syrupi de absinthio. Syru. de eupatorio añ. 3. vj. aque lupulor et artice. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Undecima vero sequenti die accipiat hoc solutiū. R. benedice. 3. ij. eluarij indi. 3. ij. 5. aque iris. 3. j. 5. calefiant et accipiantur totum memorando conditiones que post alia solutiva p̄scripte sunt. ¶ Cum ergo hic vir nobilis fuerit etiam hac duplici edone regulari. Tunc insurgit intentio particularis curationis disponum suarū s̄m hūc ordinē celebranda. Primo enim scribentur. x. remedia inter tpe ueris et autūni particulariter administranda. 2º vero principaliter tanguntur plura infra mēbris particularit⁹ huius viri lapsum recalcitrantia. 3º principaliter ordinantur infra p̄ncipalia que a principio mensis octobris usqz ad principium mēsis martij anni futuri observari debēt. Et quibus videbitur acquisitum medicinale regimē suarū disponum curationum. ¶ Ut aut explicent infra necessaria inter tpe ueris et autūni p̄mittendū est. qd quedā ipsorū erūt particularit⁹ etionū effectiva. Altera vero erūt ipsarū mactū diuersina. Nonnulla vero erūt cōsumpta mactū que nā ad mēbra effusa sunt. Ultima vero erūt mēbrorum confortatiua ne aliarū mactū sint receptiva. ¶ Pro declaratione p̄mib⁹ duo scribent infra. quorū p̄m̄ erit hoc. R. aloes epatici electi. 3. ij. agarici hermodactylorū añ. 3. ij. pulpe colloquintide. 3. j. 5. cinamomi assari gariofil. macis añ. 3. j. turbit electi epubimi. añ. 3. j. crod. 3. j. puluerigentur omnia per se. deinde infundant in. 3. v. aque artice et exponantur sub radij solis sepe cōmiscendū usqz ad cōsumptionē aque que nec ite renouanda est bis et exiccanda. De illa ergo mactū iste vir accipiat oī sine. xv. dierum. 3. j. et fiant pille. vij. cū observatiōe modis in alijs solutivis declaratis. Et attendat qd de p̄dictis pillis. vij. ex. 3. factis oī quarta die parū alicenā accipe pōt ynā. Eūones enī iste particulares et paulatinē distrabūt mactū et finalit⁹ p̄hibēt eam ḡnationem dilatādō mēbra. ¶ 2º vero remediū ad hāc intentionē tpe autūni est. ut mactū des distractio et diuersio per alienas vias primo per aperitiua poror. 2º per distrabētia penitus ad oppositū. ¶ Dum aut modus diuersionis per diuretica securissim⁹ est. inquit qd dixit Rasis in lib. de iuncturis. qd usus eorū facit hōiem et iacentē surgē a lecto. Et idē scribit 21º teruj. cap. de curatiōib⁹ barū disponū. Et merito qd hoc approbādū est. Mactū enī supflue que faciūt dolorē iuncturarū sunt reliquie tertie digōnis: ut allegatio locis p̄cipis. sed diuretica potenter educūt eas distrabēdo ne ducant ad iuncturas. igit cōclusio vera. minor nota est intelligendū p̄pinqz ad viarū urinālū ad epas et ad uenas. Et nō calūnies mecum de digōne 2º vel 3º. Si enī excludis digōnē a masticatione. tunc superfluitate talium egritudinum erunt attestade digōni scōe et ecōuerso. ¶ Quatuor igit ponant hic diuretica duo simpli-

cia: et reliqua cōposita. ¶ Primum erit ut. x. vel. xv. diebus patiente in aurora bibat. 3. v. aque assari cū succaro calcfactis. ¶ 2º et melius illo est aqua rubee tinctoz s̄līr exhibita. Imo fortis eius usus puocaret urinā usqz ad sanguinē. ¶ Primum de cōpositis est hoc. R. troiscop de spica qui describunt 9º Almā. 3. j. pulueris grāor orobi. 3. j. tyriace Andromachi antique. 3. 5. exhibeat totū in potu in aurora cū duabus. 3. aque apij calcfactis: et tunc cib⁹ bora ad minus. v. ¶ 2º cōpositū est hoc. R. troiscop de eupatorio. 3. 5. granor milij solis s̄līscos et carul. añ. 3. v. benedice simplicis. 3. j. 5. misce. et totum accipiat cū. 3. ij. vini albi subtilis et potius tardādō comestione ut dictū est. ¶ Mane vero in mēbris infusis et earū reliquis auferre possent infra q̄ plurima. ¶ Et p̄m̄ de coib⁹ auctorū et leuius est: ut fiat sepe oīz delectatū p̄m̄ lenis fricatio cū hoc cōposito. R. olei onfancini. 3. ij. salis cois torrefacti. 3. 5. calefiat totū et fiat ut dictū est ligando convenienter mēbra cū p̄anis calis. ¶ 3º est ut sepe mēbra suffumigent hoc modo bēant lapides marchasite notabilit⁹ igniti et effundant sup eis mixtio ex antiquo vino rubeo subtili cōmixto cū 4º p̄te acciti. Nullent ergo sup lapidib⁹ sup embortū b̄nt orificiū nō lan⁹ qd p̄na alarū anseris. teneat ergo eger sup illo uapore membra elongata per duos pedes sup cooperta corio uel tapeto uel selauina qd diu p̄ceperit calitatem penetrasse in p̄fundas p̄tes mēbrū. tūc ergo remoueat ab ope illo: et ligent mēbra pannis cōdecēter et coopiant q̄scendo. Est aut lapis marchasite lapis rubens quo acunt ferramēta: cuius magna copia inuenitur in diocesi ueronēsi. ¶ 3º in s̄m ad hāc intentionē est ut mēbra patientia oīa liniantur cōdecēter cū hoc ceroto. R. serapini. 3. j. bdelij rubei et armoniaci succioris añ. 3. 5. sandarace. 3. ij. dissoluant gūme cū aceto rubeo subtili et cū sufficiēti quantitate cere fiant cerota ambientia omnem p̄te egram et sanā per duos digitos circūquaqz ¶ Ad hanc et intentionē conferunt balnea nālia: ita qd p̄m̄ purgationibus ante octidie a decima die mensis aprilis usqz per totū mensem maij iste vir abbat moram in balneis per. xx. aut saltem per. xv. dies nōc infundendo totū corp⁹ in eis et p̄p̄ie in mane In s̄ro vero sufficiat ei stillas aque recipe super spatulis nudis. et aliqui spatulas exponere foramib⁹ qd⁹ exit sum⁹ balnei: et pedes et illis foramib⁹ iponē absqz tactu aque. Et pluries in die spatulas man⁹ et oīa mēbra lesa coopire ex luto balnei actu bene calto grosso superextenso eis. Et in s̄ma permutare se de aqua balneor ad fumū de fumo ad lutū: et ecōuerso. in die bis uel ter s̄m qd dare bēre poterit in cōsilio de balneadiē pio me cōscripto: ubi etiam ponitur regimē in oībus. Et per hēc et remedia non solūz cōsumunt mactū reliquie sed et cōfortant membra. ¶ Itā aut nūc memorādū est ponere aliq mēbrorū iterorū cōfortatiua: ne sint ḡnatiua mactū et cōgregatiua eorū. ¶ De numero ergo eorū solet esse ut aliqui eger in aurora deglutiat de electa terbentina q̄ritatē grāni fabe minoris: aut loco illi⁹ tantūde oppoponacis aut serapini. aut quarto iterū conueniens est aliqui potare in aurora. 3. 5. pulueris ligni añ. cum 3. j. aque artice cala aut bis in septimana alternatim deglutire in aurora. 3. j. optimi metridati. Aut loco illius et domestici cū magis est ut oī 4º die in aurora cūz modico andachocbe calcfacte bibat. 3. j. tyriace hermetis ut scribitur 22º teruj. ¶ Scio et ego qd in oī septimana s̄lī deglutire masticādō mirabol. kebulū erit ei ualde ueniens. Et melius et magis domesticum illo est qd. xv. dieb⁹ in aurora deglutiat patiente corlear. j. globalsami cōditū masticādō. hēc qd oīa securissim⁹ sunt et experta. ¶ Post hec autem circa i. reducta contemplādū est qd oīs intentiones et infra qd⁹ utēdū est in tpe ueris et estatis et ueniūt in tpe autūni et hyemis. differēter tñ p̄cipit: qd opz eis ut cū dosi parumper ampliori. ut si de aliquo rā p̄dictorū in s̄ro in uere et estate concedit vna. 3. de eis autumno et hyeme concedi potest. 3. j. 5. et si conceduntur ei balnea in uere. xv. diebus et ter in die applicanda concedi debent viginti uel. xxv. diebus in hyeme: et frequenter applicari. et reliqua de alio regimine ex parte sex rerum non

nāliū & medicinaliū applicari medicamīa potentiora in hys me & autāno q̄ alijs tēpib⁹. Hoc igit in summa est regimen bulus generosi viri quo se p̄seruare & curare poterit a sup̄scriptis dispositionib⁹ eius. Et ille benignissimus omniū languorum curator sanitatem ei prospere concedat. Ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 240. De doloribus iuncturarum.

A dei noīe amē. Nobilis vir & spectabilis Fainaldus de ariostris indiget regimine duplici dolorum iuncturarum suarum. Et p̄m quidem est regimen conueniens ei in tempore paroxysmi doloris si acciderit. Et 2° vo est regimen p̄seruatiuū ne tales accidāt dolores tēpib⁹ ueris & autāni. in quibus utplimū exacerbare solent dolores tales.

Et primū qdē d̄scribere p̄lix ēēt: & esset difficile p̄p̄ticularia accipere: que istos dolores cōcomitari solent s̄m diuersitatē etatum cōplōnū regionū & m̄ae rō humoraliū que peccāt: & alia p̄p̄ticularia que a medico cōsiderari debēt. ēēt enī euidenter audaciā p̄sumptiōis incurrere. eo q̄ debet dimitti doctorib⁹ q̄ tūc p̄sentes aderunt & assuerūt tēpore quo a dolorib⁹ p̄uidece molestari cōsueuerūt taliter egrotātes. uex q̄ nō raro contingit ḡilosos viros pegri nas ciuitates & regiōes incūbēte necessitate p̄currere. ubi q̄n q̄ abest illūstrū doctorū p̄ntia. Jō quātū facilius d̄scribi pōt & utili⁹ aliq̄ p̄ticularia cōscribere. Et p̄m qdē est ut cū iam dolores incepint a p̄ma usq̄ ad tertiā diē apparēnt signis tumoris cū rubore pulsatiōis & caliditate & inflāmātiōe cū pruritu & dolore grauatiuo aut extēsiuo cū repletione corp̄is nōbī li fiat sibi f̄lōmīa de basilica p̄ rectā lineā supposita dōlētū p̄ti. Si aut nō apparēt tātē repletio s̄q̄: tūc f̄lōmīa saphena ad uerse p̄tis: p̄ has enī f̄lōmīas a suo fluxu diuertit m̄a notabiliter. & est adiutoriū bonū. Sequēti vo mane imediate soluat ei⁹ uēter si appuerit diuidibolice m̄aē sup̄ flāntica cū hoc solutiuo. R̄. pillaz de bermod. ma. 3. ij. pillaz cochiaz. 3. j. in aurora per quāque horas accipiat cyathū vñū aque ordēi calide cū succaro & per borā post accipiat cibum suū. Et 3° vo p̄ncipale est: ut tertiā diē sequenti inungatur mēbrium stantibus signis caliditatis cum hoc vnguento. R̄. olei rosati recentis. 3. ij. sicf meinite sandal. rub. sandarace. añ. 3. j. cōquassent oia s̄l & tepesiat dō administrat. Et 4° vo p̄ncipale cōsiderandū est. ut si apparuerint signa diuī m̄aerū flāntica p̄ sol natur eius uēter cū. ij. 3. pillaz ma. de bermodactyl. 2. 3. j. pillularū de sarcocolla ma. Et 5° p̄ncipale cōsiderandū est: q̄ in hoc casu nūc ultimo d̄cto in vñctione sup̄scripta sup̄addatur olei lilioz al. 3. j. 5. & administret ut p̄uo. Et 6° vo p̄ncipale intēdēdū est q̄ cū tumor loci iā in frigidat⁹ est & loc⁹ aliq̄lter induratus ḡra resolōis cōplete m̄aerū administret hoc emplastrum. R̄. pulueris mastice camomille. añ. 3. j. 5. ros. 3. ij. melliloti. 3. j. pulueris radicz peonie. 3. x. olei de nīfamo fecis olei lilioz alboz. añ. 3. ij. croci. 3. j. fiat empl̄. Et si desideres loco ei⁹ accipere linimētū. R̄. olei de costo olei lilioz alboz & amigdalaz dulciū. añ. 3. j. pulueris sandarace bermodactyl. costi. añ. 3. ij. vitellorū ouorū numero. ij. cōquassent oia in mortario lōga cōtusiōe: & infundant in ip̄m pānū linei & calidi ponant sup̄ loco cū ligatura cōdecēti. Et 7° p̄ncipale cōsiderandū est: ut in hoc tēpore semp̄ ipsius uēter lubricus teneatur: & p̄p̄ie accipiēdo pillaz vñā alefanginā factam ex duob⁹ p̄tibus sue d̄scriptiōis & 3° p̄te pulueris bermodactyl. parā ante cenā exhibēdo ea s̄ut duas ex eis ad plus & felicitabilis operatio eartū: quā sepe cognoui. Dimitto autē hic digestiū: q̄ intentio mea p̄ncipalr est ad doloris abscissionē. Et vltimū vo considerandum in hac p̄te est: ut si remaneret in iuncturis debilitas p̄hibens motum p̄gressiū administret eis iunctio cū oleo oliuarū & 6° p̄te salis iūcē subtilr striti & sūmo iuuamento iuncturas liniēdo & m̄aē resoluēdo fortificat Et hoc de regie obfūādo in tēpore p̄oximi uñ in illātia doloris

De regimine p̄seruatiuo. R̄. II.

Regimen autē p̄seruatiuū ab euentu dolorū iūcturarū succinet & agendo sustentatur duob⁹ fundamentis. Et p̄mum est sup̄ra discursum sex rerū non naturalū. Et scōz vo sup̄ra medicinaliū administrationē. Et p̄mū qdē cōplet euitando nimia ciborū & potuū repletōē. Abstīnēdo etiā a cibis s̄ra qualitate & non solū q̄ritate nociuis. de quorū numero sunt cibi oēs frigidi & būdi actu & potētia. uelut lac pisces cancri lactuca endīnia spinachia & reliq̄ istis s̄ilia. Et etiā de numero eorū sunt oia nimia s̄u acuitate cū frigiditate dolores p̄ticiōes & mordicatiōes iūcturis inducētia. Exēplū sicut acerū & acris oia. Et 3° iterū de n̄ero eorū sunt oia que nimia s̄u acuitate & dissolutiōe m̄as in fluxu ponūt & eas exacuūt. uelut sunt cep̄alleum porrū nūces sinapis & reliq̄ s̄ilia. saltem cum pitia repletiois. Adhuc ēē de ḡne istoz sunt oia nimia viscositatem & grossitiē humoribus inducētia. uelut sunt cibi pastiles oēs & cutanee pellicule neruose & ligamentales animalū partes. Et etiā insup̄ de hoc ḡne sunt oia edilia m̄as grossas graues & uentrosabiles ḡlantia. ut sunt legumina oia & p̄p̄ie lentes fabe faseoli robilie & cicera alba & pisa & his s̄ilia. Uide quantum subtiliter considerare oportet in regimine p̄seruatiuo. De potu autē alr dicēdū. q̄ vini usus saltem sumosi s̄u a caliditate materias inclinantis ad iuncturas vituperādus est. & p̄p̄ie ēē in quātitate multa. & ante futurū paroxysmū saltē per vñum menses. & in toto tēpore duratiōis eius. & talis in hac parte videt esse oīz sapientū s̄nia. Neq̄zenim in tēpore intermedio video a sapientibus oibus uetitū esse vīdū. imo concedū rubem clard nō ualde sumosum mediocri stipticitate p̄ticipans. Et elici pōt bonū sermonē s̄nia a Rasi in diuisionibus Almāstori. & 9° eiusdem. & in libello de doloribus iuncturarum suis capitulis appropriatis. Et clauditur in sermonib⁹. Auiē. 22° tertiū. in loco appropriato. & pluries alibi: quod allegare non curo. Et propter hoc ego non laudo opinionem illorū. qui in quolibet egrotante ḡnaliter doloribus iūcturarū administrāt potū aque oīno abscondētis vīdū. Neq̄zeniz illud pōt esse uerūz salē in oī cōplōne uñ frida. aut in p̄tiali dispōne s̄lōchi. aut argumēto sumpto a cōsuetudine & alioz pluriū p̄ticulariū discōueniētia. Sic enī nārū be qdē ad hys mēille vo ad estatē bū uel male nate sunt. affo. 3°. Ita consilē uarie hominū dispōnes n̄les & p̄ticularēs ad aliq̄ rerū non naturalū aliarū que eidem administrant nō sunt nate pati. ab altera vo egrotare & labi. Amplius & 13 abstinentia a vīno videat q̄nq̄ cōferre iuncturis maius t̄i efficere pōt interdū nocumētū multiplicando m̄as per viā in frigidatiōis q̄ iuuamentū per viā p̄uatiōis m̄aerū a fluxu. Et 3° iterū. q̄ si vīni abstinentia q̄busdā conferre videat. hoc videt esse in quibusdā robustis pinguib⁹ & ualde repletis corporib⁹. que oīno indigent cōsumptione & subtractione m̄aerūz notabili. Propter qdē cōuenientius videt ēē dicēdū. q̄ laudabili⁹ ēēt in cōplōne tali & būdie q̄lis est būi⁹ viri uñ vīno subrubeo & mediocri stipticitatis n̄aliter paucifero. aut saltē artificia liter facto cōfrāgēdo ip̄m aq̄ s̄z mensurā discretiōis. Per reliq̄s aut res nō n̄ales euitet locū aerem & habitaculūz frigidū & humidū & terraneū & positū prope decursū aquarū & uenti borealis flatum: & oia istis similia. Et 3° abstineat a motu & exercitio uehementi. & p̄p̄ie in tēpore p̄p̄inquo euentū paroxysmi. aut post ip̄m repētine facto. De quātitate vo ciborum accipiēda iam dictū est q̄ oportet euitare repletionēz ciborū & potuū. imo inanitionē intendere & nullo modo repletionē. Melior enim est sterilitas tempore fertilitatis. q̄ fertilitas tempore sterilitatis. tertia p̄mi. de regimine per cibos. De regimine vo per somnum facile dicendum. q̄ somnus conueniens est gratia digestiōis materierum: & parumper in mensura somni augmentādo excedere melius est q̄ uigiliarum instantiam applicare multam. De accidenibus aut sciunt oēs non esse conueniens aliquid qdē m̄as

inimū dissoluēdo in fluxu possit ponere et distrabere innatus calorē ab opacōe in materias antes et cōiunctas si que remāserint in iuncturis. Et hec de regimine p̄seruatio ex p̄te ad ministratiōis sex rerum non naturalium dicta sufficiant.

De medicinalibus

De medicinalibus dicēdd. ¶ Prīmū enim ule est. ut nobilis iste semper in fine hyemis et estatis generali purgatione suū corpus mūdificet. uel flōmādo uel farmacis euacuādo aut utriū qz istoz administrādo cū cōsilio sapiētiz: que hic dimitto p̄pter euitare supfluitatē scribendi. ¶ 2° ē intendere debet diuersionib⁹ n̄ exp. n̄c qdē euaporare eas faciendo cū sacculis ex sulfure milio et sale et camomilla et similibus compositis. Aut saltē et melius est diuertēremās cū euacuatiōe sensibili facta cū diureticis ut cū decoctione uel comestione radicū aut folioz petrosi. daucis pagi apij aut similiū: aut boz sublimationes accipiēdo uel cōfectiones ex eis cōponēdo: aut syrupos uel iulep et similia sapiētiz cōsilio pōderibus suis limitāda. ¶ Et 3° itē diuerti possent materie cū scarificatiōib⁹ uentosas n̄tib⁹ applicādo. Et melior qdē diuersionū eēt si natura puidisset de captiōe uenarū emorroidaz. et in hac p̄te laudatē ego qd talis puocatio an uer et autinuz artificialiter fieret. ¶ 4° uo in quo p̄sistit p̄seruatio a dolorib⁹ iuncturarū est p̄ticularis subtractiō. nō qdē cū edonib⁹ uel diuersionib⁹ ut ita dictū est. sed cū elariis cōfectionib⁹ et siliib⁹ b̄tib⁹ potētia cōsumēdi uel excicādi mās fluxiuas ad iūcturas: de quoruz numero sit tyriaca magna andromachi: aut metridatiz: aut tyriaca dyateseron: aut iera bermetis que excellētē laudat a plurib⁹ sapiētib⁹. quoz omnes desc̄i p̄tēs colligēde sunt 5° can. sūma p̄. et a Med. in anadota^o distictiē p̄. et boz oīuz exhibeat in aurora. 3. i. saltē per duos mēses cōtinuādo ipsaz in aurora deglutiedo ip̄az et tardē post cūcibus saltē horis 4°. ¶ Multi autē in usu hnt simpliciā quedā: et p̄p̄ exhibēdo pulueres ossiū rascti hominis mortui uel aliaz p̄tū et nō curo de talib⁹. Alij autē exhibēt castoreū in vna pillaz cūeris et multo tēpore cōtinuat. Ego autē magis laudo ip̄z in dom̄io multe mās flatice et uehemētē fride et viscosē. nonnulli autē administrāt t̄rbētina electā deglutiedo ex ea. 3. i. usqz ad ss. in aurora ieiunādo post ipsaz saltē horis. v. Placet mibi nobilitē p̄p̄ inuamētū qd ex ea p̄cepti i eliciēdo flā dīans et cholera vitellina et citrina subdūantē. nō curo p̄tā simpliciā nūc scribē. ¶ Ultimū uo in quo cōsistit cautela p̄tialis p̄seruatiōis a dolorib⁹ iuncturarū est p̄tialis cōfortatio mēbriorum recipiētiū. que fieri debet per apozima. qm̄ expellit a se uasa stipticia farmacis cōfortata 3° tegni. Et de numero boz in strumētōz plura cadūt sub cōsideratione sapiētis. ¶ Alij enī administrāt aq̄s thermales: et p̄p̄tē cōueniūt ille que calefaciēdo et excicādo mēbra sui stipticitate cōtrabēdo cōfortāt: uelut aque aluminosē ferree atramentine et sulfuree. Et de sedantib⁹ dolores sunt aque aspalic et sibi osiles. ¶ Alij autē administrāt frequētes embrocaciōes cū aq̄s extinctiōis ferri aut calibis. ¶ Nonnulli autē innatū calorē mēbroz cōfortant tegēdo ipsa cū caligis uel coopimēns factis ex pellib⁹ vulpīnis aut ex pelle dabaon uel lincis et siliib⁹. ¶ Quidā autē mēbra cōfortāt leniēdo ea ex oleo cū sale cōrito de quo supra dictū est. ¶ Nonnulli et mēbra defendūt cū cerotis calitatē et stipticitatē hntib⁹: que applicari debēt p̄tib⁹ supiorib⁹ mēbroz patiētiū per que mās effūdūtur ad iūcturas. ¶ Alij autē audaces in re et ope administrāt cauteria potētialia satis p̄fundius applicata p̄tib⁹ carnosis corap et tybiar. quoz doctoz modū administratiōis et formā cauterioz lege Albucahim. Dec enim nō curauī ponere p̄ticitatē fugiēs. Et itē qz non credo b̄de generosum virum ad talium necessitatē p̄ducī debere. Ad laudem oī. Amen.

Consiliū. 241. De dolorib⁹ iuncturarū a mās frigida et bumida cum tumore notabili et per durante. ¶ Diuiditur autem Consiliū in capitula tria. ¶ De causis et dolorum ipsarum. Cap. I.

Donorādus Ser Joannes Niger laborat dolorib⁹ iun-

cturarum qui extenduntur ad plurimas partes principaliter dolores intēsi uersant circa genua magis et pedes et tument predictae partes tumore nobili. imo neqz recedit neqz euascescit quandoqz anno integro. ¶ Sunt autem dolores isti egritudines per essentia fm magnā p̄tē et fixi in iuncturis p̄dictis p̄pter diuturnaz debilitatē que remāsit in eis diuturnitate ip̄is affluctiōis eius. ¶ Et sūt et dolores isti per colligatiā dependētes mediate a stōcho. minus autē mediate ab epē et. stōchus enī ei⁹ flāte multo abūdās debilitare digestiua facit et cūild ualde flatitū mittit ad ep̄m: q nō pōt corrigi cōueniēt ab epē qn ab eo ē gñet sanguis multū flatit. Et qz in viro isto ē abūdā cholica mās: que p̄cipitat p uenas. 3° facit flaticas supfluitates recipi et p̄fundari in iūcturis p̄dictis. ¶ Et qd⁹ oībus excludit p̄ qd bec egritudo fm magnā p̄tē est p̄cēntiā et hz minorē p̄tē p colligatiā in p̄dcis mēbris. ¶ Et sequit⁹ 2° qd mās causa boz dolorū est flā mucilaginosum dīans et aquosus subdominās: et adhuc flatis vitrei minor inuenit quantitas. Si enim flegma vitreum dīaret iuncturis acquireretur ibidem durities maior q̄ sit. ¶ Et sequitur tertio. qd bec egritudo difficilis est curationis. p̄pter qz ipsa pendet a materia multa et multiplici: et pendet a nocumento prime digestiōis in stōcho. et secūde digestiōis ep̄tis. et tertie mēbroz in quibus tertia p̄ficitur digestiō. ¶ Est et difficilis bec egritudo p̄pter frequentiam p̄tioris morū eius cū aliquādo pluries in anno affligant ipsum. ¶ In cuius quidem regimine procedendū est per reuiscationem sex rerum non naturalium. Secundario uo cum ad ministratiōe quarundam medicinarum.

De cura per dietam.

Cap. II.

Sollicitet igitur iste vir habitare camerae et loca notabiliter calida et sicca: sicut est camera eius que satis conueniens est. Et teneat membra diligēter cooperta die et nocte super quibus et saltem pedibus bonum esset: qd haberet co-

operturam factā de pellibus vulpīnis. et meliores essent pelles taxi bene laborate. In estate uo teneat membra cooperta pellibus leporinis uel de agno nigris. Et si melius desideraret sup eis teneat calligulas de pellibus uariis. ¶ Exercitio autē uti non debet nisi quādo membra forisficata erūt nec resoluta: sed loco exercitij conueniens est ei fricatio leuiscum pāno aspo: et melior est ei fricatio facta cū hac mixtura. Rx. olei antiqui oliuaz lib. 5. salis cois torrefacti. 3. ij. terant simul in mortario ultimata et lōga cōtinuē. deide exponant in sole in fiala vitrea: et fricent ex eo iūcture oīs leuiter actus calo. ¶ Sd̄nus autē eius sit notabiliter lōgus septēz uel octo horaz in die nāli factus. In uigiliis enī l3 conueniant ei ample p̄p̄ exiccationem que sequit⁹ ad eas: m̄ nocerent debilitando digestiua. ¶ Passiōes uo ale ex qd⁹ intendet calor et agitatio fietet aliquāta in spiritib⁹ et humorib⁹. ut modica ira sollicitudo et angustia resoluendo et distrabendo mās conueniēt sibi. ¶ In comedendo uo obuet istas regulas. Prima est ut nunq̄ comedat nisi senserit appetitū supuenisse. ¶ 2° ut nō comedat festinanter neqz uelociter. imo in tpe p̄lixo cibum bene masticando. ¶ 3° regula ut nō accipiat ciboz diuersitatem multā. imo sit contentus vna cibatione elix et assati non multiplicando fercula ultra duo uel tria. ¶ 4° regula ut cibus eius nō sit tāte quantitas acceptus que grauet et extensus p̄cipiat stōchus. Si r̄por nō sit tā. ut fluctuatio eius et regurgitatio percipiat circa os stōchi. ¶ 5° regula ut nunq̄ accipiat cibū stante rugitu fastidio uel abominatione in stomacho. ¶ De cibis enim eius hunc debet obseruare modū. ut abstineat a rebus frigidis et humidis in potētia. sicut sunt blete spinachie cucurbite porulace lactuce endiua scarola atriplex et similia. Et si coniungit assumere ista cibaria semp ip̄a misceant cū plāus calis. uelut feniculo petrosilino

salvia rosmarino mēba hyssopo serpyllo z silib°. ¶ 2° pñ ab
stineat a reb° viscosis z oppilatiuis. sicut sunt cibi de pasta ut
de farina: z panis acinus nō bñ feruētat° neqz coct°. ¶ 3°
pñ abstineat a viscosis z frigidis actu z potētia. uelut sūt pi
sces z pprie elixi z anguille tuncbe cepbali cācri z osiles degē
tes z viuētes in aqz fēdis z limosis. ¶ 4° pñ abline
at ab illis que sunt cibaria grossa nētosabilia z iūcturarū in
grossatiua. uelut sunt oia legumina. Sicut enim icurrūt dolo
res iūcturarū pp usum leguminū. ¶ Silr 5° euitet cibaria
corruptibilia uētoia frigida z bumida: sicut est lac z oēs la
cticiāij cibi. z caseus mollis z cibi facti cū eo. ¶ 6° pñ absti
neat a cibis ualde vinctuosis z ppe vinctuositate aialii recētū
Salica adē pinguedo ut lardo z pinguedo dissoluta z colliq̃
ta cū sale cōdita sunt sibi bona. Cibaria vō facta piguis cū
bono oleo oliuari uel oleo de nucib° sunt sibi cōuenientia.
¶ Panis igif ei° sūt bñ coct° z multū feruētat° z de pura fa
rina fact°. Et si qūqz comederet panē de fursurib° nō bñ mī
dū ēēt sibi utile. Et placeret ei° mibi panis biscocius cū pul
uere feniculi fact° in usu suo. z braciadelli bñ feruētati: z ne
bule succarate sunt sibi utilissime z pprie si sunt fermentate.
¶ Carnes vō laudabiles ei sunt carnes pullox maiorū z mio
rū p dicit z fassano: z auid minutarū z pprie colūborū dome
sticorū z syluestriū. Et cū salita z ppe macra ei sibi utilis.
¶ Pisces vō nō placēt mibi frigi z saliti etiā. ¶ Cicera vō al
ba z rubea placēt mibi cū feniculo petrosilino: z sa' uia cocta.
z parū ex granis comedendo. Et far etiā z risum sunt bona ei.
¶ De plāis vō placēt canles: rape: pastinace: raphanus: ca
rotte: z alie tacte supius. ¶ Aromata ēt oia sunt sibi bona. ut
crocus piper cinamomū nux muscata z silia: z de oleo ut su
perius dictū est ad sufficiētiā. ¶ Caseus ēt antiquus cōue
niētē salu° z modicū durus est sibi utilis. ¶ De saporib° vō
placet arāciōz succ° agresta uinū granatōz. Acetū vō nō pla
cet saltē in frequēti usu z purū. ¶ De potu autē boni ēēt ual
de sibi: ut ipse a' suu faceret se buic potui. ēēt enī sue ualeſcen
tie pñcipiū z instrūm ma. ¶ R. floz rosmarini. ss. pipis albi
anisi hermodactyloz mūdatorū. añ. 3. j. nucis mus. galāge cro
ci peonie arterice. añ. 3. 5. bulliāt in. xx. lib. aque usqz ad cōsum
ptionē tertie ptis. Deinde supaddat mellis electi lib. 1. z cū p
dictis iterū coquat usqz ad cōsumptionē q̃rte ptis dispumant
do ueniētē cū capite euerso. Post hoc autē coles per pānus
spissu z refuet in uase z bibat de bac ad libitū. aut saltē mi
scent ipam cū altera medietate uini nigri uel subrubet medio
cris in sapore iter brusēd z dulce: meli° mī ēēt q̃ biberet uinū
ad dulce decinās magis q̃ ad brusēd. aut saltē in dieb° esta
tis bibat uinū cōmixtū cū altera medietate aque cisternē pco
cte. Et hec de cibis z potibus dicta sufficiant.

De regimine per medicinalia.

Cap. III.

Regimine vō medicinali vī mibi q̃ utat
octo remedijs infraſcriptis. de q̃rū nume
ro utat 4° a pñ mēſis martij usqz per totū mē
ſez ſeptēbris. ¶ Alijs vō q̃tuor: utatur a pñcipio
mēſis octobris usqz per totū mēſem ſebuarij.

De illis

vō medicis que ueniūt sibi a pñcipio mē
ſis martij usqz ad tēpus dictū. ¶ Prima est

ut ipse utat eluatio infraſcripto. de quo oī mēſe ſel per duas
horas añ diē uel per vnā cū dimidia accipiat. 3. vj. cū medio
cyatho uini albi subtilis calefacti z taret accipe cibū per ſex
horas post ipm. Et nō dormiat post ipm niſi per borā vnā et
ante cibū per vnā borā bibat cyathū uini aque calide cū ſuc
caro cocte. Eluariū autē est hoc. R. eluarij de pillo. 3. ij. elu
arij roſarū. 3. ij. 5. ſcorporent ſimul diligēter z cōtitione lon
ga: z reſeruet in uase ſtricti oriſicij. ¶ 2° vō pñcipale medici
na est: ut iſte vir accipiat dieb° ſextemidijs iter electuarij pñ
ctū oī 3° uel 4° ſero vnā uel duas de infraſcriptis pillulis ad
ſubducendū z diuertēdū. materiaſecales z bumorales per
vias uētris z urine. quarū deſcriptio est hec. R. aloes ppara
t. 3. j. pulpe cottoquinide hermodactyloz. añ. 3. j. 5. turbit
3. j. raiſpontici. 3. ij. oyagridij. 3. 5. incorporentur omnia oī

gēter pñs pulueriſcata cū ſucco roſ. z ſiāt pille de oī. 3. vj. uel
vij. Et ſi vna ex eis nō ueniētē mouet ipz. poterit accipe. ij.
uel. iij. horas pñſcripta. ¶ 3° vō pñcipalis medicina est: ut dieb°
in qb° dolores nō affligūt ipm z min° male ſe bēt. vngt ſibi
ſciat genus circūquaqz z pedes oēs a cauilla iſeri° cū infra
ſcripta vñctione actuſrigida aut ſaltē tepida diligēter cōfricā
do ea mēbra cū ſua uitate p q̃rtā ptē bore. Cui° deſcriptio est.
R. olei onſancini: olei roſ. oliuarij antigoris q̃ bñ poteſt.
lib. 5. ſandarace: ſanguis dia. boli ar. z terre ſigillate. añ. 3. ij. ſa
lis cois torrefacti. 3. j. terant oia ſubtiliſſime in mortario z ex
ponant radijs ſolis per mēſes duos. Et tñ hoc linimētū uti
le ſiue ad ſolē tencat ſiue nō. ¶ 4° medicina pñcipalis est hec.
R. folioz hypiconis roſmarini z ſaluie añ. 3. ij. pulueris aco
ri. 3. j. maſticis: roſarū: cipt: maiorane. añ. 3. j. ſuccari ſcōe co
ctionis. 3. viij. cū aq̃ hypiconis: ſiat cōfectio in rotulis medie. 3

De remedijs

vō qb° uti debet reliq̃ tpe. ¶ Pri
mū est q̃ adueniēte pñcipio octo
bris accipiat iſte vir aq̃s infraſcriptas per. xv. dies. z ſextadeci
ma ſequēti die purget cū pillis iſtis. R. pillularū ſetidarū z
de hermodactylo. añ. 3. 5. pillarū de ſarcocolla. 3. j. anari pō
deris: ſormēt pille. viij. cū ſucco roſarū z accipiant obſerua
tis cōditionib° ſupr° tactis in aſſūptione electuarij in pñ ca
pituli de medicinalib° ſcriptis. Deſcriptio autē aq̃rū est hec. R.
aque hypiconis: aque iris z peonie. añ. 3. j. 5. acetū ſgilitici. 3.
5. miſce totū hoc z accipiat frigidum aut tepidum libito ſuo.
¶ 2° vō pñcipale est. ut mēbra ei° in hoc tpe vngant hīs aut
ſel mane z ſero ex hoc linimēto. R. olei lilioz de coſto. añ. 3. j.
olei de caſtoreo. 3. 5. hermodactyl. peonie arterice artanite z
ariſtologie ro. añ. 3. j. ſandarace hypogſtidos acatie. añ. 3. ij.
ſanguis dia. 3. j. 5. cere al. q. 8. ſiat vnguentū molle. ¶ 3° pñci
pale est hoc. R. ſpērū dyābre: ſpērū dyamuſci dulcis. añ. 3. ij.
ſpodij roſarū hypogſtidos. añ. 3. 5. ſuccari ſecūde cōctionis
3. viij. cū aq̃ maiorane ſiat cōfectio in rotulis magnis. de qua
pñcipio tpe accipiat ſemp añ cibis per vnā borā q̃ uatē. 3. v.
bibēdo poſt ipſam. 3. ij. aque mellis. ¶ 4° pñcipale remedi
ū est: ut aliqñ in tpe byemis ſciat ſibi fieri in ſero añ cenā
ablutionē a pedib° usqz ad ſguina cū aq̃ infraſcripta bñ cala:
z lauet mēbra ſua leui fricatione. z poſt q̃ fuerit diligēter exi
cata elapſa hora ſungat ea cū vnguentū ſupraſcripto in 2° pñ
cipali bui° tertij capli. ¶ Si autē uēter ei° nō ēēt uenienter
largus. tūc accipiat de pillis ſupraſcriptis in tpe ueris z esta
tis. quib° ſupaddat quartā partē pillularū de caſtoreo deſcri
ptione Nicolai. hic in ſūma est modus quo hic vir bonorā
dus regere ſe debet. z ſpero q̃ pſperabitur diſpoſitio ſua. Ad
laudē omnipotētis. Amen.

Conſilium. 242. De artetico dolore diuturno
z māſuo nō periodicante de
terminante. Diuiditur autē cōſiliū in capitula tria.

De cauſis z accidentibus doloris.

Cap. I.

Alitudo Siſoſi z ſpectabilis uir
dñi Joānis de Mercato
nouo notitia gñali nullācludit ambigui
tatē. qm̄ ipa est dolor iūcturarū. Sz ſpāli
cognitiōe ſui eſt z denoiari debet artetico
dolor: qm̄ ipē circūit z pambulat iūctura
rū ſere ptē omnē aut maiorē ut ſcribitur

¶ Et hoc qdē eſt rōnabile ſatis: z pñb°
medijs deducēdū: qm̄ qñ dolores pñuerāt in vna duab° aut
trib° iūcturis diſficile eſt itelligē. q̃ ipē nō coiceſ omib° alijs.
Quis enī dubitat q̃ debilitas vni° uel duarū iūcturarū nō
relinq̃t ueſtigij ſuū in eis. z maxie qñ ſepe reciduiādo a dolori
bus affligit eger. ¶ Adhuc ēt mā antecēdēs a uentis effuſa z
que q̃ridie effundit eſte adē ſpe cū illa que actu dolores effi
cit. igif ipa facile moueri pōt ad iūcturas oēs: eo q̃ ad oēs iū
cturas terminant uene magne uel pñe: 3. tñ excluſiue. ¶ Et
3° iterū q̃ ſpēs male cōpſonis calide z bumide que notabili
ter a ppo tēperamēto elōgata eſt innat ad trabēdū materia
ad iūcturas. Et uic ſunt late z materia nō repugnat ex ptē

multitudinis et distemperantie ipsius. Quare necesse est passio-
gnatio causis productis effectus sufficere cedere effectus.
Amplius longitudo egritudinis etas que est primi senij et
debilitas etate et longitudine morbi et eius fortitudine conse-
quens. cause sunt generatio et aggregatio multarum flegmatum
in toto corpore et maxime in iuncturis propter eorum debilitatem et fri-
giditatem. Et ergo tales mase frigide congregate calefiunt dissol-
uantur et in fluxu ponantur a caliditate sanguinis. non est mira-
bile si dolor iste fortis est et dissipatus. Hoc in summa est su-
damentum inuentionis et specificationis dolorum huiusmodi generosi viri.

Ex quo plura sequuntur correlaria plurimorum accidentium
que inueniuntur in eo declarata. Sequitur
enim primo quod dolores huiusmodi viri artetici nominari debent
patet quia omnes fere artubus communicati. Sequitur 2°
quod si sunt quasi massivi et diuturni. probatur quia in membris est
mala complexio pueniens ex materia mixta ex cholera et flegma.
prima sumitur ex parte naturalis complexionis et dominij san-
guinis in eo. 2° vero deducitur ex multitudine flatus per viam
indigestionis congregatorum. Sequitur 3° quod tales non habent
periodum determinatam ita ut possint in uere aut autumno.
Plurimum enim hi dolores molestant istos viros quasi semper propter
multitudinem materierum et facilitatem descensus earum ad iun-
cturas per causa uenarum et articularum. Et mala complexio frigida
tam fixa est in iuncturis. ergo facile multiplicatur in eis
dolor ex quocumque fere motu talium materierum et alteratione
ab eis. Et sequitur 4° quod hi dolores diuturni et massivi quasi
semper assistant non in tollis quando fieri debeant interiores in ue-
re et autumno magis quam alijs temporibus. Primum appetit
quia materie multe et grosse congeste in hyeme uehementius mo-
uentur in uere propter caliditatem continentis dissoluentis attrahentis
et facientis fluere eas. 2° vero quia materie diuerse specie et qualita-
tibus earum uehementius implicantur in iuncturas propter frigiditatem
continentis in autumno facientem eas profundari in iuncturis.
ad quod iuuat etiam diuersitas earum ex parte motus. Quia
enim accerantur. quia vero exacerantur propter uarietatem co-
sistentie autumalis. Et sequitur adhuc quinto propter frequen-
tem aduentum dolorum et fixationem eorum in iuncturis huiusmodi viri. quod hic
vir est paratus ad aegritudinem et est prohibitus mori progressui.
22°. 3. colligitur duobus capitulis de dolore iuncturarum. Nunc enim in iun-
cturis frequenter ingrossant chondras nervos et ligamenta et ita
quod non sunt bene parata flexibilitati et sustentationi molis corporis.
Sequitur adhuc 6° quod adhuc iste vir paratus est incidere et
fortasse incidit gipsitatem in iuncturis. flatice namque mase mul-
ta aqueitate propter frigiditatem superueniente congelantur et congelate co-
nertunt in substantia gipso simile. Et adhuc 7° sequitur quod nisi
aliter conualecat hic vir a dispositione sua timeat de eo quod opor-
teat ipsum semper in lecto iacere. Ex quibus omnibus ultimis col-
ligendo. patet quod necessarium est huic viro se diligenter et sollicito
regere ut preseruet a predictis quod est possibile: ut nunc sequitur.

De cura. et per regimen sex rerum non naturalium. Cap. 11.
Longitudo egritudinis huiusmodi viri et fortitu-
do accituum que comitantur
ipsas mouet me ad describendum ei regimen quo pos-
sit preseruare se a magnitudine nocumetorum predictorum.
et ab eis euadere quod magis est possibile. Ita quod deinceps regimen ei⁹
videtur in duas partes. quarum prima erit regulatio applicationis sex rerum
non naturalium. 2° vero istorum medicinalium serie et modus annuntiabitur.

In executione vero prime partis discurrendum est per
regimen sex rerum non naturalium. Et li-
gatur itaque per aerem serenum clarum et siccatum aspectum orientalem vel meri-
dionalem subiectum et nullo modo aliter dispositum. Frigidum enim et hu-
midum aerem ibitare apud eum est ipsius efficere semper in lecto massiuum.
Et de annexis aeris uestes beatissime calefacientes et a frigore
extrinsecus applicabili bene defendendum ipsius uelut pellibus agni-
nis et vulpinis bene munitas. Et omnino caput suum ubi su-
it fons et est origo suarum egritudinum pellibus bene coopitum conseruet

De motu autem et gressu dicendum quod omnino ab omni exercitio
pedicatio et egrotatio ab eo fugienda est in

tanti quod neque nauibus conducitur curribus agitari mihi placet. imo om-
ni aut quasi semper quiescendum est. lege vniuersi netuissimi prius precipi-
ente. In omni namque motione corporis et in membris debilibus
semper superflua multiplicentur que maioris nocumeti effectus
causant. Idem loco exercitium competunt fricationes spatularum et nati-
um mediocres et coxarum et crurium paulisper fortiores ante
dictis.

De somno autem et vigilia memor est de quibus solum plura
paulisper et de consuetudine sibi naturali longior uti-
lis est et propter necessitatem digestionis mase et vibrationem digestionis
Et quia ad restaurationem aialis virtutis et debilitatem prius in exer-
citiis acquisitam mediocriter reficitur competit somnus. itaque quod placet
mihi: quod mensura somni ei existat octo horarum: aut septem ad
minus. Reliquum autem tempus vigilandum est.

Similiter etiam aie passionibus et maxime iracundia: aut
angustia fortis et relique passionibus aie a
quibus uehemens mori et ebullitio et fluxibilitas in spiritibus et hu-
moribus apponuntur. Contemplari autem et frequenter negociari con-
uenientissimum est ei.

Et 5° iterum dicendum est quod tunc ad 5^{am} rem non naturalem: ut de modo assu-
ptionis ciborum et potuum attendat hic. Primum quod nunquam
comedat aut bibat paulisper uerum appetit et non medius solum ad
hoc iuitauerit. Propter quod 2° euitet assumptionem ciborum
super reliquas assumptiones cibi et potus. 3° quod nunquam comedat nisi
si longa et gradi masticatione cibum comminuat. 4° quod in cibati-
one non expedit tempus plura multa. 5° quod cibaria numero plu-
ra et specie distincta non accipiat. 6° quod ciborum mensura talis exi-
stat ut stomachus non grauiter et potus quantitas ita moderata ut in
stomacho non fluctuet. 7° quod leuia et lubrica cibaria alijs an-
ponat: que sequenti capite videbuntur. 8° et ultio quod nunquam potum
aut cibum accipiat cum fastidio stomachi. imo apponat ei cum ieiunio
uel abstinentia. Colliguntur hi sermones particulariter 3° per
mi capitulo de regimine corporis humani et.

Ita vero ultimo de ciborum electione et potuum aliquid dicendum
est. Et per de potu promittendum est: quod si est possibile
le uinum istum omnino dimittit uinum et ab eo abstinet bonum est argu-
mentis acceptis a calitate epatoici a multa humiditate stomachi: et
a multarepletione capitis: que omnia a uino irreduntur quicquid. Qua-
re bonum est ei ut uteret biddromelle isto. R. mellis albi vel citri-
ni odoriferi clarissimi lib. i. s. floz rosinarum. 3. i. sandalorum ru. 3. i. s.
Coquantur omnia in 16 lib. mundissime aque cisterne que melior
est: aut fluminalis uel fontalis electe usque ad consumptionem 4° partis
et lecto igne semper ipsam dispumando. Deinde colentur bis per sta-
men spissum et reponantur in uasis vitreis et utatur eosimplyci.
Et si propter aliquam de contingentiis non posset uti hoc potu saltem
accipiat ipsam 4^{am} partem uini rubei clari aromatici boni saporis
non dulcis tamen ei commiscendo. Adhuc iterum si neutrum talium po-
tuum accipere posset eligat uinum rubrum clarum pauciflorum quod accipi-
at purum aut saltem altera medietate aque cisterne commixtum: aut
aque clare cocte usque ad consumptionem tertie partis.

De cibis autem promittendum est quod hic discurrat per cibos
sibi conuenientes quibus nullo modo uti debet
et propter ipsos in alijs poterit habere licentiam ad libitum: licet etiam non
nullos conuenientes conotabo. Ita quod nullatenus comedat
panem semiaximam non bene fermentatum neque coctum. Ita quod brachia
dellos placetulas et consimilia condimenta effugiat nisi fuerint
cum fermento diligenter coacta et bene cocta. vni et oes cibi farina-
cei: ut pastiles et alaganatri et minutelli dimittantur. vni panis
cuius existat bene coctus et crustatus: et salis dupla quantitas
super communem panem recipiendam. In carnibus autem notet quod
carnes laudabiles essent pulline: vituline: capreoline: caro
gallina inter reliquas ei utilis est sicut caro coluborum inter uo-
latiles est ei melior. Et starna: coturnix: fassianus: turdus: me-
rulus: perdices et fracolini oes bone sunt. meliores tamen assate
quam elix. Et caro et madioli salita: et apri et porcellini ueniens ma-
crior pars: bec omnia bona sunt. Carnes vero antiquae aialium grosso-
rum uolatilium siue pedicatum et propter in aquis degentium dimittantur
Qua autem quolibet modo preparationis mihi placent

Lactis aut alicuius usuz nō approbo nisi ualde raro aut in pauca q̄ritate accipias. Cacus aut dulcis distinctus ē sal sum ualde pōt ei cedi. Et in sūma caseus ad falsedinem inclinatus notabiliter est ei melior q̄ mollis pinguis et dulcis. pp qd nō displiceret mihi caseus a Creta insula nauigatus. Imo nō dubito q̄ oī alio caseo sibi melior est. De piscib⁹ aut dī cēdū q̄ nō video argumētū in cēdendo sibi pisces recentes. Maxime aut discōueniūt sibi pisces oēs etate pūctatu molles et piscosi soliditate fluxibiles et limosi: ita nāliter tales ut sunt tūche anguille regine capedani cācri. Et de maritimis gorticephali et asleo. Pisces aut ei laudabiles sūt sicut oraderubi sturides varioli torēne carpiōes et lucei in aquis tū laudabilib⁹ inuēti. Et in sūma maritimi ueniūt ei melius q̄ uallosi et lacunales et salsi magis q̄ dulces. Et assati semp eligant magis q̄ elixi et pprie qn laudabili oleo coquunt et granis feniculi anisi petroselini uel nigelle supaspung. Ad sum mū tū utiū est ei nū falsis q̄ recētib⁹ piscib⁹. De bis aut quib⁹ sūt cōdimēta placet mihi magis oleum q̄ butyrū siue fuerit oleū oliuaz siue amigdalaz dulciū siue de nucib⁹ qd mihi placeret magis. Pinguedine aut anseris uel galline qnqz uti pōt. De leguminib⁹ aut placet mihi cicera rubea et pro prie oleo cōdita cū plantis calidis feniculo petroselino rosma rino saluia mēba et siliū. Placet et risuz sū cōdem modum sui usus. Silr et et far de ordeo uel frumento ei conueniunt. pūfaria vō ordeacea et alia legumina dīmittantur. De ole rib⁹ aut placet mihi caules et pro prie nō perfecte coci et cō diu oleo oliuaz electo. Blete aut spinachie portulace lactuca endiuia cetrulli cucurbite cucumeres oīa talia frigida dīmit tant. Plante aut operatione et vīute caliditatem operantes sunt eligende uelut petroselinum feniculus mentha sisimbis saluia rosmarinus hyssopus anetuz nigella tarcon et cōsimi lia eligenda sunt. cū qbus semp eius cibaria artificialiter cō dian. aut maxime rosmarino serpillo mentha pulegio beto nica et hyssopo. que inter alias celebranda sunt plātas. Frū ctus aut suo tpe uenientes esse possent uelut. ficus recentes et cerasa bñ dulcia pp puā morā earū: et auellane et amigdale recentes et nuces et granata dulcia. Pira quoqz muscata po ma cetrulli et silia fugiant oīo. Castācis vō coctis qnqz post cibū uti nō est malū. Ficus aut an cibū et amigdale et auellane sicce et vne grosse de romanis. Passule vō nō placet mihi. Et carubijs et uti pōt. De radicib⁹ vō placet mihi usus allei semel uel bis in septimana. Cepe aut dīmittantur et scalonie. Carotis vō uti pōt suo tpe. Et itez placet mihi usus rapha ni ter et quater in septimana et an cibū semper. De specieb⁹ aut quibus cibaria condiri possent. qz multe tacte sunt. scilicet cina mi ciamomi. c. galage gariofil. macis nucis mus. cardamo mi maioris et minoris usus: et crocus et pip oīum triū spērū ptilia sunt ei. Et de dulcoribus uenientibus succaz est ei conueniens et mel et et pprie coctū. Et si qnqz in septimana tel deglutiret coclear. j. mell electi et post ipm comedē tardaret p bōs. v. et ei utile et electū. nisi stōchus ei⁹ eēt de illis in qb⁹ fa cile mel uētofat et toriōes in eo efficit. Hec in sū. na satis mihi sufficē vident p electiōe ciboz et potuū huic viro cōpetētiū. Capl. n. iiii. De instrumentis medicinalibus. cōtinens Rxi cas octo sū intentiones octo in eo contentas.

Est bec aut sublimiori cōtemplatione agen dū est in regimine huī⁹ viri p me dicinalia instra. Diuidā itaqz regimen eius in intētiōes octo subsequētes. Prima intētiō est ad mīstratiōe cōmū que pseruatiue sunt tā in uere q̄ in autūno celebrāde. 2^a intētiō est distractiō uel diuersio mācrū ad ptes oppositas fluxui eaz. 3^a liētiō est picularis digestiō mācrū sui morbi. 4^a intētiō est interpolata et reite rata picularis edo eaz. 5^a vō est instātia sedatiōis doloꝝ tpe quo augent: sicut in angmēto uel statu. 6^a vō est cōple ta cōsumptiō mācrū que effuse fuerunt ad mēbra et hoc iuxta possibile. 7^a intentiō et pulchrior alijs erit rectificatiō mē bīoz mīntiūm materias ad partes offensas. 8^a et uli

ma erit roboratio membrorum recipientium materias.

¶ Rubrica prime intentionis.

Itaqz pro executione prime intentionis in ordina uide instrū cū qb⁹ ipsa compleri debet. Premittendū est p qz bec egritudo quasi semp infestat istū virū. opz de neccitate cōcedere alterā duaz cōclonum uel ambas. et pma est q̄ in hoc viro cōtinue noua fluit mā ad iun cturas. et hoc qdez videt vītan satis ppinquū: qm corp⁹ huī⁹ viri nō leuiter est plectoriciū. Et 2^a cōclō est. q̄ ipse cōtinue molestas pp mām que iā defluxit ad loca et dolores in eis cō seruat efficiēdo solonē cōtinuitatis in eis semp. Et aggenerā do ē de nouo malā cōplonē fiētē que est doloꝝ cā. pp qd oīo intēden dū est eūoni māe pācedētiū in oib⁹ qtuor tpiib⁹ anni et maxime in uere in quo māe ampl⁹ fluere solēt sū iniaz ue teris affo. 6^a. Quibuscūqz farmacia aut sōmia conuenit. hos uere edare conueniens est. Cōmētatoz enim ibi scribit se multa corpa pseruauisse ab euentu multaz diuersaz egritudinū euz antemissis eūonibus. Et qm corpus hoc notabiliter plenuz est sanguine et alijs māeb⁹ in uenis exiitib⁹. Idcirco pma et sa lubri⁹ instrū vī mihi fore. q̄ circa qntā usqz ad decimam ter tiā diem lunaris apūlis hic vir sōmet de uena media dextrī brachij aut saltem de basilica sub cubito posita. p quā educā tur sanguis. 3. iij. usqz ad. iij. cū dimidia. Nālis enim cōplo eius: qz cāla est et bitudo que transcendit mediocritatem: non minuo tū inclināt ad sōmiā q̄ etas eius que est pmi senij. q̄ re oīno fiat et hora dicta sōmādi: que est ppe ortū solis cū mā dificatiōe uētris a fecib⁹. 2^a vō instrū huī⁹ intētiōis est hoc Rxi. elle. in di. 3. ij. agarici electi. 3. ij. reubar. 3. j. c. g. v. j. spice. g. iij. salis gēme. g. j. misce et totū accipias in potu cū. 3. ij. aque di stillatiōis cētauree minoris calefacte in aurora et sup dormiat bora vna cū dimidia. Deinde vigilādo pmitat eā opari. Cū ergo trāsuerit bore. v. bibat scutellā vna bīodij. macri pulli post ipz p borā. j. pādeat. 3ª instrū est hoc. Rxi. aque eupato rij aque treos. añ. 3. j. 5. aque cicoree. 3. j. aceti sgllicci. 3. j. misce et totū calz bora pscripta accipias. Et si uoluerit digestiū sublimius pcedēti scio ego q̄ nō poterit reperire melius isto. Rxi. aque distillationis cētauree minoris et cucumeris asinini añ. 3. ij. misce. Nō miret aliqz si hic nō describo syrupos quē dato q̄ utiles forēt: multi fortasse plus nocerēt qz iunarēt. et hoc pp magnā abominationē et stōchū sui a syrups longo tpe factam. Cū ergo acceperit pdictū digestiū toties cōtinua tū: ut urina eius videat esse in substātia parit per igrossata in colore remissa. et bñs in fundo sedimē albū sūctū equale: tūc statim sequēti die purget cū istis pillis. Rxi. pillaz de sarcocol la. pillaz cochiaz. añ. 3. 5. boni ponderis. formentur pille. vij. euz eluatio rosaz et accipiantur oēs in aurora obseruatis cō ditionibus que in priori minoratiōe posite sunt. 4ª instrūz hanc intētiōe cōplens est hoc. Rxi. spērū dyarodon. 3. ij. spērū trociscōz de violis et de spodio. añ. 3. j. succari al. lib. 5. euz aqua violaz. fiat confectio in rotulis magnis et utatur eā an te cibum et post cibū ad rectificatiōem digestiōis et probi bitionem augmenti materierum flegmaticarū. 5ª instrū ad hanc intētiōem faciēs est hoc. Rxi. olei onfancini. 3. iij. sa lis comestibilis bene torrefacti. 3. ij. conuassentur ambo si mul in mortario longa contritione. deinde post purgationē ex hoc linimento in sero qn uadit ad lectum cum leui fricatio ne faciat inungi gēua et pedes eius. et est instrū conueniens et ab oib⁹ auctoribus laudatū. Et bec oīa videntur obseruan da fore in purgatione ueris conuenienter.

Pro regimine

aut huī⁹ viri obseruādo in tota latitudine estatis. vī dulcius eē pcedendū circa ipm. et pprie cū quatuor instris in frascriptis. 1^a pma est hoc. Rxi. aloes epatici. 3. ij. pulpe collogntide. 3. j. 5. bdelij mollis. 3. j. masticie. 3. j. puluerigent oīa et infundā tur in succo scariole cum. 3. j. salis indi et bene commiscendo exiccentur sub regula calefacta renouando succum ter et de illa mā fiant pille de omni. 3. vij. De qbus iste vir omni quar ta uel qnta die accipiat vna p totā estatē pārum ante cenam.

¶ 1° remediū est hoc. R. ss. clamo. cimīnī torrefacti: spodij sandarac. añ. 3. j. violarū: scis acetose: scariolc. añ. 3. ij. 5. oxī mellis simplicis. mellis ros. colati. añ. 3. j. 5. succari al. añ. 3. ij. 5. coquant sīl syrup^o 7 succaz 7 additis spēb^o fiat clarū. De quo iste vir oī alterna die per tres horas añ cibū accipiat. 3. ij. deglutias. ¶ 3° istrū est hoc. accipiat vīnū ribolici antī quū potēs nō mī acetosū: 7 mane circa ortū solis ipō accubā. telectū suffumiget: crus a medietate coxe usqz ad pedē idusī de fumo bñ^o vīnī recepto in mēbz cooptū scilicet aut alio pāno grosso 7 rādū fiat donec sentiat calitatē in p̄fundo mē bñ bñ penetrasse. deinde exicef mēbz. ¶ 4° istrū est hoc. R. olei de mirro: olei de mastice. añ. 3. j. olei nardini. 3. vj. spodij sandarac: costi. añ. 3. 5. coquant sīl 7 post p̄cedētē suffumigatiōē iungant mēbz: 7 pāno bisello circūdata bñ ligent. Et hec satis cōueniēter vident sūffice p̄o regimine estatis.

3^a vo adueniēte sine estatis p̄o regimine autūni regatur hoc mō. R. pillarū de hermodactylis descriptiōne Rasio 9° Alimā. capto de dolorib^o iūcturarū. 3. iij. accipiant in aurora obseruatis bis que dicta sunt in p̄mo mioratio. Nō timeat aliqz dosim istā qz pille leues sunt in op̄ rādo. ¶ 2° istrū est hoc. R. olei vulpini: olei onfancini. añ. 3. j. pulueris hermodactyloz 7 peonie. añ. 3. ij. myrre. 3. j. sanguis draconis: acarie. añ. 3. 5. sandaloz rubeoz. 3. iij. pulueris gent^o oīa subtiliter. deinde cōquant sūffumigat in mortario. 7 de hoc līnīmēto oī die aut saltē alterna bñ calido liniantur mēbz. deinde circūligent pelle dabsōn calida s̄m p̄ceptum Aui. 22° tertij. de cura doloꝝ iūcturarū. 7 tū ibi lege. ¶ 3° istrū est hoc. R. aque hypiconis: aque eupatori añ. 3. j. aque scariolc. 3. j. 5. misce 7 cōtinuē ad min^o. 12. dieb^o in aurora sic de alijs dictū est. ¶ 4° istrū est hoc. R. hermodactyloz. 3. 5. turbit. 3. j. boni pōderis: dyagridij. 3. v. 5. spice nardi añ. 3. vj. salis gēme. 3. j. misce 7 totū accipiat in potu in aurora cum vno cyatho hydromellis calidi obseruādo post illō solētates dictas in alijs solutiūis. ¶ 5° istrū est hoc. R. olei decocto. 3. j. 5. coralloz 7 sandaloz amboz. añ. 3. j. coquant sūffumigat simul: 7 de hoc līnīmēto vngant sup̄scripta mēbz ut prius dictū est. 7 hoc p̄t̄seat p̄o regimine autūni.

Pro regimine hyemis s̄ accipiat vno mane has pillas. R. pillarū de hermodactylis 7 de sarcocolla. añ. 3. 5. fiat pille. vij. cū succo rosarū 7 accipiant cū regulis dictis in sup̄iorib^o mioratiūis. ¶ 2° istrū est hoc. R. aque eupato. hypiconis. añ. 3. j. 5. aque cicoree. 3. j. misce: 7 totū calz accipiat in aurora oī die: aut saltē alterna die qūsqz viderit urīnā rectificatā cū hypostasi añ dicta. ¶ 3° istrū est hoc. R. electuarij idi. 3. ij. electuarij rosa. 3. j. pulpe colognide. 3. 5. succari secūde coctionis. 3. 5. cum modico mellis rosati. fiat dactylus vn^o qui comedat in aurora obseruatis regulis que dicte sūt de alijs solutiūis. ¶ 4° istrū est: ut oī sine sex dieb^o circa mediā noctē accipiat. 3. j. electuarij meridani cū modico vīnī ribolici calidi cōtinuādo ip̄z per totā byemē alternādo de sexto in sextū diē ut dictū est. ¶ Ultimū istrū est hoc. R. olei vulpini. 3. j. 5. pinguedinis taxi. 3. j. sandaracpus in aceto infuse per duos dies. 3. ij. cōquant sūffumigat oīa sīl: 7 de hoc līnīmēto iūcture oēs mediocriter fricādo lūiant saltē oī tertio die bñ calido 7 liget mēbz cūz pellib^o sup̄scriptis: 7 ita t̄seat per totā byemē. Et iā app̄recto ordinariū ē cōpletū regimen reuoluēdum per quatuor tēpora anni in salutē huius viri mediāte altissimo.

¶ Rīca Secunde intentionis.

Quātū autē ad secūdā intētiōē diuertēdi mās multa sunt igenia diuertēdi eas. Cērtamē illa oīa qbus frequēter utitur sapiētes nō ita cōueniēter applicari p̄nt sicut deberēt: neqz fricationes extremitatum cōueniunt huic: quoniam mēbz dolorosa sunt in quib^o ex agitatione materiarū per fricationes 7 ligaturas auget dolor: neqz etiā earū p̄tū nērosationes cū scarificatione 7 sine illa nērosatione rubificationes placēt mibi p̄p̄ eādē cām. Si qua igit diuersa ei instrumēta vident cōuenire. erūt diuertētia cū cūone sen-

sibili triū modorū p̄ncipaliter. Primo erit per diuersiōē matericiū ad urine vias. 2° per ventres. 3° per emorroidas. ¶ Primū aut instrumētū cōplet diuretica que sunt tā nobilis efficacie. q̄ scribitur de eis 22° tertij. q̄ faciūt hominē a lecto surgere uelut hoc. R. spice nardi. 3. j. 5. sciuzapij sise: leoe: su: meū: radicū sparagi floꝝ eupatori añ. 3. j. capillorū uc. 3. iij. radicū saxifragie. 3. ij. liq̄ritie bñ mīddate 7 rase: anisi. añ. 3. ij. radicū ziringi. 3. ij. radices minutissime incidant 7 reantur subtilissime 7 incorporent cūz. iij. 3. syrupi compositi acetosi de radicibus. 7. 3. ij. succari. De bis igit fiat clarū de quo iste vir accipiat post purgationes p̄cedētes bis in die. 3. 5. deglutēdo illū in aurora. 7 per duas horas añ cenā bibat post ipsūz cyathum vnum aque calide decoctiōis infusionis ciceꝝ rubeorum. Hoc enim est diuersiū potēs nō solum p̄seruatiū: sed etiā curatiū cū instantia doloꝝ. ¶ 2° diuertēs est hoc. R. aloes p̄parati. 3. 5. oppoponacie piguis scrapini armoniaci colloquitiōe. añ. 3. j. rubee tictoz saxifragie. añ. 3. 5. dyagridij. 3. iij. cūz succo rosaz formentur pillule ex omni. 3. vj. de qbus iste vir accipiat aliqñ vnā pap ante cenam. attendēdo semp q̄ qñ sumiteas tūc dimittat electuariū iā p̄dictū. ¶ 3° instrumētum diuersiūz qd̄ ē mibi grati^o est aptio emorroidarū. que multum gratior ē mibi si natura de ea p̄uidisset sibi. uēz qz virtus qñqz non est potēs ad aperiēdum illas uenas. Idcirco qñ declinaret intētiō sapientū ad aperiēdum eas fiat s̄m hunc modum. Primo fiat ei per tridū mane 7 sero encatisma cū aqua calida decoctionis fenugreci granorū sisami 7 radicū altee. ¶ 2° post cā fricet extremitatē lōgaōis cū folijs fici aut cū folijs boragis: aut cōsolide maioris: aut cūz pāno aspo bisello: aut cū leui fricatione flamule: uerso tū iestino cū cōmp̄ssioe ad extra. Et si sic nō apirent per hūc modū finaliter admittet nērosa stricti capitis sup̄ capite iestini recti cū uehemētē exortioe. Nō enim dubito ap̄tionē futurā fieri cū aliq̄ istoz. Tū meo enī ego applicationē s̄obotomie in eis a qua multi incipit 7 nō bene cōsultē. Et hec de diuertētib^o dicta sūfficiūt.

¶ Rubrica tertie intentionis.

Jam uero 3° p̄ncipaliter occurrit necessitas digerendi materias hui^o morbi. 7 hāc digestionē uoco p̄ncipalē. eo qz ipsa respicit p̄ncipalē mās antecedētes que efficiūt dolores in istis mēbz. Et uoco p̄ncipalē qz respicit p̄ncipalē iūcturas. Reliq̄ aut digerētia 7 medicamina in p̄ma intentione cōsumata dicebantur alia respectu totius corporis. Et iterū qz eadē nō sōlū respiciēbant antecedentes materias hōz morborū: sed et alias materias specie distinctas ab eis. ¶ Itaqz uolētes has mās digerere oportet supponere hoc p̄ncipiūz scie opatiue. qd̄ est qz superfluitates que efficiunt has egritudines sunt superfluitates secūde digestionis que sit in epate excludēdo digestionē que sit in ore. Et per hoc fundamētūz poterit intelligi p̄mo Aui. 7 alioz qui scripserunt materias efficiētes dolores iūcturarū ēē superfluitates tertie digestionis. Intelligentes digōē digestibilitū in ore ēē p̄mā. Romachi vō secūdā 7 epio tertā: ut claudis in s̄monib^o p̄ncipis p̄ p̄mā. c. de ḡnatione bumoz. ubi dixit. Nutritō masticatione aliqūā bēt digōem l3 hoc parūper videat absurdū a p̄posuo meo. ¶ Supponēdū est 2°. qz mās efficiētes egritudinē in hoc viro sunt statice muicillagiose 7 aquose 7 cholericę. p̄metū sūt supantes quātitate 7 vīte. secūde vō supate. ¶ Bis autem illis describat hoc digestiūz satis efficac. R. syrupi de bisantij: syrupi de eupatorio oximell cōpositi de radicib^o añ. 3. 5. aque cicoree 7 acetose. añ. 3. j. aque cētauree mioris aut peonie. 3. j. 5. misce. ¶ 2° vō digestiūz delectabili^o 7 leui^o p̄cedēt est hoc. R. aque hypiconis: aque acetose. 3. j. 5. aque sublimatiōis hermodactyloz. 3. j. misce. ¶ 3° digestiūz 7 uile 7 delectabile est accipe. 3. iij. peonie cū. 3. j. aque scariolc. Et qd̄cūqz bōrū sit dilectum magis assumatur per octo horas post cenā calidum actu cū. 3. j. 5. succari albi 7 dormiat post ipsum ad libitūz. 7 tardet comedere post ip̄m boris ad min^o quatuor. Et

igitur toties assumenda digestiū ut videat urina in substantia ad mediocritate redacta remissa in colore: declinās tū ad citrinū magis in qua sit p̄tū albū in fundo sedēs p̄dictū eque in p̄tib⁹ et dyaphanū dyaphaneitate elōgāte ip̄m ab oī excelsu suo colore. p̄pterea q̄ dyaphaneitas p̄o certo nō est enī manifestor color p̄uano. 2° p̄ nī cap de colorib⁹ urinarū. ¶ Qm̄ cronice egritudines p̄dēt a materia raro vincibili a v̄tute p̄vniā uel onas digestionēs et evacuationes: imo opz in eis reiterare utraqz p̄p resistētiā earū ex p̄te q̄litate earū p̄mard et se cūdarū et modū substantie earū. Idcirco cū appent aliq̄ digestiōis signa de meliorib⁹ ut hypostasus in fūdo exitis albe iūcte et eq̄litate statim m̄terū p̄p per farmacū educēda est sic hoc. R̄. eluarij idi. 3. i. s. elarij rosati. 3. j. pulueris bernodactyloz. 3. s. 5. s. g. v. violarū. 3. iij. miscet et totū exhibeat in potu cū. 3. ij. aque hypiconis uel iris obsuādo additiones que in farmacijs purgationū tēpōz anni sup̄iōcte fuerūt. ¶ Si autē nō chus ei⁹ a boniat⁹ eēt ab assumptiōe solutiōz potabilitū. n̄c loco eoz capiat hoc. R̄. pillarū de bernodactylo. 3. ij. pillarū cocharū. 3. j. forment pillē. vij. cū succo rosarū: et exhibeat ut ei⁹ obsuāone canonūz qui solēnizant in farmacijs. ¶ Scio iterū ego q̄ si panēs comedat. 3. s. sectionis dyatur bit cū p̄ubarbaro recuficatione mea eēt solēns inuamētū et nō mioris q̄z p̄dicte. Uerū hic memora q̄ per pillas de bernodactylo itelligo illas que sunt cōpositae a Rasi 9° Alman. cap de artēica. Raro enī lueni inuamētū in eis que scribunt a Mesue et Auic. et adhuc in 7° breniarij Serap. in respectu ad istas. ¶ Taceo hic de p̄ticulari edone per flōmīā. si enī q̄ qz eūaret aliqd de mā per uenā sciaticā dextre uel sinistre p̄tūz nō dubito securitū utilitatē grādē. Si r̄t si aliqd eūaret de uena geniculi. ¶ Et adhuc ēt si sapiētī viro p̄nti videret quāqz apponēdas eē uctōsas cū scarificatione in domestica p̄te medietatis tybīarū. solet egris inuamētū sequi magnū. bi enī modi cūonū p̄ticularēs iūcturas inferiores respiciūt magis. Si r̄t si dolores eēt in spatulis cubitis et manib⁹ eēt eligēde uene que a p̄prietate respiciūt. has p̄tes colligēde pulcherrime 4° p̄mī cap. 20. 5. illo. Uene p̄terea que robotomātur in manu sunt sex. lege ibi. q̄ ibi. p̄tāsiui fugiēs lōgitudinem. Et bec de intētiōe quarta sufficiant.

¶ R̄ica Quinte intētiōis.

Est autē nūc accurate p̄tēplād i circa iūctiōnē 5^{am} que est dolorū sedatiua: et lz multa bincinde medicamina a sapiētib⁹ p̄scripta sint. Illa tū nō nisi cū p̄funda scientia capi. debēt. ¶ Cū ergo dolores eneniunt in mēbris in p̄ncipio. p̄pterea q̄ mā multa fluit rudis et idigesta. Idcirco opz medicamina eē p̄tūper retētina māerū et anodinitate p̄tū eipātia uelut hoc. R̄. olei rosati cōpleti. olei onfancini. aī. 3. j. 5. mastice: sandarace. aī. 3. s. croci. 3. j. quassent in mortario et linia cū eis mēbrū decies uel duodecies in die. et ifundantur in ipso p̄āni linei q̄b⁹ mēbrū circū iligetur. Et si uelles hoc medicamē efficē solēnī: tūc cū eo quassent. 3. s. aceti 3 p̄fuz enī dato q̄ sit frigidū cōfert in emplastris scie et dolorū iuncturarū. eo q̄ alias penetrare facit medicinas. 4° p̄mī cap p̄ in fine. ¶ Adhuc ēt licet in aīgmēcio plus fluat et fluxerit de mā q̄ an̄ opz in intēdē ad māin que tā defluxit ut nō tāntū ingrosset. Quare opz cū repulsiuis adiūgē lenitiua uelut esset hoc. R̄. boli ar. 3. j. terre sigillate. 3. s. olei ros. 3. ij. croci. 3. j. bec oia diligēter cōquassent cū duob⁹ ouis itegris et madefacto coto in eis emplastrēt mēbrū. et est potēs sedatiua anodinitate potētī p̄cipās. ¶ 3° instm qd cōueniēs eēt v̄sus finē augmētū. R̄. lactis uaccini lib. 5. croci. 3. j. vitellos oui numero. 3. albumina ouorū ouorū: farine ordeī. 3. j. cōquassent becoia in mortario et iuncto in eis coto emplastrēt mēbra. ¶ Cū autē dolores uehemētissime molestāt: tūc cōcedēdū est egritudine ad statū puenisse. In eo enim labores et accidentia ulimant. afforismorū p̄. cōmēto 7°. igit in hoc tpe securi⁹ est p̄cedē cū puris anodiniā. In statu enim vincere debēt anodinitas: imo debēt fieri pua. 4° p̄mī. cap. 25. et 3° quartū tractatū p̄ et cap 7°. Et autē hoc pueniēs anodiū. R̄. vitellos oui nu-

mero. x. cōquassent in frixorio et sup cinerib⁹ calis coquant leuissime cū lib. 5. olei. ros. usqz ad inspissationē et cū. 3. ij. croci diligēter incorporādo. Cum hoc tali nāqz remedio vidēt dolores in istāti sedari. Et si renouet sepe nō fuit mibi necessarius recurrere ad alia auxilia et nō est mirabile. In hoc enī cōposito latet v̄tus anodinitatis melior fere q̄ reperiri possit. Scio autē ego q̄ nīhil meli⁹ et subito inuans applicari potest q̄ instrumēta p̄cedentia suis tēporibus agnue applicata. ¶ Et taceo hic narcoticorū applicationē que nunq̄ mibi placuit. p̄pterea q̄ talia corrūpūt mēbra et aduersant rei v̄tē. i. spiritū qui est instrumētū oīz opationū. Talia enim nō nisi in desperato casu a viro sapiēte applicari debent. ne pulcherrime colligēdū est a Gal. 12° terrapēt. et a p̄ncipe 10°. 3. c^o decura asmatīs ubi dixit. q̄ antiq̄ posuerunt in cura asma- tis opūz neqz mādragoram neqz p̄siliū. nisi fm q̄ uoluit de excelsus et gloriosus. lege ibi. Et bec de intētiōe 5^a sufficiant.

¶ Rubrica Sexte intētiōis.

Et autē pueniat ad cōpletā curationē talis egritudine dind opz intēdere ad cōsumptionē materierū. nisi enī bec intētiō adimpleat nō est securū credere egritudines eē complete curatas: qm̄ que relinquuntur in morbis post crisim subuersiones. facere consueverunt. afforismorū 2°. In telligo autem post crisim siue a natura: siue ab arte factam. ¶ Cū igit māe que solēt efficē recidivas nēcio sint aut ante dētes aut p̄tēctē. id opz ad utraqz itēdē. iuxta smones Gal. 3° regni dū in q̄t. P̄tūo v̄nāquāqz cām absidē. Credo autē ego satis rōnabilr eē p̄cessus ad gubernādū mās ancedentes per ea que in p̄ 2° et 3° intētiōib⁹ scripta fuerūt. v̄n relinquit eē attēdēdū ad mās cōiūctas. et sunt māe quedā que remāse- rūt ifuse ligamētis iūcturarū: nō m̄ efficiētes dolores in eis: qm̄ ligamētōri nullū sentit. p̄ p̄mī cap de mēbris. Nō nulle tū barū māerū stat ifuse in neruis diu ibidē cōmorātes debilitate calorīs inatū nō resolute. ¶ Un̄ ex his. sequunt corre- laria duo declaratiua quorūdā apparētū. ¶ P̄mū est q̄re quibusdā remanet tumor in iūcturis cū quo etiaz ambulare possent absqz dolore. hoc enim cōtingit qm̄ materie remāse- rūt in ligamētis que nō dolēt. ¶ Et cōuerso vident qdam qui p̄hibent a motu p̄gressiuo que efficē nō possent sine ue- hemētia doloris. ¶ De igit sunt ille māe ad quorū exclusio- nē itēdo cū medicinis cōsumptiis earū. sunt enim harum medicinarū diuersitates q̄ plurime. ¶ Et p̄ qdē be māe con- sumunt cū linimētis exiccatiuis: quoz p̄mū est. R̄. sandara- ce: gallarū cū p̄sili: gallarū quercus: spodij: sumach et granorū miri. aī. 3. j. s. farine orobz et farine uolatilīs molēdini. aī. 3. ij. bullāt bec oia sim. i. in vino rubeo pōtico diligēter agitan- do ea usquequo bñ viscosa sūt: deinde liniant uel emplastrē tur bñ cū ea iūcture. ¶ 2° remediū est hoc. R̄. gallarū quercus lib. 5. farine fabarū. 3. iij. vin i citonior. 3. ij. bullāt oia sicut de p̄ori dictū est. et de eodē modo applicent. ¶ Ego autē dieb⁹ meis nō inueni deficcatiua cōueniētiua q̄ hoc. R̄. pul- ueris rosarū lib. 5. mastice. 3. j. s. croci. 3. j. bullāt oia in vino sup̄ascripto: et etiā eodē modo applicent actu semper calida. ¶ Scio et ego ad cōplete exiccādū et cōfortādū iūcturas ex- cellēter cōferūt aque thermātice et p̄pē que sunt sulfuree cie- ritie calcee erce et ferree. que oēs lz efficacissime sint. efficaci⁹ tū in hac itētiōe p̄ferre vidē lura ex his minēris i thermis in uētū: et p̄pē nō vitiatū et nō tractū ab imūditie corpis huma- ni et alterius federe. Et bec vident sufficē de intētiōe sexta.

¶ Rubrica Septime intētiōis.

Pro septima v̄o itētiōe p̄ficiēda p̄mittēdū est p̄ q̄ mēbra que solēt mādare ma- terias efficiētes has egritudines possent esse fere oia in q̄b⁹ generant et agregant flegmatica materie et cholericē. ¶ P̄tū mū tū cōtingit q̄ epar est mēbrū mādāo qm̄ ip̄m distēperic su- giāt sanguinē flegmaticū et cholericē maci cōmixti. ¶ Si r̄t et p̄tē cū illobus per viā idigestiōis agregatiuis mactum flegmaticarū. Et si cōtingeret in ipso lueniri discrasia calida: per se uel per colligādū: ita ut multiplicaretur in eo materie

cholericenō nāles: sicut cōgūt cū i eo gūat cholā pāssina. tūc nō est dubitabile: q̄ multū multiplicatē be mae descēdentes ad iuncturas efficere possent dolores in eis: & hec sunt duo mēbra ut plurimū mādantia mās tales. ¶ 3^m aut mēbru est caput: in quo p viā indigōnis & euaporatiōis cōgregant mae multesclatice aquose mucillaginosē descēdētes ad iuncturas p nervos choīdas uenas & arterias. ¶ 4^m mēbru qd non rarius cū est boz duoz sunt renes in qbus cū multiplicantur mae p viam indigōnis & receptiōis eaz a mēbris superioribus: & pprie in his q effrenant in coitu non est dubitabile tales rarissime enadere dolores iuncurarū. ¶ Et si qua vident mēbra diuersa ab istis sicut cōcedendū est: tūc talia membra facile rectificari poterūt p bec que rectificabūt bec q̄mōi p̄noīata membra: quoz rectificatiō iam nunc sequitur &c.

Incipiā igit a p̄ superiori qd est cerebrū ab eo descēdēs ad alia. Et p̄ purgatiōes ueris & alia accipit da ēt in alijs t̄pib⁹ anni possent ēt ista ad hoc ppositū efficaciter cōferētia. Verūm ego hic solū q̄mōi ponā in ista cerebrū bñ rectificatiā. ¶ Prīmū est hoc. ℞. mastice sandarace coralloz amboz ros. spo. añ. 3. j. pulueris scorie ferri sp̄ate. 3. 5. macis. 3. j. 5. Cū eger p̄cipit multū descēsus a capite ad inferiora. tūc oī sero puluerisq̄ medietatē anterioris capitis aspgendo inter capillos. 3. j. bui pulueris. Hoc enī est cūeniēs exiccatiō & pprie cū applicat p mēsem uel medium semp cū peccine abstergendo aīpositū puluerē cū reiterat 2ª vice. ¶ 2^m instrū est hoc. ℞. sp̄z dyābre. sp̄z dyamusci dulcis amboz descriptione Mōf. in antidota. añ. 3. j. sp̄z auree alexandrine sine opio descriptione Nicolai in antidota. 3. j. mellis conseruationis mirabolanoz kebuloz. 3. iij. succari al. 3. ij. fiat confectio in forma eluēris. de quo ter in septimana iste vir accipiat. 3. j. deglutiendo ipsam qm̄ ponit puluerē antescrīptū. ¶ 3^m instrū est hoc. ℞. costi dulcis cubebaz nucis mus. ligritie anisi. ana. 3. j. 5. piretri. 3. ij. saxifragie doronici iringi. añ. 3. ij. puluerisq̄ p se subitū oīa. deinde fiat ex eis pille grosse sicut auellane cū mucillagine dragag. de qb⁹ cum iste vir percipit descēsum: mane & uespere mastice vnā p q̄rtā pte bore semp ad extra expūcdo totū qd per eas dissoluitur a capite. ¶ Ultimū instrū est hoc. ℞. mastice. 3. j. coralloz amboz oīuz subtilissime puluerisq̄ spodij de cāna. añ. 3. j. cōserue citonioz succarine lib. 5. fiat cōfectio solida in rotulis. 3. 5. de qua semp hic vir comedat vnā in fine cibi cū luscūq̄ cōtinuādo ipsam usquequo p̄cepit mae fluxum totaliter cessauisse.

Si aut cōtingeret mās nō p̄cipi reumaticas a capite imo nauses rugitus uētositas aut dolor in stōcho p̄ciperent. Tunc intēdat ad stōchi cōfortatiōē. cui triplē cū instrū videtur mibi sufficienter p̄uouendū esse. ¶ Prīmū itaq̄ eoz est hoc. ℞. mastice. 3. j. 5. gap. 3. j. folij mēberu the storacis calamite. añ. 3. ij. resine electe clare & bene aromatice. 3. vj. laudant. 3. j. 5. Dissoluant & coquant gūme cū vino aromatico bene potenti: & cum sufficienti q̄titate cere: fiat ce rotum scutale satis magnum: qd vir iste stomacho suo semp applicatum teneat & inueniet magnum iuuamentū: qm̄ stōchus eius indigestiua sua nobiliter debilitatus est. ¶ 2^m spāle remediū est ut iste vir assuescat saltē in septimana ter & alternatim comedere mirabolani vnā kebulū bñ cōditū & optime masticatū: & multū faciat cōfortatiōē stōchi capitis epis & reūdēis. ¶ 3^m instrū est: ut iste vir assuescat sepe in ferculo aut in potu eius miscere ab. 3. j. usq̄ ad. ij. aque mēbe electe & bñ aromatice quā aliqui noiant balsamitā: imo & comestio eius recentis: ita potenter vigorabit stōchū defendendo ipm̄ & epar a multitudine maez scaticaz q̄ ego spero interpolare debere notabilr & minorari eū tū p̄ximoz suoz dolorum.

Quoniā aut pleriq̄ boīes vident esse satis bñ dispositi circa caput & stōchū & magis & molestantur a nocumētis epis & reūd: que plurimūz accidunt pp dolores reūd & epis aut opīlones eoz: aut pp malā cōplonem frigidā & humidā augmētātā in eis: aut pp multitudinem ciboz: aut malicibi cūis reūficatiōē non pōt epar facz. Id

circo non apparētib⁹ manifestis nocumētis capitis neq̄ stōchi p̄diantib⁹ epatis & reūd: utat qnq̄ infra scriptis remedijs que coicabūt in uāitū epatis & reūd excellēt. ¶ Prīmū itaq̄ istoz est hoc. ℞. sandaloz rubeo. spodij mastice rosaz. añ. 3. j. spice nardi. 3. 5. semis milij solis capilloz ue. añ. 3. iij. granoz sisticoz lib. 5. infundant sistici in aqua cicoree milij solis. añ. lib. 5. vini ribolici uel alteri sibi siliis clari & aromatici. 3. iij. Cū ḡ infusi steterit p biduū coquant in isufiōe sua usq̄ ad bonā q̄si dissolutionē. deinde colent & ultimatē terant & cū lib. 5. succari al. cocti cū aq̄ angurie fiat cōfectio in frustis uelut pineata. de qua hic vir semp añ oē cibariā accipiat frustra duo. Et si uiteret eo anno itegro ēt ei nullima: sic bñ experiri pōt. ¶ 2^m remediū est hoc. ℞. olei rosaz & citoniorū. añ. 3. j. olei nardinī. 3. j. 5. sp̄z dyarodō. 3. j. trociscoz de violis. 3. j. 5. cere al. q. 8. fiat vnguentū molle. qd aspgat cū vnguento citonioz qm̄ coquit. De hoc igitur vnguento assuescat iste vir iungere h̄ p̄ocūdrūz & totā spinā a furcula spatularū inferius. ¶ 3^m instrū est: ut iste vir faciat sibi cōdiri in syrupū succarinū radices iringi recētes: & comedat sepe de eis añ p̄rādium p duas uel tres bōs radicē vnā magnitudinis digiti lōgū. ¶ 4^m instrū est: ut iste vir cum insātia nocumētōz epatis & reūm sepe ut ter in septimana ad minus añ cibūz comedat sparagos cum aceto acri nō qdem ualde acuto. pp qd si istis t̄pib⁹ faceret exiccari sparagos & pprie planēleo: qui nō sunt ita aperitiui quasi amaritudine p̄uati. uelut sunt illi qui nascunt in diocesi paduana apud villam gambariāz. esset sibi iuuamentum magnūz comedendo eos sicut alios. ¶ Si aut astātibus apparerent renes eius esse notabiliter lesos qd demonstrabit grauitas aut alter dolor in spia urie harenose: aut ardor ab eis tunc memoret accipere frequenter fercula facta cum lacte ouino. Lacti nāq̄ ouino nulla medicina compar est in debilitate reūd. 18^a tertij. cap. 3°. Et hec sufficē vident. p̄o itētiōe 7^a. Rubrica octauē intētiōis.

Pro consumāda vō intentione octaua & ultima plura superius posita sunt instrumenta exiccatiua & iuncurarum confortatiua. Verūm de conueniētibus itēz ponētur hic quinq̄. ¶ Prīmū est hoc. ℞. luti balneaz nālium sulfurearum exiccari lib. ij. pp qd bonum est ut beat ipsūz semp apud se: gallaz cupressi: gallaz quercus pforataz. añ. 3. iij. hēat ḡ nobilia q̄titas aque extinctiōis calib⁹: & in ipsa bulliant p̄dita usq̄ ad cōsumptionē medietatis aque. Cum illa igit aq̄ mediocriter cala mane & uespere abluant iuncture leui fricatiōe: aut saltē in ipsa infundant pāni canabini duplicati aut multiplicati: & cū eis calis iuncture fomētent mane & sero saltē p. 5. borā. ¶ 2^m instrū est: ut sepe mēbra lesa suffumigent cū fumo sulfuris. Et si lederet ipsum fetor suffumiget cum fumo laudani. Aut 3° & meli⁹ est suffumiget cum fumo storacis calamite. Magnū enī inueni iuuamētū ego a suffumigatiōibus talibus a carbonib⁹ ignis factis. ¶ 3^m instrū itēz cōfortatiū mēbroz est hoc. ℞. olei vulpini. 3. ij. storacis calamite. 3. ij. pulueris andachoche. 3. iij. pulueris cortici agarici. 3. vj. sandarace. 3. 5. agitent ergo oīa ista p̄uio bene puluerisq̄ in mortario diu. & cū illo linimēto oīa mēbra lesa frequēter inungantur & inueniet ab eo iuuamentum excellens. ¶ 4^m instrū est ut iste vir assuescat saltē in nocte tenere caligas usq̄ ad medium core factas de pelle vulpis aut dabaon. l. taxi. & pprie post: suffumigationes ante dictas. ¶ Ultimū vō instrū est. ut si vir iste desideraret confortare membra cum remedio maioris excellentie. faciat sibi fieri cauteria actualia aut potētia: in quibus tamen non curo extendere sermonem: qm̄ teneret me eius etas & longitudo egritudinū & accidentium que perpeffus est iste spectabilis vir. Cui pie multum & misericorditer agendum & consulendū est. In qbus ei misericorditer p̄uideat altissimus excellentia potentie & benignitatis eius ad laudes eius perpetuas & immortales. Amen.

Consilium. 243. De quadruplici mala dispositioe v3. De artetica. De

immoderata siccitate et duritie nervorum. ¶ De saltuosa dispositione membrorum mor. ¶ De oppilatione fori epatis et viarum urine. ¶ Diniditur autē cōsiliū in capitula tria ¶ De causa dietarum dispositionum. Cap. i.

Irum antiq̄ multum p̄scop̄ parēu nobilitate p̄spicuū diuina p̄ uidentia nup̄ mibi obtulit. credo magis in detrimentum q̄ in augmētū laudis et honoris mibi hoc accidisse. etenim multa morborū gerie molestatiū accepi ip̄m sub spe recuperande sanitatis. q̄d egdē idu bitāter actū fuisset si tēporis cōmoditas et sufficiētia adonassent. sed pfugus ip̄s nō tolerauit tū nec credidit iuuamētū fuisse secutū et posse seq̄ q̄tū morboz ip̄s multitudine et nō min⁹ magnitudo postulabat. pp̄ q̄d idē nō obtinuit sine dubio hūisset si patiens extitisset. Quis enī eēt tāte amentient credat morbos multa p̄lixitate uetustos ad cōualecentiā aliquā nedū ad integrā sanitatē in breui tēpo re posse perducī? Scio enī q̄ dispositiones affixenon nisi in lōgo tēpo re reduci possent et solēt. iuxta illud summi v̄p. v̄bulū. Que in multo tēpo re extenuant corpa tarde reuertī p̄sueuerūt. afforissimorū 2° sermone. ¶ Dis tū seorsuz positio dicam⁹ q̄ iste vir q̄druplici laborauit et itez uerax egritudie prima q̄dē est arterica. 2° v̄o est nervoz et p̄tū sibi cōsimilū imoderata siccitas et durities. 3° v̄o est saltuosa mēbrioz mor⁹ dispositio. 4° est epatis et viarū urine fortis oppilatio.

Et prima quidē dispositio hui⁹ viri est arctica que est terminus vniuersis ad importandū articuloz. i. iūcturaliū mēbrioz: que q̄dē in p̄limas diuidit sp̄s et in tot quot sunt maiores et famose iūcture in humano corpore. Cū enī hic vir dolet pedes podagra. cū v̄o man⁹ cyragra nominat. et strabis iste termin⁹ arctica ad importandū totiū iūcturaz dolores quot sunt termini eidē adiuncti per quos specificat ad specialē dolorē importandū. v̄z dolorem genuū anchorū sp̄diliū doisi colli spatulaz et cubitoz: et sic de alijs. Vñ si ex hoc sermone clare ueritas accipias appebit q̄ iste vir arctica laborat egritudine. Nō enī est necessariuz ad rationē formale arctice oēs dolere iūcturas: s̄z aliquas aut plures: aut oēs aptitudinaliter: sed non de facto. ¶ Qd̄ aut hī sermones p̄tineant ueritatem apparet. Dicenim vir dolores in villis et iūcturis pedū genuū et sp̄diliūz doisi et colli anchoraz et scie patit. Potuit aut in hoc viro hec egritudo accidē mltis ex causis p̄mitiuis et antecedētib⁹. s̄. mala cōplone: mala cōpositione et solone mēbrioz. s̄z ueritas est q̄ cā dolor in hoc viro aīo est mala cōplo iūcturarū frida et sicca: ad q̄d iuuat mala cōplo epatis ei⁹ a generatiōe et frida et sicca. ut ēt nūc appet. ¶ Et q̄ indicādo ab vniuersali cōplone totiū corporis cōplo ei⁹ a medio declinauit ad augmētū calitatis et siccitatis. Idco nō est mirabile si p̄pter hoc et p̄pter etatē et regimē p̄teritū in eo fuerit adhuc multe ebolere iūctio que cōmixta sanguini et alijs humorib⁹ et flatib⁹ reddit eos mobiles fluxibiles et penetrabiles iūcturis ip̄s et sūt s̄mones Auic⁹ 22° tertij colligēdi. Nā igit hec mltipli carā in iūcturis alteratiōe subita et forti dolorē efficit in eis.

Hec igit mā cū hoc q̄ alterādo dolorē efficit in iūcturis et calefaciēdo resolute positue et exiccādo iūcturas exiccat p̄natū: q̄re mēbra ei⁹ nō sunt potētia ad motū p̄gressiū. imo neq̄ ad flexionē neq̄ ad corporis sustentationē. q̄re nō est mirabile si iste p̄duc⁹ est ad bacebema et est p̄gressiui mor⁹ ablatio. ¶ Et ex hoc fundamēto ēt deducis iūctio scōe egritudinis que est substantifica exiccatio mēbrioz mor⁹ a siccitate positiua et p̄uatiua causata: ut superius demonstratum est.

Et iterū ex fundamento predictorum merito deduci potest causa saltuosi motus in iūcturis ei⁹ et in membris per iūcturas sustentatis apparens. ¶ Propter entz debilitatem iūcturarum et malam cōplonē frigidā et sicca in mēbris p̄dictis collectā: aut inuenio et arterijs

maxime cōp̄bēsam ḡat saltus: eo q̄ uetustas mouet et eleuat mēbra sup̄ius. et ip̄s grauitas trahit ad inferius. vñ et a pugna in utrisq̄ p̄seuerate vident mēbra motu saltuoso agitata. qui si p̄seueraret nō est dubitabile q̄ mēbra illa p̄duces rēt ad sp̄asium de repletionē nominandum.

Quarta v̄o hui⁹ viri dispō uerēda satis est oppilatio in epate ei⁹ inuenis et in vijs urinalib⁹: que literā puenit a mala cōplexione p̄dicta cā p̄tia multoz statū tā in epate ei⁹ ḡatōz q̄ ēt cōgregatōz in mēbris per viā indi gōnis. ¶ Hec igit mala cōplexio est cā repletionis nemarū et p̄dicta flata sunt cā cōstrictionis. q̄re nō est mirabile si mēbra oīa sp̄aliter iūcture cōtinue magis exiccādo p̄cedūt: ubi repit efficiēs cā per se et per acciō cōstrictiua mēbrioz ex defectu boni sanguis nutrituri mēbra: et p̄tia multoz statū claudētuz vias tūst⁹ nutrituri et sp̄as ad mēbra. ¶ Has aut dispōnes oēs facile possem demonstrare per signa tā a substantialiter inherētib⁹ assumpta: q̄z ab opationib⁹ et casib⁹. et tu cōsidera: ga bec pp̄ breuitatē dimitto. ¶ Vñ ex oībz p̄dictis intellectū colligit p̄ q̄ hec dispō ex oībz cōgregata satis est in hoc viro fortis et uerēda. ¶ Seq̄ 2° q̄ bec egritudo nō est impossibilis curatiōis argumēto sumpto ab etate cōplone cōp̄ne et singulis et p̄p̄e q̄ nō dū est cōfirmata uehemēt. ¶ Seq̄ 3° q̄ fuisse vir reges cū ueniet i regimie inferius oīdēdo: poterit ad bonā uale scētā et motū p̄gressiū mediocriter deduci in tpe tū p̄lixo.

¶ De regimine per sex res nō naturales. Cap. ii.

Egimē aut hui⁹ viri distinguā per res nō nā lū cū ueniet ad mīstrationē. Et deinde per medicinaliū cōgruitatē. ¶ Pro expeditiōe v̄o p̄mī dicēdū q̄ locus ciuitas et camerabitatiōis ei⁹ eligant ad caliditatē declinatā: et ad leuē siccitatē magis q̄ ad humiditātē excellētē. vñ exiter bitaculū cameraz siue locoz defluxibus aq̄rd p̄p̄inquo. Et dimittat cameras terrancas opaci turbulēti aeris et lutulēti uel fetidi: et ibitet loca a terra nobiliter eleuata ueto et statui meridionali et occidentali exposita. mīme ad septentrionali. Teneat corpus ei⁹ uestib⁹ vulpinis de uario et doissib⁹ eoz suffultio: et solinēdo uel alijs nobiliter calidis: et caput eius tecturis calidis bene munitū diligenter custodiat. Siliter et uestes eius mediocri adhesionē mēbris adbereant: et non stricturna suffocatiua eligantur.

Pro secūda v̄ore nō nāli. s̄. cibo et potu ita p̄cedat. Eligat enī panē recētē duoz dicz aut triū ad plus bñ fermētātū et coctū: et nullo modo cōbustuz neq̄ a cūmū: et h̄eat salis q̄ritatē aliquātā ultra cā que pro sanio administrat et fermenti etiā plus recipiat q̄ cois panis. ¶ De carnib⁹ v̄o eligat eas que sunt laudabiles nutrimenti: ut de uolatilib⁹ pullos magnos et puos bñ pingues. et gallias capones: anates: columbellos: fassanos: p̄dices: starnas: coturnices: frācolinos: merulos: turdos et minutas aues in domitib⁹ degentes. ¶ Carnes v̄o uolatiliū in aq̄s bitatiū nō curet comedē nisi raro. de alijs v̄o uolatilib⁹ cōsiderādis attendat q̄ carnes columboz et p̄p̄ie syluestriū mirabilem hñt cōuenientiam ad istam dispositionem: et ad omnes nervoz egritudines: quocunq̄ modo preparationis earū: quare laudo in ip̄so frequentem usum earū: et p̄p̄ie cum fuerint animalium iuuenulorum carnes. ¶ De partibus v̄o animalium dimittantur uentres cerebra et eorum medulle nisi raro usu et modico. ¶ De piscibus v̄o eligantur marini solidarum carniū qui non sint viscosi neq̄ mucilaginosi humiditate abundantes: et magis mibi placet salutorum p̄siūz q̄ recentium usus in eo. ¶ De ferculis v̄o eligendis. de leguminibus cicera rubea non tamen in multo usu. Ricum autē et pannicum meliora sunt ei⁹: et far p̄p̄ie cum laudabili brodio. reliqua v̄o legumina dimittantur et p̄p̄ie cum elixa fuerint. ¶ De herbis v̄o eligantur caules et reliqua caliditate et opertione participantia cum nitrosa aut calida parte cordi uelut sunt petrosil. feniculum serpillum salvia rubra abrotanum mentha bysopus rosamarinum. frigida v̄o uelut sunt blete spinacia endiuia portulaca cucurbita cucumeres et cl

trullū dimittant. ¶ De fructibus vō conueniētiel amigda-
le auellane & ficus recentes ppter lenitionē: & sicce ppter ap-
tionem & exiccationē. pp quā etiā causam nō vituperarē ce-
rasa suo tēpore neq; alia leniētia & apiētia. ¶ Fruct' vō diffi-
cilia digestione in frigidatū i grossatū & stiptici nō placēt
mibi uelut sunt citōia sorbe mespilē granata acia citrāgull
lymones & similes: qui raro accipiunt nisi in panco usu sa-
porose delectationis causa. ¶ Lactis vō usus tā crudi q̄ co-
cti nō multus habet: & ppter cū simplex comeditur. Lac co-
mestū aut cū alijs frāgentibus eius frigiditatē & humiditatē
& aptitudinē ad corruptionē accipi pōt. ppter qd recētis etiā
casei & mollis usum vitupero cū fuerit simplex. & placet mibi
magis casei solidioris & bene salis usus in hoc viro. ¶ De li-
quorib' vō placet mibi oleū oliuaprecēs siue nouū: s; usus
recētis olei conuenientior est tpe poximi dolor. antiq vō usus
conuenientior est alio tpe grā resoluōis limitōis & aptionis eius
Butyri ēt usus non est ei vituperādus & maxime si ad ipsum
fuerit consuetudo. ¶ De saporizantib' vō conuenit ei agresta bñ
falsa: & lymo in aq̄ falsa seruat' & succ' arāciop & ppter cū sa-
le commixt'. aceti aut acie vites oino. acuti aut aceti usus &
ppter cū salis & aromatib' erit ei conueniēs nō multū tñ acci-
piēdo de eo. ¶ De aromatibus aut aliqd dictū est tā ubi de
ferulis sinopreticijs. de aromatib' aut alienigenis & nauti-
gatis conueniunt ei cinamomū utriq; grossū & subtile galan-
ga pip macis nux mu. & ppter cū dicit'. cū' usus erit ei ual-
de conueniēs: ut in sermone de medicinalib' enūtiat'. Croc' ēt
& grana padisi ameos & amomū & silia accipiant sepe in cu-
bis eius. Hec enī membra nutritiōis aplū oppilata & ner-
uoz substantiā arotā expurgatā: & a superfluitatib' securā red-
dūt. ppter aut talia cibaria quela. idata sunt ei dimittant' oīa
alia que non sunt conuenientia propter rationes aduersas &
adhereat istis cōtinuo usu secedendo ab alijs

De potu aut dīcēdum q̄ si iste vir assuesceret potū
aque mellis simplicis sūmū cēt ei funda-
mētū in cura sui oīo dimittēdo vīnū: aut salē cōmiseret by-
dromel cū vīnū aliter medietate: aut salē aliqd de ipso iponē-
do vīno. pp qd videt' mibi q̄ bydromel in usu suo uarietate
accipere debet fm tpa anni. vñ a pncipio mēsis octobris per
totū mēsem martij videt' mibi conueniēs bydromellis cōpositio
s; hūc modū. R. mellis citrini uel albi elci lib. j. floz ros-
marini. 3. ij. & electi. 3. s. coqnt' oīa pter mel in lib. aque. xxv.
usq; ad consumptionē gnte pris. & tūc addat' mel & coqnt' itez
p̄tinue dispumādo usqueq; redierit lib. xx. aut lib. xv. & tūc co-
let' bis per saccū spissū & sit ei' usus ut p̄dictū est. ¶ A p̄nci-
pio vō mēsis aprilis usq; per totū mēsem septēbris ponātur
lib. xxxv. aque & mellis & sp̄rū ut p̄dictum est. Et utat' eo n. d
lā p̄scripto. & bec de regimine rerū nō nālū dicta sufficiant.

De regimine hui' viri per quorū alias res non
nāles. videlicet per inanitionē &
repletionem: per motū & quies: per somnū & vigiliā: & per ac-
cidentia anīme non extēdo calamum cū talia non videantur
magnā importare necessitatē & iclusa videant' in p̄cedētib'.
¶ De curaper medicinalia. Cap. III.

De regimine vō istroz medicinaliū
12. mibi in hoc viro ob-
suāda vident'. de q̄rā numero sex obsuari debēt
a p̄ncipio octobris per totū mēsem martij. Reliq vō in
alio tpe admittent'. ¶ Igit' purget' in uere fm
hūc modū post. xx. diē februarij vno mane in aurora acci-
piat istas pillas. R. pillas de sarcocolla descriptione in uera
a Mes. 3. ij. pillas hermodactyl. descriptione Rasie 9°. Alū.
3. j. formetur pillē. vi. uel. vij. cū eluario rosap. & accipiant' in
aurora dormiēdo per borā post eas. Quia vō sequēti bora
bibat cyathū aque succarate calē: & sexta sequēti bora p̄ade-
at. ¶ Sequēti vō immediate die accipiat hoc digestiū calidū
in p̄dicta bora & tardet' cibū hōis ad min' 4°. & p̄tinuet ipz
dieb' sex uel. vij. usquequo apparebit' urina in colore & sub-
stantia rectificata hypostasiz hūis in sado sedēt' albā eqle &

unitam. ¶ Die vō sequēti iterum purget' cū istis pillis. R.
pillas fetidard: pillas de hermodactyl. aū. 3. s. & cū succo
rosap formetur pillē. vij. & accipiant' in aurora refuatiō post
cas additiōib' que scripte sūt in p̄mis. ¶ Est aut' syrupus quē
oz accipe descriptio talis. R. syrupi cōpositi acetosumell' ro.
syrupi de calamēto. aū. 3. s. aque bypiconis lauri & rosmari-
ni. aū. 3. j. misce. ¶ In autūno aut' purget' per hūc modū: qm
in p̄ncipio octobris vno mane accipiat hoc electuariū. R. elarij
ros. 3. j. s. agarici electi. 3. ij. succari ru. 3. j. aque uolubilis. 3. ij
& s. 3. ij. misce & totū calidū accipiat' in potu seruādo additiō-
nes tactas in alijs solutiōis. ¶ Die vō immediate sequēti acci-
piat hoc digestiū. R. sy. de bigātijs. sy. viol. aū. 3. vj. aque ci-
coree betonice & bypiconis. aū. 3. j. misce & calidū accipiat' to-
tū q̄tēs de digestiuis dictū est. ¶ Sūto vō hoc digestiū
purget' cū hoc medicamēto. R. aque violap feniculi betonice
aū. 3. j. agarici hermodactyl. turbit. aū. 3. ij. & s. dauci anisi aū.
3. vj. salis idi. 3. ij. succari ru. 3. j. ifundant' medicamēta pulue-
rigata in p̄dictis aq̄s calidis per diē nālē. deide calcifiāt oīa &
modicū bulliāt & excolent' & exp̄mant' conueniēter: que colatu-
ra cala bibat': & post ipz obsuent' regule que in p̄mis pillis
purgatiōis ueris dicte sūt. ¶ 2^m p̄ncipale instrū est: ut p' pur-
gationē istā incipiat iungē loca ancharū coxarū & tybiap am-
bard usq; ad plātā pedis cū hoc vngūto. R. olei de been. 3. j
5. olei de sisamo. 3. iij. croci. 3. j pulueris arterice sticados be-
tonice & hermodactyloz aū. 3. s. pulueris floz nenufaris & sa-
daloz amboz. aū. 3. s. cere. q. s. fiat vngūctū molle. ex quo ca-
lido iungant' p̄dicte ptes lōgo tpe fricādo leuiter tñ & suauiter
usq; per totū mēsem aplū: & mēbra custodiant' cū caligie
factis de pelūb' vulpino aut de tasso. ¶ 3^m p̄ncipale instrū
est: ut postq; p̄dictā iunctionē fecit dieb'. 15. tūc lauet' oīa p̄di-
cta mēbra vno sero per borā aū cenā cū ifrascripta decoctiōe
calida. R. paucedani hermodactyloz sticados & pconie. aū.
3. s. pedū porci salitop & antiq̄rā numero. viij. icidant' cū p̄di-
ctis & coquant' usq; ad dissolutionē in lib. CC. aque cū lib. j.
cincris ilicis būcribellati. deinde in hac decoctiōe lauēt' mē-
bra p̄dicta diligēter: & ita abluta trib' vicib' p̄maneāt p vñ
die cū dimidio. deide reuertat' ad applicationē iunctionis p̄-
dicte alijs. 15. dieb'. deide reuoluat' se ad ablutionē & ecouer-
so hūc modū p̄tinuādo per totū mēsem aplū uel madij. ¶ 4^m
vō p̄ncipale instrū est: q̄ bis t̄pib' imo extra poximi dolorū
utat' pillis ifrascriptis: & de eis accipiēdo oī 4° uel 5° die vñ
aū cenā: aut duas cū maiori stipticitate. de q̄b' ēt accipe pote-
rit. v. uel. vj. oī sine. xv. dierū & tardare cibū hōis ad min'. v.
quarū descriptio est. R. aloes epatici electi. 3. iij. & s. pipis
hermodactyl. calami aromatici arterice pconie. aū. 3. s. salis
idi. 3. j. pulueris oīa & ifundant' in lib. 5. aque betonice. &
excent' sub radijs solis aut in furno calido usq; ad cōsumpti-
onē aque sepe agitādo. deinde iterū renouet' aqua & exiccet'
quorū vicib' pmutādo ipam. ex mā ergo remanēte formetur
pillē. vi. p̄to. 3. q̄rū usus habet' ut iā dictū est. In ipso enī cōstitit
magna p̄curationis & cōualescēcie egritudinū suap. ¶ 5^m
p̄ncipale instrū est: ut utat' eluario ifra se ipso grā oppilati-
onū epatis & viarū sup̄ascriptarū accipiēdo de eo oī mane:
uel tercio mane in aurora. 3. s. cū. 3. ij. aque feniculi calefacte
& tardet' post ipm cibū hōis ad min' 4°. Et hui' eluarij de-
scriptio est talis. R. granop orobi anisi feniculi: se. petrosel.
rubee tinctoz assari. aū. 3. j. s. spice nardi: cuscute. aū. 3. ij. liqui-
ritie. 3. iij. oxmellis cōpositi de quaque radicib'. 3. j. succari
albi lib. 5. coquant' succarū cū oxmelle usq; ad inspissationē:
& cū cepit ifrigidari ponant' spēs dū cōterēdo. & erit medicū
na efficax ad oēs egritudines et accidētia eius. ¶ 6^m p̄ncipa-
le instrū est cōsecutio ista. R. sp̄rū eluarij de ligno aloes de-
scriptione Auicēne 5° can. sūma p̄ma. specierū electuarij de
semib' descriptione Mesue in anudotario distinctione p̄ma
aū. 3. j. succari secūde coctionis lib. 5. coquant' succari cū aq̄
bypiconis et addant' spēs apud ifrigidationē eius. & fiat cō-
secutio in rotulis. 3. s. accipiat ergo de ea scmp ante cibū oēm
rotulā j. s. & conuinet' bec cōsecutio cum omnib' p̄dictis a

principio ueris usq; per totum mensem septembrio.

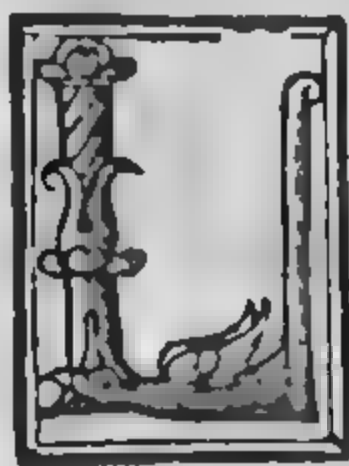
Nunc aut ponendum est regimē huius viri a principio mensis octobris usq; ad finē mensis februarij. ¶ Dīcendū itaq; qd oīa in ista que in fine autūni aut per totū hyemē conueniunt rōnabilē debētē calidiora et ad mām fridā appropiata magis p totā hyemē usq; ad mediū februarij q p totū mēsem septēbris usq; ad mediū octobris eo q indicatio in cura cuiusdāq; dispōnis nō parua accipit a cōsistētia tēporis anni: ut p 3° regnū. 4° pmi. et in ampliationibus affo. pma sup sermōe illo. Dādū vō est aliqd etati tpi et regiōi rē. ¶ Cū igit p totā estatē mae genite fuerint et multe et rōnabili calē q fride et corrupciōis dispōsite. p 3° q hoc tpe utēdū est in istis minoris potētie in calefaciēdo corpa. et maioris vīutis in remisse calefaciēdo et potēti humectādo: et cōuerso de pte hyemis tota cōparata ad finē estatē et pncipiū ueris. Et sunt sermones speculatiui non digni cōsideratiōe: nisi apud viros in scia et ope longo tpe exercitatos. pp qd describā remedia non nulla conueniētia sūm pdictas cōsideratiōes quātū erit possibīle et cōdecētus. ¶ Itaq; adueniēte pñ^o mensis octobris laudō qd iste purget sūm illū modū q dictus est superi^o: cōsiderando semp corporis dispōnē. et si qdē in eo appuerit reliqua calitatis nō nālīs satis manifeste cōfrangant cūantia minoratiua digerētia et eradiciatā cū fridis et humidis sūm discretionem eximij doctoris. qui in cura butus nobilis viri pofunde semper et bene sollicitus fuit ex optima scientia sua. ¶ Possunt enim esse talia refrangentiā uelut sunt syrupus viol. syru. de nenufere. sy. rob. sy. iuiubinus. syrupus simplex acetosus remisse acetositas et reliqui cōsiles. Refrangentiā vō audaciā et potētiā solutiū sunt sicut vinctuosa oīa lābificatiua lubricatiua lenitiua acia uel dulcia. Exemplum pñm. uelut cassia et māna. Exēplū scdū. uelut sunt malua mercurialis et uolubilis. Exēplū tertij uelut est mucillago psilij granor sebesten et cōsiliū. Exēplū de 4° līntentiā cum acredine ut tamarindor granor mucor et cōsiliū. Exemplum vō de lenitiuo cum dulcedine. uelut sunt iuiube sebesten et pruna dulcia bñmatura. Exēplū vō refragētiū solutiua cum lenitiuo dulcedine et acredine sūt. sunt uelut est succus prunor non perfecte maturor: et silia illis: et tu considera q in talibus late scia nō exigua. Itaq; pmissa purgatione in autūni pñ^o: ut iam dictus est sex mibi occurrunt in ista partim localia et pñm alijs mēbris cōpetētia. ¶ A principio itaq; mēsis octobris per totum mensem nouēbris utat iste vir hoc eluatio. R. cōserueros. et viol. buglosse. añ. 3. ij. spērū dyacinamomi. 3. j. spērū dyaltee et dyacurcume. añ. 3. 5. puluere peonie. 3. j. 5. in corporentur sil oīa cum succo rutbe cocto cum melle dispumato. et fiat eluatio de quo accipiat coclear enū in mane bora syrupus deglutendo ipsum et medietatis coclearis de eo accipiat ante prandīū et cenā. Est enim potenter rectificatiua oīū pncipalium mēbroz et seruientium eis vīutē latoria et pparatoria uelut sunt stōcbus splē uene et arterie et nerui. In hoc enī eluatio stat vis aperiendi mēbroz oppilones et cōstrictiones et mēbra a supflua calitate resoluta: et a supflua humiditate relaxata reducit ad mediū ut facile demonstrari possit. et tu cōsidera. ¶ 2° pncipale instrūm est: ut si uenter butus viri supflue fuerit sūm q in pluribus cōsuevit: reddatur mollificatō hoc eluatio de quo parū añ cenā accipiat coclear. j. uel ante prandīū sūm q viro pūto gubernati hūc egrotātē appebit meli^o pcedēdū esse. Quibusdā enī boiū pp uarias eoz dispōnes et ppietates indiuiduales melius operant medicine in nocte cū fuerint ante cenā assumptę. qbusdā aut cōuerso in die cū fuerint añ prandīū assumptę. pp qd in istis standū est iudicio expmētali eius qd cōtinue appet. est aut huius eluarij de scriptio talis. R. mucillago granor sebestē: mucillaginis psilij et mucill. citonior. añ. 3. iij. penidiar. 3. ij. turbit bermo. dactyloz. añ. 3. ij. 5. 3. 5. salis indi. 3. j. dyagridij. 3. xv. fiat eluatio qd accipiat: ut dictū est. Quis enim uereri debet medicamina talia ante cibum exhiberi debere: cum et a sapientibus pncipiat talia coqui et cōmisceri debere cum cibo: ut p^o tertij

cap de canonibus curationē capitis. et p^o qrti. et 4° pmi colligēdū est. ¶ 3° pncipale instrūm est: ut istis tpi bñste vir utatur hoc linimēto sup mēbris et cōsistat et duritiē ipsor remotiū et dolor et sedatiū. R. olei de sisamo: olei de ben: pinguedis anatis et cassi. añ. 3. j. pinguedis anseris bysopi bumide. añ. 3. j. 5. sicados origani pulegij calamēti artetice bistorte. añ. 3. 5. cere al. q. 8. fiat vnguentū molle: et erit mēbroz neruoso rū conueniēter cōfortatiū. Admistret aut in oīe nālī salte bñs uel ter calm actu et cōfricatiōe leui: et coopiant mēbra uelut in 2° pncipali cap demōstratū est. ¶ 4° instrūm pncipale est ad cōseruādū mēbra iūcturalia a receptiōe fluxus mēbr et ad cōsumādū mās que iā fluxerūt ad ea. Abluant mēbra frequenter et sepe ex aqua maris calefacta mediocriter duab^o uel trib^o uicib^o in die et magn^o pes et magna man^o. Et qñq; ex eo fomentent collū et spatula ptes. In hac enī existit vis exiccationis mactum flegmaticarum mēbroz neruoso non exigua. ¶ 5° vō pncipale instrūm est: ut sub genib^o in inferiori pte ster duas magnas chordas applicet hoc leue cauteriū grā distractiōis et diuersiōis mactū a supiorib^o et interceptiōis fluxus earū ad inferiora. Cui^o descriptio talis est. R. saponis nigri. 3. ij. calcāri cōbusti arsenici rubei argēti sublimati. añ. 3. ij. i. co: porent sil cū vnguentō capitelli: et fiat formulē glutinose que in medietate corticē nucis applicent loco pdicto: et tātū ibi remaneat quousq; magna escara ibi fiet. que cū appuerit cū nēgredine magna: regat cū applicatione butyri recētis usque q ipsa ceciderit: et post casuz eius p decē dies medicet cū vnguentō ueneris uel aploz: qd est idē ut in hoc loco remaneat ulcus vigilatiū: ex cui^o diurnitate: et cōtinua effusione saniet mae ab alijs paribus deriuent ad ulcus securando iuncturas. ¶ Ultimū pncipale instrūm est: ut in hoc viro sūmope attēdat tur ad puocationē emoroidaz q magis est possibīle. Credo enim earū cōnē corp^o sufficiēt cūare posse et oluere mōne fluant ad iuncturas. Multe enī zegritudines cronice nō raro curate fuerunt pp ipsaz emoroidarum cōnē mōderatā: ut colligit 17° tertij. cap de iuuamētis aperiōis earū. et claudis in sermonibus Sal. affo. 5°. cōmēto illi^o. Emoroidas sanare antiq^o rē. ¶ Possent aut emoroides aperiri fricando eas p cū pāno aspero. 2° cū folijs cōsolide mī. uel alterino asperē plante: et pungitiue. cū folijs nenufariis et cuz scelle tauri et puluere arbanite: et sic de alijs. Ex quorū applicatione cōdecēti bñ nobilis vir finē laudabilē obtinebit et intentum cōalescentie magnū: et est rōnabile et sperandū in amplissima et largiflua sūmī cōditoris liberalitate: in cuius laude opusculū hoc uelut a fonte suo emanans perpetue referat.

Consilium. 244. De decem accidentibus iuncurarum. r. 3.

¶ De dolore.	1.	¶ De paralisi.	6.
¶ De frigore in eis.	2.	¶ De ipotentia mor ^o mēbroz.	7.
¶ De stupore.	3.	¶ De ipotentia sustētādī mēbra.	8.
¶ De tremore.	4.	¶ De spasmosa dispōne.	9.
¶ De saltu.	5.	¶ De duritie in eis.	10.

¶ Et continet consilium rubricas decem.

Iacet accidētia que in iunctura ris remanē solent post eorū vulnera uel ulcera percussiones aut fracturas uel dislocationes plurimas possint esse. tñ sūm rei vītatē uel sūm q pperiētiam accipitur talia videntur esse. x. accidētia ad que oīa alia reduci pnt. Prīmū itaq; ipsoz est dolor. 2° est frigus in eis. 3° est stupor. 4° est tremor. 5° est saltus. 6° est paralis. 7° ipotentia motus earum ad dīas positionis neciās. 8° est ipotentia sustentationis eaz. 9° est spasmosa dispō earū. 10° et ultimū uel bēmens durities in eis. Que tamen accidētia a nullo ita cōgregatim posita in medicina reperies.

¶ De dolore. R. ylica. l.

Rimum itaq; accidētū qd est dolor l3 pñm mā q possit et diuersuz tñ ut in

dolor talis est: aut pruritus: aut pūginis: mordicatio: Intē-
sius extēsius 2 granatiuus. Patet autē: qz pmi qtuor dolo-
res pueniunt a mā cala acuta incēsiua que pp dolorē infe-
quēte solouē: inuitatis attracta fuit ad locū: qz mobilior.
Ad fluxū para magis: aut qz frequēter qnīcūqz mās non
sint acute ut sanguinec uel flatices acunt in loco pp medi-
cinas calas 2 acutas frequēter idiscrete applicatas que sunt
cā bap spēp dolorū pdictorū. Que accētia facili itelligēti pnt
cognosci p tristē sensationē circa vulnerata loca pceptā p tu-
borē excoiationē cutis 2 pustulaz multitudine 2 emissiones
alicui virulēte būduatio que ex mēbris effusa extoriat ea.

Cum igitur talis presentabit doloris species se-
curū est corpus taliter regere. ¶ Pri-
mo ab eo euacuando mās acutas cum pillulis aureis exbi-
bendo ex eis. 3. i. aut eluarij de psillo. 2 eluarij de succo ros. ex-
bibendo añ. 3. ij. cum medio cyatho aque lactis. ¶ 2º vō cir-
ca loca prurientia adimistres hoc defensiuū. R. succi sempul-
ue. 3. ij. boli armeni. 3. j. 5. amili terre sigillate. añ. 3. 5. fiat lini-
mētū in mortario plumbeo cum modico aceti 2 liniantur ex
eo copiose partes circūstantes. ¶ 3º vō tollit talis pruritus uel
inflāmatiō cū tali vnguento partibus patientibus applica-
to. R. coriandri pparati sarcocolle tu tie pparate: mastice
añ. 3. j. myrre. 3. ij. litargiri. 3. j. 5. olei onfancini 2 ros. añ. 3. ij. ce-
re albe q̄tum sufficit: 2 fiat vnguentum molle: deinde bulliat
in. 3. iij. succi enule folioz uel radice. hoc enim vnguentum
talitā accidentia indubitanter remouet.

Reliqui vō dolores duo ptracti. scilicet extēsiuus q̄ utplurī
mūz fit a cētiōis alibus 2 a mā imersa in mu-
sculis 2 neruīs: 2 grauatiuus dolor qui utplurimū fit a mā fri-
da 2 grossa 2 viscosa 2 in membris infixa lecurius remone-
tur pēuacuando corpus cū pillulis de sarcocolla aut de lapī
de armeno. añ. 3. 5. ex eis inuicem incorporando. ¶ 2º illū
quo remouent dolores fixi 2 granatiui 2 extēsiui est: ut loco
patientis ter uel quater in die applicetur spongia bene calida
in aqua decoctionis radicū altee senu greci 2 seminum li-
ni infusa. vi. uel. viij. vicibus replicata in die. ¶ In nocte vō
sequenti applicet hoc tertiuū instrūz resolutionū. R. olei de ane-
to de costo 2 lilioz albor. añ. 3. j. pinguedinis cervi ursi 2 an-
seris. añ. 3. iij. pulueris melliloti 2 camomille. añ. 3. j. cere albe
q̄tum sufficit. fiat vnguentū molle cū. ij. 3. armoniaci pingui-
ris. hoc enim vnguentum in nocte 2 spongia pdicta in die
applicari debent. Scio enim dolores fixi a partibus remo-
uentur a mollificante instrū pertranscundo ad resolueno 2
econnerfunt colligitur 4º terrap. cap de cura sciliosis.

De frigiditate in iuncturis. R. lica. ii.

Kataut scdm accēsiō friditas in iuncturis
remanens que frequenter con-
tingit pp imoderatū exitū sanguis 2 eūonē spūz
2º pp idiscretā custodiā vulnerum ab exteriori
frigore 2 occursum ad aliq. ut ad uētū magnifice
spiratē. ¶ 3º vō solet hec frigiditas accipi pp applicationē me-
dicinarū uehemētis infridationis. ¶ Et 4º pp phibitionē
spūs ad mēbra 2 ppue vitalis: aut qz incidunt vie trāsū spi-
ritū ut arterie 2 uene uel nerui: aut qz clauduntur pp ue-
bementē strictionē factā a ligaturis indiscrete applicatis.

Cognoscitur aut friditas pūme spēi ex occursum
vulnerum ad infridatiō exteriori-
ra. ¶ Et cū talia ptingerit respiratio: tunc membra vigotent a fre-
quenti applicatione pānoz calidoz actū: aut pellū vulpūm
calefactarū applicatione assidua. ¶ Aut mēbra patiētia fo-
mētido 2 embrocado cū aq̄ decoctiōis calamēti pulegij byso-
pi origani sicados 2 aliarum medicinarū neruosaz. ¶ Aut
vngant ea cū oleo de rutha uel de castoreo que sunt de solē-
nibus. ¶ Cognoscitur aut friditas in iuncturis acquisita ex
strictione. ¶ Pri. no qz mēbrū erit extēnuatum. ¶ 2º tactu re-
perit solidū. ¶ 3º qz colore liuidum 2 pallidū. ¶ Et hec q̄-
dē accētia remouent puenienter effundēdo sup mēbris ole-
um cōde calin: 2 melū illo q̄st oleū de pulegio. 2 sublimius co-

est oleū de rutha usqz ad castoreum. ¶ Cū autē ptingeret fri-
ditas in iuncturis esse negationē transitus spūm ad mēbra
cognosces p hoc signū infallibile 2 est cordi mādādū: qz post
sectiones mēbroz per que delegabat spūs mēbra illa instan-
taneē infridant. ¶ 2º qz ab illa friditate nunq̄ releuantur.
¶ Et huic qdē friditati releuande deficit ingeniū medicina-
le: nisi qz melius qd fieri pōt est ut mēbra pellibus uel pānis
2 alijs bñ calis muniant uel defendant. Dato enī q̄ aliqui
nenarū 2 arteriarū rami 2 vili lacertoz trāsuerfāt secant. mī
per aliquos vilos 2 ramulos subtiles delegat aliq̄ portūcula
spūs q̄ mēbrū seruāt in esse. Dato enī opposito q̄ oēs vie trāsū
in spūs vitalis p arterias. nālis per uenas. 2 aialis p lacer-
tos vilos 2 chordas auferret: necesse esset q̄ mēbrū tenderet
ad non esse. p quoz enī pūtia ponit 2 saluat vita. per corum
sublationem auferet 2 remouet vita ipsa: 2 hec sufficere pnt.
¶ De stupore iuncturarum.

Rat aut tertid accēsiō supius tactū stupor qui
in rōne formali sua proprie acceptū ipor-
tat nocumētū in opōne sensus tactū ut p 3º tertū
cap de stupore. 2 colligit et in ea in cap de diffini-
tū de tremore.

¶ Si igitur cōpleta opatio tactus e-
potētie cōplet in mēbris p debitā tēperie pmarā q̄litate 2 se-
cūdarū in ipis 2 p pūtiā spūm aialū q̄ diffundunt p ule-
organū tactus: qd est cutis. p 3º si variabilis pportio tēpera-
mēti q̄litate pdictarū 2 auferet aliquāta pportio spūm sensi-
biliū: necesse erit diminute pducī opationē tactuā. ¶ Cū igitur
tur pp oppilōne aut pp corruptionē tēperamēti pdicti cūn-
gat phiberi trāsū pueniētē spūm aialū sensibiliū. appet q̄
in mēbris in qd acciderūt vulnera uel ulcera accidit stupor
sā pdictus. ¶ Ex quo appet intelligēti que sint illi stuporis
efficientes cācōplonales: qz pmutatio cōplonis mēbroz 2
cōpositionales. v 3 apostemata cōpressiones attritiōes 2 silia
¶ Unde ex hoc fundamento facile pōt intelligi canō cura-
tiōis q̄ p̄silit in recūficanē cōplonis mēbroz 2 apertione
oppilōnis ipsoz 2 remouēde cārū imprimētū. que oia cōpleri
pnt vno 2 eodē instrū oīuerfao bñte opatiōes pducere: uelut
istud. R. floz artemise matricarie melliloti 2 camomille añ.
3. 5. bysopi calamēti pulegij origani. añ. 20. iij. sicados. 20.
iij. coquant oia in situlis quatuor aque usqz ad consumptio-
nē q̄rte pīs. 2 huic decoctiōi infundat spongia magna que
actu bñ calida applicetur pub̄ decies uel duodecies: ita q̄
eger pceperit calitatē penetrauisse. tūc ergo mēbro diligēter
exiccato fiat luncio cō oleo de costo medietriter calefacto
2 muniat mēbrū pellibus vulpūnis aut alijs bene calidis 2
ita procedatur usqz ad sanuatis acquisitionem. ¶ Scio et
ego q̄ balneatio embrocatio 2 infusio mēbroz stupidoz in
aquis theriacis bñ calis auxiliū est singulare 2 expertum.

De tremore iuncturarum. R. lica. iij.

Tartuz vō supius tactum accēsiō fuit tre-
mor in iuncturis remanens. 2 lz
multa speculabilia de tremore ad hunc locū ad-
duci possent: tūc vitas est q̄ mor̄ tremulus puenit
in mēbris ex pilitate pugne vtutis ad cām cōplo-
nalē uel mālē ei. cūz enī pp excessum frigiditatis aut alteri-
q̄litate debilitat v̄t sustētiua mēbroz. p 3º q̄ mēbra mouē-
tur et eorū grauitate deorsum. v̄tus ergo conatur erigē mē-
bra. 2 sustētare ipsa. 2 cū tam ad huc pseuerat potētia mouen-
tis ea mēbra deorsum: ita q̄ ex pilitate potētie agētis ad pas-
sa oritur tremor q̄ est mor̄ cōpositus ex deffsiōne 2 eleuatione
mēbroz ad varias 2 diuersas oīas positionis. ¶ Propter
qd frequēter in mēbris ulceratis inuenitur tremor pueniens
a mala cōplone calida 2 sicca ipisus tremoris effectiua: lz ra-
rius: 2 hoc qdē cognoscitur p actuale tactum calitatis
mēbroz per ruborē inflāmatiōē mordicationē 2 punctio-
nem in eis. ¶ Et tales qdē tremulos motus curare pnt in-
stā oia que vigorāt calitatē nālem in mēbris aliquāli sua
frigiditate 2 stipititate vniendo spūs. uelut esset aqua cine-
ris cum decoctione gallarum cupressi somentata perlept.

Aut oleum onfancinū cū puluere sandaraceſepe iunctuſ
ij. 3. eius apponēdo. 3. 5. sandarace ſepe ex eo iungendo mē
bra. Si ſi buic ofert aqua uel ſuccus anſidachobē cōpul
uere betonice roſ. 7. ſandarace.

Si autē vir ſapiens tremorē in talibus mēbris inueni
ret a malacōplone frida puenientē, qđ cogno
ſcitur per mēbri friditatē tacto alr pceptā p mēbri diſcoloratō
onē paliditatē 7. rigiditatē: 7. per hoc qđ ſemp nocetur a fridis
7. iuuatur a calietūc de meliorib⁹ iſtīs que reperire potui.
Prīmū eſt qđ pluribus dieb⁹ in aurora patiens ſumat. 3. j.
tyrface andromachi ultra. xv. ānos ſermētate cū. 3. j. 5. aque
ruthe caleſacte 7. tardet comedere poſt eā bōs ad minus. v.
2^m vō principale remediū eſt: ut mēbra tremētia inungan
tur ex eadem tyriaca ter uel quater in die 7. confricentur ea.
3^m vō principale de meīs expertis eſt ut mēbra patiētia fo
mentent cū pānis calis iſuſio in ſuccū mſicarie: quā Zuiē.
nocat uehne in p. cap. 2° cañ. Ego autē ſciō qđ ſitalia mem
bra ſepe confricent cū eluatio oppopira iuuamētū acgrūt.
perfecte ſanitaria. De ſaltu iūcturard. R.ica. v.

Et autē ſuperius accie qntū noiatū ſaltus
qui nocumētū corruptiōis accie
in operatione motiua. Monent enī mēbra motu
elevationis 7. deſſionis pūaliū pp aliquā nētoſita
tē incluſa in pānicularib⁹ pūib⁹ mēbroz 7. in lacer
tis 7. muſculis ipſoz. Quō enī ibidē coartat uētoſitas cū ipſa
intrinſece inclinet moueri motu recto ſurſum 7. mēbra cum
ſui corpulētia 7. poroz ſuoz clauſiōe reſiſtāt. p. 3. qđ nētoſitas
vnita 7. ſoſificata ſubleuat ipetu oſe: ac ſi mēbroz ptes vio
lētē ſurſuz agitarent. qre merito ſaltuoſe dicunt. ſicut enim
ſaltans ipetu oſe 7. ſubito mouet ſurſum 7. deoſum: ita 7. uen
toſitas in mēbris incluſa 7. in eis agitata mor⁹ oſe efficit ſaltuo
ſos. Ex quo ſūdamēto cōſideratū appet cōplonalis cā ſalt⁹
que nēplurimū eſt mala cōplo frida. Appet 2° cā cōpōna
lis que vī cē oppoſito coartatoria partiū que ſaltant. Appa
ret 3° cā mālīs uel ſibi ppoſitionata que eſt nētoſitas.

Et tandē ex hoc ſūdamēto inueniri pōt ingeniū cu
ratiōis qđ eſt cōplēdū ex opatiōib⁹ medici
naz caleſcientiū aptentiū carminātiū uētoſitates ēd educē
do eas extra. pp qđ de meliorib⁹ iſtīs tria maxime iuuā
tia inueni. Prīmū eſt ut mēbra ſomentent cū decoctiōe
calamētū. 2^m eſt ut cotū uel pāni molles iſundant in ſuccū
ruthe 7. actu bñ calim applicet pūib⁹ ſaltatib⁹ 7. eſt remediū ide
ficiētia uilitatis. 3^m vō ſpālē remediū eſt ut mēbra emplen
tur 7. copioſe iungant cū eluatio dyacalamētū 7. pūica De
ſue deſcripto in antidotario deſcriptione ſibi pūopia.

De paralifi. R.ica. v.

Extū vō accie memoratū fuit palifi: 7. l3
palifiſ ppe ſūpra ipotet nocumētum
ablatiōis ſenſus 7. nō mor⁹ aut econuerſo: ita ut
qñqz palifiſ ipotet nocumētū ablatiōis mor⁹ 7.
nō ſenſus ut expūmēto qūdie cōprobat. Aliqbus
enī mēbris accidit qñqz nō poſſe moueri a ſute. tñ poſſe pē
pere oia obiecta tāgibilia cala frida gūſa leuia: 7. ſic de alijs.
Et hoc qđ ſmonū cāe ſūdanſ ſup hoc pñ qđ eſt alrēp duo
rū. Prīmū qđ ad mēbra pūaſit ſpūs aialis motiū 7. nō ſen
ſiū. aut econuerſo trāſit ſpūs ſenſibilis 7. nō motiū. Et alrē
rū pñcipiū eſt. qđ ceſſo ad huc qđ ſpūs ſenſibilis 7. motiū ad
mēbra delegend 7. in eis repianſ. tñ ppter ea qđ cōtingit cor
ruptū eē cēperamētū quo ſtūs mūdificat ſpūs aiales ſenſibi
les 7. ſtegrū remanē pñ quo ſtūs modificat 7. dirigit ſpūs
motiūos 7. nō ſenſibiles. p. 3. qđ ſm hoc ſūdamētū acur⁹ cē
platoz poterit ſoluē pblema remanētie mor⁹ in mēbris 7. non
ſenſus in eis: aut econuerſo. 7. tu cōſidera: qđ bī ſermōes ſūt phy
ſici 7. pſundi. Cū gō cōtinget vīd ſapiētē pēpe mēbra patiē
tia nocira eē in opānōib⁹ ſenſus 7. mor⁹ ambab⁹ aut alrēis
ſold. tūc ſi videbit mēbrū cōtinue magis 7. ampli⁹ extenuari 7.
tactu pēpi fridū ſquidū 7. qñ būdū. tūc ſciat talē ſpēm palifiſ
a friditate pueniſſe. 7. buic qđc3 applicare poterit iſtā que

ſupra in ſtupore 7. tremore deſcripta ſunt. Et addeſtis qđ
oleū de caſtoreo cū piguedle leonis eſt remediū ſere extremū
7. frequēs linitiō facta ſup mēbrū cū tyriaca dyateſeron eſt ex
meīs expūis. Et cōſidera qđ oleū de andachocha 7. ſuccus eius
cū puluē agarici bullita adinuicē ſunt multū ſolētia in hoc.

De impotentia motus membrorum.

R.ica. vii.

Ko septimo

vō accie. ſ. pro membro
rum impotentia ad oēs
dōas poſitiōis ſubleuāda ab eis pauliſp cēplan
do pcedē opz. pōt enī hoc accie cōtingē. Prīo
pp debilitatē ſtūs motiue 7. laceratōz neruoz 7.
viloz. 2° vō pōt cōtingē pp paucitatē iſtīoz mor⁹ que ſūt
ſpūs motiui. 3° vō pōt hoc cōtingē pp defectū ex pte orga
noz mor⁹ pūictoz. Debilitas autē motiue ſtūs intelligi
pōt ex pte pñcipij manifeſtatiū motus 7. eſt cerebrum. multo
tiens enī debilitat ipm p viā reſolōis ſicut cōtingit in ſort
bus eſionibus 7. vigilijs 7. aie paſſionib⁹. Tunc qđ cū medi
cus cōſiderat has eſionum 7. cāz ſpēs: opponet eis pūibendo
fluxum ſanguis a narib⁹ cum appōne linimētū in frigidan
tium exiccantium 7. ſtipicantium ſup epib⁹ 7. frōte 7. pūbus
gule 7. cū ipōnibus ſtuellōz in naſo in ſuſoz in albumine oui
agitato cum bolo ar. ſan. dia. ſbure myrra ſarcocolla. Im
moderate vō vigilię debilitant cerebrum opponet cum de
coctione papaueris albi in cibarijs patienti exhibendo ſyru
pum de papauere. 3. j. cū. 3. ij. aque emulſionis ſemind coiz
fridoz per horam poſt cibum. ēd puocatur ſomnus facile cuz
frequēti odore lilij aquatici albi uel floz nenuſaris. Aut ſa
cilius prouocabitur cum odore pomoz mandragore. Si
autem cerebri debilitas cōtingat pp uehementes paſſiones
melicas uelut eēt ſpēs melie ppe aut mania demoniaca uel
lupina. tunc cura huius debilitatis pendet ex cura illarum
egritudinum. Uerū de meliorib⁹ iſtīs ad curam baruz ois
poſitiōis eſt admiſtratio regiminis boni nutrimentū cū ci
bis leuis digōis que nutrimentum exhibeant multū in quā
titate pauca: uelut carnes pulloz iuuenum 7. pinguinz 7. vi
tuloz lactentium caſtratōz iuuenum pūicuz. ſaſianoz 7. ſiliū
7. bonum vīnū albu 7. ſubtile dulce cum aqua bugloſſe aut
boragis lymphatuz ſemp. 7. iā qđ laudauerunt antiq iſtīz
vnum a pūietate cerebri cōſortatiū qđ eſt ut aſſando coq
tur cerebrum leporis 7. comedatur aut ſaltē cōbuſat 7. fiat ex
eo puluis qui bibat bis uel ter in die cuz aqua mellifera vi
no dulci. Per hec quidem talia cerebrum vigorari poterit.
Si autē ipotētia monendi mēbra cōtingeret pp defectum
ſpirituū aialiu q ſunt iſtīa motuū. tunc ſi talis defect⁹ acci
dat pp oppoſitōe oportebit medicūz iūdē ad ea pūptionē ra
refaciendo mēbra cū decoctiōib⁹ ruthe artbemiſſe ſticados
matricarie ſenūculi petroſilni 7. ſilium. aut faciēdo fricatio
nes equales ſup mēbris: aut apponendo leuco uentofas ſu
per mēbris: aut ſpongijs madefactis in aqua cineris cum
decoctione origani ſepe ſomentando membra.

Si uero defectus motiue potentie cōtingat pp caren
tiā aialium ſpūum in mēbro que ſequat ab
ſciſſionē viarū p qđ trāſire ſolebat aialis ſpūs ad mēbra. tunc
ſi oia membra talia fuerint abſciſſa tranſuerſalr neciū erit
qđ mor⁹ totāl in mēbro de pda. Uerū qđ vili neruoz p quos
aialis ſpūs effundit ad mēbra plures nūero 7. diuerſis incef
ſib⁹ ſiuanſ. bñceſt qđ raro cōtingit qđ totāl motus auferatur
quin aliq ei⁹ poſitūcula remaneat. Et ex hoc ſoluunt plura p
blemata. Appet enī qñqz trāſuerſalr ſectū eē neruū lacertum
uel chordā: 7. tñ in mēbro remanere motum pūalē. hoc enim
cōtingit qđ p aliquē vīd g remanſit leſus: aialis ſpūs fert ad
mēbra. pp qđ p ipm viget in eo mor⁹ 7. ſenſus: ubi ſi totāl p
hiberet aialis ſpūs delegat⁹ ad mēbra necesse foret oino ſen
ſum 7. motum in eis de pdi. Cū ergo cōtingat qđ pāz ſpūs
aialis ſerāt ad mēbra p quē ſaluet in eis motus: p. 3. qđ inten
tio curatiōis eſt cū pūictis caleſactiūis attractiūis 7. aperitū
iſ pcedēduz eē. dilatar enim pſep mēbra dilatatione tāis
qđ fundit ſpūs iſta qđ p ipm poterant mēbra ſentire 7. moueri

conueniēter satio. Et hic est p̄d̄r̄p̄ quē dedi spem. ⁊ adhuc ex
bibeo ueniēdi ad conualecētiā bonā. nō tñ ita p̄fectā q̄lē ⁊ quā
tā būiſſet mēbra abſq̄ ipſoz ſectiōe uel attritiōe. ¶ Propter
q̄d̄ tria uident̄ mibi conuenientia remedia in hoc nocumento
coſerētia. ¶ Prīmū itaq̄ ipſoz ut ſepe mēbra patiētia inun-
gant̄ nauali pice mediocriter cocta. queti appoſita membris
nō dimittat̄ ſup̄ eis ultra horas 4° ne uehemētius exiccādo
noceat t̄p̄is diuturnitate q̄ ſui calitate attrahendo iuuēt. pp̄
q̄d̄ iueni t̄uti^o eē mēbra p̄dicta liniri ex oleo diſtillatiōis picis
q̄ ex ſubſtātia ei^o q̄d̄ eſt de magnis ſecretis meis faciētib^o que
niētiē attractionē abſq̄ potētū reſolūōe. ¶ 2° vō iſtū ad hoc
de meis exp̄tis eſt ut oliu ⁊ ſepe mēbra tūc inungant̄ ex oleo
amigdalorum amaranz in cuius lib. 5. decocta fuerit. 3. 5.
croci bñ cōm̄ti. ¶ 3° vō ſp̄ale in hoc eſt ut mēbra ſuis t̄p̄ib^o
ſepeliniant̄ ex ſucco ruthe aut p̄m̄i in eūdē in ſuſ actu caſi
ponant̄ ſup̄ eis. Nec qd̄ ſolētia ſunt iſtā. 13. ultimū ſi fori^o
p̄dictis duobus primis ſicut 2° eſt mediū inter ea.

At uero iterū ne ſupra poſitū eſt frequēter cōtingit ſm̄
potentia mēbroz ad motū ex pte defect^o or-
ganoz. ⁊ hoc eſt q̄ n̄cui aut eoz uili lacerti uel cōorde ap̄ati
ſunt ⁊ attriti aut pp̄ vulnera cū attritione facta: aut q̄ appli-
cata fuerunt medicamina uehemētis calefactiōis ⁊ attractio-
nis. pp̄ quemācrum groſſa pars inſpiſſata eſt. aquea ⁊ terreſ
reſoluta eſt. ⁊ hoc ut in pluribus contingit uelut in hoc acci-
diſſe mañſeſtū eſt. ¶ Cū ergo pp̄ duritiē talē membra mori^o
ſint in diſpoſita ſibilitati. p̄ q̄ nequaq̄ p̄it̄ ſecti ad d̄iām
poſitionis neciam. q̄ tūc q̄d̄ eoz motiua v̄tus fortis eſſet.
Et hūc qd̄em nocumento quinq̄ v̄i mibi ſolētib^o inſt̄is p̄
uideri poſſe. ¶ Et primū qd̄em eſt frequens inunctio eorum
cū oko vulpino facto per decoctionē vulpis in aqua colligē-
do ipſam cum ſupernatāt ⁊ hoc eſt ſingulare remediū. ¶ 2°
vō eſt ut vngant̄ mēbra p̄dicta cū pinguedine caſi calefacta.
¶ 3° vō eſt ut mēbra ſepe ſomentent̄ cū liquore ſublimatio-
nis medullaz crurū boi antiquoz ⁊ hoc eſt excellēs iunamē-
tū. ¶ 4° vō eſt ut mēbris applicet̄ cerotū hoc. R. armoniaci
pinguioris bdelij añ. 3. j. ter bentine. 3. j. 5. ſticados origani pu-
legij artemiſie añ. 3. j. croci. 3. j. 5. diſſoluant̄ gūme in aceto al-
bo: deinde incorpent̄ cum. 5. 5. olei de granis ſiſami ⁊ tūz ſuf-
ficiēti q̄ t̄itate cere coquant̄ ⁊ extendant̄ ſup̄ p̄ano ⁊ uelliā-
tur eo membra. ¶ 5° vō remediū eſt hoc emplm̄. R. alcece co-
cte in aqua mellis lib. j. radicuz lilioz albor ſilr̄ p̄parator. 3.
liij. ſarñe ſennę greci ſe. lini ⁊ ſiſami añ. 3. j. 5. croci. 3. ij. melulo-
ti camomille ſeminū malue añ. 3. 5. cinamomi. 3. j. 5. piſtēnt̄
in mortario ultimata contritione: ⁊ incorporent̄ cū alijs ⁊ ſi-
at emplm̄ ex quo bene caſo mēbra emplent̄. ¶ Et rigiſ̄ mo-
dus conuenienter applicandi talia incipiendo a menſe nouem-
bris. admittet̄ p̄mū de iſtis inſt̄is per. xv. dies. penultimū 3°
vō v̄z cerotum admittet̄ p̄ alios dies. xv. At t̄pe vō p̄nti per
totū bñc mēſem p̄cedat̄ cū 3° ⁊ 4° de p̄dictis inſt̄is. v. ¶ Et
ſi contingeret talia inſt̄a non b̄ere aut non eē paratū: tūc a p̄m̄i
t̄pe uſq̄ in finē huius mēſis inungant̄ totū brachiū uſq̄ ad
raſetā manu hoc vnguētū. R. ſectis olei irini: ⁊ olei lilioruz
albor añ. 3. ij. ſectis olei de ſem̄e lini lib. 5. bdelij mollis ⁊ ſub
albidī. 3. j. armoniaci. 3. 5. ſticados peonie bermodactylorum
floz roſmarini maiorane añ. 3. ij. cere aibe quātuz ſufficit fiat
vnguentum molle ⁊ calidum applicet̄ ſuperligando mēbro
cotum uel lanam pingue bñ carminatā. ⁊ per hoc qd̄em iſtā
non dubito ſatis conuenienter eſſe prouiſum ⁊c.

De impotentia ſuſtentandi membra.

R.ica. v. iii.

Am vō aliqd̄ dicēdū eſt de acc̄ite octauo. v̄z
de impotētia ſuſtētanōis mēbroz. ⁊ iſq̄d̄
p̄ hac m̄a recurrēdū eſt ad p̄cedens cap̄lm̄. ſicut
enī mori^o viget in mēbris p̄ntia ſp̄is motiui: ita
q̄es vigorat in eis p̄ntia ſp̄is quietatiui. Si ergo
cōtingit mēbra uariata eē in tēperamento ſuo aut in ſubſtātia
ſua: ita q̄ ſp̄m̄ aialē quietatiuū nō recipiāt: aut ſi recipiunt
ſp̄m̄ illū aialē nō dearticulat̄ ip̄z ⁊ limitat̄ limitatiōe quietis
in mēbris. tenēdo enī qd̄ v̄ſimū eē credo: q̄ idē ſp̄is aialē

ſe in ſm̄ mori^o ⁊ q̄tis in potētia. efficiat̄ in ipſe actu in ſm̄z mo-
tue: q̄ talr̄ limitat̄ a tēperamento mēbz u: ad motū ſuiat ſic
idē ſp̄is alio tēperamento limitat̄ ut fiat in ſm̄z quietis: nec bule
mō p̄bāndi aliqua ſtrictas aut reſiſtētia iſurgit: niſi q̄ op̄z po-
nē in mēbris uaria tēperamenta ſz uarietate exigētie op̄ōndi
q̄d̄ quidem fundamentū nālē p̄biam nō dehonēſtat nec me-
dicinā. ¶ Cū ergo medicomaniſeſtū eſt q̄ v̄tus mēbra quie-
tare nō pōt. p̄ q̄ eoz curatio ſit per debitā attractionē ſp̄uz
ad mēbra cū inſt̄is quoz plurima ⁊ efficaciā p̄cedenti cap̄
p̄dicta ſunt. quib^o et ſupaddē potēs q̄ ingenium curatiuum
conſiſtit multum in ligatura mēbroz cōdecēti. ¶ Cū er-
go percipiat medicus v̄tutē nō poſſe conuenienter ſuſtentare
mēbra: tūc v̄z ea ligare ſciētiā conueniētib^o ⁊ ligata q̄ta ſa-
cere ⁊ conſeruare cū appodiatione. ipſoz ad alia membra ue-
lut hūc viro ſepe p̄ceſſi uarijs ligaturis manu ⁊ brachiū
eius ligando ⁊ ligatas ſuper palmulis conſeruando.

De ſp̄asmo.

R.ica. ix.

Donū vō acc̄is fuit ſp̄asmus in his mēbris
frequenter inuētus. pro cui^o inueſtiga-
tōe p̄mittēdū q̄ hic ſp̄asmi^o eē pōt in fieri dictū
lio. 2° in facto eē. ⁊ q̄libet eoz itep̄ pōt eē ſp̄asmi^o
de ianitiōe ⁊ de repletōe. Exēplū p̄m̄i ſic ſp̄asmi^o
in fieri p̄ducit̄ ⁊ accidit̄ pp̄ uehemētē cūōnē ſp̄ūz ⁊ ſanguis
in mēbris factā. Et itep̄ hic ſp̄asmi^o cōfirmat̄ uel factū iuenit̄ in
mēbris cōſeruari pp̄ eādē imoderatā edonē quā cōſecuta eſt ſ-
ctio ſp̄asmoſa. Si ſr̄ ⁊ ſp̄asmi^o in facto eſſe frequenter p̄ducit̄
eſt ⁊ cōſeruat̄ in mēbris a ſiccitate que cōſecuta eſt uehemētē
reſolūōem p̄uatiuā ⁊ poſitiuā. ¶ Cū q̄ cōtingit vulnera uel ul-
cera cōcomitari ſp̄asmi^o ſientē tūc ſp̄is illa edonē nō eſt cōbi-
bēda. ⁊ ſi fuerit cōſecut^o repletōe m̄t̄ i: tūc abſcindi v̄z p̄ ſp̄is
edonē ⁊ diſtractionē diuertēdo qd̄ m̄as p̄ anticipiſtaſm̄. i. ſ-
riā poſitionē ligādo fricādo ſomētādo uentofando p̄tes ⁊ ſi
m̄as admittādo cōſiones m̄as p̄ ſrias p̄tes. Exēplū gr̄aſi fiat
ſp̄asmi^o in dextro brachio fricent̄ nates ⁊ ſpatule ⁊ applicetur
ſiōm̄la uene nigre ſiniſtri brachij aut ſaluatelle eiſdem. Ve-
ram in hoc cap̄ non facio plonagationem multam. qm̄ raro
cōtingit ad manu medicoz puenire ſp̄asmi^o in fieri ſiue de
inanitiōe ſiue de repletionē. Plurimū q̄ cōtingit eſt
q̄ inuenit̄ ſp̄asmi^o in facto eē. ⁊ hoc qd̄em eſt rōnabilr̄ p̄ceden-
dū ſiue pp̄ multitudinē m̄as p̄ hoc cōtingat: q̄ neruoſa uel la-
certosa mēbra cū iplent̄ ſm̄ latū abbreviant̄ ſm̄ longū ⁊ p̄bē-
bent̄ a dilatatione cōgrue. qm̄ ſp̄asmi^o eſt egritudo neruoz pp̄
quā lacerti mouent̄ uerſus ſuū p̄ncipiū ⁊ inobedientes ſiunt
in dilatandē. 2° tertij. in diſſinitione ſp̄asmi. ¶ Et ergo aliq̄
ſp̄asmus iam factus in aliquo particulari membro reperiat̄
tunc p̄ q̄ in t̄tio eſt p̄cedē cū medicinis mediocriter calidis
aperitiuis diſſolutiuis ⁊ lenitiuis. mēbra enim oīa ſp̄asmata
frida ſunt. ergo debēt caleſcere. oppilata ⁊ cōſtricta ſunt. ergo
aperiri debent. in durata ſunt ideo leniri debent. Cū oīa iſtā
que ſuperius deſcripta fuerāt in cap̄ de impotentia mori^o mē-
broz hūc p̄poſito conuenienter ſeruare poſſunt. ¶ Si q̄ autē
curioſus deſideraret applicare aliqua inſt̄a efficaciam p̄ter p̄-
dicta poſſet applicare aliquid horum trium ſuo libito. ¶ Et
primū eſt expertū medicamē ⁊ efficaciffimū qd̄ eſt oleum de
been. calitate enī ⁊ humiditate ſua potenter lenit oēm duri-
tiem in mēbris reptā ⁊ abſcindit̄ dolores ⁊ auſert ab eis ⁊ ſ-
ctionem in fieri ⁊ in facto eſſe reptā. ¶ 2° vō ſp̄ale inſt̄z eſt
ut diſtillent̄ galbanū ⁊ terbētina pōderib^o equalibus per alē
bicā vitreum ⁊ colinant̄ mēbra ⁊ ſepe inungantur. ¶ 3° vō
ſp̄ale remediū ⁊ m̄n^o anguſtiouſz eſt ut accipiat̄ olei amigda-
laz dulcium lib. j. croci pulueriſati. 3. liij. ſape electiffime lib.
ij. bulliant̄ bec tria ſil̄ lento igne in ualeneo ſtagnato uſque
quo totum vinum cōſumat̄. De illo igiſ̄ oleo reſeruatō in uale-
ſe vitreo ſp̄asmata mēbra iungant̄ actu caſo ⁊ eſt nobile re-
mediū.

De duritiē iuncurarum.

R.ica. x.

Prīmū vō acc̄is tactū fuit duritiē in
bus mēbris inuēta: que qd̄ cū plu-
rimis p̄dictoz inſt̄oz pōt remoueri ⁊ p̄p̄ie cum

emplum et ceroto descriptis in capitulo de impotencia motus membro-
rum. et cum quocumque insit ut oleis et unguentis et sublimationi-
bus. Et si ergo hic vir precesserit cum omnibus istis supra limitatis
uariari debet de. xv. in. xv. diebus ut 3° ab hoc capitulo precedente vi-
sum est. tunc iterum reuertat ad administrationem ordinatam
super istis propter incipiendo a festo natiuitatis domini et per
mutatim reuolucendo sede insit ad instrumenta.

Consilium. 245. De dolore iuncturarum pedum et manuum.

Agnosce domine ut clarescat distincte cu-
ratione dolorum iunctura-
rum intelligat et ab ipso cursu custodiri pos-
sit deliberat. v. p. ordinem facit. Et pri-
mum ostendere quare in iuncturis et maxi-
me pedum sunt dolores. Et 2° in quibus
hominibus magis et in quibus minus et in quo tempore
magis grauius: podagra. Et 3° que cura erit

periculosa. Et 4° dicat de eius preservatione. Et 5° de ipsorum
dolorum cura dicitur.

Quatum ad primum dicit Avicenna quod dolores iuncturarum
maxime multiplicantur in pedibus et in artibus.
cuius multiplicatio est causa est multiplex. Et prima sita. nam merito
fuit descendit ab alijs membris ad has iuncturas supfluitates:
ex qua retentione multiplicantur dicti dolores. Et 2^a causa est: quia huius
iuncture sunt rare et uacue. et ideo pro raritate et uacuitate supflui-
tates in maiori quantitate recipiunt et retinentur. Et 3^a causa est: quia he-
iuncture sunt plurimorum motus et uehemetioris quam alie iuncture. ratione
ergo motus fit ad has iuncturas supfluitatum attractio et ex omni
dolorum generatio. Et 4^a causa est: hanc iuncturam coplonis debilitas. id
est iuncture enim pedum habent coplonem debiliorem alijs pro distantia maiorem
a fonte caloris. et pro hoc alijs partibus multiplicatur magis dolores
podagrici quam alijs membris. eo quia iuncture pedum tamen ratione coplo-
nis fride quam ratione distantie a fonte caloris sunt multum debi-
les membris aut debilia natiuitate a membris fortibus recipiunt sup-
fluitates. propter quod Galenus dixit quod podagra fit in puniculo qui cir-
cudat ossa pedis et maxime ledit et sepius: quia humiditates illuc
descendentes non possunt digeri pro sua remotione a fonte caloris.

Quatum ad 2um dicit Avicenna quod aptiores homines ut in eis
multiplicantur dolores iuncturarum sunt senes
et conualescentes et patientes cronice egritudines. Et senes
quidem propter debilitatem coplonis iuncturarum pedum maiorem
in ipso quam in alijs. Et conualescentes potissime cum non
regantur regimine recto debilitantur et a digone bona priuantur:
et propter cum non sunt curati cum sufficienti edone. Et patientes
vero egritudines cronicas quia longas propter silez cam quocumque pa-
tuntur uel aptitudinem habent. ut dolores podagricos incurran-
t. Et propter aptiores ut in eis fiat podagra sunt uer et autumnus
Et in uere quidem propter motum sanguinis et humorum qui in prin-
cipio multiplicantur et non terminantur. Unde in hominibus aptis cur-
rit ad iuncturas. Et in autumno vero grauius dolores podagrici
propter malitiam digonis humorum et propter raritatem pororum membrorum in esta-
te facta: et raritatem que fit in die ex calore autumni. Ubi enim di-
latatio et aptis fluit magis humores et in maiori quantitate recipiuntur

Quatum ad 3um dicit Avicenna quod dolores iuncturarum
sola alteratione absque edone non possunt cura-
ri sine uehementi timore. Ratio: quia supfluitates ille que ad iun-
cturas solebant currere currunt ad alia membra nobiliora et ibi
de retinentur que tamen magis absque edone est multum periculosa. propter quod ma-
gis egritudine aut perditione aut molestiore egritudine producit

Quatum ad 4um ex intentione auctoris sciendum quod potis-
sima custodia uel sanitatis consistit ab huius
egritudinis preservatione. et ideo ab hac egritudine preservatio fit
cum edone alteratione et regimine conuenienti. Et propter hoc
omni anno fiat edo in uere et autumno. et ad istam edonem est respi-
ciendum si fiat sanguis abundantia: quia tunc debet precedere flomia
basilice duorum brachiorum postquam tunc de incursum podagre in
ambobus pedibus. Et uerum edo conueniens est que respicit cho-
leram et flum et propter hoc digeratur magis cum hoc. Rx. sy. de endiuia. 3. j. ge-

leniabin. 3. 5. distempera cum decoctione anisi feniculi semina cum
et accipiant. v. uel. vij. et plus uel minus secundum appetitum medico
uero. Et decide fiat edo cum hoc. Rx. hermodactyloz. 3. j. reubar-
bari boni. 3. ij. spice. 3. 5. et exhibeat cum decoctione picea. Et aliter
Rx. pulpe cassie. 3. 5. agarici infusi in geleniabin. 3. 5. reubarba-
ri boni hermodactyl. an. 3. j. salis geme. 3. 5. 55. g. vj. spice. 3. ij.
distempera cum predicta decoctione. Et facta purgatione confortet me-
mbrum cum stipticis sic cum balanisia acatia et succo virge pastoris aut
platanis et infundantur petie in dicto succo in quo posita su ac-
tia et balanisia et ponantur super iuncturas. De petie habet confortare
membrum et claudere porositates ita quod non permittat membrum recipere
supfluitates. Et his aut factis precipit Avicenna ut exercitium sit tem-
peratum. Et opus quod erit carnes grossas omnia salsa et omnia frigi-
da et humida sicut spinachia cucur. Et sint cibi boni et ue-
locis digonis. Et uitet omnis repletio et omnis labor imoderatus et
potissime super repletionem. Et opus erit ut erit somnus
statim assumpto cibo: quia est de rebus multum nocibilibus.
Et est et in hac egritudine bonum ut sepe ad minus selet in men-
se puocet uomitus. et est multa conueniens ut fiat puocatio uri-
ne: utendo brodio cicerum cum decoctione radicum petrosi. et se-
minum coium. Et ad summam preservationem et tutelam ab hac egrit-
tudine non consistit nisi in prohibitione multiplicationis humo-
rum et in edone ipsorum. Et ideo sicut continue fit ipsorum generatio
ita sepe debet fieri ipsorum educio. et quia huius dolores potissime ge-
nerantur ex superfluitate digonis epatis. hinc est quod maxime
opus attendere in eius mundificatione et eius custodia.

Quatum ad 5um est sciendum quod dolor qui est aptus puenit
re in iuncturis pedum et manuum habet de pedibus
nam a duplici materia quarum una est calida et alia frigida. Calida est
chola et frigida est flum. et ex commixtione istarum duarum materiarum et flu-
xu ipsarum causatur dolor. qui postquam est assuetus de dolor pod-
agricus aut ciragricus. Et ideo in cura huius doloris cum aduenit
propter puocet uomitus. quia ex tali puocatione duo inuameta se-
quuntur. quorum unum est quia materia apta ad pedes et manus fluxu diuer-
titur: et sic dolor crescit sed minoratur materia. Et 2um inuamentum est
quia illa materia propter peccatum que causa summa sollicitudine puocet uom-
itus. Et 2° puocato uomitu fiat 2^a edo medicina solutem cho-
leram et flum et respiciet. quia medicina ego statim ponam inferius
Et 3° pvideat ut sedet dolor cum his que ponam inferius.
Et ultimo sedato dolore quod ad pedes et manus currit resoluatur
cuiusque que non fortiter resolutum: ne id quod defluxum est induret
et resolutum ineptum efficiat. Et medicina que post uomitum est
administranda est talis. Rx. hermodactyloz. 3. 5. pulpe cassie. 3. vj.
reubarbari boni. 3. j. spice. 3. 5. agarici electi infusi in ge-
leniabin. 3. v. salis geme. 3. 5. distempera cum decoctione feniculi in
qua decoctione bullerit. 3. 5. mirabolanoz citri. Et hoc aut
facto in principio fiat aliqualis percussio et membri confort-
ratio ne materia ad locum dolentem fluat. fit aut huiusmodi percus-
sio cum medicinis frigidis et stipticis que dicuntur in 4° capitulo.
quales sunt acatia balanisia succus virge pastoris et planta.
Decem enim adinuicem commisceantur balanisia pulueris acatia et
in predictis succis dissolutis. Ne hoc medicamentum laudo
quod ponatur super locum sed in parte parum distante a loco sicut in crure
quod dolor est in pede. in brachijs quod dolor est in manu et ex istis
cum farina ordei potest confici emplastrum quod ad idem ualebit.

Super loco vero debemus intendere ad doloris seda-
tionem et ad leuem resolutionem. Et prima er-
go medicina sedans dolorem est lana succida bullita in oleo
rosato parum expressa et super locum tepida apponatur. Et 2^a
medicina est confecta ex pinguedine gatti et anatis et duobus
vitellis ouorum cera et oleo rosato. Et 3^a medicina est aqua de
coctionis uermium qui faciunt setam: quia ista ponitur sedare

dolorem podagricū. ¶ 4ª medicina est emplm factum ex se-
nugreco se. lini camomill. & oleorof. melle & aceto. hoc enim
confert valde. ¶ 5ª medicina sunt folia ulmi calefacta & lo-
co dolenti & tumenti apposita. ¶ 6ª medicina est bec. R. ci-
neris cauliz. 3. iij. adipis anatis olei camomillini añ. 3. j. mi-
sce & actu cala apponatur. ¶ 7ª medicina est bec. R. olei iri-
ni. 3. j. fenugreci farine. ciccy añ. 3. ij. mellis. 3. ij. vini. q. s. & fi-
at emplm. ¶ 8ª medicina. i. qñ dolor eēt intolerabilis est bec
R. opij. 3. iij. croci. 3. j. terant ista cum lacte uaccino & cū me-
dulla panis simulaginei donec totum cum lacte incorpore-
tur ad similitudinem emplastri & super loco ponatur. ¶ 9^a
medicina est oleum in quo decocta sit vipera & est ex eis sicut
ponit Alii. que sanant sanatione integra. ¶ 10ª medicina
est oleum uespertilionis: cuius modus est iste ut assumantur
xij. uespertiones decollati: & sumatur lib. j. olei antiqui aris-
tologie lō. castorei. añ. 3. iij. costi. 3. ij. omnia ista decoquant
in aqua quasi ad dissolutionem uespertilionum & bulliat aq
donec tota consumat & remaneat oleum. Istud oleum est con-
ueniens ad resolutionem & sedationem. ¶ 11ª medicina est
embroca sedatiua & experta quando rubedo & caliditas ap-
paret & est ut assumantur lactuce oleum & galla & coquantur
in aceto donec dissoluantur. ¶ 12^a medicina est decoctio or-
dei & vulpis viue in aqua & decoquatur vulpis donec dissol-
natur in decoctione. deinde coletur: & in colatura ponatur
membrum dolens. Et pōt bec decoctio fieri in oleo sicut fit
in aqua.

Medicine resolutione & doloris mitigatiue nelseda-
tiue sunt iste. ¶ Et prima est talis. R.
bermodactylorum storacis liquide treos masticiis salule ru-
be añ. 3. j. olei camo. 3. ij. cere quantum sufficit: & fiat vnguen-
tum. ¶ 2ª medicina est bec. R. bermodactylorum. 3. j. farine
ordei. 3. j. vitelli ouorum. q. s. & fiat emplm. ¶ 3ª medicina est
bec. R. olei camomillini. 3. j. olei costi. 3. j. floruz camo. pulue
figate. 3. iij. cere parum & fiat vnguentum. ¶ 4^a medicina est
bec quam ponit Alexander. R. cere. 3. v. olei camo. 3. ij. s. olei
rosa. 3. ij. s. farine fabarum. 3. iij. vitellos ouorum: numero
v. resoluas primo vitellos crudos cum farina. deinde alia cō-
miscantur & fiat vnguentum. Quod si dolor multuz vigeat
addatur aliquid de croco & modicum de opio. verum cu3 do-
lor sedari incipit opium remoueat. ¶ 5ª medicina est bec
R. radicuz maluanisci lib. ij. fenugreci se. lini. añ. 3. iij. bec
omnia infunde per tres dies in lib. ix. aque in uase eneo: de-
inde coque fortiter usq3 ad dissolutionem ipsarum reruz do-
nec aqua redeat ad lib. ij. rebus prius bullinis in aqua & ex-
pressis & ablectis. deinde totum hoc bulliat usq3 ad consum-
ptionem medietatis sic q3 solum oleum remaneat. hoc facto
iterum colabis & ponas iterum oleum ad ignem & addas de
cera lib. 5. colofonie lib. 5. zerbēne. 3. iij. gummi cedri. 3. iij. gal-
bani optimi. 3. iij. confice & utere. Hoc enim medicamen ut
inquit Alexander non solum tumorem curat & mās resoluat:
Imo & ventris constrictionem remouet & loca iuncurarū ad
ppilum statum reducit neru op3 sfricationes aut membrorū
dolores. si in balneo aut ad ignē pungant fricādo loca sanat
¶ 6ª medicina conueniens oī tpe a pñ^a usq3 ad finē est ut su-
mantur folia oliue & bulliant & resoluantur in oleo puro & fi-
at vinctio. ¶ 7ª medicina conueniens in principio qñ dolor
est uehemens & locus est calidus est ut accipiant vitella ouo-
rum & cōmiscant cū oleo ro. & tepidū apponant & paruz cro-
ci adiungat. ¶ 8ª medicina est ut sumat succus paritarie &
cum modico vini miscetur & tepidum actu apponant. ¶ 9^a
medicina est ut sumatur tyriaca & liniatur locus. ¶ 10^a me-
dicina est ut decoquantur folia caulium diligenter. & R. de
hoc decoctione lib. 5. fecis acci. 3. j. vitellos ouorum nume-
ro. ij. olei ro. 3. j. farine ordei farine fabarum añ. q. s. & fiat em-
plm & terant folia simul miscendo oua & oleum & feces ace-
ti & sup loco dolenti apponant & sepe reponatur. ¶ 11ª medici-
na est quando dolor esset uehementissimus. R. croci optij. añ.
3. iij. panis lib. j. cere lib. j. olei ro. lib. 5. crocum & opiu3 in fun-

de in vin o. panem infunde in aqua & exprime manibus & ad-
miscbis crocum & opium bene trita. & iteruz omnia bene te-
ras & commisce adinuicem & loco apponantur.

Hec sunt que debēt fieri in pparatione & curatione
dolorū iuncurarū. Cū qñ bñ^a dolores re-
deat qñ pro oī sordiatōe regimie a qua nō pōt cauē. 3° pter
hec que dicta sunt ad pfectā horū dolorū curationē inueniunt
opifices huiusmodi medicamē pfecte curās si p segrū annū
continet p modū q dices. ¶ Modus aut est iste ut de hoc medi-
camē q3 scribet statim accipias de mēse ianuarij diebus qñq3
die post diē qñ titatē. 3. ij. de mēse februarij sili mō. de mēse
mārtij accipias duob^o dieb^o eadē quāritate die post diem
de mēse maij des eadē quāritas dieb^o trib^o die post diem. de
mēse iūnij detur die vno solo. de mēse autem iulij des
duobus diebus. de mēse iū augusti des vno die. de mēse
septēbris des duobus diebus. de mēse octobris detur
duob^o dieb^o. de mēse nouēbris des duob^o diebus. de mē-
se decēbris des duob^o dieb^o & sic per mēscs. xij. cōplean-
tur dies. 36. Op3 tñ qui hoc medicamē bibet abstineat in to-
to anno a carnibus porciniis leporinis fungis sinapi & cau-
libus. Lauet sibi pedes in aqua cala marina & oleo inungat
¶ Medicamē aut est istud. R. reupōici. 3. j. agarici. 3. ij. s. s.
3. iij. petro. macedonici. 3. iij. men. 3. v. hypicon. 3. vj. gētiane
3. vii. aristologie. 3. viij. cētauree. 3. ix. Hec oīa peroptime pul-
uerisent & misceant. Dosē sit. 3. ij. ut dictuz est. Et accipiens
hoc medicamē abstineat ab omnibus leguminibus & maxi-
me fabis. Et non comedat capita piscium nec caneros nec
ostreas nec sepias nec bletas neq3 que dicta sūt parū añ 12.

Consilium. 246. De dolore iuncurarū & pñ-
cipaliter in genu.

Enérādus in. Lbñ pñ^a dñs ab-
bas de carceribus
paulo añ molestat^o fuit dolorib^o iuncurarū
& pñcipalr in genu & pede dextris. Et ma-
nifeste intelligi pōt mālē cām illoz fuisse
mām staticā mucilaginosā que cōsta-
erat cholē rubee q3 pp magnā actiuitatē
ei^a calefaciēdo & dissoluēdo flā illō fct ue-
locis penetratiōis & pñdationis in mēbrū. Hoc aut totum
appuiter uelocitate mēfaciōis mēbu & resolutio illū actua-
lis ibidē pcepte cā mollitie prius sine duritie & tensiōe magna.
¶ Et q3 mā qdez ppulsa fuerit a uena chili descendente in
qñtate satis ampla. mām enī magne qñtatio nō potuisset ita
cito collecta & transmissa fuisse ad iūcturas pñctas p uenas
angustas. ¶ Credēdū ēt est mām illā pñcipiū sue gñatiōis
habuisse in epate ab al^a quanta ipsius debilitate aut aboruz
frigidorum & cholicorum assumptione.

Propter quā cām vñ q3 silium pñseruationis ei^a ab
incurso pñctis p dolorū fundamentum ac-
cipiat septē intensionibus & insisio statim subsequenti-
bus. ¶ Prūmū itaq3 est q3 in cibis ei^a a fridīs & hūmidis multo
& frequēti usu uelut sū spīnachia bleta lactuca endiuia por-
tulaca cucurbita cucumeres & filcos: a lacticinijis cibis absti-
neat. sū ēt abstinere d3 a multo usu viscosoruz ut pastilium
piscū & ppe elixoz & consilium. Cibi ēt cū acutis artificialr
cōmixti iprobādī sunt ut frequens usus aromati sinapismi
cepe rapbani & silium. Itē multus usus apienciā ualde cui
tandus est uelut feniculi petrosilini anisi sparagici mini & alio-
rum. Etiam leguminū usus dimittit d3 qñ grauat iūcturas
& proprie dolores pedum. Accu aut acuti & cuiuscūq3 rei nal-
de actis frequens usus nō est laudandus. Imo interpolatim
& raro de eis accipiēdū est. ¶ Vinuz d3 eligi d3 rubeum uel
subrubeum & nullo mō acre ualde nec dulce: sed medium in-
ter hoc odore aromaticū substantia clarā & mediocri fumo-
sitas. Cui tñ si pōtē ēt aliqd aque cōmiscendū ēt ut saltez
quarta pars. ¶ Carnes d3 eligendē ab eo sunt mediocriter
pingues iuueniles & mediocri digōnis: & meliores eis sunt
carnes alalium que tñ in aga nō fuerint nutrita. Oua d3 oī

paratū dīs mō placet. Calco mediocriter molli & leuē sale die nō potest. fructuum vō recentium & crudorū non placet nūc. Pter hec autem in cibis & potibus utat alijs modo suo. ¶ 2° vō istū sue p̄seruationis est ut post medietatē mē sis futuri. 1440. vno mane bora. xiiij. faciat sibi fieri flōmīa de saluatella dextre manus posita inter dīgitum auriculare & anularem. p̄ quā educantur sanguinis. 3. liij. deinde quiescat a moribus p̄gressiuis saltem per vnam septimanam. ¶ 3° in istū est ut mane imēdiare sequenti post flōmīa accipiat hoc digestiū bora. xj. uel. xij. calefactum: & post ipsū tardet cibū per quatuor horas. Cuius descriptio. R̄. syrupi de calamento. 3. 5. mellis rosati cū folijs p̄collati. 3. j. aque betonice cicoree. añ. 3. j. 5. misce. ¶ 4° in istū est. ut post q̄ acceperit syrupū p̄fatū per octo dies: tunc die nona imēdiare sequenti accipiat hoc leue solutiū. R̄. elarij indi. 3. ij. 5. elarij rosati. 3. j. misce & bibatur totū cum medio cyatho aque ordet calefactum cum succaro: post qd̄ tardet cibum per vnaz boram. ¶ 5° in istū est. ut post edonē p̄scriptā utat linimento infra scripto ad p̄hibendum fluxū & receptionē māx in iūcturas in quo conuenit sere vniuersa inia medicorū. R̄. olei oliuaz antiqui. 3. iij. aceti al. satis acuti. 3. j. salis cois modicū torrefacti. 3. vj. vini aromatici uetusti. 3. 5. terant olas in mortario lōga cōtritōe & cū hoc linimēto iūcture sup̄ q̄s est matur euētus doloris leuē cōfricatiōe saltem in die lē q̄ uadit ad lectū cōfricari debet: & p̄tes cūstāntes cū ipso mediocriter calefacto iungant: & cūligetur locus cū pannis lineis & ligatura bone adhesionis: que tū excludat oēm dolores. ¶ 6° in istū est hoc. R̄. aloes epand. 3. iij. pulpe colloquintide. 3. j. artetice treos arthanice añ. 3. j. reubarbari elci. 3. j. agarici. 3. 5. mastice. 55. croci dauici añ. 3. 5. p̄uerigētur olas per se & infundantur in. 3. liij. succi ciclamis aut primle ueris dum bēri poterit & ponant in furno post cōcūonē panis in catino radi. i. non vitreato usquequo cōsumatur succus & uebementer agitando incorporent & reponant itē in furno usq̄ ad cōuenientē exiccationē. & ita fiat tribus vicibus usq̄quo medicina remanēs bñ viscosa fiat & tenax. De hac vō mā forment pille. pol. 3. vj. de q̄bus accipiat ol 5° uel 6° die vnā pap añ cenā. Et itē de eis accipiat bora p̄scripta ol 3° die. i. tpe quo sumit digestiū sup̄scriptum. Et p̄t adhuc de eis accipe. 3. j. ol mēse semel obseruando post eam boraz & conditiones supra declaratas in inistū q̄to principali. Neq̄ enim dubito in pillis istis eē virtutes potētes in diuertēdo & cūando mās cholericas flatūcas mucillaginosas & aquosas que nt in pluribus p̄cipitari solent: qd̄ manifestum est intelligēti virtutes componentium eas.

Consilium. 247. De dolore inferiorū lunctū rarum genuū & pedum cum impotētia motus p̄gressiui & sustentatiōis totius corporis a mā qd̄ flatūca mixta cū cholera acuta p̄ueniente.

Sregius utriusq̄ iuris doctor dñs Rolandus de p̄sis laborat dispōne que est dolor inferiorū iūcturaz genuū & pedū cū multa lassitudine debilitate & ipotētia debiti motus p̄gressiui & sustentatiōis totius corporis. Et hec qd̄ dispō puenit a dñio māei flegmatice cui cōmisset cholera subtilis & acuta multiplicata in epate eius & a ḡtatione fuit calidū & siccū: l3 p̄matatum sit ad lapsum fridum & humidū p̄pter aliquā de causis inanentibus sicut fluxus sp̄dranci uel artificialis aut imoderatio coisne uel longa abstinētia: & sic de alijs. ¶ De monstrat aut. b. lapsum epatis euidentē plūme. ¶ Prima est mollities totius corporis. ¶ 2° est pulsus puitas & leuitas. ¶ 3° est urinarum caropum emissio: quarū color est sicut color lane lote pectinate & substantia parū est grossa mucillaginoso f̄late multo plena & sic de alijs. Et bonū fuit q̄ virtus trāstulicām ad inferiora magis q̄ si mā vi nāe p̄propulsa fuit. ¶ Sed ad superiora aut remansisset in epate. & urinalibus vijs

In quibus potuisset grandia efficere nocumenta.

Ex isto fundamēto clare app̄et q̄liter iste eximius doctor sit regendus: indiget enī māione & aere ad calū & siccū inclinatio: & sic de alijs rebus non nālibus. vñ caueat sibi a cibis frigidis & humidis uelut piscib⁹ multis & p̄prie elixis a spiachis bleta cucurbita portulaca & cibis lacticinis & a carnibus antiquis difficilis digōis & ab usu fructuū hūidorū actu & potentia. Oēs enī fructus ei sunt vituperabiles. p̄ter amigdalas siccas & alios fructus calcos: & caueat a potu aque frigide simplici. neq̄ ipsa cōmixta cum vino nō est ei inutilis: & melior eēt sibi aq̄ mellis scā ex. xv. lib. aque & vna lib. mellis cōsumpta 3° p̄duabus remanētib⁹. ¶ De rebus etiam deterioribus est ei multitudo motus p̄gressiui & exercitiū qd̄libet ol tpe & maxime post cibum: & inter reliq̄ nulla nocibilior res est ei q̄ coitus. ¶ Vinum autē eius debet esse colore rubrum: sapore conueniens declinans ad aliū qualē ponticitatē & nō ad excellentē a credinē uel dulcedinē.

De rebus autem medicinalibus sex videntur mihi necessaria huic viro p̄seruatiua eius a casu in deteriore lapsum. ¶ Primū est q̄ ipse purget in hoc mēse martij q̄ cin⁹ est ei possibile fm̄ hūc modū. P̄iso q̄ vno mane accipiat hūc potū. R̄. aque eupatorii aque absinthij añ. 3. j. 5. agarici electi. 3. j. reubarbari. 3. 5. spice nardi. 55. añ. 3. iij. sal gēme. 3. iij. succi rosaz. 3. j. infundant medicina pulueres subiles in aquis & in succo calis per vnum diem naturalem. Mane vō circa decimam boram calefiant & colentur & uebementer exprimantur & illa colatura bibat bene cala post quaz ipse dormiat per boram & non comedat nisi transuerint hore sex. ¶ Die vō sequenti imēdiare bora p̄scripta accipiat hūc potum calū. R̄. syr. de eupatorio. 3. 5. aque hypericonis. 3. iij. misce quē cōtinuet per octo dies. ¶ Nona vō die sequenti accipiat istas pillas. R̄. pillarū de sarcocolla. 3. 5. pillaz fetidarum. 3. j. accipiat eas bora p̄scripta obseruando oia que scripta sunt obseruari debere post p̄mū potū. ¶ 2° vō remē quo uti debet est hoc. R̄. aloes ablut. 3. ij. bdely pulpe colloquintide añ. 3. 5. cinamomi florum eupatorii. añ. 3. vj. salis indi. 3. iij. cum succo rosaz fiant pille de ol. 3. vj. de quibus post purgationem accipere p̄t vnaz ol sine quinq̄ dīctū in aurora. & ipsis ē uti debet q̄ accipit syrupū sup̄scriptū & p̄prie si uenter eius nō eēt bene largus. ¶ 3° vō remēdū est hoc. R̄. ḡnoz fisticorū. 3. iij. cinamomi electi liquiritie añ. 55. añ. 3. j. artetice. 3. j. 5. infundantur fistici in aqua hypericonis cala per duos dies naturales: postea ultimate terantur & coquantur cū lib. 5. succari albi & additis speciebus fiat confectio in frustis. 3. 5. de qua iste vir semper accipiat ante cibum frustum vnum. ¶ 4° vō remēdū est hoc. R̄. olei oliuaram antiqui q̄ magis est possibile. 3. iij. salis cōmunis modicum torrefacti. 3. 5. sandarace: 3. j. terantur simul in mortario ultimate & cum hoc iungantur per dies. xxx. uel. xl. bene omnes iūcture lese bene calido & leuiter cōfricando. ¶ 5° speciale remēdū necessarium eidem pro rectificatione sui epatis. R̄. olei de absinthio: olei nardini & de mastice. añ. 3. j. florum absinthij eupatorii squi nanti & calami aromatici. añ. 3. j. trociscorum dyarodon. 3. ij. cere albe. q. s. fiat vnguentum molle de quo tota regio sub costis dextre partis & tota spina a spatulis inferius per totum mensem aprilis iungantur actu calido superponendo pannum calidum tincte gumino se suffumigatum. ¶ Ultimū remēdū necessariū eidē pro cōfortatione capitis eius est hoc. R̄. macis. 3. j. 5. gariofilorū cubebaz assari ficados. añ. 3. 5. maiorane. 3. ij. fiat olū per se subtilis puluis. deinde cōmifceantur. De hoc igif puluere sup̄spargatur pars anterior capitis nominata caluaries per totum mensem aprilis omni sero aut saltē omni alterno sero ponēdo de eo q̄ uirares qnque uel sex granorū ordet: & crūt ei omnia utilia que in sui salutem dirigit altissimus ad laudes eius. Amen.

Consiliū. 247. De dolore artetico.

Quoniam datissima

domine uxor: honorabilis viri & Melchisedech laborat doloribus iuncurarum qui proprie artetici denomiari debet & pambulari per diuersas iuncturas & maxime inferiores. ut nunc per pedes per genua ut in pluribus. Aliquando vero superiores iuncturas inuadunt licet raro. Et sicut apparere potest ex naturali conspectu ne eius hi dolores proueniunt a flate mucillaginoso & aquoso que mobilitant & fluxibiles sunt a cuiusdam mali cholericæ particula que commiscetur eis. & potest hoc satis verificari quia hi dolores satis cito paroxysmant & eueniunt. & cito et resoluuntur neque tumores faciunt uehementes. Si enim malum grossius esset non ita cito fluere. & dum fluxa est non ita cito a malum remoueret sed magnam eorum partem. & quia malum satis subtilis & penetrabilis esset satis essentialiter & accitatur et propter cholericam commixtam supra. Ideo aliqua eius particula remanet in membris profunda. propter quod in predictis membris diu remanet laxitudo & doloris species aliquanta. Ex quibus oibus apparet quod regimen eius sustentari debet super electione ciborum & potuum consequenter medicinales habeant prohibere generationem malum flatuque & consumere & exiccare malum flatuque iam genitas & aperiendo urinales vias & poros malum diuertere ne fluat ad iuncturas. Nam de ingenijs curatiuis dolorum scitur rarum oium solene est intendi ad prouocandum urinam: quoniam per ipsam educit malum que est causa efficiens dolorum talium. quoniam malum talis est supfluitas scilicet digonis que in epate est. Unum 22° tertij tractatu 2°. cap 2°. de causis curationis doloris iuncurarum. Pro sunt administrationes solutiue medicine. precipit Alius administrandi esse prouocatiua urine. desiccet malum doloris iuncurarum. quoniam ipsa sicut scis est. i. sit ex supfluitate digonis scilicet que est epatis & uenarum & proprie in podagra cala. Que autem & quæ debent hec esse prouocatiua sunt radices feniculi petrosilini dauci & apij. In ea frida semel endiuie cicoreæ scartole & quatuor se. coia in ea cala. doctoribus clarissimis regentibus ea particularino discutendo relinquo.

Medicinale autem regimen huius uenerabilis domini multum particulariter discutendum esset. uerum quia nunc instat deserui canicularium tempus & estas est feruentis calitatis & siccitatis absque intermissione pluuia & abundantie aque tempus & aeris silentia multum superflue corpora resoluunt & debilitant. Ideo uidetur mihi huic mulieri prouidendum esse cum quaque intentionibus. Prima quædam ut obseruato regimen se reuerentem non naturalium superius succincte tace. hec mulier utat in scriptis pillis que malum minorent & consumunt & membra confortent dolentia ab eis diuertendo malum. cuius descriptio. R. sarcocolle in lacte nutrita per unam diem naturalis. 3. j. aloes epatici. 3. vj. turbit. 3. iij. hermodactyloz electo. 3. j. 5. feniculi petrosilini mastice cinamomi añ. 3. vj. infundantur oia in succo ircoo. deinde pistentur ad inuicez & fiat eorum massa de qua fiant pillule pro o. 3. vj. Accipiat igitur de eis oia mane in aurora & continuet ipsas usque ad decem dies mensis septembris. Deinde incipiat assumere syrupum istum calidum in aurora & continuet ipsum diebus decem. Et si in istis diebus quibus assumit istum syrupum uenter eius esset stipticus. tunc oia sero uel alterno sero accipiat unam de in scriptis pillis parum athena. Descriptio syrupi. R. oximellis compositi. syr. de calamito. mellis ro. añ. 3. 5. aque absinthij aque eupatorij añ. 3. j. 5. aque acetose. 3. j. misce. 2° remedium principale est ut postquam accepit hunc syrupum soluat uenter eius cum his pillis. R. pillas de hermodactyl. pillulas de sarcocolle. pillas felidaz añ. 3. j. reformetur pillule septem cum elario succitrosaz & accipiat eas in aurora & dormiat post eas & non comedat neque bibat nisi post quantam horam accipiat cyathum unum aque calæ ordeï. & post per unam horam prædeat. 3° remedium principale est ut hec domina semper ante cibum parum accipiat unam rotulam affectionis plurisarcoticon que non transcendat mensuram. 3. j. 5. 4° remedium est ut in tempore quo assumit predicta medicamina omni sero ante

cenam abluat sibi pedes cum aqua in qua fabij extinguunt sua ferramenta leuiter calefacta. 5° & ultimum remedium est. ut postquam hec domina oia predicta compleuerit exponat se ad balneum paduanum facte helene uel in villa abbati posita. & non curet balneare corpus suum nisi sedendo in aqua illa ab umbilico inferius & in tempore intermedio quo accipit balnea. s. mane & sero teneat semper iuxta posse genua & pedes in pelui magna plena luto quod reperitur in alueis predicto balneo quod predicta membra oia sint sepulta sub dicto luto accepto ex originali fonte unde primitus naturalis illa scaturierit aqua & taliter fortificabuntur membra ipsius & defendentur a receptione morbum. Descriptio autem pillularum que debent accipi tempore assumptionis syrupi. R. agarici hermodactyloz electo. añ. 3. iij. aloes abluti. 3. j. mastice ros. spice. 3. 5. añ. 3. vj. infundantur per duos dies pulueres isti in. 3. j. aque ircoo uel succi radicum eius & commisceantur & exponantur ad radios solis usque ad exiccationem aque uel succi. deinde renouetur succus uel aqua & sic fiat. De hac igitur materia fuerit pillule ex omni 3. vj. & deinceps ut supra.

Consilium.248. De sex malis dispositionibus

De dolore iuncurarum. De dolore renum intenso satis paroxysmali. De soda cronica uel temporanea. De scorbomica dispositione cum imaginationibus. De dolore stomachi cum subuersione & eructatione cum difficultate anhelitus & pulsu cordis. De uehementi corporis stipticitate. Diuiditur autem consilium in capitula tria.

De causis & signis dictarum dispositionum. Cap. 1.

Enerandus

in christo pater: & sacre theologie doctor profundus sacri ordinis beati francisci dignissimus generalis & catholicæ fidei christiane eximium decus & constantissimus athleta uarijs beu molestatur accitibus. Quorum quidem primum & solitum & uetustum est iuncurarum dolor & maxime inferiorum ut pedum. & aliquando leuior genibus colcatur. non raro etiam in musculis tybularum infusus. & si quandoque ad superiores partes ancharum & musculorum extendatur spine. idem tamen species ab eadem radice oino procedere videtur: ut inferius declarandum relinquo. 2° vero principale eius accitio est dolor renalis proueniens paroxysmaliter notabiliter intensus. 3° ut in pluribus in eisdem maneat fixus cum multitudine harenarum & lapilloz in renibus abundantium. 4° accitio principale est soda cronica uel temporanea que in periodicis intensiõibus non raro exacerbatur. 5° accitio est scorbomica dispositio imaginationibus non leuiter sodata. 6° accitio est subuersio cum magno stomachi dolore & uomitu & eructatione fortibus maximam in anhelitu angustiam facientibus. Ultima accitio est uehementis corporis stipticitas cum magna uentositatum in inferiori uentre congregatione. Ex quibus oibus non solum infelicem uitam dicit sed magnis etiam periculis paratam.

Et siquidē oibus his saluberrimum consilium ordinari debet. oportet primum inuestigare an oēs tales dispositiones sint per se egritudines an per colligantias diuersorum membrorum in uicem colligate. An oium istarum egritudinum una & eadem tanquam radicalis causa assignari possit. Uidetur autem ex multis posse deduci quod oium harum dispositionum causa est conspectus frigida & humida principaliter scorbomica colcata corpori cum multa malum flatuque. que naturalis calore debilitauit & principaliter ipsius scorbomica. adeo quod magna ciborum & potuum pars magis in uentositates conuertitur & uapores quam in bonum chylum. Unum sanguis generatur in eo frigidus & humidus respectu proprii temperamentum qui est causa xinuæ sode que iam premissa est. Si res est causa generationis uaporum multorum qui commixti visibili spiritui sunt causa scorbomice & imaginationum & consequenter aliarum dispositionum de quibus dictum est.

Ut aut clarius appareat osum accitium pscularid cā paulo sublimius cōtēplandū est. Qd enī in eo nocumētū notabile in digōne cōtingat multa declarare possent sū. Et primū quidē est longitudo remanētie cibi in stomacho eius que pbat̄ur a posteriori: eo qz qnqz euomit cibum qui ante per. xij. usqz ad. xv. horas fuerit assumptus. Et 2° declarat idē per tarditatem euentus appetitus nālis. Tardus enim est appetitus eius neqz excitatur in eo nisi cūz sū passump^t cibis digestus fuerit. etenim nō esuriendi aīa līs cā est copiositas esce que est in nentre. vtrūqz nālium 3°. pe nuli^o cap. Et 3° reparguit in eo debilitas digōnis ex hoc: qz remanet sp in stōcho ei^o guttas donec passūpt^o cib^o in inferiorē uētrē deponat. Et 4° itē declarat ex eructuatiōib^o repitā tibus odorē et saporē cibi passump^t q qnqz pseuerant in eo amplius q p decē uel duodecim horas. Si igit in eo ut in plurib^o et coiter trāsinutandi quēlibet cibuz inuenitur stōch^o ipius debilitas. nīc que erit opīnio tua si cibaretur cibis digōni notabiliter resistentibus et ineptis. nequaquā enim digerēt eos. imo ut plurimū corrumperentur in eo.

At uero doloris in stōcho eius sepe euenientis cā est mala cōpō frida et būda uētositas et euaporare faciens multitudinē flatu in eo inuēti. cā enī in eo multa cōgregat qntas uentositatū et uapoz. necesse est succedere dolorē extēsi. ū. Et pp stōchi notabilē extensionē magna sit oiafragmatia cōpressio. qre nēcio tā a in eo aliqñ sit anbelitus cōstrictio ut oīno plocari videat. qz aer quo edo fieri debet nō pōt ingredi fm qntatē cōuenientē. eo qz via itrotus eius cōstringitur a cōpressionē tā dicta. et nisi būficio vutis finalr resoluētis aut carminantis uentositates pdictas et uapores eruptio fieret per supiorē stōchi viā et in eructuationem cōuersio. oīno moztū subite videt eē paratus. Et ex hoc correlarie concludē alleuiationē in anbelitu non fieri pōt per educationem uētositarum per superiorē prē. imo ēē per inferiorē uentrem uentositates cum fecibus expelluntur et chilo. pppter qd alleuiat magis expulsionē talium per utraqz viam q per alteram ipsarum tū.

Et ex hoc fundamento etiā pulchre concludere potes que sit cā pcedētis extenuationis eius. Neqz enī bñ intelligi pōt q p talē expulsionē p inferius educant feces et uapores. qntā expellat chilos qui debet eē mā sanguinis. et hoc idē facile videri pōt per substantiazei^o qd expellit chilosaz: que est substantia alba subtilis pūfane in spissitudine filia. p^o pmi. cap. de generatione humorum.

Post hec autem iterum diligens considerator facile videre potest duplicem esse causam doloris in renibus eius euenientis. Et p^o quidem causa est multitudo uentositatum que coicantur renibus extensionē facientium in panniculo colatorij uestiente ipsos. Et 2° vō cā illius doloris est multitudo barenulaz imo lapilloz in eis extēsi. ex quorū etiā coloribus cām mālē eaz facile demonstare potes. sunt enī barenule ut plurimū subrubee ad subalbedinē declinantes que arguunt mālē eaz causam fuisse flegma alicui portioi uolere cōmixtū et longa residētia ei^o pppter viscositatem suam in renibus fuisse excoctam.

Propter que et satis facile deducere potes cur sunt eturorum dolor in eo prouenerit aut intēstos factus fuerit et similiter in tybijs.

Et tandem inueniri pōt causa fode illius que dicta est: eo qz flegma illud uaporabiliter ad caput delatum est cā doloris in frigidando aut dolorem extēsiuū et grauatiuū in pāniculis cerebri efficiendo.

Similiter ēē appet cā imaginationū que in ipso satis pseuerant. eo qz uapores illi siue delati ab inferiori pte ad caput: siue geniti in cerebro per viam indigestionis cōmiscens spūi visibili representantes in cristalloide similitudinem sui motus. oē enim sensatum efficit in infro sensibili formā que est sibi filia. sū hic uapor spiritui visibili cōmixtus potēne sensuiue visibili repitāt similitudinē line

alis aut circularis aut alterius figure iter imaginationes uel imagines tales in eo proueniunt ex cōmixtione uentositatū et uaporum que cōmiscuntur spiritui visibili. Et hec in summa uidet eē dispō huius reuerēdissimi pīs cum causis suis et signis declarantibus ipsa ita deducta. vñ cōcludi potest q opz ipm sedulū esse uebementer ad curā barum dispōnum pp pericula grandia et uite eius et opōnibus pdictorū membrorū incubētia. Cuius qdē regimē pīri uolui in administrationem cōgruā sex rerū nō nālis. deinde in expōsitionem intentionum medicinalium et instrumentorū ei uenientium.

De regimine per sex res non nāles. Cap. 11.

Situr discurrendo per regimen conueniens expte ciborū et potū pmitte dū p q opz būc uenerabilē in chrisso patre enī tare oē illud ex quo pōt gñari uētositas et supfluitas uapoz in stōcho et toto uētre. Est aut hoc itē ligēdū dupl^r expte cāe. quarū p^o est mālīs cā gñatiōis uaporū et uentositatū. 2° vō est efficiēs cā eoz. Pōt enim in stōcho bois institali tēperamēto tēperati gñari multitudo uaporū et uentositatum ex parte cibariorū que māliter multuz bumida sunt et euaporabilia. uelut lac fructus oēs multum molles. pastiles cibi. pisces molles et filia. quoz aliqua sunt uētosarū cā ex parte multe humiditatis solino uelut pdicta aliq uel sunt cā uentositatum ex parte multe humiditatis eoz cōiuncte alicui caliditati acutē: sicut est alleū cepe bulbos porē raphanus mel et sibi filia. In his enī multa inuenit bumiditas forti caliditē cōiecta qz uētosabilia sunt māl^r et effectiue. qnqz vō sola uentositatum et uapoz gñatiua cā efficiens est stomachi caliditatis innata debilitas. Si enim occurrat ei obiecta aut quantitate sua aut aptitudine euaporationis resistentia. tunc fm partem eorum magnam conuertuntur in uentositates et uapores. ubi si fortis esset caliditas talium obiectorum fieret digestio conueniens in inuatiuo. Et quorū ēē fundamēto tandē videri pōt q aliqñ in boie quantūcūqz sani stomachi gñantur uētositates et uapores ex pte obiecti inconuenientis: et non ex pte caloris nālis eius. pp qd opz ipm aduertere ne calor innatus debilitetur aut eidez offerantur cibi et potus būtes mām multe euaporationis et uentositatis aut caliditatis eidem coniuncte. Et quibus tandem 3° correlarie concluditur q opz ipm euitare panem agimum humidum et non bene coctum. sū panem eligat de puriori pte farine bñ coctū et multum fermenti recipientem salis parū plus cōsucto. et si sepe uterē pane biscocto multuz esset ei cōueniens. nō multū tamē de eo accipiendo. etiā 3° panis opirus. i. parū fursuris recipiens esset sibi cōueniēs. resilio enī panis nō est multū nutrimenti neqz viscosi: et est facilis descensus. 21° continentis. 25° capitulo. Euitet etiā gratia conuenientie sermonis condimenta omnia facta cū pasta ut laganas et similia. Carnibus aut utatur laudabilibus: uelut sunt carnes caprine uuline leporine et gacelli et porci syluestris. Et de uolatilibus sunt uelut carnes galliarū caponū et pullos iuuenus: quoz oīum carnes meliores sunt alioz aialid carnib^o. 24° continentis cap 669. Carnes autēz starne et coturnicis ēē sunt sibi cōuenientes: qñ inter reliqz uolatilium syluestriū carnes ponunt laudabiliores 3°. Alimā. cap 43° et 1°. Uiles ēē et sunt carnes que declinant ad calitatem et siccitatē. et sū ualde cōuenientes ei cuius corpus ifrigidatū est: et sanguis est paucus. 24° continentis. allegato cap. Et cā caro fāsiani est sibi cōueniēs: qñ est melior carne pullos. 2° can. cap de duragi. i. de fāsiano. Colabī iuuēculi cōplere pennati ppinqui uolatus ēē conuenientes sunt: et pprie syluestres si in eius stōcho sint soliti bene digerī. ubi autē ecōtra esset nō laudarē eos: eo qz sunt tarde digestionis: et longe more in stōcho. ubi m bene digerunt sunt cōuenientes propter proprietatē quā imposuit eis Auēzoar ad debilitatē visus puenientē ex penuria spiritus visibilis. Caro vō anatis non placet mibi: qz multas generat supfluitates et fastidiū 3° Almanforis cap 39. Cōueniūt etiā ei aues minute multo

labore cibus acgrentes que in nemoribus et dometis degunt
velut sunt finci philomene alaude carduelli meruli ficedule
caudatremula et similes. reliqua vero non placent. Si autem uti
vellet carnibus anatulorum aut agnorum raro utatur eis aut
assate meliores sunt ei quam elix. Carnibus vero salitis et proprie ma-
gris aliquando uti potest: et proprie cum fuerint elixerarius
vero assate accipi debent. ¶ Pisce autem recetes omnes rationali iu-
dicio videntur ei disconuenire propter multam humiditatem eorum.
¶ Litem quia propter reuerentiam legis catholice et hominum mo-
destiam et deuotionem oportet uti in magna parte anni cibis
excludentibus carnes. Ideo oportet eligi pisces quorum carnositas
sita superflua humiditate elongata quam melius fieri potest. Eli-
gant igitur ex eis saluti qui viderentur esse conuenientiores in con-
grua quantitate: et ex recentibus boni sunt sicut torredine ua-
rioli mariliones temali et lucij. Et de maritimis velut rum-
bi orade et sibi siles. Unum mihi obseruando canonem in assum-
ptione eorum: quod omnes pisces semper actu calidi comedantur: et cum aro-
matibus condit: et si acciperentur elixi elixentur cum sale et
aliqua quantitate vini. ¶ Lactis vero usus non placet propter pre-
dicta: et quod obtenebrat visum. 2º canon. in proprio capitulo. Nocet enim
humidibus egritudines nervorum et proprie flatibus ut est colligendum
ibidem in arcola iuncturam. facit et euenire inflationem et
dolorem in stomacho et proprie colostrum. i. luncata: que ambo com-
mouent singultum et eructationem fumosam: et per se ibi-
dem in arcola membrorum nutrimentum. ¶ Propter quod et non
laudo eidem usum casei: et proprie molli et paucis salis. sed con-
ueniens est ei caseus modicum durus et notabiliter salis.
¶ De condimentis autem et saporibus placent mihi omnia acetosa et
cum succo lymonum condita et cum agresta conuenientis salsedine. Gra-
nata vero et eorum succus et citragula non placent mihi nisi commisce-
antur cum speciebus eorum frigiditate et actuali humiditate corrigentibus:
sicut cum cinamomo galanga gingibere et similibus. ¶ Igitur
species que pro condimento sibi conuenientes sunt sunt sicut pip-
er et proprie albi: galanga nux muscata gnaparadisi macis lignum
aloes spica nardi solum ameos cardamomum crocus flores
rosmarini mentha serpillum et filia. ¶ Et de his que aserunt vi-
sui sunt sicut eufragia maiorana lignum aloes et feniculus
que quatuor confortant cerebrum et spiritum visibiles subtiliant et vias
mundificant visionis: et crocus est qui abstergit visum et prohibet
fluxum ad ipsum. ¶ De condimentis autem mellitis placet mihi
omnia cum eo confecta et proprie cum coctum est: nisi sit homo
solitus uehementer noceri ab eo. ¶ Oleo autem uti potest: et proprie
oleo de nucibus quod est calidum in 2º: si sit humidum in primo nisi time-
re quod grauaret caput eius. Eligibilis est autem oleum de oliuis: et
proprie bene maturis: et conuenientius ei dico esse antiquum quam recens.
¶ Ena oleum de amygdalis dulcibus: et oleum de fisticiis placet
mihi si uelit uti eis. ¶ Butyri autem usus non placet mihi et proprie
si comedat crudum quoniam fastidium facit et superius ad os stomachi
ascendit. 3º Almanforis capitulo 13º. si sit calidum et humidum in primo. Ne-
que etiam coctum laudo. qui enim in comestione utitur eo fleg-
maticas patitur egritudines. 3º Almanforis. capitulo 96º. ¶ Zuc-
cari vero usus in cibis et potibus placet mihi. eo quia ipsum est
calidum in fine primi: et equale ponit in passiuo. et si declinat ad
aliquam earum magis ad siccitatem quam ad humiditatem in-
clinat. propter quod usus succari scilicet decoctionis mihi ma-
gis placet quam complete coctionis. ipsum enim est calidum et ab-
stergium magis et stomacho et pectori conuenientius. ¶ Jam
autem transeundum est ad edulia de granis facta. premittē-
do primo quod oilum leguminum usum euitare debet: et proprie
elixatop. Si qua tamen legumina competunt sunt ciceraru-
bea que calida sunt et sicca in primo. quorum decoctio competit: et proprie
et radicebus et aromatibus supratactis. fabe vero faseoli et len-
tes et cicera alba non placent mihi. ¶ Placet autem mihi usus pa-
nicij. 13º enim sit frigidum in primo: et siccum in 2º. 21º continens. capitulo 199º. ubi
quia leniuum est et exiccans et puocauit urine laudat uo-
bis. ¶ Placet etiam mihi risum quod est calidum in primo: et sic-
cum in secundo. 21º continens capitulo 126º. et quia est aliquoties sti-
pticum et ideo stomachi confortatiuum 8º de simplici medicina. in

proprio capitulo colligendum. farris autem usus etiam placet mihi.
¶ De oleribus autem utendum est omnibus que sunt faciles digestionis calida
et sicca et uetustas corruptura et prohibita generationis earum
de quorum numero est saluacina laudes multi modernorum pre-
dicant. 13º minº de ea scriptum inuenias quam narratum. Avicenna. 2º
canon. et Rasius 21º continens. usque ad 24. nihil de ea scripserunt.
Dyscorides autem in 3º libro. de ea fecit capitulum intitulum de
elilifago. Serapio vero in aggregatore. capitulo 143º enumerauit
eam inter medicinas calidas et siccas: propter quod uide eadem esse conueniens
maxime stomacho. eo quia est notabiliter stipitica: ut elicitur ex sermoni-
bus Dyscoridis pallato capitulo. ¶ Feniculus et placet: eo quia
calidus est in 3º et siccus in 2º. 8º de simplici medicina. et pla-
cet mihi propter diuersionem quam facit urinam puocando. ¶ Sili-
placet mihi petroselinum quod calidum est et siccum in 2º. et mentha sibi-
lilis et proprie quia stomachalis. ¶ Et serpillum et calidum est et siccum
in 2º. et proprie quia capitale est. ¶ Rosmarinus calidus et siccus
in 3º. conuenit capiti stomacho oculis et renibus. ¶ Maiorana calida
et sicca in 3º et placet: quia est dissolutiua et attenuatiua. et quia ape-
rit oppilationes capitis et conuenit doloribus frigidis et flatibus et uetusti-
tate. 2º canon. in proprio capitulo. ¶ Usus uero basiliconis non laudo nisi
in paucis quantitate et maxime quia nocet visui. 3º tertij. capitulo de
nocentibus visui. propter quod et anetum et porrum euitari debent. 13º
paucianeti usus non sit sibi disconueniens. ¶ Caulis et pla-
cent mihi et proprie bene cocti. Lactuce uero et blete portulace spi-
nachie cucurbitae et omnes plante frigide et humide dimittantur
Et sili borago quia multum cructuare facit. Cerefolium uero pla-
cet mihi et leuisticum et similes aperitiue plante. ¶ Deradici-
bus autem uti potest pastinacia domesticis et syluestribus et
napis in igne coctis aut in pingui brodio cum aromatibus
predictis. Carote etiam usus placet mihi. Sparagi et cappa-
res et lupulorum superiores partes et sibi siles placent. ¶ Fru-
ctus uero omnes et proprie fridi et humidi dimittantur: propter quod
multorum cerasorum usus et proprie cum stipiticitate uentris non
placet mihi. Acris uero minus mala sunt eis: et proprie cum in cissi-
ne sua. Que uero ex eis sunt humida carnes duras et proprie pau-
ce humiditati coniunctas uocata amarilia conueniunt. ¶ Per-
sicoz uero usus quicquid conueniens est: propterea quia bona sunt
stomacho iudicio rationali accipi deberent ante cibum. ¶ Pira-
uero oraria. i. primis temporibus apparentia et non conseruabilia
non sunt ualde utilia nisi fuerint muscata et ualde dulcia.
¶ Auellane uero recetes non multum sunt utiles sed conueni-
tiores sunt sicce ex eis. ¶ Amygdalarum uero comestio est utilis
in omni modo preparationis: quia absterunt vias et aperiunt: et sunt
boni nutrimenti. ¶ Ficus uero recetes calidius in primo et sicce in
secundo. an cibum assumptum placet eo quia confortat stomacho epati et
renibus et leniunt et absterunt. et in eis est lenificatio ultima se-
cundo canon. capitulo proprio. 13º et recetes magis sunt nutritiue quam exic-
catiue. ¶ Passule et bone sunt eo quia bonum nutrimentum dant
stomacho pectori et epati aperiendo equaliter. ponuntur enim eque-
les fere in omnibus quantitatibus. ¶ Noces uero non placent: 13º sunt
nominate inter fructus calidos et siccos: eo quia grauunt stomachum
in digerendo et capiti et pectori nocua sunt. ¶ Castanee sili: quia
uetulescent et grossi nutrimenti et complexionis frigide et sicce di-
mittantur. ¶ Crisomilla et dimitti debent: eo quia frida et humi-
da sunt in secundo: et caput grauunt et fumositatibus implet. ¶ Pi-
nearum uero usus non placet mihi 13º ponantur in passiuo tempe-
rate ad aliqualem calorem declinatos. si tamen accipiantur coacte
et succaro uel infuse per diem in aqua calida conuenire possent.
aliter autem stomacho nocent. 13º tertij. de iuuauibus et nocentibus stomacho
¶ Fistici quia calidi sunt in fine secundi et bene humiditatem non li-
mitata utiles sunt. eo quia aperit meatus nutrimenti. expurgat
canales epatis et pulmonis. octauo de simplici medicina suo
capitulo colligendum. ¶ Dactyli bene dulces calidi sunt in pri-
mo 13º in passiuo discordent auctores de eis. Serapio namque
graduatur eos calidos et siccos. Auicenna uero de palma dicit quod
preterijt eorum sermo. ego autem in libro meo non inuenio
capitulum de eis. At uero 8º de simplici medicina scribitur quod
abundanter nutriunt uentre stipitica: puccionem in ore stomachi

et dolorē in capite faciunt: et oppilōnē in splene et epate. idō dimittant. ¶ Iurube fride sunt et būide: s; q; de eis Salenus inqt. q; in p̄seruāda sanitate et remouēda egritudine nō inuenit eas utiles: imo difficilis digōnis: idō dimittant. ¶ Mora q; frida et būida nocēt stōcho: et facit in eo corrupciō: idō nō sūt laudabilia. ¶ Si anata dulcia s; sint frida et būida in p̄mo. tñ q; stōcho pueniūt aliqñ accipi possent. Acria vō q; frigida et sicca sunt in scōo non placent mihi. Mduā etiam cōuenire possent. ¶ De cōditis placēt mihi fringi diti et naps et rape condite et citonia post cibum cū aromatibus diti: et amigdale fistici et auellane cōdite cū succaro et aniso et ciamo mo et cīncibere: et extremitates xilobalsami et cīnciber conditum humidū: oia hec cū succaro uel melle et aromatibus cōsuetis utilia sunt. et cōfectio de mace. et cōfectio de nuce muscata et de gariofil. et reliqua talia utilia sunt ei. ¶ De p̄tibus autem aialium parumper est discurrendum. eo q; alimentum ex eis non paruam recipit diuersitatem. ¶ Dimittātur igitur oium aialium p̄tes: quārā nutrimentū est grossum viscosum et difficilis digōnis. ut cor pulmo stomachus et renes: et quorū ēst nauoscatium et uētosum ut pinguedines et mamille. Aialū autē anteriora ad digōnē sunt facilia. Posteriora vō econtra. ¶ De melioribus autē aialū p̄tibus sunt carnes rubec musculose pauce piguedis nō multū vicine partibus extremis et locis expulsionis. Talis nanq; caro melius oibus alijs exhibet nutrimentū. et p̄prie cū fuerit ex alijs et coxis accepta cōuenientior in mane si fuerit elixa. in sero vō assata. Friga vō nō placet p̄ fastidiū et nauēā et difficultate digōnis: quā facit et gravitatem capitis. Igitur melior p̄paratio cornū ēst dū in ueru assatur uel in crancula coquitur. ¶ Salsedo vō in cibarijs multā nō placet. Omnia enim salsa acuta uaporosa sunt: et os stomachi ledentia et malū nutrimentum exhibētia. ut 13° ternj. cap̄ p̄allegato colligendum est. Nec in summa de cibis dicta sufficiant.

De potu autē leuiter trāsēdum p̄mittēdo q; conuenit ei potus vini albi uel subrubri clari uel dyapbani aromatici et boni saporis ad fumositatē inclinari magis q; ad aquositatez. Et in sūma oē vinū q̄to aquosius et grossius repit: tanto ei deterius est. p̄p qd non laudo aque usum. ¶ Si autē p̄tingeret estus aut necessitatis cā oportere ipm uti aq̄ eligat clara et būmūda a fonte uel puteo uel flumio accepta a corruptis plantis et limositatibus alienata: que nullo odore extraneo uel sapore sit p̄cipās. Leuis existat et p̄uenientis frigiditatis in quolibet anni tpe frigida actu potui cōmixta est sūt talis. In byeme autē simplex coqui pōt: et p̄pē cū fuerit lutosa uel barenosa. Et potus eius que in uino cōmisceri debet: limite penes fumositatem vini et discretionem uiri morali philosophietriti et bene edocti. ¶ Si autē necessitatis cā aut dolor iuncturarū uel renū: et p̄p multā stōchi frigiditatē uti uellet alio potu cōposito placeret mihi: et p̄alde utile ēst ei hydromel huius descriptiōis. Rx aque electe ut sup̄ lib. xxv. mellis electi crudi et mundi lib. j. floz rosarum marini: floz andachocbe. añ. 3. j. macis. 3. j. s. c. gariofilorum añ. 3. j. cinamomi electi. 3. ij. coquātur oia sūt lento igne usq; ad cōsumptionem tertie p̄tis duabus remanentibus et coletur bis per pānum lineū bū dēsum et cōseruet hic potus quo utat simpliciter uel cōmixto cū uino sūt libitū suum: et erit singulare p̄sidium. hec de potu taliter sufficiant.

Exercitiū oē mediocriter factū est laudabile siue p̄destre fuerit siue equestre: et p̄prie qñ nō lēt accitua uehemētia: qñ opz tūc quiescere. ¶ Si autē alijs p̄tibus remaneret in mēbris laxitudo notabilis que non possit sufficienter per exercitiū remoueri bonum est applicare fricationes membris nisi dolentia fuerint. et p̄mo quidem fricatio fiat a genu usq; ad nates: et a natibus usq; ad spatulas inferius trahendo. ¶ Si autem particularem diuersionem uolueris facere a capite fiat eius fricatio cū pānis mediocriter calis. Aut pectus et caput sepe ante cenā et p̄adnū. Nec enī fricatio capiti facta multōiēs oī die est inuaria: qñ

attrahit nāpores ad sup̄iora et remouet eos a p̄te oculi. 3° terrij. cap̄ de debilitate uisus. ¶ Ablutionē vō capitis nō multū laudo in ipso et maxime frequētē. Si autē lauare desideraueris sufficit hoc bis in mense facere cū aqua cineris. i. lixiuio simplici facta cū fricationē cum sapone albo: et statim post ablu-tionem eius caput exiccetur.

Regimen vō quo uti debet ex parte aeris et loci habitabilis nō uidet mihi possibile ordinari: eo q; officiū ei⁹ cogit ipm nō solū ciuitates et regiōes: s; magnā partē orbis p̄meare. ¶ Qd autē melius fieri pōt est ut eligat habitationē suā in loco nobilis caliditatis ab occursib⁹ aq̄rū būiditate multa et flatu uēti būectariū elōgato. et sit camera habitatiōis ei⁹ bū clausa a terra eleuata aspectū būis ad oriē talē p̄tē ad caliditatē et siccitatē nobiliter inclinata nāliter aut artificialiter cū cēssione ignis ex lignis iunipi lauri tamarisci abietis aut pini et aliorū silū. si est possibile nullo modo aspectus habens ad occidētē sit locus ei⁹. in quo tñ aere diu p̄uersari posset laudarē fieri suffumigationē cū boe puluere carbonibus ignitis sup̄asperso. Rx. sandarace colofonie gallie muscate thuris gummosi. añ. 3. ij. storacis calamite. 3. 5. fiat puluis. ¶ De annexis autē aeri quādū ad uelles corpus satis debet esse semunitum pellibus caput et totū corpus eius a frigore notabiliter tūcubus: et multum diligenter ut portaret coopercurā capitis cum birreto suffulto ex doxibus uariorū aut salte ex pellibus agninis uel vulpinis notabiliter calidis.

Abstinētia A cibo multum a regimine sue sanitatis elongatam non laudo. Ipa enim in stomacho non bene mundo facit multiplicari mās iuxta famosum illud scriptum 3° p̄rimi. cap̄ de regimine per cibum. Tolerare famē stomachū putridis replet humorib⁹. ¶ Adhuc ēst nō placet mihi abstinētia multa a cibo subtracta eoz quātitate ut medietate. uerbi gratia aut nibil comedēdo per totā diem: aut ualde parum p̄p debilitatem que uirtuti accidit totius et stomachi: cuius nocumētum est malus multiplicandō sup̄fluitates per uiam indigōnis q; inuamentū factus per cōsumptionē māx abstinētiā. Si etiam detestanda est ei ciboz repleō notabilis: eo q; dolorē grauatiūm in stomacho efficit. et calorem nālem circūtegendo suffocat. q̄re nō video modū in abstinendo magis eligibilē q; illū quo fit subtractio quarte partis ciboz et potuū. in quo tñ diu per seuerandum esse non laudo. Obseruet etiam in ordine sue cibatiōis hos canones. ¶ Primus q; nunq; accipiat cibum uel potum nisi inuitē a nālī appetitu et non mendoso. ¶ 2° q; cum incurrit uerūm appetitum. ilico cibum accipiat non tardando p̄p autētem sup̄ius allegatam. ¶ 3° q; cū diu abstinerit sit p̄cus in accipiendo cibum subtrahendo ipm magis q; satisfaciendo appetitui notabiliter intēso. qm̄ deterior est fertilitas tpe sterilitatis q; ecōuerso. ¶ 4° canon. q; omnē cibū quez accipit prius q; deglutiat sufficienter ipm masticare debet. qui enim odit uitam suam cibum deglutiat sine masticatione congrua. ¶ 5° q; in vna ciba-tione effugiat uarietatem diuersoz edulium: et diuersarū p̄parationū ipoz. q̄liter enim se habent ciboz et potuum diuersas in cōplōne q̄litate substantia: odore: colore et sapore. taliter se būt būores ex eis geniti. q̄re corpus ex eis onerat et ab eoz digestione debita notabiliter elongatur. ¶ 6° et ultimus cānō est. q; nunq; accipiat cibum uel potum cū p̄senferit in stomacho abomiationē fastidiū nauēā et subuersionē. hec enī oia pueniunt a mās sup̄flua in q̄to: aut in q̄li uel utriusq; sil. quare opz dare tps v̄tuti ad correctionē et digōnē horū. ¶ Si autē v̄tus non posset sufficienter attingere nocumenta p̄dicta. tūc si p̄cipiat mām moueri per sup̄ius euacuet statim uomitū p̄uocādo. Cōḡit autē hoc per signa. ¶ Primo p̄ ḡuitatē p̄ceptā in ore stōchi. ¶ 2° p̄ ascēsus cibi aut pot̄ ad ipz. ¶ 3° per cructuatiōez frequētē. ¶ 4° p̄ subuersionē que est motoz p̄cedēs uomitū. ¶ 5° per q̄sdā mucillagiosas sup̄fluitates sepe per uomitūz emissas. ¶ Vomitiū igitur leuissimū potest ēē hoc. Rx. syrupi acetosi simplici. 3. 5. aque p̄tecalis. 3. ij. misce et det tepidum totūz.

Si potest fieri accipiendo cyathū vñū in quo ponatur 4° pars aceti. 2. 3. i. succari ru. 2. repidū def. Alio uomitiū paulisp forā illo est hoc. R. radicū raphani crūde 2. expme p̄b eis succū: cui^o accipe q̄rtā p̄tē cyathi: 2. aque cyathū mediū 2. pulueris succari. 3. i. misce. 2. da totū tepidū in potu. Et si post assumptionē aliū uis istoz usqz ad vñā borā cuomet bonū est. Si autē nō tūc iponaf digir^o in radice ligue aut pēna inūcta oleo illic agitationē faciēdo usqz uomitus puocet. Et si forte cōtingeret mās p̄dcās non habere raptū per superi^o: 3. ad inferiora declinabūt magis: tūc educēde sunt cū hoc clisteri qd est pueniēs in estate 2. medietate prime ueris. R. foliorum maluarū violarū ble. añ. 2. i. coq̄nt in pueniēti q̄rtate aque usqz ad cōsumptionē 3° p̄tis: cui^o decoctiōis accipiat lib. i. olei violarū. olei liliorū alborū. añ. 3. i. sal gēme. 3. i. 5. uel sal colis. 3. 5. succari ru. cassie fistule. bñdite. iere. 3. añ. 3. 5. misce 2. ipone totū. Si autē clistere istud uolueris effi caciū: pprie in hyeme. tūc p̄dicte decoctioni adidgeseis p̄neri cimini leuistici 2. anisi. añ. 2. 5. 2. p̄dictis oleis adiunge olei liri. 3. i. 2. p̄dictis medicinis appone dyacastorei: clarij de bacis lauri. añ. 3. i. Dec de regimie in aninōis 2. repletiōis

Circa somnum autē 2. dormiendi modū habeo mām in crepandis aliquantū p̄uātatez tāti viri. eo qz nō solū egredis metā in dormiendo ampli^o q̄ oporteat. imo in uigilado plus q̄ debeat mensurā sibi cōuenientē 2. nālē nōbī lter tūc grediēdo. 2. ista est vna de causis faciētib^o in eo regimie supfluitates multas 2. accumulari. Si enim conuenienter dormiret in tempore q̄ naturalis est dormitio. i. in nocte: tūc melior fieret in eo digestio 2. virtutū animalium restauratio 2. cānalium uel viarū p̄paratio ad expellendās supfluitates: eo qz calorem nālem interius reuocat 2. continet 2. facit meliorē nutrimenti distributionē. 2. p̄parat ad expulsionē supfluitatū subcutanearū qd apparet ex sudore qui in somno cōtingit. Cū ergo non dormiat quātū oportet. imo ualde minus illo: 2. mēsurā excedat in uigilado: necesse est ipsū icurrere dimi nutionē digestionis: 2. ebilitatē virtutis. que omnia facile le gi possent 2° p̄mi. doc^o 2°. sū^o p̄^o. cap 13°. Et post qz cenā accepit: 2. iā hora vna cū dimidia uel due trāsuerit dimittere debet smocinātū ouersatiōes 2. exponere se ad dormiēdā ca pte pte alijs p̄tib^o nōbīr eleuato. 2. p̄ qdē sup dextro latē re cūbēdo. deinde sup sinistro se reuoluēdo: 2. si deberet a talib^o ti tib^o dormiēdi declinare meli^o est ut dormiat sup uētre suo qz sup sp̄ia decūbēdo. Laudo tūc q̄ in tpe sue dormitiōis tene at sup stōcho suo applicatū plumaceolū de minuta 2. mollī pēna plend aut de plumis vulturis aut de cōsura pāni tintra in gna sufficiētē. 2. opz illuz plumacollū sepe calefiēt: aut sal tē duplicatū tē ne humiditas sudoral^o 2. altera in ipz ifusa i frigidando uel poros oppilādo noceat. Si autē mēsurā somni pueniēs octo horarū aut ad min^o septē. 2. si otigat ipm nō posse tātū in dormiēdo ip̄o expēdere defectū dormitiōis nocturne suppleat cū dormiēdo diurna ut tota dormitio di ei nālīs nō sit minor octo horarū. ut iā dictū est. 2. est tertia nā lis diei pars. In dormiendo etiam mēbra eius cōuenienter cooperta teneri debent seu conseruari: 2. pprie in tempo re anni frido 2. humido: 2. in locis frigidis 2. humidis in qd^o frequenter dormire necessarium est. Reliquo autem tem pore uigilare oportet 2. expendere tempus eius in exercitijs animalibus dato q̄ post assumptionē cibi ab exercitijs cor poralib^o abstineat salē per duas hōs maxime salutiferū foret.

De accideribus anime que sunt passiōes cō tristates 2. aiam in angustia occupantes parū oportet facere smonē religiosaz vitaz agē tibus. plūmū enim tales de deo cōtēplātes 2. de bonis que fu erunt in vita tractatis humana a martyrib^o 2. suis dei nego ciantur in attritione aie 2. ei^o tristitia. pp qd si talibus assueti sunt difficile foret eos ab hac dispositiōe pmutare 2. min^o ab ea ledunt qz alij insueti. Inia ueteri. afforismo 2°. smone p̄. Assueti assuetos ferre labores: 2. si becale fuerint ifuetis mi nus molestare. Illud tūc qd ex cōtēplatione p̄yfica scribi

debet: est q̄ non est bonū aiam occupari in talibus accitibus affixis tūc 2. multū pdurantib^o: qm̄ bec talia exterminant cor pus ab ea que est b. n. nām cōsistentia. 3° regni. Si tūc neces se est ipsum occupari passiōibus aie: saltem non sit eius me ditatio circa tristitiam ex nocumento egritudinum proue nientē: ita ut desperet de salute sui cū oia talia acciticia 2. egrit udines sint sanabiles: ut nunc in posterum videri potest.

Cap^o. iii. De regie p̄ medicinalia cōtinens rubricas septem:

Licet regimie medicinale dispōnib^o in primo cap in exordio notatis qd^o reuerēdissi ma p̄nitās dñi gñalis molestas p̄ticulariter vñi culqz illaz appropiatis 3z intentiōe pueniētes posset scribi: qm̄ talia regulariter magis appli cant in curis egritudinū distinctis ex pte reuolutionis tēpo ranee ipsaz. Et he egritudines transuerunt iam p̄ncipiū 2. augmētum vniuersalia 2. sunt in statu uti iam cōfirmate. iō vñ mibi conuenientius inscribere remedia que eisdem vidē tur esse in hoc tempore magis appropriata.

De euacuationibus vniuersalibus.

Rica. i.

Accipiam igit a stomachi dispositione que scuior 2. periculosior est 2. oium aliarū radicalis cā. ut superius huius tra ctatus cap p̄ oeductū est. Placet igit mibi q̄ uenerandus p̄ p̄dictus singulo anno uñi edone duab^o vicib^o purget. i. in mense aprilis 2. in fine septēbris: pp qd scribā hic in ista bis purgatiōib^o deservierit. Cū nimo ita qz in mense aprilis a quā usqz ad vigesimā quartā diē lunari illi^o purget hoc mō. Nam vno mane in aurora accipiat hoc minoratiū cālm cū. 3. i. aque decoctionis semis rutbe uel folioz ei^o. 2. 3. i. succari 2. tardet cib^o post ipz horis qnqz 2. tūc accipiat cyathū vñū aque cū succaro cocte calē: 2. post ipaz tardet cibū p vñā horā. Minoratiū est hoc. R. eluarij de p̄silio. 3. i. eluarij indi. 3. i. misce. Post minoratiū p̄di ctū accipiat digestiū sequēti die hora p̄dicta cālm qd̄ oriuet octo uel decē dieb^o usquequo in fundo urine sue appuerit se dimē albū uidetū egle 2. dyapband. Post illud digestiū qz assumat solutiū sequēs: 2. post ipm obfuet oia que post mi noratiū iā descriptum sunt scripta obseruari debē. Et aut illius digestiui descriptio. R. floz uel folioz sicados ibis mi epitbimi calamēti pulegi berbe palis spice neridē flord buglosse 2. boragis: radicū iringi mirabolanoz chebul. enus le feniculi eufragie maiorane ruthe nigelle. añ. 3. i. semis peo nic 2. radicū eius. folij ameos cardamomi maioris 2. minoris anthos. añ. 3. i. radices iris acori cimini semis leuistici carui. añ. 3. i. infundant oia in libras duodecim aque fontis p qn qz dies. deinde extrahant 2. dimittant parum euaporari: po stea cū p̄dicta aqua coquant usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde uehemēter exp̄mant 2. colent 2. huic colature sup addat aceti sglitici lib. 5. succari secūde coctionis lib. ij. mel lis electi lib. i. 2. oia coq̄nt usqz ad sufficiētē spissitudinē. De hoc ergo syrupo accipiat. 3. i. cū. 3. i. aque decoctiōis cimi ni 2. semis rutbe. añ. dñi aut coquit p̄dicti^o syrup^o aromatizet cum bis speciebus in panno ligatis. R. macis nucis musca. añ. 3. 5. galange granorum paradisi cubeborum eufragie fe niculi añ. 3. i. ambre musci. añ. gra. ij. fiat ut dictū est. Si autem uelis digestiua conuenientiora illo 2. facile reperibilia 2. minorem expensam facere: accipere potes q̄ plurima ta lium ex sententijs auctorum binande collecta: ut syrupi sglitici oēs 2. p̄cipue syrupus sgliticus descriptiōe Democri. syrupi de calamēto syrupi de sicados. syrupi de cheisin 2. le canabi. syrupi de lilio syrupi de bysopo. syrupi de absinthio: 2. consimiles: quorum oium descriptionem lege 5° can. sūma p̄ma tractatu 6°. 2. Mesue in anudo. suo distinctiōe sexta: Et si uelis digestiua leue oibus dispōnibus p̄dictis cōe R. syrupi de absinthio: syrupi de calamēto: syrupi aceto si compositi. i. añ. 3. 5. aque radicum iris: aque mellis: aque feniculi. añ. 3. i. misce: 2. da ut supra dictum est. Accepto autem digestiua hoc uel illo eradiceatur materia cū hoc elio.

℞. eluarij indi. 3. ij. eluarij de baccis lauri. 3. ij. benedictie simplici. 3. ij. misce: et accipiat totū cū aqua absinthij feniculi uel apij. ¶ Si autē extingeret in uere calitate continentis inalescere. Tūc p̄dicta digestiuis admisce potes aquā aliquā que refrāgat ex cop audaciā et calitatē: sicut aqua endiuie uel acetose uel violaz que fride sunt aut aq̄s tēperamētū hūitēs: que respectu calitatis intē se ifridatiue dicunt: uelut aq̄ ilion uel spargilopulli capit. uel. gramis et silium. Si r̄t refrāgere potes eluaria p̄dicta refrāgēdo ea cū syr. viol. ros. et de nenufarez et in considera. ¶ Ex q̄b⁹ tādē p̄cludere potes q̄ istis talibus uniuales tam in uere q̄ in autūno refrāgēdo ipsa sicut iā dicitū est ex fundamētō p̄tēplatiōis theoricē de cōpōne medicī naz et refractione ipsaz in gradib⁹ et qualitatibus per cōuenientia pondera que non cadunt sub contemplatione viri nisi in sapientia medicine benetriri et edocē.

¶ Ad dispositionem stomachi.

℞ica. ii.

Actis aut purgationibus iam p̄dictis oppositū est ut utat medicinis p̄hibētibus p̄nationē uentositatū et mātē flaticaz in stōcho suo et az genitaz carminātib⁹ et sedātib⁹ dolorē extēsiuū et pūgituū q̄ frequēter accidit et reuolutiōib⁹ p̄ximis lib⁹. ¶ Prīmū q̄ medicamē est usus p̄fectiōis dyacinamomi descriptiōe Auiē. 5.º can. aut Mesue in antidota.º distīn. p̄. ¶ 2.º medicamē est aromaticū rosatū descriptiōe Gabrielis Mesue in antidota.º colligendū. ut iam dictum est. ¶ 3.º medicamē est p̄fectio dyacimini descriptiōe Nico. in antidotario. 13. mibi melior videat descriptio eius que colligitur a Serapione 7.º breniarij. auctoritate Galeni. ¶ 4.º medicamen est confectio de pilalbes descriptiōe Auiē. 5.º canon. sūma prima. ¶ 5.º medicamen est cōfectio dyamusci dulcis descriptiōe Mesue distinctione iam dicta. Et oia bec sunt efficacia. 13. mibi magis placeret p̄fectio dyacimini superius allata. Et oia hōz accipiat. 3. ij. usqz ad. iij. semp aū cibum aut post cibum reuerentia legis et obseruationē diuinū cultus in celebrando. ¶ 6.º medicamē et spāle est usus electi metri dati ex quo accipiat. 3. ij. bis in septimana in aurora: et tarde tur cibis post p̄ quorū bōs. ¶ 7.º medicamen et spāle est eluariū descriptū ab Auiē. 5.º canon. sūma p̄. qd̄ noiat sotyra. i. sal natrix. cui eluarij accipiat. 3. ij. cum uino aromatico et potēti. ¶ 8.º medicamen et spāle est usus huius vnctionis q̄nqz applicate saltē ter in septimana. cuius descriptio est bec. ℞. olei muscelini: olei de irco: olei de mentha añ. 3. ij. seminis ruthe cimini leuistici carui ameos folij. añ. 3. ij. ambre musci añ. 3. ij. cere. q. s. fiat vnguentum molle et applicet stōcho ieiun o calefactu. ¶ Ego autē cū uolo medicamē leuius illo accipio olei de absinthio: olei de mētha: olei de rutba añ. 3. 5. ligni al. pulueris origani et mēbe añ. 3. 5. misce: et ex eo vngatur stomach⁹ ut p̄dictum est. ¶ 9.º medicamē et spāle est cerotū hoc qd̄ stōcho applicatum. longo tpe portet. ℞. laudani electi. 3. 5. resine electe. 3. ij. mastice gariofiloz spodij mēbe cypī absinthij granorum paradisi añ. 3. ij. ambre musci añ. 3. ij. cere quantum sufficit: fiat cerotū scutale et applicetur stōcho suo. ¶ 10.º medicamen et spāle conueniens stōcho uentositates carminans remib⁹ iuncturis capiti et oī sue dispōni utilis est usus sīn giberis conditū. de quo in regimine percibos aliquid dictū est. et accipiat ex eo saltē tribus vicibus in septimana radice vnā. ¶ 11.º medicamē et spāle est ut accipiat saltē ter in septimana mirabolani kebulū vnū additū et taret post ipm cibū per. v. bōs. ¶ 12.º medicamē et spāle et p̄prie admistrādū tpe instātie doloris in stōcho et cōstrictionis anbelit⁹ ei⁹ est ut stōcho suo fiat euaporatio cū hoc cōposito calefacto in tegula uel in caldari sicis posito et in sacculo de pāno lineo et calz sepe stōcho supponat et pmutet. cui⁹ descriptio est bec. ℞. origani calamenti pulegij menthe absinthij añ. 20. ij. cimini. 3. ij. 5. anisi. 20. ij. ameos: seminis ruthe carui et leuistici añ. 20. ij. contundantur grosso modo et fiat ex eis ut dictū est. ¶ Si autem post doloris remotionem remaneret eidez pulsus cordis debilitans ipsū: tūc applicet ei sacculus iste ex syndone

de grana fact⁹ cū his sp̄b⁹. ℞. sp̄rū electi. de gēmis: sp̄rū electi. de ligno al. sp̄rū dyambze añ. 3. ij. fiat sacculus ut dictū est. ¶ Et si remaneret post p̄dicta coartatio in anbelitu: tūc accipiat p̄ duas hōs post cenā hoc medicamē mibi exp̄tū qd̄ est mirabile. ℞. eluarij dyairis descriptiōe Nico. 3. ij. 5. succari al. 3. ij. aque decoctionis croci calefacte. 3. ij. 5. misce et potest et accipi cum uino dulci calefacto. Nec de his que stōcho conferunt et in difficultate anbelitus tanq̄ meliora sufficiāt. ¶ Ad scotomiam et imaginationes.

℞ica. iii.

Scotomie

vo et imaginationib⁹ eius cōferunt eluaria et cōfectiōes

supra scripte q̄ plurime ut metri dati mirabolano rum chebuloz usus de quibus dictū est. ¶ Specialia vo hūic dispōni nōnulla experta reperiunt quoz p̄mū est hoc. ℞. mactis. 3. 5. pul. eufragie. 3. ij. fiat puluis subtilis et misceant⁹ adinuicē et de hoc puluere accipiat cū modico uini uel brodis. 3. ij. añ cibū sepe. Cū ipso enī gentes multas a scotomia et imaginationib⁹ multis sepe sanauit post eūones. ¶ 2.º medicamen et speciale est masticatio recentis ireos aliquanto ieiuno stomacho facta. ¶ 3.º medicamen est masticatio cubebarum. ¶ 4.º medicamen est asper. siobregmatis cum puluere gariofilorum sepe facta quando itur ad lectum. ¶ 5.º medicamen est odoratio maiorane sepe facta. ¶ 6.º est masticatio scilorum eius: imo et comestio eius sepe accepta.

¶ Ad impticitatem uentris.

℞ica. iiii.

Impticitatem

vo uentris: 13. cū multis remedijs curare soleam.

solū in tria hic conscribam que mīl i utiliora vidētur. quoz p̄mū est puluis iste. ℞. violaz: semis endiuie: scariole añ. 3. ij. thimi epithimi. añ. 3. ij. folliculoz sene. 3. ij. tartari. 3. ij. 5. cinami electi. 3. 5. mactis anisi añ. 3. ij. fiat puluis subtilis. de quo ante cibū accipiat⁹. 3. ij. usqz ad. ij. ¶ 2.º remediū est usus huius eluarij. de quo añ cibū immediate accipiat coclear. 5. usqz ad. j. deglutendo ipm. ℞. mucillagis sebestē. 3. ij. penidiap. 3. ij. cimini. anisi violaz añ. 3. ij. folliculoz sene. hermodactylorum epithimi añ. 3. ij. 5. fiat elariū cū sufficiēti q̄tate mellis violaz: et accipiat ut supra. ¶ 3.º remediū est usus hōz pulaz que supfluitates flatuosas feces et uērositates educūt. quard̄ descripto est. ℞. aloes electi 3. ij. semis ruthe. mastice. cimi. ameos añ. 3. ij. agarici electi. 3. ij. salis indi. 3. 5. infundant oia in. 3. v. succi endiuie p̄ quorū dies. deinde exponant soli usqz ad exiccationem ipsoz et liex renouet sup eis succus bene cōmiscendo: et fiat hoc quatuor vicibus. De mā itaqz illa fiant pulle. de quibus vna accipiat⁹ tur immediate ante cenam: et sunt ualde utiles.

¶ Ad sodam.

℞ica. v.

Atiquum

vo dolorē capitis remouere possent cōones electuaria et cōfectiones supra scripte.

Si autē p̄teruiores effectus dolo: ille aduocās ad se medicinas maioris efficacie tūc applicetur alterum istoz. quatuor: quorum Prīmū est. ut oī alterno sero per duas horas post cenam accipiat⁹. 3. 5. auree alexandrine cum. 3. ij. aque maiorane. ¶ 2.º est gargarisma factum mane in medijs tertijs. et añ cenā cū hac decoctiōe. ℞. allari arthanite sticados pulegij epithimi ireos. añ. 3. ij. succi liquiritie. 3. ij. cimini anisi feniculi añ. 3. ij. coquant oia in lib. iij. aque usqz ad consumptionem tertie partis: et uersus finem decoctionis adiungant mellis. 3. iij. deinde bulliat ut dictum est. De bac igif decoctione colata et calida accipiat⁹ in os gargarizando. ut dictum est. ¶ 3.º remediū spāle est caput purgiū factū cū hac cōmixtiōe. ℞. aque sublimandi radicū iris: et maiorane. añ. 3. ij. 5. succari al. 3. ij. ambre subtilissime trite 3. ij. misce et calefiat: et fiat hūi⁹ mixtiōis tract⁹ p̄ nareos leuissime ore p̄us ueniet⁹ et ipleto aq̄ ¶ 4.º remediū spāle 13. aligb⁹ videat⁹ hōz rēdum est odoriferū hoc. ℞. castorei electi. 3. ij. 5. ruthe cubebarū 3. nuci mus. ligni aloco añ. 3. ij. fiat puluis: et ligetur in syndone et sepe odoret.

Ad dolores iuncurarum. *Hyica. vi.*

Sicut contingat mās ad iuncturas inclina-
ri: adeo q̄ dolorē efficiat in eis: tūc da-
to q̄ eis conferre possint plurima eoz que scripta
sunt. tria tñ spālia remedia cōscribā. *¶ Quorūz*
primū est hoc locale q̄ pedib⁹ z genib⁹ frequēter
applicet. *Hy. olei onfancini. 3. ij. pulueris sandarace. 3. ij. terā*
tur diu sū in mortario: z ex eis actu calido inūgant mēbra.
¶ 2^m remedium spāle est frequens fricatio iuncurarū facta
cū oleo strito cū sale quo actu calido inūgant mēbra: uelut
accipiendo olei vnus annū lib. 5. salis. 3. j. fiat ut dictum est.
¶ 3^m remediū spāle est frequēs ablutio cū aqua calā in qua
arnifices extinguit ferramēta fabulā ex q̄ iūcture lauent: z bñ
postea exiccant. *¶ Ad dolores renū. Hyica. vii.*

Dolori vo renū eius oferunt quatuor mibi
spālia inuēta uilia. *¶ Primum est*
usus buius confectiōis de qua semp ante cibū
accipiat rotulā. j. triū aut quatuor dracmarū. *Hy.*
se. apij. medulle granorū peonie añ. 3. ij. spērdēla
rij lytontripō. 3. 5. succarū al. 3. ij. fiat ofectio solida cū aqua
eupatorii. *¶ 2^m remediū spāle est usus hāz pillaz de qbus*
plurib⁹ dieb⁹ otinuis cū istātia doloris renū accipiant qnqz
in aurora. *Hy. lapidis egyptiaci: lapidis iudaici: lapidis spō*
gie. añ. 3. j. succi liqritie. se. sparagi. cassielig. añ. 3. j. vitri cōbu-
si. 3. j. 5. fiant pillē cū succo apij z accipiant: ut supra. *¶ 3^m re*
mediū spāle est usus barū aquarū. *Hy. aquarū iris eupa-*
torij z acori añ. partes equales mīllec: z accipiantur ex eis. 3.
v. uel. vi. in aurora: ut dictum est. *¶ 4^m remediū spāle est*
unctio hec renibus applicanda. *Hy. olei de castoreo: olei de*
lris añ. 3. j. 5. granarū mulij solis. seminis apij ruthe añ. 3. j.
granorū alkekēgi. 3. j. terantur oia simul longa contritione in
mortario. deinde ex hīs sepe fiat ilijs z renibus z toti spine
in unctio cū eo calefacto z sedat dolores: expellit uentositates
educit barenas z lapillos. ex quoz educatione tandem felicitas
bitur eius uita ad laudem z gloriā summi cōditoris. Amen.

Consi. 249. De nocumento digitorum ma-
nus.

Impedimentū debuit mor-
man⁹ bui⁹
nobilis viri manifestū est: qm̄ digitos ma-
nus saltē q̄tuor obere nō pōt ad capiendū
z tenēdū ea que desideraret cape z tene-
re. Sūl ē neqz ueniēter ad extra pōt ex-
tendere manū saltē digitū auricularem z
annulā. *¶ Cui⁹ qdē impedimenti mor⁹ cā*

est durities in chordis musculorū: z neruis toti⁹ man⁹ qnqz
digitorū. bui⁹ ē durities cā est māx̄p̄ gelatio uel iduratio in
p̄dictis mēbris que potuit a friditate fieri otinētis uel medi-
ciāz que apposite fuerūt. *¶ Et potuit ē hec māx̄p̄ grossatio*
otigē ab imediata calitate z siccitate mediciaz q̄ resolverūt z
exiccauerūt subtiliores ptes māx̄p̄: z remāscūt grosse talr idu-
rate. Un̄ si māc ille fixe remanebūt i p̄tib⁹ dubitabile est q̄ vir
iste nunq̄ poterit opōnes digitorū suoz mot⁹ ueniēter b̄re.

Est igitur in cura accelerādū cū regimie nūc se-
quēte. Primo qdē caueat vir iste habita-
tionē ciuitatis z camerarū fridarū z bitacula uētoſa: z ma-
xime a partiali friditate manus sibi p̄cauere dz. imo ipsaz cy-
rotbeca bene calefaciente tueri debet. *¶ In cibis vo eūitet*
oia que sunt viscosa grossa oppilatiua z in frigidatiua. uelut
sunt carnes grosse cutes nerui z pellicule aialūz z cibos pa-
stiles: z multam piscium q̄tatem: z maxime viscosorū. ut an-
guille tinche z cācri eūtare dz. *¶ Et caueat ē a multo lacte*
z casei usu z pane antiquo cōbusto z acimo. z ab usu fabaz
z fascolorū. Et a fructib⁹ z herbis ifridatib⁹: ut sunt pira cito-
nia lactuca bleta portulaca: z p̄siles. *¶ Et effugiat vinum*
grossum nigrū z ualde dulce. imo oē vinū simplex si potēs
est dimitti debet: nisi cū aqua refractum. Et caueat a rebuz
que sua gravitate uel compressiōe manū applicari possent.

Et caueat etiam a dormitione prolixa z maxime diurna:
que est cā multiplicationis: latū: que redderent sanguinem
grossum oppilatiuum z resolutioni indispositum. *¶ Et ca-*
ueat a multa q̄tate ciborū z potū in q̄cūqz cibatione acce-
ptorū. De reliqs deteriorib⁹ esset frequēs usus aceti z acrimo-
nium maxime citoniorū. In alijs aut regat se ut sibi placet.

De regimine vo medicinali man⁹ bui⁹ gñosi viri
bec vident mibi necia obseruari

debere: saltem usqz ad decē dies futuri mēsis martij. *¶ Pri-*
mū est hoc. *Hy. aloes infusi p̄ q̄tuor dies in aq̄ sublimationis*
radicū ireos. 3. ij. agarici turbit electorū añ. 3. j. 5. hermodacty-
lorū. 3. ij. masticis. 3. j. 5. anisi cinamomi macis añ. 3. 5. dyagri
dij. 3. ij. mīscant oia p se subtilr trita cū p̄dicto aloc. z fiant
pille ex oī. 3. vj. de q̄b⁹ iste vir oī 4° uel 5° die accipiat vnā per
octauā pte bore aīcenā. mūdificat enineros stōchū z capue
a flate apto discurre ad neruos z chordas z implere eos. *¶ 2^m*
remediū est. *Hy. olei de masticē añ. 3. j. 5. spodij karabe corall.*
ru. sādara. añ. 3. j. masticis thuris añ. 3. 5. glutis carte. 3. vj. dia-
gagati gūmi arab. añ. 3. 5. dissoluat glutē cū aceto nigro acer-
rimo z incorpet cū. 3. 5. cere: z vsus tps in fridatidīs addant
alies p̄s z fiat vnguētū bñ tenax. de q̄ sup corio extēso in uol-
uas 3° p̄siferioz biachij usqz ad rasētā exclusiue. *¶ 3^m p̄ncipā-*
le remediū est. accipiat frustū lapidis molaris nobilr in-
carbonib⁹ ignitis calefactū z positū in uas aliq̄d z sup effun-
dat ei paulatine distillādō quāritas vni⁹. 5. lib. vini al. bñ po-
tēris. z altera. 5. lib. aceti albi acuti mixti inuicē. Cū ergo ele-
uat a lapide ignito fum⁹ circūquaqz man⁹ ei⁹ in eo suffumit
get usqz quonotabilr sudauerit. tūc ergo diligēter exiccet. z
ita fiat oī mane sc̄l. z tūc ioluat man⁹ pellectib⁹ vicib⁹ nota-
bilr calefacta. *¶ 4^m remediū est hoc. Hy. olei de sisamo. olei*
amigdalaz. añ. 3. ij. medulle cruris vituli pinguedinis añ. 3.
anatis. añ. 3. j. bdelij moll. 3. 5. galbani. 3. croci. 3. 5. x. dissoluā
tur gūmi cū aceto albo z cū ueniētū quantitate cere albe fiat
vnguētū molle. dissoluat itaqz p̄tula illi⁹ vnguētū sup q̄cū-
qz medicatiōe sufficiens: z ex eo copiose vngat itaqz vndiqz
manus a crototo iā sup apposite inferi⁹. Et attēde q̄ lz suffu-
migatio p̄dcā debeat fieri solū sc̄l in die. vntio tñ cū p̄dcō vn-
guētō ē in sero fieri dz. *¶ Ulti^m reme^m est hoc. Hy. gūmi cere*
lorū. 3. j. castorei bñ p̄guis galbani. añ. 3. ij. olei oliuaz antigo-
rio q̄ b̄ri possit libā mediā: medulle crurij vituli p̄guedis
anseris z gallie. añ. 3. j. cere al. 3. j. 5. croci. 3. ij. ligni aloes. 3. 5.
musci. 3. ij. dissoluant gūmi cū aceto al. demū incorpent cū
pinguedinib⁹. z in fine ponant pulueres. z fiat vnguētū mol-
le. Cū ergo duodeci dieb⁹ otinauerit fumigationē z vnguētū
ut p̄ 3° z 4° cap. tūc applicet istud ultimū usqz ad finem tps
martij iā supra dicti. his autē expeditis dz sc̄ri de statu eius
Si enim nō ēt ueniēter curat⁹ iuxta uota sua. tūc provide-
ret sibi de his que meliora occurrēt. Ad laudem dei Amen.

Consi. 250. De impotentia motus digitorum ma-
nus p̄ incisionem manus cum ense.

Isi sectio totalis facta fuerit in
neruis uel chordis per
q̄ motu uoluntario mouent mēbra sup-
posito q̄ scā fuerit sectio p̄tialis eorūz aut
quorūdā z nō oīz adhuc p̄t b̄ri spes de
re flauratiōe mot⁹ p̄tialis mēbrioz que mo-
uebant p̄ infra illa. Et q̄ nō est rōnabile
dēz neruū uel lacertā z ei⁹ ramos eē totalr

abscessos. Ideo non sum desperatus de possibilitate cure aut
saltem de magna conualescentia buius viri.

Itaqz procedat in ea fm̄ modū infra scriptum. *¶ Pri-*
mo inq̄ abstineat ab usu pastilium z lacticinio-
rum ciborum leguminum pisciū z oīum ualde salsoz ciborū
Sūl z a multo usu potēis aceti z vini fumosi z proprie albi
z subtilis: z a frequentia coitus: aut forti manus exercitio: a
frigiditate aeris: z neqz tan zat aquā frigidā cū manu illa.
His premīssis ntatur hac euaporatione. nam
accendatur lapis marchasice

uel molaris et supponat manus distanter per duos pedes et coopto mēbro cōladice. i. scilicet ab ea imota per vnū pedē: et supfundat paulatim distillādō vinū albū subtile et sumosus mixtū cū q̄rta pte aceti albi et valde usqueq̄ cōsumat metrecta vna. i. f. ala volūdo aliquā manū nūc de domestica ad syluestre et ecōuerso. ¶ Postq̄ q̄ hoc factū fuerit mēbrū remoueat et diligēter pānis excet calio: et post diligēter inūgat cū hoc linimēto actu calio: et post coopiat cū lana succida bñ pectinata et supponat palma manū corio grosso sustē tante ambos digitos lesos: et leuiter cū bñda liget et a frigore cū uenienti ciroteca defendat: et ita fiat oī die bis. s. in mane et sero per dies. viij. continuos. cuius descriptio. ℞. olei de bē. 3. ij. olei de costo. 3. j. pinguedinis leonis. 3. 5. castorei pinguioris. 3. liij. croci. 3. ij. medulle cruris bouis antiq. 3. j. pul. hermodactyloz peonic sicados et abrotani añ. 3. 5. cere quā tū sufficit fiat vnguentum mediocris viscositatis. Cum autē per dies octo applicata fuerint remedia ista p̄dicta tūc applicet hoc vnguentum absqz somētatione qd̄ ducitū est ad aperitūm vias trāsitus spūm aīalium ad mēbra et cōfortat substantiam eoz. cui⁹ descriptio. ℞. olei nardinī. 3. j. 5. olei de eufobio. 3. j. olei de croco et de pipibus añ. 3. 5. sicados arthanite piperis albi hermodactylorum peonic origani abrotani añ. 3. j. galbani bene pinguis serapini armoniaci añ. 3. ij. olei de terbentina. 3. ij. cere al. 3. j. 5. coquantur simul gumme cum oleis leni et lōga coctione et prope infrigidationem eorum addant pul. et fiat vnguentum de quo inungatur tota manus actu bene calido bis in die. postea coopertat lana benemollī et liget ut supra dictū est. Si igit̄ res bene succedat tunc ita procedat per duas septimanas alias. Si autē nō: rescribatur et aliter prouidebitur.

Consilium. 251. De impedimento motus digitorū et rasete. ¶ Dividitur autem consilium in capitula tria.

¶ De causis et signis dispositionis p̄dictae.

Cap. 1.

In quidā obtulit mihi manus cuius egritudo p̄ncipaliter est ablatio flexionis et extētionis totius rasete manus. s. i. etia et in duob⁹ digitis manus eiusdē. s. anulari et auriculari est p̄hibitio mot⁹ actiui et dilatatiui et circūgirationis eoz. In reliquis autē duobus digitis. s. medio et indicē est totalis p̄hibitio motus: sed diminutio: ita qd̄ aliquāte l3 parum et debile per acciō. s. per colligātū chordaz et musculoz vicinorū qui indurati sunt. ¶ Et est qd̄ dispō ista in qua caderēt speculationes ardue. P̄mo enim opz solū diff. cillimā questio. s. q̄re cōtingit in aliquo mēbro auferri motū et nō sensum In q̄cūqz enī pte eius manus saluat sensatio per quā discerunt iter oīa obiecta tāgibilia occulte uel p̄ceptibilr applicata oē enim obiectū frigidū calidū durū molle leue graue et alr organū sensus tact⁹ imutatiui vir iste cōueniēter p̄cipit. Motus autē in p̄dictis p̄tib⁹ auferit et nō nisi ppter solutionē continuitatis que trāsuerfalsē sentit se aut musculū maiorē inferioris p̄tis rasete p̄hibet trāsitus spūs motiui a cerebro ad nervos musculoz manus. ¶ Si q̄ per eādē viā uel nervos deferat simul spūs sensibilis et motiui. q̄ facta p̄hibitione motiui spūs trāsire de necessitate simul p̄hibet trāsire spūs sensibilis: cū sit vna et eadē numero ut supponit. cōis autē repugnat exp̄ientie in hoc viro: q̄ sentit manus et nō mouet ut dictū est. ¶ Si autē diceret qd̄ nerui per q̄s deferat motū spūs non sunt idē per q̄s trāsire sensibilis spūs tūc facile esset solū quod esset saltē appenter: dicēdo qd̄ solo continuitatis facta fuit in nervis trāsitus motiui spūs et nō in illis per q̄s trāsire sensibilis spūs. ¶ Forte autē adhuc dicēdū tenēdo p̄mā op̄tionē. s. qd̄ per eādē viā ad mēbra trāsire uterqz spūs. s. sensibilis et motiui. Dicēdū etiā qd̄ l3 spūs sensibilis ad manus deferat per nervos ramificatos a 6° 7° et 8° pari nervoz orientid a nucha: ut p̄z in p̄ Almā. cap. 4°. et p̄mā p̄mi. cap. 5°. doctrina 5°.

cap. de neruis orientib⁹ a nucha. tñ q̄ ultra spūm sensibilē ad motū regit in strm uolūtarij mot⁹ qd̄ est musculus. dicēdū qd̄ musculus nō potuit recipere spūs motiui quāritatē sufficiētē ad dādū sibi sensum et motū sicut cōtingē potuit in musculū penetrare spūm dātē sensum. q̄ spūs sensibilis motiui spūritu est subtilior. etiā q̄ maior est necessitas sensus in mēbro q̄ mot⁹ quo ad saluādū vitā: qm̄ aīal est animal per sensum. ¶ Alr autē et subtili⁹ ad qd̄ nō respōdēdo dicēdū qd̄ l3 per eādē neruū cedat trāsire spūm aīalē sensibilē et motiui: et se cōtrāsuerfalsē illo neruo deberet auferri sensus et mot⁹ a neruo. dicēdū qd̄ hoc argumētū cōcludit de p̄ticulari sensu coicabili mēbris per neruū nlr. negāda est illa cōtia. per. a. neruūz trāsire simul spūs aīalis sensibilis et motiui. g. negato illo trāsire mēbrū p̄uabit sensu oī et motu. Fallit cōtia: eo qd̄ ad manū nō p̄cise deferat spūs sensibilis per nervos et musculos sed saluat in manu sensus per spūm aīalē dispalsē in substantia entis que est organū tact⁹. ¶ P̄ter hec autē opouebit intelligē qd̄ mot⁹ a manu huius viri nō auferat p̄cise per negationē trāsitus motiui spūs ad musculos manū. Nō enīz sc̄mp p̄hibet mot⁹ a mēbris per ablationē trāsitus spūs: sed multotiens cōtingit manus nō posse explē opam mot⁹ per organa motus que sunt musculi chordē et nerui que frequēter sunt indurata. g. flexioni idisposita: q̄re reddunt immobilia: q̄ l3 trāsire aliq̄ p̄ticulari motiui spūs ad mēbrū: tñ q̄ spūs motiui recipit in mēbro inepto motui ppter duritiē suā. et talis p̄prie est manus huius viri dispō. Et enīz cōplicata ex impossibilitate motus pueniētis ex p̄uatione trāsitus motiui spūs ad ipsam: et ex magna duritiē in mēbris motus p̄dictis exite: quā duritiē sensus tact⁹ tāgenti ostendere p̄dē.

¶ De cura per medicinalia.

Cap. 11.

Ex p̄dictis p̄z canon curatiōis huius dispōnis sustentat in trib⁹ intētionib⁹. ¶ Et p̄ma qd̄ intētio est p̄ticipium que indurate sunt rectificatio. ¶ 2° est aptio viarū per q̄s aīalis spūs et sensibilis q̄ motiui penetrare debet. ¶ 3° est electio regimīnis ex pte sex rerū nō nālū huius dispōni cōueniētis ut nūc sequitur. ¶ Ut igitur intētiō p̄mā canonice cōplē possimus p̄mittēdūz p̄q̄ intētiō in curatiōe cuiuscūqz duritici uel nodositatis in musculis nervis chordis uel iūcturis inente p̄ficiat duplici intētiōe. s. applicatione mollificāte et resolutione demollificāte ad resolutionē facta et ecōtra. Neqz enī est rōnale aliqūa durificatā p̄tē ducitēter resoluti posse nisi p̄us mūdificet. Corpora enim cōpacta nō sunt idisposita euaporationi. ergo nō sunt resolubilia. resolutio enim est bumoz. affōz 7°. cōmento 49°. ¶ Itaqz in curatiōe hui⁹ dispōnis ita p̄cedēdū est qd̄ per totā vñā septimanā applicent aliq̄ de mollificātib⁹ que dicent. et sequēti septimanā applicent aliq̄ de resolutiuis que tāgent. Et ita p̄mutatio fiat de resolutiuis ad mollificātia quousqz felicitet intētia curatio. P̄mo itaqz diuersa describo mollificātia: et post illa nōnulla describā resolutiua. ¶ Mollificans ergo de numero debilid esset ut acciperent folioz violarum folioz malue maioris quā Aluic. noiat cubere. et vulgus noiat ipsam rosam maluā. añ. M. liij. pingue: anatis. 3. j. coquant in lib. 50. aque usqz ad cōsumptionē tertie p̄tis. ¶ 2° mollificatiui potētius illo est hoc. ℞. seminis lini fenugreci añ. lib. j. folioz saponarie maioris lib. 5. coquantur in aq̄ut p̄us dictum est. ¶ 3° mollificatiui et melius p̄dictis est hoc. ℞. radi. altce lib. ij. radi. enule lib. j. amboz recentium coquantur in quāritate aque p̄scripta cū lib. iij. sape. ¶ 4° mollificatiui et oībus p̄dictis potētius est hoc. ℞. g. noz sisami lib. ij. medulle cruris bouis antiquoz. 3. liij. bdelij mollis et subalidi. 3. ij. coquant in lib. 50. aque uel ro. vini dulcis usqz ad cōsumptionē tertie p̄tis. ¶ 5° mollificatiuum est emplm de mucillaginib⁹ maioris descriptionis et p̄prie inuētum. Desue in antidotario distinctione penultima. ¶ 6° mollificatiui et potētius oībus p̄dictis est posum ab Valiagate 8° p̄tice. cap. penult. fm hunc modum. ℞. se.

filami & lini añ. lib. j. belbebe: & est fenn grecū lib. s. terant oia & coquant cū vna pingui cauda arietis minutim incisa. & in hac decoctione sepe in die infundant manus patētis. Intel ligo aut per caudam arietis pprie de roma. talia enim aialia hnt caudam valde magnā & pingue: cuius pinguedo qñ sup mum obtinet in mollicādo. Et memora q hoc ultimū mol lificatiuum est quarto pcedente multū excellēter conferre vi di in dispositione cōsimili. quod cūqz ergo boz eligatur ipsoz decoctio mediocriter calida accipiat: & in ipsam quater vel quinque vicibus in die manus usqz ad medium brachium in fusa teneatur plana tamē appodiata super fundo concbelli gnee & nullo modo pendens ad infra.

Postqz ergo manus fuerit ab ifusione extracta & de ceter exiccata indgat aliq triū vnctionum se quētiā mediocri caliditate calefacta. & postq puncta fuerit manus tūc uestiat lana succida bi carpinata calefacta. aut salē cooptat leui pelle vulturis decēter elaborata. ¶ Sunt aut pdicta mollicātia tria. quoz pūū est famosum & auctē tūc ab oibus. s. pinguedo separata ab itegra vulpe per deco ctionē in aq. ¶ 2^a mollicātiū est potēo pinguedo dabaon: de qua bētur 2^a certij. in cura doloꝝ iūcturarū durifactorū. Est aut dabaon vulpe syluestria quā itālici rāssuz vocāt: cuius pinguedo magnifice lenitiua est. ¶ 3^a mollicātiūz po tēis est ut accipiat butyri recentis. j. j. pinguedinis anatis & pprie femine coquant & dissoluantur in lib. iij. lactis iuuē ce usqz ad consumptionem tertie ptis. In hac ergo materia mediocri caliditate calida ifundatur lana succida ex qua to rum membrum coopiat & ligetur.

Postquā aut predictoz mollicātiūz applicatio fuerit decēter facta tūc trāscundū est ad resolutiua que cū hoc sunt mollicātiua sicut & pdicta molli ficātiua nō euacuant a resolutione. ¶ De famosio q resolu tiua auctēticiis & exptis est cerotū dyapēte qō lenit duritiē & nodositatē neruoz & articuloz. ¶ 2^a resolutiū fortius predi cto est cerotū alexadrinum descriptione 2^a. que ambo legantur a Mesue distictione penultima. ¶ 3^a resolutio predictis fortius est emplm de mucilaginis dyaglon noiatus descri ptione minori sua ut supra. & pprie cōfōratū cum subscripta ppositione armoniaci mollioris. ¶ 4^a resolutiū ingenio se inuētū est suffumigatio cū lapide marchasie per hūc mo dum fūda. accipiat frustuz magnū lapidis marchasie & est lapis molaris rubeus cū quo ferramēta acuant. calefiat q nebemēter in igne & tūc mēbrū nudum sup alio lapide siuec adeo distāter q nō ledant ab igne. Accipiat ergo vini albi ue rustissimi lib. j. aceti acuti lib. s. & lēta distillatōe & paulatine sup ignitū lapidē effundat: ut ut uapor idē eleuatus in ma nū decipiat cū cūquaqz inuolutū & coopiaz pāno grosso per pedale mēsuram a manu distante. Si bñ cōsideras mirabile fuit hoc ingeniū sapiētum. a tali enī caliditate & actuali & po tēiali etiā actu calidis & pūū acutarū aceti uebemens fit im pressio caliditatis in mēbrū indurātū & acētū inter reliquos liquores pter oppob. est substantie leuotomēti. i. penetratiue magis. qre potēter agit in mēbrū rarefaciēdo ipm leniēdo in cidedo & resoluēdo. ad qō excellēter adiuuat vigoratio cali ditatis in uapore illo que fit ppter reflexionē uaporis a pan no supueniētem. ¶ Et nota q hoc ingeniū in apostemate se phiretico & nodositatibus iūcturarum solēnter me iuuat. ¶ 5^a resolutiū & ppe de simplicibz & per me exptum est ut accipiat saponistica maior uel saponaria dicta. & est planta a terra eleuata per mēsuram fere brachij: cuius stipes nodo sus est & ecōtra: folia biis solida & densa viridia ab albedine refracta & florē pducit arcuatum in supiori parte colore ru beo claro ab albedine refracto: & suauiter aromaticum. Cū no folia si cōfricent pingui humiditate leniunt mēbra lent. tione cōsimili saponi. & ppter hoc saponistica plāta dicta est & credidit famosus pegrinopnolūm expositoz medicinaliū Simon ianuēsis ipsam esse spēm artbanite. h ego inueniam discordiā inter ipsum & Dya. quē sepe allegat. & tu lege ibidē.

qualitercūqz sigis intelligas expientia lōga innotuit mibi q si cōterat bec planta & expmas succis in quē actu calidum infundat lana & applicet mēbris induratis multum mirifi ce mollicādo aufert & resoluēdo. ¶ 6^a resolutiū & potē est succus marcelle uel mīcarie maioris eodē modo applica tus: & est plāta quā Auiē. 2^a can. noiat uenē. Hec mibi vidē tur sufficere satis pro cōplēto intentionis pme.

Item aut opz puenire ad intentionē scōaz in qua cōsistit curatio bui^o dispōis ingēter. s. ad aptionē viarū per qō spūs motiū cōuenienter penetrare possit ad mem bīd. ¶ Silr etiā ad aptionē poroz neruoz & mēbrūz mor: necnō & ad aptionē viarū per qō nutrimentum penetrare pos sit ad mēbrū: qre opz eligē in sra apitiua originis neruoz & lacertoz. ¶ Silr opz apire arterias per qō vitalis spiritus cōuenienter mēbris calefactiuis penetrare possit: sicut etiam opz aptas efficere uenas: ita ut mā nutritionis in uenūz ti quāitate recipiat in mēbro. ¶ De numero ergo eoz que apiunt oppilationes neruoz de interius exhibitis & simplicibz pmt est ciclamen: & est malum terre: ab itālicis noiatus panis porcīnus: cuius aq sublimationis oēs oppilationes cū arteriaz q uenarum & cerebri & colatorij eius & neruoz apit: & fricatio cum pul. eius facta cū fece olei lilioꝝ alborūz oēs nodositates & durities a membris aufert. ¶ 2^a medicina de exptis ad hāc intētionem est frequens reitcrata inunctio mēbrūz cōpactoz & oppilatoz cū puluē pīretri bullito cū oleo: de quo dixit Serapio in aggregatore cap de machite ra. i. de pīrethro. cōfert amissioni sensus & motus. & posuit hoc terribuz auc. de simplici medicina. Dya. fo 3ª simpliciū de ip so dixit. q inuamētuz eius in hoc est maximum: & est planta ca. & sic. in 3^a. l3 quidā audaces nō bñ intūtes crediderūt ip sam esse fri. & accidit eis hic error: qñ ipsa est stupefactiua. vñ Auiē. 2ª can. cap 2^a. de carton qd est. dixerūt q est pīretrū & ipm est stupefactiūm. Soleo aut accipe olei oliuarnz anti quū lib. s. pul. pīretri. j. j. terant diu in mortario. deinde lēto igne bulliat usqz ad cōsumptionē tertie ptis. ¶ 3ª medica men utilissimum ad leniēdum neruos induratos & apicndū eos est galbanū: qō est gūmi cal. in 2^a & exccariūm in tertio. Cuius vītus est lenitiua & resolutiua carminatiua uētōficatū: ut 2ª can. in areola opationū & pīretrū: & cōfert lassitudinē & alcuqz: & spāsmo lacertoz. Dissoluo autē ego. j. s. galbanū cum oleo antiquo iā dicto. Oleū enīz antiquū est ita dissolu bilius sicut recens est doloꝝ mitigatiūm. 9^a de ingenio san tatis. cap 3^a fm vñ cōputationem. ¶ 4ª medicina ad hanc cōputationem est dibich gladiū: & est viscus quercinus quī fm Auiē. calidum est in fine tertij: & siccum in p. l3 Serap. po fuerit ipm precise in 2^a. Et dixit Auiē. de eo q dissoluat cum eqli portione sul resinē & cere. exēpli grā oium añ. j. & cōfri cent ex eo mēbra egrotatiua. resoluūt enim & lenit oēm duriti em in iūcturis: & extrahit humiditates a pundo cum vio lētia: nō tñ grossas sed etiā subtiles. ¶ 5ª medicina optime lenitionis & resolutionis est bdelium: qō est gūmi palmorūz syluestrium triplex inuētum ab auctoribus. i. mechinum iu daicum & siculum. mechinum vō ponunt oēs fere frigide cō plexionis & siccitō expmētes tñ gradum. iudaicum vō po suit Auiē. cap in fine pmi. & de gradu siccitatis ei^o tacuit. Si culum vō bdelium posuit siccitatis oibz alijs. Serapio vō au dacter posuit ipm cal. & sic. in scōo. qd tñ su ipm cōfert spāsmo & duritiē neruoz: & gelationi: & pprie coctum cum oleo: ut pū dictum est. Attēdat tñ opator q nō accipiat bde lium antiquum: qñ ipsum pūatur lenitione. vñ de scōo can. Inqt Auiē. qñ cum ipsum antiquat egredit de lenificatiōe ad exccationem: quonīa tempus exccat ipsum. ¶ Pter bec aut simpliciū medicamina tria cōposita magnifice utili tatis ad hāc intētionē subiungo. quoz pūū est cōpositū *Rasis. mea quotidiana expientia multotiens uerificatum posuit ab eo in diuisionibz. 4. cap. ppe finē. cuius descri ptio p me rectificata est p hūc modū. x. fenug. amīgdalarū ama. armoniaci bdelij olei lilioꝝ alb. lento igne bulliant oia

usq; ad formā vnguētū deducta. Intellego autē ego amigda-
las amaras oleū ipsarū: et aliquo loco olei posui gummi ip-
sarū. ¶ 2^m cōpositum eodē loco acceptū penultimo cap.
R. cere citrine olei. de lilio adipis anatis et gallie medulle crui-
ris uacce. añ. 3. j. mucilaginis se. lini. 3. ij. lento igne coquant
et dissoluant simul et fiat vnguētū. Et nota qd posui cerā citi-
nam: quā ipsa est maioris lenitionis et resolutionis qd cera al-
ba que ppoleos noiatur. ¶ Ultimū cōpositum est de meis: et
meo iudicio pdictis efficacius et est hoc. R. armoniaci galba-
ni bdelij pignioris. añ. 3. j. oppoponacis. 3. 5. secis olei irini le-
cis olei liliorum al. pinguedinis tassi anatis medulle crurii 3
boui. añ. 3. 5. resine electe. 3. vj. croci. 3. j. cere citrine. 3. j. 5. di-
soluantur gumme cum aceto forti: deinde coquant simul et
to igne pter crocū qui ponī debet in fine coctionis. Cuius er-
go oia cocta fuerint lēto igne bulliāt in lib. j. succi uel mucill a-
ginis fenugreci. uel in lib. 5. succi uel mucilaginis granore 13
sisami usq; ad cōsumptionem. excellenter enim leniendo resol-
uit oēm materiā cōpactā in iuncturis: et ubiq; corpori s.
Cum ergo hec fuerint scōa septimana approximata sup nū-
bro: tunc fiat reuolutio de his resoluētibus ad lenientia de-
scripta ut iam dictum est.

At nero iterū si uolueris apire oppilationes arteria p-
et uenarū ut recipias ubertius in mēbro spū s
vitalis et sanguis cōgrua pro nutritione mēbrū: tria sunt sol-
nia apientia. ¶ Quoz pmi est: ut accipias notabilis quan-
titas succi hypofelini: et est apū syluestre: et eque bñ ualeat et
apū domesticū. ¶ 2^m per me exprum est frequēs mediocri s
cū inunctione olei nardini: cuius laudes ingentes quere a b
auctoribus hic ppter breuitatem non positas. ¶ 3^m apien s
et potēter attrahēs nutrimentum ad omne mēbrum marasm
tum et cōsumptū est emplastratio mēbrū cū pice mediocrit
bullita: cuius laudes a Gal. quere 9° de simplici medicina.
cap de impinguādis mēbris cōsumptis et uniuersis oēs aucto-
res in hoc sunt cōcordes. ¶ Ego autē dulcius pcedēs soleo fr e
quēter facē inungi mēbrū cū oleo calido sublimatiōis picie:
et inueni in eo iuuamētum excellēs: ut paulo ante appuit in
Coradino. cuius totū crus a genu inferius usq; ad plātas p-
dis cōsumptū erat et indurātū: et fuit reductū ad notabilē ui-
lescētiā. Ita qd fuit et est potēs ad pgressiū motū: ut mani-
fēstū est. ¶ Laseo hic fricationes pānoz calidoz: applicatiōes
evaporatiōis cum aq calida mēbris applicatarum: uentosa-
rum sine scarificatione mediocriter attrahētium applicati-
onem et alia his similia que sunt oibus nota.

De regimine per sex res non nāles. Cap. iiii.

Superest autē nūc trāsire ad regimen per
res nō nāles eligendū. ¶ Itaq;
mēbrū suū custodire debet ab aere frigidō: ab a-
humiditate aduēticia et supflua: et ab aque effusio-
ne uel cōtactu: et ipm cirotectō bñ calefacientibus
cooptum tenere. ¶ De scōa renō nāli euitet cibaria et potus
oēs neruis nociuos: de quoz caueat comedēblerā que oīno
oī neruoso mēbro est nociua: et effugiat usum aqimi panis et
ualde cocti: et cibos oēs pastiles: et pisces viscosos: et cibaria
oia uehemēter exiccātia ut salsa. uel cū multis aromatib⁹ cō-
dita. Et spāliter dimittat oīum legumind usum. ¶ Et vinū
eius sit album colore: substātia subtile et bene clarificatū: po-
tentia vō minus qd mediocre: aut si sumosum fuerit franga-
tur cum aqua ptecocta: et pprie de cisterna. ¶ Exercitiū nō
este cōueniens et pprie magnum et longum ne ponat mās in
motu fluxus ad mēbrum. leuis tñ fricatio ab humero usq;
ad rasētā inferius trahēdo cōueniens est. Si vō exercitiū totū
corpori administrēt nullū est ei cōuenientius qd motus pro-
gressiuis satis lēte factus. ¶ Et de his que motui attinent
euitet oēm stricturā uel cōpressionē uel cōtactū sup mēbro
cadētē ut nō fiat pibitio trāsire nutrimentū et spūs ad mēbrū
¶ Silr in mō cibationis sue caueat a repletionē ciboz ma-
gna ne calorē nālem per modū alicuius suffocationis debili-
ter: sed cōuenientius est ei prius comedē qd appetitū expeteret.

Pro accētibus vō aie euitet oia que uebementi agitatio-
ne possunt facere fluxum humorū ad mēbra. ¶ De ultima
vō re non nāli oīno recedat a dormitiōe mediocri. ad aug-
mētū enim eius cōuenientius est ei qd in vigilijs augmētū
efficē. qm in somno melior fit digestiō uniuersis et picularis
et nutrimentum amplioris quantitatē ad mēbra macrefacto
effundi pōt tpe dormitiōis qd vigilijs. sicut enī per somnū
applicatiō fit inati caloris reciprocatio de exteriori ad in-
tra. Ita ecōtra fit eo de itus ad extra per vigilijs expansiō.
Nō ergo eque benenutrit mēbrum deficiente caloris nā-
lis cōuenienti applicatiōe ad delegandū: apponendū: unien-
dum: et assimilandū mēbrū nutrimentum et.

Consilium. 252. De septem malis dispositionis
bus ab eadem tamē causa de-
pendentibus. videlicet. ¶ De stupore in extremitatibus di-
gitorum manus. ¶ De tremore illius manus et totius brachij.
¶ De motu spasmoso brachij et dextre partis capitis.
¶ De ablatione sermonis remanente tamē uoce. ¶ De abla-
tione operationum sensuum interiorum. ¶ De tussi mole-
stia cum multitudine sputi grossi. ¶ De dolore circa regionē
umbilici sepe eueniente. ¶ Diuiditur autem consilium in
capitula tria.

De causis dictarum dispositionum.

Cap. i.

Dispositio huius nobilis m-
tis egrit-
dinib⁹ et accētibus cōplicata est. quoz quodlibet
bet maxima cōsideratione indiget. ¶ Prīmū
est stupor in extremitatib⁹ digitorū manus dex-
tre. ¶ 2^m est tremor illius et totius brachij us-
q; ad caput. ¶ 3^m est spasmosus motus totius brachij et dex-
tre pte capitis. ¶ 4^m est ablatio sermonis uoce tamen ad-
huc remanente. ¶ 5^m est ablatio opationum sensuum inter-
riorū oīum post illum motū spasmosum. ¶ 6^m est tussis mo-
lesta cū multitudine sputi grossi viscosi mali cū labore expul-
si. ¶ 7^m est dolor circa regionem umbilici sepe eueniēs usq;
ad inguina extensus: et supioribus etiā partibus usq; pectus
coicatus. ¶ Alia vō iterū accētia quedā eueniunt: de quib⁹
non debet esse magna sollicitudo. ¶ Et qd oia prefata accē-
tia difficilia sunt et suspecta non est possibile bene cōsulere nisi
ipsorū aliquod fundamētum theoricē inuestigēs: ex quo mo-
dus curationis clarius eliciat et salubris.

Uidef autē ex narratis oīum horū accētū causam
pncipalē esse malā cōplexiōē cerebri frī-
gidā et humidā cū mā flegmatica lubrica satia et aquosa descē-
dens a cerebro per nuchā que oppilat vias non parīs ner-
uoz a nuchā orientis per quos dat sensus manibus. unde
cū oppilatione incōpleta vias illas claudat adhuc aliq; pars
sensibiliū spūm trāsire: qre salua sensatio aliquanta. Si enī
mā cōplete oppilaret a manibus sensatio totalr auferretur.
¶ Adhuc etiā bec mā vias octauū parīs neruoz a nuchā ue-
nientū semicōplete claudit. qre adhuc saluatur motus 13 exi-
guus. per eos enī neruos motus manibus dat: sicut per p-
dictos sensus: ut pma pmi. doctrina pma. summa tertia. et p-
mo Alman. qrtō cap colligendum. ¶ Hoc igit accēs non
parum suspectum est: qd causa est in cerebro qd ad ipm sequi-
tur tremor et spasmus: qre necessitat epilepsiam aut apople-
siam: ut scōa tertijs. cap 9° colligēdum. ¶ Tremor autē qui est
2^m accēs accidit ppter debilitatez virtutis sustentatiue neruo-
rum et multitudinē materiā grauitatiū. vñ ptiū vñcī-
nā a mā. ptiū autē mā a virtute. vñ accidit pilitas quasi pugne
inter sustentatē nām et grauitatē mām: 13 in pugna finali-
ter usq; nūc obtinuerit virtus fm narrata. Nō enim plevē-
uit tremor: imo alioz accētium semp remotiōe euāuit. de
ipso tñ nō leuiter dubitandū est. Nam si fixus fieret significa-
ret magnā frigiditatē in neruis et spiritibus: et talis in senib⁹
medicamine nō remouēt. 1° tertijs. 5° cap colligendū. ¶ Ca-
tarrum huius virtutis calidū et acutū esse multis coibus facile p-
suaderi posset: sed ipse eger tactu manifeste pceptis falsedinem

ideo non sit ei usus et maxime frequens. offert autem si accipit pectori magis quam stomacho et capiti. Causa autem non ualde antiqua frangibilis non falsus post cibum quicquid acceptus conuenire videtur. ¶ Mel autem et si medicina pectoralis optima ponatur esse: quia in capiti non videtur conueniens dimittatur. ipsi enim comestio facit possidere ablationem rationis subito. ¶ Si vero mellis maxime in hyeme bene placet mibi: et maxime si fieret ex decem partibus aque: et una mellis usque ad assumptionem tertie partis et loco vini. ¶ Succarum autem uel sibi conuenire potest: uerum si assumitur maxima ex parte si et cum amaritudine oris non offert: et propter quod stomachus cholericus esset plenus. ipsum enim ledit propterea quia ad cholera conuertitur. 2º causa. ¶ De coactionibus laudatur coactio de pineis: de fistulis: de amygdalis penid. marcapan et coriandrum preparatur: pauco suc. coactum et propter cibum acceptum. probetur enim uapores cholericos et flegmaticos caput ascendere. 2º causa.

De vino uo eligatur uinum album dulce aromaticum subtili: mediocre in fortitudine: quod cum aqua coactum conuenientius est. et sit aqua clara: subtilis: leuis: cruda: et si non habet bona coquatur simpliciter. Laudatur autem maxime ut cum granis masticis coqueretur duobus aut tribus. ¶ Aqua uero ordei cum suc. al. conuenientior est potus quam esse possit. sicut et uiscula orideacea elegantiora sunt in hoc casu omnino alij: et propter cibum penid. is. ¶ Uinum etiam praeparatur sit rubeum: subtile et non turbidum: et si dulce inueniret non minus albo conueniens esset secundum rationem. hoc quidem regimen non nalius: quia macti catarrici aduersus: et peccus respicit et uirtute duas praemissas intentiones complet si diligenter praecipias. Completi sicut intentiones illas regimina medicinalia multa et diuersa: iterque quod expediet ordo ponetur.

¶ De cura per medicinalia.

Cap. 11.

¶ Primo quidem intendatur diuersioni maxime a capite et pectore cum frictionibus praecedenti caput positio. ¶ Itaque cum ligaturis sepe factis in mane: et ante cenam super canillas pedum et brachiorum: et super genua et cubitos per duos digitos. ¶ Itaque cum apponere uentosas siccas super pulpis tybiarum iterum et super naubus et bora eadem. ¶ Itaque sepe ablucendo pedes et coxas cum aqua decoctionis foliorum salicis: uitis et saluie: et maiorane uel camomili. ¶ Itaque cum clisteribus praecedenti caput positio ter uel quater in septimana bora sua sumptio. ¶ 2º intendatur euacuandi minoratiue accipiendo semel in septimana 3. j. h. pillarum. R. pillarum de iera simpliciter. de reubarbaro. an. 3. j. pul. violarum. 3. j. vii. fiat pillicum syrupo violarum. ¶ Itaque. R. mane. 3. j. cassie histule exerce cum aqua ordei. 3. j. sumantur in mane. ¶ Itaque. R. dyaprunis. 3. j. mane. 3. x. accipiantur cum aqua ordei. ¶ Itaque. R. penidiarum violarum. an. 3. vj. reubarbari electi. 3. s. succi rosae. 3. ij. accipiantur in mane. ¶ Itaque. R. pill. assalaret. 3. ij. sandalorum ru. violarum. an. 3. vj. et accipiantur ut supra. ¶ 3º intendatur digoni macturum: et pro hoc. R. syr. violarum. 3. j. syr. iunibini. 3. s. aque ordei. 3. iij. misce et accipiantur sex diebus. ¶ Alii sy. sy. nenufaris. 3. j. sy. violarum. 3. s. aque ordei. 3. iij. misce. et iste melior esset in magno calore et vigilijs. ¶ Alius sy. et melior siate fluxu. R. sy. de papau. 3. j. sy. de prunis. 3. s. aque violarum. 3. iij. misce. ¶ 4º syr. ubi magna intentio esset ad peccus. R. syr. deligri. 3. j. sy. de prunis. 3. s. aque ungule cabaline et boraginis. an. 3. i. s. misce. ¶ 5º syr. aggregans intentionem ad utrumque. R. sy. violarum: de papau. et ligritie. an. 3. s. aque altee: capil. ne. et violarum. an. 3. i. s. misce. ¶ 6º sy. byemali tpe conuenientior. R. sy. de prassis: uel de bysopo. 3. j. syr. acetosi simpliciter. 3. s. aque buglos. altee et violarum. an. 3. i. misce. Quilibet horum syruporum accipiat sex uel septem vicibus per nouem horas post cenam: et differat praedictum horis quatuor. ¶ Assumptio sy. purgetur cum sequentibus. R. pillarum de reubarbaro maior. 3. s. pillarum de agarico. 3. j. pillarum cochiarum. 3. i. tertiam partem. fiat sex: et accipiantur hora praescripta abstinendo a cibo secundum consuetudinem. ¶ Alii pillicum. R. pillarum aurearum. 3. s. pillarum de agarico. 3. i. misce. ¶ Alii pillicum. R. pillarum de iera. 3. s. pillarum de sarcocolla. 3. i. fiat quicquid cum syrupo violarum. ¶ Alii medicina. R. aque violarum. 3. i. aque betonicae. 3. i. agarici. 3. i. reubarbari electi. 3. i. spice singiberis. an. 3. iij. mane. 3. i. fundantur omnia simul et co-

lent in mane: et exprimentur: et colatura calida bibatur. ¶ Alii medicina leuior. R. mane. 3. i. succi rosae. 3. ij. succi granatorum. 3. s. aque ordei. 3. ij. fiat infusio: et post coctam et accipiat. ¶ Alii medicina. R. eluarii succi. 3. i. s. cassie. nouiter exerce cum aqua violarum. 3. j. agarici. 3. s. singiberis. sandalorum ru. an. 3. iij. misce et sumantur cum aqua ordei. post omnes istas medicinas differatur praedictum per sex horas: et quanta hora accipiat lauatium secundum consuetudinem. ¶ Rationali et consideratione gargarismata in quantum manus in cerebro contentas educunt non videntur hic opportuna. satis enim per se manus per palatum defluit: sed in quantum manus ultimate siccatur competere possunt. ¶ Post igitur purgationes gargarisma hoc cholera et flegmatis a capite attractum bonum est. R. aque ordei bene succarate. 3. ij. succi rosae. 3. j. pul. dyagridij. 3. iij. et ex eo calido facto stomacho ieiuno in mane post aliquod exercitum impleat os et gargarizando quantum teneat potest cum eo opus fiat. ¶ Si uero fluxus multum infestaret cerebrum debilitate potius quam plenitudine fiat hoc gargarisma. R. mactis. 3. ij. rosae. 3. j. masticis: thuris. an. 3. ij. coquantur in lib. s. aque usque ad assumptionem medietatis: et facta expressione fiat de hoc cum succaro cadi. gargarisma: et ualet et offert. ¶ Caput purgare solueret administrare sapientes propter ultimam et propter approbatam materiam a cerebro attractionem: et offerunt propter bec: et quia manus a medio uentriculo ad anteriorem diuertunt: et a loco fluxui consuetudo distrahit. his autem caput purgare acuta manus afficientibus raro modernorum medicos uti aliquos uidi. ¶ Ego tamen post multa tria mibi expta conscribam. ¶ Primum est hoc. R. aque ordei. 3. ij. succi rosae. 3. j. attrahatur ut infra. ¶ 2º est hoc. R. reubarbari electi. 3. s. dyagridij. 3. s. bulliat in lib. s. aque violarum usque ad assumptionem medietatis: et coctam per pannum spissum et fiat. ¶ 3º est ut ex succo sumit terre idem fiat. ¶ Ad ministratio autem exoptalis est. bora qua stomachus est uacuo impleatur os aqua. deinde aliquod horum in manu calida per nares attrahatur leui et paulatino tractu: et fiat quater uel quinquies in mane uel sero: postea diligenter demucatio sine uolentia attractione fiat. ¶ Collutiones administrat physici quicquid ad attrahendum a capite manus. ¶ Bona igitur collutio flegmatis salis a capite attractus est bec. R. aque ordei. 3. iij. piperis al. singi. aga. an. 3. vj. reubarbari. 3. s. succi rosae. 3. s. suc. 3. j. totum simul misceatur et calidum in ore totum bincinde uoluat. deinde emittatur. ¶ Collutio confortatiua et reumatica phibitiua post gargarisma competens est bec. R. rosarum gra. myrti. sumach: acatie. an. 3. j. s. terrefigillate. spodij. ana. 3. j. masticis. 3. ij. coquantur in lib. iij. aque usque ad assumptionem duarum partium: et cum suc. cadi. dulcoretur et fiat collutio ut supra. ¶ Masticatoria coia sunt mactis: thuris: et ireos. pistrum autem hic mibi non placet. ¶ Ego uero sepe ad attrahendum flegma salsum et acutum inueni hoc ultimum. R. ireos. 3. s. reubarbari electi. 3. j. dyagridij. 3. s. masticis. 3. j. amili. 3. s. rosarum: violarum. an. 3. j. mucillaginis dragagali 3. j. fiat pillicum: de quibus una grossa masticet in mane. ¶ Masticatio uero confortatiua et siptica est ex thure facta: et delectabilior est que fit ex acatia: uel masticado gallam quercinam. ¶ Pulueres super praecapitum administrant sapientes ad confortationem cerebri et consumptionem materiarum: et phibitionem fluxus earum. ¶ Optimus igitur est iste puluis aggregans omnes intentiones praedictas. R. rosae. floz salicis: mirtilloz an. 3. j. thuris: masticis: laudani: sandarace. an. 3. j. gallie mus. 3. s. mactis. 3. j. fiat puluis ex quo super praecapitum omni sero ponatur cum uadit dormit: et in mane cum peccine abstergetur. ¶ Tpe uero immoderati fluxus puluis iste ponatur ad exiccandum et restringendum. R. sandarace. 3. j. laudani. 3. j. mactis. 3. j. s. fiat puluis et apponatur ut alius. ¶ Confortat cerebri odores non parum in hoc casu fit istud. R. tamarisci. 3. j. rosae. siccarum. 3. ij. caphore. 3. vj. sandarace. 3. j. s. mactis. 3. j. fiat puluis: et ligetur in syndone: et portetur in manu sepe odorando: seu olfaciendo. et utuntur medici ad interceptiendum fluxum et confortandum cerebrum. ¶ De suffumigationibus uo siccis melior est facta ex sandaraca prunis apponita: super culum uapore caput inclinetur. Et nota quod ualet ad calidum et frigidum fluxum simul. ¶ De suffumigationibus

ho humidus lenior est bec. *Rx.* ordi. *M.* i. folioz salice: tamarisci: labrusce. *añ.* *M.* i. s. campore. *3.* s. macie. *3.* s. camomil. *M.* i. coquant in aq. super cuius uapore caput et facies inclinetur. *¶* Hic considerare diligenter opz. In hac enim dispositio ne ablutio capitis esse debet ex actu calido, potentia uero frigida: que tñ ppter cerebri debilitatē debet esse remissa frigida potentia uel temperiei vicina. Et hoc intelligit qñ per ablutionē querimus alterationē equationē materiei in caliditate: et tñ poterit esse ablutio talis. *Rx.* vio. se. papaueris albi: floz nenufa. se. altec: flo. salicis. *añ.* *M.* i. coquant in aq. et addito cinere fiat lixiu. *¶* Ubi uero per ablutionē querimus materiez ad cutē oluctionē et cōsumptionē p̄dicte decoctioni addant salite maiorane. *añ.* *M.* s. squille. *3.* i. et fiat lixiu ut supra. ex quo caput abluat cū sapone: et semp exicet cum p̄anis leuiter calido. *¶* Sulfurea uel aluminosa aut nitrosa balnea nō cōueniunt nisi in m̄a et causis frigidis ppter causas notas. ubi tñ dñs esset fortis et si in casu m̄a illa sit acuta: qñ tamen est multo flegmati mixta ad cōsumptionē salte et acute nō esset incōueniens administrare sulfureum aut salsum.

Ego etiā exp̄ientia certa scio q balneū petrioli magnifice utile plures in simili dispōne. Tps aut accipiendi illud balneū est in m̄se septēbris post purgationes. *¶* De balneis aut aliteratiuis et diuersiuis optimū est omni mane ingredi bal. aque dulcis mediocriter calide: et mirabile est q̄ Auiē. cū alijs cecidit administrationem fortiter in frigidatūm actū sup caput qd tamen moderni facere abhorrent nisi in maxima flāma et forti uirtute et etate cōsentientibus ad bec.

Circa pectus dupl̄r puidēdū. Primo qdem ut m̄a effusa et stās expuat. 2º ut anhelui subueniat: l̄z m̄a scōa depēdeat a cura p̄mi. *¶* Ad facilitatūm igi sputū optimus est syr. de ligri. et violaz. calidiores uero et fortiores sunt sy. de bysopo: de p̄assio. m̄a multū exite viscosa p̄dictis addant. *3.* iij. uel. *vj.* oximellis simplicis: et oēs isti accipiant cū aqua ordi calida. *¶* Singulare et bonū sputū puocans est aq̄ ungule caballine. Item aqua enule. Itē m̄ana in ore retēta. Itē penid. *¶* Cōfectio bona. *Rx.* amil. *3.* i. se. citrulli melonis cucur. et anguric. *añ.* *3.* iij. dragagatū gūmi arabici. *añ.* *3.* vj. ligri. *3.* ij. penidiarum. *3.* ij. croci. *g.* iij. fuc. cādi. *3.* ij. violarum. *3.* ij. granorum sisami. *3.* s. fiat confectio in rotulis cū sy. violarum: et de hac sepe teneat in ore et lambendo descendat. *¶* Unguentum bonū pectori. *Rx.* pinguedinis anatis. *3.* i. butyri. *3.* s. olei de sisamo: olei violarum. *añ.* *3.* i. s. croci. *3.* i. pin. tassi. *3.* vj. cere al. *3.* vj. fiat unguentum molle: et lauet bis cum aq̄ ordi in qua coquant modicū croci. Crocus enim est de summa medicinarū cōferentium malite anhelitus et difficultas eius. cōfortat enim infra et facit efficit anhelitum. 10º tertij. q̄re utat eo in cibis mediocriter. Si aut hoc unguentū magis molliciatius facere vis adde mucilaginis. se. sisami et senu greci. *añ.* *3.* i. et adde in cera. Nō parum inunctio suminis anhelitūloz et p̄tium eis adiacentia confert mirabilr etiā catarro acuto. Et simile butus ponit 8º tertij. de cura scissure labioz. et tu solue p̄bleuma. *¶* *Rx.* pil. de iera simplici. *3.* s. pillularum de sarcocolla. *3.* i. fiat pillule. *v.* cū sy. violarum. et accipiant die lune sequenti ad complēdum purgationē quā in cepistis. Hec sunt mihi utiliora in casu uro uisa. Ad laudē dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 253. De impotentia ad motum progressuum querens post dolores podagricos.

Est dolores iuncturarum et maxime inferiorū qui coiter podagrici noiantur: hoibus remanere solet impotentia ad motū p̄gressiū in quo uā ambulare intēdunt: l̄z non magnifice doleāt: tñ nō est in iuncturis inferiorib⁹ potētia sustentādi molē totius corporis: qñ debilitet et non nisi cū magna fatigatione ambulare possunt. *¶* Cū igit r̄r iste lā diu egrotauerit dolore podagrigo non

est mirabile si ipse incidit debilitatem in motū progressu: quoniam est v̄r complexionē flegmaticus et habitudine sanguineus grossus et notabiliter repletus.

Expropter in subueniēdo ei quique mihi occurrunt infra medicinalia de meliorib⁹ et securioribus et sine magno fastidio applicabilia que sunt sequētia. *¶* Primū itaqz ipsoz est hoc. *Rx.* aloes p̄parat. *3.* s. pulpe collogitide. *3.* i. dyagridij. *3.* s. pulueris hermodactyloz. *3.* iij. pulueriscent oia et cū succaro rosarum forment pillule pio oi. *3.* vij. de qbus vir accipiat oī sine. *xv.* dierum. *vj.* et post eaz assumptionē tardet comedē per. *vj.* horas. diebus aut inter medijs de eis accipiat oi 5º die vñā paucū ante cenā. *¶* 2º uo remediū est hoc. *Rx.* sp̄rum cūuarij de ligno aloes: sp̄rum dyatriopipeon. *añ.* *3.* i. sandaloz alboz violarum seminis acetose. *añ.* *3.* s. succa. al. lib. *3.* coquant succard cū aq̄ assari uel petrosilini: et fiat cōfectio in rotulis. *ij.* *3.* de q̄ oi die pard ante cenā et p̄adiū accipiat rotulas. *3.* aut salte semel in die cōtinuādo ipsam per totū m̄sem ianuarij futuri. *¶* 3º uo sp̄ale remediū est hoc. *Rx.* aque in qua fabi extinguit feramēta sua siculas. *ij.* gallardū cū p̄ssū numero. *xv.* gallarum quercus numero. *xv.* hermodactyloz: peonie. *añ.* *3.* i. oia bulliāt in aq̄ p̄dicta usqz ad cōsumptionē tertie ptis: et cū tali aq̄ calida panēs lauet mēbra sua a genu usqz ad plātas pedum oi sero et oi mane ante cenā et aī p̄adiū. *¶* 4º remediū est hoc. *Rx.* olei onfancini. *3.* ij. mastice: sandarace: spodij. *añ.* *3.* s. et quassent simul in mortario uehemēter: et cū illo linimento actu calido post ablutionē supra scriptā inungant oēs iuncturas debiles in v̄tute motū cādiū quādiū sit p̄dicta ablutio. *¶* Cū uero sp̄ale est hoc. *Rx.* sanguis draconis: boli armeni: sandarace: acatie: mastice: eburis: myrre. *añ.* *3.* ij. terre sigillate: amil. *añ.* *3.* i. succi plātagio et ros. *añ.* *3.* i. s. cōquassent in mortario lōgo tpe et fiat linimētū. Cū igit hic vir cōtinuauerit linimētū supra scriptū post ablutionē p̄dictā: tñ oi mane et sero per horā aī cenā et p̄adiū inungat sibi oēs iuncturas lesas cōtinuādo vnctionē p̄dictam usqz ad m̄sem ianuarij futuri. et hoc regimine sperat ipsuz bene remanere dispositum.

Consilium. 254. De sciatica.

Roilla dñā que patit sciaticaz: occurrūt mihi ista. *¶* Primū est pot⁹ iste quē oi mane calidum accipiat. *Rx.* aque sublimationis radicū peonie: radicū hermodactyloz. *añ.* *3.* ij. et de calida in aurora. *¶* 2º est. q̄ bec mulier oi die post p̄dictū potū per tres horas accipiat vñā de istis pillis. *Rx.* pillaz fetidarū: pillarū de sarcocolla. *añ.* *3.* s. pulueris arbanite. *3.* i. cū succo aptij: fiat pillule ex oi. *3.* vj. *¶* 3º uo est linimētū hoc: de quo oēs p̄tes ancharū et tota scia et loca ad que extēdit dolor omni die ter diligēter indgat. *Rx.* olei onfancini: et loco eius olei ros. *3.* iij. olei de costo: olei de mādriagora. *añ.* *3.* i. s. sandarace. *3.* ij. eburis: hypogstidos: acatie: gallardū cū p̄ssū: mastice. *añ.* *3.* s. pulueris peonie et hermodactyloz. *añ.* *3.* ij. salis nitri: croci. *añ.* *3.* i. pulueris serapini: oppoponacie resine. *añ.* *3.* i. s. cere rubee quārum sufficit: fiat unguētū molle: et non solet me fallere. *¶* 4º instrūm est ut si facta est fibotomia sciaticē bñ est si aurē q̄ ipsa fiat. Et iterū appente declinatione egritudinis qd videbit ex remissione doloris et accitid aliorū fiat iterum fibotomia de sciatica aduersē ptis. Hec enim p̄fecte eradīcat mās diuertēdo: et p̄seruat a reciduatione ipsi⁹ euentus. *¶* 5º instrūm est: ut si in declinatione morbi videbitur remanere lassitudo et debilitatē in motu p̄gressiuo in anclis et in coxis: tñ applicet ei hoc cerotū qd amplectatur p̄tes spine inferiores: et locū uertebri et fixū p̄maneat super parte. et si locum excoriet aut pruritum magnū efficeret remoueri p̄d: et locus scalpellādo: uel cum panno alpo fricando bene agitet: deinde iterū cerotum ut p̄uo supponat: et cū diu portet usquequo iūcture fuerint ad sanitatē restitute. Cuius de

scriptio. R. picis nautalis bene cocte et inspissate lib. 5. sapos
nis nigri. 3. i. 5. bermodactyloz peonie. añ. 3. i. resine electe. 3.
j. rof. mastice: acacie. añ. 3. i. iij. eufozbi. 3. i. atramenti cōbu
sti. 3. i. cere quantum sufficit fiant cerota magne viscositatis et
applicentur: ut dictum est. Nec enim quique instrumēta gen
tem plurimam sanauerunt a sciatica etiam molestissima per
fecte. Ad laudem dei. Amen.

Consilium. 255. De dolore ancharum: et sciati-

Ec dñs egrotat dolore ancharū et scia
tico inuicē cōmixtis qd appa
ret: qd dolo: et fixus stat in pte cū iunctionis ossis
natis cum spōdilibus: que pprie iunctio an
cha noiatur. Si r etiā dolorē hēt in loco iun
ctiois uertebri cū pīxide ossis anche: que schia
la apud grecos uel scia noiatur apud latinos. Et est bec
dispo pendēs a mā sanguinea et flegmatica inuicem mīxtis.
Mulier enim beca gñatione fuit et adhuc sanguinea est. qd
appet exstatura magna eius. Et 2º ex grossitudine mēbriord
qui mediocritatē trāseunt. Et 3º expinguedine ipsorū. Et 4º
ex uiuido colore rubeo totius corporis. Et hoc ex grossitu
dine et plenitudine uenarum totius. Et est autē in ea gñata
mā flegmatica et cōgregata in ptribus inferiorib⁹ uelut calidi
tate paupiorib⁹. et effusa est bec mā in nuchā et in neruos ra
mificatos a spōdilib⁹ renū et caude. Et mā igit talis rāp
ta facit dolores extēsiuos grauiuos et cōpressiuos in predi
ctis locis. I. ancha: et in scia multū eam molesantes. Et ex
hoc appet qd essentia egritudinis est triplex. I. mala cōplexio
ex sanguine et flegmate posita in pdictis partib⁹: et dolo: an
chalis. et tertio est dolo: sciaticus usqz ad genu et medium
crus per coxam extensus.

Cuius cura fieri debet sū hūc modū. Prio ma-

ne vno euacuet cū hac medicina as
sumpta in aurora: post quā parū dormiat. et in quinta hora
post assumptionē eius accipiat plenā cyathū aque ordet cali
de: et vna hora post ipsam prandeat. cuius descriptio est. R.
eluarij indi. 3. iij. 5. boni pōderis eluarij rof. 3. i. 5. misce cum
3. iij. aque decoctionis cingiberis. Et post assumptionē pre
dicte medicine sequēti die circa horā vigesimā primā fiat si
bi flobotomia de uena sciatica dextri pedis: que repit in syl
uestri pte eius inter calcaneū et cauillā: et educant sanguinis
3. v. uel. vi. Et facta vō flobotomia pdicta sequēti die accipit
at hoc digestiū: qd cōtinuare debet dieb⁹ in aurora sumptū
et calefactū. cuius descriptio. R. sy. cōpositi acetosi: syr. de eu
patorio et mellis rof. añ. 3. 5. aque hypiconis. 3. ii. aque aceto
se. 3. i. 5. misce. Et tpe quo accipit hoc digestiū si uenter est
stipticus oī sero parū añ cenā accipiat vñā de istis pillis: aut
salte oī 3º sero. R. aloes ablu. 3. 5. pillarū de sarcocolla: pillu
larum deserapino. añ. 3. i. dyagridij. 3. i. misce et incorporent
cū succo rof. Et si r tpe quo accipit digestiū suprascriptū
oī die bis ut mane et sero inūgat totā regionē ancharū et to
tum spaciū qd amplectit dolo: cū hac vnctione. Cuius intē
tio est ptim refrenare cursū materiē ad locū. ptim vō se
dare dolorē. ptim cōsumē pte materiē iā cōgregate. Cui⁹ de
scriptio. R. olei onfancini: olei rof. añ. 3. i. olei de aneto. olei
vulpini. añ. 3. vi. croci. 3. vi. sandarace: thuris rof. mastice.
añ. 3. 5. cerant simul spēs bñ pulueris catelogo tpe cum oleis
in mortario et fiat inūctio: ut dictū est. cum eo calido locū cir
cūligando cū fasciā mediocris adhesionis. Et accepto vō oī
gestiū pdicto post ipm die immediate sequēti purget cum
istis pillis: qru3 descriptio. R. pillarum deserapino: pillarū3
aureard et sarcocolla. añ. 3. i. b. p. reformens pilse. vii. uel. viii.
cū eluario succi rof. et vno grano dyagridij. et in earū assu
mptione et opatione obseruent regule et cōditiones de prima
euacuatione posite. Et postq vō fuerit bec dñā purgata si
dolo: videt tēdere ad declinationem manifestē: tūc non de
bet aliud innouare nisi qd utat inūctione suprascripta et assu
mptione pillularū3 qd accipiebat tpe digestiui oī die uel tertius

die uel q̄rta sū maiorem uel minorē nēris fluxibilitatem.
Et si aut ctingeret qd post pdictas euacuationes et remedia
alia dolo: nō esset manifeste alienat⁹: tūc sup ancha et sup lo
co uertebri apponaf cerotū vñuz oīa illa spacia diligēter am
plectens. Cui⁹ intētio est uesicādo et cuiē abrupēdo mām
attrabē a pfundo mēbrioz et cōsumere ipsam et fortificare us
cturas. Cui⁹ descriptio. R. resine electe armoniaci. añ. 3. i.
calcāti cōbusti. 3. iij. auripigmēti. 3. ii. antimonij. 3. j. 5. pulueris
arterice peonie. añ. 3. 5. piretri. 3. j. 5. olei de eufozbio. 3. j. cere
quārum sufficit: fiat cerotum magne viscositatis: qd post bul
liat in. 3. iij. succi pedis corni in usqz ad cōsumptionē ipsius.
portet ergo boccerotū sup locis illis tpe tāto quo p̄cipiat ma
nifestā sanationē uel cōualecētiam. Deinde locū illū cōsolī
det cū inunctione facta cū oleo rof. inspissato cū puluē gallaz
cupi ex his leuiter cōfricādo locū actu tepidis. Et si per hūc
modū ut spero sanabit hēbit intentū. Si autē scribat mibi
et pvidebo sibi de remedijs leuioribus meliorib⁹. Ad laudem
dei. Amē. Et Abstineat a multo usu acetī et legumīnū: a cibis
pastilib⁹: a lacte: a multitudine piscinū: et ab usu uini albi ual
de potētis: et a multitudine uel frequētia coitus: et a uehemē
ti frigore aeris: et ab humiditate eius: et a fortibus exercitijs
ambulandi: et mōtes ascendendi: maxime in tēpore quo sol
licita est remedijs suprascriptis. Amen.

Consilium. 256. De sciatica.

Iro eximie laudis egregio
doctori magro
Bartholomeo mino nepoti suo dilecto
Bartholomeus de mētagana exiguus
physicus salutē dicit. Nō est mibi extrane
um neqz stupēdū si te aduocauerit: in su
um gubernatorē elegerit egregia illa col
tas Leniaci. vñtes eniz hoīum hoīes elis

ciunt ad honores et utilitates extollēdas. q̄re age feliciter ne
melius continue te sublimēs vigili studio in cognoscendo di
stincte egritudines et sollicite te p̄bendo egris. sic eniz itur ad
astra. Et qd vō demum scribis de commendatissimo viro
illo qui sciaticam patit⁹: et quod a te circa ipsum actus fuerit
optimum fuit totum et laudabile.

At qd deinceps in eius dispoñe agēdu3 sit sex mibi vis
sum est pcedere remedijs. Et primū qdem est:
ut eligas mane horā electā et facias ipm flobotomari de scia
tica uena dextri pedis educēdo sanguinis quantitatē. v. 3. aut
salte q̄tuor et nō minus. Deinde ab oī motu pgressiuo iuxta
possibile eligēdu3 q̄scat dieb⁹ ad minus octo. Et vñū sit sub
rubeū: clarū: aromaticū: pōticū: qd lymphet cū altera medie
tate hydromellis. Et 2º vō pncipaleissimū est: ut oī mane nō
multū distāte ab ortu solis et oī sero hora. xxiiº cum magnis
spōgijs nouissimis somētes ancha cū maiori pte natis et ma
gna pte coxe patientiū. spōgijs inq̄ in fusis in decoctionē istā
et bñ expressis. R. granorū peonie tritoy et radicis el⁹ berm
odactyloz. añ. 3. j. 5. hypiconis andachoch et sicados solijaco
ri. añ. 3. iij. corticū papaueris albi numero octo. coquantur
oīa in octo situlis aque atesis usqz ad cōsumptionē medietat
is in cui⁹ decoctionis s. ne ponaf. 3. i. 5. croci integri. fiat au
tē pdictarum spōgiarū applicatio q̄tuor vicib⁹ in mane et q̄tu
or in sero. Et 3º spālē remediū est: ut post pdictā fomentatio
nē in nocte vngant pdicta loca et crus usqz ad clauiculā cu3
hoc vngūto mediocriter calido. R. olei vulpini. 3. iij. de pi
retro et de castoreo. añ. 3. 5. piguedinis taxī. 3. 5. andachochet
agarici: sicados. añ. 3. j. semina lactuce portulace: scariolē: et
florum nenufari. añ. 3. iij. croci. 3. j. cere albe quantum suffi
ciat: fiat vngūtum molle: qd postea bulliat in. 3. iij. succi sem
peruue usqz ad ipsius cōsumptionem succi. Et 4º vō spālē
remediū est: ut idē patēs postq mane fomentatus fuerit ut
supra ponat hoc cerotum sup pte anche qd ibi cōtinue appli
catum remaneat usqz ad tpe somērationis nocturne. cui⁹
descriptio. R. emplī apliconis. 3. j. 5. de mucillaginibus. 3. 5.

opponat acie armoniaci pinguiorum: galbani. ass. 3. iij. radi- cum peonie bermoda ctylorum a cori seminis iusquamii al- bi. añ. 3. iij. croci. 3. 5. cum sufficienti quantitate cere fiant ce- rota sperica latitudinis vnus spāse super panno de grana inuoluta: quoz alterum permutatim apponat membro ut- lam p̄dicum est. In hac enim cōpositione spero q̄ sustentat potētia integre sanitatis huius viri: qđ cerotum dum consti- citur superasp̄gat acetum. t̄p̄m enīz ponit in curis egritudi- nē etiam frigidarū ut penetrare faciat. 4.º p̄mi. cap̄ p̄ in fine. ¶ 5.º spāse remedium est hoc. R̄. aloes abluti. 3. iij. agarici electi. 3. i. fomeni pille de omni. 3. vij. cum syrupo composito acetoso: de qbus omni tertio aut quarto sero accipiat vnaz immediate ante cenam s̄m tuam discretionem. ¶ Ultimū vō remedium est hoc. R̄. sp̄rum electuarij de acoro. 3. i. by- periconis et andachocheradicuz peonie. añ. 3. i. sicados. 5. 5. añ. 3. iij. oximellio compositi lib. 5. suc. albi. 3. iij. fiat electuariū de quo iste vir in mane in aurora deglutiat quantitate 3. iij. 3. bibendo post ipsum. 3. i. aque sublimationis andachocher- tepide et subduplum huius electuarij cum subdupla portio- ne aque per boram ante cenam: et per duas boras post cenā accipiat. Quid de hypericone scribat scđo canō. p̄prio cap̄ lege. Laudes vō andachocher colige scđa tertij. p̄mo capitu- lo. et hac in sen etiam videbis quid de cōditis: de acoro scri- batur. vale et si me diligis: magis tamen te ipsum stude et ite- rum stude: perlege: et ita felicitabuntur opera tua. quod sum- ma omnipotentis misericordia concedat. Ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 257. De dolore anchali et sciatico et albatin. ¶ Dividitur autē consilium in capitula tria.

¶ De causis et signis dolorum ipsorum.

Cap. 1.

Dolores huius nobilis viri an- chales noian-

di itelligēdo per ista mēbra loca cōiunctionis ossū natum insimul cū spondilibus inferio- ribus albatin et caude: et qđ ossa ista in lateri- bus pubis exteriorib⁹ cōcauata sunt in quo- rum cōcauitate solidat supior p̄s faciliē coxe mediante liga- mento grosso et breui has p̄tes cōcatenātes insimul. et noiatur locus ille scia. ideo p̄pter loci p̄pinguatē ad mām morbi ne- cesse est illius materiei p̄tem deriuasse ad scia. vñ facta est cō- posito dolor diuersor. scilicet anchalis et sciaticus. ¶ Prouenit autē hic dolor a mala cōplexione frigida et humida: et multa mā flegmatica et mucillaginosa ingrossata ibidē per diuturnita- tē ipsa: partiz p̄pter resolutionē partium aquearū et aerearū factā a mā cholericā que p̄dicte materiei flegmatice cōmixta est: debet denotari flegma cholericū. i. cū cholera notabiliter est cōmixta. ¶ Et sicut ex signis dignosci pōt mā cholericā p̄dicta nō est pura cholera ru. sed est cholera vitellina com- mixtione eius et grossi flegmatis facta. ¶ Un ex p̄dictis itel- ligi pōt qđ dolor iste est acutus qñqz s̄m qđ magis misceat de cholericā mā illi flegmati. sēp tamē dominante flegmate. vñ de hic dolor qñqz percipit cū uestigijs caliditatis et aliqñ rubedine loci. Aliqñ tamen dolor iste remissior est et cū signis frigiditatis inuentus: et p̄prie quando flegma notabiliter su- perexcedit materiam cholericā. ¶ Unde ex p̄dictis iterūz deduci pōt qđ longior et fortior est becegritudo p̄pter maio- rem p̄fundationem et penetrationem illius flegmatis acci- dentaliter in eo acquisita a cholera sibi commixta. ¶ Sūt autē be materiei immerse vilis neruoz orientiūz a neruis spō- dilium albatin et caude: et materiei etiam iste in extremitati- bus choidarum et musculorū libalium interiorū et exteriorū immerse sunt: et in pubis ligamētis libis que ibidē inuentū- tur cōcatenare idcirco p̄dictas: que in ligamentales partes nō sunt vera ligamēta: sed resultantia ex ligamentis libis p̄- bus orientibus ab ossibus p̄dictis et vilis neruoz sensibi- lium sibi cōmixtis: p̄pter qđ talia ligamēta sunt mēbra sensi- bilia. Alia vō ligamenta uere dicta talia: et p̄prie illa que oriū-

tur ab ossibus nullo modo sentiunt. Ligamentorum enī nul- lum habet sensum. p̄ma p̄mi. capitulo de membris. ¶ Ex hoc ergo fundamento solus potest questio de acutissimo do- lore in ligamento uertebri eueniente. illud enī non est uerū ligamētum. ¶ Ex qbus oibus inuicem collectis ultimare apparet que sit egritudo: quoniam est mala cōplexio frigida et humida p̄dictarum partium. ¶ Apparet ulterius que sint ille partes. apparet iterum que sit mālī causa egritudi- nis. Et quarto colligitur ex istis que et qualia sint accidētia. Est enim dolor quandoqz extensius: quandoqz intensius et p̄ctioni cōmixtus: quandoqz caliditatis aliquando frigidita- ti associatus: ut supra visum est. vñ de ad eius curationē in- grediendum est s̄m qđ in sequentibus apparet.

¶ De cura per sex res non naturales.

Cap. 11.

Dignatur itaqz regimen huius vi- ri per sex res nō na- turales ut ipse fugiat habitationes in aere frigido humido uetoso et locus habitationis eius re- motus sit a terra: et a decursibus aquarū et uallibus et paludibus. Et sit aspectus eius orientalis et meridionalis.

aut calefiat locus eius accidentaliter cum frequenti et multo igne et parietibus bene munitis. Ita ut murorum antiquorū edificia euidentur: et loca p̄dicta patiētia bene calida discru- tur: et caput etiam: ne ex eius frigiditate augmentet in eo ma- teria frigida apta descendere ad panētia loca. ¶ Exercitium euitari debet: et p̄prie instantibus doloribus quiescere de- bet quousqz mēbra a doloribus p̄nata fuerint et bene se mis- cata. ¶ De modo vō cibationis aduertat qđ sit in comeden- do parcare: et sit in potu: imo eius regimen inclinet ad in- nitionē aliquātam: et nō accipiat cibū aliquem uel potū nisi necessitate finis: aut potius urgeatur: p̄pter quod cum nau- sea et fastidium stomachi imminet sen. per a cibo fugiat: et in cibatione sua plurima masticatione utatur. fercula diuersa et numero plura dimittat. et ita de potu dicendum. ¶ De mo- do vō dormiendi caueat subito post cibationem dormire et omnem etiam lōgam dormitionem effugiat. somnus enim longus generat reumatismos lassitudinem flegmatis aug- mentum efficit. Et lapsa igitur hora cum dimidia dorm. iat: et p̄mo super dextro. deinde super sinistro decubendo. resi- pinationem autem in dormitione effugiat. ipsa enīz materies descendere facit ad posteriora. Reliquo autem: ten pore to- to vigilandum est ultra spatium borarū. vij. uel. viij. qbus conceditur somnus. ¶ De passionibus anime si non dubi- taretur inflammatio et dissolutio materiei uel circa p̄ncipalia membra cōueniret ei leuis iracundia: et accidēs anime quod- libet ex quo caliditas augmentaret in corpore: que esset cau- sa digestionis et resolutionis materierum p̄dictarum: que tamen bienon nisi cum difficultate applicari possunt. acci- dentia anime ipsa dimittantur: et insistat bone spei curationis sue: et sit letus et a tristitia elongatus. ¶ Pro ultima vō re nō naturali. scilicet cibo et potu utatur cibarijs omnibus mediocri- ter calidis et parum per siccioribus naturaliter et accidentaliter. Et si occurrunt cibaria taliter modificata misceant sēp- per cum his que eorum caliditatem et siccitatem augent: ut sal: piper: cinamomum: nux mus. feniculum: petroselinum: an- sum: daucus: hyssopus: mentha: satur regia: et his similia. ¶ Panis eius sit communi pane parum plus fermenti ba- bens et salis. ¶ Caueat a piscibus et farinaceis cibis. ¶ Car- nes eius sint uelut pulli: columbi p̄prie: et aues omnes syl- uestres sint ei communiter usitati p̄pter qđ degentes in aq̄: et utatur carne vituli: capri: castri: et gacelli p̄prie. ¶ De plantis autem conueniunt ei caules: finiculi: petrosilini: pa- stinacia suo tēpore. Cucurbita vō et spinachia: blea: endi- uia: lactuca: portulaca omnia dimittantur nisi raro ualde: et in quantitate pauca accipiantur: et p̄prie confracta cum plantis et rebus calidis supra tactis. ¶ De leguminibus vō concedi possunt cicera rubea: risum: et lentes p̄prie cocte cum brodio pingui et far. ¶ De fructibus vō concedi pos-

sunt aliquando melones bñ dulces et nō in multa q̄titate. Et sicno recētes optime sunt ei et anellane et amigdale et nuce. Pomato et pira et pica et sil' a raro et in pauca q̄titate accipiant. Que vō bñ mature et dulces sibi concedunt. Lac aut et lacticiā cibaria oia dimittant. Caseus vō et pprie ad falsedinem notabilr inclinatus concedi debet. Oleum vō oliuaz et nucū et amigdalaz dulciū sibi conuenit. Butyrū aut et pp̄ humectationē multā eius et lassitudinem quā efficit in nervis non placet mibi. Aceto iterum par et raro in cibis utat nisi cōmixto cū sale; pipe; cinamomo et silibus. Agresta et pprie salita conueniens est ei. usque lymonum et aranciorū aliqui placet. De vino granatorum non curet. Potus vō esset aliquanto tpe aqua mellis facta ex quindēcim partibus aque et vna mellis; que coquant ad consumptionem tertie partis. Vinū vō rōnaliter sibi conueniens debet esse subrubedū bñ clarū; nō valde fumosum ad saporem ponticū vel brusculū parum declinans; aut saltem leui dulcedine participans cūz claritate substantie sui et debilitate eius.

De cura per medicinalia.

Cap.iii.

Medicinalib vō occurrūt mibi duo principalia.

Primum est regimen obseruādū a p̄tite tpe: q̄ a fine mensis iulij usqz ad finē mensis septēbris. 2^m vō eēt regimē a p̄n^o octobris p̄ oē tpe obseruādū, sed de hoc regimine scdo p̄termittendū est nūc. fortas-
 sio enim ita cōuenienter curat et alleuat^r erit q̄ regimen satis leue ei admiſtrandū eēt: aut fortius s̄m q̄ dispō ad melius apparebit permutata. Habita igitur isto tempore noticia res illud regimen s̄m exigentiam expedietur.

Primum aut p̄ncipale regimē qd est nūc obseruādū octo cōpletoz remedijs ordinate: ut nūc sequit. Hoz itaqz instrōz p̄m est ut cū q̄tus erit ab exercitio fiat ei s̄lōmia desclatice pedis aduerso loco doloris mane hora electa. s. uacuo exite ventre a cibis et a superfluitatib⁹ quā educant sanguis. 3. iij. et nō plures: qm̄ s̄lōmia venaz inferioz magis debilitat q̄ superioz. 4^a p̄m. cap 20°. Et cōuenit ei elegāter bec s̄lōmia pp̄ m̄xionem m̄aci calide cū frida grā distinctionis et parualis eradicationis m̄az que post alias eūones remanserunt: imo bec s̄lōmia iterum conueniret ei in fine mensis septēbris gratia p̄seruandi et alleuandi dolores in futura byeme.

Secundum p̄ncipale instrūm est. ut postq̄ fuerit a s̄lōmia cōuenienter curat^r consideret al-
 leuatio que successit. Et siqdē manifeste alleuat^r et sedat^r et fuerit dolor tūc p̄rseat cū bonitate regimē sibi assignati et usu medicinaz iā ventrē lapsū efficacitūm questatū scribens in hoc cap bñius tertie p̄ticle. Si aut dolor remaserit notabilr intensus in anchā et p̄hibēs motū p̄gressiū: tūc trā-
 fcat ad regimen maioris efficacie: ut nunc scribetur.

Tertium p̄ncipale instrūm est ut si dolores remancās et maxime cū signis inuētionis nausce eructuationis: aut reumatizationis m̄az a capite: uel ab alio sup̄pior mēbroz: tūc puocet vomitū s̄m hūc modū. Libet enī p̄pe meridiē cū cibis s̄pe vō diuersis grosscū subtilib⁹: graui-
 bus cū leuib⁹: dulcib⁹ cū amaris: acetosis cū insipidis: fridis cū calis: stipticis cū lenitiuis: mollificatiuis. Exēplū p̄mordū est. ut dare vitellos ouoz cū pane aq̄mo aut nō bñ cocto. 2^m est dare cibos pastiles cū ptisana ordeacea. Exēplū tertij. ut dare mellita et succarata cibaria cū bysopo: saluia: et absinthio. Exēplū quartū. ut dare aceti cū raphano et silib⁹. Exēplū q̄ntū. ut dare crocū et vinū cūz agresta portulaca et endiuia. Exēplū sextū. ut dare granata acia citonia et adberuli mēspilis seu adgerul cū prunis ficub⁹ recētib⁹ et vuis recentibus. Necessē est enī et rōnale puocari vomitū p̄ istoz applicatiōē. s̄lōch⁹ enī ex applicatiōe rep̄tate diuersitatis in q̄litate b⁹ p̄mis et scōis in laborib⁹ et in alijs que p̄sequunt exitis. s. a-
 rididū et aboiationē icurrit q̄b⁹ cū p̄seuerat necē subsequit nau-
 sca et ulciatē vomitū. Sūt enī q̄nqz motū p̄ter nā: s̄lōcho sup̄que

nētes uelut accētia sibi p̄p̄a: ut legit 13° tertij. trac. 5° in p̄n^o ei⁹. Cū ergo puocat^r fuerit uomit⁹ gescat eger. et cibet cibis facilis digōnis in quāto et in q̄li. deinde itēz 3° sequētū die puocet uomitū. et itēz 6° die et octaua usquequo uomitoz per-
 ceperit notabilem alleuatiōem s̄lōch⁹ et totius corporis.

Demodis vō et instrūis efficiēdi uomitū sic p̄cedat. cū enīm fuerit cibis rāte diuersitatis cibat⁹ p̄ vna borā uel duas post illud. s. ponat digitoz indicem uel medium in p̄ncipio gutturis ibidē cōmotionē efficiendo: aut saltem deglutiat frustū carte uel corrigie. Aut tertio imponat gutturi p̄nam ibidem titillādo: aut p̄nā illā iungat in oleo simplici aut parū salito. Hī enim sunt meliores et securiores modi uomitūdi. Et si aut per bec non euomuerit tūc in potu det ei cyathus vñ aque cum q̄rta pte aceti et modico succari uel mellis tepesacti insimul. Et si non euomuerit per hoc tūc detur sy. acetos. 3. i. s. cum dupla pte aque tepesacte. Aut tertio detur decoctio radicis raphani tepesacte. 3. iij. cum modico aceti. Aut detur raphanus cum virtute ellebori al. sigillata in ipsum p̄ plantationem modicum in substantia sua quā raphanus per. viij. dies fuerit in terra sepultus. comestio enim illius accelerat uomitū. et est de potentibus nō multum tñ in usu est habendū p̄p̄ nocumenta ellebori apti facere spasmū. ut legit q̄nta afforismoz. in exordio ab Hippo. et cōmentatore ibidem. Elleborus ē p̄iculosus est in corporibus sanis q̄ spasmū facit. Et ego non dubito q̄ magis periculosus est corporib⁹ infirmis in q̄bus est minor resistētia ex pte virtutis q̄ in sanis tamen essent apponende conditiones conseruande in boie p̄parando ad uomitū: ut q̄. s. pile de coto super oculo eius ligarent^r: et leui motu moueretur corpus totum: et leuis agitatiō super s̄lōcho applicaret^r: ac uaria figurarum corporis situatio ad diuersas d̄ias pōniet^r: et reliqua filia que pulchre legenda sunt. quarta p̄m. de p̄parando ad uomitū. Et si uelis ample et solatiose in vnum colligere lege cōsiliū p̄o dño Petro Donato ep̄o paduano cōscriptum: ubi videbis inuamenta que uomitus affert in doloribus iuncturaz et lege quarta p̄m. cap de inuamentis que affert uomitus. et 22° tertij. cap de curationibus dolorum iuncturarū et sciatice. quare hermodactylus est medicina securior. ut colligit 22° tertij. capitulo p̄allegato.

Cum aut iterū in anchis uel scia: nō oīno dolor gēuerit iā oportet applicare q̄ntū instrūm qd oīno oīum sapiētum cōcordia laudatissimum est. s. clistē acutum quo nō solus alleuant^r et curant dolores sciatice nouelū uerū et cronici et fixi ex administratiōe taliz eradican^r cōplete. Et trādūm autē est q̄ illustres oēs tāto inuamēto approbēt acutorūz clisteriorū administrationē in cura anchaz et sciatice. In dolorib⁹ autē aliarum iuncturaz nō adeo sunt solliciti: ut de dolorib⁹ pedum: dorū: spatularum: et manūz. Potest autem hoc contingere multis ex causis. Prima: q̄ talia clisteria p̄p̄inquo ueniunt ad patientes p̄tulas. s. anchā et scia. itestinum enī rectum et colon in quib⁹ duob⁹ magis recipit et diutius retinet: appodiat sup̄ anchā et resoluit colon circa ptes illas. Cum ergo actio cōuenientiō fiat p̄ cōtactum sequit^r et. 3° clisteria talia cōuenientiō attrahēt p̄nta p̄p̄inquo pte q̄ a distāt: sed clisteria in p̄dictis intestinis recepta cōuenientiō et facilius attrahent ab anchis et scia q̄ a pedibus genibus et alijs et. 3° item et tertio: q̄ exoriatio que ab acuto clisteri producit in intestinis p̄dictis est causa ut aperiantur uene p̄dictis intestinis imixte et arterijs. et cum tales uene bēant cōtinuitatem cum uenis mesenterij. et iste habent cōtinuitatem cum uenis ancharum et scie cum p̄p̄inquitate magna ipsarūz adinūcē: quā p̄p̄inquitatē nō bñt cūz uenis aliarūz iuncturarūz: sequit^r q̄ vñ et eadē medicina in eqli tpe cōueniēt^r et fortius attrahet ab anchā et scia: q̄ attrahet a iuncturis alijs: et plures alias rationes huic proposito adducere potuissem quas emitto. Cōtra: quia medicina solutius inest potentia electi et attrahendi materiam a distantibus partibus: imo q̄nqz a polubus

pedū. ut claudis in snia hali. cōmentatoris tertij teg. cōmen
to illius text^o. Antipaseos zc. igit talis medicina eque bñedu
cere poterit a remotis z a ppīngs. ¶ Neganda est illa cōtia:
lz enī forma medicie electionē beat ad determinatā mām: nī
facilius educet z citius: cō fuerit posita in ppīngis q̄ in re
mōtis pubus. ¶ De numero itaqz horum clisteriorum tria
hic describam que mibi elegantiora vident. ¶ Et p^m est cli
stere factū ex decoc. hermoda. qd̄ ita denomino ego: in quo
est intentio attrahendi mās fridas ab anchis: z iuuat ad di
gōnē residui mātē: z ad sedādū dolores z flammēdū uentositā
tes que non raro sunt cāe dolor in predictis p^{ri}b^o. Quis de
scriptio. R^x. radic. hermoda. nō p^{ro}fora. 3. j. radicē pedis cotui
ni. 3. 5. herbe artetice que sulanoīat a Rasi 9° Almā. sicados
bypiconis: cūmīl: se. ruthe. añ. 3. j. 5. camomil. melli. se. ane
ti. añ. 3. j. croci nō p^{ro}riti. 3. j. coquant oia sū in lib. v. aque us
qz ad cōsumptionē medietatis deide exp^{re}ssant: z huius co
lature accipiat. 3. xij. olei de castoreo. 3. iij. sal. indi. 3. iij. iere col
logntide. 3. 5. misceat totū z mediocriter calm imponat. ¶ In
est enī in hoc cōpositōdīans v^{ir}tus ab hermodactylo sigillata
que p^{ro}ducit tria iuuamētā in edando mās a iūcturis. ¶ P^{ri}mū
est: qz statī edat bu. fri. a iūcturis. ¶ 2^m est: qz post eorū
edōnē sigillat stipticitatē in iūcturis: p^{ro} quā reddunt inepte
ad recipiendū mās que tpe agitationis a medicina solutiua
facile dissolute z colliquante fuerunt a motu uel calitate medi
cine. tales enī medicine ualde facile p^{ro}sepe recipiunt in iū
cturas post solōnē factā ab alijs sine stipticitate cōfortatibus
p^{ro} qd̄ sequit^r p^{ro} qz in oī medicina cōposita solutiua a iūctu
ris attractiua sigillatī d^oz stipticitas artificialis si in medicina
non fuerit stipticitas naturalis. Sequitur secundo: qz fre
quens usus solutiūoz administrat: nō sūm hūc modū dolorem
in iūcturis magis augmētāt q̄ alleviet. ¶ 3^m iuuamētū qd̄ in
hermodactylo est cā p^{ro} calitatē suā flārice mātē que in iūctu
ris inueniunt: z p^{ri}b^o ppīngs ad eas subulient mātē que sub
tilitate penetrabiliores reddant: tunc cēnt apte celerī magis
penetrare z p^{ro}fundare in iūcturis. hoc aut totū phibet p^{ro} v^{ir}tutē
hermodactyloz stipticitatē in eis efficiētū. q̄re hermodacty
lus est oīum medicinaz solutiūaz a iūcturis elegantior me
dicina z securior: p^{ro} qd̄ illustres viri in sciētia bñ tritī pluri
mum in medicinis solutiuis a iūcturis imiscuerunt hermo
dactylum: ut ab vniuersa eorūz schola legi potest. ¶ 2^m descri
ptio clisteris est noiata de colloquintidā que sit sūm hūc mo
dū. R^x. pulpe colloquintide. 3. 5. turbit. carthami: polipodij. añ.
3. iij. assari: artetice: sicados: peonie: pipis al. se. ruthe. añ. 3. i. 5
coquant oia in lib. v. aque usqz ad cōsumptionem medietā
tis z colature eius cum exp^{re}ssione conuenienti accipiat. 3.
xij. olei de costo z de castoreo. añ. 3. j. 5. salis nitri. 3. iij. misce
z mediocriter calm imponat. Et si vis ipm efficere magis p^{ro}
p^{ro}ius ad curā istā exstare cū cholā tunc decoctioni supradic
te adde trociscū vñū de scamonea nō cocta: z erit efficacius
¶ 3^m vō clistere cuius memoria a sapiētibus sepissime hētur
est factū ex alinuri. z lz p^{ri}stū terminū impositē salsamentum
omne. In hoc tñ p^{ro}posito a sapiētib^o eligit aqua salsamēti p^{ri}
sculoz maritimoz: aut oliuaz cōditarū: de quorū altera ac
cipiat lib. j. olei de castoreo. 3. iij. misce z totū calm mediocri
ter imponat. Cum hoc enī clisteri q̄ plurimos patientes spa
tio decē annoz phibitos a motu p^{ro}gressū uo sepe sanauit. Et
est euidēs in hoc signum. Quē enī ex usu istorū clisterioz pue
nūt patientes ad albuca: tūc in paucis dieb^o sanant. Est at
albuca superficialis intestinoz excoctio: ut 19° tertij. cap
de solutione uentris omnium modorum.

Quintū p^{ri}ncipale instrūm post applicationē illorum
gūalidū: antaliqurū: z p^{ro}p^{ri}e qñ eger p^{ro} lasci
niam euitat flōmias z uomitus: ut est plurimū modernorū
usus. aut effugit applicationē clisterioz: ut est mos alema
norum optet ut mēbra aggrediamur cū localib^o. ¶ Et si q
dem egritudo reciduiā buerit sūm qz accidē solet in dolorib^o
iūcturarū: qui p^{ro}dicere uolunt de byeme ad uer: z de ue
re ad autū: ut experientia notat: tunc p^{ri}emissio edonibus

uilibus sūm posse mā exite dñanter frida ut plurimū puenit
ut applicemus mēbris medicinam leuē calitatis z siccitatis
cū stipticitate forti. talē enī pcurari d^oz fluxus mātēz fridarum
ad mēbra. ¶ Et in hūc modū regi debēt apata frida in p^{ri}n^o
ut applicemus eis p^{ri}dicta signārum z blocte bīgantie 4° p^{ri}mī
cap 25°. z 22° tertij. ut supra allegatum est. ¶ Ego aut in hoc
tpe. sūm p^{ri}n^o alterū duorū soleo applicare. quorū p^{ri}mū est hoc
R^x. gallarū cupīl. 3. iij. farine ordēi. 3. i. 5. ros. 3. i. mastice: gra
noz myrti: sarcocolle. añ. 3. iij. 5. bulliant in vino albo stiptico
nō ualde fumoso usqz ad glutinositatē puenientem: z de hoc
mediocriter calo emplet mēbrum. ¶ 2^m z efficacius est hoc
R^x. sandarace. 3. iij. camomil. melli. se. anet. añ. 3. 5. farine uo
latilis molēdini. 3. iij. ros. 3. i. bulliant oia in vino modo p^{ri}di
cto z in fine apponant tres vitelli ouoz z applicet mēbris: ut
p^{ri}dictum est. ¶ In augmēto vō rei p^{ri}dictis aut altero ipsoz
adiungant bysopi būide: 3. i. 5. hoc enim tpe mollificātia p^{ri}
mīscēda sūt rep^{ro}culsiuē. ¶ In statu aut pueniūt sedātia dol.
potētissime z v^{ir}tutē adiuuātia ad resolōnē z euaporationem
mātēz q̄le est hoc. R^x. olei ros. de camo. añ. 3. iij. vitellos ouoz
nūero. vi. coqñt sūl sēto igne in sartagine diligēter incorporā
do: z in fine apponant croci. 3. i. 5. z apponant mēbris. ¶ Ali
ud in hoc tpe pueniēs: z p^{ro}p^{ri}e cū signis calis q̄le est hoc. R^x. la
tis uaccini lib. i. farine ordēi. 3. iij. mastice. 3. ii. croci. 3. i. bul
liāt sūl farina z lac usqz ad glutinositatē: z in fine apponantur
alia. ¶ In declinatōe vō rei bec duo remedia cōuenientia
sunt que sanāt in fine si adiungant eis ea que mās cōplete cō
sumere p^{ro}nt. ¶ Exiccātia sūt que sanāt in fine in locis allatis
z tō p^{ri}dictis addē soleo gnoz myrti: mastice: sarcocolle: thu
ris: peonie: hermodactylorū: artetice. añ. 3. iij. z felicitat opō.
¶ Nō raro vō a sapiētib^o inueniunt modī z instra applican
di linimēta: somētationes: en brocatōes: balnea: z infusōes
in quorū oīum applicatiōe semp observari debēt cā. eligen
di uarietates medicinarum in qualitatibus suis sūm uarieta
tem temporum egritudinis: ut iam dictum est.

Scitū vō p^{ri}ncipale ingenium curationis est ut mēbra
mādātia regant semp regimīne phibitionis z
augmenti mātēz in eis: z effusiones eard ad membra patien
tia. ¶ Et qz qdē cōfortat sūochus cū mātē gario. mēbra ma
stice: spica: signāto: cipo: z ligno aloes utendo eis in cibis: z de
cōpositis cū aromatico ros. dyama cē. dyacalamēto. eluario
de thure z silib^o: oādo ex eis. 3. i. 5. in aurora cū aq̄ peonie uel
calamenti. ¶ Cerebrū confortari pōt cum assaro: galāga: si
cados: bysopo: betonica: mellissa: z silibus in cibo acceptis.
De compositis vō cum dyambia: dyamusco dulci: electuario
de ligno aloes: sotyrā magna z cōsilibus accepta in sero. 3. i.
eorum cum modico aque lambusce: acori z similituz p^{ro} duas
horas post cenam assumptorum. ¶ Renes eius confortari
pōt. p^{ro} abstinento a longo decubitu sup eis: z a frequentia col
tus: z p^{ro}p^{ri}e sup cibo. Et iterum terdo euitando frequentiaz
diureticorum: ut fenī. petrosi. anisi apij z silium. Et accipiat
frequenter amigdalas z auellanas z pineas in cibo suis cūz
bonitate sūochi: z casei mediocriter siccī z saliri usū confert: z
frequenter cibaria cocta z p^{ro}parata cum lacte ouino. Lactē
enim ouino nulla medicina cōpar est in cōfortādo renes. 18°
tertij. cap de cura debilitatis eorūz. ¶ Posui aut modūz hic
rectificandi mēbra ista: qm̄ bectria coicant in oādo mās an
ch. o z iūcturis huius patientis: ut facile deduci pōt p^{ro} ap
propuata signa si non tmerē longitudinem. De rectificāc
aliorum mēbrorum non curo: qz non est opus.

Septimū p^{ri}ncipale instrūm est ultimata mātērum p
ticularium consumptio qñ remanserunt
in membris infuse alique mātē: quarum pfectam cōsumptio
nem facere non pōt membra p^{ro} eorum debilitatem fixam.
¶ Tunc itaqz sūm illūstrum viroz cōcordiā cōueniunt bal
nea de quoz nūero meliora sunt sulfurea z cineritia z calca
z attramēna z aspa tina. talia enī uelocitate sue penetratio
nis: z potentia sue exiccationis reducunt ad pueniēdē dispō
nem consumpta materia que in eis lassitudinem efficiebat.

Et in hoc pōr apparere cā quare multi ex balneorū applicatiōe magis nocent q̄ iuuent. esto enī q̄ ab applicatiōe balneorū totalr̄ sumant a mēbris. Cōtingit tñ iterū mēbra recidinare z ledi magis q̄ prius. Et cā horū est: qz mēbra ab applicatiōe balnei reddita fuerūt rara z vie apte effundere mām magis q̄ prius: z mēbra mādāria non fuerūt sufficienter edata: quare fluere noua mā iterum recidiunt sicut aut alia mēbra. Modus at̄ recipiendi balnea huic viro dat̄ fuit in. 25. cōsionib⁹ obseruādis in eis que legi p̄t in singulari tracta: uolo de balneis euganeis nup̄ cōpilato in anno dñi. 1439. in mense madij. De bis ētque ultimate mās cōsumē p̄t absqz balneo. tria sūt mihi utiliora inuēta. Prīmū bordū est. R̄. sandarace: hypogistidos: tburis: acacie. añ. 3. ij. aque cineris. q. s. dissoluant in mortario z fiat linimētum ex quo iūcture oēs liniant bis in die. 2° z leu^o est hoc. R̄. pul. gal. cypsi lib. 5. farine volatili molēdini. 3. ij. terant cum succo extremitatum lauri z est nobile medicamē. 3° vō est hoc. R̄. aque extinctionis calibis lib. 5. pul. ros. 3. ij. mastice scorie ferri p̄parate. añ. 3. j. sal. torrefacti. 3. ij. incorporent sili in mortario cum succo v̄gepasto. uel aqua sublimationis uel decoct. radic. z est expertum.

Octauum vō p̄ncipale ingeniū z ultimum est mēbriord patiētū cōfortatio. hec aut fieri pōt aliceto duorū modorū uel utrisqz. Et p̄m^o est ut inat̄ calor mēbriord cōseruet in eis. Ita ut a forti calitate nō resoluantur: z a frigiditate nō cōgeles calm inatū qd̄ est spūs aut sāguis arterialis uel uenalis. fit at̄ hoc p̄ applicatiōē nutritimētorū cōueniētis q̄ritatis z q̄latis p̄ regimē cōueniēs ex pte rerum nō nātū: qd̄ supra dictū est. Solet at̄ iueniri ab auctorib⁹ auctētiū q̄ uellire mēbra z regē pelle vulpina aut duplicatiōe calciamētis expāno ticto in chelines: z sūt gna odorifera tingeria pānos cū aromaticitate. Etia mēbra cōfortata redduntur a sapiētib⁹ p̄ applicatiōē reputientid̄ fridorū in lapsu z mā calis: z calorū in lapsu z mā fridis. talr̄ enī vigorant mēbra: qm̄ repellūt a se sipticiō cōfortata farmacijs. tertio tegni. Et h̄c mēbriord cōfortatio in exa fuerit in 6° z 7° cap̄ p̄cedētib⁹. duo tñ hic singularia ponā grā cōplemētū op̄is. q̄rā p̄m^o in lapsu calo est hoc. R̄. olei onfancini. 3. ij. salis bñi torrefacti. 3. j. 5. macie: croci. añ. 5. v. terant sili in mortario ultimate cōtritione: z liniant ex eo mēbra actu frido. Oles aut de ben z de cinamomo sūt duo singularia in lapsu frido cum ex eis actu calis iungant mēbra frequēter: z coopiant reb⁹ sup̄scriptis. sic enim felicitabitur curā bulus viri.

Consiliū 258. De tumore pedum interdum ulceroso interdum non ulceroso p̄ colligatiā epatis ac splenis a quibus mās melice z interdum aduste ad pedes delegantur. Diuiditur autem consiliū in capitula tria.

De causis dictarum dispositionum.

Cap. 1.

Reuerēdissimus In chio pater dñs p̄tonotarius de monte: Archiep̄us z uerisqz legis doctor indiget duplici regimē p̄ recuperāda cōfirmāda z cōseruāda sanitate ei⁹. Et p̄m^o qd̄ regimē est p̄hes res nō nāles eligēdum qd̄ cōforme erit utriqz dispōnī qd̄ aliqui molestat. 2° vō regimē p̄ medicinalia erit rectificatum p̄tū ep̄is z splenis. In qd̄ acute z aduste z melice mās gñant. que p̄ totum corp⁹ effuse q̄qz scabies z cutaneas corruptiōes ificiētes pducūt. Et aliqui magna p̄ barū mās rā descendit p̄ utriqz ramū inferioris chilis tendentē ad coxas. Et si qd̄ cōtingat has mās melicas ēē fecales. nulla aut leuissima adustione p̄cipātes: tunc mās tales uenas maiorū pedū z ulr̄ totā eorū substantiā replēdo tumorē z extensio nē gñant in eis: quē tumor si longo tpe in utrisqz pedib⁹ magnis p̄generaret: difficile: imo fortasse clesantiā impossibilis curationis p̄tenderet. Est at̄ in theoria medicine magnus pes totū qd̄ ab ancha inclusive usqz ad plantam pedis cōccer

nif. At vō si mās p̄dictas cōtingit ēē acutas z adustas tūc qñ descendūt ad tybias corrupēdo carnositates earū pariunt nlcera: que p̄ diuersas mēbriord ptes bincinde serpēdo ulcerāt. **Unde** ex hoc fundamēto cōcludit̄ p̄ difficultas curationis bordū ulcerū que puenit ex duob⁹. p̄ p̄p acutis tē mās p̄dictarū. 1° qz tales mās sunt melice: ergo effectiue cāe cronica pegritudinē. Sequit̄ 2° ex hoc fundamēto q̄ in uand laborāt curātes cū sol localib⁹ sup̄ ulcerosis p̄b⁹ applicatiō absqz rectificatiōe epatis z splenis mādāriū p̄dictas mās. Segut̄ 3° solo p̄bleumatis q̄re est q̄ pedes bui⁹ reuerēdissimi p̄is q̄qz tū mekunt absqz ulcerosa corruptione q̄qz vō cū ea. Cā enī p̄m^o effect⁹ est multitudo māsūz grossa absqz adustione z corruptione earūz. Secūdi vō accūtiō cā est māsū multarū fluxus cū adustione z acuitate earum. Et sic app̄et q̄ caplm̄ istud apit fundamētū dispōnī: qd̄ aliqui affligit reuerēdissimus p̄r doctor. z elicitur ex eo modus regimē eius cōuenienter: ut nunc sequitur zc.

De cura per res non naturales.

Cap. 11.

2993 id manifestū est: q̄ regimē ex pte cibo rā z potū z aliorū inclinari debet ad mediocriter calefacientia z parū exiccātia: p̄p qd̄ in cibarijs ei⁹ enī trari debēt oīa multū falsa: mēd̄ acuta: uehemēt̄ cala. talia enī auget calitates z acuitatē in laudabili sanguine: z uerteret̄ ipm̄ in melicūz. Exēplum horū est usus aromati z acceptio ciborū: z sūt sinapi: raphanus: cepe: alleū: brodia pingula ualde: p̄tes anis malium pingues multum: ut pectora ubera z similia. 2° euitare debet ea que sunt sanguinis inflatiua z uentositatiua: ut sunt legumina omnia z fructuum multitudo: z proprie crudorū z lactis crudi frequens usus. 3° euitare debet ea que sanguinem adurunt z acūt: ut sunt falsa cibaria oīa z proprie carnes salite z antique: z caseus salitus z om̄ piscium salita mollia uel dura: que ueneti botargos appellāt. 4° euitet cōmestione rerum viscositate z grossitudine sua efficiētū oppilationes: ut sūt pastiles cibi oēs: lagana: crispelle z nestes luellord. 5° euitet potū vini grossi z conturbati z pontici uel bursci. vnde eligat vinum colore rosē gau rum noīatum: substantia tenue z dyaphanū sapore ad dulcedinē inclinātū: odore suauē: z potētia mediocre: qd̄ tñ refrangē debet cūz aq̄ cisterne simplicis: z cruda in estate cōueniēs est In hyeme vō meli⁹ est p̄dictā aqua coquē z simplicē cū vino miscē. cui⁹ q̄ritas sit sub tripla respectu vini: aut maioris mēsure uel minoris uarianda s̄m p̄udentiam accipientis z sumositate vini assumendū. p̄udentia enim mensurat humanos act⁹ p̄pterea qz ipsa est recta rō agibilis. et bicorum 9°. De q̄ritate vō discreta z continua cibationis. dicendūz p̄ q̄tenore vtutis apparen̄te robusto melius est ipm̄ comedere semel in die: ita q̄ post p̄adiū eius per octo hōs p̄di facē collationē ex aliq̄ cōfectiōe uel frusto panis. sumptione tñ q̄ritatis nō trāscēdētis octauā p̄tē ei⁹: qd̄ de cibo in p̄andio sumptū fuerit. De q̄ritate vō continua canō obseruari debet talis q̄ accipiat cib⁹ z pot⁹ in tanta q̄ritate nē s̄dibus grauetur ex eis. Deterior enī cibationū est que in s̄dcho grauitatem efficit z tensionē z grauitatē anbelit⁹ sicut deterior pot⁹ est q̄ in s̄dcho iundat z fluctuat: ut colligendū est 3° p̄m^o cap̄ de regimē p̄ cibū. hec in summa cūtari debēt z p̄p ea que in hoc cap̄ cōtinent: oib⁹ cibis z potib⁹ uti p̄t p̄ter q̄ p̄cipūtib⁹ q̄qz excessibus iam particulariter declaratio.

De cura per medicinalia.

Cap. 111.

Re expediendo vō regimē bui⁹ reuerēdissimi z celeberrimi p̄is p̄ medicinalia p̄m̄itēdum p̄ q̄ securissimūz est q̄ ipse usqz ad tres uel quatuor annos bis in anno purget s̄m modūz in fr̄scriptis Primo q̄ a medietate februarij usqz ad medietatē martij vno mane in aurora accipiat has pillas. R̄. pillarū indarūz 3. 5. pillarū cochiarūz z de sumo terre. añ. 3. j. iorn: enī pillule vij. uel. viij. cū succo ros. z dormiat post eas p̄ hōz. j. z tardet

cibum bors quinqz. z tunc accipiat cyatbū vñā aque oidei calefacte. z post ipsas p bora vñā accipiat pñā dñi sñd. ¶ Ad sumpto hoc minoratio die immediate sequenti accipiat in auro digestiū hoc calefactū: qđ dñuct per octo dies. R. sy. de epitbimo: syr. compositi acetosi z mellis ros. añ. 3. 5. aque lupulorū: sumiterre z mellisse. añ. 3. l. misce. Et accipiat ipm tot diebus qđ in uris appear hypostas alba vñā dyapba ne equalis in partibus in pfundo sedens. ¶ Appente autē hac hypostasi die immediate sequenti purget cū istis pillis. R. pillarū indarum. 3. l. anari ponderis: lap. laçuli z armeni peparatorum. añ. 3. vj. cum succo ros. forment pille. vij. uel. viij z accipiant obseruando post eas regulas que in suprascrip to minoratio descripte sunt. ¶ Pro secūda vñā anni pur gatione a medietate mensis septēbris usqz ad medietatē mē sis octobris vñā mane bora suprascripta accipiat hoc mino ratiū. R. pillarū indarū: pillarū de lapide laçuli ambarū descript. Def. in antidotario. añ. 3. j. pillularū cochiarum de scrip. R. ap. 9° Almāf. p. cap. 3. 5. forment pille octo cū suc. ros. z accipiantur oēs bora z canonib⁹ obseruatis quī de alijs su prascripti sunt. ¶ Mane vñā immediate sequenti accipiat hoc digestiū. R. syr. viol. syr. simplicis acetosi. añ. 3. vj. aque cico. lupul. z sumiter. añ. 3. j. misce: z totū accipiat calm obseruādo qđ dictū est in alio syr. usqz ad apparitionem hypostasie: de qua iam dictū est. ¶ Die vñā immediate sequenti purget p istuz modū. R. pil. aurearū. pil. de iera composita. pil. de sumoter re. añ. 3. j. boni ponderis. lapidis laçuli. 3. l. iij. formentur pila lule. vij. cū succo ros. z accipiat ut predictum est de alijs. ¶ Post bec autē attēdē debet: qđ si uēter eius nō eēt conueniē ter lubricus bora qua assumit syropos predictos. necessariū ēst ei qđ oī die aut salte oī alterna die parū añ pñā dñi uel añ collationē nocturnā accipiat vñā de in frascriptis pillulis. qđ rum ēt usum cōmēdo ei forte p totū tps vite sue accipiendo ex eis vñā uel duas parū añ pñā dñi. quarū descriptio est bec. R. aloes epatici electi. 3. iij. agarici. 3. 5. turbit. 3. ij. lap. laçuli. z armeni pparatorum. añ. 3. ij. 5. dyagridij. 3. j. mastice croci: macis cinamomi: ros. viol. añ. 3. 5. sal indi. 3. 5. puluericent omnia per se: z infundant in. 3. iij. succi endiule. z. 3. ij. succi sumiterre: z exponant soli sepe cum coleari cōmīscēdo usqz quo succus consumat. tunc ergo renouetur succus: z ita fiat tribus vicibus: z reseruetur mā ista in pixide lignea cerata: de qua fiant pille de ol. 3. vj. z sit earum usus ut dictum est. ¶ Amplius p conuenienti conseruatione sanitatis ei⁹ utat hac cōfectiōe. R. 3. nōz fusticord. 3. l. ij. granorū pinearū. 3. l. ij. cū tū dant z infundant in aq̄ cuscute z sumiterre. añ. 3. l. ij. z ibi rema nede p tridū. post hoc autē accipiat succarū albiissimi. lib. 3. 5. z coquat cum lib. 5. aque violarū usqz ad aque cōsumptionē tunc ergo superaddant succarū pulueris amili. 3. l. ij. z coq̄ tur sū cū medullis lā cōtūsis: z fiat cōfectio in frustulis lon gis: z sit eius usus añ cibū z post cibū: z in bora collationis. aperit enim hec cōfectio oppilones epatis z splenis: z ad uersatur generationi mellis z materierum aliarum acutarū: ¶ Amplius p pseruatione a fluxu. māerū ad tybias z coxas bonum est qđ utat vnguento. qđ applicabit circulo fiteri. cuius descriptio est bec. R. olei de crisomillia. 3. j. 5. olei nardinī 5. 5. radicū silipendule. 3. j. sal gēme. 3. l. ij. ellebori alartha nite z euforbij. añ. 3. j. cere. q. o. fiat vnguentum molle z appli cetur. ¶ Adhuc iterū p pñali pseruatione a fluxu māerū ad tybias z coxas bonum est ut utat hac decoctione. R. galla rum cupressi numero. xx. gallarū quercue: z pñie pforatarū 3 numero. xxv. sumach: semis plantaginis. añ. 3. j. granorū 3 myrti. 3. l. ij. coquant oīa in simlis duabus aque usqz ad cōsumptionem medietatis. Et de hac aqua abluant coxas uel ter in septimana ante collatiōem nocturnam. ¶ Ad banc etiā intentionem memorandum est qđ bonū est ei por tare caligulam factā de corio pellis canine: salte sup tybia sint ista: z pñie qñ necessarium est ei erectum stare: ut contingit apud magnos viros: z reuerētia sui nēcitate ad hoc. aut aī si Rē dñi cūcū dñio: z sic de alijs. aut salte tybie descripte fa

ciat ligaturā cū istis conuenienter applicata sicut notū est. ¶ Præter bec autē si dñgeret mās ad crura descēdē puidet ei cum hoc defensiuo. R. amili: boli ar. añ. lib. 5. se. plantagi nis: acotie: hypoquistidos: ros. sandarace: sumach. ana. 3. 5. dragaganti: gūmi arab. añ. 3. j. 5. succi extremitatū rubi. lib. rubi. j. farine uolatilis molēdini. 3. ij. cōquant oīa in morta rio cum pistello suo usqz ad glutinositatem bonam: z de hac mā emplastreñt tybie a genu usqz ad pedes ligando eas cū applicatione conuenienti.

Si autē dñgeret: qđ in aliq̄ tybia pte ruptura accide ret. puidet ei quadruplex remedio. ¶ Primo applicando vnguentum istud. R. olei de mastice z de myr to. añ. 3. j. olei onfancini. 3. ij. tutie pparate cū aqua ro. terre si gillate. ana. 3. j. hypoquistidos: sandarace: sarcocolle lote. añ. 3. j. cere al. 3. vj. fiat vnguentum molle z applicet ut cōsueuit. ¶ Itē sup ulcerib⁹ apponat hic puluis. R. pul. hypoquisti dos. se. plantagis: granorū myrti. añ. 3. j. san. dia. boli ar. añ. 3. j. pulueris ossiū crurū bō cōbustorū. 3. x. spodij. 3. j. 5. pulue rigent oīa per se z diligenter cōmīscē. ¶ 3^m est cerotum hoc. R. ceroti rubei de mucilagmibus lib. 5. tutie pparate. 3. 5. li targiri. 3. j. san. dia. boli ar. añ. 3. j. 5. fiat cerotum cum sufficē ti qđ tate cere. ¶ Ultimū z pprie sigillatū uel cōsolidatiū ēst hoc. R. olei de mastice. 3. l. ij. dragaganti: gūmi arabici disso lutoz cū acetato acuto. añ. 3. j. mastice: turbit: sandarace: hy poquistidos. añ. 3. j. tutie ppare. 3. j. 5. cere. q. s. fiat vngētū su ficiēter viscosū z medicent ea ulcera qñ stabit nēcitas cōsolī dādū ea: z est qñ appebūt deauitates ulcerū cū qñ carne reple tas. ¶ Alterius vñā pulueres isti. R. plumbi combusti. 3. j. ma tie pparate cum aqua ros. 3. l. ij. pulueriscentur per se z simul commisceantur zē. Ad laudem eius dei. Amen.

Consilium. 259. De stupore in maiori par te pedis magni. ¶ Diuidit

autem consilium in capitula tria.

De causis z signis disputationis.

Cap. 1.

Assignis

z celeberrime fame doctor

utriusqz iuris dñs Grego rius de spineto conquestus est de stupore qui apparuit in maiori pte pedis magni. s. a geni bus usqz ad plantam pedis. ¶ Cui⁹ qđē stu poris isq̄ plurime ab auctorib⁹ assignate sint cā: vident tñ in ipsas reducendas ēē cāopp multitudinē māerū flaticarū que oriāt in p

tibus renū eius: z ut in oibus uenis ramificatis uena chī li descēdēte que descēdūt p domesticas ptes coxarū que etiā māe multiplicata implent nervos descendentes ad inferiores ptes z pprie oēs qui oriunt a 19° z 20° spondilibus usqz ad finē caude: per quos qđē nervos fm magnā pte eoz deserit spūs sensibilis z mouū ad oīa mēbra sensus z mor⁹: qđ mo uent z sentiunt ptes oēs inferiores: ut ancha z totus pes ma gnus: z oēs partes femoris suminis que tam interiorē qđ ex terius sensui z motui deputata sunt. ¶ Si itaqz contingat mās pdictas sua multitudie z viscositate: aut utriusqz simul oppilare vias neruoz sensus. dimīnuet sensatio in pdictis partibus. z si oppilent nervi motui ledet motus pdictorū membrorū. z si in utrisqz simul contingat fieri oppilationem mēbra pdicta in sensatione sua z motione simul ledent. que re facile ex pdictis videti pōt stuporē istū qui est nocu mētū dimīnutionis in sensu tact⁹ accidē pp oppilationem in pdi ctis mēbris: sen neruis eueniētē. Neqz stupor iste in viro isto puenire pōt ab oppilationē attenuatorie. nō enī in eo pcesse runt egitudine uel accētia consumptiua humiditatis sub stantificæ: que sunt oppilationis attenuatorie cā. Neqz ē in eo vī esse a pā aliqđ magnū uel duram qđ fecerit oppilatio nes coartatorias in eo. Sunt ergo oppilationes pdictæ pue nientes a mā flegmatica multa uel viscosa pbibentes tran situm spīrituum animalium: ut predictum est.

Et ex fundamento predicto maxime solū potest questio bec.

quare est qd aliqui nocumētū apparet in eo magis in sensu q̄ in motu: aut econtra: et aliqui in sensatione et motione simul. Et iterū ex p̄dicto fundamento appet solo ad p̄bleuma aliud: pp qd est qd aliqui apparēt hec nocumenta: et q̄qz nō. Nā fm̄ accessum m̄āz oppilatiū sequunt nocumenta p̄dicta. fm̄ vō resolutionē aut transmutationem aut fm̄ sensibilem euacuationem earum remouentur accidentia p̄dicta. Et existis concludi pōt tertio. quare q̄qz mēbra inferiora p̄dicta mollia et laissa p̄cipiunt. qm̄ enī nō transit debita q̄ritas spiritus nō calefiūt mēbra illa ouenienter q̄re m̄āe in eis abūdātes nō sufficiēt dīgerunt neqz resolunt. vñ ipsa mollificata sunt causa lassitudinis et mollitiei materiē. 4° ex p̄dictis concludi pōt quare membra illa stupida a sensu tactus p̄cipiunt grauiā et ponderosa. si enī mēbra lenificant p̄sentia spiritus. ergo eorum absentia sequitur oppositum. 5° ex p̄dictis concludi pōt causa quare viro isto hora coitus accidit virgā eius que p̄uo bene erat erecta ab erectione deficere: et actū ueneris explere non posse conueniēter. 6° ex p̄dictis concludi potest quare seminalis materia eius fluida mucilaginosa aut aquosa reperitur. 7° concludi potest. qd vir iste rationabiliter non debet esse secundus: eo qd semen eius indigestum est: et in qualitatibus p̄mis et secundis distemperatum et debita quantitate spirituum carens. 8° iterum eodem fundamento deducitur qd vir iste non debet esse multi appetitus coitus: eo qd a spermate videtur deficere causa p̄uritia que multum ueneris incitatus est. 9° et ultimo ex p̄dictorū fundamento concludit qd dispō ista in hoc viro multum uerenda est. stupor enī nūtiat palissim. tertia p̄mi. debilis que p̄noscant egritudines. et scōs tertijs caplo p̄. et nono Almanforis. cap octauo. et pluries alibi. quare ex hoc ultimo in summa concludit. qd res ista non leuis sed multū suspecta eē debet: et incitare dñm istum ad exquisitam curationē eī. Cura enī eius non est differenda. qm̄ enī p̄lōga tur bulus egritudinis tempus perducit ad paralissim. 9° Alman. cap 8°. et p̄stinētis. cap 4°. et 2° tertijs. allato loco colligēdū. Itaqz pro huius dispōnis curatione: lz accurate multum procedendum esset ordinando regimen ex parte oīm sex rerum non nālium subtiliter mensuratarū: solū tamen hic summarie discurrendo p̄cedam. Neqz enī mibi tempus accō. modum est quantum hec dispositio exigeret.

De cura per dietam. Cap. II.

Regimē ergo ex p̄e olum sex rerū nō nāliū inclinēt ad calefaciendum et exiccandūz mediocriter: lz enī dispō in se p̄siderata: ut oppilo est et etiā ei⁹ que frida multa et viscosa est expetēt regimē satis calefactiū et exicca tiū: qm̄ m̄ epar ei⁹ nō bñr calm est: et etas ēr que p̄sistētia est: et nālis eius complo: quā credo eē sanguinea: distrahūt medicatū ab applicatiōe excellenter calidop. q̄re cū moderatis calidis p̄cedere securus est: qd remissa cala longo usu p̄ducit p̄sit effectū non minus bonū qd multum calida bñt usu. Adhuc ēt cōsiderandum qd cibaria eius denudent ab oīci bo medicinali uel medicina cibali m̄āz fridarū augmentari uis ingrossatiuis et oppilonū effectiuis. et iō bonū est qd in cibis eius semp aliq̄d ap̄tium imisceat: ut radix uel folia petrosilini: et feniculi: et similia ap̄tiorū in dieb⁹ fridis. In diebus vō calis radix uel folia endiuie cicoree. De partib⁹ aialium vitent carnes nernose: ligamentales: cutes: et viscoses omnes: et uētres et filia. Item caseus multum mollis et viscosus: lacticia: pastilia: cibaria cruda: oia frigida: stiptica ut granata: citonia: castanee et similes euitentur. Item enī ter stōchi replonem a cibis ne sequatur ex illo calor in nari diminutio et augmentatio m̄āz p̄sticaz per viam indigōnis. Et oīno consulo eidem ut si q̄qz replonem incurrerit ex multitudine cibop et potus ad ipsam euandam peruomītum illico festinet. Accipiat itaqz de syrupo acetoso simplici 3. ij. aque putealis. 3. iij. uel. iij. et totum bibat tepidum. Et post mediā boram ponat digitum in os suum: et si desidero

ret replonē illā potius inferi⁹ deponē: accipiat in aurora. 3. j. pillaz de iera simplici Saleni. Aut pillas de sp̄bus Desue quas allefanginas noiat. Melior tñ medicina eēt accipere s. Sal. 3. i. 5. cū aqua decoctiōis folliculorū sene uel radicū pe. Exercitiū aut oīno videt mibi sibi esse nociū tā pedestre qd equestre uel nauigatio. pp̄ie aut exercitiū multe cōcussio nis qd in coitu necessarium est: iō euitare debet. mouet enīz mās ad membra illa que superius tacta sunt: quare oppilat mēbra illa et augmētari pōt stupor. quanto aut magis nocet coitus: eo qd p̄ ipsum eūf supfluitas ultimū alimenti utilis: et minorat spumosa m̄ā qua multū indigēt membra p̄dicta. Ledunt itaqz mēbra illa in coitu dupliciter: aut qd inaniunt aut qd replent ex motu et agitatione inclinante mas ad ipsa. Etia de vigilia et somno cōsiderandū qd vñ nō multū plonget dormitiō: eo qd est cā humectādī corpora cā generent. et augmentent ex eo flata multa et crescant reumatismi a partibus fortibus ad debiles. quare longo tempore vigilare conuenientius est ei qd dormire. Accitā vō anime propter que mouentur iatis notabil sp̄s et calefaciunt corpus et exiccant superfluitates vident esse conuenientia dummodo substantifica resolutio et spirituum cōsumptio non sit maior qd superfluitatum exiccatio.

De cura per medicinā.

Cap. III.

Regimē

vō dispōnis bulus curatiū magno ordine accurate multum cō

scribi deberet. res enī ista exigit ut ipsa solēnter p tractet ne deterī inualecat: qd tñ nō dubito qn celeberrimi doctores: quop cōsilio fungit cano

nice multum in curatione istius dispōnis p̄cesserit solū aliq̄ p̄dicta que mibi uniora vident p̄currēdo scribā relinquēs p̄ satis doctoribus p̄scribēda eē et applicanda solēntiora qd sine ista. P̄rio itaqz p̄mitto qd vir iste cū magna cautela et aduertētia p̄cedat in accipiēdo balnea de petriolo uel filia: ad que ego audio ipm̄ trāstulisse se frequēter: neqz enī ita largē cōmendo ea: eo qd frequenter m̄ārum subtiliores p̄cio resoluūt: et alias dimittūt que magis nocē p̄nt. Et ēt qd balnea colligū mās faciunt eas reumatizare ad mēbra debilia et eis infundi. 3° qm̄ balnea hūtes humiditates stupor effectiūas que p̄fundate sunt in neruis oriētib⁹ a nucha. de q̄bus in p̄ cap scriptum est: non p̄nt consumi nisi in longo tpe. quare ex assumptione bal. per. x. uel. xv. dies non videt acquiri p̄ se inuamētū totale et eēntiale: imo magis puo tpe duraturus et accitale. Amplius. si balnea oīno curare possent illud fecissent magis p̄teritis annis ubi vrus erat fortior: et egritudo minus confirmata: sed iam non corauēūt conuenienter: ne manifestū est. ergo neqz in postez de eis est habēda fiducia rōnal. 2° p̄mittendū p̄ncipalr: qd regimē buli dispōnis p̄det ex actu p̄seruatiuo et curatiuo. Et p̄ executione p̄mī vñ mibi saluberrimū eē: qd eximius doctor isto uere et in medio autūno: uel in principio ipsius se conuenienter purgare debeat omni anno quousqz se curatum p̄cipiat. Deinde gratta p̄seruationis utat vno eluario et vna confectione: et aliqb⁹ pillis: et vna inunctione: ex quorū applicatione ouenienti nō dubito qd p̄seruabit solēnter. 1. in oratiū. 1x. pillaz de sarco. descrip. Des. uel Aut. 5° can. pillaz de serapino. ana. 3. j. pillaz de reubar. 3. j. misce et reforment pill. v. cum sy. de calamento: et exhibeant p. ij. hōs ante diem: et dormiat imēdiatē post eas p. j. borā: et post. v. hōs accipiat pro lauatiuo cyathum. j. aque ordeī cum succa. calefacte: et post ipsam per ynam boram accipiat cibum. Assumpto itaqz hoc mino ratiuo accipiat hoc digestiū qd cōtinuet. x. dieb⁹. 1x. syru. de calamento. de stica. syr. acetici compositi. añ. 3. 5. aque sublimationis radic. ireos. 3. i. 5. aque capill. uencris. 3. ij. misce. 1. Eradicatiū assumpto digestiū purget cum istis pillis. 1x. pillaz fetidarum descrip. maiori. 3. ij. pillaz de hermodactylis. 3. 5. misce et reforment pillule. vij. cū syrupo acetoso composito: et assumat ut supra de minoratiuo. Et si dubitaret de caliditate tā in solutiō qd in degelliō tunc frangat cord

audacia cū aqua cicoree endiuie ul' acetose modo suo. Et iterū cū eisdē purgari poteris in autūno. uerū nō ppter reliquas caliditatis estue oia talia frāgant: ut pdictū est: z minorē tur doles: saktē solutiū orū. Electuariū quo uti pōt grā pseruationis eē pōt electuariū de acoro z foxi' illo z uentēti' in pseruatione z cura stuporis per me cōsuetū: z utile est hoc Rx. iere hermetis. 3. iiij. acori bistore paralisis artetice florum roris marini añ. 3. ij. solij amicos cingiberis al. fen. granor paradisi añ. 3. j. spērd pluris corticō. 3. v. mellis rosati colati. 3. ix. succari secū de decoctionis. 3. v. j. misce z fiat electuariū: de q accipiat. 3. ij. usqz ad tres in aurora duob' mēsihus cōtinuis z deglutiat ipm: z taret post ipm cibū quatuor boris ad minus. Cōfectio qua uti pōt est cōfectio de acoro confortata cū spēbus dyaciamomi aut dyamusci aut dyambie que ualde melior est. Cōfectio domestica ad idē est hec. Rx. specieruz cōfectionis anacardine dimisso anacardo. 3. ij. liquiritie añ. si floru roris marini añ. 3. j. 5. succari albi. 3. v. j. misce z fiat cōfectio solida cū aqua sublimationis roris marini. De hac cōfectione accipiat. 3. j. 5. parū ante prādiū z ante cenā. Pillule quibus uti pōt grā pseruationis sint iste. Rx. aloes epatici. 3. j. hermodactyloz elec. 3. ij. agarici turbit electi añ. 3. j. salis idi. 3. j. anisi semis ruthe pipis albi pīretri massicti añ. 3. v. j. ifundant oia in. 3. v. succi saluie. cōquassent z exponant soli usqz ad exiccationē eorū. Deinde renouet succus z iterū exiccetur: z fiat taliter tribus vicibus. De hac ergo massa fiant pillule pro oī. 3. octo. de quib' recipe pōt oī tertia uel quarta die duas uel tres parū ante cenā: z pōt etiaz de eis accipe bis in mēse. 3. j. in aurora: z obseruare post eas que scripta sunt supra in solutiū minoratiū. Unctio qua uti debet que est mirabilis impssionis est hec. Rx. olei oliuarum antiquissimū lib. j. pulueris eufozbi. 3. j. iundebeduster. 3. 5. pulueriscentur deinde misce z ponant in ampulla: z claudat eius orificium diligēter. ligetur itaqz pdicta ampulla manubrio caldario caldari existente pleno aque bullitris: z pmitrat bullire usqueqz tertia pars olei cōsumetur. ex hoc enim oleo calido cum se exponit lecto omnes partes stupide inungantur sepe z videbis mirabile z magnum iuuamentum si post fricationes añ missas conuenienter fiat. Ex hoc itaqz regimine uolo satisfactus esse ad intentionem curatiuam z pseruatiuam: licet casus plura expeteret.

Consilium. 260. De mala cōplexione calida z sicca magni pedis partim per essentiam: partim per colligantiam epatis sanguinem chole ricum ad pedes effundentis a qua nocumentum corruptio nis in operatione tactiue potentie pronenit. Cōsultatur au tem consilium in partes duas.

Prima Huicem pars cōtinet capitula septem: que oia uersantur circa cognitionem egritudinis.

Sermo vniuersalis de egritudine z diuidit cōsiliū. Cap. i.

I virum Quēpiā sūma uene ratione dignissimū. si sapiētia hominū maximis l'arū studiis refertissimā eximijis laudib' cēseri: maxime sapiētia tuā vir isignis z celeberrime doctor Rainalde sicule l'gentib' pconijō existimo colēdissimā eē debē. video eniz te nō solū in seib' b' sapiētie medicine

que medicorū coitati cōsueti sunt eē v'sant: sed sublimiorib' eiusdē facultatis eē icētū. Scribis enī mibi mām difficilē: z nō qdē viro a quo sciētie pfectionē maiore expectare debeas q' a cetero iādiu approbatissimo studio uēdicasti. sed tua illa pbatissima sapiētia recte pcedit: est laudatissimo ritu quo ite rū ueterū illustratores icedē solebāt. Neqz enim contenti erāt ppijs ingenijs in sciētia uendicād: sed ad aliena gymnasia non raro: nō solum litteris: sed etiā psonaliter transferebāt: sic Plato memphiticos uates. sic Pythagoras quez vulgus magum. Philosophi vō sapiētissimū esse dixerunt: intrauit perlas: pertrāsuit caucalum montē: atqz opulētissima in die

regna pertrāsuit: z ad extremū usqz orbis latissimo p'ison amne trāsmissio puenit ad caucasum: ubi Archib' philosophū in throno sedētē aureo: z de tātali fonte potantem legentem audiret de nālī p'osophia: de astronomia: de morali atqz oī sapientia approbatissimū. Sed neqz tu fili cū satis z peram plius tibi ipsi z per teipsum satisficē possis. sed video q' illud facis ut expiri possis q' tū qd z q' liter ab alijs gelato quodam aio acgrere possis. Solēt enī sapientes in aliena castra trāsire non tanq' transfuge facti: sed uelut exploratores: ut Zinne us Lucillus scripsit epistola prima. Ne igit' incētū tuū frustretur ab eo qd te querere video: ut siqd in euganeo studio ueritatis in rebus arduis habere possis. accipies fortasse. tamē inculte magis q' profunde aliquid de materia quam optas. Scribis enī virū quadragenariū bitudinis laudabilis: z conuenienti regimine rerū nō nālūm rectū. neqz effrenitatem in eorum aliquo: z maxime q' religiosus est ab anni fere spatio in magno pede dextro usqz ad crues eius in domestica parte excessiuam fuisse passum calitatē adeo: ut etiam frigidissimā aquā mēbro illo effusam opatione sensus tactus. p'cipiat uelut excessiuam caliditatem imp'ire. Et in sūma nō solū aquā frigidā: sed omne aliud obiectū euz frigiditate impressiuum summe fere calidum ab eo percipitur. Res quidem bec ingentis est speculationis digna: maxime quia stōchus eius nālī lapsu a medio gūis labit per fridum z bumidum. Eo q' slegmaticus est: z slegma illud per viam indigestionis in eo congregatū fuit: z nō per viam defluxus a locis alijs. Est etiam epar bulus viri q'qz opp'ionib' agitatū ab intensa caliditate. Adhuc z 3° videtur vir iste cibum suum cōuenienter digerē. Et ultimo scribis ut f'actum est. regulatus modo viuendi satis pertransiit usqz ad mensem martij nuperrime p'teritum: tunc aut' in nāsū p'dictum membrum dolor magnus absqz aliquo tumore uel rubedine sed solum ibidem intensa caliditas euz dolore percipitur. Et adhuc iterum eo magis banc dispōnem existimo contemplādā eē. video sufficientissime p'curationi a viro in speculabilibus z opabilibus excellentissime trito. Quod apparet ex his que mibi inotuerūt: cōp'mo ad ascedētē mām z mandātia mēbra in sui opōne p'cesserit: z minorando: diuertēdo: z digerēdo: z fortando membra: z p'oprie stōchum z epar. Sicqz demū cū scōa ul' edone ad eradicādā mām p'cessum est: z ad p'icularem mām intendendo cum localibus ut embrocis iunctionibus: fricationibus z siliis processum est: z nihil fere de cōtingentibus canonico regimine applicabilib' p'termisum fuerit. Cum nihil tū hōz finalr fm optata contulerit: ut scribis: qua de re rem hanc non solum grauē: imo magna speculatione dignissimā existimo fore.

Unde pro ipsius inq'sitione z curacione etiā v'z mibi cōtemplādū eē circa septem p'ncipaliter. Et p'imum est. an bec dispō sit per essentiam patientis membrū uel per colligantiam denominanda. 2° vō p'ncipale sub qua denominatione morbi reponenda sit. 3° vō est que sit spēs lesionis uel nocumentū: qd ab ipsa producit. 4° vō est cui potentie uel virtuti bec dispōsio attribūda sit. 5° est cui particule essentialiter bec dispō attribuat. 6° vō est notificare signa eius. 7° vō z ultimum est ponere caus. z instrumenta regiminis.

An bec dispositio sit per essentia patientis mēbrū: an per colligantiam denominanda. Cap. ii.

Itaqz si diligēter but' dispōnis ueritatē inquirē debeo fm q' mibi ingenius exhibebit reducēdū est p'imo dispōnem hanc ad notitiā ipsi' distinctā ipsaz diffinitioe ei' expmēdo z rōnibus cōprobādo z illustriū viroz auctūbus vigorando. Est aut' bec dispō oīno z p'ncipalr dicēda mala cōplo cala z sicca mālīs que est egritudo per essentia p'ncipaliter totius cruris: z maxime particule patientis. Neqz enim bec egritudo per colligantiam simpliciter denominari potest: eo quia raro contingit egritudinem per

colligantiam in parte aliqua extendi per dies aliquos quin transeat in egritudine per eentiam. ¶ Adhuc etiā si hec dispositio est per colligantiam absolutā: et quocūq; modo cōtingeret oportet inueniri mēbrū: per cuius colligantiam egrotaret tybia huius viri: sed nullū videtur assignari posse ut scribit: eo quia neq; cerebri: quoniam nō est materierū istarū neq; tāte caliditatis cōmunicatiuū: neq; stomachus pari rōne. Etia q; ut supius tactū est stomachus huius viri lapsus est a medio gūis ad frigidū et humidū materialiter. Neq; ē hoc idē de epate dici pōt. Et q; dato q; epar ei⁹ respectu medij gūis sit calidū ut scribit et adhuc notabiliter appet de necessitate fuisse iuuamētū ex instrumentis euacuātib⁹ digerētib⁹ et cōfortātib⁹ que applicata fuerūt ut scribit: sed nullū apparuit iuuamētū ex horū applicatione ad epar: neq; ad alia p̄dicta mēbra. igit nō pōt deduci q; egritudo ista sit tybie p̄cise per colligantiam ab aliqua de terminata pte. ¶ Forte aut existimare posset aliquis: q; hec dispositio lesset huic mēbro per colligantiam ei⁹ ad totū reliquū corpus prius pducta: aut nūc depēdēs. sed neutrū horū saluari pōt. igit hec egritudo in mēbro isto nō est per colligantiam. parerēdū sequētia. quoniam si sic necesse est p̄cessisse aliquā egritudinē per quā in crisi trāsata foret materia ad ipam tybiā: sed nulla p̄cessit egritudo: ad quā hec critica trāsmutatio successerit. igit in hoc mēbro talis egritudo nō potuit fieri per modū crece trāsmutationis materierū egritudinū totius. ¶ Neq; iterū aliquis credē posset q; egritudo huic mēbro inest per cōtinuā et successiua trāsmissionē paulatinā mēbrū a toto ad hāc pte. oporteret enim necessario assignare egritudines toti communes et eorū causas. Sed vir iste non egrotat mala cōplexione calida et humida: calida et sicca: frigida et humida: aut frigida et sicca toti cōmunib⁹: ut iam p̄scriptū est. igitur hec egritudo nō est per colligantiam totius ad hāc partē. ¶ Amplius demōstratione arguitur sic. si in toto corpore inueniret egritudo aliqua de p̄dictis. quo mō saluaret integritas opationū stomachi epatis et aliarū partū et robur virtutis. De rōne enī forma li morbi est ledere: sed egrotāte toto lesio ēē ualde magna. ergo facile demōstrabilis uel cognoscibilis. cōsequēs repugnat experientie. igit et fundamētū illud ex quo ipm sequit. ¶ Patet itaq; sibi cōsideret q; oīno oportet cōcedē hanc egritudinē ēē p̄ncipaliter per eentiale nocumētū particule patientis. ¶ Neq; uolo molestari hic an sit possibile uel de facto cōnngat hāc egritudinē fm pte aliquā per colligantiam depēdere ab aliquo mēbrorū superiorū debili exite. facile enim cōcederet id qm mēbra superiora uelut fortiora supfluitates suas expellunt ad debilia. p̄ma p̄mi. cap de mēbris in fine. sed p̄ncipale ad quod intendis considerandum credo esse dispositionem huius per colligantiam. et demonstratū est. ¶ Adhuc iterum: neq; video rōnez aliquā: neq; auctoritatē que p̄bare possint hāc egritudinē ēē denominādā per colligantiam absolutā totius corporis aut alicui⁹ particule eentialis ad ipm crus. Mirabile enim videret quare in dispositione assignet nocumētū per simplicē cōpassionē uel cōdolētā: uel alterationē pueniēte ab aliqua egritudine totius uel alicuius particule ad hoc mēbrū quin per signa et accētia cognoscerent egritudines tales toti aut p̄cise corpis appropate uel in eis exites. Etia iterū hoc p̄bat: qm si totū aut aliqua p̄cisa corporis egrotaret oporteret necio assignare. si uel tōne sp̄s lesionis uel nocumētū pueniētiū ab illis egritudinib⁹ toti⁹ aut p̄ciis: qm termin⁹ discretiuus sanitatis ab egritudine est sensibilis opationum lesio. Cū ergo neq; toti⁹ neq; p̄ciū apper sensibilis in opationib⁹ lesio oīno nō pōt dici hāc egritudinē ēē mēbro p̄cise per colligantiam ei⁹ ad totū aut ad aliq pte uel ptes: ut iā dictū est.

¶ Sub qua denominatione morbi hec dispositio reponenda sit. Cap. iii.

Questio. Autem satis apte visum est q; p̄dicta dispositio inest cruri huius viri p̄cise. iā videtur mibi declarādū ēē q̄liter hec egritudo denoianda sit. Est enī dispō per quā puenit in opatiōib⁹ imediate nocumētū sensibile. quare

ipsa est morbus: ut p̄ 2⁹ p̄mi. cap p̄. fere in exordio. igit aut erit egritudo nāe cōp̄nalis: aut vnitatis: aut cōp̄nalis. cū etia necia est a sufficienti diuisione mēbrorū cōp̄nensorū sub his gūibus: ut p̄ 2⁹ regni ibi. Si aut lapsus sunt eadē bis que virtutē cōplēt. Nā in quocūq; natura tanq; p̄ncipij p̄ficiūtur opationes nāliter dispositis: in eisdē p̄ternāliter variatis impficiunt opationes. ut colligit etiā 2⁹ p̄mi. scdo caplo.

Videtur aut q; hec dispositio nō sit egritudo cōp̄nalis: eo q; ibi nō inuenit aliq de egritudinib⁹ que cadē possint sub quatuor gūibus egritudinum cōp̄naliū. Neq; enī ibi est egritudo sup̄ficiē: q; neq; aspera est: neq; nimium lenis p̄ huius mēbrū. ¶ Neq; iterū hoc mēbrū egrotat in figura: q; hoc mēbrū nō est curuum: totū uel dissensum p̄ternāliter: et sic de alijs. ¶ Adhuc etiā hic nō est egritudo in receptaculo. p̄pterea: q; ibi nō est receptaculū aliq uel tricu lus uel cōcauitas manifesta. ¶ Si iterū: q; ibi nō est egritudo in via cum in loco illo nō sit via manifesti trāsitus alicui⁹ corporis de loco ad locum. q̄re hec egritudo non est cadens sub p̄mo gūe egritudinum cōp̄naliū: q; plasma noiatur. ¶ Pari etiā rōne deducit q; hec egritudo nō est cōp̄nalis in quātitate diminuta cum nō appareat mēbrū extenuatio uel cōsumptio manifesta. Neq; est egritudo in quātitate aucta: quia nō est ibi aliqua sup̄addita particula quātitatiua: cum nō sit ibi tumor: de quo curādū: ut iam scriptum est. ¶ Si militer etiā facile quincit q; egritudo ista nō est cōpositionalis cadēs sub denoiatione numeri. neq; enī ibi est aliq particula uel substantia numerali aucta uel diminuta. igit nō est egritudo in numero. ¶ Postremo etiā hec egritudo non est in situ pro loco capiēdo ipm denoianda. neq; enī ibi est aliq d extra locū q̄liter et q̄tum esse nō debeat. Et iterū: hec egritudo non est denoianda egritudo in situ sicut ipm pro colligantia uel societate accipiēdo: ut in p̄cedenti cap plane declaratum est. q̄re ex p̄dictis iā satis apper q; egritudo ista non est cadēs sub denoiatione cōpositionalis alicuius sp̄rum decem que cadūt sub p̄mis quatuor gūibus cōpositionalis nāe: q; nō est dispō in sup̄ficie via figura via uel receptaculo cadētib⁹ sub p̄mo gūe cōpositionali denoiato plasma. neq; in q̄titate aucta uel diminuta cadētib⁹ sub scdo gūe. s. sub q̄titate. Neq; etiā in numero: uel diminuto uel aucto q; est tertiu genus cōpositionalis: neq; in loco per colligantiam que cadunt sub q̄to gūe. s. situ. igit non est egritudo cōpositionalis. cū etia tenet a sufficienti diuisione oīū egritudinū cōpositionaliū que comprehendunt ex Auiē. 2⁹ p̄mi. caplo tertio.

Pari etiā rōne scdo p̄ncipalr deduci pōt. q; talis egritudo nō est cadēs sub scdo gūe. s. nāe vnitatis. neq; enī ibi ēē solutio cōtinuitatis improprie dicta: que ēē extensio uel distractio prius quardā. et attractio alia: ut appet. neq; etiā est ibi solutio cōtinuitatis p̄prie dicta. quā Auiē. et reliq auctores noiant solonē imparis. neq; enī mēbrū uel aliq p̄cisa impar est facta bipar uel tripar et sic de alijs. ¶ Adhuc etiā neq; ibi est solutio cōtinuitatis in carne nō in cute: nō in neruo: neq; in ligamēto: panniculo musculo uel chorda: uena: arteria: nec costa offe: uel cartilagine: et sic de alijs ibidē nō videtur esse solutio cōtinuitatis. ¶ Contra: q; ibi est dolor fortis. sed oīs talis sequitur alterationē cōplexionis: aut solonē cōtinuitatis. igit in mēbro illo pōt ēē uel solutio cōtinuitatis: sicut p̄funda uel irascē: l; nō apparet. ¶ Dicēdū est negādo cūtiā. qm nō sufficit ostēdere necessitates uere solute cōtinuitatis per p̄ciā uel mēbris doloris. 3 p̄fius enī cā pōt esse simplex subita uel fortis cōplexionis pmutatio absq; solone cōtinuitatis: ut patet ex ista Sal. 2⁹ regni loquētis sub nota distictionis oū dixit. Dolores vō fm quem cūq; incūbunt locū aut solutā cōtinuitatē: aut subitā alterationē ostēdunt. ¶ Aut etiā scdo dici pōt q; l; concederet ibi esse solutionem cōtinuitatis. ipsa uē esset improprie dicta: et nō p̄prie intellecta. videlicet. solutio imparis: ut dictū est. quare satis clare videtur esse tenendum in p̄dicto mēbro non esse solutionem cōtinuitatis manifesta uel proprie dictam.

Cū igitur Neq3 hoc mēbrū egrotet aliq̄ egritudinē cō-
positionaliū uel unitatis: ut pbatū est. relinq-
tur q̄ mēbrū illud necessario egrotabit gñe male cōplexionis
a sufficiēti diuisione. ¶ Et p̄o cōclio ex p̄cedētib⁹ est necessa-
rio deducta. Et 3̄ ista cōclusio uera ficit: nō est sufficiēti ad
cōpletā cognitionē uel curationē hui⁹ dispōnis. q̄re op3 alias
p̄ticulariores p̄mittē conclusiones. ¶ Quārto 2⁹ est hec: q̄ iste
morbo est cōp̄sonalis z mālīs. Prima p̄s hui⁹ cōclionis ex p̄-
cedēti discursu satis deducta est. Et 2⁹ pbat. qm̄ si talis dispō
eēt mala cōp̄lo imālīs: aut eēt necio humida cala frida ul sic-
ca. Sed mala cōp̄lo simplex humida per se dolorē nō efficit
2⁹ p̄mi. cap de causis doloris: z pluries alibi. Ampli⁹. si eēt
malā cōp̄lo frida aut calida tñ: aut sicca tñ: aut cala z sicca:
aut frida z sicca: tñ necio: aut eēt ab intrinseco eueniēs: aut
ab extrinseco. Et si qdē eēt ab intrinseco aut eēt paulatine in
mēbro facta: aut subito. Sed mala cōp̄lo quelibet illarū pau-
latine in mēbro acq̄sita nō efficit dolorē. Nō qdē cala: q̄ da-
to illo necio q̄libet erbi⁹ doleret. Nō frida: q̄ paritōne pa-
ralitici a friditate iteri⁹ acq̄sita paulatine facti dolerēt. Si
ē nec mala cōp̄lo sicca paulatine eueniēs dolorem efficit: ut
patet in erbica senectutis in pluribus dispōnib⁹ marasmo-
deis a siccitate factis: q̄re nō poterit eē hec dispō pueniens a
malacōplone imālī simplici uel cōposita paulatine facta p-
ueniēs. ¶ Neq3 ēt dīci pōt q̄ hec dispō sit mala cōp̄lo sim-
plex uel cōposita imālīs subito facta. Talis enī sp̄s maie cō-
p̄lonis nō ponunt ab auctorib⁹. qm̄ nō vident h̄c causas p-
ductiuas ip̄as: aut saltē ab aduersario assignari debent. Et si
forte caderet hoc in imāginatione alieni⁹ speculatiui difficile
eēt assignare aliquā sp̄m male cōp̄lonis imālīs de p̄dictis
que eādē nō associaret sibi mām. z tu cōsidera. ¶ Adhuc ite-
rū ostēdit 3⁹ q̄ hec dispō nō est mala cōp̄lo imālīs ab exteri⁹
eueniēs pp̄ plura. Primo: q̄ eēt difficile imaginari alicui⁹ p̄-
mitiue cause cōtinuā applicationē ad mēbrū per quā ip̄sum
lederet ex cōtinua applicatione obiecti ad organū tact⁹. S3
ex narratis z scriptis appet q̄ qñcūq3 z quodcūq3 organo ta-
ctus mēbrū sui applicet obiectū frigidū semp̄ p̄cipit calidū.
ergo oporteret p̄mitiua causam cōtinuē eēp̄itē. nō videt l̄
possibile quo ad eē: imo ēt quo ad imāginationē. quare zc. ¶
Ampli⁹ si mala cōp̄lo frigida cala uel sicca imālīs conti-
nue eēt in cōseruari depēdēs ab exteri⁹ cā: ut aere z silibus
oporteret necio q̄ semp̄ nocumētō hui⁹ tristis sensationis les-
deret eger: sed nō repugnat casui. igit. Relinq̄tur igit q̄ hec
egritudo nō est sp̄s male cōplexionis imālīs aliq̄ simplex uel
cōposita: ut patet ite' ligēti. ¶ 3⁹ cōclusio p̄ncipalis ponitur q̄
hic morbo est mala cōplexio calida z sicca mālīs. Cōclio ista
pbat. p̄mo q̄ tū ad p̄mā p̄tē ex p̄cedētib⁹ in p̄batione p̄cedē-
tis cōclusionis adducto. Et pbat ēt ex hoc: q̄ per h̄c egritu-
dinē nocet opatio mēbrū nocumētō corruptionis. ut pbat
tur in sequēti caplo. sed nocumētū corruptionis alijs pari-
bus ut in plurib⁹ z qñ semp̄ sit a caliditate z siccitate sic no-
cumētū diminutionis z ablationis opationū sit a frigiditate
igit hic morbo rōnabiliter ponit 3 mala cōplexio calida z sic-
ca. patet cōtra. q̄ denotatio morbi ut in plurib⁹ assignat ab
auctorib⁹ penes efficiētē cām mālē. z minor est oīz auctoz
p̄ma tertijs. tractatu p̄. cap 6⁹. Iudiciū aut de significatiōib⁹
bard lesionū est: qm̄ cū p̄cedit cursu p̄mutationis. i. corrupti-
onis fm̄ plurimū sequit cōp̄lonē calidā z sicca: z que currit
cursu diminutionis z debilitatis fm̄ plurimū sequit frigore
q̄re relinquit vitas cōclionis. Qd̄ aut hec mala cōp̄lo sit māl-
li calida. i. cholericā p̄babit iseri⁹ in 6⁹ cap de signis signifi-
cātib⁹. ¶ 4⁹ cōclio sequit ad p̄dicta. z est q̄ mala cōp̄lo talis
est mala cōp̄lo sanguini acuto cōmixta. Probat cōclio ex de-
ductione p̄cedētis: q̄ si nō est mala cōplexio calida z sicca.
igit z cholericā. ¶ 3⁹ si ip̄a cōmīscet sanguini ip̄a reddit ip̄z
cholericū. ¶ Amplius. hec mala complexio calida fortassis
nō euacuat ab aliq̄ q̄titate adustionis: siue sit adustio in ea-
dē māl cholericā: siue sit in sanguine acutiori facta. Et tertio
iterū hec cōclio pbat iseri⁹ ubi in sexto cap ponent signa. bu-

ius dispōnis rectificatiua. q̄re zc. ¶ Et ex istis oīb⁹ appet q̄
hec dispō reducta est ad p̄ticularē denotationem. i. q̄ ip̄a est
mala cōp̄lo cholericā in p̄tē illa partim fixa: partim depēdēs
a cōtinua trāsmīssione cholericī sanguinis ab epate z parti-
bus supioribus ut a chīli uena z similibus.

¶ De specie lesionis que ab hac dispōne pducit. Cap. iiii.

An igitur Patet ex p̄cedēti cap q̄ op-
tet declarare que sp̄s lesio-

nis sit hec: q̄ tactu patētis huius nobilis oē frigi-
dū calidū p̄cipit. Ex quo fundamento appēbit p̄-
cedēti capli z ueritatis ip̄si itellec⁹ amplior: et

erit via ad iueniēdū curationis p̄ncipiū z instrumēta idonea

¶ Lesio igit uel nocumētū in opationib⁹ ab auctorib⁹ assi-
gnatū triplex est. i. diminutionis ablationis mutationis uel
corruptionis uel mediocris lesio: z istis uarijs noib⁹ ut appe-
bit opationū lesionēs uel nocumēta ab auctorib⁹ assignata
sunt. ¶ Dī aut nocumētū in opationib⁹ diminutio multi-
pliciter: ut qñ opatio exēplū ḡa trāsmutādī sanguinem in ali-

mētū. que est ip̄si cōuersio in humiditates secūdas dimi-
nuta eēt in digestionē uel decoctiōe. ubi ḡa. Si sanguis qui de-

bete ē alimētū carnis formidū partid cōuertat in p̄mam humi-

ditatē de secūdis: aut tertiā uel quartā: ita q̄ in gradu caloris

inueniat humiditas secūda uariata respectu caloris carnis

¶ Aut dōsecundo dī diminuta opatio talis. ut si penes gros-

situdinē in substantia que quātitate eēt diminute igrossat s̄

guis uel humiditas. aut q̄ aquosa. ¶ Aut tertio diminuta

dictū. ut si digestiua potētia fortis existēs ad trāsmutādū san-

guinē in humiditates secūdas. in qñque horis ḡa finis p̄e-

dicti nō posset bñ p̄pter debilitatē illā sanguinē cōuētere in

septē uel octo horis. Ubi siue sanguis in humiditates secū-

das diminute coctus a uirtute diminute trāsmutet respectu

gradus. aut respectu ip̄is ad bāc trāsmutationē idonei. totū

hoc nocumētū sub lesione opationis noiata diminuta poni

debet. ¶ Et ita iterū hūc tali nocumētō inuenit aliud contra-

riū nocumētū per uia cōfessionis nominatū. Nō enī est icon-

ueniēs. ut si nocumētū in opationib⁹ assignat per sp̄m dimi-

nutionis. ēt in eisdē opationib⁹ assignari possit nocumētum

per itētionē. Et hoc qdē nocumētū itelligat per cōtrarietate

ad p̄dicta oīno. ut si gradus coctionis trāscēderet ueniētiaz

ad trāsmutādū sanguinē in humiditates secūdas p̄portio nate

nutrimētō carnis formidū. ut q̄ in gradu cōp̄sonali excederent

humiditates secūde. excederēt caliditate carnis formidū mēbro

rū. aut mō substantie grossiores z magis cōpactē redderentur

aut in tpe minori multū excoquerent. p3 q̄ in opatione tran-

smutatiua sanguis in humiditates secūdas carnis formidū

mēbris cōueniēs ēt nocumētū. Et nō qdē per modū dimi-

nutionis: ut paulo an̄ appuit. ergo per modū itētionis sic de-

claratū est. ¶ Forte aut ex p̄dictis uideret l̄ surgē dubitatio.

i. q̄ nō in cuiuscūq3 mēbrū opatione nocumētū p̄tingi posset

per uia itētionis. sic p3 de opatione uisua fuisse de mēte Aui-

cēne 3⁹ tertijs. cap 2⁹. Uoluit enī ibi supfluitatē in uisione depē-

dē a beq̄litate oculi. z tu cōsidera hic. qm̄ fortassis a tēpamētō

oculi nō pōt puenire excessus in tēperata uisione: nisi per su-

perfluitatē uidēdi in oculo tēperato itelligeret p̄fectior opa-

tio: que rep̄ri possit in latitudine tēperamētū que rep̄ret in

oculis extremis tēperatiōe positiō. p̄fectissimū enim in tēperie

supflūū denotari pōt respectu extremorū tēperici. ¶ Ex quib⁹

oīb⁹ in vñū collectis uideri pōt q̄ nō oīs opatio dimi-
nuta dicit esse levis fm̄ itētionē. Sal. secūdo tēgni ubi dixit. q̄

nocet opatio tripliciter. i. leuiter. i. diminute. ut oēs exponit.

Opatio enī per itētionē assignata nō est levis. i. diminuta

sed intensa est. ut deductus est. quare zc. ¶ Et ex hoc funda-

mento patet manifeste q̄ operatio tactiua huius nobilis per

quam comprehenditur frigidam ex impressione calidi non

est diminuta. Oportet enim q̄ obiectum intense calidum

perciperetur remisse tale. ut intense tale que sub nocumēto

diminutionis opationū includuntur ut deductum est.

¶ Ita aut z nūc iterū ingreere oportet. q̄lis sit hec nocumētū

in operationibus spēs. Neqz ēt dici pōt qd sit ablata: qm̄ nocu-
mētū ablatiōis tollit p̄sentia actualitatē uel essentia operatio-
nis. Qd̄ igit̄ hic sit opatio sensitiua pbat̄: qz p̄cipit obiectūz
imprimēs: ergo non est ablata sensatio membro. ergo nō po-
test dici operationem sensus ab eo ablatam esse. ¶ Quare
cum nocumentum in operatione huius mēbri non sit p̄ viā
intensiois: aut diminutiois assignabile. ut paulo an̄ deductū
est. Neqz ēt p̄ viā ablationis sensus: ut nūc pbat̄ est. Relinq-
tur ergo qd nocumētū in opōne sensus in mēbro huius viri
erit corruptio denoiandū. cūtia necia est a sufficienti diuisio-
ne oīum modorū nocumēti uel lesionis que assignant̄ in mē-
bris tripl̄r. ut 2° tegni. Nocet̄ aut̄ opatio tripl̄r aut leuiter. i.
diminute: aut mediocriter. i. corrupte. ut declarabit̄. aut oīo
nō sit. i. auferat̄. ¶ Est aut̄ nocumētū corruptiōis in opōnib⁹
ab auctorib⁹ assignatū: p̄ qd̄ formale in opōnib⁹ que colter
būane sp̄ei pueniūt pmutat̄. hoc ēt itaqz est: ut p̄ modū actio-
nis mēbroz pueniat̄ ad pmutationē specificē denoiationis
in opōnibus. vbi gr̄a. sicut si forma epatis cōtemperamento
suo trāsmutare debens cbili in massam sanguineā ptes cbi-
li sua calitate et humiditate mediocri fluxibilitate et aereitate
et vinctuositate aptas puerū in sanguinem trāsmutaret in
fumositates: uelut frequenter fit in tympanit̄: aut in aquosita-
te uelut asclit̄: aut in sanguinez aquosum flegmaticum ue-
lut in hyposarcha. Talis enī trāsmutatio est actio. igit̄ opa-
tio: et non ablata: ut patet: neqz diminuta uel intensa: ut dedu-
ci potest ex p̄dictis. Igitur denominatur corrupta. Et cā est:
qz sicut in uera corruptiōe fit trāsfus⁹ a denoiatione vnius sp̄ei
ad alterā: ita et in hac. ptes enim in cbilo assignate dispo-
sitate erāt trāsmutari in sanguinē: sed fuerūt trāsmutate in aquo-
sitate aut in fumū uel aliā cōfuz⁹ substantiā: q̄ fuit in obiectum
illud facta trāsmutatio corruptiua p̄ quā deuentū est ad trā-
smutationem specificē denominationis illius. ¶ Ex quo ap-
paret qd talis opatio oīo dī ex toto ḡte p̄ter nāz. ḡtāl̄ enim
uerificat̄ qd hec est p̄ter nām toti būane sp̄ei et cuilibet indiu-
duo ipsius. i. qd ptes laudabiles cbili que debuissent puerū
in sanguinē laudabilem conuerse sint in fumū aut aliā māz
corruptā. Et forte ex hoc fundamento quis facile deducere
poterit: qd hec opatio noīat̄ etiam corrupta: qz tendens in cor-
ruptionem uel p̄parans ad corruptionem membri illius cu-
lus est opatio corrupta. Raro enim cūz tali corrupta opōne
epatis imaginari possumus epat̄ diu perdurare quin corru-
pat̄: imo et indiuīdū totūz: quare merito denoianda est opa-
tio corrupta significatiue: qz significat mēbri uel totius cui⁹
est opatio corruptionē: et tu considera qd hoc vī esse rōnabile
eo qz nocumētū corruptiōis in operationib⁹ est deteri⁹ no-
cumentum qd diminutionis opōnū alijs parib⁹. Nocumen-
tum enim diminutionis opationum non ita facili ter aut ci-
to tendit uel p̄parat ad corruptionem alijs paribus sicut no-
cumentum corruptionis preparat ad illaz. ¶ Ex hoc fun-
damento itē intelligi potest: quare nocumentum corruptio-
nis in opōnib⁹ tam varijs denoiationib⁹ ab auctoribus de-
noiatum sit: noīat̄ enim mutatio uel permutatio propter trā-
situm ad alteram specificam denoiationē: ut visus est. Neqz
enim in nocumēto diminutionis iste fuit trāsfus. ¶ Cōtra
ex hoc fundamento vī esse deducendum qd nocumentum
ablationis opōnū denoiari dīz nocumētū corruptionis. pbat̄
cūtia: eo qz sicut per nocumētū corruptionis fit transit⁹
in alterā denoiationem specificam. Ita p̄ nocumētū abla-
tionis fit transit⁹ in eādē. q̄ vñ illoz nocumētoz non differt
ab altero: negāda est cūtia illa. Et dicendū est qd oē nocumen-
tum corruptionis in opōnibus p̄supponit entitatē uel p̄ntiā
opōnū. Sed nocumētū ablatiōis excludit oēz opōnē: q̄re et̄.
¶ 2° apper. q̄re a Sal. hoc nocumētū corruptionis denoiā-
tū sit mediocre: qz vī mediū tenē inter ablatiū eē opōnūz et
diminutiū eē ipsarū. Est enī in corruptione p̄ntiāl̄ opatio
mēbri: p̄p̄ qd̄ distinguit̄ ab ablatione: vnde non est tāti nocu-
menti portentiū nocumētum corruptionis sicut ablatiōis.
Neqz est ita leue sicut nocumentum diminutionis: imo est

fortius illo: ut apparet ex p̄dictis. Igit̄ erit mediocre inter illa
duo nocumenta: qd̄cūqz enim nocumentū in opōnibus re-
missius est pessimoz intensius leuissimo mediocre denoiari
dīz: quare bñ dixit Sal. Nocet̄ opatio mediocriter et̄. et hec
fuit cā p̄p̄ quā Auerrois 3° colliget. cap̄ de accitibus super-
uenientis virtuti nutritiue. Nocumentum corruptionis in
opōnibus oīum mēbroz noīat̄ permutationem ad malas
opōnes: ut ibi clare colligi potest dum dixit. Lesio que supue-
nit ul̄r opōnibus mēbroz et passionib⁹ eoz est trib⁹ modis
Unus eoz est ut opatio membri cessauerit: ut sint propinqua
p̄cto priuatiōis. Scd̄s est ut sit diminuta a suis nāl̄ib⁹ opō-
nibus. Tertius est ut sit pmutata ad malas operationes. vi-
de qz corruptionem denoiat̄ respectu diminutiōis. Et eun-
dē sermonē p̄tulit p̄ cāticorū Auiē. cātico. 115° dī dixit. Egres-
sus nāl̄is opōnis a dispōne sua est triplex. ipsi⁹ debilitas: ipsi⁹
ablatio: et ipsi⁹ pmutatio. ¶ Itaqz ex oib⁹ bñ collectis adinu-
cē deducenda est cōlō talis. Qd̄ nocumētū in opōne sensus
tactus p̄tis patientis in isto nobili denoiari dīz sp̄es lesionis
corrupte: neqz enī diminuta uel intensa neqz ablata ut iā p̄-
batum est: igit̄ necesse est ipsam esse corruptā. cūtia necia est
a sufficienti diuisione oīum sp̄ez lesionis in tria mēbra iam de-
clarata. Hec quidem iam facile ex p̄dictis intelligi possunt.

Sed iam

nunc nō mīnor surgit difficultas in assi-
gnando modū quo p̄ sp̄ez male cōplonis
particule illius p̄tingat̄ qd obiectū calitatē imprimēs in mem-
bri illud a potētia tactiua p̄cipiat̄ fridū: et cōuerso. i. qd obie-
ctū fridū p̄cipiat̄ calit̄. Neqz enī saluari pōt ex p̄te obiecti
omne enim tale imprimens in mēbriū taliter ipsūz alterat̄
qualiter inest ei altera in potentia uel in actu: sed obiectū est
calidū actu: ergo taliter imprimit in membrūz. ¶ Amplius
hoc non vī posse defendi ex parte membri: qm̄ ipm̄ iam est
alteratum ad caliditatē: ergo per illam non potest apprehen-
dere obiectum sub specie frigiditatis. ¶ Et 3° iterū arguit̄:
qm̄ dato qd obiectum sit actualiter calidum: et membrum ēt
calm̄ non inuenit̄ ibi aliqua qualitas accitatis uel accita-
liter faciens ad pmutandū mēbriū ad frigiditatem per quam
obiectū calidū videret̄ frigidum: igit̄ etiam ex parte accita-
lis impressionis non potest hoc saluari. ¶ 4° iterū ad illud
arguit̄: qm̄ sp̄es calitatis impressē ab obiecto in membrūz
non rep̄tant nisi calitatē et mēbriū sufficienter recipit im-
pressiones illius. qd de necitate rep̄tabit̄ in eo calitas et non
frigiditas. ¶ Ad hec oīa rōndendū est dando modū quo p̄tin-
gē possit ad impressionē obiecti calit̄ rep̄tari in mēbro sensatio-
nem fridū. Et primus qd̄ modus est cum occurrit membrū
obiectū calitatē imprimēs videns occur̄ cāe calitatis in mē-
briū imprimētes. Prima qd̄ ex p̄te obiecti qd̄ calefaciēdo in-
primit̄. 2° vō ex p̄te male cōplonis sentis quā egrotat mem-
briū: p̄p̄ que duo cū mēbriūz calefit notabil̄ rarefit̄ et magna
sp̄dum q̄titas et p̄tū calaz ab eo resolut̄ et euaporat partes
igit̄ cēntiāl̄ fride p̄ resoluōē iā in mēbro assignataz ad quā
sequitur friditas p̄uatiua: p̄nt̄ friditatē suā in organum sen-
sus tactus imprimē: eo qz maior tunc vī p̄portio inequalita-
tis mēbroz fridoz ad infridandū qd̄ obiecti et male cōplonis
iam dicte ad calefaciēdū. igitur pro tunc in mēbro p̄cipietur
impressio eoz: que a p̄portione maioris inequalitatis agunt in
mēbriū: sed illa sunt mēbra frida ut ossa et cartilaginee pannī-
culi flegmatici et melice ptes. igit̄ in membrū percipietur fri-
ditas. Tunc igitur membrū impressionem a re calefacien-
te percipiet sub ratione frigiditatis. ¶ Contra: qz data ista
respon̄sione sequitur qd hec operatio nō debet denoiari cor-
rupta. pbat̄: qz tal̄ mēbriū percipit qualiter ab agente in-
ipm̄ imprimē uel ab agentib⁹: sed agentia imprimunt. in fri-
dando: ut iam dictū est: ergo potentia tactiua: tunc nō appre-
hendit corrupte: imo p̄fecte et p̄uenter: qm̄ apprehendere
corrupte est app̄bēdere aliqd̄ cōrū uel qd nō est de essentia im-
primētis. ut ex p̄cedentibus apparere potest. ¶ Ad hoc
motiū et sibi siliū dicendum est. qd opatio mēbri in casu assi-
gnato et in mō dato potest dici conueniens et bona: et potest

dicti corrupta respectu diuersorū, est enī conueniens inquantus frigide ptes mēbrū in organū tactū friditatem imprimēdo a potentia tactina picipiunt fride: sed est corrupta in q̄tū imp̄ssio in mēbrū secuta est et ad obiectū imprimēdo calefaciēdo potentia ergo tactina calitatē ab obiecto impressam pcepit sub rōne friditatis per accēs: quare merito corrupta noīatur.

¶ Alter modus soluendi ad p̄dicta motiua q̄ sere reuertit in idē est cū sit ab obiecto calefaciēte impressio in mēbrū pp magnā raritatē in mēbro acq̄sitā et resōtionem et debilitatem aer circū dās mēbrū fridus exis imp̄mē pōt in mēbrū mō sup̄ius assignato: q̄re potētia tactina pcepit impressionem friditatis aeris: cuius cā fuit calitas iam impressa ab obiecto et a mala cōplone cala sil. Hec tū solo finalr vī tendere in p̄mā et tū cōsidera: q̄ satis difficilis est reddē cām q̄re obiectum calidū imprimēdo picipiatur fridū q̄ q̄re fridū picipiat calidū. Nā facile ad hoc 2° rōderi posset capiēdo p̄ncipiū p antiptasim: et que sequunt ad illā: et sic facile solueret p̄bleuma. s. quare vīr iste q̄tū ad sensum tactus ex approximatione obiecti fridū calitatē pcepit. Mala enī cōplone cala a suo orio q̄ effugit p accēs et violenter fortificata uel aucta rep̄ntat organo tactus spēs calitatis subito et uehementer imprimētis. pp q̄ frigidū obiectum percipitur calidum: et tū cōsidera. ¶ Ex quib^o oib^o appetiam satis mediocriter satisfactum esse ad mām capli ternij. s. que sit nocumētū spēs in mēbrū huius nobilis vīrī tā impressa. et que sint eius cā et forma et modus assignandi hanc spēm corrupte sensationis organi tactus eius. Adde autem aliter nisi tibi placet.

¶ De potentia uel vīute cui hec dispō attribueda sit. Cap. v.

Clarus et parūper subtili^o hui^o dispō nle mā apiat: tā opz in grē cuius vīutis hec sensatio tristis sit passio appropata uel de nolanda. ¶ Jā enī p speculatores in hac mā due euīdētes sūt op̄niōes. Et vna q̄dē ponit q̄ tristis sensatio in mēbrū impressa ab obiecto est passio vīutis appetitiue mēbrū patiētis cū mēbro sensationis bñ disposito. occurrit obiectū potens ad imprimēdū subito. et fm orietatē et mā līter ultra impressionē hāc ab organo tactus apprehēdaz causas uel pducit in mēbro sensatio q̄dē per quā apprehenditur illa impressio sub rōne tristis et discōueniētis: et ad istam sequitur tristitia que q̄dē non est aliud formalr q̄ appetitus mēbrū ad effugiendū hanc dispōnē et non p̄sistēdū in illa que tristitia tā dicta formalr est dolor in mēbro pceptus. Et ipse q̄dem talis non vī aliud q̄ accūs sensationi tactiue superadditus. Ex q̄bus appet q̄ fm modū istū oīs tristis sensatio dolorosa in mēbrū impressa est actus tactui sup̄addit^o appropat^o duo potentie appetitiue mēbrū ad effugiendū ipsum.

Et ex hac q̄dē p̄sica positiōe multa p̄nt p̄seq correlaria. ¶ P̄mū q̄ uera cuiuscūq̄ doloris curatio esset illius appetitus mēbrū ad effugiēdū tale nocumētū ablatio uel pmutatio. ¶ 2° q̄ in cura cuiuscūq̄ doloris p̄ma et p̄ncipalis intentio d̄zesse ad vīrūtem mēbrū in quo est appetitus talis: et non ad membra tactus uel sensationis. ¶ Et 3° correlariū est: q̄ uera et p̄p̄ia curatio cuiuscūq̄ doloris p̄esse est delinose sensationis impressio et non alienius qualitas de p̄mis uel de scōis inductio uel pductio in mēbro. ¶ Et 4° ex hoc scelligi pōt quare delectatio in aīam ip̄ressa: ut cū in istis musicalib^o et amenis uocib^o et delectabilib^o ut cām amene uocis v̄ginee et reliq̄ talia uere sunt dolorem sedatīa: eo q̄ deliriū inducūt tristitie in mēbris impressē remotiuam. Et legi p̄nt bī sermones 4° p̄. cap. penultio in fine dū inquit Auiē. Et dulcis cāulene. et p̄pe cū ex ea p̄uocat somnus et oc cupari in eo. q̄d gaudiū efficit doloris uehementiam sedat. ¶ Et 5° iterum ad hanc pōnē sequit q̄ nullum in istm calidum in q̄tū alteratiū. uel fridū in q̄tū repulsiū uel ingrosatiū: aut siccū mēz p̄sumptiū: aut cōpositū ex bis ut ano dīnū noīatum medicamen doloris abscissiū in cōcreto uel abstracto intellectu p̄p̄ie et uere d̄z noīari doloris curatiuum per uerā orietatem. Neq̄zenim appetitū mēbrū cōsideranti

effugē nocumētū et nō p̄sistē sub illo uere oriat calidum uel fridum. Neq̄ aliud calidū simplex uel cōpositū per uerā cōtrarietatem quā b̄eat ad mēbra. ueram enī et p̄p̄az cōtrarietate ad talē tristitiā b̄eat delitiā: et plurima talia istis addēda sunt. ¶ Et sequit itē ultimo ex fundamento istius op̄niōis. q̄ nullū medicamen narcoticū itē est uere doloris curatiuum: imo forte illius inductiū per accidens: eo q̄ sensationem a mēbro auferant notabiliter diminuit.

Quia tū positiō ista ualde multū est speculatiua a medicinali via elōgata nō multū vī utilitatis cōferre in scia medicine. quare potē ab ea recedēdū est uelut oīo physica: et in mā lib̄i de aīa vīus finē amplianda. ¶ Ideo sequendo cōm medicorū op̄niōnē dicēdū est q̄ dolor et quilibet tristis sensatio est passio vīuti sensitiue sensu tactus appropiata. Hec q̄dē p̄cto multis pōt auctoritatibus declarari: et rōnibus q̄ plurimis affirmari. ¶ Et p̄ q̄dē est auctas Auiē. 2° sexti nāliū. cap. 3°. ubi describendo tactū incipit. Tact^o est vis. i. potētia ordiata in neruis cutis totū corpis et eius carnib^o ad apprehēdēdū id q̄d tāgit illud. s. corp^o. et affectat orietatem pmutatē cōplonē et affectionē cōpōnis. Ivide q̄ ponit tactū eē potētiā in mēbris sensus: et patet q̄ loquit ibi de sensu exteriori. oīs aut appetitus est reponēdus sub interiori sensu. q̄re et c. ¶ 2° iterū appet hoc idē esse uerū ex eius auēte ibidē dū inq̄. q̄ tactus est p̄mus sensus in boīe et in oī aīali terreno. Sed in boīe aliq̄ inuenit et nō inuenit potētia interiori appetitus talis que bñ dem̄ari possit: ut in embriōne fortassis declarat. aut in apoplezia. aut melius in uera frene si uel in cibare. In talib^o enī opōnes sensus interiori p̄peditē sūt. et in plurib^o earū tact^o uel ei^o opō nō est ipedita. igit tact^o potentie tactiue mēbrū pceptiue sensus exterioris appropiatus. ¶ Et hoc iterū declarari potest ab eodē Auiē. ex p̄p̄ietatibus tactus dum dicit q̄ de p̄p̄ietatibus tactus est q̄ tota cutis que circūdat totū corp^o est sentiens per tactum et non vna sola eius p̄. Si igit tota cutis sentit per tactū vī mirabile q̄ tactus appropiari debeat potentie tactiue appetitiue que non vī esse concomitans toti corp̄i. ¶ 4° contra p̄dictam positiōnem arguitur ex ista Aristotel. 2° de aīa. qui ponit q̄ tactus cōsistit in debita p̄p̄ortione qualitātū p̄morum. pp q̄d opz refractā eē cōplonē mēbrū uel organi tactus ita ut quodā mō mediū existat inter excellentias qualitatum p̄dictarū: ut p̄ 2° de aīa. cap. de tactu. ubi inquit. tan q̄ sensus in medietate q̄dā exite in sensibilib^o orietatibus. pp hoc enī discertit sensibilia: imediū enim discretiuum est. sit enī ad utrūq̄z ip̄sōz alterū extremū. Sed tale mediū uel temperies non vī attribui posse appetitui: quare dolor non vī esse passio appetitus et c. Amplius possibile vī non solū quo ad imaginationē sed et quo ad esse mēbrū p̄uari appetitū quem p̄mit p̄dicta positiō. Sed impossibile est aīal uiuens esse sine sensu tactus. igit sensus tactus vī rōnabilis debere poni pceptiuus talium excellentiarum. per quē et mēbrum effugiat illas. cūtia vī esse nota. et colligit 3° de aīa uersus finem. ubi uoluit philosophus datū esse sensum tactus aīalib^o ad fugiēdū nocitiua et p̄sequēdū iuuatiua. et minor colligit ab eo 2° de aīa. ultimo cap. ubi inquit. Sine sensu enim tactus monstratum est. quoniam impossibile est esse animal. ¶ 3° iterū ad idē arguit: q̄m si per solā sensationē sensus tactus saluari pōt q̄ mēbrum inclinē ad euitandū impressionem rei contrarie subito et uehementer imprimētis: nō vī neciūm ponere tristitiā illā que est appetitus non p̄sistēdū sub dispōne illa: q̄m frustra vī appetitum multiplicari possit saluari potest per sensum tactus ut dictum est: sic non vī ponendū esse appetitus ille uel tristitia iam p̄dicta. ¶ 4° iterum arguit. q̄m sensus tactus multiplicat multiplicatione obiectorum imprimētium fm excellentias qualitatum sensibilib^o s. calitatis friditatis et c. sed talis tristitia uel appetitus non multiplicat multiplicatione talium obiectorū. maior patet 2° de aīa. cap. de tactu. sunt quedā. s. qualitates que tāgi p̄nt vīe corp̄is fm q̄ est corpus. dico autem dīas quibus elementa

determinant calidū frigidū siccū et humidū etc. Et minor p-
batur. qz potētia appetitiua predicta nō multiplicatur mul-
tiplicitate obiectoꝝ calidoꝝ frigidōꝝ et similium. ¶ 5° iterū
cōfirmatur. qm̄ alij sensus sentiunt per alterū. solus autē sen-
sus tact⁹ sentit per seipsum. sed appetitus sentit et nō est tact⁹
q̄ per alterū. et nō nisi per alterū actū. q̄ sensus tact⁹ nō est sen-
tiēs p se absqz appetitu. maior colligit 2° de aia. ultio cap. Et
minor pz. qz talis appetit⁹ quē ponit illa potētia est sensus sen-
tiēs et nō per se nisi in q̄tū potētia sensitiva sensu tact⁹ appre-
hēdit imp̄sionē. igit^r etc. Ampli⁹ si sēsus tact⁹ patit^r ab obiecto
uehemēter et subito imp̄mēte s; dīctatē. q̄ uel aliqd p̄cipit ul
nō. si nō p̄cipit. ergo sequit^r q̄ mēbrū nō debet dolere. Si vō
percipit hanc imp̄sionē. ergo dolet. patet cōtra cum talis im-
p̄sio sit cōtraria subito et uehemēter imp̄mēs. ergo non vi-
det^r necessariū ponere illū appetitū. quare etc. ¶ Quare ex oi-
bus istis aggregādo videt^r cōformi⁹ loquendo mētib⁹ aucto-
rum ponere qdē et tenere q̄ dolor est tristis sensatio rei cōtra-
ria subito et uehemēter imp̄mentis approp̄ata potētie mēbrū
in quo est dolor si membrū illud sensibile fuerit. et hec de capī-
tulo quinto ita iam succincte posita sufficiant.

¶ De p̄ticula cui hec dispō eēntialiter attribuēda sit. Cap. vi.

Am nūc videt^r necessariū esse p determinatione
sexti capītili declarare. cui p̄ticule hec
sensatio tristis attribuenda sit. Jaz enim apparet ex
p̄missis q̄ oportet organum tactus se habere fm̄
mediocritatē in temperātia qualitātū sensibillium
igitur nō videtur q̄ mēbrum hanc sensationē habēs debeat
esse os cartilago nel neru⁹. p̄batur cōsequētia. qz talia mēbra
sunt frigida uel sicca elongata a temperie inter excellēcias q̄ll
tatū iam dictarum. igitur etc. Itē pari ratione argueret^r q̄ ca-
ro non debet esse organū tactus: eo qz respectu mediū generis
s. cutis ponit^r esse calide cōplexionis et humide. q̄re etc. ¶ In
bac autē materia uarie sunt inuente sapiētū discōlie. Quidāz
enim posuerūt organū tactus esse carnē. ut patet ex sententia
Arist. 2° de partibus animalū. cap. 2° de tactu in translatiōe
arabica dū inqt. Instrumentū ergo sensus istaz rerū. s. q̄lita-
tū tangibilis est ex carne. que non est alijs. s. membris. vide
q̄ clare vult carnem esse organum tact⁹. ¶ 2° vō hoc videt^r
esse de intēione ipsi⁹ eodē cap ubi inqt. et iste. s. sensus tactus
de eo fingit^r q̄ sentit multis modis diuersis et cōtrarijs: ut ca-
lidū et fridū et humidū et huiusmodi. Instrūm⁹ g sensus istard
rep̄ est ex carne magis q̄ ex alio. ¶ 3° vō itē est auctas ei⁹ in
2° de p̄tib⁹. 1° cap dū inqt. Et instrūm⁹ sensus tact⁹ est hoc mēbrū
s. caro. Et mēbrū hoc ueniēs est illi: ut alijs aialib⁹. Istud er-
go mēbrū bēt sensus tact⁹. et est p̄ncipiū istū sensus sicut dīci-
mus q̄ pupilla oculi est p̄ncipiū sensus visus. s. organū. qm̄
opatio uel depuratio visus est in eo. ¶ 4° iterū est Arist. au-
ctoritas p de bystorijs aialib⁹. 6° cap. inqt enī ibi. Sēsus ḡ ta-
ct⁹ est in mēbro cui⁹ p̄tes sunt siles. s. in carne uel in alio sibi si-
mili. ¶ 5° vō auctoritas ei⁹ est 3° bystoriarū cap de cute inqt
Coriū. i. cutis caret sensu cū absindit^r: et p̄cipue coriūz capī-
tis. qm̄ in illo loco inter coriū et os non est oīno caro. Et idē q̄
clare philosoph⁹ vult nō poni sensum tact⁹ in aliquo mēbro
q̄d existat sine carne. Plures ēt auctoritates hāc opinionem
philosophi sonātes colligere potuissē per magnū p̄cessum
xix. libroz de aialib⁹: sed iste ad p̄ns sufficiāt. ¶ Hāc ēt opini-
onē ponentē carnē esse organū tact⁹ secuti fuerūt Alexander
et Themisti⁹ ut iponit^r eis cōmētator 2° de aia. cōmēto. 16. lo 9
et. 116. lege ibi. fuerūt autē que induxerūt hos illustres ad affir-
mādū opinionē hāc motiua plura. ¶ Prīmū. qz si caro non
est organū tactus potētie tunc forma carnis non ēēt virt⁹ or-
ganici corpis. q̄d est cōtra diffinitionē aīe. Que est tact⁹ cor-
poris organici p̄physici etc. et p̄bat^r cōtra. qz expositiōe aduer-
sarij caro nō est organū tact⁹. igit^r forma carnis nō est poten-
tia organica carnis etc. ¶ 2° vō eoz motiū fuit. qz sequitur
q̄ organū tact⁹ et gust⁹ eēnt disticta cōtra sniam philosophi 2°
de aia. textu cōmēti. 112. Lingua enī oīa quē tāgi p̄nt sentit fm̄
eādē p̄te et humorē. et p̄bat^r cōtra. qz lingua est organū alicui⁹

sensu: ut patet exp̄mēto et nō nisi gust⁹. igit^r organū tactus et
gust⁹ sunt disticta. ¶ 3° motiū est. qz sequeret^r q̄ in lingua
nō fieret immutatio a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹: ut caliditate frigi-
ditate et alijs. Et arguit^r cōtra: qz lingua ex aduersario non est
organū tact⁹. igit^r nō pōt immutari a q̄litatib⁹ tangibilibus
p̄dictis et falsitas cōsequēis appet exp̄mēto. videm⁹ enīz lin-
guam a caliditate frigiditate et singulis q̄litatibus immutari
¶ 4° motiū est. q̄ si caro nō est organū tact⁹ uel est os uel
neru⁹ ligamentū p̄niculus uel p̄portionalis istis. cōsequētia
a sufficiēti diuisione omniū medioꝝ tenet. sed antecēdēs ar-
guis esse falsas. eo qz mēbra illa p̄pter friditātē et siccitatem
intēsam eoz nō p̄nt poni eē organa tactus. p̄pterea qz ut su-
pra argutū est organū tact⁹ debet eē mediū iter excellēcias q̄ll
tatū tāgibilis: ut patet 2° de aia. textu cōmēti. 128. ibi tanq̄
sensu. i. organo sensus imēdiate quadā existēte in sensibilib⁹
cōtrarietatibus. et p̄pter hoc discernit^r sensibilia. ¶ Hec et plura
motiua videntur fuisse causa asserendi carnem esse organū
tactus ut posuerunt Alexander et Themisti⁹ loco p̄allato.

Aristoteles vō 2° de aia cap de tactu. et textu cōmē-
ti. 116. ibi. s. Oīno autē videt^r. posuit q̄

caro et lingua sunt itranea media sensus tact⁹ et nō organa il-
lius. pp quā opionē declarādā vident^r discutiēda quedā q̄tū
ad sensum tact⁹ spectat in p̄nti. Prīmū q̄ caro est mediū in
sensu tact⁹. Secūdū q̄ ipsa est mediū itraneū ad opationē se-
sus tact⁹ necessariū. Ex q̄b⁹ duob⁹ iā clare videbit^r q̄ ipsa ca-
ro nō est organū tact⁹. Et p̄m⁹ qdē hoz declarat cōmētator cō-
mēto 3° supponēdo quedā. Quoz p̄m⁹ est q̄ excellētie sensibilli-
um applicate organis sensuū cū circūstātijs corrūpūt sensus.
¶ 1° vō q̄d supponit est. q̄ tales nō solū corrūpūt sensū: imo
et totū aial. ¶ 3° suppositio est. q̄ sensus tact⁹ in aiali et q̄libet
ei⁹ sensibili vte a nā dar⁹ est: ut effugiat nocitiua et p̄sequat^r
lunatina. Si enī ita nō eēnt^r posset aliqua ps corpis cōbu-
ri ipsa nō effugiēdo cōburētis imp̄sionē tanq̄ nociuā: ut pa-
tuit in dño Ludouico siculo panormita: a cuius pedib⁹ p̄pter
abūtiā sensationis partiū facta fuit digitoꝝ cōbustio absqz
nocumētū sensatione. Et si talis sensus tactus nō eēt aialib⁹
a natura dar⁹ p̄pter su gārēdā nociuā. tunc fuisset natura
defectuosa in aialis p̄ductione p̄fecta: q̄d est cōtrariū Arist-
stotelis 3° de aia. uolētis q̄ nā in opationib⁹ eius nunq̄ fiat
ociosa. ¶ Ex istis trib⁹ suppositionib⁹ cōmētator nitit^r ostēde-
re q̄ caro est mediū in sensu tactus: et non organū illius. Ad
hoc enī ut excellētie sensibilliū uehemētis imp̄sionē nō atin-
gāt imēdiate organū sensus tactus: necessariū fuit mediū p
q̄d p̄hiberet^r actio imēdiate obiectoꝝ uehemēter imp̄men-
tiū in organū tactus. et sic appet declaratio primū. ¶ 2° vō de
clarādū est q̄ caro sit mediū itraneū: q̄d quidē ex hoc mani-
festat^r. qz ad hoc ut aial per sensum tactus cōueniētus et p̄m-
ptius possit effugere nocitiua necesse fuit mediū a quo im-
pet^r tactus: q̄d quidē mediū cōueniētius deserviet si fuerit cō-
iunctū et ps eēntialis aialis. tale enī mediū nō potuit eē cōueni-
enter aer uel aqua p̄pter eoz fluxibilitatē. neqz ignis p̄pter
uehemētē ei⁹ actiuitatē: mobilitatē: leuitatē: et raritatē. Neqz
etiā terra p̄pter eius grauitatē et frigiditatē que b̄nt impedi-
re sensationē. Oportuit igit^r q̄ tale mediū eēt ps aialis eēnti-
alis cōmixta ex elemētis cōiuncta et itranea dicta. Talis autē
nō videt^r eē altera q̄ caro: ut appet ex littera Aristotelis ibi-
dē. Jgit^r caro est mediū itraneū uel ps eēntialis aialis q̄d de-
clarādū erat. nō enim tale mediū potuit eē os: aut cartilago
p̄pter eoz terrestreitātē ut dictū est neqz etiā neruus uel ps
neruus p̄portionalis. qz talis ponit^r eē organū sensus tact⁹: ne
inferius declarabit^r. igit^r caro erit mediū itraneū sensus tact⁹
a sufficiēti diuisione deducēdū. Et ex hoc cōcludit^r cōclusio p̄n-
cipaliter itēta et r̄siua ad q̄d nē. s. q̄ caro non est organū sen-
sus tact⁹: sed mediū illius de carne saltē pura intelligēdo hec.

Siquis igit^r desiderat hāc positionē Aristotelis et cō-
mētatoris defendere que videtur bodie col-
ter currens per vniuersam scholam poterit faciliter ridere:
q̄ ad rationes inducas per Alexandrum et Themistium.

CAd pma igitur ipsorum ratione cum arguitur quod si caro non est organum tactus potest tunc forma carnis non esse virtus organici corporis. Dicendum quod per aliquam organicam dicitur dupliciter. Uno modo per organicum instrumentale vel officiale distinguitur contra simplex membrum: et hoc modo accipiendo organicum quolibet pars carnea musculus est organica: est enim composita ex carne nervo et ligamento. et sic alius est falsus et negandus. forma enim carnis est forma organice particule. 2º modo aliqua particula dicitur organica de latine vel immutative. et tunc si in ante intelligatur quod forma carnis. simpliciter non est vis organica illius negandus est. et dicendum quod forma carnis est forma partis organice de latine aut immutative intellecte. Caro enim spiritum ab obiecto imprimere in eo receptam deferat potest tactus: et per eadem spiritum immutat ipsam. quare etc. **A**d 2º cum arguebatur. quod ex positione adversa sequeretur quod organum tactus et gustus essent distincta. dicendum quod lingua quod tunc ad partem eius carnosam non est organum tactus sed medium illi. Sed in lingua vel superficiali eius paniculo invenitur dissimulari nervus qui est organum gustus et tactus. secundum enim unum et de terminati temperamenti nervi illius talis nervus dicitur esse tactus. et non gustus. Sed cum temperamenti apud dicto distinctum talis nervus vel panculus dicitur esse gustatus et non tactus. Neque aliquod inconueniens est apud philosophos vel medicos unum et idem organum numero secundum diversa temperamenta ad diversas convenire operationes tactus. et gustus ut appetit. **A**d 3º cum arguitur quod sequeretur. quod in lingua non fieret immutatio a qualitatibus tangibilibus: negatur illa conclusio. Et ad probationem illam dicitur quod qualitas tangibilium excelsus sit immutatio et ad partem nervosam eius. per vero nervosa carnea ipsius est medium susceptivum illius impressionis: et immutativum potest tactus. **A**d 4º vero dicitur quod per organicam secundum finem Aristoteles. et commentatoris in qua fundatur tactus est nervus in animalibus brutis sanguinem vel per sibi proportionalem. quod tamen nunc amplius declarari oportet. **E**st igitur in assignando organum tactus opinio 2ª inuenta que ponit quod nervus vel sibi proportionale est organum tactus. et hec quidem fuit opinio Aristoteles. 2º de anima. cap. de tactu. ubi inquit. Relinquitur autem mixtum esse. hoc organum tactus ex terra et ex alio. scilicet elementis nervus caro et filia. **H**anc est opinionem 3ª commentator 2º de anima commentis. 180. et 116. in fine ubi inquit. Quod in animalibus sunt corpora quedam que dicuntur nervi. et bruti introitu in sensum et motum. et idem est ab eo colligitur 2º colligitur. c. de inuamentis membrorum. Inquit enim. Et hic cadit speculatio et confirmatio. Tale enim quod sensus et motus sunt a nervis: eo quod remoto nervo remouetur sensus et motus. Eadem etiam opinionem sequitur Galenus. 9º de inuamentis. 2º cap. Inquit enim ibi. Quia nervus est instrumentum sensus et tactus. et ite idem 3º tegni. Nervus vero et tenax. scilicet chordarum pictura propter plurimum sensus eorum etc. Et sunt sermones Avicenne. 1º primi. cap. de membris. ibidem doctrina 5ª. summa 3ª cap. de sermone uti de nervis. et 4ª quod tractatu 4º in exordio. In nervis propter vehementiam sensus eorum. Et plures alias imo ducentas potuissent adducere auctores ex voluminibus illustriū medicorum. quos omnes propter breuitatem pretermisi.

Post hec autem adhuc videtur inueniri opinio tertiam in assignando organum tactus: que quidem opinio supponit primo quod organum tactus quod tunc ad eius compositionem esse medium inter excellentias qualitarum tangibilium. aut saltem propinquum medio iustitiam. **S**upponit 2º hec opinio quod nervus propter terrestritatem suam huius medio inter excellentias qualitarum per se non est convenienter propinquus. **S**upponit 3º quod si nervus huius medio appropinquare dicitur: oportet quod recipiat accidentalem refractionem ab aliqua sibi circumstante vel circumstantibus particulis. **S**upponit 4º hec opinio: quod nulla videtur esse nisi corporis particula cum suo temperamento qualitarum nervi ita convenienter refractiva ut ducat ipsam nervum ad medium vel propinquans medio nisi sola caro. probatur quod caro sua compositione per caliditatem et humiditatem aduersatur nervo qui frigidus est et siccus. igitur ex mutua contrarietate unus ad reliquum compositionem nervi et carnis dicuntur ad medium. **I**stis positis hec positio respondet ad questionem ponentem hanc solam conclusionem. Quod instrumentum sensus tactus est caro nervosa vel nervus

carneus. **C**ontra probatur sic. tale enim dicitur esse instrumentum tactus quod habeat convenienter refractionem in suis qualitatibus per quam deducatur ad medium inter excellentias cap. sed tale videtur esse membrum aggregatum ex carne et nervo et e contrario. igitur erit convenienter organum sensus tactus. maior est superius allegata ex Aristotele: et minor patuit ex suppositione 4ª. quare relinquitur contra vera. **2º** arguitur contra sic: quod caro pura non est organum sensus imo medium illi ut probatur Aristoteles. cap. de tactu: igitur aliud assignandum est organum et non quidem nervus propter friditatem et siccitatem eius: igitur oportet quod sit nervus refractivus a carne ut iam dictum est. **3º** ite arguitur contra sic: quod si aliquod membrum simplex deberet poni convenienter organum sensus tactus magis deberet poni caro quam nervus eo quod caro in compositione sua propinquior est equalitati iustitiam vel medio generis quam nervus eadem sed organum tactus aut dicitur esse medium: aut sibi propinquum. igitur caro convenienter dicitur poni organum tactus quam nervus. per contraria cum minor ex superius allegatis. **E**t probatur maior: quod nervus in genere fridit respectu cutis ponitur in octavo ordine: ut per 1º primi cap. de compositionibus membrorum. igitur nervus magis elongatur a iustitiam temperamento vel medio generis quam elongetur caro ab eis. et hec opinio fuit Avicenne. 2º sexti naturalium. cap. de tactu. ubi inquit. Et ex proprietatibus tactus est instrumentum nature eius est caro nervosa aut caro et nervus. ex hoc quod sentit ex tactu quod non habeat medium aliquo modo. Neque dicitur putari quod sentiens est nervus tantum: sed nervus reddit sensum tangibile alio membro quod est caro. **E**cce quod clare voluit carne nervo commixta refragere nervum et ab eo refracta esse convenienter organum tactus: et videtur opinio medicorum vitari satis propinqua ponentium omnem carnem lacertosam esse sensibilem. puram vero carnem non aperte ponunt sensibilem esse. **C**ontra tamen hanc opinionem duo insurgunt motiva. Primus est: quod Aristoteles per hystoriarum. 6º cap. posuit sensum tactus in membris sibilibus dum inquit. Sensus est tactus in membro cuius partes sunt sibililes. scilicet in carne vel in alio sibi simili. Sed caro nervosa aut nervus carneus non videntur esse membra similia. igitur illa opinio oio falsa. per contraria. propterea quod illa opinio videtur ponere sensum tactus in membro dissimili prout quod est officiale. et minor per ex descriptione membri similes. quod quod esse simile est illud cuius quacumque sensibile. pretem assumpseris erit toti coicans nomine et diffinitione. per 1º primi cap. de membris propter principium. sed non quocumque pars nervi carni aut carnis nervus coicat toti nomine et diffinitione. igitur illa non est pars consilia. **A**d hoc motum diversis potest responderi modis. **E**t primus quidem modus dicendi est quod in presenti non accipiat opinio Aristoteles. de assignando organum sensus tactus esse carnem: cum ex positione ex ipso superius adducta appareat declaratum esse quod caro est medium sensus tactus et non organum. Amplius eadem positionem Aristoteles. non videtur asserere commentator 2º de anima. 116. imo volens excusare Aristotelem quod tunc potuit. dixit quod quod Aristoteles posuit carnem esse organum tactus in auctibus supra allatis ex eo non dicitur erat ei perfecte cognita scia nervorum per anothomiam. **2º** modus dicendi ad hoc motum est: quod aliquod membrum dicitur esse simile prout in quo maior pars ipsius videtur esse bene con siliis quo ad sensum visus. dato quod illa particula. in rei veritate non oio sit simile: capiendum simile ut patuit ex diffinitione sua. **E**d ergo in carne nervosa quo ad sensus exteriores appetit omnium nobile carnis super nervo. id illa pars secundum hanc appetitiam videtur esse consimilis. et taliter philosophus per hystoriarum allegato cap. dixit sensum tactus esse in parte simili. scilicet per appetitiam. Et videtur bec ratio confirmari posse: eo quod sensus tactus invenitur in oio lacertosa carne. Neque invenitur ipse in carnibus gladiosis aut confusis. **2º** modo motum contra predictam opinionem Avicenne. est hoc: quod si caro predicta ponitur esse organum tactus. scilicet nervosa caro aut nervus carneus non videtur assignari posse medium in operatione sensus tactus. Si enim excellentie sensibiles multum nocere possunt organo sensui: ut supra declaratum est. Et per illam cum oportuit assignari medium in quo impressio agentis fieret prius quam reciperet in organo tactus. oportet quod tenentes istam opinionem assignent illud. **H**oc autem non videtur esse possibile discurrendo per oia membra. primo quod neque nervus neque caro esse potest organum alicui de sensibilibus exterioribus et medium illius. Neque est tale medium potest dici esse

pāniculus: eo qz ipse est pportionalis nervo et mediante parte nervea cōponēte ipm est organū tactus. neqz ē tale mediū pōt poni cartilago aut os: eo qz talia pp eoz terrestre itatem non sunt convenienter receptiva impressionū agentis neqz ē declarativa illius impressionis ad organū tactus imitādo ipm sicut oportet. quare relinquit qd opio ista nō assignet mediū in operatione sensus tactus. qz ipsa renuntiāda est. ¶ Ad hoc motuū qd vī esse difficile satis apud sequētes positionē pīpateticorū. Dicendū ē qz in opōne sensus tactus ad hoc ut convenienter pīficiat ipsa necesse est assignare mediū in qd recipiat agētis impressio pū qz ipsa recipiat in organo tactus. Dicendū qz neqz os neqz cartilago neqz pinguedo sūt sufficiētia media in opōne sensus tactus. Dicendū 3° qz in qlibet mēbro in quo caro nervea aut nervus carne ponunt ēē organū sensus tactus duas carnis ptes imaginari possumus. vna qd ē pte in qua facta est vilositas nervorū tāta cōmixtio: ut quilibet pte qritativa carnis vel sensibilis pte nervorū sensibilis sit cōmixta et c. Hec qd ē caro talis nervus pp refractionē qritativā ad invicem deducta est ad vnu tēperamētū talē qz oīo quilibet pte talis carnis aut talis nervi est ita organum sensus: qz nullo mō poterit ēē mediū illius eo qz idē respectu eiusdē nō potest ēē organū et mediū alicuius sensus exterioris: et talē intelligi dī opio Avic. ponētis carnē nerveā aut nervus carneū esse organum tactus. ¶ Et confirmat argumētū euidēti satis: eo qz organū tactus ēē mediū inter excellentias qritativā et agibilibus sensibilibus: ut supra sepe allegatū est: sed in tali nervo aut carne invenit refractionē qualitativā sensibilibus per quas organū tale ductū est ad mediū inter pīdictas excellentias. Igitur erit convenienter sensus tactus organū. Et attende qz hoc argumētū vī satis euidēter pcedē apud cēdentes mutuā cōpantiā qritativā mēbroz ad invicē quā vident cēdē pīantes et medici oēs. 2° in mēbro qd est organū tactus imāginamur aliā pte carnē que non est vilis nervorū ita sufficiēter cōmixta sicut pīma. ¶ Et iterū dī opio qz ipsa ēē imixta vilis nervorū qz pluribus an qz in ipsa nō reperit tēperamētū illud p refractionē et mutuā cōpantiā qritativā ad invicē resultat. 3° bec talis caro nervea aut nervus carneus nō poterit poni sufficiēns organū sensus tactus: et cū talis non sufficiēter cōmixta nervis aut nō hīs tale tēperamētū mediū inter excellentias qritativā et agibilibus sit mō posita in mēbro non frustra: imo pp aliquē finē talis particule non vī esse ad aliqū finē posita: nisi ut sit mediū in operatione sensus tactus. ¶ Ex qbus oībus in vna reductio rīdet ad motuū superius adductū. Cū enī arguit aduersarius qz in qbuscūqz sensus exterioris aut in pluribus eoz assignatū est mediū intraneū dī cēdēdo istud: et cū subiungit qz apud tenentes opionem Avic. non pōt assignari mediū illud. neganda est illa minor. Et dī qz tale mediū est caro non sufficiēter nervosa: aut nō reducta ad tēperamētū mediū inter excellentias qualitativā et agibilibus. Ex qbus oībus iā apper qz bec opio Avic. vī vitati et positio nibus medicorū cōformior qz altera positio. Et tu elige illam que tibi placet magis. Credo ago enī qz diligens intellectus pīabiliter defendē posset opi. Alexā. et Ibemistij ponentium carnē esse organū tactus. Sīlī et opio Avic. et Cōmētatoris eius posita in 2° de aia. que tū contradictoria est sibi ipsi bystoriari. et de pībus allegatis capīs valde facile defendi pōt. et est opinio in nīra etate in scholasticis artibz cōiter approbata. ¶ Ex qbus oībus infero cōclonē intētas scie huius capī cōpletivā. s. qz organū sensus tactus in mēbro huius viri egrotis dī dīcēz caro nervea aut nervus carneus particule patiētis.

Et ex oībus invicem usqz ad hunc locū per disputatio nem in vnum redactis totius huius egritudinis summa cōplectit in his conclusionibus. ¶ Prima qz egritudo huius viri est mala cōplō sui cruris pī per cēntiā velen tiale nocumētū illius mēbz. pīm per colligantiā dependēs a mala cōplōne calida et sicca pīcipalr epatis effundentis sanguinē satis cholericū ad pīdictū mēbrū. ¶ 2° cōclō. qz bec egritudo est mala cōplō calida et sicca pīis illius. cuius de

claratio sumat ex 2° cap pīcipali. ¶ 3° cōclō. qz bec egritudo dī dīcēz imo de facto est mala cōplō calida et sicca pī dīcētis nocumētū corruptionis in opōne sensus tactus efficiens. ¶ 4° cōclō. qz hoc tale nocumētū corruptionis appropiata est tactus potentie mēbz patiētis. ¶ 5° cōclō est. qz hoc tale nocumētū est pīcipū carnī in nervose patiētis particule. Et collige totū in vna cōclōne et dicas talē dispōnē ēē nocumētū corruptionis in opōne sensus tactus pveniens a mala cōplōne calida et sicca. pīm p cēntiā et pīm p colligantiā illi mēbro adveniens: p quā tā mēbrū sensibile qz tactus potentia illi nocent ut pīdictū est. ¶ Vide qz tum laboris et ingenij bēri opz advere et convenienter theorice itelligendū dispōnes bīdāni corpis earū cās et diversitates. neqz mireris si in investigatione istius opus fuit disputatiuo sermōe et pīlixo. Est enim bec dispō vna de illis: de qbus aut nunqz aut raro dīcē est aliqd ab auctoribus medicie qritativā qz illustribz. Ego enī pīcūctat uolumina diversa nībil fere aut valde pīp ab eis dīcē colligē potui. Neqz enī ē cōtinētis p totū pīcessū. neqz 5° aut 6° theorice. neqz 4° de accitū et morbo. aut 5° p totū pīcessū. in qbus locis uberior et pīfundius pītractant egritudines nervorū aliqd ab eis potui colligē qd valde cōfert huic capz et tu lege loca illa. Sī enī pīnceps 2° pīmi. 2° tērij. 22° eiusdem nībil aut parū in mā ista. tūc que erit opio tua de scia alioz medicorū: que aut nīlo mō aut valde leviter gustare potuit fructū scie hōz qtuor viroz illustriū de qbus dictum est. Et tu in alijs voluminibus venare bec si potes.

De signis oīz spīrū male cōplōnis mālīs. Cap. vii.

Uero qm hūani corpis dispōnes non sufficē theorice investigatione cognoscere. imo adhuc neciū est magis pī convenientia signa dispōnes hūani corpis invicē fecernē. Idcirco in hoc. c. signa ponā p q huius dispōnis cognitio hīi possit. ne pp carētiā cognitiōis egritudinū cōtingat errorē fieri in curatiōibz earū. Fallunt enī medici nō min⁹ in curatiōibz earū: ut Salen⁹ ad glauconē p. 2° cap scripsit. Et licet mibi in hoc cap videret sufficē ut poneret signa cognitiōis huius egritudinis calē et sicce mālīs: tūc hāc dispōnes possūmus cōfirmare lapsū cholīcū ēē spīali cap collocandū. ideo oīz spīrū male cōplōnis mālīs conaboz hīc ponē signa incipiendo ab his que notificāt malā cōplōnē ul egritū cholīcā.

Prīmū itaqz egritudinis cholīce signa bēri pīnt a substantia pīis. s. pī ex pte tactus: qm a tāgētī medico debite disposito pīcipit in eo calitas cū acuitate ipsius: ac si parū permordicativa pīcipet ut imaginari possum⁹ impressio nē ab aq feruētī factam in organum tactus respectu impressiōnis quā faceret remissa caliditas a tepido corpore pveniens. ¶ 2° dō substantia particule egrotantis egritudie cholīce pīcipit: cū qdā fere soliditate siccitatez repītatē. velut si tāgeret pīgamus satis siccus molli pīgamus cōparatus. et hoc qdēz cōtingit pp siccitatē p se a cholīca mā in mēbro pductā. et per accitū ēē pīm pp resōlōnēz humiditatis corpis factā calitate cholēre et cōsumptionem illius a sua siccitate factā. Unī hic diligens cōsiderator pōt imaginari siccitatē triplī a cholīca pvenire. s. positiuā et pīuatiuā. positiuā a siccitate pvenientes. p p se et p accitū in qz tum exiccat humidum dato qz nullū graduū siccitatis impresserit. et tertiā siccitatē a cholīca mā pvenientes rōne sue calitatis resōluendo exiccantis. Et ex hoc correlarie cōcluditur qz nō est mirabile si vehemēs siccitas in lapsu cholīco repītat pīsepe. nulla enī mā tātus pōt mēbrū exiccare qz tum cholīca pp mīores actiuitatez alioz māez cōparataz cū pietate. ¶ 3° iterū cholīcī lapsus cognosci pōt p colorē pīis. eo qz ibi dēz reperit rubicūditas vīficaca qz nō est cōfusa alijs spībz coloribz: ut neqz rubedine cōmixta neqz opacitatis aut liuiditatis. Sed est rubicūditas in mēbro appens cū inclinatione refractionis ipsius a spībz citrinitatis. Ita enī citrinitas est inseparabile accitū cholē sicut rubedo sanguinis albedo flatis: et nīgredo melie sunt passiōes inseparabiles. ut pī pīmi. cap de hōribz in facto. Et a Sal. colligēdū in libello de cholīca nīgra. 2°

cap. et hoc quod est signū sumptū a casib⁹. Color enī cadit a materia in vniuersa mēbroz⁹ gerit dñantib⁹. aut in aliq̄ parte corpis. ¶ 4º iterū cholericī lapsus coḡsci pñt per signa sumpta ab bitudie toti⁹. s. per eā itelligēdo mēbroz⁹ pliguedinem: macredinē: aut dispōnē itermidiā. Et q̄ substantia pñs nō pñt separi ab aliq̄ taliū hitudinū. iō qdā uoluerūt signū sumptū ab bitudine eē a substantia lteriberētib⁹ acceptū: l3 aliq̄ credē uoluerūt hoc signū eē denoiandū a casib⁹. Cadit enī a dispōne graduāli materiēz bitudinū diuerſitas aliq̄ de p̄dictis. uerū tñ est inia p̄ma. s. q̄ signa sumpta ab bitudie a substantia lteriberētib⁹ denoianda sunt. Igit̄ pp lapsum cholericū ad quem de necessitate sequit̄ bitudis extenuatio mēbroz⁹ illo lapsu egrotās extenuatū erit et macrefactū. ¶ 5º et p̄cula egrotās lapsu cholericō coḡscit per aliud signū sumptū a casib⁹ qd est multitudo piloz⁹ et lēricularū uel macularū citrinarū appitio i faciemēbz. Caliditas enī pñt nōbilit̄ cholericā adurere pōt humores ualde potēter. quorū adustione uapoz⁹ in poris reuocat⁹ apud sup̄ficiē cutis a frigiditate cutis dēſat: et paulatim expulsiua v̄tute ad extra depulsiua est mālīs piloz⁹ cā. Mā et cholica nālīs fere citrina exis aliq̄ pñt sanguis substantia lter tñ mutari in humiditates secūdas tingit colore citrino. q̄ re sanguis ille in sup̄ficiē mēbz maculas relinquit citrino colore coloratas que a mulierib⁹ lētigines noīant citrie. ¶ Adhuc 6º cholici lapsus accipiunt signa ex opatiōib⁹ mēbroz⁹. qm̄ mēbra opant̄ in sanguinē caliditatē idu cēdo itēſam. Cū frequēter repñtat̄ in mēbro p̄uirit⁹ pñctio cholice pustule ex coriandēs et alie passiōes siles istis. Silt̄ et signa cholici lapsus nō raro assumunt̄ ab opatiōe vitalis v̄tutis. q̄ gñat sp̄ritū acutū et liēſecalitatis pñtē mēbris necessitatē ualde eleuatā. pp qd pulsus in cholico nō ualde magnifice lapsu sūt magni. Et q̄ necessitas est ualde aucta in eis respectu aliarū cōplexionū et organa pulsabilia nō sunt bñ obediētia pp necessitatē eādē ad motū. Iō necessaria est uelocitas ita ut in breui tpe arteria cōpleat motū a termio a quo ad terminū ad quē et est rō formalis uelocitatis. Et iterū q̄ in tpe in quo arterie cholici corpis iueniunt̄ a dyastolato eē: aer ille qui p̄us attractus fuerat in breui tpe efficit̄ vilis icōueniēs ad refrigerandū caliditatē: opz q̄ p̄uītēpus it̄ponat̄ in sistole uel cōſtrictiōne arterie: ita ut ualde cito succedat ei dyastoles sequēscuz puo ipis in sua gcte it̄posito. q̄re necessitabit̄ arteria ad cito dyastolādū. sed hec est rō formalis frequentie. igit̄ in pulsu cholericō iuenit̄ magnitudo uelocitas et frequentia et pp̄ue lapsus nō est n̄ magnifice debilitās. Et hoc qd est de signis p duratib⁹ et nō fallētib⁹: ita notatis ab Auiē. 2º p̄mi de signis cōplexionū. eo q̄ signū sumptū ad opatiōē v̄tutis vitalis. ¶ Amplius et 7º signa cholericōz lapsū assumunt̄ ab opatiōib⁹ v̄tutis aialis motiue. eo q̄ talia corpora agilia et uelocia sunt i motu pp leuitatē cholere et mēbroz⁹ bilitatē ad illō. l3 et a uehemētia mor⁹ et cōtinuatione ipsius sunt uelociter resoluibilia. ¶ 8º ampli⁹ assumunt̄ signa cholericōz lapsū ex opatiōe sensitiue potētie sensu exteriori. Et p̄ quidē tactu: eo q̄ talia corpora sensu tact⁹ hñt p̄mptū et ualde passibile ab obiectis lprimētib⁹. et hoc pp̄ter sp̄rituū dispōnē et mēbroz⁹ tact⁹. q̄a cutis aut carnis debitā a sup̄fluitatib⁹ expurgatiōē. et et q̄tū ad sensum visus. q̄ tales habēt visionē acutā et fortē: l3 nō ita p̄fectā sicut tēperata et sanguinea corpora cū alijs parib⁹. et hoc cōtingit pp̄ter uelocē resolutionē in sp̄ritū et humoribus oculorū in tali cōplexione. deinde et q̄tū ad sensum gustus. eo q̄ gustabile oē lingue istorū applicatū p̄cipit sub sp̄e ip̄ſiōis alicui⁹ acuitatis et amaritudis. et pp̄ue cu lapsus fuerit itēſus. Silt̄ et ex pte sensus olfact⁹ eorū. q̄ olfact⁹ in cholico est diminut⁹ pp̄ter organū ip̄ſi⁹ nōbilit̄ declinare ad siccatatē a cholico lapsu trip̄l̄ pueniētē ut sup̄a visus est. Quātū vō ad auditū. eo q̄ talia corpora ex uehemēti p̄paratione organorū audit⁹ pp̄ter mōdificationē eorū ualde facile patiuntur. et nōbilit̄ a quocūq̄ fere motu cōquassatione in mediā pcepta. ¶ 9º signa distēperatiue cholice coḡscunt̄ ex parte op̄rationū v̄tutis aialis interiorū. tales nanq̄ quantū ad opatio

nes p̄mo nētriculo cerebri attributas sunt uigilanti et pauci somni. qm̄ uapoz⁹ mulcebris qui est cā somni inducendo oppilationē in organo sensus colis in talib⁹ corpib⁹ paucus est et facile resoluibilis et cōsumptibilis. ¶ Quartū vō ad opatiōē fantasie posteriori p̄ti p̄mi nētriculi attribute. et quātū ad opatiōē imaginatiue pmutabiles sunt tales in imaginatiōib⁹ eoz multū et frequēter. Cū enim sp̄s obiectoz⁹ a sensu cōi delate ad organū fantasie. et ide ad organū imaginatiōis mltū et ualde uelociter pmutent̄ et alterent̄ necesse est opatiōes illis sensibus attributas multū et frequēter pmutari. ¶ Adhuc et q̄tū ad opatiōē cogitatiue potētie ledunt̄ isti et ualde facile corrumpunt̄ in eliciendo iudiciū. pp̄terea q̄ ualde facile et frequēter indicat̄ exeq debē ea que renuntiari debēt cōuerso. ¶ Et ultimo et hoc videri pōt ex pte opatiōis memoratiue potētie. licet enī ex pte organi illius deberēt esse bñ memoratiui. tñ pp̄ter p̄mptitudinē sp̄rituū eoz ad resolutionē eoz in memoratiua frequēter ledunt̄ magis q̄ p̄ficiunt̄. ¶ Ultio itēz signa distēpantiāz cholice assumunt̄ ab exeute mutato. et p̄ qd ab exeute per uia isēſibilitatis quo ad nos ppulse ad eē. eo q̄ talia corpora multiplicāt sudorē pp̄ actiuitatē cholice mael queneēia est in q̄cunq̄ sudore: ut patet 2º cā. in diffinitione ei⁹ vñ in q̄. q̄ sudor est aquositas sanguis cui pus cholici est admixtū. Et est et eorū sudor cōactiuitate sue imp̄ſionis a patiente pcept⁹. et foxassio nō est p̄ſeueras multū pp̄ cōsumptionē et resolutionē mael illi⁹ a calitate cholere pueniētē. ¶ Ampli⁹ exis 2º de sensibilib⁹ p̄mi qd est uria multip̄l̄ cōsiderari pōt notificare cholicos lapsus ex colore. s. ex substantia eius et ex p̄tentis. ¶ Substantia enim uel aq̄ſitas tenuis est et dyaphana pp̄ mundificationē ei⁹ a sup̄fluitatib⁹ que pueniēt̄ sit a calitate et siccitate cholē. ¶ Et est color ip̄ſi⁹ eleuat⁹ in citrinitate p̄m tñ gradu lapsus. ita ut q̄nq̄ fiat color eius aureus. q̄nq̄ flauus. nō raro subcroce⁹ usq̄ ad ignē iclusiue. licet aliq̄ colorē ignē excludat a latitudine cholericitatis reponētes ip̄m sub latitudine sanguineitatis. sed facile tollit̄ cōtradictio hec: eo q̄ sicut igneus itēſus cū grossitudine substantie reponit̄ in latitudine sanguineitatis ita igneus remissi⁹ cum dyaphanitate et tenuitate substantie aquositatis reponit̄ in latitudine signorū cholericitatis. et tu specularē in istis. 2º p̄mi. in cap̄ de signis colorū et substantie uriaz. et p̄ de crisi. 12º cap̄. ¶ P̄ter hec et cholici lapsus cognoscunt̄ ex pte cōtētoz⁹ que in aquositate urinali immergunt̄. P̄mo qd q̄ colores sedimēti iueniunt̄ cōſiles colorib⁹ aquositatis ut p̄dictū est. 2º vō: q̄ sedimēti in talib⁹ aut p̄tētū aliud est paucū. 3º q̄ est dyaphanū satis: et hoc pp̄ siccitatez a cholice pueniētē. 4º quia plurimū tale p̄tētū leuigat ad regionē aeream urine que est p̄ſe descriptō sup̄ficiē itermidiā it̄ cētrum et circūferētiā ei⁹ per digitū altitudis. et est qdem hoc rōnale: qm̄ p̄tētū dē cholericū actiuitatē bñs a cholice fert̄ ad sup̄iorē regionē pp̄ caliditatē: subtilitatē: et leuitatē illi⁹. Et si qdē cōtingat p̄tētū illud minori p̄cipare leuitate cū refractiōe grauitatis alicui⁹: tñc nō pōt ascēdē ad fūdū leuitare sup̄ante grauitatē alicui⁹. Neq̄ ascēdē p̄t hoc p̄tētū ad regionē sup̄iorē aeream uel p̄foratā: eo q̄ fit ei cōpantia ex pte granitatis. q̄ de necessitate opz tale p̄tētū reponi imediate urinalis aquositatis immensū. et hoc est illud qd antiq̄ sapientes nominauerunt nubem. et pp̄ue cum fuerit notabilis q̄titatio: aut nubeculā et pp̄ue cū fuerit quantitatis minoris q̄ p̄dicta. Et merito qdē. sicut enim nubes pendet in regiōe media uel interstitio inferiori illi⁹. ita hoc cōtētū p̄det in medio uasis ex potētia grauitatis et leuitatis cōparatarum adiucem. Et ex hoc sermone concluditur q̄re hoc sedimēti aliq̄ locatur in substantiā aquositatis itermidiā it̄ sup̄iorē. et uermidiā per equidistantiā ab extremis. Et hoc est qm̄ maior actiuitas ex pte leuitatis est q̄ resistētia ex pte granitatis. Et hoc est illud sedimēti qd antiq̄ illustres eneorema nominauerunt. Eleuatur enim sup̄ nubē et continet̄ infra regionem aereā iā p̄dictā. Utrū autē eneorema tale collocari possit in regione p̄forata urine alio declarabo loco cū bñc p̄ncipalr nō spectet: sed oino cer

rum est, q̄ sic. hec sunt famosiora q̄b⁹ inunt medici. Aliud aut cōtētū in urinis cholicoz corporoz multuz frequenter reperitur: q̄b⁹ noiant arhomos. ⁊ sūt corpora minuta filia illis que apparent in radijs solis. citrina tñ uel rubicundo colore colorata ⁊ per substantiam aquositate natātia: uelut si imageris cupiū uel aurū in minutissimas partes cōtritiū aque iunctum: q̄b⁹ subleuaret a uentositate uel a leuitate intrinseca illius mixta. appent enī corpa talia arhom. ut dictum est.

¶ De reliquo vō exeunte. s. fecali nō multū insisto: eo q̄ substantia paucū est colore citrinū uel igneum uel ficcū uel densum cū mordicatione uel punctione in hora sui exitus pceptū. ¶ Sputum vō cholicoz paucū est remisse albū substantia ⁊ figura spumofum colore citrinū ⁊ sapore acutū. Et puenient qdē hec oīa pp magnā actiuitatē cholere ad calefaciendū ⁊ exiccādū. hec qdē est sūma signoz per que uenim⁹ in cognitionē cholicoz lapsū. ¶ Reliq̄ vō signa piculariora ut uomitus cholericus urine: acuitas spermatis: purigiosa sensatio: torio amaritudo. oīa qdē talia ex fundamentis pdictorum hēri pnt. Et tu cōsidera: qm̄ oīa talia picularia in indiuiduis diuersificant sūm diuersitatem non solum la psuū: sed bitudis sexus ⁊ regiminis penes applicationes sex rerum nō naturalium fere incomprehensibiliter variabiles.

Pari in sup fundamento per noticiā sex generū signorū iam pdictoz poterit q̄ puenire in cognitionem sanguinei lapsus flatuū aut melici sūm cōsiderationē effectū ⁊ passionē que puenire pnt humanis corpib⁹ pp diuulz mārū humoraliū trid iam dictarū. Et hec quidem oīa talia ⁊ accurate describere fortasse plixum ēē legentibus. que soluz hic sūmati scribā signa quedā per que eas sanguineus q̄ flegmatic⁹ ⁊ melicus lapsus cognosci possint. ¶ Signa itaqz dñantis in toto sanguinis ita accipiant: q̄ color corporis rubicundus est ad aliquā fuscēdinem tendens. uelut repñat⁹ color in pāno purpureo. ¶ Et est corp⁹ trāscēdens mediocritates carnositate nō fluxibilis: sed mediocriter solide. ¶ Et uene eius sunt magne extensione sua pp multitudinē mārū ex qua genite fuerunt. ¶ Et 4⁹ sunt extense uel eminentes pp multitudinē mārū quā cōtinet. ¶ Et 5⁹ percipit corpus actū calidum. ¶ Et 6⁹ calitas illa percipit cū qdā mulcebitate uel suauitate. q̄lter percipit calitas ab aq̄ cū aliq̄li pinguedine cōmixta plus q̄ mediocriter calefacta. ¶ Et 7⁹ tota bitudo declinat ad augmentum magis q̄ in altera cōplexione. ¶ Et 8⁹ corpus eius ad actiones uel motus exteriores non est ita pōptum uel uelox: ut de pdictis corporibus dictum est: l̄ uelocius ⁊ pōptius q̄ in consequentibus complexionibus. ¶ Et cōuerso pulsus eius est magnus uelox ⁊ frequēs: ⁊ si stoles eius maior ⁊ uelocior frequentior si comprehendī posset q̄ sistoles in alijs cōplonib⁹ cū alijs parib⁹. Et est pulsus ille cū lenitie repñatus uel mollitie. Et idem de anhelitu piformiter dicendum est. ¶ Ideo corpora talia ad longitūdinem ⁊ profunditatem somni sunt inclinata. ¶ Et in operationibus sensuum interiorū pfectius se hñt: cum pitate tamē lapsus intelligendo. Et in sūma opōnes sensuū interiorū ⁊ exteriorū magis pficiunt in eis q̄ in alijs paribus semp. ¶ 11⁹ talia corpa sunt nobīlī sudore abūdātia magis q̄ flatuica ⁊ melica. ¶ 12⁹ urine eoz colore ad rubicūditatem tendunt cū substantie grossitudie cū multitudine cōtētoz colore substantia vnione residētia in fundo cū pñū dyaphanitate mediocri satis. ¶ Et multitudinē hñt spūti: ⁊ eoz feces colore ad iūesaz satis rubedinē inclinant substantia molles uel mediocres. ⁊ in quantitate notabili emittuntur.

Flegmatica vō corpora istis cognosci pnt signis p q̄ color notabilis albedinis in eis percipitur. ¶ Et corpora eoz q̄ tum ad bitudinem magis extensa sunt q̄ cholericā ⁊ minus q̄ sanguinea. ¶ Et tactu remisse calida percipiunt cum mollitie uel humiditate membrorum. ¶ Et substantia carnis eoz fluxibilitatē magis attinet q̄ aliorum corporoz omnium caro. ¶ Et somni sunt profūdi ualde ⁊ frequētes ⁊ difficulter ab eo excitabiles sūt

¶ Et eoz corpora ad opōnes exteriores motus lapsa ⁊ pigra sunt respectu pdictorum ⁊ ualde facili debilitatis. Et ex quacūqz fere friditate applicatione facile ledunt. ¶ In sensib⁹ aut exterioribus imperfecta sunt magis q̄ altera corpora. Et sūt in opōnibus sensuū interiorū q̄b⁹ totū prouenit. ¶ Aut q̄ spūs qui sunt in istis opōnibus sensuū exteriorū ⁊ interiorū pauci sunt aut grossi. ¶ Aut difficulter mobiles ad dñas positionis opportunas. ¶ Aut vō qm̄ sunt uaporib⁹ ⁊ humiditatib⁹ alienis ualde cōmixti tales spiritus. ¶ Aut 4⁹ q̄ organa q̄b⁹ pficiunt operationes sensuum interiorū ⁊ exteriorū indisposita sunt pp friditatem nō benemundificata uel expurgata pp multitudinem uapoz ⁊ aquositate flatu. ¶ 5⁹ vō talia corpa multum abundant spūo. siue pp indigōnem genitum. siue pp humiditatem in talibus corporibus inuentam. ¶ 11⁹ flegmatica corpora abundant urine multitudine que in substantia est tenuis colore vō alba ⁊ cōtenta in eis satis grossa reperiunt nō dyaphana: ⁊ in pfundo sedentia sui granitate magis q̄ pp pfectā discretiue vñtis opōnes ⁊ inueniunt in urinis. eoz multiplicata granula uel spume. eo q̄ facilius in urinis earū inclusus detinetur pp viscositatem que reperit in eis a flegmate proueniente magis q̄ in alijs cōplonibus reperiunt cū pitate semp regiminis ante posita. ¶ Et vō q̄ talia corpa supfluitates fecales quantitate multiplicant que substantia molles sunt: ⁊ ad albedinem uel liuiditatem decliues: cum aliqua spumofitata in eis imersa uel aquositate ⁊ pauci sunt fetoris comparatione ad pdicta corpora.

Lapsus vō melancholicos sequētib⁹ istis discerne re poteris signis. ¶ Primo q̄ eorum color fuscitati inclinatur quem latini uocant colorem brunum. ¶ Et membrorum substantia 2⁹ in eis reperit solida. ¶ Et 3⁹ sunt in habitu de macri uel exarnati. ¶ 4⁹ vō tactu hec corpa repñant frida cū cōpacitate ⁊ duritie magis q̄ altera corpora. l̄ non tantum frigida sunt quantum flegmatica. ¶ Et est 5⁹ in corporibus talibus piloz paucitas magis q̄ in pdictis cum comparatione fere ipsoz ad flatuica. sicut cholericorum ad sanguinea. sicut enī frequenter in cholericis piloz paucitas grossities ⁊ soliditas reperitur magis ppter uenemiam exiccationis a cholera q̄ in sanguineis. ita in melancholicis corporibus pp augmentū siccitatis ⁊ defectum uaporis q̄ est mā piloz paucificant solidi tñ sunt ⁊ grossi magis q̄ in flegmaticis corporibus in quibus pp abundātiā mārū lenitatem ⁊ viscositatem eorum multiplicantur piluli exiles tamen ⁊ molles sunt in eis. ¶ 6⁹ iterum talia corpora ad actiones exteriores pōptiora q̄ flegmatica: pigriora tamen q̄ sanguinea ⁊ cholica. eo q̄ mobile omne bene calidum ⁊ cōuerso cum alijs paribus. ¶ Quantum vō ad operationes exteriorū sensuum imperfectiunt talia corpa. non enim tactus auditus visus gustus ⁊ odoratus in his corporibus est perfectus uelut in sanguineis ⁊ choliciis. Comparādo vō talia corpora flatuicis quo ad opōnes sensuum exteriorum ut in pluribus perfectiores sunt in eis q̄ in alijs: l̄ forte sermo dubitationem hēat de opōne visus que perficitur in organo q̄b⁹ est de nā aque. ut p 33⁹ tertij. p cap. ⁊ a p̄bilo p̄bo p de sensu ⁊ sensato. fortassis aut in cōplone melica imperfecti visio magis q̄ in flatuica pp augmentum friditatis ⁊ siccitatis in ea q̄ frigiditatis ⁊ humiditatis in flegmatica. ¶ Adhuc iterū melica corpora in operationibus sensuum interiorū non vident esse eque perfectatū pp indispōnes spūm que ab augmento siccitatis ⁊ humiditatis prouenit tum pp indispōnem organorū ab eadē cā: que etiā est spūz paucificatiua. l̄ enim in corporibus istis puris existentibus sensus sint perfecti. ut Galen⁹ 2⁹ tēgn. cap de signis cerebri melici. fortassis latitudo perfectionis illius attenditur soluz penes depurationem organorū que melior videtur esse in tali etate q̄ in flegmaticis: sed adueniente etate augmenti imperfectiuntur magis in eis organa sensuum interiorum propter augmentū siccitatis que acquiritur ex etate decurru:

quare non videntur saltē perfectionē in operationibus sensuū interiorū hēre corpora melica in etate perfectiori que est cum augmentum peruenit ad finē. p̄ma p̄mi cap de etatibus. Post hec aut melica corpora nullo sudore laborant per se nisi per accidens pp augmentum friditatis et siccitatis resistētis ad sudorem efficientē. Et pari rōne ut iterū talia corpora sunt in paucitate urine laborantia. et est earū substantia tenuis ualde uel limpida colorē alba ad opacitatem tēdēs dyaphana. satis quantitate panca cuius p̄tētū oē alijs paribus modicū est in eis magis q̄ in alijs. et est in fundo sedene grossum ineguale pp terrestreitatē p̄tū aquositate cōmixta. Et sūt hñres secum paucitate: que tñ solide sunt ad obcuritatem p̄pinque: et raro ab eis educibiles. Et sunt corpora talia ultimo difficulter somnū ingrediētia. a quocū intrans illū difficulter excitantur: et sunt eorū somnia turbata interrupta illusionibus et fantasticijs appitionibus multuz copulata. Tu aut adde et reliqua signa si placet. q̄ in eis stat rei fundamentuz et in hoc cōplet caplm 7^m de notificatione signorū et.

Secunda pars huius tractatus in q̄ agit de cura diuiditur in dictiones duas.

Quoniaz igit̄ dispō p̄fata satis vī cē uerēda ne de corruptiōe in opō ne sensus tactus p̄ducatur ad ablationem illi^o p̄seueratē: ad quā necio sequeretur p̄tis ul p̄tū nō sentiētū mors. qm̄ hoc solo sensu. s. tactus p̄uatum aial necesse est mori. 3° de aia penultimo cap. 3° sūma curatio nis illi^o in hac scōa pte bui^o tractat^o diuidit̄ in dictiones duas. Prima qdē puocat regimē rerū non nālīā fm̄ p̄uenientē am administrationis earū. 2^a vō tāgit intentiones medicinales p̄uenientes ad curationē ipsius cū instris etiā opportūnis ad cōplementum illarum intentionum. Et p̄ima qdē dictio cōtinebit capla sex rerū non naturalium: que necessaria sunt in cura cuiuscūq̄ egritudinis fm̄ cōuenientem administrationem ipsarum.

De regimine aeris. Cap. 1.

Quoniaz igit̄ aer inter res non nālcs est de alterantibus uehemēter et frequēter corpus in quo ip̄z op̄z semp̄ cōstitutū qm̄ uelimus siue nolumus vnicūq̄z corporum aerem concedimus 9° terrapēticē. finali capitulo. Ideo op̄z aerē in suis qualitātib⁹ aduersari lapsui iā p̄dicto ut cōuenienter fiat ipsius abscissio. qm̄ curatio vnū bēt modū. i. regulā ulem. s. q̄ fiat p̄ria ut 3° regnī. libi. Cura vō bēt modū et illud p̄ria. 3° op̄z aerē in suis q̄litatib⁹ inclinātū cē ad friditātē et humiditātē. Impli^o tñ op̄z ip̄m cē humidū q̄ fridū. eo q̄ lapsus iste magis a p̄po tēperamētō elōgat^o p̄ augmentū siccitatis q̄ calitatis. qd̄ appet ex uehemētū b̄rudinis extenuatione deducēdū esse. Et ē q̄ minor est timor in humectando corpora q̄ in fridando ea. ut p̄ 4° p̄mi. cap 2°. 3° buic viro eligat^o ciuitas uel locus bitationis hñs aerem notabilr̄ remissum in caliditate et eleuatum in humiditate. Et si qdē aer nālīter talis bēri possit cōuenienter esset. Si aut nō inuenit^o op̄z ipsum artificialiter p̄parari. Et p̄mius qdē modus est cū susceptione uēti spirantis friditatem et humiditātē. qui ē locus ab orientali et septētrionali plaga liber sit et aptus. tectus aut a meridionali et occidentali. Et scōus modus in fridandi et humectandi aerē est per irrorationem pauimenti et p̄tū camere cum aspersione aque fontalis. Et si potens ēēt aspergat^o camera cū aquis violarum nenufaris endiuie lactuce et similibus frigidorū. 3° qdē modus est cū aspersione foliorū plātārū fridorū et humidarū: ut foliorū vitis lactuce iuiubarū et similibus. Et quartus modus est per iniectionem decoctionū p̄dictarum plantarum et floz. Et 5° modus est per suffumigationem bitabilis loci cum puluerib⁹ nenufaris se. lactuce portulace violarum et plantarum fontalium et lenticule aque senationum et rez eis filūz. Cōpositūz bonum ad illud. R. floz violarūz nenufaris se. lactuce et portulace. aī. 3. j. pulueris floz senationū. 3. ij. et

fundat^o ad carbones ignitos aut ex eis fiant decoctiones ut p̄dictū est. Terc^o et talis cauēri d̄z ne sit infectiua humiditate alteratiū q̄lis cēt humiditas edificiorū antiquorū. aut a nebulosa caligine in locū camere diutius p̄manente. Mēsurā tñ in his fieri d̄z ut in fortib⁹ defectatiōe neq̄ multū frequēti et subita facta p̄sistat medicus. Est et error 5° p̄ncipia ueteris 2ª afforismorū. sermone illo. Scōm multū et repente euacuare replere calefacere aut in frigidare et. Propter hec itaq̄ et sibi exercitet in administratione uestium et aliarum siliū: que pp multā earum reuerberationem aut pondus aut aliter qualitercūq̄ calitatem totius corporis et maxime epatis non adaugeant. hec in sūma est regula facilior et breuior administratiōis aeris et. Sequit^o de cibis et potibus.

De cibis et potibus. Cap. 11.

A cibis aut et potib⁹ cōsiliū d̄z electio fieri ut in quolibet eorū inclinentur ad friditātē et humectationē: aut salte ad remissū calefaciendū et humectādū. uelut cēt administratiō ciborū bitū calitātē p̄mi gradus: bi enī p̄ueniret saltē fm̄ p̄ncipia speculationis medicine cū lapsus iste sit notabilr̄ intēsus et remissū additū itēso remittit intēsus. ut fm̄ ueriorē opionē p̄bāntid et medicorū affirmat. p̄ 3° q̄ cibi et potus p̄mi gradus caliditatis cōuenientes essent ei. Propter qd̄ correlarie cōcludit^o q̄ si posset bēri quantitas ciborū penitus a mā opantiū et non a q̄litate illi p̄e oibus eligēdī cēnt. Quia vō neq̄z cib⁹ neq̄z pot⁹ fere aliq̄ inuenit^o qui et si operet^o a mā oñante ualde in corpore: tñ uestigiū alicui^o qualitatis non relinquat. Idcirco canon administratiōis eorū si eleuaticent in gradu caliditatis et siccitatis est ut refrāgant^o cō cibis et medicinis fridis et humidis: uelut si cum carnibus pulloz columboz coquerent^o lactucayiola portulaca cucurbita aut borago que temperata est uel buglossa.

Itaq̄ et spālīter descendendo eligat^o panis non multū recipiens fermenti et parūz salis mediocriter coctus nullo mō cōbustus uel induratus. Et p̄babilr̄ p̄uenientior ēēt si fieret ex grano in locis humidis humiditate aeris uel aquarum fontalium sparsione. Neq̄ deberent esse grana prope maritimas regiones inuenta ob virtutem exiccationis in medium recepte a virtute aque sale. Et sit quidem panis de nīdīssimo frumento nullo modo surfuraceus pp siccitatem surfuris: sed similitagineus. i. de puriori parte farine factus. non quidez antiquus. sed vnus diei aut ad plūz duorum dierum etatem habēs. Ex quo tamen neq̄z multo debet repletio fieri.

De carnibus aut p̄ueniunt ei carnes omnes b̄miditate sua et alterātes et substantificam humiditatem reponentes. quales de quadrupedib⁹ sunt vituloz et agnorū lactētium carnes: et castrati iuuenis et hedi multuz siue natiuitati p̄pinqui. et cuniculi ualde p̄uenient ei. et iuueniculi gacellī caro: que oīum quadrupedum syluestriū carne laudabilior existit. Caro etiā porci domesticī iuueniculi p̄ueniens est ei: qm̄ humectatiua est et nutritiua multum. Oīum enī que scīmus nutritibilissimū est porcine caro. 7° terrapēticē. cap de cura discrasie sicce stomachi. De uolatilibus vō carnibus p̄ueniunt pulli oēs domestici syluestres et caro originis idest quatule: que a multis modernis vituperata est: eo q̄ non cognouerunt eam. de quorum numero fuit Guilelmus placentinus. boctamen non est uolatile aial origo uel quatula nominatū. de quo sermo adequatus habetur quarto de regimine sanitatis. Caro etiā parui anseruli saltē raro accepta non est inconueniens. Similiter omnium syluestriūz minutarūz carnes laudabiles sunt et proprie cum talia animalia p̄pingua sunt: ut ficedule fincl carduelli p̄bilomene et tūrdi et similes. Caro vō starnē etiā sibi conuenit. ponitur enim laudabilior inter ceteras syluestrium animalium carnes secundo Almanforis. cap 43°. et barum quidem auium uberrima copia habetur apud siculos. Neq̄z enī in p̄tia illa inueniunt^o p̄dicto: ita q̄ multi eorū

credāt starnas esse p̄dices. lz tamē hec aialia specie differant. **C**oturnices etiā z frācolini laudabiles sunt ex pte nutricaois eaz exclusa oī alia q̄litate mala. z qz fastianoz etiā carnes ad aliquātā declināt siccitatē. tūc franganr cū his quorū memoria superius adducta fuit.

Quonia etiā pp legis reuerentiā nō semp licet comedē carnes. Jō qui z q̄les ueniūt el p̄fices p̄cu: rādū est. **P**remittēdū p̄ qz oīuz p̄ficiū carnes: quorū nutritiū grossum est multū oppilatiūū z viscosum: meliores qdē sunt in p̄ma aut sibi pp̄inqua etate q̄ q̄i uetusta sunt. z cōuerso aut carnes p̄ficia que nocine sunt p̄pter excessūz humiditātū earū nutritiū eligibilis dāt cū fuerit in etate p̄ficientē: aut saltē sequēte illā imēdiatē. z sunt sermones Sal. alimētōrū 3°. 2° cap. z utriqz collecti. 25°. Cōtinētis. cap de regimine per cibū. Et originē cōtrahūt etiā tertia p̄mi. cap de regimine per cibū z potū. **M**eliores itaqz p̄fices in regione nostra sunt lucij noiati fluuiales p̄fices aradij. i. petrosi uarioli tozētūne orade temali capedani carpiones strutiōes rūbi menule z sibi filces. aut alij fm regiones z ciuitates coi exp̄t entia p̄ban z usitati. Et hi qdē oēs ueniūt z elixi z assati tre cētēs: nullo vō modo saluti. P̄fices ē regina noiati cēt ei cōueniēs. Anguille vō tinche cephalī z sibi filces nō in multo usū haberi debēt. sic enī oīuz p̄ficiū usū nullus est laudabilis. **C**ancrorū vō usū quouis fere modo placet mibi.

Pōt etiā vir iste q̄qz ut cibarijs suis uti lacte crudo et cocto z partib⁹ eius ut colostrā z recocta. argumēto enī sumpto a lapsu hec cōueniūt. z sibi caseus mollis et recēs paucifalis z lacticinia. z caseata cibaria oīa: z maxime p̄pter eorū humiditātē cōtēperantē excessum caliditatis.

At uero insup oīa cōueniētia sunt ei: eo qz ad equalitātē rēdūt. z maxime s̄ocho existēte a cholera mūdo. z corruptis humorib⁹. z mollia debēt eē uelut tremētia dicta: que Auiēna noiāuit p̄fiscēdētia ab assis: z descēdētia ab elixis. 16° certij de canone curationis fluxus oīuz modoz. Frīxa vō aut aliter per coctionē idurata nequaquā placēt p̄pter difficultatē digestionis eorū.

De leguminib⁹ vō si qua cōueniūt ei sunt p̄fiscēdētia z ins cicerū al. rub. z p̄pē cū ifrigidātib⁹ z humectātib⁹ correctū: z iuscula de ordeo z p̄nicū uel milū cū lacte p̄paratū. Cōdrū ē uel cādarū sū z est far z p̄p̄le de ordeo placet mibi cū brodio carniū laudabilū zc. Sibi ē laudabile est risūz humidis cōfractū. aliter enī fortassis noceret p̄pter siccitatē. est enī calidū in p̄mo z sic cū in 2°. 21° cōtinētis cap. 126°. z qz habet aliquā s̄iptilitatē. ut 8° de simplici medicina. cap suo. Jdeo noceret. z tū corrigi tur per humida ut dictū est.

De olerib⁹ vō cōueniūt ei ifrigidātes z humectantes. de quib⁹ supius tactus est. Si que vō cōueniūt ei plāte calide z sicce videt̄ esse eliliffagus. idest salua p̄pter multam cōuenientiam eius ad n̄uos z eorūz egritudines ut famatur per medicos etatis nostre. lz ex auctoribus antiquorū nullus aut parū de ea dictū fuerit. Neqz enim. de ea specialē sermonē fecit Auiēna secūdo canone z parū de ea dixit Dyascorides in capitulo suo. Neqz aggregator Serapio aliquid de ea fere dixit. ut patet simplici. 149° ubi posuit eam calidam z siccam in secundo gradu. propter quod refrangi debet eūz frigidis z humidis ut supra. **C**ōueniūt etiā ei feniculi z p̄p̄ie humidī usū: z hoc maxime p̄pter diuersionē materiēz quas precipitat per urīne vias: eo quia diureticus est. nunq̄ tamen simplex accipi debet p̄pter uehemētē caliditatem eius. Est enīz calidus in tertio z siccus in p̄mo. 8° de simplici medicina. pp̄io cap. **N**eqz enim petroselinum apium mentha serpillum dedrolibanūz videt̄ cōuenire p̄pter uehemētē caliditātē eorū. iō refrangāt ut dictū est. **E**t p̄p̄ eādē rōnē vitupo maiorane usum: eo qz calida est z sicca in 3°. 8° de simplici medicina. uerū qz fortassis aliq̄liter per colligantiā debilitas capiti z p̄p̄ie cerebri augmētū facē pōt in egritudine ista. iō v̄i uenire: eo qz apit

oppilationes cerebri z cōfert doloribus capitis a flegmate z uentositate prouenientibus. ut secundo canone. in suo cap. in areola membrorūz capitis. **S**imiliter etiam neqz placet mibi oīum z p̄p̄ie domesticum: qdē calidum est z sic cum in secundo. ut in aggregatore Serap. colligitur capitu. lo de berengemisch. **E**t parī rōne detestor anetuz qdē calidum est z siccū in p̄ncipio tertij. ut 6° de simplici medicina. suo cap colligēdū. z hoc qdē gratia cibi. gratia vō medicinalis usū cōueniret. qz maturatiū sedatiū z carminatiū est ut secundo canone in suo capitulo legendum.

De plātis igit que cōueniunt electiores sunt bleta porulaca endiua lactuca spiachia cresones fenatiōes encurbite cōsimiles: z sparagi ē ei cōueniūt. qz tēperati sunt. ut in aggregatore colligitur cap de balyon. **C**resoliūz aliqualiter cōueniret in raro tū usū. cū non sit multē caliditatis nec siccitatis. z similiter borago z buglossa. **C**aulēs ē qz de eis ubiqz fere est usū frequēs p̄t uenire ei. eo qz maturatiū lenitiūz p̄uocant sūt. lz enī calidi sine in p̄ z siccī in 2°. nocumētū tū p̄uenire debēs ab eis ualde facile corrigi per coctionē que expoliat calitātē fundatā in eorū sup̄ficie que nitrosa est ut sensus ostēdit. z ualde facile corrigi eoz siccitas ab aquositate in qua coquunt̄. pp̄ qdē etiāz ab eis abscinditur nocumētuz horribilitatis z p̄uui odoris quem ponunt in sanguinem. ut scribitur 23° continētis. capitulo. 651°. auctoritate Saleni z Bimasilij. lege ibi.

De radicibus vō in suo usū placent mibi rape p̄p̄ augmētū humiditatis earūz z oēs spēs eius. ut napi nominati: in qb⁹ lz aliq̄lis exstat caliditas: qz tū ipsa est notabiliter obtusa ab humiditate earūz ē qz ualde facit̄ euaporat cū humiditate simul. iō nocē nō p̄t. imo p̄desse pp̄ humiditatem ipsam. Neqz obstat. qz Democrit⁹ vitupat eas tanq̄ nociuas corpi istatūas stomachi qm̄ multalij collaudauerūt eas. ut Diocles uel Dionysius. ut colligi pōt alimētōz sc̄o in cap pp̄io. **E**adē ē fere ratiōe cōueniētēi radices p̄allegato loco nominate carotte. sūt enim stomacho cōueniētes z leni caliditate apitiue z p̄cipitate sup̄fluitatū flegmaticaz a stomacho. **R**adices vō sup̄flua humiditate participantē cū cōiuncta caliditate notabiliter eluate nō placēt: imo vituperādē sunt: uelut cepe: qdē habet caliditātē tertij gradus. z sup̄flua humiditātē. z porum etiam qdē est calidum z siccū in tertio z nociuum stomacho z uisui. Et bulbus qdē nominatur cepe parū. qdē comeditur z cognoscitur Padue nomine scalongie etiam vituperādus est. **E**t alleū qdē lz iter radices oēs in vniuerso reptas hēat singularē p̄p̄ietatē plōgādī vitā: ut colligi pōt secūdo can. z clari⁹ 5° can. in cōposuione p̄fectiōis de allico tū in usū buis viri vituperādus est p̄pter uehemētē eius caliditatem humiditātē cōiunctaz qua iflāmat epar z agit in eo mās omnes. Cū igit epar sit membrūz per colligatiā buis dispositiōis effectiū. ut supra p̄bat⁹ est cap 3°. Jdeo dimittēdū est alleū. **D**e radice vō comestibili que rapban⁹ nominat̄. videt̄ qz pōt eidem cōuenire. eo qz rapbanus est digerere faciens cibos z sup̄fluitates oēs in stomacho. lz ipse nō digeratur. z dissoluit flegmata p̄cipitādo eadē per urīnas. Nec nocet eius caliditas que est p̄mi gradus. p̄pterea quia est cōiuncta humiditati multe. Est enim rapbanus calidus in primo. z humidus in secundo. z scribūt inde sapientes. qz melius est comedere ipsum post cibum. z qz folia eius radice meliora sunt.

De partibus autem plantarum superioribus que nominantur sparagi cōpetit planta illa que sparagus nominatur. lz non sit proprius nomen eius: qz ipse nomen proprius est balyon. ut colligēdū in aggregatore Serap. in pp̄io capitulo. ubi balyon nominatur inter negetabilia temperata. Sparagus ergo generaliter importat cuiuscunqz plante partem superiorem. Ipse ergo sparagus aliter balyon conueniens est ei tpe suo. **E**xtrimitates lupulorum etiam propter suam prouocationem z

diuersionem mactis a nutritiis ad vias urine. Etiam ex
tremitates vitis capisoli nominate eidē conueniunt quous p
parationis modo. Et in sūma oīz uegetabiliū. s. extremi-
tates coiter accipi solitez frigide cōplōnis z bumide pueniūt
sibi: propter contrarietatem ad morbum z cām eius.

De conditis vō laudabilia sunt cōdita oīa decli-
nātia ad equalitatem cōplōnis.
aut nō trāscēdētia calitatē primū gradus q̄ nūq̄ est possibile.
alia aut nō nisi refrangant cū frigidis z bumidis. Igitur
cōditi de napio uel de rapio uel cōditi de tringo z de citōne:
z siliā oīa semp refrangant in cōplōne sua cū floribus salicis
violariū nenufaris uel seminibus frigidis z bumidis cōmu-
nibus maioribus. aut cū minutis uel minoribus similib⁹ la-
ctuce portulace spinachie z similib⁹. Propter quod oliue
condite vituperande sunt propter uebementem earum false-
dinem. Similiter etiam z cappares non placent nisi post
q̄ cocti fuerint in aqua frigida longo tempore conseruetur
z dentum cum aceto condiantur.

De fructibus vō iā ex predictis appet. q̄ lauda-
biles sūt fructus oēs frigidi z bu-
midi uelut cerasa que in l3 in spēs⁹ eoz diuersitatē habeāt no-
tabilē. pueniūt in ei dulcis z adhuc melius pp dulcedinem re-
miffaz z aptiōne quā hnt. Si aut uenter esset fluxibilis ualde
aut magis q̄ nāe cōueniat. z stōcho statibus notabilr abū-
daret. laudarent ei magis cerasa acida uel pontica. ut Dya-
scorides scripsit in p. aucte Sal. Et nota hic q̄ liber ille q̄ fal-
se apud plurimos noiat Dya. quē allegant statim nō est liber
uerē trāslationis Dyascoridis. Cui enim per multos annos
etate Dya. precesserit Sal. quō potuisset allegare Sal. qui
nō dū fuerat. Est enī liber ille quem in simplicibus cōposituz
coiter habemus per alphabeti ordinē sine titulo composito-
ris eius. Est enī liber ille cuius memoriā sepius reuerētē
hēt Serap. in aggregatore suo. ubi noiat ipm ignotū. z lege
hoc ex cōcordia allegationis Serap. cū predicto compositore
z uenificatio. Adhuc etiā huic viro conueniētia sunt plica.
sunt enī frigida in p z bumida in 2° stōcho cōuenientia. cibi
appetuum excitantia. 2° can. caplo de persico. Pari ē rō-
ne cōuenire pnt fructus noiat crisomilla q̄ aurea pua ma-
la que armelina apud plurimas regionē noiant. frigiditas z
humiditas eoz in 2° aduersant egritudinē z cām mali eius.
Non sit in eoz frequē z multus usus. qm gñant febres pu-
trefactionis multe ut 2° can. caplo de crisomilla. Silr in
suo tpe iuube laudabiles sunt ei. sunt enī frigide in primo et
temperie hnt in humiditate z siccitate. pp qd eidē cōuenien-
tes essent. sed non terreatis aucte Sal. qui dixit q̄ non repit
in iuba in cōseruanda sanitate z remouenda egritudine ali-
quid conferre. z sunt difficilis digōnis z pauci nutrimenti et
male stōcho. paucus igitur sit earum usus z rarus. Mora
vō celsi bñ matura ad calitatem z humiditatem declinant ali-
quā z gratia huius pueniēt etiā q̄ uentrē leniūt. in q̄ hnt
humiditātē ualde facile paratā corruptiōi. z maxie in stōcho
debili. Ideo non sit eaz usus multus. pp qd cōuenientius est
dū comedunt eligere illa que sunt non cōplete matura z in
sapore suo lenē ponticitatē bñtia. Ex hoc correlarie cōclu-
ditur. q̄ mora ei cōuenientiora sunt rubi. neq̄ enim tantam
hnt humiditātē quā hnt mora celsi: neq̄ hnt humiditatem
ita supflūā z uebementi ponticitate coniunctā quā hnt mo-
ra badi. z sunt illa que oriunt in agris sterilibus super plan-
ta rubi mensuram cubitabilē fere non excedente. De gra-
natis vō eximie cōuenientia sunt ei dulcia. eo q̄ sunt frigida
z bumida in p gradu. pp qd optimū ē ei oī fere cibario de
eoz succo per totum annū cōseruato assumere. Eustomacha
enī sunt granatalia nutrimentū pueniēs exhibentia calitatez
preteritāle exinguētia. z diuertūt mās per urine vias sua con-
ueniēti puocatione: pp qd usus succi eoz in dño cardinali bo-
noniē si mirabile iere iuamētū adhibuit. ut astatib⁹ oib⁹ in-
notuit. Acida vō uel pontica granata rōne excellentis fri-
giditatis eoz pueniēt ei. l3 q̄ frida sunt z sicca in 2° gradu

id siccitas eoz nerēda est: z non minus eoz pōnticitas z maxie
cū penetratiōe sua. eo q̄ oīs talie pōnticitas cū subtilitate par-
tium nocet nervis z nervosis membris oibus. Musa vō
granata sapore suo mediocritatez bñtia inter alias duas spe-
cies. z q̄ in cōplōne sua mediū tenēt inter eas videntur esse
puenientia z ppe stōcho cui nocere nō solita sunt. Etia q̄ in-
cidēdo leuiter sunt puocatiua. Pruna insup diuersitatez
iudicij recipiūt s3 diuersitatē spēs⁹ eoz eo fere mō quo nūc vi-
cū est de granatis. Illa enī que notabiliter dulcia sūt ad aliq̄
lē inclinant calitatē. que vō pōntica z acris sunt raro bñ matura-
abilia fm sui cori: l3 maturent fm extremitatē alterā diuer-
sa sunt a predicta. In acris enim vincit friditas: z remissa
est in eis hūditas. In dulcibus vō ē. l3 pruna oīa notabilr
oīa sint z linisua z ei puenientia z ppe si comedunt ante ci-
bū z abiciat eoz cortex. Silr ē z poma eāde recipiūt di-
uersitatē ex suis spēs⁹. z insūma oīa sunt hūda poma picipā-
tia in calitate maiori z minori fm diuersitatē dulcedis eoz.
Poma enī apia plana rotūda ameno odore aromatizantia
pnt ei puenire. meliora in sunt oīno ei cocta q̄ cruda. l3 tpe ca-
liditatis cōnētia z stōcho cōueniēt recentia nō cocta.
De piris ē ea que vident bñ debitas pēpasm dulcedine
notabili picipātia pueniētia sunt. Nā ex cōfractione pnt ter-
reaz cū aquis z ē vident ad aliquātā eq̄litatez satis vicina.
ut Sal. 8° de simplici medicina cap suo. In summa in vtr ea
graduando ponunt cal. in primo z sicca in 2°. ut 23° cōtinen-
tis simplici. 92°. aucte Dimasij. Conueniūt aut ei q̄ q̄ cruda
non frequēter in. sed meliora sunt cocta sub prunis. Quē
laneaū rōne cōplōnis eaz non vident conuenire. eo quia
cale sunt z sicce in primo. z hnt ē quādā hūditatē vinctuosaz
aptā enertere stōchū z tarde sunt digōnis: rōne in opōnis 3°
videntur sibi conuenire posse. z ppe affate uel torrefacte in ci-
nerib⁹ calidis. eo q̄ taliter stōchū cōfortat. 4° terij. Almig-
dale vō etiā sibi conuenire pnt oī applicationis modo. eo q̄
in calore vident equalitati vicine poni ab auctoribus. l3 re-
cessus eaz a medio sit maior per humiditātē eaz q̄ per calita-
tē. sunt in ei conueniētes eo q̄ sunt boni nutrimenti z medio-
criter abstergētes z apitue. sed laudabiles sunt ei retentes ma-
gis: aut facte molles per infusiones in aqua q̄ q̄ sicce sunt.
De ficibus vō dicēdū. q̄ q̄ cale sunt in p z sicce in pinci-
pio scōi. pp hoc vident aliquālī suspecte. Cū vō inueniunt
albe uel citrine z magne notabilr mature vident conuenire
posse. eo q̄ nutrimentū eaz maius est q̄ in alijs fructibus z
utiles sunt in apiendo abstergēdo z mūdificando. Est enī in
eis lenificatio ultima z nutritio maior q̄ in alijs fructib⁹
2° canon. caplo de ficu. Etiam q̄ ante cibū assumpte nō mul-
tum cōbunt in uentre morā ppter solonem suam. ppter qd z
laudabiliores sunt ei bumide q̄ sicce. Adhuc etiam que
dulces recentes conueniunt ei. Pensiles vō recentes confer-
uate adhuc meliores essent. silr ē exiccate passē nominate
propter quod passile cōi sermone parue vne minute intellie-
cte meliores sunt ei. z ppe nigre quas armoniaci uocat Ant-
cēna. 14° terij. z ppe cum fuerint comeste masticatione bo-
na cōterente arillos eaz. taliter enī vident assumere quādā
cōfortationem z ipressionem ab arillis factā in carnosam
eaz partē. pp qd qui optaret ex eis lenitionē absq̄ stiplicitate
te aliq̄ eligat de eis que sunt puate arillis. tales enī a q̄ pluri-
bus enumerant inter eq̄lia. z eandē sniam dico de peregrini-
nis vuis de pōto nauigatis q̄ sibi nō nomināt. Nucis
vō usus nobis non est conueniens. eo q̄ numerant inter me-
dicinas calidas z siccas. z sunt digōnis grauis pectori capiti
nocue ēt epati ppter acuitatem earum. Castanee insup
que sunt frigide z sicce in primo gradu z parū nutriunt z ea-
rū nutrimentū grossum est. z generant z excitant potenter ve-
tositates non placent mibi. licet Salenus nutrimentum eaz
dixerit forte equale ē nutrimento frumenti. Hec quidem de
fructuum usu succincte pertranscant.

De his vō quibus conduntur fercula percontandū.
Et primo de oleo.

Oleū enī oliuaz bñ maturarū oī alio liquore pingui conueniētius ē. eo enī qī calitas ei' est in pīa māsione pmi z est humidū in p sibi uenit. Etā pp lenitiōē suā z vinctuositatē p quā ueniēter frangit audaciā cholē: z iō laudo ipm magis q̄ butyrū. qd̄ qd̄ est stōcho noctuuz z inflāmabilius q̄ oleū oliuarū. Oleū vō de nucib' non placet. eo qī calm est in scōo. lz humidū in p. Jgīf habet acuitatē uobis nociuā que non refrangit uenienter a sui humiditate que remissa est respectu calitatis eius. **A**mplius de melle ē dicēdū. lz mel ueniens existat in paugmasticā etate positus: eo qī aduersa turstatib' p etatiū decursuz in quocūqz fere sene genitis p viam indigestionis. In lapsu tñ calo z sicco pternaturali in nulla etate ueniēs est. Est enī calm z siccū in scōo: z exacuit z excitat cholērā. quare in uobis oīno vituperādūz existimo. **P**ropter qd̄ ē z usus hydromellis nō vī uobis cōueniēs nisi ēēt hydromel pauce cōmixtiōis. s. mellis ex pte q̄ titatis z coctionis. frequēter enī in coctione aque mellis longo tpe facta vtuales mellis ptes maiorem impressionem faciūt: q̄ si multa ps mellis cā pauca uel minori q̄ritate aque leuiter coquere. Si autē grā apertionis mundificationis z digōnis aliquarū māez placeret uobis hydromellis usus nō fiat. alr nisi q̄ accipiant aque fōralis lib. xrv. mellis electi. 3. x. coquātur adinuicem usqz ad psumptionem sexte partis. conueniēter dispumādū ipm z per strictū pānū colādū. **S**uccari vō usus ē incōueniens est uobis. est enī calz in fine pīmi. z sic cum in eo. quare neqz multaz q̄ritatē in cibarijs uestris apponere debetis: pp aptitudinē uersionis eius ad cholērā. lz ē nutritiōi attineat. p' q̄rit. cap de uī curatiōe effimeraz.

Post hec aut. qī inoleuit modus regimīs bolum ut cōdiant' eoz esibilia cā spēbus: euītande sunt spēs oēs caliditatē eleuatā hñtes cum siccitate. ut pip cīnciber cīnamomū gariofilus nux mus. galāga cardamomū utrūqz feniculus petrosil'. apīd daucus anisum sinapismū z sibi silia. Macis vō usus uobis laudabilis est: qī ponit' medicinā pēperata. ut in aggregatore Serrap. suo cap plegendum. **I**n summa igīf placet aromarū usus argumento sumpto aut a consuetudine aut grā conseruandi mēbra nutritationis uel consumendī multitudinem statum que in eis inueniuntur. **O**portet ut aromata oīa diligenter pfrangant' cuz dulcibus z multā humidis uelut sapa aut uino granatoz dulcū ut superi' tactū est. uel cā succo citonioz ribes berberis: cū uino prunoz z agresta nō salita aut aceto non ualde audaci z conueniēter aqua pfracto. aut cū cōdimētis eius iponendo vtutem plāta z fridaz z humidatū quaruz exēplaria supius posita sunt satis conueniūt. hec in sūma vī mibi rōnalis regula regendi ipsum per electionem cibariorum.

De potu aut ipsius parūper dicēdū. vīdū itaqz conueniens uobis ē dz colore albū uel rubeuz hyacintini coloris substantia vō oyphanū ab oī supfluitate denudatum vīnositatē nō multā eleuatū. sed mediocre aut remissius illo sapore nullā bñs dulcedinez imo eadem pīuatū. aut saltem in dulcedine ualde remissum odore aromaticum ad qd̄ etiam inclinari consueuerit stōchi appetit' conueniens tolerantia. Et ipm qdem tale conuenientius est purū magis q̄ aliquo peregrino liquore cōmixtum. **S**i autē tale vīnum bēri non poterit. sicut est mos apud siculos hñtes vīna achileyda. tunc frangant' cū aq̄ frida non cocta electa ex fonte uel barenosis montibus scaturiente. qui celo z aeri liber existat z denudat' a multitudine plāta z horrentium p pīe hñtium horribilem fetorez. Neqz sit aqua fontis in qua multitudo ranaz aut alioz aīalium inueniat' a superficie sui usqz ad fundū in sui oyaphanitate talr disposita. ut visus in ea penetrans discernē possit alucuz barenosum uel petrosuz sup quo labit aqua talis eligendo iter alias. Et si diligenter eius decoctionez simplicem aut cum pauco succari pfectaz z leuiter coctam pcedatis ut placet. Et hec vident' sufficere satis de regimine per cibos z potus ita succincte tractata.

De motu z quiete.

Cap. vi.

De regimine aut pence tertiā rē nō nā lem que cōplet per exercitiū z getē dicēdum q̄ exercitiū cōueniret si absqz nocumēto pgressiū motus fieri posset. usus enī idēst exercitiū potētari ocīuz vō liquefacit. ut Sal. in libello de assuetudinibus in ultimo cap. **Q**uia tñ non video q̄ sine nocumēto motu pgressiū exercitari possitis exercitia p que superiores ptes mouent ut manib' ligna incidere pterere scribere z silia sūt uobis conueniētia. **U**ez quia mot' talū pīū ēuānt a calitate inferior' videt' salubrius exercitiū uobis ēē p aīaz fiēdū q̄ per corp'. multi enī hoīuz pīepe per aīe exercitia a fortib' egritudinib' curati fuerūt nō min' q̄ per exercitia corporis: ut Sal. ad epigenē scōo cap ppe pīncipiū. **S**ūt aut aīe exercitia sicut frequēter psalmos cantare oib' placere z cōtēplationib' hystoriarū moralū uel theologi cap. talia enī aīaz hoīuz pascētia sunt cā de ectādū ipaz. ita ut virtutes ministrātes uegetatiue potētē fortiores reddantur ad aduersandū lapsibus z māebus eaz. Reliquo aut tpe cōuenientius est uobis quiescere q̄ aliquo exercitiū moueri.

De inanitione z repletionē.

Cap. vii.

Quarta autem re non naturali pauca tangenda sunt. z proprie cum sermo est ad sapientes. Neqz enī imoderata ciborū q̄ritas z potus repleo. aut ppe ipam cōueniēs est: sicut neqz uehemēs a cibis abstīnētia. In regimine enim per cibos z potus superfluitas z defectus ad easdē duēt cās. s. egrotare faciēs. Primo qdem per modū suffocationis inati caloris. 2' vō per modū resolutionis illi'. **I**n sūma itaqz ciboz regula limitet pence multa. Primo quidēz penes getationē nālis appetitus. Nālis enī ciborum mēsurā pportional' appetitui qm̄ cibis assumptus remouet appetitum qui inultabat ad illos. Etā cōueniēs ciborū mēsurā cognoscit penes sensationē stōchi. cōueniēs enim cibatio in sui mēsurā est que excludit stōchi grauitatē z tensionē. sicut cōueniēs potus est qui in stōcho nō natat z fluctuat. 3' pīmi cap pō de regimine per cibum z potum colligendum. **N**eqz etiam cibū aliquē assumere debet nisi uenienter masticatū. Qui enim odit vitā suā cibū sine cōuenienti masticatiōe deglutiat. 3' pīmi. ubi statim. **E** ill' z qui potus q̄ritatē cū uoraci effusione z repētina recit it sue sanitati inimicus efficit. et hec quidē oīa limitari debēt pence p̄suetudinē z appetitū nālem stōchi delitiā cum cibatus extiterit.

De somno z vigilia.

Cap. vii.

De regimine aut alteri' rei nō naturalis. s. somni z vigiliē mēsurā cōueniēs accipiēda est ex pte bore z ex pte figure de cubit' z breuitatis eius. **E**x pte quidēz bore. ut hō dormiat bora quā nā ipm nāliter in elinare solet cōuenienter cibatus z exercitatus. z est coiter assignatā tps dormitiōi cōcedēdū per borā post cibuz aut bora cuz diuidia nisi hō fuerit debilis uehementer resolutus aut bñs aliā cerebri aut stōchi dispōnē necessitatē ad citi' dormiendū pp digōnē māez z ciboz meli' celebrādū. **E**x parte vō figure decubitus cōueniētia est in dormiēdo. ut caueat hō a dormitiōe resupia. eo qī supfluitates eius ad posteriora declinare facit. sicut dormitiō sup stōchū mās ad oculos z anteriores ptes fluere cogit. qm̄ quare conuenientius est pmo tpe dormire super dextro: scōo super sinistro latere. Et caput conuenienter eleuatum teneatur. Etā relique partes z maxime extreme inferiores ppter elongationez eaz a fontibus caloris. Et ē qī si in extremis ualesceret accētalis frigiditas facile corruptio ista in operatione sensus tactus permutaretur ad ablationē illi'. ut supi' pīncipali cap deductū est. **T**ēpus vō dormitiōi ei' conueniēs ēt attēdi dz. lz enī cholericis somnus breuior existat q̄ in flaricis z sanguineis z adhuc ēt in melicis. videt' tñ mibi nō solū pbabilr. lz fm ueritatē cōcedi debere sibi somnū parūper p̄suetū plixiorē. Tūco enim ego ne ppter excessuz in vigilia pueniat ad augmētū debilitatio

cerebri quod esset causa multiplicandi flegmaticas superfluitates per viam indigestionis. Et fortassis facile de nocumeto corruptionis iam predictae producat ad nocumetu ablationis in operatione sensus tactus. et sic facile corrumpentur membra. eo quod hoc solus sensus tactus priuatus aial necesse est mori. tertio de aia. penultimo cap. Adhuc et forti. quod corruptio et ablatio operum sensus tactus ualde facile preparent ad ablationem mori. et tunc scilicet beret sibi periculum casus in palissim de qua non ualde par dubio circa ipsum. et esset correlatio ualde deterius quam premissa. In ista igitur a nali sibi consueta dormitio de recedere magis per augmentum dormiendi conuenientius est ei quam in uigilijs excedere. Nec de quinta re non nali leuiter sic pertranseat.

De accidentibus anime.

Cap. vi.

De expeditione in ultimo rei non naturalis aliquid in capitulo de exercitio iam tactum est cum de exercitio anime dicebatur. Nunc autem superaddendum quod motus aiales quibus uebemens sit in humoribus et spiritibus agitatio omnes euitari debent. sicut iracundia furor impetus et similia. Si uero et aie passionibus per quas sequitur retractione spirituum ad centrum et eorum fixio ibi euitari debet per suffocationem que in spiritibus sequitur in tali retractione: aut resolutione que in eis accidit: per uebementem eorum motum. tales enim omnes aie passionibus exterminant et mutant corpus ab ea que est secundum naturam consistentia 3° regni. Et iterum graue exequendi ea que sequuntur aie passionibus de colu dicendum. quod oino euitari debet. Neque eo quod est motus uebemens in eius expeditione necessarius in spiritibus et humoribus uel esse sibi conueniens. Neque etiam illa sensatio delitiosa que in eo precipitur uel asperre tantum quam magis noceat spirituum resolutione et laudabili humorum per assumptionem. quare oino dimittat. hoc in summa est rerum non naturalium regimen.

Secunda dictio diuisa in sex intentiones.

De secunda de principali parte regiminis dispositionis habi tale regimen in sex intentiones predictas. Prima itaque est intentio accitio illius correctio. quod est corruptio in operatione sensus tactus. 2° est maius ad patientem periculum descendendum diuersio. 3° est minoratio ipsius maius etio. Et 4° erit eorum digressio. 5° eorum eradicatione. Et 6° intentio conabitur applicare remedia uigoratiua sensus tactus cum multo labore. eo quod maius hec ab oia auctorum uetere stilo peregrina est. Neque etiam bas intentiones tibi ira bidinate ascripsi celeberrime doctor. quod uideam opus esse. cum non dubitem neque credam te aliquid omisisse tanquam si de hyppocrate et Galeno non didicisses. sed hoc factum est ad complementum operis et exercitium iuniorum qui introduci desiderant.

Prima intentio. itaque intentio corrigendi accitio quatuor instris principaliter completur

Et primo quod in istis remouet malitiam corruptionis in membro inueniente. 2° attrahit maius in profundo per inuentam. 3° uero in istis spe sedandis hac uel illa tristis sensatione abijciat a membro. 4° uero in istis resoluit maius quam in membro fixam necessarium est concludere.

Fuit autem hec intentio prima in ordine posita precedens alias intentiones quinque. Primo. quia ut preactum est iam non dubito uia in principio cuius sedque egritudine necessaria solenniter ante posita fuisse. 2° uero causa est. quia iam uetus egritudine cura administrari debet fixationi egritudine uel statui eius. Et 3° potior causa est. quod cum accitio remaneat in membro fixa et confirmata ipsum est causa attrahendi maius nouas per viam debilitatis membri. Et 4° causa est. quod 3° accitio illud pro maiori parte sit fixa. et adhuc non tollitur quin aliquale beat ex crescentia et diminutionem secundum quod magis et minus epar effundit maius uetus egritudine. uel ut pra declaratus fuit in secundo capitulo principali. Et 5°

causa est. quod stante fixatione accitio quam conabitur medicus abscindere de maius. tunc et maiori quantitate que salte equali promouebit alia maius fluxum ad membrum. eo quod ordine nali accitio membrorum fortia membra superfluitates suas expellunt ad debilita. ut prima primi. cap de membris pallegatum est.

Propter hec igitur prima intentione uolui esse accitio sedandam. Igitur instrumentum primo quo remouet accitio debet esse cause ipsius productione appropriatum. Et igitur ergo causa illius sit ipsa egritudine que est mala corruptio calida et sicca malis ut supra in 3° principali cap visum est. Igitur oportet quod ista accitio remouentia sua causa a membro abscindat. i. egritudine in ipsam. Uero cuius quod in istis complementis plurimaria simplicia et composita medicamina ab auctoribus approbata sunt. Et de simplicibus quidem corruptis malis corruptione calida est taulip. i. lenticula aque supnatia. 2° uero est portulaca. 3° uero est cardus maior semper sitiens notata plata. 4° uero est viola. 5° est semperuina. 6° uero et de expertis a me est emplare membrum cum folijs nenufaris minutissime contritis. 7° uero est emplare membrum cum folijs memite. Et est planta foliorum papaueris in figura sere: et in colore simillima eleuata a terra per cubitum cum dimidio in cuius extremitate uersus principium autumnus flos decorus ualde colore citrinus pulis maculis apud ei appediculam tincto odore suauis ualde: quasi odore medio inter violam et croci odorem. 8° uero remedium est sempuina minor umicularis apud auctores notata uel irigeron. et par due di pineola plata et crescit eius copia magna super muris et edificijs antiquis. 9° item de expertis meis est emplare membrum cum folijs likni que ita notat Sal. 6° de simplici medicina in primo cap. et est plata in umbriosis fontibus et puteis coiter nascens frida et humida in 2° gradu a paduanis coiter epatica notata. 10° uero et ultimis simplex est succus lactuce ex quo epithimel membrum. Et nota quod ultima quinque simplicia sunt de expertis mihi in corumpendo malam corruptionem calidam et siccam. 13° adhuc a uebementi furiositate pendentes. De compositis uero singulariter laudatis ab auctoribus est coiter usitatum cerotum de sandalis Galeni a Mesue colligendum distinctione 11°. descriptione vigesima. 2° uero expertum est unguentum rosatum notatum ibidem collectum descriptione. 16°. Ite unguentum violatum predictum sequens. Et unguentum Alexandri ibi descriptione 19°. Ultimum ad sedandum inflammationes et apata calida collige illa ibidem. 5° uero compositum de expertis meis est unguentum istud quod nunquam fallit me in frangendo acuitatem furiose maius. et abijciendo ipsam a membro. cuius descriptio. R. olei ros. 3. j. olei violarum de nenufare. an. 3. j. cere albe. 3. vj. plumbi usti. 3. 5. ceruse litargiri spumificati trocisco. rum memite. an. 3. j. 5. fiat unguentum molle. 6° uero compositum de expertis meis: et fortius predicto est hoc. R. succi semperuine. succi foliorum nenufaris. succi portulace. an. 3. j. 5. violarum recentium. aut succi foliorum eaz. 3. j. albumina ouum numero. 11. farine orde. 3. liij. lactis uaccini. q. s. fiat unguentum molle in mortario. 7° uero compositum ultimate experientie quod nunquam fallit est hoc. R. olei de floribus cucurbitae. olei nenufarini. an. 3. li. amili de orde. 3. liij. succi lactuce. 3. liij. ceruse. 3. li. campore. 3. j. 5. sic memite. 3. j. albumina ouorum duorum. terant oia ultimata contritione et longa in mortario plubeo et administretur hoc uel quodcumque alio. ut ubi placet super subtilissimo pano permittendo ipsum in die nali quater. Scio quod hoc ultimum non fallit. imo sedat etiam dolores pungitiuos prurituos et mordicatuos. Si autem uolueris remedium cite expeditionis pauce expense et conuenientis operationis terat amilum cum lacte uaccino et emplere et liniatur ex eo membrum et placebit.

Si autem post operationem predictam iam apparet maius aliquas in membro remansisse. aut quod medicamina talia in frigidando ingrossant. et eorum aliquid leui stipicitate non edant aut quod dato quod corrupta esset mala corruptio partis patientis adhuc remaneret uetus debilitas non potentis expellere residuum maius. Itaque regulari curatione oportet intendere ad subtractionem illius. de profundo membri euellendo ipsam.

Instrumenta do doloris sedatiua sub 3° genere cō
tenta sunt sicut narcotica oīa: in quo
rū administratiōe subulr pēplādū est. ne pp uebementem ea
rum operationē membrū ad extinctionem perducas. ¶ 3^a
q̄ si pp uebementiā doloris incūbit necessitas stupefaciendi.
primo eligantur stupefaciētia leuiora: a quibus permutatio
non debet fieri ad fortiora nisi cum magna necessitatis instā
tia: ut si timor incūberet spasmi aut resolutionis virtutis uel
cōsiliū accūtiū. ¶ 2° canō obseruandus in eis est ut nunq̄ ad
ministrantur mēbro uebementis debilitatis ⁊ extenuationis
nisi cū p̄estatiōe p̄missa. ¶ 3° canō. q̄ narcotica semp appli
cent actu cala quia minus nocere possunt: q̄ qñ sunt actu
frida. ¶ 4° canō. nullū narcoticū forte administret simplex: s̄
conuenientius est cōpo^m cū his que aduersantur nocumēto
narcoticorum. ¶ 5° canon. q̄ opator nō dz administrare nar
cotica nisi cognoscat ea que aduersant nocumētis eoz que
a sapientibus videntur esse qnqz famose approbata. Pūmā
eoz est vinū. 2^m est crocus. 3^m est camomilla. 4^m est castoreū. 5^m
est spica nardi. ¶ 6° canō. q̄ in mixtiōe p̄portio frāgētiū no
cumenta narcoticorum debent eē equalis proportioni nar
coticorū. ¶ 7° canon. q̄ narcotica non permittantur super
membro longo tempore sedantia. sed sepe permittantur eua
porando membra cum pannis calefactis uel sacculis de co
momilla. ¶ 8° canō. q̄ meliora narcotica sunt fermentata q̄
non fermentata. ¶ 9° canō. q̄ securius est exhibere ea boie ci
bato q̄ ieiuno. ¶ 10° canō. qz meli^o est administrare eadē ex
terius q̄ interius. ¶ 11° canō est: qz talia administrari debēt p
prie in sero apud borā naturalis dormitiōis. ¶ 12° canon est
q̄ in quantum est possibile de narcociis euitetur opī. ⁊ post
illud semen iusquiami. ¶ 13° canon est. q̄ stupefactio cum
radice uel planta mandragore minus suspectior est q̄ cum
predictis. ¶ 14° canon est cum componuntur narcotica me
lius est ea puluerigare grosse q̄ nimium terere. ¶ 15° canon
est. q̄ antiquata stupefacientia cum minori nocumēto ope
rantur q̄ non antiq̄ta. lz utruqz eorū ē fuerit fermentatum.
¶ 16° canon est. q̄ si non sit opī. ⁊ si non sit iusquiam. ⁊ si non sit
mandragora. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit
crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit
camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit
spica nardi. ⁊ si non sit castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non
sit crocus. ⁊ si non sit vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit
castoreū. ⁊ si non sit camomilla. ⁊ si non sit crocus. ⁊ si non sit
vinū. ⁊ si non sit spica nardi. ⁊ si non sit castoreū

leuissimā simplex est emplm de p̄ritis folijs papaueris albi
 ¶ 2° vo fortius illo est emplm factū de folijs mādragore n^l
 de puluere eius cōmixto cū aqua sublimationis folioꝝ croci
 ¶ 3° stupefactiūz est appositio emplastrī facti de folijs iusi-
 quiamī albi cum puluere camomille. ¶ 4° stupefactiū exp-
 tū p me solēni^o z securi^o est lenire mēbrū cū eluārio p̄illonio
 descriptione Zluic. 5° can. summa 3°. tractatu 3°. ¶ Uldmūz
 vo inter oīa alia stupefacientia securius est membrum empla-
 strare cū tyriaca recēti: z pprie administrata ante ei^o cōple-
 tam fermentationem. Hec in sūma sunt ex quib^o cōpleri pōt
 intentio p̄ima. per tertiā in sūm remouendi tristem sensatio-
 nem a membro ut iam apparuit.

Pro quarto vo in sūro. s. resoluēdi mae grossiorē
 p̄tē mēbro magis fixā opz admissa
 re in sūra que bēant residuū mae p̄dicte cōsumē p viā resolu-
 tionis z siccationis. Et cū mā illa iam sit grossior. aut qz subtilior
 parsei^o resoluta est actione caloris nalis agentis in ipsa: aut
 cū applicatione medicinarū que in in sūro 3° p̄cedente posita
 fuerunt. 3° opz mām illā prius in sua cōpacitate remouere
 mollificando ipsam q̄ resistē cū exiccātib^o p̄tinuatis. Aliter
 enī ipsa p̄tinue magis terrestria redderet. 3° qz p ei^o cōple-
 mēto due sunt inuente opiniones. Una qdē que vult q̄ mā
 cōpacta p̄us mollificanda sit q̄ resoluēda ita q̄ quorū n^l sex
 dieb^o loco patiēti admistrent mollificāda. alijs vo sex dieb^o
 admistrent resoluētia. ita q̄ q̄ tū potētia p̄ ad mollificādū.
 tād potētia sint 2° ad resoluēdū. ¶ 2° vo opinio p̄ncipalis
 vult q̄ mēbro admissa sunt mollificātia z resoluētia in eo
 dē cōposito virtutū sūmā. z utraqz hāz opinionū est uera a
 sapientib^o approbata. 1° p̄ opio sit coior ut p̄ 1° 4° terrap^o cap
 de curascirolis. z 4° p̄mi. cap 25°. z 3° q̄rti. mac. 2°. cap de cu-
 ra sepiros. ¶ Un sequēdo opionē p̄mā in sūm ueniēs ad
 mollificādū eēt illud de simplicib^o mucillago se. p̄silijs se. linc-
 itonior radicio malua uisc: z folioꝝ malue. 1° mucillagop̄s-
 lijs malue z seio citoniorū uenientiores sint cōsignis calidi-
 tatis sicut mucillago se. linc altee fenugreci z se. dorelle cum
 signis friditatis. ¶ Cōpositū vo coiter usitatum est emplm
 de mucillaginibus dyaquilon dictum simplex administratū.
 ¶ 2° vo cōpo^o ualde efficax est hoc. R. medulle cruris bo-
 uis. 3. ij. pinguedinis anatis amurce olei olinarum ana. 3. j.
 dissoluantur simul z applicent parti. ¶ 3° vo mollificatiū
 z potēti^o illo est hoc. R. butyri dissoluti z loti in aqua frida
 3. ij. pinguedinis anatis z anseris ana. 3. j. olei de sisamo. 3.
 ij. dissoluantur simul z admistrentur parti. ¶ Cum ergo
 administrata fuerint talia lenitiua circa septimanā vnā tūc
 admistrent aliq̄ de sequentibus resolutiuis. quorum p̄mū
 simplex est oleum de camomilla qd̄ resolut sine attratione.
 ¶ 2° vo est oleū de melliloto. ¶ 3° est oleū de amigdal^o oulci-
 bus. ¶ 4° est oleū de croco. ¶ 5° est oleum de aneto: z pro-
 p̄rium signis uētositatis in fixe parti. ¶ De compositis vo
 resoluentia plurima sunt autentica. ut bysopi cerotum de-
 descriptione Democriti. z descriptione Pauli. z vnguentū de
 bdelio. ¶ Et cōpositū istud notabilis efficacie. cuius descri-
 ptio sumit 3° q̄rti. trac. 2° cap de cura sepiros. R. galbani
 armoniaci bdelij ana. 3. 5. terant oīa z conuassentur cū se-
 ce olei lilioꝝ. deinde superaddātur mucillagis fenugreci. 3. ij.
 farine ordeī z sabaz. añ. 3. j. fiat emplm z calm applicet p̄ti.
 ¶ Et cum medicus p̄pendit p hōz applicationē iam puen-
 tum esse ad aliqualem soliditatem p̄tis. tūc p̄mutet se de istis
 resoluētib^o ad mollificātia p̄dicta z eō. ¶ In q̄rū mōiūz in
 tota p̄ma intētiōe iā dictoꝝ administratūe obseruent^o regule
 due: que semp debent esse p̄ntes in mente opantis. ¶ Et p̄^o
 est. q̄ semp p̄us applicent leuia q̄ fortia de p̄dictis. ¶ 2° re-
 gula est q̄ in cuiuscūqz hōz applicatione semp consideret si-
 gna calitatis p̄cedentia applicationē eoz z sequentia ipsam.
 Si enī vī mēbrū associatum cū signis calitatis: tūc fran-
 gat oīa medicamina sua cū fridib^o: de quib^o supra tactū est. z
 econuerso cū calidib^o z felicitabil^o opatio sua sic cōuenienter.
 ¶ Hec qdē oīa sufficē p̄nt p cōplemento declaratiōis q̄tuor

in sūro: quib^o cōplet p̄ curatiōis intētiō que fuit de mō absē-
 dēdi nocumētū corruptiōis a p̄tula patiente. ¶ 2° intētiō.

Ro expeditiōe vo secūde p̄ncipa-
 lis intentione: que

fuit materierum diuersio. ¶ Premittendū p̄ q̄
 1° dispositio ista sū magnā p̄tē sit mēbro in fixe
 utplm tū aliqd de mā ab epe effundit ad p̄tula
 patiēti. rōne cuius cōpetūt diuersiētia trabētia mām ad p̄-
 tē oīā fluxus eius. grā enī ifixe maei nō est nēcia diuersio nē
 si p̄ ea que a p̄fundo attrahūt. ut in p̄cedēti intētiōe declara-
 tū est. ¶ Igif mās ab vna p̄tula uel pluribus ad aliā fluē-
 tes istis ualde diuersis distrahim^o z numero plurib^o. ¶ Et
 p̄^o quidē de leuioribus est p̄anoꝝ calorū actu applicatio ad
 superiores p̄tes. si mā flueret inferius ad dextrā. si flueret ad si-
 nistrā. aut ad anteriorē. si flueret ad posteriorē. aut ecōuerso.
 ¶ 2° vo in sūm z de leuib^o est p̄anoꝝ uel spongie embroca-
 cū aqua cala partib^o iam p̄dictis apposita. ¶ 3° vo est par-
 tium p̄dictaz fricatio non fortis. ¶ 4° vo est earundem li-
 gatura. ¶ 5° de fortibus est fortis earundem fricatio. ¶ 6°
 est uentosarum applicatio. ¶ 7° est membrorū rubificatio.
 Et hec quidem oīa diuertentia sunt cum eūone a sapientib^o
 insensibili nominata.

Sed preter bec etiā administrant^o diuertentia cū
 eūone sensibili noiata. Et p̄^o quidem

est membrorū iam dictorum per oīas loci dōias uesicatio.
 ¶ 2° vo est flōmia p̄tes p̄dictas respiciēs. ut si mā flueret a su-
 periori ad curā diuertenda eēt per flōmiā uenaz superiorū. z
 si flueret de dextra in sinistrā: tūc flōmē uena. exēpli gratia
 media peccato maez ifra p̄tes hypochondrioz inuētat. Si vo
 flueret mā ab epe in sinistrā: tūc flōmē ramus ascellaris uē-
 ne basilica noiatus infra cubitū posuit. Si vo flueret mā a
 superiori dextra p̄tula ad sinistrā. tūc flōmē cephalica
 uena posita super syluestri parte superiori curuature cubiti.
 ¶ 3° vo diuertentia eūone est administratio uentosarū cū
 scarificatione. ¶ 4° vo est administratio scarpellationis p̄-
 tis de qua supra dictum z dictur scarificatio illius. ¶ 5° vo
 est appositio laquei uel setonis sup oīis partibus. ¶ 6° vo z
 ultimū est administratio cauterij potentialis sub aliqua p̄tū
 oīaz sūm diuersitatē positionis. ut iā dictum est. Pro quorū
 tū cōplemento memorandū q̄ de rubificantibus z uesicanti-
 bus z scarpellatione sūmo p̄terijt in intētiōe p̄cedēte istaz
 z qd̄ sit flōmādi z uentosandi modus parū bicā apparuit.

Que uero sint cauteria potēcialia de simplicib^o plu-
 ra sunt sicut arsenicū rubēum. z pprie il-

lud noiāt auripigmentū qd̄ est leuius. alias enī arsenici spēs
 suspectas hāi. ¶ 2° est vitriolū rubēum qd̄ patiētib^o p̄tula
 administratū corrūpit eas. ¶ 3° ē cepe squille mēbro sup-
 ligatū. ¶ 4° est mel anacardūz emplando p̄tes ex eo. ¶ 5°
 est sapo saracenicus z est mollis z niger. ¶ 6° est applicatio
 calcis cum p̄mo a fornace accipitur. ¶ 7° est administratio
 trociscorū de calce quos ego cōposui sūm istū modū. R. cal-
 non extincte. 3. j. an senici citrini. 3. vj. calcanti cōbusti. 3. ij. mel-
 lis anacardi. 3. j. saponis saraceni. 3. ij. in corporent simul et
 fiant magdalcones. ex quibus cū opus fuerit pillule formen-
 tur ad q̄ritatē nūcis muscate magne uel parue sūm q̄ritatem
 eruptiōis quā intendis z dimittant^o per borā vnā aut duas.
 ¶ 2° vo cauteriūz potēcialē est: quo coiter utunt^o medicatōes
 oēs fere in marchia teruisana. Et fui ego illius rectificatōis p̄-
 hūc modū. R. aque p̄me distillatiōis saponis lib. j. calcis nō
 extincte. 3. j. opij. 3. x. bulliāt simul lēto igne calax z aqua usqz
 ad terminationē ad viscositatē: z tūc unponat opij subtili-
 ter puluerisatū z cōpleat^o eoz decoctio usqz ad lapideitātē et
 applicet^o ut de p̄cedēte dictum est. Hec sunt per que p̄ncipa-
 lis intentio compleri pōt.

¶ Tertia intentio.
Autem ad tertiā intentionem uenire
 possumus premittendū p̄mo
 oportere minurare materiā sūm q̄ ipsam contin-
 git esse peccatē. si enī in toto peccaret corpore opoxeret

per vniuersales minoratiuas euacuationes educere. Et si q
dem ex parte māep pūcūlare peccatū in ueniretur: sūp opor
teret eas pūcūlibus appropiatis edonibus educere. ¶ Igit
si mā fuerit in toto peccatū et in uenis cōtenta: statī fiat sūmā
de matre uena purpurea nigra uel coi noiata. et sanguinis ex
trahat copia sūm qūtitatē peccatū māe et uirtutis tolerātiā.
qō qdē totū cadit sub prudentia opatiū arāficis et sub qūtitā
te geometrica uel arif. netrica neōio limitata: ut mediū cyathi
aut onarū. 3. et sic de singulis. Tales enim. mēsure multiplē
nariāde sunt sūm sapientis coniecturas. ¶ Si autē quereret
aliquis minorare māas aliter posset in muliere menstrua pro
uocare in etate cōgrua: et in viro emoroidas apire et sangui
nē a naribus educere. hnt enim uene oēs inuicē continuitā
te per quas pūit a toto euacuare. 3. pūcūlaris et imediāt
a determinata particula educant. ¶ Cū autē cōtingeret māz
in uenis totius ambitus cōtineri et non ēē sanguini sufficien
ter cōmixtā neqz sūmā aduocantē. tūc opz ut eductur minora
tiue p fat mata a toto attrahere potētia. De quorū numero
bonū ēēt hoc. 3. pillulaz cochiaz: pillulaz aggregatiuarū.
aū. 3. 5. reformēt pillulaz elario indo. et bec quidē respiciunt
māz mixtā ex cholā et flate dñante. Et attrahūt pillule cochie
superioribus et aggregatiue ab inferiorib⁹. ¶ 2° vō cōpositūz
ad hāc intētiōē est elariū indū. Cuius def. 3. 5. sūm quidem
educit sūpfluitates a toto. ¶ 3° vō ad eādē intētiōē et pūcūtis
fortius est hoc. 3. pillaz fetidarūz pillulaz de sarcocolla de
scriptiōē maiori. aū. 3. 5. reformēt cū iera cōposita et exhi
beant. educūt ut prime. ¶ 4° vō est hoc. 3. pillaz cochiarū
pillaz de iera cōposita et fetidaz. aū. 3. 5. auari ponderis dy
gridij. 3. ij. cū succo rosaz reformēt pillulaz. vij. Et be qdē ultie
attrahūt a supiorib⁹ inferioribus et ab inter medijs pūb⁹ etute
lere: que educit a sūocho et epate. ¶ 5° cōpo^m qst hoc. 3. iera
logodion. 3. ij. iere pigre maioris. 3. ij. et def in potu cū deco
ctione folliculorum sene cum grana tribus dyagridij facta.
¶ 6° vō cōpo^m est hoc. 3. elariū succi rosaz. 3. ij. 5. elariū indi.
3. ij. detur in potu cum aqua decoctionis violaz calida. ¶ 7°
vō cōpo^m et ppe pūcūpalr eūans sūpfluitates a capite et ppe
cholicas ē hoc. 3. pillulaz cochiaz. 9. ij. dyagridij. 3. ij. refor
ment pillule. v. cū succo violaz et exhibeant. Aliud vō eūans
māas mixtas a flate et cholā et ppe a capite ē hoc. 3. pillulaz
imediāte scriptaz: pillaz de sarcocolla. aū. 3. 5. reformēt ut
pūas. ¶ Aliud ēēdāns a capite māas mixtas ex flate et cholera
et mētia est hoc. 3. pillaz cochiarū de lapide laquli aū. 3. 5. pil
lulaz de sarcocolla. aū. 3. 5. reformēt pillulaz. vij. uel. vij. cū iera
logodion. et dens ut prius. Sigo autē desideraret minorando
ēēare māas a pectore et ppe flaticas exhibeat illas pillas de
agarico. 3. 5. de sarcocolla. 3. 5. fiant pillulaz. vij. cū succo bysopi et
dens in potu. Eductiū vō māep cholericaz a dñio et ppe a
pectore est hoc. 3. pillulaz de reubarbaro. 3. ij. pillaz aggre
gatiuarū. 3. 5. reformēt pillule. vij. cū succo violarū. ¶ Et
sigdē cōtingeret māas calas edone minoratiua educēdas ēē ab
epate. tūc medicina conueniēs ēēt bec. 3. reubarbari electi. 3.
3. spicē nardi. 3. 5. aque fructū descriptiōē Mesue in antido.
3. 5. penidiarū. 3. 5. incorporent oīa simul et exhibeantur in
potu. ¶ Si autē ab epēuellem⁹ educere māas flaticas a dñio
tūc def in potu agarici infusio bec. 3. aque lupullop: aque
apij. aū. 3. 5. suc. scōe cocūōis. 3. 5. agarici electi. 3. 5. spicē
nardi. 3. 5. 5. 5. fiat infusio et cūz forti expūsiōe exhibeat.
¶ Si ltr etiā dū uolumus māam melicam dñantem ab epate
ēēare cōueniēs in sūm erit hoc. 3. aque lupullop: aque c. cor
ree. aū. 3. 5. thimi epibimi folliculop sene et polipodij. aū. 3. 5.
salis. 3. 5. penidiarūz succari al. aū. 3. 5. fiat oīum horum infu
sio et cū notabili expūsiōe exhibeatur in potu. ¶ Et iam ap
paret qd hoc medicamē ēēt cōueniens ad educendūz māz
a splene et ppe cū aqua skolopēdrie. Et si ltr medicamina su
pra dicta māas simplices a dñio educētia si frāgant adinuicē
sūm mixtionem māep spē diuersaz erunt māep inuicem com
mixtaz educiua. et sūm qd cōtingeret māam in mixtionē dñan
tē. Exēpli grā melicaz māep sūp flatica et cholericā aut utriū

qz simul. ita oporteret in mixtiōe medicinarū solutiuarum ad
inuicē dñari simplices aut cōpositas medicinas maiori pro
portionē aspectū hntes inuicē ad māam et eō. ¶ Ex quo cor
relatiue cōcludit qd flate pari māep inuicē cōmixtiōe opor
teret pares ēē vntes medicinarū electiue educētis māas hās uel
illas. Et bec qdē talia nō cadūt in opōne viri nisi in scia opti
metriti et in ope medicinali nō raro et leuiter exercitati. pūp
ponunt enī bec oīa sciam cognitiōis modi mixtionis māep
adinuicē et exigunt ēē sūmā cognitiōis graduū medicinarū
et opōnē eaz tā proueniētium a pūmīs qd a scōis: et a tertijs
qd a qūrtis uirtutibus. ¶ Et adhuc pūpponunt bec talia vi
rū ēē tritū in cognitiōe modi cōpōnis medicinarū. s. qd tam
refractionē in mixto uel in cōposito fermētato hnt debeat me
dicina cala et sicca pūmī graduū aut scōi tertij et qūrti graduū.
¶ Si ltr ēēt qd tā in cōpōne refractionē suscipiāt adinuicē me
dicine in substātia rare cōparate ad eas que sunt dense sub
stāne. et qdū exigat hūeqz medicina cōposita de tpe in sūi fer
mētatiōe cōueniētī. Et que sit oīum medicinarū simpliciūz
dosis appropiata. Et ita de cōpositis est dicendū. pp que oīa
oporteret recurrere ad medicine pūcipia tā theoricā qd pū
cticalia sine quorū cognitiōe uana et casualis est oīūz medi
corū opō a qd effugere debēt viri sciētifici et in scholis sapientūz
eruditū. ¶ Et ex hōz oīūz inuicē collectiōe cōcludit correla
rie ultimū. Qd si desideraret aliquis educeremāam a mētie ue
fica a lūbis mēseraicis uel ab itestis plurimas uel aliqz medi
cinaz simpliciū et cōpositaz que tā scripte sunt inuicē pōt con
frangere et cōponere cū medicinis hntibus electiue educere
ab hoc uel altero mēbro sicut ad mētie aspectū hnt uebuē uel
mēficaria arthemisia rutabaronica doronicū et filia. Ad ue
ficā vō aspectū hnt daucus grana milij sol se. apij grana pūni
zilia. ad itestia vō electionē hnt oleū de cherna et pēta dacty
lus maior et camomillacroc⁹ semē aneti pulegiūz origanū et
talīa et uel discurre p sūmā auctoz. Oīa enī bec respiciūt pūcū
mēbra pūtertā aut qūrtā opōnē eoz ut 2° can. p totū processūz
et a Gal. 6° de simplici medicina usqz ad nonū inclusiue. et in
aggregatore Sērap. p magnū processūz colligi pōt. et plurico
alibi. et tu lege qz inuenies bec oīa esse. ¶ 4° intentio.

Iam quidē opz puenire ad qūrtā intētiōē
supra pūmissaz p quā pueniē
ter fieri possit māerū peccatū digestio: p quā fiat
eradicatiue euacuationi magis parate. ¶ Et pie
mittēdū. qd māe ancedētes circa qd ut in pluribus
administrāda est digō. ēē pūit in altero triūm locoz pūcūpalr
ēēte. Et p quidēz in uenis epatis et sibi propingo per qd mā
mādas ad pūcūlaz patiētē ut supra declaratuūz fuit. ¶ 2° vō
be māe inueniri pūit in uenis dīseminatis circa pūcūlam pa
tiētē et rybiarū et coxarū. ¶ 3° vō fortassis aliqd de mā effun
ditur a capite que iuuamētū nō leue facit in augmentando
māam ancedentem quātitatiue. ut dato qd mā buius egritudi
nis sit cala et sicca ut supra uisum fuit: nō incōuenit eidem ēē
cōmixtā pūte magnā aquosi flatis. qd quidē fortassis est cau
sa augmētadi quātitatiue māerum fluxū ad pūcūlaz patiētē.
¶ Quare in digestiōis administrādis hūc ordinē obpūabo
¶ Primo qz tāgā digestiua māerū calarū et siccarū magis al
teratiua et respicientia ēētepar et adiacētes ei ptes. ¶ 2° vō lo
co ponā digestiua māerū mixtarū ex calis et siccis dñanter et
frigidis et humidis subdomināter. ¶ Et etiam pro comple
mēto operis aliqua ponam digestiua ad māas flaticas: et qū
to loco ad māas melācholicas tā adustas qd non adustas ap
propriata magis. Et satis ex hoc fundamento poterit uideri
intentio digerendi māas et in sūa cōuenientia ad aliud. ¶ 3° itē
qz māerū calarū et siccarū cōueniēs et leue digestiūm pūerit
hoc. 3. aque violarū aque endiue bottulāe. aū. 3. 5. aque lu
pullorum. 3. 5. ¶ 2° vō digestiūm fortius illo est. 3. aque
solari et cicoree. aū. 3. 5. uel. 3. 5. misce simul totum. ¶ 3° vō
digestiūm adhuc fortius predictis est hoc. 3. sy. de nenufa
resyru. de endiua. aū. 3. 5. aque violarū aque cicoree. aū. 3. 5.
¶ 4° digestiūz māep pūcūpalr adhuc cōgrossatiūz magis ēē

hoc. R. Syrupi iulubini. 3. j. 5. aque solatri camomille añ. 3. j. aque fumiterre. 3. j. 5. et hec quidem propter respicit mās aliqd adustionis hñtes. ¶ 5^m vō digestiuuz et ad adustas mās appropiatuz magis erit hoc. R. Syrupi acetositate citri. Syrupi de endiuia. añ. 3. vj. aque acetose. aque lupulorum et fumiterre. añ. 3. j. misce et da in potu. et patet qd hec oia per tertiā operationē respiciunt epar et cū hoc etiā qd calidis et siccis et parum adustis aduersant mēbus. ¶ Digestiua vō mēp p̄dictaz et p̄p̄ circa p̄co iuncturales dñantiū et sibi p̄p̄nq̄s p̄nt eē p̄dicta oia et maxime cū miscent cū ags hñtibz aspectum ad remotas partes. uelut cēt artetic: plāte que s̄m vitates noiaf sula ab auctoribz. aut eēt aq̄ acetose laz p̄dicta. et aq̄ solatri et aq̄ violaz et aq̄ rosaz et aq̄ v̄ge pastoris. Et decalio magis sicut eēt aq̄ iris aq̄ origani calamēti eupatori et filium que cō misceri debēt cū digestiuis sup̄a noiatis: dūmō tñ in mixtione vincant cala a frigidis: magis tñ et minus s̄z maiorē et minorē necessitatē a p̄ricula patiēte et a mā ibidē inuēta indica. ¶ Ea vō que digerere p̄nt mās iā p̄dictas cū qb^o aliqd de flate a capite distillate cō misceret sunt sicut digestiua p̄dicta et p̄p̄ie s̄ fracta cū syrupis et aquis habentibus aspectum ad caput: uelut esset syrupus de calamēto. Syrupus de bysopo Syrupus de acoro et de sticados et s̄siles s̄frangendo talr eos in mixtione. R. Syrupi de endiuia. 3. j. Syrupi de sticados. 3. 5. aque bysopi. 3. j. aque violaz. 3. ij. misce et des totū. ¶ Aut accipiat Syrupi de calamēto. Syrupi de nenufari. añ. 3. j. aque cicoree. 3. ij. misce. ¶ Aut esset exhibere. 3. ij. Syru. huius descriptionis quā alias cōposui et respicit mās ex cholera et flate cōmixtā in toto et in capite p̄ncipalr cōmixtā exhibeo ipsuz cū. 3. ij. aque lupulop. R. crellionū et senationū fontaliū. añ. M. j. 5. violarum floz nenufari rosaz que sunt tres medicīne frigide capitales añ. M. j. 5. sticados pulegi betonice maiorane calamēti añ. M. j. macis. M. ij. galange cinamomī gamofloruz añ. 3. 5. spodi. 3. ij. 5. se. endiue lactuce portulace cuscute et scabiose. añ. 3. ij. in fundant hec oia per tres dies in lib. xv. aque prius bñ cōtusa. deinde coquant lento igne usqz ad cōsumptionē medietatis eoz. tūc fiat colatura cū exp̄sione forti: et ille colature addant succari albi lib. ij. acetū lib. 5. et lento igne coquant oia usqz ad substātie spissitudinē consuetā: et est potēs medicina ad digerēduz mās a dñio cholericas flatibus et adustis mēbus aliq̄l̄r cōmixtas: et mirabili iuuamento exptus sum in foda calida pendente a mēbus tali cōmixtione confusa. ¶ Si qd aut desideraret mās adustionem hñtes et in capite dñantes digerere poterit hoc conuenienter facere cū duobus digestiuis sequentibz. ¶ Quoz p̄imum est hoc. R. Syrupi de berberis de ribes de fumoterre. añ. 3. 5. aque lupulorum et fumiterre. añ. 3. j. misce. ¶ 2^m vō est hoc. R. Syrupi iulubini Syrupi de sicco lymond. añ. 3. j. aque buglosse uel boraginis. 3. ij. aque fumiterre. 3. j. misce. Et hec quidem digestiua omnia exhiberi debēt in aurora cū iam conceperit medicus cibū p̄uma digōne fuisse in stōcho trāsmutatū quo et tpe chilus et p̄ime digōnis sup̄fluitas a stōcho ad intestina propulsa fuerit et est bora ab artificerōnali coiter assignata ab assumptiōe cibi per nouem horas distās in maiorigentium coitate. ¶ Sigo cogret digerere mās iā p̄dictas cū digestiuis alterius sp̄ci. eo qd eger nō uellet potiones assumere p̄p̄ lasciuiam aut insuetudinē. tūc posset digerere mās cū infrascriptis. ¶ Quoz p̄^m eēt. R. trociscop de spodio. trociscop de violis. añ. 3. ij. aque emulsionis uel decoctionis seu. 3. ij. misce. ¶ 2^m vō eēt hoc. R. trociscorum de berberis. 3. 5. aque decoctionis cuscute. 3. ij. misce et respiceret bec mās aliq̄liter adustas. ¶ 3^m vō digerēs posset esse mixtio talis. R. conserue violarum et floz nenufari. añ. 3. ij. trociscop de violis et de rosis. añ. 3. j. vini granatoz mucorū. 3. j. 5. fiat elarium de quo in aurora exhibeat. 3. j. quam degluciat patiēs. Et de eo iterū ante cenam exhibeat tantūdem per borā cum dimidia. ¶ 4^m vō digestiuuz ad mās adustas et cōmixtas appropriatum esset hoc. R. Syrupi de berberis uel de ribes Syrupi acetositate citri de lymonibus. añ. 3. j. sp̄z triasandalorū com-

pletarum. 3. ij. s̄seruerosap̄nenufari et buglosse. añ. 3. j. misce et detur in potu ut iā p̄dictū est de p̄cedenti. uel degluciat cū cocleari. hec quidem parūper efficere videntur pro intentione quarta complenda. ¶ Quinta intentio.

Quam aut intendit exequi intentionē quā per quā mās eradicāde sunt. iā qd satis facit hoc fieri posset per minoratiuas medicinas bulc uel illi appropatas. de qb^o nōbilibz q̄ titas sup̄a s̄cripta est. ¶ Memorando tñ qd nulla talū medicinarū vnq̄ exhiberi debet nisi postq̄ appuerit digōnis im̄p̄ssio manifesta. que cognoscit p̄mo qd morbus et accētia ei^o aliq̄l̄r remissa sunt. ¶ 2° p̄ eq̄tionē urine in colore ei^o et substātia que debēt eē ad mediū deducta uel sibi p̄p̄nq̄. ¶ Et 3° p̄ apparitionē sedimis in urina subsidētis. qd debet eē albu eq̄le diunctuz figure p̄ramidali et substātia dyapband. ¶ Istis eni apparētibz iā nō remanebit dubitatio quā mās conuenienter sit digesta: quā digesta ente mās necio remittit morbus qd dependet ab ea. quā digō est faciens cessare putredinē et et remitti excessum q̄litatū tam p̄imaz q̄ scōaz p̄ quoz mās a medio recedebāt. p̄p̄ qd opz qd urine substātia eq̄ta sū cū suo colore etiā. ¶ Cū ergo talia appuerint medicīne p̄me exhiberi debent. ita tamen qd earum dosis sic parum paueatur. nisi apperet qd v̄tus iā incepisset mās ex dñō facere: tunc eni conuenientius eēt nullaz medicīnā solutiū exhibere aut saltem in gradu sue operationis remissaz ne opus artificis coincideret cū opē nācēt cā effrenitatis fluxus. ¶ Et adhuc iterū si nō incepisset facere eq̄tionem quā p̄pter aliquod accidens facere non potuisset: quoniam si materia mouet non completur mōne tur hora motus illius. ¶ Et adhuc si nā nō mouet materiaz hora motus eius que est post mās digōnē. tunc mouetur hora motus illius. s. quem nā facit incōplete s̄m expositionem p̄imam. Aut mouetur hora motus eius. s. expectādo ad quē nā facere deberet. si pigritando nā non faciat illū motum ut sepe contingit. ¶ Ex quo apparet qd dñ medicus edare vult mām eradicatiue cū vna medicina eadē spē per quam edauerat minoratiue. melius est qd in additiōe gradus uel dosis paruz et leuiter excedat et parcus existat qd in dosi et in gradu sū multū audax ne p̄pter audaciam suam contingat excessus in euacuando. quā melius est mām iterato euacuare qd ipsaz exquisitissime educere. 4° p̄imi. 3° capitulo colligēdū. ¶ Edat aut mās calas eradicando a remotis p̄tibz elariuz succi rosarū. cuius exhibeantur. 3. ij. cū aqua lupulorū et violarum iuxta illud metricū. Artericā cholera purgat succus spē rosarū. ¶ Mās vō cholica et adustā edare potes dādo in potu ut p̄dictū est elarij bamech descriptione maiori. 3. ij. elarij succi rosaz. 3. ij. uel. 3. 5. cum decoctione cyathi vnius follicli sene. ¶ Et si mās cholere cōmixtā edare uelis. R. elarij succi ros. 3. j. 5. elarij idi. 3. ij. misce et da in potu ut prius. ¶ Et de domesticis medicinis et securis est elariū de dactylis qd a sapientibz noiaf dyasinicō de quo exhibeat. 3. ij. uel. ij. 5. cum aqua fenicli apij uel petroselini. hec de edantibus eradicatiue exēploriter posita. Memora tñ qd nullā bora edantiū debet exhiberi nisi s̄m cōditiones sup̄a tactas bore. s. electe et s̄m apparitionem digētionis. ¶ Sexta intentio.

Quod p̄dicta vō iā tpe idoneū eē vī ut vigorem cū his que opportune administrari debent: p̄ que bēbīs cōplemētū intentionis curatiue ¶ Et p̄ qdē p̄ subtractionē cāp̄ faciētiū nocumēta: ut spērū male cōpōnis mālīs et male cōpōnalis et solōnis cōtinuitatis et alioz quoz in sup̄ioribz satis conuenienter dogma assignatū est. ¶ 2° vō p̄ncipalr vigorant mēbrioz potētie per restaurationē instrōz. ex qbus in hñano corpe cōsistit vigor et sunt sp̄s vitales aiales et nāles qui sunt instra v̄tutū: quorū quāritas debet esse cōueniens et melior est ipoz quāditas aucta qd diminuta. Et debet etiā eoz spiritū substātia subtilis eē ut facile et in breuissimo tpe moueri possint ad oēm dñam positiōis. Et iterū debent eē in substātia clari dyapbandi ab oi

napore et supfluitate supflua expurgati. Talr eni suo pncipio attestant magis qd est uapor sanguis teperat. 9° de lunariis membrorum. Et qd et talr limitati spūs sue essentie attestantur magis. propterea quia spīritus est substātia ignea et acra in nāz celestis corporū vges et subtiliori et laudabiliori humore pte gīata p de viribus cordis. 2° cap. ¶ Adhuc et 3° re-stantant mēbroz potētie per nutrimentū quantitatiue et in q̄lita-tib^{us} suis bñ limitatū ut sit aptū conuenientius trāsmutari in cor-pis pncipuas ex qua trāsmutatioē vigorose reddunt. qm vrus nō cōsistit nisi nutrimento. 4° pmi. cap. 25°. s. de medicatiōib^{us} apatū. Et istis trib^{us} igenijs subueniēdi vti uel potētie patiē-ti pticule huius viri uolo eē satisfactū. ¶ Et pmo qdē ad pū-mā per acquisitionē eius qd nūc tactū est in quaque intētionib^{us} imediate pcedētib^{us} per quas conuenienter administratas abscindī pōt oīs causa nocēs et egrotare faciens. ¶ Scde vō cāe pncipalia qua debilitatur oīs mēbroz potētia iterūz vī satis mibi cōuenienter eē pūsus per ea que supra dicta sūt de cōuenienti administratiōe sex rerū nō nālīū ut supra lege-re potes si placet. pp qd nō vī mibi aliqd eē hic supaddendū nisi qd describā medicinas quasdā tam simplices q̄ composi-tas: per quas potētia sensitiua mēbroz vigoretur.

Lumigiē virtus oīs pticule patientis sensus tactus conueniēte hēat per cōtinuā irradiatiōem a nuca uel a nervis eius imediate pcedētib^{us} et a cerebro me-diate. ¶ Idcirco describā medicamina quedā pmo appo-bata ad cōfortandū cerebrū et spūs eius sustentandū. ¶ 1° vō nōnulla tāgā que magis nervis toti^{us} corpis et nuca appo-priari pnt. Et ordine 3° aliqd tangaz debis que determinate particule sensum tactus vigorare pnt et motū eius. ¶ Et per bec quidē satis facile poterit satisfieri ad tertū. s. ad restaurā-dū spūs aiales qui sunt sensus et motū oīum infra ad cōser-uandū eos: et tuendū ab eis que tā intrinsecus q̄ extrin-secus occurrentia pnt reddere spūs conueniētes ad operatio-nes et eos cōsumere: ut nūc legere potes in sequentib^{us}. ¶ Pri-mo nō pmissenda sunt quedā que vident^{ur} nocumētū efficere cerebro et nervis. Cerebro quidē nocumētū efficit cuiuscūqz rei nō nālīs fortis et subita applicatio cūz potētia sue medio-critatis actiuitatē excedēte: sicut aeris in oī qualitate tā pma q̄ scda occurfus ad caput ut dictū est. Et ita in sūma de cuius cūqz rei nō nālīs excessu dicendūz. Nocumētū enī ab aliquo agente in mēbro qd est pncipiūz virtutis operationis uel de-legatiōis instrūctū est potētissima cā ut nocumētūz appeat in mē-bro qd hēt depēdētiāz ab alio. Cum ergo nervi depēdētiāz hēant a cerebro in hoc qd spūs aialis et virtus mot^{us} et sensus effunditur a cerebro ad ipsos: necesse est ut quātum existit no-cumētū in cerebro ipso tātū: imo maius manifestet^{ur} in nervis cum eorum cōplexio virtus et operatio ptonentiā ab eis tan-q̄ a debiliōrib^{us} q̄ sit cerebrum. ¶ Itaqz de numero eorū que nocent nervis aliqua sunt uelut de rebus non naturali-bus inuēta ut aer excellentis humiditatis et remolitiōis cru-ris est substantia nervoz nimis mollē et supibilem reddere si cut ēt est administratio ciboz multeremolitiōis in frigidatio-nis et humectationis. ¶ Silr et de potib^{us} est cōtinuatio aque frigide. ppter ea qd debilitat digestiua virtutē nervoz et ppe cum fuerit aq̄ pūs cōgelata. vii 3° tertij. caplo pmo in fine. Scias qd aq̄ frigida nocet nervis. propterea qd facit eos deficere a digōne humiditatis que sunt in eis. qre in humore indigestum permutat. Et idē superius dixerat. et potus aque fride cōgelate ēt nocet nervis. ¶ Silr et nocet nervis multitu-do potus vini et ebrietas. aut qd pmonēt multoz uapoz ele-uationē ad caput. aut qd vini multitudo et ebrietas sunt cā de-bilitandi digestiua virtutē adeo ut vinū non bñ pmutet. Un debilitate caloris agentis in ipm pvertit in chilūz uel in san-guinē acetosum qui est cā nocumētū in nervis pp acerositate mordicationē et punctionem que sequit^{ur} ab illo. 3° tertij. ut su-pra. Et nocet nervis multa ebrietas. et vinū plurimum ppter uehementiā mordicationis vini et pp resolutionē idest permu-tationem et in frigidationem cum hoc idest humor ille qui no-

et nervis pungēdo eos. et ideo cibaria oīs acribus pōticiis et acetosis saporibus cōdita nocēt nervis et ppe in frequēti usu. ¶ Adhuc iterū de 3° re non nālī. s. motu appet supfluitū exerci-tiū et motus oīs tā distractiūz q̄ extēsiūz et attractiūz no-cet ei pp nimīā nervoz distensionē a re violēte ipsos extēden-te elōgat. et forte fm latitudinez eoz diminnunt. ppter ea qd nō recipiūt debitā quātitatē spiritūū per quos siant motūz infra conueniētia. Et silr de distractiōe horū dicēdū est per quā intelligit^{ur} pūā eius de cētro ad circūferentiāz elongatio. Silr et res nimīū attrahētes sunt cā nocumētū nervoz: aut qd mo-uēt eos motu incōueniēti ad aliquā dīam positiōis forti^{us} q̄ opz. aut qd pp attractionē forte mouent^{ur} ad eos mās sua mul-titudine uel quantitate ledētes eos. qre 2° pmi. ubi supra ppe pncipiūz capli. Motus vō laboriosi in faciendo egritudine nervoz introitū hnt magnū supra illud qd in alijs est. s. mem-bris. Ipsa nāqz sūt infra motus. laboriosi vō mor^{us} sunt sicut extēsiō cū fune: et aggrauatio rei grauis: et oē in quo est extēsiō expōsiō et cōctio. ¶ Amplius imoderata oīs potūz et ciboz re-pletio nō solū cerebrū: sed nervis nocet. Aut qd inatū ipsoz ca-lorē suffocando extinguit. aut qd replētes mās phibēt spūm et nutrimentū cōueniēte trāsītū ad nervos. Aut qd pp multitu-dinem supfluitatū ptingit in nervis mās ibidē stātes aposte-mate oppilare. Aut in eis solonē cōtinuitatis efficere p̄z sp̄z māsū que uarias in q̄ritatibus et q̄litatibus earum. ¶ Et si cut imoderata repletiōe per cibos et potus dictum est. Nō mi-nus et cōcedendū imoderatā repletiōē eidē eē nociuā. ppte-rea qd supfluitas et defectus ad eadē ducunt cās. ¶ Silr et de quīnare non nālī idē debet eē iudiciū. s. somno et vigilia. Plurim^{us} enī somnus remolliendo pp augmētū humidita-tis nocet nervis. et ppe sup repletiōē et capiti et non minus efficit nocumētūz. qre 2° pmi. doctrina 2^a. 13° caplo Sōnus multus virtutum aialium obtusiōē opat^{ur} et capitis grauedi-nē et egritudines frigidas. et hoc pp illud qd ipse ex resolutio-ne phibet. Sed per rōnē aduersam facile deduci pōt. qd vigi-lie imoderate nō minus resoluendo et exiccando capiti et ner-vis nocere pnt q̄ somnus humectādo. ¶ Qd vō sexte rei nō nālīs incōueniētes applicatio ēt cerebrum et nervos debilitare possit p̄z intelligenti uelocē forte et frequentem in spiritibus et humoribus qui necessarius est in ira furore ai. et sic de alijs si-cut et uehemens et longa accubatio spūm et humorum in p-fundō cerebri cum sepelitur et coartatur a multitudine mās-um est causa nocumētū cerebri et nervorum per viam ex-tinctionis innati caloris in eis. qre 2° pmi. doctrina 2^a. ca-plo 14°. ubi pmo est de impōssionib^{us} passionum aialium. Mo-tus vō ad interiora aut est subito sicut cum timor adest. aut est paulatim et leuiter sicut cum adest tristitia. et suffocatio que-dam et resolutiones p̄dicte nō sequunt^{ur} nisi illud quod subit-o euenit. diminnutio vō et pūsis uere nunq̄ sequunt^{ur} nisi qd leuiter et paulatim euenit. Cūz dico diminnutionem intelligo suffocationem que ordinatim et paulatim accidit et nō subito. Et cum dico pūsim non intelligo resolutionem que fit leuiter et paulatim non subito.

De rebus aut alijs pter nō nālēs dictas que capiti et nervis nocumētum efficiunt: quedam sunt uelut cibi. nonnulla vō medicine cibales. altera vō cibi medicinales. ¶ Et nullus quidē cib^{us} absolute eidem nocet nisi per accis ex parte quantitatis aucte et diminnute. Nullus enim talis in humano corpore operationem efficit a qualita-te: sed a mās p̄cise reponēdo partes corporis substātiales abf-qz recessu caliditatis alicui^{us} de primis uel de secūdis. ¶ De numero medicinarum cibaliū q̄ plurime p̄dictis nocēt. et in sūma oēs ille que nimīū calefaciēdo et in fridādo humectā-do uel exiccādo opant^{ur} in eis. et ppe qn alterum boz uel oē ta-le fuerit uehemēter et subito applicatū et multo usu. Neqz enī nā patit^{ur} repentinas mutationes neqz alterationes fm reces-sum qualitātū. et claudis in snia ueteris et cōmētatoris in ser-mone. Secūdū multum et repente calefacere in frigidare et. ¶ De rebus aut que sunt cibi medicinales idē est asserendūz

iudiciū in q̄tū opant a q̄litate per q̄s eēntia nocet ultra
nocumētū accitale q̄s iducēt rōne sup̄uerepletiōis ut iaz
dictū est. ¶ Et ponere qdē oīum boꝝ exēpla difficillimū ēē.
uerū q̄ partiale boꝝ exēplar posuī fuit in sermone de rebus
non naturalibus exēplariter loquendo quedaz tangēda sunt
fm̄ q̄ iam apparet in sequentibus. ¶ Igitur capiti neruis et
iuncturis nocet comestio rase idēst ferculi facti ex pane cum
brodio pingui. Cū enim sua repletionē euaporatione et visco
sitate ad quā sequit̄ oppilō oppilationē facit in nucha et ner
uis. Et idē erit iudiciū de pane cum pinguedine in facta
gine preparato uel alio frixiōis modo. ¶ Carnes vō neruis
nocentes sunt sicut oēs habentes pinguedinē cōmixtā aquo
sitati et viscositatibus multis: uelut sūt carnes fere oēs sue na
tiuitati propinque: et caro cuniculi et caro anatis domesticę et
iuuencule et caro recentis porci et proprie in domibus nutriti.
Caro agni sue natiuitati propinqui. ¶ Silretia de piscibus
idē dicendum est. Omnes enim pisces recentes mollificāt
sūt et oēs qui sunt in aquo lacunalibus et in omnib⁹ stagnis
uel paludibus inuēti in quibus sunt herbe palustres fetētes
et corrupte et multitudo ranarū et aialū alioꝝ que generantur
et uiuunt ex putredine enūdi sunt. sicut ēē cācri in eisdē aq̄s
inuēti nimia sua humiditate remoliūt et relaxāt neruos et iū
cturas: et caput implent sicut ad experiētiā post comestionez
cancroꝝ p̄cipimus. ¶ De plāis vō et uegetabilib⁹ multe sūt
capiti nociue: uelut caules qui multa sua euaporationē capiti
nocēt et visum obtenebrāt. et blera et sua humiditate sup̄flua
remoliēdo. aut uētositates multas in capite et neruis multi
plicando nocet eis dē. ¶ Portulaca ēē sua nimia humiditate
et nutritiōis paucitate et paruitate nocet iuncturis oībus et ca
piti: saltē in frequēti usu: lz adueriet cholere potenter. ¶ Ean
dē iniam concedere debemus de negtabilib⁹ et planis que
nocēt neruis capiti nuche et mēbris oībus que sunt iūtra sen
sus et motus que nocere p̄nt. aut rōne q̄litatū p̄max et secun
daz. uelut nimis ingrossando oppilādo indurādo stiptican
do et sic de alijs. ¶ Aut q̄ hoc faciūt penes q̄litates primas et
scōbas cū iuuamēto opationis puenientiā a uirtute tertia que
est proprietās qua aliq̄ respiciūt cerebrū nucham et neruos et
nocēt eis et sensibus interioribus. quorū p̄dicta sunt iūtra
et p̄ q̄ bec oīa nō nocēt nisi per occultā q̄litate cū his uel illis
qualitatibus primis uel secundis nociuam.

De numero ergo talia aliquo inueniunt toticos
pori cerebro et neruis et lacertis noci
ua uelut bec que hic tagent̄. ¶ Quorū p̄mū est lēo que mala
est neruis lz sit a plurib⁹ graduantib⁹ posita eq̄lis. tamē decli
nat ad caliditatem et siccitatem. ¶ 2° vō neruis nociuū est cironidū
q̄s est frigidū in p̄mo et siccū in p̄ncipio secūdi. cuius multitu
do comestione generat dolorē in neruis. quare in casu hui⁹
viri euitādū est ne tristē sensationē tristi sensationi adiungat.
¶ 3° vō est lac q̄s sua stipticitate et humiditate remolliendo
multū malū est neruis et egritudinibus eoz et p̄prie frigidis.
¶ 4° vō est fungus cuius gradus est frigiditas in fine terti
et humiditas in p̄ncipio eiusdē. et usus ei⁹ ḡiat epilēsiā et stu
porē. ¶ 5° est enula que lz sit calida et sicca in p̄mo: tñ q̄s iū
git humiditati sup̄flue per quā est capitis et neruorum reple
tina: ideo facit sodam idēst magnum dolorem capitis. ¶ 6°
vō simplex est calamētū. q̄s lz sit calidū et siccū in tertio. sua
tñ uebementi uaporatione et dissolutione quam facit in hu
moribus uirtutem habet faciendi sodam. ¶ 7° vō simplex
est nux cupressi. que lz calida sit in primo sicca in 2°: et confor
tet neruos rōne stipticitatis eius. tñ q̄s p̄prietatem habet ad u
tendi sanguinem timetur augmentum corruptionis future
fieri ab eadem. ¶ 8° simplex est lactuca que frigida est et hu
mida in 2° gradu: que lz ḡiet sanguinem laudabilem: tamen
stupefaciendo nocet neruis et proprie lactuca ad nigredinem
declinans. et syluestris etiam cuius uirtus assimilatur uirtuti
papaueris nigri quod stupefaciū est: ex quo sit optū. ¶ 9°
vō simplex p̄dictus nociuū est fescire et est uitis alba. que
lz calida sit et sicca in 3° gradu: proprietate: tamen bēt facien

accidere permixtionem in rōne. ¶ 10° vō simplex est crocus
et est calidus in 2° et siccus in primo. et facit sodam et nocet capi
ti et obtenebrat sensus. ¶ 11° simplex est fenugrecum calidus
in fine primi et siccus in eo. et si comeditur ḡiat ex eo humor
malus et facit sodam et proprie cum muri. i. salaminis. ¶ 12°
est coriandrum q̄s est frigidum in fine primi et siccū in eo. et
multitudo eius humidū et siccū permiscet sensum et facit so
mnia. et multitudo succi eius uel aque est interficiens cū in
frigidatiōe. ¶ 13° simplex sunt fabę que in cōplexiōe sua de
clinant ad frigiditatem et siccitatem cum humiditate super
flua. et faciunt uidere somnia mala cum alienatione perturba
ta. ¶ 14° simplex est cepe q̄s est calidum in tertio cum humi
ditate superflua: et facit sodam et subeth: et nocet intellectui.
¶ 15° simplex est amomū quod est calidum et siccum in 2°
grauat caput et facit sodam. et est de inebriantibus et dormire
facientibus. ¶ 16° simplex est solatrū frigidum in primo et sic
cum in 2°. q̄s stupefacit et sodam facit. ¶ 17° simplex est ace
tositas citri que frigida est et sicca in secundo gradu: et nociua
neruis. ¶ 18° simplex est castoreus in cuius medio inuenitur
gūmositas et neruis est mala: et uebementer mordicat eas: lz ca
lidum sit in 4° et siccum in scōo. ¶ 19° simplex est allium q̄s
ratione euaporationis et fumositatis multe neruos implet et
caput et facit sodam: lz sit calidum et siccum in tertio gradu.
¶ 20° simplex est caro coturnicis ex cuius comestione timetur
spasmus et tethanus qm̄ substantie earum uel carni eius ict
bec uirtus. ¶ 21° simplex est cussus et est species bedere. que
lz cal. sit et sic. nocet tñ neruis. ¶ 22° simplex sunt faseoli. quo
rum complexio declinat ad caliditatem cum humiditate su
perflua. lz substantia sint siccū. s. q̄ cōplo eoz penes passiuas
qualitates declinat ad siccitatem potentialem et ḡiat humo
rem staticum multe humiditatis: faciunt uidere somnia ma
la et implent caput et neruos. Et quidem oīa simplicia posi
ta sunt hic ut in regimine huius viri et cōsimilium tā per intē
tiones cibales q̄ medicinales oīum horum uisetur usus: et
maxime nisi cōfrangantur cum his que crebro et capiti ner
uis et nuche et iūstris sensus et motus iuuare p̄nt. de quibus
statiz aliqua discurrentur. Neq̄ etiam mirari debet aliquis
q̄ dato q̄ dispō huius viri sit nocumētū corruptionis in sen
su tactus ut supra visum est: et maxime eueniens mēbris sen
sus cruris eius. tñ q̄ difficile est imaginari q̄ nocumētū ali
q̄ tam in capite q̄ in cerebro uel nucha contingat qm̄ ipm̄
coicetur mēbris hūrib⁹ ortū et dependentiam a cerebro et a
nucha mediantrib⁹ spiritib⁹ alalibus et uirtute sensus et mo
tus que puenit a cerebro et a nucha et mēbris illis. Idco satis
facile esset cedere q̄ oē nocumētum notabile cerebro et nu
che contingens etiam neruis sensus et motus in toto existen
tibus communicari possit. Propter hoc tacta sunt p̄dicta et
non nisi cum difficultate ab auctoribus hinc inde collecta.

Ad quorū p̄dictorū nocumētū euitādū scribant̄
hic nonnulla que taz merito equalitatis
primaz et scōaz q̄ opatiōis puenientiā a uirtute tertia p̄nt cere
bro tot capiti spinali medulle et neruis eē utilia. ¶ Quorū
p̄mū est xilaloos q̄s est calidus et siccus in 2° et cōfortat neruos: ut
p̄ ex Auic. in suo capitulo in areola idcturaz: et cōfert cerebro
et cōfortat sensus: ut p̄ ibidē in areola mēbroꝝ capitis. ¶ 2°
vō simplex est ireos q̄s calidus est et siccus in fine terti. Cuius
oleū bibitū remouet laxitudinē. ut p̄ ex Auic. in areola idctur
raz. et decoctio ei⁹ remouet tremorē ibidez in areola capitis.
¶ 3° simplex est. ss. q̄s calidus est in fine terti et siccus in 2°
et cōfert capiti eo q̄ augmentū efficit in cōseruatione. i. in me
moratiua potētia. ¶ 4° simplex est grandis pini maioris. q̄s
in actinis fere tēperatū existit cū augmēto humiditatis et cō
fert mollificatiōi et debilitati corpis comestū et exiecat humi
ditatez corruptā. ¶ 5° simplex est andachocha que est cal. et
sic. in medio scōi. et neruis cōfert ipsa et obiecto et uis. ut 2° ter
tij. primo capitulo colligendum. ¶ 6° simplex est caro gal
line iuueculę cuius usus in intellectum efficit augmentum.
¶ 7° simplex est caro erici terreni et p̄prie salita que cōfert ipa

imo paralisi egritudinibus nervorum et elephantie. ¶ 8^m simplex est ceteracea et proprie minor que calida est et sicca in tertio et confortat attritioni et saniet lacertorum et doloribus et contusionibus nervorum. ¶ 9^m simplex est cordumen et est carui agreste calida et sicca in tertio et confortat egritudinibus nervorum contusioni lacertorum et nervorum. ¶ 10^m simplex est piceum quod est calidum et siccum in tertio et prohibet mollificationem et stuporem nervorum et aluceas. ¶ 11^m simplex est ambra que confortat cerebrum et sensibus omnibus et est calida et sicca in secundo. ¶ 12^m simplex est rosa que frigida est in primo et sicca in principio secundi et in toto eius est confortatio membrorum nervosorum. ¶ 13^m simplex est aloes quod acuit rationem et est calidum in 3° et siccum in 3°. ¶ 14^m simplex est rubea tinctorum que confortat nocumento in utrisque lateribus et in sensu et est calidum et sicca in 3° gradu. ¶ 15^m simplex est squarum quod est calidum et sicca in 2° et remouet laxitudinem. ¶ 16^m simplex est storax utrumque quod est calidum in 3° et sicca in 2° et permiscetur cum medicinis laxantibus. ¶ 17^m simplex est sumach ex cuius decoctione embrocantur nervi contusionibus habentes: 3 sit frigidum in 2° et sicca in 3°. ¶ 18^m est usnen quod est frigidum in primo declinans ad aliquam siccitatem et cadit in medicinis laxitudinis. ¶ 19^m simplex est sticados quod est calidum in primo et sicca in 3° de quo dicitur opus quod assidue utatur eo hinc egritudines nervorum et proprie frigidas. ¶ 20^m simplex est uchu quod est calidum in 3° et sicca in 2° cuius decoctione confortat contusionem et palum et alij calidum est in medio primo mixtum humidum in fine eius quod bonum est nervis calefactis et sit ex eo emplastrum grossiciei nervorum. ¶ 21^m simplex est viscus qui calidus est in primo cum humiditate superflua et est lenitius iuncturatum. ¶ 22^m est camomilla que confortat membra omnia nervosa et confortat laxitudini plusquam alia quia caliditas eius est similis caliditati animalis: 3 sit calidum et sicca in primo supple non multum elevata. ¶ 23^m simplex est urina: cuius scilicet compositio varia assignari debet secundum varietatem compositionum et regiminum; in summa tamen respectu aliarum aquositarum calidum est et sicca et confortat doloribus nervosis et spasmis nervorum et tensioni eorum. ¶ 24^m simplex est bitumen iudaicum calidum et sicca in tertio et bene confortat membra. ¶ 25^m simplex est caparis que calidum est et sicca in 2° cuius decoctione vel succo distillato factum confortat paralisi stupori et attritioni contingenti in capitibus lacertorum et in medio eorum.

Et Diligenter est hic attendendum quod medicine istę confortantes nervis sunt plurimum calide de compositionis sunt et sicce. Et quantum ex parte huius dispositio nis que deberet fieri per applicationes frigidorum et humidorum eo quod egritudo ista est mala compositio materialis calida et sicca. Verum medicine istę calide et sicce nervose hic posite fuerunt pluribus ex causis. ¶ Et primo quoniam cuiuscunque membrum egrum tantis curatio fieri debet per medicationes sumptas a compositio ne et a substantia particule patientis. Cum ergo infra sensum et in sua compositio ne declinent ad frigiditatem. Id indicando a substantia partis conveniunt calida et sicca. Calida quod non simplicia et potentia sed bene corrigenda cum medicinis que per tertiam proprietatem confortant nervos et sunt frigide et sicce aut frigide et humide: quorum aliquę statim ante posite fuerunt. ¶ Etiam he medicine nervose calide videntur convenire propter promptitudinem lapsus nervorum ad frigiditatem magis quam ad caliditatem: ut appet de egritudine nervis euenientibus. conveniunt autem medicine nervose siccitate habentes et non valde elevata ad hoc ut aservent substantia nervorum que siccitate viget quod fit per applicationem siccorum. quoniam calidum valde scilicet membrum calidum valde confortat infirmum et sicco valde siccum valde. tertio tegni colligitur a Galieno dictum et proprie quoniam intentio est ad aservationem substantie particule patientis vel sanationem. ¶ 3° vero causa propter quam medicinę calide et sicce posite fuerunt fuit: quoniam existimatur de eis quod magis conferant per tertiam proprietatem qua producit effectus per qualitates primas et secundas proprietatem occultam pueniens magis quam ipse conferant per qualitates primas per quas argumento sumpto a lapsu in membris inueto essent nocive magis tales medicine calide et sicce. ¶ Et 4^a causa fuit: quod raro inveniuntur medicine nervose frigide et

humide ab auctoribus assignatenisi pauce de quibus visu est. Et ideo ut talium ad invicem posset fieri commixtio et calidarum et siccarum ad frigidas et humidas talis fieret ex parte dosis partitio ut refrangerentur invicem in qualitatibus suis refractione faciente diari in toto composito frigiditatem et humiditatem aut frigiditatem et siccitatem secundum desiderium viri bene exercitati et tu considera.

Quibus omnibus iam ita in veritate deductis non videntur mihi aliquid addendum esse nisi quod desiderabam composita quedam interioribus administranda que cerebri epatis et membrorum interiorum vigorativa sunt: ut in eis non giletur neque congregari possit materia huius lapsus augmentativa. ¶ 2° vero de scribent localia quedam prohibentia materiam fluentium receptionem in membrum que partibus circumferentialibus particule patientis applicanda sunt. ¶ Et 3° describentur composita quedam huius tris sensationis a membro remotiva.

Item compositio itaque primi sermonis de numero istarum describantur composita tria vigorativa et prohibentia comgestionem materiam catarrhantem in eo et proprie si contingit eas alternis vicibus ad inferiora membra descendere et magis erunt appropriata materibus mixtis huiusmodi ex cholera et flegmate propter quam mixtionem redduntur salte. ¶ Primum itaque compositum est istud. R. seminum coium. scilicet quatuor frigidorum. 3. j. se. endive cuscute cicoree acetose et scariole. añ. 3. ij. rosarum 3. ij. spodij. 3. j. 5. macis. 3. v. succari al. 3. v. melle citoniorum et syrupi de myrto. añ. 3. iij. syrupi invicem cum succaro coquantur usque ad aliquantam spissitudinem. demum cum in frigiditatem fuerint superaddantur species diutissime conterendo in mortario usque ad bonam glutinositatem et in fine addantur ligni aloes. 3. j. ambre electe. 3. ij. et fiat elarium. Vide quantum diligenter ipsum aduersantur materibus et proprie in calitate diantibus. ¶ 2^m vero compositum pariter frigidius illo est istud. R. mastice electe. 3. ij. violarum floz nenufa. rosarum. añ. 3. j. 5. sandalorum alborum. 3. ij. macis. 3. iij. ligni aloes. 3. ij. florum hypericonis sticados acori. ana. 3. j. 5. syrupi rosati. 3. iij. syrupi compositi acetosi. 3. ij. succari al. 3. v. fiat electuarium ut prius: in cuius sine secum incorporetur musci. 3. v. et hoc quidem magis circa ipsas sitas. Primum vero magis respicit epatem ex virtute simplicium hinc inde legendum colligere potes. ¶ 3^m compositum quod quidem materibus in capite et in epate simul positio notabilem habet aspectum est hoc. R. species elarij de ligno aloes descriptione Avic. 5° can. summa prima R. ica illa. Elarium de xilaloes nrm. 3. 5. specierum aromatici rosati descriptione Sabielis in antidoto. Desue distinctione prima. 3. v. mastice cyperei. añ. 3. j. macis. 3. ij. ligni aloes. 3. 5. melle citoniorum sine speciebus lib. 5. succari al. 3. iij. fiat electuarium. ¶ Modus autem usus horum est talis: quoniam in sero per duas horas post cibum ex eisdem accipiat ad quietatem. 3. ij. deglutendo absque alio potu. Et si potus magna necessitas instaret bibatur medius cyathus vini. cuius altera medietas sit aqua cum modico succari. ¶ Composita vero ab auctoribus ad hanc dispositionem appropriata pauca aut nulla inveniuntur ab eis posita. propterea quia hec dispositio ab euentu egritudinis consuetarum est peregrina multum: ut supra visum est. ¶ Adhuc etiam quod egritudines quas reperiri contingit nocumetum corruptionis efficietes in nervis: ut plurimum sunt calide diantenter. Medicine autem cerebri et nervos et nucham et sensus confortantes ut plurimum et sunt calide: quare in isto casu nunquam sine nocumeto applicari possent. ¶ Si que tamen ab auctoribus posite ad hoc caput conferre possent essent sicut rosata novella et proprie descripta a Nicolao in antidotario dādo ipsam cum aqua ordei vel decoctionis mastice. ¶ 2^m est et fortius frigiditatem compositio trium sandalorum ibidem repleta et proprie data cum decoctione macis. ¶ 3^m est troiscum de rosa aut troiscum de spodio aut troiscum de berberis et deribes cum aliqua predictarum decoctionum dati hora iam predicta.

Et autem satisfiat secundo instrumentum iam primo descriptum hic quique compositas materias ad quodcumque membrum fluentes repellere sufficietia. Primum itaque velut epitima

est hoc. ℞. succi granatorū succi agreste sue tales sint rectes
sue tales sint diu cōseruari. omniū aī. 3. iij. terre sigillatē. 3. j.
boli armeni. 3. ij. acacie hypogistidos. aī. 3. iij. farine uolatilie
molendini et proprie que sit miliij. 3. iij. uel. iij. terantur simul
oia ultima contritione et intingatur in eo coxa a genu exclu
sue usq; ppe inguina per tres digitos transuersales exclu
sue. ¶ 2^m vo compositū ad hanc intentionem appropriatū
est istud. ℞. succi solatri succi plantaginis succi vge pastoris
aī. 3. v. sanguinis draconis sandarace thuris colofonie. aī.
3. j. terantur simul dñi in mortario plumbeo cum suo pistello
et intingatur in eo pannus prius in aceto infusus et expies
suo applicetur ut predictū est. ¶ 3^m compositum et est linimē
tum glutinosum et fortius p̄dictis est hoc. ℞. glutinis pisciū
uel cartē dissoluti cū aceto. 3. ij. dibich gladiū et est visc^o quer
cin^o. 3. j. 5. colofonie. 3. ij. mastice. 3. 5. coralloz rñ. ossiū dacty
loz cōbustoz. aī. 3. j. olei ros. lib. 5. cere. 3. ij. coquas cera cuz
oleo sufficienti coctione et incorporent iuicē cū glutine. et cuz
isfrigidari cepint adiungant alia et fiat vnguentū qd̄ extēdat
sup alua idest corio et superponat predictis partib⁹. ¶ 4^m
compositū est iterum vnguentum hoc. ℞. olei de myrto olei
de mastice et de ros. aī. 3. j. mumie ematris sanguinis draco
nis acacie coralloz combustoz spodi. aī. 3. iij. cere q̄ tuz
sufficit fiat vnguentum molle. demum bulliat cū lib. 5. succi
plantaginis usq; ad ipsius succi consumptionē. ¶ Ultimū
cerotum ad hanc intentionē est cerotū istud. ℞. resine electe
3. iij. coriandri preparati cuz aceto. 3. ij. utriusq; cōsolide. aī.
3. 5. pulueris fuliginis furni. 3. ij. colofonie. 3. iij. olei onfanci
ni lib. 5. cere. 3. iij. fiat cerotum. demum bulliat in. 3. iij. aceti
nigri fortissimi usq; ad ipsi⁹ aceti cōsumptionē. De hoc itaq;
ceroto extendatur super corio et iuoluatur vndiq; crus suū
in locis iam predictis et semper ibidem adherēs permaneat
Et attende quarto : q̄ utrunq; quatuor remediorum que
posita sunt ante ipsum posset ēt particule patienti et proprie
cū signis maxime caliditatis. et hoc ēt ultimū ibidē utile esset
et proprie quando ab eo excluderetur acutus et tu considera.
Iā autē restare vī ut scribam composita quedam que a
patiente particula dolorem auferre possunt. Et
iz nonnulla ad hanc intentionem superius posita fuerint in
strumenta in intēctione curationis prima et instrumentoter
rio eiusdem. nū p̄ter illa dēscribā hic istā qnque qd̄ aīa do
lorē oēmimo q̄ tūcunq; acutissimū a pte omni remouere so
leo. Et hox qnque tria sunt dolorē sedātia per viā resolutionis
anodinitatis. duo vo sunt absidētia dolorē ex ipsi⁹. s. resolo
ne et anodinitate cū aliq̄ stupefactione que oīno m̄ secura est
cū sit cōueniēter refracta. ¶ De tribus autē illis p̄m est hoc. ℞.
olei de aneto olei de camomilla. aī. 3. j. fecis olei liliorū al. 3.
ij. piguedis anatis. 3. ij. croci. 3. 5. amili de ordeo. 3. x. vitellos
oui numero. ij. terant oia in mortario lōga et subtili cōtriti
one et de hoc medicamine mēbruz iuoluat cum panno linco
hoc medicamine cōuenienter. ¶ 2^m p̄ncipale in quo cū reso
lutiōe intentio leniēdi et auferēdi duritiē et asperitatē a mem
bro est. ℞. farine miliij farine siliginis. aī. 3. ij. vitellos oui nu
mero quatuor. croci. 3. ij. terantur simul in mortario diutissi
me. deinde bulliāt lēto igne in. 3. v. lactis vaccini usq; ad cō
ptionē lactis illi⁹. ¶ 3^m cōpositū est hoc. ℞. sape lib. j. medul
le cruriz bouis. 3. ij. 5. sepi castrati iunenio. 3. iij. croci. 3. j. 5.
farine amili. 3. j. melliloti camomille se. aneri. aī. 3. j. 5. floz by
periconis floz buglosse. aī. 3. ij. terant oia diutissime in mor
tario et cū hoc emplastre loc^o bñ calefacto. ¶ 4^m cōposituz
est medicamē istō. ℞. pulueris bypiconis floz violaz citria
rū camomille. aī. 3. ij. absinthij. 3. iij. farie amili. 3. 5. oli de cro
co. 3. j. olei de camomilla. 3. ij. 5. cere al. 3. vj. resine pini disso
lute cū modico aceti. 3. j. incorpent oia simul. deinde in fine bul
liāt cū. 3. iij. sape usq; ad cōsumptionē succi et tūc supaddant
eis pulueris corticū mādragore. 3. x. de hoc ḡ mēbrū medio
criter calefacto emplastre. ¶ Ultimū vo et fortissimū est hoc.
℞. ceroti simplicis de mucillaginib⁹. 3. j. 5. vnguenti dyaltee. 3.
iij. bysopi bñide. 3. ij. olei de susamo : olei amigdalaz dul. et de

camomilla aī. 3. j. sape. 3. ij. medulle vitulorū. 3. ij. 5. opij. 3. j. fi
at vnguentū et admistret mediocriter calidū sup pte : et auferet
potēter tristē sensationē. Hec sunt que mihi in sūma ad hanc
tristē sensationē auferēdā visa fuerūt utiliora. Tū autē celeberrime
doctor hec diminue et pmuta : et ipsis supadde fm ampli
tudinē sapiētie tue et p̄funditatē acutissime scientie tue. Neq;
enim hec scripsi ut te memorarē et docerē. sed solū ut a me ac
cipes quātū mihi ingeniū meū cōdonare potuit in quantum
ego cōsideratione mea a floribus refertissimū euganiij studij
colligere potui. De quib⁹ oibus Imortales ago gratias ei qui
mihi cōdonauit hec ita mediocriter intelligere qui viuūt per
petue et per secula benedictus. Amen.

Consiliū. 261. De dolore in genu ex vulnere facto
cū lācea uel ense : et de tumore et duri
tie eiusdē ppter malā cōplexionē humidā accidētālē. ¶ Di
uiditur consiliū in capitula duo.

¶ De dispositione ipsa et causis eius.

Cap. 1.

Dolor In genu quo molestas vir cō
mēdabilis et cōtingit in ipso
pp vulnus factū ei ex lācea uel ense que
penetrauerūt ad p̄fūdūz ossiū cōponētū
genu que sunt duorū fociliū tybie supio
res extremitates et inferior extremitas os
sicoxe cū suo tanq̄ vmbone uel defendi
culo in inferiori pte genu posito qd̄ noiaf
rotula. ¶ Nec mirabile est si talis dolor accidē possit. qm̄ solo
cōtinuitatis in mēbris sētibilib⁹ est sufficiens et immediata cā do
loris cū mala cōplonē nobilr itēsa. et ppe calida que inēra et
cōsecuta fuit in genu. maxime pp apā qd̄ ibidez cōsecutū fu
it uel tarditate petitionis auxiliij uel negligētia curationis su
ue pp seuitatē vulnerū que cōsequit ex pte loci. Loca enī pa
tiētia nō raro imo frequētissime sunt cā spasmī et male termina
tionis egritudinū in eis. et ppe sicut loc^o iste in quo cū accidit
vuln^o magnificat ei⁹ tumor et euē⁹ spasmī sicut ēt in loco cu
biti. et sūt in loco iūcturarū ut pulchre legēdū est 4° q̄rti. trac.
p. et cap 2°. cui⁹ exordū est. Mēbra in qb⁹ cū uenerit vulnus
magnificat ibidē tumor. ¶ Uerū cū p̄ncipalis et p⁹ cā egritu
dinis genu istius viriā sit securata : qm̄ vulnus ei⁹ sanatū est
ut sensus ostēdit. Opz iuestigare in viro isto p̄ qd̄ cāusa et do
loris qui remāsit in genu ei⁹. 2° vo q̄re magis remāsit dolor i
pte cōria pti que vulnerata fuit q̄ in pte vulnerata. Ex quoz
fundamento speculāti poterit appere igeniū curationis dolo
ris qui remāsit in genu suo. ¶ Et si qd̄ ḡra p̄mi dicēdum q̄
dolor qui remāsit in genu ipsius est pp debilitatē digestiue et
vitalis v̄tutis illius mēbrū. Cū enī genu sit mēbrū vitali v̄
tute et naturali debile satis. eo qz notabiliter elōgatū est a cor
de et ab epate deferētes eas arterie et uene exigue sunt et tenu
es. nō est mirabile si mala cōplexio frigida que fixa remansit
in genu suo sit causa ḡnationis male cōplexiōis fluētis sub
to alterātis et sint immediata doloris causa. neq; enim aliq̄ ma
la cōplexio fixa aut paulatine alterans est immediata cā dolo
ris : ut patet scēda p̄mi. cap de causis vniuersusq; doloris.
¶ Quod vo pp malā cōplonē que est cā ḡnationis et aggre
gationis mācrum in mēbris sētibilib⁹ genu accidere possit do
lor in eo pp solonē cōtinuitatis manifestum est. Quācūq;
tales infuse vilis nervoz sensibilib⁹ qui ramificantur a mu
sculis focilis coxe implent et tumefaciūt predictos vilos. vñ in
eis efficiūt extēsiōne que est spēs solonis cōtinuitatis. qua
re in genu istius viri diu perseuerauissē dolorem demonstra
re satis est facile cum hic concurrant due doloris cāe. s. mala
complexio et solutio cōtinuitatis iam declarate. ¶ Contra.
qz hic nō vī aliq̄ spēs malecomplexiōis assignari posse. ergo
opinio falsa. cūta notissima est itelligēti. et aīcedens arguit
qz talis mala complexio aut esset calida : aut frigida humida uel
secca simplex uel cōposita. Si prima uel altera. ergo tactui per
ceptibilis sub spē caliditatis friditatis uel humiditatis aut sic
cūta organo tactus pceptaz qd̄ repugnat expientie. qz mē
brū istud sensu tactus nō p̄cipit excellenter calidū frigidum

humidū neq3 siccū. 7 pbat pntia. q1 nulla regula vici est in iudicando de excellentijs q1tatis sensibiliū q̄ illa que sumit ex sensu tactus: ut p3 2° cōplonū. cap 3°. quare colligendo in genu huius viri nō appet aliq spēs male cōplonis que possit eē doloris in eo cā: ut satis pulchre argutum est. ¶ Et 3° pncipale. s. q̄ in genu istū viri nō sit aliqua solō cōtinuitatis arguit. q1 neq3 est ibi solō cōtinuitatis in osse neq3 in cute neq3 in nerno neq3 in cartilaginib⁹ carne lacerto uel neruis uel uenis uel arterijs: 7 sic sic de alijs. ergo nulla. aīa negatiua apparet ad sensum. quare 7c. ¶ Ad bec duo dubia ridendum est. 7 ad pma dicēdū q̄ ibi est mala cōplo frida 7 sicca positiue que p̄bibe mēbrū a debita sui nutricaoe. unde ibidem congregant mae p viam indigōis que tumefaciūt mēbrū. unde genu illud in sui magnitudine cōparatū ad illud extensum est magis. Qd ibidem sit siccitas positiua manifeste apparet pp duritiē que sensu tactus reperit in neruis 7 ligamentis illius ptis que est cāp̄bibe mēbrū a debita extensione 7 flexiōe ei⁹ 7 motiōe ei⁹ ad diāa positionis neāa. ¶ Ex quo fundamēto appet q̄ ibi assignata est spēs solutionis cōtinuitatis que cōtinua dī. sicut enī mēbrū remouet a debita vnitate eius. ppter ea q1 ptes eius distrabunt imoderate de centro ad circūferētiā. Ita ecōuerso mēbrū a sua debita cōtinuitate remouet pp ptes eius imoderate distrabi de circūferētia ad cētrū propter qd ad motiua facta patet responsio. ¶ Ad p̄imum enī dī q̄ ibi est spēs male cōplonis frigide. Et ad p̄bationē dī q̄ illa p̄cipit sensu tactus. 7 remisse p̄cipiat sic quēlibet spēs male cōplonis frigide imprimi debilius q̄ cala. Ita remissius p̄cipit a potentia tactiua q̄ calida: pp qd regula tactus est uera in iudicando de excellentijs qualitatum sensibiliū. 7 non qualiter semp uerificet de sensatione obiecti calefaciendo 7 infrigidando percepti. ¶ Et ad 2° pncipale motiūm apparet solutio dicēdo q̄ in genu hui⁹ viri est solō cōtinuitatis contractiua iam dicta. ¶ Ad 2° vō pncipale dubium qd difficilior est dicendum dupl^r ut p̄posito p̄tinet. Et p̄ qdem q̄ qūq3 accidit vulnus in aliqua pte notabil^r sensibili: in qua tñ post cōsolidationem non remaneat dolor: q1 qñ ptes que fuerunt sepeate incidunt 7 consolidant si lectio in eis facta fuerit totalis postq̄ facta est cōsolidatio non remanet in neruis via transiūs spūm sensibiliū qm̄ in eis non est facta consolidatio per viam p̄ime intentionis: sed fuerunt conglutinata p quādā humiditatez que roborat noīa que in duritiē conuersa remansit nō porosa. vñ non est ibi via trāsitus spūs postq̄ cicatriscata est: pp quā cām ē in cicatrice nō nascit pilus pp p̄bitionē trāsitus mae que d3 eē cācōtinuere nouationis pilor. In summa igit in talib⁹ vulneratis mēbris frequēter nō appet dolor post eor cōsolidationē pp priuationē trāsitus spūs aīalis qui est instrm sensus. ¶ 2° vō pncipal^r bec dubitatio solui p̄r: q1 qñ mēbra aliqua vulnerata 7 cōsolidata fuerūt uel pp ap̄a uel pp violētiā opōnis medicinarū exiccātiū frequēter remanent indurata 7 contracta uel in spasmato eē ita q̄ non sunt mēbra. sufficiētia ad exeundum in sensationem pp spasmū q̄ remāsit in eis po vō ōria in q̄ nō remāsit durities: neq3 spasm⁹ pata est sentire imp̄sionē obiecti trāster ip̄mētis siue sit mala cōplo siue solō cōtinuitatis. Unde ex his appet solō ad 2° dubiōē.

Ex quibus oībus cōsideratū apparet q̄ dispō genu hui⁹ cōmēdabilis viri est mala cōplo humida accitatis illius. ¶ Apparet 2° q̄ accitā huius viri dispōnib⁹ pncipal^r sunt tria. P̄imū est durities in p̄dicto mēbro. 2° est tumor in eodē. 3° est dolor in pte ōria p̄vulnerate. vñ appet q̄ op3 sollicitum esse vīp̄ istā in curatione sue dispōnis ne continue augmētata duritiē transeat ad a gema 7 est p̄bictio p̄gressiui motus. cui⁹ curā ponem⁹ ut nūc seq̄

¶ De cura tāp res nō nāles q̄ p medicinalia. Cap. 11.

Egat itaq3 vir iste regimine ex pte cibor 7 potuum calefactiū 7 humectatiū gñatiū sanguis pinguis 7 dissolutiū 7 aperitiū. ¶ Et eūtet oē genus cibarior que frigida sūt 7 sicca viscosi

tate 7 grossitie 7 duritie abundantia. vnde ueniet panis recens multi fermenti ordeo spelta 7 siligine p̄uatus nec antiquus durus 7 torrefactus. ¶ Et comedat carnes volatiliū 7 peditatiū aīaliū iuuenes 7 bene pingues elixas uel assatas 7 caueat a rebus exiccatis 7 p̄pe salis. ¶ Et de ferculis utat. bleta spinachia feniculo petros. dauco crisolocāna cucurbita portulaca 7 silib⁹. Et de granis ueniūt cicera ru. 7 al. cū brodijs pinguib⁹. Et cibaria ē lacticiuia 7 p̄p̄ie cum lacte cocto cōdita 7 butyrū 7 colostrea recocta sunt eidem utilia. ¶ Et pinguedines uelut porci iuuenis anatis galline 7 consiliū sunt ei utiles. ¶ Et amigdale ficus vne 7 passule 7 fructus oēs dulcedine participantēs multa eidē bñ ueniūt. ¶ Et vinū coctum 7 succus gñatorū dul. 7 succarū 7 mel: 7 consilia oīa sunt eidē iuuatiua. ¶ Et vinū eidem cōueniens d3 esse albū subtile sapore dul. nullo mō ponticū brusū uel acerbū. Et si tale nāliter hēri pōt melius erit. Si aut fuerit potens cōmisceat cū aq̄ fontali uel fluuiali clara 7 approbata. ¶ Et si hyemali tpe: ut a pncipio nouēbris p totū mensem februarij cū vino suo cōmiseret aquā mellis bñ dulcem eēt sibi cōueniens auxilium propter apertionem 7 mundificationem neruorum que existunt in ea. Et bec de regimine cōuenienti cibi 7 potus dicta sufficiant.

Pro regimine vō medicinali quatuordeciz vident mibi opportuna fore remedia. ¶ Quorū p^m est hoc. ℞. pillularū fetidarū: pillularū de hermodactylis. aī. 3. 5. forment^r pillē. vij. cū electuario ros. 7 accipiant a decima die mēsis usq3 ad 25^{am}. ei⁹ de mane in aurora: 7 tarde cib⁹ post assumptionē earū sex boris nō dormiēdo post eas imediate nisi per horā vñā 7 accipiēdo an p̄iā diū per horā mediā cyathū vñā aque cocte cū succaro cale. ¶ Sequēti vō die imediate accipiat hoc digestiū in eadem hora calidū dieb⁹ septē uel octo: 7 tarde cibū post assumptionē ei⁹ per 4^{or} horas. ¶ Nonā vō die sequēti cōpleat purgationē cū istis pillulis. ℞. pillularū de sarcocolla. 3. ij. pillaz fetidarū. 3. j. siāt pillē. vij. cū succo ros. post q̄s obseruet ordinē imediate p̄scriptū post alias pillulas. Et qñ compleuerit hāc purgationē sic cōplete sanar⁹ erit ut spero adueniēte uere tunc hēbit intēti. Si aut nō eēt p̄fecte sanar⁹ a dolore: tūc iterū in fine februarij purge 7 scribat mibi modū: 7 ego rescribā sibi oīa necessaria per purgationē ueris sicut scripta sunt p purgationē autūni. Digestiū aut accipiēdū ut supius dictū est: sit tale. ℞. mellis ros. 3. j. syrūpl cōpositū acetosi. 3. 5. aque iris hypiconis 7 acetose. aī. 3. j. misce. ¶ 2° vō instrm ab isto viro sciēdū est hoc. Accipiat frustū vñū lapidis marchasite. 7 est lapis molaris cū quo acuiunt gladij rubeus 7 granosus: calefiat ergo frustū eius 7 substernat genu suo distāter ab eo p duos pedes: coopiat ergo genu sclauina vñā a genu eleuata per pedē. sup lapide ergo ignito effundat paulatine 7 subtiliter vñū albū mōtanū 7 dulce vñū anniz nō netust⁹ usq3 ad q̄ritatē vñius metrete. Cū ergo genu nehemēter suffumigatū fuerit ex illo: tūc exice 7 coopiat diligēter sub pannis p horā vñā: tūc gēidē applicet ut seq̄tur nūc. ¶ 3° itaq3 remediū est hoc. ℞. medulle crurū bouis antiq pinguedinis dissoluta ab anguilla dū assat. aī. 3. ij. croci. 3. j. vitellos oui numero. iij. butyri recentis. 3. j. amili. 3. j. incorpent oīa in mortario lōga cōtritidē: 7 cū hoc linimēto calo totū mēbrū diligēter iungat 7 afflēt a medietate coxe usq3 ad medietatem cruris circūquaq3: 7 bec sūt duo instra localia notabilissime opōnis. ¶ 4° remediū pncipale est hoc. ℞. bionie recentis cocte 7 craticulate lib. 5. radicū ireos recētū lib. 5. farine fabarū. 3. vij. croci. 3. j. vitellos oui numero. iij. bysopi bñ de fecis oleisū amini. aī. 3. ij. coquant radices in sapa 7 in vino dulci usq3 ad optimā ipsorū tēritatē: deinde ultimate contriua incorpentur cū alijs in mortario p̄terēdo sine igne. Cū ergo applicuerit p̄dictā suffumigationē 7 iunctionē per dies. xv. tunc per alios. xv. dies applicet sibi hoc emplm bene calidū diligēter circumligetur a medietate coxe usque ad medietatem cruris: 7 ita continuetur ipsum alijs diebus. xv.

C 5^m remediū pncipale est. ut tpe quo applicat oia pdicta a medietate coxe supi usqz ad inguā circūliget totū corpus cū hoc linimēto. **Rx.** farine filiginis lib. 5. pulueris gallaz cupres si 7 gallaz quercus 7 pforataz. añ. 3. ij. hypogstidos san. dia. terre sigil. acarie. añ. 3. 5. glutis pisciū dissoluti cū aceto nigro ualde acri. fiat emplm diligenter in mortario stritū applicā dū ut supra. **C** 6^m remediū pncipale est hoc. **Rx.** aloes ppari. 3. 5. pulpe colloqz. 3. j. bermodactyl. bdelij mollis. añ. 3. iij. 5. 5. j. agarici. 3. v. incorpenf ola sil cū succo apij 7 fiant pil lule de oi. 3. vj. de qb^o iste vir tpe applicatiōis pdictoz in stro rā oī qrtā uel qnta die parū añ cenā accipiat vnā uel duas: 7 erāt ei utilissime ad attrahendū mās a genu 7 a iūcturis alijs 7 ad diuertendū mās aītes p vias uentris 7 urine que mās erūt p pate fluē ad genu 7 ad alias iūcturas. **C** 7^m remediū pncipale est hoc. **Rx.** spērd dyatriō pipereō spēz plirisarcoti. cō. añ. 3. j. spērd dyabie. 3. j. 5. succari scōe cocnois lib. 5. aque iris qrtū sufficit. 7 coquat succarū cū aq: 7 fiat pfectio in ro tulio. 3. iij. qrtū vna oī mane añ pñdiū p borā. 5. comedat: 7 post eā bibat cyath^o vnus pūis aque cocte cū melle nō mul ti mellis 7 lōge decoctiōis. **C** 8^m remediū pncipale 7 notabi liter ueniēs est hoc. **Rx.** pulueris arthanite hypiconio anda choche pipis al. 7 longi. sticados 7 camepitbeos. añ. 3. 5. cina momi ligri. anisi dul. añ. 3. j. syr. de sticados. 3. iij. pinearum 7 sisticop. añ. 3. j. infundant medulle in aquā melis calidā p duos dies nāles: deinde extrahant 7 perimittant exicari: 7 tūc ultra stentant 7 incorpenf cum. 3. iij. succari al. 7 additis spēb^o fiat eluariū. de hoc g eluario iste vir assumat oī mane in aurora coclear vñd 7 parū añ cenā accipiat de eo qta est nux mus. 7 ita tātū dē accipiat qñ uadit ad lectū: 7 erit efficax auxiliū ad dolorē 7 lassitudinē genu. **C** 9^m remediū locale est hoc. **Rx.** olei irini olei vulpini. añ. 3. ij. olei de vitellis ouoz. 3. j. 5. piguedis taxianatis zursi. añ. 3. x. croci. 3. iij. fiat vnguētū molle in mortario: 7 post q^o iste vir medicat^o fuerit p duos mē ses. tūc oī mane post q^o surrexita lecto p horam. 5. 7 qñ uadit ad ipm diligēter inungat totū mēbrū a medietate coxe usqz ad medietatē cruris ut dictū est: 7 inuoluat diligēter cū coto bñ molli: hoc enī linimētū est ualde utilis ad sedādū dolores 7 mollificādū mēbra moridurata 7 cta. 7 cōtinuet hoc dieb^o ad minus. xx. **C** 10^m remediū est hoc. **Rx.** olei de enforbio oli de laterib^o. añ. 3. 5. olei de vitellis ouoz. 3. j. 5. misce. Et post q^o linimētū imediate pscriptū applicauerit. p. xx. dies toti mēbro applicet inunctionē istā calidā sup ligādū mēbro lanā succidā mollē 7 bñ pectinatā 7 scartigatā calidā. **C** 11^m vō remedium est hoc. **Rx.** emplī de mucillagib^o simplicis adipsa castrati. añ. 3. iij. terbetie. 3. j. 5. bdelij mollis oppoponacis. añ. 3. 5. pire tri. 3. j. cere. q. s. fiat cerota duo magna totū genu ambiētia cir cūqua qz: 7 sup ipm 7 infra ipm p tres digitos 7 post remediū imediate scriptū portent bec cerota sup genu duob^o diebus 7 pmutet aliud alijs. ij. diebus. Et ita successiue pcedat p spa tiū. xx. diez. **C** 12^m remediū est hoc: qz cū pcepit iste vir dolo res nō bilr eē sedatos 7 mollificatos eē nervos 7 ligamēta: tūc ad fortificationē 7 debitā vnionē pdictoz mēbroz applicet hoc remediū solidatiū 7 fortificatiū picturariū. **Rx.** olei on fancini. 3. ij. olei de myrto 7 de mastice. añ. 3. j. 5. artetice corti cis radice oppoponacie pirciri thuris masticie sandarace hypogstidos. añ. 3. ij. farine fabaz farine amili. añ. 3. j. cu 3. 5. bulliant farine in rubeo vino antiquo 7 potenti usqz ad con uenientem viscositatē: deinde infundant in mortario 7 incor porent cū eo spēs ultiate pterēdo. de hoc ergo linimēto gros so sup pāno lini extēso inuoluat diligēter totū mēbrū pdictum 7 liget cū coto molli bñ 7 ueniēter adherente: 7 ita pcedatis per spatium. xv. dierum. **C** Denimū remediū pncipale est: ut post q^o bec oia applicuerit 7 altissimi misericordia iā do lores sedati fuerint: 7 membra motus conuenienter fluxibi lia facta sunt: tūc p spatium vnus septimane abluat tota co xa cū aqua decoctionis sulfuris p hūc modū. **Rx.** aque pute. alio ppe grosse mastellā vnā 7 in ea bulliat lib. ij. sulfuris do nec medietas aque csumat. cū hac ergo aqua mediocriter

cala lauet mēbrū oī sero p boraz añ cenā 7 liget cum stupa. mediocriter cala: 7 fiat hoc diebus ad minus octo ut supra. **C** Ultimū vō remediū iunatiū bis dolorib^o 7 aptū sibi di uertere mās ad hec mēbra fluētis est ut hic vir tēter puocare sibi emorroidas 7 apire eas sepe fricādo fiteri cū pāno bisello aspo: aut cū folijs ficū: aut 3° cum folijs solidema. aut 4° cū felletauri diu africando eas. Et p hec talia medicinalia reme dia genu suū siue totum corpus efficietur incolume: qd sibi misericorditer condonet altissimus qui sanat 7 perficit oia ad perpetuas eius laudes.

De passionibus totius que nō sunt febres cō filia sequuntur.

Consilium. 262. De mala complexionē cala 7 sicca totius.

A m lōgis seretpib^o virū cōplonis adeo intensue calide fm cor epar renes 7 oia mēbra corpis mibi occurrisse nō recolo q te calitatis est vir dei seru^o dñs Cictus de or dine sancti Georgij de Aliga qd facile ex colov re toti^o corpis extenuatiōe hitudis siti ualida amaritudie oris pulsus 7 anhelitus magnū die uelocitate 7 frequētia declarari pōt 7 fili bus. Cui 7 si alias regimē pseruatiū oreten^o 7 diffuse satis scriptura ordinauerim: tria tñ mibi nūc occurrūt sumope ab ipso in hoc toto uere 7 estate futuris obseruāda cōsulo. Atten to regimine euitandi cibos 7 potus calidos 7 passionēs anī mi 7 corpis caliditatis excitatiuas 7 augmentatiuas. **C** Pri mum itaqz illoz trium est hoc eluariatū cui^o usus eē d3 ab in stanti die sexta mensis martij p totū mēsem iunij. 1439. ut ex eo accipiat oī mane añ cibū p horas tres coclear vñd deglu tiendo ipm: 7 medium coclear ex eo p horā vnā ante cenam continuando ipm oī die tertia alternatim. Cuius descriptio **Rx.** cōserue ros. cōserue violarū 7 buglossarū. añ. 3. ij. seminā endiuie acetose cuscute cicoree. añ. 3. j. vini citoniorū. 3. j. vi ni granatoz. 3. 5. penidiarum. 3. vj. fiat eluariatū. **C** 2^m vō in strm est confectio bec de qua accipe d3 rotulam vnā die in termedia assumptioni eluarij post prandium 7 cenā: aut sal tem post alteruz ciboz accipiat sel in die. Cui^o descriptio. **Rx.** trocis. de spodio cuz semine acetose. violarū. floz nenufarū sandaloz al. 7 rubeoz. añ. 3. 5. cāphore. g. iij. succari al. 3. iij. cū aqua acetose fiat confectio in rotulis. 3. ij. 5. **C** 3^m vō istrm est hoc. **Rx.** aloes infusi in succo endiuie. 3. 5. spodij masticie violaz floz nenufa. añ. g. vj. cuscute. 3. j. fiant pille cum suc co ro. ex oi. 3. vj. de quibus accipiat in septimana bis vnā p ap ante cenā. Et poterit ēt ex eis accipere. v. uel. vj. in auro ra 7 pple cū pceperit grauitatez 7 tensionē in stōcho 7 hypo cūdrijo: 7 post eastardet cibum horis ad minus. v.

Consilium. 263. De marasmo a mala complexione frigida 7 sicca cordis: pulmonis stomachi 7 epatis. Diuiditur autem consilium in capitula tria.

De causis 7 signis dispositionis. Cap. 1.

U lhis magna difficultas anhelit^o 7 macies bulus viri de colo reto diocesis forliuensis non videntur mibi puenire a pñsi neqz ab ulcere aliq rū pñi pectoris 7 pulmōis sicut ipse pa tiens credebatur. 7 ab alijs existimari fuisse affirmabat mibi. **C** Neqz enī appenit aliq euidētia signa pñsis. Nō enī iste vir vi bēre signa signantia aptitudinē ad pñsum oia: neqz plura: non enī bēt corpis totius staturam longam: neqz crura lōga gracilia. **C** Neqz 3° pectus eius est strictuz ualde ab ante ad posteriora: neqz a dextro in sinistrum. **C** Et 5° itē p non bēt ipm magnifice scarnatuz in pte anteriori: neqz altera. **C** Et 6° collū eius nō est lōgū: neqz gēile. **C** Et 7° ale humerorū eius nō sūt eminētes eleuate neqz scarnate. **C** 8° non habet oculos concavos: neqz tempora depailla. **C** 9° non

est in eo descensus acute mæi a capite que plurimū est cā esse-
ctua pñsis z ppe cū fuerit cholica uel falsa que signa sūt de-
clarata 10° tercij. cap. de pparatis ad pñsim. ¶ Ueruz qz oēs
egritudies oib⁹ tpib⁹ etatib⁹ cōplonib⁹ regionib⁹ z alijs eueni-
re pñt. Et nō est neciū quēlibet pñfici factū hēre signa iā pñ-
cia. 3° ponēda sūt signa euidēti⁹ pñsim demonstrantia. cū pñ-
cia signa sunt magis pñostica q̄ demfatiua. Cū enī pñsis p-
prie accepta ipouet cōsūpñōnē toti⁹ corpis pueniēte ex ulceri-
bus pulmonis nece est in quolibet pñfico cōsolonē pñuita-
tis que associat sibi dolorē: sed ad illū dolorē neceio seqtur tus-
sis que est inuenta pp fugā nocumētū in pectore exiūnt col-
ligit 10° tercij. trac. 3° in exordio: q̄re zc. ¶ Amplius si est pñ-
sis ergo est ulcus: ergo de neceitate est ibi sanies uel virulētia.
sed ad utrūqz istoz expellēdū neceio est tussis. ḡdato q̄ iste vir
nullū hēt in pectore dolorē neceitate ad tussim. adhuc neceio
est tussis pp sanie z virulētiā pñdictā. ¶ 3° motiū pñas abū-
tiam pñsis in hoc viro est: qz oportet q̄ ipse pñue febrēt
febre fixa uel etbica. In oib⁹ enī pñficiis ē facta substāntifica cō-
sumpñō hūiditātū scōarū a pñternālī calitate fixa. sed illa for-
malr est febris etbica. cū ergo iste nō februat hac febre nō vī-
eē pñfici⁹. ¶ 4° motiū est: qz iste vir nō expuit sanie neqz vi-
rulentiā: sed utrūqz istoz neceio est cēdi pp pñuā ulcerū. igit⁹
zc. ¶ 5° motiū est. q̄ anhelitus eius nec mā z spūta sunt fe-
uida: sed ista sūt neceia in pñfi pp neceitate mæru putridarū in
pectore. ergo p abūtiā ipsoz negat pñsis. ¶ 6° signū demfa-
tiū est. qz in hoc viro nō est nocumētū anhelitus magnū ne-
qz fixū qd est neceio cēdi in pñfico pp mltā siccitatē idisponē-
te ad motū mēbra anhelit⁹. Si qd aut pñuqz in eo inuenit⁹
nocumētū in anhelitu illud est leue z pñdurās: sed forti⁹ fa-
tum pp exercitia corpis z aie aut causas istis similes. ¶ 7°
signum est. qz iste vir nunq̄ expuit de pñterito nec de pñsenti
mām saniosam sanguini cōmixtā: sed talis mā neceio expuit⁹
in pñfi pp solonē pñuitatis in pulmone: quod enī eēnt ibi
ulcera absqz corruptione uenarū z arteriarū pulmonis: sed ad
eruptionē uenaz sequit⁹ emissio sanguis rubel cum opacita-
te aliq̄ta: sic ad eruptionē arteriarū seqtur expulsio sanguis
rubel clari. Cū ḡ ista signa nō sunt pñcia: sequit⁹ q̄ in hoc viro
nō est pñsis. ¶ Ultimū signū pñc est pñuatio febris. 13° nō
sūt pñcia. Mā enī putrida pñpū est cordi z potens ad extra
neādū ipm: qz saniosa. ergo erit ibi febris continue affligens.
¶ Per bec igit⁹ signa z sibi silia pñcludo hunc virum nō esse
pñficum capiēdo pñsim propriū iam dictum est.

Propter bec igit⁹ oia opz pñplari in dispōne sua.
Et p̄ que sit illa dispō. ¶ 2° quorūz mē-
braz sit passio. ¶ 3° que sunt cause efficientes ei⁹. ¶ 4° pone-
tur solo z declaratio quorūda accitū in eo existentium.
¶ Pro declaratione pñmi hoz sermonūz dicēdū q̄ bec dispō
est notata marasmus uel ulis cōsumpñō eius aut in siccitatez
cōuersiō: hāc cōclonē pbat sensus visus z tactus cum exicca-
tum sit corpus z successiue z cōtinue exiccat⁹ magis. ¶ Pro
declaratione scōi dicēdū: q̄ egritudo huius viri pñcipalr
est mala cōplo frida z siccā cordis. deinde pulmonis stōchi z
epatis: extenuatio uel tabes corporis est accidēs pñdicte egrit-
udis. ¶ Qd aut egritudo pñdicta sit mala cōplo frigida z
siccā apparet p̄ ad tactum. ¶ Appet 2° p̄ substāntialr liberētia
z cōpōne sūpra: qz ipse exiccat⁹ est. ¶ Appet 3° ē p̄ soliditatez
z duritiē mēbroz eē in eo. ¶ Appet 4° pñcipalr ex casib⁹ qz
color eius cōuersus est in opacū. ¶ Appet 5° pñcipalr ex opa-
tionib⁹ p̄ anhelitus. qz exclusis passionib⁹ aie z corpis anhelit-
us est paruus tardus z rar⁹: z silt⁹ pulsus tardus efficit⁹ utri-
qz pp utrūqz de causis pñtūis pulsus. In eo enī remissa est ne-
cessitas ifra tēperamētum z virt⁹ est debilis z organa pulsa-
tūa z mēbra anhelit⁹ sunt iobediētia pp siccitatē. igit⁹ pul-
sus z anhelit⁹ erūt pul tardi z rari cū alijs parib⁹ pñcia est ne-
cessarie vitatio: qz sic neceitate augmētata sup tēperamētū cū
fortitudine vtutis z obediētia organoz pulsus z anhelitus
sunt magni ueloces z frequētes. Ita econtra ex causis pñtū-
is p̄ pñtūatē se bñtib⁹ sequunt⁹ pui tardi z rari: qd erat

demonstrādū. Hec motiua satis euidētia sunt ad oñdendū la-
pluz fridū z siccūz z ppe in corde tanq̄ p̄ pñcipio effectino et
organico pulsus. z in pectore z in pulmōe tanq̄ organo an-
belit⁹. ¶ Qd aut pp malā cōplonē fridā z siccā cordis corp⁹
totū exiccat⁹. declarat⁹ sicut sapiētū qui cēdūt pp malā cōplo-
nē fridi z siccā cordis z pulmonis corp⁹ pmutari in etbica seni-
lē 13° sit multū distās: sicut in pueritia z in adolescētia. 13° enim
epar sit pñmus sōns humiditatis z per ipm cōpari possit cor-
di in lapsu simplici: nō tñ est cēdēdū hoc eē uex in lapsu cō-
posito. s. fri. z siccā cordis z epar calz z humidū. Cū enī in fri-
gidatē est cor friditate pñter nāz nō pōt ei epar cōpari p calita-
tē suā abijciēdo illā: imo neqz pueniēter equādō. Et tota cau-
sa stat in hoc: qz qñ labit⁹ cor ad friditatē opz de neceitate cōce-
dere cām lapsus z ipm lapsus eē ualde magnū. ergo pp fridi-
tatē inductā in corde: qñ elōgat⁹ cor a ppo tēperamētō ei sub-
uenire nō pōt epar cū calitate sua: pp qd non est mirabile si
friditati z siccitati nō pōt cōpari epar cōparia vincēdi uel
equādū: z ista est cā ariditatis totius corpis pñtis lapsum cor-
dis iā pñdictū in toto corpe cōicatū. Et pp hāc cām tales uocā-
tur etbice senectutis. corp⁹ enī per eas tēminat⁹ in siccitatem
pñtis siccitati decrepice etatis q̄ tūcūqz pueniēter recte z regi-
mine nō nālū z alijs. pñterea qz etatiuo decursu finalr acq-
rit siccitas tēminat⁹ ad mortē. 3° pñmi. z cap. p. Siccitas enīz
incessanter corpus cōsumit quousqz tēminat⁹ ad mortem
ut ibidem colligit⁹ a Gal. in libello de marasmo z tabe. ¶ Ex
quibus oibus colligit⁹ pñmo que sit egritudo: qz mala cōplo
frida z siccā cordis z totius corpis. ¶ Seqt⁹ 2° que sint mem-
bra pñcipalia patiētia: qz cor z pulmo z alia mēbra anhelit⁹.
¶ Seqtur 3° q̄ bec egritudo est nō quidē pñs augmentum
mæru in corpore: sed defectū z nutrimentū eaz. ¶ Sequt⁹ 4° q̄
males cause per q̄rū defectūz assignat⁹ bec egritudo sunt san-
guinis laudabilis z humiditatis scōe defect⁹. Sicut enī pñ-
tia istarū mæz in debita q̄titate corp⁹ est bñtūdinis pueniē-
tis. Ita per defectū eaz corpus marasmat⁹ exiccat⁹ z cōsumit⁹.
¶ Et talis indubitanter est huius viri dispositio. qd ē facile
declarari pōt ex alio accite sibi inseparabili: qd est mor⁹ tremu-
lus cordis. Cū enī ad malā cōplonē fri. z siccāz cordis conse-
quat⁹ ipsius cōstrictio uel cōctio de circūferētia ad centruz: z pp
siccitatē z friditatē sit iobediēs dilatatōi de cētro ad circūferē-
tiā: z virtus notabilr sit in eodebilib⁹ pp egritudinem que p̄-
ris est ei: z pp longitudinē eius. sequit⁹ q̄ virtus debilis non
pōt bñ dilatare eque cito q̄tū esset ei neceio: z pñseuerat cā con-
strictōis eius pñdicta frequēs z necessitas dilatatōis ei⁹ fre-
quēs. ergo seqt⁹ q̄ motus cordis de necessitate fiet tremulus.
tenet ista pñtia ultima. qz nō aliud vī ipotare motus tremu-
lus cordis q̄ uelocē puā z frequētē cōctionē eius z dilatatō-
nē eius iordinatā. igit⁹ appet q̄ ad malā cōplonē fridā z siccā
cordis de neceitate seqt⁹ motus tremulus eius: qd erat deducē-
dū. Sed pp hoc sequit⁹ cōtinue siccitatis puatiua cā p mo-
dū resolonis eueniēs: q̄re neceioz est corpus pñtūe magis exic-
catū fieri intantū q̄ finalr z cito tēminat⁹ ad mortem nisi
sublimis deus z cōueniens regimē subueniat ei.

Ex quibus oib⁹ pōt elici fundamētum rñdendū ad quedā
accidentia in eo apparentia z soluendū ea. ¶ Et pñmūz
accitū est. q̄re iste vir hēt cōtinuā difficultatez in anhelitu. p3
cū pp siccitatē mēbroz anhelitus pp quā sunt inobediētia
ad motū z pp debilitatē vtutis z neceitate diminutā. ¶ Patet
2° cā q̄re iste frequēter tussit. Nā virtus sensibilis pñcipit. nocu-
mentū pñdicti lapsus z conat⁹ ad fugā illius per expulsionēz
ipsius. sed in pectore nō inuenit⁹ instrm cōuenientius a nā. fa-
ctū q̄ tussis: ut p3 10° tercij. trac. 3°. cap. p. in exordio diffiniēdo
tussim. ¶ Sequt⁹ 3° solo qdōis. q̄re iste vir expuit qñqz non
parū cū supra declaratū sit egritudinē eius esse de inanitione
z nō de repletōe. dicēdū est q̄ cū egritudine de magna ina-
nitione substantifice multū inuenit⁹ augmentū humiditatz
extraneaz cōpliatū pñs debilitatez vtutis digestiue pñma 1°
z 3° digestionē. Cum igit⁹ be humiditates augmentantur
necessarium est sequi tussim: ut supra declaratum est: q̄re zc.

Appet 4° ex hoc fundameto modus ridēdi ad questum de tremulo motu cordis. sequitur enim ille pp defectū oīz cārum cōtentiuarum pulsus ut supra declaratus est. **S**equitur 5°. quare hic motus est tremulus non saluosus: vnde enī exīte debili & corde inepto ad dilatādā magna dyastole nēcio opz sequi frequentem motum & uelocē cordis: eo qz nō fuit attract^o aer sufficiens q̄ntatis ad refrigerandū. Igitur post sistolē cordis opzīpm ualde cito dilatari: & ex hoc sequitur frequentia in motu eius: sed cū in tpe mor^o uel dyastolis nō sufficiēter euentet: qz aer attract^o fuit paucus. Ideo opzqz in breui tpe cōpleat^o cordis motus a termino a quo ad terminum ad quē: sed hoc est formale uelocitatis. Igitur talis motus cordis erit tremulus denotandus. Est enim p uis uelox frequens & diuersus ut declaratum est. Igitur est tremulus: & sic distinguitur a saluoso & rectigatio motu.

Sequitur 6° ex hoc fundameto intelligi posse vigilias abdātes eē in hoc viro. **S**equitur 7° cognitio cause squaliditatis coloris eius & apparentia faciei tornatilis in eo. **S**equitur 8° inuentio cārum uisū debilitatis huius viri tam in vīte vitali q̄ aīali q̄ nālī eius. **E**t sequitur 9° hunc virum sollicitum esse debere & festinanter ad sui curationem. **E**t sequitur ultimo ex hoc fundameto elici posse ingenium & instra curatiōis ei^o. Cū enī in eo sit egritudo de substantia ianīstione mēbroz opzīpsam curari p substantia resumptionē & nō per eūonē que igenia & instra curatiōis subsequēter aperiam.

De regimine eius p sex res non nāles.

Cap. 11.

Incurrendū

itaqz prius est p regimen sex rerū nō nālū conueniens ei. Et hz viro occupato negotijs exterioribus uel familiaribus non sibi pōse cōseq pīcularē admīstrationē oīū que sibi nēcia forēt.

ppropterea qz opatiua pō medicine ad se uocat vīdē liberā a pīdīcus: nī q̄ tū rōni videbit^{ur} magis sōnā aliqd de illis ad memoriā reducet. **E**stet igitur iste vir māsionē & morā in aere frīgido & sicco a glōnī multū detecto nēl exposito. Sīlīr ē effugiat mansiones frīdas & siccas & pprie ualles & decursus aq̄rum & in locis in simis positas: hz enī humectatione indigeat mī qualitatiua humectatio excellens non est conueniens pp debilitatē vīutis que pparat boīez ad alterari facīlī ab excessu cuiuslibet qualitatis intense. vnde pp hanc cām aer multū calidus & siccus aut multum calidus & humidus sibi non conueniunt. **S**equitur igitur qz aer ei conueniēs opz declinare ad calitatē & humiditatē mediocriter: uelut imaginari potes oīum rex nō nālū impīssionē effectiue pducē posse huic viro calitatē & humiditatē ab ultima māsione pīmi gradus usqz ad ultimā māsionē scōdi gradus. Et tu cōsidera: qz ista expetūt vīrū in scīa & opēnō mediocriter eruditū.

Propter hoc ēt vīr iste sit uestib^o bñ munitus pellibus agnīs uel vulpīnis suffultis: & pprie caput & pectus taliter munire debet. **2°** vō pīncipālī q̄tū ei possibile est quiescat & a forib^o exercitijs elonget^{ur} pprie ab equitando montes & scalas frequēter ascendēdo: imo necessarium esset ei. ut tota hyeme usqz ad pīncipiū quadragesime ab omni motu quiesceret. **3°** pīncipālī ēt ulīr dicendum est de moribus aīalibus: uelut ira tristitia angustia sollicitudine & iracundia. & clamor etiaz multum ab eo euitādus est: & pprie qz in eo necessarius est uehementis motus pectoris & alioz mēbroz localium. **I**n mō accipiendi cibum penes q̄ntitatē eius regulandus est. ita ut nunq̄ accipiat cibū neqz potū nisi uerus appetitus ipso rā pcedat.

2° qz nullū cibū accipiat nisi optime masticatū. **3°** qz in nulla cibatione multum utat^{ur} diuersis ferculis. **E**t in summa cib^o & pot^o ita discrete mensurentur: ut pp eos nō pīpiat^{ur} stōchū grauātū esse rextensum neqz in eo aliqd fluctuare sentiat. **A**dde 5° qz magna pars pīps huius viri expendi debet in dormiendo & nō in vigilando: ita ut melior fiat digō tam pīma q̄ scōda & tertia. **C**orpa enim indigēta restauratione substantia taliter gubernāda sunt. vnde melius est ei in tota die nālī dormire duabus uel tribus ho-

ris magis q̄ soleat tpe sanitatis. vigilia enim reduceret ipsoz ad consumptionem omnino irreparabilem.

Proultima

vōre non nālī. **P**ro debita electione ciboz & potū. pīmitēdum pīmo qz qz vir iste indiget restauratiōe magna: necesse est cibaria & potus talī opantia admīstrent^{ur} in eo: & qz non posset multoz ciboz q̄ntitatē digerē pp debilitatē uisū totius corpīs & pīcularē stōchi ipsius. **I**d cibaria de q̄ntitate cōtinuē trāsmutāda sunt ad q̄ntitatē discretā. vñ melius est ei q̄ter in die aliqd accipe q̄ solū bis. **S**pargē enī pculdnbio cū debilitate vīutis est meli^o. ut colligēdū est pīma q̄rti & 4° pīmi. cap. p. & affo. pīma. **S**i igitur hora 14° uel 15° diebus hyemis accipiat aliqd de iusculo ordei cū brodio pulli facto aut de pānico cū uino dulci: aut vñ uel duo oua recēta cū nebulo bñ succaratis erit ei ualde cōueniens. & accepta hac resumptione per duas hōs post comedat aliqd solidius: ut panatellā & oua cū mica panis in brodio pinguis pulli bñ cocta: aut pulces de farina cicerū ru. aut de simula & de carnib^o lando bilibus bonū erit. **E**t post hanc scōdam cibationē per 4° horas bibat scutellā vñā brodij pulli aut carniū que infra dicent^{ur} cū succaro & vitellis ouoz aut vipam accipiat in uino dulci cum altera sui medietate de aqua cocta erit ei utile. **E**t post hanc refecionem tertiā p horas. iij. uel iij. accipiat in hora sua laudabiliores cibos infra dicendos non dubito hoc regimen sibi esse conuenientissimum magis q̄ haberi possit. **E**ligat igitur panem depurissimā farina bene coctum & fermentatum vnius uel duorum dierum ad plus. **C**arnes conueniunt ei pullorum pinguium & anatum iuuenularum & columboz vnius mensis. **E**t de quadrupedibus laudabiles sunt carnes bedoz & agnoz lactentiū suo tpe: vituloz lactentiū suo tpe & castratiue iuuenule porcelloz puorum recētium tam domesticoz q̄ syluestriū: & carnes capreoli essent sibi oī tpe utiles. **E**lixetū magis oēs q̄ affate: & pprie in ouoz brodij coquerent^{ur} aliqua folia bleie crisolocane spinacie porulacerae recentes & similia. **S**alsamenta aut omnia euitare dō non tñ dō cibaria accipere a sale denudata pp qd caro salita & cascus salitus euitari debent. **S**īlīr ēt euitari dō oē genus cibariū: & pprie que stōchum & pectus replēt multum uentositatibus: uelut sunt raphanus alleum porri nuce castance. **L**ac & lactinia cibaria oīa: & pprie cōmixta cū acutis. hec enī corrūpūt sanguīnez & disponunt ad scabiē & cōsiles infectiones pp qd reprobanda sunt hec oīa ab experimētatorib^o indīs: ut colligēdū 3° pīmi. cap. de regimīne eius qd comedit^{ur}. **I**n sup^o iterum oīa cibaria cu3 multa vīute aromaticoz condita: & pprie cu3 fuerint multū calida & sicca euitari debent: ut piper & cinīber grana paradisi calamē tū rutha mēbastrū & pīles. **L**icet enim oīa aromatica cordialia sint & pīncipalib^o mēbris cōuenientissima. 4° pīmi. & u^o tērtij colligēdū. hec tñ non conueniunt huic viro pp marasmodēā dispōnē que est in ipso. vnde admīstrari debent caute altero duoz modorū: aut in q̄ntitate pauca aut refracta cū decoctione in frigidanū et humectantiū suprapositorū: & pprie cū crisolocana porulaca recētī uel sicca semib^o 4° coib^o. aut cum grānis sūamī secū decoctis. **L**roco tñ uti potest & spīca nardi & reliqua quorū calitas nō trāscēdit scōm gradū & siccitas eoz non exēdit^{ur} ultra scōdam māsionē scōdi gradus. **L**ac vō in cibis coctū eidē laudabile existit intātum qz magna pars restorationis eius sustentat^{ur} in lacte: ut inferi^o tērtij. **R**ecocta vō que est melior oībus alijs pībus lactis erit ei cibarium conuenientissimū. & recēs cascus bene mollis absqz sale & pars lactis purior. quam pastores noīant caputlacis: & erit cibarium oī aliō restauratiūū melius. & lac illud qd ueteres arabes noīauerunt adego est cibarium pīle pīdictis: ab eo enim magna pars butyrositatis est extracta. q̄re remanet obiectū vīutī trāsmutatiue ualde leue in frigidanū humectatiūū lenitiūū: & pī plurimas eius partes in substantia corpīs trāsmutabile. **E**t hec cibaria sunt de illis que conueniunt ei in mane ante pīadiū & in sero ad māsionē ut supra vīdū est.

¶ Fercula aut oia aromata cū decoctiōe folioꝝ nel florū mellissebuglosse ocimi gariofilati origāi mēthe siliimbrii tarconis rosmarini uel similiū oia uenietia sūt dūmodo eoꝝ q̄ utas pauca sit: ut prius. ¶ De his vō qbus cibaria adiunt & delectabilia sūt cōuenit ei succ^o granatoꝝ mucoꝝ citonio rā pomoz dulapioꝝ & siliūz. Siliū ē succus aranci. vinum granatoꝝ & pprie cū cōfrangentib⁹: ut cū sapa ut eoꝝ oiuꝝ acetositas uergat ad dulcedinem sibi cōuenientem. ¶ De radicibus vō carote napi & rape ualde bone sunt ei. ¶ Olive autē cōdite & reliqua salsamenta iam reprobata sunt.

Notus aut sibi cōueniēdo est vinū albuꝝ aut leuiter rubellū subtile & dyaphanū & dulce conuenienter qū eligēdū est ab eo purū si nō fuerit ualde fumosum aut salte refractū cū aq̄ decoctiōis radicū liquiritie aut paucoꝝ granoz siliami uel cū paucis semibus coibus q̄tuor. In hoc itaq; regimine sustentat^r modus curationis bulus viri.

¶ De regimine per medicinalia.

Cap. III.

Uero insup^r p regimie bui⁹ viri intētiōes & ista medicinalia rectificādo memorādū p̄us q̄ iste vir oīno elongādus est a regimie p̄pharmacā: & p̄p̄ exolutina. Cū enī sit corp⁹ ei⁹ marāsmatū uel cōsumptū idiget regimie per repletionē & non per edones. Quēdāq; enī egritudines ab cōdione sunt per repletionē laudabiles curāde sunt & cōuerso: ut patet in antiq̄ lege sūmī hyp. affo. 2°. Ex plenitudine quēdāq; sūt egritudines &c. ¶ Premittēdū 2° q̄ cū iste vir sit multū extenuatus opz attēdi ad leniēdū uentrē pp̄ stipticitatē abundāte in eo que est accis cōe & pp̄uū uicuiq; marāsmato corpore pp̄ qd ad debite & canonicē pcedēdū in regimine bui⁹ viri xv. apparuerunt mibi in ista medicinalia quibus indiget usq; ad medietatē q̄dragesime future alternatim administrādo vnum ad aliud sūm q̄ nunc inferius apparebit. ¶ Primum itaq; horū instrūz est hoc. ℞. granoz sebesten numero. xl. p̄uinoꝝ dulciū damascenoz numero. xx. sicūz pinguiū numero xv. passulaz nigraz sine arillis. 3. ij. violaz folioꝝ uolubilis & mercurialis seium coiuꝝ fridoꝝ añ. 3. 5. capil. uene. ℞. ij. folli colorūz sene. 3. j. infundant^r oia minutim incisa in lib. x. aque calefacte per duos dies nāles: demū in predicta aq̄ coquant^r lento igne usq; ad cōsumptionē medietatis: deinde colent^r: tūc medicine ille exprimantur ad torcular exp̄ressiōe forti & tūc accipiat mucillago illa & coquat^r cū supradicta decoctiōe cū lib. 5. pentidiarū & lib. 5. succi ros. lento igne usq; quo mā ispisata fuerit & reseruet^r in uase vitreato: de hoc igitur elario partēs accipiat. 3. vj. antecēdā. Et si uēter nō fuerit aliquat^r lenitus: tūc utat^r ipso oīz⁹ uel 4° sero tantundem accipiendo de ipso ante cenā. Si autē ad q̄tūatē illā uenter nō fuerit sufficiēter lubricus: tūc accipiat paz plus de eo: & cōuerso. si p̄ primā dosim fuerit multū lubricus nēter minus accipere debet de eo usq; quo discrete cōsiderādo inuenierit vñā q̄tūatē equaliter lubricatē uentrē eius. In hoc enī elario stat totūz fundamētū curationis bui⁹ viri. Est enī tēperatē lenitiuūz gustui delectabile & nutritiōi pp̄inquit^r & poterit uti eo oibus diebus uite sue. ¶ 2° vō remediū est hoc. ℞. syr. de mētha absq; vino granatoꝝ. syrū. violati & iulubini. añ. 3. 5. aque absinthij & mēthe. añ. 3. j. aque mellisse. 3. j. 5. accipiat hoc digestiuū continuando ipsum per dies. xij. calm in aurora. & quiescat sup̄a ipsūz per duas uel tres horas. ¶ 3° vō remediū est hoc. ℞. aque farsare. 3. ij. 5. electuarij antesc̄pti. 3. vj. uel. vij. incorporentur simul & accipiat^r ipm calefactum. 12° uel. 13° hora aut per nouē horas post cenā. & post ipsum comedere tardet horas sex. ¶ 4° remediū est hoc. ℞. florū mellisse buglosse folioꝝ basiliconis & seminiū eius florū enule & farsare & hypericōis aut folioꝝ ipsarū. añ. 3. j. farine uolatilis molendini. 3. ij. croci. 3. j. capil. ue. macis. añ. 3. 5. ben. al. & ru. coriciā cū cedoarie. añ. 3. ij. pulueriēt^r oia subtiliter: deinde lēto igne coquantur cū sapa usq; ad inspissationem. tūc ergo fundatur in mortario & ultimate conterant^r sup̄ addendo istas sp̄es ℞. cinamomi electi nācis mus. galange. añ. 3. 5. corallorum

& sandalorum amborū. añ. 3. ij. seluçoaragi hyacinti saphiri margaritaz. añ. 3. j. floꝝ anthos. 3. 5. pulueriēta diligēter incorporent^r in p̄dicto emplō: extēdat^r ergo sup̄ pāno de grana rotūdo latitudinis sp̄se vñ⁹ & calm supponat^r sup̄ mamilla sinistra: ita ut ipsa iaceat in medio ei⁹: & altera petia filis illi superponat^r parti sup̄iori oppositē p̄dicte & cōtinuet hoc remediū semel in die pmutatū calm. hoc enī est sublimis iter alia quē cognoui. Et si per hoc nō reducet^r difficile erit inuenire medicinā buic parem. ¶ 5° remediū est: ut iste vir semper portet appensum collo frustum vñūz seluçoaragi & anulum aureū in manu sinistra in quo sit ligatus electus lapis hyacinti. ¶ 6° remediū est hoc. ℞. ambre oriētal. 3. j. musci. 3. v. cāphore electe. 3. ij. sp̄ice nardi nel indiane. 3. j. violaz coralloꝝ ru. spodiij de canna rasure eboris gallie mus. añ. 3. ij. croci. 3. j. rosarū cōstrictarū floꝝ nenufariis & labiulce. añ. 3. j. pulueriēt^r oia & ligent^r in syndone retorta & semp^r odoret^r ipaz q̄ magis pōt. ¶ 7° remediū est: ut postq̄ geuerit post p̄assumptū syrupū per quāque dies tūcicipiat accipe oī mane in aurora coclear vñūz bulus elarij. ℞. doronici beēn albi & rubel macis capil. ue. añ. 3. ij. violarū floꝝ nenufariis buglosse & mellisse cūscute semī. acetose endiuie scarīo. añ. 3. j. 5. ossis. de corde cerni fragmentorū hyacinti smaragdi. añ. 3. j. margaritarū. 3. ij. foliorū anri numero. iij. pulueriēt^r oia per se. & cū lib. 5. succari scōe coctionis & cum aq̄ basiliconis fiat cōfectio in rotulis. 3. ij. de hac ergo cōfectiōe iste vir semp^r accipiat frustum vñū parum antepandium & bibat post illud mediūz cyathū vini dulcis & bene odoriferi. Et si gratia necessitatis uellet accipere de elario antesc̄ptō in p̄ caplo. tūc dimittat istam confectionem: sed accipiat ipsam post cibum. ¶ 8° remediū est hoc. ℞. ligni aloes maiorane origani sicados betonice florū rosmarini. añ. 3. j. ambre. 3. v. fiat oīum per se puluis: deinde cōmiscantur in mortario: de hoc ergo puluere usq; ad medietatem mensis martij supponat capiti suo a superiorī pte frontis usq; ad sūmitatē per medietatē capitis: & qūponit 2° puluerē: tūc cū pectine uel setula deponat p̄mū. ¶ 9° remediū est hoc. ℞. olei violaz olei de nenufare. añ. 3. j. olei amigdalaz dulciū: & desifamo. añ. 3. j. 5. pinguedinis anatis & galline. añ. 3. vj. sandaloz al. ru. spodiij. añ. 3. j. amili. 3. x. cere albe. q. s. fiat vnguētū molle: qd postea bulliat in. 3. iij. succi violaz florum siue folioꝝ eius usq; ad cōsumptionē illius succi. De hoc igitur vnguento iste vir oī mane cum surgit: & sero cū uadit ad lectū faciat iungi totam spinam & superponat pānū sicū tepidū suffamigatū cum modico thuris. ¶ 10° remediū est hoc. ℞. violaz folioꝝ salicis & vitis. añ. ℞. j. corticē papaueris al. numero. v. se. altee & malue origani & betonice. añ. ℞. ij. bulliant oia in quatuor simul aque usq; ad cōsumptionē q̄rte ptis. cū hac ergo aq̄ abluat pedes suos usq; ad inguia cala per horā vñā ante cenā saltē in septimana ser. ¶ 11° remediū est hoc. ℞. mellis violarū. 3. j. 5. loch de papa uere. 3. iij. succi ligritie. 3. j. penidiarū. 3. j. 5. incorporent^r simul in mortario diligenti cōtritiōe: de hoc ergo elario ipō sedēte & quiescente teneat^r in ore q̄tūas granī fabe & per se dissolut permittatur ad leniendūz pectus & sedandū tussim. ¶ 12° remediū est hoc. ℞. laudani electi. 3. ij. resine clare & munde. 3. v. gallie mus. 3. j. sandalorum al. 3. ij. coricum cūri macis anā. 3. j. cere. q. s. fiat cerotum scutale super panno de grana quod semper portet adberenter stomacho suo. ¶ 13° remediū est hoc. ℞. specierum dyambre bysopi liquiritie gūmī amigdalā. dul. croci. añ. 3. j. syrū. de bysopo syrupi de liquiritia. añ. 3. j. penidiarū. 3. vj. incorporentur simul in mortario. & fiat electuariū. Si ergo p̄tigat^r pp̄ aliquā cām accidat ei nocumētū in anhelitu: tūc in ore suo teneat de hoc medicamine quasi semp^r ad q̄tūatē fabe: ut per se descendat ad pectus: & tūc dimittat alierū elarium scriptū caplo 11°. Illud enī potētius est ad catarrū descendētē: sicut istud est sublimi⁹ ad dilatādū vias anhelitus & ad abstergendū & mundificādū pectus eius. ¶ 14° remediū est hoc. ℞. masticiis. 3. j. rosarū spodiij sandarace añ. 3. j. syrupi de papa uere quātūm. s. fiat pillule de

quisbus potest accipere una osero qui uadit ad dormiendū: et propter quod precipet magnū fluxū reumatis a capite descendere. Et 15^m et ultimum remediū est hoc. Rx. aque hyssopi: aque piassij et betoni ce. an. 3. j. aque fatfare. 3. j. s. misce: et de hac mixtione iste vir accipere potest bis uel ter in septimana quantitatē predictā bñ calidā. et propter quod precipet dolorē in pectore ex retentiōe sputi et materias viscosas eē que nō nisi cum magna difficultate expelli possunt. Taliter cū istis procedēdo nō dubito quod dispositio sua felicitabitur ad sanitatē. Qui finē sibi concedat bñdicti excelsus oīum bonorū causa et finis optimus ad perpetuas laudes. Amen.

Consiliū. 264. De mala cōplexione frigida et sic

ca totius cū quinque malis dispositionibus que sunt. Mala dispositio capitis catarrhatio. Motus tremulus cordis. Nocumētū appetitiue et digestiue stomachi cū oppilationibus in eo. Dolores in spina a nētositatib⁹ facti. Oppilationes in renib⁹ frequenter eueniētes. Diuiditur autem consiliū in partes tres.

Prima pars. Unicū capitulū cōtinēt dispositiōnes predictas inuestigat.

Si dispositio. Venerādi patris dñi.

Danielis de Crassoldo dignissimi Decani Utinēsis uarijs accitib⁹ cōplicata sit solū tñi hoc tāgā illa que pñcipālī ad se curā tra hētia et uertētia sūt: ex quorū remotione tanq̃ leuiorū aliorū accidentiū cura facilius consequitur.

Est itaqz vniuersa cōplexio eius a medio recedēs p augmētū frigiditatis et siccitatis in toto: quod quidē ex multis deduci potest. p̃ q̃ oēs fere ptes corpis ipsi⁹ ta etu frigide pceptunt. Sed uerior regula iudicādi de excessib⁹ qualitātū est sumpta a tactu. tertio cōclusionē capitulo tertio. Et 2° vō itelligi potest ex habitudine ei⁹ que ualde extenuata et macra est: quoniā per frigiditātē et siccitatē opponit⁹ duobus vite pñcipijs que sunt caliditas et humiditas. Et 3° illud idē apparere potest per exilitatē et occultationē uenarū totius corporis: eo q̃ sunt exiles: et ita modicū sanguinis cōtinentes quod in plerisqz locis nō apparēt. Et 4° iterū hoc apparet ex exeuntibus: quoniā supfluitates digestiōis pñne pauce sunt et ad soliditatē inclinate magis quā ad humiditatē. ppter quod pluri mū uēter eius est stipitcus nisi bñificio medicinali puideret: et iterū ex alio exeūt: q̃ urina eius pauca tenuis et aquosa est que frigiditati et siccitati attinet. adhuc etiā sudor et sputū in eo parū abūdāt nisi per accidēs. Contra: q̃ in hoc viro multiplicat⁹ in sero et in mane sputū multitudinē suā ab ore plectū: sed hoc arguit multitudinē humiditatis et non siccitatis: quare et cetera. Et 3° mēbra eius ad tactū pceptuntur mollia. Et adhuc etiā in mēbris motuum exteriorū lassitudo per se apparet. Et 4° q̃ demucationes frequēter multiplicant⁹ in eo et descēdūt materierā per palatū: sed bec oīa attestant multitudinē māeruz humidarū. q̃ cōplō ei⁹ nō uidet⁹ frida et sicca. Et dicēdū ad illud p^m quod cōplō hui⁹ viri ulr est frida et sicca ut p̃us deducit⁹ est ex signis. Et 2° dicēdū. quod cū cōplōne frida et sicca et adhuc extremā tali stat augmētū humiditatis accit taliter: eo q̃ frigiditate multū itēsa quā est in eo in etate cōsistētie postea debilitat⁹ ulr oīz mēbrorū digestiua tā digestiōne p^m. s. siccitatis quā 2°. s. epatis et 3° mēbrorū. Cū ergo pua sit pportio inati caloris ad digerēdā materias bis digestiōibus pportionatas. p̃ q̃ neciūz sic est in hoc viro multiplicari supfluitates in p^o digestiōe que multiplicat⁹ per p̃tinnitatem uenarū ascēdētū deferunt⁹ ad os. vñ est multitudo māei saluatio uel m uellagiose humiditatis. et per hoc soluit⁹ p^m argumētū. Et si r̃ et p̃p debilitatē digestiue epatis et mēbrorū tales māe multiplicat⁹ per vniuersūz corp⁹ deferunt⁹ in substantiā mēbrorū reddēdo ip̃az leuē ul humidā humiditate made facta et nō substantifica: et ex hoc soluit⁹ motūz 2°. Et que ē māe bumide in vniuerso corpore multiplicat⁹ musculis uernis et ligamētis ifuse faciūt in eis lassitudinē et ipotētiā ad exte-

riores motus: sicut apparet et in pueris. Et ex hoc fundamētū iterū solui potest 4^m motūz: qm̃ humiditates multiplicatas in cerebro per viam indigestiōis que extrapellunt⁹ per nares per palatū et per oculos aut fluxibilitate sua exeuntis per p̃dicta loca. Et hec iterūz frigiditas et siccitas in toto corpore isti⁹ demonstrari pñt per pulsz parū tardū et rax et ad duritiē magis quā ad lenitiē inclinatū: est signūz non fallēs: q̃ sumptū ab operationibus quod efficacit⁹ est inter alia signa: ut collr 2° p̃mī. cap de signis cōplōnā. Plura alia signa de pilorū nuditate et paucitate de opationib⁹ interiorū sensū et exteriorū adducere potuissē: sed hec inter alia meliora sunt et cetera.

Secūda vō pñcipalis dispositio huius viri est debilitas digestiue stomachi et epatis ipsius propter quā nō est mirabile si in ipso macies et mēbrorū cōsūptio supabundat. Si enī cib⁹ et pot⁹ in stomacho nō bñ digeruntur: et nō sit in eis ebilus in partib⁹ ueniēter eq̃lis et viscosus et alb⁹ cū cōuenienti fluxibilitate: uelut opz ipm esse ad hoc ut debite trāsmutet⁹ sang. patet quod impossibile erit sang. in quantitate et q̃litate ueniēter generari. vñ et uegetatiua potentia ptes pportioatas resolutis ueniēter restaurare nō p̃teo q̃ digō 2° nō potest corrigē defectū p̃me: ut collr 13° tertij. cap de nocumēto digōnis. Et adhuc et si siccitas cib⁹ et pot⁹ cōueniēter digereret et chylificaret et attraheret et expelleret cōueniēter ad epar itate nocumēto digōnis ep̃is quod puenit a friditate ei⁹. nequaquā posset sanguis quātitas cōueniēter gñari ex chilo quātitatē in q̃to et in q̃li ueniēti: q̃re itēz macies in toto corpore erit necessaria. Si itaqz digestiue debilitas in altero tñi horū mēbrorū ad extenuationē friditatis et siccitatis tōtū pducē potest. ut pbatū est. tunc erit opinio tua de mēbrorū extenuatiōe necessaria quāqz in predictis ambobus mēbris inuenit⁹ debilitata digestiua. s. in stomacho et epate.

Tertia pñcipalis dispositio huius viri est debilitas cerebri ipsi⁹ quā qdē itelligo eē ppter augmētūz frigiditatis in eo. vñ et spūs in eo pauci repliunt⁹: ppter ea q̃ ppter debilitatē ipsi⁹ spūs vitalis a corde delegati ad ipsūz cerebry fm paucā corū quantitātē possunt in eo modificari uel pparari ad opationes cerebro attributas. Et propter quod in hoc viro p̃ hec nocumēta appere pñt in uirtute motiua locali. Et 2° nocumētū appere potest in opationibus exteriorū sensū et tact⁹ ei⁹ obtusus est circa excellētiā q̃litatū. Et 3° q̃ in visu et nō raro imaginationū nocumēta cōtingūt et cōturbationes. Et 4° q̃ q̃qz in opationib⁹ audit⁹ diminutio p̃cipis et corruptio ppter quosdā strepit⁹ et sibillos in organo auditiue potētie pceptos. Et 5° q̃ et gustatiua potentia debilitat⁹ in opationes. Et 6° q̃ et nō raro potētia olfatiua diminutua in actū suū exire potest. Et adhuc et cerebri debilitas p̃cipi potest p nocumētū diminutiōis corruptiōis et ablatiōis opatiōis opationū sensū interiorū. q̃qz et opatio sensus cois m̃titudine frigiditatis in eo diminuta est: eo q̃ nō est bonus et distinct⁹ seu discret⁹ inter opatiōes sensū exteriorū: et itēz q̃ species ab obiectis ad ipsūz delatas nō cōueniēter recipit et receptas nō debite desert ad fātaliā: p̃ q̃ nō est mirabile si frequenter opatio imaginatiue potētie diminuit⁹ et corrupt⁹ in eo. Ita imaginatiua potentia ex speciebus delatis ad ip̃az cōpositionē et diuisionē faciat affirmādo uel negando: ita ut q̃qz adeo diminuta sit opatio quod nō possit cōueniēter imo aliquid in opus imagiationis exire et nō raro et illius potētie opatio adeo q̃qz corrupt⁹ ut imagines pbatōnē ueram falsam et ecōuerso. Et ex hoc itēz facile concludit⁹ non eē mirabile si iudiciū et cōsimiliū altioris potētie. s. cogitatiue que est q̃si intellectus in homine ex speciebus sibi delatis feras iudiciū corruptū: aut vñ facit iudiciū in eligēdo aut p̃oscquēdo. Et propter quod ultio correlarie cōcludit⁹ quod necesse est opationes potētie memoratiue aut diminutae eē aut corruptas. Organū enī ei⁹ est reuatiua specierū obiectorū q̃r et q̃lūz sibi offerunt⁹: s. sibi spēs deferunt⁹ sub mō diminutiōis uel corruptiōis necesse est memoratiua potētiā exire in actū corruptiōis uel diminutiōis ut apper. Et propter quod rōnabile vi quod

frequenter in operatione intellectus potentie hic vir notabiliter ledatur. hec enim intellectus potentia taliter exit in actum qualiter quod per se convenienter vel inconvenienter recipit a fantasmatibus: eo quod necesse est intelligere fantasmata speculari. 3° de anima. sed operationes aliarum potentiarum interiorum nunc sunt lesione diminutionis et alie corruptionis. igitur non est mirandum si intellectio in hoc viro circa intelligibilia non raro: imo frequenter est lesa. et per hoc sermones colligi pulchre prima primi. doct^o 6°. caplo de virtutibus animalibus comprehendentibus. et 3° colliget caplo primo. et a philosopho 3° de anima. et a commentatore in plerisque commentis que per longitudinem allare dimitto. et tu lege ibi. quod iste locus est altissime speculationis et magne considerationis in hoc viro. **¶** Alia autem nonnulla accidia in eo quod apparet: sicut bonorum divinum uerificatio super hoc fundamentum sustentat: ut considerati apparere possint. per quod appetit hic vir multum sollicitus esse debet in curatione suarum dispositionum et festinare ad illud antequam dispositiones tales fiant magis mansue et deteriores.

Secunda pars principalis de regimine per sex res non naturales continens capitula septem.

¶ Sermo ultimus circa regimē sex res non naturales huius viri. Cap. I.

Regimine itaque dispositionum predictarum necesse est assignare ordinem. per penes convenientem mensuram et modum sex rerum non naturalium. 2° penes administrationem medicinalium.

¶ Pro declaratione per premissendum est. quod regimē sex res non naturales debet eligi inclinatum ad caliditatem et humiditatem: quoniam lapsus est frigus et siccus cui opponitur per calidum et humidum. et hoc idem intelligendo per se in dividendo de spe lapsus. verum quod in viro isto per augmentum indigōnis multiplicans flatum multa prope dicta in epe suo cum diminuta caliditate humorum generatur: id est lapsu frigido et sic. substantie dicto talis est lapsus humidus qualitatis dicti talis qui assignat penes augmentum flatu in eo inveniunt: ut dictum est: quod et confirmari potest per mineras multi flatu equoce dicti quod generatur in eis cerebro et in alijs membris corporis per diminutam eorum digonem a frigiditate multa convenientem. **¶** Et ex hoc fundamentum speculati appetit quod regimē sex res non naturales debet esse calefactivum et humectativum per se indicando ad malam complexionem fridam et siccam. Item calefactivum et exiccativum per se indicando ad multitudinem flatu in eo geniti per accionem ut predictum est. et est locus consideratio altissimus in quo difficilior est operari quam in motu. **¶** Ac buc ex hoc fundamentum colligi potest: quod regimē huius viri per administrationem sex res non naturales debet per mutationem magis quam conservationem: eo quod lapsus iste est frigus et siccus magis debet deduci ad melius quam conservari sicut est. Sicut talis permutatio fiat per tria aliquid: id apparet per calidum et humidum. erunt permutatio: nis talis ista convenienter effectiva. Et quoniam talis cum humiditate constituta non est sufficiens sumptiva multorum flegmatum predictorum: ideo oportet quod cum predictis commisceantur sicca. Et in hac materia tres viae sapientibus hinc inde posite colligi possunt. **¶** Prima quidem est: quod in cura talis lapsus voluerunt quidam simpliciter procedendum esse cum calidis et humidis: eo quod indicatio in actu curationis semper sumit a re preter naturam salvata virtute tri: sed res preter naturam est mala complexio frigida et sicca. igitur indiget calefacientibus et humectantibus. consequentia tenet: quod talia per ambas qualitates sunt propria trientate ad lapsum: et maior colligi potest 3° regimē ibi. Si vero permutari volueris. et iterum ibi. Curationis vero unum habet modum: et adhuc prima affo. commento 16°. et 2° corundem commentum illius. Ex plenitudine quocumque fide et ceteris minor per allegato caplo. **¶** Dixerunt autem secundo tenentes istam viam quod per talia si convenienter regit lapsus finalis vigorabitur virtus: per quod corrigentur flatu multiplicata et per viam indigōnis genita. **¶** Dixerunt 3° taliter opinantes quod ad consumendum predicta flatu oportet in lapsu tali administrare dietam in qua res diminuta et in quali aucta. Exemplum: sicut in tali casu de minimis quantitas cibi: cum qua tamen mediocriter salvet virtus et augmentetur in eo calitas et humiditas: quod per caliditatem fiet flatu diminutio successiva per modum resolutionis. per humiditatem vero convenienter restaurabitur virtus. vii non generabuntur flatu multa: necesse

in quo erit pervenire ad finem laudabilem: eo quod ex una parte flatu per se genita paulatim consumetur et ex alia parte non ita augmentabitur. igitur hic erit laudabilis curandi modus. **¶** 2° vero opinio in hac materia inuenta admittens ea que siccant cum calefacientibus et humectantibus mixta. talia enim aduersabuntur lapsui frigidi et sicco per caliditatem et humiditatem: et triabuntur humiditatibus accedentibus augmentatis. igitur erunt convenientia. **¶** Dicunt 2° taliter opinantes quod de numero istorum in istis unum in opinione non impedit aliter: eo quod discretiva virtus separat inter ea transmittendo calefacientia et humectantia ad lapsum frigidi et sicci et exiccantia digerendo ad lapsum humidum accitales. **¶** 3° vero opinio in hac materia dixit quod in tali diversorum lapsum complicatio securi est procedere indicando per ab eo sine cuius remotio alia curari non potest: sed lapsus frigidi et humidus accitales a multis flatibus perveniens prohiberet debitam reductionem lapsum fridum et sicci. igitur per se remoueri debet lapsus accitales quod debeat lapsus naturalis permutari. Et si diligenter speculando consideres inter opiniones istas iuvenes veritates. Si enim ad tantum augmentum fuerit humiditates ut naturalis calor per modum diminutionis vel suffocationis a suis opinionibus impediat: per 3° quod tertia opinio veritatem dixit. Si autem immisso augmento humiditatum accitalem stat lapsus fridus et siccus: per 3° quod prima opinio veritatem dixit. Si autem cum humiditates accitales non fuerint in multa quantitate aucte neque multum diminute: sed satis modiciter in augmento se habeant. per 3° quod opinio secunda dixit veritatem: scilicet quod cum caliditate et humiditate permisceri debent exiccantia: ut prius dictum est: et sunt loca ista altissime speculationis in quorum comprehensionem pervenire non potest nisi ille qui in principijs medicine notabiliter instructus fuerit: et hoc melius ore proferant quam ope perficiant. per quod cum in viro isto videatur lapsum frigidi et sicci cum augmento humiditatum non valde excedentem neque diminutam: erigendo per se opinionem secundam cum omnibus istis tam medicinalibus quam assumptis a rebus non naturalibus per mixtionem administrationis: ut nunc sequitur ab aere incipiendo.

¶ De electione aeris in hac dispositione convenientis. Cap. II.

Xbis que in precedenti caplo scripta sunt apparet quod aer inclinari debet ad caliditatem in secundo gradu notabiliter elevatus ut adverse tur frigiditati utriusque: et inclinare debet ad humiditatem primi gradus: cum accitalem in siccitate remissa vel aliqualem in ipsam impressa. Exemplum huius est: sicut aer vernalis esset cuius complexio in comparatione ad alia tria tempora anni calida est et humida. In tali aere ponetur exiccatio accidentalis accendendo ignem in locis habitationis factus ex lignis lauri juniperi abietis pomi et similium. aut fiat fumigatio ex myrra storace laudano sandaraca thure ligno aloes et similibus. aut cum hoc composito. R. colofonie. 3. ij. thuris mastice gariofil. ligni aloes aspalci sandarace. ana. 3. 5. pul. omnia simul: et ex hoc pulvere carbonibus ignitis asperso bis vel ter in die suffumigetur locus habitationis: aut saltem fiat ut detectus aspectui meridionali in quem radii solares libere ingredi possint et recipiantur. **¶** Omnino autem evitetur habitatio in cameris terraneis prope decursus aquarum vel habentes aspectum ad septentrionalem plagam et occidentalem et minime locus habitationis eius sit in civitatibus magnarum humiditatum prope valles et corruptas aquas existentes: vel in civitate Aquilegia et similibus. **¶** De annexis acri evitet stationem in uetis et prope fridum et humidum et caput suum birretis et in fulis agnibus pellibus suffultis vel de dorsibus variorum vel alijs bene calis muniat: et faciat sibi dyplodidem suffullam agnibus pellibus et bene calis quam portare debet a principio mensis sequentis octobris usque ad mensem aprilis: et in memoria tua sit omnes tecturas capitis sepe sub sole et ad ignem exicare facere.

¶ De regimine eius per exercitium. Cap. III.

Exercitium

prodest sepe mane vel ante coenam factum. summum erit sue orationis instans siue fiat in mane longo tempore claustra et ecclesias circueundo: siue montem sepe ascendendo et descendendo quod melius esset: deinde equitando

In q̄to gradario passu notabiliter ambulante & spatio duarū borarū uelutrum motu cōtinuato aut tantum q̄tum virtus cū suauitate bene tolerare poterit usquequo pueniat ad augmētū caliditatis ad sudorē mediocrē pducētis. cui nō succedat lassitudo uel debilitas aliqua: imo cū p̄cipiat aliquā lassitudinem statim ab exercitio quiescat iuxta ulem regulā hyppo. In oī motiōe corporis cū dolor in cepit &c. Et si exercitium post cibum desideraret fiat tpe puo mediocribus passibus leuiter ambulando: reliqua autē tpe quiescat. Si autē exercitio tali uti nō pōt pp bonitatem uel religionem: tunc sepe utatur fricationibus factis a genibus usq; ad pedes: & ab inguinib; usq; ad genua: & a spatulis usq; ad nates: & ab humeris usq; ad manus: ita tñ q̄ fricationes fiant inferius trahēdo semp usq; ad nōbilē rubedinē cutis: & tūc quiescat.

De regimine per repletionē & inanitionē.

Cap. III.

Non intendo

hic de eūonemāz humoralium uel earū repletionē: s; solū ad q̄titate auctā uel diminutā ciborū & potū attēdo.

Itaq; ob̄uet iste uir ut nunq̄ accipiat potū & cibū nisi appetitu nālī incitāte eū.

2ª aduertat q̄ si fastiditus esset stomachus cū appetitu intēdō iterūz caueat comedere: imo expectet quousq; fastidium uel abominatio de stomacho recedat. 3ª regula est. q̄ nunq̄ cibum deglutiat nisi bñ masticatū. 4ª regula est. q̄ non deglutiat potū ipetuosē: imo suauiter & paulatim sumēdo ip̄z: cū violēta enī deglutitiōe potus imergunt uapores in stōcho fluctuātes & rugitū i eo faciētes. 5ª regula est. q̄ mēsurā cibi d̄z eē tāta ne grauet ex eo stōchus uel sensus fiat. 6ª regula est. q̄ cibi mēsurā talis existat ne ex ipsa stomacho fiat gurgulatio uel rugitus. 7^a regula. q̄ melius erit ei ut cūq; a potu & comestione cessare cū reliquijs famis q̄ cū cōpleta satietate procedere. Cū aut q̄nq; cōtingit boīz p̄cipere stōchū repletōē a p̄dictio notabilr grauāre ip̄m. tūc statim p̄uret eorū eūonē anteq̄ in stōcho corumpant: & illud fieri debet per nomitū ponēdo digitū in finē oris agitationē faciēdo notabilē. ut aia fastidita stōchū moueat ad eūandū: aut saltem accipiat p̄tes. iij. aque: & quartā aceti & tepidū bibat subito: deinde cum penna trillationem faciat in fine oris ut dictum est. Si aut bō cēt difficultet uomere potēs tunc tales ciborūz supfluitates a stōcho deponi debēt accipiēdo in potu cyathū vñd aque decoc. mercurialis cū q̄nta pte olei oliuaz omnib; bene calefactis: aut saltē p̄dicte aque sine oleo apponatur. 3. 5. pul. radicum polipo. cum modico cinamomi. Si aut p̄ciperet repletōē supfluitatū in uentre. tunc procedat ad earūz educationē cū cyathō vno p̄dicte aque uel decoc. cā. 3. 5. pul. folliculorū sene. Aut saltē accipiat hūc potum. Rx. aque decoc. viol. 3. iij. pul. cartami. 3. j. macis. 3. 5. misce. Aut fiat ei hoc clistere. Rx. foliorū violaz malue blūis mercurialis. añ. 3. 5. 5. coit. polip. stritox. 3. j. coquantur in lib. iij. aque usq; ad cōsumptionē medietatis. & de hac coctiōe cum notabili ex̄p̄sione & colatura accipiat lib. j. benedicte ꝑuc. ro. cassiēfi. añ. 3. 5. misce cum vno cocleari salis & fiat clistere.

De regimine per somnum & uigiliā.

Cap. V.

Iste

nōbili tpe dormire debet: ita ut fiat in eo digō ueniēs tā p̄ma q̄ scōa & q̄ 3^a. pp qd oīq̄ somnus humectat substantiā eo q̄ est bone digōnis cā coadiuuatua. humectat autē madefactiue q̄n fuerit magis q̄ debet. et tō cū uir iste abūdet in humiditate accitālī caueat sibi a dormitiōe ualde plūxā. mēsurā itaq; sōnī eiū non debet eē mīnor sex borarū neq; amplior octo borarū uel nouezad plūx & p̄anis bñ coop̄t dormiat p̄mo sup latere dextro. 2° vō dormitiōe reuoluat se sup sinistrum latus. Raro autē dormiat super stōcho & rariū super spina. Et si cōtingeret in somno q̄ sudauerit caueat sibi ab infrigidatione sudoris circa corpus & maxime circa caput eius qd bene coopertum & mediocriter eleuatum dormiēdo teneat.

De regimine accidentium anime.

Cap. VI.

Cidentia

aie medici denotant passiones q̄les sunt letari tristari timere angustari sollicitari & melicū esse. oēs igit tales p̄ q̄s uelociter & multū debilitat calor inat̄ euitare d̄z. sicut timor magnū uehemē angustia furor & iracūdia.

Silr & passiones aie per q̄s calor nālī se pul̄t detinet & coartat euitari. debet. eo q̄ ad talia accitā se quis inatī calorīs. extinctio. Letari igit bñ & cōfortari mēte est ei cōueniēs & uoce alta lectiōes legere hymnos & psalmos cātare erit ei uisillimū ualde. talis enī uocaliū mēbroz exercitiū calefaciēdo pectus & caput supfluitates consumi facit. cor pulmonē cerebrū & alia mēbra uocalia a superfluitatibus expurgata reddit cōuenienter. ut patet ex spūto & similibus.

De regimine p̄ admistratōez ciborū & potū cōueniētē. Cap. VII.

Auenire

cibos & potus huius dispositionis cōuenientes s̄m fundamētū p̄sumptū. s; q̄ calefaciant & humectēt substantiā & ericcent q̄litate s̄m q̄ iudicat a dispōne frigida & sicca & humida accitālī est ualde difficilē: & pp̄ue in simplicibus quibus boīes utuntur in cibis nisi forte uinū dulce subtile & albū uideret p̄te potētiā in talibus reponitēni sanguinē notabilis q̄ritatis & calefactiū & humectatiū substantiā & ericcentiū saltē p̄tuitiue per modūz re soloniē talr opando.

Et silr carnes multorū aialium hoc efficere possent ut de uolatilibus sunt carnes colūborū turtorū & auilū minutarū & fasianorū & perdiciū. De quadrupedib; sicut carnes gaselli leporū & similiū. & ideo securius & frequētius talia inueniuntur in cōpositiō q̄ in simplicibus. Propter quod panis ab isto viro eligatur qui salis & fermenti q̄ritatez aliquatā maiore cōsuetā multitudinē gentiū recipiat. In talenim pane reseruat̄ aliqd caliditatis & siccitatis uirtute salis & fermenti qui ponit ab Auiē. cal. & sic. in secūdo. Is Sal. dinamidiōz caplo 2°. ponat ip̄m cal. & sic. in primo. Sic igit panis de pura simula ad huc parū plus fermenti hñs q̄ cōsuetus panis. & sit bñ coctus absq; cōbushōe. & si esset usus panata ex eo tūc fiat in brodio bñ pingui refrāgētē friditatem ei & ponat in eo aliqd de croco uel cinamomo ad refrāgēddū humiditātē ei. panata enī que cibis chīanorū ponit eē fri. & bu. & pp̄ue cū aq̄ facta 5° colliget caplo de cibis absolute. Ne q̄z enī in pane uel panata multū salis uel fermēti accipiat. ita ut agraat exiccationē maiore q̄ cōgruū sit. q̄re alimētōz p̄ caplo 3° inquit. Iudiciū aut plurimū s̄m fermentū & s̄m sales. s; excessus in pane gustus sit cibi. Nam qd id tristat a sensu gustus ledit in hoc. i. cōmixtione tali: & subiūgit. Plurimum mīseri prauū dicitur. De carnib; aut eligant oīum aialium laudabiliū carnes & pp̄ue iuuenulorū & pinguiū. Nā pinguedo calefactiua & humectatiua est. uelut sunt capreti pingues & agni & vituli lactēis & castrati pinguis & caro cuniculorū & gaselli & leporis & porci syluestris & domestici pinguis & iuuenuli. De uolatilib; pp̄ue domesticis carnes gallinarū & anatulorū & colūborū & aliqui anserū paruorū. & de syluestribus carnes fasianorū p̄dicū coturnicū frācolinū & similiū. & pinguedines eorum artificiate cum cibis absq; multo sale. De speciebus autem condimentorum cōueniens est ei usus croci in quantitate cōuenienti. Nam multūz usus eius deicit appetitum & cinamomum & silia in feruis dīceda. Caro vō originis que quercula nominatur: Is aliqui accipi possent tamen non sit in multo usu. eo quia stomachum nauseat & remollit. De piscib; cōueniunt ei pisces nō antiqui neq; magnorū corporū neq; degētes in ags uel stagnis paludēstribus corruptis. sed eligant ex fluuijs uel fontibus uel uallibus decursibus aquarum continuē renouatiō. & in sp̄e sua eligantur pisces cēkadrazi & sunt marfiones in fluminibus & in fontibus inuētī. & uarioli qui dicunt pisces solares & corētine & scarliones temali lucij capedani carpiones rūbi crade menule & similes qui possunt accipi tam elixi q̄ in bono oleo oliuarū cocti & pp̄ue cum millefolio mentba feniculo petros. & silibus. Pisces vō uttenca anguille geonee cephalī: quoniam sunt

mollitum et viscosarum carnium non conueniunt et proprieque faciunt oppilones ad quas hic vir paratus est et molestas. ¶ Usus vero lactis crudi et non placet mihi propter infrigidationem quam facit et notabilem humectationem, quam lac in corporibus frigidis non transmutat in sanguinem, sicut appet. 2º can. proprio caplo. propter quod et casus recens et mollis et pauci salis non est ei conueniens. ¶ Quia autem quodcumque coctum mollium et non ualde dura sit ei conuenientia. ¶ De ferculis autem: et primo de legumibus que non habeant in multo usu: et proprie que elixa sunt, que vero ei sunt conuenientiora sunt sicut cicerum, eo quod conuenienter nutritiuum appetituum et lauatiuum est: et debet assumi in medio aliorum ciborum et non in principio neque in fine. 2º can. in proprio caplo colligendum. Panis autem et proprie in pigui brodio coctus conueniens est aliquis. Item parum nutritiuum suauitate et siccitate prouocat urinam et apert. 2º continens. caplo. 199º. Laudabile est ei risum quod calidum est in primo siccum in 2º conuenienter nutrit et exiccat. 2º continens. caplo. 126º. Licet et alia et pista in brodiis pinguius preparata et puluere cimini anisi pipis et croci superaspisa laudabilia sunt. De oleis conueniunt ei omnia calefacientia et leniter exiccantia subaliantia et apientia naturaliter uel artificialiter facta talia. de quorum numero est salvia, de qua 3º Aui. non faciat caplum 2º can. elici tamen potest quod est calidum et sic in fine primi uel in 2º. ut patet a Serap. in aggregatore simplici. 149. ubi dicit quod est calida manifesta caliditate et papstiprica. quod oino collige a Dyas. caplo de elixifago. ¶ Feniculus et conueniens est ei propter prouocationem et apertioneque habet. non tamen eius usus multus sit et frequens ne calefaciat et inflamet. quoniam calidum et sic in primo. 8º de simplici medicina suo caplo. ¶ Silr petros. conueniens est propter prouocationem et apertione suam et non est multum excessiue calidum. Donis enim ab Aui. in primo gradu caliditatis et in 2º siccitatis. et conueniens est stomacho et capiti. Item Ruffus dixerit de ipso. quod nocet stomacho attrahendo ad ipsum massam aliunde. sed uerum quod Ruffus intellexit de apio. quoniam petros. est species apii. et in caplo de apio ab auctoribus utplurimum fit sermo de petros. tanquam de specie eius. ut patet 2º can. et 8º de simplici medicina. et 23º continens. capitulo 609º. et a Serap. simplici. 294º. ¶ Menthe etiam usus conueniens est: quod calefacit et exiccat in 2º. confortat stomachum et digerere facit et prohibet singultum et uomitum flatum. 2º can. in suo loco. et 23º continens. caplo. 732º. ¶ Serpillum et a Dyas. erpillum notat. Licet enim Serap. enumeret ipsum inter medicinas calidas et sic in 3º. Aui. tamen 2º can. caplo de nemere dicit ipsum calidum et sic in 2º. et est conueniens stomacho et capiti: et omni principali membro sua aromaticitate et apertuias et urinam prouocat. ¶ Silr laudo sibi rosinarum dictum de drolibanum quod conueniens est ut predictum uel precedens et est calidum et sic ut Serap. in aggregatore. caplo de face. marina. ¶ Maiorana et ab auctoribus amaracus notata conueniens est. quod calefacit et siccit in 2º et habet vim attenuatiuam et dissolutiuam. 8º de simplici medicina in proprio capitulo. et aperit oppilationes et proprie cerebri: et confortat doloribus capitis a flatu et a uentositate factis. ut 2º can. proprio capitulo in areola membrorum capitis. ¶ Similiter uti potest ruta absinthio hyssopo calamito mentastro et consimilibus. ¶ De radicibus vero plantarum uti potest enula carotis bancia iringo et bulbo. ¶ Radix uero que comeditur raphanus minor notata accipiat in paucis usu. ¶ Cepe alium et porrum non placent mihi nisi in rarissimo usu et paucis quantitate. ¶ De extremitatibus vero plantarum suis temporibus utiles sunt ei asparagi et cappares. ¶ Olei oliuarum usus uel de nucibus competat ei loco cuius butyro potest uti: item non ualde frequenter et in quantitate paucis. ¶ Aceto autem uti potest sed non ualde frequenter propter exiccationem suam: sed agreste et lymonum usus magis placet mihi. uinum granatorum non habeat in usu multo ualde. ¶ De aromatibus placet mihi piper cingiber cardamomum malua et minus gariof. macis nux musc. anisum cuminum feniculus crocus: et consimilia aromatica calida. ¶ De partibus animalium eritetur saltem in multo usu cerebrum cauda et uentres et relique partes accipi possunt. ¶ Cibi uero pastiles non sunt in usu multo nisi fuerint de pasta

fermentata minutissime facti et bene siccati. sicut est cibus de regione siculorum asportatus apud auctores medicine tri-nicipa. et 2º. et icole uo illi loci uocantur micellos. Blagana et proprie cum caseo facta et sicut lunelli raphioli dicti non placent mihi.

Ainū uero ei conueniens est quod album in colore uel citrinum uel subru. item minime odore suauis vigore fumosus et potens sapore dulcis uel mediocri substantie dyaphanum uel transparens. quod quidem assumat purum aut in diebus caloris paucis quantitate: ut sub quadrupla parte aque commixtum. ¶ Sit autem aqua ei accepta de fonte liberi et detecti aeris huius aspectus orientalis uel meridionalis et liberi cursus cuius alueus a pluuie fetidis et limositate purgatus existat in qua et ranarum uermium et aliorum animalium fetidorum et male nae conuersatione existat. et sit in substantia dyaphana uaporibus limositatibus diligenter expurgata. uelut aque cisterne uel laudatissimi fluminis. Nec in summa de rebus non naturalibus determinata pertransiant leuiter.

Tertia pars principalis huius opusculi de regimine huiusmodi disponitur per administrationem instrumentorum medicinalium. et continet capitula septem.

¶ De administratione purgationis huic viro conuenientis a medietate mensis februarij usque ad medietatem iunij. Cap. I.

Diligenter contemplando expressis appetitum melicorum que naturaliter in eo multiplicantur: et flatum carum que per accis propter debilitatem digestiue multiplicant in eo. Item in quocumque mensi iam permixtorum et maxime mense martij apertis uel maius sexta die iunij usque ad 25. ei esse secundum hunc modum. Item tribus epithimis folliculorum sene. an. 3. s. turbis electi hermodactyloz. an. 3. ij. dyagridij. g. v. salis idii. g. iij. aque enpa. 3. j. s. aque bugloz. 3. ij. fiat omnis prescale facta aqua infusio per diem naturale. deinde calefiant: et facta expressione predictae colature addatur cassie. de sua cana extracte nouiter. 3. v. et totum assumat in potu in aurora calefactum et dormiat post per horam: et post quantam horam accipiat cyathum unum plenum aque ordei calefacte et succarate: et post per unam horam prandeat. ¶ Sequenti uero die accipiat hoc digestiuum in predicta hora quod calidum continuet diebus octo cuius descriptio Item syr. de epithimo. 3. j. syr. de sticados. 3. s. aque buglosse et mellisse. an. 3. j. misce. ¶ Nonis uero sequenti die hora predicta de minoratiuo et conditionibus eiusdem obseruatis accipiat has pillas. Item pillarum indarum pillarum de lapide lazu. pillarum coebiard. an. 3. j. cum succo rosarum fiat pille. vij. et exhibeantur. ¶ Quia sepe tempore assumptionis syruporum ueterum patiens solet esse stipticus. et tunc non conuenienter opantur digerentia. idem describam pillas istas de quibus tempore ipsorum: imo quolibet alio gratia subductionis uentris ante cenam parum potest accipere unam uel duas et excusant a labore clisteriorum. Item alo. epat. electi. 3. ij. aga. electi 3. ij. salis indi. 3. ij. polipo. epithi. an. 3. ij. dyagridij. 3. s. in fundant becoia in succo boraginis et viola. an. 3. ij. et exponant ad solem ita ut exiccantur aut saltem sub tegula exiccant: et ita tribus vicibus renouent succi. de illa igitur massa tota cum. 3. s. cinamomi et tantundem mastice fiant pillule de omni. 3. vj. et exhibeantur ut supra.

¶ De modo rectificandi cerebrum in hoc viro. Cap. II.

De electuariis et coicat intentionem ad malam coplonez fridam et siccam totius corporis: et quod est usus ei omni mane in aurora accipiendo de ipso quantitate. 3. ij. deglutendo absque alia mixtura. Et iterum de eo accipit potest 3. j. hora introitus lecti bibendo post ipsum modicum de aqua calida succarata decoctio modici macis. Cuius descriptio. Item spem dyasthos descriptione Nicolai in antidota. 3. s. violarum florum buglosse boraginis cinamomi macis gariofilorum nucis musc. an. 3. j. croci. 3. s. ligni aloes. 3. ij. foliorum auri nicro. v. musci. g. ij. ambre. g. vj. gnosistecorum mudatorum. 3. iij. succari albi. 3. iij. mellis despumati lib. 5. in fundant sistici in aqua buglosse cum modico uini aromatici calefacti per duos dies naturales: deinde ultimate terant et cum predictis informant in forma electuarij.

Hec confectio conuenit ad predictam intentionem. **R.** fisticoz. p. paratoz fm modū in pcedenti cap dictuz. 3. iij. been al. z ru. sedoarie mellisse macis. añ. 3. j. 5. floz antboz. 3. iij. capil. ue. ro laz spodij ossis de corde cer. mellisse gariofiloz. añ. 3. j. cimi. ni anisi ligri. añ. 3. 5. folioz auri numero. iij. fragmentorum byacii smaragdi z saphi. añ. 3. 5. limature subtilissime auri 3. 5. succari al. lib. 5. croci. 3. j. musci ambre ana. gra. j. 5. aque buglosse. q. s. fiat confectio in rotulis magnis. de hac igit cōfectione semper ante cibum assumat q̄ritas. 3. iij. uel. iij. postea bibat aliquid vini aromatici superius approbati in cap de cibo. Et si eadem iterū accipiet post cibū z bora collatiōis nō timendo expensam feliciter esset eius excessus. **C** Puluis confortatiuus capitis. **R.** ligni aloes. 3. j. g. paradisi sicados cameo. folij. añ. 3. 5. ambre. g. iij. cinamomi electi galange ciberis al. añ. 3. 5. maiorane macis. ana. 3. j. storacis calamite calamī aromatici peonie añ. 3. j. h. at omnium per se puluis: deinde cōmisceant diligenter. De hoc igit puluere oī sero bora introitus lecti supaspergat p̄ora capitis a fine capilloz usqz ad summitatem eius per incessum cōmissure sagittalis per latitudinem quatuor digitorum. **C** Ut aut̄ uie cerebri ut aures nares palatus aperte conueniēter cōseruentur ut fumositates z mārē relique conueniēter edari possint cōueniens est z utile ut oī sero z mane insulas z alia tegumēta capitis bene exiccata cū hoc puluere ignitis carbonibz asperso diligenter suffumigare z caput eius z faciem silt. Cui⁹ descriptio. **R.** laudani electi. 3. j. colofonie. 3. j. 5. thuris sandarace myrre. ana. 3. j. storacis calamite. 3. v. ligni al. cubebazum granoz iniperi. ana. 3. j. fiat olum per se puluis z cōmisceantur. **C** Quā capitis ablutio necia est ad mundificandū cutē a limosis supfluitatibz z ad cōsumēdū supfluitates fumositates z uapores in ipso inuentos. iō laudat ei ablutio capitis bis in mense aut plus oī septimana scilicet facta cum lixiuo cōi absqz mixtione altera z madesiat magdalon infra script⁹. **R.** resine sicciore colofonie. ana. 3. j. 5. laudani storacis calamite ana. 3. j. sandarace. 3. iij. maiorane macis sicados pulegij origani betonice añari. añ. 3. 5. cubebazū. 3. j. musci g. j. pulueriscent oia p se z cum gūmis p̄dissolutis fiant magdaleones z utatur eis soluz post ipsorū exiccationē. **C** Et q̄ spūs p̄sepe aiales sustentant z a corruptiōe z alteratione defendūtur p applicationē aromati per inspirationē cerebri delatoruz. Igit bonū odorifer est hoc. **R.** folioz basiliconis sicci. 3. iij. macis. 3. j. 5. musci ambre añ. g. iij. ligni aloes. 3. j. gra. paradisi. 3. 5. margaritarū electarum foliorū auri. 3. j. caput z rof. non bene expanfarū coral. spodij de cāna labrusce cāphore añ. 3. j. pul. oia p se diligenter z ligent in syndone de grana retorta aut saltem ex eis fiant poma cū. 3. j. storacis liquide z 3. j. purissimi laudani que dūsoluant cum vino romanie aut altero bene aromatico: ut maluatico. **C** Et quā frequenter ptingit in an fractuositatibus cerebri z rimis eius inuenire mās flaticas aut alteras que fixe z profundate sunt z difficilis eradicationis. Indigent igit motore uebementer agitate eas: z talis est sternutatio p̄pe facta post ulces eūones que inuat ad expulsionez mārē ē. vberādo in faciem earū. p̄ma p̄mi. cap ultimo. ideo facit sternutatoriū hoc apparēte capitis grauitate z puatiōe demucatiōis nariū admistres in nares exsufflando de ipso ad q̄ritatē vni⁹ gni ordei. **R.** radicio arthanite. 3. j. castorei sicciore pipis al. staphisagrie. ana. 3. j. eluarij al. 3. 5. pulueriscent oia per se z cōmisceant z insufflet per cānulā uel pēnā: aut p instm qd̄ describit Albu. in cap de formis instrorum caput purgiorum. z tu lege ibidem.

C De confortatione cordis in hoc viro.

Cap. III.

A hoc cap aliqua simplicia remedia deinde cōposita ponant a sapientibz approbata. **C** Prīmū qdem est sedoaria de qua dixit Aliū. q̄ confortat cor z cōfert tremori ei⁹ frequēter. z do ex ea. 3. 5. in aurora cū. 3. j. aque buglosse cū succaro calefactis. **C** 2° est buglosa cui⁹ usus utilis est z securissimus tā in cibo q̄ in potu. ut Aliū. scripsit 10° terij.

cap. de canonibus curationis cordis. **C** 3° est smaragdus: de quo in potu detur. 3. j. cū aq̄ buglosse. ut supra. **C** Lapsus aut cordis siue tremulū motū aut alterationem a uaporibus melicis pueniētē potēter curatus eluarij letificatis descripti a Rasi. 9° Almanf. cap de melia. z exhiberi d̄z in dispōne ista oī mane ex eo q̄ritas. 3. iij. cū. 3. j. aq̄ buglosse p̄calefacte. **C** Fumositates quoqz melicas z alterationes ab eis pueniētes sepe curare solet administratio hui⁹ sacculi cōtinue portati sup mamilla sinistra z cōsuti itra camisiaz. Cui⁹ descriptio. **R.** florū boraginis buglos. capil. ue. macis se. basilicōis añ. 3. j. byacini smaragdi saphiri ana. 3. j. folioz auri numero. v. been al. z ru. ligni al. ossis de corde cerui foliorum margaritaruz. añ. 3. j. macis. 3. j. 5. pul. oia per se: z fiat sacculus quadrate figure in syndone de grana retorta.

C De rectificatione dispōnū stōchi huius viri.

Cap. III.

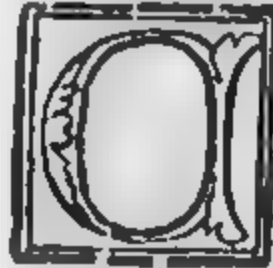

Icet in lapsibz melicis soleat coiter uēdi appetit⁹. m̄ q̄ lapsus isti⁹ viri est in gdu nō bilr itēsus. iō p ipm magis nō cet appetitua q̄ saluet uel augmētet. Idcirco bonū est q̄ vir iste utat isra scripta cōfectione de qua semp post

oē cibariū assumat frustū vni⁹ usquequo pcepit appetitū ei⁹ vigoratū ē: z tūc ab ea desistē poterit. Cui⁹ descriptio. **R.** g. sumach berberis z ribescoriadri p̄pati. añ. 3. j. gariofi. cinamo. electi añ. 3. j. macis. 3. j. cimi. anisi. añ. 3. 5. pul. oia p̄us ista sa in aceto p diē nālē: postea exiccata z cū lib. 5. cōserue citoniorū succarine z cū modico mīue citoniorū p̄cocte cū. 3. j. succa. al. z fiat cōfectio in rotul pōderio. 3. 5. **C** Et quā oppilationes coartatorie sepe in stōcho hui⁹ viri eueniūt p̄p mltitudinē melici būoris ad cui⁹ retētiōē in uenis tunicaz stōchi ad inuat multitudo flatiū: que p indigōnē gñant in eo ut supi⁹ visum est. iō ad eas remouēdas 13 p̄ remedia suprapositorū sufficiāt: uolūt tūc bāc cōpositionē apponē cōfectionis que utili ma est ad tollēdū oppilationes p̄dictas. **R.** g. fisticoz que ifusa steterint p tridū in sy⁹ acetoso. 3. iij. cimini anisi fenicli. añ. 3. 5. spice nardi ameos sgnati. añ. 3. j. ligni aloes. 3. j. pulueri. oia p se z lib. j. succari al. cocti cū aq̄ eupat. fiat cōfectio in rotulis. 3. iij. de qua p bora vni⁹ cū media añ cibū accipiat vni⁹: post quā bibat modicū vini al. subtilis arōatici z bñ fumosi **C** Et q̄ paucitas spūz z sanguis laudabilis cū flatica mā z melica multiplicatis in stōcho hui⁹ viri z circa ipz sunt cānocumēti digōnis in eo. z iō itēdat ad appetitū cū hoc eluario: de quo in aurora assumat coclear vni⁹ deglutendo ipm absqz alia mixtione. Cui⁹ descriptio. **R.** sp̄z dyatrion pipreō descriptiōe 3° Sal. in libello ad Omōtheū. 3. j. sp̄eruz eluarij de ligno al. 3. 5. syr. infusiois mirabolanoz ke. cīn ciberis viridis. añ. lib. 5. succa. al. 3. iij. coquant silt succarū. z syr. usqz ad spissitudinē z additis sp̄ibus conterendo fiat eluarium.

C De doloribz z uētositatibz spineremouendis.

Cap. v.

Quā aut̄ ptingit in spina uel renibz dolor appere fiat eoz enaporatio cū sacculis in fra scriptis stōcho ieiuno sepe applicatis. deinde inungat spina tota cū isra scripto vngueto. Descriptio sacculi ē bec. **R.** arthemisie mel

holicamomille. añ. 3. j. milij bñ calefacti in caldario sicco sutellas. q̄tuor. apponant p̄dictaz rerū pul. grosso mō contuse z impleti sacculi supponant spine. **C** Descriptio vnguenti est bec. **R.** olei nardini liliorū alborū. añ. 3. 5. olei camomellini de aneto. añ. 3. j. croci spice nar. rubee tinctorū eupat. añ. 3. 5. masticiis sgnati. 3. j. cere. q. s. fiat vnguentum molle.

C De oppilationibz in renibz remouēdis.

Cap. vi.

Decursu māerū flaticaz z melicarū nō raro ptingit butus viri renes oppilari qd̄ ptingē p̄ter ex dolore tēsiuo z granatino in renibus eius eueniēte z ex tenuitate z subtilitate urinaz siliū aque fontis. iō p ipsa r. remotione utatur cōfectione de fisticiis superius posita. **C** 3° utat cōfectione facta ex sp̄ibus eluarij de semi. descripta a 2° Desue in antidotario descriptione prima. que fiat cum

succato cocto cū aqua sublimationis granorū milij folio: & accipiat ex ea. 3. 5. an oēm cibū p̄ horā vnā cū media.

De diuersione a supiorib⁹ p̄b⁹ fienda ad inferi⁹. Cap. vii.

S huic viro p̄ferret nā auxiliū i mediocriter puocādo sibi emoroidas nūlū salubrius medicamē existimo ei cōferre posse. si autē p̄ se nō p̄uideret tūc si p̄cipet p̄dus frigus tēsiō aut puritus in extremitatib⁹ fieri. tūc fiat fricatio loci illius cum folijs ficus aut cōsolide maioris vel minoris vel cū felle tauri vel alteri⁹ aialio. Si autē taliz viap̄ aptio fieri nō p̄t. tūc utat p̄ll⁹ s̄ supra descriptis & eis oñib⁹ lenib⁹. & ei sepe siāt pedū fricatiōes ab ignib⁹ usq; ad plātas. aut saltē siāt ei ablutiōes ex decoctiōe foliorū lauri calamiti & silid caloz. aut saltē in domesticis p̄tib⁹ carnis osis ixybiarū sepe applicent uētose sicce. aut cū scarificatiōe si locus ualde rubuerit. hec sunt que huic viro meliora mihi vīsa sunt.

Consiliuz. 265. De mala cōplone frida & humiditas in capitula tria.

De dispositione & signis eius.

Cap. i.

Diligēter q̄q; in scilib⁹ medicenon mediocriter erudit⁹ spiciat cōplonē spectatissimū viri dñi Angeli Simōete magnifici ac potētis dñi & comitis splendidissimi strēpūq; bñ meriti capitanei illustrissimē lige toti⁹ Italie gubernatricis fidissimū secretorū p̄seruatoris facile poterit as-

seruiue dicē q̄ ei⁹ cōplō tota a medio iustitiali declinet ad friditātē & humiditātē. Primo nāq; q̄ tactu p̄cipit in membris oib⁹ eius remissa caliditas cū declinatione ad lenitatem & molliem. 2º q̄ in hūdie ei⁹ appet declinatio magis ad remissam carnositatē cū molliē membroz q̄ ad multā carnositatē aut ualde paucā cum soliditate mēbroz. 3º iterū q̄ pulsus eius parvus & mollis est magis q̄ durus magn⁹ vel mediocris. Adhuc & 4º q̄ anhelit⁹ ei⁹ ad puitatē tarditātē & raritatē cū lenitate suas dñas ondit magis q̄ ad magnitudinē uelocitatē vel frequētiā. Et sūt quatuor a substantia inberētib⁹ & ab op̄onib⁹ assumpta. Adhuc & 5º. urina ei⁹ citrina aut subcitrina est cu3 pauca hypostasi. imo nēp bilim habet multā vel enormiā ad albedinem in colore & mucillaginositatem in substantia notabiliter inclinātis. Ab hac etiam complexionē cadit gñatio & exitus multe uentositatis q̄q; in stōcho & in inferiori uentre gurgulantis. Uniuersa ēt cutis leni q̄ritate p̄loz & mollium uestita est. Sputū etiam & accētia reliqua ad molliē magis q̄ ad duritiem inclinatur. Et est hō qui in passionibus aialib⁹ nō inclinatur ad uelocē iracundiā excellētē neq; p̄duratē. Imo mediū satis tenet in illis ad tarditatē magis q̄ ad uelocitatē eaz passionū inclinabilis. Adde quoq; istis q̄ ualde facile patit ab infrigidātib⁹ calis. p̄pterea q̄ cōplō nālī frida est inclināt ad lapsū sibi silem. succisio enī in gñe p̄portionali facilior est q̄ ecōtra. scda p̄mī. cap̄ designis cōplexionū. Et h̄ friditas cōplonalis sit cā facilis passibilitatis a cā sibi sibi: ad tales tñ alterationes non pax coadiuuat excessus humiditatis huius viri. humiditas nāq; maior q̄ debet reddat corp⁹ fridiū q̄ op̄z p̄mī. cap̄ de cōplonibus. Amplius raritas texture que est in hūdie huius viri disponit ipm ad faciliter alterari ab excessu culuscūq; qualitatis. Sed ipsa raritas cōiuncta humiditati & friditati facit corpus facilius pati ex fridie & bñdīs causis q̄ a calidis & siccis. q̄ hic vir ad friditatem & humiditatem cum raritate texture notabilī lapsus leuiter patit a friditate & humiditate continetis & aliop̄ similitum agentium. Propter q̄ correlarie deduci p̄t q̄ iste vir intelūgere potest cās pp̄ quas facile incurrit friditātē capitis stōchi extremitatū & iuncturaz. Neq; digne hic molestari debet q̄ raritas texture arguit oñium caliditatis: illud enī negādū est. raritas enī texture quedā cōseq-

tur paucitātē carnis uniuersē hūdie. & paucitas carnis arguit augmētū friditatis que debilitat inatū calorē que d̄z ēt istm gñatiōis carnis. vñ nō oīs raritas texture cōsequit augmētum calitatis. Ad hanc ēt vītatem affirmandam concurrat cerebri stōchi genū & iuncturaz huius viri friditas que notabiliter viget in eis & non caliditas. Ex q̄b⁹ oib⁹ uelut ex fundamento scientifico concludendum est. q̄ cōplō huius viri h̄ frida sit & hūda fm̄ uniuersum corpus: maior tñ friditas dñat in cerebro stōcho & iuncturis ei⁹ q̄ in alijs mēbris. Et si fieret istā ia 3 quedā p̄dictorū. q̄ in urinis hui⁹ viri frequēter apparet tinctura ruffa & subcrocea cū mltitudine berenulaz ad rubedinē inclinata: & calis q̄q; p̄cipit urina cū punctiōe in extremitate pudibundī uel ueneri membra sed hec oīa significant augmētū calitatis. igit cōplō huius viri ad caliditatem inclinatur: & non ad frigiditātē. Huic motui & cōsiliis ei⁹ rñdēdū est negando p̄tiam. non enim ex caliditate vnus p̄ticularis mēbz. s̄ renū: neq; ētēpis sufficienter deduci p̄t in toto multiplicata. Epar enī est fons humiditatis p̄ncipalī & nō calitatis. & calitas ipsius nō p̄t super toto influere calitatem sup̄antez calitatem ab influxu cordis toti coicātā. Et si epar q̄d est p̄ncipale mēbzum declinās a medio gñis p̄ augmētū calitatis maioris q̄ sit caliditas renū respectu mediū gñis nō p̄t sup̄ toto calitatez influere ultra calitatē cordis. igit neq; renes poterunt hoc facere. p̄ntia manifesta est cū suo maiori. eo q̄ aliop̄ supposita p̄tate fortior est vītus mēbroz p̄ncipalium sup̄ illo. Unde ex oib⁹ istis iuicē collatis sequunt correlaria quedā. P̄mī q̄ hic lapsus in hoc viro nō leuiter uerēdus est. p̄bas: q̄ hic lapsus dñat etatuo decursus. Est enī vir iste in etate consistētie in qua alijs etatibus cōparata calitas & siccitas dñari debet: sed dñant in ea friditas & hūditas p̄traria p̄dictis. igit lapsus est malus. maior & minor in otuerit in p̄cedētib⁹ & cōsequētis tenet ex lege sūmī hyppo. affo. 2º. & cōmēto 6º sermone illo. In morbis minus p̄clitatur egrotātes. 2º correlariū q̄ huic lapsui resistēdū est q̄ citius est possibile ne amplius intendat. 3º correlariū q̄ iste vir in suo regimine magna attentione sollicitus esse debet. ut nunc sequitur.

De regimine p̄ sex res nō nāles diuisuzi sex s̄moneo. Cap. ii.

Regimen hui⁹ viri in duo capita diuisū dēdū ēt decreuit. 1º p̄mī boz cōcernit regimē sex reb⁹ nō nālīb⁹ cōplēdū. 2º vō in istoz medicinaliū cōgruā applicationē docēbit administrari. P̄mī itaq; capitulū sermones cōtē-

nebit sex. Quorū p̄mū erit aeris administrationē: regionis cultatio. loci uel camere declarās electionē cōgruam.

Eligat itaq; pro posse aer nālīter calidus & siccus: uel meridionalis: uel oriētalis: uel occidētalis purificatus a flatu uētorū pluuias deferētū. Et si quidē aer talis nālīter hū nō poterit & maxime a viro tali qui in gñe a morū tumultū in castis cōsequit de magnis reb⁹ negociādo. Artificialiter tñ locus bitationis & p̄pe ubi dormit p̄paret cū icēsiōne lignorū abietis ficū pomoz ilicis lauri iunipi & vñlū oīaz plātari & herbarū acuto odore p̄cipiātū. Et si cōtingat elōgari ab istis saltē in loco bitatiōis ei⁹ suffumigiū fiat cū hoc puluere de quo carbonib⁹ accēsis aspgat quantitas nucis. Cuius descriptio. R. storacis calamite. 3. 5. sandarace myrre. añ. 3. j. thuris. 3. vj. ligni aloes. 3. iij. puluerigent oīa p̄ se. deinde misceant & ipm p̄oret in ualīa sua q̄si semp. At vō si aeris rectificationi per hūc modū p̄ulderi nō p̄sūt salūtē frequēter odores puluerē descriptionis huius in syndone rectora ligatum. R. macis. 3. ij. gallie muscæ storacis calamiti ligni aloes: florum origani & pulegij. añ. 3. j. foliorum basilicis: florum rosmarini: maiorane. añ. 3. ij. 5 puluerigent p̄ se. deinde misce & fiat ut supra. Et hi pulueres etiā teneantur ubi panni sui seruant: aut suff. migent cum illo. Nusci aut odorē p̄pter nimiam eius etiā orationem & grossam alī qualiter timeo: nisi vir iste delectationē accipiat ex odore ei⁹. Qualē redq; vō cōtingat locus bitatiōis ei⁹ oriētali aspe-

ctui z meridionali detectus existat elogatus a decursu aqua
rū z ppe limosaz z fetidaz. Et si mope sibi caueat terre p
pinquus iacere sup stratū herbis recentib⁹ adiacentē. imo le
ctum sibi faciat super culcitra proiecta super corio uel pānis
a terra saltem per tres pedes eleuatum. Et de his que an
nectunt acri uestes beat pānis de grana duplicatas uel sus
fultas pellibus vulpini scioribus aut doilib⁹ uatloz uel
martirum. lz pellis densa de pingui agno non minus esset
utilis lz nō sit adeo nobilis opinione reputata. bec de sermo
ne primo huius capituli.

Sermo 2⁹ pōit regimē p exercitiū z getē h⁹ mō mēsurādū

Remittendo

hac pte hui⁹ sermōis qd expediret. laborib⁹
eni arduis z magnis reb⁹ itēus cogit egitare pe
ditare z iter nauale agere fm reruz Italie casus

bellicosos urgentes. quare si posset salte post cibum suū per
duas uel tres horas quiescere deberet aut saltem leui exerci
tio exercitari. aut si contingit ipsum angente necessitate scilicet
nauiter exercitari in gradario equo uel mulo perficiat sicut
potest. Et si vō rex buanaz cōditio donabit ei ut se conueniē
ter regere possit. tunc post cibū qescat aut saltē passib⁹ medio
cribus tricentis uel quadringentis exercitet. Et post assum
ptionem cibi per sex uel septem hōs motu pgressiuo peditan
do mediocriter ambulet montes ascendendo aut equo gra
dario suauiter se exercitando. Et si ad bucaliqua angente
necitate doloris uel alterius accitis pibet iter agere uel eg
itare. tunc loco exercitij pibus non dolentibus oī die ter ante
cibū cū pānolineo aliquafr aspo fricationē faciat fieri sibi a
genib⁹ usqz ad pedes inferius strabēdo cū bona cōpressionē
per octauā pte hore. deinde superascēdat fricāe enī a pedib⁹
usqz ad ignina per modū z spatium epīs dictū. 3⁹ vō dimissis
pedib⁹ fricationē faciat a spatulis usqz ad nates p idem spa
tiū. 4⁹ vō ab humeris usqz ad manus inferius trabēdo sem
per usquequo calent membra z rubedinī vicina fiant. de in
de quiescat. Capitū vō faciat exercitiū cū pectine de setis
porcinis. Aures vō exercitentur bystoria magnarum re
rum audiendouoces modulas auscultando de sonis armo
nicis tenuiter acrem frangentibus insisterendo. uelut harpe
organī z consimilium. Et pectus anbelitum eius detinen
do z uoces elenatas proferendo. uelut doctor legens exercitā
do. Et stōchi cū pānis calidis euaporationem faciendo re
gionem tueatur. Epātū vō pmiū donet decubitiū in dormi
tione. Et renibus fricationem non raro faciat cum fur
furibus siccis uel puluere farine orobi. Iuncturis vō in
ferioribus cum quietus erit saltem in septimana bis appli
cet inunctionem factam ex hoc linimento actu calō cū uadit
ad lectum. R. olei oliuaz. 3. ij. salis modicum calefacti. 3. j. 5.
sandarace. 3. 5. terant oīa in sinul subtilissima contritione ap
plicentur ut dictū est. z bec de sermone secundo.

Se mo tertius de inanitione z repletionē.

A sermone

3⁹ declarādus est mo
dus ciboz hui⁹ viri ex p
te qtitatis z hore ipsi⁹. p quo pmittēdesūt regu
le quedā. Pm⁹ pmittēdū p. q nullo mō acci
piat cib⁹ nisi pāsumpt⁹ cib⁹ oīo cōplete digest⁹

existat. grauaret enī ex illo vīus digestiua stōchi z cruduz ci
bariuz alteri supueniret incōplete digesto z uterqz ipsoz cor
ruptus: aut nō bñ digestus in stōcho nocumēta efficeret. grā
dia. 2⁹ regula. q nunq cib⁹ accipiat nisi appetitu uero z
non mendoso ad ipm accipiendum irritet. frequenter enim
fiunt mēdosi. z corrupti appetitus propter quos multa ciba
ria accipiuntur que sunt cā corrupte digestionis. 3⁹ regu
la. q nunq cib⁹ deglutiat nisi prius bene z conueniēter pie
masticat⁹ fuerit. q enī odit vitā snā ingluuiose comedat z ci
bum deglutiat non bñ masticatū. 3⁹ pmi de regimine p cibū
4⁹ reg⁹. q in vna comestione diuersa fercla ul cibaria eni
tentur. diuersitas enim ciboz in complexionibus eoz sapo

ribus z mō substantie est cā diuersaz egritudinū ut febrium
oppilationū apātū z consimilitū. 5⁹ reg⁹. q itex in accipien
do cibum non impēdatur plixitas temporis: plixitas enim
in comedendo est causa ut cruduz cū semicocto aut digesto
commisceat: ppter qd acgritur in humorib⁹ ciberogeneitas
in qtitatib⁹ pmiis z scōis corruptiua cōplexionis stōchi epā
tis z uenaruz vñ acgritur mendosa crassitudo z uentris abo
mināda crassitudo nostri tēporis prelatio utplm adaptiua.
6⁹ reg⁹. q simpliciter in potu non accipiat multa qtitas
continua. imo totus pot⁹ in multas ptilulas uel vices diui
dēdus est. 7⁹ reg⁹. q in comestione ita agendum est: ut ci
bat⁹ a mēsa recedat uestigijs famis ad huc in stomacho vi
gentibus magis q usqz ad plenaz eius saturitatē. 8⁹ reg⁹
q cibi z potus in qtitate mensurent. ita q non faciāt in sto
macho nocumētū. deterior enim cib⁹ est qui stomachi gra
uitatē efficit z tensionē: sicut potus deterior est qui in stoma
cho natat z fluctuat. 9⁹ regula. sili iterū cibandus non de
bet multo tēpore abstinere cū famis picipiat impulsione. 10
lectare enim famē lōgo tpe stomachū corruptis replet humo
rib⁹. 3⁹ pmi. ubi supra. 10⁹ reg⁹. ut post q cib⁹ assumpt⁹ fu
erit p mediā horā: ampli⁹ nō bibat usqz ad pfectā dīgōnez: lz
in hoc cōtinet error in q sepe occipiunt boies z maxie plati z
armoz negotiū exercētes. Sermo 4⁹ de somno z vigilia.

Quartus

4⁹ sermo vigiliaruz z somni mē
surā ponit pro quo canones qui
dam obseruandi sunt. Primus ut vir ille nō

dormiat post cibum nisi post spatium duarum
horarum: ut cib⁹ comminutus uel elaboratus
aliqūter sit aut salte p spatū vñ⁹ hore. cū enī oppositū sit cru
dis z grossis vaporib⁹ z uisitatib⁹ stōchi hypochondria imple
tur z caput. 2⁹ canō. q pmi⁹ decubitus suū posse sup dextro
fiat latere. 2⁹ vō sup sinistro. z 3⁹ itex reuersio fiat ad cōplēdūz
dormitiōez sup latē dextro. 3⁹ canō. q si picipiat in dīgōne
nocumētū diminute dīgōnis aut sapor amar⁹ acetosus acris
acidus uel salis bonū est dormire sup uētre capite tñ eleua
to. per illa enī accidentia significat nocumētū corruptorū ci
boz in stōcho: qd appetqz subleuat per supinā dormitiōez.
4⁹ canon est. q ppter subleuare caput a multitudine eu
porationū ad ipm dormitiō fiat capite subleuato z situ qsi se
misedēdo sup strato fiat cubit⁹. 5⁹ canon est. q mēsurā tō
nī in hoc viro nō sit minor horā octo. per tātā enī dormitiō
nē stōchi digestio vigorat que in cotarda est: z cū hoc melior
sit digestio 2⁹ z 3⁹ in uenis z mēbris. 6⁹ canon est. q in dor
miēdo oīno custodiat a pcussione radiōrū lune. tales enī au
gēt reumatismos z faciūt possidere screatū sanguis. 2⁹ pmi.
7⁹ canō est. q caput z totū corp⁹ dormiēdo sint bñ coopta
pānis. meli⁹ enī est ei tali tectura sudorē icurrē q ex negligē
tia ei⁹ algere. 8⁹ canon est. q in dormiēdo euitet aptura
oris. denigrat enī z exaspat linguā z pect⁹ ifrigidat z oppilat
z asmata z raxcedines uocis efficit. remanēte aut altera tpio
particula notabiliter ledit. z bec de sermone quarto.

Sermo quintus de accidentibus anime.

Sermo

Quintus tractare debet modū ap
plicationis passionū siue accidētūz

aie. Et qz earū quedā sunt cōsequentes impressio
nem specierū que delectāt animā: alie vō que con
tristāt similiter in organa z instrumēta corpis im
pressiones ab aia fiūt aliter z aliter mouētes. Sūt aut pas
siones delectabiles. uelut gaudiū benignitas māsuetudo hu
militas z cōsimilia. Cōtraria aut illis passionibus sunt sicut
furoz iracūdia tristitia angustia sollicitudo uehemēs z anxie
tas. Primas a. t barū passionū ut in pluribus cōsequunt
impressiones agētes leuiter z moderate imprimētes preter
gaudiū pntiosum. vir enim aia māsuet⁹ humilis z benign⁹
nō habet repētīnā motuz in spīritibus z humoribus nō in
corde neqz in uentriculis cerebri factum: ppter quod negoci
ari in talib⁹ passionibus hūc viro est ualde utilimū. Cū
qz ex ira et furore uehemēte z uelox fiat in humoribus spi

ritibus et organis corporis impressio non est dubitabile cor-
pore ppari ad gradia picula. s. aut ad febres ebullitione in hu-
moribus vitales et extraneatione in humoribus. aut ad oppilones
aut apata omnia subitū decursu humorum ad uentriculos cordis et
cerebri: aut quicquid defectus et osificationis: et syncopales alterationes
fuit in iracundis propter uehementē resolutionē spiritibus et humoribus
laudabilibus facta. tales enim passiones exterminant et mutant cor-
pus ab eo que est secundum naturam consuetudinem et regni. propter quod non est mira-
bile si furibundi homines non sunt bene contemplatiui neque sibi et
alijs bene consulentes intantum quod quicquid sunt sicut amētes et
maniaci. Et quia ab illustribus viris non raro inuenitur coitus
annexum fuisse passionibus autem propter uehementē delitiam et concupi-
scentiam ipsius. id de actu ueneris dicendum quod nulla est huma-
na consuetudo cui eque cito et intense noceat actus coitus frequen-
tatur uelut est consuetudo frigida. propter quod agendum est propter in ipsa sic pla-
cuit Epicuro quod non uoluit actum coitus in seruando sanitatem
aliud efficere quam nocere. Aduersus igitur illi non transcedat binam
copulationem in septimana: et fiat in aurora suppositis primis
et secundis digonibus iam expulsis et cum suauitate et delectatione et absque
motu corporis excellēti. Aliter autem ab eo abstinendum. et hoc de ser-
mone 5. 6. et de sermone quod est de cibo et potu inuenies in
consilio diuini Petri Donati episcopi paduani: et tu ibi recurre et.

De regimine per medicinalia.

Cap. III.

Autem in statim tempore declarandi modum regiminis
huius viri per medicinalia per que lapsus in
eo iam predictus corrigi et remoueri possit. In huius
que capitulo modum obsequio. per enim describam ei pur-
gationem per suam sanitatem recuperanda conuenientem.

Primo principalem describam sibi. In ista medicinalia per quorum
applicationem finem intantum feliciter obtinere poterit. Pro com-
plemēto vero prime particule duplicem ei describam purgationem. et primo
quod erit in autumno conueniens. et vero in uere perficienda. prima quod
purgatio fiat incipiendo iuxta posse suum a xx. die mensis septem-
bris usque ad medietatem octobris per hunc modum. Eligat enim spa-
cium temporis. x. dierum in quo abstinere a motibus corporis uehementibus
aut egritudine transiret ad ascensum uel descensum motum. tunc itaque
mane uno in aurora uel per unam horam uel mediam ante diem acci-
piat hoc minoratiuum. R. agarici albi leuis et fragibilis absque
nodis. 3. ij. 5. reubarbari electi. 3. 5. cinchiberis. 3. 5. spice nardi
3. x. salis gēme. 3. j. bec oia subtiliter puluerizata infundantur in
3. ij. aque absinthij. et 3. ij. 5. aque mellisse calefactis per diem noctem
tunc itaque in aurora calefiat colent et diligenter exprimantur et in
colatura illa dissoluatur. 3. j. electe mane: et totum hoc actu calidum
bibat et dormiat super ea immediate per unam horam: post surgat et quiescat
a motibus corporis: et supponendo aliquos panes calidos toti
uentri reuoluat tempore horarum. v. et post illud bibat scutellam unam
brodij pulli macri cum. 3. 5. succari. post quem potum per horam unam
prædeat. Adane vero immediate sequenti accipiat hunc syrupum. actu
calidum hora predicta et continuetur ipse saltem diebus. vij. Cuius descri-
ptio. R. sy. de bysantina. 3. j. mellis rosati cola. 3. 5. aque mellis
se absinthij et cicoree. añ. 3. j. misce. Cum ergo assumpserit
hoc digestiui tot diebus ut urina appareat citrina aut subrufa
in substantia mediocri et hypostasim huius in fundo sedente al-
ba in colore diuersa in partibus suis et equalē in omnibus et dyaphanā in
substantia et non ualde grossā: tunc mane immediate sequenti purge-
tur cum istis pillis. R. pillarum de agarico descriptione Mesue
3. ij. pillarum de reubarbaro. 3. 5. cum succaro ros. formentur
pille. vij. horis et modis omnibus obseruandis post eas que post mi-
noratiuum scripta sunt obseruari debere. Hoc de purgatione
auranti. Purgatio vero que in uere fieri debet ut a medietate
mensis martij usque ad 10. diem mensis maij purgetur per hunc
modum. tempore enim conuenientia idonea sibi seruiente uno mane
accipiat istas pillas. R. pillarum de iera composita pillarum de
sarcocolla. añ. 3. 5. formentur pille. vij. uel. vij. et accipiantur hora
et modis in precedentibus purgationibus obseruandis. Post mi-
noratiuum autem predictum die immediate sequenti accipiat hoc dige-
stiui. R. sy. de absinthio mellis rosati cola. sy. de bysopo. añ.
3. 5. aque mellisse. 3. ij. aque violarum. 3. j. misce et calidum acci-

piat ut supra de alio dictum est et primum per totam septima-
nam unam. Die vero immediate sequenti purgetur cum hoc medi-
camine. R. eluarij indi. 3. ij. agarici electi. 3. xv. cinchiberis
3. xv. dissoluatur cum medio cyatho dulcis uini albi calefacti
aut medio cyatho aque mellis: et bibat in aurora cum alijs
conditionibus scriptis in alijs medicinis.

Pro expeditione

scilicet pro huius capli. 12.
remedia uulgaria disponibilia

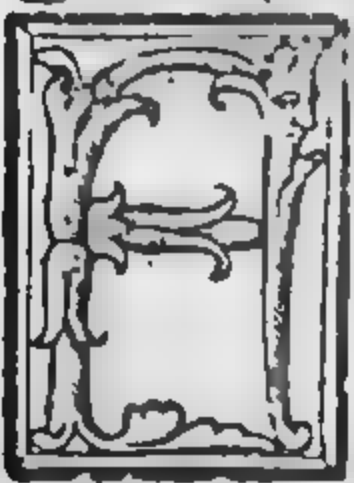
diuersorum morborum huius viri iam nunc scribam. Et primo
quod hoc est descriptio huius pillarum. R. reupontici agarici ele-
cti. añ. 3. 5. spice nardi cinchiberis. añ. 3. j. macis solij cala-
mi aromatici maioranestica. añ. 3. ij. aloes epati. 3. ij. salis in-
di. 3. 5. infundantur bec oia in. 3. ij. aque absinthij et totidem ci-
coree diligenter commisceantur cum cocleari et excidentur sub radice
solis uel sub tegula mediocriter calefacta predictas aquas re-
nouando vicibus tribus. post cuius aque assumptionem fiant pil-
lule de o. 3. vij. uel. vij. Conferunt enim bepille in mundifican-
do caput et stomachum et dilatant pectus et mundificantur efficiunt: api-
unt oppilones et vias epatis et splenis et distrabunt mas a iu-
cturis diuertendo et eas per naliu locorum eueniunt et uentrem desen-
dunt a stipticitate que ut plurimum consuetudinaria est militatibus di-
uersa loca circueunt. Cuius autem eap est quod bis in mense acci-
piat de eis. 3. j. si vero opportunum seruatis aditibus circa soluti-
ua dictis in precedenti parte huius capli. feliciorē autem opōnē in
eis inuenio si homo oī sine sex diebus uel. v. ex eis accipiat unam ime-
diate ante cenam: et si caput grauatum pcepit accipiat. j. uel. ij. ex
eis per duas horas post cenam et erit ei nobile remedium et utilissimum
2. vero principale instrumentum est puluis iste de quo saltem bis in
septimana quotitas sex granorum frumēti spargat super anteriore parte
capitis a primo frontis usque ad summitatem capitis per latitudinem 4.
digitorum inter capillos periciendo. et cum ponit ipsum 2. vice cum pectus
deponat prius primo appositum. et est descriptio. R. floz sicados
maiorane origani. añ. 3. j. macis. 3. j. 5. ligni aloes. 3. ij. ambe
orientalis. 3. j. musci. 3. j. fiat oīum per se puluis. et post commiscea-
tur. 3. vero remedium capiti cordi et oībus principalibus approp-
riatum est puluis iste quem in syndone recta de grana ligatum
beat et sepe ipsum odoret. Cuius descriptio. R. foliorum basilico-
nis gariofilati. 3. j. 5. been albi et ru. ligni alo. storacio calamite
corticis citri. añ. 3. j. nucis musci. cedoarie galage. añ. 3. ij. flo-
rum enule. 3. iij. fiat oīum per se puluis et post commisceatur. 4.
principale remedium est. quod iste vir post purgationem mensis septem-
bris dictam saltem oī septimana bis accipiat. 3. j. 5. electe tyriace
Andromachi cuius etas sit ab anno. 12. usque ad 25. transglu-
tiendo ipsam absque potu aliquo: et tardes post ipsam cibum
horis ad minus quicquid uel sex. 5. vero principale remedium est. ut
hic vir oī medio mense in sero cum uadit ad lectum post cenam de-
glutiat. 3. ij. metridatifermetati a 6. anno usque ad 25. 6.
remedium principale est ut iste vir a medio septembris usque per to-
tum mensem martij bis aut semel in mense per horas. v. ante prandium come-
dat unam mirabol. kebul. conditum et erit ei suffragium capiti sto-
cho et iucturis. 7. instrumentum principale respiciens stomachum et par-
rectificando digonem primam et secundam est usus istius confectio de
qua ante cibum accipiat rotulam. 3. j. 5. bibendo post ipsam quartam parte
cyathi modesti uini aromatici et sumosi. Cuius descriptio. R.
sporum dyabie descriptione Mesue is antidotario. 3. j. spem
eluarij de ligno al. descriptione Alii. 5. can. sumaprima. 3. j.
5. succari albi libram. 5. cum aqua betonice fiat confectio in
rotulis magnis et cooperiatur folijs auri. 8. instrumentum prin-
cipale est. ut iste vir super stomacho suo maiori parte epatis aut
saltem in nocte teneat plumaceolum magnum quadratum
latitudinem duarum spasarum accipiens in quacumque quadratura
et calefiat sacculus predictus frequenter et suffumiget cum pulue-
re nucis musci. Cuius descriptio. R. foliorum mellisse organi
pulegij calamanti betonice. ana. 3. j. lambusce. 3. iij. co-
ral. alborum et rubeorum spodij. ana. 3. j. macis. 3. 5. ligni aloes. 3. j.
5. laudani gallie musci. rosarum non expansarum. añ. 3. ij. pul-
uerizentur omnia subtiliter per se et misceantur post et consua-
tur in sacculo facto de sustaneo bene denso et applicet stomacho.

Confirmatio principalis est cerotum hoc. quod plerumque et prope in oleo super stoccho applicetur ambiens ipsum a pomo granato usque ad umbilicum et ibidem fixum teneat. Cuius descriptio. R. landani electi. 3. j. s. resine. 3. j. s. gallie mus. 3. j. s. mastice gariofilorum. an. 3. ij. dissolvantur gumme cum aceto citoniorum et cum sufficienti quantitate cere fiat cerotum bene tenax. **C**onfirmatio infirmum est. ut vir iste non raro faciat sibi ungere totam spinam a furcula spatularum usque ad lumbos cum hoc unguento calido aut frido si tolerare poterit. Cuius descriptio. R. olei de floribus cucurbitae et nenufaris. an. 3. s. seminum portulacae acetosae scariole. an. 3. j. spodij seles plantaginis coriandrorum papaveris. an. 3. s. cre. q. s. fiat unguentum viscosum molle et consuetum in vase vitreato. **P**enultimum vero infirmum est. ut iste vir sepe cum fuerit sui regiminis copiosus faciat sibi abluere pedes et crura usque ad inguina saltem duabus vicibus in septimana cum hac decoctione calida per horam ante cenam leniter confricando membra. R. aque ferri: et est illa in qua cadentes ferri frustula duarum librarum quinq[ue] extinguitur: siculas duas gallarum cupressi numero 25. salis mineralis in montibus inveni lib. 5. granorum myrti. 3. j. macis. 3. ij. bulliant hec omnia in predicta aqua usque ad consumptionem tertie partis de qua mediocriter calida fiat ablutio ut dictum est. Est enim nobile remedium ad preservandum iuncturas ab acceptione mærum que a superius propelluntur ad inferiora. **U**ltimum infirmum est eluarius istud cuius usus sit accipe ex eo in aurora quantitate. 3. ij. cum modico aque menthe vel rosina. calefacte et tande post ipsum cibum horis quatuor et erit in eo potentia confortandi calorem in artu et conservandi ipsum in omnibus membris et digestionem primam secundam et tertiam et est magis auxilio ad confortandum cerebrum cor epar et stocchum. Cuius descriptio. R. granorum fistulicorum electorum. 3. ij. granorum pinearum. 3. j. s. spem dyambry damusci dulcis et eluarij de ligno aloes an. 3. s. syru. conservationis gingiberis recentis lib. 1. succari al. lib. 5. infundantur fistici et pinee madati in aqua menthe calefactam per dies duos naturales. deinde ultimate terantur et incorpentur cum syrupo et succaro in uice coctis usque ad glutiositatem. tunc ergo super addatur alie species per se trite et cribellate et incorpentur sibi et reponantur in vase vitreato bene cooperto et in loco sicco conserventur. **C**laudis enim meo iudicio in hac medicina virtus et potentia reparandi et conservandi sanitatem huius viri. Cui hec omnia cedere dignetur summus ille universi machie conditor quicquid donat optima abundanter benedicens ea ad laudes eius perpetuas et immortales.

Consilium. 266. De mala complexionem frigida et humida complicata qua-

tuor malis accidentibus que sunt. **M**otus tremulus et pulsans cordis. **N**ocumentum in anhelitu quod est constrictio. **C**acerica dispositio in capite principaliter apparens. **D**urities et tensio apostemosa in regione media stocchi. **D**ividitur autem consilium in capitula duo.

De causis dispositionis et accitum predictorum. Cap. 1.

Edericus de famosaur

be Vincentia et de celeberrima progenie Ver lactis uerriens. egrotat una dispositione multis tamen accidentibus associata que indubitanter minatur sibi terminationem uerendam satis nisi caute et sollicitè multum regendo se defendat ab ea.

Est enim hec dispositio complexio frigida et humida malis totius corporis: principalis enim et fortior et fixa magis reperitur in corde et cerebro ipsius quam in alijs membris.

Declarat autem hac dispositionem signa que plurima. Primum quia cum precipue qualitas corporis frigiditate repugnans magis quam caliditate et humiditate quam siccitate: sed tactus est uerior regula in iudicando de qualitatibus tangibilibus. ut 3° complexio. cap. 3°. **2°** signum est. quia pulsus parvus et rarus est: sed hec omnia frigiditatis excessum significant. **3°** quia cum predictis differentiis pulsus est etiam mollis uel levis. **4°** quia exiens mutatum quod est urina aliquando palmaris uel sub citrina. aliqui glauca tennis uel aquosa appet. sed omnes hi colo-

res augmentum frigiditatis ostendunt. **5°** quia color eius permutat est ad subalbedinem in toto corpore. maxime uero in facie et in oculis. **6°** quia anhelitus eius ad putredinem tarditatem raritatem icliat magis quam ad vias oppositiois ostendat nisi inueniat ei in sero paroxismalis motus prodiace flante non pure. sed pueniens a multitudine flantis cum pauca quantitate colore sicut sensibilibus aduenire in eo precepti. tunc nariantur signa predicta sicut est rationale satis.

Hac uero malum complexio frigida et humida malis in corde aucta signa iam premissa declarat. Et iterum hoc confirmat per primum accitum quod comitatur hac dispositionem et est motus tremulus cordis qui non est icrigatus motus. sed fortior illo est. nec pulsus uel saltus cordis qui plurimum obsequi necessitate ualde aucta in corde aut nehemiter conatur virtutis ad nocumendum expellendum in eo exiens. Est ergo motus tremulus medio modo se hinc inter pulsatus et icrigatus dictum. **E**t pulsus consideranda est quia in talitremulo motu cordis non raro imo frequenter appent motus bis pulsantes. cum enim in corde augetur frigiditas que debilitat innatum calorem eius necesse est multitudinem uaporum in corde generari et augmentari qui incitantur virtute ad sepe sistoladum gratia mundificationis predictorum. sed virtus pro debilitate eius non potest conuenienter applicare pres artarie de circiferentia ad centrum: ita ut tantum expellat de uapore quantum in eo congregat. ergo citius insurgit sistoladi necessitas quam insurgeret si virtus maiorem faceret restrictionem. **C**um ergo virtus mouet arteriam a termino a quo ad terminum ad quem gratia finis predicti: et continuo augmentetur necessitas mundificationis maior a multitudine uaporum. ergo prius tempore mouebit arteriam per aliquas partes quam compleat eius motus a termino a quo ad terminum ad quem. sed ista est ratio formalis pulsus bis pulsantis. igitur appet in hoc iuenculo cum tremulo motu cordis pulsus bis pulsans: quod erat declarandum. **E**t si considerator diligenter inspiciat videbit motum quasi consistem in sistole anhelitus. prius enim tempore quam compleat sistoles anhelitus a termino a quo ad terminum ad quem augmentata continua necessitate mundificationis necesse est incitari virtute ad frequenter restringendum anhelitum ut ipsa sufficienter alleviet se cum mundificatione fumorum in pectore contentorum. sed hec est ratio formalis anhelitus duplicati uel bis pulsantis. igitur etc. **E**t ex hoc fundamento subtiliter creplari appet. quod si dispositio non curabitur ab hoc iuenculo in breui tempore multiplicato uapore et necessitate superaddita pro extraneatione uaporum qui non debite reguntur a virtute patens est de tremulo motu cordis permurari ad magni pulsum cordis pseuerantem qui minatur sibi mortem subitam. Ille enim qui habet motum tremulum cordis sibi primum cauere ne subita intercipiatur morte. ut 3° primi. caplo de his que pronosticant egritudines. et 11° tertij. cap de tremore cordis virtualiter colligit. **U**n ex hoc fundamento appet quod secundum accitum hac dispositionem comitatur est nocumentum in anhelitu diuersa nominandum et proprie cum constrictione anhelitus.

At uero iterum declarari oportet hanc frigiditatem et humiditatem in capite et cerebro huius iuenculi inualecere quod facile ex multis declarari potest. **P**rimo quia partes predictae omnes frigiditatis et humiditatis augmentum magis ostendunt quam aliarum qualitatum excessum. **2°** quia bitudo faciei semicacerica est ut sensus visus ostendit. est enim facies eius cum inflatide repugnata: quod quidem non prouenit ex nocumento epatis. discurrendo enim per signa ostendentia lapsum epatis non appet ipsum esse lesum in operationibus coisibus. sufficienter enim chylum transmutat in humorem massam sequestrat ipsum a superfluo et delegat eius pres ad loca quibus naturaliter deputate sunt. Neque appet epar esse lapsus in operationibus proprio sufficienter enim ipsum nutrimentum attrahit et retinet digerit et expellit superflua eius. aliter enim continue macrescendo deficeret. **C**um itaque cacerie species in facie huius iuenculi appens et persistens non proueniat a nocumento epatis ut arguitur est. sequitur quod opus illius inuenire causas uel causas produciuas. Est igitur modus imaginandi hoc talis. nutrimentum enim quod fertur ad cerebrum et totum caput gratia ipsius non sufficienter digerit et depurari potest a

supflus pp frigiditatis et humiditatis augmentū in eo. et qz
lz nutrimentū apponat cerebro et pti^o capitis. ipsum tñ non
sufficienter vñt neqz assimilāt membris illis. Quia qz de
relinquat a uenienti ope nāe a calore aliquā extraneo cō
uertit in fumositates et uapores que in poris subcutaneis et
uenis capillaribus imerse tumore in tota facie efficiunt ut in
telligenti apparet. vñ et si nutrimentū sit cā bñus cacesie remo
ta. uapor vñ ex illa gñat sit cā imediata tñ fortior dñ esse opī
nio tua ab ccedēdū uaporē ab inferioribus partib⁹ ad ca
put elenatum posse esse mālē cām bñi⁹ cacesie dispōis. Quia
minori enim uenientia mouetur vñus ad agēdū in uapo
rē uel in obiectū nō sibi ppositionatū q̄ ad agēdū in nutrime
tū sibi ueniēs: sed nō pōt rectificare nutrimentū. igit^r neqz
poterit regere et rectificare uaporem qđ erat declarandum.
¶ Un ex sddamēto hoc appet q̄ hui⁹ cacesie duplex assigna
tur cā. ¶ Prima est mala cōpō frī. et bu. cerebri pdicto^r uap
porū gñatiua. ¶ 2ª est mālī cā coadiuuatiua et est multitu
do uaporū a toto corpore ad caput elenatorū. pp qđ non ra
ro contingit errare medicos in iudicio cārum cacesie cōsimi
lis. frequenter enī diiudicat illius cacesie cām esse nocumen
tum epatis et non est uex semp ut ex pdictis appet. ¶ 3^a mo
riū ad pbandum iterū cerebri eius esse infidatū et hūme
ctatum sumis a supfluitatū inuentione. multiplicat enim ce
rebri eius supfluitates mucosās et aquosās que qñqz per pa
latū: nō raro vñ per nasum: et aliqñ p oculos sensibīl^r effun
dunt: qñqz et insensibīl^r et occulte per uenas et neruos a cere
bro ad pectus multiplicant et stōchū: et sunt cā qñtū accitio sta
tūm declarandi: sed hāz māz multiplicatio oīno arguit ex
cessum humiditatis et friditatis. quare et nō curauit hic ad
ducē signa sumpta ab opōnibus aīalib⁹: ut a lōgitudine et p
funditate somni: neqz sumpta ab opōnib⁹ sensuū exteriorū
et interiorū effugiens magis plicitatē q̄ ignorantiam.

Quartū accitio et uerēdū satio qđ pdictaz dispōnem
cōcomitat^r est tēso in regione media stōchī
huius iuuentuli cā dolore ibidē saltē tactu illius loci mul
tiplicata et intensa: qui qđ dolo^r et lz poterit eē tpe pcedens dis
pōnē pectoris et capitis. rōnabilius tñ apparet q̄ successerit
pdictis dispōnib⁹ magis q̄ pcesserit eas: eo qz si pcesserit
eas: tunc rōnabil^r extensio et dolor essent intēsiue et extēsiue
maiores et prius intelligenti apparet fuisse ab egro pceptū
nocumentū capitis et pectoris q̄ stomachi eius. ¶ Hoc autē
minat sibi nocumenta q̄ plura et successura. ¶ Primum est
pnuatio digōis. ¶ 2ª est uersio in a pā dubitabile multū.
¶ 3ª est angmētū nocumenti in corde pp magnā colligatiā
stōchī ad ipm cor. ¶ 4ª minas sibi nocumentum in epe fu
turū fieri et corruptionē opōnē eius et aptitudinem transiūs
in asclitē uel hypofarcam. ut intelligenti apparet.

Propter qđ oīa pdicta i vñā epilogādo sniaz appet
q̄ pncipalis egritudo hui⁹ iuuentuli est ma
la cōpō frī. et bu. mālī in toto corpore et multū flatis in eo mlt
nplacata mucillaginosi viscosi et pti vitrei et est associata q̄
tuor pūis accitib⁹. ¶ Prīmū est mor⁹ tremulus et bispul
sans cordis. ¶ 2ª est nocumētū in anhelitu qđ est cōstrictio
¶ 3^a est cacesia dispō in capite eius pncipaliter apparens.
¶ 4^a est urines et tensio a pōsa in regione media stōchī sui.
¶ Ex qđ oīb⁹ appet p dispōnē talē magnifice fore uerēdā.
¶ Apparet scđo oportere ipm ualde debere esse sollicitum
ad sui curationem et regimen: ut nunc sequitur.

¶ De regimēte et tā p res nō nāleo q̄ p medicinalia. Cap. ii.

Regimē igit^r ipm mēsurādū est p ueniē
tē ad mīstrationē sex rez non nā
liū. ¶ Pro p^o itaqz caueat sibi bitare in camera
uel loco frido et hūido terraneo et antigrate mu
roz pstructo et ppe decursus aq̄rū: et bitet in ca
mera nāl^r cala aspectu orientali uel meridiali facta aut sal
tē artificial^r calefaciat ipsaz magnā ignē accēdēdo in eā: et si
potēs eēt sepe cōburere in ea ligna abietis populi iunipi lau
ri et silui cala p arborū meli⁹ est. Teneat se uel sibi bñ calefaciē

tibus indutū et maxime caput eius bene calefaciat cū in fulis
et birretis suffultis pellib⁹ agnitis uel de uolub⁹ uariop⁹ et cō
flūū. pedes a frigore diligenter defendat. Camerā suam sepe
suffumiget cā thure aut sandaraca uel storace calamita et si
milibus. ¶ Pro 2° re dicendū q̄ nisi fuerit diligenter a sup
fluitatibus mūdificat^r nō uenit ei exercitiū ne ponat mām
in fluxu et ppe post cibū. cū vñ fuerit diligēter purgatus: con
ueniēs erit ei exercitiū et ppe eqtādo mōrē ascēdēdo uel plu
rib⁹ passibus itinerādo. Et si oī die añ cibū posset facē fieri si
bi fricationes a genib⁹ usqz ad pedes et ab inguib⁹ usqz
ad eos et a spatulis usqz ad nates cū pāns trahēdo inferius
usqz ad rubedine cutis esset sibi ualde ueniēs. ¶ De som
no et uigilia dñm. q̄ multa dormitio nō est sibi ueniēs. p
pterea qz gñat et augmētāt reumatismos et eoz māz. ¶ Men
sura igit^r dormitionis ei nō trāseat septē hōs aut octo ad
plurimū et dormiat pāns bñ cooptus capite notabil^r reuato
sup dextro prius latē. deinde sup sinistrā se reuoluat. Caueat
a dormitiōe oī imediate post cibū imo trāsire dimittat hora
duas aut saltē vñā. ¶ In mō sue cibationis ptecaueat sibi a
multa assumptiōe ciborū et potū pp que duo stōchū exten
sum uel inflatū et fluctuatōez ciborū et potū in eo sentiat: et nū
q̄ cibū accipiat nisi uera fame inuitante ipm ad hoc. Et in ci
batione sua nullū cibū deglutiat sine optima masticatiōe. Et
potū suū accipiat frequenter et par paulatine deglutitēdo ma
gis q̄ ecōtra. ¶ De accitib⁹ at aīe ueniēs eēt ei aliqñ leniter
irasci et cōturbari. Tristitiam aut et sollicitudinē et dolores aī
passiōez euitet: imo de salute bñ spare dñ ad quā grā dei cito
terminabit. ¶ De cibis vñ et potib⁹ euitet oēs frī. et bu. uelut
pisces cācri lac et lacticiuorū ciborū usum: sīl^r lactucas bletas
spinachias portulacas cucur. citru. angurias et oīa filia istis
dimittere. dñ usqz quo pfecte sanatus erit. comedat panē bñ
fermētātū et coctū duorū diez aut triū ad plus. ¶ Et dieb⁹ sa
cratis comedē pōt pisces frixos cuz granis feniculi anisi pe
tro. mentha et pīlīb⁹. minime vñ placēt in gelatina uel agre
sta neqz elixī nisi cā aromatibus et croco ueniēter cōdiant^r
tencas et anguillas oīno dimittat: sed saliti pisces uelut lucē
regine et sturiones eēt ei utiles. ¶ De carnibus vñ come
dat laudabiles uelut pullinas colūbinas et auid syluestrium
oēs. nō tamē in aq̄ uiuētes. Itē comedat carnes de capto vi
tulo castrato et sibi siles: et utiles sunt ei carnes salitē et pprie
macre. ¶ Caseū mollē et viscosū dimittat oēm: sed uenien
tius eēt ei uti caseo vñius anni parūper salito. ¶ De fructi
b⁹ dimittat oēs frī. et bu. uelut cerasa crisomilla pīca musca
ta pira. quellanas molles et pīles. ficus sicce et recētes sunt ei
cōueniētes. Itē uue sicce et recētes in suis tpiibus. ¶ Carniū
ualde pinguiū usus nō placet et ppe caput cerebri uentres
eandē aīaliū dimittant^r. ¶ Olei usus i eo mibi placet. Buty
rū vñ dimittat uelut nauseatiū et mollificatiū. ¶ Arōata
oīa uelut piper gīngiber gariofi. galanga cinamomum ma
cie nūx muscata et grana paradisi placēt mibi. Biodiallūz mul
toz usus non est bonus: imo sufficit ei de eoin die accipe sel
pp qđ carnes assate et pisces pīl^r assumpti in sero mibi ma
gis placēt. ¶ De saporibus vñ dimittat agrestem et arācia et
vinū granatop nisi ualde raro et in pauca q̄titate. ¶ Salsa
vñ sinapiū oliue condite et rape condite bene placent mibi.
¶ Usus vñ ferculoz cū petro. caulibus feniculo aneto spīl
lomentis et sīlībus est sibi bonus. ¶ De leguminibus vñ cō
ueniūt ei cicerarubea et qñqz alba. Itē risūz pānicū far et sīl⁹.
¶ Uino vñ utat mediocrīclinato tñ magis ad potētiaz q̄
ad debilitatē et sit al. sapore bonū substāria subtile et bibat ipz
simplex nulla aqua cōmixtū: et si nō posset ipz accipe simplex
saltē coquat^r aqua cū pauca q̄titate cinamomi. et postq̄
fuerit in frigidata colet et uino misceatur. sit autē cinamomi
quāritas vñius grani fabe in vñā fiala et coquatur usqz ad
consumptionem quartepartis.

Modus aut regēdi hūc iuuentulū p ueniētes et iustīa
medicinalia pīstī in. 20. remedijs i fīra scri
ptis. ¶ Prīmū itaqz ipso est. ut iste iuuenis per dies. 10. in

aurora accipiat hoc digestum calm et post ipsum tardet cibum
boris 4^{or}. R. syr. de calameto. 3. j. 5. et si abominaretur syr. dent si
bi iste aque. R. aque absinthij bysopi betonice. añ. 3. j. 5. mis-
ce. ¶ 2um remedium est. ut decima die sequenti accipiat hac me-
dicinam. R. eluarij indi. 3. ij. turbit. 3. 5. bermoadactyloruz gra.
vj. cinçiberis. 3. v. dyagridij. 3. j. misce et accipiat in aurora cum
medio cyatho aque cale decoct. cinamomi supradicte et dor-
miam post assumptionem eius: et transactis boris quatuor
accipiat scutellam unam brodij macri pulli calidam: aut saltim cyathum
vnum aque coctum cum succaro calefactum et post ipsum tardet cibum
post horam vnam. Si autem effugeret medicine assumptionem: tunc acci-
piat pilulas istas loco ipsius et obseruet post eas ordinem eundem
R. pillarum de iera composita. 3. ij. pillarum cochiarum. 3. j. fiat pil-
lule septem cum iera simpliciter. ¶ 3um remedium est: ut iste iuuen-
culus post purgationem ponat aliquid in cibariis suis de isto
pul. R. cinamomi electi. 3. j. anisi feniculi ligri. añ. 3. j. macis
3. ij. cinçiberis. 3. j. 5. fiat oium per se puluis et comisceatur in cuius
fine ponatur croci. 3. ij. ¶ 4um remedium est hoc. R. pillarum ale-
sanguinaz. 3. j. 5. maiorane peonie absinthij. añ. 3. j. 5. salis idi.
gra. viij. agarici electi. 3. j. pulpecollognide. 3. 5. fiat pille cum
syr. de sticados. vij. poi. 3. de quibus post purgationem accipiat
vnam olem sine quocumque die per paucam cenam. Et postea eis uti olem tertio
sero accipiendo vnam quam accipit syrupum predictum si ueter ei non esset
buiusmodi lingua. ¶ 5um remedium est ut olem sero cum uadit ad lectum a
posterior capillo usque ad summitatem capitis per eius medietatem per
quatuor digitos superaspargat de puluere infra scripto quantum tatem
granorum frumetis inter capillos spargendo ipsum: et quando ponit pul-
uerem secundum eum pectine deponat primum. Cuius descriptio. R.
macis. 3. ij. gariofi. 3. j. coralloz rub. ros. spodij. añ. 3. j. ligni alo-
es. 3. ij. oia per se pulueriscent. deinde comisceantur. ¶ 6um reme-
dium est cum uadit ad lectum olem sero interius inungat nares
eius cum modico eluarij metri dati leuiter confricando. ¶ 7um
remedium est hoc: ut tribus vicibus in septimana iste iuuen-
culus accipiat in aurora. 3. j. tyriace cum. 3. j. 5. aque maiorane ca-
lefacte et post ipsam permaneat in lecto bene cooptus boris ad
minus quatuor. ¶ 8um remedium est: ut post cenam accipiat rotulam
vnam buis sectionis antequam a mensa discedat. R. spem elua-
rij de ligno alo. spem aromatici ros. ana. 3. j. succari al. 3.
liij. cum aqua betonice fiat confectio in rotulis. 3. liij. ¶ 9um re-
medium est: ut de aqua infra scriptis semper aliquid comisceatur
cum potu uel cum cibo suis: aut saltem immediate ante cibum ac-
cipiat cyathum medius. R. aque mellis. buglos. añ. pres equa-
les misce. ¶ 10um remedium est: ut sepe in manu sua portet hunc
puluerem bene ligatum in syndone de grana retorta: quem quandoque
olfactat. R. ligni aloes. 3. j. maiorane macis añ. 3. j. 5. origani
folij ameos. añ. 3. ij. storactis calamite rosa. spodij. añ. 3. 5. am-
bie. gra. liij. musci. 3. ij. pulueriscent oia per se et bene comiscean-
tur. ¶ 11um remedium est: ut postquam transuerint dies decem post
purgationem predictam olem sero diebus. 10. per horam unam ante
cenam gargarizet saltem in decem vicibus cyathum unum buis
decoctionis. R. costi piperis al. gedoarie gariofi. agar. electi
añ. 3. ij. staphisagrie. 3. j. 5. ireos. 3. 5. liquiri. anisi añ. 3. j. coquatur
in lib. x. aque usque ad consumptionem medietatis: deinde
colentur et colature comisceantur lib. 5. mellis. et ite per lento igne co-
quantur usque ad consumptionem quartae partis. deinde coles et re-
seruetur et fiat ut dictum est. ¶ 12um remedium est hoc. R. mellisse
buglosse rosamarin. añ. 3. j. 5. macis. 3. ij. boronici folij ossium
de corde cerui. añ. 3. ij. se. basiliconis. 3. j. coralloz ru. 3. ij. byaci
ti smaragdi saphiri. añ. 3. 5. margaritarum. 3. liij. musci ambre
añ. 3. ij. pulueriscent oia per se et fiat sacculus in syndone de
grana retorta quadrangularis latitudinis quatuor digitos et longi-
tudinis semissis quem semper in interius camisie assutum portet super
mamilla sinistra ipsum quocumque reuoluendo et ab actuali humiditate
quam attrahit diligenter exiccando. ¶ 13um remedium est eluarij
hoc. R. granorum pineaz et fisticoz. añ. 3. j. 5. floz boragis buglos
se et rosamarin. añ. 3. j. 5. macis. 3. ij. 5. se. 4^{or} coius frigidop. añ.
3. j. gedoarie. 3. ij. se. basiliconis. 3. liij. foliorum auri numero
uij. margaritarum. 3. liij. byacii smaragdi saphiri. l. añ. 3. 5. cina-

moni gariofi. cinçiberis galage. añ. gra. viij. granorum padisi
ligni alo. cro. añ. 3. j. succari al. 3. liij. mellis ros. lib. 5. coquatur
mel et succarum sit. deinde diligenter incorpentur cum granis que
per diem unum infusa steterint in vino albo dulci et additis
alijs speciebus fiat eluarij de quo semper in aurora accipiat quanti-
tatem unius nucis mus. cum dimidia per horam unam ante cenam.
¶ 14um remedium est hoc. R. folioz lauri bedere assari sica. añ.
210. ij. maiorane ros. floz nenufa. añ. 210. j. 5. coquantur in sicut
lis 4^{or} aque usque ad consumptionem quartae partis: et de hac aqua per
dies. 15. per horam unam ante cenam bene calida olem die abluit extrema
ab inguinibus usque ad pedes et a cubitis usque ad manus et faciem
totam. ¶ 15um remedium est hoc. R. gallie mus. storactis calamite
ligni aloes. añ. 3. j. pul. myrti absinthij folij. añ. 3. j. 5. ros. cypri
spodij. añ. 3. 5. coral. ru. 3. ij. calamentri. 3. j. resine electe. 3. vij. lau-
dani. 3. ij. dissoluantur gume cum aceto fiat unguentum bene viscosum
cum oleo de croco et de mastice añ. 3. ij. et de hoc semper super panem
extenso petia una portet super sticho suo. ¶ 16um remedium est:
ut iste iuuenculus olem die per horam unam. 5. añ. pradij deglutiat
duas de infra scriptis pillis bibendo post eas mensuram unius
digiti de bono vino albo. R. mastice. 3. j. myrti folij ligni alo-
es. añ. 3. 5. cum succo absinthij fiat pille ex olem. 3. vij. ¶ 17um re-
medium est: ut postquam iste iuuenculus super sticho suo portauit
unguentum supra scriptum per dies. 15. tunc super sticho por-
tet sacculum istum loco unguenti supra scripti. Cuius descriptio.
R. radicis assari cameb. camepitbeos origa. pulgij. añ. 210.
j. macis. 3. 5. musci ambre. añ. gra. ij. rosa. spodij coralloz am-
boz. añ. 3. j. ligni aloes. 3. ij. pulueriscent oia per se et fiat sac-
culus latitudinis et longitudinis spanse quem sepe permutan-
do et reuoluendo exiccet ab humiditate extranea. ¶ 18um reme-
dium est hoc. R. iere simplicis. 3. vij. eluarij de psilio. 3. ij. 5. post
dies. 15. aprilis accipiat hunc potum cum cyatho medio vini
albi calidi et montani in aurora et post ipsum obseruet condi-
tiones que superius fuerunt scripte in alijs solutijs. ¶ 19um
remedium est hoc. R. syr. de sticados de absinthio de calameto
añ. 3. 5. aque buglosse. 3. ij. aque saluie. 3. j. misce et accipiat
calidum in aurora ut de predictis et continet diebus decem memo-
rando quod si in istis diebus uenter eius non esset bene fluxibilis.
tunc olem 3° die accipiat vnam de pillis dictis parum ante cenam.
¶ 20um remedium est hoc. quod vndecima die immediate sequen-
te syr. purget cum istis pillis. R. pillarum de sarcocolla co-
chiard. añ. 3. 5. auari ponderis reforment pille. vij. cum syru-
po de sticados et accipiat in aurora cum conditionibus olem que
in alijs solutijs sunt notate. Istis autem ita diligenter celebratis
si sanus erit: laudes imortales altissimo offerendum est: sui autem
reuerteret ad obseruandum oia remedia que supra ordinata sunt
post primam purgationem: et aduersi bene sanus erit consulo quod
saltim per totum mensem futurum maius utatur eluario et sacculo cordia
lib. 2. pillis et puluere capitali superius descriptis ad hoc ut recu-
perata sanitas eius confirmetur uberius. Ad laudem summi salua-
toris perpetuam qui solus omnem languorem liberat. Amen.

Consilium. 267. De documento totius a mala

li cum excessu caliditatis complicata cum apostemate in fite-
ri: et cum multis alijs accidentibus. ¶ Diuiditur autem con-
silijs in sectiones duas.

Sectio prima continet capitula duo.

De causis et signis dictarum disponit et accitium. Cap. 1.

Generandus in Christo pi dno
Antonius Can-
dianus dignissimus archidiaconus Cin-
centinus et numero pluribus molestatur
accitibus ab una fere radice depedentibus
et seruatis. ¶ Quorum primum est mēbroz oīuz
ultrā lapsus ac ceptramēto per augmentum
humiditatis et multū excessiue que in cō-
iungit augmento caliditatis et prope utriusque a generatio-
ne dicitur. Et quod corpus hoc est sanguineum a generatione quod

declarat purpurea mēbroz carnositas et extensio uenarum
amplitudo et plenitudo et pulsus eius fortis et magnus: ut in
pluribus ad uelocitatē et frequentia declinans: et sic de alijs pp
breuitatē omittis. Et est qdē cū eius calitate extrance humi
ditatis augmentū per uia indigōis genire. Cuius cā potuit
efficiant multarū egritudinū aduentus: aut eūonum multitu
do et per plura loca facta: aut excessus in cibis et potibus uel
in aliqua de rebus nō nālib⁹ pp que origit flaticas humidi
tates per uia indigōis in eo fuisse aggregatas siue contigerit
hoc pp retētionē edonō a nā intente et sibi cōuere. uelut fieri
solet per emoroidas per fluxum sanguis a narib⁹ et per flō
mias. Et qualicūq; igit de numero harū cārū origerit: sensus
oīdit in eo cē augmentū humiditatis nō solū a sanguine: sed
et a flatica mā satis aquosa et sibi cōmixta. Multitudo enim
spūamini et reumatū saluialū et catarraliū a capite descen
dentiū et frequentia sudoris et multitudo sudoris eius et aquosi
tatis urinalis et corpis lassitudo q̄tū ad mor⁹ exteriores oīa
demānt p̄dictarū humiditatum augmentū in ipso. ¶ Un
ex his facile uideri pōt cā catarrisantis mē a capite ad os
ad pectus pp multitudinē euaporatiōis ab inferiorib⁹ p̄ti
bus ad ip̄z caput pueniēti. Et adhuc ēt pp obtusiōē inati
caloris a uaporib⁹ et multitudinē humiditatis: pp qd cerebriū
ip̄m in digōne p̄pā et in regiminetaliū mēp notabilr est de
bilitatū. Et nisi uir iste in flore sue etatis: q̄ in cōsistētia posit⁹
ē: ualde par⁹ est ad egritudines nervoz et capitis: ut oppilō
num arsetice reumatū et similitū. ¶ At uo iterū ex p̄dicto fun
damento facile intelligi pōt debilitas appetit⁹ et digōis in eo
tā pp diminutā ē calitatē per uia suffocatiōis a multitudinē
uaporū et mēbrū pueniēti. Vñ nisi uir iste regimie discretio
nis pueniēti regat cū paucitate et subtractiōe ciboz et potū
ut iā incepit sanitas eius et cōsistētia intātū: et ita frequēter ēt
pmutabilis q̄ melius neuter pcedēte aut tertij significati
denotari deberet pp qd idem nō d̄z admirari frequēter alre
rat a sanitate in egritudinē uel neutralitatē: ut iā p̄dictū est.
¶ Ex q̄b⁹ ēt cōrelarie cōcludit q̄ iste uir ualde p̄mptus
est ad cacesiā uel sp̄s bydropis: et p̄p aquose et carnosē nisi
diligenti regimie se gubernet: ut postea dicet. ¶ Post hec
iterum hic uir egritudinē habet in extremitate intestini recti
scāpā eminens q̄tatis anellane uel papille mamillaris. qd
quidem p̄ductū est ad ulcerationem. Vñ p̄tinuo ab eo ma
nat uirulentia subulis et acuta a quibus recipit molestiam
nō leuē: ita q̄ in sedendo ambulādo et egando pp cōfricatio
nē a p̄pāis ulcerosi ad corpa q̄b⁹ applicat magnum incurrit
dolorē. Et ex p̄tinuo descensu uirulente mē ardore et p̄ctio
ne non leuib⁹ molestas. ¶ Et ex hoc fundamēto facile in
telligi pōt q̄ si illud uleus extēderet ad substantiam intestini
dispositio ēt ad cācrenē uel esthiomenā aut ascakilon. et pro
prie mē in suis q̄tatis malignata magis facta per modū
adustionis et conuersionis ad putredinē uenenosam. ¶ Qd
uō itē ex hoc fundamēto aliquā noceatur in opōnibus sen
sib⁹ exteriorib⁹ q̄tū ad uisum: q̄ uideat ei aerē aspiciēti percipe
re figuras lineales triangulares uel spicas albas uel q̄tas
uel opacas. ¶ Et q̄tū ad audiri appetat ei quicq; p̄cipere rin
nitum uel sibilum uel sonitū cursu aquarum uel uentoz
agitantium syluas a multitudinē uaporū et uentositatū
ulceratū organū auditus: leuiter potest intelligi puenire.
¶ Et itē adhuc q̄ nocumētum quicq; p̄cipiat in operationi
bus interiorib⁹ sensib⁹. sicut imaginatiue cogitatiue et memora
tiue potēti et in frequentia mobilitate ad uarias opiones ex
augmento p̄dictarū humiditatum p̄bari pōt puenire: siue
q̄ multitudo uaporū ip̄i sensibili cōmixtoz hoc eff. ciat. siue
q̄ organa in suis cōplonibus uel naturis pmutent: ut uen
triculi cerebri in q̄bus talia v̄cutū opōnes uelut in p̄p̄is se
dibus sunt a sapientibus collocata. ¶ Hec in sūma est huius
nenerandi patris dispō nlr et particulariter ita deducta.

De regimine per sex res non nāles.

Cap. 11.

Quoniā igit ut p̄cedenti cap̄ uisum est: cō
plo huius uiri labitur a medio

ip̄i per augmentū calitatis et humiditatis et notabilr eleuati
oporteret in ei⁹ pueniēti regimine administrari infra que idu
ceret ipsum uersus mediū corrigēdo excessus q̄tatum in eo
pueniētiū. ¶ Un op̄z aerē remissē calidū et notabiliter siccu
eidē applicari. Nā aer remissē calidus applicatus lapsus intē
se calo ēt cā illius remissus. si uera est positio philosophan
tiū q̄ remissus additū intēso remittit ip̄m. Et iā siccitas aeris
notabilr intēsa sufficiēter corrigeret humiditatē multuz in eo
eleuati. igit talis aer notabilis siccitatis ēt ei pueniens. cōtra
patet: q̄ in p̄cedēti caplo p̄supponit lapsus ad humiditatem
in hoc uiro ē multū ampliōr q̄ ad calitatē in eo. Itaqz ubi
aer administraret calidus in p̄ et puenienter respectu lapsus
calidi in 2⁹. idē aer siccus in 3⁹ respectu lapsus humidū in 2⁹
ē cōino pueniēs. ¶ Uerū q̄ ista facili⁹ dicunt et scribuntur
q̄ ita perf. ciant. Et ēt q̄ p̄tate et scia et ope nris nō est ita con
cessum moderari aerē sub determinatiōe mēsuris q̄ est facile
illud sermone p̄ferre. Itō descēdā per modos administratio
nis puenientioris q̄ p̄m cōiecturā artificialē fieri pōt. aerē et
alias res nō nāles ad refractionē deducendo cam bis que q̄
tates optatas in eo ip̄so inducere possint: ut nunc sequitur.
¶ Itaqz aer regionis loci et camere esse d̄z ad caliditatem me
diocri inclinat⁹. Et notabilr siccior uelut ēt eligere camerā
aspectū oriētalē uel meridionalē hūitē in quā etiā radij solis
ingredi possint et permittant usq; ad notabilem caliditatis
elevationē in ea. Et sit camera edificiorū non ualde antiquo
rū: non cursibus aquarū uel puteis ualde propinqua. ¶ Aut
artificialiter caliditas et siccitas apponant in ea. p̄mo cū co
censione ignis ex lignis lauri abietis laricis sarmentoz vi
tis luperi lauri pini et silū arborū calidarum. In qua etia
non raro cōburant stipites calamenti pulegij origani salule
rosmarini et silū: aut sepe suffumiget cū fumo sandarace co
losonie thuris laudani resine pini uel silū simplicium. Et de
cōpositis elegantissimum est hoc. R. storacis calamite. s. j.
laudani. s. j. ligni aloes gariofiloz galāge. an. s. j. macis. s. ij.
ambrē si diues est. s. j. puluerigent per se et reforment trocisci
cū. s. j. terbenine sicce et modico uinū aromatici ¶ De anne
xis uo aeri corpus suuz bñ munitū teneat uestibus suffultis
pellibus agnitis uel vulpinis. Et caput suuz in folio de pan
no de graua factis bene munitū teneat suffultis pellibus de
dossibus uariis: uel vulpino aut agnitis ut p̄dictū est. Et
cunque ab accensione carbonū in camera sua nisi prius fue
rint exterius bene igniti et ab aere euentati.

Cibi uir debet esse ex carnibus laudabilib⁹ accepti
ad siccitatē declinantibus magis q̄ ad humiditatē
¶ Et sunt carnes pullorū bñ aduoloz ut gallinarū. uel capo
nū p̄dicū uel fasanorū et starne et et francolini. Et caro paro
nis qui est auis in mōtib⁹ uincētis inuēta: statura maior q̄
anas colore nigro et bñs dentes in palato: et est auis notabi
lis fortitudinis et ferocitatis. Cuius caro me iudice ualde lau
dabilis est: quoniā caro ale eius caponis et pectus eius et uita
li sapore p̄cipiat: et tota eius caro pueniēs est: sicut laudabile
sunt carnes auis minutarū in mōtib⁹ degētis uel in nemorib⁹
Et carne uitaloz et castratoz in mōtib⁹ degētis. Caro eni be
di oib⁹ alijs domesticis laudabilior est: sicut carnes gacelli in
ter syluestres maiorē laudē merent hēre. Caro cerui leporis et
apri iterū sūt pueniētes et caro castrati ualde pinguis et agno
rū cuniculoz anserū et anatū et nlr oīum aialidū in aq̄o degen
tiū carnes buic uiro non sunt cōuenientes: neq; ēt laudo car
nes originis uel q̄tule auis. Caro uo pauonis iuuenili nō
est vituperanda. Columborum carnes et p̄p̄ie p̄natorū et
syluestriū ēt ualde utiles sūt ei. ¶ De piscib⁹ uo nō curet acci
pere et p̄p̄ie elixis: fontalibus autē et piscibus et maritimis fri
xione p̄paratis uti pōt et proprie quoz usum fame coitas ap
probabit. uelut sunt lucij troscine varioli maffiones carpio
nes rūbi menule orade steriliones et siles. Usus autem can
croz non placet mihi nisi ualde raro. Qui uo sunt sicut tince
regine cepbali goti et similes dimittant. nam multa humid
tate remolliendo et calorem tegēdo p̄parant ad putredinem.

¶ De platis vo uti potestis calis oib' sicut petrosello feniculo salvia rosmarino mēba origano serpillio rutba nasturtio caulib'. De radicib' vo ueniunt rape & napi caroterapbanus & cōfiteo. Plante vo frigide sicut blea spinachia portulaca cucurbita lactuca endiuia sempuina & cicorea & cōfiteo non placent mibi. **¶** De fructib' vo placēt mibi ficus & ues amigdale auellane poma & ppe dulcia & pira electa & ppe cocta. Et pōt uti castaneis & ppe coctis lz raro. Juiube vo naces cerasa in modico usu. cucumeres vo placēt mibi: ut eos mī pepones dulces & solidi laudant ei. Alij aut fructus non placēt. **¶** Legumina aut usus nō mltā mibi placet. ex laudabiliorib' ai inter ea sunt cicor rubed pāncū & far. & usus ptiāne orideacee cū succaro. Reliqua vo que sunt sicut fabe fāscoli. sūamus & filia dimittant. **¶** De condimentis aut placet mibi oled oliuārū & ppe quāto magis annosum est usqz ad annos decē. & oled de nucib' uerū ueniēs est ei. & oleum de amgdalis dulcibus & de auellanis. Butyri vo & pignedis porci anatis & anseris usus abhorrendus est. **¶** Caseus aut & p ppe frangibilis vnus anni etatem bñs & ad salsedinem eleuatus bonus est ei. Mollis vo ualde pinguis & butyrosus caseus euicet. sū lactis recentis non cocti usus & colostre dimittant. Recoccta mī est sibi collaudanda. **¶** Aceti aut usus agreste salite lymontū & arāciop & granatop quorūcūqz sibi cōueniens est. **¶** De aromatib' vo ueniūt ei spēs ex pauco pīpere & multo cinamomo sacce cū modico ēt cū ciberis galā. gar. macis & nucis mus. & ligni aloes. Crocus aut in oi cibario suo bñ laudabilis est. **¶** De pūb' vo aialid nō utat ad plurimū uel frequēter capite uel cerebro neqz cauda uentribus neqz renib'. Alijs aut pūb' uiri pōt & ppe nō ualde pinguib'. **¶** Panis aut ei uis de purasimula factus: lz argumēto sūpto ab excessu bñditatis ueniētiōi ei foret panis modicum furfuraceus: aut saltē facit ex farina cū ordet & spelte farina cōpositū. **¶** Vinū vo eidē ueniēs est & esse o3 mediocris sumositatis & nullo mō aqū boni saporis & ad pondicitates inclinatum: & nullo mō oukenisi ualde parum & raro & colore o3 esse album uelut aurū uel rubicūdd & odorē suauē bñs sine alicuius aque cōmixtione sine fuerit pcocta sine nālis: & nullo mō mellu cū succaro cōmixta. Dulcia enim calida sicut mel eēt eidē ita nocua sicut succarum est eidem luuatiū: non tamen in multo usu.

De ueniētiā aut administratiōe mor' uel exercitiij iam ex p'dictis appet q' exercitiū ei ueniēs nō d3 pertransire id qd calefacit cū mediocritate & non violenter. magis enim eēt ex uehementi exercitio nocumētū per vias ebullitionis & dispōnis ad putredinē: q' luuamētum per viam cōsumptio nis materie per exercitiū acquisire. **¶** Itaqz per cōtinuatiōnem uel plicitatē exercitiij mediocris acqris cōsumptio mārū superfluitatū que huic viro nēcia est. Neqz erit dubiū ut superueniat in mārbus putrefactio ex agitatione ipsaz que per exercitiū sibi ueniēs consumptē sint: uelut motus p gressū ante cibū lōgo tpe factus. aut egatē gradariū equū usqz ad calitatis angmētū & leuīs puocatio sudoris. aut suuiter mōniculū ascendē & ab eo suuiter descendē. aut quarto uelut cēt ludu aliqo quo in mārbus agitatio notabilis acq'rere. sicut est ludu cū spa uel pua pila. Cuius luuamētum excellēt approbat Sal. in toto processu libelli quez fecit ad epidonū. eo q' ptes o3 equaliter exercitant interiores & exteriore. s. exercitiū tam eqū & p motū talē ueniēter sit distractio mārū de centro ad circūferētiā: & cōsumunt: ēt mār mul te expellunt sensibili & insensibili expulsiōe. At vo itep solū de & cōsumptē sunt ptes mārū ex cōsumptiōe p'dictaz superfluitatū. sicut cedē lasse reddunt per illaz humiditātū pūtd. Adhuc itep & sexto nō in cōuenit exercitiū uenigatiōe nauigatiōe tamen discrimine periclitatiue subuersiōis. **¶** Et qm qūqz cōtingit p occupationes boiū bas exercitiij. spēs non ua babilr administrari posse. Ideo loco illarū ueniēs erit administratio fricationum que p administrantur a genib' usqz ad pedes inferius trahēd cū compressiōe quadā

& ab inguinibus usqz ad genu: & a spatulio usqz ad nates: & ab humeris usqz ad manus motu mās a profundis pabue uertendo supficiales usqz ad notabilis rubedinis acquisitiō nē. post oīz ciboz assumptionē quies semp est ei necessaria & nō motus neqz exercitiū aliqō in tali hora fieri debet.

Quonia somnus mās digōnt meliori pparat vniēdo calorē ueniēs est ei dōmō mensuram nō excedat horarū octo tū in die q' in nocte cōpleta. amplior vo somnus: ppter ea q' bumectat obtundendo calorē p modū circūdatiōis ipsius a multitudie mārū nō est laudabilis. Et eo maxime qm vir iste maxie molestas catarris & reumasismis. Sed plix dormitio augmētāt eos: ut p3 2° pmi. cap de his que pueniūt ex sōno. Jgīf plix sōn' eidē est in cōueniētiō. **¶** Cōueniētiō aut dormitio est ei post cibū p vnā horā uel duas & dormiat capite nō bñr eleuato. Et effugiat dormitiō nē supinā & maxime qm ipsa inclinat mās ad posteriore que eēt cāe augmētati a pāris ulcerosi in fiteri exitis. de quo supra visum est in sectione pma. Vigilia aut ultra mensurā somni idē descriptā oī alio tpe est eidē ueniētiō. Et attendat ēt q' si dormiret uenienter in nocte oīno euitanda est dormitio diurna. ut patet 2° pmi. p'allegato cap.

Quia ciboz & potui mēsurā excessiū ab hoc viro euitanda esse p3 ex p'dictis. eo q' in ipso augmētū humiditātū ualde supflūū est: igit' subtractio cibi ab extremo grossius dīcādo qd est latus sanopz subtrahēdo uersus mediū per egdistātiā est sibi ueniēs. eo q' in viro isto nēcia est exiccatio. igit' talr qūqz famescere & cibi q'ritatem notabiliter subtrahē est eidē pfectū illf3. eo q' corporibus humidis carnes bñnbue famē adhibere conuenit. famēs enīz exiccat corpora tam per viam resolētiōis conuertētiōis humores in uaporem: q' per viam subtractionis: ut patet 7° afforismorum. affo. & commento. 59° 28.

Accidentia aie quecūqz sunt cā distrabendi calitātē inatā a mārbus in qb' o3 fieri digō mārū que abundāt in hoc viro p que ēt accina calimatus qd est spēs coartatū uel per modū cuiusdā suffocationis suffocātū detinet in pfundo corpis euitari debēt ppcām p'dictā. Et ēt q' motu calorē de circūferētiā ad centrū mār bñrales ēt intrinsecus pfundant. Et adhuc 3° qm pp intensiōē esse factā calitātē in pfundo corpis mār per viā ebullitionis disponunt ad putredinē sicut ipse eidē experiri pōt: qm angustia uel tristitia aliq' notabilr affligit ipsum. **¶** Et fouet vna de cāis que pduxit hūc virū ad multiplicationem humiditatum multaz per viā indigōnis sūt instantia passionum aie tristitū & angustiare faciētiā. Unde ex his oibus ponē o3 mēsurā moderāmis eaz cū letitia & bona spe & quiete aie fortassis aut si vir iste sui regimīs ēt libratōi bon' aliqū ueniēs eēt ei leuīs iracundia & aliquo tpe durās. **¶** De annis aut accitib' aie caneat vir iste ne excedat in coitu: & ppe sup replōne ciboz facto. argumēto sūpto ab etate cōplōne & bñtudine. mī cessione legis nō eēt ei in cōueniēs uenereum actū bis in septimana explere & hoc transcat de lectione.

Secunda sectio duo continet capitula.

¶ De istis pibētib' augmētū supflūū mārū in hoc viro & abscindētib' mās iam in eo inuentas.

Sit p regimie bul' vici p medicinalia. 20. singularib' remedijs visuz est mibi ei de pūidē. **¶** Prīmū itaqz erit ut oī anno a pñ' mēsis martij usqz ad vigesimā eius itendat euare corpus sū istū modum. p q' sōmēt de basilica dextri lateris sub cubito posita in hora electa. s. mane p vnā horam post ortum solis digōne pma & 2° iam celebratis & uentre eius a fecibus iam emundato. & 4° pmi. cap 20° colligendum. Et extrahat sanguis ab. 3. v. usqz ad. vj. 3. **¶** 2° remedium est: ut pmissa sōmnia euone minoratiua eues uentē eius cū hac medicina. R. castie paulo ante de cāna extracte cum aq lupullox. 3. f. agarici & reubarbari electorum ana. 3.

j. gingiberis spice nardi. añ. g. v. salis gēme. g. j. misce et cum
 3. iij. aque ordi p̄calefacte accipias duabus horis ante diem
 et tardetur cibus sex horis post quintam accipiendo cyathū
 vnum aque ordi calide cum modico succari. ¶ 3^m instrū
 est: ut post minorationem p̄dictā sequenti mane hora p̄dicta in
 cipiat accipere hoc digestiū calefactum et conuēt ipsum dieb⁹
 octo. R̄. syr. de bilantio. 3. j. syr. de absinthio. 3. 5. aque cicor
 ree lupulorū et cuscute. añ. 3. j. misce. ¶ 4^m instrū est: ut die no
 no immediate sequenti purgetur cum hac medicina. R̄. succi ros.
 3. j. eluarij bamech descriptione maiori. 3. iij. eluarij de psilio
 3. ij. misce et accipiat eum mō et oib⁹ observatio que supra de
 minoratione scripta sunt. ¶ 5^m instrū est: ut si vir iste tpe assū
 ptionis digestiū cōstipit uentre et nō hñ largus accipiat
 oī sero uel saltē oī alterno sero vñā de infra scriptis pillis uel
 duas ad plus papā añ cenā et supplebūt assumptionē cliste
 ris et utilia opabunt in eo a sup⁹ citius attrahēdo q̄ face
 ret clistere. q̄bus ēt pillis uti poteris in reliquo usu cōseruari
 no sue sanitatis et p̄seruatio eius a lapsu. Et est earū descri
 ptio. R̄. reupōnici electi. 3. iij. reubarbari agarici bermodycty
 lox añ. 3. j. 5. epitimi. 3. ij. pulpe colloquintide. 3. ij. anisi cici
 beris danci silecos. añ. g. v. violarū rosarū mastice añ. 3. 5. aloes
 abluti. 3. iij. pulueriscent oīa per se et ifundant in. 3. iij. succi
 rosarū. deinde exponant soli uel igni non violento usq̄ ad ex
 iccationē. deinde iterum supaddat succo scōa et tertia vice
 semp exiccado. de hac ergo massa fiat pille de oī. 3. vj. uel. vj.
 et utat eis ut iā dictū est. Neq̄ hic mirādū est sūn hoc cōpo
 sito p̄nā accēpi aloes q̄ titatē. eo q̄ cū hic vir sit emorroidic⁹
 et aloes aperiat orificia nē arā anī dubitabilis ēt in eo usus
 aloes et maxime in diebus frigoris. iuxta illud scōi can. cap.
 de aloes. Dare aut aloes in diebus frigoris timorofum est qm̄
 educit sanguinē. ¶ 6^m instrū est: ut vir iste post purgationē
 p̄scriptā usq̄ ad medietatē septēbris utat hoc eluārio de quo
 accipiat. 3. 5. ter in septimana in aurora et tarde post ipsum
 cibus horis 4⁹. Cuius descriptio. R̄. seminum cuscute cico
 ree endiuie atriplicis et scariole añ. 3. ij. rosarū violarū san
 dalorū rubeorū coriandri p̄parati cyperi añ. 3. iij. corticū cap
 parorū. 3. j. 5. amarisci scolopendrie seminis plantaginis añ.
 3. ij. 5. seminis agni casti. 3. 5. anisi succi liquiritie. añ. 3. j. gariofilo
 rd cinamomi electi piperis al. añ. 3. iij. ligni aloes. 3. 5. succa
 ri al. 3. iij. succari cādī. 3. ij. mellis rosati colati. 3. v. coquatur
 guccarum cum syrupo lento igne et circa in frigidationem eo
 rum addant spēs et fiat eluārium. cuius usus sit ut dictū est.
 ¶ 7^m instrū p̄ncipale est: ut iste vir assuescat sepe abluere pe
 des usq̄ ad inguinā cū decoctione ista. R̄. violarū rosarū florū
 nenufaris oīum exiccatorū. añ. 20. iij. foliorū salictis. 20. iij.
 florū camomille foliorū saluie. añ. 20. ij. coquantur in no
 tabili q̄tate aque usq̄ ad consumptionē tertię ptis. et cū ea
 calida fiat ablutio per horā añ cenā et cōueniens exiccatio.
 ¶ 8^m instrū est: ut vir iste post iam dictā purgationē saltē sel
 in die inungat emorroidā illā emētē cū hoc linimēto an
 te q̄ perueniat ad ulteriorē curationē eius que erit securior
 post scōam edonē infra dicēdā. Descriptio linimenti est hec.
 R̄. olei de crisomillis. 3. j. 5. pulueris philipendule. 3. j. 5. litar
 giri spumificati. 3. 5. croci. gra. iij. terant sillon go tpe in mor
 tario plumbeo cum suo pistello. et de hoc tepido liniatur lo
 cus ut p̄dictum est. ¶ 9^m instrū p̄ncipale cū insistentū est
 cū magna attentione est ut oī sero sup̄ pre capitis anteriori a
 sine capilloz usq̄ ad genit capitis per latitudinem cōmissu
 re per quatuor digitos inter capillos de hoc puluē ad q̄tita
 tē qnq̄ granorū ordi supasp̄gat et fiat eius renouatio oī se
 ro per duas horas post cenā decenti capitis pectinatione p̄e
 missa. Cuius descriptio. R̄. folij. 3. j. ligni alo. 3. iij. amomi ca
 lamenti origani pulegij sticados. ana. 3. j. 5. rosarū florū
 nenufaris. añ. 3. j. pulueriscent oīa per se et decēter misceantur
 et conquassentur in mortario. ¶ 10^m vō p̄ncipale remediū est
 in quo magna bñda est fiducia. est ut vir iste omni mane in
 cipiendo a medietate mensis martij usq̄ ad medietatem iu
 nij. aut saltē oī alterno mane mastice vñā de infra scriptis

pillis nihil deglutendo de eo qd dissoluūt ab eis: sed totū ex
 puēdo. q̄rū descriptio. R̄. cubebaz calami aromatici p̄reiri
 añ. 3. j. liquiritie anisi assari sticados costi staphisagrie. añ. 3.
 iij. mastice dissoluti cū modico aceti. 3. j. pulueriscent oīa et
 incorporent cū p̄dicto mastice: et fiant formule sileos auella
 nis que p̄uo sub sole uel ad ignē exiccari debent. deinde acci
 piant ut supra. ¶ 11^m remediū p̄ncipale est. ut vir iste caput
 suū oī septimana semel ante p̄adiū abluat cū infra scripto li
 xiuo. deinde caput diligenter exiccet. Cuius descriptio. R̄.
 follorū bedere muralis maiorane sticados arabici folij indi
 añ. 20. j. rosarū cubebaz. añ. 20. 5. iros aristologie lōge pau
 cedani acori. añ. 20. j. partes duas coquant cū lib. 30. aque
 usq̄ ad consumptionem tertię partis. deinde superaddatur
 lib. j. cineris sarmentorum vitis et iterum modicum bulliāt
 simul. deinde fiat cum eo ablutio. si autem in operatiōe sua
 hoc lixiūm videretur acutum nimis in eius coclione cinei
 ris mensura subdupletur: et erit leuenaide. ¶ 12^m instrū p̄n
 cipale est. ut caput istius viri et infula eius omni sero et mane
 suffumigent cū hoc puluere proiecto ad carbones ardentes
 usquequo bñ calefiant. et caput ēt eius circūquaq̄ eodez pul
 uere diligenter suffumiget. Cuius descriptio. R̄. storacis ca
 lamite. 3. j. lauda. 3. 5. ambremus. añ. 3. 5. si non timet expēsaz
 aut saltē grana. iij. ligni aloes. 3. iij. thuris myrre corticū op
 poponacis. añ. 3. j. pulueriscentur omnia per se. deinde cōm
 misceantur et fiat ex eo ut dictum est. ¶ 13^m instrū p̄ncipa
 le est. ut ēt vir iste persepeteneat in manu hunc puluerem in
 syndone retorta bene ligatūz sepiissime odorando ipsum. Cu
 ius descriptio. R̄. gariofi. galange piperis albi cinamomi ele
 cti nucis mus. añ. 3. 5. origani folij assari sticados. añ. 3. ij. pul
 ueriscentur omnia per se et cōmisceantur. ¶ 14^m singulare re
 mediū est. ut vir iste postq̄ fuerit euacuatus et masticatio
 nem supra scriptam tpe iam p̄dicto cōtinuauerit post ipsam
 saltem in septimana q̄ter in medijs tertijs ipleatos eius cum
 aq̄ bui⁹ decoctionis cala et faciat cū ea gargarisma saltē quin
 que vicibus p̄o mane. Cuius descriptio. R̄. staphisagrie cor
 ticū agarici pulpe colloquintide. añ. 3. 5. anisi. 3. j. 5. cinamomi ele
 cti se. feniculi se. endiuie et scariole. añ. 3. j. succi liq. añ. 3. ij. co
 sti radicū arisanbanite. añ. 3. ij. aque fontis lib. vj. coquatur
 oīa lento igne usq̄ ad cōsumptionem tertię partis. deinde co
 lent sine alia exp̄sione et colature addantur mellis. 3. iij. de in
 de coquant lento igne usq̄ ad cōsumptionē quarte ptis et re
 seruentur in uase obturato orificij et fiat ex eo ut iaz dictū est.
 ¶ 15^m singulare remediū est. ut hic vir sepe assuescat facere
 fricatōes incipiēdo a genibus trahēdo usq̄ ad cauillas. de
 inde ab inguinib⁹ usq̄ ad illas cū p̄anis asperis fricādo mē
 bra usq̄ ad eorū rubificationē aliq̄tā. deinde incipiat a spatū
 lis usq̄ ad nates sili fricādo. deinde ab humeris usq̄ ad ma
 nus faciēdo ut iā dictū est. ¶ 16^m remediū est ut hic vir post
 purgatiōes iā dictas saltē in septimana q̄ter totā spinā suā in
 ungi faciat in mane qñ surgit: et in sero qñ se exponit in lecto
 cū hac iunctiōe q̄ utat a p̄ncipio mēsis octobris usq̄ ad me
 diū mēsez martij. R̄. olei violarū olei de nenufare. añ. 3. 5.
 olet de costo. 3. j. 5. spodij se. plantaginis ros. coriandri p̄parati.
 añ. 3. 5. pulueris melliloti florū alteemacis origani calami aro
 matici. añ. 3. ij. cere q̄ tū sufficit fiat vnguētū molle. ¶ 17^m est.
 ut alia pte anni utat hoc vnguēto scōo spine applicato: ut de
 p̄cedēti dictū est. Cuius descriptio. R̄. amili. 3. ij. mucilaginis
 se. al. et se. malue. añ. 3. j. 5. olei rosa. et de nenufare. añ. 3. vj. cam
 phore. 3. j. incorporentur omnia simul longa contritione in
 mortario cum vitellis duobus oui: et fiat de eo ut dictum est.
 ¶ 18^m instrumentū est. ut vir iste saltem in anno semel et p̄
 prie in mense septēbris faciat sibi apponi uentosas post pur
 gationem sequentē et cū scarificationē a sexto die nouilunij us
 q̄ ad 14^m eius. ¶ 19^m remediū est. ut post medietatem mē
 sis septēbris accipiat hoc digestiū quod cōtinuet diebus
 decem modo et hora p̄scriptis in digestiū accipiendo in tpe
 ueris. Cuius descriptio. R̄. syrapi de endiuia. 3. j. syrapi de
 epitimo. 3. 5. aque cuscute cicore et absinthij ana. 3. j. misce.

¶ 20^m & ultimū remediū est: ut post digestiū p̄dictū euacuetur cum hoc minoratiuo ad suas dispōnes convenientissimo. **Rx.** iere. Sal. simplicis succi rosati añ. 3. j. castie extracte de cāna cum aqua violaz. 3. 5. accipiat cum cyatho medio aque ordeī calefacte & tardē post ip̄m cibis horis sex p̄mittēdo aliq̄ abstergiū post q̄ntā horā. ut mactū ius pulli cum succa ro: ant aquā ordeī calidā. **Hec de cap̄ p̄ sectionis tertie.**

¶ De cura ap̄atis supradicti in fiteri existentis. Cap. 11.

Enc aut redeūdd est ad curā ap̄atis tam di-
cti q̄ siue sit condiloma nolandū siue
sit ficus appellādū siue sit eminens emorroidale
ap̄a. **Sūma vīta** est q̄ est apostema in circūferen-
tia anī extra p̄dēs genitūz a sanguine melico in
carnositatē uerso. eo mō quo sepe vidē contingit sepbiros
uel sclerosim in locis cōsilib' ap̄atis. Et non est incōueniens
uereri q̄ extremitas emorroidalis uene ap̄a a sanguine meli-
co extra p̄minēat. Et hoc q̄dē cōuenienti speculatione idī-
get in curatione canonica. si enim tale apostema ulcerosum
uel ulcus apostemosum noiare uelis existat substantia carno-
sa melica: tunc q̄alde facile curare poterit deponendo ipsum
ut inferius docet. **¶** Si aut tale ap̄a fuerit extrema p̄ uene
que iam ad ap̄a p̄uenit & ulcus: tunc p̄ q̄ erit curationis
longe magis diffilioris p̄ plura. **¶** Primo q̄ per apertio-
nem emorroidales per continuam effusionē corpus emun-
dantia supfluitatib' itunc curare eas completa cura est p̄ p̄-
ceptum antiquioris p̄is. ubi dixit affo. Emorroidas sanare
antiquas si non vna ap̄a relicta piculū est bydropē fieri aut
m anīa aut meliam zc. **¶** Amplius si curabuius cōplete fie-
riōz p̄ quā retineat q̄d ēuari solebat: tunc patet q̄ multipli-
cabunt repletiones oppilationes & apostemata intrinseca
uel extrinseca & alia nocumenta que colliguntur quarta p̄-
mi. cap̄ de retentione euacuationū. z. clarius. 17° tertiū. cap̄
de retentione cursus emorroidalis.

Qualitercūqz nī contingat cura bui^o dispōnis
a sapientibus quadruplici mō.
a signata est tam grecis arabicis q̄ latinis. **¶** Et prima quī-
dem via est ut p̄mundificato corpore sicut apparuit in p̄ce-
dentis sectione p̄cedat in exiccando predictas eminentias cū
quatuor instr̄is p̄ncipalr. **¶** Quorū p̄mū est eluariū hoc. **Rx.**
mirab. andoz be' liricoz. añ. 3. 5. radicū p̄bilipendule. 3. v.
curcume. lacce p̄parate polipodij t̄biml. añ. 3. j. 5. mactis floz
rosina. añ. 3. ij. syr. de corticibus citri mellis rosati colati. ana.
lib. 5. succari al. 3. liij. coquatur succarum cum p̄dictis syr.
& fiat eluarius de quo oī mane q̄nqz horis anī p̄adiūz acci-
piat. 3. ij. **¶** 2^m vō instr̄m est: ut locus fiteri sepe abluat cum
bac decoctione aut sedeat in ea. **Rx.** gallarū cupressi nūero
20. coriandri p̄parati cupullarū glandiūz añ. 20. li. scorie
ferri. 3. iij. radicū p̄bilipendule. 3. ij. coquant in lib. 40. aque
usqz ad cōsumptionē medietatis & ex ea calefacta fiat ut di-
ctū est. **¶** 3^m vō remediū singulare ē. ut sepe fiteri suffumiget
cū hoc puluere carbonib' ignitis supaspso. **Rx.** tburis lauda-
ni añ. 3. 5. gallie mus. 3. ij. scorie ferri. 3. iij. fiat puluis. **¶** Ulti-
mū vō remediū est: ut ille locus iungat cū hoc linimento ter-
pel quater in die. **Rx.** olei de crisomil. olei de costo. añ. 3. ij. lau-
dani storacis calamite colosonie. añ. 3. j. 5. tucie p̄parate. 3. x.
scorie ferri puluerisate. 3. xv. ccrealbe q̄ tū suffic. fiat unguē-
tum. **¶** 2° vō via p̄ncipalis curationis buius dispōnis est: ut
apostema illud cum sop̄icibus ignitis simul absindat & cau-
terisct & cauet locus cum unguento basiliconis descriptiōe
maiori usqz ad completam curationem. **¶** 3° vō via est. ut
fiterum ap̄a illud cum potenciali cauterio deponatur & p̄-
p̄ie apud illos qui ferri candentis adinūstrationem timēt
Et nota q̄ sermonem extensum magis circa istas duas vias
facere non curavi & p̄p̄ horribilitatē ipsarū. & eo q̄ raro his
duobus modis curationis vidi feliciter terminare. **¶** Ulti-
ma vō via que mihi magis dilecta est & securior: est ut ap̄a
illud eminens cum ceroto duplicato prope cutem circūlige-
tur stringendo condecenter. deinde p̄ tertio die ligatur areno

uel p̄ardper stringēdo magis q̄ prius. Et sic tandem sepe re-
ligando ap̄a mortificabitur per prohibitionē transitus nu-
trimenti conseruantis ip̄m. **¶** Cū ergo ceciderit ap̄a usqz ad
tres dies superficialr ualde & leuiter madefacta aqua salis
armoniaci. deinde post illud curetur cū unguento basilico-
nis iam p̄dicto usqz ad consumptionem cōpletā. Et istis
pactis bñficio oīpotētis dei ab oib' istis dispōnibus p̄dictis
cōplete curabis. q̄d concedat ille qui oīa imperio suo bñ ou-
cit. Ad laudes eius sempiternas. Amen.

Consilium. 268. De mala complexionēbumi-
da dominante cum subdñio

caliditatis: & abundantia flegmatis cum octo malis disposi-
tionibus que sunt. **¶** Catarrus descendens a capite ad infe-
riora mēbra cū grauitate capitis & tussi. **¶** Dolor iuncturaz
q̄nqz eueniens. **¶** Stupor membrorum super que dormit.
¶ Paralisis. **¶** Debilitas siue ipotentia ad motū p̄gressiū
p̄ lassitudinem. **¶** Debilitas digestiue stomachi. **¶** Infe-
ctio cutis faciei a flegmate falso. **¶** Lapis multiplicatus in
renibus. **¶** Diuidit autem consilium in capitula duo.

¶ De causis & signis dictarum disposiutionum. Cap. 1.

Omnium mēbroz complo nā-
lia bui^o viri declinat
a medio uel equali per augmentum hu-
miditatis excessiue ut videbit ex sequen-
tibus. Et cum hoc declinat ab eo p̄ no-
cumentum caliditatis. & apparet ex his
que declarabunt q̄ complo buius viri
nō fuit in p̄cedētib' annis minus calida

q̄ humida. **¶** Rubicunditas enim coloris arguit multitudi-
nem sanguinis & dominium innati caloris & maxime cum
augmento carnositatis quantam habuit iste vir. **¶** Adhuc
etiaz magnitudo corporis & extensio membrorum oīz arguit
multitudinē māx ex q̄bus & ḡant & extendunt ipsa. signifi-
cat ē caliditatis potentia obuenientis in plasmatione: quāti-
cūqz humiditas & sanguinea multa ēēt iuncta defectui ca-
liditatis innate nō posset fieri dilatatio & plasmatio mēbroz
cum extensione. Cum igitur iste vir sit trāscendens mediocrem
staturam multum carnosus & rubicundus apparet q̄ a ḡa-
tione sanguineus fuit: imo usqz in hodiernum tēpus ita per-
seuerat. I3 nunc humiditas supercedat mensurā caliditatis
¶ Et si non p̄ aliud hoc deduceretur sufficeret declinatio
etatis ad hoc demonstrandum cum a iuuentute sua trāsiue-
rit ad finē p̄mi senij. Imo ingressus est latitudinem decrepue
etatis: q̄ iam agit annum sexagesimū sextum eius. Cū ergo
caliditas que fuit in tpe consistentie naturaliter minuat &
notabiliter post ipsam: ut legitur prima p̄mi. capitulo de eta-
tibus. patet q̄ diminuta caliditate in hac parte etatis super-
excreuit humiditas tam naturalis q̄ aduentitia in buius
viri complexiōe in etate tali: ergo licet iste adhuc remanserit
sanguineus in fine p̄mi senij uel in principio decrepue eta-
tis: maior tamen est excessus rubicunditatis ex parte humi-
di q̄ ex parte caloris.

Ex quibus oībus intelligit theoricam medicīne
valde facile apparere possunt cause
accitium que de ipso mihi scripta sunt. **¶** Quorū p̄mū est
supabundantia flegmatis que sequit calitatem diminutā
p̄ q̄d generant flegmata & nālia & accidētalia: & multiplican-
tur in viro isto. **¶** Unde non est mirabile si cū supueniat acci-
dens fm q̄ est catarrus. siue multa sit materia defluens & cito
& nominatur defluxus. siue sic paulatine & descendens ad pe-
ctus & dicitur catarrus. siue eadem materia paulatine & mul-
ta tarde descendens colligatur in faucibus & dicitur brācus
uel materia ista sit subtilis & acuitatem habens que descen-
dens ad rigam & nasum dicitur coriza. siue materia p̄di-
cta paulatine & occulte descendens per uenas arterias nel
nervos colligatur in musculis uel iuncturis & dicitur Milli-
cidium. **¶** Ex quo considerato: nēnabimur causam tertiū ac-
cidentis. s. q̄ quandoqz huic viro euenit dolor in iuncturis.

Et ex hoc fundamēto itē 4° deducit cā eūctus difficultatis anhelitus in hoc viro. Quā enī catarricando delata ad pectus si imergit pāniculis et villis lōgitudinalib⁹ arterietrachē et pāniculorū pectoris facit difficultatē anhelitus in qua nocet eger notabiliter in spiratiōe. Et si p̄dicte m̄ae recipiant in latitudinalibus villis p̄dictorū mēbrorū nocebit anhelitus in expiratiōe. In expulsiōe fumorū capinosorū et aeris deintus ad extra. Et si infundent p̄dicte m̄ae in mēbris utriusq; iam dictis tūc neciū erit fieri nocumētū anhelitus tā in spirando q̄ in expirando: q̄ a sapientib⁹ dictū est orthomia: in qua pānēs nō bene pōt anhelare nisi cō erectiōe corporis ad sursum. et est dispositio tremēda ualde. Et si cōtingeret tales m̄as effusas esse ad spatiositatē pectoris ibi putrentes facerent empioma. Et si eadem m̄ae in pulmone putrent ipsum corūpendo perducerent ad priusm. sicut ipse bene timet. Adhuc ē cōtēplando subtili appēt cā q̄re uir iste cu3 dormit incurrit stuporem sup pte sup qua decūbit. hoc enī accidit q̄ decūbente corpe sup dextra pte humoralis m̄ae stante aquose et muellaginosae fluūt et gregant in pte illa. Cū ergo ipse imergatur in extremitatibus superiorib⁹ uel originib⁹ neruorū sensus qui oriunt⁹ a cerebro: p3 q̄ p clausiōe aliquatū iporū p̄hibetur penetratio spūs ad mēbra sensus. Propter q̄ si totaliter a p̄dictis m̄ab⁹ fieret oppilō in p̄dictis neruis: tūc anferet ab eis totalē sensus: et tūc sciperent mēbra cedere ad nō eē. p̄pterea q̄ hoc solo sensu tactus p̄uāt alal necē est mori. 3° de alā. Et si tales m̄ae sūt oppilarēt originē neruorū minorū. p3 q̄ membra ēt priuarent⁹ motu et est dispositio apoplestia. Imo ēt ipsa uera apoplestia si caderet hec oppilō in utrículo cerebri cōpleta. Ex quo fundamēto itē apparet cū suspicari accidentis sexi. Euentus palisus. Si enī p̄dicte m̄ae aquose exites effunderent ad originē huche in altera sui medietate retēte facerēt ei ulem palisum dextre uel sinistre p̄tis s̄m inuentionē m̄ae in altera p̄dictarū p̄tiā. Et ex hoc fundamēto soluit⁹ pbleuma vnd. v3. p3 qd cū p̄tes p̄dicte stuporē icurrerūt nō absoluunt⁹ ab eo nisi p multas fricatiōes et pānorū calorū appositionē. In accētib⁹ enī ab eorū causis depēdentibus in fieri et in seruari neciū est q̄ pmanētib⁹ eorū causis pmaneat et ipsa. Stupor autē ab oppilōne depēdet sicut effectus a suis causis. 7° vobutū viri acciō est debilitas uel ipotētia ad motū p̄gressiū. tanta enī est in hoc viro humiditātū multitudo q̄ m̄ae ille effuse a cerebro s3 magna p̄tē recipiunt in nuchā et in neruos sere oēs ab ea p̄grediētes. Cū ergo per eos p̄ficiat⁹ operatio p̄gressiū motus q̄si rōnabiliter sunt dispositi in cōplōne et substantia suis: p3 q̄ tunc motus p̄gressiū facilius fortis et p̄durā erit: sed remolitiō mēbris et incōstātoribus ad motū factio nocebit p̄gressiū motus. Et adhuc pulchrius itelligē q̄ esto q̄ nulla m̄a ferret ad mēbra motus p̄gressiū sola oppilō facta in originib⁹ neruorū oriētū a spōdilib⁹ renū et a spondilib⁹ alcharin alo/ sos. i. caude ēt sufficiens ad ipediēdū motū p̄gressiū: q̄ p̄io biberet trāsītū spūs aialis sensibilis et motiui. sed potētiā non exēdit in actus nisi p p̄tiā istorū q̄b⁹ agunt. ergo facta p̄hibitiōe totalis trāsītus eorū subito priuaret⁹ bō motū et sensu in pedib⁹: per pedes itelligēdo magnos. Et ita similiter facta opilatione aliqua et non completa sit nocumētū aliqua le et non totale. Ex q̄b⁹ itelligere potes cās diuersorū acciō dētū. Uidebis enī q̄nq; boīem ab equo uel altero cecidisse: et subito priuari motū p̄gressiū et sensu a loco cinguli iseriū usq; ad pedes. Quibusdā autē appēbit q̄nq; eos nō posse moueri. sed tū sensum hīc in p̄dictis locis. nōnullis autē appēbit eos priuari sensu: nō moueri mēbra licet debilitē. Cū 3° vō m̄ae p̄dicte a potētia virtutis expelluntur de profundis mēbrorū ad exteriores p̄tes ibidem imerse et stantes faciūt extensionē. et q̄ m̄ae ille nō sunt fluxibiles uel aquose. Imo notabiliter viscosae: hinc est q̄ facta cōpressionē sup mēbris remanet silitudo fouee: m̄ae enī ille non eque cito p̄ earū viscositates redeunt ad locū cōpressum. q̄ cito ab eo p̄pulle fuerunt a potentia cōpimentis. et est reddere cāz noni acciōs huius viri.

10° vō acciō et penultimū est debilitas stōchi circa quā etiā nō minus est cōtēplādū q̄ in p̄dictis. op3 enī itelligere uel hāc debilitatē itelligi penes appetitū p̄ toto. s. cibi aut penes digēstionē ei⁹. Et p̄mā cognosces p abomiationē ad oīa cibaria et per fastidiū assequēs ipsa iā assumpta: et subuersionē cōtēz ad cibationē quā stōchus nō app̄bēdit uenienter. 2° vō cognosces q̄ aut nocumētū in digōne pueniēs est a multitudine frigiditatis et humiditatis ipsius stōchi. et sensu et tactu percipiet friditas et multitudo saltatiōis et lenines et inundatio in stōcho sensate arguunt multitudinem humiditatis in eo. Aut debilitas ipsius stōchi itelligit⁹ propterea q̄ cibaria nō uenienter detinent⁹. Itant digerant⁹ et tunc accidet lienterica dispo que est uclor cibi per secales vias expulsio priusq̄ ip̄e digerat⁹: aut accidet simul in oib⁹ opōnib⁹ stōchi nocumētū. s. appetit⁹ digōnis et debite retētiōis nutrimentū in eo: et oīa hec acciōia eueniēt in eo p̄ multitudinē frigiditatis et humiditatis nālis et accitatis ipsius stōchi: hec semp itelligendo puenire ab anteriori cā corporali. nō enī est dubiū q̄ in regimine indiscreto boīum accidet nocumētū debilitatis in stōcho in oibus opōnibus eius. uelut ex multitudine ciborum et potuum in quātitate continua et discreta. Ultimi vō acciōis in hoc viro euenientis op3 itē p̄videre cās. Cū ergo in hoc viro sit calitas notabilis ep̄is: et in eo notabilis inueniat⁹ chole re quātitas et humiditas ēt aquosa m̄ta in eo reperiat⁹. p3 q̄ ex ambaz m̄ae cōmixtiōe adinuicē acgretur salsedo. Cū ergo m̄a talis uaporabilis existat ad caput delata et in ipso recepta stimulat v̄tutē ei⁹ ad expulsiōē. obtrinent ergo v̄tute sup m̄ab⁹ talib⁹ expellit eas de p̄fundo prius cerebri ad villiores p̄tes que sūt exteriores. Cū ergo ip̄e acuitate quā h̄it apte sint corūpe faciei p̄tes et ip̄e p̄ se p̄ earū mollitiē sint parate corūpi. Igis a tali m̄a in facie eueniēt p̄stule corruptiue cutis a quibus emittit⁹ virulētia: humiditas etiā corruptiua prius in quibus recipit⁹. et hoc est s̄ta falsum q̄ ita denoiat vulgus. eo q̄ est corruptio substantialis partū in quibus recipit⁹ pueniēs a flegmate falso superius declarato. Et sic apparet uerificatio oīum accidentium que molestant hunc nobilem virum.

Et hoc est fundamētum uerum inueniendi regimē huius viri appropriatum defendens ipsū a tāta periculositate q̄ tā minatur ei egritudines et acciōia p̄dicta. Quod quidē regimē in duas diuidit⁹ p̄tes. Quārū prima discurret mensurando conuenienter applicationem omnium sex rerum nō nālium. 2° vō explicabit regimē p̄ medicinalia necessarium.

De regimine per medicinalia. Cap. II.

Rossecūdi vō capituli declaratiōe p̄mit tendū est. p̄mo q̄ oīuz rerum nō nālium effectus ita mensurari debent ut per eas acquiratur exiccatio notabiliter eleuata et in frigidatiōe remissa: s3 augmentum caliditatis in

viro isto aduocaret ad se notabilez in frigidationez: tamē q̄ etatiuus decursus p̄hibet ab illa. oportet mediocriter in hoc viro cum calidie procedere ita ut sint naturalis caliditatis in eo conseruatiua et ipsius non corruptiua. ubi ergo necessaria esset exiccatio in fine secundi gradus a principio tertij in hoc viro sufficit in eo applicatio calefacientium in primo gradu. per talia enī lapsus eius p̄dictus cōuenienter poterit corrigi. Regimen itaq; per sex res non naturales fuit tactum ab illo consilio parum ante scripto quod incipit. Omnia nocumēta.

Positurus regimē dispositionis huius viri per applicationem instrorū medicinaliū in hoc tertio capitulo diuidam ipsū in duas partes. In quarū prima ponetur regimē vniuersale conueniens ad oēs egritudines et acciōia p̄missa. In secunda vō parte ad vnumquodq; illorum accidentium conabor describere media illorum correctiua et appropriata. Quantum ad primam partem p̄mittendū est p̄mo q̄ q̄ in hoc viro apparet plenitudo uis m̄ae et mēbrorū omniū. Idcirco hic

ponentur instrumenta decem canonice necessaria. ¶ **P**rimū itaqz instrumentū est, ut huic viro applicetur flōmia an complementū autūni de basilica uena apta in domestica parte curnature brachij et proptie dextris: et educantur per eam sanguis. 3. v. aut sex mane hora electa limitata. 4. pmi. cap. 20. Et si hec flōmia nō posset applicari in autūno salte fiat in pma parte hyemis et non pretermittat. magna enī repletio in hoc viro minas sibi picula que in p. cap. declarata sunt. ¶ **2^m** vo instrūcō ueniēs est, ut mane sequēti flōmia euetur hac euacuatione vniuersali mioratiua et et appropriata. qm in corpibus que nōdūz uehemēter egra sunt nō deficit mēp digestio aliquāta aduocādo ad se eradicationē. Describas ergo sic. R. aque eupatorij fenicli et saluie añ. 3. j. agarici ele. 3. j. pulueris hermodactyloz. 3. ij. reubarbari elci. 3. 5. f. s. i. beris. 3. ij. spice nardi. 3. v. sal. gēme. 3. j. succa. ru. 3. 5. calefiāt aque et eis infundantur medicie a mane usqz ad duas horas ante diem tūc ergo totū calefiat et diligēter expmas et eidez cōmiscetur cassia. 3. 5. dissolutis ergo iuicē et actu calidis existentib⁹ in potu dens et dormiat per horā imediate post assumptionem deinde gescat absqz exercitio et pannis conuenienter calidis applicatis nētri inferiori expectet eū usqz ad quinqz horas tūc ergo bibat scutella vna aque ordet cale et succarate: aut scutella vna biody macri pulli post que iterū expectet hora vna. et tūc padeat. ¶ **3^m** instrūcō est, ut post eionē pdictā digerant mē altero box digestiuoz. ¶ **Q**uoz pmi et lene poterit eē hoc. R. aque absinthij aque betonice et saluie. añ. 3. j. 5. succa. ru. 3. vj. misce et totū calidū accipiat. ¶ **2^m** vo digestiuū et efficacius pmo. R. aque eupatorij. aque saluie. añ. 3. ij. 5. cōpositi acetosi de radicib⁹. 3. j. misce et calidū accipiat. ¶ **3^m** digestiuū et adhuc meli⁹ est hoc. R. oximellie cōpositi syrupi de sicados. 5. y. de absinthio. añ. 3. 5. aque maiorane aque betonice et cicoree. añ. 3. j. misce et qdēqz box accipiat in aurora distanter a cena per nouem horas. et dormiat sup ipso saltem per horā mediaz et post ipsuz tardetor cib⁹ ad minus per horas tres. assumat autē septē uel octo dieb⁹ aut totiens quotiēs appuerit urinā in substantia et colore mediocritati fore vicinā in q sit sedimē in fundo albi dyapbanū ciuctū et eq lis substantie. ita q excoassatiōe uasie et adhuc leui spargat deide itez vntat. hec enī oia oñdūt potētiā inari calorib⁹ obtinuisse sup digerēdis mēb⁹ que demonstratiōe oñdere nolui. qz pmo pueniet ad clarissimos doctores expōnib⁹ nō indigētes. ¶ **4^m** instrūcō est, ut tpe quo digerunt mē intēdas ad diuersionē eaz et plurib⁹ modis. ¶ **E**t pmo qdē de leuifortibus est ut huic viro sepe applicent fricationes cū pānis calis a pedibus usqz ad genua: et ab eisdez usqz ad inguinā. et ab illis usqz ad nates et usqz ad humeros ascendendo et de manibus usqz ad cubitos. deinde usqz ad humeros usquequo rubescant partes. hīc enī diuersionis modus mane et sero per duas horas ante cibū administret huic viro si potēs est magnū afferret iuuamētū omnib⁹ accidētib⁹ et egritudinib⁹ eius. ¶ **2°** vo diuersionis modus est per ligaturā pdictoz extremitoz ut sup caullis et genib⁹ et supiorib⁹ pub⁹ coraz apud inguā. Et adhuc sup caullis manū et apud titilicos. ¶ **3°** vo modus diuertēdi est per applicationē uētoz sup p. d. i. pub⁹ sine scarificatione sup domestico p. tibus crurid coraz natiū et spatulaz. ¶ **4°** vo diuersionis modus et utilior omnib⁹ 13 sit cū tristi sensatiōe paulisp maiori ut est sup p. tibus 13 limitatis ad uētoz applicent rubificatiā que potētiā ipōrdi distrahēt mās a p. f. d. i. mēb⁹ ad exteriores et viliiores p. t. uelut eēt applicatio contriti ap. i. ranini. aut applicatio cala. mēti et rutbe stritoz siue fiat applicatio cū flamula contrita quoz qdlibet p. horā mediā sup mēbris ligatuz teneat. Cū 3 locis euenerit ampulle uel uesice inūgant cū oleo de sisamo uel violaz purpureaz aut citrinaz usqz ad perfectā earum cōsolidationē. ¶ **5^m** itez diuertēs est applicatio sanguisugari in locis p. d. i. s. m. canone et moduz applicationis earū: colligēdū 4. pmi. cap. 21. quē moduz hīc scribere dimitto longuūdinem effugies et loquēs ad doctores peritissimos.

¶ **U**ltimus vo diuersionis modus et felicioz oī alio et hīc, viro cōmodior est ut ei fiat ap. t. i. o. emozoidalū uenarū. hec enī iter alio p. n. c. i. p. a. t. d. obtinet in distractione mēru diuersarū et a diuersis locis. quoz iniam pulchre lege. 17. t. c. i. j. c. ubi n. d. e. r. a. n. t. i. n. u. a. m. ē. t. a. e. u. a. c. u. a. t. i. o. n. i. s. e. a. r. ū. 18. uel. 20. Cū ergo vir iste dilexerit modū applicationis earū madesiat extranea inferioris p. t. i. n. i. recti cū aq. cala. deinde fricet cū pānis aspis. aut 2. fricent capita uenarū cū folijs fici uel cōsolide maioris. Aut 3. fiat fricatio cū pāno bisello. 4. et forti⁹ illo fiat cū felle tauri actu calido. 5. istis nō ualētib⁹ applicent uētoz itez ino recto absqz scarificatione. 6. et cū p. d. i. c. t. a. i. d. nō cōtulerint facta euersione itez ino recti cū p. u. l. s. i. o. n. e. ad extra cū lāceola fiat flōmia in duab⁹ uel trib⁹ de numero illaz uenaz que sūt quque. 17. t. c. i. j. ¶ **C**d 3. hīc cū p. d. i. c. t. a. mēp digōne admittent diuersiones iā p. t. a. c. t. e. opz 5. p. n. c. i. p. a. l. r. m. a. m. e. r. a. d. i. c. a. r. e. cū 3. i. n. s. t. r. i. s. u. e. n. i. ē. t. i. b⁹ que sūt tria sequētia. ¶ **P**rimū igit et de coib⁹ est hoc. R. eluarij idi electi de dactylis. añ. 3. ij. aut. 4. j. 5. si uenter fuerit durior misce et cū medio cyatbo aque succarate in dieb⁹ calorib⁹. aut uini albi subtilis in tpe frigoris calefactuz totū exhibeat. ¶ **2^m** solutiū est hoc. R. pillaz cochiaz pillarū aureaz añ. 3. 5. boni pōderis forment pillē. vij. cū succo rosarū et exhibeat. ¶ **3^m** solutiū et adhuc meli⁹ p. d. i. c. t. i. s. apud me est hoc. R. pillaz aurearū et de sarcocolla que ueniunt in cap. de ea a. d. e. l. u. e. añ. 3. ij. forment pillē. 8. cū 3. i. t. e. r. a. Sal. et exhibeat obfuaris cōditionib⁹ et regulis oib⁹ que supraposite fuerunt obfūade in mioratiuo post flōmiā adbibito. ¶ **6^m** p. n. c. i. p. a. l. e. i. n. s. t. r. ū. m. est hoc. R. granoz fisticorum mundatorū recētiuz lib. 5. granorū ribes. 3. j. 5. seu 3. acetose endiue scariole cūscute añ. 3. 5. seminus 4. cōiuz fridorū 3. ij. amili. 3. ij. 5. ligni aloes cinamomi ligritie anisi ghorūz feniculi añ. 3. ij. infundant per diē nālē fistici in lib. j. aque acetose tepēfacte. postea extrahant ab ea et ukimate terant et incorpent cum oib⁹ alijs sicut cum lib. j. 5. succari albi cocti cum aq. mēbe. fiat ergo p. s. e. c. t. i. o. i. n. f. r. u. s. t. u. l. i. s. 3. 5. de qua bīc vir semp accipiat frustum vnum añ. oēm cibum. hec enī erit cerebro flōcho cordi et oibus p. n. c. i. p. a. l. i. b⁹ mēbris p. s. e. r. e. s. d. i. s. t. r. a. h. ē. d. o. mās ab eis et p. c. i. p. i. t. ā. d. o. eas per vias urinales et uētris. ¶ **7^m** p. n. c. i. p. a. l. e. i. n. s. t. r. ū. m. est hoc. R. aloes epatici electilib⁹. 5. massicis. 3. ij. corallorum ru. spodij cūscute se. acetose berberis añ. 3. c. ad i. t. h. i. uel polliūci et capilloz uel. añ. 3. j. agarici pulpe collogitide reupontici añ. 3. ij. puluerigent oia per se tenuissime. deinde infundant in lib. 5. succi scariole et lupullox. añ. et supponant radijs solis sepe agitando ea quousqz exiccant. deinde renouent duabus alijs vicib⁹ succi illi cum exiccatione p. d. i. c. t. a. de remanēte igitur massa fiat pillule de oī. 3. vj. de quib⁹ bīc nobilis vir accipiat vna oī quarta die parā ante cenā. mūdicabūt cerebrum eius apiendo ipsius oppilationes et mūdicado nernuos et oia instrumenta sensuū et mot⁹ et flōcho epati et renib⁹ et iuuamētū ea magna afferet et crede mibi expto. ¶ **8^m** instrūcō est hoc. R. granoz paradisi pulegij calamēti. añ. 3. ij. sicados arabici. 3. j. fiorū nenusario violarū purpurearū seminis scariole et acetose. añ. 3. j. capbore. 3. iii. puluerigent oia subtilissime. deinde incorporent simul et ex hoc puluere supaspersat a p. n. c. i. p. i. o. coronalis cōmissure per totū icessum sagitalis usqz ad caudā per latitudinē quatuor digitorū capite prius raso et a pilis de ceter mūdicato. et hoc salte in septimana ter a p. n. c. i. p. i. o. mensis nouēbris usqz ad medietatē martij: et pprie in parib⁹ illis que subiecte sunt borealibus imp. s. s. i. o. n. i. b⁹ et artboyis. bīc enī puluis oēs cerebri oppilationes aperiendo et exiccado supfluitates cerebri post antemissas euacuationes defendet ipm eū et egritudinum reumaticarum et defluxuum a cerebro. quarum materia in p. m. o. capitulo agitata est. ¶ **9^m** p. n. c. i. p. a. l. e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. u. m. est hoc. R. costi dulcis staphisagrie ameos amomi cimini. añ. 3. j. granoz paradisi. 3. 5. folij ligni aloes p. i. e. t. r. i. añ. 3. ij. puluerigentur omnia per se. deinde incorporentur cū 3. j. massicis mollificati et dissoluti cum sapa. fiat ergo ex materia illa pillule grosse sicut auellana et permittantur exicari antiquitate temporis: aut saltez sub tegula calefacta. De his

ergo pillis per tres horas an pñdñdñe viri of tertia die ma-
ficet vnā lōgo tpe in boris assignatis usq3 ad mediū martij.
tādñ enim flatis educit a cerebro armate eaz virtute q̄ cere-
bri alleviant a sanguine oīz supfluitatē. Si aut̄ ptingeret in
climare illo iueniri ciclamē. tūc radices eius recentes ut supra
masticate non minori virtute pferūt q̄ predictę pillę. et tu le-
ge Inias Dyas. et Serapidis in suis caplis et videbis veritatē.
¶ Ultimū in sūm pñcipale est hoc. R. myrre clare et nō anti-
que. floz hyssopi añ. 3. ij. resine clare et electe. 3. j. s. gallie mu. co-
rallorū ru. spodij masti. squinantio. añ. 3. j. cere albe. 3. s. lan-
dani electi. 3. ij. dissoluant gūmē enī acetō acitō et coquantur
etiaz cera simul. postea spēbus additis fiat cecrotū vñum ma-
gnūm contegens totūm stomachū a granato usq3 ad vmbil-
licū et portetur ibi et ad plurimū tpe rectificat stomachū
eius in appetitiua et digestiua colz ppiā eius. et de hoc regi-
mine gñali bñiū gñoli viri sufficere potest.

Ut aut̄ pollicitis cū vitate satisfactis discurrā nūc aliq̄ re-
media describēdo appropriata accitib⁹ que su-
pra posita sūt. ¶ Primo in q̄ fiat cōpō^m hoc. R. litargiri ru-
bei. 3. ij. incie pparate pñs cadentis et extincte trigesies in uri-
nā infantis. 3. ij. amili de ordeo. 3. j. olei rosaz. 3. vii. effundā
tur ad mortariū et terant et ultimata tritioe supessundendo
eis alternatim aceti coclearia. 10. acutissimū dico. deinde ad-
huc cōmixtiōe facta supessundat oleū rosatū. 3. j. et iterū 2°
effundat acētū ex intervallo facto. itē supessundat oleū rosa-
tū octies vel decies vehementer sterē lo usq3 quo tota mā in-
flabit et spumificabit. Cū ergo cessabit a spumificatiōe et infla-
tiōe pdictis supessundat cāphore subtilissime trite. 3. j. s. diu
itē sterēdo et fiat linimentū de quo frequēt^o facies tua coo-
periat cū vadit ad lectū. abscedit enī flos salis et facies ignē per-
fici et sacrum acoras et multas alias facies defedationes. Hec
sunt remedia ex Galeno accepta p. 10. tractatuū. ¶ Pro de-
scensu vñ mācrū a capite ad ptes oris pmissis purgationibus
pcedēti particula descriptis. fiat oris bñi viri collutio cū hoc
medicamine tepido mane octo vel decē dieb⁹ distanter a pñ-
dio per duas horas et odē mō añ cenā. R. sumach granorū
myrti coriādrī pparati cū aceto masticis coralloz amborum
añ. 3. j. aque sublimationis coricū nūcis recētū lib. ij. terātur
medicīne subtili et bulliāt cū pdicta aq̄ usq3 ad medietatis cō-
sumptionē. deinde colent et ex ipsa fiat collutio aut gargaris-
ma si uelis. ¶ 3° vñ remediū describis ad gravitatē capitis est
hoc. R. pillaz assalacet descriptiōe Aluc. pma tertij. tracta. p.
5° caplo. 3. j. coralloz masticis ambre. añ. 3. s. fiant pillule cū
syr. de myrto uel miua citoniorū. de quibus hic vir cum va-
dit ad lectum vnā accipiat per sex dies pñnos. ¶ 4° reme-
diū describis ad mās que sūt catarrigādo deluxerunt ad pect⁹
emūdādo eas: ne pducāt ad empūm uel alia nocumēta et est
hoc. R. looch de pino descriptiōe Mesue in antidota. looch
de squilla ibidē. añ. 3. s. syrupi de hyssopo et ligristia añ. 3. vi. pe-
nidarū. 3. ij. terant oīa sūt et fiat elixir de quo sepe hic vir in
ore teneat et lambēdo resoluat per os ita ut descendat per tra-
cheā arteriā ad pectus et est mundificatiū electū et securūm.
¶ 5° vñ describis ad nocumēta stōchi et est hoc. R. xilobalsa-
mi additi coclear vñū et deglutiat in mane tardādo cibū p ho-
ras tres. Et si in pñb⁹ illis nō bñet ipm loco eius comedat mē-
rabolanus kebulno vñū ut dictum est ante cibum tardādo
ipm ut pus. Et adhuc si neutrū horū haberi posset loco eorū
accipiat gingiberis additi radicē vnā. ¶ 6° aut̄ in sūm descri-
bitur ad pñm accitō qd est stapor et hoc accitō multū indige-
ret describēdis adiunamentis. Ego nū tria describā inferius
assumēda et vnū locale exterius approximādū. ¶ Prīmū re-
mediū est hoc. R. electi castorei. 3. j. florū dedrolibani. 3. j. fiat
pillule cū syr. de sticados de quibus vnā deglutiat in sero per
quorū horas post cenam et accipe eas uelut secretū bonū.
¶ 2° vñ et potens non minus pñm est hoc. R. opopire. 3. j.
añ. 3. s. aque dedrolibani bibatur per quatuor horas post ce-
nā. qd ar sit opopira lege Nicolad in antidotario et videbis qd
est electuarium tante potentie in calefaciendo et dissoluen-
do

q̄ equiparatur igni. Ideo dicitur opopira ab opos grece qd
est liquor: et pir qd est signis: qsi ignitus succus vel liquor. qd
sit dedrolibani lege Serap. in aggregatore caplo de ceralu-
crita et videbis. ¶ 3° vñ et iterū de expertis sed leuioribus est
ut patēt apud sōnd dēnt in potu. 3. ij. calefacte decoctionis
ligni aloes. que enī q̄ta et q̄lto sit eius potētia ad egritudines
frigidas cerebri et nerui lege per te 2° can. cap de xilaloes in
areola operationū et ppiatū et mēbroz capitis et videbis.
¶ Locale vñ quo utor ego in mēbris iā stupefactis est hoc. R.
aque vitis lib. 5. succi nucē lib. 5. s. misce. et calefactis ambob⁹
infundant in eis pñi qbus coopiant oīa mēbra iā stupefa-
cta. ipsi enī sepe reuocant ab hīc dñt suporē: imo et satis fontē.
¶ Ultimū vñ remediū ad aliud accitō et est lassitudo mēbro-
rū iūcturalū in qb⁹ et iā dolores sepe dñt: est vñeger sepe bala-
neet et pfrictet oīa laxata mēbra et iā dolētia: cū calida aqua ex-
tinctionis ferri uel calibis. Et si in loco illo indēntentur ter-
maticae aque defluentes per mineras ferreas uel eneas. hoc to-
tūm esset melius quod esse possit. et tu considera.

Extra ppositū hic vir petit auxiliū ad cōminutionē la-
pidū renū. et h̄ cōfectio de fisticiis supra descripta
pueniēs sit ad hoc ut scripsit princeps 18° tertij. ubi dixit qd si
fisticiis inest virtus q̄ cōminuit lapidē qui est in renib⁹: nūc ultra
ipaz hoc describo cōpō^m: qd nō solitū est me decipere in cōmi-
nuēdo lapides et educēdo eos et petala tribos et barenas. Qu-
tus hec est descriptio. R. se. anisi petro. radicē saxifragie grano-
rū milij solie polij montani aristo. ro. añ. 3. j. lapidis lincie. la-
pidis iudaici. lapidis spongie añ. 3. j. s. vitricē bulli sanguinis
birci pparati añ. 3. ij. liquiritie. 3. s. oximellis cōpositū cūci-
cari añ. lib. 5. aceti squillitici. 3. ij. fiat elariū fm artē de quo
in aurora per decem dies et quatuor horas ante pñdiū deglu-
tiant patēs quicūq3 sit illi. 3. s. Credo enī nullū lapidem euā-
dē posse ab hoc elario sine cōminutiōe. Et si nō timerē reuci-
rētū illustriū auctoz medicīne dicerē qd frāgit et educit
et lapidē iūcturalū: h̄ sentētiā ipoz dissonū videat: sed credo
ipoz auctes intelligi debere de iūcturalis lapidibus et iūcte-
raus boibus et decrepitis. Tu aut̄ cōsidera ad laudem dei amē.

Consilium. 269. De neutralitate decidēte
a mala complexionē humi-
da totius dominante euz subdominio caliditatis cum trede-
cim malis dispositiōib⁹ quas paratus est incurrere que sunt.
¶ Oppilatio cerebri a multa humiditate. ¶ Dolor pūgtis-
nus siue moridicatu⁹ capitis. ¶ Dolor nuche colli et spatul-
larum. ¶ Sonitus aurium. ¶ Imaginationū oculorum.
¶ Corica et bianchus. ¶ Catarrus ad pectus cum tussis.
¶ Motus tremulus et pulsus cordis. ¶ Nocumēta stoma-
chi in appetitu et digestionē. ¶ Oppilationes splenis. ¶ Op-
pilationes epatis. ¶ Oppilationes dolores renū. ¶ Febres
cholice iā pñue q̄ interpolat etaz pure q̄ notē. ¶ Diuidi-
tur autem Consilium in capitula tria.

¶ De causis et signis dictarum dispositionum.

Cap. 1.

Tr insignis et eximius utrius-
q3 legis doctor de
Pergamo solitus est molestari quibusdā
disponibus neutralitate decidēte pluri-
mū in eo efficientib⁹ que et ipz quāq3 egri-
tū efficiūt. Et si non puidet ei diligēter apre-
sunt facere ipsum egrotare frequētib⁹
et fortioribus egritudinibus. ¶ Et pñm
quidem eius dispositio est vñuersi corporis humiditas am-
plissima que quidem facile pluribus potest declarari signis.
¶ Et primum quidem est quia tactu corpus eius molle per-
cipitur. et cum tanguntur membra eius carnositas non soli-
da ualde: imo tangēti facile cedēs est. ¶ Et etiam eius bābi-
tudo mediocritatem carnositatis transcendens. ¶ Silretia
expulsus mollitie uel lenitate hoc apparet. ¶ Et iterum ex
operationib⁹ animalis virtutis: quoniam ille homo proluxi so-
mni est. et ex laborib⁹ uel motu corporis facile solubilis habet
humiditatem. ¶ Adhuc et qd urina multa et satis aquositate

ostētia z fecu3 lentas z spūi multitudo apparet in eo: que omnia si bñ cō siderent augmentū humiditatis in humano corpe significāt. ¶ Prīa enī signa sūt a substantiā liberētib⁹ ¶ 2° sunt ab opationib⁹ vitalis z aialis virtutis. ¶ Et terci⁹ generis a casib⁹ sunt accepta. q̄re rōnabile est: imo necessari⁹ u3 cōcedere corpus ei⁹ respectu tēperati notabiliter eē humi-
duz. ¶ Et dō itē calitatē in vniuerso corpe ipsius abū dare demōstrāt sequētia signa. ¶ Prīmū est calitas tactu nōbili-
ter pcepta. ¶ 2^a est oīuz carnositas nōbilis. ¶ 3^a est magnitu-
do pulsus cū uelocitate ei⁹. ¶ 4^a est color corporis cū rubicun-
ditate z fuscedie sociat⁹. ¶ 5^a est piloz multitudo. ¶ 6^a est
ipsoz nigredo. ¶ 7^a est anhelit⁹ magnitudo. ¶ 8^a est uocis
inclinatio ad grossitudinē magis q̄ ad subtilitatem. ¶ 9^a est
omnium mēbroz z pectoris z uentris magnitudo. ¶ 10^a est
uelocitas z pmpitudo ad opationes tam aiales q̄ vitales.
¶ Et plura alia signa istis adiungi possent si necessitas urge-
ret: s3 ista sufficienter demonstrant augmentū caliditatis in
corpore eius. ¶ Et signa pcedentia triuz generū sufficienter
demonstrabant amplitudinem humiditatis eius. ergo relin-
quitur q̄ complexio ei⁹ respectu temperate calida est z humi-
da: qd erat p̄mum z p̄ncipalius declarandū.

Ex quibus

infertur p̄mo q̄ hoc corpus paratū
est egrotare febribus putridis sangui-
neis: aut saltem a sanguine z flegmate cōmixtis euenientib⁹.
¶ Sequitur 2° q̄ hic vir paratus est egrotare lassitudinib⁹
z alijs egritudinibus neruorum z iuncturarum. ¶ Qm̄ vō
hic vir abundat in sputamine. Cui⁹ qdē p̄cula nōnulla in
capite multiplicat magis z ab eo descēdit: qd apparet: q̄ ma-
teria3 emittit cū conatu attrahendi ipsaz a superiorib⁹ ad in-
feriora per palatū. z cōuerso aliqua bul⁹ mōe p̄cula expel-
lit cū rascatū: z est p̄ ista que iā defluxit a capite z recepta
in supiori pte trachee arterie z in uenis p̄nō oris z locorum
ppinquoꝝ angulis vule z vicinorū ē. 3° ex istis significatur
augmentū istaz humiditatis in cerebro z gregatarum. ¶ Et
q̄b⁹ cōcludit q̄ iste vir parat⁹ est molestari a biancio z sunt ca-
tarrhi circa fauces z guttur congregati. ¶ Sequit⁹ scōo q̄ ipse
est parat⁹ molestari squātis. ¶ Sequit⁹ 3° q̄ ipse est paratus
molestari spēbus difficultatis anhelit⁹ qm̄ mā fluere ad infe-
riora magis. ¶ Sequit⁹ 4° q̄ aptus est incurrē somnū p̄lixū
z p̄funde. ¶ Sequit⁹ 5° q̄ est paratus icurrere dolorē grauē
cū capitis. ¶ Sequit⁹ 6° q̄ est paratus ledi in opatōibus
sensuū interiorū z exteriorū. ¶ Si enī humiditas bec multiplica-
ret in cellula anteriori cerebri ibidē ifusa somnolētū efficiet
ip̄z. ¶ Cū autē bec mā cū suis uaporib⁹ anteriore uētriculū ce-
rebri z spūi aiales qui est in s̄m virtutē aialis ificiet necesse
erit ut sit tardus in appichēdendo significata scripturarum
¶ Similiter ē lesus erit in imaginatione. mā enī predicta in
posteriori pte uētriculi p̄mi ledi: opationē fantasie que debet
subfuitre imaginatiue potētie. ergo ledet opatio imaginatiue
potētie: autē cōp̄bēdēdo ul⁹ diuidēdo cōfirmādo ul⁹ negādo.
vñ mobilis erit in opone z nō p̄stēs in subtili cōtēplatiōe z
speculatiōe scētrifica. ¶ Si autē adhuc mā uel multitudie ua-
poris ei⁹ ificial p̄ma pō uētricli medi⁹ z p̄mutet spūi aialis
a sua substantia z cōplexiōe igroissat⁹ z turbat⁹. necio ledetur
opatio ista imaginatiue potētie aut lesione diminutionis aut
corruptiōis s̄m spēm nūerū z alterationē in eis euenientem.
¶ Et si hoc nocumētū multiplicabit ad p̄te uētricli medi⁹.
tūc ledet opatio cogitatiue potētie lesione diminutionis uel
corruptionis intantū q̄ electio uel iudiciū que p̄nēnt ad
hanc virtutē erunt lese. ut q̄q3 ab actualiter egrotātib⁹ elicia-
tur esse fugiendum aliq̄ qd p̄sequēduz est z cōuerso. ¶ Cū
autē talis mā uel uapor multiplicabitur in posteriori uētri-
culo cerebri ificial ip̄suz z spūi: quo debet memoratiue potē-
tia opari. p3 q̄ si nocumētū erit diminutiōis in tali uētricu-
lo cū magna difficultate poterit memorari p̄teritop. imo z si si
et i eo uētriclo nocumētū corruptiōis memorabit vā cū falsis
ut videat ei⁹ memoriā bñ ei⁹ cui⁹ memorare nō pōt z nō est
in rez nā. ¶ At vō itē si talē nocumētū ēēt uapor a mā ele-

uatus in anteriori parte cerebri z cōmisceat spūi aiali qui tñ
smittit a cerebro ad oculos per duos neruos cōcauos z quo
si cruciticos apparebūt isti viro imaginationes uel visio sign-
tarū z colorū apparētū exteri⁹ in aere que nequa q̄ sunt ibi
tūc enim uapor cū spūi aiali delat⁹ ad cristalloidē potētie visi-
ue rep̄rabit idola uel imagines uel s̄l. tudines rerū extranea-
rū. ut q̄q3 potētia visiva videat p̄cipe sumā uel nebulā line-
as uel pūctā p̄forata aut pulces parua aialia per medū uolū-
taria que q̄q3 colorata sunt colore aqueo opaco uel subci-
trino uel rubedine ostēsiuo s̄m speciē alterationis materie3
hūc uapores cerebro trāsmittētū. ¶ At vō si bec materia cū
suo uapore ferat⁹ ad mediū uētriculū cerebri: z per poros ul⁹
per quicūq3 par neruoz oriētū a cerebro descēdat ad organū
audit⁹ si fuerit uapor uel uetus grossus cōtinue mobilis rep̄-
sentabit potētie auditue q̄q3 similitudinē fluētis aque: quā
do q3 collisiōnē uētorū ad aquas ad syluas uel mōtes. q̄ si ua-
por iste tātū in quāuitate multiplicaret in cerebro z subtilis sit
ualde z a materia acuta eleuat⁹ potētie auditue rep̄rabit so-
nū similitudinē tinnitū cōsecuto ad collisiōnē armorū uel similes
sibilo z sic de alijs. ¶ Taceo hic si materia bec multiplicare-
tur in cerebro uētriculos icōplete oppilādo eos epilepsiā: cō-
plete vō apoplepsiā causaret. ¶ Et tu subiūge q̄ si bec mā hu-
mida z frigida in posteriori uētriculi parte ifigeret cerebri li-
targiā p̄ficere posset. ¶ Et si ip̄a mā aquosa ēēt z per ultimas
partē nuche descēdēs paralelū vniūtem in eo efficeret que
z cōsimiles z p̄dicte iā oēs egritudines in plurib⁹ earū neddū
q̄ sint difficilis curatio: sed ip̄possibilis p̄ntianē sanatiōis
¶ Uide q̄ magnis q̄ multis z tremēdis egritudinibus hu-
manū corpus paratū existat vix fere oīum sūma philosophā-
riū speculatio tot z tā multas egritudinē spēs ab initio secu-
li usq3 ad hoc tēpus sūma cū sua cōtēplatione speculari po-
tuit: quib⁹ fragile humanū corpus est paratum ut ex p̄dictis
appet. ¶ Post bec autē iterū iā apparet virū istū adhuc eē pa-
ratū nocumēto diminutionis digestionis p̄me in stomacho
celebrāde nisi ad digestionē s̄tōchi adiunaret caliditas cordis
eiusdē z epatis. quorū amborū cōplexiones calēt multuz in
hoc viro. p̄pterea q̄ cū eorū caliditate refrāgunt z bñ regu-
lāt augmentū humiditātū z inuāt ad digōnē ciborū z poruuz.
¶ Appet ēt q̄re in viro isto iuenit⁹ appetit⁹ sat⁹ itēsus: z hoc
propter inp̄sionē in ore s̄tōchi factā a mā melica uel q̄litati-
bus v̄tuali⁹ ei⁹. vir enī iste multū de melis ḡnat p̄p̄ augmentū
tū caliditatis epatis ad qd cōcurrūt ciborū amplitudo. vñ mā me-
lābolica multa a virtute epatis potēter expulsa ad splenē z ab
ip̄so splene attracta ab epate necio multiplicat in splene ei⁹
p̄p̄ qd color ei⁹ ad fuscedinē nōbiliter iclinal⁹: z p̄ hui⁹ mā
melice ad os s̄tōchi delata forti exiccatione z acedine sua ap-
petitū intēsum efficit in eo. ¶ Propter qd cōcludit q̄ si mul-
tis z multis uteret cibis melicis z potu vini magni z ualde
opaci facile pduceret ad melicas egritudines: ut oppilatio-
nē dolorē uel apostema splenis z q̄rtanas febres. ¶ Est autē
in viro isto diminuta digestio p̄p̄p̄ friditate ēt acedine mul-
tiplicatā in s̄tōcho suo a multa humiditate. humiditas enim
maior q̄ d3 reddit corp⁹ frigidū q̄ op3. vñ ex hoc leḡt dimi-
nuta digestio. ¶ Et ex alia cā ēt. q̄ p̄p̄ augmentū humiditātū
in s̄tōcho ḡnant in eo uētositates multe que sūt cā idigōnis i-
quietādo cibū z potū in s̄tōcho: ita ut q̄q3 p̄cipiat in cōtēsi-
ones z fluctuationes frequēter. Cū ḡ s̄tōch⁹ diminute digerit
cibaria nēcū est in ip̄o multū ḡnari s̄la aquosuz z mucillagi-
suz digestio enī 1° epatis nō pōt in totū corrigē nocumētū p̄-
me digōnis in s̄tōcho. 11° terti⁹. cap 3° colligēdū. ¶ Un̄ ex hoc
sūdamētō facile cōcludit ip̄m eē paratū ad oppilationes epa-
tis. ¶ Et sequit⁹ 2° ip̄m eē paratus ad oppilationes renū.
¶ Et sequit⁹ itē 3° ip̄m eē paratus dolorib⁹ renū barrenosis z
calculosis. z p̄p̄ eū ēt bō utēs cibarijs calidis z siccis z ap-
petiuis: z cū conabit multū exercē opa ueneria. ¶ Et sequit⁹ 4°
ip̄m non eē boiem tam magnifice paratum ad exequendum
actus uenerios q̄ maxime incitat⁹ ad eos. ¶ Et sequitur
ultimo ip̄m debere discretē exercere se in ludo mulierum

et plura alia correlaria ex hoc fundamento deducere potuisset. sed iste sufficiat. hec in summa est huius viri dispositio tanta speculatiōe deducta.

Cap. 2^m De cura p^regime sex rex nō nāliū p^rin^cis Ricar sex
De electione aeris & annexorum. Rica. I.

Donia igitur dispositio viri parata est cadere in egritudines cerebri et adiacentium partium pectoris stomachi splenis renum et episcis eius ut ex predicto cedenti capite facile intelligi potest. ¶ Et quoniam vir iste nobilis non dicitur egrotare. Immo est neuter decidende notie. Certe est cadere in egritudines: id est et in regimen eius non rationibus et in istis prescriptis curantibus. Talia enim conueniunt rotantibus actu. Sicut et vir iste non indiget penitus regimine. Tale enim prescriptum competit in corpore sano. Id cum iste existat cadere in egritudines: non dicitur tamen incidit in eas. Immo primam conseruationem sanitatis actualiter exitis. Conseruatio a casu in predictas egritudines. propter quod regimen complexum ex conseruantibus et preseruantibus causis. scilicet partibus per propria fuerit. ¶ Et quoniam ratione sanitatis indigeret calore vero aptitudinis egrotandi indigeret his que prohibent in eo repletionem et miorarent premitte plenitudinem que periret in frigiditibus et exiccationibus. Et cum magis primo medici conseruatio sanitatis quam preseruatio ab egritudine non dicitur euenire. Idcirco regimen eius fundari debet super repleta calefacientium et exiccantium et minorantium manus. et cum respectu calitatis amplius existat in eo idcirco infra potentiora debent esse. Vnde ea que calefaciunt corpus in propria maiori scilicet rationabili conueniunt ei. sicut ea que in scoto conueniunt ei. ¶ Itaque modus processus erit in regimen per res non naturales calefacientes corpus et exiccantes. Demum ad gratia complementi optime ponent aliter et infra curandis quoddam egritudinum: que facilius in parte dicitur euenire. ¶ Itaque ciuitas locus et camera sint exposita orientali aut meridionali aspectui. in nobilibus inuenit magis quam in locis septentrionalibus. propter quod sit domus edificia huius non antiqua neque structa et caueat habitare camerae studiiales reuolunt. nec conueniunt ei loca aquea vel decursibus aquarum. propter quod nisi fuerint a terra multum eleuata et in aspectu posita super montibus. ¶ Et si quidem camera taliter condita possit bene: artificialiter preparet tabulis abietis aut ficata. aut in ea sepe magnus accessus ignis facit ex rebus lauri pomorum lunci abietis aut sarmetorum vel taliter preparet in camera stussa sicca. et caueat a uersa ubi accessus fuerint carbones qui non fuerint prius combusti et uapor male qualitatis assumat quo homo non raro iterum curi sit absque talibus carbonibus calefacere camera quam ¶ Et si quidem camera locis infecta aere propter quod est ut lacu aere uel ubi preparent coria. uel ubi in ciuitate pestilens aer. tunc his uel ter in die fenestris diligenter claudis. aer camere suffumigetur hoc composito effuso super ut prius euaporatos. scilicet storace. calamite coloso. galani aloes caphore. anisi. z. j. sulfuris. j. j. pulueris gentiane deinde commisceantur et fiat ex eo ut dictum est. ¶ Et ab aere determinatiode annecti solent. propter quod quia debet defendere ipsum ab applicatione aeris qui quod perinde ad humanam calitatem est fridus: id est corpus huiusmodi ornatum diligenter esse debet. ita ut manifeste calefiat ne esse calum aut fridum precipiat. propter quod in diebus est. ut ei portare sap camisia sua coiret de panno de grato de panno albo. In diebus vero frigoris munias pellis aut martiris aut de vulpe uel de ossibus ualde alijs. uerumtamen principaliter obfuet quod caput eius sit capbirreto munitum nocteque et die ut potius labore superat quam rigore alicui. Et caueat capite discoopto laui uenti septentrionalis uel alterius uenti frigidi. ubi precaueat caput et prescriptum nocte tenere cooptum istiusmodi sudore et limo superueniente impletis. ad que oia

nō raro sequit' apoplexia in partibus capitis valde verenda.
Et hec de aere et annexis sibi dicta sufficiant.

¶ De electione ciborum & potuum.

Exica. II.

x p̄dictis

appet regimen huius viri ex par-
te ciborum inclinari debere ad ci-

bos calefacientes ⁊ exiccates siue sint cibi medicina-
les siue medicine cibales. repugnat enī cibo absolute iſm eſſe
calefactiuū uel ifridatiuū aut exiccatiuū aut humectatiuū cū
ſimplr opē a mā. Et ſi cibi tales nāl'r hēri nō poterūt tūc p-
miſcendi ſunt cū his medicinis que calefaciant ⁊ exiccant.

Incipiendū igit̃ a panē qui est fundamētū cibario
rū oīum p̃ alimentoz. dicendū q̃ opz
panē expurissimā farina factū ē. z bñtē plus de fermento q̃
bēat cois panis qui non sit semicoctus neqz etiā cōbustioni
vicinū. pp̃ quod cibaria de farina uel de pasta reprobanda
sunt. z ppt̃icū pasta non fuerit fermentata. neqz etiam talis
multo usu haberi debet.

De carnib⁹ aut⁹ dōm q⁹ ueniunt ei carnes uolant
liā oīz iuuenū z mediocriter piguū.
De gñe aut⁹ domesticorū sunt ut pulli galline. Caro nāqz galli
nāqz est oīalia carne melior. 24° cōtinētis cap. 669°. Utiles sūt
ēi ei carnes colūbox domesticorū z syluestriū nō cōplete aut
cōplete pēnatorū elixorū uel assatorū: quī tñ p diē vnū post eorū
mortē obuent⁹: z comedēdo diligēter masticent⁹. Caro enī pul
lorū coldbox est tarde digōnis z lōge more in stōcho. Decima
tertia terrij. Caro ēi cuniculū iuuenis est sibi cōueniēs: z raro
est usus eiua: 3 sit dura z tarde digōnis. z 4° cōtinētis pālato
cap. Caro vō anserū syluestriū uel domesticarū antiqūū dimittit
taf. z ipā salita saluior est q⁹ cō. Iuuenū vō anserulorū caro nō
vituperat⁹. Caro vō anatis pinguis z ppe in aq nō degentis
pōt ēē laudabilis z assata magis q⁹ elixa. talis enī caro lupulū
tates multas z fastidiū multū generat. tertio Almanforis ca
plo 39°. ¶ De uolatilib⁹ aut⁹ syluestribus eligant⁹ carnes star
ne z coturnicis uel francolinorū. Laudabiliores enī existūt in
ter carnes syluestriū aut uolatiliū. 3° Almanf. cap. 43°. Caro
ēi p dīcū laudabilis est: ppter ea qz declinat ad calitatē z siccit
tatē z auget sanguinē ualde. 24° cōtinētis. allegato cap. Sitr
ēi z caro sasiāti qz declinat ad nāz p dīcū laudat⁹ ei. eorū enī
caro est melior carne pulloz. 2° can. cap. de aduragi. ¶ Carnes
ēi quidā minutarū degentiū in nemoribus z dumeris laudabi
les sunt ualde. uiuūt enī cibo nō nisi magno labore qūerita
to z paucō z ad siccitatē iclinato. tales enī sūt sicut philomene
carduelli finci alaudē turdi merule ficedule z caude tremu
le z passerēs in puo mīusu z ultime. ¶ Reliqūā vō syluestriū
aut carnes dimittant⁹. uelut birādinū. z de nūero eorū sunt
stornelli pica z picus. Colūbox vō syluestriū carnes notabilr
sunt laudabiles z turtures ēi laudabiles sunt ei. qūtle vō que
a grecis ortigines noīant⁹ z a qbūdā qūculetz gustui sint dele
ctabiles: nimia tñ eaz pinguedie remolliūt stōchū z ppe euz
fucrūt in domib⁹ nutritē pp qd assate sunt meliores q⁹ elixe.
¶ De carnibus autē ex quadrupedib⁹ laudabiles sunt car
nes vitulū: imō usqz ad anñum completūz. Carnes enī atri ca
strati. Caro vō bedi omni alia carne laudabilior est. Caro vō
agni lactentis non est vituperabilis ei. melior tñ est assata q⁹
elixa. Carnes vō recētes porci ēi laudabiles sunt ei z ppie p
tes eaz non multo pingues. Syluestris vō porci carō placet
mibi absqz cute comedēdo ipā. Carnes vō bouine uaccie
z ouine z ulr oēs antique carnes dimittēde sunt. ¶ Carnes
vō aialū antiquorū ualde būidorū bumīditate aquea uel pin
gui uel utraqz oīno meliores sunt false q⁹ recētes. ¶ Carnes
vō cōduc cū feniculo pīpe uel alijs spēbus in mortario cōtri
te z in nescia z uētribus aialū seruare oīno placent mibi nisi
multus eaz fuerit usus z magna qūtitas sumatur.

Quia

vo pp catholice kgie reuerētia nō licet, ſemper co
medere carnes. iō de piſab^o agendūz eſt aliquāl

¶ Primo q̄ oēs pisces ⁊ p̄perece uobis detestandi sunt
⁊ p̄prie in multo usu. ¶ Premittendū secūdo q̄ q̄to pisces
qui naturālī sunt molles sunt magis in etate prouecti melio.

res sunt. ¶ Premittendū 3° q^o pisces uere solidiores & minus
humidi meliores sunt q^o antiq. ¶ Premittendū 4° q^o oēs ta
les qui sunt assati in electo oleo oliuaz meliores sunt q^o eli
xi. ¶ Qui vō pisces meliores eligendi sint: sunt sicut isti na
rioli marisōes torētine sterliones temali capedani lucij me
nulerūbi sturiones & cōsiles fm regiōes & samā cois usus ap
propriati. Sūt enī pisciū diuerse spēs fm diuersitatē climatz
regionū & ciuitatū. m. l. d. enī diuersificant aque maris flumi
nū & stagnoz fm diuersitates aspectus corporū celestiu ad mē
dum inferiorē & fm diuersitatem locoz a quibus scaturiunt
fontes & per que decurrūt flumina. Alimētū enī aialium di
uersitas dependet a diuersitate locoz in quibus crescunt. nec
non ab aspectu celestiu sub quibus generant^r & degunt. ¶ In
sūma m. oīum piscium carnes notabil^r solide ut luciorū & de
fluuialib⁹ carpionū de lacunalibus & rūboz sturionū de ma
rinis. & adhuc quoz gustus sapor delectabilis p^rcipis eligendi
sunt. quoz vō carnes molles & mucilaginosę gustui nō dele
ctabiles & olfatu abominabiles oīno dimittēdi sunt ut sūt an
guilletince cephalī & cōsiles. Caro vō regine piscis nō oīno re
probanda est cum non multa viscositate participet. ¶ Salsū
vō pisces meliores & in usu haberi possunt.

Lactis vō usus crudi & adhuc cocti nō mihi placet. lac
enī pp cōplonē suā ad frigus declinatē nocet
statio. qm calitas eoz nō conuertit īp^r ad sanguinē sicut op³.
2° can. in cap de lacte. & nocet ēt buic viro pp lesionē in visu in
eo appentē. lac enī facit enētre tenebrositatē & caliginem. 2°
can. allegato caplo. in areola membriord oculi. ¶ Propter qd
cōcludit q^o recens casens mollis & ualde pinguis sūt etiam
est detestandus. remollit enī stomachū plet caput catarricabi
libus mēbus & facit oppilationes in renibus & epe disponē
do eas ad gñationes barenulaz & lapidis iō dimittat. ¶ Ca
sens vō annalis substantie solide & fragibilis boni saporis ad
aliquatā falsedine declinādo eligibilior est. l. vitam suā studio
litteraz occupantibus non sit laudabilis eius usus.

Qua vō bñ placēt mihi. sunt enī ad calitatē tēdētia & lan
dabile in eo sanguinē gñabunt^r & pprie tremētia
sup cineribus cocta & in aqua ēt confracta. que vō frixa sunt
non ēt vituperabilia sunt. & pprie quando sunt mollia.

De his vō qbus cibaria ipinguant^r. dicēdū p q oleuz
olinarū bñ maturaz est ei bñ conueniens & pprie
qñ expmīs ab oliuis calcādo cū pedibus. Qd vō factū est oled
ēd torcularib⁹ cōminuēdo os & medullā oliuarū nō est ita lau
dabile ad bñ nutriendū. l. declinet ad aliquatē siccitatē uel mi
norē humiditatē. Oled enī maturarū oliuaz calz est in pmo
māsiōne pūmū & humidū in fine eius. sed scdm iā dictū cali
dus est & minus humidū q^o ipm. ¶ Oleū vō de oliuis im
maturis expmīs qd onfancinū. i. nō bñ digestū noīat ad fridū et
siccū declinat. qre nō plz mihi. ¶ Et butyrū vō calm est & hu
midū in pmo gradu. qñ m. eius humiditas amplior est q^o cali
ditas eius nō est ei conueniē: & pprie qñ stomachus eius fue
rit nauseatus & uētositatib⁹ plenus. ¶ Oled vō de nucib⁹ fa
ctū satis ei est conueniē. Est enī calm in 2° & bñ dū in p. ¶ S
3 oleū amigdalaz dulciū p^receteris mihi placeret magis. decli
nat enī ad caliditatē cū humiditate minori q^o p^redicta olea.
¶ Mel vō cū quo nō raro cibaria cōdiunt^r ēt mihi placet. est
enī calz & siccū in 2° & ppe cū fuerit citrinū bene dulce & nō ual
de aquosuz. pp qd sumope mihi placeret & pprie in dieb⁹ fri
goris. ut iste vir uteret bydromelle in ferius describēdo in ca
plo 3°. ¶ Zuccari vō usus & ppe solidioris notati taberget: l.
nō existat tate caliditatis & siccitatis: m. conuenienter placet mi
hi. est enī cal. in fine pūmū gradus & sic. in eodem. & confert
stomacho abstergendo flegma a bīso. ¶ Spēs vō qbus ci
baria condiuntur laudabiles sunt nobis. uelut piper nigrū
& albd. Cinamomū utrunqz garosil. nux mos. mactis cingio
ber grana paradisi cardamomū galanga carui ciminū feni
culus petros. serpillum calamētū mētha ameos maiorana &
cōsilia. & croci usus multū laudabilis existit. ¶ De compositis
vō ex p^rdictis eligendū est hoc. l. cinamomū subtilia. s. j. pipe

ris nigrū. s. ij. s. piperis al. s. s. croci. s. ij. electi cardamomi ma
ioris qd est granū paradisi. s. j. s. eufragie. s. ij. fiat oīum per se.
puluis subtilissimus & cōmiscetur. De his vō quibus fercu
la condiuntur dicta sufficiant.

De leguminibus dicēdū p q legumina oīa
que multū digōni resistūt
& uentosa bilia sunt & uentosa tūe mēp oīo dimittantur. & ea
que sanguinē grossum & oppilatiū efficiunt & melicū ut sūt
lentes faseoli fabecicera al. pīsa & cōsilia. ¶ De laudabiliōri
bus vō eligenda sunt cicera. lūiter enī sunt inflatūa & exbi
bent nutrimentū apitūū & vīaz lauatiū. sed non comedan
tur in principio neqz in fine cibationis. sed in medio eius. 2°
can. cap de cicere. ¶ Pannici vō usus in uobis placet. l. enī
sit frigidū in p: m. qz siccū in 2° uobis cōfert. ipm enī parum nu
trit & pp suā lenitatē & siccitatē & puocationē urine quā facit
placet mihi. collige hoc 21° cōtinētis. simplici. 199°. ¶ Laudo
enī sūt uobis risum. est enī calidum in pmo & siccū in se
cūdo & conueniēter nutrit & exccat. 21° cōtinētis. caplo 126°. Et
l. habet aliquatē siccitatē. ut p 8° de simplici medicina
in suo caplo. illa nō leuis est & non nocet. ¶ Oidei vō & iuscu
lorū ex eo cōditorū usus nō placet. nec enī vñ q^o euacuat^r uē
tositatibus seu uentositatib⁹ pp quā nocet stomacho ēt relaxā
do ipm & bñ mectaret uos amplius q^o oporteret & caput ēt le
dit ipm in frigidatē & replēdo uapibus. pp qd ordeacei sunt
medici qui adeo frequētāt usum eius sine optio fundamēto.

De oleribus aut dicēdū p q olera oīa quorum
cōplo declinat ad humiditatē & fri
ditatē oīno cūitari debēt. pp qd portulaca lactuca bleta spina
chia cucume. & anguria & cucurbita dimittant^r a uobis. Si m
qñqz accipiantur ex eis pap accipi d3 & cōmisceri semp calis &
exccatiuis. ut feniculo petro. mētha bysopo & cōsilib⁹. ¶ Pro
pter qd olera conuenientia uobis sunt que cala sunt in 2° & sic
ca in eodē que bñ aptionē nō ualde magnā que in frequentī
usu ledūt renes ¶ De conueniētib⁹ ergo est salua de q l. nō iue
niat ab Auiē. capl 3 1° can. de ipsa m tractauit Serapio in ag
gregatore simplici. 319. numerās eam inter medicinas cal. &
sic. in scdo gradu dicens q est cala caliditate manifesta & p
rū siccitica. Et eadē snia eligi pōt ex fūmone Dyas. cap de elilis
fago. qd qñ sit caput stōchū & mēbra nutritionis cōfortat. ut
experimentatores pbant. ¶ Unio ēt est uobis usus fenicu
li. puocat enī & diuertit a quositatē a stōcho & magnū iuuamē
tū affert visui & tollit nocumētā corruptiōis ei⁹. de qb⁹ in pce
dēti cap dictū est. Cauēdū tñ est a frequentia & multa q^o titate
ei⁹ ne corp⁹ inflamet. est enī calm in 3° & siccū in p. 8° de simpli
ci medicina in pprio cap. Sūt & petro. in cibariis collaudādū
est uobis pp diuersionē p urinā & exccationem quā efficit. est
calm & siccū in astantia scda. 8° de simplici medicina. l. Auiē.
ponat ipm calm in pmo & siccū in 2°. laudat enī plurimū cō
uenire stomacho & capiti. Ruffus m scripsit q petro. nocet sto
macho attrahēdo mās ad ipm acutās aliūde. sed intellexit de
apio si bñ cōsideret lra Auiē. 2° can. caplo de apio. nā petro. est
spēs apij & de eo determinat in cap de apio. ut p 3 scdo can. &
8° de simplici medicina allegatis caplis. 23° cōtinētis. cap. 63°. Et
a Serap. simpli. 164. ¶ Jrep & mētha usus uobis in cibariis
cōueniēs est. Est enī cōfortas stōchū & calefaciēs sedat singul
tū & digerit & phibet uomitū flatū. 2° can. in ppo cap. & idē
scribit 23° cōtinētis simplici. 732°. Serpillū ēt ualde conueniens
est uobis in oī cibario calitate & puocatōe quā facit & aroma
ticitate sue cōueniēs est caliditati stōchū & pncipalibus mem
bris. & numeratur a Serapio iter medicinas calas & siccas
in 3°. Auiē. nō posuit ipsum calm & siccum in secūdo. ut p 3 in
caplo de nemen. ¶ Multū ēt laudo uobis rosmarinū. que
nit enī caliditate stōcho cordi & oculis ut p 3 per Serap. in ag
gre. caplo de lagetalmanē. ¶ Mayorana enī uillima est uo
bis. calefacit enī & exccat in 3° & habet vim attenuatiuam
& dissolutiuam. ut octauo colligit de simplici medicina. ape
rit etiam oppilationes cerebri & cōfert doloribus capitis a fla
te & uētositate ueniētib⁹ 2° can. in areola membriord capitis

Basilicon etiam gariofilatus conueniens est nobis. est enim calidus et siccus in secundo sibi Serapione in aggregatore caplo de berengemisch. Anetum uero ex parte complexione eius conuenit nobis. est enim calidus in secundo gradu longi aut in tertio breui. et siccus in secundo in principio eius. ut 6° de simplicibus medicina pprio cap colligendum. et per gradum secundum longum ipsum intellige esse calidum in fine secundi. et cum dicit in tertio breui. intellige in prima maiore. sed quia tunc ipsum est maturatum humorum frigidorum sedatum doloris et carminatum ueterosorum. ut patet 2° canon. pprio cap. ideo conuenit nobis. Bleta uero que est in cois uisum et compositas bene uirtutes. nam bleta coloris obscuri cum quibusdam maculis rubris declinat ad siccitatem et ad caliditatem. Alba uero ad frigiditatem et humiditatem quadam. quia tunc in omnibus aequitas est composita cum nitrositate quadam per quam est lenitior leniter solutiuus oppilationum epatis apertiuus. 3° uobis conuenire potest et pprie cum feniculo petrosillo et silib' calis. Hyssopus uero iterum conueniens ualde uobis. et pprie. quia est de medicinis capitalibus et pectoralibus calidis. et est de sublimioribus rebus que inueniantur ad egritudines pectoris et catarrhorum fridas. purgat enim pectus a mæb' illis et mundificat canales pulmonum remouet diuinia et omnia nocumeta anhelit' et est de medicinis capitalibus et siccis in 3° gradu. 13 qd i ponat ipsum in 2° gradu. Sed isti uulgi intelligunt de molli et recenti. Caulis etiam uirtutibus uobis cum sint calidus in 2° et siccus in 2°. laudantur autem pprie quia maturant leniunt et exiccant et puocant. 2° canon. in pprio cap. Mirabile tamen scribit de eis. 23° continetis. simplici. 65°. ubi ante Serapionem et Bimarshij dicit quod sanguis ex eis gener' est malus et horribilis odoris: et hoc pprie intelligit quia sunt ultimate cocti. si autem cum laudabilibus et pinguib' carnibus et oleo oliuari conuenienter addant corrigunt nocumeta eorum. Borago insuper que numerat inter res temperatas. non tamen tot mirabilia inuenio de ea quot dicuntur ab alijs. parum enim de ea ab auctoribus habet: imo nihil de eo colligitur ab Aulic'. Cerefolium est calidum et siccum in 2° et stomachalis est medicina epatica. et conuenienter apertiuus soleniter habet in usu. Rutba insuper que recens est calidus et siccus in secundo. exiccata uero interius conuenire potest uobis. Est enim medicina capitalis epatica et stomachica et pectori et oibus uisum urinabibus confert aperiendo et abstergendo eas. et hec de plantis dicta sufficiant.

De radicibus uero quod usus italicus est cois dicitur esse parum. Raphanus ergo comestibilis pp humiditatem eius non uidetur uobis conuenire: et pp remissionem eius caliditatem. est enim calidus in 2° et humidus in secundo. quia tamen apertiuus dissolutiuus flatibus et precipitatu per urine vias. 10. laudo uobis ipsum quia non contrahit moram multam in corpore. et quia non transmutatur in substantiam eius. eo quia digerit et non digerit: quod tamen uisum eupat Sal. dum inquit. Admirari autem oportet medicos et idiotas illos qui post cenam crudas comedunt raphanides bone digesti omnis gratia. ipsi quidem eniauit habuisse sufficientem huius experientiam. qui autem imitati sunt ipsos omnes lesi sunt. Sed nihil indigestibile est nutritiuum quare nutritiuum eius quia minimum et parum humectatiuum est tamen non debetis et consuetus est comedere de eo ante cibum. 152° de alimentis penultio cap de raphanide uisum colligi quod accipi post cibum. et. 2. canon. c. 3. Et scribit de eo quod folia eius meliora sunt quam radix. 2. canon. in pprio cap. Cepe uero quia calidum est in 3° cum summa humiditate eius non uidetur conuenire uobis nisi esset quia apertiuum et cicisuum et subtiliatiuum est humorum. Et melius est ipsum comedere assatum et melle et aceto conditum uel succaro. Parum uero cepe quod bulb' notat ab Aulic'. 2° canon. caliditas eius non nocet stomacho: imo confert ei et digerere facit ut ibidem colligendum. Allen autem argumeto sumpto a complexione eius quia calidus est et siccus in 3° uideretur conuenire uobis et maxime quia aduersus flatibus: sed quia grauat caput et debilitat uisum ideo dimittat. Rape uero pp summa eorum humiditatem et quia difficilis digestio existit non placet mihi. Democritus enim dicitur eas tanquam corpori nocuas et inflationem in stomacho generat. 13. Diocles et Dionysius contradictiones eius scribat. In summa tamen in igne assata et cum laudabilibus et pinguib' carnibus cocte non sunt uisum

cupande. puocant enim potenter urinam et uentrem molle eff. chunt: et iterum laudo eas: quia conferunt uisui. 5° colligit in pprio cap. Carote uero et baucie. i. passinace que eodem cursu ponuntur complexione in caliditate conueniunt uobis. sunt enim pectorales stomachales et viarum conuenienter aperitiue.

De partibus uero superiorum plantarum: quod usus uiget que omnes nominant asparagi. ut scribit 2° Almas. cap. 62°. dicendum quod extremitates ipsius plante cuius asparagus ex consuetudine nomen adeptus est conueniens est uobis: 13. eni ponat in libris simplicium medicinarum et ciborum extra gradum. ita ut primo fiat de eo iter medicinas temperatas uisum tamen eximia Aggregatoris de aspagi colligitur: quia ponat in caliditate primi gradus saltem in maiore prima. ad quod est satis persuadere uelox et multa urie puocatio quam facit. talis enim aptio et per uisum educio non uisum fieri posse ab altera qualitate saltem de manifestis et coib' quia a caliditate. In summa igitur educit aquositates flatibus et ferocitates cholicas et prizméticas apicando oppilationes epatis splenis et renibus. quod uisum satis rationabiliter credendum. eo quia comesta hec planta facit urinam frequenter uebementer scire et adhuc in spatio duarum horarum. Sed quia fetor est signum putrefactionis. pp pronosticorum. comento uulgi. 3° uisum quod hec planta in educendo maius fetidas vigores a caliditate: neque enim ab auctoribus expressum est quod huic plante istius uisum attrahit eductum uisum educendo maius fetidas ratione similitudinis uel specificæ proprietatis. Et iterum huic uisum rationabiliter conuenire videntur extremitates huius: de quo aliamani faciunt potum aut lupullum apothecicos rusticolas nominati bruscadoli quorum opatio est fere similis aspagi predicto. de quo tamen non parum est discoloriter sapientes de complexione eius. quod hic praesentio pp breuitatem. alias enim diffuse declarauimus ipsam esse calidam in 2° gradu et uicini sunt equalitati in passivis. nec mirandum est de discoloria auctorum in hec cum fere quotidie descriptiones multe componantur et fabule carent de brusco et rapoportulo. Utuntur enim euganei extremitatibus alterius plante: cuius solidi longiora sunt et latiora salsis folijs hyssopi. eodem tamen colore colorate et producit stipitem a terra eleuatum per bipedale gustui delectabile salsum: nisi esset ualde pungitiua planta odore suauior et aromatica multa floribus minimis producent in subduplo minore flore arbemisie. et noiant hanc plantam multi de eo scribentes diacorem. de qua cum bene perquiramus ueritatem in semonibus Dyasana et ceteri in quaque libris simplicium per ipsum compositis inuenio quod est species picea quod uisum rationi consonans satis pp acuitatem magnam quam gustui representat.

De fructibus autem permittendum pp quod omnes fructus frigidi et humidi euitandi sunt. pp parant enim corpus ad utrumque lapsum et egritudines putridas: et maxime cum humiditas in uobis superabundet multum caliditatem. ut probatum est et sensus ostendit. pp quod borarij fructus qui taliter nominantur quia in primo anni etate nascuntur. et iterum quia paucis durat temporibus. et adhuc 3° quia consuari non possunt quia cito putrescant euitandi sunt. Propter quod cerasa dimittenda sunt. 13. in eis quia multa diuersitas inueniatur: quaecumque ergo de eis dulcedine maiori precipitatur meliora sunt: quia nutritiuum eorum est melius. et iterum quia pp apertio nem suam non multam moram contrahunt in corpore quia maior pars eorum educatur. Ea uero que leui precipitatur dulcedine cum ponticitate quadam uidentur precipitare minori humiditate et exiccatione quadam pppter hoc bectalia minus reprobanda sunt. que uero de eis sapore precipitatur notabiliter acetoso fridiora sunt et minus humida et stomacho horrida magis nisi fuerit in eo lapsus ad caliditatem intestinum. In summa igitur omnium eorum rarum sit uobis usus. De pomis autem consilium fere dicendum est de diuersitate complexionum eorum sibi diuersitate saporis aromatici et modi substantie. que igitur sunt substantia solidiora magis colore citrina uel ruffa aromaticitate sua dulcedine multa magna precipitatur eligenda sunt sua enim aromaticitate conueniunt oiprincipali mæbio. et quia parum habent humiditatem saltem actuale. 3. deo minus putrescibilia sunt. etiam quia humidum eorum melius est suo terreo commixtum. propter quod a sapientibus non enumerantur inter mæbia febrium exariscas. sic fit primo de piro. et hec sunt illa poma que triu spem: electiora a sapientibus inueniuntur. Et prime sunt poma

spia nolata ita ab aplo claudio romano. ut scribit 21° nalis
 bystorie. z sunt poma figura oblōga colore z reliq conditio
 nata: ut dictū est: que apud Lōbardos noiant poma mūseta
 basiana. de quorū succo frequēter pīpiūt sapientes fieri sy-
 rupos cordiales z melie aduersantes. ¶ Reliā vō poma sūt
 illa que apud euganeos vocant dactaline figure plane spice
 quasi uelut cepe. ¶ Et 3° spēs est pomorū que calamani no-
 minant. ¶ Si rē dicendū est de pīs q in eis ualde ma-
 gna diuersitas inuenit in cōplone. sed iter reliq laudant illa
 que in substantia sua solida sunt a lapidosis arillis in cētro co-
 rū exūtib⁹ pūata: colore citrina uel rubicūda: odore sua uia sa-
 pore delectabilia. z sunt que Auiē dixit cē pira de senī. 2° ca-
 noi. cap de piro. Et forte q illa sunt pira que apud Lombar-
 dos sunt pira sancti nicolai. ¶ Inter que ē pira collaudari
 uobis pīr pira illa que muscata dīr. que nī sunt in raro usu z
 pauco. bñt enī būidū festināter putribilē z nō minus uētofabī-
 le: pp qōstant stōchū z dolores extēsiuos in eo efficiūt. In sū-
 ma gīf q pira ponunt frida in pmo z ad siccitatē declinātia
 in 2°. ut 20° cōtinentis simplici. 620. scribit aucte Bimasij. iō
 nō multū mibi placēt cruda exītia. s3 cocta sub cinerib⁹ z cō-
 dita cū uino z aromatib⁹ z cū aniso placēt mibi. ¶ Auellane
 aut l3 recētes supremā habēt humiditatē: exiccatēti ponunt
 cal. z sicce in pmo gradu. iōq3 videntur uenire ppter ea q
 cōfortant caput. l3 sint tarde digōnis in stōcho. Si tñ accipiā-
 tur cōdite meliores existunt z iterū cōrefacte parū post cibū
 cōfortant epas. ¶ Amigdale aut laudant uobis q exhibent
 nutritiū bonū z sunt abstēsiue z apitūe laudabilē z decli-
 nāt ad calitatē cōlēs. tñ humidiores sunt q cale. iō quōlibet
 laudant uobis. ¶ Ficus vō sicce cal. sunt in p z sicce in pnci-
 pio secūdi: z sunt uobis laudabiles. sunt enī de numero me-
 liorū fructū z debēt eligi albe citrine z magne. ueniūt enī
 stōcho epati renib⁹ spleni utīr apiendo abstergēdo z mundi-
 ficādo ea. naz in eis est lenificatio ultima z maior nutritio
 q in alijs fructibus. 2° can. in pmo cap. Hec vō ficus recētes
 magis nutritiue sūt q sicce. sed stomacho nō ita laudabiles.
 ¶ Passule vō z pprie nigre laudant uobis. sunt enī ueniē-
 tes quōcūq3 sumant z numerant. a multis inter medicinas
 equales aut ad caliditatem z siccitatem parumper inclinatas.
 ¶ Nucces vō cōuenienter nutritiue sunt z ponunt inter me-
 dicinas calidas z siccas. q tamen vinctuositate notabili parti-
 cipant. ideo sunt stōcho nocue pectori gutturi z capiti: z gra-
 uis sunt digestiōis. quare melius est dimittere eas. ¶ Casta-
 nee vō frigide sunt in p z sicce in eo remissa dulcedine pici-
 pates z nō parū nutritiue. imo ualde. z q cap nutritiū frigi-
 dū est z grossum uentosatiū z extensū uiscerū oīum iō di-
 mittant. ¶ Crisomilla vō a qbusdā inter spēs pscorū ponū-
 tur z non debetis eis uti: q frigida sunt z bumida in scōo. ex-
 gīant febres malas uelocitate sue putrefactiōis: aliquāter
 corrigi possunt si postea comedantur aliqua grana feniculi.
 ¶ Grana vō pinearū non multū placēt mibi pp vinctuositatē
 eorū. Et q sunt de rebus stōcho nocētib⁹. ut patet 13° tertij.
 Et ponuntur tēperata ad parū tñ calitatē declinantia. pote-
 stis uī comedere ipsa dū fuerint per noctē vnā in aqua cala
 infusa. remouet enī tūc ab eis acrimonia z mordicatio z bñ
 nutriunt: z ppe qn cōficiunt cū melle ad infigidatos z cū suc-
 caro ad calefactos. ut collr scōo can. in proprio caplo. ¶ De
 filiciis vō uel pistachijs scribitur scōo can. q calī sunt in fine
 secūdi z est in eis humiditas non limitata ibi sed 22° cōtinen-
 tis simplici. 91. aucte Archigenis z Bimasij ponunt calida z
 sicca in 2°. In sūma igitur conueniūt uobis mō pdicto. apert
 unt enī meatus nutritiū z oppilones epīs expurgādo ipm.
 z cānales pul. nōtis. 8° de simplici medicina in suocaplo col-
 ligēdū zc. ¶ Dactyli insup bene maturi z dulces calī sunt in
 pmo. z in scōa qūitate discordāt sapiētes in eis. Joānes enī
 Serap. enumerat eos iter medicinas ca. z sic. in p gradu. Aui-
 cēna vō cap de palma dicit q pterijt de eis pmo. sed 23° pala-
 ni cap. de palma. sic de eis scribit. Dactylī maturi recentes ca-
 lidi sunt in 2° bumidi in pmo. aucte Bimasij 8° cap de sim-

plici medicis. dī q cū hoc q nutrit abādāter uētrē stipticā
 iferūt pūctionē in ore stōchi. dolorē capitis faciūt z oppilones
 in epē z splene. qre relinqt ut utamini ualderaro z in pauca
 qtitate: z minus maliantē cibū q post cibū. ¶ Iuibe vō po-
 nunt fride in p gradu. temperate in passiuis. z scripsit de eis
 Gal. nō repperi iuibas in cōseruāda sanitate z egritudine re-
 mouēda cōpetētes. sed repperi eas difficilis digōnis z pauci
 nutritiū. sunt ē male stōcho. ¶ Mora vō bñ matura z dul-
 cia l3 ad calitatē declinēt dimittēda tñ sūt. nocēt enī stōcho et
 in eo facile corrūpūt. ¶ Granata vō diuersificant in cōplo
 ne f3 diuersitatē saporis eorū. dulcia enī ponunt frida z būi-
 da in p. acris vō frida z sicca in p. Sed muca medijsaporis
 mediū tenēt iter ea. dulcia enī collaudant stōcho. pp illud q
 est in eis de stipticitate subtili. l. leni. z ppe in calefactis. acris
 vō friditate z stipticitate magna nō sūt stōcho bona nisi nebe-
 mēter laxato z calefacto. meli⁹ itaq3 est dimittere ea. Et hec sūt
 de cibis z medicinalib⁹ cū qb⁹ adiri debent dicta sufficiant.

Ideo tractet de semibus qbusdā z aromatibus qb⁹ cō-
 diēdi cibos est cois usus. Sunt itaq3 semina bec-
 ciminū feni. petro. dauc⁹ cardamomū utriq3 carui ameo
 z amomū nigella. se. leuistici. se. rutbe. se. bācie coriādrū ani-
 suz z cōilia. Aromatica vō sūt sicut pip cīn giber cinamomū
 utriq3 galāga nux mus. macis gedoaria crocus spica. z cōsi-
 milia zc. ¶ Deliquoribus vō cōdiētib⁹ uobis cōueniēs est
 acerū acutū magis q acre. Agresta succi citrangulorū lyo-
 nū z granatorū raro nisi muca fuerint.

De cōditis cibilibus ueniūt uobis pastinace cō-
 dite oliue napi citrū cōditū z sinapismū
 salsa. ¶ De cōditis vō medicinalib⁹ sūme cōpetunt uobis cīn-
 giber cōditū. i. cīn giber viride de quo saltez bis in septimana
 accipe potestis radicē vnā per quatuor horas aī pādū: z cō-
 fert stōcho epati renib⁹ capiti z inferiorib⁹ mēbus. imo etiaz
 ad huc in estate q tomagis tempore frigoris. ¶ Cōpent ē
 uobis xilobalsamū cōditū. itez nux comestibilis condita. con-
 fert enī epati stōcho z renibus. sīr cinamomū cōditū cū suco
 caro. Item carnositas citri cum succaro condita solida. Cor-
 tex arancij conditus cum succaro z pira condita. Cucurbi-
 ta cōdita oīno dimittat. Mel etiaz de quo supra dictū est z suc-
 carum cōdiendo cibos conuenientia sunt.

De partibus aut aialū euent frequēs cerebri
 usus uētris renū cordis pulmōis
 z epīs intestinoz. quorū oīū nutritiū est grossū z uiscosū
 z difficilis digōnis. iō nō est uobis laudandū sicut neq3 cau-
 da que nauseatiua est z medulla que capitis grauatiua est.

De potu aut ueniūt dicēdū est q uina dulcis gros-
 sa z turbata oīno a uobis dimittēda sunt
 pōrica ē z acris brusca nolata dimittant a uobis. qn sunt stī-
 ptica frida z oppilūa. sicut pma sanguinēbullib⁹ grossū
 z oppilūū efficiūt. itaq3 a uobis eligendū est uinū z colore au-
 reū uel citrinū z substantia subtile z bñ expurgatū odore suaue
 z aromaticū sumositate mediocre. Cuius quidez experientia
 manifestabit per bonā ueniētā ipsius a stōcho. ¶ Et si qui-
 dē tale uinū nālīter bēri nō poterit clarificet cum albumine
 ouī. Et caueat a uino clarificato cū z allumine rocce. qm allu-
 mē 6° quarti. cū numerat iter medicinas uenenosas. z grā bul⁹
 ad memoriā reducēdum est qō scriptū est inferius de hydro-
 melle cōpōne laudabili laudibus z iunamento eius z usu. z
 tu recurre ibi. Et hec de cibis z potibus dicta sufficiant.

¶ De motu z quiete. Ryica. iii.

Difficile est illi viro ueniētē dare regulā in
 exercitio z sil. bus q assistūt sedēdo z
 alijs iusticiā accōmodādo querētib⁹. eēt enī bñc
 viro ualde nēciti exercitiū pp cōstipitōez supfluita-
 tū que sequunt ad ipm. Itē exercitiū est sanitatio
 cōseruatiū: pp bāc cāz. sicut qesit dispositiua ad augmētū fla-
 tū pp supfluitatū z aggregationē que seqt ad ipaz. qb⁹ tñ tpi-
 b⁹ si est possibile uir ille mane exercitari d3 aī cibū. Exercitiū enī
 ante cibū calorē in aī accrescere facit z reddi ipm potentem

ad expellendū supflua sensibilibiter uel insensibilibiter. ¶ Siat ergo motus pcessiuus nō repētīuus: sed paulatim saltē per borā vñā ut lōgītudo tps leuis exercitij suppleat necessitatē cōsumptiōis mācrū que in breui tpe fieret ab exercitio forti. p seueret igit exercitiū tanto tpe ut corpus calidius fiat q̄ prius & eger sentiat se pductū ad anbelitum eleuatū & principium sudoris lenis. Ita fieri d̄z ēt añ cenā. reliquo autē tpe q̄scēdū. ¶ Et q̄ nō est pole off. cio suo semp opportuno tpe exercita ri. 30 dieb' q̄b' vult q̄tus cōsulo q̄ grā edonis diuersiue sup fluitatū utat hydromelle facto fm bñc modū. de quo accipe d̄z per tres uel q̄tuor horas añ soliciā cibationē cyathū vñum calidū in dieb' frigoris & frigidū in calidis. Et si q̄d ēt de ipso cōmiseret in vino suo saltē usq̄ ad tertiā ptē ualde uile fo ret ei. Cuius descriptio est hec. ℞. aque fluuiālis clare a limo stratibus expurgate & accepte de alueo ubi nō inueniat mul tūdo ranarū neq̄ sanguisugarū neq̄ ēt herbarū fetidarum lib. xxv. mellis electi lib. ij. pipis albi. 3. 5. floz rosamarinī cina momi electi. ana. 3. j. bulliant aque cum sp̄b' saltē per q̄rtam ptē bore. deinde superaddat mel & coquat cū aq̄ continue dispumando ipm. Cū ergo fuerit facta cōsumptio q̄rte ptis tunc colet totū p saccū mūdū & spissum duabus vicib'. de in de reponat in uasīs vitreis bñ mūdīs & cōtinuet ut dictū est. ¶ Et q̄ nōnulli sapientiā solēt facere tractatū de coitu in ser mone de exercitio & merito: q̄ in coitu occurrit duplex exer citium aiale & corporale: aiale q̄dē pp sensationē delitiosam & pp imaginationē. Corpale vō pp motū totius fere corpis priū interior & exterior: ideo de ipso dicendū. p q̄ ad effectus ipsius non pcedat iste vir nisi nālī desiderio ab aia incitante ipm. ¶ Dicendum 2º q̄ nullus coit' cedit post cibationem nisi trāseant ad minus bore octo. ¶ Dicendum 3º q̄ coit' mo rose fieri d̄z & nō ipetuosē. ¶ Dicendū 4º q̄ neq̄ fiat excessus eius in frequentia. viro enim robusto & potenti moraliter se regenti satis est effectum illum explere ter uel quater in septi mana: qui aut odiunt sanitatē & vitam suam excedant in isto q̄ p̄soluēt in posterum & reficiet in dānū ad coitus securum. Et hec de tertia re non naturali dicta sufficiant.

De inanitione & repletionē. ℞ica. iiii.

Repletionē mācrū humoralis hic non est sermo. sed so lum de sōcib' replendē a cibo & potu in quo plu rime gētes excedēdo magis q̄ diminuēdo pec cāt: ideo in cibatiōe regule iste seruent plurime.

¶ Priū nunq̄ comedat neq̄ bibat vir iste nisi uero & nālī ap petitu inducente ad illud. ¶ 2º q̄ nō accipiat cibū impetuo se & celeriter deglutendo sine masticatione conuenienti. ¶ 3º q̄ in cibatione non utat magna uarietate ferculorū aliorū ciborū & potū. ¶ 4º q̄ mensura cibi tanta sit q̄ ipsa stomas chum non grauitet neq̄ extendat. ¶ 5º q̄ neq̄ potus existat tantus q̄ regurgiet & fluctuet in sōcbo suo. ¶ 6º itē q̄ nō accipiat cibū grossum subtili p̄mittendo: ut q̄nq̄ comedat ca seus & legumina que p̄mittunt brodialib' & silibus. ¶ 7º q̄ cū in surgit ei nālī appetitus q̄ citius est pole cibū accipiat. tolerare enī famē est cā accensionis & corruptionis mācr in sōcbo. Si ēt lanitionē. i. uacuitatē nō mltō tpe tenē d̄z pp rādē cām.

De sōno & uigilia. ℞ica. v.

Quinta re nō nālī. i. de sōno & uigilia dicendū q̄ bulc viro cōpetit sōn' aliq̄liter lōgior q̄ si cholīcus ēt & macer pp meliorē uigōnē ciborū & potū & restorationes aialie vñutis. itaq̄ postq̄ cibāt fuerit post borā vñā dormire cōpetat & pcedat in eo. vij. uel. viij. boris sup dex trolat' p̄us pº dormitiōe: sup sinistro in scōa dormitiōe decū bēdo: & caput & mēbra eius diligēter coopra sint. & oio fugiat caput tenē decline pp oppilōnē que sc̄quēret in ipso. Caveat a dormitiōe sup spina pp timorē egritudinā nuche & mēbro rā motus. ¶ De dormitiōe vō diurna dicendū q̄ si cōueniē ti tpe dormiat in nocte somnus diurnus est dimittendus. si aut nō sufficēter dormiūisset: tunc p̄t ei concedi dormitiō

diurna distans a prandio p borā cū dimidia. Et si ad hoc cō suetudo dormiēdi foret. & q̄ humiditas ei' multa rōnabilr aduocat sōnū. id nō vitupo dormitiōnē diurnā p vñā bōm. ¶ Supfluitatē vō dormiēdi tā de nocte q̄ de die oio fugiat gñat enī reumatismos: iplet caput & neruos & lassitudinem mēbroz efficit. reliquo autē tpe uigilādū est ultra p̄dictum.

De accidentibus anime.

℞ica. vi.

Scidētia vō aie pp que magna fiti sp̄ ritib' & humoribus agitatio & fortis & uelox tractus sp̄rituū & humorū de inte riorib' ad exteriora oio enītare d̄znt ira furor & filia. pp hec enī accensio facile fieri posset in hu moribus & sp̄ritibus: pp q̄d producet ad febrem. ¶ Si ēt accētia melica uelut angustia tristitia & longa meditatio de tremēdis reb' debēt seponi: ex hoc enim suffocati detinentur spūs & humores in p̄fundo cordis. vñ panē ad suffocationē & extinctionē ipsorū. pp hoc bene scribūt 3º regnī q̄ hec accē tia extermināt & mutat corpus a nālī cōsistētia sua. vñ letādus est & bene sperandum & uita locunda regendum.

Capitū de cura per medicinalia cōtinē ptes duas. Prima p̄de insitio ipm p̄seruātib' a casu in egritudine. Cap. iiii.

Quonia vir istenō indiget regimie simplr curatiuo egritudinū cū nōdū incl derit eas 13 sit par'. idcirco hoc tertiū capl' cōple cti p̄t ptes duas. ¶ In pº enī pte ponent que dā istā p̄seruātia ipz a casu in egritudines. ¶ In

scōa vō pte describā remedia q̄ plurima diuersis accitibus & egritudinibus subueniētia si inciderit ea. a q̄b' nī misratio ne diuina uocat. ¶ In pº igit pte octo ponā istā que sufficiē ter p̄seruare p̄nt ipm. q̄d pº est hoc. s. ut p spatiū duorū uel triū annorū semp purget in uere fm modū istū. ℞. pillaz aureaz pillarū de iera maiori & cochiāz. añ. 3. j. forment' pille. vij. cū eluārio rosaz: & accipiant vno mane p duas bōs ante diem. v3. in p̄nº mensis martij: & post assūptionē eaz dormiat p bo rā vñā. Et itēz q̄t p̄maneat non ambulādo: & p̄mittat eas opari per q̄nq̄ bōs: tunc ergo bibat cyathū vñā aque succa rate calē: & post ipsam expectet per vñā borā & p̄adcat post. ¶ Die vō imediate sequenti incipiat accipe hoc digestiū & cōtinuet ipm dieb' ad minus septē in bora supradicta cām ac cipiēdo ipm: & nō comedat post ipm nisi trāscierint bore 4º Cui' descriptio est hec. ℞. sy. cōpleti acetosi. 3. j. syr. de absin thio. 3. 5. aque betonice eupatorij & feniculi. ana. 3. j. misce. ¶ Octauo vō sequenti die horā iam p̄dicta accipiat hunc potū. ℞. eluarij idi. 3. iij. eluarij de p̄silio. 3. ij. misce cum cyatho vno vini albi aromatici calī & obfuet post ipz cōditiōes descriptas in pillis añ positis: & hec sit purgatio p uere appio pilata. ¶ Priū 2º vō p̄ncipali instro est purgatio quā in autū no debet facere cōditiō post medietatē septēbris per hūc mo dū. ℞. pillaz de reubarbaro. pillaz aurearū. ana. 3. ij. for mentur pille octo cum succo rosarū: & accipiantur obseruā do conditiōes descriptas in p̄mis pillis. ¶ Die vō imediate sequenti accipiat hoc digestiū cām cōtinuādo ipsum septem dieb'. ℞. sy. de bisantio mellis rosarū colati sy. de endiuia. añ 3. 5. aque acetose & lupinopana. 3. j. aque mellisse. 3. j. 5. misce & accipiatur bora & conditionibus obseruatis in alio digestiū. ¶ Octaua vō sequenti die purget per hūc modū. ℞. eluarij. de epithimo. 3. ij. cassiē. p̄parate euz aqua cicoree. 3. vj. reubarbari electi. 3. ij. squinanti. gra. vj. salis gēme. gra. j. misce. & cum aqua succarata calā in aurora accipiat attēdē do conditiones in p̄mis pillis notatas. ¶ 3º p̄ncipale p̄ seruatūū huius viri est hoc. ℞. aloes epatici electi. 3. iij. aga rici electi. 3. 5. pulpe colloguide. 3. j. 5. epithimi polipodij añ 3. ij. salis gēme. 3. j. anisi feniculi rosarū violarū sandalo rum ambozana. 3. j. pulueris ētur oia per se. Deinde submer gant in lib. 5. succi endiuie. & in. 3. ij. succi absinthij & diligen ter cōmisceantur in uase vitreato & ponantur sub radijo so lis sepe cōmiscendo usq̄quo exiccantur. Cum ergo exiccata fuerint itēz renouentur succi & cōmisceantur & exiccantur. &

ita fiat q̄ter. de hac ergo mā fiant pille de oi. 3. vij. & de eis ac
cipe p̄or oi die q̄tra uel q̄nta vñā uel duas parā añ cenā. Et
credo q̄ in istis cludas magna p̄seruādī sanitatem ei⁹. de
q̄bus ē pille ol̄tina die accipe p̄or vñā parā añ cenā q̄n as
sumit syrupos antesc̄ptos & p̄p̄ie si n̄ter ei⁹ n̄d fuerit bene
fluxibilis. ¶ 4^m instr̄m p̄ncipale est boc. R̄x. sp̄rū elarij deli
gno aloes descriptione Auiē. 5° can. sūma prima. 3. j. 5. sp̄rū
dyacinamomi descriptiōe Mesue in antidotario. 3. j. trocisco
rū dyarodon. 3. j. succari al. lib. 5. coquat succarū cu 3 aq̄ ab
sintib; & fiat cōfectio in rotulis magnis de qua accipe saltem
bis in septimana q̄titate vñā altce. cōstat enī digestiua & ap
petitū & cōsumit flegmata p̄cipitādo ea per vias inferiores ap̄
do oppilationes. i. que fiunt. ¶ 5^m p̄ncipale instr̄m est. q̄ vir
iste a p̄ncipio m̄sis octobris p̄ totū m̄sez ap̄ilis saltē bis in
septimana circa ortū solis accipiat coclear vñū xilobalsami cō
ditū. claudis enī in eo magna v̄tus p̄seruādī p̄ncipalia mem
bra oia p̄seruādo ab augmento flatis & melie ut ex suis locis
facile colligi p̄ot. ¶ 6^m p̄ncipale remediū est boc. ut in dieb⁹
in quib⁹ aer ad magnā frigoris it̄periē p̄uertit iste vir utat
q̄n s̄bere cōditū accipiendo de ipso radicē vñā in ortu solis &
tardet cibationē horis q̄tuor. ¶ 7^m instr̄z est. ut a p̄ncipio m̄
sis madij per totū m̄sez septēbris utat hac cōfectiōe de q̄ acci
piat saltē trib⁹ v̄sib⁹ in septimana rotulā vñā imediate post ci
bū. vigorat enī digōnē stōchi & epatis & p̄hibet oppilationes co
ercēdo furidū choliciarū māerū. Cui⁹ descriptio est hec. R̄x. ro
sarū spodij se. endiue acetose & scariolē. añ. 3. j. cinamomi ele
cti. 3. j. ligni aloes. 3. 5. succari al. lib. 5. coquat succarū cum
aqua endiue. & fiat cōfectio in rotulis ponderis. 3. 5. ¶ 8^m &
ultimū remediū p̄ncipale est boc. R̄x. laudani electi. 3. j. resi
ne. 3. vj. corallorū amboꝝ rosarū spodij sandalorū utrorūq; 3.
añ. 3. 5. storacis calamitē ligni aloes gallie mus. añ. 3. iij. coriā
dri p̄parati granorū myrti. añ. 3. j. pulueris menthe & cimi
ni torrefacti. añ. 3. j. cere. q. 8. fiat vnguentum medie glutino
sitatis. de hoc igitur vngūto stōchus epar locus splenis ter
uel quater in septimana iungi p̄nt quolibet anni tpe. Ex his
itaq; oib⁹ remedijs utēdo cū cōueniētia regimie descripti in
1° cap p̄ncipali p̄seruabit ab incurſu egritudinū ad q̄o vñē
parat⁹ q̄o sibi cōcedat altissim⁹ & misericordie gratissim⁹
¶ Secūda p̄ tertij capli de mō subueniēdi quib⁹dā egritu
dinibus cōtinens rubricas tredecim.

De cura oppilationum cerebri.

R̄xica. i.

Icet hic eximi⁹ doctor nō egrotet actuali p̄p
maugmētum humiditatis abūdantis in
corpei⁹ pat⁹ enī facile cadere in p̄rimas egritudi
nes. Et q̄m plerūq; p̄tingit v̄ris iuris cōsiliis di
uersas circūire ciuitates: in q̄bus fortasse nō inue
niuntur medici scie & ope cōueniēter docti. Idcirco ut ipse
posset sibi subuenire q̄busdā dispōnib⁹ discurrā per eas regi
mē succinere cōueniēter curādī describēdo sibi cu 3 medicinis
opportunitis ne nūc sequis. ¶ Primo itaq; doctor iste para
tus est oppilationibus cerebri tū p̄ augmentū humiditatis in
capite ḡnate per viā indigōis: tū ē p̄ illā que multiplica
tur in eo per viām euaporatiōis. idcirco s̄p̄ciperet ḡstatem
capitis cū difficultate expirādī & inspirādī p̄ nares cum pon
dere p̄cepto ibi & in p̄bus frontis & in c̄auo palati in loco
colatorij & p̄hibet descensū eius q̄o antea per nares euari
solebat. tunc ista sunt signa oppilonū p̄dictarū p̄tium. Idcir
co q̄citus est possibile prouideat sibi ne perduceret ad epl
leptiaz apopleſiam uel ad subetb. i. ad profundum somnum.
¶ Primo igit accipiat in aurora. 3. j. pillarū cocbiarū: & tar
det cibū trib⁹ horis obſuādo ea que de p̄mis pillis in primo
caplo scripta fuerūt. ¶ Et eadem die in uesp̄is fiat gargarī
sma cū hoc medicamine. R̄x. aque maiorane aque lauri. añ.
3. j. 5. oximellis squilluci. 3. j. subtilis pulue. ireos. g. iij. cale
fiat totū & fiat ex eo gargarīsma. vj. uel. viij. vicib⁹ p̄ borā añ
cenā. ¶ Sequēti v̄o mane per vñā horam post ortum solis
impleat os suū aq̄ tepida & per nasum suum traiciat leuiter.
iij. uel. v. vicib⁹ de hac mixtione. R̄x. aque maiorane. 3. j. syr.

de sticados. 3. j. succari al. 3. 5. syr. simplicis acetosi. 3. j. i. p̄lea
tur uola manus calida & traiciat uel dictum est. Et illa reme
dia p̄nt cōferre quatuor dispōnib⁹ p̄fundis in cerebro. sc̄o
oppilationibus colatorij. tertio oppilationibus t̄ice uel supio
ris partis nasi. quarto dolori grauatiuo capitis.

De cura doloris p̄ngitini capitis.

R̄xica. ii.

Saut dolor in capite p̄cipet p̄gitiu⁹ uel
mordicatiuus. t̄c c̄sulo q̄ statiz fa
ciat sibi fieri flōmā de cephalica tria p̄ti magis
grauate p̄ quā extrahant sanguis. 3. iij. ¶ Itē
p̄ hac it̄tiōe accipiat in aurora pillas istas. R̄x.
pillaz aureaz pillaz cocbiarū. añ. 3. j. boni pōderis. foiment
pille. v. cum eluario rosa. & accipiant obſeruando cōditiōes
que dicte sunt in alijs pillis. ¶ Itē eodē die in uesp̄is faci
at sibi apponē uentosas cū scarificatione super spatulis in car
noso pubus lateris ipsarum. ¶ Itē 4° p̄ hac it̄tione odo
ret hoc cōpositū. R̄x. maiorane. 3. 5. acanie sandaloz alboꝝ ro
sarū spodij añ. 3. j. pulueris gent⁹ & ligent in p̄ano lineo & odo
rent. ¶ Itē p̄ hac intentione faciat sibi fieri lotionem a pedi
bus usq; ad inguina ex aqua calida decoctionis violarū ro
sarū floꝝ salicis & v̄tis per vñam horam antecenam.

De cura doloris colli spatularū & nuclie.

R̄xica. iii.

I tpe plenitudinis capitis v̄tus trāsmutaret
mām ad p̄tes colli spatulaz & neruo
rū & musculorū posterorū. t̄c statim apponatur el
hoc clistē. R̄x. b̄ndictē. 3. 5. eluarij dyacastorei. 3. j.
gucca. ru. cassiē. añ. 3. 5. salis gēme. 3. j. olei oli
uaz & de sisamo añ. 3. j. 5. misce. & calefiat totū & fiat clistē per
vñā borā ad min⁹ añ p̄radū & cenā. ¶ 2° ad eandē it̄tione
ponant uētoſe due in supiori p̄te natiū cum scarificatione.
¶ 3° p̄o eadem it̄tione fiat inunctio p̄tiā dolētū cū istis
oleis. R̄x. olei de rutba: olei irini. olei amigdalorū dulciū ana.
3. j. 5. pulueris sticados abiotani añ. 3. j. conquassentur simul.
& de istis actu calido fiat linimentum.

De cura sonitus auris &c.

R̄xica. iiii.

R sonitu v̄o uel tinnitu qui in eo ap
parē solent. In sero q̄n ua
dit ad lectū distat acena p. iij. bōs accipiat. 3. 5.
boni meridati cum. 3. j. aque rutbe calefacte.

¶ Itē inclinet aurē & tempora super sacculo ca
lesfacto euaporādo p̄resillas. R̄x. mellisse ruthe abiotani sti
cados pulegij calamēti. añ. 3. j. origani. 3. j. iij. fac puluerē
grossum & impleat ex eo sacculus vnus & calefiat sup regula
¶ Itē 3° p̄ hac it̄tiōe cōfert sepe imittē aurū uel aurib⁹ duas
guttas de succo origāi tepido p̄mūdicādo aurē p̄ano lineo
retorto.

De cura imaginationū visus.

R̄xica. v.

B hac dispōnē cōfert sepe in sero supasp
gere caput de puluē isto. R̄x. cina
momi subtili. 3. j. pul. pipis nigri. 3. j. 5. pipis al. 3.
5. croci. 3. j. 5. electi cardamo. maioris q̄o est ḡ
nū padisi añ. 3. j. 5. eufragie. 3. j. fiat oīuz p̄ se pul
uis & cōmiscant. ¶ Itē 2° cōfert ad illud sepe odorare & co
medē maioranā in cibarijs. ¶ Itē 3° m̄lū uile est hoc cōpo
sitū. R̄x. succi rosarū ruthe & feniculi. añ. 3. 5. ligni alo. 3. j. sal gē
me. g. xij. linij. g. viij. pulueris gent⁹ subtili & cōmiscant adiuicē
& ex hoc cōposito q̄ter in die bis añ p̄radū sc̄l añ cenā p̄ borā
& sc̄l q̄n uadit ad lectū vñā gutta ponat in oculū & incubat in
pine p̄ q̄tā p̄tē bore. cōferat ē mirabilr ad banc intentionē
pille scripte superius 2° cap de p̄seruatione.

De cura coriçe & bianci.

R̄xica. vi.

Saut mā catarrisaret ad nasum puocādo
cisternationē cū p̄ticiōe & calitate
ibidē p̄ceptis: & cū descēsu aquositate a naso: t̄c
statim fiat buic viro clistē descriptū in 3° cap im
diate p̄cedēte. ¶ Itē optieset ei pille descripte in
2° cap de dolore p̄ngitino. ¶ 3° cōferat ei fricationes for
tes a spatulis usq; ad nates & ab humeris usq; ad manus.
¶ 4° cōferunt ei lotiones pedum scripte in capitulo tertio.

¶ Itē ad hāc intentionē utilissimū est sepe odorare nigellā torrefactā. **¶** Si autē mā catarrigaret ad fauces tūc factio estio nib^o descriptis in p^o cap^o de oppilonib^o ter uenit ei iungē ptes illas cū oīlo de camomilla: & cū oīlo de lilio leuiter calefactis. **¶** Itē cōfert sepe colluē oīz i p^o tenē plenū hoc cōposito. **¶** R. aque oīdei subtil^o cyathū. j. rob^o nucā. 3. j. misce. & fiat ut dīctū est. **¶** Itē p^o 4° itē tione uenit dī fricatiōes uētole & scriptū elistere. **¶** Itē ad hāc itē tione cōfert frequēter ligare ptes brachij supiores ppe pncipiū humeri ligatura stricta & dolorosa.

¶ De cura catarrī descendētis ad pectus. **¶** R. xca. vii.

¶ **Am** autē cōgit mās a capite catarrigare ad pectus: tūc pmissis canonibus positio in cap^o de oppilonib^o cerebri. & facta sōmnia si vī debis repñtari magna plenitudo in calitate & pmissio elisteri uētole dīb^o ligaturis & fricatiōib^o pñctis in sero qñ nadit ad lectū accipiat hoc cōpositum. **¶** R. dyainis dyacalamēti. añ. 3. iij. misce. & bibat cū medio cyatho aque bysopi. **¶** 2° remediū optimū ad hāc intentionē est hoc. **¶** R. capil. ue. radicē nule bysopi lupuloy añ. añ. 3. j. si cū pinguū dactyloy. añ. nūero. vj. cōqñt in lib. octo aque usqz ad cōsumptionē tertie pñe. & bibat de ea cyathus vn^o in aurora: & alter cyath^o per horā añ cenā: & tertius cyathus ptes bōs post cenā. hec enī decoctio maturat mās in pectore receptas expellit eas mūdificādo ipsum & pulmonem.

¶ De cura motus tremulī & pulsus cordis. **¶** R. xca. viii.

¶ **Am** appet in corde magnus mor^o q pulsatio cordis uel salt^o denotari solet: tunc si appent signa manifesta plenitudis ex rubore pectoris plenitudie & extēsiōe uenarū in ipso extēsiō uel gule cū calitate manifesta ibidē pcepta cū gūitate eleuādī pte pectoris: tūc statim fiat sōmnia de basilica dextri brachij iūcta subito & cibant^o sāguis. 3. iij. uel. v. Si autē nō apperet grauitas tāta. sed pcept^o rugitus & mor^o sonitus in pectore: tunc statim fiat ei sōmnia de basilica sinistri brachij & cibant^o sāguis. 3. iij. uel. iij. Ipsa enī cōfortat excellēter in repletiōe uaporosa. sicut sōmnia basilice dextre in mālī repletiōe eius. **¶** Itē ad hāc itē tione cōfert comestio buglosse cū oī cibario suo & appō aque eius in cibo & potu suo. **¶** 3° cōfert ad hāc itē tione cōfectio dyamuscidulcis: de qua semp accipiat añ cubū & postipm cū signis repletiōis a mālī frigida. **¶** Si autē apperent signa mālī calariū: tūc cōfert comestio corticis citri cōfectū. **¶** Itē cōfert bis in die assumere. 3. j. pulueris purissimay margaritarū cū. 3. j. aque rosay. **¶** Itē ad hāc saltū cordis cōfert uehemēter in die accipere. 3. j. pulueris sedoarie cū. 3. j. aque buglosse. & 3. j. vini aromatici & bñ fumosi. **¶** Itē ad hunc pulsus cordis mirabil^o cōfert hoc epistima. **¶** R. aque buglosse lib. 3. j. aque mellisse rosarū añ. lib. 3. j. spodij rosarū folioy basiliconis corticum citri sedoarie croci añ. 3. j. byacinti smaragdī saphiri ossis de corde cerui añ. 3. j. folioy auri cōtritoy nūero. iij. aceti. 3. j. 5. vini maluari ei cyathum vnū. bulliant oīa sūc leuib^o ebullitionib^o. deinde infundat in eis pānus de grana latitudinis vnus semis & supponat regionī cordis quater uel quinquies añ pñdium uel cenam & felicitabitur operatio sua.

¶ De cura nocumentorum stomachi. **¶** R. xca. ix.

¶ **Altotiens** pp lūctiōē multoy flatus in stōcho bñ^o doctoris accidit dīminutio in appetitu: & tūc uenit ei pille subscripre in 2° cap^o que accipiant ut ibi dictū ē. **¶** Itē cōfert ad illud uti hac cōfectiōe de q sp post cibū accipiat. 3. j. R. cōferue citonioy. 3. iij. gartofilo y masti. coral. ru. spodij añ. 3. j. macio. 3. j. 5. icorpeni sūc cū syr. cōposito acetoso. **¶** Si autē noceat digestiua stōchi de meliorib^o reb^o ē ut in mane accipiat ptes bōs añ cibū. 3. j. Dyatriopipeō. & post ipsay bibat qñtā pte cyathi bone maluasie: uel vini arōati ei alter^o. **¶** Et si cōgit i stōcho ei^o gñari & agregari uētole tēs mltas que ipediūt digestiua mobilitādo cibū in stōcho & faciūt dolores toruosos in eo: tūc pūdeat sibi trib^o remedijs

¶ Prīmū ut comedat tres bolos de mēibarecēdī que bñ aromatici est: & hēat siptē rubeū declinātē ad nigredinē. **¶** 2° remediū est: ut in medio sue cibationis deglutiat granum vñd qñtū est gñā ciceris de thure masculino electo a cortice ei^o. **¶** 3° remediū ad hoc est: ut semp in fine cibi comedat. 3. j. cōfectionis dyacimini descriptione Nicolai. & bibat post ipsam cyathū medium vini boni aromatici.

¶ De cura oppilationum splenis. **¶** R. xca. x.

¶ **Adonq** pp flata que pñcipit ad splenē ē pp friditatem in sinistro hypocōdrio aduēiētē. Et adhuc 3° pp usū rep^o pi guid^o & viscosay & uētole sibi: uelut sūt butyrū: piguedo aīaliū: pedes neruose & pñctose ptes aīaliū pp lac & cibos pastiles accidūt oppilones in splene pp qñ uētole sūt ibi mālī cū nocuīto magno. Idcirco pūdeat buic viro triplici remedio israscripto. **¶** Prīmū ē ut hēat pñ^o de filtro ifusus i aceto calō in q pñs extictū fuerit bis frustū calib^o calefactū & apponat filtrū illō hypocōdrio sinistro. l. sub costis sinistraliteris. **¶** 2° remediū ē: ut sup eadē pre apponat ceratū hoc. **¶** R. armōiaci moll. 3. j. bdellij subalbidī. 3. j. carui scolopēdrietamarisci corticū capparo y. añ. 3. j. dissoluant^o gūme cū aceto acuto: & fiat ceratū vnū semicirculare sup sustaneo & applicet sup hypocōdrio pñcō. **¶** 3° remediū ad hoc est ut iste vir cōdat añ cibū. 3. j. 5. bui^o cōfectiōis. **¶** R. trocisco rū de capparib^o. 3. j. 5. cinamomi electi spice. añ. 3. j. 5. succari al. 3. iij. cū aq scolopendrie. fiat cōfectio in rotulis pñderis. 3. j. 5. & qñ molestas istis dolorib^o recordet^o semp comedere añ cibum: & cappares cum oleo & aceto conditos.

¶ De cura oppilationum epatis. **¶** R. xca. xi.

¶ **Kopter** pñctas causas & adhuc ppter ue siuz stricturā magnā & circa illa & ppter magnum & frequens exercitium coitus nō raro accidunt in epate oppilationes in gibbo ei^o & cognoscuntur per urine tenuitatem & discolorationem & paucitatem hypostasie. tunc ergo acceleret accipere hunc potus per boram ante diem cum cyatho medio aque lactis caprini: & tardet comedē usqz ad sex boras. **¶** R. cassienup^o preparate cum aqua cicoree. 3. j. 5. cubarbari electi. 3. j. 5. spice nardi. 3. j. 5. salis gemme. 3. j. misce. **¶** Item eodem tēpore utatur hac cōfectione. **¶** R. sepietuz dyarodon. 3. j. specierum electuarij de ligno aloes spice nar. se. apij. añ. 3. j. 5. cūc. al. 3. iij. cū aqua cicoree. fiat cōfectio in rotulis ponderis. 3. j. 5. **¶** Si autē apparēt feces subalbide & urina rubea & ignea & facies & oculi citrini cum amaritudine oris. tunc ista significāt oppilatio nem in cōcauo epatis & in canali fellis descendente ad intestīna. tunc ergo celeriter accipiat predictam medicinam addēdo ei. 3. j. 5. aque apij loco aque lactis: & utatur cōfectiōe pñctā. **¶** Item inungi faciat hypocōdriū dextrū usqz ad illa cum bac vnctiōe. **¶** R. olei nar. 3. j. 5. olei de absm. 3. j. 5. se. apij. 3. j. 5. petro. carui siseleos ameos. añ. 3. j. 5. spice nar. 3. j. 5. spodij. 3. j. 5. cere al. q. s. fiat vnguentū molle & spargat^o cū modico aceti albi.

¶ De cura oppilationū & dolorū in renibus. **¶** R. xca. xii.

¶ **Doniā** iste vir abūdat piguedie circa renes ei^o & mltō flate tā in stōcho q in epate genito & frequēter est cū oppilādī pñcipiādo ad eos. Idcirco cū pñcet grauitatē in pñb^o renum & frequētemictū cū pauca quātitate effusiōis urīne & eēt ipsa uria tenuis alba aut parū ticta cū hypostasi ual de modica. tūc statim pūdeat sibi trib^o remedijs. **¶** Quorū 3° p^o est hoc. **¶** R. pulpe tamarido y & sebestē dissolutoy cū aq petro. añ. 3. j. 5. repñcti. 3. j. 5. salis gemme. 3. j. 5. spice nar. 3. j. 5. eluarij ro. 3. j. 5. misce. & bibat totū cū. 3. j. 5. aque decoctiōis seminū coīuz & tardet cibū suū p sex boras. **¶** Itē emplastret renes exteri^o cū hoc cōposito. **¶** R. pitarie recēl. 3. iij. folioy apij. 3. j. 5. farie oi. & orobi. añ. 3. j. 5. bulliat herbe i vino albo potēti usqz ad magnā mollitiē. deinde pistent^o & addant^o farie pñcē cum. 3. j. 5. olei nar. & fiat empl^o qñ cal^o & appōat sup renib^o: & est remediū seculū. **¶** Itē 3° rem^o ad hoc est istud. **¶** R. spēri elarij de semib^o

descriptione Mes. in antido. 3. j. syrupi cōpositi acetosi. 3. j. aque asparagi. 3. iij. misce: et calidus accipias in aurora et nō comedat nisi post quatuor horas. ¶ Si autē renū oppilo contingeret a multitudine. barenularū que inuiscate forēt in renibus: tūc remedia p̄dicta sunt conueniētia. ¶ Itē bibat in aurora. 3. v. aque milij solis cū. 3. j. sp̄z iustini. descriptione Nicolai. et de p̄dicta aqua ante cenā bibat. 3. iij. absq; puluere. ¶ Et si iterū oppilarent renes a lapillis qđ cognoscit p̄ dolores in loco renū posterioris et in alijs p̄ nausea p̄seuerantia et urine paucitate et frequēte micid: tunc puocet ei uomit̄ per borā post cibū cū aceto et tripla p̄portio aque cōmixtis que tepide bibant. ¶ Itē fiat sibi clister hoc. R. descriptū supius in p̄te prius capli. ¶ Itē det ei hic potus. R. aque sari fragie. 3. iij. sp̄z licontripon. 3. 5. vitri cōbusti lapidis sp̄ogte lapidis iudaici. añ. 3. j. misce. et bibatur totum.

¶ Demō puidēdi febrib⁹ qđ par⁹ est icurrē.

Ryica. xiii.

Kopter oppilones ad qđ parus est iste vir ut paruit in cap. ii. bui. scđe

ptis frequēter apta est ebullire et putrē ebolica mā et facere sibi febrē ebolicā: que si continue affigeret ipm qđ cognosces p̄ isepabilitatē ei⁹ cū ex-

cresecētia de tertio in tertid: nētre pus lenito cū clisteri supra posito statim fiat ei flōmā de saluatella man⁹ dextre posita inter annulārē et auriculārē digiti ul. mediū et educant sanguis 3. v. ¶ Ex post flōmā leniat uēter ei⁹ cū hac medicina. R. pulpe tamaridop et cassie. añ. 3. 5. reubarbari electi. 3. j. aque lactis capni cyathū vnū misce. et taret comedē post sex hōs accipiendo ipm sicut dictū est in purgationib⁹ ueris et autūni obseruādo conditiones. ¶ Sequēti vō mane accipiat hoc vige- sti uū qđ cōtinuet per qnq; dies. R. oxycachare. 3. j. syr. violaz 3. 5. aque acetose et cicoree. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Deinde in sexta die sequēti accipiat medicinā p̄scriptā et attendat comedere lactucā arriplices spinaciā bletā portulacā cicoreā et asilia cum acib⁹ et acetosis: et bibat vinum ponticū vel bruscu in sua cibatione. in fratribationem vō suā non bibat nisi aquā ordeī leuiter succarātam.

Si autē febris in eo appetitiana pura solū oī alterna die molestās ipm cū mundificatione diei iter- mediet: tunc utat oib⁹ remedijs que scripta sunt immediate añ. sit m̄ parus in faciēdo flōmā in hac febre nisi apperet urī na rubra grossa cū plenitudine uenaz corpis et extensione et colore rubeo p̄mixto citrinitatē et digerat mām et euacuet mī nore m̄ q̄titate digerētiā et edantū in hac febre q̄ in p̄dicta et nō comedat añ p̄ximā distanter minuo q̄ per quinq; ho- ras: et post finem febris per duas horas.

Et si febris illa cētertiana nō pura ad quā iste vir ma- gnifice est parus pp multitudinē flegmatis: et pprie grossi abūdatis in eo. ex cuius mixtione cū ebola sit tertiana nō pura noiata notha. tūc oīa remedia ifra scripta sūt sibi cō- ueniētia. ¶ P̄mo ut edet mām minoratiue cū. 3. iij. 5. eluarij de dacrylis. et 3. 5. cassie cū medio cyatho aque lactis. ¶ 2º dige- rat mām cū hoc cōposito. R. ly. simplicis acetosi. 3. j. sy. de eu- patorio. 3. 5. cū aque acetose cicoree et feniculi. añ. 3. j. misce. et fridū accipias in aurora in dieb⁹ caloris et calidū in diebus frigoris cōtinuādo ipm tādū qđ appeat urina remissa in tunc- tura et substantia neq; ualde subtilis in fund⁹ ei⁹ siet hyposta- sis alba vnita siliis in pnb⁹: et dyaphana uel trāspārēs nō ual- de grossa. ¶ Tūc ḡ die immediate sequēti soluat uēter ei⁹ cū hac medicina. R. cassie p̄parate cū aque cicoree. 3. j. reubarba- ri agarici electop añ. 3. j. spice cin giberis. añ. gra. iij. salis gē- ma. gra. j. aque emulsionis seminu colum. 3. iij. calefactotum et bibat et taret cibū saltē horis sex. et comedat cibaria p̄di- cta frida cōmixta cū aliqb⁹ folijs petro. feniculi et consil. bua- calis et apitiuis. et in hora cibādi et in alijs modū obseruet in- cura duaz februm p̄cedentium scriptū: et felicitabil opatio- eius miseratione diuina: in cuius laudeo imortales sem- per dirigant intentio et oīa opa: qui sit bñdictus in secula se- culorum. Amen.

Consilium. 270. De neutralitate decidēte ut

cū sex malis dispōnib⁹ que sūt. ¶ Grauitas capitis cū motu nētolitātē et tinnitu et catarro. ¶ Morus tremulus cordis. ¶ Nocumētum epatis tā sine mām qđ cū mām cūtuilibet sp̄ei. ¶ Lapsus stōchi fridus et hūidus: calidus et humid⁹ et frigid⁹ et sicc⁹ cū mām. ¶ Oppilatio et durities splenis. ¶ Oppi- latio renum a trūbis et petaloidibus mucosis. ¶ Diuiditur autem consilium in capitula quinq;.

¶ De causis et signis dictarum dispōnum.

Cap. i.

Sregius legum doctor et nobi- lis vir dñs Bartholo-

meus de ualamarana laborat dispōne que uere neutralitas denoiari dī. nō enī opōnes corpis ēt sūt incolumes nec ēt sensibily lese id dispō ei⁹ neutralitas ē. et nō qđ ē neutralitas p̄mi significati p̄ p̄terea qđ corp⁹ hñs ēd est uere mediū sa-

nissimū corpis et egerimū nō qđ q̄ tale nō p̄cipet sanitate et egritudine qđ illud est simpliciter ipole: sanitas enī et egritu- do sunt passionēs humani corpis uiuentis: sed corpus me- diū exis sanissimū corpis et egerimū dī tale. qm̄ nō p̄cipat sanitate neq; egritudine a qđ denoiabile sit tale. ¶ Est autē p̄- dicti viri neutralitas scđi significati. eo qđ p̄cipat utroq; ex tremoz. s. sanitate et egritudine: aut eq̄litate: aut eq̄litate: aut f3 lapsus q̄litate p̄marū iter se: aut passiuā iter se: aut 3º fm̄. di- uersitatē nārū adinnitē cōparatā. ¶ Et p̄ qđ ē intelligitur qđ neutralitas scđi significati penes modū p̄m iā p̄dictū cadit uel assignat penes lapsum inter d̄rietates q̄litate actiuarum s. inter friditatē et calitatē: p̄ qđ excessum nocet corp⁹ nocu- mento insensibili nō m̄ manifesto. Et silyr intelligendū est de d̄rietate que cadit inter q̄litate passiuas: et inter humidita- tem et siccitatē. p̄t enī in corpe itendi caliditas et remitti fri- ditas: adeo qđ nocebit corp⁹ nocumētum insensibilitantū. Et ita p̄t intēdi siccitas et remitti humiditas: itaq; corpus ipe- diet in opōnibus insensibily m̄. ¶ Silyr ē scđo assignari po- test neutralitas scđi significati penes lapsum in naturis assig- nabilem: ut qđ ledet in cōplone et non in cōpōne: aut econ- uerso. ¶ Et silyr de tertia natura dicendū est. ¶ Est ēt in hoc viro neutralitas tertiij significati. eo qđ in hoc viro inuenit̄ dispō cerebri p̄ quā aliqñ nocet l3 insensibily. Aliqñ vō inue- nitur hec dispō in corde stōcho splene et muscularis et alijs mē- brys motus p̄ quā aliqñ ipficiunt opōnes p̄dictoz mēbryoz: insensibily m̄. ¶ Ex quo appet qđ hic vir laborat neutralita- te scđi significati et neutralitate tertiij: ut dictum est. ¶ Appa- ret scđo. qđ hec neutralitas in eo p̄ma uel scđa non est dicen- da in eo simplr semp talis. qđ nō apta semper p̄durare. neq; nunc talis: qđ nō apta pusillo tpe pmanē. ḡerit dicēda dispō- bec neutralitas scđi et tertiij significati talis ut multū. p3 cōtinua a sufficienti diuisione cūtuilibet neutralitatis in simplr sem- per. in simplr ut multum: et ut nunc diuise a. Et s. p̄ tēgni. illo cap. Qm̄ autē et neutrum triplr dī. ¶ Un ex fundamētis isto sequit̄ qđ dispō huius viri instabilis est et frequenter p̄muta- bilis. pp qđ si ei nō puidet qñq; percipiet nocumētum in cerebro corde et splene et in mēbris motus. vnde qđ ex nocu- mento insensibili diuersaz p̄id de facili p̄t uenire ad lapsus sensibily hic vir: qui nunc est neutralis neutralitate decidēte p̄mutari posset frequēter et facile ad latitudinē egritudis: ut nūc uel ut multum: aut simpliciter tales denominande.

Ne autē p̄dicti sermones absq; fundamento rīdeant̄ plati. idcirco paulisp̄ circa eos p̄tēplandū est. Cerebrum enī huius viri a medio speciei uel generis elōge- tum est per frigiditatem et humiditatem augmentatas in eo. Apparet autem hoc posse deduci a posteriori. ¶ P̄mo qđ- dem qđ facile leditur ab infrigidantibus et humectantibus. ¶ 2º per effusiones materiarum multarum que ab hoc vi- ro expelluntur per os spuendo per palatum et per nares. ¶ 3º qđ mollities tactu percipitur p̄bus adiacētib⁹ cerebro.

¶ 4° p^o lesionē in opōnib⁹ interior⁹ & exterior⁹ sensuū. Interio-
rū qdē q^o nō bñ deservit ei in opando fantasia: neq³ ēt ima-
ginatiua potētia in cōponēdo diuidēdo affirmādo nel negā-
do. ¶ Et qnto itē p^o mobilitatē in opōnib⁹. ¶ Et 6°
ad huc p^o nocumētū opōnū elicitue uel cogitatie potētie
que extrahit sensata ex insensatis. & sic de multis alijs signis
que propter longitudinem dimittuntur.

Est autē cor ipsius ēt distēperatū in frigiditate & humidi-
tate cēntialr. accitāl^r autē supcalefactū est a mē-
ritudine bñoz & fumoz caloz ab epe sibi delegatoz. Et pū-
tas pulsus eius tarditas & raritas aut saltem parua ueloci-
tas & minor frequētia significat: hoc & elōgatio ab audacia
& aiositate & lenitas sinistre p^ois pectoris & nuditas eius a p^o-
lis significant cōplonem cordis iam dictam.

At uero stōch⁹ ei⁹ discrasia frida est & hūida: qd appet ex
debilitate appetit⁹ & digōnis. ēt lenitio stōch⁹
ex multitudine gñonis & cōgregatiōis uentositatuz in eo & ru-
gitus & eructatio & uentris interpolata lenities. hec oia si-
gnificant stōchū lapsū ad frigiditatem & humiditatem.

His autē mēbris oib⁹ subuenit eis aliq^o nā faciēdo
epar eius calū & humidū notabilr. qd l3
opet cerebro & stōcho cōpantia diminuēte aut ad dūm ou-
cēte. Cordi ēt fortassis cōpat⁹ cōpantia equate. pp qd felicitas
tur ei⁹ dispō & p^obibet a manifesto & sensibili lapsu. & sic rema-
net in eo neutralitas scōi & tertij significati. Silr ēt de calita-
te & humiditate renū hui⁹ viri dici pōt. ¶ Ex qbus oib⁹ ap-
paret q^o stante lapsu in cerebro corde & stōcho pp quos lede-
ret sensiblr & fieret eger. his tñ cōpante p^o eparis ut p^odictū
ēst. remanet lapsus nalis a sanitate & egritudine elongatus.

At uero iterū l3 fm p^odicta hic vir labore dispōne neu-
trali. tñ fm vñū mēbrū iste vir est eger egritu-
dine ut multum denoianda. Est autē hoc membrum in ipso
splen in quo quasi semp reperiunt oppilonē que sunt egritu-
dines cōpōnales & tensiones & apata dura que sunt egritu-
dines cōpōnales & cōposite. penes qd mēbrū tanq^o penes
fundamentū facile demfari pōt. qre hic vir frequenter egro-
ret. debilitas enī splenis eius est cā egritudis eius. propterea
q^o cā deficit orificiū splenis in attrahendo meliam ab epe nō
depurando ipsam a sanguine multiplicat ipsa melia sūcuz
sanguie p^o vniuersuz corp⁹. ex quo sequunt plura scōuentētia
¶ Sequit⁹ enī p^o defecatio formositatis corp⁹is & uersio colo-
ris ei⁹ ad opacū. ¶ Sequit⁹ 2° grauitas capitis. uapor enim
melicus cū sanguie multiplicat⁹ in capite oīno grauatur ipsum.
¶ Sequit⁹ 3° oppilo p^otiū cerebri & p^ope in aniori pte usq³
ad rīdā. uapor melicus terestritate sua nō pōt eque bñ pe-
netrare in substātiā cerebri mediā & posteriōrē & in pāniculos
illarū p^otiū. sicut penetrare pōt in anteriores ptes. anteriū
enī cerebrum rariū est: q^o calidius. p^oima tertij. 2° caplo.
¶ Sequit⁹ 4° p^o grauitas sōni in hoc viro est apta facile per-
mutare ipz ad suberb. ¶ Sequit⁹ 5° hūc virū oīno fieri pusil-
lanimē & timēre. quō enī nō: cū semp secū p^ontē bēat cāz pusil-
lanimitatis & timoris. v3 melicā mās. ut p^o tertij. tractatu 4°
cap de melia colligendum est p^ope principium. ¶ Sequitur
6° q^o in hoc viro oīo d3 ē mutabilitas in opōnib⁹ & leptitū
do p^ostēdi in speculatiōe studiij. tantā enī strarieratē hēt mā
melica ad spūz aialē & vitalem friditate siccitate & grossitudine
& opacitate hūc q^o transmutat spūm a substātia sui qui d3 ē
clarus uel dyaphanus subtilis calidus & humidus in silitu-
dinem celestū corp⁹oz vgenē. p^o de viribus cordis. p^o cap in fi-
ne. Sed oib⁹ istis aduerfā mā melica si bene intelligit⁹ com-
p^olo modus substātia melicē: & que sequunt⁹ ad ipsam. pp qd
pnceps allegato cap dixit. q^o mā melica facit aialē spūm qui
d3 ēt in sūm opationū interior⁹ sensuū fieri syluestre &c. Un
ex his soluis pbleuma q^o rare melicōz plurimū exercet ac^o be-
niale. ¶ Sequit⁹ 7° ex fundamento p^odicto q^o hic doctor pa-
rus est ad meliā hypochondriale que mirachia nomen trahit a
fonte grecōz. cū mā melica labit aut uapor eius ppellit⁹ ad
inferiora mirach ibidem multiplicata extraneas & enapordas

cerebro syluestre facit opationē sensuū interiorū ei⁹. & est egritu-
do difficillima & p^ope in viris l^oature deditis. At vō iterū
nocumētū splenis alr pōt esse cā plurimū nocumētōz in hoc
viro. Supposito enī q^o epar sit potēs ad discernēdum mām
melicā genitā in eo & ad expellēdū ipam ad splenē. Et iterum
cōcesso q^o splenis potētia ueniēter se bēat ad attrahēdum &
depurādū meliam a sanguine. cōtingit ipsam meliam in sple-
ne receptā tanq^o in receptaculo multiplicari. p^opterea q^o vir-
tus expulsiua debilitata est & digestiua. vñ mā illa in ei⁹ sple-
ne multiplicata est cā oppilonū & apatum eius in hoc viro. et
ista est uera dispositio ipsius.

Et ex hoc fundamēto sequunt⁹ correlaria plura. ¶ Pul-
mā q^o sub hypochondrio sinistro semp est tensio do-
lor & durities. ¶ 2° sequit⁹ q^o ista est cā tremuli motus cordis
eius: qui si p^oseueraret in isto viro cū resoluōib⁹ & debilitate
q^o in ipso p^opēdo motū subitū minas in eo. Quicūq³ bēt mo-
tū tremulū cordis sibi cōtinuū caueat ne subita intercipiatur
morte. tertis p^omi. cap de his que p^onotificant⁹ egritudines.
¶ Sequit⁹ 3° q^o nō est mirabile si in isto viro appent & plene
rēt frequētes & p^omixte febres. mā enī melica cōmixta cū san-
guie euertit spm rōnabilr & alias mās ad putredinē: qd p^obat⁹
q^o cā que putrefactionē inducit in subiectū fridū & siccū facili⁹
putrefacere pōt subiectū calū & siccū: calz & humidū: & fridū
& hūidū. eo q^o iter cām putrefaciē & tales mās inuenit⁹ aptius
do uersionis ad putredinē fm aliquā q^olitatez p^o quā neutra
mā illarū triū ita repugnat putrefactiōi que fit a calo & humi-
do sicut repugnat mā melica friditate & siccitate suis. Et ista
est p^ope cā frequētiā egritudines in hoc viro siue cerebrū siue
cor & epar ab ea discrasient⁹: ut iā deductū est siue stōch⁹ & alia
mēbra de q^o est videre facile ex predictis. ¶ Et tu supadde
q^o pp frequētiā egritudinū in hoc viro iā acq^osita
est spēs male cōplonis in cerebro corde stōcho splene mi-
rach & eate ei⁹. Un nō est mirabile si hoc corpus est neutruz
simp^olr semp. aut ut multū scōi & tertij significati sicut supra di-
ctū est. nec ēt est mirabile si ipse egrotat egritudine simp^olr. & ut
multū p^otracta in mēbris p^osilibus & organicis sicut de splene
demonstratū est. ¶ Ex q^o oib⁹ p^ocludit⁹ q^o opz hūc virū ualde
cautū solertē & sollicitū ēē ad sui regimen. ¶ Sequit⁹ 2° q^o nisi cū
magna aduertētia & sollicitudine sibi p^ouideat: oīno trāsibit in
marasmodē dispōnem. ¶ Et sequit⁹ 3° q^o pp hoc oportebit
oīno vitā eius esse breuē: qd tñ misericordia sua totius vñs
uersi substātie artifex elōget ab eo & quo se a tātis p^oiculis pre-
seruare possit regimē p^oseruatiū & curatiū deinceps de-
scribam fauente diuina potentia: ut iam sequitur.

¶ De regimine p^o administrationē sex rerū nālū. Cap. 11.

Quia sex lūta sūt ista: que l3 sint res nāles nī q^o
nō sūt de eēntiā bñani corp⁹is per se & ime-
diate integrātia ipz. Jō res nō nāles a sapiētib⁹ no-
miate sūt: sine q^o corp⁹ bñanū nec ēē nec durare
pōt. ¶ Sūt autē bec. scilicet aer que uelim⁹ ul⁹ nolimus
corp⁹is hūano ex neccitate ccedimus. 9° terra pēntice finali cap.
¶ Et cib⁹ & pot⁹ sūt alimēti mā sine quo uiuere nō contingit.
¶ Et 3° est sōn⁹ & vigilia. ¶ Et 4° est qes & exercitiū. ¶ Et
5° est ianitiū corp⁹is & ei⁹ dūa rep^olo. ¶ Et ultimū est accitā-
aie. ¶ Jō circa bec recto calamo pcedēdū est. quoz grā p^o-
mittēdū p^o dispō hui⁹ viri que est neutralitas decidēte altē-
ro idiget regimē q^o idigeat egritudo ipsius cōplonalis cōpō-
nolle aut cōposita que in splene assignate sūt. corpa enī que a
p^opo tēperamēto elōgata sūt: & ad illud reducibilia regi debēt
regimine partim p^o filia. p^otim vō p^o dūa. pp qd filia debēt ēē
ueniētia p^oti lapsē p^oseruāde dūa corruptiua lapsus iā ductū
ut colligēdū est 3° regni. caplo illo. Si regere & permutare vo-
lueris. dūa autē que lapsui iā facto administrant⁹ eligant⁹ ex al-
tero cap. Curatio enī uere vñd bēt modū & illum per dūa. & p^o-
tim colligunt⁹ bñ fm oēs 4° p^omi. cap 2°. 3° p^omi. cap de regimi-
ne corp⁹is: quorū cōplones nō sunt bone. Itaq³ cū neutralis
lapsus hui⁹ viri pendeat a dispōne splenis mām melicam
coicādo ad ptes declaratas in p^omo cap. opz q^o in ista omnia

maiorane folioz bedere sicco p añ. 3. ij. gariofil. 3. j. macle cor
ticum citri. añ. 3. j. 5. florū nenufaris violarū labrusci. añ. 3. 5.
pulueris oia z ligent in syndone retorta ut multū odo
rent. ¶ Ultimū istū est hoc. R. floz rosmarini. 3. ij. maiora
ne. 3. j. ligni aloes. 3. j. eluarij dyacalamēti. 3. j. 5. sy. rosarum. 3.
vj. succari al. 3. j. 5. fiat eluariū de quo patiens sepe in sero cū
nadir ad lectum accipiat q̄titate vnius nucis mus. deglutit
do ipsum: est enim de rebus confortantibus cerebrum.

¶ De cura motus tremuli cordis.

Rica. II.

De dispōne

fo cordis ei⁹ attēdat q̄
sepe in cibarijs suis co

medat buglossam sup quā gubet patiens debili
tate cordis z altera nocumēta eius ozeē audax
ad sepe comedēdā ipsam z est cañ. Alui. xj. ternij.

cap de cañ. curatio cordis. ¶ 1° simplex est usus mel
lis. ¶ 2° est frequēsusus cornicū citri. 2 ppe qñ odiunt euz
succaro: mirabilē enī iunamēto alleviāt motū tremulū z de
bilitatē cordis. ¶ 3° simplex est. q̄ in oī potu eius infusus te
neat lapis smaragdus. sigillat enī mirabilē in oī infuso cor
diali mirabilē p̄prietatē confortādi cor. ¶ 4° spale remediū z cō
positū est. q̄ iste vir sepe aut saltē trib⁹ vicib⁹ in septimana in
aurora accipiat. 3. j. 5. letificatio descripta. Rasi 9° Alui. cap
de melis. 2 ppe dissoluēdo ipm cum. 3. j. aque buglosse z co
clearib⁹ duob⁹ vini aromatici dulcis. ¶ 5° cōpositus est hoc
R. byacinti smaragdi sappi. ossis de corde cerui folioz auri
añ. 3. j. floz enule buglosse margaritap purissimaz. añ. 3. j. 5.
succari al. 3. ij. 5. de cornicū citri. 3. ij. 5. fiat eluariū de q̄ pa
tens semp añ cibū p duas bōs deglutiat coctear vñū. hoc enī
eluariū delectabilius est p̄ z nō minoris efficacie. ¶ 6° cōpo
sitū est hoc. R. coralloz ru. been al. z ru. añ. 3. j. smaragdi pu
rissimi z margaritap. añ. 3. 5. cedoarie. 3. j. 5. pulueris oia
per se: z de hac mixtura panē accipiat sup oī cibario suo aut
saltē añ cibū immediate deglutiendo ex eo. 3. 5. cō modico vini
aromatici z dulcis. ¶ 7° cōpositū est hoc. R. karabe cedoa
rie floz nenufaris folioz basiliconie floz rosari. añ. 3. j. am
bre oriēti. 3. j. musci. g. ij. floz labrusce. 3. 5. pulueris oia z
ligent in syndone z sepe olfaciat ea eger. bec enī oia ista potē
tia sūt debilitati tremori z resolutiōe z liporhomicis z synco
palib⁹ cordis. ¶ 8° Ultimū remediū est hoc. R. spēx eluarij de
gēmis descripti de Med. spēx dyamargaritonis descriptione
Nicolai. añ. 3. j. musci ambre. añ. gra. iij. byacinti electi qñ
noīat rubinus. 3. 5. been al. z ru. croci folioz citri: aut corneū
eoz. añ. 3. ij. pulueris oia z fiat sacculus q̄drāgularis in
syndone retorta qui semp applicatus super corde z nuda cu
teteneat. Hec de dispōne cordis dicta sufficiant.

¶ De cura nocumēti epatis tā sūt mā q̄ cum mā cuiuslibet
speciei.

Rica. III.

Am

fo 3° p̄ncipalr opz pcurare dispōnem
epatis. Et p̄mittēdū p̄ q̄ nō appentib⁹

signis evidēter dem̄strantib⁹ nocumētū cerebri z
cordis z p̄tinuātē extenuatōe corpis z p̄uersiōe
ad marasmodē resolutōe cū calitate p̄cepta

in hypocūdris dextro cū rugitu z gurgulatiōe z tēsiōe in ipō
hypocūdris z succedere uel p̄pante ebulofo fluxu appet bec
oia arguē nocumētū ipsi⁹ epatis. Qd si fuerit applicatū cū si
ti amaritudie oris vigilia p̄ ista z oclorū citrinitate pueniēt
bec oia nēcio ab augmēto uel dissēple cholice mael. ¶ Si āc
nō fuerit p̄dicta signa p̄ista z appet facies squaliditas z ca
cethica in facie z circa oculos dispō z saluē multitudo molli
tēis lenitas friditas hypocūdris dextri: z aliq̄lis pedū tumo
p̄z bec oia puenire a friditate z flatus augmēto. z sūt duo no
cumēta que ut in plurib⁹ manifestant in epate. ¶ Ego aut le
gētib⁹ oimitto laborē eligēdi signa significātia lapsum calim
z bōidū. q̄ sanguinē z fridū z siccū q̄ melicū. bec enī ex p̄di
ctis eligi p̄nt p̄ orietatē doctrie ēt istū lapsus nō ita frequēter
eveniūt. sanguinē enī ualde cito z facile trāsmutat in cholū
cū. Et raro est rep̄re lapsus in epate melicū p̄ orietatē eius
ad epat p̄ ambas q̄litate. Cū enī epat sit calim z bōidū respe

ctu mediij gñis oporteret agēs trāsmutās ipm ad melicum
lapsus ēt ualde potēs. ubi enī magna est resistētia si oī iduct
lapsus orius opz agēs ēt potētissimū. ¶ Ponunt ḡ ista nō
nulla istoz lapsuū correctiua. id si appent signa ebullitionis
in sanguine notabilis rōnale ēt z pueniēs flōmiam admi
strare euēctatū. i. refrigeratū sanguis z nō eductuam mul
titudine ei⁹: nisi magne repletōis appēat signa. tūc enī ampli
orificētia in educitōe sanguis ēt cōcedenda. ¶ Deinde ad
mistres 2° istū qd inter reliq̄ est utilissimū. scilicet iustubap siue
decoctio sit sine sublimatio earū. de q̄ in aurora dēnt. 3. ij. uī
liij. qbusdā dieb⁹. ¶ 3° remediū ad bec est aqua acetose z est
ualde melior altera. ¶ 4° remediū est lenitiuū facēdōnē cū
3. x. cassie de cāna ēctē cū aliq̄ de p̄dictis ago. ¶ 5° istū ē cōfor
tare epat cū hac cōfectiōe. R. trociscorū dyarodon trociscorū
de spodio añ. 3. j. succari scōc coctiōis. 3. ij. coqual saccard
cum aq̄ fontis z fiat rotule. iij. 3. de q̄b⁹ vñā accipiat semp an
te cibū: z bonū ēt ēt alterā accipe post oīm cibū. ¶ 6° reme
diū ad idem pōt esse cōfectio triasandaloz descriptione Nico
lai in antidotario que exhibeatur ut p̄cedens ēt.

Ad corrigendum aut epatis lapsum calim z siccum imāz
conueniunt hec omnia instrumenta. ¶ Primo salati
tium factum de endiua portulaca lactuca z silib⁹. ¶ 2° ad
ministrare ante cibum cucurbitas confectas. ¶ 3° exhibere
3. 5. trociscorum de viol. cū puluere liquiritie uel decoctione
eius. ¶ 4° exterius inungere epat cum oleo de sisamo cum
oleo de been. ¶ 5° exhibere in potu z in comestione cōfectio
nes elnuferas. i. que recipiūt radicē enule. ¶ Volētes vō cor
rigere lapsum calim z siccum mālem epis administrare debent
oia infra scripta infra cū aq̄ endiue violarū portulace angu
rie z nenufaris scariolē z silis exhibēdo eas: ut de p̄dictis
dictum est. Item qñq̄zhibere. 3. 5. de succaro rosaceo diebus
z hora caloris cum aqua portulace angurie ualde confert.

¶ Similiter confert succarn violaceum ut p̄dictum est: z
confert p̄dictis mixtio ista. R. se. endiue cicoree scariolē z
portulace. añ. 3. j. 5. florū nenufar. 3. ij. seminum coium frido
rum oīm quatuor. 3. j. spodij. 3. ij. terant oia per se subtilissi
me z cōmīscant cum tripla q̄titate succari albi z fiat tra
gea. z de hac tragea accipiat coctear vñū ante cibum qd
est ualde potens ad confortandum epat: z ad frangendum
caliditatem eius. ¶ Confert ēt epī taliter calefacto eptibima
istud. Cuius descriptio. R. aque endiue violaz nenufar. añ.
lib. 5. trociscorū dyarodon: trociscorū de viol. añ. 3. j. 5. croci.
3. j. acci coctearia. iij. conqualent oia in mortario z infun
dat in eis pānus triplicat⁹ amplectens hypocūdris dextrū
usq̄ ad posteriōrē p̄tē transversalr uersus spinā a duab⁹ bo
ris post p̄adiū omni hora bis uel ter usq̄ ad cenā. ¶ Hūc
ē lapsum pueniētē corrigē pōt comestio codiari. sunt autē
codie aialia testudinālia uelut limacēbntes cornua que in
ueniunt in dumentis: que a tota spē confortant epat. ut 14°
ternij colligēdā de reb⁹ in q̄rā usum uiuat epat. ¶ Et silr dē
sibi de epate adip. i. lupi qd mirabilr cōfortat epat sine come
stū siue cōbustū z in puluere redactum z bibitū cū aqua irio
uel endiue uel altera simili. ¶ Taceo hic de edantibus m̄z
cholice ab epē z a uenis. plurima enim sunt dicta superius.
Et si uideret instantia edōis nō eligat aliud q̄ hoc. R. pul
petamarindorū. 3. ij. cassie nuper p̄parate cū aqua cicoree. 3.
vj. reubarbari electi. 3. j. spice nar. gra. iij. salis gēme grand. 5.
miscet totum bibatur cum cyatho medīo lactis caprini aut
cum aqua violarum.

Si aut in epelapsus reperiret fridus z bōidus tūc eli
gant infra. ¶ Primū est aq̄ eupatorij. ¶ 2°
est aq̄ absinthij. ¶ 3° est aq̄ origani. ¶ 4° est aqua calamēti
z aqua su z meu. ex quibusdam bord aut aliquo oādo in po
tu in aurora tres uel quatuor. 3. actu calidas. ¶ Confectio
cōferēs ad hanc intētiōē. R. ipērū dyalace. spērū dyacur
cume. añ. 3. 5. squināti cipi eupatorij spōdij corallorum am
borum lambusce. añ. g. vj. succari al. 3. iij. z cum aqua eu
patorij fiat cōfectio in rotulis. 3. ij. de quibus vñā semper

ante oēm cibū accipias. ¶ Unguentū sūp̄ aserens ad bāc intē
tionē. R. olei de mastice de absi. ichio z nardini. añ. 3. j. s. qnan
ti eupatorij camedreos camepithe. origani. añ. 3. j. cere albe
3. 5. fiat unguētū mediocri mollietate de quo totum hypocū
driū dextrū usqz ad ptes supiores añ dēo teriungant calo
ente actu. ¶ Oēs at cōi fama affirmit qd spodiū in potu da
tū a ppetate asert epati. Ego at dico illud uerū eē in lapsib⁹
calis. in lapsib⁹ vō fridis scio ego qd potētissima medicina est
plurib⁹ dieb⁹ bibē in aurora. 3. 5. p. lueris electi ligni aloes cō
3. j. aque eupatorij. Sūp̄ ualeat frequē deglutitio 4.º uel. v. 5.
noz carpobalsami. et tu elige meliora si potes.

¶ De cura lapsus stōchi frigidi z humidī calidi z humidī z
frigidi z sicci cum materia. R. ica. iiii.

De cura qnto pncipalr pueniēdd est ad si
gnādū remedia cōferētia stōcho.

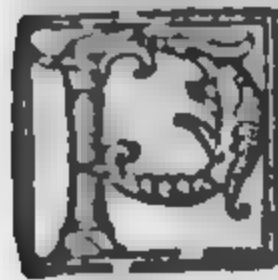
Et l3 q plurima pdictoz que aduersant lapsū
cordis z epatis sint ēstōcho aserētia. hic m̄ ponā
octo ista stōcho aserētia. z tria qdē ad lapsū frī
dū z humidū mālē ei⁹. ¶ Et p̄m qdē est eluariū de ligno. alo
es descriptione Aliū. 5.º can. z sūma p̄. de quo exhibeant. 3.
j. pluribus mane cum. 3. j. 5. aque betonice calefacte. ¶ 2.º
vō z non minus potens illo est dyacalamētū qd exhibeat
ne alterum. ¶ 3.º vō est. R. laudani purissimi resine electe sto
racto liquide añ. 3. vj. mēbe absinthij cypri gallie mus. cupa
rorij. añ. 3. j. mactis. 3. ii. cere quātū sufficit. fiat cerotum scu
rale qd applicitū super stōcho multis dieb⁹ ibi conseruetur.
¶ 4.º in sūm pncipale ad lapsum stōchi calidū z humidū
qui n̄ raro reperit. m̄ si asereret sufficienter corrigat dādo
in potu quatuor uel qnqz diebus in aurora. 3. j. rosate nouel
le cum. 3. j. aque acetose uel plantaginis uel lambusce que
melior est oibus alijs. imo solus puluis lambusce in potu
datus mirabilr corrigithos lapsus: ut colligi pōt a Dyascori
de cap de inantis lege ibi.

At vō iterum pndendum est dissepantie stōchi frigide z
sicce melancholice cum quinque sequentibus instris.

¶ Et p̄m qdē hoc est mirabile: qd apparētibus signis istis
vz siccitate oris cum acedine z spūto acido z uentositatibus
fluctuatib⁹ a stōcho cū tēensione optimum est mane in aurora
assumere cyathū vñ brodij caponis uel galline cum. 3. 5. pul
ueris dyacimini descriptione Nicolai in antidotario. ¶ 2.º vō
instrū est hoc. R. aque farsare. 3. iij. aque mēbe. 3. j. misce
z recipias in aurora pluribus diebus. ¶ 3.º vō instrū est:
ut post cibū z adhuc et añ cibum patiens sumat. 3. 5. cōfectio
nis de citro solide z succarate: z erit ei ualde conueniens.

¶ 4.º vō instrū est: ut iste infirmus assuescat mane in auro
ra antepandium z ante cenam per boram assumē de radi
cibus fring. confectis duas uel tres radices longitudine digi
ti minoris. ¶ Ultimū instrū est hoc. R. olei de violis citri
nio. 3. j. olei de been. 3. j. 5. bdelij mollis z subalbidī. 3. j. 5. ma
cis. 3. ij. mēthe. 3. 5. cere albe quātū sufficit fiat ceratū bene
tenax qd semp applicitum suo stōcho pmaneat usqz quo sa
nitati restitutus erit. ¶ Ultimo memorandam circa dispō
nes stōchi qd nō miret aliqs si non fuit ualde sollicitus ad cō
scribēdū priculariter solutiua diuersis diuersis stōchi sup̄
positis appropriata. Ego enī scio qd etiōnes p̄me sup̄ius scri
pte p regimine capitis cordis z epatis conuenientes sunt ad
mundificationē stōchi a mēb⁹ diuersis inuētis in co simpli
cibus z cōmixtis. quare hic sermonem non protelauī.

¶ De cura oppilationis z durici splenis. R. ica. v.

De cura aut dispōns in quā
to cap posite parum

per subtilius cōplādū est z remedia appropria
ta oino magis eligenda sunt ad dispōnē splenis
q aliorum membrorum. Ipsorum enim egritu
dines in hoc viro sunt magis per colligantiā coz ad splenē
q per propriū lapsum ipsorū. ¶ Primo itaqz describā que
dā ista oppilationis splenis apinua. ¶ 2.º vō ordie admistrant
ista durici splenis appropata. ¶ In 3.º vō ordie ponā aliq

uērositati splenis extenuatio. ¶ 4.º vō loco nōnulla tan gē
euauiua māerā in splene inuētā. ¶ 5.º z ultimo ordine
tangā aliqua p̄seruatiua splenis a lapsu deteriori.

De his ergo que apit oppilationes splenis simpliciā
z fumosa sūt tamariscis. z melior est scolopē

dria que dī lingua ceruina. planta qdē in riuo mētū oriēs
cuius folia longa sunt longitudine sp̄se cū dimidia uel ou
arū. viridis qdē in superficie respiciente celū cū claritate mani
festa. In superficie quoqz respiciente terram macule qd plurime
trāsuerfalliter lateraliter posite inueniunt que similes vnicu
lio rubcie. cuius radix neruosa n̄ inuta est colore nigro z sub
rubeo colorata. Et sapor ei⁹ ad ueraz dulcedinē trahit cum
mucillagine sere emanāte a radicib⁹ ei⁹ masticatis. ¶ 3.º vō
plāta est coctex capparoz. ¶ 4.º vō plāta est quā uocat Dya.
scorid. de qua ipse scripsit qd est tāte potētie qd usus ei⁹ fre
quētat in eandē extenuat splenē qd puat hominē a splene. sa
ne intelligēdo illud qd tā magnā potētiā habet in extenuādo
ipsū. Est autē hec plāta quā latini z lōbardi nomināt matrē
syluā que orit in dumetis sup̄iē facies subtilissimū inuolu
tū plantis alijs sicut torques in cuius nodis lateraliter folia
duo reptant sibi inuicē dyametraliter opposita: apud quoz
folia appendēt a dextra z sinistra p̄tib⁹ inueniuntur grana
duo rubra oblonga p̄cipue de qua plāta mirabilia vidi ego
in istis dispositioni b̄ p̄citis auctoritate Dyascoridis ana
gathēi cui maximā laudē z reuerentiā exhibet Gal. In noti
tia simpliciū medicinarū. 6.º de simplici medicina. p cap col
ligendū. ¶ 5.º vō plāta est cētaurea. ¶ 6.º est fu. ¶ 7.º est mē.
q̄rūb. storias z virtutes lege 6.º de simplici medicina. z in aggre
gatore Serapionis appropriatis capitulis. ¶ Alia simpliciā
appropriata qd plurima ponere potuisset que mihi expta sūt.
sed nolo fastidire legētes. ¶ Oppilones splenis antiq̄s solco
aperire cum medicā cōposita infallibili que est hec. R. me
tridati. 3. j. aque sublimationis saluie. 3. ij. misce. z exhibeat in
aurora z tardetur cibis horis ad minus quatuor. ¶ 2.º cō
positum illarū oppilationum apitū est hoc. R. oximellio
sclitici. 3. j. 5. de eupatorio. 3. 5. aque fu. z est ualeriana. 3. ij.
5. misce. z calidū exhibeatur ut de predicto statim dictū est.
¶ 3.º instrū est. R. adianti pollitrici capilloz ueneris cetrac
añ. 3. j. rubee tinctoz corti. radi. genestre. añ. 3. ij. aque cisterne
lib. ij. aceti. 3. iij. liquiritie mundate z minutim incise. 3. j. 5.
coquantur oīa lēto igne usqz ad cōsumptionē medietatis z de
hoc potu bibat eger. iij. 3. sex uel octo dieb⁹. z est medicamē
infallibile. ¶ Scio ētego experiētia certa qd 3. 5. ucri balsami
in potu data cum aqua sublimatiōis apij docet antiquas op
pilationes splenis.

Propter secundū vō pncipale huius omnes duri
ties splenis remouent infrascripta medica

mina. ¶ Primum est in aurora deglutire. 3. ij. elare terbenā
ne z abstinere post ipsam a cibo z potu per boras. v. ¶ Se
cundum speciale simplex est exhibere in aurora. ij. uel. iij. pil
lulas de pingui galbano factas. ¶ Tertium vō z meli⁹ p̄
dictis est deglutire. 3. 5. pinguis armoniaci cōuersam in pil
lulas in aurora ut predictū est. ¶ Quartū speciale ad hoc
est ut in potu des. 3. j. 5. succi prastici. 3. ij. 3. aque apij. ¶ 5.º
est resolutiuum z molli. canuum sp̄enis z p̄mū. De com
positis localibus est. R. radicū altee saponifice maioris
quam scribunt qd plurimū esse speciem artanite. ana. 3. 5.
bdelij armoniaci pinguium. ana. 3. 5. centaurec mī. absinthij
scolopendrie tamarisc. ana. 3. 5. aceti lib. 5. coquantur bec
omnia in tribus simlis aque. z in hanc decoctionem calidā
in aurora infundat qdēgia magna nō maculata z sup̄ appo
nat hypocūdro sinistro ubi est regio splenis sex uel octo vi
cib⁹ renouādo ipsā. deinde supponat frustū filtri infusum in
aceto extictiois calis cū decoctioe splenionis z tamarisci.
¶ Si autē resistentior esset durities z nō complete resolu
retur per bec. tūc admistret hoc ceratū cū que gētes qd pluri
mas curant a duritie splenis a p̄osa per tres uel quatuor annos
cōfirmata. l3 videat eē cōtra iniaz Alii. z Gal. 14.º cōtrapētie.

verū hūc nō est oīno dīctorū eīs. Reuerentie enī auctōrū
ueritatē cōtinēt in plurib⁹ et non semp. Est aut̃ hui⁹ cōpositi
descripō hec. ℞. medull. trurū hūm antiquorū pinguē
diniō saxi olei vulpini añ. 3. 5. tamarisci scolopedrie absinthij
corticū capparorū spice romane et cellice et vīne añ. 3. j. 5. co.
℞. cētau. mī. añ. 3. j. armōiaci. 3. j. 5. bō. alū. mālū et subalbū.
3. 5. olei de beē. 3. ij. cere. q. s. fiat ceratū semilunare bñ tenax et
applicet hypocūdrīo sinistro videbis enī in paucis dieb⁹ re-
solūtiōē et nō īmerito. tales enī duritias curari debēt ex itētiōe
reolutiōis intētiōis a mollificatiōib⁹ ad resoluētiā. et cō. ut
4.º p̃mī. cap. 25.º et 3.º quart. trac. 2.º. cap. de cura sephiros. et
14.º terrapentice cap. de cura sclērosie colligendū est. Luz ergo
in hoc cōposito lateat vīus mollificandi et resoluēdi. ergo est
efficacissimū. Et bece de nocumento splenis per mollificantiā
simul et resoluētiā curando sufficiant.

De cura oppilationum renum a trumbis et petaloidibus mucosis.

Puero nūc vltio aliq̃ tēgēda sunt dispōnī
b⁹ rēndū appropata. dare ergo in po
tu in aurora frequēter et cōtinuatū plurib⁹ dieb⁹. 3.
iij. uel. v. aque sublimatiōis lito spmatis: et si mi
lū solū: est ualde cūenīcā. Si r̃ et aq̃ su et meū et
genestrc. Et itēp melior oībus p̃dictis est aq̃ saxifragie. Et
scio ego experientia certa. q̃ cōtinuare. xv. uel. xvi. dieb⁹ in auro
ra potū aque sublimatiōis cretā hī marini de q̃ dēnt. 3. v. cale
mirabilr mūdificat renes a trumbis petaloidib⁹ mucosissim⁹
fluuatib⁹ harenis et lapill. crede mihi ex p̃to. Quid aut̃ hī cre
tan⁹ marini in altero cōsilio magno de dispōnībus viāz urie
declaraui et descripsi plārū. et tu lege ibi. Frequētes aut̃ come
stio sicū siccāz ante cibum et p̃dicta cōfert lege 2.º cān. de sicu.
Et scriptū ē oar p̃ ibelur p̃ cap. q̃ potus aque decoctio
radicū urticę frequēter et eaz comestio mūdificat et abster
git renes a trumbis lapillis et ab harenis et p̃seruat eos ab
ipsorū generatione. Est aut̃ experientia quotidiana uerificatū
q̃ cōsecutio de fistulis p̃ me cōposita mirabilr opas circa dispō
nētiā capitis q̃ cordis stōchi et renū. et tu cōsidera et uide fistico
rū. et pp̃ue in mūdificādo renes. fistulis enī inest vīus q̃ cōmū
nuat in eis lapis q̃ est in renib⁹. 13.º ternj. cap. de cōmūnētib⁹
et educētib⁹ lapides a renib⁹. Si ergo in fistulis est vīus ad la
pides et harenas que sunt maioris resistētię. tunc que poteris
esse opīnio tua ad negādū q̃ nō possint educere trumbos pe
taloides et reliqua corpora minoris resistētię. Per bec igit̃
tur oīa apparet q̃ to ingenio et labore utēdū sit ad regimen et
curam dispōnū corpis humani neutrali et egriūdinū. pp̃
q̃d hūc fugiāt p̃sumptuosi et temerarij et parū periti medici
qui olfecerunt medicinā et nō gustauerūt eam. Tolle igit̃
eximie doctor hoc ubi p̃ceptū salūserū cōsiliū quoddā ma
gna uoragine sciētię inuolutū. et rege te cū illo sollicite et secura
ber. a tot et tāis piculis que manifestauit tibi p̃mī caplm
quētib⁹ oīa misericorditer et p̃le cōcedere dignetur altissim⁹
ad iūdū eius immortalis. Amen.

Consilium. 271. De discrasia totī ad cōplōnē

cholīcā cum epate uehemēter
caso cū oīo malis dispōnībus in q̃o patas est labi que sunt.
℞ febres cholēricę. ℞ Dyaria cholērica. ℞ Stipticitas uen
tris ex abundātia cholēricę. ℞ Multitudo harenularū et lapill
lorū et eoz retentio. ℞ Ardor urīne. ℞ Dolor capitis cholē
ricus. ℞ Squinancia dispositio. ℞ Descensus matericum
ad pectus. ℞ Diuiditur autem consilium in capitula tria.

De causis et lignis dictarum dispositionum. Cap. 1.

Puerosus et prudens adolescēs
Marcus de nouo de
celeberrima urbe Uicētia pat⁹ est egriū
die frequēter nūc egrotare que duplex est
vz. mala cōplō febril. et mala cōplō cala
toti corpis ab epate suo cōmunicata et pp̃
alias causas īferius recitādas. dolore ca
pitis obthalmia et uēris stipticitate pat⁹

est nō raro molestari. pp̃ter q̃d indiget quāq̃ regimīne nō so
lū p̃seruatiuo: sed et curatiuo ut in posterū cōstet. Et si
huius vīri naturalis dispositio cholērica a gñatione et nō dā
a rēp̃mutata: 13 pp̃ uehemētē caliditatē epatis parat⁹ sit tūsi
re in cholēricitatē. adustā in etate declinatua. ut colligēdū est
2.º tegni. in tractatu de signis habitudie totius. illo cap. De ci
dētiē vō rē. Eius naturalē cōplexionē et cholēricā ex pluribus
mōstrari p̃t. Primo q̃d q̃ tactu caliditas ei⁹ p̃cipit cū
acuitate in oībus partib⁹ et maxime circa epat. 2.º q̃ bitu
do eius vniūlr est gracilis et tactu p̃cipit siccitas cū ariditē
et color eius ad citrinitatē r̃nbedine refractū est decliue. et ca
pilli capitis eius et toti nigri et solidi sunt notabiliter: et est hō
uelocis incursus ad irā et passiones animi: facilliq̃z app̃bēsi
onis: et mobilis in aia et passionib⁹. necnō uēter eius ad stipti
citatē naturaliter īclinat nisi ad oppositā p̃ducatur facillē alte
ratio uētris a frigiditate pp̃ter raritatē eius. Similiter et
frequē sitis cū amaritudine oris apparēt in eoz et pulsus ue
lox et frequē et magnus frequēti⁹ q̃ paruus et mediocri⁹.
Et urina eius in tinctura notabiliter eleuata a subigneā us
q̃ ad crocēā et igneā. Et qm̃ bec oīa signa nobilit̃ magna
sunt. id̃ ex eis deducit magnitudo lapsus notabilis. pp̃ q̃d
correlarie cōcludit q̃ hic vir nō indiget regimīne cōseruatiuo
sed ad melius reductiuo. nālis enī cōplexio cholērica ut mul
tū a mediocritate elōgata cōseruari nō d̃z. sicut ista que mul
tū lapsa est. sed ad melius p̃mutari debet. Et sequit̃ 2.º q̃
instrumēta quib⁹ regēdus est iste vir nō debēt eē calefaciētia
et exiccātia lapsui siliā. imo debēt eē p̃mixta ex calidis cōseruā
tib⁹ et ex frigidis corrigētib⁹ cholēricitatē intēsam. Isti sūt ser
mones colligēdi 3.º tegni. cap. p̃. Si vō permūtare nolueris et
ad melius reducere rē. Et tertia p̃mī. cap. de regimīne cor
porū habentiū malas cōplexiones. et partim quarta p̃mī. ca
pitulo secundo. et pluries alibi.

At vō Iterū quoniam iste vir in cōpositione sua ualde ra
rus existit. et sanguis cholēricus uehemēter euas
porabilis est et cursibilis et sua caliditate intēsa notabiliter al
teratiuus omniū partū in quib⁹ multiplicat⁹ et ad quas ef
funditur. adeo propter hoc fundamēt. tu m̃ est facile videre.
Primo pp̃ter q̃d hic vir apt⁹ est icidē frequēter feb. et ele
ricas interpolatas et cōtinuas. Materia enim multiplicata in
epate et suo receptaculo. aut q̃ uehemēter alterādo debilitat
vīutē. aut pp̃ter aliquā de causis oppilantib⁹ in epate nō sit de
bita euentatio frequēter putrere p̃t et febres p̃dictas efficiē.
Et si q̃dē ista mā cholērica ibidē absq̃z putredine cōserue
tur malā cōplexionē calidā in toto efficiē p̃t alterādo sp̃m
et sanguinē toti corpis coicatos. Et colligit̃ 2.º ex p̃dictis q̃
si p̃dicta mā multiplicet ad itēstina facillē p̃t facē solonē
cholēricā. Et si per urīne vias ardor ē in eis facile p̃ducē
poterit. Et sequit̃ 3.º q̃ si bec mā euaporādo capiti uel sub
stācialiter ibi p̃pulsā detineat cephalicā calidā gñabit in ipso.
Si aut̃ ad p̃ce oculoꝝ in oculis obthalmiā cholēricā effi
cere poterit. Et si aliquāliter melācholica et grossata reti
neret circa p̃ce gutturis in eis facile p̃t p̃ducere squinantī
as cholēricas que notabiliter suspecte forent.

Ex quibus oībus in vna sūmā redactis apparet
q̃ iste generosus adolescēs parat⁹ est
ad oēs basegriūdines. Primo ad febres cōtinuas cholēric
cā et interpolatā. 2.º ad malā cōplexionē calidā et siccā totū
corpis: a qua semp̃ usplurimā neutralr asiligit̃ neutralitate
decidētiē notata. 3.º parat⁹ est ad fluxus uētris cholēricos
4.º ad dolores uētris acutos. 5.º ad p̃ctionē et ardorem
urīne. et fortasse ad excoitationē. 6.º ad multiplicationē ha
renularū. et m̃ter ad lapides in renib⁹. 7.º paratus est ad
sodā cholēricā. 8.º ad obthalmiā cōsimilē. 9.º ad squinan
ciam cholēricā. 10.º ad uerēdas dispositiones pectoris
et pp̃ue si catarrigans cholērica materia raptū caperet ad pe
ctus et ad pulmonē. et tu cōsidera. quia hec omnia facile sūt
demonstrabilia intelligēti theorīā et p̃ncipia sciētię medicina
lis. Et sequitur vltimo ex p̃dictis: q̃ iste vir magna indiget

Diligentia: et non minori solertia sui regiminis quod in sequentibus duobus capitulis principaliter aperietur.

De regimine disponendi huius viri per debitam mensuram rerum non naturalium

Cap. II.

Item pro pueri regimine huius viri eligat locum bitandis eius remissis caliditate. ut per ipsum et per alias res non naturales possit mensuram conservari possit naturalis eius compositio. Et quoniam remissis caliditas inter se caliditate applicata remittit et refragat ipsas. id res non naturales per gradus caliditatem et siccitatem in corpore productivum erit huius corpori necesse eligere. Conservat enim naturales caliditatem et siccitatem corporis: ut ipsum ad melius permutare possit per eam predictam. Item si esset mansionem camere aspectu meridionalis et occidendi subiecta. Caveat ab aere calefacto et per se suffocato in cameris et diu retento. sicut a fumo et carbonibus non respiratio accedo. Et oino evitet vestes excellentis calefactionis et per se que sibi adhibere de fortissima compressione coartant membra. et maxime necesse et illa et pectus et caput eius pueri tectura custodiat. per quod non laudo in ipso capellus paleas neque capillos de lana. et per se suffultos doctus uariis sua caliditate et potest dare caput uehementer ledentes. ut uoluit bodie fantastica in uendit tectura. quod magis opinio de uana et aliorum sequela hec talia capitulis ornamenta gerat quod querentes utilitatem per ipsa. sicut et de testate sunt uane mulieres que in hac nostra etate capite et munere ornamentis fere turgeris. Post hoc autem et mansiones terraneas: et fluxibus aquarum per ipsas evitet per uehementer friditate et humiditate talium locorum. De cibis autem pariformiter debet esse quod omnia talia alterent cum his que caliditatem et siccitatem refragere possunt. Panis igitur eligat purissime farie huius etate triid dierum non plurimum multum fermenti plus quam consuevit et per salis coctione non adustus uel torrefactus: qui et crustari debet si adustus fuerit. Et evitet frequenter comestione de pasta uel de farina comestorum. ut sunt lagane et per se non fermentate. De carnibus accipiat eas que sunt leuius digonis et boni nutrimenti coiter cognitas evitendo ex eis uetustas et macras: et solidas duri corporis. ut sunt antique galline capones anseres: et uetusti porci apti et uolutia omnia in aqua degentia dimittere debet nisi etate in uentilia et pigua corpora fuerint quorum admixta preparationes intelligo semper refrangi debere cum postulata cucurbita endiuia spinachia bleta lactuca crisolocana et consilibus. Carnes uero salitas in multo usu non habeat neque aromatis spem caliditatem ut pipe. et galaganeum. gariofilum. crocum et consilibus saltem in multa quantitate positis. Et pueri ei in usu frequentiori carnes elixate et assate et per multum torrefacte. De piscibus placeat mibi fluminales ocellisces et lacunales nisi fetidi fuerint. uelut sunt grosse tince et anguille. Ceteri uero non displicent mibi. Salsi uero pisces non multum babeantur in usu nisi longo tempore in aceto macerati. De herbis uero placeant mibi omnes suprascripte. Calis uero platia. ut petroselinum. ruta mentha fenicula abrotano hyssopo et consilibus non multum et frequenter utatur. neque vitupocaulis in eo et per se non uehementer coctos. Legumina uero placeant mibi sicut ciceraria. al. et faseoli. per se recetis: et panicum et ordes et risum hec omnia sunt ei utilia. Lac uero non est vitupabile in eo et per se cum paucis uino coniunctis. et colostrum et recocta sunt ei utilia: et odo cibi lactici nei si lacte cocto admixti fuerint laudantur ei. Acetum uero agresta arancia et acris omnia bene placeant mibi: et per se coacta cum biodialibus pinguibus: et crocum et cinamomo que due spes in eo laudantur magis quam altere. id per pipis gariofilum. et galage et silum non sit eius usus. Oleum uero oliuorum melius est ei quam butyrum. Adipos porci colata placeat. De fructibus laudantur ei suis temporibus piuma cerasa auellane amigdalae pepones et angurie quique et sicus recentes et pueri. Reliqui uero fructus utribules cucumeres: et pira mollia difficilis digonis ut citonia melsila: et castanee et sorbe diuiniunt Persica uero et granata dulcia: et muca et poma et pira dulcia et per se cocta sunt ei utilia. De potu uero utatur uino albo uel subrubeo odorifero et non transcedere etate unius anni ad dulcedinem inclinatio. ne sunt uina senescia ceteris et consilia bene placeant.

uina uero nigra grossa et turbata mali odoris et viscosa dimittantur. et per se quoniam orta fuerint in montibus nalde lapideis: et per se gipsio. Caveat autem ab usu aquarum fluminalium sue urbis sunt enim aque grosse gipsales et magnifice ledentes stomachum et epas et per se in tali compositione et bitudine: quod est sua uehementera. per quod meliores sunt aque puteales laudabilius locorum. Et meliores oino aque cisternales que iter alias existunt digonem faciliores lauatue modificatione et aperitiue. Quatum autem ad exercitium debet per se iste uir nobilior fugiat exercitia fortia sicut itelider extensio. Exempla per se ut ipse uosa egritudine egressus frenis et mali gressus et quassatus mied. Exempla scilicet ut exercitium longo tempore per duras. naturalis enim compositio huius uiri et bitudo non inclinatur huius uiri ad exercitia talia et per se post cibum. per quod ciuiles occupationes exerceri melius est quam rurales: et uenationes et cursus uehementes et equum gradatim percurrere equare et non effrenum: et in summa magnas sue vite occupare pretem in quiete melius est ei quam in exercitio. De modo autem vigilie et somni evitet excessus in uigilando. in somni plenitudine amplior est ei pueri tior quam excessus in uigiliis. De modo autem succurrere replenti per eiantia videbitur in 3o cap. sed quod spectat ad quintam rem non naturalis. Iste uir accipiat mensuram cibi et potus quam stomachus eius sine dolore tensione et fluctuatione pueri tior tolerare poterit et nunquam comedat nisi perciperet stomachum eius a gravitate passim per cibum eleuatum esse et nisi naturalis appetitus inuenerit ipsam ad comedendum et bibendum. Et non comedat cibaria diuersa multa numero et specie in una mensa. sed sufficere ei fercula duo nectria. et nullum accipiat cibum sine masticatione optima et longa sicut nullum potum accipere debet nisi paulatine et non impetuose deglutendo ipsum. Pro altera res non naturalis effugiat iste uir tristes anime passiones ut angustiam iram furor. et non persistat in meditatione obiectorum melice impressionis. ut timore mortis ut litiis et similibus. hec in summa est ei regula necessaria in conseruando et defendendo vitam suam.

Capitulum III. de regibus uiri per medicinalia. aduersus Riccas. 8.

In ipso enim primo ponam regimine pueri seruandi eum ab euentu febrium. et aliquando curationis earum si iam euenerint. In 2o regitur regimen prohibendi ab euentu dyarie cholice in ipso. In 3o percurabitur regimine prohibitionis aspititatis uentris. In 4o ostendetur aliquod pueri seruandis ab euentu et multiplicatione harenarum et lapillo in eis. In 5o conabor pueri seruare ab ardore et punctione urine et excoitatione eius. In 6o percurabitur modus defendendi eum a soda cholericis. In 7o ponet regimen future et presentis obthalmie. In 8o tanget aliquod de regimine squinancie. Et 9o et ultimo memorabo alia infra prohibitionis descensus macrum ad pectus. De pueri seruandis a febribus cholice. Ricca. 1.

Rocompleto per se pueri uenienter faciunt omnia de regimine reperi non naturalia precepta. que uere pueri seruare possunt ab euentu cholice febrium. Infra sunt que minorat cholice materiam et precipitatur ea per vias inferiores tenendo epas et uenas aptas conuenienter. Et sunt quinque infra quorum usus alternatim fieri debet. Et per se quidem hoc est hoc. Ricca. succi endiuie domesticis et syluestribus que taraxacon uel cicorea est. succi violarum et rosarum ana. 3. ij. aloes epatici puluerisati lib. 5. masticis. 3. j. croci. 3. 5. reubar. electi. 3. j. salis indi. 3. j. 5. infundantur omnia subtiliter puluerisati in predictis succis per biduum in umbra post hec exponantur radijs frequenter mouendo ut exiccantur vicibus tribus. de hac autem materia fiant pillule ex oil. 3. vj. de quibus accipiat omni fine quinque diebus una pars ad cenam. Et poterit etiam de eis accipere omni fine. xv. diebus. 3. j. per horam unam et mediam ante diem et tunc tardetur cibum horis sex uel quinque. 2o uero infra est hoc. Ricca. confectio de seib. 3. j. spec. dyarodon. 3. iij. succari al. lib. 5. fiat confectio in rotulis. iij. 3. de qua accipiat a principio mensis martij usque ad finem mensis septembris saltem ter in septimana rotulam unam immediate ante cenam. et si etiam de ea accipiet ante prandium bonum esset ei.

Regie vo uki accnris. s. descensus mactiad pect^o pfe
rit oia ista p^odicta diuertetia mioratia z' eradi
catis mas. ¶ De pibetib^o vo mazad pect^o optimu est
gargarisma imediate scriptu. ¶ 2° remediuz est ut sepiissime
post ena deglutiat septe u^o octog^ona mastica. ¶ 3° z' s^ou^o illo
est hoc. ℞. dyacodion. 3. iij. aque sublimatiōis gallay cup^ossi
3. i. 5. bibat sepetepidu totu hoc diligēter cōmixtu arcet potē
ter z' ingrossat eas: z' tu cōsidera. Nec sūt que mibi necia viden
tur in regimie dispōnū hui^o viri tā cōsuaduo q^o p^oseruatiuo ei

curatio eard. Et tu diligenter considera. qz becoia sunt subie-
lia z magne cōtēplationis. In oib⁹ enī quoruz cōplexiones z
cōposiciones male sunt. necessarii est uti nō solū ardua theoria
z cōtēplatione in oib⁹. sed opz medicā z patiētē multa diligē-
tia z solertia cōtinuēssitē pcuracionib⁹ ad acgrēdā sanitates
z ad meli⁹ reducēdā. quā sumus ille oīuz opifex conseruare z
cōcedere dignet^r hūc viro. Ad laudes eius. Amen.

Consiliū. 272. De quadruplici mala dispositiōe
videlicet. ¶ De lassitudine vni-
uersali totius corporis. ¶ De ardore urine quasi cōtinuo et
forti. ¶ De dolore renū z iliōrū. ¶ De multitudine lapillo-
rū harenularū z trūborū a renibus. ¶ Diuidit autē cōsiliuz
in capitula tria.

¶ De causis predictarum dispositionum.

Cap. I.

Entio

De magis iūgeter molestati aie
angustia. Cū video viros mibi
beniuola caritate coniūctos affligi dispositio-
nib⁹ angustiosis z cōminantib⁹ eis picula nō
leuia. sed difficilia multū dico qd sit labor quē
oportet me tolerare in eligēdo fundamētum
via z modū cognoscēdi dispositiones z accitias eorū: z adbi-
bēdi remedia opportuna. qd enī est cōte. seueritatis aīus: ut
cū videt boiem de quo vniuersa fama laudatissime bñ pñun-
tiat ut nō cōpatiat^r pie z benigne subuenire pcurer. ¶ Etenī
bis dieb⁹ labilis humane fragilitatis compago obtulit mibi
virū diuersis z plurib⁹ accitib⁹ molestati. ¶ Primū quidez
bordū est vniuersa lassitudo totius corporis. ¶ 2ª principale est
ardor in urinādo semp qd cōtinuus z fortis. ¶ 3ª accitias est
dolor renū z iliōrū in substantia nō leuis. ¶ 4^a z ultimā est la-
pilloz multitudo in renib⁹ genitorū cū magna qditate bare-
narū qd cōmiserit trūbi petaloides resolutiōes z crinoida-
les fursuribus tñ resolutionibus propinquiores.

Et licet

hec accitias a diuersis possint puenire causis:
imo gēte z specie distinctis ut paulopost vide-
bit. cognoui tñ hec accitias in viro isto icēpisse z pseuerare a
mala cōplexione calida renū cū magna plenitudine sanguie
z alijs materijs circa eos. ¶ Qd at ei⁹ cōplexio radicalis sū
guinea sit z fuerit a gñatione. declarat pñū genus signorū
substantialiū. v3 caliditas cū humiditate in vniuerso corpore
sensu tactus pceptibilis z maxime circa renes z epar. ¶ 2^a si-
gnū hui⁹ gñis est mollitudo magna in pñibus pñictis repitata
ac si manaret ab eā nōbilitate calefacta non dico feruēt. ¶ 3^a
pñcipaliter hāc cōplexionē declarat signa secūdi gñis. v3 ma-
gnitudo pulsus velocitas z frequētia minores illa. cū magni-
tudine enī vñus supplet ita bñ necessitati augmētate qd nō est
opus velocitatē z frequētiā acgrī in pulsu. ¶ Amplius ei⁹
pulsus nō solū est magnus magnitudine itellecta penes mo-
tū arterie magnū quo ad vñā dimēsiōnē. sed quo ad oēs. for-
tis enim vñus magnifice mouet arterias per lōgitudinē alti-
tudinē z latitudinē ipsaz. z cū hoc ēt fortis est. ita qd in digiti
tangētis fortiter pulsat. ¶ Similiter hoc facile deducet^r ex
fortitudine operationū aliarū vñutū: sicut vegetatiue. potē-
tia enim vñutis huius in hoc viro cōuenienter nutrimentuz
attrahit detinet transmutat z depurat appōit vñit z assimi-
lat mēbris. sed non sunt alij morus quibus vegetatiua potē-
tia cōueniēter opari possit. ¶ Et tu supadde ad cōfirmati-
onē qd augmentū carnositate in hoc viro a posteriori pñecti-
onem opationis vegetatiue potentie arguit. ¶ Signum vñ
tertij generis. v3 a casib⁹ sumptū est coloris formositas cū p-
seueratiā roseitatis eius. qre facile ex his pñcludit radicalis cō-
plexio hui⁹ viri. qd enī nō aliter pñysice pñitelligi nisi per
signa sumpta ab iberētib⁹ substantialiter. z ab opatione z a ca-
sib⁹. Licet igit^r ut pñactū est in hac cōplexione per se fiat bona
digestio: tñ multa qditas sanguis corpi supaddita pñrepletio-
nē uenaz pñiuerfi corpi debilitatē facit noiatā quo ad uasa.
¶ Et ex hoc facile itelligit^r que sit cā lassitudis in hoc viro que
est extēsiua pñ multa qditate sanguis distēdētis z grauatio
mūsculos: z alias partes. z ita hec lassitudo contra distingu-

tur apostemose z ulcerose z arefactiue. fundamentuz tamē
hōz smonum collige scda pñi. capitulo de causis z signis re-
pletionis. z tertia pñi. capitulo de spēbus lassitudinis. Et sic
videtur audienti satis actū esse ad inueniendū pñū accidēs
huius viri qd erat lassitudo totī corpori vñiuerfalis.

Et 2^a m. accidēs huius viri ardor in urinā qui lz ex pluri-
b⁹ puenire possit. ut alias diffuse declarauī in ma-
gno trac. de hac mā. scripto celeberrimo doctōri dño magiō
Gerardo Veronēsi. In hoc tñ viro hic ardor puenit per cēn-
tiā z per colligantiaz. per colligantā qdē a mala cōplexione
renū cala per quā urie efficiunt^r acute z mordicatiue. lz enim
dñetur circa renes hui⁹ viri multitudo sanguis qui per senō
posset efficere hūc ardorē. per accitias tñ urie leo fāse reddun-
tur ultra fāsedinē ei⁹ pñiā. hoc mō pp debilitatē in renib⁹
inuentā a mala cōplexione cala debilitatē digestiua renū mul-
ta flata generant^r in eis que pp viscositate eoz diu retēta pñt
dupl^r fieri fāsa. ¶ p qdē pp cōmixtionē mēti colice que fa-
cile ab eñrenib⁹ delegat^r. ¶ 2^a vñ cā. qz alia flata diu retē-
ta ebullit^r z putrefit^r: pp qd fāsedinē acgrunt. hec igit^r flata
aquisitati urinali cōmixta ipsaz reddūt acutiores qd ipsa sit.
delata igit^r ad colluz uesicē: z ab inde ad caput pudibundū
mordicationē in eis leuiter cōficere potest. ¶ 2^a cā pñcipa-
lis ardoris urie puenit^r a renib⁹ qd ēt esse. z ita verificat^r in
hoc viro multitudo harenarū que pñcipitate ad collū uesicē.
z inde ad castaneā virge calitate accitiali qua iformate sunt z
pñctione ab angulis harenaz z lapilloz in pñictis membris
scā iā exoriant^r nōfatis magnā fecit in collo uesicē. lz credas
ipam ēē in pñcipio augmētū uis ei⁹ z nō ualde forte neq3 cō-
firmatā. Et ex hoc fūdamēto appet declaratio tētie dispositi-
onis pñcipalis hui⁹ viri. v3 dolor renū. ¶ Qd vñ per col-
ligantā z ppingratē ipoz renū dolores accidāt in intestino
ilion. imo z in monoculo z i colon est facile vidē. mala enī cō-
plo cala ipoz renū uehemēt^r z subito alterare pñt predicta
mēbra. adhuc ēt z uisitat^r z mēte cōtēte in renib⁹ extēden-
do z cōprimēdo pñt dolores extēsiuos z grauatiuos efficiē
in pñictis intestinis. imo in sciluno duodeno z in ipso stōcho
Ex qd correlarie deducit^r facilitas euent^r nauise z uomit^r
in dipōnib⁹ renū. ¶ Deducit^r scdo magnificētia iuuamenti
uomit^r in egritudinibus materialibus renū approbatissī
mi in egritudinibus eorum. patet 4ª pñi. cap de iuuamen-
tis que affert uomitus.

Ita aut

opz iuestigare cās qre dipōnib⁹ hui⁹ viri. v3 ge-
neratiōis z multiplicatiōis harenaz z lapilloz
in renib⁹ pñmūdo qd cā efficiēs illoz est calitas egressa a nāl i
temperamēto eoz. Qd vñ cā eoz est fāta mucilla. iōsū multū
z pñz vitres que multiplicant^r in pñictis mēbris per viā in-
digestiōis: cū ēt nōnullis pñictis sanguine grossū z vñctrosū
pñeuerant^r gñ bis mēb⁹ in uenis renū z emulgētib⁹: z pñi-
b⁹ circūstātib⁹: z cōtinuāte actiōe caloris itēsi in talib⁹ mēbris
pte aquea z aerea ipaz resoluta. relingitur pñterrea uehemē-
ter excocta. Cū ergo he mēte aquisitati uriali uehemēt^r sūt
cōmixte per modū fluxibilitatis educunt^r per colatorid pñi-
culū: z per uritides poros usq3 in uesicā z ide miguus ad ex-
tra urie harenosis substantijs cōmixte. z qñq3 sūt cōmixte emut-
tunt^r portūcule fātis noiate mibi. z qñq3 substantie solidio-
res petala nūcupare. Et qñq3 eisdē cōmiserit pñtes pñicula
res separe a supficiēb⁹ mēbrorū que noiant^r resolutones fursu-
ree. que si fuerit grossiores z nō ita similes pñiculis noiant^r
crinoidales. ¶ Ex qd facile pñcludit^r euent^r triaz dissimiliuz
in nefreticis. nunq enī urie in eis pñeuerat^r fāse colore z sub-
stātia z cōtētis: itantū qd medici nō raro decipiunt^r in cogni-
tiōib⁹ diuersaz egritudinū pp hāc cāz. vñ z uetustissimū pñ
dixit. Cave ne vñio renū z uesicē capiaris. pñosicoruz scdo.
¶ Preter hec aut^r itelligit^r qd si pñdicte mēte pñeuerarent in re-
nibus pñiori tpe z pp additionē fātis debarenis ad bare-
nas inuiscate multe harenē iuicē z a calore intēso diu exco-
cto ouertunt^r in lapides inter loca uenaz emulgētū ad sup-
orem pñte colatorij intantū qd cōtinue supaddito flegmate z

barenis ad lapillos puos: et calore forti idurante magnificat lapis qui quicquid efficit ita durus et magnus quod non est eius cura possibilis pro debilitate virtutis ad ipsum conueniens. aut pro magna resistentiā lapidis in lapidū ex parte velocitatis duritiei moroz.

¶ Un ex his correlarie concluditur quod lapis in renibus confirmatus. i. uehementer magnificatus et ualde durus non recipit curationē.

¶ Concluditur 2° necessitas inuentionis medicinarum suis virtutibus conuenientium lapides. oportet enim eas esse calidas subtilitatis incisivas separatiuas prius et absterfivas. ut inferius videbitur.

¶ Concluditur 3° quod lapis in renibus rarius euenit in pueris quam in alijs etatibus. hoc enim est pro negatione inuentionis capere efficientium et materialium lapidis in eis.

¶ Concluditur 4° et raritas euentus horum lapidum in renibus decrepitorum. Idcirco ibidem concurrat inuentionis malis. deficit tamen efficiens utplurimum absentia caliditatis elenate notabiliter.

¶ Concluditur 5° quod horum euentus ut ad multum verificat in primis senibus pro facilitate imbarum duarum carum que dicuntur. In iuuenibus uero inelapsentibus Idcirco adit causa efficiens. i. caliditas intensa. deficit tamen in eis multitudo flegmatum predictorum.

¶ Et ex his tandem 6° concluditur facilitas euentus barenarum uel lapillorum in carnis et pinguibus. et alia quod plurima potuisset adiungere correlaria que ex his intelligenda sunt. Et sunt omnes fere sermones Aulic. 18° tercij. capitulo de generatione lapidis in renibus. et tu lege ibi. Hec in summa uidetur breuis viri dispositio.

¶ De regimine per res non naturales.

Cap. 11.

¶ **Q**ue precedunt capitulo diligenter preplanantur appropinquare per se fundamentum regimine predictarum dispositionum que hunc virum commendantissimum affligit. et est ut eligat ei modus regimine ex parte rerum non naturalium conuenienter applicandarum. Deinde de ordine tertio declarabit regimine intentionis et instructionum medicinalium.

¶ 2° itaque capitulum habet sex continebit partes. et prima est discurrens per mansionem et locum conuenientes ei. 2° uero enumerabit regimine per administrationem rerum et exercitium. 3° uero modum assumptionis nutritiui regulam docebit. 4° aut tractabit de somno et uigilia. 5° uero de accitibus alie. 6° uero diffusum regimine electionis ciborum et potuum demonstrabit. Huius autem scilicet capituli summam: quam in alio consilio quod incipit. Masculissima humanitas: uberrime inuenies: hic dimittimus ad certum transientes.

¶ De cura per medicinalia.

Cap. 11.

¶ **R**ogatur capitulo utitur apertendo necesse sunt intentiones septem in regimine disponendi huius commendantissimi viri. Et prima solers et discreta moderatio per cibos et potus in capitulo predicto diffuse regulata. 2° est maxime interpolata et frequentera etio conueniens. 3° est ipsarum materum distractio uel diuersio. 4° est viarum oium urine modificatione a tribus barenis lapidibus et petal. 5° est membrorum materiarum rectificatio. 6° est defensio rerum et viarum urine a susceptione materiarum. 7° et ultima est materiarum que iam effuse sunt ultimata consumptio.

¶ **P**ro isto uero principali capitulo huius intentionis premitte dū per quod hic vir indiget duplici ratione. Prima est administranda in tempore ueris et autumn. 2° est particularis etio que fieri debet per intermedios. Itaque cum supuenerit medietas februarii de hoc. 1446. huius viros fiat somnia de sapientia sinistri pedis per quam extrahant sanguis ad minus. 3. v. et hoc per sex horas uel septem post prandium pede prius in fuso in aqua calida. Die uero immediate sequenti cum aqua decoctionis seu coium frigidorum accipiat hunc potum. R. cassie nup preparate cum aqua apij. 3. xij. aque decoctionis seu coium. 3. ij. 5. calidum accipiat in aurora et post ipsum dormiat hora una sola et non ambulet neque exercitet et tardet comedere per sex horas ad minus. Mane uero sequenti immediate accipiat hunc potum calidum post cenam per octo horas. et post ipsum tardet comedere per quatuor horas et continuet ipsum diebus ad minus. 10. R. sy. de eupatorio sy. acetosico positi. an. 3. vj. aque decoctionis lebestē. 3. ij. misce et. Unde decima uero sequenti die prescripta hora accipiat hoc solutiuum. R. benedictē simplicis. 3. ij. cassie preparate cum aqua fenicli. 3. vj. misce

et accipiat in potu cum 3. ij. aque apij calefacte. et obseruent post illud regule que de superiori minoratio statim dicte sunt.

¶ **P**ro edone uero in autumno fienda sic procedat. Si enim apparet ei guttas et testis in renibus cum extensione uenarum totius corporis. tunc fiat ei somnia de basilica dextri brachij per quam extrahant sanguis. 3. ij. ut supra de somnia altera dictum est obseruando. Sequenti uero mane in aurora accipiat has pillas. R. pillas de agarico. 3. 5. dyagridij. 3. j. plueris hermodactyloz. 3. j. boni poderis. 5. pulpecollognide. an. 3. v. foment pillule sex cum benedicta et accipiant circa eas obseruando ut scriptum est de pillulis purgationis ueris. Mane uero immediate sequenti accipiat hoc digestiuum quod continuare debet diebus ad minus. 10. R. syru. de eupatorio. 3. j. syru. compositum acetosi. 3. 5. aque lupulorum et milij solis. an. 3. j. misce et calidum accipiat hora et conditionibus super alio digestiuo dictis. Die uero vnderima sequenti in aurora purget cum pocpoto. R. eluarij indi. 3. ij. benedictē simplicis. 3. ij. misce et accipiat cum cyatho medio vini albi calefacti. et obseruet post ipsum regulas que de precedentibus solutiuis dicte sunt. Et sic complet prima pars intentionis prime.

¶ **P**ro 2° uero parte eiusdem intentionis describende sunt quedam medicie particulariter euacuantes secundum opportunitatem. Si ergo uenter ei remaneret nobiliter siccus. tunc prouideat sibi accipiendo parante cenam coclear unum huius eluarij deglutiti. R. mucillagis sebestē extracte cum aqua saxifragie. 3. liij. coctionis de fisticio. 3. j. penidiar. 3. 5. succari al. 3. liij. lapidis spogge subtilissime triti. 3. ij. coquat succar penidie et coctionis sit cum aqua lupulorum: deinde incorporat seculum alia: et fiat elixir cum 3. j. pulueris dyagridij diligenter incorporatis ad iuicem oib. Ad hac et intentionem memoret per uentris duritiam comedere quicquid sparsim. i. cane cassie boni poderose ante cenam parum abiectionis corticibus et semibus sugendo medullam. Si autem particulari plenitudine percipet in capite et stomacho preceptis nocumētis in ipsis. tunc sumuisset auxilium et bibere. 3. vj. uel. vij. iere Sal. in aurora cum medio cyatho calefacte aque lupulorum. Si autem timeret iterum per amaritudinem ei tunc loco illius accipiant pillas de iera simplicis. 3. ij. pillas aureas. 3. j. fiat pille. vij. et post eas tardetur comestio per horas ad minus sex. Si autem principat in renibus percipet plenitudinem tunc mane uno in aurora accipiat. 3. j. benedictē. 3. ij. aque lupulorum calefactis. et obseruet ea que de alijs solutiuis dicta sunt. Ego autem scio quod si ille uir sepe utat assumptione pillularum de aloec abluto secundum descriptionem meam. tunc ipse excusabit ab assumptione multorum solutiuiorum et modificabitur ipsum circa caput stomachum et renes: et vias epatis et ipsum defendet a multis nocumētis alijs. Et est autem modus assumptionis earum ut tertio uel 4° sero accipiat unam parum ante cenam aut duas. secundum tamen maiorem et minorem simplicitatem uentris eius. et per hec remedia conuenienter completur intentio prima.

¶ **P**ro intentione uero 2°. v. pro partiali euione premitte dū est. quod hec intentio recipit diuersitatem. aut ex parte euonis uel totius corporis. et hunc partem satisfactum est per euiones ueris et autumn. Et ite per eam diuersitatem recipit que respiciunt partem plenitudinem membrorum. et hoc quod est declaratum in intentione precedenti. Uel 3° recipit hec intentio diuersitatem ex parte materiarum peccantium. Et quod mane in hoc viro peccantes sunt flatice et cholerice. ut ex predictis in hoc capitulo per partem potest. Idcirco per ipsam rationem nonnulla sunt. ita et infra in intentione precedenti hunc partem multum utilia. tamen memora bo quatuor infra supfluitates fere oium humorum a toto euantia et a membris predictis. Primum est elixir de dactylis dyasinico notatum a modernis a senikio quod est dactylus. cuius dosis est. 3. liij. 2° est elixir notatum idem. quod est supfluitates educit a toto corpore et doct sicut precedentis. 3° est elixir ieralogodii quod est pharmacum securissimum. cuius dosis est. 2. 3. liij. usque ad sex. 4° est iera colloquintidos que est medicina gustui borribilis: est mirabilis et bona accipiendo ex ea. 2. 3. liij. usque ad v. quod ceterum ad predictorum assumat in aurora cum medio cyatho vini aromatici. ut. 3. ij. aque fenicli lupulorum uel eupatorii calefactis. semper post talia pharmaca obseruando conditiones in

solitudo alijs obfueri debere scriptas. hec de intentione 2^a.
Si uero declarari debet intentio 3^a diuersionis mæp.
 ita q^d l³ p^lima l^{mo} fere oia infra scripta in
 duabus pcedentib⁹ intentionibus mæo diuertat. nunc per spu
 rû. nûc per urinâ z ampli⁹ per uentrē et diuertit factis flōmij
 lā p^ldictis. Pro hac itēde qnque ponā infra nēcia in diuer
 sionib⁹ mæp⁹ z mēbris patiētib⁹. quorū tria erūt appropiata
 magis diuersioni que nēcia sunt in tpe poxismorū hui⁹ viro
 eueniētiū. reliq³ vō duo erūt appropiata magis in tpe interpo
 lationis eorū. uoco aut poxismos euentū z fortificationē do
 lorū in renib⁹ hui⁹ viri ueniētiū. alterū aut poxismū intelligo
 uehemētis ardoris in urinādo affligētis hūc virū z ingēter.
 lmo z qnq³ molestiat ipm ardor in extremitate pudibundiē
 absq³ urine emissiōe. Itaq³ si hui⁹ viro dolores acciderēt
 ingētes in ilia. P^limū z securū infirm diuersionis: lmo z ue
 locis iuuamētū est ut ad ministrē ei uomitus. quātum enī in
 dispōnib⁹ renū iuuamētū afferat lege 4^a p^lmi cap^l de iuuamē
 tis que affert uomit⁹. z l⁸ tertiū. in p^lpo cap^l. Patiēti itaq³ cū
 opus fuerit def in potu brodiū pingue scetū aq³ mellis deco
 ctio seium aneri aliqd eoz z aliq³ ciboz diuersoz substantia
 sapore colore z frigore z punciōe sua nocētūz. Post ista def
 in potu cyathus vnus aque decoctionis radicum uel semī
 num raphaniteplide. post quam per mediam horam titilla
 tio fiat in p^lncipio deglutorij cum penna uel digito ita ut
 euomat. solet enī fere in instād sedari dolor. 2^a vō diuer
 sionis infirm est. R³. aque decoctionis maluarūz blete z mer
 curialis lib. i. mellis ro. succari ru. añ. 3. j. bndicte cassie fistu
 le. añ. 3. j. s. sal⁹ gēme. 3. iij. olei amigdalarnz dul. z de sisamo.
 añ. 3. j. s. calefactis z colatis oibus diligēter. fiat clistere euz in
 flauia dolorum actu mediocriter calm enī quacunq³ hora.
 Ego autē ad excusandum labores expiētia uera scio q^d si fiat
 suppō de sale sardinie ad q^ltitatē digiti minoris sufficienter
 confert. 3^a vō infirm diuertendi p^lncipale est prouocatio
 emorroidaliū uenaz. si enī educat per eas ad sufficiētā san
 guis maximum affert iuuamētū in dispōnib⁹ salib⁹. q^d faci
 le itelligi pōt argumēto sumpto a colligātia sitali talitū uen
 rā ad renes. z a colligātia ē p^l tertiū. fieri enī taliter colligat⁹
 renibus colligat⁹ epati per uenas renibus per easdē. Mo
 dus puocationis emorroidarū pō est ut patiēs sedcat i aquā
 calāz decoctiōis arthanite rubee tinctorā cū modico ellebo
 ri. 2^a vō ut fricentur cū pāno bisello uel solijs fici aut ali
 qua re aspaipullione facta fiteri ad exteriora. 3ª est ut fri
 centur cū aliquo felle uel liquore aceto. 4ª est ut super fi
 teri apponat uentosa ignita absq³ scarificatione.

Instrumenta vō que mæo diuertat temporib⁹
 interpolationis sunt hec. P^limū
 mus est boc. R³. siseleos carui se. ancti ameos feniculi petrosi.
 z apij. añ. M. j. origani calamēti pule. añ. M. ij. puluerigen
 tur hec omnia groiso mō z calefiāt in fundo caldariole cum
 igne mediocri sū cū lib. ij. surfuris de frumento grossi. boc er
 go totū in magno sacco subtili ponat z calm actu applicet⁹
 uētri z ilia bis uel ter in septimana mane post ortū solis: z in
 sero añ cenā. aut salte³ medicie tales bulliant in tribus situlis
 aque usq³ ad cōsumptionē tertiē p^lis in qua fundant⁹ spōgie
 magne que notabil⁹ exp^lse applicent⁹ ilia bis uel ter hora p^l
 dicta. 2^a vō diuertēs ē in tpe interpolationis est boc. R³. olei
 trini. 3. j. olei de costo. 3. ij. myrre. 3. j. acacie. 3. j. boliar. 3. j. s. ce
 re al. q. s. fiat vnguentū molle de quo a spatulis usq³ ad fines
 spine in diebus interpolationis per quindecim dies oi mane
 inungat tota spina a furcula spatularū inferius. boc enī oī
 strabū mæo cōueniēter ad cutaneā p^lē alleniādo membra. et
 hec de intentione tertiā dicta sufficiant.

Nunc aut occurrit intentio 4^a z mōdificādi vias uri
 nales a mæbus in eis abādātib⁹. siue per urina
 les vias intelligam⁹ epat aut emigentes uenas renes urid
 des z uesicā siue oia funul. solē aut in eis reineri trābi. z sūt
 portiones bōrales magne satie: aut petala maiora illis: aut
 barene lapilli coctices uel squame aut surfuree resolutiones

eius. Quocūq³ enī istoz dato uel oibus sū in aliquo p^ldictorū
 mēbroz. nūc in oibus illis sufficienter educi pōt cū aliquo ser
 medicaminū infra scriptoz. quorū tria sunt simpliciā z totidē
 cōposita. P^limū de simplicibus est aq³ sublimationis lūo
 spmatis vādo ex ea calā. 3. iij. in aurora sex uel octo diebus.
 2^a est aq³ sublimatiōis radice alce z similiter data. 3^a
 z de secretis est potestātē hūis sup oia alia. ut dentur hora p^l
 fata. 3. v. aque matricarie. quāta enī dignitate p^lualeat alio.
 lege scōo canon. cap^lo de uenen z videbis. P^limū infirm
 mentum detrib⁹ cōpositis est boc. R³. sp^lz electuarij de seib⁹
 3. ij. succari al. 3. iij. medulle granorū coti. 3. iij. granorū fistico
 rā. 3. ij. infundant⁹ per tridū fistici in aquā eupatori. de in
 de incorporent⁹ z fiat cōfectio solida in frustis. 3. iij. utatur aut
 patiēti semp oi die añ cibū oēm per necem dies accipiendo
 frustū vñd. deinde interpolet decē dies. z iterum reuertatur
 ad accipiendum ipsam cū hac resolutione. 2^a vō eluariū
 cōpositum est de seminib⁹ descriptis 5ª canon. sūma prima fa
 ctā solidū cū succaro al. z aqua saxifragic. 3^a vō cōpo^l est
 boc. R³. granorū fisticoz. 3. iij. granorū pinearum. 3. j. medulle
 granorū coti. 3. j. dragaganti gūmi arabici. añ. 3. j. penidiāz. 3.
 ij. infundant⁹ grana p bidū in uinū ribolicū uel tenne claz
 aromaticū. deinde cū religo incorporent⁹. z fiat cōfectio solida
 z estrōnabilis iuuamenti z magne delectationis. Sup ad de
 istis q^d oleum amigdalaz dul. oleum de pīneo z de sisamo
 utēdo eis in cibarijs oibus cōuenientia ualde sunt. z melius
 illis z securius est oleū de enula. Et tu lege per uolumina sa
 piētum z accipies ueritatē. hec de intentione quarta.

Et aut ad declarationē intēdiōis qnue pueniamus. p^le
 mītēdum est p^lmo. q^d l³ plurimē mēbroz corpo
 rū: z maxie supioz supfluitates iundare possint ad renes illa
 uī que i hoc viro maxie emittūt supfluitates ad eos sūt caput
 z stōch⁹ quoz duoz regimē uolo ē tactum p^licul⁹ p ea que
 eiant mæo a capite z a stōcho descripta sup⁹ in itēdiōe p^lmo:
 Et vō de cōfortātib⁹ caput absq³ edone mēta sūt ista. P^limū
 est frequēs odoratio ligni aloes aut maiorāe ul⁹ folij ul⁹ gnoz
 padisi. inter que ē magnā v^lutē bēt plustyrilace sicce in syn
 done de gna ligat⁹ z sepe odorat⁹. 2^a vō ad bāc itēdiōē est
 plustibic sup bregmate asplis oi sero. R³. macis. 3. ij. gariofi
 lo. 3. ij. ambie orietalis. 3. 5. pluerigent⁹ p se z cōmiscant⁹. de
 inde cū uadit ad lectū sup apponat⁹ semp deponēdo p^lmd qñ
 reponit⁹. 3^a vō bonū capitis cōfortatiū est ut oi sero
 apud somnū deglutiat⁹ granū vñd sicut cicer electi z gūmofi
 thuris. aut salte³ tria gna cūbebaz. 4ª infirm est ut p duas
 horas post cenā oi septimana bis comedat vnus mirabola
 nus kebulus. De cōfortātib⁹ vō stōchū sunt sepe degluti
 re p horā añ cibū granum vñd mastice. 2ª post cibū come
 dere. 3. 5. dyacitoniten succarini cōfecti cum modico macis.
 3^a vō est saltem per vnūz mēsez oi mane p qruoz horas añ
 cibuz deglutire coclear vñd xilobalsami cōditū. z est nōbile
 medicamē ad suas d. spositiones oēs z non solūz ad stōchūz.
 De mēbris vō alijs que p^lm effundunt mæo ad renes eius
 mai⁹ est epat z fortius alijs. lzeni respectu medij gūis in hoc
 viro ipm existat ampla calitate z bōditate eleuam⁹. In eo mī
 aut p colligantia ei⁹ ad renes uel stōchūz siue sit p^l ampliorē
 ē in ipso humiditate q^d sit calitas p accis in eo gñant⁹ z con
 gregant⁹ flata p viā indigōis. z ad huc fort⁹ si mīsa mā san
 guinea gñaret in eo absq³ peccato q^litatio. nī p^l solūz aug
 mētūz quātitatiūz debilitari posset digestiūe potentia epa
 tis. ut ex p^lncipijs theorie medicine demonstrari posset. Al
 qualicunq³ itaq³ baz cāruz uel ab oibus aut pluribus earūz
 cōtingat manifestū est q^d in hoc viro gñantur z cōgregantur
 flegmata multa p^lpter magnam propinquitatem concaul
 epatis ad renes per colligantia mæo ille in renib⁹ multiplica
 te effuse ab epate. Et si cōtingat mæo istas antecedentes
 in uenis cōtineri. ut ad p^lm sit uo^lo regimen ipsarum esse po
 situm per ea que de eionibus per flōmiā in intentione p^lma
 scripta sunt. Uerum q^d non semper cōtingit utilem esse
 flōmiā stante ad huc mæo in uenis z p^lopie quādo non fuerit

ſanguini ſufficiēter cōmixta. ideo opz ipſam educi euacuatio-
nib⁹ alijs per farmacias. de qb⁹ multa tacta ſunt ſup⁹. ⁊ pro
prie electuariū de dactylis. electuariū indi ⁊ ieralogodon: ⁊
alie pille ⁊ mixtiones in itēione pma deſcripte. Et ſi ea uelis
farmaciū delectabile tūc nō elongeris ab iſto. Rx. reubarbari
electi agarici. añ. 3. 5. ſpice. 55. añ. 3. iij. pulpe collogntide ſalis
indi. añ. 3. iij. formētur pillule cū ſucco ro. ⁊ accipiant. ¶ De
bis que cōfortant epar laxatū ⁊ reſolutū ſunt ut ſepe panēs
accipiat vnam de iſtis pillulis ante prandid ⁊ cenā. Rx. ma-
cis roſaz corallorū rubeorū ſpodij. añ. 3. j. cinamomi. 3. iij. ſi-
ant pillule cū ſucco endiuie de omni. 3. vj. ¶ Cōpoſitū 2^m eſt
hoc. Rx. ſpeciez dyarodon. 3. j. ſpodij. 3. 5. ſuccari al. 3. iij. cu3
aqua cicoree fiat cōfectio in rotulis. 3. 5. de qua vna ſemper
poſt cibū accipiat. ¶ 3^m cōpoſitū eſt hoc. Rx. trociſcop dyaro-
don. 3. j. epi adib pparati. 3. 5. ſpodij. 3. j. cū ſucco ro. ſiāt pille
de qb⁹ panēs p qndeci dies ⁊ per duas horas añ cibuz ſemp
accipiat duas. ex hoc qdē appet rectificatione mēbroz mādā-
tiū ad cōplemētuz itēionis qnte. ⁊ tu cōſidera utilitatē eorū.

Magna

videt eē neceſſitas in curatione diſpōnū re-
nū pcedere cū intentione 6° que eſt deſenſio
barū a receptiōe māerū qbus grauant. ⁊ itez deſendē eos ne
ppter debilitatē eoz per viā idigōnis generent māe doloꝝ
lapilloꝝ ⁊ barenaz. ⁊ ſic de alijs. ¶ Et l3 plurima pdictorum
iſtrumētōz in oib⁹ qnque itēionib⁹ cōſcripta utilia ſunt. ad-
buc nū bic aliq ſcribā que ipoz renū cōfortatiua ſūt. de quoz
numero nōnulla ſunt eoz cōfortatiua per viāz nutritiōis
eoz. 3° omniū aialū renes comēſti cōfortāt eos ut renes poi-
ci ſylueſtris domeſtici ⁊ iuuenis. renes caproz vituloꝝ cerui le-
poris ⁊ gaſelli ppe ⁊ uolatilū renes oēs. ¶ 1^m vō hui⁹ gene-
ris cōfortatiū eſt comēſtio lactis ouini. ei enī nulla medici-
na cōpar eſt in debilitate renū. 18° tertij cap 3°. ¶ Et ſimili-
ter caſeus ouin⁹ parūper ſalū ⁊ recocta ex eo facta ⁊ aq̄eius
de lactis. ¶ 3^m itez ei⁹ generis iſtrumētū eſt comēſtio nucis
cōdit: ut 5° cañ. ſū. p^o finali cap collr. ¶ 4^m eſt ſecacul cōditū
¶ 5^m eſt mirabolan⁹ kebulus cōdit⁹ ſemel in ſeptimana co-
meſt. ⁊ boz aliq cōferāt ut medicina ⁊ cib⁹. ¶ 3^m iſtū pnci-
pale de cōfortatib⁹ eſt euſtare in eis frequētē uſū diureticoz ⁊
pprie ſimpliciū. pp qd diuretica oia debent eſſe cōfracta cu3
ſtipitiōis. aut ſaltē cē diuretica cū ſtipicitate ut maſtix ⁊ ſimi-
lia. ¶ Quarti generis iſtū ſunt adminiſtratio linimētū cō-
poſiti ex iſridate ⁊ calefaciēte. de quoz numero optima ſunt
oleū onſacinū oleū rodinū oleū de alkekēgi ⁊ attinēbus ad
calitatē. ſicut ſunt oleū de maſtice ⁊ de myrro ⁊ de enula. Et
de caliorib⁹ ſunt oleū de croco oleū de coſto oleū liliōꝝ al. uſ.
q3 ad trind. ¶ Et de cōpoſitiis ſūt in lapſis calido cerotū ſāda-
linum. Sal. vnguentum de ceruſa deſcriptione Raſ. Et de
calis ſunt vnguentū deſcriptiōe Nicolai cōpoſitū. ¶ Cōpo-
ſitū bonū ad hunc virū eſt hoc. Rx. pinguedinis anatis olei
lilioruz al. añ. 3. j. olei onſancini. 3. iij. roſaruz ſpodij maſtice
ſpice nardi. añ. 3. 5. cere albe. q. 8. fiat vnguentūz mediocris
molliciei: ⁊ de hoc ſicut de ſimilib⁹ vngatur ſpina tota in itro-
ita ⁊ ex ita lectu actū exiſtēte frido in dieb⁹ caloriz: ⁊ calo in oi-
ebus frigoris. ¶ Scio etiā ego. qd linimentū bonum ad eos
eſt hoc. Rx. mucillaginis ſebesten leiuz citonioꝝ. añ. 3. j. olei ro.
3. iij. coralloꝝ alboꝝ ⁊ ru. añ. 3. iij. cōquaiſent ſimul in morta-
rio longa cōpoſitiōe ⁊ admittret ut ſupia. hec de itēiōe ſexta

Pro ultima

vō cōſumptiōe māez que iaz effuſe
ſunt pmitte dū p. qd tales māe aut ſūt
mucoſe trūboſe ⁊ petaloide: aut ſunt lapilli uel barene uel
ſurfuree reſolutiones ⁊ crinoideles. In cura itaq3 pmarum
ſuperfluitatuz que iaz effuſe ſunt euacuatiōes ules ⁊ pticula-
res digerētis ⁊ mundificatiōis renes iam pma pdicta ſunt in
pcedētib⁹ itēiōib⁹. ¶ 83 ut op⁹ pfectū beāt. bic p ſcribā qua-
tuor iſtū que mucoſas ſpſuitates ⁊ ſtaticas educit ab epate
emulgētib⁹ ⁊ renib⁹: tales enī ſupfluitates ſūt que iuiſcāt ba-
renulas ⁊ efficiūt lapides. ¶ 2° vō pncipalr ponā octo cōpoſi-
ta que barenulas ⁊ lapilloſa pdictis vijs educāt mundi-
cant ⁊ pſeruant ab eas generatiōe ⁊ multiplicatiōe in gij.

¶ Prīmū itaq3 de educētib⁹ trūboſ ⁊ ſlegmata a pdictis vi-
ſis eſt hoc. Rx. agarici electi bermodyloꝝ. añ. 3. j. bdelij mol-
lis ⁊ pulpe collogntide. añ. 3. j. pulueriſcent oia per ſe ⁊ cum
ſucco apij ſiāt pillule de oi. 3. vij. de quib⁹ panēs a pnti die p
totū mēſem madij oi ſeptimana accipiat ſex in duab⁹ vici-
b⁹ vna diſtāte ab alia per quatuor dies. ¶ 2^m vō ſpāle ad iſtud
eſt hoc. Rx. liqritie granorū milij ſolis nenuſaris violard. añ.
3. iij. pulueris bermodyloꝝ. 3. vij. turbit electi. 3. v. ſollicu-
lorū ſene. 3. vj. mucillagis ſebesten. 3. v. ſuccari 2° coctionis. 3.
iij. ſiāt electuariū de quo panēs ſemp accipiat bis q̄tatem
nucis muſ. per mediā horā añ cenā dieb⁹ itermedijs aſſūpti-
oni pillularū ſtatim añ ſcriptarū. ¶ Et ſi cōtingeret qd ſuper
ueniret ei flux⁹ uētris magnus. Tūc dimittat añſcriptas pil-
lulas: ⁊ ſolū accipiat hoc electuariū ſicut nūc ſcriptū eſt. Et ite-
rū ſi pp hoc electuariū adhuc pcepit exuberātē fluxū uētris:
tūc nō ſecedat ab eo: ſed ſolū accipiat medietatē ipſi⁹. ¶ 3^m
iſtū eſt hoc. Rx. penidiarū. 3. j. 5. ſuccari al. 3. iij. lapidis ſpō-
gie ſubtiliſſime triti ſup marmore. 3. iij. cōfectionis de fiſticis:
3. iij. mucillagis ſebesten ſacte cū aq̄ ſaxifragie. 3. v. ſiāt elua-
riū: ⁊ in ſine addant pulueris cinamomi ſubtiliſſime triti. 3.
iij. ⁊ ſiāt eluariū: de quo eluariū a pnti tpe uſq3 per totū men-
ſem madij ſiue accipiēdo pillas ⁊ eluariū añſcriptū: ſiue nō
bic vir accipiat q̄tātē medijs coclearis per mediā horā ante
cenā ⁊ añ pñdiū: imo q̄ter uel ſepties i die de ipō accipe pōt
añ cibū ⁊ poſt cibū ſuo libito. ¶ 4^m iſtū eſt hoc. Rx. olei am-
gdalarū dul. olei de ſiſamo. añ. 3. j. olei de nenuſare violard.
ſe. altee. malue ſe. milij ſolis. añ. 3. j. cere al. q. 8. ſiāt vnguētum
molle. in cui⁹ ſine addant ſanda. ru. 3. j. 5. cāphore. 3. j. de hoc
ergo vnguēto iſte vir in mane cū ſurgit uel in ſero cum uadi-
ad lectū inungat oēs ptes ſemoris ⁊ ſub oiſeo exites ⁊ appo-
nat ſup eis fructū vñū lane albe bñ pecunare: aut ſaltē fructū
vñū molliſſimi coti. Et hec 4^{or} remedia ſufficē pnt uenien-
ter ad educēdū ſtata trūboſ ⁊ petala in vijs urinalib⁹ iuēta.

De bis

vō iſtū que urinales vias mūdificāt a lapil-
lis ⁊ barenis. l3 plurima ab illuſtrib⁹ auctori-
bus binc mibi cōſcribant. Ego tñ tāgā illa que mibi vident
ſecurius ⁊ facilius educētia lapillos ⁊ barenas. ¶ Quorum
p̄mū eſt hoc. Rx. radicis ſaxifragie gētiane ariſtologie ro. aſſa-
ri paucedani. añ. 3. j. ſanguinis birci pparati. 3. iij. cum ſucco
apij ſorment pillule de oi. 3. vij. ¶ 2^m vō cōpoſitū ſpālius ⁊
elegātius ad hoc eſt iſtud. Rx. liqritie violard ſe. altee. ſe. mal-
ue. vitri cōbuſti. lapidis iudaici. ⁊ lapidis lincis. añ. 3. iij. pul-
ueris leporis cōbuſti ſm artē. 3. iij. penidiarū. 3. iij. oximellio
cōpoſiti. 3. v. ſuccari albi. 3. j. 5. ſiāt electuariū: qd poſtea bulli-
at in. 3. iij. ſucci litospermatis uſq3 ad ipſius cōſumptionem
ſucci. hoc enim eſt ſecretū magnū. ¶ 3^m cōpoſitū eſt. Rx. gra-
norū milij ſolis: lapidis ſpōgie: liqritie. añ. 3. iij. ſuccari albi
duplū pōderis olium fiat tragea. ¶ 4^m cōpoſitū eſt hoc. Rx.
fiſticorum mūdatorum. 3. iij. liqritie. 3. iij. polij montani caſ-
ſie lignee: foliorum aſſari: camepitheos. añ. 3. 5. lapidis incis
3. iij. ſuccari albi. 3. v. cum aqua ſaxifragie fiat cōfectio in ro-
tulis. 3. iij. ¶ Eſt ergo canon in applicatione iſtorum quat-
or iſtrumētorum talis. Cū iſte vir pceperit pſeuerare mu-
tiplicē dolorē in pūbus ſpine ⁊ iliorū ⁊ ardorē ⁊ punctiōes
in urina multiplicem: tūc ſtatim ſemp ante cibū deglutiat co-
clear vñū tragee parū ante ſcripte. Si ſr ⁊ poſt cibum come-
dat fructum cōfectionis nunc ultimo ſcripte. Iterū oi mane
in aurora deglutiat colear vñū electuarij ante cōfectiones
ſcripti. Et iterū per horas ante cenam accipiat. v. de pillulis
anteſcriptis. Et ita reuoluendo procedat de vno ad reliquū
ſpatio quindē dierum. Neq3 enim eſt poſſibile ut bare-
ne uel lapilli ab iſto modo medicandi euadant quin educan-
tur ⁊ c. ¶ 5^m cōpoſitum eſt hoc. ut in ſerculo ⁊ vino huius
viri ſaltes pare tertia cyathi miſceatur huius mixtionis. Rx.
aque ſparagi milij ſolis. añ. 3. v. ſaxifragie libram. j. miſce ⁊ c.
¶ 6^m cōpoſitum eſt hoc. Rx. paucedani biſtoſte ſu meū. añ.
3. iij. palegij rubei aſſari eupatorij abſinthij apij ⁊ ruthe ca-
pilloꝝ neneris ⁊ ariſtoluti. uſq3. añ. 3. iij. baccerū lauri. 3. j.

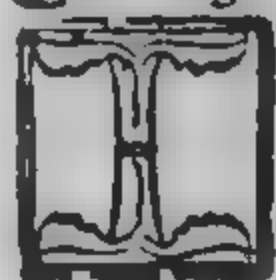
in eas sunt acutae: hec autē mā ab oī acuitate denudata est et
fuit. Neq; ēt talis mā fuit multa que ppter ea hic stimulare
debet: q; fecisset accitā multa et prauiora. ¶ 2° q; non appa
ruerūt nec appent magnifice replensio signa: nec ēt talis mā
particularis p qūitates malas incitauit vtutē ad eius expulsio
nem: cum ipsa mā ab oī spē male qualitatis occulte videat p
nata. ¶ Forasiss autē hec spē lassitudinē in hoc viro contin
git: q; mā aīe buī⁹ se. ppinā fuit in fluxu ad musculos: aut
q; buīus lassitudinis mālis cā fuit inuencio mācrū flaticarū
in uenis exterioris ambitus corpis: que qdē māe pp supue
nire retractionem caloris de circūferētia ad cētū in pñ^o po
pūmī p̄dicte feb̄is sicut sit in cuiuscūq; feb̄. mālis habuerūt
potētiā ifridandi et extendēdi circūferētia ptes corpis ma
gis q; an retractionē p̄dictā uel sine ea. Et hec qdē a postērio
ri declarari possēt: q; cessante p̄dicta caloris retractione mī
norate fuerunt cōfractioes p̄dicte: imo et oīo ablatae fuerūt.

Tertiu pncipale accitō in viro isto inuētū est stōchi sui
debilitas in digerēdo cibaria. Cū enim stōchus
eius multitudine statū sit lesus ut postea appebit nō est po
sibile qn eius digestiua debilitata sit: et non qdē nocumento
ablationis digōnis qd nō appetit: eo q; digestibilia substātia lē
trāsmutant in eo. ¶ Si enī nō trāsmutarent tunc necesse
ēet ut incitaret vtutē ad sui expulsionē p inferius: et ēt lēterē
ta dispō quē nō appet nec appuit: neq; appent lēterē futu
re p̄nostica signa. ¶ Aut et oīa cibaria in stōcho nō elabo
rata ipellerēt vtutē ad sui expulsionē p superius. qd appet ē
salum: q; non hēt neq; babuit uomitū et siliā illi: quare vī
q; nocumentum digōnis in hoc viro nō est nocumētū abla
tionis denoiandū: et q; nocumētū in digerēdo in stōcho ipsi^o
inuētū est corruptio digōnis denoiandum: qd apparet ēt uo
rū q; calor stōchi agens in obiecta. sc. cibaria trāsmutat ea in
uentositates que in stōcho cōgregate incitant vtutē ad sui ex
pulsionē: vnde tales uētositates a vtute expulsua ppulse frā
gunt ad ptes stōchi et oris ei⁹ et eructuādo cū sonitu ad extra
ppellunt: aut quāq; ad inferius p intestina expellunt cū rugi
tu aut sine illo. Et si cōtingat q; be uentositates subleuēt mā
ad os stōchi: tunc faciunt in eo subuersionem et nauſeam uel
inclinationem ad uomitū ut ipse ex ore suo restitutus est.

Quartū pncipale accitō buīus viri est aggregatio flā
tū in capite suo nō solū nūc: sed et p alia tpa
sibi cōsuetā que quāq; catarrigāt ad pncipium rīcē oppilando
illud. Aliqñ vō p palatū descendūt ad os et pectus: et be sunt
māe flāuce mucillaginosē grosse et quāq; salte: qd apparē pōt
ex sermōe ex fālsedine in ore ei⁹ pcepta. Hec in sūma sūt acci
tā de qb⁹ hic nobilis adolescēs cōquestus est. Un ex pmissis
intelligi pōt q; se. iā p̄dicta curā nō aduocat ad se cū tā sit reso
luta ut appuit. Patet et ex p̄dictis lassitudinē p̄dictā ad se nō
euocare curā. ¶ Sequit et ex p̄dictis q; solū opz hēre sollici
tudinē ad regimē stōchi rectificādo digestiua ei⁹: et ad curam
dispōnis cerebri rectificādo ipm ne catarrales māe in se mlt
uplicet. Et opz et abscondē eoz descēsus ad inferiora: qm aut p
dicte dispōnes coicāt in māli cā quē est flegma cui⁹ gñatiua
cā est mala cōplō frida et bumida p̄dictoz mēbroz. Id nece
est cōplōnē ambōz rectificare per quā rectificatiōnē mācrū
p̄dictarum generatio p̄obibetur et descēsus.

De regimine per sex res non naturales.

Cap. II.

Liquor regimē buī⁹ viri dzeē p administratio
nē sex rez nō nālū calefacientiū sub
tiliatū et apiētū vias et cōsumētū māe tā ex cibo
q; ex potib⁹: et ex alijs quāq; reb⁹ nō nālūbus que
oīa facilia intelligi pnt p clarissimos doctores q
eius regimē diligēter mēsurarūt. ¶ Unā memorādo semp
q; buīc viro nō credentile ēt recedere a potu vīni sicut mibi
narratum est: eo q; ex potu aque auget lapsus eius frigidus
et bumidus tam stōchi q; capitis et multiplicabuntur māles
cause flegmatice suoz lapsuūz reciproce augmētatiue. ¶ Et
si perceperit aut pcepisset nocumētū additiōis catarrī fieri
pp potum vīni: tunc rīderi pōt q; nocumētū facile modifi

cari pōt cōfrāgendo vīnū si fuerit sumosum cū aq; ueniēter
aut eligendo vīnū colore albū substātia subtile et potētia me
diocre quo uti pōt in oī suo regimēne horis cōuenientibus.

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Kor dispōnib⁹ vō stōchi et capitis vī mibi q
vir iste uti dze remedijs houē: quo p̄stō
cho tria sūt cōueniētia: qtuor vō capiti appropā
ta: duo vō utriq; cōueniētia. ¶ Prīmū itaq; re
mediū stōcho cōueniēs est cōsumētiū de xilō alo
es descriptū ab Auiē. 5° cān. sūma p̄. ex intētiōe ipsi⁹ auctoris
Et accipiat ex eo postq; fuerit edat⁹ p duas septimanas. 3. iij
oī mane p nonē hōs post cenā deglutendo ipm et tardādo ci
bū et potū horis saltē trib⁹. ¶ 2° remediū stōcho cōueniēs est
cōfectio ifra scripta de qua hic vir accipiat rotulā vñā aī cibū
et rotulā semis post cibū bibēdo post ipsam mediū cyathum
vīni p̄dicti et cōtinuet ipsa 30 uab⁹ septimaniā: post ipsam autē
sufficiat ei accipe bis uel ter in septimana aī p̄dictū: et ita dze
ēē p̄cedētis eluarij usus post duas septimanas. Est autē descri
ptio cōfectiōis talis. Rx. spēz arōmatici rōf. descriptiōe Gabriel
3. i. 5. spēz eluarij dyacimini descripti. Serap. 6° breuiarij. 3.
i. i. succari al. lib. 5. cū aq; mēthe. fiat cōfectio in rotulis. 3. iij.
¶ 3° in stōcho cōueniēs est ut postet semp frustum pāni
electi de grana duplicatū q; titatis maioris q; pedalis ipsuz
supponendo interule sue aut infra ipsam. Et si hēret. duos
tales pānos: et pinutaret sepe eos exiccādo in sole uel ad ignē
ut sudorositates cōsumeret et melius ei. ¶ 4° remediū in or
dine et p̄m de istis capiti cōueniēs est ut vir iste assuescat i ma
ne sepe aī cibū. sc. p duas hōs facē gargarisma tale. Rx. aque
maiorane aque assari aque ireos aī. 3. iij. ligni aloes costī sta
phisagrie. aī. 3. vj. misceant oīa et calefiāt et impleat ex eis os p
gargaricādo expellant. ¶ 2° in stōcho cōueniēs est ut vir
iste in sero qñ uadit ad lectū saltē tribus vicibus in septiana
pulueriget sup pra sui capitis p cōmissurā sagittālē usq; ad
coronālē a sūmitate capitis q; titatē. v. qñoz ordeī latitudie q
tuor digitoz. Cuius descriptio. Rx. ligni aloes. 3. i. ro. laudant
storacis calamite maiorane assari betonice aī. 3. i. garosiloz
3. 5. misce. ¶ 3° remediū capiti cōueniēs est hoc. Rx. aque maio
rane cyathū. 5. pulueris ligritie violaz ligni aloes maiorane
aī. 3. v. succari al. 3. 5. bulliant oīa hec fil modicū: deinde colē
tur et parū calefiāt et ore p̄us impleto aq; leni attractiōe p nares
inspirādo trahiciant: et erit capitis mūdificatiū et oppilōnis
rīcē apitū. ¶ 4° et ultimū in stōcho pro capite est hoc: ut vir
iste semel in septimana qñ uadit ad lectū accipiat pillulam
vñam assariet descriptiōe Auiē. p̄ma tertij. cap ultimo et
sic hora accipiendū eam scda post assumptam cenā. Quanti
tas pillule est: ut ex. 3. i. fiant. vj. cum aqua maiorane. ¶ De
remedijs que utriq; horum mēbroz uīuamētū coicōne.
¶ Prīmū qd meo iudicio ualde utile est ut vir iste in septia
na sel per quāq; hōs post cenā accipiat. 3. i. electe et bene fer
mentate tyriace Andromachi: et qescat in lecto post ea 3 horis
saltē tribus et non accipiat cibū nisi trāsuerint bore quāq;
post eius assumptionem neq; fortibus exercitijs utat. ¶ 2°
in stōcho utriq; p̄dictoz cōueniēs est: ut vir iste utatur infra scri
ptis pillis de qb⁹ accipiat in septimana sel aut bis parū ante
cenā. cuius descriptio. Rx. aloes electi. 3. i. agarici. 3. i. turbith
3. i. mastici maiorane croci ligni aloes macis garosil. aī. 3. g.
vj. puluerigent et infundant oīa in succi endiuie: et aque ma
iorane. aī. 3. i. et diligenter cōmisceant: deinde exponant ad
solē sepe agitādo donec cōmisceant liquores. Cum igit con
sumpti fuerint: iterū sup addant et iterū soli exponant ter ita fa
ciendo. Ex massa igit illa fiant pille p oī. 3. vij. et utat bis ut
dictum est. Hec itaq; visa sunt mibi meliora et securiora qb⁹
vir iste uti potest. Ad laudem dei omnipotentis. Amen.

Consilium. 275. De marasmo a mala cōplō
ne frigida et sicca totius com
plicato cum stipicitate uentris: et corruptione potentiā in
teriorum. ¶ Diuiditur consilium in capitula tria.

De causis dictarum dispōnū.

Cap. I.

Quidā de marchia anconitana co-
lonus uebementi molestas
egritudine que nō minus turbat aīas
meā q̄ corp⁹ ei⁹ sua angustia molestet. Ex
enī hic vir laborat uebementi corp⁹ ex
tenuatōe que marasmodeā dispōnē cō
secuta est: nō febrilē: et est q̄dē hui⁹ dispō
uehemēs uēris stipticitas huic extenua

tionē copulata: que pōt ē accūs cārū que fecerūt in ipso ex-
tenuatōe. et pōt ē ipsa stipticitas eē cā marasmi et substāti
fice cōsumptiōis hui⁹ viri. pp que duo hic vir ē corruptū bēt
opationē. imagiatiue potētie: ppter ea q̄ mobilē in opib⁹ ex
uarijs cōceptib⁹ in imaginatiua potētia luētiō. sic ē in ipso ua
ria mēti et diuersa repit electio a lesione potētie cogitatiue p
ueniēs. Unī dicēdū est dispōnē hui⁹ viri nō leuiter ē uerēdā
ut ex pmissis appet: et tā paulo post euidētius deducetur.

Viri aut sup⁹ q̄ p⁹ huius viri dispō est extenuatio. uebe-
mēs que puenit in eo a mala cōplone frida et sicca
totius que melica notari dō: et multiplicata est a uebementi frī
ditate et siccitate tot⁹ corp⁹: qm̄ in eo appent oīa signa aridit
tatis tā cerebri q̄ cordis et epatis. mā enī melica in corp⁹ mul
tiplicata multis de causis pōt ē cā exiccādī corpa ut speculato
res dixerunt. ¶ Primo q̄dē pp ipius cōplonē dīa tēpera
mēto humano q̄d labit ab eqli ad pondus p augmētū calit
tatis et beliditatis. Sed huic tēperamēto dīat melia sui frī
ditate et siccitate. Igit̄ 22. ¶ 1⁹ rō est: q̄ cōplō melice māet ad
uersal instro oīum opationū: q̄d est spūs q̄ est calē cōplonis
et humidē. ¶ 2⁹ rō: q̄ friditas melie dīa est omni rei uite.
¶ 3⁹ rō est: q̄ siccitas eius est cā cōsumptiōis humiditatis q̄d est
nūtrimentū oīum membrorū. ¶ 4⁹ rō est: q̄ p friditatē et siccit
tatē expulsiō et consumptiō humiditatis scōa oīs pro debita
nutricatione mēbrorū nēcia. ¶ Ex q̄b⁹ oib⁹ non est mirabile
concludere si per talem cōplonē frigidā et siccā pbiēt tran
situs aīalis spūs sensibilis et motiui qui est instrumentum mo
tus dilatationis et constrictionis intestinorum et musculo
rum uentris.

Ex quo fundamento uide q̄ pulchre itelligere potes
cāz 2⁹ dispōnē in hoc viro que est stipticitas
uēris. Multitudo enī māet melice pp friditatē et siccitatē ei⁹
et dīetate ad humanā uitā et ad oēs eius opationes est cā: ut
in hoc viro acquisita sit stipticitas tanta in uentre ei⁹ ut nul
lo mō opatiōe nāli uēter ei⁹ leniat. imo difficillimū est ipz red
di fluxibilē et cū oī instro medicinali q̄ tūc q̄z sapienter admini
strato. vñ nīsi hū pcurt hui⁹ viri dispō certitudinē bēt trās
tuo in firmationē marasmodee dispōnē totius corp⁹ a q̄
nunq̄ curabit. pp q̄d opoxeret ipm sollicitū eē ad amādum
sue uite longitudinē et nō negligēdū. ¶ At vō lz ex sermonib⁹
istis colligi possint tres cāe extenuandis tot⁹ corp⁹ et stiptici
tatis uēris. ¶ Una q̄dē ex pte defect⁹ virtutis vitalis a lapsu
melico pueniētis. ¶ 2⁹ vō ex pte virtutis nālis cui ē dīatur
melico lapsus quocā lapsus cōplonalis. ¶ Et 3⁹ ex pte de
fectus virtutis aīalis sensibilis et motiue: que oēs deducunt
pulcherrime necessitatē cōsumptiōis corp⁹ et stipticitatis eo
rū ex pte cārū aīalū que sunt de eēntia corp⁹. nīl mīn⁹ ad huc
assignari pūt cāe cōsumptiōis corp⁹ et stipticitatis uēris ex
pte earum que pmitiue noīant. ¶ Quis enī dubitat cā aer
fridus et siccus et annexi ut vngi et balneari in rebus fridis
stipticis et siccis: et sic de alijs possint eē cāe extenuationis cor
p⁹ et stipticitatis cor⁹. ¶ Sīlī ē quare nō dō cedi q̄ usus
ciborū et medicinarū fridarū siccarū et stipticarū poterit eē cā
oīum pdictorū accitū. ¶ Et q̄re ē nō dō cedi q̄ ciborū et po
tū et narcoticorū p se uel cū illis cōmixtorū nō dō cē cā cōsum
ptiōis corp⁹ et pbiitiōis et ablatiōis opationū nāliū aīalū
et vitaliū que nēcie sunt ei. Ex quorū oīz fundamēto uide q̄
pulcherrimū est itelligē diuersitatē effectū in corpib⁹ būa
nīs cūenientū ex diuersitate cārū illoz effectū pducinarūz.
¶ In sūma igit̄ hui⁹ viri stipticitas uēris tot⁹ ariditas mo
bilis in opationibus lassitudo sustentādī corpus magna

in ipso eueniens puenit a lapsu frido et sicco multiplicato in
corp⁹ huius viri: pp q̄d si in eo multiplicabit mā melica que
coīcet cerebro per cōpassionē absolutā necnō absolutaz iste
vir indubitanter fiet melicus. et in considera.

Ex quibus oībus eludis. ¶ Prio q̄ iste vir ad
sui pcuratiōē dō esse sollicit⁹. ¶ Colli
gitur 2⁹ q̄ non debeat morā d̄here neqz t̄p̄ expēdē in uand
ad sui curatiōem. ¶ Sequit̄ 3⁹ q̄ maxime in hoc autūno
et futuro uere de se dō esse sollicitus. ¶ Ego aut in hāz dispō
nō regimine succincte regimen ordinabo q̄tum erit oppor
tūnū longitudini parcēs. ¶ Prio q̄dem discurredd est re
gimē sibi cūeniens ex parte sex rerum non nālium. ¶ Secū
do vō ex parte rerum medicinalium.

De regimine per sex res non nāles. Cap. II.

Ro nāliū itaqz rerū expeditiōe oīum pmit
tendū. Prio uir q̄ oīa que applicant
corp⁹ suo debēt eē cala et humida effectiue cala q̄
dē ut aduersent friditati melie: būda vō ut cor
rigāt siccitatē ei⁹: uerūti argumēto sūptō ab eta
te huius viri que cōsistētia est: et ē a nāli cōplone que cholica
fuit et notabilr lapsa est talia debēt eē min⁹ intēsiue calefa
ciētia q̄ humectatiua. ¶ Habitet igit̄ et morā d̄bat in aere cal
do min⁹ t̄p̄ humido. vñ eūter cameras et mansiones in
locis expositis aspectui meridionali et occidentali: que etiam
sint posita in parietibus montū vnde caliditas a radijs so
lis impressa duplicari et multiplicari possit et reflecti: et non ca
ret in suis cameris accendere ignem: et pprie cā carbonibus
suffocati aeris et nō euentabilis: et caput suū et pectus mu
niat cooperturis remisse calefacientibus et amplius hume
ctantibus: et caueat a uentibus et sulcimentis calefacientibus
pectus eius absqz euentatione congrua. ¶ De cibis vō tra
tur oībus actu et potentia humectatiuis: uelut sunt pinguis
biodialia oīa: et pprie non multum salita. vnde blata spina
chia portulaca cucurbita lactuca endiuia crisolocāna omnia
conueniunt ei cum carnibus vitulorū et agnorū et castratorū
annualiūz caprorū tuniculorū et reliquorū aīalū uolatilūz bñ
pinguis pediatid. quorū etas nō trāseat spatia anni. ¶ Pro
pter q̄d ē piscis pui in fontibus inuēti et cācri capedani fon
tales et lucij oēs sunt ei cūenientes elixi uel assati cō pingui et
bono oleo oliuaz uelut est marchianū anconitanum q̄d est
eque bonum uel forte melius q̄ reliq̄ olea nostra etate reper
bilia. ¶ Sīlī conueniūt ei oēs cibi lactici et cum pingue
dine porci recentis et antiqui non multum salita. Cerebrum
aīalū pulmo testiculi et pingues eorū ptes oēs conueniunt et
butyri usus ē mihi placet. ¶ Aromata vō cala et sicca cuiū
da sunt saltem in usu cōtinuo: et mētra petroselinum fenicu
lus tarcon bysopus salvia rosmarinus et sīmbrium talia di
mittēda sunt salē in multo usu et cōtinuo. nec pprie conue
niunt ei nisi gratia cōdimēti et aromatizatiōis aliorū cibario
rum. ¶ De fructibus vō conueniunt ei cerasapira muscata
auellane et amigdale recentes et ficus et uue et pepones bene
maturi et dulces et granata dulcia. Reliq̄ vō fructus fridi sicc
i et stiptici dimittantur ut sunt citronia mespilē sorbe granata
actia et cōsiles. De legumibus cūenit ei pisa cicera alba et ru
bea et risum cōi cōsuetudine pparā cū lacte amigdalaz. cicera
rubea cum pingui biodio condita et tri. et reliq̄ pastilco cibi
cum biodio pingui. ¶ De saporib⁹ vō cūeniunt ei vinum
granatorū dulcium et musorū et sapa et succus citrangulorū et
agresta cū succaro cōdita in dieb⁹ caliditatis et cū melle in die
bus fridis. ¶ De potu vō cūenit ei ei vīnd albi subule gu
stui delectabile et dulce simplr cale aut cōmixtum aq̄ fontali
clara delectabili: aut de cisterna uel pharenā cribellata s̄z cō
suetudinē ferrariensium. ¶ Et si uti posset aqua mellis non
multe dulcedinis: credo q̄ ei utilissima foret: et proprie qm̄ co
queretur cum semine uel folijs recentib⁹ basiliconis: uerūti
oīno melior eē ei aqua decoctiōis succari q̄ mellis pp tem
periem eius. Nec de scōa re non nāli dicta sufficiant. ¶ Prio
3⁹ vō re non nāli caueat iste vir cibum accipere ante nāli

appetitū eius: ut nisi assumptus fuerit bñ digestus. unde cū bñ non deglutiat nisi cū bona masticatione: et in tāta quantitate ipsum accipiat ut ex eo nō grauet stomachus neq; fluctuet in eo potus. ¶ Pro q̄ta renon nālī. s. motu et q̄te caueat a fortib⁹ motib⁹ et pprie post cibū: q̄ post cibū sibi p̄ueniēti⁹ est q̄scere q̄ moueri et bincinde discurrere: et non soluz motus corporalis eu: candus est: imo et aialis uelut furoz iracundia angustia sollicitudo tribulatio melācholia et similia. ¶ De uletima vō re nō nālī. s. sōno et uigilia sollicitus eē oī in lōgitudine dormiendi et nullo mō excedēdi in uigilia et dormiat uentre inferius accubato s; p̄m ut sp̄s vniū in tali accubatione p̄seruent magis. Hoc in sūma est regimē buic viro cōueniēs ex pte sex rerū non nālīū p̄decēter mensuratum.

¶ De cura per medicinalia.

Cap. III.

De regimine

De reā medicinaliū septē ab hoc viro mibi videntur obseruāda remedia. ¶ Et p̄m qdē est ut attēdat p̄fortatiōi cordis: ne pp siccitatez in eo cōfirmatā iste vir trāseat in marasimū cōfirmatū et hoc cū remedijs duob⁹. Quoz p̄mū est hoc. R. croci. 3. s. folioz basiliconis semis endiuie lactuce scariolae. añ. 3. j. s. floru enule ca. ue. cocti cū citri. añ. 3. ij. musci. g. iij. been al. et rub. florum boraginie et buglosse. añ. 3. ij. hyacinti: maragdi saphiri. añ. 3. s. foliorum auri numero. v. puluerizentur oīa per se et fiat sacculus quadrangularis longitudinis semilisis in syndone de grana rectora qui semp portet alligatus sup mamilla sinistra et omni fine duorum mensium renouet. ¶ 2^m vō p̄ncipale remedium et itē ad dispōnē cordis p̄ueniens est hoc. R. p̄serue buglosse boraginie et violaz. añ. 3. ij. trociscorum de viol. trociscorū de croco seminis acetose scariolae ca. ue. añ. 3. s. syrapi de coruicibus citri. 3. ij. succari al. 3. ij. amili. 3. j. fiat electuariū de quo iste vir oī mane in aurora deglutiat coctuar. j. per mediam horā ante prandiu. et ante cenam deglutiat de eo ad quantitatem vniū nuci muscate: et ita continuet hoc electuariū usq; ad medietatem mensis octobris. ¶ 3^m vō p̄ncipale instm est. ut iste vir semp in cibis utat bis sp̄b⁹ supessundendo de eis oīa ferculo suo. R. folioz uolubilis florum malue et altee. añ. 3. j. s. adiantū pollicrici cetrac. et ca. ue. añ. 3. ij. cartami folliculoz sene polipodij tbūmī epibimi. añ. 3. ij. cinamomi electi. 3. j. salis indi. 3. xv. fiat oīum p̄sepoluis et cōmiscat. ¶ 4^m remedium p̄ncipale est hoc. R. electuarij de epibimio electuarij de sebestē. añ. lib. 5. dyagridij. 3. ij. succi violarū: succi mercurialis. añ. 3. j. penidiarum. 3. ij. fiat electuariū de quo hic vir accipiat coctear vnum semp ante cibū et in p̄adio q̄ in cena. Uerū si pp assumptionez tante q̄titaris inueniret uentrē suū minime fluxibilē: nūc accipiat de eo parū usque quo inueniat q̄titarē per quam uenter eius remaneat fluxibilis. ¶ 5^m remediū est hoc. R. olei de beē olei violarum olei de floribus enule. añ. 3. j. macis. 3. ij. gallie muscate cypti mastice coralloz ru. añ. 3. s. refine clare et electe. 3. j. cere quantū sufficit. fiat vnguentū mediocris glutinositate de quo semper portet super stomacho suo. ¶ 6^m remedium p̄ncipale est hoc. R. olei amigdalarnz dulciū olei de sisamo añ. 3. ij. pinguedinis anaristalli et galline et anseris. añ. 3. s. se. altee violaz floru uolubilis cucurbitae et seminis lactuce. añ. 3. j. arthanice. 3. s. esule. 3. ij. ciclamini et tbūmī epibimi dyagridij. añ. 3. s. cere al. quantum sufficit. fiat vnguentū molle de quo totus uenter inferior inungat et illa usq; ad femur lateri oī die nālī bis mane q̄n surgit et sero q̄n uadit ad lectum. ¶ 7^m vō et ultimum p̄ncipale instm in cura buius viri est ut ipse loco syrapi oī mane in aurora assumat scutellam vñā aque lactis in qua tepida in sero infundantur epibimi. 3. j. cum seminis salis indi. 3. s. et sic per totam noctē dimittat in mane calefiat et coletur cū exp̄sione leui et ita bibatur. Hoc in sūma est buius viri regimē p̄ueniens ad sui corpis rectificationem et sanitatis acquisitionem: quā sibi oīum ille pontifex et miserator cōcedat qui affluēt oībus benignitatē et bonitatem inspirat. Ad laudes eius immortales. Amen.

Consilium. 276. De macrefactione corporis ppter defectum nutrimenti nō directi ad membra.

Dispositio

ba paduanī est marasimodea nō ex calore febrili: sed ex defectu nutrimenti nō directi ad membra toti⁹ corpis.

Et hoc ex causis egritudinalib⁹ et accitilib⁹ ipsaz egritudinū cōplicatez. v; barēatica passiōe cuius sociata est ili aca et cholica cū bis accitib⁹ s. uomitu supple fecali et descēsu illis ad os sēu in ignia. Uomit⁹ enī ille sic p colligitiā mēbrioz isertornz cū orificio stōchi: ac ēt q̄ ilion dislocat⁹ est: et ad iseriora p̄pul sus: quare non est possibile ut feces educantur per inferiora.

Regimē

diete sumat vinū albū bonū et odoriferum lymphatū cū aqua decoctionis se. fenticuli.

Itē sumat pluries biotia pulloz caponū gallinaz et coluboz inueniē et parū per carnū minutim incisarum aut p̄sarum.

Regimē

medicinale capiat spongia magna que cōp̄bēdat loca genitalia inguinā et femoralia q̄ sit: et fiat fomētatto subsequēs vna: uel vna cū dimidia bora cōtinue. ¶ Cerotū. R. laudani refine electe. añ. 3. vj. storacis liq̄de gallie mus. añ. 3. ij. sp̄z vnguēti glutinosi. 3. j. cere q̄ cū sufficit dissoluat glūz cū modico aceti et fiat cerotum sō chale. ¶ Fomentatio. R. fenugreci granorū sūami. añ. 3. viij. semi. malue altee. añ. 3. ij. bdelij mollis et subalbidij. 3. s. cōmini. 3. j. carui se. aneti ameos et feni. añ. 3. s. sue centauree minoris: icidēda icidant et reliqua cōundant. ¶ Itē post cū fieri factū añ cenā de puluis calidus pro renibus. ¶ Item fiat clistere sibi ex decoctione ex pinguedine renū castrati de qua decoctione. R. cyathos quatuor olei. 3. ij. butyri. 3. ij. croci. gra. vj. salis coctear. j. succari ru. 3. j. s.

¶ De febribus Consilia sequuntur.

Consilium. 277. De febre cholericā continua.

Uoniā ex signis acta appentibus et p̄seneratib⁹ in dispōnib⁹

notabilis viri Nicolai de comitibus apparet cōtinue istare pugnā vtrius ad morbū et mām e⁹: et cō. 30 nō est posse aliter extimare de ipso. nisi q̄ opz bāc egritudinē criticare crisi p̄fecta. et hoc est q̄ eligēdū ēt. aut saltē crisi trāsmutatiōis mae. q̄ nō possit esse sine aliq̄li suspitiōe in longitudine egritudinis aut maioris molestie eius. ¶ Neq; in istis trib⁹ p̄cis declarādis speculatiōe diffusa ualde neciū est cōtemplari. p̄m enim punct⁹ satis p̄suadētes hēt rōnes. Et enī febris assidua. est ēt quasi vniformiter affligēs et pua diuersitate exacerbatiōis salte manifeste diuersificata. et ad tactū caliditas satis cōp̄bēdis et pulsus uelocitas et frequētia et magnitudo uehemētis et urinarū tinctura notabilr eleuata. hec oīa solēniter declarant in stātiā vtrius ad morbū. ¶ Qd vō bis p̄seneratibus necesse est futurā fieri crisi et laudabilē apparet. eo q̄ cum p̄senerantia p̄dictorū signorū vtrius obinet et nō succūbit: neq; in dieb⁹ exacerbatiōis febris: neq; interpolatiōis eius. Enī q̄ subleuatur virtus per edones actuales. Et 3° q̄ in edone spontanea uidelicet in sudore copioso notabiliter alleuiatur virtus et non aggranatur: quare ex istis cum alijs sup̄tactis sperandum est de sum̄tactis ad bonum et non ad malum.

¶ Ac vō 3° nō edat ab aliquāli suspitiōe trāsmutatiōis mae rē ad aliqua loca. febris enī hec laboriosa fuit. et acuitate notabilr affligens. Sed in febribus laboriosis times trāsitiō mae ad apostemādū mēbra ex snia sūmi hypocratis et cōmēti totis eius affo. 4° illo. Laboriosa in febribus et cō. Amplius oīa acuta febris hēt latitudinem terminandi ad malū cū ne locitate sue afflictionis et cum difficultate acēnū. Cum igit hec febris fuerit acuta: q̄ cholica et cōtiua. et oīs acute febris saltem continue apte sint interficere. et a febrib⁹ interficiētib⁹

Ex quo fundamēto credo facile inuestigari posse alterius accētiis. s. asmatis cā efficiētē. Una enī numero cā potest esse varioz accētiū pductiua s. m. uarietatem mēbroz ad que extendit et eoꝝ que sequunt ad ipsam. Mala enī cōplo frīda et humida p. tūm pectoris siue per spēm debilitatis quas efficit. siue q. reddit mēbra pectoris difficile mobilia. siue q. ipsa est cā congregationis multarum mācrum in pectore p. viā indigōnis pōtēsse asmatis cā. Et s. m. p. m. d. modum efficit asma pueniens a debilitate et utis qualiter fortassis in plurimis senum aut conualescentium sepe p. uenit asma. Per s. cōm. aut modum. s. imobilisandi mēbra anbelit. p. terit cē cā asmatis. qualiter p. sepe medici in fridantes uel amē efficiunt asma. iuxta illud 13° tertij. 10° tertij. Cū emplastras pectus caue ne in frigidet uel amen. qualiter cētinuerantibus per aerē ualde fridum per sepe accidit asma: ut notat expien- tia. Per 3^m aut modū. s. g. n. ationis multarū mācrū et cōge- sionis earū in pectore per viā indigōnis puenit spēs asma- tis ex plenitudine ptiū pulmonis. eo q. eger non recipit aeris q. ritatem puenientē ad euitādū p. res pectoris. quare nō excu- sat ab anbelitu frequenti. qualiter se habet anbelitus uche- menter exercitati currentis et p. focati. p. q. ab anbelitus diffi- cultas asma notata ponit esse egritudo pulmonis appropriata. 10° tertij. tractatu p. cap. de asmate. In cuius descriptione ponit b. i. c. terminus complexus egritudo pulmonis tenens locū g. n. ut ibi apte colligit. Cū appet hic speculanti q. ab vna et eadē cā varia et numero plura pendere p. t. accētiis ut iā dictum est. Et tu considera q. locus iste amplissime me- ditationis existit. Tacco hic de mēbris que in pectore cō- gregate sunt simplices uel cōmixte. Nam satis uerisile est fla- tice mēbram p. dictē cōmixtā esse p. t. mēci melice reddentis mām flaticam maioris extensionis. Ad q. persuadendum plura motiua uident occurrere. Primum equidem. q. n. hic vir a g. n. atione melice cōplonis existit ut facile demōstra- ri possit ex p. n. c. i. p. i. s. 2° q. hic vir ledit a mā melica uēto si- tatū multitudinē p. gerēte in splene et toto latere sinistro. 3° q. iā a s. n. o. c. u. m. e. n. i. s. ab impressionib. melice puenit i. b. l. o. g. o. t. p. e. molestatis fuit. 4° iterū: q. uēto sitas uel uapor eleua- tus a mā flatica simplici nō tātū magnifice extēdit q. t. d. si l. d. e. uapor cōmisceat uēto sitati a mā mel. ca puenit. Vapor enī cui⁹ remissior est humiditas aut amplior siccitas maiorē pōt extensionē facere et ueloci⁹ q. ille q. simplex est et appet ass. g. n. ri posse adequatā cām uel cās boꝝ duoz accētiū. s. doloris et asmatis: que iam paulo ante p. m. i. s. s. a. sunt. Et paritōne iterū deduci pōt. q. asmatis cā efficiens erit illa mala cōplo iā p. e. missa mālīs cā iā a. s. i. g. n. a. t. a. que pulmonē et alioz p. u. b. p. ecto- ris imersa poterit efficiē asma: q. d. erit p. se accētiis nō pueniēs uel dependens a dolore p. d. i. c. t. o. Et hoc de duobus accēti- bus virum istum molesantibus sufficere possunt. At vō iterum paulo magis cōplandū est: aut igitur hoc duo accētiis remanserunt nulli generi uel sp. e. i. febriū cōplicata: aut ecō- uersa. Si igitur erunt cōplicata febri. aut erunt effimere. et hoc nullo mō cū ipsa nō reuoluat p. i. o. d. i. c. e. ut iam scribit. Et pa- ritōne neq. et b. i. c. e. u. s. est excludere typum et periodum et relinquat igitur esse necium cōcludē febriū ipsam eē mālē. et nō q. d. e. sine putredine cā neq. b. i. c. ebulliat sang. nulla rōne uel signo demōstrabilis. Neq. ēt est se. de putredine sang. hac u. l. alioz rōnibus facile demonstrabilis et maxime q. reuoluitur p. i. o. d. i. c. e. Sanguini ad p. u. t. r. e. n. t. i. assignatur v. n. i. s. o. r. m. i. t. a. s. con- tinue afflictionis a principio usq. ad finē. et nulla eidē oppo- nitur p. i. o. d. i. c. a. reuolutio. quare et. Nō ēt v. i. esse febriū meli- ca cum non assignet aliqua p. i. o. d. u. s. melice neq. scribatur. Igitur remanet dubitabile an sit febriū cholericā uel flatica. Q. d. aut nō sit cholericā pura cōtinua appet: q. nō v. i. b. i. c. p. i. o. d. i. c. a. t. i. o. distincta assignari posse uelut scribit. Q. d. iterum nō sit p. i. o. d. u. s. pueniens a cholericā mā pura motu tertianario reuo- luta appet. eo q. non vigiliatum instantia non siccis nō ama- ritudinis nō uentris s. t. i. p. i. c. i. t. a. s. non dolor capitis acutus p. n. t. i. a. l. r. c. o. n. c. o. m. i. t. e. n. t. cā. Igitur fortassis oportebit cōcludere q.

erit tertiana notitia. aut igitur maioris fame uel minoris. Si p^o aut erit tertiana nō pura pueniens ex mixtione rubee cho- lere cū flate grosso et denotabit vitellina: aut cū flate tenui et denotabit citrina: ergo erit fe. uel a cholā vitellina uel citria pueniens uel ab utroq. s. i. l. Et cū passus ardue cōtēplatiōis an sit pole eadē se. s. i. l. a cholā vitellina et citrina putrentibus puenire. et est de punctis a q. b. i. l. l. u. s. t. r. i. d. a. u. c. t. o. z. s. p. e. c. u. l. a. t. i. o. d. e. f. i. c. i. t. Adhuc itē fortassis cōcludit ex quodā supra assum- pto fundamēto. q. febriū ista eēt cholericā pueniens a cholā no- tha minoris fame que sit ex cōmixtione ipsi⁹ cū melia nālī. In cuius notitiā puenire oportet p. passioes et accētiis ambā- bus mēbris cōmixtis attestāda. quē passum hic declarādū relinquo seruās tecū in posterū aliud conferre p. scripturam. An vō ultio fe. hec sit flatica pura interpolata. an cōtinua flatica notata que raro inuenit apud practicātes et maxime pu- ra. Et an sit flatica de flate dulci salso uel pontico mucillagi- noso aquoso uel vitreo tibi cōsiderādū relinquo. existimās q. s. i. r. o. n. a. l. i. i. u. d. i. c. i. o. et ex his que mihi scripta sunt hec fe. reponi possit sub aliq. denotatione specifica puenientis vōm est ipaz effertianā non purā a cholā p. m. i. x. t. ā. melice puenientez. aut saltē a cholā cū aquoso flate p. m. i. x. t. a. ut iam p. d. i. c. t. u. m. est. Aliter enī curande sunt dispōnes et accētiis febribus complica- ta q. ab eis denudata. Nā et si accētiis nō dependērent a fe. in- esse et in conseruari: nō accētiis iā p. d. i. c. t. a. ut dolor et asma au- gmentū non leue recipere p. t. cā cōplicant eidē. hec sūt que mō mihi cōsiderātū cū magna uī in cōmoditate occurrē poru- erūt: que ab alijs ampliori cōsideratiōe cōpleant et modificēt.

Nūc aut aliqd et facile de mō enationis harū dispō- nū p. u. r. r. e. d. u. m. est. et p. q. d. e. v. i. e. e. p. m. i. t. t. e. d. u. m. iten- tiones necessarias in cura huius dispōnis. Et eēt p^o u. l. i. s. māx p. u. o. a toto quā hic excludo. cum non videat magnas esse in toto replōnē: et itē q. v. i. r. i. s. t. e. p. u. e. n. i. e. n. t. e. r. f. u. i. t. h. a. c. s. p. e. e. i. o. n. i. s. m. i. o. r. a. t. i. u. e. a. c. e. l. e. b. e. r. r. i. m. o. p. h. y. s. i. c. o. e. s. t. a. t. u. s. et a mā ēt ut de uomitu scribit. 2° vō intētiō eēt p. t. i. c. u. l. a. r. i. s. māx d. i. s. t. r. a. c. t. i. o. et hanc q. d. ēt uolo a meo sermone refecare p. p. d. u. p. l. i. c. e. m. s. i. o. m. i. ā. et alla фармаца pueniēter administrata. 3° vō p. t. i. c. u. l. a. r. i. s. i. t. e. n. t. i. o. est māx d. i. g. o. n. i. s. et hāc ēt uolo cōpletā esse eo: q. s. c. r. i. b. i. t. q. egritudo est in statu digōnis. Licet hic aliq. r. p. u. r. b. a. r. i. p. o. s. s. e. t. m. e. s. cōsiderātis. an eēt stat⁹ digōnis māx p. a. n. c. e. d. e. n. t. i. ā. et c. r. u. n. c. t. a. z. febriū. an eēt stat⁹ digōnis māx faciētis a c. c. i. d. e. n. t. i. ā. ut a. s. m. a. z. d. o. l. o. r. ē. Aut eēt stat⁹ digōnis utrarūq. māx s. i. l. et hoc q. d. ēt facile a viro in canone et ope perito cognosci potest. eo q. tali digōni de necessitate subsequit remissio febriū. iuxta il- lud auctēricū tertij regni. Digō est faciēs cessare putredinez manente substātia. Adhuc ēt 2° facile cognosci pōt. eo q. si mālīs cā asmatis et doloris erat fla. aut simplex: aut alteri mālē cōmixtū q. d. crudū faciebat dolores aliquante intensio- nis. necesse est q. si erit digestum dolores ab eo p. u. e. n. i. u. n. t. notabiliter remissi. quare remissio fe. et accētiū est ita demōstra- tiuū signū remissiois egritudinis et accētiū ut apparet. 4° intētiō particularis est māx eradicatoria eūo. et hūc q. d. ēt ali- ter cōplacere nō possum nisi q. d. e. s. c. r. i. b. ā. aliq. фармаца diuer- se intencionis s. m. diuerstatē suppositae mālē peccātis. Prī- mū itaq. фармацū eradicatoriū dñantis flatice mālē esset hoc. R. aque bysopi et gallaz. añ. 3. j. s. agarici electi. 3. ij. turbit. 3. ij. māne electe. 3. ij. s. s. florū bysopi añ. gra. v. croci gra. ij. fiat olium horū infusio et exhibeat cū expressione et colatura diligē- ti. 2^m фармацū mālē flatice cū cholā dñante eidem com- mixta eductiuū. Cuius descriptio. R. reub. electi. 3. j. s. agarici. 3. j. aque violaz et lupuloz añ. 3. ij. mucillagis psilij. 3. j. spi- ce nardi. 3. s. s. gra. liij. fiat olium infusio et exhibeat ut prius cum. 3. j. māne incorporate secum post expressionē. 3^m фарма- цū eductiuū mācrum ex cholera et melia cōmixtarum est hoc. R. mirabolanoz in dorum. 3. ij. s. māne. 3. j. s. eluarij dya- prunio. 3. j. reubar. electi. 3. liij. spice nardi. gra. v. aque lupu- lorum et b. i. g. l. o. s. a. n. a. 3. j. aque sumiterre. 3. ij. fiat omnium in- fusio. et cum expressione exhibeatur ut prius. 5° intencionio principalis est accidentium correctio: et quidem p. correctiōe

accidit ad qd pncipalr insidndu est. scilicet asmatie qd suspectu
est. lz p dicit intentioes pferat. n. osueui ego uti loch isto qd
uobis transmittit. de quo in mane z cum aq lactis. 3. liij. in qua
infundat. d. 5. succari per vna nocte osueui mane exhibere. 3.
vj. soleniter pferit. z de ipso iteru eger ipse malori pte tps in
os suu tenet dz uelut loch. fuit aut medicina ista. R. loch de
papauere. 3. liij. Ad hac et intentione z mærum catarricū
tium ad equationem z abscessione uti soleo hoc alio eluatio
qd nunc mitto: de quo exhibere soleo p tres hōs post cenam
a. 3. liij. usqz ad sex cū aq sublimationis violarum z camomil.
an. 3. j. z est solenis medicina. plura vō scribo ex auctorib⁹ col
lecta z expta pp tps penurid. fuit aut eluatiū hoc. R. elua
rij de sebestē. 3. ij. l. i. i. pectoralis albi. 3. liij. misce. ¶ Ul
timā vō intentionem. scilicet de regimine ex parte sexrerū nō nāliū
conuenienter administrando peritissimū pbyfici eius sapien
tie relinquo ad laudem omnipotentis dei. Amen.

Consilium. 279.

De quadruplici mala dispōne videlz. ¶ De tertiana notha
composita ex duabus tertianis nothis maioris fame. ¶ De
motu tremulo cordis. ¶ De mala cōplone frida z humida
epatis cū dispōne caceticā. ¶ De descēsu catarris capite ad
pectus cū tussī. ¶ Diuidit aut consilium in capitula duo.
¶ De causis z signis dictarum dispositionum. Cap. i.

Riplex est dispō qua nobilis ad
lescentulus spectabilis z
strēnus militis dñi Jacobi de ientis dile
ctus genit⁹ molestas. Prima qdē est ter
tiana notha que nō simplex est: sed cōpo
sita ex duab⁹ tertianis nothis pēdētib⁹ a
mā cholica vitellina noīata que fit ex cō
mixtione cholere cū flegmate notabilis
grossitudis sicut clare per celeberrimos pbyficos nuprime
conscriptum est. ¶ 2⁹ vō dispō est debilitas in nutritiua vtu
te mēbrioz notabilis z aliq̄liter in digestiua epatis: z ē nota
bilis in retētiua ipsi⁹ pueniēs a mala cōplone ipsi⁹ humida
epatis ut p̄scribit. que vī esse diuncta caliditati z nō friditati
per signa que manifesta sunt: que quidē epatis discrasia con
iuncta est dispōni caceticæ cum tensione grauiata in regio
ne epatis sub dextro hypochondrio percepta. ¶ 3⁹ vō dispō
que nuper contigit ei est tussis catarralis cū creatu flegma
ticæ materiæ notabilr abundantis non cū excessu alicuius
saporis manifeste apparentis. De in summa sunt dispositio
nes principales quibus molestatur.

Si itaqz diligēter p̄tēplando earū dispōnū canones
conscribi debent. nō ē illud esse possibile si
ne errore sciendum nisi primitus harū dispōnū notitia distin
cta cōprehendat. cū enim fallunt in canonibus medici q̄
tum in dignotionibus egritudinū. p̄ ad Glauconem. 3. cap
Itaqz ista cōpō duarū tertianarū ut p̄dictū est: aut erit cōpo
sitiō duarū tertianarū cōtinuarū a cholā vitellina penden
tiā. Aut scdo erit cōpō duarū interpolatarum eiusdem sp̄ci.
Aut 3⁹ erit cōpō ex vna notha vitellina interpolata cum vna
sili continua. Aut q̄rto erit e contra vnius cōtinue vitelline
cōpō cū interpolata eadem sp̄e. Talis enī est diuīsiō a Gal.
data 2⁹ de crisi. cap 6. ¶ Si itaqz erit cōpō p̄ duarū cōtinua
rū notatā de cholā vitellina. lz ipsa cognitiō difficillima vi
deatur: non tñ est impole viro exercitato in scientia z experi
mento ad illaz cognitionem. ¶ Si ē ē duarū interpolata
rum cōpō clarior b̄ri poterit. Et adhuc ē vnius cōtinue cū
interpolata z earum cognitiō a sapiente viro non cū magna
anxietate concedit. salte enī hoc gñali notitia dēducere non
est difficile. Si enī sunt due cōtinue z paroxysmi sūt subintrā
tes ut creditur. igitur uel subintrāt pñ⁹ augmento statū uel
declinationi. Si p̄ igit ipsarum cognitiō b̄ri poterit per no
titiā accitū inseparabilū pncipij picularis. Et ita de augmē
to statu z declinatione cludendum est. Cū enim p̄ fuerit le
uis tepor anhelitus coartatio pulsus d̄ctio puitas tarditas z
raritas extremorum in frigidatio circūferentie corporis gra

uitas d̄ctio quedā z reliq̄ accit⁹ a p̄portionata pncipio
piculari. Deinde supuenit expāse calitatis appino: leuis in
getudo: oris amaritudo: sitis aliquāta: oculoz p̄ctio: chole
ra appens z manifestus in stomacho uel epate uel minera
febris quecūqz fuerit illa. Iteruz z post talia accit⁹ pncipio
piculari parū aut attributa demonstrari pōtbi⁹ feb. augmēto
alteri⁹ continue sc. exacerbationē supuenisse z cognosci posse
bas die scda tertia aut 4. q̄re 2⁹ de crisi. cap 5. Plurimū ba
rū febriū cognoscit in scdo aut tertiō die aut magis ultimuz
in q̄rto cognitiō certa. Et nō est aliq̄d genus egritudinū in
aliq̄ sp̄rū illarū que pertrāseat diē tertiū aut nō multū q̄rto
qn cognoscat certe cuius nāe sit. pp qd turpe est medico sciē
ti significantes z accit⁹ cū fuscūqz febriū ut non cognoscat
cōpōne a die pmo. p̄ma q̄rti. cap de febrib⁹ cōpositis. uerum
ad harū febriū cognitionē nō puenit qui debilis est in scia. 2⁹
de crisi. p̄ allegato cap. ¶ Harū aut febriū familiaris z p̄icu
laria signa p̄scribē nō cedit s̄monis breuitas. lz legant pul
cherrime 2⁹ de crisi ubi supra. z 2⁹ de differentiis sc. cap 5.
z p̄ma q̄rti. z 6. breuiarij. z 10. Alman. z in diuisionibus ei⁹
z 9. theorice. z in terrapētica ad Glauconē. oia suis locis per
quirēda sunt stabiliendo pncipiū cognitionis ear. In signis
pprie motūū q̄litate z quālitatē suarū mæz p̄ntibus. Et nō
p̄ccitē confidendū est in paroxysmoz reuolutionibus uel ex
acerbationibus. opz enim febriū sp̄s p̄scrutari z paroxysmos
cognoscere nō ex p̄iodoz analogia sup. p̄cise febriū 2⁹. cap 5.
allegato. Que quidē tñ bonū cōtingit dubitari uel distincte
cognosci hec febrie uel est accit⁹ tensionis epatis z male con
clusionis eius a qua dependet ipsa se. conseruatione sue cāe
pp̄ d̄scrasiam ipsius epatis: uel ipsa eadē febrie fuit egritudi
num epatis effectiua debilitando stomachum. deinde epā
eius complexionem p̄uertendo nālē. z harū oīum dispōnū
videlz satis cōuenienter vñū posse assignari curatiōis modū
ut in sequētib⁹ appēbit. Hec pauca circa p̄mā dispōnē tactā
oportuit ita leuiter theorice agere ut esset mei exercitij delecta
tio z canonis curationis recta inuentio.

Secūda vō dispō tā p̄tracta nō minus difficilis lz ma
gis mihi uerēda appēit: cū ipsa sit aggregata
ex egritudine aditionali cōpōnali: aut forte uer⁹ cōposita ex
ipsis. Et iterum associat sibi errorem in vniendo z assimilan
do sibi nutrimentum p̄buis que quantum dissimilia sint p̄
batione non multa opus est. Mala enim cōplō humida ep
tis aut coniungit caliditati qd videlz uerisile pp febrie adberē
tiam sicut v̄sum est. Et deduci ē p̄t ex signis a pulsu z uria
sumptis z a q̄litate mutata exētib⁹ cholice z siliibus alijs.
¶ Et lz ista videant appēter uera. nō tñ ita leuiter assumē
da sunt. Mala enī cōplō humida z maxime perseuerans frī
giditatem sibi associat. humiditas enim maior q̄ debet red
dit corpus frigidus q̄ oportet. Si enī mala cōplō humida
immālis illud eff cere pōt cū fortis fuerit que erit op̄tota de
mala cōplone mālū humida. Sed oia mala cōplō supple no
tabilr in tēsa q̄litate est ista deicit. i. diminuit uel aufert actum
i. opationē p̄p̄e v̄tutis mēbri. Ita z ista deicit operationem
digestiua epatis. ¶ Amplius ois egritudo cronica est de mā
frigida. prima tertiij. cap de emigranea. z affo. 3. sed ista est
cronica. igitur zc. probatur minor. qz non est acuta absolute
neqz peracuta cum suis paribus. neqz cōuersiua. igitur est
cbronica. d̄ctia est necia ex terminis medicine. ¶ Rursus ex
quarto nutrimentum ex epate defertur partibus totius cor
poris z non idigestū in epate ut supponit. igit defectus trā
smutationis ipsius in membra necio erit pp defectum nutri
tiue ipsorū membrorū. igit nutrimentū illud nō vniēit neqz assi
milabit. z ultra. igit necesse est z mēbra arefieri z marasmarī.
p̄ns d̄dicit p̄nt: qz dī qz membra non sunt resoluta neqz ma
crescunt. ¶ Amplius z 5. conceditur qz in epate eiue est ten
sio z durities. igitur ipsa erit uel egritudo composita alio sim
plex que est opp̄tota uel erit composita ut a p̄osa. sed vnaque
qz talium debilitat necio aut corrūpit aut aufert digestionem
epatis. iō in epate necio ponēdum est digōnū nōcumentū.

Adbuc ē 6° arguit sic. si epar oppilatus est tunc necesse est aut vna pte eius oppilata ē: aut totū. igitur aut gibbosam aut scauā aut utrāq; fil. **S**i pma oppilata est que nobili or est ptiū epatis. igitur de necessitate deficiet vrus a debita sanguificatione. igitur relinquet tā in epate q̄ in nutrimentali mā defectus. **S**i aut cōcaua eius po oppilata erit: aut erit op pīlo cadēs in ramis uenarū paruarū: et tunc non poterit in epar per mēsaicas recipi cbilus. quare retrocedet ad inte stina et fiet fluxus chilofus chilo in substantia aut colore et reli quis passiōib⁹ ei⁹ nullo mō aut leuissime pmutato. **S**i aut cadet oppīlo p̄dicta in finibus uenarū mēsaicarū et ramis earū disseminatis per scauū epatis cū tūc chilus in epatis cō cauitatē fm pte recipiat et ad gibbū ei⁹ deferri nō possit: acci det in ipm. s. chilū pmutatio et alteratio per quā fiat rebellis epati et insurget expulsua ipm repellēs p mēsaicas ad inte stina et fiet fluxus lociūus. i. loture carnis filis. et maxime si cū illo pmiscant aquositates a q̄b⁹ epatis substantia rarissime etiā. **A**mpli⁹ et ultio si tēsiō est in epate cū dolore aliquāto ut ex tactu fieri p̄cipit et pcedit igitur talis dolor resoluendus est in cām sui pductiua: sed mala cōplo humida doloris nō est pductiua. 2° pmi. cap de cais doloris. igitur et. **E**x qbus oib⁹ mibi ita leuiter cōplāti vī oīno pcedēdū ē in epate bu tus adolecētis nō solū ēē pōndā malā cōplonē sed ipaz no tabili friditati ipsius associatā ēē. pp qd pnceps 14° tertij. cū posuit canones sp̄rū male cōplonis fride et sicce epatis nō est visus tangere canones curatiōis male cōplonis humide simplici nisi in libro meo defecus existat. Et nō dubito cās esse q̄ discrasia humida epatis intellexit semper esse coniu tam caliditatis aut frigiditatis excessiui. et tu cōsidera. **E**x quib⁹ oibus iam p̄actis iuuenilis intellectus pbabilr desen dere poterit in tali epate inesse discrasiam calidam et humidā positue et frigidā p̄uatiue. qbus datis facile saluari pnt oia que de magnitudine uelocitate et frequentia pulsus qnq; ap parent. Et ea que de uarijs urine coloribus p̄cipiuntur ut subcitrinitate ruffedine citrangularibus et igneis urinis sepe videri pnt. febre enī in fine augmenti et statim exite tinctio res necessario emittunt urine. In p̄n° aut et declinatione re missiores in tinctura apparere debent remissione caloris. Et ita pariter ex hoc fundamēto de substantia et cōtentis urinarū arguēdū est. Oia enī accētia de uarietate alioz p̄extiū sicut a qualitate tāgibili et visibili facile ex his p̄cipijs deduci pnt que pp fastidium tngendi cartam dimissa sunt.

Quod vō 3° dī de tussī catarrali que nuper apparuit hoc uelut declaratum mibi assumo. uerū aliq̄li ter non mibi leuez dubitādi anxietatem facit bec tussis. Si enī in principio tussis alicuius appareat catarralis descē sus: nō pp boctū soleo ipsam semp catarralē existimare. Cō tingit enī qnq; caput aquosa humiditate repletum esse in eo per indigōnē cōgregata uel per modum euaporationis ab inferioribus corpis p̄tib⁹ in ipz multiplicata in fusua aeris humiditate ēē augmentata. que qdem in fridato capite ex cō sistentia boreali uel altera cā facile a cerebro per modum ex pressionis emungit. uelut aquā per expressionē spongie in fu se ab ea dep̄imif: et ita in casu isto aliter catarralis defluxus poterit fieri a tussī que erit pectoris egritudo per essentiā per quā cōmotionē et agitationem māerū p̄dictarū in capite exi tiū defluxus reumaticans appebit: q̄ erit accētiō tussis. Neq; erit ipse defluxus eēntialis cā tussis. q̄re cōtēplādū est in hoc.

Videf aut in hoc adduci posse fundamentum demon stratiū satis. cū enī in ignēculo isto affuerit mo tus tremulus cordis cōtinuus: imo ut in pluribus motus cor dis maior qui saltuosus noiāf. Adhuc et 3° in eo semp affue rit motus tremulus cordis cōtinuus: imo ut in plurib⁹ motus cordis caphacā noiatus ab ore stōchi coicatus cordi p colligatiā. q̄de existimare pōt aliud q̄ hanc debilitatē huius tussis sufficiētē ēē cām. Nā etsi pluribus añ dieb⁹ bec tussis nō ap paruerit aut permāsiua fuerit cōtingere potuit plrib⁹ ex cau sis: aut q̄ mā ad alia loca diuerteret. aut q̄ insensibilr mā

ior po ei⁹ ssumebat. aut q̄ vrus ad alia itēta opa motū hūc qui minus ipsam molestabat aggredi non tentabat et plura alia paria istis adduci pnt. **E**t hec qdē mala cordis dispō fortassis potuit esse cā nocumētū in epate et in toto. Et vñllus est q̄ q̄ ille tremor ab epatis nocumento pueniat. Si enī tremor cordis qn supfluit pmutat ad syncopē. et iterū qn ma gis supfluit pmutat ad mortē. ut 11° tertij. tractatu et cap secū dis. tunc quidē credē poteris q̄ possit epar et alia mēbra de bilitare tremor cordis. quicquid enī ad maius nocumentum pducere pōt boiem illud ē et ad minus. **D**ixi ē q̄ cordi pōt accidē tremulus motus p colligatiā ptiū aut totū ad ipm pp quā debilitat vrus cordis ad quā debilitatē sequit mot⁹ tremulus cordis. q̄re 11° tertij. trac. 2°. cap p. Ois debilitas ef ficat in corde dū p̄seuerat in ipso residuū vntis agitationem quādā q̄si ipm expellat a seipso ad nocumentū. **Q**ue vō et quot sūt ptes que cordi nocumētū coicare pnt ad que sequa tur motus tremulus et alioz nocumētū ip̄s sp̄s. lege. 10° tertij tractatu p cap dū inquit. Et qnq; accidūt cordi egritudines pp coitatē p̄aniculi sui et cerebri et lateris et pulmonis et epa tis et intestinorū et reliquorū viscerū et p̄prie stōchi. Et qnq; est pp coitatē corpis coiter. i. totius sicut fit in febribus: ita ut ne rificetur per paroxysmos suos et crises.

De cura istarum dispositionum.

Cap. 11.

Anīa igitur supradicta iūcē cōplādo vñll gēter appet q̄ in regimie p̄fati ado lescētuli attēdēdū est dispōnī cordis p̄ncipalr. de in de epatis. tertio cerebri: et p̄nter cū his nō negl gēdo febres erit attēdēdā puenienter cū instis appropriatis. Neq; timendū est qd scribit 4° pmi. cap p. q̄ de nūero mēbroz p̄ncipaliū illud cui digni⁹ attēdi dī est cor deinde cerebri postea epar. Dicēdū enī ad hoc q̄ illud hēe v̄itatē cōsiderādo p̄ncipatū et dignitatē mēbroz p̄ncipaliter Sed fortior egritudo que appet in epate huius adolecētuli necio cogit ut p̄mū epati attēdat q̄ cerebro post cor. Ex quib⁹ facile cōcludi pōt ordinatum regimē quo p̄cedēdū est in regimie p̄dictarū dispōnū qd necio cōplectif intēctiones quinq;. **P**ria quidē est regimē dispōnī cordis appropriatū **2**° erit explicās regimē curationis dispōnū epatis et rectifi catiōis eius. **3**° erit regimē febriū succinctepcurrēs. **4**° conabit rectificare cerebri et accētia ei⁹ abscindē. **5**° vō re gimē ex pte rerū nō nālīū succincte memorabit. Neq; enī in hoc opz me calamū extendere cū clarissimorū doctorum scientia his et maioribus prouidere possit opportune.

Igit itētio p̄ma dispōnib⁹ cordis attēdēs pluri bus cōplef instis. **1**° p̄mū est sy. dī gerentes māes emēdantes malam cōplonem cordis cōfortan tes ipm et motū tremulū abiicientes. **2**° est eluarium uel confectiones cōsiles virtutes hūtes. **3**° est linimenta nelepī thimata uel sacculi eidem applicanda. **4**° vō est sp̄s ena cuationum leuium hūc p̄posito pertinentium. **P**ropri mo igitur instro lz plures digestiui et cordis confortatiui in ueniantur sy. in uoluminibus sapientū mibi ut quotidiana experientia docuit semp magis placet sy. quem Sal. scripsit Democrito nobili romano in secretis ad Omontheū descri ptione. 28°. Ipse enī tādū excellentis est v̄tutis q̄ oium cordis lium medicinalium v̄tutes et operationes complete comple ctif. cui⁹ qdē descriptionē ibi lege: quā pp scripture fastidius ponere nō curauī. et eius quidē sublimitas nalde facile de duci pōt p̄ter auctoritatē viri. Ois enī medicina cordialis est: aut q̄ cor et sp̄m nutrit et sustentat ut vinum et aqua car nis. aut spumofam substantiam illuminando uelut margarita corallus. aut substantiam cordis vniendo: uelut sericū cōbu stū. aut sp̄z cōgregādo et a resōlone p̄hibēdo uelut emblicus et karabe. aut quinto sua leui caliditate cor et sp̄m contem perando uelut poronīcum et mācis. aut sexto sua frigiditate cal tatis excessum frangendo uelut cāphora: aut mulcebriter delectando uelut aromatica omnia. aut octauo a corde et sp̄a materiam et sumum melicum expellendo uelut buglossa et

lapis laçuli. aut nono appietate cferendo uelut hyacinthus
z smaragdus. decimo z ultimo uenositati aduersando ut ty
riaca z cortex citri que dñant ueneno oi. 6° qñt. trac. 3°. cap
2°. Sed hic sy. medicinas oēs vires pñdictas cordiales hñtes
includit uel sibi siles igit est oīno cordialissimus. cñtia ma
nifesta est intelligenti. z maior clara est. qz nulle alie inueniri
possunt cordiales medicīne alijs viribus dicte tales q̄ pre
dicte z ad eas reducibiles: z minor manifesta est ex serie lfe
S. quā lege ibidē. quā ēt minorē leuiter pbare possem p eu
silibet illoz simpliciu vires discurrendo nisi lōgitudie terre fa
ctus eēz. Si ēt plz ex hoc sy. cñfici pñt cñfectiōes z eluaria mel
lina uel succarina tuo mō. ¶ De famosio aut in nra etate p
eōem pñxim currētib⁹ est eluariū de gēmis. eluariū de hya
cinto. eluariū de ligno aloes: z cñfectio dyamusci z cñfectio lēti
ficano que cñueniunt syncopi z cardiacae passioni. ut p̄ de viri
bus cordis penul^o cap. ¶ Et si numeres calitatis excessu ex
istis medicinis siue sy. siue cñfectio. troc. uel electi pulueres uel
decoctiones fiant ex eis aut tragee. frangeas cū succo bora
ginis buglosse acetose cicoree uel macianoruz uel apiorum
pomoz succo. uel aquis sublimationum horū uel siliū medi
cinarum tuo pposito seruientiu. ¶ Uel elige descriptionem
solēne que semp mibi placuit. z scribis ab Aui. 2° de virib⁹
cordis penultimo cap. ppe sinez ibi. Cōpōppia bis qui pp
malā cōplōnē calidā labunt z cardiacā z cordis debilitates
est ista. Rx. se. lactuce melonis cucur. z cucu. zc. lege ibi. ¶ In
fñm vō 3^m. s. linimenta epibimata z silia istis lz plurima hic
inde colligi possint ab antiquo z modernis doctorib⁹ placet
mibi inter oia alia linimentum pñscriptuz a Sal. ad Omō
thēsi descriptione. 46. cuius sublimitatem in iuuamento ex
simplicibus suis facile pbare potes. z fieri pōt magis ad ca
liditatem inclinatum si tñmemus lapsum cordis frigidū. s. cum
mace ligno aloes musco ambra z silibus. Et sñr ipsum ad
friditatem inclinare potes si percipies lapsum esse calidum. s.
cuz margaritis rosas sandalis z silibus. adhuc ēt ipm tempe
riei vicinum satisficere potest magis z minus suoz simpliciu
refrangendo gradum uel equādo ut tibi libet. ¶ Si vō eio
nes in hac dispōne fieri opz ad mām choliciā intendētes ma
gis non eligatur meo iudicio aliqua medicīna super istam
cuius descriptio. Rx. aque cicoree. 3. iij. māne electe. 3. j. reu
barbari electi. 3. iij. spiceligni aloes ana. gra. iij. salis gēme.
gra. j. infundant z fiat eoz expressio. ¶ Et si ad mām ex cho
lera z flate mixtā intendis subdupla reubarbari z superad
detantūde de agarico cum granis. iij. 55. ¶ Si aut cholere
z melie mixtionem pcipimus loco agarici ponatur rhimi z
epithimi. añ. 3. iij. aut loco istoz polipo. 3. iij. z fiat ut supra.
¶ De bis vō que iuuamentum oibus fere talib⁹ coicāt est
cōmixtio pillarum de reubar. de lapide laçuli de lapide ar
meno z de agarico altera dñante alteri uel sibi equata s3 tuā
coniecturam diij melie super flegmate cholera aut ecōtra.

Secunda vō intētio qua epatis dispō curari dz mli
tis in fñis cōplēda est. ¶ Primo qdē cuz
adequantibus mām. ¶ 2° cū euacuātib⁹ eā. ¶ 3° cum resol
uētibus tumorem epatis. ¶ 4° cum confortantibus ipsum.
¶ In fñra aut pñmū hōz cōplētia esse pñt aque sublimationū
endiue cicoree lupuloz cuscute capil. ne. absinthij scolopen
drie eupato. principāl^r. Uerum in mixtionibus earum dñā
ri dz calitas friditati cum ego credā lapsum istum magis fri
dum q̄ calidum esse ponendum. pp qd per se a tali lapsu idi
cādo nō credo cñuenire frida dñanter nisi pp febrē pñcipāl^r
que nullo mō negligenda est. Sñr ēt in sy. iulcp decoc. troc.
consec. z elec. illud idēz tenendū esse credo. ¶ Ego vō lz mul
ta mibi babeam experta composita: duo tñ que scribo com
posita me non fallunt in recuficatione epatis lapsi egritudi
ne cōplōnali z cōpōnali: uelut oppilōnibus z apostematib⁹
quorum descriptionem habui 10° tractatū. cap. 12°. aucto
ritate Andromachi in lib. de cura passionum intrinsecarū.
z est series lfe ibi. Nearchi cñfectio epatica prelaudata. Rx.
cinamoni cassie lig. añ. 3. iij. croci nardi costi carpobal. byxi

conio liquiri. añ. 3. viij. mellis dispumati. q. s. Et si times mel
lis calitatē fiat cñfectio cū sy. simplici acctoso z detur ex eo
quāto est auellana mane hora digestiui cuz aliqua ex pñdictis
agis. ¶ Alia medicīna eiusdem. s. Andromachi potabilis ad
epaticos spleneticos nefreticos hydropicos iunatqz stōil
chos z eas que exptu molestant mulieres. z eos qui ab infir
mitatibus resumunt z ictericos z tussiculosos z pleureticos.
z ad farmacamotifera z morsum ferarū. cuius descriptio.
Rx. nardi indiane. 3. viij. costi. 3. iij. cassie lig. croci. añ. 3. j. pipis
al. obulos. v. uel. iij. ut hñt alia lfa. semis apij petro. ircos. añ. 3.
iij. acori oppobal. añ. 3. j. succi apij masculi. 3. iij. passularū. 3.
vj. mellis dispumati. q. s. fiat eluariū. ¶ Mōrādū aut nō est mē
tū de nobili iuuamento istarū medicīnarū cū be medicīne ab
Andromacho descripte fuerunt a Galeno adeo excellenter
collaudate z in posterū ēt a successoribus. ut p3 5° can. 10° pñ
ctice. z 7° breuiarij in antidotario Galafrij z pluries alibi. z
tu lege ibi. Ex quibus cōpōnib⁹ nolo mibi satisfactū esse ad
primum tertium z quartum instroz in hoc cap pñctorum.
¶ Ad 2^m vō in fñm de eūonibus sufficit illud qd dictum est
in fine capli pñcedentis. ¶ Denuo igit locale compositum
epati apponendum aucte Archigenis in eodez caplo cōscri
bere placuit. cui⁹ qdē lfe series talis est. Malagma ad dispō
nes epatis ualde cronicas qd confert ēt splenetico z bis qui
fiunt pallidi z februnt z hñt tensionem hypochondriord. Rx.
ficuū pñguum sublato multum de semine eoz z vmbilico
cere al. añ. 3. x. mirabolanoz: z intelligo ego chebulorum lib.
j. citri marini lib. 5. aluminis scissi. 3. xij. bdelij armoniaci fenu
greci cardamomi nasturtij organi sextarij quartum olei tri
ni. q. s. iterant fortit contritione ficus in mortario z incorpen
tur secum gñme dissolue cum vino subnili z reliquis addi
tio sñma contritione fiat emplm mirabilis effectuo post edo
nem maxime. Et si bñ consideras pñscripta uel pñdicta in fñra
implicant in se vtutes digōnis z eūonis aliquante resolonis
māerū z confortationis vtutum apud que aliqua nonnulla
in cōi experientia cōprobata memorare potes. sicut eluariū
dyacur. z dyalacca melius descriptione Aue. in antidotario
descriptione prima. z eluariū omorussia notatū descriptione
Aui. 5° can. sñma z trac. primis. ¶ Et iterum eluariū ab eo
descriptum 14° tertij. trac. 3°. de cura oppilationum epatis
qd maxima laude cōprobat ab Aui. aucte Sa. cuius littera
assumpsit 9° de ez tractatum. pallegato cap de medicinis
Andromachi. cuius lfa z series hñt ita. Rx. passularū. 3. xxv.
z reliqua vide pñdictis locis. Nā. A. argumentat^r dignitatem
huius eluarij ex singulis cōpōnētib⁹ inductiue demonstrādo
sicut. S. ibidem facit lfa l^r. ¶ Ad hāc ēt intentionē potēs est
hoc eluariū breuio descriptionis. z fuit de medicinis Solo
nis pñi qd cōfortat epar stōchum z interiora oia mēbra. Cu
ius descriptio. Rx. ligni aloes aristol. rotū de lacce spicero. fo
lij. añ. 3. x. reubarbari electi. 3. xx. mellis dispumati. z in hoc ca
su magis mibi placeret gelenabini. z fiat eluariū. Dos ei⁹
est. 3. j. cum. 3. j. aque decoctionis corticis extrinseci fistici que
decoctio inter reliq̄s pbatissima est ad aptendas cronicas
oppilōnes epatis. z testificatur Gal. didicisse a quodā egi
ptio medico. hēc de cura scōe dispositionis sufficient.

Pro tertia vō intentione. s. pro regimine febris supple
añ misso nolo mibi satisfactū ēē per sy. z elec. dige
rētia cñfortātia ex quoz māeb⁹ siue fiant potabilia uel deglo
tabilia interius assumēda siue decoctiōes aut linimēta facen
li embroce z epibimata. aut cuiuscūqz uarietatis aptentur
medicamina oia erunt febrī cōpetētia regulari curatiōe sum
pta a mō depēdētie sue q̄ sumit^r a mā. ut p^o quartū. eap de cu
ra putridarū in gñali. z 11° terrapē. colligendū. z maxie si talis
an scripta medicamina frāgant z remittant fñi modū supino
positū in regimie dispōnā cordis. z si pñngeret opus ēē aliq̄
liter dñantib⁹ ifridatiuis uti fiddū erit illud multū accurata
cōplatiōe a ualde leuib⁹ ad fortiores trāscundo gradatū fñi
doctrinā uetustissimi Hipp. 2° affo. Scōm mltū aut repēte co
lesacē zc. z Cōmētatoris ibidez. hēc de 3° intētiōe sufficiat.

Quarta de interio que est rectificatio a disponunt ce-
rebrum et cum predictis medicaminibus ut considerat
si patere potest facile complecti. Et ad hoc est 2º cum fricationibus li-
gaturis extremis partibus applicatis. Et 3º itez cum uero
si si res est gravior magis. Et 4º cum ablutionibus extremorum
cum camomilla melliloto et similibus in aqua decoctis
Et 5º cum collutionibus et gargarismatibus opportuno tpe
factis cum oximelle simplici aut composito. aut cum sy. de acoro
aut de sticados cum decoctione assari usque ad decoctionem aga-
rici traseundo sine suspitione aliquam ipsa est efficax et secunda
multum. Et 6º cum odoribus rebus cerebri confortatiuis ut ligni aloes
flos dedrolibani origani sticados macis et silibus. Et com-
positum bonum ad retinendum catarrhes fluxus et confortandum cerebrum
et exiccandum mas crudas et frigidas in eo congenitas per viam in-
digonem et enaporationis ad ipsum. R. laudani electi. 3. 5. ligni
aloes. 3. j. sandarace thuris karabe. añ. 3. 5. colofonie. 3. j. ma-
cis gariofilorum. añ. 3. 5. resoluantur oia cum vino aromatico: et si-
at ex eis cerotum ita quod describat commissuram sagittalem a summa ca-
pitulis parte usque ad coronalem commissuram. aut fiat ex his sacculus
consiliis et supponatur predicto loco. Hec de interio de 4º sufficiant.

Pro quanta intentione. s. de regimine per sex res non naturales per le-
uiter considerandi quater precedendum sit. 1º enim regimine
per oia illo per gratiam inclinari ad leuem caliditatem cum subtilitibus
incidentibus et aperiendis conuenienter confracta. Pro quorum
oiam discursum mihi nunc silentium impono per cam superius
tactam. Hec sunt que utiliora colligere potui pro regimine
disponum generosi adolescentuli Jo. petri de tienis.

Consilium. 280. De triplici mala dispo. v. 3.
De febre continua cholica a
chola citrina. De oppilatione stomachi cum tensione in ore eius
et dispo. apostosa. De tremulo motu cordis. Et diuiditur
autem consilium in capitula tria.

De causis dictarum dispo. et signis.

Steiuueculus

Cap. 1.
Triplix
laborat

dispo. quare unaqueque status timorosa
est. Et per quod dispo. est se. continua de
cholera notha maioris fame et prope noia
ta citrina que puenit ex putredine chole-
rice mæci comixte tenui uel aquoso statim
et bec. qd. 3 oia pbari pnt argumeto sum-

pro a tactu qui videtur repugnare sensui tactus mollitiem in-
tensam et acutam caliditate informatam uelut si sensui tactus
representaretur aqua intense caliditatis quasi feruens. Et 2º
quod pulsus eius est uelox et frequens cum mollitie quadam orga-
ni mollis. s. arterie quod quod non est proprium tertiane continue a
vitellina cholera puenienti: quoniam illa est grossior uel densior quam
citrina. Neque est proprium statim hoc signum. quod 13 in flatu tam
continua quam interpolata tactu reputetur mollis caro uel arte-
ria ei supposita uel cuti. nam illa mollities non representat eum
tanta caloris acuitate quanta percipitur in cholericis. Et 3º
est hoc probari potest. s. quod bec se. per triduum augmentatur.
Et 4º cognosci potest hoc per signa sumpta ab excrementis. uria enim
ei est citrina colore subtili tenuis et tenuis huius cuius coloris gignit
ad subcitrinitatem: et est locatum tale sedim. iuxta regionem aeræ
urine. eo quod sui caliditate et leuitate ad superiora fert. et est in ta-
li urine regione granulos et spumas apparet in superficie. quoniam
status acquisitus cum sua viscositate inclusas et cholæ subtile presub-
stantia status subleuando retextendo in ampullas conuertit et m-
ta alia signa pia istis adhuc adducere nisi diligenter breuitatem.

Secunda dispo. huius iuuenculi est stomachi oppilo cum
tensione notabili in ore stomachi usque ad fundum
eius notabiliter precepta cum dolore notabili per quam audere de-
dere quod hic non est simplex oppilo: imo apaticconiuncta 13 enim
vndaque notabiliter oppilonem consequatur extensus dolor. ut vi-
deri potest contra primam. et per de acci. et morbo. tamen dolorem in inte-
stionis non solet comitari oppilones simplices sicut consequi
solet apata. neque etiam in locis oppilatio solet tanta appa-

rere durities et tensio quanta apparet in stomacho huius ado-
lescentis ut sensui tactus declarari potest.

Tertia dispo. principalis est motus cordis qui proprie tre-
mulus est et non saluosus. et hoc quod in eo meo
iudicio est accis denominandus magis quam per se egritudo. eo
quod successit predictæ dispositioni stomachi et febris etiam. Et 2º
quod talis motus tremulus intendit et remittit secundum intensionem
et remissionem febris et dispositionem stomachi. Et 3º est quod per appli-
cationem medicinalium stomacho et febris conferentius minorari de-
bet. Siue. igitur sit accis siue egritudo per se. apparet quod hic
motus tremulus cordis puenit a mala complexione calida et sicca
cordis que corpus eius nonabiliter exiccauit. Et si argueretur
contra hoc: quod in hoc iuuenculo non appet nonabilis consumptio: imo
quedam tumescencia caetica saltem in partibus faciei represen-
tata. Igitur ipse non est extenuatus. Et neganda est illa consequentia
et dicitur quod cum caesia adhuc magis et in fine augmenti ipsi exiit
statum tumescencia corporis uel inflatio acedetalis et consumptio
ipsi substantialis uelut si ethico supueniret mala dispo. epatis
uel stomachi per quam in eo generetur per viam indigonem flatu-
tine quod sit cum sanguine latum ad membra aliquoties inflaret ea. per
quod hic est substantialis consumptio et accitastumor. In viro
itaque isto facilius saluari potest bec caetica dispo. per nocumendum
digestionis stomachi proueniens ab oppilone et ab apostemate
saz predictis. Unde in eo per semitam indigonem generatur flatu-
tine ex quo sit predicta caetica dispo. est. Et intantum mihi
precedendum esse apparet quod stomachi dispo. predicta est causa. ei
hoc enim flatu tenuis cholere comixtum in tienis est materia.
lis causa antecedens et iuncta predictæ se. notbe continue. est et causa
motus tremuli cordis ponendo malam complexionem in eo. ad cuius
fugam incitata virtus et pres cordis impellunt ad dyastolandum
et sistolandum frequenter et uelociter qualiter tremulo motu cor-
pora videntur moueri et sensus ostendit. Et utrum autem eadem
materialis causa. s. cholera citrina que facit febrem et tremorem
cordis sit causa oppilonis uel apatis in stomacho itaz predictorum
apparet mihi omnino procedendum esse per duritiam et tensionem cum
quibus simul calitas intesa cum acuitate representatur. et per alia
signa quibus superius declarabatur quod febris eius erat uere co-
tinua a cholera citrina proueniens. Et Unde ex omnibus in-
uicem collectis. videtur esse colligendum quod dispo. huius ado-
lescentis est mala complexio stomachi calida. et sic. et mala composi-
tio ipsi oppilatio uel apostosa pueniens a materia flatu per viam indi-
gonem in stomacho genita cuius est comiscet cholera citrina predicta.

De cura per dietam.

Cap. II.

Regimen

igitur barum dispo. fundari debet
sup administratione rerum non
naturalium et medicinalium. Et primum quod horum tra-
mensure ut eligantur res oes infridantes et bume-
crantes non transendo mensuram scilicet gradus. quod est
rationale est comisceri aliquod leuiter caliditatem subtilitatem ap-
tium et flatu mæci genite per viam indigonem consumptium et scipi-
tatum per vias urinales: uelut in brodialibus ei coquendo radi-
cem feniculi. uel petro. In saporibus vero aceto conditis aliquid pulue-
ris cinamomi uel consiliu ponatur. Et eligatur vinum colore albu
uel glaucu substantia subtile et mediocriter fumositate. et est ei
ualde utile utale vinum lympharet semper cum aqua buglosse.
uel boraginis ponendo vini pres. ij. et predictæ aque parte tertiam

De cura per medicinalia.

Cap. III.

Regimine

igitur medicinalium videtur
mihi prouidendum esse sto-
macho cum quinquere medijs que etiam comu-
nicant inuamendum febris et tremori cordis. Et pri-
mum instrumentum horum itaz est electuarium
istud de quo accipiat omni mane postquam acceperit syrupum in-
frascriptum per tres horas ante prandium quantitatem. 3. ij. de glu-
tiendo ipsum cum coleari. R. seminum coium frigidorum violarum
se. endiuie portu. et lactuce. añ. 3. ij. cuscute anisi liquiritie. añ. 3.
j. granorum fistulorum. 3. j. succari cad. 3. j. cinamomi electi
menthe. ana. 3. j. syrupi de endiuia lib. 5. coquatur syrupus cum

fuccaro cādī. et cū ispiſſari ceperint icoꝛpenſ cū granis ſiſtico
rū que p vnā noctē iſuſa ſteterit in aq̄ violaz. et ſinalr addi
tis alijs ſpeciebus uebementer conterendo fiat electuariuz.
¶ 2^m pncipale remediū ē. ut hīc iuēculuſ oī die aut ſaltē 3°
die accipiat pap ante cenā vnā de iſtis pillis. R̄. reubarbari
electi. 3. j. agarici aloes abſū cū ſucco endiuie aſſ. 3. 5. maſticio.
55. ſpice. añ. 5. v. ſormenſ pille cū ſucco ro. p oī. 3. vj. tales enī
pille mās diuertūt et p̄cipitare faciūt a ſtōcho et minorabunt
et alienabūt a clīſteri qđ in caſu iſtonō vī multe neceſſitatis.
¶ 3^m remediū eſt ut iſte iuuenia oī die ante p̄adiū et cenā pa
rū accipiat rotulā hui⁹ p̄fectiōis. R̄. troci. dyarodon. 3. 5. ſpē
rū dyacimi ligritie ſpērā triaſandalorū abſqz cāphora. añ. 3.
5. ſucca. añ. 3. iij. cū aq̄ violaz fiat p̄fectio in rotulis puiſ. et ex
hibeat. ¶ 4^m remediū eſt: ut ſtōchus iſtius iuuenuli oī ma
ne p duas hōs añ p̄adiū euaporet cū pānis calefactis. Deī
de iungat cū oleo nardīno et ſupponat ei pānis calefactus
et ita pmaneat uſqz ad borā vnā poſt cibū. tūc igit itex iunga
tur ſtōchus cū p̄dicto oleo actu calo et ſupponat ei peria ma
gna emplī deſcripti a Raſi 9° Alīmā. cap. de dolorib⁹ et p̄ati
b⁹ ſtōchi cali. Et icipit. R̄. violaz. et. ¶ 5^m remediū conueniēs
ſtōcho et febrī et cordi eſt hoc. R̄. aque capil. ue. aque cicoree
aque abſinthij. añ. 3. j. ſy. de corūcib⁹ citriſy. de endiuia ſy. de
abſinthio. añ. 3. 5. miſce et accipiat totū oī mane p hōs. iij. poſt
cenā. et poſt tres hōs accipiat electuariū ſupraſcriptū. Deinde
iungat ſtōchum ſuū ut p̄dictum eſt: et poſt duas hōs accipiat
et prandium. Et ſicut ego dixi in unctiones et emplī debet
ſtōcho applicari cum euaporatione p̄dicta ante prandiu
Ita ſilr intelligo qđ fieri debet ante cenam.

Conſiliū vō duo cōſulo debē fieri localia remedia: et maxie
vnū ex eis eſt hoc. R̄. ſe. baſiliconis. 3. 5. beē al. et
ru. añ. 3. ij. ſuccari. 3. j. oſſ de corde cerui. 3. j. doronici. 3. vj. ſo
lioz maiorae recētū folioz baſilicōis floz boragis. añ. 3. j. ſa
rie ordei. 3. iij. muſci. 3. j. coſ. ru. 3. iij. fragmētōz ſaphiri ſina
ragdi et margaritarū. añ. 3. 5. aque bugloſſe lib. 5. coquat aq̄
bugloſſe cū p̄dicta ſaria uſqz ad conueniētē ſpiſſationē. Deīde
addant ſpēs iā p̄ſcripte: et fiat vnguētū groſſū. de eo itaqz extē
dat ſup pāno rotūdo q̄ritas nebule ſuccarate et tepidū po
nat ſup ſiniſtra mamilla anteriore et poſteri⁹: et eſt medicina in
fallibilis apud oēs. ¶ 2^m remediū eſt ut iuuenia iſte q̄ſi ſemp
in. oſ ſuū teneat fruſtū vnū cēdoarie que q̄ritum conferat tre
morī cordis. lege ſcōo canon. cap. de ea et videbis.

Pro cura vō ſe. iā ſatis appet qđ digerētia et particularia
eūantia que deſcripta ſunt oīa febrī cōſerrepit mās
eius digerendo cōſumēdo et p vias occultas et manifestas p̄ci
piādo. q̄re ſolū hoc remediū māerū eūantiū ſcribere uolui:
qđ mās antes et cōiunctas poſt eaz digōnē cōuenienter eūare
poterit. Cuius deſcriptio. R̄. reubarbari electi. 3. ij. agarici.
3. j. ſucci ro. 3. ij. ſy. viol. 3. j. 55. ſpice nar. añ. gra. iij. ſalis gēme
gra. j. miſceant oīa cum. 3. iij. aque lactis. et totū calm in au
rora exhibeatur et dormiat ſuper ipſo vnā hora et tardet ci
bum horis. vj. aut ſaltem. v. Tibi melius eliger e potui ado
leſcentulo hūc conuenientius et.

Conſiliū. 281. De cauſone curato poſt quē remā
ſerūt aliq̄ue male diſpoſitiones. vj.
¶ Mala diſpō frida capitis et neruoz cū diſpōnib⁹ ſpasmō
ſis et palitiis. ¶ Mala diſpō ſtōchi frida. ¶ Oppilatio epa
tis cū ei⁹ debilitate. ¶ Oppilatio renū cū eoz dolore. ¶ Cō
tractio manuū. ¶ Diuidit aut Conſiliū in capitula tria.
¶ De narratione cauſonidis et eius cura et ſequela dictarum
diſpoſitionum. Cap. i.

In nobilis fātinus Venetus la
borat egritudine
q̄ pluribus ſpecie diſtinctis et genere ē.
¶ Primo enim laborat febre cauſoni
ca ex materia cholericā: cuius minera
plurimum continebatur circa regiones
cordis ſtomachi et epatis quod declara
bant accidentia manifeſta q̄ plurima.

¶ Febrili enim diebus circa ſeptem ardentiffima febre qui
nullum habuit manifeſtum incrementū neqz diminutionē
¶ Et tangenti caliditas tante acuitatis in eius pectore p̄ci
piebat qđ eā man⁹ vix poterat tolerare. ¶ Et pulſus magn⁹
cordis aderat cū ſit ualidiſſima. inquietudine maxima. et ue
naz amplitudine. Et erat in eo uomitus et ſecefus choleric⁹.
imo qñqz praſſinus ex magna aduſione procedens et tran
ſmutatiōe cholere in aduſiā. ¶ Silr ē laborabat hic vir ma
gna ep̄is et renū plenitudine cū egritudine cōpoſitionali que
erat oppilatio in eis facta. et non eſt ex raptu māer ad caput:
imo tales oppilationes ueniebāt a māebus in talib⁹ infixis
¶ 3° itex laborabat hic vir magna caliditate dolore corrupti
one in opatiōib⁹ imaginatiue potētie et cognitiue: et erat p̄pe
paraſreſis p̄p febrē cōmunicatā capiti: tantū qđ per octo
dies non potui plene diſcernere an laboraret vō ſiſen qđ eſt
ap̄a pāniculoz cerebri ut plurimū ex hoc termino intellectuz
¶ Jā vō poſt p̄mā ſeptimanā p̄dictā accidētia oīa itatū in a
luerunt qđ facies et caput inflāmata erāt. et color eius ex rube
dine cū citrinitate et virescine mixtus. Et iam ita furibūduſ
effect⁹ fuerat qđ die noctuqz uexabat ſuria tāta qđ vix hoies
duo uel tres illū tenere poterant. ¶ At vō poſtq̄ diuerſionib⁹
bus cū fricationib⁹ et clīſteribus et col. jo acutis et uetofis bal
neationib⁹ extremoz et capitis in eo p̄ceſſū fuit cū extingūēti
dieta et digerentiū medicinarū cōmixtione cū cibis et potib⁹
virtus fortificata cōſtitit uſqz ad vñdecimū diem. tūc enī illa
erant manifeſta ſigna ueri ſiſen. ¶ Ex q̄bus non leuiter ter
ritus ſum cū euacuationes per ſarmaca adminiſtrare nō po
teram. et virtus ſtobotomiā tolerare nō poſſet. et qđ bis ul ter
in eadem egritudine fuerat ſtōmatnō adminiſtrato collirio
notabilis aptionis et actionis diureſis ad iſeriora facta fuit p
emozoidaz aptionē et per ſucceſſionē cholici flux⁹ ſuperfici
ei iſteſtinorū excoriatiui. ſubuenimus aut v̄turi cū ſuſtētatiōe
ei⁹ et cū interceptiōe fluxuū p̄dictorū qui grādes erant a. 14. uſ
qz ad diem vigefimum ubi apparuit parump conualeſcere.
¶ Poſt vigiri vō dies a viſitatiōe mea q̄litercūqz contigerit
accidentia adhuc nō leuiter inualeſcere viſa ſunt. et qđ illō qđ
rōnale eſt et p̄pū febrū⁹ puerſiuis nominatis uel erraticis
cōſiderans māerū reliqas in capite et pectore remāſſe in cepi
ſubuenire ſibi cū ep̄ibimatiōibus cordialib⁹ et cū embrocatio
ne capitis. et ita p̄ceſſum eſt per duos dies. in quoz ſine appa
ruit ſpasmus cōtinuus omnū mēbroz iſerioz v̄ſus caput: et iā
ſimul cū ſpasmō illo inualebāt accidentia alienationis. in ge
tudo. vigiliari inſtātia. ſitis et febris inſeſa. ¶ Trāſacta vō
42^a die adhibiti fuit ei ſarmacū extrahendo euacuās ex tot
refacto reubarbaro cū ſyrupo de myrto et elarīo dyaprunis
ſimplici. Et ita poſt illi⁹ euacuationē nōbilitate alienata fuit
febris et accitū oīa remiſſa fuerunt in tantū qđ maximuz ar
gumētuz de ſpe ſue ſanitatis future recepi. ¶ Potuit autē
ſpasmus ille contingere ul qđ mā que carabiti efficiebat a v̄tute
trāſlata fuit ad neruos interiores per nuchaz et effecit ſpa
smū. ut colligendū eſt 2° tertiū. cap. de ſpasmō. ul qđ p̄ māerū
que in pectore cōtinebat et erāt antes cāe febris a v̄tute cre
tice pmutate fuerāt ad neruos. ul qđ utrūqz ſil accidit. Rano
nabili⁹ aut eſt cedere ſpasmus fuiſſe accitū carabiti. qm ſicut
fuerāt alienata accitū frenēſis ita ſpasmus deſiciēdo p̄cede
bat. ¶ Poſtq̄ aut in cura hui⁹ viri p̄ceſſum fuerat uſqz ad
diē trigefimū quartū. et iā remāſerat ſctio in manib⁹ ei⁹ pue
nit ei uli palis dextri lateris cū p̄uatiōe ſenſus et mot⁹ i to
to latere illo itantū qđ ē in toto magno pede ſiniſtro palitica
tus erat. Potuit aut palis in hoc viro cōtingere. aut qđ in cere
bro ei⁹ latētes erāt māe ſtatice aquoſe multe et nō expelleban
tur añ hoc tēpus pluribus ex cauſis. P̄ia eſt qđ v̄tū⁹ magis
erat inſeſa ad regimē apatis et māerū ancedētiuz eius a qđ⁹
magis moleſtabatur. q̄re non poterat utrūqz mām expellere
¶ Scōa cā qđ mā illa ſlegmatica magis ibibita erat qđ mate
ria cholericā. ¶ Et ſi argueretur contra hoc. qđ materia cho
lerica penetrabilior eſt caliditate ſubilitate et mobilitate
ſua. ergo magis erat profundata. ¶ Hūc dicitur negando

Cấp. II.

¶ 293 pro regimine ei⁹ iuxta mēsurā sex reruz
non naturaliu. premittendū est primo
q^d iste indiget regimine omniū que leuiter calefa-
ciant z exiccant z apiant oppilationes z mās di-
uertāt a fixationē eaz in trāsitu ad neruos z caput
renes. ¶ Et ppter ea loc⁹ hitationis ei⁹ sit in aere
ter calō z sicco. plus tñ declināte ad caliditatē z sic-
d friditatē z humiditatē. qm̄ friditas est augmēta-
āep humidaz: z mās humide sunt cāe generationis
iditas enī maior q̄ debet reddit corpus humidius
ōplonū z pma pmi cap de cōplonib⁹. ¶ Sterigis
oriētalī z meridionalī loco detecta z a terra eleua-
llo mō sit ppinqua aq̄s neqz fluxib⁹ aq̄rū lacunaz
limosaz. z caneat hicare camerā antiq̄s muris edi-
hēt reuolutiōes lapideas. z euitet flatū uēti septen-
z occīdalis in ip̄a. z caput suū pellib⁹ vulpinis aut
uariop ul⁹ agnis cooptū bñ teneat. z accendat in
a frequēter ignē ex lignis abietis lauri carni lūni-
similiū. ¶ Pro 2° vō re non nālī. s. pro cibo z potu.
z recipiēte duplū fermēti respectu cois panis z aliq̄li
plūs illo. ¶ Et utat⁹ carnib⁹ vitullinis castrati-
nis. Carnibus vō porcinis z agnis recētib⁹ raro
z assatis uel frictis: aut non multū pinguib⁹. De uo-
atur pullis gallinis colūbinis turdis merulis fasti-
bus z auibus minutis z carnibus salitis uti potest
ter z cōditis ex salita carne. z lādutulis z similib⁹
c pinguib⁹ uti pōt. Quib⁹ vō degentib⁹ in aquis
¶ Pisces vō cōueniētes sunt lucij capedani scar-
siones: z reliq̄ in aq̄ petrosa viuētes z clara z mun-
sitate omni. Unū tñ obſuando q^d semp fugiat ner-
utaneas aialū pres z uentres oēs z pedes z cerebra
z leporis: qd̄ assatū est sibi ualde ducnīcū. z pprie
ib⁹ capitis p̄dictis. ¶ Legumina vō oīa quātū ad eo-
nitiā nō sunt ei laudāda pter far pānicū z rīcū. bro-
uminū z pprie decocta cū salia rosinarlo qm̄ neciū
re capiti z senicō petro. dauco. z baucia domestica
libus renuz fridis. Alia aut legumina non placent
cibus aut suo tēpore cōueniūt ei cerasa dulcia z bñ
ponea z angurie: lz rariūs: z ficus recentēs z sicce ēt
z amīgdale tenē z sicce z pruna recētia z pira mu-
e albe modicum passe facte per cōseruationē earuz
ot dico acceptionis carū a planta sua. z t p̄t enīz
z granata dulcia z muça. Reliquos vō fruct⁹ ut ci-
nata acuta mēspilla corbellos fugiat. pruna ualde
s similia pira z poma nuces z castane mibi nō pla-
eo cōdimētis aut bonū est: z oleū oliuaz. Itē oleū de
s dukib⁹. Itē oleū de nucib⁹. butyrū aut usus non
bñ eo nisi ualde raro z in pauca q̄titate. ¶ Sapo-
i aceto z succo arancioz z granatoz acriū dukorata
caro oēs placent mibi. optimi sunt sibi ēt lymones
pella mediocri salsedie. ¶ Spēs aut euz qb⁹ aba-
odiri pūt: sūt sic. s. ciamo. garofili macis nux mus-
a. Quā plāte aromaticitatē habentes euz cōuenienti

saliditate subtilitate cu aptione ueniunt ei. Verbe de folia fructus et flores stipicitate hutes sicut rosa plantago sumach myrtus coriandrū et c. a dimittant. Bonū autē est ei in ol. ad mēto uti croco coquēdo uel mīscēdo cū adimētis. ¶ Decodis de placēt mibi multū solēniter et oliue adite et iringus et pastinace adite et citrū et cortices aranciorū adito. Inter reliq. vō singulare p̄sidū esset ei et secretū magnū ut inueniret xilo balsamū aditū sicut portat de Damasco et uteret eo ol. tpe accipiendo de sp̄o per tres horas an. cū ramulos tres uel quatuor capiti eni neruis et mēbris tremulis et clausonibus epatis et renū mirabilr. fert. Hec est sima clbariorū quibus uti potest. ¶ De potu autē ei dīcēdū ē q. n. s. aq. mellis quā eidē ordi naui nullo mō dimittit debet. pp̄te tū a p̄ncipio mensis octobris usq. per totū mēsem februarij bibat solā aut salte maior p̄ ex ea. ita q. sit dupla uel tripla respectu uini et coquat p̄m modū sibi datū ex aq. cisterne et melle et diligenter dispumado l̄p̄az. ¶ Uinū autē quo uti pōt p̄ intētiōe capitis et renū sit vī nā substantia clax uel dyaphanū odore suaue sapore delectabile nullo mō ponticū acre uel bruscu et existat mediocris sumositaris. Et si ad aliquem saporē declinare debet melius est q. declinet ad dulcedinē. pp̄terea q. tale uinū plurimū fundatur a substantia nō ualde subtili. et ē q. dulcedo ei arguit caliditatem nō ualde intensam. vñ 3° Alman. p̄pone p̄ma. dulce calm est. l̄z non multe caliditatis existat. hic in sumā est modus regiminis huius viri per cōuenientē electionē mēsurando sex res nō nāles. vnde ad medicinalia trāseundū est.

De regimine per medicinalia.

Cap. III.

Sicut appetit p̄ cap. huius tractat regimē ex pte medicinalis intentionis istorū multipliciter partiendū est. ¶ Opz enī p̄ncipalr attēdere rectitudinē cerebri et neruorū orientū ab eo. ¶ Opz 2° rectificare stōchū eius ne ḡiet multitudine a quosi stas: cuius tāta quāritas abūdat in eo q. m̄ toties apto ore cum incuruatione capitis extrahit eo humiditas clara et tenuis uelut aq. Et hec quidē mā in cerebro multiplicata ualde facile euerteret ip̄m in paralysim. ¶ Opz 3° p̄ncipalr mundificare renes eius a trābis barenulis et lapillis ne firmet in eis lapis q. minaret sibi p̄cula nō leuia. ¶ Opz 4° p̄ncipalr attēdere spasmosē dispōnī que remansit in digitis ei: et quibsdā dolorib⁹ qui nō raro apparēt in brachijs et extendunt usq. ad spatulas. ¶ Pro intētiōe vō p̄ma regiminis p̄ medicinalia octo describent ei remedia appropata. ¶ Pro dispōne vō stōchi scōa. p̄uidebit sibi. x. remedijs ueniētib⁹. ¶ Pro dispōne autē epatis et renū sex remedijs p̄uidebit ei. ¶ Pro spasmosa vō uel dēta dispōne digitorū quatuor p̄uidebit sibi remedijs opportunis.

Itaq. pro expediēdo p̄mū quorū opz uti intētiōib⁹ ad hoc neciō. ¶ Et p̄ma qdē intētiō est prohibere augmētū uel ḡnōnez māx in caluare et p̄ncipalr in cerebro. ¶ 2° vō est mā illas iā in capite genitas diuercere distrabentib⁹. ¶ 3° vō est eūare ip̄as a capite. ¶ 4° est cerebri ip̄s confortare. ¶ Et p̄m hōz cōplet recificādo malā cōplōnē ip̄ius cerebri cū purgatiōe ista facta a p̄ncipio mensis martij usq. ad medietatē aplis per hunc modū. Rx. pillaz aureaz. 3. ij. pilulaz cochiaz. 3. j. reforment pille. vj. et accipiant vno mane duabus horis ante diē parū dormiendo post assumptionem immediate tardet cibū bōf. ad minus. v. ¶ Mane vō immediate sequē accipiat hunc potū. Rx. aque cicoree lupulorū et saluie an. 3. ij. 5. misce. ¶ Uel accipiat hoc. Rx. aque acetosē nenufaris. an. 3. j. aque betonice. 3. ij. misce. Nō pono hic syrupū p̄ abomationē quā bēt ad eos: imo ad oēs medicina: recipiatur hoc digestiū salte dieb⁹. vij. ¶ Octaua vō die immediate sequē purget cū istis pillis. Rx. pillaz de lera maiori et aureaz. an. 3. 5. b. p. lapidis armeni preparati. 8. iij. accipiantur et obseruent post eas additiones dictas de p̄cedētib⁹. Et per istū modū edandi corpus et ē cū infra scriptis p̄hibet ḡnauo et aggregatio māx in capite. ¶ Postq. vō mā in capite aggregare minore fuerit p̄missa purgatione lā predicta tunc ol.

strabēt a capite per. xv. dies post purgatiōes predictas applicando uentosas a 5° die lunaris reuolutionis usq. ad. 14. eius que scarificet: ita ut sanguinis cōgrua q̄ritas educat. ¶ 2° diuertitur mā cū flōmia que respicit magis peccatū qd̄ tardū sanguinis et māx cū eo cōmixtū que nō inueniunt in tali viro: ideo nō pono regulā in ipsa flōmia. Et si vidisset opportunitatē ei⁹ incepissem ab ea p̄us q. ab edone p̄missa. ¶ 3° diuertitur mā a capite puocādo emorroidas fricādo siteri cū folijs ficus et cū p̄ano bisello aspo uel cū cortice alicui⁹ arborū rugose uel cū selle tauri. ¶ 4° distrabit mā a capite faciendo fricationes fortes extremorū cum ligatura eorum. ¶ 5° vō distrabitur mā a capite cū gargarismate facto ex aq. decoctiōis radicis ircoi costi staphisagrie betonice que cala accipiat. ¶ 6° diuertit pōt mā a capite cū pectinatiōe et fricatione capitis leni cum pannis calidis facta. ¶ 7° et ultimo distrabi potest mā capitis cum pillulis in cura dispositionis stōmachi eius infra scriptis. ¶ 3° vō complet edando mā a capite cū purgatiōe p̄ ante h̄c dicta. ¶ 4° vō hōz cōplet p̄ confortatiōe cerebri que multiplici administrari pōt. p̄ oī sero hora decubitus totū p̄ore capitis asoq. dō de hoc puluere quāritatē sex granorum ordei. Rx. solij betonice origani calamēt maioris rosamarinī. an. 3. ij. solij ligni aloes. an. 3. ij. ro. spodij sandalorum amborum. an. 3. 5. puluerigentur et cōmisceant. ¶ 2° vō confortatiū cerebri est odoremētū ex p̄dictis speciebus ligatis in syndone sepe odoratum. ¶ 3° vō confortatiū est. ut post cenam et p̄adiū accipiat. 3. ij. uel. iij. dyambrie uel dyamusci que fiant cōfectiones cū succaro solido. ¶ 4° vō confortat cerebrum bis in septimana per duas horas post cibū accipere. 3. j. auree alexandrine fermentate cum. 3. j. aque betonice calefacte. et hec omnia instrumenta multuz efficaciter confortant cerebrum: etiam neruos orientes ab eo uel a nu. cha. Et sic completur regimen eius quod est p̄imum obseruandū in cura dispositionum huius viri. s. appropiarum capiti et neruis eius. Opz autē intelligere. ix. remedia superius tacta colli posse in quorū p̄scriptis intentionibus caput et cerebrum eius pcurantibus et neruis conferentibus.

Pro regimine vō stōchi huius viri obseruanda describuntur remedia quedam. ¶ Quorum p̄mum est hoc. Rx. menthe amee carui feniculi anisi. 3. 5. macie gariofilorū puluerū pellicularū iterorū stōchi galinaz. an. 3. ij. fiat olius per sepuluis et cōmisceant de quo semp parū ante cenam et p̄andū deglutiat quāritatē vnius anellanc cum modico uini uel hydromellis. ¶ 2° infirmū est ut semp post cibū comedat. 3. ij. cōfectionis dyacinamomi descriptione. Al. etue in an. tidotario distin. p̄ima. ¶ 3° infirmū est ut accipiat semp per tres horas an. p̄adiū coclear. j. xilobalsamī aditi ut de ip̄o supra dictū est de regimie p̄ cibos. ¶ 4° est ut in oī cibario suo cog faciat mētibā uel rosamarinū. ¶ 5° est ut ad minus p̄ duas horas post cenā deglutiat granū vnum uel duos mastice clare et electe. ¶ 6° ut recorder saltē bis in septimana accipe. 3. ij. uel. iij. de electa aq. vitis. ¶ 7° q. recorder sepe ifundere coral lūrub. electum in vnum quod bibit uel in aquam mellis. ¶ 8° vō est ut singulis diebus faciat inungi stōchū suū cū hoc oleo diligenter calefacto. Rx. olei dementib⁹ de origano et de mastice. an. 3. ij. gallie mus. 3. j. 5. ligni aloes. 3. j. ambrie musclana. 8. j. conquassentur simul in mortario et calefiant et inungatur cum eis stomachus a furecula usq. ad umbilicū et illa ambo. Et si infunderetur in talioleo calido frustum lane et expressum poneretur super stomacho bonuz. ¶ 9° est hoc: Rx. mastice electi. 3. 5. aloes abluti. 3. iij. menthe origani ligni aloes ana. 3. ij. croci. 3. j. salis indi. 3. ij. puluerigentur omnia et infundantur in. 3. ij. succi endiuie: et totidem menthe et exponantur radijs solis aut ponantur in furno post extractionem panis ab eo usq. ad exiccationem et renouentur bis uel citribus vicib⁹: et de illa mā fiat pille de oī. 3. vj. de quibus accipiat vnū parū ante cenam oī sine sex diebus. et pōt etiam mane in aurora bis in mense accipere septem ex eis: et eleganter mundificant stōchū et caput et oīa membra nutritiōis

a supfluitatibus flatibus et cholericis et alijs: et hec de scdo pñci-
pali regimine dispositionis huius viri suff. ciant.

Pro medicinis vo que necie sunt p dispōne
ep̄is et rend p̄mittenduz p̄mo
q̄ sicut appuit in scdo cap̄ huius tractatus in renib⁹ hui⁹ viri
frequēter adueniebant oppilones a m̄ebus flatibus et mucil-
laginosis que multiplicabant in epate et stomacho per vias
indigōis et nocumēta et faciebāt in p̄dictis m̄ebus tā oppi-
lōdo q̄ alr alterādo. Idcirco opzq̄ medicamina que nūllia sūt
hui⁹ viro debēt eē stōchalia ep̄ica et rend mūdiflcatia. Et
plurima p̄dictoz in duobus cap̄is immediate p̄ edēribus pos-
sint cōferre stōcho epati et renibus. hic tñ ponaz tria medica-
mina cū vno annexo que multū cōferāt stōcho et epati licet ap-
propriēt epati magis. ¶ Quoz p̄mū est hoc. ℞. spice ma-
sticis succi eupatorij succi absinthij se. fenicli anisi. añ. 3. j. reu-
bar. electi. 3. x. puluerigent oia p se et cū succis fiat troci. pond.
3. j. de q̄b⁹ in potu tribuat oī die. 3. 5. formatis in pillas. post
eas bibat. 3. j. aque eupatorij cale et cōtinuet. x. vel. xij. diebus.
Inueni enī in eis maximū iuuamētū: et nō est mirabile. sunt
enī troci. descriptiōe Ras 9º Alman. cap̄ de debilitate epatis
et apparet eoz iuuamētū ex virtutibus cōponentium. ¶ 2º
vo pñcipale remediū est cerotū hoc q̄d factū in figura lunari
applicetur sub hypochondrio dextro et ibi adherēs teneatur. cu-
lus descriptio. ℞. spice macle cypri squinati calami aro. cur-
cume. añ. 3. ij. resine electe. 3. ij. dissoluat resina cum vino aro-
matico et incorpent cū. 3. j. cere. et cū incipiunt in frigidari ap-
ponant spēs p̄dictę et incorpent sū ut p̄dictū est. hoc enī
mirabilr cōfortat epat oppilatū et a m̄eb⁹ fridis notabilr le-
sum. ¶ 3º pñcipale instrū est q̄ postq̄ vir iste acceperit per
x. dies vel. xij. trocis. sup̄ascriptos: tūc oī mane in aurora ac-
cipiat tres de istis pillis sicut accipere debet trocis. sup̄a scri-
ptos. ℞. seio asareschia et estaciosa minor spēs lappacij in
piatis inuēta. 3. v. laccepreparate reubarbari succi eupatorij
anisi spice añ. 3. j. puluerigent per se et fiant trocisci cūz succo
eupatorij ex quibus formēt pillę tres de. 3. 5. et dent cūz. 3. j.
aque eupatorij. Et isti meliores sunt ad cōfortandum epat et
prohibēdū gñationē m̄erā fridari et oppilonū in eo et in stō-
cho et. et ipoz descriptio colligit in antidotario diuisionū Al-
māforis. cap̄ 19º. et descriptiōne finali. Scio enī q̄ si vir iste
utatur sepe comedere sex vel octo ouellanas in fine prandij
et cenē mirabiliter cōfortant epat.

¶ Cum aut appuerint dolores in renib⁹ ut sepe attingit in
eo fieri tūc triplici instrū pcedat sū hunc modū.
¶ Primo fiat sibi clistere istud. ℞. parietarie recentis fenicu-
li folioz apij malue et mercurial añ. 3. j. 5. coquat in suffi-
ciēti q̄titate aque usq̄quo fiat bñ viridis. deinde cū exp̄sione
plātaz recipiant hui⁹ decoctiōis. 3. xv. olei de sisamo. 3. ij. sa-
liogēme. 3. j. cassie stule bñdicte et succari ru. añ. 3. 5. et clisteri
getur mane et sero an. e cibuz accepto clisteriper tres horas.
¶ Post p̄uocet et uomit hoc mō. ℞. aque decoctionis gno-
rā raphāi comestibilis. 3. ij. mell. 3. j. acet. 3. j. 5. misce et repi-
dū de in potu et post mediā horā cū oligito fiat distillatio in ra-
dice lingue aut iponat ibi pēna istincta in oleo et p̄uocabitur
uomit. ¶ 3º instrū pñcipale eductiū trūboz et statū bare-
naz et lapilloz est hoc. ℞. aque sparagi mīlij solis et saxifragie
añ. 3. j. 5. viri cōbusti. 3. j. misce et totū calm accipiat est enī po-
tū eductiū. ¶ 4º instrū est ut emplant renes cū seie lini bulli-
to cū recēbus folijs apij que cōtrita calida renibus applicē-
tur. De cōtertio pñcipali regimine.

¶ Jam vo cōdecē est expedire cap̄ 3 q̄rtū videlz ponere re-
media rectificatiua manuū que sū p̄tē cōte remā-
serunt. p qua dispōnetria pono singularia remedia. et p̄mū
qdē est hoc. ℞. amurce olei de sisamo de amigō. dukib⁹ et de
ireos añ. 3. ij. vnguenti agrippe. 3. j. 5. quassent sū. et de hoc li-
niant man⁹. ¶ 2º instrū pñcipale est hoc. ℞. bdelij mollis et
subalidi. 3. ij. armoniaci storacis liq̄de. añ. 3. j. visci quercini
3. ij. olei facti de sublimatione picis. 3. ij. dissoluantur et incor-
porent sū cū sufficiēti q̄titate cere et fiat vnguentūz molle de

quo quoz vicib⁹ in die calō actu iungant membra lesa et sup-
ponat eis cotū uellana nō abluta calida. ¶ Ultimū vo me-
dicamē mirabilis opōnis est hoc. ℞. galbani armōiaci bde-
lij mollis et bñ pinguis. añ. 3. ij. medulle cruris bouz. lib. 1. cō-
quassent oia simul in mortario: et fiat massa vna ex eis diligē-
ter incorpatis: et sic remaneat sub radijs solis uel in loco calō
saltē per. xv. dies. deinde tñ sublimet per alēbicū vitreū et col-
ligat hūiditas que descendit ex qua actu calā iungant mē-
bra bis uel ter in die nālī: et coopiant coto uel lana calida: ut
iā dictū est: et non dubito q̄ miseratione diuina subueniente
ad pristinam sanitatem reduceretur ad laudes p̄petuas. Amē.

Consilium. 282. De quartana continua.

S his que mihi innotuerunt per infor-
mationē seriosissime datam ap-
paret q̄ vir iste laborat febre continua p-
portionali de melancholia: sū cōm eius
denotatiōē quartana cōtinua denotata.
¶ Est enī oī die febris ut post diē p̄mū
mihi manifestū fuit ex uelocitate et frequē-
tia pulsus multum elatiōis: et erit et inter
magnitudinē et puitatē mediocritas: uelocitas enī et frequentia
pulsus differentie sunt nō cōueniētes etati decrep̄te viri san-
guinei et adhuc cholericī nālīter se habēt: eo q̄ post etatem
cōsistentie calitas incipit notabilr dīminui et augētur et in hu-
mano corpe flatice m̄eremittentes necitatē euerādū: ut patet
p̄ma p̄mi. cap̄ de etatibus. Si igit in etate p̄mi senij que im-
mediate cōsequitur cōsistentiam caliditas est diminuta ad quā
sequitur raritas et tarditas in pulsu: apparet q̄ longe fortius
cedi debet q̄ in etate decrep̄ta nō saluabuntur diē tales. s.
uelocitas et frequētia: et virtus satis eq̄līter cōstat respectu de-
crep̄ti et organa motus sunt obediētia igit si inueniunt in ta-
litate uelocitas et frequētia opz q̄ attribuant alicui cāe et nō
lapsi nālī: ut iā appet. ergo lapsi p̄ter nām: sed nullus la-
psus alter in eo appet q̄ se. igit ex uelocitate et frequētia pul-
sus que oī die in eo appet arguit ipsuz eē febrētē. ¶ Ampli⁹
si in tali etate pulsus se nālīter hñtis debet eē puus. igit in eo
dē nō febrētē p̄ debilitatē virtutis debet esse minor: sed iā
pulsus in eo magis mediocritati attinet q̄ pulsati. Et fortas-
sē sūat magnitudinē. ergo huius magnitudinis assignandā
est causa: s. nulla altera v̄ posse adduci q̄ necessitas aucta su-
pra tēperamētū suū. Et hec quidē necessitas non est nālīter se-
bñs. igitur p̄uenit a febrili caliditate. ¶ Si igitur ex oib⁹
istis cōponat vna rō. s. q̄ pulsus eius aut est magnus aut sal-
tē mediocritas inter magnū et puū: et necessitate p̄ter nām addi-
ta sup tēperamētū hois acquirat magnitudinē uelocitas et fre-
quētia: ut p̄ 2º p̄mi. cap̄ de causis contentiuis pulsus. igit ex
mediocritate magnitudie et frequētia pulsus huius nobilis
opz cedi ipsum eē febrētē et tales in pulsu oī die reperiun-
tur. igitur oī die febrēt q̄d fuit pñcipalr declaranduz. ¶ Hāc
et cōclusionē p̄bat signa plura. ¶ P̄mū q̄ per tactū caliditas
aucta in huius nobilis m̄ebis semp̄ rep̄tat. ¶ 2º q̄ as-
fuit vlgiliariū multitudo oī fere tpe p̄ter nām in pñcipio typi
¶ 3º in stācia sūis ad siccitatē et amaritudinē tēdētis. ¶ 4º in
quietudo quā sepe in nocte passus est. ¶ 5º urinariū tinctura
notabilr elenata respectu sue etatis. ¶ 6º fluxibilitas v̄tris
cū quadā punctione circa intestinū pcepta que oia caliditatz
intensam vident argueret: et non nisi febrili: quare et.

Restat aut declarare q̄ hec febris ad melicas reducen-
da sit. hoc aut ex fundamento theorico satis fa-
ciliter vñci potest. ¶ Primo qm̄ exacerbatur de 4º in 4º diez
quod est p̄p̄iū melie et non alteri. ¶ 2º quia adhuc videtur
concurrere accidentia typorum que sunt satis longa. ¶ 3º q̄
usus regiminis ad adustionem tendētis videtur hoc per sua-
dere: qm̄ ex parte cibi et potus videt in eo posse intelligi ap̄-
tudo generatiōis materiei adustę. ¶ 4º cōfractio nālīssimūdo
que in p̄fundo oluz fere m̄ebioz rep̄tat. Et p̄ra alia addu-
cere possem p̄ longitudinē dīmissa: q̄re ut ex p̄dictis appet

hec febris est continua ex primo discursu. et non videtur altera quam melancholica ex secundo discursu. Igitur est continua quartana. Unde oportet iterum ipsam ad suam reducere causam. Neque enim videtur quartana continua a melancholia naturali proveniens. sed propter tincturam urinae quae intensior est citrina: ita ut sit subrufa. Item ex brevitate durationis accidentium principii exacerbationis. Item ex lenitate eorum vel facilitate absentiae eorum. Si enim materia melica esset naturalis non essent accidentia typoridita lenta nec pauper duratia pro duritie vel terrestritate materiae reliqua signa quae essent materiae melancholice naturalis propria. Et pari ratione declarari posset quod materia antecedens huius febris non est melica genita ex adustione sanis. Neque melica propter naturam propterea quod non inveniuntur signa acuitatis vel furiositatis materiae notabiliter ostendentes. Neque etiam credi potest materia huius febris esse melica genita ex adustione flatus solis: propterea quod hic non apparent signa caliditatis praeter naturam valde intense praesentia: neque praeterea: neque passus est fortia exercitia: cibaria notabiliter calida vel febriles praecedentes: quae ex praedictis a sufficienti divisione videtur deducenda esse quod materia antecedens huius febris est melica genita ex adustione cholere vitellinae: aut saltem cum notabili flate commixta.

Unde ex praedictis facile intelligi potest regimen curationis eius: quod gratia brevitatis reduco ad. xij. principalia in eo consideranda vel mensuranda. Primum itaque hoc est. ut regimen ei ex parte sex rerum non naturalium inclinetur ad refrigerationem et humectationem cum aliquo subtili calore et aptitudine commixta sic omnia cibaria ei oportueret eorum cum radice cicoreae: et altera radice feniculi: et esset regimen refractum ex caliditate et frigiditate cum aptitudine. vnde blata spicabula: portulaca: lactuca cum foliis petro. et boraginis in cibis posita: essent ei convenientia. 2um principale in eo observandum est uterque lenitas: quae si fieri posset cum praedictis cibariis et cum multis de seorsum coloribus in meo iudicio convenienti fieret dando ei in medijs tertijs i potu. 3. iij. aque decoctiois solis et oxysene cum foliis mercurialis volubilis vel blate: aut saltem cum foliis violae et boraginis. 3um principale est: quod materia digeratur: et nulla in ipso videretur mihi medicina conveniens quam aqua lactis capni. de qua in potu dicitur in aurora. 3. iij. omni mane: et digerendo materiam inabit ad 2um principale praemissum. 4um ad habilitandam convenientiam et ad confortandam virtutem est usus huius mixtionis. R. conserve buglossae et boraginis. an. 3. j. pulvis margaritarum. 3. j. violarum: floz boraginis: capil. vene. an. 3. j. fragmentorum sapbiri: et linaragidi. an. 3. j. fiat elixir cum syrupo de corticibus citri. aut saltem cum violato. 5um principale est: quod stochus omni mane vngat eorum hoc vnguento. R. olei citoniorum de mastice. an. 3. j. olei liuonorum alborum. 3. j. mastice: cyperi: squinanti: labruscae: coralloz alborum. an. 3. j. gallie muscae. 3. j. cere. q. s. fiat vnguentum molle. 6um principale est: quod spina eius omni die extra boram principii exacerbationis iungatur cum isto linimento. R. olei amigdalorum dul. 3. j. olei de nenufa. de floribus cucurbitae. an. 3. vj. amili. 3. j. se. lactu. portu. ana. 3. j. cere. q. s. fiat vnguentum molle. 7um principale est. si ventris stipitibus apparet: ut clisteria cum hoc clisterio: si mihi magis placeat lenitio cum praedictis. R. viol. flor. boraginis capil. ne. folliculorum sene. ana. ℥. j. malvarum: blate. an. ℥. j. olei violarum de sisamo. an. 3. j. pulvis succari. 3. j. vitellum oui numero. j. saccharis. 3. ij. fiat clisterium. 8um principale est: ut si apparerent signa necessitatis eradicandi materiam detur ei hec medicina. R. aque decoctionis prunorum et lebestae. 3. iij. mane electe. 3. j. infundantur in sero: et in mane colantur et colatura exhibeatur. 9um principale est: ut exhibeatur ei post cibum hec coctio pro lunameta nota. R. trageae cum gemenis. 3. iij. troch. de viol. speciebus triasandalorum absque capphora. an. 3. ij. icoiporensis species iste cum praedicta coctio: ut in fine coctionis succari illi. 10um speciale est: ut pro defensione corporis a latitudine humorum male qualitate ad ipsum: fiat ei sacculus iste quem maiori parte temporis consuetum potest in fra vestes super sinistram mammilla. R. speciebus elarij de gemmis. 3. ij. species lenificatio Almans. 3. ij. troch. de violis de spodio cum se. acetose. ana. 3. j. 5. fiat sacculus quadratus secundum consuetudinem. 11um est: quod

sepe in die exhibeatur ei hec mixtio. R. aque ordi. sic cocte cum floribus boraginis recentibus cyathum. 5. sy. de ribes vel de berberis. 5. j. misceatur et exhibeatur ei ut dictum est: Et si viderentur istare signa maioris fervoris praesentia exhiberi cum aqua decoctionis. iij. vel 4^{or} sy. accotusatio citri vel de lymonibus et filius. 12um et optimum est: ut in mane aliqui detur ei hic potus solidus gratia divisionis. sed lenitio et orietatis ad materiam ex qualitatibus praemis secundis et tertijs. R. succi granatorum dul. 3. ij. aque capill. 3. j. 5. misce. hec igitur sunt quae mihi securiora et saluiora magis habere dispositione videntur.

Consiliū. 283. De ethica cum uehemencia fidei et caliditate partium renū et totius spine et sudore dyaporetico: et de fistula in coxa et sciatica.

Item Ulcus siue fistula profunda satis in coxa huiusmodi viri sit. Ad illius tamen curationem non est mea intentio principalis: eo quod non mouet me accidentia doloris neque multitudinis virulentiae aut corruptionis vel fetoris illius: quae si in fistula solū intenderent cum iunctioe ipsius facta cum oleo de pice vel de terbetina: aut cum oleo de mastice. Neque etiam videretur mihi opportunitas intendere ad sciaticam nisi doloris uehemencia ipelleret ad illud: et hoc state precipue intenderem ad illam cum spogia sibi applicata: et cum iunctione olei sibi ordinati. Igitur principalis intentio mea est ad febrem quae indubitate ethica est et secunda spiritus: et utinam sit non confirmata: quoniam si talis esset: desperarem omnino eam de curatione illius. Iuxta sermonem Avicennae. 2° tractatu 3° dicitur. Et finis adhibui. i. secunda spiritus ethice non recipit curationem nisi de uoluerit. Igitur ad spiritum curationis huius dispositionis pauca me motum inclinarent: imo vnicuique fere videretur spiritus curationis ipsius argumentum quod est tenor virtutis adhuc consistens mediocriter. Tempus autem anni consistens naturalis ei complexio et compositio ad refractionem inclinata: longitudo egritudinis: multitudo accituum et egritudinis: et eorum fortitudo me distrabunt a uera confidentia sperandi de salute. plura alia motus paria istis adduci possunt. Neque enim asperitas in superficie cutis puluerulenta iam apparet coactitas oculorum a refractione non solum carniformibus uerum et solidis partibus iam coacta ut sensus ostendit et visus et tactus videntur esse signa praespectae huius dispositionis imo secunde: et magis finis eius quam principalis uel augmentum: ut binde pluribus ex auctororum sententijs emolliri possit. quare ex his omnibus et similibus facilius conuincitur per argumentum casus quam recuperande salutis.

Si tamen Rationibus et auctoribus illustris auctor aliquid de speranda fundamenta elici possit videretur in his intentionibus esse comprehensum. Et primum quod est neque et ampla humidi nutrimentalis exhibitio uelocis et exuberantis restauratio omnis effectus cum mensura tamen ita discrete applicata ut virtuos fortitudo quanta est ipsam tolerare possit. 2° vero intentio principalis est exunctio id est deficitis flammae quae ipsum resoluit et consumit et remotio postius siccitatis quae iam fixa et habitata est: et illud quod fieri oportet cum refrigerantibus et humectantibus corpus ei non solum substantificis: sed et qualitatibus. 3° vero intentio in hoc necesse est accidentium correctio: quorum paulo post memoria fiet.

Prima Autem intentio completi administratio ciborum et potuum in pauca quantitate amplissime nutritiua ut aqua carnis quam nunc intelligo brodium carni pullos inueniunt: aut lactis vituli: aut agni: aut castratorum uendunt. Similiter et aqua dissolutionis carni in ueneculoz salsatorum praedictum et in uenecule originis: quae tamen omnia intelligo alterari debere cum decoctione foliorum triplicis: cucurbitae lactuce portulacae et filii. Propter hec autem iter reliqua melius istorum complerum hanc intentionem est administratio lactis capni aut asini: et vniuulorum quando optimum est si posset ab ubere sugere lac humanum. In his enim duabus speciebus lactis est ultimata curationis fundamentum si fuerit in eis possibile curationis ingenium. Modus autem exhibitionis lactis securior est: ut in plures spargatur exhibitiones magis quam amplam quantitatem ei exhibendo sel. prius enim spargere cum debilitate virtutis est melius. ut primum quartum cap de cibandis

febricitantū colligenda. Mesura itaqz ipsius regularis et rōna
lis poterit eē ista, ut mane in aurora exhibeat ei lactis ex aia
linouiter accepti nōddā aliq̄ aerea qualitate vitiani mensura
cyathi. 5. ul. 3. iij. ¶ Si r̄ de ip̄o q̄tuor alijs vicib⁹ in die nālī
exhibeat q̄ntas maior p̄dicta. ita q̄ in die nālī q̄nque vicib⁹
accipe p̄t̄ de eo: ita q̄ mēsurā 2^a vice exhibita parum per exce
dat exhibitionē p̄mā: et sic de alijs. Intēdū q̄ singula vice ex eo
exhiberi p̄t̄ usqz ad q̄ritatem triū vel q̄tuor. 3. et est mēsurā
tertiā vel q̄rte p̄tis libie. ¶ Deinde post exhibitionē ei⁹ p̄ qua
tuor horas abet cibo parū solidiori p̄tisana ordeacea facta
in iure carniū ante scripto vel in sculo de amilo vel subtili ci
bo chustianoz panatella noiata: q̄d cūqz nī p̄dictoz exhibeat
alterādū est cū p̄dictis et p̄p̄e cū olere iamēo: in quo multū cō
fidit Scraḡ 6° breuiarij. cap. de enra et bice. ¶ Cib⁹ ē fact⁹ ex
deco. granorū almes dissolutoz in b̄odialibus p̄ractis val
de ueniēs est: sunt aut̄ almes noiata p̄isa in marchia taruisa
na. Et scio ego q̄ si coquant̄ ultiatē in aliquo lacte de p̄dictis:
vident̄ eē potēt̄ restauratiua. ¶ Frequēs ē administratio ce
rebellorū et testiculorū pullorū vitulorū et mamillares partes la
ctēis vitule magnā habet potētā restaurādī amplissime nu
trimētū. Calens ē recēs p̄mī aut scōi diei sue etatis nullo sa
le alteratus est ei ueniēs. Et lac ē cū cibis coctuz: et recocta
cū aqua lactis ueniēs est ei: et p̄p̄ie magnā imminente stiprici
tate uētris. ¶ Potus aut̄ ueniēs est ei aq̄ ordeī aut aq̄ cū pe
nidijis et ordeo cocta: et p̄p̄ subleuationē stutis ampliorē exhi
beat ei vinū albū in colore: subtile in substantia: et ab oi fecali
p̄te optie expurgatū: sapore dulce nullo mō acre vel p̄dneū et
frangat ei⁹ fumositas cū aq̄ cisterne p̄cocta aut sine coctione
si bñ subtilis fuerit. Nō laudo t̄i ut ei exhibeat in potu vinū
extra cibū sed aqua ordeī cū penidijis tūc est utilior ei. bec de
intentione prima et sc̄ba comprehensa sufficiant.

Pro 3ª aut̄ intentione: sc̄ba cū multa marasmodas dis
pōnes cōcomitari solētia inueniant̄ a sapientibus
scripta: solum t̄i ad illa intēdā que videntur hūc vīro mole
stia inferre: et sunt tria. ¶ Primū est uehemens sitis et exicca
tio p̄tis oris et gutturis. ¶ 2^a est uehemēs caliditas p̄tium re
nū: imo et totū spine que puenit ex forti bullitōe in sangui
ne uene ciliis per totā spinā protense. ¶ 3^a est sudoris uehe
mentia que fortassis vī ingredi capitulū dyasoretici sudoris.
¶ Primo igit̄ accūti subueniēdū est cū frequēti exhibitione
iulep sibi ordinari accepti simplr cū eq̄h aq̄ cisterne supradic
te. ¶ Et si illud nō videret̄ sufficienter satissacere exhibeat̄
ei istud locb: de quo fere semp teneat in ore suo et trāsglutiat.
R̄. mucillagis granorū p̄siliij parū aq̄ tepida macerati mucil
lagis se. citoniorū. añ. 3. iij. vini ḡnatōz. 3. ij. succa. cadi. 3. j. 5.
amili. q. o. ad glutinositatē: et fiat locb ultiatē stritiōis in mor
tario facte. Et si uelis māz bui⁹ locb reducē ad iulep. fiat illō
supaddēdo aque portulacē et aque angurie. añ. 3. viij. et leuī co
ctio decoq̄nt̄ et clarificent̄ et sepe ex eo in potu accipiat cyathū
5. ¶ Frequēs ē retētio foliorū recentium lactuce aut portula
ce in ore potēt̄ flāmā a p̄dictis partib⁹ auferre. ¶ 2° vō acci
dētū prouidendū est cū iunctiōe sibi iaz ordinata saltē septies
in die nālī facta. ¶ Frequēs ē irroratio spine sue facta cū lac
te cutuscuqz sp̄ei frequētiādo remediū est efficac. ¶ Scio ē
ego q̄ si spine ei⁹ applicent̄ recētia folia nenufaris: et sepe re
nouent̄: oēm malā cōplonē calām ab illis eiciunt. ¶ 3° vō
p̄missus accis q̄d erat sudoris instantia p̄ infra aliorū duorū
accūtūz remotiua ē curari p̄t̄. ¶ Si aut̄ ei⁹ uehemētia ple
neraret: ita ut extinctio ex ip̄o dubitaret: sepe irroranda est
facies ei⁹ ex aq̄ rosarū talr descripta. R̄. aque ros. lib. j. cāpho
re elec. 3. ij. se. portulacē sandaloz ru. añ. 3. j. amili. 3. ij. terātur
oia simul in mortario forti stritiōe ex hoc aspergat facies sp̄i
na et totū corpus. Dimitto hic euentūdes et flabellatiōes cor
pori applicatas tanq̄ omnibus notas rē.

Reter illa que uobis alias scripta sunt debere
observari in cura febrib⁹ et bice nobilio
genitorio urī plura alia mihi occurrūt que hūc iuna
mētū efficac q̄ uī est possibīle ex sentētijs sapientū bincinde col

lectis. ¶ Et p̄mū est aq̄ ordeī cū stute cāctorū que cū hoc q̄d
est febris alterādo corruptiua ē et est et sufficienter restauratiua.
Et 3° modus cōpōnis ei⁹ m̄plex inueniat̄ ab auctorib⁹. meli
or nī cōpō ei⁹ est h̄z b̄c modū. Accipias cāctorū fluuiatū lib. 5.
et fundant̄ in lib. iij. aque cū vno pugillo cineris bñ cribel
lati. Deinde cū steterint infusi per q̄tuor horas. fricent̄ cū eis
fricatione notabili. Postea q̄ter uel q̄ngres abluant̄ cū aqua
munda: deinde coquant̄ et cū cocti fuerint accipiant̄ caude
ille et minutiz incise coquant̄ in lib. vj. aque ordeī usqz ad bo
nam dissolōnē carniū eoz: deinde colat̄ aq̄ illa et exhibeat in
potu hōris et tpe: s̄z nō deficiat ante cibū. Et si uelis hāc aquā
efficere magis alteratiuā et minus nutritiua: coquant̄ p̄dictū
canceri integri absqz incisione et leuiori decoctiōe. ¶ Ad hāc
ē intentionē a pluribus sapientū laudata est caro testudis flu
uiatū p̄parata mō p̄dicto: uel in aqua cocta et comesta. ¶ De
xerūt ē nōnulli q̄ caro codiāz elixatāz ueniēs est et bice.
Sed ego nō inuenio hoc ita autēticū: ueniēs enīz magis dis
pōnibus ep̄is a p̄p̄ia sp̄e: ut p̄z 9° tertij. cap. de rebus p̄feren
tibus ep̄ati. Cōsideratione aut̄ rōnali vident̄ ad bec cōueni
re inq̄tū in frigidatē et humectatē cū restauratiōe aliq̄li. ¶ Et iā
p̄sces p̄u fluuiatūes ut marsiones: lucij: torēne ueniētes
essent quolibet mō p̄parationis eoz p̄ter q̄ cū aromatibus.
Non curo hic dicere q̄ a quibusdā laudat̄ de carne ranarūz
hoc quidē nō est ita autēticū. ¶ Pro hac ē dispōne uenire
p̄t̄ variij modi p̄parationē et p̄p̄ie de iure carniūz bedi uel
castrati inueniū uel vituli lactēis facto ex carniūz costaz p̄di
cto et alaliū fm modum positū a Scrapione 6° breuia. cap. de
curabui⁹ dispōnis. ¶ Ego aut̄ in sili casu uti soleo restaurati
ua p̄fectione fm hunc modū facta. R̄. pulpe carniū gallina
rū uel capondij uenenculorū elixatōz in aq̄ ordeī lib. j. amili. 3.
iij. olei recentis amigdalorū dul. lib. j. albuminū ouorū recen
tiū numero. x. coquant̄ ergo simul remisso igne oleū cū amilo
et albuminibus ouorū coctione adeo leuī: ut non multū idu
rent albumina. Deinde addant̄ succari al. 3. viij. et ita leuiter
coquant̄ ut acq̄rāt glutinositatē: in sine fō apponant̄ pulpe
carniū p̄dictaz minutissime strite: deinde totū fiat p̄fectio in
frustis lōgis uel alr tuo mō facta. De hac ergo p̄fectione ac
cipiat eger ante et post cibū: et q̄cūqz hora placet p̄p̄ et sepe ex
bibēdo ex ea magis q̄ raro et multum et inueniū p̄am effica
cē notabiliter. ¶ Cōfert ē hūc iunctiōi p̄fectio calcea q̄bus
dā noiata sanonea que coi appellatiōe hodie nūcupat̄ mar
sapā et cōficitur ex oleo amigdalorū dul. et suc. albo cū amilo.
Et confert p̄p̄ie q̄n febris nō est ualde intensa: tūc enī p̄ficiū
ip̄am cū oleo nenufa. uel viol. uel de flo. cucur. ¶ Bonum est
etiam ad hanc intentionē cōditi de cucur. fm artem factum.
¶ Et p̄ter ista semper sit sollicitudo in frequēti vnctione
spine cum unguento alias scripto cū irroratione ipsius et ex
tremarum p̄tū et faciei cum aqua alias scripta: talis enī asp
sio et irroratio uiuificat virtutē et in febrib⁹ resolutā: ut p̄z ab
Aulic. 2° p̄mī. p̄ cap. In barena sepeliū. Nec sunt que p̄ter
alias scripta illis adiuncta sufficiētia sunt in cura dispōnis
huius viri. Ad laudem dei. Amen.

Consiliū 284. De ethica putredie complicata
cum empimate et p̄tis.

Situdo hui⁹ viri q̄tū ad cogni
tionē ei⁹ nullā fere vide
tur ostendere dubitationē. Est enī cōplica
ta ex febre et mala cōplone et solone conti
nuitatis in membris pectoris. ¶ Primūz
quidem apparet ex caliditate fixa in corde
et toto corpore et ex caliditate fiente. calidi
tas enī fixa educit corpis cōsūptiōe que nō
fuitet rōnali r̄ p̄fecta ad calitatē fientē: saltē in tā breui tpe.
siēs aut̄ calitas ei⁹ cognoscit̄ ex renouatiōe porismali et accūti
bus cōcomitatib⁹ p̄ncipiū porismorū mānū febriū interpola
tarū. Et uenit enīz hūc viro frigus rigor et boiripilo diuer
sis t̄pibus et hōris diei nālī: ut q̄nqz in die: q̄nqz fō in noc. e
talibus porismo affugat̄ inordinate in procedētib⁹: que d

coningere potest propter diversitatem materiam in generibus et speciebus carnis apparet propter debilitatem virtutis: et sic de alijs. Et ex hoc fundamento concluditur quod hec febris est complicata ex ethica ex descursu primo. et ex putrida ex descursu secundo. Quod enim morbus pectoris sit egritudo corporalis deducitur quia via pectoris et canales pulmonis pleni sunt materia catarrhalis: uel ibidem congesta mucillaginosa et acuta: uel aliunde reumatica transmissa: et sic ibi erit egritudo in via. Et quod pectus eius habeat solutionem continuitatis manifestum est: quoniam ibi est sanies collectio que emittitur cum sputo sanguis: quod diu satis perduravit: sed non bene imaginari potest locum generationis et illius saniei et sanguinis exitus sine solutione continuitatis aliquam partem pectoris: quare ibi assignare oportet solutionem continuitatis. Si enim sputum illud sanguineum et saniosum effundere extra cerebrum ad pectus non esset possibile ipse esset ita continuus sicut fuit. Neque etiam sanguis ille a venis exiret ab extremis orificijs capitis et a poris parietum ipsius oino non posset esse tatus: neque ita continuus. Et ex hoc fundamento deducitur: quod sanguis ille exeat a partibus pulmonis: et iste vir ita de facto incidit in pusum uel parat est cadere in eam. Si ergo ille sanguis sputo sanioso commixtus sit subulis clara rubedine rubicundus sit spumosus paucus et sanies aliquam commixtus: et ei bene adherens oino arguit ulcerationem in carnositate pulmonis elongatam a venis magnis et reuerso. Si autem sanguis ille qui cum sputo sit emittitur niger et grossus coagulat: parum sputo commixtus et non educitur nisi per magnam conatum virtutis multa tussi laborantis: et tactu principalis dolor in thorace uel in alia parte pectoris profundus apparere et cum difficultate aliquanta anhelare: tunc iste sanguis cum isto sputo a cervice pectoris educere: et esse empima denotanda egritudo talis. Quare ex omnibus colligendo egritudo huius viri est complicata ex ethica cum putrida et empimare cum putrefactis: aut saltem cum apparatu ad eam. Ex quibus uultate concluditur: quod cura huius egritudinis aut erit oino impossibilis: aut ualde difficilis: aut non nisi in longotempore ad sanitatem terminabilis que regi debet: ut nunc sequitur.

Bstineat

itaque vir iste in suo regimine a maiestate in camera uel aere frigidus et humidus et notabiliter uetulosus. In cibarijs uero effugiat salsamenta oia sumopere: et genus omne acutorum uelut sinapis rapbanus cepe alleum et silia. uentosa et cibaria cultare debet ut lactudum legumina cibaria oia actu si ida. Effugiat et cibaria difficilis digestionis ut panes grossum acimuz et male coctum: lagana et silia. dimittat etiam acetosa cibaria et acia: et prope salsa ut agresta lymdeo. Pro potu uero suo eligat uinum subrubeum uel cereuolu ad dulce pariter inclinatum nullo modo acre uel ponticum: aut sit album clarum predicti saporis. Et si molestus a potu uini sumopere sibi caueat a potu aque frigide et crude: sed utatur aqua ordeii cum succaro cocta: et eis sibi potus bonus. De carnibus uero utatur capriolinis siccis si habere poterit et porcinis iuuenilibus: et caro castrati annualis et vituli lactetis est sibi ueniens: et caro olaude et pauonis et auium minuraz et perdicio et fasiani et leporis. De piscibus ueniunt ei ceteri fluuiales: et proprie cocti cum aqua ordeii uel cum lacte uel cum utroque simul. De ferulis uero conueniunt ei magis caules bene cocti et pusana de ordeo: et prope cum amido bene cocta et tri. et cibi omnes de pasta sicca et fermentata et pedes vitulorum in aceto cocti et alia omnia plimones: et prope vulpis et porci et silium: et oua elixa et in cibis cocta absque fritione. Et butyrum mediocri usu conueniens est ei et recocta nuper a lacte accepta: caseole recentes absque sale: et lac coctum cum cedro uel amilo de farina ordeii conuenientia sunt ei. De fructibus bone sunt ei sicce ante cibum accepte due uel tres si non habet fluxum uentris: et grana granatorum dulcia sub cineribus uel cruda: et aliqui comedere poterit. iij. uel v. auellanas torrefactas et excoctas. proprie post cibum. Crocus et in paucio usu in cibis eius est ueniens: et silium cinamomum pauci usus: et hec de cibarijs sufficiant.

Pro regimine

Pro medicinali huius viri. 12. occurrunt infra mihi pro sua cura necia. Primum itaque instrumentum est cum 2º et 3º administrandum ca-

piti eius: a quo principium huius egritudinis uero esse deducendum. Incipit enim magna suo capite defluxus ad inferiores partes et a multa materia pueniens: sicut enim tatus quod occupauit loca gula et pectus pectoris et spatule. Neque loca ista tate materiam fuerit capacia quin multa per eius fluere ad pectus quod appuit ex difficultate anhelare dolore illius pectus et tussi magna: neque et preter predictam materiam totam receperunt quoniam multa per eius ad uenas propulsa fuerit ibi putriens: quod appuit. ex tanto enim defluxu et ita impetuoso necesse est concludere in cerebro fuisse magnam debilitatem: et nunc et remansisse: a qua materia multe in cerebro genite postea pectori colantur facientes magnam additametum principali egritudini. pro quod ipsi cerebro intendendum est cum instrumentis tribus que nunc sequuntur. Primum itaque eorum est ut raso capite in tota caluicie applicetur ibi hoc cerotum quod semper ibidem affixum maneat secundum hanc descriptionem factam. R. laudani purissimi. 3. j. s. resine clare et electe. 3. ij. storacis calamite. 3. ij. masticiis ros. corallorum 3. al. 3. s. sandarace. 3. j. s. macis. 3. ij. gariofil. 3. j. dissoluatur gummi in aceto mediocri acedie et cum speciebus predictis et mediocri quantitate cere fiant cerota duo speciebus magnitudinis nebulae succarate. 2º remedium est: ut vir iste saltem die semel ieiuno si obo mastice uel gummi non mastice potum expuendo semper quod ab eo educitur. Et si mastice care non posset ipsum propter debilitatem mandibularum saltem omnino tertio sero illud granum deglutiat per unam horam post cenam. 3º uero remedium capiti ad hanc intentionem administrandum est: ut ipse oia quanto sero cum uadit ad lectum deglutiat. 3. j. s. huius elixarij. R. dyapapau. descriptione Nicolai. 3. j. thuris sandarace 3. al. 3. ij. icoporensis sil. et fiat ut dictum est de eo. 4º principium instrumentum administrandum est gratia modificationis pectoris a materia saniosa secundum hunc modum. R. loch de pino de papa. 3. j. s. pulmonis vulpis preparati secundum artem. 3. ij. ireos sicci. 3. j. cetraree mi. 3. s. fiat eluarius cum sufficienti quantitate sape. de hoc ergo eluario oia mane in aurora deglutiat. 3. ij. uel. iij. et totidem in sero post cenam per duas horas: aut saltem bibat ipsum cum aqua ordeii aut modico uini dulci tepidi. Et attēdat quod maiori parte temporis aliquand de hoc electuario teneat in ore suo: et permittat ipsum dissolui et paulatim descendere. 5º instrumentum ad eandem intentionem est mixtio ista. R. passulaz nigrarum. 3. ij. liquiritie munde. 3. j. s. folioz bysopi et passij. 3. al. 3. j. seminis rosarum exiccati super sua planta. 3. ij. pulmonis vulpis preparati. 3. j. s. dragagan. gummi arab. dissolutorum in sapa. 3. j. s. croci. 3. s. piperis al. 3. v. succa. al. triplis poderis oiu. fiat tragea. de qua semper in fine pradij et cene vir iste accipiat coclear unum. 6º remedium est: ut postquam vir iste usus fuerit tribus immediate precedentibus remedijs per. x. dies: tunc iterum per totidem dies utatur istis duobus sequentibus. R. aque sublimationis cauli. 3. ij. aque ireos aque passij. 3. al. 3. s. plueris enule sicce et foliorum piloselle montane. 3. al. 3. j. detur in aurora tepidum et tardet cibum quatuor horis. 7º remedium quod debet esse socium predicto est hoc. R. pulueris corrigiole piloselle rosarum. 3. al. 3. j. corallorum ru. lapidis ematidis karabe. 3. al. 3. j. dragagan. 3. s. mellis viol. penidiarum 3. al. 3. j. s. coquantur mel et penidie usque ad inspissationem et additis speciebus fiat electuario: de quo per horam ante cenam accipiat. s. coclear: et totidem in media nocte deglutendo ipsum. 8º remedium sequitur et est postquam reuoluta fuerit curatio per. xj. dies preterdictos si egritudo salubris erit. satis est rationale magnam partem materiam mundificaram: et prope educam fuisse: pro quod superueniet tunc necessitas administrandi remedia perfecte modificationis completiua et predicti solutiuarum in carnaria et consolidatiua. Itaque non quod per eorum administrationem et virtutem stipicitatis et exicationis non noceat anhelus. De quorum numero est eluarius hoc quod est mirabilis virtus in hac materia. R. radicis recetiu ireos 3. j. radicis recetiu enule. 3. s. solide mino. et ma. acacie dragaganti et gummi arabici parum torrefactorum. 3. al. 3. j. thuris masticio sarcocolle nutrita in lacte secundum artem. 3. s. ematidis karabesang. 3. al. ana. 3. ij. pulmonis vulpis preparati: centauree mi. et ma. granorum myrti corrigiole piloselle foliorum viticelle. 3. al. 3. ij. s. gume omnes infundantur in mucillagine

sebestē factā cū aq̄ mellis bñ calat: et incorpēt medicine per quatuor digitos et lento igne auferēdo spumaz cum eversa caciola. Cum ergo mā rota fuerit reducta ad glutinositatem uenietē: tūc R̄. sape dulcissime. 3. ij. passularū nigrarū mūdātā. 3. i. 5. dactyloz pingulum numero. x. terant sil cū sape ultimata contritione: deinde cū eis incorpēt gūmeiā dīcte et contuse usq̄ ad minutissimā contritionē. Post hec autem supaddant alie spēs optime sterēdo: et in fine addantur croci. 3. 5. subtilissimi pulueris capil. ue. 3. i. 5. et fiat eluārium de quo patiens in aurora accipiat coclear vñ deglutiendo et p vñā borā añ cenā et p rādīū de eo accipiat coclear. 5. singula vīce: et quasi in maiori pte p̄steneat de eo paz in ore suo et dissolutū pmittat ad inferiora descendere. hoc enim eluāriū ag gregat vītes medicinarū uenietē abstergetid pectorales ptes: et regiat carnē et incarnat et sigillat: neq̄z n̄ anhelitū nocet si bñ consideres. ¶ 9° aut instm p̄ncipale et 2° q̄tū ad hāc intentionē in p̄cedēti cap̄ inclusam est hoc. R̄. solioz pulmo nariē corrigiole solide utriusq̄z añ. 3. i. croci: lignitū: capil. ne. añ. 3. i. a mili: terre sigillate: tu cie p̄parate: dragag. mollioris. añ. 3. ij. formens pille ex pulueribus hōp cū succo solide ma. de oi. 3. viij. Cum ergo patiens p 4° dies usus fuerit eluārio p̄cedēti: tūc accipiat ex istis p̄llis oī mane in aurora sex et ex eis accipiat tres p borā añ p rādīū et totidē añ cenā: et ita p̄tinuat eas p q̄tuor dies: et ecōtra hūc modū p̄tinuādo p 20. dies. ¶ 10° vō instm est cordi applicādū grā p̄fortationis eius et corruptionis male cōplonis calē et sicce in ipso p̄nitū R̄. succari ros. recentis. 3. ij. conserue buglosse. 3. i. violarū: spodij: ros. se. endiue portulace lactuce. ana. 3. i. 5. seminum quatuor coīuz fridoz. añ. 3. v. peni. 3. i. 5. amili. 3. i. carnū extrematū cācroz. 3. iij. lauentur diligenter cancri cum aqua cineris duabus vicibus: deinde coquant in aq̄ oīdel usq̄z quasi ad dissolutionem corticū a carnibus. deinde uli mareterātur et cū p̄dictis incorpēt et fiat eluārium. et hoc utat post. 20. dies accipiēdo de eo in aurora coclear magnū et mediū coclear ex eo per borā et mediā añ p rādīū et cenā et iterum ex eo accipiat coclear medium in fine p rādīū et cenā ¶ Cū ergo iā p̄dicta admistrauerit grā resumptionis et cōplete curatōis uti poterit hoc instm leuē applicatōis accipiēdo ex eo a. iij. usq̄ ad. vi. 3. in aurora tepido uel. iij. uel iij. 3. ex eo p borā et mediā añ cenā. R̄. lactis asinini ptem. i. aque sublimationis solide mi. 3. 5. misce et p̄tinuet p. xv. uel 20. dies. ¶ Ultimū vō instm est sacculus iste quē semp sup sinistra mamilla applicatū tenē oī postq̄ admistrauerit mūdificationē in. 20. p̄dictis dieb^o descriptis. R̄. violaz. floz nēu fatis: spodij: rosaz. coralloz rub. et al. ossia de corde cerui doronici. añ. 3. i. 5. hyacinti smaragdi et sappiri. añ. 3. 5. margaritarū. 3. i. 5. solioz auri nūero. iij. macis. 3. i. 5. croci. 3. i. galāge granoz paradisi. añ. 3. v. pulueris cōsola per se. demuz incorpōrent et fiat sacculus quadrangularis in syndone retortā. hec in sūma est via curatōis electior q̄ b̄re potui ad laudē creitoris oīp̄ariis dei. Amen. ¶ Cōsecutio restauratiua et secreta. R̄. pulparū albarū caponis lib. i. incidant subtilr et postea in mortario p̄terant ultima contritione q̄b^o p̄tritis et ordinati ad dant. 3. v. istius pulueris qui nōc sequit. R̄. cardo momi ciamomi gariosi. folij: karabe. 55. draga. gūmi ara. galāge: nacio mus. añ. 3. i. misceant et fiat puluis subtilis. et cum isto puluere addant de istis rebz. 3. iij. R̄. amidi liquiritie pinearū bene mūdātā sebestē fisticoz amigdas p̄dulciū enucleatā passularū auellanaz mūdātaz semis cucurbite semis melonis semis cucumeris: semis papaueris al. semis lactuce: se. portulace penidiāz: misceant cum carnibus contusis in mortario miscēdo cū pistello h̄mpossibilitatē. postea accipiant lib. iij. succari albiissimi et dissoluantur cum brodio pingui et fiat sy. decoctus ad modū sy. et in mortario fiat elec. uel confectio confecta cum rebz que sunt in mortario miscendo quousq̄ fuerit frigidum.

Consilium. 285. De regimine p̄seruatiuo a pestilentia.

De qui intendit uti regimine p̄seruatiuo ab impressione pestiferā utat in scriptis remedijs in q̄bus inuenit utilitas excellens sicut videri potest ex medicis n̄is quē sūt mā cōpōnū in scriptis. Et cōfirmari ē p̄tillud auctib^o illustriū medicorum. ¶ Primū qd̄ est usus triserpice descriptione Mes. in antidotario diffictōe 3° de qua accipi p̄t oī fine qnq̄z dierū a. 3. vj. usq̄ ad. viij. cu. 3. iij. aque sublimatiōis acetose cū succaro calefacte. ¶ 2° remediū est usus pillarū in scriptis. de q̄b^o oī die accipi p̄t vna uel due parū añ cenā: aut eodē mō accipi p̄t in aurora si alia nō fuerit assumpta medicia: et est eaz descriptio talis. R̄. succi acetose succi buglosse et cicoree. añ. 3. ij. boli armēi. 3. i. terant sil succi p̄dicti sepe in vna die nāli cū p̄dicto bolo ar. deinde fundant in eis spēs iste. R̄. aloes epatici electi. 3. iij. cāphore. 3. ij. fragmētoz sappiri hyacinti et smara. añ. 3. 5. margaritarū. 3. i. semina citri. 3. ij. ligni aloes: se. basiliconis: karabe: coralloz ru. sedo. añ. 3. viij. rosarū: viol. se. acetose: florū boragis et buglosse. añ. 3. 5. spēs ergo iste p se singulariter trite fundant in p̄dictis succis et diligēter agitent et exponant soli usq̄ ad cōsumptionē p̄dictorū succorū et renouent succi illi trib^o vicib^o exte cādo semp ad solē. De mā ḡ illa fiat pille ex oi. 3. viij. cū aq̄ vīris: et utēdū est eis ut iā p̄dictū est. ¶ 3° remediū est usus hui^o cōsecutiōis de qua semp post cibū accipiēdū est usq̄ ad q̄tita. tē. 3. 5. Cui^o descriptio est hec. R̄. spērū eluarij de ligno aloes descriptiōe Auiē. 5° cañ. 3. i. 5. spērū dyamusci dul. 3. 5. spērū eluarij de hyacinto descriptiōe Auiē. ubi supra. 3. ij. succari al. lib. i. fiat cōsecutio cū aq̄ ro. et coopiat folijs atri. ¶ 4° remediū est hui^o odoriferi usus: q̄b^o semp porret in manu. R̄. laudani electi. 3. i. pulueris corticis citri: et semini ei^o. añ. 3. i. croci: cāphore. añ. 3. 5. fiat oīum p se puluis et ligetur in syndone aut cū succo basiliconis fiat pomū q̄b^o semp odoret. ¶ 5° remediū est usus mixtiōis qua soleo uti oī die ex ea dādo circa 3. i. R̄. mentidati electi. 3. ij. yriace Zindromachi h̄ntis et dātem lo. annorū salrē. 3. viij. se. citri boli ar. añ. 3. 5. incorpōretur oīa ultimata contritione cū aq̄ ros. muscata. Et utēdum est ut iā dictum est ad laudem summi creatoris. Amen.

Consilium. 286. De febre pestilentiali cum antrace ulcerato. vj. accidentib^o que solent sequi febrem pestilentialem.

In regimine bul^o p̄lritia p̄ncipalr considerari opz. circa que regimē curatiū stabiliendū est. ¶ Primū itaq̄z ipsoz est se. pestilentialis a q̄ste vir molestat^o est p dies circa 15. ¶ 2° vō est ulc^o corruptū et difficil^o sanatiōis. q̄b^o remāsit post curā a p̄tatis pestilentiali. ¶ 3° vō p̄ncipale ē circa accūtia que remāserūt uel cōsecuta sūt ad p̄dictas dispōncōs. ¶ Pro declaratiōe vō p̄mi p̄supponēdū est febriē quā vir iste passus fuit pestilentialē fuisse. Qm̄ ipsa est cōsecuta uel p̄cedēs a p̄a uenenosuz et corruptū q̄b^o antiq̄ noīabant altoyn: ut 3° q̄rti. suo cap̄ vidēdū. Moderni vō italicinosi antracē: eo q̄ corruptio sua tāta malitiā h̄t: ut corrupat mēbzū in p̄fundū uel lut antrū uel spelūcā faciēs. Ueniūt aut hec a p̄ata a mā cholica et sanguinea aduūis tā acuitate p̄marū q̄litarū q̄ scōdaruz et occularuz mēbzoruz corruptiua. pp q̄b^o nō est mirabile si se. p̄cedēs hec a p̄ata uel subsequēs ea uenenosā et pestilentialis reputari oīz. si enī hec a p̄ata fiunt a nā sinthomatice mota uel bēmetia trāsmutationis niā p̄ faciēs pp fortē ipulsiōē a febrili calitate in nāz factā: et mā illi^o febris iā corrupta est necesse est et a p̄a ex tali mā cōgenituz uenenosuz ē. Et itē si p̄nope q̄b^o raro p̄ingit a p̄a p̄cederet febriē: necesse est p̄cedē itē illā febriē ē uenenosā. uapoz enī putridus a mā corrupta cordi eleuatus talr agit in ipm cor q̄litar in se h̄t: sed ipse est uenenosus. igit tē. Et ex hoc fundamēto facile p̄cedi p̄t q̄ nō est icōueniēs aliquā febriē pestilentialē ēē cronica: 3. in plurib^o

ipsa sit acta: imo pacata. qd eni repugnat qn mā melica uel flatuca spē uenenositatis in formari possit: nī ipsa cēt debilis accuitatio tā ex pte q̄litatū manifestarū q̄ occultarū. pp qd oīno pcedēdū est hanc febriē huius viri r fuisse r adhuc esse pestiferā in cuius cura pcedēdū est: ut nunc sequitur.

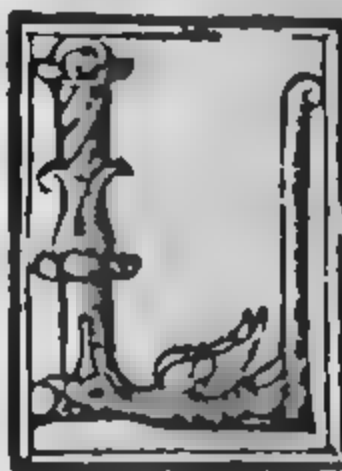
Licet itaqz in cura hui⁹ viri diligēter r subtilē multum pceissum fuerit: nī pro cōplemēto curationis hui⁹ febriē sex vident mibi necessaria obseruari. ¶ Primū itaqz istop est qd cōstante v̄tute in hora electa hui⁹ viro fiat flōmia de saluatella sinistre man⁹: aut ramo ei⁹ posito in eadē manu inter anularē r auricularē digitos p quā extrahant sanguis 3. iij. uētre ei⁹ p̄us mollicato. ¶ 2^m est qd cordi ei⁹ applicet hoc vnguentū: qd otinne ibi fixū remaneat. R̄. basiliconis recētis. 3. iij. floz boragis r buglosse r mellisse. aī. 3. j. doro nicti ossis de corde cerui aī. 3. j. hyacinti smaragdi saphiri. aī. 3. j. sedo. marga. coral. ru. aī. 3. j. farine amili. 3. j. 5. farie orō. 3. j. croci. 3. 5. viol. rō. floz nenufari. aī. 3. j. coq̄nt berbere cētes in aq̄ r diligēti stritūe incorpent sū r repidū applicet cordi. credo in hoc eē sandamētū sue cure. ¶ 3^m vō istm p̄ncipale est ut ol mane accipiat hoc digestiū. R̄. sy. de lymont bus r acetositate citri r de bisantio. ana. 3. j. 5. aque aceto. buglosse mellisse. aī. 3. j. misce r stante sicut fridū accipiat in aurora r sine ipsa repidū usqz ad. 15. dies interpolādo q̄tū remediū: qd nī c̄segtur. ¶ 4^m istm est: ut cū accepit digestiū immediate scriptū. v. vicibus soluat cū hoc. R̄. trifere p̄ice de scripte de sue in antidotario. 3. 5. succi rō. 3. vj. dissoluat cum aq̄ ordei calefacta r tardē cibis. v. boris pax dormiendo post ipm. ¶ 5^m istm est: ut iste vir pluries in die cibatus r nō cibatus deglutiat aliqd de hoc eluatio. R̄. cōserue rosarū r boragis r buglosse. aī. 3. j. margari. 3. j. hyacinti smaragdi saphiri. ana. 3. 5. succari cādi. 3. j. 5. folioz aurinero. vj. fiat eluariū cū sufficiēti q̄titate vini granatorū. ¶ 6^m vō istm est istud qd iste vir sc̄pissime odoret in frascriptum odoriferum R̄. ligni al. storacis calamite rō. nō expansarū labrusce spo. boli ar. aī. 3. j. campore. 3. 5. ambie. 3. 5. musci electi gra. viij. aque acetose aque nenufa. aī. 3. j. 5. aque maiorane. 3. ij. teratur omnia per sēt postea incorpent cū aquis. bec enī me dicina ualde potens est in confortando p̄ncipalia membra r mendo ipsa a corruptione.

Pro secūda vō p̄ncipali egritudine. s. pro cura ulceris p̄ scripti tria sūt necia instra. ¶ Primū est vnguentū hoc. R̄. olei nardini de mastice. ana. 3. j. 5. olei de croco. 3. vj. olei rosarū. 3. ij. armoniaci serapl. oppo. aī. 3. j. 5. terbetine electe. 3. iij. myrre. 3. ij. sarcocolle mastice thuris. aī. 3. iij. boli ar. bii odoriferi. 3. ij. 5. cere al. 3. ij. dissoluant gūme cū acetoelecto r incorpent cū cura. deinde colent r colature addant pulueres. r fiat vnguentū qd uisio bulliat in. 3. v. succi vince rosice usqz ad cōspersionē illius. hoc enī vnguentū claudit in lectras oēs necias in cura ulcerū malignoz attrahedo exceddo uenenositatē cōmpēdo: sic de alijs. ¶ 2^m vō remediū est puluis iste. R̄. scariole agrimōie. aī. 3. j. boli arme. cāphore. aī. 3. j. cētauree mī. 3. iij. puluerigent oīa p se. deinde commisceant de hoc puluere tota superficies ulceris cooperiatur. ¶ 3^m vō istm est vnguentū istud de quo tota circōferētia ulceris vnde q̄qz p spatia. v. digitos inungat. R̄. succi v̄ge p̄sto. succi p̄solide maio. r medie. aī. 3. j. succi plātagis. 3. ij. amili 3. j. 5. farine ordei farie uolatil molēdi aī. 3. j. 5. cāphore. 3. j. 5. sūt terant r tritūe lōga in mortario plūbeo r fiat linimētū.

Accidētia vō que cōsiles dispōnes cōcomitari solēt sunt sicut p̄stratio appetit⁹ instācia vigiliarum: sicut imoderata cū amaritudine oris: uētris consipatio r corpis inquietudo qd p̄ndēdū est per hunc modū. ¶ De bilcati appetitus subueniat applicādo hoc vnguentum sicut chosio. R̄. cōserue citoniorū. 3. ij. mastice spicerō. coral. ru. aī. 3. j. aga. 3. j. 5. cōterant sūt uisio cōtritūe r teneat supra. sicut cho. ¶ Pro hac ē intētiōe. R̄. cōserue citoniorū succarine. 3. ij. spodij mastice nenu. rō. aī. 3. j. terat dyacitonitē in mortario cū sy. de acetositate citri. r fiat cōfectio in rotul. 3. 5. qua

rum vna sēp accipiat post cibū. ¶ Pro instācia vigiliarū R̄. violarū floz nenufariis coricis mandragore aī. 3. j. se. aneti croci. aī. 3. j. fiat puluis r liget in syndone r sēp odorēt. ¶ Pro imoderata vō siti. R̄. aque mucillagis semis cito nioz facit p infusionē cor. 3. ij. syropi nenufari. 3. vj. misce r sepe fridum bibat. ¶ Pro amaritudine vō oris mastice sepe folia acetose rectia aut salte semia ei⁹: aut salte grandū nū guini arabici de quo succus labēdo trāsglutiat. ¶ Pro cōstipatiōe vō uētris oēs ei sepe aq̄ infusionis granorū sebestē cō fractorū: r si uelis ipsam fortiorē efficere in leniendo infundant in ipsam folia uolubilis minoris non contrita. ¶ In quietudinē vō in cōsilib⁹ febrib⁹ euēnientē sedare pōt odoriferum supra scriptum: r si uolueris fortius illo tūc R̄. mucillagis granorū p̄stij sy. nenufarini. aī. 3. 5. misceat cū. 3. ij. aque ordei subtilis r ter uel quater in die exhibeat in potu. In his in sūma consistit curatio huius dispositionis rē.

Consilium .287. De febre sumili pestilencia.

Licet dubitabile sit febriē hui⁹ viri pestilentialē debē notari: qn ipsa subito accidit nullo accitū typoz cōcomitare solentiū pcedēte. neqz enī passus est manifeste accitū a melileto cōcomitari solētia: uelut oscitantes alices torpor corpis cōfractio ipsi⁹ aut cōsilia p̄ncipali excludit febriū pcedētia. ¶ Sicut ē neqz accitū febres cōcomitātia uel eorū typoz manifeste appuerūt: uelut frigus cōfractio lassitudo r̄gor aut horripillo: que oīa motui māx ascribunt leditū magis p̄ q̄itates manifestas q̄ occultas. Nihilomin⁹ plurimas febriū pestilentialiū bec accitū nō raro pcedūt r cōcomitant. ¶ Propter qd existis nō est euidēs argumētū negare hanc febriē eē cōtagiosam r eo forti⁹. qm ipsaz cōcomitatū est ap̄a in lingue uelut nris t̄pib⁹ sēp accidē solēt: 13 a p̄tib⁹ antiquis nō bēat de tali mō pestilēcie exp̄ssa s̄nia in sermōib⁹ ab eoz traditio. que ambo motiua satis psuaderēt febriē eē reponēdā subdenotatiōe pestifera. ¶ Neqz tñ pp hoc affirmo hanc febriem esse pestilentialē. Corpib⁹ enī imundis: uelut scabiosis febres frequēter ualde subito supueniūt. ¶ Adhuc ē mota mā in ebullitione sua frequēter in p̄ncipiis feb. sinthomatice pellit ad loca emūctoria: r pprie qn mā uir fuerit replēs aut emunctorijs p̄pinq. ¶ Et adhuc forti⁹ qn cōtingerit in crurib⁹ r pedib⁹ iueniri ap̄ata ad que nā iclinat mās itrisecas que remanentes in v̄sio faciunt ibi ap̄ata: ut p̄ q̄rti. cap de feb. ap̄atū colligendū. ¶ Et 4° itē: qz 13 vir iste purgationē fecerit r in unctionē: malū tñ regimē obseruauit: qm posuit se ad ruffaz cū calor mām in fluxu posuit r incitauit v̄tutem ad sinthomaticā trāslationē ei⁹ ad loca emūctoralia. ¶ Et iterū 5° hoc psuaderi pōt: qz cū febriū ista id sit p̄pinq p̄ncipali q̄rte diei nēcio appuerunt signa mortis uel salutis in eo: pp qd existis motiuis satis concludentib⁹ sperandum est hanc febriem nō esse pestilentialē: qd qd enī contingat regendus est eger regimine febriū acutarū: r pprie appentibus signis acutatis uel furiositatis materierum: ut nunc sequitur.

Primū itaqz dicēdū qd dato qd trāstuerit q̄rta uel fuerit in fine diei cōstāte v̄tute cū alijs signis cōueniētis spei statim fiat ei flōmia de saphena dextre p̄tis ul̄rie p quā exbat sanguis q̄ritas tenori v̄tutis ul̄ plenitudini p̄portionata. ¶ 2° vō p̄ncipalr rectificet regimē ciborū r potuū cū ifridatiōe p̄hibitua r remissua putrefactionis que sapiētib⁹ viris quoz regimi dedit⁹ est manifestissime sūt. ¶ 3° p̄ncipalr diuersio fiat māx coium cū clisteri p̄stis doctorib⁹ notissimo. ¶ Et itē 4° cōstāte v̄tute eēet mā cum pharmaco appropato māx p̄ccā. ib⁹ qd plurimū in febrib⁹ acutis educē d̄z electiue mās eēntialr colas r aliq̄li adustide p̄ncipales uelut hoc. R̄. succi rosarū. 3. j. elarij bamech. 3. iij. reubarbari electi. 3. j. dyagridij. gra. j. bibat totū cū aq̄ lactis in aurora obseruatio cōductionib⁹ in solutiuis custodiendis ¶ 5° isup itēndat oluerfōi māerū appropatarū egritudine:

et propter apertum cum uetosis uehementer ignitis carnosio et dome-
sticio tybia et pte applicatio cum scarificatione conuenienti. ¶ 6°
item magno exite apate et adustione uestigia ostendere sicut
super eo scarificatio pluris numeri. cum slobor homo scindendo
cutem incesu transversali. ¶ 7° super loco tali ponat emplastrum
attritu satius nobiliter. Cum autem apata fuerint emdctoralia et per
via transmutationis a principalibus et nobilibus membris euenientia:
tunc igeniari oportet ut vigorem ad expulsionem materiam et ad
attractionem eam ad loca appropriata. Et si non cum alio saltem cum
sanguisugis et cum uetosis attrahentibus: ut 4° pmi. cap. de medici-
catione apati. et 3° qrti. trac. p. cap. de exituris. Est autem talis em-
plastrum descriptio. R. foliorum ruthe recentium foliorum origani fo-
liorum vincetoxicum et est herba laurentij. ana. M. v. rad. liliorum al.
M. viij. foliorum maluarum. M. iij. farine ordeisenugre. et scis li-
ni. an. 3. j. s. croci. 3. j. oli liliorum al. 3. j. oli de anctor de camomila.
an. 3. j. s. fiat emplastrum et calidum et desuper applicet apati ample-
ctendo pte per latitudinem magne spase etc. ¶ 3° iterum autem deducit
est maci anici cum syrupis extinguendis et phibentibus putrefactionem
in bruius ut medicinarum que contrariis uenenosisantibus: ut sy-
rupus de acetositate citri lymoniis oxica care et filibus. Sicut
adde aque acetose rosarum cicoz. buglosse et filium. an. quod syrupus
per solco ut in pluribus facit deglutiri pillas. v. facias expulsum
seminum citri. cum succo acetose semina enim citri aduersant uene-
no. ¶ 6° qrti. trac. 2°. p. cap. de medicinis ebibitis ad uenena.
¶ Scio autem ego quod sieger in mane bibat. 3. iij. succi acetoselle
cd. 3. j. aque rosate est singulare remedium. ¶ Alphonso autem ex
tremis et ipsarum irrorationes et frequens potus syrupi acetosi-
tatis citri cum aqua ordeis uel acetose. et frequens comestio pauca in
quantitate continua. ¶ Epithimata cordialia et epatica inunctio-
nes spiritus isfridates et confortantes becoia tamque notissima acutis-
simis doctoribus ipsorum procurantibus oia relinquo. Non enim descripsi
ut doceam: sed ut memoris: sicut emplastrum facit de mica panis co-
busta et in aceto infusa cum tripla quantitate melle et farie ordeis
iucis stritoy nauseam tollit et uocis confortado stochu et sic et alijs
hec oia benigna clemencia saluatoris in bonis uiri salute felicitet

De egritudinibus

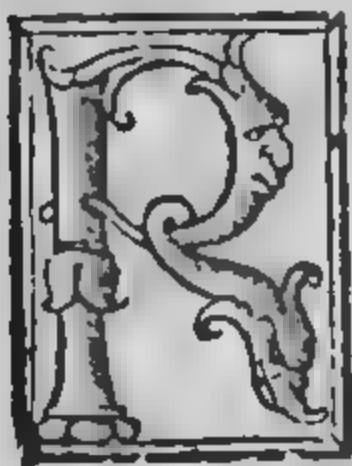
Lutis consilia sequun-
tur.

Consilium. 288.

De rubedine rosea appente in
supficie cutis corporis cum aliquali
doloribus ancharum et spine: continens capitula quinque.

De causis principalis egritudinis.

Cap. 1.

Rubedo

difficilis similis coloris rosarum
rubearum recentium: que nunc
cognoscitur in viro isto. bonam spem curatio-
nis prae dispositionis que primum in eo ap-
paruit: consideranti videtur afferre. ¶ Est enim
hec dispositio pueniens a sanguine inflammato uel
acute cholae comixto. Qui per caliditatem accen-
tem subtilior et cursibilior effectus est: et aperit

orificia uenarum capillarum: et recipitur in poris membrorum.
Cum ergo ibi receptus est in membrum unum: tunc quod assimilari
ua et transmutatiua debilis est non potest ipsum complere
assimilare membrum. remanet ergo in membris uestigijs sue al-
terationis et coloris: propter quod membra et calida et inflammata et ru-
bicunda remanent sicut sensus ostendit. Sicut enim uetus transmu-
tatiua fortis exis sanguinem uel obiectum in quod agit et aliquid sic
incomueniens: perfecte alterare et transmutare potest: ita contra uetus
transmutatiua nobiliter debilis exis: obiectum in bonum dispositum non
potest uenienter transmutare. Quia ergo fortius cum uetus transmu-
tatiua debilis fuerit: et obiectum incomueniens ipsum rectificare non
poterit: ultio conatu in ipsum agat. Et sicut plata bona que
a laudabili loco transferretur in locum uel regionem illa uidebitur
producat fructus nutrimento non conuenientes: ita et sanguis
in laudabili existat receptus in poris membrorum: quorum com-
plexio corrupta est uel alterata: non potest nutrimentum efficere conue-
niens. Sicut contra de qua plata male quantitas in una regione
existens transmutatur ad regionem aliam perit in qua

litantibus: tunc producit fructus nutritioni conuenientes ubi prius ue-
nenosi erant. Et sunt similes Sal. 6° de acciti et morbo. de plata
transmutata de persia in egyptum: que prius uenenosa erat: et fusa
facta conueniens nutrimenti. et colligunt et huiusmodi sermones utriusque 6°
qrti. tractatu. 2°. cap. 10°. Et capitulum etiam pmi. uitalis pma pmi.
doc. 6°. 2° cap. de uirtutibus quibus ministrat. ubi est de atroses mor-
fea et albaras. lege ibi. In summa igitur ex hoc sermone colligendum.
quod rubedo que in hoc viro appet in facie spina et inferioribus
partibus ei. puenire potuit per lationem sanguinis male quantitas in po-
ros quod non potuit assimilari membris per incomuenientiam ipsi sanguis
uelut obiecti non transmutabilis a uirtute nec assimilabilis mem-
bris. ¶ 2° uero causa potuit esse. quod dato quod sanguis in complexione et in
substantia laudabilis fuerit ad membra effusus: tunc contingit potuit
quod in membris iuxta fuit species male complexio: propter quam tanquam in-
firmum incomueniens uetus non potuit actiones suas in sanguinem per-
ficere: ita ut ipsum uenienter transmutaret et alteraret. ¶ Complexio est
uile in firmum uentis ad oia operationes efficiendas. ¶ Quod debilitatur
alterat ipsa uel corrupta necesse est in operationibus accidere permutati-
onem. Et totum hoc ualde facile confirmari potest leui argumento: ita
non demonstratio. uidemus enim in hominibus a frigore congelatis mem-
bra palecesse quod tunc sanguis laudabilis ad ipsa deferat. Et
item uidemus in superflue calefactis et estuatis coloris membrorum
uerti ad inflammationem et rubedinem ualde magnam quod tunc san-
guis stans ad membra ista deferret. Appet item 3° in stritis
flagellatis et uetosis uarias coloris species acquiri: dato quod san-
guis quod ad illa membra deferret in sui complexione et substantia sit lau-
dabilis. ¶ 2° uero causa que totum complexum est. quod rubedo uel alter co-
lor corruptus in membris acquiri per has duas causas iucis congrega-
tas. v. per partem sanguinis ex parte quantitas substantie et complexio
ei. et per corruptionem complexio membrorum: ad que sanguis ille de-
ferret. Cum ergo in viro isto sanguis in substantia et complexione permuta-
tus fuerit a naturalitate et uetus membrorum fuerit debilis: oportuit
necessario hunc sanguinem in substantia membrorum non fuisse
debite conuersum et assimilatum. ergo in eo apparuit et ap-
paret corruptio in colore: quod erat declarandum.

Pro

declaratio autem pte acciti: supponendum est quod
alias declarata fuerit: quod hic uir dispositus fuit ad
spem leple puenientis ex melia genita ex adustione cholae: ap-
paruit enim hoc in eo item per multas causas et signa alias de dispo-
sitione sua descripta. ¶ Appuit 2° bonum uitae per infra curatiola que ne
oia infrigidando et buccando tam substantie quam quantitate complexio
ne ipsi episcopo et totum permutauerit adeo ut ubi per uehementem
inflammationem epatis et uenarum sanguis et cholae adurebatur illa ue-
hemens flama ab istis tam predictis remota non potest sanguis am-
plius aduri: nec cholae: ita ut uertat in meliam: sed in epem et
in sanguine remanet adhuc seruida calitas minor quam adusti-
ua. ¶ Ex qua fundamento facile appent causa ruboris membrorum que
mansit in viro isto. Efficiens enim causa instralis est mala complexio
episcopi cal. et sic. Ad aliam uero causa est sanguis cholericus: quod est obiectum
utrumque transmutatiue incomueniens ad assimilationem membrorum.
¶ Particularis uero causa efficiens est predicta mala complexio in deter-
minatis membris uel quibusdam fixa et fortior quam in alijs. ¶ Ex quibus
correlarie solui potest quod. quod hic rubor in partibus quibusdam
inferioribus intermedijs et superioribus innent: et non in oibus
membris corporis: totum enim hoc soluat. propterea quod quidam parti-
cularium membrorum complexio corrupta est: et non oia. ¶ Ex quibus
oibus inuicem collectis: appet quis debet esse modus et
quot curationis instra que sunt duo. scilicet rerum non naturalium con-
ueniens applicatio et filius medicinalium.

De cura per regimen sex rerum non naturalium.

Cap. 11.

Ro

regimine ita quod uis uiri ex parte sex rerum
non naturalium. pmitte dñi pmo quod euitare debet
oium rerum non naturalium administrationem que potest
tali sui caliditate et siccitate mas corporis inflama-
re et exicare possit. ¶ Propter quod aer eius et loc-
habitatio debet esse ad frigiditatem et humiditatem notabi-
liter inclinata et proprie in tpe caloris. In tpe uero frigoris sit lo-
cus habitatio eius remisse caliditate et siccitate. ¶ De ci-

bio aut evitare dicitur ois qui sui calitate et siccitate sanguinem mobilitati et aduersioni disponat: uelut sunt aromata oia pl. guia cibaria salsa multaz acuta et vinctuosa: et semina et ra. dices calas: ut feniculu petrosilicimnu et anisum carni dan. cu mētibā serpillū rosmarinū rutbā et filia. Item oia acuta et fu. mosa cibaria evitare dicitur. Uelut alleu cepe porru rapbanū si. napismū et alia filia. Et in summa ueniens est ei oia sua ciba. ria et frage in coctionib⁹ eorū cū plātis et radicibus fri. et bu. ut sunt lactuca spinachia bleia portulaca cucurbita endiuia vio. la malua crisolocāna: et filia. Et usus lactis et et casei re. cetis non salit aut ualde pauci salis et colostre et recocte. Et ois lacticiuij cibi sūt ei ualde ueniētes. Et olei oliuarūz usus nō ualde salit: aut sine sale facti ueniens est ei. Et con. ueniēti⁹ est ei olei onfancinū. i. de oliuis non bñ maturis fa. ctū sine sale: et meli⁹ ualde q̄ butyrū. Agresta et siue grana. top succus: et uinū citoniorū p cōdimētis est ei ualde ueniētes. Acetū vō nō plz mibi: nisi fuerit acut⁹ et nō acutū. Carnea aut ois iuueni aialiū mediocriter pinguium ois sūt eidē cō. ueniētes: salite aut ois effugiant. Pisces aut ois et cācri bñ ueniūt ei elixi uel frixi cū pauco sale et absqz aromati⁹. Quid aut eidē ueniētes dicitur albi uel subrubēti claz et aro. maticū leuis fumositatis: et si non possit bēre tale: uelut est cō. stitudo apud marchianos bites uina ualde fumosa: itē dicitur ipm frage cū aqua cruda electi fontis. Et si nō timeret expē. sam: melius eēt lymphare ipm cū aq̄ sublimationis acetose uel sumiterre: sed p̄ est melior. et si nō uult uti ea semp cōtinue salte dieb⁹ trib⁹ in septimana utat eadē. Insup vir iste ois fortes mor⁹ et exercitia corpalia vitare dicitur imo utat q̄te in q̄. ed pōt in dieb⁹ caloris et post cibū p q̄tuor bōs. alijs et tpi⁹ et boris mediocriter pōt sibi cēdi exercitiū. In summa igit nullū exercitiū ueniēti⁹ est ei q̄ nauigatione factū: aut equo gēda rio ualde suauiter icedēte. De passiōib⁹ vō et motib⁹ aiali. bus idē intelligēdū q̄ oino euitet passiōes ois sanguinē infā. mantez et in motu ponentes: uelut iracūdiā furorē et filia. Dormitione aut utat p̄laxa satis ut melior fiat mēz et ci. boz digz: et oino fugiat uigilādū excessum: q̄ totum corp⁹ in. flāmationi disponit. De re vō sexta nō nālī in quacūqz ci. batione memor sit q̄ nunq̄ cibis uel potibus usqz ad saturi. tatez se repleat adeo ut per ea stōchi granitas et fluctuatio sub. sequat: et sumope caueat ne uentris stipticitas in ea p̄seneret que mukum fluxa est ei. Opponat igit ei coquēdo in cibis bleas maluas violas mercuriales et spinachiam recentes li. quiritiam et uolubilem minorē et assilia: aut salte assuescat co. mestioni cassie fistule an cibū ex cāna recenti lambēdo ipsam. Et si p̄cepit nauisā stōchi ex usu cassie. meli⁹ eēt ei ut sal. te ois die an cēnā acciper scutellā vñā decoctiois folliculorū sene cum. 3. j. succari rubei. Hec de rebus non naturalibus. Huic mī uallime rei p̄p̄tionē que cōsequit aliquid memorie reducēdū de coltu. vñ frequēs corūdi usus oino fugiendus est: et nō est ad ipz stromittēdū. nisi cū ad ipz nālī icitata nā in. uita uerit: nec plus. et ab hoc viro coeūdū q̄ bis septimana: aut ter q̄ p̄cedit ei: eo q̄ iuuenis et sanguis notabilr abundans. **E**x p̄dictis in casū p̄apperepōt q̄ corruptio ruboris que in mētib⁹ uiri p̄cipis est signū bone spei p̄seruatio. nis huius uiri a vulnerib⁹ lepre. cui⁹ p̄ncipij iam appuerunt im. pressionēs: ut in altera scriptura declarant eidē. Neqz mī. rādū est si vni plane dispōnī succedat dispō leuioz. Pōteniz potentia uiuus absqz aliquo extrinseco auxilio mās prauē egritudine et mortalis p se rectificare: qm̄ forti uirtu nībil resi. stere pōt in expellendis nociuis. 7. anno. cōmento 55. illius Quibuscūqz interfrenes et. Amplius p̄sepe et sensuūm dispōnibus videm⁹ vtrū auxiliōz beneficio uigorantē pra. uas egritudines abscindere: ut p̄ in pestilētib⁹ leprosis et can. cerosis dispōnib⁹ et filia. Igit in hoc viro uiuus fortificata cū beneficio regimīs medicinalis mām asit et cōstet leonine le. pre: que in eo appuit: digestis et rectificauit: adeo q̄ deinceps ab eo vñ mibi ipm esse securum: obseruato mī conuenienti re. gimine. Remansu igit ut p̄declaratum est in vniuerso cor.

pore et p̄oprie in epate mala cōplo cal. et sic. que est fetidioris sanguis effectiua cā: et corruptionis coloris in eo. Ex quo cō. cludit q̄d superius assūptū fuit: q̄ dispō que in eo remansit ualde leuioz est q̄ p̄cedēs q̄d fuit superius declarari p̄missū. **D**ecura per medicinalia et sunt decem infra. Cap. xii.

Rocura huius itaqz dispōnis et alioz acci. nā que in hoc viro remanserūt: appet mī. hi p̄uidēdū eēt. 15. remedijs medicinalib⁹ ut nūc se. quif. **P**rimū itaqz horū remediōz est ut oī ue. re usqz ad tres ānos vir iste purget p̄ hūc modū accipiat enī a p̄n⁹ mēsis martij usqz ad. 20. ei eligēdo ut sibi plz syrupū istū: quē cōtinuet dieb⁹. 3. 3. syrupi de blēdūz sy. rupi ro. et de fumo terre añ. 3. 5. aque lactis et cō butyro et colo. tra facta. 3. iij. misce et totū tepidū accipiat. **S**ūpto vō dī. gestiuo appente in urina sedimie albo eq̄li vñito et in fundo sedēte purget cū hac medicina. 3. 5. eluarij. hamech descriptiōe maior. 3. 5. eluarij succi rof. 3. 5. cassie fistule p̄parate cū aq̄. elcoree. 3. 5. misce et totū calidū accipiat cū. 3. iij. aque lactis. et tardē post ipm cibū salte boris se p̄ accipiēdo post q̄ntam borā aque ordē cale cyathū vñū. **I**n purgatiōe vō autē nālī fēda sic p̄cedat. a medietate enī mēsis septēbris accipiat hoc digestiuū quē cōtinuet dieb⁹. 15. 3. syrupi violati syrupi ro. et de fumo terre añ. 3. 5. aque acetose aque enule et sumiter re añ. 3. 5. misce. **A**cepto at syrupo appentib⁹ signis digō. nis iā p̄dictis purget cū hac medicina. 3. 5. cassie nup p̄pate cū aq̄ lactis succi rof. añ. 3. 5. reubarbari electi. 3. 5. ephimi poli. podij. añ. 3. 5. viol. anisi lignitē añ. 3. 5. misce et totū calm acci. pias cū aq̄ lactis ut supra obseruādo regulas que post soluti. uū ueris cōscripte sūt. **2. vō** p̄ncipale infirm est ut vir iste tpi. bus intermedijs purgatiōis utat istis pillis. de qb⁹ aliqui acci. pias vñā uel duas parā añ cēnā ad remonendū stipticitatem uētris que multū sibi assidua est. 3. 5. aloes epatici. 3. 5. agarici polipodij thimi folliculorū sene salis indi. añ. 3. iij. in fundatū. bec oia p se puluerizata in succo rof. et ibidē infusa p̄maneat p̄ tridū exponant soli et exiccent. Et ita trib⁹ vicib⁹ repona. tur succus: et sub radijs solis exiccet sepe agitādo. Cūz ḡ tota massa tercio exiccata fuerit de ipsa fiat pille de oi. 5. vij. et sic ca. rā usus ut dictū est. **3. infirm** est eluariū hoc. cuius usus dicitur iter vñā purgationē et aliā accipiēdo de eo imediate añ cēnā medlā coclear. et erit ueniēti⁹ ad stipticitatē suam. qm̄ multi boiū pillarum et p̄p̄e aloetica p̄ usus iducit et auget stipticitatē nimis siccādo. et p̄p̄e in eis quoz cōplo est cala et sicca. Hoc igit eluariū in talibus mollificādo ueniēti⁹ re. mouet stipticitatē. Cuius descriptio. 3. 5. medulle prunorū ta. maridorū et sebestē añ. lib. 5. medulle cassie. purgate de cāna cū aq̄ viol. 3. vij. violarū anisi feniculi añ. 3. 5. polipodij. 3. 5. succi rof. 3. iij. dyagridij. 3. 5. licoz penē oia sit cū lib. ij. succari ru. et fiat eluariū. **4. infirm** est. q̄ vir iste diebus interne. dijs purgationū in aurora p̄ 4. bōs añ p̄adiuz assuescat accipe salte in septimana ter coclear vñā bui⁹ eluarij. 3. 5. vio. larū se. endiuie lactuce portulace añ. 3. 5. adianthi politrici capilue. epatice buglosse boragis exiccatāz añ. 3. 5. seminūz 4. coium fridorū. se. acetose se. enule añ. 3. 5. medulle prunorū acetosorum succi macianorū succi rosa. añ. 3. 5. succi liquiritie 3. 5. in corporentur succi leui decoctione cum lib. ij. succari al. deinde additis spēbus fiat eluariū et est elegans medici. na cutis mundificatiua. **5. remedium** est: ut hūc vir quo. ter in anno sup bumerorū carnositatē apponit sibi faciat p̄ma. vice uētosas duas cūz scarificationē. in fine mēsis martij alia. uētosas apponit faciat in medio nūd. in fine mēsis septēbris etiā cum scarificatione. aliud at uētosandū tps intermedijz ellgat mō suo. **6. infirm** est: ut post purgatiōes ueris et au. tumni sequētī mēse oī septimana quoz dieb⁹ mane et sero fa. ciat caput purgiūz infra scriptum. 3. 5. succi arthanite succi cor. ticis radicio sambuci añ. 3. 5. aque mellis. 3. 5. ipkaros suum aqua frida. deinde ipleat manus hoc caput purgio calefacto et trahat per utrāqz narē leuiter bis uel ter: et cōuenienter emungat a naso id q̄d a capite destillabit absqz deglutitione

ipsius. 7^m insim est: ut vir iste assuescat in uere et in autu-
no linire et fricare corpus suū cō oleo de vitellis ouop et de
granis frumētū an cōmixto. 8^m insim est: ut si non poterit
bere olea p̄dicta utat līnīmētū qd̄ posuit sibi in apotheca de
scripto. Cuius descriptio est. ℞. litargiri spumificati. 3. iij. ce-
ruse. 3. x. sarcocollē nutritē in lacte uaccino p̄ diē et noctē. 3. iij.
et fiat vnguentū līquidū: et q̄ post aliquos dies erat glutinosum
posui succū celidonie et cōquassatū in mortario. 9^m insim
est: ut iste vir post inunctiones p̄dictas totū corpus ei^o abluat
ex aq̄ decoctionis radicū enule saponarie et lapatij ma. 10^m i-
sim est: ut hic vir post cūones p̄dcās sūmo studio tētet apire
uenas emorroidales cū solijofici cōfricādo eas aut cū solijs cō-
solide ma. boragis ul' bugl. aut cū rugosis corticib^{us} alicuius
plātē aut cū uetosa trabēdo eas ad ex et cū sūmo eas pūgēdo
uel cū fetis porcinis: uel cū alia re acuta. Hec qd̄. x. insim dī-
pōni uel corruptioni coloris videntur appropriata.

De cura catarrhi salis. Cap. lvi.

Anc ad duo remedia scribo que salso ca-
tarro eius appropriata sunt. 1° Prīmū
est gargarisma istud de quo accipiat post purga-
tiones sup̄ascriptas per vñā septimanā oī diē. 3.
v. in octo gargarisationib^{us}. ℞. oximellis sglitib^{us}
cl. 3. j. eluarij metridati. 3. j. aque decoctionis p̄iretri et artba-
nite. 3. iij. succari al. 3. j. misce et accepta vñā pte ei^o in ore cala-
teneat. Deinde cū ea gargarizet. 2° vñā remediū ad huc acu-
to catarro ueniēs est hoc. ℞. iulubaz numero. xxv. de cylo-
ruz pinguiū numero. x. p̄iunoz dul. numero. viij. viola. liq̄.
rob. se. postulare et acetose anisi añ. ℞. j. sebestē nūero. x. ca-
pil. ue. macis. añ. ℞. j. s. oīa cōq̄nt̄ mīnūtīcīsa et cūsa in lib.
x. aque usq̄ ad cōsūptionē tertiē p̄tis. Deinde colent̄ sine expres-
sione et de aqua ista p̄ duas hōs post cenā accipiant. 3. iij.
et in aurora. 3. v. et semper sit calida.

De cura triū alioz accitū digitor et stōchi contractionē et
dolore ancharum et spine. Cap. v.

Quoniam aut in manib^{us} huius viri reman-
et p̄dū. 3° duob^{us} remedijs mibi vñā eidē pui-
dēdū ē. quop̄ p̄m est: ut assuescat abluere eas sepe
mane et sero cū hac decoctione cala. ℞. oppopo-
natis myrrē et serapini ana. 3. s. sulfuris viri lib. 5. artbanis
teireos paucedant bistorte aristol. rotūde gētiāne añ. 3. j. sal
sardinie. 3. v. coquant̄ ola in lib. cētā aque usq̄ ad cōsūptionē
medietatis. et fiat ex ea ut dictū est. 2° remediū est linimen-
tū hoc. ℞. olei de cinamomo. 3. j. olei de euforbio. 3. ij. olei de
castoreo. 3. j. s. misce oīa sūt et sepe per decē ptes ex hoc calido
liniant̄: et supponat eis pellicū vulpis aut dabaon calefacta.
Est aut dabaon aīal de gēno in montibus vulpi aliq̄liter cō-
similis. apud incolās montium cāsus nolutus. Stōcho vñā
eius accidit sepe aliquālis cōctū^o mot^o ab extēdēte uetositatē
factus puidendū est cū remedijs. ℞. sp̄erā dyacimīni descri-
ptionē Nicolai. 3. ij. aque decoctionis gar. 3. j. s. et calmetotum
in aurora sumat̄ in p̄uū et ardet post s̄pm cib^o horis quor.
Uñā vñā q̄busdā dolorib^{us} p̄ anchar et spinā ei^o q̄nq̄ ap-
parētib^{us} puidēdū est: loca p̄dicta fomentando cū fursuribus
bene cribellatis calefactis et positis in sacculis lineis q̄ sepe
applicent̄ dolētib^{us} p̄tib^{us}. Et post hoc p̄dicte ptes liniant̄ cū
oleo vulpino uel de croco equalr mixtis et calefactis. et p̄ānis
calis conuenienter inuoluant̄. Et oipotēntis saluatoris cle-
mentis a p̄dictis dispōnib^{us} seutis integri sanabit. Amen.

Consilium. 289. De defecatione faciei uel po-
tius dubium.

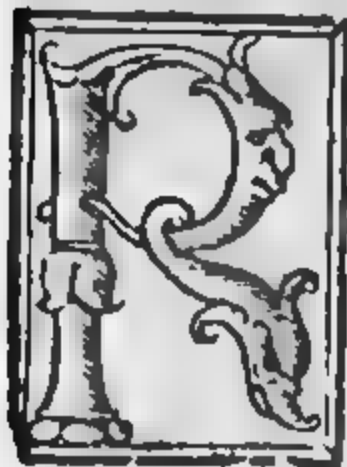
Quesitū a me nup̄ an in qdā defec-
tatione faciei vñā gñose
dne p̄io ipsi^o curatōe ueniat admissa
tio laquei uel setonis in posteriori pte oc-
cipitis ubi collā cūgīf cū inferiori pte ca-
pitū. Et iterū an in p̄dicta cura ueniat
admissa uetose cū scarificatione eidez

parti apposite. Et 3° si hec duo ueniūt: qd̄ ipsos sit conue-
niēt^o altero. Rñio sciēntīa ad hoc quesitū fundari d̄z sup-
bac sup̄pōne: q̄z aut hec admistrari itēdunt̄ gñā māci fluctio
ad p̄iculā egrā. Aut gñā māci que iā in mēbro fluxa est ane
cōp̄rehēsa. Propter que 2° p̄mittēdū q̄ in q̄cūq̄ regulari
diuersiōe quor sūt obseruādī canonice necessarij. Quop̄ p̄-
mus est q̄ si diuersio fieri d̄z semp fiat ad oriā p̄tē. 2° est ut
diuersio fiat a patiēte p̄ticla ad p̄tē hūitē sibi colligātā. 3°
canō est ut diuersio fiat p̄ viā hūitē rectitudinē de mēbro ad
mēbrū. 4° canō est ut diuersio fiat ad p̄tē nō ualde p̄p̄quā
patiēti p̄ticule nec ualde distātē ab ea. ut colligunt̄ bi sermo-
nes in p̄ncipijs opatiuis scie medicine. 4° p̄mi. cap. p. et 3° regnī
in cap. Curatio vñā hēt modū. Istis positis rñdes ad
quesita. Et p̄ de laqueo uel setone ponit̄ ista xlo. q̄ applica-
tio laquei in loco p̄missō nō est cōueniēs. P̄io q̄ in ipsi^o
applicandē nō obseruant̄ oēs regule diuertēdi sup̄io p̄mis-
se. Nō enī aīrioris p̄tis ad posteriōrē p̄assignatā est debita collī-
gātā. aut oēs illa: qd̄ est 3° regulā scōam. 2° q̄z ibi nō est ue-
ra rectitudo p̄ quā facili mā ab aīriori pte ad posteriōrē dī-
uerri pōt: qd̄ est 3° regulā tertiā. 3° q̄z ibi est p̄p̄itas maior
q̄ d̄z ē. qd̄ est 3° regulā q̄rtā. Et p̄ eadē p̄bati pōt q̄ neq̄z uen-
tosa ueniēs est. 2° ad p̄ncipale arguit̄: q̄z uel mā est in mē-
bro cōp̄rehēsa aut fluxa. si p̄ mō: tunc nullo mō cōpetit diuer-
sio: imo talis mā p̄ patiēte p̄ticulā. s. p̄ facili ēuari d̄z: ut p̄ 3°
p̄mi. p̄allegato cap. ibi. Cū āt mā fuerit in mēbro cōp̄rehēsa. et
3° regnī. ibidem. Relicto vñā in pte. Si autē dicat̄ q̄ fiat illa
diuersio: q̄z mā ad huc est in cursu. tūc p̄ 3° q̄z neq̄z laque^o neq̄z
uetosa ueniētē admistrant̄: eo q̄z deberet admistrari p̄ti
rie alteri p̄ti a q̄ fuit mā. Si ergo fuit ab epate uel iferio-
rib^{us} p̄tib^{us} ut facile p̄baref diuersio deberet fieri ad iferiores
ptes et nō ad supiores: q̄z talis opatio iuuaret mā ad fluen-
dū magis q̄ p̄uū. Et p̄ hoc appet̄ hic esse in grēdum an bec
egritudo sit p̄ colligantia an per eēntiā eueniens aut utroq̄
mō. 3° ad p̄ncipale arguit̄ q̄z p̄ talia diuertētia uel p̄ utrū
q̄z ipsos nō cōueniētē diuertētes materia et maxie si p̄ticl-
pat aliquāta grossitudine. Qm̄ sitie et laqueus magis diuer-
tunt̄ subtiles q̄ grossas mā et in mā hui^o morbi credo ēē alī
qd̄ grossi uel adusti. q̄re et c. 4° ad p̄ncipale arguitur qm̄ la-
queus uel uetosa cū igne et scarificatione p̄dicte pti app̄osita p̄-
uā cōtinue resolucionis possent nōbīl debilitare posteriōrē p̄tē
cerebri que debilior est. Cū bēat mīn^o de p̄ncipijs vite q̄z fri-
da est et sicca respectu aliarū cerebri p̄tid. 5° itē p̄ ad p̄ncipale
arguit̄ qm̄ talis hōz applicatio nō querit nisi ut mā ab aī-
riori ad posteriōrē p̄tē diuertat. Sed per appositionē ipsos
in illo loco dubitādū est de talū mācā inhibitione in nuchā
igīf de euentu palisio aut mollificationis ulis aut p̄ticularis.
6° ad p̄ncipale arguit̄ q̄ in oī regulari diuersiōe obseru-
d̄z ne mā trāseat sup̄ p̄ncipalimēbro. sed p̄ talū applicationē
mā trāsiret p̄ p̄ncipale: q̄z per cerebri. igīf applicatio talis nō
est ueniēs. p̄z cōtēta cū maiori per Aluē. 4° p̄mi. p̄ cap. ubi dī-
cit. Caue ne trāsitus fiat p̄ p̄ncipalia: et minor est nota intel-
ligēti. igīf et c. Et pluraparia motiua ad hanc cōlōnem p̄ban-
dā. s. q̄ nullū illoz in istoz sit ueniēs adducē potuissē. Et
hec sufficiat et maxie h̄z motiū qd̄ i hac mā satis deinfare vñ

Ex quibus oībus iferē cōlōr rñsua q̄ neq̄z laque-
us uel seto neq̄z uetosa cū scarifica-
tione p̄dicte parti applicanda conuenientia sunt. Et ex
his cōrelarie scōdario inferē q̄ ad canonicam huius dispō-
nīs curationem oporteret h̄rī signa sumpta a mā uel in mē-
bro collecta ex pte caliditatis aut alterius qualitatis coloris
tumoris et sp̄erū dolorum in parte existentium. Et iterū
oporteret discussū esse: an bec egritudo sit p̄ecise per essen-
tiam aut per colligantiam aut per utrūq̄z sit cōtingēs. Et
ad huc iterum quor et que sint inembramandantia. Et ul-
timo que sit materia que fluit an simplex ul' cōmixta in sua
sp̄es deducta et per manifesta signa demonstrata. Et tunc in-
uestigarentur intentiones et insim curationis huius dispō-
nīs quam non dubito curabilem esse.

Consilium. 290. De scabie ex adustione sanguinis

et cholę cum mixtione in flegma-
ris non adusti reddentis totam manum acutam ratione falsedinis.

Eueredus

In christoporo et sacre pag-
ne doctor domini frater Joannes

de cyprio ordinis heremitarum sancti Augustini
in cura scabiei sue que pendet ex materia genita ex
adustione sanguinis et cholę cum mixtione in fla-
tis non adusti, sed reddentis totam manum acutam ra-
tione falsedis. Tale modum observare debet.

Primo quod ut adveniente luna mensis aprilis a v^o die
illius usque ad 24. faciat sibi fieri flumina de uena assellari dex-
tri brachij que iuenit sub cubito eiusdem et attrahat sibi de san-
guine usque ad 3. v. et c. Et 2° ubi accipiat hoc mioratiuū die ime-
diate sequenti flumina. Rx. Cassie nup extracte et ppare cu aqua
lupulorum. 3. j. eluarij bamech descriptioe maiori. 3. ij. 5. aque
lactis capni. 3. ij. calefiat oia fil et assumant in aurora. et bo-
miat post ipsam immediate p hora. Et post quicquid bōs recipiat
aque ordeie cale cu pauco succaro cyathis vnu. et post illam
aquā p hora vna padeat. Et 3° ubi loco immediate sequenti die
post miorationē accipiat hoc digestiuū calidū et continet ipm
octo diebus in aurora. et post ipm tardet cibū bonis 4°. Rx. sy.
de bisantio. 3. j. sy. de sumoterre. 3. 5. aque lupulorum acetose.
añ. 3. j. misce. Et 4° loco post syrupū immediate sequenti die acci-
piat hoc solutiū. Rx. eluarij bamech. 3. iij. 5. eluarij sacci ro.
5. j. aque lactis capni. 3. ij. calefiat aqua lactis et misceat cu
predictis. et obseruentur oia sicut de minoratiuo dictum est.
Et si aut uenter eius est stipticus diebus quibus accipit digestiuū
tūc accipiat oī sero immediate añ cenā. el bora collatiōis vna
de istis pillis. Rx. pillar de sumoterre aloes abluti. añ. 3. j. lapi-
dis armeni pparati. 3. ij. dyagridij. 3. j. refoiment pillę ex oi. 3.
vij. cu eluario succi ros. Et pōt et uī pillis istis post purga-
tionē p plures dies ad cōplemētū mūdificatiōis sanguis et
clarificatiōis ei^a mēbris id dictis accipiēdo ex eis ter in se-
ptianā vna immediate añ cenā. Et si aut p hoc oia nō videret
sufficiēter exccatā eē māz scabiei: tūc faciat balneū istud in q
igrediat oī mane expositis coib^o supfluitatib^o et diligēter lauet
se cu eo cui^o descriptio est. Rx. radicū enule radicū lapatij recē-
rid añ. lib. j. radicū ellebori nigri. añ. j. 5. fol. sumiterre fol. la-
patij. fol. malue. añ. lib. j. 5. furfuris bñ cribellati lib. iij. bul-
liat oia in. 12. situlis aque usque ad cōsumptionē 3° pris. deide bal-
neet se ut supra dictū est. Et si itē nō videret post appli-
cationē predicti balnei corp^o eē plene mūdificatū: tūc hoc vn-
guēto totū corp^o iuxta ignē diligēter fricādo iungat et continet
ipm itē septianā. deide bis uel ter lauet se cu suprascripto
balneo. Et absqz aliq ablutiōe erit mūdus. Et aut illius vn-
guēt descriptio talis. Rx. terbēline lib. j. butyri receti. 3. vij. 5.
vitellos oui numero. iij. myrre litargiri sarcocolle pulueris
radicis lapatij acuti añ. 3. ij. salis modicū torefacti et pulue-
ricati. 3. ij. picis naualis lib. 5. dissoluant pīx butyrū et terbē-
tinalento igne coquant. deinde dimittant modicum repe-
fieri: et cum eis incorpent vitelli ouoz. et prope in frigidatio-
nē ipsoz addant pulueres. Cū igit fuerint oia diligenter in-
corpata tūc totū vnguētū illud bulliat in lib. 5. succi sumi-
terre. et 3. iij. succi lapatij usque ad cōsumptionē ipsorum et est
medicina quē nunq fallit. ad laudem dei. Amen.

Consilium. 291. De scabie antiqua et fixa.

Ro scabie

antiqua. Rx. paucedant
3. iij. radicū ireos et urti

ce. añ. 3. j. radicū lapatij et foliorum radicū
malue ana. 3. v. ellebori nigri. 3. j. furfuris bñ
cribellati lib. j. scidēda icidant et bulliat in sex
situlis aque usque ad cōsumptionē tertie partis. et
in hac decoctionē calidam infundantur ma-
nus usque ad cubitos. in mane per mediam
horam et cum predictis bene abluantur. In sero ubi ante ce-
nam eisdem calidis infundant pedes et diligenter fricentur

et abluant usque ad inguina. Et 2° Rx. seri capni. 3. ij. olei re-
cēis de sisamo. 3. ij. misce. et totū calidū accipiat in aurora. et
tardet cibū bonis. v. et est mūdificatiū sanguis et rectificatiū
mācrū corruptaz et falsarū. Et 3° Rx. aloes abluti. 3. ij. elle-
bori nigri. 3. 5. myrre. 3. vj. refoiment pillę cu succo lapatij ex
oi. 3. vj. Et accipiat ex eis oī alterno sero vna immediate añ ce-
nā. et dimittat oē aliud solutiū. Et 4° Rx. olei de pice. 3. ij.
olei de lunipo. 3. j. olei de sisamo lib. j. vitellos oui numero
iij. terbēline lote 4° vicib^o cu aq sublimatiōis lapatij ac-
uti lib. 5. myrre sarcocolle landant fictoris añ. 3. ij. ellebori ni-
gi. 3. j. ellebori al. 3. 5. anuli de ordeo. 3. ij. curcume radicis ce-
lidonie ireos vitri cōbusti añ. 3. iij. serpentarie terre camelli
añ. 3. j. 5. asfalti. 3. j. 5. terant oia fil ultimata trititione in mor-
tario et fiat linimētū absqz igne. Et si nō redderet bñ glutino-
sūz apponant in eo glutis carne dissolute cu aceto. 3. j. 5. de hoc
g linimēto totū corpus ppe ignē indgat cu venienti fricādo
bis in die sex diebus continuis. 7° aut sequenti die balneet in de-
coctione supradicta. et fricādo corpus totū cu surfurib^o in p-
dicta decoctione madefactis. gescat igit post pdictū balneū
4° diebus continuis. Et post itē reuertat ad balneū. oēz enī an-
tq scabiē et fixā hoc igenio curauit eradicatione cōpleta et c.

Consilium. 292. De acuta scabie vniuersūz cor-
pus ambiente a melia adusta

cum permixtione cholere. **Ste** puer annor. vij. molestus acuta sca-
bie que pendet a mā melica leuiter
adusta in epe ipsi et cōmixta cu mā cholericā:
pp quā disposita est melia ad maiore adustio-
nē pp cholera sibi cōmixtā. et si pcederet adu-
stio talis magnū sibi piculū incūberet ne trā-
siret in lepra a qua deus tueatur ipsum.

Igit regimē sibi necūz iscriptū magna solertia obseruan-
dū in reb^o infrascriptis. Et pma qdē est ut ipse ab-
stineat ab oī cibocalo et acuto melie gñatiuo et exccatiuo: ac
etiā cholē uclut sūt aromata oia. ut crocus pīp gīber gario
fil. ciminū et silia. filr et salsa oia cibaria multū ut caseus ant
quus et caro salita et rubra caules porri scalognia rapban^o et
silia. Silr et erit et pastiles cibos et iura ualde pignia et ppe
salita. Effugiat et vīdū fumosūz et potēs: imo elugat ei vīdū
q magis possibile ē debile: q si nō babeat nisi potēs frāgat.
cū aq fontū cruda et fiat pī pauca ferū. Et defendat et puer
multo et forti labore currēdi et ascēdēdi mōtes et pmittat oī
mire tpe plixio multūz. Et fiat ei usus blete spinacie lactuce
endiue cicorec portulace et ppe cressonū fontaliū. Et dili-
gēter attēdat ut comedat cibos de lacte capni uel iumētino
cocto uel crudo. imo colostrā et reuera et caseola recētes absqz
sale et oua cū lacte coctā oia sūt sibi maxie uenientia. et cerasa
dulcia et ficus recētes et pepones et cucumeres et cucurbite et
portulace sūt sibi ualde utiles et oua tenera et carnes oēs iu-
uentū aialū et auidū viuētū in aq ut anātū et silūz et pisces et
cācri fontales maximū essent sibi auxiliū in curatione sua.

De reb^o ubi medicinalib^o necūz est ut huic puero oī
mane des cyath^o. 5. seri facti de lacte uacci-
no a q exccus fuerit caseus et recocta et tāndē de illo sero dār
debet ei p. 5. hor. añ cenā cōtinuādo ipz saltē. xv. diebus. Et 2°
pncipale est q oī v^o die pax añ cenā des ei vna de infrascriptis
pill. post quā immediate cenet: qz descriptio est. Rx. aloes ablu-
ti. 3. ij. lapidis armeni pparati. 3. 5. ellebori nigri. 3. vj. salis in-
di. 3. iij. forment pillę. xij. de oi. 3. cu succo rosaz. Et 3° pnci-
pale remediū est ut postq accepit. ij. de pillis immediate scri-
ptis: tūc oī mane qn surgit et oī sero qn uadit ad lectū indgat
et totū corpus ei^o ex hoc vnguēto tepido leuiter fricādo ipz. Rx.
vnguēt de succo enule lib. 5. adipis asinini. 3. j. vnguēt agrip-
pe. 3. j. 5. terbēline lote in trib^o vicib^o cu succo apij. 3. ij. amil-
terre sigillate añ. 3. 5. incorpent fil in mortario nūma cō-
trititione. Et 4° pncipale remediū est ut postq fuerit indctus
puer per septē dies octaua die sequenti in mane balneet cu in-
frascripta decoctione mediocriter cala. Rx. radicū lapatij so-

folioz & radicū violaz sumit terre folioz & radicū enu'e añ. lib. 5. radicū cucumeris asinini vel folioz ei & radicū gēiane pa-
nato porcini. añ. 3. ij. surfuris frumēti lib. ij. coquant oia in 15
fulis aque fontalis usqz ad cōsumptionē q̄rte p̄no remanētib⁹
trib⁹. cū gbalnear⁹ fuerit p̄ septē dies cōtinuos bis in die semp
post corpis exiccationē iungat totū corp⁹ ei⁹ cū succo foliorū
bedē que serpit sup lapides. cū ergo ita iunct⁹ fuerit cū succo
& balnear⁹ in odicto balneo p̄ septimanā cōtinuā: tūc reuertat⁹
ad iungēdū ip̄m cū vnguentō in 3º cap̄ scripto & de illo reuer-
tat⁹ ad balneū & linimētū in hoc 4º cap̄ descriptū. & ita reuol-
uēdo p̄cedat medicādō ip̄m p̄ totū mēsem iulij ad huc q̄tūcū
qz appet eē bñ mōdū nō desistat a balneo & inunctionib⁹ p̄di-
ctis. ¶ 5º remediū & ultimū est ut hūic puero sepe deē ad co-
medēdū de hac cōfectiōe ad q̄ritatē vni⁹ q̄ni sal egi osse cui⁹
descrip̄o. R̄. mirabolanoz indoz epibumi añ. 3. 5. lapidis
armeni. 3. 5. violaz semis acetose scariolē floz buglosse ana.
3. j. succari tertie coctionis. 3. iij. cum aqua violarū fiat cō-
fectio in rotulis magnis & offerat ei ut dictum est. Hec ad lau-
dem omnipotentis dei. Amen.

Consilium. 292. De scabie acuta cum ulceratio- ne crurum.

Enerēdisimus in Cbio pater
dñs pronota-
rius in monte artz & utriusqz legis doctor id-
get duplici regimine p̄ recuperanda cōseruanda
& cōfirmada sanitate ei⁹. ¶ Et p̄ qdē regimen
est penes res nō nāles eligēdū. qd cōforme erit
utrisqz dispōnib⁹ qb⁹ aliqui molestas. ¶ 2º vō
regimē p̄ medicinalia erit rectificatiū p̄m

epatis & splenis in qb⁹ acutē ēt & aduste & melice mae gñant⁹:
que p̄ totū corp⁹ effuse qñqz scabies & cutaneas corruptiōes
inficiētes pducūt & aliqui magna ps bap maez descēdit per
atrūqz ramū inferioris obliis tēdēt ad coxas. ¶ Et si qdē cō-
tingat baomās melicas eē fecales aut leuissima adustioe p̄-
cipātes tūc mae tales venas maiorū pedū & ulr totū eorūz
substantiā replēdo tumore & extēsiōe gñant in eis: q̄ tumor si
lōgo tpe in utrisqz pedib⁹ magis p̄seueraret difficillime: imo
foraisē elefantia impossibilis curatiō: p̄tēderet. ¶ At vō si
p̄dictas mās cōtingatē acutas & adustas: tunc qñ descendūt
ad tybias corrupēdo carnositates eaz paritē ulcera que per
diuersas mēbroz p̄tes bincinde serpēdo ulcerant. ¶ Un ex
hoc fundamento cōcludit p̄ difficultas curatiōis hōz ulcerū
que puenit ex duob⁹. p̄ pp acuitatē maez p̄dictarū. 2º q̄ ta-
les mae sunt melice. ergo effectiue cāe cronicarū egritudinū.
¶ Sequit⁹ 3º ex hoc fundamento q̄ in tantū laborat curātes
cū solis localib⁹ sup ulcerosis p̄tib⁹ applicatiō absqz rectifica-
tione epatis & splenis mandatiū predictas mās. ¶ Sequit⁹ 3º
solū p̄bleumatis: q̄re est q̄ pedes buluo reuerēdisimi patri
qñqz tumescit absqz ulcerū corruptiōe qñqz vō cū ea: cā eniz
p̄mi effect⁹ est multitudo maez grossarū absqz adustioe & cor-
ruptiōe eaz. Secundi vō accitis cā est maez multaz flux⁹
cum adustione & acuitate earum: & sic apparet q̄ capitulum
istud aperit fundamentum dispōnum quibus aliqui affligi-
tur reuerēdisimus pater & doctor.

Regat⁹ autē cū cibis mediocriter calefaciētib⁹ & parū
exiccātib⁹ q̄re erit salina multū acuta & uebe-
menter calē. talia enī augerēt calitatē & acuitatē in laudabi-
li sanguie & euerterēt ip̄s in melicē: & erit vinū grossū nigrū

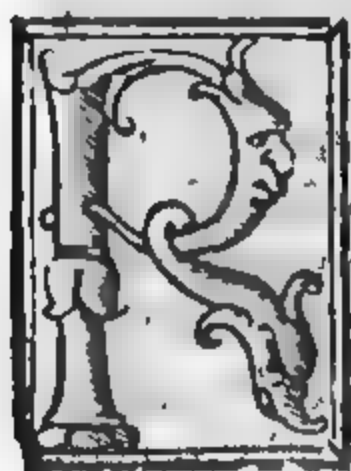
Pro expedicō regimie hui⁹ reuerēdisimi p̄is per me-
dicinalia p̄mittēdū p̄ q̄ securissimū est q̄ ip̄s usqz
ad. iij. nel. iij. annos bis in anno purget p̄m modū infra scriptū
¶ Primo q̄ a medietate februarij usqz ad medietatē martij
vno mane in aurora accipiat has pillulas. R̄. pillarū inda-
rū. 3. 5. pillaz cochiaz & de fumoterre añ. 3. j. formentur pille
vij. aut. viij. cū succo ros. & dormiat 2c. & accipiat cyathū vni⁹
aque ordē calefacte. ¶ Die vō immediate sequenti accipiat in
aurora hoc digestiū calefactū qd cōtinuet p̄. vij. dies. R̄. sy-
rupi de epibumo syrupi cōpositi acetosi & mellis rosati añ. 3.

5. aque lupullop sumit terre & mellis añ. 3. j. misce & accipiat
ip̄m tot dieb⁹ q̄ appeat in urina 2c. ¶ Appente autē digōne
in urina die immediate sequenti purget cū bis pillis. R̄. pillaz
indarū. 3. j. auari pōderis lapidis laçuli & armeni p̄parat⁹ añ.
gra. vj. cū succo ros. forment⁹ pille. vij. aut. viij. & accipiantur
obscruādo post eas regulas 2c. ¶ Pro 2º vō anni purgatio-
ne a medietate mēsis septēbris usqz ad medietatē mēsis octo-
bris vno mane hora sup̄ascripta accipiat hoc minoratiūz
R̄. pillarū indarū. pillarū de lapide laçuli ambardū descriptiōe
ne Med. in antidotario añ. 3. j. pillaz cochiarū descriptiōe
R̄. in Alimā. p̄ cap. 3. 5. forment⁹ pille. vij. cum succo ro. & ac-
cipiant⁹ hora 2c. ¶ Mane vō immediate sequenti accipiat hoc
digestiū. R̄. syrupi violati syrupi simplicis acetosi añ. 3. vj.
aque cōcoree lupullop & sumit terre misce & totū accipiat cali-
dum 2c. ¶ Die vō sequenti purget p̄ istū modū. R̄. pillarūz
aurearū pillarū de iera cōposita pillarū de fumoterre añ.
3. j. boni pōderis lapidis laçuli. gra. iij. forment⁹. vij. nel. vij.
cū succo rosaz & accipiant⁹ ut dictū est. ¶ Post hoc at atten-
dē dē q̄ si vteret⁹ nō eēt cōueniēter lubric⁹ hora q̄ assumit sy-
rupos p̄dēos neciū ē ei q̄ oī die aut saltē q̄ oī altera die pap-
an p̄didiū ul' añ collationē nocturnā accipiat vñā de infra scri-
ptis pillis q̄rū ēt usus cōmēdo ei forte p̄ totū t̄pō vite sine acci-
piēdo ex eis vñā nel. ij. parū añ p̄didiū: q̄rū descriptio est hec.
R̄. aloes epaticielecti. 3. iij. agarici. 3. 5. turbitib⁹. 3. ij. laçulis
laçuli & armeni p̄parat⁹ ana. 3. ij. 5. dyagridij. 3. j. mastice cro-
ci macis cinamomi ros. violarū ana. 3. 5. salis indi. 3. 5. pul-
ueris gent. oia per se & infundant⁹ in. 3. iij. succi endinie & 3. ij.
sumit terre & exponant⁹ soli sepe cum cocleari cōmiscēdo usqz
quo succus cōsumat⁹: tunc ergo renouet succus & ita fiat tri-
bus vicibus. Et reseruet mās ista in pixide ligneā aut terrea
de qua fiant pille de oī. 3. vj. & sit earum usus ut dictum est.
¶ Amplius p̄ cōueniente cōseruatiōe sanitate ei⁹ utat⁹ hac cō-
fectiōe. R̄. q̄noz sisticop. 3. iij. q̄noz pincard. 3. ij. cū tūndant⁹
& infundant⁹ in aq̄rū cuscute & sumit terre añ. 3. iij. & ibi rema-
neat p̄ridiū. Post hoc aut accipiat succari albißimi lib. j.
5. & coquat⁹ cū lib. 5. aque violaz usqz ad cōsumptionē aque: tūc
ergo supaddat succari pul. amili. 3. iij. & coquat⁹ sicut cō medul-
lis tā cūstis & fiat cōfectio in frustulis lōgio. Et sit ei⁹ usus añ
cibū & post cibū & in hora collatiōis. Ap̄t hec cōfectio oppilo-
nes epatis & splenis & aduersat⁹ gñatiōi melie & maez aliarū
acutarum. ¶ Amplius p̄ p̄tiali cōseruatione a fluxu maez
ad tybias & coxas bonū est q̄ utat⁹ vnguento qd applicabit⁹
circulo fiteri: cui⁹ descriptio est hec. R̄. olei de crisomillio. 3. j.
5. olei nardini. 3. 5. radicū philipēdule. 3. j. sal gēme. gra. iij.
ellebori albi arthanite & euforbij añ. gra. j. cere q̄tum sufficē
fiat vnguentū molle & applicetur. ¶ Adhuc iterum pro par-
tiali cōseruatione a fluxu maez ad tybias & coxas bonū
est q̄ utat⁹ hac decoctiōe gallaz cupressi nūero. xxv. sumach
leis plātagis añ. M. j. granorū myrū. M. iij. coquant oia in si-
tulis duab⁹ aque usqz ad cōsumptionē medietatis: & de hac
aqua abluātur pedes & coxe bis uel ter in septimana añ col-
lationē nocturnā. ¶ Ad hanc cōtentionē memorādū est
q̄ bonum est ei portare caligulā factā de corio pellis canine.
Et p̄prie qñ nocumētum est ei erectū stare aut saltē tybie p̄-
scripte faciat ligaturaz cū instita cōuenienter applicata sicut
notum est. ¶ Preter hec at si cōtingeret mās ad crura descen-
dere p̄uideat ei cum hoc defensiuo. R̄. amili boli armentañ.
hb. 5. seio plantagio acatie hypogstidos rosaz sandarace su-
machañ. 3. 5. dyagagadi gūmi arabici ana. 3. j. 5. succi extremi
tatum rubi lib. j. farine uolantis molendini. 3. ij. conquaßent
tur oia in mortario cum pistello suo usqz ad glutinositatem
bonam & de hac mās emplet⁹ tybie a genu usqz ad pedes li-
gando eas cum applicatione cōuenienti.

Si autē cōtingeret q̄ in aliq̄ tybiarū p̄te ruptura acci-
deret p̄uideat ei quā duplici remedio. ¶ Pri-
mo applicādo vnguentū istud. R̄. olei de mastice & de myr-
to añ. 3. j. olei onfancini. 3. ij. tutie p̄parate cum aqua ro. terre
figillatē añ. 3. j. hypogstidos sandarace sarcocolle lote añ. 3. j.

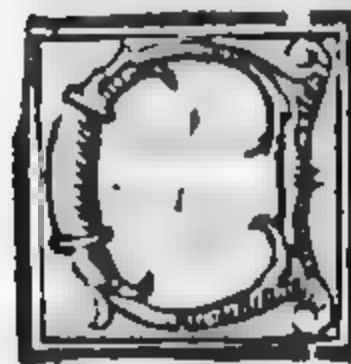
cere albe. 3. vi. fiat vnguentum molle et applicet ut consuevit.
 ¶ Itē super ulceribus apponatur hic puluis. R. pulueris
 hypogstidos seio plātagio gnoz myrti añ. 3. j. sag. dia. boli ar.
 añ. 3. j. plueris ossiū cruriā bod cōbustoz. 3. x. spodij. 3. j. 5. pul
 uerizent oia p sez diligēter cōmisceant. ¶ 3^m do reme^m hoc
 cerotū. R. ceroti rubei de mucillagib^o lib. 5. tutie p̄pate. 3. 5.
 litargiri. 3. j. s. dia. boli ar. añ. 3. j. 5. fiat cerotū cū sufficiētū q̄
 titate cere. ¶ Cū lūmū dō et p̄pē sigillatiū uel solidatiū est
 hoc. R. olei de mastice. 3. iij. dragagati gr̄m tarabi. dissolutoz
 cū aceto acuto añ. 3. j. mastice tburis sādace hypogstidos
 añ. 3. j. tutie p̄pate. 3. j. 5. cere. q. l. fiat vnguentū sufficiētē visco
 suz et medicent^r ulcera. ¶ Qñ autē stabilitas solidatē ea
 s. qñ appebūt p̄cauitates ulce^r eē qñ carne replete: uteris pul
 uere isto. R. plūbi cōbusti. 3. j. tutie p̄pate cū aq̄ ro. 3. iij. pulue
 rificentur per se: et sūt cōmisceant. Ad laudē dei Amen.

Consilium. 294. De apate in collo in vno pue
 ro.

Recipe macis corticū citri añ. 3. j. ligni al.
 3. iij. fiat puluis subtilis. De hoc
 puluē oī sero qñ uadit ad lectū q̄titatis. iij. g.
 noz oidei spgat sup anriori pte capitis p latē
 tudinē triū digitoz et cūponit scōs remoueat
 p̄m^o cū ferula uel pectine. ¶ Itē. R. medulle
 cruriā bouis. 3. j. granoz sifami fenugrecis. lē
 vi añ. 3. iij. radi. altee. mūdificatē lib. j. cōqñt^r
 oia in q̄tuor siculis aque usqz ad cōsumptiōē q̄rte p̄tis. de hoc
 somētēt oī mane et sero locus cū spōgia ifusa in hāc decoctio
 nē et nō totāl^r exp̄ssa q̄tuor vicib^o applicata in spatio vnius
 bore. deide cū pāno tepido exicet^r loc^o. ¶ Itē R. pinu anar
 tis pi. cassi. añ. 3. 5. hysopi būide. 3. j. fecis olei de iteos. 3. iij. mē
 sce. de hoc oleo calefacto mediocriter iungat^r loc^o paties et cir
 cūstās post somētationē iā dictā. ¶ Itē R. radicū liliorū 3 al
 boz. 3. iij. radi. altee. 3. j. 5. farie fenugreci farie oidei añ. 3. j. 5.
 farine sifami. 3. iij. croci. 3. 5. vitellos ouoz numero. iij. fiat em
 plm. cū. 3. iij. mucillagis se. lini. de quo p̄tā vna supponat^r lo
 co iā dicto mediocriter cala et fiat somētatio iunctio et empl
 appō bis in die. ¶ Itē R. pillarū alefanginaz. 3. j. et fiat pille
 12. cū luceo ros. de q̄b^o oī q̄rta uel q̄nta die accipiat^r uel accip
 at. ipsam parum ante cenam et erit melius.

Consilium. 295. De pustulis et crustis in bra
 chijs crurib^o et pedib^o post pu
 tum mulieris propter malum regimen.

Ruste que supuenerunt huic gñole.
 oīe portēdūt suspitionē p̄ime
 sue egritudis. qñ nō vī rōnabile reseruata
 fuisse mās: sed q̄ supuenerūt ex qdā mala re
 ligā māep corruptaz que multiplicant^r in q̄
 cūqz mliē p̄ghāte. post eūonē enī m̄ficio a fe
 tu et a supfluitatib^o remanet reliqua male cōp̄lōis et sōtāssā
 aliqua p̄ māep que post p̄tū nō fuerūt sufficiētē purgate: sūt
 intelligo ex his que sūt scripta mibi. Tales igi^r mās sūt cū pa
 riaz egritudinē et accinū que sūt in mulierib^o que paulo an
 prius erūt et maxie p̄tib^o n̄tis in q̄b^o tales mulieres supflue re
 plēt se et p̄pē cibis islāmatis et p̄tib^o calis et ardantib^o mliis
 et cōstib^o Talis igi^r regimē modus islāmatis sanguinē et cōst
 cas mās in hac muliere. Virt^o igi^r itē circa mūdificationē
 expellit mās ad expulsiōis loca debiliora et min^o onbitabilia
 v̄z pedes et crura et cubitos et sifā. q̄re p̄tes ille nēciō corru
 pte fuerūt pustulis et crustis repletē. Et bona fuit ei termina
 tio talis: sine qñ d̄ habuisset trāsmutationē bonā. Nec in sūma
 est ueritas huius oispōnis et nō pōt assignari altera.

Ex quo fundamēto ualde secure pōt accipi in genitū curā
 nōis tal^r oispōnis cōp̄tēbē suz in. viij. remedijs islāscri
 ptis. ¶ Prīmū itaqz est: ut dīa ista al sicat a vniis sumis
 et p̄pē albis. et a cibis ualde pinguib^o p̄pē brodiab^o. et ab usu
 aromatiū oīum. et adhēreat regimēti cū reb^o acerbis humectā
 tib^o et sifidantib^o: ut alio scripsi in cōsilio suo de regimēte rep non
 nālū. ¶ 2^m remediū est: ut si uenter hui^o oīe sūt mediocriter

fluxibilis vno mane apud oīrū solis flōmet sibi saphena posi
 ta sup clauicula pedis ipsi^o dextri. et educant^r sanguis. 3. iij.
 et q̄scat ab ambulatiōe. ¶ 3^m remediū est: ut mane imēdiate
 sequēti hec dīa accipiat hoc eluariū cū medio cyarbo aque
 lactis caprini uel alteri^o calē: et taret post ipsaz comedē per
 bōs ad minus sex. R. eluarij de pillis. 3. iij. eluarij ro. 3. j. 5. ut
 utriqz eq̄lis pōderis misce. ¶ 4^m R. trociscoz de spodio tro
 ciscoz de ros. añ. 3. 5. spodij. 3. j. succari 2° coctio. 3. iij. cū aq̄
 sumiterre fiat cōfectio in rotul. iij. 3. de q̄b^o cōcedat vna in p̄n^o
 piādij et aliā in fine. ¶ 5^m. R. olei de nenufare. 3. j. 5. olei cito
 nioz. 3. j. amili. 3. j. 5. trociscoz de cāphora. 3. iij. croci spice nar
 di añ. 3. j. cere albe. q. l. fiat vnguentū molle. et lauet^r duabus vi
 cibis cū aq̄ lactis andicta. et ex isto linimēto in aurora parūz
 añ piādij et añ cenā et hora 3° noctis tota spia ei^o iungat^r acta
 frido aut saltē tepido. ¶ 6^m R. aloes p̄pati. 3. iij. reubar. electi
 3. iij. spice nardi gra. v. lal gēme gra. iij. cū succo ros. forment^r
 pille de oī. 3. viij. de q̄b^o bec dīa accipiat vna cū 3° aut 4° die
 sūm discretionē eius. ¶ 7^m R. amili de ordeo. 3. iij. plūbi usti
 3. j. ceruse lote. 3. x. olei de vitellis ouoz. 3. 5. confricent^r bec oia
 frequenter in mortario plābeo cum p̄ stello suo et fiat linimē
 tuz de quo exoriationes pustule et cruste oēs cubitoz tybis
 rum et pedum diligenter iungant^r. ¶ 8^m R. aserue rosa. vio
 lax et boragis añ. 3. 5. spodij. 3. 5. amili de ordeo. 3. iij. sy. de ber
 beris uel de ribes. 3. j. 5. succari al. 3. j. succa. candi. 3. j. fiat
 eluariū: de quo bec dīa semp p̄ horā et 5. añ piādij et ce
 nā accipiat colear. 5. deglutitēdo ipm absqz masticatiōe. Et
 istis cōpletis opoueret ut eēz i format^r de mō terminatiōis ei^o

Consilium. 296. De sabafati humida et est pu
 stularum ulcerataz multitu
 do in facie.

¶ Diuiditur autē consilium in capla tria.
 De causis oispōnis huius.

Ste bebreus oispōnem hēt formositates
 humani corpis debonestatem. que
 si in eo augēdo p̄cueraret a ciuili hoīuz ouer
 satioē puaret ipm. Et eo maxime q̄ bec oispō
 pulchriorē p̄culā hōani corpis inficiēdo ser
 pere solet. ¶ Est enī bec oispō pustulaz mli
 tudo in facie ei^o bincinde disp̄sa. Et sūt cōbolē
 ad rubicūditatē tēdētes tenuē būditatē et vi
 rulētā effūdētes. Et est hāz pustulaz mā būditas mala acu
 ta corrosiua sanguini cōmixta. que egritudo p̄pē safati būi
 da sūm doctrinā arabū denolanda est. ¶ Et si puenit ad p̄
 ciā cōrōsionem ferrēgi ab eis dē dicta est. ¶ Et est altera ei^o
 spēs a mā grossa mala pueniēs facies apata parūper grossio
 ra et solida magis. cui si misce^r mel. cūo humor eueniet ex illa
 spēs safati sicca noiata: que qñqz p̄tē faciet ulcerando nōbilit^r
 decupat. ¶ Et si ulceti^o maior in mā adustio uel malina acq
 ratur pueniet ex ea spēs 3° safati balchiatī noiata. ¶ Et est
 altera eius spēs 4° noiata aliam pueniēs a mā melica bo
 mogenea māei uaricum. et non intelligit^r p̄eam aliud q̄ ulce
 rā melicop in facie boīs euet^r. ¶ Cū ex his collige q̄tuor eē
 spēs safati. de nūero q̄ruz spēs qua egrorat iste est p^o et oībus
 alijs leuior. ¶ Et sequitur ex eodem fundamēto. q̄ bene
 sperandum est de cura ipsi^o si sollicitus erit eger circa ipsam.
 ¶ Et 3° itē ex fundamēto collr. q̄ sibi barum pustulaz mā
 acutior fiat et adusta magis et q̄tate multiplicata: q̄ ex ea
 que leuis est pueniet ad spēs alias que fortiores sunt et p̄tāue
 magis itātuz q̄ facies boīuz ad sif. tudinē lepte nō raro puer
 tāt. Et colligo oīuz borū fūdamētū 7° q̄rū tractatu 3°. et p̄ ea p̄
 Et utiqz et sermones colligipit a Sol. p̄ decē tractatū auē
 te Ascleptadio Cironis et Apollonij et aliorū q̄ plurimorum
 illustriū auctorū q̄ p̄cellerūt ipm. ¶ Hui^o egritudinis curā p̄n^o
 sūntat^r regimēte lex rerum nō nālū. 2° do medicinalium et.

Ro De cura p̄dictā. Cap. n.
 regimine autē eius per acē vir iste būa
 re debet in ciuitatibus camēris et locis
 in quibus aer sit ad frigiditatem declinatus et ad
 siccitatem mediocriter inclinatus. ut per aeris

frigiditate acute mæci et corrosive potetia refragat et ducit ad mediū in grossatione: et phibeat per talem aerē receptio materię fluetū ad faciem uel ad cutem. neq3 op3 ut aer iste sit ad siccitatē notabilem inclinatus. sed mediocri siccitate ut mæ pustulaz sumat. ¶ Et pariformiter de administratio ne cibi et potus et alia rerum nō nālī intelligendū est. propter qđ euitet statio in cameris clausis et suffocari aeris. et sepe camē eius aer refragat cū aspersione aque ros. plantaginis virge pastoris uel decoctione sandaloz albor et rubeoz spodij granor myrticoriadri se. plantaginis et alimiliū. et caueat tenē caput suū calidū ualde: et sicut effugiat uestes pectoris et colli efficientes stricture. ¶ In cibis vō eius attēdat qđ effugiat cibariū oē hñs dulcedinē nālem uelut mel et succarum aut artificialē sicut oia cibaria ex his cōfecta: et ppe cū notabiliter fuerint dulcorata. eo qđ facile uertunt ad sanguinem et adustioni sunt ualde para. ¶ Euitet entz oē cibariū salsum nālīter uel artificialiter et oē acutū uelut raphanus sinapis cepe alleū et cōsimilia. ¶ Cibaria autē eius debēt inclinari ad frigiditatē et humiditatē: aut ad frigiditatē cū temperamēto in passulis: uelut sūt pontulace lactuce endiuiā blea spinachia cucurbita et filia intarū qđ eius cibaria semp debēt refrāgi cū aliquo p̄dictor. ¶ Euitet etiā vir iste cibos grossos oppulati uos: uelut sunt oēs legumina spēs ppe eoz substantia. Et de numero eoz sunt cibi pastiles neruose et pāniculares aializ ptes et panis asimus aut nō bñ cocit uel fermentatus. effugiat etiā cibaria corruptibilia. et maxime uertibilia ad acuitates. uelut sunt oia melica cibaria dulcib⁹ et acetosis composita et lac acre uel acetosus factū. Expimētatores enī indi reprobandi cōmixtionē lactis et similiū corruptibiliū cum aceto. ut p33° p̄mi. cap de regimine per cibū et potū. ¶ Ampl⁹ oē cibariū ex acutis et euaporabilib⁹ cōpositū et ex his que sanguinē inflāmāt et acutū euitādū est. ut sinapismū et ppe melle cōfectū. et potū alleū cepe bulb⁹ raphanus et filia et pisces salitū et casus antiquos et salit. ¶ Effugiat etiā calorū acutoz usum uelut sunt mellite cōfectiones et eluaria et cōfectiones succarinet: et ppe cū calidis spēs⁹ cōdita: sicut bebreoz modus lactuia magis qđ utilitate frequēter ad talia inclinatus. ¶ De fructib⁹ autē ueniat et cerasa pepones auellane recētes amigdale pūna poma mediocri dulcedinis et pira fere oia cocta et cruda et ficus recētes et ppe cū post eas bibita aquā. Cito nā vō nespila sorbecrisomilla et grana acia castanee nuce et ficus sicce euitent oēs. ¶ Confectiones autē qbus uti pōt sunt cōfectio de cucurbita et de citronis et citrū cōdium absq3 spēsbus et pira cōdita et coriādrūz pparatum et auellane cōfecte pūne bene torrefacte et amigdale etiā absq3 spēsbus et cōueniētes sunt. ¶ Uino vō utat colore albo substantia dyaphano sapore mediocri ad aliquatā p̄dicitatem tēdētē et nullo mō ad dulcedinē. Et si tale bēri pōt pāz bibat. Si aut potētius ēstet cōfrāgat cū aqua cisterne uel distillata per barenā: et si nō timet expēsam melius erit ut p̄dictū uinū lympharet cūz aq acetose boragis et sumiterre. sed pma melior est alia. ¶ Exerciū sibi cōueniens debet esse leue sicut mane passibus circacētum leuib⁹ incedere. Et questre autē exercitiū uel ascensu uel descensu mōtūm et pedestre lōgus et fortis dimittant. et similiter oē exercitiū per qđ op3 caput infundit et inclināt tene ri. et maxime qđ cūq3 otingat fieri exercitiū sub radijs solis et loco multū calido euitandū. In summa igit quies cōueniēti or est ei qđ exercitiū. ¶ De assumptione autē cibi sollicit⁹ esse debet. ut semp cū appetitu ulterius comedendi surgat a mēsa magis qđ cū saturitate cōpleta. ¶ Et caueat summope diuersoz cibarior assumptionē: et maxime qñ diuersis modis pparationis artificialia sunt cibaria: uelut fraxionis assa ture oēs cum aromaticis spēsbus et calidis cōposite. Neq3 ēt per hoc credēdum est qđ multū a cibo abstinē sit et cōueniētiū nō nociuū est. eo qđ inflāmāt humores et exacuit et est cū ut eoz uehemētia fiat ad caput euaporatio. medium igit inter hoc obseruet ut nō multū repleat se cibo stomachū grauante Neq3 etiā stomachū cibo inaniri debet inanitione ad debili

tatē pducēte et inflāmationē. ¶ Vigilare bulc iuuēculo nāl de nociuū est. eo qđ per multā et longam vigiliā humores inflāmāt et acutiores fiunt. et huius egri tudinis mæ malignior reddit. Neq3 etiā dormitio eius septē uel octo horarū ad plus mēsurā excedē debet. qñ per somnū p̄lixiorē p̄dicto multiplicant in capite mæ per viā attractiōis ad caput et digōnis. vñ nāl caloz cerebri nō reddit potēs ad regēdūz mās in eo inuētas. qre corrupunt et sunt cā maioris prauitatis morbi et mater ferū ipsius. ¶ Oēs aie passionēs et accētia per que in humorib⁹ huius iuuēculi ueloz et fortis acgratur mor⁹ et in spiritib⁹ euitādā sunt ppter maiore malitiā que acquirūt in mæ et ppter debilitatē que cōsequitur ad resolutionē et fortib⁹ motib⁹ cōsequētē. et sicut relique aie passionēs: propter qđ occupatus in p̄fundo detinet calor et spūs cū suffocatus euitari debēt. ppter qđ lōga assiduitas in studendo et contēplādo circa res difficilis ingressionis et intellectus nō cōuenit ei. Melius itaq3 est ei ut dimisso studio et scriptura intendat curationi sue dispositionis qđ e contra.

De cura per medicinalia.

Cap. iii.

Pro cura vō huius dispōnis op3 regulariter pcedē ad administrādū intētiōes et infra sibi cōueniētiore. et h3 ego nō dubitē vnūuersalia huius dispōnis cōueniētia nequaquā omissa fuisse. imo a clarissimis doctorib⁹ qui cū tractauerūt fuisse diligēter obseruata. tñ ppter cōplemētūz op3 visus est mihi hoc capitulū p̄rū in sex ptes. sūm qđ sex intētiōib⁹ cū multiplicitate instrorū cōplētū eas in cura huius dispōnis alias pcedē solui. ¶ Prima itaq3 intētiō erit utilis corporis mundificatio. ¶ 2ª erit particularis epatis et capitis euacuatio. ¶ 3ª erit mater ferū cōpleta digō. ¶ 4^a erit ipsa eradicatione. ¶ 5^a est mater ferū ad faciē fluētum ab ea repulsiō. ¶ Ultima intentio erit particularis defecationis faciei abscissio et formositatis melioris acquisitiō.

Prima itaq3 intētiō cōplēt in infra tria mām a toto corpore minorātia. ¶ Quorū p̄mum erit ut in hora electa que est in mane pulsio id supfluitatibus coib⁹ que euacuant a stomacho. ut 4^a p̄mi. cap de flōmā. fiat et flōmā de uena nigra uel purpurea sinistri brachij uel media dicta. et extrahant sanguinis. 3. li. uel. li. sūm diecturā sapien. tio. ¶ 2ª instrū est. ut sequēti die pauca iste assumat hoc minoratiū cū. 3. li. aque sumiterre calefacte et succarate et dormiat post assumptionē illi⁹ immediate circa horā vñā. Deinde tardet cibū suū qñque horis et post assumat plenū cyathus aque oidei calide. post quā per horā vñā comedat. ¶ 3ª cōfectionis bamech descriptione maiori. 3. li. electuarij de p̄silio. 3. li. misce et totū sumat cum aq supius dicta. ¶ 4^a vō instrū hui⁹ intētiōis est. ut tētel in hoc iuuēculo aptio emoroidaz fricādo eas sepe cū solis fici aut cōsolide maioris aut cū pāno aspo aut cū seta aspa ifusa in felle tauri et pmittatur leuiter exire sanguis per spatium vñius septimane. Et si per se restringat bonum erit. Sin autē emplastres anuo hoc emplastro. ¶ 5ª acatie thuris sandarace añ. 3. li. karabe. 3. li. gyph. 3. i. 5. puluerigent omnia. deinde cōquassent cūz ouo vñō et cum aceto p̄tius infuso aceto et bene expresso cum hoc medicamine p̄dicto emplastre tur locus.

Secūda vō p̄ncipalis intētiō 4ª cōplest in infra. qñ duo epati magis alia duo capiti appropata sunt. ¶ Et p̄m qđ est. ut si post qđ p̄dicta utilia administrata fuerunt appuerit adhuc signa repletionis ep̄is ex p̄dē uel extensione in hypochondrio dextro: et appitione uenaz que sint rubi cū de. deinde ad grossitudinem tēdentes et dextri brachij uene grosse et tēse appēant: tūc flōmē et saluatella dextre man⁹ inter anularē et auricularē et exant sanguis. 3. li. u. li. 5. ¶ 2^a vō instrū hui⁹ intētiōis subseruiēs aspiciendo ep̄at et eluaria. ¶ 3^a qđ mirabiliter rectificat cōplōnē ep̄is. Cuius descriptio. ¶ 4ª cinamomi electi cassie lignee añ. 3. li. coriādrū uel floz granati syluestris. 3. vj. croci. 3. ij. ros. 3. v. mive citonior et mel lis dispumati ana. 3. i. 5. passularum cum arillia. 3. ij. teran.

lur passule nictimata cōditione, deinde leuiter coquant cōt
mīna z melle additis alijs spēs p se tritis, de quo patiens ol
mane accipiat coctat vñ in aurora. hoc enī potēter sfor
tat epur z ipm mūdificat a supfluitatib⁹: z phibet eard ge
nerationē in ipso. Et colligi pōt clare bec snia. 3° terti. tracta
tu 3°. z p cap. ubi auctoritate Saleni laudat medicinas tem
perate sīpicas z maturatiuas exicantes z mundificantes
virus malū z rectificātes cōplonē epīs resistēdo putrefactio
ni. uelut sunt spēs aromaticæ, ut cinamomū cassia lignea. ipa
eni ambo sunt tria putrefactioni z rectificāt cōplonē z expel
lunt cām eōtrāpētē z mūdificāt virus malū z expellūt ipm z
resistūt medicis mortiferis z ueneno. 13 cinamomū sit forti
cassia. Et iste due medicine sūt fortiores oib⁹ medicinis alijs
aromaticis sicut spica z alie in hoc cap. Sed flos granati syl
uestri z crocus aggregāt ad sīpicitatē maturationē z recti
ficationē putrefactionis. reliq̄ lege ibi. qz pulchrū est. De
duab⁹ vō medicis capiti sferētib⁹. Prā est. ut buic viro sepe
in sero qñ uadit ad lectū des coctat mediū bui⁹ eluarij. R.
troiscop de viol. 3. ij. troiscop d ros 3. j. flos hypiconis z ros
mari aī. 3. j. flos nenufar 3. ij. succarī al. 3. ij. syr. ros. 3. ij. si
ut eluariū z administrēt ut dicitur est. 2° vō remediū ad
bāc intētionē est. ut salē bis in septimana bora imediate di
cta accipiat vñ de pillis istis. R. pillas assalaret descriptio
ne Anic. p^o terti. cap nū. 3. j. pillas de fumoterre. 3. j. s. refor
ment pillē cū succo mercurialis ex oī. 3. vj. z des vna ex eis.

Tertia vō pncipalis intētio triplici cōplet istro. 1° Quo
rū pñū est leuī alijs: cuius descriptio. R. aque
acetose aque sumiterre aī. 3. j. s. aque radice nte. 3. j. misce z
calm in aurora assumat. vj. uel. viij. vltib⁹ usqzquo in sūdo
urinalis appuerit sedimē albū z eqle sūctū z dyaphanum.
2° vō digestiū fortiū illo est hoc. R. aque sumiterre aque
radicē iris z lapatij acuti aī. 3. j. s. misceant z dent ut pñs.
3° digestiū z adhuc pdictis fortiū est hoc. R. syrūp dīna
ri. 3. j. syrūp de fumoterre. 3. j. aque lactis capni. 3. ij. des in
potu ut pñs usqz cōprehēsa fuerit digō per predicta.

Quarta pncipalis intētio cōplet qdruplici istro. 1° Quo
rū pñū qdē bōz est hoc. R. pillas idaz
pillas de fumoterre aī. 3. j. s. refouent pillē. vij. cū aqua suc
co sumiterre z exhibeātur. 2° in istm est hoc. R. eluarij ba
mech. 3. ij. eluarij succi ros. 3. j. des in potu cū. 3. ij. aque la
ctis capni 3° vō in istm z leuī pdictis est hoc. R. succi su
miterre. 3. ij. succi rosarū. 3. ij. misce. 4° vō in istm z oibus
alijs efficacē est hoc. R. aque lactis capni. 3. ij. eplebini ele
cti. 3. ij. cinamo. spice nardi aī. 3. ij. succi ros. 3. j. misceant
oia in sero. z ita pmanēat per noctē totā deinde exhibeantur
in aurora sup oibus solutiū obseruando semper modos q
scripti sunt post exhibitionem minoratiuorum.

Quinta vō intētionē cōplē pñ: istra plura. cū enī reper
cussio fiat p tractū p pulsz z p trāmissuz: u
rio istis uenit istra. Māc enī humores trabunt a pñb⁹
ad qñsūit olucris īgenijs distrabētib⁹: uelut. vj. s. mōijs p
dileto. ut si mā ex splene fluebat ad caput s. mōia nigre ul sal
uacelle sinistre man⁹ z uenit. Et si ab epē fluebat ad caput
eēdē uene dextre man⁹ magis sferūt s. mōiare. Si ab inferiori
bus magis mā rapuit ad caput. tūc puocatio emoroidard
pdicta sferit. Et in istm pcessit Anic. 7° qrti. tractatu 3°. cap d
cura sapbari. q. uoluit uenā oēm determinatā pculā respī
ciētē s. mōari debē. aut aliā pculā uērosari fricari cū rubiffi
cātib⁹ uēscātib⁹ uel cauterijs pcurari. z tu lege ibi. qz oia ista
cadūt ex pncipijs 4° pñi. capis de s. mōia de uētois de cau
terijs z alijs. z colligunt in gñalib⁹ sermonib⁹ 3° regni in textu
cōmēti. Ex qb⁹ cōmclarie cludis q opz medicū cognō
rē esse uenard respiciētū corp⁹ totū z determinatas ptes. qd
totū acqrit p sciam anothomie sensus uisus bec demōstran
t. Et vō ite p repentiēdi modus cōplet per ea que currē
faciūt mā qñsū sunt frigida claudicia vīas cursuo. z ite p
ea que mēbrioz substantiā fornicāt vniēdo ipas uelut sūt s. mō
pica. qñ repellūt a se uasa sīpucis s. mōia sarmactijs. 3° co

gni. De qrd numero plura sūt. 1° Prīmū est frequē linūlo
faciei cū succo sempuiue. 2° z fortiū est succ⁹ burse pastoris
3° z adhuc fortiū est succ⁹ extremitatū rubi. 4° z iterū
fortiū illis est succ⁹ solatri. 5° z meli⁹ alijs z exptus mibi
est cōpositū hoc. R. succi portulace solatri z vīrge pastoris.
aī. lib. 5. plābi cōbusti z puluerisati. 3. j. tūcie trigesies cāden
tis z exticte. 3. ij. ceruse lote amili. aī. 3. ij. terant oia blutissi
me in mortario plābeo cū suo pistello. ocide reseruent in ua
se vitreato lapideo. De hoc igit linūlo facies z abluat decies
uel ouodecies in die nālī. 6° vō repcussiuū z potens est
hoc. R. secis aceti nigri z potētis. 3. ij. tartari. 3. ij. rosarū flo
rū salicis se. plātagis acatle z ematitio aī. 3. x. pulueriscentur
oia p se z misceant. z lōgo tpe terant cū succo solatri. z al
buminib⁹ duoz quoz usqz ad uenitē glutinositate: de hoc
itaqz salē sex vīcib⁹ in die nālī linūlo facies. Est enī medica
men diuina vīute mirabilr opatiū. bec de intētionē gnta.

Pro 6° adē z vltia intētionē pncipali ponēda sūt tria cō
posita. qrd qdlibet virulētā mām apātū z pustula
rū cōsumit z exticat: z faciē formosā reddit expellēdo ab ea
ifectiōes leprosas z alias corp⁹ humanū desedātes. 1° Quo
rū pñū est hoc. R. cineris sculap sūntaliū cōbustaz lib. 5. ce
ruse ablute cū aq serpētariē. 3. ij. succi cucumeris asinini. uel
aque sublimationis ei⁹. q. s. ad icorporādū. fiat ex eis linūmē
tū. 2° z elegātius pdicto est hoc. R. sarcocolle ceruse am
li nutritoz in aq cineris per qtuor dies. aī. 3. ij. in corpore
tur oia cū albumine ouoz ita ut glutinose fiat z in fine addā
tur musci. 3. ij. capbore candidissime. 3. j. s. fiat linūmētz de
quo facies ut supra sepelinatur. z est gumera fortis mulieri
bus oimantibus se dilecta magnifice. 3° vō z vltimū cō
positum est ab oibus illustrib⁹ viris magnifice pbatum. z
est licargirum spumificatū cum aceto z oleo ros. factuz. Tū
ergo doctrinā illius ab auctorib⁹ quere nelō glitudine scriptu
re fastidium inducā. ergo ex eo in sero tota facies hominis li
niatur. Mane vō abluatur cum aqua elixationis lupinord
z summa oluina virtute sanus efficietur. Amen.

Consi. 297. Depustulis ulceratiuis post canso
nem cholericam.

Ec bonorada dñs Germanus
Bartholomei cō
mēdatissimū virū in ciuitate Ragusi cōmō
tis paulo aī laborauit febre pñna cholica:
cui⁹ mā sñ pñ pñnebat in pectore: pp quod
merito causonica febris denotari debuit. z tā
ca fuit mēruiz multitudo cū acuitate sui qd fecit mā stimula
ta in pñna septimana trāsmutationem creticā mēruiz ad ca
put: z vñte etiam potēte de causis uenaz effusa fuit mā ad
poros z sup cutaneas ptes tot⁹ capitis faciei colli gule z pe
ctoris que mā ē subilitate substantie sui z uehemēti mobilita
te i plūmas diuisa ptes pustulatas fecit inumeratas tot⁹ cū
ulceratiuas z excoicatiuas. cui⁹ pñ ois aere magis z acu
ta q aquea resoluta fuit z remansit terrea pñ. que in supficie
cutis per supfluitates z cortices squamosas emissā itād cre
uit z dispō in accitib⁹ cōsilib⁹ erat spēs lepre que a sapientib⁹
tyria nominatur. nisi qz differebat a predicta in hoc: q bec
mā dīminuēda fuit ab aduītōe z oī gradu uenenositatis oc
culte. pp qd appet si buic mulieri bec egritudo sepe cōtiggeret
magnā portēderet ei de eūm tyrie. Et hi sermones aliqñ
ter colligi pñt 1° pñi cap 5° de egritudib⁹ cōpositis. 3° quart
tractatu 3°. cap de causis z speciebus lepre. z assumat ē sūda
mētū ex his que scribunt 7° qrti. tractatu de corruptionib⁹
capiti faciei z tot⁹ corp⁹ eueniētib⁹. z bec in sūma fuit bui⁹ dō
mīne dispositio.

In regimine bui⁹ dispositionis plarima z difficil
le scribēda foret. uerū qz bec dñs ca
rata est a dispōne pdicta sufficiēter z pfecte. Tūc nō vī mibi
necūz ē aliud q ponē regimē pseruatiū ei⁹ a pñcia dispō
ne qd in qñque capis sequētib⁹ partiēdū est. 1° Prīmū itaqz
bōz est. ut bec dñs abstineat ab oī cibo calido acuto salso in ist

mabili. ut ficus cepe sinapis porri & sic de alijs. & et vinctuosa
euitet cibaria & abstineat a viniis subtilibus calidis euapora
riis ad caput. sed utatur viniis p̄diciis acribus rubeis & sub
rubeis & omnia cibaria eius refrangat artificialiter cum in
fridantib⁹ & b̄iectantib⁹. ut est endiuia bleta & sic de alijs. ¶ 2^m
p̄ncipale remediū est: ut bec diā a p̄nti tpe usq; ad totū men
sem februarij futuri de. 1443. o. sine. v. dierū parū añ cenā ac
cipiat vnā pillulā de aloe p̄parato & abluto cū succo endiuie
scariole portulace & acetose fm artē. Et si tingeret q; bec diā
nō eēt bñ lubrica uētre tpe intermedio. tūc oī 3° die alternati ac
cipe pōt pillulā vnā de p̄dictis hora p̄dicta. ¶ 3^m p̄ncipalere
mediū est hoc. R. specierū triasandalop cōpletarū trociscorū
de ro. añ. 3. j. trociscorū de violis & de berberis añ. 3. j. succa
ri albi lib. 5. cū aq; acetose fiat cōfectio in rotulis magnis de q̄
oī die semp añ cibū accipiat. 3. 5. ¶ 4^m p̄ncipale ē hoc: ut bec
diā oī septimana trib⁹ dieb⁹ successiuis q̄b⁹ dieb⁹ cōtinuis p
4° horas añ p̄adiū accipiat. 3. v. aq; r̄u israscriptarū. R. aque
cap. v. 3. ij. aque acetose crassonū fontaliū añ. 3. j. 5. misce. & si
hō possit b̄e aquā crassonū fontaliū loco ipsi⁹ accipiat aquā
cartami marini maioris que potēs est ad diuertēdū & p̄cipi
tādū mās acutas oēs per vias urine. ¶ Ulīmū vō p̄ncipale
est hoc. R. radicū enule lapatij acuti añ. 20. j. radicū violaz
20. ij. electuarij nigri. 3. c. myrre sarcocolle oppoponacio. añ
3. j. semis endiuie acetose scariole añ. 20. j. granorū sisami. 20
ij. bulliāt oīa in vna magna fucula aque usq; ad cōsumptionē
3° p̄tis ubi effundat cineris cribellati scutella parua: & ex tali
liciuio caput ei⁹ abluat in septimana bis. Ad laudē dei amē

Consilium. 298. De crustis vel rupturis puerorum.

Si contingat

Aligb⁹ isatib⁹ fieri cru
sta vel rupturas sup co
pite aut in facie vel alia q̄cūq; pte corpis. tūc si
at remediū hoc infallibile. R. vitellos ouī elixa
tos usq; ad duritiē numero. xvj. myrre. 3. j. ra
dicū iari. 3. 5. ellebori nigri. 3. iij. cōminuātur:
vel frangan⁹ vitelli ouī cū digitis. deinde in ferrea sartagie po
nant & cōmiscant cū p̄dictis puluerib⁹ & cōq̄nt sup catboni
bus ignis absq; flāma usq; quo icipiāt spumefieri. tūc ergo
cū caceola exp̄mat oleū & colligat. & hoc toties coquēdo & ex
p̄mēdo quōtēs poterit emittē spumā. tūc enī abijciant feces
& collecto oleo in uase stricti officij & clauso ore seruetur. De
hoc ergo oleo oēs ptes corrupte liniant pluries in die. cadet
enim crusta & remouebunt & sanabit infans.

Consiliū. 299. De lepra & ppe elefantica cū. 14. acci
tib⁹ ad ipsam m̄tib⁹ & duob⁹ cū ea cō
plicatis que sunt. ¶ Casus pilorū barbe & supcilioz pustule p
vniuersū corpus apparitea. ¶ Aspiras & raucedo uocis.
¶ Difficultas anhelit⁹. ¶ Sine imoderata. ¶ Tensio sple
nis. ¶ Immoderata caliditas epatis & renū. ¶ Multitudo
pustularū in oī pede magno. ¶ Ulceratio pedū. ¶ Stu
por in pedibus & tybijs. ¶ Euerisio & corruptio coloris nālis
ad p̄ternatē. ¶ Dursitas in colatorio & toto palato. ¶ Dolor
renū ab barenulis & lapillis. ¶ Tenebrositas visus. ¶ Diui
ditur autem consiliū in partes duas.

Prima pars continens vnicū capitulū de di
uisione lepre in species suas & de
causis & signis eorū & distinctione inter ipsas.

Si hominum

infelicitatibus: si cala
mitatibus eorū & peri
clitantibus humanorū actū negotijs in
q̄bus rerū fragiliū factura non leuis ha
betur pio atq; māfucto animo cōdolens
dū est. Reor qdē equo esse cōpati calamit
tatib⁹ hominū que sibi nō a pposito. sed
pp labile corpis humani māz constitutio
nis boiez piccari faciūt. adeo q; ptes corpis utiles & formo
sae abijciūt & aīaz nō raro deprauatā in suoz actū iterioz

oponib⁹ reddat. Quid enī deterio⁹ boī accidē pōt q̄ prauā &
radicatā uenenositatē in simplicib⁹ & cōpositis p̄tib⁹ ei⁹ repire
lz enī q̄ plurima illustriū philosophorū uolumina plegeri i q̄b⁹
c̄scripte reptunt ualitudines praua sui q̄litate & uenenositate
totū cōpositū ificiētes: fortassis tū tāta uenenositate molestaz
nullā inuenies naltudinē quā tāta est lepra que humanū corp⁹
tāta sui uenenositate ificiat: ut de ei⁹ mēbra & ptes nō solū de
biles: s; ēt cōstātes corrūpēdo cadē faciat. Hec enī est illa seua
dispo que formositatē toti⁹ corporis auferit. adeo q; non raro
puat hominem morali. imo ēt politica vita. ¶ Quare viro
magnifico & excellēti dñō dñō comiti de Cāpo bassopie lu
gubriq; stilo coact⁹ sū aliqd fructuose c̄scribē quo possit se a
tāta & tā pestilēti ualitudine sua defēdē. Neq; ēt hic sermone
utor hui⁹ laudis optatino sed solum eorū que utilia & fru
ctuosa sunt contemplando.

Licet aut ab illustrib⁹ uiris uarijs uolumib⁹ lepre spēs
assignent⁹ q̄tuor p̄uertes hūanū corp⁹ ne dū a for
mositate: sed ab opatiōib⁹ oib⁹ itāuz q; evertunt⁹ in denomi
nationē brutorū aīaliū pp q̄sdā p̄prietates in his brutis iuen
tas que ab hac praua uenenositate corpori hūano iducunt⁹.
¶ 1° est lepra leonina. ¶ 2° tyria. ¶ 3° vō alopitia. ¶ Et 4°
est elefantica dicta dispō. ¶ Est aut leonina lepra corpis hūa
ni a nāli cōsistētia adeo igēter t̄lsmutatiua q; efficit boiez fu
ribūdū furiositate leonina. Et itez islāmatū & adustū. uelut
leonū corpora. Et 3° formositatē aspect⁹ ei⁹ pmutat ad hor
ribilitatē & timorez aspiciētib⁹ iducēdā. clamāt ēt & irascunt⁹
ut se ipos ēt vix cōpati possint ut leonib⁹ ptingit p̄ties in die
furibūdo accēdi furore. Adhuc ēt exiccant⁹ eoz corpora. uelut
leonū corpora coi aspirate calositate duritie pcepta. ¶ Taceo
hic q; in istis rāt⁹ est appetit⁹ uoracitas & sū q; vix aptissima
repiūt medicina ut nec potu neq; cibo saturari p̄nt. pp qd nō
raro appet eoz appetitūz supexcedere caninū qui iter corru
ptos appetit⁹ leuior noīat. ut 13° terrij. tractatur 3°. de appeti
tu colligēdā. & a Cōmētatore afforismoz 2°. cōmēto smonis
uetusissimi p̄tis illi⁹. Pot⁹ idigētiā soluit. Et sumunt origia
liter bi smones 5° de accidētī & mor. in pprio cap. ¶ Et vō
itez bāc patiētib⁹ miserabilē ualitudinē p̄ngit uigilātissimos
ēt itantū q; fabaraticā uigiliā supexcedāt. act⁹ ēt morales inte
riorū v̄tutū p̄uertunt in eis. Et nimiz. iuenit enī in cordibus
eorū accēsa furibūditas: & sū in cerebro. pp que amboz boz
p̄ncipalitū corrūpunt opatiōes intantūz q; vī vitalis corru
ptos ḡnat vitales spūs & a nāli euētiōe per dyastolē & sistolē
lez pulsus magnifice elōgant⁹ ab eq̄li. Quis ēt istoz inuētus
est qui in opationib⁹ sensus cois & fantasie que ponūt in
p̄mo uētriculo cerebri nō hēat nocumētū diminutionis aut
corruptiōis aut utriusq; sū. Silr ēt opatio imagiariē & cogi
tatiue potētiāz que ponunt in uētriculo medio. & memora
tiue que ponunt i posteriori uētriculo magnifice. ut in p̄tib⁹
corrupte ledunt. ¶ Ergo ab hac ualitudinis nā ad passiōes in
leonib⁹ inuētas iā andictas pmutent boies eis adolēduz. est
cū pmutent & t̄lsmutent de rōnalib⁹ in aīalia irrationalia &
bruta & adhuc t̄lsmutatione deteriori q; erat circos.

Dicitur autē lepre spēs 2° tyria. eo q; uelut p̄tib⁹
vicibus in anno accidit serpētē illū sua cu
te p̄uari uehemētia adustionis uenenosē a sanguine. s. corru
pto. ita vides & horuz patiētiū corpora decies & duodecies
in anno in superficie sua excorticari cum magno dolore inflā
matio incēsu & acuto. ¶ Etiam membrorū superficies ue
lut sanguinolēto & cinnario colore corrūpūt: & effluit inde vi
tus tenue corruptiū p̄tiū oīuz in q̄s effundit. Adhuc etiā nō
solū pp hoc tyria nomiat. Sed & q; pessima sui uenenositate
mediū inficit in tātū q; affātes & cōuersantes ut in plurib⁹ cor
rūpunt. vñ & lepra bec. imo & oēs iter cōtagiosas ualitudines
enumerat. 2° p̄mi. cap de cōplēdis dispōnibus. Proceditq;
bec uenenositas serpēdo iteriora mēbra & corrūpēdo talr q;
setet eorū anhelit⁹ sicut fetet aer ppinquus cauernē tyri: & est
de deteriorib⁹ reptibilū uenenatū vna & pessima inter alias
de septē spēbus tyri ut colligēdū ēt 6° art. fm partē. & a Gal.

11° de simplici medicina. cap de ebidna. fm vnā lram z bnt allā d matasso z tyro. ubi hystorice colligē potes prauitatē sue uenenositatē. Ego itaqz nō video forte ampli^o z tristabili^o dolēdū ē de boie q̄ dū trāsinutet in serpentum pperateo.

Fuit autē 3° lepie spēs alopitia trāsiptiue notata ab idio. mate greco ubi alopem dicit ipsi nos vulpē dicim^o. Est autē vulpis aial cautissimū isidiosuz rapine coiter isudās z laribula occulta q̄si ut in plurib^o habitās. sic ē istos pmuta tos vidi alopiticos leprosos tāta malicia fraudulētia z cautells abū dare. ut neqz ē medic^o q̄ tūcūqz elect^o orator psuadē possit eis z iclinare eos ad sui curationē. Credit enī semp se esse decipiēdos sic z alios fraudare icēdūt. ¶ Est ē illi aiali p pūū ut saltē bis in anno a suis pilis puef pp uehemētē uene noitatē z corruptionē in humorib^o iuentā ppter quā cōsumit z corripit humidū pūū pili in poris pmutatūz. vñ z qūqz piloz porū itrinsec^o ulcerant. Quidigif appetitibi si ua por adustus q est mā pili in ipm pueribilis ab hac pessima z tremēda ualitudine corripit. ¶ Taceo q̄ aialia illa ma rasmant z exiccant. quō enī nō cū vno nutritiua q̄ tūcūqz potēs esset si adhuc nutritiū apponeret pp prauitatē eius nutritio nō vniret. z si adhuc vniret nō ueniret assimilare tur. Sz sic bñanox corpōz hūdo piguis z mediocris necō efficit p eoz debitā nutritiū appōnē vnionē z assimilatio nē. ita z ecōuerso p eoz actū subtractionē necē est arefcere corpora. Estūt smones colligēdi ex p̄ de gñatione z corrup tione. z p̄ pmi. doc^o 6°. cap de vīte nāli ministrata. z de ministratib^o ei. Et legi pūt per magnū pcessum pūū virtutū nālium Salent: etiam pluries alibi. q̄ sedū igitur sit humanū corpus tanta infelicitate pmutari: ut notum est vulgo: qui taliter egrotantium conuersionem effugit.

Quarta dō spēs elefantica dē dispō cui^o interpreta tio aliter a Paulo greco. aliter ab Alexandro habet. ¶ Nōnulli enī uolūt eoz q̄ lepiā elefantica patiunt corpora stupēda qdā magnitudine augmētari nō minus q̄ corruptione pūū. adeo q̄ nālē boiū magnitudinē excedat p ter imoderatā pinguedinem qua Nicomachus grecus oēs alios excessit uehemēti piguedine sua. Illa autē ab hac differt ut differebat. qm nō est cū pūū corrupta pustula. Elefan tica dō lepra nō ēiatur ab illa ut paulo post demonstrabitur. ¶ Alij autē crediderūt hāc lepiā elefantica noīari cū terribili tate ei^o aspect^o quā elefantib^o dīcūt esse ppūā. ¶ Nōnulli dō dixerūt ipsaz taliter noīari pp corruptionē formositatis colo ris trāsinutari ad colorē cōpositū ex albo z nigro pp uarieta tē māerū infra tāgendā. ut Aurelius Saripontus in 5° pra ctice. cap de elefantia. ¶ Et qdā cedētes supaddiderūt cor ruptionē in uoce humana pmutatā ad rugitūz ipsoz elefan tum. z tu cōpone oīa simul. z habebis intērum. ¶ Est ergo in istio egrotatib^o aspect^o ualde terribilis ut etiā circūstātes ei mere faciat. ¶ In facieb^o etiā eoz z in extremis pūib^o mani bus z pedib^o magnis numerosa ualde apātū multitudō pū pū que qūqz magnitudinē nucismuscate excedant. qūqz dō grano fabe assimulant cū duritie notabili z colore sili ei qui appet in moro p tres dies an pfectā ei^o maturationē. ¶ Et corripunt pustule z circūstātes ptes a q̄b^o emittit virus opa cū fetidū astātes sugē faciēs. ¶ Et supcilla igrossant qūqz magnitudine maiori q̄ digiti mediij. palpebre ēt cūlib^o apā rib^o ificiunt ita ut scidant. ¶ Est etiā mā tāte malignitatis q̄ nō solū supciliales ptes: imo itrinsecas z pfundas palati z nasi crudelib^o apātib^o inficiat in tātū q̄ vix eūctatio fieri pos sit per ptes nariū z palati. z ad tātū qūqz pducunt ut crucia ti suffocatione interinant. ¶ Si ē eoz aureo aspiciēs appē diculas ptes eaz plurib^o apātib^o z corruptiuis nō raro vide bis ifectas: ita ut ptes earū imo fere oēs cadē a me uise fue rint. Et adhuc etiā in anfractuosis itcri^o pūib^o organū auditus pustule be oriunt oīno surdū faciētes. ¶ Lacer ēt nō raro p cipit in xauo palati in foramine colatorij z uenaz guide scib^o. ¶ Uene etiā gule laterales z oēs arterie plene z exten se capiunt sanguine ogelato z raucescit eoz uox z in locis iū

cturalib^o pustule p̄dicte coiter repiunt: z splenis durities q̄ magna p̄cipit. ¶ Et cūp ut in pūib^o corruptio substantialis in digitis pedū z oib^o pedib^o ipis. Et qd mirabile dictu pū uant mēbra illa ut in pūib^o opōne sensus tact^o. non qdē fm ptes oēs: q̄ tā extēte foret z mortue. solo enī sensu tact^o pūa tū aial necē est mori. 3° de aia. z ita de pūib^o oīm est sic de toto aiali. ¶ Stupēs etiā frequēter si aliqū leprosus elefanticus videres hēre apā magnū in osseo. ita q̄ qūqz trāscendat mē surā capitis hoīs duplicatā. ut an fores ecclesiaz nō raro vi dere poteris. ¶ Hec igit in sūma sunt signa medico accētia in leprosis z passionēs per q̄s in earū cōditionib^o theorice agē dū est. Alēctūla enī magnā pte pferūt ad cognoscēdū qd qd est. i. rei essentiā. p̄ de aia in p̄hemio. ¶ Et ne talia uolūtaria etiā sine demōstratione dicta videant talr arguēdo deduci pūt. In qbuscūqz enī corporib^o egrotatib^o inueniunt mae ut cāe pmutationis corpōz sufficētes ad iducēdū passionēz z accētia tā p̄dicta cū debita ipsaz applicatione ad subiectum apud pati cū debita circūstātiap̄is ad agēdū. necē est in eis ef fectū uel effect^o inuenire. sed in oib^o leprosis p̄dictis inueniunt oēs uel plurime illaz que dicte sūt. q̄ in eis oib^o necē est iueni ri accētia tā p̄dicta. discursus est bonus. q̄ in p̄ pme. z cōtia cū maiori tenet ex altiori scia. q̄ ex sufficiēti assignatione carū ccedi debet effect^o. z minor pbat. q̄ in oibus b^o i leprosis siue leonina alopitica tyria z elefantica ualitudine laboratibus mā iuenit sufficētes q̄titate z q̄litate sua z mēbra para pati. q̄ z c. p. 3. bec cōtia 2° ex debita sequela ei^o ad pmissas. z aīo de ducit iducitue. q̄ enī negaret mām melicā genitā ex adustio ne cholē que facit lepiā leoninā posse ificē sanguinē uenālē z arteriālē spm z substantiā mēbrioz. pp qd z corpora exiccant tur. z corripunt cōpagines mēbrioz simplicid z cōpositord z spūs aialis nālis z vitalis pinnēti in corpore amā is p̄dicta z spūs q̄ de nouo gñant ēt corruptiui efficiunt. Mala enīz cōpō melica p̄dicta p̄hibet aīoz gñare spūs^o uenientes ad opōnes pducēdas. Neqz ēt uapoz q̄ debet ēē mā gñationis spūs vitalis est rēperat in q̄titate nec in q̄litate. imo corrupti gñantur ex eo spūs. vñ nimirū est si opōnes interior sensuū z exterior p̄diminunt z corripunt. ut supra tā declaratum est. Alia enī pducit opōnes tales: q̄lia sunt organa. i. mem bra infira. i. spūs z mae humorales. sed hec oīa tria sunt cor rupta. ergo corrupte necessario pducuntur operationes.

Ex hoc igit fundamēto diligēs cōsiderator uerificare poterit oēs passionēs z accētia que superius attributa fuerunt lepie leonine. ¶ Si l^o autē ex hoc funda mēto manifestū est 2° dīficari p̄ oīa accētia z signa que su periponebant de lepra 2° tyria notata. ¶ Et cōter etiā 3° uerificari pūt signa attributa lepie alopitice. ¶ Et tādem 4° facile itelligi pūt accētia in lepra elefantica q̄rū corruptionēz pterire nō uolō. qm becess illa que ppūe est ēgritudo magni fici z excellētiō dūl comitis de capo basso. Cū hīs qd cū signa ponunt z passionēs esse. ¶ Pūmo q̄ augmētatur fm totū aut magis fm ptes z p̄pe extremas. sanguis enīz melic^o effe ctus est duplici melie specie. Una qdem est fecalis melia sibi cōmixta quā nō pōno esse mālē cām lepie elefantice: sz mā li cāe ipsius cōmixtā. z hec est illa que cū sanguine ad mēbra inferiora ppulsa sanguinē reddit ineptū nutritioni cūent entī. vñ z cōtinue multiplicatus sub forma aītis in uenis: z uelut didcta cū in poris mēbrioz augmentat sub stāciam eoz q̄ ineptus est trāsmutari in mēbra digeri resoluī z insensibi liter expelli que sunt cāe excrefcētie mēbriord: imo z totius corpōis. ¶ Et ne cauillādo xingeret dubitare. q̄ sanguis ille melie fecali cōmixtus nō uidet aptus a scēdere supius p pter grauitatem suā sicut in ferius. ideo nō poterit magnifico re membra supiora. ¶ Dicendū pmo q̄ cū bec mā melica sit sanguini uehementer cōmixta: z oporteat membra nutrirī. q̄ uiuunt: est neciūm q̄ tā ad supiora q̄ ad inferiora mem bra sanguis ppellat. Et si vīus discretiua tantū esset potens ut separaret meliam illā a sanguine. tūc nō esset necessariū pp bāc cām mēbra p̄ternālīter magnificari. ¶ Et itē 2° rīden

duz est qd lz mēci melice oi pp gravitatē suā repugnet per se
ascēdē. p acciō tñ fert sursuz a motore extrinseco q est calor
pter nām a q nulla mā melica adusta ē. Nam in oi adusto
corpore reseruat uestigiū adurentis cāe. scilicet caloris ēneī. p de
gustatiōe aīaliū. Et qd appet q in elefantico leproso ppria
passio est magnificari mēbra: t maxie faciē cū eversione sut
ad tartareā figurā notabilr magnā. ¶ Dixi aut supi q non
ponebā mām melicā hypostasūā ēē cām alicui lepre. sz opz
ipsam aut ēē melicē aduste cōmixtā t adhuc subdūanter: aut
lepre mām cuiuslibet ēē māu melicā sanguineā cholericā
flaticā t melicā. Et sic cū bñ cōsiderabunt sermones Anic. 3.
qrti. tractatu ultimo de lepra. videbit q anis t plūcta mā leo
nune lepre erit melia cholica. Quā vō tyrie erit melia flatica
sic alopitie mā est melia sanguinea: t elefantice lepre mā ē mā
melica genita ex adustione mel e. t ppter ea hec lepre spēs pe
ior est alijs pp plura. ¶ Primo q alijs parib hec lepra est
venenosa magis. pbat. q māei ei attribuit ppetas iterficiē.
di aīalia gustatiā ipas: qd nō scribit de altera melia adusta.
¶ 2o q in mā bñ repit gdu calor adustini. qd appet. q
picca ad terrā bullit in supficie ei. qd forte cōtingit pp qli
tates illius māei vigorari p cōrietatē ei cui appropinquat: qd
est dictū per antiparistasim. hec igit prava mā in uenis t ar
terijs exis anis cā est lepre elefantice. in poris vō mēbrorum
sparsa t imersa videt cā ipsius est. ¶ Ex q fundamēto appa
ret si terribilis debet ēē aspectus horz lāguētiū. ita ut igniri na
pores spūi visibili cōmixti t lati ad oculū aspectus ipsoz red
dūt qsi serpentū t expauescentē intuentes eoz. ¶ 2o vō est
istorz aspectus terribilis. ppter ea q mā in tota facie multiplica
ta frōtē palpebras supcilia aures nasuz nares t labia nālter
rare exites pparāt ipas ad faciliē susceptionē mēci illaz: sz
sint grosse. t ferant tales mē supi cū sanguine: ut dictū est.
aut a calitate sublenāte illas motu recto sursuz. t talis mā in
poris recepta vñt t multiplicat pp frigiditatē circūstantis
aeris. ¶ Et q calitas facit ad separationē ptiā melicē: ideo ipa
non adeo cōgregat: ut vñd vel pauca efficiat apata. ¶ Et cū
mā melica sit que sui terreatate facit duritē. ideo dura sūt il
la apata. ¶ Et q talis mā cōmixta est cū sanguine: id vertit
ipm ad opacū vel nigrū cū uestigijs rubedis pauce. Id talitū
apātū color est niger cum remissio uestigijs rubedis. ¶ Et qm
mā ista acuta est: ideo corripit mēbra apata: t qnqz corripit
etiā t ulceratas pres nō apatas: cū effundit exteri virus per
supficiē cutis: aut interius per poros mittit de pte ad ptem.
¶ Et ex eodē fundamēto appet declaratio euer cācri in pa
lato t in naso. Quā enī multiplicata melica pdicta in uenis t
arterijs pāniculoz cerebri t substantie ei descēdit ad infcrio
rē ptem cerebri ad totū qui lacuna noīat: t a uenis effusa fer
tur in carnosam t pāniculārē ptem colatorij oris: t efficit ibi
apā cācerosam. sicut a loco carniculārē cerebri descēdit ad rī
gam t ptes interiores nasi mel cas pustulas ibidē efficiēdo
que ut plurimū nō sunt tāte duritiei quāte in alijs pāibus. t
hoc pp mām melicā in suis qstiatib refrangi a flatica mate
ria que nō educat qn plurimū descēdat ad nasuz t effunda
tur ad ipm. Propter qd nō raro decipiunt cyrurgici existi
mātes illud apā esse polipū ppter frequentā eueriū polipi
in naso. cū tātū tale apā sit cācerosum. refractū t pmutatiō
aliqūter in eo signis cācri a mā flegmatica: ut dictū est. ¶ Ex
qb etiā clare liquet q nō est mirabile si sensus interiores ppe
imaginatiua cogitativa t memoratiua ledunt lesione corru
ptionis in opōnib eaz. quō enī nō cū mē pdicte inficiant
mēbra t spūs t loca in qb interiorz sensus corripūt opatio
nes. ¶ Propter qd fundamētū etiā nō raro corripunt opa
tiones exteriorz sensus. picipiūt enī frequēter tactu rē tepidaz
sub specie calitatis intense. Etiā qnqz gustabilia acia cum
acuitate percipiunt. uelut si misceret acetū cum sulfure. Au
ditina etiā potētia decipit qnqz in picipiendo sibilū finitus
t strepitū in aere: in q nō sunt. Et appet eis qnqz olfacē res
fumosas t acutas ut combustiones aspalū sulfuris t silium
qd totū cōtingit ppter corruptos vapores a mā ignita ad or

gand olfatus delata t spūi olfatus cōmixta. Et parī rōne. vī
sive potentie corripunt opationes. ita ut imaginationes in
aere picipiant exuaporib corruptis in cerebro multiplicatis
spūi visibili cōmixtis t inficientib totū oculū t pncipalē ad
crystalloidē. ¶ Cū t ex hoc fundamēto deducē potes qre cō
turbata sūt t corrupta somnia. ita ut appeat eis qnqz astare
t altercarī cū demonib t bellū t rixam agere cum his tñ qui
sunt amici que oia intelligēti predicta facillima sūt. ¶ Pro
pter qd si corripit eoz appetit t ledit per viā intētionis nō
est mirabile: qm mā melacholica ad stōchū delata t multipli
cata acuitate sua pūgendo: stipticitate sua ptingendo: pōici
tate sua pūgendo t corrūgādo expmit cōsumit humidū sub
stāticū oris t totius stōchi: qre semp fere sunt famelcentes
t vix saturari possunt. ¶ Quā vō t ppter qd i splene epa
te t in mesenterio multiplicent melice mē oppilates t apo
stemates mēbra pdicta t efficiēt in eis corruptiones ulce
rosas. Et qūter in hac dispōne qnqz supueniat melancholia
mirachia ex pdictis plane haberi pōt. ¶ Et psequenter qre
pedib magnis sūt apata multa dura nigra obscura corru
pētia ptes: t pprie digitos pedū iā satis est facile vidē. Et ua
riant qnqz pedes ipsoz ppter multitudinē māei melice sup
sive implēis uenas: que qnqz adeo grossa existit ut a uenis
effundi non possit in poros ita ut efficiat in eis apata. Sed
in uenis cūculata remanens extēdit eas: ita ut circūuolū vī
deant mēbra uelut a vitibus. qre vites a sapiētib sunt deno
minate varices. ¶ Amplius penultimū accidentis videt: su
metentie emorroidaz t cecitas earuz ualde facile pōt bēri
intellect. Intumescent enī ppter sanguis grossitē t multitu
dinē. Cecē vō. i. nihil educēt efficiūt emorroides ppter san
guinis terreatatē t grossitudinē: cui repugnāt exire p ori
ficia extremitatū uenarū emorroidaliū que stricta sūt. ¶ Et
vō ultimo nō raro videbis elefanticū bēre ossē apātū apate
tate extētionis q supēfacit aspiciētē. Quā enī melica du
pliciter pncipalē effundit in ossē. Prio p uenas ramifica
tas a chili descēdēte que descēdūt ad ossē cū pāniculo decis
mo. 2o vō mā ista effundi pōt a mesenterio per uenas in ipō
existētes multiplicatas ad pāniculū sifac. Et q ab inferiori
presifac orit pāniculus qui noīat didimū in quo ramifican
tur t iueniunt uene cōtinuē cū uenis sifac itestinalis. cuius
ipse didimus est pō. Ideo cū vidimus in uelut substantiā testi
culoz nō est mirabile si in testiculis t toto ossē abunde reci
piat mā melica substantie testiculoz t totū ossē apatiua apa
te magne extētionis. pp cōtinuū mēci descēsum ossēum non
eūatur a corruptione in suis ptiū ulcērosa intantū q frequē
ter substantiales pres ei cadūt a scabillōsa corruptiōe. ¶ Ex
qb vōcludē potes si sanguis leprosi astates tāgētes ipm in
ficit. ¶ Etiā audire potes ex istis q ut in plurib t qsi semp
leprosus t leprosa gnat leprosoz. q est uerissimū existat de
oi lepra. maxime tñ uerificat magis de elefantia dicta. cū ipa
sit prauissima t uenēnosa magis oibus alijs. ut supra dedu
ctū est. ¶ Hec in summa est spēs lepre qua affligit magnifi
cus dñs comes de Cāpo basso. t est modus t fundamētum
theorice cōtēplationis circa oēm spēm lepre: t supadde li
bito tuo. Oportet itaqz utilius circa ipsam cōtemplari cu
rationis modum ostendentis. ut nunc sequitur.

Secūda po bui tractat. De cura lepre elefantice cō
tinē capla decē fm scētionē. ro. habēdas
in ea.

Modus uis curacionis bui ualitudinis.
¶ **Et** qz ut bui tremende ualitudinis scientifi
ce t utiliter regimē ostendā: in decem
intentiones ipsum ptiendū esse deduxi. que etiam
fm ptem in oi specie lepre administrari possunt t
necē sunt. Iteas t infra eard restringā ppe magis
ad curā elefantioz. ¶ Particularē enī curā leonine le
pre in alio tractatu satis uenienter euacuau ad quendam
nobilem uenētum de Raimundio. ¶ Et alopitice lepre ma
teriam curacionis euacuau in alio tractatu ad quendam
gaitanum inscripto. ¶ Et tyrie lepre mēctiaz declarau cū

rationis in tractatulo ad s Nicolaum de iustinopoli inscrip-
to. qre multa que hic scribens elefaciosior erut ppria magis.
¶ Erut aut itentiores iste. qru pma est rectificatio regiminis
ex pte sex reru nō naliū. ¶ 2° vō est māerū minoratiua eua-
cuatio. ¶ 3° vō est eaz diuersio. ¶ 4° est digō ipaz. ¶ 5° est
eradicatiua etiatio. ¶ 6° est māerū cōpleta cōsūptio. ¶ 7° est
rectificatio mēbzoz in qb^o tales mēe generant. ¶ 8° vō est
corruptio pūnitatis z uenenositatis māerū. ¶ 9° intētio est
electio medicinarum a tota specie cōtrariānnū lepre. ¶ 10°
z ultima est accidentium correctio.

¶ Intētionis pūme De rectificatione regiminis ex parte sex
rerum non naturalium Cap. 1.

Erficiat aut intētio pma pmittendo p q^o q^o
melius melius est fride cōplōis z sic
ce. 3° opz repz nō nālī effectū cōtrariari sibi cale-
faciēdo z bñectādo. Et cū ibidē sit gduo calitatē
pēer nāz uelut i adustis corporib^o. 3° opteret ēt
corrupti per infridantia. Et q^o repit in mā nenenositas. ideo
opz cōtrariari per infra uenenositatis corruptiua. Et si qdem q^o
bec nō sunt bñ cōpossibilia repiri oia in simplicibus medici-
nis. imo ēt rarissime in cōpositis. Ideo omne regimen refran-
getur ex istis. ut descendendo videbis.

Eligat itaqz aer calius z bñidus leui calitate ampliori
tū bñiditate z pprie que inuenit apō parietes
mōtū discooptoz oriētalī plage z pti meridiālī que ppin-
qua est oriētalī aut pti septētrionālī eidē meridiālī ppinque
Et sic loc^o nō bitaculū ei^o ppinquū decursib^o fluuiūz lauda-
bilid; aut ubi bñinde scaturit fōtes diuersi z electi ubi flat^o
uētoz oriētalid. Et sit aer pdictaz parūā seren^o a caligine ne-
bulositate pūat^o ut tectis z arborib^o uelut. citris citrangulis
z cōsilib^o ornat^o. ¶ Et si qdē talis repiri nō posset. imo esset ex-
cellēter calidus: tūc frāgaf cū frequēti asphōe fontalis aque.
aut decoctio violaz nenufaris extremitatū lactuce sempui-
ne: z siliz. Aut suffumiget ex puluē istoz trociscoz carbo-
nib^o pue flāme supaspso. quoz descriptio est hec. R. floz ne-
nufaris: violaz. añ. 3. j. seiu3 lactuce endiuie scariolē. añ. 3. 5.
seminū qruoz coiu3 fridoz. 3. vj. amili. 3. 5. cāphore. 3. j. cū suc-
co lactuce forment trocisci pōderis. 3. 5. qui post exiccationē
eoruz puluerigent z suffumiget bitaculū mane meridie z in
crepusculo noctis ex eis. Et eadem hora sufficiet suffumiga-
tio euz decoctione uel puluere folioz citri z citrangulū: z con-
similiuz. quoz magna repit copia in celeberrio regno apulie
¶ Si aut cōrigeret bitaculū expositū ēē z ppiquū aglonari
plage. tūc suffumigatides z asphōe pdictē utiles erunt z p-
pē si eis supaddat aliqd de folijs pomoz dulcid crisomillaz
gnatoz dulcid z alioz uegetabilū calitatē bñidū. z folia filli-
coz z amigdalaz arboz uillima cēt. Et facile suffumigūz
ēē hoc. R. trociscoz dyaulioz. i. de violis. 3. 5. trociscoz de cā-
phore. 3. j. fiat cum ipso decoctio aut suffumigatio ut dictū
est. ¶ Et est et neciū ut cū pdictoz decoctionib^o sepe abluantur
camisie ipsi^o z pānī quos tāgūz z uestes ei^o cū pdictorum
puluē cōseruent in cofinis z suffumigent eis. Et gratia bui^o
cōfert excellēter hoc aromancuz sepe odoratū: cui^o descriptio
est hec. R. terre sigillate z luti armeni. añ. 3. ij. florū borag. ba-
glosse folioz basiliconis. añ. 3. j. 5. violarū florū nenufar. añ.
3. ij. cāphore. 3. 5. labrusce floz salicis seiu3 lactuce. añ. 3. vj. fiat
omniū per sepulū z liget in syndone z sepe odorēt. ¶ Et
de annexis aerī caueat sumope ne pect^o z caput uestib^o z tes-
turis cōstringētib^o muniat: z manus z pedes pānis albis se-
pe pmutatis fulciant: z pprie euz pellibus agnitis in tēpore
byemis manus pedes z caput custodiri debent.

In cibis aut electio fiat p m hunc modū. supponēdo
p q^o opz eos nō ēē pure cibales. q^o operatō
a materia pccise. s. opz ipsos esse cibos medicinales tēpore
debilitatis multiplicatē in accidētib^o: z magis esse restaura-
tiuos q^o alteratiuos. z cōuerso ipos esse magis alteratiuos
q^o restauratiuos cū inueniret v^o nō ita directa. Quātū aut opz
eos in q^olibet^o disponi appulsi pdicto cap de aere. debēt enī

esse leuiter calefactus cōmixti cum ifridantib^o z potētet bñ
mectatū. ¶ Propter qd oportet panē ipoz ēē cōfectū cū aq^o
scariolē aut aq^o violarū portulacē uel lactuce: z bñe salis parū
z ēē bñ fermētātū mediocriter coctū absq^o adustione nō hñtē
etatē pluriū q^o duoz dierū. pp qd ēē braciātelli cū farina fer-
mētata cōpositi cēt sibi cib^o cōueniēs: q^o corū exiccatio z in-
grossatio remote sunt per aquā in qua ifundunt^o que dat eis
penetrationē z abluōnē cōueniētē. vñ calte siue nebulē cēt
ei cōueniētes. ¶ Si ēē z carnes opzēē leuis digōnis z bo-
ni nutrimenti: sicut pullorū z uolatiliū degētiū in aere z in aq^o:
uelut ananulī pingues z pdices z fāsiani z francolinī z starne
curretes z tardī pingues z palūbi syluestres z pipiones oīno
dimittat z aliarū usus carnū uenit ei z ppe cū nō sūt ualde
pingues: z caro capri mēsuālis: z caro vituli lactēis z castratū
iuuenis z porcelloz iuuenū domesticorū uel syluestriū cōue-
niēt^o ei: z caro gacelli ēē z iuuenū cerui est sibi cōueniēs: z q^o
lee cōueniūt ei. z caro cuniculi ēē multūz laudabilis est. Caro
leporis nō placet mihi pp melicitatē suā. ¶ De piscib^o antez
optimi sunt sibi fontales oēs iuuenes oī limositate z viscosita-
te pūati: z ppe qui sunt approbatī in ciuitatib^o. Meliores au-
tē sunt ei fontales z flumiales q^o maritimi. z iterū cōueniētio-
res sunt ei elixi q^o assati. Si aut cōqñt in oleo meli^o est ei oledū
de silamo z oliuarum q^o de nucibus: z cōueniētiam oleum
de amigdalīs dulcibus: quoniam cōueniēter mundificatū
uā est z apitū. Butyri aut usus in hoc viro nō ēē cōueniēs
pp iflāmabilitatē z iflāmationē suā. ¶ De fructib^o aut cōue-
niūt ei suo tpe cerasa z auellane recētes z amigdale z pira mu-
scata z reliq^o dulcia. pira ēē laudant^o ei. sic^o recētes z pprie qñ
post earū comestione bibi^o aq^o recēs z dimittit^o vinū: cum ēē
mediocris dulcedis sit aut pōcitatē laudabilē hñsunt sibi
cōueniētes. z pica ēē laudant^o ei. z poma granata dulcia z m-
ga sunt eidē ualde bona. Acetosa vō gnata nō cōueniunt ei
pp cōueniētā cōplōis eoz cū melia. Unū ēē enī a credo acē-
ti nocet melicis. 3° regimīs acutoz. Noces autē mēspile z so-
be citōia z castanee dimittant^o. poma vō bñ matura laudatū
pnt ei: ppea q^o resistunt putrefactioni: imo rectificāt eā. Que
autē bñ dulces z albe per duos dies post eaz collectionē cōser-
uate cōueniunt. ¶ De ferculis autē cōueniunt ei cicez rubeo-
ruz et alboz brodiuz et spina: hia bleta endiua cucurbita la-
cina portulaca refracte cū folijs feniculi humidi. oia bec bñ
cōueniūt. Melones aut bñ maturi pp ifridationē z bumecta-
tionē z lenificationē que est in eis sunt ei boni. Et pari rōne
cōueniēt citrulli uel cucumeres dicti nisi timeret eoz putrefa-
ctio uel putredo ex eis. Angurie vō z ppe que nascunt^o in regē
apulie sūt sibi bñ cōueniētes pp apthonē z ifridationē que repit
tur in eis: z cōueniētē nutritionē acceptā ex dulcedine eaz
¶ De radicib^o vō eūtenē scordeon porū allied bulbus z ra-
phanus nisi in raro usu. Et ferculū laudat ei factū ex iure de-
coctionis ranarū fluuialiū: z pprie euz folijs blete malue vio-
larū z cucurbite. Trifolocāna vō inter alias plātas etia z sibi
ualde uillima est. ¶ Lactis vō usus est sibi ualde cōueniēs:
z pprie factis in eo ferculis qbuscunq^o. z lac coagulatus co-
lostia dictuz z post casenz a lacte recocta nolatus: z caseole re-
cētes optime sunt ei z cōueniētes. ¶ Mellis vō usus ēē ab au-
ctoribus vniuersa fere cōcordia approbet^o in hoc tamē viro
non placet mihi pppter corruptibilitatē eius in stomacho suo
a caliditate epatis nōbilitē distēperato. ¶ Usus vō aroma-
tūz ut pipis cinamomi utriusq^o galige. 5. z silium calidorsū
nō placet ne pparēt humores ad adustionē. Ceruz spētūz in
frascriptarū usus placeret mihi ad vigoraduz digestionē ei^o
pma z secundā imoz tertiā. quarūz descriptio est hec. R. cro-
ci. 3. j. cinamomi. 3. ij. macis. 3. ij. violarūz florūz nenufario se-
minis acetose scariolē coralloz amboz. añ. 3. 5. sandalorum
amboz. añ. 3. j. fiat omniūz per se puluis et cōn ifceat. ¶ Car-
nium vō et reliquorum ciboz salorum usus dimittēdus est
pppter causam notam. ¶ Pinguedine autem anatis galline
vituli castrati in cibariis uti potest: et pinguedo etiam porci
colata assungia nominata non multum salis placet mihi.

Aceti vo usus mediocriter acuti accedi pōt ei. acutū autē acetū & acre ualde nō placet mibi. Sapa vō nel vīnū coctū in suis condimētis placet mibi. Succari autē usus sit ei medio-
Cris. De pparationib⁹ vō ciboz mibi placet magis elixa q̄ assata. Et de pib⁹ aialū dimittant uenter epar & cor & pncipalr splea. Cerebrū autē elixū aliqñ nō est ei reprobabile. Multa autē aialū piguedo nō uenit ei nisi refracta cū recēti agrestia nō salita: aut cū succo citrāguloz: & ppe illoz q̄ repiuntur in regio Apulie. quoz sapor declinat ad dulcedinem. Et similiter cōueniret ei succus lymonū quorū dā qui innentuntur ibi & uocant limerq̄rā sapor ad dulcedinem declinat pōtētiatē cōmixtā. & hoc satis de cibis dictū esse videtur.

Nūc autē de potu dōm. vīnū q̄ q̄libet nigrū uel obscurū dimittēdū est: & silr rubeū pp pte terreā a racemis in eo iposū. Silr oē albū vīnū sumosuz & potēs oīno effu-
Cglat. Cōueniēs est autē ei vīnū albū pau ciferū sapore amenū mediū iter dulce pōtētiū & acre. Et si tale nālīter nō posset bēnīdēlymphādū est cū aq̄ electi fontis clara subtili odorifera aut salte ab oī fetore p̄nata accepta a fonte in quo nō repiat multitudo ranaz uel viparū. sed existat celo discoopit⁹ in cui⁹ fundo scaturiat aq̄ discurrens per lapillos & nō per lūdū uel al uel fctiduz. pp q̄ laudabilissimū sibi foret aq̄ cisterne que cū depuratione q̄dā accepit in mediū ex collisidē nētoz. am-
Plius etiā facta est expurgata magis discurrendo per argillas & arenā: ex q̄b⁹ cisterne cōstruunt rōnali artificio. Et etiam qñqz bīc dñs uteret: & ppe in dieb⁹ frigoris bydromelle facto ex. xx. pib⁹ aque cisterne & pte vna mellis per decoctionē ca-
Dētib⁹ usqz ad q̄rte p̄tis cōsumptionē. esset sibi uile. Cōino autē cōsulo sibi ut tpe q̄ uue erāt bñ mature faciat sibi fieri vī-
Nū sūm bñc modū. Accipiant. iij. uel. v. mastelli careni bñ dul-
Cis ifundant in eis herbe scariole recētis lib. j. radicū enule mūdātaz & minutz iciaz lib. j. s. seinz lapacij acuti & acetose que est spēs ei⁹. añ. j. i. ifundant in p̄dicto musto: & cū bñ clarī-
Ficatū fuerit accipiat in potu. & si potēs fuerit misceat eidē al-
Tera medietas aque cisterne. uerū tñ melius esset ut ipsa aq̄ cī-
Sterne bulliret i vīno: ita q̄ ad qñqz mastellos p̄dicti vīni po-
Nerent mastelli duo aque cisterne. & bīc qdē pot⁹ esset ei uti-
Lla a pñ mēb octob. per totū mēsem martij. Cū pñ vō mē-
Sis martij usqz in finē septēbris ueniret etalis pot⁹. cui⁹ de-
Scriptio est hec. xx. musti sup̄ascripti & aque cisterne. añ. ma-
Stellos duos. epice bñ ablute & mūdātē que a Saleno denoia-
Tur lichin. 6. de simplici medicina. lib. j. cressonū fontalū &
Senatonū. añ. lib. 5. folioz citrangulū recentium lib. j. Incidan-
Tur minutim & ponantur ad bulliendum cum eo: & cum exic-
Catum fuerit utatur eo ut dictum est. hoc in summa videtur
Essē regimen ex pte cibi & potus huic viro conueniens.

De mō vō accipiēdi cibū & potū p̄na regula obser-
Uada est. q̄ nunq̄ accipiat cibū neqz potū nisi
Si uetus & nō mēdosus appetit⁹ inuitet ipm. Cū 2. cañ. q̄ nul-
Lū cibū accipiat stātena uel fastidio uel abominatione in
Stōcho: imo tardet cib⁹ usqz stōch⁹ us a p̄dicto fuerit allcui-
Tus. Cū 3. cañ. est. q̄ nō pcurrat ad accipiēdū cibū aut potū
Nisi p̄cipiet stōchū a p̄dicto esse ueniēter allentatū. tūc enī cl-
Bet & nō tardet. Cū 4. cañ. q̄ nullū cibū accipiat glūuiose & su-
Bito deglutitū. Cū 5. cañ. est. q̄ multū tps expēdat in multaz
Masticādō cibū anteq̄ deglutiat ipm. Cū 6. cañ. q̄ cibaria mī-
Tū olue: sa genere & specie in vna mēsa dñmittantur. Cū 7. cañ.
Est. q̄ mollē & lubicū cibū semp accipiat an durū & spissū &
Cōpactū. Cū 8. cañ. est. q̄ mēsurā cibī ita limite. ut ex eo non
Sentiat stōchū cēsus & grauat⁹. Cū 9. cañ. est. ut cibī ei⁹ iesta-
Tetepidi. in byeme vō nō multū calī accipiant. Cū 10. cañ. ē
Quo oīs pot⁹ accipiat tāta mēsurā regular⁹. q̄ nō fluctuet uel re-
Gurgitet in stōcho. Cū 11. cañ. est. q̄ cū p̄cepit a cibi q̄ritatē uel
Pot⁹ grauatū esse stōchū. tūc puocat uomit⁹ cū hoc potu. cui⁹
Descriptio est hec. xx. aque decoctionis radicū raphani. 3. iij.
Succari al. mellis. añ. 3. & salis gemme. g. iij. dñmī. g. v. aceti
Cyatbū. 5. misce hec oīa. & tepidū in potu accipiat. Et si p̄ ipz
Puocat fuerit uomit⁹ bonū est. Si autē nō: iponat digit⁹ usqz

ad pñ mērititillādō ibidē. aut salte iponat ibi cādēla uel pē-
Na oleo iuncta titillādō in p̄dicto loco & puocabit uomit⁹.
Si autē pp aliquā cūngētiā nō puocaret uomit⁹: tunc ne
Corūpat cib⁹ aut p̄paret ad corruptionē febrilē deponat cū
Hoc potu. cui⁹ descriptio ē hec. xx. cassie nūp exete a cāna sua
Cū a violaz. 3. j. aque decoctionis mercurialis cyatbū vnūz.
Tepēfiat & in potu accipiant: & leniēdo deponet cibū. hec
De inanitione & repletionē ciboz & potum dicta sufficiant.

Desura vō in 4. re non nālī. s. somnō & vigilia est ne
Iclinet iste vlr ad dormiēdā magis plixē q̄
Viro sano ueniat. & q̄ plixus somn⁹ bñectat: & q̄ ad meli⁹ dī-
Gerēdā facit. & pp getē in eo mē min⁹ disponunt ad corrup-
Ptionē q̄ in vigilijs pp earū agitationē. dormiat ḡ in die nālī
Nō minus octo horis: & in dieb⁹ in q̄b⁹ uenit dñ⁹ a nā q̄sit⁹
Post assūptionē cibi dormire pōt per borā vñā: aut vñā cū dī-
Midia. nō lōgū tñ decubitū faciat sup dextra pte ne multuz
Calefiat epar eius. Silr nec plixō tpe super sinistro latere pp
Cōculationē māerum in splene. Cū dormiat ḡ eleuato capi-
Te q̄si semisedēs: & etiā aliquādo tpe sup spina plixus q̄ super
Uētre. & in dormiēdo in dieb⁹ frigoris caput & extreme ptes
Cuenienter sint coopte. In diebus vō caloris mediocri tectu-
Ra muniant p̄dictē ptes. Reliquo autē tpe vigilet sūm cons-
Suetudinē in naturalitate sua solutam.

De q̄nta vō re nō nālī exercitiū ēēt huic dñō ueni-
Ens si mēbra possent ipm pati sine magna
Lassitudine. Uerū q̄ pedes oīs debilitati sunt pp a p̄ata cor-
Ruptiua & ulcerosa. ideo opz ipm gescē. & loco exercitiū nāt dī-
Uersionib⁹: de q̄b⁹ in subsequēti cap̄ videbit. Capiti autē loco
Exercitiij conueniens esset ei lentis fricatio & pectinatio leuis
Cum scutula uel eburneo pectine.

De sexta vō re nō nālī attēdat q̄ nihil ei dēteri⁹ esse
Pōt q̄ passionib⁹ aialib⁹ astringit ut ira uel su-
Ror emagnis & frequētib⁹. hec enim talia cū hoc q̄ augmētāt
Ebullitionē p̄ternālē in māeb⁹ disponūt mās ad aduersionē
Et ad p̄uersionē melicam. p̄pterea q̄ extermināt & mutat cor-
Pus ab ea que est sūm nām cōsistētia. 3. regni. Jocēde igī agat
Et exultet in dñō q̄ melius pōt diuertēdo passionē meli⁹ cho-
Licas ad studia theologica & moralia que etiam pascūt & sape
Intelligere faciunt corpus tēperādō cōuenienter. Hoc in sū-
Mma videt esse regimē per sex res nō nāles uenienter dispositi
Nonibus huius viri mensuratum.

Intēndō 2. de minoratiua mācz edone in leprosis. Cap. ii.

Scūda vō anteposita pncipalis intētio fuit
Mācz edo minoratiua. Cū p̄io q̄ dī-
Cendū p̄. q̄ bīc per edonē minoratiuā nō intēndo
Edonē mācz in q̄cūqz corpore colter inuētoz que
Sūt nucillaginosē & vitree supfluitates feces & uē-
Rostates in intestinis multiplicatē & q̄sitate a q̄b⁹ co:pora
Ferre nulla edant. Sed itelligo hic p̄ edonē minoratiuā appo-
Priatā que respicit māz morbi autem videt māz mcl. cā egrī-
Tudis hui⁹ dñi genitā ex aduētiē melie & sanguis in eē & suo
Et in uenis circūstātib⁹ ipm. Hui⁹ autē māci edo multū p̄fert & r-
Eutē allentiādō p̄ modū exonerationis. Cū p̄ren. intēdū 2. q̄ l-
Edo hec ut in plurib⁹ administrari soleat in uli pñ māliā egrī-
Tudinū. Intelligit tñ illud uerū esse in egritudinib⁹ seruātū
Mās sūm magnā pte ad vnicā edonē. In cronicis autē egritu-
Dinib⁹ in q̄b⁹ mā mltotitē regitāt totitē iuuat ipaz epari mē-
Noratiue q̄tēs ipa multiplicat. Et adhuc dato q̄ illa mā nō
Sit p̄fecte digesta. tñ ei⁹ edo paulatīne facta allentat v̄tutem &
Eo maxie nenoua mā gñata accumulēt alteri: & ppe in egrī-
Tudibus p̄dētib⁹ a mā grossa & frigida que ualde facile cō-
Pacta sit in obediens pp lōgitudinem sue more in mineris.
Premittēdū 3. q̄ l- bīc modū minorādī māz multiplex
Existat. nī h̄ vī mibi sufficē p̄cedēdo cū hac edone sex diuer-
Sis in s̄ris. Cū p̄ qdē per s̄mā. Cū 2. vō per solutiūā mē-
Dicinā ebibitā. Cū 3. cū clisterib⁹. Cū 4. cū apientibus uenas
Emoirōdāles. Cū 5. cū puocatiuis urine. Cū 6. & ultimo cū 3
Educētib⁹ māz a mēbris que magis lesa sunt.

Et primū qdes cōplect ut si rep̄at plenitudo n̄is flōm̄es uena purpurea uel nigra sinistri brachij. per quā educant sanguis. 3. iij. uel. iij. Si aut̄ apper̄et repletio maior circa epar. tūc flōm̄es basilica iūcta sub cubito dextri brachij. 7 si fortassis maior videret̄ repletio circa ptes capitis sicut semp̄ fuit in isto viro tūc flōm̄es cephalica apud pelicē dextre man̄ iūcta. Si om̄ia enī ut plurimū in cura cuiuscūqz lepre est in istū nalde singulare: qm̄ plurimum materierū in leprosis ḡit̄ in uenis ex aduersione m̄arū ad quas nulla cōmodior est in uēta euacuatio.

Cum ḡ mā hoc mō minorata fuerit. aut si nō appuerit flōm̄ie necitas ad m̄stret 2^m istū. s. farmacū melacholie ouent̄ter eductiū: uelut est decoctio de epithimo coitate oīz auctop̄ approbata colligēda a Mesue in antidotario. 13 mibi magis placeat decoctio scripta a rasi 9° Alman. cap de melia. de qua coit̄ tepida in aurora exhibeat̄ ab. 3. 4° usqz ad lib. 5. 7 tardet̄ post ip̄am assūptio cibi per sex hōs 7 parī post ip̄as dormiēdū est: qz nō est medicina forti. Et si q̄s desideraret securiorē 7 leuiorē medicinā accipere accipiat istā. Rx. polipodij recētis folliculorū sene cōtritōrū thimi epi. thimi. añ. 3. j. mirabol. idorū. 3. ij. aque lactis. 3. v. anisi ciamomī danci macis. añ. 3. 5. puluerigēti oīa subtilr 7 ifundant̄ in aquā lactis calām per diē nālē. deide in aurora calefiāt et exp̄mant̄ cōueniēter 7 tota colatura exhibeat̄ obfuādo post eā: ut de p̄cedēti dictū est. Et si q̄s aut̄ abom̄aret potū farmacī accipe pōt pillas istas. q̄rā descriptio est bec. Rx. polip. thimi epithimi añ. 3. v. lapidiū laçuli 7 lapidiū armeni p̄paratorū. añ. 3. 5. anisi macis. 3. 5. añ. 3. ij. salis indi. 3. ij. cū succo ros. formēt̄ pille. 7. uel. 8. 7 exhibeant̄ oēs. Et 4^m istū de colb^o ēē dare in potu. 3. vj. eluarij dyasene descripti a Nicolo in antidotario cū. 3. iij. aque lactis capni. 7 est medicina electa 7 secura. Et 5^m de eductiū melie p̄dicte minorādo est hoc. Rx. sene p̄parate. 3. j. salis idi lapidiū laçuli 7 armeni. añ. 3. ij. potēt̄ in potu cū medio cyatho aque lupulorū calscē. Et 6^m medicamē mel̄ e ductiū q̄ nullū aliud elegāti inueni est: ut p̄tēti des̄ in potu cū aq̄ buglosse calida. 3. v. uel. vj. elarij ad mel̄ am solutiū descripti ab Aut̄. 2° de virib^o cordis. penultimo cap. 7 accēdant̄ circūstātie circa decoctionē de epithimo posite. Ego aut̄ scio q̄ bonū solutiū de simplicib^o in potu dare. 3. ij. succi foliorū polipodij recētis cū modico vini al. aromatici. Et si q̄s delectābili farmacū desideraret̄ accipiat hoc octauū. vj. 3. v. aque distillationis polipodij cū folijs 7 radicib^o recētis. Pariter ēē qm̄ vidi hoc nō nū farmacū minare mās melicas. vj. accipe. 3. iij. aque ablutionis lapidis laçuli terdecies p̄parati. Non dubito ēē q̄ 10^m medicina melie ouenīēter eductiua ēē comedē 4° uel. v. mirabolanos idos per v̄hā diē nālē ifusos in onab^o. 3. succi rosarū: qui succus biberet̄ post eorū comestione.

Tertiū de istū minoratiue eductiū melice m̄ae et p̄pē m̄ltiplicate i m̄trachialib^o uenis a qua raro bec egritudo edat̄ est hoc clistē. Rx. folioz boragis buglosse coit̄cū agarici radie enule polipodij recētis: liçanotis añ. 20. j. coquant̄ oīa in lib. 4° aque usqz ad cōsumptionē medietatis. 7 hui^o decoctiōis simplicis clisterigēti. 3. xv. Et leuins istō ēē hoc clistē 2^m. Rx. decoctionis an̄scripte lib. ij. olei violap. 3. iij. butyri. 3. 5. misce 7 iponat̄. Et 3^m clistē 7 securi^o 7 suani^o est hoc. Rx. vini al. dulcis aromatici lib. 5. aque decoctionis maluarū 7 violarū. 3. iij. eluarij dyasene 7 cassie fist. añ. 3. 5. salis idi. 3. j. misce totū 7 iponat̄. Et 4^m clistē ad bāc itēno nē pōt ēē hoc. Rx. olei violarū. 3. iij. brodi decoctiōis carniū eritij terrestriū spinosil lib. 5. salis idi. 3. j. cl̄ iarij bamech descriptiōe maiori. 3. vj. 7 totū accipiat̄. Ego aut̄ manifestū in uamētū inueni in clisterigēdo lib. j. aque lactis capni post assūptionē casci cū 3. j. cassie fistule. Et 6^m aut̄ clistē poterit esse hoc. Rx. agarici colloq̄ide mirabolanoz indop. 7 emblicorū thimi epithimi sene 7 sumiterre. añ. 20. j. coq̄nt̄ oīa in lib. vj. aque usqz ad cōsumptionē medietatis. Et de hac colatura cū exp̄ssioe ouenīēti absqz alio clisterigēti cū. 3. xij. uel. xv.

Quartū voistū cū quo m̄ae melicectione minoratiua cōi edari p̄t̄ est cū aptione nenarū emoroidaz quā hic p̄ranseo: qm̄ fmo erit de ea in sequenti cap: ubi de diuersione materierū determinabitur.

Iterū 7 hoc solēt sapiētes euacuare mās mioratiue cū his que urīnā puocant. cuius in istū 7 modus tangēt̄ etiā in sequenti capitulo de diuertentib^o.

Adbuc etiā 7 6° illustres 7 p̄tissimī viri minorando edant mās: 7 p̄pē a mēbris in q̄b^o ipsa multipli cat magis. que mēbris sunt magis lesa no cumento defedationis eoz aut̄ extenuatiōis uel multiplicatiōis pusulaz in eis. Et si q̄dē stigat mās cor̄pē magis ptes capitis minorari poterūt: aut cū hoc minoratiuo. cui^o descriptio est bec. Rx. eluarij dyasene. eluarij bamech. añ. 3. iij. aque decoctionis uel sublimatiōis betonice. 3. iij. misce. 7 tepidū i potu des̄. Et q̄s terreanis argumētis sophistico q̄ medicine solutiue potabiles debēt dari case. ut q̄rta p̄mi cap 4°. Et Ridel q̄ illud est uerū altera cā fortiori nō ducēte ad oppositū sic in talr facit̄ ib^o: in q̄b^o ut in p̄lib^o iuenit calitas p̄ter nām satis elenata. Et si timeres calitatē aque betonice. tūc loco ipsi^o ponē potes. ij. nrl. iij. 3. aque violarū purpurearū aut̄ nenufario. q̄libet enī talis est medicina capitalis frigida. Et si iterū p̄ciperet medicus mām eise edandā a pectore magis tūc poterit exhiberi medicina talis. cui^o descriptio est bec. Rx. agarici electi. 3. j. 5. mirabolanoz indop. 3. ij. polipodij recētis folliculorū sene. añ. 3. j. danci anisi bysopi. añ. 3. 5. aque feniculi: aque bysopi. añ. 3. ij. calefiāt aque 7 cū eis ifundant̄ pulueres reliq̄ p̄ duos dies nāles. 3° de sequēti die in aurora calefiāt 7 exp̄mant̄ cōueniēter: 7 cū eis apponant̄ penidiap. 3. vj. 7 totū in potu accipiat̄ tepidū uel calidū obseruatiōe cōditionib^o que in prima decoctione de epithimo dicte fuerūt. Et si etiā si materiā mel̄ cū p̄speret̄ abūddare circa regionē epatis iuestinop 7 mesenterci 7 siōchi. tūc poterit edari cū hoc farmaco cōplectē itētiōes ad oīa p̄dicta mēbra. cuius descriptio est bec. Rx. anisi spice violarū cuscute seminis acetose mastice. añ. 3. 5. rosarū labrusce. añ. 3. iij. coquant̄ oīa in lib. 5. aque usqz ad cōsumptionē medietatis. deide colent̄ cū exp̄ssioe ouenientī. 7 huius decoctionis accipiant̄. 3. iij. 7 misceant̄ cū. v. 3. eluarij solutiū ad meliam descriptione Aut̄. 2° de virib^o cordis penultimo cap uel ultimo fm̄ alios. Cū his itaqz satis videt̄ rōnabilr euacuari posse minoratiue mās a toto corpore uel in determinatiōe p̄tibus dñantes magis. Et ita cōpletur intētiō scōa euacuationis minoratiue materierū in leprosis.

Intentionis tertie de modis diuertendi materias in corporibus leprosis. Cap. III.

Am vo ipsa istat ponēdi modū diuertēdi materias que coit̄er multiplicant̄ in leprosis. Et pro qua itētiōe p̄mittēdū p̄ q̄ per talē diuersionē intelligo distractionē m̄arū a p̄cauitate uenarū 7 arteriarū ad exteriores ptes. Et 2° de p̄bāc diuersionē itelligo m̄arū distractionē a mēbris que magis lesa vident̄ aut̄ lesioni p̄culosiori disposita sūt. Et p̄p̄li p̄mi sicut sunt mēbra que ulcerosa corruptione magnifice lesa sūt ut frequēter stigat̄ rep̄ri in facie in palato naso oculis 7 pectore. Et p̄p̄li scōi sicut at̄ngit̄ necessarium esse diuertī mām a p̄tibus pulmonis epatis m̄icis 7 p̄siliuz. a q̄b^o mēbris opz diuertī mās per agruas regiones sensibilibr euacuādo trahendo eas a mēbris p̄dictis socias uel p̄p̄inquas.

Modus aut̄ diuertēdi mās a p̄cauo uenaz 7 arteriarū duplex est. Et primus qdē est educē mās per isensibilē euacuationē ad cr̄. Et 2° de per sensibilē edonē. Et p̄mus modus cōpleri pōt per q̄tuor ista ouenientia. q̄ rū p̄mū est ut p̄missis eūonib^o cap̄ p̄cedēte tactis corpus exercit̄ peditādo mōtes uel scalas ascēdēdo uel descēdēdo talr ut caliditate in corpore augmētata m̄arē soluant̄ 7 in fumū ouertant̄. Et 2^m de in istū edandū mās isensibilr est per leuē frictionē administratā spine 7 p̄tibus ab ap̄tibus 7 ulceribus nō tractis 7 itaqz siāt frictiones ab ignib^o usqz ad ge-

nua trahendo ab eis usq; ad ipsa: et a spatulis usq; ad nates: et ab humeris usq; ad cubitos cum pano aspo tadio fricando donec membra rubescant. ¶ 3^m vo diuertendi in istum est ut post modificationem tracta balneum mane corpus in aurora uel ab eis usq; ad boram unam post ortum solis in hac decoctione. R. sumiterre recetis uel succi lib. j. folioz enule et violaz umbulic ueneris sempuue minoris que uermicularis di. añ. lib. s. camomille mellilori spiceromane. añ. j. viij. bulliat oia in magna quantitate aque usq; ad assumptionem tertie parte. et in hac decoctione sua uis calitatis abluat patiens leui frictione hora predicta. et in sero est hora recetioris diei. ¶ 4^m vo istum occulte materiam diuersum est ut spina tota patiens mane et sero indigatur cum linimento infra scripto et sibi presens que magis macula te precipiunt. cuius descriptio est hec. R. olei de sisamo lib. s. camomille seio aneri floz boragis et sumiterre añ. j. floz enule et seio lapatis. añ. j. s. terant oia ibibant et bulliant in predicto oleo usq; ad assumptionem medietatis. de quo tepido indigat corpus bis uel ter in die ad libitum. hec enim quatuor ista et oia sibi similia. ut intelligenti appet mas in sensibilibus euaporare faciendo a poris et a uenis minora conuenienter.

Similiter etiam diuertit sapientes mas leprosoz sensibilibus etiam do eas a membris. Itaque cum uolueris mas magis a cutaneis partibus diuertit ab alijs. tunc facere poteris cum istis 4^{or}: quorum gratia poteris alia infra eligere libito tuo. ¶ Et primum quod bonum est. ut fricent membra hec uel ista cum rubificationibus medicinis: uelut sunt organum pulegiu serpilluz et calamitum trita recetis que cortici membrorum supfricata a profundo eorum trahunt mas ad superficiem cutis. ¶ 2^m vo diuertens sensibilibus euacuans esse poterit administratio rubificationis et uescationis medicinarum: sicut fricando membra cum flamula recetis: aut cum psicaria recetis. Et ad flamula altera duarum intellecta plata: aut psicaria. minor in stratis inuenta et oisere climate crescit que folia biter figure psicorum simillima stipite nodosus a terra eleuati per cubitum unum et mediu pariter subrubens acuta excellenter et prius oris uescationis et excoctationis. Altera uo plata flamula noiata color quam in marchia Teruifina noiante pedem conuincit. et Anic. dicitur pedem ala choen uel submurion. hec quod plata mirabiliter mas a profundo trahit membrorum diuertendo eas in aquasitate in ampullis collecta. ex quorum eruptione per tres dies emanare solet mas multa. ¶ Et huius quod simile in istum est. ut fiat epibima membrorum cum cataridibus coactis cum aceto et fermento ueteri post compositionem eorum cum aceto in mortario diligenter sterendo. Hoc in istum mihi magis suspectum est. propterea quod uehementi acuitate sua fluctuare facit sanguinem in uenis sata exuberantia quod frequenter fit mictus elus euz ardore et acuitate tanta quod excoctat ab eis uescica magnifice: imo excoctatione non raro icurabili. quare ab eorum applicatione usq; modo euauitopatio ab excoctatione mea. ¶ 4^m in istum iterum diuertendi mas euone sensibilibus est scapellatio uel scarificatio facta in membris a quibus laceratis est mas: sicut uetosa et cum scarificatione applicatio. et plura etiam luentes lferius infra in intentione particularis assumptionis materuz recordata.

Tertium principale in istum quo diuertit patiens mas est per prouocationem uomitus ut siquid in stomacho luentres age nio et modus gilationis materiam que preparent ad euonem uelut in ipso corrupti mas per nimiam calitatem eide ab esse coacta a renibus et corde: tunc administrade foret medicine uomitive huius respecum nunc ad eparnunc ad renes aut ad mesenterium. ¶ Exemplum primum sicut esset uomitus factus cum decoctione carnositate uel seium raphani. ¶ Exemplum secundum sicut esset decoctio facta cum spica dauco nenufare milio folio et siliis renalibus medicinis calis aut frigidis uelut sunt semina cola cuscuta cicorea scariola et siles. ¶ Exemplum tertium. uelut esset decoctio mirabolanorum indorum polipodij folliculorum sene que mas melicas trahunt ab intestinis. ¶ Aut erit quicquid necium uomitus prouocare cum distrabentibus mas a splene: uelut esset decoctio tamarisci scolopendric comicum capparorum: et salis indicum paucis elleboro nigro que melancholicas mas poten-

ter educeret a splene et regionibus eide propinquis. ¶ Et si bene predicta bec sunt tria infra diuertendi materias et securissime. ¶ Quorum primum fuit distrabere ipsas per eorum sensibilibus. ¶ 2^m vo fuit educere eas per regiones diuertentes. ¶ 3^m vo dicitur fuit prouocatio.

Quartum vo diuertens principale mas melicas est cum apertione uenarum emorroidalium. Si enim bene consueuerit eas bene fluxum: tunc statim apertiones sunt si restricte fuerint. Et adhuc si nunquam consueuerit bene ipsas apertiones: et apparet in hypochondrio sinistro tumor tensio aut grauitas et in alba et in inferi podus manifestus et tumor in circulo ani et super ipso per 4^{or} digitos statiz ite dat ad eas apertiones altero sex modo dotti. ¶ Et primum quod est fricando eas per coactum cum folijs sic: aut cum folijs solide maioris. ¶ 2^m vo est faciendum enchanisma in aqua decoctionis apij et nigelle calidam. ¶ 3^m vo est fricando eas cum pano bisello infuso in fel tauri actu tepido. ¶ 4^m et fortior modus est fricando eas post expressionem intestini ab extra cum sabulipulu et euforbij. ¶ 5^m modus est supponendo intestino recto uetosa per orificij. ¶ 6^m modus est: ut non coheretibus alijs exprimat intestinum uoluntario motu ad extra deinde cum stomacho apertis una uel due uenarum que apparent magis intumescentes et nigre. Educatur ergo sanguis quod tunc tanta ne de opaco permutetur ad clarum et de grosso ad minus grossum. Et huius uenarum apertio administraretur quater in anno semel reuolutione quatuor temporum anni tunc optimo luameto conferret. ¶ Si autem viro ope et scia trito magis appet diuitem plenitudinis in partibus capitis: tunc magis diuertens est apertio uenarum nasi trillando in ipsum cum palea uel festuca uel cum setis porcinis uel cum extremitatibus herbe quod euganel uocatur capaneola. et est in rei uitate polygonia uel corrigiola dicta plata. siue hoc faciat punctio in partibus nasi siue uirtute sua electua sanguinem ab eis educit ut multi credunt. per quod ab eis sanguinaria plata nota est. ¶ Et gratia complementi sermonis ad hanc intentionem diuertentem apertio menstruum in muliere leprosa existente.

Penultimum autem in istum diuisionis est melicarum materuz ductio per vias urine. ¶ Et per pauca ab illustribus uiris inueniantur medicamina memorata que mas melicas electiue precipitent per vias urine precluse et non ex per uentrem: nisi sepe uidi quod si detur. j. uel. s. aque decoctionis epibimi in potu ante prandium et cenam mingere facit urinas nigras et melancholicas. ¶ 2^m vo remedium est succus apij in potu dare. j. iij. in aurora. ¶ 3^m vo est exhibere. j. iij. succi uel decoctionis orobi. ¶ 4^m vo est decoctio pulueris lapidis laçuli et proprie facta cum aqua milij solis exhibita usq; ad. j. iij. ¶ 5^m vo est hoc compositum. R. spice nardij. j. mirabolanorum indorum numero quinquaginta coquantur in lib. s. aque feniculi usq; ad medietatem. de qua decoctio ne dentur. j. iij. calide. ¶ 6^m vo est hoc. R. radices genestre rubre tinctorum su meum. añ. x. coquantur oia in lib. s. cum dimidia aque fontis usq; ad assumptionem medietatis: et huius decoctionis dentur in potu. j. iij. uel. v. cum. j. s. pulueris liquiricie granorum milij solis.

Sexto vo distrabunt mas et prope particularia capite. per quod euz hac oris collutide. R. aque decoctionis anoz stafilagrie. j. iij. oximell compositum. j. iij. misce totum et calefiat. et de hoc toto fiat sepe ablutio oris añ prandium et cenam per duas horas. ¶ 2^m vo est masticatio facta cum radice arthanite hora predicta. ¶ 3^m vo est masticatio facta cum agarico et per ualcol alteri. ¶ 4^m et melius alijs est hoc gargarisma. R. mirabolanorum indorum. violaz floz boragis et bugiosse. añ. j. polipodij. j. iij. salis idi. j. iij. folliculorum sene. j. iij. coquantur oia in lib. s. aque usq; ad assumptionem medietatis: et cum hac decoctione actus bene cala gargarizet añ prandium et cenam per horam unam a. x. usq; ad xx. vices. per hec quod infra appet sufficenter compleri posse curationem per diuertentia. et tu supradde si potes.

¶ Caput in intentionis quare principale de regimine horum egrorum per digestionem materiarum.

Coniunctio materiam digo est de principalibus in ista curationis lepre. Jo quedam

Digestiua bard marnz hic ponēda sunt. Et p qdē de leni
bus appropiatis ad hāc dispōnē poteris esse hoc instrm. R. x.
aque lupulorū fumiter. añ. 3. j. s. misce. et totū in dieb' caloris
actu frigidū exhibeas: in dieb' vō frigidis actu calidū ul' te-
pidū. ¶ 2° vō digestiū et itē de lenib' est ut accipias lib. 5.
aque lactis capni et melior esset ei aq' lactis ouini pp' maiore
lenitionē et ablutionē que est in ea. Iaceni ouinū est de rebus
magis aserētib' leprosis: imo omne lac est de medicinis con-
uenientioribus eis. 3° qrti. cap de cura lepre colligēdā. ¶ Et
3° digestiū forti' p'dictis est ut accipiant aque lactis. 3. iij.
succū fumiterre. 3. j. et exhibeas totū tepidū. bec n'ia respiciē
epar pect' et fōchūm digerēdo mās in eis parump' adustas.
¶ 4° vō digestiū et forti' p'dictis esset hoc. R. x. sy. ros. 3. j. sy.
de endiuia. 3. 5. aque lupulorū: aque fumiterre. añ. 3. j. s. mi-
sce. hoc digestiū respicit caput pect' et par et mās calidiores
¶ 5° vō digestiū et forti' illis est hoc. R. x. sy. de epithimo. 3. j.
5. aque acetose enule et scariole. añ. 3. j. s. misce. hoc qdē respi-
ciat mās adustas grossiores et maioris resistētie. ¶ 6° dige-
stiū pōt esse hoc. R. x. sy. de thimo sy. cōpositū acetosi succari
ni: syrū. dinarij ul' de bisantijs. añ. 3. 5. aque apij et fumiterre
añ. 3. j. s. misce. hoc enī respicit mās magis adustas viscosas
et terrestres. ¶ 7° digestiū et ppe respiciēs mām melicam
genitā ex adustione sanguis et melie nālis cū signis uebemē-
tie caliditatis epatis pectoris et capitis est hoc. R. x. seminum
coiuz frigidorū 4°. añ. 3. iij. violarū scariole floz boraginis et
buglosse seīs acetose et scariole floz nenufaris. añ. 20. j. 5. fu-
miterre floz enule sandalorū amboz spodij corallog' ambo-
rū. añ. 3. j. succū pomorū macianorū lib. iij. maluarū recentis
endiuie acetose lupulorū portulace lactuce. añ. 20. iij. lapatij
acuti: radicū enule et serpētarie que iarus noial' ciclamis gen-
tiane. añ. 20. j. labrusce ombilici ueneris uermicularis que
est sempuua minor cpatice. añ. 20. iij. bulliāt oia in lib. xx.
aque fontis usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde colentur
cū expōsione forti et colature supaddas succū p'dict' cū. 3. iij.
aceri acuti albi. et lib. iij. succari tabarget leui igne coquēdo
ipsa et cōsumādo donec iterū 3° pō cōsumas. seruet g' medietas
ita lōga de qua oi mane accipias. 3. v. reliq' vō medietas
cōplete coquas usqz ad inspissationē. de hoc g' syrupo exhibeas
tur. 3. iij. cū aq' taraxacō et fumiterre. añ. 3. j. s. hic enī syrūp' si
bñ cōsideras oib' mās melicis potēter aduersas rectificādo
epar cor et cerebrū et clarificādo sanguinē in uenis: et precipitan-
do serosas mās et aq'as in eis. et hic est ille syrūpus que plu-
rib' q' qdraginta dieb' hūc dño exhibui cōtinuatus. et adeo
excellenter rectificauit cōplonē ei' et cōplonē oīuz mēbriorū et
ppe faciei: q' ipse erat pio cōpleta sanitate ppinq' mūda et cla-
ra. et tā crescebat pili in supcilijs et barba ut ipse testis est et ad-
talem terminū deduct' erat q' in mēse iulij usqz ad festū nati-
uitatis dñi spabā ipm sanitati pfecte restituti sicut sacre re-
gē maiestati per me scriptū fuit. sed aduersa fortuna anpo-
suit ei tripedes q' runda cerpellatiū: q' runda modus et cōsuetudo
est multa pmittere et pauca facē. temerarie magis q' sciētificē
fundati. finis enī a quo oia iste appellari decet pbat effect'
bolum. sed ad reliq' redeūduz. ¶ 8° digestiū poterit ēē hoc
R. x. capil. ue. cetrac polimici adidā polipodij. añ. 20. j. radicū
lupulorū feniculi petroselini apij. añ. 20. j. s. radicū sparagi
brusci boraginis et buglosse. añ. 20. j. portulace senationā et
cressonū fontaliū. añ. 20. v. epatice. 20. vj. panis dauci fise-
leos orobi rubee tinctoz et granorū milij solis. añ. 20. j. s. for-
liculorū sene: thimi: epithi. añ. 20. j. ellebo. nigri. 20. iij. coquas
tur bec oia in lib. xv. aque usqz ad cōsumptionē medietatis:
deinde colent' cū expōsione uebemētē: et colature apponas suc-
carū al. lib. iij. vini gñati. lib. 5. acerū al. acud. 3. iij. succū lupulo-
rū lib. iij. et lēto igne coquas usqz ad inspissationē cōuenien-
ter cōsumādo. De hoc g' sy. 3. iij. in potu exhibeant' euz. 3. iij.
aque scariole. quā Auiē nosat endiuia armata: q' spinosam
14° tertij. de cura asclitio: 13 alia lra dicat amara. hic scōs sy-
rūpus est mltū efficacior p: q' precipitat mās p urine vias: et
puz per uentrē medlocriter educēdo: et digerit residuū mās.

ruqz quādrāqz uehemēter resistētiuz. Dugm syr. iste 2° deco-
coquas post colaturā aromatizet euz istis spēb' in syndone
rara: et de gñalax ligatis et in eo suspēsis istā syrū. hūc dño
adhibebā post qtuor pmos mēses acuratione mea vna 14qz
die semel pcedentē syr. dieb' intermedio exhibēdo et. ¶ Qñ
syr. et oia alia digestiua exhiberi debēt postq' cibus digōne
pma digest' fuerit: et mā grossa ab eo descēderit ad intestina.
¶ 2° ut sup eo dormiat saltē per borā. ¶ 3° q' abstineat eger
a motu alali et corporali saltē per 4° boras. ¶ 4° q' nō acci-
piat cibū nisi trāscāt hore. v. ¶ 5° q' exhibeas digestiū in
dieb' caloris magni frigidius. in alijs vō calidū uel tepidū.
¶ Digerit enī mās cōueniēter interpolatim accipe: ut in septi-
mana bis. 3. j. s. cōsec. que noiatur selite. 5° can. sūma pma. que
mirabiles hēt opationes: ut de ea scribit' ibi neterū auctorū.
taib': 13 Auiē. q' si uenit per ipsas scribēdo q' est medicina inoz-
dinata et inordinata cōpōnio: et adurit sanguinem. lege ibi si
placet. et per becualde cōueniēter digerit pnt oēs: imo et oīum
leprosorū mās si vntē cōponentium bñ cōsiderabis.

Intentionis qnte de istis edantib' mām leproforū. Cap. v.

Ro qua p'mittēdū q' oia infra que mās minorē
do euacuabāt in intētiōne scōa posita et syr. eūcū
in fine pcedēti cap' posu'. augmētata qdē eorū
posu' aut saltē frequētiata pluries poterūt cōueniē-
ter mās eradicare. q' enī pōt luuamētuz pcedē-
agens potēs in breui tpe nō repugnat illud p'duci posse ab
agēte in multo tpe et frequētiato: et dosis medicinarū diminu-
ta: ubi pōt mām minore multiplicata uel triplicata pote-
rit illā eradicare: si uera est ppositio philosophātiuz q' in ma-
iori multitudine plus de multitudine forme. ¶ Si g' uolueris
mās melicas educē cum simplicib' medicinis: tūc de me-
liorib' est ut in aurora exhibeas. 3. j. pillarū que sunt expul-
uere lapidis laçuli pparati. ¶ 2° vō est ut des. 3. j. pil. de laç.
armeno pparato: et ppe qñ siue pille cū modico vini aroma-
tici. Iste enī fuerit medicine pme per me hūc dño date plu-
ries: et pnt frequētiari: q' in eis nō est timor: ubi scribit' pma
tertij. final' cap. de canonib' curationis capitis. sicut enī elle-
bo. al. et ni. exhibent euz timore et cautela: ita laç. arme. et laç.
laçū. exhibent sine timore et cautela. ¶ 3° vō eradicantium
melie de simplicib' est ut exhibeant' mirabolanoz indoz. 3.
v. cū. 3. iij. feri capni et educunt mām melābolicā fere cuius-
cunqz spēi. ¶ 4° iterū simplex solutiūz melie aduste est ut
de epithimo cretēs saltē collecto in alno montibus hūcibus
aspectū ad meridionalē plagā des. 3. j. s. aut. 3. 5. cū. iij. 3. aque
lupulorū et edacit oēm meliam adustā a quacūqz mā. ¶ 5°
simplex est ut exhibeant' 3. iij. folliculorum sene: aut. 3. j. s. cum
aq' lactis: ut dictum est. ¶ Et si desiderares bēre simplex dele-
ctabilius et leuius est ut dentur in potu. 3. v. pul. thimi cum
3. iij. aque buglosse.

De cōpositis vō solutiūb' et eradicātib' mās melicas est
decoctio quā scripsit Auiē. 3° qrti. ubi supra. R. x. mtrā-
bo. citrinorū et indorū. añ. 3. vi. ameos. 3. v. alit boni. 3. 5. pal-
su. enule. minā. 5. coquas in lib. iij. aque donec pueniat ad
tertū ptē. Deinde colent' et expman' et misceant' cum eis by-
dromellio. 3. v. et exhibeant' ex eo. 3. iij. uel. v. Nē enī expri-
mit Auiē. dosim illius. et p3 q' exhibē totū esset lib. 5. cum ad-
ditionē hydromellio: q' fm me et ueritatē esset dosis multus
elevata. Est aut' alit' aīa ferida fm arabicos: minā vō apud
nos italicos et egyptiacos est pōdus. xvi. 3. dato g' minare
mana et greca sit pōdus. 3. xx. ¶ 2° vō cōpositū et delectabi-
lius illo est decoctio de epithimo descripta a Mēf. in anti-
dotario que est eqlior meo iudicio et cōueniētiō alio de q' ex-
bibē soleo a. iij. 3. usqz ad. vj. 13. v. 3. sint mibi magis in usu.
¶ 3° cōpositū memorandū est eke. solutiū ad meliam de-
scriptione Auiē. penultimo cap' de virib' cordis. de quo etiā
supra habita fuit memoria in intētiōne scōa de minoratiūis
¶ 4° cōpositum est hoc. R. x. cassie nup pparatē cū aq' lupul.
3. j. ellebori ni. et laç. laçuli pparati. añ. 3. viij. totū exhibeatur
in potu cū. 3. iij. aque boraginis uel bugl. bec est illa. bene dī-

et medicina que huic dño sepe exhibita educebat mām ab eo melancholicā: colore opacā cum splendore qdā: substantia uelut pīx ualde nigra: seruēs et ebullies in nase horribilis aspiēciētib⁹ et magis olfaciētib⁹ ipsaz: et pseruabat illius eductio qñqz per duos dies cātata suauitate opationis q̄ credebaf pulsus fortis et vīus allentata magnifice: per cuius usuz splēdor et formositas in toto corpore et facie fuerūt acq̄siti. ¶ Ad hāc eādem intētionē est gntū cōpositū diuersaz māerū meli carū eductiū fere oīuz a me noiātum elec. de epithimo. et p me cōpositū de q̄ exhibē solco. iij. aut. v. 3. cū aq̄ lactis. ¶ 6° cōpositū melie eductiū fere oīs pōt esse elec. dyasene descri. ptd a Ni. in antido. de q̄ exhiberi solē a. iij. 3. usqz ad. viij. cū aq̄ lupu. et aq̄ lactis: et est medicina optima et secura. ¶ Ultimu vō cōpositū pōt esse boc. ℞. pil. de lap. laçuli. pil. de lap. ar me. añ. 3. 5. asse fetide. g. iij. cum suc. ros. forment pil. viij. et exhibeant oēs obfuaris additionib⁹ que in alijs solutis scripte sunt et obseruari debēt. per bec qdē instra vī mibi pneniēter eradicari posse mās melicas oēs: et tu elige libito tuo. oēs enī secure sunt et utiles. et bec de intentione quinta.

¶ Intētionis sexte de numeratione instrorū quibus consumi pnt reliquie materierum leprosoz. Cap. vi.

¶ Uncaut occurrētib⁹ describēdi medicinas electas ad cōsumptionē māeruz boz lāguētū: de q̄ rā numero. ¶ Prima et elegātior est ut post q̄ videris egritudinē terminatā esse ad statuzūtem et eius mās pluries fuisse: ut ex pcedētib⁹ appetitūc

per spatiū vnius mēsis oī die in aurore exhibeant. 3. ij. troc. de tyro in substantia pillari aut puluerizati et bibiti cu. 3. 3. 5. aque cucumeris agrestis qui dī asininus. ¶ 2° vō medicina pdictaz māerum cōsumptiua: et de securis iterū est ut paties oī mane bibat. 3. j. calamētū et ppe cū aq̄ lactis: cōfert enim leprosis resoluēdo humore resoluēdo fortis: et icidēdo et subtiliādo in cōtione et subtiliatione fortis: et cōfert elefanticio. Et similiter dixerūt alij de potu mēthastri. ¶ 3° medicina est ut i potu def. elefantico. 3. j. cedrie uel architrā: et est pīx. cōfert etiā linia sup eo: ut Auiē. dixit. ¶ 4° medicina est quam scripsit Cōstātin⁹. et est q̄ patiēti per plures dies in potu def. 3. j. succi mēbe aq̄ce: et videt cōferre magis in pñ q̄ in alijs epib⁹. ¶ 5° medicina māerū boz cōsumptiua potēter est carcericij terrestres cōbusti. tollit enī elefantia ut scripsit Gal. xi^o de simplici medicina. ¶ 6° medicina māeruz potēter cōsumptiua est: ut in potu def. de folijs colloquintide exiccatis. 3. 5. plurib⁹ dieb⁹ cū dragagati et gūmī ara. añ. g. v. et fiat pil. cū suc. ros. que plurib⁹ dieb⁹ cōtinuate cōsumēdo mām curant leprosos oēs. et tū lege de ea in aggregatore cap. de cāçel. duz inqt. Post multa de ea dicta ego nō vidi aliquā de medicis solutiuis magis cōferentē in egritudinib⁹ melicis q̄ folia colloquintide. Et antiq̄ qdē defecerūt in memoracione istoruz: et oblitū sunt usuz eoz: sed ego tētanī et dedi de eis in melia et in alopitia et tyria et lepra. f. oī et inueni iuuamentū magnū. Et idē scripsit Auiē. adhuc de ea exterius applicata. ¶ 7° medicina iterū māerum taliū a ppetate cōsumptiua est ut in potu def. 3. 5. smaragdi obscurioris cū aq̄ buglosse cōtinuatis diebus: et erit magnū iuuamētū ei⁹ in lepra ut Cōstātin⁹ dixit. Et si bñ cōsideras fortassis talis smaragdus est de spē lapidii laçuli. ¶ 8° medicina est ut plurib⁹ dieb⁹ in potu exhibeat. 3. 5. tyria. Andromachi cū bōdio decoc. ericij cāpestis. ¶ 9° medicina est: ut qbusdaz dieb⁹ def. in potu. 3. j. succi origani aq̄ticū fm testimoniū Halieba. Et ego nō alr intelligo qd sit origanū aq̄ticū nisi illū qui orit et crescit ppe aq̄s. ¶ 10° et ultima medicina taliū māerū cōsumptiua est medicamē cōpositū albedereiulū noiātū factū: et albes qd bēt tāā potētiā in cōsumēdo mām oīum leprosoz et ppe elefanticoz: qd tenet locū carnis vīpici: cui⁹ descriptio est bec. ℞. mirabol. nigro rā. i. idoz seitaragi idi: et est taphia que in rei vītate est succus exiccat⁹ rutbe syluestris ex india apportatus. amboz añ. 3. x. macropi. 3. v. beis al. 3. j. 5. terant oīa per se et liniant cū butyro vaccino per duos dies ita malaxata: et cōficiant cū melle

coccto et dispumato: et def. de eo in potu post purgationes ab aureo. 3. usqz ad. 3. ij. Et si def. in potu cu. 3. 3. 5. pul. dyamusci nō erit timēda malicia ei⁹: qm cōfectio dyamusci cuiuscunqz tā dulcis q̄ amari est ei⁹ tyriaca. Est aut beis in rei vītate napellus qui est uenens pntiosus: et cōfert lepre spēb⁹ oīb⁹. cui⁹ etiā napelli optima tyriaca eidē resistitina est puluis plante que uocatur napellus Androsi. inuenitur etiam mus quidaz apud radicem napelli nascens et crescens: cuius puluis est optima tyriaca contra potentiam napelli.

Hec qdē decē medicamina illustriū medicorū sententijs emollita potētia sunt in cōsumptione māerū auitū cuiuscunqz lepre. et pcedētes. 9. medicinas nō sunt piculo et suspectione magna. ultima vō nō est ab illis: 3. fuerit scripta ab Auiē. 3° qrti. de cura lepre. 8. 1°. Et vō post cōsumptionē māerū lepre auitū nō sufficit ad pfectionē curatiōis solū in tēdē ad illas: imo opz etiā mās cōticias tā in mēbris imersas cōsumē: siue sint mās a pātā: siue ulcerū frequēter corrupētuz mēbra. ¶ Propter qd opz p pparare tales mās ad mollificationē et resoluēdo cū resolutiuis et subtiliatiuis uelut cēt hoc cōpositum. ℞. origani lib. j. baccarū lauri stapbi. herbe sinapis. añ. lib. 5. sulfu. viui. 3. iij. terre carpentariorū que noiāt sinopida. 3. ij. coquant oīa in multa q̄tate aque usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde. iij. uel. vj. diebus oī die bis balneet eger in hac decoc. tepida uel pauce caliditatis: nisi in dieb⁹ hyemis. Cū ḡ exiteger a bal. tūc totū corpus linia cū tyriaca Andro. et inuoluat pānis in lecto qescēs ut ibi su. det. Et si nō icurreret sudorē post pñā diē exēti a bal. cum modico aque violarū in potu def. 3. 5. tyriace dyatesseron. ¶ Cū ḡ ita factū fuerit p septimanā vñā: tūc iterū ad magis mollificadū et pparadū mām ad resoluēdo fiat scōm bal. in aq̄ decoc. fenugr. g. sisami. añ. lib. j. accipiēdo et radicē mollis lilior al. lib. 5. Et in isto balneo linia corpus totū cū saponē nigro et qescat in lecto: ut dictū est. ¶ Cū ḡ māper bec balnea satis fuerit pparata: et ad cutē attracta: tūc neciuz est cōsumē ipsaz cū medicis maiorē potētiā hñtib⁹ uelut est hoc cōpositū. ℞. cinia: auripig. vitrioli viridis et al. añ. lib. 5. calcis nō extincte lib. j. radi. flammule lib. j. 5. alumis iament. 3. iij. salis armo. 3. viij. terant oīa et ponant in alēbico vitreo et subtiliment. de hac ḡ aq̄ madesiat oēs pustule et ulcera ubicunqz sint p dies duos. ¶ 3° vō sequēti die liniant cū hoc vnguēto. ℞. amili. 3. j. 5. litargiri spumificati. 3. ij. calcis nō extincte. 3. j. 5. sang. dia. lib. j. acci medio ceteri acuti q̄tuz sufficit. fia vnguētū in mortario plūbeo cū suo pistello uehementer cōtredō. et est de magnis medicis ad hoc opus. ¶ Cū ḡ in mēbris fuerit facti cortices et cruste: tūc liniant cū hoc vnguēto ℞. olei de sisamo: piguedis asini. añ. lib. j. vitellos ouoz numero. ij. cāpho. 3. i. terant oīa in mortario eneo ita ut fiat linī mētū in mortario cū sufficiēti q̄tate albuminū ouoz. Et hoc remouet flāmā a mēbris regādo et icarnādo ea et cōsolidādo. ¶ Cū ḡ bec facta fuerit p duos uel tres mēses: si qdē res videbit felicitari: ita pcedēdū est: interpolatis in edonib⁹ mioratiuis adbibitis. Si aut appet noue māci expulsio et a pātuz corruptoz aduēt in mēbris: tūc iterū redeat ad curā cu. 3. 2° bal. statiz anscripto: et cū vnguētis pñtib⁹ ad ipm. opz eniz toties reiterare remedia in cronicis egritudinib⁹ q̄tienes mā re nouat in eis. Hec de intentione sexta dicta sufficiant.

¶ Intētionis septime de medicinis rectificantiis mēbra corrupta malicia materierum istarum. Cap. vii.

Ant aut mēbra indigentia rectificatione ut epar in q̄ mās melice per adustionē plurimū gñant: et in uenis: et cor: et cerebri: in qbus mās corrupunt: aut corrupte recipiunt. Alia vō mēbra sunt sic toti⁹ corporis superficies: ad quā mās corrupte fūdunt et ipsa ēt frequēter corrupunt. Cōfortant ḡ pncipalia oīa sū cū decē medicis magna laude signū ab auctorib⁹. ¶ Et p^o qdē diuina medicina quā fere oīb⁹ alijs pualē credo est elec. leuificas noiātā a Rasī: et ab eo cōpositū 9° Almāf. cap. de melia. lege ei⁹ descriptiōē. et de eo exhibē solco oī mās

ne p plures dies: z. v. boris an pñadiū. 3. ij. uerū qñ in hoc dñō
est epar notabilr calm z cor ēē: z cerebrū exhibeo ipm cu 3 aq
scariole uel taraxacō: viol. aut nenufaris. be enioēs medicie
sūt frigidē: cordiales: cerebrales: z epatice: z hinc de legē po-
tes. ¶ 2^m vō medicamē cui^m memoria nō est p̄mittēda: est
tyriaca de vipio: qñ p̄fortat sp̄m: z calorē inatā: z reddit ip̄z
potētē ad tñādū oī lapsū: z dē de ea in potu p̄lib^o dieb^o in
aurora. 3. 5. cā aliq̄ p̄dicta p̄ aq̄ru. z tardē post eā cib^o boris
ad minuo gnque. ¶ 3^m p̄ncipale cōpositū est elec. de ambra
p̄pe inuētū ab Auiē. 5° cāñ. sūma p̄. trac. 3°. R̄ica ista. Elua
rū alchēfrul. z vī elīm ambre. dē aut ex eo. 3. j. post etatē elus
sex mēsiū: z p̄pe cā aq̄ violaz uel buglosse. ¶ 4^m cōpositum
sp̄ale ualēs p̄ncipali^o ad dispōnē capiti est cōfectio de hyacinto:
z p̄pe descripta ab Aui. ubi supra R̄ica ista. Cōfectio de hya-
cinto n̄ra. ¶ 5^m cōpositū ualēs ad p̄dicta: z p̄pe ad dispōnēz
capitis z cordis est elec. dyamuscū dulce descript. Mes. in an-
ti. cui^m dōsis ēē p̄nt. 3. ij. cū aq̄ aliq̄ de p̄dictis in aurora. Atten-
de nī qñ nō minoris inuamenti est descriptio dyamu. posita
ab Auiē. 5° cāñ. sūma p̄. R̄ica ista. Medicina de musco vul-
cis. ¶ 6^m medicamē z p̄pe ad hāc intētiōē n̄le est lera uel
cōfec. hermetis descriptione posita ab Auiē. p̄allegato loco
R̄ica ista. Cōfectio hermetis ualēs ad tenasmonē zc. ¶ 7^m
medicina z p̄pe de simplicib^o est ut cū appuerit magna capi-
tis debilitas in sero apud somnū dē. 3. 5. pul. li. aloes cū. 3.
ij. aque nenuf. tepida aut fri. in dieb^o caloris. ¶ 8^m medicina
est ut appente magnifico nocumēto circa cor ter uel q̄ter in
die patienti dē. 3. 5. pul. electi smaragdī viridis clarī z dya-
phani cū. 3. j. aque rosate. ¶ 9^m medicina ad eādē intētiōēz
est ut pluries in die exhibeat. 3. j. pulueris margaritaz non
vitiataz p̄d. 3. j. aque sublimationis folioz basiliconis. ¶ 10^m
z uli^m medicina z p̄pe cōferēs ad corruptionē cōplonis epa-
tis: z rectificationē ipsius: z p̄pe a calitate p̄ternali est: ut in
potu dē in aurora z an cenā p̄ borā. i. 5. 3. i. uel. 3. 5. spodiū de
cāna electissimū: qñ cognosces per elus aromaticitatē p̄p̄ā
cum aq̄ cuscute cicoree z scariole. per bec qdē oīa aut ipsoz
plurima poteris cōuenienter rectificare membra p̄ncipalia
ab hac horribili egritudine corrupta.

Qu aut p̄p̄deris cutaneā p̄tē multā eē lesāz a uebementi
calitate p̄ter nām qñ cognosces rubedine magna inflā-
matione p̄uritu z acuitate magnis: tūc cōfert eis linitio facta
cū succo lactuce uel portulace uel folioz nenufaris aut olei
onfancini. ¶ Et cā cognoueris ipsa fore lesa mala cōplone
fri. p̄ viā extinctionis caloris nālis hoc efficiēt: tūc de meliori-
bus medicinis est ipsoz irroratio uel madefactio cū uino al.
aromatico. ¶ Et si ulceratio in membris nō fuerit magna:
tūc melior erit embrocatio uel madefactio eoz cū aq̄ cineris
nō m̄lū acuta: aut cū succo mēthe uel calamēti z silid. ¶ Et
si qdē p̄p̄deris in mēbris esse ulcerationes per mēbra serpe-
tes vna de mēssorib^o medicinis est lūimētū hoc. R̄. litargiri
ceruse. añ. 3. ij. olei ro. 3. ij. succi ruthe. 3. iij. amili quātū suffi-
ciat: fiat lūimētū in mortario plumbeo cu 3 suo pistello fortissi-
ma cōtritione: in cui^m fine ponant. 3. ij. cāphore subtilissime
trite. hoc enī est medicamē diuinū in talibus ut videbis: z
sic est cōplēmētūz in istoz que p̄ficiunt intentionez septimā.
¶ Intentionis octauē de medicaminib^o qñ cōrūp̄t malitiā
māerū que in leprosis repiunt semp.

Lepus est expēdē cōplationē in tēdō
minoris utilitatē: z est inueni-
re medicamina uenientia ad cōrūpendā mali-
tiam materieruz que in leprosis repiunt semp.
¶ Pro qua intētiōē p̄mittēdum p̄ regimen cor-
ruptionis malitiē cōplonis māerū p̄uenientis ab excessu q̄-
liratū colum p̄marum z scōdarū. 2° vō tāget regimē corrupti-
onis p̄uāntatis uenenositatis eaz. ¶ Rectificat aut z cōrū-
p̄t mala cōplo manifeste māerūz p̄ digerētia eas in nocitūo
Nēq̄z enī credo vīrū phisicis instructionib^o adeo eruditū: q
sciret has mās digerē digōne in lūuatiuo. Et iā qdē de tali-
bus digerētib^o determinatū est in intētiōe scōda digōnis ma-

terier. Adhuc ēē i lūtiōe p̄cedēti de ble que cōsistāt mēbra
¶ Hic aut succincte dicat qñ si cōgit mās eē uebementē calū-
das z sic calitate putrediali: tūc de meliorib^o digerētib^o 4° p̄n-
eligi medicie mibi iūte utilime. ¶ Et p̄ qdē est bec. R̄. sy.
acetositas citri. 3. j. aque epatice. 3. iij. misce. ¶ 2^m digerētiū
z forti^o illo est hoc. R̄. sy. de endiuia: sy. simplicis acetosi z de
bisantijs. añ. 3. 5. aque lac. 3. iij. misce. ¶ 3^m digerētiū nō mīo-
ris inuamētū qñ duo p̄ma est hoc. R̄. aque portulace. 3. iij. sy.
rosati. 3. j. 5. misce. ¶ 4^m digerētiū z adhuc delectabile est hoc
R̄. sy. iuiubini. 3. i. 5. aque scariole. 3. iij. misce. ¶ Si dē mās
ēē cōrigerit penes q̄litatez p̄mas recedē a medio per augmen-
tum frigiditatis z siccitatis. z fortissimē etiam per augmentūz
friditatis z hu. tūc de meliorib^o digerētis eēt hoc. R̄. sy. dinari
uel de bisantijs. 3. j. aque lupu. aque cuscute z acetose añ. 3. j. 5
misce. ¶ 2^m digerētiū est hoc. R̄. sy. de enula descriptiōe Se-
rap. 7° breuiarij. trac. de sy. 3. j. aque viol. 3. ij. aque lupu. 3. j.
misce. ¶ 3^m digerētiū est hoc. R̄. sy. de fumoter. 3. j. aque cico-
ree. 3. iij. misce. ¶ 4^m digerētiū ad hāc intētiōē est hoc. R̄. sy.
de endiuia z meli^o violati. añ. 3. vij. aque su. ter. z bora. añ. 3.
j. 5. misce. ¶ 5^m digerētiū est hoc. R̄. sy. de absin. z rosapāñ. 3.
j. aque eupat. z nenuf. añ. 3. j. 5. misce. ¶ Et penes hoc mēmo-
rādū est qñ syrupus supra script^o descriptiōe mea utilis eēt ad
hāc intētiōē excellēt: cū hoc ēē recordādo qñ oīa que posita
sūt in lūtiōe p̄cedēte de cōfortantib^o mēbra p̄ncipalia optia sūt
ad hāc intētiōē. ¶ De rectificatib^o ēē mās z eaz p̄uāntates
vnanimi medicorū cōcordia approbata sunt cauteria potētia
lia z actualia ēē. Et in sūma uarijs uolumib^o approbant cau-
teria applicāda capiti z p̄rib^o adiacētib^o: z sup splene: z super
iūcturis. ¶ Capiti ḡ applicant cauteria sup sinapite sumita-
tib^o capitis sup utraqz tpa: sup collo: z ultimo sup radicē epi-
glotis. ¶ Sciēdū aut qñ cauteria que admistrant in p̄rib^o ca-
pitis debēt eē spica: qñ ulcera ex eis scā difficili^o z tardi^o cōsoli-
dant: z nō est altera intētiō in istis cauterijs: qñ lōgo tpe vi-
gilāna eoz ulcera diuertūt z eūant sensiblr mās a p̄fundis
uenarij ad exteriora: vñ alleniat v̄tus sup residuū māerūz red-
dit potētior ad digerēdū residuū māerūz cū hoc nī qñ talia cau-
teria potētē aduersant corruptionē uenēositatē māerūz. ¶ Mo-
dus āt applicādi cauteriū in mēbris oib^o z p̄pe ossuosus est
ut mūdicato p̄us corpe cū medicinis solutiuis z clisterib^o
uētre uascio exīte apud ortū solis applicet ignitū cauteriūz
sup cōmissura coronali in loco ubi linea sagittalis cōmissu-
re sibi obuiat: z p̄fundet cauteriūz suauit tactu ipellēdo usq̄z
ad craneū exclusiue: deide supponat oleū viol. aut de nenuf.
uel de florib^o cucur. cū vitello oul agitata usq̄z ad terciū diē.
tūc ḡ p̄cedat cū admistratiōe butyri uel assūgie recētis usq̄z
ad casum escare: deinde medicet cu 3 vnguento resino in die-
bus caloris: aut cum vnguento basilicone mī. in dieb^o frigo-
ris interpolādo tñ aliqñ admistratiōez vnguenti egyptiaci
facti ex melle aceto z flore erioad hoc ut nō cito fiat ulceris
cōsolidatio. ¶ Cognoscat aut locus p̄dictarū cōmissurarum
ponendō extremitatem nasi sup linea maiori rasate man^o: z
extendendo digitū mediū per frontez usq̄z ad caput. Cū ḡ p̄-
uenerit extremitas digitū: tūc reuoluat p̄mus nodus ei^o uer-
sus supius capitis. ubi ḡ attinget reuolutio nodi digitū ille
est locus obuiationis inferioris p̄tis cōmissure sagittalis. si-
gnet ergo cū encaustro uel memoria: z ibi applicet cauteriūz
¶ In membris pauca carne redactis applicet cum solerti
cautela cauteriū ne fiat p̄fundatio amplior debito: z p̄p̄ie
in loco epiglōti. Esset enīz timor magnus de nocumento tra-
chee arterie pulmonis z cōiter cordis. ¶ In locis vō que sūt
sicut post aures z collum caueat a p̄fundatione cauterij p̄p̄-
timorem cocture arteriarum z uenarūz. ¶ In locis coniun-
ctionis colli cum spatulis timor haberi d̄z ne pueniat imp̄et-
sio cauterij ad nervos orientes a spondilibus colli. ¶ Cau-
terij aut applicationem super lateralibus partibus nocratū
z super ipsa nocratū timeo p̄ ipsam nuchāz. ¶ Adhuc etiā
cum applicare intenditur cauteria super hypocōndrijs non
fiat magnō p̄fundatio p̄p̄ nocumentum epatis in dextre.

splenis vō in sinistro hypochondrio. ¶ Similiter etiam cum applicant cauteria sup iūcturas diligēti opatione attēden-
dū est ne pfundent in neruis pp suspitionē spāsmi futuri: z
in ligamētis iūcturaz pp phibitionē morēaz. vii z pp bas
eās tumoris hodierno tpe multū euannit opatio applicandi
cauteria actualia. ppter ea qd manualr opantes raro repiū
tur uenienter istructi qd opatio reqreret. ¶ Et hec est cau-
sa pp quā libētius applico cauteria potēntialia z uenienter re-
fracta que puo tpe applicata dimitto pētius magis de reite-
rata applicatione sine nocumēto qd de vnica cū timore z le-
siōe. ¶ Et adhuc 3° libētius z cuz maiori securitate applico
setones z eoz applicationē lōgo tpe vigilare facio. ¶ Si qd
ad def. leraret bñemām cauterioz potēntialū duo hic scribā
qdū maioris ptiis ego fui inuētor z reuēficatoz. ¶ Et pmius
est hoc. ℞. fermēt vni^o septimane. 3. iij. saponis nī. 3. j. arse-
nici citrin: z est auripigmētū. 3. 5. argēti subli. 3. ij. calcāti cō-
busti. 3. j. 5. an. oiporent oīa siliū mortario diligēti stritione.
¶ 2° vō cauteriū z efficacius p est hoc. ℞. aque capelli p
melib. 5. calcis viue. 3. j. 5. opij. 3. 5. puerisāda puerisēnt z
bullāt i aq lēto igne usqz ad cōsūptionē medietat: tūc g sup-
addant pulueres z coqnt usqz ad spissitudinē: z refuef totū
in uase vitreo bñ obturato ne igrediat aer: qz dissolueret. fa-
cias g ex eo frustū tāte qd titatis qd tu z uolueris facē formā z
sepelias ipm in pastā circūferētiāl balneatā ut meli^o applice-
tur: aut in medietate corticis nucis uel auellane z dimittat
sup loco p mediā borā aut ad plus p vnā borā. ¶ Ampli^o
de medicis corūpētib^o uenenositatē māeruz leprosoz opū
ma est tyriaca dyateseron z ppe scripta ab Auiē. 5° can. sum-
ma z trac. pmiis. Et 3° est ierelogodion. Et 4° est iera ruffi-
ni. Et 5° est medicamē albederciulū in 7° intētiōe descri-
ptū. Et 6° est beredeiulū mai^o. Et 7° est cfectio de urina hīr
coz mōtanox quā Auiē. noiat alsuledati: qd m tres medici-
nas cōpositas z ab Auiē. descriptas successine non curo de-
clarare: qz timeo eaz applicationē. ppter ea qz due pme com-
ponunt in napello: z 3° nō edatur a timore maxio. ¶ Recti-
ficāt etiā māerū uenenositates z vnguēta supius posita in in-
tētiōe de pīculari cōsumptione māerū. hic autē describā lini-
mēta duo uenenositatis corruptiua uenienter. ¶ Et pmiū
est hoc. ℞. tunc pparare z ppe cū urina pueri lib. j. terat in
mortario plūbeo cū suo pistello cū succo acetositatis citri z
fiat linimētū. uehemēter enīz corūpit uenenositatē oēm cū
sua ppietate. ¶ 2° z p potentius est hoc. ℞. terre sigil. lib. j.
succei vicerofici qd tu z sufficit terant siliū in mortario plūbeo cū
pistello suo z fiat linimentū: ex quo totū z liniat corpus. Mul-
ta etiā in sequenti cap^o determinabunt ad hoc ppositum uti-
lia z uenenositatibus resistētia.

¶ Intentionis none de electione medicinarum a tota specie
z ppietate: efferentium leprosis. Cap. ix.

In hoc cap^o nō erit mea intētiō tāgē mul-
tū de medicis scriptis a qb^o a ppe-
tate pferre ad hoc cap^o m: z ppe de eis que vidē-
tur qd fabularia medicamina: sic de oculo upu-
pe dī a qbusdam qd suspēsus sup leproso delet le-
prā. Et sicut dī de pellicula que absidit in circūcisione pue-
ri sicca z trita si def in potu cū modico musci delet lepram: z
nō pmittit eā augmētari. ¶ Neqz adhibeo fidē medicinis qd
rā dosis nō vī bēre rōnale iudiciū: ut dīc Albert^o de osse ele-
fantis si def in potu cū. x. 3. mēbastrī mōtanī curat ab eo le-
pra. Et sicut scribit de sanguine leōcie si ex eo inūgant loca
patientia curat lepra. ¶ Solū autē adhibēda est fides medi-
cinis in curatione egritudinū que cū hoc qd opant cū ppetate
sua impmūt corpori qd rates per qd sufficiēter pōt aut dī-
geri aut cōsumi mā aīe uel cūctā egritudinū: qd iter tyriaca
videt posse sufficiēter curare oēs spēs lepie. triat enim māli
cause z male cōplōnē corūpendo z rectificādo eas occulta p-
pietate que inest ei pncipalr a carne tyri. ¶ 2° qz ipsa cōfoz-
tat spm z innatū calorē ex qbus reddīt vīus potēs ad curā-
dā leprā. ¶ Et iterū qz tyriaca adhuc fermentata calitate z

sic suis que ponunt in 2° gradu pōt cōsumē māo. ¶ Silr ēē
scribit de iera attributa Rasi. ¶ Et iterū de iera intitulata
hypocrati ut Mes. scripsit in antido. distin. 2°. Et Auiē. 5°
can. trac. 2°. tales enīz iere nō solū rōne solonis earū p quam
educit māo leprosoz cōferūt in curatione leprosoz: imo etiā
z aliis qd itatib^o que resultāt in eis ex vītib^o cōponētum: sili-
cut deducē potes examinādo eaz cōpōnes. ¶ Cōfido etiāz
in medicinis alijs talr opantib^o: sicut dī de carne ericij ma-
rinū: scripsit Auiē. ipsam cōferre. etiā pp uehemētiā resolu-
tionis z exiccationis ei^o: sicut etiā Seraf. scripsit de carne eri-
cij terrestis qd exiccata z trita z data in potu leprosis rectifi-
cat cōplōnē malā corruptā dñantez in corporib^o eoz. Et sic
etiā Dyasco. scripsit qd idē aīal assatuz z comestū nalet cōtra
leprā. z cōcordāt bi smones cū Sal. xi^o de simplici medicina.
qui dixit qd caro ericij assata z potata cōfert patiētib^o elefan-
tiā: apud quē lz multas talū medicinarū memorare potuissē:
solū tū tāgē memoriā de magno suuamēto carniūz tyri:
ut Sal. xi^o de simplici medicina noiat ecclīdā. Et cū bñ exa-
minabis smones ei^o videbis qd est spēs tyri: quē ibidē Sal.
matrasuz uocat. z in rei ueritate est spēs aspidis: cuius ptes
humano corpori diuersis applicant modis. ¶ Quoz pmi^o
est ut ex ei^o carnib^o trocisci fiat qui igrediunt cōpōnē tyriace
maioris: cui^o in uēoz cū hoz troc. additione pmiū fuit An-
dromachus. an ipm enīz nō erat cognita medicina famosa
magis in curatione uenenoz qd eluariū inscriptū metridati
regi hispanie: quē Romani debellare nō potētes armis z bel-
lo conatī fuerūt vincē cuz ueneno: aq se defendit rex ille vir-
tute illi^o eluarij. Andromach^o autē supueniēs cōposuit elec-
ex. lxiii. medicinis pter mel z vinū: cui sup addit carnes ty-
ri in trociscata substantia redactas fret^o hoc argumēto qd caro
vīpe a tota spē triat humane spēi corūpēdo ipam: eo qz pe-
rit cor qd est pmi^o z fundamētuz vite spm z opationis oī-
um: qd qdē ueneno cōfractū cuz alijs medicinis cōponētib^o
tyriacā: que oīno aduersant ueneno pnt corumpē uenendū
ebibituz potatum z alr applicatū. Maior enīz eoz est poten-
tia ad corūpēduz vīutē uenenositatis tyri qd cōuerso. Ad
tis g modis caro tyri admistrat. z p qdē mō pdicto. ¶ 2° vō
dat caro ei^o ad comedendū patiēti elixata cuz porris: aneto:
cicē: z paucis salis in aq plurima tādū qd caro dissoluat ab
ossib^o: z caro illa ad comedendū patiēti def. ¶ 3° vō modus
applicatiōis ei^o est brodiū decoct. ipsi^o. ¶ 4° modus est ut ac-
cipiant ossa pdicta z coquant in aq cum pane de simula co-
quendo etiā cū eis pullos colūboz z bibat patiēs de brodio
illo: z comedat pullos illos. ¶ 5° modus applicatiōis tyri ad
leprosus est ut accipiat serpens niger z excoriet z sepeliat in
terra donec putrescat z nascant ex eo uermes: tunc g ēibat z
exiccet cū uermib^o suis in olla nō vitreata in fornace: z uerta-
tur i puluerē ex q trib^o dieb^o oī die def. 3. j. cū aq mellis. ¶ 6°
modus applicatiōis ei^o ad corpus leprosus est ut accipiat
serpens pdict^o excoriat: z ponat in olla: z sup ipz effundant
aceti. 3. viij. aque lib. j. taf. sic humide. i. recētis: z est rutba syl-
uestris: loco cui^o pōt poni rutba recens oīuz ambōz añ. 3. ij.
coquant g lento igne donec dissoluat serpens: tunc g colet:
z ex aq illa fricet facies: z oēs ptes lese post abrasionem pilo-
rū uel capilloz trib^o dieb^o cōtinuis. ¶ 7° modus applicatiōis
tyri ad corpus elephantīcū est: ut fiat iunctio corporis cū hoc
epitīmāte. sumat serpens niger excoriat^o z decolet ut parū
isra dīcet: z ponat in uas lapideū nō vitreatuz z fundantur
sup ipso aceti. 3. viij. aque lib. j. ruthe syluestris recentis rad.
diagōter ambōz añ. 3. ij. coquant lēto igne donec dissoluat
serpens. tunc g colet z colatura illa ponat in uase vitreo bñ
obturato: z inūgat cuz eo totū corpus: aut ptes que mūdifi-
catione indigent de pōtis semp pilis p rasurā. ¶ 8° modus
admixtionis ei^o est: ut ex carnib^o serpentū nigroz cuz oleo
antiq fiat decoct. in uase lapideo sz formā colligēdā ab Auiē.
5° can. sūma pma. trac. x^o de oleis. ℞. illa. Olet de serpen-
tib^o cōpetens ad iperiginem. lege ibi: qz pp breuitatem dimitt
eo. ¶ 9° modus applicatiōis ei^o est: ut accipiat scf cno pdi

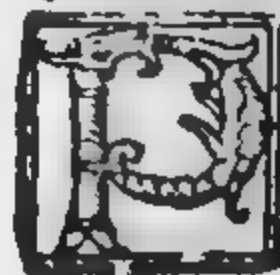
crus et ponat in uase lapideo vitreato ponat ibi sale et sicut
 stritarum. an. lib. j. s. mellis electi. 3. viij. obtures q uas diligē
 ter et ponat in furno ignito donec adurant. totus q post illud
 accipiat et terat et misceat cū eis spice inde et malabotri. i. fo
 lii indi. an. 3. s. de hoc igit puluē paries utat in cibis aut et
 ad potādū def plurib dieb in aurora. 3. s. cū. 3. ij. aque mell
 10° modus administratiōis tyri in lepra est p modū submer
 sionis et in vinū: et est ut tyrus uel ecbidna accipiat viuēs et
 ponat in uas vino plenū et obtures bñ uas ut ibidē moriat
 et putrefiat spēs. De hoc qdē vino in potu patiēti def. mira
 bilr eni vī curare elefantia: ut scripsit Sal. xi^o de simplici me
 dicina. se fuisse expd et confirmat expientijs alior ubi dixit
 q in vīo messorū fuit serpens submersus. Cū g leprosus q
 dā ex messorib bibisset vinū illud sanat fuit ex lepra siue a
 casu xigerit serpētē subūdū lrasse ipm vinū ubi mortu^o fu
 it siue a pposito affines uel amici elefantici leprosi occulta
 uerit serpētē illū in vino qdētes leprosi destructionē pp vere
 cādiā et sugā ifectiōis ab eo. Cūpa aut uel tyrus iste oz hie
 additiōes q plurimas anq admistret. Cūpa cōditio est ut
 vipa nō accipiat de loco uel nemore lutofo. C² q nō acci
 pias orta et nutrita in litore maris. Silr neqz sit accepta ex
 locis ualde bu. fontalib^o ul lacunalib^o. In eis eni pap dētur
 iuuamēti: et mltē malitie pp friditatē et bu. cap qb^o stupefaciē
 do iterficiūt. C³ Neqz eligat illa que uebeinēu sui caluare si
 rre fac quā cogites q sp exlufilādo spū cū ore apto. C⁴ cō
 ditio est q eligat spens ort^o nutritus i mōtib^o. C⁵ adiuo q
 sit alb^o in uēre inferiori. C⁶ cōditio q cū baculo spē et psalli
 re cogat aliq diu. C⁷ cōditio q post illud iterficiat abscisio
 capite et cauda p 4° digitos vno icm. C⁸ cōditio est ut effū
 dat multū sanguinē. C⁹ adiuo est ut post illud saltu et agita
 tiōe plurimū moueat notabili tpe. C¹⁰ cōditio est ut post ab
 scissione capitis et caude remaneat viu^o serpens notabili tpe:
 tūc g ex carne tyri additionati pdictis circūstātijs fiat pānicu
 li uel trocisci noiati: et sunt mā tyriace pualie: in qdā ffectione
 lege hmdes. An. 5° can. sūma p^o. R^{ica} illa. Trociscop de vi
 pīs. ibi eni clari^o et sublimi^o de hac mā locut^o est q aliq au
 ctroz medicine cū eoz reuerētia ipse eni flores et fructu melio
 res elegit q accipi pnt. C¹¹ Dulas etiā alias medicinas ad
 leprā faciētes scripsit ibidē qd a ppetate ualē magis q a mā
 cōi existimo uelut hoc cōpositū. R^{ica}. acer: nitri. an. 3. j. s. suc
 caul. agre. i. nō trāspātati. 3. ij. misce: et totū in potu def ma
 ne et uesp. p3 aut q bec medicina nō vī opatina pēse p qū
 tates cōes et manifestas. C² medicina ibidē descripta est.
 ut in potu dent. X. kirat pulueris leporis trib^o dieb^o cū 3. ij.
 3. vini. C³ medicina est. ut def in potu altit cum melle qū
 tatē nucis mus. pōt aut ponit altit. 3. s. uel. 3. j. qd aut sit altit le
 ge supra q est assa fetida. C⁴ medicina est. ut detur de iglla
 q uas. X. kirat cū syrupo igllitico inspissato sic loch. C⁵ est
 ut fiat loch cū. 3. v. cūmi ex iufficiēti q. itate mellis. C⁶ medi
 cina est. ut dent in potu tres oboli succi calamētū. Est at obo
 lus pōdus triū kirat: et ois kirat pōdus 4° granorum ordei
 per bec uolo satisfactū eē ad intētionem nonā de medicinis
 ab occulta qūitate opantibus ad curā lepre elefantice.

Intentionis decline de mō succurrendi accitibus conco
 mitantib^o leprā: et inens rubricas sexdecim. Cap. X.

Lexima eni sunt accitiae: qdū pmd est depilatio
 piloz barbe et supercilioz. C² est multitudo pu
 stularū in facie naso int^o et in supercilij aurib^o et
 labijs. C³ est uocis aspiras et raucedo. C⁴ ē
 difficultas anbelit^o. C⁵ est uahda sitis. C⁶ ē
 splenis tētio. C⁷ est epis et renā imoderata calitas. C⁸ ē
 multitudo uētositatū in intestis oib^o. C⁹ est uētris stiptici
 tas. C¹⁰ est pustularū multitudo in oī pedemagno. C¹¹
 est ulceratio digitoz pedū. C¹² est stupor in pedib^o fere oī
 bus et tybijs. C¹³ est euerfio et corruptio nālis coloris ad p
 ternolē. C¹⁴ et ultimū est pustularum multitudo in colato
 rio et toto palato cū exoriatione ptiuz illaz. C¹⁵ Duo aut alia
 accitiae in hoc viro cōpūcata repiunt. qm pūm est tene

brōstias visus amborū oculorum et ppe dextri. C² est do
 lor in renibus ab harenis et lapillis in eo sepe pntatus.

De cura depilatiōis pilorum barbe et superciliorum: et erat
 primum accidens. R^{ica}. i.

Ro cura itaqz pmi accitiae memorādus p q
 madefactio piloz depilataz cū 3 decoc.
 aque serpēis et inūctiōe ipsaz cū oleo ipsi^o reme
 dia sunt appropata ad faciēdū renāsci capillos et
 pilos ubiqz locoz: tū q remediata lia nō eūant a

suspitione et timore magnis. Idcirco alia 4° ponā remedia
 huic accitiae remouēdo pferētia. C¹ Premittēdo p q talia in
 strā opz esse bñtia bas qūitates. C² Pūa q sunt cala leuis cala
 tatis attrahētia uaporē aduū q ē mā piloz ad poros. C³
 ut sint apitua ut reseruent porū apitui et receptui uaporis iā
 dicti. C⁴ q nō sint stiptica: q clauderēt poros. C⁵ nō sint
 uehemēter inuiscatiū: pp illud. C⁶ ut neqz uehemēter sint
 exiccatiua. C⁷ Pūmū g cōpositū ē hoc. R^{ica}. bydromell. 3. iij.
 ireos. 3. j. g. feniculi et anisi. an. 3. j. s. farine siligie. q. l. ad ispi
 sādū: fiat linimētū in mortario eneo cū suo pistello et modus
 applicandi ei^o est ut habeat decoc. feniculi bu. ex q tepida
 fomentent et balneent ptes: deinde exiccent et itūc liniant ptes
 oēs ex pdicto linimēto ter in die nāli renouato. C² cōpositū
 et est. caciū illo est hoc. R^{ica}. olei irini. 3. j. s. olei de pipib^o et
 de croco. an. 3. j. spice nardi. 3. s. farie orobi qū sufficit ad i
 spissādū. fiat linimētū in mortario: ut supra et applicet ma
 defactis pū pub^o cū euaporatiōe decoctionis floz camomil
 le. C³ cōpositū et ad huc meli^o alijs est istud. R^{ica}. succi artba
 nite: succi extrematū vglaz lanri. an. 3. ij. croci. 3. ij. liniant
 sepe loca ex hoc linimēto actu calo. C⁴ cōpositum est hoc
 R^{ica}. olei de vitel. ouoz pū elixatio et duris. 3. ij. ireos m pyre
 rubee tictoz: se. genestre. an. 3. j. aristo. rotūde. 3. s. croci. 3. j. m
 sci. g. v. mellis mūdū et clari ad albedinē cēdētis. 3. ij. fiat lini
 mētum in mortario et applicetur ut supra. C⁵ Qd vō in hac
 pie dī a quibūsdā de vncione facta cū puluere uespūlionis
 cōbuiti. aut linimentum factum cum sanguine rane. bec et si
 bi similia remedia sunt uerba clarlarorum.

De cura pustularū ubi cūqz locoz exūm. R^{ica}. ii.

Quonia bec apata in substantia sunt dura ni
 gredine colorata sili colorī mori p
 fecte maturitūe aut semp ulcerata: aut ulcerib^o
 denudata. si aut sint sine ulcē manifestū ē q cura
 ipaz oz fieri cū lenitiō et resolutiō pmissis sp cūo
 nib^o minoratis in itētiōe 2°: et eradicauiis i itētiōe 3° positiō.
 Qerūm illustres viri talia apatū curā scripserūt eē siēdā per
 mollificātia pūa appositā. scōario vō p resolutiā applicata
 pēpiētes in tētiōe resolutiōis succedē debēit tētiōi mollifica
 tiōis. Ita ut in curatione reuolutio fiat de mollificatib^o ad
 resolutiā et cōuerso. Sigo tū cēt scia et ope bñ trū^o posset fa
 cile in cōposito eodē mō cōponē mollificātia cū resolutiōib^o
 bñ refracta et felicitaret ei^o cura. C¹ Uniuersa vō apata i hoc
 viro plura fere q qūgēta curant p istū modū. Pūo eni mā
 defeci ea cū aq cineris facta pūa ei^o decoc. cū gnis sisami et se
 nug. 3° vō die applicui hoc compositum. R^{ica}. emplī tetrasar
 macō lib. 5. mucillagio fenug. se. liniz et radicū altee. an. 3. ij. fa
 rine orobi qū sufficit: ispiēt oia sil pterēdo in mortario
 absqz igne et liniat pustulosus locus ex eis ter uel qter in die.
 C² Cū g ppēdi substantiā apatū partū mollificatā madefacie
 bā apata oia cū aq capitelli 3° collectiōis. C³ Et itēz cū pēptes
 bā apata talia partū erupta in āgebā ipsa cū 3 boc vnguento
 R^{ica}. ireos aristologie: ceruse lote: calcis exticte et lote. an. 3. j. s.
 musci ligni aloes: vāphore. an. 3. s. terant oia sil in mortario
 plūbeo cū suo pistello cū trib^o. 3. saponis nigriz fiat linimen
 tum ex q vniuerse pustule et ppe ulcerose ter in die liniantur.
 C⁴ Finalr aut ad cōsumptionē virulētie et ad icarnationē siē
 dā faciēbā fieri linimētū pustularum et ulcerū cū 3 succo iari
 uel dragōtee minoris: et sic tāde terminauit cura felicitet q
 fuit sanitati pfecte qū in omnibus partibus restituit.

De cura asperitatis et raucedinis uocis. R^{ica}. iij.

Intelligo hic uocē asperā nō alr q̄ emissa ad tra-
cheā arteriā: cui p̄ter aspe sūt uel ineq̄les pp̄ du-
ririē & icrispationē eazā friditate uel cal. factam.
Ratcedinē dō illi intelligo absentia claritatē uo-
cis pueniētē a trachea arteria multa humiditate
isufa. **C** Si ḡ apperuo cis aspitās cū vigilla sūt & amaritu-
dine oris: tūc factis cūonib⁹ & rectificationib⁹ male cōplonis
caleteneat in ore sepe istud molle. **Rx.** sy. de papa. sy. iulub. &
violati. añ. 3. s. pinea. se. coiu3 fri. añ. 3. j. terant oia in morta-
rio sūt ultimata strindē: & de ipso teneat in ore pmutatis se-
pe. **A**dbac intētionē sufficit etiā sepe in ore tenē cōfectionē
dyadragag. fridi. **E**t 3^m ad hoc uile est sepe tenē in ore ḡ-
na salis cōstantinopolitanū: & est in rei uitate suc. cādī. **E**go
autē expientia certa scio q̄ grana mubere pusisufa in aquaz
decoc. iulub. in ore retēta rectificāt bāc uocis aspitātē in bre-
ui tpe. **S**i autē fuerit bec uocis aspitās cū somno lōgo abs-
q̄ sūt & rubore & cū subalbedine f̄cici: tūc optimū remediū
est in ore tenē cōfec. dyapenidiōis. **E**t 2^m est tenē in osloch de
pino. **E**t 3^m & fortius alijs est tenē in ore cōfec. loch (sant deseri-
pti a Nico. in antido. & est melius alijs). **S**i autē fortior fiat
uocis rancedo tunc de melioribus instis est ut egro qū uā-
dit ad lectum in potu dentur. 3. ij. elec. dyatriis cum modico
uini al. subtilis & dulcis tepidi.

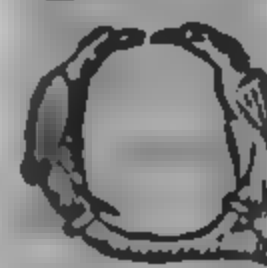
C De cura difficultatis anbelitus.

Rxica. iiii.

Confligēs cōsideratoz ex p̄missis intelligē pōt curam
difficultatis anbelit⁹. si enī euenerit pp̄ sic. imo-
deratā p̄tū anbelit⁹ poterit curari per ea que re-
mouēt uocis aspitātē a calitate & sic. factā. **E**t
sūt si euenerit in anbelitu nocumētū a mala com-
plone mālī sūt. & bu. poterit curari cū eis que renouēt aspita-
tē uocis a fri. & hu. factā. **E**t sūt nocumētū pueniēs a multa
mābumida isufa in organis anbelit⁹ poterit curari uenien-
ter per ea que posita sūt ibi. **S**i autē difficultas anbelit⁹ p̄-
uenerit pp̄ excoiationē factā in claua sup̄ficte cāne pulmo-
nis & alijs mēbrijs anbelit⁹: tūc de meliorib⁹ curationib⁹ est
boc elec. **Rx.** loch de papauē. 3. j. diag. gūmlara. añ. 3. s. mucil.
mubere. 3. j. s. g. pi. 3. j. s. se. portu. 3. j. medulle. g. cori. 3. s. terā
tur oia sūt ultimata strindē: & fiat loch: & sepe teneat in ore.
Et scio etiā q̄ tale nocumētū anbelit⁹ uenietē tollit hic
pot⁹ mane & sero tepidus accept⁹. **Rx.** sy. iulubi. 3. j. aque vio-
lapz & sublimationis radicia altee. añ. 3. j. s. accipiat tepidus
tribus noctibus cū uadit ad lectum & mane in aurora.

C De cura sius imoderate nō raro cōmitatio leprā. **Rxica. v.**

Coniam remedia que posita sūt i cap̄ p̄cedēti que
curabāt rancedinē & aspitātē uocis factas a cal-
itate & sic. sufficēter curare p̄t sūt pueniētē ab il-
lis. **I**deo ipsa in hac dispōne ad memoriā redu-
cant. **C**erūt p̄ter illa tria hic ponent̄ inst̄a sūt
remotius q̄nque uenietia. **C** De colorib⁹ ḡ & leuissimis p̄-
est. ut cū aq̄ decoc. se. coiu3 bibat iulep vio. 5° p̄ cū 4° p̄-
bus aque. **E**t 2^m dō & fortius isto est. ut bibat iulep simplex fa-
ctū ex. x. pub⁹ aque & 1° p̄re suc. **E**t 3^m dō est boc. **Rx.** orica ca-
re. 3. ij. aque ordei lib. j. uini citonior. 3. j. s. suc. candi. 3. ij. fiat
iulep lōgū de quo sepe bibat patiens. **E**t 4^m dō & extinciuum
magis est boc. **Rx.** aque decoc. se. cō. lib. j. sy. d. lymo. 3. ij. uini
granator. 3. ij. misce & bibat de hoc lōgo absq̄ altera cōmix-
tione. **E**t 5^m decoibus & uile est ut. vj. uel. viij. vicibus in die
bibat. 3. s. suc. vis. cum cyatho. 5. aque ordei.

C De cura tētionis splenis. **Rxica. vi.**

Ropter multitudinē mēru melicarū in q̄cūq̄ le-
proso est rōnale satis splenē tumidū & apōsuz re-
p̄ri in eis. **N**ā pp̄ magnā debilitatē v̄utis in q̄-
cūq̄ mēbrijs & p̄pe in splene tanq̄ receptaculo me-
lācholice non expellit uenienter melia a splene:
imo multiplicat in eo: & cū mātalis nāliter & accitāl grossa
sit pp̄ adustionē ingrossat splē: qd̄ est mēbriū satis rerum illi⁹
receptiuum. **C**ū ergo cōgiterit ipm esse durū & tēsum: tunc
si appuit signū mixtionis melie cū sanguine sūt ente v̄ute

flōmes saluatella sinistre man⁹ inter digitū anularē & minua-
tū: per quā educant̄ sanguis. 3. ij. uel. iij. sm q̄ v̄t tolerabilē
C Sequēti dō die linat̄ uēter cū boc cōposito. **Rx.** aque de-
coc. tamarl. 3. ij. cassie exēte de cāna cū p̄dicta aq̄. 3. vj. pul. mē-
rab. indop. 3. s. corticuz radi. cappa. se. acetose. añ. 3. ij. mē-
sce & totū exhibeat in potu cū regulis obseruādis in alijs mē-
noratūis sup̄i descriptis. **C** De dō sequēti yngat̄ cū boc li-
nimento. **Rx.** olei de cappa. & de sisamo. añ. 3. j. armoniaci sco-
loper. & se. agni casti. añ. 3. j. acceti sqli. 3. ij. cōq̄ssent oia sūt in
mortario sūt strindē **C** Postq̄ boc linimētū lā fuerit per
8. dies admistratū si nō appēbit splenis mollificatio uenietē
& resolo: tunc applicet̄ et hoc cerotū. **Rx.** armoniaci. 3. vj. bde
lij moll. 3. ij. se. ag. casti. & p̄ lātag. scolopē. tama. añ. 3. s. emplī
de mucil. 3. j. dissoluant̄ oia cū sufficēti q̄ritate acceti cū. 3. s.
cere al. deide coquant̄ usq̄ ad uehemētē spissitudinē. **E**xē-
dat̄ ḡ sup̄ corio figure lunaris boc cerotū mediocriter gros-
sum & applicet̄ hypocōdrio sinistro: & ibi sp̄ portet̄ usq̄ ad
cōpletā resolutionē. & bec de accidente sexto dicta sufficiant.

C De cura imoderate calitatis epatis & renū. **Rxica. vii.**

Quoniam mē melice que multiplicant̄ in leproso
plurimū in epate & in uenis ḡlant̄ p̄ uia adustio-
nis. **I**ō nō est mirabile si remanet: imo fixa est ma-
la cōplō cala: & utplm̄ sicca in epate: & ab eo renū
b⁹ cōscata: & circūstātib⁹ p̄tib⁹ & si p̄leuerat bec nō
raro erit cū attractiōis feb. melice aut cholice aduste uel cau-
sonice: pp̄ qd̄ eidē puidēdū est. **E**t 3^m ad hoc cōferre possint q̄-
plurima remedia in intētiōe 3° de digestiuis descripta: hic tū
sex remedia ad memoriā redigent̄. **C** Primū itaq̄ est boc
Rx. sy. de succis fructū descripti a Med. in antido. 3. j. aque
cicoree & scariole. añ. 3. ij. misce & fridū exhibeat in potu in
aurora. **E**t 2^m dō nō mīn⁹ uenietē illo est boc. **Rx.** sy. de berb:
& de ribes añ. 3. s. aque portu. & ang. añ. 3. j. s. misce & def̄ in
potu ut pus. **E**t 3^m dō est boc. **Rx.** troc. de viol. troc. dyarodō
& sp̄erū triafadal. añ. 3. s. suc. al. 3. ij. cū aq̄ endi. fiat cōfec. in ro-
tul. iij. 3. de qb⁹ semp accipiat vnā añ cibū. s. añ p̄adiū & cenā
& ad mansionē itēz de ipsa accipiat vnā uel duas rotulas
Et 4^m inst̄m ad hoc est istud. **Rx.** ceroti sadal. 3. ij. se. lac. & port.
& enō. añ. 3. ij. cāph. 3. j. icorpenf̄ sūt in mortario cū albumine
vni⁹ onit: & yngant̄ ex eo epat & renes in die q̄ter. **E**t 5^m dō spā-
le remediū est boc. **Rx.** aque endi. lib. j. aque scario. & absin. añ
lib. 5. spodij troc. dyarodō: troc. de viol. añ. 3. ij. acceti cocle. vj.
misce & isundat̄ in eo pān⁹ line⁹ q̄druplicat̄ lōgitudis spāse
cū. 5. & latitudis semissis diligēter exp̄sus actu si idus applice-
tur sup̄ regiōe epatis & renū in die decies uel duodecies di-
stātē a cibo p̄ borā. **E**t 6^m dō tal calitatis corruptiū est boc
Rx. suc. ro. & vio. añ. 3. j. mucil. se. cō. 3. j. s. spodij viol. añ. 3. j.
uini gra. 3. ij. suc. al. 3. j. s. icorpenf̄ oia sūt in mortario diligēter
cōtritū & de hoc patiens sepe deglutiat mediū coclear iter p̄ā-
diū & cenā q̄nq̄es uel septies bibēdo post ip̄z aliquē de potu-
bus in cap̄ decura sūt scriptis aut sine potu aliquo.

C De cura multitudinis uētositatū in intestinis oib⁹. **Rxica. viii.**

Ropter debilitatē intestinorū: & p̄pea q̄ mā meli-
ca per se uentolabilis est: & 3° pp̄ p̄p̄nuitatem
splenis ad intestina. 4° itēz pp̄ in uentionē mul-
titudis ei⁹ in mesenterio rōnale est multiplicari
uētositates in mēbrijs inferioribus fere omnibus

Cū si cōngat ab eis fieri nocumētū extēsiōis uel p̄ctiōis
ab acuitate aduste mē: tunc lenitū in cap̄ anti descriptuz
educēdo mām ex q̄ uenietē p̄t̄ absindē uentositates illas
C Si autē adhuc p̄leuerēt uētositates: tunc educant̄ cū boc
clisteri oī die sūt. iij. uel. v. dieb⁹ in aurora exhibito: cui deseri-
ptio est bec. **Rx.** ḡnoz seni. anisi. añ. 3. s. ruthe recentis: folio-
rum malue. añ. 3. i. surfurū grossor. 3. ij. coquant̄ in con-
uētiēti q̄ritate aque usq̄ ad cōsumptionē medietatis. deide
colent̄ & diligēter expriment̄. cuius exp̄ssionis. **Rx.** lib. j. elec.
dyalene: & de baccis lau. añ. 3. j. salis. gē. 3. ij. olei viol. & de cap-
paribus. añ. 3. j. s. misce. & ad ministretur. ut sup̄a. **C** Si au-
tem itēz uentositates non absinderent̄: imo exp̄dēdo nocte

remittunt fiat hec suppositoria. ℞. se. rutbe ciclamie: sileleos karui. añ. 3. j. salis indi. 3. j. mellis bñ cocti lib. 5. fiat ex eis suppositoria: et accipiant in die pluries. Et iterum si uetustitates nō absiderent tūc totū uēter ongas ex hoc linimēto. ℞. olei derutba olei nardi. añ. 3. j. se. rutbe: arthanite: bac. lauri: salis indi. añ. 3. j. terant oia sū in mortario ex hoc actu calido uenter linias. Et adhuc iterū si uetustitates nō pueniēt ter absiderent: tūc sepe admistret uetosa magni orificij super et infra umbilicū: et sup eo et lateralib⁹ pñib⁹ sine scarificatione. hec sūt remedia potēter uetustitatū carniatiua et eductia.

De stipticitate uentris.

℞ica. ix.

De accis in hac dispōne est fere isepabile pp ficiatē positiua pueniēt a melia: et pūatiua etiā pp resoluēne que fit in hac egritudine calitate gñatiua māerū p uia adustiois. Et hoc accis pueniēt remoueri possit p clistē in pcedēti cap⁹ posuiz. hic cū ultra illud tria ponā remedia singularia. Quorū pñū est. ℞. aque decoc. mercurialis cyathus. j. succari rubei. 3. j. misce: et totū calm accipias in aurora: et est de medicis cōplette securitatis. 2° iterū lenitiuū et securus est hoc. ℞. cassie nup de cāna excte cū aq̄ vio. 3. ij. mucil. sebestē: mucil. psilij. añ. 3. iij. peni. 3. ij. suc. rub. 3. j. s. fiat elec. de quo paties oī die pōt accipe coclear. j. parā añ cenā uel pñadiū. 3° uo lenitiuū pueniēs pōt eē hoc. ℞. aque deco. gñoz sebestē lib. j. suc. ru. 3. iij. peni. 3. ij. dyagridij. 3. j. s. bulliant omnia simul lento igne: et inspissentur et fiat elec. de quo etiam accipias coclear j. ante cenam: aut parum minus illo.

De cura multitudinis pustularū in oī pede magno.

℞ica. x.

Pustulaz que remanēt et appent in coxis tybijs et pedib⁹: et iā appuerūt cāe diuersificātes accētia et signaz: et curatiōis modus gñalis: qd fieri p applicationē in sūoz mollificatiū trāsēdo ad resoluētia et ecōtra. et nō eēt dīa curatiōis iter pdicta apata et pustulas: de qb⁹ agis in hoc cap⁹. dñmō puenirent in mālī cā melica. uerū qd cōtingit qñqz has pustulas eē nō solūz melicas: imo mixtas ex cholā et sanguine et qñqz ex flate salso sanguinī cōmixto. Raro enī cōtingit qd talia apata sint berisipile pp aptitudinē adustionis māerū cholica. Idcirco si p signa videbis dñiuz sūguis adusti et cholica: māerū sū cū appitione replōis corporis et mixtiōe sufficiēt māerūz ad inuicē statiz fiat flōmia de basilica: et exban. 3. iij. uel. v. sanguis sūm vtrius tolerātiā. Deinde die sequēti soluas uēter cū hoc medicamine. ℞. cassie de cāna excte cū aq̄ endi. 3. j. reubar. ele. 3. ij. spi. nar. g. iij. salis gēme. g. ij. totū accipias in potu cū aq̄ lactis capni obseruādo regulas que in assumptione solutiūoz dicte sūt supius. Deinde sup locū applices hoc linimētū. ℞. lēricule supnatātis aque sempuue minoris: et ē vmicularis. añ. lib. j. farie fenug. 3. ij. coqñt oia sū in mltā q̄titate aque: deinde terant i mortario cū lib. 5. farie orde. 2. 5. iij. olei ro. Et si uolueris hīe remediū domesticūz magis et appropriatū: tūc. ℞. suc. iari lib. j. suc. vmicula. lib. 5. infundatur in pdictis succis pām linei: et applicent oib⁹ pñib⁹ pustulosis. Hec qdē vident remedia pueniētia a pñ⁹ usqz ad finē augmētū addēdo pdictis succis in toto augmēto croci. 3. 5. sarcocolle nutritie. 3. ij. Cū g trāsuerit hec apata ad statum tūclinianē cū sapone nigro et oleo ro. eq̄li portione cōmixtis ter uel q̄ter in die. Si aut apata in pdictis locis ēt mixta ex flate ificiēte sūguine et adustū: tūc pmissis eūonibus ut dictū est applices hoc linimētū in pñ⁹boz apatū. ℞. aque cineris lib. iij. synāi: sidarace: blacte bisantie extremitatū absinthij: camepubeos. añ. 3. ij. cōqñt oia in mortario: et cū pdicti linias mēbz: aut infundant in ipso pñi et apponant membris pustulosis. 2° insēm est hoc. ℞. thuris: masticie: sandarace. añ. 3. j. 5. vitellos oui numero. iij. farie orobi. 3. ij. croci. 3. j. aceti. 3. iij. aq̄ extictiois ferri lib. ij. bulliāt oia sū in caecola lēto igne usqz ad spissitudinē mediocrē: deinde emplenē uel fricenē mēbz et eru pueniēs in statū: et in declinatione resoluēne et desiccatiōe sua. hec de accite x^o sufficiant.

De cura ulcerationis pedum.

℞ica. xi.

Propter debilitatē innati caloris in pedib⁹ uelut mēbz remotis a pñcipalib⁹: et qd sūt mēbz exanguia: etiā qd mēbz que ibi replunt pñs sūt grosse nō pōt calor nālis regē mās illas: q̄re cōrūpūnt et ulcerant mēbz. Et hoc oia ulcera in leprosis sūt difficillime curatiōis: m̄ ne multo tpe ibidē uigilātia corruptio ne sua faciāt cadē digito: ut sepe cōtingit. Idcirco ponēdus est modus curatiōis eoz. Cū g talia ulcera magna sūt in pñ⁹ curari debēt p mūdificatiā: de q̄ruz numero est hoc. ℞. mellis bñ cocti lib. 5. aceti. 3. j. floris eris. 3. j. thuris masti. sarco. añ. 3. j. 5. fiat vnguentūz molle in mortario: in fine cuius ponant vitelli duo ouoz bñ cōterendo: et de hoc qdem medicent ulcera usqz ad pfectā eoz mūdificatiōnem. Deinceps aut curāda sūt cū vnguēto basilicone: et in fine ad cōsolidationem ipsoz addat pdicto vnguēto puluis scorie ferri pparatē: et litargiri spu. añ. 3. 5. ad. 3. iij. vnguentū basiliconis. Et hec sufficiant ad cōsolidationem talium ulcerum.

De cura stuporis in pedibus et tybijs.

℞ica. xii.

Stupor in mēbz inferiorib⁹ et qñqz in manib⁹ accidit pp corruptionē substantie mēbzoz sensus: et si qdē corrupta fuerit substantia: ita ut ptes ceciderit sensibiles nō erit eaz curatio possibilis. Si aut uenerit stupor pp malā cōplōnē frigidā cōrūpendo innatū calorē et substantiā spūs nō totalr poterit qdē curari: cū difficultate enī: et nō nisi in plixotpe: et bon⁹ modus curatiōis est ut talia mēbz sepe somētens cū uino albo subtili calo et bñ potēti. Et insēm qdē 2° est. ut embrecent frequēter cū aq̄ cineris in q̄ cocta fuerint multa folia lauri. 3° remediū est. ut accipias hoc vnguentū qd mēbz ter uel q̄ter in die diligēter vngant. ℞. ol. de costo. ol. de pipi. ol. de cro. añ. 3. j. pul. folioz rosma. eup. spi. nar. origa. pnle. añ. 3. j. cere al. q. 8. fiat vnguentūz molle. post cui⁹ applicationē mēbzum muuiat caligie de pelle vulpina. aut saltez agnina factis. Ego aut scio me nō raro curauisse stuporē istu cū oleo de pice naual. scō calo applicato: et cū caligie iā pdictis mēbz fulcito.

De cura euerisionis et corruptionis nālis coloris ad pter-naturalem.

℞ica. xiii.

Olor corporis q nālis erat in leprosis puerit ut in plrib⁹ ad opacū et tenebrosūz. mā melica notabilr in sūguine dñante: sic appet in aspalto et pice pp antiquatē denigrata. Aut qñqz pmutat color ad colorē opacū aliq̄li citrinitate pñcipate qñ cōtingit aliqd de cholā melie fore cōmixtū. Si aut sūguis cū melia cōmixt⁹ existat: tūc color appebit uelut color mori tēdē ad maturationē de ppinq. Et si color fuerit opac⁹ cū liuore cōmixt⁹ uelut appet in plūbi superficie nō rasa: tūc resiltabit iste ex cōmixtiōe flatis cū melia. Et qd appet qd gñ remouēdita: es colores opz edari mās ipsoz effectiuas. Deinde rectificare malā cōplōnē. Et 3° pñcipalr administrare ea que sanguinē clarificāt: et a pdictis mēbz depurat. Quaz oium fere cōplēmētū curatiōis appuit in intētiōe de edonib⁹ minoratiuis et eradicatoriis māerum et digestiuis eaz. At uo hos colores absindē solēt eluaria cōfec. et pulueres: et iulep has opōnes pñcētia. Et multa blande ab auctorib⁹ posita sūt: tū tāgā solūtria p os assumēda: et vnū exteri⁹ supliniēdū mēbzis discoloratis. Corruptionē g coloris emendant elec. dyacurcuma et dyalacca: et si de eis sū mixtis eq̄lter aut o ipsoz altero nñ in mane des. 3. j. 5. cū. 3. ij. aque sublimandio radicū ireos: et tardenē cib⁹ et pot⁹ boris ad min⁹ 4°. 2° uo cōpositū est eluariū noiātū sotira magna: cui⁹. 3. j. des in potu cū. 3. j. aq̄ rutberalefacta. Ad hāc cōtētiōnē fac bec 3° salkehēgi magnū sūl r assūptū cū aq̄ sublimandio cucumeris asunī. Uti uo ad hāc cōtētiōnē est linimētū hoc. ℞. lacce cocte et pparatē litargiri spu. ceruse lote. añ. 3. ij. farie seba. pulne. corti. se. melonū. añ. 3. 5. ireos. 3. v. oia sū miscēdo diligēter incorporent cū aq̄ gene. et ex hoc linianē mēbz corrupti coloris qd qz fere spē discoloratiōis deformata fuerint. Et o

let eni reduci ad hāle colorē in duax septimanax spatio:

De cura pustulax in colatorio ⁊ toto palato. Rxica. xiiii.

De cultumū accis quq; puenit pp dñi
um māex adustax que in
nemunt in uenis ⁊ arterijs inferioris ptis cerebri
in loco qui dicitur lacuna a quibus effundunt ma
terie ad palatq; propinquitate sua. **C**ū ergo
prepalati pp malitiā ipsax sint ualde facile corruptibiles.
hinc est q; exoriationes accidunt ualde leuiter ⁊ frequenter
in p̄dictis locis. **Q**ue si fuerint ualde magne: ⁊ magnam
ptē mēbi ambientes p̄misiōe donibus ul. bus ⁊ diuersioni
bus curari debent cū medicis fortis exiccationis ⁊ alteratio
nis: sicut cū succo solari diu in ore retēto ⁊ melior illo est suc
cus lactuce. ⁊ adhuc melior alijs est succus portulace. **S**i
aut accipiat decoctio granorū sumach: ⁊ illa cōmisceat cū ter
tia pte rob nucē. ⁊ fiat collutio uel gargarisma frequenter ex
ea actu frigida in breui tpetollit p̄dictas exoriationes.

Si aut tales exoriationes sup̄ficiales fuerint multā: tunc
nullū inueni medicamen melius q; accipe succū iari cū 3° pte
succū sempuue: ⁊ fiat cum bis oris collutio sepissime in die.

Dicit aut q; si exoriationes cōplicent cū apate cancer oso
sunt incurabiles: ⁊ hoc est rōnē cōsonū: qm cancer incurabile
concedit apā siue ulceratus fuerit siue nō ulceratus: ⁊ pp̄te
in locis in qb^o administrari nō pnt medicamina necessaria in
egritudine t̄te malitie: quare si qd v̄t utile in cura ipsius est
ut sepe linat locus cū succo iari simpliciter: ut dictū est. **E**t si
quid v̄t aliud applicādū: tunc n̄b̄l ego utilius inueni q; li
nimētū istud. Rx. succū sempuue. 3. ij. rutie p̄pa. cū aq̄ rosata ter
decies q; tū sufficit ad inspissandū fiat ex eis linimētū in mor
tario plūbeo cū suo pistello: ⁊ bec satis vident sufficere posse
ad curā lepre elephantice. ⁊ accitū ei^o: qb^o iste māsuet^o ⁊ mora
lissimū oīs asiligit. Quātū enī laboris ⁊ studij apposuerim
in huius tractatus cōpōne legētes itelligēdo diuindicare pote
rūt. magnā enī anxietate negotiat^o sum in illo plurimū ⁊ vi
ueria uolumina illustrium auctoz p̄scrutando si bñ p̄p̄dis.
Miserator aut ⁊ saluator oipotens oīa illa in salutē eius diri
gere dignetur. Ad laudes eius immortales. Amen.

**De cura p̄mi accitio cōplicati cum lepra: ⁊ est dolor renalis
ab arenulis ⁊ lapillis.** Rxica. xv.

Est bec aut subsidū aliq; querit ut iste dñs
ad duo alia accitio que nō sūt cōcomi
tātia eēntia egritudis ei^o: s; sint cōplicata cum ea.

Et p̄m^o qdē hōz est dolor in renib^o que ego ali
as in eo curauī ⁊ cognoui puenire ab arenis ⁊
lapillis cōgestis in renib^o eius. Curauī ḡ ipm s̄m hanc formā
p̄mo dedi ei calē de canna extracte. 3. ij. ⁊ habuit ex ea sub
lime iuuamentum in instanti sedando dolores. **2°** dedi si
bi in potu hoc digestiū. Rx. syr. compositi acetosi. 3. j. syr. de
sebestē. 3. 5. aque sparagi ⁊ saxifragie. añ. 3. j. 5. ⁊ caliduz in po
tu assumpsit per septimanam vnā. **3°** p̄ncipalr compo
sui ei hoc elec. Rx. sp̄z iustini: sp̄z litontripon amboz descri
ptione Nice. in anti. añ. 3. 5. gra. iusticorum in aceto infusoz
per vnā noctem. 3. ij. oximel. compositi. 3. v. suc. al. penidi.
añ. 3. ij. fiat elec. de quo patiens accipiat coclear vnum per
horā an cenā ⁊ prandū. mediū v̄o coclear assumat hora quā
assumit digestiū p̄d ctū. frangit enim lapides ⁊ educit eos
⁊ arenas: ⁊ trumboes: ⁊ petalloides. **4°** v̄o con posui sibi
vnguētum hoc: de quo renes ⁊ illa ⁊ tota spina a sarcula spa
tularum in t̄ris actu calido vngi debet: ⁊ superponatur la
na mollis aut succida: uel corū: ⁊ diligenter ligent cū linita.

**De cura secundi accidentis complicati cum lepra: ⁊ est tene
brositas visus.** Rxica. xvi.

Acidēs aut 2° cōplicatū cū lepra non est
nere dōz tenebrositas visus que
pueniat ex paucitate sp̄us visibilis. Neq; ab ali
qua mālī cā lepre hui^o dñi. **E**t coniungit illud nocu
mentū in visu in eo: ⁊ successit ad obtalmiā male
curatam. Cum ergo posuisset ad regimē alteri^o medici supue

nit et obtalmia ex uariatione regimēis icōuenientia: ⁊ ex inflāma
tione māerō a medicis icōuenienter applicatis. **E**t ec̄ igit
obtalmia nō uenienter curata fuit cā opphonia v̄uec p̄nter
ad v̄ueā fuit scā retētio māex in pupilla que est locus p̄fora
tionis eius m̄e ergo ille ibidem ingrossate iam fecerunt p̄n
cipium p̄ani sub cornea ante pupillam. **C**onare si aliquod
ingenium curatum perfecte administrari debet oportebit
finalr puenire ad administrationem opōnis manualis p̄e
dictum p̄anum deponēdo cū p̄firmat^o erit. **E**t tū ergo sibi con
uenientius blādiri pōt est ut illū oculo ⁊ et alteri ter in die po
nat v̄na gutta infrascripti colyrii: post cuius admistratōnez
iaceat resupinus saltem p̄ mediā horā uel q̄rtā ei^o. Est at coly
rii istius descrip. bec. Rx. succi ro. 3. ij. fellis piscis fluminalis quī
diuariolus. 3. j. aque sublimationis v̄io. 3. j. misce oīa simul: ⁊
de hoc iponat oculo ut iam dictū est: ⁊ restaurabit q; meli^o
fieri porest. Ad laudem summi omnipotentis. Amen.

Consilium. 300. De lepra leonina.

Altitudo corruptio in sangui
ne a mā melica genē
ta ex adustioe cholē eidē sanguini cōmix
ta: nō p̄uā dubitationē p̄paratiois ad le
prā leoninā attulit in viro honorādo Si
mone de berleta. Jā enī formositas cor
pis ei^o p̄uersa erat ad nigredinē cū facie
⁊ aspectu terribili: ⁊ pustulax multitudo

corruptiūq; p magnā corpis ptē serpebat cū igēti puritū ⁊
mordacitē. Et alia q; p̄limā signa aderāt: que grā breuitatē
omitto. Nūc at ut itelligētib^o ligēde patē pōt oīa hec accitio re
morat^o sūt: ⁊ nihil de p̄dictis v̄t icūbē nisi coloris faciei siue al
q̄lis opacitas: s; mior q; subtriplo respectu p̄cedētis. neq; pp
hoc ē ampl^o dubitādū est: q; color iste nō multū p̄uertit ab
eo q; p̄sequit cōplonem suā nālē: que a ḡstione melica fuit
Adhuc ē loquat^o q̄cūq; uelit de eo nō pōt si bñ aspiciunt^o
Inic sapiētū: ⁊ p̄pe Tūic. 3° q̄rti. trac. 2°. cap. de signis lep. ubi
p. 30. sig^o conat^o oīdē futurā aut p̄ntē leprā. Quoz signorum
neq; aliq; p̄ntia sūt nisi leuia. Et qb^o n̄b̄l nihil concludi potest.
Quare absq; aliq; b̄suatione depono ego. nullā amō sus
pitionē in hoc viro b̄eri posse ⁊ nimir. tanta enī m̄e melice
adustē q̄ntitas ab eius corpe eēnta fuit q; si deponerē ut ocu
lus meus vidit mirādū forte ⁊ incredibile existimari posset
ipse v̄o de seipso testis est idoneus: q; etatē ⁊ linguā habet.

Et at securus ipse cōmorari ⁊ ciuili agē ualeat lex reme
dij decreui eidē p̄uidēdū ē: ut nūc sequitur. **1°** p̄
itaq; ipsoz est ut oī sine. 15. diez recipiat hanc mixturā. Rx.
trifere persicedescrip. Med. in anti. 3. liij. elec. suc. ros. 3. j. lap.
laçuli ⁊ lap. armeni p̄paratoz. añ. 9. 5. misce oīa: ⁊ bibant^o cū
cyath. j. aque lactis capre. Et tardet cibuz horis ad minuo
six añ bibēdo p̄ horā cyathū. j. aque ordē calē sine succaro
2° v̄o infirm est. ut accipiat hunc potum dieb^o. vij. post p̄
dictā medicinā hora eadē calefactū. Rx. aque subli. lapatij su
miterre ⁊ enule. añ. 3. j. 5. misce simul. Et sic circulariter tran
seat ab istis aquis ad medicinā sup̄ascriptā. **3°** infirm
est. ut cum fuerit s̄l eēntus: ut p̄dictū est: tunc. 10. uel. 12. die
bus accipiat. 3. v. aque lactis extracto caseo ⁊ recocta ut pura
remaneat aquositas hora eadē qua de p̄dictis dictum est.
4° infirm est: ut postq; acceperit istas aquas: tunc sequēri
die purget^o ed. 3. v. elec. solutui ad meliā descripti ab Tūic. 2°
de virib^o cordis. finali cap. cui addant^o lap. armeni: ⁊ lapidis
laçū. p̄para. añ. granti. ⁊ totū accipiat^o cum aqua lactis p̄e
dicta. ⁊ fiat post hoc ut dictum est de medicina p̄mā. **5°**
infirm est. ut adueniente p̄n^o mens septēb. mane vna hora
electa faciat sibi flōmā de saluarella sinistre man^o: que est iter
anularē ⁊ auricularē: p̄quā edent^o sanguis. 3. v. ⁊ illa die quie
scat a fortib^o exercitijs. **U**ltimo v̄o accēdat ipse q; si t̄pibus
intermedijs ad eūones dictas uenter eius eēt stipitue acci
piat hunc pul. aliquā in serō imēdiate ante cenam cū modico
biodijul aque. Rx. polipodij sene violarū añ. 3. 5. lapidis laçū

ll. g. iij. mactis. g. vi. pulueriscent omnia per se et commisceant.
Ultimo vero attendat obfuare regimē ex pte ciborum per me sibi ordinatū abstinēdo a cibis acutis ualde salis pinguib⁹ in-
flāmatib⁹ et inflāmabilib⁹. Et etiā a potu fumosi et calidi vini:
Imo adbereat regimēni ifridatiuo et bumectatiuo sibi iſtituto.

Consiliū. 301. De lepra cuiuslibet spēs cū nouē acō-
rib⁹ ad ipam pñtib⁹ que sunt. **Aspe-**
ritas et durities cutis. **Defectio** coloris ei⁹. **Casus** pilorū
in supcilio. **Rauedo** uocis. **Oppilatio** nariū. **Defec-**
datio unguū et asuitas. **Ulcerā** crurū. **Malitia** cōplo-
nis in gbusdā mēbris derelicta. **Pustule** quedā in facie te-
manētes. **Oluidis** aut consiliū in sectiones duas.

Sectio prima De lepra causis et signis eius con- tinens capitula septem.

De gbusdā dispōnib⁹ cutaneis lepre affinitibus. Cap. 1.

Suetere

Medicine pñcipes et spe-
culatores oī fere corporis
humani dispōne q̄tūcūqz leuissima sublimē
cōsideratione i genia sua iugiter edomuerūt ut
labilis humani corpis cōpaginē ad sanitates
optatā reducerēt: video in dispōne cuiusdam

nobilis: quā nūc mibi in scriptis accepi: et uoce iterū i formate
declationē assūpsi altissima multā cōsiderandē medicādū esse:
Est enī dispō hec nō itā ambigua q̄tūcūqz igētis piculi por-
tetina: que ut appet est cutis defecatio grādīs cū multitudie
pustulaz magnā pte corpis occupatū: que formositate corpis
et bīrudis pulchritudinē pternāli mutatiōe longo tpe occupa-
uerūt. **Cū** qdē supcutaneē ptes et uicinaz sibi: lz possint et
multe spēs ifectiōis: ut scabies: spigo: ipetigo: morfea nigrā et al-
gera: morbillus tuariola lepra: exoriationes: ulcera: cācrene
et relique sibi siles. Reor tñ buic nobili viro nullū salubre cō-
siliū exhiberi posse nisi pñt hāz infectionē varie spēs ad sua
cōgmīna deducant. qd neq̄qz video fieri pōt: nisi pñs pñcāz
dispōnū noticie pñmittant: qb⁹ declatio que de nūcro pñdictaz
fit bui⁹ nobilis viri dispō theorica cōtēplatiōe patebit in sequē-
tib⁹ et c. **Est** igit scabies cutis ifectio pueniēs a mā acuta nō
bīlr subtili: que a vteute pñpellit ad supficiē cutis et sibi pñinq̄s
ptes cū exoriatione: aut cū mltitudine pustulaz et pruritu mag-
e angustia pueniēs. **Est** aut scabiei mā qñqz acuta pp cho-
lam que sāguī cōmifcet aut flati reddēs ipm salū. aliqñ vō i-
uenit in ipa acuitas a mā melica ex adustione genita pueniēs
pp qd triplicē spēs scabiē oēs fere posuerūt. **Est** pñ est que p-
uenit a sāguī ifecto a mā chol⁹ ca. **2º** vō puenit aflate salso
plm ex mixtiōe cholē cū ipō aut ex putredie ei⁹ pueniēte. **3º**
vō ex melicis hūorib⁹ ex qdūqz mā per adustione genita. In-
ter q̄s spēs oēs deterior est que puenit ex adustione melie: aut
cholē nālis. et fortassis be due melie spēs nūc ultimo dicte nō
parū coicāt in causis egritudinis bui⁹ nobilis viri. **Serpigo**
vō est cutis defecatio cū exoriatione ipi⁹ et crustis ei⁹ pueniēs
ex humore adusto p mēbris pte cū figura rotūda cū aspita-
te et igētī pruritu et casu corticū cutis comitata: et est dispō illa:
quā Cassi⁹ felix in 4º ipetiginē uocauit. greci vō likinā uocāt.
latini vō cernā. italici vō uolaticā nomināt ipaz qñ de mēbro
ad mēbz uolāt et ad uaria loca serpētē. **Imperigo** vō qd fit
ex diffōne spigis iā data appere pōt. hercle qdē a sapiētibus
duplex ponit. vna qdē ulcerosa: et nō est aliud q̄ cerna: ut su-
pra noiata. altera vō est in supficie uelut exoriation aut leuis
ulceratio cū spica figura et sgmis aspīs associata uolatica ut
supra dicta. Ex quo patē pōt q̄ ipetigo est gen⁹ cui⁹ spēs sunt
cerna et serpigo: ut ex pñdictis colligi pōt. **Est** aut morfea nā-
lis coloris corpis corruptio uel pmutatio ad albedinē uel ni-
gredinē pueniēs ex corruptiōe sāguis a nā pñpuli ad ptes sub-
cutaneas uel sibi pñinq̄s. qui quidē sāguis si cū melie subtili
ptecōmixt⁹ fuerit ad supficiē cutis oclat⁹ morfeā facit colo-
re nigro cōmutatā. **Si** vō mā parūper grossior fuerit fla-
tica pñdiorē aliqliter pte occupat magis q̄ subcutaneā. Et
morfea albara uel alba noiata: que ambe pueniēt ex defectu
vitiōis nutritiue nō potēs nutritiū assilare nutritio: ut pñ.

pñi. et pñtū nāliū colligēdū. Neutra tñ istaz existimo colnet
dē in dispōne bui⁹ egritudo: ut in ferl⁹ clari⁹ appēbit. **Quid**
aut cerna sit ex pñdictis in descrip. spigis parū an colligatur:
Morbillus vō est pustula pueniēs ex sāguī cholico ifecti
onē bñte a pñcipijs gñatiōis uel a tpe cōtā: uel pp ciboz cor-
ruptionē vteute expulsiuā icitāte ad crīsim uarijs et idetermina-
tis tpeib⁹ efficiēdā. **Est** aut uariola pustula cōtilis pueniēs
ex corruptiōe sāguis facta a mēstruali mā uel ifectiōe ipi⁹ ad
depurationē sāguis vteute expulsiuā cretice icitāte: qre pñ dis-
pōnes istas a dispōne bui⁹ nobilis viri nobīlr eē diuersas: et
qñ iste fere totū corp⁹ occupāt: et a mā adusta pueniūt raro uel
melica. cui⁹ oppositū de bui⁹ nobilis viri dispōne videbitur.
Exoriationes vō sunt cutis supficialis pñs abrasio a cō-
pmitina: aut ab humore subtili acuto uel salso pueniēs: que
pp bec multū dī a dispōne bui⁹ viri ad quā itēdim⁹. **Ulce-**
ra vō sunt solones cōtinuitatis pueniēs ex eruptionib⁹ a pñ-
tā: uel succedētes ex vulnerib⁹ i discretē curatio et antiq̄is cō-
mūltitudine viris et sanici et pñtā corruptione et defectu plu-
rimū eueniētes. **Cācrene** vō sunt dispōnes corrosiue substā-
tie carnis cū pustulis acutis associate pabulātes mēbris abs-
qz casu pñtāz sine corruptione lesa a mā: tñ mala et uenēosa
pueniēte que rōne māei dispōnib⁹ viri salū pñinque vident
essent ex sequentibus apparebit.

De speciebus lepre et causis earum. Cap. 11.

Quid

Utili⁹ ad itētionē dispōnis bui⁹ viri
puenire possim: postremo ad pñdicta
ad iuestigationē lepre ueniēdū est: ut ex ipa iuesti-
gata et cognita aliqd utile cōsulēdū sit. **Est** igit
lepra egritudo mala pueniēs ex spsiōne cholē ni-
gre in corpe toto: qre corrupit cōplo membriorū: et forma et fi-
gura iporū: et fortasse corrupit in fine ei⁹ cōtinuitas iporū: ita
ut cadāt mēbris et corrodant casu qui fit ab ulceratione: et est
sicut cācer toti corpi. **Est** aut mala qz oē gen⁹ egritudinum
cōplectit ut malā cōplonē: malā cōpōnē: et solutā cōtinuitatē
Est etiā mala malina māe que uenēositate nō caret. **3º**
mala est malitia modi eueniēdi cū sepe gñet ex corruptiōe cō-
plātara pñcipijs gñatiōis fixiōne i se pabilē bñte que etiā si a
tpe gñet: sine fixa ifectiōe et malitia substātie fieri nō pñt. **4º**
iterū mala est malitia effect⁹ decorē humani corpis et ciuile so-
cietatē pñtātis: adeo ut ex lege pñbitū nō sit tales ab hominib⁹
cōuersationib⁹ exules fieri: pp uerēdā uenēositate: quā alijs
nō raro coicāt: que oīs ex pñdicta diffinitioe ipi⁹ a pñcipe da-
ta 3º qñt. tractatu 2º colligi possent. **Sūt** aut lepre coiter a
sapiētib⁹ qñtuor assignate uarietates: aut spēs fm diuersitates
qñtuor spērū melie: que gñant ex adustione alioz qñtuor pñmo-
rū humorū. Nā ex humorib⁹ pñmis nō adustis leprā gñari a sa-
piētib⁹ nō est iuētū: pp qd fortassis a q̄ plurimis dispōnū pñ-
ctatū: imo fere ab oib⁹ lepra dīr. **3º** itā enī egritudinū mā-
les cāe et plurimū nō sunt māe melice aduste saltē simplices
et dñantes: sicut de lepra a ueterib⁹ scriptū est qd duplīr distincta
cui⁹ quelibet nomē sortit⁹ ab aliquo aialī similitudie quodaz ad
aliquā pñnetatē illi⁹ aialis leprā cōcomitātib⁹. **Ut** alopitia
vulpina noiata: eo qz spēs talis corp⁹ humanū cui accidit de-
pilari facit: sicut vulpib⁹ in magna pte sui corpis sepe pñgit
et c. **Tyria** vō 3º spēs lepre noiata: eo qz sicut tyrus seuū aial
est et uenēositate tāta pñcipās ut cutis ei⁹ et corp⁹ fere totū ex-
coriatū qñ semp pñcipiat. Ita et bec lepre spēs corp⁹ humanū
cui accidit qñ semp exoritari faciat. **Altera** vō spēs leoni-
na dī humanū corp⁹ boiēdū nimis et furibūdū uelut leonē
faciēs boiēda figura et aspectu pñcipiat. **Ultia** vō ei⁹ spēs
elefantia ab auctorib⁹ noiata est. eo qz humanū corp⁹ elefan-
tica magnitudie et pñgitia et feritate pñcipare facit. **Et** be-
qdē spēs qñtuor a qñtuor humorū adustione melica pueniunt.
Alopitia enī puenit ex melia genita ex adustione sāguis
Tyria vō ex melia flatica. **Leonina** ex melia cholērica.
Sicut elefantia ex melā cholā melica gñari dicunt.

Quoniam De uarie spēs lepre et hīta gñaliter pñmis-
sint. nō tñ ad huc mentes sapiant utili et necia

cognitio. id est mittenda sunt signa. Vnde quod est generalis unicuique spiritus lepre: deinde de particulari et appropriata unicuique spiritus signa ponent. Sic enim clare patebit an aliquis species eius dispositionibus nobilibus viri ascribi possit: an simplex vel composita ex eis. Et iteque an aliqua species lepre cum ipetigine vel serpentine vel cacre nã vel altera dispositione sociata sit. Sic enim doctrinali processu canonis curationis et regimine elici poterit et non aliter. ¶ Verum quia signa non plene haberi possunt: nisi per notitiam carum lepre igitur de causis eius paulisper considerandum est. Omnis igitur spiritus lepre cã ad unum genus reduci possent. sed sanguis in infectione a melle melice secum comixta reddere ipsum obiectum inveniendum uti nutritive et operonibus eius. ¶ Cum enim hic sanguis tali infectione infectus virtute expulsiua excitat et ab eadem anobilibus membris pellit ad ignobilia. siquidem melle secum comixta subtilis fuerit ad cutim impulsam morpheam facit. si melia fuerit melice: nigram: si flativa alba. ¶ Si vero aliquid acutatis vel adustionis habuerit: melle talis facit ipetiginem aut serpiginem. ¶ Si vero melle illa contingenter fuerit melice grossa duram apasem phiros notatum efficit. ¶ Et si eadem aliquid acutatis miscet sephiros non purum generaliter ad unum expulsa locum. ¶ Si autem melle talis genita fuerit ex adustione: et prope melle cholice tunc in unum locum preterea cã efficit. Est enim cãcer apas melice de melia adusta: et a melle cholice et non para seculenta. 3° q^uti. trac. 2° cap. p^{ro}po. ¶ Si autem melle talis per universum corpus perveniat et arterias expandat a virtute impulsiva egritudine efficit lepram notatam que sua malignitate per membra serpendo pustulis corruptius ipsa inficit et corrodit. que lepra est ita cãcer cois totius corporis: sic cãcer est egrius particularis de terminati membris. ¶ Cãcer autem predicti infectionis sanguis multiplex a sapientibus assignant. ¶ Quare primum est infectio per conceptionem in matrice deinde ex corruptio sanguinis menstrui et seium parentum: ex quibus in embione malitia talis irradiatur. ¶ 2° est infectio scis facta ex tactu infecti corporis: sic cã vir sanus leprose mulieris copulat a menstruo: cuius spiritus a quodamque sanum hac pessima contagione inficit: aut e converso: sic cã vir inficit mulierem sanam copulati viro leproso: a cuius semine sanguis menstrui et semine eius inficit. ¶ Ad id autem quod est melle a lepra non capit cum viro leproso copulat: aut e converso: quod vir sanus a muliere leprosa non inficit eadem copulat. ¶ Quibus quidem dominum est: quod tanta possit esse etiam fortis in viro et muliere infectio quod unico nexu uterque inficeret alter. ¶ Dominum 2° quod infectione utriusque exente remissus: ex frequentia in copula alter alterum inficere possit. ¶ Dominum 3° quod matrix iam facta dura et solida infectioni tali iam potest resistere potest quod scilicet melle viri menstruo leprose mulieris et sanguine menstrui spiritum leprosi viri resistere possit: quod cum semine vel melle viri non ab altero facilius patitur quod corpus inficitur. unde sequitur quod matrix non ita ex contactu sicut in gestatione inficitur. Quare diligenter intendendum est: qualiter et quomodo: cui mulieri copulet vir et e converso. Talis enim sepe austeribus lepra morbus hereditarius non copulat. ¶ 3° vero cã lepre productiva ponitur esse frequens cohabitatio cum leprosis: ubi ab infecto aere a leproso expirato corpore sani spiritus humores et membra infici posse facile videri potest. Adhuc enim ex contactu leproso: aut panis quod uestiuntur aut decubitu in cubiculis eorum corpora sana infici possunt. Si enim ex contactu leniter scabientis alter scabiosus efficitur que erit tua eximatio de contactu leprosi. ¶ 4° vero cã spalis generationis lepre ponitur esse ciborum et potuum qui intrinsece ipsam efficerent potest: aut qui corrumpunt et adurunt in corpore bovis a mala copione ca. et sic. capis et cordis. Ex quibus melice melle per modum adustionis in corpore multiplicare lepram efficit: ut supra dictum est. ¶ 5° vero cã lepre generativa potest esse aggregata ex omnibus aut pluribus predictis cã: quatuor. ¶ 6° vero cã ex lege theologica creditur esse diuine providentie indicium: humani intellectui non cognoscibile: ut in antiqua lege de Job et alijs videri potest: quod non est partis speculationis. Ex qua ratione cã cognitione facile deduci possent signa cognitionis lepre si bene contemplando meditemur. Que quidem signa etiam diversis auctoribus hinc inde scripta ponant. Ipsorum in congregatas doctrinam ab Avicenna posita precipio. 3° quartum. ubi supra.

De signis coloribus omnibus spiritus lepre.

Cap. 111.

Sunt autem signa lepre cois quod plurima. vnde autem est mutatio coloris faciei ad rubedinem et nigredinem. Rubedo autem arguere potest ignem caloris adustionem aut melle cholice: et maxime si fuerit rubedo cum citrinitate coniuncta. Nigredo autem cum opacitate melle melice dominum arguit. que si fuerit ex adustione genita nigredo erit cum quadam translucentia copulata. ¶ 2° signum est obscuratio in oculis ad rubedinem declivis. et nihil aliud significare videtur nisi in coniunctiva oculi nigredinem aut fuscedinem cum quadam rubicunditate coniuncta: que quidem arguit adustionem caloris dominum et melle in quo agit denigrationem: sicut in ardenti carbone quod apparere coloris rubri et nigri confractio. Et tu ex altiori doctrina considera istud esse verum. ¶ 3° signum est in anhelitu stricture: que quidem multiplex accidere potest aut enim sit per nimiam calorem et sic. ex quibus anhelandi necessitas intenditur et organorum anhelitus inobedientia consequitur. aut et fieri potest in anhelitu stricture per melle multam inuentionem in pectore que possent facere in membris anhelitus oppilationem coartatoriam. ¶ 4° signum est rauco uocis: que quidem contingit in eis per infusionem membrorum uocis a melle multa: per quam uocalia organa redduntur non sonora debite. aut per debilitatem virtutis aere: uocis seruientem non debite frangere et reuerberare potentis ad organum uocale: ut tracheam arteriam: aut fit in uocis rauco per nocumetum pulmonis et caneris: quod idem est. ¶ 5° signum est sternutatio assidua: cuius quidem causa videtur esse calitas multa in cerebro inuenta per colligantiam totius ad ipsum: aut multitudo uentositatis in uentriculo cerebri contenta que expulsiua cerebri excitat ad suam mundificationem: aut alique de spiritibus male compositionis expulsiua cerebri incitantibus. Tales enim videntur esse sufficientes cause sternutationis: ut colligendum est 5° tertij tractatus. 2° suo capitulo. Et 7° affo. affo. 48°. et commento eius. ¶ 6° signum est constrictio gameti: quod idem est quod prius nasal. si rise narium constrictio: propter quam boiloquenti apparet quod per nasum uox eius perferat. hoc autem totum fit propter uaporum multitudinem: quod a toto ad cerebrum eleuatur et implet cardiaculas cerebri et riles et partis adiacentes. Ex hoc quidem videntur signa principij vniuersusque lepre cois. ¶ 7° signum principale est icipio casus capillo. Cuius quidem causa facile videtur. Item in malis causa capilli sunt uaporum adustus uel fumosus qui a corpore ad determinatas partes per poros expulsus coaglat. Nil minus quam contingeret calitatem esse igitur coibustiuam phibere talium fumosorum uaporum generatio: et sic continetur generatio et augmentum. Cum igitur calor melle per adustionem generatiuus rate sit potest ut predictorum fumorum generationem phibere possit et consumere melle necesse est eadem pilos. Ex quo concludi facile potest: quod si aliqui in leprosis generantur pilos subtiliores producantur propter paucitatem melle. Si igitur pauci numero fuerint: et ista quidem a pilis signis supra multum nubis phicua fuerint in cognitione lepre. ¶ 8° signum est apparatus uenarum in pectore et parte faciei: que quidem uene multas ex cais appere possent: item in parte faciei lateo: aut quidem quod melle augmentata sit magis quam prius: aut per multorum fumorum generationem qui in uenis et arterijs contenti sunt predictas partes humescunt: et maxime in parte capitis ad quam lationem per fumositates inclinant. Et si in parte pectoris propter adustionem fortis ibidem a corde facit. Et iteque uene apparentes fiunt quod sanguis ex adustione in nigredinem uersus uenas apparere facit tali colore coloratas quo carebant prius. et hoc quidem signum ad experientiam per me visum est et inuentum certum. ¶ 9° signum est odor corporis per quem intelligi sectores: item Avicenna locutus fuerit morali. Et enim in corporibus leprosis putrefiant humores corporis et fetor sit passio putrefactionis: ut colligitur 4° meta. et per prophetam. cetero melleo. sequitur quod in leprosis fetor apparere debet: et prope cum sudore qui quidem non aliud est quam aqua. tas humorum cui prius cholice est admixta: ut cã. 1° cap. pro colligendum est. ¶ 10° signum est odor anhelitus declivis ad fetorem. Si enim febre per uel acuta contingit anhelitus fieri fetidus. fortius videtur hoc signum inueniendum esse in leprosis propter magnam putrefactionem in pectoribus eorum inuentam.

Cum signū est humores melici mali et dolosi. melici quidem propter corruptiones complexionis cordis et cerebri a melia adusta que est malis calidioribus ut supra visum est. Et mali quidem malitia intensio et extensio. Dolosi vero sunt propter diversitatem corruptionis in istis et organis sensuum interiorum facta a varietate materiei melice ex diversis humoribus generatur: que quidem materia melica vel uapor ei reddat spiritum et organa sensuum interiorum sylvestria. Inconuenientia ad operationes eorum debite perficiendas. **C** 12^m signū est multiplicatio somniorum meli corporis: que quidem accidit propter predictam causam: et diuersa est secundum diuersitatem materiei melice per aduersionem generatur: que fortius aut debilius uelociter aut tarde imaginariā permutare possunt. **C** 13^m signū est sensatio grauedinis maxime super corpore suo. et hoc quidem accidit propter lanonem materiei melice: que in membris sensatibus spiritus sue grauitatis imprimat. potest et contingere propter fortē retractionem spiritum sensibilius: aut propter pilonem cadere in meatibus eorum facta a materia melica uel uapore eius. Et ista quidem videntur esse signa lepre sex in augmento eius propria magis. **C** 14^m signū est manifesta capillorum sparsio et casus: que quidem contingit in pilis leproso propter consumptionem materiei continuantium pilum eodem modo quo vides in fine mensis octobris folia uegetabilium cadere: spargere et cadere carētia nutrimenti. Accidit autem hoc magis in pilis faciei et capitis: quia caput est caput fumorum aduersionis receptiuum magis quam alie partes. 3° item apparet dislocatio pilorum: et non est aliud quam infectio pilorum in poris absque substantia materiei continuantis eorum substantia facta. **C** 15^m signū est infectio unguis a nimia aduersione et siccitate exterminantibus materiam continuationis eorum facta. **C** 16^m signū est. quod forma incipit fieri. scilicet: siue per formam intelligas corruptionem coloris: ut supra. siue per formam intelligas habitudinis corruptionem a mala complexionis puenientem. **C** 17^m signū est. quod facies fit terribilis: et hoc quidem accidit propter magnam corruptionem in istis et organis faciei permutantibus ipsas nunc ad aspectum leonis. aliqui vero tyri et aliorum: ut supra de suis speciebus visum est. **C** 18^m signū est denigratio coloris: de qua quidem satis in primo signo visum est: que quidem denigratio maior nunc apparet: ut in tempore estatis. et in considera: quia facile est. **C** 19^m signū est. quod sanguis incipit congelari et putrescere. congelatur propter extinctionem inani caloris per viam mortificationis factam ab urēte calitate. Et forte quod signū hoc uerum est in fine status ulis. fortassis autem magis coagulat sanguis ab intensa calitate in primo statu ulis: et tu considera. Quod autem sanguis putrescat in statu et propter quod uidetur non est difficile. **C** 20^m signū est. quod addit restrictio anhelitus donec pueniat ad difficultatem uehementer magnam: cuius quidem cause leues sunt propter necessitatem auctam: et debilitatem virtutis: tali tempore augmentatas. **C** 21^m signū est. quod uox puenit in fine rucedinis. id est. quod rauedo maior efficitur quam unquam fuerit uel esse possit. Cuius quidem cause uerificentur ex his que supra dicta sunt in declaratione primi signi. **C** 22^m signū est. quod ingrossantur labia et denigrantur: quod quidem accidit propter materiam delatam ad ea tamquam ad raras partes: in quas facile penetrare potest cum grossa sit materia. ad quod non potest adiuuare multitudo uenarum et arteriarum complexionem labiorum ingrediendi et filia talis. Ex quo et clare patet quod labia denigrantur. uel propter fortē mortificationem uel aduersionem sanguine a materia melica puenientes. **C** 23^m signū est. quod apparet super corpore additio glandulosa sicut aiali dicto grece cephos. et est aiali anulosum compactum et solidum in rupibus inuentum: aut sub urceis ex putrefactione generatum anulosum et duplex satis. Sic enim in leprosis accit apparet multarum pustularum que rotunde sunt et dure puenientes a materia melica sparsa per corpore: et congelata ibidem malitia putritatis et qualitatis sue virtutis supantis: ne consumi et expelli possit. Et ista quidem videntur esse signa statui uel lepre appropriata magis. **C** 24^m signū est. quod corpore incipit ulcerari quoniam lepra est non quæta. ulceratur autem propter malignitatem augmentatam in materia per aduersionem in omni lepra. **C** Forti autem et citius ulcerantur membra in leonina: deinde in elefantia. 2° vero in tyria. ultimum vero in alopitia: que inter alias species est magis quæta propter qualitates status aduersioni orientes. **C** 25^m signū est. quod corroditur cartilago nasi propter descensum materiei aduersionis que substantia sumunt cartilaginez nasi aut membra carnosae uel cutaneae: cum quibus cartilaginez continuantur. ex quo apparet quod

re cadunt nasus et extremitates eius. **C** 26^m signū est. quod currit virus fetens. et hoc quidem intelligi potest et a naso puenire: et ab orbibus propter ulcerationem et corruptionem. **C** 27^m signū est. quod occultatur uox: et hoc quidem est propter debilitatem virtutis et corruptionem organorum uocalium confirmatam: ut supra in 4° signo visum est. **C** 28^m signum est. quod tunc non remanent pilis: et hoc quidem est propter ultimam consumptionem materiei quibus continuantur pilis: ut supra in septimo signo visum est. **C** 29^m signū est. quod color corporis denigratur ualde. quod quidem contingit propter ultimam aduersionem ex his que supra in primo signo visa sunt. **C** 30^m signum et ultimum est. quod pulsus leprosus est debilis propter debilitatem virtutis et paucitatem necessitatis: eo quod egritudo est frigida. scilicet. mater. aut est frigida per uarietatem inani caloris. Et est tardus non uelox. tardus quidem propter predictam friditatem augmentatam. Nec tamen est ualde tardus: eo quod materia per aduersionem aggrauatur. Et autem pulsus eorum spissus. cum enim non sit necessitas ualde aucta. non est opportunus pulsus et magnus et uelox: sed sufficiens necessitati tante quanta inuenitur in leprosis confirmatis satisfacta spissitudo. Erit igitur leproso pulsus in declinatione prius et frequens et remissus tardus propter predictam causam: credam ego puenire: tarditatem et frequentiam in pulsu puenire magis propter debilitatem virtutis factam a materia sua malitia uenens debilitate magis quam calitate putrefactia. et tu considera: quia spectabile est. **C** Ab alijs vero auctoribus nonnulla quoniam signa addunt istis sic diminui sensationem in membris sensus tactus: et maxime in primo et augmento: aut totalem auferri sensationem in confirmando leproso. Ita quod si est cum cubo pungentis extreme partes: impressionem non sentit. Hoc tamen signum sic et alia hinc inde uarijs uoluminibus inuenta ad. o. signa idem predicta et decem arata reduci possunt si bene consideres. Illa autem signa ponere non uolumus: quia suppositicia sunt et et quod longitudine et tempe. **C** Puer autem. 30. signa predicta facile reduci ad contemplationem theoricam signorum: ut signa supra a substantia liberentur ab operationibus et a casibus. uel ad signa supra ab actibus lesa: a qualitate mutata: et ab exercitiis a corpore quod idem est. et in contemplare **C** Post hoc autem: ut canon curationis regularis diligenter bene uideamini opportunitatem re uenit scilicet quod species lepre superius positarum signa distincta diuersis uoluminibus hinc inde collecta: et scrutinio rationis confirmata. deinde cuiuslibet species canon curationis exponere **C** In ista tamen particularia curationis dogmata capitulum ponam: in quo regule cures uel uel scilicet quod species lepre puenientes exponantur. Igitur post signa. 30. unicuique lepre coicidia sunt plura signa particularia exponenda sunt. Et primo signa alopitie propria.

C De signis propriis lepre alopitie. Cap. iiii.

Ant igitur signa hec. **C** Primum quod supercilia ex toto depilantur. **C** 2^m quod tument cilia. **C** 3^m quod inflant oculi et rubei fiunt. **C** 4^m est quod pustule rubee in facie et toto corpore oriuntur: ex quibus emanat sanguis cum sanie. **C** 5^m est. quod nares ingrossantur. **C** 6^m est. quod difficulter odoratur omni humoris egritudinis. **C** 7^m est. quod anhelitus eorum fetet. **C** 8^m est. quod genere tumet et rubescunt. **C** 9^m est. quod sanguis frequenter effluit a gingiuis. **C** 10^m est. quod sanguis frequenter cum urina emittitur corruptus: et quoniam cum egone. **C** 11^m est emorroidarum tumor puritus et punctio in viro: uulue uero et prium eius tumor punctio et mordicatio in muliere frequenter apparere. Et hec quidem species lepre non puenit huius uirtutem in casu butis nobilis uiri sicut in scriptis de ipsius dispositione et complexionem: et alijs accepti.

C De signis propriis lepre leonine. Cap. v.

Signa uero alteri species lepre que leonina uocatur sunt ista. **C** Primum a sapientibus positum est: quia oculi tunc rotundi fiunt: in quibus apparet eminentia uenarum sanguine cholico abundanti: que rubedine et citrinitate in oculis sponit. Sunt autem iterum oculi eorum mobiles ualde. **C** 2^m signum est egritudo narium cum uehementi acuitate comitata. **C** 3^m est. quod gingiue corrugantur a quibus effluit sanguis amaritudinis et acuitate precipue. **C** 4^m est: quia maxime fit rauedo in eis. **C** 5^m est. quod urina emittitur ignea cum acuitate et tinctura chelica. **C** 6^m est emissio aliquanti sanguinis per urinam: raro. **C** 7^m signum est magna uox rauedo. **C** 8^m est aspiratio siccitas et eruptio cutis cum acuitate per

cepta. **C** 9^m est aliqñs supcilior depilatio: lz minor qñ in pñti-
cia spe. **C** 10^m est frequēs eueripetiginis z serpigis p mēbra.
C 11^m signū est corruptio pñti in qb^o ipetigines fuit cū emissi-
one humiditatis citrine z virulente. **C** 12^m signū est barenose
supfluitatis iuētio in sanguine bñtiū leoninā leprā: qđ qđ a
posteriori i eoz sñmijo iuētū est. **C** 13^m signū est terribil aspē
er^o faciei parietū bñc leoninā: z in sūma mores eoz tāū sylue
stres sūt qđ bñficio physico placabiles fieri nō possent uelut
kones. **C** 14^m signū est uelocitas augmēti corruptionis z ul-
cerationis pñti cū iā corrdpiscipint. z hec qđ trīa ultima si-
gna per me vñsima sepe iuēta fuerūt: sicut nō multū añ cōg-
ni in quodā honorādo viro pñ Nicoletio de iustinopoli noiato
De signis proprijs lepre tyrie. Cap. vi.

Tyrīe vō lepre que sit ex adustione flatis signa
ppa sunt: appitio plurid glādularū que
molles sunt z subalbide: z per magnā pñt corpis
iūēte. **C** 2^m signū est mollities z subalbedo cutis
C 3^m signū est inflatio cutis toti^o corpis: z maxime
faciei cū claritate qđā aqueo colori vicina. **C** 4^m est cōstrictio
nariū cū defluxu in adustione humiditatis aliqñto. **C** 5^m si-
gnū est uocis raucedo cū debilitate sonoritatis ei^o. **C** 6^m sig-
nū est iuētio morpheaz albarū p vniuersū fere corp^o. **C** 7^m sig-
nū est expmētale a sapiētib^o posuit: qđ si tales cōspgant aqñ nō ad-
heret sup eos: z hoc qđ vñ eē ppea qđ corpa taliū positiua sic-
citate nec pūatia sicca sūt: sicut alie lepre spēs. z hec qđ hui^o
capli sciētia dispōni hui^o nobilis viri nō videt eē ppinqua.

De signis appropriatis lepre elephantie. Cap. vii.

Elefantie vō uocate lepre signa cognitio-
nis nōnulla ponunt a sapiētib^o
raro tñ a medicis nisi ualde pñtis iuēta sunt. Sūt
aut signa talia: ut narijs uolumib^o bñc de colligē
potui. **C** Primū qđ est sensationis diminutio:
aut pūatio in plurib^o pñtib^o corpis ita qđ ē in iacturis. **C** 2^m si-
gnū est igrossatio z tumor vnguid cū qđā carū iēqñtate z lūi-
ditate z pñti eard aspitate. **C** 3^m signū est iuētio plurimaz pu-
stularū in vniuerso fere corpore cū manifesta duritie z colore
morali leni rubicūditate refracto. **C** 4^m est totū corpis nigre-
do qđā rubicūditate leuissime cōfracta. **C** 5^m est grossitudo bi-
tudis vniuersē cū nobili soliditate copulata. **C** 6^m est qđ oculi
rotundi solidi z nō bñ mobile apparēt. **C** 7^m est corrugatio
palpebrarū. **C** 8^m est igrossatio oīz rugarū in corpore appentitū:
z maxie in pte faciei z extrematū allarū. **C** 9^m est uocis rau-
cedo cū gñtate z difficultate pferēdi uocē. **C** 10^m est qđ becle
pre spēs in pñtib^o extremis icipit appere magis qđ alie spēs. In-
telligēdū tñ qđ signa hui^o spēi tāto magis iter se oīa sunt: qđ to-
magis melia per adustionē a tēperamēto elōgat magis z ecō-
tra. Et hoc qđ de oib^o alijs spēb^o lepre silitur intelligi debet.
C Signa vō lepre facte ex dñio melie nālis ex pñctis signis
demāri pñt. bñc tñ spēm lepre a melia nāli factā raro eueni-
re credo. **C** Post hoc aut nemo mirari dñz si vñuscūqz pñti
calario lepre signa non sunt vñficata rōne demātiua. Satis
enī hoc appere pōt ex vñficatione. 30. signoz que posita sūt su-
pi^o oīz spēz lepre coia. z tu cōsidera ex illoz fundamēto.

De cura huius male dispōnis:
cōtinens capitula duo.

Inuestigatis itaqz qñliter appuit infe-
ctionib^o cutis bñanī cor-
pis fere dñb^o usqz ad lepre spēs. ponēdū est regimē
quo humanū corp^o a tāta misabili z uerenda tra-
giōe tueri possit: qđ qđ regimē in duos ptes pñt
dū eē decreuit. **C** Et p^o qđ ponit regimē uñt vñcūqz spēi le-
pre ueniēs penes rectificationē rez nō nāliū. **C** 2° vō p^o re-
gimē curatiū spēz lepre p icētiōes medicinales explicabit.
**De regimine vñuli cōuenienti vñcūqz speciei lepre p ad-
ministratiōem sex rerum non naturalium.** Cap. i.

Ro executione igit regimē hui^o uerēde dispō-
nis. oē regimē per sex res nō nāles mēsurā-
dū icliari dñz ad fridū z humidū: eo qđ spēs lepre plu-

rimū enenlētē fuit a mala cōpōne humorū corpis icēsiua: z
in spēs melie aduste uersua. Raro enī contingit fieri leprā a
mā nō adusta: maxime aut in viro isto mām peccātē appet eē
melia exicēsiōe sanguis dñantis z cholē subdñantis genitū
qđ qđ facile demāri pōt. **C** Pñlo per cōpōnē nālē ei^o fuit
se cholēicā z sanguineā: ut mihi scribit. **C** 2° per rubedine pu-
stularū que in corpore ei^o appuerūt. **C** 3° per uelocitatē sanatio-
nis eard. **C** 4° p fortitudinē pñritū ibidē exitis. **C** 5° p mās
virulētā que ide egredit: que supfluitati sanguis z cholē atre-
stat. **C** 6° p uelocitatē cōsolidatōis eaz p satis ueniēter facit: z
hec qđ signa calitatē mē nālē z accēntalē signāt. **C** Durities
vō nodositas z cōpacitas pustularū cū obusa sensatiōe pñtiū
que apate sūt signāt mām in melia uersūz fuisse a calitate urē-
te: que obtusionē in sensatiōe facit. aut per corruptionē orga-
ni sensatiōis uel istū lei^o. uel p oppilationē a mā factā: que p-
hibet transitus spūitus sensibilis ad membra.

Sive igit bec oīa sint siue plura ipoz aer ipsi^o imo z ex-
iuscūqz leprosi iclinet ad fri. z hu. **C** Eligat igit cū
bitas z dom^o uñ loc^o aeris aglonari z oriētali detect^o: cui^o came-
ra sit ppe decursus aqñ dulcis: aut in qua tpe calitatis effu-
sio frequēter fiat cū aq dulcis: aut sternant in camera folia vi-
tis: salicis: nenuf. lactuce: violaz: z i sūma oīz uegetabiliū fri-
doz z hu. munitat ēt uestib^o nō ualde calis. p qđ euitent vul-
pine pelles z sibi siles: z sint uestes syndone suis tpi^o aut sub-
tilissimo pāno suffulte: uel pellibus leuissimis suo tpe fulcite.
C Et si potēs est semp aer camere sue renouet cum effusione
aque violarū: nenufaris: cicore: endiuie: lactuce: angurie z si-
milū: cū sandal. al. z modico cāpore cōquassatoz. Talis enī
aer potenter rectificat mēbra spās z humores corpis. uestes
aut ei^o z capitis tecturā portet nō ualde stringētē: ne calitatē
nālē per viā coarctationis a debita trāspiratiōe pbiheant.

Exercitiū uel motū aliqñ quo corp^o nobilī agitetur
nullū in hac egritudine vñ eē ueniens eo
qđ calefacit. z ita augmētū icēsiōis humorū disponit. Et itez
qđ humores getos in fluxu ad mēbra debilia ponit. z 3° qđ spī-
rit^o a debita applicatione a mēbris distrahāt. **C** Exercitiū aut
cōpenlētius eis videt esse nauigatio per dulces aqñ: aut am-
bulare gradarijs ego incessu leuissimo: aut lenib^o passib^o añ
ciborū assumptionē bñcinde moueri. **C** Aut leues fricatiō-
nes tpe ieiunij genib^o usqz ad couillas pedū facere. **C** Dein-
de easdē fricationes ab adiutorijs usqz ad man^o. z 3ª spatū-
lis usqz ad nates cōueniēter applicare. **C** Loco quorū nō mī-
nus iuuat frequēter ifundē corp^o in balneo aque dulcis tepī-
di calorīs ubi cocte fuerint plāte fride z bumide aut tēpera-
te: sicut borago buglossa capillus ue. viola nenufar vitis z sa-
lix z reliqz bis silia. In quo qđ balneo ieiun^o igredias: z moras
ibi ōbat usqz ad suauem impressionē absqz calorīs excessu.
C Post exitū aut a balneo vngat corp^o ei^o oleo lactuce facto
cū succo ei^o: aut oleo de nenufare: aut oleo decoctionis codia-
rū que iueniunt in rubis. aut oleo decoc. ranarū fluualium.
hec enī duo simplicia aut iunctē cōmixta iueni fuisse excellētis
suauitēti. Quāte aut utat ad plurimū uel quasi ad semper.

Somnus vō oīno in dispōne tali mēsure ueniens
ris existat. poti^o in qñtare aut excedēs:
qđ diminuta. Necessē enī est in his corpib^o calitatē nālē pser-
uari. Silit ēt z augmētū bumectationis effice. talr aut in cor-
pore humano sit cū somnū metit mō iā dicto. Nāles enī opa-
tiones vigorant ex eo: z melior celebrat digō z spūm resolo
pbihe: z aiales opationes vigorant. **C** Melior aut somnus
est ille qui sit post cibū iā in stōcho bñ cōprebēsum capite me-
diocriter eleuato: z decubitu facto pñs sup dextro latē. In 2° vō
dormitione sup sinistro. z 3° iterū sup dextro latē retrograda
fiat reuolutio. per pñm enī cib^o in fundo stōchi meli^o vñf ca-
litas nālis ab epate sup quo sternit stōch^o z ab adiacētib^o p-
tib^o stōcho meli^o ifluit. Per 2^m vō reuolutionē melius stōchi
fundus ab epate sup ipm strato amplexat: digestio melior ce-
lebrat. Per tertiā vō reuolutionē digestionē iā cōpleta meli^o
attrahi z penetrare potest chilus ad partem ubi oportet.

De forma facendi sup uentre oim notabile suamēti hēti: eō dō ex decubitu sup spina facto plura cōsequi nocumenta. **Neqz** ē in dormiūte frequēs dō fieri reuolutio de latē in latē. talr enī corūpī dīgō cibo z potu hīc de fluctuāte. z dīgōnē effigie bonā. **Sōnī** dō mēsurā eē dō nō minor q̄ octo boraz. alio dō tpe vigilādū est. ppea qz vigilie modera- te s̄z cōsuetudinē tpe z cōplonē hōis corp⁹ bñanū corroborāt z calefaciūt: vntures aiales excitāt: tmoderati cōnī nocumen- ta remouēt z spūs z humores ad loca necia sūenientius ex- pandunt. colligi pōt 2° primū. doctrina 2°. cap. 13°.

Euitare debēt oim replonē potuū z ciboz talr egro- tates magnopē. neqz enī aliqd vī inate cali- tatis eque cito suffocatiū: sicut mlti ciboz copla: ex q̄ debi- ta dīgō diminiuit corūpī z multoties auferit. **Sit** igitur mēsurā ciboz tāta: que stōchū nō aggrauet z pōderosus faci- at: z pot⁹ tātus qui in stōcho nō fluctuet z regurgitet. **Cūqz** cōtingeret replonē ipsoz factā eē ilico ad deponēdū ipsam se- stinādū est: z ppe cū uomitu q̄ est medicamētū leprē. 4° pmi. cap. 13°. **Fiat** dō uomit⁹ cū lromissioe digiet uel pēne i pñ⁹ meritiūlatiōe facta ibidē ut stōch⁹ excites ad expulsionē elus qd in eo repit: aut puocet uomit⁹ cū decoc. se. ul. rab. raphani cū modico mell⁹ z aceti: z nō fiat violētia cū uomitio fortib⁹. **Si** dō eēt fortis stōchi aut nō spāt ad uomitū: sicut bñtes stricūā pectoris: difficultatē anbelit⁹ z spuētes s̄gulinē: z p parati ad pñsim uel apata s̄gnātica nel sibi siles: q uomitū indispōsi sunt: ut colligit 4° pmi. cap. 12°. tūc in talib⁹ depo- nat cib⁹ z mae corrupte in stōcho p viā dīgōnē genite cūz kēi medicamine sublimis suamēti in hac egritudine. Rx. tbi mī epithi. foli. sene polip. añ. 3. ij. viol. sebestē: cusc. ca. ue. floz bora. añ. 20. i. coquant in lib. i. aque usqz ad cōsūptionē 3° p- tis: deinde colent z exprimant: z de illa colatura dent. 3. liij. z. 3. i. medulle cassiē. a sua cāna recēter extracte cū decoc. p dī- eta: que calida sumat: z tardet post ipsam cibos sex boris. **Si** dō bō eēt medicīnā effugiēs aut abomians ul stōchū debile hīs attrabat ad inferiorē pē plenitudo p dīctacum hoc clisteri. Rx. fo. viol. blete: ca. ue. bora. z soliculoz sene. añ. 20. ij. coquant in lib. ij. aque usqz ad cōsūptionē medietatis deinde colent z fortiter exprimant: z illi decoctiōi addant in- frascripta cūenienter dissoluta. Rx. cassiē tere rus. añ. 3. vj. olci vto. 3. liij. salis idī. 3. liij. fiat clister in mane in diebus esta- tis: aut infero si placet in dieb⁹ byemis. z laudo multū bui⁹ clisteris z s̄stidū i hac egritudine usqz: eo qz clisteria māsa mē- bīs pncipalib⁹ edant. q̄ta pmi. cap. 17°. pz adt in hac egritu- dine mēbra pncipalia oia ab infectione non esse munda.

Accidentia dō que a lamīsta z organa corpis ipē tuose monēt euitent oia. Extermināt enī bec oia z mutāt corp⁹ ab ea que s̄m nāz pñstētia. 3° regnī: quare si corpus ab hac boīrēda egritudine exterminat satis sūma intentiōe adequādū discrasia. Jgit oia aie accētia sua uiter mouētia corpus z aiam applicari debēt. **Quare** ea que mouent aiaz ex pte coloris delectabilia eē debēt: sic aspe- ctus coloris albi: floz pñcturaz z reliq̄rū figuraz ab exterioris mediocriter mouētū z aiam delectantū. **Et** s̄līr ē q̄ tū ad auditiā armonia mulcebit oluz cātiū z sonoz applicari dō. **Et** itēz saporē eiles ab acuitate remoti admīstrent oēs de qb⁹ amplū in fine dōm est. **Adhuc** ē oia que potētiam olfactiū suauiter mouēt infriātia z bu. aromatica exhiberi debēt: ut odores rosaz: violaz: floz nenuf. z lilioz al. **Aue** delectabile hoc qd multa delectatione pñpī. Rx. flo. ros. que nōdū expāse fuerit: floz nenuf. z vio. z salcis. añ. 3. iij. cāpho- re. 3. ij. lig. aloes. 3. i. sandal. al. 3. ij. cōs. gant oia in aqua vio- laz z rosaz: z fiat ex eis pomū. aut pluerigata ligent in pāno de syndone: qui semper in manib⁹ babeat. **Adhuc** ē oia que sensuz tactus suauissime mouēt applicari debēt: z leues fricatiōes de qb⁹ in mortu z gete dīctū est. **Propter** qd etiā colu rarissime utēdū est. Supfluous enīz colit⁹ ē sibi ppiqu⁹ mouet mās ad exteriora corpis: z excitat uaporē calm putri- dū ueniente z ad ptez supficiē cutis: q̄e putrefit illuc. z putre-

facit illud cui obusat. q̄e in leprosis ad maiorē corruptionēz mēbra disponit. 7° q̄rti. trac. 3° cap. de cura scabiei. **Itēqz** si motus fortis in sensib⁹ exteriorib⁹ facti non conueniunt: que poterit esse existimatio tua de morib⁹ factis in sensib⁹ ite- riorib⁹ z tu cōsidera qz taliter egrotātes debent esse leti z men- te iocūdi: z bene sperantes de salute sua clemētia diuine ma- lestatis obtinenda.

Regimē atin hac dispōne obseruādū ex pte ciboz z potuū existimo parūp ampliādū eē magis. **Pro cui⁹** qd cōplemēto pmittendum p q̄ euitent cibi z medicīne oēs que leprā inducē possent: sic scribit de carnib⁹ uaccinis z asininis. Jte de lentib⁹ z de oib⁹ reb⁹ acutis que s̄ guinez adurūt z in meliā puerit: nisi ea p assūptio grā medi- cinal intentiōis q̄nqz fiat ut scribit ab Auic. 7° q̄rti. trac. 3° de cura leprē dī in gr. **Enō** opz ut negligat admīstrare inci- sua: z ppe an mūdificationē: sic cappe: senī. z porri. Jta enī mūdificāt cibos eorū a supfluitantib⁹ z pparāt supfluates ex- pulsioi. Cū igit admīstrauerit medicīnas laudabiles: tunc admīstra ē hoc regimē: z pisces saliti in boc casu sūt ualde bo- nī eis. **Enō** pmpiores sum⁹ sup ista cū uolum⁹ ut faciam⁹ uomē: aut uentrē eorū soluē. Ex q̄ appet q̄ talia acuta cū ma- gna cautela admīstrari debent. **Sit** igit cibi leprosoz ad bñditates nō bñr inclinati remissiue at fridi s̄m spēz m macti aduste z gradib⁹ adustiōis uariādū sūt. **Lib⁹** enīz z pot⁹ maio- ris infriadiōis z hu. in alopitia z leonina de spēbus leprē admīstrari debent q̄ in tyria z elephantia: ut ex p dīctio appa- rere pōt. **Jgit** eligat ei⁹ panis recens quoz dierū bñ coct⁹ lenis: z spōgiōsus cū aq̄ bora. viol. uel ca. ue. cōfect⁹: aut cum alio medicamine ueneno sitati mēle aduersanti: sic cū aqua sublimatiōis caulis que cū ppetate sua cōfert. 3° q̄rti. bi supia. **De carnib⁹** at eligant oēs facili digestiōis boni cibis: cuius bonitates intelligo: eo qz oriant malitiae macti melice: ut sūt frigida z hu. omnia: pisces bu. z pui: molles carnis. **Et** lac qd qdez est medicīna solennis in mūdificādo cutez. ut col- ligit 2° can. in areola membrorū decorationis. **Conueniūt** ēt carnes vitulne: agnine: z castratine: z bedop iuuenum z pin- guid: z omniū uolatilū: quoz digestio sūt facili z degentium in aq̄ ut sūt anates z sibi siles carnes. **De fructib⁹** at utant omib⁹ fri. z bu. ut sunt pruna: melo. cucu. cucur. sūt apibus lactuca: portu. ppeie endiua: bora. z alijs berbīs fri. z bu. s̄m diuersitatem regionum inuentis: ut spinacia: bleta: olere byameno: viola epatica z siliabus. **De ferculis** dō uti potest om: nī cibo acetoso mediocriter cum rebus humidis cūenien- ter confracto cum berbīs minutis frigidis p dīctis artificia- liter confecto cum oleo amigdal. dul. uel oliuarum recent. absqz sale cōfecto. Jterū uti potest reb⁹ acrib⁹ z ponticio cū le- ui q̄titate mellis cōfectis. Dulcis autem in multa q̄titate z frequēti usu euitare dō: nisi dulcedo inueniat excellenter refracta ab aquositate multa: ut pz in pñcis: in uis recent- bus: ouellanis: pīrorū plurimis z siliabus. **Unctiosa** dō cū bariamulta euitet quilibet talis z maxime cū reb⁹ acutis ex- cellenter confracta: ut sinapismū. olue condī. z fumilia.

De potibus dō utat vino remisse uinositatis: colore z subtilitatis aqueo cū aq̄ sub- li. bora. ca. ue. viol. nenuf. sufficienter lymphato: aut sit m u- stus. i. succ⁹ uue recentis: uue bñ mature in q̄post expñsionem infūdat vīpa vna uel due in montib⁹ inuente longi corpis: z spīne nigre cū qbūsdā lineis citrinis sup dorsuz pñsis: que in uino dimittant. dū uinū p ebullitionēz rectificatiū uel se- paratiū fuerit cūenienter clarificatū: de quo bibat pñeno. **Au** bibat patiens aquā subliatiōis feri capni quā dīn au- diū pfectissimā eē: aut bibat aquā subliatiōis ranaz fluui- liū: uel cācroz: que ambe a sapiētib⁹ magna laude pbates dī. **Pōt** ēt in potu uri ceruīsa scā de lupulo que ēt cū mūdī- ficat: aut utat aq̄ boni z electi sōdis cū leui q̄titate succari p- mixta. via at fūosa z cala dimittat oia: z maxie grossa: turbi- da ualde s̄ptica z pōtica. talr enī infelicitates curatio dispō- nis talis. **Hec** de regimēne rerū nō nālium talr expedita sūt.

Sectionis scde de cura vniuscuiusqz sp̄rum lepie per medicinas in. 10. intentiones distinctum. Cap. 11.

Si auxilio diuine clemencie ad curā vniuscuiusqz sp̄rum lepie p medicinale regimē post bec oia deueniēdū est. Qd qdē ex illustrius auctoz snijs. māgno nī labore vincide collectū in. 10. itētiōes mibi p̄tiri libuit: que sūdanf in sermonib⁹. Auct. 3. q̄rti ubi supra. 25. cōtinentis cap 15. 2. p̄tios alibi ab illustrib⁹ explicant. **P**ria itaqz itētiō erit māerum eūo mioratiua. **2**o erit ipsaz eūo diuersiua p ueniētes regiōes. **3**o erit rectificatio regis p sex res nō nāles: de q̄ 3. utplm expedit sum ex aucti p̄ticia bui⁹ 2. sectiōis. **4**o itētiō erit māep digō. **5**o erit ipsaz eradiciatā eūo. **6**o erit male cōplōis rectificatio a mēbris in q̄b⁹ magis fixa v̄t. **7**o erit p̄hibitiō corruptiōis membrorū a uenenositate mās. **8**o erit correctiōis accētiō que in plurimis mēbris p̄b⁹ māsēdū. **9**o erit cōsūptiō māepa p̄lib⁹ p̄tib⁹ cā cauterijs fūda. **10**o 2. vltia erit memoria medicina p̄ ab oculis p̄p̄tate in cura lepie ualētū: que a sapiētibus ueteribus 2. a modernis doctorib⁹ magis p̄bata 2. meliora tradita sunt.

Prima autē itētiō de p̄dictis m̄lis istis cōpleri potest. **P**rimū ē flōmia. **2**o est eūo cā farmacia: **3**o est eūo cā uētosis. **4**o est cā sāguisugio. **5**o est cā p̄uocatiōe emorroidaz in viro: 2. mēstruorū in muliē lepiosa. **6**o est cā p̄uocatiōe sanguis a narib⁹. **P**rimū autē in istm q̄b⁹ est flōmia p̄p̄lm nēciū est in cura bui⁹ egritudo: eo q̄ in egritudine tali magna est ebullitio in vniuerso sanguine in uenis 2. arterijs cōtēto: 2. maxie in p̄ncipalib⁹ mēbris. Flōmia autē est eūo ulis que multitudinem edat. 4. p̄mi. 20. cap. quare 2c. **A**dhuc eē: q̄ flōmia est eūo p̄d̄pte 2. facili applicāda 2. facile modera bilis ne supflue eūet. Leprosi autē indigēt p̄d̄ptoz cito remedio nō multū debilitāte. q̄re 2c. **I**tem: q̄ flōmia cū minori nocumēto p̄tios scūdata 2. triplicata fieri pōt q̄ farmacia. Igit 2c. **E**t itēp: q̄ flōmia ueniēter scā magis edando corp⁹ ifridat: facia vō eō. q̄re 2c. **E**t 5. itēp: q̄ ois farmacia ēt p̄p̄e i lepra ueniēs nō edat a uenenositate q̄dā que lepie uenenositatē cōtingēt augmētare posset. Lū sp̄s nene nositatis p̄tictares oēs medico icognite sint. ad flōmiā nī nō est sine lumie pueniēdū. **I**git etate cōplōne 2. bitudie corp⁹ 2. v̄tūis cōtētiōib⁹ si appuerit in corp⁹ p̄lectoris: 2. pulsus magn⁹ 2. plenus: 2. uene corp⁹s tumētes 2. extēse uria rubea 2. purpurea cā substātie grossitudie stari p̄tēda est uena purpurea: matrix nigra uel cois noiata in curuatura domesticę p̄tis cubiti brachij dextri. 2. exhanf p eā sanguis. 3. v. uel. vj. ampli⁹ 2. mīn⁹ fm iudiciū p̄tiri v̄tū: que qdē flōmia itēp remanēte p̄te p̄lectoris nōbili 2. uel 6. sequētū die scūdari 2. tertiāri poterit fm hoc iudiciū iā p̄dictū. **I**tem. si cā apparenna p̄lectoris nōbil eūdēter apperet sequētib⁹ aliq̄m mēbrū maiori p̄lectoris laborare q̄ alia mēbra: tūc flōmia fieri d̄z de uēa illā p̄tē respiciēte: ut si caput māglo lēdū fuerit flōmia fiat de cephalica sup manu dextera iter policē 2. idicē posita: aut sup curuatura cubiti in emīnētī p̄te satis signata. **S**i autē laborauerit pectus cā plenitudine doloris 2. anhelit⁹ difficultate flōmia cōfert uenaz p̄dictaz. **L**icet audeāt illustres auctores flōmare uenas guidez in laterib⁹ gule positas: ut p̄ 4. p̄mi. 2. 3. quarti. ubi supra. **E**go vō uenas tales nunq̄ fui ausus flōmare p̄p̄tiorē q̄ scribit ab auctorib⁹. neqz vidi aliq̄m in istgnē v̄tū mea etate tales uenas audē flōmare. **S**i autē itēp maior appuerit in epe uel splene p̄lectoris flōmes basilica dextera aut sinistra: que inuenit in infima p̄te cubiti dextri 2. sinistri utriusqz brachij: aut sup manū flōmenf saluarelle. bec uel illa iter anularē digiti 2. auricularē posua: que sunt rami basilice q̄rta p̄mi. ubi supra. **S**i vō maior appuerit in inferiori p̄te corp⁹ plenitudo flōmia fiat de saphena dextera uel sinistra sup cauillā pedis posita. **E**t apiaf bec uel illa fm plenitudine maiorē in dextera p̄te magis q̄ in sinistra cōp̄tēbēsam aut eō. **E**t exhaē semp sanguis q̄tūtas cā supiorib⁹ cōditioni bus limuata: 2. nū considera. bec sunt de flōmia 2c. **2**o vō

in istm q̄b⁹ cōplet edone mioratiua cū farmacia oī lepie cōde pōt ē tale. **R**x. mirabol. citrinorū indop 2. emblicord. aī. n̄dēro. v. passulaz enuclea. **M**. i. sebestē nūcro. vj. polipodij: foli culop sene: bimi: epibimi. aī. **M**. i. violaz florū buglosse 2. boragis anificinamo. aī. 3. 5. cōq̄nt ois in lib. 1. 5. aque usqz ad cōsūptionē medietatis: deide colent 2. exprimant: 2. de hac colatura patiētib⁹ deē in potu a q̄m oī. 3. usqz ad lib. 5. cā. 3. s. penidiāz. **A**ccipiat at ipsam in aurora calām: 2. pax dormiat sup ea: 2. tardet cibū sex horis: in q̄rā 5. accipiat cyathum vni aque oīdei cale cū panco cuc. 2. sequētū hora p̄andeat. **P**ille bone ad eādē itētiōē. **R**x. mirabol. idop 2. citrinorū: polipodij: agarici epibimi. aī. 3. i. dyagridij. 3. 5. anificinamo mī: macis. aī. 3. 5. fiat pille cū succo boragis: 2. deē eis. 3. i. 2. seruent ois que de p̄cedēt mioratiu obiecta sunt: 2. sunt leues satis. **P**ro hac ēt itētiōne si ne ueniētis elec. q̄ plurima ut elec. bamech ma. 2. mīnus: 2. lera ruffini: 2. lera dyacollo: quīntide 2. silia: de q̄bus nī grā mioratiōis d̄z subdupla uo flō uel subtripla fm cōtēplationē sapiētis. **3**o ingeniū miorādū mām est cā nētosis. bec qdē applicari debent in augmētō lumis lune 4. p̄mi. cap 21. 2. sint uentose magne natib⁹ 2. spatul aliq̄n applicate. frequēter vō pulsus tybiāz 2. corarū applicari possent. 2. supplent flōmie vices ubi egrī flōmiā effugiāt: 2. ipsa lōge melior sit q̄ uētose. **4**o ingeniū fuit sanguis eūo mioratiue cā sanguisugis: q̄rū qdēz eūo melior est q̄ p̄fūdi: eūant magis q̄ uētose: 2. debēt eligi sanguisuge b̄tes uētres rubeos: 2. doxum viride inuente ut fontib⁹ uel fluuijs aquarū dulciū ubi copia ranarū inueniat: 2. apponant in tybijs uel in coris in narib⁹ uel in spatul. **E**t q̄nqz eas apponit feci sub mēto. **E**t p̄p̄e q̄n lepra faciē bōis excellēt in ficit. locū aut p̄st q̄ apponant m̄lū madescit d̄z a q̄tū in tri luto aut sanguine. talr enī meli⁹ adherēdū: 2. dimittant sāguisuge tāto tpe ut saturent 2. sanguine ipleanf 2. p se cadāt. **E**t itēp sāguis effluē p̄mittat donec p se retineat 2. nō debilitet. **E**t si superflueret retineri d̄z cū albumine oui cōquassato cū terra sigillata: rbure: sarcocolla: bolo armeno: 2. sang. dia. 2. alijs retētiuis coi fama cognitis. **I**n istm vō q̄ntū fuit eūo p emorroides quarū qdē eūo magnifice cōfert oib⁹ egritudinib⁹ de melia: ut scabiei lepie 2. reliqs corruptionib⁹: ut p̄ 14. tertiij. cap 3. 2. 6. affo. affo. 12. 2. cōmēto ei⁹. **I**git si emorroides per se fluentes fuerint nullo mō restringi debēt nisi supfluāt. **S**i autē surde fuerint aperiant fricando eas cā folijs sicus uel solū de ma. aut cuiuscūqz alterius rei aspere fricatiōe aut vngendo eas cum felle tauri: aut cum flōmo leuiter tangendo eas. **M**enstrua vō in muliere debite etatis si retenta fuerint p uocari debent. eoz enī eūo est cā cōsuetudinis sanitatis mulieris 2. mūdificationis corp⁹ ei⁹ ab oī nocumēto in q̄litate 2. q̄titate. 21. tertiij. trac. 3. cap 3. **S**i autē mēstrua b̄ficiō v̄tūis non eueniant puocari possent flōmando saphenaz. **I**tem cum appōne nentolarū magni orificij in domestica parte corap. **I**tem cā ligaturis super genu facio mediocriter strigētib⁹. **A**dhuc ēt dādo in potu. 3. i. pillaz de oppoponaco. **M**edicamē expertū ad illud. **R**x. aque decoc. anis. 3. liij. croci. 3. i. musci. 3. 5. deē totum calm in aurora: 2. tardet cibum sex horis: 2. custodiat se diligenter a frigore. **U**ltimū in istm fuit sanguinis puocatio a naribus que supplet vicem flōmie ubi fieri non possit: licet ipsa p̄legi debeat iuxta posse. 2. bec qui dem per nares eūo fieri potest titillatione facta in rīce cum aliquibus reb⁹ acutis uel pungitiuis: ut palcis uel cū palmite seīs gramīnis: quā qdā a p̄p̄tate credunt sanguinē a naribus educē. uel fiat istud cum stipite polygonie: uel cūz setis porcinis. q̄bus semp hoc facio. 2. permittat currere sanguis fm tenorem virtutis. bec de itētiōne prima.

Secunda vō p̄ncipalis itētiō que est māep diuersio p cōgruas regiōes iā p̄ 3. ex p̄cedēt itētiōe deducta est. Sanguis enī 2. relique m̄ae p illa sex ista cōueniēter a quocūqz mēbro fere diuersi possent. p̄ter at diuersiōis iā dicta in clinari possent m̄ae: q̄nqz ad vias uentris ex itētiōe iā dicta q̄nqz vō ad vias sudoris. q̄nqz vō p spūū:

q̄ h̄ p̄m̄
R̄m̄ḡm̄ ām̄

per nates per palatū educi possent. qñqz vō per urinā non mē
huo cōueniēter eūari po. sent. ¶ Sudariū bonū in cōsili ca-
su est hoc. R. elec. anacardini. 3. ij. aque decoc. anisi. 3. iij. misce
et def. in potu calm in aurora et cōpial eger pānis cōdecēter
¶ Aliud si le bue et meli est hoc. R. aque decoctiois anisi. 3.
li. pulueris se. apij. 3. j. def. calm in potu ut supra et. ¶ Alio
sile. R. se. aneti. se. petro. troc. añ. 3. j. vini albi subtilis aroma-
tici et bñ famosi. 3. j. s. aque fenici. 3. ij. def. calidum ut supra.
¶ Sputū aut puocat et diuertit cōueniēter masticādo gnū
masticio. Itē masticādo rad. aribanite aut. 55. Melius tri est
masticatio agar. Itē masticatio polipo. cū modico salis indis-
et reliq. talia que stōcho seluno semp fieri debēt. ¶ Inclinat
aut mā ad nates odorādo pulueres uel poma de qb. supra
deregimie accitū aie dictū est. Itē iungēdo nates cū modico
v. gueto facto ex oleo de castoreo cū icra et pauco pulucre eu-
forbij. Itē attrahēdo p nates aquā maiorane calaz cū gucca-
ro cōmixtā. ¶ Alio forū istis est hoc. R. hydromell. 3. ij. suc-
ci rad. bleter. 3. j. guccari modici. misce et calidū per nates le-
uiter attrahat. ore tñ pūo plēno aq. frida uel calida suo libito
¶ Per palatū vō attrahit mā gargarismate facto cū oximelle
sclitico. uel cū syrupo de calamēto cū aq. saluē maiorane uel
betōice calio. ¶ Gargarisma bonū ad hāc itētiōē. R. polip.
recēuo. aga. mirabol. idop. saxifragie. plettri. 55. añ. 3. i. coqñt
in lib. j. aque usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde bulco-
rent cū melle et fiat cū eo gargarisma. ¶ Ultimo autē diuertit
pōt mā per urinas. pro cui. qdē gfa multe sunt iuēte a sapiēti-
bus medicie. sicut troc. de eupa. troc. de aniso et mlti alij siles.
Itē aq. sublimatiōis apij. petro. fen. paritarie mltij solis et si-
miliū. ¶ Pronocatiū bonū ad hāc itētiōē. R. g. mltij solis
cortic. itanei añ. 3. i. su. meuse. apij. leuistici et feniculi cap. ue.
añ. 3. i. s. spice nar. se. orobi añ. 3. li. bulliāt oia in lib. i. s. aque us-
qz ad cōsumptionē medietatis. deinde colent et expmant. et de
bac decoctione in aurora dent in potu. 3. iij. uel. v. cum guc-
caro dulcorate et calefacte. et taret cibum boris sex ad min.
Hec de intētiōe secunda pncipali dicta sufficiant.

Pro tertia vō itētiōe pncipali nō est opportunū
ampli. extēdē hmonē. salū eni diffuse i
regimine per res nō nāles antescipto excusati sumus.

Quarta vō itētiōe pncipalis fuit māex adeqtiō et digō
et hec qdē pl. bñstis cōpleri pōt. ut cum syrupo
pio iulep. decoct. puluerib. trocisc. eluariis confec. et silibus.
¶ De numero ac digerētiā cōscitū oī spēi bui. dispōniē. p.
pōtē hoc. et leue. R. sy. de su. ter. 3. ij. aque subli. rad. enule. 3.
li. j. misce. ¶ Aliud et leui. illo est hoc. R. seri capni aque sumi-
terre añ. 3. li. j. misce. ¶ Aliud et forū illo est. R. oximell. sclitico.
3. i. syr. de bisan. 3. s. aque sumiter. 3. li. j. misce. ¶ 4. leui.
illo est hoc. R. aque sumiter. borag. et enule et scabiose añ. 3. i.
s. misce. ¶ Aliud iulep ad hāc itētiōē sile. R. lupullop cu-
scute flo. bora. et buglos. cap. ue. violap añ. 3. li. j. rad. fen. spa-
ragi brusci et apij añ. 3. i. s. ires affodilloz ameos se. agni ca-
sti spē. mi. rad. bracteerad. caul. añ. 3. li. j. oia isūdant p ou-
os dies nō nāles in lib. x. aque sufficiēter icisa. decide coqñt cū
ea usqz ad cōsumptionē medietatis. deinde expmant. suffi-
ciēter et colent. et bulc colature sup addant. hec. R. aceti sclitico.
3. iij. trociscop de tyro. 3. i. radicz ires acori aristol. ro.
rad. bionie añ. 3. j. pul. gucc. et mell. dispumati añ. lib. i. s. coq-
tur usqz ad cōsumptionē syrupi de quo in potu dent. 3. ij. cum
3. li. j. aque sumiter. aut seri capni. aut fiat syr. lōgus de quo
def. in potu ab. 3. 4. usqz ad lib. s. et sic appet qñter de syru-
pio de iulep. age et decoc. digerētib. mām expedit. sum. Et in
hoc quidē iulep iuenit efficacia solēti. Syrupi vō appropi-
ti vnicuiqz spēi iulep. qui et qles existant. videbis in finetra-
crat. ¶ Cōfectiones vō eluaria trocisci et pulueres ex oīz p-
dictarū mediciaz mixtione fieri pñt. et maxie dēs ille que bñt
recūficare corruptionē corruptā cordis epatis et stōchi et alia-
rū pñt iterioz. de qb. multa ab auctorib. bicide iuentri pos-
sent. ¶ Ego aut in qdā leproso de puincia vngarie cōfecī hoc
eluariū et iueni ipm iuuamēti solēti. R. cserue borag. lib. i.

et cserue viol. lib. s. troc. de tyro. 3. li. j. sanda. ru. v. sol. spodi terre
figil. añ. 3. i. floz nemus. 3. v. fragmētoz smaragdī hyacinti sepi-
ri coral. ru. añ. 3. s. margaritaz. 3. i. s. foliorū auri numero. xli.
succū sumiterre cocti et dispumati. 3. iij. guccari al. lib. j. et oc. q.
dē eluariū coicat itētiōē cordi et oī pncipali et nobili mēbro.
et clarificat et rectificat sāguinē. et erit frāgēs calitatē pter nāz
dabā aut ex eo oī mane. 3. j. et faciebā tardare cibum. v. boris
¶ Et qñqz ex puluerib. ei. vāri pōt. 3. s. cū aq. sublimatiōis
calēdale. aliqñ vō ex puluerib. ei. fieri posset cōfectio cū guc-
caro al. et aq. sumiterre. qñqz vō iterū ex eo faciebā trociscoz.
de qb. dabā in potu. 3. j. cū. 3. li. j. aque lactis capni. et solēniter
iuuabāt. et tu considera virtutem componentium.

Quinta aut itētiō fuit supra pmissa edo māerū eradi-
catia. pro cui. qdē cōplemēto plures et solē-
nes medicie cōposite ab auctorib. bicide cōscripse iuentiunt
añ tñ q. aliq. ipaz exhibeat supposita virtutis cōstātia et aris et
reliq. qñque pncipali dico eē pmittēda. ¶ Pño q. nō expe-
cet nel spēs edo eradicatiua māex hui. egritūdiō in vna uel
duab. edonib. uel trib. Est eni hec egritūdo pēdēs a mā cro-
nicitatis cā. et iterū egritūdo per selōga est cūpendeat et mala
cōplone māli uenenosuz latibulā in mēbris bñte. et iterū diffi-
cili. accitū et plurā mēbroz cōcōmitant ipam. ¶ 2. pmissē
dū q. nunq. exhibeat medicia eradicatiua euacuās nisi appe-
at digōniō in mā solēne uestigiū qd cōpēbēdis ex remissione
accitū pmutatiōē dīarū pulsus ad bonā remissione calo-
ris urice qñtione substatie ei. hypostasis leuis albe et eqñs vñ-
ter et in fundo posite manifestatione in urina taliter egrotum.
¶ 3. pmissēdū est q. nō fiat eūo cū medicia effrent labore sol-
uēti. neqz in dosi ei. multū audacter eleuata. talia eni farma-
ca vñt ipoz debilis nō bñ regularē pōt. ampli. ipa fm plimū
sunt cala malitiā māci exaugētia. ¶ Ex quo appet q. euantiū
oz eē in grad. i solutiū nō mīscēdēs gradū 2. qd est 4. in or-
dine pmittēdū. ¶ Et ex his seqt 5. q. medicina solutiua nō
oz eē a gradu lenitionis et humectationis eūata. que tñ cū in-
frigidatib. cōfracta securior erit. ex qb. clare cōcludit qñter me-
dic. se debeat hē in administratione medicinz solutiuz que
ab illustrib. auctorib. posite sunt. que utplm sunt fortes ab
eis descripte. Et hec oia colligi possent a pncipe 3. qñt ubi in
pra. ¶ Medicina igit ab ipō et ab alijs posite sunt sicut ierolo-
godio. iera dyacollo gñtidos. icrapigra. theodorico et silia bñc
inde colligunt. ¶ Modus aut administrandi talia cū videris
lepra a mā plurime cōmixtione. cura pñdēt ut iste medi-
cine cōfrangant adiuicē. ut cōem itētiōē ad mās oēs edon-
das bēant. et hoc qdē cū magna difficultate. et nō nisi a claris-
simis viris cōpleri pōt. Ego vō lōgo tpe cōsiderāo in cura le-
proso. in qb. corrupta est cōplō. ita q. dñant in eis mām me-
lācholicē diuersarū spēi ex adustione genite in edone iparū
cōsideraui semp dñt vñt sup alteras. Raro eni iuentri potest
cur altera mā sup alijs dñet. ut melia cholica dñet flate sāgu-
nec et melice aut ecōtra. de aliq. ipaz l3 pabolāis de eqñi pro-
portionē māex def. licētia pabolādi. bec eni nō iuentiunt in re
sicut ex imaginatione in mōte smaragdino pingunt. ¶ 3. igitur
ad cūandū mām pñdēt. R. ierelogodion magne que fm me-
melior est medicina que iueniat in hac dispōne. 3. vi. dyagri-
di. 3. iij. def. totū cū. 3. trib. seri capni. ¶ Dñante vō flate sup
alias def. bec descriptio. R. ierelogodion. 3. v. agarici electi. 3.
s. 55. g. v. j. def. hoc totū cū aq. decoctionis lupullop uel violap
¶ Dñante vō melia sāguinea def. bec medicina. R. theodo-
rici magni. 3. iij. aque decoctionis pūniop violard. tamarin-
dorū. sebesten añ. 3. iij. ¶ Dñante vō mā melica ex adustione
melie genite def. bec medicina. R. ierelogodion. 3. s. decocti-
onis mirabol. idop. polipodij et folliculorū sene añ. 3. li. j. def.
hoc totū in potu et obfuent. cōditiones post far macū que scri-
pte fuerūt supra in cā. edonis minoratiue. et bec qdē sūt snie
pncipis 3. qñt de cura lepre. dū dicit. Et nō nocet si cōmisce-
ant cū eis pulpa collo gñtide et scamonea eūa. et ppe qñ illic est
chola. et reliq. videbis. ¶ Domestici aut mel e cūstusciqz solu-
tiū pōt eē hoc eluariū. R. polipodij folliculop sene et bimi epi

rbismi cartami cuscute violarum floz bora. et buglosse. an. 3. 5. se. endiuie lactuce scariole acetose. an. 3. ij. mirab. idoz. 3. j. succi sumiterre lib. 5. succi violarum mucilaginis psilij discrete facite. an. lib. j. fiat igitur oium decoctio per q̄ succoz. deinde colentur et expmantur et buic colature addat penidiarum succari al. an. lib. j. mellis ro. colati lib. 5. coquantur igitur leuiter usq; ad inspissationem. deinde cum in frigidata fuerint sup addat lapidis armeni lapidis laçuli pparatoz fm artē. an. 3. 5. et diligenter incorporentur in mortario et dimittantur fermentari per sex menses. detur igitur ex eo a. 3. vj. usq; ad. viij. cum. 3. iij. aque lactis et plus et minus fm tenorem virtutis et est securum et delectabile de cōpositis et secretis meis.

Post bec aut ad sextā intētionē p̄trāseundū est que fuit rectificatio cōplonis male in mēbris in q̄b̄ rep̄ta est. Et iā qdē multe inueniuntur medicine ab auctorib⁹ de scripte male cōplonis cordis epatis stōchi et alioz rectificatione. Ille tñ que in hac dispōne ueniētes videntur sunt sic oēs que cū virtute 3ª respiciūt cor cerebrū et epas sunt tñ in frigidatē et humectatē: ut sunt sy. rosar⁹: sy. violar⁹: sy. de nenufaria: sy. de cornicib⁹ citri: sy. acetositatis citri: sy. de succo lymonis sy. de ribes: sy. de berberis: sy. de bisantijs: sy. de gñatis: sy. de pino: sy. de pomis: sy. de persicis: sy. de iunib⁹: sy. de succo et aq̄ fructū et reliq̄ talib⁹: ut cōfectiones et eluaria pulueres et gree ex talib⁹ facite. Cōpositū bonū ad rectificandū maliciā cōplonis calē et remouēdū imp̄ssionē melie in corde et epate: et p̄pe cerebro coiccate. R. ros. viol. floz nenufariis floz salicis an. 3. 5. sumiterre botagis buglosse floz et folioz ca. ne. cuscute calēdule se. endiuie et acetose. an. 3. ij. polipodij folliculorum sene. an. 3. j. sy. ro. lib. j. succari al. 3. vij. fiat eluariū de quo oī mane dec. coctear. j. et oī sero mediū eunt dormitum. Et si in die pluries tpe estus accipiet ex eo deglutitudo coctear mediū nō esset error. Si vō intēdis cū hoc rectificatione male cōplonis cordis magis q̄ epis buic eluario addi possent es que cordialia sunt et tēperata uel parā cala: sicut maris flores bug. doronicū os de corde cerui hyacin⁹ smaragdus margaritae et reliq̄ talib⁹: et fiat de eo ut supra de alio dicitur est. Si vō cū hoc intēdis magis rectificationē male cōplonis epatis: buic eluario addi p̄it troisci de berberis de gñatis de spodio cū semine acetose: sic etiā spodiū sandal. rub. et al. se. endiuie cuiuslibet acetose scariole et alie plures epatice medicine frigide: talē entz felicitabilis intētio tua. Ego autē in oī medicina q̄ tūcūq; a mē cōi cōsideratio lapsib⁹ iā p̄dictis mēbris op̄misui semp troiscos de tyro et iniixi semp lep̄tiā patiētib⁹: ut sum mox comedere carnes et cicioz terrenorum: que qdē p̄ferūt lep̄re p̄pter uehementiā resolutionis et exiccationis. ut cañ. 2°. cap. de cicio colligēdū. Si s̄r et docui sp̄ tales egri comederent carnes ranarū: et maxime cum sale et oleo decoctas. sunt enī beoat lep̄re ut p̄ 2° cañ. cap. de rana

Septima intētio fuit qua p̄hibet corruptio in mēbris a mēcrum mala q̄litate per medicinas quas q̄litate cōi incēssione mē p̄hibetur sunt: et cū hoc cōriant uenenositate sue. Sūt autē medicine tales frigide mediocriter: intēsiua autē humide et cū bochites virtutē beoatē ut sunt p̄dictae fere oēs ut viola nenufar et filia: autē medicine calē et sicce potētis subtiliationis et abstersionis: ut sulfur bacca lauri et glutinū carpētariorū sinapismū origanum pip. macropip. piretrū staphisagria aloes calamū et filia que oīno cōfrāgi debēt frī. et bu. Et possent ex eis cōfici vnguenta emplā linimēta sup puluerificationes corporis euaporationes epithimata balnea et filia. De balneis autē nālīb⁹ bona sunt sicut cineritū sulfureū ened aspaltinū simpliciter vntē ut cōposita p̄cipatū. ut balneū paduanū mōtis groti qdē com. mixtum est ex calce et cinē diantib⁹ et sulfure subdñante. Et balneū de abano cui dñatur sulfur sup calce. Et balneū sancti petri in quo vntē dñatur aluminis sup alia. Et balneū sancte helene in quo vntē cineris calcis et sulfuris existit satis rectificate sūt. Balneū bonum et artificiale ad illud fieri pōt ex aq̄ decoctionis coule. Jā ex aq̄ decoctionis radicum

lari. Ego vō tali balneo sum cōsuetus uti in istis. R. viol. maris et nenufariis domestice lapatii oium istoz radice et folio rō an. lib. j. enule cāpane uel syluestrie scordcon aristol. lon. calēdule sumiterre. an. lib. 5. floz violarū radice alce recētis radice bardane. an. 3. iij. oīa mūd. ficent et abluant et intēdant in aq̄ magne cōtūtatē in qua sufficiat corpus abluī et abstergi possit: deinde post exitum a balneo lectū ingrediat et sudet cōtementer. Post istud autē inungat isto experto medicamine corpus sufficiēter a corruptione p̄hibente. R. litargiri subtilissime triti lib. ij. olei ro. 3. ij. agitentur simul in mortario: deinde supponant eidē acetū al. satis acuti. 3. ij. Et iterū cōcutiant simul lōgo tpe in mortario plūbeo cū p̄stello suo. Post illud autē sup addat iterū q̄titas olei iter mixturā quassando. deinde sup addat acetū: et sic fiat decies usquequo spumificet et augmētet: crescat enim usq; ad q̄tita tē mirabilem in spatio duoz dierū: et tu vnge ex eo: et est mirabilis effectus. Aliud simile buic et efficacius. R. succi ruthe succi coriandri recentis. an. lib. j. litargiri ceruse de plūbo oium. an. 3. vij. olei ro. lib. ij. cere albe. 3. iij. coquantur simul oled et cera: et in fine ei⁹ cū infra datū fuerit totū supponant pulueres p̄dicti diligēter cū spatula agitando. Ultimo vō supponant succi p̄dicti et lēto calore bulliat hoc totū sup cinerib⁹ calis usq; ad cōsumptionē succoz: et tunc cū spatula diligēter agitando. Ultimo vō supponat cāphorē subtilissime puluerizate et diligēter incorporent: et hoc qdem est medicamen nobile et p̄ciosum per me inuentū. Multa autē mirabilia ab auctorib⁹ vnguenta et linimenta scribunt: ut oleū de serpēte nigro ab Aliē. descriptū 3^a q̄rā. ubi supra. Si mīr oleū de ranis. Oleū de iunipo: oleū de tartaro: oleū de lapidib⁹: oleū de lauro: et reliq̄ talib⁹. et tu lege ex eis: q̄ nō uis scribē nisi expta. Scio autē experientia uera q̄ oleum deco. pulueris cataridarū māmā p̄fundo corporis potenter attrahit et superficialiter rubificet et excoiet.

Pro octaua intētionē corrigēda sunt accētia que in mēbris derelinq̄ solēt: sunt autē accētia hec q̄ plurima. 1^a qdē est aspiras et durities in cute derelicta. 2^a est feditas coloris eius. 3^a est casus supcilioz. 4^a est uocis rancido. 5^a est nariū obturatio. 6^a est vngulūz cōctio et rugatio. 7^a est crurūz cū ulcerib⁹ contagio. 8^a est malicia cōplonis in q̄busdā mēbris remanentis. 9^a est q̄rū. dā pustulaz in facie remanentūz abscissio. Primum autē accētia qdē est aspiras et durities cutis uenienter tollit per balnea et linimenta p̄dicta. solētia autē ab auctorib⁹ approbata sunt oleū amigdalaz cum lacte mulieris. Jā oleū de sisamo oleū de granis pinee. Jā mucillago alce cū oleo viol. et cera inspissata. Jā de vitellis ouoz sup linitū. Color vō sedus remanēs remoueri pōt cū hoc linimento. R. succi acetositatis citri succi lymonis succi linarie. an. 3. iij. aluminis ouoz iij. cāphore subtilissime trite. 3. j. mucilaginis se. citonior. 3. iij. amili. 3. ij. terant subtilissime in mortario et bñ incorporentur: et fiat ex eis linimētum facit. Aliud sile buic est istud. R. aque fluuiatilis lib. j. acetū. 3. ij. aluminis iament. 3. 5. cāphore. 3. j. mastice. 3. ij. terant simul in mortario lōga et fortitritione. deinde exponant ad solē et de hac lauel sepe facies hoc enī est fricatoriū bonum, mulieribus ualde amicum. Ad idē ualet etiā aq̄ sublimationis genestre. Jā aq̄ iris. Jā aq̄ radieum sancte Marie aut sigilli Salomonis. Jā aq̄ saponis istice plante quā Aliē. archanūā uocat. Et scio ego q̄ succus eius depuratus et soli expositus faciē potenter illuminat et illucidat. 3ª accētia fuit supcilioz casus: et buic qdē accētia 13 multa ab auctorib⁹ scripta inueniant: tñ de meliorib⁹ inueni hoc vnguentū de quo supcilia inungant. p̄us tñ fricari debēt cum pulpa recēti lymonis. est autē vnguentū hoc. R. corticū nucum. 3. j. corticū interiorū citrāguloz nitri subtilissime triti. an. 3. 5. saponis teneri. 3. ij. pinguēdinis ursi 3. j. 5. incorporentur simul in mortario diligēter usq; ad formā vnguenti. Ad hāc etiā intētionē ualet vnguentū de nucib⁹ alumine scisso et oleo factū a Dyascoride. cap. de nuc. et

in vide ibi. Et de exptis ab auctorib' laudatis est facē de coctione ranarū puarum viridiū ex q̄rūz aq̄ fiat lixiū cum cinē pus tū supnatās pinguedo colligat. et de bocigis lixiū lo lanet caput et supcilia a qbus ceciderūt pili. demū cū exicca ta fuerint inūgant cū bac p̄dicta pinguedine et multiplicat et renouare facit pilos in oī pte corporis. Ad raucedinē no cis multa sunt inuēta medicamina ab auctorib' scripta: sic eluariū dyalris cū aq̄ bysopi in sero et in mane data. Et ele ctuariū decalamēto et de bysopo et silia. Ego autē pro rau cedine ad huc antiqua urisoleo puluē cubebaz: cui' exhibeo 3. i. in potu cū aq̄ decoctionis liguē cala in sero edri dormi tum et in mane in aurora et est efficac p̄missa mūdificatione corporis. Oppilonē nariū apūnt caput purgia que scri pta sunt supra in 2ª pte p̄ncipali in intēione de diuersionib'. Et hoc pomū qd̄ frequēter odorant apit oppilones na riā et colatorij. R. ligni aloes floz dedrolibani floz origani ḡ noz padisi. añ. 3. s. viol. floz nenufa. añ. 3. ij. scdoarie. 3. i. pul uerigent: et cum modico laudani et aq̄ mellisse fiat pomum. Aut trābicia per nasum mō supius dicto succus maio rane succus origani uel mellisse et qd̄libet bord est cōueniēs Unguū defedationē et asp̄itatem remouent bec linimēta Pūmū est emplm dyaglon vigoratū cum mucillaginib' et gōnis. Et resina cū medulla cruris bonis. Item pin guedo anseris cū vitello onī. Et pinguedo eius sū sepe lini ta. Ulceribus crurium p̄fert vnguentum de cerusa bincin de collectum ab auctorib'. Unguentum vō utile et efficac per me cōpositum est istud. R. litargiri ceruse. añ. 3. iij. plum biusti. 3. j. acacie boli ar. sang. oia. añ. 3. j. colopbonie. 3. iij. ab bumia ouoz numero. ij. gūmi ara. 3. v. succi plātaginis lib. j. terant oia simul in mortario plābeo cū suo pistello tādū do nec formā linimēti assumat. et de hoc liniant mēbra ulcerata et appebit efficac. 8ª accis erat malitia cōplonis in qbus dā mēbris derelicta: de qua qd̄ videri debet in intēione 6^a p̄ncipali supra p̄missa et tu vide ibi. Ultimuz accis erat re manentia q̄rūdam pustularū in facie. bec autē tolli possent cū spumificatione litargiri supra in intēione 7^a p̄ncipali. Si milr etiā cūz linitione facta cū vnguento decocto in pomo citrino: qd̄ vide in antidotario Nico. descriptione illa que vi cit. Unguentū citrini: qd̄ ideo dī sic. qz in pomo citrino de coquit. Adhuc etiā p̄fert aq̄ infusionis gummi ara. cum albumine oui lōgo tpe in mortario conuassato.

Pro none intēionis supra p̄missa declaratione p̄mittē dū est p̄ q̄ cauteria multip̄l in cura lepre iuuare possent: eo qz recuticār cōplonē mēbroz qbus applicantur et cōsumunt mās supfluas in eis exītes et p̄hibent mēbroz cor ruptionē et augmētari et p̄fundari in eis faciunt ergo a sapiē tib' laudata cauteria p̄ in p̄seruatōe ab aduētū lepre. Et p̄mū cauteriā applicari debet loco caluarie uel bregmatis. 2^a vō in pte inferiori magis in fine capillorū. Alteruz vō in locis utrarūqz. 3^a vō in loco ciliorū laterālī. Duo vō in tpibus. Silr etiā in iā facta lepra p̄ferunt cauteria p̄dicta. Et cauteria facta sup epate splene iuncturis et anchis et in multis alijs locis. et tu considera. non enim extendo ser monem: qz non est consuetudo in eis.

Decima intētio iā anmīssa erat enumerare medic nae ab occulta p̄petate naiētes ad lepraz: de q̄rum numero plurime ponunt a sapientibus. Et p̄ q dem oīum dīa posita est tyriaca. deinde metridatum. et me dicina cōposita ab Auiē. 3^a quarti. ubi supra. vide ibi. Et ie ra Andromachi et iera hyppocratis. Item carnes vipa rum cōi testimonio ab oibus approbate: q̄rum laudem for mā modum cōpōnis vide 5^a cā. summa p̄ma. in arte cōse ctionis trociscorū de tyro. et 3^a quarti. loco frequēter allega to. et 5^a Almā. cap. 25. et 26. clari' fere q̄ alibi. et 25^a cōtinē. cap 25. Altera medicina est colloquintida de qua bystoriam et mirabilia scribit. Serap. ca. de ramisol. et tu lege ibi. 7^a medicina est lapis smaragdus ex culuo puluē. 3. j. dari d3 cū aq̄ aliq̄ magis et min' frida sū lapsuz itēsum uel remissum.

8^a medicina est caro erici et ranaz. de qbus supra dictū est intētiōe 6^a. Haliabas vō dicit q̄ ossa bonis cōbusta et pul uerigata et data in potu conferūt lepre cū aqua aliqua lepre p̄pria. Multa autē p̄ter bec inueniunt ab auctorib': quo rā memoriā facē nō curauit: ut illud qd̄ scripsit Sal. 11° de sim plici medicina. Et Rasis scripsit de cinē rā cōbustio cū albu mine oni suplinico. Et Auiē. dicit q̄ cedria est medicamen elefantie. Et Halia. dicit de felle elefantis in potu dato. Et Serap. scripsit q̄ linino facta cum felle capre syluestris p̄fert lepre elefantie. Et reliq̄ talium que bincinde in narijs locis colligunt. bec sunt que mihi utiliora visa sunt colligi debe re. in cura dispōnūz huius nobilis viri. Saluator autē om̄p̄e ipse in eius salute et misericordia dirigere dignetur. Ad laudē et gloriam eius in sempiterna secula. Amen.

Consilium.302. De lepra elefantie cā. 12. accē

tibus ad ipsa 3 p̄ntib' que sūt
Fetor horribilis toti' corpis. Defecatio cutis capitis. Corruptio nālis coloris. Multitudo pustularū in facie. Alcolosa dispō in ore. Angustia siue oppilorige et par tū nasi. Raucedo uocis. Angustia anhelitus. Pri ritus in vniuerso fere corpore. Inpotentia motus mem broz plurium. Stupor et plurium membrorum motus. Dispositio maculata seminis genitui. Inuiditur autē consilium infectiones duas.

Sectio prima De elefantia causis et signis eius continens capitula duo.

De lepre sp̄ibus et differētis eaz adinutē. Cap. 1.

Icet mā dispōnis quā in hoc tractatu lo declarare intendo amplissima et acutissima p̄tēplatione indigeret viro attēti simo magnitudine sue profunditatis et specu latiōis in ea. attē ego hac in parte magnā p̄tē sermonū refecabo quos bec egritudo ad se uo caret. Ego enī in alio magno trac. de lepra ulr oēm spēm ei' cōprehēdēte seriose multū et

pticulr mā p̄rāsiui. Post hoc at in altero tractatulo ad quēdā nobilē Raimūddā cōpilato vni' p̄rial lepre. v3 leoni nemām satis exq̄site p̄tractauī. Adhuc ē tēpōz successione quorsidā in quodā nobili alcmāno alterius sp̄ei lepre. f. alo pine p̄tēplationē nō cū labore leui cōsumauī. Post bec at in alio circūspectissimō viro leprā tertie sp̄ei tyriā n ominatā explanauī: quī de p̄tib' occidentalibus maiolicanis ad ci uitatem enganē gra curationis se transtulerat. Placuit autem debilitatū corporis humani quartam lepre speciem pauloā mibi obtulisse: que elefantica noīat dispō. Illustres enim tam greci q̄ arabes et italicōz q̄ plurimi p̄bāntium et medicōz has lepre spēs quatuor bis terminis cognōitatas ob tulerunt nobis p̄ qd̄dā p̄ssiones p̄petate uel metap̄boras in aīalium quibusdā inuentas. Sicut enim serpentī tyro merito p̄ncipioz s. op̄ mālū et formalium inest ut sc̄l uel bis in anno pustulis q̄ plurimis corpis et cutis defedatiūis affli gal cum exfoliatione cutis a toto corpore eius. Ita qbusdam boium ex putredine flatis salis contingit in vniuerso corpore pustulas corruptinas cū excōriatione cutis accidē cū defe datione et abomiabili detestatione corpis. Amplius sicut leo deḡne quadrupedū terribilissimū est aīal: ita ut expa neāt ipm aspiciētes: et p̄pe cum ad furorem deductus est: ubi rubet et mobilitant et micāt oculi et facies eius igneo colo re ardeat in pustulas quasdā corruptiuas transmutatur. Ita ex putredine melie genite ex adustione cholē terribiles efficiunt boies cū sue faciei corruptione emittēte igneas flā mas mediū et corpore sibi p̄p̄nq̄ oia magna incensione leden tes. Etiam inuentum est a sapientib' alope dez aīal. i. vul peculā ex corruptione sanguis adusti in ipsa consumi bumū dum substātificū et bumidū ē cōtinuatiū pūi piloz. qd̄ ḡnā tū est ex adusto uapore a corde et toto corpore eleuato: quare ca dunt pili defectu mae irrorātis et suā cōtinuationē efficere de bentis vnde et supficietnus leui cū excōriatiōe cutis et squa

lida subalbedine cōpuluē in sui superficie inuēto exterminat.
 ⁊ hec est 3ª lepre spēs quā alopiā noiant. ¶ Et vō iterum si
 contingat iueniri mām melicā nālē que putrefiat, aut māz me
 lābolicā ex aduſtione melie nālīs gñatā: tūc si hec mā multi
 plicata ad vniuerſū corpus expellat ⁊ aggregat implebit ue
 nas ⁊ arterias maiores ⁊ miores uſq; ad capillares ⁊ poros
 exteriores ⁊ pfundiores: intātū q; magnificabunt mēbra ma
 gnitudine trāſcendēte q̄titate oēm idiuiduo cuilibet huma
 ne ſpēi debitā. vñ ⁊ merito eleſanticus noiaſit bō, ſicut enīz
 inter oīa aīalia bruta eleſe excedit q̄titate ⁊ mole ſua: ita ⁊
 hic bō fiet denoiabilis ab eleſante. ¶ Et ſigdē hec magnitu
 do oīboi p̄ter nām p̄ticulare cōcernat mēbrū: tunc eleſantia
 p̄ticulāris denoiabilis uelut appet in leproſis nōnullis facies
 capita eoz terribilia fieri cū magnitudie ſua. ¶ Siſt in nō
 nullis hoīz in buſa teſticuloz aggregata mā talis acgrit ma
 gnitudo terribilis: uelut ē ipa mā i toto pede magno mltipli
 cata faciet in eo eleſantiā p̄ticulārē. Et p^a qdē noiaſit lepra eleſā
 tica capiti. 2^a vō oſſei. 3^a vō totū corpū uſq; ad pedē cluſiue.

Ex huius fundamēto appet p̄ qd hec talis lepre spēs diuer
 ſas denoiationes ſouiat. ¶ Appet 2° que ſit ipſarum
 efficiens cāductiua. Eſt enīz mala cōplo melica in toto cor
 pore oīno multiplicata. ¶ Appet 3° que ſit hāz diſpōnū effi
 ciēs cā mālis. In p^a enī ſpē eſt melia genita ex aduſtione cholē
 que putrefcit ⁊ p mēbra corūpēdo ſerpiat. Ex cholica enīz
 mā q̄tūcūq; putrētis negaret euenus lepre: niſi ipſa aduſta
 fuiſſet. vñ ⁊ hec dī lepra leontina. ¶ In 2° vō ſpecie que ſuit
 p̄ma in ordine ſimocinādi mālis cā eſt ſlā ſalſum iā putrefa
 ctū ⁊ aduſtū. ¶ In 3° vō ſpecie mālis cā aſſignat melia genitā
 ex aduſtione ſanguis. ¶ In ultia vō melia genita ex adu
 ſtione melic. opz enī māz hāz diuerſas uarietates lepre efficiē
 tes nō ſolū eſſe corruptas putredinali corruptione: ſed etia
 aduſtas. ¶ Quō enī mā ſola putredine poſſet ſubſtātiā ⁊ cō
 paginē hūani corporis tāta corruptione corūpē q̄tā uides in
 oī ſpē lepre: niſi mā talis iueniret aſſociata male q̄litati uehe
 mētis actiuitatis: ut apparet ex ipſa infectū corp^o uelut a uene
 noſitate corūpi ⁊ ab eo ſubſtātales p̄tes cadē ⁊ ſeparari.

De numero aut hāz ſpērū lepre ut ſupius innotuit hoc 4°
 de lepra opusculo iā eſt mihi tractādū de ulia ſpē ele
 ſantica noiaſa. Hec qdē ſpēs lepre iſz in corpore cōp̄bēdāſ:
 nō tñ ualde frequēter in oīb^o p̄tib^o manifeſtat: ſed in p̄tīmo
 euenus ei^o cernit in capite. deinde in oſſeo ⁊ finalr in toto pe
 de magno uel utriſq;. ¶ Mirabile aut vñ quōd hec lepra non
 raro imo frequēter accidat in capite. Hec enīz mā grauita
 te ſua nō uidet^r apta ſalire ⁊ aſcēdē caput. Trerū etiā qz groſ
 ſitudine ſua non uidet^r bñ poſſe penetrare ad ſupiores p̄tes.
 ¶ 3° iterū qm talis mā frigida ⁊ ſicca eſſentiaſ: qz melica. iſt
 tur nō uidet^r poſſe multiplicari in mēbro ⁊ p̄tib^o ōrie cōplo
 nis oīno. Sed cerebrū ⁊ p̄tes ei^o ſunt frigide ⁊ bñide: aut ſal
 tē ſm p̄lin. iſt ibidē nō vñ poſſe multiplicari melia talis p̄
 repugnātiā ſiccitatis ei^o. ¶ 4° iterū qz cerebrū ⁊ oſa fere p̄
 tes in capite exītes ſunt frigide. Sed eaz frigiditas cum hu
 miditate ōriando remittet malitiā māerū que p̄cipiat aliq̄l
 caliditate reſernata eis p̄ aduſtione aut ſaltē puabit eas ab
 eis. ¶ Ampli^o ⁊ 5° ex ōrietate eoz que dicta ſunt in iſtis mo
 tiuis aſſignat frequētia ⁊ uelocitas euenus eleſantie in oſſeo
 ⁊ in pedib^o. uidet^r ex grauitate ⁊ alijs. ḡ ex cauſis oppoſitis
 negabit euenus eleſantie in capite. ¶ Ad hāc difficultatē rñ
 dēdū eſt p̄mittēdo auctoritatē magni hyp. aſſōp 3°. qz oſa
 egritudines oīb^o etatib^o ⁊ p̄tib^o ⁊ regionibus aduenire p̄nt. iſz
 quedā ſiāt ⁊ acuant^r magis. Dicēdū iſt qz nō repugnat cōſi
 derationi nālī mām mel^o cā q̄tūcūq; frigida grauē ⁊ groſſam
 in capite multiplicari poſſe: aut per viā paulatine cōgeſtione
 debilitata expulſiua p̄tūcapitis: aut per viā trāſmutationis
 a v̄tute ſacte: ſic p̄igit in q̄rtanis ⁊ in egritudinibus ſplenis.
 Multoties enīz mā melica a v̄tute ſorti creſce p̄pellit ad ſu
 periora: iſz multū reſiſtat p̄ grauitatē ⁊ fortitudinē ſui: ſorti
 enīz nāe nihil reſiſtē pōt in expellēdis. aſſōp 7°. cōmento. 55.
 Quibuſcūq; inter frenes ⁊ c. ¶ Ad formā iſt rōnis dicen

dū ⁊ p^a ad p̄mā: qz iſz māe melice nō ſit aptitudo per ſe aſcēdē
 di p̄ ei^o grauitatē: nī euaporādo multiplicari pōt in ſupiori
 bus uel a v̄tute p̄pellit ut dicet^r eſt. ¶ Et ad 2° vñ qz groſſitu
 do māe ⁊ viarū anguſtia cōcludunt diſſicultatē trāſi^o māerū
 per anguſtas vias: ſed nō arguit^r poſſibilitatē. Uidel^r enīz p̄
 tūc diſſicili^o expellē ſanīē de cōcavitare oſſium ⁊ mediſtino
 pectoris qz expellē mām melicā ad ſupiora. Sed illa duo po
 tētia ſua efficiē v̄tus: ut cōmētator ſtatim ſallegato cōmēto.
 ḡ ⁊ 3° efficiē poterit. ¶ Et ad 3° motiū negat^r aīis: mā enīz
 melica pellit ⁊ recipit in p̄nīculū ueſſientē oſſa ita ut faciat
 appere cōfractionē in oſſib^o. Sed plus diſtāt a curi oſſa ⁊ p̄
 nīculi per friditatē qz cerebrū ab ipſa per eandē. ḡ in cerebro
 poterit multiplicari mā melica. ⁊ per hoc idē ſoluit 4° mo
 tiū. ¶ Et ad ultimū argumētū dī. qz iſz p̄p̄ ſuūtatē ⁊ curſib
 litatē ei^o ad inferiora mā melica frequētius ⁊ ſacili^o inclinā
 ri poſſit ad oſſē: ⁊ ad crura q̄tū eſt p̄ ſetiū p̄ acciō nō repu
 gnat eādē in cerebro multiplicari p̄p̄ potētiā v̄tus ip̄ ellētis
 aut euaporationē ei^o p̄p̄ qd cōcludit frequētior euenus eleſan
 tie lepre in facie: ⁊ p̄p̄ raritatē illaz p̄tib^o. ¶ Et 7° p̄p̄terea qz
 illa mā in p̄tib^o capitis recipit actiuitatē accitālē a calitate ce
 rebri aggregata ⁊ multitudine uapoz qui eleuant^r ad ipſū
 ⁊ multitudine ſpūm aīaliū ⁊ alioz: ⁊ calitate ſanguinis ue
 nalis ⁊ arterialis in eo. Et p̄p̄ calitatē acgritā ex ſorti motu ⁊
 agitatione: que neceſſaria eſt ad cōplēdū motu p̄nīculo
 rū ⁊ p̄tūz mobiliū: que neceſſie ſunt ad eueniādū in cerebro: ⁊ ad
 cōplēdū opationes. v. ſenſū interiorū qui inueniunt^r in ce
 rebro: q̄rū opationes nequāq; fieri poſſent ſine uehementi
 agitatione ſpūm aīaliū in inſtīs illorum ſenſū ſacta: ⁊
 colligit^r hec ſnā p̄ma tertiū. 1° cap. ⁊ ſic ſoluit dubiū.

De cauſis lepre eleſantice.

Cap. II.

Am aut p̄cedēdū eſt ad aſſignādū cās buſus ele
 ſantice diſpōnō. Quēcūq; igit cās multiplicane
 euenū māei melice: p̄nt eē cā euenus bui^o egritudi
 nis: ſi cū eis applicent^r cās aduſtōis ſecalis māei
 melie. Neq; enīz bñ cōp̄tū eſt ab auctorib^o hy
 poſtaſiā meliaz abſq; aduſtōe eē māle cām bui^o egritudie:
 ſparſa enī hec mā in uenis mirab^o ⁊ cerebro coicata fac^r meli
 am mirabiū: multiplicata vō in cerebro ⁊ corūpēo ei^o tēpa
 mētū meliaz facit p̄ eſſentiā. Eadē vō in ſplene manēs occu
 patōes ⁊ p̄ emorroidales multiplicata uenas a v̄tute potēt
 pellit per anū emorroidaliū faciēdo: ad aliquē vō locū uel lo
 ca p̄p̄uſa melia ſemp hypoſtaſiua ⁊ aggregata ſchrotica fac^r
 āpata nodos glādulas ⁊ ſilia: ⁊ ſic de alijs. ¶ Cā aut ſecalis
 melia recipit augmētū malitiē ab aduſtōe: hec eſt deterior
 ſpērū melie p̄ter nām: ⁊ tāte malitiē qz picca ad tetrā ebullit
 ſup ea: ⁊ a multis aīaliū hauſta uenenofitate ſua corūp̄tea.
 Cū ḡ talis mā ab adurēte calitate ep̄is gñat^r: nō eſt mirabile
 ſi euaporādo ad caput plurima faciat in p̄tib^o ei^o āpata ſoli
 da ⁊ nodosa. p̄mūicipiētia in labijs naſo anrib^o ⁊ ſupcilijs p̄
 p̄ter raritatē hāz p̄tūz qz oſa uenenofitate ſua corūpēdo
 p̄mutat: qz terribile eſt aſp̄itē tales hoīz facies: ⁊ adhuc in
 oīb^o faciei p̄tib^o in collo ⁊ gula dilatata mā corūp̄it aut ulce
 rat p̄dictas p̄tes effundendo v̄tus ⁊ corruptas māz magni
 fetoris: que circūſtātē aerē tāta uenenofitate inſiciunt qz ma
 gnus timor eſt circūſtātib^o appropināre ad eos. p̄p̄ qd antiq
 tus ⁊ nūc etiā in p̄tib^o ciuitatū ⁊ regionū que ſz polinā debi
 te gubernant^r tales egrotātes a cōi hoīz uenofatiōe ſacti ſūt
 exules. ¶ Et vō itē hec peſſima multiplicata mā nō raro in
 uenis lacune uel torcularis ſubſtrate cerebro: āpā melicūz
 aut cācroſūz in ſcauo palati apud colatoriu: efficit adeo qz
 multiplicata aliqñ illa mā cōpletā oppilonē foramis colato
 rij efficiē: ⁊ mortē laborioſaz in breui tpe efficiē: tād aſſigen
 do boies qz opz eos oſ optum retinē ſemp ⁊ magno conu
 tu inſpirationē p̄ nareo efficiē. ¶ Ampli^o ⁊ 3° hec mā multi
 plicata in anteriori p̄te cerebri effuſa p̄ uenas ⁊ arterias cō
 textas in p̄nīculo iterū ueſſiēte naſuſibidē efficiē āpata clau
 dētia vias inſpirationis aeris ad iura ⁊ expirationis ſumoz
 ad eū p̄p̄ qd cū nō eſt ſumus caligōſimo retineat in iura

modo cerebri & ovis interiores & exteriores ptes capitis facies
puerit ad colorē rubēū ex nigro cōmixtū: uelut est color mor-
ri pping sue maturitati sic manifestū est & fuit in qdā alama
no q laborabat hac egritudine memoriā faciā de eo. ¶ Post
hec iterū pēplādū est: q cū mā illa in epe multiplicata ab adu-
rēte calitate pnat aerea aquea & uaporosa pūb: tūc nō hēat
aptitudinē ita facili exaporādi ac fridiora appetēdit: maxi-
mo nocumēto suo vītutē stimulet ad sui expulsiōē ide p uer-
nas a chili ramificatas i dextra & sinistra pūb: ad brachia p
pūsa innumerabilia fere facit apata nigra uel fusca solida uel
luc gū faber: que sui feditate substantiā & pulchritudinē mem-
broz auferēdo deformat & exterminat ut aspiciētes effugere
faciat. ¶ Et cū pūgat mām illā vītutē inferiora pūllū in fūerū
dura efficit adilomata & in toto pedemagno altero & utroq3
innumerabilia fere facit apata tāta corruptiōe mēbra affligen-
do q seiet ea & circūstās ac: & cadūt qūq3 digiti & substantia-
les pūcile mēbroz. vide q pulchre op3 cōsideratē iuenire ue-
ritatē rerū. ¶ Et vō insup si mās istas pūgat cōmisceri cū al-
teris mēb: spē distinctio ab eis: tūc uel ille mē que cōmiscē-
tur melie aduste pscripte erūt seruātes nātūatē suā uel ab ea
pte mutare. ¶ Si p mō, tūc aut melie aduste cōmiscēbis ita
sequētiq3 minorabit malitiā melie aduste & currē faciat ip-
sam ad subcutaneas ptes & faciatur morē cū corruptione p-
tū & duricie emittēte humiditātē subcutaneā & ualde fedā:
forte q ista est illa dispō quā Cornelius Celsus Theodorus Pri-
scianus & multi illustres viri nosauerūt morbū intercutē: & tu
pauloante vidisti ipm in frācisco capitali q ex illa egritudine
seccionib: & adustionib: que nō erāt opportune mortu: fuit.
¶ Si aut illi melie mēci cōmiscerēs ita mucillā ginosm & vi-
treū sūm pūc: tūc faciet tumores in mēbris cū colore subal-
bido & soliditate pūc: sicut tact: & visus tuus vidit & palpauit
in facie gaitani mei quē pauloan curauit. ¶ Dum aut mēci
melie aduste cōmiscerēs mēlia nālī tūc si mā melica fecā-
lia minorares & spargeres utraq3 per vniuersū corp: tumo-
rosū reddet ipm & solidū: qūter vis vidē in his q patiuntur
melāchros & est ictericia nigra: & ppe cū fuerit antiquata.
¶ Et si in tali mixtione pūtiua viceret melis ex adustione
melie genita: tūc cū tumore & duricie corporis uenirēt pūta-
le corrupte & ulceratiue cū magno fetore totū corpis. ¶ Si r-
step si mē melie aduste pūcte cōmiscerēs melia genita ex
adustione cholē: tūc mā illa in mēbro aliā multiplicata & pro-
pūsa cācerosū faciet apā. Est enī cācer apā genitū ex melia
genita ex adustione cholē: aut ex melia nālī adusta cū cōmi-
scēt melia cholica. 3^a qūti. trac. p. an exordio cap de cancro.
¶ Si aut bec melia adusta cōmixta cū cholica spgī p vni-
uersū corp: tūc faciet apata serpētia & corrupētia mēbra ca-
dere faciētia substantiales ptes & reddētia corpora tāte abomi-
natiōis q timeo dicē & scribē nedū bec vidē. ¶ Adde itē q
itali melie aduste cōmiscēat sanguis nālī: tūc remittendo
malitiā ei: faciet ipsam pūptā & obediēte curationi magis.
¶ Si aut tali mēci cōmiscerēs sanguis & adustus etiā dato
q ex vna pte aliqūter remittē posset malitiā melie ex pte mo-
di substantie tū ex pte aculeatis in adusto sanguie reseruate i-
tēdē posset malitiā illi melie: saltē tenēdo viā q remissū ad-
ditū intēto intēdē pōt alteri malitiā intēsiue. Ex q sequitur q
bec mā melica cū sanguine adusto cōmixta facit apata cum
calitate pūritu & inflammatione magnā. cū escarto uel frustis
sūb: bio que uenire solēt i aliā carbūculo uel antro ce. ¶ Et
adē circa hoc adhuc subtilius pēplādū: q si plures baz ma-
terierū cōmiscerēt ad inuicē cōfūse: sequerēt lepre spēs dif-
ficulter cognoscibiles & nō nisi a viro scia & ope doctissimo.
¶ Propter qd correlarie cōcludit p difficultas cognitionis
spērū lepre: raro enim cōtingit mās humorales nālēs & p-
ter nām simplices repuri in corpore: imo cōfūse sunt inuices
in uenis & arterijs maioribus & minoribus. ¶ Et sequitur
scdō posse colligi causam difficultatis curationis harū egrī-
tudinū uel impossibilitatis curationis earum: & propie
qū fuerint antiquate & a multiplici materia pendentes.

Ex oīz hōz fundamēto speculator pōt elicē cās efficien-
tes. ¶ Cū enī efficiēs pūtiue est vītutis pūllēs has mās
de nobilib: & interiorib: mēbris ad vilia & exteriora. ¶ Effici-
ens autē & mālīs cā est hūor melicus ex adustione melie uel al-
teri: iā declarat. ¶ Formalis vō cā est taliz mēz inuētiō in
substantia mēbroz cū alteratiōe eaz & corruptiōe pūclo. ¶ Fi-
nalis vō cā est ut vītutis alleuādo cor & reliq pūcipalia & eis p-
uētia mēbra seruātutelatoria & pparatoria vītū custodiat:
aut in opōnib: minora efficiat nocumēta mā illa q faceret
si nō expelleret a vītute. ¶ Et seq: itē ex hoc fundamēto in-
ueniūt intellectū ples posse fantasari lepre elefantice spēs p-
ueniētes nūc a melia genita ex adustione melie simplici: epite
aut nālī mixta: & eēt p spēs. ¶ Et 2^a ex cōmixtiōe melie me-
lācholicē cū sanguine ipsa dūante sanguinē. ¶ Et 3^a eō. san-
guine dūante sup ea. ¶ Et 4^a assignari pōt ex eqli cōmixtio-
ne baz māerū ambaz. ¶ Et iterū tres spēs affigēt ex cō-
mixtiōe melie cholē ce cū melia melica & eēt sepiē. Et tres ite-
rū fierēt ex cōmixtiōe melie melice cū sūlate & essent. x. ¶ Et
tres itē fūt ex cōmixtiōe melie melice cū sanguie. & eēt. 13.
¶ Et 14^a affigri pōt cōmixtiōe plūz baz māerū ad inuicē.
¶ Et 15^a spēs iterū fieret ex cōmixtiōe oīz baz māerū ad
inuicē. Et si itē uel es fantasari circa mixtiōē baz māerū
distinctaz pte nālītatis & nō nālītatis eaz: tūc forte plures
q. 30. spēs lepre elefantice imaginādo uenari poteris. ut mē-
scēdo melie melice cholē nālē & rubē dictā. 2^a cōmiscēdo
ei cholē nō nālē notā & famosā duplicē. s. vitellinā citrinā
aut minoris fame. s. genitā ex mixtione nālīs melie cū chole-
ra: aut cōmiscēdo cholē nō nālēm adustā uel putridā. & de
alijs etiā humoribus imaginādum cōponendo cū pūcipijs
medicīne theoricis. Nō immerito appet qūter deluduntur
medici in mā harū dispōnū: quā temeraria assumunt an-
dacia: sicut pauloante delusi sunt qdā cāpellantes & cāpel-
latores medici ut denuo in hac dispositione vidisti.

Signa vō baz dispōnū iā imersa sūt & inuoluta varie-
tatib: eoz trāsumpta a substantiā libetētib: ues:
cū iā oclaratū sit cōplōnē & substantiā mēbroz nēcio ab hac
egritudine corūpi. & signa sūpta ex opōnib: que nō solum
ab hac egritudine ledunt nocumēto diminutionis aut cor-
ruptionis aut utriusq3 sūt: imo frequēter opōnes auferunt a
mēbris ut p3 in plurimis & patuit in viro illo: mēbra enim
eius & plarima sensu tact: carebāt & cum puenit ad ablatio-
nē opōnis tactiue cā in illo mēbro uel corpore apte sunt por-
te moris. solo enī sēsu tact: pūatū aial nēce est mori 3° de aia.
¶ Propter qd ad regimē b: dispōnis finalr accelerādū est.
Inferi enī qūq3 pūget memoriā agē de 3° gūc sūgrū sūp pio-
rā a casib: 13 corruptio formositatis boīs in hoc gūc pūncat
sed loq: ad intelligentes & scie cēlatōres & nō ad temerarios
cāpellones pūculari: hēb: & maxie grā correctiōis eorum.

Sectionis secunda. De cura huius lepre elefantice con-
tinens capitula duo.

Itaq3 b: tremēde dispōnis regimē enūtiaturus
p discurrā p pueniēte applicationē sex rerū nō nā-
lū. 2° vō pūcipalr ordinatū regimē curationis b:
egritudis p adeqūtas intētiōes enarrabo: in q etiā
cap regimē pseruationis ab euentu uel recidua
huius egritudinis post curationē eius enūtiabo. 3° vō or-
dine subūgā regimē uel curationē qūdā accitū que solent
subseq bāc egritudinē: curationē autē accitū que ipsam actu
cōcomitant in intētionib: curationis iam enūtiauero.

Sectionis scde de regimine elefantici per dietā. Cap. 1.

Ro expediriōe itaq3 pmi capli b: 2° pūcio trop-
iculi. v. op3 uti sūmonib: iūicē mēlitis
cēntialr. ¶ Et pmi fmo cū insa alioz pmitte ne-
cessitatē b: q cū dispō b: pūcipalis elefantice iūicē
viri pueniat a melia melica cui aliqd flatis mu-
cillagiosi & grossi cōmixtū est. ut p cap iā declaratū est. 3° op3
q oēs res nō nālēs sūnt melie tali cū calitate & bu. cap. ue-
rā q talis melia nō eūat ab accitū calitate remanēt i ea

ab urere cū pducta. q̄ m calitas est iūctiue pua. ppea q̄ refra-
cta est a flate sibi cōmixto. Jd opz magnifice tēplari: ita ut
calitas pducta ul' pducibilis ab aliq̄ rep nō nālū nō sit tāta
q̄ta nēcia foret si melia fecat eēt. Neqz ē bñectario quā ad se
uocat melācholīa siccitate itēstis q̄ta nēcia foret i melia meli-
ca z cholica. Et si ista sūt difficilia dici z scribi pence bñum
sciēficū: tūc q̄tā credē potes latē difficultatē pence opus in
applicatione rep parū calefaciētiuz z parum humectātiū.

Itaqz p debita mēsuratiōe aeris pmitte dū p. q̄. I3 aer
merito q̄litate suaz v̄tute astroz corpa nra sēp
exiccat. ut scribit 2° pmi. cap de ipressiōe aeriaz q̄litate. m̄
prudētia piti medici pēt remittē ipm in calitate: p quā i tpe
estari recedit a medio frāgēdo ipz cū reb' isfridatib'. z remittē
etiā ipz in exiccatiōe forti cū humectatib'. ¶ Eligat itaqz iste
vir regionē ciuitatē z locū bñtia aspectū oriētalem z meridio
nālē: euēratū tñ fenestris z portis oueniet: z sit loc' ppe de-
cursu z aq̄rū fontaliū uel fluuioz. m̄me ad ppe mare. Et si ta-
lis bñ nō possit a pñ° aplis usqz p totūz mēsem septēb. arusi-
cia l' pparet sternēdo in cameris flores solia z plātas pticio
pātes v̄tute isfridationis z bñectationis: uelut violaz bora. z
bug. malue lactuce z cōsiliuz. aut faciēdo ex eis dē decoctiōes
qb' actu fridis irrorent parietes hitatūis: aut saltez aspgat
aq̄ recēti nō salsa. ¶ Aut suffumiget cū euaporatiōe boz tro-
ciscopz. R. floz nenufaris: floz violaz floz cucurbitē. añ. 3. 5
se. lactuce endiuie scartole añ. 3. ij. amili. 3. i. formēt trocisci cū
succo viol'. ex qb' duo uel tres coq̄nt in aq̄ z aspgat ex ea do-
m°. Sūl' ē z strat' ubi dormit talib' folijs puluerib' aspgat:
nec nō etiā ista ul' ipsos aliq̄ teneant in locis ubi ponunt ue-
stes ei' qb' induit. Sūmope cōsideret cū duab' pñb' florum
nen. 1. z viol'. cū lib'. z 4° pte mactis z corticuz citri aspergere
suffumigare z cōsuare in eis caputē z birreta qbus tegit ca-
put suū: aut saltē aliqd ex pulu' illo subtiliori bis in septima-
na supaspge caluariē capitis erit ei utillimuz valde gfa cu-
lus intētionis. f. alterandi caput: z fumos in eo retentos fiat
hoc cōpositū. R. mactis. 3. 5. florū bora. bug. ca. ue. z corticuz
citri añ. 3. ij. florum nenufaris viola. z cucurbitē. añ. 3. v. ligni
aloes maiorane. añ. 3. j. pulueris cōt' z ligent in syndone re-
toxa z sepe odorent. hec de mēsurā acris sufficē possent.

Pro altera vō de reb' nō nālīb'. f. de sōno z vigilia pmit-
tēdū est q̄ buic viro oueniēs ē recedē a mēsurā dor-
mitionis corpoz sanoz p augmētū ei'. Sōn' enī plūxus mul-
tipl' ouenit ei. ¶ Prio q̄ fac ad meliorē mātē digōnē. ¶ 1°
q̄ augmētāt euōnes mātē uisibiles vigorādo calitatē in a-
tā. ¶ 3° q̄ v̄tutē expulsuā que ē vna de 4° v̄tutib' mīstrāt-
b' uegetaue potētie fortificat z auget. ¶ 4° q̄ mātē fluctua-
tiōē laboriozaz itisecat sōn'. ¶ 5° z vlti° q̄ potēter bume-
ctat corp'. ¶ Sōn' enī bñectat corpa nō min' q̄ vigilia exic-
cet. 2° pmi. cap de his que pueniūt ex sōno z vigilia. ¶ Jd qz
q̄ iste vir nō edat a plēniūdie capitis ei' nō d3 ē sōm' nō uā
plūxus ut p ipm gīent reumatissimū q̄ augmētant. ppea q̄
in plūxō sōno caput replet uaporib' ab uli corpe eleuatiōe ad
ipz. q̄ in ipso multiplicati nō oueniet exant. Sōn' enī retē-
net oēs edones: imo z fontes pter illā que p sudorē. 2° pmi.
cap palleгато. ¶ Modus igit mēsurādisōnuz est: ut postq̄
iste vir cibaz fuerit p borā. f. cū dimidia dormire incipiat. p su-
per dextro latē caput partip' eleuato: deinde sup sinist' rōz ali-
q̄ resupine poterit q̄icē p p inclinationē mātē ad postero-
ra que sit in resupinatiōe. q̄ tñ nō sit plūxus: neqz ualde freqns.
Oino aut effugiat decubitu sup uētre z facie. ppea enīz mo-
uent mātē ad faciē z rīgāi qb' duab' pñb' bñc vir fuit mole-
stus. Mēsurā g sōni pōt ei cēdi usqz ad. 9. hōs spatio extēsiō-
ri usqz ad septem horas spatio breuiore illo. Rēliq̄ aut tpe
vigilare oueniens est ei. hec de sōno z vigilia sufficiant.

Quietē vō buic viro ouenire magis q̄ exercitiū ex ol-
cis in pcedēti cap declarari pōt. min' enī in il-
la agitant mātē: z oueniet applicat' suat inat' calor ad mātē
rū digōnē tā in nocitiōe q̄ in iuuatiōe efficiēdā: etiā q̄ in ge-
te corpis nō ita ledit cerebrū a multitudine fumationis que

ab vniuerso corpis eleuant' z ad cerebrū euaporat tanq̄ ad
lationē supiorē. Etia digō p' 2° z 3° meli' pfiunt. boie enīz
q̄scēte nō agitat in stōcho cib' neqz fluctuat in co potus ad
uarias dñas pōnis. Nec ēt chilus ex eo genit' ex uehementi
agitatione coarctat' uel alr cīneat. Et ouenienter par cū v̄-
tute sua in meli' tasmutare pōt ipz in bñores pmos in gete
q̄ in motu corpis. ¶ Sūl' ēt z ac' motiue potētie meliores
pfiat possēt. uelut appō vñio z assilatio nutrimenti ad corp'.
Et ista est cā pp quā a sapientelaudatū est exercitari in mā-
ne q̄ in nocte q̄scēte corpe oueniet p dicit oēs actus pfi-
ciunt oueniet'. ¶ Si igit viro isti aliqd cōpetat exercitiūz
circa tps ueris añ. 1444. q̄ usqz ad illud tps iniungo ei getē
corpis. Jte poterit exercitari exercitiū suauiter peditandi a
media bora usqz ad vñā cum dimidia: aut mōtē ascēdēdi z
descēdēdi p scalas suauiter z nō diu: uel fiat exercitiū cū eq̄
gradario z suauis icessus. uel nāuale fiat exercitiū: remis tñ
nō imoderate pupim agitātib'. ¶ Et fiat exercitiū pñū pe-
ctoris parū eleuato uoce diu sermocinādo: z exercit' natus
demucādo ipm z exufflando ped. z crustas z supfluitates in
eo exites lauādo z mūdificādo: uel cū aq̄ mellis uel alijs de
quibus in regimine medicinali sermo fiet amplior.

De altera vō re non nālī. f. accitibus aīc ēt ita moderate
agendū est ut nō agitet aīam ei' agitatiōe tristi z angu-
stiosa: aut altera p qua uehemēs fiat mor' in spirītib' z bñori-
b' z tract' eo p deē ad icus: z accubatio ēt uel suffocatio a mī-
titudine napoz oppmētū uias euētiōis mēbrop aīalūz. In
oi enī egri uaine cōfortari mēte optimū est affo. 2°. Multū ēt
bolum iciderūt uarias z laboriozas egri tudies z picitauerūt
in eas: aut lōgo tpe afflicti magis p tristiā aīc q̄ p mīlitudi-
nē z pīuā q̄litate mōez: ut pulcherrime legi ēt a Salin libel-
lo de exercitiō ad Epigenē ppe pñm. ¶ Et si passiones aīc
oēs possit sūt puenire a corde fm pipateticos icipiendo. z ēt
a cerebro fm sniam medicor. ut p' tertiherac. p. z 2° regni p
magnū pcessū videri pē. tūc p3 q̄ in talib' passioib' si fiat mo-
tus spūm z bñoz de circūferētia ad pfundā in flāmabunt
cor z cerebrū: pp qd mātē coīcabunt rīge cordi z epī in flāmā
do ēt laudabilis. b. z spūs. ppea q̄ passioes tales extermināt
z mutāt corpus ab ea que est fm nām consistentia. 3° regni.
¶ Jgit optimū est buic viro consolari bñ sperare z letuz mē-
te transire. fiet enī tunc in eo melior p̄seruatiō ab acciti-
bus z egitudine que peressus est.

Quia vō res nō nālīs ponit esse replo z ianitiō: ad qd
hic nō itēdoput ipōtētreplonē humoz corpis
Sed itelligo. p eas modū z regulā accipiēdi cibū z potum z
abstinēdi ab eo. Pro cuius rei determinatiōe. 12. ponuntur
regule ab hoc viro obseruādē: ex qb' p dñitatē de curāne eligi
poterūt. 13. regule ab eo fugiēde. ¶ Prima igit obseruāda
regula est hec. q̄ nullus cibus aut potus accipiat in q̄titate
tāta q̄ stōch' icurrat tēsiōē z gūratē ex eo: neqz fluctuationē
z uentofationē ex potu. p3 cōloz q̄ supouenietib' bñs accitib'
stōchus debilitatus non cōueniēter amplexabit illū z termi-
nabit illū. ¶ 2° regula. nullus cib' aut pot' assumi d3 nisi cū
lā patēs senserit pāsumptū cibū z potū a stōcho fuisse depo-
sitos. pbat 2°. q̄ ab opposito illi' accidet cibū pus assumptū
semidigestū in crudari z 2° cibū supassūptū corūpi. aut non
ouenienter digerit: aut sil cū alio semidigesto a stōcho p̄cipita-
ri uel attrahi cū illo. ¶ 3° regula. nullus cib' z pot' vñq̄
assumat: nisi uerus z nālī appetit' incitet ad ipm. pbat: q̄
si accipiet absqz appetitū: tūc erit stōch' satur. Sed sup tali
saturitate augebit replo ex nouo assumpto cibo ul' potu igit dñ
ponet ad corruptionē. ¶ 4° 2°. post assūptū cibū q̄scēdū
est z forū motu nō exercitādū: saltē per totūz mēlez futuri ap-
lis de. 1445. ¶ 5° 2°. null' cib' ipetuose deglutiedus est: z sine
bona masticatiōe. pbat 2° quo ad primā pte. q̄ ex repentina
deglutitione cibi laxat meri z terref stōch'. ¶ 6° 2°. in quali-
bet canonica cibatiōe pot' nō d3 in q̄titate cōtina mult' assu-
mi. pbat: q̄ tūc nō sit debita cōmixtiō potus cū cibo suple-
uigite multo potu ad paucū cibū. ¶ 7° 2°. diuersa cibaria

spe et multa non sunt in eadem cibatione accipienda nisi fuerit ualde in quantitatibus actiuis et silia. Probatur quod quod tripliciter est diuersitas ciborum et potuum in substantia et quantitatibus actualibus et potentialibus in raritate et densitate humiditate et leuitate subtilitate et grossitie: tot modis et uariis modis ad predicta aggregantur. Sed ex tali humiditate prohibetur debita digestio. Item. ¶ 8º. nullus cibum uel potum assumi debet cum fuerit parum in uasis eneis. p. 3. q. 2. cum enea uasa precipue uenenositate quadam: ut 5º. quod colligendum. Id dubitabile est ne bñores corporis et stomachi ificiantur a talibus cibis et potibus. ¶ 9º. est nullum cibarium compositum ex dulcibus acerbis mellitis et lacticiis sicut mixtis assumi debet: p. 3. q. 2. expimentatores id dixerunt quod talia cibaria preparentur ad generationem lepre. ¶ 10º. cibaria omnia lenitia et mollificatiua uentris semper aut alia sunt accipienda: p. 3. q. 2. dato opposito: aut corruptum in stomacho aut essentia deponenda reliqua cibaria. ¶ 11º. cibum et potum grossum et stipticum nullo modo permitti debet aut alia cibaria. p. 3. q. 2. talia apud portenariu posita claudenda illud: tunc essentia de oppilandi ipsa et claudenda melaucas que terminantur ad fundum stomachi: propter quod regurgitarunt talia ad superiora. ¶ 12º. rubra crisomilla et omnia cibaria corruptio aptitudinem in se habentia disponunt ad lepra. probatur: quod ex aptitudine corruptionis eorum corruptum humorum et adurunt etiam melicas substantias transeunt. Post hoc autem de inanitione dicendum quod omnia inanitionis cibum uel imoderata abstinentia a cibo abstinendi debet. Probatur quod ex tali sequitur augmentum caliditatis putrefactionis uel adustionis cibarioz et potuum in stomacho. propter quod tolerare famem stomachum putridum replet humoribus: beo oes dolores uidetur assumi p. 3. q. 2. p. m. cap. de regimine per cibum et potum ex. 15. continetur. cap. p. mo.

Ita autem transire oportet ad sextam rem non nalem in quod plura et ipis spatia neciuz est. propterea quod oportet spacialiter per multa cibaria et potus discurre. ¶ Pro quod permittendum est per quod omnia cibaria que calida sunt et bona. ueniuntur sicut. 13. humidiora sunt et necia quod calidiora: sicut appuit per cap. bui. trac. et in cap. de aere. Item buic uiro eligendum est panis de pura simula uel flore farine frumenti qui non habet partem de fermento: sed quantitate nobiliter et sit mollis coctione non coarctat uel torrefactum parum: minus bonis salis quam cois panis. Et cuitur acini panis et opurus et ordeaceus. Et ibi uero de pasta aut de farina uicuparentur ei propter cum lacte preparati oui non uel sumuntur aut capno. ¶ De carnibus uero laudabiles sunt ei vituline castratie et de recenti et iuuenulo agno uel bedo. Carnes et porcellos iuuenis boni pigui sunt ei utiles et caro gascelli iuuenuli et caro cuniculi et. Caro uero leporis et apri et cerui rarissime comedantur. ¶ De uolatilibus uero oes pulline anatroz iuuenis in domibus in aqua degentibus et pides fassani et turdi boni pigues sunt ei utiles. Caro auiculaz parum boni piguius: et in summa omnia alia que sunt iuuenile et pigues excellenter. Maxima enim curatio talium egrotantium perficitur per decoctaria et ipiguationis substatificia et madefactiue. ¶ De piscibus uero laudantur ei oes fontales uel fluuiales electe aque celo et aeri detecte: que aluenz beat dentantur a paludibus platis fetidis et corruptis in eis in quod etiam non inueniatur multitudo ranarum nec serpentium aut anguillarum: quod plurius est ex putrefactione: de quod aqua eligantur tot retine uarioli lucij capedani et maris oes temali et steriles et regine pisces et sturiones et silles sicut eorum nota uirtutes et proprietates sicut diuersa mundi climata regiones et ciuitates approbantes usus eorum: sicut quod sunt cum augmento saporis delectabilis odoris et denudatione eorum a viscositate et grossitudine sunt quod bene solent oes pisces sicut magnas bñtes: propter quod uisibilis est sicut quod rudia sarpellonum quod approbat usus anguillarum de quod non bñt autem et ratione neque experientia. ¶ Et pisces oes quod comedantur sint actu calidi et meliores sunt elixi quam frixi in oleo: saltem aut pisces oes dimittantur quod sunt ualde nocui. Trufatores uero quod iam paulum admistraverunt in cibis bonum egrotantium ranarum sed pluri medacio utuntur: quod non est inueniendum ab auctoribus quod cibum talis ueniat eis. nisi quod Gal. xiº de simplici medicina auctoritate Dyasco. uoluit sicut cum aggregatore Seta. quod si deus in potu elefantis in ranarum cum oleo et sale est beoat eis et ueniens hoc autem quod puocat uomitum et iducit secessum: non igitur eo

ferat ea via cibi ut temerarij dicunt: sed via medicine. ¶ De platis autem quod cibaria adiungunt conueniunt ei lactu. spinachia bleta portu. cucur. scariola endiuie oes senationes: et in summa plate oes bñtes humiditate nobiliter: quod uel friditas corrigat cum medicis leuis caliditatis et quantitate panis: uelut sunt fenici. petrosil. anisus. serpillum bysop. calamemum et silia cocta in cibis ad refragendum bñdialia predicta: de quod numero tñ elegantur enula buglossa borago farfara secacul uel irigue et rapuncio. lus uel silia. Citrulli uero et melones suo tempore etiam sunt laudabiles. De platis uero audacter calidus et siccus non itromittat se in usu earum nisi ualde raro et in pura quantitate et refracta cum fridis ut supra dictum est. ¶ De fructibus uero ueniunt cerasa quellanerecetes et pira dulcia muscata uel non: et poma dulcia suis temporebus et sicus recetes: sicce uero non placet propter acuitatem suam quod corrumpit sanguinem et facit euenire scabiem. Uue uero dulces et passule sunt laudande non tñ in usu multo. gnata uero dulcia et musca sunt ei utilia: acris uero non placet. Persica uero bñ dulcia ei laudanda sunt. Silr et iuiube propter humiditatem suam et lenitionem quam bñt. Citonia uero pira solida et acris melpila et sorbe et corna dimittantur. Et crisomille etiam fugienda sunt. ¶ Lactis uero usum crudi et cocti uehementer laudo ei. quantitate laudabile nutritum trius meli emundificatiuum sanguinis exiccatiuum feruoris apiendo et urinales vias et mudificat uentre adustate et serositate suis. Silr in diebus caloris et mihi placet usus colostre et re cocte moderat: reces cascus absque sale et ei collaudadue. ¶ Butyri uero usus gratus facienda cibaria non bñ laudo. Sed mihi placet magis oleum oliuarum dulce non ualde salum aut oleum amigdarum dul. aut reces oleum de sisamo quod siculi uocant iercolena. ¶ De piguedinibus uero aliam ueniens est piguedo porcelli iuuenis castrati et vituli et iter reliqua sume laudat piguedo asini in usu cibarioz et vnguentorum. di enis de ea quod eradicat lepra si fuerit ei et radicator uel si non fuerit uehementer confirmata facies substantiali corruptione mēbriord. ¶ De liquibus uero alijs quod cibaria adiungunt laudabile foret ei uinum cito niorum et granatorum muscorum et dul. ad huc etiam et sapa et in summa liquores oes non precipites multa acredine uel acetositate propter refracti cum succaro penidijs et coctis bonis. ¶ In speciebus autem et granis quod cibaria adiungunt. aduertendum est quod cuitent omnia in quibus est potentia multum calefaciendi et adurendi sanguinem et alias mas humorales. propter quod augmentet mē melica ex adustione aliorum humorum: aut saltem ab eis iponeat caliditatis intensio: per quam mē reddat actiuior ad corripendum mēbra et serpenduz per ea: et propter quod in talibus speciebus sicut caliditate intensio inuenit dulce do que est signum apparit uel promptitudinis inflammationis et adustionis mēbrum talium. Exemplum bonum sicut anisus. se. se. baucie cimi nam petrosil. nigella cost. cinamomum cassia lignea daucus tarcon et oes pegrine species ut galaga pip sedoaria et consimilia. ¶ Uerum quod in talibus inuenit virtus cordialis et stomachalis et: quod ipsa defendit a putrefactione et rectificat id factum: uelut est cinamomum cost. et galaga et pip. idco talia non oino sunt dimittenda: imo admistranda sunt cum bis que refragant caliditatis audaciam uelut cum acriplice bleta spinachia viola nensare portulaca cucur. et consilibus: que etiam omnia cominuunt uehementer siccitatem predictorum seminum et platarum: propter quod in nulla composita canonica ab auctoribus inuenta inuenies aliquod antidotum quod non sit compositum cum hac sciētica electioe uelut cinamomum galaga pip coctum et silia que calida sunt in 3º et in 4º. refragant cum seie cuscute scariole lac. et portu. aut eorum audacia remittunt cum calis remissio sicut crocus hoc modo corrigit pip: et sic de alijs tenedo uia tu tiorē quod remissio gduz quantitati fiat per comixtionem remissioris ad intensum. calidas enim croci in 2º gdu ducit ad medium caliditatem pipis in 4º. 13. hoc magis deieat uirtutem l medicis compositis fermentatis. ¶ Ad huc tñ defende potes quod 13. medicina non sit fermentata: virtus tñ dirigit medicinam remisse calidam ad membrum passibile ab remisse calida et medicinam itese calidam ad membrum passibile ab intese calida siue hoc fiat quod virtus per dirigit remisse calidam quod intese calidam siue e conuerso. ¶ Et iterum dato quod utraqz medicina itese quod remissa in gdu sit offeret mē

hinc alterabilis ab eis. utraqz et actumata exite de facto: in dñ q
cōplo medicīne eleuate in gdu nō īprimē in mēbrū nisi per
modū refracti esse a medicina trā uel sibi sibi et in q̄litate: ut
friderespectu cale et cala in p̄ respectu cale in 3°. ¶ Ex hoc
fundamēto itelligē potes diuersas cōpōnes medicīaz que p̄
frōte legētib⁹ appent satis cōnce. ¶ Et seq̄ ex hoc fundamēto
et 2° cōprehēdi posse q̄ta difficultas est in elaborando circa
corp⁹ humanū applicādo cōueniēter actia passiuo. Ex hoc
fmonib⁹ nōnulli aliq̄liter colligi p̄nt. 1° terrib. cap de can. cura
eīdīs cordis. et 5° can. sūma p̄ cap 2°. Taceāt igit carpellato-
res qui medicīnā temerarij opatiōib⁹ p̄nrbāt. ¶ De his et
que in cibarijs admistrant delectationē īponētib⁹ in eis p̄
ter sapā et p̄dicta sūt sē succor: cui⁹ usus et si cōueniēs uideret
ad dulcorādū cibaria et pot⁹ oēs: nī pp aptitudinē sue cōuer-
bilitatis in cholera: pp qd par⁹ est ad aduersionē: id nō multū
mibi ply: et ppe simplex. S; cōfrāgans ei⁹ cōlīmēta cū frigidis
audacter et cū b̄dectatib⁹ remisse: nēut semia oia frida 4° ut
v. viola flos nenufaris et cōfīa. Mellis vō usuz hic oino dete-
stot pp calitātē et siccitatē ei⁹ in 2° gradu. Et si argueret cōtra
q̄ ipm est de cōseruatis corpis et p̄bibiū putrefactiōis. huic
dicēdū est qd hoc cōtē vitatē in corpib⁹ mōdis. ut in nōcho et
epēq̄lia vō nō sūt talia egra corpa imo mel et mellia cibaria
facile cōrūpūnt in eoz nōcho. ¶ De cōditis vō qd est colo-
rus sūt cappare: quib⁹ bēant aliq̄ diuersionē viarū urīne:
et cōueniētē his egrotātib⁹: ut recētes sūt: nō diti cū sale pp au-
gmētū calitatis et siccitatis nō cōueniēt: et pp eādē cām vitup-
ande sūt olīue cōditē: et sīlī cōdimētū sabane et est de pisciculis
p̄uis cōseruatis in aq̄maria. Sīlī et et cūcūle marine in ace-
to aq̄ salsa cōditē nō placēt. ¶ Baude. i. pastinace cōditē et con-
seruare in sy⁹ mellito sūt eis laudabiles: clarificātēni sangui-
nē et apiunt vias urinales intestinales et poroz. Sīlī et laudā-
tur ei radices lecaul cōditē absqz sp̄b⁹ acutis. Et poma et p̄
ra cōdita et citonia dñmō nō sūt ualde dura: hec oia sūt uti-
lia. melones et cucurbitē cōditē optime sūt ei. Et citra cōdita
et ppe cū cūcūro et sūt ei laudabilia. ¶ Xilobalsamū vō cō-
ditū de oriētalib⁹ p̄b⁹ asportatū his egrotātib⁹ esset mirabi-
lis in uamēt. Rectificat enī cor cerebrū et nōchū et mōdificat
sanguinē et supfluitatib⁹ expellendo eas p̄ poros et urinales
vias: p̄ter et cōueniēt līstī egritudinē napi et rape cōditē: et ppe
absqz sp̄b⁹ multo. ¶ Et nō dubitō sibiēnt mirabolani in
di et emblicū cōditū: esset eoz usus talib⁹ egrotātib⁹ ualde cō-
ueniens. aduersant enī melie p̄spitādo ipsaz p̄ viā expulsiōis.
Cōditus vō. cō. oino dimittat et cortices arāciōz cōditū abs-
qz multitudine sp̄b⁹ sūt laudabiles. ¶ De p̄b⁹ autē alium
laudabiliore buic viro sunt cerebrū et pigues p̄tes a nerulis
et ligamētis exclusē et cutib⁹: et ppe salitis et epar alaliuz lau-
dabiliū: et ppe potē p̄ augmētū sue nutritiōis et cōueniēt
tiā in q̄litatib⁹ i hac cōplone: pp qd scripsit Sal. 7° terrap. qd
nutribilissimū oīuz que scim⁹ est caro porcina: de qua etiā su-
pra. sīlī et epar galline et anatis piguid. hec oia cōueniēt: pul-
mo etiā cōcedi pōt eis: īeniz nutritiā sanguie cholico fm p̄-
p̄riā ei⁹ cōplonē: in eotū sanguis notabilr refract⁹ est pp acci-
talē cōplonē in pulmone iuētā ex defluxu statū ad ipsz. Que
vō p̄tes sunt sic cor intestina renes oia dimittant. et ppe splen.
Est enī ipse melie receptaculuz tā fecalis q̄ aduile ex alijs
māeb⁹ facte. qd enīz erit q̄ cūz industria sua sufficienter curare
possit leprosus aliquē absqz rectificatione splenis. 3° q̄dam
modernos carpellatores qui p̄mittūt curare leprā absqz re-
ctificatiōe eius: deludētē tri et delusi. ¶ De modis autē p̄pa-
rationū cibariōz cōueniētiōz est elixationis modus q̄ assatio
nis: et ppe fm cōsuetudinē sacre cū piguedine potē salita: siue
p̄ piguedinē itelligas lardonē siue aliā p̄tē itrisec⁹ in p̄tib⁹ mi-
rachialib⁹ iuētā q̄ ppe piguedo nūcupat. tales enī piguedico-
lī p̄ se nō cōnt mltū male: p̄ acciō tñ pp salē sūt multū nocue
Modus autē p̄paratiōis cibariōz in sartagine dimittēdus ē

Pot⁹ aut in hac dispōne cōueniēs est vīdū colore rube-
um substantia subtile sapore tēdēs ad pōticitatē et
nō p̄citatē leuē. tale enī utp̄m remittit malitiā b̄mōz p̄bi-

bēdo ebullitiōē et putrefactiōē eoz. Et posset et tale vīdū
p̄p acerbū ēē albū: et nō esset bonū mīn⁹ p̄dicto. Reliq̄ vō vī-
na substantia grossa non bñ fecib⁹ expurgata fumosa palde et
acuta q̄ tūc qz forēt gustū delectabilia siue dulcia ul ame-
na nō essent in hac dispōne cōueniētiā: pp fortē calitātē eoz
et ebullitiōē quā faciūt in humorib⁹ et aduersionē in eis. v̄z
qz in plimīs regionib⁹ et cūitātē vīna iueniunt. valde cala et
acuta. adeo talia possent cū 3° p̄tē aque electe de uero fonte et
uete mōdo eligi et mīsceri fm discretiōē moralis vīri et fm
potētiā vīni cūlter utraqz pōndō mediocri vīno: et duas p̄-
tes aque et tertiā p̄tē vīni fumosi et erit modus rōnalis p̄ces-
sus. ¶ Si autē patitō sit de illis q̄ discretiōne utunt: tūc dico
q̄ cōueniētius esset ei bibē aquā q̄ vīnū. nōcho mītolerante
ipm et cōsuetudinē affirmante hoc: uelut est apud mauros. et
alios gēti⁹: qd ex legendō cōcedit vīnū. 3° nō enim in locis
cōueniētē aq̄ succari facta cū q̄titate succari b̄uētorī q̄ sit
illa que pōnt in cōi iulep. et si aq̄ q̄tū in potū simplici uel
cōmixto esset aq̄ cisterne melior ēēt. et ppe qū succedunt ma-
gne pluie quā p̄cesserit tonitrua et magnoz uētorū flat⁹: ta-
lis enim aq̄ ex uehemētī agitatiōe ei⁹ in medijs regionē reddi-
tur expurgata magis a terreis et uaporosis p̄tib⁹ per uehemē-
tē collisiōē et cōfractiōē nubis a qd expmīl. Efficī etia
hec aq̄ cōueniētiōz: p̄pterea qz recepta in rimis terre cribat⁹
et depurat⁹ melius p̄ sp̄giā ex argilla factā et alteratā ex ba-
rena uel ut magis cōficiunt cisterne tales. ubi aut talis re-
periri nō possit aq̄: tūc accipiat de fonte aut puteo bñ p̄fun-
do: que si coquere iterū melior esset. ¶ Si qd autē medicina
li potū regeret: tūc melior alio esset aq̄ lactis capri a q̄ case⁹
et colostrā cūca forent. talis enīz pot⁹ esset lauatiue et mōdi-
ficatiue viarū colūm uenarū et cōductiue serositatū chol-
cardū aduersionē: extingūdo tñ uel remittēdo fēnorē sangui-
nē mōsse. ¶ Alio vō potus cōueniēs pōt esset alio. v̄z. aque
fūmiter aque acetoselle et enule. añ. lib. j. succari candi. 3. is.
coquant oia sīlī usqz ad consumptionē q̄rte p̄ne: et hoc potū
utat cum cibis et sine illis. Ex qbus omnibus appet cōple-
tum esse caplm de regimīne bulis uerē de dispōsiōe per ad-
mistratiōem sexterum nō naturalium.

De cōe p̄tis de regimīne hui⁹ dispōsiōis p̄ medicinalia. Cap. 11.
Quēditus de p̄ p̄ncipali scōe p̄tis hui⁹ tractat⁹. s. de
mēsuratiōe cōueniēti sexterū nō nāliuz opz ex-
pedire scōm p̄ncipale. v̄z regimē curatiuū hui⁹ le-
pre elephantice qd qdē cōplectit in intētiōib⁹ sex.
¶ Et p̄ma qdē intētiō memorat remediū per die-
tā obseruādū. 2° intētiō cōnat absindē mām minoratiue
3° intētiō pcurabit diuersionē hāz māeruz. 4° intētiō
digeret has mās. 5° eradicabit eas. 6° et ultima cōna-
bit rectificare mēbra cū remotione q̄rādā accitūz que sem-
per cōcomitant hāc abolabile dispōnē et sic iste scōs fm 2°
p̄tis hui⁹ tractat⁹ cōplebit p̄ capla sex. ¶ Prīmū itaqz caplīz
cōsiderabit q̄titatē exhibēdōrū ciborū et potū. ¶ 2° vō
de qualitate eorum aliquid succīncte pertransibit.

Dicēdū itaqz qd dato qd ista corpora plm sint uehe-
mēter extenuata substantificā mala cōplo-
ne frida et sicca que aduersant nutritiōē que est melica cō-
plo. Etia extenuata sūt: qz talis melia gñat in eis p̄ aduersionē
nē. 3° neciuz est hec corpa uehemēter sicca et siccitate positi-
ua a melia iducta et siccitate p̄natiua pueniēte a friditate per
viā expulsiōis et ab accitāli calitate p̄ viā aduersionē. 3° bñ ap-
paret qd idigerēt restauratiōē multa in q̄titate cōtinua nēd
qz v̄tus nālis tā nōchī q̄ epatis et alioz mēbroz notabilr de-
bilitata est in illis. 3° secur⁹ eis exhibeo cibū in q̄titate dis-
cretā supplētē magnifice resolūt et cōsūptiōē id p̄dictio. g se-
cur⁹ est qd cibent in die ter. v̄z mane tēpestiue in dieb⁹ frigo-
ris salre hora 4° uel 16° usqz ad medietatē nouēbris scipien-
do in p̄n° octob. Scōa vō vice ad māsionē accipiat aliqd bo-
ra 22° qū fuerit cibati in hora 14° aut 24° qū cibati fuerit in
hora 16°. 3° vō vice cibent iter borā terūā et q̄rtā noctis: et ta-
lis modus eligēdi borā cōbanōis obseruari pōt usqz ad me-

dictatē mēsis february uel cōplemētū ei⁹. ¶ Reliq̃ autē tpe ex
cōsideratione pari eligēdus ē hui⁹ modus cibationis a pñ⁹ die
rū egnoctialū usq̃ ad finē eoz. posset enī hō pma vice ciba
ri hoc tpe sic dictū est de alijs puā faciēdo diuersita: ē in electi
one bacnisi necessitas debilitatis vtrius aut enī aliq̃rū accū
tiū deduceret ad oppositū uel cōsuetudo hoc faceret. ¶ Et si
argueret q̃ iter scōz cibationē iā p̃dictā tertiā puā cadit
mora p̃ quā nō est rōnabile scdm cibū uenietē ē digestus.
¶ Huic motūo tibi sibi dīcēdū q̃ tales cibatiōes que ex
bibent i hac hora quā illustres antiq̃ noīant māsiōnē: et itali
ci nolant merēdā uel collationē est pauca q̃ritatis cibificut
dare vipā in lyncphato vino: sorbē vñ ouū cū qbusdā nebu
lis succaratis: bibē ferculū vñ brodij pulli cū onab⁹ bucel
lis panis: comedē aliqd de gelatina. aut suis tpi⁹ assumere
decē usq̃ ad. xx. cerasa aut frustū vñ melonis accipe cum
paucopane et duo uel tria frusta cucurbite nel citri cōfecte co
medē aut alias cōfectiōes cōsiles. Hi qdē oēs cibādī modi cū
hoc q̃ sunt medicinalē: et p̃ puā eoz q̃ritatē facile a vtu
te trāsmutant: nō idigētes mora tāta q̃ta si esset eoz q̃ritas
augmētata. Et ex alio ē cōseruē: p̃pterea q̃ tales cibatiōes
diuertūt calitatē ab actiōe cōtinua uel saltē fori circa mā. Et
tūc min⁹ inflāmant nīe tales et ad adustionē disponunt mī
n⁹. ¶ Ad formā igit argumētū dīcēdū negādo cōtinuā. puā est
distātia cibationū iter vñ et reliq̃. q̃ vñ nō poterit sufficē
ter digerē. p̃ illud esse falsū ex p̃dictis. ¶ Egrorū igit ele
fantice aliquo cholico a gitatione uel melico ab illa ex mā p
adustionē genita cōueniret in p̃ cibatio libe vñ cū dimidia
in pma hora. In 2⁹ vñ dare a q̃tuor usq̃. vi. z. cibī et potus.
In 3⁹ vñ cibatione dare sic in pma. ¶ In melico vñ egrorū
te cōueniret cibī q̃ritas amplior idicādo a cā adustionē effe
ctiua: fortior enī intēsiue calitas est neēia ad adurēdū meliā
nālem et trāsmutādū ipsam in melicā meliam q̃ regrat in
cholico. sed ad maiore intēsiōnē calitatis maiorē sequet con
sumptio et extenuatio. q̃ neēia est restauratio maior. p̃ cōtinuā
intelligētiā theorīā medicīnē: q̃ restauratio debet p̃portiona
ri resōloni: et possent elici s̃mōnes ibi ex disputatio affōp̃ tex
tu et cōmēto illius. Senes facillime ferunt. Et alteri s̃mōis:
Estare et aut nō cibos grauissime ferunt. Et sunt sermones
hui⁹. pma q̃rit. trac. 2⁹. cap. de cibatione feblicitūum. ubi s̃z
magnitudinē et frequentā resōlonis docet augmētare et fre
quenter administrare. s̃. illo. Et estas qdē p̃ resōlonē suam
et c. ¶ Pro scōa vñ pte p̃ncipali bui⁹ capituli. s̃. de mō electio
nis q̃litas cibatorū et potuum excusari debes ex his que in
cap. p̃cedenti de fere omnibus uarijs potib⁹ et cibis dcm̃ est.
¶ Intentionis secunde. **Rica. II.**
Exsiccatō itaq̃ regimie patiēis ex pte q̃ritatē et q̃
litas ciborū et potū iā pueniēdū est ad curā bui⁹
uerēde disponis. ¶ Et hoc qdē capm̃ p̃tetur in
duas ptes. i. q̃rū p̃ ap̃iet modus aggrediēdi mā
anecdē illū. ¶ In scōa vñ pte attēdet ad mā cūctā et ad
corruptionē membrorum a p̃p̃ia eius uenenositate infixā.
¶ **Pro** cū p̃me p̃tis declaratiōe supponēdū est p̃ q̃ dato
q̃ minoratiua eō a sapientib⁹ cedat in p̃n⁹ ultima
gio. hic nī erit intētiō mea nō solū ad cā in uli p̃n⁹: sed etiā in
magna pte n̄is augmēti pcurādū. In tali enī pte augmētū
ampli⁹ de mā fluūt q̃ in p̃n⁹. q̃ nō min⁹ cōpēt eō in p̃ima
pte augmēti respectu fluētis māei q̃ in p̃n⁹. ¶ Premittēdū
est 2⁹ grā bui⁹ regimie q̃ eō minoratiua de q̃ hic agit intel
ligēda est respectu māei a sapientib⁹ notata eō minoratiua
p̃p̃a. De eōne nāq̃ māerū que in vijs expulsionū multipli
cant nō est magna cura mibi ad p̃nō. Quis enī dubitat q̃
feces uērositates aq̃sitates in intestinis et urinalib⁹ vijs inuēte
semper excludi debēt a corpore. ¶ Pro igit p̃missio p̃mū inge
niū eōnis minoratiue est p̃ flōmīā. Anecdēs enī cā bui⁹
dispōnis est melica māgenita in epate p̃ adustionē: que qdē
multiplicat in uenis et maiorib⁹ p̃p̃e. sed talib⁹ māeb⁹ nulla
est eō cōueniētiō: q̃ flōmīā. 4⁹ p̃mī. cap. 20⁹ colligendū. et
plurica alibi igit siēda est flōmīā. Appente igit in toto cor

pore plenitudine in hora electa ap̃ias uena magna uel pur
purea uel cois p̃ quā educant sanguis. 3. iiii. uel. r. fm̃ tolerā
tiaz vtrius. ¶ Et si maior apperet plenitudo circa ep̃ar flō
met basilica sub cubito iuēta. Et si maior apperet plenitudo
in p̃tib⁹ capitis ut in qbusdā elefantiof̃ apper. q̃rū facice tar
tarea deformatione et coloris n̄is corruptione cōpulsulaz
multitudine in ea corrupta est. tūc fiat flōmīa de cephalica
inuēta p̃p̃ie inferiori pte cubiti uersus domesticam magis.
¶ Et adde his sermonib⁹ q̃ si elefantiosus aliq̃ cōsuet⁹ cēt
bie emorroidale fluxū: cōuenientius esset in eo facē ap̃tionē
emorroidaz. ¶ Si et iā et in muliē mēstrua puocare: et san
guinē a narib⁹ educē in boie cōsuetū ad illum. Hi enī modi
cūonū oēs edonū uis ordinē cōtinētes: argumēto sūpto ab
olūz uenarū corporis cōtinuitate ad inuicē. ¶ Amplius si
in elefantio corpore apper plenitudo et ad huc magna nō
manifestatis idicis cōmixtionis cū sanguine cōueniētiē. tūc
nequaq̃ admistret flōmīa p̃dicta sed cōuetur ulr mā cūz far
maco appropato. ut colligēdūz 4⁹ p̃mī. cap. 3⁹. De q̃ et q̃lter
curare op̃z et cap. altero de regulis coib⁹ soloni uēris et uoi
mitul. ¶ Si igit appet sapiēt viro ancedentē cām egritū
dīnis esse meliaz genitā ex adustione melie. tūc poterit ad
ministrare farmacū illi⁹ electiue eductiū. talis aut māei et cū
iustibet alterius ex altera mā genite p̃ adustionē eligē farma
ca appropata nō est bñ inuētum ab auctorib⁹ cū eoz reuerē
tia: quāvis q̃z illustrib⁹. laudib⁹ enī simpliciũ farmacorūz
plurimū g̃nale scribit. edat māam adustā uel ex adustione ge
nitā tāgentes genus et reticētes sp̃z. Gloriosior aut doctrina
et p̃fectior esset si q̃ diceret. a. euacuat meliam ex adustione
sanguis genitā. b. edat meliam: ex adustione cholē genitam.
d. euacuat meliam ex adustione flegmatis genitā. farmacūz
vñ notabile foret simplex q̃b̃ edaret meliam genitā ex adusti
one duoz humorūz p̃p̃ie in nā cōplonali cōrioz. q̃lis cōrietas
cholera et flegma. et cōdera sanguis et melia. et contra utraq̃
enī istarū mācrum uerābnt cōrietas ad inuicē s̃m̃ sniam
p̃hi in descriptiōe cōrioz que est q̃ cōria leodē g̃le exitia ma
xime ad inuicē distāt. et vñ nō est in nām alterius educi
bile: nec alterū alteri cōponibile: sed mutuo se expellūt. Que
aut esset opinio tua laudare farmacū q̃b̃ esset cuiuscūq̃ me
lācholice p̃ adustionē genite. ¶ Uide quāu est difficile eligē
intra appropata ad eradicationē egritudinū. forte aut excu
sandi sunt auctores. ¶ Primum q̃ speculationes sciētificē
uersant potius circa vniuersalia q̃z p̃cularia. ¶ Et scōa cā
potuit esse q̃z inuēne farmacā p̃p̃ie vniuscuiusq̃ materiel
eductiua nō potuit fieri nisi a viro lōgo tpe scia et ope am
plissimērito. Raro aut ista p̃nt inuicem bñ uerificari. Cōtin
gic enim melicūz esse lōgeuū. sed scie nō bñ dogmaticū. Et si
dogma tangit rep̃iri ille frequēter caret experientia. Et capitū
bi sermones fundamētū a Gal. 3⁹ de ingenio sanitatis. cap.
p̃. s̃. illo auctētico. Palam aut est lōgū tpe in exp̃imento rep̃
temādarūz esse neēium. Rō vñ et scia que docet essentia erga
rerum: et vniuscuiusq̃ mēbrioz cōplexionem et substantiā eoz
actiones quoq̃z et inuamēta ipsoz per quam sciam scic̃ que
egritudinū sunt curabiles et que nō curabiles. et quo mō cu
rāde sunt curabiles. ¶ Propter q̃b̃ in fero in inuamēto meo
q̃ si nō ita p̃iculariter tāgam intra electiue et adequate edu
centia māe iam p̃dictas nō ero ita magnifice dānandus: p̃
pterea q̃ nō nisi qui audiuerūt et intellexerūt sciuerūt et exp̃i
in hac mā nō raro defecerunt oēs. ¶ Propter q̃b̃ inferē 2⁹
magnus error vulgi multitudinis popularis qui credūt oēs
capacum medicū esse scientē et exp̃tum. et q̃b̃ prius est nō ad
bibet a vulgo plena fides nisi temerarijs et carpellātib⁹ medi
cis qui cū ausu p̃sumptuoso sermonib⁹ fallacib⁹ vulgus alli
ciunt et decipiunt: et est eoz. ¶ Premittit itaq̃z interius pro
nūtiatiōē medicīnāz solentūz diuersas melie sp̃es: q̃ ta
les medicīne p̃culariter: ut tactus est: nisi sint bñ exp̃itē sicut
in quocūq̃z uoluminū medicīnāz simplicium legere porco.
¶ Premittit scōa q̃ ad electionē talis medicīnarum ex habi
tu sciētifico inuamētum acquirūt per cōmixtionem medi

citharum electione p̄ma soluentiam banc uel illam mām cu3
medicinis melācholice eductiuis. exēpli gratia. mirabolanus
niger lapis armenus. ⁊ lapis laçuli educūt melācholiam na-
turalem. ¶ Si ergo tētauerimus cū eis educere mām melā-
cholicam ex adustione genitā tūc ponenda est cum eis medi-
cina cholericū beeductiua. ¶ Et si tētauerimus educē ma-
teriam melācholicam ⁊ genitā ex adustione flegmatis tūc ta-
libus medicinis addet agaricus turbit colloqntida uel ali-
ud cōsimile. ¶ Et si desiderares educere melācholicam genitā
tam ex adustione sanguinis tunc mirabolans indis ⁊ poli-
podio adiungat aqua lactis uel succus uolubilis aut alia
medicina substantie sanguinis clarificatiua. ¶ Similiter etiā
si tētauerimus educere melācholicam nālem ⁊ genitā ex
adustione illius. tunc sene fumoterre adderet epithimum
lapis armenus ⁊ laçuli. ⁊ alie sibi consimiles medicine.

Propter qđ medicina melie magis nālis eductiua
posset esse talis. R. mirabolanoꝝ indorū
3. j. thimi. 3. 5. aque violaz aque farsare añ. 3. j. anisi dauci añ.
3. 5. penidiar. 3. j. misce ⁊ totū def in potu. ¶ De compositio-
nē famōsa aucte inuētis posset eligi medicina talis. R. succi
buglosse nouiter exp̄ssi ⁊ sine depuratione. 3. iij. electua. dya-
sene. 3. ij. mirabolanoꝝ indor. 3. 5. dauci cuscute. añ. 3. vj. mi-
sce ⁊ totum exhibeat in potu. ¶ 3ª medicina posset esse talis
R. succi boragis ⁊ succi uolubilis breuioris qui pprie noia-
tur lupulus. añ. 3. j. 5. aque violaz. 3. j. misce ⁊ totū calidum
def in potu. uoco aut lupulū uolubilē breuiorē respectu uo-
lubilis maioris qui dī sagittalis ex succo cuius conficit sca-
monea. 13 altera sit uolubilis spēs adhuc breuior que in cam-
pis inuenit alijs plācis semp irrecta florem pducens albus
subrubetū a cuius etiam folijs lac emittit. ¶ Medicina uo
eductiua melācholice pessimioris que genita est ex adustio-
ne melancholie naturalis. ⁊ est fm plurimū mālīs causa ele-
fantie pōt esse talis. R. iere ruffini. 3. iij. lapidis laçuli ppara-
ti abluendo ipm trigiesies cū aqua frigida uel aqua cicoree.
3. 5. misce. ⁊ totū accipiat in potu cū. 3. iij. aque violarū uel
angurie. ¶ Medicina aut debilior illa esset bec. R. eluarij
dysene. 3. v. ⁊ accipiatur cu3 aqua succari. ¶ 3^a medicina ⁊
meo iudicio securior esset bec. R. electuarij solutui ad melā-
choliā descripti ab Auiē. scđo de viribus cordis penultimo
cap. 3. v. electuarij letificatis fm Rasim 9° Almas. cap de me-
lācholia. 3. j. 5. aque farsare. 3. iij. misce. ⁊ calidū accipiat in
potu. ¶ Cōmunis aut medicina pōt esse decoctio epithimi
collecta a Mesue in antidotario. ⁊ pprie si. 3. ij. eius apponā-
tur gra. vj. pulueris lapidis laçuli pparati ut supra. In om-
ni aut opatione tua ubiq3 de lapide laçuli. caue tibi a laçulo
quodā alchimistico. Cōponit enim ex nonnullis medicinis
uenenosis. Itaq3 nō raro decipit medicus ab apothecario
auido pecunie. aut pp ignoratiā uel negligentiā hoc faciente.
¶ Ego aut mās tales cū minori anxietate cūare soleo cum
hoc expeditiuo pharmaco nō magne ipense. R. cassie de cāna
ēctē cū aq lupulor. 3. vj. lapidis laçuli ⁊ armeni pparatorū.
añ. 3. vj. succi rosaz depurati. 3. ij. misce ⁊ totū in potu exhi-
beat. ¶ 2ª medicina ad idē est bec. R. mirabolanoꝝ indorū
polipodij folliculoꝝ pulueris sene. añ. 3. 5. penidiar. 3. ij. misce
⁊ totū in potu def cū. 3. iij. aque violaz. ¶ Farmacū uo edu-
ctiuū melie genite ex adustione cholē sit hoc. R. sumiterre
3. 5. epithimi. 3. j. succi ros. 3. x. penidiar. 3. vj. misce. ⁊ totū in
potu def cū. 3. ij. 3. aque lactis. ¶ 2^a uo medicamen pōt esse
hoc. R. reub. electi mirabol. indorū polipodij. añ. 3. j. succi
ros. 3. iij. aque lactis. 3. iij. misce. ¶ 3ª istm pōt esse hoc. R.
iere ruffini. 3. ij. eluarij ros. 3. j. sumiterre. 3. 5. misce. ⁊ totū in
potu def cū. 3. ij. aque sumiterre. ¶ Medicina uo solutua
melie flārice pōt esse talis. R. agarici. 3. j. sticados epithimi
polip. añ. 3. 5. colloqntide. 3. ij. bdelij. 3. j. fiat pille cū succo ro.
⁊ dentur ex eis. 3. iij. q3 sunt leues. ¶ 1ª medicina pōt ēē ta-
lis. R. pulpe sebesten. 3. j. agarici. 3. j. colloqntide. 3. 5. bdelij.
3. 5. añ. 3. ij. misce. ⁊ detur in potu cū. 3. ij. aque angurie uel ci-
trulor. de q̄rum numero iste due altera debet. ⁊ exhiberi a

medietate februarij usq3 per totū mēsem aplis. 13 possint ex-
biberi omni tpe fm electionē boni ⁊ sciētifici viri. De in sum-
ma vident medicine ad appropriatas melie spēs conuenientes.
multe alie inueniunt cōposite medicine varijs uolumib3. sed
ipse magis approbat spēs melie q̄ alteri tñ. ⁊ tu potes cō-
ponē aliq3 p̄dictaz in simul ubi tibi icāberet necessitas eio-
nis plurium sp̄rum aduste melie sicut sepe contingit.

¶ Intentionis tercię De modo diuertendi materias a locis
ad que fluunt.

Distq̄ aut mae bui⁹ egritudis fuerit minoratiua
ēdōne educte. tūc insurgit intētio distrabēdi mās
a locis ad que fluē solēt. Et tā qd3 plurimis op3
uti ingenijs in diuertēdo. ¶ Et p^m qđ corpore re-
manēte adhuc bñ repleto diuertat mās p loca nāliter eio-
nis exterioris diuersitatis ⁊ obseruet canon hyppocratis
affō p̄ma. Que educē op3 inde per conuenientia educē loca.
¶ Multi igit laborāt hac lepte spece op3 diuertē mām. p
mēstruales vias si stricte fuerit apicndoeas. aut saltē illarū
ptiū ēdōnē augēdo ppe cū hoc pharmaco. R. corticis cassiei.
cassie lignee polij mōtani rubee tinctoz. añ. 3. 5. trociscorū
de myrra. 3. ij. misce ⁊ totū in potu def cū aq apij uel gene.
calefactū ⁊ multo succaro dulcoratū. ¶ 2^a uo expediti⁹ est
R. trociscorū de myrra. 3. j. musci nō sophisticati. ⁊ est de ga-
cellis. 3. vj. fiat pille cū succo apij uel aristol. lon. ⁊ dent mā-
ne in aurora. ¶ Si aut eger vir fuerit siue mulier cōueti ad
fluxū emorroidalē. tūc si fuerit restrict⁹ apiaf aut abundan-
tior fiat si minorat⁹ fuerit cōfricatione eaz frequēti cū pāno
aspō uel puluē colloqntide aut puluē nigelle uel cū felle tau-
ri fricādo eas. ¶ Aut saltē apiaf saphena tā grā hui⁹ q̄ mē-
strualis fluxus. quātū enī in uamētū existat emorroidarū ap-
tio in melicis egritudinib3 lege. 17° terti. cap 3°. ¶ 3^a p̄ncipa-
liter diuertī pōt mā si dmadō saluarellā sinistre manus ⁊ brā-
chij educēdo sanguis. 3. iij. usq3 ad. v. ut appebit viro p̄ito.
¶ 4° itez diuertēda est mā alternatas ⁊ leues faciendo eio-
nes per uētreū cū aliq̄ medicinarū pcedēti cap p̄scriptarum.
nec timeas illā. Rasenim edauit lepiotum quēdam plures
q̄. xl. in spatio q̄tuor mēsiū. ¶ Adhuc ⁊ 5° diuertī pōt mā p
ap̄tionē viarū urīne cu3 aq apij ⁊ succo sumiterre simul. aut
cū aq feniculi decocta cū mirabolans idie. aut cū aq cuscute
decoctionis sene. qđlibet enim horū est solēne pprie frequē-
tādo ipm ad. viij. usq3 ad. xv. dies calida accipiēdo hoc a. iij.
3. usq3 ad. v. ¶ Rursus ⁊ 6° diuertī pōt mā puocādo fluxū
sanguis de narib3 ⁊ ppe in cōuetis. Si enim is euacuandū
modus est sufficiēs in curādo q̄rtanā ⁊ alias egritudines a
fecali melia pueniētes. ut p̄ma quart. cap de q̄rtana colligē-
dā. Cū nō est dubitabile qn per talē fluxum euacuārī possit
mā per adustionē genitā. facta enī est ipsa mobilior ⁊ leuior
pp̄ter uestigiū calitatis in ea reseruatū. puocet ergo cum fre-
quēti sternutatione aut leui titillatione usq3 ad rīcā cū setis
porci uel cū alia repūgitina facta. ¶ Ultio uo pro nūc iterū
diuertī pōt mā adhuc ēdōne sensibili distrabēdo ipaz per uo-
mitū. mineracnīm māx melicaz siue existat in s̄ōcho epe ⁊
splene. ⁊ adhuc in uenis pōt sufficiēter euacuārī p uomitū
cū medicina illius eductiua. ¶ Et de numero securiora sa-
piētib3 approbata. ⁊ sepi⁹ per me est talis. accipiat radix vna
raphani comestibilis ⁊ cū acu grossa vulnerib3 pforet. in q̄-
rū q̄libet immittat radix vna ellebori nigri puenienter mū-
dati. ⁊ tūc sepeliat in terra a. x. usq3 ad. xv. dies. postea fodia-
tur. ⁊ ex ea radice abiecto elleboro comedat. aut saltē coqua-
tur ex ea in aq frustū magnū absq3 ello. de q̄ decoctione actu
tepida def in potu cyath⁹ vnus magn⁹ corpore tñ p̄us cibo
to cibis spēs distictis in dulcedine amaritudine acuitate grōf
stendine subtilitate lubricitate ⁊ lenitione. ⁊ sic de alijs. Cum
enī s̄ōchus cibis ⁊ potib3 tāte diuersitatis implet facile fasti-
dit. ⁊ ad uomitum facilius incitat uomitū p̄dicto exhibi-
to. ⁊ adhuc leniozeo. Post que uomitiua si fuerit necessaria
imponat aut pēna oleo inuncta in os titillando usq3 ad p̄n-
cipium meri. ¶ Reliqua uo ingenia diuertendi uelut per frī-

Intentionis q̄rte de digestionē m̄ae. Rica. III.

C3^m est b
 est boc. Ry
 terre. 3. j. 5.
 3. j. 5. viol
C5^m est b

Intention

1220 2° vo hui⁹ iⁿfectiois pte p^rmit^undum p. q^{uod} accit^uia que coicari sol^{ent}: imo et subseq^u b^{ea}c nepharia disp^onez plura s^{un}t. Et p^{ri}mo q^{uod} est toti⁹ corp^ois fetor^{is} horribilis. ¶ 2° vo cutis capitis defecatio. ¶ 3° est n^{at}alis coloris corruptio. ¶ 4° est pustulazin facie m^ultitudo. ¶ 5° est alcholosa in ore disp^o. ¶ 6° est p^rit^u nasi et r^uge angustia. ¶ 7° est uocis raucedo. ¶ 8° est anbelitus angustia. ¶ 9° est pruritus in vniuerso fere corp^oe. ¶ 10° est plurim^u m^{en}broz motus impot^{en}tia conuenienter exercitantibus. ¶ 11° m^{en}broz scilicet q^{uod} plurimum s^{un}t po^{ss}u^{nt}. ¶ 12° est seminis genitui infixa et maculata disp^o. pp^{er} qua^m non raro hereditarie acquirunt lepre sp^{eci}es. q^{uod}bus oib^{us} accitibus fertatim nuc^u q^{uod} r^{ati}o est pole subueniend^u est. ¶ P^{ri}mo m^ultaq^{ue} accit^uis corrig^{en} p^{oss}unt abluciones in p^{ri}mo pte huius cap^{it}uli p^{ro}tracte. ¶ Ad vo si ipsas magis vtuosas efficere uolueris, coquant^{ur} in p^{re}dictis cap^{it}phore ligni aloes et folij. añ. 3. j. et aromatizet^{ur} conuenienter corp^us et conuenientius est et nobilius remedi^u in p^{re}dictis coqu^unt^{ur} pap^{er} ueri musci et non sophisticati: de quo etiam musco cu^m cap^{it}phora ambra et ligno aloes uestes o^mes eorum aromatizari debet. ¶ Et scio ego q^{uod} accipe o^mi 3° uel 4° die in aurora. 3. j. electet^uriace Andromachi cum modico vini aromatici corpus reddit aromaticum conuenienter. ¶ Accit^uis vo 2° toll^{en} p^{oss}unt abluti^oes p^{re}dicte. et conueni^{en}t^{ur} et p^{ro} il

lo hec oia remedia. ¶ Primum linicio corpis cum succo enule facta. ¶ 2° vo est lungē corp^o cum hoc vnguento. R^x. ellebori al. 3. 5. radicis iari. i. p^opetarie breuioris radicis arthanite añ. 3. i. ter bēne decies lore cum aq^o cineris lib. i. myrre. 3. ij. olei trini lib. 5. amili. 3. iij. vitellord oul numero. ij. fiat linimētū in mortario lōga muleā cōtritiōe. de qua cutis capitis tota frequēter iungat. et post sup^o illo linimēto fiat puluerizatio cum puluē enule sicce. et ita cōtineat donec cutis duab^o uel tribus vicib^o exfoliet. ¶ 3° accūs corūpū vo nālis color pp malā cōplonez male dispōnis ex it^o dōib^o qnqz tā neciō pminēdio. Uerū qz nō raro remanet in cute pmutatio coloris ad opacū pp māerūz p dictarū aduersionē. 3° nālē colorē ei^o reducē solēt plurima linimēta. ¶ Quorū p^o est ut sepe abluat^o facies cum decoctiōe corēicā 4° seiu3 cōiuz. ¶ 2° vo medicamē est ut facies p sepe abluat^o cum sacco uel decoctiōe radicis irigī. ¶ 3° vo medicamē et fort^o est decoctio radicis irio. ¶ 4° est linimētū factū ex pinguedie asini dissoluta cum succo lapatij acui. et hec suff. cē pnt ad illō accūs remouēdū. ¶ Pustulas vo in facie multiplicatas remouē pnt oia que immediate añ dicta sūt. ¶ De expis vo ad illas est ut fiat decoctio olei oliuārd cum seib^o fenug. et granorū sisami. de qua linia^o tota facies pustulosa octo uel. 10. dieb^o. ¶ Ad glenificate fuerit pustule. tūc fiat enaporatio ptiū faci ei sic facta suffumigādo ipam cum decoctiōe auene uel spelte. que suffumigatio 4° dieb^o cōtineat. Post illud aut linia^o facies cum hoc linimēto. R^x. hydromell lib. 5. farie fabarū. 3. iij. plueris ireos aristol. arthanite et myrre et sar. añ. 3. ij. cōquassent^o diu in mortario et ex eis fiat linimētum. ¶ 5° vo accūs remouet^o cum frequēti ablutiōe oris facta cum decoctiōe ista. R^x. rosa rū labrusce gnoz myrti et coriādrī sumach et capellaz gladiū añ. 10. j. gnoz sisami. 10. ij. cōquassent^o oia i. x. lib. aque usqz ad medietatē. et de hac decoctiōe sepe fiat in ore retētiō et ex ea collutio. Opz enī vtutes medicinarūz et ifridatūas repcūssiuas et māerū male qilitatis repūssiuas. Et hec qdē oia cōplent^o p decoctionē p dictā. ¶ Iterū collutio cuior et nō min^o bona est facta ex aq^o sublimatiōis solatri uel aq^o portulace. ¶ Cū g^o talr p cessuz fuerit per spatū. x. dieb^o. tūc applicent^o sūptiua māerz et exiccatiua. q^o p^o est aq^o cineris p dicta. 2° vo est aq^o salis. et 3° est aq^o lumiosa et ppe meralis. Ex quorū altera frequēter post māerū pparationē iā p dictā fiat oris collutio. exiccatiua enī sunt que sanāt in fine. ¶ 6° vo accūs qd est cōstrictio ptiū nasi. accidit pp māerū retētiōē in rīca uel ptiū adiacētib^o et oppilat eas. imo frequēti apostemant^o. et ad hoc qdē plura in uēta sunt expta medicamēta. ¶ Et p^o est attractio olei de sisamo per nases in modū caputpurgij. ¶ 2° vo et leui^o illo est attractio hydromellis facti cum decoctiōe carpobalsami. ¶ 3° vo est attractio olei amigō. dul. longo tpe decocti cum folijs māiorane. ¶ 4° est linimētū factū cum pēna ex pinguedie anatis cum modico croci. ¶ 5° est odorare sepe puluē māiorane cum puluē ligni aloes eq^oliter cōmixtis. ¶ Cōtingit aut qnqz i. bac dispōne uocē fieri raucā pp ifusionē māerū in canna pulmonis et in reliqs uocalib^o. et ad hoc cōfert sepe retinē in os loboc factū p m istū modū. R^x. penidiāz. 3. ii. mucil. sebe. fenug. et se. li nī añ. 3. j. croci. 3. ij. sicuū pinguiū minutissime stritaz. adeo ut semianō appeāt. 3. iij. mellis viol. 3. j. 5. cuc. scōe cōcūdis. 3. iij fiat eluariū de quo maiori pte tpiis eger in os teneat ita ut lā bēdo descēdat. ¶ Ad bāc et itētiōē cōfert loboc de pino de scriptiōe M^odes. et sūr cōfectio dyapenidion dicta. ¶ De experis vo mibi est eluariū dyairis descriptiōe Nicolai in antido. de quo. 3. j. def. in sero apō somnū cum modico vini dulcis calefacti. cum ipō enī antiqō raucedies nō raro curauit. et ppe qn ad. 3. iij. predicti eluarij sup addit. 3. j. croci. ¶ Difficilis vo anbelit^o uel cōstrictio ipsi^o sūt ex caus eisde ex qb^o sit raucedo p dicta. et ex eisde et istis curari pōt. ¶ De expis tū ad illō est ut accipiat^o in aurora. 3. j. metridati cum modico vini dul. calefacti. ¶ Et 2° pncipale est et utile ut teneat in ore eger mel ro. cum puluē croci cōmixtū. ¶ Et 3° est ut def. eluariū dyabyso. pū mane et sero apō somnū cum decoctiōe croci et succari factū ¶ Et 4° est ut eluaria uel cōfectiōes de enula. oēs enī cōfectiō

nes mirabilr cōfortāt organa anbelit^o. et ppe facte cum croco Croc^o enī est de sūma medicīaz cōferētū angustie anbelit^o cū reliqs dispōnib^o pectoris et ppe fridis. 4°. 3. colligēdū. ¶ Prur^o aut frequēter remanet in talib^o pp malā cōplonē et mām pūae qilitatis in cutaneis nel sibi ppingo ptiū inersā. et bāc qdē remouē pnt oēs ablutiōes in p. c. hui^o itētiōis posite. et ultra illō due sūt medicīe cōposite ad pruritū nōbīl^o iuuātes. ¶ Et p^o est hec. R^x. cerbētie clare lib. 5. vitellos oul nūcro. iij. olei de sisamo. 3. iij. salis idī. 3. iij. pul. rad. enule myrre ligni alo. sarco col. e sādā. añ. 3. j. fiat linimētū in mortario absqz igne. postea bulliat linimētū lēto igne in lib. j. succi enule usqz ad cōsūptiōnē ipsi^o. Hoc enī linimētū nō soluit me decipe in abscondēdo pruritū. ¶ 2° medicamē est hoc. R^x. succi enule succi lapatij: succi iari: succi pfolide ma. añ. lib. 5. aque subli. sicuū sic. 3. iij. vitelli ouoz numero. viij. farie fabarū. 3. iij. fiat linimētum in mortario diu cōterēdo de quo corp^o linia^o totū aut prurietes ptes. deide abluat^o cum aq^o decocti. rad. lapatij et sūtambo exp^o ra. ¶ Cōtingit aut qnqz pp magnā debilitatē pueniētem a mala cōplone que remāsit in mēbris mor^o ut musclis et chor dis eoz et ligamētis mēbra nō cōueniēter motū obediūt. Et istis nocumētis cōferre pnt ablutiōes et linimēta mēbroz cōfortatiua sup^o posita. ¶ Et de pueniētib^o ad bāc itētiōē est balneū. R^x. fenug. gnoz sisami amigō. amar. añ. lib. j. rad. iari et lapa. añ. 3. j. andacho. lib. j. bulliat oia in mag^o q^o titate aque in qua patiens corp^o multoties balneet mediocriter calida. ¶ 2° remediū ad bāc itētiōē est ut mēbra oia et ppe cū fuerit idurata sepe liniant^o cum oleo irino aut cum oleo de costo uel lili oz al. ¶ Et 3° spāle est hoc. R^x. bdellij mollis et subalbidī lib. 5. oppoponacis. 3. iij. serapini. 3. j. 5. armoniaci. 3. ij. cōterant^o hec oia et subliment^o per alēbicū. et de hāre qui emanabit acta calo mēbra lāguētia p sepe liniant^o et coopra cōseruent^o cū pel lib^o vulpinis: aut pel lib^o nabaon: et est aial quadrupes tassus noiātū. ¶ Stupor aut mēbroz remedijs positis immediate pcedēt smociari pōt. sed de igentis rōnabiliter applicādis est ut spōdiles ptiū stupidarū. i. a qb^o ad stupidas ptes deferunt^o nerui spūs aialis sensibilis delatiui liniant^o sepe cum oleo de croco. ¶ 3° cū oleo de andachocha. et itep 3° cū pulis de eu. forbio cū quo multoties stuporē curauit absqz necessitate applicationis medicamēti ad puculas patiētie. ¶ Uerūz partibus actu stupidis multuz cōfrrt balneuz factuz ex aq^o salsa uel marina. et melior et fortior illa est aq^o sulfurea artificialis. 13 mēnalis oino sit illa melior. ¶ Ultimū vo accidēs v3 debilitas in mēbris genitalib^o pū apōt hēe ifra cōuenientia. Ego vo in his casib^o exp^o sūz hec oia. ¶ Primo usuz bantie cōdite sūr usuz secacul cōditi. et 3° est usuz. 55. cōditi. de quoz singulo ol mane accipiat^o coclear. j. uel. 5. fm cōueniētiā laborātie. ¶ 4° vo istū est eluariū de lig^o al. cui^o usuz rectificat oia pncipalia. ¶ 5° et ultimū est eluariū de gēmis. quoz usuz existat accipiēdo de eis in aurora. 3. ij. cum modico aromatici vini. hec enī in sūma pncipalia mēbra rectificāt ad laudem dei. Amen.

De Balneis cōsilia sequuntur.

Cōsiliū. 303. De modo vniuersali intrandi balnea et de obseruandis.

Si diligūt Intrare balnea istā modū obseruare debēt. ¶ Prio surgāt añ ortu solis per mediā horā passim ambulādo usqz quo emittant^o supfluitates uriales et fecales. ¶ 2° i grediant^o balneū et stēt ibi tāto tpe ut nō i currāt debilitatē vntis. ¶ 3° si bñerint dolores anchaz uel alioz mēbroz pter caput fricēt mēbra dolētia in luto balnei bñ calido. ¶ 4° facta fricātiōe et ablutiōe mēbroz exeāt balneū et itēlectū bñ coopri: et ibi stēt usqz quo bñ sudabūt: a quo sudore diligēter exiccent^o et adhuc in lecto quiescant ad minuz per quartam partē hore ¶ 5° exeant balneum pannis bene cooperti euitantes ventū et aerē frigidū. et caueant accipe cibum cum sunt adhuc calidi

Imo nunq̃ cibent nisi cū pceptint eoz caliditatē eē reductā ad tēperie naturalē: tūc comedāt. ¶ 6° nō comedāt usq3 ad cōpletā saturitatē ita ut multū se repleāt. imo surgant a cibo adhuc saluato aliq̃r appetitu magis q̃ ablato. ¶ 7° caueāt a cibarijs ualde fridis sūr viscosis ut a piscib⁹ caseo z pastili b⁹. z a cibis facile corruptibilib⁹ ut lacte cerasio z alijs fructib⁹ multū hūidus z ē a cibis ualde calis z acutis: ut falsis aromatis⁹ alleo cepe z silibus. Et pter ista cibaria comedāt alia ut placet eis. ¶ 8° bibāt uinū al. uel cerefoliū clarū aromaticū cū non ualde ponticū: sed mediocre inter ipsum z dulce z bibāt ipsum solū tpe cibationis purū nisi fuerit ualde potens. tūc enī pmisceāt ipsum cū 3^a uel 4^a parte aque sū discretione. Et caneāt ab aqua frida oīno. z a bibēdo dū sunt in balneo: qm̃ est ualde nociuū. Si āt inter prandīū z cenā notabiliter sūrent bibāt aquā coctā cū notabili quantitate succari al. z si adhuc sitis eēt nehemētior tūc bibāt p̃dictā aquā coctā cū q̃rta parte iulep rosati aut violati si uenter eēt sūpticus. ¶ 9° si incurrat virtutis debilitatē p̃nt inter prandīū z cenā dormire saltē per vnā borā. Et intendat restorationi virtutis cū cibarijs laudabilibus ut carnibus bonorū pullorū beatinis z vitellinis z boni agni z castrati. ¶ Et hūc ordinē obseruent intrātes balneū in mane bora p̃dca z in uesperis p se p̃te horas post prandīū. z cū igrediunt balneū in sero tūc nō tantum pmaneant ibi sicut in mane. imo saltē p̃tertiā p̃tez mīn⁹ z hūc ordinē ut supra obseruēt in relijs. ¶ 10° si aliquis desideraret accipere balneū p̃ catarrhos. tūc post duos dies cū corp⁹ iā fuerit balneo assuefactū faciat aquā cadē ab alto per cānulā in mastello laterālī posito q̃ sit plenus aqua purissima que uenit a fonte z distet uas a capite saltē per tres pedes. Et cū accipit aquā illā tūc faciat cadē ipsam prius super anteriori p̃te. scōo sup sinistra. tertio sup dextra. q̃rto sup posteriori. z caput ei⁹ coronet facioło grosso circūdāte caput a supelijs usq3 ad posteriora. Et ita quicūq3 desiderat balneum p̃ dolorē alterius p̃tis faciat super dolēte mēbro cadē aquā ut de capite dictum est. Deinde cū exeunt balneo z fuerint ingressi lectum ubi sudauerint si post exiccationem sudoris dolētia mēbra aut paralytica vngerent. aliquo oleo appropriato sicut cū oleo de costo de croco de pipibus aut liliorū alborū aut ireos ualde bonū eēt. dūmō olea illa sint cala ¶ 11° siq3 p̃ actionē uel mēbroz duritiē querit balnea optimū eēt ei ut suffumigarent mēbra illa fumo exeunte a cuniculis per quos aqua illa non d̃zē vitiatā a uerō suo fonte scaturiens in balneis. Saturat⁹ in balneū nō itret nisi post septē hōs ut supra. ¶ 12° si balneātes icurrerēt sūpticitatē uentris p̃nt oī sero comedere semissem vnū de cassia lambendo accepta a sua cāna. Aut accipe p̃nt aī cenā parū pillulā vnā factā ex aloe infuso in succo endiuie sū doctrinā auctorū. aut tertio accipe p̃nt. 3. j. buius pulueris. 3. j. epithimi polipodij. aī. 3. j. 5. folliculorū sene. 3. ij. 5. salis indi. 3. 5. liquiritie cinamomi. 55. aī. 3. 5. aī. 3. j. fiat puluis subtilis.

Consilium.304. De modo intrandi balnea p̃ inflatione cruris z debilitate.

Delectabilis

vir dñs Rābal. duo Comes de colle alto pio utilitate balneoz ad dispōnē sui cruris talē ordinem obseruare d̃z. ¶ Primo in ortu solis uel pap post igredi d̃z balneū cū toto corpore: z ibi stet p̃ morā bore medie: deinde exeat balneū z ponat se ad lectum z ibi dormiat uel q̃scat usq3 ad horas duas. postea bēat mastellū lōgū plendū aq̃ z luto balnei sū itaq̃ aq̃ balnei sū tertius ps. z infundat crus usq3 ad mediū coxe z teneat ibidē p̃ borā. Deinde lauet ip̃m cū mūdiſſima aq̃ balnei bñ cala postea siccet ip̃m cū pānis calis diligēter. ¶ 2° die igrediat balneū bora p̃dicta z faciat oia que d̃ca sunt nisi q̃ ad lutū in q̃o ponet crus sup adūgat pulueris infrascripti octauā p̃te. z diligēter misceat puluerē cū luto ¶ 3° vō die igrediat balneū z faciat oia que dicta sūt in secū

da die. sed p̃dicto luto ubi iā fuit sup adūctus puluis sup adūctas septima ps olci infrascripti diligēter cū luto z aq̃ cū mixti. ¶ 4° vō die nō ingrediat balneū cū toto corpore. nō enī cū ro q̃ balneet totū corp⁹ deinceps grā inuamētū cruris sui nisi faceret illud p̃p aliā cām. sed hac q̃rta die d̃z se exponē super vno foraminē vñ effumetaq̃ imaculata a suo fōte scaturiens z sup illo fumo torā tybiā suffumiget a genu usq3 ad pedē totū. Deinde exiccet secū pānis z cū uadit ad lectū vngat se a genu usq3 ad pedē cū oleo infrascripto bñ calo z circūuoluat mēbra pānis calis: z bñ liget ip̃m. z teneat modū talē ut oī die p̃radere possit bora decima q̃rta: z itret locū suffumigij vicesima prima bora. z accipiat cenā post vicesimā tertiam borā. ¶ 5° vō die usq3 ad octauā semp̃ his suffumiget in die ut d̃ca est. Deinde inungat mēbra cū p̃dicto oleo. z bñ liget ip̃m ut p̃dictum est. ¶ 6° q̃rta vō die inclusue usq3 ad octauā ab bora decimanona usq3 ad vicesimā iponat mēbz in lutū z aquā cū puluere z oleo sup̃ascriptis bñ cōmixtis. z ita oī die faciat semp̃ mēbra vngendo z bene ligendo ut p̃dictū est. ¶ Puluis qui ponit d̃z in lutum balnei est iste. 3. j. pulueris granorum siani fenugreci z orobi ana. 3. v. pulueris assari iue z origani. aī. 3. j. misce z bene incorporentur. ¶ Oleum q̃o ponit d̃z in lutum est hoc. 3. j. olei de sisamo lib. j. olei de costo olei de pulegio. ana lib. 5. misce. ¶ Oleum cum quo d̃z inungere membrum post suffumigationem z post lutum est hoc. 3. j. olei nardini. 3. iij. fecis olei de ireos fecis olei de croco. z fecis olei liliorum alborū. aī. 3. j. 5. misce. ¶ Si uēter ei⁹ p̃p balneū fieret ualde sūpticus omni die ante cenā accipiat vnā de istis pillulis. 3. j. aloes abluti. 3. j. fiant pillule septem cum electuario de p̃silio. ¶ Si p̃p balneū debilitaret multū accipiat frequenter de ista confectiōe. 3. j. confectiōis de fisticis facte cum succaro al. lib. j. pulueris margaritarū. 3. j. 5. incorporentur simul cum aqua rosata.

Consilium.305. De modo intrandi balnea p̃ arterica siue paraly.

De bonerandi

vir dñs frā cūci bīa. che teneat hūc modū in balneādo se: q̃ p̃ duos dies successiuos ingrediat balneūz mane circa borā nonā: z in uesp̃e circa vicesimā primā borā: z stet iſus in balneo usq3 ad gulā. Deinde cū exit a balneo ingrediat lectū. z ibidē p̃ maneat usq3 quo uisū gēter sudet. cūq3 a lecto surgit iungat sibi sp̃odiles incipiēdo a medietate colli usq3 ad cingulū. ¶ 3° vō sequēti die nō curet accipe balneū toti corp̃i: sed accipiat aquā que ab alto distillet sup ancipite ei⁹ sup scāno sedētis z descēdat aq̃ p̃ totam spinā p̃ cānulā in latere mastelli posita qui eleuat⁹ sit a corpore eius saltem per quatuor pedes. z aqua illa cadēs recipiat aliq̃n super spatulā super humero z super toto latere sinistro. z istū quidem distillationis modum obseruet per spatūz duarū borarū. aut saltem vnus. Cum ergo fecerit boctunc ingrediat lectum. Deinde postea inungat se ut dictum est. ¶ In bora vō uesperarūz buius diei tertie igrediat stuffam balnei. z si non eēt ibi p̃nt tunc exponat se ad foramina montis uel curriculorū vñ aqua scaturiens emittit fumos multos calidos sup q̃bus exponat totū latus sinistrū z diligenter suffumiget ip̃m per spatūm vnus bore. Deinde ingrediat lectum: z inungat se ut dictum est. z ita deinceps qualibet die sollicitet super se aquāz distillari in mane ut p̃dictum est. In sero vō attēdat stiffe suffumigationi z inunctioni ut dictū est. ¶ Caueat etiam sibi oīno a sūpticitate uentris. Et si incurret ipsam p̃curet sibi accipiendo vnā de suis pillis ante cenā aut saltem accipiendo. 3. ij. buius pulueris. 3. j. bermodylorū folliculorū sene. aī. 3. ij. tartari. 3. j. salis indi. 3. j. violarū. 3. ij. ¶ Descriptio inunctionis. 3. j. olei de costo olei de cūfoz bio. aī. partes equales.

¶ Samosissimā artium z medicine doctoris dñi magistri Bartholomei de Montagnana Consilia exp̃licunt.

Hoc consiliū qđ sequitur de mirachiali dispōsitiōe qđ magistro Bartholomeo attribuit: sed ut aliqui existimant aut non est eius: aut erat inuenis ualde, quare zc.

De pulsa mirach in parte dextra cū eructatione multa z saltu cordis z pulsatione temporum. Cap. I.

Blata est mibi dispō que multū ol-

ligētū cōsideratione indiget: qđ rarus satis z pegrin⁹ est euentus ei⁹. **1°** qđ est dispō multarū ptiū lesione oñdēs. **2°** qđ non ualde frequēter bec dispō vñ ab auctorib⁹ particulariter capitulata. **3°** Est autē dispō bec mor⁹ dispōnis: eleuatiōis: z de-

pressionis ptiū mirach in dextra pte inferioris uētris inter vmbilicū z os anche z femur eueniēs. Cui qđē pulsationi ēt uētositas nō leuis inuenit⁹ diūta rugitū notabilē faciēs in toto inferiori uētre: que ēt multiplicata z trāsuersalr trāsies ul qđ ad regionē splenis z basim cordis: fortē efficit cordis pulsationē: que nō dōz denotari tremor cordis: sed pprie saltus. Est grādis ualde z pprie debilitatē magnā in toto sibi associat. Cuius ēt uentositatis pā nō leuis ad caput eleuata extēsiōē in eo facit: z temporū pulsationē magnā: z tādū pseuerat cū ipso a cōitū⁹ bec dispō quousqz uētositas illa a vñte z ipsam irritata ppellit ad stōchū: z in ei⁹ cōcauitate bec uētositas pēta: aut vñte cōfringit z collidit donec p eructationes a stōcho exteri⁹ cū rugitū⁹ magnis z multis expellat ad extra. ex cuius expulsiōe tādē nocumenta oīa p̄sara facile remouent z sanitati fere p̄stine reducit eger. bec in sūma est dispō summatim collecta. In cuius qđē cōtēplatione ut salubrius eidē p̄ideri possit paulisper theoricā⁹ est. Est igit⁹ bec dispō mālīs, non enim pōt assignari cā tāti motus z uentositati ex pte male cōplōis imālīs. quomō enim posset generari uētositas illa cuius motus manifeste p̄cipit: z cui⁹ educatione eger alleuiatur. Necessē est igitur assignare sum mā cām uētositatis. Uidet itaqz qđ bec di⁹ pō sit a mala cōplōne cal⁹ z sic. pēdēs a mā melica p aduersionē genita fm magnā pte eius: cuius ēt nōnulla pō est melia in eodem multiplicata: z a splene per uenas in mirach: z in mesenterio ppulsa. z bec qđē rōnalia vident⁹: eo qđ vir iste melico sanguine satis abādare vñ: z eius epatis cōplō notabilr calida a grātiōe que sanguinē notabilē adurēdo in meliā uertit. Ita qđ in sūma recolligēdo bec dispō est mala cōplō cal⁹ z sic. pēdēs a mā melica genita ex aduersione sanguinis. z a mā melica fecali in uenis p̄dictis p̄tenta z multiplicata que caloris debilitate in uentositates conuertit multiplicatas in arterijs ex quarū motu necesse est fieri pulsationes iāz p̄dictas. z hac mā uentosata p arterias z uenas ppellit ad loca p̄dicta. scilicet ad hypocōdria splenē stōchū: caput z basim cordis efficiēdo sicut dictū est. Ex qđ oib⁹ correlarie cōcludi pōt. qđ hic vir p̄paratus est ad meliā mirachiale z hypocōdriale a qbusdā notatā que puenit a mā melica in locis p̄dictis multiplicata qđ p̄nceps p̄⁹ tertiū. trac. 4°. cap. de melia in ipm mirach cū ipso adunant supfluitates nutrimenti: z uapores intestinorū: z adurant humores ipsius: z conuertunt in genus meliciū: z faciunt aduenire apata a quibus elenat⁹ uapor tenebrosus ex eis ad caput. z notat⁹ bec inflatio mirachia z melia mirachialis. lege ibi reliq⁹ que de eleuatione hui⁹ māei a portenariō. scilicet stōchus. creditur Sa. Et qđ de cābus. sensit Theophrastus z oīa que ibi scribunt⁹ exhibēt testimoniū ueritatis eorū que dicta sunt. Pōt ēt ex his inferri. qđ bec dispō minas apata p̄dictarū ptiū: ut dictū est. Silr ēt z dolores mordicatioes z grauatiōes z extensiuos in p̄tib⁹ p̄dictis z intestinis: ut colicā: iliā: z cholīcā passionē si illic multiplicaret⁹ mā iāz p̄dicta a vñte ppulsa. z sensit bec oīa pulcherrime Auis. 13° tertiū finali cap. ubi adēquate bec mā cōtinet⁹ clari⁹ qđ alicubi legi posset. z uidet⁹ ibi. qđ qđ cōtingit in istis partibus. scilicet mirach z hypocōdrijs tremor pp māes exites in eis: z qđ qđ mālē sunt. scilicet mālīs acuitatē z uenenositate: z p̄uenit no-

eumētū eaz ad cerebrū: z facit accidere in ipso meliā sicut dīximus. scilicet p̄⁹ tertiū. In loco p̄alleg. z qđ qđ est de hoc tremore qđ fit prope os stōchi. aut in ipso met. scilicet stōcho patiente p colligētiā pp tremorē cordis: z qđ qđ facit accidē. scilicet bec mā inflatiōnem inseparabilem z grauitatem: z qđ qđ significat apata in trisea. qđ si sentit⁹ attractio mirach z hypocōdrijs ad supiora supple facta a uentositate subleuante: tunc qđ qđ significat uomitus z infra: z qđ qđ est eaz. scilicet ptiū mirach attractio: z ad inferiora z ptes suminis: z significat p̄mutationē. scilicet māez ad inferiora z solonē uētris. scilicet futuram: qđ cōfirmat p̄uclorū: qđ p̄uclorū dolor in intestinis: z subdit. Et qđ qđ accidit in istis mēbris. scilicet in hypocōdrijs z mirach dolores mordicatioes: z extensiuū pp egritudines epatis z splenis. Bec igitur in summa vñ ēt huius nobilis dispō que nō lenē suspiciōnē trāsitus in mala accētia p̄notificari vñ nisi diligēter p̄curetur. Itaqz hāc dispōnē curare incipientes regimen partiat in debita z administrationē sex res nō nāles. **2°** vñ in mensura instroz medicinalium regulariter eligendam.

De cura per sex res non nāles.

Cap. II.

Regimen itaqz p sex res nō nāles spālī discursu in extendē uideo sup suū esse: eo qđ bec oīa per clarissimū doctorē Baptistam uincentinum accurate multū z p̄ofunda sapientia administrata fuerunt. **1°** Aer enim

cibus z potus z reliqua oīa fuerunt z esse debent ultra frigiditatem p̄mī gradus ut corrigere possint malā cōplōnē calidam z siccam epatis: z partium que dicte sunt. **2°** Silr exercitium z motus siāles: z reliqua ita mensurari debent ut nō excitēt caliditatem: neqz intendant: imo eandem remittere possint. quies corporalis z aiālis quātū ad accētia anime motuz fortē z uelocē in spirib⁹ z humoribus efficiētia. nō nulla in leuia scribā ut cibilibus medicinalibus in hac dispōsitiōe uti consueuit ipsa eadem in cibis cōmiscēdo z potibus. quorum primum est usus buglosse z sublimationis ei⁹ in cibo z potu. usus borag. z violarum purpu. portu. nenuf. spinachie: maluarū: blete: attriplicis z cucur. p̄oprie z silrūm. **3°** Itē casei recētis absqz sale usitari mibi fidum habeo: z aque lactis administrationem sepe facio: z uino albo subtili bñ expurgato medio inter dulce z ponticū uti facio: a quo non enacuo mixtiōnē capilloz ue. aque cicoree: buglos. uel nenuf. Si aut in dietādo p̄cedere uellem cū calidis argumēto sumpto fortassis a consuetudine uel etate uel altera stōchi dispōne oīno opz alterū duorū fieri. aut qđ talia sint frī. z bu. in primo gradu. aut saltem qđ cala z sic. bu. cōfringant⁹ cum frigidis z bu. p̄dictis. z tu cōsidera: z elige sicut plz: totum tñ qđ eligas cōfirma fm experientiam fundatam super toleratiōē stōchi: z sup signo sumpto a iuuatib⁹ z nocentibus.

De regimine hui⁹ dispōnis p medicinalia. Cap. III.

Indetur mibi p̄cedēdū esse intētiōibus pluribus. **1°** Prima est māerum minoratiua euacuatio. **2°** est earum diuersio. **3°** est eaz digestio. **4°** eradicatiua euacuatio. **5°** est rectificatio partium mandentium: z cōseruatio partium recipientium.

Pro prima intētiōe cōplenda vñ mibi qđ oīno p̄mittēda sūt flōmīa. z si qđē corpus apparet notabilr repletū sicut exterior eius habitudo demonstrat flōmē basilica dextri lateris sub cubito uel inter digitū anularē z auricularē eiusde z manu posita: z extrahat sang. 3. iij. uel. v. fm toleratiā uel cōsuetudinē. Si aut nō apparet tāca intētiō plenitudo quātā exteri⁹ p̄cipitur. tunc melius est ut flōmetur sapbena sinistri pedis: uel simul fiat euacuatio z distractio materie per vñum dyametrū completū que est a dextro ad sinistrum. **P**remissa autē hac cōione sequēti maue soluat⁹ uenter cum hac medicina. Rx. eluarij p̄siliij deseri. 3. iij. eluarij dyasene. 3. ij. aque decoct. ep̄thi. uel su. rer. 3. ij. uel. iij. z totū in aurora des calidū: z tardet cibū sex borio p̄mutēdo lauatiū ex aqua bordei p vñam bordā an ci-

bd. Si aut abboireret medicinae potabiles exhibeantur et pillule iste. R. lap. laguli lap. armeni lotorum fm artem ana. 3. j. thimi. foli. sene. añ. 3. 5. salis indi. gra. ij. foimentur pillule. viij. cum sacco boraginis: et exhibeantur.

Deinde ad intentionem secundam. s. diuersio materiae procedenda est, et licet materia aliquantulum diuersa per educta predicta, utilis tamen inibi vix et nequius magis ut diuersa materiae puocando emoroidas: et aperiendo eas cum frictione facta cum panno aspero: et folijs ficus: vel euz aliqua re acuta: ut felle taurino: vel cum decoct. ficum sic. et granorum sinapis. Si autem euz istis fieri non possunt aperiatur cum appositione ventosorum: vel paruorum cornuum super fieri: quod ualde securum est: aut cum fumo: hoc ultimum non sit inibi gratum. Siue cum hac diuersione fiat euacuatio siue non, procedendum tamen est cum administratione clisterij. R. granorum cartami excocti. pulpe colloquin. thimi. repiebi. fol. sene. fu. terre ana. ʒ. 5. anisu. ameos. seminis leuistici. sileos. ana. ʒ. j. centau. mi. ʒ. 4j. omnia coquantur in lib. iij. aque usque ad consumptionem tertie partis. Ex quorum colatura. R. lib. j. eluarij hamech: cassie lig. añ. 3. 5. eluarij de baccis lauri. 3. ij. olet de aneto. 3. j. violati ne nufarini. ana. 3. 5. salis indi. 3. 5. accipiat hoc clistere omni alterna die in mane: et quiescat post ipsum usque ad prandium educet enim materias melancholicas et alias materias in intestinis fixas. et in melaecis: et frangent ventositates potenter et educet eas: et est eius operatio adeo efficax: ut existimem ipsum in farmacia uel flobotomia premisso sufficienter hac a suis accidentibus curare posse. Si autem iterum videretur materiam habuisse raptam ad stomachum: uel habere ibidem et in propinquo stomachi partibus aliquantulum coactam. tunc iterum ad euacuandum et diuertendum eam magnopere laudare vomitum puocandum et eo maxime: quia per eadem maxime eructuante materia statim liberatur: ut praetium fuit. Vomitus aut in hac intentione administrandus ueniens esset hoc. R. epibimi. calamenti capestris thimi. añ. ʒ. j. g. rapbani. 3. iij. coquantur oia in lib. iij. aque usque ad consumptionem medietatis. ex cuius colatura. R. 3. iij. acetii acuti. 3. j. mellis. 3. ij. et hoc totum des in potu tepidum: post cuius assumptionem per media horam fiat agitatio in principio meri euz digito uel cu pena oleo intincta et euomet. Reliquum aut materierum diuersum per sputum et per sudorem non video oportere.

Delebrata ad materierum diuersionem ut praetium est digeratur materia cum hoc leui digestiuo. R. aque sublimationis capi. ut. buglos. fa. ter. añ. 3. ij. detur in potu cu suc. Et fortius illo est hoc. R. syr. de epibimo: sy. vio. sy. de fu. ter. añ. 3. 5. aque boragi. 3. iij. detur ut supra. Et si uelio digestiuum magne proprietatis ad has intentiones compone istud. R. mirabo. citrinorum indorum kebulorum ana numero. ij. borag. bugl. eupatorii: cuscute. radi. cicoree: mellis. ana. ʒ. j. violarum florum nenufa. ana. ʒ. iij. coctum cum citri. ʒ. 5. doronici: ossis de corde cerui: ben al. et ru. ana. ʒ. j. coquantur omnia in lib. vj. aque usque ad consumptionem medietatis: deinde colentur: et colature addatur succi pomorum apiorum uel dactylorum. 3. j. suc. alb. 3. j. fiat syr. plene decoctus: uiz coquitur aromatizetur cum istis. R. fragmen. hyacinti: saphiri: smaragdi: margaritarum añ. 3. 5. foliorum auri numero. j. terantur omnia subtilissime: et suspendantur oia in syndone rara quousque syrupus plene coctus fuerit. Dentur igitur ex eo. 3. ij. cum aqua decoct. foliorum uel granorum basiliconis. Pro hac etiam intentione complenda fiat hec permixtio que multum efficax est. R. coferue: florum nenuf. violarum: borag. añ. 3. ij. specierum que ponuntur in aromatizando sy. prescriptum. 3. j. 5. sy. acetosifatis citri: et de ribes. ana. 3. j. suc. candi. 3. ij. fiat electuarium ex quo semper ante cibarium omnes et etiam post sumat: et elegantius forte est quam aliquod predictorum.

Quum autem ex usu predictorum iam apparuerit digestam esse materiam: quod

comprehendi debet ex medietate coloris et substantie urinae: et eius nube uel hypostasi in fundo sedente alba coniuncta leui: equali et dyaphana: eradicetur cum suprascriptis pillis materia. uidelicet de lap. prefatis. et exhibeatur ex eis. 3. iij.

Et fortius eradicatur illo est hoc. R. electuarij hamech descript. maiori. Des. electuarij solutui ad meliam descriptio. Aui. in 2º de viribus cordis. penulti. c. añ. 3. 5. dentur in potu cum aqua decoct. doronici: aut seminis basiliconis.

Si autem cum solutiuo operares euacuare eradicatio materias melicas iam predictas: et alias materias diuersas stomacho et partibus adiacentibus immerfas. Describo hoc solummodo. R. pillularum de lap. arme. descriptione. Des. pillularum stomachicarum descript. albingi legenda ab Aui. 5º can. summa prima. trac. 9. añ. 3. 5. et exhibeatur ut supra.

Et si desiderares alia composita uide 3º ternij. trac. primo cap. de cura male complexionis materialis stomachi et oppilationum ipsius.

Nunc ad ultimam curationis intentionem deveniendum est. pro cuius executione oportet primo rectificare partes effundentes materiam ad loca superius dicta. Deinde vigorare partes materierum susceptivas. Rectificantur autem membra mandantia sicut melaecae uene adorti descendentes: et chilis magna sibi propinqua cum alijs uenis que sunt rami eius: et intestina que sunt barum materierum partialiter contentiva multis quidem ingenijs. Et primo quidem cum educatione materierum ab eis propter quas grauabantur membra predicta. Et pro complemento huius recurre superius ad euacuationes uniuersales minorationes et eradicationes cum diuersionibus: que dicta sunt in intentione prima secunda et quarta. 2º uero ingenium vigorandi partes illas est tenere earum vias et orificia aperta. et prima quidem cum diuersione conuenientibus sicut cum hac decoct. R. radice cicoree: endiuie boitulanee ana numero. viij. fu. ter. cuscute: granorum orobi. ana. ʒ. 5. se. communium frigidorum. ʒ. j. 5. acetii al. 3. iij. coquantur omnia in lib. iij. aque usque ad consumptionem tertie partis: et de hac colatura dentur in aurora. 3. iij. Si autem leuora desideras et promptiora. Accipe aquam sublimationis apij aut seni. sparagi. f. bulsci et petroseli. aut similia. aperis enim membrorum oium oppilationes educendo materias etiam adustas aque cuscute: et aque etiam scolopend. et aque sublimationis liospermatis: et est milium solis: et est de expertis meis. 3º ingenium mudificandi et alleviandi uenas et loca predicta est fricatio sicca a spatulis descendendo usque ad pedes facta: et dabo hoc in potu. R. aque decoctionis anisi et rub. rini. et op. añ. 3. iij. vini albi subtilis. 3. j. oximellis squillid. 3. ij. detur hoc totum in potu in aurora calidum et cooptat pannis et bene sudabit. Cum autem iam securi fuerimus de alleviatione predictarum per has spes particularium euacuationum confortent loca predicta cu clisteribus facis cu medicinis lenitius. in quibus ponant aliqua cu leui frigiditate stipticitate reddentia membra unita non apta recipe supfluitate: et prohibendo in eis nouas fieri materierum generationes: ut est clistere hoc. R. decoct. plantarum quatuor colium. f. blete malue mercurialis et violarum lib. j. olei de citonij et ros. añ. 3. ij. pinguedinis renu capie. 3. j. salis cois. 3. j. 5. succari rub. 3. j. misce et totum simul. Conferenda etiam ad hac intentionem composita quod plurima sicut confectio dyarodon. confectio triasandalorum descriptione Nicolai. confectio dyacitoniten non solutui positi ab Aui. 5º can. summa prima. tractatu 3º. descriptione. 33º. et 35º. et 36º. conferat etiam ad hanc intentionem trocis. de rosio descriptione maiori. Des. Debra uero que recipiunt materias a partibus predictis effusas sunt sicut splen: stomachus cor et uene circa adiacentes ei et caput etiam: quorum membrorum confortationi necessario insistendum est. Confortantur autem membra predicta cum medicinis resolutiuis et exiccatis medio critter cum stipticitate aliquanta. Et si quidem confortat splen per usum trociscorum de caparibus descript. Aui. 5º can. summa prima. tractatu 8º. capitulo 27º

Item cum troc. de cuscute ibidem positus descrip. 52. quorum dosis sit. 3. 5. in mane cum aqua scolopendrie uel acetose.

¶ Scio etiam ego quod si omni mane eger in aurora deglutiat unam pillulam factam ex simplici armoniaco electo cum sy. acetoso mirabiliter splenem confortat: de qua lege bystoriaz in uera translatione Dyasco. libro quarto. ¶ Stomachus uero confortetur cum usu dyacitoniten supradicti. Item cum usu aromatici ro. 2. melior illis esset usus trifere de scoria ferri minoris. 5. can. summa 7. trac. 3. descrip. 23. ¶ Scio etiam ego quod si sepe deglutiat granum unum mastice defendit stomachum a receptione quacumque materierum ad ipsum defluere solentium. ¶ Etiam vigoratur stomachus ex usu huius unctionis. 12. olei de citonise: olei de masti. 11. 3. j. troc. gallie. 3. j. conquassentur simul: et ex eo calido sepe li. niatur stomachus. ¶ Confortatur etiam cor solenniter bis duobus remedijs: quorum primum est usus eluarij descrip. Rasis 9. Alimā. cap. de melia. De quo omni mane in aurora detur. 3. j. 5. et parum ex eo semper accipiat ante cibum.

¶ Secundum remedium est descriptio huius sacculi facti in syndone de grana qui semper portetur super regione cordis. 12. specierum dyambre. specierum dyamusci dulcis amborum descriptione Med. 11. 3. 11. troc. de ros. de capbora descrip. maiori. ana. 3. j. 5. fiat ex eis sacculus ut dictum est.

¶ Caput confortatur per alleviationem partium predictarum si tam factam: et si uelis eidem dirigere remedium fiat hec permixtio. 12. specierum dyambre. 3. j. 5. specierum eluarij de xiloaloes. 3. j. 5. cnc. al. lib. 5. cum aqua ro. musc. fiat confectio in rotulis pondere trium. 3. de quibus omni die post prandium et post cenam assumatur una: et erit ex ea toti cerebro ueniens confortatio magis. hec sunt que mihi meliora videntur de huius uiri dispositione.

Tractatus excellentissimi medici magistri Bartholomei de montagnana. de aspectu sua minera uiribus et oporibus balneorum in comitatu patauino repertorum feliciter incipit continens capitula septem.

Donia multis iam ante celeb. instantia tue sollicitudinis vir insignis dñe Joānes de Pēsauro mecum diligenter egit ut balneorum diocesis paduane uirtutes tibi manifestarem s3 sciaz uetustissimorum sapient. et fm illud qd qdiana expientia diligenter in ope medicine uersata aduertenti cū fundamento ueritatis ostendit. Res enim equissima est et eo maxime qm sollicitudinem tua cōdit esse cognouit: ut pceptis magnificis. cui dñi Malatestis de malatestis de pensauero sicut seruitor fidelis oī ingentio obēperares. sicut enim gelatium fidelitas ostendit ut singulis que suo principi grata et uilia percipiunt et famulans insudare debeat. Taliter enim et non aliter intelligentie summo deo complacent. ¶ Et iustum quidem est ut quanto uirtutibus iustitia equitate humanitate et similibus dñorum mentes ornant. tanto sibi subditos. imo et oēs ad sui dilectionem pmoueāt uelut hi. sunt enim in celis sicut disita in ceteris oēs dñi pñ uelut celeberrima illa: et intinulatio clarissima domus dñorum de malatestis: quorum oīum eo nō minus me fidelem existimo qm te familiarem propter predicta: et maxime pp reuerentiam colendissimi in christo patris dñi dñi Pandulphi episcopi constantie nominādie: cuius ego me notuiū existimo seruitores. ¶ Ut igitur tue fraternitati uelut recte tuo domino obēperanti cōplaceā tolle que nūc breuissimo stilo tue petitioni satisfaciā. Alias enī ego ampliori generaliorisq3 stilo huius mae sniam declarauis dñens in vno libello in duos tractatū partito quid de balneis paduanis: et alijs qd plurimis ex auctorum medicine sententijs. et per experientia haberi possit uelut flores ex eisdē sententijs nunc elegi.

¶ Conscribam igitur tibi quonumero balnea paduana et maxime famosiora. similr que sint eorum minere opationes et proprietates. qualiter enī capiti pectori stōcho aut in isturis cō-

ferat sermo presens tibi declarabit. ¶ Scienī in paduano districtu famosiora balnea numero. vi. 93. ¶ Primum balneū apponi uel apponēse dicū. ¶ 2^m balneū Sci Petri noiati. ¶ 3^m balneū parum predicto distans domus nona dictū. ¶ 4^m balneum Montis groti. ¶ 5^m balneū Sācti Bartholomei dictū. ¶ 6^m balneū Sācte Helenenoiati. hec quidē famosiora. ¶ Post que et balneū repis septimū mōtis orionis dictū quidē plerisq3 minoris fame maioris tamen utilitatis approbatū esse dignoscitur: ex quib3 clare liquet deinceps in hōz ueritatem septem capitula percurrēda fore.

¶ De aspectu situ minere uirtutibus et operationibus balnei Apponensis. Cap. I.

Pueniē ab Euganea ciuitate per quinque fere miliaria distans riuo Apponēsi dicitur. in cuius confinisbus a ciuitate remotioribus uersus montē Sci Danielis dictū parum a terra eleuat^r mōticulus qdā leuiter effert. in cuius

quo qdē sūmitate scaturit aqua feruentissima id ppetuo inuenta est. loc^o qdē est celo et oī plaga mādī manifeste detect^r. hinc inde enī oriēti meridionali et sibi oppositi mādī pñ apic^o. Situs enī satis ex his sanitati bolum pformis nisi qz hinc inde mōs ille uarios feruentis aquarū riuos emittēs pp illard aquarū pprio riuo translationē que nō raro putrefiūt cā est p sepe euerit aerē ad qualitates bolum sanitati cōtrarias.

¶ Spāles sūt in qb3 humana corpa balneantur loci sūt illi in pñati mōticuli supficie uelut lacuna quedā aque feruentissime ptenius a qua nō raro corpa pp eue caliditatem itē suā balneari puant. deinde uersus oriēs in infimo mōticuli in plures ptes diuisa plurima balnea diuersis riuulis ab vno tamen oīa scaturientia fonte partunt: quorum aliqua oculis aliqua uo vulgo et ciuib3 manifesta linquantur.

¶ Est autē huius balnei minera ut mihi a priori. et a posteriori pte patuit a dñio maxie sulfurea qd enī calcis pñēo. Ego enī oī in huius et aliorū balneorum cognitiōe nō pax sudās oīus pdictorum per sublimationē a priori uirtutē cognoscē pteant. Cū enī aqua huius loci diligētī distillationē distillaueri maxiaz seculētie ptem sulfuris inueni. parum uo cineris uelut si calx diu in aqua coqueret. ¶ Promouit autē me ad becnotia cōsideratio humillimī et omniam deuotissimī in christo patris dñi Cardinalis Aquilegiēsis cū in balneis paduanis et auctori et physico semp astuti. ¶ Ex quibus clare patere potest que sint huius balnei operationes. calefacit enī potenter itaqz oēm malā cōplonem frigidā fixā in mēbris potenter abijcit. subillat et calefacit. et omnem subcutaneā humiditatem exiccat. dolores autē mitigat puenienter. 13. extenuat de magis noceat humidum exiccando qd dolores remittendo. ¶ Proprietates autē eius sunt qz confert doloribus iuncturaz uti corpis mādificationē antemissa. sicut humoris rari stōchi. et bydropisi a scitici confert et spālter. ut enī egritudine humorose cuiuscunq3 mēbris fuerit. epas enī et intestina multa calefacit et renes. ¶ Corpus quoq3 purita scabie ulceribus ambulatijs et corrosiuis cācrena miliarī impetigine: et spigil. ne pfecte mundat ut expientia sepe me cognoscere fecit. et rō ex fundamēto mīnē pbare pōt. Et colligit huius snia 5. iteo rice. 2. pmi. 3. Alimātorio et pluries alibi. et scripsit hec. Orti basius in 6. et Sal. in libello dinamidorum dum inquit. qd uirtus aque sulfuree est malastica calefactoria omnes dolores mitigat. stomachum dissolutum euerit et reliqua.

¶ De situ aspectu minere operationibus et proprietatibus balnei sancti Petri. Cap. II.

Predicto uo discedens balneo uersus oriēs ambulādo quā parum distanter ut per miliare qñ locū inuenit uillā sancti Petri noiati. in cui^o qdē oriēti pte mōticulo a terra consurgit notabiliter eleuatus. hic quidem uersus orientalem et septentrionalem plagam uarios hinc inde riuulos emittit feruentes. nunc uo minus calos. et quod mirabile dicitur sapore. odore et calore nō parū differtis aquas

hincinde effundit. In capite enim motus versus orientem magis aquae iu-
uentes valde clarissimas notabiliter feruentes. et sapore salso
multis excellentes. versus autem cluitatem magis iuvenes aquas colo-
re eneo coloratas ac si eisde aliquod diuisum fuisse esset. et est
quidam locus iste fons sphericus cuiusque coloris aquas notabiliter
calidas in se perpetuo continens. Est autem ut ex predictis patet
huius loci minera distincta. Pars enim minere prime in capite
motus versus orientem est magis aluminosa: ut experientia patet po-
test. Pars vero secunda circa magis existit distillari apparet.
Et etiam in ea aliquid aluminis continetur. Est autem locus hic
delectabilis satis ratione sunt. Et ex causa vaporum ab aqua contra-
ptis eleuatur. et uallibus circumdantibus hincinde in sua bonitate
remittit. Sunt autem balneorum huius loci operationes diuer-
se satis. Primus enim in capite motus existens conferet fluxum
sanguinis menstrualis et emorroidalis immoderatis. confert etiam do-
loribus stomachi colicis et iliacis et uentositatibus: et humiditate
multa laborantibus. Secundus vero confert ulceribus crurum an-
tipodorum. et scabiei similiter. etiam pruritus ulceribus et flegmatibus
salso oculorum et aurium conferre potest.

De huius aspectu et minere operationibus et proprietatibus domus
noue.

Cap. III.

Est hoc autem

et predicto loco sedens parum
dolore versus me-

ridi parum distans elongatus aliquo forte quantum
balista iaculari posset motu inueniet notabi-
lius predicto a terra consurgens. Locus quidem est
unde quaque uallibus notabiliter septus. unde stagnans hinc
inde aquarum nunc frigida nunc actu calidiorum Inuicem comix-
tio diuersis uallibus et fossiculis facta aerem non bono odore. et
conuenienter mala dispositione qualificat. hic quidem mons
versus occidentem et aquilonem colat aquarum uarios riuos stagnando
emittit. in capite namque motus versus aquilonem et ciuitatem abinde
scaturit aque quae plurime nobiliter salis. Unde caratensis oli diu
sales quae plurimos effluunt elaborare fecit. versus autem occidentem
magis effluat et feruens notabiliter ab hoc colle effundit aqua in
genitum domus huius plurimum recepta: quae quidem domus noua
nuncupatur. Unde hoc balneum denominationem capit. Et est quidem mi-
nera huius calceae: et notabiliter salis. sicut et alumine multo
principale magis quam prius. hec autem omnia sublimari et a posteriori nego-
ciis patet. Prima aqua notabiliter fertur hydrosis et humo-
rositate. sicut et paleis undimie cacesie. Secunda vero aqua no-
tabiliter nenerit soluit mucosas educendo supfluitates. Et tunc mi-
nus uenter soluat quam prius: quod quidem arguit per simplicitatem quod aqua
salis a calce et ab alumine recipit. Prima igitur solutiva ma-
gis est. Secunda vero post solonem laxatam edonibus membris con-
ferat magis confert etiam hec secunda corripit et cataractis et
reumatismo capitis si debite fuerit assumpta ut alias in tra-
ctatu de balneis satis ingeniose monstrauit.

De huius aspectu minere operationibus et proprietatibus bal-
neorum montis groti.

Cap. IIII.

Continuati

igitur versus meridiem iter a
predicto loco sedens parum

per uillam inueniet motus groti apud incolas nota-
tus. apud uetustissimos autem patet oli mons egro-
torum dicebat. et digne quidem non minus enim nunc quod ue-
tustissimis temporibus ad hunc locum tanquam salutem egrotorum magna co-
pia hincinde perducitur. siue forte per experientiam sanandi ab egri-
tudine perueniret huius balneorum illius loci. siue quod consilia balnea
antiquitus sacra dicitur uenerat ut prius probabile. 24. problema
te ultimo. Est autem locus hic meridionali aspectu notabiliter
primus. omni autem ab occidentali elongatus. unde forte aliud
etiam ex hoc acquiri potest. meliora enim loca sunt quae aspe-
ctus orientali sunt detecta qualis est locus iste. Est autem
mons aliquantulum a uilla distans predictis aliorum multo
diuersarum aquarum riuulos hincinde concedens. Primus quidem
enim prope locum ecclesie magnus riuus in plura loca nunc secreta-
ritur de cois segregat. Cuius minere ut videre potui sulfu-
rea et cinerea quicquid precipitat. credo autem huius distillatione manu

festauit cinerem illum ex calce fore ab aque caliditate factum.
Post huiusmodi riuus uersus orientem magis prope quam predictum ue-
lut paruula lacuna iacet: quod balneum equorum noianae quae quidem
minera habet excellentissime sulfurea magis quam primus riuus
ut uidere potui. Post hec autem loca plura prope inuenies loca
balneorum diuersorum quae ut pertinet ad sale et cinere domina-
ter precipitat. minus autem sulfuris materiam in eis inuenies. Ex
his autem omnibus horum balneorum virtutes et operationes patet prius.
Primus namque balnei operatio et proprietates est doloribus et re-
pletionibus nervorum notabiliter inuametur afferre. corpus ab
oiscabie impetigine et serpigine antepurgatum conuenienter
mudificare. Confert enim omni humore supfluitati in quo
cuiusque membro commorari si debite administraret. Nonnumquam tamen in
appetendo debilitat. et nimium relaxando remollit. Alterius
autem et illius loci balnei proprietates est excellenter calefacien-
do dissolueret uentos etiam nimiam frigiditatem et indurationem le-
sos confortare et antiquos conferre doloribus. In omnibus enim operationi-
bus utilissimus est ad predicta dato et sapientius assumi debeat.
De huius aspectu operationibus et proprietatibus balnei san-
cti Bartholomei.

Cap. V.

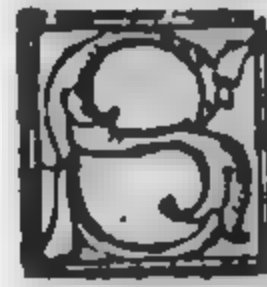
Est terga

et predicti collis distans ali-
qua ambulans motem inuenit

et lateraliter applicatum qui a beato Bartholomeo
denotationem capit. Est autem locus iste syluester
satis orientali aspectu omni prius. similiter etiam
et a meridionali plaga primum subterfugus pariformiter. et ab
aquilonari in totum vero occidentali plaga liberum huius aspe-
ctus. mons quidem iste penes eius confinia ualles habet amplissimas
a parietibus suis aquas effundens et qualitate et uirtute diuer-
sas. Scaturit enim inde aque in puteale quod plurimis hincinde
collectis. tunc quidem ueris nobiliter in calore remisse. Est etiam autem
et a meridni principio nobiliter calide pingues et grosse sunt ut ta-
gendi rem mollificationem et tactui gratia percipere videatur. Est enim
ut diligenter considerare potui ista aquarum minere sulfure subdo-
minante: excellenter autem ut distillatio docuit bitumen uel aspal-
to principium. Rem enim post sublimationem principium sulfuris uel as-
paldi sublimatis sublimati inueni. aliquid autem odore suo recte
considerari pluvialis uaporis similitudine ostendit. Ex quibus lu-
cide satis considerari patet potest quae sunt aquarum huius loci uirtu-
tes et operationes. sunt enim medicriter calefactione olium duris-
simum in quacunque parte corporis potest emolliuere: nervos anti-
quos duritie et moris impossibilitate lesos nobiliter extensibiles facit.
Ego enim cum oli bone memorie Reuerendissimi patris domini
Cardinalis Aglegissem ad achemena perductus quo tempore in pedi-
bus genibus et brachijs omni factus erat hec balnea iterare suffi-
sem vidi tetigi preceptum in predictis aquis membra sua eque bene disten-
dere rectum stare ac si in uentulo fuisset. extra tamen aqua non diu perse-
uerabat possibilitas tensionis illa: cuius causam prius per hunc facile
perueniri potest. Adhuc et anno ante hanc medietatem uirum nobilem
Georgium de sancto Cassiano Pisanum cuius ad achemena perdu-
ctus notabiliter conualere uidi. Alia autem exempla quod plura tradere
possem sed dimittant ne hypocrisis imputent. et tu uide secundum
quid uineno testis existit.

De huius aspectu minere uirtutibus et operationibus balne-
orum sancte Helene.

Cap. VI.

S diligens

aliquo causam physicam ad
quisitionem anbelet a predicto

loco discedens an secus versus pergens optauerit al-
teri loci perquirere balnea: perueniet ad motum me-
dio quidem plurimarum uallium inuolutum. Collis quidem
enim ab alijs paulisper fugiens nec multum a terra superbiens
in cuius quidem orientali costa a meridie etiam non fugiens aquas
scaturientes quod plurimas inuenies. unde enim a minere imedi-
atius consurgit aqua tantum feruoris existit ut sensus tactus ab eius
impulsione se defendere non possit. Cum autem per longioris distan-
tie tractum aqua illa a suo pergeniore distabit. parumper ab eius
feruore recedit. omnis tamen inde ibi scaturiens aqua ingenitum
caliditate munita. neque ipsam terrefacit lentis ad aquilonem

aspectus: cuius sit et a fauonio et sepbyro statu omnino secunda
 Est autem huius loci minera ingenti sulfure munita: ut odor
 et opus declarare possit. cinerea et remissa ualde. leuioris autem alu-
 minis et mali principis. Neque miretur aliquis si uarietate tam arduas
 cinis per sublimationem exhaustus ostendit. quis enim ambit
 tam intensam caliditatem aliquo subiecto pabulata ei? aliquas par-
 tes aut illarum per quas defluit per se aliquam in cineres euertere. Quam-
 uero una elementorum in alterum transmutetur et elementa in uaria com-
 posita terminentur physico negocium uidetur est facile. Raro enim
 mihi crede. et si non plures expiri poteris apud ne dum huiusmodi
 cuiuslibet loci incolas simplicia balnea repies. plurima enim
 illarum compositas mineras habent. quare compositas in eis virtutes est
 insurgere necesse. medicus autem speculator ex sensibus orationes in
 composito et virtutes et qualitates auctenticare debet. Calcfaciunt igitur
 huiusmodi loci aque mirabili caliditate: neruos mundificantes: dolores
 in eis extenuos placantes: et replentes mas spasmis disponentes
 exiccatione sua consumendo prohibetque membra iuncturalia recipe su-
 perfluitates si autem tempus pro dicationis infundant eis de cum ca-
 none modo et obseruatione cōdecetibus. mundificat et superficie cor-
 poris a cutaneis infectionibus et alia quod plurima iuuamenta facit
 que leguntur 2° pmi. doctrina 2°. cap. 19. et 5° theorice a Sale.
 Oribasio et alij auctoribus quorum memoriam afferre non est
 opus medicis saltem vigili cum sententia utentibus.

De situ aspectu minera operationibus et proprietatibus aquarum
 calidarum montis orionis. Cap. vii.

Amositas

balneorum predictorum merita
 bis impulit ut predicta lo-
 ca describere balneorumque dictorum virtutes exponere
 re dato quod loci circūstantia propinquitas et virtus rō-
 nabili me pmouē debuisset ad explicandam moris
 orionis balnea. Est autem mons iste in plurimum montium medio
 ubi alij tamen sepe effugiens inter montes illi. s. quē olim pgenito-
 res nri fama et ope digni quod nunc coluerunt montes. s. rubeni noia-
 tū ubi quoddam illustre euganea ciuitas non leuibus laudibus
 emicuisse scribitur. et inter montes quē nunc sancti Danielis montem
 tunc autem templū de Cereris cognouit fuisse plegimus. hunc quod
 dem orionem montem pmitias sui noia ab orione viro quod in
 armis et virtute conspicuo aliquod nomen accepisse putant. Hic
 quidem mons ex gremio eius apud superficiem terre uelut
 eius sororem aqua calida abundanter effundit in medio
 quod terre terminorum montis orientali et meridionali plaga li-
 berrimorum: qui a septentrionali et occidentali plaga eleuatos
 huius montis colles uelut clypeos habere videtur. Est autem
 huius aque minera salta sulfurea et pinguis difficulter demō-
 strabili virtute composita. confert enim doloribus antiquis duri-
 tibus articulosas splenē et hydropisum soluendo deponit. con-
 fortat laxata membra et alia quod plurima iuuamenta facit: que
 alias in ampliori stilo deduxi: pro loci autem syluestrem habi-
 tationem raro queritur eius visitatio. Terciaque paulisper
 aduertenti et mihi consideranti de euganeo balneo illustris
 ac magnifico dno fidelis caritate conscribuntur. Admodum
 autem solentatio et canones in introitu balneorum obseruandos
 ut purgationes generales et particulares digones diuersiones
 mittentium et recipientium membrorum confortationes particu-
 lares mæritum assumptiones et reliqua particularia scribere non
 vix fuisse cōdecet. illustri enim physico suorum pulcritia deter-
 minabit. Ego autem uelut fidelis seruus calamū erexi quod ce-
 leberrime et generosetantum dno ppagini me totum de-
 uotum reddo. et maxime pro uotiuam affectionem quā aser-
 uare me sentio reuerendissimo et humillimo in Christo patri
 et dno dno Pādolpho illustrissimi principis domini et nostri
 nato domino meo precipuo. Amen.

Tractatus 2° Precedenti continuandus et est de re-
 gula et modo obseruandis a balneo-
 dia. et de modo succurrendi accitibus eis euenientibus.

Est tractatus

quem alio compila-
 uit de mæ balneo-
 ra Padue in quo descripsi septem esse balnea

paduana: et non solum loco uel situ: sed et minera et virtutibus
 differētia. Quorum primum et famosissimum apud ueteres est balneum Ap-
 ponense. nris autem temporibus de Albano dictum: cuius in antiquis sa-
 pientum sermonibus adhuc memoria uiget. iuxta illud Luca-
 ni dictum. heu balneo si uera fides memoratibus augur Colle-
 sedens appone teris fumiger exit. 2° uero est balneum sancti
 Petri nominatum. 3° uero est balneum non multum distans a
 nra etate de nouo autem constructum. 4° uero est balneum moris
 egrotorum quod ita cognouit est fama et experientia iuuamen-
 ti eius ad egritudines quod plures. 5° est balneum a monte
 orioni cognominatum. 6° uero est balneum in fine montis et
 extremitate conuallium situm. ubi iam nunc beati Bartholo-
 mei templum edificatum est: et ab eo denotationem capit. Ultimū
 uero est balneum a sancta Helena cognominatum capiens propter que septem
 balneorum diuersitates nullum aliud balneum exteriori fama uel
 scriptura sapientum aut iuuamento uel utilitate cognitum est.

Quorum quidem balneorum utilitates et iuuamenta tam experi-
 mentali iudicio: tam uero ratione minime per quam transierunt
 eorum et situm et aspectum ad plagas mundi. et que eorum quod et quod di-
 uersis asert egritudinibus iam pallegato tractatu satis diffuse au-
 te rationibus et explicatione deduxi. cui tractat memoriam quod ad hunc
 locum coniungenda cupio iam predicta repetere non curauit. quare hoc tra-
 ctatulo solam intentionem scribere canones et modum quem obseruare de-
 bet ut nunc sequitur ordiate. Primum itaque pmitto hanc suppo-
 sitionem quod necesse est intrare balnea predicta prius esse uelut cūonibus prius
 paratos si repleti fuerint pñadet facile quod querentes balnea
 aut gratia curationis aliam egritudinem accitis hoc faciunt. aut gratia
 lasciuie et delectationis. Si per modum mæ inclinabunt ad loca
 egra egritudines magis augmentando quod alienando. igitur
 procurari debet. omnia patet: quod ex remotione cause nocuenti
 remouetur nocumentum: et aius arguit quod balneum sua calidi-
 tate actuali aut potenciali aut utraqque sit colligabit mas et in
 motu ponet. sed ille mæ dissolute pellunt a membris fortiori-
 bus ad debilia. ut pma pmi. cap. de membris. in fine. igitur et.
 Si autem querant balnea gratia delectationis et lasciuie. tunc
 quod talia corpora plurimum sunt repleta. et reperiuntur in balneis
 effrenanti regimine in cibis et potibus plurimum incurrit
 febres putridas et alias dispositiones prauas. Primum itaque re-
 gula obseruanda est quod tpe calido balnea ingrediantur boies
 in hora diei qua remissa est caliditas in mane uel in sero. per
 suadet quod corpora in hora tali sunt minus parata resoluere et be-
 nificari a caliditate balnei sola quod a caliditate continentis et
 balneorum simul. 2^a regula quod hec hora debet esse ortus solis
 uel parum distans: et hora. xxi. uel ppe illam. p. quod talibus horis
 sol ab hemisphero nro elongatus est. igitur et. 3^a regula quod in-
 gradientes balneum prius expurgentur a fecibus urina spu-
 co et supfluitatibus coibus. p. quod si applicaret balneum cum reten-
 tione supradictarum supfluitatum periculum est extraneationis
 earum et defluxus ad membra debilia et oppilonum et apostematum
 ipsorum: quare ingredientes balneum prius semper educere feces
 urinam et alia. 4^a regula quod aqua quam ingrediuntur boies sit a cō-
 tactu rerum inficientium emundata: ita ut sit aqua a suo fonte
 scaturiens in suum balneum bene mundificata recepta quā
 leprosi: scabiosi: epidimia infecti: menstruose mulieres: aut
 alio tali contactu ingressi non fuerint. p. bec regula: quod quod
 tangitur a corrupto corrumpitur uel aptum est corrumpi.
 5ª regula quod ingredientes balneum non pñuerunt in eis usque
 ad euentum debilitatis exclusiue. p. quod balnea talia eleuata cali-
 tate sua multum sunt resoluētis et humidi substantifici et spūz
 cōstipua. igitur et. 6ª regula quod balneantes tpe quo sunt ista
 si aqua uelut cibum et potum contra ceteros modum lasciuie psuade-
 tur: quod cibum et potum aut sunt calidi actu et potentia. igitur au-
 gmentabunt caliditatem et a balnei calore disponent ad cor-
 ruptionem et putredinem. aut tales sunt fridi actu et calidi
 potentia. et pro actuali frigiditytem prohibebunt dissoluere
 id quod a balneis dissolui debet. et ite pñuenientes uias aptas pene-
 trant in angusta loca in quibus laboriosas oppilonas per sepe
 faciunt. aut uero cibum et potum sunt calidi actu et frigidi p. o. entia

primo in
 salia r. m.
 pro p. m.
 no balneo
 ca. m. fm
 dunt mal

op. m. 4. 2.
 de balneo
 remissa i.
 cal. m. m.
 i. m.

et qualiter eūq; attingat distrabit inatā caliditatē ab actione resolutionis miserā que ad putredinē disponunt. ¶ 7ª regula q; balneatus calide cōplonit et rare tex. et humoz subtilium et debilitatē bñs a gñatione uel a tpe euitet longam moram in balneis et fortem fricationem in eis. patet q; talia cōsilia ad suspectā resolutionē perducere possent p debilitatē ¶ 8ª regula. q; balneatus pñtis diligēter coopiat dum exiit balneum. p; q; cū calitas pñtis tēperata ad calitatē balnei sit quasi frigiditas; et corpus sit iam factū rarū p uariatē humiditatis mēbra et spūm; piculū est ingressus aeris illi in pñtis corpore. ¶ 9ª regula. q; balneatus post exitū balnei ingrediat lectū ubi pñtis diligēter faciat dormiat et sudet. ¶ Prima pars p; q; p gētē et somnū cessat resolo et sequit̄ restauratio spūis aialui et remotio laxitudinis. ¶ Scōda pars arguit q; cū a calitate balnei plures subtilitate fuerint et ablata ad circūferētiā corpore per sudorem excludunt p quod corpus alleuitatur. ¶ 10ª regula. q; postq; balneatus gñerit priusq; comedat motu pgressiuo pluribus passibus exercitari d; p; q; per tale exercitium uapores et uentositates plurime a calore balnei generate insensibiliter expellunt. ¶ 11ª regula. q; si balneatus pñtis exercitio exercitari nō possit ut q; arcticus palidus aut debilis fuerit eidē leues fricationes extremis pñtis sicce applicari debent. patet hic canon ex deductione pcedentis ¶ 12ª regula. q; si pp instantiā doloris aut ulceris; aut alteri cāc balneato nō pñt applicari fricationes utile est ante cibationē pmittere supponē de melle radice blitio; radice ieros; aut de carne salina facta uel alr ut tibi pl; igit̄ rē. ¶ 13ª regula. q; istis pactis balneatus recipiant cibū conuenientis qritatis et potum ut neq; augmento peccet neq; diminutiōe. ¶ Prima pars p; ut per cibum restauratio condecēter fiat. et etiā declaratur q; si cibū qritate sua mensurā conuenientem excedit non poterit conuenienter digeri; cum membrorum calor ab actione balnei debilitatus sit. ¶ Et secunda pars arguitur q; si cibū erit a qritate conuenienti diminutus nō conuenienter fiet ex eo restauratio et fortasse pñtis ad mēbra adductet q; bene digerat. ¶ 14ª regula. q; cibi conueniens qritas est illa que stōchi grauitatez non efficit neq; nauscat. Potus uo conueniens qritas est que stōcho non natat et fluctuat. colligitur hec regula 3ª pñtis. de regimine cibi et potus. et 4ª Alimanf. 4ª cap. et 21ª continentis. ¶ 15ª regula. q; qualitas ciborum conueniens balneatis limitatur pene multa. p ut cibū sit facile digestibilis. q; calor stomachi aliquantū debilis. secundo q; sit boni nutrimenti et non superfluus. tertio q; sit facile penetratiuus. quarto non sit grossus neq; oppilatiuus; et idem de potu oīno intelligendum est. ¶ 16ª regula est q; pñtis recens bene fermentatus et coctus; carnes pullorum et auium non degentiuz in aquis; carnes bēdi vstuli et annuallis agnitiona; pisces non viscosi; caseus recens; lac coctum colostrā et alie partes lactis conuenienter assumpte cōueniunt. ¶ Fructus uo et alij corruptibiles cibi aromata olera ualde cala et radices calce ut allen; enitari debent. p; q; oīa talia aut sunt multum repletia et per balneum intendit corpore exiccatio quar trānsit et. ¶ 3ª dico de potu. pprium est balneatorū vñd nōd; eē grossum pñtis sipticū aut fumosum ualde. ¶ 17ª regula. aque frigide cocte uel crude usus omnino non placet. p; q; cū mēbra inanita sint et calefacta poterit facile aqua penetrare et attrahi ad remotas ptes. quare nocēbit mēbris debilibus et neruosis. iuxta illud ueteris. frigidū inimicū rē. Et iuxta sermonem magnum eiusdem. frigida uelut nix et cristallus rē. pectori inimica. ¶ 18^a regula est. balneatus oīno enitare d; coitum et si non pp aliud salte; ne ledat morales actus. amplius a calore balnei resoluitur satis et exccat de humido membra et substantifico et p coitū ētur iuperfluitas ultimi alimenti utilis. ut 20^a tenij colligendum. ¶ 19^a regula. balneantes et ipora sua bis in die nō ingrediant balneū vice scōda; nisi distanter a psumpto cibo p horas. vij. psuadet q; si balneant corpore cibo adhuc in stōcho stante piculum est attractionis cibi crudi ad meseraicas

et epas. quare inflat piculum corruptionis ipsius et oppositionis in pñtis pñtis. ¶ 20ª regula. accipientes balneum pp dñticiem et tractionē neruoz et gñā sedationis dolorū inter pñtis mam balneationem et scōdam; mēbra lāguētia luto in minera balneoz inuento actuali calido emplastrari debent; p; q; luto illud oīno calidē hēt vñtes et operationes quas hēt aq. Amplius densitate substantie ipsius et multitudine mēbra uebe mēti ipñtis in mēbra q; faciat aq. et cōseruat eius impressio diutius cū nō euaporet ita cito sicut aq. qre et applicatio cōueniens est. et pp hoc et ista motus maius iuuamētū ex opōne eius inueni q; ex applicatione aque. et ppe qñ detinet super membris q; diu remanet calitas eius actualis nō bñt itē sa et non infidat. ¶ Ultima regula. accipientes balneum gñā uelocis penetrationis calitatis actualis et vñtis qualitate nāliū balnei maius iuuamētum acquirūt ex suffumigatioe mēbroz a uapore aque eleuatoz q; ex applicatione aque persuadet q; ex applicatione euaporatiōis pñtis uelocius sit impressio et suauius q; ex applicatione aque. quare rē. Et modus applicationis eius est talis ut foramina fiant in rñtis curriculum vñde effundit aqua ad balneū et mēbra supponant illis foraminib; p que uapores multos et bñ vñtis extēns nō bñt impressioe in mēbris facit sedando dolores leniendo durities et cōsumendo humores sicut longa mibi expientia in uñtis et cōpñtis est. Hec qdē sūt que apud balneatores obseruari debēt p que obseruata balnea nō bñt cōserunt. et edones uel operationes a suis qualitatib; pñtis inducēt conuenienter. alr aut ne dñt q; cōserat imo uebe mēter nocebunt.

Preter hec aut intelligendū q; balnea pñtis nō nulla acciticia pñtis solēt que si pñtis iuuamēta balneoz ipñtis. ¶ Quoz pñtis est imoderata vigilia. ¶ 2ª est uebemētia sitis. ¶ 3ª est dolor capitis. ¶ 4ª est consipatione uñtis. ¶ 5ª est imoderatū sudor. ¶ 6ª est pñtis et ardor urie. ¶ 7ª defluxus reumatis a capite stillatio. ¶ 8ª est pñtis appetit. q; oib; subuenire cōueniū fm q; nūc deiceps sequitur. ¶ Vigilia que cōsequit applicationē balnei attingit aut pp cōsumptionē suoz uapoz que sūt mñtis cā oppositionis contingit in organo sensus cois et cerebri. aut pp illorum uapoz calitatē exauctam esse factā a vñtis calitate balneoz que mñtis calas inflamatūas et exccatiuas facit. ¶ Et modus facilis pñtis utriq; eoz est ut in sero eunti dormitus detur hoc. R. aque sublimationis lactuce uel portulacē. 3. liij. syrupi de papauere. 3. j. detur hoc totum tepidum in potu p duas horas post cenam. ¶ Et fortius illo est hoc. R. syrupi de papauere. 3. j. syrupi violati. 3. 5. aque nenufaris. 3. liij. detur ut supra. ¶ Aut deñt tres deñtis pillulis. R. seminum lactuce violarum florum nenufaris seminum coium frigidorum oīum añ. 3. j. croci seminis aneti añ. 3. j. seminis in squilami albi. 3. 5. corticum mandragore. 3. j. fiant pñtis cum emulsione papaueris et dentur ut dictum est. et portulaca et lactuca folia violarum flores nenufaris et maluarum et grana papaueris in cibis cocta omnia talia somnum pronocant. ¶ Sitis uo uebemētia eueniens ex cōsumptione humiditatis roridū q; humectare solet os stōchi remouetur cum istis. R. iulep ros. 3. j. 5. aque violarum et boraginis. añ. 3. li. misce. et bibat ex eo sepe. ¶ Itē syrupus de ribes de berberis syrupus de fructibus et confectis in frigidatū et humectatiū conferunt. ¶ Descriptio bona ad illud. R. syrupi de pomis. syrupi de nenufarc. ana. 3. j. aque decoctionis se. la ctuce. 3. li. 5. misce et bibatur frigidū. ¶ Semina etiā angurie sepe in ore retenta et masticatio portulacē uel acetose conuenienter sūm sedant. Ego autem inuento iuuamentum maximum in aqua lactis caprini et propolis qñ extracto caseo coquit̄ itē lac et sit recoctum tunc enim remanet dicta aqua lactis. cuius. 3. liij. ncl. v. date in potu uebementer sitim sedāt. et pp uñtis talis aq; fuerit parum ad accretionē inclinata. Dolor capitis qui attingit ex balneis plurimū ex colligatiā capitis ad inferiores partes que fundunt uapores ignitos facientes solonem cōnulationis extensū in pñtis cerebri; aut malam cōplonem calidam;

Inducētes in eis: aut cōtingē pōtē pp applicationē aque balnei
supra caput. ¶ Et pmi quidē doloris ca. non curationis est
in potu accipe ea que repmūt uapores ⁊ pbiheāt ascēsu eo-
rū ad caput ⁊ hoc cōtinē pnt oia que somnū inducere sunt scri-
pta. ¶ Itē dyacitonitem de succaro sine spēb⁹. Et coriādrum
cōfectū grāna granatop ⁊ silia frigida ⁊ siptica post cibaria
comesta offerūt. ¶ Descriptio bona. ℞. oxisa rare. 3. j. s. aque
plātaginis: aque cicoree uel acetose añ. 3. j. s. des in potu edū
dormitū. ¶ Itē assumptio vni⁹ pillule uel duarū post cenam
que facte sunt ex aloe infuso in succo ros. endiuie uel acetose
materias ⁊ uapores repmūt ⁊ per inferiora deponunt. ¶ Lini
mētū bonū ad illud. ℞. trociscop memite. 3. ij. cāphore. g. iij.
smili. 3. ij. croci. 3. s. aque violarū: aque ros. añ. 3. ij. cōquassē
turoia in mortario ⁊ aspgant uel liniant ex eo frons ⁊ tēpo-
ra: aut imbibat ex eo pānus lineus duplicat⁹ latitudinis quō
or olgitorū ⁊ circūdet ex eo frons ⁊ tēpora. ¶ Uēter vō si fue-
rit sipticus molliri debet cū syrupo de prunis decocti⁹ ⁊ fru-
ctū solutūa syrupo violato ⁊ sil. b⁹ frigidis ⁊ humidis cu-
z qd pportionalib⁹. Itē cū aq lactis pparata. Itē cū decoctiōe
bletū violarū maluarū uel utēdo eis in cibis. ¶ Itē ex come-
stione semis sisami uel ca. nēstule pinguis añ cibū. ¶ Itē ℞
aloesepatici syrapi lupulorū syrapi violarū añ. 3. ij. masticio
croci añ. g. iij. infundat aloes in eis per diē ⁊ noctē: uel per
tres dies nāles: ⁊ fiat ex eis pillule post exiccationē succi leui
igne uel in sole factā: ex qbus in sero ante cenā parū accipian-
tur duo uel tres ⁊ sunt remediū bonū ⁊ utile. ¶ Sudor oīno
in balneo detineri nō debet nisi qñ effrenitauerit cū per illuz
exiccet supfluitates sicut intēdit. ¶ Si aut iualeceret adeo
sudor ut per ipm lapsum redderet corp⁹ in vītemotua ⁊ re-
solutū substācialiter alteret regimē ex pte ciborū cū lacte reb⁹
acetosis ⁊ acrib⁹: ut gelatina cōditis de vīno granatorū ⁊ ci-
bis amigdalatis ⁊ humorū i grossatuis: ut pedib⁹ aialuz bñ
coctis ⁊ aceto infusis ⁊ silibus: ⁊ pānico cu- lacte coeto. ¶ Et
nō dubito ut exptus sum: q inscula de milio facta cū lacte ca-
prino notabiliter sudorē pbiheāt. ¶ Quiescere aut a balneo ⁊
in vmbia morari ⁊ corpua paulisper enētari sunt de itercipi-
entib⁹ sudorē cōueniēter. ¶ Frigida aut ⁊ siptica ⁊ sicca me-
dicamina supficiet corpis applicata nō placēt mibi: nē op-
lādō uel cōstringēdo anxietatis ⁊ angustie aliorū prauorū ac-
cidētū sint cause. ¶ Ardor uel pūcio in mēbris urine ⁊ ppe
in extremitate pudibūdī cōtingit balneatis aut ex mala cōplo-
ne calida epati ⁊ renib⁹ eueniēte pp caliditatē actualē ⁊ nēplū
mū potērialē balneop a qua cōtingit urinalē a quositatē ⁊ ma-
terias humores istānari que sunt cā pūctionis pūctie. aut
ē barenule frequēter ex balneorū caliditate gīant⁹ aut genū
te exacuunt ⁊ exasperant ⁊ sunt causa pūctie pūctionis: imo
⁊ qñqz excoiationis in vīso urine eueniētis. ¶ Quorū oīuz
cura uo eis: istis facile pfiat pnt. ¶ Est igit remediū efficax
ad bec oia buius tragēe usuo añ cibū semp coctear vñ acci-
piēdo ex ea. ℞. quorū semina frigidorū colūz añ. 3. s. seminis
papaueris albi. 3. ij. semina endiuie lactuce portulacē ⁊ ace-
tose añ. 3. j. floz nenufaris. 3. s. penidiarū. 3. j. succari albi. 3. j.
s. ⁊ fiat tragea ⁊ ē. ¶ Cōferūt ēt buic nocumēto pille iste acet-
piēdo ex eis añ cenā ⁊ in aurora. iij. u. v. ℞. succi ligritie. 3. ij.
violarū. 3. ij. seminis lactuce. 3. vj. granatorū papaueris albi. 3. i.
s. croci. 3. s. fiat pillule cū succo foliorū violarū ⁊ sūt efficaces
¶ Cōtingit ēt frequēter reumatismus a capite ppter colliq-
tionē materiē a caliditate balnei factā aut nimia resōlone:
ex qua debilitat digestiua cerebri. ¶ Et buic quidez pūderi
pōt sup aspgendo pīore capitis ex hoc puluē qñ itur ad lectū
℞. laudani storacis calamite ros. ligni aloes. añ. 3. s. sandara-
ce. 3. vj. spodij. 3. v. macis. 3. s. ⁊ fiat puluis subtilis. ¶ Cōferūt
ē ad illud odoramētū nigelle torefacte ⁊ pprie si materia fue-
rit subtilis. ¶ Cōpositū bonū ad utrāqz intētionem. ℞. ligni
aloes. 3. j. storacis calamite laudani añ. 3. s. coriādrī pparati. 3
ij. sandalorū alborū. 3. ij. acatie. 3. s. cāphore. g. iij. fiat puluis
subtilis ⁊ liget in syndone densa ⁊ odoret sepe. ¶ Contingit
autē balneatis appetitus pītratio ex latitudine oris stoma-

chi pueniente a multa resolutione ipius etiam ex defluxu mate-
rierū flegmaticarū que multiplicant in ore stomachi per viā
colligationis ⁊ attractionis ad ipsum. ¶ Intētio itaqz est vi-
gorare os stomachi cū his que vntēdo ipsum ⁊ abstergendo
ab eo flegmata remouēt nocumētū causam. de quorū nume-
ro pōt ēt alium dyacitonitem sine speciebus accepti post cibū
usqz ad. 3. ij. ¶ Itē comestio coriādrī de ppīnquo confecti.
¶ De medicina aut pprijs ⁊ exptis est ut accipiat minue cito-
niorū succarine. 3. i. s. aque decoctionis granop masticio aut
sublimationis mēthe. 3. ij. des hoc in potu in aurora de quo
ē accipiat bis uel ter in die ¶ Et cōfert ēt ad illud syrupus
de mēthe cū signis frigiditatis. ⁊ syrupus ros. aut oxisacca-
ra. syrupus de ribes ⁊ de berberis cū signis caliditatis ⁊ sibi
cōsiles qui accipi debēt cū qd supradictis ⁊ sibi cōsimilibus
¶ Dec sunt que mibi uilia vident ⁊ cōgrua ad remouēduz no-
cumēta predicta balneatis superueniētia.

Tractatus tertius Alijs cōtinuādus. Et est
de modo ⁊ regulis actua-
liter balneādi ⁊ aequaliter etiā aquā bibēdi in quibusdā egrī-
tudinibus particularibus.

Item In alio tractatūculo modū bal-
neādi corpa ⁊ regulas obseruā-
das in balneādo descripserim exq̄site scilicet:
qz nū modus iste ⁊ canones positi vident⁹
magis satisfacē pīis ⁊ in medicina exerci-
tatis: ideoqz modos ⁊ regulas obseruan-
das in balneādo que poterūt ēt coia vñ
cūqz qñis ēt facile intelligēt iterum hoc
opusculū describē exq̄site curauī. pmittēdo p regimē ex pte ci-
borū penes q̄ritatē ⁊ q̄litatē eorū. ¶ Quicunqz igit balnea in-
trare desiderat utat cibis lente digestionis ⁊ penetratiōis bo-
ni nutrimenti ⁊ nō ualde frigidis neqz oppilatiuis uel calidis.
¶ De numero igit laudabiliū sunt sicut panis recēs ⁊ bene
fermētat⁹ digōm bñ par⁹. Carnes pullorū iuuenū vitulop be-
di annualis agni ⁊ iuuenis castrati ⁊ carnes anatolop p dīcū
fasianorū leporū ⁊ silīū suis tēpib⁹. ¶ De ferculis utat bletis:
spinachij: boragie: feniculo: petrosilino ⁊ silib⁹. ⁊ pnt uti bro-
dio cicorū rubeorū uel alborū: pānico ordeo ⁊ iusculis ex eis
factis ⁊ silib⁹. Lactuce aut ⁊ reliq̄ olera uel fruct⁹ frigidi siccī
dimittant⁹: ut pira castane cironia ⁊ silia. ¶ Aceto vō aliqui
uti pnt nisi tēdō ex eo nocumētū neruoz succo arāciroz ⁊
silib⁹ icisuiis ⁊ apituiis nō cū multa sipticitate uti pnt: ut vīo
granatorū muscorū ⁊ silib⁹. ¶ Uīnū vō eorū in potu sic albū
subtile aromaticū mediocre in potētia aut rubeū uel cerefo-
lēd parū aromaticū. ⁊ sumeat⁹ nocumētū vīni pp egritudie
neruorū uel iūcturarū frāgal ipm cū aq simplicia cocta uel cū
aq recētā si fuerit laudabilis ⁊ bona. caueant tñ a potu oēs qui
balneant tpe quo sunt in balneo: aut post exitū ab eo saltez p-
borā cū dimidia. ¶ Si aut pp imoderatū sūm tali tpe coge-
rent⁹ bibē ēt iter cibū ⁊ cibū: meli⁹ est ut bibāt aquā pcoctā cu-
succari q̄ritate sufficiēt in qua ponat 5us uel 6us ps vīni gra-
natorū muscorū uel acitū in boib⁹ calidioribus ⁊ erit pot⁹ ual-
de laudabilis eis. Neqz comedāt aut bibāt aliud q̄ pdictū est
nisi in die. ⁊ tūc cū comedāt nō multū repleāt se cibo uel potu.
Intētio enī in balneis est uacuare exicare corpa. mult⁹ aut ci-
bus ⁊ pot⁹ replet ⁊ alia q̄plura nocumēta faceret. ¶ Igit
balneator mane añ ortū solis surgat ⁊ qbusdā passib⁹ ambulā-
do pcurat bñe secū ⁊ urine expulsionem. ⁊ si debilis fuerit aut
dolore uel nocumēto iūcturarū lesio ut ambulare nō possit ⁊
uēter ei⁹ siptic⁹ fuerit supponat sibi suppositoriū ex melle ⁊
sale cōpositū: aut factū de radice blete ireos dauci uel petrosi-
lini. quorum quodlibet intingatur melle ⁊ sale conq̄assatis
ad iūcturā: vnum uel duo ex eis imponat⁹ quequo super
fluitates deposue fuerint. ¶ 2^a regula. q̄ pulsio iam super-
fluitatibus balneum ingreditur in ortu solis ubi corpus sit
infusum circa quartam uel tertiam partem bore: aut plus
uel minus secundum possibilitatem tolerantie balneatoris.
Deinde si qua membra fuerint: quorum graua balneum af-

fectaret talia mēbra aque illa et cū fece in fundo balnei colter inuenta fricent: et quotiens hoc faciat toties cōueniēter et suauiter tolerare poterit absq; nocumēto resolutionis. ¶ 3^a regula obsuāda est. q; balneat^r ante q; aliq; ienrat debilitatez balnei exire d; et pānio cōueniēter lectus lectū ingredias. ubi tāta morā faciat quousq; cōueniēter sudet. demū itez qescat tāto tpe usq; quo calor nālis ad temperiem fuerit reductus. ¶ 4^a regula. q; tūc accipiat cibū et potū suū. sicut supius limitatum est in q̄ritate et qualitate cōuenientes: q̄re et c. ¶ 5^a regula. q; accepto cibo tardet p horā vnā aut vnā cū dimidia: et tūc dormire poterit p vnā horā: aut plus s; q; querit maior restauratio virtutis aialis et cibi digō melior. ¶ 6^a regula. q; post q; dormierit cōueniēter balnet^r si pp aliq; nocumētū ut pp duritiē dolorē tumorē molliē uel scionē mēbrū alicuius balneū exq̄suerit. bonū est ut membra illa lintant emplastrē et intingant luto illo q; inuenit in loco ubi defluit aq; que cōtinue distillat a balneo. et si cōtingeret lutū illud eē fridū aut remissi calorū colligat et infundat in aquā virgineā aureo fonte p̄mordiali scaturiētē: et tūc ex eo emplent mēbra ut dictū est. ¶ 7ª regula. q; si pp aliquā de caus p̄dictis in regula imediate p̄cedēt quēsitū fuerit balneū laudo ut balneātes exponāt se aut mēbra languentia sup forāmbus vñ aqua decurrat ad balneum ex q; eleuat fumus actuali et potentiali calitate ualde calidus super quo fumo fomentent membra per vnā horā uel per duas. et deinde postea cū trāsierit hora aliquāte quietis accidentium remoueat^r a p̄dicto fumo et sup lecto uel sedendo quiescat fm cōuenientiam eorum. ¶ 8ª regula. q; itā transactis. vij. uel. vij. horis post balneationem de mane factam. scōo ingrediant balneū ut hora vige sima scōa uel circa illam in quo tū a scōa vice uesparum minorē hant morā q; in mane. Corpus enim nō patit tantaz resolutionez in sero quātam in mane pp cās cognitās. et in hac balneatione scōa obseruent de fricatione cū aqua et luto balnei sicut dictū fuit supra in sexta regula. ¶ 9^a regula. q; post balneum uespertinum iterum ingrediant lectum et obseruent ēt oia ut in tertia regula dictū est. et iterum cibum et potum accipiant obseruando ea que in quarta regula dicta sūt. ¶ 10^a regula est. q; post cenam balneari p̄t parum per empla remēbra p̄dicto luto postea ablūz et desiccare ea et inungere aliquo de vnguentis israscriptis ad diuersas lētiōes positis. ¶ 11^a regula balneantes ole scōa sequēti itez balneū ingrediant hora in p̄tima regula p̄assignata et scōa. sicut balneum ole a p̄cedenti aq; euacuātū diligenter ablūt et mundificatum in q; recipiat aqua noua nulla cōtagione balneātū vitiatā: sed sit pura et aurea radicali miera scaturiēs et effusa. ¶ 12^a regula. q; cūq; desiderat per balneum exiccationē buliditātū cerebri et cōsumptionē catarroz defluentia et mēbrū que tūbunt in neruis et remolliunt eos ut in mollicatis uel palidū fieri solet teneant istū modū. p̄ recipiant virgineam aquam in magnā uolū in cuius latē ppe fundum pforato sit imposita cannula q̄lis est illa qua uinū haurit a uase. idē igit balneator circumdet caput apud supcilla per incessum tēpōz et auris usq; ad occiput cū pāno uel faciole sperice reposito: cum quo caput ita coronauerit sup scāno sedens recipiat aquā a cānula distillātē. P̄tio sup pro capitis in loco bregmatico pp catarros. et in loco occipitis pp molliem uel paleum. aut lateribus ut in monopagia et emigranea et siliis et tanto tpe aque descēsū sup caput accipiat usquequo sentiat calitatē cōueniēter in p̄fundas partes capitis penetrasse. Attende itē q; si quis pp molliem uel paleum querit effusio nem aque sup caput nō d; posteriorē p̄t capitis tegere pānio sicut dictum est: sed liberā dimittat oēm p̄tez occipitis ut aqua postea cadens per totum collū et spōdiles defluat ut cōueniēter in nucha et neruis faciat exiccationez. et laudo magis q; talis aque effusio super caput fiat in die 2^a uel 3^a cum iam corpus aliquāliter assuetum fuerit balneo q; in prima. ¶ 13^a regula est. q; talr balneans caput et alij et hac secunda die cum balneum exenat bibant de aqua a minera fluente

q̄ritatem cyathi medij p p^a vice: aut. 3. iij. deinde alijs vicibus pax aque sup addēdo pcedat usq; quo ueniat ad mēsuram cyathi vnins aut a. iij. 3. usq; ad. vij. ¶ 14^a regula. q; talr balneat q; desiderat accipe balneū sup capite et nucha pp cās p̄dictas in uespis minorē morā faciat in p̄dictis q; in mane pp cām notā et assignatā. ¶ 15^a regula. q; cūq; desiderat ingredi balneū pp hypofarcam. i. hydropisim carnosam meli^o iuuamētū accipiet a luto de quo emplastret totū corp^o: et si tunc in stūffa balnei aquā nō tāgendo: nisi cum uoluerint a loco illo secedēt tunc enī aq; ueri fontis corpus est abluēdum et imediate corp^o est exiccādū. ¶ 16^a regula. q; q; balneant pp tūmpantatem malus iuuamētū acqrūt fomentādo corpa sup uapore aque ut dictū est supra in 6^a regula. imo ēt mai^o iuuamētū acqrunt tales iacēdo sup saxa uel lateres ab aqua balnei calefactos ab hoc enī uapore maxūm uidi sequi iuuamētum ut in p̄dictis et etiam in duritiebus neruoz et in sedādo dolores et a materia frida et a uēcositate p̄cedentes. ¶ 17^a regula est. q; scilicet qui querunt balneum. et p̄prie tales a cā frida facti maximum iuuamētū repiēt ex potu aque balnei fm quātitatē limitatā in. 13^a regula ut supra quā inenit ex aqua fumo uel luto balnei: sicut cūq; cōferat ad illud discre te app̄oximatū. ¶ 18^a regula. empici et asmatici absq; ulcere pulmonis laborantes magnum iuuamentum accipiunt ex potu aque balnei fm quātitatē limitatā in regula tredecies. ¶ 19^a regula. cōclis et illiis absq; lapide renū maximum iuuamentum cōfert clistere factū ex aqua balnei cum quarta pte sui olei de cherua: et lenius illo est oleum de baccis lauri uel de rutha sicut mihi manifestauit ratio et experientia. et est eius descriptio talis. ℞. aque stillātis a p̄ma minera lib. j. olei de lauro. 3. iij. misce. de oleo aurem de cherua consueui accipe. 3. iij. eo q; potētius est. ¶ 20^a regula. laborātes bernia aquosa uentosa qualitercūq; aut carnosā non confirmata magnum iuuamentum accipiunt fomentādo p membra cum uapore: ut supra dictum est in sexta regula et sedendo super lapides calefactos ut dictū est in 16^a regula. et post empla strādo ossum et inguina ex luto balnei et p̄prie in quo com mixta fuerit decima p̄o sulfuris uiui puluerisani. multos enī uidi his egritudinibus laborantes sanari.

Quot aut et que sunt accētia balneatio contingentia et quāto modus et intētio remouendi ear: et que sint infra uel medicamina que abscondunt talia accētia in alio tractatūculo legendum est. uide ibi. ¶ Descriptio quorūdam remediōz conferentium quibusdam accidentibus balneoz. ¶ Compositio defensiuū boni p̄bientis cursum mēbrū ad oia mēbra debilia de quo circūferētiāl^r p̄tē lungi debet post exitum a balneo: et ligari cō pāno cōueniēter adhesionis ℞. sandarace. 3. iij. amili. 3. j. spodij acatie balauis bypoqui stidos. ana. 3. ij. siel memite. 3. iij. farine uolatilis molendinū 3. ij. 5. succi plantaginis. 3. iij. aut loco eius accipiat^r aqua sublimationis eius. deinde vitellos ouī numero. ij. terant oia diu in mortario plūbeo cū suo pistello et fiat ex eo ut dictū est. ¶ Linimentū bonū ad remolliendū durities et scionez que in mēbris inueniunt q; applicari d; per vnā horam post exitū a balneo sup p̄ticulis partentibus et circūferētiālibus ēt. ℞. olei de sisamo olei amigdalārū dulciū et sit utriq; recēs nō rācidū. an. 3. j. 5. vitellos ouī numero. ij. medulle cruris bonis sepi castratini. pinguedinis anatis et galline. ana. 3. j. croci. 3. j. dissoluant pinguedines et colent: deinde effundant in mortariū: et oia alia sup̄ascripta secum incorporentur diligenter cōterendo: et in fine addant armoniaci dissoluti cum aceto. 3. x. et diligenter incorporetur ad inuicē. et est medicamen nobilis iuuamēti. et si nolis etiam locis dolentibus applicare ipsum potenter sedat dolores. si autem uelis ipsum magis facere anodinū adde descriptioni. 3. iij. de oleo de camomilla. et si uelis ipsum aliquāliter stupefactiūm ad complete descriptioni. 3. j. opij et erit magni et nobilis iuuamēti ad p̄dicta nec opium poterit stupefaciēdo nocere ut patet intelligenti. Amen.

Excellentissimi Medici domini Antonij Cermisoni contra omnes fere egritudines a capite usque ad pedes Consilia feliciter Incipiunt.

Contra Alopeciam.

Senda in uere nino

rationis. **Rx.** pillularum indarum agarici an. 3. s. salis gēme. 3. i. polipodij. 3. s. misce et cum eluarij bamech quātrū sufficit ad incorporandum forment pillule. v. pro. 3.

Digestiuū. **Rx.** syru. de fumoterre. 3. i. iulep violar. 3. s. aqrum acetose lupulor.

an. 3. i. seri capini. 3. i. polipodij puluerificati. 3. s. succari al. bislimi. 3. i. misce. Ventose apponant spatulis collo temporibus et sub mēto. **Eradicatiū** usuale. **Rx.** pillarū suprascriptarū. 3. i. vesicatoriū apponant pibus posterioribus et lateralibus capitis coopiatu semp die et nocte: cūq; birreto de pellibus ut maresoluat et fricetur caput cum panno aspero donec rubeat. Deinde fricet cum corticibus raphani. **Lotio** capitis siue balneum. **Rx.** folior et radice sice. M. ii. cassi barba. M. i. s. scabiose absinthij folior raphani an. M. i. misce et bulliant. **Alind.** **Rx.** abrotani. M. i. capilloz ueneris. M. ii. narcisci. 3. s. radice arundinum. 3. i. folior raphani lambusce an. M. i. xilocaract. 3. ii. misce et omnia bulliat. **Unctio.** **Rx.** adipis uris et pprie antiqui. 3. lili. nucuz ranci darum ptes tres. adipis anseri optem vnam cundegi badage seu nidi ptes quatuor misce. **Alind.** **Rx.** olei myrtini. 3. ii. succoz celidonte et radice enule et laparij acuti an. 3. s. arundinum radicum adustarum. 3. i. beaurach. 3. s. xilocaract. 3. s. alchitraz. 3. s. raphisagrie. 3. ii. sulfuris vini. 3. s. semini ruthe. 3. ii. adipis uris antiqui aut anseris. 3. s. terbenine lote. 3. i. cere albe quantum sufficit pro vnguento molli.

Contra saphati antiquū capitis et magis a sanguine admixto cum aliq; cholere mixtione et salis flegmatis aliqualis tamen non multo corporis nalis complexionis sanguine declinatō ad ebolicitatem. etatiue vō sex annorum.

Solutiuum minoratiū et digestiuum dictorū humorū. **Rx.** succi fumiterre seri capini an. 3. i. s. succari albi. 3. s. misce et fiat potio. Istud assumat hora digestiuor et utatur pluribus diebus continuis. sed si solueret nimium tūc solum utat tribus vel quatuor diebus.

Alind ut supra. **Rx.** medicamen immediate suprascriptum mirabolanorum nigrorum. 3. s. mirabolanorum citrinorum epibimi an. 3. vi. pul. pul. et misce et fiat potio et utat isto si uolet fortius. ut supra. **Digestiuum.** **Rx.** syru. de fumoterre. 3. i. epibimi violati an. 3. s. aque acetose. 3. ii. lupulor. 3. i. hoc digestiuum assumat post cōpletam assumptionem solutiū immediate sumptū: et assumat octo diebus cōtinuis hora digestiuor. **Solutiuum** efficacious suprascriptis duobus. **Rx.** solutiū suprascriptū etia in quo solutio reteret mirabolanorum nigroz. 3. s. citrino ru. 3. ii. epibimi. 3. iii. pul. pul. et fiat potio. Istud solutiū accipiat die tertia post cōpletam assumptionem octies digestiuū immediate sumptū cum modis solutiū. **Euacuatiū** et etia efficacious diuersiū. **Uetose** due ponant cum scarificatione pulpis spatularum. Deinde post vna horam ponatur vna alia in parte ubi alligat caput cum dorso ex quibus extrahatur pro qualibet tertia. 3. i. sanguine. sed si egeret etatis conueniens. primo fiat flobotomia basilice. deinde cephalice que hic dimittunt ppter etatem. De uetose apponantur per octo dies post solutiū immediate suprascriptum et hoc cum modis. **Solutiuum** minoratiū facile et usuale. **Rx.** seri capini. 3. iii. pulueris sene. mirabolanz indorum an. gra. vi. succari albi. 3. s. pul. pul. deinde misce et fiat potio. hoc assumat per. x. dies post uentosas cum modo solutiū faciliū. **Digestiuum** usuale. **Rx.** aquarum fumiterre. 3. ii. acetose lupulor an. 3. i. succari albi. 3. i. misce istud et assumat. vii. vicibus post tertiaz

diem a solutio immediate cum modis. **Solutiuū** eradicatiū facile et usuale. **Rx.** solutiū superius compositum ex sero puluere sene et sene pulueris iterum. 3. v. misce et fiat potio. Hoc assumat post completam assumptionem digestiuū octies et hoc post tertia diem cum modis. **Euacuatiū** et amplius diuersiū si esset in etate spermatis seu re hac flobotomande essent uene post aures. Et iterum flobotomanda esset uene frontis et sanguis ex naribus puocandus. uerum q; pueris sufficit positio sanguisugard duarum locis dictis post aures. Et si pur sit necesse prouocetur leuiter fluxus sanguinis narium. Et iterum si fuerit necesse ponatur sanguisuga ipsi uene frontis: be sanguisuge apposte dimittantur usque ad tumesceniam: deinde remoueantur et postq; ablata fuerint dimittat exire sanguis: deinde restringatur cum tela aranea mixta cum cinere subtili et farina: aut cum constrictiū composito ex bolo armeno sanguine dracōis terra sigillata acatia. Et be sanguisuge apponant per. x. dies post solutiū suprascriptum immediate. **Solutiuum** minoratiū facile. **Rx.** solutiū minoratiū proximum immediate hoc assumat ut ibi et hoc per. x. dies post remotionem sanguisugarum. **Digestiuū** usuale. **Rx.** digestiuum suprascriptum immediate et assumat ut ibi. **Solutiuum** eradicatiū. **Rx.** solutiū immediate suprascriptū et ut ibi. **Euacuatiū** sanguisuge sex ponant videlicet due in medietate dextre cutis capitis ponant et due in sinistra et alie due in superiori parte capitis ponant et hoc ponendo pmo duas in vna parte deinde duas alias alio tertio die. In alia parte et alio tertio die duas. et ubi primo ponant postea non ponantur et apponatur ut supra cum modis. **Solutiuum** facile. **Rx.** proximum supra descriptum solutiū et facile usuale. **Rx.** proximum supra descriptum solutiū et sumat ut ibi. **Digestiuum** usuale. **Rx.** digestiuum proximum supra ut ibi. **Solutiuū** ut supra. **Rx.** ut immediate supra ut ibi. **Euacuatiū** dictorū humorū. **Rx.** tomz caput abra datur deinde satis fortiter fricetur donec sanguis exeat et dimittatur ita exire satis copiose: postea lauet totum caput cum aqua decoctionis sicle. et si caput suum postea sudaret bonū esset et hoc totum stomacho ieiuno in mane per horam ante cibū duobus diebus continuis et hoc saltem per quatuor dies post assumptionem solutiū immediatū. **Solutiuum** et resolutiuum dictarū causarū. **Rx.** folior malue. M. iii. blitio. M. i. violarum. M. ii. radicum altee. M. i. seminum fenugreci. 3. ii. aqua stagni quantum sufficit pro lotionē et pro epithimate totius capitis misce bulliant ad lentū ignem usque ad consumptionem medietatis. Ista lotionē lanctur caput singulo die decem diebus continuis deinde exiccet: postea vngatur cum vnguento inscripto immediate in bye me in aqua calida. in estate vō frigida actu: et hoc in mane stomacho ieiuno. post vō prandium cum pannolino infuso in dicta decoctione epibimetur caput per vnam horam ante cenam omnibus dictis diebus decem. Deinde exiccet deinde iterum vngatur cum vnguento ut supra. **Ista** vō lotionē taliter uti incipiat die tertia post fricationem et lotionem. **Digestiuum** et resolutiuum ut supra. **Rx.** olei sifimini. 3. i. violati. 3. ii. assungie porcine non salte. 3. s. pinguedinis galline anatis ana. 3. ii. butyri. 3. i. misce omnia et fiat vncio. hac vncione vngat caput. xv. diebus continuis imo etiam post sumptas epithimationes et lanationes. et ultra illud tempus etiam per quinque dies cōtinuos. **Exiccatiū** et cōsumptiuum. **Rx.** chimolee. 3. i. s. sulfuris vini. 3. i. cineris cucurbitē in qua oleū cōmune pluribus mensibus steterit aut saltē cucurbitē simplici sicce. 3. s. pulpe collogitide. 3. ii. olei rosari aceti an. quātum sufficit pro linimento aut etia epithimate. Et hoc linimēto utat bis in die aut saltē semel in die ut immediate supra de vncione et hoc incipiat uti post completū usum vnguenti suprascripti et utat saltes decem diebus continuis. **Medicamen** ut supra. **Rx.** medicamen suprascriptū sed adde maiorem quantitatem aceti et

De cegritudinibus

utere ut supra & erit efficacius. ¶ Excipiat ut supra. ℞. al-
cane. 3. ii. indici. 3. j. s. aristologie longe. 3. s. olei alkeiri rosati
añ. quantum sufficit pro linimento & pro epithimate. pul. pul.
deinde omnia simul misce & fiat linimentum hoc utatur ut
immediate supra si vult permutare. ¶ Aliud. ℞. tulle pre-
parate. 3. i. climie auri. 3. ii. cibimolee. 3. j. s. carte combuste. 3.
ij. aceti quantum sufficit pro linimento. pul. pul. & fiat ut supra
linimentum & utat ut supra. ¶ Aliud ut supra. ℞. gdmī plnī
3. ij. glutinis alboni seu cerbentine lote ter cō aqua sumicere
re. 3. s. sulfuris viui. 3. ij. radicio ireos. 3. s. olei rosati aceti añ.
quantum sufficit pro linimento pul. pul. deinde misce & fiat li-
nimentum & utat ut supra de alio immediate superscripto.
¶ Aliud ut supra. Recipe litargiri. 3. j. s. scorie argenti. 3. s.
amigdalārū amararū combustarū. 3. j. s. uenarum tinctorū. 3.
ij. carte combuste. 3. j. s. sulfuris viui. 3. ij. olei rosati aceti añ.
quantum sufficit pro linimento. pul. pul. & fiat ut supra. ¶ Ali-
ud ut supra. Recipe stercoris lacerti. 3. ij. uenarum tinctorū
3. j. s. carte combuste. 3. s. scorie argenti. 3. j. s. fuliginis furni.
3. ii. s. sulfuris viui. 3. ij. litargiri ceruse añ. 3. j. s. olei rosati aceti
añ. quantum sufficit pro linimento. pul. pul. & fiat ut supra.
¶ Aliud ut supra. Recipe cortandri sicci adusti. 3. ij. cineris
ligni vitis. 3. j. s. myrre alcane añ. 3. j. aluminis tamenī. 3. ij.
oleo litargiri añ. 3. j. s. olei rosati aceti añ. quantum sufficit pro
linimento pul. pul. & fiat ut supra. ¶ Aliud ut supra. Recipe
venarū tinctoris. 3. s. litargiri. 3. vj. olei rosati aceti añ. quan-
tum sufficit ut supra etiam fiat ut supra. ¶ Aliud ut supra.
Recipe bdelij. 3. s. litargiri. 3. vj. sulfuris viui. 3. vj. carte com-
buste. 3. ij. mellis. 3. j. olei de frumento aceti añ. quantum suffi-
cit ut supra pul. pul. & fiat ut supra. ¶ Aliud ut supra. Reci-
pe amigdalārū amararū combustarū cum corticibus suis
3. ij. uenarum celidonic coriandri sicci scorie argenti añ. 3. s.
venarum tinctorū. 3. ij. aristologie longe. 3. i. s. merda segni. 3.
ii. olei rosati aceti añ. quantum sufficit ut supra. ¶ Aliud ut
supra. Recipe cartarum combustarū. 3. ii. sulfuris viui. 3. i. s.
litargiri. 3. ij. olei rosati aceti añ. quantum sufficit ut supra
& c. ¶ Aliud ut supra. Recipe calcis lote. 3. j. s. cartarum com-
bustarum. 3. ii. uenarū tinctorū. 3. ii. litargiri. 3. iii. sulfuris vi-
ui. 3. ii. olibani. 3. i. olei nucum aceti añ. quantum sufficit ut su-
pra. ¶ Aliud ut supra. Recipe florum canlunī pistatorū. 3.
ii. sulfuris viui. 3. i. s. litargiri. 3. ii. bdelij. 3. iii. olei rosati aceti
añ. quantum sufficit ut supra. ¶ Aliud ut supra. Recipe ra-
dicio lulij albi. 3. iiii. litargiri. 3. s. carte combuste. 3. ii. mellis quan-
tum sufficit pro linimento ut supra. ¶ Aliud ut supra. Reci-
pe pepone seu pepo seu pulpa eius cum matribus seminū
eius seu cum visceribus ipsius liniatur sepe saphan & utat
ut supra. ¶ Aliud. ℞. radicio vitis albe. 3. ii. cartarum com-
bustarum. 3. ii. climie argenti litargiri añ. 3. iii. urine homi-
nis olei rosati añ. quantum sufficit ut supra. ¶ Aliud ut su-
pra. Recipe sedis urine hominis quantum sufficit pro lini-
mento & fiat ut supra. ¶ Aliud ut supra. liniat sepe saphan
cum acerositate citri aut cum succo citranguli seu aranci mi-
sto cum succo maluarū. ¶ Mitigatum doloris & ardo-
ris causati ex medicinis applicatis lauet & epithime cum
decoctione superscripta totiens donec non amplius doleat
deinde liniat locus idem ex hoc medicamine. ℞. seminum
communium frigidorū maiorū. 3. ii. minorū frigidorum. 3.
ii. seminum papaueris. 3. i. mucilaginis psii. 3. s. succi lactu-
ce olei rosati añ. quantum sufficit pro linimento & epithime
ut cum eo. ¶ Excipiat efficacius superscripto. ℞. sul-
furis viui. 3. s. carte combuste. 3. iii. olei rosati quantum suffi-
cit pro linimento pista. pi. deinde misce & fiat linimentum & utat
ut supra. Alia essent sed ista sufficiunt pro nūc. ¶
¶ Contra fissuram uolarum manuum & plantarū pedū ex
complexione exsiccā. Valneū.

Recipe foliorū maluarum, ℞. vi. blitæ, ℞. ii. violarū, ℞. iii. radicūz ma-
lauici ℞. iii. seminū lin. 3. i. fenugreci. 3. li. capitū ca-
strati numero. ij. pord numero. ij. bullant omnia simul in

Eutis

quantitate aque pro decoctione balnei fienda. In hac deco-
ctione calida suaviter ad modum lactis dum mulget ab ube-
re teneat stomacho scilicet manus per unum quartum hore
singulo die semel. postea cum panno lino suaviter exiccent di-
cta membra. Ultimo cum unctione infra scripta unget dicta
loca lesa pedum et manuum. ¶ Unctio. ℞. radicem maluisi.
℞. i. seminis fenugreci. ℞. s. foliorum violarum. ℞. i. mal-
narum. ℞. ii. assungie porci draganti gummi arabici ana. 3. l.
vitellorum ouorum numero. ii. seminum cucumerum cucurbitae
melonis citrulli ass. 3. l. olei violarum quantum sufficit ad
incorporandum pro unguento molli. Radices semina mal-
uis et viole prius ab ipsis radicibus extracto medicullio bul-
liant simul in sufficienti quantitate aque usque ad debitam et
optimam decoctionem. deinde optime pistentur bene et sub-
tilissime triturantur ita ut cum reliquis bene incorporentur. Ul-
timo reliqua omnia addantur misce et fiat unguentum ad len-
tum ignem ex hac unctione unget loca lesa dictorum membro-
rum continue post superscriptum balneum et etiam cum uadit dormi-
tu et etiam alia hora ad libitum. ¶ Cerotum conferens in de-
bilitate manus debilitate ex vulnere ita ut nervi non exten-
dantur. ℞. oxicroci. 3. i. pulueris violarum. 3. s. misce et cum oleo li-
liorum et cere albe quantum sufficit ad incorporandum for-
ment cerota. ¶ Unctio. ℞. mucilaginis altee seminum li-
ni fenugreci pulueris violarum ass. 3. i. pulueris violarum. 3.
s. calamenti. 3. s. unguenti oyalteati. 3. i. s. oleorum vulpini
massicini myrrii liuorum alborum spice ass. 3. i. cere quantum
sufficit pro unguento molli. ¶ Pila in manu portanda. ℞.
oxicroci. 3. v. violarum myrtilloz calamenti ass. 3. ii. misce et
fiat magdalcon portet in manu ad modum pile. L. 11. m. 11.

Contre l'oporement de la main.

Unguentū 7c. Recipe oleorum lauri. 3. 5. aneti. 3. i. storacis liquide. 3. i. maiorane scrapini sicados añ. 3. i. misce et fiat unctio. ¶ Ad idem efficacius immediate. R. aque maris quantum sufficit ad debitam decoctionem aliarum medicinarum infra scriptar. R. radicum piretri. 3. i. sicados. M. ii. taspie. 3. 5. herbe aneti aut seminum. M. ii. baccarum lauri. 3. ii. costi. M. i. maiorane. M. ij. contun. con. fm cano. et misce et fiat decoctio ad consumptionem quarte partis aque. ¶ Ad idem efficacius priori. R. aque thermarum quantum sufficit ad decoctionem euforbij. 3. 5. piretri. 3. i. taspie. 3. 5. radicum vitis albe. 3. ii. radicis enule. 3. iiii. herbe costi maiorane añ. M. ii. seminum sinapis. 3. ii. piperis. 3. i. folior sambuci. M. iii. baccarum lauri. 3. ii. contundenda cuncta mundaentur et bulliant in dicta aqua usque ad consumptionem quarte partis etc.

¶ Contra frigus ex itinere, Poret uestem rē.
Nō cito transeat ad ignem cum applicuit ad hospitium sed prius parum deambulet: deinde steg remote aliquāter. Et cū de nouo cito vult itinerare non vadat multum propinquius. Utatur alleis sinapis sinapi assa aromatica nucibus cepe. Et proprie in mane anteq̃ equū ascēdat non equitet uacuo sed prius comedat aut salicem faciat collationem bonam ⁊ modicum quietcat post dictū cibū. Deinde equilet ⁊ non bibat aquam bibat in collatione vni⁹ cyathum vini satis vinosi in mane sed non nimio vinosi excessiue ⁊ ipsum bibat cum .3. s. assa aromaticae. Zillea inter cetera sūt maxime iuuatiua. ¶ Uncio extremitatū. s. manū ⁊ pedum cū assa fetida ⁊ galbano iuuat multū ⁊ pprie in mane anteq̃ eget solutares ocree cirotece nō sūt stricti sed amplī. Si visus ledit a nīue poret syndonem nigrā rarus simplicem s̄m necessitatem vel duplici.

Contra scabiem.

Recipe ordeī excoctici. ʒ. ʒ. foliorū maluarū
blitio añ. ʒ. ii. fumiterre. ʒ. ii.
boraginīs buglosse añ. ʒ. ʒ. acetole. ʒ. ʒ. caulium. ʒ. i. ʒ.
calamenti. ʒ. i. ʒ. squinañ. ʒ. i. ʒ. epibimī. ʒ. i. lupino-
rum. ʒ. i. sumianū lupinorū. ʒ. ii. ʒ. floz violarū. ʒ. ii. fur-
furis. ʒ. ii. foliculorū sene. ʒ. i. radicū alice. ʒ. ʒ. seminio

Uni fenugreciana. 3. 5. contundantur et bulliant sufficienter in aqua et in decoctione sufficienter calida ponat scabiosus manus suas etc.

Contra scabiem siccam ex humoribus adustione vel flegmate falso.

Lobotomia fiat uenae nigrae seu cois brachij dextri non existente caliditate epato: sed epate multum lapso ad caliditatem etiam naturalem tunc fiat flobotomia basilice brachij dextri de qua extrahant. 3. vii. sanguinis. sed ubi corpus foret multum repletum extrahant. 3. viii. sanguinis. Ista fiat hora tertiaria stomacho ieiuno et moueat prius patiens deambulatione in exercitua facili per unum miliare ad minus luna potius crescente quam decrecente: et post ipsius comensurationem per quatuor dies ad minus que taliter fiat non existente aliquo contradicte cuiusmodi sunt notabiles euacuationes precedentes corporis dispositio ad cholere ebullitionem uel in cruatitate flegmate et similia. Minoratiu facile. Rx. cassie electe. 3. i. dyasene. 3. iii. electua. bamech. 3. i. seri capni quantum sufficit. Istud assumat die tertia post flobotomiam suprascriptam in aurora deinde dormiat per horam mediam ad plus. transacta autem una hora post assumptionem ipsius fricat sibi uentres suauiter et illa cum pano lineo suauiter calido ter uel quater: postea dictum panum retineat supra uentrem postea surgat et stet in camera fenestris clausis interdum sedendo interdum deambulando semper magis placet et stet ieiunus per horas. v. etc. Digestiuum. Rx. syrupi de fumo terre. 3. i. iulep. 3. 5. aquam fumiterre endiuie lupulorum. 3. i. misce. Istud sumat quatuor diebus continuis in aurora calidum die immediate sequente diem assumptionis suprascripti solutui. Solutiuum eradicatoriu. Rx. cassie electe 3. i. dyasene eluarii bamech. 3. i. polipodij. 3. 5. aque fumiterre. 3. i. seri capni quantum sufficit pro portione misce et fiat potio. hoc solutiuum assumat die tertia post assumptionem syrupi suprascripti cum modis suprascriptis in minoratiuo hoc addito quod per horas quatuor post assumptionem bui assumat cyathum unum aque orde excocti calide sine cucuraro. deinde experiat post per mediam horam ipsam secedere post comedat pro ferculo blites cum boragine uel petrosillo etc. Digestiuum usuale et facile. Rx. aquam fumiterre. 3. ii. acetosil lupulorum. 3. i. succari albi. 3. i. 5. misce. Istud assumat post eradicatoriu immediate suprascriptum duobus diebus continuis cum modis in digestiuis obseruandis. Alio duobus diebus continuis utat consecutione infrascripta. Solutiuum usuale et facile. Rx. cassie electe. 3. i. dyasene. 3. ii. polipodij. 3. i. aquam fumiterre. 3. i. seri capni quantum sufficit pro portione misce et fiat potio. Istud assumat die quinta a die prima digestiui suprascripti et post binam assumptionem consecutione infrascripte cum modis ut supra. Consecutio digestiua virtutum omnium confortatiua. Rx. dyadraganti frigidi. 3. iii. specierum triasandalorum. 3. l. 5. sperum dyarodon. 3. i. misce et cum aqua acetose quantum sufficit fiat confectio solida in morisellio. Istud sumat in mane morisellum unum duobus diebus continuis post assumptionem syrupi suprascripti quibus non assumat dictum syrupum. Et si ex dictis assumptionibus digestiui usualis et etiam superiorum reiteret assumptionem digestiui et solutui usualium cum modis suprascriptis. Balneu particulare brachij et manibus et cruribus ulceratis si aliquod istorum ulceret. Rx. orde excocti. 3. i. foliorum blitis maluarum. 3. ii. sumiterre. 3. ii. lupul. 3. ii. acetosil. 3. i. cauli. 3. i. furfuris ligati in petra. 3. ii. folliculorum sene. 3. i. violarum. 3. i. radicum malua uiscis. 3. i. seminis fenugreci. 3. i. se. lini. 3. i. bulliant omnia simul in sufficienti quantitate aque pro balneo manus etc. usque ad consumptionem quartae partis aque et usui reseruet. In isto balneo debite calido balneent manus et brachia et crura si ulcera rosa fuerint singulis diebus stomacho ieiuno. videlicet ante prandium et ante cenam per unam horam. In quo balneo suprascripta teneat membra per dimidium horam postea excident cum panis lineo suauiter calido: deinde cooperiat immediate

dicta membra cum illis pannis etc. sub uestibus et ita retineat per medius. 8. hore quo balneo uti cupiat tertia die post assumptionem solutui eradicatorii suprascripti: et ita utatur ad libitum quousque liberet. Unguentum pro scabie. Rx. litargiri. 3. iii. myrrae alceos. 3. 5. salis gemme sulfuris argenti viui extincti cum salua boraginis. 3. 5. iresos. 3. i. lupulorum. 3. ii. seminis raphani gariosi. 3. i. sarcocolle. 3. 5. seminis acetosi. 3. i. tartari uel greppe resine pini. 3. ii. succi sumiterre radicum lapatii radice enule. 3. lib. i. celidone lib. iii. terbetine lotre. 3. vi. olei laurini lib. i. mellis. 3. iii. assungie porcine. 3. iii. vitelli ouorum numero. iii. pul. pul. et pulueris aqua in aceto fortiter per duos dies infundant: deinde extrahant ex dictis succis optime incorporent aut lento igne et cum cere albe quantum sufficit fiat unguentum molle. Aliud unguentum. Rx. oles spongie edulstis thuris mastice. 3. i. argenti viui extincti cum salua. 3. ii. succi radice celidone enule. 3. 5. ceruse litargiri. 3. ii. assungie porcine. 3. 5. salis cois. 3. i. terbetine 3. i. 5. vitellos ouorum numero. ii. olei laurini. 3. ii. cere al. q. s. p. unguento molli uadat ad stussam tertia die post assumptionem solutui usualis ultimam et uadat per sex uel vii. horas post prandium diebus alternatis tribus aut quatuor et non balneet se in ipsa sed faciat se fricare cum panno lineo ter et ter sudet et maneat in stussa per tertiam horam aut medium ad plus. postea inter lectum stusse in quo sudet et dormiat si potest postquam autem ter uel quater intermisit ut supra suerit ad stussam postea adhuc redeat semel uel bis ad plus ad ipsam stussam diebus intermissis ut supra quibus uicibus etc. balneet se precedente tamen sudatione prius et fricationibus ut supra. Die vero sequente ultimum balneum ungat se in sero cum uadit dormit altero istorum unguentorum quorum primum efficacius est posteriori ungendo se totum tribus sero continuo. Et ita in nocte faciat rota nocte in uolutis linthco. Si vero uellet balneum stusse efficacius tunc imponat in balneo suprascriptae res in balneo peiculari manus etc. Ultima die a die sequenti ultimam diem unctionis modo suprascripto uadat ad stussam et se compleat lanet et misidificet etc. ut supra dictum est.

Contra debilitatem uentris narium et scabiem siccam.

Solutiuum minoratiuum facile. Rx. pillarum aleban ginarum. 3. ii. de reubarbaro. 3. i. misce et fiat pillule. vii. cum syrupo de absinthio. hoc assumat per horas ante diem et post stet in lecto per horas cum dimidia et post eam assumptionem stet ieiunus hore quatuor deinde prandeat borag. cum carnibus bonis. Digestiuum. Rx. syr. de absinthio. 3. i. de bisantio et acetosi. 3. ii. 5. aquam cicore. 3. ii. lupulorum. 3. i. misce. Istud sumat. vi. diebus in aurora continue calidum tertia die uel altera post assumptionem suprascriptam etc. Solutiuum eradicatoriu. Rx. pillularum de reubarbaro agarici. 3. 5. singl. 3. ii. agaricus ipse in frustra minuta diuisus et non pistatus infundat per horas sex in oximelle. l. q. s. deinde pist. pist. et incorporent etc. fiat pillule. vii. Ista assumat post syrupum. In mane et stet in lecto per horam cum dimidia. deinde surgat et stet ieiunus quatuor hore. Et si in fratalem terminum quater uel quinquies eduxerit sumat lauanium et sit aqua cocta cum orde excoctato calida et non tepida quod inducit nauicam. Si vero non statim duxerit prandeat. Et si sumit lauanium stet per horam post ad prandendum. Membro narium et prope rochi et epato confortatiuum. Rx. sperum aroma. ros. descriptione Sabidellio. 3. ii. sperum dyarodon ab. 3. i. coriandri prepara. non coctae. 3. i. succa. albi mi. 3. iii. misce cum aqua absinthii quantum sufficit formet confectio solida in morisellio. iii. pro quolibet. Ista assumat immediate post eradicatoriu et seruetalem regulam quod una die assumat alia non et sic ultra per horam ante diem. Unguentum propter scabiem et pruritum propter densitatem cutis. Rx. terbetine lotre et aqua sumiterre quantitate sufficienti ad hoc 3. ii. vitellos ouorum numero. ii. assungie porcine. 3. 5. butyri. 3. i. salis cois. 3. i. misceant omnia simul ad lentum ignem et totum redigat in forma unguenti cum isto se ungat patiens per totum

corpus vel ubi habet pruritus et incipiat se ungere post assumptionem eradicatiui suprascripti.

¶ Contra pruritus corporis;

Primo fiat flobotomia vene nigre ex qua trahant. 3. v. sanguinis. Et fiat hec flobotomia hora tertiarum stomacho ieiuno pcedētis ventris beneficio et aliq. li habito exercitio. ¶ Solutiū minorantium facillimum. R. cassie electe succi rosarum dyasene polipodij aque acetose seri capni misce et fiat potio. Hanc potionem assumat cu oibus modis assumēdi solutius cū custodia pter qd si nō vult non dormiat nimis aut parus. Ventose. ¶ Ventose due cū scarificatione apponantur natibus per sex horas post prandium in ole post solutiū dictum: ex quarum qualibet extrahat sanguis. 3. l. Item eedem ventose apponantur spatulis per sex horas post prandium et hoc fiat die quarta post appositionē ventosarum pmarum ex quarum qualibet extrahat sanguis ad quantitatem. 3. 5. ¶ Digestiū. R. syrupoz de epibinio. 3. vi. de pomis. 3. 5. iulep violati. 3. iiii. aque acetose aque lupulop. 3. l. 5. sandaloz rubeorum. 3. 5. misce. Iste syrupo uti incipit die immediate post assumptionem ventosarum pmarum et assumat octo diebus cōtinuis. Et post assumptionem stet ieiunus horis tribus. ¶ Solutiū eradicatorium ad idem. R. cassie electe dyasene reubarbari electi polipodij electuarij bamecb aque acetose seri capni misce. ¶ Solutiū usuale facile. R. cassie electe dyasene polipodij seri capni misce. hoc solutiū assumat semper post assumptionem syrupi immediate pcedentis et c. ¶ Cōfectio digestiua epatis et splenis confortatiua. R. dyadragēti frigidi spērū tria sandaloz dyarodonis abbatris seminis acetose seminum cōmunium succari albiissimi misce. et cum aqua lupulop fiat cōfectio in morselli. 3. iiii. pro morsello. Iste cōfectionis assumat vnum morsellum in mane cum surgit vna die sic et alia non et post assumptionem stet ieiunus horis tribus ad minus qua uti incipiat post completam assumptionem digestiui et solutiui usualis et ea taliter utatur diebus quibus non assumit digestiū vel solutiū. ¶ Balneum. R. mellilori se. fenugreci lupulop melonum. Cōtundant omnia grosso modo et bulliant in sufficiēti quantitate aque pro balneo usqz ad consumptionem tertie ptis. In hoc balneo suauiter calido balneent loca pānosa cu ziphus decoctione fricando. In quo balneo moriet per vnum octauū bore. Quo balneo uti incipiat per vnu mensem post assumptionem digestiui usualis suprascripti et ipso die in hebdomada taliter utat post prandiu prius tamen habito ventris beneficio. ¶ Balneū aliud efficacie. Recipe folioruz andacoebe viridiaz sambuci mellilori sicce semina fenugreci lini fabe excoctato ordi excoctati cucurbit. baccarum laurilupinop rapbani amigdalatu amararum seminum cantium cartamicroci ficuum albarū nucum rancidarum cucurbit. contundantur grosso modo et bulliant et fiat balneum ut supra. Quo balneo utatur ut dictū est de alio balneo. Et in ipso balneo uti incipiat in mēse sequenti post usum balnei pcedentis.

¶ Contra pruritus corporis.

Decoctio. Recipe maluarū blitis añ. M. 6. sulfuris M. 5. sumiterre. M. i. 5. radicū enule et lapatij ana. lib. 5. sedent patiens in hac decoctione calida deinde ungal hoc unguento sequenti. ¶ Unguentū. R. apij partes duas radicū enule prem vna sulfuris viul ptes duas saxifragie partem vnam apij et enule infundantur in aceto forti per duos dies prius ipso minutim incisio: deinde relique addant et simul optime incorporent pū tamen placentur isto unguento ungalur vel fricetur locus vel totū corpus ubi est pruritus et c.

¶ Contra sudorem dyasorencum.

Ex signis mibi per vos eleganter scriptis et ordinatis mibi transmissis. videlicet infirmi quagenerij habitudine macra naturali cōplexione cholericū

et regimine suo debito quotidiano sudoribus cronice primo sibi occurrentibus: deinde ex ipso sudorum cessatione et nocturna emissionē cōtinua mucositatis flegmatis per secretum lz recte per colyrium seu suppositorid. Arbitrandum est tunc pmo materiam fuisse flegmaticā cholere admixtā aut flegma potius aquosū et maioris masse et minoris potētie. flobotomia vō sanis subtilem maioris potētie ad euaporandum lz minoris masse cum sudor sit aquositas sanguinis cui pū cholericū est admixtū. i. pars subtilis humor cuiuslibet indifferēter ex subtilitate substantie pportionalis cholere apta cum urinali aquositate que est animi intra venas ad cutim a calido euaporare: deinde in hoc condensari sudore quanto magis si flegma sit substantie subtilis qz aquosum est et admixtū cholere subtili ex naturali cōplexione ipsius infirmi. Cessante vō dicto sudore natura et nō arte et ipse mucositates succedētes ut supra. Tūc arbitrandum est secundo flegma mucilaginosum multiplicatum esse non aptum ad cutim reduci ex grossitie sue substantie lz secum cholera admisceat. Incitante aut morbo iam est octava dies eius naturalis ut febris acuta valde ut scribis que etiam debet esse cōtinua: qz aliter non esset acuta valde secum tamen multarū instatiarum vigiliarum cogitationibus quibusdam melācholicis cum virtutis pstratione. Arbitrandum est non esse cholericam saltem vigore aut cholera adustam lz maior massa possit esse flegma: quod flegma resoluta cholera tūc fore vigore et massa dominabit. Idcirco vetā cholera aut cholera adustam: qz non ole mentis alienatio cū locutione multa significat melācholiā: sed et vere cholera aduste ebullientis sunt accidētia quanto magis ipso cōiunctis cum febre acuta valde et circa virtute magna pstratione dicta. Ex oris vō tunc deffessione in pedibus et manibus iectigatione arbitrandum est virtutem sensitiuam esse corruptā ex originibus nervoz lesione a dicto flegmate mucoso partim aquoso et cōmunicato que pū multiplicabant et tandem per intestina pars eius euacuabat sed nō ita sufficienter ex quoz flegmatum cōmunicatione dicta timēdum est de futura paralēsi si morbus dabit inducias virtutis. Ex ipso aut pulsu cadētia urina substantia turbida et oīno sublingali sequestratione eius nō debita lz sit aliqualis nihil summe nutritibile alienatione pūna vitalis et aialis motione debilitate intēsa in hora et totali vigilia. Arbitrandum materiam acutā vigere mēbris pncipalia petere et ipsoz temperiem mortificare et cerebrū cordis et epatis. Ideo pnotificandum est de morte amplius qd de vita et ppe apparentibus omnibus his in etate sentiū valde lapsa et habitudine multa tenui dicta licet Aui. Quanta signa timorosa vidimus de casu pulsu et c. sed quia hoc est raro ideo pnotificandum est de morte. ¶ Clistere. R. folioz blis maluarum añ. M. i. mercurialis. M. ii. radices alie. M. 5. semina lini cartami fenugreci ana. 3. 5. Vitelluz oui. j. cassie. 3. l. ierepigre succari rub. añ. 3. 5. olci communis 3. vi. Salis cōmunis. 3. ii. herberadices et semina bulliant fm canonem et sumant de colatura cyathitres pro clisteri. ¶ Minorantiū. R. māne. 3. l. tamarindoz. 3. ii. dyasene. 3. l. aque sumiterre. 3. l. seri capni quantum sufficit pro portione misce et fiat potio. Fricationes. ¶ Fricatiōes siāt lenes brachijs et cruribus stomacho ieiuno et oēs siāt lenes ne paralēsis adducatur. Vtose. ¶ Vtose sine scarificatione apponant spatulis. vna pmo spine ubi collum cōiungitur dorso. due pulpīs carnosio spatularum que ponant in die per sex horas post prandium aut septem ad maius. ¶ Lotio. R. folioz camomille. M. i. rosarum. M. ii. salutis radices acori añ. M. 5. misce deinde bulliat in sufficiēti quantitate aque usqz ad cōsumptionē tertie partis aque. Cum hac decoctione suauiter calida lauent brachia et rybis stomacho ieiuno breui et leni fricatione ne paralēsis adducatur ut supra. Que lotio fiat diebus intermissis. videlicet vna die sic et alia die nō et taliter remittant fm necessitatem. ¶ Digestiū. Recipe syr. de pomis. 3. j. oxigaccare. 3. 5. aquarum endiuie. 3. ij. capilloz

nene. 3. j. misce et aromatice cum corallis ru. 3. j. ¶ **Radica-**
 catiū. R. so. suū suprascriptum ex manna et tamarindis et
 reubar. electi. 3. j. 5. reubar. minutim incisum nō pistatum in
 fundat in dictis sero et aqua per horas. xii. ad minus : deinde
 optime exprimat et coletur et substantia abijciatur ultimo di-
 cte colature reliqua oia addant et fiat potio. ¶ **Solutium**
 usuale. Recipe pill. de icra simplici. 3. 5. agarici polipo. reu-
 barbari añ. 3. 5. salis gēme. 3. j. spice. 3. 5. coralloz ru. 3. 5. mi-
 sce et cum dyasene quantum sufficit et fiant pillule. vij. pro. 3.

¶ **Cōfortatiū.** Recipe spērū dyarodon abba. 3. 5. spērū
 triasandaloz sine cāphora. 3. ij. gēmarum margaritarū elec.
 de gēmis sine spēbus. 3. i. 5. spērū dyamusci dulcis. 3. 5. suc-
 cari albiissimi. 3. x. misce et cum aqua capilloz ueneris fiat cō-
 fectio solida triū. 3. pro morsello. ¶ **Cōfortatiū aliud.** R.
 trociscoz de reubarbaro. 3. j. spērū dyarodon abbatie. 3. 5.
 spērū triasandaloz sine cāphora. 3. j. salis radicis acori
 succari albiissimi ana. 3. i. misce et cō melle ro. et fiant pillule
 vij. pro. 3. ¶ **Solutiū.** reiterando solutium siue minorati-
 um ponat loco māne cassia fistula. 3. j.

¶ **Contra uestigia siue sint rubea citrina livida uel nigra.**

Recipe farinarum cicerū fabarū ana 3. i.
 amili. 3. ii. medulle semi-
 nam meloni. 3. i. dragāti gēmi arabici añ. 3. i. albuminis ouī
 cōquassati. 3. i. ceruse lote plures cū aqua pluuiali. 3. i. deco-
 ctionis ultime carniū abstractaz quantum sufficit pro linimē-
 to misce et fiat linimētum. Hoc linimento vngat locus ne-
 stigioz in nocte. in die dō lauet cum ista decoctione. R. vio-
 larum. M. ii. medulle melonis cōtense grosso modo. 3. 5. mi-
 sce et decoquant. R. amili. 3. ii. dragāti. 3. i. ceruse lote nī supra
 3. i. 5. lactis cuiuslibet sed melius asine quantum sufficit pro
 linimento. Cum his similiter linat locus ut supra. Si dō lo-
 cus est tumefactus retineat aliquibus noctibus lamina plā-
 bi subtilis ligata cōpressa super dicto loco pūo tamen ipso
 loco dealbato cum aliquo ex suprascriptis linimētis quibus
 uti debet alternatim ad libitū. ¶ **Mollitiūz consumptiūz**
 et aliquatiter dealbatiūm. Recipe mucilaginis seminis alce-
 lini. ana. 3. i. 5. fenugreci seminum cōmunium maiorz frigi-
 doz. 3. iii. sarcocolle. 3. i. cere albe quantum sufficit ceruse lote
 plures cū aqua angurie batece. 3. i. piguedinis galline. 3. iii.
 olei liliorum alboz. 3. i. cere albe quantum sufficit pro vngue-
 to molli misce et fiat vnguentum molle. Hoc vnguento vn-
 gatur ut supra.

¶ **Contra totius corporis extenuationem et virtutum natu-
 ralem debilitatem ex mala cōplexione calida et sicca proue-
 nientem cum inclinatione ad erbicam.**

¶ **Fercula conuenientia.**

Panarella ex mica panis debite fermentati tritupa-
 ti cocta in brodio aliquarum in frascis
 prarū carniū laudabiliū iuuat quocūqz tēpore anni. Pa-
 natella ex bolis panis coctis in brodio simili. Offa solinō
 panis cū dicto brodio aut et cū modico modici casei mol-
 lionō saliti aut saltē remisse salis. Panatella facta ex scalaris
 succaratis cū brodio pūfana ordci cū dicto brodio pūfana
 amili itidē far spelte. Pūfana frumētū iuuat solū tpe frigido.
 ferculū ex blitis pūb' duab' et boragine pūe vna nō abiecta
 pūa aqua ebullitionis ipsarū herbarum. Brodici ex vitellis
 ouorum in brodio pulli et modico succari et facti sine mica
 panis ad libitum. Cucurbita facta cum vitello oui et albu-
 mine et agresta cum suo racemo et modico croci. Et tantum
 tēpore calido iuuat aliquādo in hebdomada sed non sepe.

¶ **Carne.** Pulli maioris etatis mensū duoz nec amplio-
 ris vniū anni. per dictis fāsiani hedi vituli lactantis capoli
 syluestrio uel similes carnes laudabiles. Virtutum natu-
 raliū refectiūm et humidū substantificū restauratiūm humo-
 rum qz equatiūm et intestinoz lenitiūm. In aurora stoma-
 cho ieiuno assumat saltem. 3. vi. brodij pulli debite decoctio-
 nis. 3. 5. succari albiissimi triū coctarum simul mixta et ipsi
 no pulli saltem mensū quatuor. Hoc dō brodio debite cali-

do et non tepido utat saltem omnibus alternis diebus sen-
 omnibus intermissis diebus in singula hebdomada quocū-
 qz tēpore anni. Sed melius est eo uti taliter in singulo die et
 iam quocūqz tempore anni. ¶ **Virtutum naturalū refecti-
 uum** ut supra prime efficacius ipso priori proximo. Recipe
 aque carniū prime elixatarum quarum sufficit pro ferculo
 comedēdis fm cano. meum in pluribus meis cōsilijs descri-
 ptum ubi de hoc. In hac aqua carniū ab ipsa aqua omni
 pinguedine supnatante remota cōdiant omnia fercula sua.
 In ista aqua carniū cōdiant solum prandium et cena sua
 omnes. ¶ **Virtutū naturalium cōfortatiūm et proprie epa-
 tis humidūz substantificū membrorū omnium restauratiūm**
 et intēse male cōplexionis calide et sicce correctiūm et ampli-
 us ipsius diuturne male cōplexionis calorisqz naturalis cō-
 fortatiūm pulparum alarū et pectoris caponis debite pin-
 guis et nō antiquus aut pūcis fāsiani uel hedi que ex his qua-
 tuor carniū sint sibi gratiores lib. iij. amigdalardū dulcius
 excorticatarum. 3. i. pinearum mīdatarum deinde infusaz
 in aqua feruenti quater et postea expressaz. Ultimo in vn-
 bza excicatarum. 3. i. fisticoz. 3. i. auellanarum mīdatarum
 3. 5. iulubas numero. vi. seminum cōmunium maiorz frigi-
 doz. 3. i. minoz frigi. 3. 5. maluarum. 3. iii. portulace iterū. 3.
 ii. passularum paruarū magnarum sebesten ana. 3. 5. anidē.
 3. i. 5. liquiritie rase et mūde. 3. 5. draganti gēmi arabici ana.
 3. iii. mucilaginis citronioz. 3. 5. elec. regum. 3. iii. menthe sicce
 3. i. nucis muscate. 3. i. 5. macis. 3. i. 5. scorie ferri. 3. i. specierum
 aromatici ro. descriptione Sabzielis. 3. iii. triasandalorum
 sine cāphora. 3. ii. gēmarum et margaritarum elec. de gem-
 mis sine speciebus. 3. 5. penidiarum parces. ii. succari albiissi-
 mi triū coctarum partem vnā de ambobus bis simul quā-
 tum sufficit pro confectione capo. uel alie carnes dicte sibi
 gratiores coquant debite. deinde dicte pulpe ab alijs carni-
 bus separate extrabantur et incidant minutim et postea pi-
 stentur subtiliter et ita alia pistanda pistent et pul. pul. sub-
 tiliter. Ultimo reliqua omnia addant cum aqua absinthij
 partes duobusglosse partem vnā de ambobus bis quantum
 sufficit pro confectione fiat cōfectio solida in morsellis triūz
 3. pro quolibet morsello. Istius confectionis restauratiue et
 assumat morsellos duos in mane saltem per duas horas an-
 te prandium et iterum duos morsellos saltem per vnā ho-
 ram antecenam in singulo die quocūqz tempore anni. Cal-
 ditatis renū aliqūter remissū siccitatis eorūdem et totius
 dorsī correctiūm et partim ipsorū humectatiūm. R. oleoz
 violati. 3. ii. amigdalorum dulciū fāsiani añ. 3. i. citonioz. 3. 5.
 butyri recentis sine sale seminum cōmunium minoz frigido-
 rum añ. 3. 5. draganti gēmi arabici añ. 3. 5. vitellos oui nu-
 mero. ii. boli armeni. 3. iii. seminis acetose. 3. i. rasure eborum
 3. i. 5. cere albiissime quantum sufficit pro vnguento molli dra-
 ganti et gēmi arabici infundant saltē per diem naturalem
 in partes dictorū oleorum quantum sufficit ad ipsorū ambo-
 rum debitam imbibitionē et mollificationem : deinde reliq
 pul. pul. subtiliter. ultimo oia simul optime incorporentur et
 fiat vnguentū molle ad lentum ignē. Ex hac vnctione actu
 frigida tēpore calido vngatur spina tota a collo exclusiue us-
 qz ad os caude inclusiue et sic saltē per quatuor digitos later-
 raliter vngat tota spina bis in singulo die cuiuslibet hebdo-
 made preterqz tēpore frigido stomacho ieiuno. videlicet an-
 te prandium saltem per horā vnā et antecena per tantūdem :
 deinde spina ipsa non excessiue calida remaneat sed tū sua
 ui caliditate taliter retineat virtutum nāliū cōfortatiūm
 et pūciparum virtutū membrorū naturalū et pūcipis epa-
 tis et pūcipissime stomachi oppilationūqz membrorū eorūdez
 decoctionis absinthij aque cicere añ. 3. i. 5. misce. Istā syru.
 assumat in aurora debite calidū et non tepidū quatuor die-
 bus continuis in singula medietate mensis cuiuslibet et post
 ipsius assumptionē stet patiens ieiunus horis tribus et itez
 dormiat ad libitū sed tamē non amplius duab' horis vna-

bus naturalibus confortatiui et ut supra immediate. Efficaci
us ipso priori immediate. R. trocisci de absinthio. 3. i. 5. de
reubar. 3. 5. de campora. 3. 5. Syrupi de absinthio quantum
sufficit ad omnia debite incorporandum. Pul. pul. subtiliter
deinde omnia simul optime incorporent in mortario cum
pistello. Ultimo ex hac massa formetur pillule. vii. pio. 3. solus
temporibus illis quibus pillulas ipsas assumere uoluerunt. Si
vero medicamen congruit efficacius pori immediate tunc ista
cum pillularum assumat a tribus usque ad. v. ad libitum in auro
ra duobus diebus in singula hebdomada ab inuicem distan
tibus per alios duos dies. In quibus alijs diebus dictas pil
lulas non assumat. Uirum naturalibus confortatiui ut pri
mo supra trociscorum de eupatorio. 3. i. de reubarbaro. 3. i. spe
rierum dyarodon abbatis. 3. 5. Absinthij sicci terreni et non ma
rini. 3. i. 5. Syru. de absinthio quantum sufficit ad omnia debite
incorporandum pul. pul. subtiliter deinde simul omnia incorporat
ur in mortario cum pistello. Ultimo ex hac massa formen
tur pillule. vii. pio. 3. Si vero permutare uingat tunc istarum
pillularum assumat a tribus usque ad quinque ad libitum in aurora
et ne de alio medicamine primo supra scripto composito de tro
cis. de absinthio de reubarbaro ut ibi.

¶ Contra supercalefactionem corporis ex itinere aut alia de
causa tempore canmaris.

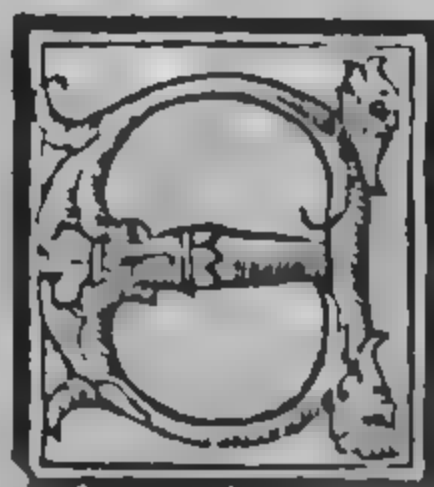
Queritur primo utrum flobotomia sit fienda et hoc
propter supercalefactionem corporis ex itinere longo
tempore feruentis caloris. Item propter inordinatum
regimen rerum non naturalium et propter ex copia fru
ctuum quorum est supercalefacere putredine et frigidi
sint formaliter. Respondetur ut hic infra. videlicet ex pre
senti dispositione non fiat flobotomia: quia etas notabilis senij
ut sic flobotomie contradicit fluxus notabilis uentris prece
dens a flobotomia excusat fluxus precedens dictus etiam ipsi
flobotomie aliquantulum contradicit. Urina non indicat de flo
botomia et nec alia signa ebullitionis sanguinis adsunt. ¶ Cu
ra dicte supercalefactionis. i. et solutiuum minoratum facile.
Recipe mane. 3. 5. tamarindorum. 3. iiii. aque violarum. 3. i. seri
capini quantum sufficit pro portione misce et fiat potio. Item
medicines remouentes dictam feruorem caloris. R. in lep viola
ri syru. endiuie an. 3. i. seminum communium maiorum frigidorum
3. ii. aque epulice. 3. ii. capillo ueneris. 3. i. misce. ¶ So
lutiuum eradicatorium. Recipe cassie. 3. i. tamarindorum. 3. iiii.
aque violarum. 3. i. seri capini quantum sufficit pro portione. ¶ Co
fectio confortatiua dictorum membrorum digestiua et alteratiua
feruoris. R. specierum triasandalorum. 3. i. dyarodon abbatis. 3.
5. dyadragmum frigidum. 3. iiii. misce et cum in lep viol. quantum suf
ficat. fiat cofectio solida in mortello. 3. iiii. et hoc in mortario si
ne igne. ¶ Secundo queritur utrum uenter fluxibilis notabili
ter quatuor diebus naturalibus continuis preteritis et non
valde superflue fluxibilis fuerit sit nec cohibendus. ¶ Respon
detur ex presenti dispositione non restringatur quia fluxus humo
ralis est parum in presenti uenter fecat et feces sunt iuste debi
te. Non est lenteria. Aliqualis humor cholericus seceditur et
modicus una cum fecibus sed fecibus non commixtus. Et flux
us dictus non est diuturnus sed modici temporis cum constan
tia virtute. ¶ Tertio queritur preseruatio a futuro dolore et
etiam aliquantulum cura presentis doloris ex calculo in rijs urina
libus. Item ex uentositate in intestinis stomacho et. Respon
detur si ex sumptis omnibus medicinis propriis ad dictum feruorem
caloris ergo non curabitur nec preseruetur a dictis dolori
bus ex calculo et. tunc ex eo casu dictas medicinas infra scri
ptas assumat. ¶ Solutiuum minoratum facile. R. cassie. 3.
i. benedi. simplicis. 3. iiii. aque sparagorum. 3. i. seri capini quan
tum sufficit pro portione misce et fiat potio. ¶ Digestiuum.
R. syru. de bisantio. 3. i. oximellis simplicis. 3. 5. aquarum spa
ragorum saxifragie an. 3. i. 5. misce. ¶ Solutiuum eradicatorium.
Recipe cassie. 3. i. benedi. simplicis. 3. iiii. dyasyniconis. 3. i. aque
saxifragie. 3. i. seri capini quantum sufficit pro portione mi
sce et fiat potio. ¶ Mixtura confortatiua digestiua resolutiua

et comminutiua et puocatiua. Recipe dec. litionis pon. 3. i. sapi
dum lincis iudaei spongie mellei solis an. 3. i. aquarum saxifra
gie scolopendrie an. 3. i. misce. ¶ Clistere. R. decoctionis in
frascripte immediate colate cyathos. iiii. viteloui numero. 5.
cassie. 3. i. benedi. simplicis succari rub. ana. 3. 5. olei aneti
camomille an. 3. iiii. salis communis. 3. ii. misce et fiat clistere.
¶ Fomentatio fienda cum spongijs locis dolentibus dolo
ris mitigatiua aperitiua et puocatiua. Recipe paritarie. M.
lii. pulegij calamenci an. M. j. senationum. M. j. 5. camedre
os campeithecis an. M. j. floz aneti. M. j. floz camomille
meliloti an. M. j. 5. saune folij an. M. 5. Radici altee. M.
j. seminum seniculi anisi carui ameos lini fenugreci cartami
an. 3. i. berbe radices flores semina omnia bulliant in sufficienti
quantitate aque pro sometatione et clisteri usque ad consumptio
nem tertie portio aque. In hac decoctione calida spongia in fun
das: deinde expressa aqua a spongia loco dolenti spongia po
no inuoluta actu calida apponatur et.

De cgritudinibus capitis.

¶ Contra dolorem capitis.

¶ Casus in terminis eius.

Si dolor capitis per communita
tem non absolutam a sto
macho principaliter pueniens ad quem cau
sandum sunt plurimum concurrunt splen aut
materia in mirach existens et non raro res
nes ipsum dolorem facit. Cuius causa im
mediata siue diuncta sunt plurimum est ua
por mixtus ex uapore flegmatico in mas
sa uaporosa diante et melacholico subdominante: aut uento
sitas nunc simplex nunc composita ut supra a stomacho ime
diatus ad anteriorem partem capitis transmissa: aut uapor si
mul flegmaticus ad posteriorem partem capitis caliditate re
nū eluatus. Existimo enim uaporem communem a fecibus ele
uatum que longo tempore continue in eo retinentur non parum so
uere ipsum dolorem. Causa autem antecedens est materia ipsa flegma
tica in stomacho per viam indigestionis multiplicata siue materia
flegmatica per caliditatem excessiua renum ad caput transmissa
ut supra. et melacholica natura in splene aut mirach existens
ut existimo aliquando etiam aliquantulum aduritur. Causa premit
ta est omnis res quecumque est flegmatis aut melacholie generati
ua virtutis digestiue stomachi aut quomolibet alteri ipsi sto
machi aut splenis uel mirach debilitatiua sed principaliter di
gestiue et ois res quecumque est reus calefactionis de quibus om
nibus principalis sermo fiet infra. Ex quibus omnibus aperte sunt
omium suorum accidentium cause que assignare et ei prae gratissimum
fore intelligat hoc in loco non pigeat et iuxta ordinem scriptu
re sue. ¶ Solutiones de accidentibus. Ad primum quia dicitur se
sentire dolorem in stomacho: patet quia uentositas aut uapor est
causa illius et principaliter uentositas per indigestionis viam causata.
Quod autem declinat ad latus sinistrum patet: quoniam existimo sple
nem debilitatum est et ab illo forte et. uenit uentositas aut ad ipsum a
stomachum mandatur et ex eadem causa patitur nocumētum in corde
ex malo uapore eleuato ad ipsum uel saltem ad os stomachi quod cum
corde maximam affinitatem habet et propinquat ita ut antequam do
lor oris stomachi precordium siue dolorem cordis holauerunt ut
4° affix. commento 17°. Et in assumpti de cibi sedas dolor quia
uapor et uentositas reprimuntur: sed cum incipit cibum calefieri tunc
augetur dolor et est proprium signum quod a stomacho uenit imme
diatē. ¶ Ad 2° sentit in parte anteriori ut quid est a stomacho pro
pter aspectum eius ad sinistram interdu in posteriori propter res
nes et propter eandem causam in spatulis suo modo uel scapulis.
Et causa doloris in spatulis est nocumētum in ore stomachi ex his
ut 13° ternij de debilitate stomachi. et quia os stomachi decimeter
tie spodiili dorsu alligatur que est inter spatulas siue scapulas
hinc et. uerum dolor uentositus est mobilis non enim figitur uno
loco sicut humoralis sed mouetur de uno loco ad alium: et ideo
aliquando est dolor in collo suo ex uentositate replente et ex

dente neruos colli ad diuersas differētiās positionis. Et q̄
ita sit patet ex eius subita luatione et subito eius recessu. Qd̄
autē memoria labat patet ex dolore illo debilitate brutem ip-
sam cum dolor ille maxime debilitat et q̄ uapores eleuati bu-
midi exsistēs organum memorie disproportionent cū sicco
vigoraret et ex eadem causa appent musce ante oculos q̄ u-
pores eleuati inter comēdā et pupillā virtuti visus representā-
tur. Unde indicat in aere esse a b: malia uelut muscas esse
bai^o corrupit et uapores uel uētositas aeri mali occurrentes in
aure facit sonitū. ¶ Ad 3^m de dolore vnt illici et uentositates
grossa est causa cuius signū q̄ statim emissa uentositate per la-
terius remouetur dolor. ¶ Ad 4^m de dolore renum et p̄-
ter ex dictis supra. et q̄ anbelius difficultet et p̄ter uentosi-
tate extendēte p̄niculos pectoris salū uersus dorsum cui al-
ligant. ¶ Ad 5^m aliquando dolor est in vna tybia aliquan-
do in alia. patet quoniam motus uētositatis est ad inferiora p-
pulse. ¶ Ad 6^m de calefactione manuū dicis q̄ ex debilitate
uaporis a stomacho ad extremitates. scilicet ad manūs et ad pedes
ex debilitate ipsius cōtingit magis in oppositione et iuncti-
one lune. ¶ Ad 7^m dico q̄ causa sipticitatis nēris est debi-
litas frūris expulsiue stōbi causata a frigiditate eius et siccī-
tate aliq̄ a materia melācholica ad stōbum a splene trans-
missa. Unde be due se uiuant in faciendo uērem sipticum
ut. 6. 2° affēp cōmento 2°. ad qd̄ cōcurrit fortitudo attracti-
ue epatis suo vñcibilis perfecte ab epate attrahit ita ut se-
ces dure remaneant que postmodū educationi reducunt in
epate cuius signū q̄ optime nutrit. et etiā est vna de causis
Saleni allegato cap. Credo p̄ter has concurrere viscositates
humorū flegmatici multiplicati qui facit p̄ces fecales multū
adherere parietib⁹ intestinoꝝ p̄pter qd̄ diu retinent et ca-
lor inde non cessat in eas agere q̄re indurant. et signū huius
est quoniam cum exeunt semp̄ exeunt cū talibus mucillaginib⁹
bus ita ut quicq̄ p̄pter viscositatem sequat̄ intestinuū vulnera-
tio superficialis ita q̄ in ipsis appet̄ aliquid sanguinis ad qd̄
etiā facit aspitās et durities ipsarum. ¶ Ad 8^m q̄ de flegma-
te educat per nares patet q̄ ipm flegma multiplicat in ce-
rebro ex ascensione uaporū flegmaticoꝝ ad ipsum puenientū
ad qd̄ cōcurrit vñs cerebri digestiua facta debilis tū ex dolo-
re ipsoꝝ ex mala cōplexione uaporum ipsoꝝ. qd̄ quidē fleg-
ma per nares tanq̄ per loca expulsionis cerebri ueniētia ad
extra mittit. instāt autē dolore nibile gredit p̄pter fortē debi-
litate vñs expulsiue qui etiā p̄o tūc debilitat: unde cessan-
te dolore vñs expulsiue vires assumit et inde nociuum a se
expellit. ¶ Ad 9^m q̄ stante dolore fugit cōuersationē et dicis
q̄ cōtingit ex uaporibus multis eleuatis p̄turbātib⁹ sp̄s
et per cōs rōnem. ¶ Ad 10^m patet ex eodem fundamēto quā
illa somnia sūt p̄pter tenebrositate sp̄m tenebrioz ex ua-
pore illo melācholico licum mixto. ¶ Ad 11^m dico l3 multe
possint esse cause desiderij cōtus existimo tamen in eo cali-
ditate renum esse in causa et similis epas suoz vñ renes et epas
sunt causa desiderij cōtus ut 21ui. 23° tertij. cap p̄mo. erectio-
nis autē eius frequēter est uētositas in eo multiplicata. Qd̄
autē uentositas hoc faciat patet ex 21ui. allegato loco. cap 2°.
¶ Ad 12^m intensio appetitus eius est frigiditas humoris in
stomacho multiplicati et corrugatio p̄tium oris stomachi cō-
sequens impressionē faciā a uapore melācholico uel fortasse
humore. ¶ Ad 13^m dicit iccigationes ex uētositate sub cute
mēbroꝝ clausa cōtingere. Porripilationes vō ex horribilitate
uaporū simpliciuū uel cōpositioꝝ ut supra super mēbra sen-
sibilia ipsoꝝ ut in p̄ncipio paroxysmoꝝ cōtingere quādoq̄ cō-
suevit. Ex quibus omnibus visum est mihi: et l3 leuiter de iter-
rogationibus de suis accidentibus fore satisfactum. ¶ Ad es
autē que de vitatū ex p̄e ciboꝝ tum ex p̄e eleuariorum
siue cōfectionum satisfactū p̄o posse ex his que sequant. et p̄
quo itaq̄ aio patet si de eis dilatanonē faciā atq̄ aliū ser-
uauero ordinē ab eo quē sua cedula scriptū inueni. Accedē
itaq̄ ad id qd̄ ipsi maxime desiderio expectare sentio ut sibi
p̄o posse satisfaciā hac medicinali calle p̄cedā iuxta liniam

21ui. 4° p̄mi. cap p̄mo. ut p̄ dicit in sex rebus nō nātib⁹ po-
nā: deinde exhibitionē medicinarū et ad ijsam subiungēdo
cā. amboꝝ eoꝝ in obseruatione nēcio. ¶ Res nō nāles in q̄
bus cōsistit dicit sunt sex. videlicet aer. Et l3 auctores de aere
solū videant facere mētionem tñ sub eo cōprehendere debe-
mus etiā alia tria elementa et eis annexa et de eis tractare ut
expediēs fuerit p̄positio. ¶ De aere itaq̄ initū faciens qui
maxime necessarius et inuitabilis nobis occurrat. Dicendus
q̄ debet sibi canere ab aere calido uehemēter frigido uēto
nebuloso a uēto boreali a uēto australi a radiis solis p̄cipue
estatis ab estuariis siccis uehemēter calidis et si fuerint cōue-
tudinaria sed eis moderate calidis utat tpe magni frigoris.
De rectificatione vō nihil in p̄sentiarum quā nō tuxi neces-
sariū. De igne. ¶ Faciē igni nō ostendat sen calefaciat neq̄
apud ipm dormiat p̄cipue post assumptionē cibi ut nō nulli
cōsueuerant. De aq̄ seu de p̄portionaliaque. ¶ Caput su-
um lauet cō lixiuio dulci et non cum aqua frigida uel calida
simplici in quo lixiuio bulliant camomilla laurus rosa hoc
modo. videlicet. R. camomille prem. s. rosarū lauri añ. p̄m
s. ¶ Prius tñ q̄ caput suū lauet faciat capillos emouē cōz
rasorio deinde ducat super capillos vitellū vñm oui aut
duo ad libitū deinde lauet cum modico lixiuio. Et exerceat
caput p̄anis mediocriter calidis et suauiter fricando. caput vō
eius teneat cooptum die ac nocte s̄m q̄ videt̄ ei expedire
s̄m tēporis cōstitutionem: ita tamen q̄ nō teneat caputium
uel b̄rretū nimis calidum nec nimis leue. In hoc autē p̄por-
tet ut sit huius resequis moderator. De terra. ¶ De ter-
ra autē et habitatione eius nulli dubitū est q̄ eius determina-
tio cōgruissima foret hoc loco cum alia et alia alterius et alte-
rius dispositione sit cōuenientior. sed q̄ existimo ciuitatem
suam et loca sue habitationis fore sibi congruissima hinc de
ea supersedeo. ¶ Secūda est cibus et pot. De cibo. ¶ Pri-
us autē de cibo sermo. ¶ Faciam annexēdo cibaria ei conue-
nientia a quibus sine nocumento saltem notabili uti poteris
subiungāq̄ cibaria eidem nociua in quoz usu nocetis no-
tabiliter. Cibi cōuenientes. ¶ Et q̄ panis inter cibaria se
habet tanq̄ materia p̄ma hinc de ea prius. ¶ Panis sit de
frumēto vñus anni ad plus nō perforato et mundo ab om-
ni alio grano et p̄cipue ab alio nato in loco sicco non paludo-
so seu uallosa et sit de simula: seu de flore farine eius bene
pinsatus fermentatus et coctus ut decet in eius factione po-
nat modicum salis ut moris est sit frigesactus non calidus
vñus diei et non durus plurū dierum de quo comedat quā-
to minus pōt et cū mīdet saltē a crusta inferiori. De pane autē
tēspelo nullo modo comedat q̄ nocet stomacho et ḡnat uen-
tositate et rugitum. est enim frigida et viscosa ex quibus p̄etia
q̄ a passilitate debet se oino abstinē ut sūt alagane cruste car-
tari seu artocleari lanelli macarōes pastelli et huiusmodi. sūt
enim dure digestionis oppilatiua et uentositatum et flegmatū
multiplicatiua.

¶ Carnes conuenientes sunt videlicet.

Initium faciēs a bipedib⁹ pulline gallinacee inter-
nes domesticę et galline deserti caponiz p-
dicum fasianoz turturā starne iuuenes anicule p̄ue in rubis
degētes turdi meruli. Et meliores sunt que cū nocticorace
seu aue capiunt q̄ cū reit. ¶ Ex quadrupedib⁹ conuenientes
sunt bedine vituline mācine vñi anni duoz dierum aut tri-
um ad minus et p̄cipue tpe frigido capoline iuuenes. be chl
mirabilem p̄prietatem hñt inter carnes alias syluestres lepo-
rine iuuenes his tñ duab⁹ raro utat cū absolute nutrimentū
p̄beant melācholicū a ietne iuuenes testiculi castrati aut vñ-
tuli. ¶ Carnes incōuenientes sunt be. videlicet et ut supra a
bipedib⁹ incipiēs a serine anetine q̄leaz p̄pionē seu colum-
baz iuuenē. sunt enī ex his que maxime cerebro nocēt et p̄-
pue affate aues in aq̄s degētes pavonum grñs. ¶ Ex qua-
drupedib⁹ sunt be. videlicet bouine uaccine porcine domesticę
recētes et salite. porcine vō iuuenes syluestres et recētes sunt
minūs nociue quibus uet dñ et raro uti poteris. Salicis sue

Ne et ois affectio sine ois cōpositiō ex carnib⁹ salutis porcinis et recentib⁹ agneline pecudine arietine antique ceruine cutes aialid cerebra cop intestinae op. 23 uti posset epate gallinard affato sed alijs raro et in modica q̄titate p̄sertim ois et ei⁹ stōchus est magis rectificatus quo tpe poterit etiā ad incon sueta trāsire. Pisces conuenientes. ¶ Sūt pisces pul petro si et pisces in sua p̄ia laudari suo tpe de aq̄s mūdis et curreti bus qbus utat raro et in modica quātitate. Euitadi sunt cā cri. ¶ Oia cōchilia quoniā sua nitrositate multū nocēt in teriori tunice stōchi magni salini ut sturiones thonina moro na et anguille tence lucijuallosi et breuiter pisce nō delectet. ¶ De ouis conuenientibus et. Ouis gallinaz uti pōt et ipsa a macris gallinis genitis iter nouilunij et plenilunij et sint tremula et forbilia. Inconuenientia sunt dura affata frixa. De lacticinij euitadiis. ¶ Butyrum euitet q̄ vilos stoma chi molliciat. Lac enim est de eis in quoz usum debilitat stomachus. Aui. 13° tertij. cap de bis in quoz usu et. n̄ q̄ ip sum est maxime in usu in p̄ia illa huc addo remotionē no cumentis eius ut eo nōd i sed raro uti possit. sit igit recens et cū eo ponant aromata affecta hoc mō. videlz. ʒ. myrti. ʒ. i. cinamomi. ʒ. ʒ. succari optimi. ʒ. iii. puluerigent oia subtilr et fiant inde oia aromata et. Casei euitet salinum. Conue nientia. ¶ Caseus recens sine sale stōchum cōfortat. caseus cū sale fact⁹ moderate qui apud nos dulcis dī et raro in mo dica q̄titate. Caseus vni⁹ anni cū dimidio vel duoz ite ut de eo post cibū assumat tres bolos et nō plures ut infra in cā. 8°. Scias q̄ talis nō debet esse multū viscosus cuiusmodi est naccinus: vñ pecudinus melior aut qui est ex uacca et pecu de et medij tēporis vni⁹ anni vel circa. De oleo. ¶ Oleuz de oliuis maturis. de oliuis immaturis. de nudbus. bechunt et esse possunt in suis ferculis cōuenientia. De leguminib⁹ et granis euitadiis. ¶ Euitet fabā et p̄cipue cum cortice: foleo los: cicer albi cicer rubeum oino. ¶ De brodio vñ eius uti pōt. In brodio vñ eoz ad bulliendum ponant semina frigi da maiora aut radix cicoree siue endiuie. lenticulā pannicuz milium. Ex granis conuenientia sunt. Ricā p̄paratū ut hic in fra in cā. far cū lacte amīgdalaz et succaro syrū. cōditū cu3 vino cocto aut aliter coriādrum cōfectum cū succaro et vna sola cooptura quo utat post cibum et nibil bibat post ut in fra in 8° cā. ponat ricū per noctē in aqua furfurni dei de fouiter exp̄mas deinde coquat postea cū lacte amīgdala rum usqz ad eius dissolutionē ita ut fiat sicut kist. deinde cu3 succaro et aromatibus de qbus infra qbus cōferculis suis uti poterit ferculū p̄paret elui. ¶ Verbe ac radices ex eis cōuenientes sunt blites in cuius decoctione pijciatur p̄ma aq̄. Borago petrosilium spinachia sparagus feniculus salua cum tñ odor si cōtinuet facit dolorē capitis. mētha lactuca nō tñ sola sed cū boragine petrosilino et. ¶ Ex eis incōueniē tes sunt eruca apud caules. Brodio tñ illoz decoctoz cu3 car ne pingui gallinacea aut arietina uti pōt. Enula portulaca passinacha siue daucus raphanus. Rape et eard cummis uti pōt decoctis ut supra de caulib⁹. nabiones cucurbita et filia. ¶ De acuminib⁹. Euitet cepe. est enim de eis que faciunt dolorē capitis et excitat coitum. Aui. Porā est ex eis que fa ciunt dolorem capitis et somnia mala. Aui. Alletū facit dolo rē capitis et ʒ coctū minus cōsulo ut dimittat etiā coctū. scri bo pro n̄c ad boīez. Et qm̄ cibaria cōposita et simplicia in p̄ia illa cōfecta mibi ad plenu nota nō sunt: hic de cōpositis ferculis nullā feci mēuonē. Addo qz q̄ cū ex simplicib⁹ noti tia ad eā que cōposita puenitur facile ea sub silētio p̄trāsiui sperans q̄ cū simplicib⁹ usualiū notitiā habuit et cōpositorū bonitatem et malitiā cōprehēdet. q̄re et. ¶ Aromata qbus uti debet in suis ferculis de qbus supra. ʒ. coriādroz p̄parato rā. ʒ. i. cinamomi galange aī. ʒ. ii. gariofiloz. ʒ. iii. piperis. ʒ. ii. cingib. ʒ. i. coralloz et. ʒ. i. pul. pul. subtilr et. et cū modico modici croci fiat aromata de qbus ponat sup fercula sua et nō in multa quātitate qbus etiā uti poterit securius et abun dantius in byeme ut tpe magni frigoris. ¶ De fructib⁹. Ex

eis cōuenientes sunt cappares decocti uehemēter cōditi cu3 aceto passulato ut hic in cā. aceti passulati. Et cum aroma tibus de qbus supra et succaro optimo in modica tñ quanti tate. ¶ Acetū passulaz. ʒ. aceti non multū vinosi lib. ii. pas sulatū. ʒ. ii. bulliant usqz ad cōsumptionē tertie ptis aceti dei decolct et fortiter exp̄mant passule: deinde iterū passule te rant in mortario et fiat earū exp̄ressio et acetū tali usui refer uet. Amigdale dulces a corticib⁹ mūdate per infusionē ea rā in aqua feruētī facta eaz aliq̄li et leui exp̄ssione et raro et in modica tñ quātitate. Pinee p̄parate ut de amigdalas dictus est. Citonia affata et cū succaro in modica tñ quātitate. Fi cus sicce albe subtilium corticē. fistici seu pistacbi. Oliue sa lite in modica tñ quātitate. Poma pira dulcia et bñ matura decocta cū succaro. Persica matura ante cibū postqz bibat modicum vini odoriferi. Granata mūsa seu medij saporis raro et maxime post cibū in modica quātitate. Passula in oīm modū ante et post cibū. Un sciat nullū fructū et quasi au deo dicere nihil aliud stōcho suo ita cōgruū sicut ipsa et sit p̄ ua magna de corintho ita q̄ ea utat quāntūcuqz pōt. Una bñ matura que stetit suspēsa per dies duos ad minus in mo dica quātitate post cibū. ¶ Ex fructib⁹. Nucces sicce maxi me tpe frigidō. Nucces recētes cū modico sale. nespila aī cū bum et bñ matura et in modica quātitate. ¶ Ex fructib⁹ eui tandis. Auellane p̄cipue recētes domesticē euitet affatas et. qz coitum incitat. Castane curd maxime caro eius ficus re cētes p̄una fungi subbe pepones caro arācioz poma pira cruda et immatura dactylus. De melle. ¶ Euitet mel et sa porco in qbus ingredit pro posse sed fiat saporco dulces cū vino cocto aut succaro optimo estate p̄cipue et puluē succa ri hyeme de qbus saporibus nullā aliam mentionem facio cū sint cōpositi ex bis simplicibus. Et si affatum alijs parib⁹ difficiliter digeratur elixo cōsulo tamē ut quādoqz eo utat p̄sertim ex carnibus facile digestilibus ut sunt pulline auim paruarū et huiusmodi. Elixo autem frequētius uti tur habito respectu ad n̄tris stipticitatem quā hoc loco nō parui facio. Nota tamen q̄ cum puenire cupet ad affaturaz aliarum carnū digestionē difficilium tūc est hoc modo p̄ce dendum ut p̄us elixent deinde super uerū fortiter ligent et ualde uelociter ducatur ad ignem suauem qbus postmodū securius uti poterit dicta et dicenda obseruent usquequo ad suam pueniat sanitatē ad quam bis obseruatis ut in bono Jesu spero cito pueniet: deinde oia illa suo modo tractabit. De potu. ¶ Ex eo nociuum est vinū nigrum grossū. Un num turbidum quodcuqz vinū maluatium vinū oē vino sum vinū dulce quodcuqz vinū aromaticū etiā nocet usqz eius de eo tñ circa in medium cissum et spāliter tpe magni fri goris bucella panis aī mēsa3 assumere pōt post multa. Cer uisum aqua frīgida simul agresta qua tñ in saporib⁹ uti po terit et in modica quātitate. Ex eo conueniens est vinum albi mediocris vinositatis boni saporis et non pinguosum non nouū sed duoz mēsum ad minus aut quoridicū ad plu et nō quassatū siue motū de nono sed q̄tū. xxx. diez qd non steterit in uase puato vini lōgis boris sed sit recēter hauus3 quod tunc nō sit pauca in uase magno. Unum gauriuz seu goretum mediocris vinositatis est enim color sicut lapidis dicti granata aut rubinus cū conditionibus dictis supra i mediate. De uinis loci nō sim formatus hinc dimitto discre tionē suē peritorū affantiū tñ si cōtingat ppter uentositatem magnā vini ipm lymphare oportere cū lymphet cu3 aqua simplici decocta aut sic se sola in quātitate ad libitū aut etiā modicū mastice. sunt enim bec stōchum mirabiliter vigorā tia. Et si in narratione sexrerā nō nālium plixius fuerim mī dērice nō hoc iudices nisi artificio fore cōfecenz cum ex eo rum obseruācia p̄cipue maxima tūc restituende sanitatis po existat. Nam nō semp vnaqueqz dispositio mala suo contra rio medical: sed nō raro ex regiminis bonitate sex rerum nō nālium remoueri. Rogabat me instantissime ut in his p̄pos se satisfacerem qd non nisi plixitate eadem potuisse facere

intelligebat. Malo enim in longitudine quam in breuitate deprehendi. Expeditis quoque ad primum 2^m aggredior regimen, scilicet medicinale quod cum videretur non ita familiare existat non tamquam placidum non dico gustui tantum, sed et auditui non gratum breuibus et efficacibus remedijs stringam quod ad plurimum auxiliare Iesu tibi satisfaciā. Et tria autem actualē medicationē dicitur medicus cognoscere, dicitur casum et in terminis secundum canones curatiuos secundum infra que sunt medicie simplices uel compositae quod canones illi complent in principio primum ut existimo satis apte declaratum fuit. Unum ad duo sequentia me ordino. Canonēs curatiui in cura illa attendendi. Primus ordinatio dietae in sex rebus non naturalibus. Secundum vobis minoratiua cois. Tertium digito mae ppe. Quartus etio ipsius. Quintus confortatio digestine stochi. Sextus confortatio splenis et mirach. Septimus diuersio mae de superioribus. Octauus pro bibitione ne vapores caput ascendant. Nonus confortatio capitis ne recipiat. Decimus remissio capitis renit. Undecimo igitur mitigatio remotionis doloris cum aderit. Duodecimo correctio accitum suorum que sunt primum tremor cordis. 2^m appetitus intensus ad cibum. 3^m appetitus intensus ad coitum. 4^m dolor stomachi. 5^m constipatio ventris.

De somno et vigilia.

Melius est absolute declinare ad multitudinem somni quam ad eius paucitatem: sed in his sit ille bonus moderator: si tamen supernent vigiliae superflue omnino studeat ad somnum recuperandum: diurnus tamen pessimus a quo omnino caueat.

De motu et quiete.

Sit eius exercitio temperatum et secundum negotia sua ante prandium et post ipsum per horas sex et non aliter longum breue et ut videbitur. De sanitate et repletione audiat Aui. 2^m tertij. cap. de regimine vbi sode. post hoc scias quod ex rebus in remotione sode siue dolore capitis iuuat est paucitas comestionis et potus et prope vini. et quoniam dolor ille per colicam est a stochi ut supra audiat Aui. 3^m tertij. cap. de rebus in quorum usu nocet stochus. Ex rebus magis inimicis stochi est repletio quam ab ea tanquam a principali inimico cauendum. De inanitione dico quod cum coit sub ea comprehendat ab eo abstinere. Aui. loco allegato. et coit est ex rebus magis nocuis stochi et dimissio eius est ex rebus magis aserentibus. Actus bis in die omnino singula die beate arte uel nam cum ut dictum est vapores a seculis elcui sunt praeualis causa doloris. Tres autem in hoc pudent per clistere per suppositorium et per id quod per os ingreditur sunt portiones ventris lenitue aut solutue de quibus in fine faciam receptas ad hoc spales quod satisfaciā ultimo accidenti in ordine superius scripto.

De accidentibus anime.

Gaudcat pro posse et letetur quoniam facile ex hac egritudine diuina clementia curabit precipue cum sit in qualitate actiua. Talia namque disponit facillime curat. Aui. de curatiōibus capitis dolor cum modico vili sitque frequenter in societate et minus quam potest solus permaneat. Primum canō satis ad plenum apte dimittit. Secundus canō compleretur cum exhibitione replecti ut ventris lenitum dicitur: quoniam solo bui non dicitur laborio sa ut per se intelligitur. R. calie. 3. j. s. dyasene. 3. ij. aquarum absinthij per res. ij. scolopendrie per se. i. Extrahat caliam cum barum aquarum sufficiens quantitate: deinde caliam et dyasene sili miscerent cum dictis aquis sic ut totum fiat conuenienter potabile. Hanc medicinam calidam et non tepidam accipiat in mane per horam autem die post cuius assumptionem stet in lecto per horam tantum et iterum si potest dormiat deinde surgat et parumper ambulet per camera clausa clausis fenestris et stet ieiunium ad minimum quatuor horis uel circa post eius assumptionem: deinde praebeat et ea die camera non egrediat non accipiat lauatiuum sequenti die incipiat accipere digestiuum quod sequitur. Tertius canō non compleretur per digestina et per facilia. Digestiuum leue. R. syr. de absinthio de epithimo an. 3. s. mellis ro. colati. 3. ij. aquarum endiuie scolopendrie capil. ue. an. 3. ij. misce et iulepisa. Cum ordinatum sit hoc iulep pro duabus vicibus ut congruenter iulepisa fieri possit hinc medicatam accipiat pro vice ut sit calidam in mane in aurora post eius assumptionem dormiat ad libitum con-

tinuetque eius assumptionem per octo dies post eius compleretur recipiat pillas que sequuntur post descriptionem digestiui efficacioris. Digestiuum efficacius pore. R. syr. de absinthio. 3. j. de epithimo. 3. s. oximellis squillitici. 3. j. s. aquarum saluie. 3. ij. boraginis. 3. j. s. endiuie. 3. ij. misce et iulepisa. Istud digestiuum accipere incipiat per dies quatuor uel quinque ad libitum post assumptionem pillarum que sequuntur et ipsum assumat cum modo et ordine ut supra de priori post cuius assumptionem accipiat farmacum quod sequitur descriptionem pillarum et. In tpe autem medio quoniam uacabit ab assumptione digestiui et solutui accipiat de cofectione inferius in quinto canone ordinata. Eductiuum siue minoratiuum et facile. R. aloes succotrin. 3. ij. mirabolanorum nigro. 3. ij. epithimi. 3. s. rosar. 3. ij. creci. 3. ij. Et cum syr. de absinthio fiant pillae. Istarum pillarum accipiat. v. pro vice usque ad. vij. dies ad libitum mane in aurora uel circa. post quam assumptionem ne dormiat per horam unam usque ad. ij. stet ieiunium quatuor horis non egeat lauatiuo. Et si non eduxerint in spatio signato prandeat: quoniam fortasse post prandium amplius operabatur. Eductiuum efficacius priori et est ut eradiciuui. R. lere simplicis descriptio. Sal. 3. ij. s. dyasene. 3. j. s. syr. de epithimo. 3. j. s. aquarum absinthij. 3. j. s. endiuie capillo. ue. an. 3. s. misce. Istud solutiuum assumat calidum et non tepidum post assumptionem secundi digestiui ut supra in mane per horas ante diem. deinde post eius assumptionem dormiat et si potest per unam horam cum medio uel circa uel saltem stet in lecto deinde surgat et stet in camera clausa fenestris et stet ieiunium horis quatuor uel circa post eius assumptionem et accipiat deinde lauatiuum ex brodio pulli macri absque succaro uel ex aqua ordi excoctam absque succaro et ea die domum non egrediat. Solutiuum aliud ualens ad idem. R. dyasene. 3. ij. s. agarici. 3. ij. syr. de epithimo. 3. s. aquarum saluie boraginis scolopendrie. an. 3. j. Agaricus non pistatus neque tritus multa ponat cum peria in infusione oximellis squillitici et aquarum iam positarum an. q. s. pro eius infusione in qua dimittat per noctem deinde fiat fortis expositio et in illa expositione ponant dyasene et syr. de epithimo et oia sili miscerant addendo de predictis aquis ut expediens fuerit de hoc totum fiat condecener potabile. Si autem solutiuum predictum fuerit ei difficile propter eius amaritudinem ita quod ipsum ab omni loco illius accipiat aliud cum modis et ordinibus ut supra. consulo tamen ut oia ipsum accipiat. Nam ipsum pro efficaciori bene. Et sic compleretur quartus canō. Quintus canō compleretur vinctio stochi et aliquantulum splenis confortatiua. R. oleo per absinthij. 3. ij. s. mastice. 3. s. spice. 3. j. pulueris absinthij. 3. ij. methe. 3. j. garior. 3. s. calami arenarici. 3. j. macis. 3. j. gallicum. 3. s. corallorum ru. 3. s. coriandrorum preparatorum. 3. j. laudani optimi. 3. j. Et cum modico cere et vnguenti fiat vnguentum molle. hac vntione inungat stomachum eius et splenis in die ante assumptionem cibi et continue. scilicet. deinde supponat pannum lineum duplicatum et hoc factis purgationibus predictis. Cofectionio stochi et aliquantulum mirach et splenis confortatiua. R. speru eluarij de gemis. 3. ij. s. dyareden abba. 3. j. s. pulueris scolopendrie. 3. s. pinearum mundatarum fisticorum mundatarum an. 3. xv. succari albisissimi tritum coctarum 3. xij. pinee et fistici mundent in aqua seruante. decum expremant leuiter et cum aqua scolopendrie sufficienti quantitate fiat cofectionio in morsellis rotulis trius. De hac cofectione utatur sic ut cum primum compleretur primum purgationem ex pill. et in tpe medio quo stabit antequam ad secundam deueniat purgationem de ea accipiat singulo die unum morsellum siue unam rotulam aut prandium per quatuor horas et unum aliud siue aliam aut cenam per unam horam sili cum compleretur secundam purgationem de ea immediate utatur ut dictum est. deinde ipsa cofectione semper ad libitum uti poterit factis purgationibus. Tullule non solutue sed stochi mirach et splenis confortatiua. R. trocis. de eupar. 3. j. s. de absinthio. 3. j. de galia muscata. 3. s. syr. de absinthio. q. s. pro conficiendis pillis et fiant pillule. pro. 3. per se autem cum compleretur usum purgationem digestiuorum et solutiuorum accipiatque de cofectione aliquibus diebus tunc

Interponat tepus aliquale ut exēpli grā. 8. dierū tūc illo le-
tū accipiat cū mane pūtas. v. ex his post quartā assumptionē
dormiat ad libitum tūc letunus ad minus tribus horis.
¶ Dyacitonitē cū spēb^o est rē. ex his que sūcōbū sūcōstāt
tūc in his cōplet rē. Sextus canon. ¶ Septimus canon cōple-
tur ex his. Dinerit^o ad mā a superioribus cū positione uērose
magne positiōe pedis in aq̄ cala fricatione tybiarū. ligatiōe
dolorosa ipsarū. deinde si pur aliqd ascēderit positione uēro-
sarū in spatulis tūc fricandē eardū dolorosa. Vomitu enī inua-
bit quē maxime cōmēdat Aulc^o p^o tertiū de regimie uili so-
de. scipue p cōstatē a sūcōbo qualis est hic dolor. Qui debet
fieri etiā tpe actualis doloris cū uomitūo leui biciferus de-
clarādo seu describēdo. Sed aduertēda q̄ tali uti nō debet
scipue si est stricū pectoris aut si cū difficultate ipsum facit.
Itē q̄ ut existimo maxima pō cure eius erit lenificatio uētris
eius crinua uereoz ne diuersēdo illa ipediat. Si autē leniter
ipsum cū uomitūo faciet tūc de fractura nene nō ambigatur
aliqui ut faciat cōsulo. ponat uērosamagna sup vmbilicū sta-
tim cū ceperit sentire dolorē aut mordēdus rē. tūc dimittat per
spatiū vnius hore uel minus ut discretionē sue videbit. Et si
sufficiet uērosa nō trāieat ad aliud medicamē. si vō nō tūc po-
nat pedes eius in aq̄ cala tūc ita cala sicut suferre poterit: in
aqua bullierint oides viole rose papauer albū tūc maxime fa-
ctis purgationibus tūc illos in illa teneat ut videbit ei expedi-
re tūc si suffecerit bec duo ab alijs quēcat. si vō nō tūc tūc aseat
ad aliā. videlicet ad fricationes facias in aqua cala tūc ad liga-
turas dolorosas tūc fricationes dolorosas. penultimo ad uēro-
sas. tūc ultimo ad uomitū attēris que dicta sunt. ¶ Vomitūū
facile. R. oximellus simplicis. 3. ij. aque tepide. 3. x. misce tūc bi-
bat festine deglutēdo. Cū autē steterit per quātū hore si nō sup-
ueniet ei nausea tūc imponat digitum uel pēdā oīno inun-
ctā in gutture ei^o faciet tūc uomitū. Qd si stringat tūc cibuz
totū emittere: tūc per horas duas post uel circa poterit de no-
uo cibū recipe. ¶ Vomitūū efficacē p̄riori. R. rapbanum
vnum ellebori albi frusta numero. viij. ponant illa frusta in
dicto rapbano tūc p̄mittant stare p noctē in eo p̄nt tūc plura reci-
pi p̄m q̄tatem maiorem rapbani deinde mane abijciantur
frusta. rapbanus ipse in ptes satis minutas incidat ad bul-
liendū in aqua salis conuenientis q̄tatis tūc sacra ebullitio-
ne si vis efficacius facere p̄p̄tionē rapbani. De hac aqua tepi-
da accipiant. 3. viij. in quib^o ponat sy. acetosi simplicis. 3. ij. tūc
bibat rē. ut in p̄cedenti cap. ¶ Octauus canō cōplet ex his
Prohibentia ne uapores caput ascēdāt coriādrū cōficiū. fru-
et^o fridū sūptici. aqua frida. lac acetosum de quo extractū est
butyrū. dyacitonitē cū spēbus. caseus antiquus duoz anno-
rū uel circa. coriādrū p̄paret tūc vnicam coopuram succari
beat de quo accipiat ante assūptionē cibi vndā coclear: tūc sūc
post assūptionē cibi integre tūc ultra nō bibat citonijis assa-
tis p̄cipue q̄ uētris lenificatio semp queri d̄z utat post assū-
ptionē cibi tūc ultra nō bibat. Sūc nespilis uel mespilis post
cibū tantū aqua frida tūc maxime cū infestat dolore tūc sūc la-
cte acetoso sed sunt cure mendose q̄uis ab auctoribus lau-
des p̄bībēt^o digōnē. Dyacitonitē cū spēbus post assūptio-
nē tūc supra nihil bibat. De caseo accipiat duos uel tres bolos
nihil ultra accipiendo post cōplementū sue cibatiōis ut ex
eo in ore sūc bi fiat sicut tela: tūc si videat nocere ex pte ge-
nerationis humoz statim tūc melici q̄ tūc modicū erit eius nu-
trimento cuius defectum potus bene corrigit tūc inde iuuā-
mētū maius sequat. Cōsulo ut illo sicutat que nō loco cibū
sed magis loco antidoti concedat. ¶ Nonus cōplet ex his.
Cōfortantia caput ne recipiat rē. Embroce sacculi odorabi-
lia suffumigia. Et q̄ embroce forent ualde ei moleste hinc tūc
de eis uel filibus rebis ex quibus fiet sacculus poterit tūc ille
fieri cū aqua addendo modicū aceti ad penetrādū. ¶ Sac-
culus capitis confortatiuus. R. rosarum. M. ij. camomille.
M. 5. sicados. M. 5. cubebatū quartam. M. nucis cypres-
si. M. 5. calami aromatici. M. 5. sandarace. 3. 5. gallie mus. 3. ij.
Coniundenda coniundantur tūc omnia simul miscantur tūc

ex his fiat sacculus capitalis tūc factus ad modū birreti reli-
giosorum. Istum sacculū ponat sup caput suum post q̄ facte
sunt purgationes tūc ipm poret die ac nocte sub suo caputio
aut birreto. sūc adt grossior tpe frido calō adt leuior. ¶ Odo-
rabile. R. nigelle torrefacte. 3. j. nucis cypressi. 3. 5. calami aro-
matici. 3. 5. sandarace. 3. j. storace. 3. j. ligni olere. 3. 5. lauda-
ni. 3. ij. ros. ru. M. 5. Coniundantur coniundenda tūc ex his fi-
at pomum. Hoc autē pomū poret in manu qd debeat mo-
derate odorare hoc est frequenter. Unde Mesue de appo-
p̄tariis de soda frigida in sine inquit Hippocras aromata ca-
pitio grauedinem faciunt. Et ego qdē dico q̄ non elongat
q̄i hoc sit in frequenti usu eoz. conuertit enī uapores ad ca-
put imo replent illud uaporibus. Moderatus vō usus ipso-
rum cerebrū confortat tūc calefacit. sed non fiat adeo frequē-
ut perducatur ad illud. Et qdā canon est non debere conferre
apud repletionem tūc bec est qd hippo. uoluit. nam post mun-
dificationem confortat tūc calefacit residuum sode remouet.
¶ Suffumigia. R. sandarace corticie thuris an. ad libitū
ponant sup carbonē ignitos tūc capite cooperto fumū ex
eis recipiet semper intelligit quo ad bec remedia localia q̄
facte sint purgationes p̄uue conuenientes. ¶ Decimus cō-
plet ex his. Remissius caliditas renū lenē. R. acetiprem-
j. olērosa. ptes. iij. cōquassent bene adinuscem tūc modico
cere fiat vnguentū. Hac vntione iungat sibi renes sero tūc ma-
ne cum surgit factio etionibus ut supra tūc actu aliquantū
calida ut melius penetraret deinde supponat p̄andū linēum rē.
¶ Aliud ad idē eff. caciū. R. oleoz spice violati rosati an.
sandaloz ru. boli armeni tūc cum modico cere tūc aceti fiat vn-
guentum. Si autem medicamen feceris fuerit expedies ut
tur hoc antescipto ut de p̄iori dictum est. ¶ Undecim^o ca-
non cōplet ex his. Ingeniabilis in remotione dolorū tūc capitis
tūc uentris cum aderit sternutatione fricationibus doloro-
sis. Positiōne uentosarum. Ligantib^o dolorosiss. positiō-
ne pedum aut manū in aqua cala ipositiōe suppositorioz
acutoz potū aque fride ut canon. 8°. Siat sternutatorium ex
pulu^o ellebori albi aut cōditū aut pipis nigri trahendo p na-
res ad q̄tatem vnius cicris ul plus si expe sene erit. Quod
totum debet intelligi maxime regulariter fieri debere factio
purgationibus quibus oportet ipsum sepe uti tūc seipsū mō-
dum tenere. q̄ si conferrent sternutationes ille facte sicut alijs
q̄i conferre consueuerunt bñ. Si vō nō tūc faciat sibi fieri
fricationes fortes spatularū. deinde apponat sibi uentosas
siccas. Qd si ex his inueniat iuuamētū ad aliand transeat. si
vō nō tūc faciat sibi fieri ligationes fortes tūc dolorosas ad
extrenitates musculorū brachij iuxta spatulas. Quod si nō
sufficiat oia bec ponat pedes aut manus uel pedes tūc man^o
sūc ad libitum in aqua ualde calida in qua eos teneat bono
sue longo tpe. ¶ Suppositoriū forte. R. sp̄rum de iera. 3. j.
colloquintide. 3. 5. salis gēme. 3. ij. mellis. 3. j. fiant ex his sup-
positoria conuenientia. Ultimo vō imponat sibi suppositoriū
forte factum ut bic ante quo etiaz potest uti pro lenitione uē-
tris sui siue p eius mūdificatione a fecib^o rē. de quo tūc simill
infra in sequenti canone. Nota tūc q̄ dictum est de ligationi-
bus q̄ ille debent reiterari ita q̄ non debent stare ligata nisi
per spatiū vigesime p̄tio hore debet enim remoueri parum
per deinde quiescere tūc postea reiterari. ¶ Remouitū dolorū
uentris cum aderit. R. mēthe a sī. abij anet. an. M. j. cim-
uili. M. j. 5. gnoz lauri. M. j. aristologie. M. 5. millei. M. liij.
crādēda crādēnt. tūc fiat sacculus ita lōgus ut possit cape sūc
cū tūc vmbilicū tūc infra p duos digitos latior: lat^o vō ut possit oc-
cupare sūc bñ tūc pte sinistra uētris. Istū sacculū tpe dolorū uē-
tris calz sup uētrē ponat tūc reteret ad libitū. Iungatq̄ p tūc
uētrē tūc sūc bñ cū vntiōe supposita in quito cano. ¶ Potus
in quo ē iuuamētū inueniet R. vini aromatici. 3. v. galāge. 3. 5.
cinamomi. 3. j. misce. hūc potū calm accipiat infestare dolo-
re. ¶ Duodecimus canō cōplet ex his. Correctio p̄imi acci-
dentis tūc tertiū tūc quartū satis aperta est. tūc sequet ex remedijis
iam ordinatis ad hoc tūc ipsa iā cōpleto. Sed adt tūc gnu re

media ualētia nō ponent. pp. Igitur secundū accūs expedit ut ipse non utat regimine ita subtili ut sūt carnes pulline et bulismodi: sed utat regimine grossiori. I. regimine multo in q̄to et pauco in quali dicente Auiē. 4. p̄mi. cap. 6. Nobis q̄q̄q̄ necessariū est qualitatē minuere et in q̄tate augmentū facē et hoc qdē cui augmentū fuerit superius et in uenīs crudi fuerit humores. sed q̄ timet digestiue id opz in re ista prudēter satis pcedē ut. Scibaria eius sint in modica q̄tate ex his que dicta sunt supra. Et sunt ex cibarijs declinantibus magis ad grossum q̄ ad subtile: ut carnes vituline manēne iuuenes que steterunt ad minus per dies dies mortue et p̄cipue durante frigore: deinde facta remissione appetitus poterit uti alijs reb⁹ et sibi ad libitū. Item utat modijs pinguib⁹ et assūptionē cibi et sibi carnis pinguib⁹ et cū bibat brodiū s̄pm paulatim deglutiat et interponat t̄p̄e inter glutione vna et aliā. Hoc regimē seruare poterit q̄si oī die et s̄pm frequētare et sibi nō nocebit sed magis iuuabit. Itē bēat et teneat in ore ei⁹ rē pingūē et masticatā deglutitū p̄pinguā. Deinde bēat cissum vinū odoriferū albi et sic actu calidū et bibat de eo paulatim deglutendo simul modicū de illa repingui et ita paulatim pcedat donec totum fuerit deglutitum. Et si res pingues fuerit pinguedo ipsa cala conuenientius erit. hoc autē remedio utat bis in hebdomada tantū accipiendo s̄pm mane ante assūptionem alteri⁹ cibi per spatij duarū horarū. ¶ Succurrit ad q̄nto et ultimo cū bis suppositorijs leuib⁹ et fortib⁹. ¶ Suppositoria lene. R. mellis. 3. j. salis cois. 3. j. fiant suppositoria. Istis suppositorijs nō pōt cum uoluerit ad libitū et sine nocumēto. Quod si fortius b̄re cupiat accipiet de bis que posita sūt supra in q̄nto canōi. 7. ¶ Aliud et satis facile et usuale. R. radicio blinis q̄tate conueniētē ad hoc: deinde in ungat oleo col et pulueris et sale cōterito. ¶ Sorbitio lenitiua uentris. R. brodi galline uel caponis pinguis uel alteri⁹ carnis ex dictis sed meli⁹ ex p̄mis. 3. xij. medulle cartami grosso mō fracte. 3. ij. cōdumēni. 3. 5. gīngib. 3. 5. penidiarum. 3. 5. Medulla cardamina cōdumēni gīngib. in dicto brodio bulliant usq̄ ad consumptionem tertie p̄tie: deinde in fine dissoluant penidie et totum mīceat. Istū lenitiuo siue uentris solutiuo uti v̄z mane ipso exiit calō sup cui⁹ assūptionem dormiat et stet ieiunus horis trib⁹ ad plūs et duab⁹ ad minus deinde prandeat. ¶ Lenitiuū aliud siue uentris eductiū. R. cartami excocti. 3. ij. sebesten. 3. 5. tamarindorū. 3. ij. salis cois. 3. ij. 5. oximellis. 3. j. brodi pinguis ut supra. 3. viij. calefiat brodiū hoc cū dictis reb⁹ deinde sic calū accipiat cū dictis ordinib⁹ ut supra in precedenti canone immediate. Temporalibus et alijs q̄ carnes non comedant pōt brodio caulū leniter coctū nō lotū et lotū brodio carniū uti addito oleo calido col. Oia terant et dissoluant cū dicto brodio: deinde oia simul misceant lenitiuo posito supra in principio scōi canōi. Interdū uti poterit et conuenienter saltē de. x. in. xv. in. x. uel. xv. dieb⁹ ad libitū. Pillule ad idem. ¶ Pillule alefagine si de eis accipiant ante assūptionem cibi ad libitū mane uel sero nūero. v. Et maxime eas comedēdo et similes qm̄ nō eūant a mēbris remotis trahēdo māne nouas ad s̄dōbū. nā in hoc casu solū māx que sūt in v̄ijs ductū querit cūo. Et illa sūt snia Auiē. 13. tercij. de debilitate s̄dōbi et de curationib⁹ cum modis v̄lib⁹. ¶ Pillule in quorum usu maximū iuuamentū inueniet. Utat pillulis descriptis superius in 3. canōi. de eis v̄o accipiat a trib⁹ usq̄ ad q̄nq̄z mane cū surgit uel sero ante cenam: post quarum assūptionem stet ieiunus duab⁹ horis ad minus. si potest sepe utat iera simplici Galeni cū brodio pingui carniū de quibus supra. dosis eius sit. 3. ij. 5. et si. 3. ij. 5. non sufficerent uadat usq̄ ad. iij. et ultimo usq̄ ad quatuor R. kebulū conditum vna. hoc kebulū sic utatur ut omni hebdomada s̄pm accipiat mane post assūptionem stet ieiunus horis trib⁹ ad minus ita q̄ mō kebulū modo pillis mō alio lenitiuo modo clisteri modo suppositorijs utat ad libitum. ¶ Clister lenitiuū et aliquāliet uentrositas carminatiuum R. melue violarum añ. M. j. Maluauis siue alice radice

M. j. cartami. M. i. cimi. M. 5. cassie ierepigre succari rub. añ. 3. 5. salis cois. 3. ij. olei violatiliūz alborū añ. 3. j. 5. bulliant herbe radices et semina in aqua sufficientis q̄tatis et bulliant usq̄ ad consumptionem tertie p̄tie: deinde illaz fiat fortis expressio de qua coctione accipiat lib. i. et in illa pondantur reliqua et iterū igni ponant oia et misceant et leniter bulliant deinde remoueat et fiat inde clister: quo clisteri uti poterit ad libitū alternatis dieb⁹ q̄b⁹ ei videbit expedire. q̄b⁹ si leui illo uoluerit poterit illo frequēter uti ex solo brodio carniū oleo col et sale q̄tate conuenienti. Item decoctione caulū oleo col sale poterit clister fieri. nec mirer si in hoc ultimo accūti tantū steti qm̄ ut existimō maior pars cure ei⁹ existit et pro hoc etiam multū me rogauit. debet ergo omnino sic se disponere ut leni uenter eius fiat lubricus et oī die beneficiū bēat. De s̄dōmia nullam mentionem feci pp̄ t̄pis constitutionem sed credo q̄ ei sit maxime necessaria et oī necessaria. s̄dōmētraq̄z in p̄ncipio marci ex uena magna siue col dicta et extrahant. 3. viij. sanguis. deinde circa. 20. diem eiusdem mensis extrahant. 3. vj. ex basilica sinistra deinde incipiat facere purgationes ordinatas et ordine qui scriptus est et reliqua oia obseruet ut supra. Si in p̄ncipio autūni sic se disponat ut in p̄ncipio ueris sic dictū est et in oib⁹ oia seruet et sic Jesu misericordia suam adipiscet sanitatem quam sibi concedere digne tur. Ad laudem eius:

Contra crenicm dolorē capitis p̄ cēnā et colliganā ex uaporib⁹ a s̄dōbo et a matrice ascēdētib⁹ cū aliquāli matricio suffocatione. ¶ Clister. R. olei liliorū alb. lib. i. et teloui. j. pul. succari. 3. 5. salis cois. 3. ij. misce et fiat clister. Istud clister assumat per os ante infra scriptū solutiū et ipso utat semel ad minus in hebdomada. ¶ Lenitiuū. R. pillaz elefagine. 3. ij. agarici. 3. j. salis gēme gīngiberis añ. 3. j. reformēt cū syr. et si uadēs pil. vij. Istud minoratiū assumat cū forma et mō obseruādis in minoratiū sine lauatiuo et pro p̄adio comedat blitas cum boragine et carnes laudabiles. ¶ Diuersiū. Sexta die post minoratiū fiat s̄dōmia ambaz sapbenarū ex quarū q̄libet extrahat sanguis. 3. ij. per. vij. horas post prandiū habito prius nētris beneficio et reliqua. octaua et oī die post illā s̄dōmiā fiat s̄dōmia cephalice manu dextre ex qua extrahant sanguis. 3. ij. et fiat cū regulis s̄dōmic rē. ¶ Digestiū. R. aquaz capill. ueneris. 3. j. saluie. 3. 5. absinthij. 3. j. succari albi. 3. j. aque cōcorce. 3. ij. misce. Istud digestiū accipiat quatuor diebus cōtinuis incipiēdo dieterno post s̄dōmiā cū regulis digestiū ordē. ¶ Soluū et radicatiū. R. pillarū scendarum aurearum añ. 3. j. salis gēme gīngib. añ. 3. j. misce et cū elec. indo reformētur pil. vij. Istud solutiū assumat tertia die post comple tam assūptionem digestiui cum ordinibus solutiūz hoc addito q̄ per quinquā horas post assumat cyathum unum aque ordē excocti sine succaro et prādeat. ¶ Diuersiū. coxe et crura cum pedibus primofricentur stomacho ieiuno habito uentris beneficio aut saltē tentato haberi. demum hoc fiat collo et spatulis et tōis brachij infra cum manib⁹ saltē alternis diebus et pp̄rie diebus quibus non fit lotio iste fricationes fiunt ut hic ante diuersiūz et capite et matrice. R. sicados. M. j. florum camomille mellilotiana. M. j. 5. saluie rosinarini santine matricarie calamenti ana. M. 5. seminis uniperi. 3. j. foliorum violarum. M. 5. salicis lactuce ana. q̄r tam partem. M. j. vinearum maluarum añ. M. j. flori violari. M. j. rosari. M. 5. et bulliant in sufficienti q̄tate aque pro lotionē et biarū usq̄ ad consumptionē tertie partis aque ex hac decoctione calida lauentur et fricentur bene crura a genu infra cū pedibus stomacho ieiuno: deinde immediate fiat manib⁹ cū brachij a cubitu infra. et post oīni ipsoz lotionē eadē mēbra retineantur calida per mediam horam ad minus deinde prandeat uel cenet ad libitum: sed melius est hoc ante cenā licet etiā sit bonū ante prandiū alternis saltem diebus et hoc diuersiū taliter uti incipiat quarta die post assūptionem solutiū et radicatiū sumpti. ¶ Matricio cōfortatiū et

orificioꝝ uenarū ipsius aliq̄lter apitū z eandē aliquāliter faciens descendē uersus orificiū eius. ℞. gallie mus. grosso mō contuse; deinde in petia lini subuli z rare ligate. 3. iij. ℞. galliā teneat in uulua tota nocte aut amplius z intra q̄tu; cō modeste pole alternis noctib⁹ z incipiat quarta die post solutiū eradiciū. ¶ Diuersiū a cerebro z ipsius mūdificatiū z solutiū facillime. ℞. pillarū assaiaret. 3. 5. ℞. pilulas sumat singula hebdomada quocūq; tpe anni idifferenter infero cū uadit dormire z incipiat uti per octo dies post solutiū eradiciū. Die sexto post assūptionē solutiū eradiciū uētole tres apponant spatulis p boras sex post prandiu. p̄ vna sine scarificatione ponā alinucatum seu spine ubi collū iungit dorso; deinde alie due cū scarificatione ponantur pulpis carnosae spatularū p vnu octauū hore post prime uētole appōnē; ex quarū duarū extrahant sanguis. 3. j. uentose iste apponant ut hic ante. ¶ Diuersiū a cerebro z edatiū inde. Quarta die post appōnēz uentosa; z sanguifuge duo apponant t̄pib⁹ cū cānula fm canones z pmutant attrabere tantū per q̄ tū ipse repleant; q̄b⁹ repletis si tunc ex se cadēt bñ. si vō non ipso taliter repletis tūc capiti⁹ earū apponant sal z tūc imediate cadūt z dimittat sanguis exire notabili tēpore ab orificio facies ab ipso sanguifuge. si vō sanguis tādē nō restringeret tūc supradictis foramib⁹ apponant pulueris istius q̄ tū libet. ℞. boli armeni ptes. ij. sanguis draconis partem. j. terre sigillate tūte p̄parate añ. ptem. 5. misce. ℞. sanguifuge apponant ut hic ante. ¶ Digestiū suūz usuale ℞. aquas suas sup̄ascriptas zc. Alsumat eas calas bis in mense p̄terq̄ tpe estiuo cū modis p̄dictis in syrupo z uti uti incipiat octauo die post appōnē uentosa; ¶ Solutiū facile z usuale. ℞. callicsi. 3. j. sebesten pulpe dyasene añ. 3. ij. succari albi. q. s. pro dactylo conficiat misce. Alsumat id solutiū singulo mense tertia die post assūptionem bis aqua rū sumptarū in mane et in lecto per boram non dormiens post surgat z stet ieiuna solū hore quatuor cū regula solutiū uorū debiliū. ¶ Adembiorum nālū confortatiū z eorū dem aperitiū z matricis z cerebri confortatiū. ℞. trocis. de absinthio de cappari⁹ dyarodō ligni aloes pulueris q̄tū succari albi añ. 3. j. cū sy. de calamēto formēt pillic. vij. pro. 3. singula hebdomada ad minus semel assumat ad minus semel t̄reo harū pillarū in mane cū surgit p̄terq̄ in estate z seruet regulas solutiūorum faciliū; z post solutiū predictū incipiat uti istis pillis ad libitum. ¶ Cerebri confortatiū z ab ipso diuersiū aliquāliter z uapoz a stomacho ad cerebrū repressiū. ℞. mirabolani; kebulū conditū numero. j. Alsumat singulis. xx. diebus semel quocūq; tempore anni in mane cū surgit z stet ieiuna hore tribus ad minus post ipsi us assūptionem membrorū nālū confortatiū z p̄prie stomachi z uarū matricis apitū. Recipe folioꝝ absinthij uiridis terrent partes. iij. citoree viridis ptes. iij. f. rasilij siue marubij ptem. j. p̄stularū q̄ tū libet. sp̄rum in frascriptarum 3. j. vitel. oul. j. misce z fiat rasiolus f3 canon. ℞. rasioli assumat in mane cū surgit bolus. iij. sine pasta z sine potu z stet ieiuna hore trib⁹ ad minus saluo q̄ imediate assumat vñ coclear coriandroꝝ p̄paratorum cū succaro; z eo rasiolo saluter utat. x. diebus continuis p̄terq̄ tempore estatis. sp̄s de q̄bus sup̄a mentio. Recipe coriandri p̄parati z non conf. 3. iij. mastice. 3. j. pulueris q̄tū subuli z misce. ℞. istius puluis ponat in quolibet rasiolo. 3. j. ¶ Adembiorum ut sup̄a. Recipe absinthij. q. s. pro duob⁹ aut trib⁹ bolis comedendis q̄b⁹ nullo modo sit uatū p̄pe mare. ℞. istud absinthiū comedat ut ante hic in mane cū surgit ad minus semel in hebdomada quocūq; tpe anni p̄ t̄q̄ citare cū ordinib⁹ dictis in rasiolo ¶ Adembiorum naturalis confortatiū z p̄prie stomachi z uapoz repressiū. Recipe coriandroꝝ p̄paratorū cōse. cū vna sola coptura. 3. ij. ℞. istos coriandros assumat post completū cibū z post oēm singulo die in cocta z prandio. ¶ Diuersiū a cerebro z edatiū materie coniuncte. Si vō ex sup̄ascripta cura non alleuiabit tūc per dies. xv. post assūptionem san-

guisugarum fortasse erit necesse sanguinem ex naribus prouocare fm cano. Similiter si menstrua fuerint p̄ternāliter diminuta; tūc occurrēdū est huic p̄ternālitati cū medicinis dicta menstrua equantibus z p̄prie ipsa prouocantibus ut suo loco dicendum.

¶ Contra melancholiam.

Signa sp̄i melie. signa p̄ncipij eius. extimatio mala. timor sine cā. uelocitas ire. dilectio solitudinis tremor uertigo. sonitus. tinnitus z p̄prie mirachi⁹

Signa melie confirmate sunt. timor. tristitia. malitia extimatio. alienatio sermonis. fastidiū p̄p-

multrā uentositatē. timor ex eis que nō timent coiter. ¶ Septies iste indefinite. qdā eorū timēt casum celi sup se. qdā timent q̄ terra absorbeat eos. qdā timent latrones. alig timēt lupos ne ad eos ingrediant. Qñq; res p̄prie hūin hoc im-pressionē; z cūz hoc qñq; imaginant res corā oculis suis que non sunt sane; z qñq; imaginant seipsos reges factos aut lupos aut demones aut aues aut infra artificialia. qdāz eorū sunt q̄ rident z p̄prie quoz melia est sanguinea; q̄ imaginantur res placidas. Quidā sunt qui plorat p̄prie quoz melia est pura. z qdā eorū diligunt mouē. z qdā sunt qui abhorrent. Signa melie cui⁹ cā est in cerebro per essentiam sunt. Supfluitas cogitationis. assiduatio solitudinis melice. assiduus aspectus ad vnā rem. Item etiā ad terram. significant ipsam color capitis faciei z oculorū nigredo pilorum capitis grossitudo eorū intensio insomniatio z antecessio cogitationū. mora in sole. egritudines cerebri affcedentes; z signa que dicemus membris coicantib⁹ cerebro puenta ut nō appareat inuamentū cū aliq̄ membrū medicat sed remaneat z ut accitā ualde magna sint. ¶ Signa melie que facta est coitate totius corporis. nigredo corporis. eius arefactio. retentio eius que eūatur a splene z stōcho z q̄ eūatur ex ano p̄odio aut ex menstruis cū periodicis. z multitudo pilorū corporis z uehemens nigredo ipsorum. z antecessio ciborū malorū meli corum. egritudines q̄bus succedit melia sunt sicut tempora nee z permixte. ¶ Signa melie facta ex splene. Multitudo appetitus propter effusionem cholere nigre ad stōchū. Paucitas digōis p̄prie friditatem complōis. multitudo rugitus lateris sinistri. inflatio splenis q̄ non separat ab eo repletio uehemens p̄prie dictam inflationē. qñq; cū melia sebus est q̄r tana z nā est leuis. qñq; mordicatio cholere nigre facit ut sit mania. ¶ Signa melie ex cā stōchi. signa ap̄atio stōchi. augmentū melie cū nauseatina satietate z replone in hore digōis multotiens excitant dolores apud comestione usq; quo digerat cibū. deinde quiescunt dolores apud digōnē. Si autē est calidū significat ipm inflamatio mirach sine utplimū ¶ Signa melie grauitas mirach; attractio ad superiores; nausea inseparabilis; malitia anime; corruptio digōis; eructuatio acetosa; sputum humidū; rugitus exitus uēto sitatis inflamatio dolor in stomacho aut dolor inter spatulas z p̄prie post cibum usquequo digeratur. qñq; euomit flegma cholericum. qñq; euomit acetosum flegma dentes cōgelans. Hec accitā accidunt post assūptionem cibi; imo post ipm per boras aliquas. Egestio est flatu cholera z alleuiat per bonitatem digōis z augmentat diminutione ipsius. plerūq; p̄cedit eam ap̄a in mirach. aut est cum ea apostema z inuenitur tremor plurimus in mirach z in quibusdam hore z augmentat cū satietate nauseatina. Uelocitas digōis. cholera nigra faciens meliam cum ipsa est cū sanguine tunc ipsa est cū gaudio. z comitat ipsam tristitia uehemēs. si autē est cū flate tūc ipsa est cū pigritia z paucitate calitatis ipsius z quiete. si est cū cholera est cum agitatione z lesione z demonio z est filis mane. si vō fuerit cholera nigra pura tunc cogitatio in ipso erit plurima. audacia erit minus nisi moueatur z irascatur. Et habet odium enius non obliuiscit zc. Sequitur cura. ¶ Necessē est ut melia curetur in principio qm confirmata est difficilis cura z praua. In omni dispōne melica neceste est ut gaudio utatur. sedeat in locis temperatis humes-

et locis statidis. Per eiusdem odorifices: semper olfaciat odo-
res bonos et flores boni odoris. Sumat cibos laudabiles cibum
humectaturos valde. fiat augmentum eius in hoc ut corpus re-
nerescat cibis iuvenitibus. Balneo utatur autem cibum et effundatur
supra caput aqua tepida non uehemens calidior. Cum egredietur
balneum si fuerit non est malum si per aqua poterit. Admisteret frica-
tio facies predicta in capite de seruatione sanitatis. sique studium
in humectatione eius supra studium calefactionis quantum est posse
alienet a se coitum. Sudorem uehementer. fabas carnes salitas
lentes caules vinum grossum oleum salum acre acutum et oleum
quod est uehemens acetositas. opus ut sumat pingue et dulce.
cum uoluntas est ut dormiat non embrocet eorum capita nisi cum
aqua papaueris et camomille albobocbe. somnus enim est ex co-
muniens curio ipso. Quodam succurrat cum eo quod tantum affert eis
salute quod non uolentum papauer attribuit. si autem melia fiat ex
malicia coplonis singularis fride aut sicce sufficit ut admi-
stres calefactionem cordis cum lenificationibus ex medicis de musco et
tyriaca et metridato et bis silibus et er caput eis que dicta sunt
in capite de soliditate. que ex ea fortis est omnis successione alterius
egritudinis calce tunc est facilis ita ut embrocationibus remouea-
tur. Si autem melia est ex materia confirmata in cerebro tunc thesau-
rus cure ipsi sunt tres res. Prima curio est edo mater et fortis
se erit edo per clissem et uoluntatem nisi in illo culus est stochus de
bilis. quoniam in hac egritudine nunquam uoluntatem nec est in mirachia
Secunda res est ut admisteret humectatio assidua cum ratione cum
embrocis oleis calis ponas in eis ex medicis sicut camomil-
la aneto mellilotoradice lilij et non ingrosset humor per resolu-
tionem puram in qua non est lenitas neque grossitudo ut humectet
et non sit ex eis resolutio. Si cholera nigra elongata est a caliditate
tunc addas folia lauricalameti cum humectantibus. Ad-
mistra cibos gratiosos sanguis laudabilis ut pisces petrescos
carnes laudabiles predictas in quibusdam horis. vinum albus
permixtum per antiquum et forte. Tertia res est ut admisteret for-
tationem cordis si sentit edo. non si idem cum lenificantibus calidis
et si sentit coplonem declinaret ad latus caltatio cum lenificationibus
temperatis et si calitas est ualde fortis: tunc admistra lenificationia
multum frida et litud quod seces ex pulu. distinguam tres
res. 1. Curatio ita frida est. nam si uides uenas plenas qualesque
fritile cholera nigra est sanguinea. si omnia ex nigra: imo opus
ut per dispensationem omnem a flonua incipias nisi humor uehemens de-
bilitatis affuerit. Scias quod si mater sit pance et sint in cerebro
tunc quod siccitas dicitur super coplonem si flonues et inuenies sangui-
nem subtile non retineas sanguinem per hoc quod multonies precedit
in ipso subtilitas. opus ut amplifies floniam ut non effluat sub-
tile et retineat grossum et idem auges. Considera quod duorum late-
rum caput sit grauius et flonua cephalicam eiusdem lateris. quique
erit necessarium tibi ut flonues basilicam et ante floniam uenarum
frontis minus plus cum inuenis signa coia. Deinde si inuenis
humorem melicam declinare ad frigus euocua cum frillio factis
ex epibimo et aloce et incipe a digone. Pille ex epibimo et aloce
in principio leues in quibus est epibimum. deinde cum deco-
ctione epibimi et agarici. deinde postea si non conferunt admi-
stra ieras magnas lapio lauli iuuat lapis armenus pille fa-
cte ex eis: iuuant sine timore administratio dictarum medici-
narum in aqua castei. Si non conferunt reiterna cura in omni heb-
domada eum cum subtilibus. Exprimet potare in frascriptis tri-
sera epibimi. 2. trisere. 3. i. epibimi. 3. i. ere. 3. 5. omni in ense
eum cum ieris magnis donec remoueat egritudo. Odo-
menta bona. 3. muscus ambraxilobaloe iuuat et humecta-
tione et minas ex calefactione si non sit dectus ad choleram
citrinam: non tamen euites camomillam. aqua decoctionis
abfinthij iuuat.

Contra accitis melica mulieris ualde cholerice.

Memoriteriui molliuiui materu coiuseducuiui
et diuersiui a corde splene et epate et stochbo. 2. ca-
put ouis castrati sub agni numero. 3. maluarum
blitis violarum sil. 2. 3. radice alce seu maluan-
si quod idem est. 2. 3. semina fenugreci. 3. 5. vitellus

ubi numero. 3. cassia. 3. 5. succari ru. 3. 5. olei colo. 3. 3. salis
cois. 3. 5. caput bulliat in sufficienti quantitate aque usque ad con-
sumptionem: deinde in eius decoctione herbe et radices et seia
bulliant usque ad consumptionem tertie partis decoctionis. dein-
de optime exprimant et colent. ultimo dicte colature tribus
cyathis seu. 3. 5. 7. reliqua omnia addant et fiat clistere. 3. stud
enema assumat debite calidum stochbo leiuno et proprie ante
cenam diebus immediate precedentibus assumptionem solutiu mi-
noratiui et eradicatiui frascriptorum quo enemate etiam uti
potest semel in hebdomada stochbo leiuno et proprie ante pra-
dium ad libitum. 4. Solutiuum minoratiui. 2. cassie electe
3. 5. dyasene. 3. 5. tamarindorum. 3. 5. aquarum lupulorum buglos-
se endiuie aut. q. 8. pro portione misce. 3. stud solutiuum assu-
mat debite calidum non tepidum per octo dies post finem
cene immediate precedentis et post ipsius assumptionem stet
in lecto per horam 2. ut sit et pro ferculo comedat blites cum
boragine et carnes laudabiles. 5. Digestiuum. 2. syr. de po-
mio. 3. 5. de bisantije. 3. 5. de epibimo. 3. 5. aquarum acetose
3. 5. lupulorum buglosse ana. 3. 5. misce. 3. stud assumat debite
calidum post cenam per octo horas 2. quo utatur diebus
quatuor continuis et tertia die post summptionem si praescripti
minoratiui. 6. Solutiuum eradicatiuum. 2. solutiuum su-
praescriptum reubarbari electi. 3. 5. epibimi. 3. 5. spice. gra. 3. 5.
mellis passularum. 3. 5. reubarbarus plus minutim incisus
deinde leuiter trituratum et non pistatum infundatur in di-
ctis aquis per horas. 2. ad minus: deinde optime exprimant
et coletur. ultimo reliqua addant et fiat portio. 3. stud assumat
calidum 2. ut supra. 7. Lotio diuersa. 2. soliorum viola-
rum. 2. 3. blitis salicis ana. 2. 3. 5. florum nenuparis. 2. 3. 5.
florum violarum. 2. 3. 5. florum rosarum. 2. 3. 5. camo. 2. 3. 5. Co-
rundantur omnia cum grosso modo: deinde simul bulliant in
sufficienti quantitate aque usque ad consumptionem quartae partis
aque. Cum hac decoctione debite calida non tepida lauent
crura a genu infra alternis diebus stochbo leiuno et proprie ante
cenam per horam unam uel circa. Quae lotionem talis ut incipiat
post diem tertium post assumptionem solutiu eradicatiui su-
praescripti. 8. Epibima cordiale. 2. coricui citri. 3. 5. ossis de
corde cerui coralloporu. aut. 3. 5. bernalbi et rubci. 3. 5. seminum
acetose. 3. 5. gariofi. 3. 5. croci. 3. 5. rosarum. sandalorum aut. 3. 5.
ligni aloce. 3. 5. aquarum rosarum. 3. 5. buglosse. 3. 5. acetose
3. 5. misce et fiat epibima. In isto liquore infundatur syn-
don granus duplus in forma scui 2. modicum expellus
apponatur 2. Quo cordiali taliter utatur per quatuor ho-
ras ad minus post nutrientis assumptionem et ipsum taliter
reiteret inter prandium et cenam ad minus bis. et totidem inter
cenam et prandium et eodibus alternis uti incipiat dicte quarta
post assumptionem solutiu eradicatiui supraescripti. 9. Lige-
nium usuale. 2. seri capini aquarum acetose ana. 3. 5. succi so-
liorum blitis. 3. 5. lupulorum abfinthij ana. 3. 5. succari albi
simi. 3. 5. stud assumat debite calidum 2. ut supra in alijs di-
gestiuis. quo talis uti incipiat post octo dies ad minus post
assumptionem solutiu eradicatiui supraescripti. Et eo taliter
utatur quatuor diebus continue in singulis duobus mensibus.
10. Digestiuum aliud usuale. 2. seri capini aquarum aceto-
se ana. 3. 5. lupulorum abfinthij ana. 3. 5. succa. albi simi. 3. 5.
Si hoc est sibi gratius priore ipsum assumat calidum 2. ut
supra. Quo utatur semel in singulis duobus mensibus et proprie
post quod assumpserit diebus quatuor digestiuo usuale supra-
scriptus. 11. Caput purgius. 2. aquarum maiorane. 3. 5. viola-
rum. 3. 5. succi soliorum blitis. 3. 5. succari candi. pulueris gar-
3. 5. misce. de quo liquore tepido trahat ter uel quater per na-
res successive leiuno stochbo et proprie per horam ante pradium
diebus alternis: quo uti incipiat per. 2. 3. dies post assumptio-
nem solutiu eradicatiui supraescripti et eo talis utatur in he-
lo modis duobus. 12. Uncio splenis confortatiua et aperitiua
2. olcerum capparorum. 3. 5. violati. 3. 5. pulueris scolopren-
dric. 3. 5. croci. 3. 5. cere albe. q. 8. pro unguento molli misce cum
modico aceti fac unguentum pro splene. Ex hoc unguento

De egritudinibus

splen cum manu suauiter cata stōcho letuno saltē semel in
 die diebus alternis in mense vno. quā uti incipiat per. 12. di
 es post assumptionē eradicatiui suprascripti. ¶ Pille cōfor
 tative splenis et epatis. R. trocisci de capparibus. 3. 5. dyaro
 don. 3. j. absinthij. 3. 5. sandalorum. corallorum. añ. 3. 5. seio
 acetose. 3. j. succari albi. 3. 5. misce et cum sy. de pomis formen
 tur pille. viij. pio. 3. Istarum pillarū nō solutuarū assumat. 3.
 5. in mane cum surgitis in hebdomada in vno mēse ad li
 bium et post ipsarū assumptionem stet ieiunus ad minus ho
 ris tribus q̄b̄ uti incipiat quarta die post assumptiones era
 dicatiui suprascripti. ¶ Confectio calitatis lapse reductiua et
 pectoris et cordis confortatiua et spūā facilitans. R. dyadragā
 ei fridi descript. Nico. 3. iij. elec. regū Mesue. 3. 5. semina coius
 fridoz maiorum. 3. 5. coralloz ru. 3. iij. croci. 2. j. ossis deco de cer
 ui. 3. j. cū iulep viol. reformet cōfectio in mortario sine igne in
 morsellis. iij. 3. pio quolibet morsello. Istius assumat morsel
 lū vnum in mane diebus alternis in vno mense et post eius
 assumptionē stet ieiunus ad minus horis tribus quā uti incip
 at per quatuordecim dies post assumptiones eradicatiui su
 prascripti. ¶ Cōfectio confortatiua ut supra. Recipe gemarū
 margaritarū elec. de gemis sine spibus añ. 3. j. specierum dyar
 odon abbatis trocisc. de reubarbaro añ. 3. j. radied capparo
 rū spērā triasandaloz semina acetose añ. 3. 5. succari albi. 3.
 mi. 3. vj. misce et cū aqua acetose fiat cōfectio solida in morsellis
 3. iij. p morsello. Istius assumat morsellū vñd in mane diebus
 alternis in vno mēse et post ipsius assumptionē stet ieiunus
 ad minus horis tribus. quā cōfectiōe uti incipiat per duos
 mēses post assumptionē eradicatiui suprascripti. ¶ Soluti
 uū facile cōfortatiuū et c. R. trifere sine opio. 3. iij. episthimi. 3.
 j. iere. 3. 5. passulard. 3. 5. aque acetose. 3. j. seri caprini. q. s. pio
 potu. Istud assumat calidū per. 12. horas post finē cene ime
 diate pcedēis in singulis tribus mēsibus semel et cū modis
 descriptis in assumptione solutui eradicatiui suprascripti
 preterq̄ q̄ post assumptionem dormiat ad libitum et non su
 mat lanatiuum

¶ Contra uertiginem paralem et principium apopleſie.

Edicine vrueti familiares. R. pillapalefangino
ruagarici añ. 3. i. salis gême çingib. añ. gr. i. n. i
sce z ed sy. de sicados reformen' pille. vii. pro. 3.

¶ Diversiud. Extrema fricent cū pāno suauiter
catop horāri cūbū. ¶ Digestiui Recine agne

mel is facte fm cañ. q. 8. pro decoctiōe delectabili: saluē pteo
ouas maiorane pte. 5. rosmarini. pte. j. misce deinde bulliant
usqz ad cōsumptionē tertie ptis aque. nltimo exprimant & co
lent. ¶ Si vō vult medicamē efficacius addant pipis cñct
beris cinamomi añ. q. 8. pro decoctione delectabili bulliant
oia simul & colent ut supra. ¶ Si iterū vult medicamē effi
caci⁹ tunc. R. sy. de theados. 3. i. oximellis. s. 3. s. aque saluē
3. j. s. aquarum hyssopi absintibij añ. 3. j. misce. ¶ Solutiūm
Post vō debitā assumptionē alterius digestiū orū suprascri
ptorū tūcrea assumat pillarū suprascriptarū q̄ritatē ad libitū
¶ Caput purgiū per nares attrahēdū. R. aque maiorane. 3.
ij. plueriō nucis mus. 3. j. mell. 3. ij. misce. ¶ Digestiū vsuale
& vñ familiare. R. aque saluē. 3. j. aque maiorane: herbe
hyso. absin. añ. 3. j. pul. nigel. 3. 5. gūc. al. 3. ij. ant & meli⁹ mell. 3.
iij. misce. ¶ Solu. vsuale & facile. R. pit. suprascriptarū q̄rita
tem ad libitū. ¶ Cerebri cōfortatiū. suffumigē camera
ex thure. bñc vō fumū a longerecipiat & nō radios directos
ipsius fumi aut suffumigē cū auib⁹ cypri artificialibus salib⁹
sori uel ligno a loco ad libitū. ¶ Cerebri cōfortatiū ut supra
R. cubebarum. 3. j. 5. cardamomi. 3. j. nigelle toirefacte. 3. iij.
misce deinde ligentur in syndone graneo subtili & raro. 3. flaz
mixturam odore crebro & pprie sōcho ieiuno. ¶ Cerebri cō
fortatiū 3. & cordis. R. tyriace debite fermentate. 3. j. 5. aque
saluē. 3. ij. misce illā tyriacā assumat sōcho ieiuno in auro
per. x. horas post cenam & post ipsius assumptionem stet ieiū
nus hōrie septem & interm dormiat sed non amplius dua
bus horis. Alio. R. a cori nutriti sine cañ. 3. 5. Aliud. R. oia

Capitis

cori. 3. ij. ¶ Solutiū aliud usuale facit. R. pillas assai
reragari. añ. 3. j. gēme cingib. añ. gra. j. misce et ed sy. de tica
dos fiant pille. viij. Istum assumat ab vna usq3 ad duas
ad libitū diebus ad libitum in sero ed ponit se ad dormiēdū
etiam si cenauerit. ¶ Cerebri visus stōchi et epans conforta
tiuum. R. mirabolanum kebulum conditum numero. j. hūc
assumat in aurora diebus ad libitum. ¶ Cerebri conforta
tiū efficacius prior. R. florum salute viridis. q. a. pio cōser
ua delectabili mellis electi lib. ij. spērū dyamusci dul. 3. j. mi
sce deinde fiat elec. seu melius conserva sūm can. ¶ Cerebri
nuche et nervorum cōfortatiū. R. oleorum lilioꝝ alborum
3. ij. spice camo. añ. 3. j. spērū dyamusci dul. 3. ij. misce. Ex hac
vncione vngatur nucha spondilia colli et omnia spondilia
spine et etiam membra lesa.

¶ Contra epilepsie principium.

Inoratiuū. ℞. pillarū de iera deſca ip̄ cartū in reor
pta infraſcripta agarici añ. 3. j. ſingib. gra. ij. aga
ricus infundat in oximel. ſimplici: deinde miſce
z fiāt pille. viij. ¶ Pille de iera de qb^o ſupra. ℞.
ſp̄rū de iera pigra ptē. j. ſeu de iera maiori Sale

ni. aloes succotrin. i. electi ptes. ii. misce z cum syrupo de stica
dos z fiat magdaleon pio pillis. ¶ Digestiū. R. syrapi de
sticados. 3. j. oximell simplicis. 3. s. aquap maiorae. 3. i. s. sal
uie. 3. i. acetose. 3. s. misce. ¶ Radicatiū solutiū. R. pillā
rā fenidarū de iera de qb^{us} supia. agarici añ. 3. j. singib. gra. ij.
misce ut in p^{re} minoratiuo. s. infundendo agaricū in oximelle
simplici. ¶ Solutiū facile z usuale. R. pillarū alefanguinā
rā. 3. ij. agarici. 3. j. agaricus infundatur in oximelle simplici
deinde misce z fiat pille zc. ¶ Cerebri z nervoz cōfortatiū
z capsarū taz añcedēis q^{uo}d iunctis digestiū z resolutiū. R.
spērū dyamnsi dulcis. 3. j. s. radicio peonie. 3. ij. cassilignee
3. s. succari albissimi. 3. vj. pista. pi. deide oia sūt misce z cū aq^{ua}
maiorane z saluie añ. fiat cōf. solida i morseli. 3. iij. p quolibet
¶ Digestiū usuale. R. aq^{ua} rā sticados. 3. j. s. betonice. 3. j. ma
lorane saluie añ. 3. s. radicio peonie pluericare. gra. ij. suc
cari albi. 3. j. misce. ¶ Cerebri cōfortatiū ut supia sed efficaci^{us}
R. spērū dyambze. 3. j. s. ois de corde cerui. 3. j. carpobalsa
mi gallie musca. añ. 3. s. lingue arietis. 3. j. radicio peonie. 3. ij
succari albissimi. 3. viij. pul. pul. z fiat cōfectio ut supia de alte
mediate. ¶ Aliud ut supia. R. affc. 3. i. carpobalsami. 3. s. gal
lie musca. lingue arietis añ. 3. ii. nucis idice. 3. i. radicio peonte
3. i. pista da pistent z cū sy. de sticados fiat pill. viij. p. 3. ¶ Ali
ud ut supia sed efficaci^{us}. R. radicio vitis albe radiciū aristolo
gie ro. añ. 3. j. radiciū andacoebe radiciū pēta fili añ. 3. s. spice
epithimi añ. 3. s. seu 3. plātagio. M. i. coralloz ru. 3. s. pul. p. z
deide ex oib^{us} sūt mixtis fiat pille ut supia. ¶ Aliud ut supia.
R. lapidū armenilicis gagatos añ. 3. j. oppoponaci lacte añ
3. s. ambze. 3. ij. ois de corde cerui. 3. i. pul. pul. fm cano. de
de cū sy. de sticados fiat pille ut supia. ¶ Aliud diutis fami
liare. R. seium siseleo. 3. i. rosmarini. 3. s. rutbe. 3. i. spice gallie
musca. añ. 3. s. sticados. 3. i. coralloru ru. 3. i. seminū plantagis
3. s. pi. pi. z cū succo fenicli fiat pille ut supia. viij. p. 3. ¶ Ca
put purgiū z cerebri cōfortatiū. R. aq^{ua} maiorane sticados
añ. 3. i. succi foliorū blitio. 3. s. nigelle. 3. s. peonte. 3. i. māne ele
cte. 3. s. pul. oia z misce. ¶ Cerebri cōfortatiū. R. tyriace an
dromacbi. 3. i. s. ¶ Cerebri z nucbe cōfortatiū. R. vnguētū
de bdelio mef. 3. i. coralloz ru. 3. ii. seio plātagio. 3. i. olcoz lil
oz albor. 3. i. spice. 3. s. laudani. q. s. ad oia sūt renacitatem fa
ciendā. ccre noue quantum pro vnguēto molli pul. pul. z fiat
vnguētum ad lentum ignem.

Contra epilepsiam.

Nroni. Cei mironi regis a spectabilis viro. N. ut
indiciu eentia egru die pferre zc. In casu sup
scripto iplicant tria ou b pncipalr. Primd v
id bictm oib' sit epilēsia. Pua xlo ex signis nar
ratio i casu hic morb' ē epilēsia tanq' ex signis colb' z ppijs
epilenſie. Secunda conelo epil. aliqn xcomitatur stupor cuz
ipſa aliqn permuetetur ad paralifum. ſicut z apopſiam z p

ralisim multoties fecit stupor. ergo non est inconueniens quod si
 por comiter epilepsia sicut est in casu illo. Tertia conclusio spa
 smus non necessarius coniungit epilepsie ut quod epilepsia est in sua in
 qua viri est ipotens ad expellendum animam ad extremitates ner
 uorum et origines: ut quod cum epilepsie est vapor aut materia subtilis sub
 stantie et non multum acute qualitatis quorum non est care spasmi: et
 ita est in casu illo dicto. De tres conclusiones ad istam ponuntur ab
 Avicenna. prima. et capitulo de apoplexia. et est tertia. et capitulo
 de paralyti. Item a Serapione in breuiario tractatu. 3. capitulo. de apo
 plia. et 9. continetur. tractatu. de apoplexia. Secundum dubium utrum dicta
 apoplexia sit propria uel communis in cerebro aut per coitatem ex alio
 membro. Prima conclusio epilepsie dicte primi primi leues quod fue
 rint sine spasmo et sine capitis grauedine et fuerint ex cerebri
 debilitate et per coitatem vaporum eleuatoz a multis materijs re
 lectis in dictis magni ueniunt membrorum naturalium ut epatis et sple
 nis et fletu geniti defectu naturalium ueniunt membrorum dictorum et reu
 lunt diminuti fluxu emorroidalibus sibi aduocantur quod testatur cor
 de alioque altero et fletu fluxu cholice uitel inue quentur se
 cut debilitauit membra naturalia et oia sine capitis grauedine. Et
 oia sentit auctores dicti in locis allegatis. Secunda conclusio
 epilepsie dicte paroxysmi fortes quod fuerint cum spasmo et capitis
 grauedine et fuerint paroxysmi epilepsie proprie et per coitatem in
 cerebro et hoc per adiunctum debilitatem ueniunt naturalium cerebri et pa
 roxysmorum continuatio seu continua reiteratione quod testatur in ca
 no. et in uis capitis grauedo tpe quietis. et inter unum paroxys
 smum et alium et trinus oculorum tenebrositas et uertigo et puatio si
 gnorum significatiuum lesiones alteri membrum et hoc idem sentit Avicenna.
 dicto secundo capitulo et dicti auctores dicunt capitis de epilepsia.
 Tertia dubium utrum in dicto casu epilepsie dicte cum sit hu
 morum actio sine anapex et si humorum an flatus an sanguine
 Prima conclusio in dicto casu epilepsie paroxysmorum leuium cum sit
 vaporum sed paroxysmorum fortium quod coicatur sunt spasmi cum sunt
 humorum flatus aquosus subtilis quod testatur spasmi grauedo ca
 pitis oculorum tenebrositas hoc idem asserunt doctores dicti locis
 allegatis. De his uis ueniamus ad remedia et per potest dari sy
 mptomatica. R. syr. de sticados. 3. i. oximellie squilluici. 3. s. aque
 salute aque maiorane an. 3. i. s. pulueris semle peonie. 3. s. mi
 sce. Pille efficace. R. pillarum de iera maiori cotiarum agarici
 ana. 3. i. salis geme. gra. ij. misce et cum elec. indi. q. o. ad ico ipo
 radu reformant pille. vij. R. pille faciles. R. pillarum de iera
 simplici. 3. ij. agarici. 3. i. salis geme. gra. i. misce et reformant
 pille cum dicto elec. ut supra. R. Confectiones. R. mirabola
 nos kebulos coduonum numero. ij. dyamasti dulcis. 3. ij. dya
 cori. 3. s. aromantent cum seminibus nigelle fiseleos peonie an.
 q. o. ad incorporandu uel ad aromatizandu. R. Clistere. R. mer
 curialis. R. hamaturu. R. i. sticados maiorane radicem se
 mit. petros. centaurer minoris ana. R. s. semini fiseleos car
 tami ana. 3. ij. cassie. 3. s. iere pigre. 3. s. succari rubri. 3. s. vi
 tellu oul. olei aneti. 3. iij. herbe radice semina bulliant suffi
 cienter: deinde optime exprimantur et colectur ultimo duobus cy
 stis dicte colature reliqua omnia addantur et fiat clistere. R. Mollia
 zatoriu. R. fiseleos. 3. i. massicie. 3. s. nucis musca. 9. i. piretri. 3.
 i. cere. q. o. ad incorporandu misce et fiat pille parue olfaciat
 vultu tepissime mastice sepe solui mastice. R. Caput purgum
 R. aque maiorane. 3. ij. pulueris radicis ireos. 3. ij. nucis mu
 sca. 3. i. misce. Summum remedium est mutare acrem humidum
 in siccu ut hippo. secunda affo. q. 51. et Avicenna. prima tertia. secunda
 capitulo de epilepsia.

Contra debilitatem memorie. Solutiuum minoratum facile.
 R. cassie fustule. 3. i. mirabolan op. indor. 3. ii. syrapi de sticados. 3. i. aque endiuie. 3. i. seri capini quod
 cum sufficit. pro portione mirabolan prius minutum incisi in
 fundant per xij. horas ad minus in dicta aqua: deinde optime
 exprimantur et dicte expressioni reliqua etia addantur et fiat po
 tio. R. Solutiuum minoratum aliud. R. pillarum de iera simplici
 3. ij. agarici. 3. i. bdelij. gra. ij. salis geme. gra. i. misce et cum
 elec. indi. et fiant pille. vij. pro. 3. R. Syrupus. R. succi acori
 3. i. succi ciperi ireos calamita ana. 3. s. pulueris fileris mo

rant. 3. ij. succi salie. 3. i. succari albi. q. o. misce et cum aqua
 alkeiri aut sticados. q. o. ad syrupum fiat syrupus ad leni
 ignem et clarificetur. R. Syrupus alius. R. syrapi de stica
 dos. 3. i. oximellie simplici. 3. s. aque salie. 3. ij. aque capilli
 ueneris. 3. i. misce. R. Solutiuum eradicatiuum. Recipe agarici
 mirabolan ora kebulorum specierum teralogedionis. Descrip
 ne ana. 3. i. nucis musca. gra. ij. misce et cum elec. indi. et fiant
 pille. vij. pro. 3. R. Potio loco syrapi. Recipe aque maiorane.
 3. ij. aque menthe aque bysopi an. 3. i. misce et aromatizetur
 cum modico acori uel ciperi. Fricationes fiant ad collum spa
 tulas et brachia tota ab humero infra cum pano in mane et
 surgit et hoc saltem bis in hebdomada. R. Lotio extremorum.
 Recipe floribus camomille. R. ij. sticados. R. s. salie rosma
 rini ana. R. i. contundantur omnia grosso modo: deinde bul
 liant omnia in sufficienti quantitate aque usque ad consumptio
 nem quarte partis aque. Vento sine scarificatione due car
 nositatibus spatularum tertia spine ubi collum coniungit
 dorso saltem semel. R. Enema. Recipe foliorum blitii merca
 rialis ana. R. i. sticados camomille maiorane rubi menta
 stri ana. R. i. se. fileris montani fenugreci ana. 3. s. vitellum
 oul. i. an. R. s. cassie. 3. i. iere pigre. 3. vj. succari rubri. 3. iij.
 olei mei. 3. ij. bulliant herbe radice et semina fm cano. di
 ctum tribus cyathis dicte colature: reliqua omnia addantur
 et fiat clistere. R. Caput purgum. Recipe aque maiorane. 3. i. suc
 ci bali. 3. s. i. lueris ireos. 3. i. succari. 3. s. misce. R. Sierna
 zatoriu. Recipe ellebori albi partem. i. pulueris ireos partes
 ij. misce. R. Odoramentu. Recipe radicem ireos. 3. s. fiseleos
 sticados ana. 3. ij. nucis muscate. 3. s. menthe dyan. brie thuris
 calamiti storaco calamite ana. 3. s. ligni aloco. 3. ij. laudant
 q. o. pro pomo conficiendo. R. Confectio. Recipe dyacori. 3.
 ij. spicenardi. 3. ij. nucis muscate. 3. s. ireos. 3. s. radicem aristolo
 giero. fiseleos salu. an. 3. s. mellis. q. o. pro cuc. et fiat clistere.
 R. Alia confectio. Recipe spicem dyacori. 3. ij. spicem dya
 musci dulcis. 3. s. salie. 3. s. mellis. q. o. pro cuc. ut supra.
 R. Alia confectio. Recipe kebulorum condit. 3. ij. dyacori.
 3. s. salie. 3. s. mellis. q. o. ad incorporandu et fiat confectio.
 R. Lotio pro capite. Recipe sticados. R. s. salie. R. s. ma
 iorane baccharosimarini ana. R. s. bulliant sufficienter in
 luxuio quercu aut fermento: vult: tamen luxuio in melle
 rum vult est melius.

Contra visum debilitatem ex panno.

Solutiuum facile. R. pillarum lucis minoris melle.
 3. ij. agarici. 3. i. salie geme sigib. an. 3. i. misce et cum sy.
 de sticados et succi leni. an. reformant pille. vij. iste pille detur fm cano. et. R. Confortatiuum visus et
 oculos clarificans. Recipe succum celidonic. 3. s. i. u. c. 3. ij. se
 nitrole herbene an. 3. s. succari candi. pulueris ad. 3. ij. misce.
 De istis succis actis fridis ponantur oculis duas uel tres gut
 tas tpe calido uel recenti tpe frido tepide: si hoc tenuerit per
 unam horam ante cibum et perne mane et diebus alternis et. 3. die
 post solutiui supra scripti et spatio dierum. xv. mo dicto alijs
 diebus. xv. non utat. R. Confortatiuum ut supra. Recipe mira
 bolano kebulorum condit. unum funiat ut elum in uota singula
 mente sel et post hoc se in uota. 4. R. C. visum confortatiuum et
 oculos clarificans. R. succum celidonic. 3. s. frute. 3. ij. feniculi
 rose herbene an. 3. s. clumie lauri. 3. ij. margaritarum non perfora
 rum. 3. s. fileris montani. 3. s. croci. 3. s. succari candi. 3. ij. pulue
 ris andapulueriscentur deinde misce. Si vult efficacius con
 fortatiuum et visum clarificans supra scripto illo utat ut supra.
 R. C. visum clarificans et caliginem remouens ut supra. Recipe se
 niculi depurati. 3. s. mellis electi. 3. s. fellie pdicior. 3. s. misce. Si
 vult medicamentum mutare isto utatur ut supra. R. C. visum cla
 rificans efficacius pueribus. Recipe succi feniculi depurati
 3. s. s. mellis electi. 3. s. fellie vulturis. 3. s. misce. Si vult effica
 cius prioribus tunc isto utat ut supra. R. Confortatiuum ut su
 pra. R. licij. 3. s. succari candi. 3. s. succi feniculi depurati. q. o.
 ad aliquantulum illi istand totum dicitur et succum et pulueris
 tur subul: deinde optime cum dicto succo feniculi et

tur in mortario cū pistello donec totū redigatur in modum mellis fluidi. Si vult medicamen esse caciū visū clarificādo ē. tunc isto utatur cū modis ut supra. ¶ Confortatiū ut supra. R. semina fiseleos. ʒ. ʒ. feniculi. ʒ. ʒ. cubebe. ʒ. ʒ. nuci muscate. ʒ. ʒ. macis. ʒ. ʒ. succari optimi. ʒ. ʒ. semina conficiantur cum vna sola coopertura succari. Ultimo reliqua minuitando incidantur et fiat tragea puluerisata. Istius tragee assumat. ʒ. ʒ. uel. ʒ. ʒ. in mane cum surgit bis in hebdomada tpe frido et semel tpe recentis: post fiet ieiunus boris tribus ad minus. ¶ Confortatiū ut supra. Aromata seu spēs pro ferulio et saporibus. R. aromatum tragee immediate supra scripta. ʒ. ʒ. cingib. cinamomi electi garof. añ. ʒ. ʒ. spērū byamisci dulcis. ʒ. ʒ. succari albisimi. ʒ. ʒ. pulueriscent oīa subtiliter deinde misce. Istis aromatibus utatur super ferulo saltem ter in hebdomada et propter tpe frido uel recēti ad libitum in quantitate debita.

¶ Contra lachrymam oculi et conturbationem eius et principium obthalmie.

Globotomia ¶ fiat cephalice manus lateris oppositi oculo leso ex qua extrahantur. ʒ. ʒ. sanguis. Hec vō flōmīa est et fiat et bora tertiarū sōcho ieiuno et pñs biro nēria bñficio eodē mane et luna nō exite in cōbustide nec in oppōne. ¶ Solutiū mioratiū. R. pilula pauresp. ʒ. ʒ. agarici. ʒ. ʒ. salis gēme cingib. añ. ʒ. ʒ. misce et cō dyasiniconis. q. ʒ. ad incorporādū reformentur pille. ʒ. ʒ. istas pillas assumat in aurora cū custodia ante assumptiōnem syrūpi infra scripti p vñā diē. ¶ Digestiū. R. oximell simplicia. ʒ. ʒ. syrūpi violati. ʒ. ʒ. aquarū cicore. ʒ. ʒ. feniculi. ʒ. ʒ. misce. Istū syrūpū assumat calidū in aurora quorū diebus orinuis. ¶ Solutiū eradicatiū. R. pillas aurearū ʒ. ʒ. agarici. ʒ. ʒ. salis gēme cingib. añ. gra. ʒ. ʒ. misce et cō dyasini. conis. q. ʒ. ad incorporādū reforment pille. vij. Istas pillas assumat in aurora cū custodia per vñā diē post cōpletā assumptiōnē syrūpi immediate supra scripti. ¶ Prohibitū fluxus humiditātū ad oculū. R. cineris lane succide seu nō ablute et cōbuste. q. ʒ. pro linimēto albumis ouī optime cōquassati. q. ʒ. ad incorporādū p mēnerē p dicto linimēto: misce. Ex isto linimēto liniant medietas frontis et tpe oculi lesi. ¶ Prohibitū ut supra efficaciorē. R. aloes succotrinī cutie pparate sicut memite licij boli armeni ana ptē. ʒ. ʒ. gummi arabici ptes ij. de oībus simul. q. ʒ. pro linimēto albumis ouī optime cōquassati. q. ʒ. ad hoc incorporādū pro dicto linimēto misce. Ex isto linimēto liniant tpe et frons et ita supra. ¶ Oculi et palpebre confortatiū et lachrymam exiccāo. R. sicut albi sine opio. ʒ. ʒ. tūte pparate. ʒ. ʒ. thuris. ʒ. ʒ. croci. gra. ʒ. ʒ. succi fenici. partes. ij. aque ros. ptē. ʒ. ʒ. De ambobus. q. ʒ. ad reddēdū fluxibile. pul. pul. deinde misce: de hoc liquore ponat in angulis lachrymalib⁹ plurib⁹ vicib⁹ in die salte quater. Hoc vō liquore tātū utat octo dieb⁹ cōtinuis: deinde interponat vñā septimand in qua nihil ponat in oculo. et si tūc non recipit debitū suam et postea trāseat ad liquore immediate infra scriptum. ¶ Confortatiū oculi et ut pz. R. mirabolano p citrinop. ʒ. ʒ. tūte pparate cū aqua rosa. sm cano. ʒ. ʒ. succi feniculi ptes. ʒ. ʒ. aque rosa. ptes. ij. De ambobus. q. ʒ. ad reddēdū totum fluxibile. pul. pul. deinde misce. De hoc liquore frido et non intēse frido ponat in angulis lachrymalibus salte bis in die et cū reliquis modis et ordinibus descriptis in usu liquoris immediate supra scripti. ¶ Confortatiū oculi et ut bis supra efficacius piori. R. sicut memite. ʒ. ʒ. tūte ablute thuris sicut albi cum opio croci ana. ʒ. ʒ. pulueriscent oīa subtiliter: deinde misce. De hoc puluere suffletur in angulis lachrymalibus sōcho ieiuno bis in die. vñā ante prandium et ante cenā. et cū reliquis modis et ordinibus descriptis in usu liquoris immediate supra scripti. ¶ Confortatiū oculi ut supra. R. succi granatorū in aceto forum p cocti et ex decoctione redacti in medietate ipsius et colati. q. ʒ. ad reddēdū totū infra scriptū fluxibilem. R. sicut memite. ʒ. ʒ. aloes electi puri. ʒ. ʒ. musci parum. ʒ. ʒ. licij. ʒ. ʒ. croci gra. ʒ. ʒ. puluerisanda pul. subtiliter: de

inde misce et pone in vase vitreo et obtura orificiū eius et sic dimitte diebus. 40. in sole. De hoc liquore ponat in angulis lachrymalibus duas aut tres guttas sōcho ieiuno singulo die bis. vñā antecenam et cum reliquis modis et ordinibus descriptis in usu liquoris immediate supra scripti. ¶ Confortatiū oculi et palpebrarū et humorum ad oculum fluxorū et in tunicis oculi et in palpebris oculi infusorū resolutiuum. In fine vō status morbi et in declinatione eiusdem sanguis ut extrahatur calidus a venis sub alio columbe ponatur in oculo toto ad minus et iter in singulo die plurib⁹ vicibus ad libitum sed saltem diebus sex. Hic vō sunt medicine notabiliter intensiores et efficaciores oībus supra dictis ne tūc ut rā alteratiue q̄ edatine et propter cauendum actua e in similitate commissure coronalis. Item incisio arteriarū temporis deinde actualis cauterigatio eardē: que medicine oīs intensiores et efficaciores et alie due notabiliter efficaciores hic nō seriose describunt sperans ex ipsis medicinis prioribus etiā nature magis familiaribus curā p̄fici securus et cum infirmi molestiam inori. Si vō supra scriptis medicinis nāe familiaribus non debite curetur tunc necessaria est cirugia ut infra. vñā q̄ scindat et aperiat locū palpebre in quo sita mā est indurata et inde extrahatur dicta mā indurata que incisio et abstractio sapienter et canonice fiat: deinde locus curet cura ulcerum. vñā p̄ mundificetur locus ipse. 2º remoueat a loco mala complo cala. 3º cōsolidetur locus. omnia hec tria ut infra. vñā mundificetur locus ipse cū aqua decoctionis oī de excoctis partis et aqua mellis p̄m vñā oībus simul mixtis. remoueat mala complexio calida a loco cum sicut albo et rasio fricata et dissoluto lacte mulieris super cote seu super lapide acutorio q̄ idem est p̄mo ipso lapide loco cum aqua alia parte lactis mulieris que lorio lapidis abijciat: deinde sicut fatuetur cum alia parte ipsius lactis mulieris et imponatur ut supra.

¶ Contra puritum oculorum.

¶ Primo flōmīa. ʒ. ʒ. sanguis fiat ex cephalice manus dextre per. vi. uel. vii. horas post prandium que tū non fiat nisi prius habito consilio cū medicis astantibus. Ponant ventose tres vñā in medio spatulari immediate sub collo. alia sub carno sitate spatula. altera alteri spatule: et iste due scarificentur et extrahantur. ʒ. ʒ. sanguis vñā vñā pro qualibet spatula et iste debent apponi per. vi. uel. vii. horas post cibū. Et si facta fuerit flōmīa ponantur ventose solum 3º die post globotomiam. Si vō nō facta fuerit incipiat a vñā. ¶ Lorio cū qua lantur brachia a cubito infra et tybie a genu infra sōcho ieiuno añ cenā oī die. Deinde post loriōnem fiet calidus et nō rect plat fridū. Et nota q̄ globotomia facta manus globotomata non lauet nisi post quatuor dies sed alia mēbra lauent. R. florū nenufaris. ʒ. ʒ. rosarū violatū añ. ʒ. ʒ. corticis papaueris. ʒ. ʒ. floz salicis folioz ruthe. añ. ʒ. ʒ. florum camomille. ʒ. ʒ. Contundant oīa grosso mō et bullāt in aq̄ sufficiens q̄ntitate p lotionē usq̄ ad cōsumptiōnē q̄te ptis aque. ¶ Solutiū mioratiū facile. R. pillas aureas. ʒ. ʒ. de iera simplicia. ʒ. ʒ. misce et cū iulep violato. q. ʒ. ad incorporādū formēt pille. vij. quas assumat quarta die post vñā cōsumptiōnē factā in aurora: deinde immediate experiat dormire per borā uel circa qua transacta surgat siue dormiuerit siue nō et fiet post assumptiōnē q̄nq̄z boris ieiunus et tunc assumat pro lauatio vñā cyathu aque oī de excoctis calē sine succaro et p mediā hōm post experiat si pōt habere secessus et siue exeat aqua dicta per secessum siue nō prandeat cibariū boni nutrimenti tēpati. ¶ Syrupus que assumat quorū dieb⁹ cōtinuis in aurora post pillas supra scriptas post que syrūpū dormiat ad libitū et fiet ieiun⁹ boris quatuor. R. syrūpi de papauē ʒ. ʒ. iulep violati. ʒ. ʒ. aq̄rū nenufaris. ʒ. ʒ. endiuie. ʒ. ʒ. misce et exhibeat in potu. ¶ Solutiū eradicatiū facile. R. pillarū supra scriptarū. ʒ. ʒ. ubi p̄t erat. ʒ. ʒ. Istas pillas assumat in aurora mō et oī die p̄t scriptis in pilla. q̄ ē pillas assumat

post quatuor dies suprascripti syrupi. **C**onse assumenda post pillas in mane cum surgit diebus octo continuas post quam stet ieiunus horis tribus. **R.** spemuz et oium ingrediendum. dyadragmatuz frigidus. 3. 5. spemuz triasandaloz. 3. ij. succari albi. 3. vj. misce et cum aqua ro. q. s. ad consumendum fiat affectio solida in moris. sellis trias diagma pro singulo et oī die assumat vnde morisellum. **A**d loco colyrii quia oculos sibi lauet quater in die ad minus et pluries ad libitum maxime stōcho ieiuno et beante et post oīa suprascripta. **R.** aqua purā frigidā immediate cum bauritur ex puteo et cum ipsa balneent oculi nō fricādo. **C**olyrium de quo tepido ponat in oculis guttas duas vel tres in vno quoque oculo ter in die maxie stōcho ieiuno quo nō utatur nisi post pillarū ultimā assumptionē. **R.** rutie pparate optime. 3. 5. antumōij. 3. 5. aquero. q. tū. 8. misce et fiat colyriū. **A**liud colyrium assumendum ut suprascriptuz. **R.** sicff albu dissoluat sup lapide cote fricādo ipz cū lacte mulieris.

Contra debilitatē auditus et stōchi. **R.** pillarū alectanginarum. 3. ij. agarici electi. 3. ij. agaricus in frustis dissolutus et nō pistat in fundat in oximelle simplici. q. 8. ad eius debitam imbibitionem ex dicto oximelle simplici per sex horas deinde oīa sū optime incorporent in mortario cū pistello. **U**ltimo ex hac mixtura forment pilles. vij. **D**igestiuuz et mēbroz pñaliuz et pprie stomachi cōfortatiū. **R.** syrupoz de absinthio. 3. j. acetosi simplici. 3. 5. aqrum cicore lupulorum añ. 3. j. 5. misce. **I**stud digestiuum assumat in aurora debite calidū et nō tepidū duobus diebus cōtinuis et singula medietate cuiuslibet mēsis pter q tpe calido et post assumptionē nō stet ieiunus ad minus tribus horis. **P**redicta pillarū solutiū assumat a tribus usq ad quatuor ad libitum et hoc in aurora. aut ad libitum in mane cum surgit semel in singula medietate cuiuslibet mēsis pter q tpe magni caumatis et etiam magni frigoris. **E**t si ipsas pillas assumat in aurora tunc post earū assumptionē dormiat vna hora si pōt. **S**i autē non dormierit nō stet in lecto plus q vna hora. trāfacta vō vna hora dicta siue dormierit siue nō surgat et nō ulterius dormiat. **S**ed post earū assumptionē stet ieiunus horie quique siue pdictas fumpserit in aurora siue i mane. **E**t nō assumat lauatūz aliqō sed in dicto termino quique horarū padeat et pro ferculo in ipso brodio comedat blites cū boragine et feniculo. **I**tē carnes laudabiles ut pulli plices salsani bedi ul vituli vel alias carnes laudabiles. **S**tomachi cōfortatiū cordi cerebri et auditus. **R.** dyabie. 3. j. astius pfectionis sumat vnde morisellū in mane cum surgit duobus diebus cōtinuis singula hebdomada solā tpe frigido. **E**t post istius assumptionē stet ieiunus horis tribus ad minus. **A**uditus cōfortatiū. **R.** olei amigdalorum amararum. 3. ij. musci. 3. 5. nucis macate puluerizate. 3. ij. **I**stius liquoris nō calidi neqz frigidī sed tepidī in tres vel duas guttas in aure auditas dīminuat ponat in sero cum vadit dormitum tribus diebus in singula hebdomada pter q tempore calido.

Contra manationem saniei ex aure.

Cena sit paucior pñalioz enitet bumida in cena. res ne porosas ut fructus substantiā caulū caneros pisces et pprie magnos et pprie elixos. legumina exceptis ciceribus. pastilia aut alaganas rasiole turtas et silia aromata et pprie intese caliditatis acumina ut allea cepas scalognas rapband et silia carnes antiqas ut anseres anates et silia quales ne carnes potinae raginas lacticia: ut lac caseū nō durū butyrūz et cetera lacticia excepto caseo duro. oīa vinosa alba multa nigra coitum supfluū pprie post cibū quū est pessimus saporos acutos et silia bñia spē acutas ut sinapismū et c. vñtos getem nimia utat pñico pro ferculo spelta farre blitibus cum pma ebullitione in sua aq et cum boraginis et petros. brodio cicerum ru. cum aliquibus granis brodio caulū siue caulibus radicibus petroselinū brodio sine caseo nō antiq pulce ordei et pprie in cena utat carnes viculinte castratinis et pprie castrati capoli bedi leporis iuuenis carnibus pulli pñicū salsanor laudarū turturūz turibū columbor seu pñ-

piohū paruarum auluz ruraliū ouis quomolibet et pprie solibilis et nō duris frutillis mollibus caseo duro post cibum nō multe quantitate. **U**tas saporibus agrestibus vel acetosis sed nō acutis ieiunet saltē semel in hebdomada. **P**ñalium ieiunū nō sit maius alijs pñalijs. singulo die bñficiūz babeat vñtio saltē semel et si nō nāliter saltē artificialē cū enemate israscripto. **N**ō stet in lecto amplius nonē horis in ista hyeme in quibus nō dormiat plus septē horis. **A**terē cobabitet sicuz et debite caliditatis. **P**ortet caput cōuenienter calidum et magis in nocte q in die. **N**ō teneat aures obturatas et pprie de nocte sed solum coptas. **J**acrat de nocte sup aure vñ fluit sanies. exercitet cōuenienter et pprie stōcho ieiuno mane et sero. euitet melācholias iuxta posse. utat gaudio vñoso. **E**ne ma diuersiū a capite et māeruz coīuz educiūm. **R.** folioz blitis maluarū añ. 3. j. mercurialis. 3. ij. saluie sicados añ. 3. 5. floz camomille. 3. j. semina fenugreci. 3. 5. vñtellis oui. 3. j. cassiis. 3. j. ierapigre succari ru. ana. 3. 5. olei colis. 3. iij. salis. 3. ij. herbe et semina bulliāt simul in sufficienti quantitate aque usq ad consumptionē medietatis. deinde optime exprimant et tribus cyathis colature reliq addant et fiat clistē. **I**stud enema assumat debite calidū stōcho ieiuno. **S**ante pñandūz vel cenā ad libitū et ipm taliter assumat in pcedētibz et sequētibz diebus solutiū minoratiū et eradiciū israscripti quo uti pōt oī hebdomada ieiuno stōcho ut supra dictum oibz. xv. diebus semel. **S**olutiuum minoratiū māerum in capite et stōcho peccatiūm usuale et facile. **R.** pillarū de iera. 3. j. agarici. 3. j. salis gēme cīn ciberis añ. 3. j. **I**stud solutiū assumat in aurora. deinde post ipsi assumptionē experiatut dormire per horā tūz et trāfacta boracum dimidia post assumptionē solutiū surgat immediate siue dormierit siue nō ut coiter sit et c. **Q**uibus pillis pōt uti a tribus ad v. ad libitum oībus diebus. xx. cū modis suis. **D**igestiuum dicte mae et cere cōfortatiū. **R.** aqrum saluie sicados violarū añ. 3. j. cī cī. albissimū. 3. j. **I**stud digestiuum assumat calidū in aurora octo diebus cōtinuis et post assumptionē stet ieiunus horis quatuor et iterim dormiat ad libitum quo digestiuo mlt utat in spatio oīum. xl. diez et ipso die incipiat die 3 post dictā assumptionē dicti solutiū minoratiū suprascripti. **S**olutiuum eradiciūm dicte mae efficacius. **R.** pillarū de iera. 3. j. Salen. 3. ij. agarici. 3. i. misce et cum dyas. q. s. fiat pilles. vij. **I**stud sumat in aurora mō quo supra in minoratiū q solutiū accipiat tū semel et assumat ipm die 3 post cōpletā assumptionē dicti syrupi in diebus suis octo diebus. **L**otio brachioz et crurū a capite diuersiū. **R.** floz camomille meliloti añ. 3. j. saluie. 3. j. sicados. 3. j. 5. violarū. 3. j. lactice. 3. 5. misce et bulliāt in sufficienti quantitate aque usq ad tertie pñis consumptionē. **I**sta decoctione calida lauētur brachia a cubito infra et crura a genu infra oī die semel aut bis ad libitum stōcho ieiuno añ pñalium vel cenā quā taliter utat diebus alternis vna hebdomada singuli mēsis et taliter uti incipit sequēti die die assumptionis solutiū eradiciū suprascripti. **M**edicine ponēde in aure a qua sanies sanies. **R.** aque mellis. 3. iij. aloes thuris añ. 3. ij. myrre. 3. 5. **I**sti aque duas aut tres guttas tepidas ponat in aurem per vñā borā añ cenā stōcho ieiuno diebus alternis. **D**einde teneat aurē obturatā per vñā borā aut duas ad plus post dictā impositionē: deinde aurē deobturet: deinde dormiat cū aure copta sed foramine ei deobturato quā uti incipiat post assumptionē solutiū digestiuū et enemata suprascripta et post usq lotionis suprascripte diebus quatuor et taliter cōtinuet octo diebus. **M**ixtura. **R.** alulis vñ mellis añ. 3. j. misce. **I**sta mixtura inuoluat tēta linea et breui et in aurē ponat per horā añ cenā cū modis in ipositione aque suprascripte. deinde cū vadit dormitū dictā tentā extrahat ab aure quā utat diebus vi. intermissis in spatio. xl. diez et ea utat reterādo ut supra. **M**ixtura alia. **R.** olei amigda. amararū. 3. ij. myrre. 3. 5. croci. 3. iij. aloes. 3. i. misce. **D**uz pñumptio est futuri doloris auris tūcissimū olei tepidi duas aut tres guttas in aurē añ ce-

nā imponat cum modis descriptis in usu aque mellis quo oleo solū talr utat pcedētib⁹ digestiū solutiū z enemate supra scriptis z dolore pite aut psumptiūo de pmo fieri.

¶ Contra catarrum salsum z calidum cum aliqūi tussi. **Fiat** flobotomia cephalice brachij dextrī ex qua trabantur. 3. iiii. sanguis. 3. ista flobotomia cephalice brachij dextrī fiat per. vi. aut. vii. horas post pādū z maxime in isto uere: que flobotomia nō fiat nisi cōsilio isignidū doctoz viroz. **¶** Uentose cū scarificatione. Ponant uētole due sup carno ficate spatulaz vna cuiuslibet spatulaz z ex q̄libet extrahat. 3. j. sanguis. 3. ista uētole cū scarificatione apponunt spatulis q̄tra die post supra scriptā flobotiā z per sex horas post pādū. Que uētole nō ponant nisi cū cōsilio isignidū doctoz astātiuz. **¶** Solutiū minoratiū facile. R. cassiē. 3. i. tamarin dor. 3. 5. aq̄ruz oidei excocti violaruz pro portione añ. q. i. misce. 3. istud solutiū assumat calidū z nō tepidū in mane per horas octo post finē cene olei imediate pcedētis diei post ip̄sue assumptionē nō dormiat sed in lecto stet per vñā boraz postea surgat z cū pāno suauiter calido postea fricat leuiter sibi stōchū uētrē z ilia quē pānuz suauiter caliduz retineat sup dūcus mēbris; deide stet ieiunus post ip̄sue assumptionēz borte gñque z nō sumat lauatiūz aliq̄d sed in dicto termino boraz pādeat z pro ferculo comedat blitē cuz boragine z petrosilis carnes laudabiles ut pulli uel p̄dicis zc. **¶** Solutiū aliud minoratiū efficacius. R. pillaz de iera simplici 3. ii. agarici. 3. i. masticio. 3. 5. misce z cuz elec. succi ros. q. i. ad incorporādū reformēt pilule. vii. pro. 3. 3. istud solutiū assumat cum modis z ordinib⁹ descriptis in assumptione solutiū supra scripti quo solutiū utat talr in casu q̄ illud sit sibi gratiū superiore. z etiā si uult solutiū efficacius superiore. **¶** Syrup⁹. R. syrupi de papauē. 3. i. iulep violati. 3. 5. aque oidei excocti. 3. iii. misce. 3. istud syrupū assumat debite calidū z nō tepidūz in mane per nouē boras post cenā imediate pcedentē q̄tuor dieb⁹ cōtinuis. deide post ip̄sue assumptionē stet ieiunus ad minus borte q̄tuor z uerū dormiat ad libitū. Quo digestiū talr uti incipiat die sequēt die assumptionis solutiū supra scripti. **¶** Syrupus ali⁹ efficacior. R. syr. de papauē. 3. ii. de lignis mellis rosa. colati añ. 3. 5. aque nenufaris. 3. iii. misce. 3. istud syrupū assumat cū modis z ordinib⁹ descriptis in assumptione supra scripti syrupi. Quo syrupo talr utat in casu quo uellet syrupū efficaciorē z etiā si esset sibi gratioz p̄ore. **¶** Solutiū eradicatiū facile. R. māne electe. 3. i. tamarindoruz. 3. 5. reubarbari electi. 3. 5. elec. succi ros. 3. 5. aq̄ruz oidei excocti. 3. i. violaz añ. q. o. pro portione. 3. istud solutiū eradicatiū assumat cū modis z ordinib⁹ descriptis in assumptione p̄mi solutiū supra scripti. Sed post ip̄sue assumptionē dormiat dicta vñā bora qua caret ita tū q̄ siue dicta bora dormiat siue nō dormiat. postea surgat z in dicto termino borarū gñque assumat pro lauatiūo vñā cyatib⁹ aque oidei excocti sine succaro: de inde per mediā borā experiat dictā aquam secedē si p̄dē in quo termino siue secesserit siue nō tunc pādeat ut supra in p̄mo solutiūo. Qd solutiū talr assumat 3° die post cōpletā assumptionē syrupi q̄rū. **¶** Solutiū aliud efficacius. R. pillularum aurearuz reubarbari electi agarici electi añ. 3. i. misce z cum elec. succi añ. q. i. ad incorporādū reformēt pilule. vii. Si p̄mu3 solutiū noluert assumē assumat istud modis z ordinib⁹ supra scriptis z dormiat imediate post ip̄sue assumptionē per vñā borā z nō plus. Potus loco syrupi. R. oidei excocti. 3. 5. hūmbaz nūero. vii. sebestē numero x. ligritie mēde. 3. 5. passulaz puaruz nigras. 3. 5. violaruz. 3. 5. seminū cucurbite. 3. i. melonis añ. 3. 5. penidiap. 3. i. buliant oia sū in sufficiētī quātitate aque usqz ad consumptionē 3° p̄tis aque. deinde opume exp̄mant z colent. 3. ista decoctionē assumat loco syrupi modis p̄dictis in quātitate. iiii. 3. octo dieb⁹ cōtinuis in aurora cōpleta certa purgatione z ip̄sue amp̄tē assumē añ cenā. **¶** Por⁹ aliū. R. iulep violati. 3. i. mellis ro. colati. 3. 5. aque oidei excocti. 3. iii. misce. 3. istam

portionē assumat modis z ordinib⁹ supra scriptis in alio potu z hoc post cōpletā purgationē. **¶** Pillule nō solatiue. R. amili amigdalard dulcium excoctarū succi ligritiaruz añ. 3. ii. draganti. 3. i. gūmi arabici. 3. 5. penidiap. 3. i. misce z cuz mucillagine pilule. q. i. ad incorporādū formēt pillule. vii. pro. 3. ul ad quātitate fabe pro q̄libet istaz pillularū teneat vñā in ore de die z hoc faciat plurib⁹ vicib⁹. **¶** Cōfectio. R. dyadraganti frigidi. 3. ii. istius cōfectionis teneat in ore ad q̄titate auellane de nocte inter genā z maxillā ex latē opposito suo lateri sup quo iacet z hoc faciat dieb⁹ pluribus. **¶** Pillule aliē nō solatiue. R. draganti. 3. i. seminū citoniorū cucurbite filigis añ. 3. ii. succi ligritie. 3. 5. penidiap. 3. i. misce z cū iulep violati. q. i. ad incorporādū formēt pilule. vii. pro. 3. 3. istarū pillularū teneat vñā in ore de die si sibi sint gratiores supra scriptis mō z ordine dicto. **¶** Lotio extremoz. R. folioz laceracen nenufaris porzulae violaz rosaz floz salicis vñis camomille melliloti misce z bulliāt in sufficiētī quātitate aque usqz ad consumptionē terne p̄tis. In hac decoctione calida fricent tybie z genua isra z brachia a cubito isra z hoc añ cenā stōcho ieiuno alternatis dieb⁹. videlz vñā die sic alia non z hoc faciēdo per vñū mēse. **¶** Lotio pro capite. R. violaruz. 3. ii. oidei excocti. 3. i. maluarū. 3. i. florūz camomille. 3. 5. bulliāt oia simul in sufficiētī quātitate lixiūz nō nimis fortis uel acuti. Cū hac decoctione calida lauet sibi caput oibus. xv. dieb⁹ añ pādū stōcho ieiuno. **¶** Enema seu clist⁹. R. folioz maluarū blitū ana. 3. i. mercurialis. 3. 5. oidei excocti. 3. 5. seminū senu greci. 3. 5. vitellūz ouī numero. i. cassiē. 3. i. dyasiconis cūccari rubei añ. 3. 5. olei violati. 3. i. iiii. salis colis. 3. i. berbe scla z oideū bulliāt sū in sufficiētī quātitate aque usqz ad consumptionē 3° p̄tis aque deide optime exp̄mant z colent. **¶** Ultio trib⁹ cyatib⁹ dicte colature reliq̄oia addant z fiat clist⁹. 3. isto clisteri utat in hebdomada bis: aut ad min⁹ semel z hoc stōcho ieiuno añ pādū uel cenā ad libitū. **¶** Cōfectio p̄hibēs fluxū catarrī ad itra. R. dyapapaueris. 3. ii. istius cōfectionis teneat ad q̄titate auellane tota nocte iter genā z maxillā z hoc plurib⁹ vicib⁹ z solū illis noctib⁹ q̄bus nō tenet in ore alias medicinas supra scriptas. **¶** Cōfectio alia efficacior ad idē. R. dyacodion. 3. ii. istius cōfectionis teneat in ore de nocte cū modis z ordinib⁹ descriptis. **¶** Gargarisma ad idē p̄hibēs fluxū ut b̄c ante. R. aque frigide ualde. q. i. isto gargarismate utat ad libitū z p̄cipue stōcho ieiuno plurib⁹ dieb⁹. **¶** Unctio pro pectore. R. olei violati amigdalaz dulcis añ. 3. 5. butyri rectus sine sale. 3. 5. dyadraganti gūmi arabici añ. 3. i. seminū melonis cucurbite ana. 3. ii. cere albiſſime. q. i. pro vnguētō molli misce z fiat vnguētū molle. hac vnctione vngat totū pect⁹ solū z nō stōchū z hoc salē semel in die stōcho ieiuno z p̄cipue añ cenā plurib⁹ diebus cōtinuis. **¶** Aliud gargarisma. R. rosaz. 3. i. lētes. 3. 5. coriādrī. 3. 5. coriādis papaueris. 3. 5. violaz. 3. i. bulliant in sufficiētī quātitate aque usqz ad consumptionē 3° p̄tis aque deide optime exp̄mant z colent. 3. istud gargarisma gargarizet frigidū ualde plurico in die z hoc cū modis z ordinib⁹ supra scriptis z hoc dieb⁹ q̄bus nō gargarizat cū dictis gargarismis. **¶** Appō cataridaz. Recipe cataridaz. 3. 5. fermenti tritici. q. i. pro incorporatione pulueris istius misce z sū optie icorporent cū pistello. 3. istū medicamē cataridaz apponat. 3. 5. solū sup q̄libet duoz ossū post aures in sero cū uadit dormitū z ita teneat tota nocte. sed ipsa medicamina supponat solū caulie ne tāgat aures. in mane dō remoueat ip̄m medicamē totū z reperiet vñā uesica pus plena aq̄sate que apiat cū forpice in pte inferiori uesice ut ide aq̄sate possit fluē: deide supponat assungis cū folio caulie que oī die remoueat ut ide bu-mores possint fluē. **¶** Sanguisuga. Recipe sanguisugaz nūero. iiii. 3. istaz sanguisugaz due apponant t̄pib⁹ vñā pro q̄libet t̄pe z alie apponant ad palearestū sub mēto. v3 in vñā pte dextra alia in pte sinistra. **¶** Laqueus. Laqueus siue scra-neus apponat sup pte posteriori colli isra originē nuche p duos digitos. 3. iste laqueus siue scra-neus apponat sup in pte

posteriori cū consilio ualētiū doctorū astantiū et cū modis et ordinibus seruandis in appōne laquei. **¶** Dieta vini. Bibat et nō goretū siue mediocri coloris et modice uinositatis aliqūter dulcenāliter uel artificialr. s. cū succaro taberget. **¶** Ferula. Pulcos ordci amilū far speliā blitcs cū lactucis rapas cucurbitas atriplices fabas fractas sine corticibus coctas cum carnib⁹. Et silr eicet rubeum sine corticibus. Lac capū nō coctū cū ferculia nō exite febre uel dolore capitis. **¶** Carneo. Carnes pulloz uiculi hedi pdicis fasianī, castrati aialio annalis sed cū lactucis et uino gnatoy nō exite tussī. Quasorbilia cū albumie in pñ⁹ mēsis. pisces elixatos menolas anguillas passeres albaros oratas puas et filia. Comedat et duos ulctres bolos lactucay coctay post cenā cū acetodulcoraro cū succaro. Abstineat a reb⁹ frigidis notabilr et excessiue calis. A calidis pipe cingibē cimino anis et ceteris aromati bus calidis salua. Recipe rosmarino pulegio. Et ab acrumē nib⁹. et gallico cepio porrio scalōgije raphano et similibus.

¶ Contra catarruz subtilē et aliqūte falsedunē plurice sapientē.

Intestinatorū knitiū et māerū ab ipsis educiūdy **¶** Rx. decoctiois multū pigulo carnis porci castrati uel uiculi sed meli⁹ porci: deinde aliay carniū subsequēter. 3. xv. vitellos ouorum numero duo cassiesistule. 3. l. olei oliuay optimi. 3. iiii. salis communis. 3. iiii. misce et fiat clist⁹. **¶** Istū clist⁹ sibi iponat suauiter calidū stōcho leiuno. et 3. an cenā per vñā horā in die imediate pcedēte diē assūptionis pillarū imediate infra scriptarū seu solutiui minora tiui imediate ifra scripti et post ipsay assumptionē stet ieiun⁹ horis qñuor ad min⁹ uel qñque ad ampli⁹ et post earū dē assūptionē imediate dormiat nō ampli⁹ trib⁹ qñtie hore: hoc etiā clist⁹ talr assumat stōcho leiuno cū esset pternāliter stup⁹. et 3. p vñā horā an pñādiū uel an cenā ad libitū. **¶** Solutiū minora nud. Rx. pillarū de iera simplici. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme cingib. añ. 3. i. pulueris violay. 3. 5. misce et cū oleo violay. q. s. ad incorporādū reformēt pillē. vii. p. 3. **¶** Istay pillay assumat. 3. ii. in aurora et post ipsay assumptionē stet ieiun⁹ horis qñuor ad min⁹ uel qñque ad ampli⁹ et post earū dē assūptionē imediate dormiat nō ampli⁹ trib⁹ qñtie hore. **¶** Trāfacta vñā hora post ipsay assumptionē surgat et non assumat lauatiū aliqū et postea in termino qñque horay post assūptionē pñdeat et pro ferculo in pñādio sumat blitcs cū boragine et feniculo. **¶** Ite carneo laudabile ut pulli pdicis uiculi et filis. **¶** Digestiū efflax. Rx. syrupi de lignitia 3. i. de iulubis iulep violati añ. 3. 5. aqñuz nenufario. 3. i. ordci excocti. 3. ii. misce. Si vñ vult digestiū efficacit⁹ tunc loco iulep violati ponat syru. de papauē. 3. 5. **¶** Istū syrupū assumat in aurora debite calidū et nō tepidū seruatis modis et ordinib⁹ descriptis in assūptione pñā. **¶** Syrupi digestiui descripti cōtra pulsationē arterie stōchi. Hoc vñ syrupo talr uti loptat diē imediate sequēte die assūptionis pillarū imediate supra scriptay. Si vñ vult medicamē efficacit⁹ tūc istud digestiū cū ordinē sup⁹ posita assumat suatis modis et ordinib⁹ descriptis i assūptionē digestiui imediate supra scripti. **¶** Solutiū eradicatoriū. Rx. pillay aureay pillay de iera simplici añ. 3. 5. agarici. 3. 5. salis gēme cingib. añ. 3. i. misce et cū sy. de nenufario. q. s. ad incorporādū reformēt pillē. sex p. 3. **¶** Istas pillas assumat in aurora die sequēti diē cōplete assūptionis qñter facte digestiui supra scripti et post ipsay assumptionē imediate dormiat a media hora usqz ad vñā horā ad ampli⁹ si pñt. **¶** Trāfacta vñā hora cū dimidia siue dormierit siue nō: nō ampli⁹ dormiat sed surgat a lecto. Et post earū dē pillay assūptionē stet ieiun⁹ horis qñque et in dicto termino horay qñque assumat plauanno vñā cyathū aque ordci excocti calī sine succaro et p vñā horā post ipsay aque assūptionē siue post dictā aquā secedat siue nō tūc pñdeat seruatis modis et ordinib⁹ descriptis in assūptione pillarū cō pulsationē arterie stōchi cōpositay ex pillis modis cū agarico et c. **¶** Digestiū facile et usuale. Rx. aqñuz violay. 3. i. 5. nenufario. 3. 5. ordci excocti. 3. 5. succari albi sumi. 3. ii. misce,

Istud digestiū assumat debite calidū et nō tepidū trib⁹ die bus cōtinuis in aurora p vñā mēse post assūptionē pillay imediate supra scriptay seruatis modis reliqz et ordinib⁹ descriptis in assūptione pñā digestiui huius anscripti. **¶** Solutiū facile et usuale. Rx. pillarū de iera. 3. ii. agarici 3. i. salis gēme cingib. añ. 3. i. pulueris violay. 3. 5. misce et cū iulep violato. q. s. ad incorporādū reformēt pillē. vii. p. 3. **¶** Istay pillay assumat. 3. ii. in aurora qñta die sequēti imediate die assūptionis digestiui usualis imediate supra scripti et post ipsay assūptionē stet ieiun⁹ horis qñuor ad min⁹ uel qñque ad ampli⁹ et post earū dē assūptionē imediate dormiat nō ampli⁹ trib⁹ qñtie hore: hoc etiā clist⁹ talr assumat stōcho leiuno cū esset pternāliter stup⁹. et 3. p vñā horā an pñādiū uel an cenā ad libitū. **¶** Solutiū aliud usuale et facile. Rx. pillay assūpti. 3. ii. agarici elcc. 3. i. salis gēme. 3. i. misce et cū iulep violato. q. s. ad incorporādū reformēt pillē. vii. p. 3. **¶** Istay pillay assumat. 3. ii. aut. 3. i. ad ampli⁹ singulo mēse semel in sero cū uadit dormitū die imediate sequēti diē. v. cōplete assūptionis qñges facte digestiui imediate anscripti cōpositi ex aqñ ordci et succaro. **¶** Diuersiū vñū familiare ualde. **¶** Extrema fricōtur in mane ut imediate cū surgit blitcs pñs uentrie bñficio aut saltē tērato hēri. et 3. p crura a genu ifra et pedes fricent ut supra cū manib⁹ aut cū pñno lineo in estate frigido i hyeme vñ et epib⁹ medijs cū pñno calido fricandē media fricōne et duratione deinde man⁹ et brachia ab humero ifra cū manib⁹ uel pñno imediate fricent ut hic an crura. **¶** Ista fricatione taliter utat ad min⁹ alternis dieb⁹ qñqz tpe anni catarro ipm nexate et pñs hito uēris bñficio aut saltē tētrato hēri. Et ea fricatione talr uti icipiat die imediate sequēti diē assūptionis pñā pñā solutiui in oratiū supra scripti cōpositi ex pillis de iera simplici agarico sale gēme et ibi. **¶** Diuersorū vñū familiare et efficacit⁹ diuersorio pñ. Rx. folioz salicis. M. li. lactuce. M. ii. vitis. M. v. folioz rosay. M. ii. violay. M. ii. nenufario. M. i. aneth. M. i. corticis papaueris albi. M. 5. **¶** Cōrdant olagrosso mō: deinde bulliāt in sufficiēti aque qñtate sil pro lotione extremoy usqz ad assūptionē qñte pñā aque. Et vñ medicamine efficaciori idiget tūc ex hac descriptiōne debite calī lauēt et fricent brachia manū crura et pedes stōcho leiuno. et 3. an pñādiū p horā et an cenā per tātū dē: deinde dicta extrema reuēant debite calida et coopta. **¶** Ista lotionē talr uti icipiat die sequēti imediate diē assūptionis pñā pñā supra scripti eradicatori cōpositi ex pillis aureis de iera. 3. et agarico et c. seruatis reliqz et ordinib⁹ descriptis in usu fricandis imediate anscripte. **¶** Diuersiū itestinox lenitiū et flatuāqñ et flatu salis educiū efficacit⁹ pñā pñā diuersiū. Rx. folioz blitis. M. ii. maluay. M. i. mercurialis M. i. 5. radicū altee. M. 5. agarici polipodiay añ. amboz grosso mō in cistoy. 3. i. vitellū oui numero. j. cassiesi. 3. i. iere pigre 3. 5. olei oliuay optimi. 3. iiii. salis cois. 3. iiii. berbe et radices bulliāt sil in sufficiēti quātitate aque p decoctiōe clisteris usqz ad assūptionē medicatis aque deinde optime expmant et colent deinde. 28. 3. deinde colature agaricis et polipodiū fru: statiz i cist grosso mō addant et sil bulliāt usqz ad assūptionē: 3. pñā ipsi decoctionis et colature postea expmant et colent ulimo dicte colature et reliqz addant et fiat clist⁹. **¶** Istud cñema suauiter calidū sibi iponat stōcho leiuno. et 3. an pñādiū p vñā horā uel an cenā per tātū dē ad libitū alternis dieb⁹ qñ vñā die sic et alia nō. Et si eo facit uti icipiat die imediate sequēti diē assūptionis pñā solutiui eradicatori anscripti cōpositi ex pillis aureis de iera simplici agarico et c. Et ipso enemate talr utat saltē in vñā hebdomada aut ampli⁹ ad libitū et catarro ipm nexate. **¶** Diuersorū m pñā efficacit⁹ vñā tres sine scarificatione et pñā ponat pulpis seu car

nostratibus spatularum deinde ipse duobus amotis et uetosa l. mediate ponat spine ubi collum coniungit dorso. pme vo ue tose saliter apposite dimittant per una quartam bore et postea auferant deinde et uetosa inde seu per eandem tpe dimittat et postea auferat. Iste uetose taliter sibi apponant per sex horas ad min. post pradium et per. vii. horas ad plus die decima sequenti die assumptionis dicti primi solutui eradicatui supra scriptis coposui ex pillis aureis de iera simplici agarico et. Et eas uetosas taliter sibi apponant saltem semel et pube bito uentris beneficio aut saltem terato heri. ¶ Caput purgum. Rx. aquarum maiorane. 3. i. violarum. 3. i. succi foliorum blitum. 3. i. pulueris succari candi. 3. ii. misce. ¶ De hoc liquore tepido et non calido nec frigido attrahat per nares stoccho ieiuno tunc in mane per una horam aut pradium duobus diebus in hebdomada ad libitum pube bito uentris beneficio aut saltem terato heri. Deinde non exponat se aeri frigido nec calido sed temperato quousque pradium sit. Et hac attractione taliter utat saltem in una hebdomada singulis mensibus et quousque anni frigido uel recem. tpe aut calido hoc medicamentum non utat. ¶ Catarrum firmam sputum a pectore iuuas et tunc familiare. Rx. gummi arabici. 3. s. Iste gummi teneat tota nocte cum catarro uexat aut suffi in ore ad quietatem auellane saltem iter genas et maxilla ex latere opposito lateri super quo facit quicquid catarro uexat aut suffi. ¶ Catarrum firmam ut hic aut efficacius poribus catarrum firmam. Rx. dyadragmatis frigidi. 3. ii. Si vo uult medicamentum efficacius poribus imediate tunc istius dyadragmatis teneat in ore ad quietatem auellane grosse in nocte seruatis relige modis et ordinibus descriptis in usu seu in retentione in ore gummi arabici supra scripti imediate. ¶ Catarrum firmam et est ut hic aut efficacius poribus catarrum firmam. Rx. dyapapaueris in forma solida. 3. i. Si vo uult medicamentum efficacius poribus primo tunc istius cōfectionis dyapapaueris utat siue teneat in ore ad quietatem vni auellane grosse seruatis modis et ordinibus descriptis in usu cōfectionis dyadragmatis frigidi imediate supra scripti. ¶ Catarrum firmam ut aut efficacius poribus catarrum firmam dyacodion. Rx. dyacodion in forma solida. 3. i. Si vo uult medicamentum poribus efficacius primo tunc istius cōfectionis dyacodion teneat in ore ad quietatem grosse auellane in nocte seruatis modis et ordinibus in usu cōfectionis dyapapaueris imediate supra scripti. ¶ Catarrum firmam et. ut aut efficacius poribus imediate. Rx. dyacodion in forma solida. 3. ii. spodi. 3. s. boliar. 3. iii. capbore. 3. ii. misce et cum syr. de nenupare. q. l. ad incorporandum reformet cōfectio in forma solida in mortario cum pistello sine igne. ¶ Si vo uult medicamentum efficacius primo tunc istius cōfectionis coposite et dyacodion spodi et. ut hic imediate supra teneat in ore ad quietatem grosse auellane in nocte seruatis relige modis et ordinibus descriptis in usu cōfectionis scilicet dyacodion imediate supra scripti. ¶ Cerebri cōfortatiu. Rx. mirabolani aditum numero. j. Iste mirabolani assumat in aurora aut in mane cum surgit ad libitum singulis diebus semel quousque tpe anni. Deinde post ipsius assumptionem stet ieiunus horis tribus ad min. Et eo taliter ut incipiat ad libitum in aliquo die post assumptionem solutui coposui ex pillis aureis de iera simplici agarico et. ¶ Diuersum a cerebro et caput purgum efficacius poribus diuersum capitis purgum el lebori primo. Rx. el lebori albi. 3. i. violarum siccarum. 2. d. s. Pulueris oia subtiliter deinde misce. Si vo post catarrum dicti firmationem factam ut hic aut tunc ipse inueniet uerisiter iterum catarrum seu iterum fluxum mae ad intra per ipsius mae exuberationem magis tunc istud diuersum et caput purgum coposui ex elleboro et violis attrahat per nares stoccho ieiuno. et aut pradium per una horam pube bito uentris beneficio aut saltem heri terato et eo taliter utat sel aut bis aut ad amplius in hebdomada tunc necessitate urgeat per octid non uel defluxum ut hic aut imediate. ¶ Contra catarrum saluz. Rx. aque ordi sacre fm recepta prima in scripta. 3. vi. succari albi summi triu coctarum. 3. i. misce. Iste aque debite cale et non tepide assumat duobus diebus diuino in singula bebbia. et 3. vi. in aurora et post ipsius assumptionem dormiat ad libitum sed tunc non amplius duobus

horis aqua ordi de quibus aut sit matio. Rx. ordi excocti. 3. i. aque flumalis mude clare. 3. xx. misce deinde bulliat siml ad mediocrem ignem usque ad consumptionem et prius aque deinde non coles sed ordeum in dicta aqua continuo postea dimittat. Et quod bec aqua facit corripit tpe calido ideo alternis diebus ipsa aqua tunc reficiat. et una die dicta aqua taliter fiat et alia die non sed 3. die itep de nouo fiat et taliter reficiat et necessitate. De hac aqua sumat. 3. vi. stoccho ieiuno et. ut hic supra in alia recepta prima. ¶ Medicamentum efficacius aliquibus poribus. Rx. medicamentum supra scriptum. 3. v. syrupi de ligritia. 3. i. s. misce. Si vo medicamentum congruit efficacius poribus imediate tunc ista medicamentum debite calida et non tepida assumat in aurora et. ut supra de alia prima medicina. ¶ Cōfectio. Recipe dyadragmatis. 3. ii. dyapapaueris. 3. i. misce et cum syr. de ligritia. q. l. ad incorporandum reformet cōfectio solida in mortario cum pistello et sine igne in mortello triu. 3. pro quolibet mortello. Iste cōfectionis assumat tunc mortellum in aurora uel ad libitum in mane cum surgit duobus diebus in singula bebbia et post ipsius assumptionem stet egrotans ieiunus horis tribus ad min. ¶ Clis. Rx. aque ordi supra scripte. 3. xvi. vitellum oui numero. i. mellis ros. colati. 3. s. olei ros. 3. iii. sepi hircini. 3. s. misce et fiat clis. Iste clis sibi ipse faciat suauiter calidum stoccho ieiuno. et per duas horas aut pradium uel ad libitum per una horam aut cenam semel in singula bebbia.

Contra fluxum catarris subtilis non salis nec amari. ¶ Ad pecc. Rx. pillarum alefanginaz uel de iera simplici. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. i. uel. ii. reformet pillas. vii. p. 3. cum modico syrupi de stoccho. et si vis adde scilicet. gra. l. ¶ Caput purgum. Rx. aque maiorane ptes. ii. succi foliorum blitum ptes. i. misce et fiat caput purgum. Potes addere ptes aque violarum et appet calidam et ualeat catarris. Lotio capitis fiat cum liquore forti. ¶ Diuersio. Balneum crura et genu deorsum et brachia a cubito deorsum cum in scripta decoctione. Rx. rosarum floz camomille melliloti saluie aut. misce et fiat decoctio et lauent ut supra cum uult cenare in sero. fiant frictiones brachiorum et crurum ad diuertendum. Ite secure pnt poni uentose super spatulas et super nates sine scarificatione. Item pnt comedere omni die post cōsec. coriandri preparati cum sucro opimo una coopertura tunc cooperto.

Contra defluxum pternalem catarris. ¶ Status a cerebro diuersum et per omnia nallissima regionem. et per nares mundificationem et tunc familiare. Rx. aque maiorane succi foliorum blitum nucis muscate puluerisate subtiliter succari candi. puluerisati misce. Et hac mixtura tunc tepida et non calida nec frigida attrahat per nares bis uel ter successive stoccho ieiuno in mane uel ad libitum per una horam aut cenam semel in singula quoddecim diebus super catarro molestas. Hoc vo medicamentum non utat tpe calido. Status a cerebro diuersum et. ut imediate supra efficacius imediate poribus. Rx. medicamentum primi supra scripti. 3. iii. mellis mudi et electi. 3. ii. misce. Si vo medicamentum congruit efficacius aliquotulū poribus primo tunc ex hac mixtura primo aut tepida et non calida nec frigida attrahat per nares et. ut hic supra de alio medicamentum primo. flegmatis a cerebro diuersum et. ut aut imediate supra efficacius imediate poribus. Rx. medicamentum supra scripti imediate primi. 3. ii. mane elec. 3. s. misce. Si vo medicamentum congruit aliquotulū efficacius poribus imediate tunc ex hac mixtura tunc tepida et non calida nec frigida attrahat per nares et. ut hic supra de alio medicamentum primo. ¶ Cerebri cōfortatiu et ipsius catarris grossi digestiui et resolutiui. Rx. dyamusci dulcis. 3. ii. dyabze. 3. i. cubebaz. 3. i. melegete. 3. s. succari tabarget albi summi triu coctarum. 3. x. Puluerisate puluerisate subtiliter deinde cum aqua maiorane et feniculi aut. q. l. ad cōfictandum fiat cōfectio solida in mortello triu. 3. p quolibet mortello. Iste cōfectionis assumat tunc mortellum in mane cum surgit duobus diebus in singula hebdomada et post ipsius assumptionem stet ieiunus horis tribus ad min. Hac vo cōfectione taliter utat tunc tpe frigido et non tpe calido. ¶ Cerebri cōfortatiu et est primum. Recipe mirabolani kebulū aditum una. Iste mirabolani assumat in aurora uel ad libitum in mane cum sur

git semel in singulo mēse. Et post ipsius assumptionē stet se-
iunus horis. x. hoc vō medicamine talr uti pōt q̄cunqz tpe
anni. ¶ Solutiūz facile z usuale. ℞. pillarum de iera. s. 3.
ii. agarici. 3. i. agaricus ipse in frusta minuta diuisus z nō pi-
stus ifundat per boras. vi. ad minus in oximelle simplici
q. s. ad ipsi⁹ agarici debitā imbibitionē ex dicto oximelle. de in-
de oia sūt misce z cū syrupi de sticados. q. s. ad ipsas sūt incor-
porādū in mortario cū pistello z sine igne reforment pille. vii.
p. 3. Istarum pillarum assumat in aurora a trib⁹ usqz ad. v.
ad libitū in mane cū surgit sed tñ in aurora meli⁹ z post ipsa-
rum assumptionē si ipsas assumat in aurora stet in lecto per
borā vñā cū dimidia z itez dormiat si pōt sed nō ampli⁹ vñā
hora z tunc post earūdē assumptionē stet ieiun⁹ horis qnqz
z nō assumat lauatiuum aliqđ sed in termino dicto qnque
boraz p̄adeat z p ferculo in ipso p̄adio comedat blites cū
boragine z petrosilino nō abiecta p̄ma aq̄ bullitionis ipsa-
rū herbarz sed in ipsa aq̄ cocta. ¶ laudabiles carnes come-
dat ut pulli p̄dicos fassani bedi ucl vituli aut aliq̄s carnes cō-
files. Si vō ipsas pillas assumat in mane cū surgit tūc post
ipsaz assumptionē nō dormiat sed stet ieiun⁹ horis. v. ut hic
supra. Istis vō pillis utat semel in singula cū uslibet mēsis
pter q̄ ipibus magnorū canmaris z frigoris.

Contra reumatis dispōnē digestiū. ℞. syrupi de stica-
dos oximellis cōpositi añ. lib. 5. misce sed dosis
sit. 3. i. 5. cū decoctiōe cubebaz nucis mus. anisi masticiis z ci-
peri. ¶ Solutiū. ℞. pillarū cochiarum rasas. 3. i. ¶ Tra-
gea p̄fortatua. Recipe triū pipum. 3. i. cū cinib. 3. ii. 5. gariofi.
galāgesticados añ. 3. i. cubebaz nucis mus. añ. 3. 5. anisi. 3. iij.
5. succari. q. s. sit dosis in ieiunio vñū coclear usqz ad dies q̄
tuor postea vō potet modicū vini subtilis. ¶ Cerotum. Re-
cipe laudani. 3. i. aloes. 3. 5. pulueris pulegij calamenti stica-
dos añ. 3. i. macis corticem citri añ. 3. 5. incorporent oia sūt
addito modico aceti z applicet parti capitis abraſe. ¶ Un-
guētūz p̄stōcho in casu isto. Recipe masticiis. 3. i. aloes. 3. 5. ci-
namomi gariofi. añ. 3. i. ligni aloes folij ana. 3. 5. olei nardini
cere añ. quantum sufficit pro vnguento. Ex isto vnguento
actu calido vngat stomachus ieiunus.

Contra catarrhi subtilis fluxū ad fauces pulmonē z pectus.
Regimē in sex rez nō nālū administratione cōsistit
Sit itaqz q̄litate igrossatiū z ifrigidatiū
sed remissi⁹ in frigidatiū q̄ igrossatiū. Quātitas vō sit ut
de vñāqz ipsaz sex rerū nō nālū administratiōe in p̄p̄is ca-
pitulis ipsaz ifrascriptaz. Euacuent uētris solone mae cō-
munes in vijs ductuuz supflue. minores z p̄p̄e uētris solō-
ne cerebri repleto flatis subtilis aliq̄liter calidi. sed nō multuz
z tñ nō acuti ad fauces ad pect⁹ z pulmonē catarrigātis. Re-
mouean⁹ cause ipsi⁹ catarrhi dictā mām añ in cerebro multi-
plicātes. que causē in hoc casu p̄ncipales numero sunt tres.
vz. eupatorio magna nutriētis z reliq̄rum humiditatum z
flegmatis a toto ad cerebrū multiplicata. Nālīs caliditas ce-
rebri debilitata nō ualēs ipsos vapores q̄ sunt nā catarrhi re-
soluē in cerebro p̄desati. Debilitas caloris eiusdē nutriti-
tū p̄p̄is cerebri digestiui ipotētis q̄ indigesti z catarrus ex
eius paulatina p̄gestionē p̄sistit. Minoren⁹ z p̄p̄ie uentris
solone z gule z pectoris z pulmonis repletio flatis a cerebro
ad ipsa mēbra catarrigātis etiā fm ei⁹ p̄tē fluentē a gula in pe-
ctore. Et fm p̄tē ex diuturna mora in pectore ibidē igrossati.
Diuertat a cerebro ad p̄tes ignobiles z p̄p̄e extremas dicta
mā subtilis fluēs ut supra. Sistant aliq̄liter seu minoren⁹ di-
cti subtilis flegmatis fluxus a cerebro ad fauces in pulmo-
nē. Remouean⁹ cā uel cāe dicti catarruz seu flegma ad fau-
ces pect⁹ z pulmonē fluē faciēs que cāe in hoc casu nō p̄n-
cipales sunt q̄tuor. vz. Debilitas retētiue cerebri z ei⁹ collato-
rij. Māe catarrz dicti exuberātē multiplicatiue cum v̄tutis
expulsiue fortitudine. Ardor z aspitas faucuz z gule incēsus
z diuturnus. Tussis notabilis. Eradicet seu absolute remo-
ueat ipsi⁹ catarrhi subtilis seu flegmatis fluxus a cerebro ad
fauces ad pulmonē. Digerat paulatine ipsi⁹ catarrhi dē mā

subtile nō multā causa flegmatica sed nō acuta ut supra. z p̄-
p̄ie in gula pulmone z pectore z p̄p̄is cerebri. Itē digera-
tur dicta mā grossa flegmatica in pulmone z pectore ex diu-
turna mora in ipso igrossata que ambe mae subtilis z gros-
sa in pectore digerēde sunt etiā ipse sūt cum dicta mā subtilis
in cerebro digerēda z hoc p̄pter p̄tis suspitionē aliquāliter
aut saltē de p̄ximo future que nec digestiōis nec euacuatio-
nis tolerat inducias lz hac suspitione nō exite dictū catarrhū
digerē z euacuare regulari⁹ esset: deinde ad ipsaz catarrhi sub-
tilis z grossi gule pulmonis z pectoris digestiones z euacua-
tionē trāsire liqueret. Euacuet eradicatiue sed paulatine di-
cta mā flegmatica subtilis aliq̄liter causa sed nō acuta a dicti
cerebri gula pulmone p̄mo uentris solone a dictis mēbris.
scōdo dicti flegmatis subtilis per nares eductiōe. 3° ipsi⁹ mae
a cerebro euaporatione. Item dicta mā flegmatica grossa in
pulmone ex diuturna ei⁹ mora ingrossata etiā eradicatiue: lz
paulatine euacuet. P̄mo uētris solone ab ipso pulmone. 2°
z p̄p̄is inde per spm ei⁹ eductiōe. 3° dicte mae a dictis pe-
ctore z pulmone euaporatione. Que tres mae subtilis in ce-
rebri subtilis z grossa in pulmone sūt euacuāde sunt dicta
cā grossa suspitionis p̄tis p̄tis aut future nō dātis induci-
as ut supra. ¶ Cōfortent v̄tutes oēs. vz. vitalis nālīs z nālīs
toti⁹ z p̄p̄e cerebri gule pulmonis zc. Et p̄p̄e corz v̄tutes
nālīs oēs. Et p̄p̄isime ipsi⁹ cerebri nālīs ut ipsa mēbra di-
ctas mās subtilē z grossam nō generēt nec recipiant. Remo-
ueant cerebri faucū pectoris z pulmonis malecōplexiōes a
dictis morbo causa morbi z accitibus derelictis. Corrigan⁹
accitū p̄ncipalis dicti catarrhi subtilis in casu nō z a futuris
p̄seruent eidem casui p̄p̄is. vz. uomitus tussis anbell⁹
constrictio hec tria p̄sentia. sequētia vō empima z p̄tis bec
duo saltem futura in hoc casu nostro.

Regimē ex sex reb⁹ nō nālīs sit ut infra. Aer sit frigi-
dus sed remisse z declinās ad siccitatē. Cū
bus z pot⁹ sit frigidus sed remisse z declinās ad humiditatē
saltē actu z pulmonis z pectoris lenissimus. Vz. iri amidū spel-
te pulres ex cicerib⁹ rubeis abiecto cortice z p̄p̄e oia cū corti-
ce amigdalaz dulciū. Itē cū lacte si nō est febris aut dolor ca-
pitis aut grauedo eiusdē. Quiescat nō iacēdo sed sedendo
hora vigiliay sibi debita. Vigilet multū tñ cū p̄p̄itiōe. Nō
dormiet in die nec multū in nocte. Ieiunet sepe cenet parce
famiat z sitiāt nō se repleat. Nō assumat nutriendi nisi dige-
sto p̄ori mētē gerē beat bylarē z gaudiosam. Euacuent mae
cōes. ℞. folioz blitis malnaz añ. 3. i. 5. mercurialis. 3. i. 5.
radicū altee. 3. i. 5. semina fenugreci cartami añ. 3. 5. vitelluz
oui numero. 3. i. iere pigre succari rubei añ. 3. i. olei olinarū. 3.
iij. salis cois. 3. ii. bulliēda bulliāt. deinde misce z fiat clistere
℞. cassiei. 3. i. sebestē. 3. 5. aque decoctionis succa. q. s. pro po-
tione misce z fiat potio aut dictis cassie z sebestē addat suc-
cari electi. q. s. pro dactylo. Et imēdiatē post assumptionē di-
cti dactyli bibat dicte aque succari. 3. iij. minores p̄lectoria
flegmatis subtilis a toto. ℞. cassiei. 3. i. medulle cartami. 3. ij.
luris galli decrepiti decocti cū succaro fm canones. q. s. pro
potione macis. 3. i. amigdalaz dulcium. 3. i. penidiay. 3. 5. mi-
sce aut subtrācto iure galli q̄ tātū optimū esset cū reliq̄s me-
dicis addat succari electi. q. s. p dactylo z fiat dactylus. Sz
medicina dē cū iure est ualde melior. Minoren⁹ cerebri re-
pletio flatis subtilis z aliq̄liter calidi sed nō acuti. ℞. pillaz
de iera simplici. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. i. violarum. 3. v.
misce z cū iulep violato fiant pille. vii. p̄o. 3. Remouean⁹
cause dicti flegmatis. vz. opp̄man⁹ vapores qui ad cerebrū
eleuant⁹ ut infra. ℞. coriandroz p̄paratoz p̄fectoz solū cu3
vñā cooptura. 3. i. de q̄bus coriandris comedat imēdiatē
post cibū. 3. ii. Et itez per sex boras post cibū comedat tantū
dē. Itē dyacitoniton de succaro z sine spēbus. 3. i. comedat
loco dicti coriandri ad libitū cū modis tñ dictis. ℞. rosarū
siccarū. 3. i. succari albissimū. 3. i. misce z cum syrupo de myrto
q. s. ad incorporādū formēt pille. vii. p̄o. 3. assumat ad mi-
nus tres istaz pillaz ad libitū cum modis dictis zc. ¶ Con-

fontes calori nullo cerebri vaporum resolutio et digestio eius
de et fauce. R. anellanaz mundatay. 3. i. cassie lignee gallie
muscate añ. 3. i. ligni aloes. 3. 5. musti. 3. 5. qrtaz ptem spice. 3. 5.
ficados. 3. 5. nucis mas. 3. i. rosaz. 3. i. emblicoy. 3. i. coralloz
rubeorum. 3. i. misce et cum succari buglossati inlep violari.
q. s. fiat electuarium. ¶ Aliud ualeo ut supra. R. sperti dyā-
bie. 3. i. aromatici rosati descripti. Sabiello. 3. 5. ligni aloes. 3.
ii. emblicorum. 3. i. succari albi. 3. vii. rosarum. 3. 5. co-
rallorum. 3. i. misce et cō aque violarum. q. s. fiat cōfectio solida.
¶ Minores pectoris et pulmonis repletio a duobus flegmatibus
grosso et subtili. R. cassie. 3. i. asse seu thimi. 3. i. agari-
ci. 3. i. aristologie. 3. 5. cartami. 3. ii. aque mellis aque ordei ex-
cocti añ. q. s. pro portione misce aut loco cassie sicut que
subtrahat et addat oibus istis medicinis agarici thimi añ.
3. ii. deinde oia simul incorporent cum inlep violati. q. s. Di-
uertat dictus catarrus aq̄us subtilis a cerebro. fricent su-
alter et tpe puo sōcho ieiuno habito uētris bñficio cō pāno
lineo brachia a cubito infra et cybie a genu infra. balneentur
eodem ptes cō eodem ordine cō hoc inferius. R. violarum
M. iii. ordei excocti. 3. i. milij. 3. iii. rosarum. M. i. 5. folio-
rum vīde. M. i. folioz camomille. M. i. 5. misce et bulliant
et fiat lotio. Diuertat catarrus ut hic ante immediate et. v. uē
tose sicce apponant cum modis et ordinib⁹ qbus supra fit lo-
tio. R. māne. 3. 5. aque ordei. q. s. ad dissoluēdum dictā mānā
misce. Attrahat cala p nares ad libitū sōcho ieiuno. ¶ At-
tractiuum per nares. Recipe succi caulis. 3. ii. succi anagalli.
3. i. succi celidonie. 3. 5. myrre. 3. ii. sarcocolle. 3. i. aq̄rum ordei
violari maiorane añ. 3. i. misce. ¶ Caput purgū efficacius.
Recipe aq̄rum in frascriptay. ordei excocti violay ma-
iorane añ. 3. i. succi folioz blitis. 3. i. 5. succari cadi. 3. i. 5. mi-
sce. Istius caput purgij attrahat per nares quātitatē ad libi-
tum et hoc dieb⁹ alternis sōcho ieiuno et puo habito uentris
bñficio. Si vult ipz efficacius tūc loco succi folioz blitis po-
nat succi eius radicio. Itē si vult efficacius addat puluerē
radicis ireos ad. 3. 5. Prohibeat fluxus catarrhi ut infra. Re-
cipe aquā frigidā et. quā teneat in ore ad libitū. ¶ Aliud p-
hibet fluxū et. R. dyapapaueris. de hac cōfectione teneat q-
titatē auellane in ore iter genā et maxillam et ppe in nocte.
¶ Aliud ut supra. R. rosaz. 3. i. lentid excoctay. 3. 5. coriā
drop pparatoy. 3. i. violay. 3. 5. cortici papaueris albi. 3. ii.
terre sigillate boli armeni añ. 3. i. oliban. 3. 5. spice. 3. ii. misce et
bulliant in aq̄ decoctionis myrti usqz ad cōsumptionē medie-
tatis. deinde optime expmant et colent. Istius colature quā-
titatē ad libitū teneat in ore nō trāsglutiedo aliqd. ¶ Idē ut
supra. sed in alia forma. Recipe caldē medicinas et nō ponant
tur in aliq̄ decoctione sed oēs simul incorporent cū syrups
de myrto. q. s. et fiat forme siles lupinis. Et de eis teneat vnaz
in ore ad libitū et nō deglutiat aliqd de salua cui aliqd cō-
misce de medicina dicta. ¶ Aliud retinet fluxū. Recipe bo-
li armeni terre sigillate añ. 3. i. myrtilloz papaueris albi añ.
3. 5. amidi. 3. i. oliban. 3. i. spice. 3. ii. misce et cū syrups de myr-
to. q. s. formēt pillē in forma ut supra. ¶ Alio ut supra. Re-
cipe laudani. 3. ii. sandarace. 3. i. calamētū. 3. 5. dauci. 3. i. myr-
tilloz. 3. ii. rosaz. 3. vi. misce et fiat sacculus pro cōmissura co-
ronali capitis. Et sū hac ppositionē assumat cōta quātitas
supra scriptoy ut sufficit pro sacculo. Remoueat cause dicti
flegmatis subtilis et debilitas retētiue corrigat ut supra. Re-
cipe boli armeni terre sigillate añ. 3. i. oliban. 3. 5. semind cico-
niay. 3. iii. misce et cū syrups de myrto fiat pillē in forma lu-
pinoy. Et teneat vnā ex his in ore et ppe in nocte. ¶ Alio
ut supra. Recipe sandarace. 3. i. oliban. 3. ii. spice. 3. i. rosaz. 3.
5. myrtilloz. 3. ii. misce et fiat sacculus. Assumat cōta quāti-
tas ut supra. Exuberans mācatarrhi abijciat solutiuis mino-
ratuio dicte māe in cerebro supra scripte reiteradiis in hoc ca-
none. ¶ Aspitas fauce gule et. intensa remoueat ut infra.
Recipe succi ligriū pineay correctay in aq̄ seruēti et strictio
capitib⁹ eay. 3. 5. plātaginis. 3. ii. iuiabas numero. vi. masti-
cis. 3. ii. mucilaginis pilij. 3. i. misce et cū gūmi arabico fiant

pillē ut immediate supra scripte. ¶ Aliud ut supra immediate.
Recipe semind cironiay. 3. i. sebestē. 3. 5. iuiabas numero. iiii.
violari. 3. iii. succi ligriū. 3. 5. masticio. 3. i. 5. bdelij. 3. i. amig-
dalay dulci excoctay. 3. 5. rosaz. 3. ii. misce et cū dragagā-
to fiat pillē immediate añ. Digrent paulatine in cerebro et
pulmone flegmata ut infra. ¶ Digestiū. R. syrups de stica-
dos de hyfopo añ. 3. 5. iulep violati. 3. i. oximellis simplici
3. 5. aqua de betonice ordei excocti añ. 3. i. 5. misce. Enactē
tur dicta flegmata a dictis mēbris. R. pillarū aureay de ie-
ra pigra añ. 3. i. agarici. 3. i. salis gēme. 3. ii. violay. 3. vii. mi-
sce et cū iulep violati et syrups de sticados añ. q. s. fiat pillule
vii. pio. 3. ¶ Aliud ad idē. R. pillarū cochiarū aurearū
agari. añ. 3. i. salis gēme. 3. i. violari. 3. vii. misce et syrups ut
supra. fiant pillē ut supra. ¶ Aliud facile et usuale. R. terbe-
tine lote ter in aq̄ ordei excocti. 3. ii. utat ista terbeūna lora
ad min⁹ semel olbus. xv. dieb⁹. Educas a cerebro per sudorē
dictū flegma subtile ut infra. v. 3. euaporet caput sup aq̄ caldā
mediocriter simplici in mane sōcho ieiuno pcedere uen-
tris bñficio et extremoy lotide. ¶ Aliud efficac⁹. euaporet
ut supra aq̄ cala mediocriter in qua decoquent infra scripte.
v. 3. R. melliloti. M. i. 5. radicū altee radicū blitis añ. M. 5. se-
minā fenugreci. 3. 5. Et post supra scriptā euaporationē teneat
tur caput et facies ab aere frigido. Educant per spū ambo
flegmata dicta ut infra. R. dyadragati. 3. i. De hac cōfectiōe te-
neat iter genā et maxillā ad q̄titatē auellane et ppe in nocte et
mel⁹ sub lingua. ¶ Aliud ut supra. R. dyapenidiōis. 3. i. dy-
dragati. 3. 5. misce in mortario cū pistello teneat in ore ut su-
pra. ¶ Aliud ut supra. R. loch sani et expri dyadragati fridi
añ. 3. 5. misce in mortario cū pistello et teneat in ore ut supra.

Ad dolorē dentū a mā frigida. Pūo soluat cū pil-
lulis coctis. deinde colluat os cū stipē
co vino calō. v. 3. R. masticio. 3. ii. saluie. 3. iii. pīetri q̄s. dipta-
mi passulay cubebay añ. 3. i. organ. 3. i. 5. rosaz. 3. i. misce et
bulliat kl. vini. j. uermilij usqz ad cōsumptionē medietatis et po-
stea colat de quo calō teneat in ore et est optimū et expd mī-
rigat dolorē et resoluit mām et sfortat gignā et dētes. ¶ Dēti
fucū med dētes dealbat et abstergit et gignā fouificat et cō-
fortat et aromatizat. R. ossis sepie cboculay albay marinay
añ. 3. i. 5. pumicio. 3. ii. 5. alumis affi. 3. i. aristologie pīetri gal-
lecinamomi pipis kōgi añ. 3. ii. gallie muscate. 3. 5. iuiube. 3. i.
misce et fiat puluis et cū melle dispumat quātum sufficit in-
corporet et fricent dieb⁹ alternis sōcho ieiuno.

Extra dolorē dentū a mā frigida. Pūo soluat cū pil-
lulis coctis calefactoriū cū pānicio camomil-
la aneto absinthio milio sale multū ualet. collutio cū vino
calō uel aceto bullitionis sandarace aut bullitionis pīetri ca-
lamēti organi pipis sinapis etiā multū ualet. Linias deno
dolēs cū tyriaca fiat etiā collutio oris cum aceto bullitio-
nis colloquintide aut alleorum aut pīetri aut saxifragie aut
cornicum radicum capparis aut ex aceto quod multum bul-
lierit in testa colloquintide.

¶ Ad seruandā et mōdificandū dentes et gingiuas.

Canones seruatiū dētiū et gignay sunt. x. in fra-
scriptis. ¶ Prim⁹ canō. Euitet corruptio
nē cibi et pot⁹ in sōcho imo et oēm cibi corruptionē iuxta pos-
sibile et ex cōtū nutrienda facili corruptionis ut lac pisces sa-
lios pisces puos et filia post pōnez cibi subtilis grosso mor⁹
fortes festinos post assumptionē cibi gnimo et añ cibi descē-
sum de sōcho somnū festinū post cibi assumptionē et nutrie-
da diuersa que oia sunt corruptionis cibi in sōcho effectiua
cū uel saltē dispositiua. ¶ 2⁹ canō. nō assuecat uomitui et ma-
xime si uomeret ē acetosam. ¶ 3⁹ canō. euitet cibaria visco-
sa sicut cōfectio de melle et ficus viscosas. ¶ 4⁹ canō. euitet
res duras ad frāgēduz. ¶ 5⁹ canō. cōgelatiua dētes seu stupe-
factiua euitet. ¶ 6⁹ canō. res uehemētis frigoris comedere
euitet et ppe post assumptionē calidi. sicut ea que sunt uebe-
mētis caloris maxime post frigidā assumptionē. ¶ 7⁹ canō.
euitet comedē res dētib⁹ nocentes sūa ppetate ut sunt poi-

et reliquibusmodi. ¶ 8° canō. mōdificet sibi dētes immedie post cibū ab eo supfluo qđ ingredit inter ipsos et ppe cū ligno subili nō acuto ut sunt ligna infra scripta et hoc nō cū multa pscrutatione ne noceat gingiue vel carni que est inter dētes vel dētes cōmoueat. ¶ 9° canō. facta dicta mōdificatione immedie post cibū ut supra lauent dētes immedie ut cum vinis nigris medie vino sitatis nō acetosis seu agrestibus qđ idem est nec dulcibus sed medijs saporis. ¶ 10° canō. fricent dētes suauiter et tpe breui. nā forte fricatio aut diuturna destruit dētiū humiditate nāles et ad eos trahit renna et vapores a stōcho ascēdentes aut saltē ipsos preparat dētes ad bec recipiēda. Sed fricatio cū equalitate abstergit dētes et carnes gingiue confortat et pibet lapides seu gipsum circa ipsos gñari et facit oris odorē bonū et cōueniēti^o cū quo fiat fricatio est lignū in quo est stipticitas et amaritudo cuiusmodi sunt infra scripta. Licet oleū ro. sit fricatoriū cōueniēti^o. si caliditas sit causa lēSIONis dētiū et oleū de been et oleum de neriden. Cōpositio est necessaria si dicta caliditas et frigiditas sint cause mixte. Cū fricatio cum dictis oleis fieri debet cū vadit dormitū et pcedere debet fricatione alia siendā cū fricatorijs infra scriptis cū vadit dormitū et c. stōcho ieiuno alio tpe ad libitū. Hoc. x. canones explicite colligit spāles ex Auiē. 7° sen. tertij. cap. 2°. cuius rubrica de pseruatione dētiū et ptem cap. 3° eiusdē sen. rubrica de cura dētiū. ¶ Mōdificationum dētiū ab ingredientibus cibis inter ipsos iuxta. 8. can. antescrptū. Sumat ramus cupressi aut ligni aloes rosmarini pini vel iunipit ad libitū hic ramūculū subili et fiat flexibilis ita ut nō incidat nec sit acutus sed mō obtusus cū latitudine eq̄li cū hoc ramūculo mōdificent dētes ut supra. iuxta can. 8. ¶ Loto dētiū et gingiue p mōdificatiua et corū dē cōfortatiua et tremoris et paralyse mitigatiua et nervorū cōfortatiua iuxta can. non dētiū scriptū. Rx. vini noui medie vino sitatis mastellum seu biantam vñā salute recētis incise in mediocria frusta et nō pistate nec loca lib. j. et iudū ipm post factā exp̄ssionem ab vno suo immediate quorū dieb^o cōtinuā p̄as bullire pmittat cū rācemis seu graspiis suis notabili bullitione. Deinde quia die dicto vino p̄as extracto et colato a dictis graspiis tūc postea dicta saluta imponat et dimittat cū ipso vino bullire usque quo ipm vinū clarū efficiat cū hoc vino dētes lauent post assumptionē cibi pcedere mōdificatione ipsorū dētiū iuxta non dētiū canē. antescrptū. ¶ Loto alia valēs ad id quod supra. Rx. cinamomi electi. 3. i. mastice. 3. 5. galie mus. cubebarum añ. 3. ii. seminū iunipi. 3. iii. radicio ciperi. 3. i. 5. soliorū rosmarini. 3. vi. Cōtundantur oia grosso mō exceptis folijs rosmarini. deinde oia simul misce ultimo in bianta vñā vñā m̄lti ponant. 3. vi. dicte mixture et bullire pmittat et c. ut supra in vino saluato supra scripto cū hoc vino dētes lauentur post assumptionē cibi pcedere mōdificatione ipsorū iuxta non dētiū canonem añ scriptū. utat mō ista lotionem mō alia ad libitū. Frictione dētiū et gingiuarū absterfua mōdificatiua et cōfortatiua iuxta decimū canonē añ scriptū. Rx. mellis partes duas succari tabaret pte. j. misce. Cū hac mixtura dētiū et gingiue in sero cū vadit dormitū et etiā stōcho ieiuno alio tpe ad libitū iuxta canonē decimū añ scriptū. ¶ Aliud fricatoriū valēs ad id quod unmediate supra. Recipe pulueris caput leporis ad quantitatē auellane hic puluis liget in peria linea rara subili et cū isto talr ligens fricent dētes et gingiue ut supra. ¶ Aliud fricatoriū valēs ad id quod supra. Recipe salis adusti ad quantitatē auellane mellis. q. 8. pro eluatio misce et totū redigat in forma eluarij. Istud eluariū ligetur in peria cū qua fricent dētes et c. ut supra. ¶ Fricatoriū aliud cōfortās dētes et gingiue. Ex tyriaca antiq̄ ad min^o quorū annorū fricatio dētiū fiat cū digito oī mēse ad minus semel per nouē horas post cenā et ad minus p̄ quorū horas ante pradiū sup̄ qua fricatione cū dicta tyriaca pōt dormire ad libitū. Nota qđ per tres horas ad minus post applicationē antescrptorū medicaminū non fiat comestio nec loto

cū vino vel alio p̄as dicta medicamina et vigores ipsorū a dētib^o et gingiuis abstinentibus.

¶ Cōtra alcolam.

Globotomia fiat ex cephalica manus lateris dō lēris ex qua extrahant. 3. iii. singulis. eodē vō die globotomie et vñob^o oleb^o sequētib^o imm̄: ediate eadē teneat in ore pluries in die lac asininū vel capnū: sed melius asininū. deinde uaccinū. deinde capnū. hoc vō lac teneat in ore frigidū actu et pmittat ipm in ore notabilr calefieri sed ipm frigidū pluries in ore reassumat. eisdē trib^o dieb^o etiā aliquoties et pluries teneat in ore succū extremitatis sic^o aut papauerū vitij et sic actu frigidū et ut aliquoties teneat in ore dictū lac et aliquoties dictū succū. Si ip̄s esset proportionabile soloni vñeris seu farmaco assumat solutiū infra scriptū. Rx. pillarū aurearū. 3. ii. agarici. 3. i. salis gemme. 3. i. pulueris violarū. 3. 5. misce et cū inlep viola. q. 8. ad incorporandū formēt pilule. vi. ut. vii. ad libitū. Istas pilas assumat in auro ra et cū custodia seruādo ordines obseruādo in assumptione solutiū cū custodia: qui canones explicabunt dō terminabimus patientē dictas pilas debē assumē. 4° vō die a supra scripta globotomia cephalice si tūc debite nō conuuluit tunc fiat globotomia uenarū duarū que sunt sub lingua. Eodē vō die stōmie sub lingua imediate scripte et octo dieb^o sequētib^o eadē teneat in ore pluries in die ad quantitatē auellane mixture infra scripte imediate. Recipe foliorū oliue. 3. li. sandalorū spodijs añ. 3. i. cāphore. 3. vi. gūmi arabici. q. 8. ad oilum incorporationē gūmi ipm ifundat per boras. xii. in aq̄ plātaginis. q. 8. ad ipsi^o infusionē et dissolutionē et oilum siml^o debita incorporationē. deinde reliq̄ pistent^o debite. ultimo oia simul incorporent^o optime in mortario cū pistello et sic igne fiat magdaleon. Si vō vult medicamē ligdum qđ ipm sit sibi gratū retinē in ore tūc dicte medicine bul^o recepte bulliat in aq̄ plātaginis. q. 8. ad ipsarū debita ebullitionē et oris colutionē. ultimo hūc liquorem actu frigidū teneat in ore cū reliquis modis et ordinib^o ut hic supra imediate.

¶ Cōtra paralysia mālīs pncipiū vertiginē et p̄cluitatez ad flegmaticā apoplehiā oēs per essentiā tales. Regimen.

Regimē totū et p̄prie nutritiōe gñaliter sit calidū et sic cū in p̄ usqz ad 2^m inclusue ad libitū et fm necessitatē et ipm nō trāscēdat 2^m gradū. Particulare vō sit ipm totū regimē et p̄prie nutritiōe singulariter de vñāqz specie eiusdē regimē p̄prie nutritiōe ifirmū verbo amplo ammonuit. ¶ Cūtris lenitiū. Singulo die vñeris bñficiū habeat et si nō bēc nāliter tunc fiat aliquoties tale artificia^o saltem semel in hebdomada cū altero duorū enematū imediate ifra scriptorū ad libitū. Rx. brodij optime pinguis et cōplete decoctionis carniū pulli vel castrati sed meli^o pulli. 3. xii. vitellorū duorū numero. ij. olei liliorū alborū. 3. iii. pulueris succari 3. i. salis cois. 3. iii. misce et fiat clistē. Si vō vult medicamē aliq̄liter efficacius et tñ vñeris familiare tūc supra scripto enema ei addant cassiē. 3. i. iere pigre. 3. 5. Istō clisteri seu enemate talr utat stōcho ieiuno saltē semel in hebdomada vel ampl^o ad libitū. vñā prandiū vel añ cenā per vñā horā quocūqz tpe anni p̄terq̄ tpe calido. Quo tpe loco olei liliorū alborū ponant tūc olei olinarū tēperatū misce et fiat clistē. ¶ Cūtris lenitiū efficacius p̄ori tñ vñeris familiare. Rx. foliorū blitio. 3. i. 5. mercurialis. 3. i. 5. ficados saluē añ. 3. i. 5. vitellū oī. j. cassiē. 3. i. iere pigre succari rubei añ. 3. 5. olei liliorū alborū. 3. iii. salis cois. 3. iii. herbe iste bulliat in aqua fluuiiali. q. 8. pro debita quantitate decoctionis clistē. deinde optime exp̄mat et colet ultimo. 3. xii. colature reliq̄ addant et fiat clistē. Et si placuerit bēre medicamē efficacius p̄ori imediate vel sibi placuerit pmutari clistē tunc isto utat^o seruatio modis p̄as dictis in clisteri supra scripto. ¶ Solutiū et materid coium a stōcho et intestinis eductiū et ipsorū intestinorū lenitiū facillimū et vñeris valde familiare. Recipe cassiē. 3. ii. aque saluē. q. 8. ad ipsam cassiā mōdificandū ab arillis et koffio suis et ad eadē dissoluēdā pro portione misce et fiat p̄o

no. Istud solutiuū assumat in mane debite calidū et post assumptionē ipsi stet ieiunus nō horis quorū et nō dormiat interim nec assumat lauatū aliq̄ p̄deatq̄ in dicto termino. v. q̄tuor horarū et pro serculo comedat blites cū boragine et seniculo. Itē carnes laudabiles ut bēdi pulli vel vituli aut fides et eo salte semel utat in uere et salte semel in autūno. ¶ Solutiuū et materiedū colūm eductiuū ut supra solutiuū supra scripto efficacit̄ v̄tutiq̄ familiaris et gratus. Recipe māne electe. 3. i. aque saluie. q. a. ad ipsas mānē dissoluet̄. deinde colādā pro potide misce et fiat potio. Si vō medicamē delitiosius et v̄tuti gratus affectat aut etiaz medicamē pmutare vult tunc illud māne assumat seruatis modis p̄us dictis in assumptione solutiuū immediate supra scriptū. ¶ Digestiuū facile et usuale et confortatiuū cerebri et musculo r̄d. Rx. aque mellis facte s̄m cano. ad hoc. q. a. pro decoctide infra scripto. triū. saluie p̄tes. ii. maiorane p̄te. 5. rosarum p̄te. 5. Incidant minutim deinde simul bulliat usq̄ ad cōsumptionē 3^a p̄tio ipsius aque. ultimo exp̄mant et colent optime. Istud digestiuū debite calidū assumat in aurora plurib⁹ diebus cōtinuis et p̄p̄e usq̄ ad diē. 14. deinde post ipsi assumptionē stet ieiunus bonis q̄tuor et interim dormiat per vnāz horā ad lōgius et nō ultra. ¶ Nota attēte q̄ supra dicto lenitū et solutiuū mēdū colūz digestiuū confortatiuūq̄ utat usq̄ ad q̄rtā diē ab instāti inicianet morbi ipm̄ imo usq̄ ad septimū q̄ntimo usq̄ ad decimū quartū diē s̄m aliquos et interiz nō utat medicinis alijs efficacib⁹ solutiuū nec alterat efficacib⁹. ¶ Nota q̄ nullā infra scriptāz medicinarū assumat infirmus usq̄ ad. 14. diē et hoc usq̄ ad illud de mirabolantē kebulis dicit. ¶ Solutiuū minoratiuū facile usuale. Recipe pillarū de iera simplici. 3. i. pillarū alefanginarū agarici añ. 3. i. salis gēme singib⁹. añ. 3. i. misce et cū elec. indi. q. a. ad incorporandū reformens pillē. vii. pro. 3. Istaz pillarū assumat. 3. ii. in aurora et post ipsaz assumptionē stet immediate in lecto per vnā horā cum dimidia ad amplius et interiz dormiat per horā vnā et post dictū terminum surgat aut dormiat siue nō et cū surrexerit p̄tim deambulet p̄tim se deat s̄m q̄ est sue nature conueniens et iterim cū p̄ano suauiter calido fricat b̄io utrū et nōcbuz et plus versus dorsum frictione sua. vnde ipm̄ p̄and suauiter calidū teneat super dēctis mēbris et stet in tenebra aut salte paucō lumine et nō assumat lauatū aliq̄ et stet ieiunus post ipsaz assumptionē horis. v. et in dicto termino p̄deat et comedat pro serculo blites cum boragine et cū om̄i est supra. et hoc solutiuū tali ter assumat semel in uere et salte semel in autūno. ¶ Digestiuū. Rx. Syrupi de sticados. 3. i. oxmellis simplici. 3. 5. aq̄ saluie. 3. i. 5. bysopi. 3. i. ab sintib⁹. 3. 5. misce. Istud digestiuū assumat in aurora debite calidū q̄tuor dieb⁹ cōtinuis in uere et totidē in autūno p̄us añ dictos quorū dies semp assumat solutiuū immediate antescritū et stet ieiunus post assumptionē hui⁹ digestiuū trib⁹ horis ad minus et interiz dormiat per vnāz horā aut duas ad amplius. ¶ Solutiuū eradicatoriū. Rx. pillarū de iera pigra s̄m receptā p̄time infra scriptā pillarū fetidarū agarici añ. 3. i. salis gēme. 3. i. singib⁹. 3. i. misce et cum elec. indi. q. a. ad incorporandū formens pillule. vii. pro. 3. Istarū assumat. 3. ii. in aurora seruatis modis descriptis supra in assumptione minoratiū p̄terq̄ in termino quaque horaz post ipsarū pillarū assumptionē assumat pro lauatū vnū cyathū aque ordi excocti calide sine succaro. deinde post vnā horā p̄deat ut supra. hoc vō pillas saluter assumat post cōpletā assumptionem digestiuū supra scriptū. ¶ Pille de iera pigra de gbus sit mēdū in recepta supra scripta. Rx. sp̄rum iere pigre Sal. p̄tes. 3. aloes succotini elus. p̄tes. ii. misce et cū syrū. de sticados. q. a. ad incorporandū fiat magdalcon pro pillis formandis. Iste pille ponant in solutūo eradicatorio supra scripto mō et ordine ibi posito. ¶ Solutiuū et eradicatoriū. Rx. ierarū b̄ymetis dyacollo gntidos añ. 3. i. agarici. 3. i. salis gēme singib⁹. añ. 3. i. aq̄rum saluie maiorane añ. q. a. misce et fiat potio.

Si vō solutiuū immediate ascriptū p̄mutare voluerit aut potius affectat portionē q̄ pillas tūc istaz portionē assumat cū modis sup̄us scriptis in assumptione solutiuū sup̄ioris eradicatū. ¶ Diuersiū efficacit̄ immediate. Rx. folioz blitis mercurialis añ. 3. i. sticados saluie maiorane añ. 3. i. 5. cētanree minoris. 3. i. conicum agarici ligatoz in perla linea. 2. lil. silecos. 3. 5. vitellum ouī numero vñ. cassici. 3. 5. iere p̄gre succari ru. añ. 3. 5. olei lilioz albor. 3. iiii. salis cois. 3. iiii. berbe cortices agarici bulliant simul in sufficēti quantitate aque fluuiali. q. a. pro enemate vel enematus. deinde optime exp̄mant et colent ultimo. 3. xii. dicte colature reliq̄ omnia addant et fiat clistere. Si vō indiget diuersiū efficacit̄ immediate tūc isto enemate utet stomacho ieiuno et p̄p̄e in mane cū necessitas ad hoc impellit. ¶ Enacmianū et p̄p̄e a stomacho. Vomitus fiat cū uomitūo descripto in recepta immediate infra scripta stomacho repleto cibarijs diuersis formatur et v̄tutūz videlicet ip̄is cibis et viscosis alijs vō incisus subtiliatū et alijs absteruis olis b̄io cōmixtis in dicto p̄adio: hūc vō uomitūū dicta hora sibi p̄uocet tūc assumendo uomitūū tepidū immediate infra scriptū. Rx. Recipe decoctionis raphani radicaneti et rosaz ad minus 3. vii. aneti acuti multū. 3. i. 5. olei sisamini aut salte oliuarū acuti gntis et fetidi aut saltem nō suauis odoris. 3. iiii. ipsa decoctio p̄mo colat. deinde oia simul misce. Istam decoctionē uenitūū assumat tepidā in modum lactis dum mulget ab ubere et nō calidū nec frigidū semel in mēse per vnā horā ad minus et nō amplius per vnā horā cum dimidia post p̄adium et isto uomitūū utat singulo mēse semel et cōtuler uti incipiat per vnū mēsem post assumptionē solutū ut eradicatū supra scriptū. Si vō vult efficacius medicamē tūc in dicta radice imponat ellebori albi. 3. 5. que sola quā eras erā sit diuisa et posita in pluribus p̄tib⁹ et si uo radice et taliter infula borarū quatuordecim remaneat. deinde ex ipsa et alijs supra scriptis fiat decoctio tē. ultimo fiat potio ut bicari. Istū uomitūū utat ut supra si vult b̄ere uomitūū efficacius supra scripto. ¶ Caputpurgium per nare attrahendum. Recipe aque maiorane. 3. ii. succi soliorū blitis 3. i. nucis muscare gra. v. succari cādi. pulueris añ. 3. i. 5. pul. pul. deinde simul misce b̄iue liquoris seu caputpurgij tepidi in modum lactis dum mulgetur ab ubere attrahat aliquantulum per nare ante p̄andū stomacho ieiuno per vnā horā tribus dieb⁹ tūc in vna hebdomada singulū mēsis p̄terq̄ tēpore estatio ultima parte ueris et p̄ma p̄te autūni et eo similiter uti incipiat octauo die post assumptionē solutū supra scripti eradicatū. et eodem modo utat caputpurgij per nare attrahendū infra scriptis. Si vō vult medicamē efficacius tūc loco dicti succari ponat mellis tantūdem. Si iterum vult hoc medicamē efficacius tūc loco succi soliorū blitis ponat succi radicum blitis tantūdem. Si vō vult medicamē iterum efficacius tūc addat supra scripto medicamini māne. Si iterū vult medicamē efficacius tūc addat pulueris ireos. 3. 5. misce. Caputpurgij masticatorium. Recipe mastice albi lucidi thuris electi añ. 3. iiii. misce. Si vō vult medicamē pmutare tūc de hac mixtura quantitate ad libitū mastice spano vñus q̄rtē bore stomacho ieiuno mane per duas horas ante p̄adium ad minus semel in spatio. xii. dierum. hec vō masticatio dicta in casu nostro est utilis nisi timeat descensus catarris ad pectus: q̄ tūc ex tali masticatide augeret in quo casu dimittat. Si vō medicamē cōgruit efficacius tūc dictis mastici et thuri addat nigelle 3. v. cubebar. 3. ii. terbedine. 3. i. mellis. 3. iiii. cere citrine noue q. a. ad incorporandū misce et fiat pillule p̄ue. Istas pillulas mastice ut hic immediate supra. Si vō vult medicamē potius efficacius tūc ipsi addat radicū p̄etri ponderis gra. vii. puluerisāda pulueriscent. deinde omnia simul misce et mastice ut supra. ¶ Caputpurgij gargarisma. Recipe oxmellis simplici aque maiorane añ. 3. ii. cubebarum. 3. i. misce. Si vō medicamē leuius caputpurgij immediate su-

prescripto pmutare vult que mutatio multatiens est necessaria fm cano. medicinali tunc cu liquore hoc debite calo gar gari et aliquantulum in mane siccio ieiuno p duas horas an p adid salte sel in toto spatio. xv. dieru pter q tpe calo. hoc vo mutatio in casu nostro est utilis nisi timeat descensu catarr ad pectus ut hic imediate supra. Si vo vult medicame aliqlr ter efficacius pori imediate tuc ipsi medicamini addat aque bysopi. 3. j. pulueris nigelle. 3. 5. misce. Si vo vult iteru medicame efficacius pori tunc amoueat dictu oximel simplex et loco ipsius ponat oximel sglitid. ¶ Caput purgiu sternutatoriu efficacis facio. Provoce sternutatio cu modico pipie attracti p nares. Istius pipie attrahat eger solu tanta qritate p nare ex q ta qritate ipse sternutet. x. uel. xij. vicib ad amplius siccio ieiuno in mane p duas horas an p adid sel in decē diebus pter q tpe calo et eo sternutatorio taliter utat. xx. die imediate post assuptione solutui eradicatori supra scripti. Si vo vult medicame efficacius pori imediate tuc ipsi addat radices plettri. gra. ij. ¶ Digestium usuale et etuti familiare. R. aque salate. 3. j. 5. maiorane bysopi an. 3. j. absinthij. 3. 5. nigelle. 3. 5. succari albusimi. 3. i. misce. Istud digestium assumat ut supra et eo talr utat tribus diebus in totali spatio singulorum quinquaginta dieru sel pter q tpe cistatis ultima pre ueris et pma pre aut dnt ipsoq digestiuo talr uti incipiat p vnu mensem cu dimidio post assuptione solutui eradicatori supra scripti. ¶ Solutiu usuale et facile. R. pillaru alesanginaru de iera simplici agarici an. 3. j. salis gēme ginsij. gra. j. misce et cū sy. de sicados. q. o. ad incorporadu reforment pilule. vij. p. 3. Istud pillaru assumat a duabus usq ad quatuor ad libitum in aurora uel in mane cu surgit uel an cenā p vna hora sed melius in aurora. has vo pillas talr assumat qrtu die post assuptione in tribus diebus digestiuu imediate supra scripti. ¶ Cerebri confortadiu. R. cubebaz nigelle torefacte cardamomi cubebe solu redundant grosso mo et nigella solu torefiat. Ultimo oia sic misce et in syndone alba subtili et ara ligent. Istā mixturā supra scriptā. v3 ex nigella et poret in manu siccio ieiuno in mane sepe odorado duobus diebus in bebbā pter q tpe calo. hac vo mixtura talr uti incipiat. x. die post assuptione solutui eradicatori supra scripti. ¶ Cerebri confortadiu ut bic an assumat fumo thuris et ipm a lōge recipiat ita q tota ipsa camera ipso fumo thuris tuc fumiget mediocriter. hoc fumigio taliter utat saltem semel in qualibet bebbā cu vadit dormitum de mane cu surgit pter q tpe calis et eo fumigio talr uti incipiat post assuptione solutui eradicatori supra scripti. Si vo vult fumigiu efficacius confortadiu tuc dictu fumigiu fiat cum quibz caput uel salmibaz arer ligno aloes ad libitū. ¶ Cerebri confortadiu et cordis. R. tyriace debite fermetate. 3. i. 5. aque salate. 3. ij. misce. Istam mixturā assumat post cenā imediate pcedere ipsam assuptione p. x. horas et post ipsi assuptione siccio ieiunus horis. vij. et iteru dormiat ad libitū sed usi non amplius duabus horis et ea mixtura taliter utat singulo mēse sel pter q tpe calo ipsoq talr uti incipiat die imediate sequenti die assuptionis solutui eradicatori supra scripti. ¶ Cerebri confortadiu ut hic an. Si vo medicame pmutare vult tuc assumat metrida ti. 3. i. aque salate. 3. i. 5. seruatis modis descriptis in assuptione tyriace. ¶ Cerebri confortadiu crebri usuale. R. acori nutriti fm can. 3. iij. Istud acor assumat in mane cu surgit ad libitū in singula bebbā sel et post ipsius assuptione nelli ieiunus boris tribus ad minus et eo acoro talr utat quocūq tpe anni pter q tpe magni caumatis ipsoqz uti incipiat die. xv. post assuptione solutui eradicatori supra scripti. ¶ Cerebri confortadiu ut hic supra. R. dyacori. 3. iij. Si vo vult medicame aliqlr efficacius pori imediate tuc assumat dyacori imediate supra scripti et eo talr utat ut dictu est de acoro. ¶ Unctio vntio nalis et ppe nocte et mēbrioz et ppe vntio aialis confortadiu et ipsius mēbri calefactus et resoluus eiusdē. R. olei lilio pal. boz. 3. ij. piccamonille an. 3. i. spērū dyamusci. 3. j. misce. Ex hac vnctione debue colā vngat nucha et spōdico collu et rouu doli salte sel in die siccio ieiuno et salte in mane cu surgit pū

uobito ventris bnficio aut salte siccio bēri et ea vnctione talr vngat ad minus semel in singula bebbā soli tempore frido. ¶ Unctio alia vntio et. ut supra efficacior pori imediate. R. oleo nūc indice de costo an. 3. j. 5. oleo de mastice lihorā al. an. 3. 5. dyambie. 3. j. dyamusci onl. 3. ij. misce. Si vo vult medicamen pori efficacius tunc vngatur hac vnctione et de alia dictu est. Et si ad huc vellet medicame efficacius supra scripto. tuc supra scripte medicine imediate addat castorei. 3. iij. ¶ Cerebri confortadiu et digestiuu et aliqlr solutiuu. R. iere simpli. cōposite fm receptā in frasci spā. 3. iij. pipie. 3. i. n. i. ce. Istud solutiuu assumat in aurora in spatio singulo. xl. diez semel in tpe in frido seruatis oibz descriptis in aliq tpe et solutui eradicatori supra scripto. Pille de iera simplici de qbz si nentio in recepta imediate supra scripta. R. pillaz de iera simplici pte. a. melio electi qritum pro cluatio suff. et misce et fiat eluatiu. ¶ Cerebri confortadiu et mē digestiuu. R. ginsij. aditi seu in cōserua. 3. ij. Istud ginsijber sine potu assumat in mane cum surgit salte sel in singula bebbā et tantū tpe frido et post ipsius assuptione siccio ieiunus boris tribus ad minus. ¶ Cerebri confortadiu. R. spērū dyamusci dulcis. 3. ij. aromati co. descripti de sal. 3. i. succari albusimi. 3. vi. misce et cu aqua salate et absinthij. q. o. ad conficiendu fiat confectio solida in morcellis. 3. iij. pro quolibet. Istus confectio assumat vnum morcellū sine potu in mane tribus diebus alternis in vna tantū bebbā singuli mensis pter q tpe calido et ista confectio taliter utatur die x. post assuptione solutui eradicatori supra scripti. ¶ Solutiuu aliud usuale et vntio familiare. R. pillaru affatis ret. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme ginsij. an. gra. i. misce. et cum syrupi de sicados. q. o. ad incorporandum formetur pilule vij. pro. 3. Istas pillas assumat a duabus usq ad quatuor ad libitum in sero tantū cum vadit dormitum siue ipse cenauerit siue non et eis talr utat singulo mēse sel pter q tpe calo et magni frigoris ipsoqz pillis talr uti incipiat per vnum mēsem post assuptionem solutui eradicatori supra scripti. ¶ Confortadiu cerebri et stomachi. R. thuris mastice an. ponderis gra. iij. misce. Istam mixturam deglutiat ut pillas in mane cum surgit solum in spatio. xv. diez semel pter q tpe calis et ea mixtura talr uti incipiat p. xv. dies post assuptione solutui eradicatori supra scripti. ¶ Cerebri cordis et siccio confortadiu. R. spērū dyambie. 3. ii. ligni aloes. 3. i. 5. nucis mus. mactis an. 3. i. succari albusimi. 3. vi. misce et cum aquarum salate et mellis kane. q. o. fiat confectio ut supra. Si vo vult confectio efficacem tunc supra scripta aut vellet permutare tunc hac confectio utatur ut dictum est de confectio dyamusci supra scripti. ¶ Confortadiu ut hic ante imediate. R. trocis. de absinthio. 3. i. sicados maiorane salate ana. 3. i. gallie musca. 3. i. ligni aloes electi. 3. i. menthe sicce. 3. i. ginsij. 3. i. corallorum ru. 3. ii. pul. omnia subtiliter deide simul misce et cum sy. de sicados. q. o. ad incorporandu reformentur pilule vij. pro. 3. Si vo dictas confectioes pmutare velit tunc istas pillas assumat a duabus usq ad tres ad libitum in mane cum surgit et. ut supra in confectioibus dictu est. ¶ Nota q istarum duarum medicinarū imediate deinde fm p lcu et vnti familiarium p lmoz sequentium iseruo usq ad finem ipsi morbi seruatis modis supra scriptis canonit et vntio ipsarum medicinarum et. simplic. v3. ¶ Cerebri vntio siccio et epatis confortadiu. R. mirabelanū kebulū conditū. 3. i. Istud mirabolanū assumat in aurora uel mane cum surgit singulo mēse semel quocūq tpe anni et eo talr uti incipiat quarta die tantū post factū pmd vomitū. ¶ Cerebri nervoz siccio confortadiu usuale tantū assumēdū factis aliqbz pūgationibus nalis sūptis. R. saluie vridie. 3. i. 5. mellis electi. q. o. pro electu. spērū dyamusci dulcis. 3. ij. saluie tantū minutis incisa. melio bulliat prius leuissima bullitione et dissimetur deide saluie cu ipso melle tanto pus leuiter bullito simul ambo bulliant leui ebullitione simul cu spatula sepiissime ferra uel lignea ipa pmutando et postea ipso sero de posuo ab igne et tamen repescant et non calido dicto spō addant et cu ipso

pid. R. ellebori albi. gra. v. pipetis. 3. s. armoniaci. gra. vij. succi rapbani. 3. j. misce et fiat colyrium.

¶ Contra fetorem oris.

Solutium

minoratiū. R. cassie. 3. j. reubarbari electi. 3. j. spice. 3. s. aque bysopi. 3. j. seri capini. q. o. pro portione misce et fiat potio. ¶ Pille solutiue faciles. R. pillas de terra simplici. 3. ij. reubarbari. 3. j. spice. 3. s. misce et cū syrupo de absinthio. q. o. ad incorporandum fiat pille. vij. pio. 3. Si suprascriptū solutiū sit fastidiosus gustus assumat has pillas in aurora cum modis et. et sit magis appropriata. ¶ Syrupus digestivus. R. syrupus de absinthio de bisantio. añ. 3. s. aqua feniculi betonice añ. 3. i. s. misce. Istū sy. assumat calid in aurora. v. diebus cōtinuatis deinde dormiat ad libitū sed stet ieiunius quatuor boris post assumptionē quē assumēt ieiunius tertia die post assumptionē solutiū alicui ex suprascriptis. ¶ Syrupus alius. R. syrupi de calamēto. 3. s. oximelli simplici. 3. j. aqua absinthij capill. añ. 3. j. s. assumat istū syrupū loco suprascripti si placet magis. ¶ Solutiū eradicatoriū. R. cassie. 3. j. reubarbari electi turbitañ. 3. j. aqua absinthij bysopi. q. o. pro portione misce et fiat potio. Istud solutiū assumat tertia die post cōpletā assumptionē suprascripti et hoc cū modis ut supra in anteriore. ¶ Solutiū aliud eradicatoriū. R. pillas de terra simplici. 3. s. reubarbari electi agerici ana. 3. j. salis gēme. 3. s. misce cū syrupo de absinthio. R. pill. vij. pio. 3. Istud solutiū assumat loco suprascripti si sibi magis placet et sicut est sibi propriū. ¶ Caput purgans. Recipe aque maiorane. 3. ij. succi blitii. 3. ij. myrre nucis musc. añ. 3. s. misce de isto liquore calido attrahat per nares quatuor vel septies stōcho ieiuno añ prādiū et añ cenā et añ prādiū meli⁹ p. hora vna alternis diebus oī mēse sex diebus. ¶ Masticatorius. R. masticie. 3. j. turis. 3. s. mēstirradicū iteos añ. 3. j. nucis muscate. 3. s. cere. q. o. ad incorporandū reformens pille q̄titate mellanard. vna ex his masticet stōcho ieiuno per horā vna ante cenā vel prādiū et p̄cipue añ prādiū alternis diebus et diebus quibus nō sumit caput purgans diebus. vij. in mēse ut supra de caput purgans. qd masticet per q̄rtā aut octauā hore et nihil deglutiat quo uti ieiunius p. mēse post iceptionē suprascripti caput purgii. ¶ Gargarismus. Recipe aque mell. 3. ij. maiorane mēstir añ. 3. s. radicū ireos myrre añ. 3. j. nucis musc. 3. s. misce et bulliat ad lēu ignē usqz ad cōsumptionē tertie partis et seruet de isto liquore calido gargarizet quatuor vicibus in mēse intermissis stōcho ieiuno sed semp utat per mensem caput purgans masticatorio supius descripto deinde utat isto gargarismate ut supra quatuor diebus qd nō utit gargarismate et caput purgans. ¶ Unguentū. R. olei violati. 3. s. butyri recētis 3. j. cere albi. q. o. p. vnguentū molli fiat vnguentū. Istū vnguentū vngat sibi nares ad intra in sero cū vadit dormitū ut cruste seu escare que sunt ad intra cadant seu exoluant. ¶ De dicine confortantes cor et cerebrū. R. succari rosarū. 3. j. masticie alooes añ. 3. j. masticie. 3. s. misce. Istius cōse. assumat. ij. 3. in mane cū surgit deinde post ipsius assumptionē stet ieiunius. ¶ Itē quicquid bora fetore iualescere siue stōcho ieiuno siue nō assumat. 3. l. ¶ Cōfortatiua stōchi. Trifera confortatiua. R. mirabolanorū kebulorū emblicorū belitricopana. 3. ij. olium aspos oleo rosato et aqua deinde exiccatoz in vmbra sibi casti. magis rosarū siccatū. 3. j. radicū cipi. 3. ij. extremitatū myrti viridū ligni alooes spice masticie ana. 3. s. cinamomi cinzib. croci cardamomi melegete nucis musc. ana. 3. j. ambre crude 3. s. musci. gra. j. Confice cum melle passularum et fiant pille. vij. pio. 3. Istius trifere assumat. 3. ij. ter in hebdomada stōcho ieiuno ut supra in eluatio añ scripso quā assumat ut añ ipso nō sumente eluatiū. ¶ Cōfortatiua stōchi ut supra. R. trocisc. de absinthio. 3. j. de reubarbaro. 3. s. sp̄z dyamusci. 3. s. misce et cū miva citoniorū ut sufficit fiat pille. vij. p. 3. De istis pillis assumat tres in mane scilicet in bebda cū ordib⁹ ut supra in elu. Recipe trocisc. dyarodō descripti de Mes. gallie muscate añ. 3. s. syrupi de absinthio. q. o. fiat pille. vij. p. 3. Istis pillis utat ut immediate añ ipso nō sumente immediate dictas. R. succi mē

the. 3. ij. pulueris anisop. 3. j. masticie. 3. j. pulueris mēstir. 3. s. misce. de isto liquore assumat. 3. l. scilicet in bebda diebus quibus nō assupserit alias medicinas i aurora. R. masticie lucidiz clari. 3. j. deglutiat semel in bebda istius masticie. 3. l. ut supra immediate in p̄dicto liquore. ¶ Remouētia fetore. semel leuissici masticatū mane et sero stōcho ieiuno antequā qz hora inualescere fetore iuuat. Semel apij masticatum ut añ valet ut supra. sed ipm p̄us torrefiat et asset et utat eo ut immediate et est proprium ad hoc. Flux muscata masticata ut supra et deglutita ad. 3. j. pro vice valet ut supra. Masticie masticatus ut ante valet sicut nux. ¶ Remouētia fetore ut supra. R. nucis cupressi. 3. j. seminū iuniperi. 3. j. misce et cum passulis prunis et nigris incorporent et formēt pille. vij. pio. 3. De istis pillis assumat semel in hebdomada ut ante in pillis immediate. Lignū alooes masticatum deco masticet ad libitum. solū sicut ut lignū alooes. ¶ Eluatiū de p̄cis descriptione Mes. distinctione p̄ma antidotarij assumat. 3. j. in hebdomada ter in manecum surgit et est proprium ad hoc. ¶ Eluatiū de qd confice eodem modo ex eisde sp̄ibus ut de eluario de p̄cis et eo utatur ut ante de p̄cis. R. trocisc. de cipte. 3. ij. de ligno alooes. 3. j. cum melle passularum fiat pille. vij. pio. 3. de istis utatur ut de pillulis ante dictis. R. pillas de gartosi. Zul. fen 6° cap. de fetore oris. R. gartosiloz galage añ. 3. s. musci campore añ. gra. 5. p̄etri. 3. l. alooes. 3. ij. sinapis. 3. j. fiant pille. vij. p. 3. cum syrupo de sicados. Utatur his pillis ut immediate ante est dictū et est propriū. R. cubebarū. 3. l. masticie. 3. j. nucis musc. xilaloes ana. 3. s. aburis. 3. ij. cum aqua maiorane ut sufficit fiant pille. vij. pio. 3. et utatur ut supra. Utatur fisticio seu pistachio nō trāsendo. vij. 3. in die. Utatur aqua mellis et proprie gargarismatibus cuius cōpōnō modus est. R. mellis albi p̄tē. i. aque simplicis p̄tes. vij. bulliant ad lentum ignem ad cōsumptionē tertie partis aque et abiecta spuma colet per pannū et seruet. Utat ea in forma gargarismi ad libitū. ¶ Pille. R. solij. 3. j. masticie. 3. j. nucis musc. 3. j. maiorane. 3. s. formetur pille cum syrupo de sicados ut supra et utatur eis ut de alijs dictum est. R. spice. 3. s. gall. muscate. 3. ij. gartosilorum 3. j. nucis musc. 3. s. rosarum. 3. ij. myrre. 3. j. musci gra. j. bulliat in vino odorifero non nimis fumoso ad cōsumptionē q̄rtē partis. R. de puluere ex suprascriptis medicinis et insuffiet. Nota quod his medicinis suprascriptis non utatur omni die sed tantū intermissis diebus. i. vna die sic assumat aliquā p̄dictarū et alia die nihil assumat p̄ter q̄ syrupos assumendos quos assumat continuatim et non utatur nisi vnica medicina singulo die qz peluis est ad fluxum sanguinis narium non utatur medicinis suprascriptis et p̄cipue acutioribus ex ip̄is nisi consilio medici periti.

¶ Contra reuma acerebro ad maxillas seu contra bianchum quod idem est.

Elum vino

saluato colluat sibi os stōcho ieiuno et p̄pe in mane et hoc scilicet in bebda et non calido tpe et sup̄m vīnū saluatiū ex vino nigro medie vinositatis sibi hūc modū infra scriptū. R. saluie. M. j. sicados. M. s. mellis electi. 3. ij. pulueris nucis musc. 3. j. vini nigri ut supra lib. ij. saluie et sicados minutim incisa bulliat in dicto vino usqz ad cōsumptionē q̄rtē partis deinde mel addat et totū bulliat ad cōsumptionē scōe q̄rtē totū p̄m vīni et ita ad cōsumptionē tertie vni vīni remanētis pul. addat misce et usui serua. ¶ Aliud forti⁹. R. cinamomi electi. 3. j. masticie. 3. s. gallie muscate cubebarū añ. 3. ij. seminū iuniperi. 3. ij. radicū ciperi. 3. j. s. foliorū rosmarini. 3. vj. trūdant oia grosso modo exceptis solijs rosmarini que minuti incidant ultimo bulliat in vino ut supra ad cōsumptionē tertie partis et colluat ut supra. ¶ Aliud efficacius. R. tyriace debite fermentate. 3. ij. sp̄rū dyamusci dul. 3. l. misce et fiat fricatoriū. Recipe ut supra.

¶ Pro magnifico marchione dño Carulo de Bonçaga cōtra apostemata gutturis. amigdalorum et astate subuli. sex flate et cholera cōmixtis que apata aliquando ueniunt aliquando recedunt periodica.

Eductiuum māerum coium et elistere. *Rx.* ordet excoctari brodij carniū pinguium seu pulli cassiēsi, olei cois vitellū ouī pulueris succari salis cole. ordet bulliat in brodio usqz ad debitā cōsūptionē. deide *Rx.* hui' decoctionis. *℥. xvij.* et reliq oia addant et fiat clistē et applicet *℥m* cano. Potio ut supra et aliq̄liter appropriata. *Rx.* cassiēsi, pulparū sebestē aque ordet canonice factā ut infra. *q. s.* p extractione cassie et debita p̄paratione pulparū sebesten et p̄porione misce et fiat potio et deī in aurora *℥c.* et stet ieiun' quorū borte post quā dormiet p̄ borā deide comedat nō assu mendo lauatiū p̄serculo post comedat blites cū boragine coctas in p̄ aqua ebullitionis ipsarū et carnes laudabiles aq̄ ordet canonice de qua supra. *Rx.* ordet excoctati p̄tē. i. aque fluuiatis p̄tes. *xx.* misce et bulliat usqz ad cōsūptionē q̄re partis

Edatiū in p̄n' a toto humore et fiat flōmia basilice obser uatis regulis et luna exite in gemini nec ipsa in cōiunctione nec in oppositione nec in aliquo malo aspectu. **Edatiū** p̄p̄tū capitis. fiat flōmia cephalice sinistre man' de qua ex trahent. *℥. iij.* sanguis uel. *v.* per. *x.* dies post imediatā flōmiā que dies decima su. *v.* dies post assumptionē solutiū i frasci p̄tē incipiendo ipm accipe post diē q̄ntā ad plus post flōmiam *℥c.*

Edatiū p̄p̄tū mioratiū flēgmatis subtilis a cerebro *Rx.* pillarū cochiarū. *℥. j.* pillarū de reubarbaro agarici aī. *℥. j.* salis gēme gra. *ij.* agaricus diuisus in frusta infundat in oximell. simplici *p. x.* horas deide oia fil p̄sistent et fiat pille. *v.* et deī bora solutiū et seruet regimē ipsorū. hoc vō solutiū accipiat *p. v.* dies post p̄mā flōmiā deide post. *v.* alios dies fiat scōa flōmia ut supra.

Digestiū in p̄n' flatis et cholere cārd aīcedētū in cerebro peccatiū. *Rx.* syrupi de sicadoa. *℥. i.* rosati. *℥. s.* aq̄rd betonice cicoree aī. *℥. j.* *s.* misce et deī bora dī gestiū hoc solutiū accipiat p̄ tres dies post pillas imedia te sup̄ascrip̄as.

Eradiatiū māerū dictarū in p̄n' cāru aīcedētū. *Rx.* pillarū aurearū cochiarū agarici aī. *℥. j.* agaricus p̄paret ut supra cū oximelle simplici et fiat pille. *v.* ut su pra. Illud solutiū accipiat cōpleta digōne seu post assūptio nē octo vicib' digestiū et seruet regula solutiū eradiatiū et p̄ horas. *v.* assūptionis deī lauatiū cyarū. *j.* aque ordet si ne succaro et post borā comedat ut supra. p̄us tū tēter secede re aq̄d *℥c.*

Repussiū a dictis amigdalīs dictarū māerū in p̄n' ut supra. *Rx.* rob nucū. *q. s.* ad gargarizandū hoc utat' per. *vj.* horas post cenā ter uel quater gargarizando et silt per *v.* horas post prandīd.

Aliud ut supra efficacius. *Rx.* rob mori. *q. s.* si non placet imediate sup̄ascriptum.

Aliud ut supra efficacius. *Rx.* granatorū mugorū aque cisterne seu plu uialis. *q. s.* ad decoctionē. granatorū cortices exteriores remo ueant' et postea fiat decoctio usqz ad tertie p̄tis cōsūptionem et applica ut supra.

Cōfortatiū in toto p̄n' uī et in toto au gmento uī duorum membrorū *℥c.* ut supra. *Rx.* decoctionis imediate sup̄ascripte. sex granatis muçi et aqua pluuiali et ex hac decoctione colluat os et gargarizet ter uel q̄ter sōcho ieiuno p̄ duas horas aī prādiū et post prandīd p̄ octo horas saltē ter i hebdomada.

Cōfortatiū ut imediate supra. *Rx.* sp̄erū triasandalorū sine cāp̄bora aque cisterne misce et bulli ant usqz ad cōsūptionē quarte p̄tis aque. Et utat' actu frida hac decoctione loco sup̄ascripte.

Diuersiū in fine p̄nci pij et in augmento et statu māerū *℥c.* *Rx.* florū camomille meli liloti rosarū misce et bulliat in sufficienti q̄tate aque simpli cis usqz ad consumptionem quarte p̄tis aque. deinde lauentur extrema suauiter fricando. s. manus brachia et pedes cuꝝ coxis aduersum trahendo a capite. deinde siccantur mēbra et cooperiant' et hoc ante cibum. s. cenam et prandium p̄ duas horas.

Aliud ut supra efficacius ligentur extrema ligatio ne dolorosa stomacho ieiuno ut supra. s. per duos digitos uel tres supra genu et cubitum cum modis conuenientibus ad hoc.

Aliud efficacius. Uentose due ponantur pulpis spa tularū et vna spine ubi coniungitur collum cum dorso p̄mo pulpis deinde per vnā boram spine stomacho ieiuno *℥c.* et p̄ me dimittantur per vnā boram. tertia vō per vnum quar.

tum bote. **Aliud** ut supra sed remissius et simul aliquantiter digestiue in toto augmento vniuersali materid *℥c.* *Rx.* dyapapaueris macis puluerisati misce et cum sy. *ro. q. s.* ad hoc incorporandum omnia simul incorporentur in mortario si ne igne et huiusmodi confec. teneat in nocte tota quantitate auellane inter maxillam et genam superiorem saltē alter nis noctibus.

Retentiū in tertia parte augmenti ne dicte mae descendat *℥c.* *Rx.* dyapapaueris nucis muscate pul ueris syru. *ro. q. s.* ad ipsa incorporandum: misce et fiant pillule ad modum fabe et tota nocte teneat vnā sub lingua ut su pra.

Aliud efficacius. *Rx.* medicaminis superius boli ar menti puluerisati misce et cuꝝ syru. *ro.* et fiant pillule ut supra et fiat siue utatur mō sup̄ascripto si aliud non placet.

Aliud ut supra. et hoc si mā effectus et est fortius. *Rx.* dyacodion descriptione Mesue boli arment misce et cum syrupo de nenu sare fiat in forma confec. et utatur tenendo inter genam et ma xillam tota nocte saltē duabus noctibus in hebdomada p̄ter q̄ tpe magni frigoris.

Prohibitium gñationis dictarū māerū. s. in cerebro et in toto tpe morbi et maxime flēgmatis ipsorumqz diuersiū ut supra. *Rx.* pillarū alefanginarū agarici salis gēme misce et cum eluario succi *ro.* quantum suffi cit et fiant pille. *vij.* Utat' istis pillulis a tribus usqz ad. *v.* in ol mense saltē bis et hoc p̄ter q̄ tpe magni caumatis aut frigo ris et hoc seruando regulam solutiū euacuantium.

Prohibitium dictorū humorū in cerebro et reductiū ip sorū per nares. *Rx.* aquarū maiorane violarū succi foliorū blitis succari candi. puluerisati. Ex hoc liquore tepido in mō lactis nuprime ab ubere extracti attrahat tria coclearia successiue per narea stomacho ieiuno et stet post in camera et hoc utatur saltē bis in singula hebdomada p̄ter q̄ in t̄pibus extremis calidis aut frigidis.

Aliud ut supra efficacius. *Rx.* medicaminis superioris mellis apū misce et fiat ut supra.

Aliud ut supra efficacius. *Rx.* medicaminis sup̄ioris māne misce et operet' ut in alio imediate superiori si sibi magis pla cet.

Diuersiū ut imediate supra. Sternutatio puocetur cum setis porcinis suauiter titillando in naribus sōcho ieiu no in mane hito uētris bñificio per duas horas aī prādiū et hoc ad mīn' et in singula hebdomada et tunc non egredia tur camerā.

Diuersiū ut supra effic. ius. *Rx.* ellebori albi q̄tatem modicam sufficientem *p. xij.* sternutationibus et si vult fortius tūc attrahat per nares ut supra.

Digestiū m cōe in statu uī dictarū māerū *℥c.* et magni flatis. *Rx.* lactis caprini. *q. s.* pro oris lotionē et gargarizationē quinquies suc cessiue in eadem bora succari albiissimi misce et gargarizet de inde deglutietur per duas horas ante prandium et cenam et hoc saltē quinquies in hebdomada.

Digestiū ut su pra efficacius sup̄iori. *Rx.* mellis rosati colati syrupi de liquo re aque violarū misce. hoc utat' loco sup̄ascripti si sibi placet ut supra.

Digestiū ut supra efficacius p̄ori. *Rx.* dyapen dionis dyadraganti fridi nucis mus. pillada pistentur et cum iulep rosa. in mortario fiat confec. diacmarum trium p̄ mor sello si sibi magis placet illud teneat quantitatez auellane in ter genam et maxillam tota nocte saltē alternis noctibus.

Digestiū ut supra efficacius p̄ori. *Rx.* pulparum sebestē liquiritie granorū pinearū mundatorum pulparū dactylo rā gōmī arabici mellis apū pillada pistentur ex syrupo violato quāitate sufficienti fiat in mortario ad modum elā. hoc me dicamine teneat in ore tria coclearia successiue deglutendo cum modis dictis de lacte caprino *℥c.*

Digestiū ut su pra efficacius p̄ori. *Rx.* radice altee mundate a medutulo se minis lini pulparum dactylorum ficuum optimarū mellis apum troci pistanda pistent' et bulliat in sufficienti q̄tate aque ordet pro gargarismatibus ad cōsūptionē tertie p̄tis. Si vō uoluerit pmutare tūc utat' isto loco dictorū cū modis di ctis in gargarismatē lactis et succari *℥c.*

Edatiū māerū p̄p̄in quarum antibus in uenis p̄p̄inquis radici lingue im terprete p̄me p̄tis statue. flōmia fiat de uenis exstibus sub radice lingue de q̄b' extrahantur. *℥. ij.* lib. *℥.* sanguis et fiat per

vi. uel vii. horas post prandium luna non exite in ariete et hoc alio non operante. **C**apitulum in tertio prestatu porositur dictarum amigdalorum et miris et croci surfuris triu et mellis butyri aque mellis facte canonice. q. s. pro collutionibus et gargarismatibus bulliant oia ad consumptionem tertie partis et coles et de colatura gargariscet an prandium per. j. hora et post prandium per. v. horas et ante cenam per unam horam saltem quinqs pro vice. aqua mellis canonica. R. mellis. ap. p. i. aque simplicis ptes. vii. bulliant ad consumptionem quarte partis dispumando semper. **R**esolutiuum et enaporiu in declinatione meru clunard dictorum apostematum amigdalorum et. R. myrre croci caricis aque cidei. 3. xx. misce. bulliant oia si mul usqz ad consumptionem quarte partis huius decoctionis. R. 3. li. oximellis simplici. 3. ij. misce. fiat gargarismus et collutio oris modis ut immediate suprascriptis. **C**urgatoriū ut immediate sed forti. R. medicamentis immediate suprascriptis ire co radicia scilicet minntim bulliat ad consumptionem sexte partis deinde coles et utat ut aliud immediate si magis placet. Alio modo sde medicine infiores ad morbos dictos sed ualde moleste uelue sunt gila gummi rubificatoria uescatoria cauteria commissuris coronali et sagittali cranel et ppe ipsi coronali applicate et p. p. uic ipsi amigdalio. Et keto seu sedagnus sub occipite et sic cum dei laude. A. C. hunc abbaui remouens regimē sex terum non nālium quia ex alijs consimilibus consilio de reu matismis haberi poterit.

Consilium med. 3. horu gule pro uxore dñi guidi de alarulo tarusani et dñi patris padue dñi Nicolai ac dñi benonabilis vicarij. **S**olutiuum facile et uisale melie aliquantulum et statim multo amplius et a toto et p. p. uic a cerebro. f. R. pillas alefanginaru de iera simplici agarici añ. 3. j. sene polipodu añ. 3. s. salis gēme. gra. ij. cin. gib. spice añ. gra. j. misce et cū syrupi de sicados. q. s. ad incoz porādū pro pillis officina formentis pille. vij. p. 3. Jte pillas et assumat. 3. s. in aurora singulo mense semel et post ipsarum assumptionem immediate in spatio unius hore cū dimidia dormiat et si pōt et nō amplius una hora: trāfacta tō ipsa hora cū dimidia siue dormierit siue nō tādū una hora tunc nō amplius dormiat sed surgat et stet ieiunus post assumptionem tādū horis quatuor: et non assumat lauatiū et in dicto termino prādeat comedatqz blites cu3 boragine fenculo petrosilino mixtas. Jte carnes laudabiles ut pulli p. dñis uel vituli et fies laudabiles carnes. **S**olutiuū et ut supra aliquantulum efficacius pōt et tū facile et uisale. R. pillas assaret indard agarici añ. 3. s. salis gēme 3. gib. añ. gra. j. misce et cū syrupi de sicados. q. s. fiant pille. vij. p. 3. Jte pillas assumat. 3. j. immediate cum uadū dormiat et si ipse cenauerit. bas tō talr assumat singulo mense semel instanter tū p. xv. dies ab assumptione pillas p. p. map suprascriptas. **D**iuersiuū et aliquantulum cerebrum. R. pulueris cantaridap. 3. j. fermenti tritice. q. s. ad incoz porādū ipm puluerē et duas puas pilas q. titatē duas p. auctanap formadas misce et cū modico modici aceti solū. q. s. ad penetrādū formentis due pue pile q. titatis auellanap ouarū. Jte due pile pue ponant in sero cū uadu dormitum semel in singulis duobus mensib⁹ sup duob⁹ oisib⁹ immediate post aureo uati ut nō tangāt aureo: deinde inter ipsas pilas et aureo immediate ponat solū caulio duplicatū ut pile nō tōgāt aureo et postea tantū in mane immediate sequenti remoueant: deinde tunc uescice facie ab hoc medicamine in inferiori pte eaz. Incidant ita solū ut aquositas ex uescicia effluat ipse uescicia tñ nō inde amotis. ultimo sup eisdē uescicia ponat aliqd de assungia porcina nō falsa extensa sup solū caulio et ipsa assungia talr reteret singulo die semel usqz ad cōpletā gūationē cutis in locis okno et. **C**aputpurgiu siue diuersiu et euariuum a cerebro et p. p. uic tatis efficacius priori diuersiu et tñ frigidū et tñti familiare. R. aque maiorane. 3. ij. succi folioz blitis. 3. j. succari candi. puluerisati. 3. ij. misce. Jtiue caputpurgiu tantū tepidi in modū lacis cū mulget ab ubere atrabat aliquantulum per nareo itōcho ieiuno per borā unam ante prādū

semel in bebbā quocūqz tpe anni ad libitū rētrē tpe calido **C**aputpurgiu et. ut immediate superici eff cecino ipso immediate priori. Si tō medicamen congruit efficacius immediate pōri cōposito ex succo aque maiorane succo folioz blitis et. tūc illi medicamentis addat mellis. 3. ij. Et iterū si congruit medicamen efficacius caputpurgiu pōri caputpurgio tūc ipsi caputpurgio immediate addat nigelle puluerisate. 3. j. In sup si adhuc uenit efficacius immediate pōri tūc et sup adde mane. **M**ollitiū mātē cōrdi iunctarum peccatiū. R. litargiri triu. 3. ij. olei cois. 3. lii. mucilaginum senugreci semindū lūi maluauis. añ. 3. lii. Litargiriū cū dicto oleo dissoluat ad lentū ignē. deinde oia reliqz addant et cōcrete albe. q. s. ad oia sū incorporandū et cū modico modici aceti solum. q. s. ad pene erandū tēti reducat in forma dyabylonis ad lentum ignē. Jtiū dyabylonē teneat continuo ipm pmptando seu reterēdo singulo die sēsup loco lesio et octo dieb⁹ nālib⁹ continuis. postea tō amoto ipso tūc sup ipso mēbro lesio ponat epithimē uel fomentatio uel emplm aliqd de infascriptis seruatio reliqz modis et ordinibus descriptis in appositione et usū cordēz infascriptoz. **E**xiccatiū et resolutiuū melie et amplius flegmatis a membro lesio et. R. corticum citri. 3. lii. lymonz 3. j. urine egri uel alterius hois masculi infantis. q. s. pro media decoctione ipsarum corticum misce. deinde oia bulliant sū usqz ad mediā decoctionē ipsoz corticum. Postea tō cortices ab ipsa decoctione extracti pistent. In hac decoctiōe debite calida infundat spēgia noua deinde exprimat: et postea caliter calida et expressa sup mēbro lesio p. ponat et ligetur satis expresse ita tñ ut mēbro ipm a sua resolutione non impediat nec dolor aliquis adducatur et taliter super loco dimittat boris. vj. Ultimo amota spongia ipsa dicitur cortices pistati super eodem loco lesio apponant debite calidi et ligent et taliter dimittantur boris. xvij. Jtiue tō duabus medicamentis. f. fomentatione ex decoctione et emplastro ex olcio corticibus taliter utat singulo die bis in. vj. diebus continuis immediate sequentibus amotionem dyabylonis proximi supascripti. **E**xiccatiū et resolutiuum ut supra efficacius exiccatiū priori immediate. solia liliopz alioz rētrant in mortario cum pistello grosso mōsolū ut succus folioz ad superficiem eorum adducatur et ab ipso nō expmat et effluat. Cum bis solijs taliter contritis emplastres locus eger seu super loco dicta solia ponant et ligent. hoc tō medicamine talr utat supra diebus continuis in singulo mense preter q. tpe calido. Et proprie si uult medicamen efficacius aliquantulum dicto priori medicamine exiccatiuo cōposito ex dictis corticibus aut si ipsum medicamen pmutare uult. **E**xiccatiū et ut supra forti aliquantulum priori immediate. R. farine cicerie rubei. q. s. pro emplastro. Aquae decoctionis notabilis seu multe caulium q. s. sufficit ad decoctionem dicte farine pro emplastro. bulliant omnia simul sufficienter seu media solutione et totum redigat in forma emplastri. Si tō uult medicamen aliquantulum efficacius pōri immediate tunc istud emplm apponat loco egroto seruatio reliquis modis et ordinibus descriptis in usu emplm immediate supascripti. **E**xiccatiū et ut supra et ut supra. R. folioz caulium ptes. lii. folioz aneti prem. j. de am bobus simul. q. s. pro emplō misce et bulliant oia simul in aq. usqz ad notabilem eoz decoctionem: deinde ipsa separentur a sua decoctione. Si tō medicamen pmutare uult tunc hac decoctione debite calida p. epithimē locus eger deinde cum supascriptis calidis et floribus emplm idem locus seruatio reliquis ordinationibus descriptis in usu fomentationis et emplm supascriptoz cōposito ex corticibus citri lymond et. **E**xiccatiū et ut supra efficacius prioribus. R. myrre. 3. ij. lii. 3. j. ciperi radicia. 3. s. aloes. 3. lii. croci. 3. s. foliorum tamariisci. 3. s. aque multe decoctionis caulio quantum sufficit pro ipsorum decoctione misce: deinde oia pistata simul bulliant mediata bullitione. Si tō uult medicamen efficacius aut pmutare uult tunc cū hac decoctione p. epithimetur seu fomentet locus lesio: deinde cū substatu illaz medicamentis

empli loci idē ut hic immediate supra de dictis fomentatiōe
 et emplō cōpositio ex folijs caulid et floribus anen. ¶ Exicca-
 tiuū etiā ut supra efficacius porib. R. cinerū fusi in caulid po-
 tes. iij. ramoz fici ptes. ij. farnētoz vitis filicis añ. pertem. j. s
 aque fluuialis quātū sufficit ad p̄dicta debite decoquendū
 seu quātū sufficit pro luxurio siēdo. bulliāt oīa simul usqz ad
 cōsumptionē medietatis dicte aque. Si vō vult medicamē ef-
 ficacius portēdē cū hac decoctiōe debite calā fiat fomentatiō
 loci lesi cū spōgia noua infusa in dicta decoctiōe calā ut supra
 in fomentatiōe facta ex decoctione corticū citri et lymoniū
 ut ibi. ¶ Exiccatiuū et ut supra. R. stercoreis uaccini quātū
 sufficit ad oīa p̄xime infrascripta incorporādū p̄emplō oli-
 bant. 3. iij. floradē. 3. ij. usnee. 3. j. s. calami aromatici. 3. s. s. i. ce
 3. ij. absinthij. M. j. pul. pul. deinde omnia simul misce et fiat
 emplm. Si vō medicamē p̄mutare vult etiā istud emplm ca-
 lidum appohat loco lesi et ut supra de emplō facto ex cinerib.
 bus ex aq̄ caulid et. ¶ Exiccatiuū ut supra et est propriū et ef-
 ficacius poribus. R. radicio nucle tenere seu que nondā se-
 cit fructus ptes. iij. corticis arboris eiusdē pte. j. pipis gnoz
 pte. j. s. bulliāt oīa simul in vini albi satis vinosi q̄tū sufficit
 pro gargarismate usqz ad cōsumptionē medietatis ipsius vi-
 ni. Si vō vult medicamē huic morbo magis p̄pū et effica-
 cius medicationibus poribus tūc cū hac decoctiōe suauiter
 calā gargarizet. v. uel. vj. gargarizatiōibus s̄cōbo ieiuno. et
 añ p̄adiū et añ cenā per duas horas pluribus diebus cōti-
 nuis et talr gargarizādo in quolibet dictoz tēpoz gargariz-
 ationis deglutat p̄tibl̄ seu paulatim mediā. 3. dicte deco-
 ctionis. et vñ coclear pro qualibet gargarizatione usqz ad
 summā dicte. 3. s. in singulo dictoz totaliū tēporē gargariza-
 tionis. hoc vō medicamine talr utat. vj. diebus cōtinuis sin-
 guli mensis et tū tpe frigidū ipsumqz medicamē taliter reite-
 ret s̄m necessitatem. ¶ Euacuatiuum et propriū ut supra
 efficacius p̄iori immediate. R. tonsoz seu cimaturarū scarla-
 tini p̄ani. 3. ij. viridis p̄ani a curini añ. 3. ij. biuni. 3. ij. spōgie
 noue marinc debite cōbuste solū intantū ut spongia ipsa de-
 bke puluerizari possit. 3. ij. pumicis marinc. 3. s. ossis sepie. 3.
 l. testarū ostracoz marinoz cōbustarū. 3. s. tōsa seu cimaturē
 dicte et spongia debite cōburant solū intantū ut pluerizari
 possint. deinde vñ q̄qz eoz p se puluerizet grosso mō po-
 stea oīa s̄l bulliant in urine patētis aut alteri⁹ boie infantis
 masculi. q. s. pro suffumigio et fomentatiōe. Si vō vult medica-
 men efficacius p̄ori immediate tūc ex hac decoctiōe s̄l cū dictis
 medicinis debite calis recipiat ore apto sumū p̄os et ad os et
 ad locū lesū s̄cōbo ieiuno. et añ p̄adiū et añ cenā p duas ho-
 ras saltē bis in hebda quocūqz tpe anni p̄ter q̄ tpe magni
 caumatis. Si vō dicta urina ex sapore et odore sibi nimis hor-
 ribilis eēt tūc supra scripte medicine sine urina bulliant in aq̄
 cisterne ut hic ante de urina. et tū uria ad hoc sit p̄statiō. de-
 inde p tres horas post dictā suffumigationē ex hac decoctiōe
 debite calā et tātū cū uria facta ut hic ante p̄ epithimē ab ex-
 tra cū spongia noua deinde emplēf loci lesi cū stupa cana-
 bis fusa in ipsa decoctiōe. ¶ Exiccatiuū et p̄pū ut supra et.
 R. ossis sepie. 3. j. salis gēme. gra. iij. pipis. 3. i. pumicis marie
 3. i. spōgie noue marie debite cōbuste solū intantū ut spōgia ip-
 sa puluerizari possit. 3. i. s. mellis q̄tū sufficit ad oīa s̄l incor-
 porandū pul. pul. deinde oīa s̄l misce et fiat pille in forma lu-
 plord. Si vō supra scriptū medicamē immediate p̄mutare vult
 tūc istarū pillarū teneat vñ sub lingua tota nocte alternis
 noctib⁹. et vñ nocte taliter teneat et alia nocte nō teneat aut
 ipsam pillam teneat saltē duabus noctibus in hebdomada.
 Istis vō pillis taliter utat quocūqz tpe anni p̄ter q̄ tpe ma-
 gni caumatis. Ex his et medicinis debite decoctio in urina
 ut supra epithimē uel fomentet ad extra membrum lesū
 cū stupa canabis aut cū spongia marina noua infusa in ista-
 rum medicinarum decoctione. hoc aut emplastro fomenta-
 tio uel epithimatio fiat plurib⁹ noctibus cōtinuis ad libitū
 uel quocūqz tpe anni. ¶ Exiccatiuū et et p̄pū ut supra. R.
 medicinas oīes p̄ter urina supra scriptam in tertia recepta ab

ista. et cimaturas p̄anoz et mellis q̄tū sufficit ad oīa ip-
 sos pulueres incorporandū. misce et fiat pille in forma lupino-
 rū ut supra. Si vō medicamē p̄mutare vult tūc istarū pillarū
 vñ sub lingua teneat tota nocte quocūqz tpe anni ad li-
 bitū et ut supra in visu pille seu pillarum supra scriptarum.
 ¶ Exiccatiuū et et p̄pū ut supra efficacius porib⁹. R. radice
 vineelle. 3. s. sparagi bursi polipedi añ. 3. i. aristologie ro. cu-
 eumeris agrestis añ. 3. s. rasi barbasti. 3. s. iart. 3. i. spōgie no-
 ue marie. 3. i. pumicis marinc. 3. s. biace ut sine saponarie añ.
 3. s. ossis sepie. 3. s. lactis scroffe. q. s. ad oīa incorporādū pul. p̄
 verigādo. deinde oīa s̄l incorporē et foment pille in modū lu-
 pinorū. Si vō vult medicamē efficacius p̄ori tūc istarū pillarū
 teneat vñ sub lingua tota nocte saltē duabus noctib⁹ in singu-
 la hebda et tātū tpe frido. ¶ Exiccatiuū et est p̄pū et. R. spō-
 gie noue. 3. i. ossis sepie. 3. ij. pumicis. 3. s. salis gēme. gra. iij. ra-
 dicis rasi barbasti. 3. s. iburis. 3. ij. cingib. 3. s. i. spōgie ipa p̄uo
 minutum in cisa deinde posita in tertia terra nō vitreata exie-
 cet optime in furno. postea vō ipsa exiccata et reliq̄ oīa s̄cōdū
 et diffiniter ut decet s̄m cano. pul. Ultimo foment pille ut
 immediate supra. Ex istis pillis et teneat in ore sub lingua ut
 de alijs pillis immediate supra scriptis. ¶ Regimē succinctum
 et cōpēdiosum ad hoc. Euitet pulces et p̄pe magnos et p̄p̄ie
 elixos tā magnos q̄ p̄uos. Legumina carnes bouinas porci-
 nas recentes carnes siccās lacticiā omnia ut casē et. Oīa
 nutrimentū melicū et amplius staticū et q̄libet nutrimentum
 grossum ḡnans aquā purā et p̄p̄ie intense fridū. Non tan-
 gal mēbū lesū aq̄ simplici et ad extra t̄m mēbū. Carnes
 aq̄icas ut anseres anates et filēs carnes euitet. Utat vñ lym-
 phato dyapbano et odorifero non nimis vinoso et aqua mix-
 to aliquantū p̄portionabilr ad ei⁹ vinositatē. Aromatib⁹ bo-
 nis et cōpositis ex pipe croco galaga cinamomo gariofilio.
 In cena semp utat assato et non elixo. Nota q̄ cū ex hoc mor-
 bo congrue conualescit tunc nullo supra scriptoz medicami-
 nam amplius utatur. Nec ut supra et.

¶ Contra spinam infixam gutturi.

¶ Ultra ḡnalis. ¶ Canones curatiui. Primo spina
 ipsa exire fixa gutturi tūc collū t̄m siue spondi-
 lia collū in medio colli p̄cutiant cō pugillo satis
 potēter pluries successiue notabilis molestia et cō-
 tinuo infirm⁹ in dictis p̄cussionib⁹ potēter calce-
 nones faciat et expiēdo. ¶ Secūdo canō si spina ipsa est sub-
 tilis multū inter spinas tūc deglutiat res dura pluries et suc-
 cessiue. ¶ Terti⁹ canon si nō talr educet spina subtilis tunc
 deglutiat pluries et successiue p̄ res gutturis et loci infixionis
 spine molliuaz et qualiter absterfua: deinde immediate post
 res dura deglutiat. ¶ Quartus canon. Si vō grossa spina
 uel etiam subtilis non taliter exit et apparet in gutture apto
 ore et depressa lingua usqz ad radicē eius cū digito aut cum
 alia re longa et dura sufficienti ipsam linguā deprimere. tūc
 p̄ cū infro ferreo p̄portionabili ad hoc capiat spina q̄ ma-
 gis possibile est prope foramen mēbū in quo foramine ipsa
 infixa est deinde ipsa spina sic apprehensa cum dicto infro
 extrahat leuiter ne frangat. ¶ Quintus canon. Si aut talr
 non apparet ap̄erto ore tunc guttur linat ad intra cū garga-
 rismis et collusionibus gutturis et deglutionibus lenitiuis
 absterfuiis subtiliatibus et dulcib⁹. ¶ Sextus canon. Si vō
 taliter non educit spina tūc sorbeat seu deglutiat infirm⁹ res
 viscosas ualde. ¶ Septim⁹ canon. Deinde res longa ualde
 tenax porosa ualde usqz ad extremitatem meri inclusiue im-
 ponat gutturi. Et ipse extrinuat meri ipsa cōtinua et visco-
 sa p̄ artem extrahes exitem continue in manu retenta. De-
 inde talr in gutture et superiori extremitate meri posita extra-
 batur impetuose et ita talis impositio et talis extractio successi-
 ue et pluries et pluries reiterentur s̄m necessitatem. ¶ Octa-
 uus canon. Si nō talr educit spina exiret singultus uel p̄-
 nocet. ¶ Nonus canon. Et iterum si non educit spina ipsa
 tunc p̄uocet uomitus post comestionem de pumo rerum vi-
 scosarū. ¶ Decimus canon. Si vō nō talr educit spina tunc

maturativa et apostolica exterior et interiorum gutturi applicentur.
Cura particularis seu infra medicinalia seu spales medi-
cine bule cure proportionabiles. ¶ Primus cano
exequat cum pugillo qui vis sicut alia infra ad hoc conuenientia in
pugillus est melius quam ipse homo in ipso per ipsas percussiones
interiores aut remissiores metiri prout oportet et pro cito
hoc faciat tanto melius. ¶ Secundus cano exequat hoc modo. Rx.
crusta panis tritici bene cocti qui sufficit pro quatuor aut quinque
bolis satis magnis. Ex ista crusta ipetuose deglutiant successiue
quatuor uel. v. bolis satis magni. ¶ Tertius cano exequat
hoc modo. Rx. olei amigdalorum. 3. ij. cruste panis tritici bene cocti
quantum sufficit pro quatuor aut. v. bolis satis magnis. Istud
oleum et debite calidum paulatine successiue pluribus primo deglu-
tiat inferius spinam huius: deinde immediate post ipsius olei imedia-
ta assumptione tunc deglutiant quatuor aut quinque boli ad libitum
duri satis magni ex dicta crusta panis. ¶ Quartus cano ex-
equat hoc modo. Accipe moleculam ferream bifurcatam in una extre-
mitate ipsius moleculae et aliter lata et integra in alia extremitate
tunc quia lata extremitate unguenta chirurgici super petias exten-
dunt. Et cum alia extremitate bifurcata chirurgici tetras ipsas a vul-
neribus extrahunt. Postea cum dicta extremitate bifurcata ipsius
moleculae dicta spina appens apto ore capias: deinde suauiter
ne spina ipsa frangat extrahat simul cum radice sua et deinde cum
tenacula ferrea detata duorum suorum graduum subtilium detatorum
dicta spina debite capias et suauiter extrahat. ¶ Quintus ca-
non exequat hoc modo. Rx. farine frumenti. 3. j. casei molliis ualde
non salis uel parum salis triturationi butyri anni. 3. 5. vitellum ouis
numero. j. succari ru. 3. i. aque fluuiialis aut ad libitum brodij
pinguis carniui qui sufficit pro istis decoctione. misce oia si-
deinde bulliat simul usque ad debitam decoctionem eorum et non co-
lent et totum redigat in forma multum ligida et optime potabili.
Ex hac decoctione debite calida et non tepida colluant pluribus
os et guttur: deinde ex ipsa decoctione debite calida fiat garga-
rismus pluribus et successiue. Et postea dicta decoctio taliter de-
bite calida deglutiat et pluribus et successiue. ¶ Surturis leniti-
um et abstersum et deinde supra efficacius porum. Rx. rob. 3. x. sic-
firinas siccas pingues numero. iij. ficus ipse prius minutim in-
cise: deinde grosso modo pistate postea bulliat in dicto rob. 3. x.
usque ad assumptionem quarte partis dicti rob: deinde optime exprima-
tur et colentur hac utat ut supra immediate et deinde. ¶ Surturis leni-
tum et deinde efficacius porum. Rx. olei amigdalorum. 3. iij. oximellis com-
positi. 3. ij. Si uult medicamen efficacius isto utatur ut supra.
¶ Surturis lenitum et deinde efficacius porum immediate. Rx. olei sassa-
mini. 3. iij. oximellis sguucci. 3. ij. misce et colluat os et guttur
et ipsum gargarizet et deglutiat et deinde ut supra dictum est. ¶ Sex-
tus cano exequat sic. Rx. alaganas ex farina tritici receter fa-
ctas quantum sufficit pro. j. passide. Oua gallinarum cum vitellis et
albumine numero. ij. aque fluuiialis aut ad libitum brodij pin-
guis carniui qui sufficit ad dictarum alagandarum multam deco-
ctionem et ipsam potabilem. alagane ipse recetes bulliat ualde in
dicta aqua aut in dicto brodio usque ad ipsarum alagandarum saltem
mediam dissolutionem. Deinde dicta oua addant et cum dictis ala-
ganis ualde calidis optime permiscant. Istius seculi debite
calidi saltem. viij. 3. sorbeat seu ipetuose deglutiat infirmus.
hec uero sorbitio taliter pluribus reiteret secundum necessitate. ¶ Res-
piscosa deglutiente et deinde efficacior. Rx. oua cum albuminibus
et vitellis numero. ij. farine tritici. 3. 5. draganti. 3. j. aque fluui-
alis aut ad libitum brodij pinguium carniui qui sufficit ad oium
ipsorum simul debitam decoctionem misce. deinde simul oia bulliat
usque ad eorum decoctionem debitam ut ipsa remaneat potabilis
debite. Istius seculi debite calidi saltem. 3. viij. sorbeat et deinde ut su-
pra. ¶ Septimus cano exequat sic. Rx. candelam ceream: deinde
ipsius candelae una extremitate frustum coti seu bobicis optime
liget cum filo ita ut ipsius coti multe partes non sunt coopre
filo. Alia uero extremitas candelae teneat in manu dextra os ex-
tendit. Istius candelae extremitas cui totum alligatum est iponatur gut-
turi et superiori parte parti meri idiusue et ibidem pluribus sursum et
deorsum ducat cum manu et tunc extrahat et hoc pluribus faciat

fm necessitate. ¶ Res longa tenax zc. efficacia poru immediate
 Rx. filu lane duplatu tenax seu nō facili frangibile quantitati
 triu spāsarū. Istud fili actu siccu fz extremitatē duplatā de-
 glutiat usqz ad pma pte meri inclusive: ocide per aliā extreni-
 tatē exite extra os manu ligatū cū manu ipetuosē extrahat z
 hoc fiat pluries fm necessitate. ¶ Res alia tenax adhuc effi-
 cacioz. Rx. frustū spongie qritatio pportionabilis seu debite
 ad deglutendū: deinde liget cum vna extremitate fili dupli
 fortis linei z lōgitudinis saltē duarū spāsarū z cum vna eius
 extremitate sumēdo cū acu implicet ferme in ipso bolo spō-
 gie pluribus lpicatiōibz z firmis z ita ferme ut dictū fili
 s dicta spongia nō facili euelli possit cū quo tñ filo nō strin-
 gat multū spongia dicta ne porositates ipsius spongie clau-
 dantur. Alia vō extremitas ipsius fili fortis dupli remaneat
 extra os: deinde ferme ipsa extremitas manu annectat quo
 medicamine utatur ut supra. ¶ Res alia tenax zc. ut im-
 mediate supra ficus citrina sicca z pinguis uersetur: deinde cu
 vna extremitate fili fortis z dupli longitudinis duarū spāsa-
 rū liget zc. ut supra. ¶ Octauus canon. Rx. seio sinapis pul-
 uerisati. 3. ij. vini acuti non dulcis. 3. vj. misce. Istam mixtu-
 rā deglutiat paulatine z successine sōcho repleto. v3 per vnd
 quartū bore post prandiu. ¶ Prouocantium singultus aut
 fortius priori. Rx. dyatrion piperon. 3. 5. vini acuti non dulcis
 3. ij. hoc utat ut supra in alio dictū est. ¶ Nonus canō sic ex
 equis. Post cibū ponat digitus in gutture zc. ut hic ex dire-
 cto digitus implicet gutturi usqz ad superiē meri inclusive
 z hoc post cibationē suarū rerū viscosarum copiosam z pro-
 prie per vnd quartū bore post prandiu suū copiosum z tunc
 taliter ibi agitet digitus z meri ut fiat uomitus aut pēna an-
 terio uel alterius aialis oleo intincta gutturi z ipsi meri ut
 hic añ de digito talr applicet ut uomitus fiat. ¶ Aliud vo-
 mitiuū efficacius. Rx. aque simplicis fluuialis. 3. viij. olei olī
 narū acri gustus z odoris horrēdi. 3. iij. misce taliter z totus
 fiat tepidū non calidū quo utat per octauū bore post pran-
 diū suū copiosum rerū viscosarū: deinde digitum aut pennā
 ponat in gutture zc. ut in alio dictū est. ¶ Aliud uomitiū z
 efficacius. Rx. nasturcij. 3. 5. aque fluuialis. 3. viij. nasturcium
 ipsum debite calidum pistetur: deinde dicte aque miscatur
 z optime incorporetur. Quo medicamine tepido ut supra
 utat. ¶ Decimus canō hoc mō exegit. Rx. radicū altee. 20.
 5. semis fenugreci seminis lini añ. 3. 5. semina carui carta mē-
 ameos añ. 3. ij. aque mellis facie fm cano. zc. quātum sufficit
 pro omnium debita decoctione pro gargarismate misce. de-
 inde omnia bulliāt ad lentū ignem usqz ad consumptionem
 medietatis aque mellis dicte. Et hoc liquore debite calō si-
 at gargarisma pluries in die z pprie sōcho ieiuno z pprie in
 mane z ipsum liquore eisdā notabili tpe talr debite calidus in
 ore teneat pluries ipm qz paulatim pluries successine deglutiat
 eo qz talr utat fm necessitate. Aqua mellis de qua facta est n. 8
 tio sic fit. Rx. aque fluuialis simplicis munde clare ptes. viij.
 mellis electi pte. j. misce: deinde simul bulliāt ad lentū ignē pte
 nue dispumādo usqz ad consumptionē tertie pte: deinde non
 coles sed fuerit usui ut supra. ¶ Medicamē maturatiuū apitū
 uū ut supra immediate. Rx. farine. 3. ij. oleo spice. 3. iij. amigda-
 larū dul. 3. j. 5. aque. f. quātū sufficit ad decoctionē pro emplō
 fiendo misce. deinde omnia simul bulliant ad lentum ignē
 usqz ad consumptionem tertie partis dicte aque z totū redi-
 gatur in forma solida. Si vō gargarismate non educitur spi-
 na tūc hoc emplm debite calidū gutturi ad extra applicetur
 bis in singulo die stomacho ieiuno. videlicet ante prādium z
 ante cenam z ibi ligetur z retineatur fm necessitatem.

De cgritudinibus pectoris.

Ad dissoluendā lac in mamilla coagulā. R. coagulibedi. ʒ. vj. storacis liquide. ʒ. j. absinthij. ʒ. j. carui fer. t. c. li. leio aneti añ. M. ʒ. anisi. M. partes. ij. can. c. mille se. altee añ. M. ij. farine ordei. ʒ. j. s. olei de absinthio. ʒ. j. pinguedinis an. ʒ. j. s. misce ⁊ fiat emplastrum ⁊ post addatur croci. ʒ. j.

De egritudinibus

Pectoris

Ad prouocandū

mēstrua. ℞. spice croci tro
scilicet de myrra ruber
linctorum añ. 3. j. misce et fiat puluis pro tribus vicibus vel
cum vino vel hyssopo.

Contra difficultatē anhelitū. ℞. cassie. 3. j. succi ire
os. 3. 5. aque hyssopi. q. s. pro portione misce
Istud assumat in aurora et nec sumat lauacrum.

Syrupus ℞. syrupi de hyssopo. 5. j. de absinthio. 3.
5. aquarum capilloz ueneris. 3. j. fenicu
li. 3. ij. Istud sumat quatuor diebus et inuis in aurora post
sumptionem suprascripti solutui. **Eradicatum.** ℞. pil
lulaz de iera simplici. 3. ij. agarici. 3. j. salis gēme. 3. j. misce et
cum eluarij indi fiant pilule. vij. pro. 3. Istud sumat in auro
ra et. **Minoratiuū.** ℞. māne. 3. il. succi ireos. 3. ij. aque hy
ssopi. 3. j. seri capini. q. s. pro portione. Istud sumat in auro
ra et in uere circa. 20. aprilis. **Syrupus.** ℞. syr. de pras
sio. 3. j. oximellie. 3. 5. aquarum abrotani fenicu. añ. 3. 5. mis
ce. Hoc sumat in mane uere post minoratiuū cum modio
et. **Eradicatum.** ℞. pillarū de iera simplici fetidarum
añ. 3. j. agarici. 3. j. salis gēme gra. j. misce et cum eluarij indi
fiant pilule. vij. pro. 3. quas sumat post dictos syropos. **Di
gestiū aliud.** ℞. aquarum enule capill. uene. abrotani. ana.
3. j. succari albi. 3. ij. misce et cū modico croci aromaticē
tur. Istas aq̃e sumat oī mēse trib⁹ dieb⁹ cōtinuis in aurora et
post dormiat ad libitū. **Pille usuales.** ℞. pillarū de iera
simplici. 3. ij. agarici. 3. j. sileris montani. 3. 5. sal gēme gra. j. si
ant pilule. vij. cum elcc. indi. De his sumat quatuor in aurora
post sumptionē dictarū aquarū. **Eluariū.** ℞. thuris. 3. ij. ci
mini aristologie ro. añ. 3. 5. fenugreci. 3. j. amigdarum ama
rarū añ. 3. 5. croci. 3. j. mellis. q. s. Istius assumat coctear vñ
in mane cū surgit quatuor diebus cōtinuis in spatio. 20. die
rum: deinde stet ieiunus ad minus tribus horis post ipsius
sumptionem. Istō utat autūno et hyeme et post cōpletā p̃mā
edonem et assumptionem solutui minoratiuū suprascripti.

Aliud eluariū. ℞. radice enule. 3. 5. ireos nigelle cimi
ni fuscis ana. 3. j. croci. 3. j. amigdal. amararum. 3. j. terben
tine. 3. 5. butyri. 3. j. mellis. q. s. pro eluario. Istius sumat vñ
coctear et ut de alio dictū est. Quo utat in isto uere et non in
estate et post cōpletā assumptionē sc̃be edonē. **Solutiūz
eradicatū.** **Confectio.** ℞. selum sileris montani. 3. ij. cimini.
3. j. oliban. 3. j. sandarace. 3. j. seminum balsami 3. j. succari al
bissimi. 3. x. croci. 3. 5. misce et cum aqua enule fiat confectio
solida in moscellis. Istius assumat moscellum vñ in ma
ne et cū alijs ordib⁹ descriptis in eluarijs qua utat duob⁹
diebus cōtinuis in illo autūno et hyeme et in mēse. **Alia cō
fectio.** ℞. sp̃erū aromatici nardini descriptione Mesue p̃mo
antidotarij. 3. ij. sp̃erū lipte mercate descrip. Nicolai. 3. j. cro
ci. 3. j. succari albi. 3. vij. misce. Istius assumat ut de su
periori. quā utat duobus diebus cōtinuis in uere et estate:
Eluariū tpe paroxysmi sui accessus. ℞. baccarū lauri
3. j. fuscis radicis ireos sinapis cūm aristolo. ro. añ. 3. 5. myr
re. 3. j. galbani aromatici añ. 3. i. terbentine. 3. 5. eluarij regūz
q. s. croci. 3. ij. misce. Istius assumat vñ uel duo coctearia
tpe quo supueniet sibi accessio illius difficultatis anhelitus
et non bibat post ipsius assumptionem sed quāto citius post
assumptionem poterit dormire melius est. **Aliud assumē
dum tpe poxismi.** ℞. baccarū lauri. 3. j. fuscis radicū ireos
sinapis añ. 3. 5. croci. 3. j. succa. 3. 5. misce deinde mastice et de
gloriat. si illa medicina est sibi gratioz aut si suprascripta non
sufficiens iuuerit tunc assumat illius ad q̃ntatē castance
post q̃d bibat circa duas. 3. et non plures vini albi subillis
aromatici post q̃d dormiat ut immediate suprascripta. **So
mentatio pro stōcho.** ℞. absinthij. 20. ij. menthe. 20. j. coriā
dro. p̃paratōz. 3. 5. calami aromatici. 3. 5. coralloz rubeoz. 3.
ij. florum lambusce. 20. 5. mastice. 3. ij. cinamo mī. 3. ij. bac
carum lauri. 3. j. contundant grossū mō et misce. Deinde bul
liant in sufficienti q̃tate aque usq̃ ad assumptionem tertie
ptis. aque. In hac sp̃ogia infundat et fiat somētatio p̃ stōcho

qua statur cum prouenit sibi difficultas anhelitus.

Contra asma et tussim cum suspectione ad ptisim.

Reginien ex nutriente succinere habitum est supi
ol assilio 3 asma et tussim. Nūc sequitur cu
ra medicinalis succincta digestiū s̃creatū iunāo tussim mīd
gās et anhelitū facilitās. ℞. syrupoz de passio aserent scib⁹
mef. 3. j. syrupoz de absinthio de calamento iulep violati añ.
3. ij. aquarū decoctionis ordi excoctari. 3. j. capilloz uene. 3.
ij. misce. Istū syrupū assumat calidū in aurora trib⁹ dieb⁹ cō
tinuis in toto spatio oīz duoz mēsu simul p̃ter q̃ tpe magni
caumatis: deinde post ipsius assumptionē stet ieiunus horis
tribus ad minus et iterū dormiat ad libitū sed non amplius
duabus horis. **Solutiū uisuale et facile.** ℞. pillaz ale
sanguinaz. 3. ij. agarici. 3. j. salis gēme cōsib. añ. gra. j. calami
et. 3. j. absinthij. 3. ij. misce et cum syrupo de passio. q. s. ad in
corporandū forment pilule. vij. pro. 3. Istas pillas assumat in
aurora ad duabus usq̃ ad. v. ad libitū salte semel in mēse. de
inde post ipsaz assumptionē stet ieiunus horis quatuor ad
minus et iterū dormiat sed non amplius vna hora. **Dige
stiū et confortatiū anhelitū facilitans ut supra.** ℞. aquarū ca
pilloz ue. 3. j. passij. 3. 5. enule. 3. j. hyssopi. 3. 5. croci. 3. j. cūca
ri albi. 3. ij. misce. Istud digestiū assumat calidū in au
rora ter in singulo mēse p̃ter q̃ tpe calido et cū reliquis mo
dis et ordinibus descriptis in assumptione digestiui supascri
pti assumat. **Digestiū catarri seu medicamen fluentis
ad pectus.** ℞. aque mellis fm cano. in frascriptum in sine. 3.
ij. aque decoctionis ordi excoctari. 3. ij. succari albi. 3. 5. misce. Istam aquam assumat calidam duobus diebus
in singula bebda in sero cum uadit dormitum et in mane si
ue cenauerit siue non cenauerit. **Solutiū uisuale et faci
le.** ℞. pillaz assaiaret. 3. ij. agarici. 3. j. cōsib. salis gēme ana.
gra. j. misce et cum syrupo de ficadōz. q. s. ad incorporandū
forment pilule. vij. pro. 3. Istas pillas assumat a duab⁹ usq̃
ad tres semel in mēse in sero cum uadit dormitum imedia
te siue cenauerit siue non. **Pectus mundificans et s̃creatū
adiuuans.** ℞. eluarij regum Mes. 3. ij. dyapensidion. 3. ij.
misce et cum modico syrupi de passio. q. s. ad incorporandū
totūz redigatur in forma eluarij. Istius eluarij ponat ad q̃
tatez auellane ter in ore. in tota nocte salte duabus nocti
bus in singula bebda p̃ter q̃ tpe magni caumatis. **Cōso
ratiū pulmonis et anhelitū facilitans ut supra.** Utatur
serculo composito ex serculis ouorūz radice enulo croco mo
dico. Oibus istis dissolutis et coctis simul in brodio pulli me
die pinguedis. Istō serculo utatur in prandio uel in cena et si
at sepe ad libitū et prius in cena. **Anhelitū facilitans
pectus mundificans uentrem liniens.** ℞. ficus siccas albas
et pingues numero. iiii. passulaz paruarū nigrarū 3. 5. brodi
pulli medie pinguedinis. 3. vi. succ. albi. cum dicto bro
dio mixti. 3. 5. ficus per vñ quartum bore ante prandū
comedat deinde immediate dictas passulas. Ultimo imediate
dictū brodiū bibat. bacto portione et comestione simul utat
salte sc̃l in singula bebda. Aqua mellis de qua supra fit mē
tio. ℞. mellis p̃t. i. aque pluuialis mīde et clare p̃t. i. x. mī
sce deinde bulliat ad lēd ignē usq̃ ad assumptionē tertie ptis
aque continuo dīspumādō. ultimo per pectam lineam subel
lem et albam coletur et ipsa utere ut supra.

Contra astmaticam passionem.

**Contra asma cronicū a quāz annis extra lēbon
tā ex state mediocriter grosso et viscoso p̃t in pul
mone congesto p̃t a cerebio cataractato q̃d quāz p
p̃t in uētositates p̃uersuz auget cōstrictionē an
belit⁹ et dolorē inducit in pectore et p̃tib⁹ adiacenti
bus coican s̃q̃ stōcho et iestis in debilitat eaz digestiū vñ in
elo uētositates multiplicans plerūq̃ in elo dolorē inducētes
que quāz per os quāz per inferius expellunt. Quāz autē col
cant onas astmati et p̃tib⁹ sp̃alibus augēt cōstrictionē anbe
litus vñ sit ut sicut stōbus egrotat per colligatū ad pulmo
nē et mēbra sp̃alia sic pulmonis augeat et conseruetur egritudo**

do per colligantiam ad stomachū. Mutuo enim horū mem-
brorū dispositiones sese augent et fouent. ¶ Minoratiuum.
Recipe agarici pparati fm doctrinā Mesue. 3. ii. pillarū ale-
sanguinaz. 3. i. cu aqua. hylopi forment pillē. vii. p. 10. 3. has
pillas assumat in aurora tardetq; prandium post eaz assump-
tionē per quatuor aut quinque horas nec post ipsaz assump-
tionē dormiat nisi horū immediate cū eas sumpserit. ¶ Dige-
stiuū. Mellis mūdī seu clarī. 3. vi. aq. cisterne seu fluuialis. 3.
liii. misce et bulliant inuicē usq; ad cōsumptionē tertie ul q̄r-
te partis et inferat continue spuma eius et postea colet. huius
aque assumat. 3. liii. debite calide die immediate sequen-
ti diem assumptionis p̄dicti minoratiui in aurora et tardet
prandiu post eius assumptionē salē tribus horis et cōtinuet
ipsam aquā dieb' sex cōtinuis. ¶ Eradicatiuum. R. pillarū de
agarico. 3. i. descriptione Mesue. Et forment pillē quas as-
sumat die alia post assumptionē p̄dictā digestiui per horam
antediē cū modis et ordinib' ut supra. ¶ Dilatatiuum anhelit'
etiā cōrectiuū catartici p̄cedentis uēto sitans terminatiuum
R. tyriace andromachi. 3. i. aque mellis. 3. i. vini al. odorise-
ri. 3. 5. misce. Qd assumat die immediate sequenti diem assump-
tionis eradicatiui suprascripti debite calidi per duas horas
ante diē et tardet prandiu post eius assumptionē per sex ho-
ras et iterū dormiat si p̄d' per duas horas ad ampli'. ¶ Di-
gestiuū simul et euacuatiuum cause disp̄cōnd' p̄cedēd'. R. terbe-
tine clare et dyasane. 3. 5. hāc sumē incipiat die immediate se-
quenti diē assumptionis tyriace suprascripte in aurora et ita
eā sumat dieb' cōtinuis. X. tardetq; prandiu post eius assump-
tionē per tres aut per quatuor horas. ¶ Diuersiuū mae catar-
ralis ad pulmonē affluentis. R. succi blitidis aque maiorane
aī. 3. i. succi candi. 3. ii. misce. hunc liquorē tepidum tra-
bat per nares in mane stomacho ieiuno trib' vicib' dieb' al-
ternis. hoc liquore taliter uti incipiat immediate post assump-
tionē tyriace suprascriptā et ita eo utat alternis diebus. xv
aut. xx. dies. ¶ Cōstrictiuū catarrhi et exiccatiuum residui
māe in pulmone existentis. R. loch de pino. 3. i. 5. boli ar. 3. i.
cum syrupo de hylopo forment cōfectio solida sine igne. Isti'
confectionis frequēter die et nocte teneat in ore ad quantita-
tem auellane p̄mittatq; eam paulatim dissoluī. Hoc taliter
uti incipiat sumpto eradicatiuo. ¶ Cōfortatiuum pulmonis
et dilatatiuum eductiuūq; materiez in ipso p̄sentis. R. succi cau-
lium et pprie tursoz eoz mellis clarī aī. lib. i. pulmonis vul-
pis pparati. 3. iiii. bulliat simul succus et mel semp dispuan-
do usq; ad succi cōsumptionē et in fine addat pulmo vul-
pis et fiat eluārium. De hoc eluārio sumat. 3. iiii. vel. liii. in ma-
ne et etiā in sero. 3. ii. per horam ante cenam uel per duas sed
in mane non sumat ipm q̄ diu sumit terbeninaz in sero po-
test tamen ipsum sumere tunc et.

¶ Contra alina et tussim.

¶ Regimen ex nutriente succinctorum.

Potus.

Vinum

fit pauciferū et aut saltem vinositatis mediē et
nō vinosū et fit mediū coloris seu coloris gna-
ri seu coloris cistioli qd idē est uel albū aliq̄liter dulcedine p̄-
ncipās et si nō sit tale nāliter fiat tale artificialr cū succaro ta-
barget seu albissimo triū coctaz limificet aliq̄liter dictus vi-
nū mediū seu vinositatis mediē ex aq̄ decocte ordeī exorti-
can usq; ad apturā iclusue granorū ordeī in ipsa decocti aut
salē limificet ex aq̄ fluuiali simplici uel cisterne debite cocta
cū succaro uel fm succo ad libitū. ¶ Cib' fercula. Pusana
ex forma ordeī optime cocta in brodio pulli pingui uel
galline capitis uel alteri' carniū laudabiliū in frascriptarum
et pprie comesta nō spissa sed medierara. kist nutritio sibi cō-
ueniens. kist ordeī seu ordeī exorticanū uel decoctum optime
usq; ad granorū cōpletā apturā in brodio pulli uel galline ut
supra uel de pusana dictum exp̄ssum per stamineā et comestū
ipm exp̄ssum medieraz et nō spissū iuuat optime ut imme-
diatē supra. Pulres ex farina amili decocte et comeste nō spis-
se et. ut supra de pusana iuuat far et spelte munde et exorti-
canti. deinde fracie et decocte comeste non spisse ut supra.

Frumentum mundum et fractum. deinde coctum in brodio
pulli et comestū nō spissū ut supra. Osse ex nuce panis la-
tis et medie subtilib'. Panis optime farine frumenti debite
fermentari et cocti facit cum brodio debite pingui pulli uel
galline uel caponis uel alterius carniū in frascriptaz ad li-
bitum et cū debita quantitate casei trituri molli et non salū
ti et.ilagane subtilis nō false exiccate. deinde cocte optime
et comeste medie rare et nō spisse in brodio pulli et. ut supra
simula frumenti optime cocta et comesta non spissa etiam ut
supra. gimilla spelte pparata ut simula frumenti et etiam ut
supra actū melior est simula frumenti. amigdale dulces opti-
me p̄us bene pistate. deinde cocte debite in brodio pulli et ut
supra de ptisana comesta spisse uel rare uel medie ad libitū
sed spisse iuuantiores sunt et pprie cum succaro. Mica pa-
nis optime minuta seu trituriata. deinde cocta debite in bro-
dio pulli ut immediate supra et comesta rara uel spissa ad li-
bitū ut supra. Vitelli ouoz cū eoz albumine et quassata opti-
me in brodio pulli etiā ut supra ultimo cocti debite comestū
rari uel spissi medie nō multū spissi et. vitelli ouoz cū eoz
albumine et optime recētium mixti cū aliquātulo farine or-
dei ultimo cocti in brodio pulli et. ut supra sine eoz cōquas-
satione multa et comesti spissi uel rari ad libitū. Spinachie
pres tres boraginis p̄tē. j. et feniculi modicū oīe simul debite
cocti in brodio pulli et. ut supra de ptisana et comesti rari uel
spissi ad libitū. Licera rubra uel nigra uel p̄us fracta. deinde
abiectionis oībus corticib' suis. ultimo optime cocta in brodio
pulli ut supra de pusana et comesta medie rara et non spissa
iuant et sunt optime edulium in hoc casu. Saba p̄us fracta
deinde oībus corticibus abiectionis. Ultimo multum cocta in
brodio pulli ut supra de pusana et comesta immediate et co-
mestara aliquotiens sed non sepe comesta. Blus p̄tes. iiii.
boraginis partē. j. debite cocta in brodio pulli et. ut supra de
spinachis. Portulaca cū aliquātulo boraginis simul bulli-
ta et cocta in brodio pulli et. ut supra et non abiecta aq̄ ebulli-
tionis sed tū in illa cocta. Rape dulces p̄us bullite optime
in aqua simplici fluuiali. deinde abiecta dicta decocti et opti-
me tere cum modico feniculi in brodio pulli et. ut supra an-
te iuuat et non comeste assate. Cucurbita p̄us bullita et. ut su-
pra de rapis. deinde cum modico menthe sed gustus ipsius
mentham non horret simul debite cocti in brodio pulli et.
ut supra in qbus dissoluat tū vitellus oui semel aut ipsa cu-
cubita cocta sine dicta mētha tpe magni caloris et. iuuat.
Vitelli ouoz sine eoz albumine et pprie recētis cum modico
farine amili et quassati. deinde debite cocta in lacte cap-
no uel asinino uel uaccino uel ouino sed melius in priori la-
cte. deinde subsequēter in alijs. Lac capnū aliquando come-
dat coctū in ferculis suis suprascriptis et pprie in uere mul-
tum tū lac comedat coctū uel crudū existente sibi putrida fe-
bre aut dolore uel grauamine capitis aut dolore intestinorū
uel etiam rugitu ipsorū uel rēfione uētris uel etiā fluxu elu-
dē et. Et totū qd hic dī de lacte capno hoc vnus intelligat
de q̄libet specie lactis seu de lacte cuiuslibet animalis alterius
sp̄rum et pprie de lacte asinino et uaccino. Quia recētia gal-
linarū sorbilia cum eoz albumine lacteo in p̄ncipio mense et
pprie in p̄ncipio prandij iuuat si nō timet uentris solutionē
p̄ternālem. In oībus suprascriptis ferculis pinguib' et ma-
crist utat sepe lactis amigdalārū dulciū p̄ibus tribus semē-
nū malorū frigidorū pte vna oībus simul mixtis cū dictis fer-
culis. Que semina maiora frigida coia oīa sunt cucurbitē cu-
cumeres melones citrulli semina. Et hoc intelligit casu quo
ipm lac amigdalaz nō horret neq; lac dictorū seminū cōsum
fercula sua sint oīa debite et medie spissa et non acute salsa.
In oībus suprascriptis ferculis pinguib' uel macrist utat
sepe ad libitū succaro tabarget seu optimo succaro albissi-
mo trium coctaz quod idē est. Carnes. ¶ Domestice car-
nes. Pulli et pulle iuuenes aut vnus anni ad plus et medie
pinguedinis debite cocte et elixi boni sunt et iuuantiores sūt
ipsis assatis. Perdices et pprie p̄diconi cocti elixi et ut supra

De cecritudinibus

De pullis iuuant. Fracolini cocti zc. ut supra de perdicibus. Fasiani z ppie fasianati zc. ut supra. turdi ut supra. aliquos Blande parne cesarum seu arborum ut supra ex clausis passeribus que nō congruūt. Sed tñ oibus spēbus dicitis carniū cuius assatarū pōt uti aliqui sed raro. nam elixē pstantiores sunt. Hedi seu capietiqō idē est lactātes debite pinguedinis Carnes elixē debite cocte iuuāt. z eis dē assatis carnibus iuuantiores sunt ut supra de pullis. Vituli lactantis carnes zc. hoc supra de carnibus hedi iuuant. Castrati vntus anni ad minus carnes zc. hoc supra. ¶ Carnes syluestres. gaceli seu capoli carnib⁹ zc. ut supra de carnib⁹ castrati uel vituli aliqui uti pōt ipsis elixis. deinde assatis seu frictis ut supra. Leporulis iuuenib⁹ aliqui uti pōt z ut supra hic de carnib⁹ gaceli z nō sepe. Carnes apuli. videlz iuuenes apuli aliqui uti pōt z non sepe zc. ut supra de carnib⁹ leporum. Sed tñ omnib⁹ spēbus dicitis carniū quadrupedū assatarū uti pōt aliqui sed raro. nā elixē pstantiores sunt. Pulmones elixi supradictarū autum ouenientes sunt. Epata suprascriptarū autum cocta mollia elixa uel assata ad libitū. gelatitium cū vino z cū aliq⁹ bus modicis aromarib⁹ z cū modico croci cōpositum z cum modico modici aceti z nō multā acuti fractum euz aliquib⁹ mēbris nervosis uel aliq⁹ bus pullis uel pdicibus carnibus. Hedi uel capiet i uel vituli uel alterius carniū suprascriptarum ad libitū z sic ipm gelatitū multa dulcedine picipans cū succaro albiſſimo ad libitū. Pulmo vulpis elixus debite coct⁹ ut supra de pulmonib⁹ autū suprascriptarū. aut etiaz pulmo vulpis assatus fm canones. deinde puluerisat⁹ z ultimo medicinali sumpt⁹ fm can. ouenientis. ¶ Caseus. Caseus ppie uaccinus mollis nō saluus aut ualde parus saluus iuuat z quāto mollior tāto iuuatior. ¶ Oua. Oua recentia gallinarū sorbilia mollia zc. ut supra in cap ferculoz ucrsus finē. ¶ Diebus abstinentie a carnib⁹ oua sorbilia recentia ut immediate supra in cap ouoz in pncipio pñadij z in pncipio cene apposta ad libitū iuuant. Oia suprascripta fercula macra condita cū butyro uel oleo amigdalarum dulciū z non cū oleo oliuarū pstantia etiā sunt. ¶ Pisces. Pisces pui petrosi elixi z nō assati nec frixi assumi possunt. Strili ut hic immediate de piscibus puta petrosio. Timali lucij pui ut supra. tēbe pue aque pure flumialis ut supra. sed raro. barbi parui abiectis ouis eoz ut supra. menole anguille passeris pue ut supra. barboni albori pui. rombi pui ut supra. anguicule pue ut hic supra zc. Si vō dictorū pisciū aliquoties frixoz aliquoties appetit ipso tūc tñ frixos in oleo amigdalarū dulciū aut butyro comedat. Licet tñ ipsi elixi iuuantiores sint ut supra. ¶ Uina vinosa uina terrea agrestia z nigra euitet sed supra amabilia pferūt ut supra. res lalfas euitet. Res calidas saltē pñum gradū transcendēs. acrumina oia euitet. v3 allea cepas bulbuos seu scaldos porros rapanos z similia. Semetina vō z feniculo aliqui uti pōt z nō mltā. aromata calida euitet saltem dictū pñū gradum excedentia. Res acetosae euitet ut acetū z similia. Res agrestes. vide licet aran. agrestam lymones z ppie saluos. Vinū granatoz sine succaro z similia euitet. De vino granatoz cum brodio z succaro multo optimo aliqui uti pōt. uentos euitet tam calidos q̄ frigidos z ppie calidos aere estuosos. radios solis radios lune. exercitium multū calefactiū pprius sup cibo. ¶ Digestiūm catarrhi siue mae fluentis ad pectus. Rx. aque mellis facte fm can. in frascriptū in fine. 3. iii. aque decoc. ordi excocti. 3. iiii. succari albiſſimi. 3. 5. misce. Istā equam assumat calidam duob⁹ diebus in singula hebdomada in sero cū uadit dormitū immediate z si cenauerit uel non cenauerit zc. ¶ Anbelitum facilitās pectus facilitās seu mūdificans uētem leniēs. Rx. ficus siccas albas z pingues numero. iiii. passulaz paruarum nigras. 3. 5. brodij pulli mediciguedinis. 3. vi. succari albiſſimi cū dicto brodio mixti. 3. 5. si cuo per vñū quartū bore ante prandij comedat. deinde immediate dictas passulas ultimo immediate dictū brodium bibat. Hac vō comestione z porione simul tāt utat saltē semel

Pectoris

In singula hebdomada. ¶ Aq mellis de qua supra sit mēdo sic fit. Rx. mellis ptē. j. aque flumialis mūde z clare pres. viii. misce. deinde bulliāt ad lēcū ignē usqz ad cōsumptionē 3⁹ pris aque cōtinue dispumando ultimo per petiam vnam subtilem z albam coletur z ipsa utetur ut supra.

Contra tussim z ppie a mae aliq⁹ liter acuta pectus mūdificans tussim mitigās ac uenā sistens. Rx. syrupoz de myrto. 3. 5. de portulaca. 3. i. Liulep violati. 3. i. aque portulace. 3. ii. misce. Istū syrupū assumat in aurora frigidū pter q̄ tpe recētū quo tpe recētū ipm assumat debite calidū z post istā assumptionē stet ieiunus horis saltē trib⁹ z interius dormiat ad libitū sed tñ nō ampli⁹ duab⁹ horis tūc dormiat. Hoc vō digestiū tāt utat sex dieb⁹ cōtinuo semel in singula parte ueris z in estate cātūdem z semel in pma pte autūni. ¶ Digestiū uſuale zc. ut immediate supra. Rx. aque portulace. 3. i. aque plāraginis. 3. i. aque violaz. 3. i. dyadragati frigidū. 3. ii. misce. Istū digestiū assumat in aurora diebus saltē quoz cōtinuo in singulo mense quocūqz tpe anni zc. ut supra de alio digestiūo immediate suprascripto. ¶ Tussim mitigans z pect⁹ mūdificans z mae acuitates remittēs. Rx. dyadragati frigidū. 3. iiii. Istius cōfectionis ad q̄ritatē auellane teneat i ore iter genā z maxillā z latē supiori opposito lateri sup quo iacet tota nocte duabus saltē noctibus in singula hebdomada quocūqz tpe anni pter q̄ dū sanguinem expuit aut sputū sanguinis eius cōprehēdit de pñmo futurū. Tpe vō quo sanguinē expuit aut sputū sanguinis cōprehēdit de pñmo futurū tūc istius cōfectionis ad q̄ritatem auellane teneat in ore iter genā z maxillā tota nocte ex latē supiori opposito lateri sup quo iacet alternis saltē noctibus. ¶ Sputū sanguis sistens tussim mitigās zc. ut immediate supra. Recipe dyadragati frigidū. 3. i. boli armeni debite puluerisati 3z can. 3. ii. misce z euz syrupo de myrto. q. s. ad bec ambo optime incorporādum in mortario euz pistello z sine igne fiat cōfectio mediocriter solida in mortellio triū. 3. pio quozqz mortello seu reformel cōfectio rotunda ex utraqz parte mediocriter deſſa. ¶ Sputum sanguinis sistens tussim mitigās zc. ut immediate supra efficacius ipso pñi supra immediate. Rx. dyapapaueris. 3. ii. boli ar. debite puluerisati ut supra. 3. i. 5. misce z cū syrupo de myrto. q. s. reformel cōfectio solida mediocriter zc. ut in cōsecuone immediate suprascripta. Si vō medicamē congruit efficacius pñi immediate tūc istius cōfectionis ad quāritatē auellane teneat in ore inter genam z maxillā tota nocte zc. ut immediate de alia cōfectione suprascripta. ¶ Catarrhi z ppie ipsius aliq⁹ liter acutia cerebro diuersiū z enacuatiū. Rx. aque violarū. 3. ii. succi mollis blizis. 3. i. succari cādī. puluerisati. 3. i. misce. Istius medicamēnis actu frigidū tēpore calido sed tēporib⁹ frigidū z medijs tunc eiusdē medicamēnis actu tñ tepidi z nō calidi nec frigidū aterabat per nares successiue duo uel ad libitum tria colearia stomacho ieiuno in mane per vñā boram ante prandij saltem semel in singula medietate cuiuslibet mēsis quocūqz tēpore anni pter q̄ tempore magni caumatis.

¶ Contra tussim siccam.

Tussim mitigās sputū adiūuās z catarruz sistens. Recipe dyadragantis descript. Nico. 3. ii. boli armeni. 3. i. dyadragatis pistel bolus arme. puluerisat. deinde ex oibus simul mixtis cū syrupo de myrto fiat cōfectio mediocriter solida in mortario z sine igne. Istius teneat in ore ad quāritatē auellane zc. tota nocte saltē duab⁹ noctib⁹ in singula bebda. ¶ Caput purgiū catarrū diuertens ipz per nares euacuans. Recipe aque maiorane. 3. ii. ordi excocti. 3. j. succi folioz blizis. 3. i. succari cādī. puluerisati. 3. ii. Istius li quoris tepidi attrabat per nares colearia. iii. successiue stomacho ieiuno per borā an pñadiū saltē semel in bebda post cur⁹ attractionē nō trāseat ad aerē frigidū nec uētrū saltē usqz post pñadiū. ¶ Caput purgiū aliud supiori immediate efficacius. Recipe caput purgiū immediate suprascriptū mellis electi. 3. ii. Si vult medicamen efficacius isto utat ut supra.

Caput purgū zc. ut imediate supra efficacius. R. caput purgū imediate suprascriptū māne electi. 3. i. misce. Si vult medicamen efficacius utatur illo ut superiori.

Pro patre. M. B. de No.

Facilitatiuū sputi cussio z anbelit. R. succari violari. 3. i. sciuz qtuor coisuz maloz frigidoz. v3 cucurbite cucumeris melonis z citrulli añ. 3. i. se minū malue. 3. i. 5. passulaz nigrap puaz transmaritimaz se minū coti medullaz añ. 3. ii. capitis lactis. 3. iii. Sed si nō reperit caput ipz lacis tūc sumat butyri tātūdē sebestē pulpa rā. 3. vii. capilloz ueneris. 3. ii. sciuz lini. 3. i. 5. fisticoz pineaz granoz añ. 3. ii. orobi farine piasij añ. 3. i. 5. dyadragātī frigid. 3. 5. croci. 3. i. syrapi de ligritia. q. 8. ad oia simul debite in corporādū pio eluario. Pistāda pistent z pul. pul. oia seorsuz z difformiter ut decet p m canonem. Deinde ex oibus simul mixtis totum redigatur in forma electuarij.

Contra sputum sanguinis a partibus pectoris tussim z uocis raucedinem.

Flobotomia oluerfua. Pro icipit apparē spu tā sanguis uel signa sputi ipse tūc flobotomia fiat utriusq3 sapbene pedis ex qrd qlibet duaruz sepbenaz due. 3. sanguis exhanf. Hec flobotomia fiat pbo ras ad minus sex z nō amplius. vii. horis post pādij seu comestionis finē imediate pcedentē z pus bico ventris bñficio añ ipam flobotomiā z luna nō exite in aqrio nec in alio ma lo aspectu astrali nec aliq nāl euacuatione pcedēte tūtē deij ciēte ut sunt notabiles fluxus uentris fluxus emorroidalis mēstua copiosus sudor fluxus sūguis nariū z filia. Et post ipfaz flobotomiā stet ieiunus nō minus bora vna cū dimidia nec ampli⁹ boris trib⁹ hec flobotomia zc. ut imediate supra. Flobotomia 2° fiat basilice brachij dextri ex qua exbā tur. iiii. 3. sanguis. Hec flobotomia basilice fiat stōcho ieiuno in mane p duas boras añ pādij seu cibū die gnta sequente suprascriptā flobotomiā sapbenaz imediate suprascripta. Sanguinē sistēs. R. trociscoz de terra sigillata de karabe añ. 3. 5. aqrd plātagis portulace añ. 3. i. 5. penidiap. 3. i. misce. Istud medicamē assumat in aurora frigidū tototpe anni p terq tpe hyemali quo tpe ipm assumat debite calidū z cōtinuo post ipsi⁹ assumptionē stet ieiunus boris qtuor z iteruz dormiat ad libitū sed tñ nō ampli⁹ duab⁹ boris. Hoc vō medicamine talr utat saltē qtuor dieb⁹ cōtinuis du3 actualiter expuit sanguinē multū uel paucū uel etiā dū expulsiō ipsius sanguis de primo futura est. Sanguinem sistēs ut supra: Mastice z exsuccet succuz folioz z tursoz portulace crude. Istam portulacā crudam talr mastice plurice ad libitum in die z pprie stōcho ieiuno dū expuit sanguinē aut ipsius sanguinis expulsiō de primo futura. Et ipsam portulacā taliter mastice plurice in ipibus alijs in qbus nō appet sanguis. Solutiū facile. Recipe cassie. electe. 3. i. reubarbari electi. 3. i. 5. aqrum portulace violaz añ. q. 8. pio potione misce z fiat potio. Istā potione assumat in aurora frigidā tpe calido z tpebus medijs sed debite calidā tpe recentī z frigido. Et post ipsius assumptionē stet in lecto per vnam borā tñ z ite rā dormiat aut si pōt ad amplius per vnā boram. Deinde in termino dicto vnus bore siue dormierit siue non dormierit tūc surgat z post ipsius potione assumptionē stet ieiun⁹ boris gnque. Deinde prandeat z non assumat lauatiūz aliqō sed in dicto termino gnque borarum tñ prandeat z pio ser culo in ipō pādio dictam portulacā comedat. Item carnes laudabiles ut pulli bedi uel vituli uel caprioli syluestris aut similes carnes laudabiles. Sanguinē sistens z pprie ut supra. Recipe syrupo de myrto. 3. i. de iuiubis. 3. 5. aquaruz plātaginis portulace añ. 3. i. 5. misce. Istū syrupum assumat in aurora frigidā quocūq3 tpe anni pterq tpe frigido quo tpe ipm assumat debite calidū. Et post ipsius assumptionē stet ieiunus boris qtuor. z iterum dormiat ad libitū sed non amplius duab⁹ boris zc. ut supra in assumptione alteri⁹ medicaminis cōpositi ex trocis. de terra sigillata z karabe ut ibi

Sanguis restrictiū uene consolidatiūz z pulmonis z pectoris zfortatiū. Recipe semind altee. 3. i. boli ar. 3. i. 5. coralloz ru. 3. i. coriandroz. 3. 5. succi plātaginis. q. 8. ad incoz porādū. pul. pul. deinde oia simul misce z forment⁹ pille. vii. pio. 3. Istā pillularuz assumat a tribus usq3 ad. v. ad libitū in aurora aut in mane cū surgit: sed tñ melius in aurora saltē duobus diebus in singula hebdomada usquequo nō amplius sanguinē expuit. cū vō nō amplius sanguinem expuit tūc has pillas nō amplius assumat. Contra restrictiū sanguis. Recipe trociscoz de karabe. 3. i. de terra sigillata. 3. ii. boli armeni. 3. i. 5. lapidis ematitē pus lcti in aq plātaginis. 3. i. spodij. 3. 5. coriandroz pparatoz. 3. i. succi plātaginis. q. 8. ad incozporandū puluerisē pul. deinde oia simul misce z forment⁹ pille. vii. pio. 3. Si vō vult medicamen efficacius medicamine prime suprascripto aut medicamē pmutare vult tūc ex his coibus istas pillas assumat z ipse utat cum modis z ordinibus descriptis in assumptione z in usu earūde3 pillularum proxime suprascriptarum.

Contra sputū sanguinis ex fractura uene. Flobotomia fiat utriusq3 sapbene ex qrd quilibet exbanf. 3. iii. sanguinis. hec flōmia fiat duaz sapbenaz trāfactis. vii. horis post pādij z pus habito bñficio uētris. 2° fiat flōmia basilice brachij dextri ex qua exbanf. vii. 3. sanguinis. hec flōmia fiat bora terciāz stōcho ieiuno qto die post suprascriptā flōmiā sapbene z pus bico uētris bñficio. Solutiū facile. R. cassie. electe. 3. i. puluerum tamarindoz. 3. 5. aqrum violarū plātaginis añ. 3. i. 5. misce z fiat potio. Istud solutiūz assumat in aurora uel in mane cū surgit ad libitum. Et post ipsius assumptionē stet ieiunus boris qtuor ad minus. z iterim non dormiat z si dormit nō amplius media bora. Et in dicto termino. v. borarū prandeat z nō assumat lauatiū aliqō z in pādio comedat portulacam. Item carnes laudabiles ut pulli. Solutiū facilissimū. Recipe cassie. electe. 3. i. 5. aqrum violaz planaginis misce z fiat potio. Istud solutiū assumat cū modis dictis in alio solutiū suprascripto. Contra restrictiū sanguis uene cōsolidatiūm z pectoris ac pulmonis zfortatiūm. R. seminis altee boli armeni coralloz rubeoz coriandroz pparatoz succi plātaginis. q. 8. ad incozporādū. Puluerisē an dapul. forment⁹ pille. vii. pio. 3. Istā pillaruz assumat a tribus usq3 ad. v. ad libitū in aurora uel in mane cum surgit: sed tñ melius in aurora saltē duob⁹ dieb⁹ in singula hebdomada usquequo nō amplius spuit sanguinē. Cū aut amplius non spuit sanguinē tūc istis pillis amplius nō utat. Contra restrictiū sanguis ut imediate supra. R. trociscoz de karabe de terra sigillata boli armeni lapidis ematitē pus ter loti in aq plātaginis spodij coriandroz pparatoz succi plātaginis. q. 8. ad incozporādū puluerisē pul. deinde oia simul misce z forment⁹ pille. vii. pio. 3. Si vō vult medicamen efficacius suprascripto primo: aut medicamē pmutare uoluerit tūc has pillas assumat z ipse utat cū modis zc. descriptis in usu pillularū pxime suprascriptaz. Cerebri zfortatiūm. Recipe dyamusci dulcis. 3. i. trāsandaloz sine campbora. 3. 5. misce z cū aque plātaginis. q. 8. ad incozporādū fiat cfectio solida in morfello. iiii. 3. pio morfello. Solutiūz zc. Recipe pillulaz indaz de reubarbaro añ. 3. i. agarici salis gēme gēib: añ. 3. i. misce z cum dyasene. q. 8. ad incozporandū formetur pille. vii. pio. 3. Istarum pillarū assumat a tribus usq3 ad qtuor cū modis z ordinibus descriptis in assumptione pillularum imediate suprascriptarum.

Contra empima. Minoratiū. R. pillarū de iera simplici. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. i. misce z cū syrupo de ligritia forment⁹ pille. vii. pio. 3. Digestiū. R. syrapi de bysopo. 3. 5. de ligritia. 3. i. aqrd ameo. 3. i. ordci excoicati. 3. ii. misce. Radicatiū. Recipe cassie. 3. i. agarici albi. 3. ii. idē. 3. salis gēme. 3. i. aqrd capilli uene. 3. i. ordci excoicati. 3. ii. agaricus ipse minutiz icus infundat in dictis aqz per boras. xii. ad minus. Deinde

de optime exprimat et coles et dicte colature reliqua addant et fiat portio substantia agarici prout abiecta. **¶ Digestiuū aliū.** Recipe syrupo de hylopo. 3. 5. de ligritia. 3. i. de absinthio. 3. 5. aq̄rū cap. u. mellis añ. 3. i. 5. **¶ Solutiuū.** Recipe suprascripta portione ex cassia et agarico 2c. **¶ Digestiuū usuale.** Recipe aq̄rū quatuor suprascriptarū. 3. capilli ueneris. 3. i. 5. mellis bysopi añ. 3. i. oidei excocti. 3. i. 5. succari albi. 3. i. misce **¶ Solutiuū usuale.** Recipe solutiū suprascriptum de iera simplici et agarico 2c. **¶ Eluariū digestiuū pectoris mundificatiū.** eluarij regū. 3. ii. seminū coluz frigidorū maiorū. 3. i. pulueris ieras bysopi siccā. 3. i. 5. dyadraganti. 3. i. mellis pnapassularū. q. 8. pro eluario misce. **¶ Cōfectio ad idem qd̄ supra.** Recipe dyadraganti frigidi. 3. 5. dyapentidionis. 3. i. dyabyso. 3. vi. misce et cū aq̄ capilli ueneris fiat cōfectio. **¶ Cōfectio ad idē qd̄ supra.** Recipe lochani et expti dyaprasij dyadraganti añ. 3. i. misce et cū aq̄ capilli ueneris fiat cōfectio. **¶ Cōfectio iuuas creare et screas malas humiditates et proptie viscosas et prohibens uene pectoris pulmonis et trachee arterie apturā.** Recipe dyadraganti. 3. i. boli armeni. 3. i. 5. misce et cū syrupo de myrto fiat cōfectio solida in mortario. **¶ Pille ad idē qd̄ supra.** Recipe dyadraganti gummi arabici añ. 3. 5. coral. ru. boli armeni añ. 3. 5. trociscorū de terra sigillata succari albi añ. 3. i. iulep violati. 3. q. 8. dyadraganti et gummi arabici fundant in dicto iulep donec sufficiēter molescāt. deinde oia simul misce et fiat pille leuiter pisse. **¶ Cōfectio restauras ad idē qd̄ supra.** Recipe dyamidi seu dyamarçapanis. 3. vi. coralloz ru. boli armeni añ. 3. ii. misce et cū pistello in mortario 2c. fiat cōfectio cū syru. cironiorum. **¶ Syrupus ad idē qd̄ supra.** Recipe iulep violati aq̄rum plātaginis ungule caballine añ. 3. i. 5. misce si appet uestigiū sanguis et timor sit de apertura iterata uene in pectore uel in pulmone uel in trachea aut esset apta tūc flōmia pmo fiat de sapbene pedis dextri de qua trahant. 3. ii. sanguinis aut fiat flobotomia utriusq; sapbene que sunt infra talum pedū immediate seu infra cauculas. Ex q̄rum quilibet trahat. 3. i. sanguinis. deinde 3^a die fiat flobotomia brachij dextri de basilica hora tertiarū stomacho ieiuno ex qua extrahant. 3. iii. sanguis. Cibi sunt glutinatiū lenitiū. 3. far spelte sine sale cicera nigra sine corticib; alagane subiles sine corticibus spina chie panis coct; caseus recens nō salitus lac decoctum lac uaccinū de quo extractū est butyrū et hoc nō existēte febre humor nec capitis grauedine seu dolore notabili. Euitet omnes res sanguine mouētes sicut sunt calefacientes apitue. Potus vini plurimi et pprie uinosi saltus clamores rixas et bellis alios locutionē plurimā multitudinē balneationis coitum itinera res rubeas medicinas calefacientes et aperituras sicut aloes apium sismibulum caseum antiquum.

¶ Contra ptisim.

Solutiuū māerū coluz ab intestinis et lenitiū eoz. Recipe olei cois seu oliuari optimi. 3. xvi. vitellos onoz numero. ii. salis cois. 3. ii. misce. **¶ Solutiuū facillimū.** Recipe māne. 3. ii. brodij pulli macri. q. 8. ad eius dissolutionē. **¶ Digestiuū.** Recipe iulep violati. 3. i. 5. aque decoctionis excoctate ligritie. 3. i. hoc assumat in aurora dieb; sex continuis post solutiū immediate. **¶ Solutiuū facillimū.** Recipe solutiū ex māna suprascriptū. hoc sumat modis dietis post cōplectā sumptionē digestiū suprascripti die tertia. **¶ Cōfectio lenitiua pectoris pulmonis et cāne et digestiua.** Recipe dyadraganti descrip. Nicolai. 3. i. Istius assumat quantitatē auellane in ore in nocte 2c. Qua utat dieb; intermissis et ea uti incipiat die tertia post assumptionē solutiū immediate suprascripti. **¶ Diuersiua a capite et pectore.** fricationes fiat brachijs a cubito infra et crurib; a genu infra in mane cum surgit prout bito uentris bñficio. **¶ Lotio brachiorum seu crurium diuersiua.** Recipe floz camomille melliloti añ. 3. i. violaz. 3. ii. rosarum. 3. i. 5. stundant oia grosso modo. deinde bulliat simul in sufficienti quantitate aque usq; ad assumptionē quartepartis aque. Istalotio leuiter ca-

lida per dñm vigesimū hore suauifricatione brachia et crura a cubito et genu infra et hoc ante cenam per horā unā duobus diebus in singula hebdomada et post lotionē teneat brachia et crura debite calida. Qua uti incipiat die sexto post assumptionē solutiū immediate suprascripti. sed fricationib; immediate suprascriptis utat ut antescrisit per unū octauum hore diebus intermissis quibus uti incipiat die secunda post assumptionē solutiū suprascripti. **¶ Cōfectio alia pulmonis lenitiua ut supra.** Recipe dyamidi uel marçapani qd̄ idē est. 3. vi. seminū colum maiorū frigidorū. 3. 5. misce et fiat cōfectio sine igne mediocriter solida in mortario. 3. i. 5. pro quolibet. Istius cōfectionis assumat unū moxelluz in mane diebus intermissis. Deinde post ipsius assumptionē stet ieiun; horis tribus ad minus. Qua uti incipiat quarta die post assumptionē solutiū immediate suprascripti. **¶ Solutiuū aliud facillimū usuale.** Recipe cassie. 3. i. sebesten. 3. 5. aq̄rū decoctionis oidei ligritie et viola. añ. q. i. pro portione. Quas assumat mō quo supra transacto mense uno post assumptionem solutiū immediate suprascripti. **¶ Digestiuū efficacius pmo.** Recipe syrupi de ligritia. 3. i. iulep violati. 3. 5. aquarum oidei excocti ungule caballine añ. 3. i. 5. Istud digestiuū assumat calidū in aurora 2c. Quo uti incipiat die sequēti diem assumptionis solutiū immediate suprascripti. **¶ Solutiuū facile sed tū efficacius priori.** Recipe pillularum de iera simplici. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. i. violarū pulueris atarum. 3. i. misce et cum iulep violato fiant pillule v. pro. 3. Istud solutiū sumat in aurora 2c. die quarta post assumptionē cōplectā digestiū immediate suprascripti series. **¶ Enema solutiū materiū colum ab intestinis et diuersiū efficacius pori.** Recipe soliorū blitis maluarum añ. 3. i. florum camomille et melliloti radices altee et petrosilli añ. 3. i. 5. seminū lini fenugreci añ. 3. i. anisi feniculi cartami añ. 3. ii. vitellum oui numero. i. cassie. 3. i. bñdicte simplicis succari ru. añ. 3. 5. iere pigre. 3. 5. salis cois. 3. ii. Herbe flores radices et semina bulliant simul in sufficienti quantitate aque usq; ad assumptionē q̄rte partis aque. deinde optime exprimat et colent ultimo tribus cyathis dicte colature omnia reliqua addant et fiat clistere. Istud suauiter calidum assumat stomacho ieiuno diebus immediate pcedentib; dies assumptionis duarū medicinarum solutiuarū suprascriptarum p ximarū et ipm etiā calidū assumat dieb; sequētib; assumptione corādē solutiū dīctorū. **¶ Eluariū pectoris cōfortatiū.** Recipe eluarij regū. 3. iii. seminū trium frigidorū maiorū. 3. i. Istius eluarij assumat. 3. 5. in mane cū surgit. deinde post ipsius assumptionē stet ieiun; ad minus horis tribus. Quo uti incipiat post assumptionē solutiū potabilis immediate suprascripti et taliter utat diebus intermissis in spatio duorum mensium. **¶ Cōfectio pectoris lenitiua ut supra. et acutario catarrhi remissiuā.** Recipe dyadraganti. 3. i. papaueris. 3. 5. misce et cū syrupo de ligritia fiat cōfectio mediocriter solida in mortario cū pistello sine igne si vis. Si catarrus subilis reumatizet ad pectus tunc eo casu teneat frustum istius cōfectionis in ore inter genā et maxillam ad quantitatē auellane noctibus alternis cū alijs modis suprascriptis et hoc factis purgationibus suprascriptis. **¶ Caputpurgitū.** Recipe aquarū maiorane et violarū succi foliorū blitis añ. 3. i. succari cadi. pulueris atari. 3. i. De isto suauiter calido attrahat per nares stomacho ieiuno per horam unā ante cibū et pprie prandium duobus dieb; in singula hebdomada semel tñ in die aut semel tñ in hebdomada quo uti incipiat per dies. viii. post assumptionē solutiū immediate suprascripti. **¶ Enaporatiū cerebri et pectoris cōfortatiū.** Recipe massicie thuris añ. q. 8. ad incorporādum. Cū hoc suffumiget cameram in qua dormiat singula hebdomada duab; noctibus quo uti incipiat post factū caputpurgitū dieb; duobus. **¶ Uesicatoriū diuersiū efficacius pori.** Recipe catarridarū. 3. 5. fermenti tritici. q. 8. misce et cū modico aceti acuti fiat pille due quantitate auellane. Istud uesicatoriū apponat post aures et ipm coagiat

et folio caulium ne aures tagat et in mane replet in loco ne
ficatōrij uescam uel uescaseleuatas plenas aqua: quas uesi
cas incidat soluz a pte inferiori: ita ut aq̄ ex ipsis effluat sed
non moueant pelles ipsarū uescarū et sup locos. uescarum
ponat assungia porcina sine sale. deinde solum caulis super
assungia que assungia semel iteret in die. quod uescatorij
opponat post usum coium medicinarum sup̄scriptarum.
¶ Digestiū uisuale et facile. Rx. ordei excocti. 3. 5. violarū
M. i. ligriste sebesten añ. 3. 5. misce et bulliant in sufficienti q̄
titate aque usq; ad cōsumptionē medietatis aque postea opti
me exp̄mant et colent ultimo qbuscūq; vi. 3. dicte colature
addant penidiarum. 3. ii. Istud assumat calidum in aurora
tribus dieb; cōtinuis in singulo mense et. ¶ Solutiū uisua
le et facile. Recipe pillarum alefanginarū de iera simplici vio
larum puluericarum añ. 3. i. misce et cum syrupo de stica
dos fiant pille. vii. pio. 3. Istarum pillarum assumat a dua
bus usq; ad tribus in mane oibus diebus et. ¶ Solutiū
uisuale et facile. Recipe solutiū facillimū sup̄scriptū ex
cassia sebestē et. et utat modis dictis si sibi est gratus pillulis
dictis. ¶ Eluariū pectoris p̄fortatiū ut sup̄a. Recipe ele
ctuarij regum cū seminib; maiorib; frigidis sup̄scriptis. Istū
utat bis in beb̄a cū modis sup̄scriptis in assumptiōe ele
ctuarij sup̄scripti. ¶ Cōfectio pulmonis lenitiua. Rx. cōse
ctionis dyamidi seu marçapani qd̄ idem est cum seminib;
maioribus frigidis antesc̄ptis. Ista utatur bis in beb̄do
mada adlibitum cum modis ut sup̄a.

¶ Contra tremorē cordis cū aliquali dolore.

Causa in terminis honestissime dicitur et. Tremor est cor
discū aliq̄li dolore nō cōtinue sed interposite
ipsam stimulas cuius cause sunt sex iuncta cā tremoris cum
dolore aliq̄li est duplex. s. uētositas a p̄tib; inferioribus ele
uata cordi et p̄nicularib; p̄tib; cordis coicata. Itē cā cōiun
cta sunt sumi capinofi a m̄rice eleuati cordi coicati. Cā ante
cedēs est duplex. s. debilitas digestiue stōchi merito raritatis
texture specialiter: ex qua dicta uentositatis multiplicatur.
Itē paucitas euacuationis mēstrui ex qua dicti sumi capi
nofi eleuant a m̄rice. Causa p̄mitiua fouēs aut etiam addēs
ad dictū dolorē cū dolore aliq̄li fuit duplex. s. p̄cussio absq;
cōtinui solone circa ptes cordis aut illi vicinas sibi data ab
vno equo iā sex annis elapsis uel circa. Itē cā p̄mitiua fue
runt accētia animi terribilia digestiue fieri impediētia. Ac
cidens sequēs dictā p̄cussione et cām p̄mitiua est urina abi
de citra egressa cōtinueturbidissima que parū clarescit cum
sedimine grosso aliq̄liter barenoso. ¶ Querit̄ p̄mo utrū bal
nea porrette sint causa cōtinua dictorū morborum dictorū u
apoz a m̄rice et. Itē causarū ip̄oz accētiū et uētositatis q̄ di
ctorū uapoz et. Itē morborū raritate texture stōchi opp̄itōnū
m̄ricis male cōplexionis eiusdē et. ¶ Secūdo queritur que
sunt cause curatiue dictorum accētiū. v3 tremoris cordis
cum aliquali dolore debilitatis digestiue stōchi multiplicat
uētositatis et etiam multipli. uapoz et. a matrice. Itē causaz
itē morborū coium dictorū ut sup̄a. ¶ Ad p̄mū dubiū cu3
querit̄ utrū balnea et. dī q̄ nō plurib; et plurib; rōnib; et cau
sis p̄nicularibus scribendis. ¶ Ad scōm questū quo quere
bat̄ que sunt cause curatiue et. Rūdet̄ q̄. xii. sunt cā. cura
tini causarū antecētiū et trāsiturā in antecētes causas
dicti tremoris cordis cū aliq̄li dolore debilitatis digestiue stō
chi multiplicationis uentositatis multipli. uapoz a matrice
oium dictarum et. ut sup̄a. ¶ Primus canon soluant̄ ma
terie cōdes sup̄flue in vijs ductū ut infra. ¶ Scōs canon mī
noratiue soluant̄ m̄ae et cause antes dicti uaporis tremoris
cordis a mēbris mādātib; in qbus vigēt. v3 flegma a stoma
cho et mellia a m̄rice melia a splene et epate. ¶ Tertius canon
diuertant̄ m̄ae et cause antes dicte a dictis membris mandā
tibus in qbus vigēt. ¶ Quartus canon digerant̄ paulatine
m̄ae et cause dicte in dictis mēbris. ¶ Quintus canon. erad
icatiue soluant̄ et paulatine m̄ae et cause antes dicte a dictis
mēbris. ¶ Sextus canon efficacius diuertant̄ q̄ p̄uo dicte

m̄ae añ digestiue a dictis mēbris et. ¶ Septimus canon p
uocatiue educant̄. Itē et solutiue pluries suauiter dicte ma
terie paulatine et cause antecētes a dictis mēbris. ¶ Octa
uus canon p̄fortent̄ stōchus matrix splen et epat et membra
dicta ut flegma melācholia causas antes dictas nō de nouo
generent. Itē p̄fortent̄ in oibus suis v̄tutib; mēbra dicta pro
prie in nālibus v̄tutibus. ¶ Nonus. Remoneat̄ lapsus di
ctorū membrorū q̄tuor derelictus ex dictis causis digestiuis
et euacuationis ut sup̄a post digōnē et euacuationē dictam.
¶ Decimus corrigant̄ accētia derelicta ex dictis lapsibus et
causis post ip̄oz lapsū et causatū remotionem dictam et.
¶ Undecimus. Dieta sit cōseruanda p̄ncipaliter oium vir
tutum q̄uor dictorū membrorū. Itē sit augmentatiua oium
quatuor virtutū et hoc tñ p̄m necessitatem incubentem. Itē
sit medicinalis et curatiua oium causarū antium dictarum.
Itē lapsum oium dictorū quatuor mēbrorū sequētiūz dicte
causas. ¶ Duodecimus. Regimen ex alijs quinque reb; nō
nālibus sit p̄portionabile dicte diete.

¶ Capitulum primum.

Primo euacuent̄ m̄ae cōdes sup̄flues in vijs ductū
um et. iuxta doctrinā p̄mi cā. curatiua me
dicine infra scripte. v3 enematis p̄tionib;. ¶ P̄mo enema
tibus mollitiuis ipsaz m̄aerū et viap̄ ductū incisiuis subti
liatiuis absterfius lenitiuis lauatiuis et reductiuis ut infra.
v3. Rx. folioz blitis maluarū añ. M. i. mercurialis. M. i. 5. or
dei excocti. 3. 5. floz camomille radicū altec añ. M. 5. sept
tibi artbemis añ. q̄rtā p̄tē fenū greci cartami. añ. 3. 5. ficu
um siccarū albarum pinguid numero. iiii. vitellū oui nume
ro vñū cassiē. 3. i. b̄ndicte. 3. 5. succa. ru. añ. 3. 5. olei liliorū
al. 3. iiii. salis. 3. ii. herbe radices et semina bulliāt in sufficien
ti quātitate aque usq; ad terciē p̄tis cōsumptionem. Deinde
optime exp̄mantur et colent ultimo trib; cyathis dicte cola
ture reliqua oia addant et fiat clisteriū. Istud enema sumat
saltē semel ante assumptionē aliquarū infra scriptarum me
dicinarū et ipsum assumat sufficienter calidū stomacho ieiū
no. ¶ Enema aliud. Recipe folioz blitis maluarū añ. M. i.
mercurialis. M. 5. ordei excocti. 3. 5. leuistici eupatori
ana. M. 5. lupinorum cōmisoꝝ grosso modo. 3. 5. floz camo
mille radicū altec radicū melliloti. añ. M. 5. seminiū fe. greci
cartami añ. 3. 5. vitellūz oui numero. j. cassiē. 3. i. lere pigre
succarū. añ. 3. 5. olei lilioꝝ alborum uel cois. 3. iiii. salis cō
munis. 3. ii. herbe radices semina et. ut sup̄a. Istud enema
assumat saltē semel ante assumptionē alicuius infra scripta
rū medicinae et ip̄m assumat debite calidā stōcho ieiūno. sed
inter assumptionē istius enematis p̄ma vice et enematis p̄ce
dentis p̄ma vice interponat dies duos. Istū enema utatur
oī mēse semel ad minus sed inter istius enematis et p̄cedētis
assumptionē interponat octo dies. ¶ Secūdo ex p̄tionib;
lenitiuis euacuent̄ dicte m̄ae cōmunes iuxta dictā p̄mū
cā. ut infra v3. Recipe cassiē. 3. i. tamarindoz suet viola
rum succi rosa. añ. 3. 5. aque sumiterre. 3. i. seri capni. q. s. pro
porione misce. Istud assumat calidū in aurora et. Dormiat
per mediam horā post. nō plus assumat lauatiuum aliquod
qd̄ assumat die terciā post assumptionē sup̄scripti enema
tis. ¶ Alia porio lenitiua ut sup̄a. Recipe m̄ae. 3. i. 5. p̄u
noz damascenoz aut saltē augustinū magnoz et nigroz
3. 5. syrupi violati facti cū succo violarum. 3. i. sebesten. 3. 5.
succū rosa. 3. 5. aque sumiterre. 3. i. seri capni. q. s. pro porione
Istud solutiū assumat ut in p̄cedenti dictū est quod assu
mat p̄mo in casu quo istud esset sibi gratus sup̄scripto. se
cundo in casu quo m̄ae cōmunes ex p̄cedenti solutiū nō
essent sufficienter euacuate et.

¶ Capitulum secundum.

Secūdo minorent̄ p̄ncipalr solone m̄ae et cause an
tecedētes dicti tremoris et. solutiuis leu
bus flegmatis et melācholie. v3 a stōcho flegma a m̄rice fleg
ma et melācholia a splene et epate. melācholia iuxta m̄am di
cti scōi cā. curatiui. v3 porione pillis minoratiuis ut infra.

Potio minoratiua. Rx. cassie. reubarbari eluarij idi ma-
toris descripti in Mesue amota scamonea. Syrupi de bisan.
aque de iunipi seri capni. q. s. pro potione. reubarbari puo
minutim incusuz infundat ad min^o per horas. xii. in dicto
sero deide optime exprimat z substatia reubarbari abijciatur
dicte exp^ossioni reliq^o oia addant z fiat potio. Istud assumat
in aurora zc. per dies octo post assumptione dicti solutiui le-
nitui pmi nel scdi descripti in solutiuo anpenultimo icipiē-
do ab ipso. **Solutiuū minoratiuū aliud.** Rx. pillarū de ie-
ra. s. Indaz feridard amota scamonea. añ. 3. i. agarici. 3. s. salis
gēme. 3. i. misce z cū eluarij indi sine scamonea. q. s. fiant pille
vii. p. 3. Scamonea nō igrediat^r medicinas in passionibus
cordis: qz ipsa multū inimicat cordi. Istud solutiū assumat
ut supra ul ubi cēt grati^o p^odicto ul ubi pcedēs nō debite zc.

Capitulum tertium.

Tertio diuertant^r mae z cause autes dicte a dictis q-
tuor mēbris mādātib^o iuxta tertū canonez di-
ctū fricationibus tū z lotionē crurū ex decoctione medici-
narū calidaz actu z potētia aromaticarū subtilianū apien-
tium aliq^oliter z pprie a matrice licet remisse puocantuz añ
digestionē z solonem primā eradicatiuā. Rx. floz camomille
aneti abrotani añ. 3. i. i. feminis iunipi. 3. ii. rosmarini. 3. i.
5. sumiterre. 3. i. s. cōtundant^r oia grossomodo. deinde mi-
sce z bulliant in sufficienti quantitate aque usqz ad consum-
ptionē tertiē partis aque. deinde usui serua. Istis diuersiuis
solum uti incipiat z utat^r post p^omā assumptionē solutiui mi-
noratiui antelcripti uel antelcriptorum. fricationes tamen
crurū fiant a genu infra stōcho ieiuno z cum panno suauis-
ter calido que fiat intense z extēso tpe fm vtutem infirmi ita
tamen ut nō inducant vīolētiā. uel etiam fiant cum manū
bus fm qz fuerit sibi gratius. Altera istarū fiat in mane post
qz asselauit cū surrexit z fiat octo diebus continuū. deide in-
terponat octo dies qbus non fiat. deinde reiteret^r continuū
do cum dicta interpolatione. Ista lotionē calida lauent^r cru-
ra tū cum modis z ordinibus descriptis in fricationibus.
Qua utatur bis in hebdomada ad minus: z ea die qua utit^r
lotionē non utatur fricationibus.

Capitulum quartum.

Quarto digerant^r paulatīe dicte autes cause z mae
flegmatice uētosabiles z genite ex indigesti-
one z pprie in stōcho z mīce iuxta quartū can. ex calefacti-
uis leuib^o z exiccatiuis subtiliatiuis icisiuis abstersiuis apiti-
uis oibus trib^o aliq^oliter efficiētibus calefactiuis leuib^o ut
hic añ. **Syrupus.** Rx. Syrupi de bis. de abf. oximellie. s. añ.
3. s. aquarū capillo. ue. apij sumiterre añ. 3. i. Istuz syrupum
assumat calidū in aurora zc. dieb^o xii. uis z hoc per sex dies
post assumptionē solutiui antelcripti uel antelcriptor. Post
hunc vō syrupū assumat sexto die post syrupum eradicati-
uum suprascriptū. **Syrupus alijs.** Recipe syrupi de ab-
sintbio de epithimo oximellie cōpositi añ. 3. s. aquarū ma-
tricarie capil. ue. añ. 3. i. s. Istū syrupū efficaciorē sumat ut
supra quē assumere incipiat per. x. dies post cōpletaz assump-
tionē syrupi suprascripti: interiz nullā medicinā accipiat
sed vtutem quiescere permittat z mām morbi digerere. post
hunc vō syrupum sumat solutiū eradicatiuum infra scri-
ptum. Dos vō syrupos p^omum z secūdū z eradicatiua duo
illa infra scripta reiteret^r assumere fm necessitatem digestio-
nis z euacuationis mae z fm potētiā vtutis pncipaliter. nā
dicte mae in dictis casib^o sunt paulatīe digerende z paulati-
ne euacuāde: z hoc qz mae sunt difficilis digestiois z eradi-
cationis ex modo substatie earū z earum fixione.

Capitulum quintum.

Quinto eradicatiue soluant^r z paulatīe dicte mae
z cause autes dicti tremoris cordis z a dicti
mēbris iuxta qntū can. ex pprie solutiuis efficacib^o flegmatis
z mēlicqz a stōcho soluat^r flegma ppe a mīce flegma z mēli-
cholia splene z epate mēlia. **Solutiua eradicatiua.** Reci-
pe anibo suprascripta solutiua minoratiua at supra: que ut

sist^r eradicatiua ubi pus erāt minoratiua augeant^r p^o parte
pluq^o pus. nā tūc medicina debilis efficiet fortis. Istud autē
ista assumat post dictos syropos cū modis zc. que solutiua
pntia assumat vtute exite debili ipsa nī vtute dicta solutiua
tolerare potēte. **Alia solutiua eradicatiua.** v3 p^omō eradi-
catiua. Rx. cassie. 3. i. eluarij idi armēta scamonea theodo-
ricen hypisticon Nicolai amotis aloē z scamonea. añ. 3. ii.
aque mīcarie. 3. i. sericapni. q. s. pro potione. Istud sumat
post cōpletā sumptionē qter pmi syrupi anscripti. Et hoc si
vtus est fortis cū modis zc. **Eradicatiue pille solutiue.** Re-
cipe pillarū feridaz amota scamonea. pillarū de syrupino
Mesue añ. 3. i. pillarū indaz agarici añ. 3. ii. salis gēme. 3. ii.
misce z cum eluarij indi sine scamonea fiant pille. vii. p. 3.
Sed si p^odicta solutiua nō debite soluerint fm necessitatem
tunc loco scamonee addat^r tantūmodo collogntide: qz nō tū-
tum inimicat cordi. aut si fieri aliter nō pōt addat^r mediet-
as scamonee ingrediens in dictis solutiuis ordinatis ab au-
ctoribus ipsorū. Istud sumat post cōpletā sumptionē qter
syrupi antelcripti si vtus fuerit fortis cū modis zc.

Capitulum sextum.

Sexto efficac^o diuertant^r mae z cāe dicte a dictis mē-
bris mādātib^o diuersiuis efficaciorib^o qz pus
añ digōnē eorūde tū vtute formalr eiusdē cū porib^o diuersi-
uis sed tū in gradu icēhoris iuxta sextū can. v3 fricationibus
crurū satis fortib^o z cū pāno aspo satis calō mediocriter. po-
stea utat^r lotionē ipsaz crurū ex decoctōe calā ut infra. bis
fricationib^o utat^r cū modis ut supra qb^o uti incipiat p sex dies
post assumptionē eradicatiui anscripti. **Loto de qua ime-
diace supra.** Rx. abf. mīcarie pulegij epithimi abrotani lupi-
noz rosmarini sciz iunipi cōtundant^r oia grosso mō. deinde
bulliant in sufficienti q^oitate aque usqz ad cōsumptionē q^otie p-
tis aque. deinde usui serua. Istis utat^r ut supra: qbus lotioni-
bus uti incipiat post fricationes hic imediate scriptas.

Capitulum septimum.

Septimo puocauone z solone. p suauib^o z paulati-
nis. 2° efficaciorib^o educant^r dicte mae a
dictis mēbris: qz stōcho fīa zc. Ex medicinis. v3 icisiuis ab-
stersiuis subtiliatiuis lenitiuis apitiuis lauatiuis solutiuis le-
nitiuis z puocatis mēstruorū ut ante. Rx. abf. 3. i. abrotani
calamētū epithimi añ. q^otie p^ote. 3. i. eupatorii hypicon. añ.
3. i. p^ostū q^otiā ptem. 3. i. silami. 3. i. ga^o lie. 3. s. iunipi. 3. s.
leuistici mīcarie añ. 3. s. oia minutim icidant^r. deinde simul
bulliant sufficienter z fiat syrupus cū succaro fm mag^oalē do-
ctrinā syrupicadi. cū syrupi. Rx. 3. i. oximellie cōpositū de ra-
dicib^o. 3. s. aq^oru saluie capil. ue. añ. 3. i. s. Istū syrupū assu-
mere incipiat per mēsem post assumptionē ulumaz digōnis
z eradicatiōis anscriptaz cū modis zc. **Solutiū usuale
z leue z suauē spērūtere.** 3. s. descripte a Mesue 3° antidota-
rij amoto aloē. spērūz pillarū de serapino descriptuo. Me-
sue 10° antidotarij. spērūz pillarū indard Mesue ibidē. aga-
rici añ. 3. i. salis gēme. 3. i. aloes. 3. i. s. misce z cū syrup. de epi-
thimo. q. s. ad incorporandū fiant pille. vii. p. 3. Istas pila-
las sumat q^otie die post cōpletā assumptionē quater bis
ius syrupi imediate anscripti qz assumat oibus duobus mē-
sibus semel post dictos duos syropos zc. Efficaciue a matri-
ce puocent^r mēstrua flobotomise uētosie cū scarificationib^o
bus siue scarificationibus subtiliātib^o apientib^o puocationi-
bus mēstrua efficaciter suppositorijs subfumigijs z ebibiuis
flobotomis p^omō fiat ambarū sapbenarū ex q^orum q^olibet ex-
erabant^r. iij. 3. sanguinis ad minus aut vix: que flobotomia
fiat per horas. vii. post p^oadiū z nō cōpletis oibus digōnib^o
z fiat per octo dies post assumptionē solutiui seu pillarū
imediate suprascriptaz in cap^o pcedēti que stōmia fiat si p^oce-
dētes medicine oēs nō cōtulerint sufficienter z mēstrua nō
sufficienter puocauerint. Vento se due apponant^r cum scarifi-
catione pulpis tybiaz in extremitate ipsaz pulpiuz sub po-
plitis curuatura uentose siue scarificatione tres apponant^r
vna femorij z due pulpis interioribus coxarūz per quatuor

digitos infra vuluā. Ex quibus nentosis scarificatione extrahat
 3. i. sanguinis pro quolibet que apponant dictis pulpis tybiarum
 per dies quatuor post dictas has flobotomias antefcriptas
 et per sex horas post prandium nētoſe cū ſcarificatione ap-
 ponant dictis pulpis coxarū in ſequēti die diem aſſumptio-
 nis ſupraſcriptarū nētoſarū cū ſcarificatione pulpis tybiarū
 et per ſex horas poſt prandium. ¶ Peſſariū ſupponendū ſub
 liliandū apertū et puocandū ut ſupra. 3. 3. ſauine abſ. ab-
 ſotani mīcarie ſaturegie añ. 3. ii. radicū ariſtologie longe. 3.
 5. cētanree minoris gēlane barmel añ. 3. i. lapidis laſuli. 3. i.
 agarici. 3. i. armoniaci myrre añ. 3. 5. ſuſami. 3. i. galbanī. 3. i. lu-
 puloz. 3. i. 5. laudani. 3. iii. terbentine. q. 8. pulueriſanda pul-
 ueris deinde gōme iſundant in oleo ruthe. ultimo oīa ſimul in co-
 porent et fiat liciniū ſeu peſſariū lōgitudinis quatuor digito-
 rum ad minus et groſſitiei poplitis quod peſſariū eſt efficac-
 in puocādo. Si vō nō eſt neceſſariū peſſariū tante efficac-
 ſumaf tantūmodo medietas vniuſcuiuſq; dictarū berbarū
 radicū lapidū et gūmarū et nō medietas quātūtatē ea-
 rum ex qua medietate numeri fiat peſſariū de ſupra. Iſtud
 peſſariū vulue et intra collū mīcis imponat remanente
 notabili quantitate ſili duplicati extra vuluā cuius ſili vna
 extremitas ſit optime contexta cum ipſo peſſario: et alia ex-
 tremitas que eſt extra ſit ligata coxe ita ut dictū peſſariū
 ad libitū poſſit extrahi et imponi collo mīcis qd peſſariū im-
 ponat collo mīcis et in nocte ſequēte immediate diē aſſumpti-
 onis dictarū nētoſarū pulpis coxarū et ipſm peſſariū remane-
 at tota nocte intra collū ſi dñs ex ipſo moleſtiam non ſentit.
 ¶ Suffumigiū. Recipe abſotani calamēti camepitibeos ce-
 lidōie origani cicute añ. 3. i. abſ. 3. ii. mīcarie lib. i. mellis. 3. 5.
 praſſij barmel añ. 3. i. lupuloz. 3. 5. ligni aloes. 3. i. ſtoracie liq-
 de. 3. ii. galbanī. 3. i. muſci. 3. i. pulueriſanda pulueriſent. ul-
 timo oīa ſimul miſce. deinde ponant ſuper carbonē accen-
 ſos quibus ſupponat embota cuius embote ſubtilis extre-
 mitas vulue ſupponat et fiat ſuffumigiū. Si vō nō eſt neceſ-
 ſariū ſuffumigiū tante efficac- ſumaf tantūmodo medie-
 tas numeri dictarū berbarū et granorū et nō medietas quātū-
 tatē earū ex qua medietate fiat ſuffumigiū ut ſupra. Iſto
 ſuffumigiū utat per ſex aut ſeptē horas poſt prandium ad
 plus et pluries eo utat ad libitū quo uti incipiat per duos
 dies poſt q̄ ipſa dimiſit uſum ſupraſcripti peſſarij. ¶ Biben-
 dū ſeu per os aſſumēdū. Recipe dyapraſſij Nicolai et ſuaris
 antidoti emagogi eiūſdē añ. 3. ii. aque ſauine. 3. ii. miſce. Iſtā
 potionem mēſtruorū antefcriptorū puocatiuā ſumat cuſ mo-
 dis et ordinib⁹ deſcriptis in ſupraſcriptis ſyrupis in cap 3⁹
 quā aſſumere incipiat in aurora eiūſdē noctis in qua ponit
 ſupraſcriptū peſſariū vulue. ¶ Alia p̄mo ſcda. Recipe dya-
 calamēti Meſue p̄mo antidoti. 3. i. 5. rubec tictor. 3. i. aque
 matricarie. 3. ii. Iſtā aſſumat ſi p̄ma nō ſufficienter cōtulerit
 et menſtrua nō puocauerit cū modis et ordinib⁹ ut in alia dictū eſt
 ſed interponat dies quatuor inter iſtā et inter antefcriptas poſt
 nihil aſſumat. ¶ Alia p̄mo tertia. Recipe troiſcop de myr-
 ra deſcriptione Raſis 9⁹ Almanſ. in cap de retentione men-
 ſtruorū. 3. ii. aquarū ſauine ruthe añ. 3. 5. miſce. Iſtā aſſumat
 cum modis ut ſupra. Si ſcda nō ſufficienter puocauerit mē-
 ſtrua. fetida applicent ſurſum ad naſum odoribus et ſuffu-
 migijs et odoramentis. Caſtoreū odoret aſſum fetidā cicutā
 et ſimilia fetida. ¶ Suffumigiū. ſuffumigent nares ex predi-
 ctis fumo coti cōbuſti pēnarū et pēdis cornu veteris et ſimi-
 libus. Ex altero iſtorū fetidorū odorabiliū ad libitū ſuffu-
 miget nares per ſex horas poſt prandium et totū ſtomacho ſe-
 iuno qua uti incipiat in die ſequēti noctē in qua incipit po-
 nere peſſariū et ea utat ad libitū. ¶ Odoriſera applicent in
 ſerius intra vuluā et extra. 3. 3. gallie muſ. 3. i. ligni aloes. 3. 5.
 muſci. 3. 5. miſce. deinde ligent in peria linea ſubtili ex antiq-
 tate: que peria ligata cū filo ſimul cū dictis medicinis vulue
 imponat extremitatib⁹ ſili remanētib⁹ coxis alligatis. Ex di-
 ctis ſuffumigiū fiat per embotū in nocte cū vadit dormire
 et tota nocte ipſm teneat. Iſtud ſuffumigiū fiat vulue et mīcis

p̄pe per horas ſex poſt prandium et etiā ſtōcho ſeiuno cū modis
 dictis in alio. quo utat tpe quo narib⁹ fetida odorat.

Capitulum octauum.

Octano p̄fortes ſtōch⁹ matrix ſplen et epa ut dictas
 mās et cās aītes et ciūctas ad cor nō tranſ-
 mittat ſed ipſas poti⁹ euacuet. Itē nō de nouo generēt. item
 p̄fortes oīa dicta mēbra in oīb⁹ vītib⁹ ſuis ut añ. et medi-
 cinis ſtōticis mīcibus ſpleneticis et epaticis. Nā p̄ ſtōch⁹ cō-
 fortet ex ſtipticiis nōbilr et ſtōch⁹ et p̄pe os ei⁹ p̄ ei⁹ debilitatē
 et ei⁹ texture raritatē. ¶ Sacculus ſtōchi p̄fortatiū ut ſupra
 3. 3. abſ. ptes 4⁹. mēbe ptes. ii. roſ. pte. 5. radicū cipi. 3. 5. flo-
 rū lābū. 3. ii. calami aromatici coriand. p̄pa. añ. 3. 5. et undā
 tur oīa groſſo mō. deinde miſce et ponat in ſacculo facto in
 forma ſcuti qui ſuauiter caleſcat et ſicc⁹ ſtomacho apponat
 et iteret ſtomacho ſeiuno. Quē retineat ad min⁹. 8. dieb⁹ cōti-
 nuis ſup ſtōcho ita ut bona cuſpis ſacculi lōgior ſit ex dire-
 cto oris ſtōchi. baſis vō ſup fundo. Et hoc uti incipiat poſt di-
 ctas p̄ma euacuationes eradicationes ſupraſcriptas in cap 5⁹
 eradicationi mātrū. ¶ Cerotū ſtōticū. 3. 3. ceroti ſtōticū de-
 ſcripti a Meſue 11⁹ diſtictione anti. quo extēdit in forma me-
 diocriter groſſa ſup ſuſtaneo aut corio figure in modū ſcu-
 ti cū modis et ordinib⁹ ut ſupra dictū eſt in ſacculo. quouit in-
 cipiat per tres dies poſt amotionē dicti ſacculi: ſed in dictis
 trib⁹ dieb⁹ itermedijs iſraſcripta vñctiōe cala vngat ſtōch⁹
 bis in die ipſo exñte ſeiuno. ¶ Emplm ſtōticū. 3. 3. emplm
 dyafi. p̄fortatiū ſtōchi et epatis mirabilr deſcripti a Meſue
 ibidem hoc ſup ſuſtaneo aut corio extēdat in forma debita
 et utat poſt dictū cum modis in ipſo dictis. ¶ Vñctio ſtōchi
 3. 3. oleorū abſ. 3. i. maſticis citoniorū myrrini añ. 3. 5. pulpe ci-
 toniorū bñ coctoz in vīno ſtiptico. 3. i. pulueris oīum iſraſcri-
 ptorū abſ. maſticis añ. 3. 5. macis. 3. 5. myrrillorū. 3. 5. calami
 aromatici. 3. i. bellirici. 3. 5. ſpice. 3. i. garioſi. cinamomi añ. 3.
 5. ciperi. 3. 5. lambū. 3. i. coralloz ru. 3. 5. coriandri prepara-
 ti. 3. ii. cere. q. 8. pro vñguēto molli fiat cū modico cere ad len-
 tū ignem. Iſta vñctione cala vngat ſtōch⁹ bis in die ſei-
 nus quibus nō utit ſupraſcriptis ſacculo ceroto et. Quibus
 quatuor medicinis ſtomachi utat per mēſem cōtinuum cum
 modis hic immediate antefcriptis. deinde ſit. x. diebus quib⁹
 nulla predictarū medicinarū quatuor utatur. deinde ſi non
 debite valuerit reiteret dictas quatuor medicinas ſtomachicas
 ut ante. ¶ Fomētatio pro ſtomacho. Recipe abſ. M. ii. ame-
 os. M. i. amiberberis. 3. 5. bellirici calami aromatici cipi añ.
 3. i. citoniorū. 3. i. 5. coriandroz prepara. 3. i. mēbe. M. ii. roſ.
 M. i. ſeminū iunipi. 3. i. maſticis. 3. iiii. et undant oīa groſ-
 ſo mō. deinde miſce et bulliant in ſufficienti quantitate aque
 aut vini nigri ſtiptici uſq; ad cōſumptionē tertie p̄tis. In hac
 decoctione calida ſpōgia iſundat. deinde ea expreſſa et de-
 bite calida pāno lineo iuoluta ſtomacho applicet ſup quo
 dimittat tepere: ſed p̄us ante teporē amoueas et in quacū-
 q; applicatione reiteret bis vel ter ſm neceſſitatem. deinde
 amota ſomentet ſtomachus ſupraſcripta vñctione vngat.
 Iſta fomētatione utat ſtomacho ſeiuno et duob⁹ dieb⁹ conti-
 nuis et bis in mēſe qua uti incipiat poſt mēſem p̄mū applicat
 dictorū ceroti ſacculi et. ¶ Cōſectio ſtomachica. Recipe ſpē-
 rum aromatici ro. deſcrip. Sabelis primo anti. Meſue. 3. i.
 ſpēruz dyarodon abba. 3. 5. ſuccari albiſſimi. 3. iii. miſce et cū
 aqua endiuſe fiat cōſectio ſolida in moſellio. 3. iii. pro quoli-
 bet. Iſtus cōſectionis aſſumat moſellā vñm in mane cum
 ſurgit ſtōcho ſeiuno: deinde ſit ſeiunus ad minus trib⁹ ho-
 ris poſt ipſius aſſumptionē qua uti incipiat per. x. dies poſt
 q̄ aſſumpſit ultimū ſolutiū eradicationū ſupraſcriptū in
 cap 2⁹ ſolutiū ſoluentiū et ipſo utat per. x. dies continuos.
 ¶ Conſectio ſtomachica alia. 3. 3. ſpērum aromatici garioſi.
 Meſue ibidē. 3. i. ſpērum triaſan. 3. i. ſuccari albiſſimi. 3. ii. 5.
 miſce et fiat conſectio ut ſupra. et utat ea ut ſupra per. 8. dies
 poſt aſſumptionē cōſectionis aīdicte. ¶ Pille ſtōtiche p̄forta-
 tiue. 3. 3. troiſcop de abſint. 3. i. de roſ. 3. i. ſuccari albiſſimi
 3. 5. miſce et cum ſyrupo de mentha. q. 8. reſorment pille. vii.

De cgritudinibus

pro. 3. Istis utat sex dieb⁹ crinuis ed modis anscriptis et hoc per. x. dies post scdm pfectione immediate anscripta. Utat fistulis qm optime pforant stochum et par ad libit⁹ et pprie stomacho seluno et nō post cibū immediate. ¶ Notabil^r stiptica assumpta ad irra lz sint pforatiua stochi lapsi debilita te texture nō cōpetūt in casu isto. Sed ipsa notabil^r stiptica, qz sūt oppilatiua uehemēter epatis splenis et mfcis quoruz aptio diligēter querēda est in casu isto. Sed ipsa notabil^r ter stiptica stomacho ad extra applicata optime iuuat dictū stomachū lapsū raritate texture. ¶ Contra pforat⁹ ex aromatis et mfcis medicinis sed nō stipticis manifeste. ¶ Cōfectio mfcalis. Recipe abrotan. 3. s. calamētū carpos balsamī cassie lignee añ. 3. i. macis mellisse añ. 3. ii. succari albißimi. 3. vi. Puluerisent oia subtilissime. Deinde misce et cū aqua lunipi. q. 8. fiat cōfectio solida in mortario. iiii. 3. pro qilibet. Istius assumat vñ mofellū in mane cum surgit cum modis dictis in pfectionibus stomaticis qua unicipiat per quorū dies post assumptionē dictarū pillarū in cap⁷ puocātium et solutiōis et ipsa utat quorū diebus cōtinuis quā reitet et si necessitatē puocationis. Et si stochus nō est notabil^r lapsus et cū hec sit necessitas pforationis mfcis tūc loco cōfectio stomatice hac mfcarie pfectionē assumat. Recipe spērū cōfectionis de scoria ferri. Añ. 3. 3. trāc. tertij libi. 3. i. s. baccarū lauri. 3. i. corticū citri. 3. ii. mellisse. 3. i. cinamomi. 3. i. nucis mus. 3. s. rosmarini. 3. ii. serpilli radice lreos añ. 3. s. succari albißimi. 3. xii. misce et cū aq^a matricarie fiat cōfectio solida in mofellis quorū pro quolibet. Istis utat ad minus quinque ed modis supra scriptis. Splen vō et par cōforant^r ex splenetico et epatico medicis sed nō satis manifeste et pprie par. ¶ Cōfectio epatica et splenetica. Recipe spērū dyarodon abba. Mesue. 3. i. spērū cōfectionis epatis Serapionis 8° antid. 3. s. succari albißimi. 3. iiii. misce et cum aq^a abf. fiat cōfectio solida in mofellis. Istis utat ad minus quater in mēse cum modis ut in supiori. ¶ Cōfectio epatica et splenetica alia. Recipe spērū dyarodon Nico. spērū eluarij leuificantis Mes. pmo antid. añ. 3. ii. spērū triasandalorū 3. i. succa. albißimi. 3. iiii. misce et cū aqua abf. fiat cōfectio ut supra qua utat ut supra. Sed ista aliquā utat aliquādo cōfectione immediate anscripta ne nā vñt medicamini assuescat. nam ab assuetis nō patit. ¶ Cōfectio alia. Recipe spērū cōfectionis hermetis descriptione Serapionis 8° antid. spērū dyarodon abba. añ. 3. ii. spērū trias. 3. i. succari albißimi. 3. iiii. misce et cū aq^a absin. fiat cōfectio ut supra qua utat ut supra. ¶ Pille splenetice et epatice. Rx. trociscorū de treubar. de absin. añ. 3. i. trocis. de capparibus. 3. i. misce et cū syrupo endiuie fiant pille. vii. pro. 3. Istis utat ut in cōfectione antescrpta. ¶ Cōforat⁹ cor ex medicinis cordialibus et aromaticis. ¶ Cōfectio cordialis. Rx. spērūz aro. gariof. de descriptione Mesue pmo anei. 3. i. corticū citri coral. ru. añ. 3. i. troci. 3. s. spērū triasan. 3. i. succari albißimi. 3. iiii. misce et cū aq^a acetose. q. 8. fiat cōfectio solida in mofellis. iiii. 3. pro qilibet cuius sumat vñm cū surgit: deinde stet ieiunus ad mēsus tribus horis. qua uti incipiat ad minus quater illo primo mense post assumptionē ultimi eradiciatū descripti supra in cap⁵. deinde in sequētib⁹ mēsibus spm assumat ad minus octies cum modis et ordinib⁹ dictis. ¶ Cōfectio cordialis alia. Recipe spērū gēmarū et margaritarū. spērū eluarij de gēmis Mesue pmo antid. añ. 3. ii. gallie mus. 3. i. rosmarini. 3. ii. coral. ru. terre sigillate spērū triasan. añ. 3. i. succari albißimi. 3. x. misce et cū aqua buglosse fiat cōfectio ut supra. Istius cōfectionis assumat vñm mofellū cum modis et ut supra in pcedēti immediate sed aliquā utat hac aliquā illa. Quia ad plene calor inualefcē incipit recēter medicine oēs supra posite calide sunt. pnde dictis medicinis stochi mfcis splenis et epatis administrent^r spērū triasan. descript. Nico lat que frigide sunt. Medicinis aut cordialib⁹ administrent^r medicine frigide cordiales. Añ. 3. ii. 3. trāc. tertij. cap⁷ et ultimo. et margarite capbora corallus et ppe ru. rosa spodiū lu-

Stomachi et epatis

et sigillatū coriādrum siccū que spēs trias. et medicine frigide dicte administrent^r supra scriptis medicis calidis in forma et quantitate iudicio medici isignis astatis fm can. anscriptum. Itē cū lapsus et accitua pternāles dictorū mēb⁹orum vñ stomachi epatis mfcis et splenis in qbus in 9° et 10° can. supra scriptis sit mētio pueniēris ex dictis causis nō mibi in notescit qz ipsoz malā isformationē habeo et et curā dictarūz causarū antū uerisil^r erit cura lapsū et accitū dictorūz pnde sup 9° et 10° can. nō cōsulo ad pñs. sed si mibi ulteri⁹ inscribat^r et cū lapsus et accitua notificent^r cōsulā exgite duos ultimos canones loquētes de dicta ex alijs reb⁹. v. nō nālib⁹ ego non dearticulabo. et hoc ideo qz toti⁹ cōplexione nālis dicte et dictorūz. v. mēb⁹orū suoz lapsorū ego penit⁹ ignoro sciam et gradum. Et qz de ipsa malā habeo isformationē a qb⁹ oib⁹ complexionib⁹ oīz dictorūz duoz ultimorū can. pñculariū notitia sumēda est et etiā ab essentia et gradu alioz multorū accitūz ultra dicta accitua. qrd accitū alioz malā isformationem habeo. Cū cōppter ei⁹ dignitatis pñcipatū et sue vñtatis potēdā nō oluturno tpe causam pñcipalē dictā et mālem patiatur nisi dicta causa mālīs dicta pēdeat in esse et cōseruari notabili tpe ab ei⁹ causa antū pternāli et ipa causa ante amota amonet dicta causa dicta cū amota cū amouet effect⁹. Ideo cura cōc antio uel causaz antū ut plurico est sufficiēs cū morborū mālū cordis pnde sup dictis causis dictis nō cōsulo ad pñs qz sola sufficit cura causarū antū ut añ. Itē nō cōsulo ad pñs sup dictis causis pñcens qz nūtiū festinat recessum sed in posterā mibi rescribet sup dictis causis pñcens tremoris cordis cum aliquāl dolore cōsulam. sufficiant tamē pro nunc cordialia antedicta.

De cgritudinibus stomachi et epatis.

¶ Contra pulsationem artarie stomachi.

Recipe Solutiū minoratiū cassie electe. 3. vi. dyasene. 3. iiii. succa rob. 3. i. aque absinthij. 3. i. seri capni. q. i. pro potione misce et fiat potio. Istud solutiū assumat debite calm et nō tepidū in aurora aut in luce pñia ad libitū. et post ipsi⁹ assumptionē stet ieiun⁹ horis. iiii. uel. v. ad amplius. et iterū nō dormiat sed per borā vñā post ipsius assumptionē surgat et nō assumat lautiū aliq⁹ et in dicto termino quorū uel quique horarū pñdeat et pro ferculo in prandio assumat bites cū boragine et feniculo. tūc carnes laudabiles ut vituli puli pñcis et bis silibus. ¶ Digestiūz efficax. Recipe syrapi de bisantijs. 3. s. de pomis. 3. i. oximellis simplicis. 3. s. aquarū acetose absinthij buglosse añ. 3. i. misce. Istud digestiū assumat debite calm et nō tepidū et in aurora quorū dieb⁹ cōtinuis tantūdē. Et post ipsi⁹ assumptionem stet ieiunus boris trib⁹ ad minus et iterū dormiat ad libitū sed nō amplius duab⁹ horis. Et eo tal^r uti incipiat die tertia post assumptionē solutiū immediate supra scripti. ¶ Solutiū eradiciatū. Rx. pillarū indard. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme cin sib. añ. 3. i. misce et cū dyasene. q. i. ad incorporandū refoimentur pille. vii. pro. 3. Istas pillas assumat in aurora die immediate sequēti diem cōplete assumptionis qter frigide digestiū syrapi supra scripti et post ipsarū assumptionē immediate dormiat a media hora usq³ ad vñā borā ad amplius si pōt. Et tūc trāfacta vñā borā cū dimidia siue dormiat siue nō tūc nō ampli⁹ dormiat sed surgat et post earū assumptionē stet ieiunus boris. v. et nō assumat lautiū aliq⁹ sed runc pñdeat seruatis modis et ordinib⁹ supra scriptis in assumptione pñi solutiū supra scripti ut ibi bēt. ¶ Digestiū uisuale et facile. Rx. aqrū acetose capilloz ueni. absin. bugl. añ. 3. i. pulueris polipodij. 3. ii. succa. albiß. 3. iiii. misce. Istud digestiū uisuale assumat in aurora trib⁹ dieb⁹ cōtinuis debite calm et nō tepidū seruatis modis et ordinib⁹ descriptis in assumptione pñi digestiū supra scripti ut ibi habet. Hoc vō digestiū tal^r uti incipiat per mēsem post assumptionē pillarū immediate supra scriptarū. Et eo tal^r utat bis in uere et toudē in autū no si expedit aut si sit necesse et nō al^r q⁹ nō ēt ipse non assum

posset duo solutiva et syrpos suprascriptos. ¶ Solutium
usuale. ℞. cassiæ. electæ. ʒ. j. dyasene. ʒ. ij. aque absin. ʒ. j. scri ca
pini. q. s. p. potione misce et fiat potio. Istud solutium usua
le assumat in aurora debite calz et nō tepidū quarta die ime
diatē sequente diē assūptionis digestiui usualis immediate an
scripsi et post ipsius assūptionē sit ieiunus horis tād. iij. ser
uatio modis et ordinibus descriptis in assūptione pmi solutii
suprascripti cōpositi ex cassiā. dyasene succo ro. ut ibidem.

¶ Cordis cerebri et epatis et stōchi et splenis confortatiui. ℞.
spēz elnarij de gēmis. ʒ. i. dyamulci dulcis. ʒ. j. aromati de
scriptiōe Sab. ʒ. s. tria sandaloz sine cāphora. ʒ. j. pulueris sco
lopēdrie. ʒ. s. succa. albi. ʒ. xij. misce et cū aqrum absinthij pū
bus et bugloise pūb. ij. et ambob. s. q. s. ad incorporandum
fiat solida cōfectio in morse. rīd. tertiā p. morse. Isti cō
fectionis assumat vñ morse. lū in mane cū surgit duob. die
bus in bebda ad libitū tantū tūb. q. s. suprascripta alteratiōe
uxat et duab. bebdis sequētib. assūptionē solutii eradī
catiui pmi suprascripti cōpositi ex pillis indis agarico salis
gēma et. ut ibidem.

¶ Contra debilitatem digestiue stomachi et consequēter epi
cis caliditatem.

Quis lris quedā exposui accētia q. s. maximo cū deside
rio expectas ut remedijs opportunis efficacib. cō
currā nōnullas fecisti petitiones quas tibi apui pgratissimuz
esse debere sentio breuib. rē claudā bis que te expectaturus i
telligo. Accētia sūt bec debilitas digestiue stōchi frida slegma
tica dolor eius assiduus quasi quedam uentositas in eo gēa
to persepe et minuit et augmentat. epatis caliditas excessiua
cōplonis magis q. mālū descensu humiditatis siue catarrī
a capite dolor in eo aggranatus ex causa frida. Inflamma
tio renum cōplonalis magis dolor in eis ex causa eadem.
Petitiones tue sunt be utruz conferat coitus. de decē in decē
dies. Utrum balnea in hoc casu naturalia tibi conferant.

Utrum butyrum sit tibi conueniens. Utrum uti pillulis or
dinatis sit tibi conforme. Utrū congruum foret et sit tibi cin
giberiterdum condito uti. Accētib. occurrēs tibi familiari
bus remedijs facillimisq. sed ut spero in Jesu misericordia
efficacibus tibi pauca utilissima transmittō ordine prescriptis
obseruansq. si obtemperaueris salutē ut cupis confer
cutus eris. ¶ Digestiui facile contra debilitatem stoma
chi digestiue cui pncipalr insistentium et aliquatiter contra
epatis debilitatem. ℞. syrpi de absinthio. ʒ. j. mellis rosa. co
lati. ʒ. s. aquarum absinthij. ʒ. s. cicoree capillo. ne. ana. ʒ. j. s.
misce. Istum syrupum assumat calidum et non tepiduz in au
rora decem diebus conuinit stetq. ieiunus post eius assū
ptionē horis trib. itep. dormiat ad libitum sed tū non ampli
duab. horis. ¶ Solutiu facile. ℞. pillarū alefanginarū de
reubarbaro agarici electi. Agaricus minutim incisus in fru
sta ponat in infusione oximele simplici per horas. x. deinde
ex ipso cum alijs fiant pillæ. vii. p. ʒ. Istarum pillarū accipi
at. iij. et si tres non educunt sufficienter accipiat usq. ad. v. de
mane in aurora et hoc in capite. v. dierum ita q. cū assūperit
v. diebus de sy. suprascripto accipiat pillas. deinde alijs. v.
vicibus accipiat de sy. ut supra. et demum de pillis ut dictū
est nūc. ¶ Cōfectio stōchi et epatis cōfortatiua. ℞. spēz aro
matico. descriptiōe Sab. dyarodū abbas aī. ʒ. ij. s. succa
rialbissimi trium coctarū. ʒ. xij. fiat cōfectio solida in morse
lis trium. ʒ. p. vnoquoq. morse. lū cum aqua absinthij et en
diale aī. q. s. Istius cōfectionis accipiat omni die vñ mor
sellum de mane in aurora et dormiat supra de sero ante cenā
vñum aliū per horam et cōtinuet sic. 8. diebus heratis illis
duabus purgationibus dictis supra. ¶ Uinctio stōchi cōfor
tatiua. ℞. oleorū absin. ʒ. j. s. mastice. ʒ. j. aneti citoniorum.
aī. ʒ. s. pulueris absinthij mastice menthe aī. ʒ. j. gariosi. ʒ.
s. calami aromatici. ʒ. j. gallie musc. ʒ. s. cinamomi. ʒ. j. coral
ru. coriandrorum prepa. aī. ʒ. ij. Et cum modico cere fiat vn
guentum pro stomacho. Hac vñctione vngatur stomachus
in mane cum surgit et sero ante cenam superponatur deinde

pannus calidus et nullo modo vngatur epar nec splen. hac
vñctione utatur facta pima purgatione et tunc primum ea
incipiat uti. ¶ Uinctio epatis confortatiua et eius calitatis re
missiua. ℞. oleorū de spica. ʒ. j. rosati. ʒ. s. pulueris sandalorū
ru. ʒ. j. spodi. ʒ. j. Et cum modico cere et aceto fiat vnguentuz
hac vñctione vngat epar ut de stōcho dictum est et suppona
tur petia non calida sed tepida. hactū vñctione non utat nī
si postq. facte fuerint ille due purgatiōes posite supra. ¶ Pul
lule nō digestiue neq. solutiue stōchi confortatiue et ampli
us caliditatis epatis remissiue et confortatiue. ℞. troscisco.
de ros. descriptiōe Mesue 8. distinctione antidotarij. quo
rum initium est cōfectio trosciscoz de ros. et. ʒ. ij. trosciscoz
de spodio. ʒ. j. fiat pille cū syrupo de absinthio. ʒ. p. ʒ. ¶ Post
q. cōplete fuerint purgationes due dicte et transuerūt dies
octo assūptionis cōfectionis ordinate incipiat uti bio pil
lulis hoc mō. et ʒ. continue. x. dieb. accipiat de mane cū surgit qn
que ex eis stetq. ieiunus horis trib. sero aut per horas ante
q. uadat cenatū accipiat tres et. ¶ Stōchi et epatis confortati
ui. ℞. sumitātū absinthij. q. s. pro rasiolo passularum nigra
rum q. tumlibet puluerisq. mastice coriandrorū ʒ. p. s. endi
alie aī. q. s. cum liber. absinthiā minutim incidatur et nō pistet
deinde oia simul incorporent et fiat cum paucō paste subtili
sime rasiolo. Assumat de hac mixtura octo diebus cōtinuis
mane et post ipsius assūptionē vñ coclear passularum
pnarum. deinde sumat vini mediocri caloris et mediocri
vino sitatis. ʒ. ij. deinde stet ieiunus horis tribus postea pū
deat. ¶ Uinctio familiaris et utilis ad renū caliditatem ex
cessiuam. ℞. olei ros. ʒ. ij. aceti. ʒ. s. Conquassent adinuicem
et cū modico cere fiat vnguentum. Istā vñctione vngantur
renes sero cū uadit dormitū supponaturq. pān. lincuo te
pidus. ¶ Alia fortior ad idē. ℞. oleoz ros. violati nenufari
aī. ʒ. s. sandaloz ru. ʒ. j. cinamomi. ʒ. s. et cum modico cere et
aceti fiat vnguentum. Et si expediens fuerit vñctio fortior su
prascripta de hac vngat ut supra. Et qm spō. dolorē renū
bis medicamentis remoueri cup ex ipsa mala cōplone credā
dependere. Ex bio puto oibus accētib. satisfactum ēē. Ad pe
titiones autem rīdeo. ¶ Ad pma cū queris an coitus et. Rī
deo ex vbiis Anic. 13. tertijs. cap. de rebus in qbus nō est sic in
quiens. Et coitus est ex rebus magis nociuis stōcho. Et di
missio eius est ex rebus magis cōferentibus el. ad qd cōcurrat
q. coitus fuit vna ex pluribus causis debilitatis stōchi patien
tis. Quare consulo ut ipm. reliquat ut est ei posse. ¶ Ad 2.
cū queris an balnea nālia et. Rīdeo q. stante multa mā ex
stimō nō cōpetet. ¶ Ad 3. cū queris utrū butyrū et. Ea dicā
que ab auctorib. inuenio. Butyrū stōcho nocet q. vilos stōchi
lubricat et relaxat et non assuet. nauseā facit et cetera vñctiosa
pterea q. aerium est natat super cibum in stōcho sicut oleum
super aquā q. si cibis grassitatē tribuit et viscositate. pp. qd dif
ficilius digerit et cibos digerī incipientes lubricat et deponit
de stōcho pūsq. coctionis tps compleuerit. ¶ Remouetur tū
nocumentū si cum eo misceant siptica et stōchuz cōfortantia.
Et bio consulo ut eius usus relinquat. ¶ Ad 4. dī q. pille
ille sunt conuenientes sed illis conuenientiores sunt pille solu
tiue superius descripte qbus consulo ut sepius utat de qnto
in qntum aut de sexto in sextū vna duab. aut trib. ad libitū
ante cenā uel an pūdiū per duas horas. ¶ Ad ultimum dī
co q. cū calitas cingiberis sit satis intensa et calitas stōchi pa
tientis sit ualde remissa dubito q. calitas excessiua cingī. non
resoluat calitatem remissam stōchi patientis ad qd cōcurrat
calitas excessiua epatis. Ex qbus ifero q. ab oibus ita excē
siue calis patiente se dī cauere. et si istare de tyriaca dico q. de
illa rōne calitatis itense non deberet assumere sed q. ppetā
tem habet et. hūc diēta et modica qritate cum canonicis
būdīs ad hoc poterit pūb. magni frigoris consilio medicorū
astantiū accipere. Propter qd notandum q. cū virtus et mor
bus uarietate tam gradualem q. patientē ideo supra
scriptis medicinis quāuis leuibus et familiaribus utat consi
lio medicorū astantiū q. uarietate si alicui ipso accideret scīr.

De egritudinibus

De regimine sex rerum non naturalium generalia quedā.
Euitet aerem fridū nebulosum uentosum. Euitet panē
 nō fermētares grassas carnes dure digonīs. Et
 alr oīa que ad digerēdū difficilia ut castaneepastilia. Et ab-
 stineat ab oībus accitibus et a leguminibus faba fescolis et
 ceribus albis. De brodio rubeo uti pōt si ed eo decoquant si
 ue bulliāt radices cicoree semina coīa frigida maiorana. Ab-
 stineat a carnibus salitis a caseo salito. De piscibus raro uti-
 tur et de aquis clariis ut bimalus truita et c. De caseo non sa-
 lito siue dulci vniū anni cum dimidio et duoz uti pōt post
 mensam comedendo de eo. iij. aut. iiii. bolos ad stomachi si-
 gillationem. Vno goretio mediocri vino sitatio utat. Ab aq̃
 frida abstineat et a vino potenti. Aromata quibus uti pōt in
 suis ferculis ad libitū sunt ista. R. cinamomi. 3. l. cardamo-
 mi. 3. li. sandalorum ru. 3. i. coriandrorum ppa. 3. l. pistentur
 subtilissime et cribellentur per cribrum deinde cum modico
 croci fiant aromata. De fructibus utatur pistachijs siue fisti-
 cis amigdalīs dulcibus in modica q̃titate infusis in aq̃ fer-
 uēti et in ea aliq̃lter dimissis. passula nigra in oēz modis q̃ nō
 cbū et epas mirabilr confortat. Utat exercitio tēperato mane et
 sero per. vi. horas post prandium. bēat ol die uentris bñficiū
 arte uel nā. dormiat de mane q̃tuz sibi satisfieri putat de die
 oīno non dormiat. Mente letetur et speret in domino qui si-
 bi sanitatem restituet.

Contra stomachi et epatis debilitatem.

Solutium facile. R. pillarū cōtra pestem absin-
 thij puluerisati misce et cū syrupo de
 absinthio. q. s. ad incorporandū forment pillē. vii. Istarum
 pillarum assumat a. ii. usqz ad. iiii. ad libitū in aurora: aut de
 mane cū surgit ad libitū singulis. xv. diebus scēl quocūqz tpe
 anni et postea rū assūptionē stet ieiun^o horis. iiii. et ipse pillis
 talr utat tācū qm̃ p̃dicta alteratide uetat aut de p̃rio d̃z ueta-
 ri. **Stōchi et epatis confortatiū et mēbriorū oluz nātū et ppe**
stōchi. R. absinthij. 3. l. macis. 3. s. coriandroz ppa. 3. l. pulue-
 rigent oīa deinde cū syru. de absinthio. q. s. ad incorporandū
 forment pillē. vii. pro. 3. Istarum pillarū assumat a duabus
 usqz ad quatuor in mane cum surgit semel aut bis ad ampli-
 us in hebdomada quocūqz tpe anni p̃ter q̃ tpe magni caui-
 matis. deinde stet ieiunus horis tribus ad min^o. Tpe vō ma-
 gni caumatē istis pillis ēttācū uti pōt scēl tantū in hebdoma-
 da. **Confortatiū ut supra. et p̃p̃ijssime stōchi.** R. mastice
 albi et dyapbani seu lucidi. 3. iiii. Istā mastice assumat in ma-
 ne cū surgit scēl aut bis in hebdomada quocūqz tpe anni p̃ter
 q̃ tpe magni caumatē: deinde stet ieiunus horis. iiii. ad mi-
 nus. **Confortatiū ut supra imediate.** R. absinthij sicci.
 3. i. macis. 3. i. coriandrorum ppa. 3. i. gariofi. 3. s. coral. ru. 3. i.
 Puluerigentur omnia deinde cū syrupo de absinthio. q. s.
 ad incorporandū formentur pillē. vii. pro. 3. Istarum pillā-
 rum assumat a. ii. usqz ad. iiii. ad libitū semel in hebdoma-
 da aut bis et eas sumat cum reliquis modis et ordinib^o qb^o
 assumit mastice p̃dictā. **Confortatiū ut supra.** R. troci-
 scorū de absinthio. 3. l. de dyarodō. 3. l. de reubarbaro. 3. s. mi-
 sce. et cū sy. de mentha. q. s. ad incorporandū forment pillule
 vii. pro. 3. Istarum pillarū assumat a duabus usqz ad. iiii. ad li-
 bitum in hyeme tantum et cū reliq̃ modis et ordinibus de-
 scriptis in usu pillarū imediate sup̃ascriptarum. **Confor-**
tatiū ut aī. R. sp̃erū aromatici rosa. descriptione Sab. 3. l.
 dyambze. 3. i. triasandalorū sine cāphora. 3. i. coriandrorum
 ppa. 3. s. coral. ru. 3. i. succari albi. 3. viii. Puluerigentur
 puluerisati: deinde oīa sūl misce et cum aqua absinthij. q. s. ad
 incorporandū fiat confectio solida in moiscelis. iiii. 3. pro mo-
 scello. Istus confectio assumat vñū moiscellū in mane cum
 surgit bis in hebdomada in hyeme tantū et cū reliq̃ modis
 descriptis in assūptione pillarū imediate sup̃ascriptarū. **Nota**
 q̃ sup̃adictis medicinis non utatur nec aliq̃ ipsa
 rū nisi oī actu ipsa alteratione nexatur aut ueratione ipsa p-
 xima est. Et eadem bebda qua alteri sup̃adictarum medici-
 narum utitur nō utat altera ex ipse p̃ter q̃ ex sup̃adictis p̃zi-

Stomachi et epatis

mo pillis solutis quibus talr utatur ut supra ad libitum.
Contra stōchi debilitatem et cerebri a mō flegmatica.
Eradicatiū mēz coium ab intestinis. Ene-
 ma. R. foliorum bliste. M. ii.
 mercurialis. M. ii. radice maluauisci. M. s. seium fenu gred
 lini cartami aī. 3. s. vitellū oul n̄dero. l. cassie. 3. l. bñdicte sim-
 plicis iere pigre succari rubei aī. 3. s. olei oliuarū. 3. vi. salis
 coīa. 3. ii. Herbe radices et semina bulliāt in sufficiens q̃titate
 aque usqz ad cōsumptionē medietatis aque: deinde optime
 exprimant et colent. Ultimo tribus cyathis seu. xviii. 3. dicte
 colature reliqua oīa addant et fiat clistere. Istū enemate sus-
 uiter calo utat stōcho ieiuno ad minus oībus. xv. diebus se-
 mel: qb^o ēt enema taliter assumat ante cenāz diei p̃cedentis
 diem assūptionis solutiū minoratiū imediate inf̃ascri-
 ptū. Et ipm̃ iterum talr assumat die imediate sequenti post as-
 sumptionem diei solutiū. Et eo etiam talr utat ante et post
 assūptiones solutiū eradicatiū inf̃ascriptū. **Solutiū**
 minoratiū facile et usuale. R. cassie. 3. s. succi rosa. 3. s. suc-
 cari albi. q. s. pro dactylo aque absin. q. s. ad extrahendū
 cassiam et misce et fiat dactylus et de aurel. Istud assumat ad
 minus semel et per. viii. horas ad maius post cenāz diei p̃ce-
 dentis: deinde post ipsius assūptionē nō dormiat sed in lecto
 laceat per horā et post surgat et cū p̃ano suauiter calo fricat le-
 uiter sibi stōchū uētrē et illa et p̃andū talr suauiter calidum sup-
 dictis membris retineat et stet in vmbra cōtinne p̃tim deam-
 bulādo p̃tim sedēdo put nāe sue est gratus: stetqz ieiun^o post
 ipsius solutiū assūptionē horis qnqz et non amplius et nō
 assumat lauatiū. sed in dicto termino prandeat et pro fercu-
 lo comedat blites cum boragine et feniculo et carnes lauda-
 biles. Quo solutius ēt uti pōt semel ad libitū singulis duob^o
 mensibus. **Digestiū cōfortatiū stomachi et epatis.** R. sy-
 ropoz de absin. 3. l. de mentha oximell. 3. l. 3. s. aquarum mē-
 the. 3. l. absin. cicoree aī. 3. l. 3. s. cinamomi electi puluerisati. 3. l.
 misc. Istud assumat in aurora sex diebus continuis et c.
Solutiū et eradicatiū. R. cassie. 3. i. reubarbari electi. 3.
 iiii. spice. 3. i. aq̃e absin. 3. i. sericapini. q. s. pro potionē. reu-
 barbarum prius minutim incisum et non pistatum infunda-
 tur in dicto sero per horas. xii. ad minus: deinde optime expri-
 matur et substātia reubarbari abijciatur ultimo dicte exp̃ssio-
 nis alia addant. Istud assumat in aurora et c. post quā dormi-
 at si pōt per vñā horā. assumat pro lauatiū vñum cyathum
 aque decoctionis ordeī excocti et sine succaro. qb^o solutiū
 assumat interponendo vñāz diem post completam sy. assū-
 ptionē. **Unctio stomachi confortatiua.** R. oleoz absin. 3. ii.
 mastice. 3. i. spice citonioz aī. 3. s. puluerum mastice. 3. l. ab-
 sin. 3. s. menthe. 3. i. gariofi. 3. i. calami aromatici. 3. l. macis. 3.
 li. ciperi gallie aī. 3. i. cinamomi. 3. s. florum lambusceroza.
 aī. 3. l. coral. ru. 3. s. coriand. preparatorum. 3. s. laudani. 3. ii.
 cere. q. s. misce et cum modico aceti fiat vnguentum molle fi-
 at medietas recepte et c. Istā vñctione cum manu calida vñ-
 gatur stomachus totus incipiendo ab ore stomachi inclusive
 et stomacho ieiuno et hoc die sequēte diem assūptionis solu-
 tiū eradicatiū imediate antescipti qua talr utat. viii. dieb^o
 continuis: deinde interponat alios. vii. dies quibus ipsa nō
 utat: deinde utat ea alijs diebus. vii. continuis et adhuc iter-
 ponat alios. vii. dies et sic plurica faciat. **Sacculus stoma-**
chi confortatiuus. R. folioz absin. recentis ptes. ij. menbe-
 ro. p̃tē. j. calami aromatici spice aī. 3. ij. gariofi. 3. s. macis. 3.
 ij. cinamomi. 3. s. radicum ciperi. 3. ij. mastice. 3. j. florum lam-
 busce. M. j. coriand. prepara. 3. ij. coral. ru. 3. s. misce et fiat sac-
 culus in forma scuti. Istum suauiter calidūz ponat super sto-
 macho in mane cum surgit et ipsum taliter tota die et nō in
 nocte quotalr uti oīb^o illis. vii. diebus cōtinuis intermissis qui-
 bus sup̃ascripta vñctione non utit. Si vō vult medicinam
 fortiozem vñctione et sacculo sup̃ascriptis tunc minuanur
 dicta olea et augeant dicti pulueres et cetera p̃posita abitr et
 addat picis et resine. q. s. pro ceroto quo utat ut supra de sac-
 culo dictum est. **Pille cōfortatiue et nō solutiue.** R. troci-

De abf. 3. i. de reubarbaro. 3. 5. spice. 3. i. cinamomi. 3. 5. coriā. 3. i. pēpa. 3. 5. succari albiſſimi. 3. i. miſce & cum oximel. ſquill. ſide pille. vii. pro. 3. Iſtarum aſſumat a tribus uſq; ad. v. cum ſurgit duobus diebus in hebda; deinde poſt ipſarū aſſumptio- nē ſit ieiunus ad minus horis. iij. quib⁹ taſt uti incipiat q̄r ta die poſt ſequentem diē aſſumptionis ſolutiui ſupraſcripti. ¶ Confectio confortatiua ſtōchi epatis & cerebri. R. ſpērum aromatici roſi. deſcriptione Sab. 3. i. ſpērum dyarodon ab. 3. 5. ſpērum dyamuſci. 3. i. coriā. 3. i. pēpa. 3. 5. succari albiſſimi 3. v. miſce & cum aqua abſin. ſiat conſectio ſolida in morſellio iij. 3. Iſtus aſſumat vnum morſellū in mane cum ſurgit poſt cuius aſſumptionem ſit ieiunus ad minus horis trib⁹ qua utat alijs duob⁹ diebus in hebda a dieb⁹ q̄b⁹ ſumit pillas ime- diate aſcriptas. ¶ Caput purgium facile. R. aque maiora- ne. 3. ii. ſucci folioꝝ blitijs. 3. i. pulueris nucis muſ. 3. i. ſucca. cādī. 3. i. miſce. Et ſi ipm vult efficacius loco ſucci foliorum blitijs ponat ſuccum radicis blitijs. Iſtus ſuauius calip na- res attrahat. 3. ii. ſeu coclearia duo in mane cum ſurgit duo- bus diebus in hebda bito prius ventris beneficio; deinde ſit ieiunus horis tribus quo uti taſt incipiat p vnum menſem poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatori ſupraſcripti. ¶ Caput purgium efficacius ſupraſcriptis. R. caput purgium ſupraſcri- ptū pmiū pulueris iroos. 3. 5. miſce Iſto utat caſu quo velit ef- ficacius caput purgium ut ſupra de alio dictum eſt. ¶ Pillule ſolutiue faciles & uſuales. R. pillarū de iera. i. reubarbari ele- cti agarici aſi. 3. i. spice. gra. ii. ſalis gēme. gra. i. miſce & cu 3 ele- ctuarij indi. q. 8. ſiant pillule. vii. Iſto utatur oib⁹ duob⁹ men- ſibus ſc̄cum alijs modis dictis in eradicatorio ſupraſcripto. ¶ Digetiuium cōfortatiuū & uſuale. R. aque abf. 3. ii. aque mēthe aque cicoree aſi. 3. i. cinamomi cuſcute aſi. 3. 5. ſucca- ri candi. 3. i. pulueriſanda pulueriſent ſubulr deinde miſce. Iſtud ſumat ſingulo mente quatuor diebus continuo cum modis ut ſupra in primo digetiui. ¶ Pillule alie ſolutiue faciliores & uſuales. R. pillarū aleſangi. 3. ii. reubar. electi. 3. i. spice. gra. ii. miſce & cum eluatio indi ſormentur pillule. vii. Iſtarum aſſumat a tribus uſq; ad. v. oib⁹. xx. dieb⁹ ſc̄ in ma- ne cum ſurgit poſt quarum aſſumptionē ſit ieiun⁹ horis qn q3. ¶ Mixture ſtōchi & epatis cōfortatiua. R. ſumitatu 3 abf. .q. 8. pro raſiolo paſſularum parū nigrarū q̄ tū libet pulue- ris maſticie pulueris coriandri ppa. pulueris cinamomi aſi q̄tum libet vitellū oui. i. Abſinthium minutim incidatur & nō piſtet deinde ſiat raſiolus triū uel. iij. bolorum q̄ modicū p̄us bulliat deinde ab ipſo cutis extrinſeca amoueas. ſ. paſta & ſolum mixturam intrinſecā comedat & hoc in mane cum ſur- git octo dieb⁹ continuis in oib⁹ q̄draginta dieb⁹ deinde ieiunct horis. q̄uor poſt ipſius aſſumptionē. Qua uti incipiat p. xx. di- ce poſt aſſumptionē ſolutiui eradicatori ſupraſcripti. ¶ Cōfor- tatiuum ſtōchi ut ſupra. R. maſticie. 3. ii. Iſtus maſticie gra- noꝝ aſſumat. 3. i. in mane cū ſurgit bis in hebda. poſtea ſit ieiunus horis. iij. Quo uti incipiat quinta die poſt aſſumptio- nem ſupraſcripte mixture. ¶ Confortatiuum ſtōchi aliud ut ſupra & cibi in ſtōcho detentiui. R. coriā. 3. i. pēpa. 3. i. m. can. dictū cōfec. ſolum cum vna leni coopura ſuccari lib. i. Iſtoꝝ coriā drop aſſumat. 3. i. ſeu coclear. i. ante cibū. & 3. i. poſt cibum iter polatim. & vna die ſic & alia non quibus uti incipiat die ſe- quenti aſſumptionē eradicatori ſupraſcripti. ¶ Confortati- uū ut ſupra. R. ſiſticoꝝ electoꝝ & debite mūdatorum lib. i. bis utat ante cibum a media. 3. uſq; ad. i. Nota q̄ ſupraſcriptis medicinis nō utat tpe magni caumatis. & 3a die 3a iulij uſq; ad. xx. auguſti incluſiue p̄ter q̄ enemate ſolutiui minoratiui & coriandri. Item ea die qua utitur vna ex ſupraſcriptis me- dicinis eadem die non utatur alia. & q̄ corporum diſp̄tice & ſanitas egritudo neutralitas & cauſe & accidentia carum & virtutis ſenoz uarietatem tam formalem q̄ gradualem in ip- ſiſ faciant proinde in medicinis cum cano. ſupraſcriſtis. & taſ conſilio perui medici.

¶ Contra debilitatem digetiue ſtomachi appetitiue & retentiue oris ſtomachi & enema.

Recipe clistere uſuale ex oleis liſtoꝝ alboꝝ & c. ut ſupra ſcriptū eſt in cura ſupra dolorē renalē. Iſto ene- mare utat ut ſupra in caſu eiſdē clisteri ſupraſcripti in cura doloris renalis. ¶ Solutiui minoratiui facile. R. pillarū de iera ſimplici. 3. i. pulueris coriādrop ppa. 3. i. miſce & cū ſy. de abf. q. 8. ad incorporandū reſorment pille. vii. pro. 3. Si non ti- met de dolore renali ſed potius de alteratione ſtōchi tūc iſtas pillas aſſumat in aſſumptiōe minoratiui ſupraſcripti in do- lore renali. ¶ Digetiui ſtomachi cōfortatiui. R. ſyrupoz de mētha. 3. 5. de abf. 3. i. oximel ſimplici. 3. 5. aquarū abſinthij 3. ii. mēthe. 3. i. miſce. Iſtud digetiuium aſſumat debite cali- dū p horas. ix. poſt cenam p̄cedētē cū alijs modis & ordib⁹ deſcriptis in aſſumptione digetiui ſupraſcripti in dicto dolo- re renali. ¶ Solutiui eradicatori facile. R. pillarū de iera ſimplici. 3. ii. agarici. 3. i. ſalis gēme gra. i. puluerum coriā- drorum ppa. 3. 5. miſce & cum ſyrupo de abſin. q. 8. & c. ſiant pillule ut hic immediate ſupraſcripte. Iſtas pillas aſſumat per vii. horas poſt cenam immediate p̄cedētē cū alijs modis & or- dinibus deſcriptis in aſſumptione ſolutiui eradicatori ſupra- ſcripti in dicto dolore renali. ¶ Sacculus confortatiui ſto- machi ut ſupra. R. abf. ptes. iij. mēthe ptes. ii. roſa p floꝝ lā- buſce ptes. i. macis. 3. i. calamī aromatici garioſi. aſi. 3. i. 5. ma- ſticie. 3. iii. coriādrop p̄patoꝝ coral. ru. aſi. 3. i. Cōtundant oia groſſo mō deinde ex ipſis ſiat ſacculus forme ſcuti. Iſtum ſac- culū retineat ſup ſtomacho octo dieb⁹ continuis. deinde remoue at ipm p q̄uor dies; deinde reponat ipſos octo dieb⁹ alijs con- tinuis & ita remittet q̄ter in vno mēſe; deinde ipm dimittat p er- eptis notabile. Item ipſo ēt pōt uti aliqui p̄ter q̄ tpe magni cau- matis. ¶ Vnctio cōfortatiua ut ſupra immediate. R. boꝝ triū oleorum. i. maſticie. 3. i. citoniorū. 3. 5. abſinthij. 3. i. 5. & c. puluerū ſequentiū garioſi. 3. i. maſticie. 3. 5. abſinthij. 3. i. 5. ice gra. vi. macis. 3. 5. calamī aromatici. gra. 5. mēthe. 3. 5. ſci. i. lā- buſce. 3. i. coriādrop ppa. coral. ru. roſa aſi. 3. 5. cere. q. 8. pro vnguento molli miſce. & cū modico aceti. q. 8. ad p̄centrā dū ſiat vngētū molle p ſtomacho. Iſta vnctiōe cala vngat ſtomacho ieiuno bis in die tot⁹ ſtomach⁹ incipiēdo ab ore ſto- machi incluſiue qua vnctiōe taſt vngat dieb⁹. iij. intermiſſio inter dies aſſumptiōis ſacculi ſup ſtomacho q̄b⁹ nō retineat ſac- culū. ¶ Aromata ſtomachi confortatiua ut ſupra. R. nucis muſ. macis ana. 3. 5. garioſi. 3. i. croci. 3. i. cinamomi ſuccari. al- biſſimi aſi. 3. ii. pulueriſent oia ſubulr deinde miſce. Iſta aro- matib⁹ ſm q̄titate ipſarū mediocrē utat ſup ſerculis ter & q̄- ter in hebdomada p̄ter q̄ tpe magni caumatis. ¶ Trociſci ſtomachi cōfortatiui ut ſupra. R. trociſcorum de abſinthio de dyarodon de reubarbaro aſi. 3. i. ſucca. albiſ. miſce & cum ſy- rup. de mētha. q. 8. ad incorporandum ſorment pillule. vii. pro. 3. Iſtarum pillarū nō ſoluti. ard aſſumat. 3. 5. in mane cū ſurgit oib⁹. xx. diebus p̄ter q̄ tpe magni caumatis. ¶ Con- ſectio confortatiua ſtomachi ut ſupra. R. ſpērum aromatici roſati deſcriptione Sab. 3. ii. dyacinamomi. 3. 5. coral. rub. 3. i. coriādrop p̄paratorū. 3. 5. ſuccari albiſſimi. 3. viii. miſce & cum aqua abſinthij. q. 8. ad conficiendum ſiat conſectio ſo- lida in morſellio. iij. 3. pro quocūq; morſello. Iſtus conſectio- nis aſſumat vnu morſellū in mane cum ſurgit ſingula heb- do- mada ſemel p̄ter q̄ tpe magni caumatis. deinde poſt ipſius aſſumptionem ſit ieiunus ad minus horis tribus. ¶ Mix- tura ſtomachi confortatiua ut ſupra immediate. R. foliorum abſinthij. q. 8. pro raſiolo ſiendo. paſſularum paruarū nigra- rum q̄tum libet. puluerem maſticie coriādrop p̄paratorū co- ral. ru. aſi. q̄tū libet. vitellū oui. i. abſinthiū minutim incida- tur modo piſtent oia ſi incorporent & ſiat vnus raſiolus qui poſtea modicū bulliat. Iſtus mixture aſſumat tres aut quatuor bolor in mane cum ſurgit. x. diebus continuis & hoc tpe- ueris & ēt tpe byemis; deinde poſt ipſius aſſumptionem. co- medat. i. 3. uel. ii. coriādrop medic cōſectorū ut oris ama- ritudō remoueat. ¶ Digetiuium aliud uale ad id qd ſu- pra in digetiui p̄ buius cure ſtomachi & c. R. aquarū abſin- thij. 3. i. 5. mēthe cicoree capillo. uene. ana. 3. i. ſuccari ab

De cgritudinibus

Stomachi 7 epatis

biſſimi. 3. j. pulueris maſticis. 3. j. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat in aurora tribus diebus continuis in ſingulo menſe ſemel pterq̃ in tpe magni caumatis cum alijs modis 7 ordi- nibus deſcriptis in aſſumptiōe digeſtīui ſupraſcripti. ¶ Cō- ſortatium ſtōchi. R. maſticis albi 7 lucidi. 3. 5. Iſtius maſti- cis aſſumat. 3. 5. in mane cum ſurgit duobus diebus in ſin- gulo menſe.

¶ Contra debilitatem ſtomachi.

Solutium facile 7 ſtōchi cōſortatiū. R. māne electe. 3. ij. pulparū tamarindoz. 3. ij. aque abſinthij. 3. j. ſeri capni. 3. ij. Pulpe tamarin. in fun- dant 7 diſſoluant op̃ime in dicto ſero 7 fiat potio. Iſtā aſſu- mat in aurora 7c. non aſſumat lauatiuum aliq̃d pro ſerculo biles comedat cum boragine 7 ſeniculo 7 carnes laudabiles ¶ Conſortatiū ſtomachi. R. oleoz. iij. inſcriptoz. f. ab- ſinthij. 3. ij. maſticis. 3. j. citonioz myrtilloz añ. 3. 5. pulueruz iij. inſcriptarū. f. abſinthij. 3. j. maſticis menthe myrtillorū añ. 3. 5. calami aromatici ſpiceañ. 3. j. macis. 3. ij. garioſi. 3. 5. ciperi roſarum florum lambuſce ana. 3. 5. coral. ru. 3. i. corian- droz p̃paratorū. 3. 5. cere noue. q. 8. ad omnia incorporanduz miſce 7 cum modico aceti. q. 8. ad penetrandū fiat vnguē- tum molle pro ſtomacho. Ex hoc ſtomachus vngatur cum manu calida ipſo ſtōcho exite ieſuno in mane ſaltem in die ſemel priuſ hito ṽtrio bñficio pterq̃ tpe magni caumatis quo tpe non fiat vñtio. ¶ Conſortatiū ſtōchi ut ſupra. R. abſinthij viridis. 3. ij. menthe viridis. 3. ij. ſe. myrtillorum 3. 5. maſticis. 3. ij. gario. 3. j. calami aromatici. 3. ij. macis. 3. 5. ci- per. 3. 5. ſpice. 3. ij. florum lambuſce roſarum ana. 3. 5. coriā- droz p̃paratorū. 3. ij. Contundant oia groſſo modo exce- ptis herbis viridib⁹. deinde oia ſil miſce 7 fiat ſacculus in for- ma ſcuti p ſtomacho. Si medicamen pmutare uoluerit aſſe- conuenit tunc iſtum ſacculus ſibi apponat ſuper ſtomacho in mane cum ſurgit p̃us hito uentris bñficio 7 ipm talr reti- neat de die 7 nō de nocte quo non utatur tpe magni cauma- tis. ¶ Conſortatiū ſtōchi ut ſupra. R. abſinthij viridis. 3. ij. menthe viridis. 3. ij. ſe. myrtillorū. 3. 5. florum roſa- rum ſp̃ lambuſce añ. 3. 5. maſticis. 3. j. calami aromatici. 3. 5. ſpice. 3. j. macis. 3. 5. garioſi. 3. ij. coriandrorum p̃paratorū. 3. ij. nucum cup̃ſi. 3. 5. Contundantur oia groſſo mō pterq̃ berbe 7 flores deinde oia ſimul bulliāt in aqua fluuiali. q. 8. pro ſomentatione ſtōchi uſqz ad conſumptionem q̃rte p̃tis aque. Si medicamē cōuenit efficacius p̃iortimmediate tunc in hac decoctione ſuauiſſe calida in fundat ſpongia que p̃us bñ expreſſa poſtea p̃ano lineo ſubtili raro 7 albo inuoluta ta- liter ſtōcho apponat ipſo ieſuno exite 7 p̃prie in mane per duas horas añ prandium q̃tuor dieb⁹. p̃tinuis p̃us hito uen- tris beneficio deinde ſtōchus ipſe debire ericet cum p̃ano li- neo. Ultimo pellis agnina ſubtilis ſup eodem ſtōcho appo- nat ſuper quo retineat ſaltē uſqz poſt prandium p duas ho- ras. ¶ Cōſortatiū ut ſupra. R. abſinthij ſicc. 3. ij. coriādro. p̃pa. 3. i. coral. ru. 3. 5. pulueriſcent oia ſubtilr. Deinde cum ſy- rupo de abſinthio ex ipſis fiant pillē. vij. pro. 3. Iſtarum aſſu- mat tres in aurora uel in mane cum ſurgit ſaltē ſc̃ in bebbā poſt quard aſſūptione ſtet ieſunus horis tribus ad minus. ¶ Medicamen aliud efficacius imediate p̃iori. Supraſcri- ptis imediate addant mēthe ſicce. 3. i. macis. 3. j. 5. garioſi. 3. 5. calami aromatici. 3. i. miſce 7 fiat pillule ut ſupra. Si medica- men congruit efficacius iſtard aſſumat tres 7c. ut ſupra pter- q̃ tpe magni caumatis. ¶ Conſortatiū ut ſupra. R. ma- ſticis albi 7 lucidi. 3. ij. Iſtius aſſumat tria grana ſemel in ſin- gula medietate ſinguli menſis in mane cum ſurgit ut de pil- lulis dictum eſt.

¶ Cōtra debilitatē ſtōchi a multo ſtate cū aliquali cholera 7 repletionecapiz cū grauitate ab eadē cū uentofitatis multi- tudine in membris nālibus 7 renum dolore aliquali.

Eductiūm māeruz coium ab inteſtinis. R. olei oliuap maturap coloris tri clari boni odoris vni⁹ anni 7 ſuauiſſi ſaporis. 3. x. olei liliop alboz. 3. vj.

7 ſtellos oui ñd̃ero. ij. pulueris ſuccari. 3. 5. ſalis coia. 3. ij. mi- ſce 7 fiat cliſtē. ¶ Eductiūz ut ſupra. R. folioz blutis. 3. j. malua. 3. j. mercurialis. 3. j. 5. radicū altee ſive maluanū ſci. 3. j. ſelum ſenugreci lini cartami añ. 3. 5. vitellos oui ñd̃e ro. j. caſſici. 3. ij. lere pigre ſuccari ru. añ. 3. i. olei oliuarū opti- mi. 3. vj. ſalis coia. 3. 5. berbe radices 7 ſemia bulliant 7c. pro- cliſteri. ¶ Solutiū māep coluz a ſtōcho 7 inteſtinis. R. caſ- ſici. electe. 3. j. pulparū tamaridoz p̃ſtatarū ſubtilr. 3. ij. aque abſinthij. 3. i. ſeri capni. q. 8. p̃ potiōe. Qd ſi ſupraſcriptū ſolu- tiū in forma potiōis nō eſt ſibi gratū. R. caſſie 7 tamar. ut ſupra ſuccari tabarçet. q. 8. pro dactylo. Qd ſi vult ſolutiū gratiōra. R. māne electe. 3. ij. tamar. p̃ſtatoruz ut ſupra. 3. ij. aque abſinthij. 3. j. ſeri capni. q. 8. pro potiōe. Aut. R. mā- hā 7 tamarind. ut ſupra. ſuccari tabarçet. q. 8. pro dactylo 7 fiat dactylus ut ſupra. ¶ Solutiū minoratiū māep p̃p̃a- rā a ſtōcho cerebro 7 renib⁹ 7 inteſtinis uſuale. R. pillap de le- ra ſimplici pillap aſeſanginarū agarici añ. 3. j. ſalis gēme cin- ſib. gra. j. miſce 7 cū ſyrupo de ſticados. q. 8. reforment pillē vij. pro. 3. ¶ Digeſtiū māep in dictis mēbris. R. ſy. de abſin- 3. i. ſyrupi de ſticados oximell ſimplici añ. 3. 5. aquap abſin- thij ſaluie añ. 3. j. aque cicoree. 3. i. 5. miſce. ¶ Solutiū māe- rū eradicamū ut ſupra. R. pillap ſetidap aureap añ. 3. j. a ga- rici. 3. 5. ſal gēme cinſib. añ. gra. j. miſce 7 cū ſy. de abſinthio 7 ſticados añ. q. 8. fiat pillē. vij. pro. 3. ¶ Digeſtiū ut ſupra uſuale. R. aque abſinthij. 3. ij. aquarum ſaluie capil. uene. ci- coree añ. 3. 5. ſuccari albiſſimi. 3. i. ¶ Solutiū uſuale ut ſupra. R. ſupraſcriptas pillas compoſitas ex pillis de iera ſimplici 7 aſeſangini. poſitas in minoratiū ſupraſcripto. ¶ Conſortatiūm cerebri ſtōchi 7 membroz oium nāliūm R. trociſ. de abſin. 3. j. de dyarodon. 3. j. ligni aloes nucis mu- ſcate añ. 3. 5. ſuccari albiſſimi. 3. 5. pulueriſcent oia ſubtiliter 7 cum ſyru. de abſinthio 7 de ſticados ana. q. 8. reformentur pillule. vij. pro. 3. ¶ Diuerſiūm dictarū māerum a cerebro 7 a ſtōcho edatiū ipſorūqz ſtōchi. f. 7 cerebri conſortatiūm R. pillarum aſeſaret. 3. 5. ¶ Diuerſiūm edatiūz 7 cōſorta- tiūm ut ſupra. R. mirabo. kebulū cōditū. ¶ Cōſortatiūm ſtōchi 7 cerebri ut imediate ſupra. R. ſp̃rum aro. ro. deſcrip. 3. ab. 3. i. ſp̃rū dyarodō abba. dyamuſci dulcis añ. 3. ij. coriā- droz p̃pa. 3. ij. coral. ru. 3. 5. ſuccari albiſſimi. 3. x. miſce 7 cūz aquarum abſinthij 7 ſaluie ana. q. 8. confectio fiat ſolida in moſcellis. iij. 3. pro moſcello. ¶ Conſortatiūm ſtōchi 7 cere- bri. R. folioz abſin. viridis terreni 7 non maritimi partes. iij. aut. q. 8. pro raſiolo ſaluie partem. i. paſſularum paruarum nigrarum. 3. ij. vitellum oui numero. j. ſp̃rū inſcriptarū q. 8. ad aromatizandū berbe minutim incidant 7c. 7 fiat ra- ſiolus in paſta groſſa ne frangat qui bulliat uſqz ad ſemide- coctionē imo minus deinde paſta abijctā 7 de cōſcio in paſta ſumat boli. ij. uel. iij. ¶ Aromata conſortatiū ſtomachi 7 ce- rebri de qb⁹ imediate ſit mērio ſupra. R. coriādro. p̃para. 3. i. 5. maſticis. 3. 5. cinamomi garioſi. añ. 3. j. pulueriſcentur oia 7c. ¶ Cōſortatiū ſtomachi. R. olei abſinthij. 3. i. 5. oleorū ſpice- cioniorū añ. 3. 5. abſinthij. 3. i. maſticis. 3. 5. ſpice mēthe garioſi. ana. 3. j. coral. ru. 3. 5. calami aro. hucis muſca. macis radicuz ciperi gallie muſca. cinamomi ana. 3. 5. florum lambuſce añ 3. j. coriandrorum p̃para. 3. ij. landan. 3. i. cere. q. 8. miſce. 7 cum modico aceti. q. 8. fiat vnguētum molle pro ſtomacho fiat medietas recepte. ¶ Conſortatiūm ſtomachi ut ſupra R. foliorum abſinthij recentis partes. iij. q. 8. pro ſacculo ſto- machi menthe recentis partem quartam calami aro. ſpice ga- rioſi. añ. 3. ij. macis cinamomi radicū ciperi añ. 3. j. florum lambuſce roſarum ana. 3. j. coriandrorum p̃paratorū. 3. ij. corallop ru. 3. j. Contundant cōtūdēda groſſo mō deinde oia ſil miſce 7 fiat ſacculus in forma ſcuti pro ſtomacho. ¶ Con- ſortatiū ſtomachi. R. folioz abſinthij. 3. ij. menthe. 3. i. 5. florū lambuſce roſarū camomille radicū ciperi añ. 3. 5. calami aro. 3. 5. gario. 3. ij. ſpice cinamomi añ. 3. ij. ſeminum ſeniculi carui. añ. 3. 5. coriand. p̃para. 3. ij. Contundant oia groſſo modo deinde ſimul bulliant in aqua ciſterne. q. 8.

pro fomentatione usque ad consumptionem quartæ partis et modico aceto, quod ad penetrandum, deinde in decoctione illa calida infundat spongia et expumat et stochum applicet. R. spogias ij. pitatis proportionabilis stochum pro suprascripta fomentatione. ¶ De fortitudo cerebri. R. lixiuii facci ex ciceribus tantum ramorum vitis et aque cisterne ambobus sit mixtio et bullitis sufficenter quod pro debita capitis lotionem sicados saluie rosmarini ana. M. s. folliculorum sene. M. s. baccarum lauri maiorane ana. M. quartam partem violarum. M. s. bulliat omnia sit usque ad consumptionem quartæ partis lixiuii cum quo lauet caput singulis xv. diebus tantum scilicet in mane ieiuno stochum prius bito ventris beneficio. Alijs vero diebus singulo mane bito prius ventris beneficio pectinet caput suum.

¶ Contra relaxationem stomachi.

Nutrients seu cibus et potus. Vinum bibat dyaphanum seu clarum coloris granate vel rubini seu medij coloris aut cistolū. Vinum est album potest bibere sed non nigrum suum ipsum vinum medie vinositatis et non paucifera nec vinosum ne stochum vel est epatis digestum debilitet et ne sanguinem inflamet ipsumque subtiliet nec uenas. Et tādē emoroidas apiat et sit saporis medij seu brusci et non sit saporis dulcis quoniam vinum dulce epat oppilat. Lympheturque vinum ipsum ex quarta parte aque simplicis fluuialis et melius aque cisterne decocte usque ad consumptionem quartæ partis ipsius aque. Nam aqua cruda digestiuam stochum et epatis debilitat oppilationes et prope viarum cibi adducit. ¶ De salata comedat in estate ad amplius ter in hebdomada in introitu mensis tres aut quatuor bolos salate leuiter bullite quā comedat cum aceto medie acetositas seu acuitatis lymphato sua aqua cocta. Et cum modico succari albiissimi trium coctarum unde pro salata comedat endiuia cum tertia parte boraginis et modicis folijs feniculi aut lactucas sicut comedat sed tū endiuia melior est ipsa lactuca. ¶ Gelaticum seu carnes bene digestibiles laudabiles aliquas ipsas ex infra scriptis carnibus laudabilibus ordinatas in gelatico sicut cano. adhuc cum modico croci et sine alijs aromatibus. In hyeme cappares pro salata comedat a quibus sal sit optime educum bullitos et conditos sicut canone eodem ad hoc. Deinde eos comedat cum aceto mixto cum modico vini et succaro albiissimo et sine aqua. Si vero oleum appetit eum ipsius capparibus tunc apponat modicum olei temperati optimi. Boragines cum aliquantulo menthe et modico feniculi bullitos et ut hic supra de capparibus et est salata bec perfectior. In temporibus aut medie. v. in scōa et tertia partibus ueris et in prima et scōa partibus autumnii salata comedat ex cicorea seu spongia solis cum boragine et ut supra de capparibus. Lupulos coctos et conditos sicut cano. et ut supra de capparibus in uere potest comedere aliquoties. Et sicut coctos sparagos et conditos ut supra de lupulis. Ipsos tamen sparagos comedat ter in hebdomada cum sale et modico aceti si acetum est sibi gratum et pane. Et nullo modo comedat oleum cum sparagis nec aquam ipsorum assumat. quoniam tam oleum quam aqua eorum stochum ualde laxat. Quinimo sparagus ipse stochum laxat sed tamen oppillationes membrorum nāliū apert et urinā puocat. Pro ferculo aliquando comedat brodium cicerum rubeorum cum aliquibus granis eorum debite coctorum. Item brodium caulium cum paucis folijs eorum. Item blites cum boragine et aliquantulo menthe simul coctas. Et sicut spinachias cum boragine et aliquibus paucis folijs feniculi. Et brodium factum ex mica panis et vitello oui. far seu farum debite coctum mixtum vitello oui deinde comestum rarum et non spissum. et cum aliquantulo pulueris coriandro tamen preparatorum non affectorum. Rape bene cocte ueniunt adite cum vitello oui et pulueris coriandri preparati sed non amplius quam bis in hebdomada. Almondalata cum boragine et sine boragine facta. Cicera rubea fracta abiectis corticibus cocta comesta rara et non spissa et cum aliquantulo aromatum proximorum infra scriptorum comedere potest sed non amplius quam bis in hebdomada. Radices petrosilli comedere potest cum aliquantulo menthe tpe frigido sed non amplius quam semel in hebdomada.

Nam radices petrosilli notabilis sunt aptitudinis sed menthe succus sanguinis fluxum retinet. Cucurbita cum granis agreste et cum aliquantulo croci cocta et consta tpe notabilis caloris aliquoties inuat non amplius quam ter in hebdomada. Sepe mia facta ex pulpis alarum et pectoris et musculis albis gallinarum cum amigdalibus et brodio ipsarum gallinarum et succo arachidis et puluere coriandrorum preparatorum et succaro albiissimo tria cocta in estate et temporibus medijs comesta aliquoties sed non amplius quam bis in hebdomada. ¶ De carnibus conueniunt carnes vituli a duobus mensibus ad minus usque ad octo menses ad amplius. Item carnes bedi unius mensis ad minus et duorum mensium ad plus. Item castrati carnes conueniunt non minoris etatis. vii. mensium nec maioris unius anni. Et carnes caprei castrati non maioris etatis. vii. mensium aliquas sed raro potest sumere de carnibus porcelli domestici a duobus mensibus exclusiue usque ad octo menses ad amplius parum tamen et ipsis recentibus et non falsis. Et sicut de carnibus porcelli syluestris a duobus mensibus exclusiue usque ad. vii. menses ad amplius. Conuenientes sunt carnes caprioli syluestris iunenis pullos puorum et grossos proportionabili sicut tpe oui carnes predicti fasianorum turdorum et prope grana iuniperi comedentium epibus byemali et autumnali laudarum paliborum domesticorum quod primū sunt coptetarum penard. De his palibus tantum tpe frigido comedat et non amplius ter in hebdomada. Conueniunt carnes autem quaru in arboribus aut cesis degentium exceptis passeribus. Epata gallinarum anserum anatum et prope domesticorum supra scriptas aut carnes in prandio comedat semper elixas. In cena vero assatas uel elixas ad libitum. ¶ Pisces comedat omnes puos tam maritimos quam aque dulcis fluentis. Deholas anguillas barbonos anguigulas arbores passeris si foleas auratas sicut brios luros. De gambarellis aliquando comedere potest sed non sepe. pisces petrosos aque dulcis fluentis themalos lucios paruos sturiones barbos paruos ouiseorum abiectis. cauedanos paruos trutas paruas. De omnibus supra scriptis piscibus puio et in spe sua comedere potest ipsis elixis in prandio et in cena assatis. Oua sorbilia comedere potest diebus quibus non comedunt carnes. v. vitellum cum albumine tremulo in modum lactis. Oua fracta in aqua sicut in egre frigida. et oua in fitalijs mollibus. Casei antiqui non minoris etatis duorum annorum duos aut tres bolos post cenam uel prandium ad libitum scilicet in die comedere potest. Lactis et oia alia lacticia ut butyrum caput lactis succatas et cuitet. ¶ Aromata pro ferculis et saporibus. R. cinamomi electi galange garioflorum cinthib. croci coriandrorum preparatorum succari albiissimi trium coctarum. puluerigentur omnia subtiliter deinde sit miscela. ¶ De istis aromatibus aliqui uiri potest super ferculis et in saporibus sed non amplius quam ter in hebdomada et non exite tpe calido. ¶ Sapoies comedat ut vinum granatorum cum aliquo tulo succari optimo agrestam succum lymonia succum arancij. Et prope ista cum duabus partibus boni brodij carnis tantum medie plguis vitello oui et passulis puis nigris aut cum passularum ipsarum melle. Lymonia facta ex succo lymonium et succaro albiissimo et amigdalibus dulcibus excoctatis uel ex succo citri uel arachidis uel vino granatorum aut etiam cum passulis uel ipsarum melle. Salsam facta ex modicis lactucis et serpillio leuistico saturegia et modico aceti non multum acuti et brodio. Lactis positam canonicē coctam et factam ex rapis cum modico aceti non multum acuti et spibus exstibus ad hoc ut coriandro carui et sicut sicut cano. sed tamen sine sinapi. Ista tamen composita raro uisitur. Si vero uult supra scriptos sapores acres dulcorare tunc ponat succum in ipsis saporibus aut passulas nigras puas aut cibum et oia bene pistata sed passule sunt meliores. Fructus comedat post cibum aliqui. v. poma cocta cum coriandris affectis una sola coopertura succari. Pira cocta cum coriandris sicut iunibae aliqui sed mundas a suis corticibus. Persica boni saporis et prope persica citonia sed hec melius comedantur ante cibum. De omnibus tamen modicum comedat. Ante vero cibum potest comedere cerasa pepones maraschae sed de omnibus non sepe et

De egritudinibus

modicū pūna damascēna et etiam augustiēnsia et nigra ficus recentes et vuae bene maturas et pprie post eard collectionez subsolatas duob' dieb' ad min'ue. De his quatuor sepius et liberius pōt comedere ante cibum moderate tñ et non sepe. Post oēm cibū comedē pōt dyacitoniton de succaro sine spē bus. 3. 5. Coriandros pparatos deide pfectos cū vna coop- tura succari albiſſimi citoniū cōdictū siue i conserua. Item ci toniū coctū deinde cū dictis coriandris comestū. ¶ Soluti- ſiō facile. R. māne electi aque absinthij. q. 8. p. potio de misce et fiat potio. Istud solutiū facile assumat debite calm et non tepidum in aurora et stet in lecto per vnam horam post ipsius assumptionē et nō dormiat interim. sed si dormiat nō dormiat amplius q̄ per vñā q̄rtā bore. Transacta vō dicta vna hora siue dormierit siue nō dormierit tunc surgat et nō aliter dor- miat. Et post q̄ surrexerit stet ieiun' nō amplius horis q̄tuor nec minus horis. iij. Et interim pax deambulet et prim sede at put sue nāe est grati'. Et nō sumat lauatiuum aliq̄d sed in dicto termino quatuor aut trium horarū p̄adeat. Et pro fer- culo comedat blites cū boragine et aliquatulo menthe. Et co- medat carnes laudabiles ut pulli bedi vituli p̄dictis aut fasio- ni aut alias buſusmodi laudabiles carnes. ¶ Digestiū con- fortatiū. R. syrupi de absinthio. 3. 5. coriādroz pparatoz gra. v. aq̄rū acetose. 3. 5. cicoree. 3. 5. misce. Istud digestiū assu- mat debite calidum et nō tepidū in aurora q̄tuor diebus xi- nūis ad min'. Et post ipsius assūptionē stet ieiun' horis. iij. Et interim dormiat ad libitum sed non amplius duabus ho- ris. hoc digestiū taliter utatur quando stomachus est relaxa- tus ad fluxum.

¶ Contra ardorem stomachi.

Confectio p̄ma. R. dyadragati fridi. 3. 5. ¶ Confe- ctio secūda. R. dypapaueris. 3. i. Istud cōfectionū utat q̄titatiue ad libitū et q̄to amplius tāto meli' nō excedēdo. 3. ij. in die nālī. Itē teneat sepe in ore inter genā et maxillā de ipso ad q̄titatē auellane. ¶ Syrup'. R. mellis rosati colati. 3. 5. iulep violati. 3. ii. aque plantaginis. 3. i. misce et aromatizent cū modico mastice. ¶ Syrupus aliū. R. syrupi de granatis q̄titatem ad libitum. aqua ordei ad du- plū syrupi misce et aromatizent ut supra. ¶ Syrupus aliū. R. sy. de citonij. 3. i. 5. syrupi de granatis. 3. i. aque plantagi- nis. 3. i. misce et aromatizentur ut supra. De istis syrupis di- ctis assumat sepe in die nālī q̄titatem ipsorum ad libitū et nō excedēdo. vi. 3. ¶ Confectio alia. Assumat de dyacitoniton ante cibum q̄titatem nucis. Utatur fisticio utatur granis pi- ni prius infusis ter in aqua feruenti. utatur passulionigris p- nis et hoc an cibū in medio cibi post cibū et iter cibū et cibū ad libitū. ¶ Confectio seu eluariū. R. passularū puarū nigrarū 3. 5. citoniorū optime coctorū. 3. ii. gūmi arabici. 3. ii. pinearū pparatarū in aqua feruenti ut supra. 3. 5. boli armeni. 3. ii. tro- ciscorū de terra sigillata. 3. i. misce et cum syrupi myrtini. q. 8. p. eluario fiat eluariū. Istius confectionis seu eluarij assumat 3. iii. per duas horas stomacho ieiuno ad min'ue ante pran- dium et ante cenam.

¶ Contra uomitū uermis in nocte dormiendo qñqz viuoz et quandoqz mortuorum.

Solutium facillimum. R. aloes succotini. 3. ii. myrre. 3. i. croci. 3. x. coriādroz ppa- toz. 3. 5. misce et cū sy. de absinthio. q. 8. ad incorporādū fiant pilule. ix. p. 3. Istarū pillarū assumat a trib' usqz ad. v. ad libitū in mane cū surgit deinde post assūptionē stet ieiun' q̄tuor ho- ris q̄b' talr utat. xv. dieb' cōtinuis scē in duob' mensib'. vna utat duob' mētib' cōtinuis q̄tuor vicib' cōliter diuidēdo sp̄s. ¶ Pille alle pfortatiue mēb'iorū non solutiue et uermium in- terfectiue. R. nigelle. 3. 5. absinthij. 3. i. aristologie ro. 3. i. sanda- race. 3. 5. gēiane. 3. i. cēnonine seu sementine. 3. i. coriandrorū pparatoz coral. rub. seminū portulace añ. 3. i. succari albiſſimi 3. 5. misce et cū sy. de absinthio. q. 8. ad incorporādū fiat pilule. ix. p. 3. Istarū pillarū nō solutinarū assumat a. vi. usqz ad. ix. in mane cū surgit deinde post assūptionē stet ieiun'. iiii. horis.

Stomachi et epatis

Quibus talr utat tādū in hebda scē in duob' mētib'. pōt et ipsas assumere qñ ieiunat et hoc in sero qñ vadit dormire et qñ assumit istas non assumat alias: comedat aliqñ nuces cōes solas stomacho ieiuno. iij. uel. iiii. sine potu: deinde post assū- ptionē stet ieiun' horis duab' et meli' trib' et adhuc meliores eēt nuces rācide q̄ dulces sane si rācidas comedere posset sed si nō pōt saltem sanas comedat et bis in hebdomada aut ter stomacho ieiuno.

¶ Contra uomitum et prostrationem appetitus aspergatur fa- cies aqua frigida tempore uomitus et fricentur manus a cu- bito infra.

Solutium R. māne. 3. i. tamarindoz. 3. i. aque absinthij. q. 8. p. potione. ¶ Aliud R. cassiē. 3. i. tamarindoz. 3. i. aque absinthij. q. 8. p. potione. Istos assumat q̄ est sibi gratus cū modis obseruādis in solu- tiōis cū custodia utat coriādris cōfectis cū vna leni coop- tura succari et hoc an cibū et post cibū et q̄titatē sumat ad libitū. ¶ Cōfectio seu eluariū. R. passularū puarū nigrarū. 3. 5. ci- toniorū optime coctorū. 3. ii. gūmi arabici. 3. ii. pinearū ppara- tarū fm cano. 3. 5. boli armeni. 3. ii. trociscorū de terra sigilla- ta. 3. i. misce et cū syrupo myrtino fiat eluariū siue confectio. Istius assumat. 3. iii. p. duas horas stomacho ieiuno an p̄adid et an cenā. utat aque carnis. 3. iiii. puluerū rosarū rube. corian- drorū añ. 3. i. misce. Istā aquā assumat ante cenā p. duas ho- ras: utatur miua citoniorū loco saporū aliquorum ante pran- dium per duas horas. ¶ Syrupi. R. miue citoniorū. 3. i. 5. syrupi rosarum. 3. 5. aque absinthij. 3. i. ¶ Alius syrupus. R. vini granatorum. 3. i. pulueris ro. 3. i. aque absinthij. 3. i. suc- cari albiſſimi. 3. ii. Istis syrupis utatur calidis in aurora mō vno mō alio utatur ad libitum. Utat perficis in vino odori- sero et de his assumat vnum uel duo post cibum. Assumat aliquotiens de oliuis immaturis et capparibus ut sibi placue- rit ante cibū post cibū et in medio cibi dū mō modicam q̄tita- tē assumat p. vice. ¶ Emplm. R. carniū et citoniorū coctorū ultime. q. 8. p. emplō stomacho. florū labrusce coriādrorū añ. 3. ii. coral. ru. 3. 5. mastice. 3. i. 5. gariosi. calami aro. añ. 3. 5. vini ci- toniorum. q. 8. p. emplō. contundant cōtūdēda et simul bol- liant. Istud emplm extendat sup pāno lineo in forma scuti et calidum stomacho apponat et retineatur continue et oī die ante cibū remoueat. Utat post cibū citonij ultime coctis quib' admisceant coriandri leuiter confecti. De istis assumat post ci- bum duo uel tria coctaria.

¶ Contra sitim.

Masticet grana pinearū pparata fm cañ. et p̄tē aliq̄lem deglutiat. Teneat in ore semina citoniorū. Teneat et cristallū infusū in aq̄ frida. ¶ Pille ad id qd su- pra. R. p̄scop. 3. ii. dyagati. 3. 5. q̄nord pini. 3. 5. mucillagio p̄s- lij. 3. 5. seminū citoniorū. 3. 5. sebestē. 3. 5. misce cum sy. de gran- tis. q. 8. ad conficiendum fiat pille grosse quas teneat in ore ad libitum dum sitit.

¶ Contra icteritiam.

Solutium R. cassiē. 3. i. tamarindorū. 3. ii. ren- barbari electi. 3. i. aque sumiterre. 3. i. seri capini. q. 8. p. potio. reubarbarū p̄o minuti iaciūz i fun- das in dicto sero p. horas. xii. deide optime exp̄mat et colet et substantia abiiciat et exp̄sioni reliq̄oia addant misce et fiat potio. ¶ Digestiū. R. sy. acetosi simplici iulep violati. añ. 3. i. aq̄rū cuscute rapbanī añ. 3. i. endiuie. 3. i. misce. ¶ Solutiū eradicatoriū. R. cassiē. 3. i. tamarindorū. 3. ii. reubarbari electi. 3. i. eluariū. succi rosarum. 3. i. 5. aque sumiterre. 3. i. seri capini. q. 8. p. potione. Reubarbarum in frustra minuta di- uisum et nō pistatū infundat in dicto sero ut supra. deide reli- qua oīa addant misce et fiat potio ut i alio. ¶ Cōfectio sp̄z dyarodonis. Recipe sp̄rū dyarodonis abbatie. 3. i. trislan- dalorū. 3. 5. trociscorū dereubarbaro. 3. 5. seminū coium maio- rū frigidorum. 3. ii. succari albiſſimi. 3. i. misce et cū aq̄ cuscu- te. q. 8. ad incorporādū fiat confectio in moxelle. iij. 3. p. mox- sello. ¶ Solutium p̄uale. R. lactis capini cartami cōtusi

cartamus infundat in dicto lacte tribus horis deinde totū
egregatū cū coagulo coagulet et talr dimittat p. horas. xij.
Ultimo ex dicto lacte in frustra diuiso auferat serū. deide. R.
dicti serū. 3. iij. succari albi. 3. j. aque endiuie. 3. j. misce.
C Digestiū in suale loco syrupi. R. aq. endiuie. 3. ij. cu scu-
te. 3. i. succari albi. 3. j. misce.

Contra dolorem stomachi cum periculo uel inclinatione
ad apostema.

Eductiū māerū coiam ab intestinis. R. folioz bli-
tis. M. iij. mercurialis. M. iij. radicū mal-
uiscī. M. 5. seminu3 fenugreci lini cartami ana. 3. 5. vitellū
oui. 3. cassi. 3. j. terre pigre succari rub. 3. 5. olei oliuaz 3. 5. can.
3. vj. salis cois. 3. ij. bulliāt fm cano. et fiat clistere. hoc clistere
suauiter calm sibi iponat oib. xv. dieb. sel. et ab hoc icipiat et
hoc an cenā per horā vni. diei imediate pcedentis diē assum-
pionis solutiū minoratiū et radicatiū in frascripto et in
mane an p. adid die imediate sequentis diem dicto3 solutiū
rum. C Solutiū minoratiū facile. R. cassi. electe dya-
lene succari albi. q. 8. pro dactylo aque absinthij. q. 8. ad
extrahendu m cassiā misce et fiat dactylus et terat. Istud solu-
tiū minoratiū assumat semel ad minus p. viij. horas post
cenā imediate pcedētē et post ipsius assumptionē nō dormiat
sed iaceat hora. j. et surgat et cum pāno suauiter calo fricet sibi
suauiter stōchū uētrē et retineat talr pānū et seruet cetera que
seruant in cano. magno solutiū et nō assumēdo lauatiū
aliq. quo ēē solutiū si senserit iuuamētū pōt uti singulis du-
ob. mētib. C Digestiū stōchi et epatis confortatiū. R. syr. de
absinthio. 3. j. de mētha oximellie simplici ana. 3. 5. aq. p. absin-
thij cicoree aī. 3. 5. aque menthe. 3. i. misce et fiat pro. iij. vici-
bus. Istud digestiū assumat debite calm in aurora. vi. dies
bus cōtinuis et post stet ieiunus horis ad minus q. uer et dor-
miat ad libitū et incipiat uti die sequēti solutiū minoratiū
dicti. C Solutiū eradicatiū. R. pillaz de iera simplici au-
reari agari electi reubarbari electi aī. 3. i. salis gēme 3. iij.
be. spice aī. gra. i. cu3 syrupo de absinthio formentur pillule
vij. pro. 3. Istarum pillularum assumat. 3. ii. fin cano. magnū
et. quas assumat post completam assumptionem digestiū.
C Confectio confortatiua stomachi epatis et cerebri. R. sp. 2.
rum aromatici ra. descri. Sal. 3. j. dyarodon ab. 3. 5. dyamusci
dul. 3. i. coriandro3 pparatorum. 3. j. coral. ru. succari albi. 3. v.
R. confe. fm can. cū aqua absinthij. Istius cōfe. assumat duo-
bus dieb. cōtinuis in hebda de mane cū surgit. j. moxellum et
stet ieiunus tribus horis ad min. et ea taliter utatur vno mē-
se et ea incipiat uti tertia die post assumptionem solutiū ime-
diate suprascripti. C Pille confortatiue et nō solutiue. R. troci-
scop de absinthio. 3. j. de reubarbaro. 3. 5. spice cinamomi ana.
3. 5. coriandro3 pparato3 coral. ru. aī. 3. j. cum syrupo de ab-
sinthio forment pille. vij. pro. 3. istarum pillularū assumat a
tribus usq. ad. v. ad libitum in mane cum surgit duob. die-
bus cōtinuis et stet ieiunus horis tribus q. taliter utatur in
vno mense q. uti incipiat post duos dies post assumptionē
suprascripte confe. C Unctio stōchi confortatiua. R. oleo3 de
absinthio. 3. ij. mastice. 3. i. spice citoniorum aī. 3. 5. pulueris
absinthij. 3. 5. mastice. 3. j. menthe. 3. j. gariofilorum. 3. 5. cala-
mi aromatici. 3. j. macis. 3. ij. ciperi gallie muscate aī. 3. i. cina-
momi. 3. 5. florum lambusce rosarum aī. 3. j. corallo. ru. 3. 5.
coriandro3 pparatorum. 3. 5. laudani. 3. ij. cere. q. 8. pro
unguento molli et fiat unguentum. Ex isto unguento ungas
stōchū cū manu calā octo diebus cōtinuis et postea stet octo
diebus quibus non utatur et ita alternatim pluries ad libitū
et eo uti incipiat tertio die post solutiū. et eo et utatur post
fomentationē factā cōple. in frascriptam. C Sacculus stōchi
confortatiuus. R. folio. u m absinthij recentis pres. ij. mēthe
recentis p. 2. j. calami aromatici spice aī. 3. ij. gariofilorum. 3.
5. macis. 3. ij. cinamomi. 3. 5. ciperi. 3. ij. mastice. 3. i. floru3 lam-
busce rosarum aī. M. i. coriandro3 pparatorum. 3. ij. co-
ral. ru. 3. 5. Cōtundantur grosso mō et fiat sacculus in forma
scuti. hunc suauiter calm ponat sup stōchū in mane cū surgit

et tota die ita retineat et non in nocte et hoc sacculo utatur illio
octo diebus intermissis q. non utit vnctione suprascripta.
C Cerotum. Si vō vult efficacius medicamen suprascripto
sacculo et vnctione tunc minuantur olea vnctionis et augeā-
tur pulueres et cera pportionet et addat picis naualis et resi-
ne. q. 8. p. ceroto. hoc ceroto utat in casu q. uelis medicamē effi-
caci. sed utat modis quibus supra in dicto sacculo. C Fomē-
tatio stōchi confortatiua. R. foliorum absinthij. M. iij. men-
the. M. ij. florum rosarum. M. i. camomille melliloti aī. M.
i. seminū feniculi carui coriandro3 pparatorum ana. 3. 5.
bulliant oia simul in aqua cisterne. q. 8. pro fomentatione usq.
ad consumptionem quartepartis hac fomentatione utat do-
lore infestante stōcho ieiuno et facis purgationibus et hoc cū
spōgia uel filtro uel pāno lineo cū modis et regulis fomenta-
tionū et pmittas ipsaz frigesieri. C Medicine uisuales et fac-
iles. Lenitiū facillimū. R. brodi3 pulli medie pinguedinis. 3.
vj. succari albi. 3. ij. misce. Istud suauiter calidum assu-
mat per boram vnam ante prandium sine alia cōmixtione
uel potu. C Aliud facillimū. R. passularum puard nigrarū.
3. 5. ficus albas pingues numero. iij. misce. Istud utat ut
supra et est efficacius. C Pille uisuales et faciles. R. pillaz de
iera simplici reubarbari electi agari. aī. 3. j. spice salis gēme
aī. gra. i. misce et cum aqua absinthij fiant pillule. vij. pro. 3.
Istas pillas assumat oibus duob. mētib. semel cū regulis
datis in solutiū eradicatiū pcedente et. C Digestiū con-
fortatiū epatis stōchi et mēbro3 nālid. R. aquarū absinthij
3. ii. menthe cicoree aī. 3. i. cinamomi. 3. 5. coriandro3 p. 2.
paratorum. 3. 5. corallo3 rubrorum. 3. i. macis. 3. 5. misce. utat
hoc digestiū cum suprascriptis modis in casu digestiū et ip3
sequantur et pcedant pillule imediate suprascripte. C Cō-
fortatiū stōchi et doloris p. 2. bitium. R. coriandro3
p. 2. para. confe. cum vna sola cooptura lib. i. Istud sumat vnd
coctar post cibū intermissis dieb. q. icipiat uti post cibū.
C Solutiū confortatiū ut supra. R. fisticord electo3 mūd a
to3. 3. xij. Istud utat sicut supra imediate de cortādro. C Cō-
fortatiū ut supra. R. mastice albi lucidi non puluerisari
3. ii. Istius mastice assumat. 3. i. in mane cum surgit bis in
hebdomada diebus intermissis et post ipsius assumptionem
stet ieiunus quatuor horis. Quotuliter uti incipiat post assū-
ptionē solutiū eradicatiū per dies. xx. et ipso utat ad minus
omni mense si. C Lixtura stōchi et epatis confortatiua. Rect
pe sumitū absinthij. q. 8. pro rasiolo passularum puard q.
et libet pulueris mastice coriandro3 pparatorum aī. q.
et libet cinamomi vitellū oui fiat rasiolus fm cano. que scio
hui. sumat duos aut tres bolos in mane cum surgit oī men-
se semel et stet ieiunus ad minus horis. iij. accipiat illis dieb.
quib. nō assumit mastice et cōtinuet per mensem ad minus.
C Euitanda. Caveat a cibis de pasta lactea caseo molli lacti-
cinis oibus piscib. oib. grossis et maxime elixis fructib. hu-
midis frigidis sicut sunt poma pira persica cerasa caueat et
a lactu3 endiuia portulaca spinachio cucurbitis cucumere
melonibus et similibus. A carnibus grossis et pinguib. a le-
guminibus omnibus nisi brodio cicerum rabeorum. caueat
a naponibus rapbano ab acuminib. ut sunt alied potu3 ce-
pe bulbuez fungis oib. Cindacre et sipticid euitet sed utat
vino coloris medij paucifero dulci mediocriter fumoso. Po-
tus multitudinem et etiaz cibi euitet ita ut surgat a mensa cū
reliquis famis. Euitet coitum motum fortem aut equitatio-
nē post cibū non faciat nisi ad minus post quatuor horas uē-
tris sipticidatē fugiat et cui pvideat supra. Nota q. cū ex mor-
bo ualeat usq. ad cōualtcentiam exclusiue tunc dimittat
oia suprascripta medicamina et maxime puma. x. sed solum
teneat bonum regimen.

Contra ardorē stomachi intensu3 cū aliq. ipsius debilitate.
Minoratiū facile familiare. R. elus
rij cassie fistulan
Nicolai cui non addatur scamonea nec aliq. solutiū. 3. 5. x.
coriandro3 pparato3 pul. 3. 5. aquaz absinthij cicoree ana.

De egritudinibus

q. s. p. i. o. p. o. t. i. o. n. e. m. i. s. c. e. z. f. i. a. t. p. o. t. i. o. z. c. Digestium stru-
miliare. R. aque ordei excocti s. m. can. 3. vj. dyadraganti
temisse fri. eni. 3. ij. coriandrorum preparatorum pulueri. 3.
5. misce z assumat sed non tpe frigido. Aqua ordei. R. ordei
excocti partem. j. aque simplicis partes. xx. bulliant ad cō-
sumptionem quarte partis. C Digestium ut supra efficacius
pori. R. digestiū suprascriptū seminum cōiutu aliq. frido-
bus mundatop a corticib. suis. s. cucurbitae cucumeris citrulli
melonis añ. 3. 5. pistent z cum aqua ordei. q. s. distemperent
beinde oia simul misce z bibat. C Solutium eradicatiū
facile. R. solutium p. m. d. suprascriptū succi rosarū tantū z
non eluariū: qm eluariū stōchū debilitat. 3. 5. misce z fiat po-
tio. C Digestiū efficacius pore. R. sy. ro. 3. j. de berberis ab-
sintib. añ. 3. 5. aquarū acetose cicoree añ. 3. j. 5. coriandrorum
preparatorum pul. 3. 5. misce. C Solutiū eradicatiū effi-
caciū. R. pillarum cōiutu israscriptarum reubarbari electi
añ. 3. 5. squinantī coriandrop preparatorum añ. 3. j. pul. pul.
s. m. cano. oia deinde cum sy. ro. q. s. fiant pillule. vii. p. i. o. 3. in
mortario sine igne. C Pille cōes de qb. supra. R. aloes suc-
citrini elec. 3. ij. myrre croci añ. 3. j. pul. pul. misce cum syru. ro.
fiat magdaleon in mortario sine igne. C Digestiū usuale
R. aquarum acetose absintib. añ. 3. j. 5. vini granatorum. 3. j.
coriandrorum pparatorū. 3. 5. succari albi. 3. j. misce. C So-
lutiū usuale. R. p. m. d. solutium pulparum tamarindop
3. 5. coriandrop pparatorum nouiter. 3. 5. pulpe incidantur z
dissoluant in mortario cum aqua deinde misce z fiat potio.
C Stomachi confortatiū z ardoris remissiū z mitigatiū.
R. gēmarum z margaritarū eluarij de gēmis z sine sp. b. 3. j.
sandalorum ru. gra. uij. coral. ru. gra. v. coriandrop pparato-
rū. 3. j. macie gra. v. succari albi. 3. ij. aquarum acetose absin-
tib. añ. q. s. ad oia confc. z utatur stomacho ieiuno z tempori-
bus medijs. C Aliud ut supra efficacius. R. dyadraganti frigidi
Nicolai. 3. ij. coriandrorum preparatorum. 3. j. misce z cum
sy. ro. q. s. fiat confc. in mortario in rotulis zc. C Aliud ut
supra efficacius. R. dyadraganti fridi. 3. ij. sp. rum triasan-
dalorum. 3. 5. dyarodon abb. 3. 5. coriandrorum pparatorū
pul. 3. j. pulanda pistent deinde oia simul misce z fiat cōfectio
in mortario in mortello. uij. 3. cum syr. q. s. C Aliud ut supra
efficaciū. R. eluarij de persicis Mesue distinctione prima
antidocarij sui sine aromatibus in ipso eluario descriptis. 3.
u. coriandrorum preparatorū pul. 3. j. 5. misce z cu sy. ro. si
ex confectio siue reformetur eluariū. C Ardore z stomachi
mitigantia. P. m. d. sorbeat paulatine deglutiendo vñd. oñd.
torū crudū stōcho ieiuno saltem per vñam horam ante cibū
z melius si solū albumē ipsius oui. Et ēt ipm ouū coctū sorbi-
le z multū molle z valde modicum calidū sed nō melius ēst
crudum. C Scdm grana pini mada cōse. cū coopura suc-
cari albi s. m. ut supra uel ouo. Et melius grana ipsa nō cōf.
quodlibet sed nō post pparata s. m. cano. dosis. 3. 5. C Tertium
succo capio loz vñe cum modico succari albi s. m. z ali-
quantū coriandrop pparatorū pul. ad idēz iuuat z erit sapor
pro carnibus z alijs ad libitum. C Confortatiū ut supra
de alijs. R. absintib. viridis terreni mastice gariofilorū añ.
gra. v. coriandrorum preparatorū. 3. j. passularū. 3. ij. vitellum
oui numero. j. fiat rasolū in pasta grossa z coquatur in bro-
dio aque carnis z parum bulliat postea dum molestas come-
dat de isto sine pasta z post accipere potest de passulis sed ad
libitum sui est. C Aliud ut supra. R. syrupo de absintib.
3. j. 5. rosati. 3. 5. aquarū cicoree. 3. ij. menthe. 3. j. misce assumat
hora digestiū. C Stōchi confortatiū z ut supra. R. dyadra-
gana remisse frigidi Nicolai. 3. ij. macie. 3. 5. sp. rum aroma-
tici ro. descrip. Sal. 3. j. coriandrorum preparatorū. 3. 5. florum
lamb. usce gra. v. pulanda pistent z cum syrupo de mentha
quantum sufficit fiat confc. in mortario. 3. ij. pro mortello.
C Aliud sed efficacius. R. confc. immediate suprascripte. 3.
ij. gariofilorū gra. v. coral. rub. gra. j. pul. pul. z cum syru. de
absintib. fiat confc. ut supra.

C Contra debilitatē stōchi cū ventositate ipsius.

Stomachi z epatis

Solutium minoratiū. R. pillarū cōiutu infra-
scriptarū. 3. j. mastice. gra. ij. corian-
drop siccorū pparatorū nō cōse. gra. x. pul. pul. z misce oia cū syru-
po acetoso simplici. q. s. z fiat pille. vij. p. 3. C Pille cōes de q-
bus supra. R. aloes succitrini ptes. iij. myrre ptes. ij. croci p-
tes. j. pul. pul. z cū melle ro. colati. q. s. p. pille cōse. zc. C Dige-
stiuū z stōchi cōfortatiū uentositatisq. resolutiū. R. syr. de
absintib. 3. j. 5. oximellis simplicis. 3. ij. aquarū absintib. 3. j.
5. feniculi. 3. 5. cicoree. 3. j. coriandrop siccorū pparatorū pulue-
3. j. misce z fiat potio. C Solutiū facile eradicatiū. R.
pillarū pmarum. 3. ij. agarici. 3. i. misce. agaricus incisus in
fundat i. p. tate sufficiē oximellis simplicis. deinde oia simul
misce in mortario reforment pille. vij. p. 3. C Digestiū usua-
le. R. aquarum absintib. 3. ij. feniculi. 3. 5. cicoree. 3. i. 5. coriā-
dronū pparatorū. 3. i. succari albi s. m. 3. i. misce z fiat potio.
C Solutiū facile z usuale. R. pillarū pmarum zc. C Sto-
machi confortatiū uentositatisq. resolutiū. R. coriandrorum
siccorū deinde pparatorū non confc. 3. j. macie. 3. 5. gariofiloz
gra. v. mastice. 3. i. pistentur pil. z in mortario cum sy. ro. quā-
tate sufficiē fiant pille. vij. p. i. o. 3. Jstard pillarum non so-
lutarum sumat quatuor uel. v. diebus alternis omni mēse
zc. C Stomachi z epatis confortatiū z sile splentis ut im-
mediate. R. croci. de absintib. 3. i. de reubarbaro. 3. 5. de ro-
sis. 3. i. coriandronū pparatorū. 3. 5. pul. pul. z simul mixtis ut
supra fiat pillule. vij. p. i. o. 3. assumat ut supra imediate. C Cō-
fortatiū ut supra imediate aromatizet cum puluere corian-
drop siccorum pparatorum fercula sua saltez duobus dieb.
in singula hebdomada.

C Contra caliditatem epatis z fluxū cholere ad stomachum.

Recipe m. a. n. e. elec. 3. ij. 5. succi rosarū. 3. 5. aque endi-
uie. 3. j. feri caprini. q. s. pro portione misce z fi-
at potio. Jstud solutiū assumat cū modis z ordinib. sernan-
dis in assumptione solutiū cū custodia. C Solutiū ut
supra. R. castici. succi rosarū añ. 3. i. aquarū enduie absintib.
añ. 3. 5. feri caprini. q. s. pro portione misce z fiat potio. Jstud
solutiū assumat si est sibi gratioz piori cum modis z
ordinibus zc. C Syrupus. R. syrapi enduie ex solo succo
enduie. 3. i. iulep violati. 3. i. aquarū cicoree absin. añ. lupulo-
rum. 3. i. misce. Jstum syrupum assumat calidum in aurora
per. vii. horas post cenaz diei pcedentis. Et post ipm assuptio-
nē dormiat sup latere dextro ad libitum. Quem syrupū assu-
mat diebus. v. continuo aut. vi. Quē assumere incipiat die
sequenti. s. post assumptionē solutiū suprascripti. C Syru-
pus. R. syrapi de bisantijs. 3. i. oxigaccare. 3. 5. aquarū absin-
tib. 3. i. cicoree. 3. ij. misce. Jstum syrupū assumat in casu quo
sit sibi gratioz s. uel in casu quo uellet oppilones aperire uel p-
mouere aliquo aliter. C Solutiū eradicatiū. R. m. a. n. e.
electi. 3. i. reubarbari electi. 3. ij. aque enduie. 3. i. feri caprini
q. s. de portione misce z fiat potio. Jstud solutiū assumat
cum modis z ordinibus solutiū suprascriptorū post com-
pletam digestiui assumptionem C Solutiū zc. R. castici.
3. i. succi rosarum. 3. 5. dyasiconis. 3. i. 5. mirabolanz ke-
bulorum. 3. ij. feri caprini. q. s. pro portione misce. mirabolani
minutim incisi z trurati grosso modo prius infundantur in
dicto sero deinde optime exprimant z colentur z colature addā-
tur reliqua omnia. Jstud solutiū assumat si est sibi gratioz
aut cum cholera sate requirit maiorem edonē. Qd assumat
cū modis ut supra. C Potus loco syrapi. R. aquarum endi-
uie absintib. lupulorum añ. 3. i. lactis semind cōiutu fridoz
misce z aromatizet cum modico coralli rubei. Et oib. adde
succari albi. Jstas aquas assumat oi mēse ter ad minus cū
modis z ordib. descriptis in syrapi suprascriptis. quas assu-
mat durante caumate. Et ultra nihilominus pōt ipas sumē
in mane cū surgit z nō est cura si non dormit. C Potus loco
syru. R. aquarum cicoree epatice añ. 3. i. absintib. 3. i. 5. vi-
ni granat. 3. i. succari albi s. m. 3. ij. misce. Jstas aquas assu-
mat si querit maiorem epatis infridationem z cholere. aut si
suerint sibi gratiores cum modis zc. C Pille confortatiue

digestive non solutive. **Rx.** trociscorum de spodio. 3. l. de absinthio. 3. 5. succa. albißimi. 3. l. misce et cum syrupo endive de solo succo. q. 8. fiant pillule. 12. pro 3. Istarum pillularum assumat 3. ii. in mane cum surgit cum modico et ordinibus descriptis in suprascriptis ags. Quas pillulas assumat duobus mensibus quibus non assumit aliquam aliam medicinarum suprascriptarum. **¶** Pille confortative ut supra. **Rx.** trociscorum de reubarbaro. 3. l. de absinthio. 3. 5. seminum endive. 3. l. succari albißimi. 3. l. misce et cum aqua epatice fiat pille ut supra aut cum succo endive. Si iste pille sint sibi gratiores aut si querit maiorem in frigidatione aut confortatione tunc de istis pillulis assumat quoad modum de immediate audientis dictum est. **¶** Confectio confortativa et digestiva. **Rx.** spiritum triasandalorum 3. ii. aromatici rosati de descriptione Gabrielis. 3. l. succari albißimi. 3. vi. et cum aque endive pibus. 1. l. et absinthij prem unam. q. 8. pro conficiendo fiat confectio solida in morfello. 1. iii. pro morfello. Istius confectio nis assumat unum morfellum in mane cum surgit cum modico pillularum diebus quibus non sumit aliquam aliam medicinarum **¶** Confectio ut supra. **Rx.** spiritum dyarodon abbatis. 3. l. triasandalorum. 3. ii. aromatici ro. descrip. Gabrielis. 3. l. succari albißimi. 3. vii. et cum aqua epatice absinthij an. q. 8. pro conficiendo fiat confectio solida in morfello ut supra. Istius confectio ne utatur si est gravior aut si querit oppilationem apertionem cum membrorum confortatione cum modico et ordinibus ut supra. **¶** Confectio alia ut supra. **Rx.** manusbuti cum plio. 3. vi. sandalorum ru. 3. i. coralloz ru. 3. 5. corianth. pparator. 3. ii. massicie. 3. i. loco massicie si abborreret ponat methum succum succari albißimi. 3. li. Et cum aquam violarum absinthij an. q. 8. pro conficiendo fiat confectio solida in morfello ut supra. Si confectio ne vult magis familiarem aut stomachi magis confortativam aut si bec est sibi gravior tunc istius assumat morfellum unum cum modico et ordinibus ut supra.

¶ Contra hepatis debilitatem et oppilationem eius. **Salus** in terminis. Morbus est debilitas hepatis cum oppilatione eius succedens febri cronice cholericæ non pure cuius materia fuit in uenis membrorum naturalium ipsius debilitatis et oppilationis ipsa est mensura quatuor in naturali complexione cholericæ ad quod preternatiles dispositiones fixas de facili sequeret hydropem. **¶** Cura. Cura est triplex. prima est regimen in quique rebus non naturalibus que sunt aer motus et quies somnus et vigilia inanitio et repletio et accitio aie. 2^a est nutritio siue exhibitio scilicet rei non naturalis. scilicet cibum et potum. 3^a est exhibitio medicinarum tam solutivarum quam alteratarum et morborum quam etiam confortativarum membrorum a forma specifica siue proprietate occulta quod idem est. **¶** Regimen quod est prima res dicta ut infra. **¶** Aer. Aere utatur temperato iuxta possibile sibi. non exeat domum. intret antequam sol occidat in mane nisi transacta una hora diei et in sero domum intret antequam sol occidat et hoc propter aeris malitiam que est ante et post dictas horas. Recuset aerem cum igne accenso in camera omni mane antequam surgat de lecto cui igni per aliquod tempus se approximet teneatque toto sero ignem accensum in camera donec vadat dormitum ut aer remaneat tota nocte recificatus. Evitet uentos et aerem excessive frigidum. maxime pluviosum et excessive calidum iuxta possibile sibi. **¶** Morus et quies. Exercitium sit temperatum iuxta possibile. Cadat omni mane cum exit domum ad sanctum firmum vel ad ecclesiam cathedralis suam. uter utinque deambulet uladum vadat tamen duobus diebus in hebdomada in mane cum surgit ad sanctum senonem in more vel ad minus ad sanctum nasarium suaviter deambulando ut supra. sed tempore magni caloris non se exerceret tantum. Alio vero tempore diei gescat et sedeat et deambulet suaviter prout virum et sensibilibus suis est gratus et placidius. Evitet exercitium estuofum. Vestes sint de lana et non de lino propter camissam suffulce in hyeme pellibus agnorum aut doliolorum uarij aut leopardo rum aut luporum ceruierorum aut martirum pellibus subulibus non multum calidis aut scyrtatorum sed pelles agnine nunc ceteris sunt meliores. nullo modo possit pelles vulpinas aut lupinas aut pelles alias acuti caloris. In estate non ferat vestes laneas

tales aut ex ipsis non sentiat estum sed tunc convenienter ab aere tam in estate quam in hyeme. Evitet omnes vestes inducentes sibi estum et utatur tamen vestibus sufficienter a frigore vel calore defendere ut supra dictum est. **¶** Somnus et vigilia. Vigilet per unam horam cum dimidia post cenam postea vadat dormitum et dormiat. vi. aut vii. horis ad plus. non dormiat de die nisi tempore magni caloris quando non potest dormire in nocte tunc dormiat in die per unam horam. Cum vadit dormitum primo dormiat super latere dextro postea facto primo somno dormiat super sinistro. postea finito secundo somno si tempus debitu dormitionis non sit completum iterum dormiat super latere dextro. Itaque dormitiones tam in die quam in nocte intelligantur fieri ipso non sentiente caliditate excellentem seu excessivam in dicto latere et urina non existente tincta imo in his duobus casibus non dormiat in primo nec in secundo nec in tertio somno nisi super sinistro latere. dormiat bene coopertus panis ita tamen ut non sentiat estum nec pondus magnum. nam bene cooperti panis in somno multum juvat digestionem. Residuo tempore diei et noctis vigilet. Intra sex horas. **¶** Accidit aie. Gram ex toto evitet melancholiam sollicitudines et cogitationes angustiosas. habeat mentem gressu bylarum et gaudiosam iuxta possibile partem scribat et quod scribit non stet flexus super epate vel stomacho sed adhæreat rei altere seminando et semisedendo. **¶** Inanitio et repletio. Jeunet saltem una die in hebdomada. nam hoc est summa medicinarum. Habeat beneficium nutritio omni die bis saltem in mane cum surgit iuxta possibile nullo modo teneat urinam quando appetit mingere comedatque bis in die in prandio et cena et non bibat inter illas horas. tene principium distet a fine prandij octo horis ad minus sed melius novem ideo nunquam comedat nisi digesto priori cibo. Prandeat in fine tercie hore ab ortu solis. comedat convenienter et cibaria boni nutritio et bene digestibilia sed tamen surgat semper a mensa cum religio famis. comedat sex bolos ad minus antequam bibat vinum sed melius si. xii. bolos comedat. cibum subulis et liquidis et facili digestionis precedat grossum durum et difficilis digestionis. **¶** 2^a res est nutritio siue cibum et potus. Cibus bibat albus non vinosum cispolum coloris granati non bibat vina potetia nigra grossa vel dulcia. **¶** Cibum et primo salata. comedat tres vel quatuor bolos salate in introitu mensæ. Aliquod. l. bis in hebdomada. v. endiviam amaram cum modico folijs feniculi boraginis petrosilij cum aceto cappares cum aceto. creffones cum epatica lupulos sparagos radigium et est optima herba. Et oia illa comedat in estate et in hyeme et cum aceto. aliquando comedat modicum raphani quando non est calor magnus. In estate comedat lactucam cum modico boraginis petrosilij feniculi cum aceto. Item gelatinum factum ex aqua et aceto et modico croci sine vino et sine alijs speciebus. In gelatinis sint carnes laudabiles bone infra scripte ut bedine pulline et cetera. Brodetos comedat ex ovibus integris cum pane et brodio factos sine caseo recentis sed si vult caseum ponat modicum casei antiqui duri. comedat brodium cicerum cum aliquibus granis sed paucis. Brodium conlium cum paucis folijs. brodium fasolorum sine granis. spina chias radices petrosilij et folia bliteo cum ternia parte lactucarum vel endive et modico boraginis et petrosilij et feniculi. Rapas elixas etiam assatas sine calco. panatam spectam pulcem ordi et hoc est optimum ferculum. **¶** Carnes comedat vitulum lactatis castrati iuvenis capretti domestici capoli sylvestris leporis iuvenis pullos fasianorum pedicem turdorum laudarum puarum avium sepium carnes limaciarum sunt optime ubera animalium epata gallinarum non cura epata anserum carnes comedat potius elixas quam assatas. **¶** Casei. De caseo veteri potest comedere post cibos sed modice. Pisces comedat paruos petrosos luciosos puos temalos cauedanos barbos omnes tamen paruos strilios scardenas cancores aliquos. Omnes autem pisces potius elixos quam assatos. **¶** Oia. Oia comedat sorbilia aut fracta in aqua frigidis mixta cum herbis suprascriptis. pastinacibus cum vino granatorum. **¶** Specie. Has species aliquando comedat et ad libitum. **Rx.** cinamomi. 3. l. gariofi. 3. l. croci. 3. 5. sandalorum ru. 3. l. coriandroz. 3. li. spodij. 3. 5. seminis en

De egritudinibus

de lactuce portulace añ. 3. 5. Distentur omnia subtiliter & omnia simul misce. Capores comedat vinum granatuz & est optimū quocūq; modo sumat, acedū succuz arācijsymo-
 num. Et oīa ista maxime cū brodio caulid vitello oui & pas-
 sulo nigra. Lymoniā factā ex amigdalīs dulcibus & succo
 lymoniā & succaro vel cedri vel arancioꝝ ul' vino granatoꝝ
 salsam factā ex lactuce & modico serpillio ul' leuisco vel satu-
 regia cum aceto. Cōpositum siue cōpositam cōmunem bene
 coctā ex rapie cū aceto & spēbus modice colibus vel corian-
 dro carui ed. & sine synapi. Si vō vult dulcorare dictos sapo-
 res acres ponat intus succaruz aut ficus pingues bñ pista-
 tas aut passulas nigras aut cibibum oīa bñ pistata. Fructus
 comedat post cibū pira cocta cum coriādris cōfectio po-
 ma cocta ut supra. Zulubas ante cibum vō pōt comedere ce-
 rafa ficus recētes pepones sed de oib' modicū & raro. Ma-
 talcas vō pruna angustienf & vuas bene maturas pōt libe-
 rias sepius comedē ante cibū sed tñ moderate. Euitāda:
 Euitet ex toto ponere indigestū supra indigestū. aquaz frigi-
 dā potare vīnū dulce vinum nigrū & omne vīnū grossū op-
 pilatiū. Vīnū turbidū vīnū coctū & omne vīnū vīno-
 sum & potēs. Euitet comedere oīa viscosa ut frumētum co-
 ctū in ferculo. Alagana & rāholos legumina caseū recentem
 Mēbra aialuz neruosa saltē in hyeme & vniuersaliter oīa vi-
 scosa oppilatiua ut carnes grossas bouinas porcinas recētes
 & salsas. carnes syluestres nisi descriptas superius. ansep-
 anatum tā domesticū q̄ syluestriū & vniuersaliter oēs car-
 nes aquaticas. Euitet pisces viscosos. v3 tencbas truitas an-
 guillas & similia. caseū salsum & ola multū salsa omne genus
 acruminū ut alleum cepas scolognas porros & silia. herbas
 calidas notabiliter ut saluiam mētbam erucā siue ricolaz &
 similia mel nuceas castaneas dactylos lacrimisū usum aloes
 etolā. sed regimē suū potius declinet ad frigidū nō excessiuū
 q̄ ad calidū. Tercia est exhibitio medicinarū. Soluti-
 uum p̄mum facillimū tēpore morbi. Rx. cassiē. plinguis. 3. i.
 5. tamarindoz p̄anop. añ. 3. ii. iulep violati. 3. i. aque endi-
 uie. 3. i. feri capni. q. o. pro portione misce & fiat potio. Assu-
 mat semel istud solutiū calidū in aurora & nō dormiat post
 assumptionē eius sed stet quāque horis post assumptionē ei'
 ante q̄ comedat ul' bibat aliqd: deinde in dicto termino p̄di-
 deat & nō sumat aliqd lauatiū ante p̄didū vel brodiū vel
 aliud: sed comedat in p̄dioblites ut supra scriptū est p̄ fer-
 culo. Syru. Rx. syrū de endiuie. 3. i. syrū violati. 3. 5.
 aq̄z epatic. 3. ii. absinthij. 3. i. misce. Istū syrū assumat ca-
 lidū in aurora & hoc q̄tuor dieb' cōtinuis oī mane tād quan-
 tū b̄describit. Post dormiat si pōt. deinde stet ieiunū tri-
 bus horis ad minus. Quē syrū incipiat assumē post diē
 assumptionis sup̄ascripti solutiū. Solutiū aliud. Rx. so-
 lutiū sup̄ascriptū cui addat reubarbari. 3. i. 5. Istud so-
 lutiū assumat cū modis ut supra in alio solutiū. Quē su-
 mat quā die post syrū sup̄ascriptos. Trocisci cōfor-
 tatiū epatis. Recipe trociscoꝝ de eupatorio. 3. 5. trociscoꝝ
 de spodio. 3. i. misce & cū syrū endiuie. q. o. reformēt troci-
 sci. Assumat. 3. i. istoz trociscoꝝ cum. 3. ii. aque epatice calide
 & hoc octo dieb' x̄muis in aurora & dormiat post assumpti-
 onē si pōt: deinde stet ieiunū per tres horas. Quos trociscos
 incipiat assumē post diē assumptionis solutiū immediate su-
 p̄ascripti. Cōfectio cōfortatiua epatis & stōchi. Rx. sp̄erum
 aromati rosad. 3. i. trisandaloz. 3. ii. succari albi. 3. vi.
 misce & cū aq̄ endiuie. q. o. fiat cōfectio solida in morsellis triū
 3. pro quocūq; morsello. Istius cōfectionis sumat vñd morsel-
 lum in mane cum surgu octo dieb' cōtinuis. deinde stet iei-
 unū per tres horas. Quam cōfectionē incipiat assumē imme-
 diate post cōpletam assumptionē istoz olum sup̄ascriptoz
 trociscoꝝ. Epithima pro epate. Rx. sp̄erum ceroti sandali-
 ni Mesue. 3. ii. pulueris absinthij. 3. i. aque endiuie. 3. 5. epati-
 ce. 3. i. 5. misce. Epithimē epar cum petua linea dupla lōgitu-
 dinis vñtuo semisse & latitudinis q̄tuor digitorū infusa in
 hoc epithimate & ponat sup̄ epar & hoc post assumptionē oī

Stomachi & epatis

eti syrūpi q̄ter & b̄la post assumptionē dicti p̄mi solutiū. sed
 tpe dictoz syrūpōꝝ vel solutiū dicti nō utat hoc epithima
 te sed tpe quo assumit dictos p̄mos trociscos & p̄mā cōfectio-
 nē. Qd epithimē ponat sup̄ epate per duas horas post ci-
 bum ipso p̄mo facto tepido. Tragea. Rx. coriādroꝝ conse-
 ctos seminū. vi. infrascriptoz. v3 cucurbitē melonis cucumē-
 ris citrulli añ. 3. ii. endiuie. 3. i. lactuce portulace añ. 3. 5. passu-
 larum p̄uad nigrarū. 3. i. auellanarū. 3. 5. fisticoz. 3. i. cibibo-
 rum. 3. ii. amigdalārū amararū. 3. 5. corticum citri. 3. i. semis
 atriplicis. 3. 5. pulueris sandaloz ru. 3. i. succari albi. 3. ii.
 vini granatoꝝ. q. o. puluis sandaloz dissoluat in vino gra-
 natoꝝ & optime in corpore simul ad lentū ignē donec dure-
 scat: postea oīa incidēda minutiz incidant & fiat tragea. Su-
 mat istius tragee duo coclearia post cibū sepe & sepe quantū
 sibi libuerit. Medicine vigorosiores sup̄ascriptis. Soluti-
 uum aliud facile. Rx. māne electe. 3. i. reubarbari electi siue
 3. i. 5. dyapuntis scamonea descriptione Nico. 3. 5. aque endi-
 uie. 3. i. feri capni. q. o. pro portione misce & fiat potio. hoc so-
 lutiū facile assumat cū modis & ordinib' q̄bus sumpsit
 sup̄ascriptū solutiū & hoc in casu in quo nō liberet cum
 oib' sup̄ascriptis. cibo & potu & medicatis &. Inter assu-
 mat infrascriptos syrūpos trociscos cōfectionē & vñctionem
 ut supra de alijs. Syrupus. Rx. syrū acetosi de fructib'
 p̄mi Mesue. 3. i. syrū rosa. 3. 5. de bisantije. 3. 5. aq̄rum endi-
 uie absinthij lupuloz añ. 3. i. misce. Istū syrū assumat quā-
 tuor diebus cōtinuis calidū in aurora post sup̄ascriptū sola-
 tiū immediate cū modis & ordinib' q̄bus supra. Soluti-
 uum. Rx. solutiū sup̄ascriptū immediate cui addat dyapuntis
 conis. Istud solutiū assumat immediate post sup̄ascriptos sy-
 rūpos ordinib' q̄bus supra. Trocisci epatis cōfortatiū &
 stōchi. Recipe trociscoꝝ de reubarbaro. 3. i. de sandaliis. 3. 5. mi-
 sce & cū succo eupatorii. q. i. reformēt trocisci. Istoz trocisco-
 rum sumat. 3. i. cū. 3. ii. aque endiuie octo dieb' cōtinuis ime-
 diate sequētib' assumptionē sup̄ascripti solutiū & hoc cum
 ordinib' q̄bus supra. Cōfectio cōfortatiua ut supra. Reci-
 pe sp̄erū dyarodonis abba. 3. i. dyapapaueris al. 3. i. fisticorū
 minutim incisor. 3. i. sp̄erū trisandaloz. 3. i. succari albi. 3. vi.
 misce & cū aq̄ absinthij. q. o. fiat cōfectio ut supra. Isti cō-
 fectionis assumat vñd morsellum. 3. i. in mane cū surgit
 octo dieb' post assumptionē totā sup̄ascriptoz syrūporū &
 hoc modis & ordinib' q̄bus supra in alia cōfectione. Un-
 ctio. Rx. seminū endiuie. 3. i. lactuce portulace plāragie añ. 3. 5.
 floꝝ nenufaris rosarū añ. 3. i. sandaloz ru. spodij añ. 3. 5. dy-
 gantū gūmi arabici absinthij añ. 3. i. sp̄ices gnanti añ. 3. 5. cere-
 al. q. o. pro vnguētū molli pulueris cōf pul. subtilē. deinde oīa
 misce & cū modico aceti fiat vnguētū molle ad lēuē ignem
 Unget epar ex illa vñctiōe solā dieb' q̄bus sumit trociscos
 & cōfectionē immediate sup̄ascriptos & nō diebus q̄bus sumit
 solutiū & syrūpos sup̄ascriptos immediate. Et b̄c vñctionē
 faciat cū modis cū q̄bus supra in epithimate sup̄ascripto.
 Infrascriptas medicinas pōt aliqui assumē tpe sanitatis & ē
 tēpore morbi sup̄ascriptū cū modis & ordinibus quib' infra.
 Solutiū aliud. Recipe p̄anop nigroz angustienf. sebe-
 sten tamarindoz añ. 3. ii. māne. 3. i. cassiē. mōde. 3. i. reubar-
 bari electi. 3. i. feri capni. q. o. Pruna sebestē & tamarindi mō-
 dicū incidant. deinde bñ dissoluant ad dictū ignē cū dicto
 sero. Ultimo reliq̄ ola addant & fiat potio. Tpe vō quo liber-
 ratus est oib' sex mēsihus. Lin medio uertis & autūni assu-
 mat semel solutiū qd est facile ad hoc ut cōseruet in sanitate
 sua. Decoctio loco syrūpi. Rx. ciccrū ru. 3. iii. ordi ex corti-
 cari. 3. 5. radicē endiuie. M. ii. feniculi peti osilij sparagi bru-
 sci añ. M. ii. seminū cucurbitē melonis cucumeris citrulli
 añ. 3. ii. seminū endiuie lactu. portula. plāraginis añ. 3. i. eu-
 patorii ciperi añ. 3. i. bulliāt oīa in sufficienti quāritate aque
 usq; ad cōsumptionē tertie p̄te aque. deinde optime exp̄mā-
 tur & colent. Ultimo cuilibet libe colature addat aceti. 3. i.
 croci. 3. ii. pulueris succari. 3. i. Istam decoctionem loco syrū-
 pi sumat octo dieb' cōtinuis in aurora cum modis & ordinib'

bus quibus assumpsit predictos syrupos. Et hoc post dicta assumptio solutiū immediate antescrpti. Itē et ista vice assumat solutiū immediate suprascriptū cū modis quibus assumpsit quibus assumat post supradictā decoctionē. **¶** Eluarius cōfortatiū epatis et stōchi. Recipe succi eupatorii absinthij endiuie reubarbari electi spice lacce ablute spodij amigdalariū amararū fusticorū seminū endiuie lactu. portulace plantagis sandalorū rub. mellis passulaz. q. s. pro faciēdo eluario puluerisāda pul. subtilr postea amigdale et fustice bñ pistent. Ut timo reliq̄ oia addant et oia simul optime incorporent ad lenē ignē et fiat eluariū. **¶** Tyriaca optie cōfortatiua olum vñ. id. R. tyriace. 3. i. succari rosa. 3. s. misce et incorporent bñ sūt cū syrupo rosato. Itā assumat tpe sanitatis quatuor vicib⁹ in anno semel in pñ⁹ byemis et semel in medio byemis et semel in pñ⁹ ueris et semel in medio autūni. **¶** Pille solutiue facillime. R. pillaz de eupatorio maior. 3. i. de reubarbaro. 3. ii. spodij sandalorum rub. añ. 3. s. misce et reforment pille siue magdalcon cū succi endiuie. q. s. ad reformāduz pōtā in sanitate q̄ in infirmitate suprascripta si placet assumēt oī mēse istarū. 3. i. pillarū que sunt facillime et epatis et stōchi cōfortatiue q̄ sumat in aurora et nō dormiat post ipsarū assumptio nē et p̄adeat hora sua siue soluerit siue nō. Si vō dicte pille nō soluerint in die sed tñ in nocte tpe dormitionis tñ nō sumat ipsas in aurora. sed per vnam horā ante cenā. **¶** Clistē mollificatiū. R. olei viola. cois añ. 3. iii. vitellū ouī vñ foliorū maluarū blitū añ. 3. i. radicū maluaniscl. 3. s. seminis lini seminis fenugreci añ. 3. i. s. herbe radices et semina bulliāt in sufficiēti quātitate aque usqz ad cōsumptionē tertie p̄tis. Deinde optime expmant et colent ultimo lib. i. dicte colature reliq̄ oia addant et fiat clistē. Hoc clisteri utat ad libitū per vñā diem tñ ante iscriptū et ordinib⁹ quibus supra scriptū est. **¶** Clistē aliū eductiū et mollificatiū. Recipe foliorū maluarū blitū violarū añ. 3. i. mercurialū. 3. ii. radicū maluaniscl. 3. i. seminū lini fenugreci añ. 3. s. ordei excocti. 3. s. furfuris ligati in vna petia. 3. i. vitellū ouī. 3. i. cassiē. 3. i. dyasiniconis. 3. i. olei cois violati añ. 3. iii. salis cois. 3. ii. herbe radices semina et furfur bulliāt simul et optime expmant et colent ultimo colature reliq̄ oia addant. Assumat istud clistē stōcho ieiuno post suprascriptū. quo utat ad placitū nō tñ nisi semel in hebdomada tpe sanitatis. sed tē pore morbi suprascripti assumat toties q̄tiens discretionī sue videbit p̄ferre. **¶** Medicinē cibales et cibi medicinales. Recipe auellanarū sine corticib⁹ vne passe sibi añ. 3. i. s. gñorū granatorū nigrorū. 3. ii. misce. R. ficū siccarū pignū succari violati añ. 3. i. misce. R. amigdalorum amararū excoctarū. 3. s. gñorū gñorū acetosorū vel succari violati. 3. i. misce. R. fusticorū vel pistagiorū q̄ idē est. gñorū gñorū violati añ. 3. s. misce. R. foliorū rosamarinī. 3. ii. seminis endiuie. 3. s. coriandrorū p̄paratorū cōfactorū. 3. ii. misce. R. foliorū absinthij. q. s. pro rasiole fiēdo. passularum puarū nigrarū q̄tū placet. pulueris seminis endiuie masticie coriandroz añ. q̄tū placet. vitellū ouī. i. absinthij icidat mīuti. deinde oia sūt misce et fiat vñ rasiolus q̄ postea modicū bulliat. Unam istarū medicinarū magis gratā assumat in mane cum surgit dieb⁹ q̄ placuerit. nā oēs iste sunt cib⁹ et medicina cōfortatiua epatis et stōchi valde. R. epas lupi coctū nō dū p̄ carnes limatiaz: ubera aialū ut oīu z uaccarū: epata anseris cocta nō dura: epata gallinarū cocta nō dura vna passas puas et nigrae: vnae sibi bas. Unū istorū septem ciborum magis gñrū assumat tpe sanitatis in p̄adio vel cena q̄tiēscqz placuerit. Deinde pmutet de vno ad aliud qū et q̄tiens placuerit. nā tales sunt cibi medicinales cōfortatiui epatis et stōchi valde.

De egritudinibus vētris inferioris.

¶ Cōtra debilitatem epatis et p̄ncipium hydropisis.

Hic ponunt p̄bationes. xii. canonū. vñū cura tiuorū ractorū supra in tali cōsilio.

¶ Tales canones curatiui. P̄mū canon. **¶** Regimē in

sex reb⁹ nō nālib⁹. 3. aere cibo et potu zc. sic quātitatis et q̄litas ut supra. hūc canonē collige 3. regni. tracta. p. cap. p. 5. hec oia dicta nūc gñā salubriū causarū māerū quedā sunt cū cōpetēti usu zc. et tractatu 3. cap. 4. eiusdē libri. 6. 3. gñ nunc patet est cibo et potib⁹ extermīnātib⁹ spissitudinē zc. Et quartū fen. p̄mi can. cap. p. culus. R. xica locutio vñ de medicatio ne dicemus quot res medicationis ex vna trīd rerū cōplectur. Scōs canō. **¶** Euacuent vētris solone mae zc. colligit affo rismoz p̄ticula et affoz 9. corpora. Ubi q̄ vult purgare opz p̄us fluxa facere. et Sal. in cōmēto illius iplicite. sed caz villio nō sūt intētio Hippocratis. Aliud vō magis zc. Et nota q̄ p̄pter vba ista vilis et magis nēdum zc. nō parū hic sed ad malus zc. In quibus oib⁹ p̄tib⁹ implicat iestinoz fluxibilitatē debē fieri que ex supfluitatē colum sol. ne educunt. Et Sal. in cōmēto affoz 21. p̄me p̄ticule. Inde ducere opz zc. p̄pter illud vñ et medicum inuestigare maxime opz. Et 4. p̄mi cap. 3. de q̄ et q̄lter euacuare opz implicite. Ibi est et ista est cōsideratio p̄tis sue declinationis. Nā p̄ q̄ mae cōdes nāliter ad intestina declinat p̄ticula immediate sequēte ibi. Et 3. mēbiorū egressionis eius mō mae cōdes nāliter intestina egrediuntur. Et p̄pter illud q̄ maxime custodire debemus in huiusmodi dispoñibus est habēdo cānaliū ne ipsi sint clausi mō intestina sunt apta claudī zc. Et in cap. 4. eiusdem fen. R. xica de regulis coibus soloni vētris et uomitu zc. Et vētris solutiua faciunt uomitū p̄pter stōchi debilitatē. Et cap. 5. de rubrica regulis purgationis. 6. p. Jam in p̄ti sermone ostēdimus quō sit zc. Et p̄ticula immediate sequenti et ad sūmum mollificare. Et p̄ticula ex causa p̄terea timorosa et medicina vētris zc. Et p̄ma quartū. tractatu 2. cap. 7. de cura putridarum in gñali. Deinde fac florumomā seq solonem ventris subtilē. Deinde subdit. Et sic vltimitas inde lenificando non fluxus vētris nō solo laboriosa. et parum post. Cum ergo lenieris hac lenificatione fortasse indigebis eos subrelliare. Li quer ergo q̄ lenitiua enacnatio debet oibus mēbris in viso ductuum exiitibus. q̄ si debet cū sanguis peccat aut peccantes humores sanguini sunt cōmixti ut in cap. 7. ampli⁹ inuat humorib⁹ a sanguine sepatio. Tertius can. **¶** In ore tur et p̄prie vētris solone a mēbris nālib⁹ mae p̄prie zc. Colligit p̄ma affoz 3. in exercitiis ad sūmū. Et Sal. in cōmēto et sūt in artificiali purgatione opz nocitura purgare. et affoz scōa affo. et cōmen. in choatibus morbis. Et Sal. in cōmēto sed in anitionē opz facere ut de mā minuat. et q̄ra p̄mi cap. p̄mo iplicite. **¶** Dicemus q̄ in egritudinib⁹ in quibus est timor zc. ubi immediate p̄bit et post maturationē ventrem soluas p̄terea q̄nē q̄z alicu. **¶** Quis fuerit fortis et humores ipsi sine mā multa et mala zc. **¶** Quis. **¶** Canon. **¶** Digerant dicte mae in dictis mēbris in quibus vigeat. **¶** Colligit 4. p̄mi cap. p̄mo. Egritudo quoqz si multe ebullitio nūc. **¶** Cap. 3. q̄z penitus zc. p̄ma q̄rti trac. 2. cap. 7. rubrica de cura putridarum in gñali et cum administraueris canones p̄dictos zc. et ponlo post et nō euacues mām in digestā in calido et frido. et p̄ma affoz. affo. 22. digesta medicari zc. Et Sal. in cōmēto. si quiescat aut et i quibsdā mēbris habitātes. et 3. regni tractatu tertio. cap. 2. ferūt eniz si ita atingat in humorib⁹. et 2. regimie acutoz trac. 2. cap. p̄mo. cū quo morbi cuiuscunqz dispositionib⁹ egeqz vtutes zc. minui nāqz maximū inuamentum est. Quint⁹ canon. **¶** Apianē vie dictoz mēbiorū zc. Colligit in cōmēto Sal. scōe p̄ticule sed nō tā vilis fuit intētio Hippocratis. et 4. p̄mi. cap. tertio ibi. Qd aut magis custodiri in huiusmodi dispoñe zc. et cap. q̄rto ante q̄ ventris solo fiat zc. et cap. 5. iā in p̄tib⁹ sermone ostēdimus. Sext⁹ canon. **¶** Eradicatiue soluant et p̄prie vētris solone dicte materie p̄prie zc. colligit p̄ma affoz affo. 2. In turbationib⁹ vētris zc. et Sal. in cōmēto affo. 22. scōe p̄ticule ex plenitudine quecūqz egritudinis fuit et ibi nec in bis diutius est imorandū. et q̄ra p̄mi. cap. 3. Scias p̄terea q̄ intētio in ol enacnati one est vna q̄nque zc. et ibi que q̄dem hora euacuationis et ibi

De egritudinibus

cū humore fuerit istius gñis. 2 3º regni tractatu 3º cap 3º. Fe
runt enim si ita 2tingit accētia febriē. 2 pma qrti tracta. scō
cap 7º de cura putridarū in gñali illa pte 2 cū administrare
ris 12. Septimº can. ¶ Apianē vie seu uene medie inter di
cta mēbra 12. colligis pma qrti. cap 2º rubrica de medicatio
ne egritudinū male cōplexiōis 2 cholericę siqdē si fortior cau
sis 12. 2 ppter hoc caliditas caliditatē itēdit 12. 2 21º tertij. tra
ctatu tertio cap 1º. rubrica retētiō mēstruoz 2 paucitas in
cura. Deinde administrant medicine 2 apianur pori. 2 post.
Et si si causa fuerit humiditas. 2 admistrent medicine 12.
Octauus can. ¶ Moueat sanguis mēstruus ad vias 12.
Colligis. 21º tertij ut supra. canō Immediate pcedens 2 sunt
ille que mouēt sanguinē ad mīcē. Nonus can. ¶ Probi
beas sanguinis fluxus aduersus mīcem fluē colligis ut añ
illa pte assiduo stringētum. Decimus canon. ¶ Prouocet
sanguis ad mīcē 2cauitatem. colligis ubi supra illa parte 2
regimen in hoc est mouere sanguinē cum fortitudine ad mē
strua. Undecimus canon. ¶ Remoueat mala cōplexiō fr
gida uel humida 12. habet gñaliter 3º regni trac. 3º cap 2º il
la pte vñd cōe hñtes pceptum efficaciter vñdquāqz eard 12.
3º sen pmi doctrina cap 17º. rubrica de regimine corpōz. q
rum cōplexiōes nō sunt bone eoz adē cui supuenit error. 2
4º pmi. caplo 2º. illa pti. qñ nō sufficit nobis illud si cōplexi
ōes 12. Cōfortent vīutes oēs 12. colligis qrti pmi. caplo p
mo iplicite. Scias pterea qd ex 2gruis medicinis que conse
runt 12. ubi per vitalis itelligit ppe vitales 2 nales.

¶ Contra principium hydropisie.

Solutiū facillimū. R. cassie electe. ʒ. i. succi rosarū
ʒ. iiii. aque absinthij. q. s. pro portione mi
ser et fiat portio. Si vult medicinā magis appropriatā et effi
caciorē tūc addat reubarbari in substantia. ʒ. i. et totū est solutiū
nom. Istā medicinā leuiter solutiū assumat calidā in auro
ra et nō tepidā et post ipsius assumptionē laceat in lecto per
horā vñā cū dimidia et interim nō dormiat et postea surgat et
sic ieiunus post ipsius medicine assumptionē horis. v. et non
assumat lauetū aliqđ sed padeat in termino. v. horarum.
Isto solutiū utat ad minus semel in mēse ipso exite sūpti
co. ¶ Cōfortatiū epatis. R. prassij seu marubij qđ idē est
ʒ. iiii. vñi albi cūniēte vinofatio. et mōtani nō excessiue
vinosi. q. s. ad leuē decoctionē. bulliāt simul ad lēdū ignē. Istū
nō decoctionis calide assumat in aurora. ʒ. ʒ. cū aq̄ cicoree. ʒ.
ʒ. diebus alternis. et vñā sic et alia nō. Deinde post ipsius assu
ptionē dormiat ad libitū et sic ieiunus et alius horis qua
euer. ¶ Cōfortatiū epatis et sōchi. R. aque cicoree hūis flo
rem aq̄urum. ʒ. i. eupatorii et absinthij. ʒ. ii. succari albiissi
mi. ʒ. ʒ. misce. Istā aq̄ assumat calidas in bebba bis ad mi
nus et cū alijs modis et ordinib⁹ descriptis in assumptione su
perioris decoctionis. ¶ Cōfortatiū epatis et sōchi. Recipe
troscop de absinthio de reubarbaro añ. ʒ. ʒ. sp̄rum dyaro
don abbatis succari albiissimi añ. ʒ. ʒ. misce et cū syrū. de eu
patorio. q. s. ad incorporādum reformēt pilles. vii. p. ʒ. Istā
rum pillarum assumat a trib⁹ usq̄ ad. v. ad libitum cu ʒ. ʒ. i.
vñi albi mōtani nō nūnis vinosi et cū alijs modis et ordinib⁹
descriptis in assūptione decoctionis suprascripte. ¶ Cō
fortatiū ut supra immediate. Recipe cinamomi. ʒ. i. ʒ. s. s. se
os. ʒ. ʒ. origani camedreos cingib. añ. ʒ. i. croci. ʒ. i. succari al
bissimi. ʒ. i. puluerigē oia subtiliter. deinde misce in morta
rio cū pistello. Istis aromatib⁹ aliqui utat supra cibis suis. et ʒ
bis aut ter in bebdomada. ¶ Cōfortatiū et. Recipe dya
lacee. ʒ. i. ʒ. vñi albi mōtani nō excessiue vinofatio. ʒ. ii. mi
sce. Istā mixturā assumat tepidā in aurora semel in oibus
xv. diebus cū alijs modis et ordinib⁹ descriptis in assumpti
one troscop de absinthio et reubarbaro. Nota qđ tēpore ma
gni caumationis nō utat suprascriptis medicinis nisi medicī
na ex cassia fistula et medicina ex troscio de absinthio et
medicina ex aquis cicoree eupatorii et oibus tribus medi
cinis suprascriptis. Nota qđ ea die qua vñs vñs non utatur
alia ex suprascriptis medicinis.

Vētris inferioris

**¶ Contra hydropisim aſcitem a cauſa frigida cum aliquo
nāli lapſu eporis ad caliditatem.**

Medicine potentia medicine efficacia & virtus nō
ualde moleste & huic morbo multum cō
gruētes. ¶ Solutiū aquositate bydropis. Recipe pillar
de rauer Mes. 3. ii. agarici radice ireos añ. 3. i. salie gemme
singib. añ. 3. ii. bdelij. 3. ii. eupatorii. 3. 5. pul. pul. & cū syru. de
absinthio fiant pille. vii. pio. 3. ¶ Aliud efficacius. Rx. pillar
de meçereon. 3. ii. de rauer Mesue agarici radice ireos ana.
3. i. bdelij. 3. ii. salie gemme singib. añ. 3. i. eupatorii. 3. i. pul.
pul. ut supra imediate. ¶ Solutiū aquositate & ipsi exicca
tiuz. Recipe vnguēti arthanite q̄ rō pio vnguēto aceti acu
ti. q. 8. ad incorporanduz misce. hoc vnguēto vngat uenter
manu calida & hoc cuz mō & ordine solutiū op. ¶ Epatis
fōcti cōfortatiū apitiū oppilatiōis & aquositate exiccati
um. Recipe seminū agni casti anisi apij añ. 3. i. feniculi. 3. 5.
calami aromatici spice añ. 3. i. calamēti. 3. 5. absinthij fecti. 3.
ii. seminis endiue. 3. i. solatri. 3. 5. pulueriscent ola ut decet. de
inde cum syrupo de absinthio fiāt pille. vii. pio. 3. Istud pill
lularū assumat. v. in singula hebdomada saltē duobus dieb
pter q̄ tpe calido. ¶ Aliud ut supra fortius. Recipe troiscē
de absinthio de reubarbaro añ. 3. ii. de spodio sp̄rum dyas
lace. 3. i. eupatorii. 3. i. 5. spice. 3. 5. radice squanti. 3. i. seminū
endiue. 3. i. pul. pul. & fiant pille. vii. pio. 3. cum syrupo de ab
sintbio & utat ut supra imediate. ¶ Aliud & fortius. Recd
per radice cameleonte. 3. 5. betonice. 3. i. cuscute. 3. ii. cinamo
mi. 3. i. eupatorii. 3. i. radice enule. 3. 5. macis. 3. i. origani po
lij añ. 3. 5. reubarbari electi. 3. i. 5. radice squanti. 3. i. sem
inum endiue solatri. 3. i. pul. pul. & fiant cum syrupo de absin
thio pille. vii. pio. 3. & utat ut supra. ¶ Aliud ut supra. & aliq̄
ter solutiū. Recipe tere archigenis. 3. i. 5. aque absinthij. q. 8.
pio portione misce & fiat potio fiat ut supra imediate. ¶ Ali
ud efficacius solutiū. Rx. trisere ferruginate descriptione
Nico. 3. i. 5. aque absinthij. q. 8. pio portione misce & fiat potio
utat ut supra. ¶ Aliud efficacius sed nō solutiū. Rx. sy
riace fermentate. v3 non minoris etatis annor septē nec ma
ioris etatis annorum. xx. 3. i. eupatorii. 3. i. spice. 3. ii. aque ab
sintbij. 3. i. ii. misce & fiat potio & utat ut supra. ¶ Medicine rei
misse potentia virtutū familiares & cum hoc usuales. ¶ Solu
tiū uisuale facile & ppiū. Recipe seri capni. 3. i. ii. radice
ireos puluerigate grosso modo. 3. 5. succari albissimi. 3. ii. mis
ce & fiat potio. Istud assumat oibue. xv. diebus saltē & hoc
modo & ordine solutiū minoratiū. Si vō vult for
tius tunc huic toti addat utrum radice ireos. 3. 5. ¶ Epatis
cōfortatiū supra sed nō solutiū. Rx. urīne boīs masculī
pueri etatis intra terminum a. v. anno exclusiue usq3 ad. xii
annum inclusiue. 3. v. eupatorii. 3. i. spice. 3. ii. coral. ru. 3. i. se
minum endiue. 3. 5. succari albissimi. 3. ii. misce & fiat potio.
Istam assumat ut supra imediate de cōfortatiū. ¶ Aliud
ut supra. Recipe troiscor de eupatorio de absinthio dyaro
don añ. 3. 5. spodij. 3. 5. coral. ru. 3. i. misce & cum syrupo de ab
sintbio. q. 8. forment pille. vii. pio. 3. Istam pillarum assu
mat a tribus usq3 ad. v. ad libitum in aurora. vi. diebus con
tinuis singuli mesie pter q̄ tēpore magni canmaris & hoc mo
do minoratiū. ¶ Epatis ut supra. Rx. lactis capie & ppiie
calidi & ppiū dum mulgetur ab ubere. 3. i. ii. eupatorii. 3. i.
spodij. 3. ii. succari albissimi. 3. ii. misce. Istud bibat saltē se
mel in hebdomada & ampli⁹ ad libitū & hoc cō surgat & hoc
modo minoratiū. ¶ Epatis cōfortatiū. Recipe absin
thij fecti. 3. i. eupatorii. 3. 5. reubarbari electi. 3. 5. coriandrorū
preparatorū. 3. 5. coral. rub. 3. i. misce & cum syru. de absinthio
forment pille. vii. pio. 3. Utat ut imediate supra de supra
scriptis modis. ¶ Solutiū facile & epatis cōfortatiū ut su
pra. Recipe absinthij fecti. 3. 5. eupatorii cuscute añ. 3. vi. ma
sticio. gra. vi. seminum solatri gra. v. endiue. 3. 5. coriandroz
pparatorū. 3. 5. cinamomi gra. iiii. macis spice añ. gra. vi. reu
barbari electi. 3. i. agarici. 3. 5. salie gēme singib. ana. gra. iiii.
pul. pul. & cū syrupo de absintbio fiant pille. vii. pio. 3. Istud

assumat a tribus usq; ad quatuor in singulo medio mēse ser-
natis modis dictis in pillulis cōpositis ex pillis de ranetaga-
rico zc. ¶ Epatie cōfortatiū ut supra. Utat nberibus aiali-
um z hoc in pncipio mensis semel in die diebus alternis.

¶ Aliud ut supra. R. sp̄rum s̄ec. de eupato. Mes. 3. i. dya-
rodon abbatie. 3. 5. macis. 3. ii. seminis anisi legroz. 3. 5. spo-
dij gra. v. seminis endiuie. 3. i. solatri. 3. 5. coriandrorum p̄pa-
ratorū. 3. i. succa. al. lib. i. pul. pul. z misce z cū aq̄ absinthij. q.
s. fiat cōfectio solida in morisellio. iiii. 3. pro quolibet. ¶ Istius cō-
fectionis assumat vñū morisellū in alternis diebus in .x. dieb⁹
singuli mensis z hoc in mane cū surgit zc.

¶ Contra fluxum epaticū cum excoiatione intestinorū z p̄-
cipid̄ hydropisio ab epatis frigiditate pro quodā fratre ordi-
nis sancti francisci.

Regimē sex rerū nō nāliū. Utat vīno goretō medio-
crie vīnositate z saporis utat cibarijs pos-
tius ad caliditatē q̄ frigiditatē declinātib⁹. ¶ Eulāda. Eul-
set aquam simplicem fluiorū fontium stagnorū cisterne licet
minus mala vīnū pauciferū. s. ad frigiditatem declinans vī-
nū vīnosum vīnū dulce vīnum multū agreste vīnum acetos-
sum cibaria viscosa lenitina elix̄a sero. euitet mane assata fru-
ctus humidos z lubricos cerasa pepones bathecas ficus re-
centes z siccās vīas z similia. De piscis vō recētib⁹ p̄us ip-
sis infusis in vīno albo vīnosō aliquādo comedere pōt sed
nō multū z cum hoc z raro. piscia autē siccaminus nocua sūt
Euitet legumina blites spinachias cucurbitas oua sorbilia
lac caseus mollem ficus siccās herbas crudas alaganas pa-
stia z artocreas rasiolos aq̄icas carnes. ¶ Epatie z sto-
machi cōfortatiū. Recipe summitatū absinthij quantū
sufficiat pro rasiolo vno. passulard paruarū. 3. iiii. mastice co-
riandri añ. 3. 5. vitellum oui. Absinthio minoratiū inciso z
mastice z coriandro puluerisct cū vitello oui fiat rasiolus
cū tela paste z coquat leuiter. De quo infirmus assumat tres
bolos actu calidos pasta p̄us in aurora octo diebus conti-
nuis in singulo mēse tēporibus frigidis z tēpore medio solū
omni secūdo mēse octo diebus continuis. In tēpore vō ca-
lido non utat hoc medicamine z post assumptionē dormiat
pauculū. ¶ Digestiū stomachi z cōfortatiū epatis effica-
cius. Recipe syrupi de absinthio. 3. iiii. aq̄rum eupatorij mē-
the cicoree añ. 3. i. misce z assumat in secūda tertia ueris quā-
que vicibus z totidē in ultima tertia autūni. in scōa vō ter-
tia hyemis octies in estate. x. nō z hoc cū ordine digestiuorū
z hoc si medicamē noluerit pmutare. ¶ Digestiū ut supra
efficacius p̄ori. R. syrupi de eupatorio. 3. i. de absinthio. 3. 5.
oximellis simplicis. 3. ii. aq̄ruz mēthe. 3. i. capilloz uene. 3. i. 5.
absinthij. 3. i. 5. cuscute puluerisct. 3. v. misce. Si uellet me-
dicamē efficacius tūc utat eo z hoc pro supra scripto imedia-
te zc. ¶ Digestiū zc. ut supra efficacius p̄orib⁹. Recipe dige-
stiū immediate supra scriptū. cinamomi electi. 3. iiii. misce.
¶ Et si vult pmutare utat isto mō supra scripto loco ei⁹. ¶ Cō-
fortatiū digestiū ut supra vñū valde familiare. Recipe aq̄-
rum absinthij eupatorij añ. 3. i. 5. mēthe cicoree añ. 3. i. radi-
cū acorī pulueriscti gra. v. coriandroz p̄paratorū. 3. 5. succa-
ri albulimi. 3. 5. misce. ¶ Istud digestiū assumat singulo mēse
quatuor dieb⁹ cōtinuis p̄ter q̄ in caumate z hoc cū ordinib⁹ di-
gestiuorū. ¶ Epatie cōfortatiū ut supra efficacius p̄ori. Reci-
pe trociscorū de absinthio. 3. i. de reubarbaro. 3. 5. spice gra. iiii.
croci gra. ii. coriādrī p̄parati. 3. i. pul. pul. z cū oximellis sim-
plicis fiant pille. vii. pro. 3. Si vō vult pmutare tunc assumat
istam pillarum. iiii. trib⁹ diebus cōtinuis singuli mensis p̄-
ter q̄ in estate z hoc cū ordine immediate dicto. ¶ Cōforta-
tiū epatis ut supra efficacius. Recipe troc. de eupatorio
3. i. de absinthio. 3. 5. croci gra. v. coralloz ru. 3. i. pul. pul. z cū
oximellis simplicis fiant pille. vii. pro. 3. z utat mō supra scri-
pto immediate si vult pmutare. ¶ Cōfortatiū ut supra ef-
ficacius. Recipe pillarum immediate supra scriptarū. 3. ii. sp̄-
rum dyalace. 3. i. misce z cū syrupi de absinthio fiant pille
vii. pro. 3. Si vō vult pmutare tunc utat istis loco sumptarū

ut supra. ¶ Epatie cōfortatiū ut supra. R. dyacori. 3. viii.
sp̄rum dyarodon abbatie aromatici ros. descrip. Sabziel. 3.
i. misce z utat de isto assumēdo. 3. iiii. loco predicti cōfortatiū
si noluerit pmutare ordine eodem. ¶ Epatie cōfortatiū ut
supra efficacius p̄ori. Recipe sp̄rum dyambie. 3. i. aromati-
ci ros. descrip. Sabziel. 3. ii. dyarodon abba. 3. 5. succari al-
bissimi. 3. iiii. misce z cum aq̄ absinthij fiat cōfectio solida in
morisellis. 3. iiii. pro morisello. Si vō vult pmutare accipiat
in mane vñum morisellū modo z ordine eodez supra scripto
¶ Epatie cōfortatiū ut immediate z ventris aliquall-
ter restrictiū. Recipe mastice optimi. 3. i. ¶ Istius mastice
assumat. 3. 5. in mane cū surgit tribus dieb⁹ cōtinuis omni
xx. die p̄ter q̄ tēpore calido z post stet ieiunus quatuor boris.

¶ Epatie cōfortatiū vñū familiare z usuale. R. coriādrī
p̄parati z cooperit vñū cooptura succari. 3. vi. mastice. 3. i. ci-
cinamomi electi corticū interiorū electorū. 3. iiii. macis electi. 3.
ii. misce cinamomū z macis minutim incidant. deinde mis-
ce z fiat tragea sine aliā additione succari. Utat ista tragea
assumendo. 3. iiii. ordine eodez immediate supra scripto. ¶ Epa-
tis cōfortatiū ut supra in pncipio z restauratiū mem-
brioz. R. fisticoz mundatorū a corticibus. 3. vi. ¶ Istoz fisticoz
comedat. 3. 5. duob⁹ diebus in singula hebdomada in mane
cum surgit p̄ter q̄ tēpore magni caumatis. ¶ Epatie cōfor-
tatiū z solutiū facile aliquallē ventris stipticitate tunc
post ipsam leuē solutionē relicta. R. mirabolanz ke. condū-
tū numero vñū. ¶ Istum mirabolanz assumat ol. xx. die in q̄-
cunq; tēpore anni in aurora z stet ieiunus post boris quatu-
or. Nota q̄ q̄ p̄mū ex supra scriptis infirmitatibus conua-
lescit tunc nō amplius utat istis medicinis.

¶ Cōtra fluxū epaticū z dissinteriam cū tenasione ab hu-
moribus aduſis z diuersis cū sebie cōtinua iā perseveratio
oibus tribus mēsibus.

Intestinorū absterſiū lauatiū z cōfortatiū. Recipe aque ordi excoctate lib. i.
vitellū oui. i. olei rosati. 3. iiii. succari optimi. 3. 5. misce z fiat
enema z intestinorū lauatiū absterſiū z ampli⁹ cōfortatiū
uum p̄ore intestina stagnās z stipticū. R. decoctionis ordi ex-
coctati. deinde correfacti plātaginis polygonis seu cortiglo-
le floz rassi barbasti lib. i. vitellūz oui. i. septi bircini. 3. iiii. olei
ro. 3. iiii. succari optimi. 3. 5. boli armeni. 3. 5. misce z fiat cli-
stere. ¶ Istud clistere taliter tepidū sibi imponat per vñam bo-
rā ante cenā p̄cedente clisteri supra scripto die eodez per vñaz
borā ante p̄adiū q̄bus uti incipiat tertia die immediate sequē-
ti post assumptionē p̄mi clisteri supra scripti in duob⁹ diebus
p̄mis z ipsis taliter utat duob⁹ dieb⁹ ad minus. ¶ Suppo-
sitoriū cōfortatiū z stagnatiū. R. septi bircini. q. s. pro sex-
licinijs siue suppositorijs. Unde ex istis ligatū cū filo lōgo im-
ponat sibi cū vadit dormire z taliter teneat tota nocte z uta-
tur ad libitū. ¶ Cōfortatiū stomachi. R. succorum absin-
thij. 3. iiii. menthe. 3. ii. citoniorū. 3. iiii. aloes succorinī. 3. i. ma-
stice absinthij sicci menthe sicce añ. 3. ii. spice calami aromati-
ci añ. 3. 5. gariofilorum. 3. i. rosarum floz lambzusce añ. 3. i. co-
ralloz ru. 3. 5. coriandroz p̄paratorū. 3. i. 5. succi simul misce-
tur. deinde reliqua pul. pul. z in se misceant z medietate ob-
te mixture puluerā in dicta mixtura succorū ifundat z opti-
me imbibat alia medietate mixture ultimo dictorū succorū
sup dictamica panis talr succis infusa apponat z ipsa mi-
ca panis cū dictis pulueribus pāno lineo subtilissimo ul se-
rico inuoluat z stomacho apponat ipso stomacho ieiuno.

¶ Aliud ut supra. R. olei absinthij. 3. i. 5. myrtilloz citoniorū
3. 5. absinthij. 3. ii. mastice menthe añ. 3. i. spice calami aro-
matici squināti macis añ. 3. 5. gariofilorū. 3. i. floz lambzusce
rosarum añ. 3. 5. coriandroz p̄paratorū. 3. i. coralloz ru. 3. 5. ce-
re noue. q. s. pro vnguento molli misce z cū modico aceti fiat
vnguentū molle pro stomacho. ¶ Ista vñctione cū manu sua-
niter calida vngat totus stomachus ab ore usq; ad fundū
stomacho ieiuno. s. mane z sero manu calida siue ante prani-
diū z ante cenā. ¶ Aliud ut supra. R. absinthij viridis par-

De egritudinibus

Vētris inferioris

res quatuor mēbe viridis partes tres floz lambusce rosaz
aī. ptem vñd. De hisse quatuor. q. s. pro saculo pro stomacho
mastice. 3. i. calami aromatici macis aī. 3. ii. garofiloz. 3. i.
coriandroz pparatoz. 3. i. cūndant cūn. z fiat sacculus p
stōcho in pāno siue serico in forma scuti z qdem appēdatur
collo cum filo ut melius adhereat stōcho.

¶ Contra dissinteriā z fluxū epaticū z febriē simul zc.

Digestiuū R. Syrupoz de mentha. 3. s. endiuie fa
cie ex solo succo ei⁹ z nō cū alijs. 3. i. vi
ni granatoz aquarū endiuie absinthij aī. 3. s. misce assumat
hora digestiuoz zc. ¶ Minoratiuū z confortatiuū. R. micle
te. 3. vi. aqrum plantaginis endiuie aī. q. s. pro portione. As
sumat post digestiuū. i. assumptū tribus vel quatuor vicibus z
assumat cū custodiā z hoc etiam pūo assumpto minoratiuū.
Tunc utat aqua calibata in qua calibis sit solus extincuo
ter. ¶ Digestiuū. R. Syrupoz de myrto. 3. s. endiuie ut supra
3. i. aquarū plātaginis. 3. ii. absinthij. 3. s. misce z assumat ut
supra. ¶ Solutiuū eradicatoriū. Recipe miclete. 3. iii. reu
barbari usti. 3. i. s. aquarū plātaginis endiuie quantū pro po
tione misce z fiat portio z assumat cū custodiā. ¶ Confortati
uū z digestiuū. R. Spēram triasandaloz. 3. i. dyarodon ab
batis. 3. i. coriandroz pparatoz pulue. 3. s. croci. 3. ii. succari
albi. 3. iii. misce z cum aquarū endiuie ptes. ii. absinthij par
tem vñā ad conf. fiat conf. solida in moissellia. iii. 3. pro quoll
bet z assumat vñā ante prandiu singulis diebus in hebdo
mada. ¶ Digestiuū usuale z confortatiuū ut supra. Recipe aq
rū endiuie. 3. i. plātaginis. 3. ii. absinthij. 3. s. corallorū ru
9. i. coriandroz pparatoz pulue. 3. i. succari albi. 3. s. mi
sce z assumat hora digestiuoz. ¶ Epatis confortatiuū etiaz
acutatis caloribz humoz repressiuū. Recipe aque endiuie
lib. i. absinthij. 3. ii. spērum troc. sandalini descrip. Med. 3. iii
squinanti puluerizati. 3. i. coriandroz puluerizatoz. 3. s. mi
sce z fiat epitbima cum perla linea epati z hoc facta prima
evacuatiōe z hoc alternis diebus. ¶ Confortatiuū cōstrie.
rectificat humoribz malignis dissinterie z fluxus epatici
Def. electuariū infrascriptū. Recipe electuarij de sorbito. 3. ii.
mīue citonioz. 3. i. aquarū plantaginis. 3. s. endiuie. 3. s. mi
sce. Istud assumat ter in hebdomada debite calidū alternis
diebus z post dormiat ad libitū. ¶ Aliud ut supra z remisse
solutiuū. Recipe mirabolani kebulū conditū vñd. Istud as
sumat semel in hebdomada in aurora. facta vñā pma z scda
purgatiōe tunc utat vino z aq septē vel octo vicib⁹ calibea
tur. i. in oībus in qbus oportet cum uti eis. i. ferculis z alijs.
Medicine efficaciores ad huc suprascriptis medicinis z p
prie ad dissinteriā ipsaz. Coagulū leporis lūnat. caseus anti
quus ablato sale ab eo rīgitō torrefactū glādes assate balauſtie
semē rose z est pprius bolum armenū troc. de carta cōbusta
Aniz. z alie plures medicine z reliqua.

¶ Contra dissinteriā Clistere.

Recipe aque decoctionis ordi torrefacte. q. s. p deco
ctione barbarū duap immediate infrascriptaz
soliorū plātaginis. M. iii. cētinodie seu corrigiole. M. ii. z vi
tellū oī numero. i. olei rosa. 3. iii. gāmi arabici. 3. s. pinguedi
nis birci. 3. i. herbe dicte pūo lauate mīnutim incidēt cū
cultello z nō pistēt ne succus ab eis effluat. deinde in dicta
aq ordi bulliat optime z postea expmānt z colent z substan
tia eoz abijciat. cuius colature Recipe. 3. xv. reliquas vñ
medicinas adde misce z fiat clistere. Istud clistere sibi impo
nat tepidū stōcho ieiuno saltem semel in die. ¶ Acuitatum
humorū extinciuū cōueniēs z vtiutū retētiue cōfortatiuū
sanguinē abscindens. Recipe vini granatoz. 3. vi. granoz
ribes. 3. ii. sumach. 3. s. tamarindorū. 3. iii. margaritarum p
foratarum seu bonarū. 3. iii. syruporū de acetositate citri. 3.
vii. rosati. 3. vi. aquarū plantaginis ptes duas acetose ptem
vñā aque cisterne calibate ptes tres de his trib⁹ siml. q. s. ad
oīum suprascriptarum decoctionē pro potu delitioso gran
ribes z sumach pistēt debite. Tamarindi vñ cū dicto vino
granatorū dissoluant cōuenienter in mortario cum pisteb

lo. Margerite autē puluerizēt. deinde oīa simul bulliant ad
lentū ignē tāto tēpore quantū sufficit pro syrupo satis longo
z usuali pro potu z postea optime expmānt z colent z sub
stātia eoz grossa terrea abijciat. Ultimo dicte colature mar
garite addant misce z fiat ad libitū potus delitiosus seu in
lcp potabile delitiosum. ¶ Puluis. Recipe coriandrorū p
paratoz. 3. s. seminū plātaginis. 3. ii. coral. rub. seminū aceto
sc aī. 3. i. puluerizēt subtiliter. deinde misce. Istius pulueris
ponat ad minū. 3. s. super vipa facta ex pane torrefacto sed
bene brustulato z vino nigro stiptico sed nō multum vino
so. Hanc vipam comedat in pncipio prandij z cene quarū
bet vñ. ipsius vipae bolos tres. Post dictā vipaz comedat bo
los tres ad minū citonij optime decocti. deinde aromatisa
ti cum pulvere coriandrorū pparatoz. bibat aquaz cister
ne z calibeatam seu extinctionis calibis sexties totiens extin
ctus. videlicet ipsam aquam bibat mixtam cū tantūdem vi
ci vini nigri nō multum vinosi. Si vñ dictā aquam cisterne
habere nō pōt tūc assumat aquā fluij clarā aut saltē putei
z in ipsa taliter extinguat calibem z ea utat per oīa ut hic an
te de aqua cisterne. Si vñ potus cōgruit efficacior tūc in vi
cta aqua cisterne taliter calibata bulliat optime aliq frusta
lata citonij crudi. Recipe plātaginis. 3. ii. acetose. 3. i. corian
droz pparatoz. 3. s. misce. Istas aqō assumat frigidās in au
rorā sex dieb⁹ continuas. vñ singulo mane conidē. Recipe sy
rporū de myrtorofati aī. 3. s. de ribes. 3. i. mīue citonitis. 3.
s. aquarū plātaginis. 3. ii. acetose. 3. i. puluerum pparatoz. 3.
s. misce. Si vñ medicamen cōgruit efficacius poti immediate
tūc istum syrupū assumat tūc in aurora seruatōe reliquis
modis z ordinib⁹ descriptis in assumptione z usu aquarū im
mediate suprascriptarum. Recipe troc. de spodio. 3. i. de ter
ra sigillata. 3. ii. boli armeni. 3. s. seminū plātaginis. 3. i. coral.
rub. 3. s. coriandrorū pparatoz. 3. ii. Puluerizēt oīa subtili
ter. deinde cū mīue citonioz. q. s. ad incorporandū formēt
pille. vii. pro. 3. Si vñ medicamen cōgruit efficacius poti l
mediate tūc istarum pillarum assumat. iii. per duas horas
ante cenā. deinde immediate bibat aqō suprascriptas zc. ut
supra de assumptione aquarū suprascriptarū earūdz. Et iter
um in mane sequēti assumat quque pillas ex ipse. deinde
ipsas aqō bibat immediate post ut hic ante. ¶ Solutiuū facile
uētre stipticum relinquens. Recipe miclete. 3. vi. aquarū
plātaginis ptes. ii. acetose ptem vñā misce de ambobus bis
quantū sufficit pro portione misce z fiat portio. ¶ Solutiuū
facile uētrē stipticū relinquēs efficacius poti immediate. Re
cipe miclete. 3. iii. reubarbari torrefacti fm canon. ad hoc sed
nō multa torrefactione si satis notabili torrefactione nō val
de multa. 3. i. aquarū plātaginis ptes. ii. acetose pte vñam. de
bis aqō simul. q. s. pro portione reubarbari taliter torrefactū
tritūret seu puluerizēt debite oīa simul incorporent misce z
fiat portio. Istud solutiū facile z stipticū uētris eductiū as
sumat in aurora z post ipsius assumptionē dormiat infirm⁹
immediate si pōt tūc per duas horas. trāfactus vñ duabus ho
ris siue in ipse trib⁹ dormierit per dictas duas horas nō
tunc ulterius nō dormiat z post eius assumptionē stet ieiun
nus horis quque z nō assumat lauatiū aliqō sed tūc in di
cto termino triū horarū padeat. Comedat panatellā ex pa
ne biscocto factā in brodio pulli sed nō pingui. panatellā in
dicto brodio factam ex nebulis sine succaro. far ferculum z
pprie far spelte in ipso brodio alaganae subtile factas sine
sale in ipso brodio coctas. Nota qd qd pūmū ex suprakripto
morbo infirmus conualeſcat tunc nō ulterius medicinis su
prascriptis nec alijs medicinis ad hoc utat. Quāq vñ su
prascripta medicamina oīa vtiutū sunt familiaria z morborū
dictorū pprie curatiua nō bilominus qd in morbis oībus non
a sola virtute curabilib⁹ sed etiā arte curatiua indigentibus
tā vtiutū ipsa necessitatis uarietate gradualem ad se curā tra
hentē qd morbi iidē cause z accitua earum uarietatem cre
bro formalē simul patiunt z maxime plures gradualē ean
dem tā ex dictarū oīum nālis temporis fluxu qd ex ipso mor

horum temporum medicinalium omni decursu quoniam et omnes res naturales non naturales propter naturam varietatem itidem saltem gradualiter et non multoties formalem plurimam valde ipsarum rerum omnium varietatibus ipsis proprie gradualibus et etiam formalibus tunc cura seu opus medicinale tam saltem gradualiter quam etiam pluries formaliter canonice varianda est et ob hoc in superioribus medicinalibus canonibus usualibus seu in ipsis canonibus in suis medicinalibus superscriptarum notatim hoc designant. vide licet. Si vero medicamentum congruit efficaciter et iterum si medicamentum promutare congruit idem superscriptis medicamentis omnibus utatur huiusmodi in iudicio et consilio signis doctorum cure ipsi assatiur ex parte et optime dictas omnes discernendum varietates rerum ipsarum naturalium et propter naturam signis speculatis virtutes seu potentias et gradualiter quam etiam formales medicinalium instrumentorum seu medicinarum quod pro eodem habet quibus medicina his omni curationis operatio perficitur.

¶ Contra dissenteriam alterius.

Recipe absinthij viridis. ℞. ii. menthe viridis. ℞. v. mastice. ℞. v. gariofilorum. ℞. i. calami aromatici. ℞. i. rosarum floz lambusce añ. ℞. i. sumach myrtillorum añ. ℞. i. corallo. ru. ℞. i. coriandrorum preparatorum. ℞. ii. berbe flores et sumach myrtilli simul bulliant in vini nigri et aque fluviatilis munde et clare. q. s. pro fomentatione usque ad assumptionem quare partis ipsius liquoris. deinde reliqua pulverifentur grosso modo. Ultimo ipsa pulverifata dicte decoctioni addantur. ¶ Digestivum humorum aquorum et cholere simplicis cholere aduste et flegmatici salsi fluxumque intercipientis aut aliquantulum sistens. Recipe aquarum rosate. ℞. xii. acetate. ℞. vi. sumach. ℞. v. mastice. ℞. i. spodij. ℞. v. sumach spodium et mastix contundantur grosso modo. deinde simul bulliant in ipsis aqua ad lentum ignem usque ad assumptionem quare partis ipsarum aquarum et usui referua.

¶ Contra dyarria a causa calida puerientē.

Recipe reubarbari electi. ℞. i. mirabolanorum emblicorum. ℞. ii. myrtillorum succ. ros. veteris ana. ℞. v. Bulliantola simul in aqua acetose usque ad assumptionem tertie partis aque. deinde optime exprimantur et colentur. Vitellus oui detur cum allumine et pus infundatur cum cortice in aceto simplici per horas. iii. deinde coquantur in duabus partibus aque et 3^a acetate aut in simplici aqua tunc ad placitum donec dure scat. Non des. succarum nec res notabiliter succarata non des. aqua stillata. Sed si deliberaret ex toto dare aqua stillata tunc ipsi addat tertiam partem aque ros. non muscate. fiat ferculum ex panis seu milio spiritum et non rari. fiat ferculum ex pane biscocto cibus cum pulvere risi vel fabarum vel ordei cocte in aqua cisterne. Et hec cibaria coquantur in aqua cisterne ipsa que cibaria condiantur cum vitellis ouorum pus retentorum cum cortice suo in aceto per horas tres in quibus ferculis ponatur pulvis myrtilli. Bibat vinum spiritum lympharum cum aqua cisterne vel cum aqua decoctionis plurime myrtillorum vel sumach vel sorborum. Somnus pro nocet pro posse vel quies dormiat super ventrem. Recipe tyriace succarum ros. añ. ℞. i. Incorporentur cum ros. de citonij. sumach duabus horis postquam refectus est. deinde stet duabus horis quod nihil comedat utatur. eluario de sorbis cum succaro rosato si visus est debilis nutritur cum carnibus laudabilibus valde et etiam virtutibus omnibus ipsis coctis assatis vel frictis et coctis cum pulveribus myrtillorum vel sumach et preparatis cum vino granatorum vel de succo berberum vngat venter cum oleis de mastice de myrto mixtis cum cera multum linat.

¶ Contra fluxum ventris ex epatis et stomachi debilitate seu contra lienteriam et fluxum epaticum.

Mixtura stomachi et epatis confortativa. ℞. summamizans absinthij. q. s. pro rasiole vno. passularum nigrarum parum quod cum libet. pulveris mastice quod cum libet pulveris coriandrorum endivie añ. quod cum libet vitellum oui unum Absinthium minutim incidat et non pistet. deinde omnia simul incorporantur optime et fiat ex ipsis unum rasiole qui bulliat per modicum. deinde amoveat eius pasta et sola dicta mixtura

assumat. Si votali mixtura uti non posset que optima est propter amaritudinem accipiat syrupum infra scriptum. ¶ Digestivum stomachi et epatis confortativum. Recipe syrupi de absinthio. ℞. i. oximellis simplicis. ℞. v. aquarum menthe lupulorum añ. ℞. i. cinamomi electi. añ. i. misce. Istud digestivum utatur octo diebus continuis et post assumptionem stet ieiunus horis tribus quo utatur singulo mense propter quod de mense Julij et augusti. ¶ Aliud digestivum stomachi efficacius. ℞. aquarum absinthij menthe cicoree eupatorii añ. ℞. i. cuscute. ℞. i. misce. Istas aquas assumat ut dictum est de syrupo. ¶ Aliud ad idem stomachi efficacius. ℞. syrupi de eupatorio oximel. simplicis añ. ℞. i. aque absinthij. ℞. ii. aque menthe aque capil. venerie añ. ℞. i. cinamomi electi. ℞. ii. misce. Istud syrupo uti incipiat transactis octo diebus post assumptionem syrupi immediate superscripti et assumat quatuor diebus continuis. ¶ Confectio stomachi et epatis confortativa. Recipe dyacori. ℞. viii. spiritum dyarodontis abbatis. ℞. i. spiritum aromaticum rosati. ℞. i. misce. Istius confectio assumat. ℞. iii. in mane cum surgit quatuor diebus continuis singulo mense et post assumptionem stet ieiunus ad minus quatuor horis. ¶ Confectio epatis stomachi cerebri confortativa. Recipe spiritum musci dulc. dyambrie añ. ℞. i. spiritum aromaticum descriptione Sal. ℞. ii. succari albiissimi. ℞. iii. misce et cum aqua absinthij fiat confectio solida in morisello. ℞. iii. pro unoquoque morisello. Quae confectio utatur ut dictum est de alia superscripta immediate et hoc in casu quo non esset ex medicina superscripta liberatus aut notabiliter alleviatus. ¶ Trocisci stomachi et epatis confortativi. Recipe trociscorum de reubarbaro. ℞. i. de absinthio. ℞. ii. spice. ℞. v. croci. ℞. ii. seminis endivie. ℞. v. succari albiissimi. ℞. j. misce. et cum oximelle simplici et fiant pilule. vii. pro. 3. Istarum pillarum non solutivum assumat a duabus usque ad. v. ad libitum de mane cum surgit singulo mense quatuor diebus continuis et post ipsarum assumptionem stet ieiunus ad minus horis quatuor. ¶ Trocisci alij ad idem. Recipe trociscorum de eupatorio de absinthio añ. ℞. i. spiritum dyalucis. ℞. v. croci. ℞. ii. summamizans endivie. ℞. i. misce et cum oximelle simplici reformentur pilule vii. pro. 3. Istarum pillarum assumat a duabus usque ad quaque ad libitum ut dictum est in predicta receptis et hoc ubi ex assumptione superscriptarum non liberet. ¶ Confortativum stomachi et epatis. Recipe coriandrorum preparatorum per casum. deinde confectio una sola cooperta succari quibus utatur. sumendo colear unum ante cibum per unam horam sive per octavam horam et hoc per mensem una die sic et alia non sive accepit medicamentum sive non. ¶ Confortativum ut supra. Recipe mastice albi et lucidi. ℞. iii. Istius mastice assumat integrum. ℞. i. deglutendo duobus diebus in hebdomada de mane cum surgit. deinde stet ieiunus horis tribus quo utatur omni tempore durante morbo propter quod tempore magni caumatia. ¶ Confortativum ut supra. Recipe fisticoz seu pistachioz mandorum et electo. ℞. i. Istius confectio utatur omni tempore diebus intermissis propter quod tempore magni caumatia et diebus in quibus utitur dictis coriandris. ¶ Sacculus stomachi confortativus. ℞. foliorum absinthij partes. ii. menthe recentis partem unam. rosarum siccarum floz lambusce añ. partem. 5. calami aromatici spice añ. ℞. ii. gariofilorum ℞. v. coralli rubei. ℞. ii. coriandrorum preparatorum. ℞. v. mastice ℞. i. myrtillorum. ℞. ii. misce et fiat sacculus in forma scuti et portet istum sacculum tota die et non de nocte ita ut acutior cuspis sacculi laceat directe super ore stomachi. pars vero latior deorsum super umbilicum per digitos tres. ¶ Unctio stomachi confortativa. ℞. oleorum olivum infra scriptorum absinthij. ℞. i. 5. mastice. ℞. i. citoniorum myrtillorum añ. ℞. ii. pulverum infra scriptorum absinthij mastice menthe añ. ℞. 5. sumach gariofilorum calami aromatici macis cyperi gallie muscate cinamomi añ. ℞. 5. myrtillorum corallo. rub. coriandrorum preparatorum añ. ℞. 5. landani optimi. ℞. ii. cere. q. s. pro unguento molli misce et cum modico aceti quantus sufficit ad penetrandum fiat unguentum molle. Quo vngatur totus stomachus in mane cum surgit incipiendo ab ore stomachi inclusive usque supra umbilicum per digitos tres et nullo modo vngat epas nec splen. deinde super stomacho ponatur

factulus dictus et hac utatur ubi exsupra scriptis medicinis non esset liberatus. ¶ Solutum materiam colum in viis ductum. ¶ Enema. ℞. radicū maluanisci. ℞. florū blitū mercurialis añ. ℞. i. semini fenugreci lini cartami añ. ℞. 5. vitellum oui vñd cassi. 3. i. benedicti simplicis succari rubi añ. 3. 5. olei cōmunis. 3. iiii. salis cōmunis. 3. ii. berbera dices et semina bulliant et. deinde tribus cyathis dicte colature omnia addantur et fiat clistere. Quo utatur quando incipit assumere aliquam suprascriptarum medicinarum stomacho ieiuno ad minus semel vel pluries ad libitum cum modis et ordinibus et.

¶ Contra ventris stipticitatem.

Ventris lenitum virtutibus et totius corporis seu membrorum olum restauratum et doloris ipsius ventris mitigatum. ℞. vitellos ouorum recentium ut vñdus diei numero duos vel duos ad amplius et coctos forbiles seu molles valde succari albiissimi trium coctarū. 3. 5. vel ad libitum et melius. 3. i. 3. vitellos coctos molles forbeat seu deglutiat integros si potest simul cum dicto succaro et si non potest ipsos taliter deglutire tunc prius ipsum succarum comedit. deinde vitellos assumat. hos vero vitellos et succarum taliter assumat in mane stomacho ieiuno ad minus per vñdum quartū hore ante prandium quatuor diebus continuis in singula medietate cuiuslibet mensis temporibus frigido et medio. ¶ Vētris lenitum ut supra humorūque euacuatum. ℞. iuris seu brodij medie pinguedinis galline vel caponis ad libitū. 3. viii. succari albiissimi trium coctarū. 3. i. misce. Si vero medicamentum permutare cōuenit aut humores magis euacuandi sunt seu temperandi: tunc istam mixturam ex brodio debite calido et non tepido et succaro dictis deglutiat in mane stomacho ieiuno ante prandium seruatis reliquis modis et ordinibus descriptis in assumptione alterius medicaminis immediate supradicti cōpositi ex vitellis ouorum et succari ut ibi. ¶ Vētris lenitum et. ut immediate supra quolibet pori medicamine aliquoties efficacius. Recipe medicamentum primum siue cōpositum ex vitellis ouorum et succaro ut ibi. ¶ Medicamentum secundum cōpositum ex brodio galline et succaro suprascriptum ut ibi. Si vero medicamentum congruit aliquoties efficacius poribus tunc primo sumat in mane stomacho ieiuno ante prandium dictum primum medicamentum cōpositum ex vitellis ouorum et succaro. Deinde immediate assumat dictum secundum medicamentum cōpositum ex dicto brodio galline et succaro seruatis reliquis modis et ordinibus descriptis in canonibus duobus in assumptione dictorum medicaminum immediate suprascriptorum. ¶ Vētris lenitum et. ut immediate supra efficacius ipso pori immediate. ℞. medicinas omnes descriptas in receptis immediate suprascriptis. passularem transmarinam et corinthiarum paruarum nigrarum. 3. i. Si vero medicamentum congruit efficacius pori immediate tunc primo assumat supradictos vitellos ouorum cum succaro. deinde immediate dictas passulas comedit. Ultimo suprascriptum brodium cum succaro immediate bibat in mane ante prandium stomacho ieiuno seruatis reliquis modis et ordinibus descriptis in assumptione alterius medicaminis immediate suprascripti. ¶ Vētris lenitum ut supra immediate efficacius ipso pori immediate. ℞. medicinas omnes descriptas in receptis immediate antescritas. Ficus citrinae siccae et pingues numero. vi. Si vero medicamentum congruit efficacius pori immediate tunc primo assumat supradictos vitellos ouorum cum succaro. deinde dictas ficus bene masticatas immediate deglutiat et postea immediate passulas dictas. Iudē ultimo brodium ipsius cum succaro immediate bibat in mane stomacho ieiuno et. ut supra de alio medicamine immediate suprascripto. ¶ Vētris lenitum et. ut immediate supra efficacius ipso pori immediate utrosque resolutum et flegmaticum aliquoties educitum. Estque medicamentum senum. ℞. medicinas omnes descriptas in receptis immediate suprascriptis. medulle cartami electi. 3. i. folia menthe numero quatuor. Et si iterum congruit medicamentum aliquoties efficacius pori immediate tunc addat verum vñdum aliud. 3. medulle cartami dicti ficus et menthe masticis et

deglutiat et. ut supra de medicamine hic immediate suprascripto. Si vero medicamentum congruit efficacius pori immediate utrosque resolutum est et flegma aliquoties educendum. tunc primo assumat dictos vitellos ouorum cum succaro. deinde immediate dictas ficus cum ista medulla cartami et menthe bene masticatas omnes deglutiat et postea dictas passulas iudē. Ultimo dictum brodium cum succaro immediate bibat in mane stomacho ieiuno et. ut supra de alio medicamine suprascripto. ¶ Vētris lenitum et. ut supra immediate efficacius ipso pori immediate est quod medicina senum mundificat viscera et abstergit renes. ℞. terbentine electe. 3. dyapbane lucide munde et non lore. 3. 5. succari albiissimi trium coctarum pulueris. q. s. ad ipsam terbentinam debite inuoluerā ut immediate infra. Terbentina ipsa tota simul aut ad libitum ad frusta duo vel tria diuisa secundum possibilitatem assumetis vel ut sibi melius libet inuoluatur optime in dicto puluere succari. deinde frustatus ipsa terbentina seu ipsa frusta deglutiant omnia taliter succaro trium coctarum inuoluta. aut si sibi gratus est ipsa terbentina succaro inuoluta ut hic ante postea tota aut saltem frustatiue ut ante inuoluant in partes scalete seu nebule vino dulci prius madescente. q. s. ad ipsius terbentine debitam inuolutionem. 3. ita terbentinam taliter succaro aut scaleta seu nebula inuolutam ut hic ante assumat in aurora vel ad libitum in mane cum surgit saltem semel in mense et ad amplius in singula medietate cuiuslibet mensis semel quolibet tempore anni preterquam tempore calido. ¶ Vētris lenitum et dolorum mitigatum et. ut supra. Recipe olei cōmunis temperati seu optimi. videlicet olei oliuarum debite maturarū et non putrefactarum nec preternaturaliter aliter immutatarum ipsiusque olei vñdus anni tñ dyapbani coloris suauis odoris quod idem est quod oleum cōmune temperatū. 3. xvi. vitellos oui sine albumine numero. ii. succari albiissimi trium coctarum. 3. i. salis cōmunis. 3. iiii. misce et fiat clistere. Si vero medicamentum permutare vult tunc istud enema seu clistere debite calidum sibi imponi faciat stomacho ieiuno in mane ante prandium per duas horas vel ad libitum ante cenam per horas vñdum. Hoc vero enema taliter uti potest ad libitum semel in singulo mense quocumque tempore anni preterquam tempore calido siue tempore magni caumatis nisi magna necessitas ad hoc incumberet. quo casu tunc etiam tempore magni caumatis ipso enema uti potest. ¶ Vētris lenitum et dolorum mitigatum et efficacius priori immediate viscerumque confortatum. Recipe decoctionis capitis oui castrati vel agni melius oui. deinde castrati et ultimo agni quod caput oui vel castrati et. decoquatur ut hic proxime infra. 3. xv. vitellos oui numero tres. olei amigdarum dulcium. 3. vi. succari albiissimi trium coctarum. 3. i. salis communis. 3. iiii. Caput oui vel castrati et. bulliat in aque fluuialis munde et clare quantum sufficit pro ipsius capitis decoctione usque ad notabilem separationem carniū ab ossibus. deinde decoctio ipsa optime calida coles ultimo tribus cyathis dicte colature reliqua omnia addantur misce et fiat clistere. Si vero medicamentum congruit efficacius pori immediate tunc istud enema sibi imponi faciat debite calidum stomacho ieiuno seruatis reliquis modis et ordinibus descriptis in usu enematis alterius immediate suprascripti.

¶ Contra ventris stipticitatem aliud.

Ventris lenitum leue. Recipe foliorum seu matris vtolarum. ℞. i. sebesten. 3. iiii. penidiarum 3. 5. incidantur folia minutim et imponatur cum sebesten in lib. i. aque bulliant usque ad assumptionem tertie partis. In qua postquam colata sunt dissoluantur penidie. deinde misce. Istius aque assumat ab. 3. v. usque ad. vi. vel sero ante cibum assumptionem per duas horas nec dormiat post. ¶ Aliud efficacius et materie flegmatice precipue ventositatis educitum. Recipe medulle cartami. 3. 5. amigdarum mundatarum et aliquoties assatarum. 3. ii. sebesten. 3. iiii. succari rubi. 3. i. aque fontis lib. ii. bulliant ad consumptionem tertie partis. deinde

de colentur qua utatur ut supra ad. 3. iij. usq; ad. viij. **¶** Aliud fortius. Recipe medulle cartami. 3. ij. sebesten. 3. j. tamarin. 3. j. 5. salis communis. 3. ii. mellis. crudi. 3. i. aque fontis lib. j. 5. bulliant ad quantitatem tertie partis et colentur. dosis ab 3. iij. usq; ad. vii. et plus et minus s; etates regiones et cetera. **¶** Lenitium Serapionis quod equiualeat precedenti. Recipe medulle cartami. 3. ix. aque calide lib. 5. penidiarum. 3. x. proijciatur aqua calida super medullam cartami et permittatur bullire leuiter et in fine addantur penidie colentur et utatur ut supra. **¶** Aliud Serap. et est eductiuum lenitium uentositatis flegmatis et cholere eductiuum. Recipe medulle cartami. 3. iij. amigdalorum mundatarum. 3. viij. anisi. 3. 5. salis communis. 3. i. carniū ficuum pinguium numero. vi. mellis qd sufficit pro eluario. dos ab. 3. 5. usq; ad. 3. i. 5. **¶** Lenitium usuale et nāe ualde proportionatū. Rx. iuris galline uel caponis. 3. x. medulle cartami. 3. i. salis cois. 3. 5. penidiarum 3. i. olei cois. 3. 5. bulliant leuiter usq; ad consumptionem quate partis qd totum calidum sumat añ cibum ut supra. Quidam loco brodij supra scripti accipiūt brodīd caulid cū aliis rebus: tñ in aliqb' lenit' uenter cū brodio caulid non lotorū et non cōplete decoctionis cum oleo et sale tantū maxime qñ super caules cecidit ros aut pruina et colligantur ante solis ortum. Quibusdam uentrem hñibus ualde s; pñicid oportet addere que dicta sunt de cartamo et. Et sciendum q' lenitium uentris in febrib' in qb' sola querit lenitio debent et frigida magis q' calida. **¶** Lenitina vō uentris usualia posita ab Auicē. cap de cura putridarū: ut sunt aque ordei syrupus acetosus simplex syrupus violatus sunt debilia ualde et non nisi ut estimo in uentris fluxibus ualde erunt efficacia. De hac materia vide Auicē. tertia primi de regimine senum. vī de etiam de cura putridarum ubi ponit pukbia alia lenitiua et fortiora.

¶ Contra colicam.

Doloris mitigatiū et intestinorū lenitiū. Rx. foliorū maluarū. ℞. ij. camedreos camepitheos abrotani saune añ. ℞. 5. folij rosmarini añ. ℞. j. florum camomille. ℞. i. 5. aneti. ℞. i. melliloti. ℞. i. 5. radicū altee seu maluanisci. ℞. i. feniculi apij aristologie lōge añ. ℞. 5. seminū fenu greci. 3. i. lini cartami anisi feniculi carui ameos añ. 3. j. baccarū lauri. 3. j. Radices frustatim incidantur in frusta saltem mediocria. semina vō contundant grosso mō: deinde oīa simul bulliāt in q' tate aque simplicis munde et clare et melius ipsius aqua fluuialis sufficienti pro fomentatione usq; ad consumptionē q' tate pñis dicte aque. deinde Rx. decoctionis huius colature cyathos tres seu. 3. xvij. cassie. 3. i. beedie simplicis. 3. 5. olei anetini. 3. iij. vitellū ouī numero. j. eluarij de baccis lauri. 3. iij. salis cois. 3. iij. succari rub. 3. 5. misceātur et fiat clistere. Istud clistere sibi imponi faciat qñ a dolore uexatur. aut futurus est de proximo. **¶** Doloris mitigatiū. Rx. supra scripte decoctionis quantitatem sufficētem pro fomentatione. Rx. spongiarū. ii. quantitatis proportionabilis loco dolenti. In hac decoctione debite calida et nō tepida infundatur spongia deinde optime exprimat postea spongia ipsa pāno lineo simplici inuoluta et taliter debite calida loco uentris apponatur quando dolore infestatur et taliter super loco dolenti dimittatur donec caliditas spongie notabiliter remittatur non tamen infrigidetur nec tepesiat super ipso loco sed reteret aliam s; necessitatem. hac fomentatione utatur quando dolore uexatur prius tamen habito clistere precedente.

¶ Contra colicam uentrosam et partim ex fece.

Enema Rx. olei camomille. 3. vi. oleorū aneti liliorū sifamini añ. 3. iij. vitellū ouī. i. misce. **¶** Aliud enema. Rx. oleorum aneti spice añ. 3. iij. olei liliorū al. 3. vi. vitellū ouī. i. **¶** Aliud. Rx. decoc. capitis castrati. 3. xij. oleorū spice liliorū al. aneti sifamini añ. 3. iij. vitellū ouī. i. iere pigre. 3. 5. misce et fiat clistere. **¶** Enema aliud. Rx. vini albi uinofi. 3. vii. butyri. 3. vi. vitellos ouorum numero. ii. croci. 3. 5. misce

stus dormitionis dormiat super uentrem cōpressus fricationes. Si leniatur ex aliquo istorū supra scriptorū postea frices suauiter locus doloris cum manu uersus dorsum: et si hoc suauementum pñipit tunc fricatio fiat per tempus notabile et pluries reteretur et proprie stomacho ieiuno aut etiam dolore inualecente. Somnus. **¶** Dormiat multuz si potest. **¶** Lenitium et mitigatiū doloris. Vitellos ouī sine albumine sumptos ante cibum cum modico croci suuat. **¶** Lenitium ut supra. Brodium caulium coctum cum carne galline pinguis et ficibus albis pinguib; cū addatur post decoctionem penidiarum quantum libet croci modicum conueniens est ante cibum uel quauis hora stomacho ieiuno. **¶** Solutiuum facile. Rx. cassie. 3. i. sebesten dissolati optime 3. iij. ficus albas dissolutas optime numero. ii. penidiarum. 3. 5. cinamomi. 3. i. aquarū feniculi aneti camomille añ. quā cum sufficit pro potione. **¶** Mitigatiū doloris et resolutiuum. Rx. aque camomille. 3. iij. cinamomi. 3. i. croci. 3. i. succari albißimi. 3. 5. misce et potetur stomacho ieiuno. **¶** Lenitium doloris. bibat olei cois optimi stomacho ieiuno. 3. vi. **¶** Lenitium ut supra. Bibat olei sifamini optimi stomacho ieiuno. 3. vi. si non habet stōchi debilitatem aut olei amigdalorum dulcium tantū dē ad libitū. **¶** Confectio uentositatis resolutiua. Rx. dyacimini uel dyacinamomi. 3. iij. **¶** Uentosa doloris mitigatiua ponatur ipsa super umbilico incluso intra uentrosam quocūq; tpe infestaret. **¶** Solutiuum efficacius pñore. Rx. iere pigre sal. 3. iij. cassie. 3. vi. sebesten. 3. ii. aquarū ruthe aneti añ. q. s. misce et fiat potio. **¶** Resolutiuum. Rx. pulueris seminū ruthe. 3. 5. pulueris se. carui. 3. ii. aque feniculi. 3. ii. vini albi aliquantulum uinofi antiqui. 3. i. misce et potetur stomacho ieiuno. **¶** Euaporatiū. Recipe milij partes. iij. quantum sufficit pro sacculo. salis partes. ii. sursuris florum camomille florū aneti añ. partē. i. misce et fiat sacculus qui debet debite calidus loco dolenti apponi. **¶** Fomentatio euaporatiua. Rx. florum camomille melliloti. ana. ℞. ii. florum aneti. ℞. i. 5. absinthij. ℞. ii. folij ruthe ana. ℞. i. squinanci. ℞. i. 5. artemisie. ℞. i. eupatorii. ℞. i. 5. pulegij. ℞. 5. rosmarini. ℞. i. 5. calamenti camedreos camepitheos ana. ℞. 5. radicis aristolo. ro. 3. i. seminū cartami. 3. 5. se. iunipi. fenu greci ana. 3. i. seminū anisi feniculicarui ameos sileris montani ana. 3. iij. Contundantur omnia grosso modo: deinde misce et bulliant in sufficienti quantitate aque usq; ad consumptionem tertie partis aque. **¶** Confectio resolutiua. Recipe specierum dyacimini. 3. ii. specierum dyaglange. 3. i. cinamomi. 3. i. croci. 3. i. succari albißimi. 3. vi. misce et cum aquarū ruthe et feniculi ana. quantum sufficit fiat confectio solida in morsellis trium. 3. pro quolibet morsello.

Solutiuū facile. Rx. medulle cartami. 3. i. ficus siccas albas pingues. iij. misce et assumat ante prandium per tres horas. **¶** Solutiuum aliud facile et nature familiare. Rx. ficus albas siccas pingues numero. iij. sebesten. 3. iij. passularum pñarū nigrarū. 3. ii. penidiarū. 3. 5. brodij pulli uel castrati. q. s. pro potione. **¶** Solutiuū facile efficacius supra scriptis imediate. Rx. brodij galli decrepiti. 3. viij. polipodij. ℞. i. florū aneti. ℞. 5. se. cartami. 3. 5. sal. 3. 5. gallus prius optime frusticetur deinde occidatur et euiscetur. Ultimo omnia reliqua in eiuo uentre includant et cum ipsis optime decoquantur cui decoct. sumat q' tate dicta et fiat potio. **¶** Unctio mitigatiua doloris et resolutiua. Rx. oleorū camomille absinthij añ. 3. i. oleorum spice liliorum al. añ. 3. iij. olei ruthe. 3. 5. pulueris cinamomi. 3. i. pulueris sileris montani cassie lignee spice añ. 3. i. cere quantum sufficit pro et. misce et cum modico aceti quantum sufficit fiat unctio mollis. **¶** Sppositoriuū uentositatis resolutiuum. Rx. amigdalorū amararū. 3. 5. bdelij. 3. 5. cassie lig. storacis sicce asse añ. 3. i. pulegij spice añ. 3. 5. radicū ieros radicū aristologie ro. añ. 3. ii. seminū apij praßij añ. 3. i. seminū ruthe. 3. ij. seminū sileris montani anisi feniculi carui ameos añ. 3. i. cinamo

De egritudinibus

Ventris inferioris

mi. 3. ij. cimini. 3. j. croci. 3. j. salis cois. 3. j. mellis quantum sufficit pro suppositorijs conficiendis.

¶ Contra vermes.

Elistere

¶ **Unguentum.** R. lactis capni. 3. ij. mell. 3. ij. ¶ **Unguentum.** R. oleo mastice. 3. 5. absinthij amigdalaz amararū añ. 3. j. pulueris aloes absinthij gentiane añ. 3. 5. nigelle. 3. ij. semini portulace coriandrop coral. ru. añ. 3. 5. fellis tauri. 3. j. baurach. 3. 5. cere. q. 8. pro vnguento. pul. pul. deinde oia simul misce et fiat vnguentū. ¶ **Pille solutivae.** R. omnia et humo-ri ipsor. R. aloes. 3. ii. myrre. 3. ii. croci. 3. 5. reubarbari. 3. 5. cor-ticum radicū cappatorum baurach thimi iudaei añ. 3. j. pulueris subtili deinde omnia simul misce et cum syrupo de absinthio. q. 8. ad incorporandū reformens pille. vii. p. 3. ¶ **Potus digestivus.** R. acrimonie. 3. ii. radice gramini. 3. ii. filiginis. 3. 5. coriandrop pparat. 3. ii. semini portulace. 3. i. misce deinde oia bulliant in sufficienti q̄tate aque usqz ad consumptionē tertie partis aque deinde optime exprimantur et colent et dictam colaturam usui reserua. ¶ **Pille interficiētes vermes.** R. croci. 3. 5. myrre. 3. 5. cortice radicis capparorum. 3. i. absinthij. 3. 5. baurach. gra. iiii. thimi nigelle polij añ. 3. 5. sementine. 3. 5. sandonici terre sigillate seminum raphani añ. 3. i. coriandri pparati coral. rub. añ. 3. i. succari albiissimi. 3. 5. pulueriscentur omnia subtiliter deinde cum succo enule. q. 8. ad incorporandū oia reformens pille. ix. p. 3. ¶ **Pulvis pro epi-ebmate.** R. aloes absinthij añ. 3. i. baurach. 3. i. gentiane. 3. 5. sinij calamenti mastice indici nigelle menthe abiotani añ. 3. ij. coriandrorum pparat. coral. ru. añ. 3. i. fellis tauri. 3. ii. succi cepe. 3. 5. pul. pul. deinde oia simul misce. Istius pulue-ris et succi cepe medietas infundatur in aceto convenientis acetositatis deinde in ipso aceto taliter mixto et suaviter cali-do infundatur filtrum in figura scuti aut tela quadruplicata deinde scutum talr infusum et extractū ab ipso liquore asper-gatur cum pre pulueris que remansit. q. 8. ad aspergendum ultimo: deinde scutum talr madefactum et postea aspersum tepidum sup stōcho ponat ita ut cuspis acutior ipsi stōchi cooperiat os stōchi. Basis vō scuti cooperiat fundū stōchi et talr reiteret hoc medicamen ter vel quater in die naturali. ¶ **Confectio.** R. sementine diptami albi añ. 3. i. nigelle. 3. i. se-minum portulace caudani añ. 3. i. coriandrorū pparatorum. 3. i. endagi bagade cornu cerui usi añ. 3. 5. succari albiissimi. lib. i. misce et cum aquis agrimonie gentiane añ. q. 8. fiat con-fectio solida in forma rotunda. ¶ **Eluatiū.** R. tyriace anti-que. 3. 5. ¶ **Emplm.** R. radicis enule. 3. i. folio viridiū boz quatuor infra scriptor. v3 absinthij rathe mēthe abiotani añ. 3. i. nucleor pscor lupinor añ. 3. 5. baurach. 3. i. thimi nigelle gentiane inde aloes añ. 3. i. fellis tauri. 3. 5. cepe. 3. i. coriandro-rum pparat. sumach semis portulace añ. 3. i. olei absinthij olei amigdalorum amararū añ. q. 8. ad impugnandum. Ra-dices berbenuclei et cepe ctundant et deinde sufficienter bul-liant ultimo oia cum reliquis incorporentur et fiat emplm ad lentum ignem.

¶ Contra vermes pro puella dñi Vincilai de ripa patiente exitum añ.

Recipe

succi absinthij. q. 8. ad infusionē infra scripte mi-ce panis in canone infra scripto aloes epanici. 3. i. gentiane. 3. 5. nigelle. 3. ii. mastice. 3. 5. lupulor semis. 3. i. myr-re. 3. 5. coriandrop pparat. 3. ii. corallorū ru. 3. ij. fellis tauri aut saltem bouis. 3. ii. puluerisanda pulueriscentur seorsum et difformiter ut dect fm cano. Deinde in dicto succo absin-thij infundant et ex dicto succo bibat mica panis grossitie i vnius digiti et figure scutalis siue in modū scuti. postea ipsa mica panis talr ibibita aspergat ex dicta mixtura pulueris et fellis tauri aut saltem bouis. Ultimo mica taliter ibibita et aspersa suauiter in uelo serico subtili et raro et.

¶ Contra vermes cum febre et fluxu mæru3 diuersarum sed amplius flegmatis.

Terminum

interfectiū et eductiū mæz acuta rū absteruiū et lauatiū. R. lactis co-

pini. 3. x. mell et est efficac. 3. ii. aut succari et est min⁹ efficac misce et fiat elistere. ¶ **Uermiū interfectiū et eductiū et.** R. oleo mastice. 3. 5. absinthij amigdalaz amararum añ. 3. i. aloes absinthij gentiane añ. 3. 5. nigelle. 3. j. semini portulace coriandrop pparat. coral. ru. añ. 3. i. fellis tauri uel bouis. 3. j. baurach. 3. i. cere noue. q. 8. pro vnguento molli. pul. pul. et si at vnguentū p stōcho et intestinis gracilib⁹ usqz ad umbilicū. ¶ **Uermiū eductiū et pparatiū stōchi.** R. absinthij. 3. 5. nigelle. 3. 5. cornu cerui usi. 3. i. sementine. 3. ii. cortice radicis capparorū. 3. i. seminum portulace coriandrop pparat. añ. 3. i. pul. pul. et cum syrupo de absinthio fiat pille. ix. uel. x. pro 3. ¶ **Digestiū mæuermiū ut supra de vnguento.** R. agrimo-nie. 3. ii. radice gramis. 3. ii. semini filiginis. 3. i. coriandro-rū pparat. 3. 5. portulace. 3. ij. misce et bulliat ad consumptionē medietatis in aq̄ sufficienti q̄tate cisterne et expmant et assu-mat loco syr. 3. ij. bis in die et lymphet et vinū. ¶ **Uermiū interfectiū ut supra de vnguento.** R. sementine. 3. 5. radice diptami albi. 3. i. nigelle. 3. 5. endagi bagade. 3. 5. seminum caudani 3. 5. portulace. 3. i. coriandrorum pparat. 3. 5. gariofilorum 3. 5. cornu cerui usi. 3. 5. succari albiissimi lib. i. misce et cū aq̄-rum agrimonie et absinthij. q. 8. ad conf. fiat confe. solida in morisellio. ¶ **Uae stādce digestiū et vmiū repulsiū.** R. aquarum absinthij. 3. i. 5. menthe scabiose añ. 3. 5. misce et aro-matizetur cum modico modici croci. ¶ **Digestiū ut ime-diate et mēbrioz nāliū cōfortatiū.** R. mastice gra. iij. ¶ **Digestiū ut imediate ut supra et.** R. tyriace antique. 3. 5. vini albi medie vīnositate. 3. i. misce. ¶ **Fluxum resistens et febrem mæ ipsorū adiciendo membra nālia conficando et stipticando et vermes repellens interficiēs et educēs.** R. mira-bolanum kebulū addit. j. ¶ **Aliud ut supra sed efficac.** R. micete. 3. ij. aque absinthij quantum sufficit pro portione mi-sce et fiat potio.

¶ Contra debilitatem ventum naturalium iuncturarum et cō-tra vermes.

Solutiū

facile minoratiū. R. pillarū de bñdicta deiera simplici añ. 3. j. agarici bermoda-cyloz añ. 3. 5. sal gēme. 3. j. 5. 5. 5. 5. mastice. 3. ij. misce et cū syrupo de absinthio. q. 8. ad incorporandū foiment pille. vii. p. 3. Istarum pillarū assumat ab oibus usqz ad quatuor ad libitum in aurora oī mēse sel. Et post ipsarū assumptionē dormiat per borā si pōt sed siet ieiunū quatuor boris ad minus. deinde prandeat si pille eā soluerint uel non assumat lauatiū añ prandium. Nam si forte tardabit solutionē et ipsam leuem fa-ciant. ¶ **Aliud solutiū facillimū.** R. castie. 3. j. 5. mirabo-lanorum kebulorum. 3. ij. aque absinthij. 3. i. ser. caprini. q. 8. pro portione misce et fiat potio. Mirabolani contriti grosso modo infundatur prius in aqua et sero per boras. xij. ad mi-nus. Deinde optime exprimantur et colentur ultimo dicte co-lature ipsa castia. addatur misce et fiat potio. ¶ **Istaz castia fistulam assumat in aurora singulis duobus mēsi-bus et post ipsius assumptionem dormiat parum uel non dormiat et as-sumat cum modis et ordinibus descriptiōn alia medicina. nam tarde soluet ista.** ¶ **Digestiū.** R. aquarum salule. 3. j. 5. menthe. 3. j. absinthij. 3. ij. misce et. Istas aquas calidas assumat in aurora quatuor diebus cōtinuē in singulis duo-bus mensibus. deinde post ipsarum assumptionem dormiat ad libitum et siet ieiunū ad minus boris. iij. ¶ **Confectio Recipe specierum aromatici ro. descriptione Sab. 3. j. dyamu-sci dulcis. 3. 5. succari albiissimi. 3. iij. misce cum aquarum sal-ue absinthij añ. q. 8. fiat confectio solida in morisellio. iij. 3. Isti us confectio assumat vnum morisellum cum excita oī be-bdomada sel. Et post ipsius assumptionē siet ieiun⁹ ad min⁹ boris tribus et non curet interim dormire. ¶ **Solutiū facile.** R. pillarū supra scriptarum. 3. j. Istud solutiū assumat q̄nta die post cōpletā assumptionē supra scriptarū aquarum in singulis duob⁹ mēsi-b⁹. qd solutiū assumat cū modis et ordi-nibus descriptis pillarū supra scriptarū. ¶ **Pille solutivae et cōfortatiue mēbrioz nāliū et iuncturarū et vmiū interfectiue.****

Rx. trociscos de absinthio. 3. li. de reubarbaro. 3. i. nigelle gentiane añ. 3. s. sementine. 3. s. aristologie lōge. 3. i. baurach. 3. s. abrotani. 3. i. cornu cerui usti. 3. i. coriandri pparati. 3. ii. absinthij. 3. ii. saluie. 3. s. mastice. 3. ii. caulis seminis carui mēthe añ. 3. i. myrre. 3. s. croci. 3. i. ruthe. 3. s. seminis plantaginis. 3. ii. aloes omnium simpli collectorum. iiii. pñ. misce et cum felis tauri aut succi porci. q. s. ad incorporandum formentur pillule. vii. pio. 3. Istarum pillularum assumat a tribus usq3 ad v. ad libitum in aurora oibus. xx. dieb⁹ quas assumat cū modis tactis in assumptione aliarū pillarū. ¶ Pille confortatiue stōchi. **Rx.** trociscos de absinthio. 3. i. sp̄rum aro. ro. descriptione Sab. 3. s. menthe sicce saluie añ. 3. i. mastice. 3. ii. misce et cum sy. de absinthio. q. s. ad incorporanduz formentur pille. vii. pio. 3. Istaz pillularum assumat a. ii. usq3 ad v. ad libitum in singula bebda deinde post ipsarum assumptionē stet se iunus horis trib⁹ et iterū dormiat ad libitū. ¶ Lotio peduz **Rx.** saluie. M. li. sticados. M. i. betonice calamenti. añ. M. s. misce deinde bulliant in sufficienti quantitate aque usq3 ad consumptionē q̄reptis aque. Ista lotionē suauiter calida lauent pedes crura et genua ante cenā sel⁹ aut bis ad libitū singulo mense leuiter et parū fricando uersus sursum: et hoc idēz faciat manibus si liber.

¶ Contra exitum ani seu intestini recti propter molificationem ipsius intestini.

Recipe emblicoz myrtilloz. 3. s. sumach rosardañ. 3. i. nucā cypsi. 3. s. thuris. 3. i. vini nigri stiptici. q. s. pio decoctione suprascriptarū rerū. cūdēda cūdantur grosso mō. deinde oīa sūt mixta bulliāt ad lētū ignē usq3 ad cōsumptionē tertie ptis dicti vini. In hac decoctione nō tepida sed suauiter cala sedeat p vnū qnāgesimū hore puella egra imediate saltē post uētris secessum et anteq̄ itestinū in anū introducat. Et saltē bis in die talr sedeat si ipsa non secederet aut saltem spongia vna noua ex dicta decoctione suauiter calida bibita deinde leuiter expressa et panno lineo simplici albo et raro inuoluta apponatur ano zc. ut ante de dicto balneo et ibi retineatur suauiter compressa saltem per horam vnam. Deinde post sessionem dictam in ipso balneo et post dictaz spōgiā et anteq̄ itestinū introducat in anum ut añ tūc pulueris alterius medicamie imediate infrascripti aspergat super dicto intestino p̄ueniens ad hoc. postea intestinum ipm cū dicto puluere in anū itromittit ut possibile est et retineat talr itra anū itestinū ipm cū natib⁹ stātib⁹ strictis per tps notabile ut est possibile. ¶ Ad idem aliud. **Rx.** acacie. 3. i. rosarūz myrtilloz succo. añ. 3. s. sumach. 3. s. balaustiarum. 3. i. antimonis. 3. i. aluminis. 3. s. mastice. 3. s. nucum cypressi. 3. j. spice cassie lignee añ. 3. i. pulueriganda pul. scorsum et dissimiter ut decet fm cano. deinde oīa simul misce. Istius medicamie puluerigati ut hic imediate supra paro sufficiens ad hoc ponat super dicto intestino egresso. Et taliter ponatur imediate post balneum suprascriptū aut et imediate post spongiā suprascriptam. Deinde itestinū introducat zc. ut añ in alio canone alterius medicamie imediate suprascripti. ¶ Ad idem. **Rx.** cōmionum. 3. iiii. balaustiarum. 3. ii. rosarum. 3. i. s. nucum cypressi. 3. ii. vini nigri stiptici. q. s. pio decoctione istarum rez. Citonia ipsa minutim incidantur et melius gratulent deinde reliqua cūdēda cūdant grosso mō. Ultimo oīa sūt mixta bulliāt ad lētū ignē usq3 ad cōsumptionē tertie ptis dicti vini. Si vō medicamē pmutare cōgruit tūc in hac decoctione hō tepida sed tantū suauiter calida sedeat puella. Deinde itestinū asp̄gat ex puluere imediate suprascripto zc. ut ibi. aut spōgia ex hac decoctione bibita intestino apponat zc. ut supra de alio medicamine primo suprascripto composito ex emblicis myrtillis zc. ut ibi.

¶ Contra exuberantem fluxum emorroidarum.

Fluxus emorroidalis cōstrictiū. **Rx.** mirabolanos kebulos numero. ii. pulpas istoz mirabolanoz comedat in aurora q̄tuor dieb⁹ cōtinuis in q̄b⁹ exuberantē fluxū patit et post ipsi⁹ assumptionē stet ieiun⁹ horis q̄tuor et dor

miat iterū non plus q̄ per horā. Hoc medicamine utat quocūq3 tpe anni qñ p̄dictū fluxū patit. ¶ Fluxus emorroidalis cōstrictiū p̄ori efficacius. **Rx.** trifere ferruginate ex arte sahois. 3. ii. aque plantagis. 3. i. s. misce. Si vō medicamen congruit efficacius tunc istā mixturā sumat in aurora debite calaz ut supra de mirabolanis. ¶ Fluxus emorroidalis cōstrictiū efficacius p̄ori imediate. **Rx.** pillarū de bdello. Si vō medicamē cōgruit efficacius tunc a. v. usq3 ad. vii. sumat istarūz pillarum in aurora cum modico vini nigri stiptici ut supra de mirabolanis omnia seruando.

¶ Contra dolorem emorroidarum.

Recipe suauē puocatūz et apitūz emorroidaz. **Rx.** fo lū ficus et cū dorso ci⁹ fricet eas et hoc qñ vult q̄ apiant et sanguinē educāt. Ista utat fricatione pluries cūz emorroides tūz et dolēt et sanguinē querit educē per d̄ hāc p̄cedāt eūones debite ad emorroidas. ¶ Unguētū mitigatiū doli emorroidaz si cū eis est ardoz zc. **Rx.** olei violarūz olei ros. albus oī vitellā ouī cere albe. fiat vnguentum molle inungat petia in dicto vnguento deinde ducat circa cā delā et iponat et ultimo extrahat pena remanente. Et si non sentit ardorē in dolet addat modicū croci. Si est sine ardore ponatur adeps anatis cū substantia corpulēta accepto frusto longo aliquo filio alligato et sic integrū ano apponat dolore infestante et proprie si est sine dolore.

De egritudinibus renum et vesice.

¶ Contra caliditatem renum.

Solutiū facillimū. **Rx.** cassie electe tamarindorūz añ. 3. i. succi violaz recētū et in conserua succari. 3. ii. succi rosaz. 3. ii. mirabolanoz kebuloz pulueris et op. 3. i. draganti succari cādī. añ. 3. ii. lulēp vio. aque endi. añ. q. s. pio dissolutione cassie tamarindi minutim iclī dissoluantur cū dictis lulēp et aq̄ sufficēti ip̄s remanētib⁹ in forma eluarij. ultimo reliqua oīa addant fiat eluariū. ¶ Vnctio p renib⁹. **Rx.** oleoz nenufari. 3. vi. rosati et violati añ. 3. iiii. draganti et gūmi arabici añ. 3. s. semina. iiii. minoz fridoz colum vzlactuce portulace endiūse plantagio añ. 3. i. rasure eboris sandalorum rub. añ. 3. s. cere albissime q̄tum sufficit fiat vnctio mollis pro renib⁹.

¶ Contra caliditatem renum.

Recipe oleoz rosati. 3. i. s. nenufari. 3. i. myrtilloz. 3. s. dragati gūmi arabici añ. 3. s. seium colum maioris fridorū. 3. j. mioz fridoz papaneris albi añ. 3. s. mucillaginē portulace et papaneris albi añ. 3. i. sandal. ru. 3. vi. boli arment. 3. ii. rasure eboris. 3. i. cere albe. q. s. pio vnguento n. oli. Et si ad incorporandā necessaria sit maior olei q̄ritas tunc solum dictum oleum nenufari augeat pulueriganda pul. ut decet deinde omnia simul misce. Ultimo cūz modico modici aceti solum. q. s. ad penetrandum omnia simul incorporantur ad lentum ignem. Ex hac vnctione actu frigida ut est vngatur ut oportet renes. Si vō medicamē congruit efficacius p̄ori imediate tunc **Rx.** vnguenti imediate suprascripti. 3. i. s. mucillaginis p̄sili. 3. s. misce deinde omnia simul incorporant ut supra pro vnguento molli. Si vō iterum efficacius congruit tunc **Rx.** vnguenti imediate suprascripti. 3. i. s. camphore. 3. vi. Camphora ipsa puluerigetur ut decet deinde oīa simul misce et optime incorporantur ad lentum ignem et fiat vnguentum ut supra. Si vō adhuc efficacius conueniet remedium super loco renum ex directo ponat vnam lamam plumbeā latitudis quatuor digitoz et lōgitudis saltē sex digitoz et grossitiei saltē vnus coste cultelli conuenientis ad incidēdū panē pforatā pluribus foramib⁹ latitudinis p̄io grossioris vnus acus subtilis seu conuenientis ad suendum hāc teneat super renibus pluri tempore fm necessitatem.

¶ Contra calculum renalem et uentositatem.

Doloris mitigatiū lapidis cōminutium carum dolorum et mærum colūm eductiūm uēzositatisq3 resolutiū et eductiū. **Rx.** oleoz lilioz albor. 3. iiii.

De egritudinibus

Renum et uesice

Spice. 3. li. aneti. 3. v. camomille. 3. li. vitellos oui numero. 11 pulueris cinamomi. 3. li. croci. 3. 5. pulueris succari. 3. j. salis cois. 3. li. misce. et fiat clistere. Istud clister debite calidum sibi imponat dolore ipsum uexante aut uexationi ex dolore proximo est. Et ipsum et taliter sibi imponat diebus precedente et sequenti die assumptionis solutui proximi infra scripti. ¶ Solutium et est pro priu. R. cassie. 3. i. benedictie. 3. i. eluarij indi. 3. i. aqrū sparagor scolopendrie ana. q. s. pro portione misce et fiat potio. Istud solutium assumat debite calidum in aurora et cum custodia tpe quo actualiter dolet aut dolori proximus est. ¶ Doloris mitigatum lapidis cominutum et ipsius eductum uento suatisq; resolutum. R. oleo scorpionis compositi descriptione. Des. nucleor pscop. 3. i. camomille. 3. 5. olcorum specie liliorum alborum pinguedinis galline an. 3. 5. anatis. 3. i. pulueris cinamomi. 3. li. croci. 3. 5. misce et fiat unctio. Ex hac unctione debite calida ungat locus dolorosus stomacho ieiuno saltem bis in die. v. an. pradium et ante cenam et amplius ad libitum sibi necessitatem. Et ea unctione taliter uti incipiat die sequenti die assumptionis solutui supra scripti. ¶ Doloris mitigatum et lapidis cominutum et. ut immediate supra efficacius porti immediate. R. pitarie. M. i. i. fenationum pullegij calamendi camedreos cameptibeos saune abrotani an. M. 5. radice altee frustatim incisarum. M. 5. seminum lini fenugreci carami an. 3. 5. anisi feniculi carui ameos an. 3. li. florum camomille meliloti alke an. M. i. semina contundantur grosso modo deinde oia simul bulliant in sufficienti quantitate aque fluuialis usq; ad consumptionem medietatis aque postea optime exprimant et colent. cuius colature R. xv. uel ad libitum. 3. xij. olcorū liliorum alborū spice aneti an. 3. li. cal cassie. 3. i. benedictie simplicis succari ru. an. 3. li. vitellos oui numero. 11. salis cois. 3. li. misce et fiat clistere. Si uero medicamen congruit efficacius porti immediate ante istud enema: tunc isto enema utat ipsum dolore infestante et prius stomacho ieiuno ¶ Dolorum mitigatum et. ut supra. Et tantū clisteris puncti supra scripti deptis alijs medicinis fiat fomentatio calida cū spongijs et hys cano. et loco dolenti. R. spōgiae. ii. grossiord trium digitorum et latitudinis proportionalis loco dolenti. Si uero ex supra scriptis medicinis non debite conualescit in firmum tunc ex hac decoctione fiat fomentatio cum spongia sibi cano. loco dolenti quacūq; hora dolore uexante aut uexationi proximo est prius renibus dolentibus quibus fomentatio non fiat. ¶ Dolor mitigatum et. R. dyacnamomi. 3. i. Istius confectionis assumat aliquibus diebus unū morisellū stomacho ieiuno. v. saltem semel in die in mane cum surgit aut et ante cenā per duas horas ad libitum. Ea confectione taliter uti incipiat die tertia post assumptionem infra scripti medicamen cominutui lapidis et. compositi ex litontripon. R. lapidis lincis iudaici ut ibidem. ¶ Lapidis cominutum et ipsius eductum barenularūq; flegmatis et uentositatis. R. litontripon. 3. i. 5. lapidum lincis iudaici spongie an. 3. 5. milij solis seminum feniculi an. gra. v. cinamomi gra. li. aquarū saxifragie spagor an. 3. i. 5. pluerigent pul. deinde oia sibi misce. Istam potionem non solutiuā assumat in aurora debite calidam et non tepidam die tertia post die assumptionis solutui proximi supra scripti si morbus et dolor dat inducias. Et post ipsius potionis assumptionem stet ieiunus horis. iiii. Si uero morbus non dat inducias quia ipsum maxime molestat tunc istam potionem assumat die sequenti immediate post diem assumptionis eiusdem solutui. ¶ Curatio actualis doloris renalis preseruatiue que a futuro lapide renem et a dolore eorum ex nā ipsos renes et vias urinales oppilare ac etiam uentositate eorū virtuti familiaria et usualia ut hic infra. ¶ Preseruatio et cura alio. Ventrīs lenitium facile et usuale est qz medicina senu mundificat viscera et abstergit renes. R. terbentine electe. v. dyapbane lucide munde et non lote. 3. 5. aut ad libitum. 3. i. succari albiissimi trium coctarum puluerigati. q. s. ad ipsam terbentinam debite iolutā ut immediate infra in sequentulater. Terbentina ipsa tota simul aut ad libitum in frusta duo uel tria diuisa sibi possibi-

litatem assumens uel ut sibi melius libet ioluta optime in dicto puluere succari deinde frustatim ipsa terbentina seu ipsa frusta deglutiant oia taliter succaro triū coctarū in uoluta. aut si sibi gratus est ipsa terbentina succaro ioluta ut hic ante postea tota uel quasi tota aut saltem frustatim ut an ioluta in pres scalete seu nebule vino dulci sibi madefacta. q. s. ad ipsius terbentine debitā iolutiones. Istā terbentinā taliter succaro aut scalete iolutā ut hic an assumat in aurora uel ad libitum in mane cum surgit saltem semel in mēse et amplius in singula medietate cuiuslibet mensis semel quocūq; tpe anni prius tpe calo. ¶ Ventrīs lenitium et a renibus eductum facile efficacius porti immediate. R. cassie electe. 3. i. 5. aque ordei ex corticati tpe calo. q. s. pro portione: sed tpe frigido aqua mellis tādē loco dicte aque ordei misce et fiat potio. Si uero medicamen congruit aliquo efficacius porti immediate tunc ista potionem ex cassia si. et. ut hic ante assumat in aurora debite calidā et non tepidam semel in singulo mēse et post ipsius assumptionem non dormiat: aut si dormierit non amplius qz media hora dormiat sed stet in lecto per unā horā cū dimidia post ipsius cassie assumptionem. Et post eiusdem cassie assumptionem stet ieiunus horis quatuor deinde prandeat et non assumat lauandū aliqz et in dicto prandio comedat bites et boraginē. habeat carnes laudabiles ut pulli bedi uel vituli aut siles laudabiles carnes. ¶ Preseruatio a futuro dolore renis et lapidis sed non solutiu. R. amigdalas amaras electas debite mundas et. a cortice suo subtili sic numero. vi. Deinde coctas seu confectas ex una coopertura sola succari albiissimi trium coctarum. Istas amigdalas comedat bene masticando in aurora aut ad libitum in mane cum surgit sed melius in aurora et tunc post ipsas dormiat si potest ad libitum. Et post earum assumptionem stet ieiunus horis quatuor. Istas uero amigdalas taliter utat saltem semel in singula medietate cuiuslibet mensis prius tpe calo. ¶ Preseruatio a dolore renali et. ut immediate supra aliquo efficacius ipso porti immediate renisq; mūdicans. R. amigdalas amaras confectas et. ut immediate supra numero. vi. aque mellis facte sibi canonē in infra scriptis. 3. i. li. Si uero medicamen congruit aliquo efficacius medicamine porti immediate tunc istas amigdalas amaras comedat in aurora uel ad libitum in mane cum surgit: deinde immediate istā aquam mellis bibat calidam et non tepidam aut ad libitum frigidā sed tū melius calidam saltem semel in singula medietate cuiuslibet mensis prius tpe calido et. ut immediate supra de solis ipsis amigdalas amaris. Aqua mellis de qua immediate sit supra mentio. R. mellis electi. 3. i. seu partem unā. aque fluuialis munde et clare. 3. ix. seu partes nouem misce deinde bulliant ad lentū ignē usq; ad consumptionem tertię partis aque continue semper ipsas decoctiones despumando. Ultimo eadē decoctio tunc ab igne depurata coletur per pannū lineū subtilē albu et raru et usui serua. Istā aquam mellis utatur cū dictis amigdalas amaris ut in alia recepta proxime supra. ¶ Preseruatio a dolore renali et. ut proximo supra. R. medulle ossiū ceresford coopte seu confecte cū succaro albiissimo et. ut supra immediate. amigdale amare. 3. i. aque mellis supra scripte proxime. 3. ii. Si uero medicamen supra scriptū pō compositū ex amigdalas amaris et aqua mellis permutare congruit tunc primo istas medullas ossiū ceresford comedat bene masticando: deinde immediate ipsas aquas mellis bibat in aurora uel ad libitum in mane cū surgit seruatis reliquis modis et ordinibus descriptis in assumptione et usu alterius medicaminis proximi supra scripti composui ex amigdalas amaris et aqua mellis ut ibi. ¶ Preseruatio a dolore renali et. ut proxime supra et propter lapidē frangens. R. biordij cicero iperatoris seu cicero rubecord sine nigrorū sibi Zuccen. facti sibi cano. ad hoc. 3. i. pulueris cinamomi. 3. i. succari cū di. puluerigati. 3. ii. misce. Si uero medicamen congruit efficacius priori proximo composito ex medullis ossiū ceresford et aqua mellis. tunc istā potionem debite calidā et non tepidā et etia frigidā sed tū melius calidā assumat in aurora aut ad libitum

blum in mane cum surgit sernacis reliq̃s modis ⁊ ordib⁹
descriptis in assumptione ⁊ usu alteri⁹ medicamis supraferri
p̃ri cōpositi ex amigdalīs amaris ⁊ aqua mell⁹ ut ibi. ¶ Preser-
uatiū a dolore renali ⁊c. ut p̃xime supra. R̃. cretani marini
seu berbe noiāte uenetis berba sancti petri. 3. ij. feniculi aut
ad libitū anisi. 3. j. semina melonū mūdatorū. 3. ij. aque mellis
3. ij. Si vō medicamē p̃ximū supra scriptū pmutare cōgruit
tunc istam berbā cū feniculo ⁊ semib⁹ peponis p̃ comedat
bene masticando deinde immediate ipsam aquam mellis bibat
in aurora uel ad libitum in mane cum surgit ut immediate
de alio medicamine supra scripto. ¶ Preseruatium a dolo-
re renali ⁊c. ut p̃xime supra. R̃. granorū pineatum mūdatorū
deinde optime confectarum ex vna sola cooptura ꝑucca-
ri albiſſimi triū coctarū. 3. 5. Istas pillas talit̃r cōfectas come-
dat bñ masticādo in aurora uel ad libitū in mane cū surgit
saltē sc̃l in singula bebda quocūqz tpe anni ⁊ post ipsarū assū-
ptionē stet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Preseruatium
a dolore renali ⁊c. ut supra p̃xime. R̃. granorū fistulicorū
debite mūdatorū deinde cōfectorū ex vna sola cooptura ꝑucca-
ri albiſſimi triū coctarū. 3. 5. Istos fistulicos comedat bñ
masticando in aurora uel in mane cum surgit ad libitū saltē
sc̃l in singula bebda quocūqz tpe anni p̃ter q̃ tpe calido ⁊c.
ut de pineis immediate supra scriptū. ¶ Preseruatium a dolo-
re renali ut supra p̃xime. Utatur spongijs alternis dieb⁹ tpe
quo apparent ipsi spagi vīrides. Utat̃ peponis cum arillis
seu semib⁹ suis teneralibus ⁊ matrib⁹ in qb⁹ medulle ipse im-
plicat̃ qb⁹ oib⁹ dieb⁹ utat̃ alternis sed nō in multa q̃titate
ne inducerent feb̃rē aut fluxus uētris. Utat̃ añ cibū quatuor
aut. v. bolis raphani mediocris acuitatis optime ipsam ma-
sticando saltē sc̃l in singula bebda t̃pib⁹ tantū frido ⁊ medio
⁊ nō tpe ca. Nota q̃ ea die qua assumit̃ vna ex supra scri-
ptis medicis p̃seruatius a futuro lapide renum ⁊c. Tunc ea-
dem die non assumat aliam.

¶ Contra dolorem calculi.

Solutiū minoratiū facile. R̃. cassie electe bñdi-
cte simplicis sebestē añ. 3. ij. aque spagorū
scolopēdris añ. q. 8. misce ⁊ fiat potio. Si vō formatū in forma
solida factū sit grau⁹ tunc assumat̃ istas pillas. R̃. sp̃erri bene-
dicte simplicis aloes succotrinī pillarū de iera simplicis añ.
3. j. misce ⁊ cū iulep violati. q. 8. ad incorporandū forment̃ pul-
uē. ¶ Enema qd̃ faciēdū est añ solutiū p̃dicta. R̃. florum
blitio. M. j. camomille melliloti añ. M. j. aneti florū pulegij
calamenti altee añ. M. j. seminum lini fenugreci cartami añ.
3. 5. anisi feniculi carui ameos dauci añ. 3. ij. iuniperi. 3. 5. ra-
dicum feniculi petrosilij spagi apij bursci añ. quartam partē
M. j. 5. vitellum oui numero. j. cassie. 3. j. benedicte ꝑuccari
rubei añ. 3. 5. aloes aneti camomille liliorum alborum ana.
3. ii. salis cois. 3. ij. berbe radices ⁊ semina ꝑus grosso modo
contusa ⁊ flores bulliant in sufficienti quantitate aque usqz
ad cōsumptionem tertie partis aque deinde optime exp̃mant̃ ⁊
colent̃ ultimo tribus cyathis dicte colature reliqua oia ad-
dant̃ fiat clistere. ¶ Digestiū. R̃. syruporū de bisantio. 3.
i. de liquiritia oximell̃ simplicis añ. 3. 5. aque capill. ue. spara-
gi. M. j. 5. misce. ¶ Solutiū eradicatoriū. R̃. solutiū supra
scriptum eluari in di. 3. j. misce. ¶ Fomentatio. R̃. paritarie
seu vitriole. M. iij. senationum seu cressonum. M. ij. solio-
ru blitio maluarum añ. M. 5. rutbe pulegij calamenti came-
dreos campeubeos mentastri saūne añ. M. i. radicum alice
M. j. 5. florum camomille melliloti añ. M. j. 5. aneti. M. j. se-
minum lini fenugreci añ. 3. 5. seminum iuniperi anisi dauci
feniculi carui ameos. 3. j. Contundantur omnia grosso mo-
do deinde omnia simul bulliant in sufficienti q̃titate aque us-
qz ad cōsumptionē q̃rte partis aque. Item. R̃. spongijs duas
que infundant̃ in dicta decoctione deinde optime exp̃esse ⁊
postea p̃ano lineo inuolute ⁊ debite calide locis dolentib⁹ ap-
ponant̃ p̃ter q̃ ep̃ati sup̃ qbus locis non dimittant̃ refrige-
ran sed cum tepere incipiunt remoueant̃ ⁊ reiterentur bis vel
ter immediate succellue ⁊ ipsas talit̃r apponat̃ dolore inualeſcē

te. R̃. olei aneti. 3. 5. olei scorpiionum M. 3. j. 5. olei liliorū
alborum camomille añ. 3. 5. milij solis. 3. ij. cinamomi. 3. j. mi-
ſce. ¶ Eluarium lapidis cōminutiū ⁊ ipsi⁹ eductiū ⁊
viarum urine mundificatiū. R̃. iustini descriptione Ni-
co. 3. j. lapidis lincis iudaici spongie añ. 3. vj. milij solis. 3. 5. ci-
namomi. 3. iij. viniriboli. q. 8. ut fiat delectabile. misce. ¶ Cō-
fectio confortatiua stōchi uentositatis resolutiua ⁊ lapidis
cōminutiua. R̃. dyacinamomi. 3. j. ¶ Enema usuale. R̃. oleo
rū camomille liliorū alborū añ. 3. vj. vitellūz oui numero. j. ꝑuc-
cari rū. 3. j. salis cois. 3. ij. misce ⁊ fiat clistere. ¶ Digestiū
usuale. R̃. aquarū sparagorū. 3. ij. scolopēdris laxifragie cap-
ue. añ. 3. 5. milij solis. 3. 5. cinamomi pul. 3. j. ꝑuccari. 3. j. misce
¶ Solutiū usuale in forma solida. R̃. pillarū de iera
simplici. 3. ij. agarici. 3. j. spice. gro. ij. Agaricus infundatur in
oximellis quantitate sufficienti ad infusionem. Deinde oia
simul misce ⁊ cum benedicte simplicis. q. 8. ad incorporandū
refoimentur pillule. vij. pro. 3.

¶ Contra dolorem renalem Enema:

Recipe solioz blitis floz camomille añ. M. j. melliloti
aneti pulegij calamenti añ. M. 5. radices altee
seu maluaūſci. M. 5. feniculi apij petrosilij spagi bursci añ.
quartā partē. M. j. semio lini fenugreci cartami añ. M. j. 5.
anisi feniculi carui ameos añ. 3. ij. dauci iuniperi añ. 3. 5. vitel-
lum oui. j. cassie fistule. 3. i. benedicte simplicis ꝑuccari rubei
añ. 3. 5. oleorum aneti camomille liliorū alborū añ. 3. ii. salis
cois. 3. ii. berbe radices flores ⁊ semina ꝑus stusa grosso mō
bulliant simul in sufficienti q̃titate aque usqz ad cōsumptionē
tertie partis aque deinde exp̃mant̃ ⁊ colent̃ ultimo tribus cy-
athis dicte colature reliqua oia addant̃ ⁊ fiat clistere. ¶ So-
lutiū minoratiū facile. R̃. cassie fistule electe. 3. vj. bene-
dicte simplicis sebestē añ. 3. ij. aquarū sparagorū scolopēdris
añ. q. 8. pro portione misce ⁊ fiat potio. Istud solutiū assu-
mat debite calidum ⁊ non tepidum stōcho ieiuno hoc p̃ octo
horas post cenam immediate p̃cedentem. Et post ip̃sū assu-
ptionē nō dormiat immediate sed liceat in lecto p̃ horā vnam
deinde surgat ⁊ post ipsius assūptionē stet ieiunus tantū horis
iiii. ⁊ non assumat lauiū aliq̃d sed in dicto termino. iij. ho-
ras p̃adeat. Nā forte ip̃m soluet post prandium ⁊ p̃ ferculo
comedat in prandio bletas cum boragine ⁊ feniculo. Item
carne laudabile celixas ⁊ nō assatas ut pulli ꝑdicis bedi ⁊
silium ⁊c. ¶ Solutiū aliud in forma solida ⁊ minorati-
um. Si vō farmacus durum sit sibi gratius q̃ ligdū supra
scriptū tūc assumat pillas istas. Recipe sp̃erri bñdicte simpli-
cis aloes succotrinī añ. 3. i. pillarū de iera simplici. 3. i. misce.
⁊ cum iulep violato. q. 8. ad incorporandū forment̃ pul-
uē. vij. p̃. Istas pillas assumat per. viii. horas post cenam immediate p̃-
cedentē cū reliq̃s modis ⁊ ordib⁹ supra scriptis in assumptio-
ne solutiū minoratiū immediate supra scripti p̃ter q̃ q̃ ipsas
pillulas non calefaciat non comedat sed eas deglutiat inte-
gras. ¶ Digestiū. Recipe syruporū de bisantio. 3. i. de liqui-
ritia oximellis simplicis añ. 3. 5. aquarū cap. ueneris spara-
gorū. añ. 3. i. 5. misce. Istud digestiū assumat calidum ⁊
non tepidum ⁊ hoc per. viii. horas post cenam immediate p̃ce-
dentem deinde post ipsius assūptionem stet ieiunus ad mi-
nus horis tribus ⁊ iterum dormiat ad libitū. Qd̃ digestiū
taliter assumat quatuor diebus ad minus ⁊ taliter ipsum as-
sumere incipiat die secunda immediate sequenti a sumptio-
ne solutiū minoratiū añscripti. ¶ Solutiū eradicatoriū
Recipe solutiū supra scriptū eluari in di. 3. j. misce ⁊ fiat po-
tio. Istud solutiū assumat debite calidum ⁊ non tepidū ⁊
hoc p̃. viii. horas post cenā immediate p̃cedentē cū alijs modis
⁊ ordib⁹ descriptis in assumptione solutiū minoratiū su-
pra scripti p̃ter q̃ q̃ post ipsius assūptionē stet in lecto per ho-
ram vñā in qua dormiet si p̃bit. Transacta vō dicta hora siue
dormierit siue non tunc surgat ⁊ non dormiat ⁊ stet ieiunus
post ipsius assūptionē horis. v. ¶ Fomentatio. R̃. paritarie
seu berbe vitrioli. M. iij. senationum seu cressonum qd̃ idem
est. M. ii. soliorum blitio maluarum añ. M. 5. rutbe pulegij

calamenti camedreos campepitbeos mentbastrisauine ana.
 M. j. radicum altee seu maluaufci. M. s. florum camomille
 melliloti añ. M. i. s. aneti. M. s. seminum lini fenugreci sunt
 peri dauci anisi feniculi carui ameos añ. 3. l. Contundantur
 omnia grosso mō deinde oia simul bulliāt in q̄titate aque us
 q3 ad cōsumptionē quarte ptis aque. R̄. spōgiae duae que infu
 dant in dicta decoctione deinde optime exprime ⁊ postea in
 pāno lineo inuoluant ⁊ debite calide locis dolentibus appo
 nantur p̄ter q̄ epati sup quibus locis non dimittatur in frigi
 dari sed cum incipiunt tepere remoueantur ⁊ reiterent bis
 uel ter successive immediate ⁊ ipsas apponat dolore inualeſcē
 te. Ista fomentatione cum spongijs locis dolentis appositio
 ut hic añ talr utat solum dolore p̄nte ⁊ p̄cedente enemate su
 praſcripto ipam fomentationem. ¶ Vnctio. R̄. oleoꝝ aneti
 3. s. scorpionum meſ. 3. i. s. liliorum alborum spice camomil
 le añ. 3. s. milij solis. 3. i. s. cinamomi. 3. i. misce. hac vnctiōe de
 bite cala vngant loca dolentia dolore p̄nte. quam vnctiones
 faciat ad minus bis in die stōcho ieiuno. v3 ante prandium
 ⁊ ante cenam ⁊ ipsam pluries faciat fm necessitatem. Itez eā
 dein vnctionem talr faciat immediate post dictā fomentationē
 p̄us in exiccatis locis dolentibus. ¶ Eluarid lapidis cōmi
 nutium ipsius eductiū ⁊ viarum urine ab oī mā mundifi
 catium. R̄. iustini descriptione Nico. 3. l. lapidum lincis. 3.
 vj. iudaici spongie añ. 3. vi. milij solis. 3. s. cinamomi. 3. i. iij. vi
 ni riboli. q. s. misce ⁊ fiat potabile. Istud eluarium assumat
 debite calidum per nouem horas post cenam immediate p̄ce
 dentē: deinde post ipsius assumptionem stet in lecto ad mi
 nus horis duab⁹ ⁊ iterū dormiat ad libitum ⁊ stet ieiun⁹ post
 ipsius assumptionem horis. v. ⁊ non assumat lauatiuum aliq̄d
 sed prandeat in dicto termino. ⁊ prandiū sint bletes ⁊ carnes
 laudabiles in assumptione solutiūꝝ supraſcriptoꝝ. Quod
 eluarid talr assumat post assumptionē dicti solutiui tertia die
 supraſcripti ⁊ hoc solū dolore p̄nte aut de p̄ximo futuro aut
 de p̄ximo p̄terito. ¶ Cōfectio stōchi cōſortina uentositatis
 resolutiua ⁊ lapidis cōminutiua. R̄. dyacinamomi. 3. i. Iſt⁹
 confectionis assumat. 3. v. stomacho ieiuno ⁊ mane cum sur
 git sex vicibus ⁊ alternis diebus. v3 vna die ipm assumat ⁊ al
 tera die non assumat. Qua confectione talr uti incipiat ter
 tia die post assumptionē eluarij supraſcripti. ¶ Enema usua
 le. R̄. oleoꝝ camomille liliorū alborū añ. 3. vi. vitellū ouis vñ
 succari rubri. 3. i. salis cois. 3. ii. misce ⁊ fiat clistere. Iſto ene
 mate suauiter calo atatur stomacho ieiuno omnibus. xv. die
 bus semel ⁊ amplius ⁊ minus ad libitum. ¶ Digestiū aliud
 R̄. aquarū sparagor. 3. ii. scolopendrie saxifragie capillorum
 ueneris añ. 3. s. cinamomi puluerisati. 3. i. succari. 3. i. misce.
 Istud digestiū assumat calidū in aurora tribus diebus
 continuis cum alijs modis ⁊ ordinibus descriptis in assu
 mptione digestiui supraſcripti. quo digestiū talr utat in singu
 lis duobus mensib⁹ p̄ter q̄ tpe magni caloris. ¶ Soluti
 uū aliud minoratiū in forma solida ut supra facile ⁊ usua
 le. R̄. pillarū de lera simplici. 3. ii. agarici. 3. i. spice. gra. ii. aga
 ricus infundatur in oximel. q. s. ad infusionē deinde omnia
 simul misce ⁊ cum bñdicte simplicis. q. s. ad incorporandum
 reformantur pille. vii. pio. 3. Iſtarum pillularū assumat a dua
 bus usq3 ad. iiii. ad libitū ⁊ hoc duobus mensib⁹ semel in
 mane cum surgit.

¶ Contra dolorem calculi renalis ⁊ uentositatem a lapide uel
 ab harenulis uel flegmate viscoso uentofante corporis natu
 ralis cōplonis sanguineae ad cholericum tr̄ tendentis etiam
 44. annorum.

Doloris mitigatiū ⁊ lapidis cōminutiū māez
 eductiū uētoſitāt resolutiū ⁊ oppilōis
 viarū apitū. R̄. oleoꝝ liliorū alborū. 3. vi. spice. 3. i. iij. aneti. 3.
 vi. vitell. oui numero. i. pulueris cinamomi. 3. ii. plueris succa
 ri. 3. i. salis cois. 3. i. iij. misce ⁊ fiat clistere ⁊ applica. ¶ Soluti
 uū. R̄. cassiē. electe. 3. i. benedicte simplicis. 3. s. eluarij indi. 3.
 laquarū scolopendrie sparagorū añ. 3. j. misce ⁊ fiat potio ⁊
 obseruet modū minoratiūꝝ. ¶ Intestinorum minoratiū

uū doloris mitigatiū lapidis eductiū harenularum ⁊
 flegmatis itidem oppilōis apitū uentofitatisq3 resolu
 tiū. R̄. piturie. M. iij. senationum. M. ii. pulegij sauiue cala
 menti abrotani camedreos campepitbeos solij añ. M. i. florū
 camomille melliloti alchoen. añ. M. i. s. radicum altee apij
 feniculi petrosil. sparagi brusci añ. M. s. seminū anisi feniculi
 carui ameos dauci cartami lini fenugreci añ. 3. s. vitell. oui
 numero. ii. cassiē. 3. i. bñdicte simplicis plueris succa. añ. 3. s.
 croci. 3. s. oleorum liliorum alborum camomille aneti añ. 3.
 ii. salis cois. 3. i. iij. herbe flores ⁊ semina confusa grosso modo
 bulliant in aqua sufficienti pro tribus clisteribus ⁊ fomenta
 tione infraſcripta: deinde colentur ⁊ ultimo tribus uel. iiii. cya
 ribus dicte colature. reliqua omnia addantur ⁊ fiat clistere.

¶ Doloris mitigatiū lapidis comminutiū ut supra.
 Accipe spongiās ⁊ infunde in decoctione immediate supraſcri
 pta ⁊ hoc modo procede fm cano. fomentationum ⁊ applica
 loco dolenti p̄ter q̄ renibus. ¶ Lapidis comminutiū ⁊ ip
 sius eductiū harenularum flegmatis uentofitatis itidem
 R̄. litontripon. 3. i. s. lapidis lincis iudaici spongie añ. 3. ii. mil
 lij solis feniculi añ. gra. vi. cinamomi. 3. i. iij. aquarum saxifra
 gie scolopendrie sparagorū añ. 3. i. pul. pul. fm canonem. deinde
 omnia simul misce. hanc portionem assumat die sc̄do aut
 p̄ post solutiū supraſcriptum ⁊ hoc fm q̄ morbus magis
 infestat ⁊ obseruet modū digestiūꝝ. ¶ Aliud ut supra. R̄.
 oleoꝝ scorpionis fm Mef. 3. ii. camomille spice liliorū alborū
 añ. 3. s. plueris cinamomi. 3. i. iij. croci. 3. i. piguedis aneti. 3. i.
 misce. hac vnctione vngatur locus dolens bis aut ter in die
 stomacho ieiuno ⁊ c. ¶ Aliud ut supra. R̄. dyacinamomi. 3.
 i. iij. Iſtus confc. assumat aliqñ saltem semel in die. i. hora dige
 stiūꝝ uel añ cibū per horā. ¶ Aliud ut supra efficacius. R̄.
 tantū supraſcriptorum quatuor generū medicinarū p̄ clisteri
 f. barbarum radicū floꝝ seminum. q. s. p̄ semicupio oium po
 sitū ut supra. aque fluuialis. q. s. p̄ decoctione ipsi⁹ bulliant
 ad cōsumptionē quarte ptis ⁊ fiat semicupium fm cano. ⁊ c.

¶ Preseruatium a dicto dolore ut supra. R̄. brodiꝝ cicerū
 rubeoꝝ. 3. vi. succari albiſſimi. 3. s. mellis passularū. 3. ii. mi
 ſce. Istud brodiū assumat saltē semel in oī medietate hebdo
 made ⁊ hoc alternis hebdomadis ⁊ hoc ordine digestiūꝝ
 ¶ Aliud ut supra. R̄. aque mellis lacte fm cano. infraſcriptū
 immediate. 3. i. iij. seminum altee seu maluaufci. 3. i. s. seminum
 coium maiorū fridoꝝ. 3. s. misce. Iſtam m̄xturā assumat ut
 supra. sed qñ vna hebdomada accepit supraſcriptā tūc alia
 bebda accipiat istā. s. tantū semel ut supra. ¶ Aque mellis de
 qua supra. R̄. mell. electi p̄tē. i. aque fluuialis p̄tes. i. iij. misce
 bulliant ad cōsumptionē q̄rte ptis continue bñ dispumādo. ¶ Ali
 ud ut supra. R̄. aque ordei ut immediate infra. 3. i. iij. seminū altee
 seu maluaufci. 3. s. seminum coium maiorū fridorum. 3. i.
 succi ligizie. 3. i. succari albiſſimi. 3. i. s. misce. Assumat cum
 cano. immediate supraſcripto. ¶ Aqua ordei ut supra. R̄. or
 dei excocti ⁊ mundi p̄tē. i. aque fluuialis p̄tes. x. bulliant
 usq3 ad apturā granorū clusue. ¶ Solutiū facile ⁊ usuale
 R̄. cassiē. electe. 3. j. pulpaz sebestē. 3. i. iij. aque decoctionis li
 quiri. 3. j. feri capni. q. s. p̄ portione misce fm cano. ⁊ assumat
 hora ⁊ mō minoratiūꝝ. ¶ Aliud sed efficacius. R̄. pillarū
 de bñdi. fm receptā infraſcriptā. 3. i. agarici. 3. j. Agaricus in
 fundat in oximel. simplici ⁊ icorporent post oia cū dicto ox
 melle ⁊ fiant pille. vii. ⁊ assumat ut supra. ¶ Pille de bñdic
 R̄. sp̄rā eluarij de bñdic. p̄tē. j. aloes succurini tantū de 3 m̄
 ſce deinde cū eluario de bñdic. q. s. fiat magdaleon pro pillis.
 ¶ Preseruatium a dolore renali. R̄. amigdalaz amaraꝝ nūe
 ro. x. passularū. 3. ii. misce. Iſtā m̄xturā assumat stōcho ieiuno
 saltē semel in qualibet medietate mēſis. ¶ Aliud. R̄. nucleorū
 persicoꝝ nūero. x. passularū. 3. i. iij. misce ut supra. ¶ Aliud effi
 caciū. Recipe absinthij terreni ⁊ nō maritimi. 3. i. seminum
 altee. 3. i. s. fenugreci. 3. s. granorū ianiperi. 3. i. s. pistandapist. ⁊
 oia misce in mortario ⁊ fiant pille. vii. pio. 3. assumat ut supra
 immediate. ¶ Aliud. Recipe medulle ossium cerasorū. 3. i. iij.
 passularum. 3. i. s. misce ut supra. R̄. seminū maluarū. 3. i. iij.

tee. 3. ij. seminum minoz fridoz añ. 3. j. radicū liquiritie rase ⁊ munde minutim incise succari sistrabissimū q̄cum pro tragea misce ⁊ fiat tragea pulmenta. Istius assumat a. 3. ij. usq; ad 3. ij. ad libitū ut supra. Comedat tres bolos raphani medie acutatis ⁊ hoc cū sale añ cen i ⁊ cū pane vel sine ⁊ meli⁹ ut supra de alijs. **¶** R. cineris aliud capitis ⁊ cruris leporis decollati ⁊ combusti ita ut fiat cinis. 3. i. vini albi medie vñ cōsistens. 3. li. misce ⁊ assumat ut supra. **¶** Aliud. R. cineris ossium eximium in cruribus. sin genibus posterioribus leporis decollati. 3. i. amigdalorum dulcium pistatarum 3. i. 5. passularum. 3. ii. vini ut supra. 3. iii. misce ut supra. **¶** Aliud. R. corticis rubei interioris imediate nucleo ouellane seu corticis vari ipsius ouellane. 3. j. seminis altee. 3. 5. granoruz pini infusorum in aqua feruenti. 3. v. succari albi sistrabissimū. 3. iii. vini albi subit ut supra. 3. iii. misce ut supra. **¶** Aliud. R. avis picre cauda tremula. 3. 5. prepara aut elixando aut assando ⁊ assumat ut supra. Nota q̄ in ea hebdomada in qua assumit vnam de suprascriptis medicinis p̄seruatiue tūc non assumat aliam p̄ter q̄ aui suprascripte de qua potest saltem semel in qualibet hebdomada comedere dato etiam q̄ assumet aliam medicinam suprascriptam ⁊ idē intelligat de ossibus leporis de cortice rubeo ouellanarum ⁊ de granis pini ipsius suprascriptis. Nam medicine suprascripte sunt aperitiue ⁊ multo usū medicinaruz ap̄tinuā ⁊ p̄p̄ie non p̄ite dolore est efficax cā dolorem ipm adducendi qm mult⁹ usū ipse cloacam renes effeceris ad ipsos renes mās ualde multas superfluas a stomacho ⁊ epato ducendo ⁊ iterum multo usū medicinarum appositarum podagram efficit ⁊ cetera reliqua sunt.

¶ Contra p̄cipitationem flegmatis salis ad renes ⁊ uesicam cum ardore urine ⁊ dolore in collo uesice.

Solutium minoratiuū. R. pillarū de iera simplici. 3. ij. agarici. 3. ii. seminum portulace. 3. 5. misce ⁊ cum succi rosati. q. 8. ⁊ fiant pillule. vii. vel viii. Istas pillulas assumat in aurora zc. **¶** Digestiuū. R. sy. de liquiritia. 3. i. iukp vio. 3. 5. aque capil. uene. 3. i. aque de coc. ordeī excocti ⁊ malua añ. 3. ii. misce. Istud sumat in aurora calm q̄tuor dieb⁹ p̄tinuū. **¶** Solutiuū eradicatoriuū facile. R. cassie. 3. i. bñdicte simplici. 3. v. tamarin. 3. li. sy. r̄pi de ligritia. 3. i. seri capini. q. 8. pro portione multa. Istud sumat in aurora zc. ⁊ sumat pro lauatiuo aque ordeī. **¶** Digestiuū usuale. R. aque capil. ue. 3. i. decoctionis ordeī excocti ⁊ lactis seminum coium fridoz añ. 3. i. 5. succari albi sistrabissimū. 3. ii. misce. Istud sumat per mentem post sumptionem solutiui eradicatorii suprascripti calm in aurora tribus dieb⁹ continuū iter ip̄s dieb⁹. ix. cum modis ut supra. **¶** Solutiuū usuale. R. cassie. 3. i. sy. de ligritia. aque ordeī excocti añ. 3. 5. seri capini. q. 8. Istud sumat imediate post dictum digestiuū cum modis zc. non tū dormiat. **¶** Confectio. R. dyadragmā fridi. 3. i. i. fiat confectio in moxellis. x. 3. pro quolibet. Ist⁹ sumat moxellum vñm in mane duobus diebus continuū iter ip̄s singulorū. xv. dieb⁹. deinde stet ieiunio trib⁹ horis quā incipiat uti post. vii. dies post assumptionē solutiui eradicatorii suprascripti. **¶** Confectio alia. R. trosc. alkekengi sine opio. dyadragmā frigidū succari albi sistrabissimū. q. 8. misce ⁊ cum aque caude eqne. q. 8. fiat confectio ut supra. ista tū terminū singuli mentis ⁊ post assumptionē solutiui eradicatorii per dies. xx. **¶** Clistere. R. decoctionis capitis ouis cyathos. 3. i. vitel. ouis. 3. i. cassie. 3. i. 5. succari ru. 3. 5. misce. Istud utatur in mane ad libitū ad minus oieb⁹ trib⁹ continuū. **¶** Unctio. R. olei ros. 3. i. 5. vio. 3. 5. olei mastice. 3. ii. seminum coium maiorum fridorum. 3. iii. buris. 3. i. rasure boris. 3. 5. boli armeni. 3. i. cere albe. q. 8. pro vnguento molli. Et hac vngantur renes usq; ad os caude ⁊ et inter anum ⁊ testiculos ad minus dieb⁹ duobus in hebdomada qm nadit dormitum ⁊ hoc post assū-

ptionem eradicatorii suprascripti per. viii. dies. Comedat carnes pullos vituli bedi p̄dictis fassani leporis iuuenis capoli castrati annualis sed iste alterentur cum lactuca cocta ⁊ ipsas comedat cum vino granatoruz ipso non bñte tussim. oua sorbilia. Comedat pisces paruos elixos non assatos themalos paruos lucios paruos cauedanos barbos strillos sardenas ⁊ similes pisces puos. Comedat pulcem ordeī amili farinam spelcam spinacibus blites cuz endivia sed abiecta p̄ma aqua ebullitionis blituz fabas fractas ⁊ sine corticib⁹ coctas cū carnib⁹ recētib⁹ cucurbitas attriplices lac capitiū non exite se. nec dolore capitis. Utatur vino gorcto seu coloris grante non vinoso non agressi neq; dulci multum sed ad aliquale dulcedinem tendens uel nāliter uel artificialiter cum succaro optimo aut melle p̄st. paruarum nigrarum aut cum decoctione liquiritie ⁊ sit vinum medium inter grossum ⁊ subtile. Tibsineat se a feb⁹ calis ⁊ p̄p̄e notabilis a falsis ab acuto. Euitet uentos cuiuscūq; generis ⁊ p̄p̄e intensos ⁊ p̄p̄ie boream ⁊ austruz. Et nota q̄ die qua utit vna de suprascriptis medicinis enumeration non utatur alijs.

¶ Contra ardorem virge cum ulcere ⁊ ardore ⁊ dolore intenso calami virge ⁊ collu uesice.

Lenitium intestinor. R. olei amigdalaz dulcis 3. viii. olei violati olei cois vñius anni boni odoris añ. 3. li. vitellum ouis nūero. i. succari albi sistrabissimū. 3. 5. salis cois. 3. ii. misce ⁊ fiat clistere. Istud clistere imponat debite calm per duas horas ante p̄dictū aut per vñā horam ante cenam ad libitum. Et ipso talr utat ad minus semel in qualibet hebdomada. **¶** Lenitium intestinor ut supra. R. olei sisamini. 3. viii. olei violati olei oliuaz añ. 3. v. vitel. ouis nūero. i. succari albi sistrabissimū. 3. 5. salis cois. 3. ii. misce ⁊ fiat clistere. Istud clistere utat cum modis ⁊ ordinib⁹ ut supra. **¶** Alr ad idē. R. decoctionis pinguis carnis porci uel castrati non salite. 3. x. vitelloruz ouorū nūero. ii. olei oliuaz ut supra. 3. iii. salis cois. 3. ii. misce ⁊ fiat clistere. Istud clistere utat ut supra. **¶** Alr ad idē. R. foliorum maluarū. 3. ii. blitis violarū añ. 3. i. radicum malua uiscl. 3. 5. semina fenugreci. 3. 5. vitellū ouis nūero. i. assibgie porcine non salte. 3. ii. olei cois optimi ut supra. 3. iii. succari albi sistrabissimū. 3. 5. salis cois. 3. ii. herbe radices ⁊ semina bulliant in sufficienti q̄titate aque usq; ad cōsumptionē medie tatis aque ⁊ trib⁹ cyathis dicte colature. Reliqua omnia addant ⁊ fiat clistere. Istud clistere ordinatim posui que gradatim p̄cedunt q̄ talr utat ut dī de p̄ clisteri mō vno mō alio cum uoluerit permutationem facere. Aut illo q̄ magis placet horis p̄dictis ut supra non tū q̄ si clistere ipm q̄būq; zell gant ponit sededre sine sale erit utilius q̄ si non apponet sal q̄ feci in ultimo q̄būq; est confortatiuum. **¶** Lenitium intestinor ut supra sed amplius confortatiuū. R. decoctionis ultimate usq; ad separationē carniuz ab ossib⁹ capitis ouis castrati uel agnifed melius ouis lib. i. vitellos ouorū nūero. ii. olei sisamini. 3. iii. misce ⁊ fiat clistere non ponēdo aliqd salis. **¶** Solutium facile. R. pulparū sebestē p̄pararum ut infra 3. i. 5. penidiarum. 3. i. sebestē infundat p̄ horas. xiii. in bōdio pulli macri. q. 8. p̄ separationē ipsarū pulparū ab ossib⁹ ⁊ earū dissolutionē decide pulpe mūdēt ab ossibus. Utio pulpe pistent optime ⁊ pistate cum dictis penidijs optime icez porent ⁊ fiat dactylus. Istud solutium facillimū assumat antediem post cenam p̄cedēt p̄. viii. horas ⁊ post ip̄s assumptionē nō dormiat ⁊ stet ieiunio trib⁹ horis. iiii. tantū ⁊ nō assumat lauatiuū sed in dicto termino quatuor horaz p̄dcat ⁊ comedat res laudabiles. Et ipm solutiuū talr assumat in die imediate p̄cedente q̄tuor dies assumptionis digestiui infra scripti. **¶** Solutiuū facile ⁊ usuale. R. pulparum dactyloz. 3. 5. pulparum sebestē p̄parari ut supra. 3. i. 5. passularum paruarū nigraruz. 3. 5. penidiarum. q. 8. pro dactylo ficudo. Dicte ambe pulpe pistent optime ⁊ pistule similiter deinde omnia misce ⁊ fiat dactylus. Quando uoluerit solutiuū mutare tūc lo co suprascripti solutiui assumat hoc uel aliqd sequentiū numeratop solutiuiorū cum modis ⁊ ordinibus suprascriptis.

De egritudinibus

Minorantium acute mæppie & mærum coiam a viso ductu & lenitu & facile. **R.** mæne. 3. ij. iulep violati. 3. j. decoctionis borum. 3. j. violarum. 3. j. liquiritie. 3. s. passularum nigrarum. 3. ij. tolle istius decoctionis. q. s. pro portione & oia misce & fiat portio. **M**inorantium & ut supra efficacius priori sed tamen facile. **R.** cassie fistule. 3. j. sebestæ. 3. s. pulparum tamarindorum priuoruz aff. 3. ij. iulep violati. 3. j. decoctionis borum. 3. j. violarum. 3. j. liquiritie rase. 3. s. passularum nigrarum. 3. ij. bulus decoctionis accepe. 3. ij. misce & fiat portio. **I**stud solutium assumat debite calidum in aurora seu per. viij. horas post cenâ precedentē. Deinde post assumptionem eius stet ieiunus boris quatuor ad minus. Et interim dormiat ad libitū. & ipm digestiui assu-
mat quatuor diebus continuis post diē solutiui ex manna iulep violati & c. **S**olutium eradicationum. **R.** suprascriptum solutium ex cassia. tamarindis & sebestæ & c. vel aliq d alioz & ipm assumat tertia ole post quatuor dies complete assumptionis digestiui immediate suprascripti. **A**cuitatis urine remissionum & doloris mitigatiuuz & male complexionis acute epatis & oium viarum urine eductiui & ulcerum conglutinatiui. **R.** dyadraganti fridi. 3. j. dyapapaueris. 3. s. succi liquiritie. 3. ij. sp̄rum triasandalorum sine campbora. 3. ij. iulep violati. q. s. ad incorporandum misce & incorporent oia sū cuni pistello in mortario sine igne. totum ducatur in forma solida. **I**stius confectionis assumat. 3. iij. in mane cū surgit duobus diebus in hebdomada ad libitum. Deinde post ipsius assumptionem stet ieiunus boris tribus ad minus. **D**igestiuium usuale. **R.** aque violarum. 3. j. lactis siue dissolutionis prius ipsius papaueris albi. 3. j. lactis siue dissolutionis septimum duorum seminum coium maioruz fridorum. 3. s. iulep violati. 3. j. misce. **I**stud digestiuium assumat calidum in aurora quatuor diebus continuis in singulo mense & cū reliqs modis & ordinibus descriptis in assumptione digestiui suprascripti. **M**inorantium & lenitiui ut supra facilius suprascriptis & usuale. **R.** cassie. electe. 3. j. pulpe sebestæ. 3. s. iulep violati. 3. j. aquarum endiuie partem. j. violarum ptes. ij. de ambabus q. s. pro portione misce & fiat portio. **I**stud solutium usuale assumat semel oī mense in die sequenti. iij. dies post assumptione complete digestiui usualis cum modis ut supra in primis solutiuis ante dictis. **D**olorum mitigatiuium & ulcerum consolidatiuium. **R.** dyapapaueris albi. 3. s. dyadraganti fridi. 3. j. succi violati. 3. j. s. boli armeni. 3. ij. misce & totum redigatur in forma eluarij. **I**stius eluarij assumat. 3. iij. solidū in aurora semel in hebdomada ad min⁹. Et post ipsius assumptionem immediate assumat. 3. ij. aque alkekēgi calide: Deinde stet ieiun⁹ boris quatuor & interim dormiat ad libitū. **A**d idem. **R.** cerasa. iij. uel. iij. alkekēgi ad libitum aque alkekēgi. 3. j. utatur bis cerasis cum aqua alkekēgi bis in hebdomada in aurora cum modis nūc immediate anscriptis in eluario. **A**d idem. **R.** viij. seminum infra scriptorum ex corticatoz smelonis cucurbitæ citrulli cucumeris aff. 3. s. portulacæ maluauiſci. 3. i. iusculami papaueris albi aff. 3. i. s. apij. 3. j. succi liquiritie. 3. j. s. amidi. 3. ij. boli armeni. 3. iij. succi albiſſimi. 3. j. pistanda pistentur & puluerisanda pulueriscentur subtiliter & dragantuz infundatur per duos dieonales & in aque alkekēgi. q. s. ad infusionem. Deinde omnia simul misce & cū mucillagule psilij. q. s. ad incorporandum fiant pillule. vij. pro. 3. iitaruz pillulā assumat. 3. iij. in aurora semel in hebdomada. & poli ipsarū assumptione bibat immediate. 3. ij. aque alkekēgi calide Deinde stet ieiunus boris. iij. & interim dormiat ad libitum. **C**aliditatis superfluerenum remissionum & ipsorum renum confortatiui. **R.** vnguenti Sal. 3. j. s. sp̄rum cerotifandalini descriptione. **D**ef. 3. i. s. rasure eboris. 3. s. boli armeni. 3. ij. misce & cum olei nenuſaris. q. s. ad penetrandum formetur vnguentum molle pro renibus. **E**x hac vntione actu frigida vngantur renes & spina ipsa a renib⁹ infra usqz

Renum & vesice

ad os eandē inclusine & hoc in mane cum surgit & in sero cū vadit dormitum. Et ipsa vntione talr utatur in vna hebdomada singulo die: Deinde interponat sequentes hebdomadā in qua ipsa vntione non utatur & ita pluries reitetet interpolando ut supra dictum est sū necessitatem. **N**ota q̄ supra scriptis medicamib⁹ assumendis per os utatur modis & ordinibus antedictis & hoc onabus hebdomadis continuis Deinde tertia hebdomada nullum medicamen per os assumat Deinde in alijs duabus hebdomadis immediate sequētib⁹ dicta medicamina reassumat & ita assumptionem medicaminum reitetet sū necessitatem interpolando ut supra Et hoc ut virtuti deat quies & natura medicaminib⁹ nō assuescat.

Contra ardorē urine ad intra & forte cū aliquālī excoſatione virge & collineſice & forte alicuius partis concavitatione uesice eiusdem quātinio & ulcus ipsarum.

Recipe oleord amigdalaz dulciū violarū aff. 3. iij. olū uarū seu cōi vni⁹ anni tāū boni saporis & odoris. 3. iij. vitellum oui nūero. j. succari albiſſimi triuz coctarum. 3. s. salis cois. 3. ij. misce. **I**stud clistere assumat debite calm per. ij. horas an p̄didit aut per vna borā an cenā ad libitum. Et ipso talr utat ad minus sē in singula hebdomada. **N**ota q̄ si hoc clistere sine sale ipse pōt secedere seu emittere binc ad duas horas ad malus tunc in ipso nō apponat aliquid salis & melius erit. Et hoc idem obseruet in omnib⁹ alijs clisteribus infra scriptis. **L**enitiuium intestini ex ut supra. **R.** oleoz sisamini. 3. viij. violari. 3. v. oliuarū vni⁹ anni ut supra. 3. v. vitellū oui numero. j. succari albiſſimi triū coctaruz 3. s. salis cois. 3. ij. misce. Si vō congruit medicamē supradictū pmutare tūc loco clisteris supradicti assumat hoc clistē cum modis & ordinib⁹ descriptis in usu clisteris immediate suprascripti. **L**enitiuium ventris & c. ut supra. **R.** decoctionis plinguedinis carniū pinguidi porci uel castrati non salitoruz nec putrefactorum. 3. x. vitellos ouorum numero. ij. olei oliuarū & c. ut supra. 3. iij. salis cois. 3. ij. misce & fiat clistere. Si vō congruit medicamen pmutare tunc loco suprascripti clisteris assumat hoc clistere cum modis & ordinibus descriptis in usu clisteris suprascripti. **L**enitiuium intestini ex ut supra. **R.** foliorum maluarum. 3. ij. blitio violarum aff. 3. j. radicū maluauiſci. 3. j. seminum linā. 3. i. assungie porcine non salte. 3. ii. olei cois ut supra. 3. q̄ mor. succari. albiſſimi. 3. s. salis cois. 3. ij. herberadices & semina bulliant in sufficienti q̄ntitate aque pro clisteris usqz ad consumptionem medietatis aque Deinde optime expriment & colent ultimo tribus cyathis dicte colature reliqua omnia addant & fiat clistē. **L**enitiuium ut supra & amplius confortatiuium. **R.** decoctionis ultimate usqz ad separationem carniū ab ossibus capis oium uel castrati uel agni sed melius ouis. 3. xvi. vitellos ouorum nūero. ij. olei sisamini. 3. iij. In hoc clisteri non ponatur aliqd sale misce & fiat clistere. **S**olutium facile coium mærum a stōcho & ab intestinis sū. **R.** pulparum sebestæ pparatarum ut bic infra 3. j. s. penidiarum. 3. j. sebestæ fundatur per boras 24^{or} in budio pulli macri. q. s. pro separatione ipsarum pulparum ab ossibus & earum oī. solutione. Deinde pulpe mī dentur ab ossibus. **C**ultimo ipse pulpe pistentur & pistate cum dictis pen dijs optime incorporentur & fiat dactylus. **I**stud solutium facillimū assumat ante diē post cenam immediate pcedente. n per boras. viij. Et post ipsius assumptionē stet ieiunus boris. iij. & non assumat lauariū aliqd sed in dicto termino quatuor borarum p̄ndeat & in ipso p̄ndio comedat blitea cū boragie & res laudat illoz. Et ipsum solutium talr assumat in die pcedenti quoz dies assumptionis infra scripti solutiui minoratiui. **S**olutium facile & usuale & c. ut bic ante. **R.** pulparum dactyloz. 3. s. sebestæ pulparū pparatarū ut supra. 3. j. s. passularum p̄uad nigrarū nāsmaticumard. 3. s. penidiard. q. s. pro dactylo fiendo. Si vō vult medicamen immediate suprascriptum pmutare: tūc loco ipsi⁹ assumat hoc solutium cū modis & ordinibus descriptis in

assumptione solutui suprascripti. ¶ Minoratiū dācutema-
terie ppe ⁊ māerū coīnza vijs ductuū eductuū lenitiū ⁊ fa-
cile. Recipe māne. 3. ii. in lep violati. 3. i. decoctionis violati
3. i. ligritie. 3. 5. passularū puarū nigrarū trāsmaritimarū co-
rinthiarū. 3. ii. Isti cōfectionis. q. s. pro potione. deinde reliq̃
oīa addantur misce ⁊ fiat potio. Istud solutiū minoratiū
assumat die 3ª sequēti assumptionē alteri solutiū suprascri-
pti ⁊ cū modis ⁊ ordinib⁹ descriptis in assumptione ipsi so-
lutiū suprascripti cōpositi ex pulpīs sebestē ⁊ penidijō ut ibi
¶ Minoratiū māerū ⁊c. ut supra pōri efficacī ⁊ facile. Rx.
cassiei. 3. i. pulparū sebestē. 3. 5. tamarindoz pūnoz añ. 3. 5.
iulep violati. 3. i. Decoctionis suprascripte in solutio imme-
diatē suprascripto. q. s. pro potione. misce ⁊ fiat potio. Si vō
solutiū cōgruit efficacius pōrib⁹ tūc loco ipsi solutiū pōris
assumat hoc solutiū cū modis ⁊ ordinib⁹ descriptis in assū-
ptione dicti solutiū imediatē suprascripti. ¶ Digestiū ma-
terierū acutarū. Recipe syrupi de papauē. 3. 5. in lep violati
3. i. decoctionis violaz. M. i. ligritie rase. 3. 5. passularū puarū
nigrarū trāsmaritimarū corinthiaz. 3. ii. Rx. hui⁹ decoctio-
nis. 3. iii. Deinde oīa reliq̃ addantur misce ⁊ fiat potio. Istud di-
gestiū assumat debite calidū in aurora seu per octo horas
post cenā imediatē pcedentē dictā horā assumptionis. Deinde
post ipsi⁹ assumptionē stet ieiunus horis. iiii. ad min⁹ ⁊ in-
terim dormiat ad libitū. Et ipsū solutiū taliter assumat qua-
tuor dieb⁹ cōtinuis sequētib⁹ imediatē diē assumptionis so-
lutiū pmi minoratiū suprascripti cōpositi ex mānā iulep
violato ⁊c. ¶ Solutiū eradiciū facile ut supra. Rx. solu-
tiū suprascriptū cōpositū ex cassiei. tamarindis ⁊c. ut ibi.
Hūc solutiū toti addat 3^a pō solutiū eiusdem sen hoc solu-
tiū augeat in sextertia pportione. Istud solutiū eradi-
catiū assumat 3ª diē post quatuor diēs cōplete assumptionis
digestiū imediatē suprascripti cū modis ⁊ ordinib⁹ qbus su-
pra in eodē solutio suprascripto. ¶ Acuitatis humor ⁊ ur-
ine remissiū. Recipe seminū coīuz quatuor maiorū frigidoz. v3
cucurbite cucumerū melonis citrulli añ. 3. i. aque solatri. q. s.
pro potione succari albiissimi triū coctarū. 3. i. Dicta semina
pūs mūdāta a suis corticib⁹ pistent⁹ ⁊ dissoluant⁹ optime cū
dicta aq̃ solatri. deinde succarū addat. misce ⁊ fiat potio.
Istā potione actu frigidā tpe calido ⁊ actu calidā tpe frigidō
assumat in aurora aut in mane cū surgit ad libitū duob⁹ die-
bus in singula bebda q̃cūqz tpe anni ipse i firmus molestas
morbo ipso suprascripto. ⁊ post eius assumptionē stet ieiun⁹
horis. iiii. ad min⁹. ¶ Ulcerū mūdificatiū ut supra. Reci-
pe aque mellis apum canonice facie sm aliā receptā ppe in-
frascriptā. 3. vi. Isti aque mellis debite calide nō tepide assu-
mat eger. 3. vi. sōcho ieiuno in aurora saltē quatuor dieb⁹ con-
tinuis. Deinde post ipsi⁹ assumptionē imediatē stet ieiun⁹ ho-
ris. iiii. ⁊ melius 4^{or}. Et iteriz dormiat nō amplius. ii. horis.
hāc vō potione istius aque talr reiteret tpe biterpolatis fz
necessitatē nec mirandū si hoc mūdificatiū ex melle possi-
tuz est imediatē suprascriptū cōpositū ex seminib⁹ coibus q̃-
tuor maiorib⁹ frigidis. Qm̃ semina dicta absterfua sūt mūd-
ificatiua ⁊ minuo q̃ ipsa aq̃ mellis. ¶ Ulcerū mūdifica-
tiū ut supra. Rx. aque mellis de qua supra. q. s. ad siringati-
onē virge ⁊ totius uesice. Et hac aqua tepida in modū lactis
cū mulget ab ubere stringat virga saltem semel in die dieb⁹
necessarijs ad hoc. ¶ Aqua mellis canonica de qua in alia
recepta suprascripta sit mētio. Recipe aque simplicis fluuiā
lis mūde ⁊ clare. 3. ix. mellis electi. 3. i. seu ptem pōderalem
quantitatē ad libitū misce. deinde simul bulliant ad lērum
ignē continue dispumādo usqz ad cōsumptionē saltē q̃rte par-
tis ⁊ melius teritē ptis dicte aque. deinde usui serua. Istā aq̃
in potu utat⁹ ⁊ ex ea uesica siringet⁹ ut supra in alijs duab⁹ re-
ceptis de ipsa aqua mellis imediatē suprascriptis. ¶ Acuita-
tis humor ⁊ urine remissiū ut supra ⁊ doloris ab ipsa uri-
na mitigatiū. Recipe lactis mulieris. q. s. ad injiciendū in
vā cū siringa. aut ad libitū. albuminis oui optime aquassa-
ti ⁊ dispumati. deinde mixti cū dicto lacte. Istud medicamē

imponat in vā cū siringa tepidū in modū lactis cū mulget⁹
ab ubē. hoc vō medicamē talr utat⁹ saltē bis in singulo die
plurib⁹ ⁊ plurib⁹ dieb⁹ cōtinuis. ¶ Acuitatis humor pmi
sui ⁊c. efficacī pōri imediatē. Rx. seminū coīuz 4^{or} maiorū
frigidoz. 3. 5. papaueris albi. 3. ii. pulparū sebestē. 3. i. 5. Lactis
seminū papaueris. q. s. pro potione. Istē pulpe sebestē dissol-
uant⁹ optie cū dicta aq̃ papaueris. q. s. ad ipsaz dissolutionē.
semina vō mūdāta a corticib⁹ suis pistent⁹ ⁊ dissoluant⁹ opti-
me cū alia pte dicte aque papaueris. Ultio oīa fil⁹ misce ⁊ fiat
potio. Si vō medicamē cōgruit efficacī pōri imediatē tunc
istā potione assumat in mane ⁊c. ut supra p oīa de alio medi-
camē imediatē suprascripto dictū est. ¶ Acuitatis humor
rū remissiū ⁊c. ⁊ doloris ab ipsa urina mitigatiū. Rx. pinea-
rū gnoz mūdātoz. deinde ter ifusoz in aq̃ feruētī. 3. xii. semi-
nū papaueris albi seminū altee portulace añ. 3. ii. succari al-
bissimi triū coctarū lib. ii. semina oīa pistent⁹ grosso mō. deinde
oīa fil⁹ misce. Ultio cū aque nenufaris q̃titate sufficienti
ad hoc fiat cōfectio solida in mortellis. iiii. 3. pro q̃cūqz mortel-
lo. Istius cōfectionis assumat vnū mortellū sōcho ieiuno in
mane per duas horas ad min⁹ añ pādū. ⁊ tādē dem assumat
añ cenā ad min⁹ per vnā horā saltē trib⁹ dieb⁹ in singula be-
bdomada q̃cūqz tpe āni pter q̃ tpe itērioris frigoris bycma-
lio. ¶ Dolor mitigatiū. Teneat caput vge seu pte doloro-
sam vge in aq̃ frigida simplici mūdā ⁊ clara. hoc vō medica-
mē talr utat⁹ pluries ad libitū in die ipsū talr reiterando
plurib⁹ ⁊ plurib⁹ dieb⁹ ad libitū. ¶ Acuitatis humor remif-
siū ⁊c. ut supra ⁊ est ppiū. Rx. seminū coīum quatuor maiorū
frigidoz. 3. ii. papaueris al. 3. i. succi ligritie. 3. ii. aque alkekē-
gi. q. s. pro potione. Istā semina pūs mūdāta; deinde pistata
ut supra succusqz ligritie oīa fil⁹ cū dicta aq̃ incorporent⁹ mi-
sce ⁊ fiat potio. Si vō cōgruit medicamē magis ppiū tunc
istā potione assumat in mane seruatis relijs modis ⁊ ordinib⁹
descriptis in assumptione ⁊ usu potionis suprascripte.
¶ Acuitatis urine remissiū ⁊ dolor mitigatiū male cō-
plonis acute epatis renū ⁊ oīum viarū urine euacuatiū ⁊
ulcerū cōglutinatiū. Rx. dyadragati frigidī. 3. i. dyapapau-
ris. 3. 5. succi ligritie. 3. i. spērū triasandaloz sine cāpborā. 3. i.
iulep violati. q. s. ad incorporādū misce ⁊ oīa fil⁹ incorporen-
tur in mortario cū pistello ⁊ sine igne ⁊ totū redigat⁹ in forma
solida saltē medie caliditatis. Isti cōfectionis assumat. 3. iiii.
in mane cū surgit duob⁹ dieb⁹ saltē in bebda ad libitū. Deinde
post ipsi⁹ assumptionē stet ieiunus horis tribus ad min⁹.
¶ Acuitatis humor ut supra remissiū pōrib⁹ oibus effica-
cijs. Rx. trociscos alkekēgi sine opio de papauē añ. 3. i. dia-
gati. 3. i. spērū triasandaloz. 3. ii. seminū maluarū. 3. ii. succi lig-
ritie citonioz añ. 3. 5. mucillaginū psilij. q. s. ad oīa optie dis-
soluēdū ⁊ incorporādū. Pistada pistent⁹ ⁊ puluerizanda pul-
uerigent⁹ subtilr. deinde oīa fil⁹ optie incorporent⁹ ⁊ fiat mag-
daleon pro pillis formadis. Si vō medicamē cōgruit effica-
cijs oib⁹ suprascriptis tūc istā pillaz assumat. 3. ii. in mane
cū surgit duob⁹ dieb⁹ in singula bebda tpe calo. Et post ipsaz
assumptionē imediatē bibat aq̃ imediatē infrascriptas ⁊ post
eaz assumptionē stet ieiun⁹ horis. iiii. ad min⁹. ¶ Aq̃ de qua
supra sit mētio. Rx. aq̃rū papaueris albi. 3. ii. solatri. 3. i. succa-
ri albiissimi triū coctarū. 3. i. myrtilloz fructuū pistatoz. 3. ii.
misce. Istā potione assumat imediatē post assumptionē pil-
lulaz imediatē suprascriptaz. ¶ Digestiū usuale māerū ⁊c.
⁊c. ut imediatē supra. Rx. aque violaz. 3. i. lactis seu dissolu-
tionis seminū 4^{or} maiorū frigidoz. 3. i. 5. lactis seu dissolu-
tionis seminū papaueris albi. 3. i. iulep violati. 3. i. misce. Istū
digestiū assumat calidū in aurora quatuor dieb⁹ cōtinuis in
singulo mēse ⁊ cū relijs modis ⁊ ordinib⁹ descriptis in assū-
ptione digestiū suprascripti cōpositi ex syrupo de papauē
iulep violati ⁊c. ut ibi. ¶ Lenitiū ⁊ minoratiū ut supra
facili⁹ suprascriptis solutiū ⁊ usuale. Rx. cassiei. 3. i. pulpa-
ru sebestē. 3. 5. iulep violati. 3. i. aq̃rum endiuie partē vnā
violatū ptes. ii. De ambab⁹ aq̃s. q. s. pro potione misce ⁊ fiat
potio. Istud solutiū usuale assumat oī mēse semel in se-

De egritudinibus

[illegible]

Kenû z uesice

medicamine immediate suprascripto. ¶ Absterfus sanatus
et consolidatus. Recipe lactis eque et est ppnd. aut ad libitū ca-
pie sed melius eque. 3. iiii. Istud lac tepidū calore cum mul-
get ab ubē assumat nōcho ieiuno saltē in mane cū surgit p-
uo babito nērio bñficio aut saltē tēto bñc. Et post assump-
tionē lactis stet ieiun⁹ saltē horio. iiii. et interim nullo modo
dormiat nec laceat sed in camera gescat p̄tū: p̄tū sedendo
p̄tū deambulādo put suenāe est grātius. hoc vō lacte talr
utaf t̄pibus pluribus cōsilio spectabiliū dñorum doctorū cu-
rā hāc agētium tē. ut infra in cap̄ ultimo in fine buius cōfi-
lij descripto. ¶ Cōsolidatiūū ulcerū ipsius mōdificatione fa-
cta. Recipe mumie. 3. i. boli arment. 3. ii. trociscor alkekengi.
3. 5. succi ligritie. 3. i. aque caude egne. q. 8. pro colyrio tē. ut
supra. Puluerifāda puluerigēf seorsuz et difformiter ut de-
cet fm canonē. deinde oīa simul misce. Istud medicamē de-
bite calidū t̄pibus frigidō et medijs et frigidis t̄pē calido assu-
mat eger nōcho ieiuno in aurora saltē trib⁹ dieb⁹ in singula
bebōa intermissis seu interceptis saltē per vnū diē dieb⁹ ali-
is in qbus nō assumat per vñd talē diem. ¶ Cōsolidatiūū
ulcerum tē. ut immediate supra. Recipe acatie alumis cum
aq̄ alkekēgi añ. 3. 5. hypogstidos. 3. ii. adiptis anseris. 3. i. olei
rosati. q. 8. pro colyrio tē. ut supra. Puluerifāda puluerigēf
seorsuz et difformiter ut decet fm canonē. deinde oīa siml
misce. De hoc medicamine actu frigidō nō tñ acute frigidō
imponat v̄ge et scauitati v̄ge als uesice cum siringa aut ipul-
sorio seu sfolgarolo singulo die pluries et saltē nōcho ieiun-
no et pluribus dieb⁹ iudicio dominorum doctorū tē. ut supra.
¶ Cōsolidatiūū ulcerū tē. ut immediate supra efficacius ipso
p̄ori immediate. Recipe terrefigillate. 3. ii. chimole cornu cer-
ui ualde usti añ. 3. 5. storacis ligdr. 3. ii. olei rosati. q. 8. pro co-
lyrio tē. ut supra. puluerifāda puluerigēf seorsuz et difformi-
ter ut decet fm canonē. deinde oīa simul misce. Si vō medi-
camē immediate suprascriptum pmutare cōgruit tūc de hoc
medicamine v̄ge imponat et uesice tē. ut supra de alio medi-
camine immediate suprascripto. ¶ Cōsolidatiūū ulcerū tē. ut
immediate supra. Recipe ynguenti ceruse. 3. ii. sarcocolle thu-
ris añ. 3. ii. amili. 3. i. pignedis anseris. 3. i. lactis mulieris. q.
8. pro colyrio tē. Puluerifāda puluerigēf seorsum et diffor-
miter ut decet fm canonē. deinde oīa simul misce. Si vō me-
dicamen immediate suprascriptū pmutare cōgruit tūc de hoc
medicamine imponat v̄ge et uesice ut supra de alio medica-
mine immediate suprascripto. ¶ Cōsolidatiūū ulcerū tē. ut
immediate supra efficac⁹ p̄ori immediate. Rx. karabe. 3. i. turris
terre sigillate añ. 3. 5. coralli alb. 3. i. amili. 3. i. plūbi usti deide
abluti cum aq̄ alkekēgi sufficiēti quātitate ad hoc. 3. i. troci-
scor alkekēgi. 3. ii. lactis mulieris. q. 8. pro colyrio injiciēdo
in uesicā. pul. pul. seorsum et difformiter ut decet fm canonē.
deinde oīa simul misce. Si vō medicamē cōgruit efficac⁹ p̄o-
ri immediate tūc de hoc liquore imponat v̄ge et uesice tē. ut
de alio medicamine immediate suprascripto. ¶ Cōsolidati-
uum ulcerū tē. ut supra. et ualet in corrosione ppinq̄ meatus.
Recipe trociscor de cart. 3. ii. merdasengi. 3. 5. ceruse lote cuz
aq̄ alkekēgi. 3. i. amili. 3. i. terre sigillate cornu cerui ualde usti
añ. 3. 5. corallorum alborum rn. añ. 3. i. lactis mulieris. q. 8. p
colyrio tē. ut supra. Si vō medicamen pmutare cōgruit tūc
de hoc liquore imponet v̄ge et uesice tē. ut de alio medicamē
ne immediate suprascripto. Si vō dolo est fortis. tūc Reci-
pe colyrium album ad oculos. lactis mulieris añ. 3. 5. misce
Si vō dolo est fortis tūc de hoc liquore imponat v̄rige et
uesice cum siringa ut de alio medicamine immediate supra-
scripto. ¶ Euitāda gñaliter. Euitet regimē omne calefactuz
notabilr et pprie motus corporeos et alios et pprie nutritiō
seu cibum et potum salios et acutos amaros et multum duli-
ces et calidos saltē ultra p̄mum gradum. ¶ Euitet coitus.
Alie vō q̄ plures ad hoc curatiue ab auctorib⁹ infra scriptis
medicinis sunt intensiores efficaciores et v̄turi magis mole-
ste seu ualde molestiores oībus alijs medicinis v̄turi fami-
liarib⁹ in isto cōsilio seriose ad hoc canonice curatiue cuius.

modi sunt pprie. Uomitus crebro factus. stupescientia nisi dolor sit uehemens ualde quo uehementi ualde exire dolore ipso in tunc stupescientia ueniunt ut iusgamus opium etc. Quas medicinas qz itiores efficaciores et uirtuti ualde molestie sunt hic nō seriose describo speras ex dictis alijs medicinis oibus uirtuti familiarib⁹ in isto consilio seriose suprascriptis curā pfecti securi et cū minori molestia infirmi. ¶ Nota qz suprascriptis medicaminib⁹ oibus assumēdis per os utat ipse infirmus cū modis et ordinib⁹ descriptis in ipsis medicaminib⁹ seu in canonib⁹ usualib⁹ medicaminū ipsorū omnib⁹. Et hoc duab⁹ hebdomadis continuis. Deinde in 3^a hebdomada duabus dicta nullā medicamē per os assumat. postea in alijs duab⁹ hebdomadis immediate sequētib⁹ ipm 3^a hebdomada dicta medicamina per os reassumat ut supra. postea in alia hebdomada sequēti prima nullum ex his medicaminib⁹ per os assumat. Et ita assumptionē ipsorū medicaminū pluries reiteret fm necessitate interpolādo semp vnā hebdomadē et nō assumendo dicta medicamina et hoc ut uirtuti descriptis et nā medicaminib⁹ nō assuecat. Et bīc idē cādo de spali interceptione medicinarū assumēdarū per os talid per pnam et scōaz medicinales uirtutes. Ipse etiā in oibus alijs morbis cronico canonice obseruādu est. Et ampli⁹ qz pima a suprascripto morbo debite ualet infirmus tūc non ulterius medicinis curatiuis per pnam et scōam uirtutes earū suprascriptarū. Nec etiam alijs medicinis curatiuis ad hoc per dictas duas uirtutes ulterius utat. Nā medicinis per pnam et scōam uirtutes eorū morborum curatiue sanitati seu corpori sano applicate egritudinē tridē sunt adducētes. Quā medicine graduales per pnam et scōam uirtutes earū tales sunt ppter nām utrum talū gduum. Ideo corpori sano applicate sunt egritudinē pducētes. Que canonice applicate corpori egro sunt eius curatiue et neutro applicate sunt ipsius pseruatiue. Uerū nāqz medicine graduales per ternā et qrtam uirtutes earū tales corpori sano canonice applicate sanitatis sunt pseruatiue. Egritudinē autē et neutralitati canonice applicate eedē et 3^a et 4^a uirtutes medicinarū ipsarū sunt morbi curatiue et neutralitatis pseruatiue. ¶ Remissiones pro medicinis simplicibus et etiam picularib⁹ cōpositis oibus suprascriptis integratibus seu cōponētib⁹ medicinas oēs cōpositas seriose in isto consilio suprascriptas colligēde sūt ab auctorib⁹ pxijs infra scriptis in locis pxijs medicinarum ipsarum ut pxijs infra. Oium uo medicinarum cōpositarū suprascriptarum medicinas oēs simplices et pculares etiā cōpositas collige ab auctorib⁹ pxijs infra scriptis. Et p istas medicinas oēs descriptas in ipsorū auctorū medicinis cōpositis collige in capitulis eorū pxijs curarū absolute morborū ardoris urine. Deinde excoiationis vge et ut supra: aut saltē capitis eius ad intra. Et pxijs in capitulis pxijs de hoc antidotariorū suorum v3 alijs ex ipsis simplicib⁹ medicinis et etiā picularib⁹ cōpositis collige ab aliquo seu ab aliquibus auctorib⁹ ipsis infra scriptis et pxijs ab Auicē. Et alias ex ipsis simplicib⁹ medicinis et cōpositis ab alijs auctorib⁹ infra scriptis. Et sic successiue usqz ad pfectam notitiā et doctrinā ab ipsis auctorib⁹ infra scriptis pxijs omnium medicinarum simplicid et etiam picularid cōpositarū suprascriptarū integrantium oēs ipsas medicinas cōpositas suprascriptas seriose in consilio isto cuiusmodi auctores ipsi sunt. Auicēna Serapio Halabaa Galenus et ppe de vtrubus medicinarū simplicid. Rasis in diuisionib⁹. Aqarango et Rasis in continente. Uerum licet istorum auctorū medicine sue oēs cōposite de qbus hic pxijs supra fit mentio trium morborū dictorum ardoris urine et excoiationis vge et ut supra formaliter seu per earum medicinarum formas seu uirtutes sint canonice absolute curatiue. Nihilominus qz medicine ipse cōposite auctorū dictorū gradualiter disproportionales sunt septem generibus rerum nāliū et eis annexorum infirmi dictis tribus morbis egroti aut saltē aliquibus earū rerū. Et itidē gradualiter disproportionale sunt tribus generibus ppter nām et eis annexarum infirmi eiusdem.

aut saltē aliquibus earū rerū. Et ex ipsarū medicinarū simplicid et etiā picularid qz utate ipsas medicinas cōpositas auctorū ipsorū integratū seu cōponētib⁹ qz et ex earū simplicid et etiā picularid cōpositarū medicinarū inter se disproportionale ad dicta. 7. gna rerum nāliū dictarū et eis annexorū. Et ad tria gna rerū ppter nām ipsarū et eis annexorū egri dicti. aut saltē aliquibus earū rerū. Proinde ipse medicine cōposite auctorū dictorū nō formaliter hic describunt. ¶ Sed in isto consilio canonice seriose describunt medicine simplices et etiam cōposite pculares ipsas cōpositas medicinas auctorū dictorū integrates seu cōponētes. Et nūc posite medicine eedem simplices et etiā pculares cōposite sub alijs tñ qz utate et cōpone medicinarū ipsarū in suprascriptis alijs medicinis oibus cōpositis in isto consilio seriose descriptis. Et cure dictorū triū morborū pportionalib⁹. Quā oēs iste cōposite medicine in isto consilio seriose suprascripte forma quantitate gradu et cōpositione tā medicinarū cōpositarū earūdem qz etiam dictarū simplicid medicinarū. has cōpositas medicinas integratū pportionalis oēs sunt dictis septē generib⁹ rerū nāliū et eis annexorū egroti ipsi. Et dictis trib⁹ generib⁹ rerū ppter nām et eis annexorum egri eiusdem.

¶ Regimen exnutriēte seu cibis et potu.

Vinū bibat mediij coloris seu rubei seu granate seu gotarū qd totū est idē qz vinū mediij coloris. Sitqz vinū ipm nō amplioris qz medie vino sitatis et melius aliqūter infra vino sitatē mediā. Saporis mediij inter dulcē et agre nē saporē. Si uo vinū appetit tādū dulce tūc ipm dulcorē cū aliquāto succari albi ssimi triū coctarū reddētis vinū ipsū aliqūto dulcedinis sed remisse. Et iterū si vinū ipm nō sit tale nāliter mediij saporis inter dulcē et agre nē tūc ipm constituat tale artificialr cū aliquādu la pte et modica succari albi ssimi dicti. Ipū qz vinū sit debite digestū et nō nimis nouū nec antiquū. v3 nō minoris etatis mēsid uox qz dimidiū nec amplioris anni vntus. Lymphes vinū ipm in estate saltē ex qrtā pte aque simplicis fluuialis mūder clare. tpe uo frigido nō lymphes aut etiā ad libitū lymphes ex sexta pte aque ad ampli⁹. In tpe uo medijs lymphes ex qnta pte dicte aque. ¶ **Lib⁹ panis.** Panis sit ex optima farina boni frumētū debite cicotriconiscata seu buratata. Sitqz panis debite fermētatus et spōgiosus et lenis factus et bñ digestus et debite coctus ad caliditatē sicā ignē furni. et non coctus in liquore aliquo. Et nō comedat in pma die. 24. horarū nec post qrtāz diē decoctionis ipsi. Nō ponat indigestū sup indigesto oīūz qtuor digestionū et pxijs sup indigesto pme digestionis nōchē et cūter a sine pxijs usqz ad pncipium cene. ix. horas abstineat a qd qz nutrimēto. v3 cibo et potu saltē nutritiuo interponat. Comedere incipiat in pxijs et cena a pane cū ferculo. v3 bolos septem saltē tres ipsius ferculi cū pane comedere incipiat in ipsis pxijs et cena: deinde carnes cum residuo pte ferculi et etiam post ferculū ipsūz comedat debite. Comedatqz semp in ipsis pxijs et cena saltē bolos. xii. anteqz bibat. Deinde bibat vinū suū mediij coloris et ut supra ipm potum plures in ipsis pxijs et cena partiēdo seu diuidēdo. Nō comedat ad amplius nisi bis in die nāli 24^{or} horarū. Jeiet duob⁹ diebus continuis in singula hebdomada. v3 in die ueneris et sabbati. sed loco cene comedat solū. ii. 3. aut ad ampli⁹ us. iiii. panis. cum quo pane bibat vnum cyathū sui vini mediij coloris se. 3. vi. et ut supra. ¶ **Fercula.** Brodet⁹ factus ex mica panis et toto ouo. v3 ex vitello cum albumine ei⁹ et brodio carnum laudabiliū infra scriptarū est ueniens ferculū far seu farrū spekte aut etiā frumētū debite coctū et mixtū cū ipso ouo aut etiā ad libitū nō mixtū et cocto cū brodio aliqū carniū infra scriptarū laudabiliū. Deinde comestū rarū et non spissū seu dēsum ueniens est. Panatella ex mica panis facta cū ouo toto et brodio et ut supra. Amigdalata seu amigdale dulces et mūde bñ pistate cū mica panis et brodio mixte iuuat itidē. ¶ **Blites** cū boragine et lactuce modico ablecta pma aqz ebullitionis ipsarū. spinacie cū boragine itidē. Bro

De egritudinibus

Actus factus cum toto uno coctus seu dicte cinçarelle facte cu vitello oui et modico farine et sine albumine oui et coctus et. ut supra. Salsa frumenti seu granoli cocti cum brodio comestibilis et non spissi. Cucurbita et propter aromatizata cu coriandro saltem quando decoctas est cucurbita ipsa et etiam sine coriandro inuat. Oides excoctatum deinde pistari et postea coctum cu brodio. deinde expressum per staminea. Spelta excoctata a cortice suo primo. deinde munda et postea cocta cu brodio edue nteno est. Amida seu prisa sine pulvere amidi portulace ferulus. Prisa sine seu pulvere ex farina oides excoctati. **Carnes.** Carnes viruli etatis a duobus mensibus ad minus usque ad. xlii. menses ad amplius. sunt optimum edulium quocumque tempore anni in diebus pinguibus seu in quibus sunt carnes comedende. Pedit seu capreti domestici carnes etatis ab uno mense usque ad duos menses ad amplius etiam sunt optime. Castrati annuales uel circa carnes siue agni iuuenis castrati. et. x. saltem non minoris etatis decem mensium nec maioris etatis mensium. xlii. sunt cibis edueniens. Capreti castrati non amplioris etatis. viii. mensium. caprioli syluestris iuuenis. et be sunt carnes eduenientes predictas carnes. salsanorum turdorum carnes grana iunipi non comedendum laudantur auium paruum mersio antea in arboribus degentibus seu habitaculum passeribus olim taxat exceptis. epata gallinarum anserum et anas et propter domesticarum ipsarum oium tria. Supra scriptas autem carnes in praedio comedat semper elixas. In cena assatas ad libitum uel elixas et tunc melius elixas. **Pisces.** Pisces comedat paruos et maritimos qui et aque dulcis fluentis. et menolae barbonos angustigulas arbores passeris stercolas auratas igd. bios furos. De gabarellis vero aliquando comedere potest sed non sepe imo raro. **Pisces** aque dulcis pisces paruos petrosos aque dulcis fluentis. et temalos lucios paruos strilios barbos puos ouis eorum ablectis cauedanos puos trutias puos sed non ipsas valde raro. sardenas pisces paruos petrosos ut maioranos seu marstonos osellatas pisces et similes. De oibus supra scriptis piscibus paruis etiam in specie sua comedere potest ipsis elixis in praedio et in cena assatis sed tamen valde raro utat piscibus et modicum unde non amplius quam semel in singula medietate cuiuslibet mensis. **Oleum.** Oleum sit esse optimum seu temperatum. et oleum oliuae debite maturarum et non putrefactarum nec pernialiter immutatarum unius anni non dyaphanum suauis odoris et dulcis saporis quod idem est quod oleum est temperatum. Et tamen melius est oleum amigdalorum dulcium non pernialiter alteratum. **Oua.** Oua solibilia. et vitellus oui cu albumine eorum tremulo comedere potest in modum lactis saltem diebus in quibus non comedunt carnes. Oua fracta in aqua oua integra frigida oua in fritaleis mollibus. **Casus.** Casus dulcis seu modicum salis non maioris etatis trium mensium et iterum melius iunioris et amplius melius etatis iunioris. **Lac.** Lac et propter caprinum aliquando imo pluries comedere potest et melius coctum et tamen melius est lacegnus et hoc lac crudum uel ad libitum coctus. **Sapores.** Sapores comedat. et vinum granatorum cu aliquatulo succaro optimo albisimo et cu aliquatulo brodio. Agrestis succum lymonum succum aracii. olea bectria. et de dicto vino granatorum et propter olea ista cu duabus partibus boni brodij carniuz tamen boni pinguis vitello oui et cu passulis puos transmaricuntis nigris saltem corinthijs. Aut cu ipsarum passularum melle aut cu succaro albisimo trius coctus. Lymonia factam ex succo lymonum et succaro albisimo et amigdalibus dulcibus excoctatis uel ex succo citri uel aracii uel vino granatorum et brodio aliquatulo aut etiam cu dictis passulis uel ipsarum melle aut succaro albisimo utant. **Fructus.** Fructus comedat post cibum aliquando. et propter cocta. deinde comesta cu coriandris confectis ex una sola cooptura succarum. Persica boni saporis et propter ipsa citonia pisa et melius ante cibum ex. Aut. 2. can. cap proprio de psico. sed tamen de oibus modicum. Si vero uult de ipsis perficere post cibum comedere tunc comedat bolos tamen tres de omnibus modicum et non sepe. Marasca aliquando sed non crebro.

Renus uesice

Pruna etiam damascena et etiam angustifolia nigra. Melones et propter cu suis interioribus. Post vero cibum coriandros preparatos. deinde confectos ut supra. utat granis pini et ad hoc sunt propter um edulius an cibum et ad libitum post cibum. **Euitanda et propter generaliter talia.** Costus est summe nocuus. vinum nocet et propter vinosus. Oides etiam albus vinosus et non vinosus nocet. frigus lo et ipsi nocet. Repletio nauseatina maxime nocet. Euitet oides quas siccas et recetes. Trid et sic oides etiam siccas qui recetes. acetum res viscosas poma legumia oia et propter recetia. Carnes porcinas et citonia itidem euitet. Non utat rebus apertius notabiliter saltem nec etiam multum stiptico nec calidis notabiliter nec frigidis sed tamen remisse calidis rebus. Regimen vero ex nutriende proximum supra scriptum proportionale ex dictis morbis ardoris et excoctationis vige et simul debilitati stomachi dictis tribus morbis oppilatione. Si vero debilitas ipsa digestiue stomachi bulit casui non adesset tunc regimen ipsum ex nutriende frigidum etiam notabiliter congruunt esset. **Canis** utilis in cura per infirmos boies exquire ob seruadus ut cura quilibet morborum oium debita consequatur. Quia qui vero supra scripta medicamina oia virtuti sunt familiaria ut dictorum tria morborum. et ipsorum ardoris urine et excoctationis vige et. ut supra. propter curatiua nihilominus quia in morbis oibus et propter non a sola virtute curabilibus sed etiam arte curatiua indigentibus. virtus necesse gradualis. Morbi vero ipsi varietates crebro simul patiuntur et necessario gradualis morbo ipso hoc sumptio coliter. et propter morbo propter simul et causis et accitibus morbi eiusdem etiam et primo ab ipsorum virtute et morbi naturalis seu solaris ipso fluxu qui et scilicet ab eorum virtute et morbi medicinalium temporum quatuor de cursu generum duorum. et ipsorum temporum quatuor medicinalium actionis morbi in virtute. Deinde et secundo actionis virtute ipsi medietas morbi causas et accitibus morbi eiusdem. Et qui etiam ut 3. ab ordinato et amplius ab inordinato regimine sex rerum non naturalium. et eisdem rebus annexorum corpori applicabilium. Quonia et quarto ab inordinato regimine qui multat rerum accitium seu contingit corpori applicabilium et propterissime medicinalium infra scriptorum seu medicinarum. Ideo et primo pro debito iudicio de isto meo casu in terminis canonice integrando ex septem generibus rerum non naturalium et eis annexorum. Et propter ex rebus oium dictorum et eis annexis ut quilibet etiam alius canonicus medicinalis casu in terminis integrandus est et propter de fluxu naturalis seu solaris ipso morbi et virtutis. Et dicto decursu oium temporum medicinalium generum duorum dictorum. Deinde et scilicet pro canonico consilio applicationis dictorum sex generum rerum non naturalium et eis annexorum necessario corpori applicabilium tunc supra scriptis medicinis oibus et regimen sex generum rerum non naturalium et eis annexorum et propter rerum oium dictorum sex generum et medicinis alijs quibuslibet semper utat infirmus dicti iudicio tamen et consilio spectabilium doctorum medicorum dictam curam agendum. Et tunc idem semper iudicio primo. deinde consilio ualentium doctorum medicorum scientificorum et ois alie medicinalis cure canonice perficienda. Iudicium namque medicinale est de canonica casu in terminis. Consilium vero primo est de vniuersali canonica cura medicinali seu de vniuersalibus canonicis medicinalibus peculiaribus curatiuis. Ultimo de particularibus infirmis canonicis medicinalibus seu medicinis et regimen oibus particularibus dicis ois tamen vniuersales qui particulares canones curatiuos ope perficiuntibus seu ipsos ois canones ad opus debitum siue ad operationem debitam producentibus. Nam medicinalis scientia et ars summe scientifica seu speculatiua oibus alijs scientijs et artibus totius vniuersi difficilior est et periculosior. Et ubi namque maius est periculum ibi cautius agendum est. Ideo in curis quibuslibet morborum oium medicinali arte naturali indigentium si semper presentia et doctrina ualentium virorum doctorum doctorum medicorum curas ipsius agendum ut hic ante.

Pro Satamelata armigero famoso.
Contra mictum sanguinis et dolorem calculi.
N supra scripta immediate scriptura cu pluribus conclusionibus et seriis probationibus suis eliciuntur

summatim actiones principales immediate infrascripte. vide licet. Prima actio. Mictus est sanguineus in modum loture carnis quā nutrimentum trahit ad renes ⁊ aliqui est cum dolore ⁊ aliqui est sine dolore. Proclivitas ad dolorem calculosum quā imo passus fuit dolorem ipsum calculosum. Causa ipsi mictus sanguinei. Debilitas sequestratiue renū sanguis ab urina ⁊c. Et causa ipsius mictus sanguis stāte in cōlūmitate epatis ⁊ uenarū. Dilatatio meatū renū pternālis est immediata cā ipsius debilitatis sequestratiue renū. Quā flegmatica multiplicata ⁊ ppe a stōcho per indigestionē genita. deinde ad renes precipitans cā pncipalis est corporea seu intrinseca doloris ipsi renū. Inordinatū regimē ualde calefactiū ⁊ ppe nutrimentū ualde calidū ⁊ medicinarū ualde calidā ppe propter calculi dolores ⁊ colicam quibus uexat⁹ fuit ⁊ exercitiū aialis ⁊ corporis maxime calefactiū ualde inordinatū ⁊ ex eorū intensissimū gradu ⁊ q̄titate ⁊ ipso ⁊ horis disproportionabilib⁹ maxime fuerunt cā pmitina seu extrinseca ipsius dilatatiō meatū renū ⁊ cūter debilitatis sequestratiue eorum renū dicte. Causa vō ipsius doloris calculosi dicti. Causa vō ipsi doloris calculosi fuerunt eedē suprascripte pmitiue cause renes summe calefacti. Itē ⁊ eadem corporea seu extrinseca cā mālīs calculi ipsius. v3 flegma dictum. Ego vō nunc dico ⁊ hic infra. v3 quoniam vō vnius effectus plures possunt esse cause etiā in eodē gēte causarum. Quinimo cause gñaliter tractate vnius effect⁹ possunt esse pfectiue. v3 vna de per accidens ⁊ altera per se. pinde nō solum regimē ipm inordinatū suprascriptū forte fuit cā dilatationis meatū renū ⁊ cūter debilitatis sequestratiue. Verū etiam ex eisdem signis in eadem scriptura pma suprascripta positis canonice medicina liter elici pōt vna ex pncipalissimis causis effect⁹ dilatatiōis meatū colatorij ipso renū uerissimū fuit lapis genit⁹ sup renes ipsos meatū colatorij tunc dilatans ⁊ tūc nō necessario frangēs l3 tūc ex dubio frangēs. Et iterum alia cā dilatationis dicte augmētato nutrimentū seu sanguine in ipso renib⁹ tēpore nutritionis ipso renū forte est extenuatiua debilitas renū ipso quā extenuatione seu debilitate ipsa extenuatiua ualde deficiat vtiū pntiua ita ut inter tēpore debito vtiū ipsa sequestratiua renū sanguines ab aquositate urinali sequestrare nō ualeat. Et cūter ⁊ summatim tunc ipsius mictus sanguineus dicti forte ⁊ uerissimiliter tres erunt cause pncipalissime videlicet. Prima lapis ipse colatorium pternāliter dilatant. Scō cā est caliditas meatū renū dilatans ⁊ sanguinē attrahens ⁊ educens ualde excessiū renū. Et forte nālis sed saltem pternālis ipso a suprascripto inordinato regimine pducta ⁊ ppe nutrimentū ⁊ medicinarū ⁊ exercitiū oīū maxime calefactiū. Tertia pncipalis causa est ualde magna debilitas extenuatiua renū. Ex quibus oībus causis pncipalissimis maxime lese sunt cūctiua ⁊ tandē sequestratiua renū ipso. Proinde singulariter aduertēdum est si oēs suprascripte immediate tres cause sunt dicti mictus sanguineus effectiue cause. Et tunc oībus dictis trib⁹ causis op3 pncipalem curam diligenter adhibē. Insuper si suprascripte immediate tres cause fuerint simul adequata cā dictarū pternāliū dilatationis renū ⁊ debilitatis eorū sequestratiue sanguis ab urina. v3 lapis barenalis pcedens. sup calefactio renū maxime intēls ab inordinato regimine oīū dictarū rerū ⁊ extenuatio renū ipso tūc ⁊ pntialiter etiam cā duarū dispōnā pncipalū dictarū. tunc ⁊ eo casu euacuationes ⁊ digestiones infrascripte cure dictarū dilatationis ⁊ debilitatis cūctiue suspecte sunt. Et cūter reliquende indicatione sumpta tūc a dictis pternālib⁹ dispositiōib⁹ duab⁹. v3 dilatationis debilitatis pntiue renū. Et iterū qm ex tota suprascripta scriptura a pncipio posita nō habentur oēs ppietates ⁊ passionēs medicinales corporis egroti necessario regito ad canonicū casum medicinalē ponendum in terminis medicinalibus ⁊ sunt actiones nāles ⁊ etatiua totius ⁊ mēbriū ⁊ ppe ipso lesorum ⁊ elementa medicinalia ⁊ cōpositiones mēbriū corūdem ⁊ virtū

tes totius ⁊ mēbriū ipso. Et sic de multis ppietatibus ⁊ passionibus summe necessariis ⁊c. ut hic ante. Ideo ex tota ipsa scriptura in pncipio posita nō dicis hic canonicus medicinalis casus in terminis mēbriū huius fm modū cōsuetū ⁊c. Nec hic ponunt canones usuales medicinarū infrascriptarū fm cōsuetū modū ipsum ⁊c. Nec hic ponit regimē sex rerū non nāliū pportionalium dicte cure. Canonice medicinali in cuiuslibet morbi cura summe necia. Idcirco suprascripta oīa merito relinquenda sunt sano solerti ⁊ exposito iudicio spectabili ⁊ celeberrimorū dñorū doctoz medicorū dicte cure pntiū ⁊ ipsas diligēter agētū. Verū q3 limites mādāt ⁊ portionis etiā nō sunt excedēda. Qm ad interrogata ppe ualētū viroz pndendum est de infrascripta cura tūc describet solum iuxta totalē seriem ⁊ pntiū totius suprascripte scripture in pncipio. Iuxta quā solam scripturam queris canonicū consiliū medicinale.

Ad quesitū solū ipsius dicte scripture pme rñdes pmo gñaliter ut hic immediate infra v3 Adequata cura dictarū dispōnā ex ipsa scriptura manifestatū canonice integrāda est ex duab⁹ v3. Primo oportet ex uera cura ipsius mictus sanguis pntis. scō est ex pseruatione a futuro lapide renali in quē pducas eger. Que operationes pparietatē notabilē fortiri vident. Nam mictus ipse sanguineus dictus medicinalis stipticis videt de per se curandus esse. Proclivitas autē in lapide renali gñationem videtur de per se medicinalis opatiua a l3 apitiuis ppariis ipso medicinalis stipticis pseruāda. Proinde necesse est. Spectabiles celeberrimos ⁊ pclaros dños doctores medicos curā banc agentes summa diligentia ⁊ sollicitudine curā ipsam perficere. Et eo amplius quoniam qdlibet horū duorū pseruantis ⁊ incensoz pternāliū accitū seorsum ⁊ magis cōiunctū esse morborum periclitantium ⁊ ppe hydropis et hie ⁊ excoiationis renū perfectiū.

Ad ipsuz ergo pncipale quesitū canonice ⁊ specificē respōdet ut hic immediate infra. Duodecim sunt canones curatiui dicti mictus sanguinei. Primus canon. Cūctiue quantitas ⁊ multitudo humorū ppter nāliter mixtorū sanguini ⁊ simul modicū distatū a nā sanguine sitaliter peccant ⁊ ppe sanguis euacuet⁹ supfluen⁹ quantitate sitaliter supfluit. Scō canon. Cūctiue stōchus ⁊ epas ppe a flegmate ⁊ stōchus ppe ⁊ pmo euacuatione minoratiua cū medicinalis leuib⁹. Tertius canon. Cūctiue flegma ipm ⁊ ppe viscosum ⁊ ppe in stōcho ⁊ epate medicinalis nō ualde subtiliatiua nec incisiua nec apitiua nec calefactiua nec absterfuiua talibus ualde. sed tūc remisse talibus oībus ipso opationibus pfectiuis. Et hoc ppter renū retētiue debilitatem. Quartus canon. Cūctiue euacuet⁹ eradicatiue flegma ipsum ⁊ ppe viscosum ⁊ ppius a stomacho ⁊ ab epate ad renes ipsos precipitans. Quintus canon. Cūctiue flegma idem ad renes precipitans ⁊ pmo uomitu sed raro. scō per intestina ⁊ crebro. Sextus canon. Cūctiue paulatine ⁊ ppe in ipso stomacho flegma dictū ad renes ipsos precipitans epate mediante. Septimus canon. Cūctiue paulatine ⁊ ppe a stomacho ⁊ flegma idē. Octauus canon. Cūctiue frigidet sanguis ⁊ ppe in renibus ⁊ acuitas ipsius corrigatur ⁊ epas cōfortetur. Nonus canon. Cūctiue grossetur sanguis idē. Decimus canon. Cūctiue fortet vtiū digestiua stōchi debilis. Undecimus canon. Cūctiue fortet virtus pntiua renū medicinalis remisse stipticis renū tūc medie vntiuis ⁊ cūter tūc confortatiuis ⁊ nō constipatiuis renū ipso. Cūctiue euacuatū quantitas ⁊ multitudinis humorū mixtorū sanguini ⁊ ppius sanguis ipso ⁊c. si sanguis ipse ppe quantitate ad securā euacuatū artificialem trabente supfluit ⁊c. ut supra iuxta doctrinā pncipalis canonis vntiuis suprascripti. Si repletio est sanguis ⁊c. ut hic immediate ante tūc pmo flobotomia fiat basilice brachij dextri p quā nō minus q̄. vi. 3. nec amplius q̄. vii. 3. sanguis euacuetur ad hoc pntiue vtiue. Ita flobotomia taliter fiat ut ble

ex directō sōcho letuno in mane.ii. hora diei p̄us tñ habito
 tiēris bñficio nālter aut saltē artificialr cū enemate cōmu-
 niant cū suppositorio cōmuni factō ex melle aut ex lardō sal-
 so ⁊ pōstea iterū bene salato aut ex radice blitis optime salta-
 te deinde corpore exercitato saltem per vnum miliare. Et si
 exercitium est sibi disproportionale qđ uerisimile est in hoc ca-
 su tñ loco ipsius exercitij fiant fricationes cū manibus sal-
 tem medie. p̄mo pedib⁹ ⁊ crurib⁹ usq; ad genia exclusiue: de-
 inde manib⁹ ⁊ brachijs usq; ad humeros exclusiue. Et itē
 hec flobotomia ipsa nō fiat luna exite in gemini nec in con-
 iunctione nec in oppositiōe cū sole nec aliquo alio malo astrā
 li aspectu p̄sente. Et iterū hec flobotomia ipsa talr fiat non p̄-
 cedēte aliqua alia notabili euacuatione sanguis nec aliorū
 humorū in differēter vnde cūq; ⁊ p̄ter sold v̄tute ad hoc con-
 stāte flobotomia ipsa talr fiat. ¶ Minoratiūq; flegmatis a
 sōcho ⁊ epate ⁊c. ut supra iuxta doctrinā scđi canonis gene-
 talis sup̄ascripti. R̄. cassiisule electe ⁊ nouiter tracte. 3. i.
 k̄besten pulparū. 3. iii. mirabolanoꝝ kebulorum. 3. i. aque ab-
 sintbij. q. 8. p̄o porione pulpe ipse sebesten p̄us minutim in
 tise postea molant optime seu dissoluant optime in morta-
 rio cū pistello ⁊ sine igne cū alicuius p̄tis dicte aque quanti-
 tate sufficienti ad hoc. Ultimo oīa simul misce ⁊ fiat posio.
 ¶ Digestiū materię dicte ⁊ p̄p̄ie in membris ipsius ⁊c. ut
 supra in 3° canone sup̄ascripto describit. Recipe syruporū
 de absinthio de rosīs aī. 3. i. de granatis tñ. 3. 5. ⁊ nō oxigac-
 care quoniā acētū non puenit nisi misceat bolum armenū
 aque cicoree. 3. ii. 5. misce. ¶ Radicatiū dicte materię ⁊ p̄-
 p̄ie a dicis mēbris ⁊c. ut in q̄to canone sup̄ascripto notat.
 Recipe medicamē p̄mum minoratiū sup̄ascriptū cōpositū
 ex cassiis. ⁊c. ut ibi. Hoc vō medicamen augeat per quartaz
 p̄tes medicaminis ipsius totius. ¶ Diuersiū a sōcho ⁊ ab
 epate ⁊ p̄p̄us a sōcho ad intestina ⁊c. ut in q̄to canone supra
 scripto. Recipe mirabolanoꝝ kebulorū citrinorū. 3. i. emblico-
 rū. 3. 5. agarici electi. 3. 5. Agaricus ipse in frusta minuta diuisus
 ⁊ nō pistat⁹ infundat⁹ per horas. iii. in mellis rosati colati
 quantitate sufficienti ad eiusdē agarici debitā imbibitionē
 ex dicto melle rosato colato. deinde reliq̄ puluerisanda pul-
 uerisum ⁊ difformiter ut decet s̄m canonem. Et postea oīa si-
 mul debite incorporant⁹ in mortario cū pistello ⁊ sine igne.
 Ultimo ex hac mixtura forment⁹ pille. vii. p̄o. 3. ¶ Diuersi-
 um a sōcho per meri seu per uomitū. Prouocet uomitus
 cū digito imposito in p̄ncipio meri seu gutturis. Iste uomit-
 us taliter p̄uocet post prandii per vñaz borā in singula me-
 dietate mensis cuiuslibet tñ semel ne ex uomitu multoties
 p̄uo tēpore reiterato v̄tutes sōchi disproportionent⁹. Si vō
 medicamē congruit efficacius tñc p̄uocetur uomitus cū pē-
 na plumata oleo acuti saporis intincta. deinde p̄ncipio me-
 ri imposita ⁊c. ut hic ante deuomitū cū digito. Si vō medi-
 camen congruit efficacius tñc p̄uocet uomitus cū mixtura tē-
 pida cōposita ex aqua ⁊ aceto ⁊ oleo acuti saporis ⁊ non p̄-
 uocet cum decoctione rapbani quoniā est rēnd ualde leuius.
 ¶ Digestiū uisuale materię dictarū in mēbris dicis ⁊c.
 ut hic in 6° canone sup̄ascripto. Recipe aquarū camomille
 3. i. absinthij. 3. i. 5. vini granatorum nō facit acetum. 3. i. co-
 rianthorū p̄paratorū. 3. i. succari albiissimi triū coctarum. 3.
 i. 5. misce. ¶ Solutiū facile ⁊ uisuale ⁊c. ut in 7° canone su-
 p̄ascripti. R̄. agarici electi reubarbari electi aī. 3. i. mirabo-
 lanorum kebulorū citrinorum aī. 3. 5. squinati. 3. iii. Agari-
 cus ipse in frusta minuta diuisus ⁊ nō pistatus infundatur
 per horas. iii. in mellis rosati colati quantitate sufficienti ⁊c.
 ut supra in alia recepta cōposita ex mirabolano kebulis ci-
 trinis ⁊c. ut ibi. Ultimo ex hac mixtura fiant pille. vii. ¶ Re-
 missiū male cōplexionis calide reum ⁊c. ut in 8° cano-
 ne sup̄ascripto. Recipe syruporū rosati facti ex optimo suc-
 caro albiissimo triū coctarū quoniā qđlibet aliud succarū
 calidum est saltem in gradu secundo quod non cōuenit. Et
 ita subsequenter intelligat⁹ in hoc casu de quolibet alio medi-
 camē succarato de portulaca. 3. ii. aquarum acetose. 3. ii.

endiuiē. 3. i. misce ⁊c. ¶ Remissiū caliditatis renū ut im-
 mediate supra efficacius ipso p̄ori immediate. R̄. syruporū
 nenufariis rosati aī. 3. i. aquarū plātaginis acetose aī. 3. i. 5.
 misce. ¶ Remissiū caliditatis renū ⁊c. ut immediate su-
 pra. R̄. oleorū rosati. 3. ii. citoniorū. 3. i. succorum plātaginis
 portulacae aī. 3. 5. dragādi gūmi arabici aī. 3. 5. sandalorum
 rubeorū. 3. 5. boli armeni. 3. i. 5. cere albe. q. 8. ad oīa siml opti-
 me cōiungendum p̄o vnguento molli. Pul. pul. seorsum ⁊
 difformiter ut decet s̄m canonē. deinde oīa simul misce. ¶ Ul-
 timo ad lentum ignē fiat vnguentū molle p̄o renib⁹. ¶ In-
 frigidatiū sanguis ⁊ p̄p̄ie in renibus ⁊c. ut in canone 9° su-
 p̄ascripto. R̄. syruporū de portulaca. 3. i. de rosīs. 3. 5. aque
 nenufariis. 3. ii. misce. ¶ Infrigidatiū sanguinis ⁊ epatis
 cōfortatiū ⁊c. ut immediate supra. R̄. sp̄um triasandalo-
 rum. 3. ii. dyarodon abbatis. 3. iii. succari albiissimi triū co-
 ctarum. 3. xv. misce ⁊ cum aque acetose quantitate sufficien-
 ti ad cōficiendū fiat cōfectio solida in mortellio. iii. 3. p̄o quocū-
 q; mortello. ¶ In grossatiū sanguinis ⁊c. ut in canone 10°
 sup̄ascripto. R̄. syruporū de iulubis. 3. i. rosati portulacae aī
 3. i. 5. aquarum acetose nenufariis. aī. 3. i. 5. misce. ¶ Virtus
 digestiue sōchi cōfortatiū ⁊c. ut in canone 11° sup̄ascripti
 p̄o. Recipe syruporū de mēba. 3. i. 5. rosati. 3. 5. aquarū absin-
 thij acetose. 3. i. misce. ¶ Virtus digestiue stomachi cōfortati-
 um ⁊c. ut immediate supra. R̄. trociscorū de absinthio. 3. i. 5.
 rosaz. 3. iii. coriādrorū p̄paratorū. 3. i. corallorū ru. 3. i. Pul-
 ueriscent oīa seorsum ⁊ difformiter ut decet s̄m canonem. de-
 inde cū syrupi de myrto quantitate sufficienti ad hoc oīa siml
 optime incorporant⁹ in mortario cū pistello ⁊ sine igne. Ul-
 timo ex hac mixtura forment⁹ pillule. vii. p̄o. 3. ¶ Confortati-
 um stomachi ⁊c. ut immediate supra. R̄. sp̄um aromati-
 ci rosati descriptione Sabiel. 3. ii. corallo. ru. 3. i. coriandro-
 rum p̄paratorū. 3. i. 5. succari albiissimi triū coctarum. 3. xii.
 Puluerisanda pulueriscent seorsum ⁊ difformiter ut decet s̄m
 canonem ad hoc. deinde ex oībus simul mixtis cū aque ace-
 tose quantitate sufficienti ad cōficiendū fiat cōfectio solida in
 mortellio. iii. 3. p̄o quocūq; mortello. ¶ Confectio confortati-
 ua stomachi ⁊c. ut immediate supra. R̄. vñctione sōdicbe
 Mesue quantitate sufficienti p̄o vngēdo sōchū tñ. R̄. cerotū
 sōdicbi Saleni quantitate sufficienti p̄o cerotādo stoma-
 chū ipsū. R̄. sacculū stomachicū cōpositū ex absinthio men-
 tha ros. labrusce florib⁹ calamo aromatico mace cinamomo
 gartofilio spica corallis rubeis coriādris p̄paratis. Quantitas
 oīum p̄portionalis sufficientes p̄o sacculo stomachico.
 Pulueriscent oīa seorsum ⁊ difformiter ⁊c. ⁊ fiat sacculus for-
 me seu figure scutalis siue vnius scuti. Recipe medicinarū
 oīum immediate sup̄ascriptarū in dicto sacculo quantitates
 sufficientes p̄o fomentatione aque cisterne. q. 8. ad bulliēdū
 si sufficienter medicinas illas p̄o fomentatione eadē uel ad
 libitū fomentationib⁹ misce. deinde simul bulliant ad medio-
 crem ignē usq; ad cōsumptionē quarte partis dicte aque. In
 hac decoctione debite calida infundat⁹ spongia. deinde inter
 duo incisoria debite exp̄mat⁹ postea taliter expressa ⁊ debite
 calida ⁊ p̄ano lineo albo subtili ⁊ simplici in uoluta sōcho le-
 tuno apponat⁹ s̄m necessitatē. ¶ Cōfortatiū v̄tutis conten-
 tiue rēnd medicinis tñ remisse s̄pticiis ⁊ nō intense talibus
 ⁊c. ut in canone 12° sup̄ascripto notat. R̄. syruporū de myrto
 de rosīs aī. 3. i. succi lignitie. 3. ii. aque endiuiē. 3. ii. rasurē ebo-
 ris. 3. 5. misce. ¶ Virtus cōtētiue renū confortatiū ⁊c.
 ut immediate supra. R̄. oleorum citoniorum. 3. ii. rosati. 3. i.
 dragādi gūmi arabici aī. 3. i. boli armeni. 3. ii. rasurē eboris. 3.
 i. cere apum noue. q. 8. ad oīa debite cōiungendū p̄o vngē-
 to molli puluerisanda pulueriscent seorsum ⁊ difformiter ut
 decet s̄m canonē. deinde oīa simul misce. Ultimo fiat vngē-
 tum molle ad lentum ignem. frigida ⁊ s̄ptica ⁊ glutinativa
 sed remisse ⁊ p̄p̄ie talia ualde remisse glutinativa. ⁊ talia so-
 lū confortatiua vngēdo aliquēter renes ip̄os ⁊ nō cōstipando
 in isto casu pueniunt. ⁊ p̄p̄ie p̄pter p̄cluitatē egri in calculi
 generationē aut saltem in barenosum dolorē sint remisse

talía cuiusmodi sunt granata ⁊ pprie muça in hoc casu. suc-
cus granatorū cō coriādrī puluere. Dactyli cum bolo arme-
no succerati iudē. ¶ Cōfectiones ipugnatue posite ab Ant-
cēna in extenuationis pprio cap libi eiusdē. ¶ Et itidē con-
fectio prima infra scripta. Et lac ouinū ad hoc est pprium ⁊
pprie sumptū stōcho ieiuno. Et post ipm lac nō est dormien-
dū. ⁊ iterū melius lac ipm ouinū cui misceat bolum armendū
⁊ renes comestī pprium sunt medicamen ad hoc videlicet.
¶ In cōfortatione rend ipsoz ⁊ pprie si pmissent cum eis p-
bibentia renū dilatationē. sed nō notabilī stiptica ppter p-
clinitatem egri in calculū ⁊ c. ut supra. Lamina plumbi plu-
ribus foraminibus pūis pforata sup dorso ex directore renūz
posita. ¶ Cōfectio restauratiua de qua hic proxime supra
fit mētio. ¶ Cōfectio fm modū cōfuctū ⁊ c. Recipe pulparūz
tū albarū. ⁊ solū alarū musculorū ⁊ pectoris caponis annua-
lis ⁊ nō antiquioris nec iunioris mēsiūz sex ⁊ nō multum pin-
guis sed tū medie pignediniē. aut ad libitū pulparūz fassiano-
rum uel pdicum nō antiquorū. ⁊ nō maioris etatis mēsiū
nouē nec minoris mēsiū triū. ⁊ nec nidificatiū nec onatiū.
Aut ad libitū pulparūz castrati annualis uel circa non mē-
noris etatis mēsiū. XI. nec maioris mēsiū. XII. aut ad li-
bitū pulparūz bedi seu capietī domesticī debite pinguis et-
atis nō minoris unius mēsis nec amplioris mēsiū duorūz.
uerū pulpe ipsoz pulporū in hoc casu pstantiores sunt quoniā
humores equant. deinde bedorū seu capietorū domesticorūz
deinde fassianorū ⁊ pdicū ⁊ ultimo castratorū ipsoz lib. iiii. ami-
gdalarū dulciūz excoctarūz. 3. i. fisticoz. 3. ii. pinearū gra-
norū mūdatorū. deinde ter infusorū in aq̄ feruētī. Et post infu-
sionē pro q̄libet vice extensorū immediate sup pāno lineo al-
bo. deinde ipā grana talr extēsa immediate postea immedia-
te coopiant vno alio pāno lineo. Ultimo ipā talr cooperta
⁊ extēsa immediate iter dictos duos pānos ⁊ expmant aliq̄-
liter ita ut olei generis stomachi lesua ab eis abijciat ante-
q̄ grana ipā frigescent. 3. iiii. sisami granorū. 3. i. semind com-
munū quorū maiorū frigidorū. 3. iiii. dragān gāmi arabici ast. 3. i.
spērum aromatici rosati descript. Gabriel. 3. vi. rasurē bo-
ris. 3. iiii. eluarij regum. 3. iiii. dyadragān frigidi Nicolai. 3. v.
penidiarū. 3. vi. succari albiū triū coctarū. q. s. ad cōfi-
ciendum ita ut cōfectio ipā sit gustui ualde delectabilis. Pul-
lus seu capo ipē aut ad libitū aliquē aliarū carniū hic an-
tescriptarū decoquant debite ⁊ m non multū decoquant. de-
inde ipsius caponis pulpe tū albe alarū musculorū ⁊ pecto-
ris caponis aut ad libitū carniū aliarū minutim cō cul-
tello incidant ⁊ non pistent nec succus earū substantificus
ab ipso abijciat postea molantur ⁊ triturent optime. deinde
puluerisāda pul. debite ⁊ reliqua nō puluerisāda molant
ut dicte pulpe caponis ipsius postea electuarium ipm bya-
dragātū ⁊ succarū dicta addant dictis pulpīs taliter
mixtis. deinde ipā simul mixta cum syrūpi rosati quātitate
sufficiēti ad lētum ignem optime incorporētur ⁊ postea isti
mixture deposite ab igne dicte species addantur ⁊ oīa opti-
me simul incorporentur seu infundātur. Ultimo ex tota ista
mixture fiat cōfectio solida in morsellis. iiii. 3. pro quocūqz
morsello. Supra scriptarū vō quarūlibet cōpositarū q̄
simplicium medicinarū medicinas oīe simplices collige
tales ⁊ pprie a medicinalibus auctoribus ut hic infra proxi-
me notādis in eorū capitulis. Rubricarū seu titulorū omnium
morborū descriptorū in tota dicta scriptura in pncipio supra
scripta. ⁊ in eorū capitulis rubricarū seu titulorū curarū ma-
le cōplexionis caliderendū dilatationis iporū malard cōplo-
nā digestuarū stōchi epatis lapidis renū pntis. aut saltem
preseruatiōis a futuro lapide ⁊ ptiz. sed tū fm minus in ca-
pitulis eorū pprie librorū suorū de simplicibus auctorū in-
q̄ iporū spālū ad hoc de qbus hic prime supra gñalis fit mē-
tio. ⁊ Auicēne Salēni Serapionis Rasis in breuiario ⁊ ad-
ditionibus suis Haliabatis Continentis Rasis ⁊ Açarini.
Quibus etiam auctoribus oibus plures alij auctores in me-
dicinis oibus simplicibus supra scriptis explicite ad hoc coi-

cant. ¶ Quārum vō in morbo q̄libet medicinali arte curati-
ua necio indigēte virtutē seu virtutis seu virtutū potētia corporis
cuiuslibet egri varietatē necio parit gradualē. Morbus vō
q̄libet seu potētia eius varietatē crebro formalē simul patit ⁊
necio gradualē tam ex ipsoz virtutis ⁊ morbi cuiuslibet phy-
sicorū seu nāliū tēporū fluxu q̄ ex eorūdem virtutis ⁊ morbi
medicinaliū tēporū decursu q̄ etia ⁊ tertio ex ordinato ⁊ nō
ualde pluries in ordinato regimine sex rerū nō nāliū ⁊ res-
bus eiusdē annexarū in morbo ipso quolibet necio corpori ap-
plicatarū. ⁊ iterū ⁊ q̄rto loco seu ex q̄rta causa q̄ etiam ex
usu rerū accitāliter ⁊ corpori. ⁊ medicinarū cōuenienter ⁊
ualde multoties in morbo quolibet in cōueniēter applicato-
rum. Proinde supra scriptis medicinis alijs qbuslibet utat
infirmus solū iudicio ⁊ cōsilio spectabiliū ⁊ circōspectorum
diorū doctorū medicorū celeberrimorū supra scripte p-
sentium ⁊ ipsam diligenter perficientium.

¶ Contra lapidem in uesice.

Casus in terminis.

Dibus pprie fuit lapis uesice q̄

est morbus in numero
addito cronice multus. ⁊ tēpore infan-
tie alio lapidē pcedēte corporis etatis for-
titudinis seu finis adolescētie pte habi-
tudinis nālis medie sexus virilis artio ci-
uilis sed in aucupādo equestri exercitijs
laboriosi regionis medijanni bore p̄sēno

tis byemalis virtutū oīum nāliū ⁊ vitalium ⁊ salit nutritia-
rum alio nutritiuarū bene cōstantiū virtutū stōchi ⁊ epatis di-
gestiua rend expulsua que expulsua est intestinoz ⁊ uesice ol-
bus his dītaxat exceptis cuius corporis nālis cōplexio toti-
aliq̄liter calida cholericā ⁊ renū ⁊ uesice ⁊ amplius epatis ad-
duc lapsa: stōchi vō cōplexio frigida est ⁊ bumida aliq̄liter.
Accitā dicto morbo seu lapide in uesica iuncta curā ad se-
trabētia sunt duo diisuria que difficultas mingēdi que est mī-
ctus modicus ⁊ credo impotētia retinēdi urinae cum urinali
intēso appetitu. Accitā ipm morbū cōmitācia grauedo in-
pectine ⁊ p̄itoneon difficultas mingēdi qz non sine magna ⁊
notabili cōpressionē. Accidentia ipz morbū sequentia dolor
intensus in v̄ge pectine ⁊ pprie in mictu impotētia mingē-
di aut saltem difficultas hora necessitate exiūs egōnis seu
intestini recti ⁊ c. Ardor urine excoctatio v̄ge excoctatio uesice
in collo excoctatio fundi uel corporis uesice. ¶ Cause lapi-
dis uesice morbi supra scripti. cause iuncte. Prima barenu-
le multe ex vna pte flegmatis crudi ⁊ mucillaginosi ⁊ pprie
mucillaginosi diu ⁊ p̄ternāliter in uesica retentorū ibidē gene-
fate sicut dicti morbi ⁊ lapidis p̄ialis causa mālīs. Secūda
flegmatum crudorū dictorū in uesica crudi ⁊ mucillaginosi ⁊
pprie mucillaginosi p̄ altera dictas barenulas in se copu-
lans ⁊ inuiscās. Est dicti lapidis pars altera mālīs. Tercia ca-
lidity intēsa uesice dictas barenulas cum pte dictorū flegma-
tum cōgerens. Ultimo totū taliter digestum in lapidē trans-
mutans dicti lapidis est causa efficiens imo ⁊ sola calidity
temperata uesice sufficiēs est ex ipso flegmatibus taliter diu
retētis barenulas ⁊ tādē lapidem generare. Quam autēz
magis calidity intēsa cause antecedentes. Prima debilitas
expulsue virtutis uesice dictas barenulas ac dicta flegmata
ab ipā uesica expellē ad extra in dicto tpe non ualens ppter
quā barenule ⁊ flegmata dicta diu ⁊ p̄ternāliter retinentur.
Secūda dictorū flegmatū a stōcho ⁊ epate ad renes ⁊ tādē ad
uesicā a renib⁹ precipitatio ex qbus talr diu retētis ut ex māl
barenule ⁊ lapides gñant. Tercia attenuatoria vie colli op-
pilatio cause antea dictarū causarū antiaz. Prima calidity ⁊
humiditas uesice supflua dicta expulsua eiusdem debilitat
taliter ⁊ ineq̄liter debilitates. Secūda intestinoz expulsue de-
bilitas dicta flegmata nō sufficiēter educēs qua debilitata ip-
sa flegmata a stōcho per corruptā ⁊ ab epate per diminutāz
digestionem genita a stōcho in epate ⁊ ambo ab epate in re-
nes precipitā tādē ab ap̄is renibus in uesicā deciduntur

De egritudinibus

mēbroꝝ generationis

Intestinis dicta flegmata nō debite purgātib⁹ a dictis membris. Tertia uenarū mēbraicardā ab epate intestinis oppilatio ē. quare flegmata tā in epate q̄ in stōcho genita ad renes p̄cipitātia in uesicā ab eis effluūt. Quarta causa est. ex generatione. s. debilitas i formatiue virtutis colli uesice uel eius materie ḡstatiue quātitas diminuta qua debilitata uel m̄ae diminute ipsa via colli talr stricte a ḡante ḡstatur. Et ita eiusdē colli oppilatio attenuatoria a ḡstatiue pducit. aut cā ex tpe talis ipsam talr cobortās z sibi attenuatoriā oppilationēz pducēs. Causa p̄mitiue. Prima inordinatū regimē sex rerū non nāluz z eis annexoz quātitate peccātum quo in stomacho per corruptā digestionē z in epate pualde diminutaz dicta flegmata ḡstantur. Et si dictū regimē sit sex rerū calidā z frigidā. Scōa uis nutritiūz exercitiūz getis z eis annexoz q̄litate peccātum oluz inieſe in frigiditū dictas cōplexiones frigidas nāles stōchi z intestinoꝝ ad frigiditātē in tēſiōrē tēdentiū ex qua uel qbus frigidis cōplexionib⁹ mēbroꝝ dictoz in stomacho z epate dicte materie generant.

Cura nālū dicti lapidis uesice. Canones curatiui.

Primus Regimē in sex reb⁹ nō nālū sic q̄litate calefactū subtiliatū z apitū in oībus ip̄sis tñ leuiter. Quātitate vō sic dictū regimē ut in pp̄ijs capitulo dicet iſerius. Scōa. Euentus m̄ae cōes supflue in vijs ductū mēbroꝝ nālū. s. feces ab intestinis urina cū fundo suo a uesica z flegmata a stomacho z intestinis medicinis lenitiuis z lauatiuis ut bibitis z suppositis z potionib⁹ chle ribus. Tertius canon. Minorent uētris solutione antecedētes cause z pp̄ie m̄ae dicti lapidis uesice a dictis membris in qbus vigent sicut humores adulti pro pus tā mucilaginosi q̄ cruda z amplius a uasis totius a uenis z potius ab epate medicinis bibitis z lenib⁹ solutiuis z pp̄ijs ad hoc per tertiā z q̄rtā vtutes earū. Quart⁹ canon. Digerantur dicte m̄ae oēs antecause lapidis z in dictis mēbris oībus z pp̄ie mucillaginosum flegma in epate medicinis bibitis ad hoc pp̄ijs per scōam tertiā z quartā vtutes earū. Quintus canon. Aperiantur leuiter dicta mēbra oīa in qbus dicte m̄ae antecedētes peccant p̄terq̄ renes z coibus epatis ne dicte m̄ae ad uesicā p̄cipitent. concanum vō epatis aperiat ad intestina ut ip̄e dicte oēs materie ad extra aperiant antecedētes digeste educant inde apte z pp̄ie mucillaginosē medicinis ad hoc pp̄ijs ut supra. Sextus canon. Eradicent materie oēs dicte cause antecedētes lapidis a dictis mēbris ut supra medicinis pp̄ijs ad hoc per tertiā vtutem. Septimus canon. Diuertant oēs dicte m̄ae antecedētes z pp̄ie mucillaginosē a dictis mēbris in qbus vigent. v3 a uasis totius seu uenis ad extra. ab epate vō z renibus mediāte epate ad intestina medicinis pp̄ijs per tertiā z quartā vtutes motu pp̄io mēbroꝝ z sudore. Octauus canon. Aperiantur efficacius mō q̄ p̄us in canone q̄nto oīa dicta mēbra in qbus vigēt dicte m̄ae cause antecedētes p̄terq̄ renes z gibbus epatis ne p̄cipitent m̄ae z. z uesica in qua cadūt z mucillaginosum flegma z barenule cause diuncte peccātes apiantur. v3 cōcanum epatis ad intestina z ad extra ex uesica ut materie antecedētes z diuncte educant z effluent apte z pp̄ie a uesica mucillaginosum flegma z barenule medicinis ad hoc pp̄ijs per secūdā z tertiā z quartā vtutes.

Nonus canon. Astringant dicte materie oēs cause antecedētes z diuncte a dictis mēbris sic apertis z pp̄ie mucillaginosē a uesica per secūdā tertiā z quartā vtutes medicinarum ad hoc pp̄iaruz. Renib⁹ vō z gibbo epatis absterſio nō fiat ne dicte m̄ae ad uesicā p̄cipitent. sed amplius a renibus z epate ad intestina diuertant medio mō epatis cōcanū medicinis ad hoc pp̄ijs per tertiā z quartā vtutes. Decimus canon. Adificent a dictis materijs antecedentibus diunctis z peccātibus oīa dicta mēbra z pp̄ie uesica barenulis z flegmate mucillaginoso dictis causis cōfunctis lapidis. v3 stomachus uomitu z amplius intestina secessu intestina z epatis cōcanum z gibbus eius per intesti-

na secessu uesica vō per eius collū viam medicinis ad hoc pp̄ijs per secūdā tertiā z quartā vtutes. Undecimus canon. Remoueat male cōplexiones dictoz mēbroꝝ z pp̄ie renū z pp̄iissime uesice. v3 frigida z humida complexio stomachi z intestinoꝝ z calida z humida renū z epatis z uesice modis uel medicinis ad hoc pp̄ijs ut p̄im frigidis z humidis p̄im calidis z siccis ip̄is p̄trarijs medicinis aliquando simul mixtis aliqui diuisis datis. Duodecimus canon. Cōfortet virtus dictoz mēbroꝝ oīum stomachi digestiua z expulsiua z intestinoꝝ expulsiua z epatis digestiua z pp̄ie renūz expulsiua que expulsiua est ad ipsos renes ab epate z ab alijs membris fluens repellere non ualens z pp̄iissime uesice ad extra expulsiua. Et hoc medicinis pp̄ijs per secūdā tertiā z q̄rtā vtutes z amplius per q̄rtā. Tertiusdecimus canon. Si lapis in uesica genitus sit z retineat ibidem cuz medicationis beneficio educibilis ad extra tunc collū uesice z via urinationis in virga disponat intus z extra medicinis lenitiuis ad hoc pp̄ijs per secūdā z tertiā z quartā vtutes ip̄arum. Decimusquartus canon. Aperiat dictum collū z via urinalis in vga medicinis aperitiuis ad hoc ut supra. Decimusquint⁹ canon. Educat lapis ad extra medicinis puocatiuis per secūdā tertiā z quartā vtutes. Decimus sextus canon. Si lapis in uesica retineat non educibilis ad extra p̄pter eius magnitudinē aut malam figurā aut ex impotētia vtutis expulsiue uesice tunc lapis minoreſ z frāgat medicinis pp̄ijs ad hoc per secūdā tertiā z quartā vtutes earū.

Decimus septimus canon. Aperiat dictū collū z via urinalis uesice z virge medicinis ad hoc pp̄ijs aperitiuis per secūdā tertiā z quartā vtutes. Decimus octauus canon. Materia lapidis taliter cōminuti p̄pter longā moram in uesica p̄e magnitudine nō educibilis tunc in isto casu eius cura est incisio colli uesice z inde ipsius lapidis extractio oēs facit fm canonem Auic. z ceterorum auctorū cum cautela magna z pp̄ie in persona adulta.

Contra mictum in lecto.

Euictet diuretica seu puocantia urinā. Euictet brodialia z ferculū in cena sed in prandio comedat ferculū. Uratur vino nigro nō vinoso. Solutiua facile. R. cal. siefi. 3. s. mirabolanoꝝ citrinōꝝ kebulōꝝ añ. 3. s. aque acetose. q. s. pro potionē. misce z fiat potio. Istud solutiuum assumat frigidū ut est in aurora z cum custodia z post ipsius assumptionē immediate dormiat si p̄t per vnāz horā ad amplius. Et post eiusdem assumptionē siet puella ieiuna horis quorū deinde p̄adeat. R. oleoꝝ rosati. 3. i. myrti masticis añ. 3. s. dragāti gūmi arabici añ. 3. s. albuminis oui optime spumati z aqua sifati. 3. s. sandaloꝝ ru. 3. s. boli armeni. 3. ii. rature eboris. 3. s. cere noue. q. s. pro vnguento molli. misce z cā modico modiciaceti solū. q. s. ad penetrandū fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Ex hac vnctione actu frigida vngatur renes in sero cum vadit dormitum. Et ea vnctione taliter uti incipiat die tertia post assumptionem solutiuū p̄ximū sup̄ascriptū.

De egritudinibus mēbroꝝ

generationis in viris.

Contra gomorreā.

Casus in terminio.

Gibus coiter dictus qui est accidens pp̄ie est gomorreā cronica multū corporis ualde repleti etatis iuuentutis mediocriter robusti vtutūz oīum satis p̄stantiū virtute mēbroꝝ z uasoz z mēbroꝝ sp̄matis dūtaxat excepti. Cuius cōplexio nālīs totius est in tēſe calida cholericā z pp̄ie epatis z renū z uasoz z mēbroꝝ sp̄matis. Istius accitis. v3 gomorreā cā cōiuncta est triplex. v3 debilitas retēue uasoz z mēbroꝝ sp̄matis

Intētio expulsiue illoꝝ intētio attractiue eorū dē mēbrorum. Causa aīe ipsius gomoiree est triplex. v3 mala cōplexio bumida mālis ipsoꝝ mēbroꝝ spmatis qua dicta earū vtrius re- tētiue debilitat. Aciuitas spmatis dicta vtrius expulsiua excel- siue stimulas. Caliditas intēsa dictorū mēbroꝝ vtrius at- tractiua ipsoꝝ valde intēdē. Causa dictaꝝ triū causarū an- cedētiū sūt tres in gñe. Causa male cōplexionis bumide mā- lis dicte sunt flegma in stōcho ꝛ ei' indigōne multiplicatum: deinde a stōcho epatis ramone collis descendēti uenis emul- gētibus ꝛ tādē uasīs spmatis ꝛ mēbris spmatis coicātū. Cau- sa dicte intēse acuitatis spmatis est sanguis cholericus acu- tus qui spmatis est mā. Item spūs vitalis aialis ingenti qui spmatis sunt formaꝝ gñatiui oēs tales ex nālī cōplexiōe to- tius ꝛ pprie epatis ꝛ renū uasoz ꝛ mēbroꝝ spmaticorū fue- runt aut pncipia ꝛ gñatione aut tūc ex tpe diuturno dictum lapsus ad caliditatē intēsam ꝛ totū ꝛ ipsoꝝ mēbroꝝ ꝛ pprie epatis ꝛ renū uasoz ꝛ mēbroꝝ spmatis pducētis. Cā p- mātis dicte accūtis. v3 gomoiree est duplex. v3 inordinatus regimē ꝛ pprie quātitate sex rerū nō nālūm ex quo per in- digōnē dictū flegma in stōcho gñatur etiā si dictū regimē lo- dinatū esset: esset rerū calidarū. scōs nī. f. frigidarū usue nu- tritū exercitij accūtū aīe ꝛ aliarū sex rerū nō nālūz intēse calefaciētiū ꝛ dictū cōplexiōnē nālē calidā intēdētiē ad cali- ditatis intēsiōnē ex qua gñat sanguis cholericus ꝛ spma ciē- ti dicti ex qua caliditate multū intēsa lēdēt dicte vtrius attra- ctiue mēbroꝝ ꝛ uasoz spmatis. Istū casus ego Antonius cer- misoni elicui ex signis essentialib' ad suprascripta oīa vīsō ꝛ habitis ex iformatione ipsi' egri ut op3. Queris a me cu- ra dicte gomoiree. Juxta casus suprascriptū ad quesitū respō- det ut hic infra. v3 cura iuxta casus suprascriptus ut hic infra v3. Quatuordecim sunt canones curatiui dictorū accūtūm ꝛ lapsus pternālis bumidi ꝛ dicti nālīs lapsus calidi itēse ꝛ eductiui. v3 gomoiree male cōplexionis bumide pternālis uasoz spmatis spmate acuto ex sanguine cholericico ꝛ lapso cō- plexionis calide uasoz ꝛ mēbroꝝ spmatis epatis uel renū ꝛ totū ut in suprascripto cludet. Cāp. 14. canonū pmi sex canones generales colligunt locis qbus ifra. Alij vō spāles octo colligunt alijs locis qbus infra. Primus can. Cā euacuent mātē supflue cōes in vijs ductuā ex quarum presentia dicte humiditatis pternālis ꝛ nālīs caliditatis lapsa uaso- rū spmatis epatis renū ꝛ. fouent. hūc canonem collige gene- ralem 4° affōꝝ affō. 13. ꝛ 4° pmi. cap de regulis coibus solu- tionī uentris ꝛ. 2. affōꝝ affō. 9. ꝛ 6° tertij. cap de fluxu uen- tris oīuz modoz ꝛ 4° pmi. cap 4°. Scōs canon. Cā ino- ratione soluant mātē pprie dictorum lapsū. v3 mā bumida fluida relaxans uasa ꝛ mēbra spmatis ꝛ mā cholericā exco- quens mām spmatis. v3 sanguinem ꝛ intēdens ꝛ fouens la- psam cōplexiōnē calidam uasoz ꝛ mēbroꝝ spmatis epatis renū ꝛ. Juxta casum suprascriptū. hunc canonē collige. 4. affōꝝ affō. 29. pma qrti. cap de cura putridorū in generali. Tertius canon. Cā digerant dicte mātē bumida flegmatica v3 cholericā ignea dictis mēbris vigētes ꝛ pprie cholericā hūc canonē collige in libro Galeni de partib' morbi in pnci- pio. 16. cū nētiō cap de sequētib' febres. Auiē. qrtā pmi. ca- pitulo 3°. ꝛ pma qrti. cap de cura putridarū in gñali. pmo de crisi 9° cap. pma affōꝝ. 22. affō. pmo. 4° regiminis acutorū. Quartus canon. Cā eradicatione soluant dicte materie ꝛ a dictis mēbris. v3 bumida cholericā ꝛ. hūc canonē collige 4° pmi. cap 3°. qñ ꝛ qñter euacuare op3. ꝛ cap 4° de regulis coibus solutioni uētrīs ꝛ uomitū. pma affōꝝ affō. 2. ꝛ. 5. ꝛ. 23. ꝛ 4° affōꝝ affō. 3°. ꝛ 2° quarn. cap de narratione signorū bo- norū. ꝛ 6° epidimiārū. Quintus canon. Cā Abijciat calidi- tas supflua dictorū mēbroꝝ spmatis. v3 ꝛ annexorū ꝛ pro- pterend ꝛ epatis ꝛ. qua caliditate mēbra ipsa multū spma- tis mām attrahēt ꝛ ea exacuunt. hūc canonē collige 3° regni. Sextus canon. Cā Remoueat mātē spmatis. f. sanguinis ꝛ ipsius spmatis acuitatis qbus labunt ꝛ. hunc canonē collige. Septimus canon. Cā Abijciat spmatis tenuitas qua la-

bis etiam spm pro nūc ingrossando respectu spmatis tēpera- ti. hūc canonē collige. Octauus canon. Cā Remittat coed- di appetitus ꝛ infra tēperatū appetitū pro nūc. hūc canonē collige. Nonus canon. Cā Minoret quantitatiue gentium spma. hūc canonē collige. Decimus canon. Cā Corrigatur bumiditas. pbibeat spma exuberāti quātitate gñari ꝛ intēse acuitatis. hūc canonē collige. Undecimus canon. Cā Corri- gat bumiditas laxas spmatica uasa. hūc canonem collige. Duodecimus canon. Cā Cōfortet vtrius retētiua mēbroꝝ spmatis ꝛ uasoz. hunc canonē collige. Tertiusdecimus ca- non. Cā Corrigat regimē sex rerū non nālūz ꝛ pprie ex nu- triente cuius disproporione spmatis multitudo per indige- stionē generat in stomacho ꝛ pprie disproporione quātita- tiua magis q̄ q̄litas ꝛ etiā hora ꝛ ordine disproporiona- to ꝛ inordinate. hunc canonē collige. Quartusdecimus ca- non. Cā Corrigat regimē ex sex reb' non nālīb' ad calidita- tem labētib' quibus exacuit intēse cōplexio calida totius ꝛ pprie renū epatis ꝛ mēbroꝝ spmatis. hunc canonē collige. Cā Particularis curatio seu spālis. iuxta suprascriptum ca- nonē ꝛ canones vnulēs ꝛ cū instris pprijs dictorū canon. ꝛ casus ut hic infra. v3. Primo euacuent mātē cōes supflue in vijs ductuā ꝛ. Juxta doctrinam pmi canonis curatiui dicti instris seu medicinis infra scriptis pmo enematibus. se- cūdo potionibus ut infra. Enematibus molitiuis ipsarum materierū ꝛ viarum ductuum subtilitatis absterfuis. leni- tiuis lauatuis ꝛ eductiuis ut hic infra videlicet. Recipe so- lioz blitis. M. ii. mercurialis. M. i. atriplicis portulace basi- liconis maioris añ. M. 5. semina aneti carthami canabis añ. 3. i. 5. semina lactuce coriandri ordē excoctatā añ. 3. 5. vitellū oīi numero. j. cassiēsi. 3. i. benedictē simplicis succari ru. añ. 3. 5. olei cois. 3. vi. salis cois. 3. ii. berbe ꝛ semina bulliant siml in sufficienti quantitate aque usqz ad cōsumptionē medietatis aque. deinde optime expmanur ꝛ colent ultimo tribus cyathis dicte colature. reliqua omnia addātur ꝛ fiat clistere. Cā Potio lenitiua. Scōs potionib' lenitiuis ipsoꝝ mēbroꝝ coium euacuent dicte mātē omnes iuxta dictū pimum can. ut hic infra. Rx. cassiēsi. 3. i. succi violarū. 3. vi. pūhoꝝ dama- scenoz aut augustiēsum magnoz nigroz. 3. v. lebesten. 3. i. l. aque endiuie. 3. i. fericapitni. q. o. pro portione misce ꝛ fiat po- tio. Scōs canon. Cā Scōs ꝛ pncipalr minoratiue soluant mātē pprie lapsum causantiū dictā gomoireā. v3 mā bumida relaxans uasa ꝛ mēbra spmatis ꝛ materia cholericā exa- cuens ipm spma ꝛ intēdens ꝛ fouēs caliditatē ipsoꝝ uasoz ꝛ mēbroꝝ spmatis. Item renū ꝛ epatis ꝛ. Juxta doctrinā se- cūdi canonis curatiui. v3 flobotomia ꝛ portione ꝛ pillis mi- noratiuis eligētibus choleraꝝ ꝛ flegma sed amplius flegma ut hic infra fiat flobotomia basilice. Rx. māne. 3. i. 5. succi ro- sarum. 3. ii. reubarbari electi. 3. ii. 5. aque endiuie. 3. i. fericapit- ni. q. o. pro portione. Reubarbarum pus incisum minutis in- fundat in dicto sero ad minus per horas. xii. deinde expi- matur ꝛ substantia ipsius reubarbari abijciat ultimo dicte expressioni sine sero reliqua oīa addant ꝛ fiat potio. Recipe pillularū de reubarbaro. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. ii. misce ꝛ cum succi rosarū. q. o. ad incorporandus reforment pillule. vii. pro 3. Tertius canon. Cā Digerant paulatine dicte materie videlicet bumida ꝛ cholericā ignea in dictis mē- bris vigētes. Juxta canonem tertij dictum medicamē exic- catiuis ingrossatiuis ꝛ infrigidatiuis videlicet. Rx. syrupi ro- sati. 3. 5. syrupi de portulacio. 3. i. aquarū plātaginis acetose endiuie añ. 3. i. misce ꝛ aromatiget cum pulueris menthe. 3. j. Istum syrupū assumat calidū in aurora quatuor dieb' con- tinuis. deinde post assumptionē ipsius stet solutus horis q̄- tuor ꝛ interim dormiat ad libitum quem syrupum incipiat assumere tertia post assumptionem solutiui minoratiui im- mediate antescrpti. Quartus. Cā Eradicatione soluantur dicte materie bumida. videlicet cholericā ignea vigētes in dictis mēbris medicinis eligētibus ꝛ solventibus choleraꝝ ꝛ flegma fm amplius choleraꝝ iuxta dictum quartū cano-

De egritudinibus

nem. ℞. māne. 3. i. succi rosarum. 3. ii. mirabolanorum et trinum reubarberi electi dyasiniconis añ. 3. i. aque endiuie. 3. i. feri capni. q. s. pro portione. misce et fiat portio. Istud solutium eradicatūz assumat tertia die post cōpletā assumptionem suprascriptorum syrupoz. Recipe pillularum anreard. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. i. s. misce et cum electuarij succi rosarum. q. s. ad incorporandū reformetur pilule. vii. pro. 3. Istas pillulas assumat in aurora cuz ordinibus et modis hic suprascriptis. quas pillulas assumat in casu quo suprascriptū solutium nō foret sibi grātū sed iste pillule essent sibi gratiores. Quintus canon. ¶ Remoueat caliditas superflua dictorum membroz spermatis et annexorum ut renū epatis et medicinis in frigidatūis et exiccatiūis per tertiam virtutem appropriatis ad hoc iuxta dictum canonē quintū ut hic infra. v. ℞. aque endiuie. 3. i. portulace. 3. ii. nenufaris. 3. i. seminum colum minorū frigidorū. v. lactuce endiuie portulace plantaginis añ. 3. i. corallorum rubeoz. 3. i. succari albißimi. 3. i. misce. Istud alteratiuum assumat calidum in aurora octo diebus cōtinuis cū modis et ordinibus suprascriptis in suprascripto syrupo quo alteratiuo incipiat uti quarta die post assumptionē solutiūi eradicatiūi immediate suprascripti. ¶ Confectio alteratiua. Recipe triasandalorum. 3. iii. conficiantur in moßellie triū. 3. pro quolibet moßello. Istius cōfectionis assumat vnum moßellum in mane cū surgit tribus diebus intermissis in hebdomada. v. vna die sic et alia nō. deinde post ipsius assumptionem stet ieiunus tribus horis ad minus: hac cōfectione incipiat uti octaua die post cōpletā assumptionē aquarū immediate suprascriptaz et ipsa taliter utat spatio. xx. dierū. ¶ Epithima. ℞. sp̄rum ceroti sandalini. 3. ii. aque endiuie. 3. vii. absinthij. 3. i. pulueris absinthij. 3. s. misce et fiat epithima. In isto liquore tepido infundatur petia linea dupla longitudinis vnus semissis et latitudinis medijs semissis. deinde petia aliquantulum expressa superponat lateri dextro epatis et hoc epithimate incipiat uti sexta die post assumptionē solutiūi eradicatiūi suprascripti et ipsam apponat dicto loco ad minus bis in die stomacho ieiuno. v. ante prandii semel et ante cenā semel cōtinuādo diebus. xv. ¶ Unctio. ℞. vñctionis Saleni. 3. ii. ista vñctione tepida aut frigida ad libitum vngat locus ex directo renū et dorsum infra renes usqz ad os caude et in latitudinem medijs palmi qua vñctione uti incipiat et utat teporibus dictis ut suprascripto epithimate et utat ipsa. xv. diebus cōtinuis. ¶ Alia vñctio. ℞. olei rosari. 3. i. nenufar. 3. s. litargiri. 3. s. semini coluz frigidorū. 3. i. boli armeni rasure eboris añ. 3. s. xiperi. 3. ii. cere. q. s. pro vnguento molli misce et cum aceti. q. s. ad penetrandum fiat vnguentum molle ad lentū ignem. Istā vñctione utat cuz modis et ordinibus descriptis in vñctione immediate suprascripta. Quā uti incipiat post cōpletum usum vñctionis suprascripte et ipsam continuet spatio vnus mēsis et hoc casu in quo non sentiret notabile iuuamentū in suprascripta vñctione. ¶ Alia vñctio tertia. Recipe vnguenti populeonis. 3. i. vnguenti Saleni. 3. i. s. dragani gummi arabici añ. 3. s. seminum portulace. 3. j. menthe sicce. 3. i. ciperi. 3. s. boli armeni. 3. i. rasure eboris. 3. ii. cere albe. q. s. pro vnguento molli misce et cum oleo nenufarie. q. s. fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Istā vñctione neatur cum modis et ordinibus descriptis in p̄ma vñctione. Et incipiat uti ista decima die post completum usum vñctionis immediate suprascripte et ipsam continuet spatio quinquaginta dierum et hoc in casu in quo non sentiat notabile iuuamentū ex vñctione suprascripta secūda et. Nota q̄ istos tres terminos ipsarū trium vñctionū si ipse nō debite cōualescat tunc utat quatuor diebus cōtinuis aliqua istarū vñctionū ad libitum. postea interponat quatuor dies quibus non utat aliqua vñctione. deinde reitet alij quatuor diebus sequētibz immediate aliquas ipsarū vñctionū et sic pluries utat aliq̄ ex suprascriptis vñctionibus cū interpositione ut dictū est. utat in frigidantibus sed moderatio et non nimis excessi-

membroz generationis

ue frigidis. hāz non excedat secūdum gradum frigiditatis. Iuuamentū facit ex fibotomia precedente et. Cōmunicat huic canonī ideo non reitet dicta fibotomia nisi incubente magna necessitate. Nō dormiat resupinus. i. super dorso: Sextus canon. ¶ Remoueat materie spermatis acuitatis. videlicet sanguinis et ipsius et spermatis acuitatis medicinis in frigidatūis appropriatis ad hoc per virtutem. Iuxta doctrinam sexti canonis. v. Recipe aquarū portulace. 3. ii. nenufaris. 3. i. plantaginis. 3. i. s. seminum cōmuniz minorū frigidorū. v. lactuce endiuie portulace plantaginis añ. 3. s. corallorum ru. 3. ii. succari albißimi. 3. i. misce. Istas aq̄s assumat calidas in aurora sex diebus cōtinuis cum modis et ordinibus suprascriptis in syrupo primo quibus uti incipiat octaua die post completam assumptionem cōfectionis suprascripte in capitulo quinto. ¶ Confectio. Recipe sp̄rum triasandaloz cum camphora. 3. i. seminum portulace. 3. ii. succari albißimi. 3. iii. misce et cuz aqua nenufaris quantum sufficit ad conficiendum fiat cōfectio solida in moßellis. iii. 3. pro moßello. Istius cōfectionis assumat vnd moßellum in mane cum surgit tribus diebus intermissis in hebdomada. videlicet vna die sic et alia non et post assumptionem stet ieiunus horis tribus ad minus. hac cōfectione uti incipiat octaua die post completam assumptionem aquarū immediate suprascriptarū et ipsam taliter continuet spatio vnus mēsis. ¶ Confectio scda. ℞. dyadraganū frigidū. 3. iii. seminum colum minorū frigidorū. 3. ii. sandalorum rubeorum. 3. s. coralloz rubeorum. 3. ii. misce et cuz aq̄ nenufaris quantum sufficit ad cōfectionem fiat cōfectio solida in moßellis ut supra. Istius cōfectionis assumat vnd moßellum in mane cum surgit cum modis et ordinibus suprascriptis in cōfectione immediate suprascripta. Et incipiat uti ista quarta die post completam assumptionem cōfectionis immediate suprascripte. Et ipsa neatur taliter spatio vnus mēsis. Septimus canon. ¶ Abijciatur sp̄ma acuitas qua labitur ipsum in grossando et. medicinis in frigidatūis et ingrossatiūis appropriatis per virtutem tertiāz iuxta septimum canonem dictum supra in cura vniuersali. ¶ Unctio. ℞. olei nenufaris. 3. s. rosari. 3. i. s. coriandri boli armeni rasure eboris añ. 3. s. succi canne humide. 3. s. cere al. q. s. pro vnguento molli misce et cum aceti. q. s. ad penetrandum fiat vnguentū molle ad lentū ignem. Istā vñctione taliter utatur cū modis et ordinibus suprascriptis in p̄ma vñctione suprascripta in capitulo quinto. Quā vñctione incipiat uti post completum usum omniū suprascriptarū trium vñctionum descriptarū capitulo quinto. ¶ Pillule. Recipe trociscorū de rosio. 3. i. de camphora. 3. s. semini portulace. 3. i. ciperi. 3. i. succari albißimi. 3. i. misce et cum syrupo de nenufare quantum sufficit ad incorporandū fiant pillule. ix. pro. 3. Istarū pillularū assumat. ii. usqz ad quinquē ad libitū cū modis et ordinibus descriptis in assumptiōne cōfectionum suprascriptarū in capitulo sexto. Quibus pillulis uti incipiat per. xii. dies post cōpletum usū vñctarū cōfectionum suprascriptarū. ¶ Confectio. ℞. rasure eboris. 3. s. campbore. 3. ii. portulace lactuce coriandroz preparatorum añ. 3. i. papaueris al. 3. s. rosarū al. 3. s. boli armeni. 3. i. sandaloz ru. 3. ii. succari albißimi. 3. vi. misce et cum syrupo de nenufare. q. s. ad conficiendū fiat cōfectio ut supra. Istius cōfectionis sumat vnum moßellum in mane cū surgit cū modis et ordinibus descriptis in pillulis immediate suprascriptis. Quā cōfectione uti incipiat 2° die post assumptionē suprascriptarū pillulā et ipsa taliter utat spatio vnus mēsis. Utat pluries pro cibis portulacalaceuca spelta et alij quotiens lentibz. Octauus canon. ¶ Remittat cecidi appetitus medicinis in frigidatūis et exiccatiūis appropriatis per virtutem tertiam ut supra iuxta canonem. 8. et. ℞. trociscorū de camphora. 3. i. mēthe sicce. 3. s. succari albißimi. 3. i. misce et cum syrupo de nenufare quantum sufficit ad incorporandum reformetur pillule. ix. pro. 3. Istarū pillularū et

bitis usq; ad quinq; in mane cum surgit cum modis et ordinibus supra scriptis in confectione immediate supra scripta. Quibus pillulis uti incipiat. i. post completam assumptionem confectionis immediate supra scripte et ipsis taliter utatur spatio unius mensis. **¶ Symplicia.** R. Symplicia de nenufare 3. i. de papauere. 3. 5. aquarum portulace. 3. ij. endiuie. 3. i. menthe sicce. 3. 5. misce. Istum syrupum sumat. vi. diebus continuo cum ordinibus et modis descriptis in primo syrupo supra scripto. hoc syrupo uti incipiat post supra scriptas pillulas immediate. **¶ Confectio.** R. menthe sicce. 3. i. seminis agni casti. 3. 5. seminum coium minorum frigidorum. 3. 5. nenufaris. 3. i. camphore. 3. ij. coralloz rubeoz rasure eboris añ. 3. 5. succari albißimi. 3. vi. misce et cum syrupo de nenufare. q. 8. ad conficiendum fiat confectio solida ut supra. Istius confectionis sumat unum morsellum in mane cum surgit cum modis et ordinibus antescris in pillulis supra scriptis. Qua confectione uti incipiat octava die post assumptionem syrupo immediate antescris et ea utatur spatio unius mensis. Incedere nudis pedibus est optimum. Portet lamina plumbi subtilis longitudinis quasi unius semissis et latitudinis medie dorso alligata et pluribus foraminibus perforata que portet in mense diebus. xx. hoc modo. v3 duobus diebus continuis et altero non. et iterum duobus diebus continuis et altero non. et iterum duobus diebus continuis et tertio non: et ita reiteretur talis portatura spatio unius mensis. Tunc interponat dies quindecim continuis quibusdam portetur. postea incipiat ipsam portare spatio unius mensis modo predicto et non amplius quam per duos menses. **¶ Nonus canon.** Minoretur quantitate gentium sperma medicinis exiccatis et infrigidatis et magis exiccatis appropriatis per virtutem tertiam iuxta canonem. 9. dictum 2c. R. seminis lactuce portulace coriandri añ. 3. i. menthe sicce. 3. 5. succari albißimi. 3. iij. puluerizetur omnia subtiliter postea omnia simul misce et cum aqua nenufaris quantum sufficit fiat confectio solida in morsellis ut supra. Istius confectionis sumat unum morsellum in mane cum surgit cum modis et ordinibus descriptis in assumptione confectionis descriptarum in. 6. cap. qua confectione uti incipiat per unum mensem post completam assumptionem confectionis immediate antescris et ea utatur spatio unius mensis. **¶ Pillule.** R. seminum nenufaris. 3. i. mucillaginis psylli. 3. i. 5. campbore. 3. ij. coriandrorum preparatorum. 3. j. seminis agni casti cimini añ. 3. 5. succari albißimi. 3. 5. misce et cum syrupo de portulace quantum sufficit ad incorporandum formentur pillule. ix. pro. 3. Istas pillulas assumat a tribus usq; ad quinque in mane cum surgit modis et ordinibus descriptis in confectione immediate supra scripta. Quibus pillulis uti incipiat sexta die post completam assumptionem pillularum supra scriptarum immediate et ipsis utatur taliter spatio unius mensis. **¶ Alie pillule.** R. menthe sicce. 3. i. seminis lactuce seminis portulace añ. 3. i. 5. succari albißimi. 3. i. misce et cum syrupo de nenufare quantum sufficit fiant pillule ut supra. Istas pillulas assumat a tribus usq; ad quinque cum modis et ordinibus descriptis in pillulis immediate antescris quibus uti incipiat. viij. die post completam assumptionem pillularum immediate scriptarum. Et ipsis utatur taliter spatio unius mensis partius comedat consueto et proprie in cena: utatur aceto et coriandro preparato. Itē aliquoties lentibus item et sepe aqua lactis fortis acetositate de quo lacte prius extractum sit butyrum. Mula usus seminis lactuce simplex exiccatur sperma. **Decimus canon.** Prohibeatur sperma exuberanti quantitate et intensa acuitate generari medicinis infrigidatis per virtutem tertiam iuxta doctrinam. x. canonis dicti. videlicet. Recipe syrupi de papauere. 3. 5. syrupi de nenufare. 3. i. seminis lactuce 3. i. aque portulace. 3. iij. misce. Istum syrupum assumat quatuor diebus continuis cum modis et ordinibus supra scriptis in solutio primo supra scripto: quem incipiat assumere tertia die post assumptionem pillularum immediate supra scriptarum. R. seminis lactuce citrulli endiuie coriandri sicci preparati añ.

3. 5. mucillaginis psylli. 3. i. succari albißimi. 3. i. misce et cum syrupo de sicados. q. 8. ad incorporandum fiant pillule. ix. pro. 3. ut supra. Istas pillulas assumat a tribus usq; ad quinque cum modis et ordinibus supra scriptis in primo solutio supra scripto. Quibus pillulis incipiat uti quarta die post assumptionem syrupo immediate supra scripti et ipsis taliter utatur spatio unius mensis. **¶ Confectio.** R. dyadraganti frigidis. 3. i. dyapapaueris. 3. 5. seminum coium fridorum. 3. 5. spera triasandalorum. 3. ij. misce. et cum aqua nenufaris et aqua portulace. q. 8. fiat confectio solida in morsellis ut supra. Qua confectione uti incipiat scda die post assumptionem completam pillularum supra scriptarum et ipsis utatur spatio unius mensis. Portetur lamina plumbi latis alligata ut supra. flomis et proprie basilice dextre minoretur sanguis qui est materia spermatis que fiat existente repletionem notabili aut magna quantitate sanguinis. Abstinencia a cibo et potu et exercitio omnibus mediocribus et non excessivis iuuat. Infrigidetur et ingrossetur sanguis qui est materia spermatis quod est species gignens. Undecimus canon. **¶ Corrigatur humiditas in membris spermatis relaxans spermatica vasa et membra spermatis.** Itē et humiditas genita in stomacho per indigestionem medicinis exiccatis appropriatis ut supra iuxta xj. cano. v3. R. menthe sicce. 3. j. seminum coium infrascriptorum v3 agni casti canabis rubea añ. 3. 5. calamenti. gra. 5. coriandri preparati. 3. i. 5. portulace. 3. iij. succari albißimi. 3. j. misce. et cum succi canne humide quantum sufficit ad incorporandum fiant pillule ut supra et fiat medietas recepte. Istas pillulas sumat a tribus usq; ad quinque ad libitum in mane cum surgit modis et ordinibus supra scriptis in assumptione pillularum immediate supra scriptarum. Quas pillulas incipiat sumere. xij. die post assumptionem confectionis immediate supra scripte et ipsis taliter utatur spatio diebus. xx. **¶ Confectio.** R. menthe sicce. 3. 5. agni casti. 3. j. portulace. 3. i. coriandrorum preparatorum. 3. ij. succari albißimi. 3. 5. misce. et cum aqua plantaginis quantum sufficit fiat confectio solida ut supra. Istius confectionis assumat unum morsellum in mane cum surgit cum modis et ordinibus descriptis in assumptione confectionis immediate supra scripte. Quam incipiat assumere octava die post assumptionem pillularum immediate supra scriptarum qua utatur spatio unius mensis. **¶ Duodecimus canon.** Confortetur spiritus retentiva spermaticorum vasorum et membrorum spermatis medicinis infrigidatis et exiccatis sed amplius exiccatis et infrigidatis appropriatis per virtutem tertiam ut supra iuxta 12m cano. v3. R. syrupi de mentha 3. ij. seminis agni casti. 3. i. portulace. 3. i. coriandrorum preparatorum. 3. 5. menthe sicce. 3. 5. rasure eboris. 3. j. aque plantaginis. 3. iij. misce. Istum syrupum sumat quatuor diebus continuis cum modis et ordinibus supra scriptis in primo syrupo quem incipiat sumere duodecimo die post completam assumptionem confectionis immediate supra scripti. R. spiritum dyacimini. 3. j. menthe sicce. 3. 5. agni casti. 3. i. spiritum triasandalorum cum campbora 3. j. seminis portulace. 3. 5. coriandrorum preparatorum. 3. j. rasure eboris. 3. ij. sandalorum rubeorum. 3. 5. campbore. 3. ij. succari albißimi. 3. xij. misce et cum syrupo de nenufare. q. 8. ad conficiendum fiat confectio solida ut supra et fiat scda pars et proprietur. Istius confectionis sumat unum morsellum in mane cum surgit modis ut supra in confectione immediate supra scripta quam incipiat assumere octava die post syrupum immediate supra scriptum et ipsa taliter utatur spatio dierum. xx. R. troiscorum derosio. 3. j. portulace. 3. j. 5. sandalorum rubeorum. 3. j. seminis nenufaris. 3. ij. coriandrorum preparatorum. 3. j. menthe sicce. 3. ij. agni casti. 3. i. succari albißimi. 3. 5. misce et cum syrupo de nenufare. q. 8. ad incorporandum formentur pillule. ix. pro. 3. Istas pillulas assumat a. iij. usq; ad. v. cum ordinibus descriptis in assumptione pillularum immediate supra scriptarum. quibus uti incipit 2o die post assumptionem confectionis immediate supra scripte et ipsis taliter utatur spatio unius mensis. Usus menthe humide cum aceto est optimus. Itē et usus menthe sicce est melior. **Medicine siptice per tertiam virtutem perites membra spermatica iuuat.** Tertiusdecimus canon. **¶ Corrigatur regimen et proprie ex nutriente cuius dispositionis status**

multitudo per indignationem in stōcho gñat iuxta doctrinā. 13. canon. 13. Nutriens sit conueniens digestibile nō multū subtilis subtilis nec extreme grosse sed sit medicine tēdētis magis ad grossum q̄ ad subtilē. Nō assumat nutriens nisi pōri nutrimento assūpto digesto in assumēdo nutriens subtilius precedat grossum. Nutriens sit remisse calidum et non intense qn potius declinet ad aliquale frigus q̄ ad caliditatem p̄ter q̄ tpe magni frigoris quo tpe ipm nutriens declinet ad remissam caliditatem et nō intensam. Regimē ex alijs reb⁹ nō nālīb⁹. s. aere zc. sit p̄portionale regimē ex nutriēte dicto. De cim. usquar⁹ canon. Corrigat regimē ex sex reb⁹ nō nālīb⁹ ad calitatē labētē qbus exequit⁹ cōp̄o itēsa cala tot⁹ et mēbrioz zc. Regimē ex sex reb⁹ nō nālīb⁹ et p̄p̄e ex nutriēte sit remisse caliditatis et declinās potius ad frig⁹ q̄ ad calm ut dictū est. Utat aliquoties bis. v. s. lactuca cicorea portulaca endiuia cucurbita cicerib⁹ fractis sine corticib⁹. lētib⁹ abiecta p̄ia aq̄ fabia fractis abiectis corticib⁹ cū mēbta pulib⁹ ordi et faris alagano minutis raris et nō spissis coriandro p̄parato et cōfecto cū succaro acetosio semibus coibus frigidis maioribus et minoribus seminū lactucis cōfectis et nō confectis sunt p̄p̄ia ad hoc. semis portulace partes. liij. agni casti caulis añ. ptes. ij. aceto aliquoties sed raro p̄ nimiam mē credinē. menthe p̄tē. i. cū seminis portulace ptes. liij. calameto cum portulaca ut supra de mentha. semine papaneris cōfecto. agresta vino granatorū aqua lactis fortis acetositatis. de quo extractū est butyrū lacte caprino cocto uel crudo cuz 3. ij. mellis gelatino sine croco cum modico pulueris mēbe dormiat sup̄ mataratio uel super lecto duro. Incedat nudis pedibus aliquando posset laminam plumbi ut scriptum est omnia bec iuant.

Contra impotētiā coeūdi p̄p̄ solam impotētiā erectionis virge ex nimia humiditate a cerebro effluente et relaxante et impediēte dictam erectionem.

Canones curatiui sunt decem. Primus. Minorat flegma a cerebro nucha et nervis. Minoratiū. Rx. pillar. de iera. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme. 3. ii. cū eluatio ido fiat pille. vij. pio. 3. ha e sumat in aurora zc. incipiendo iuxta finē marci p̄ximū. Scōs canon. Digesta paulatim flegma in dictis mēbris. Rx. syrupi de ficados oximellis simplicis aquarū sparagor. saluē misce. Hunc sumat in aurora quatuor dieb⁹ cōtinuis zc. Tertius canon. Eradicet flegma paulatim a dictis mēbris. Rx. pillarum fedi darum Mesue. salis gēme 3. iij. misce et cū eluatio indo forment pille. vii. pio. 3. Quartus canon. Diuertatur a cerebro flegma. Rx. foliorum blitio aque maiorane mellis pulueris nucis muscate misce. de isto liquore suauiter calido attrahat per nares stōcho ieiuno diebus intermissis in vna die ante prandium et añ cenam et alia die ante cenā tātum. Quo utatur vna hebdomada singulo mense p̄ter q̄ tpe magni caumatis ipso uti incipiendo per. liij. dies post assumptionē solutiui immediate sup̄scripti. Aliud. Rx. pillarum de iera sup̄scriptarum in primo canone et fiant pille. vii. pio. 3. De bis assumat a trib⁹ usq̄ ad qnq̄ in mane omnibus duobus diebus semel ad maius ad minus vō oibus. viii. diebus. De inde stet ieiunus boris. liij. Quintus canon. Confortet cerebrū nuchanervi cori et parcum medicinis calidis non excessiuis et p̄p̄ie cerebrū. Rx. spērū cōfectionis pyamusci Mesue. spērū aromatici ro. descrip. Sab. triasandal. ru. sine cāphora succari al. q. s. pro cōfectione. misce et cum aqua saluē fiat zc. Ista utat in mane ut supra si vult efficaciorē pōre zc. Alii. Rx. spērū cōfectionis de assa Mesue triasandalorum siue camphora succari albi sumi misce et cum aqua saluē fiat cōfectio. Aliiter. Rx. metridati. 3. i. Iustus assumat 3. i. cum. 3. i. s. vini aromatizati non minus vini qd sumat per duas horas añ diem et ad minus per. x. horas post cenāz diei p̄cedentis et dormiat ad libitum et ster ieiunus ad minus boris. vii. et eo utatur mensibus alternis semel aut bis p̄ter q̄ tpe magni caumatis. Aliiter. Rx. tyriace fermentate f̄m ca

no. Iustus sumat. 3. i. iuxta canonem metridati qui non utat qn utit metridato. Sextus canon. Resoluetur paulatim ne flegma p̄cipue aquosum a membris genitalibus. Rx. oleorum raphani f̄m Nicola. lilior. al. misce. Ista vncione debite calida vngat semur virga et genitalia stōcho ieiuno p̄p̄ie ante cenam qua utat diebus alternis p̄ter q̄ tpe magni caumatis uel frigoris incipiendo per. x. dies post assumptionē eradicatiui sup̄scripti. Aliia vncio. Rx. oleorum de granis coti spice lilior. albor. cinerum ligni ficus aneti combusti misce. Ista utat septimanis alternis si vult efficaciorē p̄p̄iore uel medicināz permutare ut virtus vini medicamini non assuescat cum modis et ordibus sup̄scriptis exceptis testiculis qui non vngant. Aliia. Rx. vnguenti aneti Nicolai. Ista utatur ut supra. Aliia vncio cum spongia. Rx. foliorū ebuloz florū camomille eruce eupatorii artemisie cinerum caulium cinerū ligni ficus cinerū sarmentoz vitis. berbe et flores bulliant in sufficienti quantitate aque usq̄ ad consumptionē tertie p̄tis. deinde addant dicti cineres et non ulterius bulliant. In ista decoctione calida spongia noua et lata infundat et bene exp̄mat et ea sic bñ calida femori applicet et virge stōcho ieiuno p̄o qualibet vice bis et non p̄mittatur spongia super loco inferiori sed moueatur. qua utat diebus alternis et septimanis alternis semel in die añ cenam p̄ter q̄ tpe magni caumatis et frigoris. Deinde facta reiteratio ne et spongia amotat alia sup̄scriptarum vncionum 3. ordinem sup̄scriptū. qua uti incipiat per. viij. dies post inceptionez vsus p̄me vncionis sup̄scripte. Emplm. Rx. betonice eupatorii florū camomille artemisie florū sesimini radicis feniculi frusti armenti oleorum lilior. alb. et spice aff. q. s. bulliant berbe radices in sufficienti q̄tate aque ad lentum ignē deinde reliqua addant. misce et fiat emplm. hoc emplm debite calm stōcho ieiuno femori et virge opponat non testiculis et p̄p̄e añ cenā dieb⁹ alternis nisi tpe magni caumatis uel frigoris et dimittat sup̄ loco p̄ noctē. j. in mane vō remoueat et fiat loto ei⁹ p̄ma sup̄scriptarū vncionū quo uti incipiat per mēse. ij. post assumptionē eradicatiui sup̄scripti. Septimus canon. Cōfortent v̄tutes mēbrioz genitaliū cū medicis calidis et siccis calidiorib⁹ potius nō m̄ excessiue. Rx. oleoz de spica et lilior. albor. et seminū coti gallie muscate cinamomi musci cere. q. s. misce. hac vncione vngant genitalia ut in prima vncione incipiendo per menses duos post assumptionē eradicatiui zc. qua uti incipiat post q̄ vsus est per mensem emplis dictis. Cerotū cōfortatiū ut supra. Rx. corticis citri spice ben abli et ru. gallie muscate macis cinamomi radicis enule saturegie musci laudani termentine q̄tum sufficit misce. Istud cerotum apponatur femori et virge et testiculis et eo utatur alternis hebdomadis quo uti incipiat per mensem post q̄ uti inceperit vncione immediate dicta. Octauus canon. Multiplicetur materia spermatis. Utatur cibis et potibus calidis et humidis humiditate aerea et vncuosa et non grossa non aquosa non excessiue calidis et sine facili digestionis in cena assatis in prandio elixas dulcedine participantib⁹. s. vitellis ouoz sorbilibus et carnib⁹ nobilibus pulib⁹ frumenti frumento etiam debite cocto. Cōfectio multiplicatiua ut supra. Rx. dactyloz electorū se. fenugreci misce et sufficienter decoquantur. deinde extrahant a dactylis ossa et exiccant et cōficiant cū melle triti. Ista cōfectio utatur ter in hebdomada in mane cuz surgit p̄ter q̄ tpe magni caumatis et ea uti incipiat per menses duos post assumptionē solutiui eradicatiui sup̄scripti et assumat q̄tratē auellane de ea post bibat modicum vini dulcis albi non multum vini. Nonus canon. Exacuatur sperma. Rx. fisticorum auellanarū mundatarū p̄nearū mūdatarū testiculoz vulpis radicis enule se. raphani se. eruce se. syrupi sinapis se. sisamini nucis inde corticum citri spice gallie muscate cinamomi musci mellis. q. s. pistanda pistentur misce et fiat electuarium ad lēruz ignē. Iustus assumat. iij. 3. in mane cuz surgit bis in hebdomada post ieiunet ad min⁹ boris trib⁹. quo uti incipiat

per tres menses post assumptionē eradiciatū suprascriptū.
Decimus canon. **¶** Multiplicent uentositates cum sperma
te. **℞.** farine cineris testicularū vulpis ocularū fisticorū gra
norū pini auellandarū rosarū pastinace secacul seu tringi fisa
mi ceparum assatarum sinapis se. eruce se. rapbani stincorū
renū lingue auis asse dulcis mellis. q. s. misce et fiat eluarius
ut supra. Istū utat cū modis dictis in alio nisi q. eo uti incipit
et per. liij. mēses post eradiciatū suprascriptū. **¶** Clister qd
dicitur post receptas alias. vij. canonis. **℞.** decoc. capitis ouis
vitellū oui nūcro. j. oleo lilioz alboz spice misce. Istū clisteri
utat debite calo sōcho ieiuno et ppe an cenā oib⁹ dieb⁹ sel
et incipiat p. liij. dies post assumptionē eradiciatū suprascriptū.
Utat sarraie additis. vj. vno cocleari earū in mane cū surgit
bis in bebda. **℞.** vitellos duos ouoz coctoz qb⁹ addat modi
cū asse dulcis. utat pisce dicto sepa. utat sparagis utat ouis
gallarū pdicis colūbe cerebellis gallinarum artetis cū mo
dico salis anatis et carnib⁹ eius. vinū sit nouū odoriferū dulce
Nota q. die qua utat vna suprascriptarum medicinarū non
utat alia. In oib⁹ suprascriptis medicinis utat consilio in si
gnis medici astatis cū sit opportunū medicinas variare s. mo
rū uarietatem carum et accitū. Nō utat suprascriptis medi
cinis tempore magni caumatia.

De egritudinibus matricis.

¶ Contra ptefocacionem matricis.

Suppositoriū **℞.** gallie muscate. 3. j. supponat
ad itra vuluā prius in petia uel
syndone rara. **¶** Aliud. **℞.** ligni aloes. 3. j. musci. 3. j. ambre
gaz. gallie muscate añ. 3. j. ctūdant grosso mō et misce. suppo
nat hoc medicamē in petia ut in alio. **¶** Suffumigiū ad na
res. **℞.** pēnas pdicis uel fasanī. q. s. bis ignitis suffumigent
nares. Itē cū assa fetida sup carbonēs plecta. Item cū corio
ignito ueteri. Itē suffumigationes fiāt tpe paroxysmi pfoca
tionis. aut qñ times super aduentu primo incipiendo a le
uiori. frices os vulue cū digitis tinctis in oleo liliord alborū
¶ Clistere. **℞.** maluarum florum camomille mellilori florum
aneti añ. 3. j. vitellum oui. j. olei litorum alborum olei spice
añ. 3. j. salis cois. 3. j. herbe flores bulliant in sufficienti q. tita
te aque usq. ad consumptionem tertie partis et. Istū clisteri
utatur stomacho ieiuno et anteq. superueniat paroxysm⁹ qñ
malet pulsionē a pfoctione. Item contra uentositatem et con
tra febriē cōtra abortum cōtra uomitū et cōtra tumorē mem
broz. **¶** Solutiū facillimū. **℞.** māne. 3. j. aque absinthij. 3.
j. brodij pdicis uel fasanī uel pulli. q. s. misce uel loco manne
fiat solutiū de cassia.

¶ Contra diminutum fluxum menstruum post abortum aut
post partum.

Recipe bdelij. 3. j. bysopi sicce. 3. j. misce cū hac medicina
fiat suffumigiū p embolū. **¶** Aliud sile. **℞.** ter
bentine. 3. j. origani. 3. j. sinapis albi. 3. j. misce et fiat suffumigiū
ut supra. Item si vis alteram istarum esse magis prouocatiuā
adde se. cicute.

¶ Contra indebitam mundificationem sanguinis post par
tum.

Prouocet sternutatio duodecies uel quindecies cum
elleboro alb. qñ ualde modica q. tita
sufficiat ligent coxe cū genu forti ligatura alio ligandē. Uēto se
sine scarificatione apponant pulpis interiorib⁹ coxarū vsus os
vulue. Itē pulpis tybiarū ppe plicaturā genu supius. **¶** Fri
catio vulue. **℞.** gallie muscate. 3. j. olei de lilio. 3. j. misce cum
hoc liquore calo ifusa petia itus frices os vulue et collū mri
cis suauiter. **¶** Aliud suppositoriū leui⁹. **℞.** myrre pulegij
añ. 3. j. ciamomi. 3. j. feniculi. 3. j. musci. 3. j. gallie muscate. 3.
j. misce et liget in petia et supponat ut ante. **¶** Aliud. **℞.** cala
menti rutbe pulegij añ. 3. j. laune. 3. j. myrre. 3. j. gallie musco
te. 3. j. nucis muscate. 3. j. musci. 3. j. misce et supponatur ut su
pra. **¶** Aliud. **℞.** saue succi absinthij añ. 3. j. myrre calame
ti añ. 3. j. rutbe sicce pulegij radicio enule galbani cinamomi

nucis muscate añ. 3. j. musci. 3. j. olei lilioz al. q. s. puluerizan
da puluerisent deide oia sil misce. In hoc liquore cord bene
ifundat deide in petia subtili et rara liget et vulue imponat.
¶ Porio medicinalis. **℞.** aque mellis. 3. liij. pulueris pulegij
3. j. misce. Istā bibat calidā sōcho ieiuno ad minus trib⁹ boris
an cibū. **¶** Porio alia medicinalis. **℞.** seminis anisi et ciminī
et pulegij añ. 3. j. aque mellis. 3. liij. misce. Nota q. fetida sunt
apponēda ori et naribus et nullo mō odorifera sursum. Item
odorifera sunt apponēda mrici et deorsus et nullo mō fetida
Lauēdū tñ est ne odor trāseat sursum ad os et nares. **¶** Me
dicine puocatiue mēstruorū retētoz post ptd que debet esse
magis familiares etuti q. pueniētes retētionē in alijs casib⁹.
℞. bdelij. 3. j. bysopi sicce. 3. j. laudani. 3. j. olei lilioz alborū
q. s. pro pessario misce. hoc iponat orificio mricis qd teneat
ppie de nocte. Itē. **℞.** suprascriptas medicinas sine oleo cum
hac medicina fiat suffumigiū matrici sōcho ieiuno quo pue
utat q. suprascripto pessario. Deinde si ipm nō ualuerit tran
seat ad pessarium. **℞.** terbentine. 3. j. origani. 3. j. sinapis al. 3.
j. laudani. 3. j. olei lilioz al. q. s. pro pessario. Si vis alteram
istarum medicinarū magis ee puocatiuam adde se. cicute. 3. j.
in qualibet illarum. Istud pessariū ponatur supra quo utat
tur si ex suprascriptis duab⁹ medicinis et ifrascripto suffumi
gio non iuuabit. **℞.** imediate suprascriptas medicinas sine
oleo mixtas. Istū suffumigiū utat ut superiori ubi ex supra
scriptis non iuuabitur. Imponatur collo matricis ad libitū
gallie muscate. 3. j.

¶ Contra retentionem pternaturalem mēstruorū in debita
euacuationem.

Primo ponet casus in termis. scdo cura. Prio mor
bus coiter qui est accitio trabes ad se cui am
pncipalr in hoc casu est pternalis itclioz retētio seu diminu
tio cronica multū corpis ualde repleti etatis adolescētie me
diocriter robusti habitu nalis medie sexus muliebris ut
nā ipsius accitio exigit artis qute et in nā sui sexus regionis
satis medie Venerijs anni bore pntis auttinalis vntū oium
mediocriter pntiū vntib⁹ mricis et uasorum eius attractina
et expulsua mēstrui et expulsua epatis et sōchi et epatis dige
stua dūtaxat oib⁹ excepis. Cui⁹ mulieris nalis cōplo totius
est flatuca frida et ampli⁹ sōchi epatis necnō mricis cōplo ad
idē nāliter aliqliter lapsa et ppe p coitātē a toto nō tñ multum
nāliter sed amplius pternāliter ad idē lapsa. Accitio pntia of
cto pncipali accitū. vj. ipsi pternālī retētionē mēstruorū sunt
duo. Pmū accitio est ceptionis in eptitudo aut saltem ipsi⁹
intensa difficultas. Scdm est uomit⁹ humoris melici sicut fe
cis sanguinis. Accitio ipsam pternālē humorū retētionem
puenientia sunt duo. Pmū digestiue epatis debilitas et opa
tionis nalis diminutio. Scdm digestiue sōchi opatio corru
pta et diminuta sunt dicte pternālīs retētionis mēstruorū
cā remota. Cause suprascriptoz accitium. **¶** Cā cōiuncta
ipsius accitio pncipalis est triplex. I. Prima causa cōiuncta
est debilitas attractiue matricis et uasorum eius seu uenarū
eius sanguinem mēstruum ad se trahere debentium. Se
cunda cā est debilitas expulsue dictorum. I. matricis et uasorū
eius mēstruū ad pcauitatē mricis expellētiū. Tertia cā cōiū
cta est debilitas expulsue et epatis sanguinē ad uenas matri
cis expellētiū. Cā autē ipsius pncipalis accitio est qntuplex.
Prima cā est pternalis cōplo et mālīs frigida et bumida matri
cis et uasorum seu uenarum eius qua data eoz vntis attracti
ua ad ipsas uenas debilitatur. Scda cā antecedens est eadem
pternaturalis cōplo frigida et bumida matricis et uasorū
eius qua data eorū expulsua mēstruū ad pcauitatē mricis
debilitatur q. q. virtus expulsua mēbroz mediante motu lo
cali vilorum membri frigido et bumido roboretur et vigore
tur de per acciden⁹ qd in nō est in casu nostro cum sangui
mēstruus tantummodo a forma specifica matricis et uena
rum attrahatur. Quq. virtus expulsua virtus alteratrix
inest tūc mouet ad matricis concavitatē et nō mediante mo
tu matricis ut ferrum alteratum a forma specifica matricis.

locali motu ut etiam superfluitas tertie digōnis a sola forma specifica membrorum expellit sine ipsorum membrorum vel visorū locali motu que expulsiua sine forma specifica in ipsius matrice tenens et rugis mediante humiditate et caliditate naturalibus cum ipsa forma specifica sit tantum virtus naturalis eorum que a frigiditate et humiditate aquosa deiciat ut in casu nro est cum oīe imoderata discrasia et naturalis deicit actum propriū et propter discrasia pternālis et propiusime frida et humida aquosa ut in casu nro. Tertia causa est oppilatio matricis et vasorum eius que oppilone ipsa virtus expulsiua eius impotentior reddit ad mēstruū expellendū ad mētricis occidit et si expulsiua eadē in se et absolute fortis esset que tamen non est ut pferat. Quarta causa autem est friditas naturalis lapsa epatis dicta virtus expulsiua epatis ipsius debilitans que epatis expulsiua frido et humido debilitat cum et ipsa non expellit sanguinē ad mētricem medianter motu locali sed tantummodo a forma specifica ei⁹ ut de expulsiua mētricis et uenarū dicta est. Quinta causa autem est oppilatio uenarū sanguinē mēstruū derivatū ad mētricē qua oppilone epatis propter sanguinē mēstruū nō valet ad ipsas mētricis uenas expellē et si virtus dicta in se et absolute fortis esset que tamen non est ut pferat. Cause autem ipsarum accitū cap supra scriptorum. Prima causa autem est discrasia pternālis cōplōnis fride et humide mētricis et vasorū sine uenarū ei⁹ est flos viscosus in stōcho lapsus ad friditatem ex eius corrupta digōne multiplicatū. Deinde a stōcho epatis et ab epate in uenas medias et tandem in mētricis uenas defluxit. Item et flegma defluxum in epate ad fridum lapsum per eius diminutam digōnē gēratum et eadē dictas uenas mētricis decidit. Secunda causa est discrasia pternālis cōplōnis fride et humide matricis et vasorum et oppilationis eorū sunt dicta flegma a stōcho et epatis genita et decisa in uenas matricis ut supra. Idem et oppilationis dicta causa est sanguis melicis grossus regurgitans in epate et tandem magna pars sanguis in uenas medias et uenas mētricis defluxit illas oppilant et hoc ex splene et uenarum mediarū inter splenem et epatis oppilone ipsarum non valentes a dicto melico sanguine mundificare. Tertia causa est dicta lapsus naturalis friditatis epatis fuerunt aut principia ex generatione ipsius lapsus frigidi aut dicta flegmata genita in stōcho et epate. Item et oppilationis ipsius epatis et uenarum mediarū causa sunt dicta flegmata in stōcho et epate genita; necnon nōc dicitur sanguis melicis non debite a splene mundificatus in epate regurgitans. Causa pmitiua dicta pternālis retentionis mēstruorum est duplex. Prima causa pmitiua est inordinatum regimē sex rerū non naturalium et annexarum eius quod peccatū. ex quo regimine inordinato in stōcho per corruptam digōnē et in epate per ualde diminutam digōnem dictum flegma uel flegma generantur et si dictum regimē inordinatum eēterū calidarum plus uel si fridap. Secunda causa pmitiua est usus nutriendum exercitij et quietis somni et vigilie et aliarum rerū nō naturalium et annexarū eius qualitate et quantitate peccantium oīum intense fridorū et dictas cōplōnes fridas nālē epatis et pternālem stomachi et matricis et uenarum eius ad friditatem intensiorem reddētiū ex qua frida uel fridie cōplexionibus ipsorū mēbriorū in stōcho deinde flegma per corruptam digōnem eius et in epate per ipsius ualde diminutam digōnem generant et in uenas mētricis et eorum oppilone ipsa fiata retinent. Causa aliorū quatuor dictorū accitūz cōiunctorū dicto principali accitū. s. pternāli retentioni et ceteris. Causa difficultatis impregnationis dicta. Prima causa coniuncta dicta impregnationis ineptitudinis seu magne difficultatis ei⁹ est defectus causa mēlis embryonis. et dicti sanguis mēstruū in matrice qui defectus est in causa pmitiua sicut et ipsa ineptitudo seu difficultas impregnationis est puationis effect⁹. Secunda causa coniuncta difficultatis ipsius impregnationis et positiua est positiua cōplō mēlis pternālis frigida et humida aquosa mētricis et uenarum eius et proprie humida et aquosa que sperma in matrice non retinetur permittit sed effluit. Item ex ipsa tēperamentum mētricis ad tēperatē disproportionatur oīe virtus cōiuncta mētricis sit eadē

naturalis que calido et humido naturali uigore et frigido et humido aquoso deicitur. Causa autem difficultatis aut ineptitudinis impregnationis dicta sunt flegmata dicta et sanguis melicis uenas matricis oppilantes. Cause pmitiue difficultatis impregnationis sunt eadem que ibi sunt cause pmitiue dicta pternālis retentionis et ceteris. et inordinatum regimē sex rerū non naturalium et eius annexarum qualitate et quantitate peccantium ut supra per oīa dicta sunt de causis pmitiuis principalibus accitū. Causa uomitūs humoris melici. Causa cōiuncta dicti uomitūs est fortificatio virtus expulsiue epatis et stōchi dicti humorem in eis superfluum expellentis. Cause autem sunt virtus expulsiua epatis humorem melicū ad stōchum expellentis regurgitantis in epatis propter splenis et uenarum mediarū oppilone uel dictis flatibus factam nō ualentibus mēdicare epatis ut supra. Causa pmitiua est inordinatum regimē sex rerū non naturalium et eius annexarum qualitate et quantitate peccantium ut supra. Causa cōiuncta ipsius diminute digōnis epatis dicta et ceteris naturalis friditas lapsa ipsius epatis. Causa autem fuerunt aut principia generationis talis aut causa ex tēperatē. Causa pmitiua est inordinatum regimē ut supra. Causa corrupte digestionis stōchi dicta. Causa cōiuncta ipsius est pternālis cōplō frida et humida ipsius. Causa autem est friditas naturalis epatis nō fauente debite dictam digōnem stōchi et pūtis dictorum flatibus et humoris melici superfluitatē in stōcho. Causa pmitiua est inordinatum regimē ut supra. Item casum ego Antonius cernisus elici ex signis sufficientibus et ex cunctis ad oīa supra scripta visis. Item habitus ex informatione dictorum oīū et dicit et ceteris. Queris a me cura seu cause curatiue dicta pternālis retentionis mēstruorū et aliorū accitū iuxta casus nris pūis. Ad quod quesitum nides ut hic infra. Capla curatiua sunt. xi. ut infra. Canon ad assumendā medicinā. Sumat per. vii. horas post cenā ad minus assumpta ipsa aspergat faciem aqua; assumat postea aliquod stipticū in ore cutis suę cum deglutiat sicut de pomo rācio aut lymone quod acris sūt aut citronij. nullam assumat rem dulcem. Item per boram cum dimidia in lecto et dormiat si pōt semper primo super dextro latere deinde sinistro. postea surgat et primū deambulet et primū sedeat. postea sumat post quatuor horas. 3. vi. aque ordi calide et post mediam boram videat si secedere pōt uel non. deinde prandeat et assumat primo de bōdio puli bono medius passidem deinde de alijs bonis rebus et ceteris. Cura. Primus canon. Regimē ex sex rebus non naturalibus. Item ex annexis unicuique istarum sit generaliter qualitate subtilitatis aptitudinis caliditatis aliqualiter. quantitate uero sit ut dicitur infra. et ser statio nis sit naturaliter subtilis mundus a uaporibus a proprie habitudine ad aliqualem declinans humiditatem; et si non sit talis fiat artificialiter cum lignis odoriferis proprie accensis. Item cum uaporibus aliqualiter calis et siccis proprie aromatizatis. Secundus canon. Quatuor uentus mētricis superflue in uisū ductuum subtilitatis medicinis lenitiuis in frascriptis. primo enemas. secundo potionibus oībus lenitiuis ipsarū mētricis et uisū ductuum subtilitatis eductiuis ut infra. Enema. R. foliorū blitū et maluarū a. s. m. j. mercurialis. m. i. s. radice maluanis. m. s. s. e. lini et fenugreci et carami a. s. 3. s. vitellum ouis unū. castie s. s. 3. i. s. salis communis 3. ij. herbe radices et semina bulliant in sufficienti quantitate aque usque ad cōsumptionem medietatis. deinde optime exprimantur et colentur. Ultimo dicta colature relique omnia addantur et fiat clistere. hoc assumat calidum stomacho seu non ole precedentis assumptionem potionis in frascripte immediate et etiam die immediate sequenti assumptionem ipsius potionis. Et cotatur semel in hebdomada ante cenā uel ante prandium ad libitum ad minus mense primo. Potio. R. castie s. 3. i. tamarido. 3. s. sebestē. 3. ij. aque ordi. 3. i. s. capiti ni. q. s. pro potione. Jitū solutiuum assumat in aurora et non dormiat post illud nec assumat laetiuū aliqū et ieiunet post ipsum tantum horis quatuor. Tercius canon. Minorentur solutione uentris a membris naturalibus in

quibus peccat. v.3. floscho epate z splene z a uenis matricis ne
nis medijs mae ppe dicti lapsus frigide z humide flatic
oēs oppilates grosse z sanguinem fluxurū ad matricem z ue
nas ei⁹ ingrossantes z debilitantes virtutes nales mēbriū
dictorū cū infrascriptis. v.3. potione pillis zc. **Potio mior
ratiua.** R. cassi. 3. i. dyasene. 3. iii. eluarij indi. 3. i. aque cap.
uene. 3. i. feri capini. q. s. misce. Istud assumat calid in auro
ra cum modis zc. z hoc per. x. dies post assumptionem lensti
ui immediate suprascripti z imponat sibi clistere suprascriptuz
in die pcedenti z sequenti zc. ut supra. **Pille minorative**
R. pillarū fetidarū agarici polipodij aī. 3. i. salis gēme. gra. i.
misce z cū dyasene. q. s. foiment pillē. vij. Istas pillas sumat
loco portionis si oportebit. Quartus z qnt⁹ canō. **Dige
rant mae in dictis mēbris peccantes.** v.3. flegma z melia ut
supra medicinis subtiliatiuis incisuiis calefactiuis dictarū
māernz sed remissius calefactiuis q̄ subtiliatiuis z sistrapiant
tur vie dictorū mēbriū dicta flata z meliam grossam ad in
testina deducentes medicinis eisde. **Digestiui subtiliati
uū apituiū.** R. oximell simplicis syrupi de epitbimo syrupi
de absinthio aī. 3. s. aquarū cap. uē. z feniculi z absinthij aī.
3. i. misce. Istud assumat calidum in aurora quatuor diebus
continuis zc. Sextus canon. **Eradicatiue soluant** di
cta flata z melia grossa zc. R. cassi. 3. i. dyasene. 3. ii. eluarij
indi. 3. i. s. polipodij. 3. i. aque cap. uē. 3. i. feri capini. q. s. p po
tione. Istud sumat calidum in aurora tertia die post assump
tionem digestiui suprascripti immediate cū modis zc. **Pil
lule eradicatiue ad id qd supra.** R. pillarū fetidarū z de sera
pino aī. 3. i. polipodij agarici aī. 3. s. sal gēme. 3. i. misce z cū
eluario indo fiat pille. vii. has sumat ut supra loco portionis
suprascripte si sint gratiores. **Septimus canon.** **Ape
riant** vie seu uene matricis z uene medie ut mēstru⁹ sanguis
facile fluat ad pcanitatem mricis medicis apitiuis calefacti
uis medicine z aliquantulum solutiuis oibus ppijs ad hoc per
vntē tertiā scōaz z pma. **Potio apitiua z calefactiua.** R.
aquarū mellis. 3. ii. z iuniperi. 3. i. z pulegij. 3. i. calamenti. 3. i.
puluerizanda puluerizentur. deinde misce. Istam non solu
tinam sed apitiuā sumat diebus cōtinuis. viii. in aurora per
viii. horas ante cenam cum modis zc. z interim dormiat q̄
assumē incipiat. vii. diebus post assumptionē eradicatiui ime
diate suprascripti qui dies p̄ interponunt ne tirt⁹ ex diu
nacione medicinarum resoluantur aut assuescat dictis medici
nis. **Pille apitiue z calefactiue viarū matricis.** R. pillarū
de bndicta. 3. s. opponaci agarici aī. 3. s. salis gēme gra. s.
pulegij calamenti aī. 3. s. misce z cum eluarij indi. q. s. fiant
pille. vii. pio. 3. Istas assumat in aurora tertia die post cōple
tam assumptionem potioniū aperitiue immediate suprascri
pte cum modis in solutiuis obseruandis. Octauus canon.
Moueas sanguis mēstru⁹ ad uenas matricis. Primo flos
cho uentosis oib⁹ ppijs ad hoc. floschia p̄ fiat sapbena
rum utriusqz pedis ex qua extrahant. 3. vi. sanguis. f. vna die
fiat vna. f. pedis dextri. ui. 3. scōa die aliarū. iii. 3. Istā floschia
fiat per. vi. uel. vii. horas post prandium. f. ante cenam: z fiat
per. vi. dies post assumptionem pillarū immediate suprascri
ptarū z non fiat lana exite in coniunctione uel oppositio
ne uel circa illud. nec ipsa exite in capricorno aquario uel pi
sce. Uentose apponant p̄ sine scarificatione pti superiori pul
parum tybiarū sub utroqz pulpite: deinde immediate apponā
tur p̄dictae pulpe cum scarificatione in dictis locis ex quauz
qualibet extrahat. 3. i. sanguis. Iste apponantur per. vi. dies
sequentes immediate dictam floschia per. vi. horas post pran
dium zc. ut in floschia dictū est. Non⁹ canon. **P̄hibea
tur** sanguis fluere ad pedes tybias z medias coxas ligatura
dictorum mēbriū p̄p̄a ad hoc faxientur p̄deo z tybie ascen
dendo usqz ad medietatē coxarū inclusiue strictura debita
z non dolorosa. Istā ligatura taliter fiat immediate post flos
chia suprascriptam z ea dimittat usqz ad appōnē dictarū
uentosarū z ipsa molestante exoluatur. z postea inde ad ho
rā iteret. Itē talis ligatura fiat post dictas uērosas immediate

z talr dimittat. viii. diebus cōtinuis. Deinde in dicto termino li
gatura soluat z dimittat alias remoueat per vñū diem nā
lē deinde iterū reiteret z talr remaneat alijs octo diebus cō
tinuis ut supra nō molestas. Ultimo remoueat ex toto. De
cimus canon. **Prouocat** sanguis mēstru⁹ ad mricis pca
uitatē. p̄ uentosis sine scarificatione. 2. medicis subtiliatiuis
z puocatiuis oib⁹ ad hoc p̄p̄e p̄ scōam z tertiā virtutē. Iste
uentose ultime apponant ut bican post qrtā diē appōnis uē
rosarū immediate suprascriptarū que ponant z post cenā p. vi.
horas ad min⁹ uel. vi. cū dimidia ad maius z dimittant ap
plicate ad libitū. Itē reiterent eadē hora ad min⁹ bis z talr
ponat in die bis nālī duob⁹ diebus cōtinuis. **Suppositoriū**
apitiuū subtiliatuū z puocatiuū. R. olei liliorū al. 3. iiij. gallie
muscate myrrē aī. 3. s. musci. 3. s. misce totū infusum in vno
ctione ista z ligatum in perla antiq̄ linea subtili supponatur
z imponat vulue per tres horas post prandij z post cenam
z talr cōtinue dimittat usqz ad horam prādiij z cene. quā talr
uti incipiat post diem vñā immediate ansc̄riptā floschia z ip
sam talr continuet. xij. diebus cōtinuis. **Clistere apitiuū**
puocatiuū z subtiliatuū. R. decoc. clisteris descripti supe
rius in cano. 2. p̄tē vñā infrascripte decoctionis tybiarū p
tes. ii. agarici ligati in perla linea subtili antiqua. 3. ii. medici
nas alias dicti clisteris addas agaricū ligatū zc. bulliat p̄ aliq̄
culum in dictis duabus decoctionibus simul deinde exp̄ma
tur in dicta decoctione. Ultimo tribus cyathis dicte colature
omnia reliqua addantur. v.3. cassi. benedicta vitellum onū
zc. Istō clisteri utatur cum modis ut supra in alio dictum est
z hoc die eodē quo icipiat uti dicto suppositorio. quo utatur
duabus hebdomadis intermissis diebus. v.3. vna die sic alia
nō. **Potus apitiuus puocatiu⁹ subtiliatu⁹ ad id qd su
pra zc.** R. aque mellis. 3. iiii. calamenti pulegij myrrē aī. 3. i.
misce. Istam assumat portionem in aurora tertia die post di
ctam floschia cum alijs modis ut in alia dictū est. quā con
tinuet duab⁹ hebdomadis cōtinuis trib⁹ diebus intermissis. v.3. vna
die sic alia nō. **Lotion tybiarū ad id qd supra.** R. at sin
thij artemisij abiotani aī. 3. i. s. pulegij. calamenti saune
aī. 3. i. s. florum camomille z aneti aī. 3. s. florum acetose.
3. s. s. iuniperi. 3. iiii. misce. deinde bulliant ad consumptio
nem tertie p̄tis in sufficienti q̄titate aque: deinde usui serua
Ista lotionē uti incipiat per. iiii. dies ante suprascriptas floschia
qua per horam ante cenam lauent sibi coxe tybie z pedes fri
cādo debite deorsum ea cala z ipsa taliter trib⁹ hebdomadis
diebus intermissis. **Potio puocatiua ut supra.** R. aq̄rū
saune z iunipi z mricarū aī. 3. i. s. rubee tictē. 3. i. pulegij. 3.
s. misce. Istā assumat loco suprascripte potioniū immediate
si est sibi gratioz uel vult efficaciorē illa. **Potio puoca
tiua ut supra.** Recipe troc. de myrra. 3. i. pulegij rubecorū
tinctorum aī. 3. i. aque saune. 3. iiii. misce. hanc assumat mo
dis qd supra si est gratioz zc. **Potio puocatiua ut supra**
R. dyaprasij Nicolai. 3. i. aque iunipi. 3. iiii. Istā assumat ut
supra loco suprascripte in casu zc. **Suffumigiu puocati
uū ut supra.** R. bdelij. 3. s. bysopi sicca. 3. iiii. cū b⁹ suffumigē
m̄rix cū emboto in mane cū surgit z in sero an cenā duabus
hebdomadis cōtinuis diebus intermissis icipiendo p̄ duos dies an su
prascriptā floschia. **Suffumigiu aliud ut supra.** R. terbeni
ne. 3. ii. origani. 3. i. sinapi. 3. s. misce. z huius bec suffumigia se
rociora addo eis seminum. 3. i. isto utatur ut alio in casu zc.
Suppositoriū humidum puocatiuū. R. succo saun
ne z absinthij z radi. enule aī. 3. ii. myrrē. 3. i. s. calamenti pu
legij aī. 3. s. cinamomi gallie muscate aī. 3. i. musci gra. i. olei
liliorū al. 3. ii. puluerizanda puluerizent subtilissime. deinde
misce simul z in ipso infundat totū z supponatur. Istō utat
modis dictis in suprascripto suppositorio in can. x. descripto
loco illo in casu zc. **Pessarium puocatiuum supponen
dum.** R. seminis barnel pulegij calamenti absinthij aī. 3. s.
lupinorum amig. amararū aī. 3. s. saune. 3. i. myrrē. 3. s. gal
bani serapini opponaci bdelij ana. 3. i. agarici. 3. s. ru
beetinctorum dracmā. 5. oleorum liliorū alborū z ruthe

añ. quanto sufficit pro incorporando pessariū. laudant. q. l. p. m. pe. Tarii. resine. q. s. pro cōglutinatione ipsius. pistada pistens subtilr. Deinde oīa sūt misce et fiat pessariū ad lēdū ignē. Istō utat cō modis dictis in pīo suppositorio. quo talr uti scipiat p tres dies post cōpletū usum dicti suppositorij sicci suprascripti et hoc in casu quo uellet efficacius aut hoc eēt si bi gratus illo. Nota q suprascripta cura nō ntat tpe magni caumatis nec frigoris sed tpe medio. s. uere et autūno. Alio vero sunt medicine fortiores et efficaciores istis s. virtuti molestiores et ipsius solutine ut ellebore al. arcanica colloquintida centaurea euorbidū que medicine tales p nunc dimittantur via securitatis sperans ex his curam perfici.

Contra retentionem menstruorū et dolorem matricis.

Intestinorū Lenitiū et matricis doloris mitiga-
tiū. R. olei liliorū al. 3. xij. vitellum
oui nūero. j. croci. 3. j. sal. cois. 3. ij. misce et fiat clistē. Leniti-
uū ut supra et mitigatiū et mīcis cōfortatiū. R. oleo liliorū
al. 3. x. spice. 5. v. vitellū oui. j. salis cois. 3. ij. misce et fiat clistere
Māe mēstrualis retēte mīoratiū. Flōmia p. m. o fiat ex ba-
silica dextre ex qua extrahant. 3. liij. sanguinis et fiat stōcho le-
iuno an pīadiū. Coīum māerū et ppe eductiū. R. cassie
electe. 3. j. sebestē. 3. s. succi rosarū. 3. ij. aque capil. uene. 3. ij. se-
ti caplini. q. s. pro potione misce. Diversiū materierū
proptiā a regionibus mēbriū superiorū et ppe pncipaliū.
fricationes coxarū et crurū oīum medioeriter intente et me-
diocri tpe fiant stōcho ieiuno habita ppe uentris solone si
pole est. Diversiū ut supra mēstruorū puocatiū. R. flo-
rū camomille florū violarū florū melliloti et pulegij. Contun-
dant oīa grosso mō deinde misce et bulliāt in sufficiēti quā-
titate aque pro lotionē tybiarū usqz ad cōsumptionē quartē p-
tis. Uapoz pēssū ad mēbra superiora ascēdētū et ipsoz
resolutiū. R. coriādi pparati deinde semiconfecti succaro
albissimo. Digestiū. R. syrupi de bisantijs absinthij ana.
3. j. aquarū capil. ue. 3. ij. lupulorū. 3. j. misce. Ascensu uap-
porū pibitiū ut supra et. Ad intra vuluā satis interpō-
nant. 3. ij. gallie muscate grosse in petia et. ligate. Waterie
menstrualis per matricem eductiū. Flōmia fiat quarta
die post secundā flōmiam saphene lateris declinatio matricis
si ad aliquod laterū declinat ex qua. 3. liij. sanguis educan-
tur. Si vō ad neutrum declinet matricis tunc flōmia fiat ex am-
babus saphenis et ex qualibet educantur. 3. li. sanguinis que
flōmia fiat per bōs. viij. post pīadium aut. vij. ad minus lu-
na non exite in capricorno nec pisce. Wateriā ppiarū
solutiū eductiū ut supra. R. manne electe. 3. j. s. succi rosarū
3. ij. reubarbari. 3. ij. spice. 3. liij. reubarbarū pīus minutim
incisum. Deinde cū pistello tritaturum et non pistatū infan-
datur in dicto sero et aqua p bōs. xij. ad minus. deinde optie
exprimat et coles. Ultimo oīa addant et fiat potio. Ascen-
sus uaporū pibitiū et. Suffumigant nars et os cō pē-
nis cōbustis et proprie p dicit cum corio uel coto combustis
Proibitiū et. ut supra. Super stōcho ponatur scud
corij subtilaris cōbusti ita q cūctis dicti corij iaceat sup ore
stōchi basile sup stōchi fūdo usqz ppe umbilicū p digitos du-
os. Proibitiū et. ut supra. R. castorei asse secide pi-
cis naualis cere albe misceantur et fiat pila. Diversiū ut
supra. Uentose due sine scarificatione ponant parti postērio-
ri superiori pulparū tybiarū et cū scarificatione essent effica-
ciores. Proibitiū ut supra. Super bymē ponat uentosa
j. magni orificij et sine scarificatione. Proibitiū ut su-
pra. partibus interioribus itrinsecis coxarū et ppe vuluā po-
nantur uentose due orificij magni sine scarificatione. Di-
uersiū ut supra. R. ambre blacce bisantie galbā ligni aloes
gallie muscate. coaguli vituli misce et in petia linea subtili et ra-
ra vulue imponatur. Puocatiū menstruorū familiare
et uaporū diuersiū. R. radice mercurialis absinthij viri-
dis añ. 3. s. ruber tinctorum. 3. s. gallie muscate. 3. j. Omnia cō-
tundant grosso mō et ppiē radix et herba ita ut succus earū
reducatur ad sufficiē ipsarū non ut ab ips. o exprimatur. Deinde

oīa sūt misce. Ultimo in petia et. vulue iponant satis ad itra.
Solutiū māerū ppiarū et coīum facile menstruorū puo-
catiū. R. aloes succotrin. 3. j. s. croci. 3. s. rubee tinctoz. 3. j.
galbani. 3. vi. agarici. 3. s. pconie cimini añ. 3. s. pulueris gen-
oīa subtilr. Dride sūt incorporant et cū syrupo de absinthio. q.
s. fiant pille. viij. pro. 3. Ascensus uapoz pibitiū ut supra
Sternutatio puocet cū modico sinapis qd sufficit ad hoc
ut sternutet octies uel duodecies. Diuersiū et menstruorū
puocatiū. R. calamenti pulegij mentastri añ. 3. j. saune.
3. j. abrotani. 3. j. mīcarie. 3. j. s. maiorane. 3. s. rutbe
3. j. plāta. 3. j. s. se. iunipi fenugreci añ. 3. i. sinapis. 3. ij. Cō-
tundant oīa grosso mō. deinde sūt bulliāt usqz ad cōsumptio-
nē tertie pte aque quātitate debite pro lotionē tybiarū et co-
xarū. Digestiū usuale ad libitū. R. aquarū absinthij lupu-
lorū capil. uene. succari albissimi misce. Solutiū usuale
R. solutiū suprascriptum ex cassia et sebesten.

Contra preternaturalem retentionem menstruorum medi-
cine efficaces et remisse.

Digestiū Incisiū subtiliatū apitiū mēstruo-
rū puocatiū. R. syrupi de absinthio. 3.
j. de bisantijs oximellio simplicis añ. 3. s. aquarū capil. uene. et
matricarie añ. 3. i. s. misce. Uentris solutiū subtiliatū et
apitiū puocatiū mēstruorū. R. aloes succotrin electi. 3. j.
myrrē. 3. s. croci agarici añ. 3. j. sal. gēme cinib. añ. 3. i. misce
et cum syrupo de absinthio forment pille. viij. pro. 3. Sub-
tiliatū apitiū mēstruorū puocatiū mīcis cōfortatiū et
proprie q nervosa est. R. dyacori. 3. vi. florū rosinarū. 3. i. mī-
sce ambo sūt in cōserua dyacori. Alr. R. amigdarū ama-
rarū. 3. j. se. anisi et baucie et carui añ. 3. s. iuniperi. 3. ii. cinā-
momi. 3. j. s. succari albissimi. 3. xij. pistentur omnia subtiliter
deinde cum aqua capil. uene. fiat cōfectio solida in moissetis.
3. liij. et. Subtiliatū et. apitiū ut supra. R. granorū
pini. 3. i. calami aromatici cassie lignee añ. 3. s. cinamomi. 3. i.
se. feniculi gallie muscate añ. 3. s. ligni aloes. 3. i. nigelle. 3. i. mu-
sci. 3. viij. succari al. q. s. et cum aqua matricarie fiat cōfectio
ut supra. Digestiū ut supra. R. aquarū hypericonis.
3. s. feniculi et capil. uene. añ. 3. i. s. cinamomi. 3. liij. succari
al. 3. ij. misce et. Pille ad idem non solutue. R. trocis. de
capparibus. 3. i. specierum dyarodon albi. 3. s. dyamusci dul-
cis. 3. i. absinthij. 3. li. cuscute. 3. i. succari al. 3. s. et cum syru-
po de absinthio formentur pille. viij. pro. 3. Uentris leniti-
uū. R. oleorū de been. 3. vi. liliorū al. 3. viij. absinthij. 3.
lii. amigdarū dulcium. 3. s. gallie muscate. 3. s. fiat clistere
et tota quantitas est pro duabus vicibus.

Ad prouocandum menstrua.

Recipe spice croci trociscoz de myrra rubee tictoz añ
3. j. misce et fiat puluis p tribus vicibus et de
cū vino uel blodio.

Contra retentionē mēstruorū ex mā grossa oppilatiua.

Globotomia fiat ex duabus saphenis p quā ex-
trahant sanguis. 3. iiii. s. ex qlibet
saphena. 3. ii. et vna die fiat flōmia ex vna et alia ex alia. Mō-
noratiū. R. pillularū fetidarū agarici añ. 3. i. salis gēme. 3. i.
et cū electuario indo forment pille. viij. Digestiū. R. syru-
pi de calamento. 3. i. de bisantijs. 3. s. aquarū saune. 3. ii. iun-
peri. 3. i. misce. Solutiū eradicatiū. R. pillarū de scrapi-
no et fetidarū añ. 3. i. agarici. 3. i. sal. gēme. gra. l. et cū electua-
rio indo fiant pillule. viij. Digestiū prouocatiū usu-
ale. Recipe aque mellis calamenti pulegij añ. 3. i. pulueris gen-
tur puluerisanda subtiliter et misce. Lotion tybiarū puoca-
tiua mēstruorū. R. pulegij absinthij añ. 3. i. florū aneri. 3. s.
abrotani artemisie añ. 3. i. s. camomille. 3. i. calami salute
añ. 3. i. s. bulliāt in sufficiēti qritate aque usqz ad cōsumptionē
tertie partis. Aliud puocatiū efficacius. R. trocis. de myr-
ra. 3. s. pulegij rubee tinctoz. 3. s. misce. Solutiū usuale fa-
cile. R. pillularū de itra simplici de benedicta añ. 3. j. agarici.
3. i. salis gemme grand. i. Et cum electuario reformentur
pillule septem pro dracma. Suppositorium prouoca-

lium. R. terbenline. 3. ij. origani. 3. i. sinapis albi. 3. ij. Et si vis efficacius adde semis cicute. 3. 5. ¶ Suppositorium puocatiuū aliud. R. myrr. 3. 5. pulegij calamenti añ. 3. 5. cinamo mi feniculi añ. 3. 5. gallic muscate. 3. j. musci. 3. 5. pistent oia subtilr z misce z pone in petia subtili z supponat. ¶ Emolli tiuū z puocatiuū. R. folioz blitio maluarū añ. M. j. mercu. M. j. mellilo. M. j. 5. radicz maluaufci. M. 5. semina lini se nugreci z cartami añ. 3. 5. herbe z flores z semina bulliāt in sufficienti q̄tate aque usqz ad cōsumptionē tertie pris aque. Et colature sumatur q̄titas vnus cyathi cum dimidio. ¶ Itēz suprascripte decoctiones tybiarū lotionis sumet cyathum. j. 5. z vitelluz oui nūero. j. cassici. 3. i. succari rubei bñdicte sim plicis lere pigre añ. 3. viij. olei lilioz al. 3. vj. salis cois. 3. ij. mī sce oia fil z fiat clistē. ¶ Doloris mitigatiuū z resolutiū mē bruoz leniter puocatiuū. R. folioz maluarū. M. ij. violaruz M. j. floz camomille melliloti añ. M. 5. radicz altee. M. 5. se minū fenugreci. 3. 5. misce z bulliant oia fil in sufficienti q̄tate aque fluuialis p decoctione usqz ad cōsumptionē tertie pris aque. In hac decoctōe tepida sedeat mlier stōcho ieiuno ¶ Contra retentionem menstruorū.

Menstruatiuū purgatiuū. R. pillarū fetidaruz de bñdicte agapici añ. 3. j. cīncib. salis gēme añ. 3. j. Agaricus ifundat p horas. vj. oximellis simpli cis. q. o. ad ipsi agarici debita libitationem ex dicto oximelle. Ultimo cū eluano indo reforment pillē. vj. ex oib⁹ suprascri ptis. ¶ Digestiū. R. syrupoz de bisantijs de calamēto oximellis simplicis añ. 3. 5. aquarū ca. ue. lupuloz añ. 3. i. 5. misce ¶ Eradicatiū. R. pillarū suprascriptaz. 3. i. flōment ambe saphene duob⁹ oleb⁹ cōtinuis. vj. vna saphena p singulo dierū ipsoz stōcho ieiuno lra sexta z septimam borā post pñdiūz luna nō exīte in capricorno z reuertat bis in eadē hora inter sextā z septimā post pñdiū. Sequentib⁹ diebus eodem uento sereiterent in eadē hora. Ventoſe due sine scarificatione po nant duab⁹ ptib⁹ domesticis duarum cozarum ppe vuluam q̄ ppingus est possibile z eadem hora reiterentur noctibus i mediate sequētib⁹ sponnatu medicamen immediate infra scriptū ligatuz in petia liea subtilissima alba z rara qd suppo natuz in sero cum uadit dormitum z talr tota nocte teneat tribus noctibus continuis fm necessitatē. ¶ Medicamen de quo imediate supra sit mentio. R. absinthij viridis radicio mercurialis viridis troscisci de myrra rubee tinctoz gallie muscate. Absinthid z radix ipse cōtīdant grosso mō si succus ab eis defluat sed tantū ad ipsarum supficiē adducat deide reliqua puluerigent ut decet deinde oia simul misce. Ultimo in petia liea subtilissima rara z alba ligent z cū filo duplicato pendente per spanſas duas. Istud suppositorium imponat vulue usqz ad medietatez colli mfcio in sero cū uadit dormi tum zc. ut supra ubi de hoc. Sequentibus 7o dieb⁹ immedia te post dictas uentolas cozarum tūc in aurora assumat portio nem ifrascriptā calām z nō tepidā. ¶ Potio de qua supra. R. troscicoz de myrra. 3. ij. rubee tinctord. 3. i. croci. gra. ii. aq rū cap. ue. iuniperi añ. 3. j. misce. Nota q̄ q̄ pimum mēstrua effluat debite tunc non ulterius suprascriptis nec alijs mede lis ad hoc utatur domina patiens.

¶ Contra fluxum menstrualem.

Ventur troscisci de karabe flōmes basilica. uentose ap ponant sub mamillis nutrias stipticis suppo nat vulue hoc. R. olibani balaustie galloz antimonij acarie alumis añ. fiat puluis z misce. femur dosuzepithimes ex sti pticis sedeat in aqua decureuma. Immittatur aliud pessariū acutum Aui. Si fuerit ex replone sanguis fiat flōmia. Si ex cholera fiat cholere etiatio. Ligent extrema ligatura imo z co pe apud inguina. uentose magne ponant sub mamillis. ven tose ponant inter duas anchas. Nutrias vitellis onord for bilium aqua carnis ualde nutritiua acetosis ex succo sumat aqua acetose potibus boni odoris ex carne bona forbitioni bus humidis ex sumach z amilo vino grosso nouo dulci. Exiit vinum antiquum subtile. cibetur cum ol cibo uelo.

cis digōnis confortatue arnoglossa z est ppiū bibita z in lecta. cāphora bibita z supposita. lac decoctū cum ferro igni ro in quo est scoria ferri. def in potu cum stipticis omni die acetosis citri z est propriū.

¶ Contra fluxū sanguinis menstruoz post abortum: aut post partum naturalem.

Recipe pillaz de bdelio. 3. i. troscisci de terra sigillata. 3. i. misce z cū syrupi myrtini. q. o. fiat pillē. ix. p. 3 Itēz. R. troscisci de karabe de terra sigillata añ. 3. i. misce z cū syru. myrti. q. o. fiant pillule ut supra. Istarum pillularū offa mat. 3. i. in aurora zc.

¶ Contra debilitatem matricis.

Confortatia mīscē z ppe ad accipiēdum. R. gallie muscate. 3. 5. Istā galliā ppe pulueri satā grosso mō deinde in petia zc. ligatā iponar vulue usqz ad medietatez colli mfcio z talr ipsam teneat saltē tota nocte in singula bebbā pter q̄ tpe calo. ¶ Medicamē efficac⁹ po ri. R. gallie muscate. 3. ii. macis. 3. i. cassie lignee corticuz citri floz rosinarini añ. 3. 5. masticio olibani rosarū añ. 3. i. laudani q. o. ad incorporadū adipis anseris. 3. 5. olei lilioz al. 3. i. 5. pul uerisāda puluerigent subtilr deide oia fil misce. Incorporent z fiat pessariū ad lēuū ignē. ¶ Medicamē efficac⁹ pori imedia te. R. oleoz lilioz al. 3. ii. amig. amaraz nigrarū. 3. i. enule De suc. 3. i. 5. adipis anseris. 3. ii. macis. 3. i. corticū citri. 3. i. 5. gallie muscate. 3. ii. masticio olibani añ. 3. i. rosarū. 3. i. 5. pul. pul. subti liter z misce. ¶ Medicamē pori efficac⁹. R. corticū citri ma cis mellisescice radicio enule olibani masticio cassie lignee gallie muscate rosarum laudani olei lilioz al. adipis anseris. puluerisāda zc. z fiat pessariū ut supra bis oib⁹ utat modis sicut in pori dictū est. ¶ Confortatiuū mfcio ut supra efficac⁹ usqz pori. R. floz aneti. M. iii. carpobalsami. 3. i. mellisse. M. ii. rosmarini. M. iii. serpilli. M. i. violarū alkeiri. M. ii. lauda ni. 3. i. rosarū. M. ii. misce. deide bulliāt in aqua cisterne clare q. o. tātū pio sedēdo in ipsa decoctione usqz ad cōsumptionē ter tie pris aque. Si medicamē cōgruit efficac⁹ pmutare tūc dñā in hac decoctione sedeat p vnā duodecimā pte bore usqz ad medium sumis stōcho ieiuno in mane ppe bñto uētris bñfl cū deinde uadat dormitum pñtis bñ coopta nō tñ nīmūm onerata. Deide surgat z eodē mane nec ad uētū nec ad aerez fridū trāseat z añ pñdiū aut ad libitū eadem die dñā ieiunet tunc qñ uult ire dormitū sedeat in dicta decoc. sicut de mane. ¶ Medicamē pori imediate efficac⁹. Suprascriptis oib⁹ addat ad bulliēdū calamēti. M. i. 5. mīcarie. M. ii. abiotoni. M. i. Istō utat ut de alio dictū est supra. ¶ Medicamē po rib⁹ duobus efficac⁹. Suprascriptis oib⁹ addatur ad buli endum baccarū lauri. 3. i. se. schugreci. 3. 5. sicuum siccarū. 3. i. i. Istō utatur ut in alijs.

¶ Inquirenda in dispositione matricis.

Dispo ingreda pro dñā de urbino ipsi mfcio. Pilo an ipsa beat mēstrua de. xxx. dieb⁹ in. xxx. dies. Si nī dispō epis uarias añ circa spatium. iiii. uel. ii. dieruz si sunt nālia rubea purpurea mēstrua z nō rubea ignea debēt eē ipsa mēstrua nālia q̄ntatio sibi consuecte nālie pūuata bu miditibus albis siliis albuminū out aut pullo confuso seu lacti aut aque cisterne z lanature carnis sine sanguine in modum uenarum nigrarum esse debēt z sine sanguine coa gulato z ppe nigro non fetida sed solum odoris sanguinis non sensata intēle calā in exitu ex vulua nō fluētia gurgitati bus sed leniter ardorē nō iducētia in vuluā puritum non facientia. Dñā ipsa non dz accitā ante uel post mēstruationē pternālia itense pati ex mēstruatione nāli. puta dolorē inten sum femoris uel sumis uel alcatin uel partis illius foueate que est imediate supra os caude qd idē est syncopiz viginis in tensam uomitum febrē intensam zc. Si dñā sentit duritiem in modum pomi sibi occurrere in aliq̄ pte uētris deide satis cito delitescere si dum sedet supra tē durā planā sibi vī sedere sup pila ex directo vulue collum cōprimente. Si sentit aliqñ vapores calidos ascendentes alcatin per renē z spinā totaz

et collas ad caput in occiput vtriusque et sinapum. Aut si sentit na-
pores siles ascendit a parte anteriori a summe vel ilio vel pibus
umbilicalibus ad os stochi col facit tota et sinapum et vtriusque et ta-
de occiput si in tali napo ascendit rubet aut palet si patit sepe
eructationem vel sonitum magnum propter in stochi.

¶ Contra exitum fetus in mala figura.

Obstetrix eleuet sup spatulas suas crura et coxas p-
turiētis retinēdo genua p-
spatulas p-
turiēte resupina. Deinde obstetrix cōquasset bide
suauiter coxas et and pgnatis et adiunet reinducet fetū suau-
ter ad itra: deinde infundat vuluā et totā mīcē oleo sisamino
aut amigda. dulci. Deinde dent medicine facile p-
tes descripte infra in cap de difficultate p-
tus. Nota tñ q-
l3 se-
tus exeat fm figurā obstetrix tñ experiat ipz extrahē suauiter
anteq-
ipm introducat. Si vō nō pōt ipm extrahere suauiter
faciat modo predicto.

¶ Contra difficultatem partus.

Recipe corticē cassie lignee. 3. j. croci. 3. s. aque sanie. 3.
lij. Jno utat q-
q3 bora difficultatis p-
tus stō-
cho ieiuno et nō ieiuno tñ meli-
ieiuno. ¶ Aliud. R. iterioris
corticis cinamomi. 3. s. croci. 3. s. misce et cū suprascripta aq-
ut
pius p-
eodē tē. ¶ Aliud. R. castorei. 3. j. asse fetide. 3. s. mis-
ce et cū suprascripta aq-
et est vltimū. ¶ Aliud. R. folioz altee
3. j. semina fenugreci. 3. s. mellis aque lunipi nel
sanie. 3. vj. misce. bulliat in dicta aq-
¶ Aliud. R. myrre. 3. s.
castorei. 3. vj. storacis calamite añ. 3. s. cinamomi. 3. i. sanie. 3.
j. s. misce et cōficiant cū melle et fiat pille. viij. et oib-
istis utat
incipiendo a leuiorib-
ad fortiora. ¶ Liciniū seu pessarum
R. rutbe. 3. s. myrre radic. aristolo. ro. saxifragie oppopō-
a añ. 3. j. cinamomi. 3. j. ellebori al. 3. j. panis porcini seu aro-
thanice. 3. s. laudani. q. s. pulueris q-
a pulueriscentur deinde
omnia sūt misce et cū oleo liliorum alboz ut sufficit pro pessa-
rio. Jstud apponat quacūq3 bora difficultatis part-
sed p-
no incipiat ab alio.

¶ Contra aborsum.

Soluatur cū clisteri posito in cap de p-
focatiōe mī-
cis et eo utat stōcho ieiuno fm necessitatē
vngat os vulue cū oleo de lilio et hoc bis in die stōcho ieiuno
¶ Suppositoriū. R. gallie muscate. 3. s. musci. 3. s. spodij. 3.
j. misce. cōdant et ligent in peria tē. ¶ Cōfectio. R. dyamu-
sci. 3. j. Jsti-
cōfectiōis assumat. 3. iij. stōcho ieiuno oī die sel ad
min-
et hoc cū timet aborsus sed in p-
focatiōe mī-
cia non
utat. ¶ Suppositoriū aliud. R. thuris. 3. s. cipi. 3. j. cōdant
et ligent in peria ut supra et vulue imponat. ¶ Unguētū. R.
oleo p-
clonioz et mastice et myrtilloz añ. 3. s. olei spice. 3. ij.
pulueris mastice myrti rosarū añ. 3. s. rasure eboris. 3. ij. gū-
mi arabici. 3. j. cere. q. s. misce et fiat vnguētū. Jta vncione
vngat dorsum usq3 ad nates p-
latitudinē palmi stōcho iei-
no et hoc tantum dum timetur aborsus.

¶ Contra retentionem secundine.

Recipe ellebori al. et cū eo puocet sternutatio. Jtē aliq-
tūc ipsa sternutāre teneat os clausus et narces
et
st-
ipsa nō sternutāre. Jtē secundina appente liget ad coxā p-
collā ei-
Jtē obstetrix imittat manū oleo sisamio lunctā dein-
de puocet sternutatio. fiat sternutatio semp tpe q-
nō descen-
dit stōcho ieiuno tā de die q-
de nocte cū tanta q-
tate ellebo-
ri albi q-
puocet sternutatiōē trigesies aut q-
dragesies suffic-
insufflādo in nases et ad hoc faciēdo sufficit p-
na q-
titas. Jtē
supponat stercoris accipitris. 3. s. suffumiget cū stercore co-
lūbio cū radice aristolo. ro. vel in potu stercoris accipitris. 3. j.
Nota q-
oīa puocātia aborsum educat secundinā et oē gen-
gō
mī oē gen-
salus oēs medicine cale in 4-
q-
oēs regre. 21. tertij
cap de puocatiōe aborsus. Jtē suffumiget per embotū cum
bac decoctione. R. rutbe p-
assij abrotani añ. 3. j. olei de li-
lio. 3. ij. misce omnia simul.

¶ Contra dolorem matricis.

Ventose apponant amplexētes umbilicū et reueren-
tur ad min-
bis sed q-
libet vice p-
mittant re-

fidē sup loco ad min-
p octauā p-
tē bore. ¶ Enema. R. radi-
cū altee. 3. j. fenugreci et lini et iunipi añ. 3. s. floz dauci et ca-
momille et melliloti mīcarie et berbene añ. 3. s. pinguedio
anatis olei lilioz al. vitellā oui bullēda bulliat tē. Jno utat
dolore imalescere vel nō stōcho ieiuno et hoc iuxta necessitatē
q-
b retineat ad libitū id nō sponat sal. ¶ Vncio. R. olcoruz
lilioz alb. 3. j. et spice. 3. s. et sisami et amigō. amararū. 3. j. misce
Jta vncione que d-
zē scōa medicina vngat locus doloris
an et retro ad libitū. ¶ Enema aliud. R. sanie. 3. j. ameo-
fenugreci añ. q-
tā p-
tē. 3. j. vni-
corticū thuris cipi spice añ. 3.
ij. radic. acori se. iunipi añ. 3. s. laudani. 3. ij. pinguedio galline
3. j. olei liliorū al. 3. v. vitellā oui. 3. j. Jno utat cū modis ut su-
pra in alio nō ualēte. Nota tñ q-
facris aliq-
b-
ex suprascriptis
medicinis siue enematis sine sale iuuatūa erit sal apponere
in alio sequenti enemati. ¶ Somentatio. R. radicis altee. 3. j.
se. fenugreci et lini et iunipi añ. 3. s. camomille melliloti florū
aneti añ. 3. j. corticum thuris et spice et ciperi radicis acori et
mastice et calami aromatici et gallie et laudani añ. 3. j. gra-
noz p-
lini. 3. ij. ignari rosmarini añ. 3. j. Cōdant oīa gros-
so mō. deinde misce et bulliat in sufficienti q-
tate aque usq3
ad cōsumptionē q-
tē p-
tis et utat somentando totum locū do-
loris cū spongia cala reiterando bis vel ter tē. ¶ Vncio. R.
oleo p-
liliorū al. 3. j. et spice mastice aneti añ. 3. ij. laudani. 3. ij.
croci. 3. j. adipis anatis. 3. j. cere albe. q. s. supponantur spēs
dyamisci in petia.

¶ Contra dolorem matricis a ventositate.

Lenitium intestinoz et mīcis cōfortatiū et uētofi-
tatis resolutiū. R. oleo p-
li. al. camo-
mille añ. 3. vij. vitellā oui nūero. ij. salis cois. 3. ij. misce pro cli-
steri. ¶ Vlti-
ad idē tēd efficaci-
mīcis cōfortatiū. R. olei li-
lio al. 3. xv. vitellā oui nūero. ii. sal cois. 3. ii. ¶ Lenitūdi-
vitaruz
ductū et facile solutiū. R. cassie cū cān a electe. 3. iij. pulpe
sebestē. 3. s. brodio pulli macri. q. s. pro potioe. Cassia extra-
tura cāna cū dicto brodio. q. s. sebestē vō bulliat debite cum
eodē brodio. q. s. deinde ipsius pulpa ab offibus suis dissol-
uat. Vltimo cassia et pulpe sebestē incorporent simul cum
dicto brodio. q. s. pro potione misce. ¶ Solutiū facile. R.
pillularum de iera simplici. 3. ij. agarici. 3. i. salis gemme. 3. ij.
gib. añ. 3. j. misce et cum electuario indo fiant pille. vi. ¶ So-
lutiū facile. R. pulueris sene p-
pari. 3. ij. serici p-
ni. q. s. misce
et fiat potio. ¶ Vncio cōfortatiū. R. gallie muscate. 3. ij. ipsa
prius confusa grosso modo ligetur in peria subtili et suppona-
tur vulue tē. extremitate vna sili remanente extra vuluam.
¶ Matricis cōfortatiū uentositatis resolutiū et dolo-
ris eiusdē mitigatiū. R. spērū dyamargariton spērū dya-
cimini añ. 3. i. spērū triasandaloz sine camphora añ. 3. s. suc-
cari albiissimi. 3. iij. misce et cum aqua capillorum ueneris et
matricarie añ. q. s. fiat confectio solida in morsellio. iij. 3. pro
quolibet.

¶ Contra ventositatem matricis.

Recipe pillarū de iera pigra seu de iera magna sal.
cōpositarū fm receptā imediate infra scriptaz. 3.
ij. agarici. 3. i. salis gēme 3. ij. gib. añ. 3. i. misce et cū syrūpi de ca-
lameto. q. s. ad incorporādū formēt pille. vii. pro 3. Jstarum
pillarū assumat. v. in aurora saltē semel in duob-
mētib-
sed
nō ampli-
q-
vii. Quas q-
dē pillas assumat in uere tantuz et
autūno et nō estate nechyeme. ¶ Pille de iera pigra seu de ie-
ra magna sab. de q-
b-
supra sit mentio. R. spērū 3. lere p-
dicte
3. laloco succotrini electi. 3. i. misce et cum oximellus simplici
q. s. ad incorporandū fiat magdalon seu massa pro pillu-
lo conficiēdo. ¶ Cōfortatiū et resolutiū. R. tyris-
ce debite fermētate. 3. l. aquarū rutbe. 3. j. mīcarie seu artemi-
sie. 3. s. misce. Jta tyriacā assumat die imediate sequenti assū-
ptionē pillarū imediate suprascriptarum. Et eam taliter assū-
mat p-
r. x. bora post cenam imediate p-
cedēt. Et per ho-
ras. vii. ante p-
adium imediate sequens ipsam assūptio-
nem. Et interim dormiat ad libitū sed non amplius dua-
bus bori. ¶ Cōfortatiū et resolutiū et putrefactionis

Prohibitum. R. dyacina momi. 3. ij. Istius affectionis assumat 3. ij. in mane alternis diebus in una hebdomada tantum singuli menses hyeme seu et tpe receti. et post ipsius assumptionem stet ieiuna horis tribus ad minus. **Eductum** uero sita seu expulsivum eiusdem. R. ellebori albi p sternutatorio. Istius ellebori sufflet in nares per unam horam cum dimidia anni praedictum et post ventris beneficium. Et eo sternutatorio taliter utatur tantum die post assumptionem quolibet pillarum suprascriptarum. **Confortativum** et resolutivum R. bdelij. 3. i. xilobalsami fructus. 3. 5. oleo spice nardi ruthe an. 3. ij. selum xilobalsami. 3. ij. Bdelius prius in dictis oleis infundatur postea dissolvatur et xilobalsamum et semina pulverizentur deinde oia sibi misce. Ultimo in hoc liquore peria linea infundatur et vulve imponatur. Et hoc selum in hebdomada tpe frigido quia a dicto molestas accite. **Confortativum** et resolutivum ut supra R. ruthe. 3. ij. savine. 3. i. florum aneti camomille melliloti an. 3. ij. 5. maiorane. 3. ij. mfcarie. 3. ij. rosmarini. 3. ij. 5. castie lignee. 3. ij. selum anisi feniculi carui ameos et cimini an. 3. 5. et dant oia grossum deinde sibi bulliant in aque fluuiali quitate sufficienti per cataplasmate saltez colli mfcis usque ad consumptionem parte prius aque fiat cataplasma fiat medietas recepte. **Confortativum** et resolutivum ut supra. R. decoctionis suprascripte per cataplasmate. 3. x. oleorum liliorum al. spice et aneti an. 3. ij. vitellos ouorum numero. ij. pulueris succari. 3. 5. croci. 3. j. salis cois. 3. ij. In hac decoctione sedeat domina dum decoctio non veniat ad umbilicum.

Contra cursum matricis.

Evacuativum Si corpus est repletum per fiat flomina ba silice ex qua extrahantur. 3. vj. sanguis tertia hora diei stomacho ieiuno huius prius ventris beneficio deinde corpore aliquantulum exercitato quod hec flomina succedat. **Confortativum** et resolutivum ut supra. R. oleo liliorum al. 3. x. amig. dulcium. 3. ij. selum anisi pulueris. 3. ij. vitellum oui numero. j. bndictie simplicis succari pulverizati an. 3. 5. croci. 3. j. salis cois. 3. ij. misce et fiat clistere. Istud clistere suauiter calidum sibi imponi faciat stomacho ieiuno die precedenti die assumptionis solutiui immediate infra scripti utatur selum in toto spatio. xv. dierum. **Solutivum** minorativum facile et usuale. R. pillarum alefanginarum 3. ij. agarici. 3. ij. bdelij gra. vj. salis gēme cinzib. an. 3. j. selum anisi. 3. ij. misce et cum iulep violarum. q. s. ad incorporandum forment pille. vij. Istas pillas assumat in aurora saltem selum in uere et semel in autumno. Et dormiat per unam horam post ipsarum assumptionem et stet ieiuna horis. v. et non assumat lauatium aliquod sed per tunc praedeat et per prandio in ferculo comedat blites cum boragine petrosillo et feniculo. **Diversum** facile et vriti familiare valde et usuale. Fricationes fiat extremorum crura a genu infra per fricentur deinde brachia a cubito infra tpe prius fricentur suauiter cum pano lineo calido in mane prius huius ventris beneficio. **Digestivum.** R. syruporum de eupatorio de epithimo. 3. 5. oximel. simplicis. 3. j. aquarum absinthij mfcarie an. 3. 5. capil. uene. 3. ij. misce. Istud digestivum assumat calidum et non tepidum in aurora quatuor diebus continuis. Et post ipsius assumptionem dormiat ad libitum sed non amplius una hora uel duabus. hoc vero taliter accipiat die sequenti immediate assumptionem solutiui minoratiui immediate suprascripti. **Solutivum** eradicativum. R. pillarum fetidarum pillarum de bndicta descriptarum in recepta immediate infra scripta agarici an. 3. j. salis gēme cinzib. an. 3. j. seminis anisi. gra. v. misce et cum eluarij indi. q. s. ad incorporandum re forment pille. vij. pro. 3. Istus solutiui assumat tantum 3. ij. in aurora seruatis modis descriptis in assumptione minoratiui immediate suprascripti. hoc vero solutiuum assumat die sequenti istas quatuor vices digestivum. **Pille** de bndicta de quibus in recepta immediate supra est mentio facta. R. spem eluarij de bndicta pte. j. aloes succotrinii electi ptes. ij. misce et cum eluarij indi. q. s. ad incorporandum forment magdaleon per pillis seruandis alio formandis. **Diversum** ut supra. Exercites uel moueatur motu itineratio et non deambulatio ita ut per ipsum fiat anhelus magnus uelox et frequens aliquantulum respectu sui

statis uel sedentis bis in die naturali. Uterque quod egrum corpus est donec ut natura accitis exigit id ipsa dona exercitetur spe exercitij muliebris corporis quibuslibet donabus proportionabili. **Diversum** efficacius porit vriti familiare. R. mfcarie. 3. ij. 5. pulgij calamenti savine an. 3. ij. 5. florum camomille melliloti nenufariis an. 3. ij. 5. seminum iuniperi. 3. ij. bulliat oia simul in aqua fluuiali quitate sufficienti per lotionem extremorum usque ad consumptionem tertie partis. Et hac decoctione suauiter calidam lauentur et fricentur crura et brachia cum modis et ordinibus descriptis in alia lotionem suprascripta. Istud vero lotionem utatur saltem duobus diebus singula hebdomada unus mensis. Et ea uti incipiat sexta die post assumptionem solutiui eradicatiui suprascripti. **Ventris** lenitivum et mfcis mundificativum ipsius quod confortativum. R. oleo liliorum al. 3. v. sisami. 3. ij. pulueris anisi. 3. 5. vitellos ouorum numero. ij. croci. 3. 5. salis cois. 3. ij. misce et fiat clistere. Istud enema sibi imponi faciat suauiter calidum stomacho ieiuno cum modis et ordinibus descriptis in assumptione per mi enematis suprascripti. Et hoc uti incipiat duobus et tribus post assumptionem solutiui immediate suprascripti. **Matricis** mundificativum efficacius porit immediate et ipsius confortativum. R. decoctionis suprascripte per lotionem extremorum. 3. xv. in qua bulliant praescripti. 3. j. mfcarie. 3. ij. olei liliorum alborum. 3. ij. seminum anisi pulueris. 3. ij. vitellum oui numero. j. bndictie simplicis. 3. 5. pulueris succari. 3. 5. croci. 3. 5. salis cois. 3. ij. misce et fiat clistere. Hoc utatur cum modis si vult efficacius remedium. **Digestivum** usuale. R. aquarum matricis mellisse absinthij an. 3. j. succari. 3. ij. seminum anisi pulueris. 3. j. misce. Istas aquas assumat debite calidas et non tepidas in aurora cum modis et ordinibus descriptis in digestivo suprascripto. has vero aquas assumat transacto mense post assumptionem dicti solutiui eradicatiui. **Solutivum** usuale et facile. R. pillarum de bndicta simplici infra scriptarum totum. 3. j. agarici. 3. j. salis gēme cinzib. an. gra. j. misce et cum syrupo de absinthio. q. s. ad incorporandum forment pille. vij. Istarum pillarum assumat a tribus usque ad. v. die immediate sequenti oiem assumptionis quater digestivum usualis immediate in mense utatur ad libitum. **Pille** cois de quibus immediate supra fit mentio. R. aloes succotrinii electi partes. ij. myrre partes. ij. croci pte. j. misce et cum oximellis simplicis. q. s. ad incorporandum conficiat magdaleon per pillis conficiendis. **Prouocativum** bndictis mfcis. R. absinthij maritimi. 3. j. radice mercurialis. 3. i. pulueris anisi seminum carpobalsami seu ligni balsami an. 3. i. xilobalsami seu ligni balsami. 3. ii. gallie. 3. j. musci 3. ii. Absinthij et radix mercurialis contundatur grosso modo solum ut succus eorum ad superficiem ducat et ab eis non effluat. Deinde reliqua pulverizentur et postea oia sibi mixta in peria alba linea subtili et rara ligentur et vulve imponatur. **Confortativum** mēbroz naturalium mittentium et mfcis recipientis et proprie ipsorum mittentium. R. trociscorum de absinthio de reubarbaro an. 3. 5. aristologie. 3. j. croci. 3. j. misce et cum syrupo de absinthio. q. s. ad incorporandum forment pille. vij. pro. 3. Istarum pillarum assumat selum in hebdomada a duabus usque ad. ij. ad libitum in mane cum surgit. Et post ipsarum assumptionem stet ieiuna horis tribus ad minus. Prius vero pillis taliter uti incipiat post assumptionem solutiui eradicatiui suprascripti et ipso taliter utatur in quatuor hebdomadis continuis. **Confortativum** mfcis et membrorum naturalium et proprie ipsius mfcis menstrua quod puocatio et pfocatio mfcis obuians. R. spem dyacalamenti. 3. j. aromatici muscati. 3. v. succari albisissimi. 3. ij. misce et cum aquarum absinthij et capillo. ueneris an. quantum sufficit ad conficiendum fiat confectio in moxellis. ij. 3. pro quolibet. Istius confectio assumat unum moxellum in mane cum surgit duobus diebus in singula septimana totius spatij. xv. dierum tantum. Et post ipsius assumptionem stet ieiuna ad minus horis tres. Hac vero confectio taliter uti incipiat transactis. x. diebus post assumptionem completam pillularum suprascriptarum in spatio incisio.

Contra cursum matricis.

Intestinorū lenitiūz doloris mitigatiūz et mī-
cis cōfortatiūz. ℞. oleoꝝ liliorū alboꝝ
rū. 3. x. camomille. 3. iii. croci. 3. i. vitellos ouī numero. ij. salis
cois. 3. iii. misce et fiat clistē. Istud clistē sibi iponat debite calz
stōcho ieiuno dolorē ifestāte et qñ dubitat dolorē futūz p̄rie.
quō ē clisteri uti scīpiat. xv. dieb⁹ sel. ¶ Lenitiūz et ut supra
immediate efficacī. ℞. oleoꝝ liliorū alboꝝ. 3. xij. spice. 3. iij. vitel-
los ouoꝝ nūero. ii. croci. 3. i. salis cois. 3. iii. misce et fiat clistere
Istud enema sibi iponi faciat cū modis et ordib⁹ descriptis
in suprascripto et hoc si efficacius uoluerit. ¶ Solutiūz faci-
le. ℞. cassiē. 3. i. bñdicte simplicis. 3. iii. aquarū matricarie
scolopendrie capill. ueneris añ. q. s. pro portione misce et fiat
porio. Istud solutiūz assumat debite calm et nō tepidū in au-
rora deinde post ipsius assūptionē p̄ borā immediate surgat. et
postq̄ surrexerit stet ieiuna tantū trib⁹ boris et nō assumat la-
natū aliqđ et in dicto termino quatuor horarū prandeat
et pio ferculo comedat blites cū boragine et feniculo. Itē car-
nes laudabiles ut pulli p̄dices et. hoc vō solutiūz talr su-
mat qñ sibi libuerit p̄terq̄ luna exīte in oppōne ul cōbustio-
ne. ¶ Solutiūz facile et usuale. ℞. pillarū de bñdicta cōposi-
tarū fm receptā immediate suprascriptā. 3. i. agarici. 3. i. salis gē-
me cingib. añ. 3. ii. misce et cū eluarij indi. q. s. ad incorporan-
dum reformatur pillē. v. Istarū pillarū assumat. iii. in auro-
ra singulo mēsetatū sel et cū reliqs modis et ordib⁹ descriptis
in assūptione solutiūz immediate suprascripti cōpositi ex cassia
et. ¶ Pille de bñdicta de qb⁹ immediate supra sit mentio. ℞.
tantū sp̄rū de bñdicta p̄tē. i. aloes succotrinī electi p̄tes. ii. mi-
sce et cū eluarij indi. q. s. ad incorporādū formetur pillē. vii. p.
3. ¶ Matricis cōfortatiūz. ℞. trociscorū de gallia muscata. 3. i.
calamenti seminum iuniperi añ. 3. s. contundant oīa grosso
mō deinde misce. Istā mixtionē in petia subtili rara linea im-
ponat et liget cum filo ipso remanente longo et vulue iponat
ita tñ q̄ non trāseat medietatē colli vulue in sero cum uadie
dormitum et ipsam talr in nocte retineat tota nocte. hoc vō
medicamē talr utat in singula hebdomada. ¶ Renūz ma-
tricis cōfortatiūz. ℞. rasurē boris. 3. i. diagenti gūmi ara-
bici añ. 3. i. seminum coium maiorū fridorū. 3. ii. vnguenti
Sal. 3. iii. oleorū masticiē liliorū alborū añ. 3. ii. boli armeni
3. i. s. cere albe. q. s. pro vnguento molli misce et cum modico
modici aceti. q. s. ad penetrandum fiat vnguentum molle ad
lentum ignem. Istā vñctione talr vngant renes usqz ad os
eande ieiuno stōcho in mane cum surgit duob⁹ diebus in be-
bdomada. Quā vñctione talr utat post assūptionē sel so-
lutiūz suprascripti ex cassiā. dicta simplici et. ¶ Stipticati-
ūz matricis et amplius humiditatum eius exiccatiūz. ℞. pi-
nearū corticis. M. iii. antimonij lib. i. florū squināti. M. ii. cō-
tundant oīa grosso mō deinde sil bulliāt in vini albi medio-
cris vinositatis et saporis aliquantulū agrestis et non dulcis
In hac decoctione suauiter cala pānus lineus alb⁹ infundat
ligatus cum filo duplo longo deinde vulue intromittat usqz
ad medietatē colli matricis filo pēdēte ab extra seruatis reli-
qs modis et ordib⁹ descriptis in usu matricis cōfortatiūz de-
scripti in recepta cōposita ex gallia et. ¶ Humiditatum ma-
tricis exiccatiūz. ℞. coralloꝝ rubeorū. 3. ii. antimonij. 3. iii. tha-
loc. 3. i. s. terant mediocriter. deinde in petia linea subtili et ra-
ra ligata vulue supponatur filo ab extra pendente. ¶ Humi-
ditatum matricis exiccatiūz et stipticatiūz amplius. ℞.
squinantiflorū. M. iii. myrtifruct. 3. i. ciperi radic. M. i. s. cō-
tundant oīa grosso mō deinde sil bulliāt in vini nigri medie-
vinositatis et saporis aliquantulum agrestis et non dulcis. In
hac decoctione debite cala pānus lineus infundat deinde
cū filo ligat⁹ vulue imponat usqz ad medietatem colli matri-
cis et filo ad extra vuluā pēdēte seruatis reliqs modis et ordi-
nibus descriptis in usu suppositorij cōpositi ex corticib⁹ pi-
nearū. ¶ Cōfortatiūz mīcis cordis cerebri ut hic supra
℞. sp̄rū oyābie. 3. i. aromatici muscati Mesue. 3. s. succari al-
bissimi. 3. iii. misce et cum aquarū absinthij capillorum uene-
ris añ. q. s. ad conficiendū fiat confectio solida in moriselli.

3. Illius confectio assumat vnū morisellū in mane cum sur-
git duobus dieb⁹ in singula hebdomada in spatio. xv. dierū
et post ipsius assūptionē stet ieiuna ad minus horietribus
hac vō confectioe talr utat in alijs. xv. dieb⁹ immediate se-
quentib⁹. xv. dies assūptionis cōfectiōis suprascripte in alia
recepta. ¶ Exiccantiā humiditates mīcis ipsamqz cōfor-
tātia. ℞. masticiē. 3. ii. thuris. 3. i. radiciē tamarisci. 3. i. s. p̄ue-
rigentur oīa deinde simul mixta in petia alba linea subtili et
rara ligent. Istud medicamē iponat vulue usqz ad medietate-
tem colli matricis et ipm talr tota nocte teneat saltem semel
in hebdomada singula p̄terq̄ in tpe calo. hoc utatur tran-
facto mense post assūptiones solutiūz suprascripti. ¶ Exic-
catiūz humiditatum et pori efficacī. ℞. lane siue lanuginis
que in

3. s. cimini. 3. s. plāraginis sumach añ. 3. s. puluerigent
oīa subtilr cōmode in petia linea ligent ut hic supra in alio
medicamē. ¶ Exiccatiūz humiditatum mīcis ut hic supra
efficaci. ℞. thaloch. 3. ii. antimonij. 3. ii. fruct⁹ berberis. 3. j. plā-
tagis. 3. j. radic. acetose. 3. s. sumach. 3. j. puluerigent deinde li-
gent ut hic supra. hac utat ut supra de alio si efficaci nolue-
rit medicamē. ¶ Exiccatiūz humiditatum mīcis ipsiusqz cō-
fortatiūz vñti valde familiare et usuale. ℞. spice nardi. 3. s.
radic. acetose. 3. i. pistent mediocriter deinde mixta in petia
linea alba subtili et rara ligent. Si vō vult medicamē vñti
familiari tūc duab⁹ noctib⁹ in singula hebdomada p̄terq̄ tpe calo
sibi iponat vulue suatis modis dictis in alijs suprascriptis.
¶ Exiccatiūz hūiditatum mīcis usuale imp̄gnationē iuuas
℞. coaguli leporis. 3. ii. llet in petia alba subtili rara. Si vō
vult medicamē grat⁹ q̄t iuuat ad c̄ceptionē. aut et si medi-
camē p̄cedens pmutare vult tūc hoc utat ut supra de alijs.
¶ Exiccatiūz hūiditatum mīcis usuale. ℞. gallie muscate. 3.
s. thuris. 3. vi. gariofilorū. 3. ii. sumach. 3. i. musci q̄rtā p̄tē gra-
j. vini nigri odoriferi medie vinositatis. Puluerigent omnia
grosso mō deinde bulliant sil usqz ad consumptionē tertie p-
tis. Si vō efficacius medicamē uoluerit hoc imponat vulue
cum modis dictis supra in alijs.

¶ Contra sterilitatem mulieris ex debilitate virtutis conce-
ptiue.

Matricis cōfortatiūz. ℞. nepite nucle mus. mīcarie
musci millefolij adipis anseris olci lili-
orū alborū cere albe berbe pistent deinde oīa sil incorporent et
fiat pessariū. ¶ Matricis virtutis cōfortatiūz c̄ceptiue. ℞. coagu-
li leporis butyri musci misce et ex his ibibat totū et supponat
post mēstruationē. ¶ Matricis mūdificatiūz. mastix supposi-
tus mūdificat et est familiare. ¶ Mūdificatiūz efficacī. ℞.
myrre storactis ligde baccarū lauri ireos croci olei liliorū albo-
rum. Contundenda contūdantur grosso modo deinde ipsa
talr crusa in dicto oleo liliorū alborū infundant et extracta
ab oleo misceant cū storace ligda. Ultimo oīa sil in petia linea
subtili et rara ligata in vuluam iponant. ¶ Mūdificatiūz
mīcis. ℞. bdelij bysopi nigelle laudant croci olei liliorū al-
pistanda pistent deinde cū dictis laudano et oleo liliorū al-
borū incorporentur et fiat pessarium. ¶ Virtutis ḡatiue
et conceptiue cōfortatiūz. ℞. semis baucie artemisie bistorte
spice nucle muscate adipis anatis. Puluerigada puluerigen-
tur deinde cum dicta aqua incorporent et fiant pillule. vii. pio. 3.
¶ Matricis mūdificatiūz familiare et virtutis c̄ceptiue cō-
fortatiūz. ℞. fenugreci gallie muscate adipis anatis. Pistā-
da pistetur deinde cum dicto adipe misceatur et fiat supposito-
rium. ¶ Matricis mūdificatiūz. ℞. lolij myrre olibanī oz-
dei croci adipis anseris. Pistanda pistentur deinde cum adi-
pe incorporentur et fiat suppositorium. ¶ Virtutis c̄ceptiue
et mīcis cōfortatiūz. ℞. cipi signanti nucā cypsi artemisie
radicum peonie seminum iuniperi corticu pinearū. bulliāg
oīa sil in aq̄ fabrorum. q. s. pro encatisma et fiat encatisma.
¶ Virtutis conceptiue cōfortatiūz. ℞. nucle muscate an-
timonij gallie muscate spice fiseleo croci gariofilorum musci.
Contundenda cōtūdant grosso mō deinde oīa simul in petia

linea subtili & rara ligata in vuluū iponant. ¶ Virtutis gñā
tue & ceptive cōfortatiū. R. spēruz boz triū. s. dyamusci
bulcis dyābre dyamargariton gallie muscate sifelcos seml
nū peonie rasure eboris xilobalsami. puluerisāda pulueri
gent. deinde oia sūt mixta in petia linea subtili & rara ligata
in vuluū iponant. Et hic nō ponunt doses medicinarum.

De passionibus Juncturarum & extremita- tum.

¶ Contra podagrā a materia mixta.

Solutiū minoratiū facile. R. pillarū de bñdicta

infra scriptarū in recepta 1ª infra scripta. 3. ii. agarici mirabolanoz añ. 3. i. salis gēme cīcib. añ. 3. i. misce & cū dyasinicone. q. s. ad incorporādū formēt pillē. vii. p. 3. Pillē de bñdicta de qb^o sit mētio imēdiate supia. R. spēru de bñdicta. 3. i. aloes succotrinī electi. 3. ii. misce & cū mellis rosati colati. q. s. ad incorporādū formēt magdaleon pro ipso pillis fiēdis de qbus supra scripta pma recepta sit mētio.

¶ Digestiū. R. aqruz saluie. 3. i. s. absintibz cicoree añ. 3. i. succari albissimi. 3. i. ¶ Solutiū eradiciū. R. pillarū supra scriptarū in pma recepta. 3. ii. de hermodactylis Nico. 3. i. misce & cum dyasinicone. q. s. ad incorporādū reformēt pillē. vii. pro. 3. ¶ Solutiū usuale facile. R. pillarū de bñdicta supra scriptarū in pma recepta quāritatē a duabus usqz ad quāque ad libitū. ¶ Solutiū aliud usuale & facile.

Recipe terbetine lote ter cū aqz plāraginō. q. s. ad debitam terbetine lotionē ipsius. 3. ii. ¶ Solutiū lenissimū & cōfortatiū oium mēbrioz nālium cerebri & iūcturarū. Recipe mirabolanoz kebulū oditū. s. ¶ Cōfortatiū ut supra. R. saluie minutim incise & nō pistate ne succus ab ipsa defluat lib. 5. mellis aliqñter cocti & optime despumati. q. s. pro dicte saluie infusione & ipsoz pua ebullitione & electuarij cōpositiōe spērum triasandaloz sine cāphora. aromati cū ros. descriptiōe Sabucl. añ. 3. iiii. Saluia & mel pns bulliāt simul modicū

ad lentuz ignē optime incorporent & totū redigat in forma eluarij. ¶ Cōfortatiū iūcturarū. Subularis fiat ut calceus debite latus & nō strictus multū ne ipm molestet ex pelle canis pfecta debite & portet. ¶ Mitigatiū dolorū repercutiū cōfortatiū & resolutiū. Si rubet dolens tunc linatur locus idē in pncipio & augmēto morbi ex solo oleo rosato facto ex oleo onfancino & in duplici uase sūm canonē & cum petia linea in dicto oleo infusa idē loco tunc cepitbimet. ¶ Cōfortatiū & dolorū mitigatiū. Recipe mīce panis. q. s. pro emplastro lactis muliebri aut onis aut capie aut uacce: sed melius mulieris. deinde onis & q. s. pro debita infusione mīce panis supra scripte. Vitellum ouī croci modicum. q. s. ad aromatiādū & aliquāter tingendū. misce & fiat emplastrum.

¶ Doloris mitigatiū & c. Liniaf locus dolens ex medulla cassiē. Auiē. scōo canone. cap ppo de cassiafi. ¶ Mitigatiū cōfortatiū & resolutiū. Si vō nō rubet locus dolens nō vngat in quorū pms diebus sed post quatuor pms mos dies vngat locustū ex oleo camomillino facto in duplici uase sūm canonem: & tūc ex eodē oleo camomille epitbi met cum petia linea infusa in dicto oleo. ¶ Mitigatiū & c. etiam ut hic supra. Recipe rape rase seu gratate qz idem est cucurbitē pparate similiter folioz caulis. De his oibus trib^o

añ. q. s. pro emplastro assungie porcine oleo camomille rosati. De his tribus eqñliter. q. s. ad impinguādū. farine fenu greci. q. s. ad oia simul incorporandū. Rapa cucurbita & caules simul bulliāt parua ebullitione ad lēum ignē. Ultimo reliqua oia addant & fiat emplastrū ad lēum ignē. ¶ Confortatiū & c. R. epatis galline ptes. ii. farine ordeī prem. 5. De ambobus simul. q. s. pro emplastro misce & fiat emplim auctoritate kyrat aucti.

¶ Cōfortatiū & c. R. tritici cocti ptes qz uor. florum violarū ptes. i. de ambob^o simul. q. s. pro emplastro assungie porcine. q. s. ad incorporādū misce & fiat emplz. De floribotomia vō hic nullā feci mētionē qz ipsa flōmia in podagra nō est fienda nisi cū valde forti intēione ad hoc. Nā ipsa flōbotomia humores per corpus fluere facit Auiē. & c. ¶ Colic^o

est summenoculus. Vind nocet & pprie vnosuz. Omne etiā vinū album vinosum & nō vinosuz nocet. Frigus loci valde nocet. Repletio nauseatiua valde nocet. Ponere indigestuz sup indigestū tridez nocet seu comedē seu bibē ante porio cū bi digestionē qd idē est. Bibē ante comestionē. xv. vel. xii. holorum ad minus nocet. Eritet acetū res viscosas. poma legumina oia & pprie recētis pter ciceram bēa de qbus aliqñ pte comedere carnes porcine & citonla dū dubitat colorē proximū & etiā dolorē presentē. nō bibat vinum sed solum aquaz fluuialē coctā cum succaro: aut ipsa pns cocta succarum in fundat ad libitū. Alio vō tēpore quocūqz sanitatio tūat & vinum paucifērū seu multum remisse vnositatis qd idē est: vī nā nigrū & su stipticū seu habēs multū de torturatorecularis qd idē est lymphatū ex duab^o pti^o aque ad minus & tertia pte ipsius vini ad amplius. Jēlunet duob^o diebus in singula hebdomada. v3 die veneris & die sabbati. & in prandio nō comedat ulterius qz in alijs diebus. & in sero pro collatione comedat pns tres vel quātor bolos panis: deinde bibat vnd cyathum ad amplius dicti vini stiptici nigri lymphati ut supra. Nō utat reb^o apituis nec etiā multū stipticis nec calidis notabiliter nec frigidis: sed tū utat reb^o remisse calidis.

¶ Contra podagrā calidā cum aliqñ flegmate sed nō nimis seu nō multuz intēse calidā.

Solutiū. R. pillarū de bñdicta infra scriptarū. 3. ii.

agarici. 3. i. salie gemme. 3. i. misce. & cum eluarij succifosaz. q. s. ad incorporādū formēt pillē. vii. p. 3. Rū pillarū assumat a duab^o usqz ad. v. ad libitū in aurora aut per vñā borā añ cenā ad libitū sed melius est in aurora. Et si ipas assumat tūc post ipsarū assumptionē stet ieiun^o boris qz tuor ad minus & v. ad maio. Et eas pillas talr assumat singulo mēse semel pter qz tpi^o magni caumatis & frigorie. aut in singulis. xx. dieb^o ipas taliter assumat ut hic ante. ¶ Pillē de bñdicta de qbus in recepta imēdiate supra scripta sit mētio.

R. spēruz de bñdicta eluarij. 3. i. aloes succotrinī electe. 3. i. misce & cum mellis rosati colati. q. s. ad oia debite incorporandū fiat magdaleon pro pillis formādio. ¶ Juncturarū cōfortatiū. Lanet sibi manus ante & post cibū & prādium tpe frigido & recētis & cū vino albo non vinoso nec paucifero sed tū medie vnositatis. aut saltē taliter sibi lanet tū in alero dictoz ciboz ad libitū cū dicto vino albo & c. ut hic añ. nā vinū nigrū est porositatū cutis nimis cōstrictiū & ita in hoc casu resolutionis humorū pbitiū.

¶ Cōfortatiū iūcturarū ut supra & nodositatis iparū pbitiū. R. cere albissimi. 3. iiii. ad amplius. terbetine electe. 3. 5. aut magis sūm pro portione supra scriptam & cerā. misce oia & fiat pillā satis magna & amplexibilis leniter a manu sua. 3. nā pillaz teneat crebro in manu sua quēcūqz hora diei ad libitū & pprius stoma cho ieiuno & pprie tēporibus frigido & recētis.

¶ Contra podagram ex materia mixta.

Materia mixta ex cholera & flegmate. Minoratiū

solutiū facile. R. pillarū de bñdicta infra scriptarū in infra scripta recepta. 3. ii. agarici mirabolanoz kebuloz añ. 3. i. salis gēme cīcib. añ. 3. i. misce & cū dyasinicone. q. s. ad incorporandū formēt pillē. vii. p. 3. ¶ Pillē de bñdicta de qbus imēdiate supra sit mētio. R. spēru de bñdicta. 3. i. aloes succotrinī. 3. ii. misce & cū mellis rosati colati. q. s. ad incorporādū formēt magdaleon pro pillis de bñdicta fiēdis de qbus in infra scripta recepta p sit mētio. ¶ Digestiū. R. aqruz saluie. 3. i. s. absintibz. 3. i. endiuie. 3. i. succari albissimi. 3. ii. misce. ¶ Solutiū eradiciū. Recipe pillarū supra scriptarū in pma recepta. 3. 5. de hermodactylis minor. 3. i. misce & cū dyasinicone. q. s. ad incorporādū formēt pillē. vii. pro. 3. ¶ Solutiū usuale. Recipe pillarū supra scriptarū in pma recepta ad libitū. 3. i. vel. 3. 5. ¶ Solutiū aliud usuale & facile. Recipe terbetine lote ter vel qter cū aqz plāraginō. q. s. ad debitā trinā lotionē ad libitū. 3. i. vel. ii. ¶ Solutiū lenissimū cōfortatiū. Recipe mirabolanoz kebuloz oditorū. s. ¶ Cōfortatiū & c. Recipe saluie minutuz

De flegma
pelle
Cauda
p

Inesse et non pistate ne succus ab ipsa effluat lib. 5. mellis alij
liter cocti et dispumati optime. q. 8. pro dicte saluie infusione
et ipsa pua ebullitione. sp. 3. triasandalo. 3. li. aromatici
rosati descriptione Gabriel. 3. i. Salvia et mel pua sili bulliat
ad leuignem modicum et ad leuignem ut supra optie corporent.
Ulio dicte sp. addant et totum redigat in forma eluarij.
¶ Contra fortitudinem ut supra. Sotularia fiat lata non stricta ex pel
le canis pfecta debite et apponant. ¶ Ad rigandū et. Contra
fortitudinē et resolutionē. Ungat prout locus ex oleo rosato facto
in duplici uase sicut canonē si rubet locus pferente ipso ru
bore inteso. Si vero non rubet locus non unget in duobus primis
diebus. Sed post dictos duos dies primos ungetur ex oleo ca
momillino facto in duplici uase. ¶ Unguentū. R. dyalte
lib. 5. terbetine. 3. lii. olei laurini. 3. lii. septi bircini. 3. 5. masti
cis. 3. ii. olei decoctionis uermium terrenorum ru. lib. 5. cere. q. 6.
pro unguento ungetur locus dictus.

¶ Contra guttas et dolores eorum.

Recipe mirabolanoz kebuloz. 3. li. 5. turbit. 3. i. scizib.
3. i. se. petrosilij. 3. i. ameos domestici. 2. ii. succa
ri ad podus oluz. puluerigent et capias pro vice. 3. lii. in au
rora cum vino bono calido et fac assellare ter uel qter suauiter et
est medicina secuta necesse custodias nisi q. cena aut assumptio
ne sit per. viii. horas ut meli. opet medicina neq. facias pul
uerē esse nimis ueterē ad faciendū et p. dictarū rerū accipiant
p. dera mirabolanoz. xxiii. et de turbit. xi. et de scizib. 7. et de
semib. petrosilij. lii. succari albi. 3. i. et de ceru. 3. iii.

¶ Contra nodositatē iacturaz manus et alij tūla stuporem.
¶ Crotū. R. mucillaginē altee. mucillaginē seminis li
ni fenugreci añ. 3. 5. pinguedis galline. 3. i. dia
gati gummi arabici añ. 3. i. pulparū sebesten. 3. i. pulueris cala
mēti. 3. 5. olei liliop. albor. 3. i. terbetine. 3. ii. cere. q. 8. pro cero
to misce et fiat crotū. Istud crotū p. b. manu leuiss appo
nat et debite liget et t. r. tribus diebus teneat. Deinde soluat. et
postea reitet et applicando talē sicut necessitatē. Si vero uult vn
ctionē tūc minores quantitas cere in hoc medicamine appo
nat et totū hoc redigat in forma unguentū. Et hoc unguento
ungant loca manū leuiss sicut o. ieluno. et per vnam horā
ante p. d. et ante cenā per tantū dē et etiā q. n. adit dormitū
et eo taliter utat ad libitū tēporibus frigido et recenti.

¶ Contra sciaticam.

Cap. p. m. m.

¶ Inū sit vinositatio medie sed melius pauci
ferū medij coloris sen coloris granate
sed meli. cū nigra dyapbandū seu clarū saporis de
clinatis aliq. t. p. ad agrestē aut meli. medij iter
agrestē et dulcē saporem. Et si uult vinum dulce
dulcoret ipm cum succaro albi. Uliū et ut hic immediate
supra sit saluati. et in quo ipso musto salua bulliet tūc nā
li ebullitione eiusdē musti. aut in quo salua minutim incisa
pluribus diebus steterit totū hoc iuuat. Nō bibat nisi in p. d.
dio et in cena semp comedat. x. aut. xii. bolos ante q. bibere l.
cipiat. Lymphet in byeme vīdū medie vinositatio ex aq. flu
uiali. aut etiā cisterne p. q. r. totū pot. In estate vō ex ignis
terna p. r. In t. p. b. aut medij medio m. d. vīdū pauciferrū nō
lympbet. Prestatissimū aut potū et melius quocūq. vīno est
melioratū sen aq. mellis saluata. ¶ Salata. Comedat tres
uel quatuor bolos salate infra scripte in introitu mense aliquo
tens saltē bis in singula hebdomada et p. p. in cena p. r. q.
tpe magni caumatis in quo tpe ipsam salatam nō comedat
alumina cū boragine modico rosmarini et modico mēthe si
mul mixtis cū agresta et cū melle et est melius. aut si uult tādū
modo acedū tunc ipm nō sit acutū et sit lymphatū tūc cum aq.
cocta et nō cū vīno. Deinde in ipso ponat succarū cappares cō
ditos cum agresta aut aceto et ut hic immediate supra. Tēpo
re vō magni caumatis comedat salata cōpositā ex quatuor p. r.
bus cicoree et mēthe et saluie añ. p. r. 5. mixtis cū agresta uel
vīno gnatop. uel aceto et. ut hic supra. ¶ Fercula. Broderos
comedat ex ovi vitellis cum pane trituro et brodio sine ca
seo. Et si uult cascum inter broderos ponat aliquādo modū

et casci duri et antiqui. Amigdalata cū vitellis ouoz et sine vi
tellis ouoz ad libitū iuuat. Panata cū vitellis ouoz et sine vi
tellis ouoz ad libitū in brodio cicere rubeo uel nigro in
quo cocte sint alique ex infra scriptis carnibus laudabilib.
facta cū aliq. granis eoz iuuat. Panata facta in brodio can
liū cū aliq. folijs ipsoz cauliz et ut hic supra de panata et
brodio cicere. Et far frumenti cū amigdalos et vitellis ouoz.
et sine ipso ad libitū in brodio alicui. carnū infra scriptaz. U
tes cū boragine et brodio carniū ut hic ante. Panis coctus
in brodio carniū aut saltē infusus in ipso. Pulces ex farina
aruli cocti cū brodio carniū vitelli ouoz di. soluti cū brodio
medie pinguedis. Deinde cocti cū brodio carniū. Porro ad
ba debite pistata et bullita et abiecta p. ma aq. Deinde optie co
cta in brodio carniū cū modico satiregie et modico mēthe.
Radix caulis trituro seu minuti incisa et non pistata mixta
cum mica panis trituro cum vitellis ouorum et cocta in
brodio carniū. Buglossa seu lingua bouina minutim incisa
cum modico satiregie seu satiregia sola in brodio carniū
cocta. Salua trituro seu minutim incisa nō pistata et cum
modico rosmarini et vitellis ouoz cocta in brodio carniū
et. ut supra. ¶ Carneo. Comedat carnes vituli castroni seu
castrati iuuenis non amplius vnius anni capri domestici
capri soli syluestris leporini iuuenis erici porcini et est p. r. u
pulloz et fasanop. p. d. francolinop. paluborū seu pipionū
tureorū turdop. laudarū auium paruarū cesarum seu in p. r.
tis degentiū passeribus dumtaxat exceptis et p. r. p. q. diffi
cilio sunt digonis. Epata gallinarū anserum limatie cum aro
matibus seu sp. b. infra scriptis. supra scriptas carnes in p. d.
dio comedat potius elixas q. assatas. In cena autem potius
comedat ipsas assatas q. elixas. ¶ Pisces. Pisces comedat
paruos petrosos lucios paruos temalos strileos sardenas
cauedanos paruos menolas barbonos et oratas paruas pas
seres paruos. Omnes pisces potius comedat frixos q. eli
xos. Vitelli ouorum recentium sorbillum aut in aqua fracto
rum ad libitum iuuat friale ex ouis mixtis cum salua. aut
cū subscriptis verbis odoriferis. De caseo duro antiquo p. r.
aliqui comedere et p. r. p. post cibū sed non multū comedat
¶ Aromata seu species. R. cinamomi electi. 3. 5. gariofilidi
3. 5. cingib. 3. i. croci. 3. j. coriandrorum p. r. p. r. 3. j. cū
cori albi. 3. ij. puluerigentur oia subtiliter deinde misce.
Ex his aromatibus aromaticentur fercula sua et saporis sui
et sua comestibilia ad libitum saltē ter in hebdomada p. r.
q. tpe calido. ¶ Saporeo. Sinapismum debite dulceratum
cum melle potius q. cum vīno cocto saporis carneinus saporis fa
ctus ex serpillo petrosilino satiregia rosmarino mēthe sal
ua epata gallinarum et anserum cocta in aceto non nimis
acuto. Pistanda pistentur debite deinde omnia simul incor
porentur. Ultimo totū dulcoretur cū modico mellis apum
aut cum melle passularum. ¶ Fructus. Ficus et p. r. ne sic
cas comedere potest passulas paruas et p. r. p. nigras. cū bi
bum. fisticos seu pistachos amigdalos grana pini prius in
fuserit in aqua feruenti deinde expressa ultimo siccata in vī
bia. De dactylis vō aliquando comedere potest sed nō multū
nec sepe. ¶ Capitulum secundum. Euanria mās cōden. R. so
liorum blisio maluarū añ. 3. j. mercurialis. 3. j. 5. florum
camomille melliloti aneti. 3. j. seminum fenugreci certamē
lini ana. 3. 5. vitelli oui numero. 3. j. castie. 3. j. benedice sim
plicio succari rosa. añ. 3. 5. olei liliorum alborum. 3. ii. j. camo
mille. 3. ij. salis communis. 3. ij. Herbe flores semina bulliant
simul in sufficienti quantitate aque pro enemate usq. ad cō
sumptionem tertie partis aque deinde optime exprimantur
et colentur ultimo de tribus cyathis dicte colature reliqua
omnia addantur et fiat clistere. Istud enema debite calidum
assumat bis in duabus primis hebdomadis ad minus sicut
macho ieluno et plus et minus sicut necessitatem consilio me
dici curestantis. ¶ Solutiū ut supra. R. castie. 3. j. pul
pe sebestē. 3. 5. mellis passularum paruarū nigrarum. 3. j. aque
abstribij. 3. i. feri capni quantum sufficit pro portione. Pulpe

dictarū sebesten dissoluant optime cū dictis aq̃ & sero capī.
no. deinde oīa simul icorporent & fiat potio. Istud solutiū
assumat debite calidū & nō tepidū in aurora: deinde post ip
sius assumptionē stet ieiunus tm̃ horis quorū & interiz nullo
modo dormiat nec assumat lauatiū aliq̃ ante prādiū sed
in dicto termino quorū horarū prādeat & pro ferculo in pran
dio comedat blues cū boragine. Item carnes laudabiles ut
pulli p̃dicis bedi seu capretucl similes carnes laudabiles.
hāc vō potionē tātū assumat ut bic ante bito tm̃ clisteri aī ce
nā in sero p̃cedēti oīē assumptionis portionis eiusdē. ¶ Ca
pitulū 3^m. Minoratiā mā p̃prie. flobotomia. flobotomia fiat
basilice ex manu lateris oppositi scie egrote ex qua eibantur
a 4° usq̃ ad. vi. 3. sanguis & plus & minus fm̃ vniuersalē re
pletionē aut p̃ricularē sanguis uel flegmatis mixti cū sangui
ne adeo fiat cōsilio s̃ignis medici cure altātis. hec vō floboto
mia p̃mittat usq̃ ad oīē septimū inclusue sed itēz utat ene
mate & potionē lenitiua sup̃ascriptis modis & ordinib⁹ q̃b⁹
hic sup̃a. ¶ Solutiū ut sup̃a. Rx. cassiē. 3. i. b̃ndicte sim
plicis. 3. ii. reubarbari electi. 3. i. aque saluie. 3. i. serī capni. q. s.
p̃portionē misce & fiat potio. Istud solutiūz assumat debite
calidū & nō tepidū per. 8. horas ad minus post sinez cene
mediocri immediate p̃cedēti sed post ipsius assumptionē
stet in lecto hora vna cū dimidia & iterum dormiat per vnā
horam ad minus. Deinde post dictā vnā horā cum dimi
dia siue dormierit siue nō dormierit tūc nō ulterius dormiet
& post dicti solutiū assumptionē tūc stet ieiunus horis quin
que & nō assumat lauatiū aliq̃ ante prādiū sed tm̃ in di
cto termino. v. horarū prādeat & in dicto prādio comedat bli
tes cum boragine. Itē carnes laudabiles ut pulli bedi uel si
miles carnes. Hoc vō solutiū assumat tertia die post floboto
miā sup̃ascriptā & p̃cedēte clisteri sup̃ascripto in sero im
mediate p̃cedente diez assumptionis eiusdē solutiū. Ista flo
botomia fiat semel in mane hora tertiarum stōcho ieiuno fa
cto tm̃ sup̃ascripto enemate in die p̃cedente ip̃az flobotomiā
& in eodē mane flobotomie p̃us habito uētriō b̃nficio aut nā
liter aut ex suppositorio que flobotomia fiat tm̃ semel & non
reiteret nisi incūbēte magna necessitate & cōsilio medici astan
tis. sed q̃ vir forte debilis est dicta flobotomia fiat ex qua tantū
v. 3. sanguinis extrahant & iū plus & minus cōsilio dñi medi
ci cure altātis. ¶ Solutiū ut sup̃a. Rx. pillarum de b̃ndi
cta simplici cōposita ex pte vna sp̃erum b̃ndicte simplici & p
tibus duabus aloe succotrinī pillarū de serapino pillarū
de hermodactylis minoz aī. 3. i. misce & cū eluario indo. q.
s. ad incorporandūz reforment pilles. vii. pro. 3. Ista pillas
assumat in aurora octaua die post assumptionē dicti soluti
ū immediate & eas assumat cū relige modis & ordinibus de
scriptis in assumptione dicti solutiū immediate antescrīpti
p̃ter q̃ q̃ post istarū pillarum assumptionēz stet ieiunus ho
ris sex & assumat lauatiū in termino quaque horarū & p̃prie
lauatiū per vnā horam tūc prādeat ut sup̃a. Istud vō la
uatiū sit. vi. 3. aut vnus cyathi aque ordei excocti ca
lide & nō tepide & sine succaro. ¶ Minoratiū ut sup̃a.
Minorent mā antecedēs & p̃iuncta & p̃prie antecedēs cū
abstinētia & exercitio corporeo uel melius manuali. aut etiā
melius amplius fricatione brachioz stōcho ieiuno & iterum
melius uētriō b̃nficio p̃cedente eodē mane. Nam fricatio in
egro exercitio p̃portionat. ¶ Capitulū 4^m. Mitigatiua do
loris. Rx. oleo p̃ liliōz alborū. 3. vi. camomille. 3. iiii. vitelloz
oīū numero. ii. cassiē. 3. i. b̃ndicte simplici succari aī. 3. 5.
croci. 3. 5. salis cois. 3. ii. misce & fiat clistere. ¶ Mitigatiū
doloris ut sup̃a efficacius p̃ori. Rx. oleo p̃ liliōz alborū. 3.
vi. sp̃ice camomille aneti aī. 3. iiii. vitellos oīū numero. ii. cas
siē. 3. i. b̃ndicte simplici succari rub. ana. 3. 5. croci. 3. 5. salis
cois. 3. iiii. misce & fiat clistere. Ito enemate debite calido ut
tur singulo die ad minus semel stōcho ieiuno dolore ualde i
festāre. Hoc vō enemate taliter utat si ex immediate sup̃ascri
pto enemate a dolore nō debite alieniat & medicamen vult
efficacius. Itē abstinētia exercitio aut etiā melius fricatione

utal fm̃ p̃portionē ipsorū ad ṽtutem ita ut ex ipso nō sentiat
se debilitari manifeste. In oīm tm̃ eventū ieiunet ad minus
semel in hebdomada in quo ieiunio comedat oua nō pisces
nō caseum. Et singulo die fricatione utat ut bic aī. ¶ Mit
gatiū doloris ut sup̃a efficacius p̃ori. Rx. floz camomil
le. 3. i. radicū altere p̃us tm̃ abiecto meditullio. 3. 5. semina
fenugreci lini cartami aī. 3. 5. croci. 3. i. vitellos oīū numero
ii. pinguedinis galline. 3. ii. cassiē. 3. i. benedicte simplici
succari rubet aī. 3. 5. oleorum liliōz alborū. 3. iiii. camomil
le. 3. ii. salis cois. 3. iiii. flores radices & semina simul bulliant
in sufficienti quantitate aque pro clisteri usq̃ ad cōsumptionē
tertie ptis aque. deinde optime exp̃mant & colentur. Ultimo
tribus cyathis dicte colature relique oīa addant & fiat cliste
re. ¶ Mitigatiū doloris ut sup̃a. Rx. fursuris frumenti
ptes. ii. floz camomille partem vnā. De duabus quātum
sufficit pro sacculo mixtis. deinde in sacculo ponantur & po
stea in ea bulliant modici. deinde bene exp̃mant. Ultimo
dictus sacculus cū tali mixtura suauiter calidus loco sic do
lenti apponat & non p̃mittatur super loco frigeret nec tepere
sed cū notabiliter calor ip̃i medicaminis minuit tūc amo
neat & novus sacculus ex simili medicamine taliter bullito
iterum apponat & taliter reiteret ter uel quater fm̃ necessi
tatez. Ito enemate debite calido utat singulo die ad minus
semel stomacho ieiuno dolore ualde infestāre. hoc vō enema
te taliter q̃dem ex immediate sup̃ascripto enemate a dolore
non debite alieniat & medicamen vult efficacius. hoc vō me
dicamine seu hac fomentatione taliter utatur ut bic ante do
lore infestante. hec solutio utatur si ex immediate sup̃a
scripto sacculo a dolore non debite alleviatur. ¶ Mitiga
tiū doloris ut sup̃a efficacius p̃ori. Recipe foliorum ca
momille melliloti aī. 3. i. aneti. 3. i. 5. radicū altere medi
tullio. 3. 5. enule seminum lini fenugreci ana. 3. 5. fursuris
frumētī pugillum vñ. Contundant omnia grosso mō. De
inde misce & in sacculo ponant & bulliant & loco dolenti sic
calida apponant & reiterentur taliter ut sup̃a in sacculo im
mediate sup̃ascripto. ¶ Mitigatiū ut sup̃a efficacius p̃ori.
Recipe irie sticados saluie aī. 3. 5. absinthij. 3. i. florum
camomille melliloti aneti aī. 3. 5. radicūz altere abiecto me
ditullio. 3. 5. enule seminum lini fenugreci aī. 3. 5. fursuris
frumētī pugillum vñ. Contundant oīa grosso modo. de
inde mixtis in sacculo ponant & bulliant & loco dolenti calida
apponant & reiterentur ut sup̃a in sacculo immediate ante
scripto. ¶ Capitulum 5^m. Diuertētiā mā. Recipe pillarū
de b̃ndicta de reubarbaro de iera simplici ana. 3. i. misce. Es
cum syrupi de eupatorio. q. s. ad incorporandūz soiment pil
lule. vii. pro. 3. hoc solutiū utatur si ex sup̃ascripto sacculo a
dolore nō debite alleviat ut medicamē vult efficacius. Ista
rum pillarū assumat a. 3. i. usq̃ ad. 3. 5. ad libitum & hoc se
mel in media hebdomada ad minus semel in duabus heb
domadis: q̃ pillulas assumat in aurora & cū relige modis
descriptis & ordinibus in sup̃ascriptis solutiū p̃ter q̃ post
dictarum pillularum assumptionē stet ieiunus sold horis. v.
& nō assumat lauatiū aliq̃ sed in dicto termino horarum
quaque tātūmodo prādeat ut sup̃a in alijs solutiū. ¶ So
lutiū diuersiū ut sup̃a. Recipe pulueris folliculorūz se
ne. 3. i. mirabolanoz kebulorū. 3. i. 5. syrup. de absinthio. 3. i. 5.
aque iuniperi. q. s. pro potionē misce & fiat potio. Si vō in fu
sio istorū solutiūz sene & mirabolanoz dictorū est sibi gratior
dicta substantia eorum tunc ipsa solutiua infundant in di
cta aqua iuniperi ita tamen ut ipsa in fusione duplicentur se
ne & mirabolani dicti. Ista potionē utatur cum modis & or
dinibus descriptis in pillulis immediate antescrīptis. Qua
potionē tantūmodo utatur quando ip̃is pillulis usus est
quiquies aut sexties ut nā eisdem pillulis nā ab eo q̃ assue
tus est nā nō patit. Et etiam eadē potionē utat cū 3. modis &
ordinib⁹ ut sup̃a in casu q̃ potio ipsa sit gratior ip̃is pillis
immediate sup̃ascriptis. ¶ Solutiū diuersiū ut sup̃a.
Rx. folliculorūz sene. 3. 5. mirabolanoz kebulorū. 3. i. 5. misce & cū

De egritudinibus

syrupo de absinthio. q. s. ad incorporandum reformens pillule vii. pro. 3. Istis pillulis utatur cum modis et ordinibus descriptis in portione immediate superscripta. Quibus pillulis taliter uti incipiat postquam pillulis immediate superscriptis quingies uel sexties usus fuerit ut supra. ¶ Diversum ut supra et est proprium. Uomitus proceat cum hoc uomitio facili. R. aque tepide decoctionis saphani seminum aneti partes. iii. olei oliuarii maturarum acuti odoris et gustus partes. ii. aceti acuti partes. s. misce et fiat uomitio. Istio uomitio tantum tepido et non calido nec frigido utatur omni hebdomada duobus diebus in mane stomacho ieiuno et spatio unius mensis tamen et dolore notabiliter infestare. Dolore vero non presente sed cum timet uerisimiliter ipsa sciatica futura tunc ipso eodem uomitio utatur ut hic immediate infra. v. primo prandeat notabiliter et stomachus copiose repleat ex diuersis cibariis viscosis incisulis subtilitatis absterius. videlicet elegantis liquidis seu rapis piscibus salitis cepis cum aceto aromatibus seu speciebus coibus et apparibus salitis et piscibus non salitis. deinde per horam unam cum dimidia aut per duas horas ad amplius post dictum prandium assumat prescriptum uomitium tepidum tamen et non calidum nec frigidum ut supra et magne quantitate ut duorum cyathorum ad minus et si uomuerit quidem sed si non uomuerit cum dicto uomitio iterato assumat ut ante dictum est. deinde penam intinctam oleo oliuarii horridi gustus et odoris ponat intra os per hyssopagum sursum et deorsum agitando et tunc ipse uomet. ¶ Diversum ut supra. fricentur tamen brachia ab humero infra usque ad manus inclusue stomacho ieiuno cum pano leuiter calido. ¶ Diversum ut supra. lauentur tamen brachia ab humero usque ad manus inclusue stomacho ieiuno cum hac decoctione calida. Recipe flos camomille. M. i. salute rosamarin Ricados aff. M. i. s. florum lauri. M. i. radice cicorii seminum iuniperi aff. s. i. Cōfundantur omnia grosso modo. deinde similes bulliant in sufficiēti quantitate aque usque ad consumptionem quartae aque. ¶ Caput 6^m. Digerentia. R. syrupi de eupatorio. s. i. mellis ros. colati. s. s. pulueris aristolo. s. s. aque salute. s. i. iuniperi. s. i. misce. Istum syrupum debite calidum assumat et non tepidum in aurora et ad minus per nouem horas post cenam immediate precedentem. deinde post ipsius assumptionem stet ieiunus horis quatuor ad minus et iterum dormiat ad libitum et post dormiat super latere dextro si pōt et siue super dextro siue super sinistro latere dormiat iuxta posse. deinde prandeat quem syrupum taliter assumat sex diebus continuis in ipsa aurora. Ipso vero syrupo taliter assumpto sexties ut hic tunc alio die assumat in aurora solutium infra scriptum in infra scripto pro alio capitulo solutiuorum. v. pillulas infra scriptas in eodem capitulo compositas ex pillulis iuuamenti seu pficui et lapidis de lapide armeno et ex agarico et. ut hic infra eodem capitulo alio. ¶ Digestum ut supra. R. syruporum de calameto de stica dos mellis ro. colati aff. s. i. sc. ruthe sicce polij aff. s. s. aqua salute. s. ii. iuniperi. s. i. misce. Quia manifeste debet paulatim ne digerit et paulatim euacuari ideo non debet medicus uti medicina foris forma et ipsarum reiteratione pluries sed de bilis eaz quantitate. Ideo factis primis digestionem et euacuationem ut hic supra immediate tunc tractatis octo diebus post ipsas primas digestionem et euacuationem quibus diebus natura quiescat a digestionem et euacuationem artificialibus. Postea nona die accipiat istum syrupum calidum in aurora cum modis et ordinibus descriptis in assumptione syrupi immediate superscripti. Assumpto hoc digestio sexties tunc septimo die assumat solutium infra scriptum in alio capitulo solutiuorum. v. pillulas compositas ex pillulis de hermodactylis et pillulis fetidis et. ut hic infra in eodem alio capitulo. ¶ Digestum ut supra. R. gentiane. s. s. camedreos. s. i. radicum aristolo. ro. seminum ruthe aff. s. i. saune. s. i. pulueris succari. s. i. pulueris oia subtiliter deinde cum succi saluie. q. s. ad incorporandum forment pillule vii. pro. 3. ultimo in umbra exiccantur factis secundis digestionem et euacuationem ut hic supra immediate et tractato vno mense cum dimidio post ipsas pillulas secundas digestionem et euacuationem quo tpe natura quiescat ut hic supra. Tunc singulis. xx. die

Structurarum

bus assumat istarum pillularum. s. s. quatuor diebus continuis in aurora et ceteris modis et ordinibus descriptis in assumptione syrupi superscripti. transactis autem quatuor diebus continuis quanta die assumat solutium infra scriptum in dicto alio capitulo solutiuorum. v. iterum hermeos aut pillulas compositas ex speciebus dicte iere ut hic infra eodem capitulo septimo. ¶ Digestum ut supra. Recipe foliorum albeiri rubee seu foliorum rubeorum quod idem est. s. i. garosilorum. s. i. myrre. s. s. peonie. s. i. sc. aneti. s. ii. polij. s. i. radicum utriusque aristolo. ana. s. i. pulueris succari. s. i. Pulueris oia subtiliter. deinde cum succo saluie. q. s. ad incorporandum forment pillule vii. pro. 3. Ultimo in umbra exiccantur. factis tribus digestionem et euacuationem ut hic supra immediate et tractato vno mense post ipsas tres digestionem et euacuationem quo tpe natura quiescat ut supra. tunc singulis mense tamen semel assumat istarum pillularum. s. s. uel. s. ii. ad minus quatuor diebus continuis in aurora cum modis et ordinibus descriptis in assumptione pillularum immediate antedictarum. Transactis vero quatuor diebus dicis tunc quanta die assumat solutium infra scriptum immediate in infra scripto alio capitulo solutiuorum. v. iterum ruffe. et. aut pillulas compositas ex speciebus dicte iere ut hic infra eodem capitulo 7°. ¶ Digestum ut supra. R. pulueris saune sicce s. s. saluie. s. ii. aque mellis. s. i. misce. factis quartis digestionem et euacuationem ut hic supra et tractatis mensibus duobus cum dimidio post ipsas quartas digestionem et euacuationem quo tempore natura quiescat. Et ante tunc singulis mense assumat hoc digestum in aurora quatuor diebus continuis cum modis et ordinibus descriptis. Transactis vero dictis quatuor diebus tunc quinta die assumat solutium infra scriptum in infra scripto septimo capitulo solutiuorum. v. pillulas factas ex cinchibere pipere agarico medulla cartami et. ut ibi infra in eodem capitulo septimo. ¶ Digestum ut supra. R. cinamomi. s. ii. folij indi garosilorum aff. s. i. foliorum albeiri violarum rubearum. quod idem est. s. s. radicum aristolo. ro. s. ii. camedreos camepithe. genciane aff. s. i. seminum ruthe. s. s. pulueris succari. s. i. Pulueris oia subtiliter. deinde cum succi saluie. q. s. ad incorporandum et. fiant pillule et. ut supra. factis quantis digestionem et euacuationem ut hic immediate supra. et tractatis tribus mensibus post ipsas quantas digestionem et euacuationem quo tpe natura quiescat ut supra. tunc istarum pillularum singulis tribus diebus continuis cum modis et ordinibus descriptis in assumptione pillularum immediate superscriptarum. Transactis vero quatuor diebus tunc quanta die assumat solutium infra scriptum ut immediate infra scripto septimo capitulo solutiuorum. v. pillulas factas ex cinamomo cartheo cinchibere hermodactylis et aloe et. ut ibi infra eodem capitulo septimo. ¶ Caputulum 7^m. Euacuatio eradicatoria. R. pillularum iuuamenti seu pficui quod idem est descriptione Alii. quanta canone scie. primo tractatu nono. et sunt ad dolores scie medicamentum proprium ut ibi. Pillularum de lapide armeno agarici aff. s. i. salis gēme cinchibere aff. s. i. misce et cum electuarij indi. q. s. ad incorporandum reformens pillule vii. pro. 3. Istarum pillularum assumat. 7. die post completam assumptionem sexties syrupi superscripti in capitulo sexto immediate superscripto mixti seu compositi ex syrupo de eupatorio melle ro. colato et puluere aristolo. ro. et. ut ibi supra. Has vero pillulas assumat non minus. 7. horis nec amplius. 8. horis post cenam immediate precedentem ipsam assumptionem pillularum. deinde post eandem assumptionem immediate stet in lecto per unam horam cum dimidia et iterum dormiat a media hora usque ad unam horam tamen et non plus. Transacta vero dicta hora cum dimidia siue in ipsa dormierit siue non dormierit tunc non ulterius dormiat et stet ieiunus horis. v. post eandem pillularum assumptionem et in termino dictarum quinque horarum pro lauatio assumat unum cyathum aque ordi excocti calide et non tepide et sine succaro. deinde per horam unam post dicti lauatio assumptionem prandeat et in prandio pro ferculo comedat blites cum boragine. Item carnes laudabiles ut pulli perdicio et similes carnes laudabiles et hoc si dictum

solutius seu dicte pilule cōplete soluerint. aut saltem medie soluerint. Si aut nihil aut parū soluerint tūc nō assumat laua tūc aliqō sed tūc in dicto termino. v. borax pīadeat ut supra

¶ Solutiū ut supra. R. pillarū de hermodactylis scidarū agarici añ. 3. i. salis gēme cīcib. añ. 3. i. misce et cō eluarij in di. q. 8. ad incorporādū forment pilule. vii. p. 10. 3. Istas pillulas assumat 7° die post cōpletam assumptionē syrupi sexties cōpositi seu mixti ex syrupo de sicados de calamēto melle ros. 2c. ut immediate supra cap 6° pīnef. has vō pillulas accipiat cō modis et ordinib^o descriptis in assumptione pillarū immediate suprascriptarū in isto 7° cap.

¶ Solutiū ut supra. R. iere hermetis. 3. iii. Alut. R. pillarū factarū ex vna pte spē rā dicte iere et pīb^o duab^o aloes succotrinī mixtis. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme cīcib. añ. 3. i. misce et cō eluarij idē. q. 8. ad incorporādū forment pilule. vii. p. 3. Istā iteram aut istas pillas ad libitū assumat quā die post cōpletā assumptionē 4° pillularū nō solutuarū sed digestuarū cōpositarū ex gētiāna camedreos aristo. ro. 2c. descriptarū immediate suprascripto cap 6°. has vō pillas aut ierā ad libitū assumat cō reliqō modis et ordinib^o descriptis in assumptione pillarū immediate suprascriptarū.

¶ Solutiū ut supra. R. iere russi. 3. iii. aut. R. pillularū cōpositarū ex spēb^o dicte iere et duplo aloes succotrinī 3. ii. agarici. 3. ii. salis gēme cīcib. añ. 3. i. misce et cō eluario in do 2c. forment pilule. vii. ut supra immediate. Istā ierā aut istas pillas ad libitū assumat quā die post assumptionē quatuor pillarū nō solutuarū sed digestuarū cōpositarū ex floribus alcheiri gaz. myrra 2c. descriptarū immediate suprascripto sexto cap. has vō pillas aut ierā ad libitū assumat cō reliqō modis et ordinib^o descriptis in assumptione pillarū immediate suprascriptarū.

¶ Solutiū ut supra. R. cīciberis pipis añ. 3. vi. agarici medulle cartami añ. 3. i. radices pedis cornini. 3. i. salis gēme. 3. i. misce et cō succo saluie reforment pilule ut ante. Istas pillas assumat 5° die post cōpletā assumptionē qūi digestiui suprascripti cōpositi ex puluē sanie aqō saluie et melle descripti immediate suprascripto cap 6°. has vō pillas assumat cō reliqō modis et ordinib^o descriptis in assumptione pillarū immediate suprascriptarū.

¶ Solutiū ut supra. R. cīmini carimenī cīcib. añ. 3. iii. hermodactylorum 3. 5. aloes succotrinī agarici añ. 3. i. salis gēme. 3. i. misce et cō succo ane ti. q. 8. ad incorporādū forment pilule. vii. p. 10. 3. et pīo pīuz medicamen ad hoc. Istas pillas assumat quā die post cōpletam assumptionē qūor pillarū suprascriptarū cōpositarū ex cinamomo folio ido garlofi. 2c. ut supra descripta et etiā immediate 6° cap suprascripto. has vō pillas assumat cō reliqō modis et ordinib^o descriptis in assumptione pillarū suprascriptarū.

¶ Euacuātia ut supra. flobotomia fiat p ne que est iter digitū minutū et 2° sibi immediatū pedis lateris sic dolētis ex qua. 3. iii. sanguinis exbant. hec vō flōmia fiat post prandīū et nō citius. vi. horis nec tardius. 7. horis post ipm prandīū et ventris bñficio pcedente nālter uel artificialr cō enemate uel suppositoio ppe flobotomiā añ ipam per borā aut saltem eadē die in mane uel post prandīū et luna nō existēte in cōbustione uel oppositione et vtute ei^o egri ad hoc cōstante et nullo alio opposito ipsi^o flobotomie ampli^o uel eque indīcāte q^o dolor sic ipam flobotomiā idicet. Cōpletis duab^o pīmīs euacuationib^o ordinarijs suprascriptis. v3 pma euacuatione ordinata itegrata ex fūlo totidē minoratiuo digestiūo et eradicatione scōis suprascriptis. Tūc per. 8. dies post cōpletas dictas duas ordinarias euacuationes flōmia hec fiat ut bīc añ scribit^r. flōmia alia 2° fiat sciaticae uene pedis lateris. v3 si dolor est in pte syluestri sic seu uersus extra tūc flōmia fiat uene sciaticae que est in pte syluestri pedis sic dolētis ex qua exbant. iii. 3. sanguis. Si vō dolor sit in pte domestica sic seu uersus itra tūc flōmia fiat uene sciaticae que est in pte domestica pedis lateris sic dolētis ex qua exbant. iii. 3. sanguis ut ante. hec flōmia fiat post prandīū sequētī die immediate post flobotomiā immediate añscriptā ex qua exbant. iiii. 3. sanguis et eadē hora fiat et cō reliqō modis et ordinib^o descriptis in ipa

flōmia immediate pcedēt. Si vō suprascripte vne flōmie non luuāt sufficiēter aut flōmia uene digitū minutū et uene sciaticae uel sapbene dictorū ut supra. Tūc flōmia curuature pollicis lateris sic dolētis fiat ex qua. iiii. 3. sanguis exbantur. Et hec flōmia melior est suprascriptis flōmijis. Que flōmia curuature pollicis talr fiat siue dolor sit in pte domestica siue in syluestri pte sit. hec flōmia curuature pollicis fiat ut bīc añ p vi. dies post flōmiā scōam immediate pcedētē et post prandīū eadē hora et cō reliqō modis et ordinib^o descriptis in ipa flōmia immediate pcedēt.

¶ Caplm 8°. Euacuātia p urīnaz utat lenib^o puocatūis per arinā calidā sed remissē calidā v3 radicib^o petrosilini feniculi añ. 20. 5. spagi brusci añ. 20. 5. cicerib^o rub. lib. 1. Cicera leuissime lauent solā ut puluē ab ipis deponat et nullo mō fricent. Radices vō solū leuiter lauent ut terra ab ipis abijciat fricetur q3 cō manib^o medio mō ita ut terra ab ipis abijciat et nullo mō radant uel raspant uel rascant qd idē est cō reliq^o re dura ne vtuo coactā a cicerib^o nec a radicib^o abijciat. et postea radices dicte scindant in plures ptes fm grossitiez iparum. Deinde cicera et radices ipse simul ponant per. 24. horas in infusione aque tepide quātūis sufficiētis pio debita mollificatione et leui decoctione dictorū cicerum. Deinde in dicto termino. 24. horarū bulliāt oia simul quousq3 ad macrū colorē a cicerib^o et radicibus suscipiat et cicera ipa solum medic seu medio mō decoquant ita ut ipa ad huc remaneat dura et nō integresint decocta. Deinde radices dicte ab ipa decoctione extracte in eadē decoctione optime expmant. ultimo tota decoctione coletur et nō reseruet. Recipe istius decoctionis. 3. v. succari albulimi. 3. i. misce.

¶ Puocatūis ut supra. Utat capparib^o aditis cō acetinō aceti et vini nō vini pībus eqlib^o et modico puluē cinamomi. q. 8. ad aromatiādū. Istis capparibus utat semel in die alternis dieb^o in spatio vnus mēsis. Istā decoctionē assumat in aurora debite calidā et nō tepidā diebus alternis. Sed vna die assumat et alia die nō assumat in spatio. xv. dierū. Et post ipi^o assumptionē stet ieiunio ad minus horis trib^o et interiz dormiat ad libitū dōmodo non dormiat amplius duab^o horis. Quo puocatūio seu decoctione taliter uti incipiat et per dies. 8. post dictā uel dictas flobotomiā uel flobotomias siue vnā siue plures flōmias fecerit ut supra. Deinde post dictū spatiū. xv. dierū tunc duobus dieb^o in hebdomada taliter utat dicta decoctione in aurora cō reliqō modis et ordinib^o hic descriptis et hoc in spatio vnus mēsis.

¶ Caplm 9°. Euaporātia mām. R. oleorū lior al. 3. viii. alcheiri spice camomille añ. 3. ii. pinguedis anatis. 3. i. 5. vitellos cui numero. ii. cassiei. 3. i. benedicti simplis succari añ. 3. 5. croci. 3. 5. salis colō. 3. ii. misce et fiat clistere. Istud enema sibi imponat debite calidū scōbo ieiuno et ppius ante cenā per vnā borā alternis dieb^o in hebdomada. v3 vna die assumat et alia die nō assumat in spatio. xv. dierū. Et plus et minus fm necessitatē et cōsilio insignis medici cure astatis.

¶ Euaporatiū ut supra. R. florū aneti. 20. i. camomille melliloti añ. 20. 5. saturgie sauiue añ. 20. i. camedreos. 20. 5. radices aristo. ro. medul. cartami nucleorū persicorū mundatorū añ. 3. 5. vitellū onī. 3. croci. 3. 5. pinguedis anatis. 3. i. oleorū liorū albō. 3. iiii. spice cheiri añ. 3. i. succari albulimi. 3. 5. salis colō. 3. ii. flores berbe et radices medulle et nuclei cōtusi grosso mō bulliant simul in sufficiēt quantitate aque pluuialis uel cisterne pio decoctione clisteris usq3 ad assumptionē medietatis aque. Deinde expmant et colent. Ultimo duob^o cyatib^o dicte colature reliq^o oia addant et fiat clistere. Istud enema debite calidū sibi imponat scōbo ieiuno et ppius ante cenā per vnā borā alternis dieb^o in hebdomada. v3 vna die assumat et alia die non assumat in spatio. xv. dierū et plus et minus fm necessitatē 2c. ut supra. Hoc vō enemate taliter uti incipiat et utat post cōpletū vltuz in spatio xv. dierū enemate immediate añscripti.

¶ Euaporatiū ut supra. R. rutbe sicce sauiue añ. 20. i. radicum urisq3 aristo. añ. 20. 5. bysopi sicci. 20. i. calamēti. 20. i. 5. aque pluuias

lis seu distenne. q. s. pro decoctione somētationis misce et bul-
liat usq; ad cōsumptionē 3° ptis aque. R. spōgia duas latas
debite amplectētes sciam seu locū dolorosus. In hac decocti-
one suauiter calida infundat spōgia anscripta. Deinde opti-
me expmat et expsta pāno lineo subtili et raro inuoluta talr
calida sic dolenti apponat et tādū sup loco retineat q̄dū
manet medic calida. et cū tepē incipit immediate a loco aufera-
tur ita ut sup loco non tepeat nec frigeat: deinde alia spōgia
taliter infusa et expsta et calida ut pma spōgia eidē loco appo-
nat et taliter dimittat et auferat et cū pma spōgia et ita 3° vi-
ce alia spōgia talr reteret aut non reteret. fm necessitatem
deinde locus optime exicet cū pāno suauiter calido. Ulti-
mo alius pānus suauiter calidus sup loco apponat et reite-
ret. Et ea somētatione utat singulo die bis itōcho ieiuno. et
ante prandū et ante cenā q̄tuor diebus cōtinuis. et amplius et
minus fm necessitatē cōsilio insignis medici cure astantis.
¶ Euaporatiū ut supra. R. medicinas oēs immediate su-
pra scriptas in euaporatorio immediate supra scripto. et floz
camomil. melliloti añ. M. s. aneti saturegie camedreos ca-
mepitbe. añ. M. i. pulegij polij assari calamēti bypicon vne
añ. M. i. s. semind aniss feniculi iunipi cartami añ. s. s. saluie
M. ii. aque fluuialis aut etiam pluuialis et melius. q. s. ad de-
coquēdū supra scripta pro somētatione. Contūdant omnia
grosso mō. deinde bulliat simul usq; ad cōsumptionē tertie p-
tis aque. In hac decoctione suauiter calida infundat spōgia
et cū de loco dolēti sic apponat et cū reliqs modis et or-
dinib⁹ descriptis in usu somētationis immediate supra scri-
pte. hac vō somētatione taliter utat si expsta pma somētatio-
ne immediate supra scripta nō alleuat. ¶ Euaporatiū ut
supra. Recipe oppoponaci. 3. iii. bysopi sicce. M. s. radicē
aristo. ro. 3. s. calamēti. M. i. picis nautal. 3. i. olei costini. cere
noue. De ambob⁹ bis ultimis. q. s. pro ceroto. Pulueris in
pul. subtilr. deinde oia simul optime incorporent ad lentuz
ignē et fiat cerotū. Istud cerotū apponat loco dolēti sic et ipm
nō amoueāt q̄tuor diebus cōtinuis. deinde remoueāt et po-
stea reteret fm necessitatē et cōsilio medici astantis cure. Hoc
vō cerotū taliter sibi imponat sexta die post usuz in quatuor
dieb⁹ cōtinuis somētationis hic supra scripte in hoc nono
cap. ¶ Caplm 10^m. Cōfortantiā vtutes mēbroz moētum.
Recipe spērū aromatici ros. descriptione Sabiel. 3. i. s. co-
riandrop pparatorum. 3. ii. coralloz rub. scolopēdrie añ. 3. s.
succari albiissimi. 3. x. misce et cū aque absintibij et aqua bu-
glosse añ. q. s. ad cōficiendū fiat confectio solida in moxellis
ui. 3. p quolibet moxello. Istius cōfectionis assumat vnum
moxellū in mane cū surgit alternis dieb⁹ itōcho ieiuno. Dein-
de post ipsius assumptionē stet ieiunus horis tribus hac vō
cōfectione taliter utat in spatio. xv. dierū. Deinde iterponat
spatiū. xv. dierum in quo ipē nō utat. Deinde post ipam rei-
teret et dimittat et reteret et cū hic ante cōsilio insignis medici
cure astantis. ¶ Cōfortatiū ut hic supra. Recipe dyarodon
abbatis. 3. s. dyamusci dulcis. 3. i. scolopēdrie. 3. s. coriandrop
pparatorum. 3. ii. succari albiissimi. 3. s. misce et cū aqua absin-
tibij ptibus duab⁹ et cicorce pte vna. De ambobus simul. q.
s. ad cōficiendū fiat confectio solida in moxellis triū. 3. p vno
quoq; moxello. Istius cōfectionis assumat vnum moxellū
in mane cum surgit diebus alternis. et vna die assumat et
alia die nō assumat in spatio alioz. xv. dierum sequēdū pōi
xv. dies assumptionis supra scripti aromatici rosati et cū me-
diatē et cū reliqs modis et ordinibus descriptis in usu confe-
ctionis immediate supra scripte. ¶ Cōfortatiū ut supra.
Recipe trociscos de absintibio. q. s. ad incorporādūz formē-
tur pille. vii. pio. 3. Istarū pillarū assumat a trib⁹ usq; ad. v
ad libitū in mane cū surgit cū reliqs modis et ordinibus de-
scriptis in assumptione cōfectionis immediate supra scripte. hac
vō pillas taliter assumat cū medicinā pmutare vult. Naz ab
eo qd cōsuetū est natura non patit. Item et si vult medicinas
efficaciorē cōfectionib⁹ supra scriptis cōsilio nō insignis me-
dici cure astantis ut supra. ¶ Cōfortatiū ut supra. R. aq̄rū

absintibij. 3. i. s. scolopēdrie mēbe cicorce añ. 3. s. coralloz
rub. 3. i. succari albiissimi. 3. i. misce. Istas aq̄s debite calidas et
nō tepidas assumat in aurora q̄tuor dieb⁹ cōtinuis in spatio
quadragita dierū oluz. deinde post iparū assumptionē stet
ieiunus horis trib⁹ ad minus. deinde iterū dormiat sed non
amplius duab⁹ horis. ¶ Cōfortatiū ut supra. R. masticia
ptes. ii. thuris pte. j. aut ambo pulueris. deinde cū syru-
pi de absintibio. q. s. ad incorporādū formē pille. vii. pio. 3.
Istū mixture aut istarū pillarū ad libitū assumat. 3. i. in mane
cū surgit semel in hebdomada ad minus. deinde post ipsius
uel iparū assumptionē stet ieiunus horis trib⁹. ¶ Cōforta-
tiū ut supra. Recipe tyriace debite fermētate. 3. i. aut ad am-
plius. 3. i. s. R. vini odoriferi albi. 3. i. s. Istā tyriacā assumat
singulo mēse semel per q̄tuor horas post cenā immediate pcedē
tē diē assumptionis ipsi⁹. deinde post ipaz assumptionē bec
vinū bibat et stet ieiunus post ipsi⁹ assumptionē horis. vii. de-
inde iterū dormiat nō amplius trib⁹ horis. ¶ Cōfortatiū
ut supra. R. miraboland kebulū cōditū. j. Istū miraboland
assumat frigidū singulo mēse semel in mane cū surgit. deinde
post ipsi⁹ assumptionē stet ieiun⁹ ad min⁹ horis. lii. et mel⁹. lii.
¶ Caplm 11^m. Euaporatiā sensiblr per porositates. ¶ Ru-
bificatiū eductiū mōe cōducte ad et. R. emplī descripti de-
scriptione Mesue. q. s. ad rubificādū locū intēse ubi est do-
lor fixus nō in ipa scia pinguedinis galline. 3. ii. radicē altee
3. i. s. misce et optime incorporent cū olei costini. q. s. ad incor-
porādū. Istud emplastrū ponat tū in loco dolenti scie et ipz
sup eodem loco scie retineat tanto tpe quāto uesciet loc⁹ aut
saltē rubificet. deinde auferat emplm ipm. Ultimo uescie in-
cidant ita ut aquositas ab ipso effluat tū uescie non ablate
seu pelliculis earū. ¶ Rubificatiū ut supra. Recipe sterco-
ris capni pte. j. piretri ptes. ii. de ambob⁹. q. s. pro emplastro
ut supra et apponat tū loco dolēti scie ut supra. Istud rubi-
ficatiū apponat tū loco dolēti scie cū modis et ordinib⁹ de-
scriptis in rubificatiū in fra scripto immediate. Quo rubifica-
tiū taliter utat cū pmutare vult ipm pmutū rubificatiū
immediate supra scriptū. ¶ Rubificatiū ut supra efficac⁹
pōi. Recipe seminū ruthe syluestris baccap lauri medulle
añ. 3. i. pulpe collognide. 3. s. ruthe domesticē recētis ameos
calamēti sicci añ. 3. i. aromatici oppoponaci añ. 3. ii. piretri si-
napis añ. 3. i. sulfuris viui. 3. s. picis nautalis. 3. i. radicis al-
tee. 3. iii. olei de costo. q. s. ad incorporādū emplastrū misce et
fiat emplastrū ad lentū ignē. Istud emplastrū apponat loco
dolēti scie cū modis et ordinib⁹ descriptis in rubificatiū im-
mediate pcedēt et ipm sibi taliter apponat si vult rubificati-
ū efficacius pōi. ¶ Euaporatiū ut supra in cap nono.
Reiteret euaporatiū cōpositū ex ruthe sicca saulna radice
utriusq; aristol. bysopi sicca calamēto et aqua pluuiali. Aut
etiā ad libitū reteret euaporatiū cōpositū ex oppoponaco
sicca radice aristol. rorū de et. Ambo ipa euaporatiua supra
dicta in cap nono medicinarū eductiū euaporatione ma-
teriā cōiunctā. Istud euaporatiū apponat loco dolēti scie et cū
cū reliqs modis et ordinib⁹ descriptis in euaporatorio posito
in dicto nono cap supra scripto. Qd euaporatiū talr appo-
nat interposita vna diēnāli post amotionē rubificatiū su-
pra scripti. ¶ Caplm 12^m. Cōfortatiū scie. R. dyacori. 3. i.
spērū dyamusci dulcis. 3. i. misce. Istius cōfectionis assumat
3. ii. uel. iii. ad maius singulis dieb⁹. xv. semel ad minus in
mane cū surgit. Deinde post ipsi⁹ assumptionē stet ieiun⁹ ho-
ris trib⁹ ad minus. ¶ Cōfortatiū ut supra. Recipe mirabo-
land cōditū vnd. Istū miraboland assumat cū modis et
ordinibus descriptis in q̄rto cap supra scripto. ¶ Cōfortati-
ū ut supra. R. tyriace debite fermētate. 3. i. s. vini odorife-
ri 3. i. s. Istā tyriacā cum vino odorifero assumat cū mo-
dis et ordinib⁹ descriptis in q̄rto cap supra scripto. ¶ Cōfor-
tatiū ut supra. R. saluie. M. ii. sicados irie añ. M. i. semind
iuniperi. 3. i. floz rosmarini. M. ii. radicis cicori. 3. i. absin-
tibij. M. i. s. terbetine. 3. i. oleoz alboz liliorum añ. q. s. ad im-
pinguādū emplm croci. 3. ii. herbe radices et semina sunt

bulliant debite in aq̄ fluuiali seu cisterne. q. s. ad ipsorum debi-
tā ebullitionē pro emplō. Ultimo eisde3 extractis a decoctio-
ne. deinde pistent. Reliq̄ oia addant & incorporent ad lētū
ignem & fiat emplastrū. Istud emplm̄ apponat loco dolenti
scie bis in die stōcho ieiuno. v3 antep̄adiū & ante cenā & ip̄3
taliter continuo reitet in spatio. 8. diebus continuo. deinde ip̄3
remoneat & reitet fm̄ necessitatem. ¶ Cōfortatiuum zc. ut
hic supra. Recipe picis nualis ptes q̄mōz terbēline pte vna.
De ambobus simul. q. s. pro ceroto saluie. 3. i. s. floz gessenūz
seminum iunipi aī. 3. i. radica acori sulfuris aī. 3. ii. oleorūz
lilioz al. spice. De ambobus bis duob' oleis. q. s. ad incorpo-
rādum cerotū. cere noue. q. s. pro ceroto. pul. oia subtiliter p̄-
ter picē & terbēlinam & cerā. deinde oia simul incorporentur
& fiat cerotum ad lētū ignē fiat medietas vni' recepte. Istud
cerotum apponat loco dolenti scie & ip̄m nō amoueat sed il-
lud taliter continet dieb'. 8. cōtinuis. deinde ip̄m remoneat &
postea reitet fm̄ necessitatem & cōsilio insignis medicicure
astātis. hoc vō cerotum sibi taliter apponat. 8. dieb' sequenti-
bus p̄mos. 8. dies usus emplastrī immediate sup̄ascripti.
¶ Cōfortatiuum ut supra. Recipe saluie recētis lib. i. ar. 3.
i. s. mellis apum electi. q. s. pro eluatio sp̄erūz dyamusci dū-
cis. 3. s. aromatici ro. descriptione Sabiel. 3. i. s. dyacnamos-
mi. 3. s. saluia & iria minutim incidant & nō pistent ne succ'
ab ipsis effluat. deinde ip̄a simul bulliāt ad lentum ignē in
dicto melle sufficēti ebullitione pro eluatio fiendo. Ultimo
ipsis depositis ab igne & remisse calidis seu tepidis oia aroma-
ta sup̄ascripta addant. Et oia miscendo debite incorporen-
tur & fiat electuariū. Istius electuarij assumat. ii. uel. iii. ad li-
bitū in aurora sine potu aut in mane cū surgit ad libitūz; de-
inde post ipsius assumptionē stet ieiunus horis trib' ad mi-
nus. Istō electuario taliter utat' duob' diebus in hebdoma-
da ad libitū p̄terq̄ in scōa medietate ueris tota estate & p̄ma
medietate autūni. ¶ Cōfortatiūz scie & mae flegmatice mu-
cillaginosē in cōtinuitate picidis scie cōtente materieq3 flegma-
tice aquosē aut saltē viscosē in ligamētōz scie porositatib' de-
bite exiccatiuum & resolutiū. In media pte ueris p̄mi que
est 3^a ueris transeat infirmus ad patanina balnea sancte be-
lene & ibi se canonicē medicinalr balneet. v3 p̄us factis pur-
gationibus p̄portionabilibus ad hoc respectu huius morbi
opportunitis; deinde balneet se quantitate tpe & hora cōgruis
ad hoc ultimo obseruet scōm. Itē medicinis utat' ambobus
bis utilibus necessarijs obseruādis in usu balneoz & p̄prie
huius morbi sciāci regimē. bec vō oia sibi p̄ticulariter de-
scribent' cum ip̄e infirmus ad dicta balnea p̄ficisci uoluerit
Alie vō sunt medicine intēiores & efficaciores & virtuti ma-
gis molesse ualde sup̄ascriptis medicinis nāe seu v̄tuti fami-
liarioribus ut eufoibū piretrā castof. costū & li. olea ex his &
similia intēsa. Cerotaria ex oppoponaco armoniaco eufoi-
bio oleis p̄dictis & similibus intēsis ualde in fomentationes
zc. epithimata loci scie dolorosi ex cinamomi amidē colloq̄-
rida sulfure uiuo cētaurea taphia gūmimelle anacardi cu-
cumere asinino & similibus intēsis uetose cum scarificatione
sanguisuge clisteria ex felle uaccino colloquintida cucumere
asinino nasturtio centaurea taphia & alijs medicinis similib'
intestinatorum excoriatuijs & sanguinem educentibus & simi-
libus intēsis & alie similes medicine virtuti ualde molesse.
Cauterium anche actuale triagulatū aureū aut ferreū. be-
vō medicine notabiliter intēiores efficaciores & v̄tuti magis
molesse & alie notabiliter intēiores oēs sup̄ascriptis oibus
medicinis p̄oribus & nāe familiarib' & ip̄i nāe nō ita mole-
stis. hic non seriose describunt' sperans ex dictis medicinis
p̄oribus & nature familiaribus curam perfici securius cum
minori molestia infirmi.

¶ Contra sciaticā cura particularis.

Enema educere mās sup̄fluas cōes in vijs ductuum
R. enema sup̄ascriptū in alio cōsilio de sciati.
in scōo cap. Istō utat' bis in hebdomada stomacho ieiuno &
plus & minus fm̄ necessitatē. Minorātia mās p̄prias dolo-

ris sciatici antecedētes & trāsituras in aītes. fiat flōmfa ba-
silice ex manu lateris oppositi sciaticē egrote ex qua eēt anē.
3. iiii. sanguis usq3 ad. vi. uel. vii. & plus & minus fm̄ nlem re-
pletionē & p̄ticularē sanguis aut flegmatis mixti cū eo. Ita
fiat in mane botā tertiā stōcho ieiuno facto sup̄ascripto
enemate in die p̄cedēti dictā flobotomiā & eodē mane plus
habito uētris bñficio aut nāliter aut artificialr & non leteret
nisi incūbēte necessitate. sed q2 dñs est exilis habitudinis ex-
trahant' solāmō. 3. iiii. sanguis. ¶ Solutiū minoratiuum
māerū p̄parā. R. cassiē. 3. i. reubarbari 3. ii. s. aque saluie. 3.
i. feri capni. q. s. Istud assumat in aurora 4ª die uel 5ª post flo-
botomiā cū modis & ordinib' zc. ¶ Solutiū māerū p̄prias
rā. Recipe pillaz debñdicta. f. de sarcocolla de hermodacty-
lis minorib' aī. 3. i. misce cū eluatio in do fiat pille. vii. Istud
solutiū sumat. vi. dieb' post assumptionē solutiū sup̄ascri-
pti cū modis antēdēdis in solutijs. Minoren' mae p̄prie
aīes & cōiuncta cū abstinentia & exercitio fm̄ p̄portionē ipsarūz
ad v̄tutē in oēm en̄ euetum ieiunet semel in hebdomada. In
quo comedat ona nō pisces nec caseū. ¶ Diuertētia mās zc.
R. diuersiū p̄mā sup̄ascriptā in alio cōsilio in q̄nto capitu-
lo quo utere ut ibi. ¶ Solutiū aliud. R. soliculoz sene. 3. s.
mirabolanoz kebuloz. 3. i. cū syrū de absinthio. 3. i. aque iu-
nipi. q. s. misce & fiat potio. Si vō uoluerit infusionē soluz q̄
druplicet senā & triplicet mirabolanos. Istis utat' qñ uia fue-
rit sup̄ascriptis pillis immediate q̄nges aut sexties cū modis
& ordinib' q̄bus supra. ¶ Solutiū ut supra. R. folioz sene.
3. i. mirabolanoz. 3. i. s. cū syrū de absinthio fiat pille. vii. p̄z.
bis utat' ut supra immediate. ¶ Diuertētia mās aītes & cōiun-
ctas. Dionocet vomit' ut supra in alio cōsilio in q̄nto caplo.
Itē fricent' brachia & lauent' etiā ut dictū est ibidē. ¶ Dige-
rētia paulatīne mās aītes & cōiunctas. R. syrū scriptūz in
alio cōsilio in. vi. cap. f. p̄mā cū modis ibi descriptis. Itē alias
sequētē cū modis sup̄ascriptis. Itē 5^a illas ibi in q̄nto cap de
scriptas 3^a loco cū modis zc. Itē pillas quarto loco in ordi-
ne positas cū iisdē modis. Itē 5^a & 6^a digestiū positum ibi-
dem cū modis zc. ¶ Euacuātia mās dicras eradicatione pan-
latine. Recipe pillarū in uamētis fm̄ Anic. zc. de lapide ar.
agarici aī. 3. i. & cū eluatio in do fiant pille zc. ¶ Aliud. R.
pillarū de hermodactylis. 3. ii. fetidaz. 3. i. misce & cū elect-
in do forment' pille zc. ¶ Aliud. Recipe iere hermetis. 3. ii.
aut pillarū factarū ex sp̄ebus dicte iere. 3. i. misce & cum ele-
ctuatio in do zc. ¶ Aliud. R. iere ruffini. 3. iii. cū electuario i-
do formentur pille zc. ¶ Aliud. R. piperis cīnсіб. aī. g. vi.
medulle cartami agarici aī. 3. s. radica pedis coruini. 3. s. mi-
sce & cum succo saluie forment' pille ut supra. ¶ Aliud. R. ci-
mini armeni cīnсіб. aī. g. iii. hermodactyloz. 3. s. aloes. 3. ii.
misce & cū succo aneti zc. Cōpletis duabus p̄mis euacuatio-
nib' ordinarijs. seu euacuationib' ex minoratiuis & digestiuis
duobus p̄mis ut supra. Tunc per. vi. dies post fiat floboto-
mia sciaticē si dolor est in parte domestica sciaticē ex qua ex-
trahant' .iii. aut. iiii. 3. sanguinis. flobotomia tñ saphene fiat
si dolor est in pte syluestri sciaticē ex qua extrahant' sanguinis
ut ante. Si sup̄ascripte flobotomie nō iuuāt cōueniēter tunc
flobotomia policis als poplitis fiat & est melior sup̄ascriptis
& hoc siue dolor sit in pte domestica siue syluestri sciaticē per
quā extrahant' .iii. 3. sanguinis. Et hec fiat per sex dies post
p̄cedētem flobotomiā. ¶ Euacuātia p̄notātia mām antecē-
dētem. R. radicum petrosilij & feniculi aī. M. s. spagi brusci
aī. M. i. cicerū ru. 3. iii. misce & bulliant in sufficēti quantita-
te aque ad semidecoctionē. deinde colent' & decoctione utat-
ur cū modico succari. ¶ Educētia mām cōiunctā cōuicta
te sciaticē cū euaporātibus. Recipe rutbe sicce & sauiue aī.
M. i. radica utriusq3 aristo. aī. M. s. hyssopi sicce. M. ii. cala-
menti. M. i. sulfuris uiui. 3. s. aque cisterne. q. s. pro decoctio-
ne misce & bulliant ad cōsumptionē tertie partis. ¶ Rubifi-
catinum educitūz materie cōiuncte a cōuictate sciaticē. Re-
cipe emplastrī de sinapi Mesue. q. s. ad rubificandum locū
ubi est dolor fixus tñ pinguedinis galline. 3. i. s. radicio altee

De passionibus

3. li. misce. ¶ Aliud ad idem. R. Mercurio captini ptem vna
piretri ptes duas radice altee. 3. li. misce & fiat rubificatiuū
& apponatur ut precedens & est melius eo. ¶ Euaporatiuū.
Reiteret dictū euaporatiuū cū spōgijs ut dictū est. ¶ Cero
tū. R. picis nautalis. 3. li. sulfuris. 3. s. olei spice. q. s. ad cōfi
ciendū cerotū misce. ¶ Rubificatiuū & eductiū ad idē. Re
cipe seminis ruthe syluestris baccarū lauri añ. 3. i. pulpe col
logntide. 3. s. amcos calamenti sicci añ. M. s. armoniaci op
poponaci ana. 3. li. niri. 3. i. sulfuris. 3. s. picis nautalis. 3. i.
olei de costo ad impinguandum. q. s. misce pro emplastro.
¶ Euaporatiuū & est cerotū. Recipe oppoponaci. 3. li. byso
pi sicce. M. li. radicū aristo. ro. 3. s. calamēti. M. i. picis na
ualis. 3. s. olei costini. q. s. misce & fiat cerotū. ¶ Canones vni
uersales ptra sciaticā. Primus canon. ¶ Educantur mē su
perflue in vīso ductū. Scō canon. ¶ Minoratne solū
tur mē ppe doloris sciaticae antea & trāsire in conūctas.
Tertius canon. ¶ Diuertant mē antea a mēbro ul mem
bris mādātibz ad sciaticā. Digerant paulatim mē antea
& cōiuncte dicte sciaticae. Quintus canon. ¶ Eradicentur
paulatim dicte mē. Sextus canon. ¶ Prouocent per uri
nam dicte mē. Septimus. ¶ Educatur euaporatiue seu
p curis porositates dicte mē. Octauus. ¶ Cōfortent vītes
membroz mittētium ad sciaticā ne de nouo generēt hu
mores superfluos. Nonus canon. ¶ Confortentur ambe
sciaticae ne humores superfluos recipiant.

¶ Medicina sanctissima que mādificat guttas ac debilitat
neruoz & capitis ac epar splenē renes & pulmonē dolorē uen
triae & lapidē in renibz & spasmū atqz surditatē aurium &c.

Scire nūc clare debetis quid biter seu albotin seu lacri
mū abietis clarificat & desiccet & ut noster tradit
Albertus magnus duplex arboris lacrima est spēs mas. videlz
que gūmi pducit magis aureū ul citrinū & femina que ma
gis alba. Et dicit Dyascorides antiquissimus miles qd melior
est hīs colorē vitro similē. i. albu clarū & odorem bonum. Di
co tamē qd qūqz variat rōne etatis sue & uasis in quo cōser
uat. Et qd ab vno mādior & purior colligit qd ab altero: sed
ceteris paribus in etate & ceteris melior est clarus lucidus
purus boni odoris ad aliquā aureitatem tendēs quāz si ha
beret ex uasis smūditie lauare opus esset & durat eius virtus
& pfectio a medio anno usqz ad tres annos. Ultra aut mul
tū euanesceat nisi in magna esset quātitate. Amplius dico qd
tpe magni estus ceteris paribus in alio melior est colorem
habēs album & clarū. Tpe aut frigido vel medio pīstior est
ambie colorē hīs. Et mādificat pectus & pulmonē sed aliqua
liter delet appetitū. Et huius & Salenus atqz circa istū
nō determinauerit sibi certum gradum ego dico qd est cali
da in fine pīmi gradus pueniens qū ad scōm & sicca in pīmo
vel parū ultra habens in se aliqd humiditatis. Et si Auer
rois 3o colligerit dixerit qd calida est & sicca in tertio gradu & qd
plus desiccet qd calefaciat. Joānes aut Serapionis dicit qd
calefacit molli & dissoluit puocat urinam maturat & lenit
uētem. Et sic Huius dicit qd mundificat & puocat & lenit
uētem cum accipit ex ea sicut auellana vel nux a ieiuno &
abiqz no cumento mundificat viscera & abstergit viscera & re
nes. Nam & Salenus noster libro qnto de regimie sanitatis
in qd lacrimum seu biter abietis non solum itestina laxare
apta nata est sed viscera oia expurgare sine lesione epar sple
nē renes & pulmonē cuius quantitas sit pio vice a quantita
te vniū auellane usqz ad tres. Et dico qd est senuum medici
na nihil habens in se malitie & doloris colici uentosi & neruo
rum icisorum & spasmorum. Cōuenit enim multum habent
ibus uētem stricte & hūitibus dolorē uentris & lapidē in re
nibz ul malū ilioz & hūitibus guttas & debilitatē neruoz & capi
tis & hūitibus difficultatē flatu & ppe est medicina neruoz
ut Huius sen qūta. fumus aut lacrima abietis aerem corru
ptum & pestilētes domos mirabilr emūdat & ideo in tpe pe
stilētiā optima est faciēdo de ea fumū in domo ac etiā in ci
uitate sicut fecit Salenus qui sanauit illā ciuitatē a peste cuz

Juncturarum

eius fumo aerē eius rectificādo. Joānes quoqz Mesue bi
cunt qd confert spāsmo & duritiē neruoz & eoz debilitati ex ea
quoqz sit oleū hīs odorē & colorē balsami qd est mirabile in
guttis & doloribz neruoz. Ponit biter seu lacrima abietis in
lābico vitro sub quo sit ignis sine fumo & distillat oleū qd
in ampulla vitrea bī obturata seruet cuius distillationē ter
fieri iussit. Prohibet enī putrefactionem oīum ulcerū & cu
rat ulcera & surditatem aurium & nariū & alioz mēbroz te
pidū inieciū & inunctum circa loca doloris guttosi cum pen
na & in spāsmo & in paralisi & in catarro frigido vngēdo col
lū & coronā capitis maxime factis debitis purgationibz cuz
ipsa aliqū feci pillulas p faciēdo macrā illaz qui nimis est
pinguis & eam qūqz simpliciter exhibeo & qūqz cum aq mel
lis & qūqz cum aq saluē & qūqz inuolucendo in oblata seu in
ostia. est enim medicina sanctissima qua ego sepe uioi. Vale
felix sine fine. & me ut facis ama.

¶ Contra vindimiā seu tumorē tybiarum.

Lineris lignoz arborz ficus pte. i. s. sarmētoz fustis
cauli añ. ptes. ii. silicis sūmitatū fustis ebu
loz añ. pte. i. folioz ebuloz. M. li. caulium cassi barbañ añ.
M. i. s. seminum agni casti canapis añ. 3. i. radice cipi. M. i.
cassilignee. 3. i. bulliat oia simul in suff. ciēt qūitate aque flu
uialis p lixinto medie acuitatis seu medie fortitudis qd idē
est usqz ad cōsumptionē medietatis dicte aque. In hac deco
ctione debite calida ifundant spōgie noue. deinde ipse bene
expisse & debite calide sup mēbro tumido seu vindimiato ap
ponant totū mēbrū amplectētes & oprime ligent satis stricte
ita tū ut dolorem uel molestiā non sentiat ex ipse strictura &
membz taliter ligatū dimittat per vna diem nālem fere ei
solutione & postea soluat. & si ex ista vnica tali applicatione
spōgiarum iparūz hī dualuerit tūc nō reiteret. Si vō nō de
bite dualuerit ex dicta tali applicatione tūc dicte talis appli
catio reiteret fm necessitatē. uerum si post dictam spōgiarūz
applicationem mēbrum uel locus rubet aut inflāmaret tūc
super ipso loco ponat petia infusa in oleo ros. scripto parūz
infra & taliter ipa petia reiteret quousqz inflammatio dicte
amora sit. ¶ Epithima. Recipe olei ros. facti ex oleo onfanci
no & in duplici uase fm canonem. q. s. pro epithimate. Reci
pe spongas duas nouas latas oprime amplectētes locū.

¶ Contra tumorē tybiarū abiqz dolore.

Casus in terminis nō est mihi nor sed tātū diecturat
ex aliqli informatore licet dicā per ternā psonā.
Tumor tybiarū & sine dolore corporis habitudine exilis & ex
carnate nālis cōplexiōis calide cholericę etatiue vō pīeni an
noz. xvi. potissime altera triū causarū pposuo nō pīnētiūz
cūtingere pōt ut uerisili diectura opinor habita aliqli iforma
tione de his oibus circūscripti huius ex aliqbz signis per ip
sos mihi narratis. Prima est pmutatione reliqarūz mēbroz
seu humoz derelictoz ex morbo & pīpue cronico siue diu
turno facta a vīte de mēbris nobilibz ad mēbra ignobilia
nā opante in fine cū declinatione ipsius morbi & pīpue fe
briū diuturnarū. Scō aut ex indebito usu sex rerū nō nāliū
olium uel aliqru carum tū. v3 aeris cibi & potus somni & vi
gilie morz & gētis inanitiōis & repletionis & accētū añ. Ter
tia aut epatis uel stōchi debilitate & pīpue epatis uel amboz
siml quoz debilitate & pīpue epatis plures & plures alie pīe
esse ut ifra. s. cure apatis huius cause tertie. cause v3 debilitati
epatis uel stōchi. Uerū tumor ipse tybiarū ex alijs pluribz cau
sis cūtingere pōt. v3 ex cūstione earū seu casu ex apostemate a
causa nāli intrinseca ex debilitate & aliquoz mēbroz mām
ipsis cōmunicatiā ex mala cōplexione earū calida mām at
trahēte. quard causarū nullā credo pposuo nostro sup eterne
nisi alterā ex tribz causis dictis ex iformatione habita de hoc
ut supra. Cura succincta & breuis & ex medicinalibz tū & nō
quo ad usum sex rerū dictarū generū rerum nō nāliūz. vi
delicet aeris cibi &c. & hoc totū ppter ipsius casus opīatū nō
habita euidenti notitia. Prima causa tumoris dicti. v3 pmu
tatio reliqarūz humoz derelictarū in fine morbi &c. nullo

modo est varianda nec sistenda q̄ nālis est opatio morborū
vere terminādo sine suspitione ad recidiuā sed tantūmodo tu-
mor ipse tybiarū remouēdus est medicinis infra scriptis et ali-
is his pportionibus exliccatibus et resoluētib⁹ simul ampli⁹
ut et multū exliccatibus q̄ resoluētib⁹ locis tumētibus tybia-
rū applicatis et p̄cipue in forma fomentationis hoc modo.
Vz spōgie noue p̄mo infuse in decoctione calida in fra scripta
medicinarū p̄marū: deinde bñ exp̄sse et debite calide leuiter
locis dolētib⁹ approximent et appositae p̄maneant ligate sa-
tis bñ exp̄sse et debite ita m̄ q̄ cōp̄ssa ligatura mēbrorum
nō ledat. Dicta aut̄ fomentatio seu spōgiarum appositio ter-
in die nāli reiteranda est quousq̄ tumor delitescat et oportet
ut spōgie cōp̄bendāt utrūq̄ latus mēbrū ne nā ad aliud de-
clinēt. Ligatura vō ipsa incipiēda est ab inferiori pte pcedē-
do ad superiorē. In hac ergo infra scripta decoctione calida
dicte spōgie infundant et exp̄mant calide leuiter tybijs appo-
nant et ligent. Fomentatio sup̄ia notata in hac p̄ma causa ty-
bijs apponēda. R̄. cinerum. 7. infra scriptorū ramorū. Ligni
fichi sarmentorū vitis fustis caulium cīnarum palustriū su-
lignū aneti salicis an̄. ptem. 5. filicis ptem. 1. foliorū ebulorū
foliorū caulium an̄. ptes. 11. cicetū ru. fractorū cum corticibus
lute ptem. 1. radice ciperi foliorū tamarisci usnee byp̄cō seu
perforati. an̄. ptem. 5. holi armeni ptem. 1. aceti acuti quantū
est q̄ta p̄ decoctionis. Bulliant oēs ant̄scripte medicīne in
simul in sufficiētī quantitate aque usq̄ ad cōsumptionē tertie
ptis aque. Et hac decoctionē usui serua in qua spongie fun-
dātur. Dicte spōgie vō tybijs nō sunt applicare cōtinue resi-
deant in dicta decoctione siue calida siue frigida siue calefiat
ad ignē. nā sic vigorem dictarū medicinarū spōgie recipient.
Si vō ppter dictarū spōgiarum applicationē tybie ipse ex-
cessiue calerent aut ruberent tūc loca illa alterata infra scripto
epithimate vngant et epithiment. R̄. olei ro. 3. lii. sandalo-
ru. 3. i. misce. Si vō vis medicamen efficacius tūc addantur
epithimi succi v̄ge pastoris seu corrigiole. 3. li. holi armeni. 3.
5. ¶ In hac vinctiōe petia linea duplicata madesiat et locis
alteratis applicetur ter in die nāli q̄b⁹ locis remaneat appli-
cata donec dicti rubor et mala cōplexio remoti sint. Interim
vō dicta fomentatio et cū spōgijs applicet. Remotio aut̄
dicti rubore et caliditate si adhuc remāsit tumor de quo ca-
rādum tūc dicta fomentatio reiteret cum spongijs et cū su-
pra. et infra pcedat modo euz ipsa fomentatione cum spōgijs
nō cum dicta vinctiōe et epithimate ex dicto oleo et cū reit̄rā-
do dicta medicamina s̄m necessitatē usq̄ ad delitescētiā
dictorum tumorū ru. ac male cōplexionis calide et hoc iudi-
cio p̄li medici et mariete mee. ¶ Scōe cause tumoris ipsius
tanq̄ rei p̄ter nām. videlicet in debito usu sex rerum non nā-
līm succurrēdum est hoc modo. Vz dicti aeris cibi et potus
equādī sunt et optime pportionandi cōplexionī nāli et etati-
ne egrotati et p̄cipue cōplexionī epatis eius iudicio perspicu-
cio medici et mariete mee. deinde supra scripta fomentatio cū
spōgijs et decoctione tumori tybiarum applicanda est mo-
do supra scripti. ¶ Tertie cause tanq̄ rei p̄ternālissime et po-
tissime et p̄cipue in etate senili. vz debilitatis epatis vel stoma-
chi vel limborū simul obuiādū est duob⁹ instis medicinalib⁹
Prima medicinis remouētib⁹ causas debilitatis epatis et
stōchi. Scōm medicinis cōfortatib⁹ oēs vtutes ipsorū amboz
mēbrorū et p̄cipue digestiuas. deinde deueniendū est ad fo-
mētationē supra scriptā modo superius narrato. Prime me-
dicīne remouētes causas debilitatis epatis pposito nostro
p̄nētes ex informatione et signis habita ex dictis dicimus q̄
uerisim̄r diceturare potui. In casu vō n̄o uerisim̄r coniecturo
malā cōplexionē epatis calidā et forte etiā renū esse causā de-
bilitatis ipsi⁹ epatis et inter ipsam epatis debilitatē esse cām
p̄ncipalē dictorū tybiarum tumorū. ¶ Quāq̄ debilitatis
epatis plures possint esse cause. vz mala cōplexio mālīs aut i-
mālīs calida frigida humida vel sicca oppilo uenarū epatis
uel meseraicarum uel ramū uene chilīs descēdētis uel uena-
rum ortarū inde uel ictericia citrina uel nigra continuatis

ex abudātia mātē eis ppulari uel ex opp̄sione pororū seleo-
rū vñ q̄d q̄. r. generā fluxus epatici a p̄a epatis uel stōchi uel
splenis aut alteri⁹ mēbrū nobilis nocumētum in cāris et alie
plures cause pp breuitatē omisse et pposito n̄o nō descriptē
tes sed mariete. Dicta ergo caliditas epatis p̄ternālīs p̄t esse
mālīs potius p̄dēs a chola q̄ a sanguine ut ex dicta forma-
tione opinor aut imālīs et nō dep̄dēs ab humore ad intellectū
medicorū. Si caliditas p̄det ab humore cholericō nō exite
fluxu uētris. Soluat p̄ chola cū hac medicīna mioratiua et fa-
cili: deinde transeat ad infra scriptas sequentes medicīnas et c.
R̄. cassiē. electe. 3. vi. tamarindorum. 3. li. reubar. electi. 3. li. 5.
aque endi. 3. 5. serici capni. q. s. Reubar. minutim incisus infun-
dat in dicto sero capno per. xvi. horas. ad m̄n deinde optime
exp̄mant per petiā p̄mā balneatam in dicto sero capno po-
tea abiciat ipm reubarbarū. Ultimo dicte exp̄sioni reliqua
oia addant et fiat potio. Istud solutiū assumat calidū post
cenā per octo horas uel circiter q̄d erit in aurora diei deinde
immediate dormiat sup latere dextro si p̄t per horam. Post vō
horam eum dimidia assumptionis surgat et nullo modo dor-
miat siue dormierit siue nō qm̄ talis dormitio trāfacta hora
cum dimidia est nociua sed infra dictā horā esset iuuatiua
Post terminum vō duarū horarū fricat sibi stōchū uentrem
illa cū p̄ano sua uiter calo quē calim taliter postea retineat po-
stea sup uentrem dein de ambulet pluries sua uiter p camerā
clausis fenestris et post assumptionem stet ieiunus horarum
v. in quo termino assumat cyathum vnum aque calide deco-
ctiōis ordei ex corticari et sine succaro et post mediā horā p̄a
deat sed ante p̄ncipiū prandij experiat si secedē possit aquā
Prandium vō eius sint p̄ duo vitelli ouorum. Secundo sero-
culum ex blitibus boragine feniculo petrosilino et modico
endiue mixtis. Tertio carnes pulline bedine uel vituline eli-
xe qua intingant in uino granatorum et succaro mixtis. In
assumendo illud solutiū euitet dies cōbustiois lune et oppo-
nis sed in alio nō est mirandum. ¶ Syrupus. R̄. syrupi de
endiua. 3. i. oxigaccare. 3. 5. aquarum epatice absinthij an̄. 3. i.
5. coralloz ru. 3. 5. misce. Istum syrupum assumat calidū p
ix. horas post cenam uel circa sex diebus continuis deinde
post assumptionē dormiat adhibitus et incipiat assumere die-
bus immediate sequentibus diem assumptionis. ¶ Me-
dicina solutiua eradicatiua et facilis non existente fluxu uen-
tris ut ante. R̄. manne electe. 3. i. tamarindorum succi rosarū
an̄. 3. li. q̄ nō eluarii succi ro. q̄ ualde nocet. reubarbari
3. li. aque endiue. 3. i. serici capni. q. s. pro potione misce et fiat
potio. Istud solutiū eradicatiuū assumat in aurora die
sequentis dies complete assumptionis dictorum syruporum
cum modis ut supra in p̄mo. Si vō egrotans abhorret reu-
barbarū q̄dū in rei ueritate est medicīna benedicta et facilis et
p̄gnantibus davi p̄d nihilominus tūc subtrahatur reubar-
barum et oēs relique medicīne in dictis duobus solutijs in-
gredientis adaugeantur per tertiam ptem plūs. ¶ Epithi-
ma ad epar. R̄. sp̄rum cerorū sandalini descriptione Mesue
amota cāphora. 3. li. seminum colum minorū quatuor frigi-
dorū. vz endiue lactuce portulacē scariole an̄. 3. i. spodij. 3. 5. p̄
ueris absinthij. 3. i. aque endiue. 3. lii. epatice. 3. li. absinthij. 3.
i. misce. Istū ep. b̄mate sere tepido infundat petia linea du-
plicata longitudinis vnius semissis et latitudinis medij dein
de modicum exp̄ssa loco ex directo ep̄is apponatur qui lo-
cus est ex parte dextra immediate sub costis mēdosis seu par-
uis. ipso vō incipiat uti et utat tantum cōpleta purgatione an̄
scripta. vz diebus sequētib⁹ assūptionē dicti solutiū eradi-
catiui et non an̄. boc aut̄ epithima apponat solum bis in die
nāli stōcho ieiuno. vz per berā ante prandij et an̄ cenam et tāq̄
alternatis diebus. vz vna die sic talia nō utat ipso epithima-
te q̄d ad plūs apponat per. xii. ¶ Potus pportionabilis sy-
rupus. R̄. aque endiue absinthij acetosana. 3. i. coralloz
rub. 3. 5. succari albi. 3. li. misce. Istas aquas incipiat per octo
dies post completam purgationem sed octo diebus interme-
dijs nullum medicīnale assumat ut natura non assuescat me-

dicaminib⁹. assumat aut ipsas in aurora calidas. 8. dieb⁹ alternatiz cū modis suprascriptis. **Clister.** ℞. foliorum blitis M. i. maluarū violarū añ. M. s. mercurialis. M. i. radicū petrosilij altee seu maluanisici añ. M. s. seminum fenugreci. 3. s. vitellū ouī. i. cassiē. bñdicte simplicis succari ru. añ. 3. s. olei violati. 3. iii. salis cois. 3. ii. herbe radices et semina bulliant in sufficiēti q̄tate aque usqz ad tertiā ptē. deinde optime colentur et exp̄mant. Ultimo trib⁹ cyathis dicte colature reliqua oīa addant^r et fiat clister. hoc clister congruit egroto nō molesto. eo ex uētositate sed ipso molestato a uētositate subtrahant^r folia et oleū violarū loco cui⁹ ponat^r oleū cōe. Si vō ualde molestaret^r oporteret tūc addi medicinas carminatiuas que notabil^r calide sunt. cuius sūt. v3 carui ameos cīminū anisū feniculus pulegiā calamētū anetum camedrio camepitheos. Sed q̄ be medicine hāc cōplexione calidā auget^r licet sint carminatiue et uētositatis resolutive. Ideo ip̄arum additio huic clisteri relinque iudicio periti medici et. Istō aut clisteri semel aut bis in bebōa ad libidē sōcbo ieiuno et p̄cipue añ p̄adiū. Quo clisteri utat^r usqz ad finē augusti non exite fluxu nēris sicutius nō liberat^r. **Cōfectio** p̄fortatiua epatis cordis et sōcbi malā cōplexione calidā abijciens ab ip̄is et a renib⁹. ℞. sp̄rū triasandaloz descriptione Nicolai abiecta cāphora. 3. iii. sp̄rū dyarodō abba. 3. i. s. trocisci absinthij descriptione. M. s. 3. i. spodij. 3. s. gēmarū et margaritarū eluarij de gēmis et sine sp̄ibus. 3. ii. succari al. lib. i. s. misce et cū aque endiuie p̄eo. i. aque epatice p̄e. i. q̄tū sufficit pro cōficiēdo fiat cōfectio solida in morsellis. iii. 3. pro morsello. Istius cōfectionis assumat vnum morsellū in mane cū surgit dieb⁹ alternatiz quā assumat. xv. vicib⁹ in summa et eā accipe incipiat cōpletis añscriptis medicinis et post ip̄i⁹ assumptionē stet ieiunio horis trib⁹ ad minus. deinde suprascripta somentatio cū spōgijs dictis et decoctione tybiarū tumori applicāda est cū modis ut supra. Si vō ut puto mala cōplexio epatis calida que est causa debilitatis ip̄i⁹ sit immāne non dependens ab humore iuxta modū medicorū p̄uideat ut infra. Verū si gnis diligēter examinatis ex informatione per me habita a Joāne et paulo in sūma et cōplexione opinor dicti tumoris tybiarū p̄mittiū et p̄ncipalem cām iter oēs suprascriptas tres causas nō p̄posito seruicijs uerissimilius fuisse et esse debilitatē epatis ex mala cōplexione calida imāi ip̄ius pendentem. Quāq̄ tumoris tybiarū plures alie cause possint q̄ ep̄is debilitas et debilitas epatis plures alie cause eē possint q̄ mala cōplexio calida imāis ip̄i⁹ ut supra dictū est disticte cui casus nō occurrēdū hoc mō. Oēs añscripte medicine que cōp̄e sunt debilitati epatis a mala cōplexione calida mālī ip̄i⁹ p̄e. dēti et eadē cōp̄e debilitati epatis a mala cōplexione calida imāi p̄e dēti et per p̄is tumori tybiarū p̄e dēti ab eadē caliditate ip̄ius p̄ter q̄ reubarbarū et scōm solutiū suprascriptū. Remoueat^r ergo reubarbarū a p̄mo solutiū minoratiū loco cui⁹ ponat^r succi ro. 3. et nō eluarij succi ro. qm̄ illud in debilitate epatis nocet. Itē abijciat totū 2° solutiū. Ideo p̄ assumat dictū p̄mū solutiū minoratiū sine reubarbaro cū dicto puro succo rosarū loco reubarbari ut hic ante. 2° assumat suprascriptū syrupū. 3° aq̄s dictas omisso totāl^r solutiū no eradicatiū 2°. 4° clister. 5° ep̄ibima. 6° cōfectionē. Ultimo cū spōgijs sōmētationē dictā tumorib⁹ tybiarū apponat ut supra et hec oīa cū dictis modis et ordinib⁹ ut añ ac si debilitas epatis a mālī cā depēdēs fuisset cā ip̄i⁹ tumoris tybiarū. Aduertēdū tñ q̄ si cā dicti tumoris tybiarū eisset debilitas epatis defecti friditatis tā accitāli q̄ nālī tūc oēs suprascripte medicine essent discōueniētes sōmētatione cū spōgijs et. solutiū minoratiū siue reubarbaro et clisteri dūtaxat exceptis. Que tres medicine in utraqz debilitate tā a caliditate q̄ a frigiditate pēdente epati sunt cōueniētes. Ideo agētes rem tūc p̄ assumat tñ semel p̄mū solutiū minoratiū sine reubarbaro modo dicto. Scōo omisso alijs medicinis p̄ter q̄ clistere applicet dictam sōmētationem cum tumoribus tybiarū modis et ordinib⁹ descriptis supra. postea utat^r

clisteri mō dicto supra. Alias vō suprascriptas medicinas in dicto casu reliquat. i. friditatis et. Si vō his trib⁹ medicinis nō ualeat ex dicto tumore tybiarū et cā dicti tumoris sit debilitas epatis defecti a caliditate nālī saltē accitāli ut uerisimil^r opinor ex informatione habita ex signis et. Amplius imāi nādā est nō cōsecuta ualescēcia dicti tumoris ex assumptione dictorum solutiū minoratiū sōmētationis et clisteris tunc trāseat ad usū reliquarū medicinarū suprascriptarū modis etiā suprascriptis et hoc cōsilio p̄spicacio medici et mariete.

Contra tabem seu extenuationem cruris.

Clistere. ℞. radicū maluanisici. M. s. foliorū blitis et mercurialis añ. M. i. se. fenugreci. 3. s. se. lini et carami añ. 3. s. vitellū ouī nūero. j. cassiē. 3. i. bñdicte simplicis succari ru. añ. 3. s. olei cois. 3. iii. salis cois. 3. ii. herbe flores et semina bulliāt et. **Potio lenitiua ad id qd̄ supra.** ℞. cassiē. 3. i. s. aque endi. 3. i. seri capni. q. s. misce et fiat potio. **Minoratiū māerū grossarū.** v3 adustarū melācholi carū et flegmaticarū. ℞. cassiē. dyasene eluarij Auiē. ad melācholiā. polipodij aque endiuie seri capni. q. s. misce et fiat potio. **descriptio eluarij Auiē.** de q̄ supra. ℞. ligni aloes garis. ci namomi cardamomi sp̄ice añ. 3. ii. floz boraginis et rosarū añ. 3. i. s. auellandarū assatarū. 3. s. folliculorū sene mirabolano. rū amigō. dulciū iulubarum añ. 3. i. seminum feniculi et anisi añ. 3. ii. croci. 3. i. pul. oīa misceant^r et cōficiant^r cum melle distipumato. **Digestiū māerū p̄p̄iarū suprascriptarū.** Recipe cassiē. 3. i. ℞. syrupi de absinthio syrupi acetosi cōpositi añ. 3. s. aquarū lupū. 3. i. et endiuie. 3. ii. misce. **Solutiū eradicatoriū māerū suprascriptarū.** ℞. cassiē. 3. i. dyasene. 3. ii. elec. ad melācholiā Auiē. 3. ii. eluarij bamech. 3. i. polipodij. 3. i. seri capni. q. s. aque endiuie. 3. i. misce et fiat potio. **Prohibētia gñationem melācholie.** Digestiū usuale loco syrupi. Recipe aq̄rū endiuie et buglosse et lupulorū et acorū añ. 3. i. misce. **Cōfectio ualēs ut supra.** ℞. sp̄rū dyarodō abbatia. 3. i. radicis ireos. 3. ii. sp̄rū triasandalorū sine cāphora. 3. s. seminum colūz minorū frigidorū. 3. i. s. succari al. 3. iii. misce et cū aq̄ bypicon. fiat cōfectio solida in morsellis. **Solutiū usuale.** Recipe pillarum belap̄de laçuli. 3. i. ep̄ibimi polipodij añ. 3. i. salis gēme. 3. i. agarici. 3. i. misce et cū dyasene. q. s. fiant pillē. vii. pro. 3. **Potio ad id qd̄ supra.** Recipe oximellis simplicis. 3. i. ep̄ibimi polipodij añ. 3. ii. seminum feniculi. 3. i. et portulace. 3. i. aque endiuie. 3. s. seri capni. q. s. misce et fiat potio. **Cōfortantia mēbra nālīa ut sanguinem bonū generent.** Recipe aq̄rū endiuie. 3. iii. absinthij et capillo. ueneris añ. 3. i. seminum coium minorum frigidorū. 3. iii. succari al. 3. i. misce. **Pillē alie ad id qd̄ supra.** Recipe trociscorū de absinthio. 3. i. et de karabe. 3. s. sp̄rū triasandalorū sine cāphora et dyarodon añ. 3. ii. succa. al. 3. i. misce cum syrupis de eupatorio. **Uigorātia attractiua splenis attrahētis melācholiā ad splenē.** Recipe aq̄rū scolopēdris et tamarisici añ. 3. s. endiuie. 3. ii. se. colum minorum frigidorū. 3. s. succa. al. 3. i. misce. **Pillē ad id qd̄ supra.** ℞. trociscorū de capparib⁹ de eupatorio seminum coium minorū frigidorum. succari al. misce cum syrupo de eupatorio. **Subtiliātia humores grossos in vijs nutritiū in sapēna.** Recipe semina anisi feniculi añ. 3. s. et carui et ameos. añ. 3. i. solij. 3. i. radicis feniculi et petrosilij et apij ana. M. i. agarici ligati in petia. 3. i. Istā semina radices et agaricū simul bulliant cū radicib⁹ et seminib⁹ p̄mi clisteris in p̄ncipio positi. de inde exp̄mant^r et colent^r et tribus cyathis dicte colature relique oēs medicine posite in p̄mo clisteri addant^r. **Digestiū ad id qd̄ supra.** ℞. aq̄rū capillo ueneris et lupulorū et iuniperi añ. 3. i. et endiuie. 3. ii. succari albißimi. 3. i. misce. **Pillē ad id qd̄ supra.** Recipe sp̄rū dyarodon abbatia trociscorū de capparibus sem. l. coium minorum frigidorum misce et cum aqua lupulorū fiant pillē. vii. pro. 3. **Aperientia vias nutritiū ut supra.** ℞. aq̄rū bypicon et lupulorū añ. 3. i. endiuie. 3. ii. se. coium minorū frigidorum. 3. ii. succa. al. 3. i. misce. **Aperientia ut supra.** ℞. pulegi calamenti ana. M. i.

bypicon. ℞. ii. semina innsipi anisi feniculi lini & fenugreci
an. 3. s. misce & cū aqua decoquant usqz ad cōsumptionem
quarte partis. Remittat intēsa calitas epatis & splenis pprie
epatis generatis sanguinē melicū adustū. ℞. aq̄rū cicoree. 3.
i. s. & acetose. 3. s. & lupulor. 3. s. semina coluz maior. frigidorū.
3. ii. succari al. 3. j. misce. ¶ Cōfectio. ℞. dyadragāri frigi-
di. 3. ij. sandalorū. 3. j. misce & incorpentur in mortario sine
igne. Istas aquas imediate suprascriptas assumat calidas in
aurora duob⁹ dieb⁹ cōtinuis singulo mēse p̄ter q̄ tpe ma-
gni caumatis. Etietur sanguis melicus aperiant emorroi-
des uel altera ipsarū ut infra. Cōpumat ipse uersus exterius
extremitatē intestini terminati ad anum. deinde intingat ip-
sam extremitatē aliquo sanguine colūbi uel pulli. deinde su-
per aliqua pte dicti intestini sic sanguine tincta apponat ori-
ficiū vnius extremitatis colli pbiale amplexetis ipsam par-
tē ita & talr q̄ foramē dicti intestini remaneat extra dictā col-
lū pbiale. Deinde p orificiū amplū alterius extremitatis spo-
nat sanguisugā ita ut descēdat ad extremitatē fictā sanguine
que ibi applicet qua applicata tāto tpe dimittat sanguinē ex-
trahere quāto tpe multū videat tumere aut relaxet se a dicta
extremitate. Si aut nō se relaxaret dicta sanguisuga tūc cu-
modico salis & cineris mixtor. cū aceto intingat circūquaqz
caput suū & os cū quibus adheret & dicta sanguisuga relaxa-
bit se tunc. Et teneatur cōtinue collū pbiale ut dictū est ne ip-
sa sanguisuga anuz aut foramē intestini ingrediat. Si vō dē-
cta sanguisuga relaxata sanguis non retineat supponat loco
ubi sanguisuga suggebat cinis alba cū tela aranea subtili. Si
vō adhuc nō retineat sanguis supponatur hoc medicamē.
℞. boli ar. 3. s. sanguinis draconis. 3. j. lapidis ematilis thu-
ris nucis cupressi an. 3. s. pulueriscentur oīa deinde simul mi-
sce. Et tūc si aliqualis sanguis exiret & nō est multū post amo-
tionem sanguisuge nō est multū timēdū si nō ita cito restrin-
gatur. Si vō exiret multus sanguis non subito restringa-
tur. Diuertatur sanguis bon⁹ & crassus a crure & coxa sana
ad crus & coxas tabefactā. Ligetur crus & coxa sana nō tabe-
facta cū fascia digitorū duorū lata incipiendo ligaturā a ta-
lo siue cailla pedis sursum ascēdēdo & cōtinuando usqz ad
inguē que nō ligatura nō sit dolorosa nec nimis laxa sed me-
diocriter stricta. Ista hoc mō cōtinuetur. xx. dieb⁹. deinde sex
diebus stet sine ligatura. Deinde reiteretur adhuc. xx. die-
bus. deinde solutur per. vj. dies & taliter pcedat ligando per
tres mēses & incipiat dicta ligatura p. xx. dies post assūptio-
nē sanguisuge suprascripte &c. Dirigatur ad mēbrū sanguis
nutritiuus ut hic infra. ¶ Cerotū. ℞. pulueris medicinarū
suprascriptarū alio descriptarū in decoctione imediate infra-
scripta rubee tinctor. 3. s. resinē. 3. s. picis. q. s. pro ceroto olei
liliorū alborū. 3. s. laudanī. 3. ii. misce & fiat cerotū. ¶ Dirigen-
tia sanguinē ad mēbrū. ℞. vncionē frigidā primā cuius bz
rubrica ex pinguedine galline porci &c. cui addatur olei picis
3. vj. qd̄ oleū sit substantia secunda que erit a pice in alembico.
Nam prima & tertia exeuntes a pice debent eijs. secūda vō est
conueniens proposito nostro.

¶ Cōtra dōctionem & dūritiē nerui & tabefactionē mēbrū.

Medicine communes.

Recipe mane. 3. ii. s. feri capni. q. s. misce & fiat portio.
Istō assumat selin mēse ad min⁹ aut ad plus
oib⁹. xx. dieb⁹. ¶ Clistere. ℞. radicū malua nisci. ℞. 5. folio-
rū blitis & mercurialis an. ℞. 5. fenugreci & lini ser. & cartami
an. 3. s. vitellū oui. j. cassie. 3. i. bñdicte simplicis succari ru.
an. 3. s. olei cois. 3. iij. salis cois. 3. ii. Utatur isto saltē semel in
hebdomada & hoc per mēsez vñū. ¶ Clistere aliud. ℞. deco-
ctionis lactis ouini cyathos. iij. olei amig. oul. 3. iij. pul. suc-
cari. 3. i. vitellum oui. i. fiat clistere & eo utatur ut supra. ¶ Cli-
stere aliud. ℞. decoctionis capitis ouis cyathos. iij. triaci. 3.
i. s. ciceris rubei. 3. ii. ricī. 3. s. hec tria semina bulliant in suf-
ficienti quantitate aque usqz ad cōsumptionem medietas-
tis decoctionis sumat cyathum. i. & decoctionis capitis
cyathos. iij. & addantur olei amigdalarum oul. nucis optime

pistataz an. 3. s. olei sisamini. 3. ii. fiat clistere. Utat in tertio
mense modis &c. Assumat in mane cum surgit oī hebdā sel
aut bis uel ter vñum cyathū. 3. v. brodi in quo cocta sint illa
tria. i. pullus cicera ru. radices feniculi cui brodio addat. 3. i.
5. lactis se. colūm maior. fridorū deide post ipsius assumpcio-
nē ieiunet horis tribus. Istō utat duob⁹ mensibus ad min⁹
& plus ad libitū. Nota q̄ nō nimis sepe utatur ap̄tius & ppe
fortib⁹ sed ipsis leuibus aliqñ ubi est bonū. ¶ Canones ob-
seruadi in mane cū surgit frices cū manibus mēbrū extenua-
tū totū & neru⁹ suauī fricatione p. xij. horas in hyeme. In esta-
te vō per. ix. horas. ¶ Scōs canō an cibū per borācū aliqua
ex p̄mis infra scriptis vncionib⁹ frices cū manibus totū mē-
brū & neru⁹ lesus aliqñ fortis & veloci⁹ q̄ p̄us i dicta fricatio-
nē ita ut mēbrū lesus tumefiat uel rubefiat aut calefiat plus
q̄ p̄us. ¶ Terti⁹ canon & cū alterū istorū apparet ex ipsa fri-
catione tūc mēbrū & neru⁹ gescē dimittat p borā mediā tunc
scōa vice illa fricatio reiteret usqz ad tumorem ruborem uel
calefactionē. deinde imediate post exercitē mēbrū deambulā-
do suauiter per octauū bore ipso tū mēbrū p̄us munito & fa-
rato ut nō ledat a frigore. ¶ Quart⁹ can. deide post dictam
deambulationē balneet mēbrū & neruus in frascripto balneo
suauiter calido & balneatione breui ipsius mēbrū & neruo cō-
tinue suauissime frices in ipso balneo. ¶ Quint⁹ can. totū
mēbrū & neru⁹ p̄us exiccāt a dicto balneo tunc vngant. aut
emplent optime ex aliquib⁹ infra scriptis vncionibus aut
emplastis aut cerotum neruo apponatur descriptum infra.
¶ Sext⁹ canon. Excitet mēbrū tabefactū deambulās suauī-
ter aliquoties in die per. vi. aut. viij. horas post cibi assūm-
ptionem. ¶ Septim⁹ canon. Balneum leuiter calū factū
mēbrū post p̄mā digōnem post p̄adiūz per. vj. horas iunat
¶ Octau⁹ canon. Liget mēbrū nō extenuatū cū fascia in-
cipiendo a pedis cailla & trāseundo per crura & coxam &c.
que ligatura nō sit dolorosa nec nimis stricta sed solum clau-
dens meatus seu vias mēbrū non extenuat. ¶ Vncio p̄i-
mā. ℞. pingue. galline. 3. iij. pingue. porci. 3. viij. medullarū
crurū cerui uel saltem vituli uel bouis. 3. vi. bysopi bumide.
3. ij. misce & fiat vncio. Si cum dicta vncio fiat fricatio
bis ut dictum est in secundo can. tunc vncio que fieri dz
post exercitiū & que est propinqua assumptioni cibi fiat cum
aliqua istarū duarū vncionū infra scriptarū scōa p̄mā vncio-
ne utat talr per dies. xx. ¶ Alia vncio. ℞. radicū altee bñ
cocte & trite abiecta p̄ius medulla. 3. viij. medulle crurū
cerui aut bouis aut vituli. 3. iij. bysopi bumide. 3. ij. olei sifa-
mini olei liliorū al. an. 3. i. s. cere. q. s. Istō utatur diebus. xx.
post p̄mos. xx. dies modis ut supra. ¶ Alia vncio. ℞. mu-
cillaginis altee se. lini & fenugreci an. 3. i. pingue. galline. 3. iij.
olei liliorū al. & camomille an. 3. i. s. bysopi bumide. 3. ij. ce-
re. q. s. pro vnguento molli. Ista utatur per mensem sequen-
tem secundos dies. xx. cum modis &c. ¶ Balneum. ℞. florū
camo. ℞. iij. melli. ℞. iij. radi. malua. ℞. j. s. se. fenugreci. 3.
iij. contundantur omnia grosso modo. deinde bulliant si-
mul in sufficienti quantitate aque usqz ad cōsūptionē q̄rte p-
tis deinde usū serua. bac uti scipiat decima die aprilis & non
an dieb⁹ intermissis antecenam per dies. xx. & tñ quolibet die
vngat se ut supra & post balneum apponatur cerotūz uel em-
plastrū imediate infra scriptūz & quelibet decoctio sufficit in
dieb⁹ &c. ¶ Cerotū aut ē emplm. ℞. picis naualis. 3. iij. olei
camomille & liliorū al. an. q. s. pro ceroto ad bulliendum
medullas crurū cerui aut bouis aut vituli. 3. j. misce ad len-
tum ignem fiat cerotūz. & si vis emplm fiat pinguis cū oleo
& medullis. Istō ceroto pōt incipe uti dicto tpe loco alterius
vncionum dictarum si placet magis. si vō nō incipiat uti in
p̄ncipio tertij mēsis cōtinuando per tertium mensem. Utatur
duob⁹ dieb⁹ in hebdā. & anteprandiu & an cenam per borā
3. viij. brodi carniū pulli aut capri aut agni cum multo
pulueris succari. ¶ Vncio alia. ℞. olei sisamini. 3. i. medul-
le crurū cerui aut bouis aut vituli. 3. i. s. bysopi bumide
3. s. misce & fiat vncio. Ista vngatur infirmus tantū in meri

De apostematibus

die qua utat. viij. diebus continuo. ¶ Uinctio alia. R. oleorū liliorū al. 3. j. camomille. 3. i. s. bysopi bāide. 3. s. misce. Ista utatur alijs. viij. diebus sequentibus in meridie cū modico ut supra. ¶ Unguentū molle. R. fecis olei liliorū al. 3. j. fecis olei samini. 3. ij. fecis olei se. lini. 3. s. pingue. galline. 3. s. medulle ossium cerui aut vituli aut bouis. 3. j. cere. q. s. misce. Nota qd uti o3 oibus infra scriptis vnctionibus vnguentis et emplis de. viij. diebus in. viij. diebus qd singulis octo diebus continuo utat vna supra scriptarū vnctionū ut supra dictum est. ¶ Emplz. R. radicū maluaūsci bñ cocti et bene pistati et pistatū abiecta medulla ut supra. M. ij. olei liliorū al. q. s. fiat emplastrū ad lēdū ignē. ¶ Aliud emplastrū. R. radicū maluaūsci bene cocti ut supra. M. j. lūbricorū ru. terrestriū. 3. i. medullarū crurid aut cerui aut vituli aut bouis. 3. j. s. bysopi bumide. 3. i. s. olei liliorū al. 3. j. lūbrici prius coquant in olei liliorū alborū. q. s. deinde cōueniēter pistent et cō alijs oib⁹ in corporent. ¶ Medicine amplius pprie mēbro tabefacto. ¶ Emplz. R. renē agni cū tota eius pinguedine que incidātur minutiz deinde optie pistent simul et addat olei liliorū al. q. s. ad molificadū misce. R. cerotum supra scriptū qd cōponit ex pice et utere ad neruū. ¶ Emplm. R. bdelij resoluū i oleo liliorū al. 3. s. radi. maluaūsci bene cocti. ut supra. M. j. olei liliorū al. q. s. ad impinguandā misce pro emplō. Fiat embrocā neruo dolēti cū oleo oliuarū optime et suauiter calido. ¶ Emplastrū aliū. R. radicū maluaūsci. M. j. mucilaginis altee et se. lini et fenugreci aī. 3. j. s. armoniaci galbanī aī. 3. i. bysopi bumide. 3. s. oleo camomille et liliorū al. pingue. urfi aī. 3. i. medulle cerui aut vituli aut bouis. 3. i. s. maluaūsci prius optime decoquat et pistet prius abiecta medulla. deinde in mortario simul oia incorporent et ad lentū ignē fiat emplastrū. ¶ Regimē quo ad cibū et potū breuissime cōe neruo tracto et duro et cōmune mēbro tabefacto. Utat cibis facilibus digōis et mediocris substantie similiter et potibus et nō nimis cito repleat suq3 facili penetratiōis ad membrū. I. frumētū pisto optime cocto raro et colato a corticibus mundo spel tapista ut de frumētō ciceribus ru. coctis cū corticibus suis et brodio. utatur blitibus cū boragine et petro. spinachij cū trifolij modico et multo boraginīs ra. petro. cuz blitibus aut spinachij boragine ad libitum sed sine aceto uel modico si vult acētū facere utatur sicut de frumētō panatella cum vitellio ouorū utat passulis paruis et nigris amig. simul cuz passulis fisticle seu pistachij. Utat carnibus domesticis. I. vituli bedi agni aliquoties castrati pullorum sasanop perdicum maxime. utatur vini mediocri vinofratis et coloris satis facili penetratiōis aut utatur albis vini non grossis nec nimis subtilibus I3 prima meliora sunt in casu. Assumat aliquādo de capparis multis abiecto sale et cum modico aceto et oleo. utat gaudio delitij frumētis leuibus biter in vmbra tēpore calido odoret aromatica exercitetur suauiter deambulādo et partim sedēdo prout est nature sue gratus. Sumaria cura talis mēbz in casu nostro. ¶ Alpiant oppilationes viariū nutritiō ad mēbzū extenuatū et porositates ipsius. secundā intētiō subtilietur sanguis fluxurus ad nutriendū membrū. Tertia cōfortet virtus attractiua et digestiua et retentiua eiusdē mēbz. Quarta nutritiō sit quātitatis et qualitatis mēbro proportionabile. Quinta attrahatur nutrimentū ad mēbzū et declinet nutrimentū a mēbro nō tabefacto ad tabefactum. Sexta retineat nutrimentū in mēbro. Septima cōuertatur nutrimentū ad mēbzū naturam. Octaua bec oia fiat ut supra. v3 leui solutiōe leui aperitiōe nutritiōis supra scriptis fricatione prius suauī mēbzū tabefacti ut dictū est supra. Exercitio deambulatio balneatiōe membrū ultimo vnctione aut emplastro et proptie emplastro ex pice. nam pice nutrimentū attrahit et retinet ipsū conuertit in substantiā mēbzū attractiua digestiua et retentiua virtutes confortat.

De apostematibus.

¶ Contra cancerum confirmatum.

Flobotomia primo fiat basilice opposite morbo ex qua extrahant. 3. viij. sanguis stōcho ieiuno in mane per vnā borā aī prādīd. R. castici. 3. j. tamarindop. 3. ij. epibimī. 3. iij. aque acetose. q. s. ad olei epibimī infusionē seri capni. q. s. pro potiōe. Epibimū pistatū fundat in dicta aq acetose p. xlii. boras. deinde optie exprimat et colat et substantia abijciat. alio reliq oia addant dicte colature misce et fiat potiō. R. syrups de pomis. 3. i. de epibimī mo. 3. s. aq acetose. 3. ij. buglosse. 3. j. misce. R. castici. 3. j. epibimī. 3. i. s. tamarindop. 3. i. elarij hamech. 3. j. aque aceto. 3. j. seri capni. q. s. pro potiōe misce et fiat potiō. R. aq acetose sumit terre aī. 3. j. s. buglosse lupulop aī. 3. s. sen. in d. coitum frigidorū minorū. 3. s. succari albiissimi. 3. i. misce. R. pillarū idarū. 3. ij. sen. 3. j. corallop rub. 3. v. agarici. 3. j. misce et cuz ela. hamech. q. s. ad incorpandum reforment pille. viij. pro. 3. R. terbenne ele. 3. ij. aq acetose. 3. ij. R. spērū triasandalorū. 3. ij. spērū dyarodon abbatie. 3. j. gēmarū elarij de gēmis sine speciebus. 3. ij. margaritarū. 3. j. s. dyadragā frigidī descripiōe N. i. et facti ex succaro triū coctarum. 3. x. misce et cum aqru acetose et buglosse aī. q. s. ad incorpandum fiat cōfectio solida in moxello. iij. pro moxello. flobotomia reiteret ut supra si necesse est reiterari. Prouocetur emorroidē ipsas fricādo cū folio ficus aut singulū gas ponēdo fm cano. Dictorū locor. manuschrifti de perlis facticum optio succaro. 3. viij. sandalorum ru. 3. i. corallop ru. 3. s. violarum siccarū. 3. i. misce et cum aqua acetose et buglosse aī. q. s. ad cōficiēdum reformetur cōfectio solida in moxello. iij. pro moxello. R. trociscorū de capparibus. 3. s. de rosio. 3. i. s. specierū triasandalorum. 3. i. gēmarū elarij de gēmis sine speciebus. 3. i. s. dyadraganti frigidī descripiōe et facti ex succaro taberget. 3. xv. misce et cuz aquarū acetose et buglosse aī. q. s. ad cōficiēdum fiat cōfectio solida in moxello. iij. in mortario cum pistello et sine igne triū. 3. pro quolibet moxello. Ista localia infra scripta fiat tpe necessitatis. R. olei ros. 3. vi. tyriace pparate. 3. iij. misce et reiteretur totum multoties in mortario plumbeco. Si vō vult medicamen efficacī et tū virtuti familiare tūc supra scriptis oleo et tucie enre q saliter agitent addatur bolī ar. 3. iij. deinde totū agitetur in mortario plūbeo multoties ut supra. R. cācroz recētū fluuiālū crudorū et cuz testa sua q. s. pro emplō pistent nō multū minute et de eis fiat emplm nihil aliud ipis addēdo. Si vō vis medicamē efficacius tūc ipis cācroz talē pistatis addatur olei ros. q. s. ad incorpandū et impinguādū emplz misce et fiat emplm. R. aque cū fece sua descendēte de mola seu lapide aīrio p acētū fermeto. q. s. pro epibimāte loci lesi. In hac aqua cū fece ifundantur petie lineae subtiles vel albe vel vna duplicata qdā necesse est ad coopiedū mēbzū et ppe brachium ad cubitū infra. ¶ Regimen cibi et potus. Potus. ¶ Vinū sit albus dyaphanū siue clarū pauciferum saporis agrestis seu brusci aut salis medijs saporis et non dulcis saporis aut salis et medie vinofratis et nullo modo vinosum. Sed tū melius est pauciferū et saporis brusci ut ante. Si vō tātummodō ualet vinū dulce tūc dulcoratū nisi cuz dicto succaro optio. Lymphet ipm vinū siue cum aq ordeī excoctā nō succarata. Quinimo potus ip. siue solius aque ordeī eēt pstatius. Cibi. ¶ Panis sit despeltus aut saltē de optimo frumento albiissimus sed tamē de spelta et mediocriter fermentat⁹ debite coct⁹ et nō multuz et cum crustis subtilib⁹ nihil cū nō salis et sacri cuz aqua dulci et fluuiālī dyaphana siue clara. Cucurbita ut est cū carnib⁹ infra scriptis cocta ē iuuas edulū ferculare siue ferculū iuuas. Cucurbita cum agresta et cocta cuz carnib⁹ ut supra iuuat p ferculo. Cucurbita cū toto ouo ualet cū albumie et vitello et agresta cocta cū carnib⁹ ut supra iuuat pro ferculo. Cucumeres pulrecētes et teneri cocti cū carnib⁹ dictis sūt ferculū zc. ut supra de cucurbita. Porulaca cocta cū carnib⁹ dictis ē ferculū cū nieno. Spīachia cocta ut supra de pouulaca et lacuca cocta cū

subduplo boragis ut supra de portulaca. Blitis p̄us bullita & ipsius p̄ma aqua p̄me bullitionis abiecta deinde mixta cū q̄rta pte sue boragis & tādūde lactuce aut portulace. ultimo oia p̄sa cum carnibus ut supra de portulaca. Abzama sine aril. lis sen succus granatorū dulciū seu muçoz & nō dulciū coctū ut est cū carnib⁹ aut ē cū modico mice panis triturate. q. 8. adispissandū iuuat p̄ ferculo. Rape p̄us bullite & earū prima aqua p̄me bullitionis abiecta deinde triturate leuiter & mixte cū q̄rta pte aut q̄nta floz carnositate siue pulpe cucurbite siccate minutim incisoz. ultimo totum cū carnib⁹ ut supra p̄ ferculo iuuat. Illa carnositate seu pulpe cucurbite siccata deinde minutim incisa & primo bullita deinde sola ipsa aq̄ cocta cū carnib⁹ zc. ut supra est optimū eduliū pro ferculo & ad hoc est p̄p̄iū. spelta cocta debite cum carnibus dictis ut supra est optimū eduliū p̄ ferculo & nalde conuenit. far spelte coctū ut supra de p̄isana. Panatella seu mica panis cocta ut supra. Mica panis cū brodio dictaz carniū infusa & imbibita lz nō sic cocta iuuat cū dicto brodio in ferculo. Allagane ex optima farina ordeī aut spelte aut frumētī facte sine sale aliquo sed melius ex farina ordeī deinde subsequēter ex alijs duab⁹ farinis & minutim icise & postea exiccate deinde optime cocte cū dictis carnib⁹ ultimo comeste rare & nō spisse seu cōpacte in ferculo iuuat. Brodētū seu brodiū pulli cui mixtū sit totū ouum rectū. v. albumen oui cū vitello eius factū a gallina eadē die aut per spatii duorū dierū ad amplius iuuat. Brodiū dictuz cū quo coquat modicū agreste sine sale aut modicū vini granatorū & est p̄stātius p̄ori brodio. Oēs carnes comedat elixatas & nō assatas comedat ip̄as cū vino granatorū muçoz aut acetosoz aut agresta nō salsa aut succo arāciōz. Carnes. Pulli elixi iuuat & p̄p̄iū eduliū ad hoc. Perdices fastiant duragi seu turtures & p̄p̄e cū agresta aut uio granatorū alauda auicule pue in arboribus degētes exceptis passerib⁹. Nā passerēs in hoc nō conueniunt. carnes bedi seu caprei domesti ci & est p̄p̄iū eduliū in hoc. Carnes gacelli siue capoli sylue Aris carnes castrati non amplioris etatis vno anno. vituli lactantis nō amplioris etatis quatuor mensium sed minoris etatis sunt meliores. Oua. Quas fracta cocta in aq̄ comedat tota. v. albumē & vitellos ouorū cū agresta nō salsa uel cū vino gnatōz uel succo arācij. Oua cocta v. albumē & vitellos ouorū in patella frixa cū modico lactuce uel spinachie aut alterius earum comedat cum agresta non salsa uel vino granatorum dictorum uel succo arāciōz. Pisces. Oēs pisces p̄uos comedat non magnos elixos & non assatos & aliquid quando si vult eos assatos seu frixos comedat cum vino granatorū dictorum aut agresta non salsa aut succo arāciōz. Menole conueniunt barboni orate parue passerēs parue albori parui pisces p̄ui petrosi aque dulcis strioli lucij parui Istis oibus medicamentis utat sup̄ascriptis tādū consilio in signū doctoꝝ cure sue astātū & nō consilio ipsius egri. Nota q̄ quicqz patiēs dolet dolore ac si ēēt flāma ignis post vnaz horā uel tres aut diē. Iterū reuertit cum alijs signis est certissimū signum canceri.

Contra tubera seu foridula difficilis digōnis.

Evacuatiū digestiū facile. Rx. cassie electe. 3. i. dyasene. 3. iiii. aque sumiterre. q. 8. p̄ porione misce & fiat potio. Digestiū. Rx. aquarū acetose 3. i. sumiterre. 3. ii. lup. 3. i. succari albi. 3. i. misce. Em̄. Im Rx. altee. M. 5. maluarū. M. i. violarū. M. 5. ficus albas & p̄ gues ndero. iiii. cepe lilij albi. 3. i. fermenti tritici. 3. 5. farinaz sefolini seu uigreci aī. 3. ii. assūgie porcine non salte. 3. i. 5. olei amig. dulciū. q. 8. adipinguādū. Radices p̄us earū abiecto medutulo minutim icise bulliāt cū dictis herbis in sufficiētī q̄titate aque pro decoctione usqz ad cōsumptionē medietatis. Cepe vō lilij sub cinerib⁹ igneis debite coquat deinde dicta lili. pistentur & sīr ficus & fermentuz pistentur deinde dicte farine addātur ultimo assungia & oleū apponant & cū dicte decoctionis. q. 8. pro emplastro oia simul incorporētur ad lenem ignem zc.

De febribus.

Contra quartanam.

Solutiū minoratiū facile. Rx. cassie. pulpe sebene. 3. iiii. 5. sec. hamech. 3. i. aque acetose. 3. i. scri capni. q. 8. p̄ portione. pulpe ip̄e sebene & tamaridoz cū pte dicti seri. q. 8. ad ip̄arū dissolutionē dissoluant optime sine igne in mortario cū pistello ferreis & nō eneis. Aut saltē in mortario lapideo & cū pistello ferreo deinde cassia ip̄a extracta a cāna mundentur a scoffis & arillis suis & dissoluant in dicta aq̄ & alia pte ip̄i seri ultimo oia addant misce & fiat potio. Istud solutiū assumat in aurora debite calidū & nō tepidū & imediate post ip̄i assumptionē iaceat in lecto per vnā horā cū dimidia & inter dormiat ad ampli⁹ per tres q̄rtas bore. deinde surgat & post ip̄i assumptionē stet ieiunus patiēs bore quique. Post q̄ vō surrexit cū pāno suauiter calido suauiter sibi fricet uersus dorsūz nōchū maxime & ilia. deinde pānū talr suauiter calidū dimittat sup̄ ip̄is nōcho uētre & ilis. Et nō assumat lauā tūl aliq̄ sed in dicto termino quique horarū p̄adeat & pro ferculo in ip̄o p̄adio comedat blites cū boragine & feniculo Item carnes laudabiles ut p̄dices fastiani bedi uel vituli aut alijs carnes similes. Solutiū minoratiū facile ut supra & forte egrotati minus tediosuz. Rx. pillarūz indop. 3. ii. agarici. 3. i. salis gēme cinçib. aī. 3. i. Agaricus ip̄e in frusta minuta icisus & nō pistat infundat per boreas. vi. ad minus in oximelle simplicis. q. 8. ad ip̄i agarici debitā imbibitionē in ip̄o oximelle. deinde reliq̄ puluerisāda pulueriscent ut decet. ultimo oia simul misce & cū eluorio hamech. q. 8. ad incorporādum reforment pille. vii. Si vō solutiūz hoc pillulare minus tediosuz est tunc istas pillas assumat in aurora frigidas ut sunt cū. 3. i. vini albi odoriferi nō multū vinosi seruatis reliq̄ modis & ordinib⁹ descriptis in assumptione alteri solutiū potabilis imediate sup̄ascripti. Digestiū. Rx. syrupoz de epithimo. 3. i. de bisantijs oximellis simplicis aquarum sumiterre lupuloz aī. 3. 5. misce. Istud digestiū debite calidū & nō tepidū assumat in aurora sex saltē diebus continuis & post ip̄i assumptionē stet ieiunus bore quorū ad minus & iterū dormiat sed tū nō amplius duab⁹ boreis. Istud vō digestiū talr assumē icipiat die tertia post assumptionēz dictū minoratiū sup̄ascripti. Solutiū eradicatoriū facile. Recipe pillarūz de meçrecon de lapide laçuli polipodij aī. 3. i. cinçib. 3. ii. misce & cum dyasene. q. 8. ad ip̄arū omniūz incorporationē reforment pille. vii. Istas pillas assumat frigidas ut sunt cū vna. 3. vini odoriferi nō multū vinosi in aurora die tertia post cōpletā assumptionē saltē sexties digestiū imediate sup̄ascripti & post ip̄arū assumptionē iaceat in lecto per vnā horā cū dimidia & iterū dormiat per vnāz horā ad ampli⁹ & post earū assumptionēz stet ieiun⁹ bore quique. Et in termino ip̄arū quique horarū assumat pro lauatiū. vi. 3. ordeī exorticati in qua aq̄ bulliāt semen feniculi dauci aī. 3. i. deinde colata sic aq̄ ip̄a quā aquā assumat calidā & nō tepidā & sine succaro & post eius aque assumptionē stet ieiunus patiēs hora vnā & in termino ip̄i bore expiat patiēs si dictā aquā p̄ot secedē si causa aī nō sp̄ote secedit. ultimo in dicto termino bore siue ip̄az aquā secessit siue non secesserit p̄adeat & p̄ ferculo comedat blites. Itē carnes laudabiles ut supra in alio minoratiū p̄ ut supra. Digestiū usuale. Rx. aq̄rū capil. u. c. 3. i. 5. buglosse lupuloz aī. 3. 5. sumiterre. 3. i. succari albi. triū coctaz. 3. i. misce. Istud digestiū assumat debite calidū & nō tepidū in aurora sex saltē diebus continuis in singulo mēse & post ip̄ius assumptionē stet ieiunus bore quorū & iterū dormiat sed nō amplius duabus boreis. Solutiū facile & usuale. Rx. solutiū minoratiū pillularum sup̄ascripti cōposui ex pillis indis agarici. zc. ut ibi. Istas pillas assumat in aurora die imediate sequēti diem assumptionis digestiū usuale imediate sup̄ascripti zc. ut supra in assumptione eiusdē minoratiū pillaz sup̄ascripti

De febribus

¶ Contra pestem.

Pillule solutivae. ℞. aloes succotrinii electi. 3. vi. myrre 3. iij. croci electi. 3. i. 5. reubar. electi. 3. ii. 5. agari ci electi. 3. ij. gariofi. 3. i. spice. 3. i. 5. corn. citri. 3. i. se. citri. 3. ii. tormen-
tillae. 3. 5. sanda. ru. gnapribes añ. 3. i. Loco vñ istoz gnap-
ribes si non repiant tñc ponat seminũ acetosi tantũdẽ coral-
ru. 3. 5. boli ar. 3. iij. cãpho. 3. ii. Agari. ipe in frusta minuta icti
suo z nũ pistat ifundat ad min⁹ p boras. vj. in oximel. simpli.
q. 8. ad debitã ibitionẽ ex dicto oximel. deide reliq̃ oia pul-
veri. subtilr uel mediocriter uel grosso mō ut decet fm cano.
ad hoc z ipa sustinent de trururatione salirata sufficienter ip-
sard medicinarũ vñte. ultio oia sũ miscẽ cũ rob de ribes z sy-
ru. de citro añ. q. 8. ad lcoz pandũ fiat magdaleon seu massa
pillarũ ad usum opportunum postea tpe debito formabis
ix. pillas pio. 3. Ipseqz pille aspgant cã boli ar. q. 8. ad aro-
maticãdũ. si vñ nũ repit rob de ribes augeat tantũdez dictũ
syrupũ de citro uel de lymonib⁹ sed de citro melius. Istarum
pillarũ facit solutivaz z pparũ cõtra pestẽ assumat nõcho
ieiuno vir uel mulier a. iij. uel a. v. usqz ad. vii. ad libitum in
aurora in mane cu syr. acetosi simplicis z aque violarũ aut
saltẽ aque simplicis. d. dyaphane seu clare añ. 3. 5. uel ad libi-
tum. Istas pillas cuz istis syrupis z aq̃ talr assumat in mane
cũ surgit de lecto duob⁹ diebus uel saltem vna die in singula
bebda cuiuslibet q̃tuor trid tẽporũ anni in quo est pestis illa
sed meli⁹ in aurora deide in mane cũ surgit in q̃libet dicta
rã horarũ duaz iste sint p̃stãtes ualde dormiatqz nõ ampli⁹
vna hora in spatio vnius bore cũ dimidia immediate post ipa
rũ pillarũ assũptionẽ sed eas assumat tantũ in aurora tñc im-
mediate post earũdẽ assũptionem sũt ieiunus vir uel ieiuna
mulier talr assumẽs boris. v. z nõ ampli⁹. vi. boris. sed si eas
assumit in mane cũ surgit tñc saltẽ boris. iij. z nõ ampli⁹ bo-
ris. v. ieiunet z q̃cũqz dictaz boraz dictas pillas assumat tñc
nec añ nec post ipaz assũptionẽ assumat lauatiũ aliq̃d. sed
tãtũ i dictis terminis p̃adeat z in ipso p̃adio ferculũ z carnes
laudabiles comedat. ¶ Pille 5 pestẽ nõ solutivae vñti fami-
liares. ℞. ligni aloes electi. 3. 5. croci electi. 3. i. 5. tormẽtillae. 3. i.
cornu cerui. 3. ii. sandaloz rub. coral. ru. se. acetose boli ar. añ.
3. 5. cãphore. 3. ii. gẽmarũ eluarij de gẽmis sine spẽb⁹ q̃tũ p̃fi-
cit forme ipaz saltẽ mediarũ sed tñ meli⁹ ipaz pfectarũ earũdẽ
gẽmarũ ut bic añ z ipoz fragmẽtoz saltẽ medie pfectionis
margarite q̃te pfectiois soie ipaz saltẽ mediarũ sed tñ meli⁹
ipaz pfectarũ. 3. i. cornu vnicorni seu vnicorni q̃d idest z q̃
tãd ad hoc simplex q̃d illustrib⁹ viris solũ licet tñ hoc sine dicto
cornu sint p̃stãtes ualde 5 pestẽ sed tñ cũ dicto cornu sũt p̃fe-
ctiores syrupi de citro. q. 8. ad oĩum debitã incorporationẽ pio
pillis pficiẽdis in estate seu tpe calo aut t̃pib⁹ medijs ad libi-
tum syrupi de ribes tantũdẽ. Loco aut ipsius si ipm non repio
ponat syrupi de lymonib⁹ tantũdẽ sed de ribes melius. In by-
me vñ seu tpe frido loco ipsi⁹ syrupi de citro uel de ribes uel
ẽt de lymonibus tñc ponat tyriaca tantũdẽ debite fermentata
z pfecte. vñ ipsi⁹ tyriace nõ minoris etatis. vii. annorũ q̃nimo
annorũ q̃nqz fm aliquos exalibat sed melius non minoris
etatis annorũ. xii. nec amplioris annorũ. xxx. in regionibus
calis sed in regionib⁹ fridis a p̃mis. xx. annis usqz ad. xl. lib.
vi. fm cañ. 4⁹ p̃mi. cap̃ p de tyriaca z alijs confectionib⁹ ma-
gnis pfectio ibi ubi de hoc. pul. pul. subtilr uel grosso mō uel
mediocriter f̃z can. ad hoc ut i alia recepta p̃ p̃ria sup̃scri-
pta. deide oia sũ miscẽ z fiat magdaleon seu massa pillaz pio
pillis formandis. ix. p. 3. qui magdaleo z ẽt pille non soluti-
ue sũt eo mō quo sit alijs magdaleon z pille solutivae su-
p̃scripte in alia recepta. Istarũ pillarũ nõ solutivarũ sed cõ-
fortativarũ zc. assumat nõcho ieiuno vir uel mulier a. iij. usqz
ad. v. ad libitũ in aurora uel in mane cũ surgit ad libitum die-
bus tribus in singula bebda cuiuslibet. iij. tẽporũ anni i quo
est pestis ipia dieb⁹ alternis. f. vna die sic z alia die non assu-
mat z post iparũ assũptionẽ sũt ieiunus vir uel ieiuna mu-
lier talr assumẽs boris trib⁹ ad min⁹ z nõ assumat lauatiũ
aliq̃d. Et si ipas assumit tantũ in aurora tñc post ipaz assũ-

ptionẽ dormiat ad libitum sed nõ ampli⁹ duabus horis.

¶ Contra pestem.

Preservatiua a peste z vñtib⁹ oib⁹ familiaria. vñ vñ
talib⁹ aialib⁹ z nãlib⁹ oĩumqz iparũ
z confortativa z ppe vñtis vitalis z p̃p̃iissime ipsi⁹ vitalis in cor-
de. ℞. syrupi de citro ul de lymonib⁹. 3. i. aq̃ acetose. 3. iij. mis-
ce. ¶ Alio. ℞. boli ar. 3. i. aque acetose. 3. ii. misce. ¶ Ad idẽ
℞. aque acetose. 3. ii. vini albi odoriferi nõ multũ vinosi. 3. 5.
boli ar. 3. i. succari ros. 3. i. misce. ¶ Pille nõ solutivae sed vñ-
tũ cõfortativae ut sup̃ia. ℞. terre sigil. 3. ii. boli ar. 3. i. syrupi de
citro. q. 8. misce z fiat. ix. p. 3. Istord pillarũ assumat a tribus
usqz ad. v. ad libitũ in mane dum surgit uel in aurora bis in
bebda aut sel ad min⁹. Deide post iparũ assũptionẽ sũt ieiun-
nus uel ieiuna boris trib⁹ ad min⁹ ℞. tyriace anrique succa-
ri ros. añ. 3. i. vini albi odoriferi nõ multũ vinosi. 3. i. 5. Tyria-
cã istã sumat boris. x. post cenã immediate p̃cedẽtẽ. deinde post
ipsi⁹ assũptionẽ dormiat ad libitũ z ieiunet boris. vii. ℞. sp̃ẽz
triasandaloz. 3. ii. sp̃ẽz oyarodon abbatio. 3. 5. terre sigillate. 3.
ii. gẽmarũ z margaritarũ. eluarij de gẽmis sine spẽb⁹. 3. ii. bo-
li ar. 3. iij. succari alb. 3. xviii. misce z cã aq̃ buglosse. q. 8. fiat
cõfectio in moissellie solida. iij. 3. p quolibet moissello. ℞. oya-
boragi. 3. ii. dyabuglosse. 3. iij. succari ro. 3. iij. succari viol.
3. ii. terre sigillate. 3. i. 5. sp̃ẽrum triasandaloz. 3. ii. gẽmarũ z
margaritarũ eluarij de gẽmis sine spẽb⁹. 3. iij. boli ar. 3. iij. mi-
sce. z cã iulep viol. q. 8. redigat totũ in forma eluarij z de aure-
tar. Istarũ oĩum sex medicinarũ sup̃iascriptarũ assumat mō
vñ mō aliã ad libitũ in mane cũ surgit oĩ bebda diebus iter-
missis. deinde post iparũ assũptionẽ ieiunet boris tribus
ad minus p̃terq̃ post ipsius tyriace assũptionem in assum-
ptione cui⁹ fiat ut sup̃ia dictũ est. ¶ Pille nõ solutivae sed con-
fortativae ut sup̃ia. ℞. ligni aloes electi. 3. 5. croci. 3. 5. cornu cer-
ui. 3. ij. tormẽtillae terre sigillate añ. 3. 5. seminũ acetose diptami
añ. 3. i. sedoarie. 3. 5. boli ar. 3. iij. gẽmarũ z eluarij de gẽmis si-
ne spẽb⁹. 3. i. 5. xilobalsami. 3. 5. margaritarum. 3. i. sandaloz
ru. 3. i. coral. ru. 3. ii. addatur cornu vnicorni pio illustrib⁹ vi-
ris. 3. 5. syrupi de ribes. q. 8. pio pillulis conficiẽdis uel loco
eius si non reperiat accipiat syrupi de lymonibus. sed
melius est syrupi de citro z hoc tpe calo seu t̃pib⁹ medijs. sed
tpe frido puta in byeme loco ipsius syrupi de citro uel de ri-
bes uel de lymonibus ponat tyriace tantũdẽ debite fermenta-
tate z pfecte. Pulverizanda pulverizentur grosso mō uel
tenuiter ut decet. deide oia sũ miscẽ z fiat magdaleon pio pil-
lulis pficiẽdis. vii. p. 3. Si vñ vult medicamẽ efficacius pio
ribus pillulis tunc bis utatur cũ modis ut sup̃ia q̃nimo istis
utat trib⁹ dieb⁹ in singula bebda alternatim uel saltẽ semel in
bebda. Istẽ ẽt pille scõẽ multũ iuuat actu laborantem a peste
quas assumat tunc bis in die nõcho ieiuno. vñ añ prandium
ut sup̃ia z añ cenã p duas boras. Si vñ vult ex hoc medica-
mine potã tñc oĩum illoz sũ mixtoz assumat. 3. i. cã aq̃ acetose
z vini albi odoriferi non multũ vinosi añ. 3. i. misce z fiat po-
tiout bic añ quo utat cum modis descriptis in assũptione
pillularũ immediate sup̃iascriptarũ. ¶ Solutivũ usuale z faci-
le. ℞. aloes succotrinii electi. 3. vi. myrre electe. 3. iij. croci. 3. i. 5.
reubarbari electi. 3. ii. agari ci electi. 3. i. gariofi. spice añ. 3. i.
cornicum citri. 3. i. 5. campore. 3. ii. boli ar. 3. iij. misce z cum
rob de ribes z syrupi de citro añ. q. 8. formentur pillule. ix. p.
3. z si non reperiat rob de ribes loco illius ponatur syrupi
de lymonibus tantũdẽ uel plus de syrupo de citro. Istarum
pillularum assumata duabus uel tribus usqz ad. vii. ad libi-
tum in aurora uel in mane cum surgit uel per vnam boram
añ cenã vna bebda bis uel sel ad minus. z si ipas assumat in
aurora uel in mane ut bic sup̃ia. tñc immediate post ipaz assũ-
ptionẽ ieiunet boris q̃tuor ad minus nec assumat aliq̃d lau-
tiuum z melius in aurora deinde in mane cum surgit z ultio
añ cenã min⁹ iuuat l̃z tñ in quacũqz trium dictarũ borarũ sũ
presint maximũ iuuamenti. Istarũ ẽt pillarũ. 3. ii. sumpti sin-
gulo die in mane per. iij. boras añ cibũ multũ iuuant etiam
actu laboratẽ. ¶ Regimen p̃servatiũ 5 pestẽ seu propriũ

premiuū. Herbitationis rectificet ipso loco stationis plurico
aspso ex aceti pibus duabus et una pte aquerosi. si mixtis
ita ut continuo idē locus dicte mixture odorē sapiat. Cum vo
trāsīt ad aerē liberū cōtinne uel sepius odorando. portet in
manu petiā lineā uel spōgiā ifusā in dicta mixtione aque ros.
et aceti rē. Aut portet in manū pomū laudani uel laudanari
pportionabile suo tpi odorādo frequēter ut hic supra. euitet
coionē multarū psonarū. Et nota qd p m uarietate tēporū qua
tuor anni d3 pomū uariari in quatuor pmiis q̄litate aliter
tūto. Nutriē. Utat vino nālī et nō corrupto nec oīr
pternāliter alterato et ipso claro et nō nono sed tantū debite
digro et non uinoso sed paucifero coloris albi uel cisioli uel
granate uel medij coloris saporis acressuli seu aliq̄liter bru
sci uel ēt saporis acetuli. Nā acetū est tpe pestis p̄stāt. Aut. 3.
sen p̄ni rē. Euitet uina uinosa uina dulcia uina nigra. Utat
pane bñ fermētato et cū aliq̄tulo salis l3 parū et bñ cocto et cō
posito ex octo pib⁹ farine frumētū optime et nona pte farine
mili boni et aqua fluuiali uel cisterne. Utat carnib⁹ tēperatis
carnib⁹ et fridis et siccis nō salitis nec ēt multum calis oib⁹ uī
ip̄s bñ digestibilib⁹ ut p̄dicū fasanorū et be due sunt ad hoc
ualde appropiare pullos turdopaliq̄ auicularū p̄nari in ar
boribus degentium. carnibus vitulorū non amplius etatis
sex mensū nec minoris duorū mēsiū. bedorū domesticorū be
dorū syluestriū seu capolorū et be sunt p̄pe lupulorum apulo
rum. Utatur extremisatib⁹ ut pedib⁹ aialū sup̄scriptorū et
carnib⁹ eorū neruosis ut musculis et melius oib⁹ bis debite
coctis deinde in aceto non multū acuto infusio et est p̄pium
Utat piscibus p̄tis aque munde et clare notabilr fluētis et p
p̄le lucis cū aceto nō multū acuto uino granatorū uel agre
sta et p̄pe piscibus p̄tis petrosi cū aceto dicto. Utatur ouis
solubilib⁹ cū agresta et melius uino granatorū aut fractis in
aqua uel fridis comestis cum uino granatorū rē. Utat p̄nti
co debite cocto et multum conuenit panatella lentibus debite
coctis et est p̄pium acetosella herba seu salsarella comesta sola
uel cum alijs herbis et est p̄pium boragine cicorea et est p̄pium
Portulacis cucurbitis cum agresta uel uino granatorū spi
nachis cum boragine et modico lactuce maxime in estate.
Utatur pro salata capparibus sed eūz aceto conditis multo
tius in bebda portulaca sparagis aliquoties lactuca Utat
pro saporibus aceto nō multū acuto et aqua lym̄ nato agre
sta arācie uino granato et si h⁹ reb⁹ uel aceto uianius est
Utat reb⁹ acetosis ut gelatinis et similib⁹ et h⁹ fridis per
tis q̄ calis nō tū excessiue frigidas. Euitet res calas lacticias
p̄ter lac acetosum p̄tis a lacte ipso extracto butyro. Aut. cap p
p̄io de peste. fructus et p̄pe putrescibiles et p̄pium multum
humidos et oīa putrescibilia. Motus et quies. Motus
sit suauis seu deambulatorius non itinerarius. Euitet mo
tus laboriosos corporeos et aiales euitet quicūq3 anhelum
frequētia sue cōp̄sionis respectu. Utatur quiete m. ita nō
tū cōmoda rē. Sōnus et uigilia. Utatur somno et uigilia
mediocrib⁹ et nālīb⁹. In iuene et senē somno ipso non ex
cedere horas. vii. In puero uo qui est a. xv. anno usq3 ad. xxv.
non excedat horas octo. In adolescentibus aut infra. xiii. an
nū somnus sit longior. vii. horis p̄portionabiliter f3 p̄p̄in
quitatem iporū ad eorum nauitatem. Inanitiō et repletio.
Singulo die beneficium uentris bēat saltē tēl nāliter uel
artificialr. puta cū supposito cōi. l. mellis uel lardi salis uel
radicis blitis salato. aut cum enemate ex brodio pingui car
nium et p̄pium pulli duob⁹ vitellis ouorum puluere succari
sale cōi et oleo cōi tpe frido uel recenti sed tpe calis oleo viol.
de bis oib⁹ q. s. pelisteri cōi. Euitet coitum: sed si coit non
corat nisi raro. Euitet tam uenari q̄ receptaculoz replenē
supflū et eardem inanitionem nimiam. sed in p̄o p̄uisione
ab ipa peste aliquātulū p̄cius comedat q̄ in sanitate ipibus
alijs sanis. v3 saltē per sextam horam minus q̄ in ip̄s tē
porib⁹ sanis. secus uo est de boīe actu egro peste cū ip̄e come
dere cogendus sit. Aut. cap p̄po de pesti. Accidētia animi.
Utatur gaudio modis possibilib⁹ sibi: euitet melācholiā

irā rē. Euitada farmaca. Euitet farmaca efficacia seu
notabilr resoluētia. v3 turbit gūmas et silia et p̄pe collo
gnitā et p̄p̄issime scamoneā et oīa farmaca cōposita in q̄b⁹
aliqua sup̄scriptorū ingrediunt uel silia exoluentia laborio
se. euitet coitum frequētem replenē nimiam. euitet cōmnia uir
tutē dissoluētia et p̄pium uiralem maxime ea que in corde.
Nota qd sup̄scripte medicine oīe sunt iuuantes multū
in p̄seruatiōe a peste: iuuantiores uo et optime q̄b⁹ nō sunt alie
medicine pares sunt infra scripte tres. v3 cito fugē ab aere pesti
fero: lōge fugē ab eodē: et tarde ad eundem reuertit. Contra
pestem. Cōfortatiū et p̄seruatiū a peste. R. aque ace
tose. 3. ii. syrūp de citro. 3. i. misce. Alio ut supra. R. aque
acetose. 3. ii. boli ar. 3. i. misce. Ad idē. R. aque acetose. 3. ii.
uini albi odoriferi. 3. ii. boli ar. succa. ro. aī. 3. i. misce. Con
fortatiū aliud boli ar. terre sigil. syr. de citro. q. s. p̄pillis siē
dis. fiant pille. vii. p. 3. R. tyriace an: que. 3. i. succa. ru. 3. i.
misce. R. triasan. 3. ii. sp̄rū dyarodon abbatis. 3. 5. trociscos
de terra sigillata. 3. 5. gēmarū et marg. eluarij de gēmo sine sp̄
bus. 3. ii. boli ar. 3. ii. succari al. 3. xii. misce. et cū aque buglosse
q. s. fiat cōfectio solida in moīsel. iii. 3. p̄ moīsel. R. dyabora
gi. dyabuglossan aī. 3. ii. succari ros. 3. ii. trocisc. de terra sigil.
3. i. sp̄rū triasan. 3. i. gēmarū eluarij ut supra. 3. i. boli ar. 3.
ii. misce et cū ialep viol. q. s. ad incorporādū totū reducat in
forma eluarij et decauret. R. aloes succotrinī electi. 3. vi. myr
re. 3. iii. croci. 3. i. 5. toīmētille. 3. i. granorū ribes sandaloz ru. aī
3. i. loco granorū ribes nō replez ponat semē acetose coral
rub. 3. ii. campore. 3. 5. boli armenī. 3. iii. misce et cum reb⁹ de
ribes et syrūp de citro aī. q. s. fomentur pille. ix. p. 3. 3. starā
pilliarum immediate sup̄scriptarū assumat a. iiii. usq3 ad. vii.
ad libitum et ol bebda bis uel sē ad minus in mane cū sur
git assumat uel p̄ uiam borā aī cenā. Canon generalis de
oib⁹ sup̄scriptis medicinis assumat mō uñā mō aliam ol
bebda et oib⁹ dieb⁹ interpolatis. v3 vna die sic: et alia die nō
in mane cū surgit. deinde sit ieiunus ad min⁹ quatuor horis
et post tyriacani sit. vii. horis. Cōfortatiū ut supra.
Utatur aceto aut reb⁹ acetosis ut gelatinis et alijs sibi uo
uat reb⁹ fridis p̄tis q̄ calis. Item euitet res calas et potētiā
uini. Item euitet lacticias et omnia faciliē putrescibilia.

De uenenis.

Contra uenenum canis rabidi.

Recipe nigelle. 3. 5. deglutiat ista gna in aurora q̄mos
dieb⁹ continuo deinde dormiat ad libitū et est me
dicina singularis ad hoc. 3. i. e doret cōtinne portando in ma
nu nigellā i petia subtili aut syndone. 3. iii. rē. Pille. R. ab
sintib⁹ sicci. 3. i. terre sigillate. 3. i. misce et cū tyriaca fermenta
ta. q. s. fiat pille. vii. p. 3. 3. starā pillorū assumat a trib⁹ usq3 ad
quinq3 ad libitum tribus diebus alternis deinde iterū assu
mat quas pillas talr assumat in dieb⁹ sequētib⁹ dictos qua
tuor dies assumptiōis nigelle sup̄scripte. Pille alie. R.
genuane oculoꝝ cancroꝝ aī. 3. i. pulueriscent oīa subtilr dei
de cū syr. de absinthio fiant pille. vii. p. 3. 3. starā assumat a
tribus usq3 ad qnq3 ut supra. sed ad libitum in aurora eūz mo
die ut supra quas assumat post assumptiōem pillarū su
p̄scriptarū immediate.

Contra sputum sanguinis a pulmone et retentionem p̄e
ternaturalem mēstruorum seu ualde diminuatam quantita
tem eorum.

De Duc dispōnes sine accitā ualde dria sūt qm̄ dria
uel q̄si dria idicāt curatiua cōe. iō op3 medi
cā eas curare debēt sollicitū et nō pigrū ēē. Pro itaq3 eiū cū
ra attende in infra scriptas intentiones. Prima est diuersio ip̄i
sanguinis a pulmone et cōplect ut infra. s̄lōmia duarū sapbe
narum fiat p̄ p̄o quarum qualibet due. 3. sanguinis extrahā
tur. hec uo s̄lōmia fiat hora. vi. uel. vii. post prandiu3 luna nō
exite in aquario nec in piscibus nec in oppōne nec in cōlun
ctione cū sole nec in alio malo aspectu et feruentur alie res
gulę de s̄lōmia. Secūda restringendo sanguinem a pulmone

De uenenis

ne est infra scripto. ℞. karabe. 3. ij. lapidis ematidis preparati
 fm can. s. cum aqua plantaginis. 3. ij. boli armeni. 3. 5. aquarum
 plantaginis portulace añ. 3. ij. dyadraganti fridi. 3. j. misce &
 assumat suauiter calidam hora digestiuor & seruet dictum or-
 dinem. vi. diebus continuis & hoc manente dicto sanguine.
 ¶ Aliud ut supra sed efficacius. ℞. syrupi de myrto. 3. j. 5. tro-
 ciscorū de karabe de terra sigillata añ. 3. j. 5. aquarum planta-
 ginis portulace añ. 3. i. 5. misce. Si vō supra scriptum non suf-
 ficat querit efficacius pōt tunc utat isto ut de supra scripto.
 ¶ Refrigeratiū & igrossatiū sanguis in pulmone. ℞. me-
 dicamen descriptū infra compositum ex aqua ordel canonici
 ca & syrupo de iuiubis ut ibi. Istam mixturam assumat qnq;
 diebus cōtinuis hora digestiuor & suis modis & hoc incipien-
 do post cōpletam assumptionē supra scripti. ¶ Aliud ut su-
 pra. ℞. syrupi de papauere. 3. j. 5. aquarū portulace nenufa-
 ris añ. 3. ij. misce. Si vō vult medicamen efficacius tunc utat
 ut isto loco supra scripti cum modis ut supra. ¶ Aliud ut su-
 pra. ℞. medicamen immediate sumptum sp̄um triasandalorū
 cum campbora. 3. 5. alo. 3. 5. misce. Istā utatur si vult efficaci⁹
 ut supra. ¶ Aliud ut supra. ℞. dyapapaueris. 3. iij. sp̄um
 triasandalorū cum cōpbora. 3. ij. misce & cum syrupi de papa-
 uere. q. 8. & fiat confectio in mortario in morsellis. iij. 3. p quo-
 libet. Si vō vult medicamen efficacius tunc assumat loco su-
 pra scripti onos morsellos istius confectiois ut supra.
 ¶ Pulmonis mundificatiū facta debita constrictione re-
 misse abstersionis & intense lauationis & medie in frigidatio-
 nis: qm notabilr abstersio nocet in aptura uenarū. ℞. aque
 ordel excocti ut infra. seminum colum quatuor maiorū
 frigidorum. v3 cucurbitē cucumeris citrulli & melonis añ. 3.
 j. succari albißimi. 3. ij. semina ipsa munda corticibus pista-
 fiat lac cū dicta aqua ordel & huius lactis ℞. 3. ij. aque ordel
 dicte. 3. iij. Ultimo succarū ipm addatur misce. Istā mixtu-
 ram suauiter calidam assumat octo diebus cōtinuis cū regu-
 lis digestiuorum & incipiat uti die. vii. post completā assu-
 mptionē medicaminis supra scripti restrictiui sanguis & hoc in
 casu quo tunc appareat sputū sanguinis. Et isto medicami-
 ne utatur quatuor diebus cōtinuis in singulo mense p̄ter q̄
 tpe magni frigoris. & est sputo sanguinis tunc nō apparente
 vero sputo sanguinis apparente tūc non utat isto. ¶ Aqua
 ordel de q̄ supra. ℞. ordel excocti p̄tes. j. aque simplicis p̄-
 tes. xx. misce bulliant usq; ad apturā inclusiue ipsorū grano-
 rū ordel & utat ubi est necesse. ¶ Tussim facilitās seu leuem
 efficiens. ℞. medicaminis supra scripti & ex aqua ordel & exco-
 fione seminum colum. 3. iij. syrupi de iuiubis. 3. j. dyadragā-
 ti fridi. 3. ij. misce. Istius medicaminis assumat suauiter cali-
 di hora digestiuor & mō eorū. vi. diebus continuis & incipiat
 assumere die tertia post completā assumptionē. viij. alterius
 medicaminis supra scripti immediate & utat pluries ēt in alijs
 tpi b⁹ nō appente sputo sanguinis p̄ter q̄ tpe magni frigoris.
 ¶ Aliud ut supra. ℞. dyadraganti frididi. 3. ij. Istius cōfectio-
 nis ad q̄ritatem auellane teneat tota nocte in ore iter genam
 & maxillam ex latere superiori super quo iacet saltem alternis
 noctibus qncūq; tussim molestatur & utat siue elapsat uti post
 completum usq; alterius immediate q̄ post. vi. diē. ¶ Tussim
 facilitans pueniens a falso catarro. ℞. dyapapaueris. 3. ij.
 Si vō tussis ipsam magis molestarēt loco supra scripti utat
 isto ut supra si sit a falso. ¶ Sputi uelocis & facilis effectiuus
 ℞. dyadra. frididi. 3. ij. seminum corti. 3. 5. pulparum sebesten-
 3. j. succi liquiritiæ. 3. 5. Notabiliter vō abstersio in apertura
 nociua & suspecta sunt ut sunt syrupus de liquiritia pp cap.
 ueneris & bysopum ingredientia quare non apponatur ipse
 syrupus de liquiritia iulep violati. q. 8. ad dissoluendum fiat
 eluariū. Istius eluarij teneat in ore lambendo ita ut paulati-
 ne descendat. 3. ij. sepe in die & hoc post completam assump-
 tionem sex vicibus medicaminis supra scripti de aqua ordel
 & syrupi de iuiubis.
 ¶ Contra debilitatem stomachi & effusionem cholere ad ipm
 stomachum.

Solutiū facile. ℞. pillula de iera simplici. 3. ij. ago-
 rid. 3. j. salis gēme. 3. j. misce & cū syrupo
 absinthij fiat pille. vii. p̄to. 3. ¶ Solutiū ut supra. ℞. castie
 electe. 3. j. aquarū absinthij p̄tes. ij. endiule p̄te. i. de ambab⁹
 q. 8. p̄porione. ℞. sp̄um aro. ro. descriptione Babylis. 3. ij.
 triasandalorū. 3. j. dyarodon abbatie. 3. ij. coriandri p̄parati
 & puluerisati. 3. 5. succari albißimi. 3. x. misce & cum p̄tribus
 ij. aque absinthij & p̄te. j. aque acetose. q. 8. p̄to cōfectione fiat
 confectio solida in morsellis. iij. 3. p̄to quolibet. ℞. trociscorū
 de absinthio. 3. j. de ros. de reubarbaro añ. 3. i. misce & cum sy-
 rupode mentha fiant pillule. vii. p̄to. 3. que quidem sunt con-
 foratiue & non solutiue. ℞. aquarū mēthe. 3. j. absinthij. 3. ij.
 acetose. 3. i. coral. ru. 3. i. coriandri p̄parati. 3. ij. succari albißi-
 mi. 3. i. pistanda pistentur subtiliter. deinde omnia misce. ℞.
 foliorum absinthij viridis & p̄p̄ie sūmitatis eius. menthe vi-
 ridis de ambobus. q. 8. p̄ sacculo stomachico. florū rosarum
 lambusce añ. p̄tem. j. myrtillo. 3. j. masticiis. 3. 5. calami aro-
 matici. 3. ij. coriandri preparati. 3. 5. pistanda pistent & misce
 & fiat sacculus stōchi & applica stōcho ita q̄ cuspis longior
 attingat os stōchi basi vō fundum. ℞. oleorum absinthij. 3.
 j. 5. masticiis. 3. j. citoniorū. 3. 5. rosarum. 3. j. absinthij. 3. ij. masti-
 ciis. 3. i. garioflorū. 3. 5. spice calami aromatici añ. 3. i. squinan-
 ti. 3. i. menthe sicce. 3. ij. corallorum rubeorū. 3. 5. coriandri p̄-
 parati. 3. i. laudani. 3. ij. cerenone. q. 8. p̄to vnguento molli. pul-
 ueriscentur puluerisanda. deinde omnia misce & cum modico
 acetū. q. 8. ad penetrandum fiat vnguentum ad lentā ignē
 cum stōchi vncione. ℞. foliorum absinthij viridis. ℞. iij.
 menthe viridis. ℞. ij. florū lambusce rosmarini myrtillo-
 rum añ. ℞. i. calami aromatici. 3. j. ciperi squinanti añ. ℞. 5.
 coriandri p̄parati. 3. i. 5. aque p̄tes. ij. vini albi medie vino sira-
 tis p̄tem. j. de omnibus. q. 8. p̄to fomentatione. bulliant ad cō-
 sumptionem tertiæ partis. deinde fiat fomentatio cum spon-
 gia aut filtro aut pāno linco & non dimittatur frigesieri sup
 loco. ℞. aque maiorane. 3. ij. succi foliorum blitū. 3. j. succa-
 ri. 3. ij. misce. Nota q̄ de p̄ma medicina. s. de iera: & secunda
 que est ex castia que sunt solutina facilia utatur singulo men-
 se semel in singulo mense modo vna modo altera cum mo-
 dio solutiuiorum. Reliquis vō medicinis assumendis per os
 utatur bis in hebdomada modo vna mō alia ad libitū p̄ter
 q̄ in caumatib⁹. Reliquis vō medicinis ponēdis sup stōchū
 utatur duobus diebus in hebdomada p̄ter q̄ in caumatib⁹
 & frigorebus magnis. v3 modo vna mō alia. Medicina vō
 composita ex aqua maiorane & c. de ipsa tepida attrahat per
 nares semel in hebdomada stomacho ieiuno p̄ter q̄ in frigo-
 re & calore magnis.

¶ Consilia dñi Antonij Cermisoni
 feliciter expliciunt.

Tabula Consiliorum excellentissimi medici domini Antoni
nij Cermisani.

De egritudinibus cutis et ab

extrinsecus uenientibus zc.	
Contra alopiam.	Folio. 355
Contra sabbati antiqui capitis z magis a sanguine admix to et aliquali cholere mixtione z falsi flatis aliqualis in non multi corporis nalis coplonto sanguinee declinatio ad chole ricitatem etatine vo sex annorum.	355
Contra fissuram uolarum manuum z plantarum pedum ex co plexione eorum sicca.	355
Contra stuporem cutis manuum.	355
Contra frigus ex itinere.	355
Contra scabiem.	355
Contra scabiem siccam ex humoribus adustis nel flate falso.	356
Contra debilitate uirtutis nalis z scabiem siccam.	356
Contra pannum corporis.	356
Contra prurium corporis.	356
Contra sudorem dyaphoreticum.	356
Contra nestigia siue sine rubra citrina linida nel nigra.	357
Contra totius corporis extenuatione z uirtutis nalis debilitate ex mala complexionem calida z sicca prouenientem cum inclina tione ad eticam.	357
Contra supercalefactionem corporis ex itinere aut alia de cau sa tempore canmaris.	357

De egritudinibus capitis z gule.

Contra dolorem capitis.	357
Contra cronicum dolorem capitis per essentiam z colligatiaz ex uaporibus a stomacho z a matrice ascendentibus cum ali quali matricis suffocatione.	360
Contra melancholicam.	360
Contra accidia melica mulieris ualde cholice.	361
Contra uertiginem paralelim z principium apopleisie.	361
Contra principium epilepsie.	361
Contra epilepsiam.	361
Contra debilitatem memorie.	362
Contra visus debilitatem ex panno.	362
Contra prurium oculorum.	362
Contra pannum consequentem obtalmiam.	367
Contra cataractam non confirmatam.	367
Contra debilitatem auditus z stomachi.	363
Contra manationem sancti ex aure.	363
Contra catarrum salsum z calidum cum aliquo tussi.	363
Contra catarrum subtile z aliquo salsedine plurico sapiet.	364
Contra catarrum salsum.	364
Contra fluxum catarris subtilis non falsi nec amari.	364
Contra defluxum preternaturalem catarris.	364
Contra reumatis dispositionem.	365
Contra catarris subtilis fluxu ad fauces pulmonem z pectus.	365
Contra reuma a cerebro ad maxillas seu 3 brachia qd id est.	368
Contra dolorem dentium a materia frigida.	365
Contra dolorem dentium a materia frigida.	366
Ad persuadum z modificacionem dentes z gingiuas.	365
Contra alcolam.	366
Contra fetorem oris.	368
Contra paleis malle principium triginis z pelsuitate ad flegmatica apoplepsiam ois per essentia tales.	366
Contra apostemata gutturis. s. amigdaloz a ma mixta.	368
Contra botium gule.	369
Contra spinam infixam gutturi.	369

De egritudinibus pectoris.

Contra lac coagulatum in mamilla.	370
Contra difficultatem anhelitus.	370
Contra asma z tussim cu suspectione ad pitum.	370
Contra asmaticam passionem.	370

Contra asma z tussim.	371
Contra tussim z ppria ma aliquoliter actia pectus modifacio tussim mitigans ac uenam sistens.	371
Contra tussim siccam.	371
Facilitatum sputi.	372
Contra sputum sanguinis a partibus pectoris tussim z uocio raucedinem.	372
Contra sputum sanguinis ex fractura uene.	372
Contra sputum sanguinis a pulmone z retentione preternale mestrui ru seu ualde diminuta quantitate eorum.	404
Contra empima.	372
Contra pitum.	372
Contra tremorem cordis cum aliquo dolore.	373

De egritudinibus stomachi z epatis.

Contra pulsationem artarie stomachi.	374
Contra debilitatem digestiue stomachi z consequenter epatis caliditatem.	375
Contra stomachi z epatis debilitatem.	375
Contra stomachi debilitate z cerebri a ma flegmatica.	375
Contra debilitatem digestiue stomachi appetitiue z retentiue oris stomachi.	376
Contra debilitatem stomachi.	376
Contra debilitate stomachi a multo flate cu aliquo chola z repletionem capitis cu grauitate ab eade cu uentositatis multitudine in me bris nalis z renum dolore aliquo.	376
Contra debilitate stomachi z effusione cholere ad ipm stomachum.	404
Contra relaxationem stomachi.	377
Contra ardorem stomachi.	377
Contra uomitum uermium in nocte dormiendo quicqz uiuorum z quandoqz mortuorum.	377
Contra uomitum z prostrationem appetitus.	377
Contra sitim.	377
Contra dolorem stomachi cum periculo nel inclinatione ad apostema.	378
Contra ardore stomachi intestini cu aliquo ipsi debilitate.	378
Contra debilitatem stomachi cum uentositate ipsius.	378
Contra ictericam.	377
Contra caliditatem epatis z fluxu cholere ad stomachum.	378
Contra epatis debilitatem z oppilationem eius.	379

De egritudinibus uentris inferioris.

Contra debilitatem epatis z principium hydropisie.	380
Contra principium hydropisie.	380
Contra hydropisim ascendentem a ca frigida cu aliquo nali li lapsu epatis ad caliditatem.	380
Contra fluxum epaticum cum excoriatione intestinum z pn cipium hydropisie ab epatis frigidityate pro quodam fratre ordinis sancti francisci.	381
Contra fluxum epaticum z dissinteria cu tenasimone ab humori bus adustis z diuersis cum febre continua iam perseveratis ois bus tribus mensibus.	381
Contra dissinteriam z fluxu epaticum z febrem simul.	381
Contra dissinteriam.	381
Contra dissinteriam alterius.	382
Contra dyariam a causa calida prouenientem.	382
Contra fluxum uentris ex epatis z stomachi debilitate seu co tra lienteriam z fluxum epaticum.	382
Contra uentris stipicitatem.	382
Contra uentris stipicitatem aliud.	382
Contra colicam.	383
Contra colicam uentrosam z partim ex fece.	383
Contra uermes.	383
Contra uermes pro puella domini Vincilai de ripa patiente exitum ani.	383
Contra uermes cum febre z fluxu materierum diuersarum sed amplius flegmaticis.	383
Contra debilitatem uirtutum naturalium iuncturarum z com	

Tabula

Contra uermes.	382
Contra exitum ani seu intestini recti propter mollificationem ipsius intestini.	384
Contra exuberantem fluxum emorroidarum.	384
Contra dolorem emorroidarum.	384

De egritudinibus renum & uesice.

Contra caliditatem renum.	384
Contra caliditatem renum.	384
Contra calculum renalem & uentositatem.	384
Contra dolorem calculi.	385
Contra dolorem renalem.	385
Contra dolorem calculi renalis & uentositatem a lapide uel ab ha- renulis uel flate viscoso uentofante corpore nalis complonis sanguine ad ebolicum in tederis et. 44. annorum.	385
Contra precipitationem flegmatis falsi ad renes & uesicam cum ardo- re urine & dolore in collo uesice.	386
Contra ardorem virge cum ulcere & ardore & dolore intenso calami virge & colli uesice.	386
Contra ardorem virge ad intra & forte cum aliquali excoria- tione virge & colli uesice & forte alicuius prius deauitatis uesi- ce eiusdem quiniomo & ulcus ipsarum.	386
Contra mictum sanguinis & dolorem calculi.	388
Contra lapidem in uesica.	390
Contra mictum in lecto.	390

De egritudinibus membrorum

generationis in viris.	
Contra gonorrhoeam.	390
Contra impotentiam coeundi propter solam impotentiam erectionis virge ex nimia humiditate a cerebro effluente & relaxante & impediente dictam erectionem.	392

De egritudinibus matricis.

Contra praefocationem matricis.	393
Contra diminutum fluxum menstruum post abortum aut post partum.	393
Contra idebitam modificationem sanguinis post partum.	393
Contra retentionem praeternaturalem menstruum & indebitam effusionem.	393
Contra retentionem menstruum et dolorem matricis.	394
Contra praeternaturalem retentionem menstruum medicine effi- cacia & remissa.	394
Ad prouocandum menstrua.	394
Contra retentionem menstruum & ex materia grossa oppilata.	394
Contra retentionem menstruum.	395
Contra fluxum menstruum.	395
Contra fluxum sanguinis menstruum post abortum aut post partum naturalem.	395
Contra debilitatem matricis.	395
Inquirenda in dispositione matricis.	395
Contra exitum fetus in mala figura.	395
Contra difficultatem partus.	395
Contra abortum.	395
Contra retentionem secundine.	395
Contra dolorem matricis.	395
Contra dolorem matricis a uentositate.	395
Contra uentositatem matricis.	395
Contra cursum matricis.	396
Contra cursum matricis.	396
Contra sterilitatem.	396

De passionibus iuncturarum & extremita- tum.

Contra podagram a materia mixta.	397
Contra podagram calidam cum aliquali flegmate sed non ni- mis seu non multum intense calidam.	397
Contra podagram a materia mixta.	397
Contra guttas & dolores earum.	397
Contra nodositatem iuncturarum manus & aliquantulum stuporem.	397

Contra sciaticam.	397
Contra sciaticam cura particularis.	400
Medicina sanctissima que mundificat guttas ac debilitatem neruorum & capitis ac epas splenem renes & pulmonem dolores uentris & lapidem in renibus & spasmus atque surditatem aurium etc.	400
Contra vindictiam seu tumorem tybularum.	400
Contra tumorem tybularum absque dolore.	400
Contra tabem seu extenuationem cruris.	401
Contra contractionem & duritiem nerui & tabefactionem mem- bri.	402

De apostematibus.

Contra cancerum confirmatum.	402
Contra tubera seu foruncula difficili digestionis	403

De febribus.

Contra quartanam.	403
Contra pestem.	403
Contra pestem.	403
Contra pestem.	403

De uenenis.

Contra uenenum canis rabidi.	404
------------------------------	-----

Lans Deo.

Venetijs per Simonem de
Luere. 9. Septembris. 1514.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u v x y z
aa bb cc dd ee ff gg hh ij kk ll mm nn oo
pp qq rr ss tt vv xx yy zz aa bb

Ternus a Quaterni rr zz et aa Ceteri quaterni.

Quinterni. 42.

De animalis pastillos theriacos et theriacā ingrediēte Liber incipit a frācisco Caballo Brixienſi viro preclaro Veneriſe editio.

Sectio prima q̄ aial prefatum est vipa: In non ois. Prologus in quo rei intentio et libri ordo cognoscitur.

Am sapientū prisco

rū libros diligēter inspicerē: tametsi plurima alia utilia: sup̄ cetera nō approbatissimū utilimūq; ab eis vñdū uentū antidotū. s. theriacam. quā ueteres reperire grai. eāq; innumerabilib⁹ extulere laudibus. ac si nāe humane afflatu quodā di-

nino inspirata fuisset. ipsaz enī theriacā p̄ces n̄i tales ac tātas possidere vires agnouere: ut medicamib⁹ cā ingrediētib⁹ aut eorū pōderib⁹: ipse eēt eas oēs attribuē. sed facultates has ab eius forma ex mixtione surgēte attribuēdas esse ipsi theriace: quales nā suas quasq; res dotare solet. Cū igit inq̄ tātas ac tales theriace cōmoditates a p̄scis sapiētib⁹ attributas esse conspicerē: eāq; n̄is t̄pib⁹ in curandis morbis minime utilē experirer: mox defectu constituentiū hoc euenisse cognō. repli igit inter cetera plura apponenda que nō apponunt aut falso accipiuntur: illud culpabilr abesse: quo theriace vis potissima suscipit. v. z. troiscos theriacos. Pigmentarij enī ex medicorum ignorantia eos sic docentium: putant t̄birum vñum esse aial p̄ticulare ex quo theriaca conficitur. et nomē assumit. qd aial nō in italia sed in oriētis partib⁹. v. s. siriē. ac meridionalibus. s. in egypto: solā reperiri putant. ex quorū ignorantia theriace cōmoditatib⁹ tota iam pluribus elapsis t̄pibus caruit et caret europa. Ego igit vitatis amore et hominum cōi cōmoditate motus huic errori subuenire cogitavi. rōnibus et ueterum auctoritatibus ostendendo quid nā sit illud aial ex quo theriaci pastilli et theriaca conficitur: aliorum circa hoc latinorū peccata corrigendo. Et hac de cā n̄m hoc opusculū: de aiali pastillos theriacos ingrediente inscribendum esse putauī. p̄ quidem rei huius ueritatem eliciēdo dehinc aliorū peccata corripiendo. Quorū mī omnium inītiū a questione nois ipsius theriace et theriacalium pastilloz: et a fundamento theriace habendum puto. siquidem p̄ius theriace partitionem p̄posuero.

De duplici theriaca a senioribus et iunioribus concessa.

Eniores

nostri iuniores quoque duo medicamina uocauerunt theriacos. hoc q̄ppe absq; vipa cōfectū. illud vō cū vipa quā magnā gloriosam liberatricē uocauerunt. eas utraq; ad uenenorū curā aialiūq; uenenatorū morbus laudantes. Serapionis enim filius: Rasus et alibi et in Almanſore: haliabao. et Auicenna: Joānes filius Mesue: et alij plures arabes theriacā diateſaron: theriacā esdre: theriacā ex terra sigillata et alias plurimas absq; vipa theriacas in suis disposuere uoluntatibus. Neq; sola sine vipa cōposita: sed simplicia et theriacas nuncupauere. Auicēna enim 1º sui canonis libro. capite de squilla dixit. Et est theriaca uenenosio. De oppoponaco etiam scripsit. Cum aristologia ad p̄curas bibitum est theriaca. et similiter eius succus. Ceterū si alius inspexerimus a senioribus de hoc nomine illud idēz reperiemus. Plinius enim libro de nāli bystoria sic scripsit. Et ante discessum ab ortensibus vñam cōpōnē ex ijs clarissimam subtexemus aduersus uenenata aialia: incisam lapide uersibus in limine dei Esculapij. Serpilliduum denariorū pondus oppoponacis et milij tantūdem singulorū. trifolij pondus denarij. aneti et feniculi seminis et aneti et apij ouis denariorum senum et singulis generibus: erui farine. xij. bectusa cribrataq; uino q̄ possit excellenti digerūt in pastillos victoriatū ponderis. Ex ijs singulis. dantur ex ijs uini mixti cyathi terni. Hac theriaca magnus rex Antiochus aduersus omnia uenenata usus traditur. Quibus ex uerbis ligdo

patet nō solū arabes et iuniores latinos sed et seniores n̄os theriacas ea uocasse antidota que absq; vipera uenenatio obstat morib⁹. De eo aut qd ex vipera cōficit antidota nulla p̄culdubio ambiguitas vñq; fuit qn theriaca uocet. Et bec satis de duplici hac theriaca dixisse sufficiant. Unde ad hoc traxerit nomen mox dicendum est.

De etimologia huius nois qd est theriaca.

De nomē theriaca p̄fata utraq; significans theriacā: ab hoc greco noie θηρίον. t̄birion. aut nentri generis: et θήρ t̄bir masculini apud grecos ferā significat. scribunt aut per. θ. t̄b. et littera. η. ita. vñ m̄. ita littera. η. ita in. e. scribit theriaca per t̄b. et. in p̄ma syllaba. Hec igit sit huius nois qd est theriaca idubitata etimologia. Nec mireris si forte circa hoc nomē plus eo qd medicō attineat insudauerim. nō enim uerborū salent n̄i immemorūm. qui cū plures alibi: et etiā 11º de simplicibus medicinis libro scripsit. De noibus qd cōtendere nō oportet: sed ipsaz rerū disciplinā p̄tractādum: sed eo circa noia diutius disputaui qm̄ magna apud oēs fere gētes: incitia quorūdam qui hoc nomē t̄birus finxere pluribus iam elapsis t̄porib⁹: subsecuta est iactura. ut in posterū clarius fier. Uolo aut ex n̄c dictis hoc vñū p̄docuisse a quo nam hoc nomē theriaca ueram traxerit etimologiam.

Qd theriaca ab hoc noie θηρίον. t̄birion dicta: eo dicta sit q̄ ad ferarum uenenatarum curam instituta sit. nō autē eo q̄ fere eam ingrediant.

Quēru cū ab hoc noie θηρίον t̄birion theriaca deriuationes habuerit: supest ut agnoscat an eo theriaca dicat q̄ eius cōpositio.

nē θηρίον t̄birion. i. fera ingrediat. an pot⁹ eo q̄ aduersus ferās uenenatas instituta sit. Sed certū est si recte inspexeris: nō eo q̄ θηρίον t̄birion. i. fera eā ingrediat sic p̄ n̄cupatā inuenico. a iuniorib⁹ enī et seniorib⁹ tā latinorū

q̄ grecis q̄ etiā arabib⁹ plurima repta sunt uti scripsim⁹ antidota absq; fera aut vipa cōstituta. que in theriace noie uocabant. ut sup̄ius demonstratū est. Amplius si a cōstruēte aiali dici deberet theriaca: nō theriaca. id est feralis. sed vipina potius diceret. a noie enī cōponentis animalis p̄prio nō color rectius esset. p̄ hoc enī nomē θηρίον. t̄birion qd est fera nō magis vipam theriace cōfectionē cōstituere nos dociles faceret: q̄ aliam fere spēm. puta basiliscū. cū ipsa fera plurimas sub se ultra vipam spēs cōtineat. Eodē etiā dicat mō de pastillis quos Galenus Plinius et alij sapiētes uocauerunt theriacos. nō enim ab ingrediēte: q̄ sic vipini potius dicrentur: q̄ theriaci. sicut uere a pluribus dicunt pastilli: siue troisci ex vipis. cū enim theriacos audieris nō ab ingrediēte: sed ab eorū conferentia et officio sic dici putato. Jis igit rationibus ex orio assumptis: facile erit agnosce theriacā pastilloz: qz theriacos uel theriacales quo vis modo dicat cōfectos ex officio eorū et conferentia quā ad uenenata b̄it aialia: sic dici. nomē enim t̄birion siue fera cōe est. cois etiā est eorū cōferētia. ad oia enim uenenata cōferunt aialia. et ad hanc q̄ppe cōferētia nō solū post magne theriace cōposuionē in qua fera ingredit ipsa theriaca pastilliq; theriaci inuenti sunt: sed etiā repta fuerāt. Ceterum si specialr de theriaca magna cōtētiōse potius q̄ ueritatē inspectando: illud dicē uolueris: ne cōtētiōsus dicar: nolo in hoc t̄ne obstare inie: dūmodo non a p̄prio noie aialis ingrediētie. s. vipē: sed a sui ḡtis noie quod est t̄birion siue fera dici cōcedat. Cui inie Dumay arabe Andromachi expositi adhaesit cū dixit. Incipiamus ergo et dicamus quare dicat theriaca. Dico ergo q̄ ipsa noiat p̄pter duas causas q̄rū vna est p̄pter iunamētū suū ad p̄curā repta b̄itū uenenata. nō ipsa denoiant grece t̄biria. deinde subiūxit. Et est: supple alia causa cur dicat theriaca: qm̄ ipsa capite ex carnib⁹ viparū que sunt iterum de ḡte serpentum qui dicunt t̄biria. ac si diceret. Vipera cadit sub hoc genere qd est serpens. qui serpētes grece dicunt t̄biria. i. fere. igitur

De aiali theria

theriaca fm modū hunc theriaca dicitur qz viperam in se capir. cuius vipe genus est thirion. i. fera. et sic non a spali nōle qd est vipa: sed a gñis noie ingredientis aialis denotat. qd genus est thirion siue fera. qd nō assentire idocile est: si ea que supi disputauim recte qsqz itelliget: nolo tñ ut dixi huc amplius obstare iniectione in disceptatione noluz: cu3 in hoc libro medicis: nō in iis pñciosus videat. Et hec de cā huius noie theriaca dixisse sufficiat. qd oisculis ad rē ipsaz iā accedamus.

¶ Qd ante theriace magne cōfectionē duo eius p̄fuerāt fundamēta. i. mitridaticū antidotū. et pastilli theriaci. ex quibus duobus alijs quibusdā additis post hoc: inuenta est theriace magne cōfectio.

Atequā magna illa theriaca cōficta esset duo apud seniores repiebatur medicamina. qd duobus iunctis annexis: quibusdā alijs additis: ac pōderib⁹ alteratis: tanq̄ fundamētis suppositis: magna cōfecta est gliosa theriaca. Unde quoqz fuit mitridaticū antidotū. alterū pastilli theriaci. et paniculi et trocisci dicti. Mitridaticū enīz uel mitridates uel mitridates uel quocūqz talē dicat mō a mitridate rege nomē et originē aī theriacā magnā suscepit. dē enī hoc antidotū et alia ad uenena medicamina in sanctuarijs mitridatis regis in quibusdā cōmentarijs manu regis scriptis lūcta fuisse a Sene pōpeio. que p̄fecto toti humane nōie non minoris fuisse cōmodi: qd de suo regno victoria romano fuerit utilis impio. Sapienter enī vir phōdrūqz ac medicorū plurimū amatoz fuit. imensis enīz donis ac plurimo p̄cio Asclepiadē medicū ad se uocauit. qd suo frustratus sit p̄posito. Scriptū enīz in q̄t Aulus Gellius a Leneo Sene pōpei liberto: mitridatem illum ponti regē medicine rei et remediorū id genus solertem fuisse. ipm quoqz regē assiduo talis medicinarū usu a clandestinis epularū insidijs cauisse. tātaqz ipsius in medicaminibus tjs factis ex anatū pōricarū sanguine et alijs vis fuit: ut ipse scīs quoqz ultro et ostēdādgis uenenū rapidū et uelox sepe numero haussit. id tñ sine noxa fecisse. Hec de cā postea cu3 populi romani p̄lio victus metu sui in ultima regni refugisset: et mori tādē decreuisset: uenena uolentissima festinande necis grā frustra expert⁹ est suoqz ipse gladio uel alieno ut nō nulli dixerit se sponte trāsēgit. Hoc enīz factū est cū p̄us eodē ueneno et pelles ac filias ne in inimicorū manus redigerent enecasset. Sic igit mitridaticū antidotū nomē a Mitridate ponti rege et oīdā aī magnā suscepit theriacā. etenim ad uenena et ferarū dictus sanandos utebat. de quo Celsus ait. Nobilissimū autē est mitridatis antidotum. qd quodidie sumendo rex ille dī aduersus uenenorū pericula tutū corpus suū reddidisse. de hoc antidoto Plinius etiam ait. Mitridaticū antidotū ex reb⁹ 54^{or} componitur. de quo etiaz Galenus dixit. Aliunt autem et mitridatem illum generosum bellatorem theriacam quidem non accipientem: nōdē enīz erat inuenta sed antidotum assumentē multē mixtionis. et ipso noie eius uocatum. mitridates enīz nosat. filius etiam Serapionis scripsit. Et p̄ illud postq̄ probauit illud mitridates rex ponti: et nominauit suo noie et cōposuit ipm. Auicenna etiam 5° sulcanonis. Cōfectio mitridati nobilis est cōfectio quam fecit mitridates rex ponti et noiauit suo noie et composuit ipsum. liquet ergo ex ijs mitridaticū antidotum nomen et ortum a rege mitridate traxisse. habuisseqz originem anteq̄ theriaca magna conficeretur. Eius uō mitridatis neqz vna rep̄tur descriptio. que uō regis fuerit difficile est agnoscere. nam Cornelius Celsus vna ex. 40. fere posuit. Plinius ex. 54^{or} dixit componi. si uerba scripta mendosa non fuerint. Serapionis filius et Auicenna vnam quam cōem appellant: alteram quāz dicunt fuisse Galeni a cōi tresdecim subtractione consistētem: que in paucis ab ea que Celsi discrepat: mitridatis posuere descriptionem. tūz igitur tot ponant: difficile erit agnoscere que nam fuerit illius regis comp̄osio. Ceterum cū nostra ad p̄ns de hoc non sit intentio: ulterius de ijs non disputabo. de mitridate enīz bec deduximus non qd de eo in hoc

libro sit nostra intentio: sed ut quisqz noscere possit mitridaticū antidotum magne theriace fundamentū: eo enīz theriacisqz pastillis assumptis: alijs quoqz quibusdā additis: et ponderibus alteratis: magna ab andromacho cōfecta est theriaca. Pastilli enīz theriaci: uel saltem vipere caro oī p̄parata mō quo pastilli conficiunt absqz pane qui siccitate sua pastilli formā cōponit et cōseruat: a seniorib⁹ aī theriacā magnā inuenti fuerāt. Dioscorides enīz anacarbēsis qui cum Cleopatra sub Antonio clariuit eisde3 fere t̄pibus quibus mitridatis medicamē ortum ac nomē habuit: vipere carnē abscissis extremitatibus cū oleo uino aneto et sale coctā: in plurib⁹ cōmēdauit morbis Juniores enīz nō aliquid qd panē addidere ne siccitate panis malaxante paniculi aptius cōficerent: et cōseruarent. de quibus Plinius libro. xix. dixit. fiant ex vipera pastilli qui theriacū uocant a grecis: ternis digitis exemplis interaneisqz et linore spine adherente. Reliquo corpore in patina ex aqua et aneto discocito: spinisqz exemptis: et addita similagine: atqz ita in umbra exsiccatis pastillis quibus ad multa medicamina utuntur. Nec solum viperarum carnibus ad talia medicamina utebantur seniores: sed ex scutoribus serpentibus nonnulla etiam pernitiōsa p̄fisci fecere medicamina. de hoc enīz Aristoteles: in octauo de hystorijis alium libro scripsit. Aspis enīz anguis ex quo medicamēto putrificum illud componunt in affrica gignitur. cuius ictus nullus remedium est. Solebant et serpentes ad medicamenta pigmentarios uinas carcerari: de quo idem ait. Diu est serpentes et pbalangia uiuere possant sine cibo. quod ex ijs que pbatma copole idest pigmentarij alunt perpendi potest. Sic itaqz seniores nostri etiam ante theriace cōfectionem serpentibus et viperis ad medicamēta utebant. quade re duo bec p̄fata. i. mitridaticū antidotum et viparum caro p̄parata: ante theriace cōfectionem p̄fuisse constat. Andromachus igit vir certe peritus in arte: mitridatem ad uenena plurimūz cōferre cognoscens: cum ad bec potissime fuisset inuentus: ad ictum uō serpentum non esse efficacem: noscens etiam vipere carnem sic p̄paratam comestam p̄ter alias conferentias moribus etiam uenenatorum aialium plurimum auxiliari cum ipsa similitudine quadā eis associet: et eaz uenena ad exteriora deducat: mitridatē et viparūz carnes p̄paratas cōiunxit. additisqz nōnullis alijs et ponderibus alteratis theriace cōfectionem nedū ad uenena et alia plurima sed ad serpentum maxime viparum ictum diuino quodam afflatu cooperante p̄fect. De quo Joānes Serapionis filius. Mitridates ergo permiscuit oīs istas et fecit ex eis medicinam vnam sperans qd sit cōferens oibus uenenis pernitiōsis. Et post illud andromachus et c. cum addidit in numero medicinarum et minui fecit cōfectionem que nominatur theriaca. Et mitridates non permiscuit aliquid ex carne viparum: nisi parūz. nisi in medicinis alijs que non sunt in hac cōfectione. propter illud facta est theriaca iuuatiua ualde ad moidicationē viparum supra iuuamentūz mitridati. Auicenna etiam q̄to sulcanonis libro dixit. fuit ergo ipsum theriaca in illo tempore. deinde postq̄ accidit andromacho illud qd experitus fuit ipm super iuuamentum carniū serpentū et aliarū: addidit in eo trociscos de viperis. et alteratum est parum per additionem et diminutionem. fuit ergo theriaca magna in multitudine iuuamenti. uerū tamen theriaca magna est magis iuuatiua ipso in re vna et est uenenum serpentum. ijs igitur clarissime demonstratum esse puto mitridaticū antidotū theriacosqz pastillos ante magnam p̄extitisse theriacam. fuisse qz fundamentum magne theriace. Patuit etiam andromachum eum fuisse qui primo mitridatico antidoto pastillos illos coniunxit. ita ut quibusdā alijs ad bec additis: pōderibus etiaz nōnullis uariatio magne theriace cōfectio ab andromacho p̄fecta fuerit: uenenis oīb⁹ ac alijs pluribus ut mitridates: serpentum tñ ictibus et potissime viparum supra mitridatem p̄bens auxilia. Quibus batenus pertractatis simul cum nominis ratione ac etimologia et theriace biparti.

ta diuisione: nunc ad aial ex quo theriaca conficitur quod est il-
lud de quo in hoc libro est principalis intentio accedamus.

Quod aial ex quo theriaci pastilli et ipsa conficitur theriaca est
vipa. et quod a compositione dictorum cognoscitur pastilloz: et non ab ipso
rum nomine neque a nomine theriace dignoscatur.

Eposita igitur ea theriaca que absque
feris conficitur: ea vero assidue

puta que cum scardis carnibus componitur: disputanda pu-
to que nam sit ea fera ex qua theriace perficitur confectio.

Et cum latini fere omnes qui de re hac aliquid dixerunt:

peccati aliquid et alter altero gustus: deliquerint: idcirco in pri-
mis rei veritas discutienda. qua discussa eorum peccata facile
erit corrigere. Huius igitur indagationis initium hinc accipiendum
puto. vix unde nam cognitio fere theriacam ingrediens mutanda
sit. an videlicet a nomine theriace seu theriacali pastilloz: vel po-
tius ab aliquo alio sumi debeat. Dicimus ergo quod non a nomine
theriace nec pastilloz theriacali prefatur aial cognosci ualeat.
per illa enim nomina sola accipimus feram: per hoc nomen grecum
φιλον οφιδιον significatur φιδιον enim grece latine fe-
ra. hec autem cognitio nimis generalis est: nisi que sit illa fera di-
gnoscatur. que etiam de importunitate cum ne etiam nimis in-
noce curiosus videatur: hoc cedere: quod a componere hec nomina ad-
damodo sumpta sunt: non ea propter ab illis nominibus plena ipsi
us aialis theriacam confectio habebit cognitio. sed generalis sola
Ab alio igitur necesse est ipsum plene cognoscere aial quod a nomine
theriace uel theriacali pastilloz. est enim ut dixi nimis gene-
ralis cognitio que ab illis nominibus accessa est. sed spatiosius ac ple-
na huius aialis cognitio a prefatur troiscorum compositione su-
mitur. Sapietes enim eos componentes troiscos non generali con-
tenti sunt nomine: sed nomen aialis propriius ligido exprimeret. dicen-
tes. Accipe vipas. Dioscorides enim scripsit. Uipe caro cocta
si comesta fuerit etc. Et parum post. Oportet autem postquam deco-
riaueris ipsam abscindere caput et caudam etc. Plinius etiam di-
xit. fiunt a vipa pastilli qui theriaci uocantur a grecis. Gale-
nus etiam ad Paphlagoniam ait. Paniculi vero theriacales sic con-
struuntur. accipe echinas flauas. echinas enim grece et echidna vi-
peram significat. De commoditate etiam theriace post scylliticos
paniculos dixit. Deinde post hec opus accipe echidnas et
sufficiat etc. Iohannes etiam Serapionis filius scripsit. faciem
troiscorum de vipis. quoniam nos recedimus a reliquis speciebus serpē-
tum eligimus ex eis genus notatum vipa. Rasis etiam in Al-
masore ait. Troisci de vipis. sumantur uipe femine. Auicenna
etiam quoniam sui canonis libro. Ars troiscorum de vipis. Ac-
cipiantur uipe cum est finis ueris. Ex quibus ligido patet non feram
in genere ex eorum compositione sed vipas in specie sumendas
preceptum fuisse. Quare a troiscorum et theriace compositione non
a theriace nomine siue theriacali pastilloz aial theriacam in-
grediens cognosci debet. per illorum enim compositionem viperam.
et per illorum nomina solum feram cognoscere ualeamus. Ut igitur di-
gnosci possit que sit vipa: et ab alijs discernatur serpentibus de ip-
sis serpentibus necesse est pertractare.

De diuisione trium nolum. scilicet aial. fera. serpens. et de tripli-
ci aialium uenenatorum naturali gradu: et alijs diuersitatibus
ueneni ab accidentibus sumptis.

Quam de serpentium speciebus ut ex ceteris sola
eligatur vipa disputandum sit: ad ho-

rum certam doctrinam utile fore existimo quoniam
notius diuisiones in serpentis nomen terminantes: et
serpentum in gradus diuersos partitiones prodocen-
das esse. Dicimus igitur cum Aristotele cum alibi plures in libro
de animalium partibus: quod aial ex prefatur motus quadrupliciter diui-
datur. in gressibile quod pedibus graditur ut homo. in uolatile quod
alio uolat. ut palumbus. in natantia ut pisces. et in reptile ani-
mal quod uentre serpit absque pedibus. quod quod a nam concessum fue-
rit unum aial duobus posse uti beneficijs. Depositis igitur tribus
solum reptile nunc nunc sit cure. Dicimus etiam quod aial aliud fera
dicitur. alia animalia ceteros siue non fere. fere dicuntur anima-
lia que dentibus uel ictu in alias ceuunt aialia. Non fere vero

strarie. mansuetudine enim quadam non predite sunt. fere etiam
distinguitur. nam alia est que uenenata dicitur. ut basiliscus. aspidem.
vipa: que humane nature ac aialibus ueneno infesta cogno-
scuntur. Alia vero sine ueneno ut leones canes non rabidi. fere
uenenum huiusmodi alia est reptilis ut aspidem. alia vero alio incedens
motu. ut scorpio lacerta et similia. Reptilia sunt ea que serpē-
tes alio uocantur nomine. de quibus solis alijs abiectionibus habent.
dus est sermo. hec igitur nomina. animal. fera. serpens. secundum ma-
gis et minus commune se habent adinuicem. Nam sub aiali est fe-
ra. sub fera autem est serpēs. sub serpēte autem plures sunt species: de
quibus nunc agendum est. Id autem quod de his serpentibus antequam
ad unamquamque earum fiat accessus pertractandus puto: sunt
eorum in ueneno gradus diuersi. Sunt enim nonnulli que ad
tres usque horas post ictum necant. et hic primus uenenatorum
dicitur ordo. ut basiliscus. aspidem. et alie plures. Sunt et alie que
paruo admodum aut nullo nocent ueneno. ut anguis in italia.
qui cum mortuum uenenatum non habeat iram concitatus siue
uenenatus. in quo etiam genere nonnulli ponunt dracones qui
solo mortui uulnere potius quam ueneno uel forte pauco nocent.
et iste sit ordo tertius. Secundus autem inter hos terminos me-
dius eandem est que usque ad septimam horam differunt necem
ut in dicendis fiet manifestum. hec igitur sit serpentum a propria
natura sumpta diuersitas. Non paruum quoniam ab alijs quod a
propria natura serpētes in gradibus uenenorum capiunt diuersi-
tatem. sicut a regione loco sexu. animi passionibus. repletio-
ne uel inanitione. tempore anni. A regione quidem et loco. quo-
niam loca motuosa aspera et regio calida nimis uenenosissi-
ma producit animalia. de hoc enim Aristoteles octauo de hy-
storis animalium libro dixit. Mors etiam diuersitatem loci
efficit. ut montana et aspera suas bestias reddunt et aspectu
effratiores et viribus robustiores quam plana et molliora. et pa-
rum post hoc. Anguis quoque ictus per loco plurimum diffie-
runt. aspidem enim anguis ex quo medicamentum illud putrit
cum componunt in affrica gignitur cuius ictus nullus remedi-
um est. Cornelius etiam Celsus libro quinto cum de aspidem cerasse.
dapsade. emoroidem. chelindro locutus esset: subiunxit. Ue-
rum hec genera serpentum et peregrina et aliquando magis per-
nifera sunt: maxime que estuosis locis gignuntur. Italia frigidi-
oresque regiones hac quoque pre salubritatem habent quod mi-
nus terribiles angues edunt. Strabo etiam inquit. Anima-
lia quoque sua habet ichneumonem et egyptiam aspidem: que
proprium quiddam habet preter alias aliorum locorum. affrica
enim animalia producit uenefica que alibi uel paruam uel nul-
lum habent uenenum. et hoc suo contingit caloris feruore. de
quo Lucanus inquit. Uos quoque qui ceteris innoxia nomi-
na terris Serpitis aurato nitidi fulgore dracones. Letiferos
ardens facit affrica. A feru. quoniam masculi seniores siue
femine. et forte femine pluribus dentibus plura infigunt vul-
nera. A repletionem vero inanitionem quoniam que ieiune sunt
pnicatores sunt. Inde Celsus. Illud ignorari non oportet
omnis serpentis ictum et ieiuni et ieiuno magis nocet: ideoque
perniciosissimi sunt cum incubant. hac etiam de causa uipe-
re quas ad pastillos uenantur theriacos incarcerationi minime
debent. sed captis ipsis mox interfici. Ab anime vero passionibus
eo quod irati maiori inficiunt ueneno. Inde Plinius. Anguis qui
de sui natura minime uenenosus est cum ira concitatur uene-
natus efficitur. capitur autem hic anguis non put commune no-
men est ad serpentes: sed pro una serpentum specie hominibus
fatis familiaris. Ipsi itaque in communi quodam sermone de serpē-
tibus pertractatis: ad unamquamque speciem nunc descendendum est.
eas tamen sic discutiendo ut intranea et externa disponantur
accidentia. uoco autem intranea ea que serpentis corpori in-
sunt. externa vero accidentia hos uoco effectus quos extra in
alienum ab eis efficiunt corpus. Adducam etiam nomina
que latinis familiaria sunt et forte a grecis tracta. Corrigam
quoque ea nomina que in libris arabicis in latinam deducta
sunt linguam corrupta reperiuntur. non pretereundo etiam quoniam
eos corrigam auctores qui idem animalia diuersis nuncupant

De aiali theria

nomini bus vicio forte quandoq; interpretum diuersa esse putauerunt animalia. Jis enim satis ad ulteriora fiet accessus. Nec miret quis si de solis hic agam serpētib; pbalan gias scorpiones lacertas rabidū canem & talia p̄mittēdo. nō enim de oī ueneno agere est mibi mens animalis: sed de serpētib; solis. ut eam serpentis spēm eligere ualeamus ex qua illa gloriosa theriaca cōfecta fuit a senioribus.

De serpentis notitia ex signis exterioribus & interioribus sumpta. Et p̄mo de basilisci notitia.

Basiliscus serpens est a regis nomine nomen assumens βασιλεως. Enī grece rex latine. hic enī regali nomine neno: & scribendi ordine: ceteros merito antecedit. Interiora signa. Color eius ad nigredinem & citrinitatē declinans. Super caput: qd̄ caput habet acutū: maculas in modum diadematis habet candidas. habet & oculos rubeos. lōgitudō inq̄ Solinus semipedalis. Auicēna vō dixit eē duorum palmorum. Externa signa. Omne animal sibi p̄pinquum terref & stupefit. Amō sibilō & visu certa interficit distātia. morsu etiam & tactu necat. olim lancea q̄spiam eum tangens: ueneno lanceam subeunte mortuus est ipse & equus: eo milite equum tāgente. cum vō momorderit animal morit statim corpore liquefacto & inflato. Quinetiam morit tangēs ab eo mortuus animal. Imo qd̄ plus est terram polluit & exurit. herbas extinguit. arbores necat p̄pinquas auras corrūpit. ita ut aues illac uolantes decidāt & pereant. Dicitur q̄ media parte serpit: anteriorem medietatem excelsus deferēs. Mustelle sole ijs obstant. tunc potissime cum esu rutes ueneno se tueant. Izhoc de aspide alij dixerint. Nascitur in cirenacalib; prouintia. De hoc serpente Lucanus inq̄. Sibillaq; effundens cūctas terrentia pestes. Ante uenena nocens late sibi submouet omne: Uulgus & in uacua regnat basilisc' barena. Et alibi. Quid prodest miseri basiliscus cuspide muri Transactus. uelox currit per tela uenenum. Inuaditq; manum quam protinus illerectō: Ense ferit totoq; simul demittit ab armo. Plinius libro. 29. dicit olfatu interficere & eā serpentes fugere. De hoc etiam serpente Nicāder poeta grecus libro theriacorū metro scripto: cecinit. Et plurimi tā p̄bīlosophi q̄ medici & Salenus & alij de hoc scripsere serpente. Et est de p̄mo ueneno genē p̄mum animal.

De notitia serpentis dicte cathoblepas.

Cathoblepas q̄si deorsus aspiciēs spēs est. Interna. Eius lōgitudō p̄m Auicēnam est a cubito vno usq; ad cubitū & semis. Izhoc aliorū auctoritate dixerit: alij vō dixerunt modicam esse feram. Caput p̄grauē egre ferens idq; deiectum semper in terram. inde cathoblepas dicit. & ceteris membris iners. Externa. Morsu visu ac sibilō ut basiliscus necat. animal enim ab eo percussū dissolutū moritur. quinetiam morit quod ei vicinum fuerit. Nascitur in hesperia ethiopia prope fontem qui nigris dicitur nili caput ut alij putant. hunc serpentem Auicenna libro canonis quarcobarmene uocat. Et hec in p̄mo est uenenatorum genere.

De notitia aspidis serpentis.

Aspis serpens est. Interna. Color eius cineritius: ad acuitatem declinans. oculi eius app̄me luminosi. Collum tumidum. Lōgitudō a tribus usq; ad quinque cubitos. Nicander vō ut etiam Strabo refert: aspidis vnaq; dicit esse spēm que palmario est. & beccelerius interficit. alteraz vō passus lōgitudinē. Cutis eius aspera & sicca. inde dicitur aspis sicca. Oculos natura habet bebetes nō in fronte sed in tēporibus. auditu itaq; sepius q̄ visu excitat. Externa. Color p̄cussi alterat. Mēbrorum stupefactio & frigus. plurimus singultus. & uehemēs dolor. & tandem somni p̄funditas. & palpebrarū clausio. de qua Lucanus. hic que p̄ma caput mouit de puluere tabes. Aspide somniferam tumida ceruice leuauit. Plenior huius sanguis & crassi gutta ueneni. Decidit in nulla plus est serpente coactum. Ubique nascitur.

sed que in libris aliquid in se habet singulare de quo ait Aristoteles octauo de animalium hystorij libro. Aspis enī anguis ex quo medicamentum illud putrificū componunt. in affrica gignit. cuius icui nullum remedium est. Et Strabo de affrica loquens dixit. Animalia quoq; sua habet icbneumonē & egyptiam aspidem que p̄p̄ius quoddam habet p̄ter alias aliorū locorū. & est in p̄mo ueneno gradu.

De notitia serpentis expuentis.

Pthias a p̄thio qd̄ est expuo: eo q̄ obuiant sp̄tum obiciat uenenosum. Nec est aspidis species inde Plinius de urina loquens. Verum ex ijs que refert p̄bas sit: impubium puerorum cōtra saluas aspidū quas p̄thiadas uocant quoniam uenena in oculos hominū expuant. Interna. Color eius uti color superioris aspidis: eius lōgitudō est usq; ad duos cubitos. Externa. In initio quandoq; intestinorum sentit dolorem. & cogit egruz ad uomitus puocationē. sequunt etiam accidētia p̄fata de aspide. & colli torio & spasmus & inordinat' pulsus. que serpens non expuendo solum sed etiam mordēdo interficit.

De notitia serpentis byrundinis.

Byrundo serpens est. Interna: byrundinis habet colorem. inde byrundo dicit. Longitudo est cubiti vnius mensura. Externa. Magnitudo doloris. Immensus cordis pulsus. Corporis alteratio. Mēbrorum frigus & stupor. Somni profunditas. & palpebrarū clausio. est de uenenatis in ordine p̄mo. cum ante duas interficiat horas.

De notitia cerastis duo habētis cornua.

Cerastes dicit ab hoc nomine qd̄ est κερας ceras qd̄ latine cornu significat. Sunt aut duo serpentū genera habentū cornua. quedam enim quaterna cornua habēt geminata. ita ut octo videant cornua. qd̄ visa locū dum apparet. Alia vō duo t̄m habent in capitis anteriori parte cornua. Izhoc ijs aliquibus maiora aliquibus minora reperiunt cornua. minora quippe cū post casum maiorū maiora subcrescant. Interna. Sunt due p̄fate super caput eminet. color est cineris color. sub uentre squamine sicce super terram in incessu stridentes. Dentes equales. lōgitudō ab vno usq; ad duos cubitos. Externa. Dolor icus est tanq̄ acus aut clauis in fusi dolor. Et corpori grauitas maxima succedit. labia inflātur. accidit uertigo. oculorum tenetio. & ratio destruitur. Et est de p̄mo ueneno genere. Reperti sunt etiam serpētes: duo habētes cornua: thebas sacri dicebantur: hominibus minime noxi. de quibus Hero dotus in secūdo ait. At circa thebas sunt sacri serpentes nil omnino hominibus noxi. pusillo corpore. binis p̄dicti cornibus: e summo uertice enatis. quos defunctos in iouis ede sepeliūt. huius enī deo sacros illos esse predicant.

De notitia cerastis quater gemina habētis cornua.

Aliud vō genus cerastis earum est serpētum: que quater geminis redimūtur cornibus. Interna. Sunt octo p̄fata cornicula. de quo Plinius. Cerastes corpore eminere cornicula sepe quadrigemina quorum motu reliquo corpore occulto sollicitent ad se aues. Solinus etiā. Ceraste p̄ferat quadrigemina cornicula. quorū ostentatione uelutiesca allicitas aues perimūt. nam reliqua corporis de industria barenis regit. nec ullum iudicium sui p̄bent. nisi ex ea parte qua inuitatis dolo passeribus necem perpetuaz aucupētur. Spina eius cartilaginosa ac flexibilis. inde Lucanus. Spinaq; uagito torquēte ceraste.

De notitia emoroydis.

Emoroydis est serpens nomen trahens ab effectu. aema enim grece sanguis reo vō fluo. Interna. Huius serpentis color est barenosus: punctis nigris & albis insignitus. magnitudine minor est vipera. Caput & cauda sunt minuta. eius cutis aspera barenosa. eius lōgitudō est cerastis lōgitudō: duo habētis cornua. & quibus earum color sit plurimum barenosus quādoq; tamen sunt

nigri rubei et albi coloris. et super eorum capita sunt squame albe incisae. et eorum incessus est cum strepitu. qualis fit cum folijs: maxime siccis. hoc autem fit ex nimia corticum suorum ueterum siccitate. Notus etiam illius serpentis est tardus: ponderosus: et dentes habet equales. Externa: Huius serpentis morsu sanguis undequaque fluit. nec sili ualer. Quia enim parte liquoris natura fluere solebat: ea sanguinis perficitur unda. Dissolutio etiam uenarum orificijs sanguis inde omnis emanat. Ex spirituum libris membris sanguinis sputum ex oculorum angulis cruor. ex stomacho fit sanguinis uomitus. fit enim in stomacho dolor incessabilis. Et percussus locus apostemat. denigratur. et ex eo res parua currit: et aquosa. Venter soluitur. constringitur anbelitus. Urine difficultas. Vocis abscissio. Memborum mollificatio. Oblivio. Spasmi. Cadunt dentes: et moritur patiens. hos serpentes habet fadium et sabiu uel tale similitudine cupauit Auicenna. De qua serpente Lucanus scripsit. Et non stare suum miseris passura cruorem. Squam miseris ingens emoroy explicat oibes. Rursus. Impleuit dentes emoroy aspera tullo. Utque solet pariter totis effundere sanguis Coritij pressura croci sic omnia membra. Emisere simul rutilo pro sanguine virus. Sanguis erat lacrimae quaeque foramina nouit. Humor ab his largus manat cruor ora redudant. Et patule nares sudor rubet omnia plenis. Membra fluunt uenis. totum est pro vulnere corpus. Hunc serpentem in primo uenenatorum posuerunt ordine.

De notitia serpentis qui dicitur seps.

Seps serpens a sepo quod est putreo dicitur: quasi morsu animal putrefaciens. hunc uocat Auicenna sefir. leui enim ictu tota putrescit caro. Interna. Caput eius est latum. Collum paruum. cauda breuis. rotundus uenter. magnitudo ad cubitum. Super eius corpus sunt lineae diuersi coloris. eius incessus non est ut recte incedat sed seipsum incedit contrahendo. Externa. Morsu suo gignitur apostema cum ingenti dolore: percussio caro conteritur. et post hec totum putrescit corpus et in virus uertitur. Et capilli cadunt. De hoc in aliquos Aristoteles octauo de hystorijs animalium libro dixit. Serpens quidam minutus est quem aliqui sacrum appellat quem angues premagni fugiunt. magnitudo huius ad cubitum. species hirsuta quicquid momorderit continuo circiter putrescit. quod nonnulli uerba Aristotelis non de hoc: sed de basilisco intelligi debere dicant. de quo Lucanus. Ossaqz dissoluens cum corpore tabificus seps. Rursus. Sed tristior illa mors erat ante oculos. miseriqz in crure sabelli Seps stetit exiguus quem flexo dente tenaces. Anulsiqz manu pilos affixit harene. Parua modo serpens: sed qua non ulla caueter tantum mortis habet: nam plage prima circum fugit rapta cutis pallentiaqz ora retextit. Jaqz sinu laxo nudum sine corpore vulnus. Membra natat sanic: sure fluxere sine ullo Tegmine poples erat femor quoque musculus ois. Ligetur pro nigra distillantinguina tabe. Dissiluit stringens utrum membrana: fluuntqz viscera ne quantum toto de corpore debet. Effluit in terras seuis sed membra uenenum. Decoquit in minimam mors strabit omnia virus. Vincula neruorum. et laterum contexta cauumqz. Pectus intrususqz fibris vitalibus omne. Quicquid homo est aperit pestis hauria prophana. Morte patet. Manat humeri fortisqz laceris. Colla caputqz fluunt. Albertus alem anus de hoc errauit serpente credens sefir uocatum ab Auicenna diuersum esse a sepo. de eis distinctum faciens sermonem cum eadem tamen esset serpens. ueluti per sua patet signa interna et externa.

De notitia iaculi serpentis.

Jaculus ab eius effectu nomen suscepit. Sunt enim serpentes quos Auicenna uocat chafesari et alzararati. Interna. Magnitudine sunt breues minuti: ad rubedinem declinantes. calidi ualde. Externa. Sunt uelocissimi ictus. subeunt enim arbores et tanquam iacula obuiantibus se obiciunt et feriunt. Ex eorum morsu ingens fit dolor

in loco. et ad totum procedit corpus. et mors subsequitur. De quo Lucanus. Ecce procul scevus sterili se robore tenax Torfit et immisit iaculum uocat affrica serpens. Perque caput pauli transactaqz tempora fugit. Nil ibi virus agit. rapuit cum vulnere fatum. Solinus quoque de hoc ait. Jaculi arbores subeunt quibus vi maxima turbinati penetrant animal quodcumque obuium fortuna fecerit.

De notitia amphibis bene serpente.

Amphisbena serpens est. Interna. Duo utique dam dicunt habere capita. id est nonnulli hoc negauerunt: dicentes unum habere caput. sed eiusdem esse grossitiei et in medio et utrisque extremitatibus. Et qui duo ponunt capita eum dicunt circulatione tractibus utrinque procedere. et inde nomen suscepisse ab amphibio quod est circum et ueno quod est uado. huius uocat Auicenna corrupto uocabulo. anchefimen. et saliens ad duas partes: id est utrinque procedens. De quo Lucanus. Et gravis in geminuz surgens caput amphisbena. Solinus etiam. Amphisbena conuergit in caput geminum. quorum alterum in loco suo est. alterum in ea parte qua cauda. quae causa efficit ut capite uterque serpens nitibudo serpat tractis orbiculatione.

De notitia serpentis dipsadis.

Dipsas serpens est a dipso id est sitio. eo quod siti summa moribus afficiat. Interna. Caput eius paruum. et collum grossum. a collo grosso gradatim ad caudam procedens subtilem. Color postremi eius usque ad caudam ad nigredinem declinans. Eiusque longitudo est palmi uirgine: et super eius corpus plurima cernuntur uestigia nigra. In incessu suam quaerit caudam. Externa. Eius ictus animalis corpus et uentrem incendit et adurit. sitimque ualidissimam inducit. adeo ut aquam bibens plurimam adhuc bibere non cesset. nec liquor ullus sudore aut urina exit. Inflatur potius uenter totus: et bibita aqua per uenas corporis et loca currit uacua. De hoc serpente Lucanus ait. Signiferum iuuenem tireni sanguinis auluz. Torta caput retro dipsas calcata momordit. Uix dolor aut sensus dentis fuit ipsaqz leti. Frona caret inuidia nec quicquam plaga minatur. Ecce subit virus tacitum. carpitque medullas. Ignis edax: calidaque incendit viscera tabe. Ebit humorem circa vitalia fulum. Pestis et in sicco linguam torere palato. Lepit diffessos iret qui sudor in artus. Non fuit atque oculos lacrimarum uena refugit. Non decus imperij non niesta vita catonis. Ardorem tenuere virum quoniam spargere signa auderet. totisqz furens exgreret artus. Quis poscebat aquas sitiens ne corda uenenum. Ille uel in tanaym rodanum padumque arderet. Nilumque bibens per rura uagantem. Nec sentit fatique genus mortemque uenens. Sed putat esse siti. Huius serpentis Plinius reminiscitur dicens. Unedenes serpentum uenenis resistunt: maxime sepis dipsadis et vipere. Et alibi. Illita scilicet lauri folia cortex et bacis serpentum uenenis resistunt maxime sepis dipsadis et vipere profunt.

De notitia serpentis dicti chersidros.

Chersidros serpens est: ab hoc nomine chersidros dictum. quod terram proprie insultum significat. et idcirco aquam. eo quod in terra et aqua communiter conuersetur. Interna. Minor est surda alesiati inquit Auicenna. et latioris capitis et eius morsus deterior et nocibilior. Externa. Ab eius morsu ingens dolor incipit. et inflatur. post hoc viridis fit locus. et corrodit. ad hec uertigo accidit. cholere fetide uomitus. inordinatus motus. virtutis debilitas. Et est de primo uenenatorum genere. cum ut plurimum in tertia perimat hora. Et si forte euaserit tunc fuit cum aquosus momorderit. tunc enim minus est perniciosus: uel forte euadit quia patientis virtus fortis. et idcirco forte euaserint ueneno: ab alijs tamen non euadent morbis. In quos ex eius morsu sepe incidunt. Hunc serpentem scriptorum errore in quinto canonis libro reperio scriptum. kedusiolurus. In eodem etiam capite andrino reperitur. sed andrius nihil ad

De aiali theria

hoc pertinet capitulum. est enim corruptum nomen ed endris siue endris dici debeat. quod est serpentis nomen in aqua habitantis. Nam en idem quod in. idos aqua. De illo chersidroserpente dixit Lucan⁹. Nar⁹ & ambigue coleret q firtidis arua Chersidros. **De notitia bidre.**

Bidra seminetbidrus masculi: nomen est serpentis cuiusdam. qui aquam colit. Chersidros autem ille erat serpens qui terram & aquam habitabat. quous Aui- cēna dixerit endrim esse cum in aqua habitaret. chersidrum cum in terra. quod de chersidro falsum est uti superius dixi- mus. Dubitat enim Aui- cēna in eodem capite de bidra: an idem sit cum endri. dicimus ad hoc q nomen hoc nobis in- dicat. Endris enim uelenidris. in aqua significat. En grece. in latine. idos do aqua. a quo nomine idos bidrus & bidra de- rivantur. Huius autem serpentis in aqua habitantis inter- num signum est q anguim est pulcherrima. Externa. Lo- cus ictus tumescit & eius tumefactio dilatatur. & color loci percussus offuscatur. a quo plurima humiditas fetida ualde & nigra egredit^r & eius curatio prolongat^r. & sit difficilis. Fin- git^r quoqz bidra monstrum in lerne palude multoz capitu^m cui tot adna scebant^r quot amputabant^r capita. pntiosa res hominibus. demum ab Hercule ictu clauē pēssa fuit. post hoc sagittis ferijt. nouissime eam igne in solitis caucernis co- clusam penitus consumpsit.

Scitale De notitia serpentis scitale dicti. serpens est. Interna. Varietate tergi tanta ptesulget. ut notarum grana videntes resar- det ab itinere. Incessu piger est. inde quos sua motus tardis- tate atsequi neqz miraculo sui capiti stupentes. ut inqz So- linus. Validus est hic serpens adeo ut solus inter serpentes suas exuias nō ad uer aut autūnū ut ceterē serpētes depo- nat. sed hyeme. De quo Lucanus. Et scitale sparsio etia nūc sola puinio. Exuias positura suas. De quo etiam Plinius nōnunqz mentionem fecit.

Cylidrus De notitia cylidri serpentis. serpens est a cylidris. id est uoluo. qui parte qua trāsire ea fumū emittit. Inde Lucanus. Lactiqz via fumante cylidri.

Chencris De notitia serpentis chencris. serpens est: ab hoc nomine chēctros id est milium dicta. eo q sit milij coloris. In- terna. Color eius propter citrinitatem est quasi milij color. sed paruis ac pluribus tingitur nonis. eo qppe modo quo la- pio ophytes plurimē ornatur maculis. quo ornatu similitu- dine a serpente sumpta a serpentis nomine nomen assump- sit. ophytes enim serpens dicitur. Unde Lucanus. Tractiqz via fumante cylidri. Quam semper recto lapsurus limite chencris. Pluribus ille. notis uariatam tingitur aluū. Quā paruos anctus maculis thebanus ophytes. Externa signa sunt. Quontiam ei qui ab eo morsus fuerit accidentia ma- larum eueniunt viperarum.

Natrix De notitia serpentis natrix. serpens est qui aqo suo in facit ueneno. de quo Lucanus. Et natrix violator aque.

Amodites De notitia amodites serpentis. serpens est ab hoc noie ammos: id est barena dictus. eo q barenam fodiat & ingrediat. barenēqz colorem habeat. Interna. Color eius uti diximus est barenecolor. Et super eorum corpora sunt uestigia. longitudo eius usqz ad cubitum. Externa. Locis mollis ueuementer dolet & magno tumescit apostemate. Et ex eo currit virus. & in tertio interficit. & mora eius est post septimā. Et de hoc dixit Lucanus. Cinicolor exustis atqz in- discretus barenis Amodites De hoc etiam Aui- cēna sub no- minibus corruptis. amudurus & canbarus.

Pbareas De notitia serpentis pbaree. serpens est qui reliq corporis parte ele- uata: sola serpi cauda. Inde Lucanus

Et contentus iter cauda sulcare pbareas.

Prestes De notitia serpentis dicti prestes. serpens est. pūstir enim facem signi ardē- tem. Quem percussit ut inqz Solinus di- stenditur. enormiqz corpulentia necat. Lucanus etiam ait. Nasclium marsi cultorem torridus agri: percussit prestes. si- li rubor igneus succendit. Tenditqz cutem pereunte si- gura. Adiscens cūcta tu mor toto iam corpore maior. huma- numqz egressa modum sup omnia membra: efflat sanies la- te tollente ueneno &c.

Pertractatis De notitia vipe per interna & externa signa. ijs serpentum speciebus: nūc ad ea que nostro deseruiunt propo- sito propius accedamus. Id enim quod in hoc intendimus libro non est omnis serpens: sed illud solum animal ex quo theriaci pastilli & theriaca conficitur. hoc autem uti partiz di- ximus & plenius patebit inferius: est vipera. de ea igif agen- tes primo dicimus hoc nomen vipera latinus esse. greci au- tem echidnam uocant feminini generis. echis do masculini dicitur autem vipera uti nonnulli latini scribūt quasi vi pa- riens. quontiam in eius partu uentre suos obroso finit dies. Hec autem vipere ab inherētibz notis sic cognoscuntur.

Interna. Caput earum est planum: latum uersus collum: sed uersus os ad acuitatem potius decliue. Collum gracile: ea inqz parte qua capiti iungitur. Cauda breuis. In incessu strepitum ac sonitum facit. Ad hec oua prius in utero conce- pit. dehinc uiuum primo conceptum & in utero nutritū iux- ta Aristotelis sententiam in lucem edit. tempore algoris vi- pera sub saxo: sicut ceterē serpentes sub terra conduntur. **Externa.** A loco morsus sanguis pmo egredit^r a quo suo. & co- hinc spumofus. post hoc ut eris erugo virus ac ueneni iam formam accipiens. Ad hec post dolorem loci percussus dolor expandit^r. & apostema rubeum innasct^r. cum uescis & apo- stematibus pūis: ac si ignis affuisset adustio. & hec quandoqz serpunt. quod apostema de rubeo fit viride in loco percussio. Preterea in uisceribus ardor. in corpore rubeo cū rigore. Et rubor ille post hoc ad. uiriditatem tēdit. Uertigo tūc eos oc- cupat: & anhelitus frequētia. & nausea. & singultus. qn & dozi grauitas. & nōnunqz sanguinis narium fluxus. Tandem su- dore frigido ingenti tremore & sincopi occupant^r. Et ut plu- rimum in tribus moris diebus. lz quandoqz usqz ad septi- mum moro differat. Et vipere sunt in secūdo uenenatoruz animalium genere.

Quod alij alia senserunt de vipere partu. De quo partu Plinius Aristotelem imitari credidit. sed in aliq decept⁹ fuit

Rana eorum que de noie ac partu vipere dicta sunt dignum putauit quorū- dam sentētiās circa hoc adducere. Reperio autē omnes de partu vipere loquētes Aristotelem. De rodotuz. Nicadrum. Plinium. & alios plures in hoc vno cōuenire: uidelicet vipam intra se pmo oua cōcipe. dehinc catulos in utero nutritos in lucē edere. Ceteras ser- pētes oua: nō uiuum parere. que oua post hoc serpētes in ter- ra incubāt. Terrio eniz de aialium hystorise libro sic scribit. Serpētes enim tā ab ijs supradictis q inter se differre aper- tū est. Uipa enim aial edit postq intra se oua peperit cum ce- tera serpētum oia genera oua edant in lucē. Hoc idem Hero- dotus. hoc Plinius. & alij. Dissentiūt aut in hoc. quontā He- rodotus Plinius & alij plures vipam dixere in coitu masculij caput ore cōplexam ueneris oblectamēto amputare. Cui⁹ patrio vindictā filij cupientes: oū femine prius hora fuerit: latera matris ot rodētes: in lucē exeunt. hoc putauit Hero- dotus de vipis & alatis serpētibz in arabia natis a nā non ab re factū esse. ne tam pntiosum genus ferarū hominī in se- missimū multiplicaret. Sed qd de hoc senserit Aristoteles mox deducam. Sic eniz in fine qnā hystoriaz libri scriptuz reperit. Uipera & serpētibz vna animal edit: cuz intra se oua pūmū peperit. ouum hoc vniū coloris & molle ut pi-

scilicet est. fetus supne consistit nec cortice continet ut nec piscium quidem. Parit catulos obuolutos membranis que tertia dierum pangs. Euenit interdum ut qui in utero adhuc sunt abrosio membranis prorumpunt. singulos diebus singulis parit plus quam viginti. Ceteri serpentes oua parit foris extera: ad monilis hoc est ornamēti mulierum quod ambit collum similitudinē. incubant que pepererint in terra. et fetum sequente excludat anno. ex quibus verbis quique de viperarum pcreatione et partu colligunt. Primum est quod vipa intra se facit oua. Secundum quod oua sua vnius sunt coloris et mollia absque cortice ut piscium oua. que oua in superiori concipiunt parte. Est enim earum longa matrix ab inferiori ventris parte usque ad septem ascendens: illic bifurcata. in ea enim bifurcatione oua consistunt. post hoc ad infimam eius partem conceptum descendit. et post toto tempore ad exteriora in lucem viuum educit. Tertium est quod vipera in lucem edit si phas est dicere viperulas non nudas sed membranis obuolutas. Quartum est quod membranis ille per tres extra uterū: antequam ex eis catuli exeant: stant incorrupte dies. tertia enim die ab hora partus computando: membranis rumpunt. Hoc tamen aliquotiens euenit ut tertia catuli non expectent diem: sed in utero membranas obrodentes: in lucem denudati membranis obrosi exeant. Quintum est quod singulis diebus catulos membranis obuolutos ad viginti usque et plures pariat. Ceteri serpentes a vipis in duobus distant: et quod oua contexta in longum pendencia non aut viuus pariat ut vipa. Et quod ea incubat oua. ita ut fetus sequenti ab ouo excludat anno. vipa vero die tertia a partu membranis excludant. Ceterum Plinius libro 10° de naturalium hystoria Aristotelis verba sequi conatur: et non recte ad suum traxit sensum. asserens quod vipa mater a filijs proprijs uterum corroderibus interficiat. Aut enim. Uipe mas caput inserit in os quod illa abrodit uoluptatis dulcedine. Terrestrium eadem sola inter se parit oua vnius coloris et mollia ut pisces. tertia die intra uterum catulos excludit. deinde singulos diebus singulis parit. xx. fere numero. itaque ceteri tarditatis impatientes prorumpunt laeta occisa pariete. Ceteri serpentes extera oua in terra incubant. et fetum sequente excludunt anno. in ea parte qua de ouis loquitur nulla cadit dubitatio. cum etiam dicit. Deinde singulis diebus singulos parit. xx. fere numero. et reliqua que de serpentibus a vipa diuersis retulit euz Aristotelis dictis manifeste concordat. Sed in illa profecto parte qua sic scripsit. Tertia die intra uterum catulos excludit. puto non recte accepisse Aristotelem. Siue enim exclusionem a membranis intra uterum. siue intra matricem. siue exclusionem ab utero in lucem intelligat. ad quod dicta erit illa pericula. Itaque ceteri recte. Ad hoc si per exclusionem catulorum denudationem a membranis in utero intellexeris unde computabis illa tertia dies? non a partu in lucem quia talis in lucem prius in exuijs membranarum nondum euenit. non a die formationis quorum. quoniam a talis plasmatio tam breui tempore membranas exuat impossibile est. Eodem modo si per exclusionem partum in lucem intellexeris a quo nam fiet tertia diei computatio? non ab omni complemento ratione dicta. non a partu in lucem. quia nondum talis euenit prius. Dices forte dies tertiam in qua fit prius in lucem a die eruptionis membranarum in utero computandam esse. Ad hoc dicimus quod de tali membranarum eruptione a Plinio nulla fit mentio: sed ab Aristotele. etiam si talis dabit sensus. ad quod illa posita est pericula. Deinde singulos singulis diebus recte. non enim dixisset. deinde. si de partu in lucem suus esset sermo. Quare verba Plinij euz Aristotelis sensu minime concordant. Sicut enim ab Aristotele ex matre de uerbo ad uerbum interpretatio fit. Parit autem vipas prius in membranis que tritee rumpuntur. id est vipas prius in lucem educit membranis obuolutas. que membranis tritee. id est euz ad tertia a partu computando nenerint diem: mox rumpunt. Subdit autem Aristoteles. Interdum autem et deintus abrodentes ipse exedit. ac si diceret quous ut plurimum membranis post partum tertia rumpantur die: tamen interdum fit ut membranis in utero abrodantur a catulis et catuli a

membris nudis in lucem exeant. quoto aut tempore et quoto numero in lucem exeant siue membranis obuolutis siue non subdidit. Parit autem in vna die et nam sed plures quam viginti parit recte. Plinius autem illam periculam. Interdum autem. et accepit ac si catuli interdum latera matris abrodentes per vulnere intersecta ipsa exirent. sed hoc non sensit Aristoteles. illa enim pars. Interdum. est illius partis exceptio qua dixerat. Parit autem vipas prius in membranis que tritee rumpunt. Ac si diceret. licet ut plurimum catulos vipera pariat membranis obuolutos interdum tamen eos edit in lucem nudos cum ipsi catuli deintus membranas abroderint. Sic enim Aristotelis litterae exponendo nulla insurgit dubitatio. Sed si Plinij uerba curaueris magnus labor imo impossibile potius insurget defensio. Hoc igitur unum ex omnibus habeamus dictis. videlicet quod vipera non oua sed viuum in lucem parit sepius membranis obuolutum sed interdum a membranis exutum. Ceteri serpentes oua pariunt dehinc illa diu incubant in terra. quod inter signa viperam notificanda deductus fuit. Exijs etiam que de partu vipere ab aliquibus scripta sunt nominis redditus est ratio. videlicet vipa quod vi pariat. vi enim parit cum semel bos a filijs patris mortem vindicantibus necetur. Quereres fortassis an vipa sit omnis serpens que viuus parit. dicimus semel Aristotelem solam viperam inter serpentes viuum parere. quous ab Herodoto in arabia alatos esse serpentes dicit quos dicit viuum parere partu violento ut vipera. sed siue hoc sit siue non nihil ad rem nostram. cum enim medici sumus: eam volumus esse accipiendam serpentem que in secundo uenenatorum continet gradu. nec autem est vipera talem aut serpentem reptum est tali corporis forma et li suarum partium plasmatione formatam esse. talisque in partum animal effectus efficere quales superius cum loqueremur de vipera demonstratum est. hunc igitur serpentem tali forma et talibus effectibus insignitum sapientes medici agnoscere debent. quem etiam viuum parere Aristoteles docuit. Quare siue sola vipera talibus signis cognita viuus parere concedat: siue non sola ipsa sed alia etiam sit serpens ut inquit Herodotus: nihil quo ad medicæ facultatis inquisitionem et theriacæ confectionem interest. Hoc enim vnde medico attendendum est: ut eam pro confectione theriacæ accipiat serpentem que medij sui uenenatorum gradus. et que presertim de figura corporis habeat signa: dictosque effectus suo inferat mortem: viuos quoque in lucem edat catulos. Utrum autem alia serpentum species a vipera viuum pariat uel non: medico scire non attinet.

Inter viperas qualis sit eligenda magis: ad theriacam et theriacosque confectionem pastillos.

Extractaris Iste que vipera theriacam confectionem ab alijs serpentum quibus discernunt: nunc vipera vi pere conferendo: ea tractari debent quibus vipa theriacam coniciens ab alijs distinguit vipas. Dicimus igitur quod viperarum nature a locis ab affectibus et plurimis alijs differētijs distincte reperiunt. Nam alie sunt querecine que in quercuum abditis habitant et conduunt. alie salicibus degunt que maligne nimis sunt. nec theriacæ commode sunt et alie maritimæ littora maris incolentes: que licet ab aliquibus approbate sint: tamen earum caro a cibis falsis mutata situm parit. et illarum potissime carnes que in libia nascuntur. de quibus vndecimo de simplicibus medicinis Salenus sic scripsit. Noui namque animalium carnes commutari cibis: et cum hoc dixisset: de viperis loquens circa maris littora viuentibus et loca falsa: subiunxit talia loca potissime esse in libia. Et addidit. Itaque tutissimum est cauere uenari echidnas in talibus locis ad pabulum uel ad medicine confectionem. Quis est et hec gloriosa quam pene omnes medici theriacam appellant. Cum igitur in Italia maior sit loci humiditas quam in libia ubi adustio nimia salsedinem facit: inde Salenus maris responsiones ad sua quesita audiens: et in parte quadam approbat: videlicet

De aiali theria

Viperas suis faciētes in p̄fatis locis scilicet libia et maritimis locis inueniri. et hoc ex carnis qualitate a cibis falsis contraria. In Italia autem cum sit regio magis humidā viperas nutriti dulciores: minusque uenenosiores: facultatiq; medicine commodiores. De quibus et Cornelius Celsus ait. Vtrumque genera serpentum et peregrina et aliquanto magis pestifera sūt. maxime que estuosis locis gignunt. Italia frigidioresque regiones hac quoque parte salubritatem habet: quod minus terribilis angues edunt. Et hinc illi magis corrigēdi sunt qui in egypto et non alibi animalē esse fingunt. Thirum dictum: et inde in Italiam deferendum si bona confici debeat theriaca. que opinio preter alia dicta et dicenda falsa esse comprobatur ex his que a Saleno in prefato loco dicta sunt. ab eo enim clarissime accipit non oportere nos alexandriam uel aliquam libie partem peragrarē: ut animal pro theriace confectione habeat: cum illud vipera sit. que ubique ut inquit Herodotus reperit. tantoque magis nostras italicas accipe debemus vipas quāto ipse a Saleno magis approbat. cum earum caro non maritima minime falsa sit. cuius contrarium in libia reperit viperis: ubi calor ac siccitatis seruire vipa etiam non maritime carnes habent falsas: solis seruire terrestris in humido comburentis. quod in Italia locis minime fit. Non igitur ille que maris littora: non que in locis calidissimis ut in libia: pro conficienda theriaca vipa sumende sunt. sed ille potius que loca minus torrida habitant. sicut Italia greca hispania. ac alijs in locis a tertio usque ad septimum clima contentis uenande sunt. que neque penitus ueneno priuata neque periculosissimo munte sunt. Sunt etiam et vipa paludose. sunt et alie que in littoribus fluuiorum uiuunt. que teste Auicenna pretermittant: dicente. Et non capiunt ex piscinis et littoribus fluuiorum et aquarum et marium neque petrosarum. Et cum earum colores diuersi sint: ille eligant vipa que flaua uel subflaua sunt coloris. albe enim pauci: ruber autem plurimi sunt ueneni. flauus autem color est inter utrumque. Summe feminam non masculum: que a masculo numero dentium agnoscit. masculi enim duos habent dentes. femine uero quatuor. licet enim femina pluribus moribus vulneribus ledatur: masculus tamen pluri inficit ueneno. Summe etiam de feminis illas que mortuagiliores et eorum capita elata magis deferunt. et earum aspectus ferax sit et audax. et earum oculi ad rubedinem magis declues. et etas earum sit iuuentutis etas. talis enim sanitas et robur diutius significant. Et ille proprie assumant cum tractatio extremis non minus agitant. que enim cito quiescunt debiliores agnoscunt. Neque ea est accipienda que grauida. Ad hec et iune nimis nimis inficiunt ueneno. de hoc Cornelius dixit. Illud ignorari non oportet omnis serpentis letum: et ieiunium et ieiunio magis nocere. Ideoque periculosissime sunt cum incubant. Sine etiam eorum uentres collecti solidi. robur enim et pauca hoc significat excrementa. Tempus autem quo uenari debeant sit ueris initium. cum tam hyemis frigore desierit. cum enim e cauernis exeunt. post suum enim exitum aliquanto permittant tempore: usque quo scorium suum deponant. et excrementorum malitia in cauernis a hyeme contracta remittat. quod breui sit. Exiunt autem interdum non uere solo sua senectutem: sed etiam autumno. teste in octauo de animalium bystoris libro: Aristotele dicente. Vipera etiam exiit tunc uere quod autumno. quod uere solo uenari liceat ad theriacam conficiendam. eo scilicet tempore quo sol arietis finem et tauri initia subierit. In estate autem uenenum earum feruet. autumno uero aliquid de estate ueneno superfluo participant. Quare circa ueris initia uenari debent. nec eas in carceris illiceat. cum ieiune ueneno flores sint. Nec pures post earum exitum a cauernis diutius morari ad senectutis depositionem. per unam enim fere diem et noctem eam deponunt. de quo sic ait Aristoteles loco prefato. Atque una fere nocte et die senectus tota exiit a capite ossa ad caudam. Et cuncta altera subnascēte ipsa remouetur. Unus tamen cauedum quod si forte uer hyemale fuerit: usque ad uictoria differat uenatio. etiam si usque ad estate differre ne

cessarium sit. quanto enim tempus frigidius tanto tardius e cauernis exeant. Qualis igitur vipera inter tot viperas locis coloribus effectibus sexu et alijs plurimis accidentibus: inter se differentes: eligenda sit ad theriace confectionem: ex his diffuse satis demonstratum esse puto. His itaque de consuetudine serpentum inuentione disputatis: de quibusdam serpentis mirabilibus: forma. scilicet et magnitudine nunc tractandum est. De serpentibus mire forme scilicet alatis ac mire magnitudinis.

Nulla de serpentibus

auditu mirabilia scripta reperiunt a uiris fide dignis. Nam Herodotus alicarnasius ait in arabia locum esse ppe buim urbem: ubi plurimi sunt alati serpentes. ad quem locum se adiunxit: et eorum spines uidisse dicit: multitudinem incredibilem in aceruis collectas. addit eos in eunte uere uolare in egyptum. quos tamen plurimos auro ibides innumere illic existentes pro uiribus repellit. Horum serpentum figura est bidroxi figura. alias inquit habent alia uel pertilionum similes. ex mediana uel cuti confectione: non pennatas ut aues. Quos etiam serpentes arabibus in festis colligentibus esse dicit. cum sub illis plurima ibus producentibus arboribus resideat copla. neque ibus colligere ualerent nisi thoracis fumo ipsis infesto sugerent. hos periculosos serpentes in arabia inueniri fateri Herodotus: viperas ubique. suos alatos serpentes et viperas: uiuum: licet vi parere dicit. Ceteros autem non uenenatos serpentes oua in lucem et ea plurima parere dicit. De quibus quoque alatis serpentibus in primo de animalium bystoris sic scripsit Aristoteles. Angues enim circa ethiopiā tales uolare narrant. Aliud mirabile est quod Megasthenes scribit in india. uidelicet tanta magnitudine ne repiri serpentes ut solidos ceruos tanrosque bauriat. Herodorus etiam circa indicum amnem in potio serpentes supuolantes alces bauit raptas abstrahere. Illi bellum etiam punitum a romanis facti scribit bystoria. vipam ad flumen bagadram adeo ingentem ac feracem inuentam fuisse: ut a regulo romanorum imperatore necessarium fuerit balistis ac tormentis ut oppidum acriter expugnare. cuius longitudo ut scribitur viginti et cetum fuere pedes. Cuius pellis et maxille romae in templo usque ad bellum durauere numantium. et uius magnitudinis fide bona dat vipa in Italia sub Claudio principe in uaticano occisa. in cuius utero solidus infans spectatus est: hec enim lactis bubali a quo nomen accepit succo nutrita est primo. dicit enim bona et boua. sed huius mirande magnitudinis certissima fides ab Aristotele philopolo in octauo de bystoria animalium libro haberi licet. ubi sic scribit. In affrica magnitudo anguium mira sicut et feris. Jam enim nonnulli ubi triremi applicuissent: ossa bouum multorum uidisse narrant. quos absumptos esse ab anguibus non dubitarent. cum triremes productas in altum quod primum angues insectarent. et nonnulli aggressi triremem euerteret. his itaque omnibus maxima fides habita sit. quod alicubi mire magnitudinis et mire forme alate scilicet serpentes reperiantur.

De draconibus.

Plinius in bystoria naturali de draconibus etiam scripsit eos elephātibus non inimicos. Et hiopie dracones magnitudine parcos esse dictos. et esse cubitos viginti. Et hiopes autem apud quos nascuntur uocant asachei. Strabo etiam ante Plinium de india byphicratia refert apud ethiopes quod belpis dicunt preter alia multa inesse quoque magnos dracones: adeo ut verba super eos inascat. Auicenna etiam refert secundum quod dā minorē draconē esse cubitos quatuor: quod maiorē uero triginta et supra. Et eorum oculi sunt duos magni. et sub mandibula inferiori eminētia sicut mentum. Et dentes plurimi. et eos dicit nasci in ethiopia et india. sed in diuina maiore. se tamen ipsum met corrigendo inquit uerificatum est preter indiam alibi quoque magnos reperiri dracones. facies eorum dicit esse citrinā et nigrā. os eorum amplum. Supercilia eminētia. oculi

loos cooperientia. Refert et se uidisse quendam de pſatis super cuius colla in latitudine deſcēdēte pili erāt groſſi tanq̃ eius coma. Externa ſigna ſunt. q̃ ex draconis morſu pūis ſit dolor. poſt hoc inflāmat et maſculorū morſus peior eſt ſemie morſu. Hi ergo ponendi ſunt in tertio uenenatorum gradu.

De crocodillis.

Crocodillus animal eſt quatuor habēs pedes: ſinco nili ſi milia. Eius magnitudo plerūq; duodeuiginti excedit cubiti ſuperiōrē mouet maxillā. et dentib⁹ pectinatim ordinatis morſum trilem inſigit. Hocaia parit oua ut anſere. dehinc ea incubat. et ad dictam ut dixi creſcunt magnitudinē cū aialia in lucē uenerint. vnguibus utiſ p deſenſiōe. cutim habet duriffimā ſed ſub uētre leuē. Ide deſini ſe ſubmergētes eas ſub uētre ſerunt. Die terrā: nocte aquā habitant nili. in terra dormientiū ſauces apertas rex autum a cibi reliquijs mundiſi eas. ſed ichneumon clam per os intrās per uentris latera erupit ipm interficiens exit. iſe dominans nitrūſci boies ſic ab inſula nili dicti: ſtatura parui: ſed cōtra hos ſtrenues de quorum imperio mox dicendum. Nunc autem hec ſatis de ſerpētib⁹ mirabilibus draconibus et crocodillis. ad eas autem tres gentes que mirabiliter et ſerpentibus et crocodillis dominantur deſcendere liceat. quibus diſcuſſio ad latinorū errores accedendum puto.

De pſilij. Marſis. Ophiogenis ſerpentib⁹ et crocodillis dominantibus.

Pſilij ophiogenes Marſi tres

que ſerpentibus terrores incutiebant et eis dñs-bant. de qb⁹ Plinius inquit. Quorundam hominū tota corpora pſunt. ut ex iſe familia que ſūt terrori ſerpētib⁹. Quo mō autē eis dominabant ſubdit.

Tactu ipſos leuant percuſſos: ſuctu uetumidos. Curatio tñ cum ſuctione ueneni non a vi aliqua que ſit iſe propria. dixit cornelius ſed oibus cois. qui ſi forte ut ipſi audaces fuerint eque curabunt. Que autem ſint iſte gentes ſubdit Plinius. Quorū gñe ſunt pſilij. marſiq; et qui ophiogenes uocant in inſula paro. Pſilij boies fuere in africa ſupra garamantas habitantes. iſ morſibus ſerpentū nō nocebant. Unde eorū natos ſerpentibus obiciebant. qui ab eis intacti matris pudicitia oſtendebant. et originis fidem pbabant. hec gens a naſamonibus capta interiit. De quibus hec Lucanus cecinit. Uix miſeris ſerum tanta laſſata periclo: Auxilium fortuna dedit. gens vnica terras: Incolit a ſceno ſerpentū in oſia morſu. Ad maride pſilij par lingua potentib⁹ herbis. Ipſe cruor tutus nullumq; omittit virus. Uel cantu ceſſante pōt nā lo cox. Juſſit ut imunes mixti ſerpētib⁹ eſſent. Proſuit in medio ſedē poſuiſſe uenenis. Paxillis cum morte data eſt. fiducia tanta eſt. Sanguis in terram paruus cum decidit inſans

Nequa ſit externe ueneris mixtura timētes. Lenſica dubias Explorant aſpide parua. Solinus ē. Supra garamantas pſilij fuerunt contra noxium virus muniti incredibilis corporis firmitate. ſoli morſibus anguiū nō interibāt et quous uente letali appetit⁹ in corrupta durabant ſanitate. Recentes ēdē eos ſerpentibus efferebāt. ſic ēnt pūc. adulteri matrū crimine plectebant: interitu pūloz. ſi pudici probos ortus a morte paterni ſanguis priuilegiū tuebat. ſic originis fidem pbabāt uenenis iudicantibus. Sed hec gens interiit a naſamonib⁹ capta. neq; quicq; aliud preter opinionem de ueſtigio noſi ſui pſilij reliquerāt. Ophiogenes gens eſt in inſula paro habitans. eandē cum pſilij contra ſerpētes vim habens. de qua Plinius loquens gente ait. Ex quadā familia legatus Lragon noie a conſulibus rome in polium ſerpentum coniectus experimēti cā circūmulcentib⁹ linguis miraculū pūit. Sub iſgit ē. Signū eius familie eſt ſi modo adhuc durat. Marſi et gens in italia ſimilem habere cum pſatis. vim oiciſ iſ enim rome viperas uenabantur. et ad eſum et iberiace confectionem. a quibus Salenus libro de medicina ſimplicibus

xj°. de carne vipere loquēs queſuiſſe ſcripſit. an aliqđ ſignū eēt diſcretiuū ſer eas viperas que ſiri faciūt et eas que nō faciūt ſiri dicēs. Idcirco interrogauit uenātes rome echidnas quos marſos appellant. ſi qđ bērent docere me ſignum diſcretiuū uerūſq; gñis echidnarum. Idem etiam libro ad glaucōnez. Dabis ſic ipſas viperas edendas homini elephantiſo. et miraberis effectum utilitatis earum. quas ſic dabis ſine dubio ut marſos uidimus dare. Ego igitur marſos in italia viparū fuiſſe ad medicamina uenatores a ſenioribus intelligētes ſciens etiam quoddam eſſe ſerpentum genus: materno ſermone marſius dictum: quadam ſi pbas eſt a nominum cōueniētia habita licētia: puta illos ſic dictos marſios: vipas eſſe quas marſi uenabant. et eos tūc p̄ appellatos a uenatoz noie marſos poſtea uocabulū hoc uti pluries ſit a vulgariſ fuiſſe corruptū. vj iuncta vna lra. ſ. A. de marſi factū eſt marſi. Et in hoc fidem eſt q̃ ea que a ſenioribus de vipa dicta ſunt in iſtis vulgo dictis marſiſ reperiunt. pariūt eni aial et formam corporis bñt ſupius deſcriptam. licet forte lōgo poſt hoc tps deſluxit: et boium ignauia: nomen hoc marſius qđ eo tpe vipis accommodabat: iam a nōnullis nō viparis ſed alijs ſerpētib⁹ ſpēbus ab aliqb⁹ attribuat. Hic patet viri illius error qui licet vipas dixerit eas eſſe que in cura lepie et iberiace pfectione accipiunt ueritati in hoc pſentis minus docte tñ ſcripſit cui dixit illas vipas Salenus in. xj°. de ſimplicibus medicina ſiſ cupaſſe marſios. nō enim marſios ſcripſit ſed marſos uti ſupius monſtratū eſt. Hard igit mī genium mirāda fuit cōtra ſerpētes vis. Nō minus ē miranda quorūdā vis in africa habitantiū in inſula quadā nili et crocodillos. iſ enim corpore ſtatura breues: nitrice dicit: crocodillo dominant: ceteris boibus inſeſſiſſimis. de quibus ſic a Plinio ſcribit. Nā in inſula nili nitrice naſcētes tāto ſūt crocodillo terrori: ut uoces quoq; eoz fugiant. De crocodillis etiā loquens ait. Quin et gens hominum eſt huic belue aduerſa in ipſo nilo in interiori nitrice inſula quā habitat appellata meſura corā pua ſed pſentia animi in hoc tñ uſu ita terribilis. hec contra fugaces belua eſt fugax cōtra ſerpētes. ſed aduerſum tre ſoli iſ audēt qui et flumini inatāt: doſoq; egātū mō impoſſit: biantib⁹ reſupino capite ad morſum addito mox claua a dextra leuaq; tenētes: extrema eius uerūſq; ut frena in terrā agunt. captiuos ac uoce et ſola terrore cogūt euomerere cetera corpora ad ſepulchrā. Itaq; ei vñ inſule crocodillo nō adnatāt olfactuq; eius gñis boiuſ ut pſilloz ſerpētes fugant. Et hec ſatis de gētib⁹ illis que ſerpētib⁹ et crocodillis dñabant. hec enim hoc in loco deduxi pp marſos in italia viparū uenatores a quibus vipa ipſa ſuſcepit nomen. qđ poſtea ut puto in aliud. ſ. marſium uitiatū inuenit. Inter tot igit ſerpētib⁹ gñis que nam ſit illa ſerpens que iberiacā magnam ingredit. qm illa eſt que grece echis et echidna dñ: latine autē vipa et non ibiſ rus. ex iſo ſatis demōſtratū eē puto. De errorib⁹ autē circa hoc in quos plurimi ac fere oēs de hoc ſcribētes latini inciderūt eam re q̃ nomine nunc diſputandum eſſe exiſtimo.

Sectio ſecūda de latinorū erroribus tam interpretum q̃ reliquorū philoſophorum ac medicorum. Et primo de errore interpretum ex arabica in latinam interpretantium linguam.

Rubefco pfecto q̃ tot actanti

arca boiaſ et philoſophi et medici defecerunt latini: licet in ceteris alijs eruditiffimi. Nec parua mihi viſa eſt pūntia ut inter tales ac tantos nel lez tanq̃ arbitri iudicare viros. ſed id mihi pro debita deſenſione aſſumā: qđ aliae in libello aſſupſi quē de ordine doctrine

phyſice Ariſtotelis edidi. in quo ueritatis clypeo et errantibus philoſophos latinos me muniui. Tā eſt vna et plurimūz odiū parere ſolentē tñ a philoſophis colēdā eē putat. Legite igit partēper queſo et ea que baccenſ ſcripta: et ea que mox diſputanda ſunt. ſi enim recto inſpexeritis ſupercilio: et abſq;

De aialitheria

nullo indicaveritis licet: me profecto non inani gloria nec alia de causa q̄ celo veritatis hec scripsi te cognoscetis. Ad id igit̄ vñ fluxit h̄no redeuntē dicimus duo fuisse scriptorū gr̄is qui circa sciam huius aialia peccaverūt. s̄ interpretes arabicorū librorū. Et philosophi ac medici qui ex malis interpretationibus in errorē lapsi sunt. Peccavit enim Simon ianuēsis qui librum de simplici medicina Serapionis et Albucasis interpretatus est. De quolibet Albertus alemanus libro. xxv. suo de aialibus: capite de aialibus a littera. T. incipientibus de thiro loquens: mentionem fecit. Peccavit et Raynaldus de villanova q̄ librum de virib⁹ cordis Avicēne ex arabico in linguā latinā male interpretatus est. Peccavere quoq̄ illi q̄ quicq̄ fuerint q̄ habebat et alios nōnullos interpretati sunt auctores arabicos. Neq̄ delictū hoc in libris medicine sold: sed in libris Aristotelis q̄ ex arabica in latinā deducti sūt linguā ruditer cōmissus est. In ijs enī oib⁹ ubi viperā interpretari debuerāt: illic thirū interpretati sūt. nec m̄p qm̄ eorū p̄rimi arabicā ignorātes linguā aliorū suffragio usi sunt. eo q̄ppe mō quo Simon ianuēsis abrahā iudei auxilio in libru de simplicibus medicinis Serapionis et albucasis interpretatione usus est. Ignari enī ut dixi s̄p arabicā neq̄ nōs hui⁹ thieriacā thirūmologiā itell̄ gētes: putātes ad nō a sui cōferētia sed ab ingrediente pot⁹ aialithieriacā dici: credidē thirū illius aialis esse particulare nomē. q̄re ubiq̄ apud arabes nomen aialis thieriacā cōficiētis inuenerūt: ipm̄ thirū interpretati sunt. cū tñ viperā interpretari debuerāt: itaq̄ oia hui⁹ erroris cā fuit et arabicorū littera et huius greci nōs thirūmologie inscīa sicut thieriacā ab hoc nōe thirion derivari. et thirū fēā significare sciūssent: thirūm p̄fecto vñm̄ sp̄ale aial esse non dixissent. Quo errore factū est ut non nōe solo sed usq̄ ad rē p̄cesserit ignorantia. cū magna ex thieriacā carentia boiū iactura. Et ut hoc error magis detegat̄. cū arabicas matres nō habeam⁹. a Serapionis cap̄ initii faciemus. ex quo de facili tota interpretat̄. denudabit̄ iperitia. Nec aliter sup̄flūū videri debet si verba aia Serapionis et Dioscoridis et Galeni p̄im̄ introduxero. ijs enim tota interpretum elucescet inscīa. At igit̄ Serapio. Labame alfahai. caro thiri. Galenus caro thiri calefacit et pellicat. Nos huius interpretis in hoc libro nōis p̄ponere arabica. debinc suā subdere interpretationē. p̄ponit ergo hec duo verba vel silia. siue enim hec siue alia nihil interest. vñm̄ hoc est verū. q̄ thirūm nomē minime p̄ponit sed ipm̄ in eorū nōiū arabico expositione subiūxit. sint igit̄ illa duo nōis p̄fata labame alfahai. ijs p̄positis interpretat̄ ea dicēdo. i. caro thiri. Certū enī est hōi nomē vñū carnē q̄būq̄ de illis duobus sit alterū dō aial vñm̄ significare particulare. de cuius carne est p̄sens sermo. Si sic est. non igit̄ in matre arabica scriptus fuit a Serapione. hoc nomen thirū. sed hoc nomen ab interprete positum fuit. quare Serapio non posuit thirūm in sua matre. sed vñm̄ de duobus p̄positis nōibus. nō ergo fuit Serapionis sed interpretis vitium. Qd̄ ē p̄ illud ad aerbiū idest liquidō cognoscit̄. cui dixit verba Serapionis exponēdo. idest caro thiri. hec enī est interpretat̄ non Serapionis expositio falsa. dicere enī debuerat. idest vipe caro. et non thiri caro. Ex mō itaq̄ loquēdi vitium hoc non Serapionis sed Simonis interpretis facilliter agnoscit̄. cū loco viperē thirū apposuerit. Qd̄ enim viperā et nō thirū interpretari debuerat. nō sold ex ijs que circa initia de hōie thieriacē scripta sunt cognosci poterat: sed ex totius capituli Serapionis sententijs ac verbis p̄cipi potest. Nā totū hoc Serapionis caput a Galeno. xi. de simplicibus medicinis libro. et a Dioscoride greco de carne vipere assumptum est. que oia non de thiro. sed de echidna. i. vipera. et a Dioscoride p̄mo. et post eum a Galeno trad. ta fuerant. ut ipsemet Serapio eorū auctoritates interponit. Que ego maioris elucidationis gratia eorū seriem apponam. Dixit enim Dioscorides. xi. d. v. c. c. q̄. idest quod totum sic interpretat̄. Vipere caro si comesta fuerit acutos reddit oculos. et rembus congruit. et crescentes manuum nodos silit. Oportet ad post

q̄ decorauerit ipsam abscondere caput et eandem p̄p̄ gratulatem que est in eis. fabulosa enim est que dicitur extremo rā abscessio ad q̄d i mensurā. reliquū lotum et in frustra scroz coquendū est cū oleo et vino et granis salis paucis et aneto. ferunt autem pediculos gignere admittētib⁹. quod est falsum tradunt etiam nōnulli longe senectutis esse comedētes ipsa et Arbitrant̄ et sales ex eadem. non tñ eque operent̄. Imponat̄ ad vipa in olam novā et cum illa salis sicut trita: sextē q̄ que vel sex cyathis mellis. lutoq̄ obturat̄ os ole et totres in fornace donec fiant carbonēs sales. postea minutim contriti reponant̄ mixta illis ad faciendam bonum Romacūz nardi spica aut folio aut marabatro paucō. Uides quonāmodo Serapio et Dioscoride de vipere carne carnūm q̄ p̄paratio ne ac virtutibus et sale echidna omnia fere suscepit. imo q̄ si eius verba assumpsit. id enim quod Dioscorides grece scripsit. xi. d. v. c. c. q̄. idest vipere caro. Serapio in matre arabica scripsit. labame alfahai. quod postea interprete thiri caro male interpretatus est. quod profecto interpretis vitium: nā a Galeni verbis clarissimē dignoscitur. Scripsit enī. Echidnarum igitur carnes calefacientes siccantesq̄ palam est videri: conditas ut anguille. oleo sale aneto et porro et aqua scilicet proportionali ijs. q̄ autem mundificent per curim totū corpus: suppetit tibi cernere ex ijs quoq̄ que experitus sum. Uides igitur Serapionem in hoc capite Dioscoridem et Galenum imitatum fuisse. Narrat quoque Galenus ea que de vipere in cura lepte tam a casu q̄ a deliberatione in vino infusis dum inuenis eise euenisse conspexit. De quibus ipse etiam Serapio sic scripsit. Et iam verificauit experientia q̄ thirus quando ponitur in vino et bibunt ex eo leprosi in grossatur curis eorum tota. deinde cadit sicut cadunt teste et. que omnia in loco p̄fato a Galeno sumpta sunt. Quare si Dioscorides et Galenus de echidna siue vipera hec omnia talia dicta pertractauerint et hos duos Serapio in hoc capite imitatus sit. cur igitur talenescio quid nomen hic interprete deduxit in medium. quod nomen vel fictum est nihil significans si sic ut ipsi scripserunt accipiat̄. vel seram in genere si recte accipiat̄ thirion vel thirū significabit. Error igitur huius nominis non auctoris Serapionis ut quidam credidit: sed interpretis potius fuit vitium. Nam Serapio ipsemet in sue p̄actice libro tum alibi. tum et ijs in locis ubi de cura lepte et cura uenenatorum animalium et in confectioe thieriacē agit̄ semper de vipera: nullum de thiro vñq̄ fecit verbum. cum tamen ijs in locis de eodem loquatur animali de quo in p̄fato libru de simplicibus capite locutus fuerit. Similiter etiam Avicēna quinto sui canonis libro de thieriacā loquens. et quarto de cura uenenatorum et de cura lepte et ubique locorum sui canonis nunquā de thiro sed de vipera suis scripsit locis. q̄ q̄ in quarto libro de cura lepte sic reperiat̄. Et ut in potu sumat de trociscis thiri. Et quinto ait. Descriptio alia. Recipetrociscorum squille aureos. xxviii. trociscorum vipere et. idem enim intellexit per thiri trociscos et vipere trociscos. aliquando enim eos thiri aliquando vipere nuncupauit trociscos. seu de vipera et ex vipera. Illi enim trocisci thiri dicti sunt idest ferale. eos enim Galenus trociscos thieriacales. Plinius thieriacos. idest ferale nuncupauit. Avicēna autem trociscos thiri siue thiros idest ferale nuncupauit. Cum igitur Avicēna et Serapio in ijs suis voluminibus a Gerardo Cremonense viro in arabico p̄fatis peritiore in latinā deducti sint linguā: merito non de thiro sed de vipera omnis suus factus est sermo. Et hac etiam de causa in libro Almanforis et libro diuisionum nunq̄ de thiro sed de vipera fit sermo. et si forte in Avicēna locis p̄fatis thirū inueneris hoc rarissime fit. per thirū serpente potius et feram in cōi intelligendo: q̄ vñm̄ particulare animal. Ijs igit̄ satis lucide monstratum esse vides peccatū huius nominis thirus non ab arabibus: sed ab ijs interpretibus qui libros arabicos nō recte interpretati sunt origines traxisse. Idem quoque de medicis dictum est codicibus: in Ari

Aristotelis quoque voluminibus de animalium hystoria ex arabica in linguam deductis latinam inuentum est. Nam ea parte quā dixerat tertio libro et quinto viperam aīal parere solas inter serpentes: sui interpretes de arabica in latinam linguam thirū interpretati sunt. quo errore ē Albertus alemanus lapsus fuit. quod enim grece Aristoteles echin uel echidna dixit illi mendose thirū dixere. cū tñ viperam potius dicere debuissent. eo quippe modo quo theodorus gaza vir illustris interpretatus est. et quo nomine Plinius semper usus fuerat. Quod igitur ignari litterarū arabicarum interpretes. si fuerint qui primo hoc nomen thirus apud nostros sinxerint: cum tñ arabes ipsi auctores huius erroris nullam adhibuerint causam: ex ijs facta lucide demonstratum est. Quanta autem fuerit interpretum et scriptorum imperitia. hoc etiam nobis Salensis diuersae interpretationes ostendunt. si enim qui ex arabica in latinam interpretati sunt linguam: thirum loco vipere deduxere. qui uero ex greca in latinam linguam: echidnam uel viperam interpretati sunt. Adeo autem in ijs creuit error ut nostri temporis impressores eiusdem libri de simplicibus medicinis Salens priores libros sex ex arabica: et posteriores ex greca sumētes monstruose impresserint. quo factum est ut eodem est in libro a septimo libro ad anteriora thirus. a septimo usque in calcem echidna reperiatur.

Generalis disputatio contra philosophos ac medicos latinos de animali theriacam conficente: et hoc nomine thirus male sentiente.

Causatione horum interpretum loco vipere thirum falso interpretati: plurimae fere omnes iuniores philosophi ac medici latini qui de hoc animali locuti sunt in errore incidērūt. seniores quippe ab interpretibus: iuniores autem

et ab interpretibus et ab alijs philosophis et medicis senioribus sui erroris occasionem accipientes. adeo ut non solo nomine quod tolerari posset uerum ipsa quoque re decepti sunt. quorum famosior iter philosophos fuit Albertus alemanus qui in suo de animalibus libro distincta duo de vipera et thiro scripsit capita: multa de thiro et falsa et confusa scribens. Ipse enim sui erroris occasionem ab interpretatione libri de animalium hystoriae arabica in latinam facta linguam: et a capite Serapionis supra scripto incaute sumpsit. Cuius uestigia plurimi subsequi sunt. Petrus de appono in concilio et alibi. Nicolaus florentinus. Aggregator de dondis et alij plures Alberto iuniores. licet eo etiam seniores fuerint medici qui circa hoc perire errauerint. Contra quos quidem in communi primo rationibus quibusdam utar. dehinc singulatum contra nonnullos disputabo. Nostra autem disputationis initium contra hos potissimum qui ab interpretibus errorem sumpserunt. quod contra eosdem etiam interpretes e rationes vim habeant: hinc ordiri oportet. Humay arabe theriace andromachi expositior sic scripsit. Incipiamus ergo et dicamus quare dicitur theriaca. dico ergo quod ipsa nominatur per duas causas quarum una est per suuamentum suum ad puncturam reptilium bitum uenena. nam ipsa nominatur grece thiria. Nomen ergo theriaca a nomine greco descendit. quod si grecum est a grecis mutuari debet. sed apud grecos hec sola duo reperiuntur nomina: a quo hoc nomen theriaca deriuari potest. scilicet thir. et therion. hec autem duo non unum particulare animal sed cōe quod est fera uti praediximus significat. Quare non recte dixerunt dicentes thirum esse animal unum particulare ex quo theriaca denotatur et conficiatur. Ad hec si hoc nomen thirus ex quo ut dicitur theriaca conficitur unum significaret animal particulare: tale perfectio et sui officij causa: cum theriacam conficeretur: et sui curationis gratia euz unum de animalibus esset uenenatis a philosophis et medicis naturas serpentum contemplantibus et ex eo theriacam conficiētib⁹ accurate tractatum fuisset. esset enim in sententia philosophorum ac medicorum libris famosissimum ac celebratissimum animal quod minime factum est. sub hoc enim nomine thirus a senioribus grecis arabibus aut latinis de nullo tali tractatum est animali

Nam neque Aristoteles in uera matre: qui essentia animalium et operationibus: generationem et vitam: et per hystorias quod in causarum reditione tradidit: de thiro animali particulari nihil scripsit. Neque Nicander poeta qui de serpentibus poema inscriptum theriaca composuit. Neque Dioscorides qui de uenenatis animalibus plura scripsit. Neque Cornelius celsus: Neque Lucanus: neque Plinius qui animalium hystorias: neque Salenus qui de uenenatis animalibus plura scripsit et eorum curis: Neque Herodotus hystoriographus: neque Strabo cosmographus neque Solinus qui de plurimis serpentum speciebus peritiosis agunt. Nec tandem arabes. scilicet Humay Andromachi expositior nec Serapio nec Auicenna quarto canonis libro ubi de plurimis animalibus uenenatis singulatim scripsit: de thiro ipso tanquam de uno particulari animali non dixerit tractare sed nec unum de eo fecere uerbum. uel si forte licet rarissime apud arabes dictos inuentum fuerit hoc nomen thiria uel simile non particulare sed generale nomen. scilicet feram aut serpentem intelligere uoluere. Si enim praefati philosophi medici hystoriographi cosmographi et poete. de basilisco. catoblepa. aspidē. hyrundine. cerasste. chersidro. bidra. sepa. iaculo. amphibe. na. scitali. chelindro. chen chri. amodite. pharia. echidna id est vipera: et alijs pluribus uti superius traditum est. naturas signa et accidentia externa et interna et curas diffuse satis tractauere. de thiro autem penitus nihil. Et si forte in aliquo libro ab ijs edito thirum inueneris: non hoc in matre greca aut arabica: sed in latino exemplo uitio interpretis uti diximus uitiatum reperiēs. Cedant igitur iuniores latini philosophi. cedat omnis nostra medicorum turba: qui aut scriptis suis aut uia uoce thirū animal unum particulare praedicant. ex quo et pastillos theriacos et theriacam confici dicunt non enim thirus dicitur. sed echidna uel echis grece: latine uero vipa. Nec igitur sit nostra contra iuniores latinos causa disputatio. qua omnes conuincuntur medici et philosophi: dicentes thirum esse nomen animal unum siue spem unam serpentis significans ex quo theriaca conficiatur. Et est enim nomen monstruosum et fictum. Nunc autem ad eos singulatim accedamus: quorum aliqui non solo nomine sed nominis occasione in ipsa quoque re non parum deliquere. Si enim praefati solo peccassent nomine: ipsum thirū dicentes esse animal quod theriacam ingreditur: re autem id acciperent quod est vipera: cū illis perfecto nulla mea esset contentio. Ceterum cum ex nomine inscitia in rei errorem inciderint: adeo ut in theriaca nonnulli animalia perniciosiora: aliqui uero ea sola sumi debere dicant que ex siria aut egypto exportari debeant: ita ut tota fere hominum multitudo hac gloriosissima careat confectione que theriaca dicitur: putantes nonnulli animal illud esse quod horrendum oculis nostris monstruosum: adeo ut solo hoc nomine quod est thirus terrant. Idcirco nullo me pacto continere ualui quin contra hos licet in ceteris approbatissimos de hoc agerem animal.

Specialis disputatio contra Albertum alemanum philosophum. de thiro.

Albertus itaque alemanus qui apud latinos plurima scripsit de animalibus: viperam a thiro posuit distinctam. de eis duo faciens capita: libro. xxv. de thiro littera. T. de vipa littera. U. De thiro quippe repio plura non in nomine solo sed re quoque mendosa ac sibi iuicē tria scripsisse. Et ut error iste magis dignoscatur Aristotelis uerba de quatuor anguibus et Alberti dicta mox apponenda videntur. octauo cni de animalium hystoriae libro sic scribit ab Aristotele uti Theodorus gaza recte interpretatur. Anguina quoque uictus per loca plurima differat. Aspis enim anguis ex quo medicamentum illud putrificum cōfō nūt in affrica gignit. Cuiusmodi nullū remedium est. De hoc ait Albertus ibidem. Adhuc morisus serpentum magnam finem loca accipit diuersitatem. quoniam draco quidam est in terra et bioptē ex quo generatur quedam thiri species ex qua accipitur antichon hoc est uenenum pessimum contra quod nullus est medicina. Id quod Aristoteles in matre greca. aspidem di-

De aiali theria

rit. iste thirus uocauit. sicut superflue apposuit ipsum ex draco-
ne generari. non igitur nomine solo sed re ipsa quoque defecit.
quoniam thirus loco aspidis accepit. De alio etiam serpente sub
sequenter dum de aspidem loqueretur subdidit. Nascitur eo-
dem in agro in quo laser serpens quidam pusillus cuius re-
medium lapis est quem ex sepulchro cuiusdam regis antiqui
accipiunt. eoque perfuso ex vino bibunt. Et de hoc Albertus
inquit. Sicut autem in locis libie quem alkian uocant est serpens
parvulus ualde qui morsu suo inficit et interficit boies. et fer-
tur quod contra morsum eius non ualeat aliquid nisi lapis qui ac-
cipitur in antiqui. simis regum sepulchris qui sibi ibi bibat balsamum
cum humore egresso de corpore mortui. hic acceptus et rarus in
vino et in potu datus dicitur hoc uenenum restringere. De tertio ser-
pente inquit Aristoteles. Serpens quidam minutus est quem
aliqui sacrum appellant. quem angues premagni fugiunt. ma-
gnitudo huius ad cubitum. species hirsuta quod mordet con-
tinuo citius putrescit. de quo Albertus. Inuenitur autem thi-
rus siue serpens quidam quem greci alkinen dicunt. latini autem
quodammodo uocant basiliscum. alij uerius uocant eum regulum. eo quod est
serpentum rex. quem alij serpentes et magni fugiunt. cum tamen in
longitudine non excedat cubitum. et est pilosus in toto corpore
et quando mordet aliquod animal uel boem cito putrescit ea que circum
stant morsu ex calore uenenum. Ecce quoniam modo id quod Aristote-
les minutum uocauit serpentem Albertus thirus nuncupauit.
Et id quod Aristoteles dicit quosdam illum serpentem uocasse
sacrum. ipse Albertus dicit grecos eum basiliscum nuncupasse. non so-
lum enim thirus de hoc serpente finxit nomen. sed basiliscum etiam
nomen thiri appellauit. De quarto serpente scripsit Aristote-
les. Est praeterea in indica regione serpens parvus cuius uni-
us remedio carent incolae. De hoc autem Albertus inquit. Sicut autem
in india inuenitur quidam parvus thirus quem uocant basiliscum
et morsus huius est adeo fortis et calidi uenenum quod contra ipsum
non inuenitur medicina. Ecce quoniam modo in hac quoque serpen-
tis specie nomine peccauit ipsum appellando thirus. quem serpentem
paruum nuncupauit Aristoteles. Basiliscum quoque in hoc
loco thirus nuncupans non nomine solo sed re etiam deliquit.
Tanta est enim huius uiri in istis uerbis confusio. ut nemo quod
senserit de istis accipere ualeat. hic enim thirus uocat basiliscum
cum tamen in ferius libro. xxv. basiliscum in littera. B. a thiro di-
stinctum posuerit. Ex ista quoque satis notum est Albertum in istis
quatuor serpentum speciebus aut saltem tribus grauiter peccasse.
scilicet. eos appellando. ac basiliscos. cum tamen Aristoteles
in matre greca aspidem unam de illis. et alias serpentes simpli-
ter nuncupauerit. In quem errorem libro est. xxv. littera. T. ma-
nifeste incidit. loquens enim de thiro circa capitulum finem. duas
thiri posuit species. easdem. scilicet. quas praefato loco libro. 7. tertiam
ac quartam posuit. sic dicens in littera. T. Prius tamen in hoc ge-
nere serpentis. suppleui thirus dicitur. est quoddam genus par-
uum cubitale in longitudine cuius pellis est hispida pilosa. et
cuius morsus peior est et putrefaciens corpus ex loco vulne-
ris in circuitu. et sic occidens. Deinde subiunxit. Thirus autem
indie qui minor est quam cubitus perniciosus est super omnes alios
thiros. Et duae species sunt ille quas libro. 7. tertiam ac quartam
posuit in ordine. licet illic thiros hos basiliscos libie et indie.
hic autem thiros solum nuncupauit. ubi igitur sunt errores in
quos occasione interpretis praefatus Albertus incautus incidit.
Praeter hos thiros libro 7. aliam thiri speciem posuit Albertus
quam apud nos esse dixit. Adhuc autem non oportet latere quod
thirus apud nos est serpens quidam anteriora sui corporis eri-
gens de quo supra diximus. et de carnibus eius recipitur in
compositione theriace. hic autem non utimur sic thiro sed pro genere
serpentis quod sub se multas continet species siue calidum habeat
uenenum siue fridum. per que uaria tria colliguntur. Unum
est quod apud nos una sit thiri species. ex qua fit theriaca. Secun-
dum est quod thirus iste ab alijs quatuor serpentum speciebus
quas superius thiros uocauit. apprimè sit diuersus. cum unus
aial particulare sit ex quo theriaca conficitur. Tertium est quod cum
superiores serpentes thiri dicuntur. tunc hoc nomen thirus

pro uno serpentum genere capitur. quod sub se multas continet
species. ex quo basiliscus sub eo continetur. Quibus ex uerbis
una colligitur diuisio. uiz quod thirus uno modo dicatur de specia-
li animali quod apud nos theriacam componit. Alio modo est
genus serpentum sub se plures continens serpentum species.
puta basiliscum et alios. Sed certe si ea que scripsimus recte
consideraueris in istis plura inuenies non recte dicta. Hoc enim
dictum ad placitum et falso dictum est. Ad placitum quod quoniam nec
ab Aristotele nec ab ullo philosophorum aut medicorum unquam in-
uenit fuit ut thirus sit unum sub serpente commune nomen et genus
sub se tamen plures continens serpentes. sed thirion est serpen-
tum genus cum thirion feram significet. et si tale forte reperi-
es hec non in matribus sed uicinis interpretibus factum inuenies
ut superius monstratum est. falso autem dictum est. quoniam illud p-
ticulare aial quod theriacam ingreditur non thirus sed vipera
dicitur. falsum etiam quoniam thirus non est alicuius generis
serpentum nomen. sed thirion uti dixi. Patet igitur quod tam
in se Alberti dictam contineat ueritatem. hoc solum. scilicet. quod apud
nos animal reperitur erecto incedens capite. ex quo theriaca con-
ficitur apud nos. quod plura alia necesse sit ad hoc habere si-
gna ultra hoc quod caput erectum deferat. ut tale animal theria-
cam ingrediens a ceteris dignoscatur serpentibus. hoc enim
aial est vipera et non thirus uti praebuimus. Id tamen quod mihi dubi-
tationem de hoc aiali apud nos inuenito inducit ex quo dicit
confici theriacam. est utrum istud aial de quo hic loquimur sit illud
de quo libro. xxv. littera. T. agit ubi sic dicit. Thirus autem qui
apud nos abundat est serpens duorum aut trium cubitorum etc. Nam
si fictum eius dictum est falsum. quoniam de hoc littera. T. ipsemet
dicit ipsum non esse uenenosum et esse nigrum. aial autem ex quo the-
riaca conficitur uenenosum est in medio uenenarum consistens
gradu. et flauum non nigrum coloris. Si hoc. cur ergo in littera. T. di-
minutus fuit. ea derelinquens thiri speciem que nature humane
commodior putatur. cum ex ea theriaca conficiatur. Dices fortassis de
eo thiro tradidisse in principio cum dixerit unam thiri speciem in
apenninis italiam montibus repiri. sed neque illud illi in sufficere
tamen excusat. quoniam aial ex quo apud nos theriaca conficitur non
in solis nutritur apenninis montibus sed ubique per totam ita-
liam. Sua est insufficientia magis cognoscet. si oia ab eo in lit-
tera. T. tradita de thiro colligantur. Nam ibi ponit thirus in
iordanis solitudine. Alterum in italia apenninis montibus. Al-
terum dicit inueniri apud nos non uenenatum. Alter apud
ethiopias quem dicit uenenatum in primo gradu. Alterum in libia.
Alterum indicum quos duos basiliscos appellat. de istis omnibus
ex duobus istis thiris dictis basiliscis non fit theriaca. Ex illo
quem dicit littera. T. esse apud nos cum nullum in se contineat
uenenum sicut non fit theriaca. Ex istis igitur solis ex uerbis suis
theriaca conficitur. uiz ex thiro in iordanis solitudine. in italia ape-
ninis montibus. et thiro ethiopiae sub cancro. hoc autem falsum
et diminutum est. quoniam et in asia tota et affrica. et europa partibus
aial theriaca conficiens inuenitur. scilicet. vipera. de ea enim vipera in mi-
nori asia inuenta Salenus. xi. de simplicibus medicinis libro
scripsit. nonnullos et casu et deliberatione sanatos ex potu ui-
ni in quo vipera in illius regionis agro extincta fuerat. qua-
re animal theriacam conficiens non solum in illis praefatis
locis sed alibi etiam reperitur. Ridiculum enim est credere quod qui
theriacam conficere uelit necesse sit uel ad iordanis solitudi-
nem uel ad ethiopas uel ad apenninos italiam montes accede-
re. Quare satis notum esse puto. Albertum libro. 7. ac li-
bro. xxv. littera. T. de thiro non solo nomine sed re quoque ma-
le sensisse. Ad hec sua dicta contraria sunt istis que a sapienti-
bus medicis tradita sunt. Salenus enim et alij aspidem et ali-
as respuunt serpentes que in primo sunt uenenatorum gra-
du eo quod nimia sui uenenositate mortem potius quam salutem
inducerent. Ipse autem Albertus littera. T. contrarium dixit.
Est autem genus thiri uenenosum et est ordinis primi quod licet
carnibus suis infecta curet membra sicut lepram et uenenata
propter quod theriaca de carnibus eius conficitur etc. Ad hec
peccauit Albertus non in istis solis que de thiro praefato

sunt, sed et circa plurima sui accētia. De exuijs enī de ethio-
pie thiro loquens dixit. Hic serpens in ethiopia sub cancro
more draconis se expoliat p̄ inter oculos p̄ soluendo, ita q̄
quasi acus appet. et deinde sub capite et postea sub spatio vni⁹
noctis et diei de toto corpore p̄ angusta trāsienē deponit et sic
redit ad iuuentusē. Per hec enim asserere v̄ hūc exuiarū
modum soli thiro ethiopie p̄p̄iū eē. qđ nō est. cū iste modus
exuiarū oībus serpētibus ab Aristotele octauo de bystorij
aīaliū lib̄o accōmodatus sit. cū dixit. Vipera ēt exuitā uere
q̄ autūno. Cum serpēs exuere incipit ab oculis p̄imū detra-
hī aiunt. ita ut obcecari videant ijs qui rem. nō intelligunt.
cū caput exuitur glabrū enī hoc oīz ante q̄ reliquū corp⁹ ap-
paret: quin ipse Albertus sup̄ illo Aristotelis textu de thiro
simpliciter exponit dicens. Thirus autem serpens p̄us expo-
liat et cū. varia igit de eodē in diuersis loquit locis. nūc de thī-
ro simpliciter: nūc de thiro ethiopie: eundem ponens exuia-
rū modū tanq̄. de re sibi ignota decens. qđ p̄fecto ei accidit
ex mala interpretum trāslatione. qui thirum et loco vipere et
loco serpentis sepe usi fuere. Amplius de hoc aīali quo ad
eius generationē in dictis suis v̄ diuersitas. Nā lib̄o. xxv.
littera. T. de thiro sic dixit. Hic serpens est de genere vipere
q̄ p̄ itus ouat. et postea extra parit aīal. de quibus uerbis hoc
p̄ falsum est. v̄ thirū esse de gēe vipe. quasi uelit viperam ge-
nus esse et ad alia et ad thirū qđ nō est. vīpa enī est ipse thirus
si pro thiro aīal cōponēs theriaca accipias. Si aut thirus pro
cōi gēe pluriū aīaliū accipiat ut in 7º dixi libro: ita ut sub
eo basiliscus contineat: falsum est qđ thirus sit de gēe vipere.
non enim sub vīpa basiliscus continet. quare hoc sū dictum
nullām in se cōtinet ueritatē cū dixit. Hic serpens est de genere
vipere. Imo dici debet. hic serpens est ipsa vipera. neque hu-
iusmodi v̄ba scripsisset si theriace nomen a thirion non a thī-
ro ficto uocabulo feram in gēe non aut animal aliqđ p̄tici-
lare significante: sciūisset. Item sermo ille contrarius est ijs
que scōo libro tractatu scōo cap̄ quarto ipsemet sic scripsit.
Oīa enim gēa serpentum faciunt oua p̄ter thirū ut dicit Ari-
stoteles. et est corrupta sua littera. qm̄ ille qui uere thirus est
notus est apud nos et sit ex ipso theriaca. et facit oua. sed ser-
pens qui gēat aīal est vīpa que et sepe cum uterus eius cōpri-
mitur emittit aīalia duo uel vnum et aliqñ plura. in ijs enim
uerbis manifesta apparet cum p̄fatis contradictio. apparet
etia; falsitas Aristotelis enim: ut inquit Albertus: sensus in
illo loco. sc̄o tertio bystoriarum de aīalibus lib̄o est qđ vipera
in lucē edit animal: ceteri serpentes oua et ea incubant. quod
autem in matre Aristoteles dixit de vipera Albertus interp̄-
tatione indecenti deceptus dixit de thiro. Et dicit litterā esse
corruptam. de quo dicto sub sensu Alberti mentitur. Dicit
enim thirum p̄p̄ie ex quo sit theriaca parere oua. inde falsas
esse litteras. uere mendosa est. non in eo ipso sensu quem Al-
bertus habuit. Credidit enim mendosam esse credens dici de-
bere. qđ thirus parit oua non aīal vīnū. qđ falsum est. qm̄ Ari-
stoteles v̄ba de vipera sunt: ut patet et in Theodoriga et inter-
pretatione et in matre greca et in hoc loco p̄ncipio quarti li-
b̄i de aīaliū p̄b̄is. et in fine quinti de bystorijs semp̄ enī
de vipera loquens similia scribit de vipera et non de thiro fi-
cto noīe. quare Aristotelis littera sub sensu Alberti mīme mē-
dosa est. sed in eo quippe mēdosa est qđ vīpe loco interpretator
ex arabica in linguam deducens latinam: non vipera sed thī-
rum scripsit. Contradictio aut in suis apparet dictis. qm̄ id
qđ in p̄nti negat littera: alibi confirmat. hic enim negat thirū
parere aīal dicens ip̄z parere oua. in lib̄o v̄o. xxvº. littera. T.
penitus cōtrā dicit. Hic serpens est de gēe vipe q̄ p̄ int⁹ ouat
et postea extra parit aīal. Et 13º libro tractatu scōo capite 4º
sic scripsit. Et sicut quodā mō facit thirus bīc enim generat quī
dē aīal. sed prius concipit ouā in seipso: sicut sepe dictum est.
Quā manifesta igit sit inter dicta sua de thiro in locis diuer-
sis cōtritas et falsas satis monstratum esse puto. De cū ideo
euenere qm̄ qđ uere esset thirus ignorauit. infcitie cuius cā
mala uī diximus fuit interpretum arabicorum lib̄o et inter-

pretatio qui id qđ nūc serpentes nunc viperam interpretari
debuerint thirū falso interpretati sunt. tam in libro Serapio-
nis de simplicib⁹: q̄ in plurib⁹ alijs sapiētū medicorū arabico-
rū: q̄ et in Aristotelicis conscriptionib⁹ ex arabica in linguā
deductis latinā. quorū potissime occasiōe auctor hic in suo de
aīalibus lib̄o in hos p̄fatos incidit errores. Nec mireris si
contra Albertum plurimis de thiro institi rōnib⁹. Hoc enī
de industria feci eo qđ bīc vnus inter latinos de p̄mis sit: qui
de aīalibus: potissime de thiro: plura scripserit. et quicquid fe-
re ceteri scripsere philosophi aut medici latini: hunc imitan-
do et incaute malas interpretaciones inspiciendo decepti sunt.
Et hac de causa de ceteris pauca admodum: cum de malis
interpretationibus et Alberto alemano plura dixerimus: dis-
putanda sunt.

Sp̄alis disputatio cōtra Nicolāū medicū de thiro.

Nicolaus in antidotario magno in the-
riace magne cōpositiōe nō pa-
rum differt. capite enim trociscorū de vipera sic
scripsit. Trocisci de thiro q̄ in magna galeni the-
riaca recipiunt sic fiunt. Inuenias thiros in lon-

gitudine vnus palmi exites: oculos bītes rubeos: et linguā
mobiles: et cornua in modum grani frumenti. caput et caudā
tribus digitis mensuratis abscinde. medium qđ remanet ex-
coria. Hic vīr p̄fecto vnum suo mō finxit thirū mōstruosum
a sapiētibus nostris incognitū. Cui⁹ caput cerassio siue cornu-
te caput. Lōgitudo v̄o iaculi uel fm̄ Solinū basilisci. quo cir-
ca nō parū de hoc miro vīro. qui in componendis medica-
minibus adeo celebris putat: qđ in bac oīm cōpōnū dñā
tū breuiter diminute ac falso p̄cesserit. falso inq̄: qm̄ id aīal
qđ theriaca cōficit pastillos: nō thirus ut probatum est sed
vīpa dī. falso ēt qm̄ nō comutā aīal neq; tā breue sed longius
cognouit philosophi. Diminute v̄o qm̄ notas eas qđ tale aīal
a ceteris et a seipso discernitur a galeno et ceteris seniorib⁹ po-
sitas: minime disputauit: que note uti sup̄ius patuit plurime
sunt. nō enī eo qđ cornua habeat: aut eo qđ eius longitudo vni⁹
sit palmi: vīpa a sapiētib⁹ dat cognosci. Sed eo qđ caput latū
collū gracile. et de reliquis tam internis qđ externis que supe-
rius tradita sūt. Ad hec utrum ea sumant que montana aut
marina aut famelicena aut siliabus affecta passionibus in su-
perioribus declaratis: et quo tpe an estate an uere an autūno
minime disputauit. Nō igit magne theriace cōfectionē ijs ne-
cessarijs decorauit rebus: quibus nomē sui antidotarij: quo
magnā nācupat: ornari debuerit. quare diminutus fuit. Ne-
q; scio quo nā mō theriacam iste composuerit qui monstruo-
sum animal nunq̄ inuentū inuenire curauit. Et de Nicolao
isto hec satis sint.

Sp̄alis disputatio cōtra Petrum de appono: de thiro.

Petrus de appono qui librum Cōciliato-
rem et libellū de uenenis cōposuit:

si nō re: noīe saltē peccauit. Scripsit enī hec in suo
scilio dñā. 127. de theriaca loquens. Et dī a thī-
ro serpēte qm̄ carnes ingrediunt ipsius in eas. et
sunt uelut radix et basis istius medicine. ita qđ eis p̄uatio de-
struit ipsa. et dñā. 179. Sciendum qđ theriaca est multiplex: p̄
diuersitatem componentium. Cui tamen illud mīn p̄p̄iū
conuenit: theriaca: est magna andromachi aut galeni in quā
caro ingreditur thiri sc̄p̄entis vnde nominationem est sortī-
ta. que autem hanc nō suscipit metaphorice dicit theriaca.
ut que dīateffaron. eo qđ ad illius similitudinem uenenorum
depellat nocumenta. Et idem lib̄o de uenenis de eorum p̄-
custodia loquens dixit. Unus est sicut cornua serpentis que
sudant aduentu. s. napelli et thiri et fellis leopardi. Et eodem
lib̄o. Et ipse. s. andromachus est adiungē carnes thirionū
et terram sigillatam. Ex quibus tres eliciuntur errores. Unus
quoniam in ijs omnibus libris thirum cum ceteris in hoc
errantibus putauit esse nomen animalis propriū theriaca
conficientis. qđ manifeste in superioribus improbatum est.
Alter error est qm̄ theriacam a thiro ingrediente putauit

dicti. hoc et in superioribus monstratum est esse falsum. Tertius error
 a 2° dependet: dicēdo theriacā magnā pprie dici theriacam: qz
 thiri caro eā igredit. cetera ipsoe et metaphorice ut diatessa
 ron et alie. cū illa caro eā nō igredit. dici tñ theriacā a sferē
 tia qm cū ipsa magnā silitudinē hēt. hoc aut dictū falsū est v3
 ppe dici theriacā eo qz thiri caro ingredit. a sferētia enī nō a
 cōponēte dicta fuit. cū aut magnā theriacā plurima et simpli
 cia et sferētes theriace dicebant sicut ea que Antiochi regis
 a Plinio ponit ut in superioribus demonstratū ē. Nō igit cetera
 metaphorice aut p silitudinē ad eaz que magna v3 theriace
 dicunt. cū ante theriace magnē iustionē ab Andromachos
 nōnulli de illis theriace dicebant. Hoc nō cecidim⁹ qz cū et ipsa
 magna theriaca et cetera eo dicant theriace qz uenenatarū se
 rap sint medicamina: cūqz ipsa theriaca magna plus p̄fatio au
 xiliet feraz morsib⁹ qz cetera: hec est enī supra mitridatem
 ac cetera antidota: theriace magnē p̄minētia: qz sub hoc sen
 su antidotū ex carnib⁹ vīpe sferētia: magis theriaca. l. magis se
 rarū uenenosarū morsib⁹ cōferēs: dici possit. nō tñ pp hoc cō
 cedendum est theriacas ceteras metaphorice ab illa magna
 dicti theriacas. cū aut eā theriace dicebant. Sic igit auctor iste
 triplici circa vba sua errauit errore. minori tñ qz Albertus et
 Nicolaus p̄fatus. cū oīs error suus in noie pot⁹ qz in re fue
 rit. Ut aut per thirū viperā intellexerit uel qd aliud: nomē
 nō fecit. quare suus oīs error manifestus fuit in noie. Qui tñ
 error in noie tāto ceteroz erroribus intollerabilior putat: qz
 eo vir ille se grecas litteras didicisse fateat. potissime cū in scē
 lio suo quasi noium fastidius latinorū. Nūc Enī. nunc. palin.
 se pulcherrime dixisse putauit. Si igit grecas hic dignus vir
 habuit litteras: cur nā theriace nomen grecū ignorauit: cum
 nullus vnqz fuerit grecorū qui circa hoc nomē deceptus fue
 rit. facile enī erat ei siliteras habuit grecas agnoscere. thir et
 thirion nomē eē cōe sferā significā. nec ullū esse spāle aial qd
 pprie thirus diceret noie ut supius diffuse demonstratū est.
 hec scripsi nō qz hūc virū ingenio ac doctrina p̄clarū nō sem
 per cōmēdauim sed uenerāde vitatis gratia in ijs minimis
 nō puduit tantū in aliquo tāgē virum. ne forte sue auctori
 tatis occasione qd spibus nostris fieri solet ceteri incaute de
 ciperentur.

¶ Specialis dispositio contra Aggregatorem de dondis Pa
 tauum de thiro.

Lter patanus fuit Aggregator de
 dondis vir p̄fecto
 circūspectus licet in hoc minime cautus. Hic enī
 suo errore magnā ceteris errādī dedit occasionē
 Credidit enī thirū vñd p̄ticulare aial esse ut cete
 ri credideret: ex quo theriaca conficeret. In re aut grauissime
 peccauit ipm tale aial distinctū esse putans a vipa. Tractatu
 enim de noib⁹ medicinarū hoc nomē posuit thirū: Plinium:
 Serapionē: Auerroim: Albucasm: et Haliabatē adducens
 de Plinio qdē mētiens. cū de thiro sub hoc noie baud quāqz
 Plinius tractasse inueniat. de ceteris aut. v3 Serapione de
 simplicibus: Albucasi: et alijs ignorauit eoz uerba: vitio inter
 pretū. l. Simonis ianuenis: mēdosa fuisse uti supius mōstra
 tū fuit. Tradēs et sferentia uenēto: medicinas ad thirū et ad
 viperā sepatim posuit plurimas. quarum medicinarū loci di
 uersitas pluribus peccandi dedit occasionē. Cōenī ad thirū
 morsum diuersa ab ijs que vipere nōnulla doceat medicamē
 ta: nōnabilr vnusqzqz credere posset thirū a vipa eē distinctū.
 Sed eo vir ille deceptus fuit qm nōnulla diuersa a diuersis
 ad hec duo. s. thirū et viperā cōmēdata inuenit medicamina.
 At si recte inspexisset interpretum vitium fuisse cognouisset.
 thirum enim in ijs scriptum inuenit arabibus: qui a Simo
 ne et Raynaldo de arabica in linguam deducti sunt latinam
 l. in libro de simplici medicina Serapionis: in libro Haliaba
 tis: Colliget Auerrois: Auicēne de viribus cordis: et alijs. Uē
 peram repit in Auicēne canone: in Almanforis practica: et
 Serapionis: et in Rasia diuisionibus: in Saleno de greca in
 latinam deducto linguam. quare huius erroris occasionem

posteris ipse non parnam dedit errādī. Et si forte Auicēnam
 in suo canone puta in scōo aut alio libro thiram uel thiriam
 inueneris: nomen hoc non pro vno p̄ticulari accipiendū est
 aiali: sed pro fera uenēnosa in sua satendum est posuisse ma
 tre. hoc enim vnū uerū putandū est: nunqz in sua arabica ma
 tre reperit fuisse thirū cum de aiali theriacam conficiente lo
 queretur. Signū aut erroris dicti Aggregatoris est: quoniā
 que medicamina p̄fatus Aggregator p̄duxit ad thirū fm eos
 qui loco vipere scripsere thirum: eadem quoqz sere oia ab au
 ctoribus quos deducit: qui viperam recte habent: de vipera
 scripta reperiunt. Adducit enī Serapionem de simplicibus
 et Dioscoridem: qui Serapio uti supius diximus non thirum
 sed viperam uelut Dioscorides sine exbidnā et Salenus in
 xj^o. de simplicibus medicis in matre greca posuere. licet inter
 pietuz vitio loco vipē thirus scriptum fuerit. Et hec satis de
 Aggregatore hec dixisse sufficiat. ¶ Sūt et nōnulli alij medi
 ci in hoc noie thirus silt errauerūt. quos qdē eo qz eisdē cō
 uinci pnt rōnibus quib⁹ etiā p̄fati uicti sunt: cū eisdē pecca
 uerint erroribus: id de eis p̄ticulariter nō curant: sup̄fluitatē
 disputationis enūdādo. per ea enī quibus Alberti correxim⁹
 errores eoz et corrigi pnt errores: qui Albertū secuti sunt. In
 nūero quoqz fuit Nicolaus florētinus de serpētib⁹ in multis
 et maxime de thiro eē imitatus. Qui aut dixit Auicēnā qnto
 sui canonis libro nō intelligē in trociscopz de vipis cōpōne:
 eam viperā que in partu a filiis p̄tio mortem vīdicare pētē
 tibz: necat: sed serpētes vulgo cōes: quid cēvipa minime in
 tellerit. eadē enim est ea quae p̄ores a filiis necari dixerunt et
 ea que apud nos inter cōes cōputat serpētes. nō enī aliquod
 aial a nobis alienum est vipa. sed cois ac familiaris satis cu3
 ubiqz ut Herodotus dixit ipsa inueniat. Uelle autē eisdē rōnī
 bus contra plures distinctis locis disputare: rei potius osten
 tatio esset et in doctrina sup̄fluum qz utile. qua de re bñc no
 stro libello hic imponenda est finis cum et nostraz de aiali the
 riacam conficiente cu3 grece latinis arabib⁹ seniorib⁹ conue
 niendo ediderimus snam. Et latinorū iuniorū p̄hilosoforū
 ac medicorū de hoc aiali et thiro correxim⁹ opinionē. quorū
 oium a nobis tractatorum summa sub duobus sectionibus
 per capita discussa sunt.

¶ Promissio ad uictoria ac de prolixitate et presumptione le
 gitima excusatio.

Squāuis p̄ter errorē aialis theriacam
 conficiētis alia plura et com
 mittant in sui s̄fectione peccata: ego de ijs tñ ad
 p̄is nō curauit. sed de solo illo aiali nfa fuit p̄nci
 palis cura. p̄mittēs in posterū cu3 mibi dabitur
 oclū: cetera pro posse corrigere errata. multa enī apponunt
 non apponenda. et multa non ponunt apponenda. et hoc q
 dem ex noium ignorātia et medicorū ignauia. que oia luce cla
 riora suo faciūt tpe. Si aut de hoc scribens aiali: longior plus
 debito: aut forte latinorū nostrorū indebitus reprēsor p̄ter qz
 eoz auctoritas mereret uobis uideri error grauis vñqz nō
 parui causa oium sere iuniorū latinorū qui de aiali hoc aliqd
 scripserunt et ueritatis defensio mea sit excusatio. Cōmunis
 enim error potissime cum auctoritate p̄clarorum viroz fuit
 tuo fuerit: si penitus extirpari debeat: plurime auctoritatis
 viro ac plurimis utenter rōnibus indiget. Cum igit meo p̄
silla admodū aut nulla sit inter tantos viros auctoritas: mī
 bi necessarium fuit telo ueritatis multiplici cum seniorum
 grecorū latinorū et arabicorū sententijs ac uerbis: illos expa
 gnare viros. non igit si recte mea iudicet causa: de p̄lixitate
 nimia aut presumptione iudicari debet. ad cuius iudicium
 non ignaros aut linore infectos: sed ueritatis beniuolos ac
 sapientes expecto iudices: de obloquētijs autem et ignarijs
 minime curans.

¶ Finis liber de animali theria pastillos theriacamqz confi
 ciente a Francisco Laballo Buxiensī viro p̄cedaro: Venetijs
 editus.

